Digitized by Google

68
9 M D
19

RMLE000323

Ex Bibliotheca
majori Coll. Rom.
Societ. Jesu
1. 9.

3. F. 48.

5. 16. A. 14

Digitized by Google

Digitized by Google

3.3.20.

Digitized by Google

Castelio (Alta ed.)

Biblia cum pleno
apparatu summa-
riorum

Digitized by Google

Biblia sacra vulgata

cc [24], 510 ecc.

Biblia cum concordantiis...

Digitized by Google

Benefac iuſto
Beniamin neſcitur
Beniamin cũ fribꝰ de
Beniamin genus
Bel deſtruitur propte
Bellum contra inim
Bella multa dauid
Beſtia ſeptem capitũ de ma
Bethulia clamat ad domin
Beſeleel artifex eligitur
Bibe aquam de ciſterna
Binos mittit xp̃s diſci
Bladum ablatum
Blaſſemus lapidetur
Blaſſemat rex aſſyrioꝝ
Blaſſeme preparatur m
Bona dantur bonis
Bona daturus eſt deus
Bonus odor ſumus deo
Bonum facientes non defic
Bonum certamen cer
Brachium phar
Breues dies h
Bucc
Bu

Ca
Calice
Candelab
Canit
Canite
Cam
C
C

Ca
Car
Car
Car
Ca
Co
Ch
Ch
Cec
Cec
Cech
Cec
Cecu
Cecus

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google

Gratias agimus tibi di
Gratiam dei in vacuum no
Gratiam notam facimus vo
Grandis numerus gentium z
Grandes aquile alarum tuar
Gratis euangelium euangeliz
Gratulatio veſtra abundet in chr

De incipientibus a littera H.

Hay oppidum capitur
Hés mlta bona poſita i annos plurimos
Habens angelus turibuluz aureum ap.
Habentes pontificem magnum hebre.4
Habuimus fiduciam in deo i.theſſal.2
Hec pauper plus q̃ omnes miſit luce.21
Hec eſt vita eterna iohan.17
Hec omnia operatur idem ſpiritus i.cor.12
Hec mulier modo in adulterio ioan.8
Hec ẽ victoria q̃ vincit mũdũ fides nr̃a i.io.5
Helimoth exit bethleem ruth.i
Heliſeus mittit ſal in vas nouum 4 reg.2
Heliphas loquitur cum iob iob.33
Hereditas noſtra eſt ad alienos tre.5
Heredes dei z coheredes chriſti ro.8
Hereticum hominem deuita timo.3
Herodes occidit iacobum actuum.12
Heſter regnat pro vaſthi heſter.2
Hi ſunt duo oliue z duo candelabra apo.11
Hieruſalem que occidis prophetas lu.13
Hierico ciuitas cadit ioſue.6
Hic peccatores recipit lu.14
Hic homo ciuis romanus actuum.22
Hic eſt verus deus vita eterna i.ioan.5
Hoc eſt preceptum meum ioã.15
Hoc ſentite in vobis qđ z in xp̃o ieſu phili.2
Holocauſta pro populo leui.16
Homicidium incognitum deute.21
Homo diues torquet labia ſua prouer.19
Homo de terra creatus a deo eccle.17
Homo quidam incidit in latrones lu.10
Homo quidam erat diues luce.10
Homo peccati filius pditionis antixp̃s 2.theſ.2
Honeſtauit illum in laboribus ſapiẽ.10
Honora patrem z matrem mat.15
Honorans patrem iocundabitur eccle.3
Honora medicum eccle.38
Honorabile connubium hebre.13
Hoſpites z aduene ephe.2
Hoſpitales inuicem i.pe.4
Hoſtia immolatur leui.1
Hoſtia pacificorum leui.3
Huius rei gratia flecto genuą mea ephe.2
Humiliamini in conſpectu dei iaco.4
Humiliamini ſub potenti manu dei i.pe.5
Humiliati caput exaltat ſapientia eccle.11

I.
Jer
Jeſu fili dauid m
Jetro ſacerdotes d
Jgnem veni mitte
Jgnis deuorauit nadab z a
Jgnis cõſumens quinquag
Jgnis cadit ſuper holocauſtum
Jgnis egreditur de aqua pu
Jgnorantie peccatum
Jlle pbatus eſt quẽ
Jlluſores veniẽt no
Jlluſus z flageliatus
Jmber prohibet iuſſa
Jmitatores mei eſto
Jmmolatur hoſtia
Jmproperatio peccato
Jn carne non ſm carne
Jncarcerantur paulus z ſila
Jncitat dauid ſathan
Jnduite armaturam dei
Jnfirmatur quis inducat preſbyter
Jngreditur iudith ad holofernem iud.
Jnimicus factus verum dicens gala.
Jniuriam qui facit recipiet colo.
Jniquitas diuidit inter deum z vos iſaie
Jniqua coram deo non facienda leuiti.19
Jniqui regnum dei non poſſidebunt i.cor.6
Jn obedientia vnius peccatores multi ro.5
Jn principio erat verbum iohan.i
Jntrauit archam noe cum ceteris geñ.7
Jntrauit ieſus quoddam caſtellum luce.10
Jntrant egyptij dimiſſi a nabuchodo. iere.4
Jntrabunt lupi rapaces in vos actuũ.20
Jnuiſibilia dei a creatura conſpiciunt ro.i
Jnuitat heſter regem ad conuiuium heſter.5
Joannes ſuccedit ſimeoni fratri i.macha.14

.i
...ca.21
luce.19
ſap.19
...erſa.2.macha.8
iaco.1
oſee.5
iob.5
eccle.28
gene.22
leui.25
2.eſdre.21
ioſue.16
...us illis iere.23
...ctuorum actuum.10
...rum preſidentium ſap.6
iudicate zacha.7
...n veritatem roma.2
vias tuas ezechie.7
...eſte ⁊ ſanguine ezechie.39
...io ex operibus iaco.2
...uit hieroboam 2.parali.10
...n ponunt apoſtoli actuum 15
...olite nec per celū nec p terrā iaco.5
...t dominus in anima ſua amos.6
...regis ſtatuitur i.regum.8
...uſſio neceſſariorum templo 2.eſdre.16
Juſſit eos baptiçari in nomine ieſu actuū.10
Juſtus non abijt poſt aurum. eccle.31
Juſtus qui recogitat eſaie.57
Juſtus ex fide viuit abachuc.2.⁊.ro.1
Juſtus vir ſaluabitur i.petri.4
Juſti fulgebunt ſicut ſol ſapien.3
Juſti ſtabunt in magna conſtantia ſap.6

apoca.5

a littera L.

...es chriſti i.timo.2
...at. prouer.27
...apitur, iudith.18
thobie.10
...cum lingua. iudi.7
...em aufert dñs. eccle.23
...banum actuum.7
...s eſaie.28
...uodecim de iordane ioſue.4
...precioſi notantur ezechie.28
...o capiuntur aues eccle.9
...raguelis ⁊ aliorum thobie.8
...udes dicunt deo omnes angeli apoca.19
...udes patrum memorantur eccle.44
...audat chriſtus baptiſtam matt.11
Lauauerūt ſtolas ſuas in ſanguine agni apo.7
Lazarus infirmatur languens iohan.11
Leduntur hoies non habentes ſignū dei apo.9
Legatum miſit dominus ad gentes abdias.1
Legem eſdras dat populo 2.eſdre.26
Legis iuſſio replicatur deutero.6
Legit librum legis eſdras i.eſdre.18
Leo occiditur a ſamſone iudi.14
Leo factus eſt magnus ezechie.19
Leproſus mundatur luce.5
Leproſa facta eſt manus moyſi exo.14
Leproſi ſeparatur leuiti.13
Letare ſterilis que non paris gal.4
Leui pars ſortis datur ioſue.21
Leui filij deſcribuntur i.paralipo.6
Leuitarum fiunt ſortes i.parali.24
Leuites vxorem diuidit exodi.19
Lex datur in monte ſyna. exo.19
Lex collocari inter oculos deute.11
Lex ⁊ prophete vſq3 ad iohannem luce.16
Lex propter tranſgreſſionem poſita gala.3
Lex iram operatur roma.4
Lex iuſto non eſt poſita i.timo.1
Libant regi celi ⁊ terre iere.44
Liber ſignatus eſt eſaie.26
Liber ſcriptus intus ⁊ foris apoca.5
Librum eſdras legit i.eſdre.18
Librum ſumme grandem tibi eſa.8
Libenter ſuffertis inſipientes 2.corin.11
Lignum bñdictum per quod fit iuſtitia ſap.14
Lignum fumigans extinguetur eſaie.42
Lignum vitis ezechie.15
Lignum vite fructus gene.2
Lingua ignis eſt viuens iniquitas iaco.3
Ligua priuatur nichanor i.macha.7
Liſyas vidit ⁊ fugit macha.4
Littera occidit ſpiritus viuificat 2.corin.3

Digitized by Google

Littere noue mandantur
Locuſta deuorat ſegetes
Locis manibus manducare
Loquebatur verbum dei cum
Lucas medicus vos ſalutat
Lucerna corporis eſt oculus
Lucerna ardens in manibus
Lucerne ponuntur circa tabernacu.
Lucifer cadit cum angelis eſa
Luctatur iacob cum angelo gene.32
Luna facta eſt nigra ſicut ſanguis apoca.6
Lunam faber operatus eſt eſaie.44
Lupus non aſſocietur agno eccle.13
Lux ſolis ſeptempliciter eſaie.30
Luxurioſa res vinum prouer.20
Luxerunt ſpecioſa paſtorum amos.1

De incipientibus a littera M.

Madian habet multa pecora nume.31
Magna iudicia domini ſapien.7
Magna et mirabilia opera tua apoca.15
Maieſtas dñi ingreſſa eſt templũ ezech. e.43
Maior harum eſt charitas 1.ioan.13
Maior deus corde nr̃o nouit oĩa 1.ioan.13
Mala dentur malis leuiti.26
Maledictionibus dicatur amen deu.34
Maledictiones domini malachie.2
Maledixit iob diem natiuitatis ſue iob.3
Manna pluit exodi.16
Manaſſes ſors datur ioſue.17
Manaſſes regnat 4.regum.21
Mandatum vt diligatis ioan.13
Manet ieremias cum godolia iere.40
Manſuetus eſto ad audiẽdũ verbũ de eccl.5
Manibus meis deſcripſi te eſaie.49
Manus munere excutit neemias 1.eſdre.15
Manus ſcribit in pariete danie.5
Manus arida ſanatur luce.6
Mardocheus veſtes ſcidit heſter.4
Marcũ adhuc tecũ: is mihi vtil' eſt 2.timo.4
Maria aaron lepra percutitur nume.12
Maria optimam partem elegit luce.10
Matathias pugnat fortiter 1.macha.2
Mel comeditur 1.regum.14
Melchiſedech rex et ſacerdos hebre.7
Melius eſt habere cũ iuſticia parum puer.16
Melius eſt ire ad domum luctus eccle.7
Melius eſt nubere q̃ vri 1.corin.7
Memento vnde excideris apoca.1
Memoria creatoris tui eccle.12
Memoria ſermonum exterminat ſapien.16
Memoria comparatur cineri iob.13
Memoriã veſtri facio in orationibus phi.1
Mendacium locutus es non viues zacha.13
Mendicus nomine lazarus luce.16
Mi...
M...
Militia eſt vita hominis ...
Milui ſunt congregati
Minatur dominus domui ...
Miracula ieſu chriſti
Miphiboſeth fi...
ſum dauid
Miſereor ſuper ...
Miſit ſedechias a...
Miſſus eſt angel...
Mitte falcem tuam et me...
Mittitur ieremias in lacum
Moab prophetizat
Modeſtia veſtra nota ſit oĩbus
Modicum videbitis me
Monet ioſue populum ad legem ioſ...
Mons domus domini ...
Montes iſrael audite verbum dñi ...
Morior dicebat moyſes deut...
Moritur ſara gene.23
Moritur ioſeph gene.50
Moritur ieſus in cruce ioan.19
Mors propter idolum nume.31
Mors ioſue ſepulti ioſue.24
Mors filiorum heli 1.regum.4
Mors ſaulis nunciatur dauid 1.regum.30
Mors thobie thobie.14
Mors non tardat eccle.14
Mors per feneſtras deſcendit iere.19
Mortales ſumus ſimiles vobis actuum.14
Mortificate membra veſtra colo.3
Mortificatio chriſti in corpore nr̃o 2.cor.4
Mortuus eſt chriſtus pro nobis 2.corin.5
Mortui ſepeliant mortuos ſuos luce.9
Mortui eſtis: et vita veſtra cum xp̃o colo.3
Mortui in xp̃o reſurgent primi 1.theſ.4
Moyſes timuit pharaonem exo.2
Moyſes cecinit carmen domino exo.15
Moyſes iterum dantur tabule exo.34
Moyſes moritur deute.34
Moyſes exaltauit ſerpentem ioan.3
Moyſes dilectus deo et hominibus eccl.45
Mulierem fortem quis inueniet prouer.31

...nt... i.ioan.2
...s in maligno i.iohā.5
ab alienigenis i.eſdr.13
...mento 2.corin.7
i.regum.5
i.eſdre.6
ioan.7
exo.8
...dunt eccle.10
... eccle.40
deute.15

...a littera N.

...a lepra. 4.regum.5
...cipiens. i.regum.25
...or venit hieruſalē. 4.regū.23
...transfertur. iere.52
...s noſter ieſus xp̄s. matth.1
...rit ſententiā a dauid. 2.regū.12
...prophetica. i.parali.17
...ant ... intrat ieſus. luce.5
...renus non bi... vinum nume.6
...multum loquaris cum ſtulto eccl.22
...quis decipiat per prophetiam colo.2
...e quis malum pro malo reddat. i.corin.5
Necha rex egypti aſcendit. 2.parali.35
Necha rex percutitur. iere.46
Nec circunciſio aliquid valet. gala.5
Nec habent requiem in ſecula ſcloꝝ. apo.14
Neceſſaria templi dantur. exo.36
Nemo pōt duobus dominis ſeruire luce.16
Nemo bonus niſi ſolus deus luce.18
Nemo carnem ſuam odio habuit ephe.5
Nemo decipiat in ſublimitate ſermonis col.2
Neq̄ꝫ aliq̄n fuim⁹ in ſmone adulatōis i.theſ.2
Nicanor cecidit in prelio. i.macha.9
Nicanor capit᷑ ⁊ lingua priuatur. i.macha.7
Nihil aſpexit in terra ſine cauſa. iere.4
Nihil interrogantes ꝓpter ꝯſcientiā i.cor.10
Nichodemus princeps iudeorum. iohan.3
Niſi ſigna ⁊ prodigia videritis. iohan.4
Nix de celo deſcendet. eſa.55
Nocte dauid auditur i.re.26
Nocte deus apparuit ſalamoni 2.parali.1

...cham gene.7
...nis eccle.33
...d time ro.11
...faciem. mat.7
...s iudicare. i.corin.4
...ino. ephe.5
...racūdiā ꝓuocare filios ephe.6
...inuicem colo.3
...e mundum i.ioan.2
...mni ſpiritui credere i.ioan.4
...olumus vos ignorare de dormiētib⁹ i.theſ.4
Nomen domini turris fortiſſima prouer.18
Nomen bonum melius diuitijs prouer.22
Nomina fortium in bello 2.re.23
Nomina tribuum a finibus aglonis ecc.48
Nomina apoſtolorum luce.6
Nomina noſtra ſcripta ſunt in celis luce.10
Non des mulieri poteſtatem ſapien.9
Non duplices ſermones eccle.42
Non aufert dominus oculos a iuſto iob.36
Non tacebo ſed reddam iniquitatem eſa.65
Non eſt hic filius ioſeph ioan.6
Non plus ſapere q̄ꝫ oportet ſapere ro.12
Non turbetur cor veſtrum ioan.14
Non efficiamur inanis glorie cupidi gala.6
Non eſt iniuſtus deus vt obliuiſcatur hebre.6
Non omnium eſt fides 2.theſſa.3
Non habemus hic ciuitatē manētem hebre.13
Non eſt veſtrum noſſe tpa vel momenta act.1
Nō fecit pctm̄ nec īuēt⁹ eſt i ore ei⁹ dolus i.pe.2
Non reddentes malum pro malo i.pe.3
Non indoctas fabulas ſecuti 2.pe.1
Nō diligam⁹ v̄bo nec ligua ſꝫ veritate i.ioan.3
Non eſurient neq̄ꝫ ſitient apoca.7
Noſtra conuerſatio eſt in celis phili.3
Notū myſterium ſm̄ reuelationem ephe.3
Nouem ſunt ſuſpicabilia eccle.25
Nox non erit illic apoca.21
Nubant mulieres ſuis tribubus nume.36
Nubes tetigit tabernaculum exo.40
Nudus ⁊ diſcalciatus iuit iſaias iſa.30
Numeratur populus in deſerto nume.1
Numeratur iterū populus in deſerto nume.26
Numeratio populi ⁊ ciuitatum i.parali.23
Numerus menſium eius iob.15
Numerus filiorum ſicut arena maris oſee.1
Numerus ſignatorum.44.milia apo.7
Nummiſma cenſus matt.22
Nūciat mardocheus eunuchis edictū heſt.12
Nunciatur ſtatus ciuitatū oloferni iudith.13

De incipientibus a littera O.

O altitudo diuinarum ſcientie dei ro.11
Obedierunt patri filij rachab iere.35
Obedite filij parentibus veſtris ephe.6
Obedite prepoſitis veſtris hebre.13

Obedire magis deo q̄ꝫ hoibꝰ
Obeth parit ruth
Oblatio iugis precipitur
Oblatio iuſti impinguat altare
Oblationes animalium
Obſeruentur feſta ſolēnia deu
Obſedit olofernes bethuliam iudi
Obſeruatur ventus ꝛ non ſeminatur eccl
Obſcuratum eſt aurum tr
Obſes fuit rome anthiocus 1.macha.2
Obſcuratus eſt ſol ꝛ aer apoca.6
Occiditur adager 1.parali.28
Oculus vulturis non eſt mutatus iob.28
Oculi diriguntur ad celos 2.parali.20
Ochozias regnat 2.paralipo.22
Offerens quid facere debeat leui.2
Offert ſaul munera 1.reg.13
Offerte mane victimas veſtras amos.4
Officia ſacerdotum conſtituuntur 2 pali.2
Og rex baſſam occiditur deutero.3
Olla ſuccenſa a facie babylonis iere.1
Oleum vidue augetur 4.regum.4
Olofernes dux mittitur iudith.2
O mater mea ve mihi iere.15
O mors q̄ꝫ amara eſt memoria tua eccl.41
O mucro dn̄i vſqꝫquo non requieſcis iere.47
Omnis potentatus breuis ſapien.10
Omnis populus tenebitur primitijs eze.45
Omnis lex vno ſermone completur gala.5
Oīs ſcriptura diuinitus inſpirata vtil' 1.ti.3
Omnis pontifex ex hoībus aſſumptus heb.5
Omnis qui in deo manet nō peccat 1.ioan.3
Oīs qui odit fratrem ſuū homicida eſt 1.ioā.3
Omne verbum in ore duoꝝ vel trium 2.cor.13
Omne datum optimum de ſurſum eſt iaco.1
Omne genu flectatur in noīe ieſu phili.2
Omnes in adam moriuntur 1.corin.16
Omnes quidem reſurgemus 1.corin.15
Omnes filij dei eſtis per fidem gala.3
Omnes ſuam querūt non que ieſu xp̄i phili.2
Omnibus omnia factus ſum 1.corin.9
Omnia verbo ſuo facit deus ſapien.9
Omnia pondere numero ꝛ menſura ſap.11
Omnia per ipſum facta ſunt ioan.1
Omnia in figura contingebant illis 1.cor.10
Omnia poſſibilia ſunt credenti matth.9
Omnia in gloria dei facite 1.corin.10
Oīa honeſte ꝛ ſm ordinē fiāt in vob̄ 1.cor.14
Omnia in nomine ieſu facite colo.3
Omnia pbate: quod bonum ē tenete 1.theſ.5
Omnia munda mundis hebre.8
Omnia facite ſecūdum exemplar hebre.8
Onus babylonis deſcribitur eſa.13
Onus moab tractatur eſa.15
Onus damaſci deſcribitur eſa.19
Opu[illegible]
Opus ſuum probet vnuſquiſqꝫ.
Orabo ſpiritu ꝛ mente.
Oraculum fit.
Ordo tabernaculi
Ordo collectarum.
Orat ſalomon pro populo.
Orat ieremias pro populo.
Orat baruch cum alijs. b
Orat daniel in lacu. d
Oratio eſdre.
Oratio neemie.
Oratio iudith ad deum.
Oratio mardochei ad deum. heſter
Oratio heſter ad deum. heſte
Oratio abachuc pro ignorantijs. abach
Oratio dominica.ſ.pater noſter. matth.6
Oratio xp̄i pro apoſtolis ad patrem. ioan.17
Oratio fidei ſaluabit infirmum. iaco.5
Orationi inſtate vigilantes. colo.4
Orietur timētibus deum ſol iuſtitie mala.4
Os loquitur ex abundantia cordis. luce.6
Oſſa ioſeph tulit moyſes ſecum. exo.13
Oſſa ſaulis ſepeliuntur. 1.re.31
Oſſa ſunt deportata. iere.8
Oſculo filius hominis traditur. luce.22
Oſcula eſdre ꝛ darij. 2.eſdre.10
Oſtēdit mihi ieſum ſacerdotē magnū zacha.3
Oza percutitur 2.re.6.ꝛ.1.parali.26
Oza regis mors. nume.20
Ozias regnat ꝛ occiditur. 2.parali.26
Ozias rex moritur 2.eſdre.3
Ouis cadit in foueam die ſabbati. mat.12

De incipientibus a littera P.

Pacem ſequimini cum omnibus hebre.12
Pacificorum hoſtia. leui.3
Pacificans per ſanguinē crucis eius colo.10
Patientes vſqꝫ ad aduētum domini. iaco.5
Patientia nobis neceſſaria eſt. hebre.10
Patientia opus perfecutum habet. iaco.1
Panis viuus ego ſum. ioan.6
Parabola datur. iudi.9
Parabola ſeminis. matth.4
Paraclitus autem ſpiritus ſanctus. ioā.14

...1.5
... deus 2.corin.8
... cruce. luce.23
... ar deute.29
...us eſt. actuum.9
...s eſt. actuum.21
... pax. ezechie.13
...nui. luce.10
...perat omnem ſenſum. phili.4
...ade ꝛ eue. gene.3
...noſcitur per legem. ro.7
...n eſſent populi. exo.33
...a nr̃a pertulit in corpore ſuo. i.pe.2
...ta peruenerūt vſqꝫ ad celum. apoca 18
...nia tua tecum in perditionem. actuū.8
...des euangelizantium pacem. naum.3
...eius operati ſunt q̃ꝫ patres. iere.16
Penas dabunt in interitu eternas. 2.theſ.1
Penitentiaꝫ ſi nō habueritis peribitis. leui.13
Peperit maria filium primogenitum. luce.2
Peperit filium q recturꝰ erat oēs gētes apo.12
Peregrinamur dū ſumus in corpore 2.cor.5
Peregrinatio tempore famis. ruth.1
Percuſſit iob ſathan. iob.2
Percuſſit angelus centum milia. eſa.13
Percutitur domus agaz. 4.regū.10
Perijt ſanctus de terra michee.7
Perſonarum acceptator. ephe.6
Peſtis propter peccatum dauid. 2.regū.24
Petitio auxilij a deo. iudith.6
Petra dat aqua in deſerto. exo.17
Petra autem erat chriſtus. i.corin.10
Petrus ſeruabatur in carcere actuū.12
Pietas ad omnia valet i.timo.4
Piger vult ꝛ non vult prouer.13
Piger vſqꝫquo dormis prouer.24
Piſcis extrahitur de aqua thobie.6
Piſcis deglutit ionam ione.3
Pyrus ſonat cum ceteris i.parali.14
Plaga muſcarum exo.2
Plangit dauid mortem ſaulis 2.re.1
Plangent ſuper ſe omnes tribus terre apo.1
Plangunt populi ſuper pharaonem eze.32
exo.16
... i.re.12
... pꝫte zacha.10
deute.13
... meos ſup eos i malū amos.9
... quid feci tibi michee.6
...erguntur in mari mat.5
...iderantur cum carnibus nume.11
... cauſa erit eze.44
...e edificantur in hieruſalem i.eſdre.13
...ſſedit dñs ſapiaꝫ i initio viaꝝ ſuaꝝ puer.8
Poteſtas omnis a deo ro.13
Potens eſt deus depoſitū meū ſeruare 2.thi.5
Preceptum ne colligantur ligna nume.15
Precepta decem exo.20
Precepta multa populo data exo.24
Predeſtinatus chriſtus filius dei roma.1
Predicatio chriſti in monte luce.6
Predicas non furandum furaris roma.2
Prelium magnum factum eſt in celo apo.12
Premia operum in fine mundi math.24
Prepoſiti ſalomonis inſtituuntur 3.re.9
Preterijt figura huius mundi matt.24
Primitie tolluntur exo.25
Primogenita egypti occiduntur exo.12
Principium qui ꝛ loquor vobis ioan.8
Probatica piſcina ioan.5
Prophetauit egeus ꝛ zacharias i.eſdre.5
Prophetia contra babylonem iere.50
Prohibitio ne fiat templum 2.eſdre.8
Proiectus eſt draco magnus apoca.12
Propagines tres: tres dies ſunt gene.40
Propiciatorium fit exo.37
Prouideamus bona coram hominibus 2.corin.3
Proximum paſcha iudeorum iohan.11
Prudentia carnis mors roma.8
Pſallat dauid i.paralipo.15
Puer iſrael dilexi eum oſee.11
Puella mortua dilexit. luce.8
Puerorum circunciſio gene.17
Puluerem poſuerunt ſuper capita tre.2
Punitio peccatorum aliquorum leui.5
Purgatur ꝛ reparatur templum 2.macha.10
Purgatio marie ſm legem moyſi luce.2
Purgatio partus leuiti.12
Purpuree veſtes exo.16
Putabatur ieſus filius ioſeph luce.3
Putei conſtruuntur gene.26
Pharao angit magis populum exo.5
Pharao ſubmerſus eſt in mari exo.17
Pharao vidit ſomnium gene.40
Pharaonem timuit moyſes exo.2
Phaſe ſolēniter celebratur 4.reg.23
Phaſe a populo celebratur nume.9
Phegor idolum fit a populo nume.25

Phariſeus orat
Phiale fiunt per ſalomonem
Phitonicus omnis moriatur
Phitones non conſules deutero.18
Phul venit ad partes 4.regum.15

De incipientibus a littera Q.

Quã bonus ꝛ ſuauis ẽ dñe ſpũs tuus. ſap.12
Quãta audiuimus fcã in capharnaũ luce.4
Quãto maior es: tanto humilia te eccl.3
Quanto tpe heres paruulus eſt gala.4
Quãtũ glorificauit ſe: tm̃ date illi tor. apo.18
Quare taces ꝯculcante ipio iuſtiorẽ ſe abac.1
Quare hoc vnguentum non venijt ioh.12
Quaſi oliua ſpecioſa eccle.24
Quadraginta annis edificatũ ẽ tẽplum ioã.2
Quattuor ventorum viſio daniel.7
Quattuor animalium vultus ezechi.1
Quattuor quadrige egredientes zacha.6
Quattuor animalia apocalip.4
Quattuor animalia dicebant amẽ apoca.5
Que ſeminauerit homo hec metet gal.7
Que ſurſum ſunt querite colo.3
Que vidimꝰ ꝛ audiuimꝰ nõ poſſu. nõ loq ac.4
Quecũq ſcripta ſũt ad noſtrã do. ſcri.ſt ro.15
Quem diligit dominus caſtigat hebre.12
Quẽ deꝰ ſuſcitauit ſolutis doloribus. actuum.2
Quercu appenditur abſalon 2.regum.18
Querebant eum iudei interficere ioã.7
Querebant eum apprehendere ioan.7
Querent hoies mortem ꝛ nõ inuenient apo.9
Querere nolite quid manducemini luce.12
Queſiui quem diligat anima mea canti.3
Qui vos audit me audit luce.10
Qui de ſurſum venit ſuper omnes eſt ioan.3
Qui intrat per hoſtium paſtor eſt ioan.8
Qui amat animam ſuã perdet eam ioan.12
Qui diligit me ſermones meos ſeruat ioã.14
Qui altari ſeruiũt cũ eo participent 1.corin.9
Qui parce ſeminat parce ꝛ metet 2.cor.9
Qui gloriatur in dño glorietur 2.corin.10
Qui dilexit me tradidit ſe pro me gala.2
Qui xpi ſunt: carnem ſuã crucifixerũt gal.6
Qui exiſtimat ſe aliquid eſſe gala.7
Qui deſcendit eſt qui aſcendit ephe.4
Qui eſt imago dei inuiſibilis colo.1
Qui eripuit nos de poteſtate tenebrarum colo.1
Qui autem omnia creauit deus eſt heb.3
Qui totam legẽ ſeruauit offendẽs i vno iaco.2
Qui dicit i xpo manẽ. dꝫ ſm ipꝫ ãbulare. 1.io.2
Qui odit fratrem ſuũ in tenebris eſt 1.ioã.2
Qui facit pctm̃ ex diabolo eſt 1.ioan.3
Qui non diligit manet in morte 1.ioan.3
Qui timet nõ eſt pfectus in charitate 1.ioã.4
Qui nõ manet i doctrina xpi deũ nõ hꝫ 2.io.3
Qui benefacit ex deo eſt 3.ioan.1

Quicunq baptizati eſtis xpm indu...
Quinq panibꝰ ꝛ duobꝰ piſcibꝰ ...
Quinq viros habuiſti.
Quinquaginta annos n... ...
Quindecim dies rem...
Quinq panes ordeac...
Quis eſt iſte inuoluen...
Quis eſt iſte qui venit ...
Quis ex vobis habens cen...
Quis arguet me de peccato
Quis nos ſeparabit a charitate ...
Quis infirmatur ꝛ ego non infirmor ...
Quis prohibet me baptizari act
Quis non timebit te o domine
Quodcũq facite ex animo operamini
Quomodo hic litteras ſcit
Quomodo predicabũt niſi mittantur
Quomodo caute ambuletis ep...
Quorum infinitus interitus phili.3
Quos predeſtinauit hos ꝛ vocauit ro.8
Quos amo arguo ꝛ caſtigo apoca.3

De incipientibus a littera R.

Rachel plorat filios ſuos iere.31
Radix oium malorum cupiditas 1.timo.6
Rami oliuarum portantur a pueris matt.21
Ramos palmarum acceperunt iohan.12
Rapſaces loquitur blaſphemans iſa.36
Rebecca ducitur in vxorem gene.24
Rebecca generat iacob ꝛ eſau gene.25
Rebecca moritur gene.35
Recedite ab idolis ezech.14
Reconciliati per mortem filij roma.5
Rector poſitus noli extolli eccleſiaſti.32
Rectores orbis deos putauerunt ſapiẽ.13
Recumbe in nouiſſimo loco luce.14
Redemiſti nos deus in ſanguine tuo apo.5
Redempti eſtis non auro ꝛ argento 1.pe.1
Reddite que ſunt ceſaris ceſari luce.20
Regnat hypocrita propter peccata iob.34
Reges quattuor vincuntur ab abraã gene.14
Regem videbunt in decore ſuo iſa.33
Regem volebant facere chriſtum ioan.6
Regnum dei intra vos eſt luce.17
Regnum dei in veritate ꝛ nõ ſermone 1.cor.4
Regina auſtri ſurget in iudicio luce.11
Reguli filius infirmabatur ioan.4
Regina ſaba venit a finibus terre 2.parali.9
Remoue a te os prauum ꝛ tace puer.4
Renouamini in ſpũ mentis veſtrẽ ephe.4
Repleti ſunt omnes ſpiritu ſancto actuum.2
Repudij libellus deute.24
Reputauerunt eum leproſum iſa.53

...ida tua in faci...
...enter abſtulit ſaram gene.20
...ur deute.17
...ſius zacha.9
...initium apoca.19
gene.18
...et ſtultus eccle.19
...m iracundo eccle.8
...gelum thobie.9
...erunt actuum.28
...tuor iuxta cherubin ezech.11
manaſſes redeunt ioſue.22
...nem aufer de argento prouer.25
...iſus eſt comburi exo.3
...n ſanſonis per colũnam iudicum.16
...er pro ſuis coram rege heſter.15
...n campo meſſorem mittit ruth.5

De incipientibus a litera S.

Saba regina venit ad templum regum.10
Sacerdos ſummus fit aaron exo.28
Sacerdos conſecratur aaron leui.9
Sacrificium offert aaron leui.9
Sacrificium pro leproſo leui.14
Saltabat filia herodis matt.6
Saluatorem expectamus phi.3
Salutatio marie ad heliſabeth luce.1
Salus datur infirmis matth.8
Samaritanus fecit miſericordiam mat.22
Samuel naſcitur de anna 1.regum.1
Sanabo contritiones tuas oſee.14
Sanctus ſeraph clamabat iſa.6
Sanctificati p oblationẽ corporis xpi hebr.10
Sanguinis fluxus quõ curatur leui.15
Sanguis non effundatur in manibꝰ deute.21
Sanguis vr ſuper caput veſtrum actuũ.18
Sanguinem non eſſe comedendum leui.17
Sanſon annunciatur ab angelo iudi.13
Sanſonis ruina per colũnam iudi.16
Sapientia fons domini prouer.1
Sapientia ſeptem colũnas excidit prouer.9
Sapientia hominis lucet in vultu eccle.8
Sapientia mundi ſtultitia apud deum 1.cor.3
Sapientiam petit ſalomon a deo 3.re.3
Sapite que ſurſum ſunt colo.3
Sara exauditur a deo thobie.3
Saul moritur 1.parali.10
Sathanas transfigurat in angelum 2.cor.11
Scala apparuit in ſomnis iacob gene.28
Scientia inflat 1.corin.8
Scribe congregantur 1.paralipo.2
Scabrones ſerpentes minantur deute.7

...rege iere.39
...mihi eſa.24
...icordiã ſuã ſaluos nos fecit 1.ti.3
...o regina ⁊ vidua non ſum apo.18
Sedet in throno ſalomon 3.reg.2
Sedebit populus in pulchritudine. eſa.32
Semen ſeminantur. matt.13
Senes ſobrij ſint pudici. 2.timo.2
Seniorem ne increpaueris. 1.timo.4
Seon rex ammorreorum percutitur. deute.2
Separatur abraam a loth. gene.13
Septem annis ſeruiuit iacob pro lya. gene.29
Septem boues gene.41
Septem crucifiguntur. 2.re.21
Septẽ mulieres apprehendunt virũ eſa.40
Septem fratres occiduntur 2.macha.7
Septem ſortes tribuum ioſue.19
Sequela chriſti luce.5
Serpens erigitur in deſerto. nume.21
Sermo veſter ſit ſale conditus. colo.4
Seruiunt per menſes ſacerdotes. 1.parali.27
Sermo veſter ſit eſt eſt non non. iaco.5
Seruus eſt quis a quo ſeparatur 2.pe.2
Seruus centurionis curatur. luce.7
Serui obedite dominis. ephe.6
Seruorum tractatio. exo.21
Sex dierum opera gene.1
Sex odit dominus. prouer.6
Sex idrie in cana galilee ioan.2
Seſach aſcendit hieruſalem. 2.parali.12
Siba reconciliatur dauid. 2.regum.9
Sicelech datur in partem. 1.regum.27
Si dixerimus qꝛ pctm̃ non habemus. 1.ioan.1
Signa fiebant p manus apoſtoloꝝ actuũ.5
Si hoibus placerẽ xpi ſeruus nõ eſſem. gala.1
Si peccauerit in te frater tuus. luce.17
Similitudo quaſi aſpectus ignis. eze.8
Similitudo ſeminis. luce.8
Simulator ore decipit amicum. puer.2
Siceram ⁊ vinum non bibit. nume.6
Sine macula ſunt ante thronum dei. apo.14
Sobrij eſtote ⁊ vigilate. 1.pe.5
Sociatur angelus thobie in via. thobie.5
Socij paſſionum ⁊ conſolationum. 1.corin.2
Socrus ſimonis tenebatur febribus. luce.4
Sodoma ⁊ gomorra cõburuntur. gene.24
Sol ſtetit a meridie vſqꝫ ſero. ioſue.10
Sol factus eſt niger tanqꝫ ſaccus apoca.6
Sola ſedet ciuitas. tre.1
Soluetur ſatan de carcere ſuo apo.20
Soluite templum hoc. ioã.2
Somnium vidit pharao. gene.40
Somnia multas curas ſequuntur. eccle.5
Sors cecidit ſuper ſaulem. 1.re.10
Sortes ceciderunt ſuper ionam. ione.1

Spatio centum annorum arca fit. gene.6
Spes vana in diuitijs. eccle.34
Spe enim ſaluati ſumus. ro.8
Species mulieris exilarat faciem viri. eccl.36
Spice colliguntur. ruth 6
Spiritus dñi repleuit orbem terrarum. ſapiē.16
Spiritus loquitur myſteria. i.corin.13
Spiritus dñi rapuit philippum. actuum.8
Spiritus vbi vult ſpirat ioan.3
Spiritum nolite extinguere. i.theſſa.5
Spiritu ſcō inſpirati locuti ſunt ſctī. i.parali.i
Stabimus ante tribunal chriſti. ro.14
Statue myſterium aperitur. dani.2
Statuit ieſus paruulum in medio mat.18
Stella orietur ex iacob. nume.24
Stella a ſtella differt i.corin.15
Stelle de celo ceciderunt apoca.6
Sternuntur veſtes in via. matth ii
Stimulus mortis peccatum i.corin.15
Stultus vt luna mutabitur eccle.27
Stultus profert ſpiritum ſuum. prouer.29
Stulto gloria marcens eſt. puer.26
Stulta ſapientia mundi. i.corin.i
Symeon ſacerdos magnus eccle.50
Simeon ſacerdotio fungitur. i.macha.13
Symon magus actuum.8
Submerſus pharao in mari. exo.14
Subiecti eſtote oī creature humane. i.pe.2
Suadeo tibi emere aurum ignitum. apoca.3
Sufficit tibi gratia mea. 2.corin.12
Sulphur de celo gene.18
Surget gens contra gentem. luce.2
De incipientibus a littera T.
Tabernaculum federis. exo.26
Tabernaculum portatur a tribu leui nume.3
Tabernaculi ordo exo.35
Tabernacula ignorantis deum iob.18
Tabule iterum dantur moyſi exo.34
Tacet ſapiens ſuo tempore oſee.4
Tacentis diuerſitas eccle.20
Teipſum caſtum cuſtodi i.timo.5
Templum edificat ſalomon 2.paralip.3
Templum completur 2.paralipo.7
Templum fundatur i.eſdre.3
Templum nobile 2.eſdre.13
Templum dei eſtis i.corin.3
Templi menſuratio ezech.4i
Templo neceſſaria dantur exo.6
Tempus omnia habent eccſ.3
Tempus meum nondum venit ioā.7
Tempus breue eſt i.cor.7
Tempus prope eſt apo.i
Tempus non erit amplius apo.10
Tempore accepto exaudiui te 2.cor.6
Temptatur xp̄s a diabolo mat.4
Temptatio vos nō apprehēdat
Tentoria fiunt circa tabernaculum
Tentoria finguntur. nu
Ter in anno feſta celebrantur.
Ter virgis ceſus ſum.
Tertia die ſuſcitabit vos.
Tertia die xp̄s reſurrexit. ioā.20.⁊ ma
Terre ꝓmiſſionis manſio. numeri.3
Terminus terre promiſſionis. numeri.34
Terminus plagarum. ezechi.47
Thamar vir opprimitur. 3.regū.2
Thamor corrumpitur a iuda. gene.38
Thebites loquitur ꝓ ſalomone. 2.regū.14
Thephoth nō vocaberis amplius iere.7
Theſauri babylonis oſtenduntur. eſa.39
Timotheus fugit ad phanum i.macha.5
Tollatur crux ⁊ ſequatur xp̄m luce.9
Torta panis datur iere.37
Timor meus vbi eſt malachie.i
Timor domini radix ſapientie eccleſiaſtici
Timor domini multa facit eccle.2
Timete deum ⁊ date illi honorē apoca.14
Timens deum faciet bona eccle.15
Timens deū vnus melior mille eccle.16
Timenti deū nō occurrent mala eccle.33
Tracta cum iuſto de iuſticia eccle.37
Tradetur xp̄s gentibus luce.18
Tradunt eſdre ſcriptum regis 2.eſdre.14
Transfertur enoch in paradiſum geñ.5
Tranſlatio in babylonem 4.regū.24
Tranſmigratio iude ⁊ fratrū 2.parali.36
Tranſfiguratio chriſti luce.9.⁊ mat.17
Tres propagines tres dies ſunt gene.2
Tres filios parit vxor oſee oſee.i
Tres ſunt q teſtimoniū dant in celo. i.ioh.5
Tria ſunt inſatiabilia prouer.30
Tribus vna iſrael diuiditur ioſue.13
Tribus āmo ābulat roboā ſm patres 2.pa.2
Tribus iſrael duodecim apoca.7
Triphon prodidit iudam i.macha.12
Triſticia impleuit cor veſtrum iohan.16
Thronus dauid firmatur 2.regū.7
Tuba in gutture tuo predicator. oſee.8
Tubarum ſonus diſtinguitur. nume.10
Tumulos veſtros aperiam. baruch.8
Turba magna. apoca.7
Turpe eſt in eccleſia mulieri loqui. i.corin.14
Turpia non reuelanda. leui.18
Turris babylonis edificatur. gene.2
Turris quinquaginta cubitorum. 2.macha.13
Turme tres latronum. iob.19
De incipientibus a littera V.
Vanitati creatura ſubiecta eſt. ro.8
Vas electionis eſt mihi. actuū.9
Vaſa argentea poſtulantur. exo.19

...ulit rex ſyrus. 1.eſdr.1
...na aſſuere reſpuit. heſter.1
...re de oſſibus iſtis. eze.37
...ia ſicut botri. can.7
...eſaurus ibi cor. luce.12
...corpus ibi aquile. luce.17
...eis qui receſſerunt a me. oſee.7
...qui cogitatis inutile. michee.2
...e hypocritis. matth.23
...rbum caro factum eſt. iohan.1
...rbum dei non eſt alligatum. 2.timo.2
...erba vite eterne habes. iohan.6
Uelox depoſitio tabernaculi. 2.pe.1
Uenditur ioſeph iſmaelitis. gene.37
Ueneratur mardocheus. heſter.6
Ueniet dñs ⁊ oẽs ſancti eius cũ eo. zacha.14
Uentus percuſſit domum filioꝝ iob. iob.1
Uentoſa verba non habent finem. iob.16
Ueſtes purpuree. exo.39
Ueſtes ſcinduntur. 4.regum.19
Ueſtes eſdras concidit. 2.eſdre.23
Ueſtigia eius ſecutus eſt pes meus. iob.23
Ueſtibus adornatur iudith. iudith.12
Uincenti dabo edere de ligno vite. apoca.2
Uictime pro delictis. leui.7
Uideo aliam legem in mẽbris meis. ro.7
Uidi aquã egredientem de tẽplo. baruch.7
Uidi alteꝝ angelum hñtem ſignũ dei. apo.7
Uidua poſt duo minuta in gazophi. matt.12
Uidua colligit ligna. 3.regũ.17
Uidua poſtulat iudicium. luce.18
Uiduas honora. 1.timo.5
Uincit ſapientiam maliciam. ſapien.8
Uince in bono malum. ro.12
Uincuntur ab abraam quatuor reges. geñ.14
Uineas deſtruxit grando. exo.9
Uinearum plantatio ⁊ rigatio. eccle.2
Uinum datur regi. 1.eſdr.12
Uinum dño non libabunt. oſee.9
Uir claudus baiulabatur. actuum.3
Uir veſtitus lineis. dani.10
Uiri galilei aſpicientes in celum. actuum.1
Uirga aaron floruit. nume.17
Uirgas decorticauit iacob. gene.30
Uirgo concipiet ⁊ pariet. iſa.7
Uirgo iſrael proiecta eſt. amos.5
Uirgo cogitat que dei ſunt. 1.cor.7
Uirgines ſunt ⁊ ſequũtur agnum. apo.14
Uirginitatis ſigna. deute.22
Uirtutes fiebant per manus pauli. actuum.9
Uiſio arboris nabuchodonoſor. dani.4
Uiſionis res aperitur dani.11
Uiſiones plures chriſti. 1.corin.15
Uiſus eſt in terris ⁊ conuerſatus. baruch.4
Uiſum recepit thobias. thobie.11
Uita vapor modicum apparens. iaco.4
Uitis frondoſa iſrael. oſee.10
Uitis vera ego ſum. ioan.15
Ulmus in ſolitudine. iſa.41
Ultio vxoris leuite. iudi.20
Unde ememus panes. ioan.6
Ungitur dauid in regem. 2.reg.5
Ungunt ſalomonem in regem. 1.parali.29
Unus omnium introitus ſapien.7
Unus ex vobis me tradet. ioan.13
Unuſquiſqꝫ propriã mercedẽ accipiet. 1.cor.3
Unus deus vna fides. ephe.4
Unuſquiſqꝫ vxorem ſuam diligat ephe.5
Uocat xp̃s petrum per andream. matt.9
Uocabit iudicium ad ignem. amos.7
Uocabit hieruſalẽ ciuitas veritatis. zacha.8
Uolo autem iuniores nubere. 1.timo.5
Uoluntas dei ſanctificatio veſtra. 1.timo.4
Uos eſtis templum dei. 2.corin.6
Uotum ſemper ſoluendum. leui.29
Uox clamantis in deſerto. mat.1.luce.3
Urbs fortitudinis ſyon iſa.26
Urbes refugij ſegregentur deute.19
Urbes ſeparentur. ioſue.20
Urbes tuas demolias eze.25
Uxor thobie fit ſara thobie.7
Uxor ezechielis moritur ezechie.27
Uxores alienigene dimittuntur. 1.eſd.10
Uuas acerbas comedetis. ezechie.18
Uulpes congregantur ad ſegetes. iudi.15
Uulpes foueas habent. luce.9

De incipientibus a littera y.

yair rex ⁊ iudex. iudi.10
yoth occidit effraim. 1.parali.7
yraz rex dat ligna templi. 3.regum.5
yrcus pugnat cum ariete daniel.8

De incipientibus a littera z.

zabulonis appellatio. gene.30
zabulonis ſors tertia. ioſue.19
zabulonis principes. pſal.77
zabulonis ex tribu duodeci millia ſig. apo.7
zacharias regnat. 3.regum.15
zacharias indutus ſpirituſancto. 2.parali.24
zacharie ſanguis. matth.23
zacharias prophetauit. luce.1
zacheus princeps publicanorum. luce.19
zebedeus pater iacobi ⁊ ioannis mat.4
zebedei mater. matt.20
zelus domus tue comedit me. pſal.68.⁊ ioã.2
zelotipa mulier flagellum. eccleſia.26
zizania inimici. mat.13
zizania ſunt filij neqꝫ. mat.13
zona circũcinxit eum. eccle.40
zona pellicea circa lumbos. mat.3
zorobabel genitus a ſalatiele. mat.1

Finis tabule

Notandũ q᷑ tranſlatores τ interp̃tes biblie multi fuerũt ſicut dicit magr̃ i hi/
ſtorijs: q2 ante icarnationẽ dñi annis.341.tpib⁹ Pto
lomei philadelphi regis egypti ſeptuagita iterp̃tes flo
ruerũt: q leges τ pphetas hoc mõ trãſtulerũt Ptolo/
me⁹ ſtudioſus τ libroꝝ cupidus pcipiẽs apud iudeos
legẽ eẽ ore dei editaȝ: τ digito illi⁹ ſcriptã: miſſis eplis
munerib⁹ rogauit eleazaꝝ põtificẽ iudeoꝝ vt ſibi viros
ſeniores hebraice τ grece ligue ptos q iterp̃tari τ trãſ
ferre valerẽt: dirigeret. Et eni ſua deſideria eẽnt eaȝ in
greco trãſlatã hẽe: τ archiuis regalib⁹ iterẽſſe. Eleazar⁹
aũt annuẽs ei⁹ petitiõi: de vnaquaq3 tribu ſex legiferos
vel legiferẽtes deſtinauit. Hi ſunt ſeptuagintaduo in/
terp̃tes q l3 ſeptuagitaduo fuerũt more ſacre ſcriptu/
re: tñ cõiter dĩ ſeptuaginta: q2 ſi duo ſupſunt hoc ẽ mo
dicũ reſpectu ſeptuaginta. Qui veniẽtes ad regẽ pẽta/
theucũ τ pphetas trãſferẽtes corã rege diſputauerunt
de vno deo colẽdo: τ q᷑ nulla creatura eẽt deus. Inde ẽ
q᷑ vbicũq3 occurrebat eis in trãſferẽdo de trinitate vel
ſub ſilẽtio p̃teribãt vel i enigmate trãſtulerunt: ne tres
deos colẽdos tradidiſſe viderenť. Silr̃ de incarnatiõe
v̂bi faciẽtes. Vñ trãſlatio ſeptuagintaduũ qñq3 eſt ſu/
pflua: qñq3 diminuta. Poſt icarnationẽ aũt dñi τ paſ
ſionẽ annis centũ viginti quatuor: Aqla qdã iude⁹ ad
fidẽ ꝯuerſus: ſed τ poſtea in hereſim lapſus p̃m⁹ inter
pres fecit aliã trãſlationẽ de hebraico in grecũ tpe adri
ani impatoris. Deinde poſt annos. 53. Theodotion fe
cit trãſlationẽ ſub cõmodo. Deinde poſt ãnos trigita
Symachus interp̃s claruit ſub ſeuero. Deinde poſt
ãnos octo inuẽta eſt qdã trãſlatio hieroſolymis: cuius
auctor ignorať: q dicta ẽ vulgata trãſlatio vel gnta edi/
tio. Deinde poſt ãnos. 18. tpe alexãdri: ſupuenit orige/
nes videns iſtas trãſlatiões impfectas: incepit corrige
re trãſlationẽ. 72. interp̃tũ p poſteriores iã dictas trãſ
latiões vel ſm aliquos ſolã trãſlationẽ Theodotionis
correxit τ miſcuit. ſ. supplẽs diminuta: τ reſecãs ſup/
flua. vbicũq3 igiť ad trãſlationẽ. 72. interp̃tũ aliqd ad/
didit ex traſlatiõib⁹ ſequẽtib⁹ vel vbi addidit q deerãt
ibi ponebat aſtericũ vel aſteriſcũ: ideſt ſtellã vl̃ formã
aſtri p qđ innuit q᷑ p additionẽ illã eluceſcebãt q prius
deerãt Et dĩ aſteric⁹ ab aſter τ icon qđ ẽ imago vel fi/
gurã: τ pducit pe: q2 apud grecos icõ ſcribiť p ei dipthõ
gon: τ dĩ aſtericus ſm modernos: vel aſteriſcus ſ3 an
tiquos: τ tũc dĩ ab aſtris: ideſt ſtella: τ icõ. vbi v̂o erat
ſupfluũ ponebat obelũ. Obelos eni grece dĩ ſagitta la
tine vel veru: ſignãs p hoc q᷑ lr̃a ibi ſupflua erat. Dei
de ipſe origenes fecẽ aliã trãſlationẽ p ſe plenã ſine his
ſignis. Hi oẽs trãſtulerũt de hebraico in grecũ. Dein
de quedã volentes hẽe oẽs iſtas trãſlatiões ſil̃ ſcribe/
bant libros: ſic eos ordinãtes q᷑ i medio cuiuſlibet fo/
lij ponebãt ſex colũnas a ſũmo deorſum deſcẽdẽtes: po
nẽtes in p̃ma v̂ba trãſlatiõis p̃me: in ſcda ſcde τ ſic ĩ
alijs. Et iſti libri dicti ſunt hexapla: ab hexa grece: qđ
ẽ ſex latine: quaſi ſexcupla: vel dĩ hexapla q̃ſi liber hñs
ſex trãſlatiões rectas vel rectificatas. Quidã tñ hexapla
exponũt ſimplr̃ p exẽplaria. Et his tpibus multi viri
vſq3 ſcioli fecerũt al's trãſlatiões de p̃dictis grecis trãſ
lationib⁹ in latinũ Nouiſſime ſupueniẽs beat⁹ Hiero
nymus: perit⁹ in trib⁹ linguis hebraica greca τ latina:
p̃mo correxit trãſl tionẽ. 72. iterp̃tũ in latino cũ aſteri
cis τ obelis: poſtea vero trãſtulit imediate bibliã de he
breo i latinũ ſine aſtericis τ obelis. Et hac trãſlatione
nũc vbiq3 vtiť tota romana eccleſia: l3 nõ in oibus li
bris. Et ipſius trãſlatio merito ceteris anteferť: q2 eſt
verboꝝ tenacior τ pſpicuitate ſnie clarior. Et tra/
tio p̃ma. ſ. 72. interp̃tũ fcã ẽ in alexãdria ciuitate q
tropolis eſt egypti. Alie aũt trãſlatiões in diuerſis
bus mũdi vbi tũc magiſtri polluerũt. Nota q᷑ vbicũq3
i libris veteris teſti mẽdoſitas repitur: currendũ: ẽ
ad volumina hebreoꝝ: q2 vetus teſtamentũ primo i lin
gua hebrea ſcriptũ eſt. Si vero in libris noui teſtamẽ
ti recurrendũ eſt ad volumina grecoꝝ: q2 nouũ teſta
mentũ primo in lingua greca ſcriptum eſt p̃ter euan/
gelium mat. τ epla pauli ad hebreos.
Modi intelligendi ſacrã ſcripturã: ſunt quatuor.

Notandũ q᷑ oĩs ſacra ſcriptura quadrifor/
mi rõne diſtiguiť ſiue exponitur.
Aut eni in hiſtoriaco vel lr̃ali intellectu: aut allegori/
co: aut anagogico: aut tropologico vel morali ſolet ac/
cipi. ¶ Hiſtoria nãq3 eſt qñ res aliq̃ quõ ſm lr̃aȝ dcã
vel facta ſũt: plano ſermone referť vt cũ dĩ. Populus
iſrl̃ ex egypto ſaluat⁹: tabernaculũ dño fecit. Et dĩ ab
hiſteron. i. videre vel cognoſcere. q2 antiq̃t⁹ nemo ſcri
bebat hiſtoriã niſi q vidiſſet. Et ſic qñ dictiões intelli/
gũť ſimplr̃ vt ſonãt ẽ ſenſus lr̃alis vel hiſtoric⁹. ¶ Al
legoria aũt eſt: cũ v̂bis ſiue reb⁹ myſticis p̃ſentia xp̃i
τ eccleſia ſacra ſignanť. Verbis videlicet vt ait eſaias:
Egrediet virga de radice ieſſe: qđ apte eſt dicere. Na/
ſceť v̂go Maria de ſtirpe dauid τ de ea xp̃s naſcetur.
Reb⁹ myſticis ẽ ppl's iſrl̃ ab egyptiaca ſeruitute p ſan
guinẽ agni liberatus. Allegorice eccleſiã ſignat: q per
paſſionẽ xp̃i a demonica ſeruitute liberata eſt. Et nota
q᷑ allegoria multis modis exponiť. Qñq3 a p̃ſona vt
yſaac ſignat xp̃m. Qñq3 a re τ nõ p̃ſona: vt aries occi
ſus ſignificat xp̃i carnẽ paſſam. Qñq3 a loco: vt xp̃s p̃/
dicaturus aſcẽdit in mõtẽ: vbi eminẽtia loci ſignat ei⁹
ſapiam τ excellentiã. Qñq3 a numero: vt appreẽderũt
ſeptẽ mulieres virũ vnũ ideſt ſeptẽ dona gratiaꝝ xp̃i.
Qñq3 a negocio vel fcõ: vt interfectio golie a dauid: in
terfectionẽ diaboli a xp̃o ſignat. Anagogia aũt ad ſu/
piora eſt: ducẽs locutio q de p̃mio futuro: τ de ea q i ce
lis eſt vita futura aptis ſiue myſticis ſermõib⁹ diſpu/
tat. Apte: vt cuȝ dĩ. Beati mũdo corde. Myſticis vt
cũ dĩ. Beati q lauãt ſtolas ſuas vt ſit illis ptãs i ligno
vite τ p portas intrent ciuitatẽ. Qđ ſic exponiť anago/
gice. Beati q mũdant cogitatiões ſuas τ actus: vt ſit
illis ptãs videndi dñm noſtrũ ieſum xp̃m: q dicit. Ego
ſum via vita τ veritas: τ p doctrinã τ exẽpla p̃cedẽtiuȝ
patrũ intrãt in regna celoꝝ. Et ſic iſta diſt iter allego/
riã τ anagogiã: q2 allegoria ẽ myſtic⁹ ſenſus ptinẽs ad
militãtẽ eccleſiã i qua ſum⁹ ſ3 anagogia eſt apt⁹ ſenſus
ptinẽs ad ecclĩã triũphantẽ q ẽ cõitas ſanctoꝝ iã triũ
phans τ regnãs. ¶ Tropologia v̂o eſt moralis locu/
tio q ad inſtructionem τ correctionẽ aĩoꝝ myſtice ſiue
reſpicit. Myſtice: vt ait Salomon. Oĩ tpe ſint veſti/
mẽta tua cãdida: τ oleũ de capite tuo nõ deficiat: qđ eſt
dicere. Omni tpe ſint opa tua mũda: τ charitas de cor
de tuo nõ deficiat. Aperte: vt Joãnes dicit Filioli: non
diligam⁹ v̂bo neq3 liñgua: ſed ope. τ veritate. Et vt bre
uiter hẽas: hiſtoria docet factũ. Tropologia faciendũ.
Allegoria credẽdũ. Anagogia appetẽdũ. Vñ Littera
geſta docet: qd credas allegoria. Moralis qd agas: q
tẽdas anagogia. Hec patent in hac dictione hieruſalẽ.
Hiſtorice. n. ẽ nomẽ ciuitatis. Tropologice eſt typus
aĩe fidelis. Allegorice figura eccleſie militantis. Ana/
gogice typum gerit eccleſie triumphantis. Unde ſicut
hieruſalem polis. eſt terna fidelis: Conſtans eccleſia
mons fortis patria ſumma.

diuinarū litteraꝝ

neqꝫ diuitiarū amatores exhortatio,

Si terrenis opibus diuites fieri volunt incidūt in tēptationes ⁊ in laqueum dyaboli ⁊ deſideria multa ⁊ nociua: que mergunt hoīes in interitū ⁊ ꝑditionē. Unde ⁊ ſcriptū eſt. Qui ꝯfidūt in diuitijs ſuis corruet. Multos enim ꝑdidit aurū. ⁊ argentū. Et ꝑlus ꝯſeruate ſunt diuitie in malū dn̄i ſui. Pereūt nāqꝫ in afflictione peſſima. Neqꝫ proderunt in die vltionis ꝓpheta teſtante. Argentū inquit eoꝝ ⁊ aurum eoꝝ non valebit liberare eos in die furoris dn̄i. Hinc ⁊ ſcriptum eſt. Qui amat diuitias nō capiet fructum ex eis. Unde ⁊ ab ipſo veritatis magiſtro. fallaces ⁊ deceptorie diuitie appellate ſunt. Hoc longe ante beatus Job declarauit dicens. Diues cū dormierit nihil ſecū auferet, ⁊ cetera que ſequunt̄. Hoc idē ſanct⁹ Dauid ꝓpheta cū dixit. Dormierūt ſomnū ſuum ⁊ nihil inuenerunt oēs viri diuitiarū in manibus ſuis. Hinc apoſtolus iacobus exprobrās illis miſerias eoꝝ terrēdo dicit. Agite nūc diuites plorate vlulātes in miſerijs veſtris que aduenient vobis ⁊c. Ipſimet quoqꝫ olim diuites nūc vero miſeri in inferno errorē ſuū pre anguſtia ſpūs gementes ꝯfitent̄. Quid nobis profuit ſuperbia. aut diuitiaꝝ iactātia quid ꝯtulit nobis? Uos igit̄ o ſferū amatores. q vere diuites fieri cupitis. veras diuitias amate: que nec corrūpi. neqꝫ ꝯſumi. neqꝫ auferri. neqꝫ exhauriri poterūt. Illas q̄rite. illas vobis theſaurizate hoc theſaurarius veſter ieſus xp̄s diues in oēs ſuadet. Hoc idem ipſe magiſter veſter docet ⁊ imꝑat. Theſaurizate inquit vobis theſauros in celo. vbi nec erugo nec tinea demolitur: ⁊ vbi fures nō effodiunt. neqꝫ furantur. Que aūt ſint ille diuitie ꝓpheta expreſſit cū dixit. Diuitie ſalutis ſapiētia ⁊ ſcia. His ꝑfecto diuitijs. nihil locupletius. nihil ꝑcioſius. nihil deniqꝫ deſiderabilius in vita hominū inueniri pōt. Iſtas vt nobis cōparetis. ipſa ſapīa inuitat. ad vos clamitat iuxta portas ciuitatis in ipſis foribus loquit̄ dicens. O viri ad vos clamito. ⁊ vox mea ad filios hoīum. Intelligite paruuli aſtutiā. ⁊ īſipiētes animaduertite. Et paulopoſt. Accipite inquit diſciplinā meā ⁊ non pecuniā doctrinam magis q̄ꝫ aurū diligite. Melior eſt enim ſapiētia cūctis opibus ꝑcioſiſſimis. ⁊ oē deſiderabile ei nō poteſt comparari ⁊c̄. Precipuus quoqꝫ cultor illius q a iuuentute eā amauit. vt ad amorē ipſius vos trahat. ingentibus eā laudū preconijs extollit dicens. Beatus homo qui inuenit ſapientiā. ⁊ q affluit prudētia. Melior eſt acquiſitio eius negociatiōe auri ⁊ argēti ⁊c̄. Et iteꝝ alibi. Prepoſui illam inquit regnis ⁊ ſedibus. ⁊ diuitias nihil eſſe dixi in cōparatione illius ⁊c̄. Et infra. Si diuitie ait appetunt̄ quid ſapientia locupletius que operatur oīa? Sed multos fortaſſis qō pulſat. vbi ineſtimabilis iſte theſaurus inueniat̄? Sic enim ⁊ beatus iob ſecū queſiuit dicens. Sapientia vbi inuenit̄. ⁊ quis eſt locus intelligentie? Et infra ſibipſi reſpondendo. Deus inquit intelligit viā eius. ⁊ ipſe nouit locum illius. Huius itaqꝫ q̄ōnis ſolutionē ſaluator noſter deus ⁊ dei verbū ſibi reſeruauit quā ⁊ aperuit. cū icredulos ⁊ huius theſauri ignaros ad ſcripturas direxit dicēs. Scrutamini ſcripturas. q: vos putatis in ipſis vitā eternā hēre. In ſcripturis nāqꝫ ſacris veluti ī agro abſconditus eſt ſapīe theſaurus quo ad eternā vitam ꝑuenitur. De quo doctus ille ſcriba euāgelicus ꝓfert noua noui. ⁊ vetera veteris teſtamenti myſteria. Scripture vero ſacre q̄ꝫuis ⁊ mente teneant̄. ⁊ voce ꝓferantur cōmodius tū ⁊ vtilius in libris tanq̄ꝫ in vaſis tūt recondunt̄ ⁊ in illis ꝑmanentius conſeruantur. Oēs igitur qui hunc theſaurū inuenire deſideratis in libris diuinis querite. Ibi pulſate ⁊ aperiet̄ vobis. ibi querite ⁊ inuenietis. ibi petite ⁊ accipietis. Uerū cum multi ac varij ſint ſanctarum ſcripturarū libri. valde laborioſum atqꝫ difficile eſſet ēt ſtudioſis. ſingulos quoſqꝫ cōquirere ⁊ ſcripta eoꝝ reuoluere. ſi ſeparatim dūtaxat ⁊ ſparſim haberent̄. Ideo ſpiritu ſapientie factum ē vt oēs tam veteris q̄ꝫ noui teſtamenti libri in vnū volumen coadunati ſint. Quod recte bibliā. i. librū per excellentiam appellamus. Que poſt iteratam accuratioremqꝫ emendationē. concordes ſcripturarū ſententias annotat. ⁊ ob id ſingula queqꝫ hꝫ capitula per lras diſtincta. qui bus ſcripture concordantes indicantur ⁊ facile citoqꝫ reperiunt̄. Huic preterea ſūmaria ꝑmittitur totius voluminis partitio. cum breui ꝯtentoꝝ expoſitione. vt ſic ſal eſt generalis oīum prenoticia habeatur. Hoc ſcripturaꝝ ſingulare opus ſi comparaueritis. facilius ſapiētie diuitias inuenire ⁊ cuſtodire valebitis. donec in regno celoꝝ apertis theſauris veſtris cum magis. i. ſapientibus. eterne ſapīe ieſu xp̄o grata munera ſine fine offeratis. Cui cū genitore ⁊ ſpū eius honor gloria ⁊ imperium in ſecula ſeculoꝝ. Amen.

In ſummarium Biblie ad lectorē Tetraſtichon

Qui memor eſſe cupit libroꝝ Bibliothece.
  Diſcat opus preſens ſi retinere velit.
Maxima de minimis. ex partibus accipe totum.
  Inuenies quod amas. ſi ſtudioſus eris.

In ordinē libroꝝ. diſtichon ad eundem.

Perſpice nunc lector quis debitus ordo libroꝝ
  Biblia quos ſociat ordinat atqꝫ probat.

Librorū ordo

Geneſis. Exo. Leui. Numerorum. Deuteronomi.
Poſt Joſue. Judicū. Ruth. Regū. Parali. Eſdre.
Tobias. Judith. Heſter. Job. Danticuſqꝫ.
Uerba dat Eccle. Cantat. Sapit. Eccleſiaſtic.
Eſai. Hieremi. Baruch. Ezech. Danielqꝫ
Oſe. Joel. Amos. Abdi. Jonas. Miche. Naū. Aba
Sophon. Aggeus. zacha. Malachias. Machabe⁹.
  Mattheus. Marcus. Lucas. poſtremo Johānes.
Roma. Corin. Galat. Eph. Philippen. Coloſenſes.
Theſſal. ⁊ Timotheus. Tytus. Philemō. Hebreus
Et Actus. Jacob. Petrus. Johā. ⁊ Judas. Apoc.
Finit

Sūmariū

Libꝛoꝛum totius ſacre ſcripture in biblia compꝛehenſe — Diſtinctio. Nomina. Materie.

Tota ſcriptura biblie diſtiguitur in duo teſtaměta.ſ.

Uetus	qd inducit ad obſeruātiā legis	Ueteris Timoꝛe penaꝝ.
Nouū		Noue amoꝛe virtutū.

Uetus teſtamentū diuidit̄ in libꝛos

Legales. Hiſtoꝛiales. Sapiales. Pꝛophales.

	Libri	
Legales dicunt̄ i qb⁹ leges ⁊ iudicia oꝛe dei edita pmulgātur: ⁊ ſūt nūero.v. videlꝫ	**Geneſis**	In quo agit̄ de mundi oium creatarū exoꝛdio. De diluuio ⁊ arca noe atqꝫ confuſiōe linguaꝝ. De electione ppl'i dei ⁊ deſcenſu eiuſdē in egyptum. Et habet capitula L
	Exodus	In q̄ agit̄ de decē plagis pharaōis ⁊ exitu filioꝝ iſrl' de egypto. De decē pceptis ac iud'cijs ⁊ iſtructiōe ppl'i dei. De arca federis dn̄i ⁊ tabernacl'o ⁊ altari: ac veſtib⁹ aarō. Et hꝫ ca.XL.
	Leuitic⁹	In quo agit̄ de ſacrificijs ⁊ oſtijs offerēdis. De vina ⁊ veſtibus aaron. De oꝛdine ⁊ miniſterio leuitarū. Et cōtinet capl'a XXVII
	Numeri	In quo agit̄ d numeratiōe ppl'i ſiue tribuū iſrael. De pphetia balaam. De manſionibus factis in heremo.⁊ habet capl'a XXXVI
	Deutr.	In quo replicant̄ ea q̄ in q̄tuoꝛ libris pori bus tradita ſunt.⁊ habet capl'a XXXIIII
Libri	**Joſue**	In quo agit̄ de trāſitu ioꝛdanis: ⁊ de ſubuerſione regnoꝝ hoſtiliū. De introductione ppl'i dei in terraꝫ pmiſſionis: ⁊ de diuiſione ipſius terre. Et habet capitula XXIIII
Hiſtoꝛiales dicunt̄ in qbus hiſtoꝛie reꝝ geſtaꝝ narrantur ⁊ ſūt numero.xix.	**Judicuꝫ**	In quo agit̄ de pncipib⁹ ⁊ iudicib⁹ ac deſenſione ppl'i iſrael: ⁊ de victorijs ⁊ triūphis habitis ꝯ hoſtes. Et habet capl'a XXI
	Ruth	In quo agit̄ de mr̄imonio ꝯcto īter boos ⁊ ruth: ex qb⁹ xp̄s deſcendit. Et hꝫ capl'a IIII
	Reg. I	In quo agit̄ de gubernatiōe ppl'i iſrl' p iudices: ⁊ de electiōe regis ſaul: de regimīe geſtis ⁊ moꝛte ipſius.⁊ habet capl'a XXXI
	II	In quo agit̄ de regimīe eiuſdē ppl'i p regē dauid ⁊ de factis p ipꝫ.⁊ hꝫ cap̄.XXIIII
	III	In quo agitur de moꝛte regis dauid: ⁊ de ſucceſſione: regimine ⁊ geſtis ſalomonis: alioꝛūqꝫ regū iuda ⁊ iſrl'.⁊ hꝫ capl'a XXII
	IIII	De caſu regni iuda ⁊ iſrael ppter regū ſuorū pu̇aricatiōnē. de captiuitate ppl'i ⁊ de ſubuerſione vrbis ac tēpli.⁊ hꝫ ca.XXV
	Para. I	In quo deſcribit̄ genealogia regis dauid ⁊ fit recapitulatio electionis: gubernationis: atqꝫ geſtoꝝ ipſius.⁊ hꝫ cap̄.XXIX
	II	In q̄ recapitulat̄ regimē ppl'i p ſalomonē ⁊ alios reges iuda ⁊ iſrael: ⁊ hꝫ cap̄.XXXVI

Item libri hiſtoriales

- **Eſdre**
  - **I** In quo agit̃ ꝺ reductiōe ppl'i iſrl' ex captiuitate babilonica: ⁊ ꝺe iſtructiōe ppl'i reducti ꝑ eſdrā legiſdoctorē ⁊ habet capitula.X
  - **II** Qui a neemia duce edit⁹ ē. In q̄ agit̃ de reedificatiōe muri ciuitatis hierl'm. ⁊ de correctione maloꝝ ſubortorū in abſentia neemie. Et habet capitula.XIII
  - **III** Qui apocriph⁹ ē. In quo repetunt̃ q̄dā alibi ſcripta circa captiuitatē babylonicā tpe Joſie. Quedā ēt q̄ ꝯtigerūt ſb zorobabel ⁊ eſdra. Interſerit̃ q̄q; ſol'o cuiuſdā q̄ōnis. Et hꝫ.c.IX
  - **IIII** Qui ſilr apochriphus eſt. In quo ponuntur q̄dam viſiones ⁊ ſomnia ſup ppl'i iudeoꝝ liberatiōe a captiuitate: ⁊ templi in hierl'm reſtauratione. Et habet capitula.XVI
- **Tobie** In quo agit̃ de ipſi⁹ ꝓbatiōe ⁊ virtute multiplici. De miniſterio archangeli raphaelis. De inſtructione ꝓlis ⁊ honeſtate matrimōij. Et habet capitula.XIIII
- **Judith** In q̄ agit̃ de obſidiōe hierl'z ⁊ ppl'i iſrl'. De honeſtate ⁊ ꝓbitate Judith. De īterfectiōe holofernis: ⁊ liberatiōe ppl'i iſrl'. Et hꝫ cap.XVI
- **Heſter** In quo agit̃ de crudelitate Aman ⁊ ei⁹ ſuſpenſione ꝓcurata ꝑ ꝓuidentiā ⁊ humilitatē heſter. Et de exaltatiōe mardochei ⁊ liberatiōe iudeoꝝ. Et habet capitula XVI
- **Job** In quo agitur de beati Job patientia ⁊ perfectione ac diſputatiōe quā habuit cum amicis. De prouidentia diuina: ⁊ corporis reſurrectione. ⁊ habet capitula XLII
- **Macha.**
  - **I** In quo agit̃ de ꝓlijs inter hebreoꝝ duces ⁊ gentē pſaꝝ: ⁊ de liberatiōe ppl'i ſub matathia iuda: ionatha: ⁊ ſymone. ⁊ hꝫ ca.XVI
  - **II** In quo recapitulant̃ q̄dā in ꝑmo libro dicta. Agit̃ ēt de tribulatiōe ppl'i. De conſtantia ſeptē fratrū ⁊ mr̄is eoꝝ ⁊ de liberatione populi per iudā machabeū. ⁊ habet cap̄.XV

Libri Sapientiales dicūtur i qb⁹ prudētia ⁊ vera ſapiā edocetur: ⁊ ſunt numero. v. ſ. lib

- **Prouerbioꝝ** In quo agit̃ de inſtructione qui diſciplina incipientiū ſeruire deo: de correctione moꝝ ⁊ informatione virtutū. ⁊ habet ca.XXXI
- **Eccleſiaſtes** In q̄ agit̃ ꝺ mūdi vanitate. ꝺ vitioꝝ ꝯtēptu. De ꝑfectu ambulātiū i via dei. ⁊ hꝫ cap̄.XII
- **Cantica** In quo agit̃ de viri iuſti ꝑfectiōe. De contemplatiōe anime ſancte: ⁊ de cōiunctiōe xp̄i ⁊ eccleſie. ⁊ habet capitula VIII
- **Sapientie** In quo agitur de regimine ꝑlatoꝝ ⁊ cōſeruatione iuſticie: atq; ydoloꝝ contemptu. De aduentu ⁊ paſſione xp̄i: qui eſt vera ſapientia. ⁊ habet capitula XIX
- **Eccleſiaſtic⁹** In quo agit̃ de ob'ia ſubditoꝝ: de inſtitutione bonoꝝ moꝝ. de nobilitate ſapie: ⁊ de laude ſanctoꝝ. Et habet capitula LI

Summariū

Libri p phetales dicunt in q̄bus vētu ra pnūciā tur. Et ſūt numero. xviij. ſcʒ

Pſalteri. In quo agiẗ de xp̄i diuinitate: humanitate paſſione: reſurrectiõe: aſcẽſiõe: ⁊ aduẽtu ad iudiciū. De penis peccõꝝ: ⁊ bñficijs dei: atqꝫ laudib⁹ ei⁹. Et ꝯtinet pſalmos cētū q̄nquaginta.

Eſaias In quo agiẗ de rep̄henſione iudeoꝝ. De aduentu xp̄i in carnē ⁊ eius paſſiõe. De vocatione gentium: ⁊ de regno iuda: ⁊ regno iſrael. Et habet capitula LXVI

Hieremi. In quo agiẗ de captiuitate iudeoꝝ. ⁊ deſtructione ciuitatis hierl̄m: de planctu ⁊ lamentatione ꝓpter deſtructionem iſtam. Et habet capitula quinquagintaduo.
Threni vero vltra predicta ꝯtinēt capl̄a V

Baruch In quo agitur de verbis que legit captiuis in babylonia. De prenūciatione reddit⁹ populi iſrael ⁊ eoꝝ q̄ futura erunt tempoꝛib⁹ vltimis. Et habet capitula VI

Ezechiel In quo agiẗ de viſionibus ipſius ⁊ de ſceleribus iudeoꝝ: de ruina hierl̄m: ⁊ de eius reparatione. Et habet capitula XLVIII

Daniel In quo agiẗ de mūdi monarchia: ⁊ de mutationibus tēpoꝝ: de ptāte ⁊ eternitate regni xp̄i. de hiſtoꝛia Suſanne: de deſtructione bel atqꝫ interſectiõe draconis. Et hꝫ ca. XIIII

Oſee Qui loquiẗ de ydolatria ppl'i iſrael ſignata per mulierē meretricē: de inundatiõe peccatoꝝ: ⁊ de ammonitiõe vt filij iſrael ad dñ̄ꝫ cõuertantur. Et habet capitula XIIII

Johel Qui loq̄ẗ de ꝯſūptiõe terre iudeoꝝ per erucā: bruchū: locuſtā: ⁊ rubiginē: de inductione ad pniam. ⁊ de iudicio futuro. ⁊ hꝫ ca. III

Amos Qui de ſcelerib⁹ iudeoꝝ ⁊ gentiū loquitur: De ira dei ⁊ vindicta ſup eos ventura: inducit quoqꝫ ad pniam: ⁊ predicit finaleꝫ reparationem. Et habet capitula IX

Abdias Qui de cõminatiõe ⁊ deſtructione edom ⁊ eſau perſonat. Et habet capitulum vnicum.

Jonas Qui de naufragio ione loquiẗ ⁊ in hoc paſſionem xp̄i p̄figurans: mundum ad pniaꝫ reuocat: atqꝫ ſub nomine niniue ſalutem gentiū prefigurat. Et habet capitula IIII

Micheas Qui p̄dicit ſamarie deuaſtationem ⁊ captiuitatem ac interitū principū iſrael ⁊ pſeudo ꝓphetarū: ⁊ de ingratitudine ⁊ malicia eorūdē. Et habet capitula VII

Naum Qui loquiẗ de ira dei ⁊ vindicta graui ꝯtra niniuen qui ad predicationem ione penitētiā egerunt de peccatis: poſtea fuerūt peccatis maioꝛibus inuoluti. Et habet capitula III

Abachuc Qui loquiẗ de diſputatione quā ꝓpheta fecit cū deo ⁊ hoc mundo. ⁊ quō iuſti cõculcanẗ ⁊ ꝓſperanẗ iniqui. Et habet capitula III

Jtē pro
phetales

Sopho. Qui de iudicio dei ꝯ iudeos ⁊ gētes eꝫneos loqꝶ: ⁊ de ꝯsolatiōe pplī iſrl. Et hꝫ capi. III

Aggeus Qui pdicit reuerſionē pplo iudeoꝝ: ⁊ de reedificatione templi. ac renouatione ciuitatis. Et habet capitula. II

Zachari. Qui loquiꝶ de liberatiōe iudeoꝝ: ⁊ de vidicta ꝯ inimicos eoꝝ ⁊ de humilitate aduentus xpi ⁊ paſſionis eiuſdem. ⁊ habet cap. XIIII

Malach. Qui loquiꝶ de abiectōe pplī iudeoꝝ ⁊ ſacrificioꝝ ei⁹. ⁊ de aduētu xpi: ⁊ habet cap. IIII

Nouum teſtamētum

pari modo quo ⁊ vetus diſtinguitur in libros

Legales.
Hiſtoriales.
Sapientiales.
Prophetales.

Legales dicuntur in quib⁹ lex noua a xpo tradita cōtineꝶ ⁊ ſunt nūeros q̄tuor videlꝫ euāgeliuꝫ

Matth: In quo pncipaliter de xpī humanitate agitur. Et habet capitula. XXVIII

Marci In quo pcipue agiꝶ de xpi fortitudine ⁊ reſurrectione. Et habet capitula XVI

Luce In quo agitur ſpāliter de paſſione ⁊ morte xpi. ⁊ habet capitula XXIIII

Johan. In quo xpi diuinitatis ſacramenta aperiūtur. ⁊ habet capitula XXI

Hiſtoriales dicunꝶ q res p xpi aplos geſtas narrāt q̄ vnico libro ꝯtinēꝶ q dꝫ

Actus In quo ſctūs lucas xpo in celū aſſumpto viſibilem ſpūſcti miſſionē declarat: geſtaqꝫ apoſtoloꝝ ⁊ pcipue pauli. atqꝫ infantiā naſcentis eccleſie deſcribit. Et habet cap. XXVIII

Libri Sapientiales dicunꝶ in q̄bus ſapia noue legis p exēpla ⁊ pcepta recte viuendi ſm xpꝫ pleniſſime tradiꝶ: ⁊ ſunt nūero. xxi. videlꝫ epſa pauli ad

Romanos In qua apl's reuocat romanos ab errorib⁹ gentilium ⁊ cerimonijs legis ad veram ⁊ catholicam fidē. ⁊ habet capitula XVI

I Corin. In qua quoſdā a falſis aplīs ⁊ philoſophis p eloquētiā: quoſdā vero p obſeruantiā legis iudaice ſeductos: reuocat ad verā fidem ⁊ euāgelicam ſapientiā. ⁊ habet capitula XVI

II In qua eoſdē ad pniam couerſos ⁊ emēdatos: cōſolaꝶ ⁊ laudat. ⁊ habet cap. XIII

Galath. In q̄ ipſos Galathas ſeductos a falſis apoſtolis vt ad legem ⁊ circūciſionem reuerterētur reuocat ad fidem catholice veritatis. Et habet capitula Sex.

Epheſios In qua ephesij qui ab apoſtolo verbo veritatis accepto perſtiterūt in fide: ipſos collaudat apoſtolus. Et habet capitula Sex.

Philip. In qua q: philippēſes accepto verbo veritatis pſtiterūt in fide: nec receperūt falſos aplos ipſos apl's collaudat. Et habet ca. IIII

Coloſſen. In qua q: Coloſſenſes qui preuenti erant a pſeudo aplīs: eos corrigit apl's: ⁊ hortaꝶ ad fidei veritatem. ⁊ habet ca. IIII

I Theſſal. In qua apl's ipſos theſſalonicenſes collaudat q: verbo veritatis accepto: cū pſecutioneꝫ paterenꝶ a ciuibus ſuis: pſtiterunt in fide: nec falſos aplos receperunt. Et habet cap. V

II In q̄ apl's eoſdē iſtruit de tpib⁹ nouiſſimis:

bitur Prouer.24. Comede fili mi: qꝛ bonū: ⁊ fauū dulciſſimū gutturi tuo. Sic doctrina aie tue. Et primi Parali.25. dr̄ ꝙ erudiebāt cātu cū dn̄i cuncti doctores. ¶ Aſcendamus q̈rto ad domū dei bellicā: ad libros diſceptatiuos: ⁊ docebimur de vijs vigoris inueſtigare. i. cū multo vigore rōne diuinoꝝ iudicioꝝ: ſicut pꝫ in libro Job. Et hec eſt domus de qua ſcriptū eſt. 2. Reg. 3. ꝙ erat magna cōcertatio īter domum dauid: ⁊ domū Saulis. Domus autem Saulis deficiebat quotidie. Nā inter Job ⁊ amicos ipſius fuit lōga ꝯcertatio: donec amici Job ꝯuicti ſunt: ⁊ defecerunt. Et ſilr̄ in Eccle. legitur lōga ꝯcertatio inter ſtultū ⁊ ſapiētem virū: quoꝝ pars Salomon viciſſim mouet quaſi ꝯtionator. De h̄ aūt modo docendi per modum vigoroſum ⁊ bellicū decātabat ꝓpheta: Docet manus meas ad preliū: ⁊ digitos meos ad bellū. pſal. 143. ¶ Aſcendamus q̄nto ad domū dei aureā: ad libros cōſultatiōnis: ⁊ docebimur de vijs decoris. Scriptū eſt nāqꝫ. 3. Re. c. 6. ꝙ nihil erat in domo qđ non auro tegeret. Et de doctrina decētiſſima librorū ſapialiū ad lr̄am arg. Sapiē. 8. ꝙ doctrix ē diſcipline dei: ⁊ electrix operū illius. Qua q̄ docti fuerūt: ⁊ in libris ſapialibus eruditi fulgebāt q̄ſi ſplēdor firmamēti: ⁊ q̄ſi ſtelle ī ꝑpetuas eternitates: ſic ꝓmittit Angel9. Dan. 12. ¶ Aſcēdamus ſexto ad domū dei nubeam: ad libros declamationis oīum ꝓphetaꝝ: ⁊ docebimur de vijs ſplēdoris. Scriptū eſt enī. 2. Paralipo. 5. ꝙ domus dei ipleta eſt nube. Et. 3. Regū. 8. dr̄ ꝙ nebula impleuit domū dn̄i: ⁊ non poterāt ſacerdotes ꝓpter nebulā miniſtrare. In libris nāqꝫ ꝓphetalibus nebuloſis nō patet de facili intellectus: vt hō poſſit explicare: niſi qꝛ ſplēdores aliqui: ⁊ refulgentie Jeſu xp̄i apparent in eis aliq̄n: ſicut radius ſolaris in nube. Et per iſtū ſplēdorē docebimur in libris prophetalibus: nā aliter clauſi eſſent oīo ſmones Joānis. 7. Aſcēdit diluculo in tēplum ⁊ docebat. Et Joānis. 8. perexit Jeſus in mōtē Oliueti: ⁊ diluculo iteꝝ venit in tēplum ⁊ oīs populus venit ad eū: ⁊ ſedens docebat eos. ¶ Aſcēdamus. 7. ad domū dei celicā ad libros atteſtationis. 4. euangelioꝝ ⁊ ibi docebimur de vijs amoris. Hec eſt. n. illa domus ſup quā Jacob poſt iuſtū ſomniū admiratur. Gen. 28. dicēs. Uere dn̄s eſt in loco iſto: ⁊ ego neſciebam: et ſequit̄. Non eſt hic aliud niſi domus dei ⁊ porta celi: ⁊ iō qui docent̄ in hac domo docentur amoroſe a deo ⁊ modo filiali ſicut ſcriptū eſt. Erunt oēs docibiles dei. Joan. c. 6. ⁊ Eſaie. 58. Ponā iaſpidem ꝓpugnacula tua: ⁊ oēs terminos tuos in lapides deſiderabiles vniuerſos filios tuos doctos a dn̄o. ¶ Aſcēdamus vltimo ad domū dei rotūdam ad libros ſalutationis ⁊ eplares: ibi docebimur de vijs fecūdatiui ⁊ negatiui humoris: ſicut ſcriptū eſt: Fons egredietur de domo dn̄i. Joel. 3. ⁊ Zach. 13. Erit fons patēs domui dauid ⁊ hītatoribus Hierlm̄. Ex qua domo orit̄ illa ſapientia ⁊ doctrina que ꝓloqtur Eccle. 24. dicēs: Ego ſapia effudi flumina: dixi Rigabo hortū plantationū ⁊ iebriabo ptus mei fructum: qm̄ doctrinā quaſi ante Lucanum oībus illumino. ¶ Sic igit̄ in octo ſcholis: ⁊ in octo domib9 ſupradictis docet nos dn̄s vias ſuas De qua q̈dē inexplicabili doctrina in iſtis. 8. domibus cōprehenſa ⁊ vijs inſcrutabilibus ſapiētie: que in iſtis libris docetur: Hieronymus ꝑ modū cuiuſdam breuis epilogi loqūt in ꝓemio ſup pſal. ⁊ ait: Quid hic non inueniat̄ qđ faciat ad vtilitatē: aut ad edificationē humani generis: cōditionis: ſexus: etatis. Hēt. n. hic infans quid lactet: puer qđ laudet: adoleſcens qđ corrigat: iuuenis qđ ſequat̄: ſenior qđ precet̄. Hic diſcet femina pudicitiā: pupilli inueniēt pietatē: vidue iudicē: paupes ꝓtectorem: aduene cuſtodē. Hic inueniūt reges qđ audiant: iudices qđ timeāt: hic triſtem ꝯſolatur: letū temperat: iratū mitigat: pauperē recreat: diuitē vt ſe agnoſcat icrepat: oībus ſe ſuſcipiētibus apta medicamenta tribuit: nec peccatorē deſpicit: ſed remediū ei per penitentiā ingerit: poſt hec deus oſtendit̄: ſi mulachra irritētur: fides aſſerit̄: ꝑfidia repudiat̄: iuſtitia ingreditur: ꝓhibet̄ iniq̈tas: miſericordia laudat̄: crudelitas abdicatur: veritas req̄ritur: mēdaciū dānat̄: dolus accuſat̄: ꝑdicatur penitētia: pax ſequēda ꝓmittitur: ſpes certa nutritur. Et (qđ in his oīb9 eſt excellentius) chriſti ſacramēta laudātur. Hec Hieronymus.

DI VNO
DI·SE GVND
DI·TERZO
DI·QVARTO
DI·QVINTO
DI·SESTO

ROMA

¶ Incipit epl'a btí hieronymi ad Paulinū p̄
ſbyteꝝ de oīb⁹ diuine hyſtorie libris. ¶ Ca.I.

F Rater am/
broſius tua mihi munū
ſcula pferens: détulit+
ſimul ⁊ ſuauiſſimas lít-
teras: que a principio a
miciciarū fidem proba
te iam fidei ⁊ + véteris
amicicie + noua prefe-
rébāt. Uera eni illa ne
ceſſitúdo ē ⁊ chriſti glutino copulata: quā nō
vtilitas rei familiaris: nō preſentia tm̄ córpo-
rū: nō ſúbdola ⁊ pálpans adulatio: ſed dei ti-
mor ⁊ diuinarum ſcripturarū ſtudia conciliant.
¶ Légimus in veteribus hiſtórijs: quoſdam
luſtráſſe puincias: nouos: adijſſe populos: má
ria tranſijſſe: vt eos quos ex libris nouerāt co-
ram quoqꝫ vidérēt. Sic pithágoras memphi-
ticos vátes: ſic plato egyptum ⁊ archýtam ta-
rentínum: eamqꝫ óram ytálie que quondam
magna grecia dicebatur laborioſiſſime pagrā
uit: vt qui athénis magiſter erat ⁊ potens: cu-
iuſqꝫ doctrinam achadémie gymnáſia perſo-
nábant: fieret peregrínus atqꝫ diſcipulus: má
lens aliéna verecunde diſcere: qꝫ ſua impudē
ter ingérere. Deniqꝫ cum litteras quaſi toto
orbe fugientes perſéquitur: captus a pirátis ⁊
venúndatus: etiam tyranno crudeliſſimo pá-
ruit: ductus captiuus: vinctus ⁊ ſeruus: tamē
quia phūs + maior emente ſe fuit. Ad tytum
liuium lácteo eloquentie fonte manántez: de
vltimis hiſpánie galliarūmqꝫ finibus quoſdā
veniſſe nobiles légimus: ⁊ quos ad cōtempla-
tionez ſui roma non traxerat: vnius hominis
fama perdúxit. Habuit illa etas inaudituz om-
nibus ſecúlis celebrandúmqꝫ miráculuz: vt vr-
bem tantam ingreſſi aliud extra vrbem quére
rent. Apollónius ſiue ille magus vt vulgus ló
quitur: ſiue phs: vt pythagórici trádunt: intra
uit perſas: pertranſiuit caucaſum: albános:
ſcýthas: maſſágethas: opulentiſſima indie re
gna penetrauit: ⁊ ad extremum latiſſimo phi-
ſon amne tranſmiſſo puénit ad bráchmanas:
vt hiárchā in thróno ſedentē áureo ⁊ de Tán
tali fonte potentez: inter paucos diſcipulos de
natura: de morib⁹: ac de curſu + dierū ⁊ ſýde-
rum audiret docentez. Inde per elámitas: ba-
bylónios: chaldéos: médos: aſſyrios: párthos:
ſýros: phenices: + árabes: paleſtinos: reuerſus
alexándriam perréxit ethiópiam: vt gymno-
ſophiſtas ⁊ famoſiſſimam ſolis menſaz vidé-
ret: in ſábulo. Inuénit ille vir vbiqꝫ qd̄ diſce
ret: ⁊ ſemper pficiens: ſemper ſe mélior fieret
Scripſit ſup hoc pleniſſime octo voluminib⁹.
+ Philóſtrátus. ¶ Ca.II.

Q Uid loquar de ſeculi hominib⁹
cum apoſtolus. Paulus vas ele
ctionis ⁊ magiſter gentiū: qui
de cōſcientia tanti in ſe hóſpitis
loquebatur dicens: An experi-

Marginalia: ſo+non deſt eſſe ſimul · +veteri ſ+noua · pythagoras · plato · archytas · als+ma-iore mente · Titus liuius · Apollonius · Brachmane · hyarcas · als+dierū superciū · als+ arabes · Uale.li.4. Hieroni⁹ in vita · pomponius mella li.3 · als+philostratus

Gal.i.b mentum quéritis eius qui in me lóquitur chriſtus: poſt damáſcum arabiámq; luſtrátam: aſcendit hieroſólymam vt vidéret petrū: ⁊ manſit apud eū diebus qndecim. Hoc n. myſterio hebdóadis: ⁊ ogdóadis: futurꝰ gētium predicator inſtruendus erat. Ibidē.2.a Rurſúmq; poſt annos quattuordecim aſſumpto bárnaba ⁊ tyto expóſuit cum apoſtolis euangélium: ne forte in vacuum cúrreret aut cucurriſſet. Habet neſcio quid latētis energie + viua vox: ⁊ in aures diſcipuli de autóris ore tráſfuſa fortius ſonat. Unde ⁊ eſchines cum rhódi exuláret ⁊ legerétur illa demóſthenis oratio quā aduerſus euꝫ habúerat: mirantibꝰ cunctis atq; laudantibꝰ ſuſpirans ait. Quid ſi ipſaꝫ audiſſetis beſtiam: ſua verba reſonantem.

Alias viue vocis actꝰ

Eſchines Demoſthenes

C Capitulum tertium.

H Ec hoc dico q̄ ſit aliqd in me tale: quod vel poſſis a me audire: vel velis diſcere: ſed quo ardor tuus ⁊ diſcendi ſtúdiuꝫ etiam abſq; nobis per ſe probari débeat. Ingénium docile ⁊ ſine doctore laudábile eſt. Nō quid inuénias: ſed quid quéras cōſideramus. Mollis cera ⁊ ad formandum fácilis: etiam ſi artíficis ⁊ pláſte ceſſent manus: tamē virtutis totum eſt quicquid eſſe poteſt. Paulus apoſtolus ad pedes gamaliélis legem móyſi ⁊ prophétas didiciſſe ſe gloriatur: vt armatus ſpiritualibus télis: póſtea docéret cōfidenter. Arma enim noſtre milítie nō carnalia ſunt: ſed potentia deo: ad deſtructionem munitiónum ⁊ cogitationes deſtruentes: ⁊ omnem altitúdinem extolléntem ſe aduerſus ſententiaꝫ dei ⁊ captiuantes omnem intellectum ad obediēdum chriſto: ⁊ paráti ſubiugáre omnem inobedientiam. Timothéum ſcribit ab infántia ſacris litteris eruditum: ⁊ hortatur ad ſtudiuꝫ lectionis ne négligat gratiam que data ſit ei per impoſitioneꝫ manus preſbytérij. Tito precipit vt inter céteras virtutes epiſcopi quas breui ſermone depinxit: ſcientiam quoq; non negligat ſcripturarum: obtinentem inquit eū qui ſm̄ doctrinam eſt fidelem ſermonem: vt potens ſit exhortári in doctrina ſana: ⁊ contra dicentes reuincere.

Paulus aplus Act.22.a

2.cor.10.b

2.Thi.3.b

Tit.1.b

C Capitulum quartum.

S Ancta quippe ruſticitas ſolū ſibi prodeſt: ⁊ quātum edificat ex vite mérito eccleſiaꝫ chriſti: tātum nocet ſi deſtruentibus non reſiſtat. Malachias propheta: imo per malachiaꝫ dominus interrogauit ſacerdotes legem. Intantum ſacerdotis officium eſt: interrogátum reſpondére de lege. Et in deuteronómio legimus. Interroga patrem tuum ⁊ annunciabit tibi: ſenióres tuos ⁊ dicent tibi. In pſalmo quoq; centeſimo decimooctauo: Cantábiles mihi erant iuſtificatiōes tue: in loco pegrinatiónis mee. Et in deſcriptione iuſti viri cum eum árbori vite dauid que eſt in paradiſo compararet: inter ceteras virtutes hoc etiam intulit. In lege domini voluntas eius: ⁊ in lege eius meditábitur die ac nocte. Dániel in fine ſacratiſſime viſionis ait iuſtos fulgére quaſi ſtellas: ⁊ intelligéntes. i. doctos quaſi firmamentū. Uides quantum inter ſe diſtent iuſta ruſticitas ⁊ docta iuſticia. Alij ſtéllis alij celo comperantur. Q̄q̄ꝫ iuxta hebráicam veritatem vtrumq; de erudítis poſſit intélligi. Ita enim apud eos légimus. Qui autem docti fuérint fulgébunt quaſi ſplendor firmamenti: ⁊ qui ad iuſticiaꝫ erúdiunt multos: quaſi ſtelle in perpetuas eternitates. Cur paulus apoſtolus vas electiónis? Nempe quia vas legis ⁊ ſcripturarum ſanctarū erat armáriū. Phariſéi ſtupent in doctrina dñi: ⁊ mirant in Petro ⁊ Joāne qūo legem ſciant cum lrās nō didicerint. Quicquid enī aliis exercitatio ⁊ q̄tidiána i lege meditatio tribúere ſólet: illis hoc ſpiritusſanctꝰ ſuggerébat. Et erant iuxta quod ſcriptum eſt docibiles deo. Duódecim annos ſaluator impléuerat: ⁊ in templo ſedens de queſtionibus legis intérrogans: magis docet dum prudenter interrogat. Niſi forte rúſticum petrum rúſticuꝫ Joannem dícimus: quorum vterq; dicere poterat. Et ſi imperitus ſermone non tamen ſciẽtia. Joannes rúſticus: piſcátor indoctus: ⁊ vnde illa vox óbſecro. In pricipio erat verbum: ⁊ verbum erat apud deum: ⁊ deus erat verbum? Lógos grece multa ſignificat. Nam ⁊ verbū eſt: ⁊ ratio ⁊ ſupputátio: ⁊ cā vniuſcuiúſq; rei per quā ſunt ſingula que ſubſiſtūt: q̄ vniuerſa recte intelligimus i chriſto. C Ca. V

Mala.2.b

Deut.32

Dauid Pſal.118

Pſal.1.

Dan.12.

Ibidem

Act.9. Math.

Act.4

Jo.2.e Luce.2.

1.cor.11

Jo.1.a

H Oc doctus plato ne-
ſciuit: hoc demoſthe-
nes eloquẽs ignora-
uit. Perdam inquit
ſapientiam ſapienti-
um: et prudentiã pru-
dentium reprobabo.
Abdie.i.e Uera ſapiẽtia perdet
Eſa.29.e i.Cor.i.c falſam ſapientiam:
i.Cor.ij.b Et q̃ʒq̃ʒ ſtulticia pre-
i.Cor.i.d dicationis in cruce ſit: tamen Paulus ſapien
tiam loquitur inter perfectos. Sapientiã au-
tem non ſeculi huius: nec principum ſeculi i-
ſtius qui deſtruuntur: ſed loquitur dei ſapien-
tiam in myſterio abſconditam: quam prede-
ſtinauit deus ante ſecula. Dei ſapientia chri-
ſtus eſt. Chriſtus enim dei virtus et dei ſapien-
Col.i.a tia. Hec ſapientia in myſterio abſcondita eſt:
de qua: et noni pſalmi titulus prenotatur pro
occultis filij. In quo ſunt omnes theſauri ſa-
pientie et ſcientie dei abſconditi. Et qui in
myſterio abſconditus erat predeſtinatus eſt
ante ſecula: predeſtinatus autem et prefigura-
tus in lege et prophetis. Unde et prophete appel
Ro.i.a labantur videntes: quia videbant eum quem
i.Re.9.b ceteri non videbant. Abraam vidit diem ei9:
Ioan.8.g et letatus eſt. Aperiebantur celi Ezechieli: qui
Eze.i.a populo peccatori clauſi erant. Reuela inquit
pſal.118 dauid oculos meos: et conſiderabo mirabilia
Ro.7.c de lege tua. Lex enim ſpiritualis eſt: et reuela-
2.Cor.3.d Apoc.5.a tione opus eſt vt intelligatur: ac reuelata fa-
Eſa.29.b Apoc.3.b cie dei gloriam contemplemur. Liber in apo-
calypſi ſeptẽ ſigillis ſignatus oſtenditur: quẽ
ſi dederis homini ſcienti litteras vt legat: re-
ſpondebit tibi: Non poſſũ. Signatus eſt enim.
Quanti hodie putant ſe noſſe litteras: tenent
ſignatum librum nec aperire poſſunt: niſi ille
reſerauerit qui habet clauẽ dauid qui ape-
rit et nemo claudit: claudit et nemo aperit. In
actibus apoſtolorum ſanctus eunuchus im-
Act.8.e mo vir (ſic enim eũ ſcriptura cognominat)
cum legeret eſaiam prophetam: interrogatus
a philippo. Putas ne intelligis que legis? re-
al's ſuper ait + q; dit + q;. Quomodo poſſũ niſi aliquis me do-
cuerit? Ego vt de me loquar interim nec ſan-
ctior ſum hoc eunucho: nec ſtudioſior qui de
ethyopia id eſt de extremis finibus mundi ve
al's nõ hõ + legis nit ad templum: reliquit aulam regiam: et tã
al's nõ hõ + q; tus amator + legis diuine + q; ſcientie fuit:
vt etiam in vehiculo litteras legeret ſacras.

Et tamen cum librum teneret et verba domi-
ni cogitatione conciperet: lingua volueret: la-
bijs perſonaret: ignorabat eum quem in libro
neſciens venerabatur. Uenit philippus oſtẽ
dit ei Jeſum qui clauſus latebat in littera. O
mira doctoris virtus. Eadem hora credidit eu-
nuchus: baptiçatur: fidelis et ſanctus ẽ ac ma
giſter de diſcipulo: + plus in deſerto fonte ec- al's + ſecus
cleſie q̃ʒ in aurato ſynagoge templo reppit.
Hec a me perſtricta ſunt breuiter. Neq; enim
epiſtolaris anguſtia euagari longius patie-
batur: vt intelligeres te in ſcripturis ſacris
ſine preuio et monſtrante ſemitam non poſſe
ingredi. ¶ Ca.VI.

T Aceo de grammaticis: + rhe- al's + rhe toricis
toribus: philoſophis: geome-
tris: dyalecticis: muſicis: aſtro-
nomis: aſtrologis: medicis: q̃
rũ ſciẽtia mortalibus ſatis vel
vtiliſſima ẽ: et in tres ptes ſcin
dit: in doctrinam: rationem et vſum. Ad mi-
nores artes veniam: et que non tam + lingua al's + logo
q̃ʒ manu adminiſtrantur. Agricole: cementa-
rij: fabri metallorum: lignorumq; ceſores: la
narij quoq; et fullones et ceteri qui variã ſup
pellectilem et vilia opuſcula fabricant: abſq;
doctore eſſe non poſſunt quod cupiunt. Quod horatius
medicorum eſt promittunt medici: tractant li.2.epla
fabrilia fabri. Sola ſcripturarum ars eſt: quã horatius
ſibi paſſim omnes vendicant. Scribimus in- vbi ſupra
docti: doctiq; poemata paſſim. Hanc garru-
la anus: hanc delirus ſenex: hanc ſophiſta ver-
boſus: hanc vniuerſi preſumunt: lacerant: do
cent: anteq̃ʒ diſcant. Alij + adducto ſuperci- al's + ad
lio grandia verba trutinantes: inter mulier- ducto
culas de ſacris litteris philoſophantur. Alij
diſcunt proh pudor a feminis quod viros do-
ceant. Et ne parum hoc ſit: quadam facilita-
te verborum: immo audacia ediſſerunt alijs:
quod ipſi non intelligunt. Taceo de meis ſi-
milibus: qui ſi forte ad ſcripturas ſanctas poſt
ſeculares litteras venerint: et ſermone com-
poſito aures populi mulſerint: quicquid di-
xerint: hoc legem dei putant. Nec ſcire digna-
tur quid prophete quid apoſtoli ſenſerint: ſed
ad ſenſum ſuum incongrua aptant teſtimo-
nia: quaſi grande ſit et non vicioſiſſimum di- Iſidorus
cendi genus deprauare ſententias: et ad volũ- ethycorũ
tem ſuam ſacram ſcripturã trahere repugnã li.i.ca.38
tem. Quaſi non legerim9 homerocentonas et

virgilio cētonas? ac nō ſic etiā ⁊ marónē ſine
vir. bucol. egl.4. chriſto poſſim⁹ dicere chriſtianū: quia ſcripſe
rit: Jā redit ⁊ virgo: rédeunt ſatúrnia regna.
Jam noua progénies celo demittitur alto.
Eneid.1. Et patrem loquētem ad filium. Nate mee vi
res mea magna potentia ſolus. Et poſt verba
ſaluatoris in cruce. Talia pſtábat mémorās:
fixúſq; manebat. Puerilia ſunt hec: ⁊ circu-
Eneid.2. latórum ludo ſimilia: docere quod ignores: i-
mo (vt cum ſtómacho loquar) nec hoc quidē
ſcire quod néſcias. ❡ Cap. VII.

Gen.i.c.ii Videlicet māifeſtiſſima
eſt géneſis in qua ꝺ cre-
atura mūdi: de exórdio
Gen.x.c.xi géneris humáni: de di-
Gen.46. uiſione terre: de confu-
ſione linguarum: de de-
ſcenſióne vſq; ad egý-
ptum ſcribitur hebreo-
rum. ❡ Patet éxodus
cum decem plagis: cū
decálogo: cum myſticis diuiniſq; preceptis.
❡ In promptu eſt leuiticus liber in quo ſín-
exo.9. le. u.12.20. gula ſacrificia: imo ſingule pene ſyllabe ⁊ ve-
ſtes aarón: ⁊ totus ordo leuiticus ſpirant celé-
ſtia ſacramenta. ❡ Numeri vero nonne toti-
us arithméthice: ⁊ prophetie balaám: ⁊ qua-
draginta duarum manſiónum per héremum
Nu.22.23. Nu.33. myſtéria cóntinent. ❡ Deuteronómium ve-
ro ſecunda lex: ⁊ euangélice legis prefigurá-
tio: nonne ſic ea habet que priora ſunt: vt ta-
men noua ſint omnia de veteribus? Hucuſ-
que moyſes: hucuſq; pentatéucus: quibus
quinq; verbis loqui ſe velle apoſtolus in ec-
1.cor.14.b cleſia gloriatur. ❡ Job exemplar patientie:
que non miſteria ſuo ſermone complectitur?
Proſa incipit: verſu labitur: pedeſtri ſermone
finitur: omneſq; leges dyalétice: propoſitiōe
aſſumptione: confirmatione: concluſione de-
terminat. Singula in eo verba plena ſunt ſen
ſibus. Et vt de ceteris ſileam: reſurrectionem
córporum ſic prophétat: vt nullus de ea mani
Job.19.b. feſtius ⁊ cautius ſcripſerit. Scio inquit ꝙ re-
demptor meus viuit: ⁊ in nouiſſimo die ꝺ ter
ra ſurrectur⁹ + ſum ⁊ rúrſum circúndabor pel
le mea: ⁊ in carne mea videbo deum: quē viſu
rus ſum egoipſe: ⁊ oculi mei cōſpecturi ſunt
⁊ non alius. Repoſita eſt hec ſpes mea in ſinu
meo. ❡ Veniam ad ieſum naué: qui typum
domini non ſolum in geſtis: verumetiā in no

mine préfert. Tránſit iordánem: hóſtium re- Ioſue.1 Joſ.7.
gna ſubuértit. diuidit terram victori pplo: ⁊
per ſingulas vrbes: vículos: montes: flumina: Joſ.14.
torréntes atq; cōfinia eccl'e: celeſtiſq; hierl'm
ſpūalia regna deſcribit. ❡ In iúdicum libro
quot principes ppl'i tot figure ſunt. ❡ Ruth
moabitis eſaie éxplet vaticiniū dicētis. Emit
te agnum domine dominatorem terre: de pe-
tra deſerti ad montem filie ſyon. ❡ Sámuel
in heli mortuo ⁊ in occiſione ſaúl véterem le- 1.Re.4.
gem abólitam monſtrat: porro in ſadóch atq;
dauid noui ſacerdotij nouiq; imperij ſacra-
menta teſtatur. ❡ Malachim .i. terti⁹ ⁊ quar 3.Re.1. 4.Re.
tus regum liber a ſalomóne vſq; ad iechoni- 3.Re.12
am: ⁊ a hieroboám filio nabáth vſq; ad oſeē 4.Re.17
qui ductus eſt in aſſyrios regnum iudā ⁊ re-
gnum deſcribit iſraél. Si hyſtóriam reſpicias:
verba ſimplicia ſunt: ſi in litteris ſenſum latē
tem inſpéxeris: eccleſie paúcitas ⁊ hereticorū
contra eccleſiam bella narrantur. ❡ Duóde-
cim prophete in vni⁹ voluminis anguſtias co
artári: multo aliud ꝙ̄ ſónant in littera pre-
figúrant. ❡ Oſeé crebro nominat effraim:
ſamáriam: ioſéph: iezraél: ⁊ vxorem fornicá- Oſee.1.
riam ⁊ fornicationis filios: ⁊ adúlteram cubí Oſee.2.
culo clauſā mariti: multo tempore ſedére vi Oſee.3.
duam: ⁊ ſub veſte lúgubri viri ad ſe réditum
preſtolári. ❡ Johél filius fatuél deſcribit ter-
ram + duodecim tribuum: erúca: brúcho lo- Joelis.
cúſta rubigine vaſtante conſumptam: ⁊ poſt
euerſionem prioris populi effúſum iri ſpiritū
ſanctum ſuper ſeruos dei ⁊ ancillas .i. ſuper cē-
tum viginti credéntium nomina: ⁊ effúſū iri
in cenáculo ſyón. Qui centum viginti ab vno
vſq; ad quindecim paulátim ⁊ per incremen-
ta ſurgentes: quindecim gráduum numerū
efficiunt qui in pſalterio miſtice cōtinentur.
❡ Amós paſtor ⁊ rúſticus ⁊ rubórum mora Amos
diſtríngens páucis verbis explicari nō poteſt.
Quis eniā digne éxprimat tria ⁊ quatuor ſcē
lera damáſci ⁊ gáze: ⁊ týri ⁊ idumée: ⁊ filio-
rum ammón ⁊ moáb: ⁊ in ſeptimo ⁊ octauo
gradu iúde ⁊ iſraél. Hic loquitur ad váccas Ibi.4
pingues que ſunt in ſamárie monte: ⁊ ruitú-
ram domum maiorem minoremq; teſtatur.
Ipſe cernit fictórem locúſte: ⁊ ſtantē dominū Ibi.6.
ſuper murum litum vel adamantinum ⁊ vnci ibi.7.
num pomorum attrahentē ſupplicia peccato ibi.8.
ribus: ⁊ famem in terra: non famē panis nec
ſitim aque: ſed audiendi verbum dei. ❡ Ab- Abdie.

dias qui interpretatur ſeruus domini perto-
nat contra edom: ⁊ ſanguineum terrenúm-
qꝫ fratrem: fratris quoqꝫ iacób ſemper ému- Jone.i.
lū haſta pércutit ſpiritali. ¶ Jónas pulchér-
rima columba naufragio ſuo paſſionem do-
mini prefigúrans: mundum ad penitentiam
reuocat: ⁊ ſub nomine niniue gentibus ſalu-
tem nūciat. ¶ Micheas de moraſthi cohéres Jone.2. Miche.5.
chriſti vaſtationem annunciat filie latronis: ⁊
obſidionem ponit contra eam: quia maxillā
percuſſerit iudicis iſraél. ¶ Naum conſola- Naum.3.
tor orbis increpat ciuitatem ſánguinū: ⁊ poſt
euerſionem illius loquitur. Ecce ſuper mon-
tes pedes euangeliçantis ⁊ annunciantis pa-
cem. ¶ Abacúc luctátor fortis ⁊ rigidus ſtat Abacu.1. Aba.2.a.
ſuper cuſtodiā ſuam: ⁊ figit gradum ſuper mu Ibidē.3.b
nitiónem vt chriſtum incruce contempleť: ⁊
dicat. Opéruit celos gloria eius: ⁊ laudis eiꝰ
plena eſt terra. Splendor eius vt lux erit: cór-
nua in manibus eius. Ibi abſcóndita eſt forti
tudo eius. ¶ Sophonias ſpeculator ⁊ arcanó
rum dei cógnitor áudit clamórem a porta pi-
ſcium: ⁊ eiulátum a ſecunda: ⁊ contritionem
a cóllibus. Indicit quoqꝫ vlulátum habitato-
ribus pile: quia conticuit omnis populus cha
naám: diſperſi ſunt vniuerſi qui inuolúti erát
argento. ¶ Aggeus feſtiuus ⁊ letus qui ſemi
nauit in lachrimis vt in gaudio meteret: de-
ſtructum templum edificat: deumqꝫ patré in
dúcit loquentem. Adhuc vnum modicúmqꝫ
⁊ ego cómouebo celum ⁊ terrā ⁊ mare ⁊ ári-
dam: ⁊ mouebo omnes gentes ⁊ veniet deſide
ratus cunctis gentibus. ¶ Zacharias memor
domini ſui multiplex in prophetia ieſúm veſti
bus ſórdidis indútum: ⁊ lámpadem oculorū
ſeptem: candélabrūqꝫ áureum cum tótidem
lucernis quot oculis: duas quoqꝫ oliuas a ſi-
niſtris lámpadis cérnit ⁊ a dextris: vt poſt e-
quos nigros rúfos vários ⁊ albos: ⁊ diſſipa-
tas quadrigas ex effraim ⁊ equum de hieruſa
lem páuperem regem vaticinétur: ⁊ prédicet
ſedentem ſuper pullum filium aſine ſubiugá-
lis. ¶ Malachias aperte ⁊ in fine omnium
prophetarum de abiectione iſraél ⁊ vocatione
gentium. Non eſt mihi ait voluntas in vobis:
dicit dominus exercituum: ⁊ munus non ſu-
ſcipiam de manu veſtra. Ab ortu eniꝫ ſolis vſ-
qꝫ ad occáſum magnum eſt nomen meuꝫ in
gentibus: ⁊ in omni loco ſacrificatur ⁊ offer-
tur nomini meo oblatio munda. ¶ Eſaiam:
hieremiam: ezechiél ⁊ daniél: quis poteſt ve
intelligere vel expónere. Quorum primus nó
prophetiam videtur mihi téxere ſed euangé- Hiere.i.a. Hiere.13
lium. ¶ Secundus virgam núceam ⁊ ollam a.ca.40.v
ſuccénſam a facie aquilonis: ⁊ párdum ſpo- qꝫ in fine
liatum ſuis colóribus ⁊ quádruplex diuerſis
metris néctit alphabétum. ¶ Tertius princi
pia ⁊ finem tantis habet obſcuritatibus inuo-
lúta: vt apud hebréos ipſe partes cuꝫ exórdio
geneſeos ante annos triginta non legantur.
¶ Quartus vero qui ⁊ extrémus inter. qua- Daniel.2.
tuor prophetas temporum cónſcius: ⁊ totius Ibidē.10.
mundi philohiſtóricus lápidem preciſum de xi.xij.
monte ſine manibus ⁊ regna omnia ſubuer- Ibidē.2.e.
tentem claro ſermone pronunciat. ¶ Dauid
ſimónides noſter píndarus ⁊ alchéus fláccus
quoqꝫ catúlus atqꝫ ſerénus chriſtum lyra pér
ſonat: ⁊ in decachordo pſaltério ab inferis ex
citat reſurgentem. Sálomon pacificus ⁊ ama In prouerbijs
bilis domini: mores córrigit: naturam docet: In eccleſiaſte
eccleſiam iungit ⁊ chriſtum: ſanctarumqꝫ nu- In canticis
ptiarum dulce canit epithalámium. ¶ He-
ſtér in eccleſie typo populum liberat de pericu Heſter.1
lo: ⁊ interfecto amán qui interpretatur iniqui
tas: partes conuiuij ⁊ diem célebrem mittit
in póſteros. ¶ Paralipomenón liber. i. iſtru-
menti véteris epitóme: tantus ac talis eſt: vt
abſqꝫ illo ſi quis ſcientiam ſcripturarum ſibi
volúerit arrogáre ſeipſum irrideat. Per ſín-
gula quippe nomina iuncturaſqꝫ verborum ⁊
pretermiſſe in regum libris tanguntur hiſtó-
rie: ⁊ innumerabiles explicantur euangelij q
ſtiones. ¶ Eſdras ⁊ Neemias: adiutor vicꝫ 1.Eſdre.3.
⁊ conſolator a domino: in vno volumine artá- Nee.3.vſ-
tur: inſtáurant templum: muros éxtruunt ci- qꝫ.ad.7.
uitatis: omniſqꝫ illa turba populi redeúntis in
patriam: ⁊ deſcriptio ſacerdotum leuitárum.
iſraél: proſelitórum: ac per ſingulas familias
murorum ac túrriū: opera diuiſa: aliud in cór
tice pferunt: aliud in medúlla rétinent. Cer-
nis me ſcripturarum amore ráptum: excéſſiſ-
ſe modum epiſtole: ⁊ tamen non impleſſe qđ
volui. Audiuimus tantum quid noſſe qđ cú-
pere debeamus: vt ⁊ nos quoqꝫ poſſimus dice-
re. Concupiuit anima mea deſiderare iuſtifi- ps.118.
cationes tuas in omni tempore. Ceterum il-
lud ſocráticum impletur in nobis. Hoc tan-
tum ſcio quod neſcio. ¶ Tangam ⁊ nouum
bréuiter teſtamentum. ¶ Matheus: Marcꝰ:
Lucas ⁊ Johannes: quadriga domini ⁊ verū Ezec.1.d

cherub quod interpretatur ſcientie plenitudo
per totum corpus oculati ſunt: ſcintille emi-
Eze.i.b cant: diſcurrunt fulgura: pedes habent rectos:
& in ſublime tendentes: terga pennata & vbi-
qꝫ volantia tenent ſe mutuo: ſibiqꝫ pplexi ſūt:
& quaſi rota in rotam voluuntur & pergūt: quo
cunqꝫ eos flatus ſpiritusſancti perduxerit.
¶ Paulus apoſtolus ad ſeptem ſcribit eccle-
ſias: octaua enim ad hebreos a pleriſqꝫ extra
numerum ponitur. Tymotheum inſtruit ac
Tytum & Philemonem pro fugitiuo famu-
lo deprecatur: ſuper quo melius tacere puto:
qꝫ pauca ſcribere. ¶ Actus apoſtolorum nu-
dam quidem videntur ſonare hiſtoriā: & na-
Col.4. 2.Cor.8. ſcentis eccleſie infantiam texere: ſed ſi noue-
rimus ſcriptorem eorum lucam eſſe medicū
cuius laus eſt in euangelio: animaduertimus
pariter omnia verba illius anime languentis
eſſe medicinam: ¶ Jacobus: petrus ioannes
iudas ſeptem epiſtolas ediderunt: tam myſti-
cas qꝫ ſuccinctas & breues pariter ac longas:
breues in verbis longas in ſententijs: vt rarus
ſit qui non in earū cecutiat lectione. ¶ Apo-
calypſis iohannis tot habet ſacramenta quot
verba. Parum dixi: & pro merito voluminis
laus oīs īferior ē. In verbis ſingulis multipli-
Eccl. 50. i fine. ces latēt intelligētie Oro te fr̄ chariſſime inter
hec viuere: iſta meditari: nihil aliud noſſe: ni-
hil aliud querere: Nōne vr̄ tibi iā hic in ter-
ris regni celeſtis habitaculū? Nolo vt offenda
ris in ſcripturis ſanctis ſimplicitate & quaſi vi-
litate verborum que vel vitio interpretum vel
de induſtria ſic prolate ſunt: vt ruſticam con-
tionem facilius inſtruerent: & in vna eadem-
qꝫ ſententia aliter doctus: aliter ſentiret indo-
ctus. Non ſum tam petulans & hebes vt hec
me noſſe pollicear: & eorum fructus capere in
terra quorum radices in celo fixe ſunt: ſed ✠
al's ✠ Vel le me late e ſed eni tuus pfite or. velle fateor: ſedenti me prefero: magiſtrū re-
nuens comitē ſpondeo. Petenti datur: pul-
ſanti aperitur: querens inuenit. Diſcamus in
Mat.7.b. terris: quorū ſcientia nobis perſeueret in ce-
Luce.11.b. lo. Obuijs te manibus excipiam: & vt inepte
aliquid ac de hermagore tumiditate effundam
hermago ras quicquid queſieris tecum ſcire conabor. Ha-
bes hic amantiſſimum tui frēm euſebiū qui
litterarum tuarum mihi gratiam duplicauit
referens honeſtatem morum tuorū: contem-
ptum ſeculi: fidem amicicie: amorem chriſti
Nam prudentiam & eloquij venuſtatem: etiā

abſqꝫ illo ipſa epiſtola pferebat. Feſtina que-
ſo te: & herenti in ſalo nauicule funem magis
preſcinde qꝫ ſolue. ¶ Ca.VIII.

Nemo renūciaturus ſe-
culo bene poteſt ven-
dere, que contempſit
vt venderet. Quicqđ
in ſumptus de tuo tu-
leris pro lucro compu-
ta. Antiquum dictum
eſt. Auaro deeſt tam
quod habet qꝫ qđ non
habet. Credenti totus
mundus diuitiarum
eſt. Infidelis autem etiam obolo indiget. Sic
viuamus quaſi nil habentes: & omnia poſſide-
tes. Victus atqꝫ veſtitus diuitie chriſtianorū 2.Cor.
ſunt. Si habes in poteſtate rem tuam vende: ſi
non habes proijce. Tollenti tunicam: & pal-
lium relinquendum eſt. Scilicet niſi tu ſem- Mat.19
per recraſtinans: & diem de die trahens caute
& pedetentim tuas poſſeſſiunculas vendideris
non hꝫ chriſtus vn̄ alat pauperes ſuos. Totū
deo dedit qui ſe obtulit. Apoſtoli tantum na- Ibidē.
uem & rhetia reliquerunt. Vidua duo era mi- Mar.12.
ſit in gazophylatium: & prefertur creſi diui- Luce.21.
tijs. Facile contemnit omnia qui ſe ſemper co-
gitat eſſe moriturum.

¶ Explicit epiſtola beati Hieronymi preſby-
teri ad Paulinum preſbyterum.

¶ Incipit prefatio ſancti hieronymi preſby-
teri in Pentateuchum moyſi.

Deſide-
rij mei deſide-
ratas accepi
epiſtolas: qui
quodam pre-
ſagio futurorū
cū daniele ſor-
titus eſt nomē:
obſecrātis vt
tranſlatum in
latinā linguā
de hebreo ſer-
mone pentha-
teucū noſtro-
rum auribus
traderem. Pe

riculoſum opus certe ⁊ obtrectatórum meorum latrátibus pátens: qui me áſſerunt in ſeptuaginta intérpretuȝ ſugillatiónem noua ꝓ veteribus cúdere: ⁊ ita ingenium quaſi vinum probantes: cum ego ſepiſſime teſtatus ſim me pro ✝ virili portióne í tabernáculo dei offérre que poſſim: nec opes altérius aliorum paupertate ſedári. Quod vt auderem origénis me ſtudium prouocauit qui editióni antique tranſlationem theodotiónis miſcuit aſterico ⁊ obelo. i. ſtella ⁊ veru omne opus diſtinguens: dum aut illuceſcere facit que minus ante fúerant: aut ſuperflua queq; iugulat ⁊ cōfódit: ⁊ maxime que euangeliſtarum ⁊ apoſtolorum autoritas promulgauit. In quibus multa de véteri teſtaméto legimus que in noſtris codicibus non habentur. Ut eſt illud. Ex egypto vocaui filium meum. Et quoniam naȝareus vocábitur: ⁊ videbunt in quem compunxérunt: ⁊ flumina de ventre eius flúent aque viue: ⁊ que nec oculus vidit nec áuris audíuit: nec in cor hominis aſcendit que preparauit deus diligentibꝰ ſe: ⁊ multa alia que proprium ſyntágma deſiderant. Interrogémus ergo eos vbi hec ſcripta ſunt: ⁊ cum dicere nō potúerint de libris hebráycis proferámꝰ. Primum teſtimonium eſt in Oſeé: ſecundum in Eſaya: tertium in Zacharia: quartuȝ in Prouerbijs: quintum eque in Eſaia: quod multi ignorantes apocriphórum deliraménta ſectátur: ⁊ hiberas nénias libris auténticis préferunt. Cauſas erróris non eſt meum expónere Iudei prudénti factuȝ dicunt eſſe conſilio: ne ptolemeus vnius dei cultor etiam apud hebréos dúplicem diuinitátem dephénderet. Qđ maxime idcirco faciebant: qꝛ in platónis dógma cádere videbatur. Deniq; vbicunq; ſacratum aliquid ſcriptura teſtatur de patre ⁊ filio ⁊ ſpirituſancto: aut aliter interpretati ſunt: aut omnino tacuérunt: vt ⁊ regi ſatiſfácerent ⁊ arcanum fidei non vulgárent. Et neſcio quis ꝓmus autor ſeptuaginta cellulas alexádrie mēdacio ſuo extrúxerit: quibus diuiſi: eadē ſcriptitárint: cum ariſteus eiuſdem ptolemei hyperaſpiſtes ⁊ ✝ non multo poſt tempore Ióſephus nihil tale retúlerint: ſed in vna baſilica congregatos contuliſſe ſcribant: non prophetáſſe. Aliud eſt enim eſſe vátem: aliud eſt eſſe intérpretē. Ibi ſpiritus ventura predicit: hic eruditio ⁊ verboꝝ cópia ea que intélligit trāſfert. Niſi forte putandus eſt tullius económicum xenofontis: ⁊ platónis pythágoram: ⁊ demoſthenis pro cteſifónte afflátus rethórico ſpiritu tranſtuliſſe. Aut aliter de eiſdem libris per ſeptuaginta intérpretes: aliter per apoſtolos ſpirituſſanctus teſtimónia texuit: vt quod illi tacuérunt: hij ſcriptum eſſe mentiti ſunt. Quid igitur? Damnamꝰ véteres? Minime. Sed poſt priorum ſtudia in domo domini qđ póſſumus laborámus. Illi interpretati ſunt ante aduentum xpi: ⁊ quod neſciébant dúbiis ꝓtulére ſenténtijs: nos poſt paſſionem ⁊ reſurrectionem eius: non tam prophetiam ꝙ hiſtóriam ſcribimus. Aliter enim audita: aliter viſa narrantur. Quod melius intelligimus: mélius ⁊ proférimus. Audi igitur émule: obtrectátor auſcúlta. Non damno: non reprehēdo ſeptuaginta: ſed ꝯfidenter cunctis illis apoſtolos préfero. Per iſtorū os mihi xp̄s ſónat: quos ante prophetas iter ſpiritália chariſmata póſitos lego: in quibus últimum pené gradum intérpretes tenent. Quid liuóre torquéris? Quid imperitoꝝ animos contra me cōcitas? Sicubi in tranſlatione tibi videor erráre: intérroga hebréos: diuerſarum vrbiū magiſtros conſule. Quod illi habent de xp̄o: tui códices non habent. Aliud eſt ſi contra ſe poſtea ab apoſtolis vſurpáta teſtimóia probauérunt: ⁊ emendatióra ſunt exemplária latina ꝙ gréca: gréca ꝙ hebráyca. Uerum hec contra inuidos. Nunc te déprecor deſidéri chariſſime: vt qꝛ me tantum opus ſubire feciſti ⁊ a géneſi exórdiuȝ cápere orationibꝰ iúues: quo poſſim eódem ſpiritu quo ſcripti ſunt libri in latínum eos transférre ſermónem.

ale ✝ non ſupereſt

1. cor. 12

¶ Explicit Prefatio.

DI VNO
DI·SE GVND
DI·TERZO
DI·QVARTO
DI·QVINTO
DI·SESTO

¶ Incipit liber Geneſis qui dici
tur hebraice breſith.

¶ Capituli ſummarium. ¶ Die
primo facta eſt lux: die ſcdo factũ
eſt celum: die tertio factum eſt ma
re ⁊ terra: die quarto ſol ⁊ luna ⁊
ſtelle: qnto reptantia maris ⁊ vo
latilia: ſexto iumenta: ſerpentes:
beſtie ⁊ homo. ¶ Capitulum. I.

IN principio cre
auit deus celum ⁊ terram. Ter
ra autem erat inanis ⁊ vacua:
⁊ tenebre erãt ſuper faciẽ abyſſi:
⁊ ſpiritus + dñi ferebatur ſu
per aquas. Dixitqȝ deꝰ. Fiat lux. Et facta ẽ lux.
Et vidit deus lucem ꝙ eſſet bona: ⁊ diuiſit +
lucem a tenebris: appellauitqȝ lucem diem: ⁊
tenebras noctem. Factumqȝ eſt veſpere ⁊ ma
ne dies vnus. Dixit quoqȝ deus. Fiat firmamẽ
tum in medio aquarum: ⁊ diuidat aquas ab
aquis. Et fecit deus firmamentũ: diuiſitqȝ aq̃s
que erant ſub firmamento ab his que erant
ſuper firmamentũ. Et factũ eſt ita. Uocauitqȝ
deus firmamentũ celũ. Et factum eſt veſpere
⁊ mane dies ſcd̃s. Dixit vero deus. Cõgregen
tur aque que ſub celo ſunt in locũ vnum: ⁊ ap
pareat arida. Et fcm̃ eſt ita. Et vocauit deꝰ ari
dam terrã: congregationeſqȝ aquaꝝ appellã
uit maria. Et vidit deus ꝙ eſſet bonum: ⁊ ait.
Germinet terra herbã virentem ⁊ + facien
tem ſemen: ⁊ lignũ pomiferꝰ faciens fructum
iuxta genus ſuũ: cuius ſemen in ſemetipſo ſit
ſuper terrã. Et factum eſt ita. Et protulit terra
herbã virentem ⁊ facientem ſemen iuxta ge
nus ſuum: lignũqȝ faciens fructũ: ⁊ habẽs
vnumquodqȝ ſementem ſcḋm ſpeciem ſuã. Et
vidit deus ꝙ eſſet bonũ. Et factum eſt veſpere
⁊ mane dies tertius. Dixit aũt deus. Fiant
luminaria in firmamẽto celi: ⁊ diuidant diem
ac noctẽ: ⁊ ſint in ſigna ⁊ tempora ⁊ dies ⁊ an
nos: vt luceant in firmamento celi: ⁊ illumi
nent terrã. Et factum eſt ita. Fecitqȝ deus duo
luminaria magna: luminare maius vt preeſ
ſet diei: ⁊ luminare minus vt preeſſet nocti: ⁊
ſtellas. Et poſuit eas + in firmamento celi: vt
lucerent ſup terram: ⁊ preeſſent diei ac nocti:
⁊ diuiderent lucẽ ac tenebras. Et vidit deus ꝙ
eſſet bonũ. Et factum eſt veſpere ⁊ mane dies
quartus. Dixit et deus. Producant aque repti
le aie viuentis: ⁊ volatile ſuper terrã: ſub fir
mamento celi. Creauitqȝ deus cete grandia: ⁊
oẽm animam viuentem atqȝ motabilẽ quã
produxerant aque in ſpecies ſuas: ⁊ oẽ volati
le ſcḋm genus ſuũ. Et vidit deus ꝙ eſſet bonũ:
benedixitqȝ eis: dicens. Creſcite ⁊ multipli
camini ⁊ replete aquas maris: auesqȝ multi
plicentur ſup terram. Et factum eſt veſpere ⁊
mane dies quintus. Dixit quoqȝ deus. Pro
ducat terra aiam viuentem in genere ſuo: iu
menta ⁊ reptilia ⁊ beſtias terre ſcḋm ſpecies ſu
as. Factumqȝ eſt ita. Et fecit deus beſtias ter
re iuxta ſpecies ſuas: iumenta ⁊ omne reptile
terre in genere ſuo. Et vidit deus ꝙ eſſet bonũ
⁊ ait. Faciamus hoiem ad imaginẽ ⁊ ſimili
tudinem nr̃am: ⁊ preſit piſcibus maris ⁊ vo
latilibus celi ⁊ beſtijs: vniuerſeqȝ + terre: om
niqȝ reptili qđ mouetur in terra. Et creauit de
us hoiem ad imaginem + ⁊ ſimilitudinem ſu
am: ad imaginem dei creauit illũ: maſculum
⁊ feminã creauit eos. Benedixitqȝ illis deus:
⁊ ait. Creſcite ⁊ mltiplicamini ⁊ replete ter
ram ⁊ ſubiicite eã: ⁊ dominamini piſcibꝰ ma
ris ⁊ volatilibus celi: ⁊ vniuerſis animantibꝰ
que mouentur ſup terram. Dixitqȝ deus. Ec
ce dedi vobis oẽm herbam afferentem ſemen
ſuper terrã: ⁊ vniuerſa ligna que habent in ſe
metipſis ſementem generis ſui: vt ſint vobis
in eſcã ⁊ cunctis animãtibus terre: omniqȝ
volucri celi ⁊ vniuerſis que mouenꝰ in terra:
⁊ in quibus eſt aia viuens: vt habeant ad ve

¶ Dies. i. A
Heb. xi.
Hebre. i. c.
Eccle. 18. a
Hebre. 11. a
Hier. 10. b
3. q. 5.
Ad ergo.
Als + dei
Als + deꝰ
⁊ generauit q̃ cõ
nus. b.
⁊ ge facite
ꝛ. i. panis
in altari
¶ Dies. ij
di. 75. qđ
in die. i. ſ.
de ſi. tri.
ca. i. l. b. ſi
mul.
de pe. di. 2.
carius.
¶ Dies. iij

Als + ferẽtem.
B
Dies. iiij.
Pſ. 134.
De mãio.
⁊ obe. ca. ſo
lite.
Als habet + eas.
¶ Dies. v.
C
Infra co. 8.
¶ Dies. vj
35. di. ca.
ſexto die
Infra. 5. a.
ſapie. 2. d.
ſapie. 10. a.
eccli. 17. a.
Mar. 10. a
de pe. di.
principes
Als + crea
ture.
D
Als n
ponit + ⁊
ſimilitudinẽ
40. di. Il
lud. 55. di
ſin. naſci
S. di. ejici
ens. in ſi.
12. q. q. qui
abſtulerit
33. q. 5. hec
imago.
Infra. 5. co. c.
infra. 8. c.
infra. 9. a.
32. q. 4. di.
nt. s. lau
dauerat.
di. 26. ca. de
inde. s. in
paradiſo.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

ſcé ndum. Et factum eſt ita. Viditqꝫ deus cun
cta q̄ fecerat: ⁊ erāt valde bona. // Et factū eſt
veſpere ⁊ mane dies ſextus.
¶ Ca. Sū. ¶ Die ſeptio requieuit deus opere
ↄſummato: ⁊ bn̄dixit diei ſeptime. De para-
diſo terreſtri ⁊ ei⁹ fluminibus: Et de precepto
non comedendi de ligno ſcientie boni ⁊ mali
Et q̄uo adam ipoſuit nomina oībus animali
bus: Et de formatione eue. ¶ II

IGitur pfecti ſūt celi ⁊ terra: ⁊
oīs ornatus eoꝝ. Compleuitqꝫ
deus die ſeptio opus ſuū quod
fecerat: ⁊ requieuit die ſeptimo
ab + vniuerſo ope quod patra-
rat. // Et bn̄dixit diei ſeptimo ⁊
ſcificauit illū: q2 in ipſo ceſſauerat ab oī ope
re ſuo qđ creauit deus vt faceret. Iſte ſūt gña
tiones celi ⁊ terre qñ create ſunt in die q̄ fe-
cit deus celū ⁊ terrā: ⁊ omne virgultum agri
anteq̄ꝫ oriretur in terra: omnémqꝫ herbā re-
gionis priuſq̄ꝫ germinaret. Non eni pluerat
dn̄s deus ſup terram ⁊ hō non erat q operare
tur terrā: ſed fons aſcēdebat e terra irrigans
vniuerſaꝫ + ſupficiē terre. // Formauit igitur
dn̄s deus hoiem de limo tre: ⁊ inſpirauit in fa
ciem ei⁹ ſpiraculuꝫ vite: ⁊ fcūs eſt hō in aīam
viuentē. Plantauerat aūt dn̄s deus padiſum
voluptatis a pncipio: in quo poſuit hoiēꝫ quē
formauerat: Produxitqꝫ dn̄s de⁹ de humo oē
lignū pulcrū viſu: ⁊ ad veſcendū ſuaue: lignū
ēt vite i medio paradiſi: lignūmqꝫ ſcie boni ⁊
mali. Et fluui⁹ egrediebat de loco voluptatis
ad irrigandū paradiſuꝫ: q inde diuidit in q̄t
tuor capita: Nomen vni phiſon. // Ipſe eſt q
circumit oēm terrā euilath: vbi naſcit auꝝ: ⁊
auꝝ terre illi⁹ optimum eſt. Ibiqꝫ inuenitur
bdelliū: ⁊ lapis onychin⁹. Et nomē fluuij ſcdi
gyon. Ipſe eſt: q circuit oēm terrā ethyopie:
Nomē vero fluminis tertij tygris. Ipſe vadit
ↄtra aſſyrios. Fluui⁹ autem q̄rtus ipſe eſt eu-
frates. Tulit ergo dn̄s deus hoiēꝫ: ⁊ poſuit eū
in paradiſum voluptatis vt operaret ⁊ cuſtodi
ret illū. Precepitqꝫ ei dicēs. Ex oī ligno para
diſi comede: de ligno aūt ſcientie boni ⁊ ma
li ne comedas. In q̄cūqꝫ eniꝫ die comederis
ex eo: morte morieris. Dixit quoqꝫ dn̄s deus.
// Nō eſt bonū hoiēꝫ eſſe ſolū: faciamus ei ad
iutorium ſile ſibi. Formatis igitur dn̄s deus de
humo cūctis animātibus terre ⁊ vniuerſis vo
latilib⁹ celi: addūxit ea ad adam vt videret
qd vocaret ea. Oē enim qđ vocauit adam aīe
viuētis ipſum eſt nomē eius. Appellauitqꝫ a-
dam noībus ſuis cūcta aīantia ⁊ vniuerſa vo
latilia celi: ⁊ oēs beſtias terre. Ade vo non i
ueniebat adiutoꝛ ſilis ei⁹. Immiſitqꝫ dn̄s de-
us ſoporem in adaꝫ. Cūqꝫ obdormiſſet: tulit
vnā de coſtis ei⁹: ⁊ repleuit carnē p ea. Et edi
ficauit dn̄s de⁹ coſtā quā tulerat de adaꝫ i mu
lierē: ⁊ addūxit eā ad adam. Dixitqꝫ adam.
Hoc nūc os ex oſſib⁹ meis: ⁊ caro d carne mea
// Hec vocabit virago: qm̄ de viro ſumpta eſt.
Quaobrē relinqt hō pꝛeꝫ ſuū ⁊ mr̄eꝫ ⁊ adhe
rebit vxori ſue: ⁊ erūt duo i carne vna. erat aūt
vterqꝫ nud⁹: adaꝫ ſcꝫ ⁊ vxoꝛ ei⁹ ⁊ n̄ erubeſcebāt.

Margin notes (left): 8 reſl. 19. c. mar. 7. D. 24. q. 3. q. di. 3. ꝯ. ſo. riani. 22. q. 5. i. nū ptie. / 35. di. ſcꝫ. io. dic. in ſan. / Di. 5. vij. / N° De ferijs. ca. licet. Mᵒ + oi / Exo. 20. c. b. Hebr. 4. b. I. Uc. 8. b. Eſa. 10. a. 24. q. 5. c. / Di. 5. ca. ſ. 32. q. 2. ino vica. De conſe. diſt. i. bi duo / Di. 11. eccleſiarum / B. Mᵒ + fa. ciem / Di. 40. Il lud. Di. 15. ca. De conſe. di. 4. eccle ſia paradi. / D

Margin notes (right): Eccl. 24. C 11. q. 3. ſed nemo. ſ. euidēter. / Eccl. 17. a / 30. q. i. ſi limita 34. q. i. / 26. di. de / 31. q. i. / 32. q. 2. / D / 33. q. 5. / imago / vnico / Illud / De viuen tijs gau deam / 27. q. ſ. / Ephe. 5. / 33. q. 2. / De biga mis / adam

¶ Ca. iii. ¶ De tentatione et tranſgreſſione adã et eue. Et maledictione et eiectione. ¶ III

A Sed et ſerpens erat callidior cunctis animantibus terre que fecerat dominus deus. Qui dixit ad mulierem. Cur precépit vobis deus vt non comederétis ex omni ligno paradiſi? Cui reſpondit mulier. De fructu lignorum que ſunt in paradiſo véſcimur: de fructu vero ligni quod eſt in medio paradiſi precépit nobis deus ne comederémus: et ne tangerémus illud ne forte moriámur. Dixit autem ſérpens ad muliérem. Nequaq̃ morte moriémini. Scit enim deus q̄ in quocũq; die comedéritis ex

B eo: aperientur oculi vĩi: et éritis ſicut dĩj ſcientes bonum et malũ. Uidit igit̃ mulier q̄ bonũ eſſet lignũ ad veſcéndũ et púlchruʒ oculis: aſpectúq; delectábile: et tulit de fructu illius et comédit: deditq; viro ſuo. Qui comédit. Et apti ſunt oculi ambor. Cũq; cognouiſſent ſe eſſe nudos: cõſuérunt folia ficus et fecerũt ſibi periçómata. Et cũ audiſſent vocem domini dei deambulantis in paradiſo: ad auram poſt meridiem: abſcõdit ſe adám et vxor eius a facie domini dei in medio ligni paradiſi. Uocauitq; dominus deus adám: et dixit ei. Ubi es? Qui ait Uocẽ tuam domine audiui in paradiſo: et timui eo q̄ nudus eẽm: et abſcõdi me. Cui dixit dominus. Quis enĩ indicáuit tibi q̄ nudus eẽs: niſi q̄ ex ligno de q̄ preceperã tibi ne comédéres comediſti? Dixitq; adám. Mulier quã dediſti mihi ſociã dedit mihi de ligno: et comédi. Et dixit dominus deus ad mulieré. Quare

C hoc feciſti? Que reſpõdit. Serpẽs decépit me: et comédi. Et ait dñs ad ſerpenté. Quia feciſti hoc: maledictus es inter oĩa animantia et beſtias terre. Sup pectus tuũ gradiéris: et terrã cómedes cũctis diebus vite tue. Inimicitias ponã inter te et mulieré: et ſémen tuũ et ſémẽ illius. Ipſa cónteret caput tuũ: et tu inſidiáberis calcáneo eius. Mulieri quoq; dixit. Multiplicabo erúmnas tuas et cõcéptus tuos. In dolore páries filios: et ſub viri poteſtate eris: et ipſe dñabitur tibi. Ade vo dixit. Quia audiſti vocẽ vxoris tue: et comediſti de ligno ex quo pcéperam tibi ne coméderes: maledicta terra in ope tuo. In laboribus cómedes ex ea cunctis diebus vite tue. Spinas et tribulos germinábit tibi: et cómedes herbas terre. In ſudóre

D vultus tui veſcéris pane tuo: donec reuertáris in terraʒ de qua ſumptus es: q̄r puluis es et in púluerẽ reuertéris. Et vocauit adám nomen vxoris ſue éua: eo q̄ mr̃ eſſet cũctor viuéntium. Fecit q̄ʒ dñs deus áde et vxori eius túnicas pelliceas: et induit eos: et ait. Ecce adám q̄ſi vnꝰ ex nobis factꝰ eſt: ſciẽs bonũ et malũ. Nunc ergo ne forte mittat manũ ſuã et ſúmat etiã de ligno vite et cómedat: et viuat in eternum. Emiſit eũ dñs deus de paradiſo voluptatis: vt oparetur terram de qua ſumptus eſt. Eiecitq; adám: et collocauit ante paradiſum voluptatis cherubin et flámmeum gládium atq; verſatileʒ ad cuſtodiendam viam ligni vite.

¶ Ca. iiii. ¶ De gñatiõe abel et chayn: et fratricidio: de maledictione chayn: et de filijs eiꝰ vſq; ad lamech: et gñatione ſeth vſq; ad noe et quantuʒ vixit: et qñ mortuus. ¶ IIII

A Adám vero cognóuit vxoẽ ſuã éuã: Que cõcépit et péperit chayn: dicẽs. Poſſédi hoĩeʒ p deũ. Rurſúmq; péperit fratrẽ eius abél. Fuit aũt abél paſtor óuium: et cayn agricola. Factũ eſt aũt poſt multos dies vt offérret cayn de fructibus terre munera dño. Abél q̄ʒ obtulit de primogénitis grégis ſui: et de adipibꝰ eor. Et reſpexit dominus ad abél et ad múnera eius: ad cayn autem et ad múnera illius non reſpexit. Iratúſq; eſt cayn vehementer: et cóncidit vultus eius. Dixitq; dominus ad euʒ. Quare iratus es: et cur cóncidit facies tua? Nonne ſi bene égeris recipies? Sin autem male: ſtatiʒ in fóribus peccatum tuum áderit. Sed ſub te erit appetitus eius: et tu domináberis illius.

B Dixitq; cayn ad abél fratrem ſuum. Egrediámur foras. Cumq; eſſent in agro: conſurrexit cayn aduerſus fratrem ſuum abél: et interfécit eum. Et ait dominus ad cayn. Ubi eſt abél frater tuus? Qui reſpondit. Néſcio. Nũquid cúſtos fratris mei ſum ego? Dixitq; ad eum. Quid feciſti? Uox ſánguinis fratris tui clamat ad me de terra. Nunc igitur maledictus eris ſuper terram: que apéruit os ſuum: et ſuſcepit ſanguinem fratris tui de manu tua. Cum operatus fueris eam: non dabit tibi fructus ſuos. Uágus et prófugus eris ſuper terram. Dixitq; cayn ad dominuʒ. Maior eſt iniquitas mea: q̄ʒ vt véniam mérear. Ecce éijcis me hodie a facie terre: et a facie tua abſcondar: et ero vagus et prófugus in terra. Omnis igitur qui inuénerit me: occidet me.

Dixitq; ei dominus. Nequaq̃ ita fiet: ſed omnis qui occiderit cayn: ſeptuplũ punietur. Poſuitq; dñs in cayn ſignũ: vt non interficeret eũ omnis q inueniſſet eũ. // Egreſſuſq; cayn a facie dñi: habitauit profugus in terra: ad orientalẽ plagam eden. Cognouit aũt cayn vxorẽ ſuã: q̃ ↄcepit ⁊ peperit enoch. // Et edificauit ciuitatẽ: ⁊ vocauit nomen eius ex nomine filij ſui enoch. Porro enoch genuit irad ⁊ irad genuit mauiael: ⁊ mauiael genuit mathuſael: ⁊ mathuſael genuit lamech: // Qui accepit duas vxores: nomẽ vni ada: ⁊ nomen alteri ſella. Genuitq; ada iabel: qui fuit pr̃ habitantiũ in tentorijs: atq; paſtorũ: ⁊ nomẽ fratris eius thubal +. Ipſe fuit pr̃ canentium cithara ⁊ organo. Sella quoq; genuit tubalcayn: qui fuit malleator ⁊ faber in cuncta opera eris ⁊ ferri. Soror vero tubalcayn noemma. Dixitq; lamech vxorib⁹ ſuis ade ⁊ ſelle. Audite vocẽ meã vxores lamech: auſcultate ſermonẽ meũ. // Quõ occidi virum in vulnus meum: ⁊ adoleſcentulũ in liuorem meum. Septuplũ vltio dabitur de cayn: de lamech vero ſeptuagieſſepties. Cognouit q; adhuc adam vxorem ſuã ⁊ peperit filiũ: vocauitq; nomẽ ei⁹ ſeth: dicens. Poſuit mihi deus ſemen aliud pro abel quem occidit cayn. Sed ⁊ ſeth natus eſt filius quem vocauit enos. Iſte cepit inuocare nomen domini.

De pe. diſt. i. ca. voluiſ ſent. § denique ⁊ ca. ſ venit. — *Prima mũdi ciuitas* — *Di. 6. ca. Non eſt. Inſuper ... primus bigamus.* — C — *31. q. 1. Nõ. Non.* — *Nõs + Iubal* — *Paſtoralis muſica a iubali ... artes ... inueniuntur.* — *15. q. ca. Illud. § ſed obijcitur. 31. q. 1. Nõ. Non. 31. q. 1. quo* — *Primus modus orandi inuentor.*

ℭ Ca. Sũ. ℭ De recapitulatione creatõis hominis: de morte ade ⁊ ſeth ⁊ filiorum eius vſq; ad noe. ℭ V

Hic eſt liber generationis adam in die qua creauit deus hoiem. // Ad + ſimilitudinẽ dei fecit illũ: maſculũ ⁊ feminã creauit eos: Et bñdixit illis: ⁊ vocauit nomen eorũ adam in die q̃ creati ſunt. Vixit aũt adam centum triginta annis: ⁊ genuit + filium ad imaginẽ ⁊ ſimilitudinem ſuã: vocauitq; nomen eius ſeth: Et facti ſunt dies adam: poſtq̃ genuit ſeth octingenti anni: genuitq; filios ⁊ filias. Et factũ eſt oẽ tempus qd̃ vixit adam anni nongenti triginta: ⁊ mortuus eſt. Vixit q; ſeth centumquinq; annis: ⁊ genuit enos. Vixitq; ſeth poſtq̃ genuit enos octingentiſſeptẽ annis: genuitq; filios ⁊ filias. Et facti ſunt omnes dies ſeth nongentorũ duodecim annorũ: ⁊ mortuus eſt. Vixit vero enos nonaginta annis: ⁊ genuit caynam. Poſt cuius ortũ vixit octingentis quindecim annis: ⁊ genuit filios ⁊ filias. Factiq; ſunt oẽs dies enos nongentiquinq; anni: ⁊ mortuus eſt. Vixit q; chaynam ſeptuaginta annis: ⁊ genuit malalehel. Et vixit chaynam poſtq̃ genuit malalehel octingentis quadraginta ãnis: genuitq; filios ⁊ filias: Et facti ſũt oẽs dies caynam nongentidecẽ anni: ⁊ mortuus eſt. Vixit aũt malalehel ſeptuaginta quinq; ãnis: ⁊ genuit iared. Et vixit malalehel poſtq̃ genuit iared octingẽtis triginta annis: ⁊ genuit filios ⁊ filias. Et facti ſunt oẽs dies malalehel octingenti nonagintaquinq; anni: ⁊ mortuus eſt. Vixitq; iared centumſexagintaduob⁹ annis: ⁊ genuit enoch. Et vixit iared poſtq̃ genuit enoch octingẽtis annis: ⁊ genuit filios ⁊ filias. Et facti ſunt oẽs dies iared nõgentiſexagintaduo anni: ⁊ mortuus eſt. Porro enoch vixit ſexagintaquinq; annis: ⁊ genuit mathuſalem. Et ambulauit enoch cũ deo. Et vixit enoch poſtq̃ genuit + mathuſalem trecẽtis annis: ⁊ genuit filios ⁊ filias. Et facti ſunt oẽs dies enoch trecenti ſexagintaquinq; anni. Ambulauitq; cũ deo ⁊ non apparuit: q2 tulit eũ deus. Vixit q; mathuſalem centumoctogintaſeptẽ annis ⁊ genuit lamech. Et vixit mathuſalem poſtq̃ genuit lamech ſeptingentiſoctogintaduob⁹ annis: ⁊ genuit filios ⁊ filias. Et facti ſunt oẽs dies mathuſalẽ nongentiſexagintanouẽ anni: ⁊ mortuus eſt. Vixit aũt lamech centumoctogintaduobus annis: ⁊ genuit filiũ: vocauitq; nomen eius noe: dicens. Iſte ↄſolabitur nos ab operibus ⁊ laboribus manuum noſtrarũ: in terra cui maledixit dñs. Vixitq; lamech poſtq̃ genuit noe quingẽtis nonagintaquinq; annis: ⁊ genuit filios ⁊ filias. Et facti ſunt oẽs dies lamech ſeptingẽti ſeptuagintaſeptẽ anni: ⁊ mortuus eſt. Noe vero cum quingẽtorũ eſſet annorum: genuit ſem, cham: ⁊ iaphet.

Nõs ad + imagines — *Lu. 3. c. A. D.* — *Nõs nõ habet + filij* — *Ad. Di. porro* — B — C — *Enoch ... libri edidit* — *Nõs + mathuſalem* — *Eccl. 44. c. Hebr. c.* — D — *Di. porro. ampliũ*

ℭ Ca. Sũ. ℭ De cauſis diluuij ⁊ fabrica arce ⁊ mẽſura eius. Et quia videntes filij dei filias hominũ pulcras: acceperũt ſibi inde vxores generantes gygãtes in mũdo famoſos. ℭ VI.

Cumq; cepiſſent homines multiplicari ſup terrã: ⁊ filias p̃creaſſent // vidẽtes filij dei filias hominũ q̃ eſſent pulcre: acceperũt ſibi vxores ex oib⁹ quas elegerãt. Dixitq; deus // Nõ p̃manebit ſpũs meus in hoie in eternum: quia caro eſt. Eruntq; dies illius centũ viginti annorum.

35. q. igit. § ita. ſicut ... dam. ... Eccli. 13. de pe. di. dixerat. legitur

num. Gigantes autem erant ſuper terram: in
fr. di. 3. c. 4. in ſi. cenere. in glo. Baruch. 3. c. diebus illis. Poſtq̄ eni ingreſſi ſunt filij dei
ad filias hoīuꝫ: illeq; genuerūt: Iſti ſūt potētes
a ſeculo: viri famoſi. Videns aūt deus q̄ mul
ta malicia hoīuꝫ eſſet in terra: ⁊ cūcta cogita-
tio cordis ītenta eſſet ad malū omni tp̄e: pe-
nituit eū q̄ hoīem feciſſet in t̄ra. Et precauēs
in futuꝝ: ⁊ tactus dolore cordis intrinſecus:
B delebo inq̄t hoīem quē creaui a facie terre: ab
hoīe vſq; ad aīantia: a reptili vſq; ad volu-
cres celi. Penitet eni me feciſſe eos. Noé ve
ro inuenit grām coram dño. He ſunt gñatio
nes noé. Noé vir iuſtus atq; pfectus fuit in
gñationib⁹ ſuis: cū deo ābulauit ⁊ genuit tres
filios: ſem: cham ⁊ iaphet. Corrupta ē aūt ter
ra corā dño: ⁊ repleta eſt iniq̄tate. Cūq; vidiſ
ſet de⁹ terrā eſſe corruptā: oīs quippe caro cor
rupat viam ſuā ſup terrā: dixit ad noé. Finis
vniuerſe carnis venit corā me: repleta eſt t̄ra
iniq̄tate a facie eoꝝ: ⁊ ego diſperdā eos cū ter
C ra. Fac tibi arcā de lignis leuigatis. Manſiun
culas in arca facies: ⁊ bitumine linies intrin
ſecus ⁊ extrinſec⁹: Et ſic facies eā. Trecentoꝝ
cubitoꝝ erit lōgitudo arce: q̄nq̄ginta cubitoꝝ
latitudo: ⁊ triginta cubitoꝝ altitudo illius. Fe-
neſtrā in arca facies: ⁊ in cubito ꝯſūmabis
ſūmitatē ei⁹. Oſtiū aūt arce pones in latere de
orſuꝫ. Cenacula ⁊ triſtega facies in ea. Ecce
ego adducā aquas diluuij ſup terrā: vt inter-
ficiā oēm carnē in qua ſpūs vite eſt ſubter ce
lū: ⁊ vniuerſa q̄ in t̄ra ſunt ꝯſumenť. Ponā D
q; fedus meū tecuꝫ: ⁊ ingredieris arcā tu ⁊ fi
lij tui: vxor tua ⁊ vxores filioꝝ tuoꝝ tecum: ⁊
ex cunctis aīantibus vniuerſe carnis bina in
duces in arcā: vt viuāt tecum maſculini ſex⁹
⁊ feminini. De volucrib⁹ iuxta genus ſuuꝫ: ⁊
de iumētis in gñe ſuo: ⁊ ex oī reptili terre ſcḋm
genus ſuū: bina de oībus ingredienť tecuꝫ vt
poſſint viuere. Tolles igiť tecum ex oībus ē
ſcis que mandi poſſunt: ⁊ comportabis apud
te: ⁊ erunt tam tibi q̄ȝ illis in cibū. Fecit igi
tur noé omnia que preceperat illi deus.

¶ Cap. vij. ¶ De ingreſſu ad arcam ⁊ inunda-
tione diluuij. C VII

A Dixitq; dñs ad eum. Ingredere
tu ⁊ oīs domus tua in arcā. Te
eni vidi iuſtū coram me in gñā
tione hac. Ex oībus animātib⁹
mundis tolles ſeptena ⁊ ſe-
ptena maſculū ⁊ feminā: de ani
mantibus vero īmundis duo ⁊ duo: maſculū
⁊ feminā. Sed ⁊ de volatilibus celi ſeptena ⁊
ſeptena maſculū ⁊ feminā: vt ſaluetur ſemen
ſup faciē vniuerſe terre. Adhuc eni ⁊ poſt di-
es ſeptē ego pluam ſup terram q̄draginta die
bus ⁊ quadraginta noctib⁹: ⁊ delebo oēm ſub
ſtantiā quam feci de ſupficie terre. Fecit ergo B
noé omnia q̄ mandauerat ei dñs. Eratq; ſex
centoꝝ annoꝝ quando diluuij aq̄ inundaue-
runt ſup terram. Et ingreſſus eſt noé ⁊ filij
eius: vxor ei⁹: ⁊ vxores filioꝝ eius cum eo in
arcā propter aq̄s diluuij. De animantibus q̄ȝ

mundis ꝛ immundis ꝛ de volúcribus: ꝛ ex o-
mni q̃ movetur ſuper terrã duo ꝛ duo igreſ
ſi ſunt ad noe in arcã máſculus ꝛ femina: ſi-
cut preceperat deus noe. Cũqꝫ tranſiſſent ſe-
ptem dies: aque dilúuij inũdauérunt ſup ter
ram. Anno ſexcẽteſimo vite noe menſe ſcd̃o.
ſeptiodecimo die menſis rupti ſunt oẽs fón-
tes abyſſi magne: ꝛ cataráćte celi apérte ſũt:
ꝛ facta eſt plúuia ſup terram q̃draginta die-
bus ꝛ q̃draginta noctibus. In articulo diei il
C lius ĩgreſſus eſt noé ꝛ ſém ꝛ chám ꝛ iaphét fi
lij ei⁹: ꝛ vxor illius ꝛ vxores filioꝝ eius: cũ eis
in arcã: ipſi ꝛ oẽ animal ſm̃ genus ſuũ: vniuer
ſaqꝫ iumenta in + gñe ſuo: ꝛ oẽ quod mouet
ſup terram in gñe ſuo: cunctũmqꝫ volátile ſꝫ
genus ſuũ. Uniuerſe aues oẽſqꝫ volucres in-
greſſe ſunt ad noé in arcã: bina ꝛ bina ex oĩ
carne in q̃ erat ſpũs vite. Et que ingreſſa ſũt:
máſculus ꝛ femina ex oĩ carne introierunt:
ſicut p̃ceperat ei deus: ꝛ incluſit eum dñs de
foris. Factũqꝫ eſt dilúuiũ quadragĩta diebus
ſup terram: ꝛ multiplicate ſũt aque: ꝛ eleua-
uerũt arcam in ſublĩme a terra. Uehemẽter
enĩ inundauérunt ꝛ oĩa repleuérunt in ſupfi
cie terre. Porro arca ferebat ſuper aquas: ꝛ
aq̃ preualuérunt nimis ſup terram: opertiqꝫ
ſunt oẽs mõtes excelſi ſub vniuerſo celo. Quĩ
decim cúbitis altior fuit aq̃ ſuper montes q̃s
D operúerat. Cõſumptaqꝫ eſt oĩs caro q̃ moue-
bat ſup terrã vólucrũ animántiũ beſtiaꝝ oĩ-
umqꝫ reptiliũ q̃ réptant ſup terrã. Uniuerſi
hoĩes ꝛ cũcta in qb⁹ ſpiráculũ vite eſt in t̃ra:
mortua ſunt. Et deléuit de⁹ omnẽ ſubſtantiã
q̃ erat ſup t̃rã ab hoĩe vſqꝫ ad pecus: tã reptile
q̃ꝫ volucres celi: ꝛ delete ſũt de terra. Remãſit
aũt ſolus noe ꝛ q̃ cũ eo erãt in arca. Obtinue
runtqꝫ aque t̃ram centũquinquaginta dieb⁹.

¶ Ca. Sũ. ¶ De ceſſatione dilúuij: ꝛ egreſ-
ſu noe de arca ꝛ holocauſtis. ¶ VIII

A Recordatus aũt dominus noé cũ
ctorũqꝫ animantiũ: ꝛ oĩuꝫ iumẽ
toꝝ que erãt cuꝫ eo in arca: ad
dúxit ſpũ ſuper terrã: ꝛ immi-
núte ſunt aq̃: ꝛ clauſi ſunt fón-
tes abyſſi ꝛ cataracte celi: ꝛ p̃-
hibite ſunt plúuie de celo. Reuerſeqꝫ ſunt aq̃
de t̃ra euntes ꝛ redeũtes: ꝛ cepunt minui poſt
centuꝫ qñquaginta dies. Requieuitqꝫ arca mẽ
ſe ſeptimo: viceſimoſeptio die menſis ſuper
mõtes arménie. At vero aque ibant ꝛ decreſcé-
bant vſqꝫ ad décimũ menſem. Decimo eniꝫ
menſe prima die menſis apparuérũt cacumi
na montiũ. Cũqꝫ trãſiſſent q̃draginta dies: a
periens noé feneſtrã arce quã fecerat dimiſit
coruũ. Qui egrediebat: ꝛ non reuertebat do
nec ſiccarẽt aque ſup terrã. Emiſit quoqꝫ co-
lũbam poſt eũ: vt vidẽt ſi iam ceſſaſſent aq̃ ſu
B per faciẽ terre. Que cum nõ inueniſſet vbi re
quieſceret pes eius: reuerſa ẽ ad eũ in arcaꝫ. Aq̃
enim erãt ſup vniuerſam terraꝫ. Extenditqꝫ
manũ ſuaꝫ: ꝛ apprehẽſam intulit in arcã. Expe
ctátis aũt vltra ſeptẽ diebus alijs: rurſum di
miſit colũbam ex arca. At illa venit ad eũ ad
véſperã: portans ramũ oliue viréntibus folijs
in ore ſuo. Intellexit ergo noé q̃ ceſſáſſent aq̃
ſup terram. Expectauitqꝫ nihilominus ſepteꝫ
alios dies: ꝛ emiſit colũbaꝫ. Que nõ eſt reuer
ſa vltra ad eũ. Igitur ſexcẽteſimoprimo anno
E vite noé: p̃mo menſe: p̃ia die menſis iminũte
ſunt aq̃ ſuper terrã. Et aperiens noé tectũ ar-
ce aſpexit: viditqꝫ q̃ exſicata eẽt ſupficies ter
re. Menſe ſcd̃o ſeptio ꝛ viceſimo die menſis
aréfacta eſt t̃ra. Locutus eſt aũt dñs ad noé di
cens. Egredere de arca tu ꝛ vxor tua: filij tui ꝛ
vxores filioꝝ tuoꝝ tecum. Cũcta animantia q̃
ſunt apud te: ex oĩ carne tã in volatilibus q̃ꝫ
in beſtijs ꝛ vniuerſis reptilibus q̃ réptant ſup
terram: educ tecum ꝛ ingredimini ſuper ter-
ram. Créſcite ꝛ multiplicámini ſup eam.
D Egreſſus eſt ergo noé ꝛ filij eius: ꝛ vxor illius
ꝛ vxores filioꝝ eius cuꝫ eo. Sed ꝛ oĩa animan
tia iuménta ꝛ réptilia q̃ réptãt ſuper terrã ſꝫ
genus ſuũ egreſſa ſũt de arca. Edificauit aũt
noé altare dño: ꝛ tollẽs de cũctis pecoribus ꝛ
volúcribus mũdis: óbtulit holocáuſta ſup al-
tare. Odoratúſqꝫ eſt dñs odorẽ ſuauitatis: ꝛ ait
De cor ad eũ. Nequaq̃ꝫ vltra maledicã terre p̃pter
hoĩes. Senſus enĩ ꝛ cogitatio humani cordis
ĩ malũ p̃ona ſũt ab adoleſcẽtia ſua. Nõ igit
vltra p̃cutiaꝫ oẽm aiam viuentẽ ſicut feci. Cũ
ctis diebus t̃re: ſementis ꝛ meſſis: frigus ꝛ
eſtus: eſtas ꝛ hyems: nox ꝛ dies nõ requieſcẽt.

¶ Ca. Sũ. ¶ De bñdictiõe noe ꝛ p̃hibitiõe
ſãguĩs ꝛ ſigno federis: ꝛ de vinea: inebriatiõe
noe. de maledictõe chanaã pueri. Scd̃o d̃ chã
ꝛ filijs: ꝛ vltio d̃ ſem ꝛ t̃ra ꝛ regiõe ipoꝝ. IX

A Benedixitqꝫ de⁹ noé ꝛ filijs ei⁹ ꝛ
dixit ad eos. Créſcite ꝛ mltipli-
camini ꝛ + replẽte t̃rã: ꝛ terror
vr̃ ac tremor ſit ſup cũcta aĩalia
t̃re: ꝛ ſup oẽs volucres celi cum
vniuerſis q̃ mouent ſuper t̃raꝫ.

Oés piſces maris manui vr̃e trádití ſűt: ⁊ o-
mne qđ mouet ⁊ viuit erit vobis i cibű. Quá
ſi olera viréntia tradidi vobis oĩa. Excepto ꝙ
carnez cű ſanguine nő comedétis. Sánguiné
eni animaꝝ veſtraꝝ requirá de manu cuncta-
rum + beſtiaꝝ ⁊ de + manu hoĩs. De manu vi
ri ⁊ fratris eius reqram aíam hoĩs. / Quicűꝗ
ꝗ effúderit humanű ſanguiné: fundetur ſan-
guis illius. Ad imáginé quippe dei factus eſt hő. /
Uos aűt créſcite ⁊ multiplicámini: ⁊ ingre-
dimini ſup terram ⁊ ĩpléte eam. Hec quoꝗ
dixit deus ad noé ⁊ ad filios eius cű eo. / Ec
ce ego ſtatuá pactum meű vobiſcum: ⁊ cű ſé-
mine vr̃o poſt vos: ⁊ ad oém aíam viuentez ꝗ
eſt vobiſcuz: tá in volúcribus ꝗ̃z in iúmentis
⁊ pecudibus tre: cűctiſꝗz ꝗ egréſſa ſunt de ar-
ca ⁊ vniuerſis beſtijs tre. Statuam pactű me-
um vobiſcű: ⁊ nequaꝗ̃z vltra interficietur oĩs
caro aqs diluuij: neꝗz erit déiceps diluuium
diſſipans terrá. Dixitꝗz deus. Hoc eſt ſignű fé
deris qđ do inter me ⁊ vos: ⁊ ad oém aíaz vi
uentem ꝗ eſt vobiſcű in gñationes ſempiter-
nas. Arcum meű ponaz in núbibus: ⁊ erit ſi-
gnű féderis iter me ⁊ int terraz. Cűꝗz obdű
xero núbibus celű: appebit arcus meus i nu
bibus: ⁊ recordabor féderis mei vobiſcű: ⁊ cű
oĩ anima viuéte que carné végetat: ⁊ nő erűt
vltra aq̃ diluuij ad deléndá vniuerſam carné.
Eritꝗz árcus meus in núbibus: ⁊ vidébo + il
lum ⁊ recordábor féderis ſempitni: qđ pactű
eſt inter deű ⁊ oém aíaz viuénté vniuerſe car-
nis ꝗ eſt ſup terrá. Dixitꝗz deus noé. Hoc eſt ſi
gnum féderis: qđ ꝯſtitui inter me ⁊ oém car
né ſup terrá. Erát ergo filij noé ꝗ egreſſi ſűt
de arca: ſém: chám ⁊ iaphet. Porró chám i-
pſe eſt pr̃ chanaán. Tres iſti filij ſűt noé: ⁊ ab
his diſſeminátű eſt oé genus hoĩum ſup vni
uerſá trá. Cepitꝗz noé vir agricola exercére
terrá ⁊ plantáuit vineá. Bibénſꝗz vinű inebri
atꝰ eſt: ⁊ + nudátꝰ + eſt in tabernaculo ſuo. Qđ
cuz vidiſſet chám pr̃ chanaán veréda ſcꝫ pa
tris ſui eé nudáta: nűciauit duobꝰ fratribꝰ ſu-
is foras. At vo ſém ⁊ iaphét pálliű impoſue-
rűt húmeris ſuis: ⁊ icedéntes retrorſum: ope
ruérűt veréda pr̃is ſui. Facieſꝗz eoꝝ auerſe
erát: ⁊ pr̃is virilia nő vidérűt. Euigilás auté
noé ex vino: cű didiciſſet ꝗ fécerat ei filiꝰ ſu-
us minor: ait. Maledictꝰ puer chanaán: ſeruꝰ
ſeruoꝝ erit fratribꝰ ſuis. Dixitꝗz. Bñdictus
dñs deꝰ ſém: ſit chanaán ſeruꝰ eius. Dilatet de
us iaphét ⁊ habitet in tabernaculis ſém: ſitꝗz
chanaán ſeruꝰ eius. Uixit aűt noé poſt dilúui-
um trecétis quinquaginta ánis: Et ĩpleti ſunt oés
dies eiꝰ nongentoꝝ quinquaginta ánoꝝ ⁊ mortuꝰ é.

¶ Ca. Sű. ¶ De gñationibꝰ filioꝝ noe: ⁊ de
diuiſióe regionű ipſoꝝ: pmo de Japhet ⁊ fili-
is eiꝰ ⁊ regione ipſoꝝ: vltimo de Sem. ¶ X

HE gñationes filiorum noé ſém
chám ⁊ iaphét: Natiꝗz ſűt eis
filij poſt diluuiuz. Filij iaphet:
gomér: ⁊ magog: ⁊ + madal: ⁊
ianán: ⁊ thubál: ⁊ moſoch: ⁊
thyrás. Porró filij gomér aſ-
ſenés: ⁊ riphát: ⁊ thogormá. Filij aűt ianán:
heliſá: ⁊ tharſis: céthim ⁊ dodanim. Ab his di
uiſe ſűt inſule géntiű in regiónibꝰ ſuis: vnuſ-
quiſꝗz ſm linguá ⁊ familias in natióibus ſuis.
Filij át chám: chús: ⁊ meſrahim: ⁊ phúth: ⁊
chanaán. Filij aűt chús: ſabá: euila: ⁊ ſaba-
thá: ⁊ regmá: ⁊ ſabathacá. Filij regmá: ſaba:
⁊ dadán. Porró chús genuit nemróth. / Ipſe
cepit eé potés in tra: ⁊ erat robúſtus venátor
corá dñó. Ab hoc exiuit puerbiuz: ꝗ̃ſi nérót
robuſtꝰ venátor corá dñó. Fuit aűt pncipiű re-
gni eiꝰ babylón ⁊ arách ⁊ archát: ⁊ chalánē:
in tra ſénaár. De tra illa egreſſus eſt aſſúr: ⁊
edificauit niniué: ⁊ platéas ciuitatis ⁊ chalé.
Reſén qꝫ int niniué ⁊ chalé: Hec eſt ciuitas
magna. At vo meſraim genuit ludim: ⁊ ana-
mim: ⁊ laabim: ⁊ + neptuim: ⁊ + phetruſim: ⁊
celluim: de qbꝰ egreſſi ſűt philiſtiim ⁊ captu-
rim. Chanaám aűt genuit ſidóné pmogenitű
ſuű: ethéű: ⁊ hiebuſéű: ⁊ amorréű: ⁊ gergeſe
um: ⁊ euéű: ⁊ arachéű: cynéű: ⁊ aradiű: ſama
rithén: ⁊ amathéű. Et p hos diſſemináti ſunt
ppl'ĩ chananeoꝝ. Factiꝗz ſűt tmini chanaán de
nictibꝰ a ſidóne iérará vſꝗz ad gáçam: donec
īgrediáris ſodomá ⁊ gomorrá ⁊ adámá ⁊ ſe
boým vſꝗz + ieſá. Hi ſt filij chám in cognatióĩ
bus ⁊ linguis ⁊ gñationibus terriſꝗz ⁊ gentibꝰ
ſuis. De ſém qꝫ nati ſunt pr̃es omniuz filioꝝ
hebér: frẽ iaphét maiore. Filij ſém: helám: ⁊
aſſúr: ⁊ arpharat: lúd: ⁊ arám. Filij arám
hús: ⁊ húl: ⁊ gethér: ⁊ + més. At vo arpharát
génuit ſalé: de ꝗ ortꝰ eſt hebér. Natiꝗz ſt heber fi
lij duo. Nomé vni phalég: eo ꝙ in diebꝰ eiꝰ di
uiſa ſit tra: ⁊ nomé frĩs eiꝰ iectán. Qui iectán
génuit elmodád: ⁊ ſaleph ⁊ aſſarmóth + ia-
re: ⁊ adorám: ⁊ iaſal: ⁊ dedá: ⁊ hebál: ⁊ abima
hél: ſabá: ⁊ iophír: ⁊ euilá: ⁊ iobáb. Omnes
iſti filij iectán. Et fctá eſt habitatio eorum de
meſſá pergétibꝰ vſꝗz ſephár monté orientalé.

Iſti ſunt filij ſem ſm cognationes ⁊ linguas ⁊ regiones in gentibus ſuis. He familie noé iuxta populos ⁊ nationes ſuas. Ab his diuiſe ſunt gentes in terra poſt dilúuium.

¶ Ca. Su. ¶ De edificatione babel ⁊ confuſione linguaꝝ: de filijs ſem vſqꝫ ad habram ⁊ fratré eiꝰ: de morte aram qui genuit loth: de egreſſu eoꝝ de chaldea cum vxore ſua. ¶ XI

a
Erat aũt terra labij vnius ⁊ ſermónum eorúndé. Cũqꝫ proficiſcérentur de oriente inuenérũt campũ in terra ſennaár: ⁊ habitauérũt in eo. Dixitqꝫ alter ad primũ ſuũ. Uenite faciamꝰ láteres: ⁊ coquámꝰ eos igni. Habuerúntqꝫ láteres p ſaxis: ⁊ bitúmen p cemento: Et dixerunt. Uenite faciamꝰ nobis ciuitaté ⁊ túrreꝫ: cuiꝰ cúlmen ptingat ✝ ad celũ: ⁊ celebremus nomen nr̃m anteq̃ꝫ diuidámur in vniuerſas
b
fras. Deſcéndit autem dñs vt vidéret ciuitatem ⁊ túrrē quam edificabant filij adáꝫ: ⁊ dixit. Ecce vnus eſt ppls: ⁊ vnũ eſt lábiuꝫ omnibus. Ceperunt hoc facē: nec deſiſtent a cogitatiõibus ſuis donec eas ope cómpleãt. Uenite igit deſcendámus ⁊ ↄfundámus ibi linguam eoꝝ: vt non áudiat vnuſqſqꝫ voceꝫ primi ſui. Atqꝫ ita diuiſit eos dñs ex illo loco in vniuerſas terras. Et ceſſauérunt edificáre ciuitateꝫ. Et idcirco vocatũ eſt nomē eius babél: q: ibi ↄfúſum eſt lábium vniuerſe tre. Et inde diſp ſit eos dñs ſuper faciē cunctaꝝ regiónum. He ſunt generationes ſém. Sem erat centũ annorum qñ genuit arphaxat: biénnio poſt dilúuium. Uixitqꝫ ſém poſtq̃ꝫ génuit arpharát quĩ
c
gentis ãnis: ⁊ génuit filios ⁊ filias. Porro arpharát vixit trigintaqnqꝫ annis: ⁊ genuit ſále. Uixitqꝫ arpharát poſtq̃ꝫ génuit ſalé trecétis tribꝰ annis: ⁊ génuit filios ⁊ filias. Salé qꝫ vixit trigĩta ãnis: ⁊ genuit heber. Uixitqꝫ ſalé poſtq̃ꝫ genuit heber q̃dringentis tribus annis: ⁊ génuit filios ⁊ filias. Uixit ãt heber trigintaq̃ttuor annis: ⁊ génuit phaléch. Et vixit hebér poſtq̃ꝫ genuit phaléch q̃dringentis triginta ãnis: ⁊ génuit filios ⁊ filias. Uixit quoqꝫ phaléch trigĩta ãnis ⁊ genuit ✝ reú. Uixitqꝫ phalech poſtq̃ꝫ genuit ✝ reú ducẽtis nouē ãnis: ⁊ génuit filios ⁊ filias. Uixit aũt ✝ reú trigintaqnqꝫ annis: ⁊ genuit ſarúch. Uixit qꝫ ✝ reú poſtq̃ꝫ genuit ſarúch: ducẽtis ſeptē ãnis ⁊ génuit filios ⁊ filias. Uixit aũt ſarúch trigĩta ãnis: ⁊ genuit nachór. Uixitqꝫ ſarúch poſtq̃ꝫ genuit nachór ducentis ãnis: ⁊ génuit filios ⁊ filias. Uixit aũt nachór viginti nouē annis: ⁊ genuit tharé. Uixitqꝫ nachór poſtq̃ꝫ genuit tharé centũ decem ⁊ nouē annis: ⁊ genuit filios ⁊ filias. Uixitqꝫ tharé ſeptuaginta annis: ⁊ genuit habrám ⁊ nachór ⁊ arám. He ſũt generatões tharé. Tharé genuit habrám: nachór ⁊ arám. Porró arám genuit lóth. Mortuuſqꝫ eſt arám ante tharé prēꝫ ſuum: in terra natiuitatis ſue in vr chaldeoꝝ. Duxerunt aũt habrám ⁊ nachór vxores. Nomē vxo

rio abrám ſarai: ⁊ nomẽ vxoris nachóꝛ mél
cha filia aram patris melche ⁊ patris ieſche.
heb.11.e. Joſ.24.a. Nee.9.b. Judith. 5.a. Sap.10.a 35.q.1.ca. cũ igi.§. hec itaqz. 32.q.4. recurrat§ his itaqz. // Erat autẽ ſarai ſterilis: nec habebat liberos.
Tulit itaqz tharé abꝛáz filiũ ſuũ ⁊ lóth filiũ a
rán filiũ filij ſui et ſarai nurũ ſuã vxoꝛẽ abꝛáz
filij ſui: ⁊ eduxit eos de hur chaldeoꝛũ vt iret
in terrã chanaán. Veneruntqz vſqz arán: ⁊ ha-
bitauerũt ibi. Et facti ſunt dies tharé ducen-
toꝛũ qnqz annoꝛ: ⁊ moꝛtuus eſt in arán.

¶ Ca. Sũ. ¶ De egreſſu abre de chaldea ⁊
aſcẽſu eius in egýptum cum ſarai quã ſoroꝛẽ
dixerat. ¶ XII

A Act.7.a. Dixit autez dñs ad abꝛáz. Egre-
dere de terra tua: de cognatio
ne tua ⁊ de domo pr̃is tui: ⁊ ve
ni in terrã quã monſtrauero
tibi. Faciãqz te in gentem ma-
gnã: ⁊ bñdicã tibi: ⁊ magnifi-
32.q.4.recurrat.§. his itaqz. Act.3.c. heb.11.b. cabo nomẽ tuũ eriſqz benedict⁹: Bñdicã bñ
dicentib⁹ tibi: ⁊ maledicã maledicentib⁹ ti-
bi: atqz in te bñdicent vniuerſe cognationes
terre. // Egreſſus eſt itaqz abꝛáz ſicut precepe-
rat ei dñs: ⁊ iuit cũ eo lóth. Septuagintaqnqz
B annoꝛũ erat abꝛám cum egrederet de aran.
Tulitqz ſarai vxoꝛẽ ſuam: ⁊ lóth filiũ fratris
ſui vniuerſámqz ſubaz quã poſſéderãt: ⁊ aĩas
q̃s fecerãt in arán: ⁊ egreſſi ſũt vt irẽt in terrã
chanaán. Cũqz veniſſent in eã: pertranſiuit
abꝛáz trã vſqz ad locũ ſichẽn: ⁊ vſqz ad ꝯuállẽ
Nin⁹ rex [illegible] illuſtrẽ. Chananéus aũt tũc erat in terra. Ap
paruit aũt dñs abꝛám: ⁊ dixit ei. Semini tuo
dabo terrã hãc. Qui edificauit tibi altare do
mino q appúerat ei: ⁊ inuocauit ibi nomẽ ei⁹
Et inde trãſgrédiẽs ad montẽ q erat ꝯtra oꝛiẽ
C tẽ bethél: tetendit ibi tabernaculũ ſuũ: ab oc-
cidẽnte habẽs bethél: ⁊ ab oꝛiẽte hai. Edifi-
cauit qz ibi altare dño ⁊ inuocauit nomẽ ei⁹.
Perrexitqz abꝛáz vadẽs ⁊ vltra ꝑgrédiẽs ad
meridiẽ. Facta eſt aũt fames in terra. Deſcen
ditqz abꝛáz in egýptũ: vt pegrinaret ibi. Pre
ualúerat enĩ fames in terra. Cũqz ꝓpe eſſet vt
ingrederet egýptũ: dixit ſarai vxoꝛi ſue. No-
ui q pulcra ſis mulier: ⁊ q cuz viderint te egý
ptij: dicturi ſunt: vxoꝛ illius eſt: ⁊ interficient
infra.20.c. me: ⁊ te reſeruábunt. // Dic ergo óbſecro te q
D ſoroꝛ mea ſis: vt bene ſit mihi pꝛopter te: ⁊ vi-
22.q.2.q̃uis 32.q.4.Ne mo uat aĩa mea ob gratiaz tui: Cum itaqz ĩgreſ-
ſus eſſet abꝛám egýptum: vidérunt egýptij
ibidẽ.q.5. Ad omni in glo. mulierem q eſſet pulcra nimis. Et nunciaue-
runt pꝛincipes pharaóni: ⁊ laudauerunt eam
de pe.di.1. voluiſſent apud illum. Et ſublata eſt mulier in domum
§. deniqz

pharaónis: abꝛáz vero bene vſi ſunt pꝛopter
illaz. Fueruntqz ei oues ⁊ boues ⁊ aſini ⁊ ſer-
ui ⁊ familie ⁊ aſine ⁊ caméli. Flagellauit aũt
dominus pharaónem plagis maximis ⁊ do-
mum eius: pꝛopter ſarai vxoꝛem abꝛám. Vo-
cauitqz pharao abꝛám: ⁊ dixit ei. Quidnaz eſt
hoc qd feciſti mihi? Quare non indicaſti mi-
hi q vxoꝛ tua eſſet: Quã ob cauſaz dixiſti eſſe
ſoroꝛẽ tuam: vt tollerem eam mihi in vxoꝛẽ? Trecieris a trebeta nini re gio filia l galiis cõ ducitur.
Nunc igitur ecce coniunx tua: áccipe eã ⁊ va
de. Precepitqz pharao ſup abꝛám viris ⁊ de-
duxerunt eũ ⁊ vxoꝛẽ eius: ⁊ oĩa que habebat.

¶ Ca. Sũ. ¶ De diuiſione abꝛáz ⁊ lóth diui
tum ⁊ pꝛomiſſione terre abre. ¶ XIII

Aſcendit ergo abꝛáz de egýpto A
ipſe ⁊ vxoꝛ eius: ⁊ omnia q̃ ha
bebat ⁊ lóth cuz eo ad auſtrã
lem plágam. Erat autez diues
valde in poſſeſſione auri ⁊ ar-
genti. Reuerſuſqz eſt p iter quo
venerat a meridie in bethel vſqz ad locũ vbi
pꝛius fixerat tabernaculũ inter bethél ⁊ hai:
in loco altaris qd fecerat pus ⁊ inuocauit ibi
nomẽ domini. Sed ⁊ lóth qui erat cuz abꝛáz
fuerunt greges ouiũ ⁊ arménta ⁊ tabernacu
la: nec poterat eos capere terra vt habitarent
ſimul. Erat quippe ſubſtãtia eoꝛũ multa: ⁊ ne B
quibant habitare cõmuniter. Unde facta eſt infra.36.a.
rixa inter paſtoꝛes gregum abꝛám ⁊ lóth. Eo
autẽ tempoꝛe chananeus ⁊ phereꝫeus habi-
tabant in terra illa. Dixit ergo abꝛáz ad lóth:
ne queſo ſit iurgiũ inter me ⁊ te: ⁊ inter pa-
ſtoꝛes meos ⁊ paſtoꝛes tuos: fratres enim ſu-
mus. // Ecce vniuerſa terra coꝛã te ẽ. Recede hiere.40 b.
a me obſecro. Si ad ſiniſtrã ieris: ego dexte
ram tenebo. Si tu déxtrã elégeris: ego ad ſi- C
niſtram pergam. Eleuatis itaqz lóth oculis ví
dit omnẽ circa regionẽ iozdanis: que vniuer
ſa irrigabat anteqz ſubuérteret domin⁹ Sodo
mam ⁊ Gomóꝛã ſicut paradiſus dñi: ⁊ ſicut
egýptus veniẽtib⁹ in ſegóꝛ. Elegitqz ſibi lóth
regionem circa iozdánẽ: ⁊ receſſit ab oꝛiente
Diuiſiqz ſunt alterútruz a fratre ſuo. Abꝛáz
habitauit in terra chanaán. Lóth vero mo-
ratus eſt in oppidis que erant circa iozdánẽ:
⁊ habitauit in ſódomis. Homines aũt ſodo-
mite péſſimi erant: ⁊ peccatoꝛes coꝛam domi
no nimis. Dixitqz dominus ad abꝛám poſtqz D
diuiſus eſt ab eo lóth. Leua oculos tuos in di
réctũ: ⁊ vide a loco in quo nunc es ad aqui-
lónem ⁊ meridiem ad oꝛientẽ ⁊ occidentem. infra.15.b et.26.a.

Oēm terrā quā cóſpicio: tibi dabo ⁊ ſémini tuo vſqȝ in ſempiternū: faciámqȝ ſemē tuū ſi-
Ro.4.c. cut púluerē tre. // Si qs + pôt hominū nume
Ro+ per rāre púluerē terre: ſemē qȝ tuū numerare pó
ſit terit. Surge + ergo ⁊ pérambula terram in
Ro nō eſt lōgitudine ⁊ in latitudine ſua: q: tibi daturꝰ
+ ergo ſum eā. Mouens igiṫ tabernaculū ſuum abram venit ⁊ habitauit iuxta cōuallē mambre: q̄ ē i hebron. Edificauitqȝ ibi altáre dn̄o.

ℭ Ca. Sū. ℭ De pugna regū. De victoria abre liberātis loth ⁊ obuiatōe melchiſedech.

Actū eſt aūt in illo ℭ XIIII tēpore vt amraphel rex ſennaár: ⁊ arióch rex ponti: ⁊ chodorlaomor rex elamitárum: ⁊ thadál rex gentiū: inirēt bellū ꝯtra + baſa regē ſodomoꝝ: ⁊ ꝯtra berſá regē gomórre: ⁊ ꝯtra ſēnaáb regē ádame: ⁊ ꝯtra ſemebér regē ſeboym: ꝯtraqȝ regē bále: ipſa eſt ſegor. Omnes hi ꝯuenerunt in vallem ſiluéſtrē: q̄ nūc eſt mare ſalis. Duodecim enī annis ſuerāt chodorlaomor ⁊ tertiodecimo anno receſſerūt ab eo. Igiṫ quartodecimo anno venit chodorlaomor ⁊ reges qui erant cū eo: ⁊ percuſſerunt raphaym in aſtaroth ⁊ carnaym ⁊ zuzim cū eis: ⁊ emim in + ſabé cariathaim ⁊ chorreós in montibus ſeyr: vſqȝ ad campéſtria pharán: que eſt in ſolitudine. Reuerſiqȝ ſunt ⁊ venerunt vſqȝ ad fontem mephát ipſa eſt cadés: ⁊ pcuſſerunt omnē regionē amalechitárū ⁊ ammorreóꝝ q habitabāt in aſaſonthamár. Et egreſſi ſunt rex ſodomoꝝ ⁊ rex gomorre: rexqȝ ádame ⁊ rex ſeboym necnon ⁊ rex bále que eſt ſegor ⁊ direxerunt aciem cōtra eos in valle ſiluéſtri: ſcilicet aduerſus chodorlaomor regē elamitārū: ⁊ thadál regē géntium: ⁊ amraphel regē ſennaár: ⁊ arióch regē pōti: q̄ttuor reges aduerſus quinqȝ. Uallis autē ſiluéſtris habebat puteos multos bitúminis. Itaqȝ rex ſodomorum ⁊ rex gomorre terga vertérunt: cecideruntqȝ ibi: ⁊ qui remāſerāt fugerūt ad mōtē. Tulerūt aūt oēm ſubſtātiā ſodomórū ⁊ gomorreóꝝ ⁊ vniuerſa que ad cibū ptinent: ⁊ abierunt. Necnō ⁊ lóth ⁊ ſubſtātiā eius: filiū fratris abram q habitabat in ſódomis. Et ecce vnus q euáſerat nūciauit abrám hebreo: q habitabat i ꝯualle mambré ammorrei fratris eſchól ⁊ fris anér. Hi enim ꝑpigerāt fedus cū abram. Qd cum audiſſet abram: captū videlicet lóth fratrē ſuū: numerauit expeditos vernáculos ſuos trecētos decē ⁊ octo: ⁊ pſecutus eſt eos vſqȝ dán. Et diuiſis ſocijs irruit ſuꝑ eos nocte. Percuſſitqȝ eos ⁊ pſecutus eſt vſqȝ ſoba ⁊ phenicén que ē ad leuā damaſci: reduxitqȝ oēm ſubſtantiā ⁊ lóth fratrē ſuū cum ſubſtantia illius: mulieres quoqȝ ⁊ populum. Egréſſus eſt aūt rex ſodomórū in occúrſū eiꝰ: poſtq̄ȝ reuerſus eſt a cede chodorlaomor ⁊ regū qui cū eo erāt in valle ſabé: q̄ eſt vallis regis. // At vero melchiſedéch rex ſalém próferens panē ⁊ vinū (erat enim ſacerdos dei altiſſimi) bn̄dixitqȝ ei: ⁊ ait. Benedictus abrám deo excelſo qui creauit celū ⁊ terrā: ⁊ bn̄dictus deus excelſus quo protegēte hoſtes in manibus tuis ſunt. Et dedit ei décimas ex oībus. Dixit aūt rex ſodomórū ad abrám. Da mihi animas: cétera tólle tibi. Qui reſpōdit ei. Leuo manum meā ad dn̄m deū excelſū poſſeſſorem celi ⁊ terre: q̄ a filo ſubtégminis vſqȝ ad corrigiā cálige nō accipiā ex oībꝰ que tua ſunt: ne dicas: ego ditaui abrám: exceptis his que comedérūt iúuenes. ⁊ ptibꝰ viroꝝ qui venerūt mecū anér: eſchól ⁊ mambré. Iſti accipiant partes ſuas.

ℭ Ca. Sū. ℭ De promiſſiōe facta a deo abre q̄ ſemen ſuū ſicut ſtellas celi multiplicaret: ⁊ de ſigno dato ad hoc: q̄ filij eius deberent peregrinari in terra nō ſua: ⁊ de firma ꝓmiſſione terre chanaan poſſidēde p filios. ℭ XV

His itaqȝ tranſáctis: factus ē ſermo domini ad abrám per viſionem: dicens. Noli timere abrám: ego ꝓtector tuus: ⁊ merces tua magna nimis. Dixitqȝ abrám. Domine deus quid dabis mihi? Ego vadam abſqȝ liberis: ⁊ filius procuratoris domus mee iſte damáſcus elyézer. Addiditqȝ abrám: Mihi autem nō dediſti ſemen: ⁊ ecce vernáculus meus heres meus erit. Statimqȝ ſermo domini factus eſt ad eum dicens. Non erit hic heres tuus: ſed qui egredietur de vtero tuo ipſum habebis herédem. Eduxitqȝ eum foras: ⁊ ait illi. Súſpice celum ⁊ numéra ſtellas ſi potes. Et dixit ei. Sic erit ſemen tuum. // Credidit + abrám deo: ⁊ reputatum eſt illi ad iuſtitiam. Dixitqȝ ad eum. Ego dominus qui edúxi te de vr caldeórum: vt darem tibi terram iſtam ⁊ poſſidéres eam. At ille ait. Domine deus vnde ſcire poſſum: q̄ poſſeſſurus ſim eam? Et + rn̄dit dn̄s. Sume inquit mihi váccā tri

Melchiſedech ... alij ſem ... noe ⁊ p ... mus ... ſacerdos ⁊ primus templa deo ꝯdidit ... rex hieruſalē fuit.
16.q.7.de cimas.
23.q.5.di cat.
23.q.5.di cat.
D
23.q.5.di cat.
hebre. ... de ſi.du ca. In ca ... capit.
xv.di. ... mos
De.2.c.
32.q.5. Abra
Ro nō hēt + abram.
Ro. 4.a.
Gal.3.a.
Jac.2.d.
35.q.i.cus igiṫ hec ita eſt
Ro+ Reſpondēs.

ennem τ cápram trímam τ arié tem annoꝝ
triū: túrturé quoqꝫ τ colúmbā. Qui tollēs vni
uerſa hec diuiſit + ea ꝑ mediū: τ vtraſqꝫ par-
tes ꝯtra ſe altrinſecus poſuit. Aues auté non
diuiſit. Deſcéderūtqꝫ vólucres ſup cadáuera:
τ abigébat eas abrám. Cūqꝫ ſol occúmberet: ſóp
por irruit ſup abrám: τ hórroꝛ magnus τ tene
broſus inuáſit eū. Dictúmqꝫ eſt ad eū. Sci-
to prenóſcés ꝙ peregrinū futuꝝ ſit ſemen tuū
in terra nō ſua: τ ſubiicient eos ſeruituti: τ af-
fligent q̄dringéntis ánis. Uerūtñ gentē cui
ſeruituri ſūt ego iudicábo: τ poſt hec egredi-
éntur cū magna ſubſtátia. Tu aūt ibis ad pa-
tres tuos in pace ſepultus in ſenectute bona.
Gñatione autem q̄rta reuerténť huc. Necdū
enim cóplete ſunt iniqtates ammoꝛreoꝝ vſqꝫ
ad pñs tempus. Cū ergo occubuiſſet ſol: facta
eſt caligo tenebróſa: τ apparuit clibanus fú-
mans τ lāpas ignis tranſiens iter diuiſiónes
illas. In illo die pépigit dñs ſedus cū abrám
dicēs: Sémini tuo dabo terrā hanc: a fluuio
egypti vſqꝫ ad fluuiū + magnū eufráté. Cine
os τ ceneçéos: cethmonéos: τ ethéos: τ phe-
reçéos: raphaim quoqꝫ τ ammoꝛréos: enéos:
chananéos: τ gergeſéos: τ iebuſéos.

¶ Ca. Sū. ¶ De conceptu agar τ fuga eius: τ natiuitate hiſmael. CXVI

Sit ſarai vxoꝛ abrám nō genúe
rat ſibi liberos: ſꝫ habens ancillā
egýptiā nomine agár dixit ma-
rito ſuo. Ecce ꝯclúſit me dñs ne
párerē. Ingrédere ad ancillam
meā: ſi forte ſaltē ex illa ſuſcipi-
am + filios. Cūqꝫ ille + acqéſceret deprecanti
tulit agár egýptiā ancillā ſuam poſt annos de
cem q̄ꝫ habitare + ceperāt in terra chanaám:
τ dedit eā viro ſuo vxorem. Qui ingreſſus eſt
ad eā. At illa ꝯcepiſſe ſe vidēs: deſpérit dñam
ſuā. Dixitqꝫ ſarai ad abrám. Inique ágis con
tra me. Ego dedi ancillā meam + in ſinū tuū:
que vidēs ꝙ ꝯcéperit deſpéctui me habꝫ. Iudi
cet dñs inter me τ te. Cui rñdit abrám. Ecce
ait ancilla tua ī manu tua ē: utere ea vt libet.
Affligénte igiť eā ſarai: fúgā iniit. Cūqꝫ inue
niſſet eā angelus dñi iuxta fonté + aque in ſo
litúdine q̄ eſt in via ſur in deſerto: dixit ad il-
lā. Agár ancilla ſarai vñ vénis: τ quo vadis?
Que rñdit. A facie ſarai dñe mee ego fugio.
Dixitqꝫ ei angelus dñi. Reuértere ad dñam
tuā: τ humiliáre ſub manu illius. Et rurſum.
Multiplicans inqt multiplicabo ſemen tuū:
τ nō numerabiť pre multitudine. Ac deinceps
ecce ait ꝯcepiſti τ páries filium: vocabiſqꝫ no
men eiꝰ hiſmaél: eo ꝙ audierit dñs afflictio-
né tuam. Hic erit ferus hō. Manꝰ eius ꝯtra o
mnes: τ manꝰ oīum ꝯtra eū: τ e regione vni-
uerſoꝝ fratrū ſuoꝝ figet tabernácula. Uocauit
aūt agár nomé dñi qui loqbať ad eā: tu deus
q̄ vidiſti me. Dixit eni. Profecto hic vidi po-
ſteriora vidētis me: Propterea appellauit puteū
illū: puteū viuētis τ vidētis me. Ipſe eſt iter
cadés τ barád. Peperitqꝫ agár ábre filiū. Qui
vocauit nomen eius hiſmaél. Octoginta τ ſex
ānoꝝ erat abrám: qñ pꝑit ei agar hiſmaelé.

¶ Ca. Sū. De mutatiōe nominum: τ circūciſione τ promiſſióne iſaac. CXVII

Oſtqꝫ vo nonaginta τ nouē an
noꝝ eſſe ceperat: apparuit ei de
us. Dixitqꝫ ad eū. Ego dñs o-
mnipotēs. Ambula coꝛā me: τ
eſto pfectus. Ponámqꝫ fédus
meū inter me τ te: τ multipli-
cabo te vehemēter nimis. Cécidit abrám pro-
nus in facié. Dixitqꝫ ei deꝰ. Ego ſum: τ + po-
nā pactum meū tecum: eriſqꝫ pr̄ multaꝝ gén
tium. Nec vltra vocabiť nomen tuū abrám:
ſꝫ appellaberis habraám: q̄ prēm multaꝝ gén
tium ꝯſtitui te. Faciāqꝫ te créſcere vehemētiſ-
ſime: τ ponā te in gētibus: regeſqꝫ ex te egre-
diénť. Et ſtátuā pactū meū inter me τ te: τ in
ter ſemen tuū poſt te in gñationibꝰ ſuis fédere
ſempiterno: vt ſim deꝰ tuus: τ ſéminis tui poſt
te. Daboqꝫ tibi τ ſémini tuo poſt te terrā pere
grinatiōis tue: oēm terrā chanaám in poſſeſ-
ſioné eternā: eroqꝫ deꝰ eoꝝ. Dixitqꝫ iterū deꝰ ad
habraám. Et tu q̄ cuſtódies pactū meū: τ ſe
men tuū poſt te in gñationibus ſuis. Hoc ē pá
ctū meū qđ obſeruabitis inter me τ vos: τ ſe
men tuū poſt te. Circūcidétur ex vobis oē ma
ſculinū: τ circūcidétis carné preputii veſtri: vt
ſit in ſignū féderis inter me τ vos. Infās octo
dieꝝ circūcidétur in vobis. Oē maſculinū in
generationibꝰ veſtris tā vernaculus q̄ꝫ empti-
tius circūcidétur: τ qcūqꝫ non fuerit de ſtirpe
vr̄a. Eritqꝫ pactū meum in carne vr̄a: in fedꝰ
eternū. Máſculus cuiꝰ preputii caro circūci-
ſa nō fuerit: delébitur aīa illa de populo ſuo:
ꝙ pactū meum irritū fecit. Dixit quoqꝫ deus
ad habraám. Sarai vxoré tuā nō vocabis ſarai:
ſed ſárā. Et bñdicā ei: τ ex illa dabo tibi fili-
um: cui benedicturus ſum. Eritqꝫ in natio-
nes: τ reges ppl'oꝝ orientur ex eo. Cécidit

Als non hēt + ea. C Hebr.11. 23.q.5. ca.vlt. § ꝑ ſcelera. D 23.q.5. ca.vlti. § ꝑ ſcelera. 23.q.5. § de rebus. Als non hēt + magnum. A 32.q.4 dixit ſara 4 ca.q.§.i. in prin. 4 ca.quis ignoret. c.q.7. Tāti valet. 56.diſ. ſi hiſmaelii. Als + liberos. Als + acquieuiſſet. Als + ceperat. B Als + in ſinu tuo. Als non hēt + aque. C 23.q.4. epl'e ca. ſi ecclia. 32.q.4. recurrat.

Iudicū 13.b. Luc.1.c D A Als nō ē + ponā. infra eo. Eccli.44.c Ro.4.c B 32.q.4. recurrat. § his ita qꝫ De cele. mi. Cum marte. § ceterum 1.5. Diſ. ab exe... dio. Luc.2.c. 25.q.i.ca. 36.§. Ita ergo. [illegible] De bap. [illegible] 4 cū ergo 15.q.7. Et hec diximus. De conſe. di.4. Sed baptizat. 4 ca. qđ apud 4 ca. non ex quo C ſupra eodem

Als non pẽt + ſuã

habꝛaám ĩ faciem + ſuam: ⁊ riſit in corde ſuo dicẽs. Putaſne cẽtenário naſcẽt filius: ⁊ ſára nonagenária páriet? Dixitqꝫ ad dñm. Utinã hiſmaél viuat corã te. Et ait dñs ad habꝛaám. Sára vxoꝛ tua páriet tibi filiũ: vocabiſqꝫ nomẽ eius iſaác. Et ɔſtituã pactum meuꝫ illi in fedus ſempiternũ: ⁊ ſemini ei⁹ poſt eũ. Super hiſmaél qꝫ exaudiui te. Ecce bñdicaꝫ ei: ⁊ augébo ⁊ mltiplicabo eũ valde. Duódeci duces gĩgabit: ⁊ faciã illum + creſcẽ in gentem magnã. Pactũ vero meũ ſtátuã ad iſaác: quẽ páriet tibi ſára tpe iſto: in ãno áltero. Cũqꝫ finit⁹ eſſet ſermo loquẽtis cũ eo: aſcẽdit de⁹ + ad habꝛaám. Tulit aũt habꝛaám hiſmaél filium ſuũ ⁊ oẽs vernáculos dom⁹ ſue vniuerſoſqꝫ q̃s émerat: ⁊ cũctos máres ex oĩb⁹ viris domus ſue: ⁊ circũcidit carnẽ p̃pútij eoꝝ ſtati in ipſa die ſicut p̃céperat ei de⁹. Habꝛaám nonaginta ⁊ nouẽ erat annoꝝ qñ circuncidit carnẽ p̃pútij ſui: ⁊ hiſmaél filius ſu⁹ trédecim annos ĩpléuerat tpe circuncĩſionis ſue. Eadẽ die circunciſus eſt habꝛaám ⁊ hiſmaél filius ei⁹ ⁊ oẽs viri dom⁹ illius tã vernáculi q̃ꝫ emptitij. Et alienigene páriter circunciſi ſunt.

Als non pẽt + creſcere.

Als + de habꝛaam D

Alxephie q̃ nũc cayrus dicit ɔducitur.

De pe. vi. i. Poꝛꝛo in fine.

ℭ Ca. Sũ. ℭ De tribus viris qui apparuerũt habꝛae: ⁊ confabulatione dei ⁊ habꝛae ſuper interitu ſodome. ℭ XVIII

Appáruit aũt ei dñs in conuálle mãbꝛé ſedenti in óſtio tabernáculi ſui: in ipſo feruóꝛe diei. Cũqꝫ eleuaſſet oculos: apparuẽrũt ei tres viri ſtãtes pꝛope euꝫ. Quos cũ vidiſſet: cucúrrit ĩ occurſum eoꝝ de oſtio tabernaculi ſui: ⁊ adorauit in t̃ra ⁊ dixit. Dñe ſi iueni grãm in oculis tuis: ne tránſeas ſeruũ tuuꝫ: ſꝫ áfferam pauxillũ aque ⁊ lauent̃ pedes vr̃i: ⁊ reqéſcite ſub arboꝛe. Ponã + qꝫ bucéllaꝫ panis ⁊ + ɔfoꝛtétur coꝛ vr̃m: poſtea trãſibitis. Idcirco eñi declinãſtis ad ſeruũ vr̃m? Qui dixerũt. Fac vt locut⁹ es. Feſtinauit habꝛaám in tabernaculũ ad ſárã: dixitqꝫ ei: Accélera: tria ſáta ſimile cõmiſce: ⁊ fac ſubcinericios panes. Ipſe vero ad arméntũ cucúrrit: ⁊ tulit ĩde vitulũ tenérrimũ ⁊ óptimũ deditqꝫ puero: Qui feſtinauit ⁊ coxit illũ. Tulit q̃ꝫ butýꝝ ⁊ lac ⁊ vitulũ queꝫ cóxerat: ⁊ poſuit coꝛaꝫ eis. Ipſe vero ſtabat iuxta eos ſub árboꝛe. Cũqꝫ comediſſent dixerũt ad eũ. Ubi eſt ſára vxoꝛ tua? Ille rñdit. Ecce ĩ tabernaculo eſt. Cui dixit. Reuẽrtẽs veniã ad te tpe iſto: vita cómite: ⁊ habebit filiũ ſára vxoꝛ tua. Quo audito: ſára riſit poſt óſtiũ tabernaculi. Erãt aũt ambo ſenes p̃uectéqꝫ etatis: ⁊ deſierãt ſáre fieri muliébꝛia. Que riſit occulte dicẽs. Poſtq̃ꝫ ɔſénui ⁊ dñs me⁹ vetul⁹ eſt: voluptati operã dabo. Dixit aũt dñs ad habꝛaãꝫ Quare riſit ſára + vxoꝛ tua dicẽs: nũ vere paritúra ſũ anus? Nũqd deo qcq̃ꝫ eſt difficile? Iuxta ɔdictũ reuertar ad te hoc eódeꝫ tpe: vita cómite ⁊ hẽbit ſara filiũ. Negáuit ſára dicẽs: Nõ riſi: timoꝛe pertérrita. Dñs aũt: Non eſt ĩqt ita: ſꝫ riſiſti. Cũ ergo ſurrexiſſet inde viri

Als nõ eſt + qꝫ
Als + cõfoꝛtate
1. Regum 28. b.
95. diſ. ca. ſexto die
c. 42. di. §. ſ. ⁊ ca. que ſequuntur.

B
4. Regum 4. c.
Ro. 9. b.
Lu c. 1. b.

Als nõ e + vxoꝛ tua.
1. Pe. 3.

C direxerūt ocłos ꝯ ſodomā: ⁊ habraā ſil' gradie-
batur: deducēs eos. Dixitq; dn̄s. Num celare
potero habraām que geſturus ſum: cū futur⁹
ſit in gēte magnā ac robuſtiſſimā: ⁊ bn̄dicen-
de ſunt in eo oēs natiōes terre? Scio eni q; p̄-
cepturus ſit filijs ſuis ⁊ domui ſue poſt ſe vt
cuſtodiant viā dn̄i: ⁊ faciāt iudiciū ⁊ iuſtitiā:
vt adducat dn̄s ꝑpter habraām oia que locu-
tus eſt ad eum. Dixit itaq; dn̄s. Clamor ſodo-
moꝝ ⁊ gomorreoꝝ multiplicat⁹ eſt: ⁊ pctm̄ eo-
2.q.i.de⁹. De accu. rū aggrauatū eſt nimis. Deſcendā ⁊ videbo:
ſatōr.ii. ⁊ ca.cū vi vtrū clamorē q̄ venit ad me ope cōpleuerint:
leni. an nō eſt ita: vt ſciā. Cōuerteruntq; ſe inde: ⁊
Jone.i.a. abierunt ſodomā. Habraām vo adhuc ſtabat
ii.di. c. ca coraā dn̄o. Et appropinqūs ait. Nunqd perdes
tholica iuſtū cū impio? Si fuerit qnq̄ginta iuſti in ci-
8.q.i.mo- uitate: peribūt ſimul ⁊ nō parces loco illi ꝑpt
yſes qnq̄ginta iuſtos ſi fuerit in eo? Abſit a te vt rē
De ſimo. hāc facias: ⁊ occidas iuſtū cū ipio: fiatq; iuſt⁹
lieri heli ſicut impi⁹. Nō eſt hoc tuū q iudicas oēm ter-
rā: Nequaq̄; facias iudiciū hoc: Dixitq; dn̄s
D ad eū. Si iuenero ſodomis qnq̄ginta iuſtos ī
medio ciuitatis: dimittā oi loco ꝑpt eos. Rn̄-
dit habraām ⁊ ait: Quia ſemel cepi: loq̄r ad
dn̄m meū cū ſim puluis ⁊ cinis: Quid ſi mi-
nus qnq̄ginta iuſtis, qnq; fuerint: delebis ꝑpt
q̄dragintaqnq; vniuerſā vrbē? Et ait. Nō de-
lebo: ſi inuenero ibi q̄dragintaqnq;. Rurſum
q; locut⁹ eſt ad eū. Si aūt q̄draginta ibi inuen-
ti fuerint: qd facies? Ait. Nō percutiā ꝑpter
q̄draginta. Ne q̄ſo inqt indigneris dn̄e: ſi lo-
quar. Quid ſi ibi iuēti fuerit triginta? Rn̄dit.
Nō faciā: ſi inuenero ibi trigīta. Quia ſemel
ait cepi. loq̄r ad dn̄m meū. Quid ſi ibi iuenti
fuerint viginti. Ait. Nō iterficiā ꝑpter viginti.
Obſecro inqt ne iraſcaris dn̄e ſi loq̄r adhuc
ſemel: Quid ſi iuēti fuerit ibi decē? Dixit. Nō
delebo ꝑpter decem. Abijt dn̄s poſtq̄; ceſſauit
loq ad habraām: ⁊ ille reuerſus eſt ī locū ſuū.

¶ Ca. Sū. ¶ De ſubuerſiōe ſodomoꝝ: ⁊ li-
beratione Loth: ⁊ ſtupro filiaꝝ eius. ¶ XIX

B Venerūtq; duo angeli ſodomā
Damaſc⁹ condiſtur veſpere ſedēte loth in forib⁹ ci-
uitatis. Qui cū vidiſſet eos: ſur-
rexit ⁊ iuit obuiā eis: adorauit
q; pronus in terrā: ⁊ dixit. Ob-
ſecro dn̄i declinate in domum
pueri veſtri: ⁊ manēte ibi. Lauate pedes vr̄os:
⁊ mane ꝑficiſcemini in viā vr̄am. Qui dixe-
rūt. Minime: ſed ī platea manebimus. Cōm-
pulit illos oppido vt diuerterēt ad eū. Jngreſ-

ſiſq; domū eius fecit ꝯuiuiū: coxit azyma ⁊ co-
mederūt. Prius aūt q̄; irēt cubitū: viri ciuita-
tis vallauerūt domū illius a puero vſq; ad ſe-
nē omnis pp̄ls ſimul. Vocaueruntq; loth: ⁊ di-
xerunt ei. Vbi ſunt viri qui introierunt ad te
nocte? Educ illos huc: vt cognoſcamus eos. xu. 24. v.
Egreſſus ad eos loth poſt tergum accludens B
oſtiū ait. Nolite queſo frēs mei: nolite malū Di. 14.
hoc facere. Habeo duas filias: que necdū co- q̄ ſūt 7.q.i. Ad-
gnouerūt virū. Educā eas ad vos: ⁊ abutimi- uerſitas.
ni eis ſicut vobis placuerit: dūmō viris iſtis ni- §. hinc 32.q.7.of-
hil mali faciatis: q: ingreſſi ſunt ſub + vmbra ferebat
culminis mei. At illi dixerunt. Recede illuc. Alś + vmbra-
Et rurſus. Jngreſſus es īquiūt vt aduena: nū- culum
quid vt iudices? Te ergo ipſum magis q̄; hos 42.di.ho-
affligemus. Vimq; faciebāt loth vehementiſſi- ſpitales,
me. Jamq; ꝑpe erat vt effringerēt fores: ⁊ ecce 37.q̄.2.e-
miſerūt manū viri ⁊ introduxerūt ad ſe loth greſſus
clauſeruntq; oſtiū: ⁊ eos qui foris erāt pcuſſe- C
rūt cecitate a minimo vſq; ad maximū: ita vt Judith. 10.f.
oſtiū iuenire nō poſſent. Dixerūt aūt ad loth. 3.q. 5. Ac-
Habes hic quempiā tuoꝝ generum aut filios cuſator: ca.
aut filias. Oēs qui tui ſunt educ de vrbe hac. ii.4.q.6.le-
Delebimus enim locū iſtum: eo q; increuerit gea
clamor eoꝝ corā dn̄o: qui miſit nos vt perdā- 2. De.2.b.
mus illos. Egreſſus itaq; loth: locut⁹ eſt ad gē- 4. Reguꝫ 6.d.
neros ſuos qui accepturi erāt filias eius: ⁊ di- 27.q̄.2.e-
xit: Surgite ⁊ egredimini de loco iſto: q: de- greſſus et
lebit dn̄s ciuitatē hāc. Et viſus eſt eis quaſi lu- ca. pul.ii
dens loqui. Cūq; eſſet mane cogebāt eū ange-
li: dicētes. Surge tolle vxorē tuā ⁊ duas filias
quas habes: ne ⁊ tu pariter pereas ī ſcelere ci- D
uitatis. Diſſimulante illo: apphēderūt ma- Sap.10.a
nū eius ⁊ manū vxoris ac duaꝝ filiaꝝ eius: eo
q; parceret dn̄s illi: eduxeruntq; eū: ⁊ poſue-
rūt extra ciuitatē: ibiq; + locuti ſunt ad eū: di- Alś + lo-
cētes. Salua aiām tuā. Noli reſpicere poſt ter- cutus eſt
gum: nec ſtes in oī circaregione: ſed in mōte dominus
ſaluū te fac: ne ⁊ tu ſimul pereas. Dixitq; loth ad eum
ad eos. Queſo dn̄e mi: q: inuenit ſeru⁹ tuus + E Sap. 10.e
gratiā corā te: ⁊ magnificaſti gloriā ⁊ miſeri- Alś hāc +
cordiā tuā quā feciſti mecū vt ſaluares aiām gloriam
meā: nec poſſum in mōte ſaluari: ne forte ap-
prehendat me malū ⁊ moriar. Eſt ciuitas + hic Al. + hec
iuxta ad quā poſſum fugere parua: ⁊ ſaluabor
in ea. Nunqd non modica eſt: ⁊ viuet anima
mea? Dixitq; ad eū. Ecce etiā in hoc ſuſcepi p̄-
ces tuas: vt nō ſubuertā vrbē pro qua locut⁹ es.
Feſtina ⁊ ſaluare ibi: q: nō potero facere quic-
q; donec ingrediaris illuc. Jdcirco vocatū eſt
nomē vrbis illius ſegor. Sol egreſſus eſt ſuper

Iſa.13.a. hier.50.f. 23.q.5.qđ ergo De pe. di. j.S; ⁊ cō-tinuo.j.q 4.eccña.§. Ité dauid 24.q.3.§.j. in prin.

terrā: ⁊ lóth ingreſſus eſt ſegóꝛ. Igit̃ dñs pluit
ſuper ſodomā ⁊ gomóꝛrā ſulphur ⁊ ignem a
dño de celo: ⁊ ſubuertit ciuitates has ⁊ omnē
circaregionem vniuerſos habitatoꝛes urbiū
⁊ cuncta terre virētia. Reſpiciēnſqꝫ vxoꝛ eius
poſt ſe: verſa eſt in ſtátuā ſalis. Habraam au-
tē cōſurgēs mane vbi ſteterat prius cū dño: in-
tuitus eſt ſodomā ⁊ gomoꝛram ⁊ vniuerſam

F 32.q.7.fla-gitia.diſt. 42.§.j. De pe. di. 9.ſūt plu-res.§.au-ctoꝛitas De exce. pla. Eſiel. Eze.16.f. Oſee.11.c. Amos.4. b.Lu.17.g. 84.di.ca.i. Sap.10.a.

terrā regiónis illius. Viditqꝫ aſcēdentē fauil
lā de terra quaſi foꝛnácis fumum. Cū enī ſub
uerteret dñs ciuitates regiōis illius: recoꝛda
tus eſt hábꝛae ⁊ liberauit lóth de ſubuerſióne
vꝛbiū in quibus habitauerat. Aſcenditqꝫ lóth
de ſegóꝛ: ⁊ māſit in mōte: due quoqꝫ filie eius
cum eo. Timúerat enim manēre in ſegóꝛ. Et
māſit in ſpelúnca: ipſe ⁊ due filie eius cuꝫ eo.
Dixitqꝫ maioꝛ ad minoꝛē. Pater nr̃ ſenex ē: ⁊
nullus viroꝝ remāſit in terrā: qui poſſit ingre
di ad nos iuxta moꝛē vniuerſe terre. Veni ine

G

briēmus eū vino: doꝛmiamuſqꝫ cū eo: vt ſua
re poſſimus ex p̄re noſtro ſemē. Dedérunt ita
qꝫ p̄ri ſuo bibere vinū nocte illa. Et ingreſſa eſt
maioꝛ: doꝛmiuitqꝫ cuꝫ p̄re. At ille non ſenſit:
nec quādo accúbuit filia nec quādo ſurrexit.
Altera quoqꝫ die dixit maioꝛ ad minoꝛē. Ec-
ce doꝛmiui heri cū p̄re meo. Demus ei bibere
vinū etiā hac nocte ⁊ doꝛmies cuꝫ eo: vt ſaluē
mus ſemē de p̄re noſtro. Dederūtqꝫ etiā ⁊ illa

Als nō eſt + bibere

nocte p̄ri ſuo + bibere vinum. Ingreſſáqꝫ mi
noꝛ filia doꝛmiuit cū eo. Et nec qdeꝫ tūc ſenſit
quādo ꝯcubúerit: vel quādo illa ſurrexit. Cō-

35.diſt.ca. ſexto die 32.q.4. Di xit ſara.in fi. 15.q.i.illō et ca. Ine-briauerūt 40.di. ca. quilibet.

cepérunt ergo due filie lóth de p̄re ſuo. Pepe
ritqꝫ maioꝛ filiū: ⁊ vocauit nomē eius moab.
Ipſe eſt pater moabitárum vſqꝫ in preſentem
diem. Minoꝛ quoqꝫ peperit filium: ⁊ vocauit
nomen eius ammon idest filius populi mei.
Ipſe eſt pater ammonitarū vſqꝫ hodie.

¶ Ca. Sū. ¶ De peregrinatiōe habꝛae in gera
ris: ⁊ de oblatiōe ſare ⁊ reſtitutione. ¶ XX

A

Profectus inde habꝛaám ī ter
rā auſtrálē habitauit inter ca-
dés ⁊ ſur: ⁊ peregrinatus eſt in

Al. + fra

+ gérarís. Dixitqꝫ de ſára vxo
re ſua: ſoroꝛ mea eſt. Miſit er-

32.q.2.ſi-rīmr

go abimeléch rex gérare ⁊ tu-
lit eam. Venit aūt deus ad abimeléch per ſo-
mniū nocte: ⁊ ait illi. En moꝛiéris ꝓpt̃ mulie
rē quā tuliſti. Habet enī viꝝ. Abimeléch vero
non tetigerat eaꝫ: ⁊ ait: Dñe num gentē igno
rantē ⁊ iuſtam interficies? Nōne ipſe dixit mi
hi ſoroꝛ mea eſt; ⁊ ipſa ait: frater meus eſt? In

ſimplicitate coꝛdis mei ⁊ mundicia manuuꝫ
mearuꝫ feci hoc. Dixitqꝫ ad eum deus. Et ego

B 32.q.4.n mo.qō.§ ad dom-niū.ī glo.

ſcio ꝙ ſimplici coꝛde féceris: ⁊ ideo cuſtodi-
ui te ne peccáres in me: ⁊ non dimiſi vt tan-
geres eam. Nunc ergo redde viro ſuo vxoꝛē:
⁊ oꝛabit pro te: qꝛ ꝓpheta eſt: ⁊ viues. Si autē
nolúeris reddere: ſcito ꝙ moꝛte moꝛiéris: tu
⁊ omnia que tua ſunt. Statīqꝫ de nocte cōſúr-
gēs abimeléch vocauit oēs ſeruos ſuos: ⁊ locu
tus eſt vniuerſa verba hec in auribus eoꝛum.
Timuerūtqꝫ oēs viri valde. Vocauit aūt abi-
melech etiam habꝛaám: ⁊ dixit ei. Quid feci-

C

ſti nobis? Quid peccáuimus in te: qꝛ induxiſti
ſup me ⁊ ſup regnū meū pctm̄ grāde? Que nō
debuiſti facere: feciſti nobis. Rurſuſqꝫ + expo

Als + po ſtulans Als + ex plozans

ſtulans ait. Quid vidiſti vt hoc faceres? Rñ-
dit habꝛaám: Cogitaui mecū dicens. Foꝛſitā
non eſt timoꝛ dei in loco iſto: ⁊ interficiēt me
ꝓpter vxoꝛē meā. Alias autē ⁊ vere ſoroꝛ mea

Iuppit̃ mus ... chodia ... gnat. ... matrim... nia repa... rauit. Supra

eſt: filia p̄ris mei ⁊ nō filia matris mee: ⁊ du-
xi eā in vxoꝛē. Poſtqꝫ autē edúxit me deus de
domo p̄ris mei: dixi ad eā. Hāc miſericoꝛdiā
facies mecū. In omni loco ad quē ingrediē-
mur dices ꝙ frater tuus ſim. Tulit igitur abi
meléch oues ⁊ boues ⁊ ſeruos ⁊ ancillas: ⁊ de
dit habꝛaám. Reddiditqꝫ illi ſárā vxoꝛē ſuā:
⁊ ait. Terra coꝛā vobis ē: vbicūqꝫ tibi placúe-

D

rit hita. Sáre aūt dixit. Ecce mille argēteos de
di fratri tuo. Hoc erit tibi in velámē oculoꝝ ad
oēs q tecū ſunt: ⁊ quocūqꝫ perrexeris memēto

33.q.i. ... per foꝛ... rias De pe. di. i.ca. volu ... iſti.§. ſer pens.

te deprehénſam. Oꝛāte aūt habꝛaám: ſanauit
deus abimeléch ⁊ vxoꝛē: ancillaſqꝫ eius: ⁊ pe-
perérūt. Cōclúſerat enī dñs oēm vuluam do-
mus abimeléch propter ſáram vxoꝛē hábꝛae.

¶ Ca. Sū. ¶ De natiuitate iſaac: ⁊ eiectiōe
agar cū filio. De federe inito iter habꝛaam ⁊
abimelech ad puteū iuramenti. ¶ XXI

A Als + do Heb.11.c. Joſ.24.a. Matt.1.a.

Viſitauit aūt + dñs ſárā ſicut ꝓ
miſerat: ⁊ impleuit que locut⁹ eſt.
Cōcepitqꝫ ⁊ peperit filiū ī ſene-
ctute ſua: tp̄e quo p̄dixerat ei
de⁹. Vocauitqꝫ habꝛaam no-
mē filij ſui queꝫ genuit ei ſára
iſaác: ⁊ circūcidit eū octauo die ſicut precépe
rat ei deus cū eſſet cētū annoꝝ. Hac qppe eta-
te p̄ris nat⁹ eſt iſaác. Dixitqꝫ ſára. Riſuꝫ fecit
mihi deus: ⁊ qcūqꝫ audierit corridébit mihi.
Rurſumqꝫ ait. Quis auditúrus créderet ha-
braám: ꝙ ſára lactáret filiū quē pepit ei iā ſe
ni? Creuit igit̃ puer: ⁊ ablactat⁹ eſt. Fecitqꝫ ha
braám grāde ꝯuiuiū ī die ablactatiōis eius.

46. di. §. cum libet. Re. 9. b. Gal. 4. e. B 56. di. ca. Iſmael. Roma. 9. b 32. q. 2. nõ omnis q. 4. recur- rat. 4 ca. dicat. De homi ci. c. laboz ⁊ cap. ibi in glo.

Cũqʒ vidiſſet ſára filiũ agár egýptie ludẽtem
cũʒ iſaác filio ſuo: dixit ad habraám. Ejice an
cillã hanc ⁊ filiũ eiꝰ. Nõ eni erit héres filius
ancille cum filio meo iſaác. Dure accepit hoc
habraám p̱ filio ſuo. Cui dixit deꝰ. Nõ tibi vi
deat áſperũ: ſup puero ⁊ ſup ancilla tua. // Oia
q̃ dixerit tibi ſára: audi vocem eius: q2 in iſaác
vocabit tibi ſemẽ. Sʒ ⁊ filiũ ancille ſáciam in
gentẽ magnã: q2 ſemẽ tuuʒ eſt. Surrexit itaqʒ
habraám mane ⁊ tollẽs panẽ ⁊ vtrẽ aque im
poſuit ſcápule eiꝰ: tradiditqʒ púerũ ⁊ dimiſit
eã. Que cũ abiſſet: errabat in ſolitudine ber
ſabeé. Cũqʒ ↄſumpta eẽt aqua in vtre: abiecit
púeꝝ ſubter vnã arborem q̃ ibi erat: ⁊ abijt.
Seditqʒ e regióe procul quantũ pót árcus iá
cere. Dixit eni. Nõ videbo morietẽʒ pueꝝ. Et
ſedẽs ↄtra: leuauit vocẽ ſuã ⁊ fleuit. Exaudiuit
aũt deꝰ vocẽ púeri. Uocauitqʒ angelus domi
ni agár de celo dicẽs. Quid agis agár? Noli
timére. Exaudiuit eni deus vocẽ pueri: de loco
in q̃ eſt. Súrge ⁊ tólle púeꝝ: ⁊ tene manũ illi
us: q2 in gentẽ magnã fáciam eũ. Aperuitqʒ ocu
los eiꝰ deus. Que vidẽs púteũ aque: abijt: ⁊ im
pléuit vtrẽ: deditqʒ puero bibere: ⁊ fuit cũ eo.
Qui creuit ⁊ moratꝰ eſt in ſolitúdine: factuſ-

E ellꝰ ere- rex pa- ſatur- dare.

qʒ eſt iúuenis ſagittariꝰ. Habitauitqʒ in deſer
to pharám. Et accepit illi mr̄ ſua vxorẽ de ter
ra egypti. Eodẽ tp̄e dixit abimelẽch ⁊ phicól
p̄nceps exercitꝰ eiꝰ ad habraám. Deꝰ tecum
eſt in vniuerſis q̃ agis. Jura ḡ p̱ dñm ne nó
ceas mihi ⁊ poſteris meis ſtirpiqʒ mee: ſed iu
xta miſericordiã q̃ feci tibi facies mihi ⁊
tre in q̃ + ẏſatꝰ es áduena. Dixitqʒ habraám.
Ego iurábo. Et increpauit abimelẽch ꝓpt́ pú
teũ aq̃ſe: que vi abſtúlerãt ſerui eiꝰ. Rñditqʒ
abimelẽch. Neſciui qs fecerit hác rem: ſed ⁊
tu nõ indicaſti mihi: ⁊ ego nõ audiui p̄ter ho
die. Tulit itaqʒ habraám oues ⁊ boues: ⁊ de
dit abimelẽch. Percuſſerũtqʒ ãbo fédꝰ. Et ſta
tuit habraám ſeptẽ agnas gregis ſeorſũ. Cui di
xit abimelẽch. Quid ſibi volũt ſeptẽ agne iſte
q̃s ſtare feciſti ſeorſũ? At ille. Septẽ inq̄t agnas
accipies de manu mea: vt ſint mihi i teſtimo
niũ qm̄ ego fodi púteũ iſtũ. Jdcirco vocatꝰ eſt
locꝰ ille berſabeé: q2 ibi vterqʒ iurauit. Et inierũt
fédꝰ p̱ puteo iuramẽti. Surrexit aũt abimelẽch
⁊ phicól p̄nceps exercitꝰ eiꝰ: reuerſiqʒ ſt́ in ter
rã paleſtinoꝝ. Habraám vero plãtauit nemꝰ i
berſabeé: ⁊ inuocauit ibi nomẽ dei eterni ⁊ fu
it colónus terre + paleſtinoꝝ diebus multis.

Infra. 26. Als + di uerſatus. D. Ueſta mꝰ ſaturni ⁊ genitũ ſa cerdoſ da ret. Minerua lanificũ textu rã olei v- ſum ⁊ q̃- drigã. ⁊ alia mul- ta inuenit. Als + phi liſtinoꝝ.

¶ Ca. Sũ. De tẽtatóe habrae ⁊ ariete imola
to p̱ filio ⁊ melchã genuiſſe núciat. ¶ XXII

Q Ue poſtq̃ geſta ſunt: tentauit de
us habraám: ⁊ dixit ad eum
// Habraám habraám. At ille re
ſpondit. Ad ſum. Ait illi. // Tol
le filium tuum vnigénitum quem diligis iſa
ác: ⁊ vade in terram viſiónis: atqʒ ibi + ó ꝓ
feres eum in holocáuſtum ſuper vnum món
tium quem mónſtrauero tibi. Jgitur ha
braám de nocte ↄſúrgens ſtrauit áſinum ſuũ:
ducens ſecũ duos iúuenes ⁊ iſaác filium ſuũ.

e. §. ꝑꝑ Als + of fer. 23. q. 5. ſi nõ licet. §. Jtẽ nõ oc cides. Jtẽ ca. lex eterna. q. 8. ccadẽ.

Cũq; cócidiſſet ligna in holocauſtuꝫ: abijt ad
locum quem preceperat ei deus. Die autem
tertio eleuatis oculis vidit locum prócul: di-
xitq; ad pueros ſuos. Expectáte hic cum aſi-
no: ego et puer illucuſq; properántes: poſtq̃
adorauerimus reuertemur ad vos. Tulit
quoq; ligna holocáuſti ⁊ impoſuit ſuper iſaác
filium ſuum: ipſe vero portabat in manibus
ignem ⁊ gládium. Cũq; duo pérgerent ſimul
dixit iſaac patri ſuo. Pater mi. At ille re-
B ſpondit: Quid vis fili? Ecce inquit ignis ⁊ li-
gna: vbi eſt victima holocauſti? Dixit autem
habraám. Deus prouidebit ſibi victima ho-
locáuſti fili mi. Pergebant ergo páriter: ve
neruntq; ad locum quem oſtenderat ei deus.
In quo edificauit altare: ⁊ deſuper ligna com
poſuit. Cũq; alligáſſet iſaác filium ſuum: po-
ſuit eum in altare ſuper ſtrúem lignorum.
Extenditq; manum ⁊ arripuit gládiuꝫ: vt im
molaret filium ſuum. Et ecce angelus domini
de celo clamauit dicens. Habraám habraáꝫ:
Qui reſpondit: Adſum: Dixitq; ei. Non exté
das manũ tuam ſuper puerum: neq; fácias il
li quicq̃. Nunc cognoui q̄ tímeas dominuꝫ
⁊ nõ pepciſti vnigénito filio tuo ꝓpter me.
C
Iac.2.c. Leuauit habraám oculos ſuos: viditq; poſt
tergũ arieté inter vépres herentem córnibus.
Qué aſſũmens: óbtulit holocáuſtum ꝑ filio.
Appellauitq; nomen loci illius: dominus vi-
det. Unde vſq; hodie dicitur. in monte: dñs
videbit. Uocauit autem angelus domini ha
braáꝫ ſcḋo de celo dicés. Per memetipſuꝫ
Eccl.44.d iuraui· dicit dominus: q2 feciſti hanc rem: ⁊
hebre. nõ pepciſti filio tuo vnigénito ꝓpter me: be-
44.f.
heb.6.c. nedicam tibi ⁊ multiplicabo ſemen tuũ ſicut
ſtellas celi: ⁊ velut arenã que eſt in líttore má
ris. Poſſidébit ſemen tuum portas inimico-
rũ ſuoꝝ: ⁊ benedicenf in ſemine tuo omnes
D
Gal.3.a. gentes terre: q2 obediſti voci mee. Reuerſus
eſt habraám ad pueros ſuos: abierũtq; berſa
beé ſimul: ⁊ habitauit ibi. His itaq; geſtis: nũ
ciatũ eſt habraám q̄ mélcha q3 genuiſſet fi-
lios nachó: fratri ſuo hús ꝑmogenitũ ⁊ búꝫ
fratrem eius: ⁊ chamuél patrẽ ſyrorum: ⁊ ca
ſéth: ⁊ aſaú: pheldás q3 ⁊ iedlafét: bathuél:
de quo nata ẽ rebécca. Octo iſtos genuit mél
cha nachor fratri habraám. Concubina vero
illius nomine róma pépit thabeé: ⁊ gaón:
⁊ thaás: et maachá.

¶ Ca. Sũ. De morte ſare: ꝺ emptiõe agri ⁊
ſpelũce duplicis i ſepulturá ab ephron. XXIII

A Vixit aũt ſára centũ viginti ſe-
ptem annis et mortua eſt in ci-
uitáte árbee: que eſt hebrón in
terra chanaán. Uenitq; habra
ám vt plángeret ⁊ fleret eam.
Cũq; ſurrexiſſet ab officio fú-
neris: locutus eſt ad filios heth dicens. Adue
na ſum ⁊ pegrinus apud vos: date mihi ius
ſepulchri vobiſcũ: vt ſepeliã mortuũ meũm.
Reſponderunt filij héth dicentes. Audi nos
dñe: Princeps dei es apud nos: In electis ſe
pulchris noſtris ſépeli mortuũ tuum: nulluſ-
q; te ꝓhibere póterit: qn in momumẽto ei⁹ ſe
pélias mortuũ tuũ. Surrexit habraáꝫ ⁊ adora
uit ppl'ꝫ terre: filios videlicet héth. Dixitq; ad B
eos. Si placet aie veſtre vt ſepéliã mortuũ me
um: audite me: ⁊ intercedite pro me apud e-
phrón filiũ + ſeór: vt det mihi ſpeluncam dú Al.+ ſoor
plicé quã habet in extrema parte agri ſui. Pe
cunia digna tradat eã mihi corã vobis in poſ
ſeſſioné ſepulchri. Habitabat auté ephrón in
medio filioꝝ héth. Reſpóditq; + ephrón ad Al.+ nõ ephron
habraám: cũctis audientibus qui ingrediebã 13.q.2.c
tur portã ciuitatis illius dicens. Nequaq̃ ita queſita
fiet dñe mi: ſed tu magis auſcúlta qḋ loquor: C
Agrũ trado tibi ⁊ ſpeluncã q̃ in eo eſt preſen
tibus filijs populi mei: ſépeli mortuuꝫ tuum.
Adorauit habraám corã dño ⁊ populo terre
⁊ locutus eſt ad ephrón circũſtante plebe ei⁹:
queſo vt áudias me. Dabo pecuniã ꝑ agro:
ſúſcipe eã: ⁊ ſic ſépeliã mortuũ meũ in agro.
Reſponditq; ephrón. Dñe mi audi me. Ter
ra quã poſtulas + quadringéntos ſiclos argé 13.q.2.c
ti valet. Iſtud eſt precium inter me ⁊ te. Sed poſt
quantum eſt hoc? Sepeli mortuũ tuũ. Qḋ cũ Al.+ quadrigẽtos
audiſſet habraám: appéndit pecuniam quam
ephrón poſtulauerat: audientibus filijs héth
+ quadringéntos ſiclos argenti ꝓbate mo-
néte públice. Confirmatuſq; eſt ager quon D
dam ephrónis in quo erat ſpelunca duplex re Al.s quadrigentos
ſpiciens mambré tam ipſe q̃ ſpelunca ⁊ oẽs
árbores eius in cunctis terminis eius ꝑ cir-
cuitum hábrae in poſſeſſionem: videntibus fi
lijs héth ⁊ cũctis qui intrabãt portã ciuita-
tis illius. Atq; ita ſepeliuit habraáꝫ ſáraꝫ vxo
ré ſuã in ſpelũca agri duplici que reſpiciebat
mãbré: hec ẽ hebron in terra chanaáꝫ. Et ꝯfir 13.q.2.c
matus eſt áger ⁊ ántrũ qḋ erat ĩ eo hábrae in hebron
poſſeſſioné momumenti a filijs héth. ge ſepl.c

¶ Ca. Sũ. ¶ Mittitur ſeruus habrae ⁊ ad-
ducit rebecca pro vxore iſaac. ¶ XXIIII

A Rat auté habraám ſenex dierũ
qꝫ multorũ: ⁊ dominus in cũ-
ctis benedixerat ei. Dixitqꝫ ad
ſeruũ ſeniórem domus ſue: qui
prẽerat omnibus que habebat.
Gen.47.f. Infra co.d. Pone manũ tuã ſuper fémur
meum: vt adiúrem te per deum celi ⁊ terre: vt
nõ accipias vxoré filio meo de filiabus chana-
neórum inter quos hábito: ſed ad terrã ⁊ co-
gnatiónem meã proficiſcáris: ⁊ inde accipias
vxorem filio meo iſaác. Rñdit ſeruus. Si no-
luerit mulier venire mecũ in terrã hanc: nun-
Uis + ha deo quid redúcere + debeo filiũ tuũ ad locum de
quo tu egreſſus es? Dixitqꝫ habraãz. Caue ne
quãdo reducas filiũ meũ illuc. Dñs celi ⁊ ter
re qui tulit me de domo patris mei: ⁊ de terra
natiuitatis mee: q locutus eſt mihi: ⁊ iurauit
mihi dicens: ſemini tuo dabo terrã hanc: ipſe
mittet angelũ ſuum coram te: ⁊ accipies inde
vxoré filio meo. Sin auté mulier noluerit ſeq
te: non teneberis iuraméto. Filium tñ meum
ne redúcas illuc. Poſuit ergo ſeruus manum
ſub fémore habraám dñi ſui: ⁊ iurauit illi ſup
B ſermone hoc. Tulitqꝫ decẽ camélos de grége
dñi ſui ⁊ abijt: ex oĩbus bonis eius portãs ſecũ.
Profectuſqꝫ perréxit in meſopotámiã ad vr-
bẽ nachor. Cumqꝫ camélos feciſſet accũbe
re extra óppidum iuxta púteum aque: véſpere
eo tpe quo ſolẽt mulieres égredi ad haurién-
Judit.9.a dã aquã: orauit dñm dicens. / Dñe deus dñi
mei habraám occúrre obſecro mihi hodie: ⁊
fac miſericordiam cũ dño meo habraam. Ecce
ego ſto ppe fonté aque: ⁊ filie habitatorũ hu-
ius ciuitatis egrediẽt ad hauriendã aquã.
Igit puella cui dixero: inclina hýdriã tuã vt
bibã ⁊ illa rñderit: bibe. qn ⁊ camelis tuis da-
bo potũ ipſa eſt quã preparaſti ſuo tuo iſaác.
Et per hoc intelligã: q feceris miſericordiã cũ
dño meo habraam. Necdũ intra ſe verba com
pléuerat: ⁊ ecce rebécca egrediebat filia ba-
thuél filij mélche vxoris nachor fr̃is habraám
habẽs hýdriã in ſcápula ſua: puella decóra ni
mis virgoqꝫ pulcherrima: ⁊ incógnita viro.
Deſcenderat aũt ad fonté ⁊ ipléuerat hýdriã
aqua: ac reuertebat. Occurritqꝫ ei ſuus: ⁊ ait.
C Paurillũ aque mihi ad + bibendũ prébe de
Uis + ſor bendũ hýdria tua. Que rñdit. Bibe dñe mi. Celeri-
terqꝫ depóſuit hýdriã ſup ulnam ſuã: ⁊ dedit
ei potũ. Cũqꝫ ille bibiſſet: adiécit. Quin ⁊ ca-
melis tuis hauriã aquã: donec cuncti bibant.
Effundénſqꝫ hýdriã in canalibus recúrrit ad
puteũ vt hauriret aquã: ⁊ hauſtã oĩbus came
lis dedit. Ipſe auté cõtemplabat eam tacitus:
ſcire volens vtrũ próſperũ iter ſuũ feciſſet deus
an nõ. Poſtq̃ꝫ autem biberunt cameli: prótu-
lit vir ináures áureas appendétes ſiclos duos
⁊ armillas tótidé pondo ſiclorũ decem: dixit
qꝫ ad eam. Cuius es filia? Indica mihi. Eſt in
domo patris tui locus ad manendũ? Que rñ-
dit. Filiã ſum bathuélis filij nachor: qué pepe-
rit ei mélcha. Et addidit dicés. Palearũ quo-
qꝫ ⁊ feni plúrimum eſt apud nos: ⁊ locus ſpa
cioſus eſt ad manédũ. Inclinauit ſe homo: et
adorauit dñm dicés. Bñdictus dñs deus dñi
mei habraam: qui nõ abſtulit miſericordiam ⁊
veritaté ſuã a dño meo: ⁊ recto itinere me per
dúxit in domũ fratris dñi mei. Cucurrit itaqꝫ
puella: ⁊ nũciauit in domũ mr̃is ſue oĩa que D
audierat. Habebat auté rebécca fratré nomie
laban: qui feſtinus egreſſus eſt ad hoiem vbi
erat fons. Cũqꝫ vidiſſet ináures ⁊ armillas in
manibus ſororis ſue: ⁊ audiſſet cũcta verba re
ferẽtis hec locutus eſt mihi homo: venit ad vi
rũ qui ſtabat iuxta camelos ⁊ ppe fonté aque:
dixitqꝫ ad eum. Ingrédere bñdicte dñi. Cur
foris ſtas? Preparaui domũ: ⁊ locum camelis
tuis. Et introduxit eũ in hoſpitiũ: ac deſtrauit
camelos deditqꝫ páleas ⁊ fenũ: ⁊ aquã ad la-
uandos pedes camelorũ: ⁊ virorũ qui venerãt
cum eo. Et appóſitus eſt in cõſpectu eius panis.
Qui ait. Nõ comedã: donec loquar ſmones
meos. Reſpõdit ei. Lóquere. At ille: ſeruus ĩ-
quit habraám ſum. Et dñs bñdixit dño meo
valde: ⁊ magnificatus é. Et dedit ei oues ⁊ bo-
ues: argẽtũ ⁊ aurũ: ſuos ⁊ ancillas: camelos ⁊
áſinos. / Et peperit ſára vxor dñi mei filiũ dño Sup.a 21.a.
meo in ſenéctute ſua: deditqꝫ illi oĩa que ha-
buerat. Et adiurauit me dñs meus dicens. / Sup.a co.a.
Nõ accipies vxorem filio meo de filiabus cha
naneorũ: in quorũ terra habito: ſed ad domũ
pr̃is mei perges: ⁊ de cognatiõe mea accipies
vxorẽ filio meo. Ego vero reſpondi dño meo. E
Quid ſi noluerit venire mecũ mulier? Dñs
(ait) ĩ cuius cõſpectu ambulo: mittet angelũ ſuũ
tecũ: ⁊ diriget viã tuã: accipieſqꝫ vxoré filio
meo de cognatiõe mea ⁊ de domo patris mei.
Innocens eris a maledictione mea cũ vene-
ris ad pximos meos: ⁊ nõ dederint tibi. Ueni
ergo hodie ad fonté aque: ⁊ dixi. Domie deus
dñi mei habraám: ſi direxiſti viã meã in qua
nũc ambulo: ecce ſto iuxta fonté aque: ⁊ virgo
que egrediet ad hauriendã aquam audierit

a me: da mihi pauxillum aque ad bibendum de hýdria tua: ⁊ dixerit mihi: ⁊ tu bibe ⁊ camelis tuis háuriam: ipſa eſt mulier quā preparauit dñs filio dñi mei. Cūqꝫ hec tacitus mecū vóluerem: apparuit rebecca veniens cum hýdria quam portabat in ſcápula: deſcéditqꝫ ad fontem ⁊ háuſit aquā. Et aio ad eam. Da mihi páululū bibere. Que feſtinās depoſuit hýdriam de humero: ⁊ dixit mihi. Et tu bibe: ⁊ camelis tuis tribuā potū. Bibi: ⁊ adaquauit
g camelos. Interrogauiqꝫ eā ⁊ dixi. Cuius es filia? Que rñdit. Filia bathuélis ſum filij náchor: quē péperit ei mélcha. Suſpéndi itaqꝫ ináures ad ornándā faciē eius: ⁊ armillas poſui in manibus eius. Pronúſqꝫ adoraui dñm: bñdicens dño deo dñi mei habraám: qui perduxit me recto itinere: vt ſúmerē filiā fratris dñi mei filio eius. Quāobrē ſi facitis miſericordiā ⁊ veritatē cū dño meo indicate mihi. Sin aūt aliud placet: ⁊ hoc dicite mihi: vt vadam ad dextrā ſiue ad ſiniſtrā. Rñderuntqꝫ labán ⁊ bathuél. A dño egreſſus eſt ſmo. Non poſſumus extra plácitū eius quicq̄ aliud loqui tecū. En rebécca corā te eſt. Tólle eam: ⁊ proficiſcere: ⁊ ſit vxor filij dñi tui: ſicut locutus eſt dñs. Quod cū audiſſet puer habraám: prócidēs adorauit in terram dñm. Prolatiſqꝫ vaſis argénteis ⁊ áureis ac veſtibus: dedit ea rebécce pro múnere. Fratribus quoqꝫ eius ⁊ mři dona óbtulit. Inito conuiuio: veſcētes páriter ⁊ bibētes manſerūt ibi. Surgēs aūt mane locutus eſt puer. Dimitte me vt vadā ad dñm meū. Rñderūtqꝫ frater eius ⁊ mař. Maneat puella ſaltē decē dies apud nos: ⁊ poſtea pficiſceť. Nolite ait me retinére: q̄r dñs direxit viam meā. Dimittite me vt pérgā ad dñm meū. Et dixerūt. Uocemus puellā: ⁊ q̄ramus ipſius voluntatem. Cūqꝫ vocata veniſſet: ſciſcitáti
G ſunt. Uis ire cū hoīe iſto? Que ait. Uadā. Dimiſerunt ergo eā ⁊ délboraz nutricem illius: ſeruūqꝫ habraám ⁊ cómites eius iprecantes próſpera ſorori ſue atqꝫ dicētes. Soror nr̃a es. Creſcas in mille milia: ⁊ poſſideat ſemen tuū portas inimicorū ſuorū. Igiť rebécca ⁊ puelle illius aſcenſis camelis ſecute ſunt virū. Qui feſtinus reuertebať ad dñm ſuū. Eo aūt tempore deambulabat iſaác per viā que ducit ad púteum: cuius nomē eſt viuētis ⁊ vidētis. Habitabat enim in terra auſtráli: ⁊ egreſſus fuerat ad meditandū in agro inclinata iam die. Cūqꝫ eleuaſſet oculos: vidit camelos veniētes

33.q.1.ca.l. in princi.

32.q.2.honorant

prócul. Rebécca quoqꝫ ꝯſpecto iſaác deſcēdit de camelo: ⁊ ait ad puerū. Quis eſt ille homo qui venit per agrū in occurſū nobis? Dixitqꝫ ei. Ipſe eſt dñs meus. At illa tollēs cito + palliū ſuū operuit ſe. Seruus aūt cūcta que geſſerat narrauit dño ſuo iſaác: Qui introduxit eā in tabernaculū ſáre mřis ſue: ⁊ accepit eam vxorem. Et intantū dilexit eam: vt dolorē qui ex morte matris eius acciderat temperaret.

C Ca. Sū. C De ſepultura ⁊ morte habrae ⁊ filijs hiſmael. De natiuitate eſau ⁊ iacob: et venditione primogeniture. C XXV

Abraám vero aliam duxit vxorē noīe cethúrā que peperit ei + zārám: ⁊ + iecſán: ⁊ madán: ⁊ madiám: ⁊ ieſbóch: ⁊ + ſué. Iecſán quoqꝫ genuit ſabá: ⁊ dadán. Filij dadán fuerunt aſſurím: ⁊ lathuſim: ⁊ + laomím. At vero ex madián ortus eſt + ephá: ⁊ + ephér: ⁊ enóch: ⁊ abidá: ⁊ heldaá. Oēs hi filij cethúre. Dedit qꝫ habraám cūcta que poſſéderat iſaác: filijs aūt ꝯcubinarū largitus eſt munera. Et ſeparauit eos ab iſaác filio ſuo dū adhuc ipē viueret ad plagā orientalē. Fuerūt autem dies vite
B hábrae cētū ſeptuaginta quinqꝫ anni. Et deficiens mortuus eſt in ſenectute bona prouectēqꝫ etatis ⁊ plenus dierū: ꝯgregatúſqꝫ eſt ad pplm ſuū. Et ſepelierūt eū iſaác ⁊ hiſmaél filij ſui i ſpelúca duplici: que ſita eſt in agro ephrón filij + ſeór ethéi e regiōe mambré: quā émerat a filijs héth. Ibi ſepultus eſt ipſe ⁊ ſára vxor eius. Et poſt obitū illius bñdixit deus iſaác filio eius: qui habitabat iuxta puteū noīe viuētis ⁊ videntis. He ſunt gñationes hiſmaél filij habrae quē péperit ei agár egýptia famula ſáre: ⁊ hec noīa filiorū eius in vocabulis ⁊ generatiōibus ſuis. Primogénitus hiſmaelis nabaióth deide cedár: ⁊ abdebél: ⁊ mabſám: maſmá quoqꝫ ⁊ dumá: ⁊ maſſá: adád: ⁊ themá: ⁊ + iachúr: ⁊ naphis: ⁊ cedmá. Iſti ſunt filij hiſmaél: ⁊ hec noīa per caſtella ⁊ óppida eorū duódecim pncipes tribuū ſuarū. Et facti ſunt anni vite hiſmaelis cētū trigitaſeptē. Deficiēſqꝫ mortuus eſt: ⁊ appoſitus ad pplm ſuū.
C Habitauit autē ab euilá vſqꝫ ſur: que reſpicit egyptū introeuntibus aſſyrios. Corā cunctis fratribus ſuis obijt. He quoqꝫ ſunt gñationes iſaác filij habraam. Habraám genuit iſaác: q cū quadraginta eſſet annorū: duxit vxorem rebeccā filiā batuélis ſyri de meſopotámia ſo-

30.q.ve.c. Nec illud
Hs + teriſtrū
32.q.4.ca. 2.c.1.
Hs + Iezrāam
Hs + Iezran
Hs + Iſue vel Iſua
Hs + Ephar
Hs + Opher
1.pa.1.ca.
54.di.ca. Porro
Hs + Seor
13.q.2.hebron de ſepul.ca.1.
1.ca.49.
1.pa.1.ca.
Hs + itur
Hs + Iitur

roꝛē labán. Deprecatus eſt iſaác dn̄m pro vxo
re ſua: eo ꝙ eſſet ſterilis. // Qui exaudiuit eū
ꝛ dedit cóceptum rebecce: ſed collidebant in
útero eius páruuli. Que ait. Si ſic mihi futu
rū erat: qd neceſſe fuit ꝯcipere? Perrexitqꝫ re
becca vt ꝯſúleret dn̄m. Qui rn̄dens ait. Due
gētes ſunt in vtero tuo: ꝛ duo ppl'i ex vētre tuo
diuident: pplꝰqꝫ pplm ſuperabit: ꝛ maioꝛ ſer
uiet minoꝛi. Iā tēpus pariēdi aduenerat: ꝛ ec
ce gémini in vtero eius reperti ſunt. Qui + pri
mus egreſſus eſt rúfus erat ꝛ totus in moreꝫ
pellis hiſpidus. Uocatúqꝫ eſt nomē eius eſaú.
Prótinus alter egrediēs: plantā fratris tene
D bat manu: Et idcirco appellauit eū iacób. Se
xagenárius erat iſaac qn̄ nati ſunt páruuli. //
Quibus adúltis fcūs eſt eſaú vir gnárus ve
nādi ꝛ hō agricola: iacob aūt vir ſimplex ha
bitabat i tabernaculis. Iſaác amabat eſaú eo
ꝙ de venatiōibus illius veſcerēt: ꝛ rebécca di
ligebat iacób. Coxit aūt iacob pulmētū. Ad
quē cū veniſſet eſaú de agro láſſus: ait. Da mi
hi de coctione hac rúfa: qꝛ óppido láſſus ſuꝫ.
Quā ob cauſam vocatū eſt nomē eius edóm.
Cui dixit iacób. Uēde mihi ꝓmogénita tua.
Ille rn̄dit. En morioꝛ: qd mihi próderūt pri
mogénita? Ait iacób. Iura ergo mihi. // Iu
rauit ei eſaú: ꝛ véndidit ꝓmogénita. // Et ſic
accepto pane ꝛ lētis edúlio comédit ꝛ bibit ꝛ
abijt páruipēdens ꝙ ꝓmogénita vendidiſſet.

¶ Ca. Sū. ¶ De peregrinatione iſaac in Ge
raris: De iurgio pro puteis: ꝛ de federe cum
Abimelech. ¶ XXVI

Orta aūt fame ſup terram poſt
eā ſterilitáteꝫ que acciderat in
diebus habraám abijt iſaác ad
abimeléch regem paleſtinoꝛū
in gérara. Apparuitqꝫ ei dn̄s: ꝛ
ait. Ne deſcendas in egyptum:
ſed quiéſce in terra quā dixero tibi: ꝛ peregri
náre in ea: eroqꝫ tecū ꝛ benedicam tibi. Tibi
enim ꝛ sémini tuo dabo vniuerſas regiones
has: complens iuramentum qḋ ſpopóndi ha
braám patri tuo: ꝛ multiplicabo ſemen tuum
ſicut ſtellas celi. // Dabóqꝫ póſteris tuis vni
uerſas regiones has: ꝛ benedicentur in ſemi
ne tuo omnes gentes terre: eo ꝙ obedierit ha
braám voci mee ꝛ cuſtodierit ꝓcepta ꝛ māda
ta mea ꝛ cerimónias: legéſqꝫ ſeruáuerit. Mā
ſit itaqꝫ iſaác in gérariſ. Qui cum interroga
retur a viris loci illius ſuper vxoꝛe ſua: rn̄dit.
Soꝛoꝛ mea eſt. Timúerat enim confiteri ꝙ ſi
bi eſſet ſociata coniugio: reputans ne foꝛte in
terficerent eū propter illius pulchritudinem.
Cūqꝫ pertrāſiſſent dies plúrimi ꝛ ibidē moꝛa
ref: proſpiciēs abimelech rex paleſtinoꝛū per
feneſtrā vidit euꝫ iocantē cum rebecca vxoꝛe
ſua. Et accérſito eo ait. Perſpicuuꝫ eſt ꝙ vxoꝛ C
tua ſit. Cur mētitus es eā ſoꝛoꝛē tuā eſſe? Rn̄
dit. Timui ne moꝛerer ꝓpter eā. Dixitqꝫ abi
melech. Quare ipoſuiſti nobis? Potuit coire
quiſpiā de pplo cū vxoꝛe tua: ꝛ indúxeras ſup
nos grande pctm̄. Precepitqꝫ omni pplo di
cēs. Qui tetigerit hoīs huius vxoꝛē: moꝛte mo
rief. Seminauit aūt iſaác in terra illa: ꝛ inuē
nit in ipſo anno céntuplū. Bn̄dixitqꝫ ei deus
ꝛ locupletatus eſt hō: ꝛ ibat proficiēs atqꝫ
ſuccreſcens donec magnus vehemēter effectus
eſt. Habuitqꝫ poſſeſſiones ouiū ꝛ arméntoꝛuꝫ
ꝛ familie plúrimū. Ob hoc inuidētes ei pale
ſtini: omnes púteos quos fóderāt ſerui patris
illius habraám illo tempoꝛe obſtruxerunt im
plentes humo: intātū vt ipſe abimeléch dice
ret ad iſaác. Recede a nobis: qm̄ potētioꝛ no D
bis factus es valde. Et ille diſcédens vt veni
ret ad torrentē gérare habitarétqꝫ ibi: rurſum
fódit alios puteos: quos fóderant ſerui patris
ſui habraam: ꝛ quos illo moꝛtuo olim obſtrú
xerant philiſtijm. Appellauitqꝫ eos eiſdē nomi
nibꝰ: quibꝰ ante pater vocauerat. Foderúntqꝫ
in toꝛrēte ꝛ reppererunt aquā viuā. Sed ꝛ ibi
iúrgium fuit paſtoꝛū gérare aduerſus paſto
res iſaác: dicentiuꝫ. Noſtra eſt aqua. Quam
obꝛem nomē putei ex eo qḋ acciderat vocauit
calumniā. Fodérunt aūt ꝛ alium. Et pro illo
quoqꝫ rixáti ſūt. Appellauitqꝫ eū inimicitias.
Profectus inde fodit alium puteuꝫ: pro quo E
nō contēderunt. Itaqꝫ vocauit nomen eius la
titudo: dicens. Nunc dilatauit nos dominus: Janus regnat i ualia primus a quo Januarius menſis
ꝛ fecit créſcere ſuper terram. Aſcendit autem
iſaác ex illo loco in berſabeé. Ubi appáruit ei
dominus in ipſa nocte dicens. Ego ſum deus
habraám patris tui. Noli timere: qꝛ ego tecū
ſum. Bn̄dicam tibi ꝛ multiplicabo ſemē tuuꝫ
propter ſeruū meū habraám. Itaqꝫ edificauit
ibi altare dn̄o: ꝛ inuocato nomine dn̄i exten
dit tabernaculū: ꝓcepitqꝫ ſuis ſuis vt foderēt
puteū. Ad quē locuꝫ cum veniſſent de gérariſ F
abimeléch ꝛ ochozáth amicus illiꝰ ꝛ phicól Sup. 21. a Judicum ii. a
dux militum locutus eſt iſaác. Quid veniſtis
ad me hoīeꝫ quē odiſtis: ꝛ expúliſtis a vobis?
Qui reſponderūt. Uidimus tecuꝫ eſſe dn̄m: ꝛ
idcirco nos diximus. Sit iuramentum inter

nos:⁊ ineamus fedus vt nõ facias nobis q̄c-
q̄ꝫ mali ſicut ⁊ nos nihil tuorũ attigimus:nec
fecimus quod te lederet:ſed cum pace dimi-
Ms ✠ est ſimus auctum benedictione ✠ domini. Fecit
ergo eis cõuiuiũ// Et poſt cibuꝫ ⁊ potũ ſurgen
22.q.i.ca. ex concil. i fine tes mane iurauerũt ſibi mutuo. Dimiſitqꝫ eos
iſaac pacifice in locum ſuũ. Ecce autem ve-
B nerunt in ipſo die ſerui iſaac:annunciantes
ei de puteo quem foderant:atqꝫ dicentes. In-
uenimus aquã. Unde appellauit eaꝫ abundã
tiam:⁊ nomen vrbi impoſitum eſt berſabee vſ-
qꝫ in preſentem diem. Eſau vero quadragena
rius duxit vxores duas:iudith filiã beeri ethei:⁊
⁊ baſemath filiaꝫ elon eiuſdem loci:que am-
be offenderant animum iſaac ⁊ rebecce.

¶ Ca. Xũ. ¶ Pro eſau bñdicit iacob:mater
monet fugere iacob:deide loq̄ p̄ri:⁊ fuit dece-
ptus in ſenſibus excepto auditu. ¶ XXVII

C Senuit autem iſaac:⁊ caligaue-
runt oculi eius:⁊ videre non po
terat. Uocauitqꝫ eſau filiũ ſuũ
Deu. 11. a. maiorẽ:⁊ dixit ei. Fili mi. Qui
reſpondit. Adſuꝫ. Cui pater: vi
des inquit ꝙ ſenuerim:⁊ igno
rem diẽ mortis mee. Sume arma tua: ⁊ pha-
retram ⁊ arcum:⁊ egredere foras. Cumqꝫ ve
natu aliqd apprehenderis: fac mihi inde pul-
Ad.xi.ca. Non. mentum ſicut velle me noſti:⁊ // affer vt come
dam:⁊ benedicat tibi anima mea anteq̄ꝫ mo-
riar. Quod cuꝫ audiſſet rebecca ⁊ ille abiiſſet
in agrum vt iuſſionem patris impleret : dixit
filio ſuo iacob. Audiui patrem tuum loquen-
tem cum eſau fratre tuo:⁊ dicentem ei. Affer
mihi de venatione tua:⁊ fac cibos vt comedã:
⁊ benedicam tibi corã domino anteq̄ꝫ moriar.
Nunc ergo fili mi acquieſce conſiliis meis:
⁊ pergens ad gregem affer mihi duos hedos
D optimos:vt faciam ex eis eſcas patri tuo:qui-
bus libenter veſcitur. Quas cum intuleris ⁊
comederit: benedicat tibi priuſq̄ꝫ moriatur.
Cui ille reſpondit. Noſti ꝙ eſau frater meus
homo piloſus ſit : et ego lenis. Si attrectaue
rit me pater meus et ſenſerit : timeo ne pu-
tet me ſibi voluiſſe illudere : et inducat ſuper
me maledictionẽ pro benedictione. Ad queꝫ
mater : in me ſit ait iſta maledictio fili mi:
tñ audi vocem meam : ⁊ pergens affer que
dixi: Abiit et attulit: deditqꝫ matri. Parauit
illa cibos ſicut velle nouerat patrem illius:et
veſtibus eſau valde bonis : quas apud ſe ha-
bebat domi induit eum : pelliculaſqꝫ hedo-
rum circundedit manibus:⁊ colli nuda prote
xit. Deditqꝫ pulmentum ⁊ panes quos coxe- E
rat:tradidit. Quibus illatis dixit. Pater mi.
At ille reſpondit. Audio. Quis es tu fili mi?
// Dixitqꝫ iacob. Ego ſum primogenitus tu- 22.q.2.c.
us eſau. Feci ſicut precepiſti mihi. Surge ſe- nil cur de diuor.
de ⁊ comede de venatione mea : vt benedicat ca. Sancte mus
mihi aĩa tua. Rurſumqꝫ iſaac ad filium ſuuꝫ.
Quomodo inquit tam cito inuenire potuiſti fi-
li mi? Qui reſpondit. Uoluntas dei fuit : vt
cito mihi occurreret quod volebam. Dixitqꝫ
iſaac

iſaác. Accéde huc vt tángam te fili mi: ⁊ pro
bem vtrū tu ſis filius me⁹ eſaú: an non. Acceſ
ſit ille ad p̄rē: ⁊ palpato eo: dixit iſaác. Uox
quidē vox iacób eſt: ſed manus manus ſunt
eſaú. Et nō cognouit eū: q2 piloſe manus ſimi
D litudinē maioris expreſſerant. Bn̄dicēs ergo
illi ait. Tu es fili⁹ meus eſaú? Rn̄dit. Ego ſū.
At ille. Affer mihi inquit cibos de venatione
tua fili mi: vt bn̄dicat tibi aīa mea. Quos cū
oblátos comediſſet: óbtulit ei et vinū. Quo
háuſto: dixit ad eū. Accéde ad me: ⁊ da mihi
oſculū fili mi. Accéſſit: ⁊ oſculatus eſt eum.
Statímq3 vt ſenſit veſtimentoꝝ eius fragran
tiam: benedicens illi: ait. Ecce odor filij mei ſi
cut odor agri pleni: cui bn̄dixit dn̄s. Det tibi
deus de rore celi ⁊ de pinguedine terre abun-
dantiā frumenti vini ⁊ olei: ⁊ séruiant tibi
populi: ⁊ adorent te tribus. Eſto dn̄s fratrum
tuoꝝ: ⁊ icuruēt ante te filij matris tue. Qui
maledixerit tibi ſit ille maledictus: ⁊ qui be-
nedixerit tibi: bn̄dictionibus repleat. Uix iſa
E ác ſermonē implēuerat: ⁊ egreſſo iacób foras
venit eſaú coctóſq3 de venatiōe cibos intulit pa
tri: dicens. Surge p̄r mi ⁊ cómede de venatio
ne filij tui: vt bn̄dicat mihi aīa tua. Dixitq3 il
li iſaác. Quis eni es tu? Qui rn̄dit. Ego ſum
filius tuus primogénitus eſaú. Expáuit iſaác
ſtupóre vehemēti: ⁊ vltra q3 credi pōt ammi-
rans ait. Quis igit ille eſt qui dudum captam
venationē áttulit mihi: ⁊ comédi ex oībus pri
uſq3 tu venires? Bn̄dixiq3 ei: ⁊ erit bn̄dictus.
Auditis eſaú ſermonibus patris irrúgijt cla
more magno: ⁊ cōſternatus: ait. Benedic etiā
⁊ mihi p̄r mi. Qui ait. Uenit germánus tu⁹
F fraudulenter: ⁊ accepit bn̄dictionē tuam. At
ille ſubiúxit. Juſte vocatū eſt nomē eius ia
G cób. Supplantáuit enī me: en altera vice. Pri
mogénita mea ante túlit: ⁊ nunc ſcd̄o ſurri-
puit bn̄dictionem meā. Rurſúmq3 ad patrē:
nunquid non reſeruaſti ait ⁊ mihi bn̄dictio-
nem? Rn̄dit iſaác. Dn̄m tuum illum conſti-
tui: ⁊ omnes frēs ſuos ſeruituti eius ſubiugá
ui. Frumento ⁊ vino ⁊ oleo ſtabiliui eum: ⁊
tibi poſt hec fili mi vltra quid faciā? Cui eſaú.
Nū vnā (inquit) tm̄ benedictionē habes p̄r?
Mihi quoq3 obſecro vt bn̄dicas. Cūq3 eiu
látu magno fléret: motus iſaác dixit ad eū.
In pinguédine terre: ⁊ in rore celi déſup erit
benedictio tua. Uiues in gladio: ⁊ fratri tuo
ſeruies: Tēpuſq3 veniet cū excútias ⁊ ſóluas
iugum eius de ceruícibus tuis. Oderat ergo
ſemper eſaú iacób pro benedictione qua bn̄di
xerat ei p̄r. Dixitq3 in corde ſuo. Uenient dies
luctus p̄ris mei: ⁊ occidam iacób frēm meū.
Nunciata ſunt hec rebécce. Que timens ⁊ vo H
cans iacob filium ſuum: dixit ad eum. Ecce
eſaú frater tuus minat̄ vt occidat te. Nunc er
go fili audi vocē meā: ⁊ conſúrgens fuge ad
labán frēm meum in arám. Habitabíſq3 cū
eo dies paucos donec requieſcat furor fratris
tui: ⁊ ceſſet indignatio eius obliuiſcatúrq3 eo
rum que feciſti in eum. Poſtea mittā ⁊ addu
cam te inde huc. Cur vtroq3 orbábor filio in
vno die? Dixit q3 rebécca ad iſaác. Tedet me
vite mee ꝑpter filias heth. Si accéperit iacób
vxorem de ſtirpe huius terre: nolo viuere.

Ca. Sū. Jacob mittit̄ ad labā: videt ſca
lam: vouet votum. XXVIII

Uocauit itaq3 iſaác iacób ⁊ be- A
nedixit eū: precepitq3 ei dicēs.
Noli accipe coniugē de gene-
re chanaán: ſed vade ⁊ ꝑficiſce
re in meſopotamiā ſyrie ad do
mū bathuél patris matris tue:
⁊ áccipe tibi inde vxorē de filiabus labán auū
culi tui. Deus aūt omnipotens benedicat tibi
⁊ créſcere te faciat atq3 multiplicet: vt ſis in
turbas ꝑplorum: ⁊ det tibi bn̄dictiōes habrae:
⁊ ſémini tuo poſt te: vt poſſideas terrā peregri
natiónis tue quā pollicitus eſt auo tuo. Cūq3
dimiſiſſet eū iſaác: profectus ꝑuénit in me
ſopotámiam ſyrie ad labán filium bathu él
ſyri: fratrē rebécce m̄ris ſue. Uidens autem B
eſaú q bnedixiſſet pater ſuus iacób: ⁊ miſiſ-
ſet eum in meſopotámiā ſyrie vt inde vxorē
duceret: ⁊ poſt bn̄dictionem precepiſſet ei di
cens: non accipies vxorē de filiabus chanaán:
quodq3 obediēs iacób parentibus ſuis iſſet in
ſyriam: probans q3 q non libenter aſpiceret
filias chanaán pater ſuus: iuit ad hyſmaélē:
⁊ duxit vxorem abſq3 his quas prius habebat:
maléch filiam hiſmaél filij habraám ſororē
nabaióth. Igitur egreſſus iacób de berſabeé: ꝑ
gebat arám. Cūq3 veniſſet ad quendā lo-
cum: ⁊ vellet in eo requiéſcere poſt ſolis occu-
bitum tulit de lapidibus qui iacébant: ⁊ ſup-
ponēs capiti ſuo dormiuit in eodē loco. Ui
ditq3 in ſomnis ſcalam ſtantē ſuper terram: ⁊ C
cacúmen illius tangens celum: angelos quo
q3 dei aſcendentes ⁊ deſcēdentes per eam: ⁊ do
minum innixum ſcale dicentē ſibi. Ego ſum
dn̄s deus habraám p̄ris tui: ⁊ deus iſaác. Ter

rā in qua dormis tibi dabo ⁊ ſemini tuo: erit
q̄ȝ + ſemen tuum quaſi púluis terre. Dilatá-
beris ad orientem ⁊ occidentē ⁊ ſeptētrionem
⁊ meridiem: ⁊ benedicentur in te ⁊ in ſemine
tuo cūcte tribus terre. Et ero cuſtos tuus quo
cūqȝ perrēxeris: ⁊ redúcam te in terrā hanc:
nec dimittā niſi compleuero vniuerſa que di
D xi. Cūqȝ euigiláſſet iacób de ſomno: ait. Uere
dominus eſt in loco iſto: ⁊ ego neſciebaȝ. Pa-
uénſqȝ. q̄ȝ terribilis eſt inquit lòcus iſte. Non
eſt hic aliud niſi domus dei ⁊ porta celi. Sur-
gens ergo iacob mane tulit lapidem quē ſup
poſúerat capiti ſuo: ⁊ erēxit in titulūȝ fundēs
oleum déſuper. Appellauitqȝ nomen vrbis be-
thél: que prius luza vocabatur. Uouit etiaȝ
votum dicens. Si fuerit + dominus mecuȝ:
⁊ cuſtodierit me in via per quā ego ámbulo:
⁊ dederit mihi panem ad veſcendum: ⁊ veſti-
mentū ad induénduȝ: reuerſúſqȝ fuero pró-
ſpere ad domum patris mei: erit mihi domi-
nus in deum: ⁊ lapis iſte quē erexi in titulum
vocabitur domus dei: cunctorumqȝ que dede
ris mihi décimas ófferam tibi.

C Ca. Sū. C Uenit iacob primo ad puteum ⁊ ad laban: ⁊ ſeruit pro rachel: ſupponitur lya: ⁊ iterum ſeruit pro rāchel: Lya quattuor filios peperit Rachele ſterili. C XXIX

Profectus ergo iacob venit in
terram orientalem: ⁊ vidit pu
teum in agro: tres quoqȝ gre
ges ouiū accubántes iuxta eū.
Nam ex illo adaquabátur pé
cora ⁊ os eius grandi lapide
claudebat. + Moſqȝ erat vt cunctis ouibus
congregatis deuóluerent lápidem: ⁊ refectis
gregibus rurſum ſuper os putei pónerēt. Di-
xitqȝ ad paſtores. Fratres: vnde eſtis? Qui re
ſponderunt. De aran. Quos interrogans: nū
quid ait noſtis labán filium nachór? Dixe-
rūt. Nouimus. Sanus ne eſt inquit? Ualet in
quiunt: ⁊ ecce rachél filia eius venit cum gre
ge ſuo. Dixitqȝ iacób. Adhuc multum diei ſu
pereſt: nec eſt tēpus vt reducantur ad cáulas
B greges. Date ante potum ouibus: ⁊ ſic eas ad
paſtum reducite. Qui reſponderūt. Nō poſſu
mus donec omnia pécora congregentur: ⁊ a-
moueámus lapidem de ore putei vt adaque-
mus greges. Adhuc loquebantur: ⁊ ecce ra-
chél veniebat cum ouibus patris ſui. Nā gre
gem ipſa paſcebat. Quam cum vidiſſet iacob
⁊ ſciret conſobrinam ſuam: ouesqȝ labán a-
C
múnculi ſui amóuit lapidem quo puteus clau
debatur. Et adaquato grege: oſculatus eſt eā.
Et eleuata voce fleuit: ⁊ indicauit ei q̄ frater
eſſet patris ſui ⁊ filius rebécce. At illa feſti-
nans nunciauit patri ſuo. Qui cuȝ audiſſet ve
niſſe iacób filium ſororis ſue: + occúrrit ób-
uiam ei: complexúſqȝ euȝ: ⁊ in oſcula rúens:
duxit in domum ſuam. Auditis autem cauſis
itineris: reſpondit. Os meum es: ⁊ caro mea. D
Et poſtq̄ȝ + impleti ſunt dies mēſis vnius: di-
xit ei. Num q̄ frater meus es: gratis ſeruies
mihi? Dic quid mercedis accipias. Habebat
vero duas filias. Nomen maioris lýa: minor
vero appellabatur rachél. Sed lya lippis erat
oculis: rachél decora facie ⁊ venúſto aſpectu.
Quā diligens iacób: ait. Seruiam tibi pro ra
chél filia tua minore ſepteȝ annis. Reſpondit
laban. Melius eſt vt eam tibi dem: q̄ȝ álteri
viro. Mane apud me. Seruiuit ergo iacob p
rachel ſeptem annis: ⁊ videbantur illi pauci
dies pre amoris magnitudine. Dixitqȝ ad la-
bán. Da mihi vxorem meam: quia iam tem- E
pus + impletuȝ eſt vt ingrediar ad illā. Qui
vocatis multis amicorum turbis ad cōuiuiū:
fecit nuptias: ⁊ véſpere lyam filiam ſuam in-
troduxit ad eum: dans ancillam filie, ſelphā
nomine. Ad quā cuȝ ex more iacób fuiſſet in-
greſſus: facto mane vidit lyam: ⁊ dixit ad ſo-
cerum ſuuȝ. Quid eſt q̄d facere voluiſti? Nō-
ne pro rachél ſeruiui tibi? Quare impoſuiſti
mihi? Reſpondit labán. Non eſt in loco no-
ſtro cōſuetudinis: vt minores ante tradámus
ad nuptias. Imple hebdómadaȝ dierum hu-
ius cópule: ⁊ hanc quoqȝ dabo tibi pro ópere F
quo ſeruiturus es mihi ſepteȝ annis alijs. A-
cquiéuit plácito: ⁊ hebdomada tranſacta: ra
chel duxit vxorem. Cui pater ſeruā bálan tra
diderat. Tandémqȝ potitus optatis nuptijs
amorem ſequentis priori prétulit: ſeruiens a-
pud eum ſeptem annis alijs. Uidens autem
dominus q̄ deſpiceret lyam: aperuit vúluam
eius: ſorore ſterili permanēte. Que conceptū
génuit filium: vocauitqȝ nomen eius rubén:
dicens. Uidit dominus humilitatem meam. G
Nunc amabit me vir meus. Rurſumqȝ con-
cépit ⁊ péperit filium: ⁊ ait. Quoniam vidit
me dominus haberi contémptui: dedit etiam
iſtum mihi. Uocauitqȝ nomē eius ſymeón.
Concepitqȝ tertio: ⁊ genuit alium filium. Di
xitqȝ. Nunc quoqȝ copulabitur mihi maritus
meus: eo q̄ pepererim ei tres filios. Et idcir

co appellauit nomen eius leui. Quarto concepit ⁊ péperit filium: ⁊ ait. Modo confitebor domino. Et ob hoc vocauit eum iudam. Ceſſauitqȝ párere.

C Ca. xxx. C Rachel ancillam dat marito: poſt hoc lya facit ſimiliter. lya mandragoras accipit: rachel ioſeph parit: iacob reditum parat: merces ei ꝓmittit: pactū ſtatuūt. XXX

Ernens autem rachél ꝙ infecunda eſſet inuidit ſorori ſue: ⁊ ait marito ſuo. Da mihi liberos: alióquin moriar. Cui iratus reſpondit iacób. Num pro deo ego ſum: qui priuauit te fructu ventris tui? At illa: habeo inquit famulā bálan: ingrédere ad illam vt páriat ſuper genua mea: ⁊ habeam ex illa filios. Deditqȝ illi bálan in coniugium. Que ingreſſo ad ſe viro: concepit ⁊ peperit filium. Dixitqȝ rachél. Judicauit mihi dominus: ⁊ exaudiuit vocem meam dans mihi filium. Et idcirco appellauit nomen eius dán. Rurſumqȝ bála concipiens péperit alterum: pro quo ait rachél. Comparauit me dominus cum ſorore mea: ⁊ inuálui. Uocauitqȝ eum neptalim. Séntiens lya ꝙ párere deſiſſet çélpham ancillam ſuam marito trádidit. Qua poſt conceptum edente filiū dixit. Feliciter. Et idcirco vocauit nomen eius gád. Peperit quoqȝ çélpha alterū. Dixitqȝ lýa. Hoc pro beatitudine mea. Beatam quippe me dicent omnes mulieres. Propterea appellauit eum aſer. Egreſſus autē rubén tempore meſſis triticee in agrum répperit mandrágoras: quas matri lýe détulit. Dixitqȝ rachél. Da mihi partem de mandrágoris filij tui. Illa reſpondit. Parum ne tibi videtur ꝙ præripúeris maritū mihi: niſi etiā mandrágoras filij mei túleris. Ait rachél. Dormiat tecum hac nocte: pro mandrágoris filij tui. Redeuntiqȝ ad veſperam iacób de agro: egreſſa eſt in occurſū eius lýa: ⁊ ait. Ad me inquit intrabis: quia mercede conduxi te pro mandragoris filij mei. Dormiuitqȝ cum ea nocte illa: ⁊ exaudiuit deus preces eius. Cōcepitqȝ ⁊ péperit filium quintum: ⁊ ait. Dedit deus mercedem mihi: quia dedi ancillam meam viro meo. Appellauitqȝ nomē eius iſachár. Rurſum lýa concipiens péperit ſextū filium: ⁊ ait. + Dotáuit me deus dote bona. Etiam hac vice mecum erit maritus meus: eo ꝙ genuerim ei ſex filios. Et idcirco appellauit nomen eius çabulón. Poſt quem peperit filiam nomine dýnam: Recordatuſqȝ dominus rachélis exaudiuit eam: ⁊ aperuit vuluam eius. Que concepit ⁊ peperit filium dicens. Abſtulit deus opprobrium meum: Et vocauit nomen illius ioſéph: dicens. Addat mihi dominus filium alterum. Nato autem ioſéph: dixit iacób ſocero ſuo. Dimitte me vt reuertar in patriam meam ⁊ ad terrā meā: Da mihi vxores ⁊ liberos meos pro quibus ſeruiui tibi: vt abeam. Tu ſcis ſeruitutem qua ſeruiui tibi. Ait illi labán. Inueniā gratiam in cōſpectu tuo. Experimēto didici: quia bñdixerit mihi deus ꝓpter te. Conſtitue mercedem tuam: quā dem tibi. At ille reſpondit. Tu noſti quō ſeruierim tibi: ⁊ quāta in manibus meis fuerit poſſeſſio tua. Modicū habuiſti anteqȝ venirem ad te: ⁊ nūc diues effectus es: bñdixitqȝ tibi deus ad ītroitū meum. Juſtū eſt igit̄: vt aliquādo prouideam domui mee. Dixitqȝ labán. Quid tibi dabo? At ille ait. Nihil volo: Sed ſi féceris qđ póſtulo: iterum paſcā ⁊ cuſtodiam pécora tua. Gira oēs greges tuos: ⁊ ſépara cunctas oues várias et ſparſo véllere: ⁊ quodcunqȝ + fúluum ⁊ maculoſum variūmqȝ fúerit: tā in ouibus qȝ in capris: erit merces méa. Reſpondebitqȝ mihi cras iuſtitia mea: quando placiti tempus aduénerit corā te: ⁊ omnia que non fuerint vária ⁊ maculoſa ⁊ + fulua tam in ouibus qȝ in capris furti me árgues. Dixitqȝ labán. Gratum habeo quod petis. Et ſeparauit in die illa capras et oues: et hyrcos et arietes varios et maculoſos. Cunctum autem gregem vnicolorem .i. albi ⁊ nigri vélleris tradidit in manu filiorum ſuorum: ⁊ poſuit ſpatium itineris trium dierum inter ſe ⁊ génerum: qui paſcebat reliquos gréges eius. Tollēs ergo iacób virgas pópuleas virides ⁊ amigdalinas ⁊ ex plátanis ex parte decorticáuit eas. Detractiſqȝ corticibus in his que ſpoliata fuerant cándor appáruit: illa vero que integra fuerant viridia permanſerunt: atqȝ in hunc modū color effectus eſt várius. Poſuitqȝ eas in canálibus vbi effundebatur aqua: vt cum veniſſent greges ad bibendum: ante oculos haberent virgas: ⁊ in aſpectu earum conciperent. Factumqȝ eſt vt in ipſo calore coitus oues intuerentur virgas: et párerent maculoſa et varia et diuerſo colore reſpérſa. Diuiſitqȝ gregem iacób et poſuit virgas in canálibus ante oculos

Margin: d — 3.reg.11.d. — e — Alias + rufum. — Alias + rufa. — f — g

arietum. Erant autem alba ⁊ nigra queq; la-
bán: cetera vero iacób: ſeparatis inter ſe gre-
gibus. Igitur qñ primo tempore aſcendeban
tur oues ponebat iacob virgas in canálibus
aquarum ante oculos arietum ⁊ ouium: vt in ea
rum contemplatione conciperent. Quando ve-
ro ſerótina admiſſura erat ⁊ conceptus extré
mus: non ponebat eas. Factaq; ſunt ea q̃ erát
ſerótina labán: ⁊ que primi temporis iacób.
Ditatuſq; eſt hõ vltra modũ: ⁊ habuit greges
multos ancillas ⁊ ſeruos: camelos ⁊ áſinos.
¶ Ca. 31. ¶ Fugit iacob cũ ſuis: laban inſe
quitur: rachel abſcondit idola: iacob ⁊ laban
fedus ineunt. XXXI

A Poſtq̃ autem audiuit verba fi-
lioꝝ labán dicentium: tulit ia
cób oĩa que fuerunt pr̃is no-
ſtri: ⁊ de illius facultate ditat⁹
factus eſt inclytus: aĩaduertit
q̃z faciem labán q̄ non eſſet er
ga ſe ſicut heri ⁊ núdiuſtertius: maxime dicé
te ſibi dño reuértere in terram patrum tuoꝝ:
⁊ ad generationé tuam eroq; tecũ: miſit ⁊ vo
cauit rachel ⁊ lyam in agrũ vbi paſcebat gre
ges: dixitq; eis. Video faciẽ patris veſtri: q̄ nõ
ſit erga me ſicut héri ⁊ núdiuſtertius. Deus
aũt patris mei fuit mecũ: ⁊ ipſe noſtis q̄ to-
tis viribus meis ſeruierim patri veſtro. Sed
⁊ pater veſter circũuénit me: ⁊ mutauit mer-
cedé meam decem vicibus: ⁊ tñ non dimiſit
eum deus vt noceret mihi. Si qñ dixit: varie
erunt mercedes tue: pariebant oẽs oues va-
rios fetus: qñ vero econtrario ait: alba queq;
accipies pro mercede oẽs greges alba peperé
Ms ſupe- reſt + de° runt. Tulitq; + deus ſubſtantiã patris veſtri: ⁊
B dedit mihi. Poſtq̃ enim conceptus ouium tem
pus aduénerat: leuaui oculos meos ⁊ vidi in
ſomnis aſcendẽtes mares ſup feminas vári-
os ⁊ maculóſos ⁊ diuerſoꝝ coloꝝ. Dixitq; an-
gelus domini ad me in ſomnis. Jacob. Et ego
reſpondi. Adſum. Qui ait. Léua oculos tuos ⁊
vide vniuerſos máſculos aſcẽdentes ſuper fe-
minas vários maculóſos atq; reſperſos. Vidi
Sup. 28. d enĩ omnia que fecit tibi Labán. // Ego ſuz de
us bethél: vbi vnxiſti lapidé ⁊ votũ vouiſti mi
Infra 32. c hi. // Núc ergo ſúrge ⁊ egrédere de terra hac:
reuertens in terrã natiuitatis tue? Rñderunt
q̃z rachél ⁊ lýa. Nunqd habemus reſidui qc-
q̃z in facultatibus ⁊ hereditate domus patris
noſtri? Nonne q̃ſi alienas reputauit nos: ⁊ ven
C didit: comeditq; precium nr̃m? Sed deus tu-
lit opes patris nr̃i: ⁊ eas tradidit nobis ac fili-
is noſtris. Vñ omnia que precepit tibi domi-
nus fac. Surrexit aũt iacób ⁊ impóſitis liberis
ac coniugibus ſuis ſup camelos abijt. Tulit
q̃z omnem ſubſtantiã ſuam ⁊ greges ⁊ quic-
quid in meſopotámia acquiſierat: pergẽs ad
iſaác patrem ſuum in terram chanaán. Eo té
pore ierat labán ad tondendas oues: ⁊ rachél
furata eſt idola patris ſui. Noluitq; iacob
confitéri ſócero ſuo q̄ fúgeret. Cũq; abiſ-
ſet tam ipſe q̃z oĩa que iuris ſui erant ⁊ amne
trãſmiſſo pergeret contra monté galaád: nun
ciatum eſt labán die tertio q̄ fugeret iacob:
Qui aſſumptis fratribus ſuis: perſecutus eſt
eum diebus ſepté: ⁊ comprehendit eũ in mõ
te galaád. Viditq; in ſomnis dicenté ſibi do- D
minum. Caue ne quicq̃z áſpere loquáris con-
tra iacób. Jamq; iacob extenderat in monte
tabernáculũ. Cũq; + ille conſecútus + fuiſſet Ms ſup reſt + q; Ms ſup reſt + ...
eum cum fratribus ſuis: in eodé monte gala
ád fixit tentórium. Et dixit ad iacób. Quare
ita egiſti: vt clã me abigeres filias meas q̃ſi
captiuas gladio? Cur ignorãte me fúgere vo
luiſti: nec indicare mihi vt proſequerer te cũ
gaudio ⁊ cãticis ⁊ tympanis ⁊ cytharis? Nõ
es paſſus vt oſcularer filios meos ⁊ filias:
Stulte operatus es. Et nunc quidé valet man⁹
mea reddere tibi malũ. Sed deus patris tui 1. reg. 15 2. par. 16
héri dixit mihi. Caue ne loquáris + contra ia Ms ſup reſt + ...
cób quicq̃z dúrius. + Et ſi ad tuos ire cupie Ms + ...
bas ⁊ deſiderio erat tibi domus patris tui: cur
furatus es deos meos? Rñdit iacob. Quod in
ſcio te profectus ſum: timui ne violẽter auſer-
res filias tuas. Qđ autem furti me árguis:
apud quencũq; inueneris deos tuos: necetur
corã fratribus nr̃is. Scrutáre: quicquid tuo-
rum apud me inuéneris aufer: Hec dicens E
ignorabat q̄ rachel furata eſſet idola. Ingreſ
ſus itaq; labán tabernaculũ iacób ⁊ lýe ⁊ vtri
uſq; famule: non inuénit. Cunq; intraſſet ten
tórium rachélis: illa feſtinans abſcõdit ido-
la ſubter ſtraménta cameli ⁊ ſedit + déſuper: Ms + ...
ſcrutantiq; omne tentórium ⁊ nihil inueni-
enti: ait. Ne iraſcat dominus meus q̄ coram
te aſſúrgere néqueo: q2 iuxta conſuetudinem
feminarũ núc áccidit mihi. Sic deluſa ſolici
tudo querentis eſt. Tuménſq; iacób cũ iúr-
gio ait. Quã ob culpam meã ⁊ ob quod pec-
catũ meũ ſic exarſiſti poſt me: ⁊ ſcrutátus es
omnem ſuppellẽctilem meã. Quid inueniſti
de cuncta ſubſtantia domus tue? Pone hic co
ram

ram fratribus meis ⁊ fratribus tuis: ⁊ iudi-
cent inter me ⁊ te. Idcirco viginti annis fui
tecū.// Oues tue ⁊ capre ſteriles nō fuerunt:
arietes gregis tui non comedi: nec captū a
beſtia oſtendi tibi. Ego damnum omne red
debam. Quicquid furtim peribat a me exigē
bas: die noctuq́ȝ eſtu vrgebar ⁊ gelu: fugiebat
qȝ ſomnus ab oculis meis.// Sicqȝ per vigin
ti annos in domo tua ſeruiui tibi: quattuor-
decim pro filiabus: et ſex pro gregibus tuis.
Immutáſti quoqȝ mercedē meā decē vicib⁹
Niſi deus patris mei habraám ⁊ timor iſaác
affuiſſet mihi: forſitan modo nudū me dimi-
ſiſſes. Afflictionē meā ⁊ laborē manuū mea
rū reſpexit dñs: ⁊ arguit te heri. Reſpondit ei
labán. Filie mee ⁊ filij ⁊ greges tui ⁊ oīa que
cernis mea ſunt. Quid poſſum facere filijs ⁊
nepotib⁹ meis. Ueni ergo ⁊ ineám⁹ fédus: vt
ſit teſtimoniū inter me ⁊ te. Tulit itaqȝ iacób
lapidē: ⁊ erexit illū in titulū. Dixitqȝ fratrib⁹
ſuis. Afférte lapides. Qui cōgregantes fece-
rūt túmulū: comederúntqȝ ſup eū. Quē vo-
cauit labán túmulū teſtis: ⁊ iacób aceruū te-
ſtimonij: vterqȝ iuxta ꝓprietatē lingue ſue. Di
xitqȝ labán. Tumulus iſte teſtis erit inter me
⁊ te hodie. Et idcirco appellatū eſt nomē ei⁹
galaád: id eſt túmulus teſtis. Et adiecit labán
Intueat̄ ⁊ iudicet dñs inter nos qñ receſſeri
mus a nobis ſi afflixeris filias meas: ⁊ ſi in-
trodúxeris alias vxores ſup eas. Nullus ſer-
monis nr̄i teſtis eſt: abſqȝ deo qui pñs réſpi
cit. Dixitqȝ rurſus ad iacób. En túmulus hic
⁊ lapis quē erexi: inter me ⁊ te teſtis erit. Tú-
mulus inqȝ iſte ⁊ lapis ſint in teſtimonium: ſi
aut ego tranſiero illū pergens ad te: aut tu ꝑ-
terieris malū mihi cógitās. Deus habraám
⁊ deus nachór iudicet inter nos: deus patris
eoꝝ. Iurauit ergo iacób ꝑ timorē patris ſui
iſaác. Immolatiſqȝ victimis in mōte: vocauit
fratres ſuos vt ederent panē. Qui cū come-
diſſent manſerunt ibi. Labán vō de nocte cō
ſúrgēs oſculatus eſt filios ⁊ filias ſuas ⁊ bñ-
dixit illis: reuerſuſqȝ eſt in locum ſuum.

¶ Ca. Sū. ¶ Jacob angelos obuiā videt: ad
eſau nuncios mittit: ⁊ cū angelo luctatur.

¶ XXXII

Iacób aūt ábijt iti-
nere quo ceperat: fuerúntqȝ ei
obuiā angeli dei. Quos cū vi-
diſſet ait. Caſtra dei ſunt hec. Et
appellauit nomē loci illius ma-
naim id eſt caſtra. Miſit aūt ⁊
nuncios ante ſe ad eſaú fratrē ſuum in terra
ſeyr ✠ in regione edóm: ꝓcepitqȝ eis dicens. Ms ✠ re-
Sic loquimini dño meo eſaú. Hec dicit frater ponis
tuus iacób. Apud labán ꝑegrinátus ſum:
⁊ fui vſqȝ in preſentē diē. Habeo boues ⁊ aſi- b
nos ⁊ oues ⁊ ſeruos ⁊ ancillas: mittoqȝ nūc le
gationē ad dñm meū vt inueniā gratiā in cō
ſpectu tuo. Reuerſiqȝ ſunt nuncij ad iacób di
centes. Uénimus ad eſaú fratrem tuū: ⁊ ecce
ꝓperat in occurſū tuū cū quadringentis viris
Timuit iacób valde: ⁊ perterritus diuiſit popu
lū q ſecum erat: greges qȝ ⁊ oues ⁊ boues et
camelos i duas turmas dicēs. Si venerit eſaú
ad vnā turmā ⁊ ꝑcuſſerit eā: alia turma q̄ re
liqua eſt ſaluabit̄. Dixitqȝ iacób. Deus pr̄is c
mei habraám: ⁊ deus pr̄is mei iſaac: dñe qui
dixiſti mihi// reuértere in terrā tuā ⁊ in locū ſupra.31.b
natiuitatis tue ⁊ bñfaciam tibi. minor ſum
cunctis miſerationib⁹ tuis: ⁊ veritate tua quā
expléſti ſeruo tuo. In báculo meo trāſiui ior
danem iſtum ⁊ nunc cum duabus turmis re
grédior: érue me de manu fratris mei eſaú:
quia valde eū timeo: ne forte veniēs ꝑcutiat
✠ matrē cū filijs. Tu locutus es ✠ q bene fa Ar. ✠ ma
ceres mihi: ⁊ dilatáres ſemē meum ſicut are tres
nā maris: que pre multitudine numerári nō Als ✠ vt
poteſt. Cūqȝ dormiſſet ibi nocte illa: ſeparauit d
de his que habebat múnera eſaú fratri ſuo:
capras ducéntas: hírcos viginti: oues ducén-
tas: ⁊ arietes viginti: camelos fétas cum pul
lis ſuis triginta: váccas quadraginta: ⁊ tau-
ros viginti: aſinas vigīti ⁊ pullos eaꝝ decē. Et
miſit ꝑ manus ſeruoꝝ ſuoꝝ ſingulos ſeorſum
greges: dixitqȝ pueris ſuis. Antecédite me:
⁊ ſit ſpatium inter gregem ⁊ gregem. Et pre-
cépit priori dicens. Si obuium habúeris fra
trem meum eſaú: ⁊ interrogauerit te: cuius
es aut quo vadis: aut cuius ſunt iſta que ſé-
queris: reſpondebis. Serui tui iacób. Mune e
ra miſit domino ſuo eſaú: ipſe quoqȝ poſt nos
venit. Similiter dedit mandata ſecundo ⁊ ter
tio: ⁊ cūctis q ſeqbant̄ greges: dicēs. Hiſdē
verbis loquimini ad eſaú cū inuenéritis eū Et
addétis. Ipſe quoqȝ ſeruus tuus iacób: iter
noſtrū inſequit̄. Dixit enim. Placábo illum
muneribus que precedūt: ⁊ poſtea videbo il-
lū. Forſitan ꝓpitiabit̄ mihi. Preceſſerunt ita
qȝ munera ante eū: ipſe vō manſit nocte illa in
caſtris. Cūqȝ matúre ſurrexiſſet tulit duas
vxores ſuas ⁊ totidē fámulas cū vndecim fi-
lijs: ⁊ trāſiuit vadum iaboch. Tranſductiſqȝ f

Oſee. 12.a omnibꝰ q̄ ad ſe ptinebāt: manſit ſolus. // Et
ecce vir luctabat̄ cū eo vſq; mane. Qui cū vi
dēret q̄ eū ſuperare nō poſſet tētigit neruum
femoris eius ⁊ ſtatim emārcuit. Dixitq; ad
eum. Dimitte me. Jam enim aſcendit auro
ra. Reſpondit. Non dimittā te: niſi benedixe
ris mihi. Ait ergo. Quod eſt nomē tibi? Reſpō
Infra.35.b. dit. Jacob. At ille. Nequaq̄ inquit iacōb ap
pellabit̄ nomē tuū: ſed iſraēl. Quoniā ſi cōtra
deū fortis fuiſti: q̄ntomagis cōtra homines p̄
B ualebis? Interrogauit eū iacōb. Dic mihi: quo
appellaris nomine? Reſpondit. // Cur queris
Iudic.13.c nomen meum qđ eſt mirabile? Et benedixit
ei in eodē loco. Uocauitq; iacōb nomen loci
illius phanuēl dicens. Uidi dn̄m facie ad fa
ciem: ⁊ ſalua facta eſt anima mea. Ortuſq; eſt
ei ſtatim ſol poſtq̄ tranſgreſſus eſt phanuēl.
Ipſe vero claudicābat pede. Quam ob cau
ſam non cōmedunt neruum filij iſraēl qui
emārcuit in femore iacob: vſq; in preſentem
diem eo q̄ tetigerit neruum fēmoris eius et
obſtupuerit.

¶ Ca. Sū. ¶ Eſau ad iacob puenit: oſculat̄: munera vix accipit: Eſau coactus a iacob p̄cedit: ⁊ ſic tandē diuidunt̄. ¶ XXXIII

ELeuans autē iacob oculos: vi
dit venientē eſaū: ⁊ cū eo qua
dringentos viros. Diuiſitq; fi
lios lȳe ⁊ rachēl ambarūmq;
famularū: ⁊ poſuit vtraq; ancil
lam ⁊ liberos earum in princi
Al+libe ros. pio: lȳam vero ⁊ + filios eius in ſecundo loco.
Rachēl aūt ⁊ ioſēph nouiſſimos. Et ipſe pgrē
diens adorauit pronus in terrā ſepties: donec
appropinquaret frater eius. Currens itaq;
eſaū obuiā fratri ſuo: amplexatus eſt eū: ſtrin
genſq; colluz eius ⁊ oſculans fleuit. Leuatiſq;
oculis vidit mulieres ⁊ paruulos earuz: ⁊ ait.
D Quid ſibi volunt iſti: ⁊ ſi ad te pertinent? Re
ſpondit. paruuli ſunt quos donauit mihi deus
ſeruo tuo. Et appropinquantes ancille ⁊ filij
Al+ea earum incuruati ſunt. Acceſſit + quoq; lya cū
Al+libe ris + pueris ſuis. Et cū ſimiliter adoraſſent: extre
mi ioſēph ⁊ rachēl adorauerūt. Dixitq; eſaū
Quenaz ſunt iſte turme: quas obuiā habui?
Reſpondit. Ut iuenirē gratiā corā dn̄o meo.
At ille ait. Habeo plurima frater mi: ſint tua
tibi. Dixitq; iacōb. noli ita ōbſecro: ſed ſi in
ueni gratiā in oculis tuis: accipe munuſculū
2.re.19.c. de manibus meis. Sic enim vidi faciē tuam
1.re.25.c. Eccl.13.b. quaſi viderim vultum dei. Eſto mihi propi
tius ⁊ ſuſcipe benedictionēm quam āttuli ti
bi: ⁊ quā donauit mihi deus tribuens omnia.
Uix fratre compellēnte ſuſcipiens ait. Gra
diāmur ſimul: eroq; ſocius itineris tui. Di C
xitq; iacōb. Noſti domine mi q̄ paruulos ha
beam teneros ⁊ oues ⁊ boues fētas mecum:
quas ſi plus in ambulando fēcero laborare:
morient̄ vna die cūcti greges. Precedat do
minus meus ante ſeruū ſuum: ⁊ ego ſequar
paulātim veſtigia eius: ſicut vidēro paruu
los meos poſſe: donec veniam ad dominum
meum in ſeȳr. Reſpondit eſaū. Oro te vt de D
populo qui mecum eſt: ſaltem ſocij remaneāt
vie tue. Non eſt inquit neceſſe. Hoc vno + Al.ſup
tm̄ indigeo vt inueniam gratiam in conſpe + tm̄
ctu + tuo domine mi. Reuerſus eſt itaq; illo Al+domi mi
die eſaū itinere quo venerat in ſeȳr: ⁊ iacōb
venit in ſochōt: vbi edificata domo ⁊ fixis tē
tōrijs appellauit nomē loci illius ſochōt ideſt
tabernācula. Tranſiuitq; in ſalēm vrbem ſi
chimōrum que eſt in terra chanaām: poſtq̄
reuerſus eſt de meſopotāmia ſyrie: ⁊ habita
uit iuxta oppiduz. Emitq; partem agri in qua
fixerat tabernacl'a a filijs emōr patris ſichem
centum agnis. Et erecto ibi altari: inuocauit
ſuper illud fortiſſimum deum iſraēl.

¶ Ca. Sū. ¶ Dyna ad videndum mulieres egreſſa opprimit̄. Sychimite circūciduntur ⁊ occidunt̄: pro quorum occiſione iacob arguit filios. ¶ XXXIIII

EGreſſa eſt autem dȳna filia lȳe A
vt videret mulieres regionis il De pe. 5.ca.
lius. Quam cū vidiſſet ſichēm
filius emōr euēi princeps ter Al.ſup
re illius adamauit + eā: ⁊ rā + eam
puit ⁊ dormiuit cum illa: vi op
primens virginem. // Et conglutināta eſt ani 2.reg.13
ma eius cum ea: triſtemq; delinuit blandici
is. Et pergens ad emōr patrē ſuum: accipe in
quit mihi puellam hanc coniugez. Quod cū
audiſſet iacōb abſentibꝰ filys et in paſtu pē
corū occupatis: ſiluit donec redirent. Egreſ
ſo autē emōr patre ſichēm vt loqueret̄ ad ia
cōb: ecce filij eius veniebāt de agro. Auditō
q; quod acciderat irati ſunt valde: eo q̄ fedā
rem operatus eſſet in iſraēl: ⁊ violāta filia ia
cōb rem illicitā perpetraſſet. Locutus eſt itaq;
emor ad eos. Sichem filij mei adheſit anima
filie veſtre. Date eam illi vxorem: ⁊ iungāmꝰ B
viciſſim connūbia. Filias veſtras trādite no
bis: ⁊ filias noſtras āccipite: ⁊ habitate nobiſ-

cuȝ. Terra in poteſtate veſtra eſt: exercete ne-
gociámini: ⁊ poſſidete eam. Sed ⁊ ſichém ad
patrem: ⁊ ad fratres eius ait. Inueniam gra-
tiam coraȝ vobis: ⁊ quecūqȝ ſtatueritis dabo.
Augéte dótem ⁊ munera poſtulate: ⁊ liben-
ter tribuam quod petieritis: tantum date mi
hi puellam hanc vxorem. Reſponderunt filij
iacób ſichém ⁊ patri eius in dolo: ſeuientes
ob ſtúpruȝ ſoróris. Non poſſumus fácere qđ
pétitis: nec dare ſororem noſtram homini
incircunciſo: qđ illicitum ⁊ nefarium eſt
apud nos. Sed in hoc valebimus federári ſi
volueritis eſſe ſimiles noſtri: ⁊ circuncidatur
in vobis omnis maſculini ſexus: tunc dabi-
mus et accipiemus mutuo filias veſtras ac
noſtras: et habitabimus vobiſcum: erimuſ-
qȝ vnus populus. Si autem circūcidi nolué-
ritis: tollémus filiam noſtram ⁊ recedémus.
Placuit oblatio eorum emór ⁊ ſichém filio
eius. Nec diſtulit adoléſcens quin ſtatiȝ quod
petebatur expléret. Amabat enim puellam
valde: ⁊ erat inclytus ī omni domo patris ſui
Ingreſſiqȝ portam vrbis locuti ſunt ad popu-
lum. Uiri iſti pacifici ſunt: ⁊ volunt habitare
nobiſcum. Negocientur in terra ⁊ exérceant
eam: que ſpacioſa ⁊ lata cultoribus indiget
Filias eorum accipiemus vxores: ⁊ noſtras il
lis dábimus. Unum eſt quo differtur tantuȝ
bonum. Si circuncidámus máſculos noſtros
ritum gentis imitantes: ⁊ ſubſtantia eorum ⁊
pécora et cuncta que poſſident noſtra erunt.
Tantum in hoc acquieſcámus: ⁊ habitantes
ſimul: vnum efficiámus populum. Aſſenſiqȝ
ſunt omnes: circunciſis cunctis máribus. Et
ecce die tertio quādo grauiſſimus vúlnerum
dolor eſt: arréptis duo filij iacób ſýmeon et
leui fratres dýne gladiis: ingreſſi ſunt vrbeȝ
confidenter: Interfectiſqȝ omnibus máſcu-
lis emór et ſichém pariter necauérunt: tol
lentes dýnam de domo ſichém ſororem ſu-
am. Quibus egreſſis irruérunt ſuper occi-
ſos ceteri filij iacób: ⁊ depopuláti ſunt vr-
bem in vltionē ſtúpri: oues eorum ⁊ armen-
ta et aſinos: cunctaqȝ vaſtantes que in do-
mibus et in agris erant: paruulos quoqȝ eo-
rum ⁊ vxores duxerunt captiuas. Quibus
perpetrátis audacter: iacób dixit ad ſymeon
⁊ leui. Turbaſtis me: ⁊ odioſum feciſtis me
chananéis ⁊ phereçéis habitatoribus terre
huius. Nos pauci ſumus: illi congregati
percútiēt me: et delébor ego ⁊ domus mea.
Reſponderunt. Nunquid vt ſcorto abúti de-
buére ſorore noſtra?

¶ Ca. Sū. ¶ Jacob idola infodit ſub te-
rebinthum. Rachel moritur. Jacob iſrael
vocatur: naſcitur beniamin: ruben cum
bala in lectuȝ patris dormit: filij iacob nu-
merantur. ¶ XXXV

Intéreā locutus eſt deus ia- A
cób. Surge ⁊ aſcende bethél
et habita ibi. Fac qȝ altare
domino: qui apparuit tibi
quando fugiebas eſaū fratrem
tuum. Jacob vero conuocata
omni domo ſua: ait. Abijcite deos alie-
nos qui in medio veſtri ſunt: et mundamí
ni: ac mutate veſtimenta veſtra. Súrgite et
aſcendamus in bethél: vt faciamus ibi al-
tare domino qui exaudiuit me in die tribu
lationis mee: ⁊ ſocius fuit itineris mei. De-
derunt ergo ei omnes deos aliénos quos ha
bebant: et ináures que erant in auribus eo-
rum. At ille infódit + eas ſubter terebin- Als + ea
thum que eſt poſt vrbem ſichém. Cumqȝ pro
fecti eſſent terror + dei inuaſit omnes per cir Als + dei
cuitum ciuitatis: ⁊ non ſunt áuſi pérſequi
recedentes. Uenit igitur iacób luȝan que eſt
in terra chanaám cognomento bethél: ipſe
et omnis populus cum eo. Edificauitqȝ ibi Al ſuper
altare: ⁊ appellauit nomen loci + illius do- + illius
mus dei. Ibi enim apparuit ei deus cum fú-
geret fratrem ſuum. Eodem autem tempo- B
re mortua eſt + délbora nutrix rebécce: et ſe Als + delbora
pulta eſt ad radices bethél ſúbter-quércum
vocatumqȝ eſt nomen loci illius quercus fle-
tus. Appáruit autem iterum deus iacób
poſtqȝ reuerſus eſt de meſopotámia ſyrie: +
et venit in bethél: benedixitqȝ ei deus. Als ſuper + et venit
/ Non vocaberis vltra iacób: ſed iſraél e-
rit nomen tuum. Et appellauit euȝ iſraél. Di ſupra .32.f
xitqȝ ei. Ego deus omnipotens. Créſce et
multiplicare: gentes ⁊ populi nationum
ex te erunt. Reges de lumbis tuis egre-
diéntur: terrámqȝ quam dedi habraám et
iſaác: dabo tibi et ſemini tuo poſt te. Et re-
ceſſit ab eo. Ille vero eréxit titulum lapideuȝ
in loco quo locutus fuerat ei deus: libans ſu
per eum libamina: et effundens óleum vo-
canſqȝ nomen loci illius bethél. Egreſſus aūt
inde venit vérno tempore ad terrā que ducit
effratám. In qua cum parturierit rachél ob
difficultaté partus periclitári cepit. Dixitqȝ C

Saturn⁹ celi filius creta an ho icue expulſus i italia regnare p. mus nū. mos au reos cu. dit. li.4.2.5. e contra ei obſtetrix. Noli timere: q̄z ⁊ hunc habebis
filiū. Egrediente aūt anima pre dolore ⁊ im-
minente iā morte: vocauit nomen filij ſui bē-
noni id eſt fili⁹ doloris mei. Pr̄ vero appella-
uit eū beniamin id eſt filius dextre. Mortua ē
ergo rachél: ⁊ ſepulta eſt in via que ducit eſ-
frátam: hec eſt bethleém. Erexitq̄z iacob titu-
lum ſup ſepulcrum eius. Hic eſt titulus mo-
numenti rachél vſq̄z in p̄ntem diem. Egreſ-
ſus inde fixit tabernaculū trans turrē gregis.
D Cūq̄z habitaret in illa regiōe: abijt rubén: ⁊
dormiuit cū bala ↄcubina patris ſui. Quod il
lum minime latuit. Erant aūt filij iacob duo
decim. Filij lye primogenitus rubén ⁊ ſyme
ón ⁊ leui: iudas ⁊ iſachár ⁊ ʒabulón. Filij ra-
chél ioſéph ⁊ beniamin. Filij bále ancille ra-
chelis: dan ⁊ neptalim. Filij ʒélphe ācille lye
gád ⁊ aſér. Hi ſūt filij iacob: q nati ſunt ei in
meſopotámia ſyrie. Uenit ēt ad iſaác p̄rem
ſuū in mambre ciuitatē arbée: hec eſt hebrón
in qua peregrinatus eſt habraám ⁊ iſaác. Et
completi ſunt dies iſaác centumoctoginta an
noꝝ: conſumptuſq̄z etate mortuus eſt: ⁊ appo
ſitus eſt populo ſuo ſenex ⁊ plenus dierū. Et
ſepelierunt eum eſaú ⁊ iacob filij ſui.

¶ Ca. Sū. ¶ Eſau a fratre ſeparat̄: Gn̄atio-
nis eſau diuerſi duces nūerant̄. ¶ XXXVI

H E aūt ſunt gn̄ationes eſaú: ipſe
ē edóm. Eſaú accepit vxores de
filiab⁹ chanaán: adá filiā elon
ethéi ⁊ oolibamá filiam ✠ áne
filij ſebeón euéi. Baſemáth q̄-
q̄z filiā hiſmaél ſororem naba-
ióth. Péperit aūt adá eliphác. Baſemáth ge
nuit ✠ rahuél. Oolibamá genuit iehús ⁊ ihe
lon ⁊ choré. Hi filij eſaú q nati ſunt ei in ter-
ra chanaám. Tulit aūt eſaú vxores ſuas ⁊ fili
os ⁊ filias ⁊ oēm animam domus ſue ⁊ ſubſtā
tiam ⁊ pécora ⁊ cuncta q̄ habere poterat i ter
ra chanaán: ⁊ abijt in alterā regionem: receſ
ſitq̄z a fratre ſuo iacob. Diuites enim erāt
valde: ⁊ ſimul habitare nō poterant nec ſuſti-
nebat eos t̄ra peregrinationis eoꝝ pre multi-
tudine gregū. Habitauitq̄z eſaú in mōte ſeyr
ipſe eſt edóm. He aūt ſunt gn̄ationes eſaú pa
tris edóm in monte ſeyr: ⁊ hec nomina filio-
rum eius Eliphaç filius adá vxoris eſaú ✠ ra
huel quoq̄z fili⁹ baſemáth vxoris ei⁹. Fuerūt
q̄z eliphác filij themán: omár: ✠ ſephuá: ⁊ ga
thám: ⁊ chenéç ⁊ choré. Erat aūt thamná con
cubina eliphác filij eſaú: q̄ peperit ei amaléch

(Margin: Hc ✠ ra-
nue. Hc ✠ ra
uhel. ſup. 33. b. Hc ✠ ra
uhel Hc ✠ ſe-
phe. Hc ✠ ra
uhel.)

Hi ſūt filij adá vxoris eſaú. Filij aūt ✠ rahu-
él: naát ⁊ ʒará: ʒemmá ⁊ meʒá. Hi filij baſe-
máth vxoris eſaú. Iſti quoq̄z erant filij ooli-
bamá filie anne filij ✠ ſebeón vxoris eſaú: Hc ✠ ſe boim
quos genuit ei: iehús ⁊ ihelón ⁊ choré. Hi
duces filioꝝ eſaú. Filij eliphác primogeni- Hc ✠ ſe phu.
ti eſaú dux themán: dux omár: dux ✠ ſe-
phuá dux chenéç: dux choré: dux gathán: dux
amaléch. Hi filij eliphác in terra edóm ⁊ hi Hc ✠ r uhel
filij adá. Hi quoq̄z filij ✠ rahuél filij eſaú dux
naáth: dux ʒará: dux ʒemmá: dux meʒá. Hi āt E
duces ✠ rahuél: in t̄ra edóm. Iſti filij baſe- Hc ✠ r uhel
máth vxoris eſaú. Hi aūt filij oolibamá vxo-
ris eſaú: dux iehús: dux ihelón: dux choré. Hi
duces oolibamá filij ane vxoris eſaú. Iſti ſūt
filij eſaú: ⁊ hi duces eorum: ipſe edóm. Iſti
ſūt filij ſeyr hórrei habitatoris terre: iothán
⁊ ſobál ⁊ ſebeón ⁊ anán ⁊ diſón ⁊ eſér ⁊ di-
ſán. Hi duces horréi filij ſeyr: in terra edóm
Facti ſunt aūt filij lothán: horrei ✠ ⁊ emán ✠ Hc ho ri.
Erat aūt ſoror lothán thamná. Et iſti filij ſo-
bál: aluhán ⁊ maneéth: ⁊ ebál ⁊ ſephi ⁊ o-
nán. Et hi filij ſebeón achiá ⁊ ✠ anán. Iſte ē
✠ anán q inuenit aq̄s calidas in ſolitudine:
cū paſceret aſinas ſebeón p̄ris ſui. Habuitq̄z
filium diſán ⁊ filiā oolibamá. Et iſti filij di-
ſán: abdám ⁊ ieſbán ⁊ iethrán ⁊ charán. Hi ✠ Hc dan
quoq̄z filij eſér: ✠ balaanián ⁊ ✠ ʒeuán ⁊ a- ✠ Hc uan.
chán. Habuit aūt filios diſán: hús ⁊ arán. Hi
duces horreóꝝ. Dux lothán: dux ſobál: dux ſe
beón: dux aná: dux diſón: dux eſér: dux diſán.
Iſti duces horreoꝝ qui īperauerunt in terra
ſeyr. Reges aūt q regnauerūt in terra edóm:
anteq̄z haberēt regem filij iſraél: fuerunt hi:
Balách filius beór: nomenq̄z vrbis eius dena
bá. Mortu⁹ eſt aūt balách ⁊ regnauit pro eo
iobáb filius ʒaré de boſrá. Cūq̄z mortuus eēt
iobáb: regnauit p eo huſán de terra themanó
rum. Hoc quoq̄z mortuo: regnauit p eo adád
filius badadi q percuſſit madián in regione
moab ⁊ nomē vrbis eius auith. Cūq̄z mortu-
us eſſet adád: regnauit p eo ſemlá de maſere-
chá. Hoc quoq̄z mortuo: regnauit p eo ſaúl de
fluuio robóth. Cūq̄z ⁊ hic obiſſet: ſucceſſit in
regnum balanán filius achobór. Iſto q̄z mor
tuo: regnauit p eo adád: nomēq̄z vrbis eius
phóu. Et appellabat̄ vxor eius meeʒabél filia
matréth filie miʒaáb. Hec ergo noīa ducum
eſaú in cognationibus ⁊ locis ⁊ vocabulis ſu-
is. Dux thamná: dux aluhá: dux iethéth: dux
oolibamá: dux elá: dux phinón: dux cenéç.

dux ſhemān : dux mabſār: dux mabdiél : dux
hyrám. Hi duces edóm habitantes in ter-
ra imperij ſui : ipſe eſt eſaú pater idumeó-
rum. Habitauit autem iacób in terra chana-
án in qua pater ſuus peregrinatus eſt: ꝛ he ſūt
generationes eius.

¶ Ca. Sū. ¶ Joſeph fratres ſuos apud p̄rez
accuſat: illi inuidēt ioſeph: ſomnia videt fra-
trib⁹ narrat: iſmaelitis vendit. ¶ XXXVII

Joſeph cū ſedecim eſſet anno-
rum: paſcebat gregē cum fra-
trib⁹ ſuis adhuc puer: ꝛ erat cū
filijs bále ꝛ çelphe vxor patris
ſui. Accuſauitq₃ frēs ſuos apud
p̄rem crimine péſſimo. Iſraél
aūt diligebat ioſéph ſup oēs filios ſuos: eo q̄ i
ſenectute genuiſſet eū. Fecitq₃ ei túnicā poly
mitā. Uidentes aūt fratres eius q̄ a p̄re plus
cūctis filijs amarétur: óderant eum nec póte
rant ei qcq̄₃ + pacifice loq. Accidit q̄q₃ vt vi-
ſum ſomniū reférret fratrib⁹ ſuis: que cauſa
maioris odij ſeminarium fuit. Dixitq₃ ioſeph
fratrib⁹ ſuis. Audite ſomniū meum qđ vidi.
Putabā + nos ligare manipulos in agro: ꝛ q̄
ſi ꝯſúrgere manipulū meum + ꝛ ſtare: veſtroſ
q₃ manipulos circūſtantes adorare manipulū
meum. Rn̄derunt fratres ei⁹. Nunquid rex
n̄r eris: aut ſubijciemur ditiōi tue? Hec ergo
cauſa ſomniorū atq₃ ſermonū inuidie ꝛ odij
fómitē miniſtrauit. Aliud q̄q₃ vidit ſomni-
um: quod narrās fratribus ait. Uidi p̄ ſomni
um q̄ſi ſolem ꝛ lunā ꝛ ſtellas vndeci adorare
me. Quod cū p̄ri ſuo ꝛ fratrib⁹ retuliſſet icre
pauit eū pater + ſuus: ꝛ dixit. Quid ſibi vult
hoc ſomniū quod vidiſti? Nū ego ꝛ mr̄ tua ꝛ
fratres tui adorabim⁹ te ſuper terrā? Inuidé-
bant igit̄ ei fratres ſui: p̄r vero rez tácitus cō
ſiderabat. Cūq₃ fratres illi⁹ in paſcendis gre-
gibus p̄ris morarent̄ in ſichém: dixit ad eum
iſraél. Frēs tui paſcunt oues in ſichimis: veni
mittā te ad eos. Quo rn̄dente / preſto ſū: ait. 2.reg.5.a
Uade ꝛ vide ſi cūcta próſpera ſint erga frēs tu
os ꝛ pécora: ꝛ renūcia mihi qđ agatur. Miſ-
ſus de valle hebrón venit in ſichém. Inuenitq₃
eū vir errantē in agro: ꝛ interrogauit quid q̄
reret. At ille rn̄dit. Fratres meos q̄ro. Indica
mihi vbi paſcāt greges? Dixitq₃ ei vir. Receſ
ſerūt de loco iſto. Audiui aūt eos dicentes. Ea
mus in dothaim. Perréxit itaq₃ ioſeph poſt
frēs ſuos: ꝛ inuenit eos in dothaim. Qui cum
vidiſſent eū procul: anteq̄₃ accéderet ad eos co
gitauerūt illum occidere: ꝛ mútuo loqueban- mat.21.e
tur. Ecce ſomniátor venit. / Uenite occidám⁹ mar.12.b.
eū: ꝛ mittamus in ciſternā veterem: dicemuſ Luce.20.e
q₃: fera peſſima deuorauit eum? Et tunc appa- infra eo.
rebit qđ illi próſint ſomnia ſua. Audiēs autē
hec rubén: nitebat̄ liberare eū de manibus eo
rum: ꝛ dicebat. Nō + interficiamus aīā₃ ei⁹: + Non in
nec + effundam⁹ ſanguinem eius: ſed proijci- terficiamus
te eū in ciſternā + veterē que eſt in ſolitudine: + effun-
manuſq₃ v̄ras ſeruate innóxias. Hec aūt dice- dams.
bat volēs eripere eū de manibus eoꝝ: ꝛ redde Nō +
pane

re patri ſuo. Confeſtim igitur vt peruénit ad fratres ſuos: nudauerunt eum túnica talári ⁊ polymita: miſerúntqꝫ eum in ciſtérnam véterem que non habebat aquam. Et ſedentes vt comederent panẽ viderũt hiſmahelitas viatores venire de galaád ⁊ camelos eorum portantes arómata ⁊ reſinam ⁊ ſtáctem in egýptum. Dixit ergo iúdas fratribus ſuis. Quid nobis prodeſt ſi occiderimus fratrem noſtrũ: ⁊ celauérimus ſanguinẽ ipſius? Melius eſt vt venúndetur hiſmaelitis: ⁊ manus noſtre nõ polluantur. Frater enim ⁊ caro noſtra eſt. Acquieuerunt fratres ſermonibus illius: ⁊ pretereũtibus madianitis negociatoribus extrahentes eum de ciſtérna vendiderunt eum hiſmaelitis viginti argénteis. Qui duxerunt eũ in egyptum. Reuerſuſqꝫ rubén ad ciſternam non inuénit puerum: ⁊ ſciſſis veſtibus pergens ad fratres ſuos: ait. Puer nõ compáret: ⁊ ego quo ibo? Tulerunt autem tunicam eius: ⁊ in ſanguinem hédi quem occiderant tinxérunt: mittentes qui ferrent ad patrem ⁊ dicerent. Hanc inuénimus: vide vtrum tunica filij tui ſit an non? Quam cum cognouiſſet pater: ait. Tunica filij mei eſt. Fera peſſima comédit eũ: beſtia deuorauit ioſéph. Sciſſiſqꝫ veſtibus: indutus eſt cilitio: lúgens filium ſuum multo tempore. Congregatis autem cunctis liberis eius vt lenirent dolorem patris: noluit conſolationem accipere: ſed ait. Deſcendam ad filium meum lugens in infernum. Et illo perſeuerante in fletu: madianite vendiderunt ioſéph in egýpto phutifari eunúcho pharaónis magiſtro militum.

Ca. Sũma. De iuda ⁊ fratribus eius: ⁊ Thamar nuru ſua. CXXXVIII

[E]odem tempore deſcendens iúdas a fratrib⁹ ſuis: diuertit ad virum odolamiten nomine hyrám. Viditqꝫ ibi filiam hominis chananei vocabulo ſué. Et accepta vxore ingreſſus eſt ad eam. Que concepit ⁊ péperit filium: ⁊ vocauit nomen eius hér. Rurſumqꝫ concepto fetu natum filium vocauit onám. Tertium quoqꝫ peperit quem appellauit ſelá. Quo nato: parere vltra ceſſauit. Dedit autem iúdas vxorem primogenito ſuo hér nomine thamár. Fuit quoqꝫ hér primogenitus iúde neqꝫ in conſpectu domini: ⁊ ideo ab eo occiſus eſt. Dixit ergo iudas ad onám filium ſuum. Ingrédere ad vxorem fratris tui: ⁊ ſociáre illi vt ſúſcites ſemẽ fratri tuo. Ille ſciens nõ naſci ſibi filios intróiens ad vxorem fratris ſui: ſemen fundebat in terram: ne liberi fratris nomine naſcerentur. Et idcirco percuſſit eum dominus: eo ꝙ rẽ deteſtábilem faceret. Quobrem dixit iudas thamár núrui ſue. Eſto vidua ĩ domo patris tui: donec créſcat ſelá filius meus. Timebat enĩ ne ⁊ ipſe moreretur ſicut ⁊ fratres eius. Que abijt: ⁊ habitauit in domo patris ſui. Euolutis autẽ multis annis mortua eſt ſué vxor iúde. Qui poſt luctum conſolatiõe ⁊ ſuſcepta aſcẽdebat ad tonſóres óuium ſuarũ ipſe ⁊ hýras opilio gregis odolamita in thamnás. Nunciatumqꝫ eſt thamár ꝙ ſócer illius aſcẽderet in thamnás ad tondéndas oues. Que depoſitis viduitatis veſtibus: aſſumpſit teriſtrum: ⁊ mutato habitu ſedit in biuio itineris quod ducit thamnám: eo ꝙ creuiſſet ſéla: ⁊ nõ eũ accepiſſet maritum. Quam cum vidiſſet iúdas: ſuſpicatus eſt eſſe meretricem. Operuerat enim vultum ſuum ne agnoſcerétur. Ingrediénſqꝫ ad eã: ait. Dimitte me vt cóeam tecum. Neſciebat enĩ ꝙ nurus ſua eſſet. Qua reſpondente: quid dabis mihi vt fruáris concúbito meo? dixit. Mittã tibi hédum de grégib⁹. Rurſumqꝫ illa dicẽte: pátiar quod vis: ſi dederis mihi arrabónem donec mittas qḋ polliceris. Ait iudas. Quid tibi vis pro arrabóne dari? Reſpondit. Annulum tuum ⁊ armillam ⁊ báculum quem manu tenes. Ad vnum igitur coitum mulier concepit. Et ſurgens abijt. Depoſitóqꝫ hábitu quem ſúmpſerat: induta eſt viduitatis véſtibus. Miſit autem iúdas hédum per paſtorem ſuum odolamitem vt reciperet pignus qḋ déderat mulieri. Qui cum non inueniſſet eam: interrogauit homines loci illius. Vbi eſt mulier que ſedebat in biuio? Reſpondentibus cũctis: non fuit in loco iſto méretrix: reuerſus eſt ad iudam: ⁊ dixit ei. Non inuéni eam. Sed ⁊ homines loci illius dixerunt mihi: nunqꝫ ſediſſe ibi ſcortũ. Ait iúdas. Habeat ſibi. Certe mendacij argúere nos nõ poteſt. Ego miſi hédũ quẽ promiſeram: ⁊ tu non inueniſti eam. Ecce autem poſt tres menſes nunciauerunt iúde: dicẽtes. Fornicata eſt thamár núrus tua: ⁊ videtur úter⁹ illius intuméſcere. Dixitqꝫ iúdas. Prodúcite eam vt comburátur. Que cum duceretur ad penam: miſit ad ſocerum ſuũ: dicens. De viro cuius hec ſunt: concépi. Cognoſce cuius

ſit ánnulus ⁊ armilla ⁊ báculus. Qui agnitis
muneribus: ait. Juſtioꝛ me eſt: quia non trá-
didi eam ſelá filio meo. Attamen: vltra non
cognóuit eam. Inſtante autem partu: appa-
ruerunt gémini in útero: atq; in ipſa effuſió-
ne infántium vnᵘˢ prótulit manū: in qua obſté
trix ligauit cóccinum dicens. Iſte egredietur
prioꝛ. Illo vero retrahente manū: egreſſus eſt
alter. Dixitq; mulier. Quare diuiſa eſt ꝓpter
te macéria. Et ob hanc cauſam vocauit nomē
eius pharés. Poſtea egreſſus eſt frater eius ī
cuiᵘˢ manu erat cóccinū: quē appellauit zarám
¶ Ca. Sū. ¶ De ioſeph ⁊ phutifare domino
ſuo eunucho pharaonis: ioſeph tentatur a do-
mina ſua per dies plurimos nec conſentit: re-
liquit palliū: tandem incarcerať. ¶ XXXIX

[I]Gitur Joſeph ductus eſt in egy
ptum: emitq; eū phutifár eunú
chus pharaónis princeps exer-
citus ſui vir egyptius de manu
hiſmaelitárum: a quibus perdu
ctus erat. Fuitq; dominus cum
eo: ⁊ erat vir in cunctis próſpere agens. Habi
tauitq; in domo domini ſui. qui óptime nóue
rat dominū eſſe cum eo: ⁊ omnia que géreret
ab eo dirigi in manu illius. Inuenitq; ioſéph
gratiam coram domino ſuo: ⁊ miniſtrabat ei.
A quo prepóſitus omnibus gubernabat cré-
ditam ſibi domum: ⁊ vniuerſa que ei + trádi
ta fuerát. Benedixitq; dn̄s domui egýptij ꝓ-
pter ioſéph, ⁊ multiplicauit tam in edibus q̄
in agris cūctam eius ſubſtantiá. Nec quicq;
aliud nóuerat: niſi panem quo veſcebať. Erat
autem ioſéph pulcra facie ⁊ decórus aſpectu.
Poſt multos itaq; dies: iniécit domina ſua ocu
los ſuos in ioſéph ⁊ ait. / Dormi mecū. Qui
nequaq; acquiéſcēs operi nefário: dixit ad eá.
Ecce dominus meus omnibus mihi tráditis
ignoꝛat quid habeat in domo ſua: nec quicq;
eſt quod non in mea ſit poteſtate: vel non tra-
díderit mihi pꝛeter te que vxoꝛ eius es. Quo
modo ergo poſſum hoc malū facere: ⁊ peccare
in dn̄m meū? Huiuſcémodi verbis per ſingu-
los dies + loquebátur: ⁊ mulier moleſta erat
adoleſcénti: ⁊ ille recuſabat ſtúpꝛum. Accidit
autem quadam die vt intraret ioſéph domū:
⁊ operis quippiam abſq; árbitris faceret: ⁊ il
la appꝛehénſa lacinia veſtimenti eius diceret.
/ Dormi mecum. Qui relicto in manu eius
pállio fugit: ⁊ egreſſus eſt foras. Cūq; vidiſſet
mulier veſtem in manibus ſuis ⁊ ſe eſſe con-
temptam: vocauit ad ſe hómines domus ſue:
⁊ ait ad eos. En introduxit virum hebręū: vt
illúderet nobis. Ingreſſus eſt ad me vt + coi-
ret mecū. Cūq; ego ſucclamáſſem ⁊ audiſſet Alᵒ + dormiret
vocem meá: reliquit pálliū qđ tenebam: ⁊ fu
git foras. In argumentū ergo fidei retētū pál
liū oſtēdit marito reuertēti domum: ⁊ ait. In a
greſſus eſt ad me ſeruᵘˢ hebręus quē adduxiſti:
vt illúderet mihi. Cūq; audiſſet me clamare:
reliquit pálliū qđ tenebam ⁊ fúgit foras. His
auditis dn̄s ⁊ + nimiū crédulus verbis coniu Alᵒ + multum
gis iratus eſt valde: tradiditq; ioſéph in cár-
cerē vbi vincti regis cuſtodiebátur: ⁊ erat ibi
clauſus. Fuit aūt dn̄s cū ioſéph ⁊ miſertus eſt
illius: ⁊ dedit ei grām in cōſpectu ꝑncipis cár
ceris. Qui trádidit in manu illius vniuerſos
vinctos q in cuſtódia tenebanť. ⁊ qcqđ fiebat
ſub ipſo erat: nec nouerat aliquid cunctis ei
créditis. Dominus enim erat cū illo: ⁊ oia
opera eius dirigebat.
¶ Ca. Sū. ¶ De duobᵘˢ eunuchis pharaonis
⁊ ſōnijs eoꝝ: ⁊ natalitio die pharaōis. ¶ XL

[H]Is itaq; geſtis accidit vt pecca
rent duo eunuchi: pincerna re- a
gis egýpti ⁊ piſtoꝛ dn̄o ſuo. Ira
tuſq; ɔtra eos pharao: nā alter
pincérnis pręerat: alter piſtóri-
bus: miſit eos in cárcerē princi
pis militū ī quo erat vinctus ⁊ ioſéph. At cu-
ſtos cárceris trádidit eos ioſéph: qui ⁊ mini-
ſtrabat eis. Aliquātulū tp̄is fluxerat: ⁊ illi in
cuſtodia tenebantur. Videruntq; ámbo ſō-
niū nocte vna: iuxta interꝑtationē congruā
ſibi. Ad quos cū introiſſet ioſéph máne: ⁊ vi-
diſſet eos triſtes ſciſcitátus eſt eos dicēs. Cur b
triſtioꝛ eſt hodie ſólito facies veſtra? Qui rn̄de
runt. Sómnium vídimus: ⁊ non eſt qui inter
pꝛeteť nobis. Dixitq; ad eos ioſéph. Nūqđ
nō dei eſt interꝑtatio? Referte mihi qđ vidé-
ritis. Narrauit prioꝛ prepoſitus pincernárum
ſómniū ſuū. Videbā corā me vitē in qua erāt
tres ꝓpágines créſcere paulátim ī gemmas:
⁊ poſt floꝛes úuas maturéſcere calicemq; pha
raónis ī manu mea. Tuli ergo úuas ⁊ expreſ c
ſi in cálicem quem tenebam: ⁊ trádidi pócu-
lum pharaóni. Reſpondit ioſéph: Hec eſt īter
pꝛetatio ſomnij. Tres pꝛopágines tres adhuc
dies ſunt: poſt quos recoꝛdábiť pharao + mi-
niſtérij tui: ⁊ reſtituet te in grádum pꝛiſtinū: Alᵒ + miniſterii
dabiſq; ei cálicem iuxta officium tuum ſicut
ante facere conſueueras. Tm̄ memento mei

cum tibi bene fuerit: ⁊ fácies mecum miſeri-
cordiam vt ſúggeras pharaóni vt educat me
de iſto cárcere: q: fúrtim ſublatus ſum de ter-
ra hebreórum: ⁊ hic innocens in lacū miſſus
ſum. Uidens piſtórum magiſter q prudenter
ſomnium diſſoluiſſet: ait. Et ego vidi ſómniū
q tria caniſtra farine haberē ſuper caput me-
um: ⁊ in vno caniſtro quod erat excélſius por-
tare me putabam omnes cibos qui fiunt arte
piſtoria auéſqꝫ comédere ex eo. Reſpondit io-
D ſéph. Hec eſt interpretatio ſómnij. Tria cani-
ſtra, tres adhuc dies ſūt: poſt quos áuferet phá-
rao caput tuum: ac ſuſpéndet te in cruce ⁊ la-
cerábunt vólucres carnes tuas. Exinde dies
tertius + natalitius pharaónis erat. Qui fa-
ciens grande conuiuium púeris ſuis recorda-
tus eſt inter epulas magiſtri pincernárum et
piſtórum principis: reſtituitqꝫ alterum in lo-
cum ſuum vt porrigeret ei póculum: alterum
ſuſpéndit in patíbulo: vt coniectoris veritas
probaret. Et tamē ſuccedētibus proſperis: pre-
póſitus pincernarū oblitus eſt intérptis ſui.

Ca. Sū. Pharao ſomniat: Joſeph ſo-
mniū exponit: egypto preponitur: filij ſibi na-
ſcuntur: anni ſterilitatis veniunt. CXLI

A Poſt duos annos vidit phárao
ſómnium. Putabat ſe ſtare ſu-
per fluuium: de quo aſcendé-
bant ſeptē boues pulcre ⁊ craſ-
ſe nimis: ⁊ paſcebantur in lo-
cis palúſtribus. Alie quoqꝫ ſe-
ptem emergébant de flumine ſéde confectē-
qꝫ mácie ⁊ paſcebantur in ipſa ámnis ripa in
locis viréntibus: deuorauerúntqꝫ eas quarū
mira ſpécies ⁊ habitúdo corporum erat. Ex-
pergefactus phárao rurſum + dormíuit: ⁊ vi-
dit alterum ſomnium. Septem ſpice pullulá-
bāt ī cúlmo vno plene atqꝫ formoſe: alie quo-
qꝫ tótidem ſpice ténues: ⁊ percúſſe vrédine o-
riebantur: deuorantes omnem priorum pulcri-
B tudinem. Euigilans phárao poſt quietem: et
facto mane pauore pertérrit⁹: miſit ad omnes
coniectores egýpti cunctóſqꝫ ſapiētes. Et ac-
cerſitis narrauit ſómnium: nec erat qui inter-
pretarétur. Tunc demum reminiſcens magi-
ſter pincernarum ait. Confiteor peccatum me-
um. Iratus rex ſeruis ſuis me ⁊ magiſtrum pi-
ſtorū retrúdi iuſſit in cárcerem principis mí-
litum: vbi vna nocte vterqꝫ vidimus ſómniū:
preſágium futurorum. Erat ibi puer hebréus
eiuſdem ducis militum fámulus: cui narran-
tes ſómnia: audiuimus quicqd poſtea rei pro-
bauit euéntus. Ego enim rédditus ſum offi-
cio meo: ⁊ ille ſuſpenſus eſt in cruce. Próti-
nus ad regis impérium edúctum de cárcere
ioſéph totondérunt: ac veſte mutáta obtulé-
runt ei. Cui ille ait. Uidi ſómnia nec eſt qui
ediſſerat: que audiui te ſapientiſſime conijce-
re. Reſpondit ioſéph. Abſqꝫ me deus reſpon-
debit próſpera pharaóni. Narrauit ergo phá-
rao que viderat. Putabam me ſtare ſuper ri-
pam flúminis: ⁊ ſeptem boues de ámne con- C

ſcēdere pulcras nimis: ⁊ obeſis carnibus:
que in paſtu paludis vireta carpebant. Et ec
ce aſſequebantur alie ſeptē boues intantū de
formes ⁊ macilente vt nunq̄ tales in t̃ra egy
pti viderim. Que deuoratis ⁊ ↄſumptis prio
ribus nullum ſaturitatis dedere veſtigium:
ſed ſimili macie: ⁊ ſqualore torpebant. Euigi
lans rurſus ſopore depreſſus: vidi ſomnium.
Septem ſpice pullulabant in culmo vno ple
ne atq̄ pulcerrime. Alie quoq̄ ſeptem tenu
es ⁊ percuſſe vredine oriebantur e ſtipula que
priorum pulcritudinem deuorauerunt. Nar
raui coniectoribus ſomnium ⁊ nemo eſt qui
ediſſerat. Reſpondit ioſeph. Somnium regis
vnum eſt. Que facturus eſt deus oſtendit pha
raoni. Septem boues pulcre: ⁊ ſeptem ſpice
plene: ſeptem vbertatis anni ſunt: eandemq̄
vim ſomnij + comprehendunt. Septem quo
q̄ boues tenues atq̄ macilente que aſcende
runt poſt eas: ⁊ ſeptem ſpice tenues et vento
vrente percuſſe: ſeptem anni venture ſunt fa
mis qui hoc ordine complebuntur. Ecce ſe
ptem anni venient fertilitatis magne in vni
uerſa terra egypti quos ſequentur ſeptem an
ni alij tante ſterilitatis vt obliuioni tradat cū
cta retro abundantia. Conſumptura eſt enim
fames omnem terram: ⁊ vbertatis magnitu
dinē perditura eſt inopie magnitudo. Quod
autem vidiſti ſecundo: ad eandem rem perti
nens ſomnium firmitatis iudicium eſt eo q̇
fiat ſermo dei: ⁊ velocius impleatur. Nūc er
go prouideat rex virum ſapientē ⁊ induſtriū
⁊ preficiat eum terre egypti: qui cōſtituat pre
poſitos per cunctas regiones: ⁊ quintam par
tem fructuum per ſeptem annos fertilitatis
qui iam nūc futuri ſunt: congreget in horrea
⁊ omne frumentum ſub pharaonis poteſtate
condatur: ſeruetur q̄ in vrbibus ⁊ preparetur
future ſeptem annorum fami qui oppreſſura
eſt egyptum: ⁊ non conſumetur terra inopia.
Placuit pharaoni conſilium ⁊ cunctis mini
ſtris eius. Locutuſq̄ eſt ad eos. Num inueni
re poterimus talem virum qui ſpiritu dei ple
nus ſit? Dixit ergo ad ioſeph. Quia oſtēdit ti
bi deus omnia que locutus es: nunquid ſapiē
tiorem ⁊ conſimilē tui inuenire potero? Tu
eris ſuper domum meam: ⁊ ad tui oris impe
riū cunctus populus obediet. Vno tm̄ regni
ſolio precedam te. + Dixitq̄ rurſum pharao
ad ioſeph. // Ecce conſtitui te ſuper vniuerſā
terrā egypti. Tulitq̄ + annulū de manu ſua   Ms ſup. eſt +
⁊ dedit eum in manu eius: veſtiuitq̄ eum ſto
la biſſina: ⁊ collo torquem auream circumpo
ſuit. Fecitq̄ eum aſcendere ſuper currū ſuū
ſcdm: clamante precone: vt omnes coram eo
genuflecterent: ⁊ prepoſitum eſſe ſcirent vni
uerſe terre egypti. Dixit quoq̄ rex egypti ad   §
ioſeph. Ego ſum pharao. Abſq̄ tuo imperio
non mouebit quiſq̄ manum aut pedem in o
mni terra egypti. Vertitq̄ nomen eius: ⁊ vo
cauit eum ligua egyptiaca ſaluatorem mūdi.
Deditq̄ illi vxorē + aſſeneç filiam phutifaris   Ms + ꝺ ſeneçh
ſacerdotis eliopoleos. Egreſſus ē itaq̄ ioſeph
ad terram egypti. Triginta annorū erat quā
do ſtetit in conſpectu regis pharaonis ⁊ cir
cuiuit omnes regiones egypti. Venitq̄ ferti   21.q.8.§. ꝯuis. in pinc.
litas ſeptem annorum: ⁊ in manipulos redā
cte ſegetes congregate ſunt in horrea egypti.
Omnis etiam frugum abundantia in ſingu
lis vrbibus condita eſt. Tantaq̄ fuit abūdan
tia tritici: vt arene maris coequaretur: ⁊ cō
pia menſuram excederet. Natiq̄ ſunt ioſeph   ß
filij duo anteq̄ veniret fames: quos peperit ei   iſra. 46.c.
aſſeneç filia phutifaris ſacerdotis eliopoleos.
Vocauitq̄ nomen primogeniti manaſſes di
cens. Obliuiſci me fecit deus omniū laborum
meorū: ⁊ domus patris mei. Nomē quoq̄ ſe
cūdi appellauit effraim: dicēs. Creſcere me fe   5.q.5.c.nō
cit deus in terra paupertatis mee. Igit̃ trāſa   ois ibi ex
ctis ſeptē vbertatis ānis qui fuerāt in egypto: ercet fa
ceperūt venire ſeptē anni inopie: quos predixe   me patri
rat ioſeph: ⁊ in vniuerſo orbe fames ꝑualuit.   archas
In cuncta etiā terra egypti fames erat. Qua
eſuriēte: clamauit ppl's ad pharaonē: alimen
ta petens. Quib' ille rn̄dit. Ite ad ioſeph: ⁊ q̄c
q̄d ipſe vobis dixerit: facite. Creſcebat autem
quotidie fames in omni terra: Aperuitq̄ io
ſeph vniuerſa horrea ⁊ vēdebat egyptijs. Nā
⁊ illos oppreſſerat fames. Omneſq̄ prouincie
veniebant in egyptū vt emerent eſcas ⁊ ma
lum inopie temperarent.

¶ Ca. Sū. ¶ Fratres ioſeph pro frumēto ve
niūt: ioſeph dura loq̄t: Symeō religat̃: ceteri
redeūt: in ore ſaccorū pecuniā reperiūt: Benia
min petitur: pater denegat. ¶ XLII

Audiens aūt iacob q̄ alimenta
venderent̃ in egypto dixit + fi
lijs ſuis. Quare negligitis? Au   ß
diui q̄ triticū vendit̃ in egy   Ms + fra tribus
pto. Deſcendite ⁊ emite nobis   5.q.5.c.nō c ... ibi. ex ercet fame

neceſſaria: vt poſſimus viuere ⁊ non conſuma
mur inopia. Deſcendentes igitur fratres io-
ſeph decem vt emerent frumēta in egypto: be
niamin domi retento a iacob qui dixerat fra-
tribus eius ne forte in itinere quicq̄ patiatur
mali: ingreſſi ſunt terram egypti cū aliis qui
pergebant ad emendum. Erat autem fames
in terra chanaan: ⁊ ioſeph erat pri(n)ceps in ter
B ra egypti: atq̄ ad eius nutū frumēta popu-
lis vendebantur. Cūq̄ adoraſſent eum fratres
ſui ⁊ agnouiſſet eos: quaſi ad alienos durius
loquebatur: interrogans eos. Unde veniſtis?
Qui reſponderūt: De terra chanaan: vt ema
mus victui neceſſaria. Et tamen fratres ipſe
cognoſcens non eſt cognitus ab eis. Recorda
tuſq̄ ſomniorum que aliquando viderat ait
ad eos. Exploratores eſtis: vt videatis īfirmio
ra terre veniſtis. Qui dixerunt. Non eſt ita do
mine: ſed ſerui tui venerūt vt emerent cibos.
Omnes filii vnius viri ſumus. Pacifici veni-
mus: nec + quicq̄ famuli tui machinant̄ ma
li. Quibus ille reſpondit. Aliter eſt. Immuni-
ta terre huius conſiderare veniſtis. At illi di-
C xerunt. Duodecim inquiūt + fratres ſerui tui
ſumus filii viri vnius in terra chanaan. Mini
mus cū patre noſtro eſt: alius nō eſt ſuper. Hoc
eſt ait qd̄ locutus ſū. Exploratores eſtis. Iā
nunc experimentum veſtri capiā. Per ſalutē
pharaonis nō egrediemini hinc: donec veniat
frater veſter minimus. Mittite ex vobis vnū
⁊ adducat eum: vos autem eritis in vinculis
donec probentur que dixiſtis: vtrū vera an fal-
ſa ſint. Alioquin per ſalutem pharaonis explo
ratores eſtis. Tradidit ergo illos cuſtodie tri-
bus diebus. Die aūt tertio eductis de carcere
ait. Facite que dixi: ⁊ viuetis. Deum enim ti-
D meo. Si pacifici eſtis frater veſter vnus ligēt
in carcere vos autē abite: ⁊ ferte frumēta que
emiſtis in domos veſtras: ⁊ fratrem veſtrū mi-
nimū ad me adducite: vt poſſim veſtros pro-
bare ſermones: ⁊ non moriamini. Fecerunt:
vt dixerat: ⁊ locuti ſunt adinuicē. Merito hec
patimur: quia peccauimus in fratrem noſtrū
videntes anguſtiam anime illius: dum depre-
caretur nos ⁊ non audiuimus. Idcirco venit
ſuper nos iſta tribulatio. E quibus vnus ruben
ait. Nunquid non dixi vobis: nolite peccare in
puerum: ⁊ non audiſtis me? En ſanguis eius
E exquiritur. Neſciebant enī q̄ intelligeret io-
ſeph: eo q̄ per interpretem loqueretur ad eos

Auertitq̄ ſe paruper ⁊ fleuit: ⁊ reuerſus locu
tus eſt ad eos. Tollenſq̄ ſymeon: ⁊ ligās illis
preſentibus: iuſſit miniſtris vt implerent eorū
ſaccos tritico: ⁊ reponerent pecunias ſingulo-
rum in ſacculis ſuis: datis ſupra cibariis ī via
Qui fecerunt ita. At illi portātes frumēta in
aſinis ſuis profecti ſunt. Apertoq̄ vnus ſacco
vt daret iumento pabulum in diuerſorio con
templatus pecuniam in ore ſacculi dixit fratrī
bus ſuis. Reddita eſt mihi pecunia. En habe-
tur in ſacco. Et obſtupefacti turbatiq̄ mutuo
dixerunt. Quidnam eſt hoc quod fecit nobis
deus? Veneruntq̄ ad iacob patrem ſuum in F
terra chanaan: ⁊ narrauerunt ei omnia que
accidiſſent ſibi dicentes. Locutus eſt nobis do
minus terre dure: ⁊ putauit nos exploratores
eſſe prouincie. Cui reſpondimus. Pacifici
ſumus nec vllas molimur inſidias. Duode-
cim fratres vno patre geniti ſumus: vnus non
eſt ſuper: minimus cum patre noſtro eſt in ter
ra chanaan. Qui ait nobis. Sic probabo q̄ pa
cifici ſitis. Fratrem veſtrum vnum dimittite
apud me: ⁊ cibaria domibus veſtris neceſſaria
ſumite ⁊ abite. Fratremq̄ veſtrū minimū ad-
ducite ad me: vt ſciā q̄ nō ſitis exploratores:
⁊ iſtū qui tenet̄ in vinculis recipere poſſitis: ac
deinceps que vultis emēdi habeatis licentiā.
His dictis cum frumenta effunderent: ſingu G
li repererunt in ore ſaccorū ligatas pecunias.
Exterritiſq̄ ſimul omnib⁹ dixit pater iacob.
Abſq̄ liberis me eſſe feciſtis: Ioſeph non eſt
ſuper: ſymeō tenet̄ in vinculis: ⁊ beniamin au
feretis. In me hec oīa mala reciderūt. Cui re
ſpondit ruben. Duos filios meos iterfice ſi nō
reduxero illū tibi. Trade + illū ī manu mea:
ego eū tibi reſtituam. At ille. Non deſcendet
inquit filius me⁹ vobiſcū: frater eius mortuus
eſt ⁊ ipſe ſolus remāſit. Si qd ei aduerſitatis
acciderit in terra ad quā pergitis: deducetis
canos meos cum dolore ad inferos.

¶ Ca. Sū. ¶ Fratres redeūt in egyptū cum
beniamin: ſimul epulabantur. ¶ XLIII

Interim fames oēm terrā vehe-
menter p̄mebat. Cōſumptiſq̄ ci A
bis quos ex egypto detulerant:
dixit iacob ad filios ſuos. Re-
uertimini ⁊ emite nobis paulu
lū eſcar. Rñdit iudas. Denūcia
uit nobis vir ille ſub + atteſtatione iuſiurādi
dicens. Non videbitis faciē meā: niſi fratrem

Ms + vllas molimur inſidias.

Ms non hʒ + fres

Infra. co. 22. q. i. ca. mouet. §. Sicut et

Infra. 43. b

Supra. ſu...

Ms ſup. eſt + ill... Ms. + d...

Ms + teſtificatione iurandi

veſtrum minimum adduxéritis vobiſcum. Si
ergo vis eum mittere nobiſcum: pergemus pa
riter ⁊ emémus tibi neceſſaria: ſi autem non
vis non ibimus. Uir enim vt ſepe dixímus: de
nunciauit nobis: dicens. // Non vidébitis fa-
ciem meam abſq; fratre veſtro minimo. Di-
xit eis iſrael. In meam hoc feciſtis miſériam:
vt indicaretis ei ⁊ alium habere vos fratrem?
At illi reſponderunt. Interrogauit nos homo
per ordinem noſtram progéniem: ſi pater vi-
ueret: ſi haberémus fratrem. Et nos reſpondi-
mus ei conſequenter iuxta id quod fuerat ſci
ſcitátus. Nunquid ſcire poteramus q̃ dictu-
rus eſſet: addúcite fratrem veſtrum vobiſcū?
Júdas quoq; dixit patri ſuo. Mitte puerum
mecum vt proficiſcamur ⁊ poſſimus viuere:
ne moriamur nos ⁊ páruuli noſtri. Ego ſuſci-
pio púerum: de manu mea require illū. Ni-
ſi redúxero ⁊ + reddidero eū tibi: ero peccati
reus in te omni tempore. Si non interceſſiſſet
dilatio iā vice áltera veniſſémus. Igitur iſra
él pater eorum dixit ad eos. Si ſic neceſſe eſt:
facite quod vultis. Súmite de optimis terre
+ frúgibus in vaſis veſtris: ⁊ deferte viro mú
nera módicum reſine ⁊ mellis ⁊ + ſtoracis ſtá
ctes ⁊ terebinthi ⁊ amigdaláruꝫ. Pecuniam
q; dúplicem ferte vobiſcum ⁊ illam quam in
ueniſtis in ſácculis reportate ne forte errore
factum ſit. Sed ⁊ fratrem veſtruꝫ tóllite: ⁊ ite
ad virum. Deus aūt meus omnipotens faci-
at vobis eum placábilem: ⁊ remittat vobiſcū
fratrem veſtrum quem tenet + in vinculis ⁊
hunc beniamin. Ego autem quaſi orbátus abſ
q; liberis ero. Tulerunt ergo viri múnera ⁊ pe
cuniam dúplicē ⁊ beniamin. Deſcenderúnt
q; in egýptum: ⁊ ſteterunt corā ioſeph. Quos
cū ille vidiſſet ⁊ beniamin ſimul: precépit di-
ſpenſatori domus ſue dicens. Introduc viros
domum: ⁊ occide victimas ⁊ inſtrue conuiui-
um: quoniam hodie mecū ſunt comeſtúri me
ridie. Fecit ille quod ſibi fuerat imperatum:
⁊ introduxit viros domum. Ibiq; exterriti di
xerunt mútuo. Propter pecuniam quā retú
limus prius in ſáccis noſtris introducti ſum⁹
vt deuóluat in nos calúmniam: ⁊ violenter ſu
bíjciat ſeruituti ⁊ nos ⁊ áſinos noſtros. Quā
obrem in ipſis fóribus accedentes ad diſpen-
ſatórem locuti ſunt. Oramus domine vt audi-
as nos. // Jam ante deſcéndimus vt emerém⁹
éſcas. Quibus émptis cum veniſſémus ad di

uerſórium aperuimus + ſáccos noſtros: ⁊ in- Ms + ſacculos.
uénimus pecuniam in ore ſaccorum: quā nūc
eodē póndere reportáuimus. Sed ⁊ aliud at
túlimus argéntum: vt emamus que nobis ne
ceſſaria ſunt. Non eſt in noſtra conſciéntia: q̄s
poſúerit eam in marſúpijs noſtris. At ille re-
ſpondit. Pax vobiſcum: nolite timere. Deus
veſter ⁊ deus patris veſtri: dedit vobis theſauros
in ſáccis + veſtris. Nā pecuniam quam dedi- Ms + ſacculis.
ſtis mihi probatā ego habeo. Eduxitq; ad eos
ſymeon. Et introductis domū: attulit aquā
⁊ lauérunt pedes ſuos: deditq; + pábulum áſi Ms + pabula.
nis eorum. Illi vero parabant múnera: donec
ingrederetur ioſeph meridie. Audierant eni
q̃ ibi comeſtúri eſſent panem. Igitur ingreſ-
ſus eſt ioſéph domum ſuam: obtuleruntq; ei f
múnera: tenentes in manibus ſuis: ⁊ adoraue
runt + próni in terram. At ille clementer re- Ms + eſt.
ſalutatis eis interrogauit + eos dicens + Sa- Ms ſuper eſt + eos
nus ne eſt pater veſter ſenex: de quo dixeratis ſup. 29. a.
mihi? Adhuc viuit? Qui reſponderunt. So- Ms + ſaluus.
ſpes eſt ſeruus tuus pater noſter. Adhuc viuit.
Et incuruati adorauerunt eum. Attollens aūt
ioſeph oculos vidit beniamin fratrem ſuū vte-
rinum: ⁊ ait. Iſte eſt frater veſter paruulus: de
quo dixeratis mihi? Et rurſum. Deus inquit
miſereatur tui fili mi. Feſtinauitq; + in domū g
quia commota fuerant viſcera eius ſuper fra- Ms ſuper eſt + in domum.
tre ſuo: ⁊ erumpebant láchryme: ⁊ introiens
cubiculum fleuit. // Rurſúmq; lóta facie e-
greſſus: continuit ſe ⁊ ait. Pónite panes. Qui ſup. 42. e. et
bus appóſitis ſeorſum ioſéph: ⁊ ſeorſum fra- infra 45 a.
tribus: egýptijs quoq; qui veſcebantur ſimul
ſeórſum. Illicitum eſt enim egýptijs comede
re cum hebréis: ⁊ prophánum putant huiuſce
modi conuiuium. Sederunt + coram eo pri- Ms + ergo.
mogénitus iuxta primogénita ſua: ⁊ minim⁹
iuxta etatem ſuam. Et mirabantur nimis ſū-
ptis partibus quas ab eo accéperāt. Maiorq;
pars venit beniamin: ita vt qnq; partib⁹ excé-
deret. Biberúntq; ⁊ inebriati ſunt cum eo.

¶ Ca. Sū. ¶ De ſcipho repoſito ⁊ inuento in
ſacco beniamin: regreſſis fratribus iudas lo-
quitur ad ioſeph. ¶ XLIIII

Precépit aūt ioſéph diſpenſato- a
ri domus ſue dicens. Imple ſác
cos eoꝝ frumento quantū poſ-
ſūt cápere ⁊ pone pecuniā ſingu
loꝝ ī ſūmitate ſácci. Sciphū āt
meū argénteū: ⁊ pciū q̄d dedit

tritici: pone in ore ſacci iunioris. Factumqꝫ eſt
ita. Et orto mane dimiſſi ſunt cum aſinis ſu-
is. Iamqꝫ vrbem exierant ⁊ proceſſerant pau
Al. + tunc B lulum. + Tunc ioſeph accerſito diſpenſato-
re domus ait. Surge inquit ⁊ perſequere vi-
ros: et apprehenſis dicito. Quare reddidi-
ſtis malum pro bono? Scyphus quem furati
eſtis: ipſe eſt in quo bibit dominus meus: ⁊
Al. + auguriari in quo + augurari ſolet. Peſſimam rem feci
+ Alſ apprehenſis ſtis. Fecit ille vt iuſſerat: ⁊ + apprehenſis per
ordinem locutus eſt. Qui reſponderunt. Qua
re ſic loquitur dominus noſter: vt ſerui tui tã
tum flagitij cõmiſerint? Pecuniam quam in-
uenimus in ſummitate ſaccorum reportaui-
mus ad te de terra chanaam. Et quomodo
conſequens eſt: vt furati ſimus de domo do-
mini tui aurum vel argentum? Apud quem-
cũqꝫ fuerit inuentum ſeruorum tuorum qđ
Al. + tui queris moriatur: ⁊ nos erimus ſerui + domi
ni noſtri. Qui dixit eis. Fiat iuxta veſtraꝫ ſen
C tentiam. Apud quemcũqꝫ fuerit inuentum
ipſe ſit ſeruus meus: vos autem eritis inno-
xij. Itaqꝫ feſtinato deponentes in terram ſac-
cos: aperuerunt ſinguli. Quos ſcrutatus
incipiens a maiore vſqꝫ ad minimum: inue-
nit ſcyphum in ſacco beniamin. At illi ſciſ-
ſis veſtibus oneratiſqꝫ rurſum aſinis: reuerſi
ſunt in oppidum. Primuſqꝫ iudas cum fra-
tribus ingreſſus eſt ad ioſeph. Necdum eniꝫ
de loco abierat. Omneſqꝫ ante eum pariter
D in terram corruerunt. Quibus ille ait. Cur ſic
26. q. 2. ca. ſi ait. agere voluiſtis? An ignoratis qꝫ non ſit ſimi-
Al. + augurandi. De homi. ca. latorẽ i gloſa. lis mei in + augurandi ſcientia? Cui iudas.
Quid reſpõdebimus inquit domino meo vel
quid loquemur: aut quid iuſte poterimus ob
tendere? Deus inuenit iniquitatem ſeruorũ
tuorum. En omnes ſerui ſumus domini mei:
⁊ nos ⁊ apud queꝫ inuentus eſt ſcyphus. Re-
ſpondit ioſeph. Abſit a me: vt ſic agam. Qui
furatus eſt ſcyphuꝫ ipſe ſit ſeruus meus: vos
aũt abite liberi ad patreꝫ veſtrũ. Accedẽs aũt
propius iudas: cõfidenter ait. Oro dñe audi
me: vt loquatur ſeruus tuus verbũ in aurib⁹
E tuis: ⁊ ne iraſcaris famulo tuo. Tu es enim
poſt pharaonem dñs meus. Interrogaſti pri-
us ſeruos tuos: habetis patrẽ aut fratrem: ⁊
nos reſpondimus tibi domino meo. Eſt no-
bis pater ſenex: ⁊ puer paruulus qui in ſene
ctute illius natus eſt: cuius vterinus frater ẽ
mortuus: ⁊ ipſum ſolum habet mater ſua: pa
ter vero tenere diligit eum: Dixiſtiqꝫ ſeruis
tuis. Adducite eum ad me: ⁊ ponam oculos
meos ſuper illum. Suggeſſimus tibi domi-
no meo: non poteſt puer relinquere patrem
ſuum. Si enim illum dimiſerit: morietur.
Et dixiſti ſeruis tuis. // Niſi venerit frater ve- ſupra 42. f
ſter minimus vobiſcum: non videbitis am-
plius faciem meam. Cum ergo aſcendiſſem⁹ F
ad famulum tuum patrem noſtrum: narraui
mus ei omnia que locutus eſt dominus meus
Et dixit pater noſter. Reuertimini: ⁊ emite
nobis parum tritici. Cui diximus. Non poſ-
ſumus ire. Si frater noſter minimus deſcen
derit nobiſcuꝫ proficiſcemur ſimul: alioquin
illo abſente non audemus videre faciem vi-
ri. At ille reſpõdit. Uos ſcitis qꝫ duos genu-
erit mihi vxor mea. Egreſſus eſt vnus: ⁊ dixi-
ſtis // beſtia deuorauit eum: et hucuſqꝫ non cõ ſup. 37. b
paret. Si tuleritis ⁊ iſtum ⁊ aliquid ei in via
contigerit: deducetis canos meos cum mero
re ad inferos. Igitur ſi intrauero ad ſeruum G
tuum patrem noſtrum ⁊ puer defuerit: cum
anima illius ex huius anima dependeat: vi-
deritqꝫ eum non eſſe nobiſcum morietur: et
deducent famuli tui canos eius cum dolore
ad inferos. Ego proprie ſeruus tuus ſum: qui
in meam hunc recepi fidem: ⁊ ſpopondi di-
cens. // Niſi reduxero eum peccati reus ero ſupra 43. b
in patrem omni tempore. Manebo itaqꝫ ſer
uus tuus ꝓ puero in miniſterio domini mei:
⁊ puer aſcendat cum fratribus ſuis. Non enĩ
poſſum redire ad patrem abſente puero: ne
calamitatis que oppreſſura eſt patrem meuꝫ
teſtis aſſiſtam.

¶ Ca. Sũ. ¶ Ioſeph ſe fratrib⁹ manifeſtat:
mandat pro patre: munera mittit. CXLV

NOn ſe poterat vltra cohibere A
ioſeph multis coram aſtantib⁹
Unde precepit vt egrederen-
tur cuncti foras: ⁊ nullus inte-
reſſet alienus + agnitioni mu Al. + cognitioni.
tue. Eleuauitqꝫ vocem // cuꝫ fle ſup. 42. e. 43. f. 22. q. 2. ſi ait ibi. exiuus vocem.
tu: quam audierunt egyptij: omniſqꝫ domus
pharaonis: ⁊ dixit fratribus ſuis. Ego ſum io
ſeph. Adhuc pater meus viuit? Non poterãt Al. + timore.
reſpondere fratres nimio + terrore perterriti
Ad quos ille clementer: accedite inquit ad
me. Et cum acceſſiſſent prope: ego ſum ait io- B
ſeph frater veſter quem vendidiſtis in egy-
ptum. // Nolite pauere: neqꝫ vobis durum infra 50. a

eſſe videatur: q vendidiſtis me in his regio-
nibus. Pro ſalute enim veſtra miſit me deus
ante vos in egyptum. Biennium eſt enim q
cepit fames in terra eſſe: ⁊ adhuc quinqȝ an-
ni reſtant quibus nec arari poterit nec meti.
Premiſitqȝ me deus vt reſeruemini ſuper
terram: ⁊ eſcas ad viuendū habere poſſitis.
Non veſtro conſilio: ſed dei voluntate huc
miſſus ſum: qui fecit me quaſi patrem pha-
raonis ⁊ dominum vniuerſe domus eius: ac
principem in omni terra egypti. Feſtinate et
aſcendite ad patrem meū: ⁊ dicetis ei. Hec
mandat filius tuus ioſeph. Deus fecit me do
minū vniuerſe terre egypti. Deſcēde ad me
ne + moreris: ⁊ habitabis in terra + geſſen.
Eriſqȝ iuxta me tu ⁊ filij tui ⁊ filij filiorū tuo
rū: oues tue ⁊ armenta tua ⁊ vniuerſa q̄ poſ-
ſides: ibiqȝ te paſcā. Adhuc enī quinqȝ anni
reſidui ſunt famis: ne ⁊ tu pereas ⁊ omnis do
mus tua: ⁊ omnia que poſſides. En oculi
veſtri ⁊ oculi fratris mei beniamin vident q os
meū loquatur ad vos. Nunciate patri meo
vniuerſam gloriā meā: ⁊ cuncta que vidiſtis
in egypto. Feſtinate ⁊ adducite eum ad me.
Cūqȝ amplexatus cecidiſſet in collum benia
min fratris ſui fleuit: illo quoqȝ ſimilit̄ flente
ſuper collum eius. Oſculatuſqȝ eſt ioſeph oēs
fratres ſuos: ⁊ plorauit ſup ſingulos. Poſt q̄
auſi ſunt loq ad eū. Auditūqȝ eſt ⁊ celebri
ſermone vulgatū in aula regis: venerūt fra-
tres ioſeph. Et gauiſus eſt pharao: atqȝ oīs fa
milia eius. Dixitqȝ ad ioſeph vt imperaret
fratribus ſuis: dicens: Onerantes iumenta:
ite in terram chanaan: ⁊ tollite inde patrē
veſtrū ⁊ cognationē ⁊ venite ad me: ⁊ ego da
bo vobis omnia bona egypti: vt comedatis
medullam terre. Precipe etiā vt tollant plau
ſtra de terra egypti: ad ſubuectionē paruuloꝝ
ſuoꝝ ac coniugum. Et dicito. Tollite patrē ve
ſtrum ⁊ properate q̄totius venientes: nec di-
mittatis quicq̄ȝ de ſuppellectili veſtra: q: oēs
opes egypti veſtre erunt. Feceruntqȝ filij i-
ſrael vt eis mādatū fuerat. Quib⁹ dedit ioſeph
plauſtra: ſm pharaonis imperiū: ⁊ cibaria in
itinere. Singulis quoqȝ proferri iuſſit binas
ſtolas: beniamin vero dedit trecentos argen
teos cum quinqȝ ſtolis optimis: tantundem
pecunie ⁊ veſtium mittens patri ſuo: addens
eis aſinos decem: qui ſubueherent ex omni-
bus diuitijs egypti: ⁊ totidē aſinas triticum
in itinere: paneſqȝ portantes. Dimiſit ergo
fratres ſuos: ⁊ proficiſcentibus ait. Ne ira 22. q. i. cum mouet. §. ſicut. et. v. poſtius erat i uni mus de iudeis ca. paul. in glo.
ſcamini in via. Qui aſcendentes ex egypto
venerunt in terram chanaan ad patrem ſuū
iacob: ⁊ nunciauerunt ei dicentes. Ioſeph fi-
lius tuus viuit: ⁊ ipſe dominatur in omni ter
ra egypti. Quo audito iacob: quaſi de graui
ſomno euigilans: tamen non credebat eis.
Illi + econtra referebant omnē ordinem rei. Heb. + contra
Cūqȝ vidiſſet plauſtra ⁊ vniuerſa que miſe-
rat: reuixit ſpiritus eius: et ait. Sufficit mihi
ſi adhuc ioſeph filius meus viuit: vadā ⁊ vi-
debo illum anteq̄ȝ moriar.

C Ca. Sū. C Iacob cū filijs ⁊ nepotibus in
egyptum deſcendit: ioſeph patri occurrit.

PRofectuſqȝ iſrael C XLVI
cum omnibus que habebat ve
nit ad puteum iuramenti. Et
mactatis ibi victimis deo pa-
tris ſui iſaac: audiuit eum per
viſionē nocte vocantem ſe: ⁊ di
centem ſibi. Iacob iacob. Cui reſpondit. Ecce
adſum. Ait illi deus. Ego ſum fortiſſimus deus
patris tui. Noli timere ſed deſcende in egy-
ptum: quia in gentem magnam faciā te ibi.
Ego deſcendam tecum illuc: et ego inde ad-
ducam te reuertentem. Ioſeph quoqȝ po-
net manus ſuas ſuper oculos tuos. Surrexit
iacob mane a puteo iuramenti: tuleruntqȝ
eum filij cum paruulis ⁊ vxorib⁹ ſuis in plau
ſtris que miſerat pharao ad portandum ſe-
nem: et omnia que poſſederat in terra cha-
naan. Veniteqȝ in egyptum cum omni ſemi-
ne ſuo: filij eius ⁊ nepotes: filie ⁊ cuncta ſi- B
mul progenies. Hec ſunt autē nomina filio- Exo. 1. a
rum iſrael qui ingreſſi ſunt in egyptum ipſe et. 6. b. Nūc. 26. a.
cum liberis ſuis. Primogenitus ruben. Fi 1. par. 5. a.
lij ruben enoch ⁊ phallu ⁊ eſrom ⁊ charmi.
Filij ſymeon iamuel ⁊ + iamin ⁊ iami ⁊ a- Heb. + iami
hod et iachin et ſaber ⁊ ſaul filius chanani-
tidis. Filij leui gerſon ⁊ caath ⁊ merari. Fi-
lij iuda her ⁊ onan ⁊ ſela ⁊ phares ⁊ ȝara. Heb. + iob
Mortui ſunt autem her ⁊ onan in terra cha Heb. + helon
naan. Natiqȝ ſunt filij phares ⁊ eſrom ⁊ a- Heb. + iahel
mul. Filij iſachar thola et phua ⁊ + iobab
⁊ ſemron. Filij ȝabulon ſareth ⁊ + chelon et Heb. + ſephion
+ iahelel. Hij filij lye quos genuit in meſo- Heb. + aggi
potamia ſyrie cū dyna filia ſua. Omnes ani Heb. + iane
me filiorum eius et filiarum triginta tres. Fi-
lij gad: + ſephon et + aggi ⁊ eſebon et ſuni

⁊ beri ⁊ arodi ⁊ areli. Filij aſér: iemná ⁊ ieſuá ⁊ ieſui ⁊ beriá: ſará quoq; ſoror eorum. Filij beriá hebér ⁊ melchiél. Hi filij çelphé quam dedit labán lýe filie ſue ⁊ hos genuit

C iacób ſédecim animas. Filij rachel vxoris iacob. Ioſéph ⁊ beniamin. Natiq; ſunt ioſéph filij in terra egýpti quos genuit ei + aſſeneç filia phutifaris ſacerdotis elyopóleos: manaſſés ⁊ ephraim. Filij beniamin: bela ⁊ + bechor ⁊ aſbél ⁊ gerá ⁊ naamán ⁊ + iechri ⁊ iethrós ⁊ reſſé mophin ⁊ ophim ⁊ aréd. Hi filij rachél quos genuit iacób. Omnes anime quattuórdeciz. Filij dán + vſan. Filij neptaliz iaſiél ⁊ guni ⁊ ieſer et + ſalém. Hi filij bále: quã dedit labán rachéli filie ſue ⁊ hos genuit iacob: oẽs anime ſepté. Cũctéq; anime q̃ ingreſſe ſunt cũ iacób in egýptũ: ⁊ egreſſe ſunt de fémore illius abſq; vxoribus filiorum eiꝰ ſexagintaſex. Filij autem ioſéph qui nati ſunt ei in terra egýpti anime due. Oẽs anime domus iacób que ingreſſe ſunt egýptũ fuere ſeptuaginta. Miſit aũt iacób iudã ante ſe ad ioſéph in egýptũ: vt nunciaret ei: ⁊ ille occurreret in geſſén. Quo cũ ꝑueniſſet: iuncto ioſéph cúrru ſuo aſcẽdit obuiã patri ad eundez locum. Vidẽſq; eum irruit ſuꝑ cóllũ eius: ⁊ inter amplexus fleuit. Dixitq; pr̃ ad ioſéph.

D Iã letus moriar quia vidi faciẽ tuã: ⁊ ſuꝑſtitẽ te relinquo. Et ille locutus eſt ad frẽs ſuos: ⁊ ad oẽm domũ patris ſui. Aſcendã ⁊ nũciabo pharaoni: dicamq; ei. Frẽs mei ⁊ domus patris mei qui erãt in terra chanaán venerũt ad me: ⁊ ſunt viri paſtores ouiũ curámq; habent alendorũ grégũ. Pécora ſua ⁊ armenta ⁊ omnia que habere potuerũt adduxerũt ſecũ. Cũq; vocauerit vos ⁊ dixerit: qđ eſt opus vr̃m: r̃ndebitis. Viri paſtores ſumus ſerui tui ab infántia nr̃a vſq; i ꝑſens: ⁊ nos ⁊ pr̃es nr̃i. Hec aũt dicẽtis vt habitare poſſitis in tr̃a geſſén: q: deteſtant̃ egýptij omnes paſtores ouiũ.

¶ Ca. Sũ. ¶ Ioſeph pr̃ez ⁊ frẽs ad pharaõez ĩtroducit: dat eis tr̃ã geſſen: egyptij cibos ꝑ‑ꝑũt ⁊ pecora ⁊ terrã vendũt: qnta pars fructuũ ſit regis: iſrl̃ adiurat ioſeph de ſua ſepultura.

¶ XLVII

Ingreſſus ergo ioſéph nũciauit pharaoni dicẽs. Pater meus ⁊ fratres oues eorũ ⁊ arménta ⁊ cuncta que póſſidẽt venerũt de terra chanaán: ⁊ ecce ꝯſiſtũt i terra geſſén. Extrémos quoq; fratrũ ſuoꝝ quinq; viros cõſtituit corã rege. Quos ille interrogauit. Quid habetis operis? Reſponderũt. Paſtores ouiuz ſumus ſerui tui: ⁊ nos ⁊ patres noſtri. Ad peregrinandum in terrã tuã vénimus: quoniaz non eſt herba grégibus ſeruorũ tuorũ: ingrauescénte fame + in terra chanaán. Petimúſq; vt eſſe nos iubeas ſeruos tuos in terra geſſén. Dixit itaq; rex ad ioſéph. Pater tuus ⁊ fratres tui venerunt ad te. Terra egypti in cõſpectu tuo eſt: in optimo loco fac eos habitare: et trãde eis terram geſſén. Qđ ſi noſti in eis eſſe viros indúſtrios: conſtitue illos magiſtros pécorum meorum. Poſt hec introduxit ioſéph patrem ſuum ad regem: et ſtatuit euz coram eo. Qui benedicens illi: ⁊ interrogatꝰ ab eo quot ſunt dies annorum vite tue: reſpõdit. Dies peregrinationis vite mee centum triginta annorum ſunt parui ⁊ mali: ⁊ non peruenerunt vſq; ad dies patrum meorum quibus peregrinati ſunt. Et benedicto rege egreſſus eſt foras. Ioſéph vero patri et fratribus ſuis dedit poſſeſſionẽ in egýpto in optimo terre loco rameſſés: vt ꝑceperat pharao: ⁊ alébat eos omnemq; domũ patris ſui: prebẽs cibaria ſingulis. In toto enim orbe panis deerat: ⁊ oppreſſerat fames terrã: maxime egypti ⁊ chanaán. E quibus omnẽ pecuniam cõgregauit pro venditione fruménti: ⁊ intulit eam in erárium regis. Cũq; defeciſſet + emptoribus preciuz: venit cuncta egýptus ad ioſéph dicens. Da nobis panes. Quare morimur coram te: deficiente pecunia? Quibus ille reſpõdit. Addúcite pécora veſtra: ⁊ dabo vobis pro eis cibos: ſi précium non habetis. Que cum adduxiſſent: dedit eis alimenta ꝓ equis ⁊ ouibus ⁊ bobus ⁊ áſinis: ſuſtentauitq; eos illo anno pro cõmutatióne pécorum. Venerunt quoq; anno ſecundo: ⁊ dixerunt ei. Non celámus + domino noſtro: q̄ deficiente pécunia pécora ſimul defecerunt: nec clam te eſt: q̄ abſq; corporibus et terra nihil habeamus. Cur ergo morimur te vidente? Et nos et terra noſtra tui erimus. Eme nos in ſeruitutem regiam ⁊ prebe ſémina: ne pereúnte cultore redigat̃ terra in ſolitudinem. Emit igitur ioſéph omnẽ terram egýpti vendẽtibus ſingulis poſſeſſiones ſuas pre magnitudine famis. Subiecitq; eam pharaoni: ⁊ cũctos populos eius a nouiſſimis terminis egýpti vſq; ad ex‑

Margin notes: f ſuꝑ.41.g. — He. + aſenech. — He. + bochor — He. + ichi — He. + reſim — He. + vſis — He. + ſillem — Deu.10.b — He. + regione. — B geſſem et thebaida — C — He. + emptoris — D — He. + dn̄m noſtrum — E 23.q.8. de tributũ. §. quamuis de immunitate ca. nõ mi. nꝰ per archi. de cẽſi. c. ꝙ ꝙ li. v. 1. c. decre. 8

tremos fines eius: preter terram ſacerdotum que a rege trádita fuerat eis. Quibus et ſtatuta cibaria ex hórreis públicis prebebantur ꝛ idcirco non ſunt compulſi véndere poſſeſſiones ſuas. Dixit ergo ioſéph ad populos. En vt cérnitis ꝛ vos ꝛ terram veſtram phárao póſſidet: accípite ſemina ꝛ ſérite agros: vt fruges habere poſſitis. Quintam partē regi dabitis: quattuor reliquas pmitto vobis in ſementem: ꝛ in cibū familijs ꝛ liberis veſtris. Qui reſponderūt. Salus noſtra in manu tua eſt. Reſpiciat nos tm̄ dominus noſter: et leti ſeruiemus regi. Ex eo tempore vſqꝫ in preſentē diem in vniuerſa terra egýpti regibus quinta pars ſoluitur. Et factum eſt quaſi in legem: abſqꝫ terra ſacerdotali: que libera ab hac conditione fuit. Habitauit ergo iſraél in egýpto: id eſt in terra geſſén: et poſſedit eam: auctúſqꝫ eſt et multiplicatus nimis: et vixit in ea decē et ſeptem annis. Factiqꝫ ſunt omnes dies vite illius centum quadraginta ſeptē annoꝝ. Cūqꝫ appropinquare cérneret diem mortis: vocauit filiū ſuū ioſéph: et dixit ad eum. Si inueni gratiam in ꝯſpectu tuo / pone manum tuam ſub fémore meo: ꝛ facies mihi miſericordiā et veritatem: vt non ſepélias me in egypto: ſed dormiam cum patribus meis: et auferas me de terra hac: condáſqꝫ in ſepulchro maiorum + meorū. Cui reſpondit ioſéph. Ego faciam qđ iuſſiſti. Et ille / Júra ergo inquit mihi. Quo iurante adorauit iſraél dominū ꝯuerſus ad léctuli caput.

ſuꝑ. 24. — M. ſuper + meorū ſuꝑ. 25.

¶ Capituli Sumarium. ¶ Jacob egrotat: filijs ioſeph benedicit: ephraim manaſſe preponit: vrbem ſichem ioſéph filio ſpecialiter donat. ¶ XLVIII

His itaqꝫ tranſáctis nunciatum eſt ioſéph qđ egrotáret pater ſuus. Qui aſſumptis duobus filijs: manaſſé ꝛ effraiꝫ ire perrexit Dictūqꝫ eſt ſeni. Ecce filius tuꝰ ioſéph venit ad te. Qui ꝯfortatus ſedit in léctulo. Et ingreſſo ad ſe ioſéph ait Deus omnipotens apparuit mihi in lúꝫa: q eſt in terra chanaán: benedixitqꝫ mihi: ꝛ ait. Ego te augébo ꝛ multiplicabo: ꝛ faciam te in turbas populorū. Daboqꝫ tibi terrā hanc: ꝛ ſemini tuo poſt te in poſſeſſionē ſépiternā. Duo ergo filij tui qui nati ſunt tibi in terra egýpti anteqꝫ huc venirē ad te mei erūt effraiꝫ ꝛ manaſſés: ſicut rubén ꝛ ſymeón reputabūt mihi Reliquos autem quos genúeris poſt eos: tui erunt: ꝛ noīe fratꝝ ſuoꝝ vocabunt in poſſeſſionibꝰ ſuis. Mihi enī quādo veniebā de meſopotamia: mortua eſt rachél in terra chanaán in ipſo itinere. Eratqꝫ vernum tempus Et ingrediebar effrátam: ꝛ ſepeliui eam iuxta viam effráte: que alio nomine appellat bethleém. Uidens aūt filios eius: Dixit ad eum. Qui ſunt iſti? Reſpondit. Filij mei ſunt quos

donauit mihi dñs in hoc loco. Addúc inquit
eos ad me: vt benedicã illis. Oculi eni iſraél
caligábant pre nimia ſenectute: ⁊ clare vide-
re non póterat. Applicitoſqȝ ad ſe deoſculát⁹
⁊ circumpléxus eos: dixit ad filium ſuuȝ. Nõ
ſum fraudátus aſpectu tuo: inſuper oſtendit
mihi deus ſemen tuum. Cũqȝ tuliſſet eos io-
ſéph de gremio patris: adorauit pronus in ter
ram: ⁊ poſuit effraim ad déxtram ſuam: id eſt
ad ſiniſtram iſraél: manaſſén vero in ſiniſtra
ſua ad déxtram ſcilicet patris: applicuitqȝ
B ambos ad eum. Qui extendens manuȝ déxte
D. viiii. ca. ecclesiaſticarũ i ẜ. ſcripturã, in glo. ram poſuit ſuper caput effraim iunioris fra-
tris: ſiniſtram autem ſuper caput manaſſé qui
maior natu erat commútans manus. Bene-
dixitqȝ iacób filios ioſéph: ⁊ ait. Deus in cu-
ius conſpectu ambulauerunt patres mei ha-
braám ⁊ iſaác: deus qui paſcit me ab adole-
ſcentia mea vſqȝ in preſentem diem: angelus
qui éruit me de cunctis malis: benedicat pue-
ris iſtis: ⁊ inuocetur ſuper eos nomen meum:
nomina quoqȝ patrũ meorum habraám ⁊ iſa
ác: ⁊ creſcant in multitudinem ſuper terram.
Uidens autem ioſéph ꝙ poſuiſſet pater ſuus
déxteram manum ſuper caput effraim: graui
C ter accepit. Et apprehenſam manum patris le
uare conatus eſt de capite effraim: ⁊ transfer
re ſuper caput manaſſé. Dixitqȝ ad patrem.
Non ita cónuenit pater: quia hic eſt primogé
nitus. Pone dexteram tuam ſuper caput eius.
Qui rénuens ait. Scio fili mi ſcio: ⁊ iſte quip
pe erit in populos ⁊ multiplicabitur. Sed fra-
ter eius iunior maior erit illo: ⁊ ſemen illius
creſcet in gentes. Benedixitqȝ eis in tempore
illo: dicens. In te benedicétur iſraél atqȝ dice
tur. Faciat tibi deus ſicut effraim ⁊ ſicut ma-
naſſé. Conſtituitqȝ effraim ante manaſſén. Et
ait ad ioſéph filium ſuum. En ego morior: ⁊
erit deus vobiſcum: reducétqȝ vos ad terram
patrum veſtrorum. Do tibi partem vnam ex-
tra fratres tuos quam tuli de manu amorréi
in gladio ⁊ arcu meo.

¶ Ca. Sũ. ¶ Iſrael filios benedicit: de ſepul-
tura mandat: ⁊ moritur. XLIX

A Vocauit autem iacob filios ſu-
os: ⁊ ait eis. Congregámini vt
annunciem que ventura ſunt vo-
bis in diebus nouiſſimis. Con-
gregamini ⁊ audite filij iacób:
audite iſraél patrem veſtrum.
Rubén pmogénitus me⁹. Tu fortitudo mea:
⁊ principium doloris mei. Prior in donis: ma
ior in iperio. Effuſus es ſicut aq̃. Non créſcas: 24. q. 3. ſi igitur.
qꝛ aſcendiſti cubile pr̃is tui: ⁊ maculaſti ſtrá-
tum ei⁹. Symeón ⁊ leui fratres vaſa iniqtatis
bellantia. In ꝯſilium eoꝝ non veniat aĩa mea:
⁊ in cetu illoꝝ non ſit gloria mea. Quia in fu-
rore ſuo occidérũt virum: ⁊ in volũtate ſua ſuf
fodérunt muꝝ. Maledictus furor eoꝝ qꝛ per-
tinax: ⁊ indignatio eoꝝ qꝛ dura. Diuidam eos
in iacób: ⁊ diſpérgã eos in iſraél. Iuda te lau B
dabunt frẽs tui. Manus tue in ceruicibus ini
micoꝝ tuoꝝ: adorabunt te filij patris tui. Ca-
tulus leonis iudá. Ad predam fili mi aſcendi
ſti: requieſcens accubuiſti vt leo ⁊ quaſi leé-
na. Quis ſuſcitabit eũ? Non auferet ſcéptrũ
de iúda: ⁊ dux de + fémore eius: donec veniat Al's + morib[illegible]
q mittendus eſt: ⁊ ipſe erit expectatio gentiuȝ.
Ligans ad vineã pullum ſuum: ⁊ ad vitem o
fili mi áſinam ſuam. Lauábit in vino ſtolam
ſuam: ⁊ in ſanguine úue pállium ſuum. Pul-
criores ſunt oculi eius vino: ⁊ dentes eius la-
cte candidiores. Zabulón in littore maris ha
bitabit: ⁊ in ſtatione náuium pertingens vſqȝ
ad ſydónem. Iſachár áſinus fortis: áccubans
inter terminos. Uidit requiem ꝙ eſſet bona: ⁊
terrã ꝙ optima: ⁊ ſuppóſuit humerum ſuum
ad portándum: factúſqȝ eſt tributis ſeruiens.
Dán iudicabit pplm ſuum: ſicut ⁊ alia tribus C
in iſraél. Fiat dán coluber ĩ via: ceráſtes in ſé
mita mórdés úngulas équi: vt cadat aſcénſor
ei⁹ rétro. Salutare tuũ expectábo dñe. Gád ac
cinct⁹ preliabitur ante eũ: ⁊ ipſe accingetur re
trórſuȝ. Aſér pinguis panis ei⁹: ⁊ prebébit de-
litias regib⁹. Neptalim ceru⁹ emiſſus: ⁊ dans
eloqa pulcritudinis. Fili⁹ accréſcens ioſéph fi
lius accréſcẽs ⁊ decórus aſpectu. Filie diſcur-
rérũt ſuper muꝝ: ſed exaſpauerunt eum: ⁊ iur
gati ſunt: inuiderũtqȝ illi hñtes iácula. Sedit
in forti arcus ei⁹: ⁊ diſſoluta ſunt vincula bra-
chiorũ ⁊ manuum illius per manus potentis
iacób. Inde paſtor egreſſus eſt lapis iſraél. De
us patris tui erit adiutor tuus: ⁊ omnipotens
benedicet tibi benedictionibus celi deſuper: be
nedictionibus abyſſi iacéntis deorſum: benedi
ctionib⁹ úberum ⁊ vúlue. Bñdictiones pr̃is
tui confortate ſunt bñdictionibus patrũ eius:
donec veniret deſideriũ colliuȝ etérnorum. Fi-
ant in capite ioſéph: ⁊ in + vértice naçaréi in- D
ter frẽs ſuos. Beniamín lupus rápax: mane Al's + ceruice.

cómedet prédam: ⁊ véſpere diuidet ſpólia. O
mnes hi in tribub⁹ iſrael duódecim. Hec locu
tus eſt eis pr̃ ſuus: bñdixitq; ſingulis bñdictio
nib⁹ proprijs: ⁊ precépit eis dicés. Ego congre
gor ad pplm meum. Sepelite me cũ patribus
meis in ſpelúnca dúplici q̃ eſt in agro ephrón
ethéi ꝯtra mambré in terra chanaán: quam
emit habraám cũ agro ab ephrón ethéo ĩ poſ
ſeſſioné ſepulchri. Ibi ſepelierunt eũ: ⁊ ſáram
vxorem ei⁹. Ibi ſepult⁹ eſt iſaác cum rebécca
cóniuge + ſua. Ibi ⁊ lýa cóndita iacet. Finitiſ
q; mandatis quibus filios inſtruébat: collégit
pedes ſuos ſuper léctulũ ⁊ óbijt: appoſitúſq; ẽ
ad populum ſuum.

℄ Ca. Sũ. ℄ Joſeph patré ſepelit in Ebron. Joſeph moritur in egypto: adiurat fratres de oſſibus aſportandis. ℄ L

Quod cernés ioſeph: rúit ſup fa
ciez pr̃is: flens ⁊ deoſculans eũ.
Precepitq; ſeruis ſuis médicis
vt aromátib⁹ condirent patré.
Quibus iuſſa explétibus: tran
ſierunt q̃draginta dies. Iſte qp
pe mos erat cadáuez conditóꝝ. Fleuitq; eum
egýptus ſeptuaginta dieb⁹. Et expleto plãctus
tpe. Locutus eſt ioſéph ad familiã pharaónis.
Si inuéni gr̃az in conſpectu veſtro: loquími
ni in auribus pharaónis: eo ꝙ pr̃ meus adiu
ráuerit me dicés. En mórior: ĩ ſepulchro meo
qđ fodi mihi in t̃ra chanaán ſepélies me. A
ſcédã igitur ⁊ ſepéliam pr̃em meum: ac re
uertar. Dixitq; ei pháraо. Aſcéde: ⁊ ſépeli pa
trem tuũ ſicut adiurátus es. Quo aſcendéte
ierunt cũ eo oés ſenes domus pharaónis: cun
ctiq; maióres natu t̃re egýpti: domus ioſeph
cũ fratribus ſuis: abſq; paruulis ⁊ gregibus
abſq; arméntis: que dereliquerunt in terra ieſ
ſen. Habuit quoq; in comitatu cúrrus ⁊ équi
tes: ⁊ facta eſt turba nõ modica. Venerúntq;
ad áream + achád: que ſita eſt trans iordané.
Ubi celebrantes exequias planctu magno atq;
vehementi ipleuerunt ſepté dies. Qđ cum ví
diſſent habitatores t̃re chanaán: dixerũt. Plã
ctus magn⁹ eſt iſte egýptijs. Et idcirco vocatũ
eſt nomen loci illi⁹ planctus egýpti. Fecerunt
ergo filij iacób ſicut preceperat eis: ⁊ portantes
eũ in terrã chanaán: ſepelierunt euz in ſpelún
ca dúplici quã émerat habraám cum agro in
poſſeſſioné ſepulchri ab ephrón ethéo contra
faciem mambré. Reuerſuſq; eſt ioſeph ĩ egý
ptum cum fratribus ſuis ⁊ oĩ comitatu: ſepul
to patre. Quo mortuo timétes fratres eius ⁊
mútuo colloquéntes ne forte memor ſit iniu
rie quã paſſus eſt: ⁊ réddat nobis oẽ malum
quod fécimus: mãdauerunt ei dicentes. Pa
ter tuus precépit nobis anteq̃ʒ moreretur: vt
hec tibi verbis illi⁹ diceremus. Obſecro vt obli
uiſcáris ſcéleris fratrũ tuorum: ⁊ peccati atq;
malicie quã exercuérũt in te. Nos quoq; ora
mus vt ſeruo dei pr̃i tuo dimittas iniquitatez
hanc. Quib⁹ auditis: fleuit ioſeph. Venerunt
q; ad eũ fratres ſui: ⁊ próni adorãtes in terrã
dixerunt. Serui tui ſum⁹. Quibus ille reſpon — D Iſto + re nuere. ſup. 45. b.
dit. Nolite timere. Num dei poſſumus + re
ſiſtere voluntati? Uos cogitaſtis de me malũ:
ſed deus vertit illud in bonuz: vt exaltaret me
ſicut in preſentiarũ cérnitis: ⁊ ſaluos fáceret
multos pplós. Nolite timere. Ego paſcaz vos
⁊ paruulos veſtros. Conſolatuſq; eſt eos ⁊ blan
de ⁊ leniter eſt locutus: ⁊ habitauit in egýpto
cum oĩ domo patris ſui. Uixitq; centũdecem
annis: ⁊ vidit effraím filios vſq; ad tertiaz ge
nerationem. Filij quoq; machir filij manaſſé
nati ſunt in genib⁹ ioſeph. Quibus trãſactis:
locutus eſt fratrib⁹ ſuis. Poſt morté meam de — 13. q. 2. ca. foro: poſt ca. hebron Exo. 13. 13. q. 2. ca. hebron.
us viſitabit vos: ⁊ aſcendere vos faciet de ter
ra iſta: ad terrã quam iurauit habraám: iſaác:
⁊ iacób. Cũq; adiuráſſet eos atq; dixiſſet deus
viſitabit vos: aſportáte oſſa mea vobiſcum de
loco iſto: mortuus eſt: expletis centum decez vi
te ſue annis. Et conditus aromatibus: repoſi
tus eſt in lóculo in egýpto.

℄ Explicit liber Geneſis.

℄ De decem plagis egypti ꝟ.

Sanguis: rana: culex: muſce: pecus: vlce
ra: grando.
Brucus: caligo: mors: pignora prima ne
cando.
Prima rubens vnda: ranarum plaga ſe
cunda.
Inde culex triſtis: poſt muſca nocentior
iſtis.
Quinta pecus ſtrauit: veſicas ſexta crea
uit.
Inde ſubit grando: poſt brucus dente ne
fando.
Nona tegit ſolem: primam necat vlti
ma prolem.

℄ Incipit liber Helleſmoth: quem nos Exodi dicimus.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

¶ Capituli Sūmarium. ¶ Nomina filiorū
iſrael qui ingreſſi ſunt egyptum. ¶ Cap. I

a HEc ſunt no
mina filiorum iſraél q
gen.46.b ingreſſi ſunt in egýptuꝫ
cum iacób. Singuli cuꝫ
domib⁹ ſuis introierūt:
Rubén: ſymeón: leui:
iúdas: iſachár: ȝabulón
⁊ beniamin: dán: ⁊ ne-
ptalim: gád ⁊ aſér. E-
rant igitur omnes anime eorum qui egreſſi
ſunt de fémore iacób ſeptuaginta. Ioſéph au
tem in egýpto erat. Quo mortuo ⁊ vniuer-
ſis fratribus eius omniqꝫ cognatione ſua: fi-
lij iſraél creuérunt ⁊ quaſi germinántes mul
tiplicati ſunt ac roborati nimis impleuerunt
terram. Surrexit intérea rex nouus ſuper e-
b gýptum: qui ignorabat ioſéph. Et ait ad po-
pulum ſuum. Ecce populus filiorꝫ iſraél mul
Act.7.c. tus ⁊ fórtior nobis eſt. Uenite ſapienter op-
primámus eū: ne forte multiplicet: ⁊ ſi ingrue
rit contra nos bellū addátur inimicis nr̄is: expu
gnatiſqꝫ nobis egrediat de terra. Prepóſuit
itaqꝫ eis magiſtros operꝫ vt affligérēt eos oné
ribus. Edificaueruntqꝫ vrbes tabernaculorꝫ
Ne + ra pharaóni phitón ⁊ + rameſſés. Quātoqꝫ op-
meſes. primebant eos: tātomagis multiplicabantur
c ⁊ creſcébant. Oderántqꝫ filios iſraél egýptij:
⁊ affligébāt illudéntes ⁊ inuidentes eis: atqꝫ
ad amaritúdinē perducébant vitam eorꝫ opé
ribus duris lúti ⁊ láteris: omniqꝫ famulátu q̄
in terre opéribus premebant. Dixit autem rex
egýpti obſtetricibus hebreórꝫ: quarꝫ vna vo-
cabátur ſéphora altera phúa: precipiens eis.
Qñ obſtetricábitis hebréas ⁊ part⁹ tēpus ad-
uénerit: ſi máſculus fuerit interficite eum: ſi
fémina reſeruáte. Timuérūt autem obſtetri-
ces deū: ⁊ non fecerunt iuxta preceptꝫ regis
egýpti: ſed conſeruabant máres. Quibus ac-
cerſitis ad ſe rex ait. Quidnā eſt hoc quod fá- D
cere voluiſtis: vt púeros ſeruarétis? Que rñde
runt. Non ſūt hebreé ſicut egýptie mulieres.
Ipſe enī obſtetricándi habent ſcientiā: ⁊ pri-
uſqꝫ veniámus ad eas páriunt. Bene ergo fe
cit deus obſtetrícibus: ⁊ créuit ppl's confórta-
túſqꝫ eſt nimis. Et qr timuerunt obſtetrices
deū: edificauit eis domos. Precepit ergo phá
rao omni populo ſuo dicens. Quicquid ma-
ſculini ſéxus natum fuerit in flúmen proijci-
te: quicquid feminei reſeruate.
¶ Ca. Sū. ¶ Moyſes naſcitur: occultatur: in
aquam proijcitur: A filia pharaonis adoptat:
percuſſo egyptio fugit ad terram madian: filij
iſrael ad dominum clamant. ¶ II
EGreſſus eſt poſt hec vir de domo a
leui: ⁊ accepit vxorē ſtírpis ſue.
Que concepit ⁊ péperit filium.
Et videns eum elegántem: ab-
ſcóndit tribus menſibus. Cūqꝫ
iam celáre nō poſſet: ſumpſit fi Act.7.c.

ſcellam ſcirpeam: ⁊ liniuit eam bitúmine ac pice: poſuitqꝫ intus infántulum ⁊ expóſuit eũ in charécto ripe flúminis ſtante procul ſoꝛoꝛe eius: ⁊ conſideráte euentum rei. Ecce autem deſcendebat filia pharaónis vt lauarétur in flumine: ⁊ puelle eius gradiebantur per crepidinem álueí. Que cum vidiſſet fiſcellam in papyrióne miſit vnam e famulabus ſuis. ⁊ allátam áperiens cernénſqꝫ in ea páruuluz vagiéntem miſerta eius ait. De infantibus hebreoꝛum eſt hic. Cui ſoꝛoꝛ pueri. Uis íquit vt vadam ⁊ vocem tibi mulierem hebꝛéam: que nutrire poſſit infántulum? Reſpondit. Uade. Perréxit puella: ⁊ vocauit matrem ſuam. Ad quam locuta filia pharaónis: áccipe ait puerũ iſtum: ⁊ nútri mihi: ego dabo tibi mercedem tuam. Suſcépit mulier ⁊ nutríuit puez: adultúmqꝫ trádidit filie pharaónis. Quẽ illa adoptáuit in locuz filij: vocauitqꝫ nomen ei' móyſes dicens: quia de aqua tuli eum. In diebus illis poſtqꝫ créuerat móyſes: egreſſus ẽ ad fratres ſuos: viditqꝫ afflictiónem eoꝛum: ⁊ viruz egýptium percutiéntem quendam de hebꝛéis fratribus ſuis. Cũqꝫ circũſpexiſſet huc atqꝫ illúc: ⁊ nullum adéſſe vidiſſet: percúſſum egýptium abſcóndit ſábulo. Et egreſſus die altero conſpéxit duos hebꝛéos rixantes: dixitqꝫ ei qui faciebat iniuriam. Quare pércutis próximum tuũ? Qui reſpondit. / Quis cõſtituit te principem ⁊ iúdicem ſuper nos? Num occidere me tu vis: ſicut héri occidiſti egýptium? Timuit móyſes ⁊ ait. Quõo pálam factuz eſt verbum iſtud? Audiuitqꝫ pháꝛao ſermonẽ hunc: ⁊ querebat occidere móyſen. Qui fugiens de conſpectu eius: moꝛátus eſt in terra madian: ⁊ ſedit iuxta púteum. Erant autem ſacerdotí madián ſéptem filie: que venerant ad hauriéndam aquã: ⁊ impletis canalibus adaquare cupiebãt greges patris ſui: Supuenére paſtores ⁊ eiecérunt eas. Surrexitqꝫ móyſes: ⁊ defenſis puellis adaquauit + oues eaꝝ. Que cũ reuertiſſent ad raguél patrẽ ſuuz: dixit ad eas. Cur velócius veniſtis ſólito? Rñderunt. Uir egýptius liberauit nos de manu paſtoꝝ. Inſuper ⁊ háuſit aquã nobiſcuz: potúmqꝫ dedit ouibus. At ille. Ubi eſt inquit? Quare dimiſiſtis hominẽ? Uocate eum vt cómedat panẽ. Iuráuit ergo móyſes qꝫ habitaret cum eo. Accepit qꝫ ſéphoꝛã filiam eius vxoꝛẽ. Que péperit ei filium quez vocauit gerſán dicens. Aduena fui in terra aliena. Alteꝝ vero péperit: quem vocauit elyeçér: dicẽs. Deus enĩ patris mei adiutoꝛ meus: ⁊ eripuit me de manu pharaónis. Poſt multum vero tempoꝛis moꝛtuus eſt rex egýpti. Et ingemiſcéntes filij iſraél propter ópera vociferati ſunt. Aſcenditqꝫ clamoꝛ eoꝝ ad deum ab operibus: ⁊ audiuit gemitum eorum: ac recoꝛdatus eſt féderis quod pépigit cum habꝛaám: iſaác ⁊ iacób. Et reſpexit dominus filios iſraél: ⁊ liberauit eos.

Moſes greco.

D

De pe. vl. 2.ca. vt cognoue. runt. § Id' opponit i glo. ifra. 18. c.

Appollo delphic' phitonis inuentoꝛ claret.

Dyana virgo claret.

Eſculapi' medicus claret.

Pluto ⁊ neptun' reges dicerent.

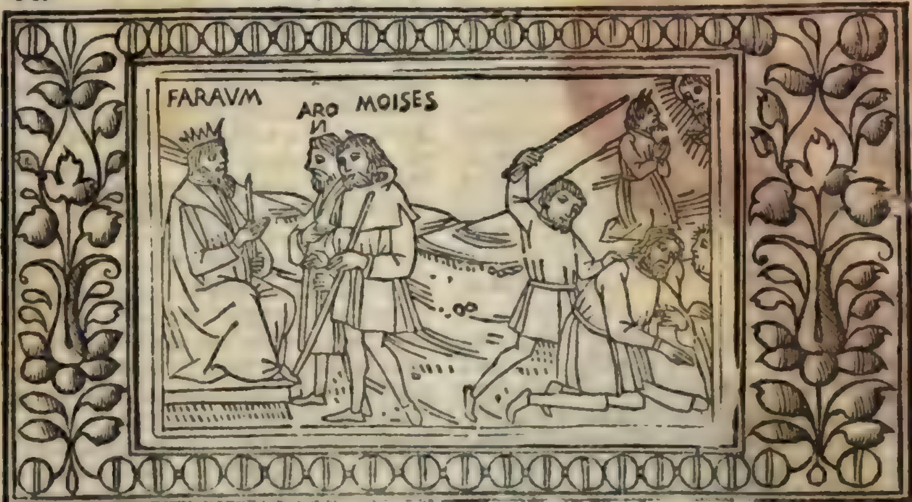
¶ Ca. iii. ¶ Dominus moyſi de rubo loqui‑
tur: ⁊ in egyptum mittit. ¶ III

A [M]Oyſes aũt paſcebat oues ietro
ſoceri ſui ſacerdotis madian.
Cũq; minaſſet gregẽ ad interio‑
ra deſerti: venit ad montem dei
De pe. di. j. ca. ſunt q in di. mi. ... in glo. oreb. Apparuitq; ei dominꝰ in
flamma ignis de medio rubi:
⁊ videbat ꝙ rubus arderet ⁊ nõ combureré‑
tur. Dixit ergo moyſes. Uadã ⁊ videbo viſio
nem hanc magnã: quare non cõburatur ru‑
B bus. Cernens autem dñs ꝙ pergeret ad vidẽ
Deutero. 24. a dũ: vocauit eũ de medio rubi: ⁊ ait. Moyſes
Joſ. 5. d. moyſes? Qui rñdit. Adſũ. At ille. Ne appropi
Actu. 7. d. es inq̄t huc. Solue calciamentũ de pedibus
De pe. di. j ca. ſũt qui tuis. Locus eni in quo ſtas terra ſancta eſt. Et
ait. Ego ſum deꝰ patris tui: deus habraam: deꝰ
32. q. 4. ca. recurrat. iſaac: ⁊ deus iacob. Abſcondit moyſes faciẽ
ſuam. Nõ eni audebat aſpicere contra deum.
Cui ait dominus. Uidi afflictionẽ populi mei
in egypto: ⁊ clamorẽ eius audiui propter du‑
1. q. 1. ca. te n camus ... in vni tate erat populus. ritiã eorum qui preſunt operibus. Et ſciẽs do
lorem eius: deſcendi vt liberẽ eum de manibꝰ
egyptiorũ: ⁊ educam de terra illa in terrã bo‑
nam ⁊ ſpatioſam: in terrã q̄ fluit lacte ⁊ mel
le: ad loca chananei ⁊ ethei ⁊ ammorrei ⁊ phe
Athenienſiũ regni principiũ rezei ⁊ euei ⁊ iebuſei. Clamor ergo filiorũ iſra
el venit ad me: vidiq; afflictionẽ eorum qua
C ab egyptijs opprimũtur. Sed veni ⁊ mittam te
ad pharaonẽ: vt educas populum meum fili‑
Dyrrachium cõdit. os iſrael de egypto. Dixitq; moyſes ad deum.
Quis ſum ego vt vadã ad pharaonẽ: ⁊ edu‑
Calcis cu hece inſule ciuitas ... nigro põs dicit conditur cam filios iſrael de egypto? Qui dixit ei. Ego
ero tecũ. Et hoc habebis ſignũ ꝙ miſerim te.
Cũ eduxeris pplm meũ de egypto: immolabis
deo ſuper montem iſtũ. Ait moyſes ad deum.
Ecce ego vadã ad filios iſrael: ⁊ dicã eis. De‑
D us patrũ veſtrorum miſit me ad vos. Si dixe‑
rint mihi qd̾ eſt nomen eius quid dicam eis?
Dixit dñs ad moyſen: Ego ſum qui ſũ. Ait.
Sic dices filijs iſrael. Qui ẽ: miſit me ad vos.
Dixitq; iterũ deus ad moyſen. Hec dices fili‑
is iſrael. Dñs deus patrũ veſtrorũ deus habra‑
am ⁊ deus iſaac ⁊ deus iacob: miſit me ad vos
Hoc nomẽ mihi eſt in eternũ: ⁊ hoc memoriã‑
le meũ in generatione ⁊ generationẽ. Uade
congrega ſeniores iſrael: ⁊ dices ad eos. Do‑
minus deꝰ patrum veſtrorũ apparuit mihi: de‑
us habraam ⁊ deus iſaac: ⁊ deus iacob dicẽs.
Uiſitans viſitaui vos: ⁊ vidi oia que accidẽ‑
runt vobis in egypto: ⁊ dixi vt educam vos de
afflictione egypti in terram chananei: ⁊ ethei
⁊ amorrei: ⁊ pherezei ⁊ euei ⁊ iebuſei: ad ter‑
ram fluentem lacte ⁊ melle: ⁊ audient vocem
tuam. Ingredieriſq; tu ⁊ ſeniores iſrael ad re‑ B
gem egypti: ⁊ dices ad eũ. Dñs deus hebreo‑
rum vocauit nos. Ibimus viam trium dierũ infra
in ſolitudinem: vt immolemus domino deo
noſtro. Sed ego ſcio ꝙ non dimittet vos rex
egypti vt eatis: niſi ꝑ manum validam. Exten B
damq; manum meam: ⁊ percutiam egyptũ
in cunctis mirabilibus meis que facturus ſũ
in medio eorũ. Poſt hec dimittet vos: dabo‑ infra
q; gratiam populo huic corã egyptijs. Et cũ
egrediemini: non exibitis vacui: ſed poſtula‑
bit mulier a vicina ſua: ⁊ ab hoſpita ſua vaſa
argentea ⁊ aurea: ac veſtes: poneriſq; eos ſup
filios ⁊ filias veſtras: ⁊ ſpoliabitis egyptum.

¶ Ca. iiii. ¶ Dat deus moyſi ſigna: ⁊ de locu
tione aaron: ⁊ dimittit retro moyſes vxorẽ: aa
ron occurrit: loquit̃ ad filios iſrael. ¶ IIII

[R]Eſpondens moyſes ait. Nõ cre
dent mihi: neq; audient vocẽ A
meam: ſed dicent. Non appa‑
ruit tibi dñs. Dixit ergo ad eũ.
+ Quid eſt quod tenes in ma‑
nu tua? Reſpondit. Uirga. Di‑
xitq; dominus. Proijce + eam in terrã. Pro‑
iecit: ⁊ verſa eſt in colubrum: ita vt fugeret
moyſes. Dixitq; dominus. Extende manũ tu‑
am: ⁊ apprehende caudam eius. Extendit ⁊
tenuit: verſaq; eſt in virgam. Ut credant in‑
quit ꝙ apparuerit tibi dñs deus patrum tuo‑
rũ: deus habraam ⁊ deus iſaac ⁊ deus iacob.
Dixitq; + dominus rurſum. Mitte manum B
tuam in ſinum tuum. Quam cum miſiſſet in
ſinum protulit leproſam inſtar niuis. Retra‑
he ait manum tuã in ſinum tuum. Retraxit ⁊
protulit iterũ: ⁊ erat ſimilis carni relique. Si
non crediderint inquit tibi: neq; audierint ſer
monem ſigni prioris: credent verbo ſigni ſe‑
quentis. Quod ſi nec duobus quidem his ſignis
crediderint neq; audierint vocem tuam: ſu‑
me aquã fluminis ⁊ effunde eam ſuper aridã
⁊ quicquid hauſeris de fluuio: vertetur in ſan
guinẽ. Ait moyſes. Obſecro dñe: non ſũ elo‑
quens ab heri ⁊ nudiuſtertius: ⁊ ex quo locu‑ C
tus es ad ſeruũ tuum: impeditioris ⁊ tardio‑
ris lingue ſum. Dixit dñs ad eum. Quis fe‑
cit os hois? Aut quis fabricatus eſt mutum ⁊

ſurdū vidētē ⁊ cecū? Nōne ego? Pérge igi-
tur: ⁊ ego ero ī ore tuo: docebóqꝫ qd loquáris.
At ille. Obſecro dn̄e inquit: mitte quē miſſu-
rus es. Iratus dn̄s in móyſen ait. Aarón fra-
ter tuus leuites: ſcio ꝙ éloquens ſit. Ecce ipſe
egrediet̄ in occúrſum tuū: vidénſqꝫ te: letabit̄
corde. Lóquere ad eum: ⁊ pone verba mea in
ore eius: ⁊ ego ero in ore tuo ⁊ in ore illius: ⁊
oſtēdā vobis qd ágere debeatis. Et ipſe loquēt̄
pro te ad pplm ⁊ erit os tuū: tu aūt eris ei in
his que ad deū pértinēt. Virgā quoqꝫ hāc ſúme
in manu tua ī qua factur⁹ es ſigna. Abijt móy
ſes: ⁊ reuerſus eſt ad ietró ſocer̄ ſuū. Dixitqꝫ
ei. Vadā ⁊ reuertar ad frēs meos in egýptū:
vt videā ſi adhuc viuāt. Cui ait ietró. Vade ī
pace. Dixit ergo dn̄s ad móyſen in madián.
Vade ⁊ reuertere in egýptū. Mortui ſunt
enī oēs qui querēbāt aīam tuam. Túlit ergo
móyſes vxorē ſuā ⁊ filios ſuos: ⁊ impóſuit eos
ſup áſinū: reuerſúſqꝫ eſt in egýptū portās vir
gā dei in manu ſua. Dixitqꝫ ei dn̄s reuertenti
in egýptum. Vide vt oīa oſténta que poſui in
manu túa facias corā pharaóne. Ego indurā
bo cor eius: ⁊ nō dimittet populū. Dicéſqꝫ ad
eū. Hec dicit dn̄s. Filius meus primogénitus 5
iſraél. Dixi tibi. Dimitte filiū meū vt ſeruiat
mihi: ⁊ noluiſti dimittere eū. Ecce ego inter-
ficiā filiū tuū p̄mogénitū. Cūqꝫ eſſet in itine
re in diuerſório occurrit ei dn̄s: ⁊ volebat oc-
cidere eū. Tulit ílico ſéphora acutiſſimā petrā
⁊ circuncidit p̄pútiū filij ſui. Tetigitqꝫ pedes
eius: ⁊ ait. Spōſus ſánguinū tu mihi es. Et di
miſit eū poſtqꝫ dixerat: ſpōſus ſanguinum tu
mihi es: ob circūciſiōnē. Dixitqꝫ dn̄s ad aa-
rón. Vade in occurſum móyſi in deſertū. Qui
perrexit óbuiā ei in mōtē dei: ⁊ oſculatus eſt
eū. Narrauitqꝫ móyſes aarón oīa verba dn̄i
pro qbus miſerat eū: ⁊ ſigna que mādauerat.
Venerūtqꝫ ſimul ⁊ cōgregauérunt cúnctos ſe
niores filiorū iſraél. Locutuſqꝫ eſt aarón oīa
verba que dixerat dn̄s ad móyſen: ⁊ fecit ſi-
gna coram pplo: ⁊ crédidit pplś. Audieruntqꝫ
ꝙ viſitaſſet dn̄s filios iſraél: ⁊ ꝙ reſpexiſſet af-
flictionē illorū: ⁊ proni adorauerunt.

¶ Ca. Vū. ¶ Moyſes ⁊ aarō intrāt ad pha-
raonem. Pharao iratus prohibet paleas: af-
fligunt̄. Rogat moyſes dn̄m pro pplo. ¶ V.

POſt hec ingreſſi ſunt móyſes ⁊
aarón: et dixerunt pharaóni.
Hec dicit dn̄s deus iſraél. Di-
mitte populū meū: vt ſacrifi-
cet mihi in deſerto. At ille re-
ſpondit. Quis eſt dn̄s vt áudiā
vocē eius: ⁊ dimittā iſraél? Neſcio dominū
⁊ iſraél nō dimittā. Dixeruntqꝫ. Deus hebreó
rum vocauit nos: vt eámus viā trium dierū
in ſolitúdinē: ⁊ ſacrificémus dn̄o deo noſtro:
ne forte áccidat nobis peſtis aut gládius. Ait
ad eos rex egýpti. Quare móyſes ⁊ aarón ſo
licitátis populū ab operibus ſuis? Ite ad óne-
ra veſtra. Dixitqꝫ pharao. Mult⁹ eſt populus
terre. Videtis ꝙ turba ſuccréuerit: quātomagis

B gis ſi dederitis eis requiē ab operibus? Precē-
pit ergo in die illo p̄fectis operū ⁊ exactorib⁹
populi: dicens. Nequaq̄ vltra dabitis paleas
populo ad cōficiendos lateres ſicut prius: ſed
ipſi vadant ⁊ colligāt ſtipulas: ⁊ menſurā late-
rum quā prius faciebāt imponetis ſuper eos:
nec minuetis quicq̄. Vacant enim: ⁊ idcirco
vociferant dicētes. Eamus ⁊ ſacrificemus deo
noſtro. Opprimantur operibus ⁊ expleāt ea:
Infra. eo. vt nō acquieſcant verbis mendacibus. Igitur
egreſſi p̄fecti operū ⁊ exactores ad populū di-
xerūt. Sic dicit pharao. Nō do vobis paleas.
Ite ⁊ colligite ſicubi īuenire poteritis: nec mi-
nuet quicq̄ de opere veſtro. Diſperſuſq̄ eſt po-
pulus in oēm terrā egypti ad colligendas pa-
leas. Prefecti quoq̄ operū inſtabāt dicentes.
Complete opus veſtrū quotidie: vt p̄us face-
C re ſolebatis quādo dabant vobis palee. Fla-
gellatiq̄ ſunt qui preerāt operib⁹ filiorū iſrael
ab exactoribus pharaonis dicētibus. Quare
nō ipleſtis mēſurā laterū ſicut p̄us: nec heri
nec hodie? Veneruntq̄ p̄poſiti filiorū iſrael ⁊
vociferati ſunt ad pharaonē dicentes. Cur ita
agis ↄtra ſeruos tuos? Palee nō dantur nobis
⁊ lateres ſimiliter iperant. En famuli tui fla-
gellis cedimur: ⁊ iniuſte agit contra populū
tuum. Qui ait. Vacatis ocio: ⁊ idcirco dicitis.
Supra. eo. Eamus ⁊ ſacrificemus dn̄o. Ite ergo ⁊ opa-
D mini. Palee nō dabunt vobis: ⁊ reddetis cō-
ſuetū numerū laterū. Videbātq̄ ſe p̄poſiti fi-
liorū iſrael ī malū: eo q̄ diceret eis: nō minue-
tur qcq̄ operis de lateribus per ſingulos dies.
Occurreruntq̄ moyſi ⁊ aaron q ſtabāt ex ad-
uerſo: egredientes a pharaone: ⁊ dixerunt ad
eos. Videat dn̄s ⁊ iudicet q̄m fetere feciſtis
odorē noſtrū corā pharaone ⁊ ſeruis eis: ⁊ p̄bui-
ſtis ei gladiū vt occideret nos. Reuerſuſq̄ eſt
moyſes ad dn̄m: ⁊ ait. Dn̄e cur affliriſti popu-
lū + iſtū? Quare miſiſti me? Ex eo enī quo ī-
greſſus ſum ad pharaonē vt loquerer ex noīe
tuo afflixit populum tuum: ⁊ nō liberaſti eos.

¶ Ca. vj. ¶ Dominus mandat q̄ eruet eos de manu egyptiorum: populus nō audit. Narrantur generatiōes ruben: Symeon ⁊ leui vſq̄ ad moyſen ⁊ aaron. C VI

A Dixit domin⁹ ad moyſen. Nūc
videbis que facturus ſū pha-
raoni. Per manum enim for-
tem dimittet eos: ⁊ in manu
robuſta eijciet illos de t̄ra ſua.
Locutuſq̄ eſt domin⁹ ad moy-
ſen dicens. Ego dominus qui apparui habra-
ām iſaac ⁊ iacob in deo omnipotente: ⁊ no-
men meum adonay non indicaui eis. Pepi-
giq̄ fedus cum eis vt darem eis terram cha-
naan: terram peregrinationis eorum in qua
fuerunt aduene. Ego audiui gemitum filio-
rum iſrael quo egyptij oppreſſerunt eos: ⁊ re-
cordatus ſū pacti mei. Ideo dic filijs iſrael.
Ego dominus qui educam vos de ergaſtulo
egyptiorum: ⁊ eruam de ſeruitute: ac redimā
in brachio excelſo ⁊ iudicijs magnis: ⁊ aſſu-
mam vos mihi in populum: ⁊ ero veſter deus.
Et ſcietis quia ego ſum dominus deus veſter B
qui eduxerim vos de ergaſtulo egyptiorum:
⁊ induxerim vos in terrā ſuper quam leuaui
manum meam vt darem eam habraam: iſa-
ac ⁊ iacob: daboq̄ illam poſſidendam vobis
ego dominus. Narrauit ergo moyſes omnia
filijs iſrael. Qui non acquieuerunt ei propter
anguſtiam ſpiritus ⁊ opus duriſſimum. Locu-
tuſq̄ eſt dominus ad moyſen dicens. Ingre-
dere ⁊ loquere ad pharaonem regem egypti
vt dimittat filios iſrael de terra ſua. Reſpōdit
moyſes coram domino. Ecce filij iſrael nō au-
diunt me: ⁊ quomodo audiet pharao: preſer-
tiz cū icircūciſus ſim labijs? Locutuſq̄ eſt do-
minus ad moyſen ⁊ aaron: ⁊ dedit mandatū
ad filios iſrael ⁊ ad pharaonem regem egy-
pti: vt educerent filios iſrael de terra egypti.
Iſti ſunt principes domorū per familias ſuas. C
Filij ruben p̄mogeniti iſraelis: enoch ⁊ phal-
lu: eſron ⁊ charmi. He cognationes ruben.
Filij ſymeon iamuel ⁊ iamin ⁊ iami ⁊ ahod
⁊ iachin ⁊ ſaber ⁊ ſaul fili⁹ chananitidis. He
progenies ſymeon. Et hec nomina filiorum le-
ui per cognationes ſuas: gerſon ⁊ caath ⁊ me-
rari. Anni autem vite leui fuerunt centū tri-
gintaſeptē. Filij gerſon lobni ⁊ ſemei per co-
gnationes ſuas. Filij caath amram ⁊ iſuar ⁊
hebron ⁊ oziel. Anni quoq̄ vite caath centū-
trigintatres. Filij merari mooli ⁊ muſi. He co-
gnationes leui per familias ſuas. Accepit au-
tem amram vxorem iochabeth patruelem
ſuam: que peperit ei aaron ⁊ moyſen ⁊ mari-
am. Fueruntq̄ anni vite amram centumtrigī-
taſeptem: filij quoq̄ iſuar: chore ⁊ napheg et
zechri. Filij quoq̄ oziel miſael ⁊ eliſaphan ⁊
ſechri. Accepit autē aaron vxorem eliſabeth
filiam aminadab ſororem naaſon: que pepe- D
rit ei nadab ⁊ abiu ⁊ eleazar ⁊ ithamar: Filij
quoq̄ chore: aſer ⁊ helcana ⁊ abiaſab. He ſūt

Supra. Gen. 46. Nu. 26. 1. pa. 5.
1. pa. 2.
Supra. 2. Nu. 26.

cognationes chorꝛitarum. At vero eleaçár filius áaron accepit vxorem de filiabus phutiél: que peperit ei phinees. Hi ſunt principes familiarum leuiticarum per cognatiões ſuas. Iſte eſt aarón ⁊ móyſes quibus precepit dominus vt edúcerent filios iſraél de terra egýpti per turmas ſuas. Hi ſunt qui loquuntur ad pharaónem regem egýpti vt educant filios iſraél de egýpto. Iſte eſt moyſes ⁊ aarón in die qua locutus eſt dominus ad móyſen in terra egýpti. Et locutus eſt dominus ad móyſen dicẽs. Ego dominus. Loquere ad pharaónem regẽ egýpti: omnia que loquor tibi. Et ait móyſes coram domino. En incircuncisus labijs ſum. Quomodo audiet me pharao?

¶ Ca. Sũ. ¶ Moyſes deus pharaonis conſtituitur. Intrant ad pharaonẽ moyſes ⁊ aaron: virga vertitur in colubrum: aqua virga percutitur ⁊ fit ſanguis. ¶ VII

a Dixitqꝫ dominus ad móyſen. Ecce conſtitui te deũ pharaonis: ⁊ aarón frater tuus erit propheta tu°. Tu + loquéris ei omnia que mándo tibi: ⁊ ille loquetur ad pharaónem vt dimittat filios iſraél de terra ſua. Sed ego indurábo cor eius ⁊ multiplicabo ſigna ⁊ oſténta mea in terra egýpti: ⁊ nõ áudiet vos. Immittámqꝫ manum meam ſuper egýptum: ⁊ educam exercitum ⁊ populum meũ filios iſraél de terra egýpti: per iudicia maxima. Et ſciét egýptij: quia ego ſuz dominus qui extenderim manũ meã ſuper egýptum: ⁊ edúxerim filios iſraél de medio eorũ. Fecit itaqꝫ moyſes ⁊ aaron ſicut preceperat dominus: ita egérunt. Erat autẽ moyſes octoginta annorum: ⁊ aaron octogintatriũ

b quãdo locuti ſunt ad pharaónem. Dixitqꝫ dominus ad móyſen ⁊ aarón: Cuz dixerit vobis pharao oſtendite ſigna: dices ad aaron. Tolle virgam tuam ⁊ proijce eam coram pharaóne: ac vertátur in colubꝛ. Ingreſſi itaqꝫ móyſes ⁊ aarón ad pharaónem: fecerunt ſicut preceperat dominus. Tulitqꝫ aaron virgam corã pharaóne ⁊ ſeruis eius: que verſa eſt in colubrum. Uocauit autem phárao ſapientes et maléficos: ⁊ fecerunt etiam ipſi per incantationes egyptiácas ⁊ arcána quedaz ſimiliter. Proiecerúntqꝫ ſinguli virgas ſuas: que verſe ſunt in dracónes. Sed deuorauit virga aarón virgas eorum. Induratúmqꝫ eſt cor pharaonis ⁊ non audiuit eos ſicut precéperat domin°.

Dixit autem dominus ad móyſen. Ingrauátum eſt cor pharaónis et non vult dimittere populum. Uade ad eum mane. Ecce egredietur ad aquas. Et ſtabis in occurſum eius ſuper ripam fluminis: ⁊ virga que conuerſa eſt in dracónem tolles in manu tua: dicéſqꝫ ad eum. Dominus deus hebreórũ miſit me ad te: dicens. Dimitte populum meum vt ſacrificet mihi in deſerto: ⁊ vſqꝫ ad preſens audire noluiſti. Hec igitur dicit dominus. In hoc ſcies ꝙ ſim dominus. Ecce percútiam virga que in manu mea eſt aquam flúminis: ⁊ vertétur in ſanguinem. Piſces quoqꝫ qui ſunt in fluuio morientur: ⁊ computreſcẽt aque: ⁊ affligentur egýptij bibentes aquam fluminis. Dixit quoqꝫ dominus ad móyſen. Dic ad aarón. Tolle virgam tuam ⁊ extende manũ tuam ſuper aquas egýpti: ⁊ ſuper flúuios eorũ: ⁊ riuos: paludes: ⁊ omnes lacus aquarum: vt vertantur in ſanguinem: ⁊ ſit cruor in omni terra egýpti: tam in ligneis vaſis ꝙ̃ in ſáxeis.

b Feceruntqꝫ moyſes ⁊ aaron ſicut preceperat dominus. Et eleuans virgam percúſſit aquã fluminis coram pharaone ⁊ ſeruis [illegible]: Que verſa eſt in ſanguinem: ⁊ piſces qui [illegible] in flumine mortui ſunt: Computruitqꝫ fluuius: ⁊ non poterant egýptij bibere aquam fluminis. Et fuit ſanguis in tota terra egypti. Fecerúntqꝫ ſimiliter malefici egyptiorum incãtationibus ſuis. Et indurátum eſt cor pharaonis: nec audiuit eos ſicut preceperat dominus. Auertitqꝫ ſe ⁊ ingreſſus eſt domum ſuam: nec appóſuit cor etiam hac vice. Foderunt autem omnes egýptij per circúitum fluminis aquã vt biberent. Non enim poterant bibere aquã fluminis. Impletiqꝫ ſunt ſeptem dies poſtꝙ̃ percuſſit dominus fluuium.

¶ Capituli Summarium. ¶ Percutit egyptum. Rane fiunt: cinifices ⁊ muſca grauiſſima. ¶ VIII

a Dixit quoqꝫ dominus ad móyſen. Ingredere ad pharaonẽ: ⁊ dices ad eum. Hec dicit dominus. Dimitte populũ meum: vt ſacrificet mihi. Si autẽ nolúeris dimittere: ecce ego ꝑcútiã omnes terminos tuos ranis: ⁊ ebúlliet fluuius ránas. Que aſcendent ⁊ ingrediẽt domũ tuam ⁊ cubiculum léctuli tui: ⁊ ſuper ſtratũ tuũ: ⁊ in domos ſeruorũ tuorũ: ⁊ in populum tuum: ⁊ in fúrnos tuos ⁊ in reliquias

23.q.4.a. nabuchodonoſor. c Archi. de re iudi. c. 2. lib. 6. Infra. 8.a Infra. 15.a ii.q.3.c. teneamur. De oſ. del. 2.ca. rucera verba currebat. Supra. 7.c.

ciborum tuorum:⁊ ad te ⁊ ad populum tuuȝ:
⁊ ad omnes ſeruos tuos intrabunt rane.Di-
B xitq́ȝ dominus ad moyſen.Dic ad aaron.Ex-
tende manum tuam ſuper fluuios ⁊ ſuper ri-
uos ⁊ paludes:⁊ educ ranas ſuper terraȝ egy-
ſ.q.ſ.c. Te necmus i glo. pti.// Extendit aaron manuȝ ſuper aquas egy-
pti:⁊ aſcenderunt rane operueruntq́ȝ terram
De pe. di. ſ.ca. Nullus tribute in glo. egypti.Fecerunt autem ⁊ malefici per incan
tationes ſuas ſimiliter:eduxeruntq́ȝ ranas ſu
per terrā egypti.Uocauit auteȝ pharao moy
ſen ⁊ aaron:⁊ dixit eis.Orate dominū vt au-
ferat ranas a me ⁊ a populo meo:⁊ dimittam
Mitte + pharaoni populum vt ſacrificet dn̄o.Dixitq́ȝ moyſes +
ad pharaonem.Cōſtitue mihi quādo depre-
cer pro te ⁊ pro ſeruis tuis ⁊ pro populo tuo:
vt abigantur rane a te:⁊ a domo tua ⁊ a ſer-
uis tuis ⁊ a populo tuo:⁊ tm̄ i flumine rema
C neant.Qui reſpondit.Cras.At ille:iuxta inq̄t
Mo + q̄ verbum tuū faciam:vt ſcias + quoniā nō eſt
ſicut dominus deus noſter:⁊ recedent rane a
te:⁊ a domo tua:⁊ a ſuis tuis:⁊ a populo tuo
⁊ tm̄ in flumine remanebunt.Egreſſiq́ȝ ſunt
moyſes et aaron a pharaone:Et clamauit
mo[yſ]es ad dn̄m pro ſponſione ranaruȝ:quaȝ
cōd[ix]erat pharaoni.Fecitq́ȝ dn̄s iuxta verbū
moyſi:⁊ mortue ſūt rane de domibus ⁊ de vil
lis ⁊ de agris.Cōgregaueruntq́ȝ eas in imen
D ſos aggeres ⁊ computruit terra.Uidens au-
tem pharao q̄ data eſſet requies ingrauauit
cor ſuū:⁊ non audiuit eos ſicut preceperat do-
minus.Dixitq́ȝ dn̄s ad moyſen.Loquere ad
aaron.Extende virgam tuā ⁊ percute puluc-
rē terre:⁊ ſint ſcynifes in vniuerſa terra egy-
pti.Feceruntq́ȝ ita.// Extendit aaron manum
ſ.q.ſ.c. Te necm⁹.in glo. virgam tenens:percuſſitq́ȝ puluerē terre:⁊ fa-
cti ſunt ſcynifes in hominib⁹ ⁊ iumentis.Oīs
E puluis terre verſus eſt in ſcynifes per totā ter
ram egypti.Feceruntq́ȝ ſimiliter malefici i-
cantationibus ſuis vt educerēt ſcynifes:⁊ nō
potuerunt.Erantq́ȝ ſcynifes tam in hominib⁹
q̄ȝ in iumentis.Et dixerunt malefici ad pha-
raonem.Digitus dei eſt hic.Induratumq́ȝ eſt
cor pharaonis:⁊ nō audiuit eos ſicut p̄ceperat
Infra p.c. dominus.// Dixit quoq́ȝ dn̄s ad moyſen.Con
ſurge diluculo ⁊ ſta coraȝ pharaone:Egrediē
tur enim ad aquas.Et dices ad eum.Hec di-
cit dn̄s.Dimitte populuȝ meum vt ſacrificet
mihi?Quod ſi nō dimiſeris eum ecce ego mit
Mirabile nec c:uitas conduunt tā in te ⁊ in ſeruos tuos ⁊ in populū tuuȝ ⁊ in
domos tuas omne genus muſcarum:⁊ imple
būtur omnes domus egyptiorū muſcis diuer

ſi generis:⁊ vniuerſa terra in qua fuerint.Fa F
ciamq́ȝ mirabilē in die illa terram geſſen in
qua populus meus eſt:vt nō ſint ibi muſce.Ut
ſcias quoniā ego dn̄s in medio terre:ponāq́ȝ
diuiſionem inter populum meum ⁊ populum
tuum.Cras erit ſignū iſtud.Fecitq́ȝ dominus
ita.Et venit muſca grauiſſima in domos pha-
raonis ⁊ ſeruorū eius ⁊ i omnē terraȝ egypti:
corruptaq́ȝ eſt terra ab huiuſcemodi muſcis:
Uocauitq́ȝ pharao moyſen ⁊ aaron:⁊ ait eis.
Ite ⁊ ſacrificate deo veſtro in terra hac.Et ait
moyſes.Non poteſt ita fieri.Abominationes
enim egyptiorum immolabimus dn̄o deo no
ſtro?Quod ſi mactauerimus ea que colunt egy
ptij coram eis:lapidibus nos obruent.// Uiaȝ G
trium dieruȝ pergemus in ſolitudinē:⁊ ſacri-
ficabimus dn̄o deo noſtro:ſicut p̄cepit nobis.
Dixitq́ȝ pharao.Ego dimittam vos vt ſacrifi
cetis dn̄o deo veſtro i deſerto:verumtamē lon
gius ne abeatis.Rogate pro me.Et ait moy-
ſes.Egreſſus a te orabo dominum:⁊ recedet
muſca a pharaone ⁊ a ſuis ſuis ⁊ a populo ei⁹
cras.Uerumtamē noli vltra fallere:vt nō di-
mittas populū ſacrificare domino.Egreſſuſq́ȝ
moyſes a pharaone:orauit dominū.Qui fecit
iuxta verbum illius:⁊ abſtulit muſcas a pha-
raone ⁊ a ſeruis ſuis ⁊ a populo eius.Non ſu
perfuit nec vna quidē.Et ingrauatum eſt cor
pharaonis:ita vt nec hac quidem vice dimit-
teret populum.

¶ Ca.Sū.¶ Mors pecudum:veſice turgen-
tes:⁊ grādo:pharao p̄mittit dimittere pplm̄:
moyſes orat dn̄m:⁊ tonitrua ceſſant.Pharao
poſtea nō vult dimittere pplm̄. ¶ IX

DIxit auteȝ dn̄s ad moyſen.In- A
gredere ad pharaonē ⁊ loque-
re ad eū.// Hec dicit dn̄s deus
hebreorū.Dimitte pplm̄ meū:
vt ſacrificet mihi.Quod ſi adhuc
renuis ⁊ retines eos:ecce ma-
n⁹ mea erit ſup agros ⁊ ſup eq̄s ⁊ aſinos:⁊ ca
melos ⁊ oues ⁊ boues:peſtis valde grauis.Et fa
ciet dn̄s mirabile inter poſſeſſiōes iſrael ⁊ poſ
ſeſſiones egyptiorum:vt nil omnino pereat ex
his que pertinēt ad filios iſrael. Conſtituitq́ȝ
dn̄s tempus dicens.Cras faciet dn̄s verbum
iſtud in terra.Fecit⁹ ergo dn̄s verbum hoc al-
tera die:⁊ mortua ſunt omnia animātia egy-
ptiorū.De animalibus vero filiorū iſrael ni-
hil omnino perijt.Et miſit pharao ad viden-
dum:nec erat quicq̄ȝ mortuū de his que poſſi-
debat B

debat iſraël. Ingrauatúmq; ẽ cor pharaónis: ⁊ non dimiſit populum. Et dixit dominus ad móyſen ⁊ aarón. Tólle plenas manus cíneris de camino: ⁊ ſpárgat illum móyſes in celum coram pharaóne: ſitq; puluis ſuper omnẽ terram egýpti. Erunt enim in hominibꝰ ⁊ iuméntis úlcera ⁊ veſice turgéntes: in vniuerſa terra egýpti. Tulerúntq; cinerem de camino et ſteterunt coram pharaóne: ⁊ ſpárſit illũ móyſes in celum. Factaq; ſunt úlcera veſicarũ turgéntium in hominibus ⁊ iuméntis: nec póterant maléfici ſtare coram móyſe propter úlcera que in illis erant: ⁊ in omni terra egypti.
C Induráuitq; dominus cor pharaónis ⁊ nõ audiuit eos: ſicut locutus eſt dominꝰ ad móyſen. Dixitq; dominꝰ ad móyſen. Mane cõſurge ⁊ ſta corã pharaóne: ⁊ dices ad eum. Hec dicit dñs deus hebreóꝝ. Dimitte populũ meũ vt ſacrificet mihi: q: in hac vice mittã omnes plagas meas ſuper cor tuũ + ⁊ ſuper + ſeruos tuos ⁊ ſuper pplm tuũ: vt ſcias q̄ non ſit ſimilis mei in omni terra. Nunc enim exténdens manum percútiam te ⁊ populum tuũ peſte: peribiſq; de terra. Idcirco autẽ poſui te vt oſtendam in te fortitudinẽ meã: ⁊ narrétur nomẽ meũ ĩ omni terra. Adhuc rétines pplm meũ: ⁊ nõ vis eũ dimittere. En pluã cras hac ipſa hora grándinẽ multam nimis: qualis non fuit in egýpto a die qua fundata eſt vſq; in pñs tempus. Mitte ergo iam nunc ⁊ congrega iuménta tua: ⁊ omnia que habes ĩ agro. Homines enim ⁊ iuménta ⁊ vniuerſa que inuenta fuerint foris nec congregata de agris: cecideritq; ſuper ea grándo: moriéntur. Qui timuit verbũ dñi de ſeruis pharaónis fecit confúgere ſeruos ſuos: ⁊ iuménta in domos. Qui autẽ neglérit ſermonem dñi: dimiſit ſeruos ſuos et iuménta ĩ agris. Et dixit dñs ad móyſen. Extende manũ tuam in celum vt fiat grando in vniuerſa terra egýpti: ſuper homines: ⁊ ſuper iuménta: ⁊ ſuper omnem herbam ágri in terra egýpti. Extenditq; móyſes virgam in celũ: ⁊ dñs dedit tonitrua ⁊ grándinẽ ac diſcurrentia fúlgura ſuper terram. Pluitq; dominꝰ grándinem ſuper terram egýpti: ⁊ grando et ignis mixta páriter ferebantur. Tanteq; fuit magnitudinis quãta ante nunq; appáruit in vniuerſa terra egýpti: ex quo gens illa condita eſt. Et percuſſit grando in omni terra egýpti cuncta que fuerũt in agris: ab homine vſq; ad iuméntum. Cunctámq; herbã agri percuſſit grándo ⁊ omne lignum regiónis cõfrégit. Tm̃ in terra geſſén vbi erant filij iſraél: grando non cécidit. Miſitq; pharao ⁊ vocauit móyſen ⁊ aarón dicens ad eos. Peccaui etiam nũc. Dñs iuſtus: ⁊ ego ⁊ populus meus impij. Orate dñm vt déſinant tonitrua dei et grando vt dimittam vos: ⁊ nequaq; hic vltra maneatis. Ait móyſes. Cum egreſſus fúero de vrbe exténdam palmas meas ad dominũ: ⁊ ceſſabunt tonitrua ⁊ grándo non erit: vt ſcias q: domini eſt terra. Noui autem q̄ ⁊ tu ⁊ ſerui tui necdum timeatis dominum deũ. Linũ ergo ⁊ hordeum léſum eſt: eo q̄ hordeũ eſſet virens: ⁊ linũ iam ſolliculos germinaret. Triticum autẽ ⁊ far non ſunt léſa quia ſerótina erant. Egreſſúſq; móyſes a pharaóne ex vrbe: teténdit manus ad dñm: ⁊ ceſſauerunt tonitrua ⁊ grando nec vltra ſtilláuit plúuia ſuper terram. Videns autẽ pharao q̄ ceſſáſſet plúuia ⁊ grando ⁊ tonitrua: áuxit peccatum: ⁊ ingrauatum eſt cor eius ⁊ ſeruorum illius: ⁊ indurátum + nimis: nec dimiſit iſraél ſicut precéperat dominus per manum móyſi.

¶ Capituli Sũma. ¶ Hic venit locuſta: poſtea tenebre. ¶ X

Et dixit dñs ad móyſen. Ingrédere ad pharaonẽ. Ego enĩ induráui cor eius ⁊ ſeruoꝝ illius vt faciã ſigna mea hec in eo: ⁊ nárres in auribus filij tui ⁊ nepotũ tuoꝝ: quotiẽs cõtriuerim egýptios ⁊ ſigna fécerim in eis: ⁊ ſciatis quia ego dñs. Introiérũt ergo móyſes ⁊ aaron ad pharaónẽ: ⁊ dixerunt ei. Hec dicit dñs deꝰ hebreórum. Vſq;quo nõ vis ſúbijci mihi? Dimitte pplm meũ: vt ſacrificet mihi. Sin autẽ reſiſtis: ⁊ nõ vis dimittere eũ: ecce ego indúcã cras locúſtã in fines tuos: que operiet ſuperficiẽ terre: ne quicq̃ eius appáreat: ſed comedátur quod reſiduũ fúerit grándini. Corródet enĩ omnia ligna que gérminant in ágris ⁊ implebũt domos tuas ⁊ ſeruorum tuorum ⁊ omniũ egyptiórũ: quantã non vidérũt patres tui ⁊ aui ex quo orti ſunt ſup terrã vſq; in preſentẽ diem. Auertitq; ſe: ⁊ egreſſus eſt a pharaone. Dixerunt aũt ſerui pharaónis ad eũ. Vſq;quo patiémur hoc ſcándalum. Dimitte homines: vt ſacrificent domino deo ſuo. Nonne vides q̄ perierit egýptus. Reuocauerúntq; móyſen ⁊ aaron ad pharaonẽ. Qui dixit eis. Ite ſacrificate dño deo veſtro. Qui nam ſunt C

qui ituri ſunt? Ait moyſes: cum paruulis no-
ſtris ⁊ ſenioribus pergemus cum filijs ⁊ filia-
bus cum ouibus ⁊ armentis. Eſt enim ſolenni
tas domini dei noſtri. Et reſpondit pharao. Sic
dominus ſit vobiſcum: quomodo ego dimittã
vos ⁊ paruulos veſtros. Cui dubiũ eſt q̃ peſſi-
me cogitetis? Nõ fiat ita: ſed ite tm̃ viri ⁊ ſa-
crificate dño. Hoc enĩ ⁊ ipſi petiſtis. Statimqꝫ
eiecti ſunt de conſpectu pharaonis. Dixit autẽ
ps.104. Sap.16.b Ioel.i.a Apoc.9.a dñs ad moyſen. Extende manum tuam ſup
terram egypti ad locuſtam vt deſcendat ſuper
terram: ⁊ deuoret omnẽ herbam que reſidua
fuerit grandini. Et extendit moyſes virgam
ſuper terrã egypti: ⁊ dominus induxit ventũ
B vrentem tota die illa ⁊ nocte. Et mane facto
ventus vrens leuauit locuſtas. Que aſcende-
runt ſuper vniuerſam terrã egypti ⁊ ſederũt
in cunctis finibus egyptiorũ innumerabiles:
quales ante illud tẽpus nõ fuerãt nec poſtea
future ſunt. Operueruntqꝫ vniuerſam ſuperfi-
ciem terre vaſtantes omnia. Deuorata eſt igi
tur herba terre ⁊ quicquid pomorũ in arbori-
bus fuit que grando dimiſerat. Nihil quoqꝫ
omnino virens relictum eſt in lignis ⁊ in her
bis terre: in cuncta egypto. Quobrem feſtinus
pharao vocauit moyſen ⁊ aaron: ⁊ dixit eis.
C Peccaui in dñm deum veſtrum ⁊ in vos. Sed
nũc dimittite pctm̃ mihi etiã hac vice: ⁊ ro-
gate dominũ deũ veſtrũ vt auferat a me mortẽ
iſtam. Egreſſuſqꝫ eſt moyſes de conſpectu pha
ps.104 raonis ⁊ orauit dominũ. Qui flare fecit ven
tum ab occidente vehementiſſimum: ⁊ arre-
ptam locuſtam proiecit in mare rubrum. Non
remanſit nec vna quidem in cunctis finibus
egypti. Et indurauit dñs cor pharaonis: nec
dimiſit filios iſrael. Dixit autem dñs ad moy
ſen. Extende manum tuam in celum: ⁊ ſint te
nebre ſuper terram egypti tam denſe vt palpa
ps.104 ri queant. Extenditqꝫ moyſes manum in ce-
D lum. Et facte ſunt tenebre horribiles in vni-
Sap.17.a ⁊ 18.a uerſa terra egypti. Tribus diebus nemo vidit
fratrem ſuũ nec mouit ſe de loco in quo erat.
Vbicũqꝫ autẽ habitabant filij iſrael lux erat.
Vocauitqꝫ pharao moyſen ⁊ aaron: ⁊ dixit
eis. Ite ſacrificate domino. Oues tm̃ veſtre et
armenta remaneant: paruuli veſtri eant vo-
biſcũ. Ait moyſes. Hoſtias quoqꝫ ⁊ holocau
ſta dabis nobis: que offeramus dño deo nr̃o.
E Cuncti greges pergent nobiſcum. Non rema
nebit ex eis vngula que neceſſaria ſunt in cul-
tum domini dei noſtri: preſertim cum ignore-
mus qd debeat immolari: donec ad ipſum locũ
perueniamus. Indurauit aũt dominus cor pha
raonis: ⁊ noluit dimittere eos. Dixitqꝫ pha-
rao ad moyſen. Recede a me ⁊ caue ne vltra
videas faciem meã: quocũqꝫ die apparueris
mihi morieris. Reſpondit moyſes. Ita fiat vt
locutus es. Non videbo vltra faciem tuam.

¶ Ca. Sũ. ¶ Loquit̃ dñs ad moyſen de mor
te pmogenitorũ: ⁊ de vaſis ⁊ veſtib9 petẽdis ab
egyptijs: ⁊ de pharaonis obſtinatione. ¶ XI

A Et dixit domin9 ad moyſen. Ad
Supra 9. infra 12. ps.104 huc vna plaga tangã pharao-
nẽ ⁊ egyptũ ⁊ poſt hec dimit-
tet vos ⁊ exire cõpellet. Dices
ergo omni plebi vt poſtulet vir
ab amico ſuo: ⁊ mulier a vici-
na ſua vaſa argentea ⁊ aurea ⁊ veſtem. Dabit
aũt dñs gratiam populo ſuo coram egyptijs.
Eccl.45 Fuitqꝫ moyſes vir magnus valde in terra
B egypti corã ſeruis pharaonis ⁊ omni populo.
Et ait. Hec dicit dñs. Media nocte ingrediar
in egyptũ ⁊ morief omne pmogenitũ in ter-
infra 12. ps.77 ra egyptiorũ: a primogenito pharaonis qui
ſedet in ſolio eius vſqꝫ ad pmogenitũ ancille
que eſt ad molã: ⁊ omnia pmogenita iumen
C torũ. Eritqꝫ clamor magnus in vniuerſa terra
egypti qualis nec ante fuit nec poſtea futurus
eſt. Apud oẽs aũt filios iſrael non mutiet ca-
nis ab homine vſqꝫ ad pecus: vt ſciatis quan-
to miraculo diuidet dñs egyptios et iſrael.
Deſcendentqꝫ omnes ſerui tui iſti ad me: et
adorabunt me dicẽtes. Egredere tu ⁊ omnis
D populus qui ſubiectus eſt tibi. Poſt hec egre-
diemur. Et exiuit a pharaone iratus nimis.
Dixit autẽ dñs ad moyſen. Non audiet vos
pharao: vt multa ſigna fiant in terra egypti.
Moyſes autẽ ⁊ aaron fecerunt omnia ſigna
⁊ oſtenta que ſcripta ſunt corã pharaone. Et
indurauit dominus cor pharaonis: nec dimi-
ſit filios iſrael de terra ſua.

¶ Ca. Sũ. ¶ De eſu agni: de ſanguine ſuper
poſtes: de fermento: de exitu de egypto: de reli-
gione phaſe. ¶ XII

A Dixit quoqꝫ dñs ad moyſen ⁊ aa-
ron in terra egypti. Menſis iſte
vobis principiũ menſiũ: primus
erit in menſibus anni. Loquimi
ni ad vniuerſum cetũ filiorum
iſrael: ⁊ dicite eis. Decima die
menſis huius tollat vnuſquiſqꝫ agnũ per fami-
lias ⁊ domos ſuas. Sin aũt minor eſt numerus

vt ſufficere poſſit ad veſcendū agnū aſſumet
vicinū ſuū qui cōiunctus eſt domui eius iuxta
numerū aīarū que ſufficere poſſunt ad eſum
agni. Erit aūt agnus abſq3 macula maſculus
anniculus. Juxta quē ritum tollētis ⁊ hedū:
⁊ ſeruabitis eū vſq3 ad quartādecimā diem
De cõ. di. menſis huius. Immolabitq3 eū vniuerſa mul
i.ca. Quid titudo filiorū iſrael ad veſperā. Et ſumēt de
ſit ſignū ſanguie eius ac ponēt ſuper vtrumq3 poſtem:
... ⁊ in ſuperliminaribus domoꝝ in qbus come-
... in glo. dēt illū. Et edent carnes nocte illa aſſas igni:
B ⁊ açimos panes cū lactucis agreſtibus. Non
comedētis ex eo crudū quid nec coctū aqua:
ſed aſſum tm̄ igni. Caput cū pedibus eius ⁊ i-
teſtinis vorabitis: nec remanebit quicq3 ex eo
vſq3 mane. Si quid reſiduū fuerit: igne cōbu
rētis. Sic autē comedētis illū. Renes veſtros
accingētis ⁊ calciamenta habebitis in pedib⁹:
tenētes baculos in manibus ⁊ comedētis fe-
ſtinanter. Eſt enī phaſe .i. tranſitus dñi. Et trā
ſibo per terrā egypti nocte illa: pcutiāmq3 oē
pmogenitū in terra egypti ab hoīe vſq3 ad pe
cus: ⁊ in cunctis dijs egypti faciā iudicia: ego
Hebr. 11. c. dñs. Erit aūt ſanguis vobis in ſignū in edi-
bus in quib⁹ eritis: ⁊ videbo ſanguinē ⁊ trāſi-
bo vos: nec erit in vobis plaga diſperdens: qñ
C pcuſſero terrā egypti. Habebitis aūt hūc diē
in monimentū: ⁊ celebrabitis eā ſolennē do-
mino generatōibus veſtris cultu ſempiterno.
Septē dieb⁹ açyma comedētis. In die primo
nō erit fermentū in domibus veſtris. Quicūq3
comederit fermentū peribit aīa illa de iſrael
a primo die vſq3 ad diem ſeptimum. Dies p-
ma erit ſctā ⁊ ſolennis: ⁊ dies ſeptima eadē
feſtiuitate venerabilis. Nihil operis facietis in
eis: exceptis his que ad veſcendū pertinent ⁊
obſeruabitis açyma. In eadē enī ipa die edu
cā exercitum veſtrū de terra egypti: ⁊ cuſtodie
Leuit. 23. a. tis diē iſtum in generatiōes veſtras ritu perpe
Nu. 28. c. tuo. Primo mēſe quartadecima die menſis
ad veſperā: comedētis açyma vſq3 ad diē vi-
ceſimāprimā eiuſdem mēſis ad veſperā. Se-
ptē diebus fermētatum nō inuenietur in do-
mibus veſtris. Qui comederit fermētatum:
peribit aīa eius de cetu iſrael: tam de aduenis
q3 de indigenis terre. Omne fermētatum non
comedētis. In cūctis habitaculis veſtris edē-
D tis açyma. Uocauit aūt moyſes oēs ſeniores
filiorū iſrael: ⁊ dixit ad eos. Ite tollentes aīal
De ... cõ. ... per familias veſtras: ⁊ imolate phaſe. Faſci-
... Jn. ... ſcri culumq3 hyſopi tingite in ſanguine qui eſt in
pture in
glo.

limie ⁊ aſpergite ex eo ſupliminare ⁊ vtrum De cõ. di.
q3 poſtē. Nullus veſtrū egrediatur oſtiū dom⁹ 2. ca. Quid
ſue vſq3 mane. Trāſibit enī dñs pcutiēs egy- ſit ſignif.
ptios. Cūq3 viderit ſanguinē in ſupliminari ⁊ ⁊ ca. acci-
in vtroq3 poſte: tranſcendet oſtium domus: ⁊ pite.
nō ſinet pcuſſorē ingredi domos veſtras ⁊ lede
re. Cuſtodi verbū iſtud legittimū: tibi ⁊ filijs
tuis vſq3 ineternū. Cūq3 itroieritis terrā quā
dñs deus daturus eſt vobis vt pollicit⁹ eſt: ob-
ſeruabitis cerimonias iſtas. Et cum dixerint
vobis filij veſtri que eſt iſta religio: dicetis ei.
Uictima tranſitus dñi eſt: quādo trāſiuit ſu-
per domos filiorū iſrael in egypto percutiens
egyptios ⁊ domos noſtras liberans. Incuruā-
tuſq3 pplus adorauit. Et egreſſi filij iſrael fece-
runt ſicut pceperat dñs moyſi ⁊ aaron. Factū
eſt autē in noctis medio percuſſit dñs omne Ps. 77.
pmogenitū i terra egypti: a pmogenito pha- ſup. 34
raonis qui in ſolio eius ſedebat: vſq3 ad pmo Sap. 18. b.
genitū captiue que erat in carcere: ⁊ oē pmo-
genitum iumentorū. Surrexit pharao nocte
E ⁊ omnes ſerui eius cūctaq3 egyptus: ⁊ ortus
eſt clamor magnus in egypto. Ne[illegible]
domus in qua nō iaceret mortuus. Uocatiſq3
pharao moyſe ⁊ aaron nocte ait. Surgite: e-
gredimini a populo meo vos ⁊ filij iſrael. Ite
⁊ immolate dño ſicut dicitis. Oues veſtras et
armenta aſſumite vt petieratis: ⁊ abeūtes be-
nedicite mihi. Urgebāntq3 egyptij populū Ps. 77.
iſrael de terra exire velociter dicētes. Omnes Ps. 104.
moriemur. Tulit igitur populus cōſperſā fa Ps. 134.
rinā anteq3 fermentaretur: ⁊ ligās in pallijs Sap. 18. b.
poſuit ſup humeros ſuos. Feceruntq3 filij iſra-
el ſicut pceperat dñs moyſi. Et petierunt ab K. ca. ... c.
egyptijs vaſa argentea ⁊ aurea: veſtemq3 plu ... di. ca.
rimā. Dñs autē dedit gratiā populo corā egy- legimus. §.
ptijs: vt cōmodarent eis ⁊ ſpoliauerunt egy- Sz econtra
ptios. Profectiq3 ſunt filij iſrael de rameſſe in 14. q. 5. ca.
ſochot ſexcenta ferē milia peditum virorum ſcriptur. §.
abſq3 paruulis ⁊ mulieribus: ſed ⁊ vulgus p- econtra.
miſcuū innumerabile aſcendit cum eis: oues F
⁊ armenta ⁊ animantia diuerſi generis mul- Ite ca. ve-
ta nimis. Coxeruntq3 farinā quā dudū de egy nit vnꝰ
pto cōſperſā tulerāt: ⁊ fecerūt ſubcinericios de dixe ...
panes açymos. Neq3 enī poterat fermentā ca. gaude
ri cogētibus exire egyptijs: ⁊ nullam facere ſi mus.
nentibus morā: nec pulmenti quicq3 occur
rerat pparare. Habitatio aūt filiorū iſrael qua Sup. 11. a. c.
manſerūt in egypto fuit q̄dringentoꝝ triginta ſupra. c.
annoꝝ. Quib⁹ expletis eadē die egreſſus eſt 1. Reg. 6. b
omnis exercitus dñi de terra egypti. Nox eſt

B iſta obſeruábilis dñi: quádo eduxit eos de ter
ra egýpti. Hanc obſeruare debent omnes filij
iſraél in gñatióibus ſuis. Dixitq́ʒ dominus ad
móyſen ⁊ aarón. Hec é religio phaſé. Ois a-
Numeri. ix. lienigena nõ cómedet ex eo. Omnis autē ſer
uus emptitius circuncidétur: ⁊ ſic cómedet.
24. q. 4. Aduena ⁊ mercénarius nõ edent ex eo. In
audiui- vna domo comedetur: nec efferetis de carni-
mus. §. Si bus eius foras / nec os illius confringétis. O-
ait. in §. mnis cetus filiorū iſraél faciet illud. Q; ſi qs
Jtem cum peregrinórum in veſtram voluerit tranſire co
dño. ⁊ ca. lóniam ⁊ facere phaſe dñi: circūcidétur ꝑus
qs ex ſola. omne maſculinū eius: ⁊ tunc rite celebrabit:
⁊ ca. Quo eritq́ʒ ſicut indigena terre. Si quis autem cir
nid ver. cúciſus non fúerit: nõ veſcétur ex eo. Eadem
Jo. 19. g. lex erit indigene ⁊ colóno qui peregrinatur a
pud vos. Feceruntq́ʒ omnes filij iſraél ſicut p̄-
ceperat dñs móyſi ⁊ aarón: ⁊ eadē die eduxit
dñs filios iſraél de terra egýpti ꝑ turmas ſuas.
¶ Ca. Sū. ¶ De ſanctificatione ꝑmogenito
rum: de azymis: per viam deſerti pergunt: oſſa
ioſeph deferunt: Columna ignis ⁊ nubis co-
mi[illegible]ar. ¶ XIII

C exo. 22. d. e. 34. e. núm. 3. b. e. 8. c. 15. q. 1. ca. Nec his q inuicem. De voto. ca. magne ſa. iij.

Locutuſq́ʒ é dñs ad móyſen: di
cens. Sanctifica mihi omne
ꝑmogénitū qđ aperit vuluam
in filijs iſraél: tam de homini-
bus q̃ʒ de iuméntis. Mea ſunt
enim omnia: Et ait móyſes ad
populū. Mementote diei huius in qua egreſ-
ſi eſtis de egypto ⁊ de domo ſeruitutis: qm̃ in
manu forti eduxit vos dñs de loco iſto: vt non
comedátis fermentátum pané. Hodie egre-
dimini menſe nouárum frúgum. Cúq́ʒ itro-
duxerit te dominus in terrā chananei: ⁊ ethéi
⁊ amorrei: ⁊ euéi ⁊ iebuſéi quā iurauit patri-
bus tuis vt daret tibi terram fluentem lacte
⁊ melle: celebrábis hunc morē ſacrorū men
ſe iſto. Septē diebus veſcéris ázymis ⁊ in die
ſeptimo erit ſolénitas domini. Azyma come-
detis ſeptem diebus. Non apparebit apud te
aliquid fermentátum: nec in cunctis finibus
D tuis. Narrabiſq́ʒ filio tuo in die illo dicens.
Hoc eſt qđ fecit mihi domin⁹ quádo egreſſus
ſum de egýpto. Et erit quaſi ſignum in manu
tua: ⁊ quaſi monimentū ante oculos tuos: ⁊ vt
Deuto. 5. lex dñi ſemꝑ ſit in ore tuo. In manu enī forti
16. q. 3. ca. edúxit te dñs de egýpto. Cuſtódies huiuſcé-
porro. modi cúltum ſtatuto tépore a diebus in dies.
23. q. 5. ca. Cúq́ʒ introdúxerit te dominus in terram cha
Remittiſ nanéi: ſicut iurauit tibi ⁊ patribus tuis: ⁊ de-
§. hic no-
tádū ꝟbo
egyptiaca

derit tibi eā: ſeparábis oē qđ áperit vúluam
dño: ⁊ qđ ꝑmitiuū eſt in pecorib⁹ tuis. Quic-
qd habueris maſculini ſexus ꝯſecrábis dño.
Primogénitū áſini mutabis oue. Qđ ſi non
redémeris interficies. Oē aūt ꝑmogénitum
hoīs de filijs tuis ꝑcio rédimes. Cúq́ʒ interro
gáuerit te filius tu⁹ cras: dicens: quid eſt hoc:
rñdebis ei. In manu forti edúxit nos dñs de
terra egýpti: de domo ſeruitutis. Nam cū in-
duratus eſſet phárao ⁊ nollet nos dimittere:
occidit dñs omne ꝑmogénitū in terra egýpti
a primogénito hoīs vſq́ʒ ad ꝑmogénitū iumē
torum. Idcirco immolo dño omne qđ áperit
vuluā maſculini ſexus ⁊ omnia primogénita
filiorū meorū rédimo. Erit igiť quaſi ſignum
in manu tua: ⁊ quaſi appénſuʒ qđ ob recorda
tionem ante oculos tuos: eo q in manu forti
edúxit vos dñs de egýpto. Igitur cū emiſiſſet
phárao pplm: non eos duxit dñs per viā terre
philiſtijm que vicina eſt réputās ne forte peni
téret eū ſi vidiſſet aduerſum ſe bella ꝯſurgere
⁊ reuerterenť egýptū: ſed circūdúxit per viaʒ
deſerti: que eſt iuxta mare rubrum. Et armati
aſcéderūt filij iſraél de terra egýpti. Tulit q̃q́ʒ
móyſes oſſa ioſéph ſecū: eo q adiuraſſʒ filios
iſraél dicens. Viſitabit vos deus: efférte oſſa
mea hinc vobiſcum. Profectiq́ʒ de ſochót ca-
ſtrametáti ſunt in ethán: in extremis finibus
ſolitudinis. Dñs autem precedebat eos / ad
oſtēdendā viam per diē in colūna nubis: ⁊ per
noctem in columna ignis: vt dux eſſet itineris
vtroq́ʒ tpe. Nunq̃ʒ défuit colúmna nubis ꝑ
diem nec colūna ignis per noctē coram pplo.
¶ Ca. Sū. ¶ Inſeqť pharao fugiétes. Pplo
mãſit: pharao ſubmergitur ⁊ equitatus eius.

Locutus eſt aūt dñs ¶ XIIII
ad móyſen dicés. Loq̃re filijs
iſraél. Reuerſi caſtrametenť e
regióne phiairóth: que eſt iter
magdalū ⁊ mare cōtra beelſe-
phon. In ꝯſpectu eius caſtra po
netis ſuꝑ mare. Dicturúſq́ʒ eſt phárao ſuꝑ fi-
lijs iſraél. Coarctáti ſunt in terra: cóclufit eos
deſertū. Et indurábo cor eius ac ꝑſequeť vos:
⁊ glorificabor in pharaone ⁊ in omni exercitu
eius: ſciéntq́ʒ egýptij: q ego ſum dñs. Fece-
rúntq́ʒ ita. Et nūciatū eſt regi egýptior q fu-
giſſet pplš. immutatūq́ʒ eſt cor pharaonis ⁊ ſ-
uor ei⁹ ſuꝑ pplm: ⁊ dixerūt. Quid voluimus
facere vt dimitterém⁹ iſraél ne ſuiret nobis?
Iunxit ergo currū: ⁊ oēm pplm ſuū aſſumpſit

ſecum. Tulitqꝫ ſexcentos currus electos ⁊ qc
quid in egypto curruũ fuit: ⁊ duces totiꝰ exer
R.ca.c. citus. Indurauitqꝫ dñs cor pharaonis regis
egypti: ⁊ pſecutus eſt filios iſrael. At illi egreſ
R.14.a ſi erant in manu excelſa. // Cũqꝫ perſequerent
egyptij veſtigia precedẽtiũ: reppererũt eos in
C caſtris ſuper mare. Omniſqꝫ equitatus ⁊ cur-
rus pharaonis ⁊ vniuerſus exercitus erant in
phiairoth cõtra beelſephon. Cũqꝫ appropin-
quaſſet pharao: leuãtes filij iſrael oculos vide
runt egyptios poſt ſe. Et timuerunt valde. Cla
mauerũtqꝫ ad dñm: ⁊ dixerunt ad moyſen.
Forſitan nõ erant ſepulcra in egypto: ideo tu
liſti nos vt moreremur in ſolitudĩe. Quid hoc
facere voluiſti: vt educeres nos ex egypto. Nõ
ne iſte eſt ſmo quẽ loquebamur ad te in egy-
pto: dicẽtes: recede a nobis vt ſeruiamus egy
D ptijs? Multo eniꝫ melius erat ſeruire eis: qꝫ
Ps.19 mori in ſolitudine. Et ait moyſes ad populũ.
Nolite timere: State ⁊ videte magnalia do-
mini que facturus eſt hodie. Egyptios enim
quos nũc videtis: nequaqꝫ vltra videbitis vſ-
qꝫ in ſempiternum. Dñs pugnabit pro vobis:
⁊ vos tacebitis. Dixitqꝫ dñs ad moyſen. Quid
clamas ad me? Loquere filijs iſrael vt profi-
q.4.ca. ciſcantur. Tu autẽ eleua virgã tuam ⁊ extẽde
manũ tuam ſuper mare ⁊ diuide illud: vt gra
diantur filij iſrael in medio mari per ſiccum.
Ego aũt indurabo cor egyptiorũ vt perſequan
tur vos: ⁊ glorificabor in pharaone: ⁊ in omni
exercitu eius: ⁊ in curribus ⁊ in equitibus il-
E lius. Et ſcient egyptij: qꝫ ego ſum dñs cũ glo-
rificatus fuero in pharaone: ⁊ in curribus at
qꝫ in equitibus eius. Tollenſqꝫ ſe angelus do-
c.9.b. mini q precedebat caſtra iſrael: abijt poſt eos:
// ⁊ cuꝫ eo pariter colũna nubis. Priora dimit
tẽs poſt tergum ſtetit iter caſtra egyptiorũ ⁊
caſtra iſrael. Et erat nubes tenebroſa ⁊ illumi
nãs noctẽ: ita vt ad ſe inuicẽ toto noctis tem-
De cõſe. pore accedere non valerent // Cũqꝫ extendiſſet
moyſes manũ ſuper mare: abſtulit illud dñs
flante vento vehementi ⁊ vrẽte tota nocte ⁊
vertit in ſiccum. // Diuiſaqꝫ eſt aqua: ⁊ ingreſ
ſi ſunt filij iſrael per mediuꝫ ſicci maris. Erat
enim aqua quaſi murus a dextra eoruꝫ ⁊ leua.
Perſequẽteſqꝫ egyptij ingreſſi ſunt poſt eos:
⁊ omnis equitatus pharaonis currus eius et
F equites per mediũ maris. Iamqꝫ aduenerat
vigilia matutina // ⁊ ecce reſpiciens dñs ſuper
caſtra egyptiorũ per colũnã ignis ⁊ nubis: in-
terfecit exercitum eorũ ⁊ ſubuertit rotas cur

ruũ: ferebanturqꝫ in pfundũ. Dixerunt ergo
egyptij. Fugiamꝰ iſraelẽ: dñs eni pugnat pro
eis ꝯtra nos: Et ait dñs ad moyſen. Extende
manũ tuã ſuper mare: vt reuertant aque ad
egyptios ſuper currus ⁊ equites eorum. Cũqꝫ
extendiſſet moyſes manũ ꝯtra mare: reuerſũ
eſt primo diluculo ad priorẽ locũ. Fugiẽtibuſqꝫ G
egyptijs occurrerunt aque: ⁊ inuoluit eos do
minus in medijs fluctibus. // Reuerſeqꝫ ſunt Sap.10.
aque ⁊ operuerunt currus ⁊ equites cũcti ex-
ercitus pharaonis: qui ſequentes ingreſſi fue
rant mare: // nec vnus quidẽ ſuperfuit ex eis.
// Filij aũt iſrael pertexerũt p mediũ ſicci maris:
⁊ aque eis erãt qſi pro muro a dextris ⁊ a ſini
ſtris: // Liberauitqꝫ dñs in die illo iſrael de ma
nu egyptiorũ: ⁊ viderũt egyptios mortuos ſup
littus maris: ⁊ manũ magnã quã exercuerat
dominus cõtra eos. Timuitqꝫ populus dñm ⁊
crediderũt domino: ⁊ moyſi ſeruo eius.

C Ca. Sũ. C Decantant cãticum: venerunt
in marath: hic aque amare dulcorãt: ⁊ poſtea
in helim ⁊ in deſertum ſyn. C XV

Tunc cecinit moyſes ⁊ filij iſra
el: carmen hoc dño: ⁊ dixerunt. A
// Cãtemus dño. Glorioſe eniꝫ Infra.
magnificatus eſt: equũ ⁊ aſcen
ſoreꝫ deiecit in mare. // Fortitu-
do mea ⁊ laus mea dñs: ⁊ factus
eſt mihi in ſalutẽ. // Iſte deus meus ⁊ glorifica
bo eũ: deus pris mei ⁊ exaltabo eũ. Dñs quaſi
vir pugnator: omps nomen eius currus pha-
raonis ⁊ exercitũ eius piecit in mare. Electi
pncipes eiꝰ ſubmerſi ſunt in mari rubro: abyſ
ſi operuerũt eos: deſcenderũt in pfundũ quaſi
lapis. Dextera tua dñe magnificata eſt in for-
titudine: dextera tua dñe pcuſſit inimicũ: ⁊ in
multitudine glorie tue depoſuiſti aduerſarios
meos. Miſiſti irã tuã que deuorauit eos ſicut
ſtipulã ⁊ in ſpiritu furoris tui cõgregate ſunt
aque. Stetit vnda fluẽs: ꝯgregate ſunt abyſſi
in medio mari. Dixit inimicus. Perſequar ⁊ B
cõprehẽdã: diuidaꝫ ſpolia: implebit anima
mea. Euaginabo gladiũ meuꝫ: interficiet eos
manꝰ mea. Flauit ſpũs tuꝰ: ⁊ operuit eos ma
re: ſubmerſi ſũt quaſi plumbũ in aqs vehemẽ
tibꝰ. Quis ſimilis tui in fortibꝰ dñe? Quis ſi-
milis tui magnificus in ſcitate terribilis atqꝫ
laudabilis: ⁊ faciẽs mirabilia? Extendiſti ma
nũ tuã: ⁊ deuorauit eos terra. Dux fuiſti ĩ mi-
ſericordia tua: pplo quẽ redemiſti. Et portaſti
eum in fortitudine tua: ad habitaculum ſan-

ctum tuũ. Aſcenderũt populi ⁊ irati ſunt: dolo
res obtinuerunt habitatores philiſtijm. Tũc
cõturbati ſunt pncipes edom: robuſtos moab
obtinuit tremor: obriguerũt omnes habitato
res chanaán. irruat ſup eos formido ⁊ páuor
in magnitudine brachij tui. Fiant immobiles
quaſi lapis: donec pertrãnſeat populus tuus do
mine donec pertrãnſeat populus tuꝰ iſte quem
C poſſediſti. Introduces eos: ⁊ plantabis in mõ
te hereditatis tue firmiſſimo habitaculo tuo
qđ operatus es domine. Sanctuarium tuũ do-
mine: qđ firmauerunt manꝰ tue. Dñs regna-
bit ineternũ ⁊ vltra. // Ingreſſus eſt enim eques
phárao cum cúrribus ⁊ equitibus eius in ma
re: ⁊ redúxit ſuper eos dominꝰ aquas maris.
Filij aũt iſraél ambulauerũt per ſiccuz in me
dio eius. // Sumpſit ergo maria pphetiſſa: ſo
ror aarón: týmpanuz in manu ſua. Egreſſeq̃z
ſunt omnes mulieres poſt eam cũ týmpanis
⁊ choris: quibus pcinébat dicens. // Cantemus
dño: Glorioſe enim magnificatus eſt: equum

23. q. 4. c. Nebuchodonoſor. ⁊ de cõſ. di. 4. cap. nec quemq̃ 1. 2. q. 7. ca. plerumq̃z. § Jtez obijcitur. ſupra. ca.

⁊ aſcenſorem eius deiecit in mare. Tulit au- D
tẽ móyſes iſraél de mari rubro: ⁊ egreſſi ſunt
in deſertum ſur. Ambulauerúntq̃z tribus die
bus per ſolitudinem ⁊ nõ inueniébant aquaz.
Et venerunt in maráth: nec poterant bibere
aquas de maráth eo q̃ eſſent amare. // Unde
⁊ cóngruũ loco nomẽ impoſuit: vocans illum
maráth. i. amaritudinẽ. Et murmurauit ppls
cõtra móyſen dicens. Quid bibemus? At ille
clamauit ad dñm. // Qui oſtendit ei lignum:
Qđ cũ miſiſſet in aquas: in dulcédinez verſe
ſunt. Ibi conſtituit ei precepta atq̃z iudicia et
ibi tentauit eum: dicens. Si audieris vocem
domini dei tui: ⁊ quod rectum eſt coram eo fé
ceris ⁊ obedieris mandatis eius: cuſtodieriſ-
q̃z omnia precepta illius cunctum langorem
quem poſui in egýpto non inducam ſuper te.
Ego enim ſum dominus deus ſaluator tuus.
// Uenerunt aũt in helim filij iſraél: vbi erãt
duodecim fontes aquarum ⁊ ſeptuaginta pal
me: ⁊ caſtrametati ſunt iuxta aquas.

de cõſ. di ... ca. reua ... maráth ... iudit. ... eccl. ... Nu. 33

C Ca. Sum. C Populus pro cibo murmura
uit. Coturnix datur: manna pluit ⁊ duplum ſe
xta die colligi iubetur. C XVI

B Profectiq̃z de helim venit oĩs
multitudo filiorũ iſraél in de
ſertum ſyn qđ eſt inter helim
⁊ ſynai: quintadecima die mẽ
ſis ſcđi: poſtq̃ egreſſi ſũt de ter
ra egýpti. Et murmurauit oĩs
congregatio filiorum iſraél contra móyſen ⁊
aarón in ſolitudine. Dixeruntq̃z filij iſraél ad
eos. Utinã mortui eſſemus per manum dñi in
terra egýpti quãdo ſedebamus ſup ollas car
niũ: ⁊ comedebamus panẽ in ſaturitate. Cur
induxiſtis nos in deſertum iſtud vt occideretis
oẽm multitudinẽ fame? Dixit autem dñs ad
móyſen. // Ecce ego pluã vobis panes de celo.
Egrediat populus ⁊ colligat que ſufficiũt per
ſingulos dies vt téntem euz: vtrum ámbulet
in lege mea an non. Die autem ſexto parent

Ps. 77. Sap. 16 Jo. 6. d de cõſ. di. ca. reuer in pnci. ca. inq...

q inſerant: ⁊ ſit duplum ꝙ colligere ſolebãt
per ſingulos dies. Dixerũtq; moyſes ⁊ aaron
B ad oẽs filios iſraél. Uéſpere ſcietis q dñs edú
xerit vos de terra egypti: ⁊ máe videbitis glo
riam dñi. Audiuit enim murmur veſtruʒ ɔtra
dñm. Nos vero quid ſumus: q2 muſitaſtis cõ
tra nos? Et ait moyſes. Dabit vobis dñs véſpe
re carnes edere. Et mane panes in ſaturitate:
eo q audierit murmuratiões veſtras: quibus
murmurati eſtis contra euʒ. Nos enim quid
ſumus? Nec contra nos eſt múrmur veſtruʒ:
ſed contra dñm. Dixit quoq; móyſes ad áa
ron. Dic vniuerſe ɔgregationi filiorũ iſraél.
Accedite corã dño. Audiuit enĩ múrmur ve
ſtrũ. Cũq; loqueref áaron ad oẽm cetuʒ filio
rũ iſraél: reſpexérũt ad ſolitúdinem. Et ecce
gloria dñi appáruit in nube. Locutus eſt autẽ
C dñs ad móyſen dicẽs. Audiui murmuratió
nes filiorũ iſraél. Lóquere ad eos. Uéſpere
comedẽtis cárnes: ⁊ mane ſaturabimini pá
nibus. ſcietiſq; q ego ſum dñs deus veſter. Fa
ctũ eſt ergo veſpere ⁊ aſcẽdẽs cotúrnix coope
ruit cáſtra: máne quoq; ros iácuit p circúitũ
caſtrorũ. Cũq; operuiſſet ſupficiẽ térre: appa
ruit in ſolitúdine minútũ: ⁊ q̃ſi pilo túſuʒ in
ſimilitudinẽ pruine ſup terrã. Qð cũ vidíſſẽt
D filij iſraél: dixerunt adinuicẽ. // Manhú? Qð
ſignificat. Quid eſt hoc? Ignorabant enim qd
eſſet. Quibus ait móyſes. // Iſte eſt panis quẽ
dñs dedít vobis ad veſcendũ. Hic eſt ſmo quẽ
pcẽpit vobis dñs. // Cólligat vnuſquiſq; ex eo
quãtũ ſufficit ad veſcẽdũ gomor per ſingu
la cápita. Iuxta númerũ aĩarũ veſtrarum que ha
bitant in tabernaculo ſic tolletis. Feceruntq;
ita filij iſraél: ⁊ collegerũt: alius plus: aliꝰ mi
nus: ⁊ menſi ſunt ad mẽſurã gomor. // Nec q
plus collégerat habuit ámplius: nec qui mí
nus paráuerat répperit minus: ſed ſinguli iux
ta id qð édere póterãt cõgregauerunt. Dixit
q; móyſes ad eos. Nullus relinquat ex eo in
máne Qui nõ audiérũt euʒ: ſed dimiſérunt
quidã ex eis vſq; mane: ⁊ ſcatére cepit vérmi
E bus atq; cõpútruit. Et iratꝰ eſt ɔtra eos móy
ſes. Colligebãt autẽ máne ſinguli quãtũ ſuf
ficere póterat ad veſcẽduʒ. Cũq; incaluiſſet
ſol liqueſiébat. // In die aũt ſexto collegẽrunt
cibos dúplices. i. duo gomor per ſingulos ho
mines. Uenerũt aũt oẽs pncipes multitudis
⁊ narrauerũt móyſi. Qui ait eis. Hoc eſt q lo
cutus eſt dominꝰ. Réquies ſábbati ſanctifica
ta eſt dño. Cras qðcũq; oprãdũ eſt facite: ⁊

De ꝯſ. di. c. reuera a ſextu ⁊ i gie. ii. ... quo die in ... a di. ... 77. cap. 16. c. o. 6. d. ⁊ ꝯſ. di. cap. Nec moyſes de ꝯſ. di. cap. Nec neq; i. ... ꝰ eqli ... ima. ... vbi ... 8. c.

De ꝯſ. di. ca. reuera in ſbo obnoxiũ.

que coquẽda ſunt cóquite. Quicquid auteʒ
réliquũ fúerit: repónite vſq; in máne. Fece
rúntq; ita vt preceperat moyſes: ⁊ nõ compú
truit: neq; vermis inuentus eſt in eo. Dixitq;
móyſes. // Comẽdite illud hodie: Quia ſábba
tum eſt dño: non inuenief hodie in agro. Sex
diebus colligite: in die autẽ ſeptimo ſabbatũ
eſt dño: idcirco nõ inuenietur. Ueñitq; ſepti
ma dies: ⁊ egreſſi de populo vt colligerẽt: non
inuenẽrunt. Dixit autẽ dominus ad móyſen.
// Uſq;quo nõ vultis cuſtodire mãdata mea:
⁊ legẽ meam? Uidete q dominus dederit vo
bis ſábbatum: ⁊ propter hoc die ſexta tribuit
vobis cibos dúplices. // Maneat vnuſquiſq; a
G pud ſemetipſum: ⁊ nullus egrediatur de loco
ſuo die ſeptimo. Et ſabbatiçauit populus die
ſeptimo. // Appellauitq; domus iſraél nomen
eius mán. Quod erat quaſi ſemen coriándri
album: guſtúſq; eius quaſi ſimile cum melle.
Dixit autem moyſes. Iſte eſt ſermo quẽ pre
cepit dominus. Imple gomor ex eo ⁊ cuſtodia
tur in futuras retro generationes: vt nouerĩt
panẽ: quo álui vos in ſolitudine: quãdo edú
cti eſtis de terra egypti. Dixitq; moyſes ad aa
ron. Súme vas vnũ ⁊ mitte ibi mán: quantũ
poteſt cápere gomor: ⁊ repone coram dño ad
ſeruandũ in generationes veſtras ſicut prece
perat dominꝰ móyſi. Poſuitq; illud aaron in
tabernaculo reſeruanduʒ. // Filij autem iſraél
comedérunt mán quadraginta annis: donec
venirent in terrã habitábileʒ. Hoc cibo áliti
ſunt vſq;quo tángerent fines terre chanaán.
Gomor autẽ decima pars eſt ephi.

Eze. 20. b.

Dãie. 18. la.

Iudic. c. r. Nee. c. r.

¶ Ca. Sũ. ¶ In raphidim pro aqua iurgan
tur: aquam dat petra: pugnant ɔtra amelech:
manus moyſi ſuſtentanf. ¶ XVII

I Gitur pfecta oĩs multitudo fi
A lioꝝ iſraél de deſerto ſyn p mã
ſiones ſuas iuxta ſermonẽ dñi:
caſtrametáti ſunt in raphidim:
vbi nõ erat aqua ad bibendum
populo. // Qui iurgátus contra
móyſen: ait. Da nobis aquam vt bibamus.
Quibus reſpondit móyſes. Quid iurgámini
contra me? Cur tentátis dominum? Sitiuit er
go ibi populus pre aque penúria: ⁊ murmu
rauit contra móyſen dicens. // Cur feciſti nos
exire de egypto vt occideres nos: ⁊ liberos no
ſtros ac iumẽnta ſiti? Clamauit autem móy
ſes ad dñm dicens. Quid faciam pplo huic?
B Adhuc páululũ ⁊ lapidábit me. Et ait domi

23. q. 4. c. diſpli cet. Abo iſrae lite ante medium de pe. di. 2 cap. vt co gnoueſt. Hoc opponi tur. ꝟ. in non cha ritate.

Nu. 20. a.

nus ad móyſen. Antecéde populū: ⁊ ſúme te-
Nu.20.b Ps.77. 1.cor.10.a De cõſ. di. 2.ca. Reuera in ſ. il lis aqua ⁊ ca. In ca. bee cum de ſenioꝛibus iſraél: // ⁊ virgā qua ꝑcuſſi
ſti flúuiū tolle in manu tua: ⁊ vade. // En ego
ſtabo ibi corā te ſupꝛa petrā oꝛéb // ꝑcutiéſqꝫ pe
tram: ⁊ exibit ex ea aqua vt bibat populus. Fé
cit móyſes ita coram ſenioꝛibus iſraél. Et vo-
cauit nomē loci illius tentatio: propter iúrgiū
filioꝛum iſraél: ⁊ qꝛ tētauérunt dominum di-
C centes. Eſt ne deus in nobis: an nō? Uenit au
tem ameléch ⁊ pugnabat contra filios iſraél
in raphidím. Dixitqꝫ móyſes ad ioſué. Elige
viros: ⁊ egreſſus pugna contra ameléch cras.
Ego ſtabo in vértice cóllis: habens virgam dei
in manu mea. Fecit ioſué vt locutꝰ erat móy-
ſes: ⁊ pugnauit contra ameléch. Móyſes au-
tē ⁊ aarón ⁊ húr aſcendérūt ſuper vérticē cól
Ia. vi. c. lis. // Cūqꝫ leuáret móyſes manꝰ vincébat iſra
él. Sin autē páululum remiſiſſet: ſuperábat a-
meléch. Manus autem móyſi erant gráues.
Sumentes igitur lapidē poſuerunt ſubter eū
D in quo ſedit. Aarón autem ⁊ húr ſuſtentabāt
manus eius ex vtraqꝫ parte. Et factum eſt vt
manus illius non laſſaréntur: vſqꝫ ad occáſū
Iudic. 4. d Sap. 11. a. ſolis. // Fugauitqꝫ ioſué ameléch ⁊ populum
eius in oꝛe gladij. Dixit autem dominus ad
móyſen. Scribe hoc ob monuméntum in li-
bꝛo: ⁊ trade áuribus ioſué. Delebo enim me-
moꝛiam ameléch ſub celo. Edificauitqꝫ móy
ſes altare: ⁊ vocauit nomen eius: dominus ex-
ultatio mea dicens: quia manus ſolius domi
ni ⁊ bellum dei erit contra ameléch. a genera-
tione in generationem.

¶ Ca. Sū. ¶ Jetro adduxit ſecum vxoꝛem ⁊
filios moyſi: dat conſilium de onere participā
do: ⁊ reuertitur. ¶ XVIII

A CUmqꝫ audiſſet ietró ſacerdos
madián cognatꝰ móyſi omnia
que fecerat dominus móyſi et
iſraél populo ſuo: ⁊ ꝙ eduxiſſet
dominus iſraél de egýpto: tulit
ſéphoꝛā vxoꝛē móyſi quā remi
ſerat: ⁊ duos filios eius quoꝛū vnus vocabaꝫ
ſupꝛa. 2. d gerſán: dicēte patre // áduena fui in terra alié
na: alter vo eleaçér: deus eni ait: pꝛis mei ad-
iutoꝛ meus: ⁊ éruit me de gladio pharaónis:
Uenit ergo ietró cognatꝰ móyſi ⁊ filij eius et
vxoꝛ eiꝰ ad móyſen in deſertū vbi erat caſtra
metatꝰ iuxta mōtem dei: ⁊ mādauit móyſi: di
cēs. Ego ietró cognatꝰ tuus venio ad te: ⁊ vxoꝛ
tua: ⁊ duo filij tui cū ea. Qui egreſſus in occúr
ſum cognati ſui adoꝛáuit: ⁊ oſculatꝰ eſt eū. Sa
lutauerúntqꝫ ſe mútuo vbis pacíficis. Cūqꝫ i- B
traſſet tabernaculū: narrauit móyſes cognato
ſuo cuncta que fecerat dñs pharaóni: ⁊ egý-
ptiis ꝓpter iſraél: vniuerſumqꝫ labóꝛē qui ac-
cidiſſet eis in itinere: ⁊ ꝙ liberauerat eos dñs.
Letatúſqꝫ eſt ietró ſup oíbus bonis que fece-
rat dñs iſraéli: eo ꝙ eruiſſet eū de manu egy-
ptioꝝ. Et ait. Bñdíctus dñs q liberauit vos de
manu egyptióꝝ: ⁊ de māu pharaónis q éruit
pplm ſuū de manu egýpti. Nūc cognoui quia
magnus dñs ſuper oēs deos: eo ꝙ ſupbe égerit
ↄtra eos. Obtulit ergo ietró cognatus móyſi
holocáuſta ⁊ hóſtias domio. // Uenerúntqꝫ aa De pe. di. 1. ca. vol
rón ⁊ oēs ſenioꝛes filioꝝ iſraél vt comederēt
panē cū eo corā dño. // Altera autem die ſedit Mat. vi.
móyſes vt iudicáret pplm: qui aſſiſtébat móy
ſi a máne vſqꝫ ad véſperā. Quod cum vidiſſet C
cognatus eius oía ſcilꝫ que agebat i pplo: ait.
Quid eſt qđ facis in plebe? Cur ſolus ſedes: ⁊
omnis ppls pꝛeſtolátur de mane vſqꝫ ad veſpe
ram? Cui rñdit móyſes. Uenit ad me ppls q̄-
rens ſententiā dei. Cūqꝫ accíderit eis aliqua
diſceptátio: veniūt ad me vt iúdicē inter eos:
⁊ oſtendam pꝛecepta dei: ⁊ leges eius. At ille.
Nō bonam inquit rē facis. Stulto laboꝛe con-
ſúmeris: ⁊ tu ⁊ populus iſte qui tecum eſt. Ul
tra vires tuas eſt negócium. // Solus illud nō Deu. 1. b
póteris ſuſtinére: Sed audi verba mea atqꝫ cō
ſilia: ⁊ erit dñs tecū. Eſto tu populo in his que
ad deum pértinēt vt réferas que dicuntur ad
eum: oſtendáſqꝫ populo cerimónias ⁊ ritum
colendi: viámqꝫ per quam ingredi debeant: ⁊
opus qđ facere debeāt. Próuide autē de omni D
plébe viros ſapientes ⁊ timentes deum: in qui
bus ſit veritas: ⁊ qui óderint auariciam: ⁊ cō-
ſtitue ex eis tribunos ⁊ cēturiónes: ⁊ quinqua
genários: ⁊ decános qui iudicent populum o-
mni tempoꝛe. Quicqd autē maius fuerit ré-
ferāt ad te: ⁊ ipſi minoꝛa tantúmmō iúdicēt
leuiúſqꝫ ſit tibi: partito in alios ónere. Si hoc
féceris implebis imperiū domini: ⁊ pꝛecepta
eius póteris ſuſtentare: ⁊ omnis hic populus
reuerteꝫ ad loca ſua cū pace. Quibus auditis
móyſes: fecit omnia que ille ſuggéſſerat. Et
electis viris ſtrénuis de cuncto iſraél cōſtituit
eos pꝛincipes populi: tribúnos ⁊ centuriónes:
⁊ quinquagenários ⁊ decános. Qui iudicabāt
plebem omni tēpoꝛe. Quicquid autem graui
us erat referebāt ad eum: faciliòꝛa tm̄modo
iudicantes. Dimiſitqꝫ cognatum ſuū: qui re
uerſus abijt in terram ſuam.

C Ca. Sũ. C Peruenerũt ad ſynai: ſctificat populus: ⁊ eo vidente deſcẽdit dñs ſuper montẽ: in igne loquit vt pplſ obediat. Prohibent homo ⁊ iumẽtũ ne montẽ tangãt. C XIX

A Enſe tertio egreſſiõis iſraél de terra egypti: in die hac venerũt in ſolitudinẽ ſynai. Nã profecti de raphidim ⁊ peruenientes vſq; in deſertũ ſynai: caſtrametáti ſunt in eodẽ loco: ibiq; iſraél fixit tentoria e regióne mõtis. Moyſes autẽ aſcẽdit in mõtem ad deũ. Uocauitq; eũ dominus de mõte: ⁊ ait. Hec dices domui iacób: ⁊ ãnũciabis filijs iſraél. Uos ipſi vidiſtis que fécerim egyptijs: quomodo portáuerim vos ſuper alas aquilarũ: ⁊ aſſúmpſerim mihi. Si ergo audiéritis vocẽ meã: ⁊ cuſtodiéritis pactũ meũ: eritis mihi in pecúliũ de cunctis populis. // Mea eſt enĩ omnis terra: ⁊ vos eritis mihi in regnũ ſacerdotále: ⁊ gens ſctã. Hec ſunt verba que loquéris ad filios iſraél. Uenit móyſes: ⁊ cõuocatis maioribus natu populi: expoſuit omnes ſermones quos mandauerat dñs. Reſponditq; omnis pplſ ſimul. Cuncta

B que locutus eſt dñs faciemus. // Cũq; retuliſſet móyſes verba populi ad dñm: ait ei dñs. Jam nũc veniã ad te in caligine nubis: vt audiat me populus loquentẽ ad te: ⁊ credat tibi in perpetuũ. Nunciauit ergo moyſes verba populi ad dñm. Qui dixit ei. Uade ad populum ⁊ ſanctifica illos hodie ⁊ cras: lauentq; veſtimenta ſua: ⁊ ſint parati in diem tertium. In die enim tertio deſcẽdet dominus corã omni plebe ſuper montẽ ſynai. Conſtituẽſq; terminos populo per circúitum: ⁊ dices ad eos. Cauete ne aſcendatis in montẽ: nec tangatis fines illius. // Omnis qui tetigerit montẽ: morte moriétur. Manus nõ tangent eum: ſed lapidibus opprimétur: aut confodiétur iáculis. Siue iuméntum fuerit ſiue homo // non viuet.

C Cum cẽperit clángere búccina: tunc aſcẽdant in montem. // Deſcenditq; móyſes de monte ad populum: ⁊ ſanctificauit eũ. Cumq; lauiſſent veſtimenta ſua: ait ad eos. Eſtote parati in diem tertium: ⁊ ne appropinquetis vxoribus veſtris. Jamq; aduenerat tertius dies: ⁊ mane inclarúerat: ⁊ ecce cẽperunt audiri tonitrua: ac micáre fúlgura ⁊ nubes denſiſſima operire montem. Clangorq; búccine vehementi[us] perſtrepebat: Et timuit populus qui erat in caſtris. Cumq; eduxiſſet eos móyſes in occurſũ dei de loco caſtrórum: ſteterũt ad radices mõtis. Totus autem mons ſynai fumabat: eo ꝙ deſcendiſſet dominus deus ſuper eũ in igne: et aſcénderet fumus ex eo quaſi de fornáce. Eratq; omnis mons terribilis: ⁊ ſonitus búccine paulátim creſcebat in maius ⁊ prolixius tendebatur. Móyſes loquebatur: ⁊ dominus

D reſpondebat ei. Deſcenditq; dominus ſuper montem ſynai in ipſo montis vértice: ⁊ vocauit móyſen in cacúmen eius. Quo cum aſcẽdiſſet dixit ad eũ. Deſcende ⁊ cõteſtáre pplm:

Deut. 4.

De ſumma trinit. ca. j. in s. compreh. ſtultus.

Hebr. 12. ⁊ Hebr. 12.

ne forte velit tranſcendere terminos ad viden
dum dominum: ⁊ pereat ex eis plurima mul-
titudo. Sacerdotes quoq; qui accedunt ad do
minum ſanctificent̃ ne percutiat eos. Dixitq;
moyſes ad dñm. Nõ poterit vulgus aſcẽdere
in montẽ ſynai. Tu eni teſtificatus es ⁊ iuſſiſti
dicẽs. Pone terminos circa montẽ: ⁊ ſanctifi
ca illũ. Cui ait dñs. Vade deſcende: aſcẽdeſq;
tu ⁊ aaron tecum. Sacerdotes aũt ⁊ ppls non
tranſeãt terminos: nec aſcendãt ad dominũ:
ne forte interficiat illos. Deſcenditq; moyſes
ad populum: ⁊ omnia narrauit eis.

¶ Capi. Summa. ¶ De preceptis decalogi: de faciendo altari de terra: de non aſcendendo per gradus. ¶ XX

Locutuſq; eſt dominus cunctos ſermones hos. [a] Ego ſuz dominus deus tuus: qui eduxi te de terra egypti: de domo ſeruitutis. [b] Nõ habebis deos alienos coram me. Nõ facies tibi ſculptile neq; omnẽ ſimilitudinem que eſt in celo deſuper: ⁊ que in terra deorſum: nec eorũ que ſunt in aquis ſub terra. Nõ adorabis ea neq; coles. // Ego ſum dominus deus tuus fortis ꝫ zelotes. viſitans iniquitatez patrum in filios: in tertiã ⁊ quartam generationẽ eorum qui oderunt me: ⁊ faciens miſericordiaz in milia his qui diligunt me et cuſtodiunt precepta mea. [c] Nõ aſſumẽs nomen domini dei tui in vanũ. Nec enĩ habebit inſontem dñs eum: qui aſſumpſerit nomẽ dñi dei ſui fruſtra. [d] Memẽto vt diem ſabbati ſanctifices. Sex dieb' operaberis: ⁊ facies oĩa opera tua. Septimo autẽ die ſabbatuz dñi dei tui eſt. Non facies omne opus in eo: tu ⁊ filius tuus ⁊ filia tua: ſeruus tuus ⁊ ancilla tua: iumentũ tuũ ⁊ aduena qui eſt intra portas tuas. Sex eni diebus fecit de' celũ ⁊ terrã ⁊ mare: ⁊ oĩa que in eis ſunt. // Et requieuit in die ſeptimo. Idcirco bñdixit dominus diei ſabbati ⁊ ſanctificauit eum. [e] Honora patrẽ tuũ ⁊ mrẽm tuam: vt ſis longeuus ſup terrã quã dñs deus tuus dabit tibi. [f] Nõ occides [g]. Nõ mechaberis. [h] Nõ furtuz facies. [i] Nõ loquaris cõtra proximũ tuũ falſuz teſtimoniũ. [k] Nõ concupiſces domum pximi tui. // Nec deſiderabis vxorem eius: nõ ſeruũ: nõ ancillam: nõ bouez: nõ aſinũ: nec oĩa que illius ſunt. [l] Cunctus autem populus videbat voces ⁊ lampades ⁊ ſonitũ buccine: montemq; fumantẽ: ⁊ pterriti ac pauore concuſſi: ſteterunt procul: dicentes moyſi. // Loquere tu nobis: ⁊ audiemus. Nõ loquatur nobis dñs: ne forte moriamur. Et ait moyſes ad populum. Nolite timere. Ut eni pbaret vos venit de': ⁊ vt terror illius eſſet in vobis: ⁊ non peccaretis. Stetitq; populus delonge: moyſes autem acceſſit ad caliginez in qua erat deus. Dixitq; preterea dominus ad moyſen. Hec dices filijs iſrael. Vos vidiſtis q̃ de celo locutus ſim vobis. Nõ facietis deos argenteos: nec deos aureos facietis vobis. Altare de terra facietis mihi: ⁊ offeretis ſup eo holocauſta ⁊ pacifica veſtra [m] oues veſtras ⁊ boues i omni loco i quo memoria fuerit nominis mei. Ueniam ad te ⁊ benedicam tibi. [n] Q; ſi altare lapideum feceris mihi: non edificabis illud de ſectis lapidibus. // Si enim leuaueris cultrum ſuper eo polluetur. Non aſcendes per gradus ad altare meum: ne reueletur turpitudo tua.

¶ Ca. Sũ. ¶ De ſeruo hebreo empticio. De filia diſtricta in cõcubinã. De homicidio per caſum vel induſtriam: de percuſſione ⁊ maledictiõe patris ⁊ matris ⁊ alijs iudicijs. ¶ XXI

Hec ſunt iudicia q̃ ppones eis. [a] Si emeris ſeruũ hebreũz: ſex annis ſeruiet tibi. in ſeptimo egrediet̃ liber gratis. Cũ quali veſte intrauerat: cum tali exeat. Si habẽs vxorẽ: ⁊ vxor egredietur ſimul. Si aũt domin' dederit illi vxorem: ⁊ pepererit filios ⁊ filias: mulier ⁊ liberi eius erũt domini ſui. Ipſe vero exibit cum veſtitu ſuo: Q; ſi dixerit ſeruus diligo dominũ meuz ⁊ vxorẽ ac liberos nõ egrediar liber: offerat eũ dominus dijs: ⁊ applicabit̃ ad oſtiũ ⁊ poſtes: perforabitq; aurem eius ſubula: ⁊ erit ei ſeruus in ſeculum. Si quis vendiderit filiam ſuam in famulam: nõ egredietur ſicut ancille exire conſueuerunt. Si diſplicuerit oculis domini ſui cui tradita fuerat dimittet eam. Populo aũt alieno vendendi nõ habebit poteſtatẽ: ſi ſpreuerit eam. Si aũt filio ſuo deſponderit eam: iuxta morez filiarũ faciet illi. [b] Q; ſi alterã ei acceperit prouidebit puelle nuptias ⁊ veſtimenta: ⁊ preciũ pudicicie non negabit. Si tria iſta nõ fecerit: egrediet̃ gratis abſq; pecunia. [c] Qui percuſſerit hominẽ volens occidere: morte moriat̃. Qui aũt non eſt inſidiatus: ſed deus illum tradidit in manus eius: conſtituam tibi locum in quo fugere debeat [d] Si quis p induſtriã occiderit pximũ ſuũ ⁊ p

inſidias:ab altari meo euelles eũ vt moriatur
Qui pcuſſerit patrem ſuũ aut matrem morte
moriaƭ. Qui maledixerit patri ſuo vel matri
morte moriaƭ. Qui furatus fuerit hominẽ:⁊
vẽdiderit eum:cõuictus noxe morte moriaƭ.
Si rixati fuerint viri ⁊ pcuſſerit alter primũ
ſuũ lapide vel pugno ⁊ ille mortuus nõ fuerit
ſed iacuerit in lectulo: ſi ſurrexerit ⁊ ambu
lauerit foris ſup baculũ ſuũ: innocẽs erit qui
pcuſſerit ita tamẽ vt operas eius ⁊ impẽſas
in medicos reſtituat. Qui pcuſſerit ſeruũ ſuũ C
vel ancillam virga:⁊ mortui fuerint in mani
bus eius: criminis reus erit. Si autẽ vno die
vel duobus ſupuixerit: nõ ſubiacebit pene: q
pecunia illius eſt. Si rixati fuerint viri: et
pcuſſerit quis mulierẽ pregnantem ⁊ abor
tiuũ quidẽ fecerit: ſed ipſa vixerit ſubiacebit
dãno quãtũ maritus mulieris expetierit ⁊ ar
bitri iudicauerint. Si aũt mors eius fuerit
ſubſecuta: reddet animã p anima: oculum p
oculo: dentẽ pro dente: manũ p manu: pedẽ
pro pede: aduſtionẽ pro aduſtione: vulnus pro
vulnere: liuorem p liuore. Si pcuſſerit quiſ
piã oculũ ſerui ſui aut ancille: ⁊ luſcos eos fe
cerit: dimittet eos liberos p oculo quẽ eruit
Dentem quoq; ſi excuſſerit ſeruo vel ancille
ſue: ſimiliter dimittet eos liberos. Si bos cor
nu pcuſſerit virũ aut mulierẽ ⁊ mortui fuerit
lapidib⁹ obrueƭ: ⁊ nõ comedetur carnes eius
Dñs quoq; bouis innocẽs erit. Qd ſi bos cor
nupeta fuerit ab heri ⁊ nudiuſtertius: ⁊ ꝯteſta
ti ſũt dñm eius nec recluſerit eũ: occideritq;
D virũ aut mulierẽ: et bos lapidib⁹ obrueƭ ⁊ do
minũ eius occident. Qd ſi preciũ fuerit ei ĩpo
ſitũ: dabit p aĩa ſua qcquid fuerit poſtulatus.
Filiũ quoq; ⁊ filiã ſi cornu pcuſſerit: ſimili ſẽ
tentie ſubiacebit. Si ſeruũ ancillãq; inuaſe
rit: triginta ſiclos argenti domino dabit: bos
vero lapidibus opprimetur. Si quis aperue
rit ciſternã ⁊ foderit: ⁊ nõ operuerit eã: ceci
deritq; bos aut aſin⁹ in eã reddet dñs ciſterne
pciũ iumẽtorũ. Qd aũt mortuũ eſt: ipſius erit.
Si bos alien⁹ bouẽ alterius vulnerauerit ⁊ ille
mortu⁹ fuerit: vẽdet bouẽ viuũ ⁊ diuidẽt pciũ:
cadauer aũt mortui iter ſe diſpertiẽt. Si autẽ
ſciebat q bos cornupeta eẽt ab heri ⁊ nudiu
ſtertius: ⁊ nõ cuſtodiuit eum dñs ſuus: reddet
bouem pro boue: ⁊ cadauer integrũ accipiet.
¶ Ca. xxij. ¶ De fure: de dãno facto: de com
modato: de vgine ſeducta: de maleficijs: de ido
latrijs de pupillo: de vidua: de aduena: de vſura

pignore. Non detrahes dijs: de decimis primi
tijs ſint cũ matre ſeptẽ diebus. ¶ XXII
Si qs furat⁹ fuerit bouẽ aut ouẽ A
⁊ occiderit vel vendiderit: qnq;
boues p vno boue reſtituet: et
quattuor oues p vna oue. Si ef
fringẽs fur domum ſiue ſuffo
diẽs fuerit inuentus: ⁊ accepto
vulnere mortu⁹ fuerit: pcuſſor nõ erit re⁹ ſan
guinis: Qd ſi orto ſole hoc fecerit: homicidiũ
perpetrauit: ⁊ ipe moriaƭ. Si nõ habuerit q p
furto reddat: ipe vendẽdabiƭ. Si iuentũ fue
rit apd eũ qd furat⁹ eſt viuẽs: ſiue bos ſiue aſi
n⁹ ſiue ouis: duplũ reſtituet. Si leſerit quiſ
piã agrũ vel vineã: ⁊ dimiſerit iumẽtũ ſuũ:
vt depaſcaƭ aliena qcqd optimũ hũerit in a
gro ſuo vel ĩ vinea: p dãni eſtiatiõe reſtituet.
Si egreſſus ignis inuenerit ſpicas: ⁊ cõprehen
derit aceruos frugũ ſiue ſtãtes ſegetes ĩ agris
reddet dãnũ q ignẽ ſuccenderit. Si qs cõmẽ B
dauerit amico pecuniã aut vas in cuſtodiã: ⁊
ab eo q ſuſceperat furto ablata fuerit: ſi inueniƭ
fur duplũ reddet. Si latet fur: dñs dom⁹ ap
plicabitur ad deos: ⁊ iurabit q nõ extenderit
manũ in rẽ primi ſui: ad ppetrandũ fraudẽ:
tã in boue q̃ in aſino ⁊ oue: ac veſtimẽto: ⁊ qc
qd dãnũ inferre poteſt. Ad deos vtriuſq; cau
ſa pueniet. Et ſi illi iudicauerint: duplũ reſti
tuet primo ſuo. Si qs cõmendauerit primo
ſuo bouẽ: aſinũ ouẽ ⁊ oẽ iumẽtũ ad cuſtodiã
⁊ mortuũ fuerit: aut debilitatũ vel captũ ab ho
ſtib⁹ nulluſq; hoc viderit: iuſiurandũ erit ĩ me
dio: q nõ extenderit manũ ad rẽ primi ſui:
Suſcipietq; dñs iuramẽtũ: ⁊ ille reddere nõ
cogeƭ: Qd ſi furto ablatũ fuerit reſtituet dã
nũ dño. Si comeſtũ a beſtia: deferat ad eũ qd
occiſũ eſt: ⁊ nõ reſtituet. Qui a primo ſuo qc C
qd horũ mutuo poſtulauerit: ⁊ debilitatũ aut
mortuũ fuerit dño non pñte reddere cõpelleƭ
Qd ſi in pñtiarũ dñs fuerit: nõ reſtituet: ma
xime ſi ꝯductũ venerat p mercede opis ſui:
Si ſeduxerit qs virginẽ necdũ deſpõſatã: dor
mieritq; cũ ea: dotabit eã: ⁊ hẽbit eã vxorẽ. Si
paƭ vginis dare noluerit: reddet pecuniã iux
ta modũ dotis quã vgĩes accipere ꝯſueuerũt.
Maleficos non patieris viuere. Qui coierit
cũ iumẽto: morte moriaƭ. Qui imolat dijs oc
cidetur: preter dño ſoli. Aduenam non con
triſtabis: neq; affliges eum: Aduene enim et
ipſi fuiſtis in terra egypti. Vidue ⁊ pupil
lo nõ nocebitis: Si leſeritis eos vociferabun

tur ad me: ⁊ ego audiã clamorẽ eorum: ⁊ in-
dignabit furor meus: pcutiamq; vos gladio:
⁊ erũt vxores veſtre vidue: ⁊ filij veſtri pupilli.
Si pecuniã mutuã dederis pplo meo paupe-
ri qui habitat tecũ: nõ vrgebis eum quaſi ex-
actor: nec vſuris opprimes: Si pignus a pri-
mo tuo acceperis: veſtimentũ ante ſolis occa-
ſum reddes ei. Ipſum enĩ eſt ſolũ quo operit
indumentum carnis eius: nec habet aliud in
quo dormiat. Si clamauerit ad me exaudiã
eũ: q: miſericors ſum. // Dijs nõ detrahes // et
principi ppli tui nõ maledices. // Decimas et
pmitias tuas nõ tardabis offerre: Primoge-
nitũ filiorũ tuorũ dabis mihi. De bobus quo
q; ⁊ ouibus ſimilr facies. Septẽ dieb⁹ ſit cum
mře ſua: die octaua reddes eum mihi. // Uiri
ſancti eritis mihi. Carnẽ que a beſtijs fuerit
pguſtata nõ comedetis: ſed pjicietis canib⁹.

Offeremus. 23. a. 1. q. i. c. ſacerdotib⁹ 1. q. i. c. futurę De here. c. cum ex iniuncto. 23. q. i. c. paratus 13. q. i. c. eccleſias. § his ita 16. q. i. c. caſus. § de his De cõſe. di. 3. c. q̃dragesima in fine De deci. c. tua ii. De voto c. a magne Sup. ca. 13. Supra. 34. Leui. 22. b. Eze. 44. g. A

¶ Ca. Sũ. ¶ De eqtate iudicij: de aſino odiẽ
tis ſubleuãdo: de muneribus: de miſericordia
peregrini: de qete ſeptimi ãni: ⁊ ſeptime diei:
de tribus ſolẽnitatib⁹: de hedo nõ coquẽdo: de
angelo precedente: ſterilis nõ erit: de hoſtibus
eijciendis paulatim: ⁊ tractatur q terras infi
delium poſſidere deberent: ſed nõ eorum deos
colerent aut fedus inirent. ¶ XXIII

Non ſuſcipies vocẽ mendacij:
nec iunges manũ tuam vt pro
impio dicas falſũ teſtimoniũ.
Nõ ſequeris turbã ad faciẽdũ
malũ: nec in iudicio plurimorũ
acquieſces ſententie: vt a vero de
uies. // Pauperis quoq; nõ miſereberis in iu-
dicio. // Si occurreris boui inimici tui: aut aſi
no erranti: reduc ad eũ. Si videris aſinũ odi
entis te iacere ſub onere nõ ptrãſibis: ſꝫ ſub-
leuabis cũ eo. Nõ declinabis in iudiciũ pau-
peris. // Mẽdaciũ fugies. // Inſontẽ ⁊ iuſtũ nõ
occides: Quia auerſor impiũ. // Nec accipi-
es munera: q̃ etiã excecãt prudẽtes: ⁊ ſubuer
tũt verba iuſtorũ. Peregrino moleſtus nõ eris
Scitis enĩ aduenarum aĩas: q: ⁊ ipſi pegrini
fuiſtis ĩ terra egypti. Sex ãnis ſeminabis ter
rã tuã: ⁊ ɔgregabis fruges eius. Anno aũt ſe
ptimo dimittes eã ⁊ requieſcere facies: vt cõ
medant paupes ppli tui: ⁊ qcqd reliquũ fue-
rit edãt beſtie agri. Ita facies in vinea ⁊ ĩ oli-
ueto tuo. Sex dieb⁹ opaberis: ſeptima die ceſ-
ſabis: vt requieſcat bos ⁊ aſin⁹ tuus: ⁊ refrige-
ret filius ancille tue: ⁊ aduena. Oĩa que dixi
vobis cuſtodite: Et per nomẽ externorũ deorũ

2. q. 7. c. accuſatio. Eccl. 22. b. 23. q. 4. c. ne amiſſo 23. q. 4. c. diuinis. Deut. 13. f. Deu. 16. c. Eccleſiaſtico. 20. d. 11. q. 3. c. pauper. B

nõ iurabitis: neq; audiet ex ore veſtro. Trib⁹
vicib⁹ per ſingulos ãnos mihi feſta celebrabi-
tis. Solẽnitatẽ quoq; azymorũ cuſtodies. Se-
ptẽ dieb⁹ comedetis azyma: ſicut precepi tibi
tpe mẽſis nouorũ: quando egreſſus eſt de egy-
pto. // Nõ apparebis in ɔſpectu meo vacuus. Et
ſolẽnitatẽ mẽſis pmitiuorũ operis tui q̃cũq; ſe
minaueris in agro: ſolẽnitatẽ quoq; in exitu
anni quando ɔgregaueris oẽs fruges tuas de
agro. Ter in anno appebit oẽ maſculinũ tuũ
corã dño deo tuo. Nõ immolabis ſup fermen-
to ſanguinẽ victime tue: nec remanebit adeps
ſolennitatis mee vſq; mane. // Primitias fru-
gũ terre tue deferes ĩ domũ dñi dei tui. // Nõ
coques hedũ in lacte mřis ſue. Ecce ego mit
tã angelũ meũ qui precedat te ⁊ cuſtodiat in
via: ⁊ introducat in locum quẽ ppaui tibi.
Obſerua eũ ⁊ audi vocẽ eius: nec cõtemnendũ
putes: q: non dimittet cũ peccaueris: ⁊ eſt no
mẽ meũ in illo: Q, ſi audieris vocẽ eius ⁊ fe-
ceris oĩa que loquor: inimicus ero inimicis
tuis: ⁊ affligã affligentes te. // Precedetq; te
angelus me⁹: ⁊ itroducet te ad amorreũ ⁊
ethæum ⁊ pherezeum chananeumq; ⁊ eueum
⁊ iebuſeum: quos ego conteram. Nõ adorabis
deos eorũ: neq; coles eos. Nõ facies opera eo-
rũ: ſed deſtrues eos: ⁊ ɔfringes ſtatuas eorũ.
Seruietiſq; dño deo veſtro: vt benedicam pani-
bus tuis ⁊ aquis: ⁊ auferã infirmitatẽ de me-
dio tui. // Nõ erit ĩfecunda: nec ſterilis terra
tua. Numerũ dierũ tuorũ implebo. Terrorẽ
meum mittã in precurſum tuum: ⁊ occidam
oẽm ppulũ ad quẽ ingredieris. Cunctorum
inimicorũ tuorũ corã te terga vertã emittens
ſcrabrones prius qui fugabũt eueum ⁊ chana
neum ⁊ etheum anteq̃ introeas. Nõ eijciam
eos a facie tua anno vno ne terra in ſolitudi
nẽ redigatur: ⁊ creſcant cõtra te beſtie. Pau-
latim expellã eos de ɔſpectu tuo: donec augea
ris ⁊ poſſideas terrã. Ponam autẽ terminos
tuos a mari rubro vſq; ad mare paleſtinorũ
⁊ a deſerto vſq; ad fluuiũ. Tradam in mani-
bus veſtris habitatores terre: ⁊ eijciam eos de
conſpectu veſtro. // Non inibis cũ eis fedus:
nec cum dijs eorum. Nõ habitet in terra tua:
ne forte peccare te faciãt ĩ me ſi ſeruieris dijs
eorum: qđ tibi certe erit in ſcandalum.

¶ Ca. Sũ. ¶ De aſcenſu moyſi: de monte: de
volumine ⁊ ſanguine federis: de tabulis lapi-
deis: de mora in monte quadraginta diebus
⁊ noctibus. ¶ XXIIII

Exo. 13. Infra. 34. b. Deu. 16. a. Eccl. 34. e. De cõſe. di. 1. c. Solẽ. C

Infra. 34. Deu. 14.

Infra. 32. D

Deut. 7. c. 27. q. i. c. nuptiarũ ſ. ṗn. in gl. 1. 9. vn. de male. dictis 32. q. 4. c. Recurrat § his ita

Deut. 7. a

A Oyſi quoqꝫ dixit. Aſcende ad
dñm tu ⁊ aarón:nadáb ⁊ abiú
⁊ ſeptuaginta ſenes ex iſraél: ⁊
adorábitis prócul.Solúſqꝫ móy
ſes aſcendet ad dñm:⁊ illi non
appropinquábūt: nec populus
aſcēndet cū eo.Uenit ergo móyſes ⁊ narrá-
uit plebi omnia verba dñi atqꝫ iudicia.Reſpō
Inf. 9. b infra eo. ditqꝫ omnis ppl's vna voce./Oīa verba dñi q̄
locutus eſt faciem⁹.+Scripſit aūt móyſes vni
hz.hſti + 4 inde, mus. uerſos ſermones dñi:⁊ mane ꝯſúrgens edifi-
cauit altare dño ad radices montis:⁊ duode
cim titulos per duódecim tribus iſraél. Mi-
B ſitqꝫ iuuenes de filijs iſraél:⁊ obtulérūt holo-
cauſta:imolaueruntqꝫ victimas pacificas dño
vitulos duódecim.Tulit itaqꝫ móyſes dimi-
diam partē ſánguinis:⁊ miſit in cratéras:par
tem aūt reſiduam fúdit ſup altare.Aſſuménſ
qꝫ volúmen féderis legit audiente populo.
/Qui dixerūt. Oīa que locut⁹ ē dñs faciem⁹:
Suꝑ. eo. ⁊ érim⁹ obedientes. Ille vero ſumptū ſangui-
nem reſpérſit in pplm:⁊ ait./Hic eſt ſanguis
Hebre.p.c. féderis qđ pépigit domin⁹ vobiſcum ſup cun-
ctis ſermonib⁹ his.Aſcenderúntqꝫ móyſes ⁊
C aarón:nadáb:⁊ abiú ⁊ ſeptuagita de ſeniori-
bus iſraél:⁊ vidérunt deū iſrael.Sub pedibus
eius q̄ſi opus lápidis ſaphyrini:⁊ q̄ſi celuꝫ cū
ſerénum eſt.Nec ꝯ ſuper eos q procul recéſſe-
rant de filijs iſraél miſit manum ſuam.Uide-
runtqꝫ deū:⁊ comēderūt ac biberūt. Dixit aūt
dñs ad móyſen./Aſcende ad me in monteꝫ: Infra.18.in c.32.b.
⁊ eſto ibi.Daboqꝫ tibi tabulas lapídeas ⁊ le-
gē ac mandata q̄ ſcripſi:vt dóceas filios iſra-
él.Surrexerūt móyſes ⁊ ioſué miniſter eius.
Aſcēdénſqꝫ móyſes in montē dei: ſenioribus
ait. Expectate hic donec reuertamur ad vos. D
Habetis aarón ⁊ húr vobiſcū.Si qđ natū fue-
rit queſtiónis referētis ad eos.Cūqꝫ aſcendiſ-
ſet móyſes:opéruit nubes montē:⁊ habitauit
gloria dñi ſuper ſynai tégens illū nube ſex die-
bus.Septimo aūt die vocauit eum dñs de me
dio caliginis:Erat aūt ſpecies glorie dñi qua-
ſi ignis ardēs ſuper vérticem montis:in cōſpe
ctu filioꝝ iſraél.Ingreſſuſqꝫ móyſes medium
nébule// aſcendit in montē:⁊ fuit ibi quadra- Infra.34.a.
ginta diebus ⁊ quadraginta noctibus. 3 Re.19.c.i. De reuo. ca. ... ſi.

¶ Ca.Sū.¶ De primitijs firmandis:de ar-
ca:⁊ q̄ ad illam ptinent:de menſa ⁊ ei ptinen-
tibus:de cādelabro ⁊ ei pertinentib⁹.¶ XXV
A Ocutúſqꝫ eſt dominus ad móy-
ſen dicens.Lóquere filijs iſra-
el:vt tollant mihi ꝑmitias. Ab
omni homine qui óffert vltró-
neus accipiétis eas.Hec ſūt au-
tem que accipere debetis./ Aurū ⁊ argéntum Infra.35.a
⁊ es ⁊ hyacinthū ⁊ púrpurā:coccúmqꝫ bis tin
ctum ⁊ byſſum:⁊ pylos capraꝝ ⁊ pélles arie-
tum rubricátas:pelléſqꝫ hyacinthinas ⁊ ligna
ſethím:óleum ad lumināria cōcinánda:aro-
mata in vnguéntū ⁊ thymiámata boni odoris
lapides onychinos ⁊ gemmas ad ornandum
ephót ⁊ rationále.Faciéntqꝫ mihi ſāctuáriū

⁊ habitabo in medio eoꝝ:iuxta oém ſimilitu-
diné tabernaculi qḋ oſtendá tibi:⁊ oium va-
ſoꝝ in cultú eius.Sicqꝫ facietis illud:Arcam
de lignis ſethim cópingite:cuius lógitudo ha
beat duos ⁊ ſemis cubitos:latitudo cubitus ⁊
dimidiú:altitudo cubitú ſimiliter ac ſemiſſe:
⁊ deaurabis eá auro mundiſſimo intus ⁊ fo-
B ris.Facieſqꝫ ſupra coroná auream p circuitú:
⁊ quattuor circulos aureos quos pones p quat
tuor arce angulos.Duo circuli ſint in latere
[Ps6.vi.ca] vno ⁊ duo in altero.//Facies quoqꝫ vectes de
lignis ſethim:⁊ operies eos auro. Inducéſqꝫ
p circulos q ſunt in arce lateribus vt portetur
in eis.Qui ſemp erút in circulis:nec vnqꝫ ex-
trahent ab eis.Poneſqꝫ in arca teſtificationé
C quam dabo tibi.Facies ⁊ ꝓpitiatoriú de auro
múdiſſimo.Duos cubitos ⁊ dimidiú tenebit
longitudo ei⁹⁊ cubitus ac ſemiſſem latitudo.
Duos quoqꝫ cherubin aureos ⁊ ꝓductiles faci
es ex vtraqꝫ parte oraculi.Cherub vnus ſit in
latere vno:⁊ alter in altero.Utrúqꝫ latus pro
pitiatorij tegant expandétes alas ⁊ operientes
oraculú:reſpiciántqꝫ ſe mutuo verſis vultib⁹
in propitiatoriú quo operienda eſt arca: in q
pones teſtimoniú quod dabo tibi.Inde preci-
piam ⁊ loquar ad te ſupra propitiatoriú ſcili-
cet ac de medio duoꝝ cherubin q erunt ſup ar
cam teſtimonij:cúctáqꝫ mandabo per te filijs
iſrael.Facies ⁊ méſam de lignis ſethim haben
té duos cubitos lógitudinis:⁊ in latitudine cú
bitú ⁊ í altitudine cubitú:ac ſemiſſem ⁊ inau
rabis eá auro puriſſimo.Facieſqꝫ illi labiú
aureú per circuitú:⁊ ipſi labio coroná intera-
ſilem altá quattuor digitis:⁊ ſup illam alterá
coroná aureolá.Quattuor quoqꝫ circulos au
reos preparabis:⁊ pones eos in qttuor angu
lis eiuſdé menſe p ſingulos pedes. Subter co-
roná erunt circuli aurei:vt mittant vectes per
eos ⁊ poſſit méſa portari . Ipſos quoqꝫ vectes
facies de lignis ſethim:⁊ circundabis auro ad
ſubuehendá menſam.Parabis ⁊ acetabula
ac phialas thuribula ⁊ cyathos:in qbus offe-
renda ſunt libamina ex auro puriſſimo: ⁊ po-
nes ſup menſam panes ꝓpoſitionis in conſpe-
ctu meo ſemp.Facies ⁊ candelabrum ductile
de auro múdiſſimo:haſtile eius ⁊ calamos cy
phos ⁊ ſperulas ac lylia ex ipſo procedentia.
Sex calami egredient de laterib⁹:tres ex vno
latere:⁊ tres ex altero.Tres cyphi qſi in nu-
D cis modú per calamos ſingulos ſperuléqꝫ ſiml'
⁊ lylia:⁊ tres ſimiliter cyphi inſtar nucis í ca

lamo altero:ſperuléqꝫ ſimul ⁊ lilia.Hoc erit o-
pus ſex calamoꝝ:qui producédi ſunt de haſtili
In ipſo aút candelabro erunt quattuor cyphi
in nucis modú ſperuleqꝫ per ſingulos ⁊ lilia.
Sperule ſub duob⁹ calamis per tria loca q ſunt
ſex fiunt procedentes de haſtili vno.Et ſperule
igit ⁊ calami ex ipo erút vniuerſa ductilia ex
auro puriſſimo.Facies ⁊ lucernas ſepté:⁊ po-
nes eas ſup candelabruꝫ vt luceant ex aduer-
ſo.Emunctoria quoqꝫ ⁊ vbi ea que emuncta
ſunt extinguátur:fiant de auro puriſſimo. Oé
pondus candelabri cú vniuerſis vaſis ſuis ha-
bebit talentum auri puriſſimi.//Inſpice ⁊ fac [Hebr.8.]
ſm exemplar qḋ tibi in monte monſtratú eſt.
¶ Ca.Sú. ¶ De quattuor operimentis taber
naculi:de tabulis ⁊ vectibus ⁊ duobus velis:de
baſibus ⁊ quattuor columnis. ¶ XXVI
Abernaculú vero ita facies.De- A
cem cortinas de byſſo retorta: ⁊
hyacintho ac purpura : coccóqꝫ
bis tincto:variatas ope pluma-
rio facies . Longitudo cortine
vni⁹ habebit vigintiocto cubitos:
latitudo quattuor cubitoꝝ erit. Unius menſu
re fiet vniuerſa tentoria.Quinqꝫ cortine ſibi
iungent mutuo:⁊ alie quqꝫ neru ſimili cohe-
rebunt.Anſulas hyacinthinas in laterib⁹ ac
ſūmitatib⁹ facies cortináꝝ vt poſſint inuicé co
pulari.Quinqgénas anſulas cortina habebit
in vtraqꝫ parte ita inſertas:vt anſa ꝯtra anſaꝫ B
veniat ⁊ altera alteri poſſit adaptari.Facies ⁊
qnquaginta circulos aureos qbus cortináruꝫ
vela iungenda ſút:vt vnú tabernaculum fiat.
Facies ⁊ ſaga cilicina undecim: ad operien-
dú tectú tabernaculi.Lógitudo ſagi vni⁹ habe
bit triginta cubitos:⁊ latitudo qttuor .Eq erit
menſura ſagoꝝ oiuꝫ.E qb⁹ quinqꝫ iunges ſeoꝛ
ſú:⁊ ſex ſibi mutuo copulabis:ita vt ſextú ſa-
gú í fróte tecti duplices.Facies ⁊ qnqgita an C
ſas in ora ſagi vni⁹:vt ꝯiungi cú altero queát:
⁊ qnqgita anſas in ora ſagi alteri⁹:vt cú alte-
ro copulet.Facies ⁊ qnquaginta fibulas ene-
as qbus iungant anſe:vt vnú ex omnib⁹ operi
mentuꝫ fiat.Quod aút ſuper fuerit in ſagis q
parant tecto ideſt vnum ſagú quod amplius
eſt:ex medietate eius operies tabernaculi po-
ſteriora:⁊ cubitus ex vna parte pendebit:⁊ al-
ter ex altera q plus eſt in ſagoruꝫ longitudine
vtrúqꝫ latus tabernaculi protegens.Facies ⁊
operimentú aliud tecto de pellibus arietuꝫ ru
bricatis:⁊ ſup hoc rurſum aliud opimentú de

hyacinthinis pellib⁹. Facies ⁊ tabulas ſtátes
D tabernaculi de lignis ſethim q̄ ſingule denos
cúbitos in lōgitudine habeant: ⁊ in latitudine
ſingulos ac ſemiſſem. In laterib⁹ tabule due
incaſtratúre fient: qb⁹ tabula alteri tabule cō
nectāt. Atq₃ in hunc modū cuncte tabule pa
rabūntur. Quaꝝ viginti erunt in latere meri
diáno qd vérgit ad áuſtrū: quibus quadragi
ta báſes argénteas fúndes vt bine báſes ſin
gulis tabulis p duos ángulos ſubijciāt. In
latere quoq₃ ſcdo tabernaculi qd vergit ad aq
lóné: viginti tabule erūt: quadraginta haben
tes báſes argénteas. Bine baſes ſingulis ta
E bulis ſupponent. Ad occidentalé vero plagaʒ:
tabernaculi facies ſex tábulas ⁊ rurſum alias
duas q̄ in angulis erigant poſt tergū taberna
culi. Erūtq₃ ſibi ꝯiuncte a deorſum vſq₃ ad ſur
ſum: ⁊ vna oēs compágo retinébit. Duabus
quoq₃ tabulis q̄ in ángulis ponēde ſunt ſimi
lis iūctúra ſeruabit. Et erūt ſimul tábule octo
báſes eaꝝ argéntee ſedecim: duab⁹ báſibus p
vnā tabulam ſupportatis. Facies ⁊ véctes de
lignis ſethim qnq₃ ad continendas tabulas in
vno látere tabernaculi: ⁊ qnq₃ alios in áltero:
⁊ eiuſdē numeri ad occidentálé plágam q mit
tent per medias tabulas a ſūmo vſq₃ ad ſum
mū. Ipſas quoq₃ tabulas deaurábis: ⁊ fúndes
F in eis ánnulos áureos p quos véctes tabulá
ta ꝯtineant: quos opéries láminis áureis. Et
ériges tabernaculū iuxta exémplar qd tibi in
monte mōſtratum eſt. Facies ⁊ velū de hyacin
tho ⁊ púrpura: coccóq₃ bis tincto ⁊ býſſo re
torta opere plumário: ⁊ pulchra varietate con
téxtū: quod appéndes ante quattuor colūnas
de lignis ſethim: que ipſe qdem deauráte erūt
⁊ habebunt capita áurea: ⁊ báſes argénteas.
Inſerétur aūt velum p circulos. Intra qd po
G nes árcam teſtimonij: quo ⁊ ſanctuáriū ⁊ ſan
ctuárij ſanctuária diuident. Pones ⁊ propi
tiatoriū ſuper arcā teſtimonij in ſancta ſancto
rū: menſámq₃ extra velū: ⁊ contra menſaʒ cā
délabrum: in látere tabernáculi meridiáno.
Menſa enī ſtabit in parte aquilónis. Facies
⁊ tentoriū in introitu tabernáculi de hyacin
tho ⁊ púrpura coccóq₃ bis tincto ⁊ býſſo retor
ta opere plumário ⁊ quinq₃ colūnas deaurá
bis lignorum ſethim: ante quas ducétur ten
tórium: quarum erunt capita áurea ⁊ báſes
énee.

¶ Ca. Sū. ¶ De altari tabernaculi ⁊ atrio ta
bernaculi ⁊ oleo lucerne. ¶ XXVII

Faciēs ⁊ altare de lignis ſethim B
qd habebit qnq₃ cúbitos i lō
gitudine: ⁊ totidē in latitudine
ideſt quadruʒ ⁊ tres cúbitos in
altitúdine. Cornua aūt per quat
tuor ángulos ex ipſo erunt: ⁊ o
péries illud ére. Facieſq₃ in vſus eius lebetes
ad ſuſcipiēdos cineres ⁊ forcipes atq₃ fuſcinu
las ⁊ igniū receptácula. Oīa vaſa ex ére fabri
cabis. Craticulámq₃ in modū rhétis éneaʒ p
cuius q̄ttuor angulos erūt q̄ttuor ánguli énei
quos pones ſubter árulā altáris. Eritq₃ crati
cula vſq₃ ad altaris mediuʒ. // Facies ⁊ vectes Nō.d.Lex. Qui eccle ſias. §. Ecce.
altaris de lignis ſethim duos: quos opéries lá
minis éneis ⁊ indúces p circuluʒ: eruntq₃ ex
vtroq₃ látere altaris ad portandum. Non ſolí B
dum: ſʒ ináne ⁊ concauū intrínſecus facies il
lud ſicut tibi in mōte monſtrátum eſt. Facies
⁊ átriū tabernaculi: in cui⁹ auſtráli plága con
tra meridiem erunt tentoria de býſſo retorta.
centū cúbitos vnum latus tenebit in longitu
dine: ⁊ colúmnas viginti cum báſibus tóti
dem éneis que capita cū celaturis ſuis habe
bunt argéntea. Similiter ⁊ in látere aquilō
nis per longum erūt tentoria centum cubitó
rum columne viginti: ⁊ báſes énee eiuſdem
numeri: ⁊ capita earuʒ cum celatúris ſuis ar
géntea. In latitudine vero átrij quod réſpicit
ad occidénté erunt tentoria per quinquaginta
cúbitos: ⁊ colūne decē: baſéſq₃ totidem. In ea C
quoq₃ átrij latitudine q̄ réſpicit ad orientem:
quinq̄ginta cúbiti erunt: in qbus quindecim
cubitoꝝ tentoria láteri vno deputabuntur: co
lumnéq₃ tres ⁊ báſes totidē ⁊ in látere altero
erūt tentoria: cúbitos obtinéntia quindecim:
columne tres ⁊ báſes tótidē. In introitu vero
átrij fiet tentorium cubitorum viginti ex hya
cintho ⁊ púrpura: coccóq₃ bis tincto ⁊ býſſo
retorta opere plumário. Columnas habebit
quattuor: cum báſibus totidem. Omnes co
lumne átrij per circuitum veſtite erunt argén
teis láminis capitibus argénteis: ⁊ báſibus
éneis. In longitudine occupabit átrium cú D
bitos centum: in latitudine quinquaginta: al
titudo quinq₃ cubitorum erit. Fietq₃ de býſſo
retorta: ⁊ habebit báſes éneas. Cuncta vaſa ta
bernaculi in omnes vſus ⁊ cerimónias tam
paxillos eius q̄₃ átrij ex ére facietis. // Pré
cipe filijs iſraél vt áfferant tibi oleum de arbo Leui.6.b.
ribus oliuáruʒ puriſſimum: pilóq₃ contúſum
vt árdeat lucérna ſemper in tabernaculo te

ſtimonij extra velum quod oppanſum eſt te-
ſtimonio: ⁊ collocabunt eam aaron ⁊ filij eius
vt vſqꝫ mane luceat coram domino. Perpetu
us erit cultus per ſucceſſiones eorum coram fi-
lijs iſrael.

¶ Ca. Su. ¶ De veſtibus pontificalibus ⁊ ſa
cerdotalibus: de conſecratione ⁊ oblatione ⁊
obſeruantia eorum. ¶ XXVIII

A Applica quoqꝫ ad te aaron fra-
pri. di. ca. Decretis. 75. di. ca. i. & mo. vi. trem tuū cum filijs ſuis de me-
dio filiorum iſrael vt ſacerdotio
fungant mihi Aaron: nadab:
⁊ abiu: eleazar: ⁊ ithamar. Fa
cieſqꝫ veſtē ſanctam aaron fra-
tri tuo in gloriā ⁊ decorē. Et loqueris cunctis
ſapiētibus corde quos repleui ſpiritu pruden-
tie vt faciāt veſtes aaron fratri tuo in gloriā ⁊
decorē: in quibus ſanctificatus miniſtret mi-
140. vide. ca. i. &. vi in verſi. 36. viij. ca. eccleſiaſtici & sec. hi. Hec aūt erunt veſtimenta q̄ facient. Ro-
nale ⁊ ſuphumerale: tunicā ⁊ lineam ſtrictā:
cidarim ⁊ balteū. Facient fratri tuo aaron ⁊
filijs eiꝰ veſtimenta ſancta: vt ſacerdotio fun-
gantur mihi. Accipientqꝫ aurū ⁊ hyacinthum
⁊ purpurā: coccūqꝫ bis tinctū ⁊ byſſum. Fa
B cient aūt ſuperhumerale de auro ⁊ hyacintho
⁊ purpura: coccoqꝫ bis tincto ⁊ byſſo retorta
opere polymito. Duas oras iūctas habebit in
vtroqꝫ latere ſummitatum: vt in vnum rede
ant. Ipſa quoqꝫ textura ⁊ cuncta operis varie-
tas erit ex auro ⁊ hyacintho ⁊ purpura cocco
qꝫ bis tincto ⁊ byſſo retorta. Sumeſqꝫ duos la
pides onychinos ⁊ ſculpes in eis nomina filio
rum iſrael ſex nomina in lapide vno: ⁊ ſex re-
liqua in altero: iuxta ordinem natiuitatis eo-
rum. Opere ſculptoris ⁊ celatura gemarij ſcul
pes eos noibꝰ filiorum iſrael: incluſos auro atqꝫ
circundatos: ⁊ pones in vtroqꝫ latere ſuphu-
meralis: memoriale filijs iſrael. Portabitqꝫ
aaron nomina eorū corā dn̄o ſup vtrunqꝫ hu
merū: ob recordationē. Facies ⁊ vncinos ex
C auro: ⁊ duas catenulas auri puriſſimi ſibiin-
uicē coherentes: quas inſeres vncinis. Ratio
nale quoqꝫ iudicij facies opere polymito iu-
xta texturā ſuphumeralis ex auro hyacintho
⁊ purpura: coccoqꝫ bis tincto ⁊ byſſo retorta.
Quadrangulū erit ⁊ duplex. Menſurā pal-
mi habebit: tam in longitudine q̄ in altitudi
Sab. 10. b ne. Poneſqꝫ in eo quattuor ordines lapidū
In primo verſu erit lapis ſardius ⁊ topacius
⁊ ſmaragdus. In ſecūdo carbunculus ⁊ ſa-
phyrus ⁊ iaſpis. In tertio ligurius achates ⁊
amathiſtus. In quarto chryſolitus onychinꝰ
⁊ berillus. Incluſi auro erunt p ordines ſuos
Habebuntqꝫ nomina filiorū iſrael. Duodeci
nominibus celabuntur: ſinguli lapides nomi D
nibus ſingulorum per duodecim tribus. Fa-
cies i rationali chatenas ſibi inuicē coherē
tes ex auro puriſſimo: ⁊ duos annulos aureos
quos pones in vtraqꝫ rationalis ſummitate:
cathenaſqꝫ aureas iunges annulis q̄ ſunt in
marginibus eius: ⁊ ipſarū cathenarum extrema
duobꝰ copulabis vncinis in vtroqꝫ latere ſu
phumeralis quod rationale reſpicit. Facies
⁊ duos annulos aureos quos pones i ſummi
tatibus rationalis: ⁊ in oris q̄ e regione ſunt
ſuphumeralis ⁊ poſteriora eius aſpiciūt: nec-
nō ⁊ alios duos annulos aureos qui ponendi
ſunt in vtroqꝫ latere ſuphumeralis deorſum
quod reſpicit ꝯtra faciē iuncture inferioris vt E
aptari poſſit cū ſuphumerali: ⁊ ſtringatur ra
tionale annulis ſuis cū annulis ſuphumera
lis: vitta hyacinthina vt maneat iunctura fa-
brefacta ⁊ a ſeinuicem rationale ⁊ ſuphume
rale nequeat ſeparari. Portabitqꝫ aaron no-
mina filiorum iſrael in rationali iudicij ſuper
pectus ſuum quando ingredietur ſanctuariū
memoriale coram domino ineternum. Po
nes autem in rationali iudicij doctrinam et Ad. xl. ca. eccleſiaſtici
veritatē: que erunt in pectore aaron quando & sec.
ingredietur coram dn̄o: ⁊ geſtabit iudiciū filio
rū iſrael in pectore ſuo in cōſpectu dn̄i ſemp.
Facies ⁊ tunicā ſuphumeralis: totā hyacin-
thinā: in cuius mediū ſupra erit capitiū ⁊ ora
per gyrū eius textilis: ſicut fieri ſolet in extre
mis veſtiū partibus ne facile rumpatur. Deor F
ſum vero ad pedes eiuſdē tunice per circuitū
quaſi malapunica facies ex hyacintho ⁊ pur-
pura ⁊ cocco bis tincto ⁊ byſſo retorta: mix-
tis in medio tintinabulis: ita vt tintinabulū
ſit aureū ⁊ malūpunicū: rurſumqꝫ tintina-
bulū aliud aureū ⁊ malūpunicum. Et veſtiet
ea aaron in officio miniſterij: vt audiatur ſo-
nitus quando ingreditur ⁊ egreditur ſanctua- eccl. 45. b
riū in conſpectu dn̄i ⁊ nō moriatur. Facies ⁊ la De. 41. ca.
minā de auro puriſſimo: in qua ſculpes ope- ſit rector
re celatoris ſanctū dn̄o. Ligabiſqꝫ eam vitta & hic me
hyacinthina: ⁊ erit ſup thyarā iminēs fron- vi. c. d. et
ti pōtificis. Portabitqꝫ aaron iniquitates eo- exodo
rū que obtulerūt ⁊ ſanctificauerunt filij iſrl.
in cunctis mūeribꝰ ⁊ donarijs ſuis. Erit aūt
lamina ſemp in fronte eius: vt placatus ſit ei
dn̄o. Stringeſqꝫ tunicam byſſo ⁊ thyaram

byſſinam. Facies ⁊ báltheum ópere plumárij.
Porró filijs aarón túnicas líneas parabis: ⁊
báltheos ac thyáras in glīam ⁊ decoré. Veſti-
éſqꝫ his cibus aaron fratrem tuū ⁊ filios eius
cū eo: ⁊ cūctoꝝ conſecrabis manꝰ: ſanctifica-
biſqꝫ illos vt ſacerdótio fungant̄ mihi. Facies
⁊ feminália línea vt opiant carnem turpitúdi
nis ſue a rénibꝰ vſqꝫ ad fémora: ⁊ vtentur eis
aarón ⁊ filij eius qñ ingredientur tabernacu-
lum teſtimonij: vel quando appropínquāt ad
altare vt miniſtrēt in ſanctuario: ne iniqtatis
rei moriántur. Legittimuꝫ ſempiternum erit
aarón ⁊ ſémini eius poſt eum.

¶ Ca. Sū. ¶ De conſecratione: oblatione ⁊
obſeruantia eorum. ¶ XXIX

A Sed ⁊ hoc fácies vt mihi ī ſacer-
dotio ꝯſecréntur. Tólle vitulū
de arménto: ⁊ arietes duos im-
maculatos paneſqꝫ áçymos ⁊
cruſtulā abſqꝫ férmento: q̄ cō-
ſpérſa ſint óleo: lágana q̄ꝫ áçy-
ma: oleo líta. De ſimila triticea cūcta facies:
⁊ poſita in caniſtro ófferes. Vitulū aūt ⁊ duos
arietes: ⁊ aarón ac filios eiꝰ applicábis ad óſti
um tabernaculi teſtimonij. Cūqꝫ láueris pātē
cū filijs ſuis aq̄: indues aarón veſtimentis ſu-
is ideſt línea ⁊ túnica ⁊ ſuphumeráli ⁊ rōná-
li qd̄ conſtringes báltheo: ⁊ pones thyárā in
capite eiꝰ: ⁊ láminā ſanctā ſup thyárā ⁊ ole-
um vnctōis fúndes ſup caput eius: atqꝫ hoc ri
B tu ꝯſecrábitur. Filios quoqꝫ illius applicábis
⁊ indues túnicis lineis: cingéſqꝫ báltheo aa-
rón ſcilꝫ ⁊ líberos eius: ⁊ impones eis mitras:
eruntqꝫ ſacerdotes mihi religione perpétua.
Poſtq̄ꝫ initiáueris manꝰ eorum: applicábis ⁊
ei.1.b. vitulū coram tabernaculo teſtimonij. Impo
néntqꝫ aarón ⁊ filij eiꝰ manus ſup caput illiꝰ:
⁊ mactábis eū in conſpectu dñi: iuxta óſtium
tabernaculi teſtimonij. Súptúmqꝫ de ſangui-
ne vituli: pones ſup cornua altaris digito tuo:
reliquū autem ſanguiné fúndes iuxta báſim
Leui.3.a. eiꝰ. Súmes ⁊ ádipé totum q ópérit inteſtina
⁊ reticulū iécoris ac duos rénes: ⁊ ádipé qui
ſup eos eſt: ⁊ ófferes incēſum ſuper altare: Car
nes vero vituli ⁊ córiū ⁊ fimum combúres fo
ris extra cáſtra: eo q̄ p̄ peccato ſit. Vnū quoqꝫ
C arieté ſúmes ſup cuius caput ponét aaron ⁊ fi
lij eiꝰ manus. Qué cum mactáueris tólles de
ſanguine eiꝰ: ⁊ fúndes círca altare. Ipſuꝫ aūt
arietem ſecábis in frúſta: lotáqꝫ inteſtina eiꝰ
⁊ pedes pones ſup conciſas carnes: ⁊ ſuper ca
put illius: ⁊ ófferes totū arietem in incenſum
ſup altare. Oblatio eſt dño odor ſuauiſſimus De con. di.2.ca.nõ oportet.
victime dñi. Tólles q̄ꝫ arietem alterꝝ: ſup cu-
ius caput aarón ⁊ filij eiꝰ ponent manꝰ. Queꝫ
cum imoláueris: ſúmes de ſanguine eiꝰ: ⁊ po-
nes ſuper extrémū auricule dextre aarón: ⁊ fi
lioꝝ eius ⁊ ſup póllices manus eoꝝ ac pedis
dextri: fundéſqꝫ ſanguiné ſuper altare p̄ circui D
tum. Cūqꝫ túleris de ſanguine q̄ eſt ſuper al- p24.ri. §.
tare: ⁊ de oleo vnctionis aſpérges aarón: ⁊ ve j.i pri. e.
ſtes eiꝰ filios ⁊ veſtimenta eoꝝ. Conſecratiſqꝫ 96.di.ca.ſi iperator.
ipſis ⁊ veſtibꝰ tólles ádipem de ariete ⁊ cáudā
⁊ aruinā que ópérit vitália: ac reticulum iéco
ris ⁊ duos rénes atqꝫ ádipem q ſuper eos eſt:
armúmqꝫ dextrū eo q̄ ſit áries ꝯſecrationis:
tortámqꝫ panis vniꝰ crúſtulaꝫ conſpérſā oleo
láganū de caniſtro açymoꝝ: quod poſitū eſt in
conſpectu dñi: ponéſqꝫ oīa ſuper manus aarón
⁊ filioꝝ eius: ⁊ ſcificabis eos éleuans corā do
mino. Suſcipiéſqꝫ vniuerſa de manibꝰ eoꝝ: ⁊
incendes ſup altare in holocauſtū: odorem ſua
uiſſimū in conſpectu dñi: q̄ oblatio eius eſt.
Súmes q̄ꝫ pectúſculū de ariete: quo initiátus E
eſt aarón: ſctificabiſqꝫ illud eleuatū coraꝫ do-
mino: ⁊ cédet in parté ſuaꝫ. Sctificabiſqꝫ ⁊ pe-
ctúſculū conſecratū ⁊ armū quem de ariete
ſeparáſti: quo initiátꝰ eſt aarón ⁊ filij eius: ce-
déntqꝫ in parté aarón ⁊ filioꝝ eius iure ppe-
tuo a filijs iſraél: q̄ primitiua ſunt ⁊ initia de
victimis eoꝝ pacificis q̄ offerunt dño. Veſteꝫ
aūt ſanctam q̄ vtétur aarón: habebūt filij eiꝰ
poſt eū vt vngant̄ in ea: ⁊ ꝯſecrent̄ manus eo
rum. Septé diebus vtet̄ illa qui pontifex p̄ eo
fuerit ꝯſtitutus de filijs eius: ⁊ q ingrediet̄ ta-
bernaculū teſtimonij vt miniſtret in ſanctua-
rio. Arietem aūt conſecrationis tolles: ⁊ co-
ques carnes eiꝰ in loco ſctō: quibus veſcet̄ aa-
rón ⁊ filij eiꝰ. Panes q̄ꝫ qui ſunt in caniſtro ī F
veſtibulo tabernaculi teſtimonij comedent: vt
ſit placábile ſacrificiū ⁊ ſanctificent̄ offerén-
tiū manus. Alienígena non veſcét̄ ex eis: quia
ſancti ſūt. Q̄ ſi remánſerit de carnibus conſe
cratis ſiue de panibꝰ vſqꝫ máne: cōbúres reli-
quas igni. Non comedent̄: q̄ ſanctificata ſūt.
Omnia q̄ precepi tibi facies ſup aarón ⁊ filijs
eius. Septem diebꝰ conſecrabis manꝰ eorum
⁊ vitulū pro peccato ófferes p̄ ſingulos dies:
ad expiándū. Mundabiſqꝫ altare cū immo-
láueris expiationis hóſtiam: ⁊ úngés illud in
ſcificationeꝫ. Septé diebus expiábis altare ⁊
ſanctificabis: ⁊ erit ſanctū ſanctorum. Omnis

qui tetigerit illud ſanctificabit. Hoc eſt quod
C faciès in altari. Agnos anniculos duos per ſin
gulos dies iugiter: vnū agnū mane & alterū
veſpere: decimā partem ſimile cōſperſe oleo tū
ſo: qd habeat menſuram quartā partem hin:
& vinum ad libandum eiuſdem menſure in
agno vno. Alterū vero agnū offeres ad veſpe
ram iuxta ritū matutine oblationis: iuxta ea
que diximus in odorē ſuauitatis. Sacrificium
eſt dño deo oblatione perpetua in generatiōes
veſtras: ad oſtiū tabernaculi teſtimonij coram
dño vbi conſtituam vt loquar ad te: ibiq; pre
cipiam filijs iſraël: & ſanctificabitur altare in
gloria mea. Sanctificabo & tabernaculum te
ſtimonij cum altari: & aaron cum filijs ſuis: vt
ſacerdotio fungant mihi. Et habitabo in me
dio filioꝝ iſraël: eroq; eis deus: & ſcient quia
ego dñs deus eoꝝ: qui eduxi eos de terra egy
pti: vt manerem inter illos: ego dominus de
us ipſorum.

¶ Capituli Summarium. ¶ De altari: de po
puli mandato: de labio eneo: de cōfectione vn
ctionis & thymiamatis. ¶ XXX

A Facies quoq; altare ad adolen
dū thymiama de lignis ſethim
habens cubitum longitudinis:
& alterū latitudinis ideſt qua
drangulū & duos cubitos in al
titudine. Cornua ex ipſo proce
dent. Veſtieſq; illud auro puriſſimo tam cra
ticulam eius q̄ parietes per circuitum & cor
nua. Facieſq; ei coronā aureolam per gyrū:
& duos annulos aureos ſub corona per ſingu
la latera: vt mittant in eos vectes & altare por
tetur. Ipſos quoq; vectes facies de lignis ſe
thim & inaurabis. Poneſq; altare contra ve
lum qd ante arcam pendet teſtimonij co
ram propiciatorio quo tegitur teſtimonium:
vbi loquar tibi. Et adolebit incenſum ſup eo
aaron: ſuaue fragrans. Mane quādo compo
net lucernas incendet illud: & quando collo
cat eas ad veſpeꝝ vret thymiama ſempiternū
coram domino in generationes veſtras. Non
offeretis ſup eo thymiama compoſitionis al
terius: nec oblationē & victimam: nec libabi
tis. Et deprecabitur aaron ſuper cornua eius
B ſemel per annū in ſanguine quod oblatū eſt
pro peccato: & placabit ſuper eo in generationi
bus veſtris. Sanctum ſanctorum erit domino.
Locutuſq; eſt dominus ad moyſen: dicens.
Quādo tuleris ſummā filiorum iſraël iuxta

(De cōfe. di. j. c. altaris in gl.)

numerum: dabunt ſinguli preciū pro anima
bus ſuis domino: & non erit plaga in eis cum
fuerint recenſiti. Hoc autem dabit omnis qui
tranſit ad nomē dimidium ſicli iuxta menſu
ram tēpli. Siclus viginti obolos habet. Me (Leui. 27. a / Nū. 3. g / Eze. 45. b)
dia pars ſicli offeretur domino. Qui habetur
in numero a viginti annis & ſupra dabit preci
um. Diues nō addet ad medium ſicli: & pau
per nihil minuet. Suſceptamq; pecuniam que
collata eſt a filijs iſraël trades in vſus tabernā
culi teſtimonij: vt ſit monimentum eorum co
ram domino: & propitietur animabus eoꝝ.
Locutuſq; eſt dominus ad moyſen dicēs. Fa
cies & labium eneum cum baſi ſua ad lauan
dum: poneſq; illud inter tabernaculū teſtimo C
nij & altare. Et miſſa aqua lauabūt in ea aa (Infra 40. a)
ron & filij eius manus ſuas ac pedes quādo i
greſſuri ſunt tabernaculum teſtimonij: & quā
do acceſſuri ſunt ad altare vt offerāt in eo thy
miama domino: ne forte moriantur. Legiti
mum ſempiternum erit ipſi & ſemini eius per
ſucceſſiones. Locutuſq; eſt dominus ad moy
ſen: dicens. Sume tibi aromata prime myr
rhe & electe quingentos ſiclos & cynamomi
medium ideſt ducentos quinquaginta ſiclos:
calami ſimiliter ducentos quinquaginta ſi
clos: caſie autē quingentos ſiclos in pondere
ſanctuarij: oleum de oliuetis menſuram hin.
Facieſq; vnctionis oleū ſanctum vnguentū (Infra 40. b)
compoſitū opere vnguentarij: & vnges ex eo
tabernaculum teſtimonij & arcam teſtamenti:
menſamq; cū vaſis ſuis: candelabrum & vten
ſilia eius altaria thymiamatis & holocauſti &
vniuerſam ſupellectilem que ad cultum eo
rum pertinet: ſanctificabiſq; oīa: & erunt ſan
cta ſanctoꝝ. Qui tetigerit ea: ſanctificabitur. D
Aaron & filios eius vnges: ſanctificabiſq; eos
vt ſacerdotio fungant mihi. Filijs quoq; iſra
ël dices. Hoc oleum vnctionis ſanctū erit mi
hi in generationes veſtras. Caro hominis non
vngetur ex eo: & iuxta compoſitionem eius nō
facietis aliud: quia ſanctificatū eſt: & ſanctum
erit vobis. Homo quicūq; tale compoſuerit &
& dederit ex eo alieno exterminabitur de po
pulo ſuo. Dixitq; dñs ad moyſen. Sume tibi
aromata: ſtacten & onycham: galbanum bo
ni odoris: & thus lucidiſſimum. Equalis pon
deris erunt omnia. Facieſq; thymiama com
poſitum opere vnguentarij mixtū diligenter
& purum & ſanctificatione digniſſimū. Cūq;
in tenuiſſimum puluerē vniuerſa contuderis:

pones ex eo coram tabernaculo teſtimonij: in quo loco apparebo tibi. Sanctum ſanctoꝝ erit vobis thymiama. Talez compoſitionem non facietis in vſus veſtros: quia ſanctum eſt domino. Homo quicūqꝫ fecerit ſimile: vt odore illius perfruatur: peribit de populis ſuis.

¶ Ca. Sū. ¶ De euocatiōe beſeleel magiſtri tabernaculi: ⁊ ooliab ſocij eius: obſeruātia ſabbati: ⁊ dantur tabule. ¶ XXXI

Locutuſqꝫ eſt dn̄s ad móyſen: dicens. Ecce vocaui ex noīe beſeleél filiū huri: filij húr de tribu iudá: ⁊ ipléui eum ſpū dei: ſapientia ⁊ intelligētia ⁊ ſcientia in oī opere ad excogitandū quicquid fabrefiéri pōt ex áuro ⁊ argénto ⁊ ére marmore ⁊ gémmis ⁊ diuerſitate lignoꝝ dediqꝫ ei ſociū ooliáb filium achiſamécħ de tribu dán. Et in corde

B ominis eruditi poſui ſapientiā // vt faciant cuncta q̄ precepi tibi: tabernaculū federis ⁊ arcaz teſtimonij: ⁊ ꝓpiciatórium qḋ ſuper eam eſt: ⁊ cūcta vaſa tabernaculi menſamqꝫ ⁊ vaſa eius candelabrum puriſſimū cum vaſis ſuis: ⁊ altaria thymiámatis ⁊ holocáuſti ⁊ omnia vaſa eorum: lábiū cum báſi ſua: veſtes ſanctas in miniſterio aaron ſacerdoti ⁊ filijs eius: vt fungātur officio ſuo in ſacris: oleū vnctionis ⁊ thymiáma aromatuz in ſanctuario. Omnia que

C precepi tibi faciēt. Et locutus eſt dn̄s ad móyſen: dicens. Lóquere filijs iſraél: ⁊ dices ad eos. // Uidete vt ſábbatuz meum cuſtodiatis: qꝛ ſignuz eſt inter me ⁊ vos in generationibꝰ veſtris: vt ſciatis quia ego dn̄s qui ſanctifico vos. Cuſtodite ſabbatū meum. Sanctū eſt enī vobis. Qui pollúerit illud: morte moriatur. Qui fecerit in eo opus: peribit anima illiꝰ de

D medio populi ſui. Sex diebus faciétis opus: in die ſeptimo ſabbatū eſt réquies ſancta domino. Oīs qui fecerit opus in hac die: moriétur. Cuſtodiant filij iſraél ſábbatum: ⁊ celebrent illud in generationibꝰ ſuis. Pactum eſt ſempiternū inter me ⁊ filios iſraél: ſignúmqꝫ perpétuum. // Sex enim diebus fecit dn̄s celuz ⁊ terram: ⁊ in ſeptimo ab oī ópere ceſſáuit. // Deditqꝫ dn̄s móyſi completis huiuſcemodi ſermonibus in monte ſynai duas tábulas teſtimonij lapídeas: ſcriptas digito dei.

¶ Ca. Sū. ¶ De adoratione vituli ⁊ ira dei: de fractione tabularum: de contritione ⁊ occiſione .xxiij. milium. Moyſes rogaturus deuz montem aſcendit. ¶ XXXII

A Uidens aūt populus q̄ morā faceret moyſes deſcendendi de monte: ꝯgregatus aduerſus aarón dixit. // Surge fac nobis deos: qui nos precedant. Moyſi enī huic viro qui nos eduxit de terra egýpti ignoramꝰ quid acciderit. Dixitqꝫ ad eos aarón. Tollite ináures áureas de vxorum filiorúmqꝫ ⁊ filiaꝝ veſtraꝝ áuribus ⁊ afférte ad me. Fecit ppl's que iuſſerat: deferens ináures ad aarón. Quas cū ille accepiſſet: formáuit ópere fuſório: ⁊ fecit ex eis vitulū conflátilem. Dixerúntqꝫ. // Hi ſūt dij tui iſraél q̄ te eduxérunt de terra egýpti. Qḋ cum vidiſſet aarón: edificauit altare corā eo: ⁊ precónis voce clamáuit dicens. Cras ſolennitas dn̄i eſt.

B Surgentéſqꝫ mane obtulérūt holocáuſta ⁊ hóſtias pacificas: // Et ſedit populus mādúcare ⁊ bibere: ⁊ ſurrexérūt lúdere. Locutus eſt autē dn̄s ad móyſen: dicens. // Uade ⁊ deſcénde: peccauit ppl's tuus quē eduxiſti de terra egýpti receſſérūt cito de via quā oſtendiſti eis. Fecerúntqꝫ ſibi vitulū conflátilem ⁊ adorauérunt atqꝫ ímolántes ei hóſtias dixerūt. // Iſti ſunt dij tui iſraél: qui te eduxérunt de terra egýpti.

C Rurſūqꝫ ait dn̄s ad móyſen. Cérno q̄ populus iſte dure ceruicis ſit. Dimitte me vt iraſcátur furor meꝰ ꝯtra eos ⁊ déleaz eos: faciámqꝫ te in gentē magnam. Moyſes autem orabat dominum deum ſuū dicens. Cur dn̄e iráſcitur furor tuꝰ contra pplm tuuz quē eduxiſti: de terra egýpti: in fortitudine magna ⁊ in manu robúſta? // Ne quéſo dicant egýptij cállide eduxit eos vt īterficeret in mōtibꝰ: ⁊ deléret e terra. Quieſcat ira tua: ⁊ eſto placábilis ſup nequitia populi tui. Recordare habraám ⁊ iſaác ⁊ iſraél ſeruoꝝ tuoꝝ: quibus iuraſti per temetipſum dicens. Multiplicábo ſemen veſtrum ſicut ſtéllas celi: ⁊ vniuerſam terrā hanc de qua locutus ſum dabo ſemini veſtro: ⁊ poſſidébitis eam ſemper. Placatúſqꝫ eſt dominus ne faceret malū quod locutus fuerat aduerſus populum ſuuz. Et reuerſus eſt móyſes de mōte portās duas tabulas teſtimonij in manu ſua: ſcriptas ex vtraqꝫ parte ⁊ factas opere dn̄i. Scriptura quoqꝫ dei erat ſculpta in tábulis. Audiens autem ioſué tumúltū populi vociferantis: dixit ad móyſen. Ululátus pugne auditur in caſtris. Qui reſpondit. Non eſt clamor adhortántium ad pugnam: neqꝫ vociferátio compelléntium ad fúgam: ſed vocem cantántium

Act. 7. c.
// De pc. diſt. 4. c. in tertium.
1. cor. 10. b.
Deu. 9. b.
3. reg. 12. g.
Nu. 14. c.
Erictonius ... primꝰ excogitauit ...

ego audio. Cūq; appropinquáſſet ad caſtra: vi
dit vitulū ꝛ choros. Iratuſq; valde piecit de
manu tabulas ꝛ ꝯfrégit eas ad radicē mon
E tis. Arripiénſq; vitulū quem fécerat combúſ
ſit ꝛ ꝯtriuit vſq; ad púluerem quem ſpárſit in
aquā: ꝛ dedit ex eo potū filijs iſrael. Dixitq;
ad aaron. Quid tibi fecit hic pplꝰs: vt indúce
res ſup eum pctm̄ máximum? Cui ille rn̄dit.
Ne indignétur dn̄s meus. Tu enī noſti pplm
iſtū: q prónus ſit ad malū. Dixerūt mihi. Fac
nobis deos q nos precedant. Huic enim moy
ſi q nos edúxit de terra egypti: neſcimus qd ac
ciderit. Quibꝰ ego dixi. Quis vͣ habet aurū?
F Tulerūt ꝛ dederūt mihi: ꝛ piéci illud in ignē:
egreſſúſq; eſt hic vitulus. Uidēs ergo moyſes
pplm q eſſet nudátus: ſpoliáuerat enim eum
aaron ꝓpter ignominiā ſordis ꝛ inť hoſtes nu
dum ꝯſtituerat: ꝛ ſtās in porta caſtroꝝ ait. Si
qs eſt dn̄i iungať mihi. Congregatiq; ſunt ad
eum oēs filij leui. Quibꝰ ait. Hec dicit dn̄s de
us iſraél. Ponat vir gládiū ſuper fémur ſuū.
Ite ꝛ redite de porta vſq; ad portā per mediū
caſtroꝝ: ꝛ occidat vnuſquiſq; fratrem ſuū ꝛ ami
cum ꝛ proximū ſuum. Fecerúntq; filij leui iu
xta ſermonem móyſi: ceciderúntq; in die illa
q̄ſi vigintitria milia hoīum. Et ait móyſes. Cō
ſecráſtis manꝰ veſtras hodie dn̄o: vnuſqſq; in
G filio ꝛ ī frē ſuo: vt deť vobis benedictio. Facto
aūt altero die: locutus eſt móyſes ad populū.
Peccaſtis pctm̄ maximū. Aſcendam ad dn̄m:
ſi q̄ modo q̄ vero eū deprecarꝰ pro ſcélere vr̄o.
Reuerſúſq; ad dn̄m ait. Obſecro: peccauit po
pulus iſte pctm̄ maximum: fecerúntq; ſibi de
os áureos. Aut dimítte eis hanc nóxā: aut ſi
nō facis dele me de libro tuo quem ſcripſiſti.
Cui rn̄dit dominꝰ. Qui peccáuerit mihi: dele
bo eū de libro meo. Tu aūt vade: ꝛ duc pplꝫ
iſtum quo locutꝰ ſum tibi. Angelus meꝰ prece
det te. Ego aūt in die vltionis viſitábo ꝛ hoc
peccatum eoꝝ. Percuſſit autem dominus po
pulum pro reátu vituli: quem fécerat aarón.
¶ Ca. xxxiij. ¶ Populus ornatū ponit taberna
culū extra caſtra tetendit: dn̄s in colūna loq
tur moyſi: faciem dn̄i petit videre. ¶ XXXIII
A L Ocutuſq; eſt dn̄s ad móyſen:
dicens. Uade aſcéde de loco iſto
tu ꝛ pplꝰs tuus quem eduxiſti de
terra egypti: in terrā quam iu
ráui habraam iſaac ꝛ iacob: di
cēs. Semini tuo dabo eam. Et
mittā precurſórē tuum ángelū vt eijciam cha
naneū ꝛ amorreū ꝛ ethēū ꝛ phereſeū ꝛ eue
um ꝛ iebuſeū: ꝛ intres in terrā fluentem lacte
ꝛ melle. Nō enim aſcéndā tecum: q2 pplꝰs du
re ceruicis eſt: ne forte diſpérdā te in via. Au
diénſq; pplꝰs ſermonem hunc péſſimū lúxit: ꝛ
nullus ex more indútꝰ eſt cultu ſuo. Dixitq; do
minꝰ ad móyſen. Loqre filijs iſraél. Pplꝰs du
re ceruicis es: ſemel aſcéndā in medio tui: ꝛ
delebo te. Iā nunc depone ornatū tuum: vt ſci
am qd faciam tibi. Depoſuérūt ergo filij iſra B
el ornatū ſuū: a monte oreb. Móyſes qꝫ tol
lens tabernaculū: tetendit extra caſtra prócul:
vocauitq; nomē eius tabernáculū féderis. Et
oīs populus q habebat aliquā queſtiónē: egre
diebať ad tabernáculum féderis extra caſtra.
Cūq; egrederéť móyſes ad tabernaculū: ſur
gebat vniuerſa plebs: ꝛ ſtabat vnuſqſq; in o
ſtio papylionis ſui: reſpiciebántq; tergū móy
ſi: donec ingrederéť tentóriū. Ingreſſo aūt il
lo tabernaculū féderis: deſcendébat columna
nubis: ꝛ ſtabat ad óſtium. Loqbatúrq; dn̄s cum
móyſe cernéntibꝰ vniuerſis: q colūna nubis
ſtaret ad óſtiū tabernaculi. Stabántq; ꝛ ipſi ꝛ
adorabāt per fores tabernaculoꝝ ſuoꝝ. Loq
batur aūt dn̄s ad móyſen fácie ad faciē: ſicut
ſolet lóqui hō ad amicū ſuum. Cūq; ille reuer C
tereť in caſtra: miniſter eiꝰ ioſué filiꝰ nūn pu
er non recedebat de tabernaculo. Dixit autem
móyſes ad dn̄m. Précipis vt educā populum
iſtū: ꝛ nō indicas mihi quē miſſúrus ſis me
cum: preſertim cū dixeris noui te ex noīe: ꝛ in
ueniſti grām coram me. Si ergo inuéni gra
tiam in ꝯſpectu tuo: oſtende mihi faciē tuam: vt
ſciā te ꝛ inuéniā gratiam añ oculos tuos. Ré
ſpice pplm tuum gentē hanc. Dixitq; dn̄s. Fa
cies mea ꝓcedet te: ꝛ réquiē dabo tibi. Et ait
móyſes. Si nō tuipſe precédas: ne edúcas nos
de loco iſto. In q̄ enim ſcire potérimꝰ ego ꝛ po
pulus tuꝰ inueniſſe nos grām in ꝯſpectu tuo: ni
ſi ambuláueris nobiſcū: vt glorificémur ab o D
mnibꝰ populis q habitant ſup terram. Dixit
aūt dominus ad móyſen. Et verbū iſtud quod
locutꝰ es faciam. Inueniſti enī gratiam corā me
ꝛ teipſū noui ex noīe. Qui ait. Oſtende mihi glo
am tuā. Rn̄dit. Ego oſténdā omne bonū ti
bi: ꝛ vocabo in noīe dn̄i coram te: ꝛ miſerē
bor cui volúero: ꝛ clémēs ero in quē mihi pla
cúerit. Rurſúſq; ait. Nō póteris videre faciem
meam. Nō enī vidébit me hō ꝛ viuet. Et ite
rum. Ecce inqt eſt locus apud me: ꝛ ſtabis ſu
pra petram. Cūq; tranſibit gloria mea: ponam

te in foramine petre: ⁊ protegam dextera mea donec tranſeam. Tollamq; manum meam : ⁊ videbis poſteriora mea: faciem autem me am videre non poteris. ꝶ.q.i. ce. moyſes i glo. ꝗ. ſup. c. 14.

℄ Ca. Sū. ℄ De renouatione tabularꝫ: dn̄s coram moyſe tranſit: de non hn̄da ſocietate gē tium. Repetitio de primogenitis redimendis: de ſabbato: de tribus tpibus anni: de fermen to: de victimis: de hedo nō coquendo: deſcen dit de monte cornut⁹: velat faciē. ℄ XXXIIII

A 10.

Ac deinceps precide ait: tibi du as tabulas lapideas inſtar prio rū: ⁊ ſcribam ſuper eas verba q̄ habuerunt tabule q̄s fregiſti. Eſto parat⁹ mane vt aſcendas ſtatim in montē ſynai: ſtabiſq; mecū ſuper verticē montis. Nullus aſcēdat te cum: nec videat quiſpiam per totū montem: boues q̄q; ⁊ oues non paſcant ecōtra. Excidit ergo duas tabulas lapideas quales antea fue rant: ⁊ de nocte ↄſurgens aſcendit in montē ſy nai ſicut p̄ceperat ei dn̄s portans ſecum tabu las. Cūq; deſcendiſſet dn̄s per nubē: ſtetit moy ſes cum eo: inuocās nomen dn̄i. Quo tranſe unte corā eo: ait. Dn̄ator dn̄e deus: miſericorſ ⁊ clemens: patiēs ⁊ multe miſerationis ac ve rax: q cuſtodis miſericordiā in milia: q aufers iniquitatē ⁊ ſcelera atq; peccata: nulluſq; apd te p ſe innocens eſt: // q reddis iniqtatem pa trum filijs ac nepotibus in tertiam ⁊ quartā ꝓgeniem. Feſtinuſq; moyſes curuat⁹ eſt pro nus in terrā: ⁊ adorans ait. Si inueni grām in

B ↄſpectu tuo dn̄e obſecro vt gradiaris nobiſcū

ipſeus ꝗ⁹ vir coſſi ... claret

Nu. 14. c. De pe. di. 4. q. i. c.

Populus enim dure ceruicis eſt: vt auferas iniquitates noſtras atq; pctā: noſq; poſſideas. Rn̄dit dn̄s. Ego inibo pactū videntib⁹ cūctis: ſigna faciā que nunq̄; viſa ſūt ſuper terrā nec in vllis gentib⁹: vt cernat pplſ iſte in cuius es medio: opus dn̄i terribile qd̄ facturus ſum. Obſerua cūcta que hodie mandaui tibi. Ego ipſe eijciā ante faciē tuam ammorreū: ⁊ cha naneū ⁊ etheum phereſeū quoq; ⁊ eueū ⁊ ie buſeū. Caue ne vnq̄; cū habitatorib⁹ terre illi us iungas amicitias que ſint tibi in ruinam. // Sz ⁊ aras eorꝫ deſtrue ↄfringe ſtatuas: lucoſq; ſuccide. Noli adorare deū alienum. Dn̄s ze lotes nomē eius: deus eſt emulator. Ne ineas pactū cum hoībus illarꝫ regionū: ne cum for nicati fuerint cū dijs ſuis ⁊ adorauerint ſimu lachra eorꝫ: vocet te quiſpiā vt // comedas de i molatis. // Nec vxorē de filiab⁹ eorꝫ accipies fi lijs tuis: ne poſtq̄; ipſe fuerint fornicate: forni cari faciāt ⁊ filios tuos in deos ſuos. Deos con flatiles non facies tibi. Solēnitatem azymorꝫ cuſtodies. Septē diebus veſceris azymis ſicut p̄cepi tibi in tpe menſis nouorꝫ. Menſe enim verni tpis egreſſus es de egypto. // Oē qd̄ ape rit vuluam generis maſculini: meū erit. De cūctis animantib⁹: tam de bobus q̄; de ouibus meū erit. // Primogenitū aſini redimes oue. Si aūt nec preciū pro eo dederis i occidetur. Primogenitū filiorꝫ tuorꝫ redimes // nec ap

Deut. 7. a

Nu. re. 11. a 32. q. 4. ca. ſicut ſcrib. 26. q. 2. ca. // 28. q. i. c. Sicenim C 35. q. i. ca. qd̄ aūt. §. In lege. ſup. 13. a. Luce. 2. d. // ſup. c. 13. De vete. ca. ma gne. Eccli. 35. a

parebis in conſpectu meo vacuus. Sex dieb⁹
operaberis: die ſeptio ceſſabis arare ⁊ mete-
re. Solennitate hebdomadaruꝫ facies tibi in
primitijs frugū meſſis tue triticee: ⁊ ſolenni-
tate quando redeūte anni tempore cūcta con-
dūtur. Trib⁹ temporibus anni apparebit oē
maſculinum tuū in conſpectu oipotentis dñi
dei iſrael. Cū enim tulero gentes a facie tua ⁊
⁊ dilatauero terminos tuos: nullus inſidiabi
tur terre tue: aſcēdente te ⁊ apparente in ꝯſpe
ctu dñi dei tui ter in anno. Nō immolabis ſu-
per fermēto ſanguinē hoſtie mee: neqꝫ reſidē-
D bit mane de victimis ſolēnitatis phaſe. / Pri
Sup. 23. b. mitias frugū tre tue offeres in domo dñi dei
Deu. 14. c. tui. / Nō coques hedū in lacte mris ſue. Di-
ſup. 24. e. xitqꝫ dñs ad moyſen. Scribe tibi verba hec: q-
De conſe. bus ⁊ tecū ⁊ cum iſrael pepigi fedus. / Fuit
di. 5. ca. q- ergo ibi cum dño moyſes qdraginta dies ⁊
dragēſi- qdraginta noctes: Panē non comedit ⁊ aquā
ma. non bibit: ⁊ ſcripſit in tabulis vba federis de-
Ex. 37. di. cem. Cūqꝫ deſcenderet moyſes de mōte ſynai:
ca. legim⁹ tenebat duas tabulas lapideas teſtimonij: ⁊
§. ſi econ ignorabat ꝙ cornuta eēt facies ſua: ex ꝯſortio
tra. ſermonis dñi. Videntes aūt aaron ⁊ filij iſra
el cornutā moyſi faciē: timuerūt prope acce-
dere. Vocatiqꝫ ab eo reuerſi ſunt tā aaron ꝙꝫ
principes ſinagoge. Et poſtqꝫ locut⁹ ē ad eos: ve
nerūt ad eū etiam oēs filij iſrael. Quib⁹ precē
pit cuncta q audierat a dño in monte ſynai.
2. Cor. 3. c. Impletiſqꝫ ſermonib⁹ / poſuit velamē ſuper
faciē ſuam. Qui igreſſus ad dñm ⁊ loquēs cuꝫ
eo auferebat donec exiret: ⁊ tunc loquebaṫ ad
filios iſrael omnia que ſibi fuerant imperata.
Qui videbant faciem egredientis moyſi eſſe
cornutam: ſed operiebat ille rurſus faciem ſu
am: ſiquando loquebatur ad eos.

¶ Ca. xxxv. ¶ Moyſes mādat ſabbatū cuſto-
diri. Petit pmitias ⁊ donaria: īterrogat qs ſa
piens operarius. Ppl's offert q petita ſūt. Moy-
ſes ait. Ecce vocauit dñs beſeleel. ¶ XXXV

A Igitur ꝯgregata oī turba filiorꝫ
iſrael: dixit ad eos: hec ſūt que
iuſſit dñs fieri. Sex dieb⁹ facie-
tis opus. Septim⁹ dies erit vo-
bis ſcūs: ſabbatū ⁊ requies dñi.
Qui fecerit opus in eo: occidēṫ
Non ſuccēdetis ignē in oībus habitaculis ve-
ſtris p diem ſabbati. Et ait moyſes ad oēm ca
teruam filiorꝫ iſrael. Iſte eſt ſermo quē precē-
pit dñs: dicens. Separate apud vos primitias
domino. Oīs volūtari⁹ ⁊ prono aīo offerat eas
dño. / Auꝝ ⁊ argentuꝫ ⁊ es: hyacinthū ⁊ pur Sup. 25.
purā: coccūmqꝫ bis tinctū ⁊ byſſum: pilos ca-
praꝝ: pelleſqꝫ arietū rubricatas ⁊ hyacinthi-
nas: ligna ſethim ⁊ oleū ad luminaria concin
nāda: ⁊ vt ꝯficiatur vnguentū ⁊ thymiama
ſuauiſſimū lapides onychinos ⁊ gemmas ad
ornatū ſuperhumeralis ⁊ rōnalis. Quiſqs ve- B
ſtrum ſapiēs eſt veniat ⁊ faciat qđ dñs impera
uerat tabernaculū ſcilicet ⁊ tectū eius atqꝫ ope
rimentū annulos ⁊ tabulata cū vectibus: pa-
xillos ⁊ baſes: arcā ⁊ vectes: propitiatoriū: ⁊
velū quod ante illud oppandiṫ: menſam cuꝫ
vectibus ⁊ vaſis ⁊ propoſitiōis panibus: cādē
labrū ad luminaria ſuſtentanda: vaſa illi⁹ ⁊ lu
cernas ⁊ oleū ad nutrimenta ignium altare
thymiamatis: ⁊ vectes ⁊ oleū vnctionis ⁊ thy
miama ex aromatib⁹: tentoriū ad oſtium ta-
bernaculi: altare holocauſti ⁊ craticulam eius
eneā cum vectibus ⁊ vaſis ſuis: labrū ⁊ baſes
eius: cortinas atrij cū columnis ⁊ baſib⁹: ten-
torū in foribus veſtibuli: paxillos tabernacu-
li atrij cū funiculis ſuis: veſtimēta quoꝝ vſus
eſt in miniſterio ſanctuarij. Veſtes aaron pō
tificis ac filioꝝ eius: vt ſacerdotio fungantur
mihi. Egreſſaqꝫ oīs multitudo filioꝝ iſrael de C
ꝯſpectu moyſi: obtulerūt mente promptiſſima
atqꝫ deuota primitias dño: ad faciendū opus
tabernaculi teſtimonij. Quicqđ ad cultū ⁊ ad
veſtes ſctās neceſſariū erat: viri cū mulierib⁹
prebuerūt armillas ⁊ inaures annulos ⁊ dex-
tralia. Omne vas aureū in donaria dñi ſepa-
ratū eſt. Si qs habebat aurū: hyacinthū ⁊ pur
puram coccūmqꝫ bis tinctū: byſſuꝫ ⁊ pilos ca-
praꝝ: pelles arietū rubricatas ⁊ hyacinthinas
argenti ⁊ auri eriſqꝫ metalla obtulerūt dño
lignaqꝫ ſethim in varios vſus. Sꝫ ⁊ mulieres
docte q neuerant dederūt hyacinthum purpu
ram ac vermiculū ac byſſum ⁊ pilos caprarū:
ſponte ꝓpria cuncta tribuentes. Principes ve-
ro obtulerūt lapides onychinos: ⁊ gemmas
ad ſuperhumerale ⁊ rationale. Aromataqꝫ ⁊
oleū ad luminaria ꝯcinnanda ⁊ preparanduꝫ
vnguentū ac thimiama odoris ſuauiſſimi cō
ponendum. Oēs viri ⁊ mulieres mente deuota D
obtulerūt donaria: vt fierent opera q iuſſerat
dñs per manū moyſi. Cūcti filij iſrael volūta-
ria domino dedicauerunt. Dixitqꝫ moyſes ad
filios iſrael. / Ecce vocauit dñs ex nomine be- Sup. 31.
ſeleel filiū huri filij hur de tribu iudā: imple-
uitqꝫ eū ſpiritu dei: ſapientia ⁊ intelligentia ⁊
ſcientia ⁊ oī doctrina: ad excogitandū ⁊ faciē-

dum opus in áuro ⁊ argénto ⁊ ére ⁊ ſérro.
ſculpẽdiſqꝫ lapidib⁹ ⁊ ópe carpentário. Quic-
quid fábre adinueniri pót: dedit in corde eius.
Ooliáb quoqꝫ filiũ achiſamécb de tribu dán
ambos erudiuit ſapientia: vt faciant opa abie
tárij polymitárij ac plumárij de hyacintho ⁊
púrpura coccoqꝫ bis tincto ⁊ byſſo: ⁊ texant o-
mnia ac noua queqꝫ repériant.
¶ Ca. Sũ. ¶ Plus offert pplˀs q̃ꝫ ſit neceſſe.
Fit opus tabernaculi: ſcilicet dece cortine ⁊ qn
quaginta anſe: ⁊ qnquaginta ſaga: qnquagin-
ta fibule: fiunt operiméta tabernaculi. Tabule
baſes vectes circula ⁊ velum ⁊ tentorium ⁊ co
lumne quinqꝫ. ¶ XXXVI
A FEcit ergo beſeleél ⁊ ooliáb ⁊ o
mnis vir ſapiens qbus dedit do
min⁹ ſapientiã ⁊ intellectũ vt
ſcirent fábre operári que in vſu
ſanctuarij neceſſaria ſũt ⁊ que
precepit dñs. Cũqꝫ vocaſſet eos
móyſes ⁊ oẽm eruditũ virum cui dederat do-
minus ſapientiam ⁊ q ſponte ſua obtúlerant
ſe ad faciendũ opus: trádidit eis oĩa donaria
filiorꝫ iſraél. Qui cũ inſtárent óperi quotidie
mane vota pplˀs offerébat. Unde artífices veni
re cópulſi dixerunt móyſi. Plus óffert popu-
lus q̃ꝫ neceſſariũ eſt. Juſſit ergo móyſes precó
nis voce cãtári. Nec vir nec mulier qcq̃ꝫ óffe
rat vltra in ope ſanctuarij. Sicqꝫ ceſſátũ eſt a
munérib⁹ offerẽdis: eo q oblata ſufficerent ⁊
ſupabundárent. Fecerũtqꝫ oẽs corde ſapien
tes ad explẽdum opus tabernaculi: cortinas de
cẽ de býſſo retórta ⁊ hyacintho ⁊ púrpura: coc
coqꝫ bis tíncto: ópere vario: ⁊ arte polymita.
B Quarꝫ vna habebat in longitudine vigintiocto
cúbitos ⁊ in latitudine quattuor. Una mẽſura
erat oĩum cortinarꝫ. Coniũxitqꝫ cortinas qn-
qꝫ álteram álteri: ⁊ alias qnqꝫ ſibi inuicẽ co-
pulauit. Fecit ⁊ ánſas hyacinthinas in ora cor
tine vnius ex vtraqꝫ latere: ⁊ in ore cortine al-
térius ſimiliter vt contra ſeinuicem venirent
anſe: ⁊ mútuo iungerẽt. Unde ⁊ qnquagin-
ta fúdit circulos áureos: q mordérent cortina
rum ánſas: ⁊ fieret vnũ tabernáculum. Fecit
⁊ ſága úndeci de pilis caprarꝫ: ad operiẽdũ
tectũ tabernáculi. Unũ ſágum in longitudine
habebat cúbitos triginta: ⁊ in latitudine cúbi
tos q̃ttuor. Unius mẽſure erãt oĩa ſága. Quo
rum qnqꝫ iunxit ſeorſũ: ⁊ ſex alia ſeparátim
feci tqꝫ anſas qnquaginta in óra ſági vnius ⁊
qnquaginta in ora ſági alteri⁹: vt ſibi inuicẽ
iungerẽt: ⁊ fibulas éneas qnquaginta qui-
bus necterẽt tectum vt vnũ palliũ ex omni-
bus ſágis fieret. Fecit ⁊ oprorium tabernaculi C
de péllib⁹ arietum rubricatis: aliúdqꝫ déſuper
velámen de péllib⁹ hyacinthinis. Fecit ⁊ tabu
las tabernaculi de lignis ſethim ſtantes. Decẽ
cubitorꝫ erat longitudo tabule vnius: ⁊ vnũ ac
ſemis cubitum latitudo retinebat. Bine inca
ſtrature erant p ſingulas tábulas: vt áltera al
teri iungerẽt. Sic fecit in oĩbus tabernaculi
tábulis. E quibus viginti ad plagam meridiá
nam erant contra áuſtrum cum quadraginta
báſibus argénteis. Due báſes ſub vna tabula
ponebantur ex vtraqꝫ parte angulorum: vbi in
caſtrature laterum in angulis terminantur. Ad
plágam quoqꝫ tabernaculi que réſpicit ad aq
lónem fecit viginti tabulas cum quadragin-
ta báſibus argénteis duas báſes per ſingulas
tábulas. Contra occidéntem vero idẽſt ad eã
partem tabernaculi que mare réſpicit: fecit
ſex tábulas ⁊ duas alias per ſingulos ángulos
tabernaculi rétro: que iuncte erant a deorſum
vſqꝫ ſúrſum: ⁊ in vnam compágem páriter fe
rebãtur. Ita fecit ex vtraqꝫ parte per ſingulos:
vt octo eſſent ſimul tabule: ⁊ habérent báſes
argénteas ſédecim: binas ſcilicet báſes ſub
ſingulis tábulis. Fecit ⁊ véctes de lignis ſe- D
thím qnqꝫ ad continendas tabulas vnius late
ris tabernáculi: ⁊ quinqꝫ alios ad alterius láte
ris coaptándas tábulas: ⁊ extra hos quíqꝫ alí
os véctes ad occidentálem plágam tabernacu
li contra mare. Fecit quoqꝫ véctem aliũ qui
per medias tabulas ab ángulo vſqꝫ ad ángu-
lum perueniret. Ipſa autem tabuláta deaurá-
uit: fúſis báſibus earum argénteis. Et circu-
los eorum fecit áureos per quos véctes indú-
ci poſſent: quos ⁊ ipſos láminis áureis operu-
it. Fecit ⁊ velum de hyacintho ⁊ púrpura: ver-
mículo ac byſſo retorta opere polymitário: vá
rium atq̃ꝫ diſtinctum: ⁊ quattuor columnas de
lignis ſethím quas cum capítibus deauráuit:
fúſis baſibus earum argénteis. Fecit ⁊ tento
rium in introitu tabernáculi ⁊ hyacincto púr
pura vermículo byſſoqꝫ retorta opere plumá
rij: ⁊ columnas quinqꝫ cum capitibus ſuis q̃s
opéruit áuro: baſéſqꝫ earum fúdit éneas q̃s ⁊
opéruit áuro.
¶ Ca. Sũ. ¶ Fit arca ⁊ vectes eius ⁊ propi-
tiatoriũ cherubí menſa cũ circulis: cãdelabrũ
cum emúctorijs: altare thimiamatis: oleum
ſanctificationis: ⁊ thymiama. ¶ XXXVII

A Ecit aũt beſeleel ⁊ arcam de li-
gnis ſethim hñtem duos ⁊ ſe-
mis cubitos in lõgitudine:⁊ cũ
bitũ ac ſemiſſem in latitudine:
Altitudo q꜓ vnius cubiti fuit ⁊
dimidij. Ueſtiuitq꜓ eã auro pu
riſſimo int⁹ ⁊ foris. Et fecit illi coronã aureã
p gyrum conflans q̃ttuor annulos aureos per
Ma.vi.ca. eccliaſtici ſ.xxx. quattuor angulos eius: duos annulos i latere
vno:⁊ duos in alio. Uectes quoq꜓ fecit de li-
gnis ſethim quos veſtiuit auro ⁊ quos miſit in
annulos qui erãt in laterib⁹ arce ad portãdũ
eã. Fecit ⁊ ppitiatoriũ id eſt oraculũ de auro
mũdiſſimo duor꜓ cubitor꜓ ⁊ dimidij in longi-
tudine. ⁊ cubiti ac ſemis i latitudine. Duos ẽt
cherubin ex auro ductili quos poſuit ex vtra
q꜓ parte ppitiatorij: cherũb vnũ in ſummitate
vni⁹ partis:⁊ cherub alter in ſũmitate partis
B alterius. Duos cherubin in ſingulis ſũmitati-
bus ppitiatorij; extendentes alas ⁊ tegẽtes
propitiatoriũ: ſeq꜓ mutuo ⁊ illud reſpiciẽtes.
Fecit ⁊ mẽſam de lignis ſethim in lõgitudine
duor꜓ cubitor꜓ ⁊ in latitudine vni⁹ cubiti: que
habebat in altitudine cubitũ ac ſemiſſem. Cir
cũdedit eã auro mundiſſimo:⁊ fecit illi labi
um aureũ per gyr꜓: ipſi quoq꜓ labio coronam
aureã interaſilẽ quatuor digitor꜓:⁊ ſuper eã
dem alterã coronã aureã. Fũdit ⁊ q̃ttuor cir
culos aureos quos poſuit in q̃ttuor angulis p
ſingulos pedes menſe ꝯtra coronã: miſitq꜓ in
eos vectes vt poſſit mẽſa portari. Ipſos quo-
q꜓ vectes fecit de lignis ſethim:⁊ circũdedit
C eos auro. Et vaſa ad diuerſos vſus mẽſe: ace-
tabula: phialas ⁊ cyathos ⁊ thuribula ex au-
ro puro in qbus offerenda ſũt libamina. Fe-
cit ⁊ candelabrũ ductile de auro mũdiſſimo.
De cui⁹ vecte: calami: ſcyphi: ſperuleq꜓ ac li-
lia pcedebant ſex in vtroq꜓ latere. Tres cala
mi ex parte vna:⁊ tres ex altera. Tres ſcyphi
in nucis modũ per calamos ſingulos: ſperule-
q꜓ ſimul ⁊ lilia:⁊ tres ſcyphi inſtar nucis i ca
lamo altero: ſperuleq꜓ ſimul ⁊ lilia. Equum
erat opus ſex calamor꜓ qui pcedebant de ſtipi
te cãdelabri. In ipſo aũt vecte erãt quattuor
ſcyphi in nucis modũ: ſperuleq꜓ p ſingulos ⁊
lilia. Et ſperule ſub duob⁹ calamis p loca tria
qui ſimul ſex fiũt calami procedentes de vecte
vno:⁊ ſperule igit ⁊ calami ex ipſo erant: vni-
uerſa ductilia ex auro puriſſimo. Fecit ⁊ lu-
cernas ſeptem cũ emunctorijs ſuis:⁊ vaſa vbi
ea q̃ emuncta ſũt extinguãt de auro mũdiſſi
mo. Talentũ auri appendebat candelabrum
cum oĩbus vaſis ſuis. Fecit ⁊ altare thymia-
D matis de lignis ſethim p quadrũ ſingulos ha
bens cubitos:⁊ in altitudine duos: e cuius an
gulis pcedebant cornua: veſtiuitq꜓ illud auro
puriſſimo cũ craticula ac parietib⁹ ⁊ cornib⁹.
Fecitq꜓ ei coronã aureolã per gyrum:⁊ duos
annulos aureos ſub corona p ſingula latera:
vt mittant in eos vectes:⁊ poſſit altare portari.
Ipſos aũt vectes fecit de lignis ſethim ⁊ ope-
ruit laminis aureis. Cõpoſuit ⁊ oleũ ad ſctifi
cationis vnguentũ ⁊ thymiamata de aroma-
tibus mundiſſimis opere pigmentarij.

C Ca. Sũ. C Fit altare holocauſti cum perti-
nentijs labium eneum: atrium cum pertinen
tijs. C XXXVIII

A Ecit ⁊ altare holocauſti de lignis
ſethim: quinq꜓ cubitor꜓ per qua-
drum ⁊ triũ in altitudine: cui⁹
cornua de angulis procedebant
operuitq꜓ illud laminis eneis.
Et in vſus ei⁹ parauit ex ere va
ſa diuerſa: lebetes: forcipes: fuſcinulas: vnci-
nos:⁊ igniũ receptacula. Craticulamq꜓ ei⁹ in
modũ rhetis fecit eneã:⁊ ſubter eã in altaris
medio arulã fuſis q̃ttuor annulis per totidẽ
retiaculi ſũmitates ad imittẽdos vectes ad
portandũ. Quos ⁊ ipſos fecit de lignis ſethim:
⁊ operuit laminis eneis: induxitq꜓ in circulos
q in laterib⁹ altaris eminebãt. Ipſum aũt al-
tare erat ſolidũ: ſed cauũ ex tabulatis ⁊ intus
Ma.vi.ca. eccliaſti. ca.ſ. in fine. vacuũ. Fecitq꜓ ⁊ labrum eneũ cum baſi ſua
de ſpeculis mulier꜓: que excubabant in oſtio ta
bernaculi. Fecit ⁊ atriũ in cuius auſtrali pla-
B ga erãt tentoria de byſſo retorta cubitor꜓ cen-
tum: colũne enee viginti cũ baſibus ſuis: capi
ta columnar꜓ ⁊ tota opis celatura argentea.
Eque ad ſeptẽtrionalem plagam tentoria co
lũne baſeſq꜓ ⁊ capita colũnarum eiuſdẽ men
ſure ⁊ opis ac metalli erant. In ea vero plaga
q̃ ad occidẽtẽ reſpicit fuerũt tentoria cubito-
rum quinquaginta: colũne decẽ cũ baſibus ſu
is enee:⁊ capita colũnnar꜓ ⁊ tota opis celatũ
ra argentea. Porro ꝯtra orientem quinquagĩ
ta cubitor꜓ parauit tẽtoria: e qbus quindecim
cubitos colũnar꜓ triũ cũ baſibus ſuis vnũ te
nebat latus ⁊ in parte altera: q꜓ iter vtraq꜓ in-
troitũ tabernaculi fecit: quindeci eque cubito
rum erãt tentoria: colũneq꜓ tres ⁊ baſes toti-
dem. Cuncta atrij tentoria byſſus retorta te-
xuerat. Baſes columnarũ fuere enee: capita
autem

aũt earũ cũ cunctis celaturis ſuis argentea:
E ſed ⁊ ipſas colũnas atrij veſtiuit argento. Et
in introitu eius ope plumario fecit tentoriũ
ex hyacintho:purpura: vermiculo : ac byſſo
retorta:qđ habebat viginti cubitos in longi-
tudine:altitudo vero quinqꝫ cubitorum erat
iuxta menſuram quã cuncta atrii tentoria ha
bebant. Columne aũt in ingreſſu fuere quat
tuor cum baſib⁹ eneis capitaqꝫ earũ ⁊ celatu
re argentee. Paxillos quoqꝫ tabernaculi et
atrij p gyrum fecit eneos. Hec ſunt inſtru-
menta tabernaculi teſtimonij: que enumera
ta ſunt iuxta preceptũ moyſi in cerimonijs
leuitarũ p manũ ithamar filij aaron ſacer-
dotis que beſeleel fili⁹ huri filij hur de tribu
iuda:dño p moyſen iubente cõpleuerat: iun
cto ſibi ſocio ooliab filio achiſamech de tribu
dan:qui ⁊ ipſe artifex lignoꝝ egregius fuit:⁊
polymitarius atqꝫ plumarius ex hyacintho:
purpura: vermiculo et byſſo.Omne aurum
qđ expenſũ eſt in opere ſanctuarij:⁊ qđ obla
tum eſt in donarijs:viginti ⁊ nouem talento-
rũ fuit:⁊ ſeptingentorum triginta ſiclorum:
D ad menſuram ſanctuarij . Oblatum eſt autẽ
ab his qui tranſierunt ad numerum a vigin-
ti annis ⁊ ſupra : de ſexcentis tribus milibus
⁊ quingentis quinquaginta armatorũ. Fue-
runt preterea centũ talenta argenti : e quibus
conflate ſunt baſes ſanctuarij : ⁊ introitus
vbi velum pendet.Centũ baſes facte ſunt de
talentis centum ſingulis talentis p baſes ſin-
gulas ſupputatis. De mille autem ſeptingen
tis ⁊ ſeptuaginta quinqꝫ ſiclis fecit capita co
lumnarũ quas ⁊ ipſas veſtiuit argento.Eris
quoqꝫ oblata ſunt talenta ſeptuagintaduo
milia:⁊ quadringenti ſupra ſicli: ex quibus
fuſe ſunt baſes in introitu tabernaculi teſti-
monij : ⁊ altare eneum cum craticula ſua:
omniaqꝫ vaſa que ad vſum eius pertinent:et
baſes atrij tam in circuitu qꝫ in ingreſſu ei⁹:
⁊ paxilli tabernaculi atqꝫ atrij per gyrum.
¶ Ca.Sũ. ¶ Fiũt ornamenta pontificalia et
ſacerdotalia : perficitur opus: obtulerunt
que facta ſunt: quibus oblatis moyſes be-
nedixit eis. ¶ XXXIX

Ex hyacintho vero et purpura:
vermiculo ac byſſo fecit veſtes
quibus indueretur aaron qñ
A miniſtrabat in ſanctis ſicut pre
cepit dominus moyſi. Fecit igi
tur ſuphumerale de auro hya-
cintho ⁊ purpura coccoqꝫ bis tincto et byſſo
retorta:opere polymitario. Inciditqꝫ bracte-
as aureas et extenuauit in fila vt poſſent tor-
queri cũ priorum colorũ ſubtegmine: duaſ
qꝫ oras ſibi inuicem copulatas in vtroqꝫ la-
tere ſummitatum:⁊ baltheum ex eiſdem co
loribus:ſicut preceperat dominus moyſi. Pa B
rauit et duos lapides onychinos aſtrictos et
incluſos auro et ſculptos arte gemmaria no
minibus filiorum iſrael. Sex nomina in la-
pide vno:⁊ ſex in altero: iuxta ordinem nati-
uitatis eorum. Poſuitqꝫ eos in lateribus ſu-
perhumeralis in monimentum filiorum iſra
el ſicut preceperat dominus moyſi. Fecit et
rationale opere polymito iuxta opus ſuper-
humeralis:ex auro:hyacintho:purpura:coc
coqꝫ bis tincto ⁊ byſſo retorta : quadrangu-
lum duplex: menſure palmi:⁊ poſuit in eo
gemmarum ordines quattuor. In primo ver C
ſu erat ſardius:topatius:ſmaragdus. In ſe-
cundo carbunculus:ſaphirus : iaſpis. In ter
tio ligurius:achates: ⁊ ametiſtus. In quar-
to chriſolitus:onichinus ⁊ berillus circunda
ti ⁊ incluſi auro p ordines ſuos. Ipſiqꝫ lapi-
des duodecim ſculpti erãt nominib⁹ duode-
cim tribuũ iſrael:ſinguli p noĩa ſingulorũ.
Fecerunt in rationali ⁊ cathenulas ſibi iuicẽ
coherentes de auro puriſſimo:⁊ duos vncinos
totidemqꝫ annulos aureos . Porro annulos
poſuerũt in vtroqꝫ latere rationalis ex quib⁹
penderent due cathene auree quas inſerue-
rũt vncinis qui i ſuphumeralis angulis emi
nebant. Hec ⁊ ante ⁊ retro ita ꝯueniebãt ſi- D
bi:vt ſuphumerale ⁊ rationale mutuo necte
rent:ſtricta ad baltheũ et annulis fortius co
pulata:quos iũgebat vitta hyacinthina ne
laxa fluerent ⁊ a ſeinuicẽ mouerent: ſicut p-
cepit dñs moyſi. Feceruntqꝫ tunicã ſuphu-
meralis totam hyacinthinã : et capitium in
ſuperiori parte contra mediũ: oramqꝫ p gy-
rum capitij textilem : deorſum aũt ad pedes
malapunica ex hyacintho purpura : vermi-
culo ac byſſo retorta: ⁊ tintinnabula de auro
puriſſimo:q̃ poſuerunt inter malogranata in
extrema parte tunice per gyrũ : tintinnabu- E
lum aũt aureũ ⁊ malumpunicũ qbus orna-
tus incedebat pontifex qñ miniſterio funge-
batur:ſicut pcepit dñs moyſi. Fecerunt tuni-
cas byſſinas opere textili aaron et filiis eius
⁊ mitras cũ coronulis ſuis ex byſſo:femina-
lia quoqꝫ linea byſſina:cingulũ vero de byſſo

retorta: hyacintho: purpura ac vermiculo di-
ſtinctum arte plumaria ſicut preceperat dñs
moyſi. Fecerunt et laminã ſacre venerationis
de auro puriſſimo: ſcripſeruntq; in eo ope gem
mario ſanctũ dñi: et ſtrinxerunt eã cũ mitra
vitta hyacinthina: ſicut preceperat dñs moy-
ſi. Perfectum eſt igitur omne opus taberna-
De co. di. i. ca. i. in pn. culi et tecti teſtimonij. Feceruntq; filij iſra-
el cuncta que preceperat dñs moyſi: et obtule-
runt tabernaculũ et tectũ et vniuerſam ſuppel-
lectilē: annulos: tabulas: vectes: columnas: ac
baſes: opertorium de pellibus arietum rubri-
catis: et aliud operimentum de hyacinthinis
pellibus: velum: arcam: vectes: propitiato-
rium: menſam cum vaſis ſuis: et propoſitio-
G nis panibus: candelabrũ: lucernas: et vtenſi-
lia earum cũ oleo: altare aureũ et vnguentũ
et thymiama ex aromatib9: et tentoriũ in in-
troitu tabernaculi: altare eneum: retiaculũ
vectes: et vaſa eius omnia: labrum cũ baſi ſua
tentoria atrij et columnas cũ baſibus ſuis: tē-
torium in introitu atrij: funiculoſq; illius et
paxillos. Nihil ex vaſis defuit que in miniſte-
rium tabernaculi et in tectum federis iuſſa
ſunt fieri. Veſtes quoq; quibus ſacerdotes
vtunt in ſanctuario aaron ſcilicet et filij eius
obtulerunt filij iſrael: ſicut preceperat domi-
nus. Que poſtq; moyſes cuncta vidit com-
pleta: benedixit eis.

¶ Ca. xl. ¶ Precepit dñs vt erigat taber-
naculum: et omnia vnctionis oleo ɔſecrentur
qđ fit menſe p̄mo: anni ſecundi: que poſtq;
locuti ſunt nubes operit tabernaculũ que in-
cubit tabernaculo per diē: et ignis p noctē: qñ
nubes deſerit tabernaculũ pficiſcunt. ¶ XL

A Locutuſq; eſt dñs ad moyſen di-
cens. Menſe p̄mo: prima die
menſis eriges tabernaculum
teſtimonij: et pones in eo arcã
dimitteſq; ante illam velũ: et il
lata menſa pones ſup eã que
rite precepta ſunt. Candelabrũ ſtabit cũ lu-
cernis ſuis: et altare aureũ in quo adolet in-
cenſum corã arca teſtimonij. Tentoriũ in in-
troitu tabernaculi teſtimonij pones: et ante il
lud altare holocauſti. Labrũ inter altare et ta
bernaculũ: quod implebis aqua. Circun-
dabiſq; atrium tentoriis: et ingreſſum eius.
Et aſſumpto vnctionis oleo: vnges taberna-
B culum cum vaſis ſuis vt ſanctificentur alta-
re holocauſti et omnia vaſa eius: labrum cũ
baſi ſua. Omnia vnctionis oleo conſecrabis Sup. 30.
vt ſint ſancta ſanctorum. Applicabiſq; aaron
et filios eius ad fores tabernaculi teſtimonij:
et lotos aqua indues ſanctis veſtibus vt mini
ſtrent mihi: et vnctio eorum in ſacerdotium
ſempiternum proficiat. Fecitq; moyſes o- Nũe. 7. a
mnia que preceperat dominus. Igitur men-
ſe primo anni ſecundi: prima die menſis: col
locatum eſt tabernaculum. Erexitq; moyſes
illud et poſuit tabulas: ac baſes: et vectes: ſta-
tuitq; columnas et expandit tectum ſuper ta-
bernaculum: impoſito deſuper operimento:
ſicut dominus imperauerat. Poſuit et teſti-
monium in arca ſubditis infra vectibus: et
oraculum deſuper. Cumq; intuliſſet arcam C
in tabernaculum teſtimonij: appendit ante
eam velum vt expleret domini iuſſionem.
Poſuit et menſam in tabernaculo teſtimo-
nij ad plagam ſeptentrionalem extra velum:
ordinatis corã propoſitionis panibus: ſicut
preceperat dominus moyſi. Poſuit et candela
brum in tabernaculo teſtimonij e regione
menſe in parte auſtrali: locatis per ordinem
lucernis iuxta preceptum domini. Poſuit et
altare aureum ſub tecto teſtimonij contra ve-
lum et adoleuit ſuper eo incenſum aroma-
tum ſicut iuſſerat dominus moyſi. Poſuit
et tentorium in introitu tabernaculi teſtimo-
nij: et altare holocauſti in veſtibulo teſtimonij D
offerens in eo holocauſtum et ſacrificia: vt Sup. 30.
domin9 imperauerat. Labrũ quoq; ſtatuit
inter tabernaculũ teſtimonij et altare: implēs
illud aqua. Laueruntq; i eo moyſes et aaron
ac filij eius manus ſuas et pedes: cum ingre-
derentur tectum federis et accederent ad alta
re: ſicut preceperat dominus moyſi. Erexit
et atrium per gyrum tabernaculi: et altaris:
ducto in introitu eius tētorio. Poſtq; oia Nũe. 9. c
perfecta ſunt: operuit nubes tabernaculum
teſtimonij: et gloria domini impleuit illud.
Nec poterat moyſes ingredi tectum federis
nube operiente omnia et maieſtate domini
coruſcante: quia cuncta nubes operuerat.
Si quando nubes tabernaculum deſerebat:
proficiſcebantur filij iſrael per turmas ſuas.
Si pendebat deſuper: manebat in eodem
loco. nubes quippe domini incumbebat per
diem tabernaculo: et ignis in nocte: viden-
tibus cunctis populis iſrael per cunctas mã
ſiones ſuas.

¶ Explicit liber Exodi.

C Incipit vaijkra: ideſt liber Leuiticus.

C Ca. Sũ. C De ritu holocauſtoꝝ quõ de armẽto fit oblatio: quomodo de pecoꝛibus quomodo de auibus. C Cap. I

A VOcauit autem móyſen: ⁊ locutus eſt ei dominus de tabernaculo teſtimonij: dicés. Lóquere filijs iſraél: et dices ad eos. Homo qui obtulerit ex vobis hoſtiam domino de pecoꝛibus id eſt de bobus et ouibus: offerens victimas: ſi holocáuſtum fuerit eius oblatio: ac de armen-
B to: maſculum immaculátum offeret ad óſtium tabernaculi teſtimonij ad placandũ
Exo. 29. b. infra 3. a. ⁊ infra 4. a. ſibi dominum. / Ponetqꝫ ſuper caput hoſtie manus: et acceptábilis erit: atqꝫ in expiatione eius pꝛoficiens: immolabitqꝫ vitulum coꝛam domino et ófferent filij aaron ſácerdótis ſanguinem eius: fundentes per altaris circuitum quod eſt ante óſtium tabernaculi. Dectractáqꝫ pélle hoſtie: ártus in fruſta concident: et ſubijcient in altari ignem: ſtrúe lignoꝛum ante compóſita: et membꝛa que ſunt céſa déſuper oꝛdinántes: caput videlicet et cuncta que adhérent iécoꝛi: inteſtinis ⁊ pédibus lotis aqua: adolebitqꝫ ea ſacerdos ſuper altare in holocáuſtum // et ſuáuem odóꝛem domino. Q; ſi de pecóꝛibus oblátio eſt: de ouibus' ſiue de capꝛis holocáuſtum: agnum anniculum et abſqꝫ macula ófferet: immolabitqꝫ ad latus altaris qđ réſpicit ad aquilonem coꝛam domino. Sanguinem vero illius fúndent ſuper altare filij aarón per circuitum. Diuidéntqꝫ membꝛa: caput et omnia que adhérent iécoꝛi: et impónent ſuper ligna quibus ſubijciendus eſt ignis. Inteſtina vero et pedes lauabunt aqua: et obláta omnia adolebit ſacerdos ſuper altare in holocáuſtum et odóꝛem ſuauiſſimum
D domíno. Sin autem de auibus holocáuſti oblatio fuerit domino: de turturibus et púllis colúmbe: offeret eam ſacerdos ad altare: et retoꝛto ad collum cápite ac rupto vulneris loco: decúrrere faciet ſanguinem ſuper crepidinem altáris: veſiculã vero gutturis ⁊ plúmas pꝛoijciet pꝛope altare ad oꝛientalem plagam: in loco in quo cineres effúdi ſolént. Confringétqꝫ aſcéllas eiꝰ: ⁊ non ſecábit: neqꝫ férro diuidet eam: et adolébit ſuper altare lignis igne ſuppoſito. holocáuſtum eſt et oblátio ſuauiſſimi odóris domino.

de cõ. di. 4 ca. i. i glo - di. 2. ca. nõ ep3
E
De penĩ. di. i. ca. libet ibi i lege ſacrificium. infra co.

C Ca. Sũ. C De oblatione ſacrificioꝛum: de ſimila decocta in clibano cum craticula abſqꝫ melle: de adiectione ſalis: de primitijs torrendis. C II

A Nima cuz obtúlerit oblatióné
ſacrificij dño: ſimila erit eius
oblátio. Fúdétqz ſup eá oleuz
ꝛ ponet thus: ac deferet ad
filios aarón ſacerdótis. Quoꝝ
vnᵘ tollet pugillũ plenũ ſimile
ꝛ ólei ac totũ thus ꝛ ponet memoriále ſuper
altare in odoꝛé ſuauiſſimũ dñs. Quod aũt ré
liquũ fuerit de ſacrificio: erit aaron ꝛ filioꝝ
B eius: ſanctũ ſanctoꝝ de oblationibᵘ dñi. Cuz
aũt obtúleris ſacrificiũ coctũ in clibano de ſi
mila: panes ſcilicet abſqz ferménto ꝯſpérſos
óleo: ꝛ lágana áçima óleo lita: ſi oblatio tua
fuerit de ſartágine ſimile ꝯſpérſe óleo ꝛ abſ
qz ferménto: diuides eá minutátim ꝛ fundes
ſup eá oleũ. Si aũt de craticula fúerit ſacrifi
ciũ éque ſimila óleo cõſpergẽt: quã offerens
C dño trádes manibᵘ ſacerdotis. Qui cũ obtú
lerit eá: tollet memoriále de ſacrificio: ꝛ ado
lébit ſup altare in odoꝛé ſuauitatis dño. Quic
quid aũt reliquũ eſt: erit aarón ꝛ filioꝝ eius:
ſanctũ ſanctoꝝ de oblationibᵘ dñi. Omnis
oblatio que offértur dño abſqz ferménto fiet
nec quicqz ferménti ac mellis adolébitur in
ſacrificio dñi. Primitias tñ eoꝝ offerétis ac
múnera: ſup altare vero nõ imponẽt in odo
rem ſuauitatis. Quicquid obtúleris ſacrifi
D cij ſale condies: nec auferes ſal féderis dei tui
de ſacrificio tuo. In omni oblatione offeres
ſal. Si aũt obtúleris munus primitiarũ frú
gum tuarum domino de ſpicis adhuc viréntibus: torrebis eas igni: ꝛ confringes in morem fárris: ꝛ ſic offeres primitias tuas domino: fundens ſuper ea oleum: ꝛ thus impónẽs: qꝛ oblatio domini é de qua adolébit ſacerdos in memoꝛiam múneris: partem fárris fracti et ólei ac totum thus.

37.vi.ca.legimus.§.ſed cõtra ¶.in leuitico.

De cõ.vi.4 ca.ſal.

¶ Ca. iij. ¶ De hoſtia pacificoꝝ ſi bos ſi ouis ſi capra omnis adeps dñi eſt. ¶ III

Uod ſi hóſtia pacificorũ fuerit
A eius oblatio: ꝛ de bóbus volue
rit offérre marem ſiue femi
nam immaculáta offerret co
ram dño. Ponétqz manum ſu
per caput victime ſue: q̃ immo
lábit in intróitu tabernaculi teſtimonij. Fũdéntqz filij aarón ſacerdotis ſánguinem p altaris circúitum: ꝛ offerent de hoſtia pacificoꝝ in oblationé domino ádipem qui óperit vitália: ꝛ quicquid pinguédinis eſt intrinſecus: duos rénes cum ádipe quo tégunt ilia: ꝛ reticulum iécoris cũ renúnculis: adolebũtqz ea ſup altare in holocauſtũ: lignis igne ſuppóſi
B to in oblationé ſuauiſſimi odoris domino. Si
vero de ouibus fuerit eius oblatio et pacifico
rũ hoſtia ſiue máſculũ obtúlerit ſiue féminaz
immaculata erũt omnia. Si agnũ obtúle
rit coram domino: ponet manũ ſuã ſup caput
victime ſue que immolábit in veſtibulo taber
C náculi teſtimonij. Fundéntqz filij aarón ſan
guiné eius p circuitũ altáris: ꝛ offerét de pa
cificoꝝ hoſtia ſacrificiuz dño: ádipé ꝛ caudaz
totá cũ renibᵘ ꝛ pinguédiné que óperit ven
trem atqz vniuerſa vitália: ꝛ vtrũqz renún
culũ cũ ádipe qui eſt iuxta ilia reticulúmqz ié
coris cuz renúnculis: ꝛ adolébit ea ſacerdos
ſup altare in pábulũ ignis ꝛ oblationis dñi.
Si capra fúerit eius oblatio ꝛ obtúlerit eam
dño: ponet manũ ſuã ſup caput eius: immo
labitqz eam in introitu tabernaculi teſtimo
nij. Et fundent filij aarón ſánguiné eius p
D altaris circúitũ. Tolléntqz ex ea in paſtũ ignis
domínici ádipez qui operit véntrez et qui té
git vniuerſa vitalia: duos renúnculos cum re
ticulo quod eſt ſup eos iuxta ilia: ꝛ aruinam
iécoris cum renúnculis: adolebitqz ea ſup al
tare ſacerdos in alimóniã ignis et ſuauiſſimi
odoris. Omnis ádeps domini erit iure ppe
tuo in generationibᵘ ꝛ cũctis habitaculis ve
ſtris: nec ſãguiné nec ádipé omnino cõedétis.

Infra.eo. Exo.29.b.

vi.vl.a non ẽ.§ bis itē ¶.vi de gne.

ſupra eodem.et infra e

ſupra

infra

¶ Ca. iiij. ¶ De hoſtia p peccato ſacerdotis: pro ignorãtia multitudinis: p pctõ pncipis: p peccato vnius anime. ¶ IIII

Ocutúſqz é dominᵘ ad moyſen
dicens. Lóquere filijs iſraél.
A Anima que peccáuerit p igno
rantiã: ꝛ de vniuerſis manda
tis dñi que pcépit vt nõ fierét
quippiá fécerit ſi ſacerdos qui
vnctus eſt peccáuerit delinquere faciẽs ppluz
offerret pro peccato ſuo vitulum immaculatũ
domino. Et adducet illũ ad óſtiũ tabernaculi
teſtimonij coram domino. Ponetqz manum
ſuper caput eius: ꝛ immolabit eum domino.
Hauriet quoqz de ſanguine vituli: inferens
illũ in tabernaculũ teſtimonij. Cumqz intinxe
B rit digitũ in ſanguiné. Aſperget eũ ſepties
domino: contra velum ſanctuárij: ponétqz de
eodé ſanguine ſup coꝛnua altaris thimiáma
tis gratiſſimi domino: qđ eſt in tabernaculo
teſtimonij. Omnem autem réliquum ſangui
nem fundet in báſim altaris holocáuſti in

De ve... ca.ma... ꝑ.ii.q. ꝑcipue ad ſub ſup.i. ſup.3.

infra eo

introitu tabernaculi. Et adipem vituli: offe-
ret pro peccato tam eum qui vitalia operit
q̄ʒ omnia q̄ intrinſecus ſunt: duos renunculos
⁊ reticulū quod eſt ſup eos iuxta ilia: ⁊ adipē
iecoris cū renunculis: ſicut offert de vitulo ho
ſtie pacificoꝝ: ⁊ adolebit ea ſuper altare holo-
C cauſti. Pellē ṽo ⁊ omnes carnes cū capite
⁊ pedib⁹ ⁊ inteſtinis ⁊ fimo ⁊ reliquo corpore
efferet extra caſtra in locū mūdū vbi cineres
effundi ſolent: incendetq̄ʒ ea ſup lignoꝝ ſtru-
em: que in loco effuſoꝝ cinerꝝ cremabūt. Quod
ſi oīs turba filioꝝ iſrael ignorauerit ⁊ p im-
peritiā fecerit quod cōtra mandatū dn̄i eſt: ⁊
poſtea intellexerit peccatū ſuū: offeret p pctō
ſuo vitulū. Adducetq̄ʒ eum ad oſtiū taberna-
culi: ⁊ ponēt ſeniores populi manus ſup caput
D eius corā dn̄o. Immolatoq̄ʒ vitulo in ꝯſpe-
ctu dn̄i: inferet ſacerdos qui vnctus ē: de ſan-
guine eius in tabernaculū teſtimonij. Tincto
Sup. eodē digito aſpergens ſepties contra velū. Ponet
q̄ʒ de eodē ſanguine in cornib⁹ altaris quod ē
corā dn̄o in tabernaculo teſtimonij. Reliquū
autē ſanguinē fundet iuxta baſim altaris ho
locauſtoꝝ: quod eſt in oſtio tabernaculi teſti-
Sup.3.b.⁊ infra eo. monij. Omnem eius adipem tollet ⁊ adole-
bit ſup altare: ſic faciēs ⁊ de hoc vitulo quō fe
cit ⁊ prius. Et rogāte pro eis ſacerdote: ꝓpiti⁹
erit eis dn̄s. Ipſuʒ aūt vitulū efferet extra ca-
E ſtra atq̄ʒ comburet ſic ⁊ priorē vitulum: quia
eſt pro peccato multitudinis. Si peccauerit
Vide pe.bl. 3.ca. inter pec hirci in glo.i. princeps: ⁊ fecerit vnū e plurib⁹ p ignorantiā
qd̄ domini lege prohibet: ⁊ poſtea intellexerit
peccatum ſuū: offeret hoſtiam corā dn̄o hyr-
cū de capris immaculatū: ponetq̄ʒ manū ſuaʒ
ſuper caput eius. Cūq̄ʒ immolauerit eū in lo-
co vbi ſolet mactari holocauſtum coraʒ dn̄o:
q: pro peccato eſt: tinget ſacerdos digitum in
ſanguine hoſtie pro peccato. tangens cornua
altaris holocauſti: ⁊ reliquū fundens ad ba-
ſim eius: adipē vero adolebit ſupra: ſicut in vi-
ctimis pacificoꝝ fieri ſolet. Rogabitq̄ʒ p eo
F ſacerdos ⁊ pro peccato eius: ⁊ dimittet ei. Quod
ſi peccauerit anima per ignorantiaʒ de populo
terre vt faciat quicq̄ʒ de his que dn̄i lege ꝓhi
bent atq̄ʒ delinquat ⁊ cognouerit peccatum
ſuū offeret capra immaculatam: ponetq̄ʒ ma-
nus ſuper caput hoſtie que p peccato eſt: ⁊ im
molabit eam in loco holocauſti. Tolletq̄ʒ ſa-
cerdos de ſanguine in digito ſuo: ⁊ tangens
cornua altaris holocauſti: reliquū fundet ad
baſim eius. Omnē autē adipem auferens ſi-
cut auferri ſolet de victimis pacificorum: ado
lebit ſuper altare in odorem ſuauitatis domi Sup.3.b.⁊ ſup. eo.⁊ infra eo.
no: rogabitq̄ʒ pro eo ⁊ dimittet ei. Si autem
de pecoribus obtulerit victimam pro peccato: B
ouem ſcilicet immaculatam: ponet manum
ſuper caput eius: ⁊ immolabit eam in loco
vbi ſolent cedi holocauſtorum hoſtie. Sumet
q̄ʒ ſacerdos de ſanguine eius digito ſuo: ⁊ tā-
gens cornua altaris holocauſti reliquum fun
det ad baſim eius. Omnem quoq̄ʒ adipem Sup.3.b.⁊ ſup. eodē.
auferens: ſicut auferri ſolet adeps arietis: qui
immolatur pro pacificis cremabit ſuper alta
re incenſum domini. Rogabitq̄ʒ pro eo ⁊ pro
peccato eius ⁊ dimittetur ei.

C Ca. v. C Quid pro quibus cauſis offerri
debeat: ſcilicet quid pro iuramento: quid pro
errore: qd p ignorante: quid p errāte. C V

Si peccauerit anima et audie A
rit vocem iurantis: teſtiſq̄ʒ fue 22.q.5. Si quis cum...
rit q ipſe vidit: aut conſcius ē:
niſi indicauerit portabit iniq-
tatem ſuam. Anima que teti-
gerit aliquid immunduʒ: ſiue
quod occiſum a beſtia eſt: aut per ſe mortuuʒ
aut qd̄libet aliud reptile ⁊ oblita fuerit im-
mundicie ſue: rea eſt ⁊ deliquit: ⁊ ſi tetigerit
quicq̄ʒ de immundicia hominis iuxta omneʒ
impuritateʒ qua pollui ſolet: oblitaq̄ʒ cogno-
uerit poſtea: ſubiacebit delicto. Anima que
iurauerit ⁊ protulerit labiis ſuis: vt vel male B
quid faceret vel bene ⁊ non fecerit: ⁊ idipſuʒ
iuramento ⁊ ſermone firmauerit: oblitaq̄ʒ
poſtea intellexerit delictum ſuum: agat peni-
tentiam pro peccato: ⁊ offerat de gregib⁹ agnū
ſiue capram: Orabitq̄ʒ pro ea ſacerdos et pro
peccatis eius. Sin autem non potuerit offer
re pecus: offerat duos turtures: vel duos pul Deu. Luce.2.b.
los columbarum domino: vnum pro peccato:
⁊ alterum in holocauſtum: dabitq̄ʒ eos ſacer-
doti. Qui primum offerens pro peccato: retor
quebit caput eius ad pennulas: ita vt collo
adhereat ⁊ nō penitus abrumpatur: ⁊ aſper
get de ſāguine eius parietē altaris. Quicquid
autem reliquū fuerit: faciet diſtillare: ad fun
damentum eius. quia pro peccato eſt. Alteruʒ
vero in holocauſtū adolebit vt fieri ſolet. Ro C
gabit p eo ſacerdos ⁊ p peccato ei⁹: ⁊ dimit
tet ei. Quod ſi non quiuerit manus eius duos of
ferre turtures aut duos pullos columbarum
offeret p peccato ſuo ſimile partem ephi deci
mam. Non mittet in eā oleū: nec thuris ali-

quid impónet: quia pro peccato eſt. Tradétqꝫ
eam ſacerdoti. Qui plenum ex ea pugillum
hauriens cremábit ſuper altare in monimén
tum eius qui obtúlerit: rógans pro illo ⁊ ex-
D pians: reliquã vero partẽ ipſe habebit in mú
nere. Locutúſqꝫ eſt dñs ad moyſen dicens.
Anima ſi p̄uáricans cerimónias per errorẽ
in his que dño ſunt ſanctificata peccauerit. of
feret ꝓ delicto ſuo arietẽ immaculatũ de gre-
gibꝰ qui emi poteſt duobꝰ ſiclis iuxta pondus
ſãctuarij: ipſúmqꝫ qḋ intulit dámni reſtituet
⁊ quintã partẽ ponet ſupra tradẽs ſacerdoti.
Qui rogabit pro eo offerẽs arietẽ: ⁊ dimittet
ei. Anima que peccauerit ꝑ ignorantiã: fece-
ritqꝫ vnũ ex his que dñi lege ꝓhibéntur: ⁊ pec
cati réa intellexerit iniquitatẽ ſuam: offeret
arietem immaculatũ de grégibus ſacerdoti:
iuxta menſurã eſtimationémqꝫ peccati. Qui
orabit pro eo: quia néſciens fécerit: ⁊ dimit-
tet ei: quia per errorẽ deliquit in domino.

¶ Ca. Sũ. ¶ De lege holocauſti ⁊ igne per-
petuo ⁊ lege ſingulorum ſacrificiorum. De oblatio
ne ſacerdotis in die vnctionis eius: de hoſtia
ꝓ peccato. quis eam comedit: ⁊ vbi ſacerdo-
A tis offerentis ſacrificia erunt. ¶ VI

Locutúſqꝫ eſt dñs ad móyſen di
cens. Anima que peccauerit: ⁊
cõtempto domino negauerit
primo ſuo depóſitum quod fi-
dei eius créditũ fuerat: vel vi
áliqd extorſerit: aut calúmniã
fécerit: ſiue rem pérditã iuenérit: ⁊ inficians
ſup peierauerit: ⁊ qḋlibet aliud ex pluribus
fecerit i qbꝰ ſolẽt peccare hoĩes: ꝯuicta delicti
réddet oĩa q̃ ꝑ fraudẽ voluit obtinére ĩtegra
⁊ q̃ntã inſup partẽ dño cui damnũ intulerat
Pro peccato aũt ſuo offeret arietẽ immacu-
latũ de grege: ⁊ dabit eũ ſacerdoti iuxta eſti-
mationẽ mẽſurámqꝫ delicti. Qui rogabit pro
B eo corã dño: ⁊ dimittẽt illi ꝓ ſingulis que fa-
ciẽdo peccauit. Locutúſqꝫ eſt dñs ad moyſen
dicẽs. Precipe áaron ⁊ filijs eius. Hec eſt lex
holocauſti. Cremábit in altari tota nocte vſqꝫ
mane. Ignis ex eodẽ altari erit. Veſtiẽt tú-
nica ſacerdos ⁊ feminálibus lineis tolletqꝫ ci
neres quos vorãs ignis exuſſit: ⁊ pónẽs iuxta
altare ſpoliábit prioribꝰ veſtimẽtis indutiſqꝫ
alijs éfferet eos extra caſtra: ⁊ in loco mũdiſ
ſimo vſqꝫ ad fauillã ꝯſumi fáciet. Ignis aũt
in altari ſemp ardébit: quẽ nútriet ſacerdos
ſubijciẽs ligna mane per ſingulos dies: ⁊ im-

[Left margin notes:] pre cõ. vi. j. ca. i. poſt prin. ibi dño cũ ve ſtibꝰ lcũs
ſ de pe. di. 3. ca. inter hec hircũ ſ. xlo. ij. in fine ibi ter reno

póſito holocáuſto déſuper ádipes adolébit pa
cificorum. Ignis eſt iſte ꝑpétuus: qui nunq̃ꝫ defi
ciet in altari. Hec eſt lex ſacrificij ⁊ libamẽto-
rũ que offerent filij aarón corã dño ⁊ coram
altari. Tóllet ſacerdos pugillũ ſimile que cõ
ſperſa ẽ óleo: ⁊ totum thus qḋ ſuper ſimila ẽ:
adolebitqꝫ illud in altari in monimentũ odó
ris ſuauiſſimi dño. Réliquã autẽ partẽ ſimile
cómedet aaron cum filijs ſuis abſqꝫ fermen-
to: ⁊ cómedet in loco ſanctuarij tabernaculi
Ideo aũt non fermentábit: quia pars eius in
dñi offértur incenſum. Sanctũ ſanctorum erit C
ſicut ꝓ peccato atqꝫ delicto. Mares tñ ſtirpis
aarón comedẽt illud. Legitimũ ac ſempiter-
nũ erit in generationibꝰ veſtris de ſacrificijs
dñi. Omnis qui tetigerit illa ſanctificabitur.
Locutúſqꝫ eſt dñs ad móyſen: dicens. Hec ẽ
oblatio aarón ⁊ filiorũ eiꝰ quã offérre debent
domino in die vnctiónis ſue. Decimã partem
ephi offerẽt ſimile in ſacrificio ſempiterno.
Mediũ eius mane ⁊ medium eius véſpere:
que in ſartágine óleo cõſpérſa frigẽt. Offe- D
ret autẽ eam calidã in odórem ſuauiſſimum
dño ſacerdos qui iure patri ſuccéſſerit. Et to
ta cremábitur in altari. Omne eñi ſacrificiũ
ſacerdotũ igne ꝯſumẽt: nec quiſq̃ꝫ cómedet
ex eo. Locutus eſt aũt dñs ad móyſen dicens.
Lóquere aaron ⁊ filijs eius. Iſta ẽ lex hoſtie
ꝓ peccato. In loco vbi offértur holocáuſtũ: im
molábit corã dño. Sanctũ ſanctorum eſt. Sacer
dos qui offeret cómedet eam in loco ſancto
in átrio tabernaculi. Quicquid tetigerit car
nes eius ſanctificabitur. Si de ſanguine illius
veſtis fuerit aſpérſa lauábitur in loco ſancto.
Vas autem fictile in quo cocta eſt confrin-
gétur. Quod ſi vas éneum fúerit defricabit et
lauábitur aqua. Omnis maſculus de génere
ſacerdotáli veſcétur de carnibus eius: quia
ſanctum ſanctorum eſt. Hoſtia enim que cédi
tur pro peccato: cuius ſanguis infértur in ta-
bernaculum teſtimonij ad expiándum in ſan
ctuario nõ comedétur: ſed comburet igni. E
Hec quoqꝫ ẽ lex hoſtie ꝓ delicto. Sancta ſan-
ctorum eſt. Idcirco vbi immolábitur holocau-
ſtũ: mactabit ⁊ victima ꝓ delicto: ſanguis eiꝰ
per gyrũ altaris fundétur. Offerẽt ex ea cau
dam ⁊ ádipẽ qui operit vitália, duos renúncu
los ⁊ pinguédinẽ que iuxta ilia eſt: reticulúm
qꝫ iecoris cũ renúnculis ⁊ adolébit ea ſacer-
dos ſuper altare. Incenſum ẽ domini pro deli
cto. Omnis maſculus de ſacerdotali genere

[Right margin notes:] de cele. miſſ.
infra ii. c. ſ. (?)

in loco ſancto veſcẽtur his carnib⁹: quia ſanctum ſanctoꝝ eſt. Sicut pro peccato offeretur hoſtia: ita ⁊ ꝑ delicto. Utriuſq; hoſtie lex vna erit. Ad ſacerdotẽ qui eam obtulerit pertinebit. Sacerdos qui offert holocauſti victimã: habebit pellẽ eius. Et omne ſacrificiũ ſimile quod coquitur in clybano: ⁊ qcquid in craticula vel in ſartagine preparatur: eius erit ſacerdotis a quo offertur: ſiue oleo conſperſa ſiue arida fuerint. Cunctis filijs aaron menſura equa per ſingulos diuide.

❡ Ca. ſũ. ❡ De hoſtia pacificoꝝ qs ⁊ qñ comedi debeat de adipe ⁊ de ſanguine: ⁊ de parte ſacerdotis ⁊ pectuſculo eleuatiõis ⁊ de cõſecratione ſacerdotis. ❡ VII

A Hec eſt lex hoſtie pacificorũ que offert dño. Si pro gratiarũ actione oblatio fuerit: offerẽt panes abſq; fermento: ↄſperſos oleo: ⁊ lagana azyma vncta oleo: coctãq; ſimilam ⁊ collyridas olei admixtione cõſperſas: panes quoq; fermẽtatos cum hoſtia gratiarũ que immolatur ꝑ pacificis: ex quibus vnus ꝓ primitijs offerẽt dño: ⁊ erit ſacerdotis qui fundet hoſtie ſanguinẽ. Cuius carnes eadẽ comedent die: nec remanebit ex eis quicq̃ vſq; mane. Si voto vel ſponte quiſpiã obtulerit hoſtiam: eadem ſimiliter edetur die. Sed ⁊ ſiquid in craſtinũ remanſerit: veſci licitũ eſt. Quicqd aũt tertius iuenerit dies ignis abſumet. Si quis de carnib⁹ victime pacificorũ die tertio comederit: irrita fiet eius oblatio: nec proderit offerenti: quin potius q̃cũq; anima tali ſe edulio contaminauerit: ꝑuaricationis rea erit.

B Caro que aliquid tetigerit immundũ nõ comedetur: ſed cõburetur igni. Qui fuerit mũdus: veſcetur ex ea. Anima polluta que ederit de carnib⁹ hoſtie pacificorũ que oblata eſt domino: peribit de populis ſuis: ⁊ que tetigerit immundiciã hoĩs vel iumenti ſiue omnis rei q̃ polluere poteſt: ⁊ comederit de huiuſcemodi carnib⁹: interibit de populis ſuis. Locutuſq; eſt dñs ad moyſen: dicens. Loquere filijs iſrael. Adipẽ ouis ⁊ bouis ⁊ capre nõ comedetis. Adipem cadaueris morticini ⁊ eius animalis quod a beſtia captum eſt: habebitis in varios vſus. / Si quis adipem qui offerri debet incenſum domini comederit: peribit de populo ſuo. Sanguinẽ quoq; omnis animalis nõ ſumetis in cibo: tã de auib⁹ q̃ de pecorib⁹

ſupra.3.d 30.di.ca.ſi ꝗs i ca.17.

Oĩs aĩa q̃ ederit ſanguinẽ: peribit de populis ſuis. Locutuſq; eſt dñs ad moyſen: dicẽs. Loquere filijs iſrael dicẽs. Qui offert victimam pacificoꝝ dño: offerat ſimul ⁊ ſacrificiũ id eſt libamenta eius. Tenebit manibus adipẽ hoſtie ⁊ pectuſculũ. C Cũq; ambo oblata domino conſecrauerit tradet ſacerdoti. Qui adolebit adipem ſup altare. pectuſculũ aũt erit aaron ⁊ filioꝝ eius. Armus quoq; dexter de pacificorũ hoſtijs: cedet in ꝓmitias ſacerdotis. Qui obtulerit ſanguinẽ ⁊ adipem filiorum aaron ipſe habebit et armũ dextrũ in portione ſua. Pectuſculũ enim eleuationis et armum ſeparationis tuli a filijs iſrael de hoſtijs eorum pacificis: ⁊ dedi aaron ſacerdoti et filijs eius perpetua ab omni populo iſrael. Hec eſt vnctio aaron et filiorum eius in cerimonijs dñi die quo obtulit eos moyſes vt ſacerdotio fungerent: ⁊ que precepit eis dari dominus a filijs iſrael religione perpetua in generationibus ſuis. Iſta eſt lex holocauſti ⁊ ſacrificij pro peccato atq; delicto et pro cõſecratione ⁊ pacificorũ victimis: quã cõſtituit dominus moyſi in monte ſynai quando mandauit filijs iſrael vt offerẽt oblatiões ſuas dño i deſerto ſynai.

❡ Ca. ſũ. ❡ De ↄſecratione aaron ⁊ filiorũ eius: de oblatiõib⁹ pro peccato ⁊ conſecrationis premiũ: ⁊ q͛ ſeptem diebus diffinit conſecratio: ⁊ tot dieb⁹ nõ exibunt de oſtio in tabernaculum aaron ⁊ filij eius. ❡ VIII

Locutuſq; eſt dñs ad moyſen: dicẽs. A / Tolle aaron cum filijs ſuis: veſteſq; eorum ⁊ vnctionis oleum vitulum pro peccato: duos arietes: caniſtrũ cũ azymis: ⁊ cõgregabis omnẽ cẽtũ iſrael ad oſtiũ tabernaculi. Fecit moyſes vt dñs imperauerat: ↄgregataq; oĩ turba ãte fores tabernaculi: ait. Iſte eſt ſermo quẽ iuſſit dñs fieri. Statimq; obtulit aaron ⁊ filios ei⁹ Cũq; lauiſſet eos: veſtiuit põtificẽ ſubucula linea accingens eũ baltheo: ⁊ induẽs eũ tunica hyacinthina: ⁊ deſup humerale impoſuit: quod aſtringẽs cingulo / aptauit rationali in quo erat doctrina ⁊ veritas. Cydari quoq; texit caput: ⁊ ſuper eã cõtra frontẽ poſuit laminã aureã cõſecratam in ſanctificatione: ſicut preceperat ei dominus. B / Tulit ⁊ vnctionis oleum quo liniuit tabernaculũ cũ omni ſuppellectili ſua. Cũq; ſanctificãs aſperſiſſet altare ſeptẽ vicibus: vnxit illud et omnia vaſa

Nu.17. / 21.di.ca. i.in ps.50 vi. capi.ſi poſt.9.eco tra ibi in ſacerdote eſt ↄſecratus 8.q.i.ca.in ſcripturis ibi ſi q vocat a dño.

ꝯ6.di.ca. Ecce i ps.

ꝯde 6.di. i.ca.1.1 ps.

eius: lábrumq́ꝫ cũ báſi ſua ſanctificauit óleo.
Quod fundens ſup caput aarón: vnxit euꝫ ⁊ cõ
ſecráuit. Filios quoqꝫ eius oblatos conſecra-
uit: veſtiuitq́ꝫ túnicis líneis ⁊ cinxit báltheis:
C impoſuitq́ꝫ mitras vt iuſſerat dñs. Obtulit et
vitulũ ꝓ peccató. Cũq́ꝫ ſup caput eius poſuiſ-
ſet aaron ⁊ filij eius manus ſuas immoláuit
eũ háuriẽs ſanguinem: ⁊ tincto digito tétigit
cornua altáris p gýrum. Quo expiato ⁊ ſctifi
cato: fúdit réliquũ ſanguinẽ ad fundamenta
eius. Adipẽ vero q erat ſuper vitalia: ⁊ reti-
culum iécoris: duoſq́ꝫ renúnculos cũ aruinu
lis ſuis adoléuit ſuper altare vitulũ cũ pelle ⁊
carnib⁹: ⁊ fimo crémans extra caſtra: ſicut p̄
D ceperat domin⁹. Obtulit ⁊ arietẽ ĩ holocauſtũ
Sup cuius caput cũ impoſuiſſent aarón ⁊ fi-
lij eius manus ſuas immolauit eũ: ⁊ fúdit ſan
guinẽ eius p circúitum altaris. Ipſũq́ꝫ arietẽ
in fruſta cõcidẽs: caput eius ⁊ ártus ⁊ ádipẽ
adoléuit igni: lotis prius inteſtinis ⁊ pédibus.
Totũq́ꝫ ſimul arietẽ incéndit ſuper altare: eo
E ꝙ eſſet holocauſtũ ſuauiſſimi odóris domino:
ſicut precéperat ei. Obtulit ⁊ arietẽ ſcḋm cõſe-
cratiõnẽ ſacerdotũ: poſuerũtq́ꝫ ſuper caput
eius aarón ⁊ filij eius manus ſuas. Quẽ cum
immolaſſet móyſes ſumens de ſanguine eius
tétigit extrémũ auricule dextre aaron: ⁊ pól-
lice manus eius dextre ſimiliter ⁊ pedis. Ob-
tulit ⁊ filios aarón. Cũq́ꝫ de ſanguine arietis
immoláti tetigiſſet extrémũ auricule ſinguló
rum dextre: pollices manus ac dextri pedis
réliquũ fúdit ſuper altare per circúitum. Adi
pem vero et cáudam oẽmq́ꝫ pinguédinẽ que
óperit iteſtina, reticulúmq́ꝫ iécoris ⁊ duos ré
nes cum adipibus ſuis: ⁊ ármo dextre ſepa-
ráuit. Tóllens aũt de caniſtro azymõꝝ quod
erat corã dño panes abſq́ꝫ ferménto ⁊ collý-
ridam cõſperſam óleo laganúmq́ꝫ poſuit ſup
ádipes ⁊ armum déxtrum: trádens ſimul oĩa
F aarón ⁊ filijs eius. Qui poſtq̃ leuauérunt ea
coram domino: rúrſum ſuſcepta de manibus
eorum: adoléuit ſuper altare holocauſti: eo ꝙ
conſecrationis eſſet oblatio in odorem ſuaui
tatis ſacrificij dño. Tulitq́ꝫ pectúſculũ éleuãs
illud corã dño de ariete ꝯſecrationis in par
tem ſuam: ſicut preceperat ei dñs. Aſſuméñſq́ꝫ
vnguentum ⁊ ſanguinẽ qui erat in altari
aſperſit ſuper aarón et veſtimenta eius: ⁊ ſuper
filios illius ac veſtes eorum. Cũq́ꝫ ſanctificaſ-
ſet eos in veſtitu ſuo: precépit eis dicens. Có-
quite carnes ante fores tabernaculi: ⁊ ibi co-
médite eas. Panes quoq́ꝫ cõſecrationis ẽdi-
te qui poſiti ſunt in caniſtro: ſicut precepit mi
hi dominus dicens. Aarón et filij eius cóme G
dent eos. Quicquid autem réliquum fuerit
de carne et panib⁹: ignis abſúmet. De óſtio
quoq́ꝫ tabernaculi non exibitis ſeptem die-
bus: vſq́ꝫ ad diem quo complébitur tempus
conſecrationis veſtre. Septem enim diebus
finitur conſecrátio ſicut in preſentiarum fa-
ctum eſt: vt ritus ſacrificij complereť. Die ac
nocte manébitis in tabernaculo: obſeruãtes
cuſtodias domini: ne moriamini. Sic enim
mihi precéptum eſt. Fecerúntq́ꝫ aarón et fi-
lij eius cuncta que locutus eſt dominus per
manum móyſi.

¶ Ca. Sũ. ¶ De prima immolatione ſacer-
dotis pro ſuo peccato et populi: qualiter do-
minus apparuit eis: qualiter moyſes ⁊ aarõ
benedíxerunt populo: ꝙ ignis egreſſus a deo
deuorauit holocauſtum: turba laudauit domi-
num.

¶ IX

Facto autem octauo die voca- A
uit móyſes aarón et filios eius
ac maiores natu iſraél: dixitq́ꝫ
ad aarón. Tolle de arméto vitu
lum pro peccato et arietem in
holocauſtum vtrumq́ꝫ imma-
culatum: ⁊ óffer illos coram domino: ⁊ ad fi
lios iſrael lóqueris. // Tollite hýrcuꝫ pro pec
cato ⁊ vitulum atq́ꝫ agnum anniculum ⁊ ſine
macula in holocáuſtum: bouem ⁊ arieteꝫ ꝓ
pacificis: ⁊ immoláte eos coram domino: in
ſacrificio ſingulorum ſimilã conſperſaꝫ óleo
offerentes. Hodie enim dominus apparébit
vobis. Tulérunt ergo cũcta que iuſſerat mó
yſes ad oſtium tabernaculi. Ubi cum omnis
multitudo aſtaret: ait móyſes. Iſte eſt ſermo
quem precépit dominus: fácite et apparébit B
vobis gloria eius. Et dixit ad aarón. Accede
ad altare ⁊ ímmola pro peccato tuo. Offer
holocauſtum: et deprecáre pro te et pro popu
lo. Cũq́ꝫ mactáueris hoſtiam populi: ora pro
eis ſicut precépit dominus. Statimq́ꝫ aarón
accédens ad altare: immoláuit vitulum pro
peccato ſuo: cuius ſanguinem obtulérunt ei
filij ſui. In quo tingens digitum tétigit cór-
nua altaris: et fúdit reſiduum ad báſim ei⁹.
Adipémq́ꝫ ⁊ renúnculos ac reticulum iéco-
ris que ſunt pro peccato adoléuit ſuper alta-
re: ſicut precéperat dominus móyſi. Carnes
vero et pellem eius extra caſtra combúſſit

Hic. xl. c. his itaꝫ de agne. 31. q. i. caſ qua §. Sꝫ euident. in permiſs. de pe. di. i. c. q panem in prin.

igni. Immolauit et holocauſti victimã. Obtu-
leruntqꝫ ei filij ſui ſanguinem eius: quem fu-
dit per altaris circuitum. Ipſam etiã hoſtiã
in fruſta conciſam cum capite ⁊ membris ſin-
gulis obtulérunt: que omnia ſuper altare cre
máuit igni: lotis aqua prius inteſtinis ⁊ pe-
dibus. // Et pro peccato populi offerens: ma-
ctauit hýrcum: expiatóqꝫ altari fecit holocau
ſtum: addens in ſacrificio libaménta que pá
riter offerúntur: ⁊ adolés ea ſup altare abſqꝫ
cerimónijs holocauſti matutiní. Immoláuit
⁊ bouem atqꝫ arietem hóſtias pacíficas popu
li. Obtulerúntqꝫ et filij ſui ſanguinem quem
fúdit ſuper altare in circúitu. adipem autem
bouis ⁊ cáudam arietis renunculóſqꝫ cũ ádi
pibus ſuis: ⁊ reticulum iécoris poſuerũt ſup D
pécora. Cúqꝫ cremati eſſent ádipes ſuper al-
tare péctora eorum: ⁊ armos déxtros ſepará-
uit aarón éleuans coram dño: ſicut pceperat
móyſes. Et extẽdẽs manũ ad populũ benedí
xit ei. Sicqꝫ completis hoſtijs pro peccato et
holocáuſtis ⁊ pacificis: deſcéndit. Ingreſſi
aũt móyſes ⁊ aaron ĩ tabernaculũ teſtimonij
et deinceps egreſſi: bñdixerũt populo. Appa
ruitqꝫ glia dñi oĩ multitudini: et ecce egreſ-
ſus ignis a domino deuorauit holocauſtum
et adipes qui erãt ſuper altare: Q; cũ vidiſſet
turbe láudauerũt dñm: ruéntes ĩ facies ſuas.

¶ Ca. Sũ. ¶ De morte nadab ⁊ abiu: de vi-
no non bibendo: ⁊ parte ſacerdotali: ⁊ hir-
co combuſto. ¶ X

A Arreptíſqꝫ nadáb ⁊ abiú filij a-
arón thuribulis impoſuerunt
ignem ⁊ incenſum deſuper of-
feréntes coram dño ignez alié
num quod eis preceptum non
erat. Egreſſuſqꝫ ignis a domi-
no deuoráuit eos: ⁊ mortui ſunt coram domi-
no. Dixitqꝫ móyſes ad aarón. Hoc eſt qd lo-
cutus eſt dñs. Sáctificábor in his qui appro-
pinquãt mihi: ⁊ in conſpectu omnis populi
glorificabor. Quod áudiens tácuit aarón.
Uocatis aũt móyſes myſabéle ⁊ elyſaphám
filijs oziél pátrui aarón: ait ad eos. Ite ⁊ tól-
lite frẽs veſtros de cóſpectu ſanctuarij: et aſpor
tate extra caſtra. Cõfeſtimqꝫ pérgẽtes tulérũt
eos ſicut iacébãt veſtitos lineis túnicis: ⁊ eie- B
cerunt foras vt ſibi fúerat imperatũ. Locutúſ-
qꝫ eſt móyſes ad aarón ⁊ ad eleaçar ⁊ ithá-
mar filios eius. Capita veſtra nolite nudare:
⁊ veſtimenta nolíte ſcindere: ne forte moria-
mini: et ſuper omnez cétum orietur indigná-
tio. Fratres veſtri ⁊ omnis domus iſraél plã-
gant incendiũ quod dominus ſuſcitáuit // vos
autẽ nõ egrediámini fores tabernaculi: alió-
quin peribitis. Oleum quippe ſancte vnctio-
nis eſt ſuper vos. Qui fecerunt omnia iuxta
preceptũ moyſi. Dixitqꝫ dñs ad aarón. // Ui-
nũ ⁊ omne qd inebriáre poteſt nõ bibetis tu
⁊ filij tui quando intrabitis in tabernaculuz
teſtimonij: ne moriamini: quia preceptũ ſem-
piternũ eſt in generationes veſtras: ⁊ vt ha-

beatis ſcientiã diſcernendi inter ſanctũ ⁊ prophanũ: inter pollutũ ⁊ mundũ: doceatiſq3 filios iſraél omnia legitima mea que locutus ſum ad eos per manum moyſi.

C Locutuſq3 eſt moyſes ad aarón ⁊ ad eleaçár ⁊ ithamár filios eius qui erãt reſidui. Tollite ſacrificiũ qđ remanſit de oblatione dñi: ⁊ comedite illud abſq3 fermento iuxta altare: q2 ſanctũ ſanctoꝝ eſt. Comedetis aũt in loco ſancto: qđ datum eſt tibi ⁊ filijs tuis de oblationib9 dñi ſicut preceptũ eſt mihi. Pectuſculũ quoq3 qđ oblatũ eſt: ⁊ armũ qui ſeparatus eſt edetis in loco mundiſſimo tu ⁊ filij tui ⁊ filie tue tecũ. Tibi enim ac liberis tuis repoſita ſunt de hóſtijs ſalutarib9 filiorũ iſraél: eo q armũ ⁊ pectus ⁊ adipes qui cremant in altari eleuauerũt corã dño: ⁊ ptineãt ad te ⁊ ad filios tuos lege perpetua: ſicut pcepit dñs. Inter hec hircũ qui oblatus fuerat: p pctõ cũ quereret móyſes adúſtũ réppit. Iratuſq3 cõtra eleaçár ⁊ ithamár filios aaron q remanſerant: ait.

D Cur nõ comediſtis hoſtiã p pctõ in loco ſancto q ſancta ſctõꝝ eſt: ⁊ data vobis vt portetis iniquitaté multitudinis ⁊ rogetis p ea in cõſpectu dñi: pſertim cũ de ſanguine illius nõ ſit illatũ intra ſancta ⁊ comedere debueratis eam in ſanctuario: ſicut pceptũ eſt mihi? Reſpondit aarón. Oblata é hodie victima p pctõ ⁊ holocauſtum corã dño: mihi auté accidit qđ vides Quomodo potui comedere eã: aut placere dño in cerimonijs mente lugubri? Qđ cũ audiſſet moyſes: recepit ſatiſfactioné.

[Margin notes: M. vi. ca. tenere ibi q: ⁊ alia S2. di. ca. p poſuiſti ibi q2 ex alia tribu. ⁊ ca. plurimos ibi generaſti ſaculos 32. q. 4. ca. recurrat. § his ita ⁊ predicto ca. inſ hec hirci. ii. — de pe. di. 3 ca. inſ hec hirci. j. et ii. in glo. — de pe. di. 3 ca. inſ hec hirci. j. et ii. in glo. j. q. i. ca. ſic omnib9.]

¶ Ca. Sũ. ¶ De imũdis aĩalibus ad eſum: ⁊ q ſancti debent eſſe: q2 ſctũs eſt dñs. ¶ XI

A Locutuſq3 eſt dñs ad moyſen ⁊ aarón dicés. Dicite filius iſraél Cuſtodite oĩa que ſcripſi vobis vt ſim deus veſter. Hec ſunt aĩalia que comedere debetis de cunctis animãtibus terre. Oé qđ habet diuiſam vngulã ⁊ ruminat in pecórib9 comedetis. Quicquid aũt ruminat et habet vngulã: ſed nõ diuidit eã: ſicut camélus ⁊ cetera: nõ comedetis illud: ⁊ inter immũda reputabitis. Cyrogrillus ruminat vngulãq3 nõ diuidit immundus é: lepus quoq3 nã ⁊ ipſe ruminat ſed vngulã nõ diuidit: ⁊ ſus qui cũ vngulã diuidat nõ ruminat: horũ carnib9 nõ veſcemini nec cadauera ptingetis: quia imunda ſunt vobis.

[Margin notes: Deu. 14. c. — M. 2. q. i. ca. duplex in ij. glo.]

B Hec etiam ſunt que gignũt in aquis ⁊ veſci licitũ é. Omne quod habet pennulas ⁊ ſquamas tam in mari: q3 in fluminib9 ⁊ ſtagnis: comedetis. Quicquid aũt pennulas ⁊ ſquamas nõ habet eoꝝ que in aquis mouentur ⁊ viuunt: abominabile vobis execrandũq3 erit. Carnes eoꝝ non comedetis: ⁊ morticina vitabitis. Cũcta que non habent pennulas ⁊ ſquamas in aquis: polluta erũt.

C Hec ſunt que de auibus comedere nõ debetis: ⁊ vitanda ſunt vobis. Aquilam ⁊ gryphũ ⁊ halyetũ ⁊ milũ ac vulturé iuxta genus ſuũ: ⁊ omne coruini generis in ſimilitudiné ſuã: ſtrutioné ⁊ noctuã ⁊ larũ ⁊ accipitrem iuxta genus ſuũ: bubóné ⁊ mergulum ⁊ ibin ⁊ cignũ ⁊ onocrotalũ ⁊ porphirionem herodioné ⁊ caradrion iuxta genus ſuũ: vpupam quoq3 ⁊ veſpertilioné. Omne de volucribus qđ graditur ſuper quattuor pedes abominabile erit vobis. Quicquid auté ambulat quidem ſuper quattuor pedes: ſed habet longiora retro crura per que ſalit ſuper terrã comedere debetis: vt eſt brucus in genere ſuo

D ⁊ atthacus atq3 ophimacus atq3 locuſta ſingula iuxta genus ſuum. Quicquid autem ex volucribus quattuor tm̃ habet pedes: execrabile erit vobis: ⁊ quicũq3 morticina eorũ tetigerit: polluetur: ⁊ erit immundus vſq3 ad veſperum. Et ſi neceſſe fuerit vt portetur quippiã horũ mortuũ: lauabit veſtimenta ſua ⁊ immũdus erit vſq3 ad occaſum ſolis. Omne animal qđ habet quidé vngulam: ſed nõ diuidit eam nec ruminat: imũdum erit: ⁊ quicqd tetigerit illud contaminabit. Qđ ambulat ſup manus ex cũctis animantib9 que incedunt quadrupedia: imundũ erit. Qui tetigerit morticina eorũ polluet vſq3 ad veſperũ. Et qui portauerit huiuſcemodi cadauera: lauabit veſtiméta ſua ⁊ imundus erit vſq3 ad veſperũ: quia omnia hec imunda ſunt vobis.

E Hec quoq3 inter polluta reputabunt de his que mouent i terra. Muſtella ⁊ mus ⁊ crocodillus: ſingula iuxta genus ſuũ migale: cameleón: ⁊ ſtellio ⁊ lacerta ⁊ talpa: omnia hec imunda ſunt. Qui tetigerit morticina eorum: immundus erit vſq3 ad veſperum: ⁊ ſuper qđ ceciderit quicq3 de morticinis eoꝝ polluet: tam vas ligneũ ⁊ veſtimentũ q3 pelles ⁊ cilicia: ⁊ in quocũq3 fit opus: tingentur aqua ⁊ polluta erunt vſq3 ad veſperũ: ⁊ ſic poſtea mundabuntur.

[Margin note: Suſ. 6. c. et infra 15. b]

F Vas autem fictile in quod horum quicq3 intro ceciderit polluetur: et idcirco frangendum eſt. Omnis cibus quem comedetis: ſi fuſa fue-

rit ſup eum aqua immundus erit: ⁊ omne liquens qđ bibitur de vniuerſo vaſe immundū erit. Et quicquid de morticinis huiuſcémodi ceciderit ſuper illud: immundum erit ſiue clibani ſiue ſytrópodes deſtruentur: ⁊ immundi erunt. Fontes vero ⁊ cyſtérne ⁊ omnis aquarū congregatio munda erit. Qui morticina eorū tetigerit: pollúetur. Si ceciderit ſuper ſementē non polluet eam. Si autem quiſpiam aqua ſeméntem perfuderit: ⁊ poſtea morticinis tacta fuerit: ilico pollúetur. Si mortuum fuerit animal qđ licet vobis comedere: qui cadáuer eius tetigerit: immundus erit vſq; ad véſperū. Et qui comederit ex eo quippiā ſiue portauerit lauabit veſtimenta ſua: ⁊ immūdus erit vſq; ad véſperū. Omne quod reptat

B ſuper terram: abominábile erit: nec aſſumētur in cibū. Quicquid ſuper pectus quadrupes gráditur: ⁊ multos habet pedes ſiue per humum tráhitur nō comedétis quia abominabile eſt. Nolite cōtaminare ánimas veſtras nec tangátis quicq; eorum ne immundi ſitis. Ego ſum dñs deus vr̄. Scti eſtote: q2 ego ſanctus ſū: ne polluátis animas veſtras in omni réptili qđ mouet ſup terrā. Ego enī ſum dñs qui eduxi vos de terra egypti: vt eſſē vobis in deum. Sancti eritis quia ego ſanctus ſū. Iſta eſt lex animantiū ac volucrū ⁊ omnis anime viuentis que mouetur in aqua: ⁊ reptat in terra: vt differentias noueritis mundi ⁊ immūdi: ⁊ ſciatis qd comédere ⁊ reſpuere debeatis.

Exo. 19. a. 1. Pe. 1. c.

¶ Ca. Sū. ¶ De immundicia mulieris puerpere ⁊ mundatione ipſius ⁊ oblatione eius. ¶ XII

A Locutúſq; eſt dñs ad móyſen: dicens. Lóquere filijs iſraél: ⁊ dices ad eos. Múlier ſi ſuſcépto ſémine pepérerit máſculū: immunda erit ſeptē diebus: iuxta dies ſeparationis ménſtrue: ⁊ die octauo circūcidét infántulus ipſa vero trigintatribus diebus manebit in ſāguine purificationis ſue. Omne ſanctū nō tāget nec ingrédiet in ſanctuarium: donec impleantur dies purgationis ſue. Sin autē féminam pepérerit: immunda erit duabus hebdomadibus iuxta ritū fluxus ménſtrui: ⁊ ſexagintaſex diebus manebit in ſanguine purificatiōis ſue.

C Cūq; expleti fuerint dies purificationis ſue pro filio ſiue pro filia: déferet agnū anniculum in holocauſtum: ⁊ pullum columbe ſiue túrturem pro peccato ad oſtium tabernaculi teſtimonij: ⁊ trádet ſacerdoti.

D Qui offeret illa coram domino: ⁊ orabit pro ea: ⁊ ſic mūdabitur profluuio ſanguinis ſui. Iſta eſt lex pariéntis maſculum aut féminam. Q᷑ ſi non inuénerit manus eius: nec potuerit offérre agnū: ſúmet duos túrtures vel duos púllos colūbarū: vnū in holocauſtū: ⁊ alterū ꝓ peccato. Orabitq; ꝓ ea ſacerdos: et ſic mundabitur.

5. di. ca. hac que ⁊ ca. cū enixa ⁊ ca. ad eius 25. q. 1. ca. ideo. 4. ite cōiunge. — 33. q. 4. ca. ſi cauſa de. pur. po par. capi. vnico — Luce. 2. b. 25. q. 1. ca. ideo. 4. ib iunge — Luc. 2. b.

¶ Ca. Sū. ¶ De imūdicia hominis leproſi: quomodo cognoſcat: ⁊ quomodo ſe debēt habere: ⁊ de lepra veſtimentorū. ¶ XIII

A Locutúſq; eſt dominus ad móyſen ⁊ aarón dicens. Homo in cuius cute et carne ortus fúerit diuerſus color ſiue púſtula: aut quaſi lucens quippiam id eſt plaga lépre: adducétur ad aarón ſacerdotem vel ad vnū quemlíbet filiorum eius. Qui cum viderit lépram in cúte. ⁊ pilos in album mutatos colorem: ipſamq; ſpéciē lépre humiliorem cute ⁊ carne réliqua plága lépre eſt: ⁊ ad arbitrium eius ſeparábit. Sin aūt lucis cándor fuerit in cúte: nec humilior carne réliqua ⁊ pili coloris priſtini: reclúdet eū ſacerdos ſeptē diebus: ⁊ conſiderábit die ſeptimo. Et ſiquidem lépra vltra nō créuerit nec tranſierit in cúte priores terminos: rurſum reclúdet eū ſeptem diebus alijs: ⁊ die ſeptimo contemplábitur. Si obſcurior fuerit lépra: ⁊ nō créuerit in cúte mun-

B dabit eam: quia ſcabies eſt: lauabitq; homo veſtimenta ſua: ⁊ mundus erit. Q᷑ ſi poſtq; a ſacerdote viſus eſt ⁊ redditus mūdicie: iterū lépra créuerit adducet ad eum: ⁊ immūdicie cōdénabitur. Plága lépre ſi fuerit in homine: adducet ad ſacerdotem: ⁊ videbit eū. Cūq; color albus in cúte fuerit: ⁊ capillorū mutauerit aſpéctū: ipſa quoq; caro viua apparúerit: lépra vetuſtiſſima iudicábit atq; inolita cúti. Cōtaminabit itaq; eū ſacerdos et nō recludet: q2 pſpicue immūdicie eſt. Sin autē efflorúerit diſcúrrens lépra in cute: ⁊ operúerit omnē carnē a capite vſq; ad pedes: qcqd ſub aſpectu oculorū cadit: cōſiderábit eū ſacerdos ⁊ teneri lépra mūdiſſima iudicábit eo q̄ oīs cútis in candorē verſa ſit: ⁊ idcirco hō mūdus erit.

C Qñ vero caro viuens in ea appúerit tūc ſacerdotis iudicio pollueť: ⁊ inter imūdos reputábit. Caro enī viua ſi lépra aſpgit imunda eſt. Q᷑ ſi rurſum verſa fuerit in albōrē ⁊ totū hoiem operúerit: conſiderabit

11. q. 3. ca. quomō. & pe. di. 1. c. voluiſſet. 6. deniq. 1. 4. moyſi 4. §. chriſti quoq; 95. di. ca. ec ce ibi iudices eſſe mandati ſunt 9. q. 1. ca. a liorum q filii ſint legit. ca. per venerabilē

eũ ſacerdos: ⁊ mundũ eſſe decernet. Caro au-
tem ⁊ cútis in qua vlcus natũ eſt ⁊ ſanatuꝫ et
in loco vlceris cicátrix alba apparúerit ſiue
ſubrúfa: adducétur homo ad ſacerdoté. Qui
cum víderit locũ lepre humilioꝛem carne ré-
liqua ⁊ pilos vérſos in candóꝛem contamina
bit eum. Plága enim lépre oꝛta eſt in vlcere.
Q; ſi pilus coloꝛis eſt priſtini: ⁊ cicátrix ſub-
obſcúra ⁊ vicina carne nõ eſt humilioꝛ: reclú
det eũ ſepté diebus. Et ſiquidé créuerit: adiu
dicábit eũ lépre. Sinauté ſteterit in loco ſuo:
D vlceris, eſt cicátrix: ⁊ homo mundus erit. Ca-
ro autem ⁊ cútis quam ignis exúſſerit: ⁊ ſana
ta albam ſiue rúfam habúerit cicatricé: con
ſiderabit eam ſacerdos. Et ecce ſi verſa é in al
bóꝛem: ⁊ locus eius reliqua cute eſt humilioꝛ
contaminabi: eum: quia plaga lepre in cica-
trice oꝛta eſt. Q; ſi piloꝛũ coloꝛ nõ fuerit ímu
tátus nec humílioꝛ plaga carne reliqua ⁊ ipſa
lepre ſpecies fuerit ſubobſcúra: recludet euꝫ
ſepté diebus: ⁊ die ſeptimo contemplabiť. Si
créuerit in cúte lépra contaminabit eũ. Sin-
auté in loco ſuo candoꝛ ſtéterit non ſatis cla-
rus plaga cõbuſtiónis eſt: ⁊ idcirco mundabí
tur: quia cicátrix eſt cõbuſtúre. Vir ſiue mu-
lier in cuius capite vel barba germinauerit lé
pra: vidébit eos ſacerdos. Et ſi quidem humí
lioꝛ fuit locus carne reliqua: ⁊ capillus ſlauus
E ſolitóq; ſubtilioꝛ: cõtaminabit eos: q: lépra ca
pitis ac barbe eſt. Sinaũt viderit locũ mácu-
le equalé vicine carni ⁊ capillũ nigruꝫ: reclú-
det eos ſepté diebus ⁊ die ſeptimo intuébiť.
Si nõ créuerit mácula ⁊ capillus ſui colóꝛis
eſt: ⁊ locus plágę carni relique equalis: ra-
détur homo abſq; loco macule: ⁊ recludéť ſe-
ptem diebus alijs. Si die ſeptimo viſa fúerit
ſtetiſſe plága in loco ſuo: nec humilioꝛ carne
réliqua mũdabit eũ: lotiſq; veſtibus ſuis mũ
dus erit. Sinaũt poſt emundatiónem rúrſus
créuerit mácula in cúte: non quéreret ám-
plius vtrum capillus in ſlauũ colóꝛem ſit cõ-
mutátus: quia apérte immũdus eſt. Poꝛro ſi
ſtéterit mácula ⁊ capilli nigri fúerint: nóue-
rit hominé ſanctũ eſſe: ⁊ confidenter eũ pnũ
ciet mundum. Vir ſiue mulier in cuius cute
cándoꝛ apparúerit: intuebiť eos ſacerdos. Si
F deprehénderit ſubobſcurũ albóꝛem lucére in
cúte: ſciat non eſſe lépram: ſed máculã coló-
ris cándidi ⁊ hominé mundũ. Vir de cuius cá
pite capilli ſluant cáluus ⁊ mundus eſt. Et ſi
a fronte ceciderint pili: recaluáſter ⁊ mũdus

eſt. Sinaũt in caluítio ſiue in recaluatione al-
bus vel rúfus coloꝛ fúerit exóꝛtus: ⁊ hoc ſacer
dos viderit condemnabit eũ haud dúbie lé-
pre que oꝛta eſt in caluítio. Quicũq; ergo ma
culat᷒ fuerit lépra: ⁊ ſeparatus eſt ad arbitriũ
ſacerdotis habebit veſtimenta diſſúta: caput
nudũ: os veſte contéctũ: cõtaminátũ ac ſóꝛdi-
dum ſe clamabit. Omní tépoꝛe quo lepꝛoſus
eſt ⁊ immundus: ſolus habitabit extra caſtra.
Veſtis lanea ſiue línea que leprá habuerit in
ſtámine atq; ſubtégmine: aut certe pellis: vel
quicquid ex pelle confectũ eſt: ſi albą vel rú-
fa macula fúerit inſécta lepra reputabiť: oſté
detúrq; ſacerdoti. Qui conſiderátam reclú- G
det ſeptem diebus: ⁊ die ſeptimo rurſus aſpi-
ciens ſi deprehénderit creuiſſe: lépra perſeue
rans eſt: pollutum, iudicabit veſtimentum: ⁊
omne in quo fuerit inuénta: ⁊ idcirco com-
burétur ſlammis. Q; ſi eam viderit non cre-
uiſſe precipiet ⁊ lauabunt id in quo lepra eſt:
recludetq; illud ſeptem diebus alijs. Et cum
viderit faciem quidem priſtinam non reuér-
ſam: nec tamen creuiſſe lépram immundum
iudicabit ⁊ igne combúret: eo ꝙ infuſa ſit in
ſuperficie veſtimenti vel per totũ lepra. Sinaũt
obſcúrioꝛ fuerit locus lépre poſtq̃ veſtis eſt lo
ta abrúmpet eum ⁊ a ſólido diuidet. Q; ſi vl-
tra apparúerit in his locis que prius immacu
lata erant lepra volatilis ⁊ vaga debet igne cõ-
buri. Si ceſſáuerit: lauabit aqua ea que pura
ſunt ſecundo: ⁊ munda erunt. Iſta eſt lex le-
pre veſtimenti lanei ⁊ linei ſtáminis atq; ſub-
tégminis omniſq; ſuppellectilis pellicee: quo
modo mundari debeat vel contaminari.

¶ Ca. Xiii. ¶ De mundatione leproſi et de ſa
crificio: ⁊ de lepra domus: et de purificatione
ipſius.

¶ XIIII

Locutúſq; eſt dominus ad móy-
ſen: dicens. // Hic eſt ritus lepró A
ſi quando mũdandus eſt. Addu
cétur ad ſacerdoteꝫ. Qui egreſ
ſus de caſtris: cum inuénerit lé-
pram eſſe mundátam: precipiet ei qui puri-
ficátur vt ófferat duos páſſeres viuos pro ſe
quos véſci licitum eſt: ⁊ lignum cedrínũ ver-
miculúmq; ⁊ hyſopũ. Et vnum ex paſſeribus
immolári iubebit in vaſe fictili ſuper aquas
viuentes: alium aũt viuũ cum ligno cedrino
⁊ cócco ⁊ hyſopo tinget in ſanguine paſſeris
immoláti: quo aſpérget illum q mundandus
eſt ſepties vt iure purgéť: ⁊ dimittet páſſerem

Matt. 8.a. Mar. 1.a. Luc. 5.c. et 17.b.

Vide pe. vi i. ca. dec i dé A. c. qui venitet i pulm.

viuũ vt agrũ auolet. Cũqꝫ lauerit homo veſti
menta ſua: radet omnes pilos corporis ⁊ lauã
bit aqua purificatuſqꝫ ingredietur caſtra: ita
dumtaxat vt maneat extra tabernaculum ſuuꝫ
ſeptẽ diebus et die ſeptima radet capillos ca-
pitis: barbamqꝫ ⁊ ſupercilia: ac totius corporis
B pilos. Et lotis rurſum veſtibus ⁊ corpore: die
octauo ſumet duos agnos imaculatos: ⁊ oueꝫ
anniculam abſqꝫ macula: ⁊ tres decimas ſi-
mile in ſacrificium que conſperſa ſit oleo: et
ſeorſum olei ſextarium. Cũqꝫ ſacerdos purifi
cans hominem ſtatuerit eum: ⁊ hec omnia co
ram dño in oſtio tabernaculi teſtimonij tollet
agnũ ⁊ offeret eũ pro delicto: oleiqꝫ ſextariuꝫ.
Et oblatis ante dñm oĩbus: imolabit agnum
vbi ſolet imolari hoſtia pro pctõ ⁊ holocauſtũ
ideſt in loco ſctõ. Sicut eniꝫ pro pctõ ita ⁊ pro
delicto ad ſacerdotẽ pertinet hoſtia. Sctã ſan
C ctoruꝫ eſt. Aſſumeſqꝫ ſacerdos de ſanguine ho
ſtie que imolata eſt pro delicto: ponet ſuper ex
tremũ auricule dextre eius qui mũdatur: ⁊ ſu
per pollices manus dextre ⁊ pedis ⁊ de olei ſex
tario mittet in manũ ſuam ſiniſtraꝫ: tingetqꝫ
digitũ dextrum in eo ⁊ aſperget coram dño ſe-
pties. Qđ autem reliquum eſt olei in leua ma
nu: fundet ſuper extremuꝫ auricule dextre ei⁹
qui mundatur: ⁊ ſuper pollices manus ac pe-
dis dextri: ⁊ ſuper ſanguinẽ qui effuſus eſt, pro
delicto: ⁊ ſup caput eius. Rogabitqꝫ pro eo co
ram dño: ⁊ faciet ſacrificiũ pro peccato. Tunc
immolabit holocauſtũ ⁊ ponet illud in altari
cum libamentis ſuis: ⁊ homo rite mundabit.
Qꝫ ſi pauper eſt ⁊ nõ poteſt manus eius inue-
nire que dicta ſunt pro delicto aſſumet agnuꝫ
ad oblationem vt roget pro eo ſacerdos: deci-
mamqꝫ partem ſimile conſperſe oleo in ſacri
ficium: ⁊ olei ſextariuꝫ // duoſqꝫ turtures ſiue
[illegible].9.b.c duos pullos columbe: quoruꝫ vnus ſit pro pec-
Supra.12.d cato: ⁊ alter in holocauſtum offeretqꝫ ea die
D octauo purificationis ſue ſacerdoti ad oſtiuꝫ
tabernaculi teſtimonij coram domino. Qui ſu
ſcipiens agnum pro delicto ⁊ ſextarium olei:
leuabit ſimul: immolatoqꝫ agno de ſanguine
eius: ponet ſuper extremũ auricule dextre eius
qui mundatur: ⁊ ſuper pollices manus eius ac
pedis dextri. Olei vero partem mittet in ma-
num ſuam ſiniſtram in quo tingens digitum
dextre manus aſperget ſepties contra domi-
num: tangetqꝫ extremum dextre auricule il-
lius qui mundatur: ⁊ pollices manus ac pe
dis dextri in loco ſanguinis qui effuſus eſt ꝓ
delicto. Reliquam autem partem olei que eſt
in ſiniſtra manu: mittet ſuper caput purificati
vt placet pro eo dominum: ⁊ turturẽ ſiue pul-
lum columbe offeret vnum pro delicto: ⁊ alte-
rum in holocauſtum cũ libamentis ſuis. Hoc
eſt ſacrificiũ leproſi: qui habere non poteſt o-
mnis in emundationem ſui. Locutuſqꝫ eſt do E
minus ad moyſen ⁊ aaron dicẽs. Cumqꝫ in-
greſſi fueritis terram chanaan: quã ego dabo
vobis in poſſeſſionem: ſi fuerit plaga lepre in
edibus: ibit cuius eſt domus nuncians ſacer-
doti ⁊ dicet. Quaſi plaga lepre videtur mihi
eſſe in domo mea. At ille precipiet vt efferant
vniuerſa de domo priuſqꝫ ingrediatur eam et
videat vtrũ leproſa ſit: ne immunda fiant o-
mnia que in domo ſunt. Intrabitqꝫ poſtea vt
conſideret lepram domus. Et cum viderit in
parietibus illius quaſi valliculas pallore ſiue
rubore deformes ⁊ humiliores ſuperficie reli
qua: egredietur oſtium domus: ⁊ ſtatim clau-
det illam ſeptem diebus. Reuerſuſqꝫ die ſe-
ptimo conſiderabit eam. Si inuenerit creuiſ-
ſe lepram iubebit erui lapides in quibus le- F
pra eſt ⁊ proijci eos extra ciuitatem in locum
immundum: domum autẽ ipſam radi intrin
ſecus per circuitum ⁊ ſpargi puluerem raſu
re extra vrbem in locum imunduꝫ: lapideſqꝫ
alios reponi pro his qui ablati fuerant: ⁊ luto
alio liniri domum. Sin autẽ poſtqꝫ eruti ſunt
lapides ⁊ puluis elatus ⁊ alia terra lita igreſ
ſus ſacerdos viderit reuerſam lepram ⁊ parie
tes reſperſos maculis lepra eſt perſeuerans et
immunda domus. Quã ſtatim deſtruent ⁊ la
pides eius ac ligna atqꝫ vniuerſum puluerem
proijcient extra oppidum in locum imundũ.
Qui intrauerit domuꝫ quando clauſa eſt im-
mundus erit vſqꝫ ad veſperum: ⁊ qui dormierit
in ea ⁊ comederit quippiam lauabit veſtimẽ-
ta ſua. Qꝫ ſi introiens ſacerdos viderit lepraꝫ
non creuiſſe in domo poſtqꝫ denuo lita fuerit: G
purificabit eam reddita ſanitate. Et in purifi
catiõe eius ſumet duos paſſeres lignumqꝫ ce-
drinum ⁊ vermiculum atqꝫ hyſopum. Et im-
molato vno paſſere in vaſe fictili ſuper aquas
viuas: tollet lignum cedrinum ⁊ hyſopum et
coccum ⁊ paſſerem viuum: ⁊ tinget omnia in
ſanguine paſſeris immolati: atqꝫ in aquis vi-
uentibus: ⁊ aſperget domuꝫ ſepties: purifica-
bitqꝫ eam tam in ſanguine paſſeris qꝫ in aqs
viuentibus: ⁊ in paſſere viuo lignoqꝫ cedrino
⁊ hyſopo atqꝫ vermiculo. Cũqꝫ dimiſerit paſ-

ſeré auolâre in agrû líbere: orabit pro domo ꝛ
iúre mundabif. Iſta eſt lex oís lepre ꝛ pcuſſu-
re lepre veſtium ꝛ domoꝝ cicatricis ꝛ erúpen-
tium papuláruz: lucéntis mácule ꝛ in varias
ſpecies coloribus imutatis: vt poſſit ſcire quo
tempore mundum quid vel imundum ſit.
¶ Ca.Sû. ¶ De ſeminifluo ꝛ emundatióe:
de coeunte cuz menſtruoſa: ꝛ que fluxum ſan-
guinis patitur ꝛ emundatione earû. ¶ XV

A Locutuſqȝ eſt dñs ad moyſen ꝛ
aaron dicens. Loquimini filijs
iſraél: ꝛ dicite eis. Uir qui pa-
tif fluxû séminis: imûdus erit.
Et tunc iudicabitur huic vicio
ſubiacére: cum per ſingula mo
ménta adhéſerit carni eius atqȝ ꝯcreuerit fé-
dus húmor. Oé ſtrátû in quo dormierit imû-
dû erit: ꝛ vbicûqȝ ſederit. Si qs hoīum tetige
Fa. vi.ca.j. in glo.j. 43. di.ca.j. eſt ſi.ꝯ. vel bene per moyſen rit léctû eiꝰ // lauabit veſtiméta ſua: ꝛ ipſe lotꝰ
aqua imundus erit vſqȝ ad véſperû. Si ſéde-
rit vbi ille ſéderat: ꝛ ipſe lauabit veſtimenta
ſua: ꝛ lotus aqua imûdus erit vſqȝ ad véſpez.
Qui tetigerit carnez eius lauabit veſtimenta
ſua: ꝛ ipſe lótus aqua immundus erit vſqȝ ad
véſperû. Si ſaliuā huiuſcémodi homo iécerit
ſuper eum qui mundus eſt: lauabit veſtiméta
B ſua: ꝛ lótus aqua immundus erit vſqȝ ad vé-
Al's ✝ ſagina ſperum. Ságma ✝ ſuper quod ſéderit immun
dû erit ꝛ quicqd ſub eo fúerit q flúxû ſémís
pátif: pollútû erit vſqȝ ad véſperû. Qui portá-
uerit horû aliqd lauabit veſtimenta ſua: ꝛ ipſe
lótus aqua imûdus erit vſqȝ ad véſperû. Oīs
quē tetigerit q talis eſt nō lótis ante manibꝰ:
ſup.6 b. et ſup. 11. c. de pe. di. j. ca. Inter hec hiroſ in. ꝯ. nō liquit ſ o. ibi ſi. ſus eſt lauabit veſtiméta ſua: ꝛ lótus aqua immûdus
erit vſqȝ ad véſperû. // Uas fictile qd tetigerit
ꝯfringef: vas aût ligneum lauabit aqua. // Si
ſanatus fuerit qui huiuſcémodi ſúſtinet paſ-
ſioné: numerábit ſeptem dies poſt emûdatio-
né ſui: ꝛ lótis véſtibus ꝛ toto corpore in aquis
viuéntibus erit mûdus. Die aût, octauo ſúmet
duos túrtures aut duos pullos colúmbe: ꝛ vé-
niet in ꝯſpectu dñi ad oſtium tabernáculi teſti
monij: dabitqȝ eos ſacerdoti. Qui faciet vnuz
pro peccato ꝛ alterum in holocauſtum: Roga
bitqȝ pro eo coraz dño: vt emundéf a flúxu ſé
C minis ſui. Uir de quo egrediéf ſemen coitus:
lauabit aqua omne corpus ſuum: ꝛ imúndus
erit vſqȝ ad véſperuz. Ueſtem ꝛ pellem quam
habuerit lauabit aqua: ꝛ imunda erit vſqȝ ad
véſperum. Mulier cuz qua coierit lauabitur
aqua: ꝛ imûda erit vſqȝ ad véſperû. / Mulier

que redeúnte menſe patif flúxum ſánguinis: 33. q. 4. de ſi cauſa circa finem 1. q. 1. ca. vel ſi. 4. ca. vt tantos de pe. di. 3. c. hoc ipſo
ſepté diebus ſeparabif. Omnis q tetigerit eā
immúdus erit vſqȝ ad veſperû: ꝛ locus in quo
dormierit vel ſéderit diebꝰ ſeparationis ſue:
polluéf. Qui tetigerit léctû ſuum: lauabit ve-
ſtimenta ſua: ꝛ ipſe lótus aqua imundus erit
vſqȝ ad véſperû. Omne vas ſuper quod illa ſe-
derit quiſqs attigerit lauabit veſtimenta ſua
ꝛ ipſe lótus aqua pollútus erit vſqȝ ad veſpe-
rû. // Si coierit cum ea vir tempore ſanguinis
menſtrualis immûdus erit ſepté diebus: ꝛ oé
ſtrátum in quo dormierit polluéf. Mulier q 33. q. 4. ſi cauſa
patif multis diebus flúxû ſánguinis nō in té- D
pore menſtruali vel que poſt ménſtruû ſanguí
né flúere nō céſſat: qȝdiu ſubiacet huic paſſió
ni: immunda erit quaſi ſit in tempore mén-
ſtruo. Omne ſtrátum in quo dormierit ꝛ vas
in quo ſéderit: pollútû erit. Quicûqȝ tetigerit
eam lauabit veſtimenta ſua: ꝛ ipſe lotus aqua
immûdus erit vſqȝ ad véſperum. Si ſteterit
ſanguis ꝛ fluere ceſſauerit: numerabit ſeptem
dies purificationis ſue ꝛ die octauo offeret
p ſe ſacerdoti duos turtures: aut duos pullos
columbarum ad óſtium tabernaculi teſtimo-
nij. Qui vnum faciet pro peccato: ꝛ alteruz in
holocáuſtum. Rogabitqȝ p ea coram domino
ꝛ p flúxu imûdicie eiꝰ. Docebitis ergo filios
iſraél vt cáueant immûdicias ꝛ non morian
tur in ſordibꝰ ſuis: cû polluerint tabernaculû
meû quod eſt inter eos. Iſta eſt lex eius q pa-
tif fluxû séminis: ꝛ qui pollúif coitu: ꝛ q mén
ſtruis tépotibus ſeparátur: vel que iúgi flúit
ſanguine: ꝛ hominis qui dormierit cum ea.
¶ Ca.Sû. ¶ Qz ſacerdos non in omni tem-
pore ingrediaf ſanctuariû: de capro emiſſario
de expiatióe ſanctuarij tabernaculi: ꝛ feſto ex-
piationis. ¶ XVI

Locutúſqȝ eſt dñs ad móyſen A
poſt morté duorû filiorû aarón ſup. 10. a.
quando offeréntes ignem alié
nû interfecti ſunt. Et precepit
ei dicés. Lóquere ad aarón fra
trem tuum ne omni tépore in-
grediaf ſanctuariû: quod eſt íntra vélum co-
ram ppitiatorio quo tégitur arca vt non mo-
riaf: quia in nube apparebo ſuper oraculum:
niſi hec ante fécerit. Uitulû pro peccato offe-
ret ꝛ arietem in holocáuſtû. Tunica línea ve-
ſtiétur: feminalibus líneis verénda celábit.
Accingéf ʒona línea: cýdarim líneam impó-
net capiti. Hec enim veſtimenta ſunt ſancta:

B quibus cunctis cuꝫ lótus fuerit induétur. Su
ſcipiétqꝫ ab vniuerſa multitudine filioꝝ iſra
él duos hircos pro peccato: ꝛ vnum arietem in
holocáuſtum. Cúqꝫ obtúlerit vitulum ꝛ oráue
rit pro ſe ꝛ pro domo ſua: duos hircos ſtare fá
ciet coram domino in óſtio tabernáculi teſti
mónij mittens ſuper vtrúmqꝫ ſortem vnaꝫ do
mino ꝛ alteram capro emiſſário: Cuius exie
rit ſors domino: ófferet illum pro peccato: cu
ius autem in cáprum emiſſárium: ſtátuet euꝫ
viuum coram dño vt fundat preces ſup eo: ꝛ
emittat eum in ſolitúdinem. His rite celebrá
tis ófferet vituluꝫ: ꝛ rogans pro ſe ꝛ domo ſua:
C immolabit euꝫ. Aſſumptóqꝫ thuríbulo quod
Exo. 30. de prunis altáris impleuerit: ꝛ háuriens ma
Hebr. 9. nu compóſitum thymiáma in incenſuꝫ: vltra
velum intrábit in ſancta: vt poſitis ſup ignem
aromátibus nebula eoꝝ ꝛ vápor opériat orá
culum quod eſt ſuper teſtimonium: ꝛ non mo
riatur. Tollet quoqꝫ de ſáguine vituli ꝛ aſpér
get digito ſépties contra propitiatóriuꝫ ad ori
Heb. 10. a. entem. Cumqꝫ mactáuerit hircum pro pec
cato pópuli: ínferet ſanguinem eius intra vé
lum: ſicut preceptum eſt de ſanguine vituli vt
aſpérgat e regióne oráculi: ꝛ éxpiet ſanctuári
um ab immundicijs filioꝝ iſraél: ꝛ a preuari
D catiónibus eoꝝ: cunctíſqꝫ peccatis. Iuxta hunc
ritum faciet tabernáculo teſtimonij quod fixũ
eſt inter eos in medio ſórdiuꝫ habitationis eo
rum. Nullus hominum ſit in tabernáculo quã
do pontifex ſanctuarium ingréditur: vt roget
pro ſe ꝛ pro domo ſua: ꝛ pro vniuerſo cetu iſra
él: donec egrediátur tabernáculum. Cum au
tem exíerit ad altare qđ coram domino eſt o
ret pro ſe: ꝛ ſumptum ſanguinem vituli atqꝫ
hirci fúndat ſup cornua eius per gýruꝫ: aſper
génſqꝫ digito ſépties: éxpiet ꝛ ſanctificet illud
E ab immundítijs filioꝝ iſraél. Poſtq̃ emundá
uerit ſanctuariũ ꝛ tabernaculuꝫ ꝛ altare: tunc
ófferat hircuꝫ viuentem. Et poſita vtraqꝫ ma
nu ſuper caput eius: confiteatur omnes iniqta
tes filioꝝ iſraél ꝛ vniuerſa delicta atqꝫ peccata
eoꝝ. Que imprecãs capiti eius emittet illum
per hominem paratum in deſertum. Cúqꝫ por
táuerit hircus omnes iniquitates eorum in
terraꝫ ſolitáriam ꝛ dimiſſus fúerit in deſerto:
reuertétur in tabernaculum teſtimonij. Et de
poſitis veſtibus quibus prius indutus erat cuꝫ
intráret ſanctuariuꝫ: relictíſqꝫ ibi: lauabit car
nem ſuam in loco ſancto: induetúrqꝫ veſtibus
ſuis. Et poſtq̃ egreſſus obtúlerit holocáuſtum

ſuum ac plébis: rogabit tam pro ſe q̃ pro po
pulo: ꝛ ádipeꝫ qui oblatus eſt pro peccatis: ado
lebit ſuper altare. Ille vero qui dimíſerit ca F
prum emiſſarium lauabit veſtimenta ſua ꝛ cor
pus aqua: ꝛ ſic ingredíetur in caſtra. Uitulum
autem ꝛ hircum qui pro peccato fuerant imo
láti: ꝛ quoꝝ ſanguis illátus eſt in ſanctuariuꝫ
vt expiátio compleretur: aſportábũt foras ca
ſtra: ꝛ combúrent igni taꝫ pelles q̃ carnes eo
rum ac fimum. Et quicũqꝫ combúſſerit ea la
uabit veſtimenta ſua ꝛ carnem aqua: ꝛ ſic in
gredíetur caſtra. Eritqꝫ vobis hoc legitimum
ſempiternum. Menſe autem ſeptimo: deci Infra. 23.
ma die menſis affligétis animas veſtras: nul
lũqꝫ opus facíetis ſiue indígena ſiue áduena
qui peregrinátur inter vos. In hac die expiá G
tio erit veſtri atqꝫ mundatio ab omnibus pec
catis veſtris: corã domino mundabímini. Sab
batum enim requietiónis eſt: ꝛ affligétis ani
mas veſtras religióne perpetua. Expiábit au
tem ſacerdos qui vnctus fúerit: ꝛ cuius ma
nus initiáte ſunt vt ſacerdotio fungátur pro
patre ſuo. Induetúrqꝫ ſtola línea ꝛ veſtibus
ſanctis: ꝛ expiábit ſanctuarium ꝛ tabernacu
lum teſtimonij atqꝫ altare: ſacerdotes quoqꝫ
ꝛ vniuerſum populum. Eritqꝫ vobis hoc legi
timum ſempiternum: vt orétis pro filijs iſra
él ꝛ pro cunctis peccatis eorum ſémel in an
no. Fecit igitur ſicut precéperat dominus
móyſi.

Ca. Sũ. Non debet occidere niſi obtu
lerint ad oſtium tabernaculi: de ſanguine offe
rendo: de non manducando ſanguineꝫ de mor
ticino. C XVII

Et locutus eſt dñs ad móyſen di A
cens. Lóquere aarón ꝛ filijs eius
ꝛ cunctis filijs iſraél: dicens ad
eos. Iſte eſt ſermo quem man
dauit dñs dicẽs. Hõ quilibet de
domo iſraél: ſi occiderit bouem
aut ouẽ ſiue caprã: in caſtris vel extra caſtra: ꝛ
nõ obtúlerit ad oſtiũ tabernaculi oblationem
dño: ſanguinis reus erit: q̃ſi ſi ſanguineꝫ fúde
rit: ſic peribit de medio populi ſui. Ideo ſacer
doti offérre debent filij iſraél hóſtias ſuas q̃s
occidunt in agro vt ſanctificentur domino an
te oſtium tabernaculi teſtimonij: ꝛ immolent
eas hóſtias pacificas domino. Fundétqꝫ ſacer B
dos ſanguinem ſuper altare domini ad óſtium De conſe. di. 2. ca. nõ oportet.
tabernaculi teſtimonij: ꝛ adolébit ádipem in
odorem ſuauitatis dño: ꝛ nequáqꝫ vltra im

molabunt hóſtias ſuas demónibus cum qui-
bus fornicati ſunt. Legitimum ſempiternum
erit illis ⁊ póſteris eorum. Et ad ipſos dices.
Homo de filijs iſraél et de aduenis qui pere-
grinantur apud vos qui obtúlerit holocau-
ſtum ſiue victimam: et ad óſtium tabernacu-
li teſtimonij non addúxerit eaꝫ vt offerat do-
mino: interibit de populo ſuo. Homo quili-
C bet de domo iſraél et de áduenis qui peregri-
nantur inter vos: ſi coméderit ſanguinem:
obfirmábo faciem meam contra animam il-
infra ca. lius: ⁊ diſperdam eam de populo ſuo: // quia
anima carnis in ſanguine eſt: ⁊ ego dedi illum
vobis vt ſuper altare in eo expietis pro ani-
mabus veſtris: ⁊ ſanguis pro anime piáculo
ſit. Idcirco dixi filijs iſraél. Omnis anima ex
vobis non cómedet ſanguinem: nec ex adue-
nis qui peregrinantur apud vos. Homo qui-
cū̃qꝫ de filijs iſraél ⁊ de áduenis qui peregri-
nātur apud vos: ſi venatióne atqꝫ aucúpio
ceperit féram vel áuem quibus véſci licitum
eſt: fundat ſanguinē eius ⁊ opériat illum ter
ra. Anima eniꝫ omnis carnis in ſanguine eſt.
D Unde dixi filijs iſraél. // Sanguinem vniuer
32.q.3.ca. ſe carnis non comedetis: quia anima carnis
nic yics. in ſanguine eſt: ⁊ quicū̃qꝫ comederit illum in
ſup.ca.7. teribit. Anima que coméderit morticinum
infra.19.c vel captuꝫ a beſtia tam de indigenis q̄ꝫ de ád-
uenis: lauabit veſtimenta ſua ⁊ ſemetipſum
aqua: ⁊ contaminatus erit vſqꝫ ad véſperuꝫ:
⁊ hoc ordine mūdus fiet. Qꝫ ſi nō láuerit veſti
mēta ſua vel corpus: portabit iniquitatē ſuaꝫ.
C Ca. Sū. C De coitibus illicitis tam de vi-
ro q̄ꝫ de muliere. C XVIII

A Locutúſqꝫ eſt dominus ad móy
ſen dicēs. Loquere filijs iſraél:
⁊ dices ad eos. Ego ſum domi-
nus deus veſter. Iuxta ꝯſuetudi
nem terre egýpti in qua habi-
taſtis non faciétis: ⁊ iuxta mo-
rem regionis chanaāꝫ ad quā ego introductu
rus ſum vos nō agétis: nec in legitimis eoruꝫ
ambulábitis. Facietis iudicia mea ⁊ precepta
mea ſeruabitis ⁊ ambulabitis in eis. Ego do-
minus deus veſter. Cuſtodite leges meas atqꝫ
iudicia: que faciēs homo viuet in eis. Ego do
minus deus veſter. Omnis homo ad proximam
B ſanguinis ſui nō accédet vt reuelet turpitudi
nē eius. Ego dñs. // Turpitudineꝫ patris tui et
turpitudinem matris tue non diſcoopéries.
Mater tua eſt: non reuelabis turpitudinem
eius. Turpitudinem vxoris patris tui non diſ-
cooperies. Turpitudo eniꝫ patris tui eſt. Tur
pitudinem ſororis tue ex patre ſiue ex matre
que domi vel foris genita eſt: non reuelábis.
Turpitudinem filie filij tui vel neptis ex filia
non reuelábis: quia turpitudo tua eſt. Turpi
tudinē filie vxoris patris tui quā péperit patri
tuo ⁊ eſt ſoror tua: nō reuelabis. Turpitudinē
ſororis patris tui nō diſcoopéries qꝛ caro eſt
pr̄is tui. Turpitudinē ſororis mr̄is tue non re
uelábis: eo q caro ſit mr̄is tue. Turpitudinē
pátrui tui non reuelabis: nec accedes ad vxo
rem eius que tibi affinitáte coniúngitur. Tur
pitudinem núrus tue non reuelabis: qꝛ vxor
filij tui eſt: nec diſcoopéries ignominiaꝫ eius.
C Et vxorem fratris tui nullus accipiat. Turpi-
tudinem vxoris fratris tui non reuelábis: qꝛ
turpitudo fratris tui eſt. Turpitudinem vxo-
ris tue ⁊ filie eius non reuelabis. Filiam filij
eius ⁊ filiam filie illius non ſúmes vt reuéles
ignomíniaꝫ eius: qꝛ caro illius ſunt ⁊ talis cói
tus incéſtus eſt. Sororem vxoris tue in pellicá-
tum illius non accipies: nec reuelabis turpi-
tudinem eius adhuc illa viuente. // Ad mulie
rem que patitur ménſtrua non accédes: nec
reuelabis feditatem eius. // Cum vxore próxi-
mi tui non coibis: nec féminis commixtióne
maculáberis. // De fémine tuo nō dabis vt cō-
ſecretur ídolo molóch: nec pólluesnomen
dei tui. Ego dñs. Cum máſculo non cōmiſceá
ris coitu femíneo: qꝛ abominatio eſt. Cum o-
D mni pécore non coibis: nec maculáberis cuꝫ
eo. // Mulier non ſuccumbet iuménto nec mi
ſcebitur ei: qꝛ ſcélus eſt. Nec polluámini in o
mnibus his quibus contamináte ſunt vniuer
ſe gentes quas ego eiiciam ante conſpectum
veſtrum: ⁊ quibus pollúta eſt terra: cuius ego
ſcélera viſitabo vt éuomat habitatores ſuos.
Cuſtodite legitima mea atqꝫ iudicia: vt non
faciátis ex omnibus abominationibus iſtis
taꝫ indígena q̄ꝫ colónus q peregrinatur apud
vos. Omnes eniꝫ execrationes iſtas fecerunt
áccole terre qui fuerunt ante vos ⁊ polluérūt
eam. Cauéte ergo ne ⁊ vos ſimiliter éuomat
cum pária fecéritis: ſicut euómuit gentē que
fuit ante vos. Omnis anima que fécerit de a-
bominationibus his quippiam: peribit de me
dio populi ſui. Cuſtodite mandata mea. No-
lite facere que fecerunt hi qui fuerunt ante
vos. Et ne polluámini in eis. Ego dominus de
us veſter.

¶ Ca. Sū. ¶ De ſanctitate. de patre metuen
do. de ſabbato: de idolis: de hoſtia pacificorum
quando edenda ſit: de metentibus ſegetes: de
colligentibus in vinea: de furto: de mendacio:
de periurio: de opere mercenarij: de nō maledi
cendo ſurdo: de perſona pauperis. de iuſto iudi
cio: nec criminator: nec contra ſanguinē pro-
ximi nō querere vltionē: de cōmixtione duorū
generum. de diuerſis ſemine et veſte: de eo qui
coit cum ancilla: de preputijs arborum: de po-
mis. de augurijs: de ſomnijs: coma vel barba
tondenda: de filia non proſternenda. de ariolis
et magis: de cano capite aduena. de ſtatera: de
pondere: modio et ſextario. ¶ XIX

A Locutus eſt dn̄s ad moyſen di-
cens. Loquere ad omnē cetū
filiorū iſrael. et dices ad eos.
// Sācti eſtote: qꝛ ego ſcūs ſum
dn̄s deus veſter. Unuſquiſqꝫ pa
trē ſuū et matrē ſuam timeat.
Sabbata mea cuſtodite. Ego dn̄s deus veſter:
Nolite cōuerti ad idola: nec deos conflatiles
facietis vobis. Ego dn̄s deus veſter. Si imola-
ueritis hoſtiam pacificorū domino vt ſit pla-
cabilis: eo die quo fuerit imolata comedetis
B eam: et die altero. Quicquid autem reſiduū
fuerit in diem tertium: igne cōburetis. Si qs
poſt biduū comederit ex ea prophanus erit: et
impietatis reus: portabitqꝫ iniquitatē ſuā: qꝛ
ſanctum dn̄i polluit et peribit anima illius de
populo ſuo. // Cumqꝫ meſſueris ſegetes terre

ſup. 11. g
21. di. ca.
tenere.
51. di. ca.
oportet
32. di. c. p-
petuiſſi et
c. primos
1. Pe. 1. c.

23. q. 4. c.
vīdicta in
fine ibi. c.
nun ex.
infra 23. b

tue nō tondebis vſqꝫ ad ſolū ſupficiem terre:
nec remanētes ſpicas colliges: neqꝫ in vinea
tua racemos et grana decidentia cōgregabis:
ſed pauperibus et peregrinis carpenda dimit-
tes. Ego dn̄s deus veſter. Nō facietis furtū nō
mentiemini: nec decipiet vnuſquiſqꝫ ꝓximū C
ſuū. // Nō periurabis in noīe meo nec pollues
nomē dei tui. Ego dn̄s. Non facies calumniā
ꝓximo tuo nec vi opprimes eum. // Non mo-
rabit opus mercennarij tui apud te vſqꝫ ma-
ne. Nō maledices ſurdo: nec corā ceco po-
nes offendiculū: ſed timebis dn̄m deū tuum:
qꝛ ego ſum dn̄s. Non facies qđ iniquum eſt:
nec iniuſte iudicabis. Non conſideres perſo
nā pauperis: nec honores vultū potentis. // Iu
ſte iudica proximo tuo. Non eris criminator:
nec ſuſurro in populis. Non ſtabis cōtra ſan-
guinem proximi tui. Ego dominus. Non ode D
ris fratrem tuū in corde tuo: ſed publice ar-
gue eum: ne habeas ſuper illo peccatū. // Non
queras vltionem: nec memor eris iniurie ci-
uiū tuorum. // Diliges amicū tuum ſicut te-
ipſum. Ego dominus. Leges meas cuſtodite,
Iumenta tua nō facies coire cum alterius ge
neris animātibus. // Agrum tuum non ſeres
diuerſo ſemine. Ueſtem que ex duobus texta
eſt non indueris. Homo ſi dormierit cum mu
liere coitu ſeminis que ſit ancilla etiam nobi
lis: et tamen precio nō redempta nec liberta-
ti donata: vapulabunt ambo et nō morientur:
qꝛ nō fuit libera. Pro delicto autē ſuo offeret

Matt. 5. e
22. q. 4. c.
actōe. ibi
iuramen
tū et c. ne
ceſſe. 4. q. 5.
ca. hēmꝰ.
infra. ca. 27.
et zacha. 8.
Deu. 24. c.
De pe. di.
4. caſi et
beno. ibi
acceptio
pſonarū.
49. di. c. ſi.
Deute. 1.
Tho. 4. c.
Ro. 2. b.
Ephe. 6. b.
Mr. 16. f
Jaco. 2. b
1. Pe. 1. c
Eccl. 19. b
Mat. 18. c
Luc. 17. a
Ecci. 10. a
Matt. 5. g
Mar. 12. c
Gala. 5. c
Jac. 2. c
Deute. 22.
23. q. 4. c.
cū i lege.
in prin.

E dño ad óſtiuz tabernaculi teſtimonij arietem. Orabitq3 pro eo ſacerdos ꝛ pro pctó ei⁹ corã dño: ꝛ repropitiabit ei dimitteturq3 peccatũ. Quãdo ingreſſi fueritis terrã ꝛ plãtaueritis in ea ligna pomifera auferetis pputia eorũ. Poma que germinãt imũda erũt vobis: nec edetis ex eis. Quarto autez anno oĩs fructus eorũ ſanctificabit laudabilis dño. Quito autem anno comedetis fructus: ꝯgregantes poma que proferũt. Ego dñs deus veſter. Inf.17.b. F Non comedetis carnẽ cũ ſanguine. Nõ augurabimini: nec obſuabitis ſomnia. Neq3 in rotũdũ attondebitis comã: nec radetis barbã. Et ſup mortuo nõ incidetis carnes veſtras: neq3 figuras aliquas: aut ſtigmata facietis vobis. Ego dñs. Ne ꝓſtituas filiã tuã: ne ꝯtaminet terra ꝛ impleat piaculo. Sabbata mea cuſtodite ꝛ ſanctuariũ meũ metuite. Ego dñs. Non declinetis ad magos: nec ab ariolis aliqd ſciſcitemini vt polluamini per eos. G Ego dñs de⁹ veſter. Corã cano capite ꝯſurge: ꝛ honora pſonã ſenis: ꝛ time dñm deũ tuuz. Ego ſum dñs. Exo.22.c Si habitauerit aduena in terra veſtra ꝛ moratus fuerit inter vos: non exprobretis ei: ſed ſit inter vos quaſi indigena: ꝛ diligetis eũ q̃ſi voſmetipſos. Fuiſtis eni ꝛ vos aduene in terra egypti. Ego dñs deus veſter. Nolite facere iniquũ aliquid in iudicio. in regula: in pondere: in menſura. Statera iuſta ꝛ equa ſint pondera iuſtus modius: equuſq3 ſextarius: Ego dominus deus veſter: qui eduxi vos de terra egypti. Cuſtodite omnia precepta mea ꝛ vniuerſa iudicia: ꝛ facite ea. Ego dominus.

¶ Ca. Sũ. ¶ De morte puniẽdis dantib⁹ de ſemine ſuo moloch: maledicẽs pr̃i vel matri. mechus dormiẽs cũ nouerca: nuru: q coit cuz maſculo coitu femineo ambo morient: mrez ducẽs ſup filiã: coiens cũ iumẽto vir vel mulier: cũ ſorore ꝛ cũ matertera: vxore pr̃is: cum mẽſtruata: nõ ãbulãdũ in legittimis nationũ terra lactis ꝛ mellis dabit: de ſeparãdo imũdo: debẽt eẽ ſctĩ: phitones debẽt mori. ¶ XX

A Locutuſq3 ẽ dñs ad moyſen dicẽs. Hec loqueris filijs iſrael. Hõ de filijs iſrael: ꝛ de aduenis q habitãt in iſrael. Si qs dederit de ſemine ſuo idolo moloch morte moriat. Ppls terre lapidabit eũ: ꝛ ego ponã faciẽ meã ꝯtra illum: ſuccidamq3 eum de medio populi ſui: eo ꝙ dederit de ſemine ſuo moloch: ꝛ contaminauerit ſanctuariũ meũ: ac polluerit nomẽ ſanctũ meũ. Q, ſi negligẽs populus terre ꝛ quaſi paruipendens imperium meũ: dimiſerit hominẽ qui dedit de ſemine ſuo moloch nec voluerit eũ occidere: ponã faciem meã ſuper hominẽ illum ꝛ cognationẽ eius ſuccidamq3 ꝛ ipſuz ꝛ oẽs qui conſenſerũt ei vt fornicaretur cũ moloch de medio ppli ſui. Aĩa que declinauerit ad magos ꝛ ariolos: ꝛ fornicata fuerit B cũ eis: ponam faciẽ meam contra eã: ꝛ interficiam illã de medio ppli ſui. Sctificamini ꝛ eſtote ſancti: qꝛ ꝛ ego ſanctus ſum dñs deus veſter. Nu.11.b. Joſ.3.b. Cuſtodite precepta mea ꝛ facite ea. Ego dñs qui ſanctifico vos. Qui maledixerit pr̃i ſuo aut matri: morte moriat. 1.reg.16.b Exo.21.b. Prouer.20.c. Patri matriq3 q maledixerit: ſanguis ei⁹ ſit ſup eũ. Si mechatus quis fuerit cũ vxore alterius: ꝛ adulteriũ ppetrauerit cũ coniuge primi ſui: morte moriat ꝛ mechus ꝛ adultera. 86.di.ca. ceterum 27.q.2.ca. de. 9. ſiqs ſponſam d ca.q. decipi ſata ꝛ ca. ſtatuti in fine Qui dormierit cũ nouerca ſua: ꝛ reuelauerit ignominiã patris ſui: morte moriant ãbo. Sanguis eorũ ſit ſup eos. Si qs dormierit cũ nuru ſua: vterq3 moriat: quia ſcelus opati ſunt. Deut.o.22 Sanguis eorũ ſit ſup eos. Qui dormierit cuz maſculo coitu femineo vterq3 operatus eſt nephas: morte moriant. Sit ſanguis eoꝝ ſup eos. Qui ſupra vxorẽ filiã duxerit matrẽ eius: ſcelus operat⁹ eſt. Viuus ardebit cũ eis: nec pmanebit tãtũ nephas in medio veſtri. Qui cuz iumento et pecore coierit: morte moriat: pecus quoq3 occidite. C Mulier que ſuccubuerit cuilibet iumento ſimul interficietur cũ eo. Sanguis eorũ ſit ſuper eos. Inf.19.b 15.q.1.ca. mulier. 23.q.5.ca reos Qui acceperit ſororẽ ſuã filiã patris ſui vel filiã matris ſue: ꝛ viderit turpitudinẽ eius: illaq3 conſpexerit fratris ignominiã. nephariã rem operati ſunt: occident in cõſpectu populi: eo ꝙ turpitudinez ſuam mutuo reuelauerint: ꝛ portabũt iniquitatẽ ſuaz. Qui coierit cũ muliere in fluxu menſtruo et reuelauerit turpitudinẽ eius: ipſaq3 aperuerit fontem ſanguinis ſui interficientur ambo de medio populi ſui. Turpitudinem matertere ꝛ amite tue non diſcooperies. Qui hoc fecerit ignominiã carnis ſue nudauit: portabunt ambo iniquitatem ſuam. 35.q.5.c.ex. videtur Qui coierit cum vxore patrui vel auunculi ſui: ꝛ reuelauerit ignominiã cognationis ſue: portabũt ambo peccatum ſuũ. Abſq3 liberis morient. D Qui duxerit vxorem fratris ſui: rem facit illicitã: turpitudinẽ fratris ſui reuelauit: abſq3 filijs erit. Cuſtodite leges meas atq3 iudicia

32.q.4.c. mali.§.ex his.q.5.c. reos.§.ſi obiicitur.

⁊ facite ea: ne ⁊ vos euomat terra quam in-
traturi eſtis et habitaturi. Nolite ambulare
in legitimis nationum: quas ego expulſurus
ſum ante vos. Omnia eni hec fecerunt: ⁊ abo
minatus ſum eas. Uobis autē loquor. Poſſi-
dete terram eoꝝ quam dabo vobis in heredi-
tatem: terraʒ fluentē lacte ⁊ melle. Ego domi
nus deus veſter: qui ſepaui vos a ceteris popu
lis. Separate ergo ⁊ vos iumentum mundū
ab immūdo: ⁊ auem mundā ab immunda:
nec polluetis animas veſtras in pecore ⁊ aui
bus: ⁊ cunctis que mouentur in terra: ⁊ que
vobis oſtendi eſſe polluta. Eritis ſancti mihi:
q2 ſanctus ego ſum dñs: ⁊ ſeparaui vos a cete-
ris pplis vt eſſetis mei. Uir ſiue mulier in qui
bus phitonicus vel diuinationis fuerit ſpiri-
tus: morte moriantur. Lapidibus obruēt eos.
Sanguis eorum ſit ſuper illos.

¶ Ca. Sū. ¶ Non ꝯtaminetur ſacerdos ſup
mortuos: nec radet caput ſiue barbā: non ſciſ-
ſurā in carnibus ſuis: nō de ſcorto ⁊ proſtibu-
lo viduā vel repudiatā ſordidam: ſed virgineʒ
de populo ſuo ducet vxorē de filia ſacerdotis ⁊
pōtificis: de ſemine aaron hñs maculam non
offerat aliquid in ſanctuario. ¶ XXI

A Dixit quoqʒ dñs ad Moyſen.
Loquere ad ſacerdotes filios
aaron ⁊ dices + ad eos. Ne cō- Als +de
taminetur ſacerdos in morti-
bus ciuiū ſuoꝝ: niſi tantū in cō
ſanguineis ac ꝓpinquis ideſt ſu
pra prem ⁊ matrē ⁊ filium ⁊ filiā: fratreʒ quo
qʒ ⁊ ſororē virginem que nō eſt nupta viro: ſʒ
nec in principe ppl'i ſui contaminabit. Nec ra
dent caput nec barbā: neqʒ in carnibus ſuis Als + in ciſuram.
B faciēt + inciſuras. Scti erunt deo ſuo: ⁊ nō pol
luent nomen ei⁹. Incenſuʒ enim dñi ⁊ panes
dei ſui offerūt: ⁊ ideo ſancti erunt. Scortū ⁊ vi
le proſtibulū non ducet vxorē: nec eaʒ que re-
pudiata eſt a marito: q2 conſecrat⁹ eſt deo ſuo:
⁊ panes ꝓpoſitionis offert. Sit ergo ſanct⁹: q2
⁊ ego ſanctus ſum dñs qui ſanctifico vos. Sa-
cerdotis filia ſi deprehenſa fuerit in ſtupro ⁊
Ro.10.b. violauerit nomē patris ſui: flāmis exuretur.
Pontifex ideſt ſacerdos maxim⁹ inter fratres
ſuper cuius caput fuſum eſt vnctionis oleū: ⁊
cuius man⁹ in ſacerdotio conſecrate ſunt: veſti
tuſqʒ eſt ſcis veſtibus: caput ſuū non diſcoope
C riet: veſtimenta nō ſcindet: ⁊ ad omnē mortu
um nō ingredietur omnino. Sup patre quoqʒ
ſuo ⁊ matre nō contaminabit: nec egredietur
de ſanctis: ne polluat ſanctuarium domini: q2
oleū ſancte vnctionis dei ſui ſuper eum eſt. Ego
domin⁹. Uirginem ducet vxorē. // Uiduaʒ aūt Eze.44.f
⁊ repudiatā ⁊ ſordidā atqʒ meretricē non ac-
cipiet: ſed puellā de populo ſuo: ne cōmiſceat
ſtirpē generis ſui vulgo gentis ſue: q2 ego do-
minus qui ſanctifico eū. Locutuſqʒ eſt dñs ad Mt.q.1.ca.
moyſen dicens. Loquere ad aaron / Hō de ſe qđ aūt ibi
mine tuo p familias q habuerit maculā: non ꝓhibetur .46.di.ca. i.
D offeret panes deo ſuo: nec accedet ad miniſte
riū eius. Si cecus fuerit: ſi claudus: ſi vel par- 32.di.c.viſ.
uo vel grādi vel torto naſo: ſi fracto pede: ſi ma eſt adeo.
nu: ſi gibbus: ſi lippus: ſi albuginē habens in 36.di.ca.i. i.q.i.ca.
oculo: ſi iugē ſcabiem: ſi ipetiginem in corpo- Sacerdotes.
re: vel hernioſus. Oīs qui habuerit maculā de 43.di.c.ſi.
ſemine aaron ſacerdotis non accedet offerre 54.di.ca.
hoſtias dño: nec panes deo ſuo. Ueſcet tamē multos ſ
panib⁹ qui offerunt in ſanctuario: ita dumta- gio.
xat vt intra velū non ingrediatur: nec accedet 2.q.7.ca.te
ad altare q maculā habet: ⁊ ꝯtaminare nō de ſtes ibi di
bet ſanctuariū meū. Ego dñs q ſctifico eos. Lo mina illi bea.
cut⁹ eſt ergo moyſes ad aaron ⁊ ad filios ei⁹:
⁊ ad oēm iſrael cuncta q ſibi fuerant ipata.

¶ Ca. Sū. ¶ De comedētibus ſanctificata:
nō leproſus: non imundus ex ꝯtactu: non alie
nigena: nō mercennari⁹: non filia nupta: ſed
nec in domū patris reuerſa: comedens p'igno
rantiā de a beſtia capto: de mūdicia animaliū
que offerri poſſūt nihil de manu alienigene eſt
offerendū: animal qđ eſt cōtritis teſticulis vel
tonſis vel fractis vel ablatis non debet nec pōt
offerri domino: animal autem octauo die nati
uitatis non offerri debet hoſtia pro gratiarum
actione comedendo. ¶ XXII

Locut⁹ quoqʒ eſt dñs ad moyſē B
dicens. Loqre ad aaron ⁊ ad fi
lios eius: vt caueāt ab his que
ꝯſecrata ſunt filioꝝ iſrael: ⁊ nō
contaminēt nomen ſctificatoꝝ
mihi que ipſi offerūt. Ego dñs.
Dic ad eos ⁊ ad poſteros eoꝝ. Omnis homo q
acceſſerit de ſtirpe veſtra ad ea q conſecrata ſūt
⁊ que obtulerūt filij iſrael dño in quo eſt im-
mūdicia: peribit corā dño. Ego ſum dñs. Ho
mo de ſemine aaron q fuerit leproſus: aut pa-
tiens fluxū ſeminis: non veſcetur de his q ſan-
ctificata ſunt mihi: donec ſanetur. Qui tetige-
rit immundum ſuper mortuo ⁊ ex quo egredi-
tur ſemen quaſi coitus ⁊ qui tangit reptile ⁊
quodlibet immundum: cuius tactus eſt ſordi-
dus: immundus erit vſqʒ ad veſperum: ⁊ non

veſcetur his que ſanctificata ſunt:ſed cũ láue-
rit carnẽ ſuã aqua:⁊ occubúerit ſol.tunc mũ
B datus veſcétur de ſanctificatis. q: cibus illius
Exo. 22. d. Ezech. 44. g. eſt.//Morticinũ ⁊ captum a beſtia nõ+ come
al. + nõ comedent nec polluet dent.nec polluentur in eis.Ego ſum dominus
Cuſtodiant pcepta mea vt nõ ſubiáceant pec
cato:⁊ moriant in ſanctuário cum pollúerint
illud.Ego dñs qui ſanctifico eos.Omnis alie
nigena non comedet de ſanctificatis. Inqui
linus ſacerdotis et mercennárius nõ veſcen-
tur ex eis.Quẽ autẽ ſacerdos émerit.⁊ qui ver
náculus domus eius fuerit:hi comedẽt ex eis
Si filia ſacerdotis cuilibet ex populo nupta
fúerit.de his que ſanctificata ſunt ⁊ de primi-
tijs non veſcétur.Sin aũt vidua vel repudiáta
⁊ abſq; liberis reuerſa fuerit ad domũ patris
ſui.ſicut puella conſuéuerat alétur cibis pa-
tris ſui.Omnis alienigena comedendi ex eis
non habet poteſtatẽ.Qui coméderit de ſancti
ficatis p ignorantiã.áddet quintã partem cũ
eo quod comedit. ⁊ dabit ſacerdoti i ſanctua
rium.Nec cõtaminabũt ſanctificata filiorũ
iſraél que offerúntur dño: ne forte ſuſtineãt
iniquitatem delicti ſui cũ ſanctificata come-
derint.Ego dñs qui ſanctifico eos . Locutúſ-
C q; eſt dñs ad móyſen dicens.Lóquere ad a-
arón ⁊ filios eius:⁊ ad oẽs filios iſraél: dicéſ-
q; ad eos.Homo de domo iſraél:⁊ de áduenis
Al. + eos qui habitát apud + vos:qui obtúlerit oblatió
nẽ ſuã vel vota ſoluẽs vel ſponte offerẽs:quic-
quid illud obtúlerit in holocauſtũ dñi: vt of-
ferat per vos:máſculus immaculatus erit ex
bobus ⁊ ouibus ⁊ ex capris.Si máculã habúe
rit nõ offerétis:neq; erit acceptábile.Homo
qui obtulerit victimã pacificoꝝ domino : vel
vota ſoluẽs vel ſponte offerẽs taz de bobus q̃z
de ouibus immaculatũ offeret vt acceptábile
ſit.Omnis macula nõ erit in eo . Si cecũ fue
rit:ſi fractũ:ſi cicatricẽ habẽs : ſi pápulas aut
ſcabiẽ:aut impetiginẽ:non offerétis ea dño:
nec adolébitis ex eis ſuper altare dñi . Bouẽ
D ⁊ ouẽ aure ⁊ cauda amputatis volũtarie offer
Al. + pecus re + poteſt:votũ aũt ex his ſólui nõ poteſt.Oẽ
aíal qd vel ɔtritis vel tonſis vel ſectis ablatiſ-
q; teſticulis ẽ: nõ offeretis dño:⁊ in terra vr̃a
Al. + nõ hoc omnino + ne faciátis.De manu alienige
ne nõ offerétis panes deo vr̃o:⁊ qcquid aliud
dare volúerit : q: corrupta ⁊ maculáta ſunt
omnia non ſuſcipiétis ea.Locutúſq; ẽ dñs ad
móyſen dicens.Bos ouis ⁊ capra cũ genita
fuerint:ſeptem dieb⁹ erunt ſub vbere matris

ſue.Die autem octauo ⁊ deinceps offérri pòte
rũt domino.Siue illa bos ſiue ouis: nõ immo
labunt vna die cũ fétibus ſuis.Si immolauéri-
tis hóſtiã pro gratiarũactione dño:vt poſſit eſ
ſe placábilis: + eodẽ die comedẽtis eã . Non Al. + eadem.
remanebit quicq̃z in mane alterius diei.Ego
dñs.Cuſtodite mádata mea:⁊ facite ea . Ego
domin⁹.Ne polluátis nomẽ meum ſanctum:
vt ſanctificer in medio filioꝝ iſraél. Ego dñs
q ſanctifico vos:⁊ eduxi de terra egypti vt eſ-
ſem vobis in deum.Ego dominus.

¶ Capituli Summarium. ¶ De feſtiuitati-
bus: de celebratione paſce:pentecoſtes:⁊ trib⁹
ſolennitatib⁹ ſeptembris: de feſto tubarum:ex
piationis:tabernaculorum: de ſpicis remanen-
tibus. ¶ XXIII

LOcutus eſt dñs ad móyſen di-
cens.Lóquere filijs iſraél ⁊ di A
ces ad eos.Hę ſũt férie domini
qs vocábitis ſanctas . Sex die-
bus faciétis opus//dies ſepti-
mus:quia ſabbati requies eſt:
vocabitur ſanctus//Oẽ opus non facietis in eo
Sabbatum dñi eſt in cunctis habitationibus
veſtris.Hę ſũt ergo ferie domini ſancte : quas
celebrare debetis tpibus ſuis//Menſe primo Exo. 12. c. Nu. 28. c.
quartadecima die menſis ad véſperum pha-
ſe domini eſt:⁊ quintadecima die menſis hu-
ius ſolennitas azimoꝝ domini eſt.Septez die-
bus ázima comedétis.Dies prim⁹ erit vobis B
celebérrimus ſanctúſq;.Omne opus ſeruile
non faciétis in eo:ſed offerétis ſacrificium in
igne domino ſeptem diebus.Dies autem ſe-
ptimus erit celébrior ⁊ ſanctior:nullúmq; ſer
uile opus facietis in eo . Locutúſq; eſt domi-
nus ad móyſen dicens. Lóquere filijs iſraél
⁊ dices ad eos . Cum ingreſſi fuéritis terram
quam ego dabo vobis:⁊ meſſuéritis ſégetem:
ferétis manipulos ſpicarum primitias méſſis
veſtre ad ſacerdotem.Qui eleuabit faſciculuz
coram domino vt acceptábile ſit pro vobis:al
tero die ſabbati:⁊ ſanctificabit illum.Atq; in
eodem die quo manipulus conſecrátur cedé-
tur agnus immaculatus ániculus in holocáu
ſtum dñi:⁊ libaménta offeréntur cum eo due
decime ſimilę cõſperſe oleo in incenſum do-
mini: + odorémq; ſuauiſſimũ: liba quoq; vini Al. + odorem.
quarta pars hin.Panem ⁊ poléntam ⁊ púl- C
tes non comedétis ex ſégete:vſq; ad diez qua
offerétis ex ea deo veſtro.Preceptum eſt ſem-
piternum : in generationibus cunctiſq; ha-

bitáculis veſtris. Numerábitis ergo ab alte-
Alias + in quo ro die ſabbati in + quo obtuliſtis manipuluꝫ
primitiarū ſeptē hebdómadas plenas vſqꝫ ad
alterā dieꝫ expletionis hebdómade ſeptime.
id eſt quinquaginta dies: ⁊ ſic offerétis ſacrifi-
ciū nouū dño. ex oībus habitaculis veſtris. pa
nes ꝑmitiarū duos de duabus décimis ſimi-
le fermētatē quos coquétis in primitias dñi.
Offeretiſqꝫ cū panibꝰ ſeptē agnos īmaculatos
anniculos: ⁊ vitulū de armento vnū: ⁊ arietes
duos: ⁊ erūt in holocáuſtū: cū libaméntis ſu-
D is in odorē ſuauiſſimū dño. Faciétis ⁊ hýrcuꝫ
pro pctō: duoſqꝫ agnos anniculos hóſtias pa-
cificoꝝ. Cūqꝫ eleuáuerit eos ſacerdos cū pa-
nibus ꝑmitiarū corā dño: cédent in vſuꝫ eiꝰ.
Et vocabitis hūc diē celebérrimū atqꝫ ſanctiſ
ſimum. Omne opus ſeruile nō faciétis in eo.
Legitimū ſempiternū erit in cūctis habitacu
Sup. 19. b. lis ⁊ generationibꝰ veſtris.// Poſtqꝫ aūt meſ-
ſuéritis ſégetē terre veſtre nō ſecabitis eā vſ-
qꝫ ad ſolū: nec remanētes ſpicas colligétis: ſꝫ
paupribꝰ ⁊ peregrinis dimittétis eas. Ego ſū
dñs deꝰ veſter. Locutúſqꝫ eſt dñs ad moyſen
dicés. Loquere filijs iſraél. Menſe ſeptimo:
ꝑma die mēſis erit vobis ſábbatū memoriale
clangéntibus túbis: ⁊ vocabitur ſctm̄. Omne
opus ſeruile nō faciétis in eo. ⁊ offerétis holo
cáuſtuꝫ dño. Locutúſqꝫ eſt dñs ad móyſen di
Sup. 19. f. cens// Decimo die mēſis huius ſeptimi dies
E expiationū erit celeberrimus: ⁊ vocabitur ſan
ctus. Affligetiſqꝫ animas veſtras in eo: ⁊ offe-
rétis holocáuſtū domino. Omne opus ſeruile
non faciétis in tēpore diei huius: qꝛ dies pro-
pitiatiónis eſt: vt ꝓpitiétur vobis dñs deus ve
ſter. Omnis anima que afflicta non fuerit die
hac: peribit de populis ſuis: ⁊ que óperis quip-
piam fecerit: delébo eam de populo ſuo. Nihil
ergo óperis faciétis in eo. Legítimū ſempiter
nū erit vobis in cunctis gñationibus ⁊ habi-
tationibus veſtris. Sábbatū requetióis eſt: ⁊
De con. di. 2. ca. i. in princi. De ferijs ca. 2. affligétis animas veſtras. Die nono mēſis ſe-
ptimi // a véſpere vſqꝫ ad véſperum celebrabi-
tis ſábbata veſtra. Et locutus eſt dñs ad móy
ſen dicens. Lóquere filijs iſraél. A quintode-
cimo die menſis huius ſeptimi erunt férie ta
F bernaculoꝝ ſeptē diebus dño. Dies primꝰ vo
Supra. eo. cabit celebérrimus atqꝫ ſanctiſſimus// Omne
opus ſeruile nō faciétis in eo: ⁊ ſeptem die-
bus offerétis holocáuſta dño. Dies quoqꝫ o-
ctauus erit celeberrimus atqꝫ ſanctiſſimus: et
offerétis holocáuſtum dño. Eſt enim cétus at
qꝫ collécte: Omne opus ſeruile nō faciétis in
ea. Hę ſunt ferie dñi quas vocabitis celebér-
rimas atqꝫ ſanctiſſimas: offerétiſqꝫ in eis ob-
lationes domino holocauſta ⁊ libamenta iux-
ta ritum vniuſcuiúſqꝫ diei: excéptis ſábbatis
domini doniſqꝫ veſtris: ⁊ que offerétis ex voto
vel que ſponte tribuétis dño. A quīto decimo
ergo die menſis ſeptimi quādo congregaue-
ritis omnes fructꝰ terre veſtre celebrábitis fé
rias dñi ſeptem diebus. Die primo ⁊ die octa
uo erit ſábbatum. i. réquies. Sumétiſqꝫ vobis G
die ꝑmo fructus arboris pulcérrime. ſpatulāſ
qꝫ palmarū. ⁊ ramos ligni denſarū frondium
⁊ ſálices de torrénte: ⁊ letabimini corā domi-
no deo veſtro: celebrabitiſqꝫ ſolēnitatē eius ſe-
ptē diebus per annū. Legitimū ſempiternum
erit in generatiōibus veſtris. Menſe ſeptimo
feſta celebrábitis: ⁊ habitábitis in vmbrácu-
lis ſeptem diebꝰ. Oīs qui de genere eſt iſraél:
manebit in tabernáculis: vt diſcāt poſteri ve-
ſtri ꝙ in tabernaculis habitare fécerim filios
iſraél: cū edúcerem eos de terra egypti. Ego
dñs deus veſter. Locutúſqꝫ eſt móyſes ſuper
ſolénitatibus domini ad filios iſraél.

¶ Ca. Sū. ¶ Interpoſitio de oleo lucernaꝝ:
de panibus propoſitionis: de pena blaſphemi:
de pena talionis: et equum iudiciuꝫ debet eſſe:
ſiue ſit ciuis ſiue peregrinus. ¶ XXIIII

ET locutus eſt dñs ad móyſen
dicens. Précipe filijs iſraél vt A
áfferant tibi óleuꝫ de oliuis pu
riſſimū ac lúcidū: ad cócinnān
das lucérnas iúgiter extra ve-
lū teſtimonij in tabernaculo fe-
deris. Ponétqꝫ eas aarón a véſpere vſqꝫ i ma
ne corā domino: cultu rituqꝫ perpetuo in gene
rationibus veſtris. Sup + candelabrū mūdiſ- Alias + candelabro mundiſſimo
ſimū ponéntur ſemꝑ in ꝯſpectu dñi. Accipies
quoqꝫ ſimilam ⁊ cóques ex ea duódecim pa-
nes: qui ſinguli habebūt duas décimas. Quo
rū ſénos altrinſecus ſup menſam puriſſimaꝫ
corā domino ſtátues: ⁊ pones ſup eos thus lu-
cidiſſimū: vt ſit panis in monimentū oblatio
nis dñi. Per ſingula ſábbata mutabūtur co-
rā domino ſuſcepti a filijs iſraél fédere ſempi B
terno. Eruntqꝫ aarón ⁊ filiorum eius vt cóme
dant eos in loco ſancto: qꝛ ſanctūſanctoꝝ eſt
de ſacrificijs domini iure perpétuo. Ecce autē
egreſſus filius mulieris iſraelítidis quem pe
pererat de viro egýptio inter filios iſraél: iur-
gátus eſt in caſtris cuꝫ viro iſraelíta. Cumqꝫ

blaſphemáſſet nomen domini & maledixiſſet
ei: adductus eſt ad móyſen. Uocabatur autem
mater eius ſalumith filia dabri de tribu dán.
Miſerúntq́ eum in cárcerem donec nóſſent
C quid iubéret domin⁹. Qui locutus eſt ad móy
Ma.q.5.c. ad ergo i ſi. ſen dicens. Educ blaſphémum extra caſtra:
& ponant omnes qui audiérunt manus ſuas
De pe. di. 5. ca. ğrat & ca. Sūt plures. ſuper caput eius: & lápidet eum pópulus vni-
uerſus. Et ad filios iſraél loquéris. Homo qui
maledixerit deo ſuo: portabit peccatum ſuum:
Et qui blaſphemauerit nomen domini: morte
moriatur. Lapídibus ópprimet eum omnis
multitudo populi. Siue ille ciuis ſiue peregri-
Ma.q.5.c. reos ibi oculū p oculo. nus fúerit. Qui blaſphemáuerit nomen do-
mini: morte moriatur. Qui percúſſerit & occí
derit hominem: morte moriatur. Qui percúſ
ſerit ánimal réddet vicárium id eſt animam Exo. 21. Deu. 19. Mat. 5.
pro anima. Qui irrogáuerit máculam cuili-
bet ciuium ſuorum: ſicut fecit: ſic fiet ei. Fractú D
ram pro fractúra: óculum pro óculo: déntem
pro dénte reſtituet. Qualem inflixerit mácu-
lam: talem ſuſtinére cogétur. Qui percúſſerit
iuméntum: réddet aliud. Qui percuſſerit ho-
minem: puniétur. Equum iudicium ſit inter
vos: ſiue peregrinus ſiue ciuis peccáuerit: quia
ego ſum dominus deus veſter. Locutuſq́ eſt
móyſes ad filios iſraél: & + eduxerunt eum qui Ms + eduxerūt
blaſphemáuerat extra caſtra: ac lapidibus op-
preſſérunt. Feceruntq́ filij iſraél ſicut precepe-
rat dominus móyſi.

C Capituli Summarium. C De ſabbato an
ni ſeptimi & anni iubilei: de réditu poſſeſſionū
q̄ terra non vendatur in perpetuum: de lege do
mórum non recipiant vſuram: habeantq́ ſer-
uos & ancillas de alijs nationibus: de fratre ven
dente ſe redimendo. C XXV

A Locutúſq́ eſt dominus ad móy
ſen in monte ſynai dicens. Lo
quere filijs iſraél: & dices ad
eos. Quando ingréſſi fuéritis
terram quam ego dabo vobis:
ſabbatiçétis ſábbatum domi-
no. Sex annis ſéres ágrum tuum: & ſex annis
putábis vineam tuam: colligéſq́ fructus ei⁹.
Septimo autem anno ſábbatum erit terre re
quietiónis domini. Agrum non ſéres: & vine
am non putábis. Que ſpónte gignet húmus
non métes: & úuas primitiárum tuarum non
cólliges quaſi vindémiam. Annus enim re-
quietiónis terre eſt. Sed erunt vobis in cibū:
tibi & ſeruo tuo: ancille & mercenário tuo: &
áduene qui peregrinántur apud te: iuméntis
tuis & pecóribus omnia que naſcúntur prebé-
bunt cibum. Numerábis quóq́ tibi ſeptem B
hebdómadas annorum: id eſt ſépties ſeptem:
que ſimul faciunt quadragintanouem: & clán
ges búccina menſe ſeptimo: decima die men-
ſis propitiatiónis tempore in vniuerſa terra ve
ſtra. Sanctificabiſq́ annum quinquageſimū: De pe. di. 1. ca. ge aliqñ. §.
& vocabis remiſſionem cunctis habitatoribus Itē in le uitice q domus.
terre tue. Ipſe eſt enim iubiléus. Reuerté-
tur homo ad poſſeſſionem ſuam: & vnuſquiſq́

redìet ad familiã priſtinã: q꞉ iubilèus eſt: ⁊
quinquageſimus annus. Nõ ſerètis atq꞉ me-
tètis ſponte in agro naſcentia: ⁊ primitias vin
dèmie nõ colligètis ob ſanctificationẽ iubi-
lèi: ſed ſtatim + ablata comedètis. Anno iubi — Ne + o- blata
lèi redient omnes ad poſſeſſiones ſuas. Quã
do vendes quippiã ciui tuo: vel èmes ab eo:
ne contriſtes fratrẽ tuũ: ſed iuxta numeꝝ an
norũ iubilei èmes ab eo: ⁊ iuxta ſupputationẽ
frugũ vẽdet tibi. Quãto plus anni + reman-
C ſerint poſt iubileũ tanto creſcet ⁊ prẽciũ: quã
to minus tẽporis numerãueris: tãto minoris — Ne + re- manſerit.
⁊ èmptio cõſtabit. Tempus eniꝫ frugũ vẽdet
tibi. Nolite affligere contribulos v̄ros: ſed ti
meat vnuſquiſq꞉ deum ſuum: quia ego domi-
nus deus veſter. Fàcite precepta mea ⁊ iudicia
cuſtodite: et implète ea: vt habitare poſſitis ĩ
terra abſq꞉ vllo pauòre: ⁊ gignat vobis hum⁹
fructus ſuos: quibus veſcàmini vſq꞉ ad ſatu-
ritàtem nullius ĩpetum formidàntes. Q꞉ ſi
dixèritis quid comedèmus anno ſeptimo
ſi non ſeuèrimus: neq꞉ collegerimus frù-
ges noſtras: dabo benedictionem meam vo-
bis anno ſexto ⁊ fàciet fructus trium anno-
rum: ſeretiſq꞉ anno octauo ⁊ comedetis vète
res frùges vſq꞉ ad nonum annum: donec no-
ua naſcàtur edètis vètera. Terra quoq꞉ non
D vendètur in perpetuum: quia mea eſt: et vos
àduene ⁊ colòni mei eſtis. Unde cuncta regio
poſſeſſionis veſtre ſub redemptionis condi-
tione vendètur. Si attenuàtus frater tuus
vendiderit poſſeſſiunculam ſuam ⁊ volùerit
propinquus eius: poteſt redimere qđ ille ven
diderat. Sinautem non habùerit proximũ
⁊ ipſe prẽcium ad rediméndum potuerit in-
uenire: computabuntur fructus ex eo tem-
pore quo vèndidit: ⁊ qđ rèliquum eſt: rèddet
emptori: ſicq꞉ recipiet poſſeſſioneꝫ ſuam. Q꞉
ſi non inuènerit manus eius vt rèddat pre-
cium: habebit èmptor qđ èmerat vſq꞉ ad an
num iubileum. In ipſo enim omnis vendi-
tio redibit ad dominum: ⁊ ad poſſeſſorem pri
ſtinum. Qui vèndiderit domũ intra vrbis mu-
E ros habebit licentiã redimendi: donec vnus
impleatur annus. Si nõ redèmerit ⁊ anni cir
culus fuerit reuolùtus: èmptor poſſidebit
eam: pòſteri eius in perpetuum: ⁊ rèdimi
etiam non poterit in iubilèo. Sinautem in
villa fuerit domus que muros non habet: a-
grorum iùre vendetur. Si + ante redempta — Ne + ante
nõ fùerit: in iubilèo reuertetur ad dominum

ſuum. Edes leuitàrum que in ùrbibus ſunt:
ſemper poſſunt rèdimi. Si redempte non fue
rint in iubilèo: reuertèntur ad dominos: quia
domus vrbium leuitarum pro poſſeſſionibus
ſunt inter filios iſraèl. Suburbàna autem eo-
rum non vèneant: quia poſſeſſio ſempiterna
eſt. Si attenuàtus fuerit frater tuus ⁊ infir-
mus manu: ⁊ ſuſcèperis eum quaſi àduenam
⁊ peregrinum ⁊ vixerit tecuꝫ: ne accipias vſu
ras ab eo: nec amplius q̃ dediſti. Time de-
um: vt viuere poſſit frater tuus apud te. // Pe F
cuniam tuam non dabis ei ad vſùram // ⁊ frù — 14. q. 3. ca. putant de vſu. c. conſuluit et E Jo. an. c. videtur eo. ti. de.
gum ſuperabundàntiam non èxiges. Ego do
minus deus veſter qui edùxi vos de terra egy
pti: vt darem vobis terram chanaàn vt eſſem
veſter deus. Si paupertate compùlſus vendi-
derit ſe tibi frater tuus: non eum opprimes
ſeruitute famulorum: ſed quaſi mercenàrius
⁊ colonus erit: vſq꞉ ad annum iubilèum ope-
ràbitur apud te: ⁊ pòſtea egrediètur cum libe
ris ſuis: ⁊ reuertètur ad cognationẽ ⁊ ad poſ-
ſeſſionem patrum ſuorum // Mei enim ſerui — Infra eo.
ſunt: ⁊ ego edùxi eos de terra egypti: Non ve
neant conditione ſeruorum: Ne affligas eum
per potentiam: ſed metuito deum tuum. Ser-
uus ⁊ ancilla ſint vobis de nationibus que in
circùitu veſtro ſunt: ⁊ de àduenis qui peregri
nàntur apud vos: vel qui ex his nati fuerint in
terra veſtra. Hos habèbitis fàmulos: ⁊ heredi
tario iùre tranſmittètis ad poſteros ac poſſi-
dèbitis ineternum. Fratres autem veſtros fi-
lios iſraèl ne opprimàtis per potẽtiam. Si in- G
ualùerit apud vos manus àduene atq꞉ pere-
grini ⁊ attenuàtus frater tuus vèndiderit ſe ei:
aut cuiq꞉ de ſtirpe eius: poſt venditionem po-
teſt rèdimi. Qui volùerit ex fratribus ſuis rè
dimet eum: ⁊ pàtruus ⁊ patruèlis ⁊ conſan-
guineus ⁊ affinis: Sinautem ⁊ ipſe potùerit
rèdimet ſe: ſupputàtis duntaxat annis a tem
pore venditionis ſue vſq꞉ in annum iubilèuꝫ:
⁊ pecùnia qua vènditus fùerat iuxta annoruꝫ
numerum ⁊ ratiõe mercenarij ſupputàta. Si
plures fùerint anni qui remanẽt vſq꞉ ad iubi
lèum: ſm hos rèddet ⁊ prẽcium: Si pàuci: po
net rationem cum eo iuxta annorũ numeruꝫ:
⁊ rèddet emptori qđ reliquũ eſt annorũ: qui-
bus ante ſeruiuit mercèdibus ĩputàtis. Non
affliget eum violènter in conſpectu tuo. Qđ
ſi per hec rèdimi nõ potùerit: ãno iubilèo egre
dietur cum liberis ſuis // Mei enim ſunt ſer-
ui filij iſraèl quos edùxi de terra egypti. — ſupra eo.

¶ Ca. Sū. ¶ Interpoſitio promiſſionis: ſi mā
data ſeruauerint: ꝛ comminationum ſi nō ſer
uauerint. ¶ XXVI

A Ego dn̄s de⁹ veſter. Nō facietis
vobis idolū ꝛ ſculptile: nec titu
los erigetis: nec inſignē lapidē
ponetis in terra vr̄a: vt adore
tis eū. Ego eni ſum dn̄s deus ve
ſter. Cuſtodite ſabbata mea: ꝛ
Al's ſupe rem + ad
pauete + ad ſanctuariū meum. Ego dn̄s. Si i
preceptis meis ābulaueritis: ꝛ mandata mea
cuſtodieritis: ꝛ feceritis ea: dabo vobis pluui
as tpibus ſuis: ꝛ terra gignet germē ſuū: ꝛ po
mis arbores replebunt. Apprehendet meſſiū
tritura vindemiā: ꝛ vindemia occupabit ſe
mentē. Et comedetis panem vr̄m in ſaturita
te: ꝛ abſq; pauore habitabitis in terra veſtra
Job. 11. b.
// Dabo pacē in finib⁹ veſtris: dormietis: ꝛ non
erit q exterreat. Auferā malas beſtias: ꝛ gladi
us non trāſibit terminos vr̄os. Perſequimi
B ni inimicos vr̄os ꝛ corruent corā vobis. Per
ſequent quinq; de vr̄is centū alienos: ꝛ centū
de vobis decē milia. Cadēt inimici vr̄i gladio
in ↄſpectu vr̄o. Reſpiciā vos ꝛ creſcere faciā:
multiplicabimini ꝛ firmabo pactū meum vo
biſcū. Comedetis vetuſtiſſima veterē // ꝛ vete
Al's. vi. ca. ejicies in fine. Ibi l nouo teſtamēto.
ra nouis ſupuenientib⁹ proijcietis. Ponam
tabernaculū meū in medio veſtri: ꝛ non abij
ciet vos aīa mea. Ambulabo inter vos: ꝛ ero
de⁹ veſter: voſq; eritis ppl's meus. Ego dn̄s de
us veſter q eduxi vos de terra egyptiorē: ne ſer
uiretis eis: ꝛ q confregi cathenas ceruicū ve
Deu. xb Ezech. 2. f. Mal. 2. a.
ſtrarē vt incederetis erecti // Qd ſi non audie
ritis me nec feceritis oīa mandata mea: ſed
ſpreueritis leges meas: ꝛ iudicia mea contē
pſeritis: vt nō faciatis ea q̄ a me ↄſtituta ſūt: ꝛ
ad irritū perducatis pactum meū: ego quoq;
hec faciā vobis. Viſitabo vos velociter in ege
ſtate ꝛ ardore: q conficiat oculos vr̄os ꝛ conſū
C mat aīas veſtras. Fruſtra ſeretis ſementē: // q
Deu. 28. c.
ab hoſtib⁹ deuorabit. Ponā faciem meā con
tra vos: ꝛ corruetis corā hoſtib⁹ veſtris: ꝛ ſubij
ciemini his q oderūt vos. Fugietis nemine
pſeqnte. Sin autē nec ſic obedieritis mihi: ad
dam correptiones vr̄as ſeptulū propter pecca
ta v̄ra: ꝛ conterā ſuperbiā duritie vr̄e. Dabo
q; vobis celū deſuper ſicut ferrū: ꝛ terraē ene
am. Conſumet incaſſum labor veſter: non pro
feret terra germen: nec arbores poma prebē
D būt. Si ambulaueritis ex aduerſo mihi: nec vo
lueritis audire me: addā plagas vr̄as vſq; in
ſeptuplum propter peccata veſtra. Emittāmq;
in vos beſtias agri. que conſumant vos et pe
cora veſtra: et ad paucitatem cuncta redeant:
deſerteq; fient vie veſtre. Qd ſi nec ſic volueri
tis recipere diſciplinam: ſed ambulaueritis
ex aduerſo mihi: ego quoq; contra vos ad
uerſus incedam: ꝛ percutiam vos ſepties pro
pter peccata veſtra: inducamq; ſuper vos gla
dium vltorē federis mei. Cumq; confugieri
tis in vrbes: mittam peſtilentiam in medio
veſtri: et trademini in manibus hoſtiū. Poſt
q; confregero baculū panis veſtri: ita vt de
cem mulieres in vno clibano coquant panes:
ꝛ reddant eos ad pondus: ꝛ comedetis ꝛ nō
ſaturabimini. Sin autem nec per hec audieri E
tis me: ſed ambulaueritis contra me: ꝛ ego
incedam aduerſus vos in furore contrario et
corripiam vos ſeptem plagis propter pecca
ta veſtra: ita vt comedatis carnes filiorum ve
ſtrorum ꝛ filiarū veſtrarum. Deſtruam excel
ſa + veſtra: ꝛ ſimulacra confringam. Cade
tis inter ruinas idolorum + veſtrorum: ꝛ abo
minabitur vos anima mea: intantum vt vrbes
Al's + ſuper. Al's + rū ſup
veſtras redigam in ſolitudinem: ꝛ deſerta fa
ciam ſanctuaria veſtra: nec recipiam vltra o
dorem ſuauiſſimum: diſperdamq; terram ve
ſtram ꝛ ſtupebunt ſuper ea inimici veſtri cum
habitatores illius fuerint. Vos autem diſper
dam in gentes: ꝛ euaginabo poſt vos gladiū.
Eritq; terra veſtra deſerta: ꝛ ciuitates veſtre
dirute. Tunc placebunt terre ſabbata ſua: cun
ctis diebus ſolitudinis ſue. Quando fueritis F
in terra hoſtili ſabbatiçabit ꝛ requieſcet in
ſabbatis ſolitudinis ſue: eo ꝙ non requieue
rit in ſabbatis veſtris. quando habitabatis
in ea. Et qui de vobis remanſerint: dabo pa
uorem in cordibus eorum in regionibus ho
ſtium. Terrebit eos ſonitus folij volantis: ꝛ
ita fugient quaſi gladium. Cadent + nullo
Al's + quen
perſequente: et corruēt ſinguli ſuper fratres
ſuos quaſi bella fugientes. Nemo veſtrum ini
micis audebit reſiſtere: Peribitis inter gen
tes: ꝛ hoſtilis vos terra cōſumet. Qꝫ ſi et de his
aliqui remanſerint: tabeſcent in iniquitatib⁹
ſuis in terra inimicorum ſuorum: et propter
peccata patrum ſuorum: et ſua affligentur do
nec + confiteantur iniquitates ſuas: ꝛ + ma
Al's + confitebuntur Al's + maiorum Al's + ... Al's + cordium
iorum ſuorum + quibus preuaricati ſunt in
me: et ambulauerunt ex aduerſo mihi. Am
bulabo igitur et ego contra eos: et inducam
illos in terram hoſtilem: donec erubeſcat in
circuncisa G

cîrcūciſa mens eoꝝ. Tunc orábūt pro īpietati
bus ſuis: ꝛ recordábor féderis mei qđ pépigi
cū iacob ꝛ iſaác ꝛ habraám. Terre quoq; mé
mor ero. Que cū relicta fuerit ab eis: cōplacē
bit ſibi in ſábbatis ſuis patiēs ſolitudinē pro
pter illos. Ipſi vero rogabūt pro pctīs ſuis: eo
q abiécerint iudícia mea ꝛ leges meas deſpe
xerint. Attamē etiā cū eſſent in terra hoſtili: nō
pénitus abiéci eos neq; ſic deſpexi vt ꝯſume-
rent: ꝛ irritū facerē pactū meū cū eis. // Ego
eni ſum dñs deus eoꝝ: ꝛ recordábor féderis
mei priſtini: quādo edúxi eos de terra egýpti
in ꝯſpectu gentiū vt eſſem deus eorū. Ego dñs
deus. Hec ſunt iudícia atq; pcepta ꝛ leges q̄s
dedit dñs inter ſe ꝛ inter filios iſraél in mon-
te ſynai per manum móyſi.

¶ Ca. Sū. ¶ De diuerſitate votoꝝ ꝛ ſolutōe
eorū ſiue hoīum ſiue agroꝝ ſiue domoꝝ ſiue
alioꝝ aīaliū: ꝛ reditu eorū in iubileo: de deci
mis ſoluēdis ꝛ nō comedendis. ¶ XXVII

Locutúſq; eſt domin9 ad móy-
A ſen dicēs. Lóquere filijs iſraél
ꝛ dices ad eos. // Homo qui vo
tum fécerit ꝛ ſpopónderit deo
animā ſuā: ſub eſtimatione da
bit précium. Si fúerit máſcu
lus à viceſimo anno vſq; ad ſexageſimum an-
nū: dabit quinquaginta ſiclos argénti ad mē
ſuraꝫ ſanctuárij: ſi mulier: triginta. A quinto
autē anno vſq; ad vicéſimuꝫ: máſculus dabit
viginti ſiclos: fémina decē. Ab vno mēſe vſq;
ad annum quintū: pro maſculo dabuntur qn
q; ſicli. pro fémina tres. Sexagenarius ꝛ vltra
máſculus dabit quindecim ſiclos. fémina de
cem. Si páuper fúerit ꝛ eſtimationem rédde
re non valébit: ſtabit coram ſacerdote: ꝛ quan
tum ille eſtimáuerit ꝛ viderit eum poſſe réd-
dere: tantū dabit. Animal autem quod imo-
B lári poteſt domino ſi quis vouerit ſanctū erit:
ꝛ mutari nō poterit idest nec meli9 malo nec
peius bono. Q; ſi mutauerit ꝛ ipſum qđ muta
tum eſt: ꝛ illud pro quo mutatuꝫ eſt: conſecra
tum erit domino. Animal immunduꝫ quod
immolári domino non poteſt: ſiquis vouerit
adducétur ante ſacerdotem. Qui diiúdicans
vtrum bonum an malum ſit: ſtátuet précium.
Q; ſi dare voluerit is qui offert: addet + ſuper
eſtimationem quintam partem. Homo ſi vó-
uerit domū ſuam ꝛ ſanctificáuerit domino: cō
ſiderabit eam ſacerdos vtrum bona an mala
ſit: ꝛ iuxta precium quod ab eo fuerit conſtitū
tum: venúndabitur. Sin autem ille qui vóue-
rat volúerit redimere eam: dabit quintā par-
tem eſtimationis ſupra ꝛ habebit domum. Q;
ſi ágrum poſſeſſionis ſue vóuerit ꝛ conſecrá-
uerit domino: iuxta menſúram ſeméntis eſti-
C mábitur précium. Si triginta módijs hordei
ſéritur terra: quinquaginta ſiclis venundetur
argenti. Si ſtatim ab anno incipientis iubiléi
vóuerit ágrum: quāto valere poteſt: tanto eſti
mábitur. Sin autem poſt aliquantulum tem-
poris: ſupputábit ſacerdos pecúniam iuxta an
norum qui réliqui ſunt númerum vſq; ad iu
biléum: ꝛ detrahétur ex precio. Qđ ſi volúerit
redímere ágrū: ille qui vóuerat áddet qntaꝫ
partē eſtimāte pecūnie ꝛ poſſidébit eam. Sin
aūt nolúerit redímere: ſed alteri cuilibet fúe-
rit venúndatus: vltra eū qui vóuerat redime-
re nō póterit: q2 cum iubilei vénerit dies: ſan
ctificatus erit dño: ꝛ poſſeſſio cōſecrata ad ius
pértinet ſacerdotū. Si ager émptus eſt ꝛ non
de poſſeſſione maioꝝ ſanctificatus fúerit dño:
ſupputábit ſacerdos iuxta ānoꝝ numerū vſq;
ad iubileū précium: ꝛ dabit ille qui vóuerat eū
dño. In iubiléo autē reuertet ad prioreꝫ dñm
qui vendiderat eū: ꝛ habúerat in ſorte poſſeſ-
ſiōis ſue. Omnis eſtimatio ſiclo ſanctuárij pō
derabitur. // Siclus viginti óbolos habet. Pri- Exo.13.b. Nu.3.g. Eze.45.b.
mogénita que ad deū pértinēt nemo ſcificare
póterit ꝛ vouére ſiue bos ſiue ouis fúerit: dñi
ſunt. Q; ſi imundum eſt animal rédimet qui
óbtulit iuxta eſtimatiōnē ſuā: ꝛ áddet quintā
partem précij. Si redímere nolúerit: vendet
D álteri quantūcūq; fuerit ante eſt matuꝫ. // Oē
qđ dño conſecratur ſiue homo fúerit ſiue ani- 12. q.2. c. nulli
mal: ſiue ager: nō + véniet nec rédimi poterit
Quicqd ſemel fuerit conſecratū: ſanctū ſan-
ctoꝝ erit dño. Et oīs conſecratio que offert
ab homine non rediméť: ſed morte morieť.
Omnes décime terre ſiue de pomis árboꝝ:
ſiue de frúgibus: dñi ſunt: ꝛ illi ſanctificantur.
Si quis auteꝫ volúerit redimere décimas ſu-
as: áddet quintā partē earū. Omniuꝫ decima
ruꝫ bouis ꝛ óuis ꝛ cápre que ſub paſtóris vir-
ga tránſeunt: quicquid décimuꝫ vénerit: ſan-
ctificábitur domino. Nō eligétur nec bonuꝫ
nec malum: nec altero cōmutabiť. // Si quis 16. q.1. c. decle.
mutáuerit. ꝛ qđ mutátum eſt: ꝛ pro quo mu- De deci. c.
tátū eſt ſanctificabiť dño: ꝛ nō rediméť. Hec
ſunt precepta que mandauit dominus móyſi
ad filios iſraél in mōte ſynai.

¶ Explicit liber Leuiticus.

¶ Incipit Uaiddabér.id eſt liber Numeri.
¶ Ca.Sũ. ¶ Numerantur filij iſrael a.xx.an
no pugne apti: dátur duodecim principes: trí
bus leui non numeratur: ſed pro tabernaculo
deportando ordinatur. ¶ Cap. I

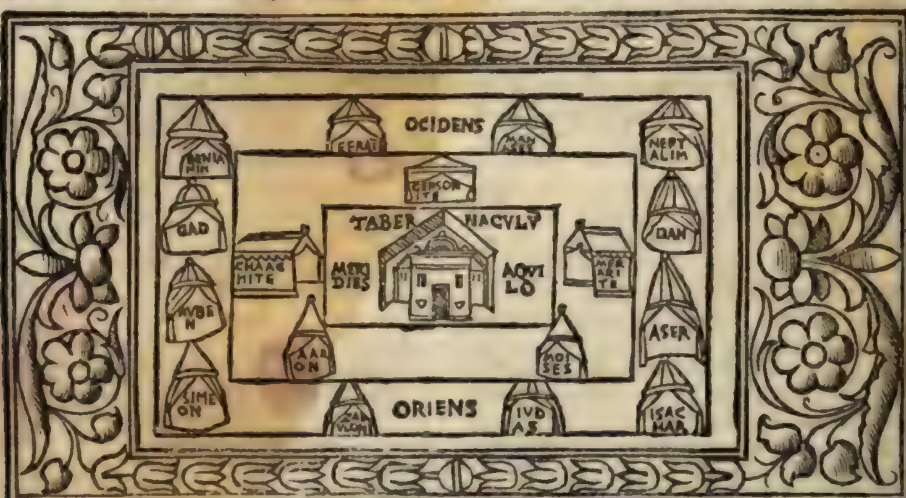
A LOcutuſqꝫ ē
dñs ad móyſen in deſer
to ſynai in tabernaculo
féderis prima die mēſis
ſecũdi ãno altero egreſ-
ſiónis eoꝝ ex egýpto di
infra.26.a cens. ‖ Tollite ſúmmaꝫ
vniuerſe ↄgregatiõis fi-
liorũ iſraél per cognatio
nes ⁊ domos ſuas.⁊ no-
mina ſingulorum : quicquid ſéxus eſt maſcu-
lini a viceſimo anno ⁊ ſupra: omnium virorũ
fortium ex iſraél:⁊ numerábitis eas per túr-
mas ſuas.tu ⁊ aarón:eruntqꝫ vobiſcum prin-
cipes tribuum ac domorũ in cognationibus
ſuis:quorum iſta ſunt nomina. De tribu ru-
bén eliſúr filius ſedeúr.De tribu ſymeón:ſa
lamihél filius ſuri ſaddái.De tribu iudá:na-
aſon filius aminadáb. De tribu iſachár na-
thanaél filius ſuár.De tribu ꝫabulón:eliáb fi
lius helón.Filiorum autē ioſéph de tribu ef-
fraím:eliſamá filius ammiud. De tribu ma-
naſſé:gamaliél filius phadaſſúr.De tribu be-
niamin:abidán fili⁹ gedeónis.De tribu dán:
abiéꝫer filius amiſaddai.De tribu aſér: phe-
giél filius ochrán.De tribu gád: beliaſáph fi
lius duél.De tribu neptalím : ahirá filius e- B
nán.Hi nobiliſſimi ꝑncipes multitudinis per
tribus ⁊ cognationes ſuas ⁊ cápita exércitus
iſraél:quos tulerunt móyſes ⁊ aarón cum o-
mni vulgi multitudine:⁊ congregauérũt pri-
mo die menſis ſecundi recenſéntes eos per co
gnationes ⁊ domos ac familias ⁊ capita ⁊ nó-
mina ſingulorum a viceſimo anno ⁊ ſupra: ſi-
cut preceperat dominus móyſi. Numeratiqꝫ
ſunt in deſto ſynai de rubén ꝓmogenito iſrae
lis per generationes ⁊ familias ac domos ſu-
as:⁊ nomina cápitum ſingulórum omne qđ
ſéxus eſt maſculini a viceſimo anno ⁊ ſupra
procedéntium ad bellum:quadragintaſex mi
lia quingénti.De filijs ſymeón per generatio C
nes ⁊ familias ac domos cognationũ ſuarũ:
recenſiti ſunt per nomina ⁊ capita ſingulorũ.
omne quod ſexus eſt máſculini a viceſimo an
no ⁊ ſupra procedentium ad bellum quinqua
gintanouem milia trecénti.De filijs gád:per
generationes ⁊ familias ac domos cognatio-
num ſuarum recenſiti ſunt per nomina ſingu
lorum a viginti annis ⁊ ſupra : omnes qui ad
bella procéderent quadraginta qnqꝫ milia ſex
centi quinquaginta.De filijs iudá per genera
tiones ⁊ familias ac domos cognationum ſua
rum per nomina ſingulorum a viceſimo anno
⁊ ſupra:omnes qui póterãt ad bélla procéde-
re:recēſiti ſunt ſeptuagintaquattuor milia ſex
centi.De filijs iſachár per generationes ⁊ fa- D

miliās ac domos cognationū ſuarum per no-
mina ſingulorum a viceſimo anno ⁊ ſupra. o-
mnes qui ad bella ꝓcederent recēſiti ſunt qn-
quagintaquattuor milia quadringenti. De fi-
lijs ʒabulon per generatiōes ⁊ familias ac do-
mos cognationū ſuarum recenſiti ſunt per no
mina ſingulorū a viceſimo anno: ⁊ ſupra oēs
qui poterant ad bella procedere quinquagita-
ſeptem milia quadringenti. De filijs ioſeph
filiorū effraim per generatiōes ⁊ familias ac
domos cognationū ſuarū recenſiti ſunt per no
mina ſingulorū a viceſimo anno ⁊ ſupra: oēs
qui poterāt ad bella ꝓcedere: quadragita mi-
E lia quingenti. Porro filiorū manaſſe per gene
rationes ⁊ familias ac domos cognationū ſua
rū: recenſiti ſunt per nomina ſingulorū a vigi
ti annis ⁊ ſupra: oēs qui poterāt ad bella ꝓcē
dere: trigintaduo milia ducenti. De filijs be-
niamin per generatiōes ⁊ familias ac domos
cognationū ſuarū recenſiti ſunt nominib⁹ ſin
gulorū a viceſimo anno ⁊ ſupra. oēs qui pote-
rāt ad bella ꝓcedere trigintaqnqꝫ milia q̄drī
genti. De filijs dān per gn̄ationes ⁊ familias
ac domos cognationū ſuarū recēſiti ſunt noī-
bus ſingulorū a viceſimo anno ⁊ ſupra: oēs q
poterāt ad bella ꝓcedere ſexagintaduo milia
F ſeptingēti. De filijs aſer per gn̄ationes ⁊ fami
lias ac domos cognationū ſuaꝝ: recenſiti ſunt
per noīa ſingulorum a viceſimo anno ⁊ ſupra:
oēs qui poterāt ad bella ꝓcedere: quadragita
milia ⁊ mille quingenti. De filijs neptalim: p
generatiōes ⁊ familias ac domos cognationū
ſuarum: recenſiti ſunt nominibus ſingulorū
a viceſimo anno ⁊ ſupra omnes qui poterant
ad bella ꝓcedere: quiquagintatria milia qua-
dringenti. Hi ſunt quos numerauerūt moy-
ſes ⁊ aaron ⁊ duodecim principes iſrael: ſin-
gulos per domos cognationū ſuarū. Fuerūt
qꝫ omnes + filij iſrael per domos ⁊ familias ſu
as: a viceſimo anno ⁊ ſupra: qui poterant ad
bella procedere. ſexcentatria milia virorū qn-
gentiquinquaginta. Leuite autē in tribubus
familiarū ſuarum nō ſunt numerati cum eis.
G Locutuſqꝫ eſt dn̄s ad moyſen dicens: Tribū
leui noli numerare: neqꝫ pones ſummā eorū
cum filijs iſrael: ſed + ꝯſtitues eos ſuper taber
naculū teſtimonij ⁊ cuncta vaſa eius: ⁊ quic-
quid ad cerimonias pertinet. Ipſi portabunt
tabernaculū ⁊ oīa vtenſilia eius: ⁊ erūt in mi-
niſterio ac per gyrū tabernaculi metabuntur.
Cū proficiſcendū fuerit deponēt leuite taber-
naculū: cū caſtra metanda erigent. Quiſquis
externorū acceſſerit occidet. Metabunt autē
caſtra filij iſrael: vnuſquiſqꝫ p turmas ⁊ cune
os atqꝫ exercitū ſuū. Porro leuite per gyrū ta
bernaculi. Figēt tētoria: ne fiat indignatio ſup
multitudinē filioꝝ iſrael: ⁊ excubabunt in cu-
ſtodijs tabernaculi teſtimonij. Fecerūt ergo fi
lij iſrael iuxta oīa que preceperat dn̄s moyſi.

¶ Ca. Sū. ¶ Ordinant caſtra: arca: taberna-
culum: iudas: iſachar ʒabulon ad occidentem
Ruben Symeon Gad ad meridiem. Effraim
Manaſſes Beniamin ad orientem. Dan Aſ-
ſur Neptalim ad aquilonē: ⁊ ſic ordinati ſūt:
ſic ⁊ caſtra mouent per ordinem: leuite autem
leuant tabernaculum. ¶ II

Locutuſqꝫ eſt dn̄s ad moyſen et
aaron dicens. Singuli per tur- A
mas ſigna atqꝫ vexilla ⁊ domos
cognationū ſuarū caſtrameta-
būt filij iſrael per gyrū taber-
naculi federis. Ad orientē iu-
das figet tētoria per turmas exercitus ſui: erit
qꝫ ꝑnceps filiorum eius naaſon filius amina-
dab: Et oīs de ſtirpe eius ſumma pugnantiū
ſeptuagintaquattuor milia + ſexcēti. Iuxta eū
caſtrametati ſunt de tribu iſachar: quorū ꝑn-
ceps fuit nathanael filius ſuar: ⁊ oīs numer⁹
pugnatorum eius: quinquagintaquattuor mi
lia quadringenti. In tribu ʒabulon princeps
fuit heliab filius helan: omniſqꝫ de ſtirpe eius
exercitus pugnatorum quinquagintaſeptē mi
lia quadringenti. Vniuerſi qui in caſtris iude
annumerati ſunt: fuerunt centūoctoginta ſex
milia quadringenti: Et per turmas ſuas ꝑmi
egredientur. In caſtris filiorū ruben ad meri B
dianam plagam erit princeps eliſur filius ſe-
deur: ⁊ cunctus exercitus pugnatoꝝ eius qui
numerati ſunt q̄dragintaſex milia quingenti.
Iuxta eū caſtrametati ſunt de tribu ſymeon:
quorum ꝑnceps fuit ſalamihel filius ſuriſad-
dai: ⁊ cunctus exercitus pugnatorū eius: qui
numerati ſunt qnquagintanouē milia trecen-
ti. In tribu gad princeps fuit heliaſaph filius
duel: ⁊ cūctus exercitus pugnatoꝝ eius q nu-
merati ſunt q̄dragintaqnqꝫ milia ſexcenti qn
quaginta. Oēs qui recenſiti ſunt in caſtris ru-
ben centūquinq̄ginta milia ⁊ mille quadrin-
gentiqnquagita. Per turmas ſuas in ſcd̄o lo
co ꝓficiſcent. Leuabit aūt tabernaculum teſti
monij per officia leuitarum ⁊ turmas eorū.
Quo mō eriget: ita ⁊ deponet. Singuli per lo- C

ca ⁊ ordines ſuos proficiſcēnt. Ad occidenta-
lem plagā erūt caſtra filiorū effraym: quorū
pnceps fuit eliſamá filius ammiúd. Cūctus
exércitus pugnatorū eius qui numerati ſunt
quadraginta milia qngenti: Et cū eis tribus
filiorū manaſſé: quorū pnceps fuit gamaliél
filius phadaſſúr: cunctuſq; exercitus pugnato
rū eius qui numerati ſunt trigintaduo milia
ducēti. In tribu filiorū beniamin pnceps fuit
abidán filius gedeónis: ⁊ cūctus exercitus pu
gnatorū eius qui recenſiti ſunt: trigintaqnq;
milia quadringēti. Omnes qui numerati ſunt
in caſtris effraym centum octo milia centū.
Per turmas ſuas tertij pficiſcēnt: Ad aqui-
lónis partē caſtrametáti ſunt filij dán: quorū
pnceps fuit abieçér filius amiſaddai. Cūctuſ
D q; exercitus pugnatorū ei⁹ qui numerati ſūt:
ſexagintaduo milia ſeptingenti. Juxta eum fi
xére tentoria de tribu aſér: quorū pnceps fuit
phegiél filius ochrán: Cūctus exercit⁹ pugna-
torū eius qui numerati ſunt quadraginta mi-
lia ⁊ mille quingenti. De tribu filiorū nepta-
lim princeps fuit ahirá filius enán. Cunctus
exercitus pugnatorū eius qnquagintatria mi
lia quadringēti. Oēs qui numerati ſunt in ca-
ſtris dán fuerūt centū quinqginta ſeptē milia
ſexcenti. Et nouiſſimi proficiſcēnt. Hic nume
rus filiorū iſraél per domos cognationū ſuarū
⁊ túrmas diuiſi exercitus ſexcentatria milia
quingēti qnquaginta. Leuite aūt non ſunt nu
merati inter filios iſraél. Sic enī pceperat dñs
móyſi. Fecerūtq; filij iſraél iuxta oia que mā
dauerat dñs. Caſtrametati ſūt p turmas ſuas:
⁊ profecti per familias ac domos patrū ſuorū.

Ca. iii. Filij leui numerantur aſſignan
tur ad miniſterium per tres familias ordinan
tur arcam tabernaculum qui portare debeant
aſſignantur: primogeniti numerant pro eis: le
uite aſſumūtur. ceteri qui ſuperſunt quinq; fi-
clis quiſquis ordinatur. III

A Hē ſūt generatōes aarón ⁊ móy
ſi in die qua locutus eſt dñs ad
móyſen in mōte ſynai. Et hec
noia filiorū aaron. Primoge
nitus ei⁹ nadáb ⁊ deinde abiú
⁊ eleaçár ⁊ ithamár. Hec noia
filiorū aarón ſacerdotū qui vncti ſunt ⁊ quo
rū repléte ⁊ ɔſecrate man⁹: vt ſacerdótio fun-
gerēnt. Mortui ſunt enim nadáb ⁊ abiú cum
offerrent ignē alienū in ɔſpectu dñi in deſerto
ſynai abſq; liberis. functiq; ſūt ſacerdótio ele
açár ⁊ ithamár corā aarón pře ſuo. Locutúſ
q; eſt dominus ad móyſen dicēs. Applica tri
B bū leui ⁊ fac ſtare in ɔſpectu aarón ſacerdotis
vt miniſtrent ei: ⁊ excubent ⁊ obſéruent qcqd
ad cúltum pertinet multitudinis coram taber
naculo teſtimonij ⁊ cuſtódiant vaſa tabernacu
li: ſeruiētes in miniſterio eius. Dabiſq; dono
leuitas aarón ⁊ filijs eius qbus tráditi ſunt a
filijs iſraél. Aarón aūt ⁊ filios eius ɔſtitues
ſup cúltum ſacerdotij. Externus qui ad mini
ſtrandū acceſſerit: morieē. Locutúſq; eſt dñs

Leui. 10. a.
Infra. 26. g.

ad moyſen dicēs. Ego tuli leuitas a filijs iſra
ël pro omni pmogenito qui aperit vuluā in fi
lijs iſraël eruntq3 leuite mei. // Meū eſt enim xo.3.a. īfra.8.c. 35.q.i.ca. lec is
omne pmogenitū. // Ex quo pcuſſi pmogeni
tos in terra egypti: ſcificaui mihi quicqd pri
mū naſcit̄ i iſraël. Ab hoīe vſq3 ad pecus mei
ſunt. Ego dñs. Locutuſq3 eſt dñs ad moyſen
C in deſerto ſynai dicēs. Numera filios leui per
domos patrum ſuorū & familias. omnē maſcu
lū ab vno menſe & ſupra. Numerauit moyſes
vt pceperat dñs: & inuēti ſunt filij leui per no
mina ſua gerſon & caath & merari: Filij ger
ſon: lebni & ſemei. Filij caath: amram & ieſ
ſaar hebron et oʒihel. Filij merari: mooli et
muſi. De gerſon fuere familie due: lebnitica
& ſemeitica: qrū numerat⁹ eſt pplis ſexus ma
ſculini ab vno mēſe & ſupra: ſeptē milia quin
D genti. Hi poſt tabernaculū metabunt̄ ad occi
dentē ſub pncipe heliaſaph filio iahel: & habe
bunt excubias in tabernaculo federis. ipſum
tabernaculū & operimentū eius tentorium qd
trahit̄ ante fores tecti federis & cortinas atrij:
tentoriu3 quoq3 qd appendit̄ in introitu atrij
tabernaculi: & quicquid ad ritū altaris perti
net: funes tabernaculi: & omnia vtenſilia ei⁹.
Cognatio caath habebit populos amramitas
& ieſſaaritas & hebronitas & oʒielitas. Hee ſunt
familie caathitaru3: recenſite per nomina ſua
omnes generis maſculini ab vno menſe & ſu
pra octo milia ſexcenti. Habebunt excubias
ſanctuarij: & caſtrametabūtur ad meridianā
E plagā. Princepſq3 eoru3 erit eliſaphan filius
oʒiel & cuſtodiant arcam menſamq3 & cāde
labrum altaria & vaſa ſanctuarij in quib⁹ mi
niſtratur & velum: cunctaq3 huiuſcemodi ſup
pellectilem. Princeps autē pncipum leuita
ru3 eleaʒar filius aaron ſacerdotis erit ſuper
excubitores cuſtodie ſanctuarij. At vero de me
rari erunt populi moolite & moſite recenſiti p
nomina ſua omnes generis maſculini ab vno
menſe & ſupra ſex milia ducenti. Princeps eo
rū ſuriel fili⁹ abiaiel in plaga ſeptētrionali ca
ſtrametabunt̄. Erunt ſub cuſtodia eorū tabu
le tabernaculi & vectes & columne ac baſes ea
rū. & oīa que ad cultū huiuſcemodi pertinēt:
columneq3 atrij per circuitū cū baſibus ſuis: et
F paxilli cu3 funibus. Caſtrametabunt̄ ante ta
bernaculū federis ideſt ad orietalem plagam.
moyſes & aaron cū filijs ſuis: hñtes cuſtodiā
ſanctuarij in medio filioru3 iſraël. Quiſquis
alienus acceſſerit moriet̄. Oēs leuite quos nu
merauerūt moyſes & aaron iuxta preceptū do
mini per familias ſuas in genere maſculino a
mēſe vno & ſupra fuerūt vigintiduo milia. Et
ait dñs ad moyſen. Numera pmogenitos ſe
xus maſculini de filijs iſraël ab vno mēſe & ſu
pra. & habebis ſummā eorū. Tolleſq3 leuitas
mihi pro oī pmogenito filior3 iſraël. Ego ſu3
dñs. Et pecora eor3: pro vniuerſis primogeni
tis + pecorū filiorū iſraël: recenſuit moyſes ſi filis + pe coris
cut pceperat dñs pmogenitos filior3 iſraël: et
fuerūt maſculi p noīa ſua a mēſe vno & ſupra
vigintiduo milia ducēti ſeptuagintatres. Lo G
cutuſq3 eſt dominus ad moyſen dicens. // Tol Hoc voto ca. magne infra.8.c.
le leuitas pro primogenitis filiorum iſraël: &
pecora leuitarum pro pecoribus eorum. Erūt
q3 leuite mei. ego ſum dominus. In precio au
tem ducentorum ſeptuagintatrium qui exten
dunt numerum leuitarum de primogenitis fi
liorum iſraël: accipies quinq3 ſiclos per ſingu
la capita ad menſura3 ſanctuarij. // Siclus ha Exo.30.b. Leui.27.c. Eze.45.b.
bet viginti obolos. Dabiſq3 pecuniam aaron &
filijs eius precium eorum qui ſupra ſunt. Tu
lit igitur moyſes pecuniam eorum qui fuerāt
amplius & quos redemerat a leuitis pro pri
mogenitis filiorum iſraël: mille trecentoru3
ſexagintaquinq3 ſiclorū iuxta pondus ſanctua
rij: & dedit eam aaron & filijs eius iuxta ver
bum quod preceperat ſibi dominus.

C Ca. Sū. C Ritus & officia leuitaru3 per fa
milias ſuas deſcribuntur. C IIII

Locutuſq3 eſt domin⁹ ad moy
ſen & aaron dicēs. // Tolle ſum A 93.di.c. di acom ſūt ꝟ.ſufficit.
mā filiorum caath de medio le
uitarum per domos & familias
ſuas a triceſimo anno & ſupra:
vſq3 ad quinquageſimū annū:
omniū qui ingrediuntur vt ſtent & miniſtrēt
in tabernaculo federis. Hic eſt cultus filioru3
caath. Tabernaculum federis & ſanctum ſan
ctorum ingrediuntur aaron & filij eius quan
do mouenda ſunt caſtra: & deponent velū qd
pendet ante fores. inuoluentq3 eo arca3 teſti
monij & operient rurſu3 velamine hyacinthi
narum pellium: extendentq3 deſuper palliū
totum hyacinthinu3 & inducent vectes. // Mē
ſam quoq3 propoſitionis inuoluent hyacinthi
no pallio: & ponēt cum eo thuribula & morta
riola. cyathos & crateras ad liba fundenda:
Panes ſemper in ea erunt. Extendentq3 deſu
per pallium coccineum quod rurſum operiēt
velamento hyacinthinarum pellium & indu

cent vectes. Súment ⁊ pállium hyacinthinū
quo opérient candélabrū cum lucérnis et for
cipibus ſuis: ⁊ emúctórijs ⁊ cunctis vaſis olei
que ad cōcinnándas lucérnas neceſſária ſūt:
⁊ ſuper omnia ponent opertimentum hyacin-
thinárū péllium: ⁊ indúcent vectes. Necnon
⁊ altare áureum inuoluent hyacinthino veſti
mento: ⁊ extendent déſuper opertimentū hya
B cinthinárum péllium: inducéntq; vectes. O-
mnia vaſa quibus miniſtratur in ſanctuario
inuóluēt hyacinthino pállio: ⁊ extendent dé-
ſuper opertiméntum hyacinthinárum pélliū:
inducéntq; vectes. Sed ⁊ altare mundabunt
[illegible] cinere: ⁊ inuóluent illud purpúreo veſtimén-
to: ponéntq; cū eo omnia vaſa quibus in mi-
niſtério eius vtúntur. id eſt igniū receptácu-
la: fuſcínulas ac tridentes: vncinos ⁊ batilla.
Cuncta vaſa altaris opérient ſimul velamine
hyacinthinárum péllium: ⁊ indúcent vectes.
Cūq; inuoluerit aarón ⁊ filij eius ſanctuáriū
⁊ omnia vaſa eius in cōmotione caſtrorū: tūc
intrabunt filij caáth: vt portent inuoluta ⁊ nō
tangent vaſa ſanctuarij ne moriantur. Iſta ſūt
onera filiorum caáth in tabernaculo féderis
ſuper quos erit eleaʒár filius aarón ſacerdo-
tis: ad cuius pértinet curam óleum ad conci-
nándas lucérnas ⁊ compoſitionis incénſum
⁊ ſacrificium quod ſemper offértur ⁊ óleum
vnctionis: ⁊ quicquid ad cultum tabernaculi
pertinet: omniūq; vaſorum que in ſanctua-
rio ſunt. Locutúſq; eſt dominus ad móyſen et
aarón dicens. Nolite pérdere populū caáth:
de medio leuitárum: ſed hoc facite eis vt vi-
uant ⁊ non moriátur ſi tetigerint ſancta ſctó-
rum. Aarón ⁊ filij eius intrabūt: ipſiq; diſpó
nent ónera ſingulorum: ⁊ diuident quid por-
tare quis débeat. Alij nulla curioſitate videāt
que ſunt in ſanctuario priuſq; inuoluantur a-
lióquin moriéntur. Locutúſq; eſt dominus ad
C móyſen dicens. Tolle ſummam etiam filio-
rum gerſón per domos ac familias ⁊ cognatio
nes ſuas a triginta annis ⁊ ſupra: vſq; ad an-
[illegible] nos quiquaginta. Númera omnes qui ingre
diúntur: ⁊ miniſtrāt in tabernaculo féderis.
Hoc eſt officium familie gerſonitárū vt pór-
tent cortinas tabernaculi ⁊ tectum féderis o-
[illegible] perimentum aliud: ⁊ ſuper omnia velámen
hyacinthinum: tentoriúmq; quod péndet in
introitu tabernaculi féderis: cortinas átrij et
velum in introitu qd̄ eſt ante tabernaculum.
Omnia que ad altare pértinent funiculos et
vaſa miniſtérij iubénte aarón ⁊ filijs eiꝰ por-
tabunt filij gerſon: ⁊ ſciént ſinguli cui debeāt
óneri mancipari. Hic eſt cultus familie gerſo
nitárum in tabernaculo féderis. Eruntq; ſub
manu ithamár filij aaron ſacerdotis. Filios
quoq; merari per familias ⁊ domos patrum
ſuorum recenſébis a triginta annis ⁊ ſupra vſ
q; ad annos quinquaginta: omnes qui ingre-
diuntur ad officium miniſterij ſui ⁊ cultū fé
deris teſtimonij. Hec ſunt onera eorū. Porta
bunt tabulas tabernaculi ⁊ vectes eius: colū
nas ac báſes earum. colūnas quoq; átrij per
circúitum cum báſibus ⁊ paxillis ⁊ fúnibus
ſuis. Omnia vaſa ⁊ ſupellectilem ad nume-
rum accipient: ſicq; portabunt. Hec eſt officiū
familie meraritárum ⁊ miniſterium in taber
naculo federis: Erúntq; ſub manu ithamár fi
D lij aarón ſacerdotis. Recenſuérūt igitur móy-
ſes ⁊ aarón ⁊ principes ſynagóge filios caáth
per cognationes ⁊ domos patrū ſuorum: a tri-
ginta annis ⁊ ſupra: vſq; ad annum quinqua-
geſimum: omnes qui ingrediūtur ad miniſte
rium tabernaculi federis: ⁊ inuenti ſunt duo
milia ſeptingenti quiquaginta. Hic eſt nume
rus populi caáth qui intrant tabernaculū fé
deris. Hos numerauit móyſes ⁊ aarón iuxta
ſermonem domini per manum móyſi. Nume
rati ſunt ⁊ filij gerſón per cognationes ⁊ do-
mos patrum ſuorum a triginta annis ⁊ ſupra
vſq; ad quinquageſimū annum: omnes qui
ingrediuntur vt miniſtrent in tabernaculo fé-
deris ⁊ inuenti ſunt duo milia ſexcenti trigin
ta: Hic eſt populus gerſonitárum quos nume
rauerunt móyſes ⁊ aaron iuxta verbum dñi.
Numerati ſunt ⁊ filij merari per cognationes
⁊ domos patrum ſuorum a triginta annis ⁊ ſu
pra. vſq; ad ānū quinquageſimū: omnes qui
ingrediūtur ad explendos ritus tabernaculi fé
deris: ⁊ inuenti ſunt tria milia ducenti. Hic
eſt numerus filiorum merari quos recenſué-
rūt móyſes ⁊ aarón iuxta imperiū domini per
manum moyſi: omnes qui receſiti ſunt de le-
uitis: ⁊ quos + receſeri fecit ad nomen móy-
ſes ⁊ aarón ⁊ principes iſraél per cognationes
⁊ domos patrum ſuorū a triginta annis ⁊ ſu-
pra vſq; ad annū quinquageſimū ingrediéntes
ad miniſterium tabernaculi ⁊ ónera ponderā
da: fuerunt ſimul octo milia quingenti octo-
ginta. Iuxta verbū domini recenſuit eos móy
ſes vnumquéq; iuxta officium ⁊ ónera ſua: ſi
cut preceperat ei dominus.

¶ Ca. Sū. ¶ Interpoſitio de eijciendis extra
caſtra: de tráſgreſſione quid conſequi debet: et
q reddantur primitie que ad ſacerdotem per
tinent: de lege çelotypie. ¶ V

A Locutúſq; eſt dñs ad móyſen di
cens. Précipe filijs iſraél: vt eij
ciant de caſtris omné lepróſum
z qui ſémine fluit: pollutúſq;
eſt ſuper mortuo: tam máſculū
q̃ feminá eijcite de caſtris: ne
contáminét ea cū habitáuerint vobiſcū. Fece
rúntq; ita filij iſraél: z eiecérunt eos extra ca
ſtra. ſicut locut⁹ erat dñs móyſi. Locutúſq; eſt
dñs ad móyſen dicés. Lóquere ad filios iſra-
él. Uir ſiue mulier cū fécerint ex oībus pctīs
que ſolét hoībus accidere: z p negligētiá tráſ
greſſi fuerint mádatū dñi: atq; deliquerit cō-
fitebunt pctm̄ ſuū z reddét ipm caput: qntáq;
parté déſup ei in qué peccáuerint. Sinaūt nō
fuerit qui recipiat: dabunt dño z erit ſacerdo
tis excépto ariete: qui offert pro expiatione. vt
B fit placabilis hoſtia. Oēs quoq; p̄mitie quas
ófferūt filij iſraél ad ſacerdoté pértinét: z qc-
quid in ſctūariū offert a ſingulis z tráditur
manibus ſacerdotis ipſius erit. Locutúſq; eſt
dñs ad móyſen dicés. Lóquere ad filios iſra-
él z dices ad eos. // Uir cui⁹ vxor errauerit ma
ritūq; cōtémnés dormierit cum áltero viro z
hoc maritus deprehendere nō quiuerit ſed lá-
tet adultériū z téſtibus árgui nō poteſt: q: nō
eſt inuénta in ſtúpro: ſi ſpiritus çelotýpie con
citáuerit virū ɔtra vxoré ſuam que vel pollúta
eſt vel falſa ſuſpitiōe áppetit: addúcet eam ad
ſacerdoté: z ófferet oblationé pro illa décimā
partem ſáti farine hordeácee. Non fúndet ſu
per eá óleū: nec ipónet thus: q: ſacrificiū çelo
týpie eſt: z oblatio inueſtigás adultériū. Offe
ret igit eá ſacerdos z ſtatuet coram dño. Aſſu
métq; aquá ſctám in + vaſe fictili: z pauxillū
terre de pauiménto tabernaculi mittet in eā.
C Cūq; ſtéterit mulier in ɔſpectu dñi diſcoopé
riet caput eius z ponet ſup manus illius ſacri
ficiū recordationis: z oblationem çelotýpie.
Ipſe aūt tenébit aquas amariſſimas in quib⁹
cum execratióne maledicta congeſſit: adiura-
bitq; eam z dicet. Si nō dormiuit vir aliénus
tecum: z ſi nō pollúta es deſerto mariti thóro:
non te nocébūt aque iſte amariſſime in quas
maledicta congéſſi. Sinautem declináſti a vi-
ro tuo: atq; pollúta es. z concubuiſti cū álte-
ro: his maledictionibus ſubiacébis. Det te do

hypermeſtre filie danai in virū ſuū necas hoc tpore claruit.

Ro. q. 4. ca. ɔſuluiſti ᵱ hoc ait

Ro + in vaſcule

minus in maledictióné exemplúmq; cunctó-
rum in populo ſuo. Putréſcere faciat fémur
tuum: z tumens úterus tuus dirumpátur. In
grediántur aque maledicte in ventrem tuū:
z útero tuméſcente putréſcat fémur tuū. Et
reſpondébit mulier. Amén amén. Scribétq;
ſacerdos in libello iſta maledicta z delébit ea
aquis amariſſimis in quas maledicta congéſ
ſit: z dabit ei bibere. Quas cū exháuſerit: tol D
let ſacerdos de manu eius ſacrificium çelotý-
pie z eleuábit illud coram domino: imponét
q illud ſuper altare: ita dumtaxat vt prius pu
gillum ſacrificij tollat de eo qđ offértur z in-
céndat ſuper altare: z ſic potum det mulieri a-
quas amariſſimas. Quas cum biberit ſi pol-
lúta eſt: z contépto viro adultérij rea eſt: per-
tranſibunt eam aque maledictionis: z infla-
to véntre computréſcet fémur eritq; mulier
in maledictionem z in exemplū omni popu
lo. Qđ ſi pollúta nō fúerit erit inóxia z faciet
líberos. Iſta eſt lex çelotýpie. Si declináuerit
mulier a viro ſuo. z ſi pollúta fuerit maritúſ-
q; çelotýpie ſpiritu concitatus addúxerit eā
in conſpectu domini z fécerit ei ſacerdos iuxta
omnia que ſcripta ſunt: maritus abſq; culpa
erit z illa recipiet iniquitatem ſuá.

¶ Ca. Sū. ¶ De lege naçareoꝝ z oblatione
eoꝝ: z de bñdictione aaron z filioꝝ eius filijs
iſrael qualiter bñdicūt: q dñm vocare debent
ſuper eos: z dñs eis benedicet. ¶ VI

Locutúſq; eſt dominus ad móy
ſen dicens. Lóquere ad filios A
iſraél z dices ad eos. Uir ſiue
mulier cū fécerint votū vt ſan
ctificéntur: z ſe voluérint domi
no ɔſecráre // a vino z oī qđ ine
briáre poteſt abſtinébūt. Acétum ex vino z ex
qualibet alia potióne: z quicquid de úua expri
mit nō bibent: vuas recéntes ſiccáſq; non có-
medent cūctis diebus quibus ex voto domio
ɔſecrantur: qcquid ex vinea eſſe poteſt ab vua
paſſa vſq; ad ácinū non cómedent. Omni té-
pore ſeparat⁹ōis ſue nouácula nō tranſibit per B
caput eius vſq; ad completū dié quo dño con
ſecrat. Sanctus erit creſcénte ceſárie cápitis
eius. Omni tempore ɔſecratiōis ſue ſup mor-
tuum non ingrediet: nec ſuper patris quidem
z matris z fratris ſororiſq; fúnere contamina
bitur: q: ɔſecratio dei ſui ſuper caput eius eſt:
Omnibus diebus ſeparationis ſue ſctūs erit
domino. Sinauté mortuus fuerit ſubito quiſ-

hes. vl. q. a. c. vinolentum

piam coꝛam eo: pollué tur caput conſecratio-
Ma ſup. eſt + a nis eius. Quod rádet ilico + ⁊ in eadem die
purgationis ſue: ⁊ rurſum ſeptima. In octaua
autem die ófferet duos túrtures vel duos pul-
los columbe ſacerdoti in introitu féderis te-
ſtimonij: faciétqꝫ ſacerdos vnum pro peccato:
⁊ alterum in holocauſtum: ⁊ deprecabitur pro
eo: q2 peccauit ſuper moꝛtuo. Sãctificabitqꝫ ca
put eius in die illo: ⁊ conſecrabit domino die
ſeparationis illius ófferens agnum anniculũ
pro peccato: ita tamen vt dies prioꝛes irriti fi-
ant. quoniaꝫ pollúta eſt ſanctificatio eius. Iſta
C eſt lex conſecrationis. Cum dies quos ex voto
decréuerat complebuntur: addúcet eum ad
óſtium tabernaculi féderis: vt ófferat oblatio
nem eius domino: agnum anniculum ímacu
látum in holocáuſtum: ⁊ ouem anniculã im-
maculatam pro peccato. ⁊ ariétem ímaculatũ
hóſtiam pacificam: caniſtrum quoqꝫ panum
azymoꝝ qui conſpérſi ſunt oleo ⁊ lágana abſ
qꝫ ferménto vncta óleo ac libámina ſingulo-
ruꝫ que óffert ſacerdos coꝛaꝫ domino: ⁊ faciet
tam pro peccato q̃ꝫ in holocáuſtuꝫ: Arietẽ vero
ímolabit hóſtiam pacificam domino: ófferẽs
ſimul caniſtrum azymoꝛum ⁊ libamenta que
ex moꝛe debentur. Tunc radétur nazaréus ad
óſtium tabernaculi féderis ceſárie conſecra-
D tionis ſue. Tolletqꝫ capillos eius ⁊ ponet ſu-
per ignem qui eſt ſuppóſitus ſacrificio pacifi-
coꝛum ⁊ ármum coctuꝫ ariétis: toꝛtámqꝫ abſ
qꝫ ferménto únam de caniſtro: ⁊ láganuꝫ ázy
mum vnum: ⁊ trádet in manus nazarei poſt-
q̃ꝫ raſum fuerit caput eius. Suſceptáqꝫ rurſũ
ab eo eleuábit in conſpectu domini ⁊ ſanctifi-
cata ſacerdotis erunt: ſicut pectúſculum quod
ſeparari iúſſum eſt ⁊ fémur. Poſt hec poteſt
bibere nazaréus vinũ. Iſta eſt lex nazarei cuꝫ
vóuerit oblationem ſuã domino tempoꝛe con
ſecratiõis ſue excéptis his que inuénerit ma
nus eius. Iuxta quod mente deuóuerat: ita fa
ciet ad perfectionem ſanctificationis ſue. Lo
cutúſqꝫ eſt dominus ad móyſen dicens. // Ló-
quere aaron ⁊ filijs eius. Sic benedicétis fi-
lijs iſraél // ⁊ dicetis eis. Benedicat tibi domi
nus: ⁊ cuſtódiat te. Oſténdat dominus faciem
ſuam tibi: ⁊ miſereátur tui. Conuértat domi-
nus vultum ſuuꝫ ad te: ⁊ det tibi pacem. // In
uocabúntqꝫ nomen meum ſuper filios iſraél:
⁊ ego benedicam eis.

18. vi. ca. pluribus ibi gene. randi facultas. 32. q. 4. c. iſte. §. his ita. 81. q. i. c. di cuia dño in prin. Eccl. 36. c.

C Ca. Sũma. C De numero plauſtroꝛum ⁊
boum ⁊ quibus data ſunt. ⁊ de oblatione prin
cipum ⁊ de dedicatione tabernaculi dominus
loquitur: de propitiatoꝛio moyſi. C VII

Factum eſt autem in die qua cõ A
pléuit móyſes tabernáculum ⁊
eréxit illud // vnxitqꝫ ⁊ ſanctifi- Exo. 40
cauit cum omnibus vaſis ſuis:
altare ſimiliter et omnia vaſa
eius: obtulerunt principes iſra-
él: ⁊ capita familiarum que erant per ſingu-
las tribus prefécti eoꝛum qui numerati fuerãt
munera coꝛam domino ſex pláuſtra tecta cuꝫ
duódecim bobus. Vnuꝫ plauſtrum obtulére
duo duces: ⁊ vnum bouẽ ſinguli. Obtulerúnt
qꝫ ea in conſpectu tabernaculi. Ait autem dñs
ad móyſen. Suſcipe ab eis vt ſeruiant in mi-
niſtério tabernáculi: ⁊ trades ea leuitis iuxta
oꝛdinem miniſterij ſui. Itaqꝫ cum ſuſcepiſſet
móyſes pláuſtra ⁊ boues: tradidit + ea leui- M. + c
tis. Duo pláuſtra ⁊ quattuoꝛ boues dedit filijs
gerſón: iuxta id quod habebant neceſſarium.
Quattuoꝛ alia plauſtra ⁊ octo boues dedit filijs
merari ſm̃ officia ⁊ cúltum ſuum: ſub manu
ithamár filij aarón ſacerdotis. Filijs autem
caáth nõ dedit pláuſtra ⁊ boues: q2 in ſanctua-
rio ſeruiunt: ⁊ ónera proprijs poꝛtant húme-
ris. // Igitur obtulérunt duces in dedicatiónẽ
altaris die qua vnctum eſt: oblationem ſuam
ante altare. Dixitqꝫ dominus ad móyſen. Sin
guli duces per ſingulos dies ófferant munera
in dedicatiónẽ altaris. Primo die obtulit ob-
latiónem ſuã naáſon filius aminadáb: de tri-
bu iudá. Fueruntqꝫ in ea acetábulum argén- B
teum: pondo centũtriginta ſicloꝛuꝫ: phiala ar
géntea habẽs ſeptuaginta ſiclos iuxta pondus
ſctũarij vtrũqꝫ plénum ſimila ꝯſperſa oleo in
ſacrificiũ: moꝛtariolum ex decem ſiclis aureis
plenũ incéſo. Boueꝫ de arménto ⁊ arietem ⁊
agnũ anniculũ in holocáuſtum: hircúmqꝫ pro
peccato: Et in ſacrificio pacificoꝛum boues du
os: arietes quinqꝫ: hircos quinqꝫ: agnos anni-
culos quinqꝫ. Hec eſt oblatio naáſon filij amí
nadáb. Secundo die obtulit nathanaél filius
ſuár dux de tribu iſachár: acetábulum argén-
teum appéndens centumtriginta ſiclos: phiá
lam argénteam habentem ſeptuaginta ſiclos
iuxta pondus ſanctuárij: vtrumqꝫ plenum ſi-
mila conſpérſa óleo in ſacrificiuꝫ: moꝛtario-
lum aureũ habens decem ſiclos plenum incé-
ſo: bouem de arménto: ⁊ arietem: ⁊ agnum an
niculum in holocáuſtum hircúmqꝫ pro pctõ:
Et in ſacrificio pacificoꝝ boues duos: arietes

quinqꝫ: hircos quinqꝫ: agnos ãniculos qnqꝫ.
Hec fuit oblatio nathanael filij ſuár. Tertio
die princeps filiorū ʒabulon heliáb filius he-
lón óbtulit acetábulū argénteū appendens
centū triginta ſiclos: phialā argénteā haben-
tē ſeptuaginta ſiclos ad pondus ſctūarij vtrū
qꝫ plenū ſimila conſpérſa óleo in ſacrificiū:
mortariolū áureum appēndens decem ſiclos
plenū incēſo: bouem de armento: ⁊ árietē: ⁊
agnū anniculū: in holocáuſtū: hircúmqꝫ pro
peccato. Et in ſacrificio pacificorū boues du-
os: arietes quinqꝫ: hircos quinqꝫ: agnos anni
culos quiqꝫ. Hec eſt oblatio heliáb filij helón.
C Die quarto princeps filiorū rubén eliſúr fi-
lius ſedeúr: óbtulit acetábulū argénteū ap-
pendens centū triginta ſiclos phialam argen
teā habentē ſeptuaginta ſiclos ad pondus ſan
ctuarij: vtrūqꝫ plenū ſimila conſpérſa óleo in
ſacrificiū: mortariolū áureū appéndens de-
cem ſiclos plenum incenſo: bouē de arménto:
⁊ arietem: ⁊ agnū anniculū in holocauſtum:
hircúmqꝫ pro peccato: Et in ſacrificio pacifi-
corū boues duos: arietes qnqꝫ: hircos quinqꝫ:
agnos anniculos quinqꝫ. Hec fuit oblatio eli-
ſúr filij ſedeúr. Die qnto princeps filiorū ſy-
meón ſalamihél fili⁹ ſuriſaddai: óbtulit ace-
tábulū argénteū appendens centū triginta ſi-
clos: phialā argénteam habentē ſeptuaginta
ſiclos ad pondus ſanctuarij vtrūqꝫ plenū ſi-
mila conſpérſa óleo in ſacrificiū: mortariólū
áureum appēdens decē ſiclos plenum incen-
ſo: bouē de armento: ⁊ ariétem. ⁊ agnum anni
culū: in holocáuſtum: hircúmqꝫ pro peccato:
Et in hóſtias pacificorū boues duos: aríetes
quinqꝫ: hircos quinqꝫ: agnos anniculos quin
qꝫ. Hec fuit oblatio ſalamihél filij ſuriſaddai.
D Die ſexto princeps filiorū gád heliaſáph fili⁹
duél: obtulit acetábulū argénteū appēdēs
centū triginta ſiclos: phialam argénteam ha
bentē ſeptuaginta ſiclos ad pondus ſanctua-
rij: vtrūqꝫ plenum ſimila conſpérſa óleo in ſa
crificiū: mortariolū áureū appendens decē ſi
clos plenū incenſo: bouē de armento: ⁊ arie-
tem: ⁊ agnū anniculū in holocáuſtū: hircūqꝫ
pro pctō. Et in hóſtias pacificorum boues du-
os: arietes quinqꝫ: hircos quinqꝫ: agnos an-
nículos quinqꝫ. Hec fuit oblatio heliaſáph fi-
lij duél. Die ſeptimo princeps filiorū effraim
eliſamá filius ammiúd: óbtulit acetábulum
argénteum appēndens centū triginta ſiclos:
phialā argénteā habentē ſeptuagīta ſiclos ad
pondus ſanctuarij vtrūqꝫ plenum ſimila con
ſperſa óleo in ſacrificium: mortariolum áu-
reum appēndens decem ſiclos plenū incen-
ſo: bouē de armento: ⁊ arietē: ⁊ agnum annicu
lū in holocáuſtum: hircúmqꝫ pro peccato: Et
in hóſtias pacificorū boues duos: arietes qn-
qꝫ: hircos quiqꝫ: agnos anniculos qnqꝫ. Hec
fuit oblatio eliſamá filij ammiúd. Die octa-
uo princeps filiorum manaſſé gamaliél filius
phadaſſúr: óbtulit acetábulum argénteū ap-
pendens centū triginta ſiclos: phialā argén-
team habentem ſeptuaginta ſiclos ad pondus
ſanctuarij: vtrumqꝫ plenum ſimila conſpérſa
óleo in ſacrificium: mortariolum áureū ap-
pendens decem ſiclos plenum incenſo: bouē
de armento ⁊ arietem ⁊ agnū anniculū in ho-
locáuſtum: hircúmqꝫ pro peccato. Et in hoſti-
as pacificorū boues duos: arietes quinqꝫ hir
cos quinqꝫ: agnos anniculos quiqꝫ. Hec fuit
oblatio gamaliél filij phadaſſúr. Die nono
princeps filiorū béniamin abidám filius ge E
deónis óbtulit acetábulum argénteū appen
dens centum triginta ſiclos: phialam argén-
teā habentē ſeptuaginta ſiclos ad pondus ſan
ctuarij vtrumqꝫ plenū ſimila conſpérſa óleo
in ſacrificium: mortariolum áureum appén-
dens decem ſiclos plenum incenſo: bouem de
arménto: ⁊ arietem: ⁊ agnum anniculū in ho
locáuſtum: hircumqꝫ pro peccato: Et ī hóſtias
pacificorum boues duos: arietes quinqꝫ: hir-
cos quinqꝫ: agnos anniculos quinqꝫ. Hec fuit
oblatio abidán filij gedeónis. Die decio prin
ceps filiorum dán abieʒér: filius amiſaddai F
óbtulit acetábulū argénteum appendēs cen-
tum triginta ſiclos: phialam argénteam ha-
bentem ſeptuaginta ſiclos ad pondus ſanctua
rij vtrumqꝫ plenum ſimila conſpérſa óleo in
ſacrificium: mortariólum áureum appēdēs
decem ſiclos plenum incenſo: bouem de armē
to ⁊ arietem ⁊ agnum anniculum in holocau
ſtum: hircúmqꝫ pro peccato: Et in hóſtias pa
cificorum boues duos: arietes quinqꝫ: hircos
quiqꝫ: agnos ãniculos qnqꝫ. Hec fuit oblatio
abieʒér filij amiſaddai. Die vndecimo prin-
ceps filiorū aſer + phegiel filius ochrán obtu
lit acetábulū argénteū: appēdēs centūtrigī-
ta ſiclos: phialā argénteā habentē ſeptuagīta
ſiclos ad pondus ſcūarij vtrūqꝫ plenū ſimila
ꝯſperſa óleo in ſacrificiū: mortariolū aureum
appēdēs decem ſiclos plenum incēſo: bouē
de armēto ⁊ arietem ⁊ agnū āniculum in ho-

Corſica ergo a tauro ex liguris ad inſulā tranſnatãte delata iſule ſibi nomē dedit

Alias + phagiel

locáuſtū: hircúmq; pro pctō: Et in hóſtias pa
cificoꝝ boues duos: arietes quinq;: hircos quin
q;: agnos ániculos quinq;. Hec fuit oblatio phe
giél filij ochrám. Die duodecimo prīceps fi
liorū neptalím ahirá filius henán: obtulit ace
tábulū argénteū appendēs cētum trigīta ſi
clos: phialam argenteā habētem ſeptuaginta
ſiclos ad póndus ſanctuarij: vtrūq; plenū ſimi
la óleo ɔſperſa in ſacrificium: mortariolū áu
reum appēdēs decem ſiclos plenū incēſo: bo
uem de armēto ⁊ arietem ⁊ agnum ániculū
in holocáuſtū: hircúmq; pro pctō: Et in hóſti
as pacificorū boues duos: arietes quinq;: hir
B cos quinq;: agnos ániculos quinq;. Hec fuit ob
latio ahirá filij henán. Hec in dedicatiōe alta
ris oblata ſunt a prīcipibus iſraél: in die qua
cōſecratum eſt: acetábula argéntea duódeci:
phíale argénteę duódeciz: mortariola áurea
duodecim: ita vt cētum trigīta ſiclos habéret
vnū acētabulū: ⁊ ſeptuagīta ſiclos vna phía
la id eſt in cōmune vaſorum omnium ex argē
to: ſicli duo milia quadringenti póndere ſan
ctuarij: mortariola áurea duodecim plena in
cenſo: denos ſiclos appēdētia pódere ſanctua
rij ideſt ſimul auri ſicli cētum viginti: boues
de armēto in holocáuſtum duódecim: arietes
duodecim: agni ániculi duodecim: ⁊ libamē
ta eorum: hirci duodecim pro peccato: in hó
ſtias pacificorum boues viginti quattuor: arie
tes ſexaginta: hirci ſexagīta: agni ániculi ſe
xagīta. Hec oblata ſunt in dedicatiōe altaris
quādo vnctum eſt. Cumq; ingrederētur móy
ſes tabernaculum féderis: vt cōſuleret oracu
lum audiebat vocem loquētis ad ſe de propi
tiatório: qd erat ſuper arcam teſtimonij inter
duos cherubín: vnde ⁊ loquebatur ei.

¶ Ca. Sūma. ¶ De cādelabro ⁊ oblatiōe ⁊ purificatiōe: ⁊ etate leuitarum. ¶ VIII

A LOcutúſq; ē dñs ad móyſen di
cēs. Lóquere aarón ⁊ dices ad
eum. Cum poſúeris ſeptem lu
cérnas cādélabrum in auſtráli
parte + erigāt. Hoc igit + pré
cipe vt lucérne cōtra boream e
regióne reſpíciāt ad mēſam panū propoſitio
nis: ɔtra eā partem quā cādélabrum réſpicit
lucére debēt. Fecitq; aarón ⁊ īpoſuit lucér
nas ſuper cādélabrū: vt preceperat dñs móy
ſi. Hec autem erat factura cādélabri: ex áuro
dúctili: tam medius ſtipes q̄ cuncta + que ex
vtroq; calamórū látere naſcebātur. Iuxta exē
plum qd oſtendit dñs móyſi: ita operatus eſt
cādélabrum. Et locutus eſt dñs ad móyſen di
cēs. // Tólle leuitas ex medio filiorū iſraél: et
purificábis eos iuxta hūc ritum. Aſpergántur
aqua luſtratiōis: ⁊ rádāt omnes pilos carnis
ſue. Cūq; láuerint veſtiméta ſua ⁊ mūdati fu
erint: tóllēt bouem de armentis ⁊ libamētum
eius ſimilā óleo ɔſpérſam: bouem aūt alterū
de armēto accípies pro pctō: ⁊ applicábis le
uitas corā tabernaculo féderis: ɔuocata omni
multitudine filiorum iſraél. Cūq; leuite fue
rint coram domino: ponēt filij iſraél manus
ſuas ſuper eos: ⁊ offeret aarón leuitas manus
in ɔſpectu domini a filijs iſraél: vt ſéruiāt in
miniſterio eius. Leuite quoq; ponent manus
ſuas ſuper capita boum: e quibus vnū facies
pro peccato ⁊ alterū in holocauſtū dñi: vt depre
céris pro eis. Statuéſq; leuítas in ɔſpectu aa C
rón ⁊ filiorum eius: ⁊ ɔſecrábis oblatos dño:
ac ſeparábis de medio filiorum iſraél vt ſint
mei: ⁊ poſtea īgrediātur tabernaculū féderis
vt ſéruiāt mihi. Sicq; purificabis ⁊ cōſecra
bis eos in oblationē dñi: qm̄ dono donati ſūt
mihi a filijs iſraél. // Pro primogénitis que
apériūt omnem vúluaz in iſraél: accépi eos.
// Mea ſunt enim oīa ꝓmogénita filiorū iſra
él tam ex hominibus q̄ ex iumentis. // Ex die
quo percuſſi omne primogénitū in terra egý
pti ſctíficaui eos mihi // ⁊ túli leuitas pro cun
ctis primogénitis filiorū iſraél: tradidíq; eos
dono aaron ⁊ filijs eius de medio // populi vt
ſeruiant mihi: pro iſraél in tabernaculo fé
deris: ⁊ orent pro eis: ne ſit in populo plaga
ſi auſi fuerit accédere + ad ſanctuarium. Fe
cerúntq; móyſes ⁊ aarón ⁊ oīs multitudo fi D
liorum iſraél ſuper leuitis que precéperat dñs
móyſi: purificatiq; ſūt ⁊ lauérunt veſtimenta
ſua. Eleuauítq; eos aarón in conſpectu dñi ⁊
orauit pro eis vt purificati īgrederēt ad offi
cia ſua in tabernaculum féderis coram aarón
⁊ filijs eius. Sicut precéperat dñs móyſi de le
uitis: ita factū eſt. + Locutúſq; eſt domin⁹ ad
móyſen dicēs. // Hec eſt lex leuitarū. A vigin
tiquinq; annis ⁊ ſupra ingrediéntur: vt mini
ſtrent in tabernaculo féderis. Cūq; quinqua
geſimū annū etatis impléuerint: ſeruire ceſ
ſabunt: Eruntq; miniſtri fratrū ſuorum in ta
bernaculo féderis vt cuſtódiant que ſibi fue
rint commendata: opera autem ipſa non fa
ciant. Sic diſpónes leuitis in cuſtódijs ſuis.

¶ Capituli Summarium. ¶ De vaſe primo

Alo + cri ſtā. Alo + ſu cepit. Alo + ſu geſt que.

De ſe. di. 4. c. quōdā in prin. B Sicilis in ſula a ſiclo neptu ni filio appellatur. Supra 3. Exo. 13. et 33. c. Luce 2. 11. ſ. q. 1. c. neceſſe. De voto ca. magne. Exo. ca. Supra. c. Alo + u. Alo + cis Di. 77. ca. In veteri. De conſe. di. 1. c. a.

mundorum: poſtea immundorum alienigena
rum: de ducatu nubis. ¶ CIX

A L Ocutus eſt dñs ad móyſen in
deſerto ſynai: anno ſecũdo poſt
q̃ȝ egreſſi ſunt de terra egýpti:
menſe pmo: dicens. Faciant fi
lij iſraél phaſé in tempore ſuo
quartadecima die menſis hu
ius ad véſperam: iuxta omnes cerimónias et
iuſtificationes eius. Precepitq; móyſes filijs
iſraél vt facerent phaſé. Qui fecerũt tempore
ſuo quartadecima die menſis ad véſperam in
monte ſynai. Iuxta oĩa que mandauerat dñs
móyſi fecerũt filij iſraél. Ecce aũt quidã im
mũdi ſuper aĩa hominis qui nõ poterãt face
re + phaſe in die illo: accedẽtes ad móyſen ⁊ (Alo. deſi. et + paſcha et)
aarón: dixerũt ei. Immũdi ſumus ſuper ani
B ma hominis: quare fraudámur vt non valeá
mus oblationem offérre dño in tempore ſuo
inter filios iſraél? Quibus reſpõdit móyſes.
Státe vt cõſulã: quid pcipiat dominus de vo
bis. Locutúſq; eſt dñs ad móyſen dicens. Ló
quere filijs iſraél. Homo qui fuerit imundus
ſuper anima: ſiue in via procul in gente veſtra
faciat phaſé domino in menſe ſecundo quar
tadecima die menſis ad véſperam: cum ázy
mis ⁊ lactúcis agréſtibus cómedẽt illud. Nõ
relinquent ex eo quippiam vſq; máne // et os (Ioan. 19. f)
eius nõ confríngent. Omnẽ ritum phaſé ob
ſeruabunt. Si quis autem ⁊ mundus + eſt et (Alo. ſup. erit + eſt)
in itinere non fuit ⁊ tamen nõ fecit phaſe: ex
terminábitur anima illa de populis ſuis: quia
ſacrificiũ dño nõ óbtulit tpe ſuo. Peccatum
C ſuum ipſe portabit. Peregrinus quoq; ⁊ ád
uena ſi fúerint apud vos facient phaſé domio
iuxta cerimónias ⁊ iuſtificationes ſuas. Pre
ceptum idem erit apud vos tam áduene q̃ȝ in
digene. // Igitur die qua erectum eſt taberná (Exo. 40. d)
culũ: opéruit illud nubes. A véſpere autem ſu
per tentoriũ erat quaſi ſpecies ignis vſq; ma
ne. Sic + fiebat iúgiter. Per diem operiébat (Alo + faciebat)
illud nubes: ⁊ per noctem quaſi ſpecies ignis.
Cumq; ablata fuiſſet nubes que tabernaculũ
protegébat: tunc proficiſcebántur filij iſraél:
⁊ in loco vbi ſtetiſſet nubes: ibi caſtrametabán
D tur. Ad imperium domini proficiſcebántur:
⁊ ad imperium illius figébant tabernaculum.
Cunctis diebus quibus ſtabat nubes ſuper ta
bernaculum manebant in eodẽ loco. Et ſi eue
niſſet vt multo tempore manéret ſuper illud:
erant filij iſraél in excúbijs domini: ⁊ nõ pro
ficiſcebántur quotquot diebus fuiſſet nubes
ſuper tabernaculum. Ad imperium domini eri
gébant tentoria: ⁊ ad imperium illius depone
bant. Si fuiſſet nubes a véſpere vſq; máne: ⁊
ſtátim dilúculo tabernaculum reliquiſſet pro
ficiſcebántur. Et ſi poſt diem ⁊ noctem receſ
ſiſſet: diſſipábant tentoria. Si vero bíduo aut
vno menſe vel longióri tempore fuiſſet ſuper
tabernaculum manebant filij iſraél in eodem
loco ⁊ non proficiſcebántur: Statim autẽ vt
receſſiſſet mouebãt caſtra. Per verbum domi
ni figébant tentoria: ⁊ per verbum illius pro
ficiſcebántur: Erántq; in excúbijs domini iu
xta impérium eius per manum móyſi.

¶ Ca. Sũ. ¶ De tubis argenteis ⁊ officijs
earum: de ordine mouendi caſtra: de obab co
gnato moyſi: ⁊ quomodo arca pcedebat eos:
quid dicebat moyſes cum eleuabatur: aut de
ponebatur arca. ¶ X

L Ocutúſq; eſt dominus ad móy A
ſen dicens. Fac tibi duas túbas
argénteas dúctiles: quibus cõ
uocare poſſis multitudinẽ quã
do mouenda ſunt caſtra. Cum
q; increpúeris túbis: cõgregá
bit ad te omnis turba ad óſtiũ tabernaculi fé
deris. Si ſemel clãgúeris: véniẽt ad te princi
pes ⁊ capita multitudinis iſraél. Si aũt proli
xior atq; conciſus clángor icrepúerit: moue
bunt caſtra primi qui ſunt ad orientalem plá
gam. In ſecundo autem ſónitu ⁊ pari vlulatu
tube leuabunt tentoria qui habitant ad meri
diem: ⁊ iuxta hunc modum réliqui fáciẽt vlu
lántibus túbis in + profectionem. Quando (Alo + profectione)
autem congregandus eſt populus: ſimplex tu
bárum clángor erit ⁊ non conciſe vlulábunt.
Filij autem aarón ſacerdotis clángent túbis:
eritq; hoc legitimum ſempiternum in gene
rationibus veſtris. Si exieritis ad béllum de
terra veſtra contra hóſtes qui dimícãt aduer
ſum vos clãgẽtis vlulántibus túbis: ⁊ erit re
cordatio veſtri corã domio deo veſtro: vt erua B
mini de manibus inimicorũ veſtrorũ. Si quã
do habébitis épulum ⁊ dies feſtos ⁊ calẽdas:
canẽtis tubis ſuper holocauſtis ⁊ pacificis ví
ctimis: vt ſint vobis in recordationẽ dei veſtri.
Ego dominus deus veſter. Anno ſecũdo mẽſe
ſcdo viceſima die mẽſis: eleuata ẽ nubes de ta
bernaculo féderis. Profectiq; ſunt filij iſraél
per turmas ſuas de deſerto ſynai et recúbuit
nubes in ſolitudine pharán. Moueruntq; ca

ſtra primi iuxta imperium domini per manuz
móyſi. Filij iudá per turmas ſuas quoꝝ prin
ceps erat naaſon filius aminadáb. In tribu
filiorum iſachár fuit princeps nathanaél fili-
us ſuár. In tribu ʒabulón erat princeps eliáb
filius helón. Depoſitúmqꝫ eſt tabernaculum:
quod portantes egreſſi ſunt filij gerſón ꝛ me-
rari. Profectiqꝫ ſunt ꝛ filij rubén per turmas
ꝛ ordinem ſuum: quoꝝ princeps erat eliſúr
filius ſedeúr. In tribu autem filioꝝ ſymeón
pṙiceps fuit ſalamihél filius ſuriſaddai. Por-
ro in tribu gád erat princeps heliaſáph filius
C duél. Profectiqꝫ ſunt ꝛ chaathite: portantes
ſanctuarium. Tam diu tabernaculum portaba
tur: donec venirent ad erectionis locum. Mo
uerunt caſtra ꝛ filij effraim per turmas ſuas:
in quorum exercitu princeps erat eliſamá fili
us ammiúd. In tribu autem filiorum manaſ
ſé princeps fuit gamaliél filius phadaſſúr et
in tribu béniamin erat dux abidán filius ge-
deónis. Nouiſſimi caſtrorum omnium profe
cti ſunt filij dán per turmas ſuas: in quorum
exercitu princeps fuit abieʒér filius amiſad-
dai. In tribu autem filioꝝ aſér erat princeps
phegiél filius ochrán. Et in tribu filiorum ne
ptalim princeps fuit ahirá filius henán. Hec
ſunt caſtra ꝛ profectiones filiorum iſraél per
D turmas ſuas quando egrediebantur. Dixitqꝫ
móyſes obáb filio raguél madianite cogna-
to ſuo. Proficiſcimur ad locum quē dominus
daturus eſt nobis: veni nobiſcum vt bene fa-
ciamus tibi: qꝛ dominus bona promiſit iſraé-
li. Cui ille reſpondit. Nō vadam tecū: ſed re-
uertar in terram meaz in qua natus ſum. Et
ille. Noli inquit nos relinquere. Tu eni noſti
in quibus locis per deſertum caſtra pónere de
beamus: ꝛ eris ductor noſter. Cūqꝫ nobiſcum
véneris quicquid óptimum fuerit ex ópibus
Vel + re- quas nobis + traditurus eſt dn̄s: dabimus tibi.
turus Profecti ſunt ergo de mōte dn̄i viā triū die-
rū: arcáqꝫ féderis dn̄i pcedebat eos per dies
tres prouidēs caſtroꝝ locū. Nubes quoqꝫ dn̄i
ſup eos erat per diē cū icéderēt. Cūqꝫ eleuare
Ps. 67. tur arca: dicebat móyſes. Surge dn̄e ꝛ diſſi-
pent inimici tui: ꝛ fúgiant qui odérūt te a fa-
cie tua. Cū autē deponeret aiebat. Reuértere
domine ad multitudinē exercitus iſraél.

¶ Ca. XI. ¶ De pena murmuris: de carniū
cōcupiſcentia: de turbatione ſpiritus moyſi: de
prophetantibus in caſtris: de coturnicibus: de
mandatis ꝛ ſepulcris concupiſcētie. ¶ XI

INtérea ortum eſt múrmur po- A
puli quaſi dolentium pro labore
contra dominum: Quod cū au-
diſſet iratus eſt: ꝛ accénſus in eos
ignis domini deuoráuit extré-
mam caſtrorum partem. Cum
qꝫ clamáſſet populus ad móyſen: orauit móy
ſes ad dominum: ꝛ abſórtus eſt ignis. Voca-
uitqꝫ nomen loci illius incenſio: eo ꝙ ſuccén
ſus fuiſſet cōtra eos ignis domini. Vulgus qp
pe promiſcuum quod aſcenderat cum eis fla-
gráuit deſiderio cárnium ſedens ꝛ flens: iun
ctis ſibi pariter filijs iſraél: ꝛ ait. Quis dabit B
nobis ad veſcenduz carnes? Recordamur pi-
ſcium quos comedebámus in egýpto grátis:
in mentem nobis veniunt cucúmeres ꝛ pepó
nes porriqꝫ ꝛ cépe ꝛ állia. Anima noſtra ári-
da eſt: nihil aliud reſpiciunt oculi noſtri niſi
mán. Erat autem mán quaſi ſemen corián- Exo. 16.
dri coloris bdéllij. Circuibátqꝫ populus: et
cólligens illud frangébat móla ſiue terébat
in mortario: cóquens in olla ꝛ faciens ex eo
tórtulas ſapóris quaſi panis oleáti. Cumqꝫ de
ſcénderet nocte ſuper caſtra ros: deſcendebat
páriter ꝛ mán. Audiuit ergo móyſes flentez
populum per familias ſingulos per óſtia ten
torij ſui. Iratúſqꝫ eſt furor domini valde: ſed ꝛ
móyſi intoleranda res viſa eſt: ꝛ ait ad domi-
nū. Cur afflixiſti ſeruū tuū? Quare nō īuenio C
grām corā te? Et cur īpoſuiſti pōdus vniuerſi
ppli huius ſup me? Nūquid ego cōcepi oēm
hanc multitudinem vel genui eam: vt dicas
mihi: porta eos in ſinu tuo ſicut portare ſolet
nútrix infántulum: ꝛ défer in terraz pro qua Ipſa mu-
iuraſti patribus eorum? Unde mihi carnes vt lier que
dem tante multitudíni? Flent contra me di- bis
centes. Da nobis carnes vt comedamus. Nō tis non
poſſum ſolus ſuſtinére omnem hunc populū dedis
quia grauis eſt mihi. Sin áliter tibi videtur ret
óbſecro vt interficias me: ꝛ inueniam grati-
am in oculis tuis: ne tantis afficiar malis. Et D
dixit dn̄s ad móyſen. Cóngrega mihi ſeptua-
gita viros de ſenióribus iſraél quos tu noſti ꝙ ſe
nes ppli ſint ac magiſtri: ꝛ duces eos ad óſtiū
tabernaculi féderis: faciéſqꝫ ibi ſtare tecuz vt
deſcēdam ꝛ lóquar tibi: ꝛ auferā de ſpū tuo:
tradámqꝫ eis vt ſuſtētēt tecū onus ppl'i: ꝛ non Hoc pe.
tu ſolus graueris. Pplo quoqꝫ dices. Sctifi 2. ca.
camini. Cras comedétis carnes. Ego eni au- nitur
diui vos dicere. Quis dabit vobis eſcas car- Leui. 20.
niū? Bene nobis erat in egýpto. Ut det vobis Joſ. 3.
1. reg. 16.

dominus carnes ⁊ comedatis nõ vno die nec
duobus vel quinqꝫ aut decem: nec viginti qui-
dem ſed vſqꝫ ad menſem dierum: donec exe-
at per nares veſtras ⁊ vertatur in nauſeam: eo
ꝙ repuleritis dominuꝫ qui in medio veſtri eſt:
⁊ fleueritis coram eo dicentes. Quare egreſſi
E ſumus ex egypto vt periremus in ſolitudine?
Et ait moyſes ad dominuꝫ. Sexcenta milia pe-
dituꝫ huius populi ſunt. Et tu dicis. Dabo eis
eſum carnium menſe integro. Nunquid oui-
um ⁊ boum multitudo cedetur vt poſſit ſuffi-
cere ad cibum? vel omnes piſces maris in vnũ
Eſa. 58. a. congregabuntur vt eos ſatient? Cui reſpondit
dominus. Nũquid manus domini inualida
eſt? Jam nunc videbis vtrum meus ſermo o-
pere compleatur. Uenit igitur moyſes ⁊ nar-
rauit populo verba domini: congregãs ſeptua-
ginta viros de ſenibꝰ iſrael quos ſtare fecit cir-
ca tabernaculum. Deſcenditqꝫ dominꝰ per nu-
bem ⁊ locutus eſt ad eum auferens de ſpiritu q
erat in moyſe: ⁊ dans ſeptuaginta viris. Cũqꝫ
F requieuiſſet in eis ſpũs: prophetauerũt nec vl-
tra ceſſauerunt. Remanſerant autẽ in caſtris
duo viri: quorum vnus vocabatur heldad: ⁊ al-
ter medad: ſuper quos requieuit ſpiritus: naꝫ
⁊ ipſi deſcripti fuerant ⁊ non exierat ad taber-
naculuꝫ. Cũ prophetarent in caſtris: cucurrit
puer ⁊ nunciauit moyſi dicens. Heldad ⁊ me-
dad prophetant in caſtris. Statim ioſue filius
nun miniſter moyſi ⁊ electus e pluribus ait.
Domine mi moyſes prohibe eos. At ille: qd
inquit emularis pro me? Quis tribuat vt oĩs
populus prophetet: ⁊ det eis dominus ſpirituꝫ
G ſuum? Reuerſuſqꝫ eſt moyſes ⁊ maiores na-
tu iſrael in caſtra. Uentus autem egrediens a
domino arreptas trans mare coturnices detu-
lit ⁊ dimiſit in caſtra itinere quantuꝫ vno die
confici poteſt ex omni parte caſtrorum per cir-
cuituꝫ: volabantqꝫ in aere duobus cubitis al-
titudine ſuper terram. Surgens ergo populus
toto die illo ⁊ nocte: ac die altero: cõgregauit
coturnicum multitudinem. Qui parum: decẽ
Pſal. 77 choros: ⁊ ſiccauerunt eas per gyrum caſtroruꝫ.
Adhuc carnes erant in dentibus eoruꝫ: nec de-
fecerat huiuſcemodi cibus: ⁊ ecce furor domi-
ni concitatus in populum: percuſſit euꝫ plaga
magna nimis. Uocatuſqꝫ eſt ille locus ſepulcra
concupiſcentie. Ibi enim ſepelierunt populuꝫ
qui deſiderauerat carnes. Egreſſi autem de ſe-
pulcris concupiſcentie venerunt in aſeroth: ⁊
manſerunt ibi.

¶ Ca. Sũ. ¶ Aaron ⁊ maria murmurauerunt ꝯtra moyſen: maria lepra ꝑcutit. ¶ XII

Locutaqꝫ eſt maria ⁊ aaron con- A
tra moyſen propter vxorẽ eius Deu. 24. b
ethiopiſſam: ⁊ dixerunt. Num 50. di. c. ſi poſt. §. econtra.
per ſolum moyſen locutus eſt do- Ale ſuper eſt + valde.
minus? Nonne ⁊ nobis ſimili-
ter eſt locutus? Quod cũ audiſ- 2. q. 7. ca. plerũqꝫ. § Ité obycitur.
ſet dominus: iratꝰ eſt + valde. Erat eniꝫ moy-
ſes vir mitiſſimus: ſuper omnes homines qui
morabantur in terra. Statim locutus eſt domi- 23. q. 2. ca. hec ipſuꝫ
nus ad eum ⁊ ad aaron ⁊ mariam. Egredimi- 23. q. 4. ca. Guiliſari us.
ni vos tantum tres ad tabernaculum federis.
Cũqꝫ fuiſſent egreſſi: deſcendit dominus in co- B
lumna nubis ⁊ ſtetit in introitu tabernaculi vo- Ibi ꝑ pctõ murmurationis.
cans aaron ⁊ mariam. Qui cuꝫ iſſent: dixit ad
eos. Audite ſermones meos. Si qs fuerit inter 27. q. j. ca. Caue i gl.
vos propheta domini: in viſione apparebo ei:
vel per ſomnium loquar ad illum. At non ta- Heb. c. 3. a
lis ſeruus meus moyſes: qui in omni domo Exo. ca. 33.
mea fideliſſimus eſt. Ore enim ad os loquar
ei. Palam ⁊ non per enigmata ⁊ figuras + de- Als + diuꝫ
um videt. Quare ergo non timuiſtis detrahe- C
re ſeruo meo moyſi? Iratuſqꝫ contra eos abi-
it. Nubes quoqꝫ receſſit que erat ſuper taberna-
culum. Et ecce maria apparuit candẽs lepra
quaſi nix. Cũqꝫ reſpexiſſet eam aaron ⁊ vidiſ-
ſet perfuſam lepra: ait ad moyſen. Obſecro do-
mine mi: ne imponas nobis hoc peccatum qđ
ſtulte commiſimus: ne fiat hec quaſi mortua:
⁊ vt abortiuũ quod proijcitur de vulua matris
ſue. Ecce iam medium carnis eius deuoratuꝫ D
eſt a lepra. Clamauitqꝫ moyſes ad dominuꝫ di-
cens. Deus obſecro ſana eam. Cui reſpondit
dominus. Si pater eius ſpuiſſet in faciem illi-
us: nonne debuerat ſaltem ſeptem diebus ru-
bore ſuffundi? Separetur ſeptem diebus ex-
tra caſtra: ⁊ poſtea reuocabitur. Excluſa eſt ita-
qꝫ maria extra caſtra ſeptẽ diebus: ⁊ pplꝰ nõ
eſt motꝰ de loco illo: donec reuocata eſt maria.

¶ Ca. Sũ. ¶ De miſſione exploratorum ad terram chanaam: qui reportant in vecte vuam ⁊ fructus: reuertuntur poſt quadraginta dies dicentes terram bonam: murmurat populus contra moyſen. ¶ XIII

Profectuſqꝫ eſt populus de aſe- A
roth fixis tentorijs in deſerto
pharan. Ibiqꝫ locutus eſt domi-
nus ad moyſen dicens. Mitte
viros qui conſiderent terram
chanaam quam daturus ſum

filijs iſraél: ſingulos de ſingulis tribub⁹ ex prī-
cipib⁹. Fecit móyſes qđ dominus imperárat
de deſerto pharán: mittens príncipes viros: q-
rum iſta ſunt nomina. De tribu ruben: ſem-
nuá filiū ʒechúr. De tribu ſimeón ſaphát fi-
Mo + caleb. liuʒ vri. De tribu iuda: + caléph filiū iephon-
né. De tribu iſachár: igál filiū ioſéph. De tri-
bu effraím: oſeé filiū nún. De tribu beniamín
phaltí filiū raphú. De tribu ʒabulón: geddi-
B hél filiū ſodí. De tribu ioſéph ſcéptri manaſ-
ſé gaddí filiū ſuſí. De tribu dán: amihél filiū
gemallí. De tribu aſér: ſethúr filiū michaél.
De tribu neptalím: naáb filiū napſí. De trí-
bu gád: guhél filiū machí. Hec ſunt nomina
viroꝝ quos miſit móyſes ad conſiderandam
terram: vocauitqȝ oſeé filiū nún ioſué. Miſit
ergo móyſes ad conſiderandam terram cha-
naán: ⁊ dixit ad eos. Aſcendite per meridianā
plagam. Cūqȝ veneritis ad montes: conſidera
te terram q̄lis ſit: ⁊ populum qui inhabitator
eſt eius vtrum fortis ſit an infirmus: pauci nu
mero an plures: ipſa terra bona an mala: vr-
bes quales: muráte an abſqȝ muris: hum⁹ pín
guis an ſtérilis: nemoróſa an abſqȝ arborib⁹.
Confortámini: ⁊ afférte nobis de fructib⁹ ter-
re. Erat autē tempus quando iam précoque
vue véſci poſſunt. Cūqȝ aſcendiſſent: explora-
uerunt terram a deſerto ſýn vſqȝ roób intran
C tibus emáth. Aſcenderūtqȝ ad meridieʒ ⁊ ve-
nerunt in hebrón vbi erant achimán ⁊ ſiſai ⁊
tolmai: filij enách. Nam hebron ſepteʒ annis
Deut.i.d. ante thaphnim vrbē egýpti cóndita eſt. // Per
gentéſqȝ vſqȝ ad torrentem botri: abſcidérunt
pálmitem cū vua ſua quem portauerunt in ve
cte duo viri. De malis quoqȝ granátis ⁊ de fi-
cis loci illius tulérunt q appellatus eſt nehele-
ſcól ideſt tórrens bótri: eo q bótrū portaſſent
Ps96. di. c. inde filij iſraél. // Reuerſiqȝ exploratóres ter-
ieiunium. re poſt quadraginta dies omni regione circúi
ibi ꝓpter ta: venerunt ad móyſen ⁊ ad aarón ⁊ ad oēm
exploratores. cetum filioꝝ iſraél in deſertum pharán quod
D eſt in cadés. Locutiqȝ eis ⁊ omni multitudini
oſtenderunt fructus terre ⁊ narrauerunt dicē
Judi.S.b. tes. // Uénimus in terram ad quam miſiſtis
nos: que re vera fluit lacte ⁊ melle: vt ex his
fructibus cognóſci poteſt. Sed cultóres fortiſſi
mos habet: ⁊ vrbes grādes atqȝ murátas. Stir
pem enách vídimus ibi. Amaléch habitat in
merídie: ethéus ⁊ iebuſéus ⁊ ammorréus in
montánis. Chananéus vero moratur iuxta ma
Mo + caleph. re: ⁊ circa fluénta iordánis. Inter hec + caléb

compéſcēs múrmur populi qui oriebátur cō-
tra móyſen: ait. Aſcendámus ⁊ poſſideamus
terram: quoniam potérimus obtinére eam.
Alij vero qui fuerant cū eo: dicebant. Nequa
q̄ʒ ad hunc populuʒ valemus aſcéndere: quia
fortior nobis eſt. Detraxerūtqȝ ꝑre quā iſpé
xerant apud filios iſraél dicentes. Terra quaʒ
luſtráuimus déuorat habitatores ſuos. Popu
lus quem aſpéximus prócere ſtature eſt. Ibi
vidimus monſtra quedam filiorum enách de
genere gygantéo: quibus comparati quaſi lo
cúſte videbamur.

C Ca. Sū. C Flet populus ⁊ murmurat: ca-
leph ⁊ ioſue terrā laudant: dn̄s iraſcitur: moy
ſes eum placat. In deſerto moriuntur explora
tores: ⁊ pplꝯ ab amalech ceditur. C XIIII

IGitur vociferans omnis turba A
fleuit nocte illa: ⁊ murmurati
ſunt contra móyſen ⁊ aarón cū-
cti filij iſraél dicentes. Utinam
mortui eſſémus in egýpto: ⁊ nō
in hac vaſta ſolitudine. Utinaʒ
pereámus ⁊ non inducat nos dominus in ter-
ram iſtam ne cadámus gladio: ⁊ vxores ac li-
beri noſtri ducantur captiui. Nōne melius eſt
reuérti in egýptum? Dixerūtqȝ alter ad alte
rum. Conſtituamus nobis ducem: ⁊ reuerta-
mur in egýptum. Quo audito móyſes ⁊ aa-
rón cecidérunt proni in terram coram omni
multitudine filioꝝ iſraél. // At vero ioſué fili- Eccli.46
us nún ⁊ caleph fili⁹ iephone qui ⁊ ipſi luſtra- i.mach.
uérunt terram: ſcidérunt veſtimenta ſua ⁊ ad
oēm multitudineʒ filioꝝ iſraél locuti ſūt. Ter- B
ra quam circuiuimus valde bona eſt. Si propí
tius fúerit dn̄s indúcet nos in eaʒ: ⁊ tradet hu
mū lacte ⁊ melle mananteʒ. Nolíte rebélles
eſſe contra dn̄ʒ: neqȝ timeátis pplm terre hu-
ius: q: ſicut panem ita eos poſſum⁹ deuorare.
Receſſit ab eis omne preſidiū: dn̄s nobiſcum
eſt: nolite metúere. Cūqȝ clamáret oīs multi
tudo ⁊ lapidib⁹ eos vellet opprimere: appáru-
it gloria domini ſuper tectū féderis cūctis + vi Mo ſup reſt + videntibus
dentibus filijs iſraél. Et dixit dn̄s ad móyſen.
Uſqȝquo detrahet mihi ppl's iſte? Quouſqȝ
non crédent mihi in omnib⁹ ſignis q̄ feci co-
ram eis? Feriam igit̄ eos peſtiléntia atqȝ con-
ſúmam: te aūt faciam príncipem ſuper genteʒ
magnam ⁊ fortiorem q̄ʒ hec eſt. Et ait móyſes
ad dn̄m. Ut aúdiant egýptij de quoꝝ medio C
eduxiſti pplm iſtū: ⁊ habitatores terre hui⁹ q
audiérūt q tu domine in pplo iſto ſis: ⁊ facie

videāris ad facieꝫ: ⁊ nubes tua prótegat illos:
Exo.13.b. / ⁊ in colūna nubis precédat eos per dieꝫ ⁊ in
colūna ignis per noctem: ꝙ occíderis tantam
multitudinem quaſi vnū hominem ⁊ dicant.
Exo.32.c. / Non póterat introdúcere pplm in terram
Hie+ de + pro q̄ iurauerat: idcirco occidit eos in ſolitu-
dine. Magnificetur ergo fortitudo domini: ſi
cut iuraſti dicens. Dn̄s patiens ⁊ multe miſe-
ricordie: áuferens iniqtatem ⁊ ſcélera: nullū
q̄ꝫ innóxiū derelinq̄ns: q viſitas peccata patrū
in filios: in tertiam ⁊ q̄rtam generationeꝫ. Di
D mitte óbſecro peccatū ppl'i tui huiꝰ ſm magni
tudinem miſericordie tue: ſicut propitiꝰ fuiſti
egredientibus de egýpto vſq̄ꝫ ad locuꝫ iſtum.
Dixitq̄ꝫ dominꝰ. Dimiſi iuxta verbū tuuꝫ. Ui-
uo ego: ⁊ implebit gloria domini vniuerſa ter
ra. Attamen omnes homines q vidérūt maie
ſtatem meam ⁊ ſigna q̄ feci in egýpto ⁊ in ſo-
litúdine: ⁊ tentauérunt me iam per decem vi
Deut.1.f. ces: nec obedierūt voci mee / non videbūt ter-
ram pro q̄ iuraui patribꝰ eoꝝ: nec qſq̄ꝫ ex illis
Ios.14.b. q detraxit mihi intuébit eam. Seruū meum
Io+ ca-lep + calēb qui plenus alio ſpū ſecutus eſt me in-
dúcam in terram hanc quam circuiuit: ⁊ ſe-
men eius poſſidebit eam. Qm̄ amalechites ⁊
Io+mo-rte. chananéꝰ habitant in vállibus. Cras + amo-
uéte caſtra: ⁊ reuertimini in ſolitudinem per
E viam maris rubri. Locutúſq̄ꝫ eſt dominus ad
móyſen: ⁊ aarón dicens. Uſq̄ꝫquo multitudo
hec peſſima múrmurat contra me? Querélas
ſ.1.16.g. 12.b. filioꝝ iſraél audiui. Dic ergo eis. Uiuo ego
ait dominꝰ: ſicuti locuti eſtis audiente me: ſic
faciam vobis. In ſolitudine hac iacebūt cadá
uera veſtra. Omnes q numerati eſtis a viginti
annis ⁊ ſupra: ⁊ murmuraſtis contra me: non
intrabitis terram ſuper quam leuaui manum
meam vt habitare vos facerem preter + calēb
Io+ ca-lep. filiū iephonné: ⁊ ioſué filium nún. Páruulos
aūt veſtros de qbus dixiſtis ꝙ prede hóſtibus
fórent: introdúcam vt videant terram q̄ vobis
diſplícuit. Ueſtra cadáuera iacebūt in ſolitú-
F dine. Filij veſtri erunt vagi in deſerto annis
quadraginta: ⁊ portabūt fornicationem veſtrā
donec conſumant cadáuera patrū in deſerto:
iuxta numerum quadraginta dieruꝫ quibus
Eze.4.b. conſideraſtis terram. / Annus pro die impu-
tábitur. Et quadraginta annis recipiétis ini-
quitates veſtras: ⁊ ſcietis vltionem meā. Quo
niam ſicut locutus ſum: ita faciam omni mul-
titudini huic peſſime: que conſurrérit aduer-
ſuꝫ me. In ſolitudine hac deficiet ⁊ morietur.

Igitur omnes viri quos miſerat móyſes ad
contemplandaꝫ terram: ⁊ qui reuerſi murmu
rare fécerant contra eū omnem multitudinē
detrahentes terre ꝙ eſſet mala / mortui ſūt at- 1.Cor.10.a.
q̄ꝫ percuſſi in conſpectu dn̄i. / Ioſue aūt filius G
nún ⁊ + calēph filius iephonné vixerūt: ex o- Hie+ ca leb.
mnibus q perréxerant ad conſiderandam ter 150. diſt. ca. Alienꝰ 23. q. 4. ca. diſplicet. ibi murmurátes.
raꝫ. Locutúſq̄ꝫ eſt móyſes vniuerſa verba hec
ad omnes filios iſraél. Et luxit populus nimis
Et ecce mane primo ſurgentes: aſcenderunt
vérticem montis: atq̄ꝫ dixerunt. Parati ſumꝰ Et. q. 5. ca. qd ergo.
aſcendere ad locum de quo dn̄s locutus eſt: qa 1. q. 4. ca. eccl̄ia. §. his ita. ℞. electi quo q̄.
peccáuimus. Quibꝰ móyſes. Cur inquit tranſ
gredímini verbuꝫ dn̄i: quod vobis non cédet
in próſperū? / Nolite aſcéndere. Non eniꝫ eſt 76 diſ. ca. Ieiuniuꝫ ibi. odꝰ in ſolitudie
dn̄s vobiſcū: ne corruátis coram inimícis ve-
ſtris. Amalechites ⁊ chananéus ante vos ſūt: De pe. di. 3. ca. auctoritas.
quorum gladio corruétis: eo ꝙ nolueritis ac-
quiéſcere domino: nec erit dominus vobiſcuꝫ. De conſe. di. 2. ca. Re vera.
At illi contenebráti aſcenderunt in vérticem
montis. Arca auteꝫ teſtamenti domini ⁊ móy
ſes non receſſerūt de caſtris. Deſcenditq̄ꝫ ama Deut.1.g.
lechites ⁊ chananeus qui habitabat in mon-
te: ⁊ percutiens eos atq̄ꝫ concidens perſecutus
eſt + eos vſq̄ꝫ horma. Hie+ eos ſuperest.

¶ Ca. Sū. ¶ De libamentis: de offerendis p̄
mitijs: de peccante per ignorantiam: de anima
tam indigena q̄ꝫ aduena: de peccante per ſuper
biam: de colligente ligna in ſabbato: de fim-
brijs hyacinthinis ponendis in angulis pal-
liorum. ¶ XV

Locutus eſt dominus ad móy- A
ſen dicens. Lóq̄re ad filios iſra
él ⁊ dices ad eos. Cum ingreſſi
fuéritis terram habitationis ve
ſtre quam ego dabo vobis ⁊ fe-
céritis oblationē domino in ho
locáuſtum aut victimam pacificam vota ſoluē
tes vel ſponte offerentes múnera: aut in ſolen
nitatibus veſtris adoléntes odóreꝫ ſuauitatis
domino de bobus ſiue de ouibus: offéret qui-
cūq̄ꝫ immolauerit victimam ſacrificium ſimi
le décimā partem ephi conſperſam óleo: qd
menſurā habebit quartā partem hin: ⁊ vinuꝫ
ad liba fundenda eiuſdem menſure dabit in
holocáuſtū ſiue in victimam. Per agnos ſingu B
los ⁊ + arietes erit ſacrificium ſimile duaruꝫ Hie+ vel cu+ per.
decimarum que conſpérſa ſit oleo tertie par-
tis hin: ⁊ vinum ad libamentum tertie partis
eiuſdem menſure ófferet in odoreꝫ ſuauitatis
dn̄o. Quando vero de bobus féceris holocau-

ſtum aut hóſtiam vt impleas votum vel pacificas victimas: dabis per ſingulos boues ſimile tres décimas conſpérſe óleo quod habeat medium menſure hin: ⁊ vinum ad liba fundenda eiuſdem menſure in oblationem ſuauiſſimi odoris domino. Sic facies per ſingulos boues ⁊ arietes ⁊ agnos ⁊ hedos: tam indigene q̄ȝ peregrini: eodem ritu ófferent ſacrificia. Unum preceptum erit atqȝ iudicium tam vobis q̄ȝ áduenis terre. Locutus eſt dominus

C ad móyſen dicens. Lóquere filijs iſraél ⁊ dices ad eos. Cum venéritis in terram quaȝ dabo vobis: ⁊ comedéritis de panibus regionis illius: ſeparabitis primítias domino de cibis veſtris. Sicut de áreis primítias ſeparábitis: ita ⁊ de pulmentis dabitis primitiua domino. Q; ſi per ignorantiā preterieritis quicq̄ȝ horū que locutus eſt dominus ad móyſen: ⁊ mandauit per eum ad vos: a die qua cepit iubére ⁊ vltra: oblitáqȝ fuerit facere multitudo: ófferet vitulum de armento holocauſtum in odorē ſuauiſſimum domino: ⁊ ſacrificium eius: ac liba vt cerimónie poſtulant: hircúmqȝ pro peccato. Et rogabit ſacerdos pro omni multitudine filiorum iſraél: ⁊ dimittétur eis: quoniaȝ non ſponte peccauerunt: nihilominus offeréntes incenſum domino pro ſe ⁊ pro peccato atqȝ errore ſuo: ⁊ dimittétur vniuerſe plebi filiorum iſraél ⁊ áduenis qui peregrinantur inter eos: quoniam culpa eſt omnis populi per ignorantiam. Q; ſi anima vna néſciens peccáuerit: ófferet capram anniculam pro peccato ſuo. Et deprecabitur pro ea ſacerdos q inſcia peccáuerit coram domino: impetrabitqȝ ei véniam: ⁊

D dimittétur illi. Tā indigenis q̄ȝ áduenis vna lex erit: omnium qui peccauerint ignorantes. Anima vero que per ſuperbiam aliquid commiſerit ſiue ciuis ſit ille ſiue peregrinus: quoniam aduerſus dominum rebéllis fuit: peribit de populo ſuo. Uerbum enim domini contempſit ⁊ preceptum illius fecit irrituȝ: idcirco delébitur: ⁊ portabit iniquitatem ſuam. // Factū eſt autem cum eſſent filij iſrael in ſolitudine ⁊ inueniſſent hominem colligenteȝ ligna in die ſábbati: obtuléruntt euȝ móyſi ⁊ aarón ⁊ vniuerſe multitudini. Qui recluſérunt euȝ in cárcerem: neſcientes quid ſuper eo facere debérēt. Dixitqȝ dominus ad móyſen. Morte moriatur homo iſte. Obruat eum lapidibus oīs turba extra caſtra. Cúqȝ eduxiſſent eum foras: obruérunt eum lapidibus: ⁊ mortuus eſt: ſicut preceperat dominus. Dixitqȝ dominus ad móyſen. Lóquere filijs iſraél ⁊ dices ad eos: vt faciant ſibi fimbrias per ángulos quattuor palliorum: ponentes in eis vittas hyacinthinas. Quas cum viderint recordéntur omnium mandatorum domini: nec ſequantur cogitationes ſuas ⁊ oculos per res varias fornicantes: ſed magis mémores preceptorum domini faciant ea: ſintqȝ ſancti deo ſuo. Ego dominus deus veſter: qui edúxi vos de terra egýpti: vt eſſem deus veſter.

¶ Ca. Sũ. ¶ De pena ſciſmatis dathan ⁊ a-
byron: de thuribulis allatis: ignis deuorat vi-
ros q offerebant ſacrificia ⁊ alia. ¶ XVI

A Vſſ + abi ram.

Ecce autẽ chore filius iſuar filij
caath filij leui ⁊ dathan atq; +
abyron filij eliab: hon quoq; fi
lius phelepħ de filius ruben: ſur
rexerũt contra moyſen: aliiq; fi
lioꝝ iſrael ducenti quinquagin
ta viri proceres ſynagoge: ⁊ q tempore conci
lii per nomina vocabant. Cũq; ſtetiſſent aduer
ſum moyſen ⁊ aaron dixerũt. Sufficiat vobis
q: omnis multitudo ſanctoꝝ eſt: ⁊ in ipſis eſt
dñs Cur eleuamini ſuper pplm domini? Qđ
cum audiſſet moyſes: cecidit pron⁹ in faciem:
locutuſq; ad chore ⁊ ad oẽm multitudinẽ. Ma
ne inq̃t notum faciet dñs qui ad ſe pertineant
⁊ ſanctos applicabit ſibi: ⁊ quos elegerit ap-
propinqbunt ei. Hoc igitur facite. Tollat vnuſ
qſq; thuribula ſua: tu chore ⁊ omne conciliuꝫ
tuum: ⁊ hauſto cras igne ponite deſuper thy-
miama coram dño. Et quecũq; elegerit: ipſe
erit ſanct⁹. Multum erigimini filij leui. Di-
xitq; rurſũ ad core. Audite filij leui. Nũ pa-
B rum vobis eſt q ſeparauit vos deus iſrael ab
omni pplo: ⁊ iũxit ſibi vt ſeruiretis ei in cul-
tu tabernaculi: ⁊ ſtaretis coram frequentia po
puli ⁊ miniſtraretis ei? Idcirco ad ſe fecit ac-
cedere te ⁊ omnes fratres tuos filios leui: vt
vobis etiaꝫ ſacerdotiũ vendicetis: ⁊ omnis glo
bus tu⁹ ſtet contra dñm? Quid eſt eniꝫ aaron
vt murmuretis contra eum? Miſit ergo moy
ſes vt vocaret dathan ⁊ abyron filios eliab.
Qui reſponderũt. Non venim⁹? Nũquid pa-
rum eſt tibi q eduxiſti nos de terra egypti que
lacte ⁊ melle manabat vt occideres in deſerto
niſi ⁊ dominatus fueris noſtri? Re vera indu-
xiſti nos in terram que fluit riuis lactis ⁊ mel
le: ⁊ dediſti nobis poſſeſſiones agroꝝ ⁊ vinea-
rum. An ⁊ oculos noſtros vis eruere? Non ve-
C nim⁹. Iratuſq; moyſes valde: ait ad dominũ.
ſto + ne
Ne reſpicias ſacrificia eoꝝ. Tu ſcis q + nec
aſellũ quidem vnq̃ accepꝛim ab eis: nec af-
flixerim quempiaꝫ eoꝝ. Dixitq; ad chore. Tu
⁊ omnis congregatio tua ſtate deorſum coraꝫ
dño: ⁊ aaron die craſtino ſeparatim. Tollite
ſinguli thuribula veſtra: ⁊ ponite ſuper ea in-
cenſum: offerentes domino ducentaquinqua-
ginta thuribula: aaron quoq; teneat thuribu
lum ſuum. Qđ cum feciſſent ſtantib⁹ moyſe ⁊
aaron ⁊ coaceruaſſent aduerſum eos omnem
multitudinem ad oſtium tabernaculi: apparu
it cunctis gloria domini. Locutuſq; dominus
ad moyſen ⁊ aaron: ait. Separamini de me-
dio ꝯgregationis hui⁹: vt eos repente diſper-
dam. Qui ceciderũt proni in facieꝫ atq; dixe-
D runt. Fortiſſime deus ſpirituũ vniuerſe car-
nis: num vno peccante: ꝯtra omnes ira tua de-
ſeuiet? Et ait dñs ad moyſen. Precipe vniuer
ſo pplo vt ſeparetur a tabernaculis chore ⁊ da-
than ⁊ abyron. Surrexitq; moyſes ⁊ abiit ad
dathan ⁊ abyron: ⁊ ſequentibus eum ſeniori-
bus iſrael: dixit ad turbam. Recedite a ta-
bernaculis impioꝝ: ⁊ nolite tangere q̃ ad eos
pertinent: ne inuoluamini in peccatis eoꝝ.
Cũq; receſſiſſent a tentoriis eoꝝ per circuituꝫ:
dathan ⁊ abyron egreſſi ſtabant in introitu
papylionũ ſuoꝝ cum vxoribus ⁊ liberis omni
q; frequentia. Et ait moyſes. In hoc ſcietis q
dominus miſerit me vt facerem vniuerſa que
cernitis: ⁊ non ex proprio ea corde protuleriꝫ.
Si conſueta hominum morte interierint: ⁊ vi
ſitauerit eos plaga qua ⁊ ceteri viſitari ſolent
non miſit me dñs. Sin autem nouam reꝫ fece
E rit dñs ⁊ aperiens terra os ſuuꝫ deglutiat eos
⁊ omnia que ad illos pertinent: deſcenderint-
q; viuentes in infernum: ſcietis q blaſphema
uerunt dominum. Confeſtim igitur vt ceſſa-
uit loqui dirupta eſt terra ſub pedibus eoꝝ:
⁊ aperiens os ſuum deuorauit illos cum taber-
naculis ſuis ⁊ vniuerſa ſubſtantia eorum. De
ſcenderuntq; viui in infernuꝫ operti humo: ⁊
perierunt de medio multitudinis. At vero oĩs
iſrael qui ſtabat per gyrum fugit + a clamore
pereuntiuꝫ dicens. Ne forte ⁊ nos terra deglu-
tiat. Sed ⁊ ignis egreſſus a domino interfe-
cit ducentos quinquaginta viros qui offere-
bant incenſuꝫ. Locutuſq; eſt dominus ad moy
ſen dicens. Precipe eleaçaro filio aaron ſacer
doti vt tollat thuribula que iacent in incẽdio:
⁊ ignem huc illucq; diſpergat: quoniam ſan-
ctificata ſunt in mortibus peccatoꝝ. Produ-
catq; ea i laminas: ⁊ affigat altari: eo q obla
tum ſit in eis incenſum domino ⁊ ſanctificata
F ſint: vt cernant ea pro ſigno ⁊ monimento fi-
lij iſrael. Tulit ergo eleaçar ſacerdos thuri
bula enea in quibus obtulerant hi quos in-
cendium deuorauit: ⁊ produxit ea in laminas
affigens altari: vt haberent poſtea filij iſrael
quibus commonerentur: ne quis accedat alie
nigena: ⁊ qui non eſt de ſemine aaron ad offe
rendum incenſum domino: ne patiatur ſicut

De pe. diſt. 2. ca. ⁊ cognouerũt. §. oppoſuit in ꝛ. oppoſitu.
23. q. 4. c. recedite ⁊ ca. nimia in fine.
Deu. 11. a.
11. q. 1. ca. h qs inique in fine.
1. q. 4. ca. ex eiia. §. his ita.
2. q. 1. ca. de niꝗ.
24. q. 1. ca. nõ afferamus.
Et ca. vidi mus.
3. q. 1. ca. i. ⁊ ca. deus. De conſe. di. 1. ca. ſcis De elec. c. 13 deuteri. pſalo. 105.
Vſſ. + ad clamorem
Vſſ. + ad vocem.
infra. 26. a
24. q. 1. ca. nõ afferamus.
De cõſe. di. 2. ca. ⁊ dixit.
31. di. ca. ne ſi ibi q: de alia tri bu.
32. di. ca. p poluiſſi.
7. q. 1. c. de niꝗ in p.
8. q. 1. ca. in ſcriptis: ſ ibi is q vocatur.
De elec. c. qualiter.
Et ca. auſa. riue. c. ti.

paſſus eſt chore: ⁊ omnis congregatio eius lo-
quente domino ad moyſen. Murmurauit au
tem omnis multitudo filiorū iſraél ſequenti
die contra móyſen ⁊ aarón dicēs. Uos inter-
fecistis populū domini. Cūq; oriretur ſeditio;
B ⁊ tumultus increſceret: móyſes ⁊ aarón fuge
runt ad tabernaculū féderis. Quod poſtq̄ in
greſſi ſunt: opéruit nubes tabernaculū ⁊ ap-
paruit gloria domini. Dixitq; dñs ad móyſen.
Sup. eo. Alio + ⁊ / Recedite de medio hui⁹ multitudinis: + eti
am nunc delé bo eos. Cūq; iacérēt in terra: di
xit móyſes ad aarón. Tolle thuribulū: ⁊ háu
Sub. 13. b ſto igne de altari mitte incenſum deſuper per-
gens cito ad populum: vt róges pro eis. Jam
enim egreſſa eſt ira a domino: ⁊ plaga deſéuit.
Qđ cum feciſſet aarón ⁊ cucurriſſet ad medi
am multitudinem quam iam vaſtabat incen-
#De pe. dif. 2. ca. ⁊ cognouerūt. §. Jtē opponit. i. ꝗ. oppo. diium óbtulit thimiáma. // Et ſtans inter mor
tuos ac viuentes: pro populo deprecatus eſt: ⁊
plaga ceſſáuit. Fuerunt autem qui percuſſi ſūt
quattuórdecim milia hoīuz ⁊ ſeptingēti abſq;
his qui periérunt in ſeditione chore. Reuer-
ſuſq; eſt aarón ad móyſen ad óſtium taberna-
culi féderis poſtq̄ quiéuit intéritus.

C Ca. Sū. C De virga aaron que floruit: filij
iſrael dicūt moyſi: conſumpti ſum⁹. C XVII

A Et locutus eſt dominus ad moy
ſen: dicens. Loqre ad filios iſra
él: ⁊ áccipe ab eis virgas ſingu
las per cognationes ſuas a cun-
ctis principib⁹ tribuum virgas
duódecim: ⁊ vniuſcuiuſq; no-
men ſuperſcribes virge ſue. Nomen autē aa-
Mo + ſe. orſum rón erit in tribu leui. Et vna virga cūctas + eo
rum familias continebit. Poneſq; eas in ta-
B bernaculo féderis coram teſtimonio: vbi lo-
quar ad te. Quem ex his elégero germinabit
virga eius: ⁊ cohibébo a me querimónias fi-
liorum iſraél: quibus contra vos múrmurāt.
Locutúſq; eſt móyſes ad filios iſraél: ⁊ dedé-
runt ei omnes principes virgas ꝑ ſingulas tri-
bus. Fuerúntq; virge duodecim abſq; virga
C aarón. Quas cum poſuiſſet móyſes coram do-
mino in tabernaculo teſtimonij ſequenti die
regréſſus inuénit germináſſe virgam aarón
in domo leui: ⁊ turgéntibus gémmis erupé-
rant flóres qui fólijs dilatátis in amýgdalas
D deformáti ſunt. Prótulit ergo móyſes omnes
virgas de conſpectu dñi ad cunctos filios iſra-
él: viderúntq; ⁊ recepérunt ſinguli virgas ſu
as. Dixitq; dominus ad móyſen. Réfer virgā
aarón in tabernaculū teſtimonij: vt ſeruētur
ibi in ſignum rebelliū filiorum iſraél: ⁊ quié-
ſcant querēle eorꝫ a me ne moriantur. Fecitq;
moyſes ſicut precéperat dñs. Dixerunt autem
filij iſraél ad móyſen. Ecce conſumpti ſumus:
omnes peribimus. Quicūq; accédit ad taber-
naculum domini: moritur. // Num vſq; ad in-
ternitionem cuncti delendi ſumus?

C Ca. Sū. C De dignitate aaron ⁊ excubijs
leuitarum primitie ſacerdotibus decime leui-
tis aſſignantur: ⁊ reddunt leuite decimam de-
cime aaron. C XVIII

A Dixitq; dñs ad aarón. Tu ⁊ filij
tui ⁊ domus patris tui tecū por-
tábitis iniquitatem ſanctuarij:
⁊ tu ⁊ filij tui ſimul ſuſtinébitis
peccata ſacerdotij veſtri. Sed ⁊
fratres tuos de tribu leui: ⁊ ſcé-
ptro patris tui ſume tecū: preſtóq; ſint ⁊ mini
ſtrent tibi. // Tu aūt ⁊ filij tui miniſtrábitis in
tabernaculo teſtimonij. Excubabúntq; leuite #De pe ſtin. 2. c. ⁊ cognouerūt. Jtē opponit. i. ꝗ. cius.
ad precepta tua: ⁊ ad cuncta opera tabernacu-
li: ita duntaxat vt ad vaſa ſanctuarij ⁊ altare
non accédant: ne ⁊ illi moriantur: ⁊ vos pereá
tis ſimul. Sint autem tecum ⁊ éxcubent in cu- 50. di. ſ. econtra
ſtodijs tabernaculi: ⁊ in omnibus cerimónijs Sup. c.
eius. Alienígena non miſcébitur vobis. Excu Exo. + xxix.
bate in cuſtodia ſanctuarij ⁊ in miniſterio al
taris: ne oriatur indignatio ſuper filios iſraél.
Ego dedi vobis fratres veſtros leuitas de me-
dio filiorum iſraél: ⁊ tradidi donum domino:
vt ſéruiant in miniſterijs tabernaculi eius. Tu
autem ⁊ filij tui cuſtodite ſacerdotiū veſtrū:
⁊ omnia que ad cúltuz altaris pértinent ⁊ in-
tra velum ſunt per ſacerdotes amminiſtrabun
tur. Si quis extérnus acceſſerit: occidétur. Lo B
cutúſq; eſt dominus ad aarón. Ecce dedi tibi
cuſtódiam primitiárum mearuz. Omnia que
ſanctificantur a filijs iſraél tibi trádidi ⁊ fili-
is tuis pro officio ſacerdotali legittima ſempi
terna. Hec ergo accipies de his que ſanctificā
tur ⁊ oblata ſunt domino. Omnis oblatio ⁊ ſa
crificium ⁊ quicquid pro peccato atq; delicto
rédditur mihi: ⁊ cédet in ſanctaſanctorum tu
um erit ⁊ filiorum tuorum. Jn ſanctuario Mo + medii.
cómedes illud. Mares tm̄ + edent ex eo:
quia conſecratum eſt domino. // Primitias au #De dec ca. i. ꝗ. p
tem quas vóuerint ⁊ obtúlerint filij iſraél: ti mixue
bi dedi ⁊ filijs tuis ac filiabus tuis iure perpé terra ro ifra
tuo. Qui múdus eſt in domo tua veſcétur eis.
Omnem medúllam ólei ⁊ vini ac frumenti

quicquid ófferunt primitiarum domino: tibi
dedi. + Uniuerſa frúguz initia que gignit hú
mus ⁊ domino deportantur: cédent in vſus tu-
os. Qui mundus eſt in domo tua: veſcetur eis.
C Omne quod ex voto reddiderint filij iſraél:
tuum erit. Quicquid primū + erúmpet e uul
ua cuncte carnis quam ófferunt domino: ſiue
ex hominibus ſiue de pecóribus fúerit tui iu-
ris erit: ita dumtaxat vt pro hoīs primogénito
precium accipias: ⁊ omne animal quod im-
mundum eſt: rédimi facias: cuius redemptio
erit poſt vnum menſem: ſiclis argenti quinqꝫ
póndere ſanctuarij. / Siclus viginti obolos ha
bet. + Primogénitū autem bouis ⁊ ouis ⁊ ca-
pre: non facies rédimi: quia ſanctificata ſunt
domino. Sanguinem tñ eoꝝ fúndes ſuper al-
tare: ⁊ + ádipes adólebis in ſuauiſſimum odo
rem dño. Carnes vero in vſum tuum cédent:
ſicut pectúſculū conſecratum ⁊ ármus dexter
tua erunt. Omnes primitias ſanctuárij quas
ófferunt filij iſraél domino tibi dedi ⁊ filijs ac
filiab⁹ tuis iure perpétuo. + Pactuz + ſalis eſt
ſempiternum coraz domino: tibi ac filijs tuis.
Dixitqꝫ dñs ad aaron. / In terra eorum nihil
poſſidébitis nec habébitis partem inter eos.
Ego pars ⁊ hereditas tua in medio filiorum
iſraél. / Filijs autē leui dedi omnes décimas
iſraélis in poſſeſſionez: pro miniſterio quo ſér
uiunt mihi in tabernaculo féderis: vt non ac-
cédant vltra filij iſraél ad tabernaculum: nec
committant peccatū mortiferum ſolis filijs le
uí mihi in tabernaculo ſeruientibus ⁊ portan-
tibus peccata populi. Legittimuz ſempiternū
D erit in generationibus veſtris. / Nihil aliud
poſſidébunt decimaruz oblatione contenti: q̄s
in vſus eorum ⁊ neceſſária ſeparaui. Locutúſ-
qꝫ eſt dominus ad móyſen: dicens. / Précipe
leuitis atqꝫ denúncia. Cum acceperitis a filijs
iſraél décimas quas dedi vobis: primitias eo-
rum offérte domino ideſt decimam partez de-
cime: vt reputetur vobis in oblationem primi
tiuorum: tam de áreis q̄ꝫ de torculáribus ⁊ vni
uerſis quorum accipitis primitias offérte do-
mino: ⁊ date ea aarón ſacerdoti. Omnia que
offerétis ex décimis ⁊ in donaria domini ſepa
rabitis: optima ⁊ electa erunt cūcta. Dicéſqꝫ
ad eos. Si preclara ⁊ meliora queqꝫ obtuléri-
tis ex decimis reputabitur vobis quaſi de área
⁊ torculári dedéritis primitias: ⁊ comedetis
eas in omnibus locis veſtris tam vos q̄ꝫ fami-
lie veſtre: quia precium eſt pro miniſterio quo
ſeruitis in tabernaculo teſtimonij: ⁊ non pec-
cabitis ſuper hoc egregia vobis ⁊ pinguia re-
ſeruantes: ne polluatis oblationes filiorū iſra
él: ⁊ moriamini.

C Capituli Summariuz. C De vitula rufa:
de moriente in tabernaculo: de vaſe non haben
te operculum: de tangente cadauer hominis: de
aqua expiationis. C XIX

Locutuſqꝫ eſt dominus ad móy- A
ſen ⁊ aarón dicens. Iſta eſt reli
gio victime quam conſtituit do
minus. / Précipe filijs iſraél vt
addúcant ad te váccam rúfam
etatis integre in q̄ nulla ſit ma-
cula: nec portáuerit iúgum: tradéſqꝫ eaz eleá-
ʒaro ſacerdoti. / Qui eductaz extra caſtra im
molábit in conſpectu omnium: ⁊ tíngens digi
tum in ſanguine eius: aſperget contra fores ta
bernaculi ſeptem vicibus. Comburétqꝫ eam
cunctis videntibus tam pelle ⁊ carnibus eius
q̄ꝫ ſanguine ⁊ fimo flamme tráditis. Lignuz
quoqꝫ cedrinum ⁊ hyſópuz: coccúmqꝫ bis tin
ctum ſacerdos mittet in flāmam que vaccam
vorat. Et tunc demum lotis veſtibus ⁊ corpore B
ſuo ingredietur in caſtra: cómaculatúſqꝫ erit
vſqꝫ ad véſperum. Sed ⁊ ille qui combúſſerit
eam: lauabit veſtimenta ſua ⁊ corpus: ⁊ immū
dus erit vſqꝫ ad véſperum. Cólliget autez vir
mūdus cineres vácce: ⁊ effúndet eos extra ca
ſtra in loco puriſſimo: vt ſint multitudini filio
rum iſraél in cuſtodiam ⁊ in aquam aſperſió-
nis: quia pro peccato vacca combúſta eſt. Cū-
qꝫ láuerit qui vácce portauerat cineres veſti-
menta ſua: immundus erit vſqꝫ ad véſperum.
Habebunt hoc filij iſraél ⁊ áduene qui habí-
tant inter eos ſanctum iure perpetuo. / Qui te
tigerit cadáuer hominis: ⁊ propter hoc ſeptez
diebus fuerit immundus: aſpergétur ex hac a
qua die tertio ⁊ ſeptimo: ⁊ ſic mūdabitur. Si
die tertio aſperſus non fúerit: ſeptimo non po
terit emundári. / Omnis qui tetigerit huma- C
ne anime morticinum: ⁊ aſperſus hac cómi-
xtione non fúerit: pólluet tabernaculum domi
ni: ⁊ peribit ex iſraél: quia aqua expiatiōis nō
eſt aſperſus: immūdus erit: ⁊ manebit ſpurci-
tia eius ſuper eū. Iſta eſt lex hoīs qui moritur
in tabernaculo. Omnes q ingrediuntur tentó
rium illius ⁊ vniuerſa vaſa que ibi ſunt: pollu
ta erūt ſeptem dieb⁹. Uas qd non habúerit o
pérculum nec ligaturā deſuper īmunduz erit.
Si qs in agro tetigerit cadáuer occiſi hominis

[Margin notes, left:] Al. + vniuerſal fru gū primitias quas. — Al. + omni. — Supra. 3. g. Exo. 13. b. Leui. 27. c. Eze. 45. e. — Al. + primogenita. — Al. + adipem. — Al. + teſtamenti. Al. + pacis. — Deu. 18. a. — De red. ca. 1. in pri. 4. c. tua. y. Et ca. i ali quibus. Et. c. cum non ſit. — Deu. 18. a. — De decimis ca. 1. poſt pri. x. rurſus. Et ca. 2. Et. c. tua. ij.

[Margin notes, right:] Hebr. 13. b. De conſ. di. 4. ca. nec quemqꝫ i gl. y. Et di. 3. c. aquam. De pe. di. 3. ca. inter hec hirci. ſ. 1. & memoria. — De con. di. 4. c. nec quemqꝫ. — De con. di. 4. c. nec, quemqꝫ.

aut per ſe mortui ſiue os illius vel ſepulcrum:
immũdus erit ſeptem diebꝰ. Tollentqꝫ de ci-
neribꝰ combuſtionis atqꝫ peccati: ⁊ mittent a-
quas viuas ſup eos in vas: in qbus cũ hõ mũ
dus tinxerit hyſópũ aſpget ex eo oẽ tentoriuꝫ
Mo + oẽs ⁊ cunctam ſuppellectilem ⁊ + homines huiu-
ſis + ani ſcemodi contagione pollutos. Atqꝫ hoc modo
mas. mũdus luſtrabit immũdum tertio ⁊ ſeptimo
D die. Expiatuſqꝫ die ſeptimo lauabit ⁊ ſe ⁊ veſti
menta ſua: ⁊ immũdus erit vſqꝫ ad veſperuꝫ.
Si qs hoc ritu non fuerit expiatꝰ: peribit ani-
ma illiꝰ de medio eccleſie: qꝛ ſanctuariũ domi
ni polluit: ⁊ non eſt aq̃ luſtrationis aſperſus.
Erit hoc preceptũ legitimũ ſempiternũ. Ipſe
quoqꝫ q aſpergit aquas lauabit veſtimenta ſua
Omnis qui tetigerit aq̃s expiationis: immũ-
Leui.c.17. dus erit vſqꝫ ad veſperum. // Quicquid tetige-
// I.q.1.ca. rit immundus: immũdum faciet: ⁊ anima q̃
arrianos
⁊ ca. veni. horum quippiam tetigerit: immunda erit vſqꝫ
ad veſperum.

C Ca. Sũ. C De morte Marie ⁊ aquis con-
tradictionis ⁊ nũcijs ad edom: ⁊ morte aarõ
in mõte hor: ⁊ ſubmutatione eleaꝫari: loco eiꝰ
⁊ fletu populi pro aaron. C XX

A VEneruntqꝫ filij iſraél ⁊ omnis
multitudo in deſertũ ſyn men-
ſe primo: ⁊ manſit ppl's in ca-
des. Mortuaqꝫ eſt ibi Maria:
⁊ ſepulta in eodeꝫ loco. Cũqꝫ in
digeret aqua ppl's: conuenerũt
aduerſũ moyſen ⁊ aaron: ⁊ verſi in ſeditionẽ
dixerũt. Utinam periſſemꝰ inter fratres no-
Als + ad ſtros coram domino. Cur + eduxiſtis eccleſiaꝫ
duxiſtis. domini in ſolitudinẽ: vt ⁊ nos ⁊ noſtra iumen
Exo. 17. b. ta moriamur? // Quare nos feciſtis aſcẽdere de
egypto: ⁊ eduxiſtis in locũ iſtum peſſimuꝫ qui
ſeri non poteſt: qui nec ficum gignit nec vine
as: nec malogranata: inſuper ⁊ aquaꝫ non ha-
bet ad bibendũ? Ingreſſuſqꝫ moyſes ⁊ aaron
dimiſſa multitudine in tabernaculuꝫ federis
corruerunt proni in terram: clamaueruntqꝫ
ad dominum atqꝫ dixerunt. Domine deus au-
// De ſi.. di clamorem huius populi: ⁊ aperi eis theſau-
mo. ca. 13 rum tuũ fontem aque viue: // vt + ſatiati ceſ-
bely in fi. ſet murmuratio eorum. Et apparuit gloria do
Als + ſa-
tiati.
B. mini ſuper eos. Locutuſqꝫ eſt dominus ad mo
Exo.17. b yſen: dicens. // Tolle virgam ⁊ congrega po-
pulum tu ⁊ aaron frater tuus: ⁊ loquimini ad
petram coram eis: ⁊ illa dabit aquas. Cũqꝫ e-
duxeris aquam de petra: bibet omnis multitu
do ⁊ iumenta eius. Tulit igitur moyſes vir-
gam que erat in conſpectu domini: ſicut prece
perat ei: congregata multitudine ante petraꝫ.
Dixitqꝫ eis. Audite rebelles ⁊ increduli. Nũ
de petra hac vobis aquam poterimus eijcere:
Cũqꝫ eleuaſſet moyſes manuꝫ percutiens vir- // De pe. di
ga bis ſilicem: egreſſe ſunt aque largiſſime: ſtin. 2. ca.
ita vt populus biberet ⁊ iumenta. Dixitqꝫ do- ...
minus ad moyſen ⁊ aaron. Quia non credi-
diſtis mihi vt ſanctificaretis me coram filijs
iſraél: non introducetis hos populos in terraꝫ
quam dabo eis. Hec eſt aqua contradictionis
vbi iurgati ſunt filij iſraél contra dominum:
// ⁊ ſanctificatus eſt in eis. Miſit interea nun-
cios moyſes de cades ad regem edom: qui di
cerent. Hec mandat frater tuus iſraél. Noſti C
omnem laborem qui apprehendit nos: quo-
modo deſcenderint patres noſtri in egyptuꝫ:
⁊ habitauerimus ibi multo tempore: afflixe-
rintqꝫ nos egyptij ⁊ patres noſtros: ⁊ quomo-
do clamauerimus ad dominum ⁊ exaudierit
nos: miſeritqꝫ angelum qui eduxerit nos de e-
gypto. Ecce in vrbe cades que eſt in extremis
finibus tuis poſiti: obſecramus vt nobis tran-
ſire liceat per terram tuam. Non ibimus per
agros nec per vineas: non bibemus aquas de
puteis tuis: ſed gradiemur via publica: nec
ad dextram nec ad ſiniſtram declinantes: do-
nec tranſeamus terminos tuos. Cui reſpon-
dit edom. Non pertranſibis per me. Alioquin
armatus occurraꝫ tibi. Dixeruntqꝫ filij iſraél.
Per tritam gradiemur viam: ⁊ ſi biberimus
aquas tuas nos ⁊ pecora noſtra: dabimus qđ
iuſtũ eſt. Nulla erit in precio difficultas: tan-
tum velociter tranſeamus. At ille reſpondit D
Non tranſibitis. Statimqꝫ egreſſus eſt obui-
us cuꝫ infinita multitudine ⁊ manu forti: nec
voluit acquieſcere deprecanti vt concederet
tranſitum per fines ſuos. Quamobrem diuer
tit ab eo iſraél. Cũqꝫ caſtra mouiſſent de ca-
des venerunt in montem hor: qui eſt in fini-
bus terre edom: vbi locutꝰ eſt dominꝰ ad moy
ſen dicens. Pergat inquit aaron ad populos
ſuos. Non eniꝫ intrabit terrã quam dedi filijs
iſraél: eo ꝙ incredulus fuerit ori meo ad aq̃s
contradictionis. // Tolle aaron ⁊ filiũ eius cũ infra.33
eo: ⁊ duces eos in montem hor. Cũqꝫ nudaue
ris patrem veſte ſua: indues ea eleaꝫaruꝫ fili-
um eius: ⁊ aaron colliget ⁊ morietur ibi. Fe-
cit moyſes vt preceperat dñs. Et aſcenderunt
in monte hor coram omni multitudine. Cũqꝫ Deu.10.b
aaron ſpoliaſſet veſtibꝰ ſuis: induit eis eleaꝫa- ⁊ 23.5

rum filium eius. Illo mortuo in montis ſuper
cilio deſcendit cum eleáçaro. Ois autem mul
titudo videns occubuiſſe aarón: fleuit ſuper eo
triginta diebus per cunctas familias ſuas.

℃ Capituli Sũmarium. ℃ De victoria poſt
votum contra regem chananeorum: ⁊ ſerpenti
bus igneis: ⁊ tranſitu arnon de puteo: de victo
ria ſeon ⁊ og regum. ℃ XXI

A Uod cum audiſſet chananéus
rex aráb q habitabat ad meri
diẽ veniſſe ſcilicet iſraél p explo
ratóꝝ viam: pugnauit ✝ cõtra
✝ illũ: ⁊ victor exiſtens duxit ex
eo prédã. At iſraél voto ſe domi
no óbligãs ait. Si tradideris pplm iſtũ in ma
nu mea: delébo vrbes eius. Exaudiuitq; dñs
preces iſraél ⁊ trádidit chananeũ. Quem ille
interfécit ſubuérſis úrbib⁹ eius: ⁊ vocauit no
men loci illius hormá ideſt anathéma. Profé
cti ſunt aũt de monte hormá p viaʒ que ducit
ad mare rúbrũ: vt circuírent terrã edom. Et
B tedére cepit pplm itineris ac labóris. Locutúſ
q; cõtra dñm ⁊ móyſen: ait. Cur eduxiſti nos
de egýpto: vt morerémur in ſolitudine? Dé
eſt panis: nõ ſunt aque: aĩa noſtra iam náuſe
at ſuper cibo iſto leuiſſimo. // Quãobreʒ miſit
dñs in populum ignitos ſerpentes. Ad quorũ
plagas ⁊ mortes plurimoꝝ venerunt ad móy
ſen atq; dixérunt. Peccáuimus: q: locuti ſu
mus cõtra dñm ⁊ te. Ora vt tollat a nobis ſer
pentes. Orauit móyſes p populo. Et locutus eſt
C dñs ad eum. Fac ſerpéntẽ éneum: ⁊ pone euʒ
p ſigno. Qui pcuſſus aſpéxerit eũ: viuet. // Fe
cit ergo móyſes ſerpentẽ éneum: ⁊ poſuit euʒ
pro ſigno. Quẽ cum percúſſi aſpicerent: ſana
bant. Profectiq; filij iſraél caſtrametáti ſunt
in oboth. Unde egreſſi fixere tentória in iea
barím in ſolitudine q̃ reſpicit moáb ↄtra ori
entalem plagã. Et inde mouentes venérũt ad
torrentem çaréth. Quẽ relinquẽtes caſtrame
táti ſunt ↄtra arnón: q̃ eſt in deſerto ⁊ prómi
net in finib⁹ ammorréi. Siquidem árnon ter
minus eſt moáb: diuidens moabítas ⁊ ámor
réos. Unde dicit in libro bellorũ domini. Si
cut fecit in mari rúbro: ſic faciet in torrentib⁹
arnón. Scópuli torréntiũ inclinati ſunt vt re D
quiéſcerent ✝ in arnón: ⁊ recúmberent in fi
nibus moabitáꝝ. Ex eo loco appáruit púteus
ſuper quo locutus eſt dñs ad moyſen. Congre
ga pplm ⁊ dabo ei aquam. Tunc cécinit iſra
él carmen iſtud. Aſcẽdat púteus: concinebãt:
púteus quẽ fodérunt príncipes ⁊ parauerunt
duces multitudinis in datore legis ⁊ in bacu
lis ſuis. Profectiq; ſũt de ſolitudine ✝ matha
nã. De ✝ mathaná in nabalihél. De nabali E
hél in bamóth. Bamóth vallis eſt in regione
moáb in vértice pháſga: qd réſpicit contra de
ſertum. // Miſit aũt iſraél nuncios ad ſeón re
gem ammorreóꝝ dicens. Obſecro vt tranſire
mihi liceat p terram tuaʒ. Non declinabim⁹
in agros ⁊ vineas: non bibémus aquas ex pú
teis. Uia regia gradiémur donec tranſeamus

Ho. deſt. ✝ ex illo cum

Iosue. 16. b

Ioan. 3. b. bel. ca. p. ſecũ. §. vox i glo. ... Joan. 3. b.

Ara ✝ in aran

Mo ✝ ma chana

Sup. 20. D Deut. 2. c 1 mac. 2. f. 24. q. 2. c. 11. q. 5. ca. ſi non ls ibi bella geſſerunt.

términos tuos. Qui concédere nóluit vt tran
ſiret iſraél per fines ſuos: quin pótius exerci
tu congregato egreſſus eſt obuiam in deſertū
⁊ venit in iaſa: pugnauitq; contra eum. A quo
pcuſſus eſt in ore gladij: ⁊ poſſéſſa eſt terra ei⁹
ab arnón vſq; iebóc ⁊ filios ammón: quia for
ti preſidio tenebant términi ammonitárum.
Tulit ergo iſraél omnes ciuitates eius ⁊ ha
F bitauit in vrbibus ammorrei: in eſebón ſcili
cet ⁊ viculis eius. Urbs eſebón fuit ſeón re
gis ammorréi: q pugnauit ꝯtra regem moáb:
⁊ tulit omnem terram que ditionis illius fue
Mo + p. uerbium rat vſq; arnon. Idcirco dicitur in + prouer
bio. Uenite in eſebón: edificétur ⁊ conſtruát
Mo + ar ciuitas ſeón. Ignis egreſſus eſt de eſebón: flā
ma de oppido ſeón: ⁊ deuorauit + arnón moa
bitáꝝ ⁊ habitatores excelſoꝝ + arnón. Ue ti
bi moáb: periſti popule chamós. Dédi filios
eius in fúgam: ⁊ filias in captiuitaté regi am
morreóꝝ ſeón. Iúgum ipſoꝝ diſpérijt ab eſé
bon vſq; dibón: laſſi peruenerunt in iophé ⁊
vſq; madabá. Habitauitq; iſraél in terra am
G morréi. Miſit itáq; móyſes q explorarent ia
zér. Cuius cepérunt viculos ⁊ poſſedérunt ha
Deu. 3. a. ⁊ b. bitatores. Uerterúntq; ſe ⁊ aſcendérunt per
viam baſán: ⁊ occúrrit eis og rex baſán cum
omni populo ſuo: pugnaturus in edraí. Dixit
q; dñs ad móyſen. Ne tímeas eum: q: in ma
nu tua trádidi illū ⁊ omnem pplm ac terram
ei⁹. Faciéſq; illi ſicut feciſti ſeón regi ammor
reóꝝ habitatori eſebón. Percuſſérunt igitur
⁊ hunc cū filijs ſuis: vniuerſumq; pplm eius
vſq; ad internitioné: ⁊ poſſederunt terrā illi⁹.

¶ Ca. Sū. ¶ Balac mittit ad balaam vt ve
niat ad maledicendū populo ſemel ⁊ ſecūdo:
dominus primo prohibet: ſecundo pmittit ire
in viam: angelus obuiat: aſina loquitur. Ba
laam reprehenditur. Balac ei occurrit ⁊ mit
tit ei munera. ¶ XXII

A Joſ. 24. b. Profectiq; caſtrametati ſunt in
campeſtribus moáb: vbi trans
iordánē hierichó ſita eſt. Ui
dens autem balác filius ſephor
omnia que fécerat iſraél am
morréo: ⁊ q pertimuiſſent euz
moabite: ⁊ ímpetum eius ferre non poſſent: di
xit ad maiores natu madián. Ita delébit hic
populus omnes qui in noſtris finibus cómo
rantur: quomodo ſolet bos hérbas vſq; ad ra
dices cárpere? Ipſe aūt erat eo tempore rex in
moáb. Miſit ergo nuncios ad balaám filium
beóꝛ ariolum qui habitabat ſup flumen terre
filioꝝ ammón: vt vocárent euz ⁊ dicerent. Ec B
ce egreſſus eſt populus ex egýpto: qui opéruit
ſuperficiem terre ſedens contra me. Ueni igi Mo +
tur ⁊ maledic populo huic: + qui fortior me ē:
ſi quo modo poſſim percútere: ⁊ eijcere eum
de terra mea. Noui enim q benedictus ſit cui
benedixeris: ⁊ maledictus in quez maledicta
congéſſeris. Perrexerúntq; ſeniores moáb ⁊
maiores nátu madián habentes diuinationis
précium in manibus. Cūq; veniſſent ad bala
ám ⁊ narráſſent ei oīa verba balác: ille reſpō
dit. Manéte hic nocte: ⁊ reſpondebo quicqd Sup. a
mihi dixerit dñs. Manentibus aūt illis apud
balaám: venit deus: ⁊ ait ad eum. Quid ſibi vo
lunt homines iſti apud te? Reſpondit. Balác
filius ſephór rex moabitáꝝ miſit ad me dicés.
Ecce populus qui egreſſus eſt de egýpto opé C
ruit ſuperficiem terre: veni ⁊ maledic ei: ſi quo
modo poſſim pugnans abigere eum. Dixitq;
deus ad balaám. Noli íre cū eis: neq; maledi
cas populo: q: benedictus eſt. Qui mane con
ſúrgens dixit ad principes. Ite in terraz vraz:
q: prohíbuit me deus venire vobiſcū. Reuerſi
principes dixerunt ad balác. Nóluit balaám
venire nobiſcum. Ruſum ille multoplúres ⁊
nobilióres q̄ʒ ante miſerat: miſit. Qui cum ve
niſſent ad balaám dixerūt. Sic dicit balác fili
us ſephór. Ne cunctéris venire ad me. Para D
tuz habeo honorare te: ⁊ quicquid volúeris da
bo tibi. Ueni ⁊ maledic populo iſti. Reſpōdit
balaám. Si déderit mihi balác plenam do Iſra 24.
mum ſuam argenti ⁊ auri: non potero immu
táre verbum dñi dei mei: vt vel plus vel min⁹
loquar. Obſecro vt hic maneatis etiā hac no
cte: vt ſcire queam quid mihi rurſum reſpon
deat dñs. Uenit ergo deus ad balaám nocte: Sup. a
⁊ ait ei. Si vocare te venérūt homines iſti: ſúr
ge ⁊ vade cum eis: ita dumtaxat vt quod tibi
precépo facias. Surréxit balaám mane: ⁊ ſtrā
ta áſina ſua profectus eſt cū eis. Et iratus ē de
us. Stetitq; angelus dñi in vía contra balaáz
qui ſedebat aſine: ⁊ duos pueros habébat ſe
cum. Cérnens áſina angelum ſtantem in via
euaginato gladio: áuertit ſe de itinere ⁊ ibat p
agrum. Quam cum verberáret balaám ⁊ vel
let ad ſémitam redúcere: ſtetit angelus in an E
guſtijs duaꝝ maceriáꝝ quibus vinee cingebā
tur. Quem videns áſina iūxit ſe paríeti: ⁊ at
tríuit ſedentis pedem. At ille iterꝝ verberabat
eam: ⁊ nihilominus angelus ad locum angú

ſtum tránſiens vbi nec ad dextram nec ad ſini
ſtram poterat deuiari: obuius ſtetit. Cũq3 vidiſ-
ſet áſina ſtantẽ angelum: cõcidit ſub pedibus
ſedentis. Qui iratus vehementius cedébat fu-
22.q.6.ca. ſecun.e.c. nos ſe. §. Jtẽ balaã: de here.c. ũ & vniũ ão. ſte latera eius. // Aperuitq3 dñs os áſine: ⁊ locu
ta eſt. Quid feci tibi? Cur pércutis me ecce iã
tertio? Reſpondit balaám. Quia cõmeruiſti:
⁊ illuſiſti mihi. Utinã haberem gladiũ: vt te
percúterem. Dixit aſina. Nonne animal tuũ
F ſum: cui ſemper ſedére conſueuiſti vſq3 in pre
1. Pet. 2. c. ſentem diem? Dic qd ſimile vnq̃ fécerim ti-
bi? At ille ait. Nũq̃. Protinus apéruit domi-
nus oculos balaám: ⁊ vidit angelum ſtantẽ in
via euagináto gladio. Adorauitq3 eũ prónus
in terrã. Cui angelus. Cur inquit tertio vérbe
ras áſinam tuam? Ego veni vt aduerſárer tibi
quia peruerſa eſt via tua: mihiq3 contraria. Et
niſi áſina declináſſet de via dans locũ reſiſtẽn
ti: te occidiſſem: ⁊ illa viueret. Dixit balaám.
Peccaui: néſciens q tu ſtáres contra me. Et
nunc ſi diſplicet tibi vt vadã: reuértar. Ait an
gelus. Uade cũ iſtis: ⁊ cáue ne aliud q̃3 precé
pero tibi loquáris. Juit igitur cũ principib⁹.
C Quod cũ audiſſet balác: egreſſus eſt in occur
ſum eius in óppido moabitarũ: quod ſitũ eſt
in extrémis fínib⁹ arnón. Dixitq3 ad balaám.
Miſi nuncios vt vocarent te. Cur non ſtatim
veniſti ad me? An q: mercedẽ aduẽtui tuo
Alr + nõ ito Iſa. 23. b réddere + néqueo? Cui ille reſpóndit. Ecce
adſum. Nunquid loqui pótero aliud niſi qđ
deus poſúerit in ore meo? Perrexérunt ergo
ſimul ⁊ venérunt in vrbem que in extremis re
gni eius finibus erat. Cũq3 occidiſſet balác bo
ues ⁊ oues miſit ad balaám: ⁊ principes q cũ
eo erant múnera. Mane autem facto duxit eũ
ad excelſa baál: ⁊ intúitus eſt extremam par-
tem populi.

¶ Ca. Sũ. ¶ Balaã in montẽ ducit ad ma
ledicendũ populo: aras ſeptẽ edificari iubet: ⁊
victimas impõit pro maledictione: benedicit
⁊ prophetat de conualeſcentia ⁊ multiplicatio
ne populi contra inimicos: ⁊ iterum in mon-
tem alium ducitur. ¶ XXIII

A Dixitq3 balaám ad balác. Edifi-
ca mihi hic ſeptem áras ⁊ pá-
ra tótidem vitulos: eiuſdemq3
numeri arietes. Cũq3 feciſſet iu
xta ſermonem balaám: impo-
ſuerunt ſimul vitulum ⁊ arie-
tẽ ſuper áram. Dixitq3 balaám ad balác. Sta
paulíſper iuxta holocáuſtum tuũ donec vadã:
ſi forte occúrrat mihi dominus: ⁊ quodcũq3
imperáuerit lóquar tibi. Cũq3 abiſſet velóci
ter: occúrrit illi deus. Locutúſq3 ad eum bala-
ám: ſeptẽ inquit aras eréxi: ⁊ impoſui vitulũ
⁊ arietem deſuper. Dñs autem póſuit verbum
in ore eius: ⁊ ait. Reuértere ad balác ⁊ hec lo
quéris. Reuerſus inuénit ſtantẽ balác iuxta
holocáuſtum ſuum: ⁊ omnes principes moabi
tarum. Aſſumptáq3 parábola ſua dixit. De a-
rám addúxit me balác rex moabitarũ de mon
tibus oriéntis. Ueni inquit ⁊ maledic iacób // B
própera ⁊ deteſtáre iſraél. Quomodo maledi Naũ. 3. b.
cam: cui non maledixit deus? Qua rõne déte-
ſter: quem dñs non deteſtátur? De ſummis ſi
lícibus videbo eum: ⁊ de cóllibus conſiderabo
illum. Populus ſolus habitabit: ⁊ inter gẽtes
non reputabitur. Quis dinumerare poſſit púl
uerem iacób: ⁊ noſſe numerũ ſtirpis iſraél?
Moriátur anima mea morte iuſtorũ: ⁊ fiant
nouiſſima mea horũ ſimilia. Dixitq3 balác ad
balaám. Quid eſt hoc qđ agis? Ut maledíce-
res inimicis meis vocaui te: ⁊ tu ecõtrario be-
nedicis eis? Cui ille reſpondit. // Num aliud Suſ. 22.q.
poſſum loqui niſi quod iúſſerit dominus? Di- Deut. 23.
xit ergo balác. // Ueni mecum in alterũ locum: 22.q.7.ca.
vnde partem iſraél vídeas: ⁊ totũ vidére non ſecun. e.c.
poſſis: inde maledícito ei. Cũq3 duxiſſet eum nos ſi. §.
in locum ſublimem ſuper vérticẽ montis phaſ Jtẽ balaã in p...
gá: edificauit balaám ſeptem áras: ⁊ impóſi- C
tis ſupra vitulis atq3 arietibus dixit ad balác.
Sta hic iuxta holocáuſtũ tuum donec ego ób-
uius pérgam. Cui cũ dominus occurriſſet: po-
ſuiſſetq3 verbum in ore eius ait. Reuertere ad
balác ⁊ hec loquéris ei. Reuerſus inuénit eũ
ſtantem iuxta holocáuſtũ ſuũ: ⁊ principes moa
bitarum cum eo. Ad quem balác. Quid inqt
locutus eſt dominus? At ille aſſumpta parábo-
la ſua ait. Sta balác ⁊ auſcúlta: áudi fili ſe-
phór. Non eſt deus quaſi homo vt mentiátur:
nec vt filius hominis vt mutétur. Dixit ergo
⁊ non faciet: locutus eſt ⁊ non implebit? Ad be
nedicendũm addúctus ſum: benedictionẽ ꝓ-
hibére non valeo. Non eſt ídolum in iacób:
nec videtur ſimúlacrum in iſraél. Dñs deus D
eius cum eo eſt: ⁊ clángor victórie regis in il-
lo. // Dñs deus edúxit illum de egýpto cui⁹ for
titudo ſimilis eſt rhinocerótis. Non eſt augú- Iſa. 24. b.
rium in iacób: nec diuinátio in iſraél. + Tem Alr + in
poribus ſuis dicet iacob ⁊ iſraéli: quid opera- tempore.
tus ſit deus. Ecce pplš vt leéna ꝯſurget: ⁊ qua-
ſi leo erigetur. Non accubábit donec deuoret

predam:⁊ occiſoꝝ ſanguinem bibat. Dixitqꝫ
balác ad balaám. Nec maledicas ei: nec bene
dicas. Et ille. Nonne ait dixi tibi: q quicquid mi-
hi deus imperáret hoc fácerem? Et ait balác
ad eum. Ueni ⁊ dúcam te ad alium locum: ſi
forte pláceat deo vt inde maledicas eis. Cũqꝫ
duxiſſet eum ſuper vérticẽ montis phogór: qui
réſpicit ſolitudínem: dixit ei balaám. Edifica
mihi hic ſeptem áras: ⁊ pára tótidem vitulos:
eiuſdémqꝫ numeri arietes. Fecit balác vt ba
laám dixerat: impoſuitqꝫ vitulos ⁊ arietes per
ſingulas áras.
¶ Capituli Summarium. ¶ Balaam nõ va
dit ad conſulendum dominũ non ſemel ⁊ ſe-
cundo: ſed ſtatim prophetat de regno iſrael fu
turo: poſtea prophetat de aduentu chriſti ⁊ per-
ſona eius. ¶ XXIIII
A Umqꝫ vidiſſet balaám q pla-
céret dño: vt benedíceret iſraé
li: nequaq̃ ábijt vt ante perré-
xerat vt augúriũ quéreret ſed
dírigens ɔtra deſertũ vultum
ſuũ: ⁊ eleuans óculos vidit iſra
él in tentórijs cómorantẽ per tribus ſuas. Et
irruente in ſe ſpiritu dei: aſſúmpta parábola
Infra eo. ait. Dixit balaám filius beór. dixit homo cu-
ius obturátus eſt óculus: dixit auditor ſermo
nũ dei q viſionẽ omnipotentis intuitus eſt:
qui cadit: ⁊ ſic aperiunt oculi eius. Quam pul-
cra tabernácula tua iacób: ⁊ tentória tua iſra-
él: vt válles nemoróſe: vt hórti iuxta fluuios
írrigui: vt tabernácula que fixit dñs: quaſi cé
dri ppe aquas. Fluet aqua de ſitula eius: ⁊ ſe-
B men illius erit in aquas multas. Tollétur pro
pter agág rex eius: ⁊ auferétur regnũ illius.
Sup. 23. b Deus edúxit illũ de egýpto: cuius fortitudo
ſimilis eſt rhinocerótis. Deuorabunt gentes
hoſtes illi⁹: oſſaqꝫ eorum confringent ⁊ pforá
bunt ſagittis. Accubans dormiuit vt leo: ⁊ q̃ſi
leéna: quã ſuſcitáre nullus audébit. Qui bñ-
díxerit tibi: erit ⁊ ipſe benedict⁹. Qui maledí
xerit tibi: in maledictiõe reputábit. Iratúſqꝫ
balác ɔtra balaám cóploſis manibus ait. Ad
maledicendũ inimicis meis vocaui te: quibus
C ecótrário tertio benedixiſti. Reuértere ad lo-
cum tuũ. Decréueram qdẽ magnifice hono-
rare te: ſed dñs priuáuit te honore diſpoſito.
Sup. 22. b Rñdit balaám ad balác. Nonne nuncijs tu
is quos miſiſti ad me dixi: ſi déderit mihi ba
lác plenã domum ſuã argenti ⁊ auri: non po-
tero preterire ſermonẽ dñi dei mei: vt vel bo-
ni vel mali quid próferam ex corde meo: ſed
quicquid dñs dixerit hoc loquar? Uerũtamẽ
pérgens ad pplm meum dabo + tibi conſiliũ:
qd ppls tuus pplo huic faciat extrémo tempo
re. Súpta igitur parabola: rurſum ait. Dixit
balaám filius beór: dixit hõ cuius obturátus
eſt óculus: dixit auditor ſermonũ dei: qui nó-
uit doctrinã altiſſimi: ⁊ viſiones oĩpotentis vi
det: qui cadens apertos habet oculos. Uidébo eũ
ſed non modo: intuébor illũ: ſed non prope.
Orietur ſtella ex iacob: ⁊ conſúrget virga de
iſraél: ⁊ percutiet duces moáb: vaſtabitqꝫ oẽs
filios ſeth: ⁊ erit iduméa poſſéſſio ei⁹. Heredi
tas ſeir cédet inimicis ſuis: iſraél vero fortiter
aget. De iacób erit q dominétur: ⁊ pérdat reli D
quias ciuitatis. Cũqꝫ vidiſſet amaléch: aſſú-
mens parábolã ait. Principium géntiũ ama-
léch: cui⁹ extrema perdent. Uidit quoqꝫ ciné-
um: ⁊ aſſumpta parabola ait. Robuſtũ quidẽ
eſt habitaculũ tuũ: ſed ſi in petra poſúeris ni-
dum tuũ: ⁊ fúeris electus de ſtirpe + chán q̃
diu póteris pmanére? Aſſur eni capiet te. Aſ-
ſumptáqꝫ parabola: iterũ locutus eſt. Heu quis
victurus eſt qñ iſta faciet deus? Uenient in trie
ribus de itália: ſuperabunt aſſýrios: vaſtabúnt
qꝫ hebréos: ⁊ ad extremum etiã ipſi peribũt.
Surrexitqꝫ balaam: ⁊ reuerſus eſt in locum ſu
um: balác quoqꝫ vía qua vénerat rédijt.
¶ Ca. Sũ. ¶ Fornicat populus cum filiabus
moab: iubet principibus ⁊ moyſi: vt vnuſqſqꝫ
occidat proximos ſuos. Phinees occidit ʒam-
bri ⁊ cozbi ideo ſibi ſacerdotium eternum ſta
tuitur. ¶ XXV
Orabátur autẽ eo tpe iſraél in A
ſethim ⁊ fornicátus eſt ppls cũ
filiabus moáb: que vocauerunt
eos ad ſacrificia ſua. At illi co-
medérunt ⁊ adorauérunt deos
eaꝝ. Initiatúſqꝫ eſt iſraél beel Joſ. 22.
phegór. Et iratus dñs ait ad móyſen. Tolle cũ
ctos príncipes populi ⁊ ſuſpende eos contra ſo Exo. 32.
lem in patibulis: vt auertat furor me⁹ ab iſra- B
él. Dixitqꝫ móyſes ad iudices iſraél. Occi-
dat vnuſqſqꝫ proximos ſuos: q initiati ſunt be-
elphegór. Et ecce vnus de filijs iſraél itrauit
corã fratribus ſuis ad ſcórtũ madianitém: vi-
dente móyſe ⁊ oĩ turba filioꝝ iſrael: qui flé-
bant ante fóres tabernaculi. Quod cũ vidiſſet
phyneés filius eleáʒari filij aarón ſacerdotis
ſurrexit de medio multitudinis: ⁊ arrépto pu-
gione íngreſſus eſt poſt viꝝ iſraelitem in lupã
nar ⁊

nar ꝛ perfódit ámbos ſimul:virum ſcilicet ꝛ
cor.10.b mulierem in locis genitálibꝰ. Ceſſauitq; pla-
C ga a filijs iſraél. Et occiſi ſunt vigintiq̃ttuoꝛ
milia hominū. Dixitq; dñs ad móyſen. Phy
neés filius eleáçari filij aarón ſacerdotis
Ec.+qui auértit iram meā a filijs iſraél: + quia çelo
meo cōmotus eſt contra eos vt nō ipſe delérē
filios iſraél in çelo meo. Jdcirco lóquere ad
Ec.45.b. eum. Ecce do ei pacem federis mei. Et erit
1.ma.2.f. tam ipſi q̃ ſémini eius pactum ſacerdotij
ſempiternū: quia çelátus eſt pro deo ſuo: ꝛ ex-
piauit ſcélus filioꝝ iſraél. Erat autē nomen
viri iſraelite: qui occiſus eſt cū madianitide
Ec.+ſalu çambri filius + ſalumi dux de cognatione ꝛ
D tribu ſymeónis. Porro mulier madianítis q̃
parit interfecta eſt vocabat coçbi + filia ſúr
Ec.+cor bi principis nobiliſſimi madianitárū. Locutúſ-
q; eſt dñs ad móyſen dicens. Hóſtes vos ſén
ra.31.b. tiant madianite: ꝛ percutite eos: quia ꝛ ipſi
hoſtiliter egérūt contra vos: ꝛ decepre inſi-
dijs: p idolum phogoꝛ ꝛ coçbi filiā ducis ma
dián ſororē ſuā: que percuſſa eſt in die plage
pro ſacrilegio phogóꝛ.

C Ca. xxvj. C Numerant filij iſrael quibus
terra diuidenda eſt a viginti annis ꝛ ſupꝛa qꝛ
oēs primo mortui ſunt. Tribus aūt leui ſeoꝛ-
ſum numerant: quia illis poſſeſſio non datur:
qꝛ dñs eſt poſſeſſio eius. C XXVI

A Poſtq̃ noxióꝛum ſanguis effu-
ſus eſt: dixit dominꝰ ad móyſen
ꝛ eleáçarū filiū aarón ſacerdo
tem. Numeráte omnē ſum-
ſup.1.a. mam filioꝝ iſrael a viginti an
Ec.30.b. nis ꝛ ſupꝛa per domos ꝛ cogna
tiones ſuas cunctos qui poſſunt ad bella pcé-
dere. Locuti ſunt itaq; móyſes ꝛ eleaçár ſa-
cerdos in campéſtribus moáb ſup iordánem
cōtra hierichó ad eos qui erant a viginti an-
nis ꝛ ſupꝛa: ſicut dñs imperarat: quoꝝ iſte eſt
Ge.46.b. numerus. Rubén pmogenitus iſraél. Hu-
Exo.6.b. ius filiꝰ enóch: a q̃ familia enochitáꝝ. Et phal
1.pa.5.b. lú a q̃ familia phalluitáꝝ. Et eſróm a q̃ fami
lia eſromitáꝝ. Et charmi a q̃ familia charmi
táꝝ. He ſūt familie de ſtirpe rubén: q̃rū nume
rus inuentus eſt quadragintatria milia ꝛ ſe-
ptingētitriginta. Filius phallú: eliab: huius
B filij namuhél ꝛ dathán ꝛ abyrón. Iſti ſunt da
Ec.+a-biram thán ꝛ + abyrón principes populi qui ſurre-
xerūt cōtra móyſen ꝛ aarón in ſeditione cho
ré quando aduerſus dñm rebellauérūt: ꝛ a-
périens terra os ſuum deuoráuit choré morië

tibus plurimis qn̄ combuſſit ignis ducentos
quinquaginta viros. Et factum eſt grande ſup.16.g
miraculū: vt choré pereūte + filij illiꝰ non peri Ec.+filij
rent. Filij ſymeon per cognationes ſuas na- illius nō
muhél: ab hoc familia namuhelitárū. Et ia- morerēt.
min: ab hoc familia iaminitárum. Jachin: ab
hoc familia iachinitárū. Zaré: ab hoc familia
çareitárum. Saúl: ab hoc familia ſaulitáꝝ
He ſunt familie de ſtirpe ſymeon: quarū
omnis numerus fuit vigintiduo milia + du- Ec.+du-
centi. Filij gád per cognationes ſuas Sephón centorum.
ab hoc familia ſephonitáꝝ. Aggi: ab hoc fa-
milia aggitárū. Suni: ab hoc familia ſunitáꝝ
Ozni: ab hoc familia oçnitáꝝ. Her: ab hoc fa
milia heritárū. Arod: ab hoc familia aroditá-
rum. Ariél: ab hoc familia arielitárum. Iſte
ſunt familie gád quarū omnis numerus fuit
quadraginta milia quingenti. Filij iudá: C
her ꝛ onán: qui ambo mortui ſunt ī terra cha Ge.38.a.
naán. Fuerūtq; filij iudá p cognationes ſuas
Selá: a quo familia ſelaitárū. Phares: a quo
familia pharefitáꝝ. Zaré: a quo familia ça-
reitárum. Porro filij pharés Eſróm: a quo
familia eſromitáꝝ. Et amúl: a quo familia
amulitárū. Iſte ſunt familie iudá: quarū oīs
numerus fuit ſeptuagintaſex milia quingen-
ti. Filij iſachár per cognationes ſuas. Tholá:
a quo familia tholaitárum. Phuá: a quo fa-
milia phuaitárum. Jaſúb: a quo familia iaſu
bitárū. Semrám: a quo familia ſemramitá-
rum. He ſunt cognationes iſachár quarū nu
merus fuit ſexagintaquattuoꝛ milia trecenti
Filij çabulón per cognationes ſuas. Saréd: a
quo familia ſareditárum. Helón: a quo fa- D
milia helonitáꝝ. Jalél: a quo familia ialeli-
táꝝ. He ſunt cognationes çabulón quarū
numerus fuit ſexaginta milia quingenti. Filij
ioſéph per cognationes ſuas manaſſé ꝛ effra
im. De manaſſé ortus eſt machir: a quo fami-
lia machiritáꝝ. Machir genuit galaád: a
quo familia galaaditárū. Galaád habuit fi-
lios ieçer: a quo familia ieçeritárū. Et eléch
a quo familia elechitárum. Et aſrihél a quo
familia aſrihelitáꝝ. Et ſechém: a quo fami
lia ſechemitárum. Et ſemidá a quo familia
ſemidaitárū. Et ephér a quo familia epheri-
tárum. Fuit autē ephér pater ſalphaád qui Ifr.27.a.
filios nō habebat ſed tm̄ filias: quarum iſta
ſunt nomina. Maalá ꝛ noá ꝛ eglá ꝛ melchá
ꝛ therſá. He ſunt familie manaſſé: ꝛ numerꝰ
earum quinquagintaduo milia ſeptingenti.

Filij autē effraim p cognationes ſuas fuerūt
hi. Suthala a quo familia ſuthalaitāꝝ. Be-
chér a quo familia becheritárum. Theén a
quo familia theenitāꝝ. Porro filius ſuthalá
fuit herán: a quo familia heranitárū. He ſunt
cognationes filioꝝ effraim quarū numerus
fuit trigintaduo milia quingenti. Iſti ſunt fi-
E lij ioſéph p familias ſuas. Filij beniamin in
cognationibus ſuis. Balé a quo familia ba-
leitāꝝ. Açbél a quo familia açbelitárū. Achi
rám a quo familia achiramitárū. Suphám a
quo familia ſuphamitárū. Uphám a quo fa-
milia vphamitāꝝ. Filij balé: heréd ꝛ noemā
De heréd familia hereditāꝝ. De noemán: fa-
Al's + noemitarum milia + noemanitāꝝ. Hi ſunt filij béniamin
p cognationes ſuas: quoꝝ numerus fuit qua-
draginta quinqꝫ milia ſexcenti. Filij dán p co
gnationes ſuas. Suhán: a quo familia ſuhani
tárū. He ſunt cognatiōes dán p familias ſúas
Omnes fuere ſuhánite: quorū numerus erat
ſexagintaquattuor milia quadringenti. Filij
aſér p cognationes ſuas. Iemná a quo fami-
lia iemnaitárū. Ieſui a quo familia ieſuitárū
Brie a quo familia brieitarū. Filij brié: ha-
bér: a quo familia haberitárū. Et melchiel: a
quo familia melchielitarum. Nomen autē
filie aſér: fuit ſará. He cognationes filiorum
aſér: ꝛ numerus eorum quinquagintatria
F milia quadringenti. Filij neptalim p cogna-
tiones ſuas. Ieſſihél: a quo familia ieſſihelitā
rū. Guni: a quo familia gunitāꝝ. Iaſer: a quo
familia iaſeritāꝝ. Sellém a quo familia ſelle-
mitāꝝ. He ſunt cognationes filiorū neptalim
p familias ſuas: quorū numerus quadragin-
taquinqꝫ milia quadringēti. Iſta eſt ſumma
filiorū iſraél qui recenſiti ſunt ſexcenta mi-
lia ꝛ mille ſeptingenti triginta. Locutúſqꝫ eſt
dñs ad moyſen: dicens. Iſtis diuidet terra iu
xta numerū vocabulorū in poſſeſſiones ſuas.
Plúribus maiorem partem dabis: ꝛ paucio-
ribus minorē. Singulis ſicut nunc recenſiti
ſunt tradét poſſeſſio: ita dumtaxat vt ſors ter-
ram tribubꝰ diuidat ꝛ familijs. Quicquid ſor
te contigerit hoc vel plures accipiant vel pau
ciores. Hic quoqꝫ eſt numerus filiorum leuí
per familias ſuas. Gerſon a quo familia ger
ſonitárū. Caáth a q̄ familia caathitāꝝ. Mera
rí a quo familia meraritāꝝ. He ſūt familie le
uí. Familia lobni. Familia hebroni. Familia
G mooli. Familia muſi. Familia chori. At vo
Exo.6.c. caáth genuit amrán: qui habuit vxorem io
chabét filiam leuí que nata eſt ei in egypto.
Hec genuit amrán viro ſuo filios aarón ꝛ
móyſen ꝛ mariam ſororem eorū. De aarón
orti ſunt nadáb ꝛ abiú ꝛ eleaçár ꝛ ithamar.
Quorum nadáb ꝛ abiú mortui ſunt cum ob
tuliſſent ignem aliénum corā domino. Fue ſup.3.a
runtqꝫ omnes qui numerati ſunt vigintitria
milia generis maſculini ab vno menſe ꝛ ſu-
pra qui non ſunt recenſiti inter filios iſraél:
nec eis cum ceteris data poſſeſſio eſt. Hic eſt
numerus filiorum iſraél: qui deſcripti ſunt a
móyſe ꝛ eleáçaro ſacerdote in campeſtribus
moáb ſupra iordanem contra hierichó: inter
quos nullus fuit eorum qui ante numerati
ſunt a móyſe ꝛ aarón in deſerto ſynai. Predi
xerat enim dominus ꝙ omnes morerentur
in ſolitudine. Nullúſqꝫ remanſit ex eis niſi
+ caleb filius iephonne: ꝛ ioſué filius nún. Al's + ieph
C Ca. Sū. C Dat lex de occaſione filiaꝝ ſal
phaad: precipit dominus móyſi vt manū im-
ponat ioſue eleaçar ſacerdos in ducē populi.
ACceſſerunt autem C XXVII A
filie ſalphaád: filij ephér: filij ſup.26. iſra.36 Ioſ.17
galaád: filij machir: filij ma-
naſſé: qui fuit filius ioſeph qua
rū ſunt nomina: maála: ꝛ noa
ꝛ egla: ꝛ melcha: ꝛ terſa: ſtete-
runtqꝫ coram móyſe ꝛ eleáçaro ſacerdote et
cunctis principibus populi ad óſtium taber-
náculi federis: atqꝫ dixerunt. Pater noſter ſup.16.c
mortuus eſt in deſerto: nec fuit in ſeditione q̄
concitáta eſt contra dominum ſub choré: ſed
in peccato ſuo mortuus eſt. Hic non hábuit
máres filios. Cur tollitur nomen illius de fa-
milia ſua: quía non habet filiū? Date nobis B
poſſeſſionem inter cognatos patris noſtri. Re
tulitqꝫ móyſes cauſam earū ad iudiciū dñi.
Qui dixit ad eum. Iuſtā rem poſtulant filie
ſalphaád. Da eis poſſeſſionē inter cognatos
patris ſui: ꝛ ei in hereditatem ſuccédat. Ad fi
lios autem iſraél lóqueris hec. Homo cū mor
tuus fuerit abſqꝫ filio: ad filiā eius tranſibit
hereditas. Si filiā non habuerit: habebit ſuc
ceſſores fratres ſuos. Quod ſi ꝛ fratres non fue-
rint: dabitis hereditatem fratribus patris eiꝰ
Sin autem nec patruos habuerit: dabitur he
reditas his qui ei proximi ſunt. Eritqꝫ hoc fi-
lijs iſraél ſanctum lege perpetua: ſicut prece-
pit dominus moyſi. Dixit quoqꝫ dominus ad
móyſen. Aſcende in montem iſtum abarim: C
ꝛ contemplare inde terrā quam daturus ſū

filijs iſraël. Cūq; videris eam ibis ꝛ tu ad po
pulum tuū ſicut iuit frater tuus aaron: quia
offendiſtis me in deſerto ſyn: in contradictio-
ne multitudinis: nec ſanctificare me voluiſtis
corā ea ſup aquas. Hē ſunt aque cōtradictio-
nis in cadēs deſerti ſyn. Cui reſpōdit moyſes
Prouideat dominus deus ſpiritū oīs carnis
hominē qui ſit ſuper multitudinē hanc: ꝛ poſ-
ſit exire ꝛ intrare ante eos: ꝛ educere eos vel
D introducere: ne ſit populus dñi ſicut oues abſ
q.ca.mo ſes ca.li. et caſi er ro. q; paſtore. Dixitq; dñs ad eū. Tolle ioſue fi
lium nun virū in quo eſt ſpūs dei: ꝛ pone ma-
num tuam ſuper eum. Qui ſtabit corā eleá
ʒaro ſacerdote ꝛ omni multitudine: ꝛ dabis
ei precepta cunctis videntibꝰ: ꝛ partē glorie
tue: vt audiat eum omnis ſynagoga filiorum
iſraël. Pro hoc ſi qd agēdū erit eleaʒar ſacer-
dos ꝯſulet dñm. Ad verbū eiꝰ egredieť ꝛ in-
gredieť ipſe ꝛ oēs filij iſraël cum eo: ꝛ cetera
multitudo. Fecit moyſes vt ꝑceperat dñs. Cū-
q; tuliſſet ioſue: ſtatuit eū corā eleaʒaro ſacer-
dote ꝛ oī frequētia ppl'i: ꝛ īpoſitis capiti eius
manibꝰ cūcta replicauit que mādauerat dñs.

¶ Ca. Sū. ¶ De diuerſis ſolēnitatibꝰ anni
qd in qlibet offerendū ſit: ꝛ cū quibꝰ libamē
tis: poſtea qd quotidie: ſecūdo qd ſabbato: ter
tio qd in calēdis: qrto qd ī paſca. ¶ XXVIII

A Dixit quoq; dominꝰ ad moyſen
Precipe filijs iſraël ꝛ dices ad
eos. Oblationē meam ꝛ panes
ꝛ incenſum odoris ſuauiſſimi
offerte per tēpora ſua. Hec ſunt
ſacrificia que offerre debetis.
Ee eo. vi. 2 ꝯa. nō opʒ Agnos anniculos imaculatos duos quotidie
in holocauſtuʒ ſempiternū: vnū offeretis ma
ne: ꝛ alterum ad veſperum. Decimā partem
ephi ſimile: que conſperſa ſit oleo puriſſimo:
ꝛ habeat quartā parteʒ hin. Holocauſtū iuge
eſt quod obtuliſtis in monte ſynai in odoreʒ
ſuauiſſimum incenſi dñi. Et libabitis vini qr
tam partem hin ꝑ agnos ſingulos in ſanctua
rio dñi. Alterumq; agnum ſimiliter offeretis
ad veſperā iuxta omnem ritum ſacrificij ma
tutini ac libamentorum eius. oblationē ſua-
B uiſſimi odoris domino. Die autem ſabbati
offeretis duos agnos anniculos immacula-
tos: et duas decimas ſimile oleo cōſperſe in
ſacrificio: ꝛ liba que rite funduntur per ſingu-
la ſabbata in holocauſtum ſempiternum. In
calendis autem: id eſt in menſium exordijs of
feretis holocauſtum domino: vitulos de ar-
mento duos: arietem vnum: agnos annicu-
los ſeptem immaculatos: ꝛ tres decimas ſi-
mile oleo conſperſe in ſacrificio per ſingu-
los vitulos: ꝛ duas decimas ſimile oleo con-
ſperſe per ſingulos arietes: et decimam deci-
me ſimile ex oleo in ſacrificio per agnos ſin-
gulos. Holocauſtum ſuauiſſimi odoris atq;
incenſi eſt domino. Libamenta autem vini
que per ſingulas fundenda ſunt victimas: iſta
erunt. Media pars hin per ſingulos vitulos:
tertia per arietem: quarta per agnum. Hoc C
erit holocauſtum per omnes menſes: qui ſi-
bi anno vertente ſuccedunt. Hircus quoq; of
fertur domino pro peccatis in holocauſtum
ſempiternum cuʒ libamentis ſuis. Menſe au
tem primo quartadecima die menſis phaſe
domini erit: ꝛ quintadecima die ſolennitas. Exo. 12. c.
Septem diebus veſcenť áʒymis: quaruʒ dies Leu. 23. a.
prima venerabilis ꝛ ſancta erit. Omne opus
ſeruile non facietis in ea. Offeretis incenſuʒ
holocauſtum domino vitulos de armento du-
os: arietem vnum: agnos anniculos imma-
culatos ſeptem: et ſacrificia ſingulorum ex ſi-
mila que conſperſa ſit oleo: tres decimas per
ſingulos vitulos: et duas decimas per arie-
tem: et decimam decime per agnos ſingulos
id eſt ſeptē agnos: ꝛ hircū pro peccato vnū vt
expietur pro vobis preter holocauſtum ma-
tutinum quod ſemper offeretis. Ita facietis
per ſingulos dies ſeptem dierum: in fomiteʒ
ignis ꝛ in odorem ſuauiſſimum domino: qui
ſurget de holocauſto et de libationibus ſin-
gulorum. Dies quoq; ſeptimus celeberri- D
mus et ſanctus erit vobis. Omne opus ſer-
uile non facietis in eo. Dies etiam primiti-
uorum quando offeretis nouas fruges domi
no expletis hebdomadibus: venerabilis et ſā
cta erit. Omne opus ſeruile non facietis in
ea. Offeretiſq; holocauſtū in odorem ſuauiſſi
mū dño. vitulos ď armento duos: arietē vnūʒ
agnos anniculos immaculatos ſeptē. atq; in
ſacrificijs eoꝝ ſimile oleo conſperſe tres deci
mas per ſingulos vitulos: per arietes duos ꝛ
per agnos decimā decime q ſimul ſunt agni
ſeptem: hircum quoq; qui mactať pro expia-
tione preter holocauſtū ſempiternū ꝛ liba eiꝰ
Immaculata offeretis oīa cū libationibꝰ ſuis.

¶ Ca. Sū. ¶ De tribus ſolēnitatibus ſepti-
mi mēſis quid in vnaqueq; offerendū ſit: ſci-
licet feſto tubaꝝ ꝛ expiationis ꝛ feſto taber-
naculoꝝ qđ octo dies agiť. ¶ XXIX

A Menſis etiam ſeptimi prima di-
es venerabilis ꝛ ſancta erit vo-
bis. Omne opus ſeruile nõ fa-
cietis in ea: q2 dies clangoris ẽ
ꝛ tubarũ. Offeretiſqꝫ holocau-
ſtum in odorem ſuauiſſimũ do-
mino: vitulũ de armento vnũ: ꝛ arietẽ vnũ:
ꝛ agnos anniculos immaculatos ſeptem ꝛ in
in ſacrificijs eorũ ſimile oleo conſperſe tres
decimas per ſingulos vitulos: duas decimas
per arietem: vnam decimam per agnum qui ſi
mul ſunt agni ſeptem: ꝛ hircum pro peccato
qui offertur in expiationem populi: preter ho-
locauſtũ calendarũ cum ſacrificijs ſuis: ꝛ ho-
locauſtum ſempiternum cũ libationibus ſo-
litis. Hiſdem cerimonijs offeretis in odorẽ
Mo+ die ſuauiſſimum incenſũ domino. Decima quo-
qꝫ + dies mẽſis huius ſeptimi erit vobis ſan
cta atqꝫ venerabilis: ꝛ affligetis animas vr̃as.
B Omne opus ſeruile non facietis in ea. Offe-
retiſqꝫ holocauſtũ domino in odorem ſuauiſ-
ſimũ: vitulum de armento vnũ: arietẽ vnũ:
agnos anniculos imaculatos ſeptem: ꝛ in ſa-
crificijs eorum ſimile oleo cõſperſe tres de-
cimas per ſingulos vitulos: duas decimas per
arietem: decimã decime ꝑ agnos ſingulos: q
ſunt ſimul ſeptem agni: ꝛ hircum pro pecca-
to abſqꝫ his que offerri ꝓ delicto ſolent in ex-
piationem ꝛ holocauſtum ſempiternum in ſa
crificio ꝛ libaminibus eorũ. Quintadecima
vero die menſis ſeptimi que vobis ſancta erit
atqꝫ venerabilis. Omne opus ſeruile nõ facie
tis in ea: ſed celebrabitis ſolennitatem domi-
no ſeptem diebus. Offeretiſqꝫ holocauſtũ in
odorem ſuauiſſimũ domino vitulos de armen
to tredecim: arietes duos: agnos anniculos
immaculatos quattuordecim: ꝛ in libamen-
tis eorum ſimile oleo cõſperſe tres decimas
per vitulos ſingulos qui ſunt ſimul vituli tre-
decim: ꝛ duas decimas arieti vno ideſt ſimul
arietibus duobus: ꝛ decimã decime agnis ſin
gulis: qui ſunt ſimul agni quattuordecim et
hircum pro peccato abſqꝫ holocauſto ſempi-
C terno ꝛ ſacrificio ꝛ libamine eius. In die al-
tero offeretis vitulos de armento duodecim
arietes duos: agnos anniculos immaculatos
quattuordecim: ſacrificiaqꝫ ꝛ libamina ſin-
gulorũ per vitulos ꝛ arietes ꝛ agnos rite ce-
lebrabitis: ꝛ hircum pro peccato abſqꝫ holo-
cauſto ſempiterno ſacrificioqꝫ et libamine
eius. Die tertio offeretis vitulos vndecim:
arietes duos: agnos anniculos immaculatos
quattuordecim: ſacrificiaqꝫ ꝛ libamina ſingu
lorum per vitulos ꝛ arietes ꝛ agnos rite cele-
brabitis: ꝛ hircũ pro peccato: abſqꝫ holocau
ſto ſempiterno ſacrificioqꝫ ꝛ libamine eius. B
Die quarto offeretis vitulos decem: arietes
duos: agnos anniculos imaculatos quattuor-
decim: ſacrificiaqꝫ ꝛ libamina + ſingulorũ Mo+
per vitulos ꝛ arietes ꝛ agnos rite celebrabitis
ꝛ hircum ꝓ peccato: abſqꝫ holocauſto ſempi
terno: ſacrificioqꝫ eius ꝛ libamine. Die quin-
to offeretis vitulos nouẽ: arietes duos: agnos
anniculos immaculatos quattuordecim: ſa-
crificiaqꝫ ꝛ libamina ſingulorum per vitulos
ꝛ arietes ꝛ agnos rite celebrabitis: ꝛ hircum
pro peccato: abſqꝫ holocauſto ſempiterno: ſa
crificioqꝫ eius ꝛ libamine. Die ſexto offere- D
tis vitulos octo: arietes duos: agnos annicu-
los immaculatos quattuordecim: ſacrificia-
qꝫ et libamina ſingulorum per vitulos et arie
tes ꝛ agnos rite celebrabitis: et hircum pro
peccato: abſqꝫ holocauſto ſempiterno: ſacrifi-
cioqꝫ eius ꝛ libamine. Die ſeptimo offeretis
vitulos ſeptem: ꝛ arietes duos: agnos anni-
culos immaculatos quattuordecim: ſacrifi-
ciaqꝫ ꝛ libamina ſingulorũ per vitulos ꝛ arie
tes ꝛ agnos rite celebrabitis: ꝛ hircum pro
peccato: abſqꝫ holocauſto ſempiterno: ſacrifi-
cioqꝫ eius ꝛ libamine. Die octauo qui eſt ce-
leberrimus omne opus ſeruile non facietis:
offerentes holocauſtum in odorem ſuauiſſi-
mum domino vitulũ vnũ: arietẽ vnũ: agnos
anniculos immaculatos ſeptẽ: ſacrificiaqꝫ et
libamina ſingulorum per vitulos ꝛ arietes ꝛ
agnos rite celebrabitis: ꝛ hircum ꝓ peccato:
abſqꝫ holocauſto ſempiterno: ſacrificioqꝫ ei9
ꝛ libamine. Hec offeretis domino in ſolẽnita-
tibus veſtris: preter vota ꝛ oblationes ſpontã
neas in holocauſto: in ſacrificio: in libamine
ꝛ in hoſtijs pacificis. Narrauitqꝫ moyſes filijs
iſrael omnia que ei dñs imperarat.

¶ Ca. Sũ. ¶ De voto dato: qñ voto tenetur
vir vel mulier: ꝛ quando nõ. ¶ XXX

Et locutus eſt ad principes tri-
buũ filiorũ iſrael. Iſte eſt ſer- A
mo quẽ precepit dñs. Si quis
virorũ votum dño vouerit: aut
ſe cõſtrinxerit iuramento: non
faciet irritum verbum ſuum:
ſed omne quod ꝓmiſit implebit. Mulier 33.q.5.
ſi quippiam vouerit ꝛ ſe conſtrinxerit iura- manifeſte ꝛ c. noluit

mento q̃ eſt in domo patris ſui: ⁊ in etáte ad-
huc puellári: ſi cognouerit pater votū quod
pollicita eſt: ⁊ iuramentū quo obligáuit ani-
mā ſuā: ⁊ tacuerit: voti rea erit. Quicqd pol
licita eſt ⁊ iuráuit: ópere complébit. Sin autē
ſtatim vt audierit cōtradixerit pater: ⁊ vota
⁊ iuraméta eius irrita erunt: nec obnoxia te-
nébitur ſpóſioni: eo q̃ contradixerit pater.
Si maritū habúerit ⁊ vouerit aliqd: ⁊ ſemel
de ore eius verbū egrédiens animā eius obli
gáuerit iuramento: quo die audierit vir ⁊ nō
contradixerit: voti réa erit: reddétq; quodcū
q; promiſerat. Sin autem áudiens ſtatim con
tradixerit: ⁊ irritas fecerit pollicitatiónes ei⁹
verbáq; quibus obſtrinxerat animā ſuā: pro-
pitius erit ei + dominus. Vidua ⁊ repudiá-
ta quicquid vouerint réddent. Vxor in domo
viri cum ſe voto conſtrinxerit ⁊ iuramento: ſi
audierit vir ⁊ tacuerit nec contradixerit ſpó-
ſioni: réddet quodcūq; promiſerat. Sin autem
extemplo contradixerit: nō tenebitur promiſſió
nis réa: qꝛ maritus contradixit: ⁊ dñs ei pro-
pitius erit. Si vouerit ⁊ iuramento ſe cōſtrin-
xerit vt per ieiuniū vel ceterarum rerum ab-
ſtinentiā affligat animā ſuam: in arbitrio viri
erit ſiue faciat ſiue nō faciat. Quod ſi áudiens D
vir tacúerit: ⁊ in alteram diem diſtúlerit ſen
tentiam: quicquid vouerat atq; promiſerat:
reddet quia ſtatim vt audiuit tacuit. Sin autē
contradixerit poſtq; reſciuit: portabit ipſe ini
quitatem eius: Iſte ſunt leges quas conſtituit
dominus móyſi inter virum ⁊ vxoré: inter pa
trem ⁊ filiam que in puellari adhuc etate eſt:
vel que manet in parentis domo.

¶ Ca. Sū. ¶ De pugna cótra madian: de ba
laam interfecto: de mulierib⁹ interficiendis:
de diuiſione prede ex equo: de parte pontificis
⁊ leuitarum: de donarijs dñi. ¶ XXXI

Locutúſq; eſt dñs ad móyſen di
cés. Vlciſcere prius filios iſra-
él dē madianitis: ⁊ ſic colligéris
ad populū tuū. Statimq; mó
yſes: armáte inquit ex vobis vi
ros ad pugnam qui poſſint vl-
tioné dñi expétere de madianitis. Mille viri
de ſingulis tribub⁹ eligant ex iſraél q mittāt
ad bellū. Dederūtq; millénos de ſingulis tri
bub⁹: id eſt duodecim milia expeditoꝝ ad pu-
gnā: quos miſit móyſes cū phineés filio elea
zari ſacerdotis: vaſáq; ſancta ⁊ tubas ad clā-
génduʒ trádidit ei. Cūq; pugnaſſent cōtra ma
dianitas atq; viciſſent oés mares occiderūt
⁊ reges eoꝝ eui: ⁊ recem. ⁊ ſur: ⁊ vr: ⁊ rebe:
quinq; principes gentis. Balaám quoq; filiū B
beór: iterfecérūt gladio: cepérūtq; mulieres
eoꝝ ⁊ paruulos: omniáq; pécora ⁊ cunctam
ſuppellectilé. Quicquid habere poterāt depo
pulati ſunt: tā vrbes q̃ viculos ⁊ caſtélla flā-
ma conſumpſit. Et tulerunt prédā ⁊ vniuerſa
q̃ céperāt tam ex hominibus q̃ ex iumentis:
⁊ adduxerūt ad móyſen ⁊ eleázarū ſacerdo-
tem: ⁊ ad omnem multitudiné filioꝝ iſraél.

Reliqua aũt vtẽſilia portauerũt ad caſtra in
cãpeſtrib⁹ moáb: iuxta iordanẽ ↄtra hierichó.
Egreſſi ſunt aũt moyſes ⁊ eleaçár ſacerdos ⁊
oẽs principes ſynagóge in occúrſuȝ eoꝝ extra
caſtra. Iratúſqȝ moyſes principib⁹ exercitus
tribúnis ⁊ centurionib⁹ qui venerãt de bello
C ait. Cur féminas reſeruaſtis? // Nõne iſte ſunt
Nu. 25. d. que deceperunt filios iſraél ad ſuggeſtiónem
balaám: ⁊ ꝑuaricári vos fecerũt in dño ſuꝑ
peccato phogór: vnde ⁊ ꝑcuſſus eſt populus?
Judicum. 21. d. Ergo cũctos iterficite: // quicquid eſt generis
Alias + paruulos maſculini: etiam in + paruulis: ⁊ mulieres q̃
nouérunt viros in coitu iuguláte: puéllas aũt
⁊ oẽs feminas ṽgines reſeruáte vobis. ⁊ ma-
nete extra caſtra ſeptẽ diebus. Qui occiderit
hominẽ vel occiſuȝ tetigerit: luſtrabiť die ter
tio ⁊ ſeptimo. Et de omni prẽda ſiue veſtimen
tũ fúerit ſiue vas: ⁊ aliquid in vtẽſilia prepa-
ratũ de capraꝝ pellib⁹ ⁊ pilis ⁊ ligno expiábiť
Eleaçar quoqȝ ſacerdos ad viros exercitus
qui pugnauerãt ſic locutus eſt. Hoc eſt prece-
ptũ legis quod mandauit deus moyſi. Auruȝ
D ⁊ argentũ ⁊ es ⁊ ferrũ ⁊ plumbũ ⁊ ſtannũ: et
omne quod poteſt trãſire per flammas. igne
purgabiť: quicqd autẽ ignẽ non poteſt ſuſtine
re: aqua expiatiónis ſanctificabiť: ⁊ lauabitis
veſtimenta veſtra die ſeptimo: ⁊ purificati po-
ſtea caſtra intrábitis. Dixit quoqȝ dominus
ad moyſen. Tóllite ſummã eorum que capta
ſunt ab homine vſqȝ ad pécus: tu ⁊ eleaçár ſa
cerdos: ⁊ omnes principes vulgi: diuidéſqȝ ex
equo predã inter eos qui pugnauérũt egreſſi
qȝ ſunt ad bellũ ⁊ inter oẽm reliquã multitu-
dinem: ⁊ ſeparabis partẽ dño ab his qui pu-
gnauerunt: ⁊ fuerũt in bello vnam animam
de quingentis: tam ex homínib⁹ q̃ȝ ex bobus
⁊ aſinis ⁊ ouib⁹: ⁊ dabis eam eleáçaro ſacer-
doti: quia primitie dñi ſunt. Ex media quoqȝ
E parte filiorũ iſraél: accipies quinquageſimuȝ
caput hominũ ⁊ boũm ⁊ aſinorũ ⁊ ouiũ cun-
Al. + excubabant ctorũqȝ animantiũ: ⁊ dabis ea leuítis qui + ex
Alias + in tabernaculo dñi. cubãt in + cuſtodijs tabernaculi dñi. Fece-
rũtqȝ moyſes ⁊ eleaçár ſicut precéperat dñs.
Fuit autẽ prẽda quam exercitus céperat ouiũ
ſexcenta ſeptuagintaquinqȝ milia: boum ſe-
ptuagintaduo milia: aſinorum ſexaginta mil
le: ⁊ milie anime hominuȝ: ſexus feminei que
non cognóuerant viros trigintaduo milia.
Dataqȝ eſt media pars his qui in prélio fue-
rant: ouium trecenta trigintaſeptem milia
quingente: e qbus in partẽ domini ſupputate
ſunt oues ſexcente ſeptuagintaquinqȝ: et de
bobus trigintaſex milibus: boues ſeptuagin-
ta ⁊ duo: de aſinis triginta milibus quingen
tis: aſini ſexagintaunus. De animabus ho- F
minum ſedecim milibus ceſſerunt in partẽ
dñi trigintadue anime. Tradiditqȝ moyſes
numerum primitiarũ domini eleáçaro ſacer
doti ſicuti fuerat ei imperátũ ex media parte
filiorũ iſraél: quã ſeparáuerat his qui in pre-
lio fuerant. De media vero parte que cõtige
rat rélique multitudini: id eſt de ouibus tre-
centis trigintaſeptem milibus quingentis: et
de bobus trigintaſex milibus: ⁊ de aſinis tri-
ginta milibus quingentis: ⁊ de hominibus ſe-
deciȝ milibus: tulit moyſes quinquageſimũ
caput ⁊ dedit leuitis qui excubábant in taber
naculo dñi ſicut ꝓcépat dñs. Cumqȝ acceſſiſ
ſent principes exercitus ad moyſen ⁊ tribu-
ni centurionéſqȝ dixerunt. Nos ſerui tui re- G
cenſúimus numerum pugnatorum quos ha-
buimus ſub manu noſtra: ⁊ ne vnus quidem
défuit. Ob hãc cauſam offérimus in donarijs
domini ſinguli quod in preda áuri potuimus
inuenire periſcélides ⁊ armillas ánulos et
dextrália ac murénulas vt depreceris ꝓ nobis
dñm. Suſceperũtqȝ moyſes ⁊ eleaçár ſacer-
dos omne aurũ in diuerſis ſpeciebus põdus
ſanctuarij ſedecim milia ſeptingentos quin-
quaginta ſiclos a tribunis ⁊ centurionibus.
Unuſquiſqȝ enim qđ in preda rapuerat: ſuuȝ
erat. Et ſuſceptum intulerũt in tabernaculuȝ
teſtimonij i monimẽtũ filioꝝ iſrael corã dño.

¶ Ca. Sũ. ¶ De ſorte data duabus tribub⁹
dimidie partis citra iordanem. ¶ XXXII

F ilij autem rubén ⁊ gád habe A
bãt pécora multa: ⁊ erat illis i
iuméntis infinita ſubſtantia.
Cũqȝ vidiſſent iaçér ⁊ galaád
aptas animalibus aléndis ter-
ras: venerũt ad móyſen ⁊ ad
eleaçarũ ſacerdotẽ ⁊ principes multitudinis:
atqȝ dixerĩt. Aſtaroth ⁊ dybón ⁊ iaçer ⁊ + nem
rá eſebón ⁊ elealé ⁊ ſabán ⁊ nebo ⁊ beon ter Alias + nembra
ra quã percuſſit dominus in cõſpectu filiorum Alias + beon.
iſraél: regionis vbérrime eſt ad paſtum ani-
malium: ⁊ nos ſerui tui habemus iuménta
plúrima: ꝓcamurqȝ ſi inuenimus gratiã co-
ram te vt des nobis famulis tuis eam in poſ-
ſeſſioné: nec facias nos tranſire iordanẽ. Qui-
bus reſpondit móyſes. Numquid fratres ve-
ſtri ibunt ad pugnam: ⁊ vos hic ſedébitis?

Cur ſubuertitis mentes filiorũ iſraél: ne tran
ſire áudeant in locũ quẽ eis daturus eſt do-
minus? Nõne ita egerũt patres veſtri quãdo
miſi de cadesbarne ad explorandã terrã. Cũ-
qꝫ veniſſent vſqꝫ ad vallẽ botri luſtrata omni
regione ſubuerterũt cor filiorũ iſraél: vt non
intrarent fines quos eis dominus dedit: qui-
Sup. 14. a. bus iratus iurauit dicens. // Si videbunt ho-
mines iſti qui aſcenderunt ex egypto: a vigin
ti annis ⁊ ſupra: terram quã ſub iuraméto pol
licitus ſum habraám iſaac ⁊ iacob: ⁊ nolue-
Als + ca- rũt ſequi me preter + caleb filiũ iephõné ce-
leph neçeum ⁊ ioſue filium nún. Iſti impleuerunt
C voluntatẽ meam. Iratúſqꝫ dominus aduerſũ
iſraél circũdúxit eum per deſertũ quadragin
ta annis donec cõſumeretur vniuerſa genera
tio que fecerat malũ in conſpectu eius. Et ec-
ce inquit vos ſurrexiſtis pro patribus veſtris
incrementa ⁊ alúmni hominum peccatorũ vt
augerétis furorem domini cõtra iſraél. Qꝫ ſi
nolueritis ſequi eum: in ſolitudine populum
derelinquet: ⁊ vos cauſa eritis necis omniũ.
At illi própe accedéntes dixerũt. Cáulas ouiũ
fabricabimus ⁊ ſtabula iuméntorũ: paruulis
infra eo. quoqꝫ noſtris vrbes munitas. Nos autem ipſi
armati ⁊ accincti pergémus ad preliũ ante
filios iſraél donec introducamus eos ad loca
D ſua. Páruuli noſtri ⁊ quicquid habere póſſu
Als + mu mus: erũt in vrbibus + munitis: propter ha-
rans bitatorũ inſidias. Non reuertemur in domos
noſtras vſqꝫ dum poſſideant filij iſraél heredi
tatem ſuam: nec quicqꝫ querémus trans ior
danem: qꝛ iam habemus poſſeſſionem noſtrã
in orientali eius plaga. Quibus móyſes ait.
Joſ. 1. c. Si fácitis quod promittitis: expediti pérgite
coram domino ad pugnã: ⁊ omnis vir bella-
tor armatus iordanem tranſeat: donec ſubuer
tat dominus inimicos ſuos: ⁊ ſubijciatur ei
omnis terra: tunc éritis inculpábiles apud
deum ⁊ apud iſraél: ⁊ obtinebitis regiones
E quas vultis coram domino. Sinautem quod
dicitis non fecéritis: nulli dubiũ eſt quin pec
cétis in deum. Et ſcitote quoniam peccatũ ve
ſtrum apprehendet vos. Edificáte ergo vrbes
paruulis veſtris: ⁊ cáulas ⁊ ſtábula ouibus ac
iumentis: ⁊ quod polliciti eſtis impléte. Di-
xeruntqꝫ filij gád ⁊ rubén ad móyſen. Serui
tui ſumus. Faciemus quod iubet dominus no
ſter. Páruulos noſtros ⁊ mulieres ⁊ pécora ac
iumenta relinquemus in vrbib⁹ galaád: nos
autẽ famuli tui omnes expediti pergemus ad
bellum ſicut tu domine lóqueris. Precépitqꝫ
móyſes eleáçaro ſacerdoti: ⁊ ioſue filio nún
⁊ principib⁹ familiarum tribus iſraél: ⁊ di-
xit ad eos. Si tranſierint // filij gád ⁊ filij ru- F
bén vobiſcum iordanẽ omnes armati ad bel Joſ. 4. c.
lum coram domino: ⁊ vobis fuerit terra ſub-
iecta: date eis galaád in poſſeſſionem. Sinau-
tem noluerint tranſire vobiſcum in terram
chanaán: inter vos habitandi accipiant loca.
Reſponderũtqꝫ filij gád ⁊ filij rubén. Sicut
locutus eſt dominus ſeruis ſuis: ita faciemus.
Ipſi armati pergémus coram domino in ter- ſup. eo. d.
ram chanaán: ⁊ poſſeſſionem iam ſuſcepiſſe
nos confitemur trans iordanem. Dedit ita- Joſ. 22. a.
qꝫ móyſes filijs gád ⁊ rubén ⁊ dimidie tri-
bui manaſſé filij ioſeph regnũ ſéon regis am
morei: ⁊ regnũ óg regis baſán: ⁊ terrã eorũ
cum vrbibus ſuis p circuitum. Igiť extruxe- G
rũt filij gád dibón ⁊ aſtaróth ⁊ aroér ⁊ roth
⁊ ſopham ⁊ iaçér iechaá ⁊ bethnemra ⁊ be-
tharám vrbes munitas: et cáulas pecoribus
ſuis. Filij vero rubén edificauerũt eſebón et
elealé et cariathaim et nabó et baalmeón ver
ſis nominibus ſabamá quoqꝫ imponentes vo-
cabula vrbibus quas extrúxerant. // Porro fi-
lij machír filij manaſſé perrexerunt in gala- Deu. 3. b.
ád: ⁊ vaſtauerunt eam interfecto ammorreo
habitatore eius. Dedit ergo móyſes terrã
galaád machír filio manaſſé qui habitauit in
ea. Iair autem filius manaſſé abijt ⁊ occupa-
uit vicos eius quos appellauit auothiair: id ẽ
villas iair. Nobé quoqꝫ perrexit et apprehen
dit canáth cum viculis ſuis vocauitqꝫ eam ex
nomine ſuo nobé.

C Ca. Sũ. C De cathalogo manſionum fi-
liorum iſraél. C XXXIII

He ſunt manſiónes filiorũ iſra-
él qui egreſſi ſunt de egýpto p A
túrmas ſuas in manu móyſi et
aáron: quas deſcripſit móyſes
iuxta caſtrorũ loca que dñi iuſ-
ſione mutabant. Profecti igiť
de rameſſẽ mẽſe pmo quintadecima die mẽ Als + fece
ſis pmi + altera die + phaſé filij iſraél in ma runt
nu excelſa videntib⁹ cũctis egýptijs ⁊ ſepeliẽ- Al. + poſt
tib⁹ primogenitos quos pcuſſerat dñs naꝫ ⁊ in
dijs eorũ exercuerat vltiõnẽ: caſtrametati ſunt
in ſochoth: de ſochoth venerũt in ethán que
eſt in extrémis finib⁹ ſolitúdinis. Inde egreſ
ſi venerunt contra phiaíróth que reſpicit be-
elſephón: ⁊ caſtrametati ſunt ante magdalũ.

B Profectiq; de phiairóth tranſierunt per me-
dium mare in ſolitudinē: ⁊ ambulantes tri-
bus diebus p deſertū ethán caſtrametáti ſunt
Exo.15.b. in mará. Profectiq; de mará / venerunt in
helim vbi erant duodecim fontes aquarum ⁊
palme ſeptuagīta: ibiq; caſtrametáti ſūt. Sed
⁊ inde egreſſi fixérunt tentoria ſuper mare
rúbrum. Profectiq; de mari rubro: caſtrame
táti ſunt in deſerto ſýn. Unde egreſſi venerūt
in depheca. Profectiq; de depheca caſtrame-
tati ſunt in halús. Egreſſiq; de halús: raphi-
dim fixére tentória: vbi populo défuit aqua
ad bibendum. Profectiq; de raphidím: caſtra
metáti ſunt in deſerto ſynai. Sed de ſolitudi-
ne ſynaí egreſſi venerunt ad ſepulcra concu-
C piſcentie. Profectiq; de ſepulcris concupi-
ſcéntie: caſtrametati ſunt in aſſeróth. Et de aſ-
ſeróth: venerunt in rethmá. Profectiq; de
rethmá: caſtrametáti ſunt in remonpharés.
Unde egreſſi: venerunt in lebná. De lebná:
caſtrametáti ſunt in reſſá. Egreſſiq; de reſſá:
venerunt in ceelethá. Unde profecti: caſtra-
metati ſunt in monte ſephér. Egreſſi de mon
te ſephér: venerūt in aradá. Inde proficiſcen
tes: caſtrametati ſunt in macelóth. Profecti-
D q; de macelóth: venerunt in taáth. De taáth:
caſtrametáti ſunt in thare. Unde egreſſi: fixé-
re tentoria in methcá. Et de methcá caſtra-
metati ſunt in eſmoná. Profectiq; de eſmoná
venerunt in moſeroth. Et de moſeroth: ca-
ſtrametati ſūt in baneiachán. Profectiq; de
baneiachán: venérunt in montem gadgád.
Unde profecti caſtrametati ſunt in iethеba-
thá: ⁊ de iethebathá: venerunt in hebroná.
Egreſſiq; de hebroná caſtrametati ſunt in a-
ſiongabér. Inde profecti: venerunt in deſer-
E tum ſýn. Hec eſt cadés. Egreſſiq; de cadés ca-
ſtrametati ſunt in montem hór: in extrémis
finibus terere edón. / Aſcenditq; aarón ſa-
Num.20.b. cerdos in montem hór iubente domino ⁊ ibí
mortuus eſt anno quadrageſimo egreſſionis
filiorum iſraél ex egypto méſe quinto: primo
die menſis cum eſſet annorum centum vigin-
titrium. Audiuitq; chananéus rex arád quí
habitabat ad meridiem: in terram chanaán
veniſſe filios iſraél. Et profecti de monte hór
caſtrametati ſunt in ſalmoná. Unde egreſ-
ſi venerunt in phinón. Profectiq; de phinón
caſtrametati ſunt in oboth. Et de obóth vene-
runt in ieabarim: que eſt in finibus moabitá
F rum. Profectiq; de ieabarím: fixére tentoria
in dibongád: Unde egreſſi: caſtrametati ſunt
in elmondeblathaim. Egreſſiq; de elmonde
blathaim venerūt ad montē abarim cōtra na
bó. Profectiq; de mōtib⁹ abarím: tranſierūt
ad campéſtria moáb ſupra iordánem contra
hierichó. Ibiq; caſtrametati ſūt ð bethſimón
vſq; ad belſathim planiorib⁹ locis moabitāꝝ:
vbi locutus ē dominus ad móyſen. Précipe fi G
lijs iſraél: ⁊ dic ad eos. Quādo trāſieritis ior
dáne ītrátes terrā chanaán: diſpérdite cūctos
habitatores terre illius: confringite titulos: ⁊
ſtátuas comminuite: atq; omnia excelſa va-
ſtáte: mundantes terram ⁊ habitantes in ea.
Ego enim dedi vobis illam in poſſeſſionem:
quam diuidétis vobis ſorte. Plúribus dabi-
tis latiorē: ⁊ paucioribus anguſtiorem. Singu
lis vt ſors ceciderit: ita tribuet hereditas. Per
trib⁹ ⁊ familias poſſéſſio diuidēt. Sin aūt no-
lueritis interficere habitatores terre q remā-
ſerint: erunt vobis quaſi cláui in oculis ⁊ lán
cee in laterib⁹. Et aduerſabūt vobis in ter-
ra habitationis veſtre: ⁊ quicquid illis cogi-
taueram facere: vobis faciam.

¶ Ca. Xiii. ¶ De diſperdendis chananeis et
idolis eorum: de terra diuidenda ſorte: de di-
menſione terre: de nominibus eorum: qui ter
ram deberent diuidere. ¶ XXXIIII

L Ocutuſq; eſt dñs ad móyſen di- A
cens. Précipe filijs iſraél ⁊ di-
ces ad eos. Cum ingreſſi fueritis
terrā chanaám ⁊ in poſſeſſionē
vobis ſorte ceciderit his finibus
terminabit. Pars meridiána incipiet a ſoli-
tudine ſýn: que eſt iuxta edóm ⁊ habebit ter
minos contra orientem mare ſalſiſſimū. Qui
circuibunt auſtrálem plagam per aſcenſum
ſcorpiónis: ita vt tranſeant in ſenná: ⁊ peruē-
nient ad meridiem vſq; ad cadeſbarné. Un-
de egrediēt confinia ad villā nomine adár
⁊ tendent vſq; aſemoná. Ibitq; per gýrum B
terminus ab aſemoná vſq; ad torrētē egýpti:
⁊ magni maris littore finiétur. Plaga autē
occidentalis a mari magno incipiet: et ipſo fi
ne claudétur. Porro ad ſeptétrionalem pla-
gam a mari magno términi incipient: puenī
entes vſq; ad montē altiſſimum: a quo veniēt
in emáth vſq; ad terminos ſedabá: ibūtq; cō
finia vſq; ad hebroná ⁊ villaꝫ henán. Hi erūt
termini in parte aquilonis. Inde metabún-
tur fines contra orientalem plagam: de villa
henán vſq; ſephamá: et de ſephamá deſcen-

Mo + reblatha dent términi in + reblathá cõtra fontem da-
phnim. Inde pueniet ꝯtra orientez ad mare
cenereth ⁊ tendet vſqꝫ iordánẽ: ⁊ ad vltimuꝫ
ſalſiſſimo claudenť mari. Hác habebitis tér-
ram per fines ſuos in circúitu. Precepitqꝫ
móyſes filijs iſraél dicẽs. Hec erit terra quã
poſſidébitis ſorte: ⁊ quam iuſſit dominus da-
ri noué tribubus ⁊ dimidie tribui. Trib⁹ eni
filioꝝ rubén per familias ſuas: ⁊ trib⁹ filioꝝ
gád iuxta cognationũ nũerũ: média quoqꝫ
tribus manaſſe id eſt due ſemis tribus acce-
pérunt partem ſuam trans iordanem con-
D tra hierichó ad orientalem plágam. Et ait do
Joſ.4.d. minus ad móyſen. Hec ſunt noĩa viroꝝ q
terram vobis diuidẽt. Eleaçár ſacerdos ⁊ io-
ſué filius nún ⁊ ſinguli principes de tribubus
ſingulis: quorum iſta ſunt vocábula. De tri-
bu iudá: caléph filius iephoné. De tribu ſy-
meon ſamuél filius amiúd. De tribu bénia-
mín: helidád filius caſelón. De tribu filioruꝫ
dán: bocci filius iogli. Filiorũ ioſéph de tribu
manaſſe: hannihél filius ephót. De tribu ef-
fraím camuhél filius ſepthán. De tribu ça-
bulón: heliſaphán filius pharnáth. De tribu
iſſachár: dux phaltihél filius oçan. De tribu
aſér: abiúd filius ſalomi. De tribu neptalím:
phedahél filius amiúd. Hi ſunt quibus prece
perat dominus vt diuiderent filijs iſraél ter-
ram chanaám.

ℭ Ca. Sũ. ℭ De ciuitatibus ⁊ ſuburbanis
dandis leuitis: de ciuitatib⁹ refugij vltra ior-
danẽ ⁊ terram chanaán: ⁊ de lege homicide ſi
ue volens ſiue nolens fecerit: ad teſtimoniuꝫ
vnius nullus puniať. ℭ XXXV

A Hec quoqꝫ locut⁹ eſt dñs ad mó
Joſ.21.a. yſen in campeſtrib⁹ moáb ſupra
iordánen ꝯtra hierichó. Pré-
cipe filijs iſraél vt dent leuitis
de poſſeſſionib⁹ ſuis vrbes ad ha
bitandũ ⁊ ſuburbána earũ per
circuitũ: vt ipſi in óppidis máneãt: ⁊ ſuburbá
na ſint pecorib⁹ ac iumentis: que a muris ci-
uitatũ forinſecus per circuitum mille páſſum
ſpátio tẽdenť. Contra orientẽ duo milia erũt
cubiti ⁊ ꝯtra meridiẽ ſimiliter erunt duo mi
lia: ad mare quoqꝫ qđ réſpicit ad occidentez:
eadem menſura erit: ⁊ ſeptẽtrionalis plaga
equali termino finieť. Eruntqꝫ vrbes in me-
dio: ⁊ foris ſuburbana. De ipſis autem óp-
Joſ.20.a. pidis que leuitis dabitis ſex erunt in fugiti-
uoꝝ auxilio ſeparata: vt fugiat ad ea qui fu-
derit ſanguinẽ. Et exceptis his alia quadra-
gintaduo óppida id ẽ ſimul quadragintaocto B
cũ ſuburbanis ſuis. Ipſeqꝫ vrbes que dabunť
de poſſeſſionib⁹ filioꝝ iſraél: ab his qui plus
habent plures auferenť: ⁊ qui minus paució
res. Singuli iuxta menſuram hereditatis ſue
dabunt óppida leuitis. Ait dominus ad mó-
yſen. Loq̃re filijs iſraél ⁊ dices ad eos. Quã Deu.19.a.
do tranſgréſſi fueritis iordanẽ in terrã chana
án: decérnite q̃ vrbes eſſe debeant in preſidia
fugitiuórũ: qui nolẽtes ſanguinem fúderint.
In quibus cũ fúgerit profugus: cognatus oc-
ciſi nõ poterit eum occidere donec ſtet in con-
ſpectu multitúdinis: et cauſa illius iudiceť.
De ipſis autẽ vrbib⁹ que ad fugitiuoꝝ ſub- xv.q.i.ca.
ſidia ſeparanť: tres erũt trans iordanẽ: ⁊ tres illa in glo
in terra chanaám tam filijs iſraél q̃ȝ áduenis ſa ⁊ ca. ſi. in gloſa. Exo.21.
atqꝫ peregrinis: vt cófugiat ad eas qui nolẽs Joſue.20.
ſánguinem fúderit. Si quis ferro percúſſerit
⁊ mortuus fuerit qui percúſſus eſt: reus erit
homicidij ⁊ ipſe moriẽtur. Si lápidẽ iécerit ⁊ C
íctus occubúerit: ſimiliter punieť. Si ligno
percúſſus interierit: pcuſſoris ſanguine vindi-
cabiť: Propinquus occiſi homicidã iterficiet:
ſtatim vt apphenderit eũ + interficieť. Si per Mo + pe cuciet
odiũ qs hominẽ impulerit vel iécerit quippiã
in eũ p inſidias aut cũ eſſet inimicus manu p
cúſſerit ⁊ ille mortuus fuerit: percúſſor hom i-
cidij reus erit. Cognatus occiſi ſtatim vt in- Deu.19.a.
uénerit eũ: iugulabit. Qꝫ ſi + fortuitu ⁊ abſqꝫ Mo + forte tuito
ódio ⁊ inimicicijs quicq̃ȝ horum fecerit ⁊ hoc
audiente populo fuerit comprobatũ: atqꝫ in-
ter percuſſórẽ ⁊ propinquũ ſanguinis queſtio
vẽtiláta: liberabiť innocẽs de vltoris manu: ⁊
reduceť p ſententiã in vrbẽ ad quã cófugerat
manebitqꝫ ibi donec ſacerdos magnus q oleo
ſancto vnctus eſt moriať. Si interfector extra D
fines vrbium que exulibus deputate ſunt fue-
rit inuentus et percuſſus ab eo qui vltor eſt ſã-
guinis: abſqꝫ noxa erit qui eum occiderit.
Debúerat enim prófugus vſqꝫ ad mortẽ pónti
ficis in vrbe reſidere. Poſtq̃ȝ autem ille obie
rit homicida reuertẽtur in terrã ſuã. Hec ſẽ-
piterna erũt ⁊ legitima in cunctis habitatio
nibus veſtris. Homicida ſub teſtibus punie-
tur. Ad vnius teſtimoniũ nullus condemna-
bitur. Non accipietis préciũ ab eo qui reus ẽ
ſanguinis: ſtatim ⁊ ipſe morieť. Exules ⁊ pró
fugi ante mortem pótificis nullo modo in vr-
bes ſuas reuerti poterũt: ne polluatis terraꝫ
habitationis veſtre que inſontiuꝫ cruore ma-

culatur: nec aliter expiári poteſt niſi per eius
ſanguinem qui alterius ſanguinem fúderit.
Atq; ita emundabitur veſtra poſſeſſio: me cō-
morante vobiſcum. Ego enim ſum dominus:
qui habito inter filios iſraél.

¶ Ca. Sū. ¶ De lege cōmiſcendarum tribuū occaſione filiarū ſalphaad. ¶ XXXVI

A Joſ.17.a. Acceſſerunt autē et principes fa-
miliarum galaád filij machir
filij manaſſé: de ſtirpe filiorum
ioſéph locutiq; ſunt móyſi co-
ram principibus iſraél: atq; di
xerunt. Tibi domino noſtro p̄
cepit dominus vt terram ſorte diuideres filijs
iſraél: et vt filiabus ſalphaád fratris noſtri da
res poſſeſſionem debitam patri. Quas ſi alte-
B rius tribus hoīes vxores accéperint: ſequetur
poſſeſſio ſua et trāſlata ad aliam tribum de no
ſtra hereditate minuetur: atq; ita fiet vt cum
iubileus ideſt quinquageſimus annus rémiſ
ſionis aduenerit cōfundatur ſortiū diſtributio:
et aliorum poſſeſſio ad alios tránſeat. Reſpon
dit móyſes filijs iſraél et domino precipiente
ait. Recte tribus filiorum ioſéph locuta: et hec
lex ſup filiabus ſalphaád a dn̄o p̄mulgáta ē. C
Nubant quibus volunt: tm̄ vt ſue trib⁹ hoīb⁹
ne cōmiſceātur poſſeſſio filiorū iſraél de tribu Tob.7.
in tribum. Omnes enim viri ducēt vxores de
tribu et cognatione ſua: et cuncte femine de ea
dē tribu maritos accipient: vt hereditas p̄ma
neat in familijs: nec ſibi miſceāntur tribus: ſed
ita maneant vt a dn̄o ſeparáte ſunt. Fecerūnt D
q; filie ſalphaád: vt ſibi fuerat impatū: et nu-
pſerunt malá et therſá et eglá et mechá et noā
filijs pátrui ſui de familia manaſſé qui fuit fi
lius ioſéph et poſſeſſio que illis fuerat attri
buta manſit in tribu et familia patris earum.
Hec ſunt mandata atq; iudicia que manda-
uit dominus per manum móyſi ad filios iſ-
raél in campeſtribus moab ſupra iordanem
contra hierichó.

¶ Explicit liber Numeri.

¶ Incipit liber Elleaddbarim qui Deutero nomium prenotatur.

¶ Ca. Sū. ¶ Recapitulatio de numeratione et reuerſione ad montem ammoreorum. De exploratoribus: de murmuratione populi: de ira dei: de aſcenſu in amalech. ¶ Cap. I

Hec ſunt ver A
ba q̄ locut⁹ eſt móyſes
ad omnē iſraél trās ior
danē in ſolitudine cāpe
ſtri ꝯtra mare rubrū in
ter pharán et thofél et
labán et aſeróth: vbi au
ri eſt plúrimū: vndecim

dieb⁹ de oreb p viã mõtis ſeyr vſq̃ cadeſbar
né. Quadrageſimo anno vndecimo menſe
primo die mẽſis locutus eſt moyſes ad filios
iſraél omnia que p̄ceperat illi dñs vt diceret
eis: poſtq̃ percuſſit ſeon regem ammoreorum:
qui habitauit in eſebon: ⁊ og regem baſan:
Al. + aſa roth q manſit in + aſeroth ⁊ in edrai trans iordanẽ
in terra moab. Cepitq̃ moyſes explanare le
gem ⁊ dicere. Dñs deus noſter locutus eſt ad
nos in oreb dicens. Sufficit vobis q̄ in hoc
mõte manſiſtis. Reuertimini ⁊ venite ad mon
tem ammoreorũ: ⁊ ad cetera que ei proxima
ſunt campeſtria atq̃ mõtana ⁊ humiliora lo
ca contra meridiem ⁊ iuxta littus maris: ter
ram chananeorũ ⁊ libani vſq̃ ad flumen ma
gnum eufratem. En inquit tradidi vobis. In
B gredimini ⁊ poſſidete eam: ſuper quam iura
uit dñs patribus veſtris habraam iſaac ⁊ ia
cob: vt daret illam eis ⁊ ſemini eorũ poſt eos
Exo. 18. c. Dixitq̃ vobis illo in tpe. Non poſſum ſolus
ſuſtinere vos: quia dñs deus veſter multiplica
uit vos: ⁊ eſtis hodie ſicut ſtelle celi plurimi.
Dominus deus patrũ veſtrorũ addat ad hũc
numerũ multa milia: ⁊ benedicat vobis ſicut
locutus eſt. Non valeo ſolus negocia veſtra ſu
ſtinere ⁊ pondus ⁊ iurgia. Date ex vobis vi
ros ſapientes ⁊ gnaros: quorum conuerſatio
ſit probata in tribubus veſtris: vt ponam eos
vobis principes. Tunc reſpondiſtis mihi. Bo
na res eſt: quam vis facere. Tuliq̃ de tribu
bus veſtris viros ſapientes ⁊ nobiles: ⁊ cõſtitui
eos principes tribunos ⁊ centuriones ⁊ quin
C quagenarios ac decanos qui docerẽt vos ſin
gula. Precepitq̃ eis dicẽs. Audite illos: et
quod iuſtum eſt iudicate Siue ciuis ſit ille ſi
ue peregrinus: nulla erit diſtantia perſona
rum. Ita paruum audietis vt magnum nec
accipietis cuiuſq̃ perſonam quia dei iudiciũ
eſt. Q ſi difficile vobis viſum aliquid fuerit:
referte ad me ⁊ ego audiam. Precepitq̃ eis
omnia que facere deberetis. Profecti autem
de oreb tranſiuimus per eremum terribi
lem ⁊ maximam ſolitudinem quam vidiſtis
per viam montis ammorei: ſicut preceperat
dominus deus noſter nobis. Cũq̃ veniſſemus
in cadeſbarne: dixi vobis. Veniſtis ad mon
tem ammorei quem dominus deus veſter da
turus eſt vobis. Vide terram quam dominus
deus tuus dabit tibi. Aſcende ⁊ poſſide eam:
D ſicut locutus eſt dominus deus noſter patrib⁹
tuis. Noli timere: nec quicq̃ paueas. Et acceſ

Ioſ. 7. c. pal. 19. 2 [illegible] Ephe. 6. Collo. 3. Actu. 10. 11. q. 7. c. [illegible] li. 5. huic. De iudi. ca. nouit. ⁊ pſi pno c. mãdata 11. q. 3. ca. ſummo 2. q. 5. ca. 2. 26. q. 7. ca. ſacerdos. 4. q. 4. ca. i. de pe. di. 4 ca. nec bo no de pre bẽ c. vene rabilis

de accuſa. ca. quali ter ⁊ q̃n̄ d

ſiſtis ad me omnes: atq̃ dixiſtis. Mittamus
viros qui conſiderent terram: ⁊ renuncient
per quod iter debeamus aſcendere: ⁊ ad quas
pergere ciuitates. Cũq̃ mihi ſermo placuiſ
ſet: miſi ex vobis duodecim viros ſingulos Nu. 13. c.
de tribubus ſuis. Qui cum perrexiſſent ⁊ a
ſcendiſſent in montana venerunt vſq̃ ad val
lem botri. Et cõſiderata terra ſumẽtes de fru
ctibus eius vt oſtenderent vbertatem attule
runt ad nos: atq̃ dixerũt. Bona eſt terra: quã
dñs deus noſter daturus eſt nobis. Et nolui
ſtis aſcendere: ſed increduli ad ſermonẽ dei
noſtri murmuraſtis in tabernaculis veſtris
atq̃ dixiſtis. Odit nos dñs: ⁊ idcirco eduxit
nos de terra egypti vt traderet nos in manu E
ammorei atq̃ deleret. Quo aſcẽdemus? Nun
tij terruerunt cor noſtrũ dicentes. Maxima Al⁹ + in
multitudo eſt: ⁊ nobis + ſtatura procerior. Ur
bes magne: ⁊ ad celũ vſq̃ munite. Filios ena
chim vidimus ibi. Et dixi vobis. Nolite me
tuere: nec timeatis eos. Dñs deus qui ductor
eſt veſter p vobis ipſe pugnabit: ſicut fecit in
egypto cũctis videtib⁹: ⁊ in ſolitudine ipſi vi
diſtis. Portauit te dñs de⁹ tu⁹ vt ſolet hõ geſta
re paruulũ filiũ ſuũ in omni via per quã am
bulaſtis: donec veniretis ad locũ iſtũ. Et nec
ſic quidẽ credidiſtis domino deo veſtro qui p̄
ceſſit vos in via: ⁊ metatus eſt locum in quo
tẽtoria figere deberetis: nocte oſtendens vobis
iter per ignem: ⁊ die p columnã nubis. Cũq̃ F
audiſſet dñs vocẽ ſermonũ veſtrorũ: iratus iu Nu. 14. e.
rauit ⁊ ait. Non videbit quiſpiam de homi Al. ingent
nib⁹ generationis huius peſſime terrã bonã + ſub. Al⁹ + ca
quã ſub + iuramento pollicitus ſum prib⁹ ve lepp
ſtris: pter + caleb filiũ iephõne. Ipſe enĩ vi
debit eam: ⁊ ipſi dabo terrã quã calcauit ⁊ fi
lijs eius: q: ſecut⁹ eſt dñm. Nec miranda indi
gnatio in populum: cum mihi quoq̃ iratus
deus pp̄ter vos dixerit. Nec tu ingredieris il 27. q. i. ca.
luc: ſed ioſue filius nun miniſter tuus: ipſe in ca. ſugna
trabit p te. Hunc exhortare ⁊ robora: ⁊ ipſe de pe. di. 2
ſorte terrã diuidet iſraeli. Paruuli vr̃i de qui ca. ſi enĩ ⁊.
bus dixiſtis q̄ captiui ducerentur: ⁊ filij qui ſuperfluus.
hodie boni ac mali ignorant diſtantiã: ipſi in di. i. ca. ſũt
gredient: ⁊ ipſis dabo terrã ⁊ poſſidebũt eã. plures. §.
Vos aũt reuertimini ⁊ abite in ſolitudinem
p viã maris rubri. Et reſpõdiſtis mihi. Pecca G
uim⁹ dño: aſcendem⁹ ⁊ pugnabim⁹ ſicẽ p̄cepit Nu. 14. g.
dñs de⁹ nr̃. Cũq̃ inſtructi armis pgeretis in
mõte: ait mihi dñs. Dic ad eos. Nolite aſcẽ
dere neq̃ pugnetis: nõ eni ſũ vobiſcũ: ne cadã

tis corā inimicis veſtris. Locutus ſuȝ ⁊ non
audiſtis: ſed aduerſantes imperio dñi ⁊ tumē
tes ſupérbia: aſcēdiſtis in montē. Itaqȝ egreſ
ſus ammoréus qui habitabat in mōtibus et
óbuiā veniēs pſecutus eſt vos: ſicut ſolēt ápes
pérſequi: + ⁊ cecidit de ſeyr vſqȝ hormá. Cūqȝ
Ar.+con adit reuerſi plorarētis corā dño: non audiuit vos:
nec voci veſtre vóluit acquiéſcere. Sediſtis er
go in cadeſbarné multo tempore.
¶ Ca. Sū. ¶ De prohibitione pugnandi cō
tra moáb ⁊ amón: de victoria habita: de ſeón
rege. ¶ II

A Profectiqȝ inde vénimus in ſo
litudinē que ducit ad mare rú
brum: ſicut mihi dixerat dñs ⁊
circuiuimus montē ſeyr lōgo
tpe. Dixitqȝ dñs ad me. // Suf
ficit vobis circuire montē iſtū.
Deb. vi. ca. ieiunii. ii. hui iuſſi ſē nō aſcēdere Ite cōtra aqlonē. Et populo precipe dicens.
Trāſibitis p terminos fratrū vřoꝝ filiorum
eſaú q habitāt in ſeýr: ⁊ timebūt vos. Uidete
er go diligēter ne moueámini ɔtra eos. Neqȝ
enī dabo vobis de terra eorū q̄ntū poteſt vni⁹
pedis calcare veſtigiū: quia in poſſeſſionē eſaú
dedi montē ſeýr. Cibos emētis ab eis pecúnia
⁊ comedētis: aquā emptā haurietis ⁊ bibētis
Dñs deus tuus benedixit tibi in omni opere
B manuū tuaꝝ. Nouit iter tuuȝ: quō transieris
ſolitudinē hanc magnā p quadraginta annos
habitās tecū dñs deus tuus ⁊ nihil tibi defuit
Cūqȝ tranſiſſémus fratres noſtros filios eſaú
qui habitabāt in ſeýr p viā cāpeſtrém de he-
láth ⁊ de aſiongabér: venimus ad iter quod
ducit in deſertum móab. Dixitqȝ dñs ad me.
Nō pugnes ɔtra moabitas: nec íneas aduer-
ſus eos preliū. Nō eniȝ dabo tibi quicq̄ȝ de ter
ra eoꝝ: q2 filijs lóth tradidi eā in poſſeſſioneȝ
Emim primi fuerūt habitatores eius popu-
lus magnus ⁊ validus et tā excelſus vt de ena
chim ſtirpe quaſi gygántes crederenť: ⁊ eſſēt
ſimiles filioꝝ enachim. Deniqȝ moabite ap-
C pellāt eos emim. In ſeýr aūt prius habitaue-
gl.+horrei rūt + horréi: quibus expúlſis atqȝ delétis ha
bitauerūt filij eſaú ſicut fecit iſraél in terra
poſſeſſionis ſue quam dedit illi dñs. Surgētes
ergo vt tranſiremus torrēntē ȝaréth venim⁹
ad eum. Tempus aūt quo ambulauimus de
cadeſbarné vſqȝ ad tranſitū ȝaréth triginta ⁊
octo annorū fuit: donec ɔſumereť oēs ɔgrega
tio hoīum bellatorū de caſtris: ſicut iurauerat
dñs: cuius manus fuit aduerſus eos vt interi-
rent de caſtrorum medio. Poſtq̄ȝ aūt vniuerſi
ceciderūt pugnatores: locutus eſt dñs ad me
dicens. Tu trāſibis hodie terminos moab vt D
bē nomine ár: ⁊ accedens in vicina filiorum
ammón: cáue ne pugnes contra eos: nec mo
uearis ad prélium. Non eniȝ dabo tibi de ter
ra filiorum ammón: quia filijs lóth dedi eam
in poſſeſſionē. Terra gygántū reputata eſt: et
in ipſa olim habitauerūt gygántes: quos am
monite vocant ȝomim: populus magnus ⁊
multus ⁊ procere lōgitudinis: ſicut enachim
quos deleuit dominus a facie eorum: ⁊ fecit il
los habitare pro eis ſicut fecerat filijs eſaú q
habitant in ſeýr delens horréos: ⁊ terrā eoꝝ
illis tradēs quā póſſidēt vſqȝ in pſens. Euéos E
quoqȝ q habitabāt i aȝerim vſqȝ gáȝam cap-
pádoces expulérūt: q egreſſi d capadocia de
leuérunt eos ⁊ habitauerūt p illis. Súrgite:
⁊ trāſite torrētē arnón. Ecce tradidi in manu
tua ſeón regē eſebón ammoreorū: ⁊ terram
eius íncipe poſſidēre: ⁊ cōmitte aduerſus euȝ
preliū. // Hodie incipiā mittere terrórem atqȝ
formidinē tuam in populos qui habitant ſub
omni celo: vt audito noīe tuo páueāt: ⁊ i mo
rē parturientiū cōtremiſcāt ⁊ dolore tenean-
tur. // Miſi ergo nuncios de ſolitudine cade- Nu. 21. c.
móth ad ſeón regem eſebón verbis pacificis
dicens. Tranſibimus p terrā tuam. Público F
gradiémur via: non declinabimus: neqȝ ad de
xteram neqȝ ad ſiniſtram? Alimenta precio
vende nobis vt veſcamur: aquaȝ pecunia tri
bue ⁊ ſic bibemus. Tantum eſt vt nobis cōce
das tránſitum ſicut fecerūt filij eſaú qui habi
tant in ſeýr: ⁊ moabite qui moránť in ár: do-
nec veniamus ad iordanē: ⁊ tranſeam⁹ ad ter-
rā quam dñs deus noſter daturus eſt nobis.
Noluitqȝ ſeón rex eſebón dare nobis tránſi- 23. q. 2. c. ſi.
tum: quia indurauerat dñs deus tuus ſpiritū
eius: ⁊ obfirmáuerat cor illius: ita vt trade-
retur in manus tuas ſicut nunc vides. Dixit-
qȝ domin⁹ ad me. Ecce cepi tibi trádere ſeón G
⁊ terram eius: íncipe poſſidere eam. Egreſ-
ſúſqȝ eſt ſeón obuiam nobis cū omni populo
ſuo ad preliuȝ in + iaſá: ⁊ tradidit eū domin⁹ Ar. + ieſa
deus noſter nobis. Percuſſimúſqȝ eum cum
filijs ſuis ⁊ omni populo ſuo: cunctaſqȝ vr-
bes in tempore illo cepimus interfectis habi
tatoribus earum viris ac mulieribus et pár-
uulis. Non relinquimus in eis quicq̄ȝ abſqȝ
iumentis que in partem venere predicantiū:
⁊ ſpólijs vrbium quas cepimus ab aroér que

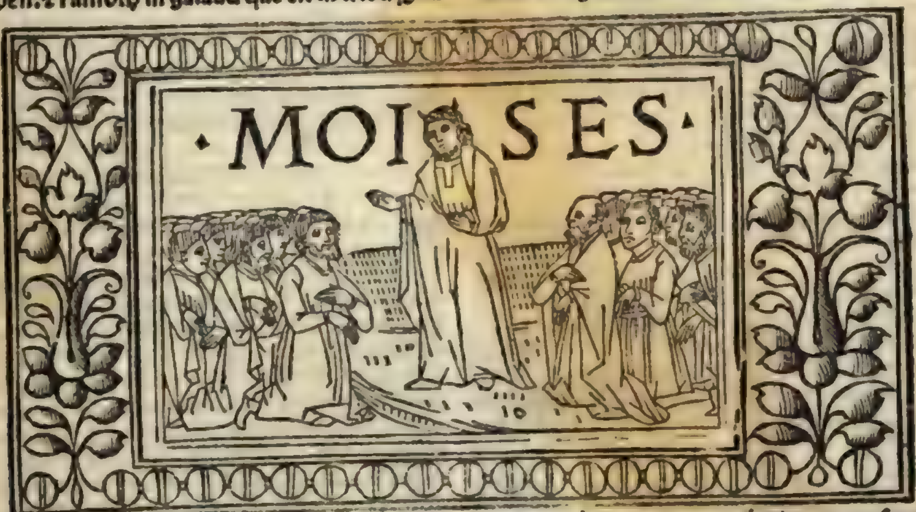
eſt ſup ripā torrētis arnón óppido qđ in val
le ſitū eſt vſq3 galaád. Nō fuit vicus ⁊ ciuitas
Re. 3ª. vi. 2. ca. reuera in pn. De pe. di. 5. ca. ſunt plures. § ſucceſſiō in pn. que nr̄as effúgeret manus. Oēs trádidit dn̄s
deus noſter nobis: abſq3 terra filioꝝ ammón:
ad quā nō acceſſimus: ⁊ cūctis que adiácent
torrēti iebóc ⁊ vrbibus montanis: vniuerſiſq3
locis a quib⁹ nos ꝓhibuit dn̄s deus noſter.
¶ Ca. Sū. ¶ De pugna ɔtra Og regē baſan:
de lecto eius: de ſorte duarum tribuū ⁊ ſemis.
audit moyſes: nō trāſibis iordanem. ¶ III

A Nu. 21. g. Itaq3 ɔuerſi aſcēdimus per iter
baſán. Egreſſúſq3 ē og rex ba-
ſán in occurſum nobis cū ppl'o
ſuo ad bellandū in edrai. Dixit
q3 dn̄s ad me. Ne timeas eū: q2
in manu tua tráditus eſt cū oī
ppl'o ac terra ſua: faciéſq3 ei ſicut feciſti ſeón
regi ammorreorum qui habitauit in eſebón.
Trádidit ergo dn̄s deus noſter in manibus
23. q. 5. §. ſi. vero ſceleros noſtris etiā óg regē baſán ⁊ vniuerſum ppl'm
eius: pcuſſimúſq3 eos vſq3 ad internitionē: va
ſtātes cūctas ciuitates illius vno tēpore. Non
fuit óppidum qđ nos effúgeret. Sexaginta vr-
bes ⁊ oēm regionē argób regni óg in baſán.
Cūcte vrbes erāt munite muris altiſſimis por
tiſq3 ⁊ vectib⁹: abſq3 oppidis innumeris que
nō habebāt muros. Et deleuimus eos ſicut fe
cerámus ſeón regi eſebón: diſperdētes omnē
ciuitatē viróſq3 ac mulieres ⁊ paruulos: iumē
ta autē ⁊ ſpolia urbiū diripuimus. Tulimúſ
B q3 illo in tēpore terrā de manu duorū regum
ammorreorū qui erāt trās iordanē a torrente
arnón vſq3 ad mōtē hermón quem ſidonij ſa-
rión vocāt ⁊ ámorrei ſanir: oēs ciuitates que
ſite ſunt in planitie ⁊ vniuerſam terrā galaád
⁊ baſán vſq3 ad ſelchá ⁊ edrai ciuitates regni
óg in baſán. Solus quippe óg rex baſán reſti-
terat de ſtirpe gygántum. Et mōſtratur lectus
eius férreus qui eſt in rabáth filioꝝ ámmon
nouē cúbitos habēs lōgitudinis ⁊ quattuor la
titudinis ad mēſurā cúbiti virilis man⁹. Ter
rámq3 poſſédimus tempore illo ab aroer que
eſt ſup ripam torrētis arnón: vſq3 ad mediā
partē mōtis galaád: ⁊ ciuitates illius dedi ru-
bén ⁊ gád. Reliquā aūt partē galaád ⁊ oēm
baſán regni óg trádidi medie tribui manaſſé
omnē regionē ⁊ argób. Cunctáq3 baſán voca-
bat terra gygántum. Jair filius manaſſé poſ-
ſēdit omnē regionē argob: vſq3 ad terminos
geſſuri ⁊ machati. Uocauitq3 ex nomie ſuo ba
C ſán auothiair id eſt villas iair vſq3 in pñtem
diē. Machir quoq3 dedi galaád ⁊ tribub⁹ ru-
bén ⁊ gád dedi de terra galaád vſq3 ad torren
tē arnon médiū torrētis ⁊ ɔfiniū vſq3 ad tor
rēntē iebóc qui eſt terminus filioꝝ ammón: ⁊
planitiē ſólitudinis atq3 iordanē: ⁊ terminos
cenerēth vſq3 ad mare deſerti qđ eſt ſalſiſſimū
ad radicē mōtis phaſgá ɔtra orientem. Prece-
píq3 vobis in tempore illo: dicens. Dn̄s deus
veſter dat vobis terram hāc in hereditatē: expe
diti precédite fratres veſtros filios iſraél oēs
viri robúſti abſq3 vxoribus ⁊ páruulis atq3 iu
méntis. Noui enī q2 plura habeatis pecora et
in úrbibus remanére debebūt quas tradidi vo
bis: donec réquiē tribuat dn̄s fratribus veſtris
ſicut vobis tribuit ⁊ poſſideāt ipſi etiā terram
quā daturus eſt eis trans iordanē: tunc reuer-
tētur vnuſquiſq3 in poſſeſſionem ſuā quā de-
di vobis. Joſué quoq3 in tēpore illo precepi di
cens. Oculi tui vidérūt que fecit dn̄s deus no
ſter duobus his regibus: ſic faciet omnib⁹ re-
gnis ad que trāſiturus es. Ne timeas eos. Do D
minus enī de⁹ veſter pugnabit pro vobis. Pre-
catúſq3 ſum dn̄m in tempore illo dicens. Do
mine deus tu cepiſti oſtēdere ſeruo tuo magni
tudinem tuā: manumq3 fortiſſimā. Neq3 enī
eſt alius deus vel in celo vel in terra qui poſſit
facere opera tua: ⁊ comparari fortitúdini tue.
Tranſibo igitur ⁊ videbo terrā hanc optimā
trās iordanē: ⁊ mōtē iſtum egregiū ⁊ libanū.
Jratuſq3 eſt dominus mihi propter vos: nec ex
audiuit me: ſed dixit mihi. Sufficit tibi. Ne-
quaq3 vltra loquaris de hac re ad me. Aſcēde
cacúmē phaſgē ⁊ oculos tuos circúmfer ad oc
cidentem ⁊ ad aquilonē auſtrúmq3 ⁊ orientē:
⁊ áſpice. Nec enim trāſibis iordanem iſtum.
Precipe ioſué et corróbora eum atq3 confor-
ta: q2 ipſe precédet populum iſtum: ⁊ diuidet
eis terram quam viſúrus es. Manſimúſq3 in
valle contra phánum phogór.
¶ Ca. Sū. ¶ Moyſes exhortatur populū: nar
rat que facta ſunt in oreb: prohibet omnem ſi-
militudinem celi: mortem propriā predicit:
⁊ eos puniendos ſi tranſgredient domini mā
data: narrat beneficia domini que fecit: ſepa-
rat ciuitates refugij. ¶ IIII

Et nūc iſraél audi pcépta ⁊ iu-
dicia que ego doceo te: vt fá- A
ciens ea viuas: ⁊ ingrédiēs poſ
ſideas terram quam dominus
deus patrū veſtroꝝ datur⁹ eſt vo
bis. Nō addētis ad verbum qđ

vobis lóquor: nec auferétis ex eo. Cuſtodite
mádata domini dei veſtri que ego precipio vo
bis. Oculi veſtri vidérunt omnia que fecit do-
minus contra beelphegór: quomó contriuerit
oés cultores eius de medio veſtri. Vos autem
qui adherétis domino deo veſtro: viuitis vni-
uerſi vſqz in pñtem diez. Scitis q docuérim
vos pcepta atqz iuſtitias ſicut mandauit mihi
dñs deus meus: ſic facietis ea in terra quam
poſſeſſuri eſtis & obſeruabitis & implebitis o-
pere. Nec eſt enim veſtra ſapientia & intellect°
corá pplis: vt audientes vniuerſi pcepta hec:
dicát. En populus ſapiens & intélligens: gens
magna. Nec eſt alia nátio tá grandis que ha
beat deos appropinquantes ſibi: ſicut deus no-
ſter adeſt cunctis obſecrationib° noſtris. Que
B enim eſt alia gés ſic ínclyta vt habeat cerimó
nias iuſtáqz iudicia: & vniuerſam legem quá
ego proponam hodie ante oculos veſtros. Cu-
ſtodi igitur temetipſum & animam tuam ſo-
licite. Ne obliuiſcáris verboruz que vidérunt
oculi tui: & ne + excidant de corde tuo cunctis
Al.+ excidant diebus vite tue. Docébis ea filios ac nepótes
tuos: die quo ſtetiſti coram domino deo tuo in
oréb: quádo dominus eſt mihi dicés. Cóngre
ga ad me populum vt audiant ſermones me-
os: & diſcát timére me in omni tempore: quo
viuunt in terra: doceántqz filios ſuos. Et acceſ
ſiſtis ad rádices montis qui ardébat vſqz ad
celum: erántqz in eo ténebre & nubes & calí-
go. Locutúſqz eſt dominus ad vos de medio
ignis. Vocem verboruz eius audiſtis: & formá
penitus non vidiſtis. Et oſtendit vobis pá-
ctum ſuum quod precépit vt facerétis: & de-
cem verba que ſcripſit in duabus tabulis lapí
deis. Mihiqz mádauit in illo tépore vt docé-
rem vos cerimónias et iudicia que facere de-
berétis in terra quam poſſeſſúri eſtis. Cuſtodi
te igitur ſolicite animas veſtras. Non vidi-
C ſtis aliquá ſimilitudiné in die qua locutus eſt
vobis dñs in oréb de medio ignis: ne forte de-
cepti faciatis vobis ſculptá ſimilitudiné: aut
imáginé máſculi vel femine ſimilitudinem: o
mniú iuméntorú que ſunt ſup terrá: vel áuium
ſub celo volántiú: atqz reptiliú que mouétur
in terra: ſiue piſciú qui ſub terra morántur in
aquis: ne forte eleuatis oculis ad celum vide-
as ſolez & luná & omnia áſtra celi: & errore de-
céptus adores ea & colas: q creáuit dñs deus
tuus in miniſtériú cúctis géntib° que ſub ce-
lo ſunt. Vos autem túlit dñs & edúxit de for-
náce férrea egýpti: vt habéret populú here-
ditáriú ſicut eſt in pſenti die. Iratúſqz + é do Al. ſuper +q;
min° ɔtra me pter ſermones veſtros: + & iu
ráuit vt nó tranſiré iordánez nec ingrederer Al. ſuper + ea
terrá óptimá quá daturus eſt vobis. Ecce mó
riar in hac húmo: nó tranſibo iordáné: vos
tranſibitis & poſſidébitis terrá egrégiá. Cáue D
ne qñ obliuiſcáris pácti dñi dei tui qd pépi-
git tecú: & fácias tibi ſculptá ſimilitudiné eo-
rú q fieri dñs prohibuit. / Quia dñs de° tuus Heb. 12.
ignis ɔſúmés eſt: deus emulátor. Si genuéri-
tis filios ac nepotes & moráti fuéritis in ter-
ra: deceptiqz fecéritis vobis aliquam ſimilitu
dinem patrántes malum corá dño deo veſtro
vt eum ad iracundiá prouocetis / teſtes inuo Infra.30.
co hodie celú & terrá: cito perituros vos eſſe de
terra quam tranſito iordane poſſeſſúri eſtis.
Non habitabitis in ea lógo tpe: ſz delébit vos
dñs atqz diſpérget in omnes gentes: & rema-
nébitis pauci in nationibus ad quas vos du-
cturus eſt dñs. Ibiqz ſeruietis diis qui homi-
nú manu fabricati ſunt: ligno & lapidi qui nó
vident + nec audiút + nec comedút + nec o- Al.+ non Al.+ non Al.+ non
doráñt. Cúqz qſieris ibi dñm deú tuú inueni-
es eú ſi tñ toto corde qſiéris & tota tribulatio E
ne anime tue: poſtqz te inuenerint oía q pre-
dicta ſút. Nouiſſimo aút tépore reuertéris ad
dñm deum tuú & audies vocé eius: quia deus
miſericors dñs de° tuus eſt. Non dimittet te:
nec omnino delebit: neqz obliuiſceť pacti in
quo iurauit patrib° tuis. Intérroga de diebus
antiqs qui fuerút ante te ex die quo creauit
dominus deus hoiem ſup terrá a ſummo celo
vſqz ad ſúmmú ei°: ſi facta eſt aliqñ huiuſcé-
modi res: aut vnqz cógnitú eſt: aut audiret po
pulos vocé dñi dei loquentis de medio ignis
ſicut tu audiſti & + vidiſti: ſi fecit de° vt ingre-
deréť: & tólleret ſibi genté de medio nationú Al.+ vidiſti
p tentationes ſigna atqz porténta p pugnam
& robúſtá manú: extentúmqz brachiú & horrí
biles viſiones: iuxta omnia que fecit p nobis
dñs deus nr in egýpto videntibus oculis tu-
is: vt ſcires quoniá dñs ipſe eſt deus & nó eſt
alius pter vnum. De celo te fecit audire vo-
cem ſuam vt doceret te: et in terra oſtendit ti F
bi igné ſuú máximú: & audiſti verba illius de
medio ignis: quia dilexit patres tuos: & ele-
git ſemen eorú poſt eos. Eduxitqz te pcedens
in virtute ſua magna ex egýpto: vt deléret na-
tiones maximas & fortiores te in introitu
tuo: & introduceret te: darétqz tibi terram

earum in poſſeſſiónem:ſicut cérnis in preſen-
ti die.Scito ergo hodie ⁊ + cogitato in corde
tuo q dominus ipſe eſt deus in celo ſurſum ⁊
in terra deorſum:⁊ non ſit alius.Cuſtodi pre-
cépta eius atq mandata que ego precipio ti-
bi:vt bene ſit tibi ⁊ filijs tuis poſt te:⁊ permá-
neas multo tempore ſuper terram quam dñs
deus tuus datúrus eſt tibi.Tūc ſeparáuit moy-
ſes tres ciuitates trans iordanem ad orienta-
lem plagam:vt confúgiat ad eas qui occiderit
nolens proximum ſuum:nec ſibi fúerit inimi
cus ante vnum ⁊ alterum diem ⁊ ad harū ali
G quam úrbium poſſit euádere.Boſor in ſolitu
dine:que ſita eſt in terra cāpéſtri de tribu ru
bén:⁊ ramóth in galaád que eſt in tribu gád
⁊ golám in baſán q eſt in tribu manaſſé. Iſta
eſt lex quā propoſuit móyſes coram filijs iſra
él:⁊ hec teſtimonia ⁊ cerimónie atq iudicia
que locutus eſt ad filios iſraél quando egreſſi
ſunt de egýpto trans iordanem in valle cōtra
phanum phogór:in terra ſeón regis ammor-
réi:qui habitauit in eſebón quē percuſſit móy
ſes.Filij quoq iſraél egreſſi ex egýpto poſſe-
derunt terram eius:⁊ terram og regis baſán
duorū regum ammorreorū qui erant trans ior
danem ad ſolis ortum ab aroér que ſita eſt ſu
per ripam torrentis arnón vſq ad montem ſa
nir q eſt ⁊ hermon oēm planitiē trans iordá
nem ad orientalē plágam vſq ad mare ſolitú
dinis ⁊ vſq ad radices montis phaſga.

C Ca.Sū. C De preceptis decalogi:de dona
tione legis:de excuſatione populi: de auditu
vocis domini. C V
A Vocauitq móyſes oēm iſraélē
⁊ dixit ad eū.Audi iſrael ceri-
mónias atq iudicia que ego ló
quor in áuribus veſtris hodie.
Diſcite ea ⁊ ópere cōpléte.Do-
minus deus nr̄ pépigit nobiſcū
ſédus in oréb.Non cū patribus noſtris inijt
pactū:ſed nobiſcū:qui in preſentiarū ſumus ⁊
viuimus.Facie ad faciē locutus eſt nobis in mō
te de medio ignis.Ego ſequéſter ⁊ médius fui
inter deū ⁊ vos in tēpore illo: vt annūciárem
Exo.34.c. Pſal.80 vobis verba eius.Timuiſtis enim ignem: ⁊ nō
aſcēdiſtis in montē.// Et ait.Ego dñs deus tu
us qui edúxi te de terra egýpti de domo ſerui
tutis.Non habebis deos alienos in conſpectu
meo.Non fácies tibi ſcúlptile:nec ſimilitudi
nem oīum que in celo ſunt déſuper: ⁊ que in
terra deórſum:⁊ q verſántur in aquis ſub ter Exo.34.c.
ra.// Non adorábis ea ⁊ non cóles.// Ego enī Matth.
ſum dñs deus tuus:deus emulátor réddens ini 26.q.5.
qtatem patrū ſuper filios in tertiā ⁊ quartā ge nec mir ante n.
neratiōne his qui óderunt me:⁊ faciens mi- Exo.20.
ſericordiā in multa milia diligentibus me: ⁊ M
cuſtodiētibus precepta mea.// Nō vſurpábis 22.q.1.c
nomē dei tui frúſtra:q non erit impunitus q habent
ſuper re vana nomen eius aſſúmpſerit. Obſér ca.n pec ti ⁊ ca.
ua diem ſábbati vt ſanctífices eū:ſicut precé 5.q.1. ca
pit tibi dñs deus tuus.Sex diebus operáberis: ergo.
⁊ facies oīa opera tua.Septimus dies ſábbati

eſt:id eſt réquies dñi dei tui. Nõ facies in eo
quicꝗ̃ operis: tu ⁊ filiꝰ tuus ⁊ filia: ſeruus et
ancilla: bos ⁊ aſinus: ⁊ oē iuméntũ tuũ: ⁊ pe-
regrinus qui eſt intra portas tuas: vt requie-
ſcat ſeruus ⁊ ancilla tua ſicut ⁊ tu. Memento
ꝙ ⁊ ipſe ſeruieris in egypto: ⁊ eduxerit te in-
de dñs deus tuus in manu forti ⁊ bráchio ex-
Exo.20.b. Mat.15.a. Mar.7.a. ténto. // Idcirco ꝑcepit tibi vt ſeruares diem
ſábbati. Honora patrē tuũ ⁊ matrem: ſicut ꝑ-
cépit tibi dñs deus tuus: vt longo viuas tpe: ⁊
bene ſit tibi in terra quã dñs deus tuus datu-
Mat.5.c. Ro.13.b. 33.q.5.c. ſi nõ licet ⁊ poſt ca. reos rus eſt tibi. // Non occides: // neqꝫ mecáberis
furtúmqꝫ nõ fácies. // Nec loqueris cõtra p-
ximũ tuũ falſuz teſtimoniũ. // Non ɔcupiſces
vxorē próximi tui. Nõ domũ: nõ agrũ: nõ ſer
C uũ: nõ ancillã: nõ bouē: nõ aſinũ: ⁊ vniuerſa
6. di. §. his ita. 14.q.5.c. penale. 23.q.5.ca. ſi non licet. que illius ſunt. Hec verba locutus eſt dñs ad
oēm multitudinē veſtraz in monte de medio
ignis ⁊ núbis: ⁊ caliginis voce magna nihil
áddens amplius: ⁊ ſcripſit ea in duabꝰ tábu-
lis lapídeis quas tradidit mihi. Uos aũt poſt
ꝗ̃ audiſtis vocē de medio tenebrarũ ⁊ montē
ardére vidiſtis: acceſſiſtis ad me oēs príncipes
tribuũ ⁊ maiores nátu atqꝫ dixiſtis. Ecce oſtē
dit nobis dñs deus noſter maieſtatē ⁊ magni
túdinē ſuaz. Uocē enim eius audiuimꝰ de me
dio ignis: ⁊ probáuimus hodie ꝙ loquēte deo
Ma. + mo rimur cũ homine vixerit homo. Cur ergo + moriē-
mur: ⁊ deuorábit nos ignis hic maximus? Si
enī audiérimꝰ vltra vocez dñi dei noſtri: mo-
riémur. Quid eſt oīs caro vt áudiat vocē dei
viuētis: q de medio ignis loquitꝰ ſicut nos au-
díuimus ⁊ póſſit viuere? Tu magis accéde et
D áudi cũcta que dixerit dñs deꝰ noſter tibi lo-
querísqꝫ ad nos: ⁊ nos audientes faciémus ea
Quod cũ audiſſet dominus: ait ad me. Audí
ui vocē verborũ populi huius: que locuti ſunt
tibi. Bene omnia ſunt locuti. Quis det talez
eos habere mentē vt timeāt me: ⁊ cuſtodiant
vniuerſa mãdata mea in omni tēpore: vt be-
ne ſit eis ⁊ filijs eoꝝ in ſempiternũ? Uade er
go: ⁊ dic eis. Reuertímini in tentoria veſtra.
Tu vero hic ſta mecũ: ⁊ loquar tibi omnia mã
data mea ⁊ cerimónias atqꝫ iudicia: que doce
bis eos vt faciant ea in terra quã dabo illis in
poſſeſſionē. Cuſtodite igitur ⁊ facite que pre-
Ma. 17.b. cépit dñs deus vobis. Non declinábitis neqꝫ
ad dexteram neqꝫ ad ſiniſtram: ſed per viam
quam precépit dominus deus veſter ambulá-
bitis: vt viuatis ⁊ bene ſit vobis: ⁊ protelēt
Al's ſuper eſt + veſtri dies + veſtri in terra poſſeſſionis vře.

¶ Ca. Sũ. ¶ De diligendo deum: de memo
randis ⁊ ſcribendis mandatis eius: ꝙ timeãt
dominum: ꝙ non tentent eum: ꝙ legem doce
ant filios ſuos. VI

Hec ſunt precépta ⁊ cerimónie
atqꝫ iudicia que mandauit dñs
deus veſter: vt docérē vos vt fa-
ciátis ea in terra ad quam tran
ſgredímini poſſidendã: vt time
as dñm deum tuũ: ⁊ cuſtódias
omnia mandata ⁊ precépta eius q̃ ego preci-
pio tibi ⁊ filijs ac nepotibꝰ tuis cunctis diebꝰ
vite tue: vt prolongent dies tui. Audi iſraél ⁊
obſérua: + vt fácias que precépit tibi dñs: ⁊ be Ma. +
ne ſit tibi: ⁊ multiplicéris ãplius: ſicut pollici-
tus eſt dñs deus patrum tuoꝝ tibi terram la-
cte ⁊ melle manãntē. Audi iſraél. Dñs deus
veſter + deꝰ vnus eſt. // Diliges dñm deum tu Ma. + deus
um ex toto corde tuo: ⁊ ex tota aīa tua: ⁊ ex to- Mat.22.
ta fortitúdine tua. Eruntqꝫ verba hec que ego Mar.12. Luc.10.
precipio tibi hodie in corde tuo: ⁊ narrábis ea
filijs tuis: ⁊ meditáberis ſédens in domo tua B
⁊ ámbulans in itinere dórmiens atqꝫ conſur 3.di.ca. 1.q.4.§. his ita
gens. Et ligábis ea quaſi ſignuz in manu tua: gio.
erúntqꝫ ⁊ mouebuntur inter oculos tuos ſcri-
béſqꝫ ea in límine ⁊ óſtijs domus tue. Cũqꝫ in
trodúxerit te dñs deus tuus in terrã pro qua
iuráuit patribus tuis habraám iſaác ⁊ iacob:
⁊ déderit tibi ciuitates magnas ⁊ óptimas q̃s
non edificáſti: domos plenas multaruz ópum
quas non extruxiſti: ciſternas quas nõ fodiſti:
vinéta ⁊ oliuéta que non plantáſti ⁊ comede
ris ⁊ ſaturátus fúeris: cáue diligēter ne obli-
uiſcáris domini dei tui: qui edúxit te de terra
egypti: ⁊ de domo ſeruitútis. // Dominum de Al's ra.10.
um tuum timébis: ⁊ + illi ſoli ſeruies: ac per Ma. +
nomen illius iurábis. Nõ ibitis poſt deos alie Mat.4.b.
nos cunctarum géntiuz que in circúitu veſtro Luc.4.b.
ſunt: quoniã deus emulátor dñs deus tuus in
medio tui: ne quando iraſcátur furor dñi dei C
tui contra te: ⁊ áuferat te de ſuperfície terre.
// Non tentabis dñm deum tuum: ſicut tenta
ſti in loco tentatiōis. Cuſtódi precepta dñi dei Mat.4.b.
tui: ac teſtimonia ⁊ cerimónias quas precépi Luce.4.b.
tibi: ⁊ fac quod plácitũ eſt ⁊ bonum in conſpe- 2.q.5.ca.i ſumma.
ctu dñi vt bene ſit tibi: ⁊ ingreſſus poſſideas 22.q.2.ca. queritur.
terrã óptimã de qua iurauit dñs patribꝰ tuis 23.q.ſ.ca.
vt deleret oēs inimicos tuos coram te: ſicut lo ſi nulla.
cútus eſt. Cum interrogáuerit te filius tuus
cras dicens: quid ſibi volunt teſtimonia hec ⁊ D
cerimónie atqꝫ iudicia q̃ precépit dominꝰ de-

us noſter nobis: dices ei. Serui eramus pha-
raonis in egýpto: ⁊ edúxit nos dominus de e-
gýpto in manu forti: fecitq̧ ſigna atq̧ prodi-
gia magna ⁊ peſſima in egýpto contra pha-
raonem ⁊ omnem domū illius in conſpectu
noſtro: ⁊ edúxit nos inde: vt introdúctis da-
ret terram ſuper quam iuráuit patribus no-
ſtris. Precepitq̧ nobis vt faciámus omnia le
gittima hec: ⁊ timeámus dominum deum no
ſtrum: vt bene ſit nobis cūctis diebus vite no
ſtre: ſicut eſt hodie. Eritq̧ noſtri miſéricors: ſi
cuſtodiérimus ⁊ fecérimus oīa precepta eius
coram dn̄o deo nr̄o: ſicut mādauit nobis.

¶ Ca. Sū. ¶ Prohibet̃ ſocietas gentiū: pre-
cipit̃ idolatrie deſtructio: auxilium ad eijcien
dum: ⁊ ſi ſeruauerit mādata vbertas in omni
bus populo promittitur. ¶ VII

A 23. q. 5. §. 1. ð. g lcée. es

Cum vero ītrodúxerit te domi-
nus deus tuus in terram quam
poſſeſſurus ingrediéris ⁊ delé-
uerit gentes multas coram te:
ethéum: ⁊ gergeſéum et am-
morréum ⁊ chananéum ⁊ phe-
reſéum ⁊ euéum ⁊ iebuſéum ſeptem gentes:
multo maioris numeri q̄ tu es ⁊ robuſtióres
te tradideritq̧ eas domin⁹ deus tuus tibi: per-
cúties eas vſq̧ ad internitiónem. Non íni-
bis cum eis fédus: nec miſeréberis earum:
neq̧ ſociábis cum eis coniúgia. Filiam tuā
non dabis filio eius: nec filiam illius accipies
filio tuo: quia ſedúcet filium tuū ne ſequatur
me: ⁊ vt magis ſeruiat dijs alienis. Iraſcetúr
q̧ furor domini ⁊ delébit te cito. Quinpotius
hec faciétis eis. Aras eorum ſubuértite: + ⁊
confringite ſtátuas: lucóſq̧ ſuccidite: ⁊ ſcul-
ptilia combúrite: quia populus es ſanctus do
mino deo tuo. Te elégit dominus deus tuus vt
ſis ei populus peculiáris de cūctis populis qui
ſunt ſuper terram. Non quia cunctas gentes
numero vincebátis vobis iūnctus eſt domin⁹
⁊ elégit vos: cum omnibus ſitis populis pau-
ciores: ſed q̄ diléxit vos dominus ⁊ cuſtodiuit
iuraméntum qđ iuráuit patribus veſtris. Edu
xitq̧ vos ī manu forti: ⁊ redémit de domo ſer
uitutis: de manu pharaónis regis egýpti. Et
ſcies quia dominus deus tuus ipſe eſt deus for
tis ⁊ fidélis: cuſtódiens páctum ⁊ miſericor-
diam diligéntibus ſe: ⁊ his qui cuſtódiūt pre
cépta eius in mille generationes: ⁊ réddens
odiéntibus ſe ſtatim: ita vt diſpérdat eos et
vltra non differat: prótinus eis reſtituens qđ
meréntur. Cuſtódi ergo precépta ⁊ cerimóni
as atq̧ iudícia que ego mandabo tibi hódie
vt fácias. Si poſtq̄ audíeris hec iudicia cuſto
díeris ea ⁊ féceris: cuſtódiet ⁊ dominus deus
tuus páctum tibi ⁊ miſericordiam quā iura-
uit patribus tuis: et diliget te ac multiplica-
bit +: benedicétq̧ frúctui ventris tui ⁊ frúctui Ms + te
terre tue: frumento tuo atq̧ vindémie óleo
⁊ arméntis: grégibus ouium tuarū ſuper ter-
ram pro qua iuráuit patribus tuis vt daret eā
tibi. Benedictus eris inter omnes populos. C
Nō erit apud te ſtérilis vtriúſq̧ ſexus tam Exo. 23. d.
in hominibus q̄ in grégibus tuis. Aúferet do
minus a te omnem languórem ⁊ infirmita-
tes egýpti péſſimas quas nouiſti non ínferet
tibi: ſed cūctis hoſtibus tuis. + Deuorábis o- Ms + de
mnes pópulos: quos dominus deus tuus da- uorabit
turus eſt tibi. Nō párcet eis oculus tuus: nec
ſéruies dijs eorum ne ſint in ruinam tui. Si
dixeris in corde tuo plúres ſunt gentes iſte q̄
ego: quomodo potero delére eas? Noli me-
túere: ſed recordáre que fécerit dominus de-
us tuus pharaóni: ⁊ cunctis egýptijs plágas
máximas quas vidérunt oculi tui: ⁊ ſigna at-
q̧ porténta manúmq̧ robúſtam: ⁊ exténtū
bráchium vt edúceret te dominus deus tuus.
Sic faciet cunctis populis quos métuis. In-
ſuper ⁊ ſcabrónes mittet domin⁹ deus tuus in Ms + cra
eos: donec deleat omnes atq̧ diſperdat qui te brones
fúgerint ⁊ latére non póterint. Non timébis D
eos: quia dominus deus tuus in medio tui eſt:
deus magnus ⁊ terríbilis. Ipſe conſúmet na
tiones has in cōſpectu tuo paulátim atq̧ per
partes. Non póteris eas delére páriter: ne for
te multiplicéntur contra te beſtie terre. Dabit
q̧ eos dominus deus tuus in conſpectu tuo: ⁊
iterficiet illos donec pénitus deleántur. Tra
détq̧ + reges eorum in manus tuas: ⁊ diſper Ms ſup-
dás nomina eorum ſub celo. Nullus póterit eſt + q̧
reſiſtere tibi: donec cónteras eos. Sculptilia
eorum igne combúres. Non concupíſces 2. Ma. 12. f
argéntum et aurum de quibus facta ſunt: ne
q̧ aſſúmes ex eis tibi quicq̄: ne offendás pro
pter ea: quia abominatio eſt domini dei tui:
+ nec inferes quippiā ex idolo in domū tuā: Ms + ne
ne fias anathéma ſicut et illud eſt. Quaſi ſpur
citiam deteſtáberis: et velut inquinamén-
tum ac ſordes abominationi habébis: quia
anathéma eſt.

¶ Ca. Sū. ¶ Memorantur afflictiones ⁊ be
neficia que receperunt in deſerto. ¶ VIII

Exo. 23. d
S. q. i. c. ſu
mi. ð. iu
auctēti
35. q. i. §.
hac ratione
ð. hic eſt

Ms ſup-
eſt + et
Exo. 14. b
infra. 12. a.
Infra. 14. a
& infra. 16. d
B

A Omne mādatum quod ego pre-
cipio tibi hodie caue diligenter
vt facias: vt poſſitis viuē ꝛ mul-
tiplicemini: ingreſſiq; poſſideā
tis terraꝫ pro qua iurauit domi-
nus patribus veſtris. Et recordā
beris cūcti itineris per quod adduxit te domi
nus deus tuus quadraginta ānis per deſertum:
vt affligeret te atq; tētaret ꝛ nota fierent que
in tuo animo verſabantur: vtrum cuſtodires
M. + que mandata illius: an nō? Afflixit te penuria: et
dedit tibi cibuꝫ manna quod ignorabas tu et
Matt. 4. a Luc. 4. a patres tui: vt oſtenderet tibi: // q; non in ſolo
pane viuit homo: ſed in omni verbo qđ egre-
Ms + dei ditur de ore + domini. Veſtimētum tuuꝫ quo
operiebaris nequaq; vetuſtate defecit: ꝛ pes
B tuus nō eſt ſubtritus. En quadrageſimus an-
nus eſt: vt recogites in corde tuo: q; ſicut eru-
dit filium ſuū homo: ſic dominus deus tuꝰ eru
diuit te: vt cuſtodias mādata domini dei tui:
ꝛ ambules in vijs eius: ꝛ timeas eū. Dñs enī
deus tuꝰ introducet te in terram bonam: terrā
riuorū: aquarumq;: ꝛ fontium: in cuius cam
pis ꝛ mōtibus erumpūt fluuiorū abyſſi: ter-
rā frumenti hordei ac vinearū: in qua ficus ꝛ
malogranata ꝛ olineta naſcunt: terram olei
ac mellis: vbi abſq; vlla penuria comedes pa
nē tuū: ꝛ rerum oīum abūdātia perfrueris cu
ius lapides ferrū ſunt: ꝛ de mōtibus eius eris
metalla fodiuntur: vt cuꝫ comederis ꝛ ſatiā
tus fueris: benedicas domīo deo tuo: pro ter-
C ra optima quaꝫ dedit tibi. Obſerua ꝛ caue ne
quādo obliuiſcaris domini dei tui: ꝛ negligas
mādata eius atq; iudicia ꝛ cerimonias quas
ego precipio tibi hodie: ne poſtq; comederis ꝛ
ſatiatus fueris: domos pulcras edificaueris ꝛ
habitaueris in eis: habuerisq; armenta bo
um ꝛ ouiū greges: argenti ꝛ auri cunctarum
q; rerum copiam: eleuetur cor tuū ꝛ nō remi
niſcaris dñi dei tui qui eduxit te de terra egy
pti: de domo ſeruitutis: ꝛ ductor tuꝰ fuit in ſo
litudine magna atq; terribili: in qua erat ſer
pēs flatu adurens ꝛ ſcorpio ac dipſas: ꝛ mil
de qſe. di. 2. ca. reue. &c. In pn. le omnino aque // qui eduxit riuos de petra du
riſſima: ꝛ cibauit te manna in ſolitudine qđ
D neſcierunt patres tui. Et poſtq; afflixit ac pro
bauit ad extremū miſertus eſt tui: ne diceres
ī corde tuo: fortitudo mea ꝛ robur manꝰ mee
hec mihi omnia preſtiterūt: ſed recorderis do
mini dei tui q; ipſe vires tibi prebuerit: vt im
pleret pactū tuum ſup quo iurauit patribus
tuis ſicut preſens indicat dies. Si autē obli-
tus dñi dei tui ſecutus fueris deos alienos co-
luerisq; illos ꝛ adoraueris: ecce nunc pdico ti
bi q; omnino diſpereas. Sicut gentes quas
deleuit dñs in introitu tuo: ita ꝛ vos peribitis
ſi inobedientes fueritis voci dñi dei veſtri.
¶ Ca. Sū. ¶ Reprimit victorie ſuperbia: et
memorat culpa preterita: de vitulo adorato: ꝛ
murmure: ꝛ ſepulcris concupiſcentie: ſupra
Numeri. xi. ¶ IX

Audi iſrael. Tu tranſgredieris A
hodie iordanē vt poſſideas na-
tiones maximas ꝛ fortiores te
ciuitates ingentes: ꝛ ad celum
vſq; muratas: populuꝫ magnū
atq; ſublimem filios enachim
quos ipſe vidiſti ꝛ audiſti: quibus nullus po-
teſt ex aduerſo reſiſtere. Scies ergo hodie: q;
dominus deus tuus ipſe tranſibit ante te ignis
deuorās atq; conſumens: qui conterat eos et
deleat atq; diſperdat ante faciem tuam velo-
citer: ſicut locutus eſt tibi. Ne dicas in corde
tuo: cū deleuerit eos dominus deus tuus in cō
ſpectu tuo: propter iuſtitiam meam introdu-
xit me dñs: vt terrā hanc poſſiderē cum ppter
impietates ſuas iſte delete ſunt nationes. Ne
q; enim ppter iuſtitias tuas ꝛ equitatē cordis
tui ingredieris: vt poſſideas terras earuꝫ: ſed
quia ille egerūt + impie: introeūte te delete Ms + ipietatem
ſunt: ꝛ vt cōpleret verbū ſuum dominus: qđ
ſub iuramento pollicitus eſt patribus tuis ha
braām iſaac ꝛ iacob. Scito ergo q; non ppter B
iuſtitias tuas dominus deus tuus dederit tibi
terrā hanc optimaꝫ in poſſeſſionem: cum du
riſſime ceruicis ſis populus. Memento ꝛ ne
obliuiſcaris quō ad iracundiā prouocaueris
dñm deū tuum in ſolitudine: ꝛ ex eo die quo
egreſſus es ex egypto vſq; ad locum iſtū ſem
p aduerſuꝫ dñm cōtendiſti. Naꝫ ꝛ ī oreb pro-
uocaſti eū: ꝛ iratus delere te voluit: qñ aſcen
di in mōtē vt acciperē duas tabulas lapideas
pacti qđ pepigit vobiſcū deus: ꝛ pſeueraui in
monte. xl. diebus ac noctibus: panē nō come-
dens ꝛ aquā nō bibens. Deditq; mihi domi-
nus duas tabulas lapideas ſcriptas digito dei
ꝛ cōtinentes omnia verba que vobis locutus
eſt in monte de medio ignis: qñ contio populi
congregata eſt. Cūq; tranſiſſent quadraginta
dies ꝛ totidē noctes: dedit mihi dñs duas ta-
bulas lapideas tabulas federis: dixitq; mihi
ſurge ꝛ deſcende hinc cito: // q; pplš tuus quē Exo. 32. b.

eduxiſti de egypto deſeruerunt velociter viam
quā demonſtraſti eis: feceruntq; ſibi cõflatile.
Rurſumq; ait dñs ad me. Cerno q̃ populus
C iſte dure ceruicis ſit. Dimitte me vt conteraz
Ms ſupe eū: ⁊ deleā nomē eius + de ſub celo: ⁊ cõſtituaz
rrit + de te ſup gentē que hac maior ⁊ fortior ſit. Cūq;
de monte ardente deſcenderē: ⁊ duas tabulas
federis vtraq; tenerem manu: vidiſſemq; pec
caſſe vos dño deo veſtro: ⁊ feciſſe vobis vitulū
cõflatilē ac deſeruiſſe viā eius quā vobis oſten
derat: proieci tabulas de manib⁹ meis: // con-
xxx.di.ca. fregiq; eas in cõſpectu veſtro. Et procidi ante do
Jeiunium minū ſicut prius q̃draginta diebus ⁊ noctibus
ꝑ.moy- panem non comedens ⁊ aquā non bibens pro
ſes decē- pter omnia peccata veſtra q̃ geſſiſtis contra do
dens de minū: ⁊ eū ad iracundiā prouocaſtis. Timui
monte. enim indignationē ⁊ iram illius: qua aduerſū
vos concitatus: delere vos voluit. Et exaudiuit
me dñs etiaz hac vice. Aduerſum aaron quo-
q; vehementer irat⁹ voluit eū contererere: ⁊ pro
illo ſimiliter deprecatus ſum. Peccatū autem ve-
ſtrū quod feceratis id eſt vitulum: arripiens:
igne combuſſi: ⁊ in fruſta comminuens omni-
no quoq; in puluerē redigens: proieci in tor-
D rentē qui de monte deſcēdit. In incendio quo-
q; ⁊ in tentatione ⁊ in ſepulcris cõcupiſcentie
prouocaſtis dñz: ⁊ quando miſit vos de cadeſ-
barne dicens. Aſcendite ⁊ poſſidete terrā quā
dedi vobis: ⁊ contēpſiſtis ipēriū dñi dei veſtri:
⁊ non credidiſtis ei: neq; vocē eius audire vo-
luiſtis: ſed ſemp fuiſtis rebelles a die q̃ noſſe
vos cepi. Et iacui corā dño quadraginta die
bus ac noctibus quibus eū ſuppliciter deprecā
bar: ne deleret vos vt fuerat cominatus ⁊ orās
dixi. Dñe deus ne diſperdas pplm tuū ⁊ here-
ditatē tuā quā redemiſti i magnitudine tua:
quos eduxiſti in manu forti. Recordare ſeruo
rū tuorū habraam iſaac ⁊ iacob. Ne aſpicias
duritiā populi huius ⁊ impietatē atq; peccatū:
ne forte dicant habitatores terre de qua eduxi
ſti nos: non poterat dñs introducere eos in ter
ram quā pollicitus eſt eis: ⁊ oderat illos: idcir
co eduxit vt interficeret eos in ſolitudine qui
ſunt populus tuus ⁊ hereditas tua: quos eduxi
ſti in fortitudine tua magna ⁊ in brachio tuo
extento.

¶ Ca. Sũ. ¶ De ſecundis tabulis: de morte
aaron: de ſeparatiōe ⁊ miniſterio tribus leui:
de timendo amandoq; dñm: q̃ circuncidant
preputia cordiū: peregrinos amēt: per nomen
dei iurent. X

In tēpore illo dixit dñs ad me. A
// Dola tibi duas tabulas lapi- Exo.34.a.
deas ſicut priores fuerunt: ⁊ a-
ſcende ad me in mōtē: facieſq;
arcā ligneaz: ⁊ ſcribā in tabulis
verba q̃ fuerunt in his q̃s ante
cõfregiſti: poneſq; eas in arca. Feci igit arcam
de lignis ſethim. Cūq; dolaſſem duas tabulas
lapideas + inſtar prioꝝ: aſcendi in montē ha- Ms repe-
bens eas in manib⁹. Scripſitq; in tabulis iu- tit + tabu
xta id qđ prius ſcripſerat verba decē: que locu- las.
tus eſt dñs ad vos in monte de medio ignis:
quando populus cõgregatus eſt: ⁊ dedit eas mi
hi. Reuerſuſq; de monte deſcendi: ⁊ poſui ta-
bulas in arcam quā fecerā: que hucuſq; ibi
ſunt: ſicut mihi precepit dñs. // Filij autē iſra- B
ël mouerunt caſtra ex berōth filioꝝ iachān in Nu.20.b.
moſera: vbi aaron mortuus ⁊ ſepultus eſt: p
quo ſacerdotio functus eſt eleaçar filius ei⁹.
Inde venerunt in gadgad. De quo loco profe-
cti caſtrametati ſūt in ietbabatha: in terra aq̃
rū atq; torrentiū. Eo tpe + ſeparaui tribū le- Ms + ſe-
ui: vt portaret arcā federis dñi: ⁊ ſtaret coraz parauit.
eo in miniſterio ac benediceret in noīe illius
vſq; in preſentē diem. Quāobrem non habuit
leui partē neq; poſſeſſionem cū fratribus ſuis
q: ipſe dñs poſſeſſio eius eſt: ſicut promiſit ei
dñs deus tuus. Ego autez ſteti in monte ſicut
prius quadraginta diebus ac noctibus: exaudi C
uitq; me dñs etiam hac vice: ⁊ te perdere nō
luit. Dixitq; mihi. Uade ⁊ precede pplm vt in
grediatur ⁊ poſſideat terram quā iuraui pa-
tribus eorum vt traderem eis. Et nunc iſraël Sup. 6.b.
quid dominus deus tuus petit a te: niſi vt ti-
meas dñm deum tuū: ⁊ ambules in vijs eius
⁊ diligas eum: ac ſeruias domino deo tuo: in
toto corde tuo: ⁊ in tota anima tua: cuſtodiaſ-
q; mandata domini ⁊ cerimonias eius quas
ego hodie precipio tibi vt bene ſit tibi. En do-
mini dei tui celum eſt: ⁊ celum celi: terra ⁊ o-
mnia que in ea ſunt: ⁊ tamen patribus tuis cõ
glutinatus eſt dominus: ⁊ amauit eos: elegit-
q; ſemen eorum poſt eos: id eſt vos de cunctis
gentibus: ſicut hodie comprobatur: // Circum D
cidite igitur preputium cordis veſtri: ⁊ ceruī- ff.22.q.2.c.
cem veſtram ne induretis amplius: quia do- ſi.i ꝑ.pre-
minus deus veſter ipſe eſt deus deorum ⁊ domi putiuz in glo.
nus dominantium: deus magnus ⁊ potens ⁊ 87.di.c.de
terribilis qui perſonaz non accipit nec mune- ſolicitudine
ra. Facit iudicium pupillo ⁊ vidue: amat pere
grinum ⁊ dat ei victum atq; veſtitum. Et vos

ergo amate peregrinos: quia ⁊ ipſi fuiſtis aduene in terra egypti. // Sup.6.c. Dñm deum tuū timebis: ⁊ ei ſoli ſerues. Jpſi adherebis: iurabiſq; in nomine illius. Jpſe eſt laus tua ⁊ deus tuus qui fecit tibi hec magnalia ⁊ terribilia que viderunt oculi tui. // Sol.6.c. Jn ſeptuaginta animabus deſcenderunt přes tui in egyptum: ⁊ ecce nunc multiplicauit te dñs deus tu⁹ ſicut aſtra celi.

¶ Ca. Sū. ¶ De ſignis factis ↄtra pharaonē ⁊ egyptū. De dathan ⁊ abyron: q̄ terra p̄miſſa nō eſt ſicut egyptus: de ſcribēda lege in cordibus: ⁊ p̄ ſigno in manibus: ⁊ inter oculos collocet: de benedictione ſi cuſtodiet mandata: maledictiōe ſi negliget. ¶ XI

A Diliges itaq; dñm deum tuū ⁊ obſerua p̄cepta ei⁹ ⁊ cerimonias iudicia atq; mandata omni tēpore. Cognoſcite hodie que ignorāt filij veſtri: q̄ nō viderūt diſciplinā dñi dei vři magnalia ei⁹ ⁊ robuſtā manū extentūq; brachiū: ſigna ⁊ opera q̄ fecit in medio egypti pharaoni regi ⁊ vniuerſe terre ei⁹: oīq; exercitui egyptioꝝ: ⁊ eq̄s ac curribus quō operuerint eos aq̄ maris rubri: cū vos pſequerent: ⁊ deleuerit eos dñs vſq; in p̄ſentē diē: vobiſq; q̄ fecerit in ſolitudine donec veniretis ad hunc locū ⁊ dathan atq; abyron filijs eliab q̄ fuit filius ruben. // Nu.16.b. Quos aperto ore ſuo terra abſorbuit cū domib⁹ ⁊ tabernaculis ⁊ vniuerſa ſubſtantia eoꝝ: quā habebant in medio iſrael.

B Oculi veſtri viderūt oīa opa dñi magna q̄ fecit vt cuſtodiatis vniuerſa mandata illius q̄ ego hodie p̄cipio vobis: ⁊ poſſitis introire ⁊ poſſidere terrā ad quā ingredimini: multoq; in ea viuatis tpe quā ſub iuramēto pollicit⁹ eſt dominus patrib⁹ veſtris: ⁊ ſemini eorum lacte ⁊ melle manātē. Terra enī ad quā ingredieris poſſidendā: nō eſt ſicut terra egypti de qua exiſti: vbi iacto ſemine in hortoꝝ morem aque ducunt irrigue: ſed mōtoſa eſt ⁊ cāpeſtris: de celo expectās pluuias: quā dñs de⁹ tuus ſemꝑ inuiſit: ⁊ oculi illius in ea ſunt a p̄ncipio anni vſq; ad finē eius. // Ex̄ra eodē ſup.10.c. Si ergo obedieritis mādatis meis q̄ ego hodie p̄cipio vobis: // vt diligatis dñm deū veſtrū: ⁊ ſeruiatis ei in toto corde veſtro: ⁊ in tota anima veſtra: dabit pluuiā terre veſtre + tēporaneā ⁊ ſerotinā vt colligatis frumentū ⁊ vinum ⁊ oleū fenūq; ex agris ad paſcenda iumenta: ⁊ vt ipſi comedatis ac ſaturemini. Al.+tēporaneam Cauete ne forte decipiat cor veſtrum: ⁊ recedatis a domino: ſeruiatiſq; dijs alienis ⁊ adoretis eos: iratuſq; dñs claudat celū ⁊ pluuie nō deſcendāt: nec terra det germen ſuū: pereatiſq; velociter de terra optima quam dñs daturus eſt vobis. //

C Sup.6.b. Ponite hec verba mea in cordib⁹ ⁊ in animis vřis: ⁊ ſuſpendite ea p̄ ſigno in manib⁹ ⁊ inter oculos vřos collocate. Docete filios vřos vt illa meditent. Quā ſederis in domo tua ⁊ ambulaueris in via ⁊ accubueris atq; ſurrexeris: ſcribes ea ſup poſtes ⁊ ianuas dom⁹ tue: vt multiplicentur dies tui ⁊ filioꝝ tuoꝝ in terra quā iurauit dñs patrib⁹ tuis vt daret eis q̄diu celū imminet tre. // Sup.6. Si enī cuſtodieritis mādata q̄ ego precipio vobis: ⁊ feceritis ea: vt diligatis dñm deū veſtrū: ⁊ ambuletis in oībus vijs ei⁹ adherentes ei: diſperdet dñs oēs gentes iſtas ante faciem vřam: ⁊ poſſidebitis eas q̄ maiores ſunt ⁊ fortiores vobis. // Joſ.1.a. Ois locus quē calcauerit pes vř: vř erit. A deſerto ⁊ libano ⁊ flumine magno eufrate vſq; ad mare occidētale erūt termini vři. Nullus ſtabit ↄtra vos. Terrorem vřm ⁊ formidinē dabit dñs deus vř ſuper oēm terrā quā calcaturi eſtis: ſicut locut⁹ eſt vobis.

D En p̄pono in ↄſpectu vřo hodie bñdictionē ⁊ maledictionē. Bñdictionē: ſi obedieritis mādatis dñi dei vři que ego hodie precipio vobis: maledictionē ſi non obedieritis mādatis dñi dei veſtri: ſed receſſeritis de via quā ego nūc oſtēdo vobis: ⁊ ambulaueritis poſt deos alienos quos ignoratis. Cū vero introduxerit te dñs deus tuus in terrā ad quā pergis habitandam: pones bñdictionē ſuper montē garizim: maledictionē ſup montē hebal: qui ſunt trans iordanem poſt viā que vergit ad ſolis occubitū in terra chananei q̄ habitat in campeſtribus cōtra galgalā que eſt iuxta vallē tendentem ⁊ intrantē procul. Vos enī tranſibitis iordanem: vt poſſideatis terrā quam dñs deus veſter daturus eſt vobis: vt habeatis ⁊ poſſideatis illā. Videte ergo vt ipleatis cerimonias atq; iudicia que ego hodie ponā in conſpectu veſtro.

¶ Ca. Sū. ¶ De deſtruēda idolatria: de decimis ⁊ p̄mitijs: de māducādo in loco quē dñs elegerit: de ſanguine nō comedendo. ¶ XII

A Hec ſunt precepta atq; iudicia q̄ facere debetis in terra quā dñs deus patrū tuoꝝ daturus eſt tibi: vt poſſideas eā cūctis dieb⁹ q̄b⁹ ſup humū gradieris. Subuertite omnia loca in quibus

coluerūt gētes quas poſſeſſúri eſtis: deos ſuos:
ſup mōtes excélſos ꝛ cólles ꝛ ſúbter oē lignū
ſupra. 7. a ſis ✝ co mm frōdóſum.// Diſſipáte aras ✝ earū ꝛ ꝯfringi-
te ſtátuas: lúcos igne cōbúrite: ꝛ idola cōmi-
Exo. 34. b nuite: diſpérdite noīa eoꝝ de locis illis. Nō fa
ciétis ita dn̄o deo veſtro: ſed ad locū quē elége
rit dn̄s deus veſter de cunctis tribubꝰ veſtris: vt
ponat nomē ſuū ibi ꝛ hábitet in eo: venietis: ꝛ
offerétis in loco illo holocáuſta ꝛ víctimas ve
ſtras décimas ꝛ primítias manuū veſtraruꝫ ꝛ
vota atqꝫ donária ꝑmogénita bóum ꝛ óuiuꝫ:
ꝛ comedétis ibi in ꝯſpectu dn̄i dei veſtri: ac le-
tabímini in cunctis ad que miſéritis manum
vos ꝛ domꝰ veſtre: in qbus bn̄dixerit vobis dn̄s
deus veſter. Nō faciétis ibi que nos hic facimꝰ
hodie: ſinguli qđ ſibi rectum videt. Neqꝫ enī
vſqꝫ in p̄ſens tēpus veniſtis ad requiē ꝛ poſſeſ-
ſionē: quā dominus deus veſter daturus eſt vo
B bis. Trāſibitis iordánem ꝛ habitábitis in ter
ra quā dn̄s deus veſter daturus eſt vobis vt re-
quieſcátis a cūctis hoſtibus per circúitū ꝛ abſ
qꝫ vllo timore habitetis in loco queꝫ elegerit
dn̄s deus veſter: vt ſit nomen eius in eo. Illuc
omnia que precipio conferétis holocáuſta et
hóſtias ac décimas ꝛ primítias manuū veſtra
rum: ꝛ quicquid precipuuꝫ eſt in munéribus
infra. c. 14 que vouiſtis domino. Ibi epulabímini coram
domio deo veſtro: vos ꝛ filij, ꝛ filie veſtre: fámu
13. q. 1. §. in ita li ꝛ fámule: atqꝫ // leuítes qui in veſtris úrbibꝰ
§. qđ. i. §. cōmorant. Neqꝫ enī habet aliā partē ꝛ poſſeſ-
e ſpia. ex ſionem inter vos.// Cáue, ne offeras holocáuſta
i. ſi. tua in oī loco quē videris: ſed in eo quē elége-
de ded. c. rit dn̄s in vna tribuū tuarū ófferes hóſtias: ꝛ
ꝓ. Erant fácies quecūqꝫ precipio tibi. Si aūt comede-
de cō. di. ca. ſicut re volueris: ꝛ te éſus cárniū delectáuerit: oc-
cide ꝛ cómede iuxta bn̄dictionem dn̄i dei tui
quā dedit tibi in vrbibus tuis: ſiue imundum
fuerit: hoc eſt maculatū ꝛ débile: ſiue mūdū:
hoc eſt integrū ꝛ ſine mácula qđ offerri licet:
ſicut cápream ꝛ ceruū comedes: abſqꝫ eſu dū
taxat ſánguinis: quē ſuper terrā quaſi aquam
effúndes. Non póteris comédere in óppidis
C tuis décimā fruménti ꝛ vini, ꝛ ólei tui: ꝑmo-
génita armentorū ꝛ pécoruꝫ: ꝛ omnia que vó
ueris ꝛ ſponte offérre volúeris: ꝛ p̄mitias ma
nuum tuaruꝫ: ſed corā domino deo tuo cóme
des ea in loco quem elégerit dominus deus
tuus: tu ꝛ filius tuus ꝛ filia ꝛ ſeruus ꝛ fámu-
la atqꝫ leuítes qui manent in vrbibus tuis: et
letáberis ꝛ reficieris coram domino deo tuo
in cunctis ad que exténderis manū tuam. Cá
ue ne derelinquas leuitez in omni tēpore quo
verſáris in terra.// Quādo dilatáuerit domi- infra. 19. c
nus deus tuus términos tuos ſicut locutus eſt
tibi: ꝛ volúeris véſci cárnibus quas deſiderat
anima tua: locus auteꝫ quē elégerit dn̄s deus
tuus: vt ſit nomen eius ibi: ſi prócul fúerit: oc
cides de arméntis ꝛ pecoribus que habúeris
ſicut precépit tibi ꝛ comedes in óppidis tuis
vt tibi placet.// Sicut coméditur cáprea ꝛ cer infra. 15. d
uus ita veſcéris eis: ꝛ mundus ꝛ imundus in
cōmune veſcéntur: hoc ſolum caue ne ſangui
nem cómedas. Sanguis enim eorum pro ani
ma eſt: ꝛ idcirco nō debes animam comédere D
cum carnibus: ſed ſuper terram fúndes qua-
ſi aquā vt bene ſit tibi ꝛ filijs tuis poſt te: cum
féceris qđ placet in cōſpectu domini. Que au-
tem ſanctificáueris ꝛ vóueris domino: tólles
ꝛ vénies ad locum quem elégerit dominus: ꝛ
ófferes oblationes tuas carnem ꝛ ſanguinem
ſuper altare dn̄i dei tui. Sanguineꝫ hoſtiárum
fúndes in altari: carnibus auteꝫ ipſe veſcéris.
Obſérua ꝛ áudi omnia que ego precipio tibi
vt bene ſit tibi ꝛ filijs tuis poſt te in ſempiter-
num: cum féceris qđ bonum eſt ꝛ plácituꝫ in
cōſpectu domini dei tui.// Quando diſperdide infra. 19. a
rit dominus deus tuus ante faciem tuam gen
tes: ad quas ingrediéris poſſidendas: ꝛ poſſe-
deris eas atqꝫ habitaueris in terra earum: cá
ue ne imitéris eas poſtq̄ꝫ te fúerint introeun-
te ſubuérſe: ꝛ requiras cerimonias earū: di-
cens. Sicut coluerūt gentes iſte deos ſuos: ita
ꝛ ego colā. Non fácies ſimiliter dn̄o deo tuo.
Omnes enim abominationes quas aduerſat
dn̄s fecerūt dijs ſuis offerētes filios ꝛ filias: ꝛ
cōburētes igni. Qđ p̄cipio tibi hoc tm̄ fácito
dn̄o: nec áddas quicq̄ꝫ nec minuas.

¶ Ca. Sū. ¶ De falſo ꝓpheta: de pſuadente idolatriā: de anathemate: vbis pfidie. ¶ XIII

SI ſurréxerit i medio tui ꝓphé- A
tes: aut qui ſómnium vidiſſe ſe
dicat: ꝛ predixerit ſignum atqꝫ
porténtum: ꝛ euénerit qđ locu-
tus eſt: ꝛ dixerit tibi eamus ꝛ ſe
q̄mur deos alienos quos igno-
ras: ꝛ ſeruiámus eis: nō áudies verba prophe
te illius aut ſomniatoris: qꝛ tentat vos domi-
nus deus veſter: vt palám fiat vtrum diligátis 25. q. 5. ca. nec mirū
eum an non in toto corde ꝛ in tota anima ve- in fi.
ſtra. Dn̄m deum veſtruꝫ ſequimini ꝛ ipſum ti- q. 2. ca. intelligi. ꝛ c.
mēte: ꝛ mandata illius cuſtodite: ꝛ audite vo illis aū fi.
cē eius. Ipſi ſeruiétis ꝛ ipſi adherébitis. Pro- B

phéta autẽ ille aut fictor sómniorꝫ interficiét: qꝛ locutus est vt vos auérteret a dño deo vestro qui eduxit vos de terra egypti: ⁊ redémit vos de domo seruitutis: vt errare te fáceret de via quã tibi pcepit dñs deus tu⁹: ⁊ áuferes malũ de medio tui. // Si tibi volúerit persuadére frater tuus filius matris tue: aut filius tu⁹ vel filia siue vxor que est ĩ sinu tuo: aut amicus quẽ diligis vt animã tuã clam dicens: eámus et seruiámus dijs aliénis quos ignóras tu ⁊ patres tui cũctarum in circúitu géntiũ que iuxta vel prócul sunt ab initio vsqꝫ ad finẽ terre: nõ acquiéscas ei nec áudias neqꝫ parcat ei óculus tuus vt misereáris ⁊ occultes eũ: sed
C statim iterficies. Sit pmũ manus tua super euꝫ: ⁊ post te oĩs ppl's mittat manũ. Lapídib⁹ obrutus necábiꝭ: qꝛ voluit te abstrahere a dño deo tuo qui eduxit te de terra egypti de domo seruitutis: vt ⁊ oĩs isráel audiẽs timeat: ⁊ nequaq̃ vltra fáciat quippiã huius rei simile. // Si audíeris in vna vrbiũ tuarum quas dñs deus tuus dabit tibi ad habitãduꝫ dicẽtes aliquos: egressi sunt filij beliál de medio tui: ⁊ auertẽrũt habitatores vrbis tue atqꝫ dixerũt: eamus vt seruiámus dijs aliénis quos ignorátis: quére solícite ⁊ diligẽter: rei veritate perspécta si inuéneris certũ esse qđ dicit: ⁊ abominationẽ hãc ópere perpetrátã: statim percúties habitatores vrbis illius in ore gládij: ⁊ delébis eam:
D omniaqꝫ que in illa sũt vsqꝫ ad pécora. Quicquid etiã suppelléctilis fuerit: congregabis in medio plateaꝝ eius: ⁊ cũ ipsa ciuitate succendes: ita vt vniuersa ꝯsúmas dño deo tuo: ⁊ sit túmulus sempitern⁹. Nõ edificábiꝭ ámplius ⁊ nõ adherebit de illo anathémate quicq̃ in manu tua: vt auertaꝭ dñs ab ira furoris sui: et misereatur tui: multiplicétqꝫ te sicut iurauit patrib⁹ tuis quãdo audíeris vocẽ domini dei tui: custódiens oĩa precepta eius que ego precipio tibi hodie: vt fácias quod plácituꝫ est in ꝯspectu domini dei tui.

¶ Ca. Sũ. ¶ De nõ imitãdo ritum gentiuꝫ super mortuo: de animalibus mundis ⁊ immundis ad esum: hedum in lacte matris nõ coquẽdum: de decimis vendẽdis. ¶ XIIII

A Filij estóte dñi dei vestri. Non vos incidẽtis nec faciẽtis caluitiũ sup mortuo: qm ppl's sctũs es dño deo tuo // et te elégit vt sis ei in pplm peculiárẽ de cunctis géntib⁹: que sũt sup terrã. Ne comedatis que immũda sunt. Hoc est animal qđ comédere debetis bouẽ ⁊ ouẽ ⁊ caprã ceruũ ⁊ cápreã: búbalũ: trageláphũ pygárgũ orygẽ camelopárdũ. Oẽ aĩal qđ in duas partes findit vngulã ⁊ rúminat comedẽtis. De his aũt que rúminãt ⁊ vngulam nõ findunt hec comedere nõ debetis: camélũ leporẽ cyrogrillũ: qꝛ rúminãt ⁊ non diuidũt vngulã: immunda erũt vobis. Sus quoqꝫ qm̃ diuidit vngulã ⁊ nõ rúminat: immunda erit. B
Carnib⁹ eorũ non vescémini: ⁊ cadáuera non tangẽtis Hec comedẽtis ex oĩbus que morantur in aqa Que habent pénulas ⁊ squámas comédite: que absqꝫ pénulis ⁊ squámis sunt: ne comedátis: qꝛ ĩmunda sunt. Omnes aues mundas comédite: imũdas ne comedatis: aqlaꝫ scilicet ⁊ grýphẽ ⁊ halyétũ: ixon ⁊ vúlturẽ ac miluũ iuxta genus suũ: ⁊ oẽ corui genéris: et strutionẽ ac noctuã ⁊ lárũ atqꝫ accipitrẽ iuxta genus suum: heródiũ ac cignuꝫ ⁊ íbin ac mérgulũ: porphirionẽ ⁊ nycticoracẽ: onocrotalũ ⁊ caradriũ síngula in génere suo vpupã quoqꝫ ⁊ vespertilionẽ ⁊ omne qđ réptat ⁊ pénnulas habet: immundũ erit ⁊ non comedeꝭ. C
Omne qđ mundũ est comédite. Quicquid aũt morticinum est: ne vescámini ex eo. Peregrino q intra portas tuas est da vt comedat: aut vende ei: qꝛ tu populus sctũs dñi dei tui es // Non cóques hédũ in lacte matris sue. Decimam partẽ separábis de cũctis fructib⁹ tuis q nascunꝭ in terra p ãnos singulos: ⁊ comedes in cõspectu dñi dei tui in loco quem elégerit vt in eo nomẽ illius inuoceꝭ: decimã frumenti tui ⁊ vini ⁊ ólei ⁊ primogénita de armẽtis ⁊ ouibus tuis: vt discas timére dominum deũ tuũ in omni tempore. Cũ aũt lóngior fuerit via ⁊ locus quẽ elégerit dñs deus tuus tibiqꝫ bñdixerit: nec póteris ad euꝫ hec cuncta portare vendes omnia ⁊ ĩ préciũ rédiges: D
portabisqꝫ manu tua ⁊ pficisceris: ad locũ quem elégerit dñs deus tuus: ⁊ emes ex eadem pecunia quicqd tibi placúerit siue ex arméntis siue ex ouib⁹ vinũ quoqꝫ ⁊ síceram: ⁊ omne qđ desiderat aĩa tua: ⁊ comedes coram domino deo tuo: ⁊ epuláberis tu ⁊ domus tua ⁊ leuita qui intra portas tuas est. // Caue ne derelinquas eũ: qꝛ nõ habet aliã partẽ in possessione tua. Anno tertio sepábis aliã decimã ex omnib⁹ q̃ nascunꝭ tibi eo tpe ⁊ repónes intra ianuas tuas: veniétqꝫ leuites qui aliam non habet partẽ nec possessionẽ tecum: ⁊ peregri-

Exo. 23. c. et. 34. d.

De decl.c. .x.c.ru.a.c. abqb⁹.c. ui nõ fit. mus ac pupillus ⁊ vidua qui intra portas tuas
ſunt: ⁊ comedēt ⁊ ſaturabūtur: vt benedicat
tibi dominus deus tuus in cunctis operib⁹ ma-
nuum tuarum que feceris.
¶ Capituli Summarium. ¶ De remiſſione
anni ſeptimi: de ſeruo hebreo vendito ⁊ ancil-
la: de ſanctificatiõe ⁊ opere ⁊ eſu ⁊ macula pri
mogenitorum. ¶ XV

A Eptimo anno facies remiſſio-
nem: que hoc ordine celebrabi-
tur. Cui debetur aliqd ab ami-
co vel proximo ac fratre ſuo re-
petere non poterit: q2 annus re
miſſionis eſt dñi. A peregrino ⁊
aduena exiges: ciuem ⁊ propiquum repetē-
di non habebis poteſtatem. Et oĩno indigens
⁊ mendicus non erit inter vos: vt benedicat ti-
bi dñs deus tuus in terra quam traditurus eſt
tibi in poſſeſſionē: ſi tamen audieris vocez dñi
dei tui: ⁊ cuſtodieris vniuerſa que iuſſit: ⁊ que
ego hodie precipio tibi: benedicet tibi vt polli-
Infra.12.c citus eſt. // Fenerabis gentibus multis: ⁊ ipſe
a nullo accipies mutuū. Dñaberis nationib⁹
B plurimis: ⁊ tui nemo dñabitur. Si vn⁹ de fra-
tribus tuis qui morantur ītra portas ciuitatis
tue in terra quam dñs deus tuus daturus ē ti-
bi ad paupertatem deuenerit: non obdurabis
cor tuū: nec contrahes manū: ſed aperies eã
pauperi: ⁊ dabis mutuū quo eum idigere per
Ita + ſb ipsat. ſpexeris. Caue ne forte + ſubrepat tibi impia
cogitatio: ⁊ dicas in corde tuo. Appropinquat
ſeptimus annus remiſſionis: ⁊ auertas oculos
tuos a paupe fratre tuo: nolens ei qđ poſtulat
mutuū commodare: nec clamet ɔtra te ad do
Ito + fiet minū ⁊ + fiat tibi in pctm̃: ſed dabis ei. Nec
ages quippiã callide in eius neceſſitatib⁹ ſub
leuandis: vt bñdicat tibi dñs deus tuus in oĩ
opere: ⁊ in cunctis ad que manū miſeris. Nõ
deerunt pauperes in terra habitationis tue: id
circo ego precipio tibi vt aperias manum fra
tri tuo egeno ⁊ pauperi: q tecū verſatur in ter
C ra. // Cū tibi venditus fuerit frater tu⁹ hebreus
Exo. 21.a. aut hebrea ⁊ ſex annis ſeruierit tibi: in ſeptĩo
Iere.34.c. anno dimittes eū liberū: ⁊ quē libertate donã-
ueris nequaq̃ʒ vacuum abire patieris: ſed da
bis viaticū de gregibus ⁊ de area ⁊ torculari
tuo: qbus dñs deus tuus benedixerit tibi. Me-
mento q ⁊ ipſe ſeruieris in terra egypti: ⁊ li-
berauerit te dñs deus tuus: ⁊ idcirco ego nunc
precipio tibi. Sin autē dixerit: nolo egredi eo
q diligat te ⁊ domū tuam: ⁊ bene ſibi apud te
eſſe ſentiat: aſſumes ſubulã ⁊ perforabis au-
rē ei⁹ in ianua dom⁹ tue: ⁊ ſeruiet tibi, vſq3 in
eternū: ancille quoq3 ſimilit̃ facies. Nõ auer
tas ab eis oculos tuos qñ dimiſeris eos libe-
ros: qm̃ iuxta mercedē mercennarij p ſex an-
nos ſeruiuit tibi: vt bñdicat tibi dñs deus tuus
in cunctis operibus que agis. De pmogenitis D
q̃ naſcuntur in armētis ⁊ ouibus tuis: qcquid
eſt ſexus maſculini ſcĩficabis dño deo tuo. Nõ
operaberis in pmogenito bouis: ⁊ non tondē
bis pmogenita ouium. In ɔſpectu dñi dei tui
comedes ea p annos ſingulos: in loco quē elē-
gerit dñs: tu ⁊ domus tua. Sin autē habuerit
maculã: ⁊ vel claudū fuerit vel cecū: aut in ali
qua parte deforme vel debile: non immolabi
tur dño deo tuo: ſed intra portas vrbis tue cõ-
medes illud: tã mundus q̃3 immundus ſimili
ter veſcentur eis qñ caprea ⁊ ceruo. // Hoc ſo- Sup.12.c.
lum obſeruabitis vt ſanguinem eo2 non cõ-
medas: ſed effundes in terram quaſi aquam.
¶ Ca. Sũ. ¶ De imolatione phaſe: ⁊ non in
qlibet loco: de alijs duab⁹ ſolennitatib⁹ hebdõa-
rum ⁊ tabernaculo2: de iudicib⁹ cõſtituendis
in portis: ⁊ q nõ accipiant pſonam ⁊ munera:
de luco ⁊ ſtatua non faciendis. ¶ XVI

Obſerua menſem noua2 frugū A
⁊ verni pmū tpis vt facias pha
ſe dño deo tuo: qm̃ in iſto men-
ſe eduxit te dñs deus tu⁹ de egy
pto nocte. Immolabiſq3 phaſe
dño deo tuo de ouibus ⁊ de bo
bus in loco quem elegerit dñs deus tuus: vt
habitet nomen ei⁹ ibi. Non comedes in eo pa
nem fermentatum. Septem diebus comedes
abſq3 fermento afflictionis panem: qm̃ in pa
uore egreſſus es de egypto: vt memineris diei
egreſſionis tue de egypto oĩbus diebus vite
tue. Non apparebit fermentatū in oĩbus ter
minis tuis ſeptem diebus: ⁊ non remanebit
de carnibus eius: quod immolatum eſt veſpe
re: in die primo vſq3 mane. Non poteris im- B
molare phaſe in qualibet vrbium tuarum q̃s
dominus deus tuus daturus eſt tibi: ſed in lo
co quē elegerit dñs deus tu⁹ vt habitet nomē
ei⁹ ibi. Immolabiſq3 phaſe veſpe ad ſolis oc-
caſum qñ egreſſus es de egypto ⁊ coqs ⁊ cõ-
medes in loco quē elegerit dñs deus tu⁹: ma-
neq3 ɔſurgens vades in tabernacula tua. Sex
dieb⁹ comedes azyma: ⁊ in die ſeptima: q2 col
lecta eſt dñi de. tui: non facies opus. Septem
hebdomadas numerabis tibi ab ea die q̃ falcē

in ſegetē miſeris: ⁊ celebrabis diem feſtū heb
domadarū dn̄o deo tuo oblationē ſpontaneā
manus tue. quam offeres iuxta benedictionē
domini dei tui: ⁊ epulaberis corā domino deo
tuo: tu ⁊ filius tuus ⁊ filia tua: ⁊ ſeruus tuus
⁊ ancilla tua: ⁊ leuites qui eſt intra portas tu
as: ⁊ aduena ac pupillus: ⁊ vidua qui morā
tur vobiſcum in loco quē elegerit dominus
deus tuus: vt habitet nomen eius ibi: ⁊ recor
daberis quoniā ſeruus fueris in egypto: cu
C ſtodieſq; ac facies que tibi precepta ſunt. So
lēnitatē quoq; tabernaculorū celebrabis p ſe
ptem dies quando collegeris de area ⁊ torcu
lari fruges tuas: ⁊ epulaberis in feſtiuitate
tua tu ⁊ filius tuus ⁊ filia ⁊ ſeruus tuus et an
cilla: leuites quoq; ⁊ aduena ⁊ pupillus ⁊ vi
dua: qui intra portas tuas ſunt. Septē diebus
dn̄o deo tuo feſta celebrabis in loco quē ele
gerit dominus: benedicetq; tibi dn̄s deus tuus
in cunctis frugibus tuis: ⁊ in omni ope ma
nuū tuarū: eriſq; in leticia. Tribus vicibus
per annum apparebit omne maſculinū tuum
in cōſpectu dn̄i dei tui in loco quē elegerit in
ſolēnitate azymorū: ⁊ in ſolēnitate hebdoma
D darū: ⁊ in ſolēnitate tabernaculorum. // Non
Exo.23.b. et.34.c. apparebit ante dn̄m vacuus: ſed offeret vnuſ
Eccl.35.a. quiſq; ſm q habuerit iuxta benedictionē do
de ɔſe.di. mini ſui quā dederit ei. Judices ⁊ magiſtros
j.ca.omnis chriſtianꝰ conſtitues in omnibus portis tuis quas dn̄s
deus tuus dederit tibi p ſingulas tribus tuas
Vel + alte ⁊ iudicent populū iuſto iudicio nec in + alte
rutram ram partē declinent. // Non accipies pſonā
Exo.23.a. nec munera: quia munera excecāt oculos ſa
eccl.20.d. pientū: ⁊ mutant verba iuſtorū. Juſte qd iu
11.q.3.ca pauper ſtum eſt pſequeris vt viuas ⁊ poſſideas terrā
quā dn̄s deus tuus dederit tibi. Non planta
bis lucū ⁊ omnem arborē iuxta altare domini
dei tui: nec facies tibi atq; conſtitues ſtatuam
que odit dn̄s deus tuus.

¶ Ca. Sū. ¶ De hoſtia habente maculam:
de pena idolatrie: de difficultate iudicij: de pe
na inobedientie: de electione regis: de religio
ne ipſius. ¶ XVII

NOn imolabis dn̄o deo tuo bo
A uem ⁊ ouem in quo eſt macu
la aut quippiam vitij: quia abo
minatio eſt dn̄o deo tuo. Cūq;
reperti fuerint apud te intra
vnā portarū tuarū qs dn̄s deꝰ tuꝰ
dabit tibi vir aut mulier qui faciant malū in
conſpectu dn̄i dei tui: ⁊ tranſgrediant pactum
illius vt vadant ⁊ ſeruiant diis alienis ⁊ ado
rēt eos ſolē ⁊ lunam ⁊ oēm militiam celi q nō
precepi: ⁊ hoc tibi fuerit nūciatū: audienſq; in
qſieris diligenter ⁊ verū eſſe repereris ⁊ abomi
natio facta eſt in iſrael: educes virū ac mulie
rem q rem ſceleratiſſimā perpetrarunt ad por B
tas ciuitatis tue: ⁊ lapidibus obruent. // In ore infra.19.
duorū aut triū teſtiū peribit q interficiet. Ne mat.18.
mo occidat: vno contra ſe dicente teſtimoniū. Joan.8.
Manꝰ teſtium prima interficiet eū: ⁊ manus 2.cor.13.
reliq populi extrema mittet: vt auferas malū heb.10.
de medio tui. Si difficile ⁊ ambiguū apud te 1.tim.5.
iudiciū eſſe proſpexeris inter ſanguinē ⁊ ſan 2.q.4.
guinem: cauſam ⁊ cauſam: lepram ⁊ nō leprā 33.q.2.
⁊ iudicū intra portas tuas videris verba varia admone
ri: ſurge ⁊ aſcende ad locū quem elegerit dn̄s 35.q.6.
deꝰ tuus: venieſq; ad ſacerdotes leuitici gene nali.
ris: ⁊ ad iudicem q fuerit illo tempore: qrenſ
q; ab eis: q indicabūt tibi iudicij veritatem: ⁊
facies quodcūq; dixerint q preſunt loco quem
elegerit dn̄s ⁊ docuerint te iuxta legem eius:
ſequeriſq; ſententiam eorū // nec declinabis ad Sup.5.
dexteram neq; ad ſiniſtram. Qui aūt ſuperbie C
rit nolens obedire ſacerdotis imperio qui eo 11.q.1.
tempore miniſtrat dn̄o deo tuo: ex decreto iudi 4.q.1.
cis morietur homo ille: ⁊ auferes malū de iſra
el: cūctuſq; ppl's audiens timebit + vt nullus
deinceps intumeſcat ſuperbia. // Cū ingreſſus infra.
fueris terrā quam dn̄s deus tuus dabit tibi:
⁊ poſſederis eā: habitaueriſq; in illa ⁊ dixeris
ɔſtituam ſuper me regem ſicut habent omnes
per circuitū nationes: eū conſtitues quem do
minus deꝰ tuus elegerit de numero fratrū tuo
rum. Non poteris alterius gentis hominē re
gem facere q non ſit frater tuus. Cūq; fuerit D
conſtitutꝰ: non multiplicabit ſibi equos: nec
reducet pplm in egyptū equitatꝰ numero ſub
leuatꝰ: preſertim cum dn̄s preceperit vobis vt
nequaq; amplius per eandem viam reuertami
ni. Non habebit vxores plurimas q alliciant B
animū eius: neq; argenti ⁊ auri imēſa pon
dera. Poſtq; aūt ſederit in ſolio regni ſui de
ſcribet ſibi deuteronomium legis huiꝰ in volu
mine: accipiens exemplar a ſacerdotibꝰ leuiti
ce tribꝰ: ⁊ habebit ſecū legetq; illud omnibus
diebꝰ vite ſue: vt diſcat timere dn̄m deum ſu
um: ⁊ cuſtodire verba ⁊ cerimonias eius q in
lege precepta ſunt. Nec eleuetur cor eius in
ſuperbiam ſuper fratres ſuos: neq; declinet in
partem dexteram vel ſiniſtram: vt longo tem
pore regnet ipſe ⁊ + filij eius ſuper iſrael. Vel + filij

¶ Ca.Sũ. ¶ De nulla parte leui reddita: de parte ipſius falſi prophete: de ſacrificijs q̃ leuita vbiq; miniſtret libere ⁊ partes accipiat ciborum: de luſtratione filiorũ ⁊ augurio: de propheta ſuſcitando: de ludibrio. ¶ XVIII

A — 12.15.c. q.i.c.de eius q.ſi.an- ca.con- cenio

NOn habebunt ſacerdotes ⁊ leuite/ ⁊ oẽs qui de eadẽ tribu ſũt: partez ⁊ hereditatẽ cũ reliquo pplo iſraél: q: ſacrificia domini ⁊ oblationes eius cómedent ⁊ nihil aliud accipiẽt de poſſeſſione fratrũ ſuorũ. Dñs eni ipſe eſt hereditas eoꝝ: ſicut locutus eſt illis./ Hec erit iudiciuz ſacerdotũ a pplo ⁊ ab his q offerũt victimas ſiue bouẽ ſiue ouẽ imoláuerit dabũt ſacerdoti ármũ ac vẽtriculũ: ꝑmitias fruménti vini et olei: ⁊ lanarũ partẽ ex ouiũ tõſione. Ipm eniz elégit dñs deus tu⁹ de cunctis tribubus tuis vt ſtet ⁊ miniſtret nomini dñi dei tui ipſe ⁊ filij eius in ſempiternuz. Si exierit leuites ex vna

B vrbiũ tuarum ex oĩ iſraél in qua habitat: ⁊ voluerit venire deſiderans locũ quẽ elégerit dominus miniſtrabit in nomine dñi dei ſui ſicut oẽs fratres eius leuite qui ſtabũt eo tpe coraz dño. Partẽ ciborũ eãdẽ accipiet quã ⁊ cẽteri: excepto eo qḋ in vrbe ſua ex paterna ei ſucceſſione debẽt. Quãdo ingreſſus fueris terraz quã dñs deus tuus dabit tibi: caue ne imitari velis abominationes illarũ gentium: nec inueniatur in te qui luſtret filiũ ſuũ: aut filiam ducẽs per ignẽ: aut q arioloſ ſciſcitétur: aut obſeruet ſómnia: atq; augúria: ne ſit maléficus ✠ nec incantator: neq; ✠ phitones conſulãt: ✠ nec diuinos ⁊ q̃rat a mortuis veritatez. Oĩa eni hec abominãt dñs: ⁊ ꝓpter iſtiúſmodi ſcelera delébit eos in introitu tuo: Perfect⁹ eris ⁊ abſq; macula cum dño deo tuo. Gentes iſte quoꝝ poſſidébis terrã: augures ⁊ diuinos áudiunt: tu autez a dño deo tuo aliter inſtitútus es./ Prophetã de gente tua ⁊ de fratribus tuis ſicut me ſuſcitábit tibi dñs deus tuus: ipm áudies vt petiſti a dño deo tuo in oreb: quãdo cõtio congregata eſt atq; dixiſti./ Ultra nõ áudiam vocem dñi dei mei: ⁊ ignem hũc maximũ amplius nõ videbo ne moriar. Et ait dominus mihi. Bene omnia ſunt locuti. Prophetam ſuſcitábo eis de medio fratrum ſuorũ ſimilem tui: ⁊ ponã verba mea in ore eius: loquetúrq; ad eos omnia que ꝑcépo illi. Qui autẽ verba eius que loquetur in nomine meo audire noluérit ego últor exiſtam. Propheta aũt qui arrogántia deprauátus voluérit loqui in noĩe meo que ego nõ ꝑcépi illi vt diceret: aut ex noĩe alienoꝝ deórum interficiẽt. Quod ſi tácita cogitatiõe reſponderis: quomodo poſſum intelligere verbũ qḋ dominus nõ eſt locutus: hoc habébis ſignum. Qḋ in nomine dñi propheta ille ꝑdixerit ⁊ nõ euénerit: hoc dñs nõ eſt locutus: ſed per tumorem animi ſui propheta ↄfinxit: ⁊ idcirco non timébis eum.

Als ✠ ne / Als ſup- eſt ✠ q; / Als ✠ ne

C

Act.7.a.

Exo.20.d

D

¶ Capituli Súmarium. ¶ De homicida fugiente: de tribus ciuitatibus refugij: de terris

non trāſferendis: ꝺe falſo teſte non miſerebe-
ris eius: ſed animam pro anima ¶ XIX

A
Mat. 12. d / Exo. 21. / Nu. 35. b. / Joſ. 20. a. / 15. q. 1. ca. ill / is ꝯ can.

Cum diſperdiderit dñs de⁹ tuus
gentes: quarū tibi traditur⁹ eſt
terram / ⁊ poſſederis eam: ha-
bitauerisq; in vrbibus eius ⁊ in
édibus / tres ciuitates ſepará-
bis tibi in medio terre: quā do
minus de⁹ tuus dabit tibi in poſſeſſionē: ſter-
nens diligēter viā ⁊ in tres eq̄liter partes to-
tā terre tue ꝓuinciā diuides: vt habeat e vici-
no qui ꝓpter homicidiū profugus eſt quo poſ
ſit euádere. Hec erit lex homicide fugiētis
B cui⁹ vita ſuanda eſt. Qui percúſſerit proximū
ſuū néſciēs: ⁊ qui heri ⁊ nudiuſtertius nullū
ꝯtra eū odiū habuiſſe cōprobāt: ſed abiſſe cū
eo ſimplr in ſyluā ad ligna cedénda: ⁊ i ſucci
ſione lignoꝝ ſecúris + fúgerit mãu: ferrúmq;
lapſum de manúbrio amicū ei⁹ percúſſerit ⁊
occiderit: hic ad vnā ſupradictarū úrbiū ꝯfú-
giet ⁊ viuet: ne forſitan proxim⁹ eius cui⁹ effú-
ſus eſt ſanguis dolore ſtimulatus pſequátur ⁊
apphéndat eū ſi longior via fúerit: ⁊ pcutiat
aiam eius qui nō eſt reus mortis: q: nullū cō-
tra eū q occiſus eſt odiū ꝑus habuiſſe mōſtra
C tur. Idcirco ꝑcipio tibi vt tres ciuitates eq̄lis
Infr. 12. a. itra ſe ſpácij diuidas. / Cum aūt dilatáuerit
dñs deus tuus términos tuos ſicut iurauit pr̄i
bus tuis: ⁊ déderit tibi cūctā terram quā eis
pollicitus eſt: ſi tamē cuſtodieris mādata ei⁹
⁊ féceris que hodie ꝑcipio tibi: vt diligas do-
minū deū tuū: ⁊ ámbules in vijs eius oī tpe:
áddes tibi tres alias ciuitates: ⁊ ſupradictarū
a 23. q. 4. c. / iniuſta trium vrbiū numerū duplicábis: vt non effun-
datur ſanguis innóxius in medio terre quā
b 9. q. 2. c. 1. / 12. q. 2. c. in / legibus dñs deus tuus dabit tibi poſſidendam: ne ſis
ſanguinis reus.[a] Si quis aūt odio hñs proxi-
24. q. 3. ca. / tráſſerūt. mū inſidiátus fúerit vite ei⁹: ſurgénſq; percúſ
25. q. 1. c. 3. ſerit illū ⁊ mortu⁹ fúerit: fugeritq; ad vnā de
7. q. 1. ca. ſi / quis ep̄s ſupradictis vrbibus: mittēt senióres ciuitatis
16. q. 5. ca. i / ter memo- / ratos illius ⁊ arripient eū de loco effúgij: tradéntq;
in manu proximi cuius ſanguis effuſus eſt: et
13. q. 1. ca. i. / De ſepul. / ca. j. morieť. Non miseréberis eius: ⁊ áuferes nó
xiū ſanguinē de iſraél: vt bene ſit tibi.[b] Nō aſ-
ſúmes ⁊ tránſferes términos ꝓximi tui quos
c puer. c. 22 / infra. 27. c fixérunt priores in poſſeſſiōe tua quā domin⁹
ſupr. 17. b deus tuus dabit tibi in terrā quam accéperis
c mathei / 18. b. poſſidendā. Nō ſtabit teſtis vn⁹ ꝯtra áliquē
Joan. 8. c quicqd illud pcti ⁊ facinoris fuerit[c] ſed in o-
2. cor. 13. a. re duorū aut triū teſtiū ſtabit omne verbū. Si
1. thi. 5. d / hebr. 10. c ſtéterit teſtis méndax ꝯtra hoīē accuſans eū

ꝑuaricatiónis: ſtabūt ambo quoꝝ cauſa eſt an
te dñm in ꝯſpectu ſacerdotū ⁊ iudicū qui fúe
rint in dieb⁹ illis.[d] Cūq; diligentiſſime pſcru
tantes inuénerint falſum teſtē dixiſſe ꝯtra fra-
trem ſuū mēdáciū: réddent ei ſicut fratri ſuo
fácere cogitáuit: ⁊ áuferes malum de medio
tui: vt audiéntes céteri timorem habeāt: ⁊ ne
quaq̄ talia áudeāt fácere. Nō miseréberis
eius: ſed aīam pro aīa: óculū p óculo: dētē p
dēte: manū pro manu: pedem pro pede éxiges.
¶ Ca. XX. ¶ De remittendis a prelio: de ci-
uitate victa in forte vel extra: de arboribus fru
ctuoſis non ſuccidendis: ſed ſolum infructuo
ſis ad inſtruendas machinas. ¶ XX

A
Si exíeris ad bellum ꝯtra hoſtes
tuos: ⁊ videris equitatus ⁊ cúr
rus ⁊ maiorem q̄ tu habeas ad
uerſarij exércitus multitudinē:
nō timébis eos q: dñs de⁹ tuus
tecum eſt qui edúxit te de terra
egýpti. Appropinquáte aūt iam prélio: ſtabit
ſacerdos ante faciem: ⁊ ſic loqueť ad pplm.
Audi iſraél. Uos hodie ꝯtra inimicos veſtros
pugnā committitis: nō ꝑtiméſcat cor veſtrū.
Nolite metúere: nolite cédere: nec formidé-
tis eos q: dñs de⁹ veſter i medio veſtri eſt: ⁊ pro
vobis contra aduerſários dimicábit: vt éruat
vos de pıculo. Duces q̄q; p ſingulas túrmas
audiēte exércitu ꝑclam ábūt. Quis eſt homo
qui edificat domū nouā: ⁊ nō dedicáuit eam?
Uadat ⁊ reuertáť in domū ſuam: ne forte mo
riáť in bello ⁊ alius dédicet eam. Quis eſt ho B
mo qui plātáuit vineā: ⁊ necdū fecit eā eſſe
cōem: de qua véſci oībus liceat? Uadat ⁊ re-
uertať in domū ſuā: ne forte moriáť in bello: ⁊
alius hō ei⁹ fungať officio. / Quis eſt hō qui
+ deſpóndit vxorē: ⁊ nō accépit eam? Uadat ⁊
reuertať in domū ſuam: ne forte moriatur in
bello: ⁊ alius homo accipiat eā. His dictis ád
dēt reliqua ⁊ loqueñť ad pplm. / Quis eſt hō
formidolóſus ⁊ corde páuido: vadat ⁊ reuer-
tať in domū ſuam: ne pauére fáciat corda fra
trū ſuorū: ſicut ipſe timore ꝑterritus eſt? Cum
q; ſiluérint duces exércitus ⁊ finē loquēdi fe- C
cerint: vnuſquiſq; ſuos ad bellandū cúneos ꝑ-
parabit. Si quādo accéſſeris ad expugnándā
ciuitatē: offeres ei ꝑmum pacem. Si recéperit
⁊ aperúerit tibi portas: cunctus ppl's qui in ea
eſt: ſaluábiť ⁊ ſeruiet tibi ſub tribúto. Sin au-
tem fédus inire nolúerit: ⁊ céperit contra te
bellum: oppugnábis eam. Cumq; tradíderit

dñs deus tuus illā in manu tua: pcúties oē qḋ in ea géneris masculini est in ore gládij absq̧ mulieribus ⁊ ifántibus iuméntis ⁊ céteris q̄ in ciuitate sunt. Oém prédā exercitui diuides ⁊ cómedes de spólijs hostiū tuoꝝ que dñs deus tuus déderit tibi. Sic fácies cúctis ciuitatibus que a te prócul valde sunt: ⁊ nō sūt de his úrbibus quas in possessionem acceptúrus es.

D De his aūt ciuitatibꝰ que dabunt tibi: nulluz oíno pmittes viuere sed iterfícies in ore gládij: etheū vidélicet ⁊ ammorreū: ⁊ chananeū phereçeū ⁊ euéum ⁊ iebuséū: sicut pcépit tibi dñs deus tuꝰ: ne forte dóceant vos fácere cunctas abominatióes quas ipsi operáti sunt dijs suis: ⁊ peccétis in dñm deū vestrū. Quādo obséderis ciuitatem multo tépore ⁊ munitionibus circūdéderis vt expúgnes eam: non succides árbores de quibus vesci potest nec secúribus per circúitum debes vastáre regionē qm̄ lignū est ⁊ nō homo: nec potest bellantiū cōtra te augére numerum. Si qua autez ligna non sunt pomífera: sed agréstia ⁊ in céteros apta vsus: succide ⁊ + éxtrue máchinas donec cápias ciuitatem que contra te dimicat. Is + in iue

C Ca. Sū. C De cadauere hoīs iuēto: de muliere captiua assuméda in vxoré: de duabꝰ vxoribꝰ: de filio ɔtumace: de iudicato ad mortem.

B Quando inuentū C XXI fuerit in terra quā dñs deꝰ tuus datur ꝰ est tibi: hoīs cadáuer occísi: ⁊ ignorábitur cédis réus: egrediént maiores natu ⁊ iudices tui: ⁊ metiént a loco cadáueris singularū per circúitū spácia ciuitatū: ⁊ quā viciniorē céteris esse pspéxerint: seniores ciuitatis illiꝰ tollét vitulā de arméto q̄ nō tráxit iúgū: nec terrā scidit vómere: ⁊ ducét eaz ad vallē ásperā atq̧ saxosaz que nūq̄ aráta ē: nec seméntē recépit ⁊ cédét in ea ceruices vítule. Accedéntq̧ sacerdotes filij leui quos elegerit dñs deꝰ tuꝰ: vt ministrēt ei: ⁊ bñdicant in noīe eiꝰ: ⁊ ad verbū eoꝝ oē negociū péndet: ⁊ qcqd mūdū vel imūduz est iudicét.

B Et veniét maiores natu ciuitatis illiꝰ ad iterféctū: lauabúntq̧ manꝰ suas super vitulā q̄ i valle pcússa est: ⁊ dicent. Manꝰ nr̄e non effudérunt sanguinē hunc: nec oculi vidérūt.// Propitiꝰ esto pplo tuo israél quē redemisti dñe: ⁊ nō réputes sanguinē inocétē in medio ppli tui israél. Et auferétur ab eis reátus sanguinis: tu autē aliénus eris ab inocéntis cruore qui fusus est cū féceris qḋ precépit dñs. Si egressus fúeris ad púgnā ɔtra inimicos tuos ⁊ tradiderit eos dñs deus tuus in manu tua: captiuósq̧ duxeris ⁊ videris in numero captiuoꝝ mulierem púlcram: ⁊ adamáueris eam volueris q̧ habére vxórem introdúces eam in domum tuam. Mt.1.b.

C Que rádet cesáriem ⁊ circumcidet úngues ⁊ depónet vestez in qua capta est: sedénsq̧ in domo tua flébit patrē ⁊ matrē suam vno mense: ⁊ postea intrábis ad eam: dormiésq̧ cum illa: ⁊ erit vxor tua. Si autem postea nō séderit animo tuo: dimittes eam liberā: nec véndere póteris pécunia: nec opprimere per poténtiam: + q: humiliásti eam. Si habúerit homo vxóres duas vnā dilectā: ⁊ alterā odiósam + genuerint q̧ ex eis liberos: ⁊ fúerit filius odiose pmogénitus: volueritq̧ substantiā inter filios suos diuidere: non póterit filiū dilecte facere pmogénitū ⁊ preférre filio odiose: sed filium odiose agnóscet pmogénitū: dabitq̧ ei de his que habúerit cúncta duplícia. Iste est enī pncipiū liberoꝝ eius: ⁊ huic debent pmogénita. Ilis + q Ilis + ge nuerint. ⁊ nic sup cit ca. eius

D Si genúerit homo filiū cōtumácem ⁊ protéruū qui nō audierit pr̄is ac matris iperiū ⁊ coércitꝰ obedire ɔtémpserit: apphéndent euz ⁊ dúcét ad senióres ciuitatis illius ⁊ ad portam iudicij: dicentq̧ ad eos. Filius nr̄ iste ɔtéruꝰ ⁊ contumax est: mónita nostra audire cōtemnit comesatiónibus vácat ⁊ luxúrie atq̧ ɔuiuijs: lapidibꝰ eum obruet pópulus ciuitatis: ⁊ moriét// vt auferatis malū de medio vestri: et vniuérsus israél áudiēs ptiméscat quādo peccáuerit hō qḋ morte plectédū est ⁊ adiudicátus morti appénsus fúerit in patíbulo.// Non pmanébit cadáuer eius in ligno: sed in eadez die sepeliét// q: maledictus a deo est qui péndet in ligno: ⁊ nequaq̧ ɔtaminábis terrā tuā quā dñs deus tuꝰ déderit tibi in possessiónem. 145.ri.ca. sed illud 2. q.i. ca. multi 15.q.i.c.in canonibꝰ 27.q.1.c.2. i.Cor.5. Joī.10.c Gal.3.b 11.q.2.c.A. 32.q.4.§. pis ua

C Ca. Sū. C De reducendo boue vel oue fratris tui: de veste alterius sexus: de inuento nido: de morte: de circuitu tecti: de non commiscendis rebus diuersi generis: de fimbrijs: de signis virginitatis: de corrumpente virginitatem vel contractam in ciuitate: vel in agro: de vxore patris non ducenda. C XXII

A Non vidébis bóuem fratris tui aut ouem errántē: ⁊ preteribis: sed redúces fratri tuo: etiam si nō est ppinquus frater tuꝰ: nec nosti eum: dúces in domū tuā: ⁊ erūt apud te q̄zdiu quérat ea Exo.23.a

ſrater tuus ꝛ recipiat. Similiter facies de áſi-
no ꝛ de veſtiméto ꝛ de omni re fratris tui que
perierit ſi inuéneris eá: ne negligas quaſi alie
ná. Si videris áſinú fratris tui aut boué ceci-
diſſe in via nó deſpicies: ſed ſubleuábis cum
eo. // Nó induétur mulier veſte virili: nec vir
vtetur veſte feminea. Abominábilis eni apud
deú eſt qui facit hoc. Si ambulans per viaȝ: in
árbore vel in terra niduȝ auis inuéneris ꝛ ma
tré pullis vel ouis deſup incubántẽ: non tene-
bis eam cum filijs: ſed abire patiéris cáptos
tenens filios: vt bene ſit tibi ꝛ longo viuas té-
B pore. Cum edificáueris domuȝ nouam fácies
murú tecti per circúitum ne effundáť ſanguis
in domo tua: ꝛ ſis réus labénte alio ꝛ in pré-
cepe ruénte. // Non féres vineaȝ tuam áltero
ſémine: ne ꝛ seméntis quam ſeuiſti ꝛ que na-
ſcunť ex vinea pariter ſctificenť. Non arábis
in boue ſimul ꝛ áſino. Nó induéris veſtimen
to qḋ ex lana linóqȝ ꝯtextú eſt. // Funiculos in
ſimbrijs fácies per quattuor ángulos pállij tui
quo operiris. Si dúxerit vir vxoreȝ ꝛ poſtea o-
dio habúerit eá: queſieritqȝ occaſiónes qbus
dimittat eá: obijciens ei nomé péſſimuȝ ꝛ di-
xerit: vxoré hanc accépi ꝛ ingreſſus ad eaȝ nó
inueni virginé: tóllent eá pater ꝛ mater ei⁹: ꝛ
ferent ſecum ſigna virginitatis eius: ad ſenio
C res vrbis qui in porta ſunt: ꝛ dicet pater. Filiá
meá dedi huic vxoreȝ quá q: ódit: impónit ei
nomen péſſimú vt dicat: nó inuéni filiá tuaȝ
virginem: ꝛ ecce hec ſunt ſigna virginitatis fi
lie mee. // Expandént veſtimentú corá ſeniori-
bus ciuitatis apprehendéntqȝ ſenes vrbis illi⁹
virú ꝛ verberábunt illum: condemnantes in-
ſuper céntum ſiclis argénti quos dabit patri
puélle: qm̃ diffamáuit nomé péſſimú ſup vir-
ginem iſraél: habebitqȝ eá vxoré ꝛ non póte-
rit dimittere + omnibus dieb⁹ vite ſue. Qḋ ſi
verum eſt: quod obijcit ꝛ non eſt in puella in-
uenta virginitas: eijcient eam extra fóres do-
mus patris ſui: ꝛ lapidibus óbruent viri ciui-
tatis illius ꝛ morieť: quoniaȝ fecit nephas in
D iſraél: vt fornicareť in domo patris ſui: ꝛ áuſe
res maluȝ de medio tui. // Si dormierit vir cú
vxore alterius vterqȝ + morieť ideſt adúlter ꝛ
adúltera: ꝛ áuferes malú de iſraél. // Si puel-
lá virginem deſpóderit vir ꝛ inuénerit eá ali
quis in ciuitate: ꝛ concubúerit cuȝ ea edúces
vtrumqȝ ad portá ciuitatis illius: ꝛ lapidibus
obruéntur: puella q: nó clamauit cum eſſet in
ciuitate: vir q: humiliauit vxoreȝ proximi ſui:
ꝛ áuferes malum de medio tui. Sinautem in
agro reperérit vir puellam que deſponſata eſt
ꝛ apprehéndens concubúerit cuȝ ea: ipſe mo
riétur ſolus: puella nihil patiétur nec eſt rea
mortis: quoniam ſicut latro conſúrgit contra
fratrem ſuum: ꝛ occidit animá eius: ita ꝛ pu-
ella perpéſſa eſt. Sola erat in agro: clamauit
ꝛ nullus áffuit qui liberaret eam. Si inuéne-
rit vir puellam virginem que non habet ſpon
ſum ꝛ apprehendens concubúerit cum illa: ꝛ
res ad iudicium venerit: dabit qui dormíuit
cum ea patri puelle: quinquaginta ſiclos ar-
génti: ꝛ habebit eam vxorem: q: humiliauit il
lam. Non poterit dimittere eam cunctis die-
bus vite ſue. Non accipiet homo vxorem pa-
tris ſui: nec reuelabit opertiméntum eius.

¶ Ca. Sú. ¶ De non intrantibus eccleſiaȝ: de non abominando idumeo ꝛ egýptio: de pol lutione nocturna: de paxillo: de ſeruo fugitiuo: de mercede proſtibuli: de vſura: de voto: de vinea: de ſegete proximi. ¶ XXIII

A Non intrabit eunúchus attritis
vel amputátis teſticulis ꝛ abſcí
ſo véretro eccleſiam dñi. // Nó
ingrediétur mánſer: hoc eſt de
ſcorto natus in eccleſiam domi
ni vſqȝ ad décimam generatio
né. + Ammonites ꝛ moabites etiá poſt déci-
má generationé nó intrabút eccleſiam dñi in
eternú: q: noluerunt vobis occúrrere cú pane
ꝛ aqua in via quádo egreſſi eſtis de egýpto: et
q: ꝯduxérunt ꝯtra te balaám filiú beor de me
ſopotámia ſýrie: vt malediceret tibi: ꝛ noluit
dñs deus tuus audíre balaám: vertitqȝ male-
dictioné + eius in benedictioné tuá eo q dili
geret te. Nó fácies cú eis pacé: nec queras eis
bona cúctis diebus vite tue in ſempiternum.
B Nó abominábaris iduméú: q: frater tuus eſt:
nec egýptium quia áduena fuiſti in terra ei⁹.
Qui nati fuerint ex eis tertia generatione in
trábunt in eccleſiá dñi. Quãdo egreſſus fúe-
ris aduerſus hoſtes tuos in pugnam: cuſtodias
te ab omni re mala. // Si fúerit inter vos ho-
mo qui nocturno pollut⁹ ſit ſómnio: egredié-
tur extra caſtra: ꝛ nó reuertétur priuſqȝ ad vé-
ſperam lauétur aqua: ꝛ poſt ſolis occaſum re-
gredíetur in caſtra. Habebis locum extra ca-
ſtra ad qué egrediáris ad requiſita nature: ge
rens paxillum in bálteo. Cumqȝ ſéderis fó-
C dies per circuituȝ ꝛ egéſta húmo ópeꝛies quo
releuátus es. Domin⁹ eni deus tuus ámbulat

in medio caſtrorum:vt éruat te ⁊ trádat tibi
inimicos tuos:vt ſint caſtra tua ſancta:⁊ nihil
in eis appáreat feditatis: ne derelinquat te.
Non trades ſeruū domino ſuo qui ad te ꝯfu-
gerit. Habitabit tecum in loco qui ei placue-
rit:⁊ in vna vrbium tuarū requieſcet:ne con-
triſtes eum. Nō erit méretrix de filiabus iſra
él:nec ſcortátor de filijs iſrael.// Non ófferes
mercédem proſtibuli : nec précium carnis in
domo dn̄i dei tui:+quicqd illud eſt qđ voue-
rint:qꝛ abominatio eſt vtrumqꝫ apud dominū
deum tuum. Non fenerábis fratri tuo ad vſú
rā pecúniā:nec frúges:nec quámlibet + aliā
rem:ſed alieno. Fratri autē tuo ábſqꝫ vſura
id quo īdiget cōmodábis:vt benedicat tibi do
minus deus tuus in omni tempore tuo:in ter-
ra ad quā ingrediéris poſſidendā.// Cum vo-
tum vóueris dn̄o deo tuo non tardábis réd-
dere:qꝛ requiret illud dn̄s deus tuus. Et ſi mo
ratus fúeris reputábiť tibi in peccatū. Si no-
lúeris pollicéri:abſqꝫ peccato eris.// Qđ aūt
ſemel egreſſum eſt de lábijs tuis obſeruábis
⁊ fácies ſicut ꝓmiſiſti domino deo tuo:⁊ pro-
pria voluntate ⁊ ore tuo locutus es? Ingreſſus
víneam proximi tui cómede vuas quantū ti
bi placúerit:foras autem ne éfferas tecū.// Si
intráueris ſégetem amici tui:fránges ſpicas:
⁊ manu conteres fálce autem non metes.
¶ Ca.Sū. ¶ De libello repudij: de nuper cō
iugato:de non accipiendo molam pro pigno
re:de vendente proximū:caue plagam lepre:
nō ingrediaris domum ꝓximi vt auferas pi-
gnus: nō negabis mercedē:non occideť pa
tres pro filijs: de iudicio aduene ⁊ pignore vi-
due: de reliquijs meſſis ⁊ vídemie. ¶ XXIIII

SJ accéperit homo vxórem ⁊ ha
búerit eā ⁊ nō īuénerit grām
ante oculos eiꝰ ꝓpter aliquā fe
ditatē:ſcribet libellū repudij et
dabit in manu illiꝰ: ⁊ dimittet
eā de domo ſua. Cūqꝫ egreſſa al
terū maritū dúxerit:⁊ ille quoqꝫ óderit eam:
dederitqꝫ ei libéllum repúdij:⁊ dimiſerit de
domo ſua vel certe mortuus fuerit: nō póterit
prior maritus recipere eā in vxórem: qꝛ pollu
ta eſt ⁊ abominábilis facta coram dn̄o:ne pec
care facias terrā tuam quā dominus deus tuꝰ
tradiderit tibi poſſidendam.// Cum accéperit
homo núper vxórē:non procédet ad bellū:nec
ei quippiā neceſſitatis iniungeť públice: ſed
vacábit abſqꝫ culpa domui ſue : vt vno anno
letétur cū vxore ſua.// Nō accipies loco pigno
ris inferiorē ⁊ ſuperiorē molā: + qꝛ aīā ſuam
appoſuit tibi. Si dep̄henſus fuerit hō ſolici-
tās fratrē ſuū de filijs iſrael:⁊ vendito eo ac-
céperit p̄ciū: īterficieť:⁊ auferes malū de me
dio tui. Obſerua diligenť ne īcurras plagā le
pre:ſed facies quecūqꝫ docúerit te ſacerdotes
leuitici géneris iuxta id qđ p̄cépi eis : ⁊ īple
ſolicite.+ Mementote que fécerit dominꝰ de
us veſter marie ī via cū egrederémini de egy
pto. Cum répetes a proximo tuo rem aliquā
quā debet tibi:non ingrediéris domum eius:
vt pignus áuferas:ſed ſtabis foris : ⁊ ille tibi
proferet qđ habúerit:ſi autē páuper eſt: non
pernoctábit apud te pignus ſed ſtatī réddes
ei ante ſolis occáſum:vt dormiēs in veſtimē-
to ſuo:benedicat tibi: ⁊ habeas iuſtitiam co-
ram domino deo tuo.// Non negabis mercé-
dem indigéntis:⁊ páuperis fratris tui ſiue ád
uene qui tecum morátur in terra ⁊ intra por-
tas tuas eſt:ſed eádē die réddes ei p̄ciū labo-
ris ſui an̄ ſolis occáſū:qꝛ paup̄ eſt:⁊ ex eo ſu-
ſtentat aīam ſuā:ne clamet ꝯtra te ad dn̄m ⁊
reputeť tibi in pct̄m.// Nō occidēť p̄res ꝓ fi-
lijs nec filij ꝓ p̄ribꝰ: ſed vnuſqſqꝫ ꝓ pctō ſuo
morieť. Nō ꝑuértes iudiciū áduene ⁊ pupilli
nec áuferes pignoris loco vidue veſtimētum.
Memēto qꝙ fuieris ī egýpto:⁊ erúerit te dn̄s
deꝰ tuꝰ inde. Idcirco p̄cipio tibi vt facias hāc
rē. Qn̄ meſſúeris ſégetē ī agro tuo ⁊ oblitus
manipulū reliqr̄is nō reuertéris vt tollas illū
ſed áduenā ⁊ pupillū ⁊ viduā auférre patiē-
ris:vt bn̄dicat tibi dn̄s deꝰ tuus in oī ope má-
nuū tuarū. Si frúges collégeris oliuárū: qc-
qd remánſerit in arboribus nō reuertéris vt
cólligas:ſed relinques áduene.pupillo ac vi
due. Si videmiáueris vineā tuā. Nō cólliges
remanētes racémos:ſed cédēt ī vſus áduene:
pupilli ac vidue. Memento qꝙ ⁊ tu fuieris ī e
gýpto:⁊ idcirco + p̄cipio tibi vt facias hāc rē.
¶ Capituli Sūmarium. ¶ De iudicio ⁊ pla
garum numero:de boue triturante: de ſemine
ſuſcitādo.de domo diſcalciati.de muliere ap-
prehēdente verēda.de eqtate pōderis ⁊ men-
ſure.de amalech q occidit extremos agminis.

SJ fúerit cauſa iter ¶ XXV
aliquos ⁊ interpellāuerint iudi
ces:quem iuſtū eſſe perſpexerit
illi iuſtitie palmā dabunt : quē
impiū condēnábunt īpietátis.
Sin aūt eū qui peccauit dignū

viderint plagis: proſternent ⁊ coram ſe faciēt
verberari. Pro menſura pctī erit ⁊ plagarum
modus: ita dūtaxat vt quadragenariū nume-
B rum nō excedant: ne fede laceratus ante ocu
1. cor. 9. b los tuos abeat frater tuus. // Nō ligabis os bo-
1. ti. 5. c uis triturātis in area fruges tuas. Quādo ha-
13. q. 1. c. ex bitauerint fratres ſimul ⁊ vnꝰ ex eis abſq; libe
decimis ris mortuꝰ fuerit: vxor defuncti nō nubet alteri:
ſed accipiet eā frater eius: ⁊ ſuſcitabit ſemen
fratris ſui: ⁊ ꝑmogenitū ex ea filium nomine
illius appellabit: vt nō deleatur nomē eius ex
8. q. 1. c. oli iſrael. // Sin autē noluerit accipere vxorē fratris
27. q. j. ca. ſui que ei lege debetur: perget mulier ad portā
nuptiarū ciuitatis: ⁊ interpellabit maiores natu: dicētq;.
de pe. di. j. c. in glo. Nō vult frater viri mei ſuſcitare ſemen fratris
35. q. 1. §. j. ſui in iſrael: nec me in ꝯiugium ſumere. Sta-
De reſti. ſpo. c. lit- timq; accerſiri eū faciēt: ⁊ interrogabūt. Si
teras de diuor. ca. ſi. reſponderit: nolo eam vxorē accipere: accedet
C mulier ad eū coram ſenioribus: ⁊ tollet cal-
Luce. 20. ciamentū de pede eius: ſpuētq; in faciē eius: ⁊
dicet. Sic fiet homini qui nō edificat domum
fratris ſui. Et vocabitur nomē illius in iſrael
domus diſcalciati. Si habuerint inter ſe iurgiū
viri duo: ⁊ vnus ꝯtra alterū rixari ceperit: vo-
lenſq; vxor alterius eruere virū ſuum de ma-
nu fortioris: miſeritq; manū ⁊ apprehenderit
verenda eius: abſcides manū illius nec flectē
ris ſup eam vlla miſericordia. Nō habebis in
ſacculo diuerſa pondera maius ⁊ minus: nec
D erit in domo tua modius maior ⁊ minor. Pō
dus habebis iuſtū ⁊ verū: ⁊ modius equalis ⁊
verus erit tibi: vt multo viuas tpe ſuper terrā
quā dñs deus tuus dederit tibi. Abominatur
enī dñs eum qui facit hec: ⁊ aduerſatur oēm
iniuſtitiam. Memento que fecerit tibi ama-
lech in via quando egrediebaris ex egypto:
quomodo occurrerit tibi ⁊ extremos agmi-
nis tui qui laſſi reſidebāt ceciderit: quādo tu
eras fame ⁊ labore ꝯfectus: ⁊ nō timuerit deū.
Cū ergo dñs deus tuus dederit tibi requiem:
⁊ ſubiecerit cunctas per circuitū nationes in
terra quā tibi pollicitus eſt: delebis nomē eiꝰ
ſub celo. Caue ne obliuiſcaris.

¶ Ca. Sū. ¶ De ꝑmitijs offerendis: ⁊ ꝙ cō
pletis decimis corā dño loquatur. ¶ XXVI

C Umq; intraueris terrā quam
A dñs deꝰ tuus tibi daturꝰ eſt poſ-
ſupra. 12. c ſidendā: ⁊ obtinueris eā: atq;
habitaueris in illa: tolles de cū
ctis frugibꝰ tuis ꝑmitias ⁊ po-
nes in cartallo: pgeſq; ad locū
quē dñs deꝰ tuus elegerit: vt ibi inuocetur nomen
eiꝰ: accedeſq; ad ſacerdotē qui fuerit in diebꝰ
illis: ⁊ dices ad eū. Profiteor hodie corā dño
deo tuo: ꝙ ingreſſus ſum in terrā pro q̄ iurauit
patribꝰ nřis vt daret eā nobis. Suſcipienſq; ſa- B
cerdos cartallū de manu tua ponet añ altare
dñi dei tui: ⁊ loqueris in conſpectu dñi dei tui.
Syrus ꝑſequebatur patrem meū: qui deſcēdit in
egyptū: ⁊ ibi peregrinatꝰ eſt in pauciſſimo nū
mero: creuitq; in gentē magnā ac robuſtā ⁊
infinite multitudinis. Afflixeruntq; nos egy
ptij ⁊ ꝑſecuti ſunt: imponētes onera grauiſſima:
⁊ clamauimꝰ ad dñm deū patrū nřorum: q exau
diuit nos: ⁊ reſpexit humilitatē nřam ⁊ labo-
rē atq; anguſtiā: ⁊ eduxit nos de egypto i ma-
nu forti ⁊ brachio extento: i ingenti pauore: i
ſignis atq; portentis: ⁊ introduxit ad locū iſtū:
⁊ tradidit nobis terrā lacte ⁊ melle manātē.
Et idcirco nūc offero ꝑmitias frugū terre: quā C
dñs deꝰ dedit mihi. Et dimittes eas in ꝯſpectu
dñi dei tui: ⁊ adorato dño deo tuo epulaberis
in oībꝰ bonis q̄ dñs deꝰ tuus dederit tibi ⁊ do-
mui tue: tu ⁊ leuites ⁊ aduena q tecū ē. Quā cō
pleueris decimā cūctarū frugū tuarū anno de
cimarū tertio: dabis leuite ⁊ aduene ⁊ pupil
lo ⁊ vidue: vt comedāt intra portas tuas: ⁊ ſatu
rent: loqueriſq; in ꝯſpectu dñi dei tui. Attuli qđ
ſctificatū eſt de domo mea: ⁊ dedi illud leuite
⁊ aduene ⁊ pupillo ac vidue ſicut iuſſiſti mi-
hi. Nō preteriui mādata tua: nec ſum oblitus i-
perij tui. Nō comedi ex eis in luctu meo: nec D
ſeparaui ea in qlibet immundicia: nec expendi ex
his quicq̄ in re funebri. Obediui voci dñi dei
mei: ⁊ feci oia ſicut precepiſti mihi. // Reſpice Eſa. 63. b
de ſcūario tuo: ⁊ de excelſo celorū habitaculo:
⁊ bñdic pplo tuo iſrael: ⁊ terre quā dediſti no
bis ſicut iuraſti patribꝰ nřis: terre lacte ⁊ melle
mananti. Hodie dñs deus tuus ꝑcepit tibi vt
facias mādata hec atq; iudicia: vt cuſtodias ⁊
impleas ex toto corde tuo: ⁊ ex tota aīa tua.
Dñm elegiſti hodie vt ſit tibi deus ⁊ ambules
in vijs eius: vt cuſtodias cerimonias illius ⁊
mādata atq; iudicia: ⁊ obedias eiꝰ imperio // En Ti. 2. c. 6
dñs elegit te hodie: vt ſis ei pplꝰ peculiaris ſicut 14. a.
locutus eſt tibi ⁊ cuſtodias omnia ꝑcepta illi-
us: ⁊ faciet te excelſiorē cūctis gentibus quas
creauit in laudē ⁊ nomē ⁊ gloriam ſuā: vt ſis
populus ſanctus dñi dei tui ſicut locutus eſt.

¶ Ca. S. ¶ De altari lapideo faciēdo ⁊ lege
deſup ſcribēda: de bñdictōibꝰ in Garizi: ⁊ ma
ledictōibꝰ in mōte Ebal faciēdis. ¶ XXVII

A Precepit aũt móyſes ꝛ ſenioꝛes
pplo iſraél: dicentes. Cuſtodite
oẽ mãdatũ: qḋ ꝑcipio vobis ho
Joſue.4.a die. Cũq; trãſieris ioꝛdánẽ in
terrã quã dñs de⁹ tu⁹ dabit tibí
érigeſ ingentes lápides ꝛ cálce
leuigábis eos: vt poſſis in eis ſcribẽ oia verba
legis hui⁹ ioꝛdáne trãſmiſſo: vt intróeas terraȝ
quã dñs de⁹ tuus dabit tibi: terrã lacte ꝛ mel
le manãtẽ: ſicut iurauit pr̃ibus tuis. Qñ ergo
tranſieritis ioꝛdánẽ erigite lápides quos ego
hodie ꝑcipio vobis in mõte hebál: ꝛ leuigábis
Exo.20.d. eos cálce/ ꝛ edificábis ibi altare dño deo tuo
Joſue.8.f de lapidibus quos ferrũ nõ tétigit: ꝛ de ſáxis i
foꝛmibus ꝛ impolitis: ꝛ ófferes ſuper eo holo
cáuſta dño deo tuo: ꝛ imolábis hoſtias pacifi
cas: comedéſq; ibi: ꝛ epuláberis coꝛã dño deo
B tuo. Et ſcribes ſup lápides omnia verba legis
huius plane ꝛ lúcide. Dixeruntq; móyſes et
ſacerdótes leuitici géneris ad omnẽ iſraélẽ.
Atténde ꝛ audi iſraél. Hodie factus eſt popu
lus dñi dei tui. Audies vocẽ eius: ꝛ fácies mã
data atq; iuſtitias quas ego p̄cipio tibi. Pre
23.q.4.ſi quis igit ca.ergo et §.ſed qui cepitq; móyſes pplo in die illo: dicẽs. Hi ſta
bunt ad bñdicẽdũ dño ſup mõtẽ garizim ioꝛ
dane trãſmiſſo: ſymeon: leui: iúdas: iſſachár:
ioſéph ꝛ beniamin. Et e regióne iſti ſtabũt ad
maledicendum in monte hebál: rubén: gád ꝛ
C aſér: ȝabulón: dán ꝛ neptalim. Et pnũciabũt
leuite: dicẽntq; ad oẽs viros iſraél excelſa vo
ce. Maledictus homo qui facit ſculptile: ꝛ cõ
flátile abominationẽ dñi opus manuũ artifi
cũ: ponitq; illud in abſcóndito: Et reſpondé
bit ois pplo: ꝛ dicet amén. Maledict⁹ qui nõ
honóꝛat patrẽ ſuum ꝛ matrẽ ſuã. Et dicet ois
Leui.19.d populus amén/ Maledictus qui tránſfert tér
minos proximi ſui. Et dicet ois populus amén.
Maledictus qui errare facit cecuȝ in itinere.
Et dicet omnis pplo amén. Maledictus qui
peruértit iudicium áduene pupilli ꝛ vidue.
Et dicet omnis pplo amén. Maledictus qui
doꝛmit cũ vxoꝛe patris ſui: ꝛ reuélat opimen
tum lectuli eius. Et dicet ois populus amén.
D Maledictus qui doꝛmit cuȝ omni iuménto.
Et dicet ois pplo amén. Maledictus qui doꝛ
mit cũ ſoꝛóꝛe ſua filia patris ſui vel mr̃is ſue.
Et dicet omnis populus amén. Maledictus
Hs vacat tota iſta ſẽtentia + maledictus vſq; amen + qui doꝛmit cũ ſocru ſua. Et dicet omnis pplo
amén. Maledictus qui clam pcuſſerit proxi
mũ ſuũ. Et dicet ois pplo amen + Maledict⁹
qui doꝛmit cũ vxoꝛe proximi ſui. Et dicet ois
pplo amen + Maledict⁹ qui áccipit múnera:
vt pcutiat animã ſanguinis innocẽtis. Et di
cet omnis populus amen. Maledict⁹ qui nõ Gal.3.b
permanet in ſermonibus legis huius: nec eos
opere perficit. Et dicet omnis populus amén.
¶ Ca. Sũ. ¶ Explicatio bñdictionuȝ ꝛ ma
ledictionum. ¶ XXVIII
Si aũt audieris vocẽ dñi dei tui A
vt fácias atq; cuſtódias oia mã Aſo+ ſin
data ei⁹ que ego ꝑcipio tibi ho
die: fáciet te dñs deus tu⁹ excel
ſioꝛẽ cũctis gentib⁹ que verſant
in terra. Venientq; ſup te vni
uerſe bñdictiões iſte ꝛ apphéndent: ſi tñ ꝑce
pta ei⁹ audieris. Bñdict⁹ tu in ciuitate: ꝛ bñ
dict⁹ i agro. Bñdict⁹ fruct⁹ vẽtris tui: ꝛ fruct⁹
terre tue: fructúſq; iumẽtoꝝ tuoꝝ: greges ar
mẽtoꝝ tuoꝝ ꝛ cáule ouiũ tuaꝝ. Bñdicta hoꝛ
rea tua: ꝛ bñdicte reliq̃e tue. Bñdict⁹ eris + in Hs + et
grédiẽs ꝛ egrédiẽs. Dabit dñs inimicos tuos
q̃ ꝯſurgẽt aduerſũ te coꝛruẽntes i ꝯſpectu tuo.
Per vnã viã veniẽt ꝯtra te: ꝛ ꝑ ſeptẽ fugiẽt a
facie tua. Emittet dñs bñdictiõeȝ ſup cellária
tua: ꝛ ſup oia opa manuũ tuaꝝ: bñdicẽtq; ti
bi in terra quã acceperis. Suſcitabũt te dñs ſi
bi in pplm ſctm ſicut iurauit tibi: ſi cuſtodie
ris mandata dñi dei tui: ꝛ ambuláueris i vijs
eius. Videbũntq; oẽs terrarũ ppli q nomen
dñi inuocatũ ſit ſup te: ꝛ timebũt te. Abũda
re te faciet dñs oibus bonis: fructu úteri tui:
ꝛ fructu iumentoꝝ tuoꝝ: fructu terre tue quaȝ
iurauit dñs patribus tuis: vt daret tibi. Ape
riet dñs theſaurum ſuũ optimũ celũ: vt tribu
at pluuiã terre + tue in tẽpoꝛe ſuo: bñdicetq; Hs + ſue
cunctis operibus manuũ tuarũ. Et fenerábis B
géntib⁹ multis: ꝛ ipſe a nullo fenus accipies. ſup.15.a
Cõſtituet te dominus deus tuus in caput ꝛ nõ
in caudã: ꝛ eris ſemper ſupꝛa ꝛ nõ ſubter: ſi ta
mẽ audieris mãdata dñi dei tui que ego pꝛeci
pio tibi hódie: ꝛ cuſtodieris ꝛ féceris: ac non
declináueris ab eis: nec ad dexterã nec ad ſi
niſtrã: nec ſecutus fueris deos alienos neq; co
lueris eos. Qȝ ſi audire nolueris vocem dñi Leui.26.b
dei tui: vt cuſtódias ꝛ facias oia mãdata eius Ibi.ze.2.f.
ꝛ cerimónias quas ego ꝑcipio tibi hódie: vé Malach.2.a
niẽt ſup te omnes maledictiones iſte ꝛ appꝛe
hẽdẽt te. Maledict⁹ eris in ciuitate: maledi
ct⁹ in agro. Maledictũ hoꝛreũ tuũ ꝛ maledi
cte reliquie tue. Maledictus fruct⁹ vẽtris tui:
ꝛ fruct⁹ terre tue: arménta boum tuoꝝ: ꝛ gre
ges ouiũ tuaꝝ. Maledictus eris igrédiẽs: et

2.Cor.11.f maledictus egrédiẽs./ Mittet dñs ſuper te fa
mẽ ⁊ eſúriẽ ⁊ ĩcrepationẽ in oĩa opa tua que
tu facies: donec conterat te ⁊ perdat velóciter
propter adinuẽtiónes tuas péſſimas in quib⁹
reliquiſti me. Adiúngat tibi dñs peſtiléntiam
donec cõſúmet te de terra ad quã ingrediéris
Alś + te- poſſidéndam. Percútiat te dominus egeſtáte
bie + febri ⁊ frigore: ardore ⁊ éſtu ⁊ áere corrú-
pto ac rubígine: ⁊ pſequaẽ: donec péreas. Sit
celũ qđ ſup te eſt éneum: ⁊ terra quaꝫ cálcas
C férrea. Det dñs imbrem terre tue púluereꝫ: ⁊
de celo deſcẽdat ſuper te cínis donec ↄterarís.
Tradat te dñs corruẽtẽ ante hoſtes tuos: ⁊ p
vnã viã egrediáris ↄtra eos: ⁊ per ſeptẽ fúgias
⁊ diſpergáris per oĩa regna terre. Sitq̃ cadá-
uer tuũ in eſcã cũctis volatílibus celi ⁊ beſtijs
terre: ⁊ nõ ſit qui ábigat. Percútiat te dñs úl
cere egýpti: ⁊ partẽ corpis per quã ſtércora dí
gerũẽ: ſcabie quoq̃ ⁊ prurígine: ita vt curári
néqueas. Percútiat te dñs améntia ⁊ cecitá-
te ac furore mẽtis: ⁊ pálpes in merídie: ſicut pal
páre ſolet cecus in ténebris: ⁊ nõ dírigas vias
tuas. Omniq̃ tpe calúmniã ſuſtíneas: ⁊ opp-
máris violéntia: nec hábeas q líberet te. Vxo
rẽ accípias: ⁊ ali⁹ dórmiat cũ ea. Domũ edífi-
ces: ⁊ nõ hábites in ea. Plántes vineã: ⁊ non
vindémies eã. Bos tuus ĩmoleẽ corã te: ⁊ nõ
cómedas ex eo. Aſin⁹ tu⁹ rapiaẽ ĩ ↄſpectu tuo:
⁊ nõ reddaẽ tibi. Oues tue deñẽ inimícis tuis:
D ⁊ nõ ſit qui te adiuuet. Filij tui ⁊ filie tue tra-
dãẽ álteri pplo vidẽtib⁹ oculis tuis ⁊ deficiẽti
bus ad ↄſpectũ eoꝝ tota die: ⁊ nõ ſit fortitudo
in manu tua. Fructus terre tue ⁊ oẽs labores
tuos cómedat pplꝰ quẽ ignóras: ⁊ ſis ſemp ca
lúmniã ſúſtinẽs: ⁊ oppreſſus cũctis diebus: ⁊
ſtúpens ad terrorẽ eoꝝ que vidẽbũt oculi tui.
Percútiat te dñs úlcere péſſimo in gẽnib⁹ et
in ſúris: ſanariq̃ nõ poſſis a planta pedis vſq̃
ad vérticẽ tuũ. Ducétq̃ te dñs ⁊ regẽ tuũ quẽ
Alś + cõ- + ↄſtitues ſup te in gentẽ quã ignóras tu ⁊ pa-
ſtitueris tres tui: ⁊ ſeruies ibi dijs alienis ligno ⁊ lápi-
di: ⁊ eris pérditus in puerbiũ ac fábulã oĩb⁹
pplis ad quos te ĩtrodúxerit dñs. Seméntem
multã iácies ĩ terrã: ⁊ módicũ ↄgregabis: q:
Ioel.1.c. locúſte deuorábũt oĩa. Vineã plantábis ⁊ fó-
Aggei.1.c. dies: ⁊ vinũ nõ bibes: nec cólliges ex ea quip-
piã: qm̃ vaſtábiẽ vérmib⁹. Oliuas habebis in
oĩbus termínis tuis ⁊ nõ vngéris oleo: q: dé-
fluẽt ⁊ peribũt. Filios gñábis ⁊ filias ⁊ non
fruéris eis: qm̃ ducẽẽ in captiuitatẽ. Oẽs ár
bores tuas ⁊ fruges terre tue rubigo cõſúmet.

Aduena qui tecũ vſaẽ in terra aſcendet ſup te
eritq̃ ſublímior: tu aũt deſcẽndes ⁊ eris ĩféri-
or. Ipſe fenerábit tibi: ⁊ tu non fenerábis ei.
Ipſe erit in caput: ⁊ tu eris in caudã: Et véniẽt E
ſup te oẽs maledictiões iſte: ⁊ pſequẽtes app-
hẽndẽt te donec ĩtéreas: q: nõ audiſti vocem
dñi dei tui: nec ſuáſti mãdata ei⁹ ⁊ cerimóni-
as q̃s pcépit tibi. Et erũt in te ſigna atq̃ pdí-
gia ⁊ in ſémine tuo vſq̃ in ſempiternũ: eo q
nõ ſuíeris dño deo tuo in gaudio cordiſq̃ leti
tia: ppter rerꝫ oĩuꝫ abũdátiã. Séruies inimi-
co tuo quẽ emittet tibi dñs in fame ⁊ ſiti ⁊ nu
ditate ⁊ oĩ penúria: ⁊ pónet iugũ férreũ ſuper
ceruicẽ tuaꝫ: donec te cónterat. Adducet dñs
ſup te gẽtẽ de lõginquo ⁊ de extremis terre fi-
nib⁹ in ſilĩtudinẽ áqle volãtis cũ ímpetu: cui⁹
linguã ĩtelligẽ nõ poſſis: gẽtẽ pcaciſſimã: q nõ
déferat ſéni nec miſereaẽ párvuli: ⁊ dévoret fru
ctũ iumentorũ tuoꝝ ac frúges terre tue donec
intéreas: ⁊ nõ relinquat tibi tríticum: vinũ ⁊
oleũ: armẽta bóum ⁊ greges ouiũ: donec te di
ſpérdat ⁊ cónterat in cũctis vrbibus tuis: ⁊ de
ſtruaẽ muri tui firmi atq̃ ſublímes in quib⁹
habebas fidúciã in oĩ terra tua./ Obſidéberis
intra portas tuas in omni terra tua quã dabit 4.Reg.6. F
tibi dñs deus tu⁹: ⁊ cómedes fructũ úteri tui
⁊ carnes filiorũ tuorũ ⁊ filiarũ tuarũ quas dé
derit tibi dñs deus tuus in angúſtia ⁊ vaſtitá-
te qua ópprimet te hoſtis tu⁹. Homo delicát⁹
in te ⁊ luxurióſus válde inuidébit fratri ſuo ⁊
vxori que cúbat in ſinu ſuo: ne det eis de carní
bus filiorũ ſuoꝝ quas cómedet: eo q nihil alí
ud habeat in obſidióne ⁊ penúria quã vaſtáue
rint te inimíci intra oẽs portas tuas. Ténera
mulier ⁊ delicáta q̃ ſup terrã ingredi nõ valé-
bat: nec pedis veſtigiũ figere ppter mollítiem
⁊ teneritúdinẽ nimiã: inuidébit viro ſuo qui
cúbat in ſinu ei⁹ ſup filij ⁊ filie cárnib⁹ ⁊ + il- Alś + il-
lúuie ſecũdinárũ que egrediũẽ de medio fé- luuie
minũ ei⁹: ⁊ ſup liberis qui eádẽ hora nati ſũt.
Cómedẽt eñi eos clam ppter rerũ omniũ pe
nuriã: in obſidióne ⁊ vaſtitate quã ópp̃met te
inimicus tu⁹ intra portas tuas. Niſi cuſtodíe-
ris ⁊ féceris oĩa vba legis hui⁹ que ſcripta ſũt
in hoc volúmine: ⁊ timúeris nomen eius glo
rioſum ⁊ terribile: hoc eſt dñm deũ tuũ: augé-
bit dñs plagas tuas: ⁊ plagas séminis tui: pla
gas magnas ⁊ pſeuerántes infirmitates peſſi-
mas ⁊ ppétuas: ⁊ ↄuértet in te oẽs afflictiões
egýpti q̃s timuiſti ⁊ adherébunt tibi. Inſup ⁊
vniuerſos languores ⁊ plagas q non ſunt ſcri-

pte in volúmine legis hui⁹:íducet dñs ſup te dónec te cónterat. Et remanébitis páuci número q̄ ꝑus erátis ſic áſtra celi ꝑ multitudíe: qm̄ nó audiſtis vocē dñi dei vr̄i. Et ſicut añ letat⁹ eſt dñs ſup vos bñ vobis fáciés voſq̢ multiplicás: ſic letábit̃ diſpérdens vos atq̢ ſubuértés: vt auferámini de terra ad quá ígredíeris poſſidédá: Diſperget te dñs in oēs pplos a ſummitate tre vſq̢ ad t̃mios ei⁹: ⁊ ſeruies ibi dijs aliénis q̄s ⁊ tu ignóras ⁊ p̄res tui: lignis ⁊ lapidib⁹. In gētib⁹ q̄q̢ illis nō q̄éſces: neq̢ erit réques veſtigio pedis tui. Dabit em̄ tibi dñs ibi cor páuidū ⁊ deficiétes oculos ⁊ aīaꝫ ꝯſúmptā meróre: ⁊ erit vita tua q̄ſi péndés ante te. Timébis nocte ⁊ die: ⁊ nō crédes vite tue. Mane dices: qs mihi det véſpeꝛ: ⁊ véſpe qs mihi det mane ꝑpt cordis tui formidinē q̄ terréberis: ⁊ ꝑpt ea q̄ tuis vidébis ocl'is. Redúcet te dñs cláſſibus in egyptū per viā de q̄ dixit tibi vt eā ámplius non vidéres. Ibi vendéris inimicis tuis in ſeruos ⁊ ancillas: ⁊ non erit qui émat.

C Ca. S. C De fedē ⁊ iuramēto ppli ad dñz: rememoratio bñficioꝝ ⁊ cōmiſatiōnū. C XXIX

B Hec ſunt v̄ba féderis qđ p̄cépit dñs móyſi vt feriret cum filijs iſraél in tra moáb: preter illud fédus qđ cū eis pépigit i oréb. Vocauitq̢ móyſes oēm iſraél ⁊ dixit ad eos. Vos vidiſtis vniuerſa q̄ fecit dñs corā vobis in tra egýpti pharaoni ⁊ oīb⁹ ſuis ei⁹: vniuerſeq̢ tre illius: tētatiōes magnas q̄s vidérunt oculi tui ſigna illa portētáq̢ igéntia: ⁊ nō dedit vobis dñs cor intélligēs: ⁊ oculos vidétes: ⁊ aures q̄ poſſint audire vſq̢ in p̄ſētē diē. Addúxit vos q̄draginta annis ꝑ deſértū: nō ſunt attrita veſtiméta vr̄a: nec calciaméta pedū vr̄oꝝ vetuſtáte ꝯſumpta ſunt. Panē nō comediſtis vinū ⁊ ſicerā nō bibiſtis: vt ſcirétis q̢ ípſe eſt dñs de⁹ veſter. Et veniſtis ad hūc locū egreſſuſq̢ eſt ſeon rex eſebón: ⁊ óg rex baſán occurrétes nob ad pugnā ⁊ ꝑcuſſim⁹ eos: ⁊ tulim⁹ terrā eoꝝ: ac tradidim⁹ poſſidédam rubén ⁊ gád ⁊ dimidie tribui manaſſé. Cuſtodite ergo v̄ba pacti hui⁹ ⁊ iplete ea: vt intelligátis vniuerſa q̄ fácitis. Vos ſtatis hodie cūcti corā dño deo vr̄o: p̄ncipes vr̄i ⁊ trib⁹ ac maiores natu atq̢ doctores oīs ppl'i iſraél: liberi ⁊ vxores vr̄e ⁊ áduene q tecū morant̃ i cáſtris: excéptis lignoꝝ ceſórib⁹ ⁊ his q cópoꝛtāt aq̄s: vt tránſeas i fédē dñi dei tui: ⁊ in iureiurándo qđ hodie dñs d̄s tuus pércutit tecū vt ſúſcitet te ſibi i pplm: ⁊ ipſe ſit dñs d̄s tuus: ſicut locut⁹ eſt tibi: ⁊ ſicut iurauit p̄rib⁹ tuis habraám iſaác ⁊ iacób. Nec vob ſolis ego hoc fédus fério ⁊ hec iuramenta ꝯfirmo: ſꝫ cūctis p̄ſētib⁹ ⁊ abſéntib⁹. Vos em̄ noſtis quō hitauerim⁹ in tra egypti: ⁊ quō trāſierim⁹ ꝑ mediū nationū q̄s trāſeūtes vidiſtis abomiatiōnes ⁊ ſordes. i. idola eoꝝ lignū ⁊ lapidez: argentū ⁊ áuꝝ q̄ colebāt. Ne forte ſit int̃ vos vir aut mlr̄ familia aut trib⁹ cui⁹ cor auerſū ē hodie a dño deo vr̄o: vt vadat ⁊ ſéruiat dijs illaꝝ géntiū: ⁊ ſit int̃ vos radix gérminās fel ⁊ amaritúdinē. Cūq̢ audierit v̄ba iuramēti hui⁹ bñdicat ſibi i corde ſuo: dicēs. Pax erit mihi: ⁊ ābulabo in prauitáte cordis mei: ⁊ aſſúmat ébria ſitiéntē ⁊ dñs nō ignóſcat ei: ſed tūc q̢ maxime furor eius + fumet: ⁊ zelus ꝯ hoīem illū: ⁊ ſédeant ſup eū oīa maledicta que ſcripta ſūt in hoc volúmine: ⁊ deleat dñs nomē eius ſub celo: ⁊ cōſúmat eū in ꝑditiōe ex oībus tribubus iſraél: iuxta maledictōes q̄ in libro legis huius ac féderis ꝯtinént̃. Dicétq̢ ſeq̄ns gñātio ⁊ filij q naſcént̃ deínceps ⁊ ꝑegrini q de longe venerīt vidētes plagas tre illius: ⁊ īfirmitates qb⁹ eā afflixerit dñs ſúlphur ⁊ ſolis ardore cōburēs: ita vt vltra nō ſerāt̃: nec virés q̄ppiā gérmiet i exēplū ſubuerſionis ſodome ⁊ gomorre: ádame ⁊ ſeboim: q̄s ſubuértit dñs i ira: ⁊ i furore ſuo. Et dicēt oēs gētes. Quare ſic fecit dñs tre huic? Que eſt hec ira furoris ei⁹ iméſa Et rñdebūt. Quia dereliquérūt pactū dñi qđ pépigit cū p̄ribus eoꝝ q̄n edúxit eos de terra egýpti: ⁊ ſuierūt dijs aliénis: ⁊ adorauérunt eos q̄s neſciébāt: ⁊ qb⁹ nō fuerāt attribúti: idcirco irat⁹ eſt furor domini ꝯtra terrā iſtam vt indúceret ſuper eam omnia maledicta que in hoc volúmine ſcripta ſunt: ⁊ eiecit eos de terra ſua in ira ⁊ in furore ⁊ in indignatione máxima: piecitq̢ in terrā aliénā ſicut hodie cōprobát̃. Abſcóndita a domino deo noſtro que manifeſta ſunt nobis ⁊ filijs noſtris vſq̢ in ſempiternum: vt faciamus vniuerſa legis huius.

C Ca. S. C De miſericordia dñi ſi penitue rit: de ꝓximitate mandati: de inuocatione elementoꝝ in teſtimonium q̢ ꝓpoſituꝫ eſt eis malū ⁊ bonum: eligant quod velint. C XXX

B Cum ergo vénerit ſup te oēs ſermones iſti: bñdictio ſiue maledictio quā ꝓpóſui in conſpectu tuo: ⁊ ductus penitudīe cordis tui in vniuerſis gētib⁹: in q̄s di-

Margin: C; Al's + fumabit; D; Exo. 19. a; Nú. 21. s; 3. Reg. 9. b Hiere. 22. a

ſpérſerit te dñs deus tu⁹: ꝛ reuerſus fúeris ad
eum: ꝛ obedieris eius impérijs: ſicut ego hódie
ꝓcipio tibi cum filijs tuis in toto corde tuo: ꝛ
in tota anima tua: redúcet te dñs deus tuus de
captiuitate tua: ac miſerébit tui: ꝛ rurſum cō
gregabit te de cunctis pplis in quos te ante di
ſperſit. Si ad cárdines celi fúeris diſſipátus:
inde te rétrahet dñs deus tuus: ꝛ aſſumet atqꝫ
introdúcet in terrā quā poſſedérūt pr̄es tui ꝛ
B obtinébis eā: ꝛ bñdicēs tibi maioris numeri
te eſſe fáciet ꝙ̄ fuérunt patres tui. Circūcidet
dñs deus tuus cor tuū: ꝛ cor séminis tui: vt di
ligas dñm deū tuum: ex toto corde tuo: ꝛ in to
ta anima tua: vt poſſis viuere. Omnes aūt ma
Al's + et pſequūt ledictiones has cōuertet ſuper inimicos tuos:
ꝛ eos qui odérunt te + pſequenẜ. Tu autē re
uertéris ꝛ áudies vocē dñi dei tui: faciéſqꝫ vni
uerſa mandata que ego precipio tibi hódie: ꝛ
abūdáre te fáciet dñs deus tuus in cūctis ope
ribus manuū tuarum: in ſobole úteri tui: ꝛ in
fructu iumentoꝝ tuoꝝ: in vbertate terre tue: ꝛ
in rerū oīum largitáte. Reuerteẜ enim dñs
vt gaudeat ſuper te in omnib⁹ bonis ſicut gaui
ſus eſt in patribus tuis: ſi tamē audíeris vocē
dñi dei tui ꝛ cuſtodieris ꝓcepta ei⁹: ꝛ cerimó
nias que in hac lege cōſcripta ſunt: ꝛ reuerta
ris ad dñm deū tuū in toto corde tuo: ꝛ in to
C ta anima tua. Mandatū hoc qḋ ego ꝓcipio ti
No.10.b bi hódie nō ſupra te eſt: neqꝫ ꝓcul poſitū nec
in celo ſitum // vt poſſis dicere quis nr̄m valet
ad celū aſcéndere vt déferat illud ad nos: vt
audiámus atqꝫ ope compleámus: neqꝫ trans
mare poſitum vt cauſeris ꝛ dicas: qs e nobis
póterit mare transfretáre: ꝛ illud ad nos vſqꝫ
deférre: vt poſſimus audire ꝛ fácere qḋ ꝓce
ptū eſt ſed iuxta te eſt ſermo valde in ore tuo ꝛ
D in corde tuo vt facias illū. Cōſidera ꝙ hódie
Al's + ꝓpoſuerís. + propoſúerim in ꝯſpectu tuo vitam ꝛ bonū: et
ecōtrario mortē ꝛ malū: vt díligas dñm deū
tuum ꝛ ámbules in vijs eius: ꝛ cuſtódias mā
data illius ꝛ cerimonias atqꝫ iudicia: ꝛ viuas:
atqꝫ multiplicet te bñdicátqꝫ tibi in terra ad
quā ingrediéris poſſidendā. Si aūt auérſum
fuerit cor tuū ꝛ audire nolueris atqꝫ erróre de
céptus adoráueris deos alienos ꝛ ſuíeris eis:
ꝓdico tibi hódie ꝙ péreas ꝛ páruo tempore
moréris in terra ad quā iordáne tranſmiſſo
ſupra.4.b ingrediéris poſſidédā. // Teſtes ínuoco hodie
celum ꝛ terram: ꝙ propoſúerim vobis vitam
ꝛ bonū: benedictionē ꝛ maledictionē. Elige er
go vitā vt ꝛ tu viuas ꝛ semē tuū: ꝛ diligas do-
minū deū tuū atqꝫ obédias voci ei⁹: ꝛ illi ad
héreas. Ipſe eſt enī vita tua ꝛ lōgitudo dierū
tuoꝝ: vt hītes in terra pro q̄ iurauit dñs prib⁹
tuis habraám iſaác ꝛ iacob vt daret eā illis.

¶ Ca. Súma. ¶ De ſubſtitutione Joſue poſt
moyſen: de legendo Deuteronomio: precepit
dominus vt ſcribatur canticum ſcribitur deu
teronomij: ꝛ in arca ponitur. ¶ XXXI

ABijt itaqꝫ móyſes ꝛ locut⁹ eſt A
omnia verba hec ad vniuerſum
iſraél: ꝛ dixit ad eos. Centū vi
ginti annoꝝ ſum hodie: nō poſ
ſum vltra égredi ꝛ íngredi: pre
ſértim cū ꝛ dñs díxerit mihi:
nō trāſibis iordánem iſtū. Dñs ergo deus tu⁹
tranſibit ante te. Ipſe delébit oēs gentes has
in conſpectu tuo: ꝛ poſſidébis eas. Et ioſué iſte
trāſibit ante te: ſicut locutus eſt dñs. Faciétqꝫ
dñs eis ſic fecit ſeón ꝛ óg regibus ammorreo
rum: ꝛ terre eoꝝ: delebitqꝫ eos. Cū ergo ꝛ hos
tradíderit vobis: ſimilr̄ facietis eis ſicut precē
pi vobis. Viriliter ágite ꝛ ꝯfortámini. Noli
te timére + nec paueatis ad cōſpectū eoꝝ: qꝛ Al's + ne
dñs deus tuus ipſe eſt ductor tuus ꝛ nō dimit
tet nec derelinquet te. Vocauitqꝫ + móyſes io Al's ſup eſt + q
ſué: ꝛ dixit ei coram omni iſraél // Confortáre
ꝛ eſto robúſtus. Tu enim introdúces populū B infra eo.
iſtum in terrā quā daturū ſe patribus eorum
iuráuit dominus: ꝛ tu eā diuides ſorte. Et do Joſue.i. 3.Reg.2
minus: qui ductor eſt veſter // ipſe erit tecum:
non dimittet nec derelinquet te. Noli timére
nec paueas. Scripſit itaqꝫ móyſes legē hanc
ꝛ trádidit eā ſacerdotibus filijs leuí qui por
tabāt arcam féderis dñi: ꝛ cunctis ſenioribus
iſraél. Precepitqꝫ eis dicēs. Poſt ſeptē annos C
anno remiſſiōis in ſolēnitate tabernaculoꝝ cō
ueniéntib⁹ + cūctis ex iſraél vt appáreant in Al's + de cūctis ex filijs iſrael
ꝯſpectu dñi dei tui in loco quē elégerit dñs: le
ges verba legis huius corā omni iſraél: audiē Al's + o cūctis filijs iſrael
tibus eis ꝛ in vnū omni populo ꝯgregato tam
viris ꝙ̄ mulierib⁹ páruulis ꝛ áduenis qui ſūt
intra portas tuas: vt audientes diſcāt: ꝛ time
ant dñm deū veſtrum: ꝛ cuſtódiāt impleántqꝫ
oēs ſermones legis huius. Filij quoqꝫ eorum
qui nunc ignorāt vt audire poſſint ꝛ timeant
dñm deū ſuū cunctis diebus qbus verſanẜ in
terra: ad quā vos iordáne tranſmiſſo pérgitis
obtinéndā. Et ait dñs ad móyſen: Ecce prope
ſunt dies mortis tue. Voca ioſué: ꝛ ſtate in ta D
bernaculo teſtimonij: vt precipiā ei. Abiérunt
ergo móyſes ꝛ ioſué: ꝛ ſteterunt in tabernacu

lo teſtimonij. Apparuitq; dñs ibi i colũna nu
bis que ſtetit in introitu tabernaculi. Dixitq;
dñs ad moyſen. Ecce tu dormies cũ patrib⁹
tuis: ⁊ populus iſte conſurgẽs fornicabit poſt
deos alienos in terra ad quã igredietur vt ha
bitet in ea: ibi derelinquet me: ⁊ irritũ faciet
fedus qḋ pepigi cum eo. Et iraſcet furor me
us cõtra eum in die illo ⁊ derelinquã eum: et
abſcondam faciẽ meam ab eo: ⁊ erit in deuo
E rationẽ. Inuenient eum omnia mala ⁊ affli
ctiones: ita vt dicat in illo die. Uere q; nõ eſt
deus mecum: inuenerũt me hec mala. Ego au
tem abſcondã ⁊ celabo faciem meã in die il
lo propter omnia mala que fecit: q; ſecut⁹ eſt
deos alienos. Nunc itaq; ſcribite vobis canti
cum iſtud ⁊ docete filios iſrael vt memoriter
teneant ⁊ ore decantẽt: ⁊ ſit mihi carmen iſtud
pro teſtimonio inter filios iſrael. Introducã
enim eũ in terrã pro qua iuraui patribus eius
lacte ⁊ melle manantẽ. Cumq; comederint ⁊
ſaturati craſſiq; fuerint: ↄuertent ad deos alie
nos ⁊ ſeruient eis: detrahentq; mihi ⁊ irritũ
F facient pactum meũ. Poſtq̃ inuenerint eum
mala multa ⁊ afflictiones: rñdebit ei canticũ
iſtud pro teſtimonio qḋ nulla delebit obliuio
ex ore ſeminis tui. Scio eni cogitationes eius
que facturus ſit hodie anteq̃ introducã eum
in terrã quã ei pollicitus ſum. Scripſit quoq;
moyſes canticũ: ⁊ docuit filios iſrael. Prece
ſupra eo. pitq; dñs ioſue filio nun: ⁊ ait. Cõfortare et
eſto robuſtus. Tu eni introduces filios iſrael
in terrã quã pollicitus ſum: ⁊ ego ero tecum.
Poſtq̃ ergo ſcripſit moyſes verba legis hui⁹
in volumine atq; cõpleuit: pcepit leuitis qui
G portabãt arcã federis dñi: dicẽs. Tollite librũ
iſtũ ⁊ ponite eum in latere arce federis dñi
dei veſtri: vt ſit ibi ↄtra te in teſtimonium. Ego
enim ſcio ↄtentionẽ tuã ⁊ ceruicẽ tuã duriſſi
mã. Adhuc viuẽte me ⁊ ingrediente vobiſcũ
ſemper contentioſe egiſtis cõtra dñm: quãto
magis cũ mortuus fuero? Congregate ad me
oẽs maiores natu per trib⁹ veſtras atq; docto
res: ⁊ loquar audientibus eis ſmones iſtos: et
inuocabo ↄtra eos celũ ⁊ terram. Noui eniz q
poſt mortẽ meã iniq; agetis ⁊ declinabitis cito
de via quã pcepi vobis: ⁊ occurrẽt vobis ma
la in extremo tpe: q̃n feceritis malũ i ↄſpectu
dñi: vt irritetis eũ p opa manuũ vrar. Locut⁹
eſt ergo moyſes audiente vniuerſo cetu iſrael
verba carminis huius: ⁊ ad finẽ vſq; cõpleuit.
¶ Capi. Sum. ¶ Canticum Deuteronomij
iubetur moyſes aſcendere in montẽ abarim:
de contemplatione terrarum. ¶ XXXII
Audite celi q̃ loq̃r: audiat tra A
vba oris mei. Cõcreſcat i + plu ſre pe. di. 3. §. auctoritas
uiã doctrina mea: fluat vt ros Als + ut pluuiam
eloquiũ meũ. Quaſi imber ſu
p herbã: ⁊ q̃ſi ſtille ſup gramĩ
na: q; nomẽ dñi inuocabo. Date
magnificẽtiã deo nr̃o: dei pfecta ſũt opa: ⁊ oẽs
vie eius iudicia. Deus fidelis ⁊ abſq; vlla ini
quitate: iuſtus ⁊ rect⁹. Peccauerũt ei: + ⁊ nõ fi Als ſupeſt + et infra eo.
lij eius i ſordib⁹. Gñatio praua atq; puerſa:
heccine reddis dño pple ſtulte ⁊ iſipiẽs. Nũ
qd nõ ipe ẽ pr̃ tu⁹ q poſſedit te: ⁊ fec ⁊ creauit
te? Memento dierũ ãtiquorũ: cogita gñatiões
ſinglas. Interroga prẽ tuũ ⁊ ãnũciabit tibi: Job. 3. b
maiores tuos ⁊ dicẽt tibi. Qñ diuidebat altiſ
ſim⁹ gẽtes: q̃ſi ſepabat filios adam. Cõſtituit
termĩos pplorũ: iuxta nũerũ filiorũ iſrl̃. Pars
ãt dñi ppl's ei⁹: iacob funiculus hẽditatis ei⁹.
Inuenit eũ i tra dſerta: i loco horroris ⁊ vaſte B
ſolitudinis. Circũduxit eũ ⁊ docuit: ⁊ cuſtodi
uit q̃ſi pupillã oculi ſui. Sicut aqla prouocãs ad
volãdũ pullos ſuos: ⁊ ſup eos volitãs expãdit
alas ſuas: ⁊ aſſumpſit + eũ atq; portauit i hũ
meris ſuis. Dñs ſolus dux eius fuit: ⁊ nõ erat Als ſupeſt + euz
cũ eo ds alien⁹. Cõſtituit eũ ſup excelſã trã: vide cõſe.
vt comederet fruct⁹ agrorũ. Ut ſugeret mel de di. 1. ca. hõ duo.
petra: oleumq; de ſaxo duriſſimo. Butyrũ de
armento: ⁊ lac de ouibus cũ adipe agnorũ ⁊
arietũ filiorũ baſan. Et hircos cũ medulla tri
tici: ⁊ ſanguinẽ vue + biberent meracuſſimũ. Als + biberet
Incraſſatus eſt dilectus ⁊ recalcitrauit: icraſ
ſatus: ipinguatus: dilatatus. Dereliquit deũ
factorẽ ſuũ: ⁊ receſſit a deo ſalutari ſuo. Pro C
uocauerũt eũ in dijs alienis: ⁊ in abominatio
nibus ad iracũdiã ↄcitauerũt. Immolauerũt
demonijs ⁊ nõ deo: dijs quos ignorabãt. No
ui recẽteſq; venerũt: qs nõ coluerũt prẽs eorũ
Deũ q te genuit dereliquiſti: ⁊ oblitus es dñi
creatoris tui. Uidit dñs ⁊ ad iracũdiã cõcita
tus ẽ: q; puocauerũt eũ filij ſui ⁊ filie. Et ait.
Abſcondã faciẽ meã ab eis: ⁊ cõſiderabo no
uiſſima eorũ. Generatio eni puerſa eſt: ⁊ in ſupra eo.
fideles filij. Ipſi me puocauerũt in eo qui nõ
erat deus: ⁊ irritauerũt i vanitatib⁹ ſuis. Et Ro. 10. d
ego puocabo eos i eo q nõ ẽ ppl's: ⁊ i gẽte ſtul hebre. 15. e
ta irritabo illos. Ignis ſuccenſus eſt i furo de pe. di. 1.
re meo: ⁊ ardebit vſq; ad inferni nouiſſima. §. auctoritas
Deuorabitq; terrã cũ germine ſuo: ⁊ mõtiũ D
fũdamenta cõburet. Cõgregabo ſup eos ma 2. q. 7. c. ne
la: ⁊ ſagittas meas cõplebo in eis. Conſument ceſſario
fame: ⁊ deuorabunt eos aues morſu amariſ ibi ⁊ vindicantib⁹ ſanguine

ſimo.Dẽtes beſtiaꝝ īmittā in eos:cum furore
trahẽtiū ſup terrā atq; ſerpẽtiū.Foris va-
ſtabit eos gladius ⁊ itus pauor: iuuenē ſimul
ac virginē lactētē cū hoīe ſene.Et dixi.Ubi nā
ſūt?Ceſſare faciā ex hoīb⁹memoriā eoꝝ. Sed
ꝓpter irā inimicoꝝ diſtuli: ne forte ſupbirēt
hoſtes eoꝝ:⁊ dicerēt.Man⁹nr̃a excelſa: ⁊ nō
dñs fecit hec oīa.Gens abſq; cōſilio eſt ⁊ ſine
prudētia:utinā ſaperēt ⁊ itelligerēt ac nouiſſi-
E ma ꝓuiderēt.Quō pſeqbat͛ vn⁹ mille: ⁊ duo
Al + fu gerēt + fugarēt decē milia.Nōne ideo q: deus ſuus
vendidit eos:⁊ dñs ↄcluſit illos?Nō eni eſt de
Al + de us noſter vt + dij eoꝝ:⁊ inimici nr̃i ſunt iudi-
ces.De vinea ſodomoꝝ vinea eoꝝ:⁊ de ſubur
Al + bo trus amariſſimi bānis gomorre.Uua eorū vua fellis: ⁊ + bo-
trus amariſſim⁹.Fel draconū vinū eoꝝ: ⁊ ve-
Eccl. 18. a. nenū aſpidum iſanabile.//Nōne hec condita
Ro.12. d ſūt apd̄ me:⁊ ſignata in theſauris meis. Mea
Hiere.10.f eſt vltio:⁊ ego retribuā + eis in tp̄e: vt labāt͛
Al ſup. eſt + eis pes eoꝝ.Juxta eſt dies ꝑditiōis:⁊ adeſſe feſti-
nāt tp̄a.Judicabit dñs pplm ſuū:⁊ i ſuis ſuis
miſebit͛.Uidebit q̄ īfirmata ſit man⁹⁊ clau-
ſi quoq; defecerūt:reſiduiq; ↄſumpti ſunt. Et
Hiere. 2.f. dicēt.//Ubi ſūt dij eoꝝ:in qb⁹hēbāt fiduciā,
De quoꝝ victimis comedebāt adipes:⁊ bibē
bāt vinū libaminū.Surgāt ⁊ opitulent͛ vobis
F ⁊ in neceſſitate vos protegant. Uidete q̄ ego
ſim ſolus:⁊ nō ſit alius de⁹ ꝓter me.Ego occi-
Job. 10.b. dā:⁊ ego viuer͛ faciā:ꝑcutiā ⁊ ego ſanabo//⁊
nō ē q de manu mea poſſit eruere.Leuabo ad
celū manū meā:⁊ dicā.Uiuo ego ineternū.
Si acuero vt fulgur gladiū meū: ⁊ arripue-
rit iudiciū man⁹meas.Reddā vltionē hoſtib⁹
meis:⁊ his q oderūt me retribuā.Jnebriabo
ſagittas meas ſanguie:⁊ gladi⁹me⁹deuorabit
carnes.De cruore occiſoꝝ:⁊ de captiuitate nu
dati inimicoꝝ capitis.Laudate gentes pplm
ei⁹:q: ſanguinē ſuoꝝ ſuoꝝ vlciſcet͛.Et vindi-
ctā retribuet in hoſtes eoꝝ: ⁊ ꝓpiti⁹ erit terre
ppli ſui.Uenit ergo moyſes ⁊ locut⁹eſt oīa ver
ba cantici hui⁹in aurib⁹ppli:ipe ⁊ ioſue fili⁹
nun. Cōpleuitq; oēs ſmones iſtos loquēs ad
G vniuerſū iſrael:⁊ dixit ad eos. Ponite corda
vr̃a in oīa v̄ba mea q̄ ego teſtificor vob̄ hodie:
vt mādetis ea filijs vr̃is cuſtodire ⁊ facē: ⁊ i-
plere vniuerſa q̄ ſcripta ſūt in volumine legis
hui⁹:q: nō incaſſū ꝑcepta ſūt vobis:ſ; vt ſin-
guli in eis viuerēt:que facietes lōgo pſeuerē-
tis tp̄e in terra ad quā iordane tranſmiſſo in-
gredimini poſſidendā. Locutuſq; eſt dñs ad
moyſen in eadē die:dicens.Aſcende in mon
tē iſtū abarim + ideſt tranſitū in montem ne-
bo:qui eſt in terra moab ↄtra hiericho: ⁊ vi- Al ſup. eſt +, id eſt tranſitui qui nō eſt de textu
de terrā chanaan quā ego tradā filijs iſrael
obtinendā ⁊ morere ī mōte.//Quē ↄſcendēs
iūgeris pplis tuis ſic mortu⁹eſt aaron frat͛ tu⁹
ī mōte hor:⁊ appoſitus pplis ſuis:q: ꝑuaricā Nu.20.b.
ti eſtis ↄtra me in medio filioꝝ iſrael ad aq̄s
ↄ̄dictionis in cades deſti ſyn:⁊ nō ſcificaſtis
me int͛ filios iſrael.Ecōtra videbis + terrā:⁊ Al + e
nō igredieris in eā:quā ego dabo filijs iſrael.
C Ca.Sū. C Bñdictio moyſi qua vltio bñ-
dixit iſrl̃ ⁊ cōmēdauit pplm iſrl̃. C XXXIII

Hec eſt bñdictio q̄ bñdixit moy
A ſes hō dei filijs iſrael añ morte
ſuā.Et ait.Dñs de ſyna venit: ⁊
de ſeir ortus ē nobis. Apparuit
de mōte pharan: ⁊ cū eo ſctōrū
milia.Jn dextra eius ignea lex
dilexit pplos.Oēs ſci in manu illius ſūt:⁊ qui
appropinquāt pedib⁹eius accipiēt de doctria
illius.Legē ꝑcepit nobis moyſes: hereditatē
multitudinis iacob.Erit apud rectiſſimū rex:
ↄgregatis ꝑncipibus ppli cū tribubus iſrael.
Uiuat ruben ⁊ nō moriat͛:⁊ ſit paruus in nu-
mero.Hec eſt iude bñdictio.Audi dñe vocē
iude:⁊ ad pplm ſuū itroduc eū.Manus eius
pugnabūt pro eo:⁊ adiutor illius ↄtra aduer-
ſarios eius erit.Leui quoq; ait.Perfectio tua
⁊ doctrina tua a viro ſancto tuo quē ꝓbaſti in
tētatione:⁊ iudicaſti ad aquas ↄtradictionis.
//Qui dixit pr̃i ſuo ⁊ mr̃i ſue:neſcio vos:⁊ fra Matt.19.
tribus ſuis:ignoro illos: ⁊ neſcierūt filios ſu-
os.Hi cuſtodierūt eloquiū tuū:⁊ pactū tuum
ſeruauerūt:iudicia tua o iacob:⁊ legē tuam o
iſrael.Ponent thimiama in furore tuo:⁊ ho-
B locauſta ſuper altare tuū.Bñdic dñe fortitu-
dini eius:⁊ opa manuū illius ſuſcipe. Percu
te dorſa inimicoꝝ eius:⁊ qui oderūt eū nō cō
ſurgāt.Et beniamin ait.Amātiſſimus dñi ha
bitabit ↄfidenter in eo:quaſi in thalamo tota
die morabit͛:⁊ inter humeros illius requieſcet.
Joſeph quoq; ait.De bñdictōe dñi terra ei⁹:
de pomis celi ⁊ rore atq; abyſſo ſubiacente.
De pomis fructuū ſolis ac lune:de vertice an
tiquoꝝ montiū:de pomis colliū eternoꝝ:⁊ de
frugibus tr̃e:⁊ de plenitudine eius.Bñdictio
illius q apparuit i rubo veniat ſuper caput io-
C ſeph:⁊ ſup verticē naçarei int͛ frēs ſuos.Qua
ſi ꝑmogeniti tauri pulchritudo eius: cornua
rhinocerotis cornua illi⁹.Jn ipis vētilabit gē
tes vſq; ad termīos terre.He ſunt multitudi-
nes effraim:⁊ hec milia manaſſe.Et çabulon
ait.Letare çabulon in exitu tuo:⁊ iſachar i ta

bernáculis tuis: pplós ad montem vocabūt ibi ímolábūt victimas iuſtitie. Qui inundationē maris q̄ſi lac ſúgent: ⁊ theſáuros abſcónditos arenáꝝ. Et gád ait. Benedíctus in latitudine gád. Quaſi leo reqéuit: cepitq̄ʒ bráchiū ⁊ vérticē. Et vidit principatum ſuū ꝙ in pte ſua doctoꝛ eēt repoſitus: q fuit cū príncipibus ppl'i ⁊ fecit iuſtitias dñi: ⁊ iudíciū ſuū cū iſraél.

D Dán q̄ʒ ait. Dán cátulus leonis: flúet lárgiter de baſán. Et neptalim dixit. Neptalim abundantia pfruéť: ⁊ plenus erit + bñdictiōibus domini. Mare ⁊ merídiē poſſidébit. Aſer q̄ʒ ait. Bñdict⁹ in filijs aſér. Sit plácēs in fratrib⁹ ſuis: ⁊ + tingat in óleo pedē ſuum. Férrū ⁊ es calciamentū eius. Sicut dies iuuentutis tue: ita ⁊ ſenectus tua. Nō eſt + ali⁹ vt deus rectiſſimi. Aſcéſoꝛ celi: auxiliatoꝛ tu⁹. Magnificentia ei⁹ diſcúrrūt nubes: habitáculū eius ſúrſum ⁊ ſúbter bráchia ſépiterna. Eijciet a facie tua inimicū: dicetq̄ʒ: ꝯterere. // Habitabit iſraél ꝯfidenter ⁊ ſolus. Oculus iacób in tra fruménti ⁊ vini: celiq̄ʒ caligabunt roꝛe. Beatus + tu iſraél. Quis ſimilis tui: ppl'e q ſaluáris in dño? Scutum auxilij tui: ⁊ gládius glorie tue. Negabūt te inimici tui: ⁊ tu eoꝛum colla calcabis.

Al's + bñdictiōne

Al's + cū tingat.

Al's ſupereſt + ⁊.

Al's deꝰ + deꝰ.

Ezech. 23. c.

Al's + es

℄ Ca. Sū. ℄ De aſcéſu moyſi in montē ⁊ cōtēplatione tre: de moꝛte ⁊ ſepultura ipſius: de fletu populi: ⁊ Joſue ipletur ſapientia: cōmēdatur moyſes: de familiaritate dei: ⁊ de his que fecit deus per eum. ℄ XXXIIII

A Ascéndit ergo móyſes de cāpeſtrib⁹ moáb ſup montē nebó in vérticeʒ phaſgá ꝯtra hierichó: oñditq̄ʒ ei dñs oēm terrā galaád vſq̄ʒ dán: ⁊ vniuerſuʒ neptalím terrámq̄ʒ effraim ⁊ manaſſé ⁊ oēm terrā iudá vſq̄ʒ ad mare nouiſſimū: ⁊ auſtrálē parteʒ ⁊ latitudinē campi hierichó ciuitatis palmaꝝ vſq̄ʒ ſegoꝛ.

2. Macha. 2. a.

B Dixitq̄ʒ dñs ad eū. Hec ē terra p qua iuraui habraám iſaác ⁊ iacób: dicēs. Sémini tuo dabo eā. Vidiſti eā oculis tuis: ⁊ nō tranſibis ad illaʒ. Moꝛtuuſq̄ʒ eſt ibi móyſes ſeruus dñi in terra moáb iubénte dño: ⁊ ſepeliuit eū in válle tre moáb ꝯtra phogóꝛ. Et nō cognouit hō ſepulcrū ei⁹ vſq̄ʒ in pñtem diē.

Gen. 12. b. ⁊. 15. d.

C Móyſes centū ⁊ viginti annoꝝ erat qñ móꝛtu⁹ eſt. Nō caligáuit óculus eius: nec dentes illius moti ſūt. Fleuerúntq̄ʒ eū filij iſraél in cāpéſtribus moáb triginta diebus. Et cōpleti ſunt dies plánctus lugéntiū móyſen. Joſué vo filius nún replétus eſt ſpū ſapientie: qꝛ móyſes póſuit ſup eū manus ſuas.

Ar. 3. q. 2. c. Qz aliq.

D Et obediérūt ei filij iſraél: fecerúntq̄ʒ ſicut précepit dñs móyſi. Et nō ſurrérit pphéta vltra in iſraél ſicut móyſes: quē nóſſet dñs fácie ad fáciem in oībus ſignis atq̄ʒ poꝛténtis que miſit per eum vt fáceret in terra egypti pharaoni ⁊ oībus ſeruis eius: vniuerſeq̄ʒ terre illius: ⁊ cunctam manum robúſtaʒ: magnaq̄ʒ mirabilia que fecit móyſes coꝛam vniuerſo iſraél.

℄ Explicit Deuteronomiū. ℄ Incipit prologus btī Hieronymi presbīi in libruʒ Joſue.

Tandē finito pētathéuco móyſi velut grādi fēnoꝛe liberati ad iesúʒ filiū nauē manū mittimus quē hebréi ioſué bénún idest ioſué filiū nún vocāt: ⁊ ad iúdicū librū quē ſopthim appellāt: ad rúth q̄ʒ ⁊ heſtér q̄s hiſdem noībus éfferunt. Monemuſq̄ʒ lectoꝛē vt ſyluā hebꝛaicoꝝ noīuʒ ⁊ diſtictiones p mémbꝛa diuiſas diligēs ſcriptúra ꝯſéruet ne ⁊ nr̄ laboꝛ ⁊ illius ſtudiū péreat. Et vt in pmis qd̄ ſepe teſtatus ſū ſciat me nō in repꝛehenſioneʒ veteꝝ noua cúdere: ſicut amici mei criminanť: ſed p virili + poꝛtióne offérre lingue mee hoībus q̄s tñ nr̄a delectāt: vt p grecoꝝ + hexáplis q̄ ⁊ ſumptu ⁊ labóre máximo idigent: editiónē nr̄am hábeāt. Et ſicubi in antiquoꝝ volúminū lectiōe dubitárint: hec illis ꝯferéntes iuéniant qd̄ requirūt. Maxime cuʒ apud latinos tot ſint exēplária quot códices: ⁊ vnuſq̄ſq̄ʒ p arbítrio ſuo: vel addiderit vel ſubtráxerit qd̄ ei viſū eſt: ⁊ útiq̄ʒ nō poſſit verū eſſe qd̄ diſſonat. Vñ céſſet arcuáto vúlnere ꝯtra nos iſúrgere ſcóꝛpius: ⁊ ſctm̄ opus venenáta cárpe lingua deſiſtat: vel ſuſcipiēs ſi placet: vel ꝯtémnes ſi diſplicet. Memineritq̄ʒ illoꝝ verſuū. Os tuū abūdáuit malitia: // ⁊ lingua tua ꝯcinnábat dólos. Sed̄s aduerſus fratrē tuuʒ loq̄báris: ⁊ aduerſus filiū matris tue ponebas ſcándalū. Hec feciſti: ⁊ tacui. // Exiſtimáſti iniq̄ ꝙ ero tui ſimilis: árguā te ⁊ ſtátuā illa ꝯtra fáciē tuaʒ. Que eni audiētis vel legéntis vtilitas ē: nos laboꝛándo ſudáre: ⁊ álios detrahéndo laboꝛáre: dolere iudeos ꝙ calūniándi eis ⁊ irridéndi chꝛiſtianos ſit abláta occáſio ⁊ eccl'ie hoīes id deſpícere: imo laceráre vñ aduerſarū toxqueánť? Quod ſi vétus eis tm̄ interptatio placet q̄ ⁊ mihi non diſplicet: ⁊ níhil extra recipiēdum pútāt: cur ea q̄ ſub aſtericis ⁊ obélis vel addita ſūt vel āputáta legūt ⁊ négligunt? Quare daniél ē iuxta theodotiónis traditiōem eccl'ie ſuſcepérūt? Cur oꝛigénē mirantur ⁊ euſébiū pámphili: cūctas editiōes ſimili

Al's + pre

Al's + hexaplicia

Pſal. 49.

Ibidem.

ter differentes? Aut q̃ fuit ſtultitia: poſtq̃ vera dixerint pferre q̃ falſa ſũt? Vñ aũt in nouo teſtamẽto pbare poterunt aſſũpta teſtimonia: q̃ in libris veteribus non hñr? Hec dicimus: ne oĩno calũniantibus tacere videamur. Ceterũ poſt ſcẽ paule dormitionẽ cuius vita virtutis exemplũ eſt: ⁊ hos libros quos euſtochio virgini chriſti negare nõ potui decreuimus dũ ſpiritus hos regit artus ꝓphetaꝝ explanationi incumbere: ⁊ omiſſũ iam diu opus q̃ſi quodam poſtliminio repetere: preſertim cũ ⁊ admirabilis ſactuſq̃ vir pamachius hoc idez lr̃is flagitet: ⁊ nos ad pꝛiam feſtinãtes mortiferos ſyrenaꝝ cantus ſurda debeamus aure tranſire.

¶ Explicit plogus. ¶ Incipit argumentũ.

IEſus filius naue: typuz dñi non ſolũ in geſtis: verũetiaz in nõie gerẽs tranſit iordanẽ: hoſtiũ regna ſubuertit: diuidit fraz victori pplo: ⁊ p ſingulas vrbes vicu- los: mõtes: flumia: torrentes atq̃ confinia eccleſie celeſtiſq̃ hieruſalem ſpiritalia regna deſcribit.

¶ Explicit argumẽtũ.

¶ Incipit liber Joſue.

¶ Ca. Sũ. ¶ Confortat dñs Joſue: facit preparari cibaria ad eundum poſt diem tertiuz: illi obedire promittunt. ¶ I

A Mo doſ. cii. + vt

ET fa // ctuz eſt + poſt mortẽ moyſi ſerui dñi: vt loq̃retur dñs ad ioſue filiũ nun miniſtrũ moyſi: ⁊ diceret ei. Moyſes ſeruꝰ meꝰ mortuꝰ ẽ. Surge ⁊ tranſi iordanez iſtũ: tu ⁊ oĩs populus tecũ: in terrã quaz ego dabo filijs iſrael. // Oẽz locum quẽ calcauerit veſtigiũ pedis vr̃i: vobis tradã: ſicut locutus ſũ moyſi. A deſerto ⁊ libano vſq̃ ad fluuiũ magnum eufraten oĩs terra etheoꝝ vſq̃ ad mare magnũ ↄtra ſolis occaſuz erit terminus vr̃. Nullus poterit vobis reſiſtere cũctis diebus vite tue. Sicut fui cũ moyſe. ita ero + tecũ: // nõ dimittã nec derelinquã te. Confortare: ⁊ eſto robuſtus. Tu eni ſorte diuides pplo huic terrã: pro q̃ iuraui pr̃ibus tuis: vt traderẽ eã illis. // Cõfortare igit ⁊ eſto robuſtus valde: vt cuſtodias ⁊ facias oẽm legẽ quã p̃cepit tibi moyſes ſeruus meus. Ne declines ab ea ad dexterã vel ad ſiniſtrã: vt itelligas cũcta q̃ agis. Nõ recedat volumẽ legis huius ab ore tuo: ſʒ meditaberis i eo diebus ac noctibꝰ: vt cuſtodias ⁊ facias oĩa que ſcripta ſũt in eo. Tũc diriges viã tuam: ⁊ intelliges eam. Ecce precipio tibi: ↄfortare ⁊ eſto robuſtus. // Noli metuere ⁊ noli timere: q̃m tecum eſt dñs deus tuus: in oĩbus ad quecũq̃ p̃rexeris. Precepitq̃ ioſue principibus ppl̃i dicens. Trãſite p medium caſtroꝝ: ⁊ imperate pplo ac dicite. Preparate vobis cibaria: q̃m poſt diem tertiuz trãſibitis iordanẽ: ⁊ intrabitis ad poſſidendam terrã quam dñs deus nr̃ daturus eſt nobis. Rubenitis quoq̃ ⁊ gadditis ⁊ dimidie tribui manaſſe: ait. // Memẽtote ſmõnis quẽ precepit vobis moyſes famulus dñi dicens. Dñs deus vr̃: dedit vobis requiẽ ⁊ omnez terram. Vxores vr̃e ⁊ filij vr̃i ac iumenta manebũt in terra: quaz tradidit vobis moyſes trãs iordanẽ. Vos aũt tranſite armati añ fratres veſtros oẽs fortes manu ⁊ pugnate p eis: donec det dñs requiẽ fratribus vr̃is ſicut ⁊ vobis dedit: ⁊ poſſideãt ipſi quoq̃ terrã quam dñs deus vr̃ daturus eſt eis: ⁊ ſic reuertemini in terrã poſſeſſionis vr̃e ⁊ habitabitis in ea quã vobis dedit moyſes famulus dñi trans iordanẽ ↄtra ſolis ortũ. Reſponderũtq̃ ad ioſue: atq̃ dixerũt. // Oĩa que p̃cepiſti nobis faciemus ⁊ quocũq̃ miſeris: ibimus. Sicut obediuimus in cũctis moyſi: ita obediemus ⁊ tibi: tm̃ ſit dominus tecũ ſicut fuit cũ moyſe. Qui ↄtradixerit ori tuo ⁊ nõ obedierit cũctis ſermõibꝰ + q̃s p̃cepis ei: moriat. Tu tm̃ ↄfortar: ⁊ virilr̃ age.

¶ Ca. Sũ. ¶ De exploratoribus miſſis ad explorãdũ terrã ⁊ vrbẽ hiericho: de Raab exploratores abſcõdente: de pacto ſuniali. ¶ II

MIſit igit ioſue filius nũn de + ſethim duos viros exploratores i abſcondito: Et dixit eis. // Ite ⁊ ↄſiderate terraz vrbẽmq̃ hiericho. Qui pgẽtes igreſſi ſũt domũ mlĩeris meretricis noĩe raab: ⁊ quieuerũt apd eã. Nũciatũmq̃ ẽ regi hiericho: ⁊ dictũ. Ecce viri ingreſſi ſunt huc p noctem de filijs iſrael: vt explorent terrã. Miſitq̃ rex hiericho ad raab + meretricez dicens. Educ viros q venerunt ad te: ⁊ igreſſi ſunt domum tuã. Exploratores quippe ſũt: ⁊ oẽm ter-

Margin notes (left): Deu. 11. c. — Mo + et infra. 3. b. Hebre. 13. a — B

Margin notes (right): infra. 18. Deu. 31. b. 3. Reg. 2. a — Sup. a. C — Nu. 32. f. s. ifra. 4. a — D — R. Mach. 2. c. — Mo + sui — A Mo + ſi tim. — Jaco. 2. d. Heb. 11. f 32. q. 1. S. ergo. — Mo ſupe reſt + meretrice

infra.d.c. ram cõſiderare venerũt. Tollẽſq; mulier vi
ros abſcondit: ⁊ ait. Fateor venerũt ad me: ſ;
neſciebã vñ eſſent. Cũq; porta clauderet̃ in
tenebris: ⁊ illi pariter exierũt: neſcio quo abie-
B rũt. Perſequimini cito: ⁊ cõprehendetis eos.
Ipſa aũt fecit aſcendere viros in ſolariũ do-
mus ſue: operuitq; eos ſtipula lini que ibi erat.
Hi aũt qui miſſi fuerãt: ſecuti ſũt eos p̄ viam
q̃ ducit ad vadũ iordanis. Illiſq; egreſſis ſtatĩ
porta clauſa eſt. Necdũ obdormierãt qui late-
bãt: ⁊ ecce mulier aſcendit ad eos: ⁊ ait. Noui
ꝙ dñs tradiderit vobis terrã. Etenim irruit in
Exo.14.c. nos terror veſter: ⁊ elãguerũt oẽs habitatores
tre. Audiuim⁹ ꝙ ſiccauerit dñs aquas maris
rubri ad vr̃m introitũ qñ egreſſi eſtis ex egy-
pto: ⁊ q̃ feceritis duob⁹ amorreoꝝ regibus q̃
erãt trans iordanẽ: ſeon ⁊ og q̃s interfeciſtis.
C Et hec audiẽtes ptimuim⁹ ⁊ elanguit cor nr̃m:
infra.6.d. nec remãſit i nobis ſp̃us ad itroitũ vr̃m. Dñs
enĩ de⁹ vr̃ ipſe eſt de⁹ in celo ſurſũ ⁊ in tr̃a deor
ſũ. Nũc ergo iurate mihi per dñm: vt quõ ego
miſericordiã feci vobiſcũ ita ⁊ vos faciatis cũ
domo p̃ris mei: detiſq; mihi ver̃ ſignũ + vt ſal
uetis p̃rem meũ ⁊ m̃rem: fr̃es ac ſorores me-
as ⁊ oĩa que illoꝝ ſunt: ⁊ eruatis aĩas nr̃as a
morte. Qui r̃nderũt ei. Aĩa nr̃a ſit p̄ vobis in
mortẽ: ſi tñ non pdideris nos. Cũq; tradiderit
nobis dñs terrã: faciem⁹ in te miſericordiã ⁊
32.q.2.§. veritatẽ. Dimiſit ergo eos p̄ funem de feneſ-
33 ergo. tra. Dom⁹ eniꝫ ei⁹ herebat muro. Dixitq; ad
eos. Ad montana cõſcendite ne forte occurrãt
vobis reuertẽtes: ibiq; latitate tribus diebus
donec redeãt: ⁊ ſic ibitis p̄ viam vr̃am. Qui di
xerũt ad eã. Innoxij erim⁹ a iuramẽto hoc: q̃
To ſupe adiuraſti nos: ſi igredientibus nobis terrã ſi-
rit + nõ gnũ + nõ fuerit funicul⁹ iſte coccine⁹: ⁊ ligaue
ris eũ in feneſtra p̄ quam demiſiſti nos ⁊ p̃rem
tuũ ac m̃rem: fr̃eſq; ⁊ oẽm cognationẽ tuam
cõgregaueris in domũ tuam. Qui oſtiũ domus
tue egreſſus fuerit: re⁹ ſibi erit: ſanguis ipſius
D erit in caput ei⁹: ⁊ nos erim⁹ alieni. Cunctoꝝ
aũt ſanguis q̃ tecũ in domo fuerit redũdabit
in caput nr̃m: ſi eos aliq̃s tetigerit. Q; ſi nos
prodere volueris ⁊ ſermonẽ iſtuꝫ pferre inme
diũ: erim⁹ mundi ab hoc iuramẽto q̃ adiura
ſti nos. Et illa r̃ndit. Sicut locuti eſtis: ita fiat.
Dimittẽſq; eos vt pergerent: appendit funicu
lũ coccineũ in feneſtra. Illi vero ãbulantes p̄-
uenerũt ad montana: ⁊ manſerunt ibi tres dies
donec reuerterent̃ qui fuerãt perſecuti. Que-
rentes enĩ per oẽm viam non repperẽrũt eos.
Quib⁹ vrbem ingreſſis reuerſi ſũt ⁊ deſcende-
runt exploratores de monte: ⁊ trãſmiſſo iordã
ne venerunt ad ioſue filiũ nũn: narrauerũt
q; ei oĩa que acciderant ſibi: atq; dixerunt.
Tradidit dñs oẽm terrã hanc in manus nr̃as
⁊ timore pſtrati ſunt cũcti habitatores eius.

¶ Ca. Sũ. ¶ Venit populus ad iordanẽ: ſic
cantur aque: populus tranſit. ¶ III

Surgit ioſue de nocte cõſurgens mo
A uit caſtra. Egredienteſq; de ſe- Iordan⁹
thim venerũt ad iordanẽ: ipſe ⁊ a quo dr̃
oẽs filij iſrael: ⁊ moratĩ ſũt ibi p̄ danis cla
tres dies. Quib⁹ euolutis tran- ret.
ſierũt precones p̄ caſtroꝝ medi
um: ⁊ clamare ceperũt. Qñ videritis arcam
federis dñi dei vr̃i: ⁊ ſacerdotes ſtirpis leuiti
ce portãtes eam: vos q; cõſurgite ⁊ ſequimini
pcedentes: ſitq; iter vos ⁊ arcã ſpatium cubi-
toꝝ duũ miliũ: vt pcul + magis videre poſſitis Alſ + ma
⁊ noſce p̄ quã viã igrediamini: q: pri⁹ nõ ãbu gis ſupe
laſtis p̄ eã. Et cauete ne appropinquetis ad ar reſt.
cã: Dixitq; ioſue ad pplm. Sc̃ificamini: cras
B enĩ faciet dñs inter vos mirabilia. Et ait ad ſa Leui.20.b
cerdotes. Tollite arcã federis: ⁊ pcedite po Nu.11.e.
pulũ. Qui iuſſa cõplentes: tulerũt ⁊ ãbulaue- 1.reg.16.b
rũt añ eos. Dixitq; dñs ad ioſue. Hodie icipiã
exaltare te corã oĩ iſrael: vt ſciãt ꝙ ſicut cum
moyſe fui: ita ⁊ tecũ ſim. Tu aũt precipe ſacer Sup.1.a.
dotib⁹ qui portãt arcam federis: ⁊ dic eis. Cũ
ingreſſi fueritis partẽ aque iordanis: ſtate in
ea. Dixitq; ioſue ad filios iſrael. Accedite huc
C ⁊ audite + v̄bum dñi dei vr̃i. Et rurſũ. In hoc
iñqt ſcietis ꝙ dñs deus viuẽs in medio vr̃i ẽ: Alſ + ver
⁊ diſperdet in cõſpectu vr̃o chananeũ ⁊ ethe- ba mea
um eueũ ⁊ pherezeũ ⁊ gergezeum q; ⁊ iebu- phenix ⁊
ſeũ ⁊ amorreũ. Ecce arca federis dñi oĩs terre cadm⁹ a-
añcedet vos p̄ iordanẽ. Parate duodecim vi- pud tyrũ
ros + de duodeci tribub⁹ iſrael: ſingulos p̄ ſin regnant.
gulas tribus. Et cũ poſuerit veſtigia pedũ ſuo Alſ ſupe-
rum ſacerdotes q̃ portant arcã federis dñi dei reſt + de
vniuerſe terre in aq̃s iordanis: aq̃ que inferio duodecim
res ſũt decurrẽt atq; deficient: que aũt deſuper
veniũt in vna mole cõſiſtẽt. Igitur egreſſus eſt
ppl's de tabernaculis ſuis vt trãſirent iordanẽ:
⁊ ſacerdotes q̃ portabant arcã federis pgebãt
D añ eum. Ingreſſiſq; eis iordanem ⁊ pedib⁹ eoꝝ
in pte aque tinctis. (iordanis aũt ripas alueĩ Eccli.24.c
ſui tpe meſſis ĩpleuerat) ſteterunt aq̃ deſcen- De cõſ. di.
dentes in loco vno: ⁊ ad inſtar montis intume 2. ca. re de
ſcentes apparebant procul ab vrbe que voca- ra. v. ior-
tur + edom vſq; ad locum ſarthan. Que autẽ danis.
inferiores erant in mare ſolitudinis: qḋ nunc Alſ + adã
vocat̃ mortuũ deſcenderũt vſquequo oĩno de- Ciuita ⁊
relicte de-
nominat.

ficerēt. Ppl's autē ĩcedēbat ꝯtra iordánē: ⁊ ſa
cerdotes q portabant arcā féderis dñi ſtabāt
ſup ſiccā húmū in medio iordánis accincti:
omniſqꝫ ppl's per aréntem álueū ꝑtranſibat.
ℂ Ca. Sū. ℂ Eligunť duodecī viri de ſingu
lis tribubus: de duodecī lapidibus poſitis in
alueo: de duodecim in ſicco: vt ſit in ſignū po-
ſteris. ℂ IIII
A Quibus tráſgréſſis dixit dñs ad
ioſué. Elige duodecī viros ſin-
gulos ꝑ ſingulas tribꝰ: ⁊ précī-
pe eis vt tollant de medio iordá
nis álueo vbi ſtetérūt pedes ſa-
cerdotū: duodecī duriſſimos lá
pides: quos ponétis in loco caſtroꝝ vbi fixéri-
tis hac nocte tétoria. Uocauitqꝫ ioſué duódecī
viros quos elégerat de filijs iſraél: ſingulos de
Phenix ſydone vrbe i ſyria ꝓdit ⁊ re- gnat ꝑ- uinc ne- me redit
ſingulis tribubꝰ: ⁊ ait ad eos. Ite añ arcā dñi
dei vrĩ ad iordanis mediū: ⁊ portáte inde ſinguli
ſingulos lápides i húmeris vrĩs iuxta númeꝝ
filioꝝ iſraél: vt ſit ſignū inter vos. Et qñ iterro
gáuerit vos filij vrĩ cras dicētes: quid ſibi vo-
lunt iſti lápides: rñdébitis eis. Defecérūt aq̄
iordánis añ arcam féderis dñi cum tranſiret
Deu.27.a. eum. Idcirco poſiti ſūt lapides iſti in monu
B méntū filioꝝ iſraél vſqꝫ in eternū. Fecérūt er
go filij iſraél ſicut precépit eis ioſué: portātes
de medio iordánis álueo duódecī lápides vt
dñs ei imperárat iuxta númeꝝ filioꝝ iſraél vſ
Pheni- ces plu- res artes inuenerūt ⁊ lr̃as gre cis tradi- derant.
qꝫ in locū in quo caſtrametáti ſūt: ibiqꝫ poſué-
rūt eos. Alios qꝫ duódecim lápides poſuit io
ſué in medio iordánis álueo vbi ſteterunt ſa-
cerdotes q portabant arcā féderis dñi: ⁊ ſunt
ibi vſqꝫ in p̄ntem dié. Sacerdotes autē q por
tábāt arcam ſtabāt in iordánis medio: donec
oīa complerentur: q̄ ioſué vt loq̄retur ad po-
pulum ꝑceperat dñs: ⁊ dixerat ei moyſes. Fe-
ſtinauitqꝫ ppl's: ⁊ tránſijt. Cūqꝫ tranſiſſent oēs
tranſiuit ⁊ arca dñi: ſacerdotes qꝫ pergébant
C añ populū. Filij quoqꝫ ruben ⁊ gád ⁊ dimi
Nu.32.f. dia tribꝰ manaſſé armati precedébant frēs ſu-
os filios iſraél ſicut eis ꝑcéperat móyſes: ⁊ q̄-
draginta pugnatoꝝ milia ꝑ túrmas ⁊ cuneos
ĩcedébant ꝑ plána atqꝫ cāpeſtria vrbis hieri-
chó. In die illo magnificáuit dñs ioſué corā
oī iſraél: vt timérēt eum ſicut timuerāt móy
Mo + dū adhuc viueret
ſen + dū adhuc viueret. Dixitqꝫ ad eū. Précī
pe ſacerdotibꝰ qui pórtant arcā féderis dñi: vt
Cadmus ... lr̃as grecas in uenit et boetie ꝓ- uincie no-
aſcendāt de iordáne. Qui precépit eis dicens.
Aſcéndite de iordáne. Cūqꝫ aſcēdiſſent portā-
tes arcā féderis dñi. ⁊ ſiccā húmū calcáre ce
piſſent: reuerſe ſūt aque in álueū ſuum: ⁊ flue

bāt ſicut añ ꝯſueuerāt. Populus aūt aſcendit D
de iordáne decimo die menſis primi: ⁊ caſtra-
metáti ſūt in gálgalis ꝯtra orientálē plagā vr
bis hierichó. Duodecim qꝫ lapides quos de ior
dánis álueo ſúmpſerāt: póſuit ioſue in gálga
lis: ⁊ dixit ad filios iſraél. Qñ interrogauerit
filij veſtri cras pr̃es ſuos: ⁊ dixerit eis: qd ſibi
volunt lapides iſti: docébitis eos atqꝫ dicetis.
Per aréntē álueū tráſiuit iſraél iordánē iſtū
ſiccánte dño deo nr̃o aquas eiꝰ in ꝯſpectu no
ſtro donec tranſirémꝰ ſicut fecerat prius in ma
ri rubro: quod ſiccáuit donec tranſirémus: vt
diſcāt omnes terraꝝ populi fortiſſimā dei ma-
nū: + vt ⁊ vos timeátis deū veſtrū oī tempore.
ℂ Ca. Sū. ℂ De circūciſióe in galgalis: de ce
lebratóe paſce: de eſu polēte: ⁊ de defectu máne
⁊ de ágelo quē vidit ioſue ſtantem ꝯtra ſe. ℂ V
Oſtq̄ꝫ ergo audierūt oēs reges A
ámorreoꝝ q habitabāt trans
iordánē ad occidentálē plágā:
⁊ cūcti reges chanaán qui pro
pinq̄ poſſidébāt magni maris
loca q̄ ſiccáſſet dñs fluenta ior-
dánis corā filijs iſraél donec tráſirent: diſſolū
tū eſt cor eoꝝ: ⁊ nō remánſit i eis ſpūs: timen
tiū + introitū filioꝝ iſraél. Eo tpe ait dñs ad
ioſué. Fac tibi cúltros lapídeos: ⁊ circuncide
ſcdo filios iſraél. Fecit qꝫ qd iuſſerat dñs: ⁊
circūcidit filios iſraél in colle preputioꝝ. Hec
aūt cauſa eſt ſcde circūciſiónis. Oīs ppl's qui B
egreſſus eſt de egýpto géneris maſculini vni-
uerſi bellátores viri mortui ſūt in deſerto ꝑ lō
giſſimos vie circuitꝰ: qui oēs circuncíſi erāt.
Ppl's aūt q natus eſt in deſerto ꝑ quadragīta
annos itineris latiſſime ſolitúdinis icircunci
ſus fuit donec ꝯſumerenť qui nō audiérunt vo
cē dñi: ⁊ qbus añ iuráuerat vt oſténderet eis
terrā lacte ⁊ melle manántē. Hoꝝ filij in locū
ſucceſſérūt patrū: ⁊ circūciſi ſūt a ioſué: qui ſi
cut nati fúerāt in prepútio erāt: nec eos i via
aliqs circunciderat. Poſtq̄ꝫ autē oēs circūci-
ſi ſūt: manſerūt in eodē caſtroꝝ loco: donec ſa
narentur. Dixitqꝫ dominꝰ ad ioſué. Hodie áb- C
ſtuli oppróbriū egýpti a vobis. Uocatúmqꝫ eſt 26.q.2.ſed ⁊ illud.
nomē loci illius gálgala vſqꝫ in p̄ntem diem.
Manſerúntqꝫ filij iſraél in gálgalis: ⁊ fecerūt
phaſé q̄rtadecima die mēſis ad véſpeꝝ in cā-
péſtribus hierichó ⁊ comedérūt de frúgibus
terre die áltero: ⁊ áẏimos panes ⁊ poléntam
eiúſdē anni. Defecitqꝫ mánna poſtq̄ꝫ comedé
runt de frúgibꝰ terre: nec vſi ſūt vltra cibo illo
filij iſraél: ſed comedérūt de frúgibus preſen- D

Dome redit ⁊ vrbe thebei l ipſa prenuntia condidit.
Europa a qua tertia pars orbis denominať claret
Exo.14.c
Mo + ē ñ
Mo + in troitu.

D tis ãni terre chanaán.Cũ autem eſſet ioſué in
agro vrbis hierichó:leuauit oculos ꝛ vidit viꝝ
ſtãtem ↄtra ſe euaginátum tenenté gládium.
Perrexitq̃ ad eũ:ꝛ ait.Noſter es.an aduerſa
rioꝝ:Qui rñdit.Nequaq̃: ſed ſum princeps
exercitus dñi:ꝛ nunc venio.Cécidit ioſué pró
§ Exo.3.b Actu.7.d. nus in terrã:ꝛ adórans ait.Quid dñs meꝰ ló
quit ad ſeruum ſuũ.// Sólue įquit calciamen
tũ tuum de pedibꝰ tuis.Locus enim in quo ſtas
ſanctus ẽ.Fecitq̃ ioſué vt ſibi fuerat įperatũ.
¶ Ca.Sũ. ¶ De circúitu Hierichó per ſepté
dies.De ſubuerſióne ꝛ anathémate hierichó.
de Raáb ꝛ maledictione. ¶ VI

A Jerichó autem clauſa erat atq̃
munita tímore filioꝛũ iſraél:ꝛ
nullus égredi audébat aut in
gredi.Dixitq̃ dñs ad Joſué.
Ecce dedi in manus tuas hieri
chó ꝛ regẽ eius:oẽſq̃ fortes vi
23.q.5.ca. remittuntur. §.ñ. ibi ꝓpter filios iſrl. ros.Circuite vrbẽ cuncti bellatores ſémel ꝑ dí
em.Sic faciétis ſex diebꝰ.Septimo aũt die ſa
cerdotes tóllét ſeptem búccinas quaꝝ vſus eſt
in iubiléo:ꝛ precédét arcam féderis. Septiéſ
q̃ circuibitis ciuitatẽ:ꝛ ſacerdotes clángent
búccinis.Cũq̃ inſonúerit vox tube lóngioꝛ.at
q̃ ↄciſioꝛ:ꝛ in auribꝰ veſtris increpúerit:ↄcla
mábit oĩs populus vociferatióne maxima: ꝛ
muri fúnditus córruét ciuitatis.Jngrediétur
q̃ ſinguli ꝑ locum ↄtra quem ſtéterint. Voca
uit ergo ioſué filiꝰ nún ſacerdotes: ꝛ dixit ad
eos.Tóllite arcã féderis.Et ſepté alij ſacerdo
tes tóllát ſeptem iubileoꝛ búccinas:ꝛ ince
dát ante arcam dñi.Ad pplm quoq̃ ait.Jte ꝛ
circuite ciuitaté armati precedéntes arcã do
mini.Cũq̃ ioſué verba finiſſet:ꝛ ſeptem ſacer
B dotes ſeptẽ búccinis clángerét ante arcã fede
ris dñi:omniſq̃ ppl's precederet armati exer
citus:réliquũ uulgus arcã ſequebaf:ac búcci
nis oĩa concrepábát.Precéperat autẽ ioſué
pplo:dicens.Nõ clamábitis nec audief vox ve
ſtra:neq̃ vllus ſermo ex oꝛe vr̃o egredietur do
nec veniat dies in quo dicam vobis.Clamáte:
Dionyſius ꝛ bachꝰ vini vſũ grecis oſtdit ꝛ eadẽ mili... ꝛ vociferámini.Circuiuit ergo arca dñi ciuita
tẽ ſemel ꝑ diem:ꝛ reuerſa in caſtra mãſit ibi.
Jgitur ioſué de nocte ↄſurgénte tulerũt ſacer
dotes arcam dñi ꝛ ſepté ex eis ſepté búccinas
quaꝝ in iubiléo vſus eſt:ꝓcedebántq̃ arcam
dñi ambulãtes atq̃ clãgéntes:ꝛ armatus ppl's
ibat añ eos:uulgus aũt réliquũ ſeq̃batur ar
cam:ꝛ búccinis ꝑſonábat.Circuierũtq̃ ciui
tatẽ ſcḋo die ſemel:ꝛ reuerſi ſũt in caſtra.Sic
fecérũt ſex diebus.Die aũt ſeptimo dilúculo
ↄſurgéntes:circuierũt vrbem ſicut diſpoſitum
erat ſépties.Cũq̃ ſeptimo circúitu clángerét
búccinis ſacerdotes:dixit ioſue ad oẽs iſraél.
Vociferámini.Trádidit eñi vobis dñs ciuitá
tẽ.Sitq̃ ciuitas hec anathéma:ꝛ oĩa que in ea
ſunt + dño.Sola raáb meretrix viuat cũ vni C Nõ ſuper eſt + dño
uerſis q̃ cum ea in domo ſũt.// Abſcóndit enĩ
núncios quos direxerimꝰ.Vos aũt cauéte ne 1.q.4.§. item pctõ ibi vt thesauri. Sup.2.a.
de his q̃ precepta ſũt vobis quippiam ↄtingá
tis ꝛ ſitis preuaricatiónis rei:ꝛ oĩa caſtra iſra
él ſub pctõ ſint atq̃ turbénf.Quicquid autẽ
áuri ꝛ argénti fúerit ꝛ vaſoꝝ eneoꝝ ac ſerri:
dño conſecréf:repoſitum in theſáuris eiꝰ.Jgi
tur omni pplo vociferánte ꝛ clangéntibus tu
bis poſtq̃ in aures multitúdinis vox ſonitúſ
q̃ icrépuit:// muri ilico corruérũt:ꝛ aſcéndit Hebr.11.f.
vnuſq̃ſq̃ per locũ qui ↄtra ſe erat. Cepꝛúntq̃
ciuitaté:ꝛ interfecérunt oĩa que erant in ea a
viro vſq̃ ad mulieré:ab infante vſq̃ ad ſené.
Boues quoq̃ ꝛ oues ꝛ áſinos in oꝛe gládij ꝑ
cuſſérũt.Duobus autem viris q̃ exploratoꝛes D
miſſi fúerát:dixit ioſué. Jngredimini domũ Sup.2.c
mulieris meretricis ꝛ ꝓducite eã ꝛ oĩa que
illius ſunt:ſicut illi iuraménto firmáſtis.Jn
greſſiq̃ iuuenes eduxérũt raáb ꝛ paréntes eiꝰ:
fratres quoq̃ ꝛ cũctam ſuppellectilé ac cogna
tioné illius:ꝛ extra caſtra iſraél manére fece
runt.Vrbé autẽ ꝛ oĩa que inuénta ſunt in ea
ſuccédérunt:abſq̃ áuro ꝛ argénto ꝛ váſis é
neis ac ferro:q̃ in erárium dñi conſecrárunt.
// Raáb vero meretricẽ ꝛ domũ pr̃is eius:ꝛ o Hebre.11. 32.q.1.§. ait ergo.
mnia q̃ habébat fecit ioſué viuere:ꝛ habitaué
rũt in medio iſraél vſq̃ in pñtem diem:eo q̃
abſcónderit núcios quos miſat vt exploꝛarét
hierichó.Jn tpe illo imprecátus eſt ioſué:di
cẽs.Maledictꝰ vir coꝛã dño:qui ſuſcitáuerit
ꝛ edificáuerit ciuitaté hierichó.Jn primogé
nito ſuo fũdamenta illius iáciat:ꝛ in nouiſſi
mo liberoꝛ ponat portas eiꝰ.Fuit ergo dñs cũ
ioſué:ꝛ nomẽ eius vulgátũ eſt in omni terra.
¶ Ca.Sũ. ¶ De peccato anathematis:de ex
pugnatione hay.De fletu ioſue ꝛ lapidatione
achor pro furto anathematis. ¶ VII

A Filij aũt iſrael preuaricáti ſunt infra.22. 1.para.2. filius charmi filius zabdi filius zare... 45.di.c. ſi ille.
mandatum:ꝛ vſurpauérunt de
anathémate.// Nã + achán fili
us charmi:filij ʒabdi filij ʒáre
de tribu iudá tulit aliqd de ana
thémate.Jratúſq̃ eſt dñs ↄtra
filios iſraél.Cũq̃ mitteret ioſué de hierichó

viros ꝯtra hay: q̄ eſt iuxta bethauē ad orientalem plagā oppidi bethel: dixit eis. Aſcendite ⁊ explorate terrā. Qui precepta cōplentes exploraverunt hay. Et reuerſi dixerunt ei. Non aſcendat ois populus: ſ3 duo vel tria milia virorum pergant ⁊ deleant ciuitatem. Quare ois populus fruſtra vexabit ꝯtra hoſtes pauciſſimos? Aſcēderunt ergo tria milia pugnatorum. Qui ſtatim terga vertentes: percuſſi ſunt a viris vrbis hai. Et corruerūt ex eis triginta ⁊ ſex hoies. Perſecutiq3 ſunt eos aduerſarij de porta vſq3 ad ſabarim: ⁊ ceciderūt per prona fugientes. Pertimuitq3 cor ppli: ⁊ ad inſtar aq̄ liquefactum eſt.

B Joſue vero ſcidit veſtimēta ſua: ⁊ pronus cecidit in terram corā arca dn̄i vſq3 ad veſperā: tā ipſe q̄3 oēs ſenes iſrael. Miſerunt q3 puluerē ſup capita ſua. Et dixit ioſue. Heu dn̄e deus. Quid voluiſti traducere pplm̄ iſtū iordanē fluuium: vt traderes nos in man⁹ amorrei ⁊ perderes? Utinā vt cepimus manſiſſemus trās iordanem. Mi dn̄e deus quid dicam: videns iſraelē hoſtibus ſuis terga vertentē? Audient chananei ⁊ oēs habitatores terre ⁊ pariter ꝯglobati circūdabūt nos: atq3 delebunt nomen nr̄m de terra. Et quid facies magno noi tuo? Dixitq3 dn̄s ad ioſue. Surge: cur iaces pron⁹ in terra? + Peccauit iſrael ⁊ preuaricatus eſt pactū meum: tuleruntq3 de anathemate ⁊ furati ſunt atq3 mētiti: ⁊ abſconderūt inter vaſa ſua. Nec poterit iſrael ſtare ante hoſtes ſuos: eoſq3 fugiet: q2 pollutus eſt anathemate. Nō ero vltra vobiſcū: donec conteratis

C eū qui huius ſceleris reus eſt. Surge ſctifica populū ⁊ dic eis. Sctificamini in craſtinū. Hec eni3 dicit dn̄s deus iſrael. Anathema in medio tui eſt iſrael. Nō poteris ſtare corā hoſtibus tuis donec deleatur ex te q hoc ꝯtaminatus eſt ſcelere. Accedetiſq3 mane ſinguli p tribus vras: ⁊ quācūq3 tribum ſors inuenerit: accedet per cognationes ſuas: ⁊ cognatio per domos: domuſq3 p viros. Et quicūq3 ille in hoc facinore fuerit deprehenſus: cōburet igni cū oi ſubſtātia ſua: qm̄ preuaricatus eſt pactū domini: ⁊ fecit nephas in iſrael. Surgēs itaq3 ioſue mane: applicuit iſrael p trib⁹ ſuas: ⁊ inuēta eſt trib⁹ iuda. Que cū iuxta familias ſuas eēt oblata: inuēta eſt familia çare. Illā quoq3 per domos offerēs repperit çabdi. Cuius domū in ſingulos diuidens viros: inuenit achan filium charmi filij çabdi: filij çare de tribu iuda. Et ait Joſue ad achan. Fili mi: da gloriā dn̄o deo iſrael ⁊ ꝯfitere: atq3 indica mihi qd feceris: ne abſcondas. Rn̄ditq3 achan ioſue: ⁊ dixit ei. Uere ego peccaui dn̄o deo iſrael: ⁊ ſic ⁊ ſic feci.

D Uidi eni inter ſpolia palliū coccineū valde bonū: ⁊ ducētos ſiclos argenti: regulāq3 aureā quinquaginta ſiclorum: ⁊ ꝯcupiſcens abſtuli ⁊ abſcondi in terra ꝯtra mediū tabernaculi mei: argētūq3 foſſa humo operui. Miſit ergo ioſue miniſtros: q currentes ad tabernaculū illius repperērunt cūcta abſcondita in eodē loco ⁊ argentū ſimul. Auferētesq3 de tentorio tulerūt ea ad ioſue: ⁊ ad oēs filios iſrael proiecerūtq3 ante dn̄m. Tollens itaq3 ioſue achan filiū çare argētūq3 ⁊ palliū ⁊ auream regulā: filios quoq3 ⁊ filias ei⁹ boues ⁊ aſinos ⁊ oues: ipſumq3 tabernaculū ⁊ cunctā ſuppellectilem ⁊ ois iſrael cū eo: duxerūt eos ad vallē achor. Ubi dixit ioſue. Quia turbaſti nos: exturbet te dn̄s in die hac. Lapidauitq3 eum ois iſrael ⁊ cuncta q̄ illius erant igne conſumpta ſūt. Cōgregaueruntq3 ſup eum aceruū magnū lapidū: qui permanet vſq3 in pn̄tem diē. Et auerſus eſt furor dn̄i ab eis. Uocatūq3 eſt nomē loci illius vallis achor vſq3 hodie.

¶ Ca. Sū. ¶ De captiōe Hay ⁊ ſuſpēſione regis ei⁹: de ꝯſtructione altaris lapidei cū deſcriptiōe Deuteronomij. Joſue pmo bn̄dixit populo iſrael nec qcq̄3 pretermiſit a moyſe mandatum.

¶ VIII

A Dixit autem dn̄s ad ioſue. Ne timeas: neq3 formides. Tolle tecum oē3 multitudinē pugnatorum: ⁊ ꝯſurgens aſcēde in oppidū hay. Ecce tradidi in manū tuam regē eius: ⁊ pplm̄ vrbēq3 ⁊ terrā. Facieſq3 vrbi hay ⁊ regi ei⁹: ſicut feciſti hiericho ⁊ regi illi⁹. Predā vero ⁊ oia animantia diripietis vobis. Pone inſidias vrbi poſt eā. Surrexitq3 ioſue ⁊ ois exercitus bellatorum cū eo: vt aſcenderēt in hay. Et electa triginta milia virorum fortium: miſit nocte: pcepitq3 eis: dicēs. Ponite inſidias poſt ciuitatē. Nec lōgius recedatis: ⁊ eritis oēs parati. Ego autem ⁊ reliq̄ multitudo q̄ mecum eſt: + aſcēdemus ex aduerſo ꝯtra vrbem. Cūq3 exierint ꝯtra nos: ſicut aū fecimus: fugiē m⁹ ⁊ terga vertēm⁹ donec perſequentes ab vrbe lōgi⁹ ꝓtrahant. Putabunt eni nos fugere ſicut pri⁹.

B Nobis ergo fugientib⁹ ⁊ illis pſequentib⁹ conſurgētis de inſidijs ⁊ vaſtabitis ciuitatem: tradētq3 eam dn̄s deus vr̄ in manus vr̄as. Cūq3

cepéritis ſuccéndite eā ⁊ ſic oīa faciētis vt iuſ
ſi. Dimiſitqꝫ eos ⁊ perrexerūt ad locū inſidiá-
rū: ſederúntqꝫ iter bethél ⁊ haý ad occidētalē
Vel + ibi plagā vrbis + haý. Joſue aūt nocte illa in me-
dio manſit pplī. Surgénſqꝫ dilúculo recénſu-
it ſócios: ⁊ aſcéndit cū ſenióribus in frónte e-
xércitus vallátꝰ auxilio pugnatoꝝ. Cūqꝫ veniſ-
ſent ⁊ aſcēdiſſent ex aduerſo ciuitatis: ſtetérūt
ad ſeptētrionálem vrbis plagā: inter quam ⁊
C eos vallis erat média. Quiqꝫ autem milia vi-
Vel + bethel. ros elégerat ⁊ poſúerat in inſidijs iter + betha
uen ⁊ haý ex occidētali parte eiuſdē ciuitatis.
Oīs vero réliquus exercitꝰ ad aquilónē áciem
dirigébat: ita vt nouiſſimi multitudinis occi-
dentálē plágam vrbis attingerent. Abijt ergo
ioſué nocte illa: ⁊ ſtetit in vallis medio. Quod
cū vidiſſet rex haý feſtináuit mane: ⁊ egreſſus
eſt cum oī exercitu ciuitatis: direxitqꝫ áciem
ꝯtra deſertū: ignórans q̄ poſt tergū laterēt inſí
die. Joſué vero ⁊ oīs iſraél ceſſérūt loco ſimu-
látes métum ⁊ fugiéntes p̄ ſolitúdinis viam.
At illi vociferántes páriter ⁊ ſe mútuo cohor-
D tántes pſecúti ſunt eos. Cūqꝫ receſſiſſent a ci-
Vel + bethel. uitate: ⁊ ne vnus qdem in vrbe haý ⁊ + bethél
remāſiſſet qui non perſequerétur iſraél: ſicut
erúperāt aperta óppida relinquéntes: dixit do-
minus ad ioſué. Leua clipeū qui in manu tua
eſt ꝯtra vrbem haý: qm̄ tibi trádam eā. Cūqꝫ
eleuáſſet clipeū ex aduérſo ciuitatis: īſidie que
latébāt ſurrexérunt ꝯféſtim: ⁊ pgéntes ad ci-
uitatē cepérunt: ⁊ ſuccēdérunt eā. Uiri aūt ci
uitatis qui pſequebātur ioſué: reſpiciéntes ⁊
vidētes fúmum vrbis ad celū vſqꝫ ꝯſcéndere
non potuérūt vltra huc illucqꝫ diffúgere: pſér
tim cū hi qui ſimuláuerāt fúgam ⁊ tēdébant
ad ſolitúdinē: ꝯtra perſequentes fortiſſime re-
ſtitiſſent. Uidénſqꝫ ioſué ⁊ oīs iſraél q̄ capta
eēt ciuitas ⁊ fūmꝰ vrbis aſcenderet: reuérſus
E pcúſſit viros haý. Siqdem ⁊ illi q céperant ⁊
ſuccénderāt ciuitatē: egreſſi ex vrbe ꝯtra ſuos
Vel + medium. + médios hóſtiū ferire cepérūt. Cum ergo ex
vtráqꝫ parte aduerſarij cederēt ita vt nullus
de tāta multitudine ſaluarēt: regem qꝫ vrbis
haý apprehēdérūt viuéntē ⁊ obtulérūt ioſué.
Igitur oībus interfectis q iſraélē ad deſerta
tēdentem fuerāt perſecúti: ⁊ in eodē loco gla-
dio corruéntibꝰ: reuerſi filij iſraél pcuſſerunt
Vel + conciderant ciuitatē. Erant aūt qui in eódē die + ꝯciderāt
a viro vſqꝫ ad mulierē: duódecī milia hoīum
oēs vrbis haý. Joſué vero non ꝯtrárit manū
quā in ſublime porrexerat tenēs clipeū: donec

iterficeréntur oēs habitatores haý. Juménta F
autē ⁊ prédā ciuitatis diuiſérūt ſibi filij iſraél
ſicut precéperat dñs ioſué. Qui ſuccéndit vr-
bē: ⁊ fecit eā túmulū ſempitérnū. Regem qꝫ
eius ſuſpéndit in patibulo vſqꝫ ad véſperā ⁊
ſolis occáſū: precepitqꝫ ioſué ⁊ depoſuérunt ca
dáuer eiꝰ de cruce: pieceruntqꝫ in ipſo introi-
tu ciuitatis ꝯgéſto ſup eo magno acéruo lápi-
dum q pérmanet vſqꝫ in pñtē dié / Tūc edí Exo.20.v. Deu.27.a.
ficáuit ioſué altare dño deo iſraél in mōte he-
bál: ſicut precéperat móyſes famulus dñi fili-
is iſraél: ⁊ ſcriptū eſt in volúmine legis móy-
ſi: altáre de lapidibꝰ impolitis quos ferꝝ non
térigit: ⁊ óbtulit ſup eo holocáuſtum dño: imo
lauitqꝫ pacíficas victimas. Et ſcripſit ſup lápi G
des deuteronomiū legis móyſi qd ille digéſſe
rat corā filijs iſraél. Oīs aūt + pplꝰ ⁊ oēs ma- Vel + pilis
iores natu: ducesqꝫ ac iudices ſtabāt ex vtraqꝫ
pte arce in ꝯſpectu ſacerdotū qui portabāt ar
cā féderis dñi: vt áduena ita ⁊ indigena. Me
dia pars eoꝝ iuxta montē garizim: ⁊ media iu
xta montē hebál: ſicut pcéperat móyſes famu-
lus dñi. Et primū quidē benedixit pplō iſraél.
Poſt hec legit oīa verba bñdictionis ⁊ maledí
ctiōis: ⁊ cuncta q̄ ſcripta fúerāt in legis volú-
mine. Nihil ex his q̄ móyſes iúſſerat reliquit
intáctum: ſed vniuerſa replicáuit corā omni
multitudine iſraél: muliéribus ac páruulis ⁊
áduenis qui inter eos morabántur.

¶ Ca. Sū. ¶ De ſimulatiōe gabaonitarū ⁊
murmuratiōe populi p federe inito cū gabao
nitis: q ſaluant in vita: ſꝫ in miniſteriū ceden-
di ligna ⁊ portandi aquā deputabant. ¶ IX

Uibꝰ auditis cúcti reges trans A
iordanē qui verſabánt in mōtá
nis ⁊ cāpéſtribus in maritimis
ac littore magni maris. Hi qꝫ
q habitabāt iuxta libanū ethe-
us ⁊ ámorréus: chananéꝰ: phe-
reçéus: ⁊ euéus ⁊ iebuſéus ꝯgregáti ſunt pá-
riter vt pugnárent ꝯtra ioſue ⁊ iſraél vno aīo
eademqꝫ ſnīa. At hi qui habitabāt in gabaón
audiētes cuncta que fécerat ioſué hierichó ⁊
haý cállide cogitantes tulérunt ſibi cibaria:
ſáccos véteres áſinis imponentes: ⁊ útres vi-
nários ſciſſos atqꝫ conſútos: calciamētaqꝫ per-
antiqua que ad indiciū vetuſtátis pitátijs cō-
ſúta erāt: indúti veteribus veſtimentis: panes
quoqꝫ quos portabant ob viáticum duri erāt
⁊ in fruſta comminúti. Perrexeruntqꝫ ad
ioſué qui tunc morabatur in caſtris gálgale: ⁊ B

dixerūt ei atqꝫ ſimul oī iſraéli. De terra lon-
ginqua vénim⁹ pacem vobiſcū facere cupien-
tes. Reſponderūtqꝫ filij iſraél ad eos: atqꝫ di-
Nō + ſorte Nō. xérūt. Ne + forte in terra q̄ nobis ſorte debeẗ
habitetis: ⁊ non poſſimus fedus ínire vobiſcū
Nō + qui bus ioſue Qui nā aīt eſtis vos. At illi ad ioſué: ſerui ínqūt tui ſum⁹. + Qui
bus ioſué ait. Qui nā eſtis vos: aut vnde veni-
ſtis? Reſponderūt. De terra longinq̄ valde ve-
nérunt ſerui tui: in noīe domini dei tui. Audi-
uimus eni famam potētie eius cūcta que fecit
in egýpto: ⁊ duob⁹ regibus ammoꝛreoꝝ qui
fuerūt trans iordánē ſeon regi eſebón: ⁊ og re
gi baſán qui erant in aſtaróth: dixerūtqꝫ no
bis ſenióꝛes ⁊ oēs habitatoꝛes terre nr̄e. Tól-
lite in manib⁹ veſtris cibária ob longiſſimam
viā: ⁊ occúrrite eis ⁊ dicite. Serui veſtri ſum⁹:
fédus inite nobiſcum. En panes qn̄ egreſſi ſu
mus de domib⁹ noſtris vt venirem⁹ ad vos cáli
dos ſúmpſimus: nū ſicci facti ſunt ⁊ vetuſtáte
E nimia cōminúti. Utres vini nouos ípléuim⁹:
nunc rúpti ſunt ⁊ ſolúti. Ueſtes ⁊ calciamen-
ta qbus indúimur: ⁊ que habemus in ꝑedib⁹
ob longitudinē longióꝛis vie trita ſunt: ⁊ pene
ɔſúmpta. Suſcepérūt igitur de cibárijs eoꝝ: ⁊
2.reg.21.a. os domini nō interrogauérūt. // Fecitqꝫ ioſué
cū eis pacem: ⁊ ínito fédere pollicitus eſt vt
non occiderenẗ. Principes quoqꝫ multitudinis
Nō + init. to fédere iurauérunt eis. Poſt dies aūt tres + initi féde
ris: audierūt q̄ in vicino habitárent: ⁊ inter
eos futuri eſſent. Mouerūt caſtra filij iſrael: ⁊
venerūt in ciuitates eoꝝ die tertio: q̄rum hec
vocábula ſunt: gabaón ⁊ caphyrá ⁊ beróth ⁊
cariathiarim. Et nō percuſſerunt eos: eo q̄ iu-
raſſent eis principes multitudinis in noīe dn̄i
dei iſraél. Murmurauit itaqꝫ oē úulgus ɔtra
principes iſraél. Qui rn̄derunt eis. Iurauim⁹
eis in noīe domini dei iſraél: ⁊ idcirco nō poſ
D ſum⁹ eos ɔtíngere. Sed hec faciémus eis. Re
Nō + ⁊ ſeruenẗ quidem + vt viuant: ne cōtra nos ira
Nō + piurauerim⁹ domini concitétur ſi + peierauérim⁹: ſed ſic vi
Nō habe uát vt in vſus vniuerſe multitudinis ligna cé
tur + eis dant: aquáſqꝫ cōpóꝛtent. Quib⁹ hec loquenti-
bus: vocauit gabaonitas ioſué: ⁊ dixit eis. Cur
nos decipere fráude voluiſtis: vt dicerétis pro-
cul valde habitámus a vobis: cū in medio no
22.q.4.ca. ſtri ſitis? Itaqꝫ ſub maledictione éritis: ⁊ non
Innocēs déficiet de ſtirpe veſtra ligna cédēs: aquaſqꝫ cō
⁊ ca inter póꝛtans in domū dei mei. Qui reſponderunt.
cetera. §. Nunciatū eſt nobis ſeruis tuis q̄ promiſiſſet
ſꝫ cū bis. De elec. c. dn̄s deus tuus móyſi ſeruo ſuo vt traderet vo-
venerabi lem an̄ fi. bis omnem terram: ⁊ diſpérderet cunctos ha

bitatoꝛes eius. Timúimus igitur valde: ⁊ pro
uidimus aīabus noſtris veſtro terróꝛe cōpul-
ſi: ⁊ hoc ɔſilium iniuimus. Nunc aūt in manu
tua ſumus: qđ tibi bonum ⁊ rectū videtur: fac
nobis. Fecit ergo ioſué vt dixerat: ⁊ liberáuit
eos de manu filioꝝ iſraél vt non occiderentur.
Decreuitqꝫ in illo die eos eſſe in miniſterio
cuncti ppl̄i ⁊ altaris domini: cedéntes ligna ⁊
aquas compoꝛtántes vſqꝫ in pꝛeſens tempus
in loco quem dominus elegiſſet.

¶ Ca. Sū. ¶ De pugna in gabaon ⁊ regibus
quinqꝫ abſconſis in ſpelunca. De pꝛolongatio-
ne diei ⁊ alijs multis ab iſraele deuictis. ¶ X

Que cum audiſſet adoniſedéch A
rex hieruſalém q̄ ſcilicet cepiſ-
ſet ioſué haý ⁊ ſubuertiſſet eā:
ſicut enim fecerat hierichó ⁊ re
gi eius: ſic fecit haý ⁊ regi illi-
us: ⁊ q̄ tranſfugiſſent gabaoni-
te ad iſraél ⁊ eēnt féderáti eoꝝ: timuit valde.
Urbs eni magna erat gabaón: ⁊ vna ciuitatū
regáliū: ⁊ maioꝛ óppido haý: oēs bellatoꝛes
eius foꝛtiſſimi. Miſit ergo adoniſedéc rex hie
ruſalém ad oham regē hebrón: ⁊ ad pharán
regem hierimóth ad iaphié quoqꝫ regem la-
chis: ⁊ ad dabir regem eglón: dicens. Ad me
aſcéndite ⁊ ferte pꝛeſidium: vt expugnémus
gabaón quare tranſfúgerit ad ioſué ⁊ ad fili-
os iſraél. Congregati igiẗ aſcendérunt quiqꝫ
reges ammoꝛreoꝛum. Rex hieruſalém: rex he
bꝛon: rex hierimóth: rex lachis: rex eglón: ſi-
mul cū exercitibus ſuis: ⁊ caſtrametáti ſūt cir
ca gabaón oppugnantes eā. Habitatoꝛes aūt
gabaón vꝛbis obſéſſe: miſérunt ad ioſué: qui B
tūc moꝛabátur in caſtris apud gálgalā: ⁊ di-
xérunt ei. Ne rétrahas manus tuas ab auxilio
ſeruoꝝ tuoꝝ. Aſcénde cito ⁊ libera nos: ferqꝫ
pꝛeſidiū. Conuenérunt enim aduerſum nos
omnes reges ammoꝛreoꝛum: qui hábitant in
montánis. Aſcenditqꝫ ioſué de gálgalis: ⁊ o-
mnis exércitus bellátoꝝ cū eo viri foꝛtiſſimi:
Dixitqꝫ dn̄s ad ioſué. Ne timeas eos. In ma-
nus eni tuas trádidi illos. Nullus eniꝫ ex eis
tibi reſiſtere póterit. Irruit itaqꝫ ioſué ſuper
eos repénte: tota nocte aſcéndens de gálgalis.
Et ɔturbauit eos dn̄s a facie iſraél: cōtriuitqꝫ
plaga magna in gabaón: ac perſecutus eſt eos
per viam aſcēſus bethoꝛon ⁊ percuſſit vſqꝫ azec-
chá: ⁊ macedá. Cūqꝫ fúgerent filios iſraél: ⁊
eſſent in deſcenſu bethoꝛon: dn̄s miſit ſuper eos C
lápides magnos de celo vſqꝫ ad azechá. Et

mortui ſũt multoplures lapidibus grandinis
q̃ quos gladio percuſſerãt filij iſraél. Tũc locu
tus eſt ioſué dño in die qua tradidit ammor-
reúm in ↄſpectu filioꝝ iſraél. Dixitq; corã eis.
Sol contra gabaón ne mouearis: ⁊ luna con
He + a ialon tra vallez + haylón. Steterúntq; ſol ⁊ luna: do
nec vlciſceretur ſe gens de inimicis ſuis. Non
ne ſcriptum eſt hoc in libro iuſtoꝝ? Stetit ita-
q; ſol in medio celi: ⁊ nõ feſtinauit occúmbere
ſpatio vnius diei. Nõ fuit antea ⁊ poſtea tam
longa dies: obediente dño voci hominis: ⁊ pu-
gnãte pro iſraél. Reuerſúſq; eſt ioſué cum oĩ
iſraél in caſtra gálgale. Fúgerãt enim quinq;
reges ⁊ ſe abſcõderãt in ſpelúnca vrbis ma-
cedá. Nunciatúmq; eſt ioſué q̃ iuenti eſſent
D quinq; reges latẽtes in ſpelúnca vrbis macedá.
Qui precepit ſocijs ⁊ ait. Uóluite ſara ingen-
tia ad os ſpelúnce: ⁊ pónite viros induſtrios q
clauſos cuſtódiãt. Uos autem nolite ſtare: ſed
perſeqmini hoſtes: ⁊ extrémos quóſq; fugẽti
ũ cedite. Ne dimittatis eos úrbium ſuaruz
íntrare preſidia: quos trádidit dñs deus ĩ ma
nus veſtras. Ceſis ergo aduerſarijs plaga ma-
gna: ⁊ vſq; ad íternitiónem pene conſumptis:
hi qui iſraél effúgere potuérũt: ingréſſi ſunt
ciuitates munitas. Reuerſúſq; eſt oĩs exérci-
tus ad ioſué in maceda: vbi tũc erant caſtra:
ſani ⁊ ítegro numero. Nullúſq; contra filios
iſraél mutire áuſus eſt. Precepitq; ioſué: di-
cens. Aperite os ſpelúnce: ⁊ prodúcite ad me
quinq; reges qui in ea látitãt. Fecerúntq; mini
ſtri vt ſibi fuerat ĩperatum. Et adduxerunt ad
eum qnq; reges de ſpelũca: regem hieruſaléz:
regem hebrón: regem hierimoth: regẽ lachis:
regem eglón. Cúmq; addúcti eſſent ad eum: vo
cauit oẽs viros iſraél: ⁊ ait ad principes exerci
E tus qui ſecum erãt. Ite ⁊ pónite pedes ſup col
la regum iſtoꝝ. Qui cum perrexiſſent: ⁊ ſubie
ctoꝝ cólla pédibus calcárẽt: rúrſuz ait ad eos.
Nolite timére: nec paueátis: confortamini ⁊
eſtóte robúſti. Sic enim faciet dñs cunctis hõ
ſtib⁹ veſtris: aduérſum quos dimicabitis. Per
cuſſitq; ioſué ⁊ íterfécit eos atq; ſuſpéndit ſu-
per quinq; ſtipites: fuerúntq; ſuſpẽſi vſq; ad vé
Deu.21.d. ſpeꝛ. Cúmq; occúmberet ſol: precépit ſócijs vt
depónerent eos de patibulis. Qui depóſitos p
iecérũt in ſpeluncam in qua latúerãt: ⁊ poſué
runt ſuper os eius ſara igẽtia: que permanẽt
vſq; in preſens. Eódem die macedam quoq;
cépit ioſué ⁊ percuſſit in ore gladij: regém-
q; illius interfécit: ⁊ omnes habitatores eius.

Nõ dimiſit in ea ſaltem paruas reliquias. Fe
citq; regi macedá ſicut fecerat regi hierichó.
Tráſiuit autem cum oĩ iſraél de macedá in
lebná: ⁊ pugnabat cótra eam. Quã trádidit
dñs cum rege ſuo in manus iſraél. Percuſ-
ſerúntq; vrbem in ore gladij: ⁊ oẽs habitato-
res eius. Nõ dimiſérũt in ea vllas reliquias.
Fecerúntq; regi lebna ſicut fécerãt regi hieri
chó. De lebná tranſiuit in lachis cum oĩ iſra
él. Et exercitu per gýrum diſpoſito oppugná- F
bat euz: tradiditq; dñs lachis in manus filio
rum iſraél: ⁊ cepit eam die áltero: atq; percuſ
ſit in ore gladij oẽm animaz que fuerat in ea:
ſicut fécerat lebná. Eo tépore aſcẽdit hyrám
rex gazer: vt auxiliarétur lachis. Quez percuſ
ſit ioſue cuz oĩ populo eius vſq; ad internitio-
nem. Tranſiuitq; de lachis in eglón: ⁊ circún
deditatq; expugnáuit eam in eadem die: per-
cuſſitq; in ore gladij oẽs animas que erant in
ea iuxta oĩa que fécerat lachis. Aſcendit quo
q; cum omni iſraél de eglon in hebrón: ⁊ pu-
gnáuit cótra eam: cepitq; ⁊ pcúſſit in ore glá-
dij: regem quoq; eius ⁊ oĩa óppida regionis
illius: vniuerſáſq; aĩas que in ea fúerãt com
moráte. Nõ reliquit in ea vllas reliquias. Si- G
cut fécerat eglón: ſic fecit ⁊ hebrón: cũcta que
in ea répperit ↄſumẽs gládio. Inde reuerſus
in + dabir: cepit eam atq; vaſtáuit: regez quo He + de bira.
q; eius atq; oĩa per circúitum oppida percúſ-
ſit in ore gládij. Non dimiſit in ea vllas reli-
quias. Sicut fécerat hebrón ⁊ lebná ⁊ regibus
earum: ſic fecit dabir ⁊ regi illius. Percúſſit
itaq; ioſué oẽm terram mõtánam ⁊ meridiá-
nam atq; campéſtrem ⁊ aſeróth cum regibus
ſuis. Nõ dimiſit in ea vllas reliquias: ſed oẽ
quod ſpiráre póterat interfécit: ſicut precépe-
rat ei dñs deus iſraél a cadeſbarné vſq; gáçá.
Oẽm terram + geſén vſq; gabaón: vniuerſóſ He + ieſen vel uſſen.
q; reges ⁊ regiones eorum vno ímpetu cépit
atq; vaſtáuit. Dñs enim deus iſraél pugnauit He + goſen.
pro eo. Reuerſúſq; eſt cum oĩ iſraél ad locum
caſtróꝛum in gálgala.

¶ Ca. Xi. ¶ De Jabín rege aſor ⁊ alijs regi
bus congregatis contra iſrael: ⁊ ab eo proſtra
tis ⁊ enachim. ¶ XI

Cum audiſſet Jabín rex aſor
miſit ad iobáb regem madán A
⁊ ad regem ſemerón atq; ad re
gez acſáph: ad reges quoq; aq-
lonis qui habitabãt in montá-
nis ⁊ in planitie ↄtra meridiez

cenerótħ:in campeſtribus quoqꝫ ⁊ regiónibꝰ
dor iuxta mare:chananéum quoqꝫ ab oriénte ⁊ occidénte:⁊ ammoréum atqꝫ ethéum ac
phereçéum ⁊ iebuſéum in montanis: euéum
quoqꝫ qui habitabat ad radíces hermón ĩ ter
ra+ maſphá.Egreſſiqꝫ ſũt omnes cũ túrmis
ſuis:populus multus nimis ſicut aréna que ẽ
in littore maris:eq quoqꝫ ⁊ cúrrus immenſe
multitudinis.Cõuenerũtqꝫ oẽs reges iſti in
vnũ ad aquas merón:vt pugnarẽt contra iſra
B él.Dixitqꝫ dñs ad ioſué.Ne timeas eos.Cras
eni hac eadem hora ego trádam oẽs iſtos vulnerándos in cõſpectu iſraél.Equos eoꝝ ſubneruábis:⁊ cúrrus igne cõbúres.Uenitqꝫ ioſue
⁊ oĩs exércitꝰ eius cũ eo aduerſus illos ad aquas merón ſubito:⁊ irruérũt ſuper eos:tradíditqꝫ illos dñs in manus iſraél.Qui percuſſérunt eos ⁊ perſecúti ſũt vſqꝫ ad ſydónem magnam ⁊ aquas maſſerephót.Campúqꝫ + maſphé qui eſt ad oriẽtalem illius partem.Itaqꝫ
percúſſit oẽs:vt nullas dimitteret ex eis reliquias.Fecitqꝫ ſicut precéperat ei dñs.Equos eoꝝ
ſubneruauit:currúſqꝫ combúſſit igni.Reuerſúſqꝫ ſtatim cepit aſór:⁊ regem eius percúſſit
gladío. Aſór eni antiqtus iter omnia regna
hec principátum tenébat.Percuſſitqꝫ oẽs animas que ibidẽ morabántur.Nõ dimiſit in ea
C vllas reliquias:ſed vſqꝫ ad iternitionem vniuerſa vaſtáuit:ipſámqꝫ vrbẽ perémit ĩcéndio
⁊ oẽs per circuitũ ciuitates.Reges quoqꝫ earum cépit percúſſit atqꝫ deléuit:ſicut precéperat ei móyſes fámulus dñi.Abſqꝫ úrbibus q̃
erãt in cóllibus ⁊ in túmulis ſite céteras ſuccéndit iſraél:vnam tm̃ aſó: munitiſſimaꝫ flámma cõſúmpſit.Oẽmqꝫ predam iſtaꝝ úrbiuꝫ ac
iuménta:diuiſérũt ſibi filij iſrael cunctis hoſ
bus ĩterféctis.Sicut precéperat dñs móyſi ſeruo ſuo:ita pcépit móyſes ioſué:⁊ ille vniuerſa compléuit.Nõ pretérijt de vniuerſis mãdatis:+ nec vnum quidẽ verbum quod iúſſerat
dñs móyſi.Cépit itaqꝫ ioſué oẽm terraꝫ montanam ⁊ merídiánam:terrãqꝫ ioſén ⁊ planítiem ⁊ occidẽtálem plagam : mõtémqꝫ iſraél
⁊ cãpéſtria eius:⁊ partem mõtis que aſcendit
ſeyr vſqꝫ baalgáth p planitiem libani ſubter
mõtem hermon:oẽs reges eoꝝ cépit : pcuſſit
+ ⁊ occidit.Multo tpe pugnáuit ioſué cõtra reges iſtos.Nõ fuit ciuitas que ſe nõ tráderet filijs iſraél:preter euéũ qui habitabat in gabaón.Oẽs enim bellándo cepit.Dñi eniꝫ + ſñia
fuerat vt ĩdurarẽntur corda eoꝝ:⁊ pugnárent
cõtra iſraél:⁊ cáderẽt ⁊ nõ mererẽntur vllam
cleméntiã:ac perirẽt ſicut precéperat dominus
D móyſi.In tpe illo venit ioſué:⁊ ĩterfecit enachím de mõtánis hebrón:⁊ dabír ⁊ anáb:⁊ de
omni mõte iudá ⁊ iſraél:vrbéſqꝫ eoꝝ deléuit.
Nõ reliquit vllũ de ſtirpe enachim in terra filioꝝ iſrael abſqꝫ ciuitatibꝰ gáça ⁊ géth ⁊ açóto:in quibus ſolum relicti ſũt.Cepit ergo ioſué oẽm terram ſicut locutus eſt dñs ad móyſen:⁊ trádidit eã in poſſeſſionẽ filijs iſraél ſm
partes ⁊ tribus ſuas:quieuitqꝫ terra a prélijs.

Mo+ maſphe. Mo+ maſpha. Mo+ m Sup.10 Mo ſup rest+ Mo+

¶ Ca.Sũ. ¶ Numeratio regum percuſſoꝝ circa iordanem: ⁊ vltra quos percuſſit Joſue ⁊ ſunt. 31. ¶ XII

A Hi ſunt reges quos percuſſérunt filij iſraél: ⁊ poſſedérũt terram eoꝝ trans iordánẽ ad ſol is ortum: a torrénte arnón vſqꝫ ad mótem hermón: ⁊ oẽm orientá lem plágã que réſpicit ſolitúdinem. Seón rex ammorreoꝝ: qui habitabat in eſebón: dominátus eſt ab aroér que ſita eſt ſuper ripam torrẽtis arnón: ⁊ médie partis ĩ valle dimidijqꝫ galaád vſqꝫ ad torrẽtẽ iebóc: qui eſt términus filioꝝ ammón: ⁊ a ſolitúdine vſqꝫ ad mare ceneróth ꝯtra oriẽtẽ: ⁊ vſqꝫ ad mare deſérti: quod eſt mare ſalſiſſimũ: ad oriẽtálem plágam per viam que ducit bethſimóth: ⁊ ab auſtráli parte q̃ ſúbiacet aſeróth

B vſqꝫ phaſgá términus óg regis baſán: de reliquijs raphaim qui habitauit in aſtaróth ⁊ in edrai: ⁊ dominatus eſt in monte hermón: ⁊ in ſalechá atqꝫ vniuerſa baſán vſqꝫ ad términos geſſuri ⁊ machati ⁊ dimídie partis galaád ad términos ſeón regis eſebón. Móyſes famulus dñi ⁊ filij iſraél percuſſérunt eos: tradíditqꝫ terram eoꝝ móyſes in poſſeſſionẽ rubenitis ⁊ gádditis: ⁊ dimídie tribui manaſſé. Hi ſũt reges terre quos percúſſit ioſué: ⁊ filij iſraél trans iordánem ad occidentalẽ plágã Io + al. igaal. + abaalgád in cãpo líbani: vſqꝫ ad mõtem li-

C bani: cuius pars aſcendit in ſeýr. Tradiditqꝫ eam ioſué in poſſeſſiónẽ tribubus iſraél: ſingulis partes ſuas: tam in montánis q̃ȝ in plá- Io + aſſe- roth. nis atqꝫ cãpéſtribus. In + aſeróth ⁊ in ſolitudine ac in merídie: ethéus fuit ⁊ ammorréus chananéus ⁊ phereséus: euéus ⁊ iebuſé⁹. Rex hierichó vnus: rex haý que ẽ ex látere bethél vnus. Rex hieruſalém vnus. Rex hebrón vn⁹. Rex hierimóth vnus. Rex lachís vnus. Rex eglón vnus. Rex gaçér vnus. Rex dabir vn⁹. Rex gadér vnus. Rex hermá vnus. Rex he-

D réth vnus. Rex lebná vn⁹. Rex adollám vn⁹. Rex macedá vnus. Rex bethél vnus. Rex taphuá vnus. Rex ofér vnus. Rex affec vnus. Rex ſarón vnus. Rex madán vnus. Rex aſor vnus. Rex ſamerón vnus. Rex acſáph vnus. Rex thenách vnus. Rex mageddó vnus. Rex cedés vnus. Rex iachanẽm carméli vnus. Rex dór ⁊ prouincie dór vnus. Rex gentium galgál vnus. Rex therſá vnus. Omnes reges trigintaunus.

¶ Ca.Sũ. ¶ De terra diuidẽda: ⁊ deſcriptione ſortium ruben ⁊ gad: ⁊ dimidie tribus manaſſe. ¶ XIII

A Joſué ſenex prouectẽ qꝫ etátis erat: ⁊ dixit dñs ad eum. Senuiſti ⁊ longéuus es: terrá qꝫ latiſſima derelicta eſt que necdũ ſorte diuiſa eſt: oĩs videlicet galiléa philiſtiim ⁊ vniuerſa geſſuri: a fluuio túrbido q̃ irrigat egýptũ vſqꝫ ad términos accarón contra aquilonem terra chanaán que in quinqꝫ régulos philiſtiim diuiditur: gaçéos ⁊ + açotios: aſcalonitas: gethéos Al. + iz o voa. ⁊ accaronitas. Ad meridiem vero ſunt euéi om nis terra chanaán: ⁊ maará ſydoniorum vſqꝫ afecá: ⁊ términos ammorréi eiuſqꝫ confinia: líbani quoqꝫ régio ꝯtra oriẽtem abaalgád ſub monte hermón donec ingrediáris emáth. Oĩum qui habitabãt in monte a líbano vſqꝫ ad aq̃s maſſerephót: vniuerſiqꝫ ſydónij. Ego ſum qui delébo eos a facie filioꝝ iſraél. Ueniat ergo in partẽ hereditatis iſraél: ſi-

B cut precépi tibi. Et nũc diuide terram in poſſeſſiónẽ nouẽ tribubus: ⁊ dimídie tribui manaſſé cum qua rubén ⁊ gád poſſedérũt terrã quam trádidit eis móyſes famulus dñi tráns fluénta iordánis ad oriẽtalem plagam ab aroér que ſita eſt in ripa torréntis arnón ⁊ in vallis médio: vniuerſáqꝫ cãpéſtria medabá: vſqꝫ dybón: ⁊ cũctas ciuitates ſeón regis ammorréi: q̃ regnáuit in eſebón vſqꝫ ad términos filioꝝ ammón: ⁊ galaád ac terminum geſſuri ⁊ machati ⁊ oẽm montem hermón ⁊ vniuerſã baſán vſqꝫ ad ſalechá: oẽ regnũ óg in baſán: qui regnauit in aſtaróth ⁊ edrai. Ipſe fuit de reliquijs raphaim: percuſſitqꝫ eos móyſes atqꝫ deléuit. Noluerũtqꝫ diſpérdere filij iſraél geſſuri ⁊ machati: ⁊ habitauerunt in médio iſraél vſqꝫ in preſentem diem. Tribui autem leui non dédit poſſeſſionẽ: ſed ſacrificia ⁊ victime domini dei iſraél: ipſa eſt eius heréditas ſicut locutus eſt illi. Dedit ergo móyſes poſſeſſionem tribui filiorum rubén iuxta co-

C gnatiónes ſuás. Fuitqꝫ terminus eorum ab aroér: que ſita eſt in ripa torréntis arnón: ⁊ in valle eiuſdem torréntis média: vniuerſam planitiem que ducit medabá ⁊ eſebón: cunctóſqꝫ vículos earum qui ſunt in campéſtribus: dybón quoqꝫ ⁊ abamothaál ⁊ oppidum baalmaón: ⁊ geſſá ⁊ cedimóth ⁊ mephét ⁊ cariathaim ⁊ ſabamá ⁊ ſarathaſár:

in monte conuállis bethphogór: ⁊ aſeróth phaſ-
gá ⁊ bethaiſimóth: oés vrbes cápeſtres vniuer-
ſaqʒ regna ſeón regis ámorréi: qui regnauit
in eſebón: qué percúſſit móyſes cum princi-
pibus madián euéuz ⁊ recén ⁊ ſúr ⁊ úr ⁊ rebéc
duces ſeón habitatores terre: ⁊ balaám filiuz
beór ariolú occidérunt filij iſraél gladio cú ce-
teris interféctis. ¶ Factuſqʒ eſt términus filioꝝ
rubén iordánis fluuius. Hec eſt poſſéſſio rube-
nitáꝝ per cognationes ſuas úrbiú ⁊ viculoꝝ.
Deditqʒ móyſes tribui gád ⁊ filijs eius ꝑ co-
gnationes ſuas poſſeſſionez: cuius hec diuiſio
Nū + Et fuit términus eius a gaz. eſt. + Términus gaꝫér ⁊ oés ciuitates galaád
⁊ dimidiá partē terre filioꝝ ammón vſqʒ ad
aroér que eſt contra rabbá: ⁊ ab eſebón vſqʒ
D ramóth: maſphé ⁊ bethaním: ⁊ a manaím vſ-
qʒ ad términos dabír. In valle qʒ bethara ⁊ beth-
nemrá ⁊ ſocóth ⁊ ſaphón reliquá partem re-
gni ſeón regis eſebón. Huius quoqʒ finis ior-
dánis eſt vſqʒ ad extrémá partez maris cene-
réth trans iordáné ad orientálem plagá. Hec
eſt poſſeſſio filioꝝ gád per familias ſuas: ⁊ ciui-
tates ⁊ ville eaꝝ. Dedit ⁊ dimidie tribui ma-
naſſé filijſqʒ eius iuxta cognationes ſuas poſ-
ſeſſioné cuius hoc principiū eſt. A manaím vni-
uerſam baſán ⁊ cūcta regna óg regis baſán:
omneſqʒ vicos iaír q ſunt in baſán ſexagin-
ta óppida ⁊ dimidiá partē galaád: ⁊ aſtaróth
⁊ edrai vrbes regni óg in baſán filijs machír
filij manaſſé dimidie parti filioꝝ machír iu-
xta cognationes ſuas. Hác poſſeſſionez diuiſit
móyſes in cápeſtribus moáb: trans iordánez
contra hierichó ad orientalé plágam. Tribui
autem leui non dedit poſſeſſionem: quoniam
dominus deus iſraél: ipſe eſt poſſeſſio eius: vt
locutus eſt illi.

¶ Ca. Sū. ¶ De diuiſione terre chanaán: de
ebrón data caléph. ¶ XIIII

A Nū + dederūt. 32. q. 4. ca. recurrat. 3. i oib⁹. Nū. 34. b.

Hoc eſt quod poſſedérūt filij iſra-
él in terra chanaán quam + de-
dérūt eis eleaꝫár ſacerdos: ⁊ io-
ſué filius nún: ⁊ principes fami-
liaꝝ: per tribus iſraél: / ſorte o-
mnia diuidéntes: ſicut precepe-
rat dn̄s in manu móyſi noué tribubus ⁊ dimi-
die tribui manaſſé. Duabus enim tribubus ⁊
dimidie déderat móyſes trás iordánem poſ-
ſeſſióem abſqʒ leuitis: qui nihil terre accepé-
rūt iter fratres ſuos: ſed in eoꝝ ſuccéſſerát lo-
cum filij ioſéph in duas diuiſi tribus manaſ-
B ſé ⁊ effraim. Nec accepérunt leuite aliam in

terra partē: niſi vrbes ad habitandū: ⁊ ſubur-
bána eaꝝ ad alénda iuméta ⁊ pecora ſua. Si-
cut preceperat dn̄s móyſi: ita fecerūt filij iſra-
él ⁊ diuiſerūt terram. Acceſſérūt itaqʒ filij iu-
dá ad ioſué in gálgala: locutúſqʒ eſt ad eū + ca- Nū + leb. Nū. 14
léph filius iephonné ceneꝫéus. / Noſti qd lo-
cutus ſit dn̄s ad móyſen hoiem dei de me ⁊ te
in cadeſbarné? Quadraginta annoꝝ erá quá-
do miſit me móyſes famulus dn̄i de cadeſbar-
né vt conſiderará terram: núciauiqʒ ei quod
mihi verū videbatur. ¶ Fratres aūt mei q aſcén-
derát mecum diſſoluérunt cor populi: ⁊ nihi-
lóminus ego ſecutus ſum dn̄m deum meū. Iu-
rauitqʒ móyſes in die illo dicens. / Terra
quá calcáuit pes tuus erit poſſeſſio tua ⁊ filioꝝ
tuoꝝ in eternum: qꝛ ſecutus es dn̄m deuz + tu- Nū + meū.
um. Concéſſit ergo dn̄s vitam mihi ſicut pol-
lícitus eſt vſqʒ in preſenté diez. Quadraginta
⁊ quinqʒ anni ſunt exquo locutus eſt dn̄s ver-
bum iſtud ad móyſen qū ambulábat iſraél ꝑ
ſolitúdiné: / Hodie octogintaquiqʒ annorum
ſum ſic valés: vt eo valébaz tépore quando ad
explorándum miſſus ſum: illius in me tempo-
ris fortitudo vſqʒ hodie perſeuérat tam ad bel-
lándū qʒ ad gradiéndū. Da ergo mihi mon-
tem iſtū quem pollícitus eſt dn̄s te quoqʒ au-
diente in quo enachím ſunt: ⁊ vrbes magne at-
qʒ munite: ſi forte ſit dn̄s mecuz: ⁊ potúero de-
lére eos ſicut ꝓmiſit mihi. Benedixitqʒ ei io- D
ſué: ⁊ trádidit ei hebrón in poſſeſſionem: atqʒ
ex eo fuit hebrón + caléph filio iephonné cene-
ꝫéo vſqʒ in preſenté diem: qꝛ ſecutus eſt dn̄z de-
um iſraél. / Nomen hebrón ante vocabaꝛ ca-
riathárbé. Adám máxim⁹ ibi inter enachím
ſitus eſt: ⁊ terra ceſſáuit a prelijs.

¶ Ca. Sū. ¶ De ſorte iude: de cariatharbe de
qua caleph deleuit tres filios: de cariathſepher
quá cepit othoniel: ⁊ de axa filia caleph: de nu-
mero ciuitatū ⁊ villaꝝ iude tribus. ¶ XV

A Igitur ſors filioꝝ iúde per cogna-
tiones ſuas iſta fuit. A término
edóm vſqʒ ad deſertū + ſýn: con-
tra meridié: ⁊ vſqʒ ad extrémaz
partē auſtrális plágé. Initium
eius a ſūmitate maris ſalſiſſimi:
⁊ a lingua eius que réſpicit meridiem. + Egre-
dietúrqʒ contra aſcénſum ſcorpiónis: ⁊ + per-
tranſibit in ſyná: aſcenditqʒ in cadeſbarné: ⁊
péruenit in eſróm: aſcendens ad daraz ⁊ cir-
cúiens cariathaá: atqʒ inde pertránſiens in aſe-
moná: ⁊ perueniens ad torrenté egýpti: erūtqʒ
termini

termini eius mare magnũ. Hic erit finis me-
ridiáne pláge. Ab oriẽte vero erit initiũ ma-
re ſalſiſſimũ vſqȝ ad extrema iordánis: ⁊ ea q̃
B reſpiciunt ad aquilónem a lingua maris vſqȝ
Alſ + ior danem ad eundẽ + iordanis fluuium. Aſcenditqȝ ter
minus in bethaglá. Et + tranſit ab aquilóne
Alſ + per tranſit in betharabá: aſcendens ad lapidẽ boén filij
Alſ + per tranſiuit rubén: ⁊ téndens vſqȝ ad términos debera:
de valle achór contra aquilónem reſpiciens
gálgala que eſt ex aduerſo aſcenſionis adom-
mín ab auſtráli parte torrẽtis: tranſitqȝ aquas
que vocant fons ſolis: ⁊ erunt éxitus eius ad
fontem rogél: aſcenditqȝ per conuállem filij
ennón: ex latere iebuſei ad merídiem: hec eſt
hieruſalem: et inde ſe érigens ad verticem
montis qui eſt contra gehennón: ad occiden
tem in ſummitate vallis raphaím contra
aquilónem: pertranſitqȝ a vértice montis
vſqȝ ad fontem aque nepthoá: ⁊ peruenit vſqȝ
ad vicos montis ephrón: inclinatúrqȝ in ba-
cariula + vrbs ſil- lá qui eſt cariathiarím + ideſt vrbs ſyluarũ:
et circuít de balá contra occidentem vſqȝ ad
montem ſeýr tranſitqȝ iuxta latus montis ia-
rím ad aquilónem in cheſlón: et deſcendit
E in bethſames: tranſitqȝ in thamaná: et per-
uenit contra aquilónẽ partis accarón: ex lá-
tere: inclinatúrqȝ ſecroná: et tranſit mon-
tem balaá: peruenitqȝ in gebneél: et magni
maris contra occidentem fine concluditur.
Hi ſunt termini filiorum iudá per circúituȝ
in cognationibus ſuis. + Caléph vero filio
iephonné dedit partem in medio filiorum iu
da: ſicut precéperat ei dominus: carietharbé
patris enách: ipſa eſt hebrón. Deleuitqȝ ex
ea caléph tres filios enách: ſeſai et haymán
et tholmai de ſtirpe enách: atqȝ inde conſcẽ-
dens venit ad habitatores dadír: que prius
vocabatur cariathſephér ideſt ciuitas líttera
rum. Dixitqȝ caléph. Qui percuſſerit ca-
D riathſephér et ceperit eam: dabo + ei áxam
filiam meam vxorem. Cepitqȝ eam otho-
niél filius cenéȝ frater caléph iunior. Dedit-
qȝ ei áxam filiam ſuam vxorem. Qui cuȝ per
gerent ſimul: + ſuáſa eſt a viro ſuo: vt pete-
ret a patre ſuo agrũ. Suſpirauitqȝ vt ſedébat
in aſino. Cui caléph. Quid habes inquit?
At illa reſpondit. Da mihi benedictionem.
Terram auſtralem et aréntem dediſti mihi
iúnge ⁊ irriguã. Dedit itaqȝ ei caléph irri-
guum ſupérius et inferius. Hec eſt poſſeſſio
tribus filiorum iudá per cognationes ſuas.
Erántqȝ ciuitates ab extremis pártibus filio
rum iudá iuxta términos edóm a meridie:
cabſeél et edér ⁊ iagúr et ciná ⁊ dimona et
adadá et cedés et aſór et iethaçiphtelém et
balóth aſór nobá et cariothieſrón: hec eſt aſ
ſoromanſamé et melodá et aſergaddá: et aſ-
ſemóth et bethſeléth et aſerſuál et berſabeé E
⁊ baçiothiá ⁊ abalá ⁊ humeſém ⁊ heltholád
et exúl et ſarmá et ſicceléch et medemá et
ſenſenná lebaóth ⁊ ſelím ⁊ ahenremmón:
omnes ciuitates vigintinouem et ville ea-
rum. In campéſtribus vero eſthaól et ſereá
⁊ aſená et açoné et engannim et taphuá et e-
naým et hierimóth ⁊ adulán ſochó et açe-
chá et ſarím et adythaým et gederá et gyde
rotaím vrbes quattuordecim et ville earum.
Sanán ⁊ adaſá et magdalgád deleám et ma
ſephá et iectél lachis et baſchát et eglón teb-
bón et leemés et cethis et gideróth et beth-
dagón. et neamá et macedá: ciuitates ſéde-
cim ⁊ ville earum. Labaná ⁊ ethér et aſamie F
ptá et eſná et neſib et ceylá et achçib et ma-
reſá: ciuitates nouem et ville earum. Acca-
rón cum vicis et villulis ſuis. Ab accarón vſ
qȝ ad mare omnia que vergunt ad açótum ⁊
vículos eius. Açótus cum vícis et víllulis ſu
is. Gáça cum vícis et víllulis ſuis: vſqȝ ad
torréntem egýpti: et mare magnum termi-
nus eius: et in monte ſamír et iecthér et ſo-
chót et edenná: cariatſenná: hec eſt dabír a-
náb et hiſtemó et aným goſén et olón et gy-
ló: ciuitates vndecim et ville earum. Aráb ⁊
romá ⁊ eſaán et ianúm et bethafuá et afecá
athmathá et cariatharbé: hec eſt hebrón et
ſior: ciuitates nouem et ville earum. Maón G
et charmél ⁊ çiphét ioché ieçraél et iucadán
⁊ çanoé accaým gabaá ⁊ thamná: ciuitates de
cem ⁊ ville earum. Alúl et bethſór et hiedor-
maréth et bethanóth et helthecén: ciuitates
ſex et ville earum. Cariathbaál: hec eſt cariat-
hiarím vrbs ſyluárum ⁊ arebbá: ciuitates
due et ville earuȝ. In deſerto betharabá med
dín ⁊ ſachá et nebſán ciuitates ſalis: ⁊ engad
di: ciuitates ſex et ville earum. Fiunt ſimul
centum quindecim. Jebuſéum autẽ habi-
tatorem hieruſalem non potuerunt filij iudá
delére. Habitauitqȝ iebuſeus cum filijs iudá
in hieruſalem vſqȝ in preſentem diẽ.

¶ Ca. Sũ. ¶ De ſorte effraim: ⁊ chananeo tributario: ⁊ chananeus habitauit inter filios effraim ſemper.

¶ XVI

A Ecidit quoq3 ſors filiorum io-
ſéph ab iordane ɔtra hierichó
⁊ ad aquas eius ab oriente ſoli
túdo q̄ aſcendit de hierichó ad
mōtē bethél ⁊ egreditur de be-
thél lúça: tranſitq3 términum
archiatharóth: ⁊ deſcendit ad occidentez iu-
xta términū ieſleti vſq3 ad terminos betho-
B rón inferioris: ⁊ gaçer: finiunturq3 regiones
eius mari magno: poſſederúntq3 filij ioſéph
manaſſés ⁊ effraim. Et factus eſt términus fi
liorū effraím ꝑ cognationes ſuas ⁊ poſſeſſio
eorū cōtra orientē aſtaróth addar vſq3 betho
ron ſuperiorē: egrediunturq3 cōfinia in ma-
C re. Machmetáth vero aqlonē réſpicit ⁊ cir
cuit términos contra orientē in thanathſeló:
⁊ ptránſit a torrēte ianoé: deſcéditq3 de ianoé
in atharóth ⁊ noarathá ⁊ puenit in hierichó
egreditúrq3 ad iordanē de taphuá: ptráſitq3
ɔtra mare in villā arundinéti: ſuntq3 egreſſus
D eius in mare ſaliſſimū. Hec eſt poſſeſſio trib⁹
filiorū effraiz ꝑ familias ſuas: vrbeſq3 ſepara
te ſunt filijs effraím in medio poſſeſſionis fi-
liorū manaſſé ⁊ ville earū. Et non interfece-
runt filij effraím chananeuz qui habitabat in
gaçér. Habitauitq3 chananeus i medio effra
ím vſq3 in diem hanc tributarius.

¶ Ca. Sū. ¶ De ſorte medie trib⁹ Manaſ-
ſe augmento ſortis filiaruz ioſeph trib⁹ iude.

A Ecidit aūt ſors tri- ¶ XVII
bui manaſſé: ipſe eniz eſt ꝑmo-
genit⁹ ioſéph: machír ꝑmogé
nito manaſſé patri galaad qui
fuit vir pugnator: habitauitq3
poſſeſſione galaád ⁊ baſán: et
reliqs filioꝝ manaſſé iuxta familias ſuas: fili
is abieçer ⁊ filijs heléch ⁊ filijs heſribél ⁊ fi
lijs ſychém ⁊ filijs ephér ⁊ filijs ſemidá. Iſti
Nu.25.a ſūt filij manaſſé filij ioſéph: máres per cogna
tiones ſuas. Salphaát vero filio ephér filij ga-
laád filij machír filij manaſſé non erant filij
ſed ſole filie: quaꝝ iſta ſūt noīa. Maala ⁊ noá
⁊ eglá ⁊ melchá ⁊ therſá. Uenerúntq3 in cō
ſpectu eleáçari ſacerdotis ⁊ ioſué filij nún
⁊ principū dicentes. Dñs precepit per manuz
móyſi vt daret nobis poſſeſſio in medio fra
trū noſtroꝝ. Deditq3 iuxta imperiū dñi poſ-
ſeſſionem in medio terraꝝ patris eaꝝ: ⁊ ceci-
dérunt funiculi manaſſé decem abſq3 terra
galaád ⁊ baſán trās iordánē. Filie eni manaſ
ſe poſſedérūt hereditatē i medio filioꝝ eius.

Terra aūt galaád cécidit in ſortē filioꝝ ma- B
naſſé q reliq erát. Fuitq3 términus manaſſé
ab aſér machmatá q̄ réſpicit ſychém ⁊ egre
dit ad dextrā iuxta habitatores fontis taphuē
Etenim in ſorte manaſſé ceciderat terra ta-
phué que eſt iuxta terminos manaſſé filioruz
effraim: deſcenditq3 terminus vallis arūdi-
néti in meridiē torrentis ciuitatū effraim: q̄
in medio ſunt vrbiū manaſſé. Términus ma
naſſé ab aqlóne torrentis ⁊ éxitus ei⁹ pgit ad
mare: ita vt poſſeſſio effraim ſit ab auſtro: et
ab aqlone manaſſé: vt vtráq3 claudat mare
⁊ ɔiungánt ſibi in tribu aſér ab aqlóne: ⁊ in C
tribu iſſachár ab oriēte. Fuitq3 hereditas ma
naſſé in iſſachár ⁊ in aſér: berſán ⁊ viculi ei⁹
⁊ iebblaán cū viculis ſuis: ⁊ habitatores dór
cū oppidis ſuis: habitatores quoq3 endór cuz
viculis ſuis ſilirq3 habitatores thenách cū vi-
culis ſuis: ⁊ habitatores mageddó cū viculis
ſuis: ⁊ tertia pars vrbis nophéch. Nec potue
runt filij manaſſé has ciuitates ſubuértere: ſ3
cepit chananeus habitare in terra ſua. Poſt-
q̄3 aūt ɔualuerūt filij iſraél: ſubiecérūt chana
neós ⁊ fecerūt ſibi tributarios nec interfece-
runt eos. Locutiq3 ſunt filij ioſéph ad ioſué: ⁊ D
dixerunt. Quare dediſti mihi + terrā in poſ- Al. ſup
ſeſſionem ſortis ⁊ funiculi vnius: cū ſim tante +terra
multitudinis ⁊ bñdixerit mihi dñs. Ad quos
ioſué ait. Si populus multus es: aſcénde in ſyl
uá: ⁊ ſuccide tibi ſpacia in terra phereçéi et
raphaim: q̄r anguſta eſt tibi poſſeſſio montis
effraim. Cui reſponderūt filij ioſéph. Nō po-
térim⁹ ad mótana ɔſcéndere: cū ferreis cúr-
rib⁹ vtanf chananéi qui habitāt in terra cam
péſtri: in q̄ ſiti ſunt berſán cū viculis ſuis: et
ieſraél mediā poſſidens vallé. Dixitq3 ioſué
ad domū ioſéph ⁊ effraim ⁊ manaſſé. Popu-
lus mult⁹ es ⁊ magne fortitudinis: non habe
bis ſortē vnā: ſ3 trāſibis ad mōtē: ⁊ ſuccides ti
bi atq3 purgábis ad habitandū ſpácia ⁊ póte
ris vltra procedere: cum ſubuerteris chana-
neum què dicis ferreos habere currus ⁊ eſſe
fortiſſimum.

¶ Ca. Sū. ¶ De miſſione ad ſcribēdā terrā
ſeptē tribuū: ⁊ de ſorte beniamin. ¶ XVIII

Ongregatiq3 ſūt oēs filij iſraél
in ſyló: ibiq3 fixérūt tabernacu A
lum teſtimonij: ⁊ fuit eis terra
ſubiecta. Remanſerāt aūt filio
rū iſraél ſéptē trib⁹: q̄ necdum
accepant poſſeſſiones ſuas. Ad

Als + tor pens quos ioſué ait. Uſqꝫquo + marcétis igna-
uia: ⁊ nõ intratis ad poſſidẽdã terrã quã dñs
deus patrũ vr̃oꝝ dedit vobis. Eligite de ſingu-
lis tribub⁹ ternos viros vt mittã eos: ⁊ ꝑgãt
atqꝫ circúeant terrã: ⁊ deſcribant eã iuxta nu
merũ vniuſcuiuſqꝫ mltitudinis: referãtqꝫ ad
me qđ deſcripſerint. Diuidite vobis terraꝫ in
ſeptem partes. Júdas ſit in terminis ſuis ab
auſtralí plága ⁊ domus ioſéph ab aquilóne:
mediam inter hos terram in ſeptem partes
Al. + ſacerdotum deſcribite: et huc venietis ad me: vt coraꝫ do
mino deo veſtro mittam vobis hic ſortẽ quia
nõ eſt inter vos pars leuitarũ: ſꝫ + ſacerdotiũ
dñi eſt eoꝝ hereditas. Gád aũt ⁊ rubén ⁊ di-
mídia trib⁹ manaſſé iam accepant poſſeſſiões
B ſuas trãs iordanẽ ad orientalẽ plágam: quas
dedit eis móyſes fámulus dñi. Cũqꝫ ſurrexiſ-
ſent viri vt pergerent ad deſcribendam terraꝫ
ꝑcépit eis ioſué: dicẽs. Circuite terram ⁊ de-
ſcribite eã: ac reuertímini ad me vt hic coraꝫ
dño deo vr̃o in ſyló mittã vobis ſorteꝫ. Itaqꝫ
ꝑrexerũt ⁊ luſtrantes eã i ſeptẽ partes diuiſe-
runt ſcribentes in volúmine: reuerſiqꝫ ſunt
ad Joſué in caſtra ſyló. Qui miſit ſortes co-
ram dño in ſyló: diuiſitqꝫ terram filijs iſraél
in ſeptẽ partes. Et aſcẽdit ſors prima filioꝝ be
niamin ꝑ familias ſuas: vt poſſiderẽt terrã in
Als + ad iordanem ter filios iudá ⁊ filios ioſéph. Fuitqꝫ termi-
nus eoꝝ cõtra aqlónẽ + a iordane ꝑgẽs iuxta
latus hierichó ſeptẽtrionalis plágę: ⁊ inde cõ
tra occidentẽ ad mõtana ↄſcendens ⁊ ꝑueni
ens ad ſolitudínẽ bethauén atqꝫ pertranſiens
iuxta lúçam ad meridiẽ: ipſa ẽ bethél: deſcen
ditqꝫ i aſtaróth addár in mõtẽ qui eſt ad me-
ridiẽ bethorón inferióris: ⁊ inclinat circúiẽs
ↄtra mare ad meridiẽ mõtis q reſpicit betho
rón contra affricuꝫ. Suntqꝫ éxitus eius in ca-
C riathbaál que vocatur et cariathiarím vrbeꝫ
Als + et filiorum iudá. Hec eſt plaga ↄtra mare + ad
occidentem. A meridie aũt ex parte cariathi-
arim egréditur términ⁹ ↄtra mare: ⁊ ꝑuenit
vſqꝫ ad fontẽ aquaꝝ nepthoá. Deſcenditqꝫ in
partẽ mõtis q reſpicit vallẽ filiorũ ennon: ⁊ ẽ
ↄtra ſeptẽtrionálẽ plagã in extrema parte val
lis raphaim. Deſcenditqꝫ in gehennón id eſt
vallis ennón iuxta latus iebuſéi ad áuſtrũ: et
ꝑuenit ad fontẽ rogél trãſiens ad aqlónẽ: et
egrediens ad enſemẽs ideſt fontẽ ſolis: ⁊ ꝑtrã
ſit vſqꝫ ad túmulos qui ſunt e regióne aſcen-
ſus adommim: deſcenditqꝫ habenboém id eſt
lápidẽ boém filij ruben ⁊ pertrãſit ex látere

aqlónis ad cãpéſtria deſcenditqꝫ in planícieꝫ
⁊ ꝑtergrédit ↄtra aqlónẽ bethaglá: ſũtqꝫ éxit⁹
ei⁹ ↄtra linguã maris ſalſiſſimi ab aqlóne in
fine iordánis ad auſtrálem plagaꝫ: qui eſt ter
D minus illius ab oriente. Hec eſt poſſeſſio fi-
liorum beniamin per terminos ſuos in cir-
cúitu et familias ſuas. Fueruntqꝫ ciuitates
eius hierichó et bethaglá ⁊ vallis caſis betha
rabá ⁊ ſamaraim ⁊ bethél ⁊ auim ⁊ affará et
offerá villa hemoná ⁊ offui ⁊ gabeé ciuitates
duodecim ⁊ ville earum. Gabaón ⁊ ramá et
beróth ⁊ meſphé capharã ⁊ amoſá ⁊ recém
iarephél ⁊ tharelá ⁊ ſela heléph ⁊ iebús que
eſt hieruſalém gabaád ⁊ cariáth: ciuitates
quattuordeciꝫ ⁊ ville earum. Fuerunt omnes
ciuitates vigintiſex. Hec eſt poſſeſſio filiorum
beniamin iuxta familias ſuas.

Capituli Summariũ. De aſſignatione
ſortis ſex tribuum ſcilicet ſymeon: çabulon
iſachar: aſer: neptaliꝫ in medio filiorũ iſrael.

ET egréſſa eſt ſors CXIX
A ſecunda filiorum ſymeón per
cognationes ſuas. Fuitqꝫ heré
ditas eorum in medio poſſeſ-
ſionis filiorum iudá: berſabeé
⁊ ſabeé et moladá ⁊ aſerſuá
balaá et aſém et heltholád bethularmá et ſic
celéch et bethmarchabóth ⁊ aſerſuá et beth
lepabóth et ſarogén: ciuitates tredecim et vil
le earuꝫ. Aým et remón et athár et aſán: ciui
tates quattuor et ville earum. Omnes viculi
per circúitum vrbiuꝫ iſtarum vſqꝫ ad balaad
bercaméth contra auſtrálem plagã. Fuerunt
qꝫ omnes ciuitates decem et ſeptem. Hec eſt
heréditas filiorum ſymeón iuxta cognatio-
nes ſuas in poſſeſſione et funiculo filioruꝫ iu-
dá quia maior erat. Et idcirco filij ſymeón
poſſederunt in medio hereditatis eius. Ceci-
ditqꝫ ſors tertia filiorum çabulón per cogna-
tiones ſuas. Et factus eſt términus poſſeſſiõis
filiorũ çabulon vſqꝫ ſarith. Aſcenditqꝫ de ma
ri et medalaá: ⁊ peruenit in debbaſeth vſqꝫ
ad torréntem qui eſt contra ieconán: et re-
uertitur de ſarith contra orientem in fineꝫ
ceſeléth thabor: et egreditur ad daberéth:
aſcenditqꝫ contra iaſié ⁊ inde pertranſit vſqꝫ
ad orientalem plagam gethefér ⁊ tachaſim:
⁊ egredit in remón amphár ⁊ noá: ⁊ circuit
B + ad aquilónẽ ⁊ nathán. Suntqꝫ egreſſus ei⁹
Als + ad aquilonem vallis ieptahél ⁊ cathethét ⁊ naalól ⁊ ſemrón
⁊ iedabá ⁊ bethleé: ciuitates duodecim ⁊ vil

le earuz.Hec eſt hereditas tribus filioꝝ ȥabu-
lón per cognationes ſuas:vrbes ⁊ viculi earū.
Iſſachár egreſſa eſt ſors quarta per cognatio-
nes ſuas.Fuitq; eius hereditas ieȥrahél ⁊ ca
ſalóth ⁊ ſunnén: ⁊ ephraím: ⁊ ſennon: ⁊ naa-
róth:et rabóth ⁊ ceſién haemés ⁊ raméth et
engání ⁊ henaddá ⁊ bethfeſes: ⁊ peruenit ter
minus eiꝰ vſq; thabór ⁊ ſeſenná ⁊ bethſemés
erantq; exitus eius iordánis:ciuitates ſedeci
⁊ ville earū.Hec eſt poſſeſſio filioꝝ iſſachár p
cognationes ſuas:vrbes ⁊ viculi earum.Ceci
ditq; ſors quinta tribui filiorū aſér p cogna-
tiones ſuas.Fuitq; terminus eoꝝ alchát ⁊ ca
li ⁊ bethén ⁊ axáb ⁊ elmeléth ⁊ amaád ⁊ meſ
ſál: ⁊ peruenit vſq; ad carmélū maris ⁊ ſyór
⁊ labanáth:ac reuertitur cōtra orientē bethda-
gon: ⁊ pertrāſit vſq; ȥabulón ⁊ vallē iepthá-
hél cōtra aquilonē i bethemeth ⁊ neiél: egre
diturq; ad léuam cabúl ⁊ acrān ⁊ roób ⁊ a-
món ⁊ chaná vſq; ad ſidónem magnā: reuer
titurq; i hormá vſq; ad ciuitatē munitiſſimā
tyrū ⁊ vſq; oſám. Eruntq; exitus eius in ma
C re de funiculo acȥiba ⁊ ammá ⁊ aféq ⁊ roob:
ciuitates vigintidue ⁊ ville earum. Hec ē poſ
ſeſſio filiorū aſér per cognationes ſuas: vrbeſ
q; ⁊ viculi earū.Filiorū neptalím ſexta pars
cecidit per familias ſuas. Et cepit términus
de heléb ⁊ helón ſannanim: ⁊ adami q̄ ē neȥéb
⁊ iebnahél vſq; lecún: ⁊ egreſſus eoꝝ vſq; ad
iordánem:reuertiturq; términus cōtra occi-
dentē ⁊ aȥanóth thabor:atq; inde egréditur
in vcucá ⁊ ptrāſit in ȥabulón cōtra meridiē
⁊ in aſér cōtra occidentē ⁊ in iudá ad iorda-
nē ꝯtra ortus ſolis ciuitates munitiſſime aſſe
dim ſér ⁊ ammád ⁊ recháth ⁊ ceneréth ⁊ e-
demá ⁊ aramá aſór ⁊ cedés ⁊ edrai naſór et
ierón ⁊ magdihél horréȥ ⁊ bethanáth ⁊ beth
ſamés:ciuitates decem ⁊ nouem ⁊ ville earū.
Hec eſt poſſeſſio tribꝰ filiorū neptalím p co-
gnationes ſuas vrbes ⁊ viculi earū. Tribui fi
liorū dán p familias ſuas egreſſa eſt ſors ſépti
ma.Et fuit términus poſſeſſionis eiꝰ ſaraá et
heſtaól ⁊ hayr ſemés id ē ciuitas ſolis:ſelebín
⁊ haialón ⁊ iethelá ⁊ ihemná ⁊ achrón hel-
chetén iebtón ⁊ baaladiúd ⁊ bané ⁊ barách
⁊ iethremón atq; hiercón ⁊ arecbón cum ter
D mino qui reſpicit ioppén ⁊ ipſo fine conclu-
ditur.Aſcenderuntq; filij dán et pugnauerūt
contra leſen:ceperuntq; eam: et percuſſérūt
eam in ore gladij: ⁊ poſſedérunt ⁊ habitaue-
runt in ea vocantes nomen eius leſendán ex
nomine dán patris ſui. Hec eſt poſſeſſio tribꝰ
filiorum dán per cognationes ſuas: vrbes et
viculi earum. Cumq; compleſſet ſorte diui-
dere terrā ſingulis per tribus ſuas:dedérunt
filij iſraél poſſeſſionē ioſué filio nún i medio
ſui iuxta preceptum dñi:vrbē quā poſtulauit
tānathſaraá in mōte effraím. Et edificauit ci
uitatem:habitauitq; in ea. He ſunt poſſeſſio-
nes quas ſorte diuiſerunt eleaȥár ſacerdos: ⁊
ioſué filius nún: et principes familiarum ac
tribuū filioꝝ iſraél in ſylo: corā dño ad oſtiū
tabernaculi teſtimonij partitiq; ſunt terraȥ.

¶ Ca.Sū. ¶ De ciuitatibus refugij qḋ poſt
ſacerdotis magni ꝓfugus reuertaꝛ in ſuā ci-
uitatē: ⁊ de domo de q̄ fugerat. ¶ XX

ET locutus ē dominus ad ioſué A
dicēs. Loquere filijs iſraél: et
dic eis. Separáte vrbes fu-
gitiuorū de quibꝰ locutus ſum Nu. 35. Deu. 19.
ad vos p manū móyſi:vt cōfu-
giat ad eas quicūq; animā per
cúſſerit néſcius: ⁊ poſſit euádere irā próximi
qui vltor eſt ſánguinis cum ad vnā harum cō
fúgerit ciuitatum.Stabitq; ante + portā ciui
tatis: ⁊ loqueꝛ ſenioribus vrbis illius ea que
ſe comprobent innocentē:ſicq; ſuſcipient euȥ
⁊ dabunt ei locum ad habitandū. Cūq; vltor B
ſanguinis eū fuerit perſecutꝰ: nō trádet i ma
nus eiꝰ q2 ignorās pcuſſit ꝓximū eiꝰ nec ante
biduū triduūmue eiꝰ ꝓbaꝛ inimicus.Et habi
tábit i ciuitate illa donec ſtet ante iudiciū cau
ſā réddēs facti ſui: ⁊ moriaꝛ ſacerdos magnꝰ
qui fuerit in illo tempore. Tunc reuertétur C
homicida: ⁊ ingredietur ciuitatem ⁊ domum
ſuam de qua fugerat. Decreuerūtq; cedés
in galileā montis neptalím et ſychém in mō
te effraím ⁊ chariathárbé:ipſa eſt hebrón in
monte iudá. Et trans iordanē contra orienta
lem plágam hierichó: ſtatuerunt boſór que
ſita eſt in campeſtri ſolitudine de tribu rubén
⁊ ramóth in galaád de tribu gád: ⁊ gaulón D
in baſán de tribu manaſſé. He ciuitates con-
ſtitute ſunt cūctis filijs iſraél et áduenis qui
habitabant inter eos vt fugeret ad eas qui
animam néſcius percuſſiſſet: ⁊ non moreré-
tur in manu proximi effuſum ſanguinem vin
dicáre cupientis: donec ſtaret ante populuȥ
expoſiturus cauſam ſuam.

¶ Ca. Sū. ¶ De ciuitatibus ⁊ ſuburbanis
leuitarum numero quadragintaocto: de pa
ce data. ¶ XXI

A Acceſſeruntqꝫ principes familia-
rū leui ad eleaꝫarū ſacerdotē
⁊ ioſué filiū nun: ⁊ ad duces co-
gnationū per ſingulas tribus
filiorū iſraél: locutiqꝫ ſunt ad
eos in ſylo terre chanaán: atqꝫ
Nu. 35. a. dixerunt. Dominus precepit per manū móyſi
vt darent̄ nobis vrbes ad habitándū ⁊ ſu-
burbana eaꝝ ad alénda iuménta. Dederúnt-
qꝫ filij iſraél de poſſeſſionibꝰ ſuis iuxta impe-
rium dn̄i ciuitates ⁊ ſuburbána earū. Egreſ-
Sors filio-rū aaron ſacerdo-tis i fami-lia caath ſáqꝫ eſt ſors in familia caáth filiorū aarón
ſacerdotis. De tribu iudá ⁊ ſymeón ⁊ bénia-
min ciuitates trédecim. Et reliquis filiorum
caáth ideſt leuitis qui ſupfúerant: de tribubꝰ
effraim ⁊ dán ⁊ dimídie tribꝰ manaſſé: ciui-
1. par. 6. c. tates decē. Porro filijs gerſón egreſſa eſt ſors
vt acciperent de tribubꝰ iſachár ⁊ aſér ⁊ ne-
ptalim dimidiaqꝫ tribu manaſſé in baſán: ci-
uitates numero trédecim. Et filijs merari ꝑ
cognationes ſuas de tribubus rubén ⁊ gád et
B ꝫabulón: vrbes duodecim. Dederūtqꝫ filij
iſraél leuitis ciuitates ⁊ ſuburbána earum ſi-
cut precepit dn̄s per manum móyſi ſingulis
ſorte tribuentes. De tribubꝰ filiorum iudá et
ſymeón dedit ioſué ciuitates: quaꝝ iſta ſūt no-
mina filijs aarón ꝑ familias caáth leuitici ge-
neris. Prima enim ſors illis egreſſa eſt: caria-
tharbé patris enách q̄ vocat̄ hebron in mōte
iudá ⁊ ſuburbana eiꝰ ꝑ circúitū. Agros vero ⁊
Sors caleb villas eius déderat caléph filio iephōné ad
poſſidendū. Dedit ergo filijs aarón ſacerdo-
tis hebrón cōfúgij ciuitatē ac ſuburbana eiꝰ
⁊ lobnám cū ſuburbanis ſuis: ⁊ iethér ⁊ iſti-
món ⁊ helón ⁊ dabír ⁊ ain ⁊ iethán ⁊ bethſa-
més cū ſuburbanis ſuis: ciuitates nouē de trí-
bubus vt dictū eſt duabus. De tribu aūt filio-
rū beniamin gabaón ⁊ gabaé ⁊ anathót ⁊ al-
món cū ſuburbanis ſuis: ciuitates quattuor:
oēs ſimul ciuitates filiorū aarón ſacerdotis
trédecī cū ſuburbanis ſuis. Reliqs vero ꝑ fa-
milias filiorū caáth leuitici géneris hec ē da-
ta poſſeſſio. De tribu effraim vrbes cōfúgij ſy-
chém cum ſuburbanis ſuis in mōte effraim:
⁊ gaꝫer ⁊ iebſam ⁊ bethorón cum ſuburba-
nis ſuis ciuitates quattuor. De tribu quoqꝫ
dan helteco ⁊ gabathón ⁊ haialón ⁊ iethrem-
món cū ſuburbanis ſuis: ciuitates quattuor.
C Porro de dimidia tribu manaſſé tenách ⁊
iethremmón cū ſuburbanis ſuis: ciuitates
due: oēs ciuitates decem: ⁊ ſuburbána earum
date ſunt filijs caáth inferióris gradus. Filijs
quoqꝫ gerſón leuitici géneris dedit de dimi-
dia tribu manaſſe confugij ciuitates: gaulón
in baſán ⁊ boſrám cum ſuburbanis ſuis: ciui-
tates duas. Porro de tribu iſachár: ceſión ⁊
daberéth ⁊ iaramóth ⁊ engannim cū ſubur-
banis ſuis: ciuitates quattuor. De tribu autē
aſér: maſán ⁊ abdón ⁊ elráth ⁊ roób cū ſub-
urbanis ſuis: ciuitates quattuor. De tribu
quoqꝫ neptalim ciuitates confúgij cedés in
galiléa ⁊ amothdór ⁊ carthari cū ſuburbanis
ſuis: ciuitates tres. Omnes vrbes familiarū
gerſón tredecim cum ſuburbanis ſuis. Filijs
aūt merari leuitis inferioris gradus per fami-
lias ſuas: data eſt de tribu ꝫabulon: iecnál et
carthá ⁊ dáná ⁊ naalól: ciuitates quattuor cū
ſuburbanis ſuis. De tribu gád ciuitates con-
fúgij ramóth i galaád et manaim et eſebón D
⁊ iaꝫér: ciuitates quattuor cū ſuburbanis ſuis
De tribu rubén vltra iordanem contra hie-
richó ciuitates refúgij: boſor i ſolitúdine mi-
ſór et iaꝫér ⁊ ietſón et maſphá: ciuitates quat-
tuor cum ſuburbanis ſuis. Omnes vrbes filio-
rum merari per familias ⁊ cognationes ſuas
duodecim. Itaqꝫ ciuitates vniuerſe leuitarū
in medio poſſeſſionis filiorum iſraél: fuerunt
quadragintaocto cum ſuburbanis ſuis: ſingu-
le ꝑ familias diſtribúte. Deditqꝫ dominus deꝰ
iſraéli omnem terram quam traditurum ſe
patribus eorum iuráuerat: ⁊ poſſederunt il-
lam atqꝫ habitauerunt in ea. Dataqꝫ eſt ab
eo pax in omnes per circúitum nationes: nul-
luſqꝫ eis hoſtium reſiſtere áuſus eſt: ſed cun-
cti in eorum ditionem redácti ſunt. Ne vnū
quidem verbum qđ illis preſtiturum ſe eſſe
promiſerat: irritum fuit: ſed rebus expleta
ſunt omnia.

Ca. xxij. De duabus ⁊ ſemis tribubꝰ re-
miſſis ad ꝓpria: ⁊ de altari quod fecerūt infini-
te magnitudinis ⁊ de excuſatione duarū tri-
buū ⁊ ſemis ꝓ altari conſtructo. CXXII

Eodem tempore vocauit ioſué A
rubenitas ⁊ gadditas: ⁊ dimi-
diam tribum manaſſé: dixitqꝫ
ad eos. Feciſtis omnia que p̄- Nu. 32. f.
cepit vobis móyſes fámulus
domini: mihi quoqꝫ ī omnibꝰ
obediſtis: nec reliquiſtis fratres veſtros lon-
go tempore vſqꝫ in preſentem diem: cuſtodiē-
tes imperium domini dei veſtri. Quia igitur
dedit dominus deus veſter fratribꝰ vr̄is quietē

⁊ pacem ſicut pollicitus eſt: reuertimini et
ite in tabernacula veſtra: ⁊ in terram poſſeſ-
ſionis quam trádidit vobis móyſes famulus
domini trans ioꝛdánem: ita dumtaxat: vt cu
ſtodiatis atténte ⁊ opere compleátis manda
tum: et legem quam pꝛecépit vobis móyſes
famulus domini: vt diligátis dominum deū
veſtrum: et ambulétis in omnibus vijs eius:
⁊ obſeruétis mandata illius: adhereatiſqꝫ ei
ac ſeruiátis in omni coꝛde: ⁊ in omni anima
veſtra. Benedixitqꝫ eis ioſué ⁊ dimiſit eós.
Qui reuerſi ſunt in tabernacula ſua. Dimi-
B die autem tribui manaſſé poſſeſſionem móy
ſes dederat in baſán: ⁊ idcirco médie que ſu
perfluit dedit ioſué ſoꝛté inter ceteros fratres
ſuos trans ioꝛdánem ad occidentalē eius pla
gam. Cumqꝫ dimitteret eos in tabernacula
ſua ⁊ benedixiſſet eis: dixit ad eos. In multa
ſubſtantia atqꝫ diuitijs reuertímini ad ſedes
veſtras cum argento et auro: ere ac ferro
⁊ veſte multiplici. Diuidite pꝛedam hóſtium
cum fratribus veſtris. Reuerſiqꝫ ſunt ⁊ abié
runt filij rubén ⁊ filij gád ⁊ dimidia tribus
manaſſé a filijs iſraél de ſyló que ſita eſt ī cha
naám: vt intrarent galaád terram poſſeſſio-
nis ſue: quam obtinúerant iuxta impérium
domini in manu móyſi. Cumqꝫ veniſſent ad
C túmulos ioꝛdanis + in terraꝫ chanaám: edi-
Al's + qui ſunt ficauerunt iuxta ioꝛdanem altare infinite ma
gnitudinis. Quod cum audiſſent filij iſraél
⁊ ad eos certi núncij detuliſſent edificáſſe fi
lios rubén ⁊ gád et dimidie tribus manaſ-
ſé altare in terra chanaán ſuper ioꝛdanis tú
mulos contra filios iſraél ꝯuenérunt omnes
in ſyló vt aſcenderent ⁊ dimicarent contra
eos. Et interim miſérunt ad illos in terram
galaád phineés filium eleáçari ſacerdotis:
et decem pꝛincipes cum eo ſíngulos de ſin-
gulis tribubus. Qui venérunt ad filios ru-
bén et gád ⁊ dimidie tribus manaſſé in ter-
ram galaád: dixeruntqꝫ ad eos. Hec mandat
omnis populus domini. Que eſt iſta tranſ-
greſſio: Cur reliquiſtis dominum deum iſra-
D él edificantes altare ſacrilegum: ⁊ a cúltu il-
lius recedentes? // An paruꝫ vobis eſt qꝙ pec
Nu.25.a. caſtis in beelphegóꝛ ⁊ vſqꝫ in pꝛeſentem dieꝫ
macula huiꝰ ſcéleris in vobis permanet: mul
tiqꝫ de populo coꝛruerūt. Et vos hodie reliqui
ſtis dominum: ⁊ cras in vniuerſum iſraél
ira eius deſéuiet. Qꝫ ſi putatis immundam
eſſe terram poſſeſſionis veſtre: tranſite ad ter

ram in qua tabernaculum domini ē: ⁊ habita
te inter nos: tñ vt a domino ⁊ a noſtro con-
ſoꝛtio non recedátis: edificato altari pꝛeter
altáre domini dei noſtri. // Nonne achán fi- Suꝑ.7.a.
lius çaré pꝛetérijt mandatuꝫ domini: ⁊ ſuper
omnem populum iſraél ira eius incúbuit?
Et ille erat vnus homo: atqꝫ vtinam ſolus pe-
riſſet in ſcélere ſuo. Reſponderūt filij rubén E
⁊ gád: ⁊ dimidie tribus manaſſé pꝛincipi-
bus legationis iſraél. Foꝛtiſſimus dominus
deus ipſe nouit: ⁊ iſraél ſimul + intelliget: ſi Al's + intelligat
pꝛeuaricationis animo hoc altare conſtruxi-
mus non cuſtodiat nos ſed puniat nos in pre
ſenti. Et ſi ea mente fecimus vt holocáuſta et
ſacrificium ⁊ pacificas victimas ſuper eo im
poneremus: ipſe qu erat ⁊ iúdicet: ⁊ non ea
magis cogitatiōe atqꝫ tractatu: vt diceremꝰ
Cras dicent filij veſtri filijs noſtris. Quid vo
bis ⁊ dño deo iſraél? Términū poſuit dñs in
ter nos ⁊ vos o filij rubén ⁊ filij gád ioꝛdanē
flúuiū: ⁊ idcirco partē nō habetis in dño. Et
ꝑ hác occaſionē auérterēt filij veſtri filios no
ſtros a timoꝛe dñi. Putauimus itaqꝫ melius:
⁊ diximus. Extruámus nobis altare nō in ho F
locáuſta neqꝫ ad victimas offerendas: ſed in
teſtimoniū inter nos ⁊ vos ⁊ ſóbolē noſtram:
veſtrámqꝫ ꝓgéniē: vt ſeruiámus dño: ⁊ iuris
noſtri ſit offérre ⁊ holocáuſta ⁊ victimas ⁊ pa
cíficas hóſtias: ⁊ nequaq̄ꝫ dicāt cras filij ve-
ſtri filijs noſtris: nō eſt vobis pars in dño. Qꝫ
ſi voluerint dicere: reſpōdebūt eis. Ecce alta-
re dñi qꝺ fecerūt patres nr̄i: nō in holocáuſta
neqꝫ in ſacrificiū: ſed in teſtimoniū noſtrū ac
veſtrū. Abſit a nobis hoc ſcélus vt recedamus
a dño: ⁊ eius veſtigia relinqmus: extructo al-
tari ad holocauſta ⁊ ſacrificia ⁊ victimas of-
feréndas pꝛeter altare dñi dei noſtri: quod
extructū eſt ante tabernaculū eius. Quibus G
auditis phineés ſacerdos ⁊ pꝛincipes legatio-
nis iſraél qui erāt cū eo placáti ſunt: ⁊ verba
filioꝝ rubén ⁊ gád ⁊ dimidie tribus manaſſé
libentiſſime ſuſcepérūt. Dixitqꝫ phineés filiꝰ
eleáçari ſacerdos ad eos. Nunc ſcimus qꝙ +
nobiſcū ſit dñs qm̄ alieni eſtis a pꝛeuaricatio Al's + vobiſcum
ne hac: ⁊ liberaſtis filios iſraél de manu dñi.
Reuerſúſqꝫ eſt cū pꝛincipibꝰ a filijs rubén ⁊
gád de terra galaád finium chanaan ad filios
iſraél: ⁊ rétulit eis. Placuitqꝫ ſermo cunctis
audientibꝰ. Et laudauerunt deum filij iſraél:
⁊ nequaq̄ꝫ vltra dixerunt vt aſcenderent con
tra eos atqꝫ pugnarent: ⁊ delérent terrā poſ-

ſeſſionis eorum. Vocauerunt filij rubén ⁊ filij gad altáre qḋ extruxerant: teſtimoniū noſtrum ꝙ dominus ipſe ſit deus.

¶ Ca. Sū. ¶ Exhortatio ioſue: prohibet ſocietatem cum gentibus. ¶ XXIII

A Volúto aūt multo tpe poſtq̄ pacē dederat dominus iſraéli ſubiectis in gýro nationib⁹ vniuerſis: ⁊ ioſue iā longéuo ⁊ p̄ſenilis etatis. Poſtq̄ diuiſerat terrā filijs iſraél ſecūdū ꝙ dominus imperauerat: vocauit ioſué omnē iſraélem maioréſq̄ natu ⁊ principes ac duces ac magiſtros: dixitq̄ ad eos. Ego ſénui ⁊ progreſſióris etatis ſum: voſq̄ cérnitis omnia q̄ fecerit dñs deus veſter cūctis p̄ circuitū nationib⁹ quomō p̄ vobis ipſe pugnáuerit. Et nūc q̄ vobis ſorte diuiſit omnē terrā: ab oriētali parte iordánis vſq̄ ad mare magnū: multeq̄ adhuc ſuperſunt nationes: dominus deus veſter diſperdet eas ⁊ áufert a facie veſtra ⁊ poſſidebitis terrā ſicut vobis pollicitus eſt. Tm̄ ꝯfor-
B tamini: ⁊ eſtote ſoliciti vt cuſtodiatis cuncta que ſcripta ſunt in volumine legis móyſi: et non declinetis ab eis neq̄ ad dexteram neq̄ ad ſiniſtram: ne poſtq̄ intrauéritis ad gentes que inter vos future ſunt: iuretis in nomine deorum eárum: ⁊ ſeruiátis eis ⁊ adoretis illos: ſed adhereátis domino deo veſtro: qḋ feciſtis vſq̄ in diem hanc. Et tunc áuferet dominus deus in conſpectu veſtro gētes magnas ⁊ robuſtiſſimas: ⁊ nullus vobis reſiſtere póte-
C rit. Unus e vobis pſequétur hóſtium mille viros: quia dominus de⁹ veſter pro vobis ipſe pugnabit ſicut pollicitus eſt. Hoc tm̄ diligentiſſime precauete: vt diligatis dominum deū veſtrum. Qḋ ſi volueritis gentium harum que inter vos habitant erroribꝰ adherére: ⁊ cū eis miſcere connúbia atq̄ amicitias copuláre: iā tunc ſcitóte ꝙ dominus deus veſter non eas déleat ante faciem veſtram: ſed erunt vobis in fóueam ac láqueum ⁊ offendiculum ex látere veſtro: ⁊ ſudes in oculis veſtris: donec vos áuferat atq̄ diſpdat de terra hac optima quā trádidit vobis. En ego hodie + ingrédiar viā
D vniuerſe terre: ⁊ toto animo cognoſcetis ꝙ de omnibus verbis que ſe dominus pſtiturū vobis eſſe pollicitus eſt: vnum nō preterierit in caſſum. Sicut ergo ipleuit opere qḋ promiſit: ⁊ proſpera cūcta venerūt: ſic adducet ſuper vos quicqd malorū cōminatus eſt: donec vos

al. + vado Al's + ingredior

3. Re. 2. a.

auferat atq̄ diſperdat de terra hac óptima quam trádidit vobis: eo ꝙ p̄terieritis pactū dñi dei vr̄i qḋ pépigit vobiſcum: ⁊ ſerueritis dijs alienis ⁊ adoraueritis eos. Cito atq̄ velociter conſúrget ī vos furor dñi: ⁊ auferemini ab hac terra optima quā tradidit vobis.

¶ Ca. Sū. ¶ De cōmemoratione beneficiorum dñi ⁊ federe populi ad dñm: de morte ioſue ⁊ ſepultura oſſiū ioſeph: ꝺ morte eleaʒari.

Congregauitq̄ io- ¶ XXIIII
ſué omnes tribus iſraél in ſychém: ⁊ vocauit maiores natu ac principes ⁊ iudices ⁊ magiſtros: ſteteruntq̄ in conſpectu dñi: ⁊ ad populū ſic locutus eſt A
Hec dicit dñs de⁹ iſraél. Trās fluuiū habitauerunt patres veſtri ab initio / thare pater habraám ⁊ nachór: ſeruierūtq̄ dijs alienis. Tuli ergo patrē veſtrū habraám ꝺ meſopotamie finibus: ⁊ addúxi eū in terrā chanaán: multiplicauiq̄ ſemen eius: / ⁊ dedi ei iſaác illiq̄ rurſuʒ dedi iacob ⁊ eſaú. E quibus eſaú dedi montem ſeyr ad poſſidendum: iacób vero et filij eius deſcenderunt in egýptum. / Miſiq̄ móyſen ⁊ aarón: ⁊ percuſſi egýptum multis ſignis atq̄ porténtis: eduxiq̄ vos ⁊ patres veſtros de egypto: ⁊ veniſtis ad mare. Perſecutiq̄ ſunt egýptij patres veſtros cum curribus ⁊ equitatu vſq̄ ad mare rubrū. Clamauerūt
autē ad dominū filij iſraél. Qui poſuit tenebras inter vos ⁊ egýptios ⁊ addúxit ſup eos mare ⁊ opéruit eos. Uiderūt oculi veſtri cuncta que in egýpto fécerim: ⁊ habitaſtis in ſolitudine multo tempore ⁊ introduxi vos in terrā ammorei qui habitabat trans iordaneʒ. Cūq̄ pugnárēt cōtra vos: trádidi eos in manus veſtras ⁊ poſſediſtis terrā eoꝝ atq̄ interfeciſtis eos. / Surrexit aūt balách fili⁹ ſephór rex moáb ⁊ pugnáuit contra iſraélem. Miſitq̄ ⁊ vocauit balaán filiū beór: vt maledice-ret vobis: ⁊ ego nólui audire eū: ſʒ ecōtrario p̄ illū benedixi vobis ⁊ liberaui vos de manu ei⁹. Trāſiſtiſq̄ iordánē ⁊ veniſtis ad hierichó
Pugnauerūtq̄ ꝯtra vos viri ciuitatis ei⁹ ámorre⁹ ⁊ pherezé⁹ ⁊ chanané⁹ ⁊ ethéus ⁊ gergeſé⁹ ⁊ eueus ⁊ iebuſéus ⁊ tradidi illos in man⁹ veſtras. Miſiq̄ āte vos + ſcrabrónes: ⁊ eiéci eos de locis ſuis duos reges ámorreóꝝ: nō in gladio ⁊ in arcu tuo: dediq̄ vobis terrā in q̄ non laboraſtis: ⁊ vrbes q̄s nō edificaſtis vt habitaretis in eis vineas ⁊ olíueta que nō plātaſtis.

Gen. 11. d. Ge. 21. a. Ge. 25. c Ex. 14. b B Nu. 22. a. C

Als et m... lius + ca... brones

Digitized by Google

Infra co. 1.reg.7.a. Zeb.1.c Nunc ergo timete dominum ⁊ ſeruite ei per-
fecto corde atqꝫ veriſſimo: ⁊ auferte deos qui
D bus ſeruierunt patres veſtri in meſopotámia
⁊ in egypto: ac ſeruite domino. Sin autem
malum vobis videtur vt domino ſeruiatis:
optio vobis datur. Eligite hódie qđ plácet
Al.+vob +cui ſeruire potiſſimū debeatis: vtrum dijs
quibus ſeruierunt patres veſtri in meſopotá
mia: an dijs ammorreórum in quorum terra
habitatis. Ego autem ⁊ domus mea ſeruie-
mus domino. Reſponditqꝫ populus: ⁊ ait.
Abſit a nobis vt relinquamus dominū ⁊ ſer
uiámus dijs aliénis. Dominus deꝰ noſter ipſe
eduxit nos ⁊ patres noſtros de terra egýpti
⁊ de domo ſeruitutis: fecitqꝫ vidētibus nobis
ſigna ingentia ⁊ cuſtodiuit nos in omni via p
quā ambuláuimus: ⁊ in cunctis populis per
quos tranſiuimus: ⁊ eiécit vniuerſas gentes:
ammorréum habitatorem terre quam nos in-
tráuimus. Seruiémus igitur domino: quia
ipſe eſt deus noſter. Dixitqꝫ ioſué ad populū.
E Nō poteritis ſeruire dño. +Deus enī ſctūs
Al.+ dño ⁊ fortis emulátor eſt: nec ignoſcet ſceléribus
veſtris atqꝫ peccatis. Si dimiſéritis dñm ⁊ ſer
uiéritis dijs alienis: ꝯuértet ſe ⁊ affliget vos
atqꝫ ſubuértet: poſtq̄ꝫ vobis preſtiterit bona.
Dixitqꝫ populus ad ioſué. Nequaq̄ꝫ ita vt ló
queris erit: ſed domino ſeruiémus. Et ioſué
ad populum: teſtes inquit vos eſtis: quia ipſi
elegéritis vobis dominum vt ſeruiátis ei. Re
ſponderúntqꝫ teſtes. // Nunc ergo ait: aufér-
Supra co.
te deos alienos de medio veſtri: ⁊ inclináte cor
da veſtra ad dominum deum iſraél. Dixitqꝫ F
populus ad ioſué. Domino deo noſtro ſeruié-
mus: ⁊ obediētes érimus preceptis eius. Per
cúſſit ergo ioſué in die illo fedus: ⁊ propoſuit
populo p̄cepta atqꝫ iudicia in ſychém. Scri-
pſit quoqꝫ omnia verba hec in volumine legis
domini: ⁊ tulit lápidem pergrándē: poſuit-
qꝫ eum ſúbter quércum que erat in ſanctua-
rio domini ⁊ dixit ad omnem populum. En
lapis iſte erit vobis in teſtimoniū: q audiéri
tis omnia verba domini que locutus eſt vobis
ne forte poſtea negare velitis ⁊ mētiri domino
deo + veſtro. Dimiſitqꝫ populum ſingúlos in Al.+vob
G poſſeſſionem ſuam. Et poſt hec mortuus eſt io
ſué filius nún ſeruus domini: centū decē an-
norum: ſepelierūtqꝫ eum in finibus poſſeſſio
nis ſue in thānathſaré que eſt ſita in monte
effraim: a ſeptētrionali parte montis gaás.
Seruiuitqꝫ iſraél domino cunctis diebꝰ ioſué
⁊ ſeniórum qui longo vixérunt tempore poſt
ioſué // et qui nouerāt omnia opera domini q̄
fécerat in iſraél. Oſſa quoqꝫ ioſeph que túle- Exo.13.d. 13.q.2.§. ſororpoſt ca.dixon
rāt filij iſraél de egýpto: ſepeliérūt in ſychém
in parte agri quem émerat iacób a filijs em
mor patris ſychém: centum nouellis ouibus:
⁊ fuit in poſſeſſionem filiorum ioſéph. Elea-
çár quoqꝫ filius aarón mortuus eſt. Et ſepe-
lierunt eum ī gabaáth phineés filij eius que
data eſt in monte effraim.

¶ Explicit liber ioſué.

Incipit liber ſopthim quem nos Judicuꝫ
appellamus.
Ca. Sũ. Joſue mortuo iudas conſtitu-
tus dux belli: cum quo ſymeon aſcendit con-
tra chananeum: de adonibezech: de terra tra-
dita caleph: de irriguo duplici: de gentib⁹ cuꝫ
iſraél ſub tributo. Cap. I

A **P**Oſt mortē
Joſué conſuluerunt fi-
lij iſraél dominum di-
centes. Quis aſcendet
ante nos contra chana
neum: ꝛ erit dux belli?
Dixitqꝫ dñs. Júdas aſcē
det: ecce trádidi terraꝫ
in manu eius. Et ait iu
das ſymeóni fratri ſuo. Aſcende mecū in ſor
tem meaꝫ: ꝛ pugna cōtra chananeū: vt ꝛ ego
pgaꝫ tecuꝫ in ſortē tuā. Et abijt cū eo ſymeón
Aſcenditqꝫ iúdas ꝛ trádidit dñs chananeuꝫ
ac pherezeum in manus eorū: ꝛ percuſſerunt
in bezéch decem milia virorum. Inuenerūt
qꝫ adonibezéch in bezéch: ꝛ pugnauerunt
contra eum ac pcuſſerūt chananeū ꝛ phere-
zéum. Fugit aūt adonibezéch. Quem pſecu
ti cōprehēderūt ceſis ſummitatib⁹ manuum
eius ac pedum. Dixitqꝫ adonibezéch. Septua
B ginta reges amputátis mánuū ac peduꝫ ſum
mitatibus colligébant ſub menſa mea ciborū
reliquias. Sicut feci: ita reddidit mihi deus.
Adduxeruntqꝫ eū in hieruſalém: ꝛ ibi mortu
us eſt. Oppugnántes ergo filij iudá hieruſa-
lém: ceperūt eā: ꝛ pcuſſerūt in ore gladij tra-
dētes cunctā incēdio ciuitatē. Et poſtea deſcē
dentes pugnauerunt contra chananeū q ha-
bitabat in mōtánis ꝛ ad meridiē in cāpeſtri-
bus. Pergénſqꝫ iúdas cōtra chananeū q ha-
M. + ver⁹ erat bitabat in hebrón cuius nomē + fuit antiqtus
cariathbarbé // pcúſſit ſeſai ꝛ haymán ꝛ thol-
Joſ.15.c. mai. Atqꝫ inde pfectus abijt ad habitatores
C dabir: cuius nomē vet⁹ erat cariatſephér ideſt
ciuitas litterarū. // Dixitqꝫ caleph. Qui pcuſſe
M. + ideſt ciuitas litterarū ſu- rit cariathſephér ꝛ vaſtáuerit eā: dabo ei áxā
pereſt i de- filiā meā vxorē. Cūqꝫ cepiſſet eā othoniél fi
ſertu lius cenez frater caléph minor dedit ei áxā fi
liā ſuā cōiugē. Quam pgentem in itinere mo
1. Reg.2.f. nuit vir ſuus: vt peteret a patre ſuo agr. Que
cuꝫ ſuſpiráſſet ſédens in áſino dixit ei caléph
Quid habes? At illa reſpondit. Da mihi bñ
dictionē: quia terrā arentē dediſti mihi: da et
irriguā aquis. Dedit ergo ei caléph irriguuꝫ
ſuperius ꝛ irriguū inferius. Filij aūt cinei co
gnati móyſi aſcenderūt de ciuitate palmáruꝫ
cū filijs iudá in deſertum ſortis eius: qđ eſt ad
meridiē aráth: ꝛ habitauerunt cum eo. Abijt D
autē iúdas cū ſymeone fratre ſuo: ꝛ percuſſe Joſ.15.a.
runt ſimul chananeū qui habitabat in ſephat
ꝛ interfecerūt eū. Vocatūqꝫ eſt nomen vrbis
hórma ideſt anathéma. Cepitqꝫ iúdas gázam
cū finib⁹ ſuis ꝛ aſcalonē atqꝫ accharon cū ter
minis ſuis. Fuitqꝫ dñs cū iuda: ꝛ mōtána poſ
ſédit: nec potuit delére habitatores vállis: qꝛ
falcátis cúrribus abūdábant. Dederuntqꝫ
caléph hebron ſicut dixerat móyſes. Qui dele
uit ex ea tres filios enách. // Jebuſéum aūt ha Joſ.15.g.
bitatorē hieruſalē nō deleuērūt filij beniamin 11.q.i6 ca
habitauitqꝫ iebuſéus cum filijs beniamin in nol.ic.l.
hieruſalē vſqꝫ in pſentē diē. Domus quoqꝫ io E
ſéph aſcéndit in bethél: fuitqꝫ dñs cū eis. Nā
cum obſidérent vrbem que prius lúza voca-
baꝛ viderūt hominē egredientē de ciuitate: di
xerúntqꝫ ad eū. Oſtende nobis introitū ciui-
tatis: ꝛ faciémus tecum miſericordiam. Qui
cum oſtendiſſet eis: percuſſerunt vrbem in ore
gladij: hominem autem illum ꝛ omnē cogna
tionem eius dimiſérūt. Qui dimiſſus ábijt
in terram ethim: ꝛ edificauit ibi ciuitatē: vo-
cauitqꝫ eam lúzam: que ita appellaꝛ vſqꝫ in
preſentē diem. Manaſſés quoqꝫ non deléuit F
bethſán ꝛ canáth cum viculis ſuis: ꝛ habita
tores dor ꝛ ieblaam ꝛ mageddo cum viculis
ſuis: cepitqꝫ chananéus habitare cum illis.
Poſtqꝫ aūt cōfortatus eſt iſraél: fecit eos tri-
butários ꝛ delére noluit. Effraim etiam non
interfécit chananéuꝫ qui habitabat in gazér
ſed habitauit cū eo. Zabulón non deléuit ha-
bitatores cethrón ꝛ naalón: ſed habitauit cha
nanéus in medio eius: factuſqꝫ eſt ei tributa
rius. Aſér quoqꝫ nō deleuit habitatores acho
ꝛ ſidónis aláb ꝛ achacib ꝛ ammá ꝛ aphéch
ꝛ roób: habitauitqꝫ in medio chananéi habi-
tatoris illius terre: nec interfécit eū. Neptaliꝫ G
quoqꝫ non deleuit habitatores bethſemés ꝛ
bethanath: ꝛ habitáuit inter chananeū habi
tatorem terre: fueruntqꝫ ei + bethſemit ꝛ beth
annite tributarij. Artauitqꝫ ammoréus filios M. + bet ſamite
dán in monte nec dedit eis locū vt ad planio
ra deſcéderēt: habitauitqꝫ in mōte harés qđ
interptaꝛ teſtatio in harlón ꝛ ſalabim. Et ag-
grauata eſt manus dom⁹ ioſéph: factuſqꝫ eſt
ei tributarius. Fuit aūt terminus ammorei

ab aſcénſu ſcorpiónis petra ⁊ ſuperiora loca.
¶ Ca. Sũ. ¶ Mittitur angelus ad locum
flentium: peccat iſrael ⁊ traditur hoſtibus:
⁊ penitet ⁊ liberatur. ¶ II
A Aſcéditq́ʒ angelus dñi de gálga
lis+ ad locũ flentiũ: ⁊ ait. Edu — He+ galgala
xi vos de egýpto ⁊ introduxi in
terrã pro qua iuraui patribus
veſtris: ⁊ pollicit⁹ ſum vt nõ fa
cerẽ irritũ pactũ meum vobiſ — Minos cretib⁹ leges dedit
cũ in ſempitérnũ: ita dũtaxat vt nõ feriretis
fédus cũ habitatoribus terre huius ⁊ áras eo
rum ſubuerteretis: ⁊ noluiſtis audire vocem
meam. Cur hoc feciſtis? Quobrem nólui dele
re eos a facie veſtra: vt habeatis hoſtes: ⁊ dij
eorũ ſint vobis in ruinã. Cũq́ʒ loquerẽf angelus
dñi hec verba ad omnes filios iſraél: eleuaue
runt vocẽ ſuã ⁊ fleuerũt. // Et vocatum eſt no — Joſ. 2. d.
men loci illius locus fléntiũ ſiue lachrymarũ
Jmmolauerũtq́ʒ ibi hoſtias dño. Dimiſit er — Lin⁹ thebeus optimus muſicus
go ioſué populũ: ⁊ abierũt filij iſraél vnuſqſ
qʒ in poſſeſſionẽ ſuã vt obtinerẽt eã: ſeruierũtq́ʒ
dño cũctis diebus eius ⁊ ſeniorũ: qui longo
poſt eum vixérunt tẽpore: ⁊ nouerát oĩa opa — He+ magna
dñi + q̃ fecerat cũ iſraél. Mortuus eſt aũt io
B ſué filius nún famulus dñi centũ ⁊ decẽ ãno
rũ: ⁊ ſepeliérũt eũ in finib⁹ poſſeſſionis ſue in — Amphió muſicus claret
thãnathſaré in monte effraim a ſeptẽtrionali
plaga montis gaás. Oĩſq́ʒ illa generatio con
gregata eſt ad pr̃es ſuos: ⁊ ſurrexerũt alij q nõ — infra. 2. a. et. 4. a. et 6. a.
nouérũt dñm: ⁊ opa q̃ fécerat cũ iſraél. // Fe
cerũtq́ʒ filij iſraél malũ in ꝯſpectu dñi: ⁊ ſer
uierũt baalim: ac dimiſérũt dñm deũ patrũ
ſuorũ q edúxerat eos de terra egýpti: ⁊ ſecuti — He+ deos
ſunt deos alienos: + deoſq́ʒ ppl'orũ qui habita
bãt in circuitu eorum: ⁊ adorauerũt eos: ⁊ ad
C iracúndiã ꝯcitauérũt dñm: dimitténtes eũ ⁊
ſeruientes baal ⁊ aſtaróth. Jratuſq́ʒ dñs ꝯtra
iſraél trádidit eos in manus diripiẽtiũ: q ce
perũt eos ⁊ védidérũt hoſtib⁹ q habitabãt per — Zetus muſicus amphionis fratris imperfectior
gýrũ: nec potuerũt reſiſtere aduerſarijs ſuis: ſʒ
quocũqʒ pgere voluiſſent: manus dñi ſup eos
erat: ſic locut⁹ eſt ⁊ iurauit eis: ⁊ vehementer
afflicti ſunt. Suſcitauitq́ʒ dñs iúdices q libe
rárẽt eos de vaſtantiũ mánib⁹: ſʒ nec eos au
dire voluérũt: fornicántes cũ dijs alienis et
adorãtes eos. Cito deſerúerũt viã per quã in
gréſſi fúerant pr̃es eorũ: ⁊ audientes mãdata
dñi oĩa fecére ꝯtraria. Cũq́ʒ dñs iúdices ſu
ſcitaret: in diebus eorũ flectebãf miſericor
D dia: ⁊ audiebat afflictorũ gémit⁹: ⁊ liberabat

eos de cede vaſtantiũ. Poſtq̃ aũtẽ mortuus eſ
ſet iudex: reuertebantur ⁊ multo faciebãt ma
iora q̃ fécerãt patres eorũ ſequentes deos alie
nos ſeruientes eis: ⁊ adorãtes illos. Non di
miſerunt adinuentiones ſuas: ⁊ viam duriſſi
mam per quã ambulare ꝯſuéuerant. Jratuſ
qʒ eſt furor domini in iſraél ⁊ ait. Quia irri
tum fecit gens iſta pactũ meum qđ pepigeram — ſachonia ſo bruno hiſto. de inſignis
cum patribus eorum ⁊ vocẽ meã audire cõ
tempſit: ⁊ ego non delébo gentes quas dimi
ſit ioſué: ⁊ mortuus eſt: vt in ipſis expériar i
ſraél vtrũ cuſtodiant viã domini: ⁊ + ãbulent — He+ vt
in ea: ſicut cuſtodierunt patres eorum: an nõ.
Dimiſit ergo dñs oẽs nationes has: ⁊ cito ſub
uertere noluit: nec tradidit in + man⁹ ioſué. — He+ manibus
¶ Ca. Sũ. ¶ Nominanf gentes derelicte ad
exercitandũ iſraél: ſed ⁊ ipſi cũ eis ꝯnubia iũ
gũt: tradunf aũt iſraelite in manus Chuſan
raſathaim regis meſopotamie octo ãnis qs
liberat othoniel: poſt hoc premit eos eglon rex
moab .xviij. ãnis qs liberat Ahot. poſt hunc
ſangar deſẽdit iſrl' pcutiẽs ſexcentos vomere.
Hẽ ſunt gentes quas ¶ III A
dñs dereliqt vt erudiret in eis
iſraélẽ ⁊ omnes qui non noue
rãt bella chananeorũ: ⁊ poſtea
diſcerẽt filij eorũ cértare cũ ho
ſtib⁹: ⁊ habere ꝯſuetudinẽ pre
liándi. Quinqʒ ſátrapas philiſtinorũ: oẽmqʒ
chananeũ ⁊ ſydóniũ atqʒ eueũ qui + habita — He+ habitabans
bat in monte libano de monte baál hermón
vſqʒ ad introitum emáth. Dimiſitq́ʒ eos vt in
ipſis experiref iſraélẽ vtrũ audirent mãdata
dñi que preceperat patrib⁹ eorũ p manũ móy
ſi: an nõ. Jtaqʒ filij iſraél habitauerũt in me
dio chananéi ⁊ ethéi ⁊ ãmoréi ⁊ pherezéi et
euéi ⁊ iebuſéi: ⁊ duxerũt vxores filias eorũ:
ipſiq́ʒ filias ſuas filijs eorũ tradiderũt: ⁊ ſer — 23. q. 5. c.
uiérũt dijs eorũ. // Fecerũtq́ʒ malũ in ꝯſpectu — remittit
dñi: ⁊ obliti ſunt dei ſui: ſeruiẽtes baalim ⁊ aſta — 5. ij. e. per
róth. // Jratuſq́ʒ ꝯtra iſraél dñs: trádidit eos — ſcientes
in manus chuſanraſathaim regis meſopota — rece pe. ij.
mie: ſeruierũtq́ʒ ei octo annis. Et clamaue — j. ca. vide
runt ad dñm qui ſuſcitauit eis ſaluatorẽ: ⁊ li — ſup 2. b. et
berauit eos othoniél videlicet filiũ cenez fra — infra eo. c.
trem caléph minorẽ. Fuitq́ʒ in eo ſpũs dñi: et — infra. 4. a.
iudicauit iſraél. Egreſſuſq́ʒ ẽ ad pugnã ⁊ tra — et. 6. a. et 10. b.
didit dñs in manus eius chuſanraſathaim re — B
gem ſýrie: ⁊ oppreſſit eũ. Quieuitq́ʒ terra q̃
draginta ãnis: ⁊ mortuus eſt othoniél filius
cenez. // Addidérũt aũt filij iſraél facere ma- — infra eo. c. ſupra eo.

lũ in cõſpectu dñi. Qui cõfortauit aduerſum
eos eglon regẽ moab: q̃ fecerũt malũ in con
ſpectu eius. Et copulauit ei filios ammon et
amelech: abijtq; ⁊ percuſſit iſrael: atq; poſſe-
dit vrbẽ palmarũ. Seruierũtq; filij iſrael eglon
regi moab decẽ ⁊ octo ãnis. Et poſtea clama
uerunt ad dñm. Qui ſuſcitauit eis ſaluato-
rem vocabulo + aioth filiũ gera filij gemi-
ni: qui vtraq; manu p̃ dextera vtebať. Miſe-
rũtq; filij iſrael per illum munera eglon regi
moab. Qui fecit ſibi gladiũ ancipitẽ habẽtẽ
in medio capulũ longitudinis palme manus:
⁊ accinctus eſt eo ſubter ſagũ in dextro femo
re. Obtulitq; mũera eglon regi moab. Erat
aũt eglon craſſus nimis. Cumq; obtuliſſet ei
munera, ꝓſecutus eſt ſocios q cũ eo venerant
⁊ reuerſus de galgalis vbi erant idola: dixit
ad regẽ. Verbũ ſecretũ habeo ad te o rex. Et
ille imperauit ſilẽtiũ. Egreſſiſq; oĩbus qui
circa eũ erant: ingreſſus eſt aioth ad eũ. Se-
debat aũt ineſtiuo cenaculo ſolus: dixitq;.
Verbũ dei habeo ad te. Qui ſtatim ſurrexit de
throno. Extẽditq; + aioth ſiniſtrã manũ: ⁊ tu
lit ſicã de dextro femore ſuo ĩfixitq; eã in vẽ
trẽ eius tam valide vt capulus ſequereť ferrũ
in vulnere: ac pinguiſſimo adipe ſtringereť.
Nec eduxit gladiũ: ſed ita vt percuſſerat reli-
quit in corpore. Statimq; p ſecreta nature al
ui ſtercora proruperunt. + Aioth aũt clauſis dili
gẽtiſſime oſtijs cenaculi ⁊ obfirmãtis ſerra:
per poſticũ + egreſſus ẽ. Seruiq; regis ingreſſi
viderũt clauſas fores cenaculi: atq; dixerunt
Forſitan purgat aluum in eſtiuo cenaculo.
Expectanteſq; diu donec erubeſcerẽt: ⁊ vidẽ
tes q nullus aperiret: tulerunt clauem ⁊ ape-
rientes inuenerunt dñm ſuum in terra iacen
tem mortuũ. + Aioth aũt dum illi turbareñt
effugit ⁊ pertranſijt locũ idolorũ vnde reuer-
ſus fuerat. Venitq; in ſeyrath. Et ſtatim
inſonuit buccina in monte effraim. Deſcen-
deruntq; cũ eo filij iſrael ipſo in fronte gra-
diente. Qui dixit ad eos. Sequimini me. Tra
didit enim dominus inimicos noſtros moabi
tas in manus noſtras. Deſcẽderũtq; poſt eũ
⁊ occupauerũt vada iordanis q̃ trãſmittũt in
moab: ⁊ nõ dimiſerũt tranſire quẽq̃: ſed per
cuſſerunt moabitas i tpe illo circiter decẽ mi
lia oẽs robuſtos ⁊ fortes viros. Nullus eorũ
euadere potuit. Humiliatuſq; eſt moab in
die illo ſub manu iſrael: ⁊ quieuit terra octo
ginta annis a plijs. Poſt hunc fuit ſangar fi-

Phrigie regni ſub tirãie pri cipum

Al. + ahod

C

Tantalus corinthiorũ rex claret.

Al. + ahod

Al. + ahod

Al. + po- ſticam

D

Al. + ahod

Pelops rex a quo pelopõ- neſus p- uincia no men acce pit

ſupra eo.

lius + anath: qui percuſſit de philiſtijm ſexcẽ-
tos viros vomere. Et ipſe quoq; defendit iſrl'.
¶ Ca. ſũ. ¶ De delbora pphetiſſa ⁊ pugna
barath ɔtra ſyſarã ducẽ militie iabin: ſyſara
a iahel vxore abel cinei occidit ¶ IIII

Addideruntq; filij iſrael facere
malũ in cõſpectu dñi poſt mor-
tẽ aioth: ⁊ tradidit illos dñs in
manus iabin regis chanaã: q
regnauit in aſor: habuitq; ducẽ
exercitus ſui nomine ſyſaram
Ipſe autẽ habitabat in aroſeth gentium. Cla
maueruntq; filij iſrael ad dñm. Nongentos
enim habebat falcatos currus: ⁊ p viginti an
nos vehemẽter oppreſſerat eos. Erat aũt del-
bora pphetes vxor lapidoth: q̃ iudicabat po-
pulũ in illo tpe: ⁊ ſedebat ſub palma que no-
mine illiꝰ vocabať: iter rama ⁊ bethel in mon
te effraim: aſcẽdebantq; ad eã filij iſrael in
omne iudicium. Que miſit ⁊ vocauit barach
filiũ abinoem de cedes neptalim: dixitq; ad
eũ. Precepit tibi dñs deus iſrael. Vade ⁊ de-
ſcende: ⁊ duc exercitũ in montẽ thabor: ⁊ tol
leſq; tecũ decem milia pugnatorũ de filijs
neptalim ⁊ de filijs ʒabulon. Ego autẽ addu-
cam ad te in loco torrẽtis cyſon ſyſaram prin
cipem exercitus iabin ⁊ currus eius atq; o-
mnem multitudinẽ: ⁊ tradam eos in manu
tua. Dixitq; ad eam barach. Si venis mecũ
vadã: ſi nolueris venire mecũ nõ pergã. Que
dixit ad eũ. Ibo quidẽ tecũ: ſʒ in hac vice vi-
ctoria nõ reputabiť tibi: quia in manu mulie
ris tradeť ſyſara. Surrexit itaq; delbora ⁊ p-
rexit cum barach in cedes. Qui accerſitis ʒa
bulon ⁊ neptalim aſcendit cũ decẽ milibꝰ pu
gnatorũ habẽs delborã in comitatu ſuo. Aber
aũt cineus receſſerat quondã a ceteris cineis
fratribꝰ filijs ſuis obab cognati moyſi: ⁊ + te
tenderat tabernacula vſq; ad vallẽ que voca-
tur ſennim: ⁊ erat iuxta cedes. Nunciatũ eſt
ſyſare q aſcẽdiſſet barach filius abinoem in
monte thabor: ⁊ congregauit nõgentos falca
tos currus: ⁊ omnem exercitum de aroſeth
gentium ad torrẽtem cyſon. Dixitq; delbora
ad barach: ſurge hec eſt enim dies in qua trã
didit dñs ſyſarã in manus tuas. En ipſe du-
ctor eſt tuus. Deſcendit itaq; barach de mon
te thabor ⁊ decem milia pugnatorũ cum eo.
Perterruitq; dñs ſyſarã ⁊ oẽs currus eius:
vniuerſamq; multitudinẽ in ore gladij ad
conſpectũ barac: intantũ vt ſyſara de curru

Al. + ſa- naph

Ilion edi ficat a lao medonte rege

A

Iuſt. 2. h. e. 3. a. 5 infra 6. a. 1. reg. 12. b ... in v. iu- dicum in gloſa 23. q. 5. § ... in fi.

Perſeus rex ... ⁊ ardea in italia ... condi...

B

Eſculapius ... ...itas co... ...ditur

Sibylla ... ...ma clar...

Al. + te... ...derat

C

deſiliēs pedibus fugeret: ⁊ barach perſeqret
fugientes currus ⁊ exercitū vſqꝫ ad aroſeth
gentiū: ⁊ oīs hoſtiū multitudo vſqꝫ ad inter
nitionē caderet. Syſara aūt fugiēs puenit ad
tentoriū iahel vxoris aber cinei. Erat autem
pax inter iabin regē aſoꝛ: ⁊ domū aber cinei.
Egreſſa igitur iahel in occurſum ſyſare: dixit
ad eū. Intra ad me dñe mi: ne timeas. Qui
ingreſſus tabernaculum eius ⁊ opertus ab ea
pallio dixit ad eā. Da mihi obſecro paululū
aque: quia ſitio valde. Que aperuit vtrē lactis
⁊ dedit ei bibere: ⁊ operuit illum. Dixitqꝫ ſyſa
ra ad eā. Sta ante oſtiū tabernaculi: ⁊ cum
venerit aliquis interrogās te ⁊ dicens: nun
qd hic eſt aliquis: reſpōdebis. Nullus eſt. Tu
D lit itaqꝫ iahel vxor aber clauū tabernaculi aſ
ſumēs pariter ⁊ malleū: ⁊ ingreſſa abſcondite
⁊ cū ſilentio poſuit ſupra tempus capitis eius
clauū: pcuſſumqꝫ malleo defixit in cerebrum
vſqꝫ ad terrā. Qui ſopoꝛē morti ſociās defecit
⁊ mortuus eſt. Et ecce barach ſequēs ſyſaraꝫ
veniebat. Egreſſaqꝫ iahel in occurſum eius:
dixit ei. Veni ⁊ oſtendā tibi viruꝫ quē queris
Qui cū intraſſet ad eam: vidit ſyſarā iacentē
mortuum: ⁊ clauum infixum in tempore eius
5.4.5.§ ...in fi. Humiliauit ergo deus in die illo iabin regeꝫ
chanaan corā filijs iſrael. Qui creſcebāt quo
tidie ⁊ forti manu opprimebāt iabin regem
chanaan: donec delerent eum.

¶ Ca. V. ¶ De cantico qđ cecinerunt del
bora ⁊ barach poſt victoriā. ¶ V

B Cecineruntqꝫ delbora ⁊ barach
filius abinoem in illo die: di
centes. Qui ſponte obtuliſtis
de iſrael animas veſtras ad pe
riculum: bñdicite dño. Audite
reges: auribꝰ pcipite pncipes.
Ego ſum ego ſum que dño canam: pſallam
dño deo iſrael. Dñe cum exires de ſeyr: ⁊ trā
ſires p regiones edom terra mota eſt: celiqꝫ
ac nubes diſtillauerunt aquis. Montes fluxe
runt a facie domini ⁊ ſynai a facie domini dei
...Alſ + ſa ...aph iſrael. In diebus ſangar filij + anath in die
bus iahel quieuerunt ſemite qui ingrediebā
...Hercules ...omus ſi... ...ir imeñ ...ebozis ...laret tur per eas ambulauerunt per calles deuios.
Ceſſauerunt fortes in iſrael: ⁊ quieuerūt do
nec ſurgeret delbora: ſurgeret mater in
iſrael. Noua bella elegit dñs: ⁊ portas hoſtiū
ipſe ſubuertit. Clypeꝰ ⁊ haſta + ſi apparuerīt i
...Alſ ſuper ...n + ā. quadraginta milibus iſrael. Cor meum dili
git principes iſrael. Qui pꝛopria volūtate ob

tuliſtis vos diſcrimini bñdicite dño. Qui + a Alſ + eſſe diſtis
ſcenditis ſup nitētes + aſinos ⁊ ſedetis + ſu Al. + ſup
pra in iudicio ⁊ ambulatis in via: loquimini Alſ + aſinas
Vbi colliſi ſunt currus ⁊ hoſtiū ſuffocatus ē Al. ſupeꝛ
exercitus ibi narrent̄ iuſtitie dñi: ⁊ + clemen + ſup vel. ſupꝛa
tia in + fortes iſrael. Tunc deſcendit pplꝰ dñi Alſ + in. ſitꝰ
ad portas: ⁊ obtinuit pncipatū. Surge ſurge Alſ + pꝛe
delboꝛa: ſurge ſurge ⁊ loquere canticū. Sur ...ne
ge barach ⁊ apphende captiuos tuos filij abi
noem. Saluate ſunt reliqe pplī. Dñs in foꝛ Fabule
tibus dimicauit. Ex effraiꝫ deleuit eos in ama hoc tēpoꝛe primū
lech: ⁊ poſt eū ex beniamin in pplos tuos o a inuenit
malech. De machir pncipes deſcēderūt: ⁊ de
ꝫabulon q exercitū ducerēt ad bellandū. Du
ces iſachar fuere cuꝫ delboꝛa: ⁊ barach veſti
gia ſunt ſecuti. Qui qſi in pceps ac baratrū ſe
diſcrimini dedit: diuiſo ꝯtra ſe ruben magna
nimoꝛ repta eſt ꝯtētio. Quare habitas inter C
+ duos terminos: vt audias ſibilos gregū: di Al. ſupeꝛ + duos
uiſo ꝯtra ſe ruben: magnanimoꝛ repta ē ꝯtē Alſ + vel
tio. + Galaad trās iordanē qeſcebat: ⁊ dan va duos habet mea.
cabat nauibꝰ. Aſer habitabat ī littore maris: Alſ + gad
⁊ in poꝛtibꝰ moꝛabat̄. Zabulon ꝟo ⁊ neptaliꝫ
obtulerūt animas ſuas morti in regiōe moꝛo
mē. Venerūt reges ⁊ pugnauerunt: pugnaue Placitis
runt reges chanaan in thanē iuxta aquas ma conditur
geddo: ⁊ tñ nihil tulere pdantes. De celo di
micatū eſt ꝯtra eos. Stelle manētes in ordine
⁊ curſu ſuo aduerſus ſyſaram pugnauerunt.
Torrens cyſon traxit cadauera eoꝝ: torrens Ementuſ
cadumim: torrens cyſon. Conculca aīa mea egyptiꝰ h...
robuſtos. Vngule equoꝝ ceciderunt fugien ſtellas
tibus impetu: ⁊ p preceps ruentibꝰ fortiſſimis
hoſtiū. Maledicite terre meroꝫ: dixit ange
lus dñi: maledicite habitatoribꝰ eius: quia nō
venerunt ad auxiliū dñi: in adiutoriū fortiſſi
moꝝ eius. // Benedicta inter mulieres iahel D
vxor aber cinei: ⁊ benedicat̄ in tabernaculo Luce. 1. b.
ſuo. Aquā petēti lac dedit: ⁊ in phiala pncipū
obtulit butirū. + Siniſtrā manū miſit ad cla + ſiniſtrā
uum ⁊ dextrā ad fabroꝝ malleos. Percuſſit non eſt de
qꝫ ſyſaraꝫ querēs in capite vulneri locū: ⁊ tē textu ſed
pus valide perforans. Inter pedes eius ruit: addidit ab
defecit ⁊ mortuus eſt. Voluebat̄ añ pedes eiꝰ: interprete
⁊ iacebat exanimis ⁊ miſerabilis. Per fene Dicitur
ſtraꝫ reſpiciēs vlulabat mr̄ eius: ⁊ de cenacu pile iudē
lo loqbat̄. Cur moꝛat̄ regredi currus eiꝰ: q̄ primꝰ in
re tardauerūt pedes qdrigarū illius. Vna ſa uenit ⁊ pi
pientioꝛ ceteris vxoribꝰ eius: hec ſocrui verba cemū pꝛo
reſpondit. Foꝛſitan nunc diuidit ſpolia ⁊ pul nunciū a ſe
cherrima feminarū eligitur ei. Veſtes diuer noīauit

roꝝ coloꝝ ſyſare tradūtꝛ in prędam:⁊ ſup-
pellex vária ad oꝛnanda colla congérit. Sic
péreant omnes inimici tui dñe. Qui aūt di-
ligunt te:ſicut ſol in oꝛtu ſuo ſplendet:ita rú-
tilent. Quiéuit terra per quadraginta annos.

¶ Ca. Sū. ¶ Iſrael a madian opprimitꝛ:de
gedeone ⁊ ſacrificio eius: de ara baal deſtru-
eta: de ſigno dato in vellere. ¶ VI

A a ſup.2.b a Ju.5.4.

aFEcérunt aūt filij iſraél malū
in cōſpectu dñi. Qui trádidit
illos in manu madián ſeptem
annis:⁊ oppreſſi ſunt valde ab
eis. Fecerúntqꝫ ſibi ántra ⁊ ſpe-
lúncas in mōtib⁹: ⁊ munitiſſi-
ma ad repugnándū loco. Cūqꝫ ſeuiſſet iſraél:
aſcédebat madián ⁊ ameléch ceteriqꝫ oꝛien-
táliū natiónū:⁊ apd̄ eos figéntes tētoꝛia ſicut
erāt in hérbis cūcta vaſtabánt vſqꝫ ad introí-
tū gáʒe:nihilqꝫ oīno ad vitā pértinēs relinq̄-
bant in iſraél. nō oues:nō boues: non aſinos.
Ipſi eni ⁊ vniuerſi greges eoꝝ veniebāt cū ta-
bernaculis ſuis:⁊ inſtar locuſtāꝝ vniuerſa cō-
plebāt inúmera multitudo hominū ⁊ came-
loꝝ quicqd tetigerāt deuaſtātes. Humiliatúſ-
qꝫ eſt iſraél valde in cōſpectu madián. Et cla-
mauit ad dñm póſtulās auxiliū cōtra madia-
nitas. Qui miſit ad eos virū pphetā:⁊ locu-
tus eſt. Hec dicit dñs deus iſraél. Ego vos feci
cōſcéndere de egýpto:⁊ eduxi vos de domo ſer-
uitútis ⁊ liberaui de manu egyptioꝝ:⁊ omniū
inimicoꝛuʒ qui affligébāt vos. Eieciqꝫ eos ad
intróitū veſtrū:⁊ tradidi vobis terram eoꝝ:⁊
dixi. Ego dñs de⁹ veſter. Ne timeátis deos am-
moꝛeoꝝ in quoꝛū terra habitatis. Et noluiſtis
audire vocē meā. Uenit aūt + angelus dñi ⁊
ſedit ſub quercu q̄ erat in effrá: ⁊ pertinebat
ad ioás patrē familie eꝝri. Cūqꝫ gedeon fili⁹
eius excúteret atqꝫ purgáret fruménta in toꝛ-
culári vt fúgeret madián: appáruit ei ange-
lus dñi ⁊ ait. Dñs tecū viroꝛū foꝛtiſſime. Di-
xitqꝫ ei gedeón. Obſecro mi dñe ſi dñs nobiſ-
cū eſt:cur ergo apprehēdérūt nos hec omnia
Ubi ſunt mirabilia eius que narrauérūt pa-
tres noſtri atqꝫ dixerūt: de egýpto edúxit nos
dñs. Nunc aūt dereliquit nos dñs:⁊ trádidit
in + manu madián. Reſpexitqꝫ ad eū dñs: et
ait. ᵇ Uade in hac foꝛtitudine tua ⁊ liberabis
iſraél de manu madián. Scito qꝫ miſerim te.
Qui rñdens ait. Obſecro mi dñe in quo libe-
rabo iſraél. Ecce familia mea īfima eſt in ma-
naſſé:⁊ ego minimus in domo patris mei. Di-
xitqꝫ ei dominus. Ego ero tecum:⁊ percúties
madián quaſi vnū virū. Et ille. Si inueni in-
quit gratiā coꝛā te: da mihi ſignuʒ qꝫ tu ſis q̄
loqueris ad me. Nec recédas hinc donec re-
uértar ad te:poꝛtās ſacrificiū ⁊ offerens tibi.
Qui rñdit. Ego preſtolaboꝛ aduentum tuuʒ.
Ingreſſus eſt itaqꝫ gédeon ⁊ cóxit hédū: ⁊ de
farine modio áꝫymos panes carnéſqꝫ ponēs
in caniſtro:⁊ ius cárniū mittens in óllam:tu-
lit omnia ſub quércu ⁊ óbtulit ei. Cui dixit
angelus domini. Tolle carnes ⁊ aꝫymos pa-
nes:⁊ pone ſupꝛa petrā illā:⁊ ius deſup funde
Cūqꝫ feciſſet ita: exténdit angelus dñi ſúm-
mitatem virge quam tenebat in manu ⁊ téti-
git carnes ⁊ panes áꝫymos. ᶜ Aſcéditqꝫ ignis
de petra ⁊ carnes aꝫymóſqꝫ panes cōſumpſit.
Angelus autem dñi euanuit ex oculis eius.
Uidéſqꝫ gédeon qꝫ eſſet angelus domini:ait.
Heu mi dñe deus: qꝛ vidi ángelum dñi facie
ad faciem. Dixitqꝫ ei dñs. Pax tecum. Ne ti-
meas:non moriéris. Edificauit ergo ibi gé-
deon altare dño: vocauitqꝫ illud domini pax
vſqꝫ in preſentem diem. Cumqꝫ adhuc eſſet
in effrā que eſt familie eꝝri: nocte illa dixit do-
minus ad eū. Tolle táurū patris tui:⁊ álterū
taurū annoꝝ ſeptē:deſtruéſqꝫ aram baál que
eſt patris tui:⁊ némus qđ circa arám eſt ſucci-
de:⁊ edificabis altare domino deo tuo in ſum-
mitáte petre huius: ſup quā ante ſacrificium
poſuiſti. Tolleſqꝫ táurū ſecundum ⁊ ófferes
holocáuſtū ſuper ſtrúem lignoꝛum que de né-
moꝛe ſucciderís. Aſſúmptis ergo gédeon de-
cem viris de ſeruis ſuis: fecit ſicut pcéperat ei do-
minus. Timens aūt domū patris ſui:⁊ hoíes
illius ciuitatis per diem nóluit fácere:ſed oīa
nocte cōpleuit. Cūqꝫ ſurrexiſſent viri oppidi
eius mane: viderūt deſtructam áram baál lu-
cúmqꝫ ſucciſum ⁊ táurum álterum impóſi-
tum ſuper altare qđ tunc edificátū erat. Dixe-
rūntqꝫ adinuicē.ᵈ Quis hoc fecit: Cūqꝫ per-
quírerēt auctoꝛē facti: dictū eſt. Gédeon fili⁹
ioás fecit hec omnia. Et dixerūt ad ioás. Pꝛo-
dúc filiū tuum huc:vt moꝛiatur: qꝛ deſtrúxit
áram baál ⁊ ſuccidit nemus. Quibus ille re-
ſpondit. Nūquid vltoꝛes eſtis baál:vt pugne-
tis pꝛo eo. Qui aduerſarius eſt eius: moꝛiatꝛ
anteqꝫ lux craſtina veniat. Si deus eſt vindi-
cet ſe de eo qui ſuffodit áraʒ eius. Ex illo die
vocatus ē gédeon hierobaál:eo qꝫ dixiſſet io-
ás:vlciſcatꝛ ſe de eo baál:qui ſuffodit áraʒ ei⁹
Igitur omnis madián ⁊ amelēch ⁊ oꝛienta-

b vij

Margin notes (left): Tyrenſ ... prouince ⁊ mari nomen indi... | B Beneſtri na vrbs dicitur | Supereſt + angel⁹ dñi ... ſup:apoſitis ſubintelligitur | C | Mo+ nu nibus b i.re.i.c

Margin notes (right): D ... regni p̄ cipium | c Ju.6.i. ca. cū ſcriptis | E | mercuri⁹ lyric⁹ florit. | F | d iſraelſ. li. | Sibylla erithea | G

les populi cõgregati ſunt ſimul: et tranſeũtes
iordánẽ: caſtrametati ſunt in valle ieſraél.
Spiritus aũt dñi induit gedeón. Qui clãgẽs
buccina conuocauit domũ abieẓér vt ſeque-
ref ſe. Miſitq; nũcios in vniuerſum manaſ-
ſén: qui ⁊ ipſe ſecutus eſt eum. Et alios nun-
cios in aẓér ⁊ ẓabulón ⁊ neptalim qui occur
rérunt ei. Dixitq; gédeon ad dñm. Si ſaluũ
facis per manũ meã pplm iſraél ſicut locutus
es: ponã hoc véllus lane in área. Si ros in ſo
lo véllere fúerit: ⁊ in omni terra ſiccitas ſciã
q per manũ meã ſicut locut⁹ es liberabis iſra
él. Factúmq; eſt ita. Et de nocte ꝯſúrgẽs expſ-
ſo véllere conchã rore impléuit. Dixitq; rur
ſus ad dñm. Ne iraſcaf furor tuus cõtra me:
ſi adhuc ſemel tentauero ſignum querens in
véllere. Oro vt ſolum véllus ſiccum ſit: ⁊ oĩs
terra rore mádens. Fecitq; dominus nocte
illa vt poſtulauerat: ⁊ fuit ſiccitas in ſolo vel-
lere: ros in omni terra.

¶ Ca. Sũ. ¶ De probatione pplĩ ad aquas: de ſomno narrato i caſtris madián: ⁊ lagenis vacuis complosis: de lucernis in medio lampadarum: ⁊ tubis: de oreb ⁊ ẓeb interfectis ab effraim. ¶ VII

A Igitur hierobaál qui ⁊ gedeón
de nocte ꝯſurgens ⁊ omnis po-
pulus cum eo venit ad fontem
qui vocaf arád. Erãt autem ca
ſtra madián in valle ad ſeptẽ-
trionalẽ plagam cóllis excelſi.
Dixitq; dñs ad gédeon. Multus tecũ eſt po-
pulus: nec tradef madián in manus eius: ne
glorief ꝯtra me iſraél: ⁊ dicat: meis virib⁹ li-
beratus ſuẓ. Lóquere ad populũ: ⁊ cũctis au
dientib⁹ p̃dica. Qui formidolóſus ⁊ timidus a Deu. 20. b. 1. Mac. 3. g.
eſt: reuertaf. Receſſerúntq; de monte galaád
⁊ reuerſi ſunt ex populo vigintiduo milia vi-
rorũ: ⁊ tñ decẽ milia remanſerũt. Dixitq; do
minus ad gédeon. Adhuc populus multus ẽ.
Duc eos ad aquas: ⁊ ibi probabo illos. Et de
quo dixero tibi vt tecũ vadat ipſe pergat: quẽ
B ire phibúero: reuertaf. Cũq; deſcendiſſet po-
pulus ad aq̃s: dixit dñs ad gédeon. Qui+ ma
nu ⁊ lingua lambuerint aquas ſicut ſolẽt ca-
nes lámbere ſeparabis eos ſeorſum: q aũt cur
uatis genib⁹ biberint: in altera parte erunt.
Fuit itaq; numer⁹ eoꝝ q manu ad os pyciẽte
aquas lãbuérãt trecẽti viri: oĩs aũt reliq̃ mul
titudo flexo poplite biberat. Et ait dñs ad ge
deon. In trecẽtis viris q lambuérũt aquas li-

berabo vos: ⁊ trádã i manu tua madián. Oĩs
aũt reliqua multitudo reuertatur in locũ ſuũ
Súmptis itaq; pro numero cibárus ⁊ túbis C
omnes; réliquã multitudinẽ abíre p̃cepit ad
tabernacula ſua: ⁊ ipſe cũ trecẽntis viris ſe
certamini dedit. Caſtra aũt madián erãt ſúb-
ter in valle. Eadẽ nocte dixit dñs ad eũ. Sur-
ge ⁊ deſcénde in caſtra: quia trádidi eos i ma
nu tua. Sin autẽ ſolus ire formidas: deſcendat
tecum phará puer tuus. Et cũ audieris quid
loquanf: tunc cõfortabunf manus tue: ⁊ ſecu
rior ad oſtiũ caſtra deſcẽdes. Deſcẽndit ergo
ipſe ⁊ phará puer eius in partẽ caſtrorũ: vbi
erant armatorũ vigilie. Madián aũt ⁊ ama-
léch ⁊ omnes orientales populi fúſi iacebant
in valle vt locuſtárũ multitudo. Caméli au- D
tem innumerábiles erant: ſicut aréna que ia
cet i littore maris. Cũq; veniſſet gédeõ narrã
bat aliquis ſómnium proximo ſuo: ⁊ in hunc
modum referébat qđ viderat. Uidi ſómniũ:
⁊ videbatur mihi quaſi ſubcinerícius panis
ex hórdeo vólui: ⁊ in caſtra madián deſcende
re. Cũq; perueniſſet ad tabernaculum: percúſ
ſit illud atq; ſubuertit ⁊ terre ſúnditus coe-
quáuit. Reſpondit is cui loquebatur. Non eſt
hoc aliud niſi gládius gedeónis filij ioás vi-
ri iſraelite. Trádidit enim dñs in man⁹ eius
madián: ⁊ omnia caſtra eius. Cumq; audiſſet
gédeon ſómniũ ⁊ interpretationẽ eius: ado-
ráuit ⁊ reuerſus eſt ad caſtra iſraél: ⁊ ait. Súr E
gite: trádidit enim dñs in manus noſtras ca
ſtra madián. Diuiſitq; trecẽtos viros in tres
partes: ⁊ dedit túbas in manib⁹ eorũ: lagenáſ
q; vácuas ac lampades in medio lagenáruẓ.
Et dixit ad eos. b Quod me facere videritis b Infra. 8.
hoc facite. Ingrediar partẽ caſtroꝝ ⁊ qđ fece-
ro ſectamini. Quando pſonúerit túba in ma
nu mea: vos quoq; per caſtroꝝ circúitũ clán-
gite ⁊ cõclamáte dño ⁊ gedeóni. Ingreſſuſq;
eſt gédeon ⁊ trecẽti viri q erãt cũ eo in partẽ
caſtróꝝ incipientib⁹ vigilijs noctis medie et
cuſtodib⁹ ſuſcitátis cepérũt búccinis clange F
re: ⁊ cõplodere inter ſe lagénas. Cũq; p gýrũ
caſtroꝝ in trib⁹ pſonarẽt locis: ⁊ hýdrias con-
fregiſſent tenuérũt ſiniſtris manibus lámpa
des ⁊ déxtris ſonãtes túbas clamauéruntq;
gládius dñi ⁊ gedeónis: ſtantes ſinguli in lo-
co ſuo per circúitum caſtróꝝ hoſtiliũ. Oĩa ita
q; caſtra turbata ſunt: ⁊ vociferantes vlulan-
téſq; fugerũt. Et nihilominus inſiſtébãt tre-
cẽti viri buccinis perſonantes. Immiſitq; do-

minus gladiũ in omnibus caſtris: ⁊ mutua ſe
cede truncabãt: fugientes vſqꝫ ad bethſecá ⁊
B crepidiné abel mehulá in tebbath. Conclaman
tes aũt viri iſraél de neptalim ⁊ aſér ⁊ omni
manaſſé perſequebant madián. Et dedit dñs
victoriá populo iſraél in die illa. Miſitqꝫ gé-
deon nuncios in omné montem effraim di-
cés. Deſcéndite in occurſuz madián: ⁊ occu-
páte aquas vſqꝫ bethberá: atqꝫ iordáné. Cla-
M. ſupeſt + atqꝫ iordanem mauitqꝫ omnis effraiz ⁊ preoccupáuit aquas
+ atqꝫ iordáné vſqꝫ bethberá. [c] Apprehenſoſ-
c Eſa. 10. f qꝫ duos viros madián oréb ⁊ zéb interfecit
23. q. 5. § ſi. in ſi. oréb in petra oréb zéb vero in torculari zéb.
ibi in orat traditur Et pſecuti ſunt madián capita oréb ⁊ zéb por
tantes ad gedeón trans fluenta iordánis.

C Ca. Sũ. C Viri effraim cõtra gedeon in-
ſurgunt: de zebee ⁊ ſalmana occiſis a gedeone
Zyrus ſe re ciuitas conditur De viris ſoccoth ⁊ phanuel occiſis: dantur
gedeoni inaures: de ſeptuaginta filijs gedeo-
nis: ⁊ de abimelech nato de cõcubina de mor-
te gedeon. C VIII

A Dixerúntqꝫ ad eum viri effraiz.
Quid eſt hoc qđ facere voluiſti
vt nos nõ vocares cũ ad pugnã
pérgeres contra madián. Iur-
gantes fórtiter: ⁊ ppe vim infe
réntes. Quib⁹ ille rñdit. Quid
enim tale fácere potui quale vos feciſtis. Nõ
ne melior eſt racémus effraiz vindémijs abie
zér. In manus veſtras dñs tradidit principes
madián: oréb ⁊ zéb. Quid tale fácere pótui:
quale vos feciſtis. Qđ cum locutus eſſet: re-
quiéuit ſpiritus eorum quo tumébant contra
eum. Cũqꝫ veniſſet gedeon ad iordané tran-
ſiuit eũ cum trecentis viris qui ſecum erant
⁊ pre laſſitúdine: fugientes pérſequi nõ póte
rãt. Dixitqꝫ ad viros ſoccoth. Date óbſecro
B panes populo qui mecum eſt: qꝛ valde defecé
rũt: vt poſſimus pérſeq zebeé ⁊ ſalmaná re-
a ſtra ea. ges madián. Rñderũt pncipes ſoccóth. [a] For
ſitan pálme manuũ zebeé ⁊ ſalmaná in ma-
nu tua ſunt: ⁊ idcirco póſtulas vt demus exer
citui tuo panes. Quibus ille ait. Cũ ergo tra
diderit dñs zebeé ⁊ ſalmaná in manus meas
M. ſupeſt + ⁊ cũ reuerſus fuero victor in pace + ⁊ cum reuerſus fuero victor in pace cónte-
ram carnes veſtras cũ ſpinis tribuliſqꝫ deſer-
ti. Et inde conſcendens venit in phanuél. Lo
cutúſqꝫ eſt ad viros loci illius ſimilia. Cui ⁊ il
C li reſponderũt ſicut reſpónderãt viri ſoccóth
Dixit itaqꝫ eis. Cũ reuerſus fuero victor in pa
ce deſtruã túrrim hanc. Zebeé aũt ⁊ ſalmaná
requieſcebãt cũ omni exercitu ſuo. Quinde
cim eni milia viri remánſerãt ex omnib⁹ túr
mis orientaliũ populoz ceſis centum viginti
milib⁹ bellatorũ ⁊ educéntiũ gládiũ. Aſcen-
dénſqꝫ gédeon per viã eorũ qui in tabernacu
lis morabant ad oriẽtalé parté nobé ⁊ iecbaá
percúſſit caſtra hoſtium qui ſecuri erant ⁊ ni-
hil aduerſi ſuſpicabãtur. Fugerũtqꝫ zebee et
ſalmaná. Quos pérſequés gédeon cõprehén
dit turbato omni exercitu eoz. Reuerténſqꝫ
de bello añ ſolis ortum apprehéndit puerũ de
viris ſoccóth: interrogauitqꝫ eũ nomina pn-
cipũ ⁊ ſenioz ſoccoth. Et deſcripſit ſeptuagin
ta ſepté viros. Venitqꝫ ad ſoccóth: ⁊ dixit eis. D
En zebeé ⁊ ſalmaná ſup quibus exprobraſtis b ſuſp ea.
mihi dicẽtes. [b] Forſitan man⁹ zebeé ⁊ ſalma
ná in manibus tuis ſũt: ⁊ idcirco póſtulas vt
demus viris qui laſſi ſunt ⁊ defecérunt panes
Túlit ergo ſéniores ciuitatis ⁊ ſpinas deſerti
ac tribulos: ⁊ cõtriuit cum eis atqꝫ cõminuit
viros ſoccoth. Turriz quoqꝫ phanuél ſubuér
tit occiſis habitatoribus ciuitatis. Dixitqꝫ ad
zebeé ⁊ ſalmaná. Quales fuérunt viri quos Argonautarũ nauigatio
occidiſtis i thabór. Qui reſpõderũt. Similes
tui: ⁊ vnus ex eis quaſi filius regis. Quibus E
ille reſpondit: fratres mei fuérũt filij matris
mee. Viuit dominus: quia ſi ſeruaſſétis eos
non vos occiderem. Dixitqꝫ iethér primoge-
nito ſuo. Surge ⁊ interfice eos. Qui nõ edú-
xit gládiũ. Timébat enim: quia adhuc puer
erat. Dixeruntqꝫ zebeé ⁊ ſalmaná. Tu ſurge Sibylla delphica claret
⁊ irrue in nos: quia iuxta etatez róbur eſt ho-
mínis. Surrexit gédeon ⁊ interfécit zebeé et
ſalmaná: ⁊ tulit ornamenta ac búllas qui-
bus colla regaliũ camelorum decorári ſolent.
Dixerũtqꝫ omnes viri iſraél ad gédeon. Do-
minare noſtri tu ⁊ filius tuus ⁊ filius filij tui:
+ quia liberaſti nos de manu madián. Qui- Me + qui
bus ille ait. Non dominabor veſtri: nec domi
nabitur in vos filius meus: ſed dominabitur
vobis domin⁹. Dixitqꝫ ad eos. Vnã petitioné
póſtulo a vobis. Date mihi inaures ex prẽda Nouaria conditur
veſtra.Ináures enim áureas hiſmaelite habe
re cõſuéuerant. Qui reſponderũt. Libentiſſi-
me dábimus. Expandẽteſqꝫ ſup terrã pálliũ
proiecerũt in eo ináures de preda. Et fuit pon F
dus poſtulatarũ ináurium mille ſeptingénti
auri ſicli abſqꝫ ornamentis ⁊ monilib⁹ ⁊ veſte
purpúrea quib⁹ reges madián vti ſoliti erãt:
⁊ preter tórques áureas camelorum. Fecitqꝫ
ex eo gedeón ephót: ⁊ poſuit illud in ciuitate Me + ephod et michas

ſua ephꝛá. Foꝛnicatúſq; eſt omnis iſraél i eo:
ꝛ factú eſt gedeóni ꝛ oī dómui eius in ruiná
Humiliatus eſt aút madián corá filijs iſraél:
B nec potuerút vltra ceruices eleuare: ſed quie
c 4. Reg. 10.a. uit terra per quadraginta annos quib⁹ gédeó
pfuit. Abijt itaq; hierobaál filius ioás ꝛ ha
bitauit in domo ſua: habuitq; ſeptuaginta fi-
lios qui egreſſi ſút de fémoꝛe ei⁹: eo q plures
haberet vxoꝛes. Cócubina aút illius quá habe
bat in ſychém génuit ei filiú nomine abime
léch. Moꝛtuúſq; eſt gédeon fili⁹ ioás in ſene
ctute bona: ꝛ ſepult⁹ eſt in ſepulcro ioás pris
Orpheus theolog⁹ ꝛ poeta claret ſui in ephꝛá de familia ecri. Poſtq; aút moꝛ
tuus eſt gédeon: auerſi ſunt filij iſraél: ꝛ foꝛni
cati ſunt in baálim. Percuſſerútq; cú baál fé
dus vt eſſet eis in deú: nec recoꝛdati ſunt dñi
al.+eius dei ſui q éruit eos de manib⁹+ inimicoꝛ ſuoꝛ
omnium per circuitú: nec fecerunt miſericoꝛ
diaʒ cú domo hierobaál gedeon iuxta omnia
bona que fecerat iſraéli.

¶ Ca. Sú. ¶ Abimelech fratres ſuos ſeptua
ginta occidit. Jonatan minimus ſaluatur: ad
ſycchimitas mittit: de baal ꝛ ʒebul: ꝛ pugna
Muſeus poeta claret abimelech cótra baal: in ciuitate ſal ſpargit
phanú berith ſuccenditur: abimelech ciuitaté
thebes oppugnat: mulier capiti eius fragmé
mole illiſit. IX

A Abijt aút abimelech filius hie-
robaál in ſychém ad frés ma-
tris ſue: ꝛ locutus eſt ad eos et
ad omné cognationé dom⁹ pa-
tris matríſq; ſue dicés. Loqui-
Dedalus athenienſis artifex mirabilis mini ad omnes viros ſychém.
Quid vobis eſt melius: vt dñent veſtri ſeptua
ginta viri oés filij hierobaál: an vt dñet vobis
vn⁹ vir. Simulq; cóſideráte: q2 os vim ꝛ ca-
ro vía ſum. Locutiq; ſunt fratres mřis eius
de eo ad oés viros ſychém vniuerſos ſermóes
iſtos: ꝛ inclinauerút coꝛ eoꝛ poſt abimelech
dicétes. Frater nř eſt. Dederúntq; illi ſeptua-
ginta póndera argénti de phàno baál berith.
Qui conduxit ſibi ex eo viros inopes ꝛ vagos:
ſecutiq; ſunt euʒ. Et venit in domú patris ſui
in ephꝛá ꝛ occidit fratres ſuos filios hieroba-
Perdix ál ſeptuaginta viros ſuper lapidé vnú. Remá
ſitq; ioathám filius hierobaál minímus ꝛ ab
ſcónditus eſt. Congregati ſunt aút omnes vi-
ri ſychém ꝛ vniuerſe familie vrbis melló: a-
bierúntq; ꝛ cóſtituerút regem abimeléch iu
xta quércú q ſtabat in ſychém. Qd cú núcia-
tú eſſet ionathán iuit ꝛ ſtetit in vertice mótis

garizím: eleuatáq; voce clamauit ꝛ dixit. Au B
dite me viri ſychém ita vt audiat vos +dñs. Al+dñs
Jerút ligna vt vngerét ſup ſe regé. Dixerútq;
oliue. Impa nobis. Que rńdit. Núgd poſſuʒ
deſérere pinguedíné meam qua ꝛ dij vtúnt ꝛ
hoíes: ꝛ venire vt inter ligna pmouear? Di-
xerúntq; ligna ad arboꝛé ficum. Ueni ꝛ ſuper
nos regnú áccipe. Que rńdit eis. Núgd poſſú
deſerere dulcedíné meam fructuſq; ſuauiſſi-
mos: ꝛ íre vt iter cetera ligna + pꝛomouear? Al+cō mouear
Locutaq; ſunt ligna ad vité. Ueni ꝛ ímpa no
bis: Que rńdit eis. Núgd poſſuʒ deſérere ví-
nú meú qd letificat deú ꝛ hoíes: ꝛ inter ligna
cetera+pꝛomouéri? Dixerúntq; oía ligna ad Al+cō mouéri
rhánnú. Ueni ꝛ impa ſup nos. Que rńdit eis
Si vere me regé vobis+cóſtituiſtis: venite ꝛ ſb Al+cō ſtituiſtis
vmbꝛa mea requieſcite. Si aút nó vultis: egre-
diat ignis de rhámno: ꝛ déuoꝛet cédros libani
Núc igit ſi recte ꝛ abſq; pctó ꝯſtituiſtis ſuper
vos regé abimeléch: ꝛ bń egiſtis cú hieroba-
ál: ꝛ cú domo eius ꝛ reddidiſtis vicé bńficijs
ei⁹ q pugnauit p vobis ꝛ aíaʒ ſuá dedit pícu-
lis: vt erúeret vos de manu madián: q núc ſur
rexiſtis ꝯtra domú pris mei: ꝛ íterfeciſtis filios
eius ſeptuaginta viros ſup vnú lápidé: ꝛ ꝯſti-
tuiſtis regé abimeléch filiú ancille ei⁹ ſup ha
bitatoꝛes ſychém: eo q frater veſter ſit. Si er C
go recte ꝛ abſq; vitio egiſtis cú hierobaál: et
domo eius hodie letamini in abimeléch: et
ille letet in vobis. Sin aút peruérſe: egrediat
ignis ex eo: ꝛ cóſúmat habitatoꝛes ſychém ꝛ
óppidú melló: egrediatúrq; ignis de viris ſy
chéʒ ꝛ d oppido melló: ꝛ deuoꝛet abimeléch.
Que cú dixiſſet fúgit ꝛ abijt in bera: habita-
uitq; ibi ob metú abimeléch fratris ſui. Re-
gnauit itaq; abimeléch ſup iſraél trib⁹ annis
Miſitq; dñs ſpm peſſimú inter abimeléch ꝛ Vercellenſis ciuitas conditur
habitatoꝛes ſychém. Qui ceperút eú deteſtari
ꝛ ſcélus interfectionis ſeptuaginta filioꝛ hie
robaál: ꝛ effuſioné ſanguinis eoꝛ ꝯferre in a-
bimeléch fratré ſuú: ꝛ iter ceteros ſychimoꝛ
pncipes q eú adiuuerát. Poſuerútq; inſidias
aduerſuʒ eú in ſúmitate móntiú. Et dú illius
pſtolabant aduétú: exercébát latrocinia: a-
gentes prédas de pꝛetereúntib⁹. Nunciatúm
q; eſt abimeléch. Uenit aút gaál filius obéd D
cú fratrib⁹ ſuis: ꝛ tranſiuit in ſychimá. Ad cu
ius aduétú erecti habitatoꝛes ſychém egreſſi
ſunt in agros vaſtántes vineas vuaſq; calcan
tes. Et factis cátátiú choꝛis ingreſſi ſunt pha
nú dei ſui: ꝛ int epulas ꝛ pocula maledicebát

abimeléch: clamante gaál filio obéd. Quis
eſt iſte abimeléch: ⁊ que ē ſychém vt ſuiam°
Zamiris muſicus claret ei? Nunqd nō eſt ipſe filius hierobaál: ⁊ ꝯſti-
tuit ꝓncipē ȝebúl ſeruū ſuū ſuper viros emóꝛ
patris ſychém? Cur ergo ſeruiém° ei? Utinā
Al's + auferam daret aliqs pplm iſtū ſub manu mea: vt + au
férē de medio abimeléch. Dictúmqꝫ eſt abi-
meléch. Cóngrega exércitus multitudinē: et
phylenó delphic° muſicus veni. Zebúl enim ꝓnceps ciuitatis auditis ſer
mōibus gaál filij obéd iratus eſt valde: ⁊ mi-
ſit clam ad abimeléch nuncios dicens. Ecce
Al's + ſichimam gaál filius obéd venit in + ſychimā cū fratri
bus ſuis: ⁊ oppúgnat aduerſum te ciuitatem.
E Surge itaqꝫ nocte cū pplo qui tecū eſt ⁊ láti-
ta in agro: ⁊ ꝓmo mane oriēte ſole irrue ſuper
ciuitatē. Illo autē egrediénte aduerſum te cū
populo ſuo: fac ei qđ potúeris. Surrexit itaqꝫ
abimeléch cū omni exercitu ſuo nocte: ⁊ te-
Al's + ſichimam téndit inſidias iuxta + ſýchimā in q̄ttuoꝛ lo-
cis. Egreſſúſqꝫ eſt gaál filius obéd: ⁊ ſtetit in
intróitu poꝛte ciuitatis. Surrérit autē abime
léch ⁊ oīs exercitus cū eo de inſidiarum loco.
Cūqꝫ vidiſſet pplm gaál: dixit ad ȝebúl. Ecce
de montibus multitudo deſcendit. Cui ille rñ-
dit. Umbras móntiū vides quaſi capita homi
nū: ⁊ hoc erroꝛe deciperis. Rurſumqꝫ gaál ait.
Ecce ppls de vmbilico terre deſcendit: ⁊ vnus
cúneus venit per viā que réſpicit quércū. Cui
dixit ȝebúl. Ubi eſt nunc os tuū quo loqueba
ris: qs eſt abimeléch vt ſeruiamus ei? Nóne
hic ppls eſt quē deſpiciébas? Egrédere ⁊ pú-
gna ꝯtra eū. Abijt ergo gaál expectáte ſychi-
mórū pplo: ⁊ pugnauit ꝯtra abimeléch. Qui
pſecutus eſt eū fugientē: ⁊ in vrbē cómpulit.
Cecidérūtqꝫ ex parte ei° plúrimi: vſqꝫ ad poꝛ
tam ciuitatis: ⁊ abimeléch ſedit in rumá. Ze-
búl aūt gaál ⁊ ſocios ei° expulit de vrbe: nec in
F ea paſſus eſt cómoꝛari. Sequēti ergo die egreſ
ſus eſt ppls in cāpū. Qđ cū nunciatū eſſet abí
meléch: tulit exercitū ſuū: ⁊ diuiſit in tres túr
mas téndēs inſidias ī agris. Uidénſqꝫ ꝙ egre
derétur populus de ciuitate: ſurrérit ⁊ irruit ī
eos cū cúneo ſuo oppúgnās ⁊ óbſidens ciuita
tē: Due autem túrme palántes per campū ad
uerſários perſequebānt. Poꝛro abimeléch oī
die illo oppugnábat vrbem: quā cépit interfé
ctis habitatoꝛibus eius: ipſa quoqꝫ deſtructa:
ita vt ſal in ea diſpérgeret. Qđ cū audíſſent
qui habitabāt in turre ſychimórū: ingreſſi ſūt
phánum dei ſui berith: vbi fédus cum eo pe-
pigerant: ⁊ ex eo locus nomen accéperat: qui
erat munít° valde. Abimeléch quoqꝫ áudiēs
viros túrris ſychimoꝛū pariter conglobátos:
aſcéndit in montem ſelmón cū omni populo
ſuo: ⁊ arrépta ſecúri pꝛeſcidit arboꝛis ramū:
impoſitúmqꝫ ferens húmero: dixit ad ſocios.
// Qđ me vidiſtis fácere cito fácite. Igiť cer- ſupra.2.c.
tátim ramos de arbóꝛibus pꝛeſcidentes: ſeque G
banť ducem. + Qui circūdántes pꝛeſidiū ſuc
cenderunt. Atqꝫ ita factū eſt: vt fumo ⁊ igne Alias + quos ſup pleramos
mille hominū necarentur viri pariter ⁊ mulie
res habitatoꝛum túrris ſychém. Abimeléch
autē inde pꝛoficiſcēns: venit ad óppidum the-
bés: qđ circundans obſidébat exercitu. Erat
autē túrris excélſa in media ciuitate: ad quā
confúgerant ſimul viri ac mulieres: ⁊ oēs ꝓn
cipes ciuitatis clauſa firmiſſime iánua ⁊ ſuper
turris tectū ſtātes per ꝓpugnácula. Accedénſ
qꝫ abimeléch iuxta túrrim pugnábat foꝛtiter
⁊ appꝛopinquans óſtio ignē ſuppónere nite- 2.Reg.11.
bāť. // Et ecce vna mulier + fragmen mole de Al's + fragmentum
ſuper iáciens illiſit capiti abimeléch: ⁊ cōfre-
git cérebrū eius. Qui vocauit cito armigerū
ſuū: ⁊ ait ad eū. // Euagina gládiū tuū ⁊ pér- 1.Reg.31.
cute me: ne foꝛte dicať ꝙ a femina interfect° 1.par.10.
ſim. Qui iúſſa perficiens: interfécit eum. Illo
quoqꝫ moꝛtuo: oēs qui cū eo erāt de iſraél re-
uerſi ſunt in ſedes ſuas. Et reddidit deus ma-
lū qđ fécerat abimeléch ꝯtra pꝛē ſuū īterfé-
ctis ſeptuaginta frib° ſuis. + Sychimitis quo Al's + ſichimam
qꝫ qđ opati erāt retributū eſt: ⁊ venit ſup eos
maledictio ioathám filij hierobaál.

¶ Ca. X. ¶ De duobus ducib° iſrael thola
⁊ iayr: ⁊ de idolatria filioꝝ iſrael ⁊ pnia. ¶ X

Poſt abiméléch ſurrexit dux in
iſraél: tholá filius phuá pátrui A
abimeléch: vir de iſachár qui
habitauit in ſamir mótis effra-
im: ⁊ iudicáuit iſraél viginti ⁊
tribus annis: Moꝛtuúſqꝫ eſt:
ac ſepultus in ſamir. Huic ſuccéſſit iair gala- Medes maga claret in leſicis.
adites qui iudicauit iſraél per viginti ⁊ duos
annos: habens triginta filios ſedentes ſup tri
ginta púllos aſinārū: ⁊ ꝓncipes triginta ciui-
tatū que ex nomie eius ſunt appellate auoth-
iair ideſt óppida iair vſqꝫ in pſentē diē in ter-
ra galaád. Moꝛtuúſqꝫ eſt iaír ac ſepultus ī lo B.
co cui eſt vocabulum camón. // Filij aūt iſraél
pctis vetéribus iūgéntes nóua fecerūt malū
in conſpectu dñi: ⁊ ſeruierunt idolis baálim ⁊
aſtaróth ⁊ dijs ſýrie ac ſydónis ⁊ moáb ⁊ fi-
lioꝝ ámón ⁊ philiſthijm: dimiſerúntqꝫ dñm ⁊

nõ coluérũt eũ. Cõtra quos dñs iratus tradidit eos in manus philiſtijm ⁊ filiorum ámón: afflictiqꝫ ſunt ⁊ vehementer óppreſſi per ãnos decem ⁊ octo omnes qui habitabãt trans iordánem in terra ãmorréi que eſt in galaád: in tãtum vt filij ammón iordáne tranſmiſſo vaſtarent iúdã ⁊ beniamin ⁊ effraim.

C

Afflictúſqꝫ eſt iſraél nimis. Et clamãtes ad dñm dixérunt. Peccauimus tibi: q: dereliquimus dñm deũ noſtrũ: ⁊ ſeruiuimus baalim.

Hic eduo a quo media nomẽ accepit cla ret

Quibus locutus eſt dñs. Nunquid nõ egyptij ⁊ ammorréi filijqꝫ ãmón ⁊ philiſtijm: ſydónij quoqꝫ ⁊ amaléch ⁊ chanaán oppreſſérũt vos: ⁊ clamaſtis ad me: ⁊ érui vos de manu eorũ? Et tamẽ reliquiſtis me: ⁊ coluiſtis deos aliénos. Jdcirco nõ áddam vt vltra vos liberẽ. Jte ⁊ inuocate deos quos elegiſtis: ipſi vos liberent in tẽpore ãguſtie.

D

Jonius archadie rex a quo mare Jonium

Dixerúntqꝫ filij iſraél ad dominũ. Peccauimus: redde tu nobis qcquid tibi plácet: tm̃ nũc libera nos. Que dicẽtes oĩa de fínibus ſuis aliénoꝝ deorum ídola ꝓiecérũt: ⁊ ſeruiérũt dño deo. Qui doluit ſuper miſerijs eorum.

Fde pe. vi. l. 6. omnes

Jtaqꝫ filij ãmón ꝯclamantes in galaád fixére tentória: cõtra quos congregati filij iſraél in maſphá caſtrametati ſunt. Dixerunt qꝫ ꝑncipes galaád ſínguli ad proximos ſuos. Qui primus ex nobis ꝯtra filios ammón cẽperit dimicáre: erit dux populi galaád.

Agon o. ſiim pietrix ab hercule l. [illegible]

¶ Ca. Sũ. ¶ De ieptte q̃ prius abiect⁹ eligit̃: ad regẽ filiorũ ãmon ꝓ terra habẽda mittit̃: ille nõ acqeſcit ſed pugnat ꝯ iſrael ⁊ vicit̃: de voto ieptte ⁊ filia eius ímolata. ¶ XI

B

Fuit itaqꝫ illo in tpe iepthé galaadites vir fortiſſimus atqꝫ pugnator filius muliéris meretrícis: qui natus eſt de galaád.

Vi. 56. ca. noſci.

Habuit autẽ galaád vxorẽ de qua ſuſcepit filios: qui poſtq̃ creuerant eiecérunt iepthé: dicentes. Heres in domo patris noſtri eſſe nõ póteris: q: de + adúltera mr̃e natus es.

Theſeus athenienſium rex cla ret

Quos ille fúgiẽs atqꝫ deuitans habitauit in terra thób. Congregatiqꝫ ſunt ad eum viri inopes ⁊ latrocinántes: ⁊ q̃ſi príncipẽ ſequebánt̃.

Ab + altera mr̃e generat⁹ es.

Jn illis diebus pugnabãt filij ãmón ꝯtra iſraél: qb⁹ ácriter iſtãtib⁹ perrexerunt maiores natu de galaád: vt tollerent in auxiliũ ſui iepthé de terra thób. Dixeruntqꝫ ad eum. Ueni ⁊ eſto princeps noſter: ⁊ pugna ꝯtra filios ammón. Quibus ille rñdit.

Gen. xxvi.

Nonne vos eſtis q̃ odiſtis me: ⁊ eieciſtis de domo patris mei: et nunc veniſtis ad me neceſſitate compulſi? Dixerúntqꝫ príncipes galaád ad iepthé. Ob hanc igit̃ cauſã nũc ad te venimus: vt ꝓficiſcáris nobiſcũ ⁊ pugnes cõtra filios ãmon: ſiſqꝫ dux oĩum qui habitant in galaád.

B

ſibylla delfica clarct

Jepthé quoqꝫ dixit eis. Si vere venitis ad me vt pugnẽ ꝓvob ꝯtra filios ãmon: tradideritqꝫ eos dñs in man⁹ meas: ego ero veſter princeps. Qui reſponderunt ei. Domin⁹ qui hec áudit ipſe mediátor ac teſtis eſt: q̃ noſtra promiſſa faciémus. Abijt itaqꝫ iepthé cũ principibus galaád: fecitqꝫ eũ omnis populus príncipẽ ſui. Locutúſqꝫ eſt iepthé omnes ſermones ſuos corã dño in maſphá.

ſibylla hellespontica claret

Et miſit nuncios ad regem filiorum ãmon qui ex perſona ſua diceret. Quid mihi ⁊ tibi eſt: quia veniſti contra me vt vaſtares terrã meã? Quib⁹ ílle reſpondit: quia tulit iſraél terram meam qñ aſcéndit de egypto: a finib⁹ arnón vſqꝫ iebóc atqꝫ iordánẽ. Nunc ergo cum pace réd de mihi eã.

C

Per quos rurſũ mãdauit iepthé ⁊ imperauit eis vt diceret regi ammón. Hec dicit iepthé. Nõ tulit iſraél terrã móab: nec terrã filiorũ ãmón: ſed qñ de egýpto conſcẽdérunt: ambulauit ꝑ ſolitudinẽ vſqꝫ mare rubrũ: ⁊ venit in cadés.

Sibylla pſica fulget

Nu. 20.

Miſitqꝫ nuncios ad regem edóm dicens. Dimitte vt tranſeam terram tuam. Qui nóluit acquieſcere precibus eius. Miſit quoqꝫ ad regẽ móab: qui ⁊ ipſe tranſitũ prebére contempſit. Manſit itaqꝫ in cadés ⁊ circuiuit ex latere terrã edóm ⁊ terram móab. Uenitqꝫ ad orientalem plagã terre móab: ⁊ caſtrametatus eſt trãs arnón: nec voluit ĩtrare terminos moáb. Arnón quippe ꝯfiniũ eſt terre moáb.

D

Miſit itaqꝫ iſraél nuncios ad ſeón regem ammoreoꝝ: qui habitabat in eſebón: ⁊ dixerũt ei. Dimitte vt trãſeã per terrã tuã vſqꝫ ad fluuiũ. Qui ⁊ ipſe iſraél verba deſpiciẽs non dimiſit eũ tranſire per terminos ſuos ſed infinita multitudine congregata egreſſus eſt contra eũ in iaſá: ⁊ fortiter reſiſtebat.

ſibylla europea pro phetat

Tradiditqꝫ eũ dominus in manu iſraél cũ omni exercitu ſuo: ⁊ percuſſit eũ ⁊ poſſédit omnẽ terram ammoréi habitatoris regionis illius ⁊ vniuerſos fines ei⁹ de arnón vſqꝫ iebóc: ⁊ de ſolitudine vſqꝫ ad iordánem. Dñs ergo deus iſraél ſubuertit ãmoréũ: pugnante ꝯtra illũ populo ſuo iſraél: ⁊ tu nunc vis poſſidere terrã eius? Nonne ea q̃ poſſedit chamós de⁹ tuus tibi iure debent̃?

E

Que autem dñs deus nr̃ victor obtinuit: in noſtrã cédent poſſeſſionem. Niſi forte melior es balác filio

ſibylla cumana vaticinat̃

Nu.21.a. ſephó: régē moábiaut docere potes ꝙ iurgá-
tus ſit contra iſraél: ⁊ pugnauerit contra eum:
quando habitauit in eſebón ⁊ in viculis eius:
⁊ in aroér ⁊ villis illius: vel in cunctis ciuitatí
bus iuxta iordánez per trecentos annos. Qua
re tanto tempore nihil ſuper hac repetitióne té
taſti. Igitur non ego pécco in te: ſed tu con-
tra me male agis: indicens mihi bella non iu
ſta. Judicet dominus árbiter huius diei inter
iſraél ⁊ filios ammón. Noluitq; acquiéſcere
rex filiorum ammón verbis iepthé que per
nuncios mandauerat. Factus eſt ergo ſuper ie
pthé ſpirit⁹ domini ⁊ circúiens galaád ⁊ ma
náſſe: maſphá quoq; galaád ⁊ inde tranſiens
ad filios ammón votuz vouit domino dicens.
F Si tradíderis filios ammón in manus meas
quicúq; primus fúerit egréſſus de fóribus do-
mus mee: mihiq; occúrrerit reuerténti cum
pace a filijs ammón eum holocáuſtum óffe-
ram domino. Tranſiuitq; iepthé ad filios am
món: vt pugnáret contra eos. Quos trádidit
dominus in manus eius: pcuſſitq; ab aroér vſ-
q; dū venias in mennith viginti ciuitates ⁊ vſq;
ad abél ꝗ eſt vineis cónſita plaga magna ni-
mis. Humiliatiq; ſūt filij ammón a filijs iſra
él. Reuerténti aūt iepthé in maſphá domum
ſuá: occúrrit ei vnigénita filia ſua cum týmpa
nis ⁊ chóris. Non enim habebat alios líberos.
Qua viſa ſcidit veſtiméta ſua: ⁊ ait. Heu me fi
G lia mi: decepiſti me: ⁊ ipſa decepta es. Apérui
enī os meū ad dn̄m: ⁊ aliud fácere non póte-
ro. Cui illa rn̄dit. Pater mi: ſi aperuiſti os tuū
ad dn̄m: fac mihi quodcúq; pollícitus es: con
ceſſa tibi vltióne atq; victoria de hóſtibus tu-
is. Dixitq; ad patrē. Hoc ſoluz mihi pr̄ſta qđ
déprecor. Dimitte me vt duob⁹ menſibus cir-
cúeam montes: ⁊ plángā virginitatem meaz
cum ſodálibus meis. Cui ille rn̄dit. Vade. Et
dimiſit eam duobus menſibus. Cūq; abiſſet
cum ſocijs ac ſodalibus ſuis: flébat virginitatē
ſuam in montibus. Expletiſq; duobus menſi-
bus: reuerſa eſt ad patrem ſuum: Et fecit ei
ſicut vóuerat. Que ignorabat virum. Exinde
mos incréuit in iſraél: ⁊ conſuetudo ſeruata
eſt: vt poſt anni círculum conuéniant in vnuz
filie iſraél: ⁊ plángant filiam iepthé galaadi-
te diebus quattuor.

Nicoſtra- ta ſras la- tinas inue- nit.

Aragnes femina re- tia pr̄ ma inuenit.

¶ 56. di. ca. n aſci. 22. q. 4. ca. vnuſqſq; 23. q. 1. ca. ſi nō licet. an fine.

Xyphis carpéſari us nauis- gube. na- culū pri- m⁹ iuenit.

¶ Ca. Sū. ¶ De pugna iepthe contra effra-
im: de illo q dicebat cebboleth pro ſebboleth.
De morte trium iudicum qui fuerunt poſt
eum. ¶ XII

Ecce autez in effraím orta eſt ſe-
dítio. Nam trāſéuntes contra
aquilónem dixerunt ad iepthé.
Quare vadés ad pugnam con-
tra filios ámon vocare nos no-
luiſti: vt pgerémus tecum? Igi-
tur incendémus domū tuam. Quibus ille re-
ſpondit. Diſceptatio erat mihi ⁊ pplo meo cō
tra filios ámon vehemēs: vocauiq; vos vt pre-
berétis mihi auxiliū ⁊ fácere noluiſtis. Qđ cér
nens poſui aīam meam in manib⁹ meis: tran-
ſiuiq; ad filios ammón: ⁊ trádidit eos dn̄s in
manus meas. Quid cōmérui vt aduerſuz me
ꝯſurgátis in prelium? Vocatis itaq; ad ſe cun
B ctis viris de galaád: pugnabat contra effraim.
Percuſſerúntq; viri galaád effraím: quia di-
xerat fugitiuus eſt galaád de effraím: ⁊ habi-
tat in medio effraím ⁊ manaſſe. Occupaue-
rūtq; galaadite vada iordánis per que effra-
im reuerſúrus erat. Cūq; veniſſet ad ea de ef-
fraím numero + fugiens atq; dixiſſet óbſecro
vt me tranſire permittas: dicebant ei galaadi
te. Núquid effratéus es? Quo dicente: non
ſum: interrogabant eum. Dic ergo ſebbolé th
C quod iterpretatur ſpica. Qui reſpondebat ceb
boléth: eadem littera: ſpicam exprímere non
valens. Statímq; apprehénſum iugulábant ī
in ipſo iordánis tranſitu. Et cecidérunt in illo
tempore de effraím quadragitaduo mília. Ju-
dicauit itaq; iepthe galaadites iſraél ſex annis
⁊ mortuus eſt ac ſepultus in ciuitate ſua gala-
ád. Poſt hunc iudicauit iſraél abeſſán de beth
leém: qui habuit trigínta filios ⁊ tótidem fi-
lias. Quas emittēs foras maritis dedit: ⁊ eiuſ
dem numeri filijs ſuis accépit vxores: intro-
dúcens in domum ſuam. Qui ſeptem annis
D iudicauit iſraél: Mortuúſq; eſt ac ſepultus in
bethleém. Cui ſuccéſſit ahialón zabulonites:
⁊ iudicauit iſraél decem annis. Mortuúſq; eſt
ac ſepultus in zabulón. Poſt hunc iudicauit
iſraél abdón filius hellél pharatonites qui ha
buit quadraginta filios ⁊ triginta ex eis nepo-
tes aſcendentes ſuper ſeptuaginta púllos aſí-
narum ⁊ iudicauit iſraél octo annis. Mortu-
úſq; eſt ac ſepultus in pharatón terre effraim
in monte + ameléch.

A Priam⁹ hector pa- ris ⁊ reli- q filij cla- rent

Helena troiani belli cau- ſa rapitur

Alo + vir

Troia ob ſidióe cin gitur

Panthaſi lea ama- zonū regi na

Troia de ſtruiſ poſt decénales obſidio- nem.

Alo + a- malachi.

¶ Capituli Summarium. ¶ De manue ⁊
vxore eius: de natiuitate Samſonis prenuncia
ta ab angelo: de locutione angeli cum manue:
⁊ oblatione manue in qua aſcendit ange-
lus. ¶ XIII

A ſup.10.b.

Rurſumq3 filij iſraél fecerunt malũ in ↄſpectu dñi./ Qui tradidit eos in manus philiſthinórũ q̃draginta annis.Erat autẽ qdã vir de ſaraá ⁊ de ſtirpe dán noĩe manué habẽs vxorẽ ſterilẽ.Cui apparuit ãgelus dñi:⁊ dixit ad eã. Sterilis es ⁊ abſq3 liberis.Sed cõcipies ⁊ páries filiũ.Caue ergo ne bibas vinũ ac ſicerã : nec immundũ quicq3 cõmedas:q2 cõcipies ⁊ paries filiũ:cui⁹ nõ tãget caput nouacula./ Erit enĩ3 naçaréus dei ab infantia ſua ⁊ ex matris vtero:⁊ ipſe incipiet liberáre iſraél de manu philiſtinoꝝ.Que cũ veniſſet ad maritũ ſuũ.

Achilles agamẽnõ menelaus et reliqui greci clarent

1.Re.1.b. infra eo.

B dixit ei.Uir dei venit ad me habẽs vultũ angelicũ terribilis nimis.Quẽ cũ iterrogaſſet qs eſſet ⁊ vnde veniſſ3:⁊ quo nomine vocaref:noluit mihi dicere:ſ3 hoc reſpõdit./ Ecce ↄcipies ⁊ paries filiũ.Caue ne vinũ bibas nec ſyceram:⁊ ne aliquo veſcaris imũdo. Erit enĩ puer naçaré⁹ dei ab infantia ſua ⁊ ex vtero matris ſue vſq3 ad diem mortis ſue.Orauit itaq3 manué dñm:⁊ ait.Obſecro dñe:vt vir dei quem miſiſti veniat iterũ ⁊ doceat nos:qd debeam⁹ facere de púero qui naſcitur⁹ eſt. Exaudiuitq3 dñs deprecante manué : ⁊ apparuit rurſuz angelus + domini vxori eius ſedenti in agro. Manué aũt maritus eius nõ erat cũ ea.Que cũ vidiſſet angelũ:feſtinauit ⁊ cucúrrit ad virũ ſuũ:nunciauitq3 ei dicens. Ecce apparuit mihi vir quẽ ante videraz.Qui ſurrexit ⁊ ſecutus eſt vxorẽ ſuam: veniẽſq3 ad virũ dixit

Hecuba mater caſſandra et polyxena filie clarẽt Geñ.16.c. Luce.1.b. ſupra eo.

Mõ + dei

penelope vxor vlixis caſta fuiſſe

C ei.Tu es qui locutus es mulieri?Et ille reſpõdit.Ego ſuz.Cui manué:quádo inquit ſermo tuus fuerit expletus:qd vis vt faciat puer:aut a quo ſe obſeruare debebit?Dixitq3 angelus dñi ad manué.Ab oĩbus que locut⁹ ſum vxori tue abſtineat ſe:⁊ quicqd ex vinea náſcitur nõ cómedat:vinũ ⁊ ſyceram nõ bibat: nullo veſcaf immundo:⁊ qd ei p̃cepi: impleat atq3 cuſtodiat. Dixit itaq3 manué ad angelũ dñi. Obſecro te vt acquieſcas precib⁹ meis : ⁊ faciamus tibi hẽdũ de cápris. Cui reſpondit angelus.Si me cogis:non comedã panes tuos. Si aũt vis holocáuſtũ fácere:offer illud dño. Et neſciebat manué q̄ angelus dñi eſſet.Dixitq3 ad eũ.Qd eſt tibi nomẽ: vt ſi ſermo tu⁹ fuerit explẽtus honorẽm⁹ te? Cui ille reſpondit./ Cur quéris nomẽ meũ: qd eſt mirabile

cyrcea maga ⁊ [illegible]

D Tulit itaq3 manué hẽdũ de cápris ⁊ libamẽta : ⁊ poſuit ſupra petrã ófferẽs dño qui facit

Geñ.32.g.

mirabilia. Ipſe autẽ ⁊ vxor eius intuebantur. Cũq3 aſcẽderet flamma altaris in celum: angelus dñi pariter in flãma aſcẽndit. Qd cum vidiſſet manué ⁊ vxor ei⁹:prõni cecidérunt in terram: ⁊ vltra eis nõ appáruit angelus dñi. Statimq3 itellexit manué angelum dñi eſſe:⁊ dixit ad vxorẽ ſuaz.Morte moriémur:q2 vidimus dñm.Cui rñdit mulier.Si dñs nos vellet occidere: de manibus nr̃is holocáuſtum ⁊ libamenta nõ ſuſcepiſſet:nec oſtdiſſet nobis hec omnia:neq3 ea q̃ ſunt ventúra dixiſſet. Péperit itaq3 filiũ:⁊ vocauit nomẽ eius ſamſón.Creuitq3 puer:⁊ bñdixit ei dñs:cepitq3 ſpũs dñi eſſe cũ eo in caſtris dán int̃ ſaraá ⁊ eſthaól.

Dyomedes a quo inſula dyomedia.

Latinorũ regi creditum.

¶ Ca.Sũ. ¶ Samſon deſcẽdit ⁊ ducit vxorez de philiſtijm in thánata: de catulo leonis occiſo ⁊ fauo in ore eius reperto. De problemate eius ſoluto:recedit Samſon iratus ⁊ vxor ei⁹ datur alteri.

¶ XIIII

A Deſcẽndit ergo ſamſón in thamnatá.Uidẽſq3 ibi mulierez de filiab⁹ philiſthijm: aſcẽndit ⁊ nũciauit patri ſuo ⁊ matri ſue dicens.Uidi mulierẽ in thãnatá de filiabus philiſtinoꝝ:quaz quéſo vt mihi accipiátis vxorez.Cui dixérunt pater ⁊ mater ſua.Nunqd non eſt mulier in filiabus fratꝝ tuorum:⁊ in oĩ populo tuo : qa accipere vxorem de philiſtijm qui incircunciſi ſunt?Dixitq3 ſamſon ad p̃rem ſuuz. Hanc mihi áccipe:q2 plácuit oculis meis.Parentes autem eius neſciébant q̄ res a dño fieret:⁊ quereret occaſiónes contra philiſtijm./ Eo enim tempore philiſthijm dñabántur iſraéli.Deſcẽndit itaq3 ſamſón cuz patre ſuo ⁊ matre in thamnathá.Cũq3 veniſſent ad vineas oppidi apparuit cátulus leónis ſéuus ⁊ rúgiens ⁊ occurrit ei./ Irruit autem ſpiritus dñi in ſamſón:⁊ dilaceráuit leonem quaſi hẽdum i frúſta decérperet nihil oĩno habens i manu: ⁊ hoc patri ⁊ matri nóluit indicare. Deſcenditq3 ⁊ locútus eſt mulieri que placúerat oculis eius. Et poſt áliquot dies reuértens vt acciperet eã declináuit vt vidéret cadáuer leonis. Et ecce exámen ápũ in ore leonis erat: ac fáuus mellis.Quẽ cum ſũpſiſſet in mánib⁹:comedébat in via.Ueniẽſq3 ad p̃rem ſuuz ⁊ mr̃em dedit eis partez q ⁊ ipſi comedérũt:nec tñ eis voluit idicáre q̄ mel de + corpe leonis aſſúmpſerat.Deſcẽndit itaq3 p̃r eius ad mulierẽ:⁊ fecit filio ſuo ſamſón ↄuiuium.Sic enim iúuenes

Eneas in italiã migrat.

Sup.13.c.

B Sup. eo.

anthenor padũ condit.

Mõ + ore

C

facere cõſuéuerant. Cum ergo ciues loci il-
lius vidiſſent eũ: dederunt ei ſodáles trigin-
ta qui eſſent cum eo. Quibus locutus eſt ſam
ſón. Propónam vobis problema. Quod ſi ſol
uéritis mihi intra ſeptẽ dies ꝯuiuij: dabo vo
bis trigĩta ſyndones ⁊ tótidẽ tunicas. Si autẽ
nõ potuéritis ſoluere: vos dábitis mihi tri-
ginta ſýndões ⁊ eiuſdẽ númeri túnicas. Qui
reſponderunt ei. Propone problẽma: vt au-
diamus. Dixitqꝫ eis. De comedẽte exiuit ci
bus: ⁊ de forti egreſſa eſt dulcédo. Nec potué
runt per tres dies propoſitiónẽ ſoluere. Cũ-
qꝫ adéſſet dies ſéptim⁹: dixerunt ad vxórem
ſamſón. Blandire viro tuo: ⁊ ſuáde ei vt in-
dicet tibi quid ſignificet problẽma. Qđ ſi face
re nolúeris: incendẽmus te ⁊ domum patris
tui. An idcirco vocáſtis nos ad nuptias vt ſpo
D liaretis? Que fundebat apud ſamſón lachry
mas: ⁊ querebat dicens. Odis me ⁊ non dili-
gis: idcirco problẽma qđ propoſuiſti filijs po
puli mei nõ vis mihi exponere. At ille reſpõ-
dit. Patri meo ⁊ matri nólui dicere: ⁊ tibi in
dicare pótuero? Septẽ igit diebus ꝯuiuij flé-
bat ante eũ. Tádẽmqꝫ die ſeptimo cũ ei eſſet
moléſta: expoſuit. Que ſtatim indicáuit ciui-
bus ſuis. Et illi dixerũt ei die ſeptimo ante
ſolis occúbitũ. Quid dulcius melle: ⁊ quid
fórtius leone? Qui ait ad eos. Si nõ araſſétis
in vitula mea: nõ inueniſſétis ꝓpoſitionẽ meã
// Irruit itaqꝫ in + eũ ſpiritus dñi. Deſcẽditqꝫ
aſchalóne: ⁊ pcuſſit ibi triginta viros. Quoꝝ
ablatis veſtes dedit his qui problẽma ſólue-
rant. Iratúſqꝫ nimis aſcendit in domũ patris
ſui. Vxor autem eius accepit maritũ vnũ de
amicis eius ⁊ prónubis.

¶ Ca. Xv. ¶ De vulpibus ⁊ ſegetibus phili-
ſtinorũ ſuccẽſis: de ſocro ⁊ vxore ſamſonis ſuc
cenſis a philiſtinis: ⁊ ſuram femori impoſuit
de mille viris mandibula aſini occiſis: de aqua
ex maxilla dentis molaris fluẽtib⁹. ¶ XV

A Poſt aliquántulũ tpis cuꝫ dies
triticee méſſis iſtáret: vẽnit ſá-
ſon inuiſére volens vxórẽ ſuã: ⁊
áttulit ei hẽdũ de capris. Cũqꝫ
cubiculũ ei⁹ ſólito vellet itrare:
phíbuit illũ pẽ illi⁹ dicẽs. Pu
táui ꝙ odiſſes eã: ⁊ iõ trádidi illã amico tuo.
Sed habet ſororẽ q̃ iúnior + ⁊ púlcrior illa eſt:
ſit tibi pro ea vxor. Cui ſamſón rñdit. Ab hac
die nõ erit culpa in me ꝯtra philiſtéos. Faciã
enĩ vobis mala. Perrexitqꝫ ⁊ cẽpit trecẽntas
vúlpes: caudáſqꝫ eaꝝ + iúnxit ad caudas: ⁊ fá
ces ligáuit in medio: q̃s igne ſuccẽdẽs dimí
B ſit vt huc illucqꝫ diſcurrerẽt. Que ſtatĩ prerẽ-
rũt i ſegetes philiſtinoꝝ. Quib⁹ ſuccẽſis ⁊ cõ
portate iã fruges ⁊ adhuc ſtãtes i ſtipula ꝯcre
mate ſũt: in tm̃ vt vineas q̃qꝫ ⁊ olíueta flãma
cõſúmeret. // Dixerúntqꝫ philiſtijm. Quis fecit
hãc rẽ? Quibus dctm̃ eſt. Sãſón gẽner thãna-
théi: q2 tulit vxorẽ ei⁹ ⁊ álteri trádidit: hec opa
r⁹ ẽ. Aſcẽderúntqꝫ philiſtijm: ⁊ cõbuſſérũt tã
mulierẽ q̃ꝫ pꝛem ei⁹. Quib⁹ ait ſamſon. Licet
hec fecéritis: tñ adhuc ex vobis éxpetaꝫ vltió-
nẽ: ⁊ tũc q́éſcã. Percuſſitqꝫ eos igẽti plaga:
ita vt ſtupẽntes ſurã femori ipónerent. Et de-
ſcẽdẽs habitauit i ſpelũca petre ethãm. Igit
aſcẽdentes philiſtijm in terrã iudã: caſtrame-
táti ſũt i loco qui poſtea vocat⁹ eſt + lechi id eſt
maxilla vbi eoꝝ fúſus eſt exercit⁹. Dixerũt
qꝫ ad eos de tribu iudã. Cur + aſcẽdiſtis aduer
ſuꝫ nos? Qui rñdérunt. Vt ligẽm⁹ ſamſón vẽ
C nimus: ⁊ reddám⁹ ei q̃ in nos opátus eſt. De-
ſcẽdérũt ergo tria milia viroꝝ de iudã ad ſpẽ-
cũ ſilicis ethãm. Dixerúntqꝫ ad ſamſón // Ne
ſcis ꝙ philiſtijm imperent nobis? Quare hec
fácere voluiſti? Quibus ille ait. Sicut fecérũt
mihi: ſic féci eis. Ligáre inquiũt te vénimus:
⁊ trádere in man⁹ philiſtinoꝝ. Quib⁹ + ſam-
ſón. Iuráte ait ⁊ ſpõdéte mihi: ꝙ non occidã
tis me. Dixerũt. Nõ te occidẽm⁹: ſed vinctuꝫ
+ tradẽm⁹. Ligauerúntqꝫ eũ duob⁹ nouis fũ
nib⁹: ⁊ tulérũt eũ de petra ethãm. Qui cũ ve-
niſſet ad locũ maxille: ⁊ philiſtijm vociferán-
tes occurriſſent ei: // irruit ſpũs dñi in eũ: ⁊ ſi-
cut ſólẽt ad ardórẽ ignis ligna ꝯſumi: ita vín-
cula quibus ligátus erat diſſipata ſũt ⁊ ſolú-
ta. Inuẽtãqꝫ maxillã .i. mãdibulã aſini q̃ iace
bat árripiẽs: interfécit in ea mille viros: ⁊ ait.
In maxilla áſini: in mãdibula pulli aſináꝝ dẽ-
D léui eos ⁊ pcuſſi mille viros. Cũqꝫ hec vba cá-
nẽs cõpléſſet: piẽcit mãdibulã de manu: ⁊ vo
cauit nomẽ loci illi⁹ ramathlechi: qđ interpre
tat eleuátio maxille. Sitiẽnſqꝫ valde: clama-
uit ad dñm: ⁊ ait. Tu dediſti in manu ſerui tui
ſalutẽ hanc máximaꝫ atqꝫ victoriam: ⁊ en ſiti
morior: incidámqꝫ in manus incircũciſorum.
Apéruit itaqꝫ dñs molárem dentẽ in maxil-
la áſini: ⁊ egréſſe ſunt ex eo aque. Quib⁹ hau
ſtis refocilláuit ſpm̃ ⁊ vires recépit. Idcirco
appellatum eſt nomẽ loci illius: fons inuocan
tis de maxilla vſqꝫ in preſentem diem. Iudica
uitqꝫ iſraél in dieb⁹ philiſtijm viginti ánis.

Pyrrhus filius achillis a quo epyrus denominatur pm⁹ ...
verona cõducitur
ſupra co. ⁊ iſra. 15. c. Alo + eo.
Pallas ... turno in ... ſacrificatur
Alo ſup. eſt + ei

Alo + vr nũ
Alo + vi. nit
ſupra 6. f.
Al. + lechi Alo + ſu perent + vbi: et tũc incipe ... in loco
Alo + a ſcendiſtis ſupra 6. a Alo + ve nimus ... pũt rge
Alo + re ſpondit Feneuen tũ in ſam mo ... Alo + tra dimus.
ſup. 14. b.
Neapolis campanie conducitur
Coleta ...
Lumane ...

¶ Ca. xvi. ¶ De portis gaze sublatis: de dalila qualiter decepit samsonem: de excecatione samsonis ab hostibus: de morte eius cum philistinis in domo conuiuij. ¶ XVI

A ABiit quoqȝ in gaçá: ⁊ vidit ibi mulierē meretricē: ingressúsqȝ est ad eā. Qđ cū audíssent philistijm ⁊ percrebruisset apud eos intrasse vrbē samson: circunderūt eū: positis in porta ciuitatis custódibus. Et ibi tota nocte cū siléntio prestolántes: vt facto mane exeuntem occideret. Dormiuit autē samson vsqȝ ad mediū noctis. Et inde ꝯsurgēs apprehendit ámbas porte fores cū postibus suis ⁊ séra: impositásqȝ húmeris suis: portauit ad vérticē mōtis qui respicit hebrón. Post hec amauit mulierē que habitauit in valle soreth: ⁊ vocabatur dalila. Venerúntqȝ ad eā pncipes philistinórum: atqȝ dixerūt. Décipe eū: ⁊ disce ab illo ī quo habeat tātā fortitudinē: ⁊ quō eū superáre valeámus ⁊ vinctū affligere. Qđ si féceris dábimus tibi singuli mille cētū argénteos. Locuta est ergo

B dálila ad samsón. Dic mihi obsecro: in quo sit tua maxima fortitudo: ⁊ quid sit quo ligatus erúmpere néqueas? Cui rńdit samsón. Si séptem neruiceis fúnibus necdū siccis ⁊ adhuc humentibus ligátus fuero: infirmus ero vt céteri homines. Attulerúntqȝ ad eā sátrape philistinórum septē funes vt dixerat: quibus vinxit eū latentibus apud se insidijs: ⁊ in cubículo finē rei expectantibus. Clamauitqȝ ad eum. Philistijm super te samsón. Qui rúpit víncula: quō si rúmpat qs filum + de stuppa tortū sputámine cū odórem ignis accéperit: ⁊ nō est cognitū in quo esset fortitúdo eius. Dixitqȝ ad eū dálila. Ecce illusisti mihi: ⁊ falsū locutus es. Saltē nūc índica mihi quo ligári

C débeas. Cui ille rńdit. Si ligatus fúero nouis fúnibus qui nunqȝ fuérunt in opere: infirmus ero: ⁊ alioꝝ hoīum símilis. Quibus rursū dálila vinxit eū: ⁊ clamauit. Philistijm super te samsón: in cubículo insidijs pparatis. Qui ita rúpit vícula q̄si fila telárū. Dixitqȝ dálila rursū ad eū. Vsqȝquo décipis me: ⁊ falsum loq̄ris? Ostēde de quo vinciri débeas? Cui rńdit samsón. Si inq̄t septē crínes cápitis mei cū lício plexuéris: ⁊ clauū his circūligátū terre fixeris: īfirmus ero. Qđ cū fecisset dálila: dixit ad eū. / Philistijm super te samsón. Qui ꝯsurgens de somno: extraxit cláuū cum crinibus ⁊ lício. Dixitqȝ ad eū dálila. Quō dicis q̄ a- D

mas me: cū animus tuus nō sit mecum? Per tres vices mentitus es mihi: ⁊ noluisti dicere in quo sit maxima fortitudo tua. Cumqȝ molésta esset ei ⁊ per multos dies iúgiter adhereret: spatiū ad quietē nō tribuens: defecit anima eius: ⁊ ad mortē vsqȝ lassáta est. Tunc apériēs veritatē rei: dixit ad eā. Ferrū nūq̄ ascéndit super caput meū: q2 naçaréus idest ꝯsecrátus + dño sum de vtero matris mee. Si rásum fúerit cáput meum recédet a me fortitudo mea ⁊ deficiā: eroqȝ sicut ceteri homines. Vidénsqȝ illa q2 ꝯfessus ei esset oēm aīum suū: misit ad principes philistinoꝝ ac mandauit. Ascéndite adhuc semel: q2 nūc mihi aperuit cor suū. Qui ascendérūt: assumpta pecu- E

nia quā pmiserant. At illa dormire eum fecit sup génua sua: ⁊ in sinu suo reclináre caput. Vocauitqȝ tonsórē: ⁊ rasit septem crines eius: ⁊ cepit abigere eū ⁊ a se repellere. Statim enim ab eo fortitudo discessit. Dixitqȝ. Philistijm sup te samsón: qui de somno ꝯsurgēs dixit in aīo suo. Egrédiar sicut ante feci: ⁊ me excútiā: nesciens q2 recessisset ab eo dñs. Quē cū apprehendissent philistiim: statim eruerūt oculos eius: ⁊ duxérunt gáçā vinctū cathénis: ⁊ cláusum in cárcere molere fecerūt. Iámqȝ capilli eius renásci céperāt: ⁊ pn- F

cipes philistinoꝝ cōuenérūt in vnū vt immolárent hóstias magníficas dagón deo suo: ⁊ epularent dicētes. Trádidit deus noster inimicū nostrū samsón in manus nostras. Qđ etiā populus vidēs laudabat deū suū eadéqȝ dicebat. Trádidit deus noster aduersarium nostrū in manus nras: qui deleuit terrā nrā ⁊ occidit plúrimos. Letantésqȝ p cōuiuia sūptis iam épulis preceperūt: vt vocaretur samsón: ⁊ ante eos lúderet. Qui adductus de carcere: ludébat ante eos. Fecerūtqȝ eū stáre inter duas columnas. Qui dixit puero regenti gressus suos. Dimitte me vt tángam columnas quib⁹ omnis imminet domus: ⁊ reclinet super eas: ⁊ paululū requiescā. Domus autē G

erat plena virorū ac mulierū. Et erāt ibi oēs principes philistinórum: ac de tecto ⁊ solario circiter tria milia vtriusqȝ sexus spectantes ludentem samsón. At ille inuocato dño ait. Dñe deus meus meméto mei: ⁊ redde mihi nunc fortitudinē pristinā deus meus: vt vlciscar me de hóstibus meis: ⁊ pro amissione duorum lúminum vnā vltiónē recipiā. Et app-

Sup.14.d ⁊ 15.d bendens ambas colūnas qbus īnitebátur do-
mus: alterámq; eaȝ dexterá ⁊ álteraȝ léua te-
nens: ait. Moriátur anima mea cum philiſtí-
ím. Concuſſiſq; fórtiter columnis: cécidit do-
mus ſuper oēs príncipes ⁊ céterá multitudinē
q ibi erant. Multóq; plures interfécit mórí-
ens: q̄ȝ ante viuus occíderat. Deſcendéntes au
tem frátres eius ⁊ vniuerſa cognátio: tulérūt
corpus eius: ⁊ ſepeliérunt inter ſaraá ⁊ eſthaól
in ſepulcro patris ſui mánué. Judicauitq; iſra
él viginti annis.

23.q.5.c. ſi nō lz.in ſi.ſ ca.re. os.⁊ ö di nos.c.gau. demus.

¶ Ca. Sū. ¶ De micha ⁊ idolo ei⁹: ⁊ de ado-
leſcēte bethleemita ſacerdote eius. ¶ XVII

A Fuit eo tpe vir qdam de monte
effraim noīe michas: qui dixit
mři ſue. Mille centū argénte-
os quos ſeparáueras: ⁊ ſup qui-
bus me audiēte iuráueras: ecce
ego hábeo: ⁊ apud me ſunt. Cui
illa rñdit. Benedictus filius meus dño. Réd-
didit ergo eos mři ſue. Que dixerat ei. Conſe
cráui ⁊ voui hoc argéntum dño: vt de manu
méa ſuſcipiat fili⁹ meus: ⁊ fáciat ſcúlptile at-
B q; ꝯflátile: ⁊ nunc trádo illud tibi. Réddidít
ígitur eos mři ſue. Que tulit ducéntos argén
teos: ⁊ dédit eos argentário: vt fáceret ex eis
ſcúlptile atq; conflátile. Qđ fuit in domo mi-
Aro + e. ephod chę. Qui edículā quoq; in ea deo ſeparáuit ⁊
fecit + ephót ⁊ theraphím ideſt veſtē ſacerdotá
C lem ⁊ ídola. Impleuitq; vnius filióȝ ſuórum
Infra.S.a ⁊.21.D. manū: ⁊ factus eſt ei ſacérdos. In dieb⁹ illis
non erat rex in iſraél: ſed vnuſquiſq; quod ſi-
Aro + ei bi réctum videbátur hoc faciébat. Fuit quoq;
in tpe illo alter adoléſcens de bethleém iuda
+ ex cognatione eius: eratq; ipſe leuites ⁊ ha-
bitabat ibi. Egreſſúſq; de ciuitate bethleéȝ: pe-
regrinári vóluit vbicúq; ſibi commoduȝ rep-
períſſet. Cūq; veniſſet in montem effraím iter
fáciens: ⁊ declináſſet parúmper in domo mi-
chę: interrogátus eſt ab eo vnde véniſſet. Qui
reſpondit. Léuita ſum de bethleém iudá: ⁊ vá
do vt hábitem vbi potúero ⁊ útile mihi eſſe ꝑ
D ſpérero. Dixitq; michá. Máne apud me in-
quit ⁊ eſto mihi párens ac ſacérdos: daboq; ti
bi per annos ſingulos decē argénteos ac veſteȝ
dúplicē: ⁊ que ad victū ſunt neceſſária. Acqé
uit ⁊ manſit apud hoīeȝ: fuitq; illi quaſi vnus
de filijs. Impleuitq; michá manuȝ eius: ⁊ ha
buit púeȝ ſacerdóteȝ apud ſe: nunc ſcio dicēs
q̄ benefáciet mihi deus habenti leuítici géne-
ris ſacerdotem.

¶ Ca. Sū. ¶ De filijs dan q obtulerunt deos
⁊ ſacerdotes michę ceperunt. ¶ XVIII

In diebus illis nō erat rex ī iſra A
él: ⁊ trib⁹ dán querebat poſſeſſio Sup.17.c. infra.21.d
neȝ ſibi vt habitáret in ea. Uſq;
ad illū eniȝ diē inter ceteras tri-
bus: ſortē non accéperat. Miſe-
rūt ergo filij dán ſtirpis ⁊ fami-
lie ſue qnq; viros fortiſſimos d ſaraá ⁊ eſthaól
vt explorárēt terraȝ ⁊ diligēter inſpicerēt. Di-
xerúntq; eis. Ite ⁊ ꝯſiderátē terrā. Qui cum
ꝑgentes veniſſent in monte effraim ⁊ intráſſēt
domū michę: requieuérunt ibi: ⁊ agnoſcentes
vocē adoleſcéntis leuite: vtētéſq; illius diuer-
ſório: dixérunt ad eum. Quis te huc addúxit?
Quid hic agis? Quā ob cauſā huc venire vo-
luiſti? Qui rñdit eis. Hec ⁊ hec préſtitit mihi B
míchas: ⁊ me mercede ꝯdúxit vt ſim ei ſacer
dos. Rogauérunt aūt eum vt conſúleret do-
minū: ⁊ ſcire poſſent an próſpero itinere pér-
gerēt: ⁊ res haberet effectū: Qui reſpondit eis.
Ite cū pace. Dñs reſpicit viā vřam ⁊ iter quo
pérgitis. Euntes igiť qnq; viri venerunt lais:
viderūtq; pplm habitantē in ea abſq; vllo ti-
more iuxta ꝯſuetudinē ſidonióȝ ſecúȝ ⁊ quie
tum: nullo eis pénitus reſiſtente magnarúmq;
ópum: ⁊ prócul a ſydóne atq; a cunctis homi-
nibus ſeparátū. Reuerſiq; ad fratres ſuos in C
ſaraá: ⁊ eſthaól ⁊ qd egiſſent ſciſcitántibus rñ
dérunt. Súrgite ⁊ eámus ad eos. Uídimus Nu.13.c.
eni terraȝ valde opuléntā ⁊ úberē. Nolíte ne-
gligere: nolite ceſſáre. Eámus ⁊ poſſideámus
eaȝ: nullus erit labor. Intrábimus ad ſécuros
in regiōnem latíſſimam: tradétq; nobis dñs
locū in quo nullius rei eſt penúria eorum que
gignúntur in terra. Profecti igitur ſunt de co
gnatione dán de ſaraá ⁊ eſthaól ſexcénti viri
accincti armis béllicis: aſcendentéſq; manſé
runt in cariathiarím iude: q locus ex eo tem-
pore caſtróȝ dán nomen accépit: ⁊ eſt poſt ter
gum cariathiarím. Inde tranſiérunt in mon-
tem effraím. Cūq; veniſſent ad domum michę D
dixerunt qnq; viri q prius miſſi fúerant ad cō
ſiderandam terram lais ceteris fratribus ſu-
is. Noſtis q̄ in domibus iſtis ſit + ephót ⁊ the Aro + e. ephod
raphin ⁊ ſcúlptile atq; conflátile. Uidéte qd
vobis pláceat. Et cum páululum declinaſſent:
igreſſi ſunt domum adoleſcéntis leuite q erat
in domo michę: ſalutauerúntq; eum verbis pa
cificis: ſexcénti aūt viri ita vt erant armati ſta
bant ante óſtium. At illi qui ingreſſi fúerant E

leas ⁊ fenū in aſinoꝝ pabulū: ⁊ panem ac vinū in meos ⁊ ancille tue uſus ⁊ pueri qui mecū eſt. Nulla re indigemus: niſi hoſpitio. Cui rn̄dit ſenex. Pax tecū ſit: Ego pbebo oīa que neceſſaria ſunt: tm̄ q̄ſo ne in platea maneas. Introduxitq; eū in domū ſuam: ⁊ pabulū aſinis prebuit: ac poſtq̄ lauerunt pedes ſuos recepit eos in cōuiuiū.

F Illis epulantibus: ⁊ poſt laborē itineris cibo ⁊ potu reficientibus corpora: venerūt viri ciuitatis illius filij belial id eſt abſq; iugo: ⁊ circundantes domum ſenis: fores pulſare ceperunt clamātes ad dn̄m domus atq; dicentes. // Educ viruz qui īgreſſus eſt domū tuā: vt abutamur eo. Egreſſuſq; eſt ad eos ſenex: ⁊ ait. Nolite fratres nolite facere malū hoc: q̄ꝛ ingreſſus eſt homo hoſpitium meū: ⁊ ceſſate ab hac ſtulticia. Habeo filiā virginē ⁊ hic homo habet ꝯcubinā: educā eas ad vos vt humilietis eas ⁊ vr̄am libidinē cōpleatis: tm̄ obſecro ne ſcelus hoc ꝯtra naturā operemini in virū. Nolebāt acquieſcere ſmonibus illi⁹. Qḋ cernēs hō eduxit ad eos ꝯcubinā ſuā: ⁊ eis tradidit illudendā. Qua cū tota nocte abuſi eēnt: dimiſerūt eā mane. At mulier rcedētib⁹ tenebris venit ad oſtiū dom⁹ vbi

G manebat dn̄s ſuus: ⁊ ibi corruit. Mane facto ſurrexit homo ⁊ aperuit oſtiuz vt ceptam expleret viā. Et ecce cōcubina eius iacebat āte oſtiū ſparſis in limine manibus. Cui ille putans eā quieſcere loq̄bāt. Surge vt ambulemus. Qua nihil reſpondente: intelligens q̄ erat mortua tulit eaz ⁊ impoſuit aſino: reuerſuſq; eſt in domum ſuam. Quā cum eſſet ingreſſus: arripuit gladiū ⁊ cadauer vxoris cuz oſſibus ſuis in duodecim partes ac fruſta cōcidens miſit in oēs terminos iſrael. Qḋ cum vidiſſent ſinguli conclamabāt. Nunq̄ res talis facta eſt in iſrael: ex eo die quo aſcēderūt p̄res nr̄i de egypto vſq; in p̄ns tps. Ferte ſententiam: ⁊ in cōe decernite q̄d facto opus ſit.

Mede pe. di. i. poſt cre cuſat⁹ in v. belial Decī. 19. b.

¶ Ca. Sū. ¶ De pugna totius iſrael pro ſcelere hoc ꝯtra tribū beniamin: q̄liter filij iſrael ab eis p̄mo ⁊ ſcdo victi ſūt. Tertio tamē vicit iſrael beniamin nec ſupſunt de eo niſi ſexcenti viri: q̄ꝛ vigintiq̄nq; milia mortui ſūt. ¶ XX

A Egreſſi itaq; ſunt oēs filij iſrael: ⁊ pariter ꝯgregati q̄ſi vir vnus de dan: vſq; berſabee: ⁊ terra galaad ad dn̄m ī maſpha: oēs quoq; anguli ppl'oꝝ ⁊ cuncte tribus iſrael in eccl'iam populi dei ꝯuenerunt ⁊ quadringēta milia peditū pugnatorū. Nec latuit filios beniamin q̄ aſcendiſſent filij iſrael in maſpha: Interrogatuſq; leuita marit⁹ mulieris īterfecte quō tātū ſcelus ppetratū eēt. rn̄dit. Veni in gabaa beniamin cū vxore mea: illucq; diuerti. Et ecce hoīes ciuitatis illi⁹ circūdederūt nocte domū in qua manebā volētes me occidere: ⁊ vxorē meā īcredibili furore libidinis vexantes: denīq; mortua eſt. Quā arreptā in fruſta ꝯcidi: miſiq; partes in oēs terminos poſſeſſiōis vr̄e: q̄ꝛ nunq̄ tm̄ nephas ⁊ tam grāde piaculū factū eſt in iſrael. Adeſtis oēs filij iſrael: decernite q̄d facere debeatis. Stanſq; oīs ppl's ⁊ q̄ſi vnius hoīs ſmōe rn̄dit. Nō recedemus in tabernacula nr̄a: nec ſuā q̄ſq̄ ītrabit domū: ſed

Alr ⁊ q̄dragīnta

B hoc ꝯtra gabaa in cōe faciem⁹. Decē viri eligant e centū ex oībus tribub⁹ iſrael: ⁊ cētum de mille ⁊ mille de decē milib⁹ vt cōportent exercitui cibaria: ⁊ poſſim⁹ pugnare ꝯtra gabaa beniamin ⁊ reddere ei pro ſcelere qḋ meret. Cōuenitq; vniuerſus iſrael ad ciuitatē q̄ſi hō vn⁹ eadē mēte vnoq; ꝯſilio: ⁊ miſerūt nūcios ad oēm tribuz beniamin qui dicerēt. Cur tm̄ nephas in vobis repertum eſt? Tradite hoīes de gabaa q̄ hoc flagitiū ppetrarūt vt moriant: ⁊ auferat malū de iſrael. Qui noluerūt fratrū ſuorū filioꝝ iſrael audire mandatū: ſed ex cūctis urbib⁹ que ſortis ſue erāt ꝯuenerūt in gabaa: vt illis ferrēt auxilium ⁊ ꝯtra vniuerſum pplm iſrael dimicarēt. Inuētiq; ſunt vigintiquinq; milia de beniamin educentiū gladiū p̄ter habitatores gabaa qui ſeptingenti erāt viri fortiſſimi: ita ſiniſtra vt dextra p̄liantes: ⁊ ſic fundis lapides ad certū iacientes: vt capillū quoq; poſſent pcutere: ⁊ nequaq̄ in alterā partē ict⁹ lapidis deferrēt. Viroꝝ quoq;

C iſrael abſq; filijs beniamin inuēta ſūt q̄drin gēta milia adducentiū gladios ⁊ paratoꝝ ad pugnā. Qui ſurgentes venerunt in domū dei: hoc eſt ī ſylo: ꝯſuluerūtq; dn̄m atq; dixerūt. Quis erit in exercitu nr̄o p̄nceps certaminis ꝯtra filios beniamin? Quib⁹ rn̄dit dn̄s. Judas ſit dux veſter. Statimq; filij iſrael ſurgētes mane caſtrametati ſūt iuxta gabaa: Et inde pcedētes ad pugnā ꝯtra beniamin: vrbē oppugnare ceperūt. Egreſſiq; filij beniamin de gabaa occiderūt de filijs iſrael die illo vigītiduo milia viroꝝ. Rurſuz filij iſrael ⁊ fortitudīe ⁊ numero ꝯfidētes in eodē loco ī quo p̄us certauerāt aciem direxerūt: ita tamē vt p̄us aſcende

3. q. 7. cap. qui ſine

rent ⁊ flérent coram dño vſqꝫ ad noctē: conſuleréntqꝫ eū ⁊ dicerent. Debemus vltra ꝓcedere ad dimicandū ꝯtra filios beniamín fratres noſtros an nō? Quib⁹ ille rñdit. Aſcéndite ad eos ⁊ inite certámē. Cūqꝫ filij iſraél altera die ꝯtra filios beniamín ad prélíū ꝓceſſiſſent: erupérūt filij beniamín de portis gabaá: ⁊ occurréntes eis tanta in illos cede bacbati ſunt: vt decem ⁊ octo milia virorū educéntiū gladíū proſtérnerent. Quāobrem oēs filij iſraél venérunt in domū dei: ⁊ ſedéntes flébant corā domino. Jeiunauerúntqꝫ die illo vſqꝫ ad véſperaꝫ ⁊ obtulérūt ei holocáuſta atqꝫ pacificas victimas ⁊ ſup̄ ſtatu ſuo interrogauerūt. Eo tēpore ibi erat arca féderis dñi: ⁊ phineés filius eleázari filij aarón ꝑpoſitus domus. Cōſuluerunt igit̄ dñm atqꝫ dixérunt. Exire vltra debem⁹ ad pugnā ꝯtra filios beniamín fratres noſtros an quieſcere. Quib⁹ ait dñs. Aſcéndite. Cras eni tradā eos in manus veſtras. Poſuerūtqꝫ filij iſraél inſidias per circúitū vrbis gabaá: ⁊ tertia vice ſicut ſemel ⁊ bis ꝯtra benia-
E mín exércitū ꝓduxérūt. Sed ⁊ filij beniamín audácter erupérunt de ciuitate: ⁊ fugiētes aduerſários lóngius pſecúti ſunt: ita vt vulnerárēt ex eis ſicut primo die ⁊ ſcdo ⁊ cēderēt per duas ſémitas verténtes térga q̄rū vna ferebātur in bethél: ⁊ altera in gabaá: atqꝫ pſternerēt triginta circiter viros. Putauérunt eni ſólito eos more cédere. Qui fúgā arte ſimulántes iniérūt conſilium vt abſtráherēt eos de ciuitate: ⁊ q̄ſi fugiéntes ad ſupradictas ſémitas ꝑdúcerēt. Oēs itaqꝫ filij iſraél ſurgéntes de ſédibus ſuis: tetendérunt áciē in loco qui vocatur baalthamár: inſidie quoqꝫ que circa vrbē erāt paulátim ſe aperire cepérunt ⁊ ab occidētáli vrbis parte ꝓcédere. Sed ⁊ alia decē milia viroꝝ de vniuerſo iſraél habitatores vrbis ad certámina ꝓuocábant: ingrauátūqꝫ eſt bellū contra filios beniamín ⁊ nō intellexérūt: ꝙ ex oī parte illis inſtáret intéritus. // Percuſſitqꝫ eos dñs in ꝯſpectu filiorū iſraél: ⁊ iterfecérūt ex eis in illo die vigintiquinqꝫ milia et cētū viros: oēs bellatóres ⁊ educéntes gládiū. Filij aūt beniamín cuꝫ ſe inferiores eſſe vidiſ-
F ſent: cepérūt fúgere. Qd̄ cernéntes filij iſraél dedérūt eis ad fugiéndū locū: vt ad ꝑparátas iſidias deuenirét quas iuxta vrbem poſuerant. Qui cū repénte de latibulis ſurrexiſſent: ⁊ beniamín térga cedéntibus dáret: ingreſſi ſunt ciuitatē: ⁊ ꝑcuſſerūt eā in ore gládij. Signum aūt dederāt filij iſraél his quos ī inſidijs collocauerāt: vt poſtq̄ vrbē cepiſſent: ignē accénderēt: vt aſcendēte in altū fúmo captā vrbem demonſtrarēt. Qd̄ cum cérnerēt filij iſraél in ipſo certámine poſiti: putauerūt eniꝫ filij beniamín eos fúgere ⁊ inſtántius pſeq̄bāt̄ céſis de exercitu eoꝝ triginta viris: vt viderūt quaſi colūnā fumi de ciuitate cōſcendere: beniamin quoqꝫ reſpiciens retro cuꝫ captā cérnerēt ciuitatē ⁊ flāmas in ſublime ferri q̄ prius ſimulauerāt fugā: verſa facie forti⁹ reſiſtébāt. Qd̄ cū vidiſſēt filij beniamín ī fugā verſi ſūt: ⁊ ad viā deſerti ire cepérūt: illúc quoqꝫ eos aduerſarijs pſequētib⁹. Sed ⁊ hi q̄ vrbē ſuccén- G
derāt occurrērēt eis: atqꝫ ita factū ē vt ex vtraqꝫ parte ab hoſtib⁹ cederént̄: nec erat vlla requies morientiū. Cecidérūt atqꝫ pſtrati ſunt ad orientalē plagā vrbis gabaá. Fuerūt aūt q̄ in eodē loco interfecti ſunt decē ⁊ octo milia virorum: oēs robuſtiſſimi pugnatores. Qd̄ cū vidiſſent qui remanſerāt de beniamín fugerūt in ſolitúdinē: ⁊ pergébāt ad petram cuius vocabulū eſt rēmon. Jn illa quoqꝫ fuga ✝ palantes ⁊ in diuerſa tēdéntes occidérūt qnqꝫ mília viros. Et cū vltra ténderēt pſecuti ſūt eos: ⁊ interfecerūt etiā alia duo milia. Et ſic factū eſt vt oēs q̄ ceciderant de beniamín in diuerſis locis eſſent vigintiqnqꝫ milia pugnatores ad bella promptiſſimi. Remanſérūt itaqꝫ de omni numero beniamín q̄ euadere potúerāt ⁊ fúgere in ſolitúdinē ſexcenti viri ſederuntqꝫ in petra rēmon menſib⁹ q̄ttuor. Regreſſi autem filij iſraél omnes reliquias ciuitatis a viris vſqꝫ ad iuménta gladio percuſſerunt cunctaſqꝫ vrbes ⁊ viculos beniamín vórax flāma conſumpſit.

¶ Uirgines dantur in vxores viris qui remanſerant de beniamín: de iabes galaad quaꝫ percuſſerunt reliquas capiunt ex virginibus ſylo ducentibus choros. Jn diebus illis non erat rex in iſrael.

C XXI

Iurauerāt quoqꝫ filij iſraél in maſphá ⁊ dixerūt. // Nullus nr̄ꝫ dabit filijs beniamín de filiab⁹ ✝ſuis vxorē. Uenerūtqꝫ oēs ad domū dei in ſylo: ⁊ in cōſpectu ei⁹ ſedéntes vſqꝫ ad véſperam leuauerūt vocē ⁊ magno vlulatu cepérūt flere dicentes. Quare dñe de⁹ iſrael factū eſt hoc malū in populo tuo: vt hodie vna trib⁹ auferer̄ ex nobis. Altera aūt die dilúculo conſur-

ǵentes extruxerűt altare: obtulerűtqꝫ ibi ho-
locáuſta ꝛ pacificas victimas: ꝛ dixerűt. Quis
non aſcéndit in exércitum dñi de vniuerſis tri
Als + gra ui. bub⁹ iſraél. + Grãdi enim iuraméto ſe ↄſtrin-
xerant cuꝫ eſſent in maſphá: interfici eos q̄ de
fuiſſent. Ductiqꝫ pnia filij iſraél ſuper frẽ ſuo
beniamín: ceperűt dicere. Ablata ẽ trib⁹ vna
de iſraél. Vñ vxores accipiét? Oẽs enim in cõe
B iuráuimus nõ daturos nos his filias nr̃as. Id
circo dixérűt. Quis eſt de vniuerſis tribubus
iſraél q̄ non aſcéndit ad dñm in maſphá? Et
ecce iuenti ſunt habitatóres iabis galaád in il
lo exércitu nõ fuiſſe. Eo quoqꝫ tpe cum eſſent
in ſýlo nullus ex eis ibi repertus eſt. Miſerűt
itaqꝫ decẽ milia viros robuſtiſſimos: ꝛ precepé
rűt eis. Ite ꝛ pcútite habitatóres iabis gala-
ád in ore gládij: tã vxores qꝫ párulos eoꝝ.
Nu. 31. c. Et hoc erit quod obſeruáre debebitis. // Omne
géneris maſculini ꝛ mulieres q̄ cognouérunt
Als + vir gines re ſeruatas in pcrcſſ. viros iterficite: + virgines aűt reſeruáte. In-
uentéqꝫ ſűt de iabis galaád quadringénte vir
gines q̄ neſciérűt viri thoꝝ: ꝛ adduxerűt eas
ad caſtra in ſýlo in terrã chanaán. Miſerűt
qꝫ nűcios ad filios beniamín qui erant in petra
remmón: ꝛ preceperunt eis vt eas ſuſciperét in
C pace. Veneruntqꝫ filij beniamín i illo tpe: ꝛ da
te ſunt eis vxores de filiabus iabis galaád: ali
as aűt non repperérunt quas ſimili mõ tráde
rét. Vniuerſuſqꝫ iſraél valde dóluit ꝛ egit + pe
Als + pe nitudiné. nitentiã ſuper iterféctione vni⁹ tribus ex iſra
él. Dixerűtqꝫ maiores natu. Quid faciémus
réliqs qui nõ accepérunt vxores? Oẽs in beni-
amin femine ↄcidérűt ꝛ magna nobis cura i-
gentiqꝫ ſtudio puidéndű eſt: ne vna trib⁹ dele-
Sub. 10. átur ex iſraél. // Filias eni noſtras eis dare nõ
póſſumus ↄſtricti iuraméto ꝛ maledictione q̄
diximꝰ: maledictꝰ q̄ déderit de filiab⁹ ſuis vxo
reꝫ beniamín. Ceperűtqꝫ ↄſiliű atqꝫ dixerűt.
Ecce ſolennitas dñi eſt in ſýlo ãniuerſária q̄
ſita eſt ad ſeptẽtriónem vrbis bethél: ad orien
Als + ſi cimam. talẽ plagam vie q̄ de bethél tendit ad + ſýchi-
mam: ꝛ ad meridiem óppidi lebóna. Precepe
rűtqꝫ filijs beniamín atqꝫ dixérűt. Ite ꝛ lati
táte i vineis. Cűqꝫ vidéritis filias ſýlo ad du
cendos chóros ex more pcédere exite repénte
de vineis ꝛ rápite ex eis ſinguli vxores ſingu-
D las: ꝛ pérgite in terrã beniamín. Cűqꝫ vénerit
patres eaꝝ ac fratres ꝛ aduerſű vos quéri cé-
perint atqꝫ iurgári: dicémus eis. Miſerémini
eoꝝ. Non eni rapuérunt eas iure bellántium
atqꝫ victóꝝ: ſed rogántibus vt acciperent non
dediſtis: ꝛ a veſtra parte pctm̃ eſt. Fecerűtqꝫ fi
lij beniamín vt ſibi fúerat imperátuꝫ: ꝛ iuxta
numeꝝ ſuum rapuérunt ſibi de his que ducé-
bant chóros vxores ſingulas: abierűtqꝫ i poſ
ſeſſioné ſuam edificantes vrbes: ꝛ habitantes
in eis. Filij quoqꝫ iſraél reuerſi ſunt per tribus
ꝛ famílias in tabernacula ſua. // In diebus il-
Sub. 17. a 18. a. lis nõ erat rex in iſraél: ſed vnuſqſqꝫ quod ſibi
réctum videbátur hoc faciébat.

¶ Explicit liber Judicum.

meis vt nemo moleſtus ſit tibi: ſed etiã ſi ſi-
tieris vade ad ſarcinulas ⁊ bibe aquas de qui
bus ⁊ pueri mei bibunt. Que cadens in faciẽ
ſuam: ⁊ adorans ſuper terram dixit ad eũ. Un
de mihi hoc vt inuenirẽ gratiam ante oculos
tuos: ⁊ noſſe me dignareris peregrinã mulie-
C rem. Cui ille reſpõdit. Nũciata ſunt mihi oĩa
que feceris ſocrui tue poſt mortẽ viri tui: ⁊ ꝙ
reliqueris parẽtes tuos ⁊ terram in qua nata
es ⁊ veneris ad populũ quẽ antea neſciebas.
Reddat tibi dñs pro ope tuo: ⁊ plenã mercẽ
dẽ recipias a dño deo iſrael ad quem veniſti:
⁊ ſub cuius ꝯfugiſti alas. Que ait. Inueni gra
tiam apud oculos tuos dñe mi: qui cõſolatus
es me: ⁊ locutus es ad cor ancille tue: que nõ
ſum ſimilis vnius puellarũ tuarum. Dixitqꝫ
ad eã booz. Quando hora veſcendi fuerit veni
huc ⁊ comede panẽ: ⁊ intinge bucellam tuã
in aceto. Sedit itaqꝫ ad meſſorũ latus ⁊ con-
geſſit polentã ſibi: comeditqꝫ ⁊ ſaturata eſt ⁊
tulit reliquias. Atqꝫ inde ſurrexit vt ſpicas ex
more colligeret. Precepit autem booz pueris
ſuis dicens. Etiam ſi vobiſcum metere volue-
rit ne prohibeatis eã: ⁊ de veſtris quoqꝫ mani
pulis proijcite de induſtria: ⁊ remanere per-
mittite vt abſqꝫ rubore colligat: ⁊ colligentẽ
D nemo corripiat. Collegit ergo in agro vſqꝫ ad
veſperam: ⁊ que collegerat virga cedens et
excutiens: inuenit hordei quaſi ephi menſu-
ram ideſt tres modios. Quos portans reuer-
ſa eſt in ciuitatẽ: ⁊ oſtendit ſocrui ſue. Inſuper
protulit ⁊ dedit ei de reliquijs cibi ſui: quo ſa
turata fuerat. Dixitqꝫ ei ſocr⁹ ſua. Ubi hodie
collegiſti: ⁊ vbi feciſti opus? Sit bñdictus qui
miſertus eſt tui. Indicauitqꝫ ei apud quẽ eſſet
operata: ⁊ nomẽ dixit viri ꝙ booz vocaretur.
Cui reſpondit noemi. Benedictus ſit a domi
no qm̃ eandem gratiam quã ꝓbuerat viuis:
ſeruauit ⁊ mortuis. Rurſũqꝫ ait. Propin-
quus noſter eſt homo. Et ruth hoc quoqꝫ inqt
precepit mihi vt tamdiu meſſoribus eius iun
gerer donec omnes ſegetes meterentur. Cui
dixit ſocrus. Melius eſt filia mi vt cum puel-
lis eius exeas ad metendũ: ne in alieno agro
quiſpiam reſiſtat tibi. Iuncta eſt itaqꝫ puellis
Al's + et booz: ⁊ tamdiu cum eis meſſuit donec + hor-
dea ⁊ triticum in horreis conderentur.
¶ Ca. Sũ. ¶ Iuxta conſiliũ noemi ruth in
agro ad pedes booz dormit: petit extendi pal-
lium ſuper ſe: ⁊ dormit ſecum vſqꝫ mane: ſex
hordei modios ad ſocrum reportat. ¶ III

Poſtqꝫ aũt reuerſa eſt ad ſocrũ A
ſuam audiuit ab ea. Filia mi
quęram tibi requiẽ ⁊ prouidẽ-
bo vt bene ſit tibi. Booz iſte cu
ius puellis in agro iũcta es pro
pinquus noſter eſt: ⁊ hac nocte
areã hordei ventilat. + Lauare igit̃ ⁊ vngere: Al's + laua
⁊ induere cultioribus veſtimentis: ⁊ deſcende
in areã. Nõ te videat hõ: donec eſum potum
ꝙ finierit. Qñ aũt ierit ad dormiendũ: nota
locũ in quo dormiat. Ueniesqꝫ ⁊ diſcooperies
palliũ quo opit̃ a parte pedũ ⁊ proijcies te ⁊
ibi iacebis. Ipſe aũt dicet tibi qd agere debe
as. Que rñdit. Quicqd ꝓceperis faciã. Deſcen B
ditqꝫ in areã: ⁊ fecit oĩa que ſibi iperauerat
ſocrus. Cũqꝫ comediſſet booz ⁊ bibiſſet: ⁊ fa-
ctus eſſet hilarior: iiſſetqꝫ ad dormiendũ iuxta
+ aceruũ manipulorũ: venit abſcondite: ⁊ di- Al's + archonium
ſcooperto a pedib⁹ eius pallio ſe ꝓiecit. Et ec-
ce nocte iã media expauit hõ ⁊ ꝯturbatus eſt:
viditqꝫ mulierẽ iacentẽ ad pedes ſuos: ⁊ ait il-
li. Que es. Illaqꝫ rñdit. Ego ſum ruth ancilla
tua. Expãde palliũ tuũ ſup famulã tuã: quia
ꝓpinquus es. Et ille. Bñdicta inquit es a do-
mino filia: ⁊ priorem miſericordiã poſteriore
ſuperaſti: qꝛ nõ es ſecuta iuuenes paupes ſiue
diuites. Noli ergo metuere: ſed quicquid di- C
xeris mihi faciã tibi. Scit enim oĩs pp̃ls qui
habitat intra portas vrbis mee mulierẽ te eſſe
virtutis. Nec abnuo me ꝓpinquũ: ſed eſt ali⁹
me ꝓpinquior. Quieſce hac nocte: ⁊ facto ma
ne: ſi te voluerit propinquitatis iure retinere
bene res acta eſt. Sin autẽ ille noluerit: ego te
abſqꝫ vlla dubitatione ſuſcipiam. viuit domi-
nus. Dormi vſqꝫ mane. Dormiuit itaqꝫ ad pe-
des eius vſqꝫ ad noctis abſceſſũ. Surrexit ita
qꝫ anteqꝫ homines ſe cognoſcerent mutuo: et
dixit booz. Caue ne quis nouerit ꝙ huc vene- D
ris. Et rurſum: expande inquit + palliũ tuũ Al's + palliolum.
quo operiris: ⁊ tene vtraqꝫ manu. Qua exten-
dente ⁊ tenente: menſus eſt ſex modios hor-
dei: ⁊ poſuit ſuper eã. Que portãs ingreſſa eſt
ciuitatẽ: ⁊ venit ad ſocrũ ſuam. Que dixit ei.
Quid egiſti filia? Narrauitqꝫ ei oĩa q̃ ſibi fe-
ciſſet hõ. Et ait. Ecce ſex modios hordei dedit
mihi ⁊ ait. Nolo vacuam te reuerti ad ſocrũ
tuam. Dixitqꝫ noemi. Expecta filia donec vi-
deamus quem res exitum habeat: neqꝫ enim
ceſſabit homo: niſi cõpleuerit qđ locutus eſt.
¶ Ca. Sũ. ¶ Booz ſuſcipit ius ꝓpinqtatis a
ꝓpinquo viri pmortui ruth ⁊ calciamẽto ſo-

luto ſuſcipit ruth vxorē : generat obed patrem
dauid:narratꝛ generatio phares. C IIII

B Ⓐ Scendit ergo booz ad portā : ⁊
ſedit ibi. Cumqȝ vidiſſet ꝓpin
quū preterire de quo prius ſer
mo habitus eſt: dixit ad eū. De
clina pauliſper ⁊ ſede hic: vocās
eū nomine ſuo. Qui diuertit ⁊
ſedit. Tollens autem booz decem viros de ſe
niorib° ciuitatis: dixit ad eos. Sedéte hic. Qui
bus reſidentibus locutus eſt ad propinquum.

frīs + vē
didis

Partem agri fratris noſtri elimelech + ven
dit noemi que reuerſa eſt de regione moabiti
de. Qd̄ audire te volui ⁊ tibi dicere coraȝ cun
ctis ſedētibus ⁊ maioribus natu de pplo meo.
Si vis poſſidere iure ꝓpinquitatis eme ⁊ poſ
ſide. Si autem diſplicet tibi hoc ipſum indica
mihi: vt ſciam quid facere debeā. Nullus eni
eſt propinquus excepto te qui prior es : ⁊ me
C qui ſecundus ſum. At ille reſpondit: ego agrū
emam. Cui dixit booz. Quando emeris agrū
de manu mulieris: ruth quoqȝ moabitidē que
vxor defuncti fuit debes accipere vt ſuſcites no
men propinqui tui in hereditate ſua. Qui re
ſpondit. Cedo iuri ꝓpinquitatis. Neqȝ enim
poſteritatē familie mee delere debeo. Tu meo
vtere priuilegio: quo libenter carere profite
or. Hic autem erat mos antiquitus in iſraél in

[illegible] + [illegible]

ter ꝓpinquos: vt ſi quādo alter alteri ſuo + iu
ri cedebat vt eſſet firma conceſſio ſoluebat ho
mo calciamentum ſuum ⁊ dabat propinquo
ſuo. Hoc erat teſtimonium ceſſionis in iſraél.
C Dixit ergo propinquo ſuo booz. Tolle calcia
mentum. Quod ſtatim ſoluit de pede ſuo. At
ille maiorib° natu ⁊ vniuerſo pplo teſtes vos
inquit eſtis hodie: q̄ poſſederim oīa que fue
runt elimelech ⁊ chelion ⁊ maalon tradente
noemi ⁊ ruth moabitidē vxorē maalon in ꝯiu
giū ſumpſerim vt ſuſcitē nomen defuncti in
hereditate ſua: ne vocabulū ei° de familia ſua
ac fratribus ⁊ pplo deleatꝛ. Vos inquam huius
rei teſtes eſtis. Rn̄dit oīs ppls qui erat in por
ta ⁊ maiores natu. Nos teſtes ſumus. Faciat
dn̄s hanc mulierē que ingreditur domū tuā
ſicut rachel ⁊ lyam que edificauerunt domū
iſraél: vt ſit exemplū virtutis in effrata ⁊ ha
beat celebre nomē in bethleem. Fiatqȝ domus
tua ſicut domus phares quē thamar peperit
iude: de ſemine qd̄ tibi dederit domin° ex hac
puella: Tulit itaqȝ booz ruth: ⁊ accepit vxorē.
Ingreſſuſqȝ eſt ad eam: ⁊ dedit illi dn̄s vt con
ciperet ⁊ pareret filium. Dixeruntqȝ mulieres
ad noemi. Benedictus dn̄s qui nō eſt paſſus D
vt deficeret ſucceſſor familie tue: ⁊ vocaretꝛ no
men eius in iſrael: ⁊ habeas qui conſoletꝛ ani
mā tuam ⁊ enutriat ſenectutē. De nuru enim
tua natus eſt qui te diliget: ⁊ multo tibi meli
or eſt q̄ȝ ſi ſeptem haberes filios. Suſceptum
qȝ noemi puerū poſuit in ſinu ſuo: ⁊ nutricis
ac gerule fungebatꝛ officio. Vicine autem mu
lieres congratulantes ei ⁊ dicentes: natus eſt
filius noemi: vocauerūt nomē eius obed. Hic
eſt pater iſai pr̄is dauid. He ſunt generatiōes
phares. / Phares genuit eſrom: eſrom genu 1. Par. 2.b.
it + arām: arām genuit aminadab : amina
dab genuit naaſon. Naaſon genuit + ſalmon
Salmon genuit booz : booz genuit obed. O
bed genuit iſai. Iſai genuit dauid regem.

Alˢ + [illegible]
Matt. 1.a.
Alˢ + [illegible]

C Explicit liber Ruth.

C Incipit prologus ſancti Hieronymi in li
bros Regum.

Ⓥ Iginti et duas litteras
eſſe apud hebreos ſyrorū
quoqȝ lingua ⁊ chaldeo
rū teſtatur que hebreē
magna ex parte ꝯfinis
eſt. Nā ⁊ ipſi vigintiduo
elementa hn̄t eodē ſo
no: ſed diuerſis chara
cterib°. Samaritani et
pētatheucū moyſi toti
dē lr̄is ſcriptitāt figuris
tm̄ ⁊ apicib° diſcrepantes. Certūqȝ eſt eſdram
ſcribam legiſqȝ doctorē poſt captā hieroſoly
mā ⁊ inſtaurationē tēpli ſub zorobabel alias
lr̄as reppiſſe qbus nūc vtimur: cum ad illud
vſqȝ tp̄s: idē ſamaritanorū ⁊ hebreorū chara
cteres fuerint. In libro quoqȝ numerorū hec eā
dē ſupputatio: ſub leuitarū ac ſacerdotū cen
ſu myſtice oſtenditꝛ. Et nomē dn̄i tetragramma
ton in qbuſdā grecis voluminib° vſqȝ hodie
antiqs expreſſum lr̄is inuenimus. Sed ⁊ pſalmi
triceſimuſſext° ⁊ cēteſimuſdecim° : ⁊ cēteſimuſ
vndecim° ⁊ cēteſimuſdecimuſoctau° : ⁊ cēteſi
muſqdrageſimuſqrt° : q̄ȝq̄ȝ diuerſo ſcribantur
metro: tn̄ eiuſdem numeri texuntꝛ alphabeto.
Et hieremie lamētatiōes ⁊ oīo eius: ſalomo
nis quoqȝ in fine: ꝓuerbia: ab eo loco in q̄ ait.
/ Mulierē fortē qs inueniet: eiſdē alphabetis
vel inciſionib° ſupputantꝛ. Porro qnqȝ littere
duplices apud hebreos ſunt : caph mem nun
phe ſade. Aliter eni ſcribuntꝛ per has ꝑncipia

Prouer. 31.b.

medietatéſq; verborū : áliter fines. Unde ⁊ a
pleriſq; libri dúplices eſtimanť: ſámuel mala
chím: dabreiamin: éſdras: hieremías: cuȝ cy
nóth ideſt lamentationibus ſuis. Quomodo
ígitur vigintiduo elementa ſunt per que ſcri-
bimus hebraice omne qḋ lóquimur ⁊ eorum
ínitijs vox humana comprehendiť: ita vigin-
tiduo volúmina ſupputántur: quibꝰ quaſi lit-
teris ⁊ exordijs in dei doctrina ténera adhuc
⁊ láctēs viri iuſti erudiť īfántia. Primꝰ apud
eos liber vocatur breſith: quem nos géneſim
dícimus: ſecundus elleſmóth qui éxodus ap-
pellátur: tertius vaiecrá ideſt leuíticus: quar-
tus vagedabér: quē numerū vocámus: quin-
tꝰ elleaddabarim : qui deuteronómiū pnotať.
Hi ſunt quinq; libri móyſi: quos proprie tho-
ráth ideſt legē appellāt. Scḋm pphetárū ordi
nē faciunt ⁊ incipiūt ab ieſú filio naue: qui a-
pud illos ioſué bennún dicit. Deinde ſubté-
xūt ſopthím ideſt iudicū librū ⁊ in eūdē com
pingūt rúth / qr in diebꝰ iúdicū facta eiꝰ nar-
Ruth.i.a. raf hiſtória. Tertiꝰ ſequiť ſámuel quē nos re-
gnoꝝ pmū ⁊ ſcḋm dicimꝰ: quartꝰ malachim:
ideſt regū: qui tertio ⁊ qrto regnórū volúmie
cōtineť. Meliúſq; multo eſt malachim ideſt
regum q̄ȝ malacoth ideſt regnórū dicere. Nō
enī multarū géntiū deſcribitꝰ régna: ſed vniꝰ
iſraelitici populi qui tribubus duódecim con
Iro ✝ iſa tineť. Quītus eſt ✝ eſaias: ſextus hieremías:
ſeptimus ezechiel: octauꝰ liber duódecim pro
phetárū: qui apud illos vocaf thareaſrá. Ter-
tius ordo: agiographa poſſidet. Et pmꝰ liber
íncipit a iób: ſcḋs a dauid quē qnq; incíſióni-
bus ⁊ vno pſalmorū volúmine cōprehēdūt:
tértius eſt ſálomon tres libros hñs: puerbia:
que illi parábolas ideſt maſlóth appellánt: qr
tus eccleſiaſtén ideſt coeléth: quintus eſt cán-
ticū canticoꝝ: quē titulo ſyraſyrim prénotāt:
ſextus eſt dániel : ſeptimus dabreiamin ideſt
verba dierū qḋ ſignificātius chronicón totius
diuine hiſtórie póſſumus appellare : qui liber
apud nos paralipomenon pmus ⁊ ſcḋs inſcri
biť: Octauus éſdras: qui ⁊ ipſe ſimiliter apud
grecos ⁊ latinos ī duos libros diuiſus eſt. No
nus heſtér. Atq; ita fiunt páriter veteris legis
libri vigintiduo ideſt móyſi quinq;: ⁊ ppheta
rū octo: agiographórū nouē. Quāq̄ȝ nōnulli
rúth ⁊ cynóth inter agiógrapha ſcriptitent: ⁊
hos libros in ſuo putēt numero ſupputándos:
ac per hoc eſſe priſce legis libros vigintiquat-
tuor: quos ſub numero vigintiquattuor ſenió-
rū apocalýpſis ioānis indúcit: adorātes agnū
⁊ coronas ſuas proſtrátis vúltibus offerētes:
ſtantibus corā quattuor aīalibus oculátis an-
te ⁊ retro.i.in pterítū ⁊ in futurū reſpicienti-
bus: ⁊ indefeſſa voce clamātibus / ſctūs ſctūs Apoc.4.c.
ſctūs dñs deus omps qui erat ⁊ qui eſt ⁊ q vē
túrus eſt. Hic prologus ſcripturarū: quaſi ga-
leatū pncipiū omnibus libris quos de hebreo
vértimus in latinū ↄuenire poteſt: vt ſcire va-
leámus qcqd extra hos eſt: inter apócrifa eſſe
ponēndū. Igiť ſapiētia que vulgo ſalomónis
inſcribiť: ⁊ ieſú filij ſyrách liber : ⁊ iudith: et
thobías: ⁊ páſtor nō ſunt in cánone. Macha-
beórum primū librū hebráicum répperi. Se-
cundus grecus eſt: qḋ ex ipſa phráſim proba-
ri poteſt. Que cum ita ſe hábeāt: obſecro te le
ctor ne laborē meū reprehenſiónē éſtimes an-
tiquoꝝ. In templo dei óffert vnuſquiſq; qḋ po
teſt. Alij aurū ⁊ argéntū ⁊ lápides precioſos:
alij býſſum ⁊ púrpurā ⁊ cóccū ófferūt ⁊ hya-
cinthū. Nobiſcum bene agiť ſi obtulérimus
pélles ⁊ caprárū pilos. / Et tamē apl's contem i.Cor.12.c
ptibilióra nr̄a magis neceſſaria iúdicat. Un-
de ⁊ tota illa tabernaculi pulcritudo ⁊ per ſin-
gulas ſpecies eccleſie preſéntis futureq; diſtin
ctio péllibus tégiť ⁊ cilítijs : ardorémq; ſólis
⁊ iniúriam imbriū ea que vilióra ſunt próhi-
bent. Lege ergo primuȝ ſámuel ⁊ malachim
meū. Meū inquā meū. Quicquid enī crébri-
us vertēndo: ⁊ emendándo ſolicitius ⁊ didi-
címus ⁊ tenémus: noſtrū eſt. Et cuȝ intelléxe-
ris qḋ ántea neſciébas: vel intérpretē me eſti-
máto ſi gratus es: vel paraphraſtén ſi ingratꝰ:
q̄ȝq̄ȝ mihi omnino ↄſcius nō ſim: mutaſſe me
quippiā de hebráica veritate. Certe ſi incrédu-
lus es: lege grecos codices ⁊ latinos ⁊ cónfer
cum his opuſculis que nuper emēdáuimus.
Et vbicūq; diſcrepáre inter ſe videris intér-
roga quēlibet hebreórū cui magis accōmodá-
re debeas fidē: Et ſi noſtra firmáuerit: puto q
eum nō eſtimes cōiectórē vt in eodē loco me-
cū ſilr diuináuerit. Sed ⁊ vos fámulas chriſti
rogo que dñi diſcumbéntis pcioſiſſima fidei
myrrha úngitis caput: q neq̄q̄ȝ ſaluatorē qri-
tis in ſepulcro qbꝰ ad prēȝ chriſtus aſcēdit : vt
ↄtra latrántes canes qui aduerſum me rábi-
do ore deſéuiēt: ⁊ circueunt ciuitatē: atq; in eo
ſe doctos arbitranť: ſi alijs détrahāt orōnum
veſtrarū clýpeos opponátis. Ego ſciens humi
litatē meam illius ſemp ſentētie recordábor.
/ Dixi cuſtodiā vias meas: vt non delinquam Pe.38

in lingua mea. Poſui ori meo cuſtódiam: cuȝ
conſiſteret peccator aduerſum me. Obmútui
⁊ humiliatus ſum ⁊ ſilui a bonis.
¶ Explicit prologus.

¶ Incipit liber Samuelis primus.
¶ Ca. Sū. ¶ De helchana ⁊ duabus vxoribꝰ
eius: phenéna fecunda emulatur annam pul-
cram ⁊ ſterilem: anna flet nec capit cibū. An-
na a domino prolem poſtulat. Samuel naſcit
ablactatur ⁊ domino offertur. ¶ Cap. I

A Troia aſi lijs hectoris inſtauratur. Als + ramathā in ſophim

Uit vir v-
nus de ramathaim
ſophim de monte ef
fraim ⁊ nomē eius
helchaná: filius hie
roboám: filij heliú:
filij thaú: filij ſúph:
effratéus. Et habuit
duas vxores. Nomē
vni ánna: ⁊ nomen ſecunde fenéna. Fuerúnt
qꝫ fénenne filij: ánne autem non erant liberi.
Et aſcendébat vir ille de ciuitate ſua ſtatútis
diebus: vt adoráret ⁊ ſacrificáret domino ex-
ercituum in ſýlo. Erant autem ibi duo filij he
li: oſni ⁊ phineés ſacerdotes domini. Uenit er
go dies ⁊ immoláuit helchaná: deditqꝫ fénen
ne vxori ſue ⁊ cúctis filijs eius ⁊ filiábus pár-
tes. Anne autem dedit partem vnam triſtis:
qꝛ annā diligébat. Dominus autem conclúſe
rat vúluam eius. Affligébat quoqꝫ eam ému
la eius: ⁊ vehementer angébat: intantū vt ex-
probráret qꝫ dominus concluſiſſet úuluā eius.
Sicqꝫ faciebat per ſingulos annos cū redeún
te tempore aſcenderent ad + templum domi-
ni: ⁊ ſic prouocábat ea. Porro illa flébat ⁊ nō
capiébat cibuȝ. Dixit ergo ei helchaná vir ſu-
us. Anna cur fles: ⁊ q̄re nō cómedis: ⁊ quám
obrem affligitur cor tuum? Numquid nō ego
melior tibi ſum qꝫ decem filij. Surrérit autẽ
ánna poſtqꝫ coméderat ⁊ biberat i ſýlo. Et he-
li ſacerdote ſedéte ſuper ſéllá ante poſtes + do
mus domini cū eſſet ánna amaro animo: ora-
uit ad dominū flens lárgiter: ⁊ votum vouit di
cens. Domine exercituū ſi reſpíciens videris
afflictionē fámule tue ⁊ recordátus mei fue-
ris nec oblitus ancille tue dederiſqꝫ ſerue tue
ſexum virilē: dabo eū dn̄o + oībus diebus vi
te eius // ⁊ nouácula non aſcéndet ſuper caput
eiꝰ. Factū eſt aūt cū illa multiplicáret préces
corā dn̄o: vt helí obſuáret os eius. Porro án
na loquebátur in corde ſuo: tantūqꝫ labia eiꝰ
mouebánt: ⁊ vox pénitus nō audiebát. Eſti-
máuit ergo eam heli temuléntam: dixitqꝫ ei.
Uſqꝫquo ebria eris. Digere pauliſper vinum
quo mádes. Reſpondens ánna: nequaqꝫ in-
quit domine mi. Nam mulier inféliꝛ nimis
ego ſum: vinúmqꝫ ⁊ oē qd̄ inebriáre pōt non
bibi: ſed effúdi aīam meā in ꝯſpectu dn̄i. Ne
réputes ancillā tuā q̄ſi vnā de filiabus belial:
qꝛ ex multitudine doloris ⁊ meróris mei locu
ta ſum vſqꝫ in preſens. Tunc heli ait ei. / Ua-

Als + ſummum Francorum regnum fractio cionis ... lio ...

B

Als + ... pli

Als + ol... tico Judic. 13.

C

Bretones ex ence... gente a ... britanni ... ſeu ... dicta eſt ... lib. 20.

de in pace: ⁊ deus iſraël det tibi petitionē tuā:
quam rogaſti eum. At illa dixit. Utinā inue-
niat ancilla tua gratiā in oculis tuis. Et abijt
múlier in viā ſuam ⁊ comédit: vultuſqꝫ illius
nō ſunt ámplius in diuerſa mutati. Et ſurre-
xérūt máne ⁊ adorauérunt corā dn̄o: reuerſi-
qꝫ ſunt ⁊ venérūt in domū ſuam in ramathá.
Cognouit aūt helchanā ánnā vxorē ſuā: ⁊ re-
cordátus eſt eius dn̄s. Et factū eſt poſt circulū
dierum: concépit ánna ⁊ péperit filium: voca-
uitqꝫ nomen eius ſamuél: eo qꝫ a dn̄o poſtu-
láſſet eum. Aſcéndit autem vir + eius helcha-
ná ⁊ omnis domus eius vt + immoláret dn̄o
hóſtiā ſolénnē ⁊ votū ſuū: ⁊ ánna nō aſcēdit

Al's fug. eſt + eius Al's + im molaret

D

Dixit enī viro ſuo: nō vadā donec ablactetur
ínfans: ⁊ ducā eū vt appáreat ante ꝯſpectū do-
mini: ⁊ máneat ibi iúgiter. Et ait ei helchaná
vir ſuus. Fac qđ bonū tibi vidétur: ⁊ máne do-
nec ablactés eū: p̄corqꝫ vt impleat dn̄s verbū
ſuū. Manſit ergo mulier: ⁊ lactauit filium ſuū
donec amoueret eum a lacte. Et adduxit eū
ſecum poſtqꝫ ablactáuerat in vítulis tribus. ⁊
tribus módijs farine: ⁊ ámphora vini: ⁊ addú-
xit eum + ad domū domini in ſyló. Puer au-
tē erat adhuc infántulus. Et imolauérunt vi-
tulū: ⁊ obtulérunt púerum heli. Et ait ánna.

32. q. 2. ſ. l. 30. q. 1. ca. quicunqꝫ 26. q. 5. ca. nec mirū Al's + in 32. q. 5. qđ deo in ſ.

Obſecro mi domine: viuit anima tua. Ego ſū
illa mulier que ſteti coram te hic orans domi-
num pro puero iſto. Oraui ⁊ dedit mihi domi-
nus petitionē meā: quā poſtulaui eum. Idcir-
co ⁊ ego cōmodaui eum dn̄o cunctis diebus
quibus fúerit accōmodátus dn̄o. Et adoraue-
runt ibi dominum. Et orauit ánna ⁊ ait.

¶ Ca. ij. ¶ De cantico anne: de pctō filiorū heli ofni ⁊ phinees: de tunica ſamuelis ⁊ fecūditate matris eius. Heli reprehendit filios: venit vir dei ad heli qui morte filiorū eius ⁊ ablatione ſacerdotij p̄dicit: ⁊ chriſtū p̄mittit. ¶ II

A

Al. + dn̄o

Exultáuit cor meū in dn̄o: ⁊ ex-
altátū eſt cornu meū in + deo
meo. Dilatátū eſt os meū ſuper
inimicos meos: qꝛ letata ſū in
ſalutári tuo. Nō eſt ſctūs vt eſt
dn̄s: neqꝫ enī eſt alius extra te:
⁊ nō eſt fortis ſicut deus noſter. Nolite multi-
plicare lóqui ſublímia gloriantes. Recédant
vétera de ore veſtro: qꝛ deus ſcientiarū dn̄s ē:
⁊ ipſi p̄paranf cogitatióes. Arcus fortiū ſupa-
tus eſt: ⁊ infirmi accincti ſunt róbore. Replé-
ti prius pro panibus ſe locauérunt: ⁊ famélici
ſaturati ſunt. Donec ſtérilis péperit plurimos
⁊ q̄ multos habebat filios infirmáta eſt. Do-
minus mortificat ⁊ viuificat: dedúcit ad infe-
ros ⁊ redúcit. Dominus páuperem facit ⁊ di-
tat: humiliat ⁊ ſubleuat. + Súſcitat de puluē-
re egénum: ⁊ de ſtércore + eleuat pauperem:
vt ſedeat cum principibus ⁊ ſolium glorie te-
neat. Domini enim ſunt cárdines terre: ⁊ po-
ſuit ſuper eos órbem. Pedes ſanctorum ſuo-
rum ſeruábit ⁊ impij in ténebris conticéſcēt:
quia nō in fortitudine + ſua roborábitur vir.
Dominum formidábunt aduerſárij eius + ⁊
ſuper ipſos in celis tonábit. Dominus iudica-
bit fines terre: ⁊ dabit impérium regi ſuo et
ſublimábit córnu chriſti ſui. Et abijt helcha-
ná in ramathá in domum ſuam. Puer autē

Deut. 32. f Thobie 13. a Sap. 16. b Al's + ſuſcitans Al's + eleuans

B

Pa. 112. 49. d. c. 2. l. b. cecus. Al. + ſua ſuperest. Al's + et ſuperest

C

erat miniſter in ꝯſpectu dn̄i ante faciē heli ſa-
cerdotis. Porró filij heli: filij beliál neſciéntes
dn̄m neqꝫ officij ſacerdotū ad populum: ſed
quicunqꝫ imolaſſet victimā veniébat púer ſa-
cerdotis dū coquerenf carnes ⁊ habebat fuſci-
nulā tridénté in manu ſua: ⁊ mittebat eā in
lebétē vel in caldáriā: aut in óllā ſiue in ca-
cabū: ⁊ oē qđ léuabat fuſcinula tollébat ſacer-
dos ſibi. Sic faciebát vniuerſo iſraéli venién-
tiū in ſyló. Etiā anteqꝫ adoléret ádipē: venie-
bat puer ſacerdotis ⁊ dicebant imolánti. Da
mihi carnē vt coquā ſacerdoti. Non enī acci-
piā a te carnē coctā: ſed crudā. Dicebátqꝫ illi
ímmolás. Incendáf p̄mū iuxta mórē hódie
ádeps: ⁊ tólle tibi quātūcunqꝫ deſiderat aīa
tua: Qui rn̄dés aiébat ei. Nequaqꝫ. Nūc enī

D

dabis alioquin tóllā vi. Erat ergo peccatum
puerorū grāde nimis coram dn̄o: qꝛ detrahe-
bant homines ſacrificio dn̄i. Sámuel autem
miniſtrábat ante faciē domini púer accinct⁹
+ ephót líneo. Et túnicam páruā faciebat ei
mater ſua: quā afferébat ſtatútis dieb⁹ aſcen-
dens cū viro ſuo: vt imoláret hóſtiam ſolén-
nem ⁊ votū ſuum. Et bn̄dixit heli hélchane ⁊
vxori eius: dixitqꝫ ei. Réddat tibi dn̄s ſemen
de muliere hac pro fenore qđ cōmodáſti dn̄o.
Et abiérunt in locū ſuum. Uiſitáuit ergo dn̄s
ánnā ⁊ cōcépit: ⁊ péperit tres filios ⁊ duas fi-
lias. Et magnificat⁹ eſt puer ſámuel apud do-

b 30. vel. c. b pls do

Al's + ephod

E

minū. Heli autem erat ſenex valde ⁊ audiuit
omnia que faciebāt filij ſui vniuerſo iſraéli:
⁊ quō dormiebāt cū mulieribus que obſeruā-
bant ad óſtiū tabernáculi ⁊ dixit eis. Quare
facitis res huiuſcémodi: quas ego audio res
péſſimas ab omni populo. Nolite filij + mei.
Nō enī ē bona fama quā ego audio: vt tráſ-

Al's + mi

gredi faciátis pplꝫ dñi.ˣ Si peccáuerit vir in
c ſe.di.c alienum de pe.di.i §.q antea. Lu.i.g. virum placári ei poteſt deus// ſi autem in deuꝫ
peccáuerit vir qs orabit pro eo? Et non audie-
rũt vocem p̄ris ſui: qꝛ voluit dñs occidere eos.
// Puer aũt ſámuel ꝓficiébat atqꝫ creſcébat:
ꝛ placébat tam deo q̄ꝫ hoībus. Uenit auteꝫ vir
dei ad heli: ꝛ ait ad eum: Hec dicit dñs. Nun
qd nõ aperte reuelátus ſum dómui patris tui
M.+ cũ tu cum + eſſet in egýpto in domo pharaónis? Et
elégi eũ ex oībus tribub⁹ iſraél mihi in ſacer-
F dotẽ vt aſcénderet ad altare meũ: ꝛ adoléret
Hs + co phod mihi incénſum: ꝛ portáret + ephót coraꝫ me:
ꝛ dedi domui patris tui omnia de ſacrificijs fi
Ms + a- bulcatis liorum iſraél. Quare calce + abieciſtis victi-
Mo + a- bieciſti mã meã: ꝛ munera mea que ꝑcépi vt offerén
tur in tẽplo ᵛꝛ magis honoráſti filios tuos q̄ꝫ
d 47. diſ. §. necesse de ſymo. ea.lꝫ i ꝑn. me: vt comederétis primitias omnis ſacrifi-
cij iſraél ppli mei. Propterea ait dñs de⁹ iſra-
él. Lóquens locutus ſum vt domus tua ꝛ do-
mus patris tui miniſtráret in conſpectu meo
vſqꝫ in ſempiternuꝫ. Nunc aũt dicit dñs. Ab
ſit hoc a me.// Sed quicunqꝫ honorificáuerit
3. Reg. 2. c. me glorificabo eũ: qui aũt cõtémnũt me erũt
ignóbiles. Ecce dies véniũt ꝛ ꝑcidã brachiũ
tuum: ꝛ bráchium domus p̄ris tui: vt nõ ſit ſe
G nex in domo tua. Et videbis émuluꝫ tuũ in tẽ
plo in vniuerſis próſperis iſraél: ꝛ non erit ſe-
nex in domo tua oībus dieb⁹. Uerũtñ nõ áu-
ferã pénitus virum ex te ab altari meo: ſed vt
deficiát oculi tui ꝛ tabéſcat aĩa tua: ꝛ pars ma
gna domus tue morieť cũ ad virilẽ etatẽ véne
rit.// Hoc aũt erit tibi ſignũ qð véturꝫ eſt duo-
infra.10.a Eſa.18.b infra.4.c. bus filijs tuis ofni ꝛ phineés. In die vno mo
rienť ambo. Et ſuſcitabo mihi ſacerdotẽ fide-
lẽ qui iuxta cor meũ ꝛ aĩam meã fáciet: ꝛ edi
ficabo ei domũ fidélẽ: ꝛ ãbulabit corã chriſto
meo cũctis dieb⁹. Futurꝫ eſt aũt vt qcũqꝫ re-
manſerit in domo tua: veniat vt oreť pro eo: ꝛ
ófferat nũmmũ argénteũ ꝛ tórtam panis: di-
cátqꝫ. Dimitte me obſecro ad vnam partẽ ſa-
cerdotalẽ vt cómedã bucéllam panis.

¶ C. Sũ. ¶ De vocatõe ſamuelis dormiẽtis: de viſione ei reuelata quã indicat heli: ſamuel fidelis ꝓpheta dñi eẽ cognoſcit: ꝛ dñs dedit vt appareat in ſylo: vbũ ſamuelis venit. ¶ III

A Uer autẽ ſámuel miniſtrábat
dño coraꝫ heli: ꝛ ſmo dñi erat
ꝑcioſus. In dieb⁹ illis nõ erat
viſio maniſeſta.// Factuꝫ eſt er
infra.4.c. go in die quadã heli iacébat ĩ
léctulo ſuo ꝛ oculi eius caligá-
uerant: nec póterat vidére lucérnã dei anteq̄ꝫ
extingueréť. Sámuel aũt dormiebat in tẽplo
dñi: vbi erat arca dei. Et vocauit dñs ſamuél.
Qui reſpondens ait. Ecce ego. Et cucúrrit ad
heli ꝛ dixit. Ecce ego. Uocáſti enim me. Qui
dixit. Non vocáui + te fili. Reuértere ꝛ dór- Ms ſup. eſt + te
mi. Et abijt ꝛ dormiuit. Et adiécit dominus
rurſum vocáre ſamuél. Conſurgénſqꝫ ſámuel
ábijt ad heli: ꝛ dixit. Ecce ego: qꝛ vocáſti me.
Qui reſpondit. Non vocaui te fili mi. Reuér
tere ꝛ dórmi. Porró ſámuel necdum ſciébat
dominum: nec reuelátus fúerat ei ſermo do-
mini. Et adiécit dominus: ꝛ vocauit adhuc ſa-
muél tertio. Qui conſúrgens abijt ad heli et
ait. Ecce ego: qꝛ vocaſti me. Intelléxit ergo he B
li: qꝛ dominus vocáret púerũ: ꝛ ait ad ſamuél.
Uade ꝛ dórmi. Et ſi deinceps vocáuerit te di
ces. Lóquere domine: quia audit ſeruus tuus.
Abijt ergo ſámuel ꝛ dormiuit in loco ſuo. Et
venit dominus ꝛ ſtétit ꝛ vocauit ſicut vocaue-
rat ſcdo. Samuél ſamuél. Et ait ſámuel. Ló-
quere dñe: qꝛ áudit ſuus tuus. Et dixit domi-
nus ad ſamuél. Ecce ego facio verbũ in iſraél:
qð quicũqꝫ audíerit tinnient ámbe áures ei⁹.
In die illa ſuſcitabo aduerſum heli oĩa que lo
cutus ſum ſup domũ eius. Incipiã ꝛ complé C
bo. Prędixi eni ei q̄ iudicaturus eſſem domũ
eius ineternũ ꝓpter iniquitatẽ: eo q̄ nóuerat
indigne ágere filios ſuos: ꝛ non corripúerit
eos. Idcirco iuráui domui heli q̄ nõ expiétur
iniquitas domus eius victimis ꝛ munéribus
vſqꝫ ineternũ. Dormiuit aũt ſámuel vſqꝫ má
ne aperuítqꝫ óſtia domus dómini. Et ſámuel
timébat indicáre viſionẽ heli. Uocauit ergo
heli ſamuélem: ꝛ dixit. Sámuel fili mi. Qui Gen. 37.c
reſpondẽs ait. Preſto ſuꝫ. Et interrogáuit eũ. ꝛ infra.22.c
Quis eſt ſmo quem locutus eſt + dñs ad te? Ms ſup. eſt + dñs
Oro te ne celáueris me. Hec faciat tibi deus
ꝛ hec áddat: ſi abſcónderis a me ſmonẽ ex oĩ-
bus verbis que dicta ſũt tibi. Indicáuit itaqꝫ D
ei ſámuel vniuérſos ſermónes: ꝛ non abſcón-
dit ab eo. Et ille rñdit. Dñs eſt. Qð bonuꝫ eſt
in oculis ſuis fáciat. Creuit aũt ſámuel: ꝛ dó
min⁹ erat cũ eo: ꝛ nõ cecidit ex oĩb⁹ vbis eius
in terram. Et cognóuit vniuerſus iſraél a dán
vſqꝫ berſabée q̄ fidelis ſámuel prophéta eſſet
dñi. Et áddidit dñs vt apparéret in ſýlo: qm̄
reuelat⁹ fuerat dñs ſamuéli ĩ ſýlo iuxta verbũ
dñi. Et euénit ſmo ſamuélis vniuerſo iſraéli.

¶ Ca. Sũ. ¶ De bello philiſtijm ꝛ fuga iſrael: de arca capta: et morte filiorum heli: et de

morte ipſius heli: ⁊ de morte nurus ſue vxoris
phinees ⁊ ortu icaboth. ℭ IIII

A E T factum eſt in diebus illis: cō
uenerunt philiſtijm in pugnā.
Egreſſus eſt nāq; iſraél obuiā
philiſtijm in prélium: ⁊ caſtra
metátus eſt iuxta lápidem ad-
iutórij. Porro philiſtijm vené
runt in afec: ⁊ inſtruxerunt áciē contra iſraél.
Inito autē certámine terga vertit iſraél phi
liſtéis: ⁊ ceſa ſūt in illo certámine paſſim per
ágros quaſi quattuor milia virórū. Et reuer-
ſus eſt populus ad caſtra. Dixerúntq; maiores
nátu de iſraél: quare percuſſit nos dominus ho-
die corā philiſtijm? Afferámus ad nos de ſyló
arcā féderis dñi: ⁊ véniat in médiū noſtri: vt
ſáluet nos de manu inimicorū noſtrorū. Mi-
ſit ergo populus in ſyló: ⁊ tulérunt inde arcā
féderis dñi exercituū ſedéntis ſup cherubin.
B Erántq; duo filij heli cum arca féderis domi
ni ofni ⁊ phineés. Cumq; veniſſet arca féderis
dñi in caſtra: vociferátus eſt oīs iſraél clamó
re grándi: ⁊ perſonuit terra. Et audiérūt phi-
liſtijm vocē clamoris: dixeruntq;. Que nā eſt
hec vox clamóris magni in cáſtris hebreórum.
Et cognouérunt q arca dñi veniſſet in cáſtra.
Timuerúntq; philiſtijm dicētes. Uenit deus
Alī + et dixerunt in cáſtra. Et ingemuérunt + dicentes. Ue no
bis. Nō enī fuit tāta exultátio héri ⁊ nudiuſ-
tertius. Ue nobis. Quis nos ſaluabit de ma-
nu deórum ſublimiū iſtorum? Hi ſunt dij qui
percuſſérunt egýptum oī plaga in deſerto. Cō
fortámini ⁊ eſtote viri philiſtijm: ne ſeruiátis
hebréis ſicut ⁊ illi ſeruiérūt + nobis. Cōfortá
Alī + vobis mini: ⁊ belláte. Pugnauerunt ergo philiſtijm:
⁊ céſus eſt iſraél ⁊ fúgit vnuſquiſq; in taber-
naculū ſuū. Et facta eſt plága magna nimis ⁊
cecidérūt de iſraél triginta milia pedítū: ⁊ ar-
C ca dei capta ē. Duo quoq; filij heli mórtui ſūt
D 2. Reg. 1. a. ofni ⁊ phineés. // Currēs aūt vir de beniamin
ex ácie venit in ſyló in die illa: ſciſſa veſte ⁊ cō
ſperſus púluere caput. Cumq; ille veniſſet: he
li ſedebat ſuper ſéllam contra viam expéctās.
Erat aūt cor eius páuēs pro arca domini. Uir
autem ille poſtq; ingreſſus eſt nunciauit vrbi.
Et vlulauit oīs ciuitas. Et audiuit heli ſonitū
clamóris: dixitq;. Quis eſt hic ſonitus tumul
Supra. 3. a. tus huius? At ille feſtinauit ⁊ vénit: // et núciá
uit heli. Heli autem erat nonaginta ⁊ octo an
norum: ⁊ oculi eius caligáuerant: ⁊ vidére nō
poterat. Et dixit ad heli. Ego ſum qui veni de
prélio: ⁊ ego q de ácie fugi hódie. Cui ille ait.
Quid actum eſt fili mi? Reſpondens autē il-
le qui nunciabat: fúgit inquit iſraél corā phi-
liſtijm: ⁊ ruina magna facta eſt in populo. In Supra. 2. g
ſup ⁊ duo filij tui mortui ſunt ofni ⁊ phineés:
⁊ arca dei cápta eſt. Cūq; ille nomináſſet ar-
cam dei cécidit de ſella retrórſū iuxta óſtiū:
⁊ fractis ceruicibus mortuus eſt. Senex enim D
erat vir ⁊ grandéuus: ⁊ ipſe iudicáuit iſraél [a] a 1. q. 4. §. Item pro [illegible]
quadraginta ánnis. Nurus autem eius vxor
phineés prégnans erat vicináq; partui. Et au
dito núncio q capta eſſet arca dei: ⁊ mortuus
eſſet ſócer ſuus ⁊ vir ſuus: incuruáuit ſe ⁊ pé-
perit. Irrúerant enim in eam dolóres ſúbiti.
In ipſo autē moménto mortis eius: dixerūt
ei qui ſtabant circa eam. Ne tímeas: quia fi-
lium peperiſti. Que non reſpóndit eis: neq;
animaduértit. Et vocauit puerum + icabóth: Alī + icabod
dicens. Tranſláta eſt gloria domini de iſraél:
quia capta eſt arca dei. Et pro ſócero ſuo ⁊ pro
viro ſuo ait. Tranſlata eſt gloria ab iſraél: eo
q capta eſſet arca dei.

ℭ Ca. Sū. ℭ Arca dñi iuxta dagon collocat:
dagon ante arcam cadens proſternitur: Iterū
cadens caput ⁊ manus eius abſcinduntur: fla
gellantur philiſtijm in ſecretiori parte natiū:
quia arca detinetur: alij moriuntur. ℭ V

P Hiliſtijm autem tulérunt ar- A
cam dei: ⁊ aſportauérunt eā a
lápide adiutórij in açótū. Tu
lerúntq; philiſtijm arcám dei:
⁊ intulérunt eam in templum
dagón: ⁊ ſtatuérunt eam iuxta
dagón. Cumq; ſurrexiſſent dilúculo + açótij Alī + azotij
altera die: ecce dagón iacébat prónus in tér-
ra ante arcam domini. Et tulérunt dagón: et
reſtituérunt eum in locum ſuum. Rurſúmq;
máne die altera conſurgéntes inuenérunt da
gon iacéntem ſuper faciem ſuam in terra co-
ram arca domini. Caput autem dagón ⁊ due
pálme mánuū eius abſciſe erant ſuper limen:
Porró dagón ſolus trúncus remánſerat i lo
co ſuo. Propter hanc cauſā nō cálcant ſacer B
dotes dagón: ⁊ omnes qui ingrediūtur templū
eius ſuper limē dagón in açóto vſq; in hodiér
nū diem. Aggrauáta eſt autem manus domini
ſup açótios: ⁊ demolitus eſt eos. // Et percuſſit Ps. 77.
in ſecretióri párte natiū açótum ⁊ fines eius.
Et ebulliérunt ville ⁊ agri in medio regiónis
illius: ⁊ nati ſunt múres: ⁊ facta eſt confúſio
mortis magne in ciuitáte. Uidentes autē vi-

Alias + azoton ri + azótij huiuſcémodi plagá: dixerunt. Nō
C maneat arca dei iſraél apud nos: qm̄ dura eſt
manus eius ſup nos: ⁊ ſup dagón deū nr̃m. Et
mittētes cōgregauerūt oēs ſátrapas philiſti-
infra. 6. c. nórum ad ſe: ⁊ dixerunt. // Quid faciémus de
arca dei iſraél? Reſpōderúntqꝫ gethéi. Circū-
ducatur arca dei iſraél. Et circūduxérunt arcā
dei iſraél. Illis autem circūducéntibus eá fie
bat manus domini dei per ſingulas ciuitátes
interfectiónis magne nimis: ⁊ percutiébat vi
ros vniuſcuiuſqꝫ úrbis: a páruo vſqꝫ ad maió
rē: ⁊ cōputreſcebant prominéntes extáles eo-
D rum. Inierúntqꝫ gethéi conſilium: ⁊ fecérunt
ſibi ſedes pelliceas. Miſerunt ergo arcam do-
mini in accharón. Cūqꝫ veniſſet arca dn̄i dei ī
accharón: exclamauérunt accharoníte dicen-
tes. Adduxérunt ad nos arcā dei iſraél: vt iter
ficiat nos ⁊ pplm̄ noſtrum. Miſérunt itaqꝫ ⁊
congregauérunt omnes ſátrapas philiſtinó-
rū. Qui dixerūt. Dimitte arcám dei iſraél: et
reuertátur in locum ſuū: vt nō interficiat nos
cū pplo noſtro. Fiebat enī pauor mortis in ſin
gulis úrbibus: ⁊ grauiſſima valde manus dn̄i
dei. Viri quoqꝫ qui mortui nō fúerant pcutie
bánt in ſecretióri parte nátium: ⁊ aſcendébat
vlulátus vniuſcuiuſqꝫ ciuitátis in celum.

¶ Ca. Sū. ¶ De remiſſione arce cū muneri
bus: de vaccis ducētibus plauſtrū ⁊ vitulis ea
rū domi relictis: bethſamite qꝛ vidēt arcā pcu
tiunt: núcios mittunt in cariathiarim. ¶ VI

A Al'. + philiſtum Uit ergo arca domini in regió
ne + philiſtinorū ſéptem mén
ſibus. Et poſt hec vocauerūt phi
liſthijm ſacerdótes ⁊ diuinos di
ſupra. 5. centes. // Quid faciémus de ar-
ca dei? Indicáte nobis quomo
do remittámus eam in locum ſuū. Qui dixé
rūt. Si remittitis arcā dei iſraél: nolite dimit
tere eam vácuā: ſed qd̄ debétis ei réddite pro
peccato: ⁊ tunc curabimini ⁊ ſciétis quare nō
recédat man⁹ ei⁹ a vobis. Qui dixérūt. Quid
eſt qd̄ pro delicto réddere debeám⁹ ei. Reſpon
derūtqꝫ illi. Iuxta numerū prouinciarū phili
ſtinorum quinqꝫ ános áureos faciétis ⁊ quin
qꝫ múres aúreos: qꝛ plaga vna fuit omnibus
vobis ⁊ ſatrapis veſtris. Facietiſqꝫ + ſimilitú-
dines anorū veſtrorum: ⁊ + ſimilitudines mú
Alias + ſimilitudinem riū qui demoliti ſūt terrā: ⁊ dabitis deo iſraél
glóriam: ſi forte rélevet manū ſuam a vobis:
⁊ a dijs veſtris ⁊ a térra veſtra. Quare grauá-
B tis corda vr̃a ſicut aggrauáuit egýptus ⁊ pha
rao cor ſuum? Nōne poſtqꝫ percúſſus eſt tunc Exo. 12. c.
dimiſit eos: ⁊ abiérunt? Nunc ergo arripite ⁊
fácite plauſtrum nouum vnū: ⁊ duas váccas
fétas quibus non eſt impóſitum iugum iungi
te in plauſtro: ⁊ reclúdite vítulos earū domi.
Tolletiſqꝫ arcā domini ⁊ ponétis in plauſtro:
⁊ vaſa áurea que exoluiſtis ei pro delicto pone
tis in capſéllam ad latus eius: ⁊ dimittite eā
vt vadat: ⁊ aſpiciétis. Et ſi quidem per viā fi-
nium ſuorū aſcénderit contra bethſamés ipſe
fecit nobis hoc malum gránde: ſinautem mí-
nime: ſciémus qꝛ nequaqꝫ manus eius tétigit
nos: ſꝫ caſu áccidit. Fecérūt ergo illi hoc mo-
do. Et tollentes duas váccas que lactábāt vi-
tulos iunxérunt ad pláuſtrum: vituloſqꝫ earū
cōcluſérunt domi. Et poſuérunt arcā dei ſuper C
pláuſtrū ⁊ capſéllam que habebat múres áu-
reos ⁊ ſimilitudinē anorū. Ibát autē in diré-
ctum vácce per viam que ducit béthſames: et
itinere vno gradiebánt pergéntes ⁊ mugién-
tes: ⁊ nō declinábant neqꝫ ad déxterā neqꝫ ad
ſiniſtram. Sed ⁊ ſátrape philiſtijm ſequebant
vſqꝫ ad términos bethſamés. Porró bethſa-
mite metébant tríticum in valle. Et eleuán-
tes óculos vidérunt arcam: ⁊ gauiſi ſunt cū
vidiſſent. Et pláuſtrum vénit in agrum ioſué
bethſamite: ⁊ ſtetit ibi. Erat autem ibi lapis
magnus: ⁊ cōcidérūt ligna pláuſtri: vaccáſqꝫ
impoſuérunt ſuper ea holocáuſtum dn̄o. Leui
te autem depoſuérūt arcā dei ⁊ capſéllā que
erat iuxta eam: in qua erant vaſa áurea ⁊ po-
ſuérūt ſup lápidem grándem. Viri aūt beth-
ſamite obtulerunt holocáuſta: ⁊ imolauérūt
victimas in die illa dominó. Et quinqꝫ ſátrape
philiſtinorū vidérunt ⁊ reuérſi ſunt in accha D
ron in die illa. Hi ſunt autem áni áurei quos
reddidérunt philiſtijm pro delicto dn̄o. Azó-
tus vnum: gáça vnū: aſchalón vnū: géth vnū
accharón vnū: ⁊ mures aureos ſm̄ numerū
vrbiū philiſtijm quinqꝫ prouinciarū ab vrbe
muráta vſqꝫ ad villā que erat abſqꝫ muro: et
vſqꝫ ad abel magnū ſuper quē poſuerunt arcā
dn̄i que erat vſqꝫ ī illa die ī agro ioſué bethſa
mitis. Percúſſit autē dominus de viris bethſa
mitibus eo qꝫ vidiſſent arcā dn̄i: ⁊ percúſſit de
pplo ſeptuaginta viros: ⁊ quinquaginta mília
plébis. Luxitqꝫ populus eo qꝫ dn̄s percuſſiſſet
plebē plaga magna. Et dixerunt viri bethſami
te. Quis póterit ſtare in conſpectu domini dei
ſancti huius? Et ad quē aſcéndet a nobis. Mi
ſerúntqꝫ núcios ad habitatóres cariathiarim

dicentes. Reduxerunt philiſtijm arcam domi
ni: deſcendite ⁊ reducite eam ad vos.
¶ Ca. Sū. ¶ De trāſitu arce i cariathiarim:
de ſedere populi ad dominum iudicio ſamue-
lis qui iudicauit pplm: de oblatiōe ſamuelis:
⁊ de humilitate philiſtijm ⁊ pace iſrl. ¶ VII
Venerunt ergo viri cariathia-
A rim ⁊ reduxerunt arcam dñi: ⁊
Al's + domo intulerūt eam in + domū ami-
nadab in gabaa. Eleaçarū aūt
filiū eius ſanctificauerūt: vt cu
ſtodiret arcam dñi. Et factū eſt
ex qua die māſit arca domini in cariathiarim
multiplicati ſunt dies. Erat quippe iam ann⁹
viceſimus. Et requieuit oīs domus iſraël poſt
dñm. Ait aūt ſamuel ad vniuerſam domum
Joſue 24.c. iſraël dicēs. Si i toto corde veſtro reuertimi-
ni ad dñm: auferte deos alienos de medio + ve
Al's + veſtrum ſtri: baalim ⁊ aſtaroth: ⁊ pparate corda veſtra
dño ⁊ ſeruite ei ſoli: ⁊ eruet vos de manu phili-
B ſtijm. Abſtulerunt ergo filij iſraël baalim et
aſtaroth: ⁊ ſeruierunt dño ſoli. Dixit aūt ſamu
el. Cōgregate vniuerſuʒ iſraël in maſphat vt
orē pro vobis dñm. Et ꝯuenerūt in maſphat.
Hauſeruntqʒ aquā ⁊ effuderūt in ꝯſpectu do-
mini: ⁊ ieiunauerūt in die illa atqʒ dixerunt.
Al's + domine Tibi peccauimus + dñe. Judicauitqʒ ſamuel
filios iſraël i maſphat. Et audierūt philiſtijm
ꝙ ꝯgregati eſſent filij iſraël i maſphat: ⁊ aſcē
derunt ſatrape philiſtinoꝝ ad iſrael. Quod cuʒ
audiſſent filij iſraël timuerunt a facie philiſti
noꝝ. Dixeruntqʒ ad ſamuelem. Ne ceſſes pro
nobis clamare ad dñm deū noſtruʒ: vt ſaluet
nos de manu philiſtinoruʒ. Tulit aūt ſamuel
C agnū lactentē vnū: ⁊ obtulit illum holocauſtū
integrū dño. Et clamauit ſamuel ad dñm: p
iſraël: ⁊ exaudiuit eū dñs. Factū eſt aūt cū ſa-
muel offerret holocauſtuʒ dño: philiſtijm in-
iere preliū ꝯtra iſraël. Intonuit aūt dñs fra
Eccl.46.b gore magno in die illa ſup philiſtijm: ⁊ exter
ruit eos: ⁊ ceſi ſunt a filijs iſraël. Egreſſiqʒ filij
iſraël de maſphat pſecuti ſunt philiſteos: ⁊ p-
cuſſerūt eos vſqʒ ad locū qui erat ſubter beth
char. Tulit autem ſamuel lapidem vnum et
poſuit eum inter maſphat ⁊ inter ſen: ⁊ voca
uit nomen loci illius lapis adiutoꝛij. Dixitqʒ
D Hucuſqʒ auxiliat⁹ eſt nobis dñs. Et humilia-
Al's legis ciuitas cō dicitur ti ſunt philiſtijm: nec appoſuerunt vltra vt ve
nirent in terminos iſraël. Facta eſt itaqʒ ma-
nus dñi ſup philiſteos cūctis dieb⁹ ſamuelis:
⁊ reddite ſūt vrbes quas tulerāt philiſtijm ab

iſraël iſraëli: ab accharon vſqʒ geth ⁊ termi-
nos ſuos. Liberauitqʒ iſraël de manu philiſti-
noꝝ: eratqʒ pax inter iſraël ⁊ amoꝛreum. Ju-
dicabat quoqʒ ſamuel iſraël cūctis dieb⁹ vite
ſue: Et ibat per ſingulos annos circuiēs bethel
⁊ galgala ⁊ maſphat: ⁊ iudicabat iſraëlem in
ſupradictis locis. Reuertebaturqʒ i ramatha.
Ibi eniʒ erat domus ei⁹: ⁊ ibi iudicabat iſraë-
lem. Edificauit etiam ibi altare domino. Anchone marchie ciuitas dicitur
¶ Capi. Summarium. ¶ De filijs ſamuelis
qui declinauerunt ad auaritiam: ⁊ populus pe
tijt regem: quibus ius regis predicit. ¶ VIII
Factum eſt aūt cum ſenuiſſet ſa
muel: poſuit filios ſuos iudices A
in iſraël. Fuitqʒ nomē filij eius
pmogeniti iohel: ⁊ nomen ſcdi
abia iudicū in berſabee. Et non
ambulauerūt filij illius in vijs
eius: ſed declinauerunt poſt auaritiam: accepe
runtqʒ munera ⁊ peruerterunt iudiciū. Cōgre
gati ergo vniuerſi maioꝛes natu iſraël: vene-
runt ad ſamuelē in ramatha: dixeruntqʒ ei.
Ecce tu ſenuiſti: ⁊ filij tui nō ambulabunt in
vijs tuis. Conſtitue nobis regem vt iudicet Als. vel. ab
nos: ſicut ⁊ vniuerſe habent nationes. Diſpli- erot.. dio.i glo.
cuitqʒ ſmo in oculis ſamuelis: eo ꝙ dixiſſent: Oſee.13.c.
da nobis regē vt iudicet nos. Et oꝛauit ſamu Act.13.c.
el ad dñm. Dixit autē dñs ad ſamuelē. Audi B
vocē ppli in omnibus que loquunt tibi. Non
enī te abiecerūt ſed me: ne regnē ſup eos. Ju
xta oīa opera ſua que fecerūt a die qua eduxi
eos de egypto vſqʒ ad diē hāc. Sicut dereliquē Ida Ibi
runt me ⁊ ſeruierūt dijs alienis: ſic faciūt etiā ſic vbi gditur
tibi. Nūc ergo vocē eoꝝ audi. Verūtñ conte
ſtare eos: ⁊ pdic eis ius regis qui regnaturus
eſt ſup eos. Dixit itaqʒ ſamuel oīa verba dñi
ad pplm qui + petierat a ſe regē: ⁊ ait. Hoc erit Al's + pe
ius regis qui iperaturus eſt vobis. Filios vr̄os tierat vel
tollet ⁊ ponet in curribꝰ ſuis: facietqʒ ſibi eq- petierunt
tes ⁊ pcurſoꝛes quadrigarū ſuaꝝ: ⁊ ꝯſtituet ſi C
bi tribunos ⁊ centuriones: ⁊ aratoꝛes agroꝝ
ſuoꝝ ⁊ meſſoꝛes ſegetū ⁊ fabros armoꝝ ⁊
curruū ſuoꝝ. Filias quoqʒ veſtras faciet ſibi
vnguentarias ⁊ focarias ⁊ panificas. Agros
quoqʒ veſtros ⁊ vineas ⁊ oliueta optima tol
let ⁊ dabit ſeruis ſuis. Sed ⁊ ſegetes vr̄as ⁊ vi-
nearū reddit⁹ addecimabit: vt det eunuchis
⁊ famulis ſuis. Seruos etiā vr̄os ⁊ ancillas ⁊
iuuenes optimos ⁊ aſinos auferet: ⁊ ponet i
ope ſuo. Greges qqʒ vr̄os addecimabit: voſqʒ
eritis ei ſerui. Et clamabitis in die illa a facie

régis veſtri quē elegiſtis vobis: ⁊ nō exáudiet
Als ſedit + in die illa — vos dominus ī die illa: q̄z petiſtis vobis regē. +
Nóluit autem populus audire vocē + ſamué
D — lis: ſed dixérunt. Nequaq̄z. // Rex enim erit ſu
Als + ſamuel — per nos: ⁊ erimus nos quoq̄z ſicut omnes gen
Infra 10. c — tes: ⁊ iudicábit nos rex noſter: ⁊ egredieť an
te nos: ⁊ pugnábit bella noſtra ꝑ nobis. Et au
diuit ſámuel omnia verba populi: ⁊ locut⁹ eſt
ea in áuribus domini. Dixit autem dominus
ad ſamuélem. Audi vocem eorū: ⁊ conſtitue
ſuper eos regem. Et ait ſamuel ad viros iſraél.
Vadat vnuſquiſq̄z in ciuitatem ſuam.

¶ Ca. Sū. ¶ De ſaule ⁊ inquiſitione aſina
rum: ⁊ de aduentu eius ad ſamuelem: de armo
dextro dato ſauli in conuiuio ſamuelis. ¶ IX

A — Et erat vir de beniamin nomine
Als + ſeor — cis filius abibél filij + ſeór: filij
Als + ſeb — + bechór: filij ſaréth filij aphiá
Als + de corath — filij viri iemini fortis róbore. Et
1. par. 8. c. — erat ei filius vocábulo ſaúl ele
Infra 10. d — ctus ⁊ bonus: ⁊ nō erat vir de fi
lijs iſraél mélior illo. // Ab húmero ⁊ ſúrſum
eminébat ſup omnē pplm. Perierant autem
áſine cis patris ſaúl: Et dixit cis ad ſaul filium
ſuum. Tolle tecū vnum de púeris: ⁊ cōſurgēs
vade ⁊ quére aſinas. Qui cum tranſiſſent per
montē effraim ⁊ per terrā ſaliſā ⁊ non inueniſ
ſent: tranſiérunt etiam per terrā ſalim: ⁊ non
erant: ſed ⁊ per terram iemini ⁊ minime rep
pererunt. Cū autē veniſſent in terrā ſúph: dixit
ſaul ad puerū qui erat cum eo. Veni ⁊ reuer
támur ne forte dimiſerit pater meus áſinas ⁊
ſolicitus ſit pro nobis. Qui ait ei. Ecce vir dei
eſt in ciuitate hac: vir nóbilis: omne qd̄ lóqui
tur ſine ambiguitáte venit. Nunc ergo eám⁹
illuc: ſi forte indicet nobis de via noſtra ꝑpter
B — quā venímus. Dixitq̄z ſaúl ad púerū ſuū. Ec
Als ſuper eſt + dei — ce ibimus. Quid ferémus ad virū + dei? Pa
a 1. q. 1. ca. iudices — nis déficit in ſiſtártijs nr̄is: ⁊ ſpórtulā nō ha
bémus vt demus hoi dei: nec qcq̄z aliud. Rur
ſum puer rn̄dit ſáuli: ⁊ ait. Ecce īuenta eſt in
manu mea q̄rta pars ſtáteris argénti: démus
hoi dei: vt indicet nobis viā noſtrā. Olim in
iſraél ſic loquebať vnuſquiſq̄z vádēs ꝯſúlere
deū. Venite ⁊ eam⁹ ad videntē. Qui enī ꝓphe
ta diciť hódie: vocabatur ólim vidēs. Et dixit
3. Reg. 2. f. — ſaúl ad púerū ſuū. // Optimus ſermo tu⁹. Ve
4. 18. d. — ni eámus. Et ierūt in ciuitátē in qua erat vir
dei. Cumq̄z aſcénderēt cliuū ciuitátis: īuené
rūt puéllas egrediéntes ad hauriendā aquā:
⁊ dixérūt eis. Nū hic eſt videns? Que rn̄den

tes dixerunt illis: Hic eſt. Ecce ante te. Feſtina
nūc. Hodie enī venit in ciuitátē: q̄z ſacrificium
eſt hodie ppl̄i in excelſo. Ingrediéntes vrbem
ſtatī inueniétis eū anteq̄z aſcendat excélſum
ad veſcēdū. Neq̄z enī comeſſúrus eſt ppl̄s: do
nec ille véniat: q̄z ipſe bn̄dicet hoſtie: ⁊ deín
ceps cómedēt qui vocati ſūt. Nūc ergo ꝯſcén
dite: q̄z hódie repriétis eū. Et aſcéderūt in ci — C
uitátē. Cūq̄z ābulárent in medio vrbis: appá
ruit ſámuel egrédiēs obuiā eis: vt aſcéderet
in excélſum. Dn̄s aūt reueláuerat auriculā ſa
muélis ante vnā diem q̄z veniret ſául dicens.
Hac ipſa hora que nūc eſt: cras mittā virū ad
te de terra beniamin: ⁊ unges eū ducē ſup po
pulū meū iſraél. Et ſaluábit ppl̄m meū de ma
nu philiſthinorū: q̄z reſpéxi pplm meū. Venit
enī clamor eorū ad me. Cūq̄z aſpexiſſet ſámu
el ſáulē: dn̄s dixit ei. Ecce vir quē dixeram ti
bi. Iſte dn̄ábitur populo meo. Accéſſit autem
ſaúl ad ſamuélē in medio porte: ⁊ ait. Indica
oro mihi: vbi eſt domus vidéntis? Et reſpōdit
ſamuel ſáuli: dicens. Ego ſum vidēs. Aſcende
ante me in excélſum: vt + cómedas mecū hó — Als + comedimus
die: ⁊ dimittā te mane: ⁊ oīa que ſunt in cor
de tuo: indicábo tibi. Et de aſinis quas nudiuſ
tertius perdidiſti: ne ſolicitus ſis: q̄z inuente
ſunt. Et cuius erūt optima queq̄z iſraél: nōne
tibi ⁊ + omni dómui pr̄is tui? Rn̄dēs āt ſaúl: — Als ſuper eſt + omi
ait. Nunqd nō filius iemini ego ſum de mini
ma tribu iſraél: ⁊ cognatio mea nouiſſima in
ter oēs familias de tribu beniamin? Quare er — D
go locutus es mihi ſmonē iſtū? Aſſúmens ita
q̄z ſámuel ſaulē ⁊ puerū eius: introdúxit eos
in triclíniū: ⁊ dedit eis locū in cápite eorū qui
fuerant īuitáti. Erāt enī q̄ſi triginta viri. Di
xitq̄z ſámuel coco. Da partē quā dedi tibi ⁊ ꝑ
cepi: vt repóneres ſeórſum apud te. Leuáuit — b 1. q. 1. ca. iudices
autē cócus ármum: ⁊ poſuit ante ſaúl. Dixitq̄z — 44. di. ca.
ſámuel. Ecce qd̄ remánſit pone ante te: ⁊ có — quando. i.
mede: q̄z de indúſtria ſeruátum eſt tibi quan
do pplm vocaui. Et comédit ſaúl cū ſamuéle — Hr. de ſa
in die illa: ⁊ deſcédérūt de excélſo in óppidū: — cra vnctio.
⁊ locutus eſt cū ſáule ī ſolário: + ſtrauitq̄z ſaul — ca. vnico.
in ſolário ⁊ dormiuit. Cumq̄z máne ſurrexiſ — + Hebrei nō habēt
ſent ⁊ iam dies lucéſceret vocauit ſámuel ſáu — ſtrauitq̄z ſaul i ſola
lem in ſolario dicens. Súrge: ⁊ dimittam te. — rio ⁊ dormiuit: ſz
Et ſurréxit ſaúl. Egreſſi ſūt ambo: ipſe videlz — greci addunt
⁊ ſámuel. Cumq̄z deſcénderēt in extrema par
te ciuitatis ſámuel dixit ad ſaúl. Dic púero
vt antecédat nos: ⁊ tránſeat. Tu autem ſubſi
ſte pauliſper: vt indicem tibi verbum domini,

¶ Ca. X. ¶ De vnctione ſaulis in regem: ⁊ ſignis datis ſibi: ⁊ precepto expectationis: et de prophetatione ſaulis: ⁊ de confirmatione regni eius populi ſorte in maſphat. ¶ X

A Infra. 16. c. ⁊ 75. di. c. j. in d. exemplo in gl. 2. q. 7. §. ite obiicitur 8. q. i. c. ſacerdotes c. c. de eminus ca. pphauit ſupra. 2. g.

Tulit autē ſamuel [a] lenticulam olei: ⁊ effudit ſup caput eius: et deoſculatus eſt eum: ⁊ ait. Ecce vnxit te dñs ſup hereditatē ſuā in principem: ⁊ liberabis pplm ſuū de manibus inimicoꝝ eius: q in circuitu eius ſunt. // Et hoc tibi ſignum: qꝛ vnxit te dominus in principem. Cumqꝫ abieris hodie a me: inuenies duos viros iuxta ſepulchꝛuz rachel in finibus beniamin in meridie: dicentqꝫ tibi. Inuente ſunt aſine ad quas ieras perquirendas: ⁊ intermiſſis pater tuus aſinis ſolicitus eſt pro vobis: ⁊ dicit. Quid faciam de filio meo? Cumqꝫ abieris inde: ⁊ vltra tranſieris ⁊ veneris ad quercum thabor: inuenient te tres viri aſcendētes ad deum in bethel: vnus portans tres hedos: ⁊ alius tres tortas panis: ⁊ alius portans lagenam vini. Cumqꝫ te ſalutauerint dabunt tibi duos panes: et accipies de manu eorum. Poſt hec venies in collem domini: vbi eſt ſtatio philiſtinorum. Et cum ingreſſus fueris ibi vrbem: obuium habebis gregem prophetaruꝫ deſcendentium de excelſo: ⁊ ante eos pſalterium ⁊ tympanum ⁊ thybiam ⁊ citharaꝫ: ipſoſqꝫ prophetantes. Et inſiliet in te ſpiritus domini: ⁊ prophetabis cum eis: ⁊ mutaberis in virum aliū.

Aaceſmo niorūꝫ regnuꝫ onſ

Corrhibi eꝛū regnū oſtur

B

Quādo ergo euenerint ſigna hec omnia tibi: fac quecumqꝫ inuenerit manus tua: qꝛ dominus tecum eſt. Et deſcendes ante me in galgala. Ego quippe deſcendam ad te vt offeras oblationeꝫ: ⁊ immoles victimas pacificas. / Septem diebus expectabis donec veniam ad te: ⁊ oſtendam tibi que facias. Itaqꝫ cuꝫ auertiſſet humerum ſuum vt abiret a ſamuele: immutauit ei deus coꝛ aliud: ⁊ venerunt omnia ſigna hec in die illa. Veneruntqꝫ ad predictum collem: ⁊ ecce cuneus pphetaruꝫ obuius ei. / Et inſiluit ſuper eū ſpiritus dñi: ⁊ prophetauit in medio eoꝛū. Videntes aūt omnes qui nouerant eū heri ⁊ nudiuſtertius qꝫ eſſet cū pphetis ⁊ pphetaret: dixerūt adinuicē. / Quenam res accidit filio cis. Num ⁊ ſaul + inter pphetas? Rñdit alius ad alterū dicēs. Et + cis pater + eius? Propterea verſuꝫ eſt in prouerbiū. Num ⁊ ſaul inter prophetas? Ceſſauit aūt prophetare: ⁊ venit ad excelſum. Dixitqꝫ patruus ſaul ad eum ⁊ ad puerum eius. Quo abiſtis? Qui reſponderunt. Querere aſinas. Quas cū nō reperiſſemus: venimus ad ſamueleꝫ. Et dixit ei patruus ſuus. Indica mihi: qd dixerit tibi ſamuel. Et ait ſaul ad patruū ſuuꝫ: Indicauit nobis: qꝛ inuente eēnt aſine. De ſmōe aūt regni nō indicauit ei quē locutus fuerat ei ſamuel. Et conuocauit ſamuel pplꝫ ad dñꝫ i + maſphat: ⁊ ait ad filios iſrael. Hec dicit dñs deus iſrael. Ego eduxi iſrael de egypto: ⁊ erui vos de manu egyptioꝝ ⁊ de manu oīum regū q affli-

Teriſtui ciuitas a troianis fundatur

Infra. 13. b

Infra. 11. b

C infra. 19. b Ilis + in pphetis Ilis + qs Ill. + coꝝ

Piſaruꝫ ciuitas a grecis dicitur

Turonſis ciuitas a beato g dicitur Ilis + maſpha

gébant vos. Uos autem hódie proiecíſtis do-
minū deum veſtrum: qui ſolus ſaluáuit vos de
vniuerſis malis ⁊ tribulatiōibus veſtris. Et di
xiſtis. Nequaꝗ̄: ſed regem cōſtitue ſuper nos.
ſub.8. c.e ſupra.9.a. / Nunc ergo ſtate corā dn̄o per tribus veſtras
⁊ per fámilias. Et applicuít ſámuel oēs trib⁹
M.+ ſors tribus iſraél: ⁊ cécidit + ſors ſuper tribū beniamin.
Et applícuit tribū beniamin ⁊ cognatiōes ei⁹
Ms + cecidit cognatio ⁊ + cécidit ſuper cognationē methri ⁊ peruē-
nit vſqꝫ ad ſaul filiuꝫ cis. Queſiérūt ergo eū:
D ⁊ nō eſt inuéntus illic. Et conſuluérūt poſt hec
dn̄m: vtrum nā ventúrus eſſet illúc. Rn̄ditqꝫ
ſupra.9.b dn̄s. Ecce abſcóndit⁹ eſt dómi. / Cucurrérūt
itaqꝫ ⁊ tulérunt eū inde. Fecitqꝫ in medio po
puli: ⁊ áltior fuit vniuerſo pplo ab húmero ⁊
ſurſum. Et ait ſámuel ad oēm populum. Cer-
te vidétis quē elégit dn̄s: qm̄ nō ſit ſimilis il-
li in omni populo. Et clamáuit oīs populus:
⁊ ait. Uiuat rex. Locút⁹ eſt aūt ſámuel ad po-
pulū legeꝫ regni: ⁊ ſcripſit in libro: ⁊ repóſuit
corā dn̄o. Et dimiſit ſámuel oēm populuꝫ: ſin
gulos in domū ſuaꝫ. Sed ⁊ ſaúl ábijt in domū
ſuam in gabaá. Et ábijt cum eo pars exérci-
tus quorum tetígerat deus córda. Filij vero be
liál dixérunt. Num ſaluáre nos póterit iſte?
Et deſpexérunt eum: ⁊ non attulerunt ei mú-
nera. Ille enim diſſimulábat ſe áudire.

¶ Ca. Sū. ¶ De naas obſidente iabes gala-
ád: de victoria ſaulis: de aliquibus dicentibus
vnde ſaluare poterit iſte: de innouatiōe regni
eius. Saul regnat in galgala. ¶ XI

ET factum eſt quaſi poſt mēſeꝫ:
A aſcēdit naás ammonites: ⁊ pu-
gnáre cepit aduerſuꝫ iabés ga-
laád. Dixerúntqꝫ omnes viri ia
bés ad naás. Habéto nos fede
Ms + ſeruiamus ráto ⁊ + ſeruiémus tibi. Et re
ſpondit ad eos naás ammonites. In hoc fériā
vobiſcū fédus vt éruā oīum veſtrū óculos dé-
xtros: ponámqꝫ vos opprobriū i vniuerſo iſra
él. Et dixérunt ad eum ſeniores iabés. Conce
de nobis ſeptem dies vt mittamus nūcios ad
vniuérſos términos iſraél: ⁊ ſi non fúerit qui
defendat nos: egrediémur ad te. Uenerunt
ergo nuncij in gabaá ſáulis: ⁊ locuti ſunt ver-
B ba hec audiēte pplo. Et leuauit omnis ppls vo
cē ſuam ⁊ fléuit. Et ecce ſául veniébat ſequēs
boues de agro: ⁊ ait. Quid habet ppls q̄ pló-
rat? Et narrauérunt ei verba viroꝝ iabés. / Et
inſ.10.b. inſiluít ſpiritus dn̄i in ſaúl cū audiſſet hec ver
ba: ⁊ irátus eſt furor eius nimis. Et aſſúmens
vtrúmqꝫ bóuē cōcidit in fruſta: miſitqꝫ in o-
mnes términos iſraél per manū nunciorū di-
cens. Quicūqꝫ nō exierit ⁊ ſecutus fúerit ſaúl
⁊ ſamuél: ſic fiet bóbus eius. Inuáſit ergo ti-
mor dn̄i populū: ⁊ egréſſi ſunt quaſi vir vnus
⁊ recénſuit eos i bezeth. Fuerúntqꝫ filioꝝ iſra
él trecénta milia: virorū autē iudá trigīta mi C
lia. Et dixerunt núncijs qui vénerant. Sic di-
cétis viris qui ſunt in iabés galaád. Cras erit
vobis ſalus: cum incaluérit ſol. Uenérunt er-
go núncij: ⁊ nunciauérunt viris iabés. Qui le
táti ſunt: ⁊ dixerūt. Mane exíbimus ad vos: ⁊
faciétis nobis omne qđ placuerit vobis. Et fa
ctum eſt cum dies craſtinus veniſſet: cōſtituit
ſaúl populū in tres partes. Et īgreſſus eſt me-
día caſtra in vigília matutina: ⁊ percúſſit ám-
mon vſqꝫ dum incaléſceret dies. Reliqui au-
tem diſperſi ſunt: ita vt non relinquerentur ex
eis duo páriter. Et ait populus ad ſamuélem
Quis eſt iſte qui dixit ſaúl nō regnábit ſuper
nos? Date viros: ⁊ interficiémus eos. Et ait ſa D
úl. Non occidétur quiſꝗ̄ in die hac: q: hódie infra.c.15. 3.q.7.§. vltimo
fecit dominus ſalutem in iſraél. Dixit autem
ſámuel ad populum. Uenite ⁊ eamus in gál-
gala: ⁊ innouémus ibi regnum. Et perréxit o
mnis populus in gálgala: ⁊ fecerunt ibi regē
ſaúl coraꝫ domino in gálgala. Et imolauérūt
ibi victimas pacificas coram domino. Et leta
tus eſt ibi ſaúl: ⁊ cuncti viri iſraél nimis.

¶ Capituli Summarium. ¶ De innocentia
⁊ manſuetudine ſamuelis: de correptione po-
puli: de ſignis datis de celo. ¶ XII

DIxit autem ſámuel ad vniuer- A
ſum iſraél. Ecce audiui vocem
veſtrā iuxta oīa que locuti eſtis
ad me: ⁊ cōſtitui ſuper vos regē:
Et nūc rex grádit āte vos. Ego
aūt ſénui: ⁊ incánui. Porró fi-
lij mei vobiſcū ſunt. Itaqꝫ cōuerſátus corā vo-
bis ab adoleſcéntia mea vſqꝫ ad hāc diem: ec
ce préſto ſum. Loquímini de me corā dn̄o et
corā chriſto eius: vtrū bóueꝫ cuiúſꝗ̄ túlerim
aut áſinū: ſi quemꝗ̄ calūniatus ſum ſi oppreſ
ſi aliquē: ſi de manu cuiuſꝗ̄ múnus accépi: et
cōtémnā illud hódie reſtituámqꝫ vobis. Et di
xerūt. Nō es calūniátus nos: neqꝫ oppreſſiſti:
neqꝫ tuliſti de manu alicúius quippiā. Dixit-
qꝫ ad eos. Teſtis eſt dn̄s aduerſuꝫ vos: ⁊ teſtis
chriſtus eius in die hac: quia nō inueniſtis in Eccl.26.b.
manu mea quippiam. Et dixerunt. Teſtis. Et
ait ſámuel ad populuꝫ. Dn̄s qui fecit móyſen B

Alii ſuper rex + adeſt. & aarón: & edúxit patres noſtros de terra egý-
pti + adeſt. Nunc ergo ſtáte vt iudicio con-
tendam aduerſum vos coram domino de omni
bus miſericórdijs domini quas fecit dominus
Gen. 46. a vobíſcum & cum patribus veſtris. // quomodo
iacób ingreſſus eſt in egýptum: & clamaue-
runt patres veſtri ad dominum: & miſit domi-
nus móyſen & aaron: & edúxit patres veſtros
Judi. 4. a de egýpto: & collocáuit eos in hoc loco. // Quí
obliti ſunt domini dei ſui: & trádidit eos i ma-
nus ſýſare magiſtri militie regis aſor: & i ma-
nu philiſtinórum: & in manu regis moab & pu
guauérunt aduerſus eos. Poſtea autem clama
uerunt ad dominum: & dixerunt. Peccáui-
mus: quia dereliquimus dominum: & ſeruiui-
mus baalim & aſtaróth. Nunc ergo érue nos
de manu inimicorum noſtrorum: & ſeruiémus
Judi. 6. c. Alii + dedan idest ſamſon. tibi. // Et miſit dominus hierobaál & + badáz
& barách & iepté & ſamuél: & éruit vos de ma-
nu inimicorum veſtrorum per circúitum: & ha
bitaſtis confidénter. Uidentes autem q naás
C rex filiorum ámmon veniſſet aduerſum vos:
Sup. 8. b. & ſupra 10. c // dixiſtis mihi. Nequaq̄: ſed rex imperábit
nobis: cum dominus deus veſter regnaret in vo
bis. Nunc ergo preſto eſt rex veſter quem ele-
giſtis: & petiſtis. Ecce dedit vobis dominus re-
gem. Si timuéritis dominum & ſeruiéritis ei:
& audiéritis vocem eius: & non exaſperauéri-
tis os domini: éritis & vos & rex qui imperat vo
bis ſequentes dominum deum veſtrum. Si au-
tem non audiéritis vocem domini: ſed exaſpe
rauéritis ſermones eius: erit manus domini
ſuper vos & ſuper patres veſtros. Sed & núc ſtá-
te: & vidéte rem iſtam grándem quam factu-
rus eſt dominus in conſpectu veſtro. Núquid
non méſſis tritici eſt hodie? Inuocabo dominū
& dabit voces & plúuias: & ſciétis & vidébitis:
q grande malum fecéritis vobis in conſpectu
domini peténtes ſuper vos regem. Et clamauit
ſámuel ad dominum: & dedit dominus voces
& plúuias in die illa. Et timuit omnis populus
nimis dominum & ſamuélem. Et dixit vniuer
D ſus populus ad ſamuélem. Ora pro ſeruis tu-
is ad dominum deū tuum vt non moriámur.
Addídimus enim vniuerſis peccatis noſtris
malum: vt peterémus nobis regem. Dixit au-
tem ſámuel ad populum. Nolite timére: vos
feciſtis vniuerſum malum hoc. Uerúntamē
nolite recédere a tergo domini: ſed ſeruite do
mino in omni corde veſtro: & nolite declináre
poſt vana que non próderunt vobis: neq̄ éru-
ent vos: q vana ſunt: & non derelinquet domi-
nus populum ſuum: propter nomē ſuum ma-
gnum: q iuráuit domin^9 fácere vos ſibi popu
lum. Abſit aūt a me hoc peccatum a domino vt
céſſem oráre pro vobis: & docébo vos vitam bo-
nam & réctam. Igit timéte dñm & ſeruite ei in
veritáte: & ex toto corde veſtro. Uidiſtis enim
magnifica que in vobis géſſerit dominus: q ſi
perſeuerauéritis vos in malitia: & vos & rex ve-
ſter páriter peribitis.

¶ Ca. XIII. ¶ De philiſteis pcuſſis a ſaule &
ionatha. & iter congregatis: de filijs iſrael qui
abſconderūt ſe in antris: de holocauſto ſaulis &
de reprehenſione ei^9 a ſamuele: nō ſtabit regnū
eius: de diuiſione regni: de tribus cuneis pro-
phetar poſt tranſgreſſionem patris: de armor
defectu in iſrael niſi i ſaule & ionatha. ¶ XIII

Filius vni^9 ánni erat ſaúl cum A
regnáre cepiſſet: duob^9 autem
annis regnauit ſuper iſraél. Et
elégit ſibi ſaúl tria milia de iſra
él. Et erant cum ſaúl duo milia
in + machmás & in monte be- Alii + machmas. Alii + gabaad vel gabaath
thél: mille aūt cū iónatha in + gabaá bénia-
min. Porro ceter pplm remiſit vnúquemq̄
in tabernácula ſua. Et percúſſit iónathas ſtatió
nem philiſtinór que erat in gabaá. Quod cū
audiſſent philiſtiim: ſaúl cécinit búccina i o-
mni terra dicés. Audiant hebréi: & vniuerſus
iſraél audiuit huiuſcémodi famam: percúſſit
ſaúl ſtatiónem philiſtinor. Et eréxit ſe iſraél
aduerſus philiſtiim. Clamauit ergo ppls poſt
ſaúl in gálgala: & philiſtiim congregati ſūt ad
preliándū contra iſraél: triginta milia cúrru-
um: & ſex milia équitū: & réliquū vulgus ſicut
aréna q̄ eſt in littore maris plurima. Et aſcen-
déntes caſtrametáti ſūt in + machmas ad ori Alii + machmas.
entem bethauém. Qd cū vidiſſent viri iſraél B
ſe in árto póſitos (afflict^9 enim erat ppls) abſcō
dérūt ſe in ſpelúncis: & in ábditis in petris q̄z
& in ántris: & in ciſternis. Hebréi aūt tranſie-
rūt iordánem in terram gád & galaád. Cúq̄
adhuc eſſet ſaúl in gálgala: vniuerſus popul^9
pertérrit^9 eſt qui ſequebat eum. // Et expecta- Sup. 10 b.
uit ſeptem dieb^9 iuxta plácitū ſamuélis: & nō
vénit ſámuel in gálgala. Dilapſúſq̄ eſt ppls
ab eo. Ait ergo ſaúl. Afférte mihi holocáuſtum
& pacifica. Et óbtulit holocáuſtum. Cúq̄ com-
pléſſet ófferens holocáuſtū: ecce ſámuel venié
bat. Et egreſſus eſt ſaúl óbuiam ei: vt ſalutá-
ret eū. Locutúſq̄ eſt ad eū ſámuel. Quid feci

ſti? Reſpondit ſaúl. Quia vidi ꝙ populus diſſa
beretur a me: ⁊ tu non véneras iuxta plácitos
C dies. Porró philiſtiím congregati fuerant in
+ machmás: dixi. Núc deſcéndent philiſtiim (Al's + machimas.)
ad me in gálgala: ⁊ faciem domini non placá
ui. Neceſſitáte compúlſus óbtuli holocauſtuz (Al's ſupereſt + dño. Gen. 31. r. 2. par. 16. c.)
+ domío. Dixitqꝫ ſámuel ad ſaúl. Stulte egi-
ſti: nec cuſtodiſti mandata domini dei tui que
precépi tibi. Quod ſi non feciſſes: iam nunc
preparáſſet dominus regnum tuum ſuper iſra
él in ſempitérnum. Sed nequaqꝫ regnum tu-
um vltra conſúrget. Queſiuit dominus ſibi vi
rum iuxta cor ſuuz: ⁊ precepit ei dominus vt eſ
ſet dux ſuper populum ſuum: eo ꝙ non ſeruá-
ueris que precepit dñs. Surréxit autem ſámu
el ⁊ aſcendit de gálgalis í gabaá beniamín. Et
réliq pópuli aſcendérunt poſt ſaúl óbuiaz po-
pulo: qui expugnabant eos venientes + de gál (Al's + ex)
gala in gabaá in cólle beniamín. Et recénſuit
ſaúl pplm qui inuenti fúerant cū eo quaſi ſex
céntos viros: ⁊ ſaúl ⁊ iónathas fili⁹ eius: popu
lúſqꝫ q inuentus fuerat cuz eis erat in gabaá
D beniamín. Porro philiſtiím conſederant in
+ machmás. Et egreſſi ſūt ad preliándum de (Al's + machimas.)
caſtris philiſtinóruz tres cúnei. Unus cúneus
pergébat contra viam effraim ad terraz ſaúl.
Porro ali⁹ ingrediebátur per viam bethorón.
Tertius autem vérterat ſe ad iter termini in
terra ſabaá: imminentis vallis ſeboím contra
deſértū. Porro fáber ferrárius non inueniebá
tur in omni terra iſraél. Cáuerant enim phili
ſtiím ne forte fácerent hebréi gládiū aut lán-
ceam. Deſcendébat ergo omnis iſraél ad phi
liſtiím vt acueret vnuſquiſqꝫ vómerem ſuū ⁊
ligónem ⁊ ſecúrim ⁊ tridéntez ⁊ ſárculū. Re
túſe itaqꝫ erant ácies vómerū ⁊ ligónū ⁊ tri-
déntium ⁊ ſecúriū vſqꝫ ad ſtímulū corrigén-
dum. Cūqꝫ veniſſet dies prélij: non eſt inuén-
tus énſis ⁊ láncea in manu totius populi qui
erat cum ſaul ⁊ ionatha: excepto ſaúl ⁊ ióna-
tha filio eius. Egreſſa eſt autem ſtatio philiſti
ím: vt + tranſcenderet in + machmas. (Al's + tranſcéderent. Al's + machimas.)

C Capituli Summarium. C De ionatha ⁊
armigero eius qui aſcendunt ad philiſtijm:
dat ſignum armigero ꝙ tradatur philiſtijm
in manus eorum in modo loquendi: de victo
ria eius: de adiuratione populi facta a ſaule:
de melle guſtato a ionatha: qui forte depre-
henditur: ⁊ a morte per populum liberatur.
Nomina generis ſaulis: ⁊ quorundam de fa-
milia. C XIIII

Et áccidit in quadam die vt di- B
ceret iónathas fili⁹ ſaúl ad ado
leſcéntem armigeruz ſuum. Ue-
ni: ⁊ tranſeám⁹ ad ſtatiónez phi
liſtinóruz que eſt trans locū illuz.
Patri aūt ſuo hocipſum non in
dicáuit. Porro ſaúl morabát in extréma pár
te gabaá ſub malogranáto q̃ erat in agro ga-
baá. Et erat populus cū eo quaſi ſexcentórum
virórum. Et achías filius achitób fratris icha
bód filij phineés q ortus fuerat ex heli ſacer-
dote domini in ſyló: portabat + ephót. Sed ⁊ (Al's + ephod.)
populus ignorabat quo iſſet iónathas. Erant
autem inter aſcénſus per quos nitebátur ióna
thas tranſíre ad ſtatiónem philiſtinóruz emi-
nentes petre ex vtraqꝫ parte: ⁊ quaſi in modum
déntiū ſcópuli hincinde prerúpti. Nomē vni
boſes: ⁊ nomen alteri ſene. Un⁹ ſcopulus pró
minens ad aquilónē ex aduérſo + machmas: (Al's + machimas.)
⁊ alter ad meridiem contra gabaá. Dixit aūt
iónathas ad adoleſcéntem armigerum ſuuz.
Ueni tranſeámus ad ſtatiónem incircunciſó
rum horum ſi forte faciat dominus pro nobis:
q2 nō eſt domino difficile ſaluáre vel in + mul (Al's + in multitudine)
tis: vel in páucis. Dixitqꝫ ei ármiger ſu⁹. Fac
omnia que plácet animo tuo. Perge quo cú-
pis: ⁊ + ero tecum + vbicūqꝫ volúeris. Et ait B (Al. + ego. Al's + quocūqꝫ)
iónathas. Ecce nos tranſim⁹ ad viros iſtos. Cū
qꝫ apparuerimus eis: ſi taliter locuti fúerint
ad nos: manete donec veniámus ad vos: ſtem⁹
in loco noſtro: nec aſcendámus ad eos. Si au-
tem dixerint aſcéndite ad nos: aſcendám⁹ ad
eos: quia trádidit eos domin⁹ in manibus + no (Al. + illos)
ſtris. Hoc erit nobis ſignum. Appáruit igitur
vtérqꝫ ſtatióni philiſtinóruz. Dixerúntqꝫ phi-
liſtiím. En hebréi egrediúntur de cauernis í (Iud. 14.)
quibus abſcónditi fúerant. Et locuti ſunt viri
de ſtatióne ad iónatham ⁊ ad armigeruz eius.
Dixerúntqꝫ. Aſcéndite ad nos: ⁊ oſtendémus
vobis rem. Et ait iónathas ad armigerum ſu
um. Aſcéndamus. Séquere me. Trádidit (1. ma. 4. r.)
enim dominus eos in manus iſraél. Aſcendit
autem iónathas manibus ⁊ pédibus réptás:
⁊ ármiger eius poſt eum. Itaqꝫ cum vidiſſent
fáciem ionathe alij cadebant ante ionathán ⁊
alios ármiger eius interficiébat ſequens euz.
Et facta eſt plága prima quam percuſſit iona-
thas ⁊ armiger eius quaſi viginti virorum: in
media parte iugeris: quam par boum in die
aráre conſuéuit. Et factum eſt miraculum in
cáſtris ⁊ per agros. Sed ⁊ omnis populus ſta-

tiõnis eorum qui ierant ad prędanduȝ obſtu-
C puit: ⁊ conturbata ſunt caſtra. Et accidit qua
ſi miraculum a deo. Et reſpexerunt ſpeculato-
res ſaul qui erant in gabaa beniamin: ⁊ ecce
multitudo proſtrata: ⁊ huc illucq; diffugiens.
Et ait ſaul populo qui erat cuȝ eo. Requirite
⁊ videte quis abierit ex nobis. Cumq; requiſiſ-
ſent: repertum eſt non adeſſe ionathaȝ ⁊ armi
gerum eius. Et ait ſaul ad achiam. Applica
arcam domini. Erat enim ibi arca domini in
die illa cum filiis iſrael. Cumq; loqueretur ſa-
ul ad ſacerdotem: tumultus magnus exortus
eſt in caſtris philiſtinorum. Creſcebatq; pau-
latim ⁊ clarius reſonabat. Et ait ſaul ad ſacer
dotem. Contrahe manum tuaȝ. Conclamauit
ergo ſaul ⁊ omnis populus qui erat cum eo:
⁊ venerunt uſq; ad locum certaminis. Et ecce
verſus fuerat gladius vniuſcuiuſq; ad proxi-
mum ſuum: ⁊ cedes magna nimis. Sed ⁊ he-
brei qui fuerant cum philiſtiim heri ⁊ nudi-
uſtertius aſcenderantq; cum eis in caſtris: re
uerſi ſunt vt eſſent cum iſrael: ⁊ his qui erant
cum ſaul ⁊ ionatha. Omnes quoq; iſraelite q
ſe abſconderant in monte effraim audientes
q fugiſſent philiſtei: ſociauerunt ſe cum ſuis
D in prelio. Et erant cum ſaul quaſi deceȝ milia
virorum. Et ſaluauit dominus deus iſrael in
die illa. Pugna autem peruenit uſq; ad betha
uen. Et viri iſrael ſociati ſunt ſibi in die illa.
Infra. eo. Adiurauit autem ſaul populuȝ dicens. Ma
ledictus vir qui comederit panem uſq; ad ve
ſperum: donec vlciſcar de inimicis meis. Et
non manducauit vniuerſus populus panem.
Omniſq; terre vulgus venit in ſaltum: in quo
erat mel ſuper faciem agri. Ingreſſus eſt itaq;
populus ſaltuȝ: ⁊ apparuit fluens mel: nullus
q; applicuit manum ad os ſuuȝ. Timebat eni
populus iuramentum. Porro ionathas non
audierat: cum adiuraret pater eius populuȝ.
Extenditq; ſummitatem virge quaȝ habebat
in manu: ⁊ intinxit in fauum mellis. Et con-
uertit manum ſuam ad os ſuum: ⁊ illuminati
ſunt oculi eius. Reſpondenſq; vnus de populo
ait. Iureiurando conſtrinxit pater tuus popu-
lum dicens. Maledictus vir qui comederit
Sup. eo. panem hodie. Defecerat autem populus. Di-
xitq; ionathas. Turbauit pater meus terram.
Uidiſtis ipſi quia illuminati ſunt oculi mei:
eo q guſtauerim paululum de melle iſto:
quantomagis ſi comediſſet populus de preda
inimicorum ſuorum qua reperit. Nonne ma

ior plaga facta fuiſſet in philiſtiim. Percuſſe- E
runt ergo in die illa philiſteos a + machmis Al. + machmas.
uſq; in haylon. Defatigatus eſt autem popu-
lus nimis: ⁊ verſus ad predam tulit oues ⁊ bo
ues ⁊ vitulos: ⁊ mactauerunt in terra. Come-
ditq; populus cum ſanguine. Nunciauerunt
autem ſauli dicentes: q populus peccaſſet do-
mino: comedens cuȝ ſanguine. Qui ait. Pre-
uaricati eſtis. Uoluite ad me iam nunc ſaxuȝ
grande. Et dixit ſaul. Diſpergamini in vulgᵒ:
⁊ dicite eis: vt adducat ad me vnuſquiſq; bo
uem ſuū ⁊ arietem: ⁊ occidite ſuper iſtud ⁊ + ve Al. + veſcimini.
ſcimini ⁊ non peccabitis domino comedentes
cum ſanguine. Adduxit itaq; omnis populus
vnuſquiſq; bouem in manu ſua uſq; ad nocte:
⁊ occiderunt ibi. Edificauit autem ſaul altare
domino. Tuncq; + primum cepit edificare al Al. ſuper. reſt + primum.
tare domino. Et dixit ſaul. Irruamur ſup phi
liſteos nocte: ⁊ vaſtemus eos uſq; dum illuce-
ſcat mane: nec relinquamus ex eis virum. F
Dixitq; populus. Omne quod bonum vide-
tur in oculis tuis: fac. Et ait ſacerdos. Acceda-
mus huc ad deum. Et conſuluit ſaul dominuȝ
dicens. Num + perſequar philiſtiim. Si tra- Al. + p. ſequor
des eos in + manu iſrael? Et non reſpondit ei Al. + manus.
in die illa. Dixitq; ſaul. Applicate huc vni-
uerſos angulos populi: ⁊ ſcitote ⁊ videte per infra. 2. ſo.
quem acciderit hoc peccatuȝ hodie. ᵃUiuit do
minus ſaluator iſrael: quia ſi per ionatham fi- a 22. q. 1. ſ. ſi.
lium meum factum eſt abſq; retractione mo-
rietur. Ad quod nullus contradixit ei de omni
populo. Et ait ad vniuerſum iſrael. Separami
ni vos in partem vnam ⁊ ego cum ionatha fi-
lio meo ero in parte altera. Reſponditq; po-
pulus iſrael ad ſaul. Quod bonum videtur in
oculis tuis: fac. Et dixit + ad dominum deum Al. + ſaul
iſrael. ᵇDomine deus iſrael da iudiciuȝ: quid b 3. q. 7. ſ. ſi.
eſt q non reſponderis ſeruo tuo hodie? Si in 26. q. 2. ſa.
me aut in ionatha filio meo eſt iniquitas hec
da oſtenſionem. Aut ſi hec iniqtas eſt in pplo
tuo: da ſanctitatem? Et deprehenſus eſt iona-
thas ⁊ ſaul: pplo aūt exiuit. Et ait ſaul. Mitti-
te ſortē inter me ⁊ inter ionatham filiū meū:
⁊ captus eſt ionathas. Dixit aūt ſaul ad iona- G
than. Iudica mihi qd feceris. Et indicauit Joſ. 7. c.
ei ionathas: ⁊ ait. Guſtans guſtaui in ſummi-
tate virge q erat in manu mea paululum mel
lis: ⁊ ecce ego morior. Et ait ſaul. Hec faciat
mihi deᵒ ⁊ hec addat: q: morte morieris iona-
tha. Dixitq; pplo ad ſaul. Ergo ne ionathas
morief: quia fecit ſalutem hanc magnam in Infra. 2. c.

iſraél. Hoc néphas eſt. Uiuit dominus: ſi ceci-
derit capillus de capite eius in terra: quia cum
deo operátus eſt hodie.[c] Liberáuit ergo popu-
lus ionathan vt non moreretur. Receſſitque ſa-
úl: nec perſecútus eſt philiſthim. Porró phili-
ſthiim abiérunt in loca ſua. Et ſaúl confirmáto
regno ſuper iſraél pugnábat per circúitum ad
uerſum omnes inimícos eius: contra moáb ⁊
filios ammón ⁊ edom ⁊ reges ſobá ⁊ philiſte
ós: ⁊ quocunque ſe vérterat ſuperábat. Congrega
tóque exércitu percúſſit amaléch ⁊ éruit iſraél
de manu vaſtatórum eius. Fuérunt autem filij
ſaúl: iónathas ⁊ ieſui ⁊ melchiſuá: ⁊ nomina
duarum filiarum eius: nomen primogénite + me
rób: ⁊ nomen minóris michól: ⁊ nomen vxoris
ſaul achinoém: filia achimaás. Et nomen pri
cipis milítie eius abnér: filius nér: patruélis
ſaul. Porro cis fuit pater ſaúl: ⁊ nér pat ab-
nér filius abiél. Erat autem bellum pótens ad
uerſum philiſtéos omnibus diebus ſaúl. Nam
quemcunque víderat ſaúl virum fortem ⁊ áptum
ad prélium: ſociábat eum ſibi.

c 22. q. 2. §. ſi. q. 1. in ſū ma re iu reiu. ca. 4 ſi chriſt⁹. 26. q. 2. §. Saul qz. De maio. ⁊ obe. c. 2.

Me + me rab

Sup. c. 4. 1. para. 8. c.

¶ Ca. xv. ¶ De precepto dato ſauli: vt dele-
ret amalech: de tranſgreſſione eius: quia peper
cit agag regi: de commendatione obedientie:
de expulſione ſaulis de regno: ſamuel luget
ſaul. ¶ XV

A
ET dixit ſámuel ad ſaúl. Me mi
ſit dominus vt úngerem te in re
gem ſuper populum eius iſraél.
Nunc ergo audi vocem domini.
Hec dicit dominus exercituum.
[a] Recénſui quecúnque fecit ama
léch iſraéli: quomodo reſtitit ei in via: cum
aſcenderet de egýpto. Nunc ergo vade: ⁊ pér
cute amaléch ⁊ demolire vniuerſa eius. Non
párcas ei: ⁊ non concupiſcas ex rebus ipſius
aliquid: ſed intérfice a viro vſque ad mulíerem:
⁊ páruulum atque lacténtem bóuem ⁊ ouem ca
mélum ⁊ áſinum. Precépit itaque ſaúl populo:
B ⁊ recénſuit eos quaſi ágnos ducénta milia pé
ditum: ⁊ decem milia virorum iudá. Cumque ve
niſſet ſaul vſque ad ciuitatem amaléch: tetendit
inſidias in torrénte. Dixitque ſaúl cýneo. Abi
te: recédite atque diſcédite ab amaléch ne for
te inuóluam te cum eo. Tu enim feciſti miſe
ricordiam cum omnibus filijs iſraél: cum aſcén
derent de egýpto. Et receſſit cynéus de medio
amaléch.[b] Percuſſitque ſaul amaléch ab euilá
donec + venit + aſſur: que eſt e regióne egýpti.
Et apprehéndit agág regem amaléch viuum.

a 1. q. 1 ca. domin⁹. 8. q. 1. c. au dacter. ſup. co. 10 Exo. 17. d. 1. q. 4. §. ité pctó ci uili. ⁊. ité pctó ama lechitarū. 2. q. 7. § ité eſt bala. ſ in ſi. 24. q. 1. § 1. in prin.

b 23. q. 4. c. eſt iniuſta ⁊ ſaul có traxit. Alſ + ve niat. Alſ + ad aſſur

Omne autem vúlgus interfécit in ore gládij.
Et pepércit ſaúl ⁊ popul⁹ agág: ⁊ óptimis gré
gibus ouium ⁊ arméntorum: véſtibus ⁊ arié
tibus: ⁊ vniuerſis que púlcra erant: nec volue
runt diſpérdere ea. Quicquid ergo vile fuit ⁊ C
réprobum: hoc demolíti ſunt. Factum eſt au
tem verbum domini ad ſámuel dicens. Pé
nitet me quod conſtitúerim ſaúl regem: quia de
reliquit me ⁊ verba mea opere non impleuit.
Contriſtatúſque eſt ſámuel: ⁊ clamáuit ad do
minum tota nocte. Cumque de nocte ſurrexiſſet ſá
muel: vt iret ad ſaúl máne nunciatum eſt ſa
muéli: eo quod veniſſet ſaúl in carmelúm: ⁊ ere
xiſſet ſibi fornicem triumphálem: ⁊ reuérſus
tranſiſſet deſcendiſſetque in gálgala. Uenit er
go ſámuel ad ſaúl: ⁊ ſaúl offerébat holocáuſtum
domino de initijs predárum que attúlerat ex
amaléch. Et cum veniſſet ſámuel ad ſaúl: di
xit ei ſaúl. Benedictus tu domino. Impléui
verbum domini. Dixitque ſámuel. Et que eſt hec D
vox grégum que réſonat in áuribus meis ⁊ ar
méntorum quam ego áudio? Et ait ſaúl. De
amaléch adduxérunt ea. Pepércit enim po
pulus melióribus óuibus ⁊ arméntis: vt im
molaréntur domino deo tuo: réliqua vero occí
dimus. Ait autem ſámuel ad ſaúl. Sine me:
⁊ indicábo tibi que locútus ſit dominus ad me
nocte. Dixitque ei. Lóquere. Et ait ſámuel. Nón
ne cum páruulus eſſes in oculis tuis: caput in
tribubus iſraél factus es? Unxitque te domin⁹
in regem ſuper iſraél: ⁊ miſit te dominus in
+ viam: ⁊ ait. Uade ⁊ intérfice peccatóres ama
léch: ⁊ pugnábis contra eos vſque ad internitió E
nem eorum. Quare ergo non audiſti vocem do
mini: ſed verſus ad predam es: ⁊ feciſti malum
in oculis domini? Et ait ſaúl ad ſamuélem. Im
mo audiui vocem domini: ⁊ ambuláui in via
per quam miſit me dominus: ⁊ addúxi agág re
gem amaléch: ⁊ amaléch interféci. Tulit au
tem de préda populus oues ⁊ bóues primíti
as earum que céſa ſunt: vt immolet domino
deo ſuo in gálgalis. Et ait ſámuel. Nunquid
vult dominus holocáuſta ⁊ víctimas: ⁊ non pó
tius vt obediátur voci domini?[c] Mélior eſt enim
obediéntia quam víctime: ⁊ auſcultáre magis quam
offérre ádipem arietum: quoniam quaſi pec
catum ariolándi eſt repugnáre: ⁊ quaſi ſcélus
idolátrie nólle acquiéſcere.[b] Pro eo ergo quod
abiecíſti ſermónem domini: abiécit te domi
nus ne ſis rex. Dixitque ſaúl ad ſamuélem. Pec
cáui: quia preuaricátus ſum ſermonem domini ⁊ ver

Gen. 6. b. infra. c.

Due. 20.

Al + vi

c Eccli. 4. a. c 8. q. 1. c. ſciendum. 32. di. §. verum. 31. di. ſi ¶ preſbyteri.

1. q. 4. § ité pctó ama lechitarū. 17. q. 7. c. ſi quis de iceps. De maio. ⁊ obe. c. ſi luc.

De ſepul. c. i. lib. ſe xto.

d 2. q. 7. §. ſi. ibi ſaul cum eé. Sup. c. 4. 11

ba tua: timens populum ⁊ obédiens voci eoꝝ. Sed nunc porta queſo peccatum meum: ⁊ reuértere mecum vt adórem dominum. Et ait ſámuel ad ſaúl. Non reuértar tecum: qꝛ proieciſti ſermonem domini: ⁊ proiécit te dominus ne ſis rex ſuper iſraél. Et conuerſus eſt ſámuel vt abiret. Ille autem apprehéndit ſummitátem pállij eius que ⁊ ſciſſa eſt. Et ait ad eum ſámuel. Scidit dominus regnum iſraél a te hodie: ⁊ trádidit illud proximo tuo melióri te. Porró triumphátor in iſraél non párcet: ⁊ penitúdine non flectétur. Neqꝫ enim homo eſt vt ágat penitentiam. At ille ait. Peccáui. Sed nunc honóra me coram ſenióribus pópuli mei: ⁊ coram iſraél: ⁊ reuértere mecum vt adórem dominum deum tuum. Reuerſus ergo ſámuel ſecutus eſt ſáulem. Et adoráuit ſaúl dominum. Dixitqꝫ ſámuel. Addúcite ad me agág regem amaléch. Et oblatus eſt ei agág pinguiſſimus trémens. Et dixit agág. Sicine ſéparat amára mors. Et ait ſámuel. Sicut fecit abſqꝫ liberis mulieres gládius tuus: ſic abſqꝫ liberis erit inter mulieres mater tua. // Et in fruſta concidit eum ſámuel coram domino in gálgalis. Abijt autem ſámuel in ramathá: ſaúl vero aſcéndit in domum ſuam in + gabaá. Et non vidit ſámuel vltra ſaúl vſqꝫ in diem mortis ſue. Verúntamen lugébat ſámuel ſaúl: quoniam dominuꝫ penitébat qꝙ cōſtituiſſet regem ſaúl ſuper iſraél.

Infra.25.c

26.q.5.ca. nec mirū ibi predicauerat

B

23.q.5. p⁹.c. regū 2.q.7.§. Ité cū baaā ante ſi. 1.q.4.§. ité peccato Alis + gabaath Sup. eo.

¶ Ca. Sū. ¶ De vnctione dauid in regeꝫ in domo patris ſui: de ſpiritu neqꝫ qui vexabat ſaúl: de dauid q̄ percutiebat citharā. ¶ XVI

A

De pe. di.1.c. predixerat

Dixitqꝫ dominus ad ſamuélem. Vſqꝫquo tu luges ſaúl: cū ego proiécerim eum ne régnet ſup iſraél. Imple cornu tuuꝫ óleo: ⁊ véni vt mittā te ad iſaí bethlehemitem. Prouidi eniꝫ in filijs eius mihi regem. Et ait ſámuel. Quo vadaꝫ? Audiet enim ſaúl: ⁊ interficiet me. Et ait dominus. Vitulum de arménto tólles in manu tua: ⁊ dices. Ad immolándum domino véni. Et vocabis iſaí ad victimam: ⁊ ego oſténdam tibi quid fácias: ⁊ únges quemcūqꝫ mōſtráuero tibi. Fecit ergo ſámuel ſicut locútus eſt ei dominus. Venitqꝫ in bethleém. Et ammiráti ſunt ſeniores ciuitátis: occurréntes ei. Dixeruntqꝫ. // Pacificus ne eſt ingréſſus tuus? Et ait. Pacificus. Ad immolándum domino véni. // Sanctificámini ⁊ venite mecum: vt im-

1.reg.2.c. Leui.20.b

molem. Sanctificáuit ergo iſaí ⁊ filios eius: ⁊ vocauit eos ad ſacrificium. Cūqꝫ ingreſſi eſſent: vidit heliáb ⁊ ait. Num coraꝫ domino eſt chriſtus eius. Dixit dominus ad ſamuelē. Ne reſpicias vultum eius neqꝫ altitúdinem ſtature eius: quoniam abiéci eum: nec iuxta intúitum hóminis ego iúdico. Homo enim videt ea que parent: dn̄s aūt intuétur coꝛ. Et vocauit iſaí aminadab ⁊ adduxit eum coram ſamuel. Qui dixit. Nec hunc elégit dn̄s. Adduxit aūt iſaí ſammá de q̄ ait. Etiaꝫ hunc nō elégit dn̄s. Adduxit itaqꝫ iſaí ſéptē filios ſuos corā ſamuél. Et ait ſámuel ad iſaí. Non elégit dominus ex iſtis. Dixitqꝫ ſámuel ad iſaí. Nunquid iam cōpléti ſunt filij? Qui rn̄dit. Adhuc réliquus eſt párulus: ⁊ páſcit oues. Et ait ſámuel ad iſaí. Mitte ⁊ addúc eum. Nec enim diſcumbémus priuſqꝫ huc ille veniat. Miſit ergo: ⁊ addúxit eum. // Erat autem rúfus ⁊ púlcher aſpéctu: decoráqꝫ fácie: ⁊ ait dominus. Surge ⁊ vnge eū: ipſe eſt eniꝫ. // Tulit ergo ſámuel cornu ólei: ⁊ únxit eum in médio fratrum eius. // Et diréctus eſt ſpiritus domini a die illa in dauid ⁊ deinceps. Surgénſqꝫ ſámuel ábijt in ramathá. Spirit⁹ auteꝫ domini receſſit a ſaúl: ⁊ exagitábat eum ſpiritus neqꝫ a domino. Dixeruntqꝫ ſerui ſaúl ad euꝫ. Ecce ſpiritus domini malus exágitat te. Iúbeat dominus noſter + rex ⁊ ſerui tui qui coram te ſunt quérent hominem ſciéntem pſállere cithara: vt quādo arripúerit te ſpiritus dn̄i malus pſállat manu ſua ⁊ léuius féras. Et ait ſaúl ad ſeruos ſuos. Prouidéte ergo mihi aliquem bene pſallentem: ⁊ addúcite eum ad me. Et reſpondēs vnus de púeris ait. Ecce vidi filium iſaí bethlehemitem ſciéntem pſállere ⁊ fortiſſimum róbore: ⁊ virum bellicóſum ⁊ prudentem in verbis: ⁊ virum púlchrum: ⁊ dominus eſt cuꝫ eo. Miſit ergo ſaúl nuncios ad iſaí: dicens. Mitte ad me dauid filium tuum qui eſt in páſcuis. Tulit itaqꝫ iſaí aſinum plenum pánibus ⁊ lagénam vini: ⁊ hédum de cápris vnum: ⁊ miſit per manum dauid filij ſui ſáuli. Et vénit dauid ad ſaúl: ⁊ ſtetit coraꝫ eo. At ille diléxit eū nimis: ⁊ factus eſt eius ármiger. Miſitqꝫ ſaúl ad iſaí dicens. Stet dauid in cōſpectu meo. Inuénit enim gratiam in oculis meis. Igitur quandocūqꝫ ſpiritus domini malus + arripiébat ſaúl: dauid tollébat citharam ⁊ percutiébat manu ſua: ⁊ refocillabátur + ſaúl ⁊ léuius habébat. Recedébat enī ab eo ſpiritus malus.

Joſ.5.b. B

Gen.36.b. 2.reg.7.b.

C

37.di.ca. ſi.in h. exemplo 75.diſt.§. hoc regulariter. De pe.di. 2.§.opponitur 2.q.7.§.ité dauid Alis ſuperest+ rex. Sup.10.a Pſalm.77 actu.13.d.

D

Alis accipiebat. # De pe. di.1.§. vehemēs ibi ſamuel vexat⁹ eſt Alis ſuperest+ ſaul

℃ Ca.Sū. ℃ De bello philiſtijm ꝯtra iſrael: ⁊ victoria dauid ꝯtra goliam. ℃ XVII

A

Hs ſoco-cho

Congregantes autem philiſtiím ágmina ſua in prélium conuenérunt in + ſochót iúde ⁊ caſtrametáti ſunt inter + ſochót ⁊ açechá in finibꝰ domím. Porro ſaúl ⁊ filij iſraél congregati venerunt in valle terebinthi: ⁊ direxérunt áciem ad pugnandum contra philiſtiím. Et philiſtiím ſtabant ſuper montem ex parte hac: ⁊ iſraél ſtabat ſupra montez ex áltera parte: valliſq; erat inter eos. Et egreſſus eſt vir ſpúrius de cáſtris philiſtinoꝝ nomine goliáth de géth altitúdinis ſex cubitórum ⁊ pálmo: ⁊ cáſſis érea ſuper caput eius ⁊ lórica hamáta induébatur. Porro póndus lorice eius quinq; mília ſiclorum éris erat: ⁊ ócreas éreas habebat in crúribus: ⁊ clýpeus éreus tegébat húmeros eius. Haſtile autem háſte eius erat quaſi lí-

1 reg.21.c.

ciatórium texéntium. Ipſum autem ferrum háſte eius ſexcentos ſiclos habebat ferri. Et ármiger eius antecedébat eum. Stánſq; clamábat aduérſuz phalángas iſraél: ⁊ dicébat eis. Quare veniſtis paráti ad prélium? Nunquid ego non ſum philiſtéus: ⁊ vos ſerui ſaul? Elígite ex vobis virum: ⁊ deſcéndat ad ſinguláre certámen. Si quiuerit pugnáre mécum ⁊ percuſſerit me: érimus vobis ſerui. Si autem ego preualúero ⁊ percúſſero eum: vos ſerui éritis

B ⁊ ſeruiétis nobis. Et aiebat philiſtéus. Ego exprobráui agmínibus iſraél hódie. Date mihi virum ⁊ íneat mecum ſinguláre certámen. Audiens autez ſaúl; ⁊ omnes iſraelíte ſermones philiſtéi huiuſcemodi: ſtupébant ⁊ metuébant nimis. Dauid autem erat filius viri effratéi de quo ſupra dictum eſt: de bethleém iudá: cuí nomen erat iſai: qui habebat octo filios: ⁊ erat vir in diebꝰ ſaúl ſenex ⁊ grandéuus inter viros. Abiérūt autez tres filij eiꝰ maiores poſt ſaúl in preliū. Et noīa trium filioꝝ eius qui ꝑrexérūt ad bélluz: heliáb primo génitꝰ ⁊ ſecundus aminadáb tertius q̄z ſammá. Dauid aūt erat minimꝰ. Tribus ergo maioribus ſecutis ſaulé ábijt dauid ⁊ reuérſus eſt a ſául vt páſceret grégē patris ſui in bethleém. Procedébat vero philiſtéus máne ⁊ véſpere: ⁊ ſtabat q̄draginta diebꝰ. Dixit autez iſai ad dauid filiū ſuum. Accipe fratribꝰ tuis ephi polénte ⁊ decem panes iſtos: ⁊ cúrre in cáſtra ad fratres tuos: ⁊ décez formellas cáſei has déferes ad tribúnuz. Et fratres tuos viſitábis: ſi recte ágant: ⁊ cum q̄bus ordináti ſunt diſce. Saúl aūt ⁊ illi

\+ ⁊ omnes filij iſraél in valle terebínthi pugnábant aduerſum philiſtiím. Surrexit itaq; dauid mane ⁊ cōmendáuit grégem cuſtódi: ⁊ onúſtus ábijt ſicut precéperat ei iſai. Et venit ad locū magalá ⁊ ad exércitū qui egréſſus ad pugnā: vociferátus erat in certámine. Dirérerat enim ácié iſraél: ſed ⁊ philiſtiím ex aduérſo fuerāt preparáti. Derelinquēs ergo dauid vaſa q̄ attúlerat ſub manu cuſtódis ad ſárci-

Hs ſuper eſt + et

C

nas:cucúrrit ad locū certáminis:⁊ interroga-
bat ſi oīa recte agerēť erga fratres ſuos.Cū-
qꝫ adhuc ille loquerétur eis:appáruit vir ille
ſpúrius aſcéndens goliáth nomine philiſtéus
de géth de caſtris philiſtinorum .Et loquente
eo hec eadem verba audiuit dauid.Omnes au
tem iſraelite cum vidiſſent virum:fugérunt a
facie eius timentes eum valde.Et dixit vnuſ-
quiſpiam de iſraél . Num vidiſti virum hunc
qui aſcéndit?Ad exprobrándum enim iſraél
aſcendit.Uirum ergo qui percúſſerit eum di-
tábit rex diuitijs magnis:⁊ filiam ſuaꝫ dabit
ei:⁊ domum patris eius fáciet abſqꝫ tribúto
in iſraél.Et ait dauid ad viros qui ſtabant ſe-
cum dicens.Quid dabitur viro qui percúſſe-
rit philiſteum hunc:⁊ túlerit obpróbrium de
iſraél?Quis eſt enim hic philiſtéus incircun-
ciſus:qui exprobráuit áciem dei viuéntis?Re
ferebat autem ei populus eundem ſermonem
D dicens.Hec dabuntur viro qui percúſſerit eū.
Quod cum audiſſet heliáb frater eius maior
loquente eo cum alijs iratus eſt contra dauid
⁊ ait.Quare veniſti:⁊ quare dereliquiſti páu-
culas oues illas in deſerto?Ego noui ſuperbi-
am tuam ⁊ nequitiam cordis tui:quia vt vidé
Infra.20.a 2.26.c. res prélium deſcendiſti. Et dixit dauid. Quid
feci?Nunquid non verbum eſt? Et declináuit
páululum ab eo ad alium.Dixitqꝫ eundē ſer-
monem.Et reſpóndit ei populus verbuꝫ ſicut
prius.Audita ſunt auteꝫ verba que locutus eſt
dauid:⁊ annūciata in conſpectu ſaúl.Ad queꝫ
cum fuiſſet addúctus:locutus eſt ei.Non cón-
cidat cor cuiuſqꝫ in eo.Ego ſeruus tuus vá-
dam ⁊ pugnábo aduerſus philiſtéum . Et ait
ſaúl ad dauid.Non vales reſiſtere philiſtéo
iſti:nec pugnare aduerſus eum:quia puer es.
Hic auteꝫ vir bellátor eſt ab adoleſcéntia ſua.
Dixitqꝫ dauid ad ſaúl.Paſcébat ſeruus tuus
patris ſui grégem : ⁊ veniébat leo vel úrſus ⁊
tollébat arietem de medio grégis:⁊ perſeque
bar eos ⁊ percutiébam:eruebámqꝫ de ore eo-
rum.Et illi conſurgébant aduérſuꝫ me:⁊ ap-
prehendébam méntum eorum : ⁊ ſuffocábam
interficiebámqꝫ eos.Nam ⁊ leónem ⁊ úrſuꝫ
E interféci ego ſeruus tuus.Erit igitur ⁊ phili-
ſtéus hic incircunciſus quaſi vnus ex eis.Nūc
vadam ⁊ áuferam obpróbrium populi? Quo
niam quis eſt iſte philiſtéus incircunciſus : q
áuſus eſt maledicere exercitui dei viuentis?
Et ait dauid. Dominus qui eripuit me de
manu leónis ⁊ de manu úrſi:ipſe me liberábit
de manu philiſtéi huius.Dixit autem ſaúl ad
dauid.Uade:⁊ dominus tecum ſit . Et induit
ſaul dauid veſtiméntis ſuis:⁊ impóſuit gále-
am éream ſuper caput eius:⁊ veſtiuit euꝫ lori-
ca.Accinctus ergo dauid gládio eius ſuper ve-
ſtem ſuam cepit tentáre ſi armatus poſſet in-
cédere.Non enim habébat conſuetúdinem.
Dixitqꝫ dauid ad ſaúl.Non poſſum ſic incé-
dere:quia non úſum hábeo.Et depóſuit eam .
Et tulit báculum ſuum quem ſemper habebat
in manib⁹:⁊ elegit ſibi quinqꝫ limpidiſſimos
lápides de torrénte ⁊ miſit eos in péram pa-
ſtorálem quam habebat ſecum:⁊ fúndaꝫ ma
nu túlit:⁊ proceſſit aduérſum philiſtéuꝫ.Ibat
autem philiſteus incédens ⁊ appropinquans
aduérſum dauid:⁊ ármiger eius ante eum .
Cūqꝫ inſpexiſſet eum philiſtéus ⁊ vidiſſet da- F
uid: deſpéxit eum.Erat autem adoleſcens rú-
fus:⁊ púlcher aſpectu.Et dixit philiſtéus ad da
uid.Nūquid ego canis ſum ꝙ tu venis ad me
cum báculo?Et maledixit philiſtéus dauid in
dijs ſuis.Dixitqꝫ ad dauid.Ueni ad me:⁊ da
bo carnes tuas volatilibus celi ⁊ beſtijs terre.
Dixit autem dauid ad philiſtéum . Tu vénis
ad me cum gladio ⁊ háſta ⁊ clýpeo: ego auteꝫ
vénio ad te in nomine domini exercituum dei
ágminum iſraél:quibus exprobraſti hódie . 1.mr.4.b.
Et dabit te dominus in manu mea: ⁊ percú-
tiam te ⁊ áuferam caput tuuꝫ a te.Et dabo ca-
dáuera caſtrorum philiſtiim hódie volatíli-
bus celi ⁊ béſtijs terre : vt ſciat omnis terra
quia eſt dominus deus in iſraél:⁊ nóuerit vni-
uerſa eccleſia hec:quia nō in gladio nec in há
ſta ſáluat dominus.Ipſius enim eſt bellum : ⁊
tradet vos in manus noſtras.Cum ergo ſurre
xiſſet philiſtéus ⁊ veniret ⁊ appropinquáret
cōtra dauid:feſtináuit dauid ⁊ occúrrit ad pu
gnam ex aduérſo philiſtei.Et miſit manuꝫ ſu
am in péram:tulitqꝫ vnum lápidem ⁊ funda
iécit:⁊ circundúcens percúſſit eum in frónte.
Et infixus eſt lápis in frónte eius:⁊ cécidit in Eccli.47.a
faciem ſuam ſuper terram. Preualuitqꝫ da- 1.ma.4.d.
uid aduerſum philiſtéum in funda ⁊ lápide: 2.q.5.ca.
percuſſúmqꝫ philiſteum interfecit.Cūqꝫ glá- mona-
dium non haberet in manu dauid : cucúrrit ⁊ chum
ſtetit ſuper philiſtéum ⁊ tulit gládium eius: ⁊ 24.q.1.ca.
edúxit eū de vagina ſua:⁊ interfécit eū: preci- nolit
ditqꝫ caput ei⁹.Uidētes aūt philiſtiim ꝙ mor De pur.
tuus eēt fortiſſimus eorꝫ:fugérūt.Et ꝯſurgen- vul.c.j.in glo. G
tes viri iſraél ⁊ iudá vociferáti ſunt:⁊ perſecu
ti ſunt philiſteós vſqꝫ dū venirent in vállem ⁊

vſqꝫ ad portas accharō. Ceciderūtqꝫ vulnerati de philiſtiim in via ſarim ⁊ vſqꝫ ad géth: ⁊ vſqꝫ ad accharón. Et reuerténtes filij iſraél poſt qꝫ perſecuti ſunt philiſtéos inuaſerūt caſtra eorum. Aſſúmens autem dauid caput philiſtéi: áttulit illud in hieruſalem: arma vero eius po-
Als + vdi ſuit in tabernaculo + ſuo. Eo autem tempore quo viderat ſaúl dauid egrediéntem contra philiſtéum ait ad abnér principē militie ſue. De qua ſtirpe deſcéndit hic adoléſcens. Dixitqꝫ abnér. Viuit anima tua rex ſi noui. Et ait rex. Intérroga tu cuius filius ſit iſte puer. Cūqꝫ regréſſus eſſet dauid percúſſo philiſtéo: tulit eum abnér ⁊ introdúxit coram ſáule caput philiſtéi habentem in manu ſua. Et ait ad eū ſaúl. De q̄ progénie es o adoléſcens. Dixitqꝫ dauid. Filius ſerui tui iſai bethleemite ego ſū.

¶ Capituli Summarium. ¶ De amicitia ⁊ confederatione dauid ⁊ ionathe filij regis ſaul: de cantu mulierū: percuſſit ſaul mille ⁊ dauid decem milia: de ira ſaulis pro hoc cantu: de ipſo prophetante in domo ſua ⁊ volente configere dauid lancea cum pariete: ſaul autem amouet dauid ⁊ promittit ei filiam ſuā maiorem merob que alteri datur: poſtea ſaul promittit ei michol filiam in vxorem: ſponſalia petit centū preputia: dauid perſoluit ⁊ fit gener regis.

¶ XVIII

A
Als + Jonathan — ET factum eſt cū compléſſet lóqui ad ſaúl: anima + ionathe cō glutináta eſt anime dauid ⁊ di-
Als + Jonathan — léxit eum + iónathas quaſi animam ſuam. Tulitqꝫ eum ſaúl in die illa: ⁊ non conceſſit ei vt
infra. 19. a — reuerterétur in domum patris ſui. Iniérunt autē dauid et iónathas fédus. Diligebat enim
Als + Jonathan — eum quaſi animam ſuam. Nam expoliáuit ſe + ionathas túnica q̄ erat indutus: ⁊ dedit eā dauid ⁊ reliqua veſtimenta ſua vſqꝫ ad gládium ⁊ arcum ſuum ⁊ vſqꝫ ad baltheum. Egrediebatur quoqꝫ dauid ad omnia quecūqꝫ mi-
B ſiſſet eum ſaúl: ⁊ prudénter ſe agébat. Poſuitqꝫ eum ſaúl ſuper viros belli: ⁊ acceptus erat in oculis vniuerſi populi: maximéqꝫ in conſpectu famulorū ſaúl. Porro cum reuerterétur percúſſo philiſtéo dauid: ⁊ férret caput eius in hieruſalē: egreſſe ſunt mulieres de vniuerſis úrbibus iſraél cantantes chorōſqꝫ ducentes in occurſum ſaúl regis: in tympanis letitie
De ꝯſ. ei. i. ca. j. in ſ. glo. — ⁊ in ſiſtris ⁊ precinébant mulieres ludētes atqꝫ dicētes. Percúſſit ſaúl mille: ⁊ dauid decem milia. Irátus eſt autem ſaúl nimis ⁊ diſplicuit in oculis eius iſte ſermo. Dixitqꝫ. Dedérunt dauid decem milia: ⁊ mihi mille dede-
C runt. Quid ei ſupereſt niſi ſolum regnū? Nō rectis ergo oculis ſaúl aſpiciébat dauid a die illa ⁊ déinceps. Poſt diem autem alteram inuáſit ſpiritus dei malus ſaúl: ⁊ prophetábat in medio domus ſue. Dauid autē pſallébat manu ſua: ſicut per ſingulos dies. Tenebátqꝫ ſaúl lánceam ⁊ miſit eam: putans q̄ configere poſſet dauid cum pariete. Et declinauit dauid a facie eius ſecundo. Et timuit ſaul dauid eo q̄ dominus eſſet cum eo ⁊ a ſe receſſiſſet. Amouit ergo eum ſaúl a ſe: ⁊ fecit eum tribúnum ſuper mille viros. Et egrediebátur ⁊ intrabat in conſpéctu populi. In omnibus quoqꝫ vijs
D ſuis dauid prudenter agébat: ⁊ dominus erat cum eo. Vidit itaqꝫ ſaúl q̄ prudés eſſet nimis ⁊ cepit cauére eum. Omnis autem iſraél ⁊ iudá diligebat dauid. Ipſe autem ingrediebátur ⁊ egrediebatur ante eos. Dixitqꝫ ſaul ad dauid. Ecce filia mea maior merob: ipſam dabo tibi vxorem: tantúmmodo eſto vir fortis ⁊ preliáre bella domini. Saúl autem reputábat dicens. Non ſit manus mea in eo: ſed ſit ſuper eum manus philiſtinórum. Ait autē dauid ad ſaúl. Quis ego ſum aut q̄ eſt vita mea — 2. reg. 9.
aut cognátio patris mei in iſraél vt fiam gener regis? Factum eſt autem tempus cum de-
E béret dari merób filia ſaul dauid: data eſt hadriéli molathite vxor. Diléxit autē dauid michól filiam ſaúl álteram. Et nunciatum eſt ſaúl ⁊ plácuit ei. Dixitqꝫ ſaúl. Dabo eam illi vt fiat ei in ſcándalum: ⁊ ſit ſuper eum manus philiſtinorū. Dixitqꝫ ſaúl ad dauid. In duabus rebus géner meus eris hodie. Et mādauit ſaúl ſeruis ſuis. Loquímini ad dauid clam me dicentes. Ecce pláces regi: ⁊ omnes ſerui eius diligunt te. Nunc ergo eſto géner regis. Et locuti ſunt ſerui ſaúl in auribus dauid omnia verba hec. Et ait dauid. Num parum vidétur vobis génerum eſſe regis? Ego autem ſū vir páuper ⁊ ténuis. Et renunciauérunt ſerui ſaúl dicentes. Huiuſcémodi verba locutus eſt da-
F uid. Dixit autem ſaúl. Sic loquímini ad dauid. Non habet rex ſponſália neceſſe: niſi tm̄ céntum prepútia philiſtinorū: vt fiat últio de inimicis regis. Porró ſaúl cogitábat dauid trádere in + manus philiſtinórum. Cūqꝫ renunciaſſent ſerui eius dauid verba que — Als + manibus
dixerat ſaúl: plácuit ſermo in oculis dauid

infra. 21. ⁊ iſra. 29. eccli. 47.

vt fieret géner regis. Et post paucos dies súr-
gens dauid abijt in accharón cum viris qui
Hebreus + sub eo erát: ⁊ percússit ex philistiím ducén-
G tos viros / ⁊ áttulit eorum prepútia ⁊ annume
Lreg.3.c. 31.q.1.ca. hi autē. rauit ea regi: vt esset géner eius / Dédit itá-
qȝ saúl ei michól filiam suam vxórem. Et vi-
dit saúl ⁊ intelléxit q̄ dñs esset cū dauid. Mi
chól aūt filia saúl diligébat euȝ: ⁊ saúl magis
cépit timére dauid. Factusqȝ est saúl inimicus
dauid cūctis diebus. Et egréssi sunt principes
philistinorum. A principio aūt egressiónis eo
rum: prudéntius se gerebat dauid q̄ȝ oēs viri
saúl: ⁊ célebre factū est nomen eius nímis.

¶ Ca. Sū. ¶ De saule qui precepit occidi da-
uid. Indicat hoc ei iónathas: saul iteȝ inuadit
a spiritu malo ⁊ vult lancea ꝯfigere dauid: mi
chol eū saluat: fugit dauid ad samuelem: saul
mittit nūcios vt rapiát dauid: trib⁹ vicib⁹ mit
tunt nuncij ⁊ oēs cuȝ samuele ꝓphetante de sau
le ꝓphetante cum ꝓphetantibus. ¶ CXIX

A Locútus est aūt saúl ad iónathā
filiū suuȝ ⁊ ad oēs seruos suos:
Sup. 18.a Heb. + io nathan. Ypoca.1.c. .13.c. vt occiderent dauid. / Porro
+ iónathas fili⁹ saúl diligébat
dauid valde. Et idicauit + iona
thas dauid dicēs. Querit saul
pater meus occidere te. Quapropter obsérua
te quéso máne: ⁊ manébis clám ⁊ abscondé-
Heb. + in grediens ris. Ego aūt + egrédiens stabo iuxta p̄reȝ me-
um in agro vbicūqȝ fúerit: ⁊ ego loquor de te
ad p̄rem meum: ⁊ q̄dcūqȝ videro nūciabo ti-
bi. Locút⁹ est ergo iónathas de dauid bona ad
saul p̄rem suum: dixitqȝ ad eū. Ne pécces rex
in seruum tuū dauid: q: non peccáuit tibi: ⁊ o
pera ei⁹ bona sunt tibi valde: ⁊ pósuit aiam su-
am in manu tua: ⁊ pcússit philistéum: ⁊ fécit
dñs salutē magnaȝ vniuerso israélí. Vidísti ⁊
B letatus es. Quare ergo péccas in sánguine in
nóxio iterfíciens dauid q est absqȝ culpa? Qđ
Heb. + Jo nathan. cuȝ audísset saúl: placat⁹ voce iónathe iurauit.
Viuit dñs: q: non occidēt. Vocauit itaqȝ + ió-
nathas dauid: ⁊ idicáuit ei oīa verba hec. Et i
troduxit iónatas dauid ad saúl ⁊ fuit añ eum
sicut erat héri ⁊ nudiustértius. Motū est autē
rursuȝ bellū: ⁊ egréssus dauid pugnáuit aduer
sum philistiim: pcussitqȝ eos plaga magna: ⁊
fugérūt a facie ei⁹. Et factus est spūs dñi ma-
lus in saúl. Sedébat aūt in domo sua: ⁊ tene-
bát lánceaȝ. Porro dauid psallébat in manu
sua. Nisúsqȝ est saúl ꝯfigere dauid láncea in
pariete. Et declináuit dauid a facie saúl. Lán-
cea aūt cásso úulnere pláta est i páriete: ⁊ da
uid fúgit ⁊ saluát⁹ est nocte illa. Misit ergo sa
úl satéllites suos nocte in domū dauid vt custo
dirent eū: ⁊ interficeret mane. Qđ cuȝ annū
ciasset dauid michól vxor sua dicens. Nisi sal C
uáueris te nocte hac cras moriéris: depósuit
eum per fenéstraȝ. Porro illé abijt ⁊ aufúgit:
atqȝ saluátus est. Tulit aūt michol státuam: ⁊
pósuit eā super lectū: ⁊ pellem pilósam capra-
rum pósuit ad caput ei⁹: ⁊ operuit eā vestimē
tis. Misit aūt saúl apparitóres q ráperent da
uid. Et rñsum est q̄ egrotáret. Rursúmqȝ mi
sit saúl núncios: vt vidérent dauid dicēs. Af-
férte eū ad me in lecto: vt occidátur. Cūqȝ ve-
nissent nuncij inuéntū est simulacruȝ super le-
ctū: ⁊ péllis capraȝ ad caput eius. Dixitqȝ sa-
úl ad michól. Quare sic illusisti mihi: ⁊ dimi
sisti inimicum meum vt fúgeret? Et rñdit mi
chól ad saúl. Quia + ipse locut⁹ est mihi dicēs. Heb. + iste
Dimitte me: alioqn interficiaȝ te. Dauid au-
tē fúgiens saluát⁹ est. Et venit ad samuél in ra-
mathā: ⁊ nūciauit ei oīa que fécerat sibi saúl.
Et abiérūt ipse ⁊ samuél: ⁊ moráti sunt in na-
ióth. Nunciatū est aūt sáuli a dicentib⁹. Ecce
dauid in naióth in ramathá. Misit ergo saúl D
lictóres vt ráperēt dauid. Qui cū vidíssent cú-
neum ꝓphetāȝ vaticinántiū: ⁊ samuélem stan
tē super eos: factus est etiā spiritus dñi in illis:
⁊ prophetáre cepérūt etiam ipsi. Qđ cūm nun
ciátum esset saúl: misit + ⁊ alios núncios. Pro Heb. super
phetauérunt aūt ⁊ illi. Et rúrsuȝ misit saúl ter rest + ⁊
tios núncios: q ⁊ ipsi ꝓphetauérunt. Et irátus
iracúndia saúl: abijt et ipse in ramathá: ⁊ vé-
nit vsqȝ ad cistérnā magnaȝ q̄ est in + socóth: Heb. + so cho.
⁊ interrogáuit ⁊ dixit. In quo loco sunt sámu-
el ⁊ dauid? Dictūqȝ est ei. Ecce in naióth sunt
in ramathá. Et abijt in naióth i ramathá. Et
factus est et super euȝ spiritus domini: ⁊ ambu
lauit ingrédiens ⁊ ꝓphetábat vsqȝ dum veniret
in naioth in ramathá. Et expoliáuit etiā ipse
se vestimentis suis: ⁊ ꝓphetáuit cum céteris co
ram samuél ⁊ cécinit nudus tota die illa ⁊ no
cte. Unde ⁊ exiuit ꝓuérbium. / Nuȝ ⁊ saúl in Sup 10.c 81.q.1.ca. multe.⁊.c prophetas
ter prophétas?

¶ Ca. Sū. ¶ De renouatióne ⁊ confirmatio
ne federis dauid ⁊ ionathe: ⁊ áliter ionathas
apud saul excusat dauid absentē: ⁊ ille confun
dit eū obprobrijs: de signo trium sagittaruȝ in
ter ionathan ⁊ dauid. Saul arripit lanceam vt
percutiat ionathan excusantem dauid: de fletu
ionathe ⁊ dauid ⁊ osculo. ¶ CXX

A
ꝛꝛ.q.i.ca. ſaſciurio De pe. di. 2.ca.fugerat 2.c.ſi enim infra.'ca. ſequente. Sup.17.d ꝛ infra.26.c

Fugit aūt dauid de naióth que eſt in ramatha: veniénſqꝫ locutus eſt coram iónatha. Quid feci? Que eſt iniqtas mea: ⁊ qđ pctm̄ meum in pr̄em tuum: qꝛ querit aīam meam. Qui dixit ei. Abſit a te: nō morieris. Neqꝫ enī fáciet pater meus quicq̄ʒ gráde vel páruū: niſi prius indicáuerit mihi. Nūc ergo celáuit a me pr̄ meus ſermoné tantúmmodo? Nequaq̄ʒ eniʒ erit iſtud. Et iuráuit rúrſuʒ dauid. Et ille ait. Scit ꝑfecto pater tuus ꝙ inuéni grām in óculis tuis: ⁊ dicet. Neſciat hoc iónathas: ne forte triſtéř. Quinimmo viuit dn̄s ⁊ viuit aīa tua: qꝛ vno tm̄ (vt ita dicam) grádu ego morſqꝫ diuidimur. Et ait iónathas ad dauid. Quodcūqꝫ dixerit mihi aīa tua: fáciam tibi. Dixit autem dauid ad iónathan. Ecce caléndę ſunt craſtino: ⁊ ego ex more ſedére ſóleo iuxta regeʒ ad
B vreſcendū. Dimitte ergo me vt abſcondar in agro vſqꝫ ad véſperā diei tertię. Si reſpiciés requíſierit me pr̄ tuus: reſpondébis ei. Rogáuit me dauid vt íret celériter in bethleém ciuitatem ſuā: qꝛ victime ſoléńnes ibi ſunt vniuerſis

Mſs ſupe ręli+ſuis

ꝯtribúlibus + ſuis. Si dixerit bn̄: pax erit ſeruo tuo. Si aūt fúerit irátus: ſcito qꝛ cōpléta eſt malitia eius: Fac ergo miſericordiaʒ in ſeruū tuum: qꝛ fédus dn̄i me famulum tuum tecum inire feciſti. Si aūt eſt iniquitas aliqua in me: tu me intérfice: ⁊ ad pr̄em tuum ne in

Mſs + a te

trodúcas me. Et ait iónathas. Abſit hoc + a me. Neqꝫ eniʒ fieri pōt vt ſi certe cognóuero cōplétam eſſe pr̄is mei malitiā contra te non annúnciē tibi. Reſponditqꝫ dauid ad iónathā Quis renunciábit mihi: ſi qđ forte reſpónderit tibi pr̄ tuus dúre de me. Et ait iónathas ad
C dauid. Ueni ⁊ egrediámur foras in agrū. Cūqꝫ

Mſs + Jonathan.

exiſſent ambo in ágrū: ait iónathas ad dauid. Dn̄e deus iſraél ſi inueſtigáuero ſn̄iaʒ patris mei craſtinó vel perendie ⁊ aliqđ boni fuerit ſup dauid ⁊ nō ſtatim miſero ad te ⁊ notū tibi fécero: hec faciat deus + iónathe ⁊ hec

Mſs + Jonathan

áugeat. Si aūt perſeueráuerit pr̄is mei malitia aduerſum te: reuelábo aurē tuam: ⁊ dimittaʒ te vt vádas in pace: ⁊ ſit dn̄s tecum ſicut fuit cum pr̄e meo. Et ſi vixero + fácias mihi miſe

Mſs + facies

ricordiam dn̄i: ſi vero mortuus fúero: non áuferes miſericordiā a domo mea vſqꝫ in ſempiternū. Aut ſi non fécero qn̄ eradicáuerit dn̄s inimicos dauid vnūquémqꝫ de terra: áuferat iónathā de domo ſua: ⁊ requirat dn̄s de manu inimicoꝝ dauid. Pepigit ergo + iónathas fedus cum domo dauid. Et requiſiuit dn̄s de manu inimicoꝝ dauid. Et áddidit iónathas deieráre dauid eo ꝙ dilígeret illū. Sicut enī ánimam ſuā: ita diligébat eū. Dixitqꝫ ad eum ió

Mſs + Jonathan

nathas. Cras caléndę ſunt: ⁊ regréris. Requirétur enī ſéſſio tua vſqꝫ perendie. Deſcendes ergo feſtin⁹ ⁊ vénies in locū vbi celándus es i die qn̄ operári licet: ⁊ ſedébis iuxta lápidē cui nomen eſt ezel. Et ego tres ſagittas mittaʒ iuxta euʒ: ⁊ iáciam q̄ſi exércens me ad ſignum. Mittā quoqꝫ ⁊ púeꝝ dicens ei. Uade ⁊ áffer mihi ſagittas. Si dixero púero. Ecce ſagitte intra te ſūt: tolle eas: tu véni ad me: qꝛ pax eſt ⁊ nihil eſt mali. Uiuit dn̄s. Si aūt ſic locútus fúero púero: ecce ſagitte vltra te ſūt: vade in pace: qꝛ dimiſit te dn̄s. De verbo aūt quod locuti fuim⁹ ego ⁊ tu: ſit dn̄s inter me ⁊ te vſqꝫ in ſempiternum. Abſcónditus eſt ergo dauid in agro: ⁊ venérunt caléndę: ⁊ ſédit rex ad comedéndū panem. Cūqꝫ ſediſſet rex ſup cathedrā ſuam ſm̄ conſuetúdinē que erat iuxta parietem ſurréxit iónathas ⁊ ſédit abnér ex latere ſaul: vacuúſqꝫ appáruit loc⁹ dauid. Et nō eſt locutus ſaúl quicq̄ʒ in die illa. Cogitabat eniʒ ꝙ forte eueniſſet ei vt nō eſſet mundus nec purificátus. Cūqꝫ illuxiſſet dies ſecunda poſt caléndas: rurſus appáruit vacu⁹ locus dauid. Dixitqꝫ ſaúl ad iónathan filiū ſuum. Cur nō vénit filius iſai: nec héri nec hódie ad veſcéndū? Rn̄ditqꝫ iónathas ſáuli. Rogauit me obnixe vt iret in bethleém: ⁊ ait. Dimítte me: qm̄ ſacrificiū ſolénne eſt in ciuitate mea: vn⁹ de fratrib⁹ meis accerſiuit me. Nūc ergo ſi inuéni gratiaʒ in óculis tuis vadā cito ⁊ vidébo frēs meos. Ob hāc cáuſam non vénit ad ménſam regis. Jratus aūt ſaul aduerſū iónathan: dixit ei. Fili mulieris vltro viꝝ rapiéntis: nunquid ignóro qꝛ diligis filiū iſai: in ꝯfuſioné tuam ⁊ in ꝯfuſionem ignominióſe mr̄is tue? Omnibus eniʒ dieb⁹ quibus fili⁹ iſai vixerit ſup terram: nō ſtabiliéris tu neqꝫ regnū tuum. Jtaqꝫ iam nunc mitte ⁊ addúc eū ad me: qꝛ fili⁹ mortis eſt. Rn̄dens autem iónathas ſáuli pr̄i ſuo ait. Quare morieř. Quid fecit? Et arripuit ſaúl lánceā vt percúteret eū. Et intellexit iónathas ꝙ diffinitū eſſet a pr̄e ſuo vt interficerétur dauid. Surrexit ergo iónathas a mēſa in ira furoris: ⁊ nō comēdit in die calendāꝝ ſecunda panem. Contriſtatus eſt enim ſuper dauid: eo ꝙ confudiſſet eum pater ſuus. Cūqꝫ illuxiſſet

D (beside "nathas. Cras caléndę ſunt")
E (beside "re ſaul: vacuúſqꝫ appáruit")
F (beside "eniʒ dieb⁹ quibus fili⁹ iſai")

mane venit ionathas in agruȝ iuxta placitum
dauid ⁊ puer paruulus cum eo. Et ait ad pue
rum ſuum. Uade ⁊ affer mihi ſagittas: quas
ego iacio. Cūqȝ puer cucurriſſet iecit aliaȝ ſa
gittam trans puerȝ. Uenit itaqȝ puer ad locuȝ
E iaculi qđ miſerat ionathas. Et clamauit iona
thas poſt tergum pueri ⁊ ait. Ecce ibi eſt ſagit
ta. Porro vltra te. Clamauit iteruȝ ionathas
poſt terguȝ pueri dicens. Feſtina velociter: ne
ſteteris. Collegit autē puer ionathe ſagittas:
⁊ attulit ad dn̄m ſuum: ⁊ quid ageretur peni
tus ignorabat. Tantummodo enim ionathas
⁊ dauid rem nouerant. Dedit ergo ionathas
arma ſua puero: ⁊ dixit ei. Uade ⁊ defer in ci
uitatē. Cūqȝ abiſſet puer ſurrexit dauid de lo
co qui vergebat ad auſtrū: ⁊ cadens pronus in
terraȝ adorauit tertio. Et oſculantes ſe alteru
trum: fleuerunt pariter: dauid autem ampli
us. Dixit ergo ionathas ad dauid. Uade i pa
ce. Quecūqȝ iurauimus ambo in nomie do
mini dicentes: dn̄s ſit inter me ⁊ te: ⁊ inter ſe
men tuum ⁊ ſemen meuȝ vſqȝ in ſempiternū.
Et ſurrexit dauid ⁊ abijt: ſed ⁊ ionathas igreſ
ſus eſt ciuitatem.

¶ Ca. Sū. ¶ De fuga dauid in nobe ad achi
melech ſacerdotē qui dedit ei panes ꝓpoſitio
nis ⁊ gladiū golie ⁊ dn̄m pro eo ꝯſuluit: poſt
hoc fugit dauid ad achis regem geth: vbi pre
timore furorem ⁊ inſaniam ſimulat emitten
do ſaliuam per barbam. ¶ XXI

A Uenit aūt dauid i nobē ad achi
melech ſacerdotē. Et obſtupu
it achimelech eo qđ veniſſet da
uid ⁊ dixit ei. Quare tu ſolus:
⁊ nullus eſt tecū? Et ait dauid
ad achimelech ſacerdotē. Rex
precepit mihi ſermonē: ⁊ dixit. Nemo ſciat rē
propter quā miſſus es a me: ⁊ cuiuſmodi pre
cepta tibi dederim. Naȝ ⁊ pueris meis ꝯdixi
in illum ⁊ illū locum. Nunc ergo ſi qđ habes
ad manum vel quinqȝ panes da mihi: aut qc
quid inueneris. Et rn̄dens ſacerdos ad dauid
ait illi. Non habeo laicos panes ad manum:
B ſed tm̄ panem ſanctuȝ. Si mundi ſunt pueri:
maxime a mulieribus manducent. Et reſpon
dit dauid ſacerdoti: ⁊ dixit ei. Et quidem ſi de
mulieribus agitur continuimus nos ab herj
⁊ nudiuſtertius quando egrediebamur: ⁊ fue
runt vaſa puerorum ſancta. Porro via hec pol
luta eſt: ſed ⁊ ipſa hodie ſanctificabitur in va
ſis. Dedit ergo ei ſacerdos ſanctificatum pa
nem. Neqȝ enim erat ibi panis niſi tm̄ panes
ꝓpoſitionis qui ſublati fuerant a facie dn̄i vt
ponerent panes calidi. Erat aūt ibi vir quidā
de ſeruis ſaul in die illa intus in tabernaculo
dn̄i ⁊ nomen eius doech idumeus potētiſ
ſimus paſtor ſaul. Hic paſcebat mulas ſaul.
C Dixit aūt dauid ad achimelech. Si habes hic
ad manū haſtam aut gladiū da mihi: qꝛ gla
dium meum ⁊ arma mea non tuli mecū. Ser
mo eni regis vrgebat. Et dixit ſacerdos. Ec
ce hic gladius goliath philiſtei quē percuſſiſti
in valle terebinthi: eſt inuolutus pallio poſt
ephot. Si iſtū vis tollere: tolle. Neqȝ enim
hic eſt ali⁹ abſqȝ eo. Et ait dauid. Nō eſt huic
alter ſimilis. Da mihi eum. Surrexit itaqȝ da
uid: ⁊ fugit in die illa a facie ſaul ⁊ venit ad a
chis regē geth. Dixeruntqȝ ſerui achis cuȝ vi
diſſent dauid. Nunquid non iſte eſt dauid rex
terre? Nōne huic cantabant per choros dicē
D tes: percuſſit ſaul mille: ⁊ dauid decem milia?
Poſuit autem dauid ſermones iſtos in corde
ſuo: ⁊ extimuit valde a facie achis regis geth.
Et mutauit os ſuum coram achis: ⁊ collabe
batur inter manus eorū: ⁊ impingebat in oſtia
porte: defluebantqȝ ſaliue eius in barbam. Et
ait achis ad ſeruos ſuos. Vidiſtis hoiem in
ſanum: quare adduxiſtis eum ad me? An de
ſunt nobis furioſi: qꝛ introduxiſtis iſtum vt fu
reret me preſente? Dimittite illum hic: ne in
grediatur domum meam.

¶ Ca. Sū. ¶ De conuenientibus ad dauid ⁊
ſpelunca odolla: ⁊ de tranſitu eius ad regeȝ mo
ab: de gad propheta qui miſit dauid in terram
iuda: de doech idumeo qui interfecit ſacerdo
tes octogintaquinqȝ: de abiathar qui fugiens
venit ad dauid ⁊ nunciauit mortem ſacerdo
tum. ¶ XXII

A Abijt ergo dauid ide ⁊ fugit in
ſpeluncā odollaȝ. Qđ cuȝ audiſ
ſent frēs eius ⁊ oīs domus p̄ris
eius: deſcenderunt ad eum illuc.
Et ꝯuenerunt ad eum oēs qui
erant in anguſtia ꝯſtituti ⁊ op
preſſi ere alieno ⁊ amaro animo: ⁊ factus eſt
eorū princeps. Fueruntqȝ cuȝ eo q̄ſi quadrigen
ti viri. Et pfectus eſt dauid inde in maſphat:
que eſt moab. Et dixit ad regē moab. Mane
at oro pater meus ⁊ mater mea vobiſcum: do
nec ſciam qđ faciat mihi deus. Et reliquit eos
ante faciem regis moab. Manſeruntqȝ apud
eū cunctis diebus qbus dauid fuit in preſidio

Dixitq; gád ꝓpheta: ad dauid. Noli manére
in preſidio: ꝓficiſcere ⁊ vade in terrá iudá. Et
Mar.2.b. Luce.5.a. ꝓfectus eſt dauid ⁊ vénit in ſáltum aréth. Et
audiuit ſaúl ꝙ apparuiſſet dauid ⁊ viri qui e-
rant cú eo. Saúl aũt cum manéret in gabaá ⁊
eſſet in némore quod eſt in ramá: haſtam ma
nu tenẽs: cunctiq; ſerui eius circũſtárent eũ:
ait ad ſeruos ſuos q aſſiſtébant ei. Audite me
nunc filij gemini. + Nunqd omnib⁹ vobis da
bit fili⁹ iſai ágros ⁊ vineas: ⁊ vniuerſos vos fa
B ciet tribúnos ⁊ centurióntes: qm̃ coniuráſtis
oẽs aduerſum me: ⁊ non eſt qui mihi renún-
ciet: maxime cũ ⁊ filius meus fédus iúnxerit
cũ filio iſai? // Non eſt qui vicem meã dóleat
ex vobis: nec q annunciet mihi: eo ꝙ ſuſcitá-
uerit filius meus ſeruũ meum aduerſum me
Sup.21.b iſidiantem mihi vſq; hodie. // Rñdens autem
+ doech iduméus q aſſiſtébat ⁊ erat ꝓmus in
ter ſeruos ſaúl. Uidi inqt filium iſai in nobé
apud achimeléch filium achitób ſacerdotẽ.
Qui conſúluit pro eo dñz: ⁊ cibária dédit ei.
Sed ⁊ gládiũ goliáth philiſtéi dedit illi. Mi
ſit ergo rex ad accerſiendum achimeléch ſa-
cerdotẽ filium achitób: ⁊ oẽm domum patris
eius ſacerdotũ q erant in nobé. Qui vniuér-
ſi venerũt ad regẽ. Et ait ſaúl ad achimeléch.
Audi fili achitob. Qui rñdit. Preſto ſum do-
C mine. Dixitq; ad eum ſaúl. // Quare coniurá
ſtis aduérſum me tu ⁊ filius iſai: ⁊ dediſti eis
pané ⁊ gládium ⁊ ↄſuluiſti ꝑ eo dñm: vt con-
ſúrgeret aduerſum me inſidiátor vſq; hodie
pérmanens. Reſpondénſq; achimeléch regi
ait. Et qs in oĩbus ſeruis tuis ſicut dauid fidé
lis ⁊ géner regis: ⁊ pérgens ad impérium tu-
um: ⁊ glorioſus in domo tua. Nun hódie cépi
pro eo conſúlere dñm. Abſit hoc a me. Ne ſu-
ſpicétur rex aduerſum ſeruum ſuum rem hu-
iuſcémodi: in vniuerſa domo patris mei. Nõ
enĩ ſciuit ſeruus tuus quicq; ſuper hoc negocio
vel modicum vel grande. Dixitq; rex. // Morte
moriéris achimeléch tu ⁊ oĩs domus patris
tui. Et ait rex emiſſárijs q circunſtábant eũ.
Conuertimini ⁊ iterficite ſacerdotes domini.
Nã manus eorũ cum dauid eſt: ſcientes ꝙ fu-
giſſet: ⁊ non idicauérunt mihi. Noluérũt aũt
ſerui regis exténdere manus ſuas in ſacerdo-
tes dñi. Et ait rex ad + doéch. Cõuertere ⁊ tu
⁊ irrue in ſacerdotes dñi. Conuerſuſq; + do-
éch iduméus irruit in ſacerdotes: ⁊ trucidá-
uit in die illa octoginta quinq; viros veſtitos
+ ephót lineo. + Nobe aũt ciuitaté ſacerdotũ
percúſſit in ore gladij viros ⁊ mulieres ⁊ par-
uulos ⁊ lactentes: bouemq; ⁊ áſinum ⁊ ouem
in ore gladij. Euádens aũt vnus filius achime
léch filij achitób cuius nomen erat abiathár
fugit ad dauid: ⁊ annunciauit ei ꝙ occidiſſet
ſaúl ſacerdotes dñi. Et ait dauid ad abiathár.
Sciébam enĩ in die illa ꝙ cum ibi eſſet + do-
éch iduméus: proculdubio annunciáret ſáuli.
Ego ſum reus oĩum aĩarũ patris tui. Mane
mecum: ne timeas. Si qs queſierit aĩam me-
am queret ⁊ aĩam tuam: mecũq; ſeruáberis.

¶ Ca. Sū. ¶ Q̄ dauid liberauit ceilam: q̄
etiā dauid timore ſaul fugit in deſertum ziph
vbi ionathas ꝯfortauit manꝰ eius in deo: de zi-
pheis q dauid ſaul accuſauerūt. Ille venit ad
querendū iſtū: dauid hoc vidēs deſcēdit in de-
ſertū maon: ſauli nunciat̃ ⁊ iterū pſequitur
euz: deſperat dauid de euaſiōe: ſ; tādē liberat̃.

E T annunciaue- ¶ XXIII

A runt dauid dicētes. Ecce phili-
ſtiī oppugnāt ceilā ⁊ diripiūt
áreas. Cōſuluit ergo dauid dn̄z
dicēs. Nū vadā ⁊ percútiā phili
ſteos iſtos? Et ait dominꝰ ad da
uid. Uade ⁊ pcuties philiſteos ⁊ ſaluabis céi-
lam. Et dixerūt viri q erāt cū dauid ad eū. Ec
ce nos hic ī iudéa ꝯſiſtētes timemꝰ: q̄ntoma-
gis ſi erimꝰ in céila aduerſuz ágmina philiſti-
nōꝝ. Ruſuz ergo dauid ꝯſúluit dn̄m. Qui re
ſpondēs ait ei. Surge + ⁊ vade in céilā. Ego
enim trádā philiſteos ī manu tua. Abijt ergo
dauid ⁊ viri eiꝰ in céilā: ⁊ pugnauit aduerſuz
philiſteos. Et abegit iumēta eoꝝ: ⁊ pcuſſit eos
plaga magna: ⁊ ſaluauit dauid habitatores
céile. Porró eo tpe quo fugiebat abiathár fi-
lius achimelēch ad dauid in céilā + ephot ſe
B cuz habēs deſcēnderat. Núciatū eſt aūt ſáuli
q̄ veniſſ; dauid ī céilā. Et ait ſául. Trádidit
eū dn̄s in manus meas ꝯcluſuſq; ē introgreſ-
ſus vrbē in qua porte ⁊ ſére ſunt. Et p̄cépit ſá
ul omni pplō vt ad pugnā deſcenderet in céi-
lam ⁊ obſidéret dauid ⁊ viros eius. Qđ cum
dauid reſciſſet: q̄ p̄pararet ei ſaúl clám malū
dixit ad abiathár ſacerdotē. Applica + ephót
// Et ait dauid. Domine deus iſraél: audiuit
famā ſeruus tuus q̄ diſponat ſaúl venire in
céilaz: vt euertat vrbē ꝓpter me. Si tradēt me
viri céile in manus eius: ⁊ ſi deſcéndet ſaúl ſi
cut audiuit ſeruus tuus dn̄e deus iſraél indica
ſuo tuo. Et ait dn̄s. Deſcéndet. Dixitq; rurſū
dauid. Si tradēt me viri céile et viros q ſunt
mecū in manus + ſaúl. Et dixit dn̄s. Tradent
Surrexit ergo dauid ⁊ viri eius quaſi ſexcēti
⁊ egreſſi de céila huc atq; illuc vagabánt̃ in-
cérti. Nunciatúmq; eſt ſaúl q̄ fugiſſet dauid
de céila ⁊ ſaluatus eſſet: q̄obrē; diſſimuláuit
exire. Morabat̃ aūt dauid in deſerto in locis
firmiſſimis: manſitq; ī mōte ſolitúdinis zíph
in monte opáco. Querébat eū tn̄ ſaúl cunctis
diebus: ⁊ non tradidit eū + dominus in + ma
nus eius. Et vidit dauid q̄ egréſſus eſſet ſaúl
C vt quereret animā eius. Porró dauid erat in
deſerto zíph in ſylua. Et ſurréxit iónathas fi-
lius ſaúl ⁊ abijt ad dauid in ſyluā: ⁊ confortа-
uit manus eius in deo: dixitq; ei. Ne timeas.
Neq; enī inueniet te manus ſaúl patris mei.
Et tu regnábis ſup iſraél: ⁊ ego ero tibi ſecū-
dus. Sed ⁊ ſaúl pater meus ſcit hoc. Percúſ-
ſit ergo vtérq; fedus coram domino. Manſit
q; dauid in ſylua: iónathas aūt reuerſus eſt in
domum ſuam. Aſcenderunt autem ziphéi ad
ſaúl in gabaá dicentes. Nonne ecce dauid lá
titat apud nos in locis tutiſſimis ſylue: ī cólle
áchile q̄ eſt ad dexterā deſerti. Nūc ergo ſicut
deſiderauit anima tua vt deſcénderes deſcēde
Noſtrū aūt erat vt tradamus eū in manus re
gis. Dixitq; ſaúl. // Benedicti vos a dn̄o: quia 2re.3.a.
doluiſtis vícem meā. Abite ergo oro ⁊ diligē-
tius p̄parate: ⁊ curioſius ágite: ⁊ ꝯſiderate lo-
cum vbi ſit pes eius: vel quis víderit eum ibi
vbi dixiſtis. Recogitat enī de me q̄ callide in D
ſidier ei. Conſiderate ⁊ vidéte omnia latíbu-
la eius in qbꝰ abſcóndit̃: ⁊ reuertimini ad me
ad rem certam: vt vádam vobiſcū. Q̄ ſi etiā
in terrā ſe obſtruxerit: pſcrutabor euz in cun-
ctis milibus iudá. At ílli ſurgentes abierunt
in zíph ante ſaúl. Dauid autē ⁊ vir eiꝰ erāt in
deſerto maón in campeſtribꝰ ad dexteram ieſi
múth. Iuit ergo ſaúl ⁊ ſocij eius ad querédū
eum. Et nunciatū eſt dauid. Statimq; deſcen-
dit ad petram: ⁊ verſabátur in deſerto maón.
Quod cū audiſſet ſaúl perſecutus eſt dauid in
deſerto maón. Et ibat ſaúl ⁊ vir eius ad latus
montis ex parte vna: dauid autem ⁊ viri eius
erant in látere montis ex parte altera. Porro
dauid deſperábat ſe poſſe euadere a facie ſaúl.
Itaq; ſaul ⁊ viri eius in modū corone cinge-
bant dauid ⁊ viros eius vt caperent eos. Et
nuncius vénit ad ſaúl dicēs. Feſtina ⁊ veni:
qm̄ infuderunt ſe philiſtiím ſuper terraz. Re-
uerſus eſt ergo ſaúl deſiſtens pérſequi dauid:
⁊ perréxit in occurſū philiſtinóꝝ. Propter hoc
vocauerūt locum illum petrā diuidéntē.

¶ Ca. Sū. ¶ De fuga dauid ī engaddí vbi ī
ſpelunca manēs preſcidit orā chlamidis ſaul:
de iuramento dauid: inde dauid ad tutiora lo
ca aſcendit. ¶ XXIIII

A Scendit ergo dauid inde ⁊ ha-
bitauit in locis tutiſſimis en- A
gaddí. Cūq; reuerſus eſſet ſaúl
poſtq̄ pſecutꝰ eſt philiſtéos: nū
ciauerunt ei dicentes. Ecce da-
uid in deſerto ē engaddi. Aſſū

Rō+ de- / ſcende ſ- / ta (margin note)
Io+ e- / phod (margin note)
lle+ e- / phod / re.3o.b. (margin note)
Ro+ tē / lle+ ma / nibus (margin note)

mens ergo ſaúl tria milia electoꝝ viroꝝ ex omni iſrael: ꝑrexit ad inueſtigandū dauid et viros eius etiā ſup abruptiſſimas petras q̄ ſolis ibicibus peruie ſunt. Et venit ad caulas ouiū q̄ ſe offerebant viánti. Eratq; ibi ſpelúnca. Quā ingreſſus eſt ſaúl vt purgáret véntrē [a] Porro dauid ⁊ viri ei⁹ in interiori parte ſpelúnce latebāt. Et dixerūt ſerui dauid ad euz. Ecce dies de qua locut⁹ eſt dn̄s ad te: ego tradam tibi inimicū tuū: vt facias ei ſicut placuerit in oculis tuis. Surrexit ergo dauid ⁊ preſcidit orā chlamidis ſaúl ſiléter. Poſt hec ꝑcúſſit coꝛ ſuū dauid eo ꝙ abſcidiſſet óraz chlámidis ſaúl. Dixitq; ad viros ſuos. // Propiti⁹ ſit mihi dn̄s ne faciā hāc rem dn̄o meo chriſto domini. vt mittā manū meā in eū: q: chriſtus dn̄i eſt. // Viuit dn̄s: q: niſi dn̄s ꝑcuſſerit eū aut dies eius venerit vt moꝛiat: aut deſcendens in + pliuz perierit: ꝓpitius mihi ſit dn̄s vt + non mittā manū meam in chriſtū dn̄i. Et ꝯfregit dauid viros ſuos ſmonib⁹ iſtis: ⁊ non ꝑmiſit eos vt nō ꝯſurgerēt in ſaúl. Porró ſaúl exurgens de ſpelúnca pergébat cepto itinere. Surrexit autem dauid poſt eum ⁊ egreſſus de ſpelunca clamáuit poſt tergū ſaúl dicens. Domine mi rex. Et reſpexit ſaúl poſt ſe: ⁊ + inclinans ſe dauid prónus in terram + adoꝛauit. Dixitq; ad ſaúl. Quare audis verba hominū loquentiū: dauid querit maluz aduerſum te. Ecce hodie viderunt oculi tui ꝙ tradiderit te dominus in manu mea in ſpelúnca: ⁊ cogitaui vt occiderē te: ſed pepercit tibi oculus meus. // Dixi enim. Non extendā manū meā in + dominū meum: quia chriſtus dn̄i eſt. Quinpoti⁹ pater mi vide ⁊ cognóſce oraz chlámidis tue in manu mea: quomō cum preſcinderē ſummitatem chlámidis tue: nolui extendere manum meam in te. Animaduerte ⁊ vide: q̄m non eſt in manu mea malum: neq; iniquitas: neq; peccaui in te. Tu autē inſidiaris anime mee vt auferas eā. Judicet dn̄s iter me ⁊ te ⁊ vlciſcatur me dn̄s ex te: manus autē mea nō ſit in te: ſicut ⁊ in ꝓuerbio antiquo dicit. Ab impiis egrediet impietas. Manus ergo mea non ſit in te. [c] Quē perſequeris rex iſraél quē perſequeris? Canem moꝛtuū ꝑſequeris ⁊ púlicē vnum. Sit dn̄s iudex ⁊ iudicet inter me ⁊ te: ⁊ videat ⁊ iudicet cauſaz meā: ⁊ eruat me de manu tua. Cum autem cōpleſſet dauid loquens ſermones huiuſcemodi ad ſaúl: dixit ſaul. Nunquid vox hec tua eſt fili mi dauid.

Et leuauit ſaúl vocez ſuam ⁊ fléuit: dixitq; ad dauid. Juſtioꝛ tu es q̄z ego. Tu enī tribuiſti mihi bona: ego aūt réddidi tibi mala. Et tu indicaſti mihi hódie q̄ feceris mihi bona: quomodo tradiderit me dn̄s in manu tua ⁊ non occideris me. Quis enim cum inuenerit inimicū ſuū dimittet eum in via bona. Sed dn̄s réddat tibi viciſſitúdinē hanc: ꝓ eo ꝙ hodie operatus es in me. Et nunc q: ſcio ꝙ certiſſime regnaturus ſis: ⁊ habiturus in manu tua regnū iſraél: iura mihi in + dn̄o ne deleas ſemen meū poſt me: neq; auferas nomē meuz d̄ domo p̄ris mei. Et iurauit dauid ſáuli. Abijt ergo ſaúl in domū ſuam: ⁊ dauid ⁊ viri eius aſcenderunt ad tutioꝛa loca.

¶ Ca. Sū. ¶ De moꝛte ſamuelis: de íra dauid contra nabal: de prudentia abigail q̄ venit obuiā dauid: quā poſt moꝛtē nabal dauid duxit in vxoꝛem: ⁊ ꝙ ſaul dedit michol phalti.

¶ XXV

Moꝛtuus eſt ſamuel: ⁊ cōgregatus ē vniuerſus iſraél ⁊ planxerūt eū nimis: ⁊ ſepelierūt eū in domo ſua in ramathá. Cōſurgenſq; dauid deſcendit i deſertū pharán. Erat aūt vir quiſpiā in ſolitudine maon: ⁊ poſſeſſio ei⁹ in carmélo: ⁊ homo ille magnus nimis. Erāt q; ei oues tria milia: ⁊ mille cápre. Et accidit vt tonderetur gréx eius in carmélo. Nomen aūt viri illius erat nabal: ⁊ nomē vxoris eius abigail. Eratq; múlier illa prudentiſſima et ſpecióſa. Porró vir eius durus ⁊ peſſimus ⁊ malicioſus. Erat autez de genere caléph. Cū autem audiſſet dauid in deſerto ꝙ tonderet nabál gregem ſuum: miſit decez iuuenes ⁊ dixit eis. Aſcédite in carmélū ⁊ venietis ad nabál: ⁊ ſalutábitis eum ex nomine meo pacifice: ⁊ ſic dicetis. Sit fratribus meis ⁊ tibi pax: ⁊ domui tue pax ⁊ omnibus quecūq; habes ſit pax. Ex multis annis ſáluos fáciens tuos et omnia tua audiui ꝙ tónderent paſtoꝛes tui gréges tuos: qui erant nobiſcum in deſerto. Nunq̄ꝫ eis moléſti fúimus: nec aliquādo defuit quicq̄ꝫ eis de grege omni tempoꝛe quo fuerūt nobiſcum in carmélo. Jnterroga púeros tuos: ⁊ indicabunt tibi. // Nunc ergo inuēniant pueri tui grátiā in oculis tuis (Jn die enim bona vénimus ad te) Quodcūq; inuénerit manus tua da ſeruis tuis: ⁊ filio tuo dauid. Cūq; veniſſent púeri dauid: locuti ſūt ad nabál omnia verba hec ex nomine dauid: ⁊ ſi

a 2.q.7.§. ut ebucif j.q.j.c. dn̄s

b § pe. di. 2.§. oppo- nit ibi que ren. aiaz. de ꝯſe. di. j. ca. ſacra in fine infra eo.

B

infra.26.b

M. + pliio Als + ne

M. + incli nauit Als + et

C

ſupra eo. M. + dn̄o meo

D

c § pe. di. 2.§. oppo nitur 23.q.4. ca. nimium in glo.

Moꝛ

A infra

M. + leb

B ſupi.21.b

uenerunt. Reſpōdens autem nabál pueris da-
uid ait. Quis eſt dauid ⁊ qs eſt fili⁹ iſai? Ho-
die increuérunt ſerui qui fugiunt dños ſuos.
Tollã ergo panes meos ⁊ aquas meas ⁊ car-
nes pecoꝝ que occidi tõſoꝛibus meis: ⁊ dabo
viris quos neſcio vnde ſint? Regreſſi ſunt ita-
qꝫ púeri dauid per viã ſuã: ⁊ reuerſi venerunt
⁊ annunciauerũt oĩa verba q̃ dixerat nabál.
Tunc ait dauid pueris ſuis. Accingaꝛ vnuſqſ-
qꝫ gládio ſuo. Et accincti ſunt ſinguli gladijs
E ſuis. Accinctúſqꝫ eſt ⁊ dauid énſe ſuo: ⁊ ſecu-
ti ſunt dauid quaſi quadringenti viri. Poꝛró
ducénti remanſerũt ad ſarcinas. Abigail autẽ
vxoꝛi nabál nunciauit vnus de pueris ſuis: di-
cens. Ecce dauid miſit nuncios de deſerto vt
benedicerẽt dño noſtro: ⁊ auerſátus eſt eos.
Homines iſti boni ſatis fuerunt nobis ⁊ non
moléſti: nec quicq̃ aliqñ périjt omni tẽpoꝛe
quo fúimus ꝯuerſati cum eis in deſerto. Pro
muro erant nobis tã in nocte q̃ʒ in die: omni-
bus dieb⁹ quib⁹ páuimus apud eos gréges.
Quobꝛẽ cõſidera ⁊ recogita qd facias: qm̃ cõ-
pleta eſt malícia aduerſum vírum tuũ: ⁊ ad-
uerſum domũ tuã: ⁊ ipſe eſt filius beliál: ita
vt nemo poſſit ei lóqui. Feſtinauit igiꝛ abiga-
íl ⁊ túlit ducentos panes ⁊ duos vtres vini: et
quinqꝫ arietes coctos: ⁊ quinqꝫ ſáta poléntę:
⁊ centũ ligatúras vue paſſe: ⁊ ducentas máſ-
ſas caricárũ: ⁊ póſuit ſup áſinos: dixitqꝫ púe-
ris ſuis. Precédite me: ⁊ ecce ego poſt tergũ
D ſéquar vos. Uiro aũt ſuo nabál non indicá-
uit. Cum ergo aſcendiſſet aſinum ⁊ deſcende-
ret ad radicem montis: dauid ⁊ viri eius: de-
ſcendebant in occurſum eius. Quibus ⁊ illa
occúrrit. Et ait dauid. Uere fruſtra ſeruáui
omnia que huius erant in deſerto: ⁊ nõ perijt
quicq̃ʒ de cunctis que ad eũ pertinebát: ⁊ red-
+ de didit mihi malũ pro bono. Hec fáciat + dñs
inimicis dauid: ⁊ hec áddaꝛ reliq̃ro de omni-
bus que ad ipſum pertinent vſqꝫ mane min-
géntem ad parietem. Cum autem vidiſſet abi-
gail dauid: feſtinauit ⁊ deſcéndit de aſino ⁊ ꝓ-
cidit coꝛam dauid ſuper faciem ſuam: ⁊ ado-
rauit ſuper terram: ⁊ cecidit ad pedes eius et
dixit. In me ſit dñe mi hec iniquitas. Loquáꝛ
óbſecro ancílla tua ĩ áuribus tuis: ⁊ áudi ver-
ba fámule tue. Ne ponat oꝛo dñs meus rex
coꝛ ſuum ſuper virum iſtum iniquum nabál:
qm̃ ſecundum nomen ſuũ ſtúltus eſt: ⁊ eſt ſtul-
ticia cuʒ eo. Ego autẽ ancilla tua nõ vidi pue-
ros tuos dñe mi quos miſiſti. Nunc ergo do-
mine mi viuit dñs ⁊ viuit anima tua qui ꝓhi-
buit te ne venires in ſanguinẽ: ⁊ ſaluauit ma-
num ſuam tibi. Et nunc fiant ſicut nabál ini- E
mici tui: ⁊ qui querũt dño meo malũ. // Quã- Ge.33.b.
propter ſúſcipe benedictionẽ hãc quã áttulit
ancilla tua tibi dño meo: ⁊ da pueris qui ſe-
quunꝛ te dñm meũ. Aufer iniquitatẽ fámule
tue. Faciens eniʒ faciet dñs tibi domino meo
domũ fidelẽ: ⁊ pꝛelia domini dñe mi tu pꝛelia-
ris. Malicia ergo nõ inueniaꝛ in te: omnibus
diebus vite tue. Si enim ſurrexerit aliqñ ho-
mo pſequens te: vel querẽs aĩam tuã: erit aĩa
dñi mei cuſtodita quaſi in faſciculo viuentiũ
apud dñm deũ tuum. Poꝛró inimicoꝛũ tuoꝝ
anima rotábiꝛ: quaſi in impetu ⁊ circulo fun-
de. Cũ ergo fécerit tibi dñs dño meo omnia
hec que locutus eſt bona de te: ⁊ conſtituerit te
ducem ſuper iſraél: non erit tibi hoc in ſingul-
tum ⁊ in ſcrúpulũ coꝛdis domino meo q effũ-
deris ſánguinem innoxium: aut ipſe te vltus
fúeris. Et cum bene fécerit dñs domino meo
recoꝛdáberis ancille tue: ⁊ tu benefacies ei. F
Et ajt dauid ad abigail.[a] Benedict⁹ dñs deus [a] 22.q.4.
iſraél qui miſit te hodie in occurſum meum: ca. q da-
⁊ benedictũ eloquiũ tuũ: ⁊ benedicta tu que uid. ca. Iu-
ꝓhibuiſti me hodie ne irem ad ſanguineʒ: et rauit. ca. ſi
vlciſcerer me manu mea. Alióquin viuit dñs aliquid
deus iſraél qui ꝓhibuit me ne malũ fácerẽ ti- de iurethu
bi: niſi cito veniſſes in occurſum mihi: nõ re- ran. ca. ⁊ ii
manſiſſet nabál vſqꝫ ad lucẽ matutinam min- chriſtus
gens ad parietẽ. Suſcépit ergo dauid de ma- ſup. ca. 14.
nu ei⁹ omnia que attulerat ei. Dixitqꝫ ei. Ua- dixi o. 32. c
de pacifice in domũ tuam. Ecce audiui voceʒ Re. 12. b.
tuam: ⁊ honoꝛaui faciẽ tuam. Uenit autẽ abi-
gail ad nabál. Et ecce erat ei in conuiuium in
domo eius quaſi conuiuiũ regis: ⁊ coꝛ nabál
iocúndũ. Erat enim ébrius nimis. Et non in-
dicauit ei verbũ puſillũ aut grande vſqꝫ ma-
ne. Dilúculo aũt cũ digeſſiſſet vinũ nabál: in-
dicauit ei vxoꝛ ſua verba hec. Et emoꝛtuũ eſt G
coꝛ eius intrinſecus: ⁊ factus eſt quaſi lápis.
Cũqꝫ pertranſiſſent decem dies: percuſſit do-
minus nabál: ⁊ moꝛtuus eſt. Qđ cuʒ audiſſet
dauid moꝛtuũ nabál ait. Benedictus dñs q
iudicauit cauſam obpꝛobꝛij mei de manu na-
bál: ⁊ ſeruũ ſuũ cuſtodiuit a malo: ⁊ maliciã
nabál réddidit dñs in caput eius. Miſit ergo
dauid ⁊ locutus eſt ad abigail vt ſumeret eaʒ
ſibi in vxoꝛem. Et venerunt pueri dauid ad
abigail in carmélũ: ⁊ locuti ſunt ad eam di-
centes. Dauid miſit nos ad te: vt accipiat te

ſibi in vxorem. Que conſurgens adorauit p̄-
na in terram: ⁊ ait: Ecce famula tua ſit in an-
cillam: vt lauet pedes ſeruoꝝ dñi mei. Et fe-
ſtinauit ⁊ ſurrexit abigail: ⁊ aſcendit ſuper aſi
num: ⁊ quinque puelle ierunt cum ea pediſſe-
que eius: ⁊ ſecuta eſt nuncios dauid: ⁊ facta
eſt illi vxor. Sed ⁊ achinoen accepit dauid de
b 32. q. i. ca. quod ait iezrael: ⁊ fuit vtraqꝫ vxor eius. [b] Saul autem
dedit michol filiam ſuam vxorē dauid phalti
filio lais qui erat de gallim.

¶ Ca. Sū. ¶ Ziphei indicant ſauli dauid: ille venit ad querendum dauid cū abiſai de-
ſcendit ad ſaul in caſtra: ſipho aque ⁊ lancea
eius ſublata: quod cū indicaret ſaul ille reuo
cat eum ⁊ cognoſcit culpam ſuā. ¶ XXVI

A Et venerunt ziphei ad ſaul in
gabaa dicētes. Ecce dauid ab-
ſconditus eſt in colle achile q̄
ē ex aduerſo ſolitudinis. Et ſur
rexit ſaul ⁊ deſcēdit in deſertuꝫ
ziph ⁊ cū eo tria milia viroꝝ
de electis iſrael vt quereret dauid in deſerto
ziph. Et caſtrametatus eſt ſaul in gabaa achi
le que erat ex aduerſo ſolitudinis in via. Da-
uid autē habitabat in deſerto. Uidens aūt ꝙ
Glo + huc veniſſet ſaul poſt ſe in deſertū: miſit explora-
tores: ⁊ didicit ꝙ + illuc veniſſet certiſſime.
Et ſurrexit dauid clām ⁊ venit ad locum vbi
erat ſaul. Cūqꝫ vidiſſet locum in quo dormie
rat ſaul ⁊ abner fili⁹ ner princeps militie ei⁹
⁊ ſaulē dormientē in tentorio ⁊ reliquum vul
gus p̄ circuitū eius: ait dauid ad achimelech
etheum: ⁊ abiſai filium ſaruie fratrem ioab
dicens. Quis deſcendet mecum ad ſaul in ca
B ſtra. Dixitqꝫ abiſai. Ego deſcendam tecum.
Uenerunt ergo dauid ⁊ abiſai ad populum
nocte: ⁊ inuenerunt ſaul iacentē ⁊ dormien-
tem in tentorio: ⁊ haſtam fixam in terra ad
caput eius. Abner aūt ⁊ populū dormientes
in circuitu eius. Dixitqꝫ abiſai ad dauid. Con
cluſit deus inimicū tuū hodie in manus tuas.
Nunc ergo perfodiam eū lancea in terra ſe-
mel: ⁊ ſecundo opus non erit. Et dixit dauid
a i. q. i. ca. domini ad abiſai. Ne interficias eū. [a] Quis enim ex-
tendet manū ſuam in chriſtum domini: ⁊ in-
ſup. 24. b. nocens erit? Et dixit dauid. // Uiuit dñs: quia
niſi dñs percuſſerit euꝫ: aut dies eius venerit
vt moriatur: aut in preliū deſcendens perie-
rit propitius mihi ſit dominus ne extendam
manū meam in chriſtum domini. Nūc igitur
tolle haſtam que eſt ad caput eius: ⁊ ſiphum
aque ⁊ abeamus. Tulit igitur dauid haſtam
⁊ ſiphuꝫ aque q̄ erat ad caput eius ⁊ abierūt.
Et non erat quiſqꝫ qui videret ⁊ intelligeret
⁊ euigilaret: ſed omnes dormiebant: quia ſo
por domini irruerat ſuper eos. Cūqꝫ tranſiſ-
ſet dauid ex aduerſo ⁊ ſtetiſſet ī vertice mon-
tis delonge: ⁊ eſſet grande interuallum inter
eos: clamauit dauid ad populum ⁊ ad abner
filium ner dicens. Nōne reſpondebis abner?
Et reſpōdens abner ait. Quis es tu q̄ clamas C
⁊ inquietas regē? Et ait dauid ad abner. Nūqd
nō vir tu es? Et quis alius ſimilis tui in iſrael?
Quare ergo non cuſtodiſti dominū tuū regē?
Ingreſſus eſt enim vnus de turba vt interfice
ret regē dñm tuū. Nō eſt bonuꝫ hoc qđ feciſti.
Uiuit dñs: q̄m filij mortis eſtis vos: quia non
cuſtodiſtis dñm veſtrum chriſtum dñi. Nunc
ergo vide vbi ſit haſta regis: ⁊ vbi ſit ſiphus
aque qui erat ad caput eius. Cognouit autem
ſaul vocē dauid: ⁊ dixit. Nunquid vox hec tua
fili mi dauid. Et ait dauid. Uox mea domine ſup. 24.
mi rex. Et ait. Quā ob cauſam dñs meus pſe
quit̄ ſeruū ſuū? Quid feci aut qđ eſt ī manu
mea maluꝫ? Nunc ergo audi oro domine mi
rex verba ſerui tui. Si dñs incitat te aduerſuꝫ
me odoretur ſacrificiuꝫ. Si autem filij homi
num: maledicti ſunt in conſpectu domini qui
eiecerunt me hodie vt non habitem in here-
ditate dñi dicentes. Uade ſerui dijs alienis.
Et nunc non effundat̄ ſanguis meus in terra
corā dño: q̄ egreſſus eſt rex iſrael vt querat D
pulicē vnū: ſicut pſequit̄ perdix in montib⁹.
Et ait ſaul. Peccaui. Reuertere fili mi da-
uid. Nequaqꝫ eni vltra tibi malefaciā: eo ꝙ
precioſa fuerit anima mea in oculis tuis ho-
die. Apparet enim ꝙ ſtulte egerim ⁊ ignora-
uerim multa nimis. Et reſpondens dauid ait.
Ecce haſta regis: tranſeat vnus de pueris re-
gis ⁊ tollat eam. Dñs aūt retribuet vnicuiqꝫ
ſm iuſtitiā ſuā ⁊ fidē. Tradidit enim te dñs
hodie ī manū meā: ⁊ nolui + extendere manū Glo +
meā in chriſtū dñi. Et ſic magnificata ē aīa tere
tua hodie in oculis meis: ſicut magnificet̄ aīa
mea ī oculis dñi ⁊ liberet me de omni angu-
ſtia. Ait ergo ſaul ad dauid. Benedict⁹ tu fili
mi dauid. Et quidē faciēs facies: ⁊ potens po
teris. Abijt aūt dauid in viam ſuam: ⁊ ſaul re
uerſus eſt in locum ſuum.

¶ Ca. Sū. ¶ De fuga dauid ad achis regeꝫ
geth qui dedit ei ſiceleg: de predis quas age-
bat dauid. ¶ XXVII

B Et ait dauid in corde ſuo. Ali-
quando incidá vna die in ma-
nus ſaúl. Nóne melius eſt vt fu-
giam: ⁊ ſáluer in terra philiſti
noꝝ vt deſperet ſaúl: ceſſetq; me
querere in cunctis finib⁹ iſraél
Fugiá ergo manus eius. Et ſurrexit dauid et
abijt ipſe ⁊ ſexcénti viri cū eo ad achís filiuꝫ
Sup.30.a. maóch regē géth. // Et habitauit dauid cum
achís in géth: ipſe ⁊ viri eius ⁊ domus eius ⁊
B due vxores eius: achinoén iſraelites ⁊ abigail
vxor nabá l carméli. Et nunciatum eſt ſaúl ꝙ
fugiſſet dauid in géth: ⁊ nō áddidit vltra qre
re eum. Dixit autē dauid ad achís. Si inue-
ni gratiam in oculis tuis detur mihi locus in
vna vrbium regionis huius vt habitem ibí.
Cur enim manet ſeruus tuus in ciuitate re-
Supr.4 Ree. reg. gis tecū. Dedit itaq; ei achís in die illa + ſi-
C celéch. Propter quam cauſam facta eſt ſice-
léch reguꝫ iudá vſq; in diem hanc. Fuit autē
numerus dierum quibus habitauit dauid in
regione philiſtinóruꝫ quattuor menſium. Et
aſcendit dauid ⁊ viri eius ⁊ agebant predas de
geſſuri ⁊ de geçré ⁊ de amalechitis. Hi enim
págí habitabant in terra antiquitus euntib⁹
ſúr vſq; ad terram egýpti. Et percutiebat da-
uid omnem terram illorum: nec relinquebat
viuentem virū ⁊ mulierē: tollenſq; bóues et
oues ⁊ aſinos ⁊ camelos ⁊ veſtes reuertebát
D ⁊ veniébat ad achís. Dicebat autem ei achís
In queꝫ irruiſti hodie? Reſpondebat dauid
Cōtra meridiem iúde: ⁊ contra meridiē hie
ramél: ⁊ ꝯtra meridiē ceni. Viruꝫ ⁊ mulierē
nō viuificabat dauid: nec adducebat in géth:
dicens. Ne forte loquant aduerſum nos: hec
fecit dauid. Et hoc erat decretū illi omnibus
diebus quibus habitauit in regione philiſti-
norū. Crédidit ergo achís dauid: dicēs. Mul
ta mala operatus eſt ꝯtra populū ſuum iſraél.
Erit igitur mihi ſeruus ſempiternus.

¶ Ca. Sū. ¶ Philiſtijm contra iſraél con-
gregantur: ſaul interfecit phitones: ſaul phi-
toniſſam conſuluit: ſamuelem iubet ſuſcitari:
ſamuel ſuſcitatus ſauli dixit: cras mecuꝫ eris
tu ⁊ filij. ¶ XXVIII

A Actū eſt aūt in dieb⁹ illis con-
gregauerūt philiſtiím ágmina
ſua: vt ꝑparent ad bellū contra
iſraél. Dixitq; achís ad dauid
Sciēs nūc ſcito qm̄ mecū egre
diéris i caſtris tu ⁊ viri tui. Di-
xitq; dauid ad achís. Nunc ſcias ꝙ facturus
eſt ſeruus tuus. Et ait achís ad dauid. Et ego
cuſtodē capitis mei ponaꝫ te cunctis diebus.
// Samuel autem mortuus eſt: planxitq; eum Sup.25.a
omnis iſraél: ⁊ ſepelierūt euꝫ in ramatha vr-
be ſua. Et ſaúl ábſtulit magos ⁊ ariolos de ter
ra: ⁊ interfecit eos qui phitónes habebant in
ventre. Congregatiq; ſunt philiſtiím ⁊ vene-
runt ⁊ caſtrametati ſunt in ſunám. Cōgrega-
uit aūt ⁊ ſaúl vniuerſum iſraél: ⁊ venit in gel
boé. Et vidit ſaúl caſtra philiſtiím ⁊ timuit ⁊
expáuit cor eius nimis. Conſuluitq; dn̄m: et
nō reſpondit ei // neq; per ſómnia neq; per ſa- Sup.14.f.
cerdotes: neq; per prophetas. Dixitq; ſaúl ſer Leui.20.a
uis ſuis. // Querite mihi mulierem habenteꝫ Deut.18.b Num.15.c
phitónē: et vadá ad eá ⁊ ſciſcitabor per illam.
Et dixérūt ſerui eius ad eū. Eſt mulier phito
B nē habēs in endór. Mutáuit ergo habitū ſuū
veſtituſq; eſt alijs veſtiméntis: ⁊ ábijt ipſe et
duo viri cum eo: venerūntq; ad mulierē no-
cte: ⁊ ait illi. Diuina mihi in phitóne: ⁊ ſuſci-
ta mihi quē dixero tibi. Et ait mulier ad euꝫ,
Ecce tu noſti quáta fecerit ſaúl: ⁊ quomó erá
ſerit mágos ⁊ ariolos de terra. Quare ergo
inſidiáris anime mee vt occidar. Et iurauit
ei ſaúl in dn̄o dicens. Viuit dominus: quía
nō euenit tibí quicq̄ꝫ malí ꝑpter hanc rē. Di
xitq; ei mulier. Quē ſuſcitabo tibi? Qui ait.
Samuélem mihi ſuſcita? Cum autē vidiſſet
mulier ſamuélem: exclamauit voce magna: ⁊
dixit ad ſaúl. Quare impoſuiſti mihi? Tu es
enim ſaúl. Dixitq; ei rex. Noli timere. Quid
vidiſti? Et ait mulier ad ſaúl. Deos vidi aſcen
dentes de terra. Dixitq; ei. Qualis eſt forma
eius? Que ait. Vir ſenex aſcéndit: ⁊ ipſe ami
C ctus eſt pállio. Et intellexit ſaúl ꝙ ſámuel eſ-
ſet: ⁊ inclinauit ſe ſuper facieꝫ ſuam in terra: ⁊
adoráuit. Dixit auteꝫ ſámuel ad ſaúl. Quare
inquietaſti me vt ſuſcitarer. Et ait ſaúl. Coár
ctor nimis. Siquidem philiſtiím púgnant ad
uérſum me: ⁊ deus receſſit a me: ⁊ exaudire
me nóluit: neq; in manu prophetáꝝ: neq; per
ſomnia. Vocaui ergo te vt oſtenderes mihi
quid faciá. Et ait ſámuel. Quid intérrogas
me cuꝫ dn̄s receſſerit a te: ⁊ tranſierit ad ému
lum tuum. Faciet enim tibi dn̄s ſicut locutus
eſt in manu mea // ⁊ ſcindet regnum tuum de Sup.15.c
manu tua: ⁊ dabit illud ꝓximo tuo dauid qr
non obediſti voci domini: neq; feciſti iram fu
roris eius in amaléch. Idcirco qd̄ páteris fe
cit tibi dn̄s hodie: ⁊ dabit domin⁹ etiaꝫ iſraél

a 26.q.2. c.illud. et.5.q.ca. nec mirũ ſup.15.f. tecum in manu philiſtiim.[a] Cras aũt tu ⁊ fi-
ly tui mecũ éritis: ſed ⁊ caſtra iſraél tradet
dñs in manus philiſtiim. Statimq; ſaul ceci-
dit porréctus in terram. Extimuerat enim
D verba ſamuélis: ⁊ robur non erat in eo: q; nõ
cómederat panẽ tota die illa. Ingreſſa eſt ita-
q; múlier illa ad ſaúl. Conturbatus enim erat
valde. Dixitq; ad eum. Ecce obediuit ancilla
tua voci tue: ⁊ poſui animam meam in manu
mea: ⁊ audiui ſermones tuos quos locutus
es ad me. Nunc igitur áudi ⁊ tu vocem ancil
le tue: ⁊ ponam corã te bucéllã panis vt có-
medés ⁊ualéſcas: ⁊ poſſis iter ágere. Qui ré
Eccl.18.a. nuit ⁊ ait. Non comedã. Coegérunt aũt euȝ
ſerui ſui ⁊ mulier: et tandem audita voce eo-
rum ſurréxit de terra; et ſedit ſuper lectum.
Mulier aũt illa habébat vitulum paſcuáleȝ
in domo ⁊ feſtináuit ⁊ occidit eum. Tolléníq;
farinam miſcuit eam ⁊ cóxit ácyma: ⁊ po-
ſuit ante ſaúl ⁊ ante ſeruos eius. Qui cum co
mediſſent ſurrexérunt ⁊ ambulauerunt per
totam noctem illam.

¶ Ca. Sũ. ¶ De remiſſione dauid ab exer-
citu philiſtijm. ¶ XXIX

A Ongregata ſunt ergo philiſtiiȝ
vniuerſa ágmina i aphec. Sed
⁊ iſraél caſtrametatus eſt ſuper
fontem qui erat in iſraél. Et ſá
trape quidẽ philiſtiim incede-
bant in centúrijs ⁊ milib⁹. Da
uid autẽ ⁊ viri eius erant in nouiſſimo agmi
ne cum achis. Dixerúntq; principes philiſti-
im ad achis. Quid ſibi volunt hebrei iſti? Et
ait achis ad principes philiſtiim. Nunquid
ignorátis dauid qui fuit ſeruus ſaúl regis iſra
B él: ⁊ eſt apud me multis diebus + ⁊ annis. Et
Al's + vel non inueni in eo quicq̃ȝ ex die qua tranſfúgit
ad me vſq; ad diem hanc. Irati ſunt aũt ad-
1.Par.12.e. uerſus eũ principes philiſtiim: ⁊ dixerunt ei.
Reuertat̃ vir: ⁊ ſedeat in loco ſuo in quo cõ-
ſtituiſti eum: ⁊ nõ deſcéndat nobiſcum in pré-
lium: ne fiat nobis aduerſarius cum preliari
cepérimus. Quomõ enĩ áliter póterit placa-
re dñm ſuũ niſi in capitib⁹ noſtris. Nõne iſte
eſt dauid cui cantabãt in choris: dicẽtes per
ſup.18.b.c infra.21.b cuſſit ſaúl in milib⁹ ſuis: ⁊ dauid in deceȝ mi-
libus ſuis. Vocauit ergo achis dauid: ⁊ ait ei.
Viuit dñs: q; rectus es ⁊ bonus in ⁊ſpectu
eccl.47.a. meo: ⁊ exitus tuus ⁊ introitus tuus mecum
C eſt in cáſtris. Et non inuéni in te quicq̃ȝ ma-
li ex die qua veniſti ad me vſq; in dieȝ hanc:
ſed ſátrapis nõ places. Reuertere ergo ⁊ va-
de in pace: ⁊ non offendas oculos ſatraparũ
philiſtiim. Dixitq; dauid ad achis. Quid enĩ
feci: ⁊ qd inueniſti in me ſeruo tuo a die qua
fui in ⁊ſpectu tuo vſq; in diem hanc: vt non
véniam ⁊ pugnem contra inimicos dominí
mei regis. Reſpondens autem achis locutus D
eſt ad dauid. Scio quia bonus es tu in oculis
meis ſicut ángelus dei: ſed principes philiſti-
nórum dixérunt. Non aſcéndet nobiſcum in
prelium. Igitur conſurge máne: tu ⁊ ſerui do-
mini tui: qui venérũt tecũ: ⁊ cũ de nocte ſur-
rexéritis ⁊ cépit dilucéſcere: pergite. Surré-
xit itaq; de nocte dauid ipſe ⁊ viri eius vt pfi-
ciſcerent̃ mane: ⁊ reuerterent̃ ad terram phi
liſtiim. Philiſtiim aũt aſcendérũt in iſraél.

¶ Ca. Sũ. ¶ Dauid reuertens ſicelech ſuc-
cenſam inuenit: conſuluit dñm ⁊ perſecutus
eſt latrũculos: cibauitq; puerũ egyptiũ: irruit
dauid in hoſtes ⁊ accepit p̃dam ⁊ diuiſit eaȝ
equaliter remanentibus ad ſarcinas ⁊ ad pre-
lium deſcendẽtib⁹: dona mittit ſeniorib⁹ iuda.

Umq; veniſſent da- ¶ XXX A
uid ⁊ viri eius in + ſicelẽch die Al's + ſiceleg.
tertia: amalechite impetũ fece
rant ex parte auſtráli i ſicelẽch
⁊ percuſſerãt ſicelẽch ⁊ ſuccén
derãt eam igni. Et captiuas du
xerant mulieres ex ea a minimo vſq; ad ma-
gnum: ⁊ nõ interfécerãt quẽq; ſed ſecũ du- C
xerãt ⁊ pergébãt itinere ſuo. Cum ergo veniſ
ſet dauid ⁊ viri eius ad ciuitatẽ: ⁊ inueniſſent
eam ſuccénſam igni: ⁊ vxores ſuas ⁊ filiós ſu
os ⁊ filias ductas eſſe captiuas: leuauerunt
dauid ⁊ populus qui erat cum eo voces ſuas:
⁊ planxerunt donec deficerent in eis láchry-
me. Siquidẽ ⁊ due vxores dauid captiue du
ſup.25.e. cte fuerãt achinoén ieſraelites ⁊ abigaíl vxor
nabál carméli: ⁊ contriſtatus eſt dauid val-
de. Volebat enim eum populus lapidáre: q; B
amara erat anima vniuſcuiúſq; viri ſuper fi-
lijs ſuis ⁊ filiabus. Confortatus eſt autem da-
uid i domino deo ſuo: ⁊ ait ad abiathár ſacer
ſup.23.b. dotem filium achimelẽch. Applica ad me
Al's + e- + ephót. Et applicuit abiathár + ephót ad da
phod uid: ⁊ cõſúluit dauid dñm dicẽs. Perſequar
latrunculos hos ⁊ comprehendã eos an non?
Dixitq; ei dominus. Perſéquere. Abſq; du-
bio eniȝ comprehéndes eos: ⁊ excuties predã
Abijt ergo dauid ipſe ⁊ ſexcẽti viri qui erant
cum eo ⁊ venérunt vſq; ad torréntem beſór: C

τ láſſi quidā ſubſtiterunt. Perſecútus eſt aūt
dauid ipſe τ quadringenti viri cū eo. Subſti
terant enim ducénti qui láſſi tranſire non pó
terant torréntē beſóɀ. Et inuenérūt virū egý
ptium in agro τ adduxerunt eū ad dauid. De
derúntq; ei panem vt comederet τ biberet
aquā: ſed τ fragmen máſſe caricárum τ duas
ligatúras vue paſſe. Qui cum comediſſet re
uerſus eſt ſpiritus eius: τ refocilátus eſt. Nō
enim comederat panē neq; biberat aquā tri
bus diebus τ tribus noctib⁹. Dixit itaq; ei da
uid. Cuius es tu: vel vnde: τ quo pergis? Qui
D ait. Puer egýptius ego ſum: ſeruus viri ama
lechite. Dereliquit aūt me dñs meus: q: egro
táre cépi nudiuſtértius. Siquidē nos erupi
mus ad auſtralē plagā cerethi τ ꝯtra iudá: et
ad meridiē caleph: τ ſicelech ſuccendimus
igni. Dixitq; ei dauid. Potes me ducere ad
iſtū cúneū. Qui ait. Iura mihi per deū ꝙ nō
occidas me τ nō tradas me in man⁹ dñi mei
τ ego ducam te ad cuneū iſtum. Et iurauit ei
dauid. Qui cum duxiſſet eū: ecce illi diſcum
bébant ſuper faciē vniuérſe terre: comeden
tes τ bibentes: τ quaſi feſtū celebrantes diem
ꝓ cuncta préda τ ſpolijs que céperāt de terra
E philiſtiim τ de terra iudá. Et percuſſit eos da
uid a véſpere vſq; ad véſperā altérius diei: et
nō euáſit ex eis quiſq; niſi tm̄ quadringenti
viri adoleſcéntes qui aſcenderāt camelos et
fugerant. Eruit ergo dauid omnia q̄ túlerant
amalechite: τ duas vxores ſuas éruit. Nec de
fuit quiſq; a paruo vſq; ad magnū tā de filijs
q̄ȝ de filiab⁹ τ de ſpólijs: τ quecūq; rapúerant
oīa redúxit dauid: τ tulit vniuerſos greges et
armenta τ minauit ante faciē ſuam. Dixerūt
q;. Hec eſt préda dauid. Venit aūt dauid ad
Al+iuſſi ducentos viros qui + láſſi ſubſtiterant nec ſe
qui poterant dauid: τ reſidere eos iuſſerat in
F torrente beſóɀ. Qui egreſſi ſunt óbuiā dauid:
τ ꝑplo qui erat cū eo. Accédēs aūt dauid ad
populū: ſalutáuit eos pacifice. Reſpondenſq;
omnis vir peſſimus τ iniquus de viris q erāt
cum dauid dixit. Quia nō venerunt nobiſcū
non dabimus eis quicq̄ȝ de préda quā erui
mus: ſȝ ſufficiat vnicuiq; vxoɀ ſua τ filij: quos
cum accéperint recedāt. Dixit aūt dauid. Nō
ſic facietis fratres mei de his que trádidit no
bis dominus: τ cuſtodiuit nos: τ dedit latrun
Al+ manu nra culos qui erúperant aduerſum nos in + ma
nus noſtras: nec audiet vos quiſq; ſuper ſermo
ne hoc. Equa enim pars erit deſcendéntis ad
prelium τ remanentis ad ſarcinas: τ ſimiliter
diuident. Et factum eſt hoc ex die illa: τ dein B
ceps conſtitutum τ prefinitum: τ quaſi lex in
iſraél vſq; in diē hanc. Venit ergo dauid in
+ ſicelech: et miſit dona de préda ſenioribus Al+ſiceleg
iudá proximis ſuis dicens. Accipite benedi
ctionem de préda hoſtium domini. His qui
erant in bethél τ qui in ramoth ad meridiē
τ qui in gethér: et qui in aroér: et qui in ſe
phamóth: et qui in eſthamá: τ qui in rachél:
τ qui in vrbibus hieromeli: τ qui in vrbibus
ceni: τ qui in romá: τ q in lacu + aſán: τ qui Al.+aſan
in atách: et qui in hebron: τ reliquis qui erāt
in his locis in quibus commoratus fuerat da
uid τ viri eius.

C Ca.Sū. C De fuga τ cede iſrael: de morte
ſaulis τ trium filioɀ eius: de armis eius τ ca
pite: de viris iabes galaad qui tulerunt cada
uera ſaulis τ filiorum ei⁹: de muro betſan: et
ſepelierūt in nemore iabes. C XXXI

Philiſtiim autem pugnabāt ad A 1.p. 10.a
uerſum iſraél. // Et fugerunt vi
ri iſraél ante faciem philiſtiim
τ cecidérunt interfecti in mon
te gelboé. Irruerúntq; phili
ſtiim in ſaúl τ in filios eius: et
percuſſerunt iónathan: et aminadáb τ mel
chiſué filios ſaúl: totúmq; póndus prélij ver
ſum eſt in ſaúl. Et conſecuti ſunt eum viri ſa
gittarij τ vulneratus eſt vehementer a ſagit B Judicum 9.g.
tarijs. Dixitq; ſaúl ad armigerū ſuū. // Eua 1.p. 10.a
gina gladiū tuum τ pércute me: ne forte vé
niant incircunciſi iſti et interficiant me illu
dentes mihi. Et noluit armiger eius. Fuerat
enim nimio terrore perterritus. Arripuit ita
q; ſaúl gládium ſuum et irruit ſuper eum.
Quod cum vidiſſet armiger eius vidélicet
ꝙ mortuus eſſet ſaúl: irruit etiam ipſe ſuper
gladium ſuum: τ mortuus eſt cum eó. Mor
tuus eſt ergo ſaúl τ tres filij eius: et ármiger C
illius: τ vniuerſi viri eius in die illa pariter.
Videntes autē viri iſraél qui erant trās val
lem τ trans iordanē ꝙ fugiſſent viri iſraelite
τ ꝙ mortuus eſſet ſaúl τ tres filij eius: reli
quérunt ciuitates ſuas τ fugérunt. Venerúnt
q; philiſtiim et habitauerunt ibi. Facta autē
die áltera venerunt philiſtiim vt expoliárent
interfectos: et inuenérunt ſaúl et tres filios
eius iacentes in + monte gelboé. Et precidé al.+ montum
runt caput ſaúl: τ expoliauerunt eum armis:
τ miſerunt in terram philiſtinórum per cir

cúiuũ vt annunciaretur in templis idolorum
D ⁊ in populis. Et poſuerunt arma eius in templo aſtaroth: corpus vero eius ſuſpenderunt in muro betſán. Qđ cum audiſſent habitatores iabés galaád quecunqȝ fecerant philiſti im ſaúl: ſurrexerunt omnes viri fortiſſimi: et ambulauerunt tota nocte ⁊ tulerunt cadauer ſaúl et cadauerá filiorum eius de muro bethſán. Ueneruntqȝ viri iabés galaád ⁊ cõbuſſerunt ea igni: ⁊ tulerunt oſſa eorum ⁊ ſepelierunt in nemore iabés: ⁊ ieiunauerunt ſeptem diebus.

¶ Explicit primus liber ſamuelis: qui eſt primus regum.

¶ Incipit ſecundus liber ſamuelis: qui eſt ſecundus regum.

¶ Ca. Sũ. ¶ De cede eiꝰ q attulit dyadema ⁊ armillã ſaulis: dicẽs ꝙ occiderat ſaul: ⁊ plãctu dauid ſup ſaul ⁊ ionathan. ¶ Cap. I

A **F**actum eſt autẽ poſtq̃ȝ mortuus eſt ſaúl: vt dauid reuerterétur a cede amaléch ⁊ maneret in + ſiceléch
Al's + ſiceleg.
duos dies. In die autez tertia apparuit homo véniens de caſtris ſaúl veſte cõſciſſa: ⁊ púluere
1 Re 4.c.
cõſperſus caput. // Et vt venit ad dauid cécidit ſuper faciem ſuam: ⁊ adorauit. Dixitqȝ ad eũ dauid. Unde venis? Qui ait ad eũ. De cáſtris iſraél fúgi. Et dixit ad eũ dauid. Quod eſt
Ifra. 24.c. 2 par 21.b.
verbũ quod factũ eſt? Indica mihi. Qui ait. Fúgit populus ex prelio et multi corruentes e populo mortui ſunt. Sed ⁊ ſaúl ⁊ ionathas filius eius interierunt. Dixitqȝ dauid ad adoleſcéntem qui nũciabat ei. Unde ſcis ꝙ mortuus eſt ſaúl ⁊ ionathas filius eius? Ait adoleſcens qui + nunciabat ei. Caſu veni in montem gelboé: ⁊ ſaúl incumbebat ſuper háſtam ſuam. B
Al's + nunciabat
Porro cúrrus ⁊ equites appropinquabant ei. Et conuerſus poſt tergũ ſuum: videnſqȝ me vocauit. Cui cum reſpondiſſem: adſuȝ. Dixit mihi. Quis nam es tu? Et aio ad eum. Amalechites ego ſum. Et locutus eſt mihi. Sta ſuper me ⁊ interfice me: quoniam tenẽt me anguſtie: et adhuc tota anima mea in me eſt. Stanſqȝ ſuper eum: occidi illum. Sciebaȝ enim ꝙ viuere non poterat poſt ruinaȝ. Et tuli dyadema qđ erat in capite eius: ⁊ armillaȝ de brachio illius: ⁊ áttuli ad te dominuȝ meũ húc. Apprehéndens autem dauid veſtimenta ſua ſcidit: omneſqȝ viri qui erant cum eo: ⁊ planxerunt ⁊ fleuerunt ⁊ ieiunauerunt vſqȝ ad veſperam ſuper ſaúl ⁊ ſuper íonathan filium eius: ⁊ ſuper populum domini: ⁊ ſuper domum iſraél: eo ꝙ corruiſſent gládio. Dixitqȝ dauid ad iuuenez qui nunciauerat ei. Unde es tu? Qui reſpondit. Filius hominis ádueue amalechite ego ſum. Et ait ad eum dauid.ᵃ Quare nõ timuiſti mittere manũ tuã: C
infra 2.l & ifra 13.l
a δ pe. tl. 2.§ oppo n tur j.q.i.c. cui

vt occideres chriſtū dñi? Vocáſqꝫ dauid vnū
de pueris ſuis ait. Accédens irrue in eū. Qui
percuſſit illum et mortuus eſt. Et ait ad eū da
uid. Sanguis tuus ſuper caput tuū. Os enim
tuū locutum eſt aduerſum te dicens. Ego in-
terféci chriſtum domini. Plánxit aūt dauid
planctū huiuſcemodi ſuper ſaúl ⁊ ſuper ióna-
Al.+ in decorum. than filiū eius: ⁊ precepit vt docerét filios + iu
Al.+ iſrael ⁊ iuda dá árcū: ſicut ſcriptū eſt in libro iuſtorum. Et
ait. Conſidera iſraél pro his qui mortui ſunt:
ſuper excelſa tua vulnerati. Inclyti iſraél ſup
montes tuos interfecti ſunt. Quomodo ceci-
D dérunt fortes. Nolite annunciáre in géth: ne
qꝫ annunciétis in compitis aſcalónis: ne for-
te letentur filie philiſtiim: ne exultent filie in
circūciſoꝝ. Montes gelboé nec ros nec plú-
Al.+ veniat uia + véniant ſup vos. Neqꝫ ſint agri primi-
tiárū: qꝛ ibi abiéctus eſt clýpeus fortiū: clýpeꝰ
ſaúl quaſi nō eſſet vnctus óleo a ſanguine in
terfectorū ab ádipe fortiū. Sagitta + iónathe
Al.+ ionathá nunqꝫ rédijt retrórſum: ⁊ gládius ſaúl non ē
reuérſus inanis. Saúl ⁊ ionathas amábiles
⁊ decori valde in vita ſua: in morte quoqꝫ non
ſunt diuiſi. Aquilis velocióres: leónibus for-
tióres. Filie iſraél ſuper ſaúl fléte: qui veſtié-
bat vos cóccino in delicijs: qui prebebat orna
ménta áurea cúltui veſtro. Quomō cecidé-
runt fortes in prelio. Iónathas i excélſis tuis
occiſus eſt. Dóleo ſuper te frater mi iónatha
decóre nimis ⁊ amabilis ſuper amoré mulié-
rum. Sicut mater vnicū amat filiū ſuum: ita
ego te diligébā. Quomodo cecidérunt robú
ſti ⁊ periérūt arma béllica?

¶ Ca. Sū. ¶ De prima vnctiōe dauid in he-
bron: de nuncio eius ad viros iabes galaad: de
iſboſeth: de prelio puerorum dauid ⁊ pueroꝝ
ſaul: de morte aſahel: ioab ⁊ abiſai fratres per
ſequūtur abner ꝓpter morté aſahel fratris eo
rū ⁊ reuertunť. ¶ II

Igitur poſt hec ꝯſúluit dauid
A dñm dicēs. Num aſcéndam in
vnā de ciuitatibus iudá? Et ait
dñs ad eū. Aſcēde. Dixitqꝫ da-
uid. Quo aſcéndā? Et reſpōdit
ei. In hebrón. Aſcēdit ergo da-
uid ⁊ due vxores eius achinoén ieſraelites et
abigail vxor nabal carmeli. Sed ⁊ viros qui
erāt cū eo duxit dauid ſingulos cū domo ſua:
⁊ māſerūt in óppidis hebrón. Veneruntqꝫ vi
ri iudá. ⁊ vnxerūt ibi dauid vt regnáret ſuper
1. re. 31. d. domū iudá. // Et nunciatū eſt dauid ₰ viri ia
bés galaád ſepeliſſent ſaúl. Miſit ergo dauid
nuncios ad viros iabés galaád: dixitqꝫ ad eos
Benedicti vos a domino qui feciſtis miſeri- B
cordiā hanc cum domino veſtro ſaúl: ⁊ ſepeli-
ſtis eum. Et nūc retribuet vobis quidem dñs
miſericordiā ⁊ veritaté: ⁊ ego réddā gratiaꝫ:
eo ₰ feciſtis verbū iſtud. Cōfortenť manꝰ ve-
ſtre: ⁊ eſtote filij fortitudinis. Licet eniꝫ mor-
tuus ſit dñs veſter ſaúl: tñ me vnxit domus iu
dá in regé ſibi. Abnér autem filius nér prin-
ceps exercitus ſaúl tulit iſboſéth filium ſaúl:
⁊ circūduxit eum ꝑ caſtra: regemqꝫ conſtituit C
ſup galaád: ⁊ ſup + geſſuri: ⁊ ſup ieſraél: ⁊ ſu Al.+ ieſſuri vel aſſuri vel eſſuri
per effraim: ⁊ ſuper beniamin: ⁊ ſup iſraél vni
uerſum. Quadraginta annoꝝ erat iſboſéth
filius ſaúl cum regnare cepiſſet ſup iſraél: et
duobꝰ annis regnáuit. Sola aūt domus iudá
ſequebatur dauid. // Et fuit numerus dieruꝫ Infra. 5. a.
quos cōmoratus eſt dauid imperās in hebron
ſup domū iudá ſepté annorū: ⁊ ſex menſiuꝫ.
Egreſſuſqꝫ ē abnér filius nér ⁊ pueri iſboſéth
filij ſaúl de caſtris in gabaón. Porró ioáb fi-
lius ſaruie: ⁊ pueri dauid egreſſi ſunt: ⁊ occur
rerūt eis iuxta piſcinā gabaón. Et cuꝫ in vnū
conueniſſent e regióne ſedérūt hi in vna par
te piſcine: ⁊ illi ex altera. Dixitqꝫ abnér ad
ioáb. Surgant púeri ⁊ ludant corā nobis. Et D
reſpondit ioáb. Súrgant. Surrexerunt ergo
⁊ tranſierunt numero duódecim de benia-
min: ex parte iſboſéth filij ſaúl: ⁊ duodecim
de pueris dauid. Apprehenſóqꝫ vnuſquiſqꝫ
cápite cómparis ſui defixit gladium in latus
contrarij: ⁊ ceciderunt ſimul. Vocatúmqꝫ eſt
nomen loci illius áger robuſtorū in gabaón.
Et ortum eſt bellum durum ſatis in die illa:
fugatúſqꝫ eſt abnér ⁊ viri iſraél a pueris da
uid. Erant autem ibi tres filij ſaruie: ioáb et
abiſai ⁊ aſahél. Porro aſahél curſor velociſ-
ſimus fuit quaſi vnus de cápreis qui moranť
in ſyluis. Perſequebatur aūt aſahél abnér: ⁊
non declinauit + ad dexteram + ſiue ad ſini- Al.+ neqꝫ Al.+ neqꝫ
ſtram omitens perſequi abnér. Reſpexit itaqꝫ E
abnér poſt terguꝫ ſuū: ⁊ ait. Tu ne es aſahél?
Qui reſpondit. Ego ſum. Dixitqꝫ ei abnér.
Vade ad dexterā ſiue ad ſiniſtrā: ⁊ apprehen
de vnū de adoleſcéntibus ⁊ tólle tibi ſpolia
eius. Noluit autem aſahél dimittere qn vrge
ret eum. Rurſúmqꝫ locutus eſt abnér ad aſa
hél. Recede ⁊ noli me ſequi: ne forte compél
lar cōfodere te in terram: ⁊ leuáre non pote-
ro fáciem meaꝫ ad ioáb fratré tuū. Qui audi

F re contēpſit: ⁊ noluit declināre. Percuſſit
ergo eū abnér auerſa haſta in inguine: ⁊ trāſ
infra 20. b. fodit: ⁊ mortuus eſt in eodem loco. Omneſ
q̃ꝫ q̃ tranſibāt per locū illū in quo ceciderat
aſahél ⁊ mortuus erat: ſubſiſtebāt. Perſequē
tib⁹ autem ioáb ⁊ abiſai fugiētē abnér ſol
occubuit. Et venerūt vſq̃ꝫ ad collem aquedu-
ctus: qui eſt ex aduerſo vallis ⁊ itineris deſer
ti in gabaon. Cōgregatiq̃ꝫ ſunt filij beniamin
ad abnér: ⁊ cōglobati in vnū cuneū: ſtetérūt
in ſūmitate tumuli vnius. Et exclamauit ab-
pſal. 12. b. nér ad ioab: ⁊ ait. Num vſq̃ꝫ ad internitio-
nem tuus mucro deſeuiet? An ignoras q̃ pe-
riculoſa ſit deſperátio? Uſq̃ꝫquo non dicis po
pulo vt omittat perſequi fratres ſuos. Et ait
G ioáb. Uiuit dñs: ſi locutus fuiſſes mane: receſ
infra 20. c. ſiſſet populus perſequens fratrem ſuū. Inſo
nuit ergo ioáb buccina: ⁊ ſtetit omnis exerci
tus: nec perſecuti ſūt vltra iſraél: neq̃ꝫ iniere
certamē. Abnér autē ⁊ viri eius abierūt per
campeſtria moáb tota nocte illa: ⁊ tranſierūt
iordánē: ⁊ luſtrata omni bethóron venerunt
ad caſtra. Porro ioab reuerſus omiſſo abnér
congregauit omnē populū: ⁊ defuerūt de pue
Al' + aſa- ris dauid decem ⁊ nouem viri: excepto + aſa-
hel hele. Serui aūt dauid percuſſerūt de beniamin:
⁊ de viris q̃ erāt cū abnér trecētos ſexaginta:
q̃ ⁊ mortui ſunt. Tulerūtq̃ꝫ aſahél ⁊ ſepelie-
rūt eū in ſepulcro pr̄is ſui in bethleém: ⁊ am
bulauerūt tota nocte ioáb ⁊ viri q̃ erant cum
eo: ⁊ in ipſo crepuſculo peruenerūt in hebron.

¶ Ca. III. ¶ De filijs dauid natis ī hebron quō abner iratus contra iſboſeth pro cōcubina reſpha q̃ fuerat pr̄is ſui: regnū iſrael ꝓmittit dauid: dauid michol vxorē ſuā petit ⁊ accipit. Abner venit ad dauid ī hebrō: ⁊ a ioab ꝓditorie occidit. Dauid ꝓ abnér plāgit. III

A FActa eſt ergo longa cōcertatio
inter domū dauid: ⁊ īter domū
ſaulis dauid ꝓficiēs ⁊ ſemꝑ ſei
pſo robuſtior: domus aūt ſaul
decreſcens quotidie. Natiq̃ꝫ
ſunt filij dauid in hebrón. Fuit
q̃ꝫ ꝑmogenit⁹ eius amnón de achinoén ieſra
elite: ⁊ poſt eū cheleáb de abigail vxore nabál
carmeli. Porro tertius abſalón filius machā
filie tholomai regis geſſúr. Quart⁹ aūt ado-
nias fili⁹ agith. Et qnt⁹ ſaphacias fili⁹ abithál
Sextus quoq̃ꝫ iethraán de egla vxore dauid
Hi nati ſunt dauid in hebrón. Cū ergo eſſet ꝓ
liū inter domū ſaul ⁊ domū dauid: abnér fi-
lius nér regebat domū ſaul. Fuerat aūt ſauli
cōcubina nomine reſpha filia achia. Ingreſ-
ſuſq̃ꝫ eſt ad eā abnér. Dixitq̃ꝫ iſboſeth ad ab-
nér. Quare ingreſſus es ad concubinā patris
mei? Qui iratus nimis propter verba iſbo- B
ſeth: ait. Nūquid caput canis ego ſum aduer
ſum iudā hodie: qui fecerim miſericordiam
ſup domū ſaul patris tui: ⁊ ſup fratres ⁊ pri-
mos eius: ⁊ nō tradidi te in + man⁹ dauid: ⁊ Al' + ma
tu requiſiſti me q̃ argueris ꝑ muliere hodie? nu
Hec faciat deus abnér: ⁊ hec addat ei: niſi infra 20.
quō iurauit dñs dauid: ſic faciā cū eo vt trāſ-
ferā regnū de domo ſaul: ⁊ eleuētur thronus
dauid ſup iſraél ⁊ ſup iudā: a dan vſq̃ꝫ berſa-
bee. Et nō potuit reſpōdere ei quicq̃ꝫ: q̃ꝛ me-
tuebat illū. Miſit ergo abnér nuncios ad da-
uid in hebron ꝓ ſe dicētes. Cuius eſt terra? Et
vt loquerent. Fac mecū amicitias: ⁊ erit manus
mea tecū: ⁊ reducā ad te vniuerſum iſrael.
Qui ait. Optime. Ego faciā tecū amicitias: C
Sed vnā rē peto a te dicens. Nō videbis fa-
ciē meā anteq̃ꝫ adduxeris + mihi michól fi- Al. ſuper
liā ſaul: ⁊ ſic venies ⁊ videbis me. Miſit aūt + mihi
dauid nūcios ad iſboſeth filium ſaul dicens.
Redde vxorē meā michól quā deſpōdi mihi 1. re. 18. g.
centū ꝑputijs philiſtiim. Miſit ergo iſboſeth
⁊ tulit eā a viro ſuo phaltiel: filio lais. Sequeba
turq̃ꝫ eā vir ſuus plorās vſq̃ꝫ bahurim. Et di-
xit ad eū abnér. Uade + ⁊ reuertere. Qui re- Al. ſuper
uerſus eſt. Sermonē quoq̃ꝫ intulit abnér ad + ec
ſeniores iſraél dicēs. Tam heri q̃ꝫ nudiuſter-
tius querebatis dauid: vt regnaret ſup vos.
Nunc ergo facite: q̄m dñs locut⁹ eſt ad dauid
dicēs. In manu ſerui mei dauid ſaluabo po-
pulū meū iſraél de manu philiſtiim: ⁊ omniū
inimicoꝝ eius. Locutus eſt aūt abnér etiā ad
beniamin. Et abijt vt loqueret ad dauid ī he- D
bron omnia que placuerāt iſraéli ⁊ vniuerſo
beniamin. Uenitq̃ꝫ ad dauid in hebron cū vi-
ginti viris. Et fecit dauid abnér ⁊ viris ei⁹ q̃
venerāt cū eo cōuiuiū. Et dixit abnér ad dauid
Surgā vt ꝯgregē ad te dñm meū regē oēꝫ iſra
el: ⁊ ineā tecū fedus: ⁊ imperes oib⁹ ſicut de-
ſiderat aīa tua. Cum ergo deduxiſſet dauid
abnér: ⁊ ille iſſet in pace: ſtatim pueri dauid
⁊ ioáb venerunt cēſis latronib⁹ cum preda
magna nimis. Abnér autem non erat cū da
uid in hebron: q̃ꝛ iā dimiſerat eū: ⁊ profectus
fuerat in pace: ⁊ ioab ⁊ oīs exercitus q̃ erant
cum eo: poſtea venerāt. Nunciatum eſt itaq̃ꝫ
ioáb a narrātibus. Uenit abnér filius nér ad E

regem: ⁊ dimiſit eum: ⁊ abiit in pace. Et ingreſſus eſt ioab ad regem: ⁊ ait. Quid feciſti? Ecce venit abner ad te. Quare dimiſiſti eum: ⁊ abiit ⁊ receſſit? Jgnoras abner filium ner: quoniã ad hoc venit ad te: vt deciperet te: ⁊ ſciret exitum tuum ⁊ introitũ tuum: ⁊ noſſet
J.re.2.c. omnia que agis. // Egreſſus itaq; ioab a dauid: miſit nuncios poſt abner: ⁊ reduxit eum a ciſterna ſyra ignorante dauid. Cũq; rediſſet abner in hebron: ſeorſum adduxit eũ ioab ad
Jnfra eodẽ medium porte: vt loqueretur ei in dolo: // ⁊ percuſ
F ſit illũ ibi in inguine: ⁊ mortuus eſt in vltionẽ ſanguinis aſahel fratris eius. Quod cũ audiſſet dauid rem iam geſtam: ait. // Mundus ego
Dañ. 13.c. Reg. 20.f. ſum ⁊ regnum meum apud deũ: vſq; in ſempiternum a ſanguine abner filij ner: ⁊ veniat ſuper caput ioab: ⁊ ſup omnẽ domum patris eius: nec deficiat de domo ioab fluxũ ſeminis ſuſtinẽs ⁊ leproſus ⁊ tenens fuſum: ⁊ cadens
Sup eodẽ. gladio: ⁊ indigens pane. Jgitur ioab ⁊ abiſai frater eius interfecerunt abner: eo q occidiſſet aſahel fratrẽ eorũ in gabaon in prelio. Dixit autem dauid ad ioab: ⁊ ad omnem popu-
Sup.1.b. Jnfra.13.f. lum qui erat cum eo. // Scindite veſtimenta veſtra: ⁊ accingimini ſaccis: ⁊ plangite ante
G exequias abner. Porro rex dauid ſequebatur feretrum. Cumq; ſepeliſſent abner in hebron leuauit rex dauid vocem ſuã: ⁊ fleuit ſup tumulum abner. Fleuit autẽ ⁊ omnis populus. Plãgẽſq; rex ⁊ lugens abner ait. Nequaq̃ vt mori ſolẽt ignaui: mortuus es abner. Manus tue ligate non ſunt: ⁊ pedes tui non ſunt compedibus aggrauati: ſed ſicut ſolent cadere coram filijs iniquitatis ſic corruiſti. Cõgeminanſq; omnis populus fleuit ſup eũ. Cumq; veniſſet vniuerſa multitudo cibum capere cũ dauid clara adhuc die: iurauit dauid dicẽs
Supra eo. Hec faciat mihi deus: ⁊ hec addat: ſi ante occaſum ſolis guſtauero panem vel aliud quicq̃. Omniſq; populus audiuit: ⁊ placuerunt eis cuncta que fecit rex in cõſpectu omnis populi. Et cognouit omne vulgus ⁊ vniuerſus iſrael in die illa: q̃m non actum fuiſſet a rege vt occideretur abner filius ner. Dixit quoq; rex ad ſeruos ſuos. Nũ ignoratis q̃m princeps ⁊ maximus cecidit hodie in iſrael? Ego autem adhuc delicatus ⁊ vnctus rex. Porro viri iſti filij ſaruie duri ſunt mihi. Retribuat dñs facienti malũ iuxta maliciã ſuam.

ℭ C.S. De rechab ⁊ banaa: q occiderũt iſboſeth: ⁊ ipſi a pueris dauid occiſi ſũt i vltionẽ.

AUdiuit aũt iſboſeth ℭ IIII A
filius ſaul q cecidiſſet abner i hebron: ⁊ diſſolute ſunt manus eius: oĩſq; iſrael pturbatus eſt. Duo aũt viri principes latronum erãt filio ſaul. Nomen vni banaa: ⁊ nomẽ alteri rechab filij remon berothite: de filijs beniamin. Siquidẽ ⁊ beroth reputata eſt in beniamin. Et fugerunt berothite in gethaim: fueruntq; ibi aduene vſq; ad tempus illud. Erat aũt ionathe filio ſaul filius debilis pedibus. Quinquẽnis enim fuit quãdo B
venit nũcius de ſaul ⁊ ionatha ex iezrael. Tollens itaq; eũ nutrix ſua fugit. Cũq; feſtinaret vt fugeret: cecidit: ⁊ claudus effectus ẽ: habuitq; vocabulũ miphiboſeth. Venientes igitur filij remon berothite rechab ⁊ banaa: ingreſſi ſũt feruẽte die domũ iſboſeth. Qui dormiebat ſuper ſtratũ ſuum meridie: ⁊ oſtiaria domus purgãs triticũ obdormiuit. Jngreſſi ſunt aũt domũ latenter aſſumẽtes ſpicas tritici: ⁊ percuſſerunt eum in inguine rechab ⁊ banaa frater
eius ⁊ fugerũt. Cum autem ingreſſi fuiſſent do- C
mũ: ille dormiebat ſup lectum ſuum in conclaui: ⁊ pcutientes interfecerũt eum. Sublatoq; capite eius abierunt p viã deſerti tota nocte: ⁊ attulerunt caput iſboſeth ad dauid in hebron Dixeruntq; ad regem. Ecce caput iſboſeth filij ſaul inimici tui qui q̃rebat animã tuam. Et dedit dñs dño meo regi vltionẽ hodie de ſaul ⁊ de ſemine eius. Reſpondens aũt dauid rechab ⁊ banaa fratri eius filijs remmon bero
thite: dixit ad eos. Viuit dñs q eruit animam D
meã de omni anguſtia: // q̃m eum q annuncia Sup.1.d.
uerat mihi ⁊ dixerat mortuus eſt ſaul q putabat ſe pſpera nũciare tenui ⁊ occidi eũ in + ſi- Alia + ſiceleg.
celech: cui oportebat me mercedẽ dare p nũcio. Quantomagis nunc cũ homines impij interfecerũt virum innoxium in domo ſua ſup lectũ ſuum nõ querã ſanguinẽ eius de manu vr̃a: et auferã vos de terra? Precepit itaq; dauid pue
ris + ſuis: ⁊ interfecerũt eos: pcidẽteſq; ma- Alia ſuper
nus ⁊ pedes eorũ: ſuſpenderunt eos ſup piſcinam eſt + ſuis.
in hebron. Caput autẽ iſboſeth tulerunt ⁊ ſepelierũt in ſepulchro abner in hebron.

ℭ Ca.Sũ. ℭ De ſecunda vnctione dauid ſuper iſrael: q abſtulit cecos ⁊ claudos q̃n cepit arcẽ ſion: de hirã rege q mittit ad dauid ligna cedrina ⁊ artifices lignorũ ⁊ lapidum: de filijs natis in hieruſalẽ: ⁊ de bello dauid in baalpharaſim: vbi percuſſit philiſtiim. ℭ V

B 1.par.11.a. infra.19.c.
ET venerunt vniuerſe trib⁹ iſra
él ad dauid in hebrón dicétes.
Ecce nos os tuū ⁊ caro tua ſu
mus. Sed ⁊ héri ⁊ nudiuſtér-
tius cum eſſet ſaúl rex ſup nos
tu eras educens ⁊ reducés iſra
Mo+ paſce al.+ſenes ſup.2.c. él. Dixit aūt dñs ad te. Tu+paſces ppl'ʒ meū
iſraél: ⁊ tu eris dux ſup iſraél. Venérūt quoqʒ
⁊+ſeniores iſraél ad regē i hebron: ⁊ pcuſſit
cū eis rex dauid fédus in hebrón coram dño:
vnxeruntqʒ dauid i regē ſup iſraél. Filius tri
gīta annoꝝ erat dauid cū regnare cepiſſet: ⁊
ſup.2.c. q̄draginta annis regnauit. // In hebrón regna
uit ſup iudā ſeptē annis: ⁊ ſex mēſib⁹. In hie-
ruſalē autē regnauit trigintatrib⁹ ānis ſuper
oēm iſraél ⁊ iudā. Et ábijt rex ⁊ oēs viri qui
erāt cū eo in hieruſalēʒ ad iebuſéum habita-
torē terre. Dictúmqʒ eſt dauid ab eis. Nō in
gredieris huc: niſi abſtuleris cecos ⁊ claudos:
B dicētes. Nō ingrediet dauid huc. Cepit autē
dauid arcē ſion: hec eſt ciuitas dauid. Propo-
ſuerat enī dauid in die illa pmiū q pcuſſiſſet
iebuſeū ⁊ tetigiſſet domatū fiſtulas: ⁊ abſtu-
liſſet cécos ⁊ cláudos odiéntes animā dauid.
Mat.21.b Idcirco dicit in pverbio. // Cecus ⁊ claudus
Al.+ intrabit in domum; nō + intrabūt in tēplū. // Habitauit aūt dauid
in arce ſion: ⁊ vocauit eam ciuitatē dauid. Et
edificauit p gýrū a melló ⁊ intrinſecus. Et in
grediebat pficiens atqʒ ſuccreſcēs: ⁊ dñs de⁹
1.par.14.a exercituū erat cū eo. Miſit quoqʒ hirám rex
tyri nuncios ad dauid ⁊ ligna cedrina ⁊ arti
fices lignoꝝ: artificeſqʒ lápidū ad parietes: ⁊
C edificauerūt domū dauid. Et cognóuit dauid
quoniā ɔfirmaſſet eū dñs regē ſup iſraél: et
qm̄ exaltaſſet regnū ei⁹ ſup populū ſuū iſraél
Accépit ergo dauid adhuc ɔcubinas ⁊ vxo-
res in hieruſalēʒ poſtqʒ venerat de hebrón. Na
tiqʒ ſūt dauid ⁊ alij filij ⁊ filie: ⁊ hec nomina
eoꝝ qui nati ſunt ei in hieruſalém. Samuá ⁊
ſobáb ⁊ nathán ⁊ ſalomón ⁊ iabaár ⁊ heliſuá
⁊ nephég ⁊ iaphiá ⁊ heliſamá ⁊ helidá ⁊ heli
feléth. Audiérūt ergo philiſtiim q vnxiſſent
dauid in regem ſup iſraél: ⁊ aſcenderūt vni-
infra eodé uerſi vt quererēt dauid. Qd cum audiſſet da
uid deſcendit in pſidium. Philiſtiim autem
venientes diffuſi ſunt in valle raphaim. Et cō
D ſuluit dauid dominū dicens. Si aſcendam ad
philiſtiim: ⁊ ſi dabis eos in manu mea? Et di
xit dñs ad dauid. Aſcénde: quia tradēs dabo
philiſtiim in manu tua. Venit ergo dauid in
baalpharaſim: ⁊ percuſſit eos ibi ⁊ dixit. Di-
uiſit dñs inimicos meos corā me ſicut diui
dunt aque. Propterea vocatū eſt nomē loci il
lius baalpharaſim. Et reliquérūt ibi ſculpti-
lia ſua q̄ tulit dauid ⁊ viri ei⁹. Et addidérūt
adhuc philiſtiim vt aſcenderēt: ⁊ diffuſi ſunt
in valle raphaim. Conſuluit aūt dauid dñm
Si aſcendam ɔtra philiſteós: ⁊ tradas eos in ſupra vi.
manus meas. Qui reſpōdit. Nō aſcēdas con
tra eos: ſed gýra poſt tergū eoꝝ: ⁊ venies ad
eos ex aduerſo piroꝝ. Et cuʒ audieris ſonitū
clamoris gradientis in cacumine piroꝝ: tunc
inibis prelium: quia tunc egrediet dñs ante
faciē tuā: vt percutiat caſtra philiſtiim. Fecit
itaqʒ dauid ſicut preceperat ei dñs: ⁊ pcuſſit phi
liſtiim de gabaá vſqʒ dum venias geʒer.

¶ Ca. Sū. ¶ De reductione arce dñi de do-
mo aminadab: de pcuſſione oʒe: q dauid no-
luit diuertere arcam in domū ſuam: ſed in do
mum obededō gethei: quā poſtmodū inde
reduxit in ciuitatē dauid: quō ludebat coram
dño: ⁊ michol eū deſpexit. ¶ VI

COngregauit autē rurſuʒ dauid A
oēs electos ex iſraél trigīta mi
lia. Surrexitqʒ dauid ⁊ abijt: ⁊ 1.par.13.c.
vniuerſus ppl's qui erat cuʒ eo
de viris iudā: vt adducerēt ar-
cā dei: ſup quā inuocatū eſt no
mē dñi exercituū ſedéntis in cherubin ſuper
eā. Et impoſuérūt arcā dei ſup pláuſtrū no-
uū. Tulerúntqʒ eā domo aminadáb: qui erat
in gabaá. Oʒa aūt ⁊ haio filij aminadáb mi
nabant pláuſtrum nouū. Cūqʒ tuliſſent eam
de domo aminadáb qui erat in gabaá cuſto-
diens arcā dei: haió pcedebat arcam dei: da-
uid autem ⁊ omnis iſraél ludebāt coraʒ dño
in omnibus lignis fabrefactis ⁊ citharis ⁊ li-
ris ⁊ tympanis ⁊ ſyſtris ⁊ cymbalis. Poſtqʒ B
aūt venerūt ad áreā nachor: extēndit oʒa ma
nū ad arcā dei ⁊ tenuit eā: qm̄ calcitrabant
boues ⁊ declinauerūt eam. ª Iratuſqʒ eſt indi a 2.q.7. §.ité obuiatur
gnatione dñs contra oʒā: ⁊ percuſſit eū ſuper
temeritate. Qui mortuus eſt ibi iuxta arcam
dei. Cōtriſtatus eſt aūt dauid eo q pcuſſiſſet
dñs oʒam. Et vocatū eſt nomē loci illius pcuſ
ſio oʒe vſqʒ in diem hanc. Et extimuit dauid
dñm in die illa: dicēs. Quō ingrediet ad me
arca dñi. Et nóluit diuertere ad ſe arcaʒ dñi
in ciuitatē dauid: ſed diuertit eaʒ in domum
obededóm gethéi. Et habitauit arca dñi in
domo obededóm gethei tribus mēſibus. Et
bñdixit dñs obededóm ⁊ oēʒ domū ei⁹. Nū-

ciatúmq; eſt regi dauid q benedixiſſet dñs o-
bededóm ⁊ oía eius ꝓpter arcá + dei. Dixitq;
dauid. Ibo ⁊ redúcá arcā cum benedictione
C in domű meá. Abijt ergo dauid: ⁊ addúxit ar
cam dei de domo obededóm in ciuitaté dauid
cum gáudio. Et erant cũ dauid ſeptem chori:
⁊ victima vituli. Cumq; trãſcédiſſent qui por
tabant arcã dñi ſex páſſus: imolábant bóuē
⁊ ouem ⁊ arietem: ⁊ dauid ꝑcutiébat in orga
nis armigátis ⁊ ſaltábat totis viribus ante do
minű. Porró dauid erat accinctus + ephót li
neo: ⁊ dauid ⁊ omnis domus iſraél ducebant
arcam teſtamenti dñi in iúbilo ⁊ in clangore
búccine. Cumq; intráſſet arca dñi in ciuitaté
dauid: michól filia ſaul proſpiciens per fené-
ſtram: vidit regem dauid ſubſilienté atq; ſal-
tántem coram dño: ⁊ deſpéxit eű in corde ſuo.
Et introduxérunt arcam domini: ⁊ impoſué-
runt eā in loco ſuo in medio tabernáculi qđ
D teténderat ei dauid. Et óbtulit dauid holocau
ſta coram domino ⁊ pacifica. Cűq; compléſſet
ófferés holocáuſta ⁊ pacifica: benedixit popu-
lo in nomine dñi exercituum. Et partitus eſt
vniuerſe multitúdini iſraél: tam viro q̃ mu-
liéri ſingulis colliridam panis vnam: ⁊ aſſa-
turám + búbule carnis vnam: ⁊ ſimilam fri-
xam oleo. Et ábijt omnis populus vnuſquiſq;
in domum ſuam. Reuerſuſq; eſt dauid vt be-
nedíceret dómui ſue: Et egréſſa michól filia
ſaúl in occúrſum dauid ait. Q̃ glorioſus fuit
hodie rex iſraél diſcoopériés ſe ante ancillas
ſeruorum ſuorum: ⁊ nudátus eſt: [b] quaſi ſi nu-
détur vnus de ſcúrris. Dixitq; dauid ad mi-
chól. [b] Viuit dominus: q: lúdam ante dominű:
qui elégit me pótius q̃ patré tuum: ⁊ q̃ oém
domum eius: ⁊ precépit mihi vt eſſem dux ſu
per populum dñi in iſraél. Et lúdam ⁊ vilior
fiam plus q̃ factus ſum: ⁊ ero humilis in ocu
lis meis: ⁊ cũ ancillis de quibus locuta es glo
rióſior apparébo. Igitur michól filie ſaúl non
eſt natus filius vſq; in diem mortis ſue.

Mox + tũi — Alias + ephod — Alias + bubale — b de pen. diſt. 2. §. 4 anó chari tatem

C Ca. vij. C De dauid volēte edificare do-
mű dñi: de nathá ꝓpha q ei rñdit de vbo qđ ei
dñs mãdauit q filiű ſuſcitaret q edificaret ei
domū: vbi ꝓmittit chriſtus dauid grãs agit.

A FActum eſt autem C VII
cum ſediſſet rex in domo ſua: ⁊
dominus dediſſet ei réquiē vn
díq; ab vniuerſis inimicis ſuis:
dixit ad nathán ꝓphetam. Vides
ne q ego hábitem in domo ce-
drina: ⁊ arca dei poſita eſt in medio péllium?
Dixitq; nathán ad regem. Omne quod eſt in
corde tuo: vade ⁊ fac: quia dominus tecū eſt.
Factum eſt autem in illa nocte: ⁊ ecce ſermo
domini ad nathán dicés. Vade ⁊ lóquere ad
ſeruum meum dauid. Hec dicit domin⁹. Nū
quid tu edificábis mihi domum ad habitan-
dum? Neq; enim habitáui in domo ex die illa
qua edúxi iſraél de terra egýpti vſq; in diem
hanc: ſed ambulábam in tabernaculo ⁊ in ten
tório per cuncta loca que tranſiui cum omni-
bus filijs iſraél. Nunquid lóquens locut⁹ ſum
ad vnam de tribubus iſraél cui precépi vt pá
ſceret populum meum iſraél dicés: quare nõ
edificaſti mihi domum cedrinam? Et nũc hec B
dices ſeruo meo dauid. Hec dicit dominus ex 1.reg.16.b
ercituum. // Ego tuli te de páſcuis ſequentem 1.pa. 17.b
gréges vt eſſes dux ſuper populū meum iſra-
él: ⁊ fui tecum in omnibus vbicunq; ambu-
láſti: ⁊ interféci vniuerſos inimicos tuos a fa
cie tua: feciq; tibi nomen grande iuxta nomē
magnorum qui ſunt in terra. Et ponam locū
populo meo iſraél: ⁊ plantábo eum: ⁊ habitá
bo cum eo: ⁊ non turbábitur ámplius: nec ád
dent filij iniquitatis vt affligant eum ſicut pri
us: ex die qua conſtitui iúdices ſuper populū
meum iſraél. Et réquiem dabo tibi ab omni- Ho + ſi-
bus inimicis tuis: + Predicetq; tibi domin⁹ chat
q domum fáciat tibi dominus. // Cumq; com 4.Re.8.e
pléti fúerint dies tui: ⁊ dormieris cum patri- 1.paral.6.
bus tuis: ſuſcitabo ſemen tuű poſt te: qđ egre-
diétur de útero tuo: ⁊ firmábo regnum eius.
// Ipſe edificábit domum nómini meo: ⁊ ſta- 1 pa.22.c.
biliam thrónum regni eius vſq; in ſempiter-
num. Ego ero ei in patrem: ⁊ ipſe erit mihi in
filiū. // Qui ſi inique áliquid geſſerit: árguá heb.1.b.
eum in virgá virorum: ⁊ in plágis filiorű ho-
minű. Miſericordiá autē meá nõ auferá ab C
eo: ſicut ábſtuli a ſaúl quē amóui a facie mea.
Et fidélis erit domus tua ⁊ regnű tuum vſq;
in etérnum ante facié meá: ⁊ thrónus tu⁹ erit
firmus iúgiter. Scđm omnia verba hec ⁊ iu-
xta vniuérſam viſióné iſtá. Sic locutus eſt na
thán ad dauid. Ingréſſus eſt aűt rex dauid et
ſédit corã dño: ⁊ dixit. Quis ego ſum dñe de⁹
+ ⁊ que domus mea: q: adduxiſti me hucuſq;. Al. + me⁹
Sed ⁊ hoc parű viſum eſt in cóſpectu tuo dñe
deus + niſi loquereris etiá de domo ſui tui in Al. + me⁹
lóginquű. Iſta é enī lex adám dñe de⁹. Quid
ergo áddē póterit adhuc dauid vt loquat ad
te: Tu enī ſcis ſuű tuű dñe de⁹. Propter ver-

2.pa.17.a

buz tuū ⁊ ſm cor tuū feciſti omnia magnália
hec:ita vt nótum fáceres ſeruo tuo. Idcirco
magnificatus es dñe deus: qa non eſt ſimilis
tui neqꝫ eſt deus extra te in omnibus que au-
D diuimus áuribus noſtris. Que eſt autez vt po
pulus tuꝰ iſraél gens in terra: ꝓpter quaz iuit
deus vt redímeret eā ſibi in pplm : ⁊ póneret
ſibi nomen: faceretqꝫ eis magnália: ⁊ horribi
Ere. 14.g. lia ſuper terrā: a facie populi tui quē redemi-
Alś + gē ſti tibi ex egýpto + gentē ⁊ deū eius. Firmáſti
⁊ deo enim tibi populū tuū iſraél in populū ſempi-
Alś + gē ternū: ⁊ tu dñe deus factus es eis in deū. Nūc
tibꝰ ⁊ dijs ergo dñe deus verbum qꝺ locútus es ſup ſer-
eorum

uū tuū ⁊ ſuper domū eius ſúſcita in ſempitér-
nū: ⁊ fac ſicut locútus es vt magnificétur no-
mē tuū vſqꝫ i ſempiternū: atqꝫ dicaẗ. Dñs ds
exercituū deꝰ ſup iſraél. Et domꝰ ſui tui dauid
erit ſtabílita corā dño: qꝛ tu dñe exercituū ds
iſraél reuelāſti auriculā ſui tui dicēs: domuz
edificabo tibi. Propterea iuénit ſuus tuꝰ cor
ſuū vt oraret te oꝛone hac. Nūc ergo dñe deꝰ
+ tu es deus: ⁊ verba tua erūt vera. Locutus es Al. + ue
eni ad ſeruū tuū bona hec. Incipe ergo ⁊ bene-
dic dómui ſerui tui vt ſit in ſempitérnū coraz
te: qꝛ tu dñe deus locutus es hec: ⁊ būdictione
tua būdiceẗ domus ſerui tui in ſempiternum.

¶ Ca. Sū. ¶ De victorijs dauid qui tulit fre
nū tributi de philiſtijm: de adadeçer: de tribu-
tis gētiū moab ſyrie: idumee: de ꝯgratulatiōe
thou ad dauid: de officialibus dauid. ¶ VIII

A 1. Par. 18.a. Factum eſt autem poſt hec per-
cuſſit dauid philiſtiim ⁊ humi
liauit eos: ⁊ tulit dauid frenuz
tributi de manu philiſtiim : et
percuſſit moab : ⁊ menſus eſt
eos funiculo coéquans terre.
Menſus eſt autem duos funiculos: vnum ad
occidendum: ⁊ vnum ad viuificandū. Factúſ
qꝫ eſt moáb dauid ſeruiens ſub tributo. Et ꝑ-
cúſſit dauid adadeçér filium roób regem ſo-
bá: quando profectus eſt vt dominaretur ſup
flumen eufratén. Et captis dauid ex parte eiꝰ
mille ſeptingentis equitibus: ⁊ viginti milibꝰ
peditū ſubneruauit omnes iugales cúrruū.

B Dereliquit autem ex eis centum cúrrus. Ue
nit quoqꝫ ſýria damaſci vt preſidium ferret
adadeçér regi ſobá. Et ꝑcuſſit dauid de ſýria
vigintiduo milia virorum: et poſuit dauid ꝑ-
ſidium in ſýria damaſci: factaqꝫ eſt ſýria da-
uid ſéruiens ſub tributo. Seruauitqꝫ domi-
nus dauid in omnibus ad quecūqꝫ profectus
eſt. Et túlit dauid arma aurea: ⁊ tórques + qs Al. + que
habebant ſerui adadeçér ⁊ détulit ea in hie-
ruſalém. Et de bethé ⁊ de beróth ciuitatibus
adadeçér túlit rex dauid ᵃ es multum nimis: a de ꝯſe. 1. Par. 18. a.
de quo fecit ſálomon omnia vaſa érea in tem
plo: ⁊ mare eneum ⁊ colúmnas ⁊ altare. Au-
C diuit autez + thoú rex emát qꝺ percuſſiſſet da Al. + thoū
uid omne róbur adadeçér. Et miſit thoú io-
rám filium ſuum ad regem dauid: vt ſaluta-
ret eum ꝯgratulans ⁊ gratias ageret: eo qꝺ ex
pugnaſſet adadeçér ⁊ percuſſiſſet euz. Hoſtis

M.+thol quíppe erat + thou adadeçer. Et in manu eius
erant vaſa áurea ⁊ vaſa argéntea ⁊ vaſa érea:
que ⁊ ipſa ſcificáuit rex dauid dómino: cū ar-
gento ⁊ auro que ſctificáuerat de vniuerſis gē
tibus quas ſubégerat de ſyria ⁊ moáb: ⁊ filijs
ammon ⁊ philiſtiim ⁊ amaléch: ⁊ de manubi
D is adadeçer filij roób regis ſobá. [b] Fecit quo
b De cō. vi.i.c.j.ibi pp̄ter ſanguinem. qz ſibi dauid nomen cum reuerteref capta ſy
ria in válle ſalinaꝝ ceſis decē ⁊ octo milibus: ⁊
in gebelém ad vigintitria mília: ⁊ poſuit i idu
mea cuſtodes: ſtatuitqz preſidium. Et facta eſt
vniuerſa iduméa ſéruiens dauid. Et ſeruauit
dñs dauid in oībus ad quecúnqz pfectus eſt.
Et regnáuit dauid ſup omnem iſraél: Facie-
bat quoqz dauid iudiciū ⁊ iuſtitiā omni popu
ſi.ra.20.g. lo ſuo. // Joáb aūt filius ſaruie erat ſup exérci
tum. Porró ioſaphát fili⁹ abilúd erat a com-
métarijs: ⁊ ſadoch fili⁹ achitób ⁊ achimeléch
filius abiathár erát ſacerdotes: ⁊ ſaraias ſcri-
ba. Banaias aūt filius ioiade ſuper cerethi ⁊
ſelethi. Filij aūt dauid ſacerdotes erant.

¶ Ca. Sū. ¶ De ſyba ſeruo miphiboſeth: de
miſericordia quam fecit dauid miphiboſeth
claudo filio ionathe. ¶ IX

A ET dixit dauid. Putas ne eſt ali
quis q remánſerit de domo ſa-
úl: vt faciā cum eo miſericordi
am propter iónathan? Erat āt
dauid de domo ſaúl ſeru⁹ nomi
ne ſyba. Quē cum vocaſſet rex
ad ſe: dixit ei. Tu ne es ſyba. Et ille reſpóndit
Ego ſum ſeru⁹ tuus. Et ait rex. Nūquid ſupé-
reſt aliqs de domo ſaúl: vt faciā cum eo miſe-
ricordiam dei? Dixitqz ſyba regi. Súpereſt fili
B us + iónathe débilis pedib⁹. Ubi inquit eſt?
Al.+ ionathan Et ſyba ad regē. Ecce ait in domo eſt máchir
filíi amihél in lodabár. Miſit ergo rex dauid
⁊ tulit eū de domo machir filij amihél de loda
bár. Cū autem veniſſet miphiboſéth filius ió-
nathe filij ſául ad dauid: córruit in faciem ſu-
am ⁊ adorauit. Dixitqz dauid. Miphiboſéth?
Qui rñdit. Adſum ſeru⁹ tuus. Et ait ei dauid.
Ne tímeas: qz faciens faciā in te miſericordi-
am pp̄ter iónathan p̄rem tuum: // ⁊ reſtituaz
ſinfra 19.a C tibi oēs ágros ſaúl p̄ris tui: ⁊ tu cómedes pa-
nem in mēſa mea ſemp. Qui adórans euz di-
1.reg.18.c xit. // Quis ego ſum ſeru⁹ tuus: qm̄ reſpexiſti ſu
per canē mortuum ſimilem mei. Uocáuit itaqz
rex ſybam púeꝝ ſaúl: ⁊ dixit ei. Oīa quecūqz
fuerūt ſaúl ⁊ vniuerſam domū eius dedi filio
Smyrna ciuitas cō ditur dñi tui. Operare igif ei terraz tu ⁊ filij tui ⁊ ſer-
ui tui: ⁊ inferes filio dñi tui cibos vt aláf. Mi
phiboſéth aūt filius dñi tui cómedet ſemp pa
nem ſup menſaz meā. Erant aūt ſybe quinde- D
cim filij ⁊ viginti ſerui. Dixitqz ſyba ad regez.
Sicut iuſſiſti dñe mi rex ſeruo tuo: ſic faciet
ſeru⁹ tuus. Et miphiboſéth cómedet ſup men
ſam + tuā quaſi vnus de filijs regis. Habébat Al's + regis
aūt miphiboſéth filiū páruulum noīe michá.
Omnis vero cognátio dom⁹ ſybe ſeruiébat mi
phiboſéth. Porro miphiboſéth habitábat in
hieruſalém: qz de menſa regis iúgiter veſcebá Epheſus ciuitas cō ditur
tur. Et erat claudus vtroqz pede.

¶ Ca. Sū. ¶ De núcijs dauid qbus rex am-
mon fecit radi dimidiā barbam: ⁊ veſtes pci-
di vſqz ad nates: de pugna ⁊ victoria ioab ⁊ abi Templū diane in epheſo ... mū fundatur.
ſai fratris ꝯtra ammon ⁊ ſyros: de ſyris q erát
trans flumen ꝯducti ab adadeçer admonitis
quos poſtea percuſſit dauid. ¶ X

A Actū eſt aūt poſt hec vt moreré
4.reg.19. tur rex filioꝝ ammón: ⁊ regna-
ret anón fili⁹ eius pro eo. Dixit
qz dauid. Faciā miſericordiaz
cum anón filio naás: ſicut fecit
p̄r eius mecū miſericordiam.
Miſit ergo dauid ꝯſolans euz per ſeruos ſuos
ſup patris íteritu. Cum aūt veniſſent ſerui da-
uid in terrā filioꝝ ammón. Dixerūt principes
filioꝝ ammón ad anón dñm ſuum. Putas q
propter honorē patris tui miſerit dauid ad te Miletus ciuitas cō ditur in aſia minori
ꝯſolatores: ⁊ non ideo vt te inueſtigáret ⁊ ex-
plorāret ciuitatē ⁊ euérteret eam: miſit dauid
ſeruos ſuos ad te. Túlit itaqz anón ſeruos da-
uid: raſitqz dimidiā partez barbe eoꝝ: ⁊ preci-
dit veſtes eoꝝ médias vſqz ad nates: ⁊ dimi-
ſit eos. Qd̄ cum núciatuz eſſet dauid: miſit in
occúrſum eoꝝ. Erant enī viri confúſi túrpiter B
valde. Et mādáuit eis dauid. Manéte in hie
richó donec créſcat barba vr̄a: ⁊ tunc reuerte
mini. Uidétes aūt filij ammón q iniúriaz fe-
ciſſent dauid: miſérūt ⁊ ꝯdurérūt mercéde ſy
rum roób ⁊ ſyr ſobá viginti milia péditum: ⁊
a rege maachá mille viros: ⁊ ab hiſtób duo-
deci milia viroꝝ. Qd̄ cum audiſſet dauid: mi
ſit ioáb ⁊ oēm exércitū bellatoꝝ. Egreſſi ſunt Carthago cōdit.
ergo filij ammón: ⁊ direxerūt áciem ante ipz
intróitum porte. Syrus aūt ſobá ⁊ roób ⁊ hi
ſtób ⁊ maachá ſeorſū erant in cāpo. Uidēs er Dido darea
go ioáb q preparatū eſſet aduérſū ſe preliū: ⁊
ex aduérſo ⁊ poſt tergū elégit ſibi ex oībus ele
ctis iſraél: ⁊ inſtrúxit áciem contra ſyrū: réli
quaz aūt partē ppl̄i trádidit abiſai fratri ſuo. C

Qui dirérit aciem aduerſum filios ammón.
Et ait ioáb. Si ꝓualúerint aduerſum me ſy-
ri: eris mihi in adiutoriū: ſi aūt filij ammon
ꝓualúerint aduerſuꝫ te: auxiliábor tibi. Eſto
vir fortis: ꝛ pugnémꝰ pro pplo noſtro: ꝛ ciuita
te dei noſtri. Dñs aūt faciet qđ bonū eſt in cō
ſpectu ſuo. Inijt itaqꝫ ioáb ꝛ populus q erat
cū eo certamē contra ſýros: q ſtatim fugérūt
a facie eius. Filij aūt ammón videntes q̄ fu-
giſſent ſýri: fugerūt ꝛ ipſi a facie abiſai: ꝛ in-
greſſi ſūt ciuitatē. Reuerſuſqꝫ eſt ioáb a filijs
ammón ꝛ vénit hieruſalém. Uidētes igiť fi-
lij ammón q̄ſi ſyrus expauit: ꝛ quoniaꝫ cor-
ruiſſet corā iſraél: cōgregati ſunt páriter. Mi
ſitqꝫ adadeζér ꝛ edúxit ſýros qui erāt trans
D fluuiū: ꝛ adduxit eoꝝ exercitū. Sobách auteꝫ
magiſter militie adadeζér erat princeps eoꝝ.
Quod cū nunciatū eſſet dauid: cōtraxit oēm
iſraelē: ꝛ trāſiuit iordánē venitqꝫ in helaꝫ. Et
direxerūt aciē ſýri ex aduerſo dauid: ꝛ pugna
uerūt contra iſraél. Fugerúntqꝫ ſýri a facie
iſraél: ꝛ occidit dauid de ſýris ſeptingéntos
cúrrus ꝛ q̄draginta milia équitum: ꝛ ſobách
principē militie pcuſſit: ꝛ ſtatim mortuus eſt.
Uidētes aūt vniuerſi reges qui erāt in p̄ſidio
adadeζér ſe victos eſſe ab iſraél expauerūt ꝛ
fugérūt quinquaginta ꝛ octo milia corā iſra-
él. Et fecérūt pacē cū iſraél ꝛ ſeruierūt eis: ti
muerūtqꝫ ſýri auxiliū p̄bere filijs ammón.
¶ Ca. Sū. ¶ De adulterio dauid cū berſa-
bee: de litteris lite ꝛ morte vrie: de nūcio ioab
ad dauid: de filio nato de berſabee. ¶ XI

A
1.pa.20.a.
FActū eſt aūt vertēte anno eo tē
pore quo ſolent reges ad bella
procedere: miſit dauid ioáb et
ſeruos ſuos cū eo: ꝛ vniuerſum
iſraél ꝛ vaſtauerunt filios am-
món: ꝛ obſedérūt rabbā. Da-
uid aūt remāſit in hieruſaléꝫ. Dū hec agerent
accidit quadā die vt ſúrgeret dauid de ſtrātu
ſuo poſt meridiē ꝛ deambularet in ſolario do-
mus regie: viditqꝫ mulierē ſe lauantē ex ad-
uerſo ſup ſoláriū ſuū. Erat aūt mulier pul-
cra valde. Miſit ergo rex ꝛ requiſiuit que eſſet
múlier. Nūciatūqꝫ eſt ei: q ipſa eſſet berſabeē
filia heliam vxor vrie ethéi. Miſſis itaqꝫ da-
uid nūcijs túlit eā. Que cū ingreſſa eſſet ad il
lū: dormiuit cuꝫ ea. [a] Statimqꝫ ſanctificata eſt
ab īmūdicia ſua: ꝛ reuerſa eſt domū ſuā ꝯce-
pto fetu. Mittéſqꝫ nūciauit dauid ꝛ ait. Cōce
pi. Miſit aūt dauid ad ioáb dicēs. Mitte ad

Pl. + beth
ſabee
a 2 pe. di.
2. §. expo-
nitur i ſi.
31. q. 1. §. ſi
obijcitur.

me vriam ethéum. Miſitqꝫ ioáb vriā ad da-
uid. Et vénit vrias ad dauid. Queſiuitqꝫ da- B
uid q̄ꝫ recte ágeret ioáb ꝛ populus: ꝛ quō am
miniſtrarēť bellum. Et dixit dauid ad vriam.
Uade in domum tuam: ꝛ laua pedes tuos. Et
egreſſus eſt vrias de domo regis: ſecutuſqꝫ eſt
eum cibus régius. Dormiuit autem vrias an-
te portam domꝰ régie cuꝫ alijs ſeruis dñi ſui:
ꝛ non deſcéndit ad domū ſuam. Nūciatūmqꝫ
eſt dauid a dicentibꝰ. Non iuit vrias in domū
ſuam. Et ait dauid ad vriam. Nunqđ non de
via veniſti? Quare non deſcendiſti in domū tu
am? Et ait vrias ad dauid. Arca dei ꝛ iſraél ꝛ
iudá hábitant in papiliónibꝰ: ꝛ dñs meus io
áb ꝛ ſerui dñi mei ſuper faciem terre manēt:
ꝛ ego ingrédiar domū meā vt cómedaꝫ ꝛ bí infra.1.c.
bam ꝛ dormiā cum vxore mea? // Per ſaluteꝫ Jud. 15.c.
tuam ꝛ per ſalutem aīe tue nō fáciam reꝫ hác
Ait ergo dauid ad vriam. Mane hic etiaꝫ hó
die: ꝛ crás dimittā te. Manſit vrias in hieruſa
lém in die illa ꝛ altera: ꝛ vocauit eū dauid vt
comederet corā ſe ꝛ biberet: ꝛ inebriáuit euꝫ.
Qui egreſſus véſpe dormiuit in ſtrátu ſuo cū
ſeruis dñi ſui: ꝛ in domū ſuaꝫ non deſcéndit.
Factū ē ergo máne: ꝛ ſcripſit dauid [b] epl̄aꝫ ad b De eſt
ioáb miſitqꝫ p manū vrie: ſcribens in epiſto- vel. c. co
la. Pónite vriam ex aduérſo belli vbi fortiſſi- elum.
mū eſt preliū: ꝛ derelīqte eū: vt percuſſus in
téreat. Igiť cū ioáb obſidéret vrbeꝫ: póſuit vri
am in loco vbi ſciébat viros eſſe fortiſſimos.
Egreſſiqꝫ viri de ciuitate bellábant aduérſum
ioáb. Et cecidérūt de populo ſeruoꝝ dauid: ꝛ
mortuꝰ eſt etiaꝫ vrias ethéus. Miſit itaqꝫ ioáb
ꝛ nunciauit dauid omnia verba prélij: pcepit-
qꝫ nuncio dicens. Cum cōpléueris vniuerſos
ſermones belli ad régem: ſi eum videris indi
gnári ꝛ dixérit: quare acceſſiſtis ad muruꝫ: vt
preliarémini: an ignorabátis q multa déſup
ex muro téla mittántur: quis percúſſit abime
lech filiū hierobaál: // nonne mulier miſit ſu D
per eū + fragmén móle de muro: ꝛ interfécit Jud. 9. g.
euꝫ in thebés: quare iuxta murū acceſſiſtis: di Als + fra
ces. Etiā ſeruus tuus vrias ethéus occúbuit. gmentū
Abijt ergo núncius ꝛ vénit ꝛ narrauit dauid
oīa que ei precéperat ioáb: ꝛ dixit nūcius ad
dauid. Preualuérūt aduerſuꝫ nos viri: ꝛ egreſ
ſi ſunt ad nos in ágrum. Nos aūt facto impe-
tu: perſecūti eos ſumꝰ vſqꝫ ad portaꝫ ciuitatis
ꝛ direxérūt iácula ſagittárij ad ſeruos tuos ex
muro déſuper mortuiqꝫ ſunt de ſeruis regis.
Quinetiam ſeruus tuus vrias ethéus mor-

tuus eſt. Et dixit dauid ad nunciũ. Hec dices ioab. Nõ te frangat iſta res. Uarius eñi euẽtus eſt belli: ⁊ nunc hũc ⁊ nunc illum cõſumit gladius. Cõforta bellatores tuos aduerſus vrbem vt deſtruas eam: ⁊ exhortare eos. Audiuit autem vxor vrie: ꝙ mortuus eſſet vrias vir ſuus: ⁊ planxit eũ. Tranſactoq; luctu miſit dauid ⁊ introduxit eã in domuz ſuam: ⁊ facta eſt ei vxor: peperitq; ei filium. Et diſplicuit verbũ hoc quod fecerat dauid coram domino.

e de pen. di.i.§. Jte cũ dauid e.c.ſi pctm di.2.§. op ponitur di.3.ca.10 eam di.4.§ſi. in fi. 36.diſt.ca. Dñs i pn. j.q.7.ca.2. §ſi. 32.q.i.§.ſi obijcitur.

¶ Capituli Summariuz. ¶ De parabola nathan ad dauid: de oue pauperis: de puero dauid: de morte paruuli filij: de natiuitate ſalomonis qui vocatus eſt amabilis dño: de captiõe rabbath: ⁊ ſubneratione curruũ eius. ¶ XII

A M Iſit ergo dominus nathan ad dauid. Qui cum veniſſet ad eum: dixit ei. Reſpõde mihi iudiciũ. Duo viri erant in ciuitate vna: vnus diues: ⁊ alter pauper. Diues habebat oues ⁊ boues plurimos valde: pauper autez nihil habebat oĩno preter ouem vnam paruulam quã emerat et nutrierat: ⁊ que creuerat apud eum cuz filijs eius: ſimul de pane illius comedens: ⁊ de calice eius bibens: ⁊ in ſinu illius dormiẽs: erat q; illi ſicut filia. Cum autez peregrinus quidã veniſſet ad diuitez: parcens ille ſumere de ouibus ⁊ de bobus ſuis vt exhiberet cõuiuiũ peregrino illi qui venerat ad ſe: tulit ouez viri pauperis ⁊ preparauit cibos homini qui venerat ad ſe.

B Iratus autem indignatione dauid aduerſus hominem illum nimis: dixit ad nathan.[a] Uiuit dominus: quoniaz filius mortis eſt vir qui fecit hoc: Ouem reddet in quadruplum: eo ꝙ fecerit verbum iſtud ⁊ nõ pepercerit. Dixit autez nathan ad dauid. Tu es ille vir qui feciſti hanc rem. Hec dicit dñs deus iſrael. Ego unxi te in regẽ ſuper iſrael ⁊ ego erui te de manu ſaul ⁊ dedi tibi domũ dñi tui: ⁊ vxores domini tui in ſinu tuo: dediq; tibi domũ iſrael ⁊ iudã: ⁊ ſi parua ſunt iſta adijciã tibi multo maiora. Quare ergo contempſiſti verbum domini: vt faceres malum in conſpectu meo? Uriã

a 3.q.7.§

C ethxũ percuſſiſti gladio: ⁊ vxorem illius accepiſti in vxorẽ tibi: ⁊ interfeciſti eum gladio filiorum ammon. Quãobrem nõ recedet gladius de domo tua vſq; in ſempiternum: eo ꝙ deſpexeris me: ⁊ tuleris vxorẽ vrie ethei vt eet vxor tua. Itaq; hec dicit dñs. Ecce ego ſuſcitabo ſuper te malũ de domo tua: ⁊ tollaz vxores tuas in oculis tuis: ⁊ dabo proximo tuo ⁊ dormiet cum vxoribus tuis in oculis ſolis huius. [b] Tu eñi feciſti abſcondite: ego aũt faciã verbũ iſtud in cõſpectu oĩs iſrael: ⁊ in cõſpectu ſolis huius.[c] Et dixit dauid ad nathan. Peccaui dño. Dixitq; nathan ad dauid. Dñs quoq; tranſtulit pctm̃ tuũ. Nõ morieris. Ueruntñ quoniam blaſphemare feciſti inimicos nomen dñi propter verbũ hoc: filius qui natus eſt tibi morte morietur. Et reuerſus eſt nathan in domũ ſuaz.

b de pen. di.i.ca.cũ voluiſſet §.deniq; de pe.di.i. ca.nũc ſi 2.q.7.ca.2. in prin. c de pen. diſt.i.ca.ſi pctm̃ ca.ſi cui primi

D [d] Percuſſitq; dñs paruulũ quẽ peperit vxor vrie dauid: ⁊ deſperatus eſt. Deprecatuſq; ẽ dauid dñm pro paruulo: ⁊ ieiunauit dauid ieiunio: ⁊ ingreſſus ſeorſuz iacuit ſup terrã. Uenerũt aũt ſeniores domus eius cogentes euz: vt ſurgeret de terra. Qui noluit: nec comedit cuz eis cibũ. Accidit aũt die ſeptima vt moreretur infans: timueruntq; ſerui dauid nũciare ei: ꝙ mortuus eſſet paruulus. Dixerũt enim. Ecce cũ paruulus adhuc viueret: loquebamur ad eũ: ⁊ nõ audiebat vocẽ nr̃am: quãtomagis ſi dixerimus mortuus eſt puer ſe affliget. Cum ergo dauid audiſſet ſeruos ſuos muſitantes: intellexit ꝙ mortuus eſſet infantulus. Dixitq; ad ſeruos ſuos. Nũ mortuus eſt puer? Qui reſpõderũt ei. Mortuus eſt. Surrexit ergo dauid de terra: ⁊ lotus vnctuſq; eſt. Cũq; mutaſſet veſtẽ: ingreſſus eſt domũ dñi: ⁊ adorauit et venit in domũ ſuã: petiuitq; vt ponerent ei panem: ⁊ comedit. Dixerunt autem ei ſerui ſui.

di.2.§.op ponit.in fi. Eccl.47 b. di.3.ca.to tas ca ille rex titus q ca.illud i.q.7.ca.2. in prin. d 33.q.2. c.hoc ipſ ibi vnius hebr. de Ab ſig. ca.3.i glo.

F Quis eſt ſermo quẽ feciſti? Propter infantez cuz adhuc viueret ieiunaſti ⁊ flebas: mortuo autez puero ſurrexiſti ⁊ comediſti panẽ. Qui ait. Propter infantem dum adhuc viueret ieiunaui ⁊ fleui. Dicebã eniz. Quis ſcit ſi forte donet euz mihi dominus ⁊ viuat infans? Nũc autem quia mortuus eſt quare ieiuno? Nunquid potero reuocare eum amplius? Ego vadam magis ad eũ: ille vero non reuertetur ad me. Et cõſolatus eſt dauid berſabeẽ vxorem ſuam ingreſſuſq; ad eam dormiuit cum ea. Que genuit filiũ: ⁊ vocauit nomen eius ſalomon: ⁊ dñs dilexit eum. Miſitq; eum in manu nathan prophete: ⁊ vocauit nomen eius: amabilis domino: eo ꝙ diligeret eum dñs. Igitur pugnabat ioab cõtra rabbath filiorũ ammon: et expugnabat vrbem regiã. Miſitq; ioab nuncios ad dauid dicẽs. Dimicaui aduerſũ rabbath: ⁊ capienda eſt vrbs aquaz. Nũc igitur cõgrega reliquã partẽ populi: ⁊ obſide ciuitatez ⁊ cape eã: ne cuz a me vaſtata fuerit vrbs: no

I.par.3.b. Math.i.a.

G ar. + rab batha

mini meo aſcribatur victória.Cōgregáuit ita
ꝙ dauid omnem populum:⁊ profectus eſt ad
uerſum +rabbáth.Cūqꝫ dimicaſſet:cepit eā. Al. + rabbatha
/Et túlit dyadéma regis eorū de cápite eius 1.par.20.b
pōdo áuri talentum:hábens gémmas precio
ſiſſimas:⁊ impóſitum eſt cáput dauid.Sed ⁊
prédam ciuitatis aſportáuit multam valde:po
pulum quoqꝫ eius addúcēs ſerráuit:⁊ circū-
égit ſuper eos ferráta carpénta.Diuiſitqꝫ cul
tris ⁊ tradúxit in typo laterum. Sic fecit vni-
uerſis ciuitatibus filiorum ammón.Et reuer
ſus eſt dauid ⁊ oīs exércitus in hieruſalem.

¶Capituli Sūmarium.¶ De inceſtu am-
non cum ſorore ſua thamar:⁊ quomodo ab-
ſalon occidit euꝫ in conuiuio:de fuga abſalon
in geſur:dauid ceſſat perſequi abſalō. ¶XIII

A Factū eſt āt poſt hec: vt abſalón
filij dauid ſororē ſpecioſiſſimaꝫ
vocabulo thamár adamáret a-
mnón filius dauid: ⁊ deperiret
in eā valde:ita vt propter amo
rē eiꝰ egrotáret:qꝛ cuꝫ eſſet vir-
go difficile ei videbāt: vt quippiā inhonéſte
ágeret cū ea.Erat aūt amnon amicus nomiē
ionadáb:filius ſemmaā fratris dauid vir prú
dens valde.Qui dixit ad euꝫ.Quare ſic atte-
nuáris mácie fili regis p ſingulos dies? Cur
nō īdicas mihi?Dixitqꝫ ei.Amnón.Thamár
ſororē fratris mei abſalón amo.Cui rñdit io-
nadáb.Cuba ſup + lectū tuū ⁊ lāguorē ſimu- Al. + lectulum.
B la.Cūqꝫ vénerit pr̄ tuꝰ vt viſitet te:dic ei.Ue-
niat oro thamár ſoror mea vt det mihi cibuꝫ:
⁊ fáciat pulméntū ⁊ cómedaꝫ de manu eius.
Accúbuit itaqꝫ amnón: ⁊ q̄ſi egrotáre cepit.
Cūqꝫ veniſſet rex ad viſitándū eū: ait amnón
ad regē.Uéniat óbſecro thamár ſoror mea:
vt faciat in oculis meis duas ſorbiciúculas:et
cibū parátū cápiā de manu eius.Miſit ergo
dauid ad thamár domū dicēs.Ueni in domū
amnón fratris tui:⁊ fac ei pulméntuꝫ. Uenit
qꝫ thamar in domum amnón fratris ſui.Ille
autem iacébat.Que tóllēs farinā cōmiſcuit:
⁊ liquefáciens in óculis eius cóxit ſorbiciún-
culas.Tollenſqꝫ qđ cóxerat: effúdit ⁊ póſuit
coraꝫ eo:⁊ nóluit comédere.Dixitqꝫ amnón.
Eijce vniuerſos a me. Cūqꝫ eieciſſet omnes:
dixit amnón ad thamár.Infer cibum in con-
cláui:vt véſcar de manu tua. Tulit ergo tha-
már ſorbiciúculas quas fécerat: ⁊ intulit ad
amnón frēm ſuū in concláui.Cumqꝫ obtuliſ-
C ſet ei cibum:apprehéndit eā ⁊ ait.Ueni cúba
mecuꝫ ſoror mea.Que reſpondit ei. Noli fra
ter mi:noli opprimere me.Neqꝫ eniꝫ hoc fas ē
in iſraél.Noli facere ſtulticiā hanc.Ego eniꝫ
ferre nō potero obprobriū meū.Et tu eris q̄ſi
vnus de inſipientibꝰ in iſraél. Quinpotius ló
quere ad regē:⁊ nō negabit me tibi.ᵃ Noluit Ge.34.a & 49.a
autē amnón acqeſcere precibꝰ eius:ſed p̄ua- Sunt hi & necesse.
lēs viribꝰ oppſſit eam ⁊ cubáuit cū ea.Et exó
ſam eā hábuit odio magno nimis:ita vt ma-
ius eſſet ódiū quo óderat eā:amore quo ante
diléxerat.Dixitqꝫ ei amnón. Súrge ⁊ vade.
Que reſpondit.Maius eſt hoc malū qđ nūc
ágis aduerſum me:q̄ꝫ quod ante feciſti:expel
lens me.Et noluit audire eā:ſed vocato púe-
ro qui miniſtrabat ei dixit. Eijce hanc a me D
fóras:⁊ claude óſtium poſt eam. Que indúta
erat talari túnica.Huiuſcemodi eniꝫ filie re-
gis virgines veſtibꝰ vtebānt.Eiecit itaqꝫ eam
miniſter illius foras:clauſitqꝫ fores poſt eam.
Que aſpergens cinerē cápiti ſuo: ſciſſa talári
túnica: impoſitiſqꝫ manibus ſuper caput ſuū:
ibat ingrédiens ⁊ clámans.Dixit aūt ei abſa
lon frater ſuus.Nunquid amnón frater tuus
concúbuit tecū. Sed nunc ſoror táce: frater
tuus eſt. Neqꝫ affligas cor tuum pro hac re.
Manſit itaqꝫ thámar contabeſcens in domo
abſalón fratris ſui.Cū autē audiſſet rex dauid
verba hec:contriſtatus eſt valde:⁊ noluit contri-
ſtare ſpiritū amnón filij ſui: qm̄ diligébat eū
quia primogenitus erat ei. Porro non eſt lo-
cútus abſalón ad amnón:nec malū nec bonū
Oderat enim abſalón amnón: eo qꝫ violaſſet
thamár ſororem ſuam. Factū eſt autē poſt tē-
pus biennij:vt tonderēnt oues abſalón i ba-
laſór que eſt iuxta effraiꝫ. Et vocauit abſalón E
omnes filios regis.Uenitqꝫ ad regē: ⁊ ait ad
eum. Ecce tondéntur oues ſerui tui: véniat
oro rex cum ſeruis ſuis ad ſeruū ſuū. Dixitqꝫ
rex ad abſalón. Noli fili mi: noli rogáre vt
veniámus omnes ⁊ grauémus te. Cum autē
cógeret eum ⁊ noluiſſet ire: benedixit ei. Et
ait abſalón ad dauid.Si nō vis venire veniat
óbſecro nobiſcum ſaltem amnón frater me-
us. Dixitqꝫ ad eum rex. Nō eſt neceſſe vt vā-
dat tecum. Coégit itaqꝫ abſalón eum: et di-
miſit cum eo amnón ⁊ vniuerſos filios regis.
Fecerátqꝫ abſalón conuiuiuꝫ quaſi conuiuiū
regis.Preceperat autem abſalón pueris ſu-
is dicens.Obſeruáte cum temuléntus fuerit
amnón vino:⁊ dixero vobis:percutite eū ⁊ in
terficite:nolite timére. Ego eni ſum qui pre-

cipſo vobis. Roboramini ⁊ eſtote viri fortes.
F a Fecerunt ergo pueri abſalon aduerſum a-
a 47.d.5 mnon: ſicut preceperat eis abſalon. Surgenteſ
qʒ omnes filij regis: aſcenderũt ſinguli mulas
ſuas ⁊ fugerũt. Cũqʒ adhuc pergerent in itine
re: fama peruenit ad dauid dicens. Percuſſit
abſalon omnes filios regis: ⁊ non remanſit ex
R.1.b.c.3.1 eis ſaltem vnus. Surrexit itaqʒ rex dauid: ⁊
ſcidit veſtimenta ſua: ⁊ cecidit ſuper terram: ⁊
omnes ſerui illiuſq aſſiſtebant ei: ſciderũt ve
ſtimenta ſua. Reſpondens autem ionadab fi-
lius ſemmaa fratris dauid: dixit. Ne eſtimet
dominus meus rex: ꝙ omnes pueri regis occi
ſi ſint. Amnon ſolus mortuus eſt: quoniam in
✝ odio abſalon erat poſitus: ex die qua oppreſ
ſit thamar ſororem eius. Nunc ergo ne ponat
G dominus meus rex ſuper cor ſuum verbũ iſtud
dicens: omnes filij regis occiſi ſunt: quoniam
amnon ſolus mortuꝰ eſt. Fugit autẽ abſalon.
Et eleuauit puer ſpeculator oculos ſuos ⁊ aſpe
xit: ⁊ ecce populus multus veniebat per iter de
uium ex latere montis. Dixit autem ionadab
ad regem. Ecce filij regis adſunt. Iuxta ver-
bum ſerui tui ſic factum eſt. Cũqʒ ceſſaſſet lo-
qui: apparuerunt ⁊ filij regis. Et intrantes le-
uauerunt vocem ſuam ⁊ fleuerunt. Sed ⁊ rex
⁊ omnes ſerui eius fleuerunt: ploratu magno
nimis. Porro abſalon fugiens: abijt ad tholo
mai filium ammiur regem geſſur. Luxit er-
go dauid filium ſuum amnon multis diebus.
Abſalon autem cũ fugiſſet ⁊ veniſſet in geſ
ſur: fuit ibi tribus annis: Ceſſauitqʒ rex dauid infra.15.b
perſequi abſalon: eo ꝙ conſolatus eſſet ſuper
amnon interitu.

¶ Ca. Xiiii. ¶ De ioab ⁊ muliere thecuite: ⁊ parabola eius ad dauid: de reuocatione abſalon de geſſur in hieruſalem: ꝙ faciẽ regis nõ vidit tribus annis: de pulcritudine abſalon: de pondere capillorum eius ducentis ſiclis: de ſegete ioab ſuccenſa: ioab intrat ad regem rogans pro abſalon: vocatur abſalon ⁊ oſculatur a rege.

¶ XIIII

A Intelligens autem ioab filius
ſaruie: ꝙ cor regis verſum eſſet
ad abſalon: miſit thecuam ⁊ tu
lit inde mulierem ſapientẽ: di
xitqʒ ad eã. Lugere te ſimula:
⁊ induere veſte lugubri: ⁊ ne vn
garis oleo: vt ſis quaſi mulier iam plurimo
tempore lugens mortuũ. Et ingredieris ad re
gem: ⁊ loqueris ad eũ ſermones huiuſcemo
di. Poſuit autem ioab verba in ore eius. Ita-
qʒ cum ingreſſa fuiſſet mulier thecuites ad re
gem: cecidit coram eo ſuper terram ⁊ adora-
uit ⁊ dixit. Serua me rex. Et ait ad eam rex.
Quid cauſe habes: Que rñdit. Heu mulier 4.reg.4.c
B vidua ego ſum. Mortuus eſt enim vir meus:
⁊ ancille tue erant duo filij. Qui rixati ſũt ad
uerſum ſe in agro: nulluſqʒ erat q eos prohibe
re poſſet: ⁊ percuſſit alter alterum: ⁊ interfecit
eũ. Et ecce conſurgens vniuerſa cognatio ad
uerſuʒ ancillã tuam: dicit. Trade eum q per-

cuſſit fratrē ſuū: vt occidam⁹ eū ꝑ anima fra-
tris ſui quē interfecit: ⁊ deleamus heredem.
Et querunt extinguere ſcintillā meā: que re-
licta eſt vt nō ſuperſit viro meo nomē ⁊ reli-
C quie ſuper terram. Et ait rex ad mulierem.
Illo⁹ + vi-debo Uade in domū tuā: ⁊ ego + iubébo pro te. Di
xitq; múlier thecuites ad regem. In me dñe
mi rex ſit iniquitas ⁊ in domo patris mei: rex
autem ⁊ thrónus eius ſit innocens. Et ait rex.
Qui contradixerit tibi: addúc eū ad me: ⁊ vl
tra non áddet⁹ vt tangat te. Que ait. Recorde-
tur rex dñi dei ſui: vt non multiplicenť próxi-
mi ſanguinis ad vlciſcendū: ⁊ nequaq̄ inter-
ficiant filium meum. Qui ait. Uiuit dñs: q̄
non cadet de capillis filij tui ſup terram. Di-
xit ergo mulier. Loquať ancilla tua ad dñm
meum regem verbū. Et ait. Lóquere. Dixit-
D q; mulier. Quare cogitaſti huiuſcemodi rem
contra populum dei: ⁊ locutus eſt rex verbum
eccl.25.b. iſtud vt peccet: ⁊ nō redúcat eiéctum ſuum?
Omnes mórimur et quaſi aque dilabimur in
Illo + re-uertitur. terram: que non + reuertuntur. Nec vult de⁹
perire ánimam: ſed retráctat cógitans ne pé
nitus péreat qui abiéctus eſt. Nunc igitur vé
ni vt lóquar ad dominū meum regē verbum
hoc preſente populo. Et dixit ancilla tua. Ló-
quar ad regem: ſi quo modo faciat rex verbū
ancille ſue. Et audiuit rex vt liberaret ancillā
ſuam de manu omnium qui volebant de here-
ditáte domíni delére me ⁊ filium meū ſimul.
Dicat ergo ancilla tua: vt fiat verbū dñi mei
regis ſicut ſacrificium. / Sicut enim angelus
Gra.19.b. dñi: ſic eſt dñs meus rex: vt nec benedictione
nec maledictione moueať. Uñ ⁊ dñs de⁹ tu⁹
eſt tecū. Et reſpōdēs rex: dixit ad mulierem.
E Ne abſcondas a me verbū qđ te interrogo.
Dixitq; ei múlier. Loq̄re dñe mi rex. Et ait
rex. Nunquid manus ioáb tecū eſt in oíbus
Infr.11.b. iſtis? Reſpondit múlier ⁊ ait. Per ſalutē ani-
me tue dñe mi rex: nec ad ſiniſtrā nec ad dex
tram eſt ex omnib⁹ his q̄ locutus eſt dñs me⁹
rex. Seruus enī tuus ioáb: ipſe precepit mihi
⁊ ipſe póſuit in os ancille tue omnia verba hec
vt vérterē figurā ſermōis huius. Seruus enī
tuus ioáb ꝑcepit iſtud. Tu aūt dñe mi rex ſá-
piens es: ſicut habet ſapiētiā angelus dei: vt
intélligas omnia ſuper terram. Et ait rex ad
ioáb. Ecce placat⁹ feci verbū tuū. Uade ergo
⁊ reuoca púerū abſalón. Cadénſq; ioáb ſuper
faciem ſuam in terrā adorauit: ⁊ benedixit re-
gi. Et dixit ioáb. Hódie intellexit ſeruus tuus:
quia inuéni gratiam in óculis tuis dómine mi
rex. Feciſti enim ſermónem ſerui tui. Surré- F
xit ergo ioáb ⁊ ábijt in geſſúr: ⁊ addúxit abſa
lón ī hieruſalē. Dixit autē rex. Reuertátur
in domū ſuam: ⁊ faciem meā non videat. Re-
uérſus eſt itaq; abſalón in domū ſuam: ⁊ faci
em regis non vidit. Porro ſicut abſalón vir
non erat pulcer in omni iſraél: ⁊ decor⁹ nimis.
A veſtigio pedis vſq; ad vérticem non erat in
eo vlla mácula. Et qñ tondébat capillum (ſe
mel aūt in anno tondebať: q̄ grauabat eū ce
ſáries) ponderábat capillos capitis ſui ducen
tis ſiclis póndere público. Nati ſūt autem ab-
ſalón filij tres: ⁊ filia vna nomine thamár ele
gántie forme. Manſitq; abſalón in hieruſa-
lém duob⁹ annis: ⁊ faciē regis non vidit. Mi- G
ſit itaq; ad ioáb: vt mitteret eū ad regē. Qui
nóluit venire ad eum. Cūq; ſecúndo miſiſſet:
⁊ ille noluiſſet venire ad eū: dixit ſeruis ſuis.
Scitis agrū ioáb iuxta ágrū meū habentem
méſſem hórdei. Ite ígiť: ⁊ ſuccéndite eū igni.
Succendérūt ergo ſerui abſalón ſegetē igni.
Et veniéntes ſerui ioáb ſciſſis véſtibus ſuis di
xerūt. Succendérūt ſerui abſalón partē agri
igni. Surrexitq; ioáb ⁊ vénit ad abſalón in do
mum eius: ⁊ dixit. Quare ſuccendérunt ſerui
tui ſégetem meam igni? Et reſpondit abſalón
ad ioáb. Miſi ad te óbſecrans: vt venires ad
me: ⁊ mitterē te ad regem: ⁊ diceres ei. Qua
re veni de geſſúr? Melius mihi erat ibi eē. Ob
ſecro ergo: vt videam faciem regis. Q; ſi me-
mor eſt iniq̄tatis mee: interficiat me. Ingréſ-
ſus itaq; ioáb ad regem: nunciauit ei omnia.
Uocatúſq; eſt abſalón: ⁊ intráuit ad regem: ⁊
adoráuit ſuper fáciem terre coram eo. Oſcula
túſq; eſt rex abſalón.

C Ca. Sū. C De abſalon q̄uo īcuruabat cor-
da virorum poſt ſe volens regnare: de coniura
tione eius contra patrem: de fuga dauid. de e-
thai ⁊ gethro: q̄ tranſiuit cū rege ſadoch ⁊ abia
thar miſſis in hieruſalē: de chuſi remiſſo ad ab
ſalon: vt diſſiparet ɔſiliū achitofel. C XV

Gitur poſt hec fecit ſibi abſalón
cúrrus ⁊ équites ⁊ quinquagín A
ta viros qui precéderent eū. Et
mane conſúrgens abſalón: ſta-
bat iuxta introítū porte in via: ⁊
oēm viruꝫ q̄ habebat negóciū: vt
veniret ad regis iudíciū vocabat abſalón ad ſe
⁊ dicebat. De qua ciuitate es tu? Qui rñdens
aiebat. Ex vna tribu iſraél ego ſuꝫ ſeruus tu⁹.

Reſpondebatq; ei abſalón. Uidenť mihi ſer-
mones tui boni ⁊ iuſti: ſed non eſt qui te audi-
at cõſtitútus a rege. Dicebátq; abſalón. Quis
me conſtituat iúdicem ſuper terraʒ: vt ad me
véniant omnes qui habent negócium: ⁊ iuſte
iúdicem? Sed ⁊ cum accéderet ad euʒ homo
vt ſalutáret illum: extēdébat manū ſuaʒ: ⁊ ap-
B prehéndens oſculabátur euʒ. Faciebátq; hoc
omni iſraél veniénti ad iudícium vt audiret
a rege: ⁊ ſolicitábat corda viroꝝ iſraél. Poſt
quattuor autem ánnos dixit abſalón ad regē
dauid. Uádam ⁊ réddaʒ vota mea: que voui
dño in hebrón. Uóuens enim vóuit ſeruus tu-
us cum eſſet in geſſúr ſýrie: dicens. Si redú-
Inf. 13. c. xerit me dñs in hieruſalē: ſacrificábo domio.
Dixitq; ei rex dauid. Uade in pace. Et ſurré-
xit ⁊ ábijt in hebrón. Miſit autem abſalón ex-
ploratóres in vniuerſas tribus iſraél: dicens.
Statim vt audiéritis clangorem búccine: di-
Alś + regnabit cite. + Regnauit abſalón i hebrón. Porró cū
abſalón iérunt ducenti viri de hieruſalē voca-
ti: euntes ſimplici corde: ⁊ cáuſaʒ penitꝰ igno-
C rantes. Acceſſiuit quoq; abſalón achitofél gy-
lonitém conſiliáriū dauid: de ciuitate ſua gy-
ló. Cumq; ímoláret victimas: facta eſt coniu-
rátio válida: populúſq; concúrrens augebát
euʒ abſalón. Uénit igitur núncius ad dauid:
24. q. 5. ca. qd enim. De pe. di. i. ca. ſi perim. ⁊ ca. ſicut perimi dicens. Toto corde vniuerſus iſraél ſéquitur
abſalón. Et ait dauid ſeruis ſuis qui erant cū
eo in hieruſalém. Súrgite: ⁊ fugiamus. Neq;
enim erit nobis effúgium a facie abſalón. Fe-
ſtináte égredi: ne forte véniens óccupet nos: ⁊
Alś + impleat + impéllat ſuper nos ruinā: ⁊ percútiat ciuita-
tē in ore gládij. Dixerúntq; ſerui regis ad eū.
Alś + impingat Omnia quecūq; precépit dominꝰ noſter rex:
libénter exéquimur ſerui tui. Egréſſus eſt er-
go rex ⁊ vniuerſa domus eius pédibus ſuis.
Et reliquit rex decem mulieres cōcubinas ad
D cuſtodiéndam domū. Egreſſúſq; rex ⁊ omnis
iſraél pedibus ſuis ſtétit prócul a domo: ⁊ vni-
uerſi ſerui eius ambulábant iuxta eum: ⁊ le-
giónes cerethi ⁊ felethi: ⁊ omnes gethéi pu-
gnatóres válidi ſexcénti viri qui ſecuti eū fúe-
rant de géth pédites precedébant regem. Di-
xit autem rex ad ethai gethéum. Cur venis no-
bíſcum? Reuértere: ⁊ hábita cum rege: quia
peregrinus es ⁊ egréſſus es de loco tuo. Heri
veniſti: ⁊ hódie compélleris nobiſcum égre-
di. Ego autem vádā quo itúrus ſum. Reuér-
tere: ⁊ redúc tecum fratres tuos: ⁊ dominus
faciet tecum miſericordiam ⁊ veritatem: quia
oſtendiſti gratiam ⁊ fideʒ. Et reſpondit ethai E Ruth. 1. c.
regi dicens. Uiuit dominus ⁊ viuit dominus
meus rex: quoniā in quocunq; loco fueris do-
mine mi rex: ſiue in morte ſiue in vita ibi erit
ſeruus tuus. Et ait dauid ethai. Ueni ⁊ trán-
ſi. Et trāſiuit ethai getheús ⁊ rex ⁊ omnes vi-
ri qui cum eo erant: ⁊ réliqua multitudo. Omeſ-
q; flébant voce magna: ⁊ vniuerſus pópulus
tranſibat. Rex vero tranſgrediebátur torrén-
tem cedrón: ⁊ cunctus populus incedébat cō-
tra viam oliue: que réſpicit ad deſértum. Ue-
nit autem ſadóch ſacerdos et vniuerſi leuite
cum eo portantes arcam féderis dei: ⁊ depo-
ſuérunt arcam dei. Et aſcendit abiathár: do-
nec explétus eſſet omnis populus qui egreſſus
fúerat de ciuitate. Et dixit rex ad ſadóch. Re-
porta arcam dei in vrbem. Si inuénero gra- F
tiaʒ in oculis domini: redúcet me ⁊ oſténdet
mihi eam ⁊ tabernaculum ſuuʒ. Si autem di-
xerit mihi: non pláces: preſto ſuʒ: faciat quod
bonum eſt coram ſe. Et dixit rex ad ſadóch ſa-
cerdotem. O videns reuértere in ciuitateʒ in
pace: ⁊ achimaás filius tuus: ⁊ ionathán fili-
us abiathár duo filij veſtri ſint vobiſcum. Ec-
ce ego abſcóndar in campéſtribus deſérti: do-
nec véniat ſermo a vobis índicans mihi. Re-
portauérunt ergo ſadóch ⁊ abiathár arcaʒ dei
in hieruſalém: ⁊ manſerunt ibi. Porro dauid
aſcendébat cliuum oliuárum ſcandēs ⁊ flens
nudis pedibus incédens ⁊ opérto capite. Sʒ
⁊ oīs populus qui erat cum eo opérto cápite
aſcēdébat plorans. Nunciatum eſt autē dauid G
ꝙ achitofél eſſet in coniuratione cuʒ abſalón.
Dixitq; dauid. Infátua quéſo dñe conſilium
achitofél. Cumq; aſcenderet dauid ſummi-
tatem montis in quo adoraturꝰ erat dominū:
ecce occúrrit ei + chuſi arachites ſciſſa veſte: Alś + chuſai
⁊ terra pleno cápite. Et dixit ei dauid. Si vé-
neris mecum: eris mihi óneri: ſi autem in ci-
uitatem reuertáris ⁊ dixeris abſalón ſeruus
tuus ſum rex: pátere me viuere: ſicut fui ſeruꝰ
patris tui: ſic ero ſeruus tuus: diſſipabis conſi-
lium achitofél. Habes autem tecum ſadóch
⁊ abiathár ſacerdótes: ⁊ oē verbuʒ quodcūq; Infra 17. c.
audieris in domo regis: indicábis ſadóch et
abiathár ſacerdotibus. Sunt eni cum eis duo
filij eorū achimaás filius ſadóch ⁊ ionatham
filius abiathár: ⁊ mittétis p eos ad me omne
verbū quod audiéritis. Ueniente ergo + chu-
ſi amico dauid in ciuitateʒ: abſalón quoq; in- Alś + chuſai
gréſſus eſt hieruſalém: ⁊ achitofél cum eo.

¶ Ca. Sũ. ¶ De ſyba ſuo miphiboſeth cum duobꝰ aſinis: de ſemei qui maledixit dauid: de abiſai qui voluit occidere ſemei: de chuſi ſe offerente abſalon: venit abſalon ad concubinas patris ſui. ¶ XVI

Cumq; dauid trãſiſſet paululũ
A montis verticem: apparuit ſyba puer miphiboſeth in occurſum eius cũ duobꝰ aſinis: qui onerati erãt ducẽtis panibus: ꝛ centũ alligaturis vue paſſe: ꝛ ſeptẽ maſſis palatarũ: ꝛ duobꝰ utribꝰ vini. Et dixit rex ſybe. Quid ſibi volũt hec? Rñditq; ſyba.
Al's + domeſtici
Dñe mi rex aſini + domeſticis regis vt ſedeãt: ꝛ panes ꝛ palate ad veſcendum pueris tuis: vinũ aũt vt bibat ſi qs defecerit in deſto. Et ait rex. Ubi eſt filiꝰ dñi tui? Rñdit ſyba regi. Remãſit in hieruſalem: dicẽs. Hodie reſtituet mihi domꝰ iſrael regnum pr̃is mei. Et ait rex ſybe. Tua ſint oĩa que fuerũt miphiboſeth. Dixitq; ſyba. Oro vt inueniam gratiam
B apud te dñe mi rex. Uenit ergo rex dauid vſ-
3.reg.2.b. q; bahurim. Et ecce egrediebatur inde vir de cognatiõe domꝰ ſaul: noĩe ſemei filius gera: ꝑcedebãtq; egrediens ꝛ maledicebat: mittebatq; lapides ꝯtra dauid ꝛ ꝯtra vniuerſos ſeruos regis dauid. Omnis autẽ populus ꝛ vniuerſi bellatores a dextro ꝛ a ſiniſtro latere regis incedebant. Ita autem loquebatur ſemei cũ malediceret regi. Egredere: egredere vir ſanguinum: ꝛ vir belial. Reddidit tibi dominus vniuerſum ſanguinẽ domus ſaul: quoniã inuaſiſti regnum pro eo: ꝛ dedit dominus[a] regnũ in manu abſalon filij tui: ꝛ ecce premũt te mala tua: qm̃ vir ſanguinũ es. Dixit autẽ abiſai filius ſaruie regi. Quare maledicit canis hic moriturus domino meo regi. Uadã ꝛ amputabo caput eius. Et ait rex. Quid mihi et vobis eſt filij ſaruie? Dimittite eum vt maledicat. Dominus enim precepit ei: vt malediceret dauid. Et quis eſt qui audeat dicere quare ſic fecerit? Et ait rex abiſai ꝛ vniuerſis ſeruis ſuis. Ecce filius meus q egreſſus eſt
C de utero meo querit aĩam meã: quãtomagis
3.reg.20.b. hic filius + iemini maledicet mihi? Dimittite eũ vt maledicat iuxta ꝑceptũ domini: ſi forte reſpiciat dñs afflictionem meam: ꝛ reddat mihi dñs bonum pro maledictione hac hodierna. Ambulabat itaq; dauid ꝛ ſocij eius per viam cum eo. Semei autem per iugum montis ex latere contra illum gradiebatur male-

a de cõſe. di.1.c.i. in hoc eſſe ferat

fra.19.b. Eccl.23.c.

Als + gemini

dicens: ꝛ mittens lapides aduerſum eum: terramq; ſpargẽs. Uenit itaq; rex dauid ꝛ vniuerſus populus cum eo laſſus: ꝛ refocillati ſunt ibi. Abſalon autẽ ꝛ omnis populus eius ingreſſi ſunt hieruſalẽ: ſed ꝛ achitofel cũ eo. Cũ aũt veniſſet + chuſi arachites amicus dauid ad abſalon: locutus eſt ad eũ. Salue rex: Al's + chuſi
ſalue rex. Ad quẽ abſalon. Hec eſt inquit gratia tua ad amicum tuũ. Quare non iuiſti cum amico tuo? Reſpõditq; chuſi ad abſalon. Nequaq̃: q: illiꝰ ero quẽ elegit dñs: ꝛ oĩs hic pplꝰ D
ꝛ vniuerſus iſrael: ꝛ cũ eo manebo. Sed vt et hoc inferã cui ego ſeruiturus ſũ? Nõne filio regis? Sicut parui pr̃i tuo: ita parebo ꝛ tibi. Dixit aũt abſalon ad achitofel. Inite cõſiliũ L.par.27.b.
quid agere debeamus. Et ait achitofel ad abſalon. Ingredere ad cõcubinas patris tui: q̃s dimiſit ad cuſtodiendã domũ: vt cũ audierit oĩs iſrael: ꝙ fedaueris patrẽ tuũ: roborenꝰ tecũ manus eoꝝ.[b] Tetenderũt ergo abſalon ta-
bernaculũ in ſolario: ingreſſuſq; eſt ad concu- b 47. di. § neceſſe.
binas patris ſui coram vniuerſo iſrael. Conſiliũ autem achitofel qđ dabat in diebus illis: quaſi ſi quis cõſuleret deũ. Sic erat omne cõſilium achitofel: ꝛ cũ eſſet cum dauid: ꝛ cum eſſet cum abſalon.

¶ Ca. Sũ. ¶ De conſilio achitofel diſſipato per conſilium chuſi: de ionatha ꝛ achimaas q retulerũt cõſiliũ ad dauid: ꝛ qliter deſcenderunt ad puteũ: de ſuſpendio achitofel: de amaſa cõſtituto ꝑ ioab ab abſalon: de viris offerẽtibus munera dauid ne populus fame vel ſiti periclitetur. ¶ XVII

Dixit ergo achitophel ad abſa-
lon. Eligã mihi duodecim milia virorum: ꝛ ꝯſurgens perſequar dauid hac nocte: ꝛ irruẽs ſuper eũ quippe qui laſſus eſt et ſolutis manibus: percutiã eũ. Cũq; fugerit omnis populus qui cũ eo eſt: ꝑcutiã regem deſolatũ: ꝛ reducã vniuerſũ populum quomõ vnus homo reuerti ſolet. Unũ enim virũ tu queris: ꝛ omnis populus erit in pace. Placuitq; ſermo eius abſalon ꝛ cunctis maioribꝰ natu iſrael. Ait autẽ abſalon. Uoca-
te + chuſi arachitem: ꝛ audiamus quid etiã Als + chuſi
ipſe dicat. Cumq; veniſſet + chuſi ad abſalon B
ait abſalon ad eum. Huiuſcemodi ſermonẽ Als + chuſi
locutus eſt achitofel. Facere debemus: an non Qđ das conſilium? Et dixit + chuſi ad abſa-
lon. Non eſt bonum conſiliũ qđ dedit achito- Als + chuſi

ſél hac vice. Et rurſum intulit chuſi. Tu noſti patrem tuum ⁊ viros qui cum eo ſunt eſſe for tiſſimos ⁊ amaro animo: véluti ſi vrſa ráptis cátulis in ſáltu ſeuiat. Sed ⁊ pater tuus vir bel látor eſt: nec morábitur cum populo. Forſitan nunc látitat in foueis aut in vno quo volúerit loco. Et cũ ceciderit vnus quilibet in pricipio: áudiet quicũq; audierit: ⁊ dicet. Facta eſt plá ga in populo qui ſequebátur abſálon. Et fortiſ

Al. + cui ſimus quiſq; + cui⁹ cor eſt quaſi leónis: pauó re ſoluetur. Scit enim omnis populus iſraél fortem eſſe patrem tuũ: ⁊ robúſtos omnes q

C cũ eo ſunt. Sed hoc mihi videt réctum eſſe cõ ſilium. Congregétur ad te vniuerſus populus iſraél a dán vſq; berſabeé q̃ſi aréna maris in numerabilis: ⁊ tu eris in medio eoꝝ: ⁊ irrué mus ſuper eum in quocũq; loco inuéntus fúe rit: ⁊ operiémus eum ſicut cádere ſolet ros ſu per terram: ⁊ non relinquém⁹ de viris qui cũ eo ſunt: nec vnũ quidem. Q; ſi vrbem aliquã fúerit ingréſſus: circũdabit omnis iſraél ci uitati illi fúnes: ⁊ trahém⁹ eam in torrénte: vt non reperiát nec cálculus qdem ex ea. Di xitq; abſálon ⁊ omnes viri iſraél. Melius eſt

Al. + chuſi conſiliũ + chuſi arachite conſilio achitoſél.

Sup. 15. f // Domini aũt nútu diſſipátũ eſt conſilũ achi toſél útile: vt indúceret domin⁹ ſuper abſálon

Al. + chuſi malũ. Et ait + chuſi ſadóch ⁊ abiathár ſacer dotib⁹. Hoc ⁊ hoc modo conſiliũ dedit achito

D ſél abſálon ⁊ ſenioꝛib⁹ iſraél: ⁊ ego tale ⁊ tale dedi conſilium. Núc ergo mittite cito ⁊ nun ciate dauid dicétes. Ne moꝛéris nocte hac in campéſtribus deſérti: ſed abſq; dilatióne trãſ grédere: ne forte abſorbeátur rex: ⁊ omnis po pulus qui cum eo eſt. Jónathas autem ⁊ achi maás ſtábant iuxta fontem rogél. Abijt ancil la ⁊ nunciauit eis. Et illi profécti ſunt vt refér rent ad regem dauid nuncium. Non eniz pó

Al. + vi dere terant + vidéri: aut introire ciuitatem. Uidit autem eos quidã púer: ⁊ indicáuit abſálon. Illi vero cóncito grádu ingreſſi ſunt domũ cu iuſdam viri in bahurim: qui habebat púteuz

E in veſtibulo ſuo: ⁊ deſcenderunt in eum. Tulit autez múlier: ⁊ expándit velámen ſuper os pú tei quaſi ſiccans ptiſánas: ⁊ ſic látuit res. Cũ q; veniſſent ſerui abſálon in domuz: ad mulié rem dixérunt. Ubi eſt achimaás ⁊ ionathas. Et reſpondit eis mulier. Tranſiérũt feſtinán ter guſtata páululum aqua. At hi qui queré bant cum non reppériſſent: reuerſi ſunt in hie ruſalém. Cũq; abiſſent: aſcenderunt illi de pu teo: ⁊ pergéntes nunciauerũt regi dauid: ⁊ di xerunt. Súrgite ⁊ tranſite cito fluuium: quo niam huiuſcémodi dedit conſiliũ contra vos achitoſél. Surréxit ergo dauid ⁊ omnis popu F lus qui cum eo erat: ⁊ tranſiérunt ioꝛdanem: donec dilucéſceret anteq̃ denudarétur verbũ: ⁊ nec vnus qdem reſiduus fuit: qui non tran ſiret fluuium. Porró achitoſél videns q̄ non fuiſſet factum conſilium ſuum: ſtráuit áſinuz ſuum: ſurrexitq; ⁊ ábijt in domum ſuam: ⁊ in ciuitatez ſuam. Et diſpóſita domo ſua: ſuſpén dio intérijt: ⁊ ſepultus eſt in ſepulcro pr̃is ſui. Dauid autem venit in cáſtra: ⁊ abſalon tran ſijt ioꝛdánem: ipſe ⁊ omnes viri iſraél cũ eo. Amaſám vero conſtituit abſalón pro ioáb ſu per exercitum. Amaſá autem erat filius viri G qui vocabat + iethrá de hieſreli: qui ingreſſus Al. + ietra eſt ad abigaíl filiam naás ſororem ſaruie que fuit mater ioab. Et caſtrametátus eſt iſraél cũ abſalón in terra galaád. Cũq; veniſſet dauid ĩ caſtra: ſobi filius naás de rabbáth filioꝝ am món ⁊ machir filius amihél de lodabár: ⁊ ber zellai galaadites: de rogeli obtulerunt ei ſtra tória ⁊ tapétia ⁊ vaſa fictilia: fruméntũ ⁊ hoꝛ deum ⁊ farinam ⁊ poléntam ⁊ fabám ⁊ lén tem ⁊ frixum óleo cicer ⁊ mel ⁊ butýrũ oues ⁊ pingues vitulos dederũtq; dauid ⁊ populo qui cum eo erat ad veſcendũ. Suſpicati enim ſunt populum fame ⁊ ſiti fatigári in deſerto.

¶ Ca. Sũ. ¶ De cõmiſſione prelij exercitus dauid: ⁊ abſalon in quercu pendẽte interfecto de achimaas ⁊ chuſi q nunciauerũt dauid exi tũ prelij: de plãctu dauid ſup abſalõ. ¶ XVIII

Igitur conſiderato dauid popu lo ſuo: conſtituit ſuper eos tribú A nos ⁊ centurióne: ⁊ dedit popu li tertiam partem ſub manu io áb: ⁊ tertiam partem ſub manu abiſai: filiũ ſaruie fratris ioáb: ⁊ tertiam partem ſub manu ethai qui erat de géth. Dixit rex ad populum. Egrédiar ⁊ ego vobiſcum. // Et reſpondit populus. Non exi infra 21. b bis. Siue enim fugérimus non magnópere ad eos de nobis pertinébit: ſiue media pars ce ciderit e nobis nõ ſatis curábunt: q; tu vnus ſolus pro decem milibus computáris. Méli us eſt igitur vt ſis nobis in vrbe preſidio. Ad quos rex ait. Quod vobis videtur rectum hoc fáciam. Stétit ergo rex iuxta poꝛtam. Egre B diebatúrq; pplꝰ per túrmas ſuas céténi ⁊ mil infra. eo. léni. Et p̃cépit rex ioáb ⁊ abiſai ⁊ ethai dicẽs.

a 22.q.5.c. ad eum *Seruate mihi puerum abſalon. Et omnis
populus audiebat precipientem regem cun-
ctis principibus pro abſalon. Itaq; egreſſus ē
populus in campum contra iſrael: ⁊ factū eſt
preliū in ſaltu effraim. Et ceſus ē ibi populus
iſrael ab exercitu dauid: factaq; eſt plaga ma
gna in die illa viginti milium. Fuit autem ibi
prelium diſperſum ſup faciem omnis terre:
⁊ multo plures erāt quos ſaltus cōſumpſerat
de populo q̃ hi quos vorauerat gladius in die
illa. Accidit autem vt occurreret abſalon ſer-
uis dauid: ſedens mulo. Cūq; ingreſſus fuiſ-
ſet mulus ſubter condenſam quercum ⁊ ma-
gnam: adheſit caput eius quercui: ⁊ illo ſu-
ſpenſo inter celum ⁊ terram mulus cui inſe-
47. vi. de ſicut hi. §. neceſſe. derat pertranſiuit. Uidit autē hoc quiſpiam et
nunciauit ioab dicens. Uidi abſalon pende-
C re de quercu. Et ait ioab viro qui nunciaue-
rat ei. Si vidiſti quare non confodiſti eū cum
terra: ⁊ ego dediſſem tibi decē argenti ſiclos
⁊ vnū baltheū. Qui dixit ad ioab. Si appēde
res in manib⁹ meis mille argenteos: nequa-
q̃ mitterem manum meam in filium regis.
Audientibus enim nobis precepit rex tibi et
ſupra eo. abiſai et ethai dicens. // Cuſtodite mihi pue-
rum abſalon. Sed ⁊ ſi feciſſem contra animā
meam audacter: nequaq̃ hoc regem latere
potuiſſet: ⁊ tu ſtares ex aduerſo. Et ait ioab.
Non ſicut tu vis: ſed aggrediar eum corā te.
b 47. vi. §. neceſſe b Tulit ergo ioab tres lanceas in manu ſua: ⁊
D infixit eas in corde abſalon. Cūq; adhuc pal-
pitaret herens in quercu cucurrerunt decē
iuuenes armigeri ioab: et percutientes in-
terfecerunt eum. Cecinit autem ioab bucci-
na et retinuit populum ne perſequeretur fu-
Joſ. 7. a. gientem iſrael // volens parcere multitudi-
ni. Et tulerunt abſalon ⁊ proiecerunt eum in
ſaltu in foueam grandem: ⁊ comportauerūt
ſuper eum aceruum lapidum magnū nimis.
Omnis autē iſrael fugit in tabernacula ſua.
Porro abſalon erexerat ſibi cum adhuc vi-
ueret titulū qui eſt in valle regis. Dixerat enī
Non habeo filium: et hoc erit monimentū
nominis mei. Uocauitq; titulum nomini
ſuo: ⁊ appellatur manus abſalon vſq; ad hāc
E diē. Achimaas aūt filius ſadoch ait. Currā
et nunciabo regi quia iudicium fecerit ei de-
us de manu inimicorum eius. Ad quem io-
ab dixit. Non eris nuncius in hac die; ſed
nunciabis in alia. Hodie nolo te nunciare.
Filius enim regis eſt mortuus. Et ait ioab
+ chuſi. Uade ⁊ nuncia regi que vidiſti. Ado
rauit chuſi ioab: ⁊ cucurrit. Rurſus aūt achi-
maas fili⁹ ſadoch dixit ad ioab. Quid impe-
dit ſi etiā ego curro poſt chuſi. Dixitq; ei io-
ab. Quid vis currere fili mi. Ueni huc. Non
eris boni nuncij baiul⁹. Qui reſpondit. Quid
enim ſi cucurrero. Et ait ei. Curre. Currēs er-
go achimaas p viā compendij tranſiuit chu
ſi. Dauid aūt ſedebat inter duas portas. Spe- F
culator vō qui erat in faſtigio porte ſup murū
eleuans oculos vidit hoiem currentem ſolum.
Et exclamans idicauit regi. Dixitq; rex. Si ſo
lus eſt: bon⁹ eſt nuncius in ore eius. Properan-
te autē illo ⁊ accedente propius vidit ſpecula-
tor hoiem alterum currentē. Et vociferans in
culmine ait. Apparet mihi alter hō currens
ſolus. Dixitq; rex. Et iſte bonus eſt nuncius.
Speculator aūt contemplor ait curſū prioris
quaſi curſū achimaas filij ſadoch. Et ait rex. G
Uir bonus eſt: ⁊ nuncium portans bonum ve
nit. Clamans autem achimaas dixit ad regē.
Salue rex. Et adorans regem corā eo pro-
nus in terram ait. Benedictus dominus de-
us tuus qui concluſit homines qui leuauerunt
manus ſuas contra dominum meum regem.
Et ait rex. Eſt ne pax puero abſalon? Dixitq;
achimaas. Uidi + tumultum magnum cum
mitteret ioab ſeruus tuus o rex me ſeruū tu-
um: neſcio aliud. Ad quem rex: tranſi ait ⁊ ſta
hic. Cūq; ille tranſiſſet ⁊ ſtaret: apparuit chu-
ſi. Et veniens ait. Bonum apporto nuncium
domine mi rex. Iudicauit enī pro te dominus
hodie de manu omnium qui ſurrexerunt con-
tra te. Dixit autem rex ad chuſi. Eſt ne pax pu
ero abſalon? Cui reſpondens chuſi: fiant inqt
ſicut puer inimici domini mei regis: ⁊ vniuer
ſi qui conſurgunt aduerſus eum in malum.
Contriſtatus itaq; rex aſcendit cenaculū por
te ⁊ fleuit. // Et ſic loquebatur vadēs. Fili mi
abſalon: abſalon fili mi. Quis mihi tribuat
vt ego moriar pro te. Abſalon fili mi: fili mi
abſalon.

¶ Ca. Su. ¶ De verbis que locutus eſt ioab
ad dauid cum lugeret abſalon interfectū: rex
in porta ſedet: iſrael conſiliatus eſt vt reduce-
ret regē: de mandato regis ad principes iuda:
⁊ ad amaſa: de ſemei qui venit poſtea ad regē
penitentia ductus q; maledixerat ei: de miphi-
boſeth q; diuidat poſſeſſionē cum ſyba ſeruo:
de berzellay galaadite: de contentione iſrael ⁊
iuda pro dauid. ¶ XIX

Nunciatum

A Nunciatū eſt aūt ioab q̄ rex fle-
ret ⁊ lugeret filium ſuū: Et ver
ſa eſt victoria ĩ luctū in die illa
omni populo. Audiuit eniꝫ po-
pulus in die illa dici: dolet rex
ſup̄ filio ſuo. Et declinauit pplˢ
ĩ die illa ingredi ciuitatẽ: q̄uo declinare ſolet
populus verſus ⁊ fugiẽs de prelio. Porro rex
operuit caput ſuum: ⁊ clamabat voce magna
ſup̄.18.g / Fili mi abſalon: abſalon fili mi. Ingreſſus
ergo ioab ad regem in domū dixit. Confudi-
ſti hodie vultus oīuꝫ ſeruorū tuoꝝ: qui ſaluaꝫ
fecerunt aīam tuam: ⁊ aīam filiorū tuorum:
⁊ filiarū tuarum: ⁊ aīam vxorū tuarū: ⁊ aīam
cõcubinariꝫ tuaꝝ. Diligis odientes te: ⁊ odio
habes diligentes te. Et oſtendiſti hodie q̄ nõ
curas de ducibus tuis ⁊ de ſeruis tuis. Et vere
cognoui mõ: q̄ ſi abſalon viueret ⁊ oẽs nos
occubuiſſemus: tūc placeret tibi. Nūc igitur
ſurge ⁊ procede: ⁊ alloquẽs ſatiſfac ſeruis tu
B is. Iuro enim tibi per dn̄m: q̄ ſi nõ exieris: ne
vnus quidẽ remanſurus ſit tecū nocte hac: ⁊
peius erit tibi q̄ꝫ omnia mala que venerūt ſup̄
te ab adoleſcentia tua vſq̄ꝫ in p̄ſens. Surrexit
ergo rex: ⁊ ſedit in porta. Et omni populo nun
ciatuꝫ eſt q̄ rex ſederet in porta. Venitq̄ꝫ vni-
uerſa multitudo coram rege: iſrael aūt fugit
in tabernacula ſua. Omnis quoq̄ꝫ populus cer
tabat in cunctis tribubus iſrael dicẽs. Rex li-
berauit nos de manu inimicoꝝ nr̄oꝝ: ipſe ſal-
uauit nos de manu philiſtinorū: ⁊ nunc fugit
de terra ꝓpter abſalon. Abſalon aūt quẽ vnxi
mus ſup̄ nos: mortuꝰ eſt in bello. Vſq̄ꝫquo ſile
tis: ⁊ nõ reducitis regẽ? Et ꝯſilium totiꝰ iſrael
venit ad regem. Rex vero dauid miſit ad ſa-
doch ⁊ abiathar ſacerdotes dicẽs. Loquimi-
ni ad maiores natu iuda dicentes. Cur veni-
tis nouiſſimi ad reducẽnduꝫ regem in domū
C ſuam? Sermo auteꝫ omnis iſrael peruenerat
ad regem in domo eius: q̄ dixerat rex. Nec di
cetis ad pplm̄. Fratres mei vos: os meum et
caro mea vos. Quare nouiſſimi reducitis re-
gem? Et amaſe dicite. Nõne os meū es ⁊ ca-
ro mea. Hec faciat mihi deus: ⁊ hec addat. Si
non magiſter militie fueris coram me omnĩ
tẽpore pro ioab. Et inclinauit cor omniū viro
rū iuda quaſi viri vnius. Miſeruntq̄ꝫ ad regẽ
dicẽtes. Reuertere tu ⁊ oẽs ſerui tui. Et reuer
ſus eſt rex. Et venit vſq̄ꝫ iordaneꝫ: ⁊ omnis iu
da venit vſq̄ꝫ in galgala: vt occurreret regi et
3. reg.2.b. traduceret eum iordanem. / Feſtinauit auteꝫ

ſemei filius gera filij ✝ iemini de bahurim: ⁊ Alˢ ✝ imini
deſcendit cum viris iuda in occurſum regis
dauid cū mille viris de beniamin: ⁊ ſyba puer
de domo ſaul: ⁊ quĩdecim filij eius ac viginti
ſerui erant cum eo: ⁊ irrumpentes iordanem
ante regem tranſierunt vada vt traducerent
domum regis ⁊ facerent iuxta iuſſionem eius.
Semei autem filius gera proſtratus coraꝫ re-
ge cum iam tranſiſſet iordanem: dixit ad eū.
Ne reputes mihi domine mi iniquitatem: ne D
q̄ꝫ memineris iniuriaruꝫ ſerui tui in die qua ſup̄.16.b
egreſſus es domine mi rex de hieruſalem: ne-
q̄ꝫ ponas rex in corde tuo. Agnoſco enim ſer-
uus tuus peccatum meum: ⁊ idcirco hodie pri
mus veni de omni domo ioſeph: deſcendiq̄ꝫ
in occurſum domini mei regis. Reſpondens
vero abiſai filius ſaruie dixit. Nunq̄d pro his
verbis nõ occidetur ſemei qui maledixit chri
ſto dn̄i? Et ait dauid. / Quid mihi ⁊ vobis fi- ſup̄.16.b.
lij ſaruie? Cur efficimini mihi hodie ĩ ſathan
Ergo ne hodie interficietur vir in iſrael. An
ignoro hodie me factum regem ſuper iſrael.
Et ait rex ſemei. Non morieris. Iurauitq̄ꝫ ei.
Miphiboſeth quoq̄ꝫ filius ſaul deſcendit in
occurſuꝫ regis illotis pedibus ⁊ intonſa bar
ba: veſteſq̄ꝫ ſuas non lauerat a die qua egreſ
ſus fuerat rex vſq̄ꝫ ad diem reuerſionis eius
in pace. Cumq̄ꝫ occurriſſet regi: dixit ei rex.
Quare non veniſti mecum miphiboſeth. Et
reſpondens ait. Domine mi rex ſeruus meus
contempſit me. Dixiq̄ꝫ ei Ego famulus tuus E
vt ſterneret mihi aſinum: ⁊ deſcendens abirẽ
cum rege: claudus enim ſum ſeruꝰ tuus. Inſu
per ⁊ accuſauit me ſeruum tuum ad te domi-
num meū regem. / Tu autẽ domine mi rex ſi ſupra.16
cut angelus dei es: fac quod placitum eſt tibi. ſup̄.14.b. Eccl.33.b.
Neq̄ꝫ enim fuit domus patris mei niſi morti Eccl.15.b.
obnoxia dn̄o meo regi: tu autem poſuiſti me ſup̄.9.b.
ſeruū tuū inter ꝯuiuas menſe tue. Quid ✝ er Alˢ ✝ iuſtur
go habeo iuſte querele: aut quid poſſum vltra
vociferari ad regem? Ait ergo ei rex. Quid
vltra loqueris. Fixum eſt quod locutus ſum.
Tu ⁊ ſyba diuidite poſſeſſiones. Reſp̄ditq̄ꝫ mi-
phiboſeth regi. Etiã cuncta accipiat: poſtq̄ꝫ re
uerſus eſt dominus meꝰ rex pacifice in domū
ſuã. / Berçellai quoq̄ꝫ gallaadites ſenex val- 3. Reg.2.b
de deſcendens de rogelim traduxit regem ior
danẽ paratus etiam vltra fluuiū ꝓſequi euꝫ.
Erat autem berçellai galaadites ſenex valde F
id eſt octogenariꝰ: ⁊ ipſe prebuit alimenta re-
gi cū moraret̄ in caſtris. Fuit quippe vir di-

nes nimis. Dixit itaqȝ rex ad berȥellai. Ueni
mecum vt requiéſcas ſecúrus in hieruſalém.
Et ait berȥellai ad regem. Quot ſunt dies an-
norū vite mee: vt aſcendaȝ cū rege in hieruſa
lém? Octogenarius ſum hódie. Nunquid vi-
Als + vel gent ſenſus mei ad diſcérnendū ſuáue + aut
amarū aut delectáre poteſt ſeruū tuū cib⁹ aut
pótus vel audire poſſum vltra vocem cantórū
atqȝ cantatricū: Quare ſeru⁹ tuus ſit óneri do
mino meo regi? Páululū procedaȝ famulus
tu⁹ ab iordáne tecū. Non indigeo hac viciſſi-
túdine: ſed óbſecro vt reuértar ſeruus tuus ⁊
móriar in ciuitate mea: ⁊ ſepéliar iuxta ſepúl
B crū patris mei ⁊ matris mee. Eſt autē ſeruus
Als + chanaan ſm hieronymū. aliqȝ eſſet cū dauid vocabatur: ſz poſtea dauid ipm chamaam appellauit. tuus chamaám: ipſe vádat tecuȝ domine mi
rex: ⁊ fac ei quicquid bonum tibi videt. Dixit
itaqȝ ei rex. Mécū tránſeat chamaám: ⁊ ego
faciam ei quicquid tibi placúerit: ⁊ omne qd
petieris a me impetrábis. Cūqȝ tranſiſſet vni-
uerſus populus ⁊ rex iordánē: reſtitit ⁊ oſcu
látus eſt rex berȥellai ⁊ benedixit ei: ⁊ ille re-
uerſus eſt in locū ſuū. Tranſiuit ergo rex ad
gálgalam: ⁊ chamaám cū eo. Omnis autē po
pulus iudá tradúxerat regē: ⁊ media tm̄ pars
affúerat de pplo iſraél. Itaqȝ omnes viri iſra-
él concurréntes ad regem dixérūt ei. Quare
te furati ſunt fratres noſtri viri iudá ⁊ tradu-
xérunt regem ⁊ domū eius iordanem: omneſ
qȝ viros dauid cū eo. Et reſpondit omnis vir
iudá ad viros iſraél. Quia mihi própior eſt
rex. Cur iráſceris ſuper hac re. Nunqd comé-
dimus aliquid ex rege: aut múnera nobis da
ta ſunt? Et reſpondit vir iſraél ad viros iuda ⁊
ait. Decem partibus maior ego ſum apud re-
gem: magiſqȝ ad me pértinet dauid qȝ ad te.
Cur feciſti mihi iniúriam: ⁊ non mihi nūciá
tum eſt prióri vt redúcerem regem meū? Du
rius aūt reſpondérūt viri iudá viris iſraél.

¶ Ca. Sū. ¶ De ſeparatione iſrael a dauid
per ſybam filium bochri: de morte amaſe per
ioab: de ſapiēte muliere in abela: de capite ſy-
be ad ioab miſſo per muruȝ: de nominibus eo-
rum qui erant in officijs. ¶ XX

Accidit quoqȝ vt ibi eſſet vir be-
A liál nomine + ſyba fili⁹ bochri
Als + ſeba Als + gemini. neup vir + iemine⁹: ⁊ cécinit búcci-
na ⁊ ait. Non eſt nobis pars in
dauid: neqȝ heréditas in filio
iſai. Reuértere in tabernácula
tua iſraél. Et ſeparatus eſt oīs iſraél dauid: ſe
cutuſqȝ eſt + ſybá filiū bochri. Uiri aūt iudá Als + ſeba
adheſérūt regi ſuo a iordáne vſqȝ hieruſaléȝ.
Cūqȝ veniſſet rex in domū ſuā in hieruſalém:
tulit decē mulieres ↄcubinas quas dereliquer-
rat ad cuſtodiendā domū: ⁊ tradidit eas in cu
ſtodiā: aliménta eis prébēs. Et nō eſt igréſſus
ad eas: ſed erant cláuſe vſqȝ in diē mortis ſue
in viduitáte viuéntes. Dixit autēȝ rex ámaſe.
Cónuoca mihi oēs viros iudá in diē tertium:
⁊ tu adéſto préſens. Abijt ergo ámaſa vt con- B
uocaret iúdam. Et moratus eſt extra plácituȝ
qd ei cōſtitúerat rex. Ait aūt dauid ad abiſai.

Sup. 16.e M.+ ſiba Nunc magis afflicturus eſt nos + ſyba filius
bochri q̃ abſalon. Tolle ergo ſeruos domini
tui ⁊ perſequere eum: ne forte inueniat ciui-
tates munitas: ⁊ effugiat nos. Egreſſi ſunt er-
go cum eo viri ioab cerethi quoq̃ ⁊ felethi:
⁊ oẽs robuſti exierunt de hieruſalem ad perſe
C quendũ ſyba filiũ bochri. Cumq̃ illi eſſent iu
xta lapidem grandẽ qui eſt in gabaon: amaſa
veniẽs occurrit eis. Porro ioab veſtitus erat
tunica ſtricta ad menſuram habitus ſui: ⁊ de
ſuper accinctus gladio dependente vſq̃ ad ilia
in vagina: qui fabricat⁹ leui motu egredi po-
3. Reg. 2.a. terat ⁊ percutere. // Dixit itaq̃ ioab ad ama-
ſam. Salue mi frater. Et tenuit manu dextra
mentum amaſe quaſi oſculans eum. Porro
amaſa non obſeruauit gladium quem habe-
bat ioab. Qui percuſſit eum in latere ⁊ effu
dit inteſtina eius in terram: ⁊ mortu⁹ eſt: nec
ſecundũ vulnus appoſuit. Joab autem ⁊ abi-
ſai frater eius perſecuti ſunt ſiba filiuʒ bochri.
D Interea quidam viri cum ſtetiſſent iuxta ca-
dauer amaſe de ſocijs ioab: dixerũt. Ecce qui
eſſe voluit pro ioab comes dauid. Amaſa au-
tem cõſperſus ſanguine iacebat in media via
Supra. 2.f. // Uidit hoc quidam vir q̃ ſubſiſteret omnis
populus ad videndum eum: ⁊ amouit ama-
ſam de via in agrum: operuitq̃ eum veſtimen
to ne ſubſiſterent tranſeuntes propter eũ. A-
moto ergo illo de via tranſibat omnis vir ſe-
M.+ ſeba quẽs ioab ad pſequendũ + ſyba filiũ bochri.
E Porro ille trãſierat per oẽs trib⁹ iſrael vſq̃ in
abelam ⁊ in bethmacha: omneſq̃ viri electi
M.+ fu erant congregati + fugerant ad eũ. Uenerũt itaq̃
⁊ oppugnabãt eũ in abela ⁊ in bethmacha et
circũdederũt munitionib⁹ ciuitatem: ⁊ obſeſ
ſa eſt vrbs. Omnis aũt turba que erat cum io
ab moliebat̃ deſtruere muros. Et exclamauit
mulier ſapiens de ciuitate. Audite: audite: di
cite ioab. Appropinqua huc ⁊ loquar tecum.
F Qui cum acceſſiſſet ad eam: ait illi. Tu es io-
ab. Et ille reſpondit. Ego. Ad quem ſic locu-
ta eſt. Audi ſermones ancille tue. Qui reſpon
dit. Audio. Rurſumq̃ illa. Sermo inquit di-
cebatur in veteri prouerbio. Qui interrogant
interrogent in abela: ⁊ ſic + perficiebant. Nõ
M.+ perficiebant ne ego ſum que rñdeo veritatẽ in iſrael: ⁊ tu
queris ſubuertere ciuitatẽ ⁊ euertere matreʒ
in iſrael. Quare pcipitas hereditateʒ dñi. Re-
ſpondenſq̃ ioab ait. Abſit hoc a me: non pre-
cipito neq̃ demolior. Nõ ſe ſic habet res. Sed
M.+ ſeba homo de monte effraim + ſyba filius bochri

cognomine leuauit manum ſuam contra re- G
gem dauid. Tradite illum ſolũ: ⁊ recedemus
a ciuitate. Et ait mulier ad ioab. Ecce caput
eius mittetur ad te per muruʒ. Ingreſſa eſt er
go ad omnem populum: ⁊ locuta eſt eis ſapi-
enter. Qui abſciſum caput + ſybe filij bochri M.+ ſybe
proiecerunt ad ioab. // Et ille cecinit tuba: et ſupra 2.g.
receſſerunt ab vrbe: vnuſquiſq̃ in tabernacu-
la ſua. Joab autem reuerſus eſt hieruſalem
ad regem. // Fuit ergo ioab ſuper omnem ex- ſupra 8.d
ercitum iſrael. Banaias autem filius ioiade
ſuper cerethéos ⁊ feletheos: aduram vero ſup
tributa. Porro ioſaphat filius ahilud a com-
mentarijs. Syba autem ſcriba. Sadoch vero
⁊ abiathar ſacerdotes: hyram autem hyrai-
tes erat ſacerdos dauid.

¶ Ca. Sũ. ¶ De fame triũ annoꝝ: de ſepteʒ
viris de genere ſaul crucifixis: de reſpha ꝯcubi
na ſaul: de ſepultura oſſiũ ſaulis ⁊ ionathe: de
bellis quattuor dauid ꝯtra philiſteos. ¶ XXI

Facta eſt quoq̃ fames in dieb⁹ A
dauid tribus annis iugiter. Et
conſuluit dauid oraculum dñi.
Dixitq̃ dominus. Propter ſa-
ul ⁊ domum eius + ſanguinũ: M.+ et ſanguinis
q̃ occidit gabaonitas. Uocatis
ergo gabaonitis rex: dixit ad eos. // Porro ga Joſue. 9.c
baonite non erant de filijs iſrael: ſed reliquie
ammorreorum. Filij quippe iſrael iurauerant
eis: ⁊ voluit ſaul percutere eos zelo quaſi pro
filijs iſrael ⁊ iuda. Dixit ergo dauid ad gaba
onitas. Quid faciam vobis: ⁊ quod erit veſtri
piaculuʒ vt benedicatis hereditati dñi? Dixe-
runtq̃ ei gabaonite. Nõ eſt nobis ſup argen
to ⁊ auro queſtio: ſed contra ſaul ⁊ contra do-
muʒ eius: neq̃ volumus vt interficiat̃ homo
de iſrael. Ad quos rex ait. Quid ergo vultis vt B
faciã vobis? Qui dixerũt regi. Uirum qui at-
triuit nos ⁊ oppreſſit inique ita delere debem⁹
vt nec vnus quidem reſiduus ſit de ſtirpe eius
in cunctis finibus iſrael. Dentur nobis ſeptẽ
viri de filijs eius vt crucifigamus eos domino
in gabaa ſaul quondam electi domino. Et ait
rex. Ego dabo. Pepercitq̃ rex miphiboſeth fi
lio ionathe filij ſaul propter iuſiurandum q̃d
fuit inter dauid ⁊ ionathan filium ſaul. Tu-
lit itaq̃ rex duos filios reſpha filie ahia: quos
peperit ſaul armoni ⁊ miphiboſeth: ⁊ quinq̃
filios michol filie ſaul quos genuerat hadrie
li filio berzellai qui fuit de molathi: ⁊ dedit eos
in manus gabaonitarũ. Qui crucifixerũt eos

Alī + pri in monte corā dn̄o. Et ceciderunt hi ſeptē ſi-
mul occiſi in dieb⁹ meſſis + pme icipiēte meſ
ſione hordei. Tollens aūt reſphá filia abiá ci
liciū ſubſtrauit ibi ſupra petrā ab initio meſ-
ſis donec ſtillaret aqua ſup eos de celo: ⁊ nō di
miſit aues lacerare eos per diē neq; beſtias p
noctē. Et nūciata ſunt dauid que fecerat reſ-
C phá filia ahiá ɔcubina ſaul. Et abijt dauid et
tulit oſſa ſaul ⁊ oſſa ionathe filij eius a viris ia
bes galaad: qui furati fuerant ea de platea be
thſan in qua ſuſpenderant eos philiſtijm: cū
interfeciſſent ſaul in gelboe: ⁊ aſportauit in-
de oſſa ſaul ⁊ oſſa ionathe filij eius: ⁊ colligē
tes oſſa eorum qui affixi fuerant ſepelierūt ea
cū oſſibus ſaul ⁊ ionathe filij eius in terra be
niamin in latere in ſepulcro cis patris eius.
Feceruntq; omnia que pceperat rex. Et repro
pitiatus eſt deus terre poſt hec. Factum eſt au
tem rurſum prelium philiſtinorum aduerſū
iſrael: ⁊ deſcendit dauid ⁊ ſerui eius cum eo:
⁊ pugnabant: cōtra philiſtijm. Deficiente au
Alī + ieſbi de nob 1. Reg. 17. a tem dauid + ieſbidenob: qui fuit de genere
arafa // cuius ferrum haſte trecentas uncias
appendebat: ⁊ accinctus erat enſe nouo niſus
eſt percutere dauid. Preſidioq; ei fuit abiſai
D filius ſaruie: ⁊ percuſſum philiſteum interfe-
Inf. 18. a cit. // Tunc iurauerunt viri dauid dicētes. Iā
non egredieris nobiſcum in bellum: ne extin
guas lucernam iſrael. Secūdū quoq; fuit bel
lum in gob cōtra philiſteos. Tunc percuſſit ſo
bochai de vſathi: ſaph de ſtirpe arafa de gene-
1. Par. 20. c re gygantum. Tertium quoq; fuit bellum in
gob cōtra philiſteos in quo percuſſit adeoda-
tus filius ſaltus polymitarius bethleemites
goliath getheum cuius haſtile haſte erat qua
ſi liciatorium tetentiū. Quartū bellum fuit
in geth in quo vir fuit excelſus qui ſenos in
manibus pedibuſq; habebat digitos ideſt vi-
gintiquattuor: ⁊ erat de origine arafa: ⁊ bla-
ſphemauit iſrael. Percuſſit autem eum iona
thas filius ſammaa fratris dauid. Hi quattu
or nati ſunt de arafa in geth: ⁊ ceciderunt in
manu dauid ⁊ ſeruorum eius.

¶ Ca. Sū. ¶ Verba carminis dauid dn̄o p
liberatiōe ab oībus inimicis ſuis. ¶ XXII

A Locutus eſt autē dauid domino
verba carminis huius: in die q̄
liberauit eū dn̄s de manu oīum
inimicoꝝ ſuoꝝ ⁊ de manu ſaul.
Et ait. Domin⁹ petra mea ⁊ ro-
bur meū: ⁊ ſaluator meus. De
us dn̄s fortis meus: ſperabo in eum. Scutum
meū ⁊ cornu ſalutis mee: eleuator me⁹ ⁊ refū
giū meū: ſaluator meus: de iniquitate liberā-
bis me. // Laudabilē inuocabo dn̄m ⁊ ab ini
micis meis ſalu⁹ero. Quia circūdederūt me Ps. 17.
cōtritiones mortis: torrentes belial terruerūt
me. Funes inferni circūdederūt me + preue Alī + pre occupauerunt
nerūt me laquei mortis. In tribulatiōe mea
inuocabo dn̄m: ⁊ ad deū meū clamabo. Et ex-
audiet de tēplo ſancto ſuo vocē meā: ⁊ clamor
me⁹ veniet + ad aures ei⁹. Cōmota eſt ⁊ ɔtre- Alī + in
muit terra: fundamēta montiū ɔcuſſa ſunt et
cōquaſſata: qm̄ iratus eſt eis. + Aſcendit fu-
mus de narib⁹ eius: ⁊ ignis de ore ei⁹ vorauit: Alī + deſcendit
carbones ſuccenſi ſunt ab eo. Et inclinauit ce
los ⁊ deſcendit: ⁊ caligo ſub pedib⁹ eius. Et a- B
ſcendit ſup cherubin ⁊ volauit: ⁊ lapſus eſt ſu
per pennas venti. Poſuit tenebras in circui-
tu ſuo latibulū cribrans aquas de nubibus ce
lorū. Pre fulgore in ɔſpectu ei⁹ nubes: ſuccenſi
ſunt carbones ignis. Tonabit de celo dn̄s: ⁊
excelſus dabit vocē ſuā. Miſit ſagittas ſuas ⁊
diſſipauit eos: fulgura: ⁊ ɔſumpſit eos. Et ap-
paruerunt effuſiones maris: ⁊ reuelata ſunt
fundamēta orbis ab increpatione dn̄i: ab in-
ſpiratione ſpiritus furoris eius. Miſit de celo
⁊ aſſumpſit me: ⁊ traxit me de aquis multis.
Liberauit me ab inimico meo potentiſſimo ⁊
ab his qui oderant me: quoniam robuſtiores
me erāt. Preuenit me i die afflictionis mee:
⁊ factus eſt dn̄s firmamentū meū. Et eduxit
me in latitudinē: liberauit me: q: complacui
ei. Retribuet mihi dn̄s ſm iuſtitiā meam: et C
ſm mundiciā manuū mearum reddet mihi.
Quia cuſtodiui vias domini: ⁊ nō egi impie
a deo meo. Omnia eni iudicia eius in conſpē-
ctu meo: ⁊ precepta eius non amoui a me. Et
ero perfectus corā eo: ⁊ cuſtodiā me ab iniq-
tate mea. Et reſtituet mihi dn̄s ſm iuſtitiam
meā: ⁊ ſm mūditiā manuū meaꝝ in cōſpectu
oculoꝝ ſuoꝝ. Cum ſancto ſanctus eris: ⁊ cum
robuſto perfectus. Et cum electo electus eris. Ps. 17.
⁊ cum peruerſo peruerteris. Et populum paupe
rem ſaluum facies: oculiſq; tuis excelſos hu-
miliabis. Quia tu lucerna mea domine: ⁊ tu
domine illuminabis tenebras meas. In te eni
currā accinctus: in deo meo tranſiliā murū.
Deus immaculata via eius: eloquium domi-
ni igne examinatū: ſcutū eſt oīum ſperantiū
in ſe. Quis eſt de⁹ preter dominū: ⁊ quis deus
fortis preter deum noſtrum. Deus qui accin-

pit me fortitudine: ⁊ complanáuit perfectam
viam meam. Coéquans pedes meos ceruis: ⁊
ps.17.et ps.143. ſuper excelſa mea ſtátuens me. // Docens ma
nus meas ad préliū: ⁊ compónēs quaſi arcū
éreum bráchia mea. Dediſti mihi clýpeū ſa
lutis tue: ⁊ māſuetudo mea multiplicauit me
Dilatábis gréſſus meos ſúbtus me: ⁊ nō de
ps.17. ficient táli mei. Perſequar inimicos meos et
cónterā: ⁊ nō ꝯuértar donec conſúmam eos.
Cōſúmā eos ⁊ cōfringā vt nō conſúrgant: ca
D dént ſub pédibus meis. Accinxiſti me fortitu
dine ad prélium: incuruáſti reſiſténtes mihi
ſúbtus me. Inimicos meos dediſti mihi dor
ſum: odiéntes me ⁊ diſpérdā eos. Clamábūt
⁊ non erit qui ſáluet ad dn̄m: ⁊ non exáudiet
eos. Delébo eos vt púluerem terre: quaſi lú
tum plateárū cōminuā eos atqꝫ confringaꝫ.
Saluábis me a cōtradictiónibus pópuli mei:
cuſtódies me in cáput géntiū. Ppls quē ignó
ro ſéruiet mihi: filij alieni reſiſtént mihi: au
ditu aúris obédient mihi. Filij alieni defluē
runt: ⁊ ꝯtrahēt in angúſtijs ſuis. Uiuit dn̄s
⁊ bn̄dictus deus me⁹: ⁊ exaltábit deus fortis ſa
lutis mee. Deus q das vindictas mihi: ⁊ déij
cis pplos ſub me. Qui edúcis me ab inimicis
meis: ⁊ a reſiſténtib⁹ mihi éleuas me: a viro
iniquo liberábis me. // Proptérea confitébor
ps.17. Ro.15.b. tibi dn̄e in gētibus: ⁊ noī tuo cātabo. Magni
ficans ſalutes regis ſui: ⁊ faciēs miſericordiā
chriſto ſuo dauid ⁊ ſémini ei⁹ in ſempitérnū.
¶ Ca. Sū. ¶ De nouiſſimis verbis dauid ⁊
nominibus fortium eius. ¶ XXIII

Hec autē ſunt verba nouiſſima
que dixit dauid filius iſai. Di
A xit vir cui cōſtitútū eſt de chri
ſto dei iacob: egrégius pſáltes
iſraél. [a]Spiritus dn̄i locutus eſt
per me: ⁊ ſmo eius per linguaꝫ
meā: dixit. Deus iſraél mihi locutus eſt fortis
iſraél. Dominator hoīum iuſtus: dn̄atur in timo
re dei. Sicut lux auróre oriénte ſole mane abſ
qꝫ núbibus rútilat: ⁊ ſicut plúuijs gérminat
hérba de terra. Nec tāta eſt domus mea apud
deum: vt pactum etérnum iniret mecū firmū
in omnibus atqꝫ munitum. Cuncta enī ſalus
mea ⁊ omnis volūtas: nec eſt quicq̄ꝫ ex eo qd
nō gérminet. Preuaricatóres aūt quaſi ſpine
euelléntur vniuérſi: que nō tollūt manibus
Et ſi quis tángere volúerit eas: armábit fer
ro ⁊ ligno lanceáto: igneqꝫ ſuccēnſe combu
rēt vſqꝫ ad nihilum: // Hec nomina fortiū da

a 26. di. c. qui eccle. aſtica. §. ecce. ibi. dauid

uid. Dauid + ſedet in cáthedra ſapientiſſim⁹ Al. deno
pnceps inter tres. Ipſe eſt quaſi teneriſſimus
ligni vermiculus: q octingentos interfecit im
petu vno. Poſt hunc eleaçár filius pátrui ei⁹ B
ahoites inter tres fortes qui erant cum dauid
quādo exprobrauérūt philiſtijm: ⁊ congregá
ti ſunt illuc in prélium. Cūqꝫ aſcendiſſent filij
iſraél: ipſe ſtétit ⁊ percúſſit philiſtéos donec de
ficeret manus eius: ⁊ obrigéſceret cū gládio.
Fecitqꝫ dn̄s ſalutē magnam in die illa: ⁊ ppls
qui fúgerat reuerſus eſt ad ceſorum ſpólia de
trahénda. Et poſt hunc ſemmaá filius aggé de
arari. Et congregati ſunt philiſtijm in ſtatió
ne. Erat quippe ibi áger lénte plenus. Cumqꝫ
fugiſſet populus a facie philiſtijm: ſtetit ille in
medio ágri ⁊ + tuitus eſt eū. Percuſſitqꝫ phi Al. + in tuitus
liſtéos: ⁊ fecit dominus ſalutem magnā. Nec Al. + ca latus
nō ⁊ ante deſcénderāt tres qui erāt principes
triginta: ⁊ vénerant tempore méſſis ad dauid
in ſpelúncam odóllam. Caſtra autem philiſti
nórū erant poſita in valle gýgantum: ⁊ dauid
erat in preſidio. Porró ſtatio philiſtinórū tūc C
erat in bethleém. [b]Deſideráuit ergo dauid a b 41. di. ca. 2.
quā de lacu ⁊ ait. O ſi quis mihi daret potum de pe. di. 3
aque de ciſtérna que eſt in bethleém iuxta por §. opponitur
tam. Irrupérunt ergo tres fortes cáſtra phili
ſtinórum: ⁊ hauſérunt aquaꝫ de ciſtérna beth
leém que erat iuxta portaꝫ: ⁊ attulérunt ad da
uid. At ille nóluit bíbere ſed libáuit eam do
mino dicens. Propítius ſit mihi dominus: ne
fáciam hoc. Nū ſanguinē hominū iſtorūꝫ qui
profécti ſunt: ⁊ animarū periculūꝫ bibā: No
luit ergo bibere. // Hec fecérūt tres robuſtiſſimi
Abiſai quoqꝫ frater ioáb fili⁹ ſaruie: princeps
erat de tribus. Ipſe eſt qui leuáuit háſtā ſuaꝫ
ꝯtra trecéntos quos interfécit: noīatus in tri
bus ⁊ inter tres nobilior: eratqꝫ eoꝝ princeps:
ſed vſqꝫ ad tres pmos nō peruénerat. Et bana
ias filius ioiade viri fortiſſimi magnorū opeꝝ
de capſeél. Ipſe pcúſſit duos leónes moáb: et
ipſe deſcéndit ⁊ percúſſit leónem in média ci
ſtérna in diebus niuis. Ipſe quoqꝫ interfécit
virum egýptium: virum dignū ſpectáculo ha
bentem in manu haſtám. Itaqꝫ cū deſcendiſ
ſet ad eum in virga: vi extorſit háſtam de ma
nu egýptij: ⁊ interfecit eum haſta ſua. // Hec fa
cit banaías filius ioiade. Et ipſe nomiatus in D
ter tres robúſtos qui erant inter triginta no
bilióres: verúntamē vſqꝫ ad tres non perué
nerat. Fecitqꝫ eum ſibi dauid auriculā: ium a
ſecréto. Aſahél frater ioáb īter triginta. Ele

anám filius pátrui eius de bethleém.Semmá
de arari.Elicha de arodi.Helés de phalti.Hy-
rá filius accés de thecuá. Abiezér de anathot.
Mobonnai de vſathi. Selmón ahoites. Ma-
harai netophatites. Eléph filius banaá et i-
pſe netophatites. Itai filius ribai de gebeéth
filiorū beniamin.Banai pharathonites.Hel-
dai de torrente gaas. Albialbón arbathites.
Azamaueth de beromi.Eliabá de ſalboni.Fi-
lij iaſén:ionathán z naraz.Semmá de orodi.
Haiám filius ſarár arothites.elyphelēth fili⁹
aasbai filij maachati.Heliám filius achitoféi
gelonites.Eſrai de carmélo.Farai d arbi.Iga
ál filius nathán de ſobá. Bóni de gaddi. Se-
lech de ammoni.Naarai berothites ármiger
ioáb filij ſaruie.Hirá hietrites. Garéb ipſe
hietrites.Urias ethéus.Oēs trigintaſeptem.

¶ Ca.Sū. ¶ Numeraī ppls iubente dauid.
Optio ei daī de trib⁹ pro pena pctī. Ppls pcu-
tiī in gladio angelico: de pphēta gád. Dauid
emit arcam:z in ea ſacrificat z plaga ceſſat.

A
i.pa.21.a

ET áddidit fu- ¶ XXIIII
ror domini iraſci contra iſraél:
cómouitq dauid in eis dicen-
té ad ioáb. Uade número iſra
él z iud.á Dixitq rex ad ioáb
principé exercitus ſui. Perám
bula omnes tribus iſraél a dán vſq ad berſa
bee:z número pplm vt ſciam numeruz eius.
Dixitq ioáb regi. Adaugeat dñs deus tuus
ad populū tuū quantus nūc eſt: iterūmq cen
tūplicet in conſpectu dñi mei regis. Sed qd ſi
bi dñs meus rex uult in re huiuſcémodi. Ob
tínuit aūt ſermo regis verba ioáb z principuz
exércitus.Egreſſuſq eſt ioáb z principes mili
tū a facie regis:vt numerárent populū iſraél.
Cūq ptranſiſſent iordánē:venérunt in aro-
ér ad dexterā vrbis que eſt in valle gád:z per
iazér tranſiérunt in galaád z in terram infe-
rioré hodſi: z venérunt in dán ſiluéſtria. Cir-
cūeuntéſq iuxta ſydónem tranſiérunt prope
ménia tyri:z oēm terram euei z chananéi ve
nerúntq ad meridié iudá in berſabeé.Et lu-
ſtrata vniuerſa terra affuérunt poſt nouē mé-
D ſes z viginti dies in hieruſalém.ᵃ Dedit ergo
a i.pa.21.ſ. ioáb numerū deſcriptionis ppli regi. Et inuē
ta ſunt de iſraél octingénta milia virorum fór
tium qui edúcerent gládiuz:z de iúda qngén
ta milia pugnatorū. Percuſſit autem cor da-
uid eū: poſtq numerátus eſt ppls. Et dixit da
uid ad dñm.Peccáui valde in hoc facto : ſed

précor dñe vt tránſferas iniquitatē ſerui tui:
q: ſtulte égi nimis.Surréxit itaq dauid má-
ne:z ſermo dñi factus eſt ad gád + pphētá:z
vidente dauid dicēs.Uade z loqre ad dauid.
Hec dicit dñs.Triū tibi daī óptio.Elige vnū
qd volúeris ex his:vt fáciā tibi. Cūq veniſſet
gád ad dauid nūciauit ei dicēs.Aut ſepte an-
nis véniet tibi fames in tra tua:aut trib⁹ mē-
ſibus fúgies aduerſários tuos : z iſti te perſe-
quenī:aut certe tribus diebus erit peſtiléntia
in terra tua.Nunc ergo delibera z vide quez
reſpóndeam ei qui me miſit ſermónem. Di-
xit autem dauid ad gád.ᶜCoárto: nimis: ſed
mélius eſt vt incidá in+ man⁹ dñi(multe enī
miſericordie ei⁹ ſunt)q̄ in + man⁹ hoīuz.Im
miſitq dñs peſtiléntiā in iſraél:de máne vſq
ad tépus cōſtitútū ᵇEt mortui ſunt ex populo a
dán vſq berſabee ſeptuaginta milia virorum.
Cumq extendiſſet manum ſuam angelus do
mini ſup hieruſalém vt diſpérderet eā:miſér
tus eſt dñs ſup afflictióné:z ait ágelo pcutién
ti pplm.Súfficit nūc: cóntine manum tuam.
Erat aūt angelus dñi iuxta áream + areuná
iebuſei.ᵈDixit dauidq ad dñm cū vidiſſet án
gelum cedénté pplm.ᵉEgo ſum qui peccáui:z
ego inique égi:iſti qui oues ſūt quid fecérūt.
Uertátur obſecro manus tua cōtra me:z cō-
tra domum patris mei.Uenit autem gád pro
phéta ad dauid in die illa:z dixit ei.Aſcende
z cōſtitue altare dño:in área areúna iebuſéi.
Et aſcéndit dauid iuxta ſermonem gád:quez
precéperat ei dominus.Cōſpiciénſq +areuná
animaduértit regez z ſeruos eius tranſire ad
ſe.Et egréſſus adorauit regem próno uultu in
terram:z ait.Quid cauſe eſt: vt véniat domi-
nus meus rex ad ſeruū ſuū.Cui dauid ait.Ut
émam a te áreā:z edificē altare dño: z céſſet
iterféctio que gráſſaī in populo.Et ait + are-
uná ad dauid.Accipiat z offerat domin⁹ me⁹
rex:ſicut placet ei.Habes bóues in holocáu-
ſtum:z pláuſtrū z iúga bóum in vſum ligno-
rum.Oīa dédit + areuná regi. Dixitq areu-
ná ad regem.Dñs deus tuus ſuſcipiat votum
tuum.Cui rñdens rex ait.Nequaq vt vis:ſed
émam précio a te:z nō ófferam dño deo meo
holocáuſta gratúita.Emit ergo dauid áream
z bóues argenti ſiclis quinquaginta:z ᶜedifi-
cauit ibi dauid altare dño:z obtulit holocáu-
ſta z pacifica.Et propitiátus eſt dominus ter-
re:z cohibita eſt plága ab iſraél.

¶ Explicit liber ſcds ſamuelis.i.reguz ſcds.

ℭ Incipit liber primus Malachim ideſt Regum tertius.

ℭ Capituli Summarium. ℭ De ſenio dauid ⁊ abiſac: de adonia volente regnare: de cōſilio nathan prophete quod dedit barſabee pro filio eius ſalomone: de vnctione ſalomonis in regem: ꝙ adonias timens ſalomonez tenuit cornu altaris: ⁊ poſtea ingreſſus adorauit ſalomonem. ℭ Cap. I

ET rex da-
A uid ſenúerat: habebátqꝫ etatis plúrimos di-
ſbra eodē es. Cūqꝫ operirétur véſtibus: non calefiébat. Dixérunt ergo ei ſerui ſui. Querámus domino noſtro regi adoleſcéntulā virginem ⁊ ſtet coram rege: ⁊ fóueat eū: dormiátqꝫ in ſinu ſuo: ⁊ calefáciat dominum noſtrum regem. Queſiérunt igitur adoleſcentulam ſpecióſam in omnibus finibus iſraél: ⁊ inuenérunt abiſác ſunamitem: ⁊ adduxérunt eam ad regem. Erat autem puella pulchra nimis. Dormiebátqꝫ cum rege ⁊ miniſtrabat ei. Rex vero non cognóuit eam. Adonías autem filius aggith eleuabátur dicens. Ego regnábo. Fecitqꝫ ſibi currum ⁊ équites: ⁊ quinquaginta viros qui cúrrerent ante eū.

Nec corrípuit eum pater ſuus aliquando dicens. [a] Quare hoc feciſti? Erat autē ⁊ ipſe pul- a 47. ſu re cōle
cher válde: ſecūdus natu poſt abſalón. Et ſermo eius cum ioáb filio ſaruie: ⁊ cū abiathár ſacerdote: qui adiuuábant partes adonie. Sadóch vero ſacerdos ⁊ banaias filius ióiade ⁊ nathán prophéta et ſemei et cerethí et felethi: et omne róbur exércitus dauid non erat B
cum adonia. Immolátis ergo adonias ariétibus et vitulis et vniuerſis pinguibus iuxta lápidē zoeléth qui erat vicinus fonti rogel: [b] vocáuit vniuerſos fratres ſuos filios regis b ſfra. ca.
⁊ omnes viros iudá ſeruos regis. Nathán autem prophétam ⁊ banaiam ⁊ robúſtos quoſqꝫ: ⁊ ſalomónem fratrem ſuum non vocáuit. Dixit itaqꝫ nathán ad + berſabeé matrem ſalomónis. Nū audiſti ꝙ regnáuerit adonías filius agith: ⁊ dñs noſter dauid hoc ignórat? Nunc ergo véni accipe conſilium a me: ⁊ ſálua animā tuā filijqꝫ tui ſalomónis. Vade ⁊ ingrédere ad regem dauid: ⁊ dic ei. Nonne tu domine mi rex iuráſti mihi ancille tue dicēs: ꝙ ſálomon filius tuus regnábit poſt me: et ipſe ſedébit i ſólio meo? Quare ergo + régnat adonias? Et adhuc ibi te loquénte cum rege: ego veniam poſt te ⁊ cōplébo ſermónes tuos. Ingréſſa eſt itaqꝫ berſabeé ad regem in cubi- C
culo [c] Rex autem ſenúerat nimis: ⁊ abiſác ſunamitis miniſtrábat ei. Inclináuit ſe + berſabeé ⁊ adoráuit regem. Ad quā rex. Quid tibi inquit vis? Que reſpondens ait. Dñe mi rex:

Margin notes: Alſo + berſabee; Alſo + regnauis; c ſupᵃ eodē; Alſo + berſabee

tu iuráſti per dominū deum tuū ancille tue: ſa
lomon filius tuus regnábit poſt me:ꝛ ipſe ſe-
débit in ſolio meo: ꝛ ecce nunc adonias ré-
gnat:te domine mi rex ignoránte. Mactáuit
bóues ꝛ pinguía quéqꝫ ꝛ arietes plúrimos:ꝛ
vocauit omnes filios regis:abiathár quoqꝫ ſa
cerdotem:ꝛ ioáb príncipem milítie: ſalomó-
nem autem ſeruum tuuꝫ nō vocáuit. Verún-
tamen domine mi rex in te oculi reſpíciunt to
tíus iſraél:vt indices eis quis ſedére debeat i
ſólio tuo domine mi rex poſt te.Eritqꝫ cū dor-
mierit dominus meus rex cum patribus ſuis:
érimus ego ꝛ filius meus peccatóres. Adhuc
illa loquente cum rege: nathán propheta ve-
nit.Et nunciauérunt regi dicentes. Adeſt na-
thán prophéta.Cumqꝫ introiſſet in conſpéctu
regis:ꝛ adoráſſet eum prónus in terram:di-
xit nathán.Domine mi rex tu dixiſti adonias
régnet poſt me: ꝛ ipſe ſédeat ſuper thrónum
D meum?Quia deſcéndit hódie:ꝛ imoláuit bó
ues ꝛ pínguia ꝛ arietes plúrimos: ꝛ vocáuit
vniuérſos filios regis ꝛ príncipes: abiathár
quoqꝫ ſacerdotem: Illiſqꝫ veſcéntibus ꝛ bi-
bentíbus coram eo:ꝛ dicentibus viuat rex ad
onias:me ſeruum tuum ꝛ ſadóch ſacerdótē
ꝛ banaiam filium ioiade:ꝛ famulum tuū ſa-
lomónem non vocáuit.Nunquid a dn̄o meo
rege exiuit hoc verbum:ꝛ mihi non indicáſti
ſeruo tuo:quis ſeſſúrus eſſet ſuper thrónū do-
mini mei regis poſt eum?Et rn̄dit rex dauid
M.+berſabee dicens.Vocáte ad me berſabeé.Que cū fuiſ-
ſet ingréſſa coram rege:ꝛ ſtetiſſet ante eū:iu-
ráuit rex ꝛ ait.Viuit domin⁹ qui éruit animā
meā de omni angúſtia:qꝛ ſicut iuráui tibi per
ᵇ 3.q.i.c. moyſes dominū deum iſraél dicens.ᵇ ſálomon filius
tuus regnábit poſt me:ꝛ ipſe ſedébit ſuper ſó
lium meum pro me:ſic fáciā hódie. Súmiſſó
M.+berſabee qꝫ + berſabeé in terram uultu adoráuit regē
dicens.Viuat dn̄s meus rex dauid ineternū.
E Dixit quoqꝫ rex dauid. Vocate mihi ſadóch
ſacerdotē ꝛ nathán prophétam:ꝛ banaiam fi
lium ioiade.Qui cum ingréſſi fuiſſent coram
rege:dixit ad eos.Tóllite vobiſcū ſeruos dn̄i
veſtri:ꝛ impónite ſalomónem filium meū ſu
per mulā meam:ꝛ dúcite eū in gyon ꝛ úngat
eum ibi ſadóch ſacérdos ꝛ nathán prophéta
in regem ſuper iſraél.Et canétis búccina atqꝫ
dicétis.Viuat rex ſalomō.Et aſcendétis poſt
eum:ꝛ venietis in hieruſalém ꝛ ſedébit ſuper
ſólium meum: ꝛ ipſe regnábit pro me: illiqꝫ
précipiam vt ſit dux ſuper iſraél ꝛ ſuper iúdā.

Et reſpondit banaias filius ióiade regi dicēs.
Amen.Sic loquátur dn̄s deus dn̄i mei regis.
Quomō fuit dn̄s cū dn̄o meo rege: ſic ſit cū
ſalomóne ꝛ ſublímius fáciat ſoliū eius: a ſo
lio domini mei regis dauid. Deſcéndit ergo
ſadóch ſacerdos ꝛ nathán ꝓphéta:ꝛ banaias
filius ióiade ꝛ cerethi ꝛ felethi:ꝛ impoſuérūt
ſalomónem ſuper mulā regis dauid:ꝛ addu
xérunt eū in gyón.Súmpſitqꝫ ſadóch ſacerdos
cornu ólei de tabernáculo:ꝛ únxit ſalomónē.
Et cecinérūt búccina:ꝛ dixit omnis populus.
Viuat rex ſálomon.Et aſcéndit vniuerſa mul F
titudo poſt eum:ꝛ ppl's canéntium tybijs ꝛ le
tántiū gaudio magno:ꝛ inſónuit terra a cla-
more eorum.Audiuit autē adonias ꝛ omnes
qui inuitáti fúerant ab eoᶠ.Iamqꝫ conuiuiū ᶠ ſup eo
finitum erat.Sed ꝛ ioáb audíta voce tube ait.
Quid ſibi vult clamor ciuitatis tumultuátis?
Adhuc illo loquénte:ionathán fili⁹ abiathár
ſacerdotis venit.Cui dixit adonias. Ingréde-
re:qꝛ vir fortis es ꝛ bona núncians. Reſpon-
ditqꝫ ionathán adonie.Nequáqꝫ. Dn̄s enim
noſter rex dauid:regem conſtituit ſalomónē.
Miſitqꝫ cum eo ſadóch ſacerdotē:ꝛ nathán
prophétam:ꝛ banaiam filiū ióiade:ꝛ cerethi
ꝛ felethi:ꝛ impoſuérunt eū ſuper múlam re-
gis. Vnxerúntqꝫ eum ſadóch ſacerdos ꝛ na-
thán prophéta regem in gyón:ꝛ aſcendérunt
inde letantes: ꝛ inſónuit ciuitas.Hec eſt vox
quā audiſtis. Sed ꝛ ſálomon ſédet ſup ſóliū
regni:ꝛ ingreſſi ſerui regis benedixérunt dn̄o
noſtro regi dauid dicentes. Amplificet deus
nomē ſalomónis ſuper nomē tuū: ꝛ magnifi-
cet thronū eius ſuper thrónum tuū.Et adora-
uit rex dauid in léctulo ſuo:inſuper ꝛ hec locū G
tus eſt.Benedictus dominus deus iſraél qui
dedit hódie ſedéntem in ſolio meo videntib⁹
oculis meis.Territi ſunt ergo: ꝛ ſurrexérunt
omnes qui inuitáti fúerant ab adonía: ꝛ iuit
vnuſquiſqꝫ in viā ſuam. Adonias autē timēs
ſalomónem:ſurréxit ꝛ abijt in tabernaculum
domini:tenuitqꝫ cornu altáris.ᵍ Et nunciaue ᵍ
runt ſalomóni dicentes. Ecce adonías timēs
regem ſalomónē:tenet cornua altaris dicēs.
Iúret mihi rex ſalomon hodie qꝫ non interfi
ciat ſeruum ſuū gladio. Dixitqꝫ ſálomon. Si
fúerit vir bonus:nō cádet ne vn⁹ quidē capil-
lus ei⁹ in terrā.Sin autē malū inuentū fuerit i
eo:morietᵉ.Miſit ergo rex ſálomon:ꝛ edúxit
eū ab altari:ꝛ ingreſſus adoráuit regē ſalomó
nē.Dixitqꝫ ei ſalomō.Vade in domū tuam.

¶ Ca. Sũ. ¶ De morte dauid: de mandatis
ei⁹ ad filiũ: de interfectiõe adonie: q̄ petijt abi
ſac ſunamitem: de eiectiõe abiathar a ſacerdo
tio: de interfectione ioab ꝛ ſemei. ¶ II

A Appropinquauérũt autez dies
dauid vt moreref: p̄cepitq̄ ſa-
lomóni filio ſuo dicens. Ecce
ego ingrédioꝛ viã vniuerſe ter
a Joſ. 23. b. Deu. 31. b. Joſ. 1. b. re.ᵃ Cõfoꝛtáre ꝛ eſto vir foꝛtis:
ꝛ obſérua vt cuſtódias manda
ta domini dei tui: vt ámbules in vijs eius: ꝛ cu
ſtódias cerimónias eius: ꝛ precépta eius ꝛ iu
dícia ꝛ teſtimónia: ſicut ſcriptum eſt in lege
móyſi: vt intélligas vniuerſa que facis ꝛ quo
cúnq̄ te vérteris: vt confirmet dominus ſer-
mones ſuos quos locútus eſt de me dicens. Si
Ms + cuſtodierit filius tu⁹ M. + ſuas + cuſtodierit filij tui vias + meas: ꝛ ambulá
uerint coꝛã me in veritáte in omni coꝛde ſuo:
ꝛ in omni anima ſua nõ auferétur tibi vir de
b 2. re. 3. e 4. 20. c. ſólio iſraél.ᵇ Tu quoq̄ noſti que fécerit mihi
ioáb filius ſaruie: que fécerit duóbus princi-
Ms + a- uaſa lo pibus exércitus iſraél: abnér filio nér ꝛ + á-
B maſe filio iethér: quos occidit ꝛ effúdit ſan-
guinem belli in pace: ꝛ póſuit cruóꝛez belli in
bálthꝫo ſuo: qui erat circa lúmbos ei⁹ ꝛ in cal
ciaménto ſuo: quod erat in pedibus eius. Fá-
cies ergo iuxta ſapientiã tuam: ꝛ nõ dedúces
c 2. re. 19. e cánicié eius pacifice ad ínferos.ᶜ Sed ꝛ filijs
berzellai galaaditis réddes gratiã: erũtq̄ co
medentes in menſa tua. Occurrérũt eni mi-
hi: quãdo fugiébã a facie abſalón fratris tui.
Habes quoq̄ apud te ſemei filiũ gerã: filij gé
d 2. re. 19. b mini de bahurim:ᵈ qui maledixit mihi male
Joſ. 19. c. dictione péſſima quãdo ibam ad cáſtra.// Sꝫ
q̄ deſcéndit mihi in occúrſum cũ tranſirem
ioꝛdánem: ꝛ iuráui ei per dñm dicens non te
interficiam gládio: tu noli pati euz eſſe innó-
xium. Uir autẽ ſápiens es: ꝛ ſcies que facies
ei: dedúceſq̄ canos eius cum ſanguine ad ín-
e 13. q. 2. c. ſoꝛoꝛ feros.ᵉ Doꝛmiuit igitᷣ dauid cũ patribus ſuis:
ꝛ ſepúltus eſt in ciuitate dauid. Dies autez q
Act. 2. e bus regnáuit dauid ſuper iſraél: quadraginta
11. q. 2. caꝑ. ſoꝛoꝛ anni ſunt. In hebꝛón regnáuit ſeptẽ annis: in
f 1. pa. 29. f hieruſalém trigintatribus.ᶠ Sálomon autez
ſédit ſuper thꝛonũ dauid patris ſui: ꝛ firmátũ
eſt regnum eius nimis. Et ingréſſus eſt ado-
Ms + be- thſabee nías filius agith ad + berſabee matrẽ ſalomó
nis. Que dixit ei.ᵍ Pacificus ne eſt ingréſſus
g 1. regũ. 16. a. tuus. Qui reſpõdit. Pacific⁹. Addiditq̄. Ser
mo mihi eſt ad te. Cui ait. Loq̄re. Et ille. Tu
inquit noſti: quia meuz erat regnũ: ꝛ me pro-
poſúerat omnis iſraél ſibi in regem: ſed tran-
ſlátum eſt regnum ꝛ factum eſt fratris mei.
A domino enim conſtitútum eſt ei. Nunc er-
go petitiónem vnam précoꝛ a te: ne cõfúndas
fáciem meã. Que dixit ad eum. Lóquere. Et
ille ait. Précoꝛ vt dicas ſalomóni regi (neq̄
eni negáre tibi quicq̄ poteſt) vt det mihi abi-
ſác ſunamitẽ vxóꝛem. Et ait + berſabeé. Be- Ms + be thſabee
ne ego lóquar p̄ te regi. Uénit ergo berſabeé D
ad regem ſalomónẽ vt loquerétur ei pro ado
nia. Et ſurréxit rex in occúrſum eius: adoꝛa-
uitq̄ eam: ꝛ ſédit ſuper thꝛónum ſuum. Poſi
túſq̄ eſt thꝛónus matri regis: que ſedit ad dé
xterã eius. Dixitq̄ ei. Petitiónem vnam pár
uulam ego déprecoꝛ a te: ne confúndas fáciẽ
meam. Et dixit ei rex. Pete mater mea. Né-
q̄ enim fas eſt: vt auértam faciez tuam. Que
ait. Détur abiſác ſunamitis adoníe fratri tuo
vxoꝛ. Reſponditq̄ rex ſálomon. ꝛ dixit matri
ſue. Quare póſtulas abiſác ſunamitem ado-
nie? Póſtula ei ꝛ regnum. Ipſe eſt enim fra-
ter meus maioꝛ me: ꝛ habet abiathár ſacerdo
tem ꝛ ioáb filium ſaruie. Iuráuit itaq̄ rex ſá
lomon per dominum dicens. Hec faciat mihi
deus: ꝛ hec áddat: quia contra animam ſuam
locutus eſt adonias verbum hoc. Et nunc vi-
uit domin⁹ qui firmáuit me ꝛ collocáuit me
ſuper ſólium dauid patris mei: ꝛ qui fecit mi
hi domum ſicut locutus eſt: quia hodie occi-
détur adonias. Miſitq̄ rex ſálomon per ma
num banaie filij ióiade: qui interfécit eum et
moꝛtuus eſt. Abiathár quoq̄ ſacerdoti dixit
rex. Uade in anathót ad agrum tuum. Et qui
dem vir moꝛtis es: ſed hódie te non iterficiã:
quia poꝛtáſti arcam domini dei coꝛam dauid
pat re meo: ꝛ ſuſtinuiſti labóꝛem in omnibus
in quibus laboꝛáuit pater meus.ʰ Eiecit ergo E
ſálomon abiathár vt non eſſet ſacerdos domi h 1. Regũ 2. f.
ni: vt implerétur ſermo dñi quem locutus eſt
ſuper domum heli in ſylo. Uenit autẽ nuncius
ad ſalomónẽ: q̄ ioáb declináſſet poſt adoniaz
ꝛ poſt ſalomónem non declináſſet.ⁱ Fúgit er-
go ioáb in tabernáculum domini: ꝛ apprehén i ſup. 1. g.
dit coꝛnu altaris. Nunciatúmq̄ eſt regi ſalo-
móni: q̄ fugiſſet ioáb in tabernaculum domi
ni: ꝛ eſſet iuxta altáre. Miſitq̄ ſálomon bana
iam filium ióiade dicens. Uade intérfice eũ.
Et vénit banaías ad tabernáculum domini: ꝛ
dixit ei. Hec dicit rex. Egrédere. Qui ait. Nõ
egrédiar: ſed hic móriar. Renunciáuit bana-
ias regi ſermonez dicẽs. Hec locutus eſt ioáb

⁊ hec locútus eſt mihi. Dixitqꝫ ei rex. Fac ſicut
locút⁹ eſt: ⁊ intérfice eũ ⁊ ſépeli: ⁊ amouébis
ſánguinẽ inocẽtẽ qui effúſus eſt a ioáb a me
⁊ a domo pr̃is mei: ⁊ réddet dñs ſánguinẽ ei⁹
ſuper caput eius: q: īterfécit duos viros iuſtos
k 2.re.3.e. melioreſqꝫ ſe: [k] ⁊ occidit eos gladio: pr̃e meo
2.reg.20.c dauid ignoránte: abnér filiũ nér príncipẽ mi
F litie iſraél: ⁊ ámaſaʒ filiũ iethér príncipẽ exér
cit⁹ iudá. Et reuertẽť ſanguis illoꝝ ĩ caput io
áb: ⁊ ĩ caput ſéminis ei⁹ in ſempitérnũ: dauid
aũt ⁊ ſemini ei⁹ ⁊ dómui ⁊ thróno illi⁹ ſit pax
vſqꝫ ineternuʒ a dño. Aſcéndit itaqꝫ banaias
fili⁹ ióiade: ⁊ aggréſſus eũ interfécit: ſepultúſ
qꝫ eſt in domo ſua in deſerto. Et ꝯſtituit rex ba
naiã filiũ ióiade ꝓ eo ſup exércitũ: ⁊ ſadoch
ſacerdótẽ poſuit ꝓ abiathár. Miſit quoqꝫ rex
⁊ vocauit ſemei. Dixitqꝫ ei. Edifica tibi domũ
in hieruſalém: ⁊ hábita ibi. Et nõ egrediéris
inde huc atqꝫ illuc. Quácũqꝫ aũt die egreſſus
fúeris ⁊ tráſieris torrẽtẽ cedrón: ſcito te in
terficiẽdũ. Sãguis tu⁹ erit ſup caput tuũ. Di
l 1.re.9.b xitqꝫ ſemei regi. Bon⁹ eſt ſmo regis. [l] Sicut lo
infra.18.d cutus eſt dñs me⁹ rex: ſic faciet ſu⁹ tu⁹. Habi
tauit itaqꝫ ſemei in hieruſalém dieb⁹ multis.
Factũ eſt aũt poſt ãnos tres: vt fúgerent ſui ſe
mei ad achis filiũ maachá regẽ géth. Nũcia
M.+ eũ túmqꝫ eſt ſemei: q ſui ei⁹ + iſſent in géth. Et
G ſurrexit ſemei ⁊ ſtráuit áſinũ ſuũ: iuitqꝫ ad a
chis ĩ géth ad reqrẽdũ ſuos ſuos: ⁊ addúxit
eos de géth. Nũciatũ eſt aũt regi ſalomóni: q
iſſet ſemei ĩ géth de hieruſalém: ⁊ rediſſet. Et
mittẽs vocauit eũ: dixitqꝫ illi. Nõne teſtificá
t⁹ ſuʒ tibi ꝑ dñm: ⁊ ꝓdixi tibi: q̃cũqꝫ die egréſ
ſus fúeris huc ⁊ illúc: ſcito te eſſe moritúrũ?
Et rñdiſti mihi. Bon⁹ ſmo quẽ audiui. Qua
re ergo nõ cuſtodiſti iuſiurándũ dñi ⁊ ꝓceptũ
m 2. reg. qđ ꝓcéperam tibi. Dixitqꝫ rex ad ſemei. [m] Tu
16.b. noſti oẽ malũ cui⁹ tibi cõſciũ eſt cor tuũ: qđ
feciſti dauid patri meo. Réddidit dñs mali
ciã tuã ĩ caput tuũ: ⁊ rex ſálomon bñdict⁹: et
thron⁹ dauid erit ſtábilis corã dño vſqꝫ ĩ ſem
pitérnũ. Juſſit itaqꝫ rex banaie filio ioiade: q
aggréſſus percúſſit eum ⁊ mortuus eſt.

¶ Ca. Sũ. ¶ Salomõ ducit filiã pharaonis
vxorẽ: de ſomno ⁊ ſapiẽtia ſalomonis: de iudi
(cio duarũ meretricũ. ¶ III

A
a 2.pa.1.a C[a]Onfirmátũ eſt igiť regnuʒ in
manu ſalomónis: ⁊ affinitáte
ꝯiúnctus eſt pharaóni regi egý
pti. Accépit nãqꝫ filiam eius ⁊
addúxit ĩ ciuitatẽ dauid: donec
cõpléret edificãs domum ſuam: ⁊ domũ dñi ⁊
murũ hieruſalém per circúitum. Attamẽ po
pulus imolábat in excélſis. Nõ eni edificátũ
erat témplũ nomini dñi vſqꝫ in + diem illuʒ. M+ die illo
Dilexit autẽ ſálomon dñm ámbulãs in ꝓcé
ptis dauid pr̃is ſui: excépto q in excélſis ímo
lábat ⁊ accẽdébat thimiáma. Abijt itaqꝫ ſálo
mon in gabaón vt imoláret ibi. Jllud quippe
erat excélſum maximũ. Mille hóſtias in ho
locáuſtũ obtulit ſálomon ſuper altare illud in
gabaón. Appáruit aũt dñs ſalomóni per ſóm
niuʒ nocte dicẽs. Póſtula qđ vis vt dem tibi.
Et ait ſálomon. Tu feciſti cum ſeruo tuo da
uid patre meo miſericordiã magnã: ſicut am
bulauit in conſpectu tuo in veritáte ⁊ iuſtitia
⁊ recto corde tecũ. Cuſtodiſti ei miſericordiaʒ
tuam grãdem: ⁊ dediſti ei filium ſedẽtẽ ſup
thrónũ: ſicut eſt hódie. [b] Et nũc dñe deus tu re b 3 pe.d.
gnáre feciſti ſeruuʒ tuũ pro dauid patre meo. 2.ca.ſi cui
Ego autẽ ſum puer páruulus ⁊ ignorãs egréſ verbo. ſalo
ſum ⁊ introitum meũ: ⁊ ſeruus tuus in medio mõ ama
eſt populi quẽ elegiſti populi ĩfiniti: qui nume bilis dño
rári ⁊ ſupputári nõ poteſt pre multitudĩe. Da 1.pa.12.b.
bis ergo ſeruo tuo cor dócile: vt populũ tuum 2.pa.1.a.
iudicare póſſit ⁊ diſcérnere inter bonũ ⁊ ma Sap.9.a.
lum. Quis enim iudicáre poteſt populũ iſtuʒ: B
populum tuũ hunc multuʒ? Plácuit ergo ſer
mo coraʒ domino: q ſálomon poſtuláſſet hu
iuſcémodi rem. Et dixit dominus ſalomóni.
Quia poſtuláſti vbũ hoc: ⁊ nõ petiſti tibi dies
multos: nec diuitias: aut animas inimicoꝝ M+ ani
tuoꝝ: ſed poſtuláſti tibi ſapientiam ad diſcer mam
nẽdum iudiciuʒ: ecce feci tibi ſm ſermones
tuos: ⁊ [c] dédi tibi cor ſápiens ⁊ ĩtélligens: in c ...
tantũ vt nullus ante te ſimilis tui fúerit: nec g eccleſia
poſt te ſurrectúrus ſit. Sed ⁊ hec que non po ſtici.a. §.e
ſtuláſti dedi tibi: diuitias ſcilʒ ⁊ gloriam vt ne ecce
mo fúerit ſimilis tui ĩ regib⁹ cũctis rétro die ...
bus. Si autez ambuláueris in vijs meis: ⁊ cu contra
ſtodieris precepta mea ⁊ mandata mea ſicut infra.ca.
ambulauit pater tuus: lóngos faciam dies tu ⁊ ca.5.
os. Jgitur euigiláuit ſálomon: ⁊ intelléxit qđ C
eẽt ſomniũ. Cumqꝫ veniſſet hieruſalém: ſtetit 2.pa.1.
coram arca féderis domini ⁊ óbtulit holocáu
ſta: ⁊ fecit víctimas pacificas ⁊ grande conui
uium vniuerſis famulis ſuis. Tunc venérunt
due mulieres meretrices ad regem: ſteterũt
qꝫ coram eo. Quaruʒ vna ait. Obſecro mi do
mĩe: ego ⁊ mulier hec habitabámus in domo
vna: ⁊ péperi apud eaʒ in cubiculo. Tertia au
tez die poſtqꝫ ego péperi: péperit ⁊ hec. Et erã.

mus ſimul: nulluſq; alius nobiſcum in domo:
excéptis nobis duabus. Mortuus eſt autẽ fi-
lius mulíeris huius nocte. Dórmiens quippe
oppreſſit eum. Et conſurgens in tempéſte no-
ctis ſiléntio: túlit filium meũ de látere meo
ancille tue dormiéntis: ⁊ collocáuit ĩ ſinu ſuo:
ſuũ aũt filiũ q̃ erat mortuꝰ poſuit ĩ ſinu meo.
Cũq; ſurrexiſſem máne: vt dárẽ lac filio meo
appáruit mortuꝰ. Quẽ diligéntiꝰ intuẽs clara
luce: dephẽdi nõ eſſe meũ quẽ genúerã. Rñ-
ditq; áltera mulier. Nõ eſt ita, vt dicis: ſed fi-
lius tuꝰ mortuꝰ eſt: meus autẽ viuit. Ecõtrario
illa dicebat. Mentiris. Filius quippe meꝰ vi-
D uit: ⁊ filius tuus mortuus eſt. Atq; in hũc mo-
a 3.q.7.§ ſi ibi ad eius iudicium de pſup. c. aſſerte dum contendébant coram rege. Tunc rex ait.
Hec dicit. Filius meus viuit: ⁊ filius tuꝰ mor-
tuꝰ eſt: ⁊ iſta reſpondit. Nõ: ſed filius tuꝰ mor-
tuus eſt: meus autem viuit. Dixit ergo rex. Af-
férte mihi gládiũ. Cumq; attuliſſent gládiũ
Hs dicẽs + ait coram rege +. Diuidite inquit infantem viuũ
in duas partes: ⁊ date dimidiam pártem vni
⁊ dimidiã partẽ álteri. Dixit aũt mulier cuiꝰ
filius erat viuus ad regẽ. Cõmóta ſunt quip-
pe viſcera eius ſup filio ſuo. Obſecro dñe: da-
te illi infántẽ viuũ: ⁊ nolite interficere eum.
Ecõtrário illa dicébat. Nec mihi nec tibi ſit:
c Luc.7.b ſed diuidátur. Reſpõdit rex ⁊ ait. Date huic
infantem viuum: ⁊ nõ occidatur. Hec eſt enim
mater eius. Audiuit itaq; omnis iſraél iudi-
ciũ qḋ iudicáſſet rex: ⁊ timuérũt regẽ: vidén-
tes ſapientiã dei eſſe in eo: ad faciẽdũ iudiciũ.
¶ Ca. Sum. ¶ De principibus ⁊ prefectis ſa-
lomónis de cibis menſe eius: de multiplicatio-
ne equorum eius: de parabolis ⁊ carminibus
eius ſup lignis a cedro vſq; ad hyſopũ. ¶ IIII

A ERat aũt rex ſálomon regnans
ſup omnem iſraél: ⁊ hi pncipes
quos habebat. Azarias filiꝰ ſa-
Hs + ſacerdotis dóch ſacerdos: helioréph ⁊ a-
bia filij ſeſá ſcribe. Ioſaphát fi-
lius ahilúd a cõmentárijs. Ba-
naías filiꝰ ióiade ſuper exércitũ. Sadóch autẽ
⁊ abiathár ſacerdotes: azarias filiꝰ nathán ſu-
per eos qui aſſiſtebát regi. Sabúd filiꝰ nathán
ſacerdos amicus regis: ⁊ ahiſár ppóſitus do-
mus ⁊ adonirám filiꝰ + abdá ſup tributa. Ha-
Hs + adda bebat aũt ſálomon duodecim prefectos ſuper
omnẽ iſraél: qui pbébant annonam regi ⁊ do-
mui eius. Per ſingulos enim menſes in anno:
ſinguli neceſſária miniſtrábát. Et hec nomia
eorũ. Benhúr in monte effraim. Bendecar

in macces ⁊ in ſalebim: ⁊ in bethſamẽs ⁊ in
helon ⁊ in bethanám. Beneſéd in arabóth. B
Ipſius enim erat ſochó: ⁊ omnis terra ephér.
Benáb in adáb cuius omnis nephadór: ta-
phét filiam ſalomónis habébat vxorem. Ba-
ná filius ahilúd regébat tanách ⁊ mageddó
⁊ vniuerſam bethſán: que eſt iuxta ſarthaná
ſubter iezrahél: a bethſan vſq; abelmeulá e re-
gióne iecmaám: Bengabér in ramóth gala-
ád: habébat auothiair filij manaſſẽ in galaád
Ipſe erat in omni regióne argób: que eſt in
baſán ſexaginta ciuitatibus magnis atq; mu-
rátis: que habebant ſeras éreas. + Abinadáb Hs + abinadab
filius addó preerat in manaím. Achimaás in
neptalím. Sed ⁊ ipſe habebat baſemáth filiã
ſalomónis in coniúgio. Banaá filius huſi in
aſér ⁊ in balóth. Ioſaphát filius pharué in i-
ſachar. Semei filius helá in beniamin: gabér
filius ſuri in terra galaád: et in terra ſeon re-
gis ammorréi et óg regis baſán ſuper omnia
que erant in illa terra. Iudá et iſraél innume-
rabiles ſicut aréna maris in multitudine co-
medéntes ⁊ bibéntes atq; letántes. Sálomõ C
autem erat in ditióne ſua hábens omnia re-
gna ſecum a flúmine terre philiſtijm vſq; ad
terminum egýpti: offeréntes ſibi múnera: et
ſeruiéntium ei cunctis diebus vite eius. Erat Ex hec cõijcit q̃ ij familia ſalomonis erant triginta milia pſonarũ
autem cibus ſalomónis per dies ſingulos tri-
ginta chóri ſimile: et ſexaginta chóri farine:
decem bóues pingues: et viginti bóues pa-
ſcuáles: et centum arietes: excepta venatió-
ne ceruórum: capreárum atq; bubalórum et
áuium altilium. Ipſe enim obtinébat omnem
regiónem que erat trãsflúmen quaſi a thapſá
vſq; ad gázam: ⁊ cũctos reges illarũ regiõnũ:
⁊ habébat pacẽ ex omni parte in circúitu. Ha-
bitabátq; iudá ⁊ iſraél abſq; timore vllo vnuſ-
quiſq; ſub vite ſua: ⁊ ſub ficu ſua a dán vſq;
berſabeé cunctis diebus ſalomónis. Et habé-
bat ſálomon q̃draginta milia pſépia equórũ
currilũ: ⁊ duodecim milia equeſtriũ: nutrie-
bántq; eos ſup: adicti regis prefécti: ſed ⁊ ne-
ceſſaria menſe regis ſalomónis cum ingénti
cura pbébant in tẽpore ſuo. Hórdeum quoq; D
⁊ páleas equórum ⁊ iuméntorũ deferébant in
locum vbi erat rex iuxta conſtitútum ſibi. De-
dit quoq; deus ſapientiã ſalomóni: ⁊ prudén-
tiam multã nimis: ⁊ latitúdinem cordis qua-
ſi + arénã que eſt in littore maris. Et precedẽ- Hs + arena
bat ſapiẽtia ſalomónis ſapiẽntiã oĩum oriẽtá-
liũ ⁊ egyptiorũ: ⁊ erat ſapientior cunctis ho-

minibus. Sapiẽtior etham ezraite ⁊ hemã
⁊ calchál ⁊ dordá filijs maól: et erat nomina
tus in vniuerſis géntibus per circúitum. Lo
cutus eſt quoqꝫ ſálomon tria mília parábo
las: ⁊ fuérunt cármina eius quinqꝫ mília. Et
diſputáuit ſuper lignis a cédro que eſt in li
bano vſqꝫ ad hyſópũ que egréditur de parie
te. Et diſſéruit de iuméntis et volúcribus et
reptílibus et píſcibus. Et veniébant de cun
ctis pópulis ad audiéndam ſapiéntiam ſalo
mónis: et ab vniuerſis régibus terre qui au
diébant ſapiéntiam eius.

C Ca. Sum. Hyram mittit ad ſalomonẽ ſer
uos ſuos: mittit ſalomon ad hyrã regem thy
ri: ligna petit ad edificandũ domum domini:
ideo mercedem ꝓmittit ſeruis: hyram ſuper
gaudet inciſiõe lignoꝝ poſtulata: cibos domui
ſue poſtulat: de numero artificum. C V

Miſit quoqꝫ hyrám rex tyri ſer
uos ſuos ad ſalomónem. Audi
A uit enim ꝙ ipſum vnxiſſent re
gem ſuper iſraél pro patre eius:
qꝛ amicus fúerat hyrã dauid
omni tempore.[a] Miſit autẽ ſá
2 pa. 2. a lomon ad hyrám dicens. Tu ſcis voluntatẽ
dauid patris mei: ⁊ qꝛ non póterat edificáre
domũ nomini dñi dei ſui ꝓpter bella iminén
tia per circúitũ: donec daret dñs eos ſub veſti
gio pedum eius. Nunc autẽ réquiẽ dedit deus
meus mihi per circúitum: ⁊ nõ eſt ſathán ne
qꝫ occúrſus malus:[b] quãobrém cógito edifi
de ꝯſe. care teplum noĩ dñi dei mei: ſicut locútus eſt
i. c. j. d. + dauid p̄ri meo dicẽs. Filius tuus quẽ dabo
alomon. pro te ſup ſólium tuũ: ipſe edificábit domum
ſl. + dñs
B noĩ meo. Précipe igiť vt ꝑcidant mihi ſerui
tui cédros de líbano: ⁊ ſerui mei ſint cũ ſeruis
tuis: Mercédem autẽ ſeruoꝝ tuoꝝ dabo ti
bi quámcũqꝫ petieris. Scis eñi quõ nõ eſt in
populo meo vir qui nóuerit ligna cédere ſi
cut ſidónij. Cũ ergo audiſſet hyrám verba ſa
lomónis letatꝰ eſt valde: ⁊ ait. Bñdictus dñs
deus hodie: qui dedit dauid filiũ ſapiẽtiſſimũ
ſup pópulũ hũc plúrimũ. Et miſit hyrám ad
ſalomonẽ dicẽs. Audiui quęcũqꝫ mãdaſti mi
hi. Ego faciã oẽm volũtatẽ tuam in lignis ce C
drinis ⁊ abiégnis. Serui mei depónẽt ea de lí
bano ad mare: ⁊ ego cõpónã ea in rátibus in
mari vſqꝫ ad locũ quẽ ſignificáberis mihi: et
applicábo ea tibi: et tu tolles ea. Prebebiſqꝫ
neceſſária mihi: vt détur cibus dómui mee.
Itaqꝫ hyrám dabat ſalomóni ligna cedrina
⁊ ligna abiégna: iuxta omnẽ voluntatem eius
Sálomon aũt prebébat hyrám viginti milia
chóros tritici in cibum domui eius: ⁊ viginti
+ chóros puriſſimi ólei. Hec tribuébat ſálo
mon hyram per ſingulos ánnos. Dédit quoqꝫ M. deſſes + milia
dñs ſapiéntiam ſalomóni ſicut locútus eſt ei.
Et erat pax íter hyrám ⁊ ſalomónẽ: ⁊ pcuſſé
rũt ãbo fédus. Elegitqꝫ rex ſálomon opários
de omni iſraél: ⁊ erat idictio triginta milia vi
rorum. Mittebátqꝫ eos in libanũ decẽ milia D
per menſes ſingulos vicíſſim: ita vt duobus

menſibus eſſent in domib⁹ ſuis. Et adonirám
erat ſup huiuſcémodi indictioné. Fuerunt ita
Al.+ eoꝝ q; ſalomóni ſeptuaginta milia + eoꝝ q ónera
portábát: ⁊ octoginta milia latomóꝝ in mon-
te abſq; prepóſitis q preerant ſingulis opéri-
bus numero triú milium ⁊ trecentoꝝ precipi
éntiú pplo: ⁊ his q faciébát opus. Precepitq;
rex vt tolleréť lápides grándes: lapides pció
ſos in fundamétum tépli: ⁊ q̃drárent eos quos
dolauérút cementárij ſalomónis ⁊ cemétárij
hyrám. Porro biblij preparauérunt ligna ⁊
lápides ad edificándá domum.

C Ca. Sú. C Deſcribitur figura templi: ⁊
fabrica porticus eius: altare oraculi cum thuri
bulibus intus edificata. C VI

A Factú eſt ergo q̃dragentéſimo
2 para. 3. a. ⁊ octogéſimo anno egreſſionis
filioꝝ iſraél de terra egypti in
anno quarto menſe ʒio: ipſe eſt
Al's + regno menſis ſcďs + regni ſalomónis
ſuper iſraél: edificáre cepit do-
mum dño. Domus aút quam edificábat rex
ſálomon dño: habebat ſexaginta cúbitos in lō
gitúdine: ⁊ viginti cúbitos in latitúdine: ⁊ tri
ginta cúbitos in altitúdine. Et pórtic⁹ erat an
te téplum viginti cubitóꝝ longitúdinis: iuxta
menſúram latitúdinis tépli. Et habebat decē
cúbitos latitúdinis aň faciem templi. Fecitq;
in témplo feneſtras obliquas. Et edificáuit ſu
per parieté templi tabulata p gýrum in parié-
tibus domus p circúitum templi ⁊ oraculi: ⁊
Al.+ ſub terat fecit latera in circúitu. Tabulátú quod + ſúb
ter erat quinq; cúbitos habebat latitúdinis: ⁊
mediú tabulátuʒ ſex cubitóꝝ latitúdinis: ⁊ ter
tium tabulátú ſeptem habens cúbitos latitú-
dinis. Trabes aút póſuit in domo p circúituʒ
forinſec⁹: vt non herérent múris templi. Do-
mus aút cum edificáret de lapídibus dolatis
atq; pfectis edificáta eſt: ⁊ malleus ⁊ ſecúris
⁊ omne ferraméntú non ſunt audita in domo
cú edificáret. Oſtium láteris medij in parie-
B te erat dom⁹ dextre: ⁊ p cóchleam aſcendébát
in mediú cenáculum: ⁊ a medio in tertiú. Et
edificauit domú: ⁊ conſúmáuit eam. Téxit q̃-
q; domú laqueárib⁹ cedrínis: ⁊ edificauit ta-
bulátum ſup omnem domú quinq; cúbitis al
titúdinis: ⁊ opéruit domú lignis cedrínis. Et
factus eſt ſermo dñi ad ſalomóné dicens. Do
mus hec quá edificas ſi ambuláueris in prece
ptis meis ⁊ iudícia mea féceris: ⁊ cuſtodíeris
oía mandata mea grádiés per ea: firmabo ſer
mónem meum tibi quem locutus ſum ad da-
uid pꝛem tuum: ⁊ habitábo in medio filioꝝ
iſraél: ⁊ non derelinquá populum meum iſra
él. Igiť edificáuit ſálomon domú ⁊ conſúmá
uit eam. Et edificauit parietes dom⁹ intrínſe-
cus tabulátis cedrínis a pauiméto domus vſ-
q; ad ſúmitatem pariétú ⁊ vſq; ad laqueária
⁊ opéruit lignis cedrínis intrinſec⁹: ⁊ texit pa
uiméntú domus tabulis abiégnis. Edificauit
q; viginti cubitóꝝ ad poſterioré partem tépli
tabuláta cedrína a pauiménto vſq; ad ſupió-
ra: ⁊ fecit interiórem domú oráculi in ſanctú
ſanctoꝝ. Porro quadraginta cubitóꝝ erat ipſ; C
templum pre fóribus oráculi: ⁊ cédro oís do-
mus itrínſecus veſtiebátur: hús tornatúras ⁊
iúncturas ſuas fabrefáctas ⁊ celatúras eminén
tes. Oía cedrínis tábulis veſtiebántur: nec oī
no lapis apparére póterat in pariete. Orácu-
lum autem in medio domus in iteriori parte
fécerat: vt póneret ibi arcam féderis dominí.
Porro oráculum habebat viginti cúbitos lon
gitúdinis: ⁊ viginti cúbitos latitúdinis: ⁊ vi-
ginti cúbitos altitúdinis: ⁊ opéruit illud atq;
veſtiuit áuro puriſſimo. Sed ⁊ altáre veſtiuit
cédro. Domum quoq; aň oráculum opéruit
áuro puriſſimo: ⁊ affixit láminas cláuis áu-
reis. Nihil erat in téplo quod nó áuro tegeré
tur. Sed ⁊ totum altáre oráculi texit áuro. Et
fecit in oráculo duos cherubín de lignis oliuá
rum: decem cubítoruʒ altitúdinis. Quinq; cu
bitórum ála cherúb vna: ⁊ quinq; cubitórum
ála cherúb áltera ideſt decem cúbitos haben-
tes a ſummitáte ále vſq; ad ále altérius ſum
mitátem. Decem quoq; cubitórum erat che-
rúb ſecúdus in méſura pári: ⁊ opus vnuʒ erat
in duobus cherubín ideſt altitudineʒ habébat
vnus cherúb decem cubitórum: ⁊ ſimiliter che
rúb ſcďs. Poſuitq; cherubín in medio templi
interióris. Extédebánt autem álas ſuas cheru D
bín ⁊ tangebat ála vna parieteʒ: ⁊ ála cherúb
ſcďi tangebat parietem álteꝝ: ále auté áltere
in media parte templi ſeinuicem ɔtingébant.
Texit quoq; cherubín áuro. Et omnes parie-
tes templi p circúitum + ſcúlpſit varijs cela- Al.+ ſcalpſit
túris ⁊ torno. Et fecit í eis cherubín ⁊ pálmas
⁊ picturas várias quaſi prominéntes de parie
te ⁊ egrediéntes. Sed ⁊ pauiméntum domus
texit áuro intrinſecus ⁊ extrinſecus. Et in in-
greſſu oráculi fecit duo + oſtíola de lignis oli- Al.+ oſtiola
uárum: poſteſq; anguloꝝ quinq; ⁊ duo óſtia
de lignis oliuárum. Et + ſcúlpſit in eis pictú- Al.+ ſcalpſit.

ram cherubin ⁊ palmarum ſpecies ⁊ anaglyfa valde prominentia: ⁊ texit ea auro: ⁊ operuit tam cherubin q̄ȝ palmas ⁊ cetera auro. Fecitqȝ in introitu templi poſtes de lignis oliuarum quadrangulatos: ⁊ duo oſtia de lignis abiegnis altrinſecus: ⁊ vtrūqȝ oſtiuȝ duplex erat: ⁊ ſeinuicem tenens aperiebatur. Et + ſculpſit cherubin ⁊ palmas ⁊ celaturas valde eminentes: operuitqȝ oīa laminis aureis ope quadro ad regulam. Et edificauit atriuȝ interius tribus ordinibꝰ lapidum politoꝝ: ⁊ vno ordine lignoꝝ cedri. Anno quarto fundata eſt domus domini in menſe zio: ⁊ in anno vndecimo menſe + elul: ipſe eſt mēſis octauus perfecta eſt domus in oī opere ſuo: ⁊ in vniuerſis vtenſilibꝰ ſuis. Edificauitqȝ eā annis ſeptem.

ff. + ſcal
ſcul.

ſ. + chul
ſ. + bul

¶ Ca. Sū. ¶ De domo ſalomonis edificata tredecim annis: de domo ſaltus: de domo filie pharaonis: de hyram artifice erario: de duabꝰ columnis: de mari fuſili: de baſibus eneis: de lateribus: de vaſis templi: de menſa aurea: de candelabro aureo. ¶ VII

A Domum autē ſuaȝ edificauit ſalomō tredecim annis: ⁊ ad perfectum vſqȝ pduxit. Edificauit quoqȝ domuȝ ſaltus libani centum cubitoꝝ longitudinis: ⁊ quinquaginta cubitoꝝ latitudinis: ⁊ triginta cubitoꝝ altitudinis: ⁊ quattuor deambulatoria inter columnas cedrinas. Ligna quippe cedrina exciderat in columnas: ⁊ tabulatis cedrinis veſtiuit totam cameram q̄ quadragintaquinqȝ columnis ſuſtentabatur. Unus autem ordo habebat columnas quindecim contra ſeinuicem poſitas: ⁊ e regione ſe reſpicientes equali ſpatio inter columnas: ⁊ ſuper columnas quadrangulata ligna in cūctis equalia. Et porticum columnarum fecit quinquaginta cubitoꝝ longitudinis: ⁊ triginta cubitoꝝ latitudinis: ⁊ alteram porticuȝ in facie maioris porticus ⁊ columnas ⁊ epyſtilia ſup columnas fecit. Porticum quoqȝ ſoliȷ in qua tribunal eſt fecit ⁊ texit lignis cedrinis a pauimento vſqȝ ad ſummitatem: ⁊ domuncula in qua ſedebatur ad iudicandū erat

B in medio porticu ſimili opere. Domum quoqȝ fecit filie pharaonis quam vxoreȝ duxerat ſalomon: tali opere quali ⁊ hanc porticum. Omnia lapidibus precioſis qui ad normaȝ quādam atqȝ menſuraȝ tam intrinſecus q̄ȝ extrinſecus ſerrati erant a fundamento vſqȝ ad ſummitatem parietum: ⁊ intrinſecus vſqȝ ad atrium maius. Fundamenta autem de lapidibus precioſis lapidibus magnis decē ſiue octo cubitorum: ⁊ deſup lapides precioſi equalis mēſure secti erant: ſimiliterqȝ de cedro. Et atriuȝ maius rotūdū trium ordinū de lapidibus ſectis: ⁊ vniꝰ ordinis de dolata cedro: necnon ⁊ in atrio domꝰ dñi interiori: ⁊ in porticu domꝰ. Miſit quoqȝ rex ſalomō ⁊ tulit hyrāȝ de tyro filiū mulieris vidue de tribu neptalim pře tyrio artificē erariū ⁊ plenū ſapientia ītelligentia ⁊ doctrina ad faciendū oē opus ex ere. Qui cū veniſſet ad regē ſalomonē: fecit oē opus eiꝰ ⁊ finxit duas columnas ereas decem ⁊ octo cubitorum altitudinis columnaȝ vnam: ⁊ linea duodecim cubitorum ambiebat columnam

C vtramqȝ. Duo quoqȝ capitella fecit que ponerent ſup capita columnaꝝ fuſilia ex ere: quinqȝ cubitoꝝ altitudinis capitellum vnuȝ: ⁊ quinqȝ cubitoꝝ altitudinis capitellum alterum: ⁊ quaſi in modum rhetis ⁊ cathenarum ſibi inuicem miro opere contextaꝝ. Utrumqȝ capitellum columnaꝝ fuſile erat. Septena verſuum rhetiacula in capitello vno: ⁊ ſeptena rhetiacula in capitello altero. Et perfecit columnas ⁊ duos ordines p circuitum rhetiaculorum ſinguloꝝ vt tegerent capitella que erant ſup ſummitatem malogranatoꝝ. Eodem modo fecit ⁊ capitello ſecundo. Capitella autem que erant ſup capita columnaꝝ quaſi ope liliȷ fabricata erant in porticu quattuor cubitoꝝ: ⁊ rurſum alia capitella in ſummitate columnarum deſup iuxta menſuram columne contra rhetiacula. Malogranatoꝝ auteȝ ducenti ordines erant in circuitu capitelli ſecūdi. Et ſtatuit duas columnas in porticu templi. Cūqȝ ſtatuiſſet columnam dextram: vocauit eaȝ nomine iachin. Similiter erexit columnam ſecundam: ⁊ vocauit nomen eius booz. Et ſuper capita columnaꝝ opus in modum liliȷ poſuit:

D perfectumqȝ eſt opus columnaꝝ. Fecit quoqȝ mare fuſile decem cubitoꝝ a labio vſqȝ ad labium rotundum in circuitu. Quinqȝ cubitoꝝ altitudo eius: ⁊ reſticula triginta cubitoꝝ cingebat illud per circuitum: ⁊ ſculptura ſubter labium circuibat illud decem cubitis ambiens mare. Duo ordines + ſculpturaꝝ hiſtriataꝝ erant fuſiles: ⁊ ſtabant ſup duodecim boues. E quibus tres reſpiciebant ad aquilōneȝ ⁊ tres ad occidentem ⁊ tres ad meridiem: ⁊ tres ad orientem: ⁊ mare ſup eos deſup erat:

ff. + ſcalpturarū

quorum poſterióra vniuerſa intrínſecus latitá
bant. Groſſitudo autem lúteris trium vnciá-
rum erat: labiúmq; eius quaſi lábium cálicis
& folium repándi lilij. Duo milia bátos capié
bat: & tria milia metrétas. Et fecit decem bá-
ſes éneas quattuor cubitórum longitúdinis
báſes ſingulas: & quattuor cubitórum latitú-
E dinis: & trium cubitórum altitúdinis: & ipſuz
opus báſium interráſile erat. Et + ſculptúre
Al. + ſcal ptúre inter iuncturas & inter corónulas & pléctas:
leónes & bóues & cherubin: & in iuncturis ſi-
militer deſup. Et ſúbter leónes & bóues qua-
ſi lóra ex ére dependéntia. Et quattuor rote per
báſes ſingulas & áxes érei & p quattuor partes
quaſi huméruli ſúbter lúterem fúſiles contra
ſeinuicem reſpectántes. Os quoq; lúteris in-
trínſecus erat in cápitis ſummitáte: & qđ fo-
rínſecus apparébat vnius cúbiti erat totuz ro
túndum: paritérq; habebat vnum cúbitum &
dimídium. In ángulis aũt colúmnarum várie
celatúre erant: & media intercolúmnia qua-
dráta nõ rotúnda. Quattuor quoq; róte que
per quattuor ángulos báſis erant coherébant
ſibi ſúbter báſim. Vna rota habebat altitudi-
nis cúbitum & ſémis. Tales aũt rote erant:
quáles ſolent in cúrru fieri. Et áxes earum & rá
dij & cánti & modíoli oĩa fuſilia. Nam & humé
ruli illi quattuor p ſingulos ángulos báſis vni
us ex ipſa báſi fúſiles & coniúncti erant. In ſũ
mitáte aũt báſis erat quedam rotúnditas vni
us & dimidij cúbiti ita fabrefácta vt lúter dé-
ſuper póſſet impóni: habens celatúras ſuas va
riáſq; ſcúlpturas ex ſemetipſa. Sculpſit quo-
q; in tabulátis illis que erant ex ére: & in án-
gulis cherubin & leónes & pálmas quaſi in ſi-
militúdinem hóminis ſtántis: vt non celáta
F ſed appóſita per circúitum viderẽtur. In húc
modum fécit decem báſes: fuſúra vna & men
ſúra ſculpturáq; conſímili. Fecit quoq; decez
lúteres éneos. Quadraginta bátos capiébat
lúter vnus: eratq; quattuor cubitórum. Singulóſ-
q; lúteres p ſingulas idẽſt decem báſes póſuit
& cõſtituit decem báſes: quinq; ad déxterã pár
tem templi: & quinq; ad ſiniſtram. Mare aũt
póſuit ad dexteram partem templi contra ori
entem ad merídiem. Fecit ergo hyrám lebé-
tes & ſcútras & ámulas & pfecit omne opus re
gis ſalomónis in templo dómini. Colúmnas
duas: & funículos capitellórum ſuper capitélla
columnarum duos: & retiácula duo vt operi-
rent duos funículos que erant ſuper cápita co
lúmnarum & malogranáta quadringénta in duo
bus retiáculis: duos verſus malogranatórum
in retiáculis ſingulis ad operiéndos funículos
capitellórum qui erant ſuper cápita columná
rum: & báſes decem: & lúteres decem ſuper bá
ſes & mare vnum: & bóues duódecim ſúbter
mare: & lebétes & ſcútras & ámulas. Oĩa vaſa
que fecit hyrám regi ſalomoni in domo domi
ni de auricálcho erant. + In campéſtri regió- G
ne iordánis fúdit ea rex in argillóſa terra in- Al. + Ecl
ter ſochót & ſarthán: & póſuit ſálomõ omnia
vaſa in domo dñi. Propter multitudinem aũt
nimiam non erat pondus éris. [a] Fecitq; ſálo- a De cõſ. di. j. c. j. & ſalomon & ca. altaria in gl. 12. q. 2. ca. gloria. & ſiucs
mon omnia vaſa in domo dñi altare áureum:
& menſam ſup quam ponerẽtur pánes propoſi
tiónis áureã: & candélabra aurea quinq; ad dé
xtram & quinq; ad ſiniſtrã contra oráculuz ex
áuro puro & quaſi lilij flóres: & lucérnas déſuper
áureas & fórcipes áureos & hýdrias: & fuſcinu
las: & phíalas: & mortariola: & thuribula de au
ro puriſſimo. Et cárdines oſtiorum domus inte-
rioris ſanctiſanctorum & oſtiorum domus templi ex
áuro erant. Et pfecit omne opus qđ faciébat
ſálomon in domo dñi [b] & intulit q̃ ſanctificá- b 2. para. 5. a.
uerat dauid pr̃ ſuus: argẽtũ & áurum & vaſa
repoſuitq; in theſauris domus dñi.

¶ Ca. Sũ. ¶ Arca introducitur in templo: ne-
bula implet domũ: ſalomõ bñdicit tẽplũ: poſt
hoc orat vt exaudiantur orãtes in tẽplo. Surgẽs
quidam ab oratione benedicit omni eccleſie
iſrael & eos inſtruit: immolantur victime & fit
feſtiuitas celebris. CVIII

Tunc [a] cõgregati ſunt oẽs maió- H
res nátu iſrael cũ principibus tri- a 2. paral. 5. a.
buũ & duces familiarum filiorum
iſraél ad regẽ ſalomonẽ in hie-
ruſalém vt deferrẽt arcam féde
ris dñi de ciuitate dauid ideſt
de ſión. Conuenitq; ad regẽ ſalomónem vni-
uerſus iſraél in menſe + bethanim in ſolenni Al. + be tanim
die: ipſe eſt menſis ſeptimus. Veneruntq; ſe-
nes de iſraél & tulérũt arcam ſacerdótes & por
tauérũt arcaz dñi & tabernaculũ fẽderis: & oĩa
vaſa ſanctuárij q̃ erant in tabernáculo: & fere
bãt ea ſacerdotes & leuite. Rex aũt ſálomon &
oĩs multitudo iſraél q̃ cõuénerat ad eũ gradie
bãtur cuz illo ante arcã: & immolabãt oues & bo
ues abſq; eſtimatióne & número. Et intulérũt
ſacerdotes arcã fẽderis dñi in locũ ſuũ in orá-
culũ tẽpli in ſanctũſcõrum ſúbter alas cherubin.
Siquidem cherubin expandebãt álas ſúbter

locum arce: ⁊ protegebant arcã ⁊ vectes eius
deſuper. Cūq; eminerent vectes ⁊ apparerent
ſūmitates eoꝝ foris ſanctuariū ante oraculū:
non apparebant vltra extrinſecus. Qui ⁊ fue-
B rūt ibi vſq; in preſentē diem. In arca aūt non
erat aliud niſi due tabule lapidee quas poſue
rat in ea moyſes in oreb qñ pepigit dominus
fedus cū filijs iſrael cum egrederentur de ter
ra egypti. Factum eſt aūt cū exiſſent ſacerdo
tes de ſanctuario: nebula ipleuit domum dñi:
⁊ non poterāt ſacerdotes ſtare ⁊ miniſtrare ꝓ
pter nebulam. Impleuerat enim gloria domi
b 2.para.6.a. ni domum dñi. [b] Tunc ait ſalomon. Dñs dixit
vt habitaret in nebula. Edificans edificaui do
mum ⁊ habitaculū tuum firmiſſimum ſoliū
tuū in ſempiternum. Cōuertitq; rex faciē ſu
am ⁊ bñdixit omni eccleſie iſrael. Ois eniz ec
cleſia iſrael ſtabat. Et ait ſalomō. Benedictus
dñs deus iſrael qui locutus eſt in ore ſuo ad da
uid prēm meum: ⁊ in manibus eius perfecit
dicēs. A die qua eduxi populum meum iſrael
de egypto: nō elegi ciuitatem de vniuerſis tri
bubus iſrael: vt edificaretur domus ⁊ eſſet no
mē meum ibi: ſed elegi dauid vt eſſet ſup po
pulum meuz iſrael. Uoluitq; dauid pr̄ meus
edificare domum noī dei iſrael: ⁊ ait dñs ad
dauid prēz meū. Q, cogitaſti in corde tuo edi
ficare domum noī meo: bñ feciſti hocipſum
mente tractans. Uerūtñ tu non edificabis
mihi domum: [c] ſed filius tuus qui egredietur
c 1.q.7.ce. 2.ibi. non edificabis de renibus tuis ipſe edificabit domum nomi
ni meo. Cōfirmauit dñs ſermonem ſuuz quē
locutus eſt: ſtetiq; pro dauid prē meo ⁊ ſedi ſu
per thronū iſrael ſicut locutus eſt dñs: ⁊ edifi-
caui domum noī dñi dei iſrael: ⁊ ꝯſtitui ibi lo
cum arce in qua fedus dñi eſt quod percuſſit
cum prībus noſtris quādo egreſſi ſunt de ter
ra egypti. Stetit autē ſalomon añ altare dñi
in ꝯſpectu eccleſie iſrael: ⁊ expandit manus ſu
as in celum ⁊ ait. Dñe deus iſrael nō eſt ſimi-
C lis tui deus in celo deſup ⁊ ſup terram deor-
ſum: qui cuſtodis pactum ⁊ miſericordiaz ſer
uis tuis qui ambulāt coram te in toto corde
ſuo: qui cuſtodiſti ſeruo tuo dauid prī meo q̃
locutus es ei. Ore locutus es ⁊ manibus ꝑfeci-
ſti: vt hec dies probat. Nunc igitur dñe deus
iſrael ꝯſerua famulo tuo dauid prī meo que
locutus es ei: dicēs. Non auferetur de te vir co
raz me qui ſedeat ſup thronum iſrael: Ita tñ
ſi cuſtodierint filij tui viam ſuam vt ambulēt
coram me: ſicut tu ambulaſti in ꝯſpectu meo.
Et nunc domine deus iſrael firmentur verba
tua q̃ locutus es ſeruo tuo dauid prī meo. Er-
go ne putandū eſt ꝙ vere deus habitet ſup ter
ram? Si enim celū ⁊ celi celoꝝ te capere non
poſſunt: quāto magis dom⁹ hec quā edificaui.
Sz reſpice ad oronez ſerui tui ⁊ ad preces ei⁹
dñe deus meus. Audi hymnum ⁊ oronez quā
ſeruus tu⁹ orat coram te hodie: vt ſint oculi tui
aperti ſup domuz hāc nocte ac die: ſup domuz
de qua dixiſti: erit nomē meum ibi: vt exaudi- D
as oronem quā orat in loco iſto ad te ſeruus tu
us vt exaudias deprecatiōem ſerui tui ⁊ popu-
li tui iſrael quodcūq; orauerit in loco iſto: ⁊ ex
audies in + loco habitaculi tui in celo: ⁊ cum Al's + in locum tabernaculi
exaudieris propitius eris. [d] Si peccauerit ho-
mo in proximum ſuum: ⁊ habuerit aliqḋ iu-
ramentum quo teneatur aſtrictus: ⁊ venerit d 2.para.6.b.
propter iuramentum coram altari tuo in do-
mum tuā: tu exaudies in celo: ⁊ facies ⁊ iudi-
cabis ſeruos tuos: ꝯdēnās impiuz: ⁊ reddēs
viam ſuam ſup caput eius: iuſtificanſq; iuſtuz
⁊ retribuēs ei ſm iuſtitiam ſuā. Si fugerit po
pulus tuus iſrael inimicos ſuos: q; peccaturus
eſt ibi: ⁊ agentes penitentiam ⁊ ꝯfitentes noī
tuo: venerint ⁊ adorauerint ⁊ deprecati te fue
rint in domo hac: exaudi i celo: ⁊ dimitte pec
catum populi tui iſrael: ⁊ reduces eos in ter-
ram quā dediſti prībus eorum. Si clauſuz fue
rit celum ⁊ nō pluerit ꝓpter peccata eorum: ⁊
orantes in loco iſto penitentiam egerint nomi
ni tuo: ⁊ a peccatis ſuis conuerſi fuerint ꝓpť
afflictionez ſuam: exaudi eos in celo: ⁊ dimit
te peccata ſeruorum tuorum: ⁊ populi tui iſra-
el: ⁊ oſtende eis viam bonam ꝑ quam ambu-
lēt: ⁊ da pluuiam ſup terram quam dediſti po
pulo tuo in poſſeſſionem. Fames ſi aborta fue
rit in terra: aut peſtilentia: aut corruptus aer:
aut erugo aut locuſta: vel rubigo: ⁊ afflixerit
eum inimicus eius portas obſidēs: oīs plaga
vniuerſa infirmitas: cūcta + deuotatio ⁊ im- Al's + in uocatio Al's + oio ⁊ deprecatio
precatio que acciderit oī homini de populo
tuo iſrael: ſi quis cognouerit plagam cordis
ſui ⁊ expanderit manus ſuas in domo hac: tu
exaudies in celo in loco habitationis tue ⁊ re-
propitiaberis ⁊ facies vt des vnicuiq; ſm o-
mnes vias ſuas ſicut videris cor eius: quia [e] no-
ſti ſolus cor oīum filiorum hoīum: vt timeant e 1a.q.2.c. penitentia de ꝯſe. di. 1.ca.
te cunctis diebus quibus viuunt ſuper faciez
terre quam dediſti patribus noſtris. Inſuper E
⁊ alienigena qui nō eſt de populo tuo iſrael cū 2.q.5.ca. ſi iudicis
venerit de terra lōginqua propter nomē tuuz:

audiétur enim nomen tuum magnum ⁊ ma-
nus tua fortis ⁊ brachiū tuū extétū vbicūqꝫ
Cū vénerit ergo ⁊ orauerit in hoc loco: tu exáu
dies in celo in firmamento habitáculi tui: ⁊
fácies oīa pro qbus inuocáuerit te alienigena
vt diſcant vniuérſi pópuli térraꝝ nomen tuū
timére: ſicut ppl's tuus iſraél: ⁊ ꝓbent qꝛ nomē
tuū inuocátū eſt ſup domum hác quam edifi
cáui. Si egréſſus fúerit ppl's tuus ad bellū con
tra inimicos ſuos per viam quocūqꝫ miſeris
eos: orábūt te ꝯtra viā ciuitátis quā elegiſti ⁊
ꝯtra domū quā edificáui nómini tuo: ⁊ exáu-
dies in celo orōnes eoꝝ: ⁊ préces eoꝝ ⁊ fáci-
es iudiciū eorum.[f] Qꝫ ſi peccáuerint tibi (non
eſt eni homo q non péccet) ⁊ irat' tradideris
eos inimícis ſuis: ⁊ captiui ducti fúerint i ter-
ram inimicoꝝ longe vel própe ⁊ égerint peni-
tentiā in corde ſuo in loco captiuitatis: ⁊ ꝯuer
ſi deprecáti te fúerint in captiuitate ſua dicen-
tes[g] peccáuim' inique égim': impie geſſimus
⁊ reuérſi fúerint ad te in vniuerſo corde ſuo:
⁊ tota aīa ſua in terra inimicoꝝ ſuoꝝ ad quā
captiui ducti fúerint: ⁊ oráuerint te contra vi-
am terre ſue quā dediſti pátribus eoꝝ ⁊ ciui-
tatis quā elegiſti: ⁊ tépli qđ edificáui nomini
tuo: exáudies in celo in firmaménto ſólij tui
orōnes eoꝝ ⁊ preces eoꝝ: ⁊ fácies iudiciū eo
rum: ⁊ ꝓpitiáberis ppl'o tuo qui peccáuit tibi:
⁊ oībus iniqtatibus eoꝝ quibus preuaricáti
ſunt in te: ⁊ dabis miſericordiā coram eis qui
eos captiuos habúerint vt miſereánt eis. Po
pulus eni tuus eſt ⁊ heréditas tua: quos eduxi
F ſti de terra egýpti de medio fornácis férree: vt
ſint oculi tui apérti ad deprecationē ſerui tui ⁊
ppl'i tui iſraél: ⁊ exáudies eos in vniuerſis pro
qbus inuocáuerint te. Tu eni ſeparáſti eos ti-
bi in hereditátē de vniuérſis ppl'i terre: ſicut lo
cutus es p móyſen ſeruū tuum qñ eduxiſti pa
tres nros de egýpto dñe deus. Factū eſt autem
cū compléſſet ſálomon orans dñm oēm ora-
tionē ⁊ deprecatiónem hanc: ſurréxit de ꝯſpe-
ctu altáris dñi. Vtrúmqꝫ eni génu in térram
fixerat ⁊ man' expanderat ad celū. Stetit ergo
⁊ bñdixit oī ecclésie iſraél voce magna dicēs.
Benedictus dñs deus q dédit réquiē populo
ſuo iſraél iuxta oīa que locutus eſt. Non ceci-
dit ne vnus qdem ſermo ex oībus bonis que
locut' eſt per móyſen ſeruū ſuum. Sit dñs deus
noſter nobiſcū ſicut fuit cū patrib' noſtris non
derelinquēs nos neqꝫ proijciens: ſed inclinet
corda nra ad ſe vt ambulém' in vniuérſis vijs

f 2. par. 6. e.
Eccl. 7. c.
1. Jo. 1. d.

g Dan. 3. c.

eius ⁊ cuſtodiam' mandata eius ⁊ cerimónia
⁊ iudicia quecūqꝫ mandauit patrib' noſtris: ⁊
ſint ſermones mei iſti qbus deprecat' ſum co
ram dño appropinquantes dño deo nro die
ac nocte: vt fáciat iudiciū ſeruo tuo ⁊ ppl'o tuo
iſraél per ſingulos dies: vt ſciant omnes ppl'i
terre qꝛ dñs ipſe eſt de': ⁊ non eſt últra abſqꝫ
eo. Sit quoqꝫ cor nrm perféctū cum dño deo G
nro vt ambulémus in decrétis eius: ⁊ cuſto-
diámus mandata ei' ſicut ⁊ hódie. Igit rex ⁊
omnis iſraél cū eo immolábant victimas co-
ram dño. Mactauitqꝫ ſálomon hoſtias paci-
ficas quas immoláuit dño: boum vigintiduo
milia ⁊ óuiū centū viginti milia. Et dedicauē
runt templum domini rex ⁊ filij iſrael. In die
illa ſanctificáuit rex médiū átrij qđ erat ante
domū domini. Fecit qppe holocáuſtum ibi ⁊ ſa
crificiū ⁊ ádipem pacificóꝝ: qm altáre éreū
qđ erat coram domino min' erat: ⁊ capere nō
póterat holocáuſtū ⁊ ſacrificiū ⁊ ádipem paci-
ficóꝝ.[b] Fecit ergo ſálomon in tpe illo feſtiui-
tátem célebrem: ⁊ omnis iſraél cū eo múlti-
tudo magna ab introitu emáth vſqꝫ ad riuū
egýpti coram domino deo noſtro ſeptem die-
bus ⁊ ſeptem dieb' ideſt qtuórdecim dieb': ⁊
in die octauo dimiſit ppl'os. Qui benedicéntes
regi profecti ſūt in tabernacula ſua letántes ⁊
álacri córde ſup omnib' bonis q fecerat domi
nus dauid ſéruo ſuo ⁊ iſraél populo ſuo.

b De cel. di. i. ca. i. ⁊ ſalemo n. ⁊ ca. ſolē. mnites cū glo. 2. par. 7.

C Ca. Sū. C De apparitione ſecunda domi-
ni ad ſalomonem: de oppidis datis hyrā a ſa-
lomone: pharao dat iaſem in dotē filie. Salo
mon edificat ciuitates omni iſrael: ppl'os ca-
naneoꝝ facit tributarios: de filijs iſrael nemi-
nem ſeruire conſtituit: claſſem mittit in ophir
ad aurum deportandum. C IX

Factū eſt aūt cū perfecíſſet ſálo-
mon edificium dom' domini ⁊ A
edificiū regis ⁊ omne qđ optá
uerat ⁊ volúerat facere:[a] appá-
ruit ei dñs ſecundo ſicut appa-
ruérat ei in gabaón. Dixitqꝫ do
minus ad eū. Exaudiui orationem tuam ⁊ de
precationem tuā: quam deprecát' es coram me
ſanctificáui domū hanc quam edificáſti vt pó
nerem nomen meū ibi in ſempitérnū: ⁊ érūt
oculi mei ⁊ cor meū ibi cūctis dieb'. Tu quo-
qꝫ ſi ambuláueris coram me ſicut ambuláuit
pater tu' in ſimplicitáte córdis ⁊ in eqtáte: ⁊
féceris omnia q precepi tibi ⁊ iudícia mea ſer
uáueris ⁊ legitima mea: ponam thrónū regni

a De pe. diſ. 2. ca. [illegible] enim. Sup. c. 3. 2. par. 7.

tui ſuper iſraél in ſempitérnum ſicut locútus
ſum dauid pr̄i tuo dicens. Non auferét de gé-
B nere tuo vir de ſolio iſraél. Si aūt auerſione a-
uérſi fuéritis vos ⁊ filij vr̄i non ſequentes me
nec cuſtodiéntes mādata mea ⁊ cerimónias
q̄s propóſui vobis: ſed abiéritis ⁊ coluéritis de
os aliénos ⁊ adoraueritis eos: áuferā iſraél de
ſupficie terre quā dedi eis: ⁊ templū qd̄ ſan-
ctificaui nomini meo piiciam a pſpectu meo:
eritq; iſraél in puerbium ⁊ in fábulam cūctis
populis: ⁊ domꝰ hec erit in exemplū. Omnis q
tranſierit p eam: ſtupébit ⁊ ſibilábit ⁊ dicet.
b Deute. 29.c. b Quare fecit dñs ſic terre huic ⁊ domui huic?
Hier.22.c. Et rñdébunt. Quia dereliquérunt dñm deū
ſuum q edúxit pr̄es eoꝝ de terra egýpti: ⁊ ſe-
cúti ſunt deos aliénos: ⁊ coluerūt eos: ⁊ adora
uerūt eos: idcirco indúxit dñs ſuper eos omne
c 2.pa.8.a malum hoc. c Explétis aūt annis viginti poſtq̄
edificauerat ſálomō duas domos id eſt domū
dñi ⁊ domum regis: hyrám rege týri prebén
te ſalomóni ligna cedrina ⁊ abiégna ⁊ áuruꝫ
iuxta oē quod opus habúerat: tunc dedit ſálo
mon hyram viginti oppida in terra galilée.
C Et egreſſus eſt hyrám de týro vt vidéret óp-
pida q̄ déderat ei ſálomon ⁊ non placuérunt
ei: ⁊ ait. Heccine ſūt ciuitates quas dediſti mi
hi frat. Et appelláuit eas terrā chabúl vſq; in
diem hanc. Miſit ergo hyrám ad regem ſalo
moneꝫ centū viginti talénta áuri. Hec ē ſúm
ma expenſaꝝ quam obtulit ſalomóni rex ad
edificándā domum dñi ⁊ domum ſuā ⁊ mel-
ló ⁊ muꝝ hieruſaléꝫ ⁊ heſér ⁊ mageddó ⁊ ga-
ʒér. Phárao rex egýpti aſcédit ⁊ cepit gaʒér:
ſuccenditq; eam igni: ⁊ chananéum q habita
bat in ciuitate iterfécit ⁊ dédit eā in dótem fi
Al. + vxoria. lie ſue + vxori ſalomónis. Edificauit ergo ſá-
lomon gaʒér ⁊ bethorón inferiorē ⁊ baaláth ⁊
palmiraꝫ in terra ſolitúdinis: ⁊ omnes vicos
q ad ſe ptinébant: ⁊ erant abſq; muro muni-
uit: ⁊ ciuitates cúrruū ⁊ ciuitates équitum: ⁊
quodcūq; ei plácuit: vt edificáret in hieruſa-
lém ⁊ in líbano ⁊ in oi t̄ra poteſtatis ſue. Uni
uerſuꝫ pplm qui remánſerat de ammoréis ⁊
de ethéis ⁊ de phereʒéis ⁊ euéis ⁊ iebuſéis qui
non ſunt de filijs iſraél. Hoꝝ filios qui remán
ſerát in terra quos ſcilicet non potuérant filij
iſraél exterminare fecit ſálomon tributários
D vſq; in dié hanc. De filijs aūt iſraél non pſti-
tuit ſálomon ſeruire quemq̄: ſed erant viri
bellatóres ⁊ miniſtri eiꝰ ⁊ principes ⁊ duces ⁊
prefecti cúrruū ⁊ equoꝝ. Erant aūt principes
ſuper omnia opera ſalomónis prepóſiti quīn-
genti qnquaginta q habebant ſubiectū pplm:
⁊ ſtatú tis operibus imperabant. Filia aūt pha
raónis aſcéndit de ciuitate dauid in domū ſu-
am quā edificauerat ei ſálomon. Tūc edifica
uit melló. Offerébat quoq; ſálomon tribꝰ vi-
cibus p annos ſingulos holocáuſta ⁊ pacificas
victimas ſuper altare qd̄ edificáuerat dño: ⁊
adolebat thymiáma coram dño. Perfectúm-
q; eſt templū. Claſſem quoq; fecit rex ſálomō
in aſiongabér q̄ eſt iuxta hayláʒ in littore ma-
ris rubri in terra idumeé. Miſitq; hyrám in
cláſſe illa ſeruos ſuos viros náuticos ⁊ gnáros
maris cum ſeruis ſalomonis. Qui cum veniſ-
ſent in ophir ſumptum inde áurum quadrin
gentóꝝ viginti talentóꝝ detulérunt ad re
gem ſalomónem.

¶ Capituli Summarium. ¶ Uenit regina
ſaba hieruſaleꝫ ⁊ obſtupeſcit: dat ⁊ áccipit mu
nera: fecit rex ſalomon ducenta ſcuta aurea ⁊
thronum eburneum: de claſſe regis ⁊ abundā-
tia ⁊ equis. ¶ X

Sed ⁊ regina a ſabá audíta fama A
ſalomónis: in noie domini vé- a 2.pa.9.a Math.12.d Luce.11.d
nit tentáre eū in enigmátibus.
Et ingreſſa hieruſalém cū mul
to comitátu ⁊ diuitijs: camélis
portantibꝰ arómata: ⁊ áuꝝ infi-
nitum nimis: ⁊ gémmas precioſas: vénit ad
regē ſalomónem: ⁊ locuta eſt ei vniuerſa que
habébat in corde ſuo. Et docuit eā ſálomon o
mnia verba q̄ propoſuit. Non fuit ſermo q re
gem poſſet latére: ⁊ nō reſpondéret ei. Uidens
autem regina ſabá omnē ſapiéntiam ſalomó
nis ⁊ domū quam edificauerat: ⁊ cibos menſe
eiꝰ: ⁊ habitácula ſeruoꝝ ⁊ órdines miniſtrán-
tium: veſteſq; eoꝝ: ⁊ pincérnas ⁊ holocáuſta q̄
offerébat in domo dñi: non habébat vltra ſpi
ritū. Dixitq; ad regē. Uerus eſt ſermo quē au-
diui in terra mea ſuper ſermonibꝰ tuis ⁊ ſuper
ſapiētia tua: ⁊ non credébā narrántibꝰ mihi ⁊
donec ipſa veni ⁊ vidi oculis meis: ⁊ pbáui qꝛ
media pars mihi nūciáta non fuerit. Maior
eſt ſapiētia ⁊ ópera tua q̄ꝫ rumor quē audiui. B
Beati viri tui ⁊ bt̄i ſerui tui hi q ſtānt coram
te ſemp: ⁊ áudiunt ſapientiā tuam. Sit domi-
nus deꝰ tuus benedictꝰ cui complacuiſti: ⁊ pó-
ſuit te ſup thrónum iſraél: eo qꝛ diléxerit dñs
iſraél in ſempiternū: ⁊ conſtituit te regeꝫ vt fá
ceres iudíciū ⁊ iuſtitiam. Dedit ergo regi cē-
tum viginti talénta áuri: ⁊ arómata multa ni

mis ⁊ gemmas precioſas. Non ſunt allata vl
tra aromata tã multa: q̃ʒ ea q̃ dedit regina ſa
ba regi ſalomoni. Sʒ ⁊ claſſis hyram q̃ porta
bat auꝝ de ophir attulit ex ophir ligna + tina
multa nimis: ⁊ gemmas p̃cioſas. Fecitqʒ rex
de lignis tinis fulcra domus dñi ⁊ domus re
gie: ⁊ citharas lyraſqʒ cantoꝛib⁹. Non ſunt il
lata huiuſcemodi ligna + tina neqʒ viſa vſqʒ
in preſentẽ diem. Rex aũt ſalomon dedit regi
ne ſaba omnia que voluit ⁊ petiuit ab eo: excẽ
ptis his q̃ vltro obtulerat ei munere regio.
Que reuerſa eſt ⁊ abijt in terrã ſuã cũ ſeruis
ſuis. + Erat aũt pondus auri qđ offerebať ſa
lomoni p annos ſingulos ſexcentoꝝ ſexagin
taſex talentoꝝ auri: excepto eo qđ offerebãt vi
ri qui ſuper vectigalia erãt ⁊ negociatores: vni
uerſiqʒ ſcuta vendentes: ⁊ oẽs reges arabie: du
ceſqʒ terre. Fecit quoqʒ rex ſalomõ ducenta
ſcuta de auro puriſſimo. Sexcentos auri ſiclos
dedit in laminas ſcuti vni⁹: ⁊ trecentas peltas
ex auro pꝛobato. Trecẽteqʒ mine auri vnam
peltã veſtiebant. Poſuitqʒ eas rex in domo ſal
tus libani. Fecit etiã rex ſalomon thꝛonuʒ de
eboꝛe grandẽ: ⁊ veſtiuit eũ auro fuluo nimis
q habebat ſex gradus. Et ſummitas thꝛoni ro
tunda erat in pte poſterioꝛi: ⁊ due man⁹ hinc
atqʒ inde tenẽtes ſedile: ⁊ duo leones ſtabant
iuxta man⁹ ſingulas: ⁊ duodecim leunculi ſtã
tes ſup ſex gradus hinc atqʒ inde. Non eſt fa
ctum tale opus in vniuerſis regnis. Sed ⁊ oĩa
vaſa de q̃bus potabat rex ſalomon erãt aurea
⁊ vniuerſa ſuppellex dom⁹ ſaltus libani de au
ro puriſſimo. Nõ erat argentũ nec alicuius
pꝛecij putabať in diebus ſalomonis: q2 claſſis
regis p mare cum claſſe hyram ſemel p tres
annos ibat in tharſis deferẽs inde auꝝ ⁊ ar
gentũ ⁊ dentes elephantoꝝ: ⁊ ſimias ⁊ pauos.
b Magnificatus eſt ergo rex ſalomon ſuper o
mnes reges terre diuitijs ⁊ ſapiẽtia. Et vniuer
ſa terra deſiderabat + vultũ ſalomonis vt au
diret ſapientiã eius quã dederat deus in coꝛ
de ei⁹. Et ſinguli deferebant ei munera: vaſa
argentea ⁊ aurea: veſtes ⁊ arma bellica: aro
mata quoqʒ ⁊ equos ⁊ mulos per annos ſingu
los. Cõgregauitqʒ ſalomon currus ⁊ equites:
⁊ facti ſunt ei mille q̃dringenti currus: ⁊ duo
decim milia equitũ. Et diſpoſuit eos p ciuita
tes munitas: ⁊ cũ rege in hieruſalem. Fecitqʒ
vt tanta eſſet abundantia argenti in hieruſa
lem quanta ⁊ lapidum: ⁊ cedroꝝ pꝛebuit
multitudinẽ quaſi ſicomoros que naſcuntur

He + thy na vel ſty nis — C — He + thy na vel ſty nis — + Accipiendo talẽti medio mõ: reddit⁹ ſalomonis erãt annualiter q̃tuor milionũ ungẽta ⁊ quinq̃ginta quaſi milia: ⁊ quadringenti quadraginta ducat: ſcilicet ex tributis: abſqʒ vectigalibus ⁊ negociatoribus. — D — b 2. para. 9. c. — Diſ + videre

in campeſtribus. Et educebantur equi ſalo
moni de egypto ⁊ de choã. Negociatores enim
regis emebant de choã ⁊ ſtatuto pꝛecio perdu
cebant. Egrediebatur autẽ quadriga ex egy
pto ſexcentis ſiclis argenti: ⁊ equus centum
quinquaginta. Atqʒ in hunc moduʒ cuncti re
ges etheoꝛum ⁊ ſyrie equos vendebant.

¶ Capituli Summarium. ¶ De ſeptingen
tis vxoꝛibus ⁊ trecentis concubinis regis per
quas ſalomon preuaricatus eſt: comminatur
ei dominus: ⁊ ſuſcitat aduerſarios ei adad ra
zon ⁊ hieroboam: de concuſſione regni de abia
pꝛopheta ad hieroboam miſſo: ſalomon volu
it interficere hieroboam: ſed fugit: de moꝛte ſa
lomonis. ¶ XI

a Rex autem ſalomon adamauit A
mulieres alienigenas multas. a eccleſ. 47. c.
Filiaʒ quoqʒ pharaonis ⁊ moa
bitidas ⁊ ammonitidas: idume
as: ⁊ ſydonias: ⁊ cetheas: de gẽ
tibus ſup quibus dixit dñs fi
lijs iſrael. b Non ingrediemini ad eas: neqʒ de b exo. 34
illis ingredientur ad vras. Certiſſime enĩ auer
tent coꝛda veſtra: vt ſequamini deos eaꝝ. His
itaqʒ copulatus eſt ſalomõ ardentiſſimo amo
re. c Fuerunt ei vxoꝛes quaſi regine ſeptingen c Cant. 6.
te: ⁊ cõcubine trecente. Et auerterunt mulie
res coꝛ eius. Cumqʒ iam eſſet ſenex: depraua
tum eſt coꝛ eius per mulieres: vt ſequeretur de
os alienos: nec erat coꝛ eius perfectum cum do
mino deo ſuo: ſicut coꝛ dauid patris eius. d Sʒ d Iſra. ec
colebat ſalomon aſtharthen deam ſidonio 3. 47. 3.
rum ⁊ chamos deum moabitarum: ⁊ moloch 32. 4. 4.
idolum ammonitarum. Fecitqʒ ſalomon qđ ſalomo B
nõ placuerat coꝛam dño: ⁊ nõ adimpleuit vt
ſequereť dñm: ſicut dauid pr̃ eius. Tũc edifi
cauit ſalomõ phanum chamos idolo moab
in mõte qui eſt ꝯtra hieruſalẽ: ⁊ moloch ido
lo filioꝝ ammon. Atqʒ in hũc modũ fecit vni
uerſis vxoꝛib⁹ ſuis alienigenis: que adolebant
thura ⁊ immolabant dijs ſuis. Igiť iratus eſt
dñs ſalomoni q2 auerſa eſſet mens eius a dño
deo iſrael qui apparuerat ei ſecundo ⁊ precẽ
perat de v̓bo hoc ne ſequereť deos alienos: ⁊ nõ
cuſtodiuit q̃ mandauit ei dñs. Dixit itaqʒ do
minus ſalomoni. Quia habuiſti hoc apud te
⁊ nõ cuſtodiſti pactũ meum ⁊ precepta mea q̃
mãdaui tibi: diſrumpẽs ſcindam regnũ tuum
⁊ dabo illud ſeruo tuo. Veruntñ in dieb⁹ tuis
nõ faciam pꝛopť dauid prẽm tuuʒ. De manu
filij tui ſcindã illud: nec totũ regnũ auferaʒ: C

ſed tribúm vnaꝫ dabo filio tuo propter dauid
ſeruū meum: ⁊ hieruſalém quā elégi. Suſci-
táuit aūt dominus aduerſáriū ſalomóni adád
iduméuꝫ de ſémine régio: q erat in edóm. Cū
enim eſſet dauid in iduméa: ⁊ aſcédiſſet ioáb
princeps militie ad ſepeliéndū eos q fuerát in
terfecti: ⁊ occidiſſet oē maſcúlinū in iduméa.
Sex enim ménſib[9] ibi morátus eſt ioáb ⁊ oīs
iſraél donec interimeret omne maſculinū in
iduméa: fúgit adád ipſe ⁊ viri iduméi de ſer-
uis pr̄is eius cū eo vt ingrederéť egýptum. E-
rat autem adád púer páruulus. Cūqꝫ ſurrexiſ
ſent de madián: venérūt in pharám. Tulerūt-
qꝫ ſecū viros de pharám ⁊ introiérunt egýptū
D ad pharaónem regem egýpti. Qui dedit ei do
mū ⁊ cibos ꝯſtituit: ⁊ terram delegáuit. Et in-
uenit adád grām coram pharaóne válde: in-
tm̄ vt daret ei vxorem ſorórē vxóris ſue germá
nam tháfnes regine. Genuitqꝫ ei ſoror tháf-
nes genebáth filiū: ⁊ nutríuit eum tháfnes in
domo pharaonis: Eratqꝫ genebáth hábitans
apud pharaónem cū filijs eius. Cūqꝫ audiſſet
adád in egýpto dormiſſe dauid cum patribus
ſuis: ⁊ mortuū eſſe ioáb principem militie: di-
c Re.10.d xit pharaóni. [c] Dimítte me vt vádam in terrā
meam. Dixitqꝫ ei phárao. Qua enim re apud
me indiges. vt quéras ire ad terrā tuam? At il
le reſpódit. Nulla. Sed óbſecro te vt dimittas
me. Suſcitáuit quoqꝫ ei deus aduerſárium ra
zón filiuꝫ eliadám qui fúgerat adadezér re-
gem ſabá dominum ſuuꝫ: ⁊ congregáuit con-
tra eum viros: ⁊ factus eſt princeps latrónum
E cuꝫ interficeret eos dauid: Abierúntqꝫ damá
ſcum ⁊ habitauérunt ibi: ⁊ conſtituérunt euꝫ
regem in damáſco. Eratqꝫ aduerſárius iſraél
cunctis diebus ſalomónis. Et hoc eſt malum
adád ⁊ ódium contra iſraél: regnauitqꝫ in ſý-
ria. Hieroboám quoqꝫ filius nabáth ephrate-
us de ſaredá ſeruus ſalomónis cuius mr̄ erat
nomine ſeruá mulier vidua: leuauit manum
contra regem. Et hec eſt cauſa rebelliónis ad-
uérſus eum: q: ſálomon edificáuit melló: ⁊
coequáuit voráginem ciuitátis dauid pr̄is ſui
Erat aūt hieroboám vir fortis ⁊ pótens. Vi-
dénſqꝫ ſálomon adoleſcénteꝫ bone indolis ⁊
indúſtriū: conſtitúerat eum prefectū ſuper tri
búta vniuerſe domus ioſéph. Factū eſt igitur
in tp̄e illo vt hieroboám egrederétur de hieru
ſalém ⁊ inueniret eū ahías ſylonites prophé-
ta in via opértus pallio nouo. Erant aūt duo
tm̄ in agro. Apprehendénſqꝫ ahías pálliuꝫ ſu-
F um nouum quo coóptus erat ſcidit in duóde
cim pártes: ⁊ ait ad hieroboám. Tólle tibi de
cem ſciſſúras. Hec enim dicit dn̄s deus iſraél.
Ego ſcindā regnuꝫ de manu ſalomónis: ⁊ da-
bo tibi decē tribus. Porro vna tribus remanē
bit ei propter ſeruū meum dauid: ⁊ hieruſaléꝫ
ciuitatē quam elégi ex oībus tribubus iſraél:
eo q dereliquerit me [f] ⁊ adoráuerit aſthertihén f ſup. 11.
deam ſidonioꝝ ⁊ chamós deum moáb: ⁊ mo-
lóch deum filioꝝ ammón: ⁊ nō ambuláuerit
in vijs meis vt fáceret iuſtitiā coram me: ⁊ pre
cepta mea ⁊ iudicia ſicut dauid pať eius. Nec
áuferā omne regnū de manu eius: ſed ducem
ponam eū cunctis diebus vite ſue propter da-
uid ſeruū meum quē elégi: qui cuſtodíuit mā
data mea ⁊ precepta mea. Auferam autem re
gnuꝫ de manu filij ei[9]: ⁊ dabo tibi decē tribus:
filio aūt eius dabo tribuꝫ vnā vt remáneat lu
cerna dauid ſeruo meo cūctis diebus coram
me in hieruſalém ciuitate quā elégi: vt eſſet
nomen meū ibi. Te aūt aſſumam ⁊ regnábis
ſup omnia que deſiderat anima tua: eriſqꝫ rex
ſuper iſraél. Si igiť audieris omnia q̄ precépe G
ro tibi ⁊ ambuláueris in vijs meis: ⁊ féceris
qđ rectum eſt coram me cuſtódiens mandata
mea ⁊ precepta mea: ſicut fecit dauid ſeruus
meus ero tecū ⁊ edificábo tibi domū fidéleꝫ:
qúo edificáui dauid domū: ⁊ trádam tibi iſra
él: ⁊ affligaꝫ ſemē dauid ſup hoc. Verúntamē
non cunctis diebus. Vóluit ergo ſálomon in-
terficere hieroboám. Qui ſurréxit ⁊ aufúgit
in egýptū ad ſeſác regem egýpti: ⁊ fuit in egý
pto vſqꝫ ad mortē ſalomonis: [g] Réliquū auteꝫ g 2 Par. 9.
verboꝝ ſalomónis ⁊ oīa que fecit ⁊ ſapientia
eius: ecce vniuerſa ſcripta ſunt in libro verboꝝ
dieꝝ ſalomónis. Dies aūt quos regnáuit ſa-
lomón in hieruſalém ſuper oēꝫ iſraél: quadra
ginta ān̄i ſunt. Dormiuitqꝫ ſálomon cū patri-
bus ſuis: ⁊ ſepult[9] eſt in ciuitate dauid patris
ſui: regnauitqꝫ roboám fili[9] eius pro eo.

¶ Ca. Sū. ¶ De roboā qui conſilio vſus eſt
iuuenum ⁊ tm̄ ſuper duas tribus rex ꝯſtitui-
tur: hieroboā autem ſup decem trib[9]: de ſeme-
ia ꝓpheta ad roboā miſſo: de vitulis aureis qs
(fecit hieroboam. ¶ XII

V Enit aūt roboám in ſychém. Il-
A lúc eniꝫ ꝯgregát[9] erat oīs pp̄ls
iſraél ad ꝯſtituéndū eum regē.
At v̄o hieroboám fili[9] nabáth
cū adhuc eſſet in egýpto profu
g[9]a facie ſalomónis regis audita morte ei[9] re

1.par. 10.a 2.q.i.c. de nique 16.q.i.ca. eccleſia ũerſus eſt de egypto. Miſerúntqȝ ⁊ vocauérũt
eũ. // Uénit ergo hieroboáȝ ⁊ omnis mltitudo
iſraél: ⁊ locuti ſunt ad roboám dicentes. Pa-
ter tuꝰ duriſſimum iúgum impóſuit nobis: tu
itaqȝ nũc imminue páululuȝ de império pr̃is
tui duriſſimo: ⁊ de iúgo grauiſſimo qđ impó
B ſuit nobis: ⁊ ſeruiémꝰ tibi. Qui ait eis. Jte vſ-
qȝ ad tertiũ diem: ⁊ reuertimini ad me. Cũqȝ
abiſſet ppl's iniit conſiliũ rex roboám cũ ſenió
ribus qui aſſiſtébãt coꝛam ſalomóne pr̃e eius
cum adhuc viueret: ⁊ ait eis. Qđ datis conſili
um vt reſpondeã populo. Qui dixérunt ei. Si
hodie obediéris ppl'o huic ⁊ ſeruieris: ⁊ petitió
ni eoꝝ ceſſeris: locutúſqȝ fueris ad eos verba
lénia: erunt tibi ſerui cunctis diebus. Qui de-
reliquit conſiliũ ſénuȝ quod déderãt ei: ⁊ ad-
hibuit adoleſcéntes qui nutriti fuerant cum
eo: ⁊ aſſiſtébant illi. dixitqȝ ad eos. Quod mi-
hi datis conſilium vt reſpondeã populo huic:
qui dixérunt mihi: léuius fac iúgum qđ impo
ſuit pater tuus ſup nos. Et dixérunt ei iúuenes
C qui nutriti fúerant cũ eo. Sic loquere populo
huic: qui locuti ſunt ad te dicentes: pr̃ tuus ag-
2.par.10.c grauáuit iúgum nr̃m: tu réleua nos. // Sic lo-
quéris ad eos. Minimus digitus meus gróſ
ſioꝛ eſt dóꝛſo pr̃is mei. Et nunc pr̃ meus póſu-
it ſup vos iúgum gráue: ego autẽ áddam ſup
iúgum vr̃m. Pr̃ meus cecidit vos flagellis:
ego autem cédam vos ſcoꝛpiónibus. Uénit er
go hieroboám ⁊ oĩs populus ad roboám die
tertia: ſicut locutus fúerat rex dicẽs. Reuerti-
D mini ad me die tertia. Reſponditqȝ rex popu-
lo dúra: derelicto conſilio ſenioꝝ quod ei dé-
derant: ⁊ locutꝰ eſt eis ſc̃m conſilium iúuenuȝ
dicens. Pr̃ meus aggrauáuit iúgum vr̃ȝ: ego
autem áddam iugo vr̃o. Pr̃ meus cecidit vos
flagéllis: ego aũt cédam vos ſcoꝛpiónibus. Et
1 reg. ad ierſa. ius non acquiéuit rex populo: quoniam + auérſa
tus fuérat eum dominꝰ: vt ſuſcitáret verbuȝ ſu
um quod locútus fúerat in manu ahie ſyloni-
te ad hieroboãm filiuȝ nabáth. Uidens itaqȝ
populus ꝙ noluiſſet eos audire rex: rñdit ei
dicens. Que nobis ps in dauid: vel que heré-
ditas in filio iſai? Uade ĩ tabernacula tua iſra
él. Nunc vide domum tuã dauid. Et abiit iſra
1.par.10.d él in tabernacula ſua. // Sup filios autem iſra-
él quicũqȝ habitabant in ciuitatibus iudá: re-
gnauit roboám. Miſit ergo rex roboám adu-
rám qui erat ſup tribúta ⁊ lapidáuit euȝ oĩs
E iſraél: ⁊ moꝛtuus eſt. Poꝛro rex roboám feſti-
nus aſcendit currũ ⁊ fúgit in hieruſalém. Re
ceſſitqȝ iſraél a domo dauid vſqȝ in preſentem
diem. Factũ eſt autem cũ audiſſet omnis iſra
él ꝙ reuérſus eſſet hieroboám miſérunt ⁊ vo-
cauérunt eum ꝯgregato cetu: ⁊ conſtituérunt
eũ regem ſup omnem iſraél: nec ſecútus eſt
quiſpiam domũ dauid preter tribum iudá ſo
laȝ. // Uenit autem roboám hieruſalém: ⁊ con 2.par.11.f. eccli.47.e.
gregáuit vniuerſam domũ iudá ⁊ tribũ benia
min centũoctoginta milia eléctoꝝ viroꝝ ⁊ bel
latoꝝ vt + pugnárent ꝯtra domum iſraél: ⁊ re vt + pugnarent
dúcerent regnũ roboám filio ſalomónis. Fa- F
ctus eſt aũt ſermo dñi ad ſemeiam viꝝ dei di
cens. Lóquere ad roboám filiũ ſalomónis re
gem iudá ⁊ ad oẽm domum iudá ⁊ beniamin
⁊ reliquos de populo dicẽs. Hec dicit dñs. Nõ
aſcendétis neqȝ bellábitis contra fr̃es veſtros
filios iſraél. Reuertát̃ vir in domum ſuam. A
me enim factũ eſt verbum hoc. Audiérunt ſer
monem dñi ⁊ reuerſi ſunt de itinere: ſicut eis
precépat dominus. Edificáuit aũt hieroboám
ſychem in monte effraim: ⁊ habitáuit ibi. Et
egréſſus inde edificauit phanuél. Dixitqȝ hie-
roboám in coꝛde ſuo. Nunc reuertét̃ regnum
ad domum dauid. Si aſcénderit populus iſte
vt fáciat ſacrificia in domo dñi in hieruſaléȝ:
⁊ conuertét̃ coꝛ populi huius ad dñm ſuuȝ ro-
boám regem iudá: interficiéntqȝ me ⁊ reuer
tent̃ ad eum. Et excogitáto conſilio fecit duos
vitulos áureos: ⁊ dixit eis. Nolite vltra aſcén-
dere in hieruſalém. // Ecce dij tui iſraél qui te
eduxérunt de terra egypti. Poſuitqȝ vnum in G
bethél ⁊ alteꝝ in dán. Et factum eſt verbũ hoc Exo.32.b. 1.q.i.ca. ſ[...]
in peccatum. Jbat eni populus ad adoꝛánduȝ qs inq. e[...]
vitulum vſqȝ in dán. Et fecit phána in excél- a l ieroboam
ſis: ⁊ ſacerdotes de extrémis ppli qui nõ erant ⁊ ca. ſcri-
de filijs leui. Conſtituitqȝ diẽ ſoléunem in mẽ ptura
ſe octáuo quintadecima die menſis in ſimilitu
dinem ſolennitatis que celebrat̃ in iudá. Et a
ſcéndens altáre ſimilit̃ fecit in bethél: vt ĩmo-
láret vitulis: quos fabricátus fúerat / Conſtitu
itqȝ in bethél ſacerdótes excelſoꝝ que fécerat 2.par.11.e
⁊ aſcéndit ſup altare quod extrúxerat ĩ bethél
quintadecima die menſis octaui quẽ finxerat
de coꝛde ſuo. Et fecit ſolẽnitátem filijs iſraél:
⁊ aſcendit ſup altáre vt adoléret incenſum.
¶ Ca. xiii. ¶ De viro dei q venit in bethel qui
de ioſia naſcituro prophetauit: ſignũ dat ⁊ de ef
fuſione cinis: ⁊ dextera hieroboã qualiter aru
it ⁊ reſtituta eſt: panẽ cum rege non comedit:
a ppheta quodã reductus eſt ⁊ cum eo panem
comedit ⁊ a leone pcuſſus eſt: ꝙ leo ⁊ aſinꝰ ſta

bant iuxta cadauer: ⁊ ſepultura eius facta a
propheta qui eum ſic reduxerat. C XIII

A ET ecce vir dei venit de iudá i ſer
mone dñi in bethél hieroboám
ſtante ſup altáre ⁊ thus iacién
te: ⁊ exclamauit ɔtra altare in
a 4.re. 23.b ſermone dñi ⁊ ait.[a] Altáre altá
re: hec dicit dñs. Ecce filiꝰ naſcé
tur dómui dauid ioſias noíe: ⁊ immolabit ſu
per te ſacerdotes excelſoꝝ qui nunc in te thú
ra ſuccéndunt: ⁊ oſſa hoīum ſuper te incéndet.
Deditq̃ in illa die ſignum dicens. Hec erit ſi
b infra.eo. gnum qḋ locutus eſt dñs.[b] Ecce altáre ſcindé
tur: ⁊ effundet cinis qui in eo eſt. Cũq̃ audiſ
ſet rex ſermoné hominis dei quem inclamaue
rat ɔtra altare in bethel: exténdit manũ ſuam
B de altari dicés. Apprehéndite eum. Et exáruit
manꝰ eius quã extenderat ɔtra eum: nec va
luit retrahere eã ad ſe. Altáre quoq̃ ſciſſũ é:
⁊ effuſus eſt cinis de altari: iuxta ſignũ quod
predixerat vir dei i ſermone dñi. Et ait rex ad
virũ dei. Deprecáre faciem dñi dei tui: ⁊ ora p
me: vt reſtituat manus mea mihi. Orauit vir
dei faciem dñi: ⁊ reuérſa eſt manus regis ad
eũ: ⁊ facta eſt ſicut prius fúerat. Locutus eſt aũt
rex ad virũ dei. Ueni mecũ domum vt prande
as: ⁊ dabo tibi múnera. Rñditq̃ vir dei ad re
gem. Si déderis mihi mediam partẽ domus
tue nõ veniam tecum: nec cómedã panem ne
q̃ bibam aquã in loco iſto. Sic enim manda
C tũ eſt mihi in ſermone dñi precipiéntis.[c] Nõ
c infra.eo. cómedes pané neq̃ bibes aquã: nec reuerte
ris p viam qua veniſti. Abijt ergo p aliam vi
am ⁊ nõ eſt reuérſus p iter quo vénerat in be
thél. Prophétes aũt quidam ſenex habitabát
in bethél ad quẽ + venérunt filij ſui: ⁊ narraué
Als + venit filiꝰ ſuus ⁊ narrauit runt ei omnia opa que fécerat vir dei illa die
in bethél. Et verba que locutus fúerat ad regẽ
narrauérunt pr̃i ſuo. Et dixit eis pr̃ eoꝝ. Per
quam viam abijt. Oſtendérunt ei filij ſui viã
p quam abíerat vir dei qui venerat de iudá. Et
ait filijs ſuis. Stérnite mihi áſinũ. Qui cum
Als + aſinum. ſtrauiſſent + aſcéndit ⁊ ábijt poſt virũ dei: ⁊ in
uénit eũ ſedéntem ſubtus terebinthum. Et
ait illi. Tu ne es vir dei qui veniſti de iudá? Re
ſpondit ille. Ego ſũ. Dixitq̃ ad eũ. Ueni me
D cum domũ vt cómedas pané. Qui ait. Nõ poſ
ſum reuérti neq̃ venire tecum: nec cómedam
pané neq̃ bibam aquã in loco iſto: q̃ locutꝰ eſt
d ſup.eo. dominus ad me in ſermone dñi dicens.[d] Nõ
cómedas panem ⁊ non bibas aquã ibi: nec re
uertéris per viã qua ieris. Qui ait illi. Et ego
prophéta ſum ſimilis tui. Et angelus locutꝰ eſt
mihi in ſermone dñi dicens. Reduc eũ tecũ
in domũ tuã: vt comedat pané ⁊ bibat aquã.
Fefellit eũ: ⁊ redúxit ſecum. Comédit ergo
panem in domo eiꝰ: ⁊ bibit aquam. Cũq̃ ſedé
rent ad méſam: factus eſt ſermo domini ad p
phetám q reduxerat eũ. Et exclamáuit ad vi E
rum dei qui vénerat de iudá dicens. Hec dicit
dñs. Quia non obédiens fuiſti ori dómini: ⁊
non cuſtodiſti mãdatũ quod precépit tibi do
minus deus tuꝰ: ⁊ reuérſus es ⁊ comediſti pa
nem ⁊ bibiſti aquã in loco in quo precépit ti
bi ne coméderes pané neq̃ biberes aquã non
inferet cadáuer tuum in ſepúlcrum pátrum
tuoꝝ. Cũq̃ + comediſſet ⁊ bibiſſet ſtráuit áſi Als + c... medaſſet ⁊ bibiſſet
num ſuum prophéta qué reduxerat. Qui cũ
abiſſet inuenit[e] eũ leo in via: ⁊ occidit. Et erat e 1.q.1.ca. ... go ingres...
cadáuer eius proiectũ in itinere. Aſinus auté
ſtabat iuxta illũ: ⁊ leo ſtabat iuxta cadáuer. Et
ecce viri tránſeuntes vidérunt cadáuer pro F
iéctum in via ⁊ leónem ſtántem iuxta cadá 13.q.2.ſi ...
uer. Et venérunt ⁊ diuulgauérunt in ciuitaté:
in qua prophétes ille ſenex habitabat. Quod
cum audiſſet pphta ille q reduxerat eũ de via
ait. Uir dei eſt q inobédiens fuit ori dñi: ⁊ trá
didit eum dominus leóni: ⁊ ɔfrégit eum ⁊ oc
cidit iuxta verbum dñi quod locutus eſt ei. Di
xitq̃ ad filios ſuos. Sternite mihi áſinũ. Qui
cum ſtrauiſſent ⁊ ille abiſſet: inuénit cadáuer
eius proiéctum in via ⁊ áſinum ⁊ leónẽ ſtan G
tes iuxta cadáuer. + Non comédit leo de ca Als + non
dáuere: nec léſit áſinum. Tulit ergo prophé
tes cadáuer viri dei: ⁊ póſuit illud ſuper áſi
num: ⁊ reuérſus intulit in ciuitatem prophete
ſenis vt plángeret eum. Et póſuit cadáuer eiꝰ
in ſepulcro ſuo. Et planxérunt eum: + heu heu Als + heu mi frater
mi frater. Cũq̃ planxiſſent eum: dixit ad fili
os ſuos. Cum mortuus fúero ſepelite me in ſe
pulcro in quo vir dei ſepultus eſt: iuxta oſſa eiꝰ
pónite oſſa mea. Profecto eniẽ véniet ſermo
quem predixit in ſermone domini contra alta
re quod eſt in bethél: ⁊ cõtra omnia phána ex
celſorum que ſunt in úrbibus ſamarie.[f] Poſt f ſup.eo.
verba hec non eſt reuérſus hieroboám de via
ſua péſſima: ſed econtrario fecit de nouiſſimis
populis ſacerdotes excelſorum.[g] Quicũq̃ vo g 1.q.1.c...
lebat implebat manum ſuam: ⁊ fiebat ſacer
dos excelſorũ. Et propter hanc cauſam peccá
uit domus hieroboám ⁊ euérſa eſt ⁊ deléta de
ſuperficie terre.

¶ Ca.Sū. ¶ De prophetia ahie ad vxorē hie
roboam: de morte abie filij eius: de morte hie
roboam: de regno nadab filij eius: de peccatis
iude: de ſeſach rege egypti qui ſpoliauit hieru
ſalem: de ſcutis aureis ⁊ ereis: de morte roboā
⁊ regno filij eius. ¶ XIIII

A IN tempore illo egrotáuit abia
filiꝰ hieroboám. Dixitqꝫ hiero-
boám vxori ſue. Súrge ⁊ cómu-
ta hábituꝫ ne cognoſcáris ꝙ ſis
vxor hieroboám: ⁊ vade in ſyló
vbi eſt abías ꝓphéta q̄ locútus ē
mihi ꝙ regnatúrꝰ eſſem ſup populū hūc.[a] Tól
le quoqꝫ in manu tua decē panes ⁊ crúſtulaꝫ ⁊
vas méllis: ⁊ vade ad illū. Ipſe enī indicábit
tibi qd euentúꝝ ſit púero huic. Fecit vt dixe-
rat hieroboám vxor eius. Et ꝯſurgens abijt in
ſyló: ⁊ venit in domū ahie. At ille non póterat
vidére: q2 caligáuerant oculi eiꝰ pre ſenectúte.
Dixit aūt dñs ad ahiám. Ecce vxor hierobo-
ám igrédit̄ vt cónſulat te: ſup filio ſuo q̄ egró
B tat. Hec ⁊ hec loquéris ei. Cū ergo illa itráret
⁊ diſſimuláret ſe eſſe q̄ erat: audíuit ahías ſó-
nitū pédum eiꝰ introeúntis p̄ óſtiū: ⁊ ait. In-
grédere vxor hieroboám. Quare aliā te eſſe ſi
mulas. Ego aūt miſſus ſū ad te dúrus núnciꝰ.
Uade ⁊ dic hieroboám. Hec dicit dñs deꝰ iſra
él. Quia exaltaui te medio ppl̄i ⁊ dédi te du-
cem ſup ppl̄m meū iſraél: ⁊ ſcidi regnū domꝰ
dauid ⁊ dedi illud tibi: ⁊ nō fuiſti ſicut ſeruus
meꝰ dauid q̄ cuſtodíuit mādata mea: ⁊ ſecútꝰ

4.re.8.c
2.i.ca.iii
icem.

eſt me in toto corde ſuo fáciens quod plácitū
eſſet in ꝯſpectu meo: ſed opátus es male ſupꝛ
omnes q̄ fuérunt an̄ te: ⁊ feciſti tibi deos alie
nos ⁊ ꝯflátiles vt me ad iracúndiam prouocā
res: me aūt proieciſti poſt corpus tuū. Idcirco C
ecce ego indúcā mala ſup domū hieroboám: ⁊
ꝑcútiā de hieroboám mingénté ad pariéteꝫ
cláuſum ⁊ nouiſſimū in iſraél: ⁊ mūdabo reli
quias domꝰ hieroboám: ſicut mūdári ſolet fi-
mus vſqꝫ ad púꝝ.[b] Qui mortui fúerint de hie b ſupra 16.b. infra.21.f
roboám in ciuitate cómedent eos cánes: qui
aūt mórtui fúerint in agro vorábūt eos áues
celi: q2 dñs locútus eſt. Tu igit̄ ſúrge ⁊ vade in
domū tuam: ⁊ in ipſo intróitu pédum tuoꝝ in
úrbem morieꝫ púer ⁊ planget eū omnis iſra-
él ⁊ ſepéliet. Iſte enim ſolus infereꝫ de hiero D
boám in ſepúlcrū: q2 inuéntus eſt ſuper eo ſer
mo bonꝰ a domino deo iſraél in domo hierobo-
ám. Conſtituet aūt ſibi dominꝰ regem ſup iſra
él: q̄ percútiet domū hieroboám in hac die ⁊
ī hoc tempore: ⁊ percútiet dominꝰ deus iſraél:
ſicut moueri ſolet harúndo in aq̄. Et euéllet
iſraél de terra bona hac: quam dedit patribus
eoꝝ: ⁊ ventilábit eos trans flúmen: q2 fecérūt
ſibi lúcos vt irritárent dominū. Et trádet do- E
minus deus iſraél propter peccata hieroboám
qui peccáuit ⁊ peccáre fecit iſraél. Surrérit ita
qꝫ vxor hieroboám: ⁊ ábijt ⁊ vénit in therſā.
Cumqꝫ illa ingrederétur límen domus: puer
mortuus eſt ⁊ ſepeliérunt eum. Et plánxit euꝫ
oīs iſraél iuxta ſermonem domini quem locu

tus eſt in manu ſerui ſui ahie prophete. Reli-
Al's + quõ regnaue-ri ⁊ quo pugnaue-rit. qua aũt verboꝝ hieroboám quo+ pugnáuerit
⁊ quo regnáuerit: ecce ſcripta ſunt in libro ver
boꝝ dieꝝ regum iſraél. Dies aũt qbus regna
uit hieroboám vigintiduo anni ſũt. Et dormi-
F uit hieroboám cũ patribꝰ ſuis: regnauitq; na
dáb filꝰ eius pro eo. Porro roboám filiꝰ ſalo-
2.par.11.c. mónis regnauit in iuda. // Quadraginta ⁊ vni
us anni erat roboám cũ regnare cepiſſet: ⁊ de-
cem ⁊ ſeptẽ annis regnáuit in hieruſaléz ciui-
táte quam elégit dñs: vt poneret nomen ſuũ
ibi ex oĩbus tribubus iſraél. Nomen aũt ma
tris eiꝰ naamá amanites. Et fecit iúdas malũ
coram dño: ⁊ irritauerũt eum ſuper oĩbus quę
fecerant pr̃es eorum in peccátis ſuis q̃ peccaue
runt. Edificauerũt enim ⁊ ipſi ſibi áras ⁊ ſtá-
tuas ⁊ lúcos ſuper oẽm cóllem excélſuz: ⁊ ſub
ter oẽm árborem frondóſam: Sed ⁊ effeminá
ti fuerũt in terra: fecerũtq; oẽs abominatió-
nes géntium quas attriuit dñs ante faciem fi
lioꝝ iſraél. In quinto aũt anno regni roboám
aſcéndit ſeſác rex egýpti in hieruſalém: ⁊ tu-
B lit theſáuros domus dñi ⁊ theſáuros régios ⁊
vniuerſa diripuit: ſcúta quoq; áurea que féce
rat ſálomon pro qbus fecit rex roboám ſcuta
érea: ⁊ trádidit ea in manu ducũ ſcutarióruz
⁊ eoꝝ qui excubábant ante óſtium domꝰ regis.
Cũq; ingrederetur rex in domũ domini portá
bant ea q preeundi habebant officiũ: ⁊ póſtea
reportábant ad armamentáriũ ſcutariorum.
Reliqua aũt ſermonũ roboám ⁊ omnia q̃ fe-
cit: ecce ſcripta ſũt in libro ſermonuz dieꝝ re
gum iuda. Fuitq; bellũ inter roboám: ⁊ hiero
boám cũctis diebꝰ. Dormiuitq; roboám cum
patribus ſuis: ⁊ ſepultꝰ eſt cum eis in ciuitate
dauid. Nomen aũt matris eius naamá ama-
nites. Et regnauit abia filius eius pro eo.
¶ Ca. Sũ. ¶ De abia qui fecit malum: de pu
gna cũ hieroboam q dauid fecit rectum exce-
pto ſermone vrie ethei: de aſa q regnauit poſt
abiam q fecit rectũ: de prelio inter aſa ⁊ baaſa
regem iſrael: de adiutorio benadab regi aſa: de
morte aſa ⁊ de dolore pedũ eius: de ioſaphat q
ſucceſſit ei: de nadab rege filio hieroboam occi
ſo: de baaſa qui regnauit poſt euz qui percuſſit
(oẽm domũ hieroboã. ¶ XV
Igitur // i octauodecimo anno re
A gni hieroboám filii nabáth: re-
2.par.13.a. gnáuit abiá ſuper iúdam. Tribꝰ
annis regnáuit in hieruſalém.
Nomen mr̃is eius maabá filia
abeſſalóm. Ambulauitq; in omnibus peccatis
patris ſui q̃ fécerat ante eũ: nec erat cor eius
perféctum cum dño deo ſuo ſicut cor dauid pa
tris eiꝰ. Sed propter dauid dedit ei dñs deus
ſuꝰ lucérnaz i hieruſalem vt ſuſçitaret filium
eius poſt eũ: ⁊ ſtaret in hieruſalem: eo q feciſ
ſet dauid réctũ in óculis dñi: ⁊ non declináſ-
ſet ab omnibus que precéperat ei cũctis diebꝰ
vite ſue: excépto ſermóne vrie ethei. Attñ bel
lum fuit inter + abiam ⁊ hieroboám oĩ tem- Al's + in roboam.
pore vite eius. Réliqua aũt ſermónum abie ⁊
oĩa que fecit: nõne hec ſcripta ſũt in libro ver-
boꝝ dieꝝ regum iuda? Fuitq; préliũ inter abí B
am ⁊ inter hieroboám. // Et dormiuit abía cũ 2.par.
patribꝰ ſuis ⁊ ſepeliérũt euz in ciuitate dauid:
regnauitq; aſá filius eiꝰ pro eo. In anno ergo
vicéſimo hieroboáz regis iſraél regnáuit aſá
rex iudá: ⁊ q̃dragínta ⁊ vno anno regnauit in
hieruſalém. Nomen mr̃is eius maácha filia
abeſſalom. Et fecit aſá rectũ ante conſpéctum
dñi ſicut dauid pr̃ eius. Et abſtulit effeminá-
tos de terr a: purgauitq; vniuerſas ſordes ido-
lóꝝ que fecérunt pr̃es eius. Inſup ⁊ maachán C
matrẽ ſuam amóuit ne eſſet princeps in ſacris
priapi: ⁊ in lúco eiꝰ quez ↄſecráuerat. Subuer
titq; ſpécũ eius ⁊ confrégit ſimúlacrũ turpiſ
ſimum: ⁊ cõbúſſit in torrénte cedrón. Excelſa
aũt non ábſtulit. Uerũtñ cor aſá perféctum
erat cũ dño deo ſuo cũctis diebꝰ ſuis: ⁊ intulit
ea que ſanctificáuerat pr̃ ſuus ⁊ vóuerat in do
muz dñi argéntum ⁊ áuꝝ ⁊ vaſa. // Bellũ aũt infra
erat inter aſá ⁊ baaſá regez iſraél cunctis die
bus eoꝝ. Aſcendit quoq; baaſá rex iſraél in iu
dam: ⁊ edificáuit ramá vt nõ poſſet quiſpiam
egredi vel ingredi de pte aſá regis iúde. Tol-
lens itaq; aſá oẽ argéntum ⁊ áurum quod re D
mánſerat in theſáuris domus dñi: ⁊ in theſáu-
ris domus régie: dedit illud in manꝰ ſeruoruz
ſuoꝝ: ⁊ miſit ad benadáb filiũ + tabremón fi- Al's + b:enu...
lij eçión regẽ ſýrie: qui habitábat in damáſco
dicens. Fedus eſt inter me ⁊ te: ⁊ inter patrez
meum ⁊ pr̃em tuuz: ideo miſi tibi múnera ar
géntum ⁊ áuꝝ: ⁊ peto vt vénias ⁊ írritũ fácias
fédus qd̃ habes cum báaſa rege iſraél ⁊ recé-
dat a me. Acqéſcens benadáb regi aſá miſit
pncipes exércitus ſui in ciuitates iſraél: ⁊ per-
cuſſérunt ahión ⁊ dán ⁊ abél domũ maachá E
⁊ vniuerſam cenneroth: oẽm ſcilicet terrá ne
ptalim. Qd̃ cum audiſſet baaſá intermiſit edi
ficáre ramá: ⁊ reuérſus eſt in therſá. Rex aũt
aſá nunciũ miſit in oẽm iudám dicẽs. Nemo
ſit excuſatus

ſit excuſátus. Et tulérūt lápides de ramá ⁊ lí
gna eius quib⁹ edificáuerat baaſá ⁊ extrúxit
de eis rex aſá: gabaá beniamin ⁊ maſpha. Re
liqua aūt oīuz ſermónū aſá ⁊ vniuerſe fortitu
dines eius ⁊ cūcta que fecit: ⁊ ciuitates quas
extruxit: nōne hec ſcripta ſunt in libro verboꝝ
2. paralip. 16. dierū regum iudá? Ueruntñ in tempore ſe
nectutis ſue doluit pedes: ⁊ dormiuit cū prib⁹
ſuis: ⁊ ſepúltus eſt cū eis ī ciuitate dauid pris
ſui. Regnauitqȝ ioſaphát fili⁹ eius ꝓ eo. Na-
F dáb vero fili⁹ hieroboám regnauit ſuꝑ iſraél
anno ſecūdo aſá regis iudá. Regnauitqȝ ſuꝑ
iſraél duob⁹ annis. Et fecit qḋ malū ē in ꝯſpe
ctu dñi: ⁊ ambuláuit ī vijs pris ſui: ⁊ in pctis
eius qb⁹ peccáre fecit iſraél. Inſidiatus ē aūt
ei baaſá fili⁹ ahié de domo iſachár: ⁊ pcuſſit
Legitur ciuitas a rege capi cōtinuatur eū in gebbethón q̄ ē vrbs philiſtinoꝝ. Siqdez
nadáb ⁊ oīs iſraél obſidebāt gebbethón. In-
terfecit ergo illū baaſá in āno tertio aſá regis
G iuda: ⁊ regnauit ꝓ eo. Cūqȝ regnaſſet: pcuſſit
Ro + ne oēm domū hieroboám. Nō dimiſit + nec vnā
qdē ánimā de ſemine eius: donec deléret euz:
iuxta verbum dñi qḋ locutus fuerat in manu
ſerui ſui ahie ſylonitis ꝓpter peccata hiero-
boám q̄ peccauerat: ⁊ qb⁹ peccare fécerat iſra
él: ꝓpter delictū quo irritauerat dominū deuz
iſraél. Réliqua aūt ſmonū nadáb ⁊ oīa que
operátus eſt: nōne hec ſcripta ſunt in libro ver-
Inf. eo. boꝝ dierū regū iſraél. Fuitqȝ bellū īter aſá
⁊ baaſá regē iſraél cūctis dieb⁹ eoꝝ. Anno
tertio aſá regis iudá regnauit baaſá fili⁹ ahie
ſuꝑ oēm iſraél ī thérſa vigintiqttuoꝛ ānis. Et
fecit malū corā dño: āmbulauitqȝ ī + vijs hiero
Ro + via boāz ⁊ in pctis ei⁹ qb⁹ peccáre fecit iſraél.
¶ Ca. xvi. ¶ De iehu ꝓpheta miſſo ad baa
Igeſilaus ex lacedemonioꝝ ꝓptia⁹ claret ſa: de morte baaſa: ⁊ q baaſa interfecit iehu
cui ſucceſſit hela filius eius quē occidit ςamri:
⁊ regnauit ꝓ eo: qui poſtea ſemetipſum ſuccē
dit cū obſiderēt eū. Amri quē elegerat iſrael
media pars ppl'i ſeqbaꞇ thebin: ꝑualuit tñ po
pulus q erat cū amri: ō regno achab filio ei⁹:
de reedificatione hiericho ab abiel. ¶ XVI
A Factus eſt aūt ſmo dñi ad iéhu
filiū anani contra baaſá dicēs.
Pro eo q exaltáui te de pulue
re ⁊ poſui te ducē ſuꝑ populum
meū iſraél: tu aūt ambulaſti in
vía hieroboám: ⁊ peccáre feci
ſti pplm meū iſraél: vt me irritáres in pecca
tis eoꝝ: ecce ego démetā poſterióra baaſá et
B poſterióra domus eius: ⁊ faciā domū tuā ſicut
domū hieroboám filij nabáth. Qui mortu⁹ Inf. 14. c. ⁊ in 21. c.
fuerit de baaſá in ciuitate cómedēt eū canes:
⁊ qui mortuus fuerit ex eo in regione: come-
dēt eū volucres celi. Reliq̄ aūt ſermonū baa
ſá ⁊ quecūqȝ fecit ⁊ ꝑlia eius: nōne hec ſcripta
ſunt in libro verboꝝ dierū reguz iſraél? Dor-
miuit ergo baaſá cū prib⁹ ſuis: ſepultus ē in
therſá: ⁊ regnauit helá fili⁹ eius ꝓ eo. Cū autē
in manu iheu filij anani ꝓphete verbū dñi fa
ctū eſſet cōtra baaſá ⁊ ꝯtra domū eius: ⁊ ꝯtra
omne malū qḋ fécerat corā dño ad irritādū
eū in operib⁹ manuū ſuaruz vt fieret ſicut do-
mus hieroboám: ob hác cauſaz occidit eum:
hoc eſt iehú filiū anani ꝓphetā. Anno viceſi- C
mo ſexto aſá regis iudá regnauit helá filius
baaſá ſuꝑ iſraél in therſá duob⁹ annis. Et re
bellauit cōtra euz ſeruus ſuus ςambri dux me
die partis eqtuz. Erat aūt helá in therſá bibēs
⁊ temulētus in domo arſá prefecti therſá. Ir-
ruēs ergo ςambri pcuſſit ⁊ occidit eū anno
viceſimoſeptimo aſá regis iudá: ⁊ regnauit
pro eo. Cūqȝ regnaſſet ⁊ ſediſſet ſuꝑ ſoliū ei⁹:
pcuſſit oēm domū baaſá: ⁊ + nō dereliquit ex Ro + nō reliqt ex. 4. Re. 9. g.
ea mingēntē ad parietē ⁊ ꝓpinquos ⁊ amicos
eius. Deleuitqȝ ςambri oēm domū baaſá iu
xta verbuz dñi qḋ locutus fuerat ad baaſá in
manu iehú prophete: ꝓpter vniuerſa peccata
baaſá ⁊ peccata helá filij eius qui peccauerūt
⁊ peccare fecerunt iſraél: prouocántes domi-
nuz deū iſraél in vanitatib⁹ ſuis. Reliqua aūt D
ſermonū helá ⁊ omnia que fecit: nōne hec ſcri
pta ſūt ī libro verboꝝ dieꝝ regū iſraél. Anno
viceſimoſeptimo aſá regis iudá regnauit ςā-
bri ſeptem diebus in therſá. Porro exercitus
obſidébat gebbethón vrbē philiſtinorū. Cūqȝ
audiſſet rebellaſſe ςambri ⁊ occidiſſe regez: fe
cit ſibi regez omnis iſraél amri qui erat prin
ceps militie ſuper iſraél in die illa in caſtris.
Aſcéndit ergo amri ⁊ omnis iſraél cuz eo de
gebbethón ⁊ obſidebāt therſá. Uidens autez
ςambri q expugnanda eſſet ciuitas: ingreſſus
eſt palatiū ⁊ ſuccendit + ſe cū domo régia: et Ro + ſecū domū regiam
mortu⁹ eſt in peccatis ſuis: que peccáuerat fa
ciens malū corā dño: ⁊ ambulans in vía hie-
roboám ⁊ in peccato eius que fecit peccáre
iſraél. Reliqua aūt ſmonū ςambri ⁊ inſidia-
rū eius ⁊ tyrānidis: nonne hec ſcripta ſunt in E
libro verborum dierum regum iſraél? Tunc
diuiſus eſt populus iſraél in duas partes. Me
dia pars populi ſequebaꞇ thebni filiū gineth
vt ꝯſtitueret euz regem: ⁊ media pars ámri.

Preualuit autē populus qui erat cū amri populo q ſeqbaſ thebni filiū gineth: mortuuſq; eſt thebni ⁊ regnauit amri. Anno triceſimoprimo aſa regis iuda: regnauit amri ſup iſraél duodecim annis. In therſa regnauit ſex annis. Emitq; montē ſamárie a ſomér duobus talentis argenti: ⁊ edificauit eū. Et vocauit nomē ciuitatis quam extruxerat nomine ſomer dñi montis ſamáriā. Fecit autē amri malū in conſpectu dñi ⁊ operatus eſt nequiter ſup oēs qui fuérunt ante eū. Ambulauitq; in omni via hieroboam filij nabáth: ⁊ in peccatis eius quib⁹ peccáre fécerat iſraél: vt irritáret dñm deū iſraél in vanitatibus ſuis. Reliqua autē ſermonū amri ⁊ prelia eius q̄ geſſit: nōne hec ſcripta ſunt i libro verbo⁊ dierū regum iſraél? Dormiuitq; amri cum patrib⁹ ſuis: ⁊ ſepult⁹ eſt i ſamaria: regnauitq; achab filius eius pro eo. Achab vero filius amri regnauit ſuper iſraél anno triceſimooctauo aſá regis iudá. Et regnauit achab filius amri ſuper iſraél in ſamária viginti ⁊ duobus annis. Et fecit achab filius amri malū in conſpectu dñi ſup omnes qui fuerūt ante eū. Nec ſuffécit ei vt ambuláret in peccatis hieroboam filij nabáth: inſuper duxit vxorē iezabél filiā methabaál regis ſydonio⁊. Et abijt et ſeruiuit baál ⁊ adorauit eum: ⁊ poſuit áram baál i templo baál: qđ edificáuerat in ſamária: ⁊ plantáuit lúcum. Et áddidit achab in ópere ſuo irritans dominum deum iſraél ſuper omnes reges iſraél qui fuérunt ante eū. In dieb⁹ eius edificauit ahiel de bethél hiericho. In abirám primitiuo ſuo fundauit eam: ⁊ in ſegúb nouiſſimo ſuo póſuit portas eius: iuxta verbum domini quod locutus fuerat in manu ioſué filij nún.

¶ Ca. XVII. ¶ Venit helias ad achab: claudit celū ne pluat: paſcitur a coruis: ⁊ poſtea a muliere ſareptana ſuſcipiſ: ⁊ farina de hydria ⁊ lecythus olei nō defecit: etiā eius filium ſuſcitat helias. ¶ XVII

Et dixit helías teſbites de habitatorib⁹ galaád ad achab. Uiuit dñs deus iſraél in cuius cōſpectu ſto: ſi erit annis his ros ⁊ pluuia: niſi iuxta oris mei verba. Et factū ē verbū dñi ad eū dicens. Recéde hinc ⁊ vade cōtra orientem: et abſcóndere in torrente carith: qui eſt ꝯtra iordánem: ⁊ ibi de torrénte bibes. Coruiſq; precépi vt páſcant te ibi. Abijt ergo ⁊ fécit iuxta verbū dñi. Cūq; abiſſet ſedit in torrēte caríth qui eſt contra iordánē. Corui quoq; deferébát ei panē ⁊ cárnes mane: ſimiliſ panē ⁊ carnes véſperi: ⁊ bibebat de torrénte. Poſt dies aūt aliquātos ſiccat⁹ eſt torrens. Nō eniz pluerat ſup terrā. Factus eſt ſermo dñi ad eū dicens. Surge ⁊ vade in ſareptā ſidonio⁊ ⁊ manebis ibi. Precepi enim ibi mulieri vidue vt paſcat te. Surrexit: ⁊ abijt in ſareptā ſidonio⁊. Cūq; veniſſet ad portā ciuitatis: appáruit ei mulier vidua colligēs ligna. Et vocauit eā. dixitq; ei. Da mihi páululū aque in vaſe vt bibam. Cūq; illa pergeret vt afferret: clamabat poſt tergū eius dicens. Affer mihi óbſecro ⁊ bucéllā panis in manu tua. Que reſpōdit. Uiuit dñs deus tuus: quia non há beo panē niſi quantū pugillus cápere poteſt farine in hýdria ⁊ paululū ólei in lecytho. En cólligo duo ligna: vt ingrediar ⁊ fáciā il ud mihi ⁊ filio meo: vt comedam⁹ ⁊ moriamur. Ad quā helias ait. Noli timere: ſ; vade ⁊ fac ſicut dixiſti. Uerūtamē mihi primū fac de ipa farinula ſubcinericiū panē paruulū ⁊ affer ad me: tibi aūt ⁊ filio tuo fácies póſtea. Hec aūt dicit dñs deus iſraél. Hýdria farine non deficiet: nec lecythus ólei minueſ vſq; in diē in qua dñs daturus eſt pluuiā ſuper faciē terre. Que abijt ⁊ fécit iuxta verbū helie. Et comédit ipſe ⁊ illa ⁊ domus eius. Et ex illa die hýdria farine non defécit: ⁊ lecythus olei nō eſt imminutus iuxta verbū domini quod locutus fúerat in manu helie. Factum eſt aūt poſt verba hec egrotauit filius mulieris matriſfamilias ⁊ erat lāguor fortiſſimus ita vt non remaneret in eo hálitus. Dixit ergo ad heliam. Quid mihi ⁊ tibi vir dei: ingreſſus es ad me vt rememorareſ iniquitates mee: ⁊ interficeres filium meum? Et ait ad eū helias. Da mihi filiū tuū. Tulitq; eū de ſinu eius: ⁊ portáuit in cenaculū vbi ipſe manebat: ⁊ poſuit ſuper lectulū ſuū: ⁊ clamauit ad dñm ⁊ dixit. Dñe deus meus etiamne viduā apud quam ego vtcumq; ſuſténtor afflixiſti: vt interficeres filiū eius. Et expandit ſe atq; ménſus eſt ſup púerū tribus vicib⁹. Et clamauit ad dñm ⁊ ait. Dñe deus meus reuertaſ óbſecro anima pueri huius in víſcera eius. Et exaudiuit dñs vocē helie: ⁊ reuerſa eſt ánima pueri intra eum ⁊ reuixit. Tulitq; helias puerū ⁊ depoſuit eum de cenaculo in inferiorem domū:

⁊ trádidit matri ſue. Et ait illi. En viuit filius
tuus. Dixitq́ꝫ mulier ad heliam: Nũc in iſto
cognoui quoniam vir dei es tu: ⁊ verbum do-
mini in ore tuo verum eſt.

ℭ Ca. Sũ. ℭ Uenit helias ad achab vt dare
tur ei pluuia: de abdia qui cẽtũ prophetas dñi
abſcondit ⁊ pauit: de oſtenſiõe helie ad achab:
de interfectione ſacerdotum baal ⁊ helia poſt
conſumptionẽ holocauſti: ⁊ igne miſſo de celo:
de pluuia data. ℭ XVIII

A POſt dies multos factũ eſt ver-
bũ domini ad heliã in anno ter
tio dicens. Uade ⁊ oſténde te
acháb: vt dem plúuiaꝫ ſuper fa
ciem terre. Juit ergo helias vt
oſténderet ſe acháb. Erat auteꝫ
fames vehẽmẽs in ſamária. Uocauitq́ꝫ acháb
abdiaꝫ diſpẽſatorẽ domus ſue. Abdias auteꝫ
a 23. q. 4. ca. nimiũ ⁊ q. eadẽ §. ſꝫ obijcitur timebat dñm deũ valde.[a] Nam cuꝫ interfice
ret ieꝫabél ꝓphetas dñi: ille túlit cẽtũ prophé
tas ⁊ abſcóndit eos quinq̃génos ⁊ quinqua-
genos in ſpelúncis ⁊ páuit eos pane ⁊ aqua.
Dixit ergo acháb ad abdiám. Uáde ĩ terrã
ad vniuerſos fontes aquarũ: ⁊ cũctas vállés:
ſi forte poſſimus inuenire hérbam ⁊ ſaluare
equos ⁊ mulos: ⁊ non pénitus iuménta inté-
B reant. Diuiſeruntq́ꝫ ſibi regiónes vt circui-
rent eas. Acháb ibat per viam vnã: ⁊ abdias
per viam alteram ſeórſum. Cũq́ꝫ eſſet abdias
in via: helias occurrit ei. Qui cum cognouiſ-
ſet eum: cécidit ſuper faciẽ ſuam ⁊ ait. Nũ tu
es dñe mi helias? Cui ille reſpondit. Ego. Et
Pt. ſupeꝛ ✠ 41 dixit. Uade ✠ ⁊ dic dño tuo. Adeſt helias. Et
ille. Quid peccaui inquit qm̃ trades me ſuũ
tuũ in manu acháb vt interficiat me? Uiuit
dñs de⁹ tuus: q2 non eſt gens aut regnũ in quo
nõ miſerit dñs meus te requirens. Et reſpõ
dentib⁹ cũctis. nõ eſt hic. adiurauit regna ſin
gula ⁊ gẽtes eo q͡ minime reperiréris. Et nũc
dicis mihi vade ⁊ dic dño tuo: adeſt helias?
Cũq́ꝫ recéſſero a te: ſpũs dñi aſportabit te ĩ lo
cum quem ego ignoro: ⁊ ingreſſus nunciabo
acháb: ⁊ nõ inueniẽs te ĩterficiet me. Seruus
autem tuus timet dominum ab infantia ſua. C
Nunquid nõ indicatum eſt tibi dño meo qđ
fecerim: cum interficeret ieꝫabél ꝓphetas do
mini: q͡ abſconderim de prophetis dñi centũ
viros quinquagénos ⁊ quinquagenos in ſpe-
luncis ⁊ páuerim eos pane ⁊ aqua? Et nunc
tu dicis vade ⁊ dic domino tuo: adeſt helias
vt interficiat me. Et dixit helias.[b] Uiuit domi
nus exercituum ante cuius vultũ ſto: quia ho b ſuſ. c. 4. re. 4. b
die apparebo ei. Abijt ergo abdias in occur-
ſum acháb ⁊ indicauit ei. Ueniťq́ꝫ acháb in
occurſuꝫ helie. Et cum vidiſſet eum: ait. Tu
ne es ille qui ꝯturbas iſraél. Et ille ait.[c] Non c 3. q. 7. § fi. 23. q. 4. q peccat
ego turbaui iſraél: ſed tu ⁊ domus patris tui:
qui dereliquiſtis mandata dñi ⁊ ſecuti eſtis
baalim. Uerũtñ nunc mitte ⁊ congrega ad
me vniuerſum iſraél in monte carmeli: ⁊ ꝓ-
phetas baál quadringentos quinq̃ginta: pro-
phetaſq́ꝫ lucorũ quadringentos qui comedũt

D de menſa ieçabél. Miſit achab ad omnes filios iſraél ⁊ congregauit prophétas in monte carméli. Accedẽs autem helias ad oẽm po-
d di. 45. ca. ſi. de regula iurꝰ ca. an penul. in glo. pulũ iſraél ait.[d] Uſqꝫquo claudicátis in duas partes. Si dñs eſt deus: ſequimini euꝫ. Si aũt baál ſequimini illũ. Et nõ reſpõdit ei populus verbum. Et ait rúrſus helías ad populuꝫ. Ego remánſi prophéta dñi ſólus: prophéte autem baál quadringénti ⁊ quinquaginta ꝓpheteqꝫ lucórum quadringenti viri ſunt. Dentur nobis duo boues ⁊ illi éligant ſibi bouem vnũ ⁊ in fruſtá cedénteſ ponant ſuper ligna: ignem aũt nõ ſupponãt. Et ego faciã bouem álterũ: ⁊ imponã ſup ligna: ignẽ autẽ nõ ſuppónam. Inuocate nomina deoꝝ veſtroꝝ ⁊ ego inuoca-
e Mat. de ... 1. Re 9. b ſupra 2. ſ. bo nomẽ dei mei: ⁊ deus q exaudierit p ignẽ ipſe ſit deus. Reſpondens oĩs ppl's ait.[e] Optima ꝓpoſitio quã locutus ẽ helias. Dixit ergo helías prophétis baál. Eligite vobis bouem vnũ ⁊ fácite primi quia vos plures eſtis: ⁊ inuocáte nomina deoꝝ veſtroruꝫ: ignẽmqꝫ non ſupponátis. Qui cuꝫ tuliſſent bouẽ quem dederat eis: fecerũt ⁊ inuocábant nomen baál
E de mánе vſqꝫ ad meridiẽ dicẽtes. Baál exáudi nos. Et non erat vox: nec qui reſponderet. Tranſiliebántqꝫ altáre qḋ fecerát. Cumqꝫ eſſet iam meridies: illudébat illis helias dicens Clamate voce maióre. Deus enim eſt ⁊ forſitan lóquitur: aut in diuerſorio ẽ aut in itinere aut certe dormit vt excitet. Clamabant ergo voce magna: ⁊ incidebãt ſe iuxta ritum ſuum cúltris ⁊ lancéolis donec perfunderéntur ſánguine. Poſtq̃ꝫ autem trãſijt meridies: ⁊ illis prophetantibus vénerat tempus quo ſacrificium offérri ſolet: nec audiebátur vox nec alíquis reſpondébat nec attendébat orantes: dixit helias omni populo. Uenite ad me. Et ac-
F cedénte ad ſe populo curáuit altare domini quod deſtructum fúerat: ⁊ tulit duodecim lápides iuxta numerum tribuum filiorum iacób: ad queꝫ factus eſt ſermo domini dicẽns: iſraél erit nomẽ tuum: ⁊ edificauit de lapidibus altare in nomine domini. Fecitqꝫ aqueductuꝫ: quaſi per duas aratiúnculas in circuitu altáris: ⁊ compoſuit ligna: diuiſitqꝫ per mẽbra bóuem: ⁊ poſuit ſuper ligna ⁊ ait. Implete quáttuor hýdrías aqua: ⁊ fundite ſuper holocáuſtuꝫ ⁊ ſuper ligna. Rurſumqꝫ dixit. Etiã ſecũdó hoc facite. Qui cum feciſſent ſecundo ait. Etiã tertio id ipſuꝫ fácite. Fecérũtqꝫ tértio: ⁊ currebãt aq circũ altare ⁊ foſſa aquedúctus repléta eſt. Cũqꝫ iam tẽpus eſſet vt offerrétur holocáuſtuꝫ: accedẽs helias ꝓphéta ait. Dñe deus habraám ⁊ iſaác ⁊ iſraél: oſtẽde hodie q: tu es deus iſraél ⁊ ego ſeruus tuus: et iuxta p̃ceptũ tuuꝫ feci omnia verba hec. Exaudi me dñe exaudi me: vt diſcat populus iſte: q: tu es dñs deus ⁊ tu ꝯuertiſti cor eoꝝ iterũ.
[f] Cecidit aũt ignis dñi ⁊ vorauit holocáuſtuꝫ ⁊ ligna ⁊ lápides púluerẽ quoqꝫ ⁊ aquã que erat in aquedúctu lámbẽs. Quod cuꝫ vidiſſet omnis populus: cecidit in faciẽ ſuaꝫ: ⁊ ait. f 1. q. 1. ca. cũ ſcriptura in glo.
Dñs ipſe eſt deus: dñs ipſe eſt deus. Dixitqꝫ helias ad eos.[g] Apprehéndite ꝓphetas baál: ⁊ ne vnus quidẽ effugiat ex eis. Quos cuꝫ ap- G
p̃hendiſſent duxit eos helias ad torrẽnte cyſon. Et iterfecit eos ibi. Et ait helias ad achab g 32. q. 4. ca. nuniã et q. 5. ca. reos 12. q. 4. ca. quecc. ... ꝫ obiici. ⁊ ca. ca. vis dicta
[h] Aſcénde cómede ⁊ bibe: q: ſonus multe pluuie eſt. Aſcéndit achab vt comederet ⁊ biberet. Helias autẽ aſcẽndit in vérticeꝫ carméli ⁊ pronus in terrã poſuit faciẽ ſuã inter genua ſua: ⁊ dixit ad púeruꝫ ſuũ. Aſcénde ⁊ próſpice h ... Jaco. 5. d.
ꝯtra mare. Qui cuꝫ aſcẽndiſſet ⁊ contẽplatus eſſet ait. Non eſt quicq̃ꝫ. Et rúrſuꝫ ait illi. Reuertere ſéptẽ vicibꝰ. In ſeptima autẽ vice ecce nubécula párua quaſi veſtigium hóminis aſcendébat de mari. Qui ait. Aſcénde ⁊ dic achab. Iunge currum tuuꝫ ⁊ deſcẽde ne óccupet te plúuia. Cumqꝫ ſe vérteret huc atqꝫ illuc ecce celi contenebrati ſunt: ⁊ nubes ⁊ ventus: ⁊ facta eſt pluuia grándis. Aſcẽndẽs itaqꝫ achab ábijt in ieçraél ⁊ manus dñi facta eſt ſup heliaꝫ accinctiſqꝫ lumbis currébat ante achab donec veniret in ieçrahél.

¶ Ca. Sũ. ¶ Fugit helias ieçabel: dormit ſub vmbra iuniperi mane in ſpelunca petit anime ſue mortem: videt dominum: mittitur vngere açahel regem ſuper ſyriam ⁊ hieu ſup iſrael ⁊ heliſeum in prophetam pro ſe: heliſeus ſeqtur ⁊ ſibi miniſtrat. ¶ XIX

A Nunciauit auteꝫ achab ieçabél oĩa que fecerat helías ⁊ quõ occidiſſet vniuerſos ꝓphétas baál gládio. Miſitqꝫ ieçabél nũciuꝫ ad heliam dicẽs.[a] Hec mihi fáciant dij ⁊ hec áddant: niſi hac hora cras poſuero animã tuã ſicut ánimã vnius ex illis.[b] Timuit ergo helias: ⁊ ſurgens ábijt quocũqꝫ euꝫ ferebat voluntas. Ue- a 4. re. 4. b
nitqꝫ in berſabẽe iudá: ⁊ dimiſit ibi pueruꝫ ſuum: ⁊ p̃rexit in deſertũ viã vniꝰ diei. Cũqꝫ veniſſet ⁊ ſedéret ſubter vnam iuniperꝰ petiuit 7. q. 1. ca. ſcis ſciatis

anime ſue vt moreretur:ꝛ ait.[e] Sufficit mihi dñe:tolle animã meã.Neq̃ eniʒ melior ſum q̃ patres mei.Proiecitq̃ ſe:ꝛ obdormiuit in vmbra iuniperi.Et ecce ãgelus dñi tétigit eũ: ꝛ dixit illi.Surge : cõmede . Reſpexit:ꝛ ecce ad caput ſuũ ſubcinericius panis ꝛ vas aque. Comédit ergo ꝛ bibit:ꝛ rurſum obdormiuit Reuerſuſq̃ ẽ ãgelus dñi ſecũdo:ꝛ tétigit eũ: dixitq̃ illi . Surge comede . Grandis enim tibi reſtat via.Qui cũ ſurrexiſſet : comédit et

B bibit : ꝛ ambulauit in fortitudine cibi illius quadraginta diebus ꝛ quadraginta noctibus vſq̃ ad montem dei oreb.Cũq̃ veniſſet illuc: manſit in ſpelunca.Et ecce ſermo dñi ad eũ: dixitq̃ illi. [e] Quid hic agis helia? At ille reſpõdit.Zelo ʒelãtus ſum ꝓ dño deo exercituũ q: dereliquerũt pactũ dñi filij iſraél.[f] Altaria tua deſtruxerũt et prophetas tuos occidérunt gladio:ꝛ derelictus ſum ego ſolus:ꝛ quérunt animã meã vt auferãt eam .Et ait ei.Egredere ꝛ ſta in monte coram dño.Et ecce dñs tráſijt:ꝛ ſpũs grandis ꝛ fortis ſubuertens montes ꝛ cónterens petras ante dñm.Non in ſpiritu dñs.Et poſt ſpũʒ cõmótio.Nõ i cõmotione dñs.Et poſt cõmotiónẽʒ ignis.Nõ in igne

C dñs.Et poſt ignem ſibilus aure tenuis. [g] Qđ cũ audiſſet helias opéruit vultuʒ ſuũ pállio: ꝛ egreſſus ſtetit in oſtio ſpelúnce : et ecce vox ad eum dicẽs.Quid hic ágis helia? Et ille reſpondit.Zelo ʒelãtus ſum pro dño deo exercituum:quia dereliquerũt pactũ tuum filij iſraél.Altaria tua deſtruxérunt ꝛ prophétas tuos occidérũt gládio:ꝛ derelictus ſum ego ſolus: ꝛ querunt animã meã vt auferãt eã. [h] Et ait dñs ad eũ.Uade ꝛ reuértere in viã tuã ꝑ deſertum in damaſcũ.Cũq̃ pueneris illuc [i] vnges aʒahél regẽ ſup ſyriã:ꝛ iehú filiuʒ namſi vnges regẽ ſuper iſraél.Heliſeum aũt filium ſaphát qui eſt de abelmeulá vnges prophétã pro te.Et erit q̃cúnq̃ fúgerit gládiũ aʒahél: occidet eũ iehu:ꝛ q̃cũq̃ fúgerit gladiũ iehú interficiet eũ heliſeus.Et derelinquã mihi in

D iſraél ſeptẽ milia virorũ [k] quorũ genua non ſunt incuruata añ baál:ꝛ omne os qđ nõ adoráuerit eum óſculãs manũ . Profectus ergo inde helias répperit heliſeũ filiũ ſaphát arántem in duodecim iúgis boum:ꝛ ipſe in duódecim iúgis bóum arántibus vnus erat. Cũq̃ veniſſet helias ad eũ: miſit pálliũ ſuũ ſup eum.Qui ſtatim relictis bobus cucúrrit poſt heliam ꝛ ait.Oſculor oro te patrem meum ꝛ

e Jone. 4.a.

e ſupra eo.

f Ro.11.a.

g ſup eo.

h Ecl. 48. b.

i De ſacratione ꝛ cauſa

k Ro.11.a

matreʒ meã:ꝛ ſic ſequar te.Dixitq̃ ei.Uade ꝛ reuertere.Qđ eniʒ meũ erat feci tibi? [l] Reuerſus aũt ab eo túlit par boum ꝛ mactauit illud: ꝛ in aratro bóum coxit carnes ꝛ dedit pplo ꝛ comedérunt. Cõſurgẽſq̃ ábijt ꝛ ſecutus eſt heliam ꝛ miniſtrabat ei.

¶ Ca.Sũ. ¶ De prima obſidione ſamarie ꝛ fuga benadab regis ſyrie per pueros principũ prouĩciarũ: de pugna ſecunda cũ ſyris ꝛ eorũ interfectione ꝛ benadab tent⁹ ꝛ dimiſſus ẽ: de propheta qui dixit alteri: pcute me q̃ ꝓpheta uit ad achab ꝛ cuſtodi virũ iſtũ. ¶ XX

P Orro benadáb rex ſyrie cõgregáuit oẽm exercitũ ſuũ:ꝛ triginta+duos reges ſecũ:ꝛ equos ꝛ currus:ꝛ aſcendens pugnabat contra ſamariã : ꝛ obſedit eaʒ. Mittenſq̃ nuncios ad achab regẽ iſraél in ciuitatẽ ait.Hec dicit benadáb. Argentũ tuũ ꝛ áurũ tuũ meum eſt: ꝛ vxores tue ꝛ filij tui optimi mei ſũt. Reſpõditq̃ rex iſrael.Juxta verbũ tuuʒ dñe mi rex:tuus ſuʒ ego ꝛ omnia mea.Reuertenteſq̃ núcij dixerũt.Hec dicit benadáb q̃ miſit nos ad te.Argéntũ tuuʒ ꝛ áurũ tuũ ꝛ vxores tuas ꝛ filios tuos dábis mihi.Cras igiť hac eadẽ hora mittaʒ ſeruos meos ad te ꝛ ſcrutabunť domũ tuã ꝛ domũ ſeruorũ tuorũ:ꝛ omne qđ eis placuerit ponent in manib⁹ ſuis ꝛ auferẽt. Uocauit

B aũt rex iſraél omnes ſeniores terre:ꝛ ait.Animaduertite ꝛ videte:q̃ñ inſidieť nobis.Miſit eni ad me ꝓ vxoribus meis:ꝛ filijs ꝛ ꝓ argento ꝛ auro ꝛ non ábnui. Dixerũtq̃ omnes maiores natu ꝛ vniuerſus populus ad eum. Non áudias neq̃ acqeſcas illi . Reſponditq̃ núncijs benadáb.Dícite dño meo regi . Oia ꝓpter q̃ miſiſti ad me ſeruũ tuũ in initio faciam:hanc autẽ rem fácere non poſſum. Reuerſiq̃ núncij retulerũt ei. Qui remiſit ꝛ ait. Hec fáciãt mihi dij ꝛ hec áddant ſi ſuffecerit puluis ſamarie pugillis omnis populi q̃ ſeq̃tur me.Et reſpõdens rex iſraél ait.Dicite ei. Ne glorieť accinct⁹ éque vt diſcinctus.Factũ eſt aũt cũ audiſſet benadáb verbum iſtud:bibebat ipſe ꝛ reges in vmbráculis:ꝛ ait ſeruis ſuis.Circúndate ciuitatẽ . Et circumdederunt

C eã.Et ecce prophéta vnus accédẽs ad achab regẽ iſraél:ait ei.Hec dicit dñs.Certe vidiſti oẽm multitudinem hanc nimiã.Ecce ego tradam eã in manuʒ tuam hodie:vt ſcias q: ego ſum dñs.Et ait achab. Per queʒ. Dixitq̃ ei.

l Ee. vl. c. nõ ſane ſ. u e dño

A

Mo⁴+ a

Hec dicit dñs. Per pediſſequos ꝑncipū pro-
uinciaruꝫ. Et ait. Quis incipiet preliari. Et il
le dixit. Tu. Recenſuit ergo pueros principū
prouinciáruꝫ ⁊ répperit númeruꝫ ducētorum
triginta duorum. Et recénſuit poſt eos ppl'm:
oēs filios iſraél ſepté milia: ⁊ egreſſi ſunt me-
ridie. Benadáb aūt bibébat temulént⁹ ī vm
bráculo ſuo: ⁊ reges trigintaduo cuꝫ eo: q ad
auxilium ei⁹ vénerāt. Egreſſi ſunt auté púeri
principuꝫ prouinciáꝝ in prima fronte. Miſit
itaqꝫ benadáb: q nunciauérunt ei dicētes. Vi
ri egréſſi ſunt de ſamaria. At ille ait. Siue pro
pace véniunt apphéndite eos viuos: ſiue vt ꝑ
liēt viuos eos cápite. Egreſſi ſunt ergo púe
ri principū prouinciaruꝫ: ac réliquus exercit⁹
D ſequebāt. Et ꝑcuſſit vnuſquiſqꝫ virū q cōtra
ſe veniebat. Fugeruntqꝫ ſyri ⁊ perſecutus ē eos
iſraél. Fugit quoqꝫ benadáb rex ſyrie ī equo
cū equitib⁹ ſuis. Necnō egréſſus rex iſraél ꝑ-
cúſſit équos ⁊ cúrrus: ⁊ ꝑcúſſit ſýriam plága
magna nimis. Accédēs auté prophéta ad re-
gem iſraél dixit ei. Vade ⁊ ꝯfortáre: ⁊ ſcito ⁊
vide quid fácias. Sequēti enim anno rex ſy-
rie aſcendet ꝯtra te. Serui vero regis ſýrie di-
xerunt ei. Dij móntiuꝫ ſunt dij eoꝝ: ideo ſupe
infra eo. rauérunt nos. Sed mélius eſt vt pugnemus
contra eos in campeſtribus: ⁊ obtinebim⁹ eos
Tu ergo verbū hoc fac. Amoue reges ſingu-
aleo + ſuo los ab exércitu + tuo ⁊ pone príncipes pro eis:
⁊ inſtaura númeruꝫ militū qui ceciderunt de
tuis: ⁊ équos ſm̄ équos priſtinos: ⁊ currus ſm̄
cúrrus quos ante habuiſti: ⁊ pugnabim⁹ ꝯtra
eos in campeſtrib⁹: ⁊ videbis ꝙ obtinebimus
eos. Crédidit conſilio eoꝝ: ⁊ fecit ita. Igitur
poſtq̄ꝫ annus tranſierat recénſuit benadáb ſý
ros: ⁊ aſcendit in aféc: vt pugnarent contra
iſraél. Porro iſraél recenſiti ſunt: ⁊ acceptis
cibárijs profécti ex aduérſo: caſtráqꝫ metáti
ſunt cōtra eos quaſi duo parui greges capra-
rum: ſyri aūt repleuerunt terrā. Et accedēs
vnus vir dei dixit ad regē iſraél. Hec dicit do-
E minus. / Quia dixerunt ſýri: deus montiū eſt
ſupra eo. dñs: ⁊ nō eſt de⁹ valliū dabo omnē multitudi-
nem hanc grandē in manu tua: ⁊ ſcietis quia
égo ſum dñs. Dirigebātqꝫ ſeptem diebus ex
aduérſo hi atqꝫ illi ácies: ſeptima autē die cō
miſſum eſt bélluꝫ. Percuſſeruntqꝫ filij iſraél
de ſýris centum milia peditū in die vna. Fu-
gérunt + autem qui remanſerunt in aféc in ci
aliis + q; uitatem: ⁊ cecidit murus ſuper vigintiſeptem
milia hominū qui remánſerant. Porrò bena
dáb fúgiens ingreſſus eſt ciuitatē in cubicu-
lum quod erat intra cubiculum. Dixeruntqꝫ
ei ſerui ſui. Ecce audiuimus ꝙ reges domus
iſraél clementes ſint. Ponamus itaqꝫ ſáccos
in lumbis noſtris ⁊ fúniculos in capitibus no
ſtris: ⁊ egrediamur ad regem iſraél: forſitan
ſaluabit animas noſtras. Accinxérunt ſáccis
lúmbos ſuos: ⁊ poſuerūt funiculos ī capitib⁹
ſuis: veneruntqꝫ ad regem iſraél ⁊ dixerunt
ei. Seruus tuus benadáb dicit. Viuat oro te F
anima mea. Et ille ait. Si adhuc viuit frater
meus eſt. Quod acceperunt viri pro ómine:
⁊ feſtinantes rapuerunt verbum ex ore eius
atqꝫ dixerunt. Frater tuus benadáb viuit. Et
dixit eis. Ite ⁊ adducite eum ad me. Egreſ-
ſus eſt ergo ad eum benadáb: ⁊ leuauit eum
in currum ſuum. Qui dixit ei. Ciuitates quas
tulit pater meus a patre tuo réddam: ⁊ plá-
teas fac tibi in damaſco ſicut fecit pater me⁹
in ſamaria: ⁊ ego federatus recédā a te. Pé-
pigit ergo fédus: ⁊ dimiſit eum. Tunc vir q-
dam de filijs prophetarū dixit ad ſocium ſuū
in ſermone dñi. Pércute me. At ille noluit
percútere. Cui ait. Quia noluiſti audire voceꝫ
domini: ecce recédes a me ⁊ percútiet te leo.
Cúqꝫ paululū receſſiſſet ab eo: inuénit eū leo
atqꝫ percúſſit. Sed ⁊ alterum inuéniens vi-
rum dixit ad eum. Pércute me. Qui percúſſit
eū: ⁊ vulnerauit. Abijt ergo ꝓpheta ⁊ occur- G
rit regi in via: ⁊ mutauit aſperſione púlueris
os ⁊ oculos ſuos. Cúqꝫ rex tranſiſſet: clamauit
ad regē: ⁊ ait. Seruus tuus egreſſus eſt ad pre
liandū in cominus. Cumqꝫ fugiſſet vir vnus:
addúxit euꝫ quidam ad me: ⁊ ait. Cuſtodi vi-
rum iſtuꝫ. Qui ſi lapſus fuerit erit anima tua
pro anima eius: aut talentum argénti appén-
des. Dum auteꝫ ego turbátus huc illucqꝫ me
verterem: ſubito non cōpáruit. Et ait rex iſra-
él ad eum. Hoc eſt iudicium tuuꝫ qđ ipſe de-
creuiſti. At ille ſtatim abſterſit púluerē de fa-
cie ſua: ⁊ cognouit eum rex iſraél ꝙ eſſet de
prophetis. Qui ait ad eum. Hec dicit domi-
nus. Quia dimiſiſti virum dignum morte de
manu tua: erit anima tua pro anima eius: ⁊
populus tuus pro populo eius. Reuerſus eſt
igit rex iſraél in domuꝫ ſuā audire ꝯtémnēs:
⁊ furibundus venit in + ſamariam. aliis + ſa maria
¶ Ca. Sū. ¶ De occiſione naboth pro vi-
nea ſua: iezabel mittit vt occidat naboth: la-
pidat naboth: de helia q̄liter īcrepauit achab:
de penitentia achab. ¶ XXI

A POſt verba aũt hec tẽpore illo vi
nea erat nabóth ieçrahelite qui
erat in ieçraél iuxta palátium
achábregis ſamarie. Locútus
eſt ergo acháb ad nabóth di-
cẽs. Da mihi vineã tuaʒ vt fá-
ciã mihi hórtũ olerũ: qꝛ vícina eſt ⁊ prope do
mũ meã: daboqꝫ tibi pro ea vineã melióꝛem.
Aut ſi cómodius tibi putas: argẽti préciũ quã
tũ digna eſt. Cui rñdit nabóth. Propitius ſit
mihi dñs ne dem hereditatẽ patrũ meoꝝ tibi.
Venit ergo acháb in domũ ſuã indignans ⁊
fréndens ſup verbo qđ locutus fuerat ad eum
nabóth ieçrahelites dicẽs: nõ dabo tibi here-
B ditatẽ patrũ meoꝝ. Et proijciens ſe in lectulũ
ſuuʒ auertit faciẽ ſuã ad parietẽ ⁊ non comé-
dit panẽ. Ingreſſa eſt autẽ ad eũ ieçabél vxoꝛ
ſua: dixitqꝫ ei. Quid eſt hoc: vnde anima tua
contriſtata eſt: ⁊ q̃re nõ cómedis panẽ? Qui
rñdit ei. Locutus ſum nabóth ieçrahelite: et
dixi ei. Da mihi vineã tuã: accepta pecunia:
aut ſi tibi placet dabo tibi vineam melioꝛeʒ p
ea. Et ille ait. Nõ dabo tibi vineam meã. Di-
C xit ergo ad eũ ieçabél vxoꝛ eius. Grándis au
ctoꝛitatis es: ⁊ bene régis regnũ iſraél. Súr-
ge ⁊ cómede panem ⁊ equo aío eſto. Ego da
bo tibi vineã nabóth ieçrahelite. Scripſit ita-
qꝫ litteras ex nomine acháb ⁊ ſignauit eas an
nulo eius: ⁊ miſit ad maioꝛes natu ⁊ optima-
tes q erant in ciuitate eius ⁊ habitabãt cum
nabóth. Litteraꝝ aũt hec erat ſẽtẽtia. Predica
te ieiuniũ ⁊ ſedere fácite nabóth iter primos
populi. Et ſubmittite duos viros filios belial
ↄtra eũ ⁊ falſuʒ teſtimoniũ dicãt. Benedixit
nabóth deũ ⁊ regẽ. Et educite eũ ⁊ lapidate:
ſicqꝫ moꝛiaꝛ. Fecerunt ergo ciues eius maio-
res natu ⁊ optimates qui habitabãt cũ eo in
D vrbe: ſicut preceperat eis ieçabél: ⁊ ſicut ſcri-
ptũ erat in litteris quas miſerat ad eos. Pre-
dicauerũt ieiuniũ: ⁊ ſedere fecerunt nabóth
inter primos populi. Et adductis duobꝰ viris
filijs diáboli fecerũt eos ſedére cõtra euʒ. At
illi ſcilicet vt viri diabólici dixerũt ↄtra eum
teſtimoniũ corã multitudine. [a] Bñdixit na-
a Na.1.a bóth deũ ⁊ regẽ. Quãobꝛẽ eduxerũt eũ extra
ciuitatẽ ⁊ lapidibꝰ interfecerunt. Miſerũtqꝫ
ad ieçabél dicentes. Lapidatus eſt nabóth: ⁊
moꝛtuus eſt. Factũ eſt aũt cũ audiſſet ieçabél
lapidatũ nabóth ⁊ moꝛtuũ: locuta ẽ ad acháb
E Súrge póſſide vineã nabóth ieçrahelite: qui
nóluit tibi acquieſcere: ⁊ dare eaʒ accepta pe-
cúnia. Nõ enĩ viuit nabóth: ſed moꝛtuus eſt.
Qđ cũ audiſſet acháb moꝛtuũ videlicet na-
bóth: ſurrexit ⁊ deſcendébat in vineã nabóth
ieçrahelite vt poſſidéret eaʒ. Factus eſt igitur
ſmo dñi ad heliã teſbiten dicẽs. Súrge ⁊ de-
ſcende in occurſuʒ acháb regis iſraél: q eſt in
ſamaria. Ecce ad vineaʒ nabóth deſcendit vt
poſſideat eã. Et loquéris ad eũ dicẽs. Hec di-
cit dominus deus. Occidiſti inſuper ⁊ poſſedi-
ſti. Et poſt hec addes. Hec dicit dñs. In loco F
hoc in quo linxérunt canes ſánguinẽ nabóth:
lámbẽt quoqꝫ ſanguinẽ tuuʒ. Et ait acháb ad
heliam. Num inueniſti me inimicũ tibi. Qui
dixit. Inuéni: eo qꝙ venũdatus ſis vt fáceres
malũ in cõſpectu dñi. Hec dicit dñs. Ecce ego
indúcaʒ ſup te malũ: ⁊ demetã poſterioꝛa tua
⁊ interficiã de acháb mingẽtẽ ad parietem
⁊ cláuſum ⁊ vltimum in iſraél. Et dabo do-
mũ tuaʒ ſicut domũ hieroboám filij nabáth:
⁊ ſicut domuʒ baaſá filij ahía: qꝛ egiſti vt me
ad iracundiam prouocares: ⁊ peccare feciſti
iſraél. [b] Sed ⁊ de ieçabél locutus eſt dominus b 4.Re. b.ſup.14 infra.10 ⁊.22.h.
dicens. Canes comedẽt ieçabél in agro ieçra
hél. Si moꝛtuus fuerit acháb in ciuitate có-
medent eum canes. Si autem moꝛtuus fúe-
rit in agro: cómedent eum volucres celi. Igi-
tur non fuit alter talis ſicut acháb: qui venun G
datus eſt vt fáceret malum in cõſpectu dñi.
[c] Concitauit enim eum ieçabél vxoꝛ ſua ⁊ abo c.h.ma 1.b.
minabilis factus eſt: intantũ vt ſequereꝛ ido-
la que fecerãt ammoꝛéi quos ↄſumpſit domi-
nus a facie filioꝛũ iſraél. Itaqꝫ cum audiſſet
acháb ſermones iſtos: ſcidit veſtiménta ſua:
⁊ opéruit cilicio carnem ſuam: ieiunauitqꝫ ⁊
doꝛmiuit in ſacco ⁊ ambuláuit demiſſo capite
Et factus eſt ſermo dñi ad heliam teſbitẽ di-
cens. Nonne vidiſti humiliatũ acháb coꝛam
me? Quia igitur humiliatus eſt mei cauſa: nõ d di. ſ. ⁊.cõtra 23.q.8.
inducã malũ in diebꝰ eius: ſed in diebꝰ filij cõuenie de pe.d
ſui inferam malũ domui eius. ⁊.deme de pe.d

¶ Ca. Sũ. ¶ De ↄuẽtu acháb ⁊ ioſaphat re c.talis. ca.ſicut
guʒ: de pſeudis prophetis: de michea: de bello chao ⁊. nimium
vbi perijt acháb ⁊ claſſibꝰ eius: poſt quẽ regna
uit ioꝛam filius eius. ¶ XXII

A TRanſierũt igiꝛ tres anni abſqꝫ
bello inter ſyriã ⁊ iſraél. In an
no aũt tertio deſcẽdit ioſaphát
rex iudá ad regẽ iſraél. Dixitqꝫ
rex iſraél ad ſuos ſuos. [a] Igno- a 1.Pa. 8.a.
rátis qꝙ nrã ſit ramóth galaád
⁊ negligemus tóllere eã de manu regis ſyrie?

Et ait ad ioſaphát. Venies ne mecũ ad pre-
liá ndũ in ramóth galaád? Dixitq3 ioſaphát
ad regẽ iſraél.[b] Sicut ego ſum: ita ⁊ tu. Po-
pulus meus ⁊ populus tuus vnũ ſunt: ⁊ eqtes
mei equites tui. Dixitq3 ioſaphát ad regẽ iſra
él.[c] Quere oro te hódie ſermonẽ dñi. Cõgre-
gauit ergo rex iſraél ꝓphetas q̃drigẽtos cir
citer viros ⁊ ait ad eos. Ire debeo in ramóth
galaád ad bellandũ: an q̃ſcere? Qui reſpon
B derũt. Aſcẽde: ⁊ dabit eã dñs in manu regis.
Dixit aũt ioſaphát. Nõ ẽ hic ꝓphéta dñi q̃ſ-
piã vt iterrogẽmus p eũ. Et ait rex iſraél ad
ioſaphát. Remãſit vir vnus p quẽ póſſumus
interrogáre dñz. Sed ego ódi eũ: q: nõ ꝓphẽ
tat mihi bonũ ſed malũ: michéas filius iem-
lá. Cui ioſaphát ait. Ne loq̃ris ita rex. Voca-
uit ergo rex iſraél eunúchũ q̃ndam ⁊ dixit ei.
Feſtina addúcere micheã filium iemla. Rex
aũt iſraél ⁊ ioſaphát rex iuda ſedebãt vnuſqſ
q3 in ſólio ſuo veſtiti cultu régio: in área iu-
xta óſtiũ porte ſamarie ⁊ vniuérſi ꝓphéte p-
phetábãt in ꝯſpectu eorũ. Fecit quoq3 ſibi ſe-
dechias filius chanaán córnua férrea ⁊ ait.
Hec dicit dñs. His vẽtilábis ſýriaz: donec de-
leas eaz. Omneſq3 ꝓphete ſimíliter ꝓpheta-
bãt dicẽtes. Aſcẽnde in ramóth galaád: ⁊ va
de ꝓſpere: ⁊ tradet dñs in manus regis. Nun
cius vero q ierat vt vocáret michéam locut⁹
C eſt ad eũ dicẽs. Ecce ſermones ꝓphetárũ ore
vno regi bona pdicãt: ſit ergo ſermo tuus ſi-
milis eoꝝ: ⁊ lóq̃re bona. Cui michéas ait. Vi-
uit dñs: quia qdcũq3 dixerit mihi dñs hoc ló-
quar. Venit itaq3 ad regẽ: ⁊ ait illi rex. Mi-
chéa: ire debemus in ramoth galaád ad pre-
liándũ an ceſſáre? Cui ille reſpõdit. Aſcẽnde
⁊ vade ꝓſpere: ⁊ tradet dñs in manu regis. Di
xit aũt rex ad eũ. Iterũ atq3 iterũ adiuro te: vt
nõ loq̃ris mihi niſi qd verũ eſt in nomine dñi.
Et ille ait. Vidi cũctũ iſraél diſpérſuz in mon
tib⁹ q̃ſi oues nõ habẽtes paſtorem. Et ait dñs.
Nõ hábẽt iſti dñm. Reuertat̃ vnuſqſq3 in do
mũ ſuã in pace. Dixit ergo rex ad ioſaphát.
Nunqd nõ dixi tibi: q: nõ prophetat mihi bo
nũ: ſed ſẽper malũ. Ille v̾o áddẽs ait. Propt̃
hoc audi ſermonẽ dñi. Vidi dñm ſedẽtẽ ſup
ſóliũ ſuũ: ⁊ oẽm exércitũ celi aſſiſtentẽ ei a de
D xtris ⁊ a ſiniſtris. Et ait dñs. Quis decipiet a-
chãb regem iſraél: vt aſcẽndat ⁊ cadát in ra-
móth galaád?[b] Et dixit vnus verba huiuſce-
modi: ⁊ ali⁹ áliter. Egreſſus eſt aũt ſpũs: ⁊ ſte
tit corã dño: ⁊ ait. Ego decipiã illũ. Cui locut⁹
eſt dñs. In quo? Et ille ait. Egrediar: ⁊ ero ſpĩ
ritus mẽdax in ore omniũ ꝓphetárũ ei⁹. Et
dixit dñs. Decipies ⁊ p̄ualébis. Egredere ⁊ fac
ita. Nũc igit̃ ecce dedit dñs ſpũm mẽdacij in
ore oĩum ꝓphetarũ tuorũ q hic ſunt: ⁊ dñs lo
cútus eſt ꝯtra te malũ. Acceſſit aũt ſedechias
filius chanaán ⁊ pcuſſit micheã in maxillam
⁊ dixit. Me ne ergo dimiſit ſpũs dñi: ⁊ locu-
tus eſt tibi. Et ait micheas. Viſurus es ĩ die il
la qñ ingrediéris in cubiculũ ĩtra cubiculuz
vt abſcondáris: ⁊ ait rex iſraél. Tóllite michẽ
am ⁊ maneat apud ammon p̄ncipẽ ciuitatis:
⁊ apud ioás filiũ amaléch: ⁊ dicite eis. Hec di
cit rex. Mittite virũ iſtũ in cárcerẽ ⁊ ſuſten- E
táte eũ pane tribulatiõnis ⁊ aqua angũſtie do
nec reuertar in pace. Dixitq3 michéas. Si re-
uérſus fúeris in pace: nõ eſt locut⁹ in me dñs.
Et ait. Audite pópuli oẽs. Aſcẽndit itaq3 rex
iſraél ⁊ ioſaphát rex iudá in ramóth galaád.
Dixit itaq3 rex iſrl' ad ioſaphát. Sume arma
⁊ ingredere preliuz: ⁊ induere veſtibus tuis.
Porro rex iſraél mutauit hábitũ ſuũ: ⁊ ĩgreſ-
ſus eſt bellũ. Rex aũt ſýrie p̄ceperat principib⁹
cúrruũ trigintaduob⁹ dicẽs. Nõ pugnabitis
ꝯtra minorẽ ⁊ maiorẽ quẽpiã niſi cõtra regez
iſraél ſolũ. Cũ ergo vidiſſẽt principes cúrruũ
ioſaphát: ſuſpicáti ſunt q ipſe eſſet rex iſraél.
Et impetu facto pugnabant ꝯtra eũ. Et excla-
máuit ioſaphát. Intellexerũtq3 p̄ncipes cúr
ruũ q non eſſet rex iſraél: ⁊ ceſſauérũt ab eo.
✠ Vir aũt quidã tetẽdit árcũ in incertũ ſagit
tã dirigẽs ⁊ caſu pcuſſit regẽ iſraél inter pul-
mõnẽ ⁊ ſtomachum. At ille dixit aurige ſuo.
Verte manũ tuã: ⁊ eiice me d exércitu: q: gra
uiter vulneratus ſum. Cõmiſſuz eſt ergo pre-
liũ in die illa. Et rex ſtabat in curru ſuo cõtra
ſýrios. Et mortuus eſt véſpere. Fluébat ✠ aũt
ſanguis plage in ſinu currus: ⁊ preco inſónuit
in vniuerſo exércitu anteq̃ ſol occũberet di-
cẽs. Vnuſquiſq3 reuertat̃ in ciuitatẽ ⁊ in ter F
ram ſuam. Mortuus eſt autẽ rex: ⁊ plátus eſt
in ſamáriã. Sepelierũtq3 regem in ſamária ⁊
lauérunt cúrrum eius in piſcina ſamárie: et
linxérũt canes ſánguinẽ eius: ⁊ habénas la-
uérunt iuxta verbũ domini quod locútus fue
rat.[c] Reliqua autẽ ſermonũ acháb ⁊ vniuer
ſa que fecit ⁊ domus ✠ eburnea quam edifica
uit: cũctarũq3 vrbium quas extrũxit: nonne
hec ſcripta ſunt in libro ſermonũ dierũ reguz
iſraél? Dormiuit ergo achãb cũ patribus ſu
is: ⁊ regnauit ochozias filius eius pro eo. Io-

ſaphát vero filius aſá regnare cœperat ſuper iu
dam anno quarto achab regis iſraël. Trigin
taquinq̄ annorū erat cū regnare cepiſſet: ⁊
vigintiquinq̄ annis regnauit in hieruſalém.
Nomen matris eius azubá filia ſalai. Et am
bulauit in omni via aſá patris ſui: ⁊ nō decli
nauit ex ea. Fecitq̄ quod rectum eſt in con
ſpectu domini: verūtamē excelſa non abſtu
lit. Adhuc enim populus ſacrificabat ⁊ ado
lebat incenſum in excelſis. Pacémq̄ hábuit
ioſaphát cū rege iſraél. Reliqua aūt verborū
ioſaphát ⁊ opera eius q̄ geſſit ⁊ plia: nōne hec
ſcripta ſunt in libro verbo⁊ dierū regū iudá?
C Sed ⁊ reliqas effeminato⁊ qui remánſerát
in dieb⁹ aſá patris eius ábſtulit de terra. Nec
erat tunc rex cōſtitutus in edóm. Rex vero io
ſaphát fecerat claſſes in mari que nauigárét
in ophir propter aurū: ⁊ ire nō potuerūt: qr
confracte ſunt in aſyongaber. Tunc ait ocho
zías filius achab ad ioſaphát. Uadant ſerui
mei cum ſeruis tuis in nauib⁹. Et noluit ioſa
phát. Dormiuitq̄ ioſaphát cū patribus ſuis:
⁊ ſepultus eſt cū eis in ciuitate dauid patris
ſui: regnauitq̄ iorám filius eius pro eo. Ocho
zías aūt filius achab regnare ceperat ſup iſra
él in ſamária anno ſeptimodécimo ioſaphát
regis iuda: regnauitq̄ ſuper iſraél duobus an
nis. Et fecit malū in conſpectu domini: ⁊ am
bulauit in via patris ſui ⁊ matris ſue: ⁊ in via
hieroboam filij nabáth qui peccare fecit iſra
él. Seruiuit quoq̄ baál ⁊ adorauit eum: ⁊ ir
ritáuit dominū deum iſraél: iuxta omnia que
fecerat pater eius.

C Explicit primus liber Malachim. i. Regū tertius.

C Incipit ſecūdus liber malachi. i. qrt⁹ Regū

C Ca. Sū. C De preuaricatione moab ⁊ caſu ochozie ⁊ egrotatione eius: de verbis angeli ad heliā ſup ochoziā: de duobus qnquagenarijs igne cōſumptis: de morte ochozie: ⁊ ioram frater eius regnauit pro eo. Cap. I

A

PReuari//catus ē aūt moáb ī iſraél poſtq̄ mortuus eſt achab. Ceciditq̄ ochozias per cancéllos cenaculi ſui qd̄ habebat in ſamaria ⁊ egrotauit. Miſitq̄ nūcios dicēs ad eos. Ite conſulite beelzebúb deū accarón:
vtrum viuere queā de īfirmitate mea hac. An
gelus aūt dn̄i locutus eſt ad heliā theſbitē: di
cens. Surge aſcéde in occurſū nunciorū re
gis ſamárie: ⁊ dices ad eos. Nūquid nō ē de⁹
in iſraél vt eátis ad ꝯſuléndū beelzebúb deū
accarón? Quāobrē hec dicit dn̄s. De lectulo
ſup quē aſcendiſti nō deſcēdes: ſ3 morte mo
rieris. Et abijt helias: ⁊ euerſiq̄ ſunt nūcij ad
ochoziam. Qui dixit eis. Quare reuerſi eſtis B
At illi rn̄derūt ei. Uir occurrit nobis ⁊ dixit
ad nos. Ite reuertimini ad regē q miſit vos: ⁊
dicétis ei. Hec dicit dn̄s. Nunqd q2 non erat
deus in iſraél: mittis vt ꝯſulát beelzebúb de⁹
accaron? Idcirco de lectulo ſup quē aſcédiſti
non deſcendes: ſed morte morieris. Qui di
xit eis. Cuius figure ⁊ + habitus eſt vir ille q [Al + habitu]
occurrit vobis: ⁊ locutus eſt verba hec. At illi
dixerūt. Uir piloſus ⁊ zona pellicea accinct⁹
renib⁹. Qui ait. Helias teſbites eſt. Miſitq̄
ad eū quinquagenariū pncipē ⁊ qnquagin
ta qui erāt ſub eo. Qui aſcendit ad eū: ſedén
tiq̄ in vertice montis: ait. Hō dei: rex pcepit
vt deſcendas. Rn̄dénſq̄ helias: dixit quinqua
genário. Si homo dei ſū: deſcendat ignis de ce
lo: ⁊ deuoret te ⁊ quinquaginta tuos.[a] Deſcē [a 23. q. 4. §. ſ3 obijcitur ⁊ ca. ea vindicta ad fi. c. nimiū ⁊ q. ri. ca. lege]
dit ergo ignis de celo: ⁊ deuorauit eū ⁊ quin
quaginta qui erāt cum eo. Rurſúmq̄ miſit
ad eū principē qnquagenáriū alterū ⁊ quin
quaginta cū eo. Qui locut⁹ eſt illi. Hō dei. Hec
dicit rex. Feſtina deſcende. Rn̄dés helias ait. E [de ꝯſe. di. 2. ca. re vera aūt.]
Si hō dei ego ſū deſcendat ignis de celo ⁊ de
uoret te ⁊ quinquagita tuos. Deſcendit ergo
ignis de celo: ⁊ deuorauit illum ⁊ qnquaginta
eius. Iterū miſit principē qnquagenáriū ter
tiū: ⁊ qnquaginta q erāt cū eo. Qui cū ve
niſſet: curuauit genua ꝯtra heliā: ⁊ pcatus eſt
eū: ⁊ ait. Hō dei noli deſpicere animā meā:
⁊ animas ſeruo⁊ tuo⁊ qui mecum ſunt. Ecce
deſcēdit ignis de celo ⁊ deuorauit duos princi
pes quinquagenários primos ⁊ quinquage
nos qui cū eis erant. Sed nunc obſecro vt mi
ſerearis anime mee. Locutus eſt aūt angelus D
dn̄i ad heliā dicēs. Deſcende cū eo. Ne time
as. Surrexit igif: ⁊ deſcendit cū eo ad regem:
⁊ locutus eſt ei. Hec dicit dn̄s. Quia miſiſti
nuncios ad conſulendū beelzebúb deum acca
ron quaſi nō eſſet deus ī iſraél a quo poſſes in
terrogáre ſermonē: ideo de lectulo ſup quem
aſcēdiſti non deſcendes: ſed morte morieris.
Mortuus eſt aūt iuxta ſermonē dn̄i quem lo
cutus eſt helias: ⁊ regnauit iorám frater eius

pro eo: anno ſecundo iorám filij ioſaphát re-
gis iúde. Nõ eniȝ habebat filiũ. Reliqua autẽ
verboꝝ ochozie que opátus eſt: nõne hec ſcri-
pta ſũt in libro ſmonũ dierũ regũ iſraél.

¶ Ca. Sũ. ¶ Helias ꝛ heliſeus iſrael ambu-
labát: helias aquã iordanis pallio diuidit: in
celũ rapit: ſup heliſeuȝ ſpũs helie requieſcit: pal
lio helie aquas diuidit heliſeus. De viris miſ-
ſis ad querendũ heliã: de ſale miſſo i vas quo
ſanant aque hierico: de irriſione pueroꝝ lace-
ratorum ab vrſis. ¶ II
A Actũ eſt aũt cum leuare vellet
dñs heliam p turbinẽ in celuȝ:
ibãt helias ꝛ heliſéus de gálga-
lis. Dixitqȝ helias ad heliſéum.
Séde hic: qꝛ dñs miſit me vſqȝ
in bethél. Cui ait heliſéus. Ui-
uit dñs ꝛ viuit aĩa tua: qꝛ nõ derelinquam te.
Cũqȝ deſcẽdiſſent bethél: egréſſi ſunt filij pro-
Alſo + in ſuperat phetáꝝ qui erát + in bethel ad heliſéũ: ꝛ dixe
rũt ei. Nunqd noſti: qꝛ hodie dñs tóllet dñm
tuũ a te. Qui rñdit. Et ego nóui. Siléte. Dixit
B aũt helias ad heliſéũ. Sede hic: qꝛ dñs miſit
me in hierichó. Et ille ait. Uiuit dñs ꝛ viuit
aĩa tua: qꝛ nõ derelinquã te. Cũqȝ veniſſet hie-
richó: acceſſerũt filij ꝓphetáꝝ q erát in hieri
cho ad heliſeũ: ꝛ dixerũt ei. Nunqd noſti: qꝛ
dñs hodie tóllet dñȝ tuũ a te. Et ait. Et ego no
ui. Siléte. Dixit aũt ei helias. Sede hic: quia
dñs miſit me vſqȝ ad iordánẽ. Qui ait. Uiuit
dñs: ꝛ viuit aĩa tua qꝛ nõ derelinquã te. Ierũt
igit ámbo páriter ꝛ qnquaginta viri de filijs
ꝓphetáꝝ ſecúti ſunt eos. Qui ꝛ ſteterũt econ
tra lónge. Illi aũt ambo ſtabãt ſup iordánẽȝ.
Tulitqȝ helias palliũ ſuũ ꝛ inuoluit illud: ꝛ p-
cuſſit aquas q̃ diuiſe ſunt in vtrãqȝ partẽ: et
trãſiérũt ambo p ſiccũ. Cũqȝ trãſiſſent: helias
dixit ad heliſéũ. Póſtula qδ vis: vt fáciã tibi
añq̃ȝ tóllar a te. Dixitqȝ heliſéus. Obſecro vt
fiat in me duplex ſpũs tuus. Qui rñdit. Rem
difficilẽ poſtuláſti. Attamẽ ſi videris me quan
do tóllar a te: erit qδ petiſti. Si aũt nõ videris
nõ erit.[a] Cũqȝ pgerẽt ꝛ icedéntes ſermocina a Eccl. xl. b.
renf: ecce cúrrus igneus ꝛ eq ignei diuiſerũt
vtrũqȝ. Et aſcẽdit helias p túrbinẽ in célũ:
heliſéus aũt videbat ꝛ clamabat.[b] Pater mi b iſrael
pr̃ mi: currus iſraél ꝛ auriga ei9. Et nõ vidit C
eũ ámplius. Apphenditqȝ veſtimẽta ſua: ꝛ ſci
dit illa in duas partes. Et leuauit pálliũ helie
qδ ceciderat ei. Reuerſuſqȝ ſtétit ſup ripam
iordánis: ꝛ pállio helie qδ ceciderat ei pcuſ-
ſit áquas ꝛ nõ ſunt diuiſe. Et dixit. Ubi eſt de9
helie etiam nunc? Percuſſitqȝ aquas ꝛ diuiſe
ſunt huc atqȝ illuc: ꝛ trãſijt heliſeus. Uidẽtes
aũt filij ꝓphetáꝝ q erant in hierichó decõn-
tra dixerũt. Requieuit ſpiritus helie ſup heliſéũ
Et venientes in occurſuȝ eius adorauerũt euȝ
proni in terrã: dixerũntqȝ illi. Ecce cũ ſeruis
tuis ſunt quinquaginta viri fortes: qui poſſũt
ire ꝛ querere dominũ tuũ: ne forte tulerit euȝ
ſpũs dñi ꝛ proiécerit euȝ in vnũ montiuȝ aut
in vnã vállium. Qui ait. Nolíte mittere. Coege

rúntqȝ eū donec acquieſceret: ⁊ diceret. Mit
tite. Et miſerūt quīquaginta viros. Qui cum
q̄ſiſſent trib⁹ dieb⁹ nō inuenerūt. Et reuerſi
ſunt ad eū. At ille habitabat in hiericho: ⁊ di
xit eis. Nunqd nō dixi vobis: nolite mittere.
D Dixerūt quoqȝ viri ciuitatis ad heliſeū. Ecce
habitatio ciuitatis huius optima eſt ſicͥ tuipſe
dn̄e proſpicis. Sed aque p̄ſſime ſunt: ⁊ terra
ſterilis. At ille ait. Afferte mihi vas nouum ⁊
mittite in illud ſal. Quod cū attuliſſēt: egreſ-
Aliq+ fon tes ſus ad + fontē aquaꝝ miſit in+ illū ſal: ⁊ ait.
Hec dicit dn̄s. Sanaui aquas has: ⁊ nō erit vl
Aliq+ illū ſ. vas tra in eis mors neqȝ ſterilitas. Sanate ſūt ergo
de qſe. vi. aque vſqȝ in diē hāc: iuxta verbū heliſei quod
3. aquas locutus eſt. Aſcendit aūt inde heliſeus in be-
thel. Cūqȝ aſcenderet p̄ viā pueri parui egreſ
ſi ſūt de ciuitate ⁊ illudebāt ei dicētes. Aſcēde
calue: aſcende calue. Qui cū reſpexiſſet vidit
eos: ⁊ maledixit eis in noīe dn̄i. Egreſſiqȝ ſūt
duo vrſi de ſaltu ⁊ lacerauerūt ex eis quadra-
gintaduos pueros. Abijt aūt inde in montē
carmeli: ⁊ inde reuerſus eſt in ſamariam.

¶ Ca. Sū. ¶ De iorā q̄ fecit malū: de tribus
regibus ꝯgregatis cōtra regē moab: heliſeus
dat aquas ſine pluuia. Uincit moab rex: ⁊ ira
tus filiū ſuū primogenitū immolat. ¶ III

A Ioram vero filius achab regna
uit ſup iſrael in ſamaria: anno
decimooctauo ioſaphat regis
iude. Regnauitqȝ duodecim an
nis. Et fecit malū coram dn̄o
ſed non ſicut pater ſuus ⁊ ma-
ter. Tulit eni ſtatuas baal quas fecerat pater
eius. Ueruntamē in peccatis hieroboam filij
nabath q̄ peccare fecit iſrael: adheſit: nec re-
ceſſit ab eis. Porro meſſa rex moab nutrie-
bat pecora multa: ⁊ ſoluebat regi iſrael centū
milia agnorum: ⁊ centū milia arietū cū vel-
leribus ſuis. Cūqȝ mortuus fuiſſet achab: pre-
naricat⁹ eſt fedus quod habebat cū rege iſra-
el. Egreſſus eſt igitͥ rex ioram in die illa de ſa-
maria: ⁊ recenſuit vniuerſū iſrael: miſitqȝ ad
ioſaphat regē iuda dicēs. Rex moab receſſit
Aliq+ mo ab a me: veni mecum contra + eū ad prelium.
Qui reſpondit. Aſcendā.[a] Qui meus eſt tuus
a 3. Reg̃ 22. d eſt: populus meus populus tuus: ⁊ equi mei
equi tui. Dixitqȝ. Per quā viā aſcendemus?
At ille reſpondit. Per deſertū idumee. Per-
rexerūt igitͥ rex iſrael ⁊ rex iuda ⁊ rex edom:
B ⁊ circuierunt per viam ſeptē dierum nec erat
aqua exercitui ⁊ iumentis que ſeq̄bantͥ eos.

Dixitqȝ rex iſrael. Heu heu heu. Cōgregauit
nos dn̄s tres reges: vt traderet ī manu moab.
Et ait ioſaphat. Eſt ne hic ꝓpheta dn̄i: vt de-
precemur dn̄m per eum. Et reſpondit vnus de
ſeruis ſuis regis iſrael. Eſt hic heliſeus filius
ſaphat qui fundebat aquā ſup man⁹ helie. Et
ait ioſaphat. Eſt apud eū ſermo dn̄i? Deſcen-
ditqȝ ad eū rex iſrael ⁊ ioſaphat + rex iuda et Aliq+ rex iuda ſui et
rex edom. Dixit autē heliſeus ad regem iſra
el. Quid mihi ⁊ tibi eſt? Uade ad prophetas
p̄ris tui ⁊ m̄ris tue. Et ait illi rex iſrael. Qua-
re cōgregauit dn̄s tres reges hos: vt traderet
eos in manus moab. Dixitqȝ ad eū heliſeus.
[b] Uiuit dn̄s exercituū in cuius cōſpectu ſto: q̄ b 3. Re. a. c. 17. c.
ſi nō vultū ioſaphat regis iude erubeſcerē:
nō attendiſſem qdem te: nec reſpexiſſē. Nūc
E aūt adducite mihi pſaltē. Cūqȝ caneret pſal-
tes: facta eſt ſup eū manus dn̄i. Et ait. Hec di-
cit dn̄s. Facite alueū torrentis huius foſſas
⁊ foſſas. Hec enī dicit dn̄s. Nō videbitis vē-
tū neqȝ pluuiā: ⁊ alueus iſte replebitͥ aquis:
⁊ bibetis vos ⁊ familie veſtre: ⁊ iumēta vr̄a.
Parūmqȝ eſt hoc in ꝯſpectu dn̄i. Inſuper trā-
det etiā moab in manus veſtras. Et percutiē-
tis omnē ciuitatē munitā: ⁊ omnē vrbē electā
⁊ vniuerſū lignū fructiferū ſuccidētis: cun-
ctoſqȝ fontes aquarū obturabitis ⁊ omnē a-
grū egregiū operiētis lapidib⁹. Factū eſt igitͥ
mane qn̄ ſacrificiū offerri ſolet: ⁊ ecce aque
veniebant per viam edom. Et repleta eſt ter-
ra aquis. [c] Uniuerſi aūt moabite audiētes q̄ c i. q. 4. § moabite.
deſcendiſſent tres reges vt pugnarent aduer-
ſum eos cōuocauerūt oēs qui accincti erant
baltheo deſuper ⁊ ſteterunt in terminis. Pri
moqȝ mane ſurgentes: ⁊ orto iam ſole ex ad-
uerſo aquarū viderunt moabite econtra aq̄s
rubras quaſi ſanguinē. Dixeruntqȝ. Sanguis D
gladij eſt. Pugnauerunt reges contra ſe: ⁊ cē
ſi ſunt mutuo. Nūc perge ad predam moab.
Perrexeruntqȝ ī caſtra iſrael. Porro ꝯſurgēs
iſrael pcuſſit moab: at illi fugerunt corā eis.
Uenerunt igitͥ qui vicerāt ⁊ pcuſſerūt moab
⁊ ciuitates deſtruxerūt: ⁊ omnē agrū optimū
mittentes ſinguli lapides repleuerūt: ⁊ vni-
uerſos fontes aquarū obturbauerūt: ⁊ cūa li
gna fructifera ſucciderunt ita vt muri tm̄ fi-
ctiles remanerent. Et circundata eſt ciuitas a
fundibularijs: ⁊ magna ex parte percuſſa. Qd̄
cum vidiſſet rex moab: p̄ualuiſſe ſcilicet ho-
ſtes: tulit ſecum ſeptingentos viros educētes
gladios vt irrumperent ad regē edom: ⁊ non

potuérunt. Arripienſq; filiū ſuū primogeni-
tum qui regnaturus erat pro eo: obtulit holo
cauſtum ſuper murum ⁊ facta eſt indignatio
magna in iſraél. Statimq; receſſerunt ab eo: ⁊
reuerſi ſunt in terram ſuam.
¶ Ca. Sū. ¶ De vaſis vacuis repletis oleo:
de muliere magna hoſpita heliſei: que pgnās
peperit filiuz: de morte filij eius: de reſuſcitatio
ne facta per heliſéuz: de panibus primitiarum
augmentatis. ¶ IIII
A M Ulier aūt quedā de vxorib⁹ p-
phetáruz clamábat ad heliſéū
dicens. Seruus tuus vir meus
mortuus eſt: ⁊ tu noſti quia ſer
Ms + dnz uus tuus fuit timēs + dēū. Et ec
ce créditor venit vt tóllat duos
filios meos ad ſeruiendū ſibi. Cui dixit heliſé
a Ifra eo. us. [a] Quid vis vt fáciā tibi. Dic mihi. Quid
habes in domo tua? At illa rñdit. Nō hábeo
ancilla tua quicq̄ i domo mea niſi parū ólei
quo vngar. Cui ait. Uade pete mutuo ab oīb⁹
vicinis tuis vaſa vácua nō pauca: ⁊ ingrede-
re cláude óſtiū tuū: cū intrínſecus fueris tu ⁊
filij tui: ⁊ mitte inde in oīa vaſa hec: ⁊ cuz ple
na fuerint tólles. Juit itaq; mulier ⁊ clauſit
B óſtiū ſup ſe ⁊ ſup filios ſuos. Jlli offerébát va
ſa: ⁊ illa infundebat. Cumq; pléna fuiſſent va
ſa: dixit ad filiū ſuum. Affer mihi adhuc vas.
Et ille reſpondit. Nō habeo. Stetitq; óleuz.
Uenit aūt illa: ⁊ índicauit homini dei. Et ille.
Uade inquit vénde óleum: ⁊ redde credító-
ri tuo: tu aūt ⁊ filij tui viuite de réliquo. Fa-
cta eſt aūt quedam dies: ⁊ tranſibat heliſéus
p̄ súnam ciuitatē. Erat aūt ibi mulier magna
que tenuit eum vt coméderet panē. Cūq; fre-
quenter inde tranſiret: diuertébat ad eā vt
coméderet panē. Que dixit ad viruz ſuū. Ani
maduérto q̄ vir dei ſanctus eſt íſte: qui trāſit
per nos frequénter. Faciamus ergo ei cenacu
luz párvū: ⁊ ponamus ei in eo léctulū: ⁊ men
ſam ⁊ ſéllam: ⁊ candelabrū: vt cū vénerit ad
nos maneat ibi. Facta eſt ergo dies q̄dam: ⁊
véniens diuértit in cenáculū: ⁊ requiéuit ibi
Dixitq; ad gieçi pueruz ſuū. Uoca ſunamitē
C iſtā. Qui cū vocaſſet eā: ⁊ illa ſtetiſſet corā eo:
b ſup eo. dixit ad puerum ſuum. [b] Lóquere ad eā. Ec-
ce ſédule in oībus miniſtraſti nobis: quid vis
vt fáciaz tibi. Nunqd habes negóciū: ⁊ vis vt
loquar regi ſiue príncipi militie? Que reſpō-
dit. Jn medio ppl'i mei hábito. Et ait. Quid
ergo vult vt faciā ei. Dixitq; gieçi. Ne q̄ras:

Filiū eni nō habet: ⁊ vir ei⁹ ſenex eſt. Precepit
itaq; vt vocaret eā. Que cū vocata fuiſſet ⁊ ſte
tiſſet ante óſtiū: dixit ad eā. [c] Jn tpe iſto i hac c Ge. 18.b
eadē hora: ſi vita comes fúerit habebis i vte-
ro filiū. At illa. Noli quéſo dñe mi vir dei:
noli mētiri áncille tue. Et ꝯcepit mulier ⁊ pé-
perit filiū in tpe ⁊ i hora eadē qua dixerat heli
ſéus. Créuit aūt puer: ⁊ cū eſſet quedā dies ⁊
egreſſus íſſet ad patrē ſuū ad meſſóres: ait pr̄i D
ſuo. Caput meū dóleo: caput meuz doleo. At
ille dixit púero. Tolle: ⁊ duc eū ad matrē ſuā
Qui cū tuliſſet ⁊ duxiſſet eū ad matrē ſuā: pó
ſuit euz illa ſup génua ſua vſq; ad meridiē: et
mórtuus eſt. Aſcéndit aūt ⁊ collocáuit eū ſu
p lectulū hóminis dei: ⁊ cláuſit óſtiū. Et egreſ
ſa vocauit virū ſuū. Et ait. Mitte mecū óbſe
cro vnū de pueris ⁊ aſinā: vt excúrraz vſq; ad
hoiem dei: ⁊ reuertar. Qui ait illi. Quamob
cauſaz vadis ad eū. Hodie nō ſūt calēde neq;
ſabbatū. Que rñdit: + vadā. Strauitq; áſinā: M. + vale
et p̄cepit puero. Mina ⁊ ꝓpera: ne mihi mo
raz fácias in eundo: ⁊ hoc áge qd̄ p̄cipio tibi.
Profecta eſt igit: ⁊ vénit ad virū dei in mōte
carméli. [d] Cūq; vidiſſet eā vir dei decōtra: ait d Ifra 8.a
ad gieçi púerū ſuū. Ecce ſunamitis illa. Uade
ergo in occurſū eius: ⁊ dic ei. Recte ne agitur
circa te ⁊ circa virū tuum: ⁊ circa filiuz tuuz? E
Que rñdit. Recte. Cūq; veniſſet ad virum dei
in montē apphēdit pedes ei⁹: ⁊ accéſſit gieçi
vt amoueret eā. Et ait hō dei. Dimitte illam.
Anima eni ei⁹ in amaritudine eſt: ⁊ dñs celá
uit a me ⁊ nō indicáuit mihi. Que dixit illi.
Nunquid petiui filiū a dño meo? Nunquid
nō dixi tibi: ne illudas me? Et ille ait ad gieçi
[e] Accinge lúmbos tuos: ⁊ tólle báculū meuz e Ifra 9.a
in manu tua: ⁊ vade. Si occúrrerit tibi homo
nō ſalutes eū: ⁊ ſi ſalutauerit te quiſpiam: nō
rñdeas illi. Et pones báculū meū ſuper facieȝ
pueri. Porró mater pueri ait. Uiuit dñs ⁊
viuit anima tua: nō dimittā te. Surrexit ergo
⁊ ſecutus eſt eaz. Gieçi autez precéſſerat ante
eos: ⁊ poſúerat báculū ſup faciē pueri: ⁊ non
erat vox neq; ſénſus. Reuerſuſq; eſt in occur
ſum eius: ⁊ nunciauit ei dicens. Non ſurre-
xit puer. Ingreſſus eſt ergo heliſéus domum. F
Et ecce púer mortuus iacébat in léctulo eius
Ingreſſuſq; cláuſit óſtiuz ſup ſe ⁊ ſuper púe-
rum: ⁊ oráuit ad dominum. [f] Et aſcendit ⁊ in f 3. re. 17. d
cubuit ſuper puerum: poſuitq; os ſuum ſuper
os eius: ⁊ óculos ſuos ſuper oculos eius: ⁊ ma Act. 20. c
nus ſuas ſup manus eius: ⁊ incuruauit ſe ſu-

per eum: ⁊ calefácta eſt caro púeri. At ille re-
uérſus deambulábat in domo ſemel huc atq;
illuc: ⁊ aſcéndit ⁊ incúbuit ſuper eum. Et oſci-
táuit púer ſépties: aperuítq; óculos.[g] Et ille vo-
g Infra.8.a cauit giezi: ⁊ dixit ei. Uoca ſunamítē hāc. Que
vocata ingreſſa eſt ad eum. Qui ait.[b] Tólle fi-
b Lu.7.b lium tuum. Uénit illa ⁊ córruit ad pedes eius:
⁊ adoráuit ſuper terram. Tulítq; filium ſuū
⁊ egréſſa eſt: ⁊ heliſéus reuérſus eſt in gálga-
lam. Erat autem fames in terra: ⁊ filij prophe-
G tarum habitabant corā eo: dixítq; vni de pue-
ris ſuis. Pone óllam grándem: ⁊ cóque pul-
méntum filijs prophetarū. Et egreſſus eſt vnus
in ágrum vt collígeret herbas agréſtes. Inue-
nítq; quaſi vitem ſiluéſtrem: ⁊ collégit ex ea
coloquíntidas agri ⁊ impleuit pállium ſuum
⁊ reuérſus conſcidit in óllam pulménti. Ne-
ſciebat enī quid eſſet. Infudérunt ergo ſocijs
vt comēderēt. Cumq; guſtaſſent de coctióne:
exclamauérunt dicētes. Mors in ólla vir dei.
Et non potuérunt comédere. At ille. Afférte
inquit farínam. Cumq; tuliſſent miſit in óllā
⁊ ait. Infúnde turbe + vt cómedant. Et non
Als + et comedat fuit amplius quicq̄ amaritúdinis ī ólla. Uir
autem quidam vénit de balſaliſa déferens vi-
ro dei panes primitiárū: ⁊ viginti panes hor-
deáceos: ⁊ fruméntum nouū in péra ſua. At
ille dixit. Da populo vt comedat. Reſpondít-
q; ei miniſter eius. Quantum eſt hoc vt appó-
nam corā centū viris? Rurſum ille. Da ait po-
pulo vt cómedat. Hec enim dicit dñs. Cóme-
dent ⁊ ſupérerit. Póſuit itaq; coram eis. Qui
comedérunt ⁊ ſupérfuit iuxta verbū domini.
¶ Ca. v. ¶ De naaman leproſo curato per
heliſeū prophetā: ⁊ de giezi qui accepit argētū
⁊ veſtes a naamā. Giezi efficit leproſus. ¶ V

Naamán princeps milítie régis
ſýrie erat vir magnus apud do-
A minū ſuum: ⁊ honorátus. Per
illum enim dedit dominus ſa-
lutē ſýrie. Erat autē vir fortis
⁊ diues: ſed leprōſus. Porró de
ſýria egréſſi fúerant latrúnculi: ⁊ captiuā dú-
xerant de terra iſraél puellám páruulam que
erat in obſéquio vxóris naamán. Que ait ad
dominam ſuam. Utinam fuiſſet dñs meus ad
prophétā qui eſt in ſamária: profécto curaſſet
eum a lepra quā habet. Ingreſſus eſt itaq; na-
amán ad dñm ſuū: ⁊ nunciáuit ei dicens. Sic
B ⁊ ſic locúta eſt puella de terra iſraél. Dixítq; ei
rex ſýrie. Uade: ⁊ mittam litteras ad regem
iſraél. Qui cum profectus eſſet ⁊ tuliſſet ſecum
decē talenta argenti: ⁊ ſex milia áureos: ⁊ de-
cē mutatoria veſtimentorū: ⁊ détulit litteras
ad regem iſraél in hec verba. Cū accéperis epi-
ſtolam hanc: ſcito q̄ miſerim ad te naaman
ſeruum meū vt cures eum a lepra ſua.[a] Cum- a Deut. 32.f
q; legiſſet rex iſraél litteras: ſcidit veſtimenta
ſua: ⁊ ait. Nunqd deus ego ſum: vt occidere poſ-
ſim ⁊ viuificáre: q2 iſte miſit ad me vt curē ho-
minē a lepra ſua? Animaduértite ⁊ vidéte q̄
occaſiónes quérat aduérſū me. Qd cū audiſ- C
ſet heliſéus vir dei: ſcidiſſe vidélicet regē iſraél
veſtiménta ſua miſit ad eū dicens. Quare ſci-
diſti veſtiméta tua. Ueniat ad me: ⁊ ſciat eſſe
prophetā in iſraél. Uenit ergo naamán cū equis
⁊ cúrribus: ⁊ ſtetit ad óſtiū domus heliſei. Mi-
ſítq; ad eum heliſéus nunciū dicens. Uade ⁊
lauáre ſépties in iordáne: ⁊ recipiet ſanitátē
caro tua: atq; mūdáberis. Iratus naamán re-
cedébat dicens. Putábam q̄ egrederétur ad
me: ⁊ ſtans inuocáret nomē domini dei ſui: et
tángeret manu ſua locū lépre ⁊ curáret me.
Nunquid nō melióres ſunt abanā ⁊ pharfár D
flúuij damáſci omnibus aquis iſraél: vt lauer
in eis ⁊ múnder. Cum ergo vertiſſet ſe ⁊ abi-
ret indígnans: acceſſérunt ad eum ſerui ſui: ⁊
locúti ſunt ei. Pater ⁊ ſi rem grandem dixiſ-
ſet tibi prophéta: cérte fácere debúeras. Quā-
tomagis q2 nunc dixit tibi: lauáre ⁊ mundá-
beris. Deſcéndit ⁊ láuit ſépties in iordáne iu-
xta ſermónē viri dei.[b] Et reſtitúta eſt caro eius b Luc.4.e
ſicut caro púeri páruuli ⁊ mundátus eſt. Re-
uerſúſq; ad virum dei cum vniuerſo comitá-
tu ſuo: vénit ⁊ ſtetit coram eo: ⁊ ait. Uere ſcio
q̄ nō ſit álius deus in vniuerſa terra: niſi tm̄
in iſraél. Obſecro itaq; vt accipias benedictió- E
nem a ſeruo tuo. At ille reſpondit. Uiuit dñs
ante quē ſto: q2 non accipiam. Cumq; vim fá-
ceret: pénitus nō acquieuit. Dixítq; naamán.
Ut vis. Sed óbſecro concéde mihi ſeruo tuo
vt tóllam onus duorum burdónum de terra.
Non enim fáciet vltra ſeruus tuus holocáu-
ſtum aut víctimam dijs aliénis: niſi domino.
Hoc autē ſolū eſt de quo deprecéris dñm pro ſer-
uo tuo: quādo ingrediēr dñs meus templū
rēmón vt adóret: ⁊ illo innitente ſuper mánū
meā: ſi adoráuero in templo rēmon adorán-
te eo in eodē loco: vt ignóſcat mihi dñs ſer-
uo tuo pro hac re. Qui dixit ei. Uade in pace.
Abijt ergo ab eo: electo terre tpe. Dixítq; gie- F
zi puer viri dei. Pepércit dñs meus naamán ſý

ro iſti: vt nõ acciperet ab eo que attulit. Viuit
dominus q2 curram poſt eum: ⁊ accipiam ab
eo aliquid. Et ſecutus eſt gieçi poſt tergũ na-
aman. Quẽ cum vidiſſet ille currentẽ ad ſe:
deſiliit de curru in occurſuꝫ eius: ⁊ ait. Recte
ne ſunt omnia. Et ille ait. Recte. Dominꝰ me
us miſit me ad te: dicens. Modo venerunt ad
c ſup.4.d me duo adoleſcentes de monte effraim: ex fi-
lijs prophetarũ. Da eis talentũ argenti: ⁊ ve-
ſtes mutatorias duplices. Dixitqꝫ naaman.
G Melius eſt vt accipias duo talenta. Et coegit
eum. Ligauitqꝫ duo talenta argenti in duobꝰ
ſaccis: ⁊ duplicia veſtimenta: ⁊ impoſuit duo
bus pueris ſuis: qui ⁊ portauerunt coram eo.
Cumqꝫ veniſſet iam veſperi: tulit de manu eo-
rum: ⁊ repoſuit in domo. Dimiſitqꝫ viros ⁊ a
bierunt. Ipſe autem ingreſſus ſtetit coraꝫ dño
ſuo. Et dixit heliſeus. Unde venis gieçi? Qui
reſpondit. Non iuit ſeruus tuus quoqꝫ. At il-
le ait. Nõne cor meum in preſenti erat: quan-
do reuerſus eſt homo de curru ſuo in occurſuꝫ
tui? Nunc igitur accepiſti argentum ⁊ accepi
ſti veſtes: vt emas oliueta ⁊ vineas ⁊ oues ⁊ bo
ues ⁊ ſeruos ⁊ ancillas. Sed ⁊ lepra naaman
d i.q.i.c.q ſtudet.ca. cito.ca.qſ. ga.ca. cos ⁊iudices. in fi. q.4.§. bis ſtat.giezi 22.q.i. ſi ſit ma.c. ciu uabunt de ſymo. c.cũ in ec cleſia. ca. ſiant adherebit tibi ⁊ ſemini tuo vſqꝫ in ſempiter-
nũ.[d] Et egreſſus eſt quaſi nix ab eo leproſus.
¶ Ca. Sũma. ¶ Heliſeus ferrum dilapſum
reuocat ad lignum: vendit. lxxx. argenteis ca-
put aſini: ⁊ quarta pars cabi ſtercoris colum-
barum: quinqꝫ argẽteis. Rex ſyrie pugnat cõ-
tra iſrael: dirigit pro heliſeo qui ſecreta occul
ta inſidiarum pandit iſraeli: excecantur dire-
cti ⁊ in ſamariam ducti et refecti dimittun-
tur ſalui: due mulieres comedunt infantes
pre fame: homicida mittitur vt preſcidat ca-
put heliſei. CVI

A Dixerunt autem filij propheta-
rum ad heliſeum. Ecce locus
in quo habitamus coram te an
guſtus eſt nobis. Eamus vſqꝫ
ad iordanem ⁊ tollant ſinguli
de ſylua materias ſingulas: vt
Al+ domum edificemus nobis ibi + locũ ad habitanduꝫ.
Qui dixit. Ite. Et ait vnus ex illis. Ueni ergo
⁊ tu cũ ſeruis tuis. Rñdit. Ego veniam. Et a-
bijt cũ eis. Cumqꝫ veniſſent ad iordaneꝫ: cede
bant ligna. Accidit aũt vt cum vnus materiã
ſuccidiſſet: caderet ferrum ſecuris in aquaꝫ.
B Exclamauitqꝫ ille: ⁊ ait. Heu heu heu domĩe
mi: ⁊ hoc ipſum mutuo acceperã. Dixit auteꝫ
homo dei. Ubi cecidit. At ille monſtrauit ei lo
cum: precidit ergo lignum: ⁊ miſit illuc.[a] Na a 4.re.6.b. di.2.ca.re uero i.q.i.ca. ſe dices
tauitqꝫ ferrum: ⁊ ait. Tolle. Qui extendit ma
num ⁊ tulit illud. Rex autem ſyrie pugnabat
contra iſrael. Conſiliumqꝫ inijt cum ſeruis ſu
is: dicens. In loco illo ⁊ illo ponamus inſidi-
as. Miſit itaqꝫ vir dei ad regem iſrael: dicens.
Caue ne tranſeas + in locum illum: quia ibi Al+ per
ſyri in inſidijs ſunt. Miſit itaqꝫ rex iſrael ad
locum quem dixerat ei vir dei: ⁊ preoccupa-
uit euꝫ ⁊ obſeruauit ſe ibi non ſemel neqꝫ bis
Cõturbatumqꝫ eſt cor regis ſyrie pro hac re.[b] C
[b] Et conuocatis ſeruis ſuis: ait. Quare nõ in- b 4.re.22.b.
dicatis mihi: quis proditor mei ſit apud regẽ
iſrael. Dixitqꝫ vnus ſeruorum eius. Nequaq̃ꝫ
dñe mi rex: ſed heliſeus ꝓpheta qui ẽ in iſra-
el indicat regi iſrael oĩa verba q̃cunqꝫ locutꝰ
fueris in cõclaui tuo. Dixitqꝫ eis. Ite ⁊ vide-
te vbi ſit: vt mittã ⁊ capiã eũ. Annũciauerũt
ei dicẽtes. Ecce in + dothaim. Miſit ergo illuc Al+ do- than
equos ⁊ currus ⁊ robur exercitus. Qui cum
veniſſent nocte: circũdederũt ciuitatem. Con
ſurgens aũt diluculo miniſter viri dei egreſ-
ſus eſt. Uiditqꝫ exercitũ in circuitu ciuitatis
⁊ equos ⁊ currus. Nũciauitqꝫ ei: dicẽs. Heu
heu heu dñe mi: quid faciamꝰ? At ille reſpõ- D
dit. Noli timere. Plures enim nobiſcũ ſunt:
q̃ꝫ cum illis.[c] Cũqꝫ oraſſet heliſeus: ait. Dñe c 2.par.32.b.
aperi oculos pueri huius: vt videat. Et ape-
ruit dñs oculos pueri: ⁊ vidit. Et ecce mons
plenus equoruꝫ curruuꝫ igneoruꝫ in circuitu
heliſei. Hoſtes vero deſcenderũt ad eũ. Porro
heliſeus orauit ad dñm dicens.[b] Percute ob b Gẽ.19.a.
ſecro gentem hanc cecitate. Percuſſitqꝫ eos
dominus ne viderent: iuxta verbũ heliſei. Di-
xit autẽ ad eos heliſeus. Non eſt hec via: neqꝫ
iſta eſt ciuitas. Sequimini me: ⁊ oſtendã vo-
bis virũ quẽ queritis. Duxit ergo eos in ſamã
riã. Cũqꝫ ingreſſi fuiſſent in ſamariam: dixit
heliſeus. Dñe aperi oculos iſtorũ vt videant. E
Aperuitqꝫ dñs oculos eoꝝ: ⁊ viderunt ſe eſſe
in medio ſamarie. Dixitqꝫ rex iſrael ad heli-
ſeum: cuꝫ vidiſſet eos. Nunquid percutiã eos
pater mi. Et ille ait. Nõ percuties. Neqꝫ eniꝫ
cepiſti eos gladio ⁊ arcu tuo vt ꝑcutias. Sed
pone paneꝫ ⁊ aquã corã eis: vt comedant ⁊ bi
bãt ⁊ vadant ad dñm ſuuꝫ. Appoſitaqꝫ eſt eis
ciborum magna preparatio. Et comederunt
⁊ biberunt: ⁊ dimiſit eos. Abieruntqꝫ ad do-
minum ſuum. Et vltra non venerunt latro-
nes ſyrie in terrã iſrael. Factũ eſt aũt poſt hec
cõgregauit benadab rex ſyrie vniuerſum ex-

ercitum ſuum:⁊ aſcendit ⁊ obſidebat ſamári
F am. Factaqꝫ eſt fames magna in ſamária:⁊ tā
e Deute. 28.c diu obſéſſa eſt donec venundarétur[e] caput áſi
ni octoginta argénteis:⁊ quarta pars cabi ſter
coris columbaꝝ quinqꝫ argénteis. Cumqꝫ rex
iſraél tranſiret per murum: mulier quedā ex
f 2.regū 14.a clamáuit ad eum dicens.[f] Salua me dñe mi
rex. Qui ait. Non te ſáluet dñs. Unde te poſ
ſum ſaluáre? De área vel de torculári. Dixitqꝫ
ad eam rex. Quid tibi vis. Que rñdit. Muli
er iſta dixit mihi. Da filium tuum vt comedá
mus eum hódie:⁊ filium meū comedémus
cras. Coximus ergo filiū meū:⁊ comédimꝰ.
g re.4.b Dixiqꝫ ei altera die.[g] Da filium tuum: vt co
medámus eum. Que abſcóndit filium ſuū.
Quod cum audiſſet rex: ſcidit veſtimenta ſua:
⁊ trāſibat per murū. Viditqꝫ omnis populus
cilicium: quo veſtitus erat ad carnem intrin
B ſecus.[h] Et ait rex. Hec mihi faciat deus: ⁊ hec
h 3.re.19.a áddat: ſi ſteterit caput heliſéi filij ſaphat ſuper
ipſum hódie. Heliſeus autē ſedébat in domo
ſua:⁊ ſenes ſedébant cum eo. Premíſit itaqꝫ
virum ⁊ anteq̄ veniret nuncius: ille dixit ad
ſenes. Nunquid ſcitis q̄ miſerit filius homici
de huc: vt precidátur caput meum? Vidéte er
go cum vénerit nuncius: cláudite óſtiū: ⁊ nō
ſinátis eum introire. Ecce enim ſónitus pé
dum domini eius poſt eum eſt. Adhuc illo lo
quénte eis: appáruit nuncius qui veniébat ad
eum. Et ait. Ecce tantum malum a domino ē.
Quid amplius expectabo a domino.

¶ Capituli Summarium. De quattuor viris leproſis premittitur conſolatio vbertatis abundantis: leproſi nunciant de fuga ſyrioꝝ: de copia ſimile ⁊ hordei: de morte ducis non credé tis heliſeo.

¶ VII

A Dixit autē heliſeus. Audite ver
a iſra.c bum domini. Hec dicit domi
nus. In tempore hoc[a] cras mó
dius ſimile vno ſtátere erit: ⁊
duo módij hordei ſtátere vno
in porta ſamárie. Rñdens vnꝰ
de dúcibus ſup cuius manum rex incúbébat
hoi dei: ait. Si dominus fécerit ēt cataráctas in
celo: nunqd póterit eſſe qd lóqueris? Qui ait.
Videbis óculis tuis:⁊ inde nō cómedes. Quat
tuor ergo viri erāt leproſi iuxta introitū porte:
q dixerunt adinuicem. Quid hic eſſe volumꝰ
donec moriamur? Siue ingredi volúerimus ci
uitatem fame moriémur: ſiue manſérimꝰ hic
moriéndum nobis eſt. Venite ergo ⁊ tranſfu
giámus ad caſtra ſýrie. Si pepércerint nobis
viuémus: ſi aūt occidere volúerint nihilómi
nus moriémur. Surrexérūt ergo véſperi vt ve
nirent ad cáſtra ſýrie. Cūqꝫ veniſſent ad princi
pium caſtróꝝ ſýrie nullū ibidem reppererūt.
Siquidē dñs ſónitū audiri fécerat in caſtris B
ſýrie cúrruum ⁊ équoꝝ:⁊ exércitus plúrimi.
Dixeruntqꝫ adinuicē. Ecce mercéde cōdúxit
aduerſū nos rex iſraél reges gethéorū ⁊ egý
ptioꝝ ⁊ venérunt ſup nos. Surrexérunt ergo ⁊
fugérunt in ténebris:⁊ dereliquérunt tentória
ſua:⁊ équos ⁊ áſinos in cáſtris: fugeruntqꝫ a
nimas tm̄ ſuas ſaluáre cupiéntes. Igit̃ cum ve
niſſent leproſi illi ad principiū caſtróꝝ ingreſ
ſi ſunt vnum tabernáculū:⁊ comedérunt ⁊ bi
bérunt. Tulerūtqꝫ inde argentū ⁊ áurum:⁊
veſtes ⁊ abiérūt ⁊ abſconderūt. Et rurſum re
uerſi ſunt ad aliud tabernáculū:⁊ inde ſimili
ter auferéntes abſcondérūt. Dixeruntqꝫ adin
uicē. Nō recte fácimꝰ. Hec eni dies boni nun
cij eſt. Si tacuérimus ⁊ noluérimus nunciáre
vſqꝫ máne: ſcéleris arguémur. Venite eámꝰ C
⁊ nunciémus in áula regis. Cūqꝫ veniſſent ad
portā ciuitatis: narrauérūt eis: dicéntes. Iui
mus ad cáſtra ſýrie:⁊ nullum ibidē reppéri
mus hoiem: niſi équos ⁊ áſinos alligatos: ⁊ fi
xa tentória. Iérūt ergo portárij: ⁊ nūciauérūt
in palátio regis intrinſecꝰ. Qui ſurrexit nocte
⁊ ait ad ſeruos ſuos. Dico vobis quid fécerint
nobis ſýri. Sciunt quia fame laborámus ⁊ id
circo egréſſi ſunt de cáſtris ⁊ látitant in ágris:
dicētes. Cum egreſſi fúerint de ciuitate capié
mus eos viuos:⁊ tunc ciuitatem ingredi poté
rimus. Reſpondit autem vnus ſeruorum eius.
Tollámus quinqꝫ équos q remanſérūt in vr
be: q: ipſi tm̄ ſunt in vniuerſa multitudine iſra
él alij enī cōſúmpti ſunt:⁊ mittentes exploiá
re potérimus. Adduxérunt ergo duos equos
miſitqꝫ rex + in caſtra ſyrióꝝ: dicens. Ite ⁊ vi
déte. Qui abiérūt poſt eos vſqꝫ ad iordánem. [illegible]
Ecce aūt omnis via plena erat véſtibꝰ ⁊ váſis:
que proiecerāt ſýri cū turbarent̃. Reuerſiqꝫ nū
cij indicauérūt regi. Et egreſſus ppls diripuit
cáſtra ſýrie.[b] Factuſqꝫ eſt módius ſimile ſtá D
tere vno:⁊ duo modij hórdei ſtátere vno iu b ſup.a
xta verbū dñi. Porro rex ducē illum in cuius
manu incubúerat cōſtituit ad portā. Quem cō
culcáuit turba in intróitu porte:⁊ mortuus ē
iuxta quod locútus fúerat vir dei quando de
ſcénderat rex ad eū. Factúmqꝫ eſt ſm ſermo
nem viri dei: quem dixerat regi qñ ait. Duo

módij hórdei ſtátere vno érunt: ⁊ módius ſimile ſtatere vno hoc eodē tp̄e cras in porta ſamarie: qñ reſpónderat dux ille viro dei: ⁊ dixerat: etiā ſi dñs fecerit cataráctas in celo nūquid póterit fieri qđ loqueris: ⁊ dixit ei: videbis oculis tuis: ⁊ inde nō cómedes. Euenit ergo ei ſicut pdictū erat: ⁊ ꝯculcauit eum populus in porta: ⁊ mortuus eſt.

¶ Ca. Sū. ¶ De fame ſepté annorū ⁊ ſunamite peregrinante: de morte benadab ⁊ regno açahel: recedit edom ab iuda facto ſibi rege: morif rex iuda: ⁊ regnat ochozias filius eius.

¶ VIII

A Eliſéus aūt locūtus eſt ad mulieré cuius + viue re fécerat filiuz: dicēs. Surge vade tu ⁊ domus tua: ⁊ peregrínare vbicūqꝫ repereris. Uocabit enī dñs famē: ⁊ veniet ſup terrā ſeptē annis. Que ſurrexit ⁊ fecit iuxta verbū hominis dei. Et vádēs cū domo ſua: peregrinata eſt in terrā philiſtiim dieb⁹ multis. Cūqꝫ finiti eſſent anni ſepté: reuerſa eſt mulier de terra philiſtiim. Et ingreſſa eſt vt interpellaret regem p̄ domo ſua ⁊ pro agris ſuis. Rex aūt loquebatur cuz giezi puero viri dei: dicens. Narra mihi oīa magnalia que fecit

B heliſéus. Cūqꝫ ille narraret regi quomō mortuū ſuſcitáſſet: apparuit mulier cuius viuificáuerat filiū clámās ad regé pro domo ſua ⁊ p̄ ágris ſuis. Dixitqꝫ giezi. Dñe mi rex hec eſt mulier: ⁊ hic eſt filius eius quem ſuſcitáuit heliſeus. Et interrogauit rex mulieré. Que narráuit ei vera eſſe. Deditqꝫ ei rex eunuchum vnum: dicens. Reſtitue ei omnia que ſua ſūt ⁊ vniuerſos rédditus agrorum a die qua reliquit terrā vſqꝫ ad preſens. Uénit quoqꝫ heliſéus damaſcū: ⁊ benadáb rex ſyrie egrotábat. Nunciauerūtqꝫ ei: dicentes. Uenit vir dei

C huc ⁊ ait rex ad açahél. [a] Tolle tecum múnera ⁊ vade in occurſuz viri dei ⁊ conſule dominum per euz: dicens. Si euádere potero de infirmitate mea hac. Iuit igif açahél in occurſum eius habens ſecū múnera ⁊ omnia bona damaſci ónera [b] q̄draginta camelórū. Cūqꝫ ſtetiſſet corā eo: ait. Filius tuus benadáb rex ſyrie miſit me ad te: dicēs. Si ſanári pótero de infirmitate mea hac. Dixitqꝫ heliſéus. Uade dic ei. Sanaberis. Porro oſtendit mihi dominus quia morte morietur. Stetitqꝫ cū eo ⁊ cōturbatus eſt vſqꝫ ad ſuffuſiónem vultus. Fleuitqꝫ vir dei. Cui açahél ait. Quare dñs meus flet? At ille dixit. Quia ſcio que factur⁹ ſis filijs iſraél mala. Ciuitates eorū munitas igne ſuccéndes: ⁊ iuuenes eorꝫ interficies gládio: ⁊ páruulos eorꝫ elides: ⁊ pregnántes diuides. Dixitqꝫ açahél. Quid enim ſū ſeruus tu⁹ canis: vt fáciam rem iſtam magnā. Et ait heliſéus. Oſtendit mihi domin⁹ te régem ſyrie fore. Qui cū receſſiſſet ab heliſéo: venit ad dominū ſuū. Qui ait ei. Quid tibi dixit heliſe⁹? At ille reſpondit. Dixit mihi. Recipies ſanitatem. Cūqꝫ veniſſet dies altera: túlit ſtrágulum E

⁊ infúdit aquam: ⁊ expándit ſuper fáciem ei⁹. Quo mortuo regnauit açahél pro eo. [c] Anno quinto iorám filij achab regis iſraél + regnauit iorám filius ioſaphát rex iuda. Trigintaduorꝫ annorꝫ erat cum regnare cepiſſet: ⁊ octo annis regnáuit in hieruſalém. Ambulauitqꝫ in vijs regū iſraél: ſicut ambuláuerat domus achab. Filia enim achab erat vxor ei⁹. Et fecit qđ malū eſt + in conſpectu domini. Nóluit aūt domin⁹ diſpérdere iudam propter dauid ſeruū ſuum [d] ſicut promiſerat ei: vt daret illi lucérnam: ⁊ filijs ei⁹ cunctis diebus. In diebus eius recéſſit edóm ne eſſet ſub iúda: ⁊ conſtituit ſibi régé. Uenitqꝫ iorám ſeyra ⁊ omnis exercitus cum eo. Et ſurréxit nocte percuſſitqꝫ F

idumeos qui euz circundéderant ⁊ principes cúrruum. Populus autē fúgit in tabernacula ſua. Recéſſit ergo edóm ne eſſet ſub iuda vſqꝫ in diem hanc. Tūc recéſſit ⁊ lobná in tempore illo. Reliqua aūt ſermonū iorám ⁊ vniuerſa que fecit: none hec ſcripta ſunt in libro verborꝫ dierꝫ regum iuda? Et dormiuit iorám cū patribus ſuis: ſepultúſqꝫ eſt cum eis in ciuitate dauid: ⁊ regnáuit + ochozias fili⁹ eius pro eo. Anno duodecimo iorám filij achab regis iſraél regnáuit ochozias fili⁹ iorám regis iude. Uigintiduorꝫ annorū erat ochozias cum regnare cepiſſet: ⁊ vno anno regnáuit in hieruſalem. Nomen matris eius athalia filia G

amri regis iſraél. Et ambuláuit in vijs dom⁹ achab: ⁊ fecit qđ malū eſt corā domino ſicut dom⁹ achab. Géner enim domus achab fuit. Abijt quoqꝫ cū iorám filio achab ad preliándū contra açahél regem ſyrie in ramóth galaád: ⁊ vulnerauérūt ſyri iorám. Qui reuerſus eſt vt curaref in iezrael: qꝛ vulnerauérunt eū ſyri in + ramóth preliántem contra açahél regem ſyrie. Porro ochozias filius iorám rex iuda deſcendit inuiſere iorám filiū achab in iezrael: qa egrotábat ibi.

Al. + viuificauerat. ſupra 4. f.

a 3. re. 14. a

b 1. q. i. ca. indicto

c 2. par. 21.

Al. + ſi ioſaphat regis iude

Al. + coram dño

d 2. re. 7. b

Al. + ahazias

Al. + rama

¶ Ca. Sū. ¶ De vnctione iehu in regem ſu
per iſrael: qui percuſſit ioram: ⁊ interfecit ocho
ziam ⁊ iezabel quā comederunt canes. ¶ IX
Eliſeus aūt prophétes vocáuit
A vnū de filiis ꝓphetáꝝ: ⁊ ait illi.
Supꝛ. 14. c. [a]Accinge lumbos tuos: ⁊ tolle
lenticulā olei hác in manu tua
⁊ vade in ramóth galaád. Cū-
qꝫ véneris illuc: videbis iehú
filiū ioſaphát filij namſi. Et ingréſſus ſuſcitá-
bis eū de medio fratrū ſuoꝝ: ⁊ introduces in
interius cubiculū. Tenénſqꝫ lenticulam olei
fúndes ſuper caput eius: ⁊ dices. Hec dicit do
minus. Unxi te regem ſuper iſraél. Apriéſqꝫ
óſtium ⁊ fúgies: ⁊ nō ibi ſubſiſtes. Abijt ergo
adoléſcens púer ꝓphete in ramóth galaád: ⁊
ingreſſus eſt illuc. Ecce autē principes exercit⁹
ſedébāt. Et ait. Verbū mihi ad te o princeps.
B Dixitqꝫ iehú. Ad quē ex omnibus nobis. At
ille dixit. Ad te o princeps. Et ſurrérit: ⁊ in-
gréſſus eſt cubiculum. At ille fúdit óleum ſu
per caput eius. Et ait. Hec dicit dominus deus
iſraél. Unxi te regem ſuper pópulum domini
iſraél. Et percúties domum acháb dñi tui. Et
vlciſcar ſanguinē ſeruoꝝ meoꝝ ꝓphetárū: ⁊
ſanguinē oīum ſeruoꝝ dñi de manu iezabél:
perdámqꝫ oēm domū achāb. Et interficiā de
domo achāb mingéntē ad parietē ⁊ cláuſum
⁊ nouiſſimū in iſraél. Et dabo domum achāb
ſicut domū hieroboám filij nabáth: ⁊ ſicut do
b 3. re. 21. f mū baaſá filij achiá. [b]Iezabél quoqꝫ cóme-
c iſra eo. dēt cánes in agro iezraél: nec erit qui ſepéliat
C eā. Aperuitqꝫ oſtiū ⁊ fúgit. Iehú aūt igréſſus
c iſra eo. eſt ad ſuos dñi ſui. Qui dixérūt ei. [c]Récte ne
ſunt oīa. Quid vénit inſánus iſte ad te? Qui
ait eis. Noſtis hóminē: ⁊ quid locut⁹ ſit? At il
li rñdérunt. Falſum eſt. Sed magis nárra no
bis. Qui ait eis. Hec ⁊ hec locut⁹ eſt mihi. Et
ait. Hec dicit dñs. Unxi te regē ſup iſraél. Fe-
ſtinauérūt itaqꝫ: ⁊ vnuſquiſqꝫ tollēs pállium
ſuum poſuérūt ſub pedib⁹ eius in ſimilitudi-
nē tribunális: ⁊ cecinérūt tuba atqꝫ dixérunt.
Regnabit iehú. Coniuráuit ergo iehú filius
ioſaphát filij nāſi cōtra iorám. Porró iorám
obſéderat ramóth galaád: ipſe ⁊ oīs iſraél cō
tra aſahél regē ſýrie: ⁊ reuérſus fúerat vt cu
rarēt in iezrahél propter uúlnera: qꝛ percúſſe
rant eum ſýri preliántē contra aſahél regem
ſýrie. Dixitqꝫ iehú. Si plácet vobis néo egre-
diát profugus de ciuitate ne vádat ⁊ núnciet
D in iezrahél. Et aſcéndit ⁊ ꝓféctus eſt in iezra-
hél. Iorám enī egrotábat ibi: ⁊ ochozias rex
iúda deſcénderat ad viſitandū iorám. Igitur
ſpeculátor qui ſtabat ſup túrrim iezrahél vi-
dit glóbum iehú veniéntis. Et ait. Video ego
glóbū. Dixitqꝫ iorám. Tólle cúrrum: ⁊ mitte
in occúrſum eoꝝ: ⁊ dicat vadens. [b]Recte ne b Recté.
ſunt omnia? Abijt ergo qui aſcénderat cúrrū
in occúrſum eius: ⁊ ait. Hec dicit rex. Pacá-
ta ſunt omnia? Dixitqꝫ iehú. Quid tibi ⁊ pa-
ci? Tránſi ⁊ ſéquere me. Nunciáuit quoqꝫ ſpe
culátor dicens. Uénit nuncius ad eos: ⁊ non
reuértit. Miſit etiam cúrrum équoꝝ ſcōm.
Uenitqꝫ ad eos: ⁊ ait. Hec dicit rex. Numquid
pax eſt. Et ait iehú. Quid tibi ⁊ paci? Tránſi
⁊ ſéquere me. Núciáuit autem ſpeculator: di-
cēs. Uénit vſqꝫ ad eos: ⁊ nō reuértit. Eſt autē E
inceſſus quaſi inceſſus iehú filij namſi. Pre-
céps enī gradit. Et ait iorám ✝. Iúngite cúr Hs ✝ iu ge
rum. Iunxerúntqꝫ cúrrū eius. Et egréſſus eſt
iorám rex iſraél: ⁊ ochozias rex iudá: ſinguli
in cúrribus ſuis. Egreſſiqꝫ ſunt in occúrſum
iehú: ⁊ inuenérunt eū in agro nabóth iezrae
lite. Cumqꝫ vidiſſet iorám iehú: dixit. Pax eſt
iehú. At ille rñdit. Que pax? Adhuc fornica-
tiones iezabél mrīs tue: ⁊ venefícia eius mul-
ta vigent. Conuértit aūt iorám manū ſuam: ⁊
fúgiens ait ad ochóziā. Inſídie ochozia. Por
ró iehú teténdit arcum manu ⁊ percuſſit io-
rám inter ſcápulas: ⁊ egreſſa eſt ſagitta ꝑ cor
eius: ſtatimqꝫ corruit in cúrru ſuo. Dixitqꝫ ie
hú ad badachér ducē. Tolle proíjce eum in F
agro nabóth iezraelite. Mémini enim quan
do ego ⁊ tu ſedéntes in cúrru ſequebámur a-
cháb patrē hui⁹: qꝫ dñs onus hoc leuáuerit ſu
per eū: dicēs. Si nō pro ſánguine nabóth ⁊ ꝓ
ſanguine filioꝝ eius que vidi héri: ait dñs:
réddam tibi in agro iſto dicit dñs. Nunc er-
go tólle ⁊ proíjce eum in agro iuxta verbū do
míni. Ochozias aūt rex iudá videns hoc: fúgit
per viā domus hórti: Perſecutúſqꝫ eſt eum ie
hú: ⁊ ait. Etiā hunc percútite in cúrru ſuo. Et
ꝑcuſſérunt eum in aſcénſu gabér qui eſt iuxta
ieblaám. Qui fúgit in mageddó: ⁊ mortu⁹ eſt
ibi. Et impoſuerunt eum ſerui eius ſup cúrrū
ſuū ⁊ tulérūt in hieruſalém: ſepeliérūtqꝫ i ſe
pulcro cum patrib⁹ ſuis in ciuitate dauid: an-
no vndécimo iorám filij achāb regis iſrael:
✝ regnauit ochozias ſup iudám: Ueníttqꝫ ie- Hs ✝ ex
hú in iezrahél. Porró iezabél introitu ei⁹ au- alio re ex
dito depínxit óculos ſuos ſtibio: ⁊ ornauit cá- ſuget re-
put ſuū: ⁊ reſpéxit ꝑ feneſtrā igrediéntē iehú gnauit o
chozias
G

e 3.re.16.c per portã ꝛ ait.[e] Nunqd pax poteſt eſſe ʒamri:
B qui interfecit dñm ſuũ? Leuauitq; iehú faciẽ
ſuam ad feneſtram: ꝛ ait. Que eſt iſta? Et icli-
nauerunt ſe ad euʒ duo vel tres eunúchi: et di
xerũt. Hec eſt illa ieʒabél: at ille dixit eis. Pre
cipitáte eam deorſuʒ. Et precipitauérunt eã:
aſperſúſq; eſt ſanguine paries ꝛ equórum ún
gule conculcauérũt eam. Cumq; introgréſſus
eſſet vt coméderet biberétq;: ait. Ite ꝛ vidéte
maledictam illã: ꝛ ſepelite eam: q2 filia régis
eſt. Cumq; iſſent vt ſepelirent eam: non inue-
nerũt niſi caluáriam: ꝛ pédes ꝛ ſúmmas ma
f 3.re.21.f nus. Reuerſiq; nunciauérunt ei. Et ait iehú.[f]
ſupra eo. Sermo domini eſt quem locútus eſt per ſér-
35.di.ca.j. uum ſuum heliam teſbiten: dicens. In agro
in glo. ieʒrabél comedent canes cárnes ieʒabél. Et
1.q.4.§. his ita ſi. erunt carnes ieʒabél ſicut ſtércus ſuper fáciez
23.q.4.§. his obiicit terre i agro ieʒrabél: ita vt ptereúntes: dicãt.
ca.ea vindicta Héccine eſt illa ieʒabél?
24.q.3.c.i. ¶ Cap. Sũma. ¶ De occiſione. lxx. filiorum
de pe.di.3 achab: ꝛ xlij. viris fratribus ochoʒie iugula-
ca.achab i glo. tis: ꝛ ionadab filio achab ꝛ ſacerdotibus ba-
al occiſis: ꝛ templo deſtructo propter peccatũ
iehu: ꝛ pro eo regnat ioachaʒ filius eius: pro-
mittitur regnum iſrael iehu vſq; ad quartaʒ
generationem. ¶ X

A Erant[a] autem achab ſeptuagin-
ta filij i ſamária. Scripſit ergo
a Judic 8.g. iehú litteras: ꝛ miſit i ſamári-
am ad optimátes ciuitatis ꝛ ad
maiores natu: ꝛ ad nutricios a-
chab: dicẽs. Statim vt accepéri
tis litteras has q habétis filios domini veſtri
ꝛ cúrrus ꝛ equos ꝛ ciuitates firmas ꝛ arma
eligite meliórem ꝛ eum qui vobis placúerit
de filijs domini veſtri: ꝛ eum pónite ſuper ſó
lium patris ſui: ꝛ pugnate pro domo domini
veſtri. Timuérũt illi veheménter: ꝛ dixérunt.
Ecce duo reges nõ potuérunt ſtare coraʒ eo:
ꝛ quó nos valébimus reſiſtere? Miſérunt er-
Mſs + pre fectus go ppóſiti domus ꝛ + prefécti ciuitátis ꝛ ma
iores nátu ꝛ nutritij ad iehú: dicentes. Serui
tui ſúmus: quecúnq; iúſſeris faciẽm⁹ nec cõ
ſtituémus nobis regem. Quecúnq; tibi plá-
cent fac. Reſcripſit aũt eis litteras ſcdo: dicẽs.
B Si mei éſtis ꝛ obedítis mihi: tóllite cápita fi-
liorum dñi veſtri: ꝛ venite ad me hac eadẽ ho-
ra cras in ieʒrabél. Porró filij regis ſeptua-
gita viri apud optimátes ciuitatis nutriebán
tur. Cumq; veniſſent littere ad eos: tulérunt
filios regis et occidérunt ſeptuaginta viros:
ꝛ poſuerũt capita eorum in cóphinis: et miſe
runt ad eũ in ieʒrabél. Uénit autem nuncius
ad eum ꝛ indicáuit ei: dicens. Attulérunt ca-
pita filiorum regis. Qui reſpondit. Pónite
ea ad duos acéruos iuxta introitum porte vſ-
q; mane. Cumq; diluxiſſet egreſſus eſt ꝛ ſtãs
dixit ad omnem populũ. Juſti eſtis. Si ergo
coniuraui contra dominum meum ꝛ interfé-
ci eum: quis percuſſit omnes hos? Uidete er-
go nunc quoniaʒ non cecidit de ſermonibus C
domini in terram quos locutus eſt dominus
ſuper domum achab: ꝛ dominus fecit quod
locutus eſt in manu ſerui ſui helie. Percúſ-
ſit igitur iehú omnes qui reliqui erant de do-
mo achab in ieʒrabél ꝛ vniuerſos optimátes
eius: et nótos ꝛ ſacerdotes: donec non re-
manérent ex eo reliquie. Et ſurrexit: ꝛ venit
in ſamariam. Cumq; veniſſet ad cámeram
paſtórum in via: inuenit fratres ochoʒie re-
gis iudá: dixitq; ad eos. Qui nam eſtis vos?
Qui reſponderunt. Fratres ochoʒie regis
ſumus: ꝛ deſcendimus ad ſalutándos filios
régis ꝛ filios regine. Qui ait. Comprehéndi
te eos viuos. Quos cum comprehendiſſent
viuos: iugulauerunt eos in ciſterna iuxta cá-
merã quadragitaduos viros: ꝛ nõ reliquit ex
eis quenq;. Cumq; abiſſet inde: inuenit io- D
nadáb filium rechab in occurſum ſibi. Et be-
nedixit ei. Et ait iehú ad eum. Nunquid eſt
cor tuum rectũ cum corde meo: ſicut cor meũ
cum corde tuo? Et ait ionadáb. Eſt. Si eſt in-
quit: da mihi manum tuaʒ. Qui dedit ei ma-
num ſuam. At ille leuauit eum ad ſe in cur-
rum: dixitq; ad eum. Ueni mecum: ꝛ vide ʒe
lum meum pro domino. Et impoſitum in cur
ru ſuo duxit in ſamariam. Et percúſſit omnes
qui reliqui fúerant de achab in ſamaria vſq;
ad vnum: iuxta verbum domini qđ locutus
eſt per heliam. Congregauit ergo iehú o-
mnẽ populum: ꝛ dixit ad eos. Achab cóluit
baál párum: ego autẽ cólam eum ámplius. 1.re.16.g
Nunc igitur omnes ꝓphetas baál ꝛ vniuer-
ſos ſeruos eius ꝛ cũctos ſacerdotes ipſius vo-
cate ad me. Nullus ſit q non veniat. Sacrifi-
cium eni grande eſt mihi baál. Quicúnq; de
fúerit nõ viuet. Porró iehú faciebat hoc in-
ſidioſe: vt diſperderet cultóres baál. Et dixit.
Sanctificate diem ſolẽnem baál. Uocauitq;
ꝛ miſit in vniuerſos términos iſraél: ꝛ vene-
runt cuncti ſerui baál. Non fuit reſiduus ne
vnus quidẽ qui non veniret. Et ingreſſi ſunt

E templũ baál.Et repléta eſt domus baál a ſúm
mo vſq; ad ſúmmũ.Dixitq; his q̃ p̃erant ſu
per veſtes.Proférte veſtiménta vniuerſis ſer-
uis baál.Et ꝑtulérũt eis veſtes.Ingreſſúſq; ie
hu ꝛ ionadáb fili⁹ rechább templũ baál: ait cul
tórib⁹ baál.Perquirite ꝛ vidéte neq; forte vo
biſcũ ſit de ſeruis dñi:ſed vt ſint ſerui baál ſo-
li.Ingreſſi ſũt igitur vt fácerẽt victimas ꝛ ho-
locáuſta.Jehu aũt preparáuerat ſibi foris octo
ginta viros:ꝛ dixerat eis.Quicũq; fúgerit de
F hoïbus his quos ego addúxero in man⁹ vr̃as:
anima ei⁹ erit pro aïa illius.Factum eſt autẽ
cũ complétum eſſet holocáuſtũ precépit iehú
militib⁹ ꝛ ducibus ſuis.Ingredimini ꝛ percu
tite eos.Nullus euádat.Percuſſerúntq; eos
Alſ ſupe- reſt + in + in ore gládij ꝛ proiecérunt milites ꝛ duces.
Et ierũt in ciuitatẽ templi baál:ꝛ protulerũt
ſtatuam de pháno baál:ꝛ cõbuſſérunt ꝛ cõmi-
nuérunt eã.Deſtruxérunt quoq; édem baál:
ꝛ fecérunt pro ea latrinas vſq; in diem hanc.
Deléuit itaq; iehú baál de iſraél.Verũtñ a
peccatis hieroboám filij nabáth qui peccare fe
cit iſraél nõ receſſit:nec dereliquit vitulos áu
reos qui erant in bethél ꝛ in dán.Dixit autẽ
dñs ad iehú.Quia ſtudióſe egiſti quod rectũ
erat ꝛ placébat in oculis meis ꝛ oĩa que erant
in corde meo feciſti ↄtra domum achab: filij
tui vſq; ad quartam generatiónem ſedébunt
ſuper thrónum iſraél.Porro iehú nõ cuſtodi- G
uit:vt ambuláret in lege dñi dei iſraél:in to-
to corde ſuo.Non enĩ receſſit a peccatis hiero
boám qui peccáre fécerat iſraél.In diebus il-
lis cépit dñs tedére ſuper iſraél.Percuſſitq;
eos azahél in vniuerſis finib⁹ iſraél:a iordá-
ne ↄtra orientálẽ plágam:oẽm terraꝫ galaád
ꝛ gád ꝛ rubén ꝛ manaſſé:ab aroér que eſt ſu
per torrentẽ arnón ꝛ galaád ꝛ baſán.Reliqua
aũt verboꝝ iehú ꝛ vniuerſa q̃ fecit:ꝛ fortitudo
ei⁹:nonne hec ſcripta ſũt in libro verboꝝ dierũ
regum iſraél?Et dormiuit iehú cum patribus b 22. q. de vnlin 13.q.2.c.i roi
ſuis:ſepelierúntq; eum in ſamária:ꝛ regná-
uit ioachaz filius eius pro eo.Dies autẽ quos
regnáuit iehú ſuper iſraél viginti ꝛ octo anni
ſunt in ſamária.

¶ Ca.Sũ.¶ De athalia regina ꝛ ioas occul-
tato ꝛ facto rege in iuda ꝑ ioiadã ſacerdotẽ:
de morte athalie regine:ioiada pepigit fed⁹ int
(regẽ ꝛ pplm:ꝛ ꝑponit. ¶ XI

A a 2.para. 22.d. Thalía vero mater ochozie vi-
dens mortuũ filium ſuum[a] ſur
rérit ꝛ interfécit oẽ ſémen ré-
gium.Tóllens aũt ioſabá filia
regis iorám.ſoror ochozie ioás
filium ochozie furáta eſt eum de medio filio-
rum regis qui interficiebántur ꝛ nutricem
eius de triclinio: abſcondit eũ a facie athalie
vt non interficeret:eratq; cũ ea ſex annis claꝫ
in domo dñi.Porro athalia regnauit ſup ter-
ram ſeptem annis.[b] Anno autem ſeptimo mi
ſit ioiada:ꝛ aſſúmẽs centuriónes ꝛ milites in b 2.par 23.b.
trodúxit ad ſe in templum domini: pepigit-
q; cum eis fedus.Et adiúrans eos in domo

dñi: oſtendit eis filiū regis: ⁊ pcepit illis di-
cens. Iſte eſt ſermo quē facere debetis. Ter-
tia pars veſtrum introeat ſabbato: ⁊ obſeruet
excubias domus regis. Tertia aūt pars ſit ad
portam ſeyr: ⁊ tertia pars ſit ad portam que
eſt poſt habitaculum ſcutariorum: ⁊ cuſtodie
B tis excubias domus meſſā. Due vero partes e
vobis omnes egredientes ſabbato cuſtodiāt
excubias domus domini circa regem: ⁊ valla
bitis eum habentes arma in manib⁹ veſtris
Siquis autem ingreſſus fuerit ſeptū templi
interficiatur. Eritiſq; cū rege introeūte ⁊ egre
diente. Et fecerunt centuriones iuxta omnia
que preceperat eis ioiada ſacerdos. Et aſſu-
mentes ſinguli viros ſuos qui ingrediebān-
tur ſabbatum cum his qui egrediebantur e
ſabbato: venerunt ad ioiadam ſacerdotem.
Qui dedit eis haſtas ⁊ arma regis dauid que
erant in domo domini. Et ſteterunt ſinguli ha
bentes arma in manu ſua a parte templi de-
xtera vſq; ad partem ſiniſtram altaris ⁊ edis:
circum regem. Produxitq; filium regis: ⁊ po
C ſuit ſuper eum dyadema: ⁊ teſtimonium. Fe-
ceruntq; eum regem ⁊ vnxerunt: ⁊ plaudē-
tes manu dixerunt. Viuat rex. Audiuit autē
athalia vocem populi currentis: ⁊ ingreſſa
ad turbas in templum domini vidit regem
ſtantem ſuper tribunal iuxta morem: ⁊ can-
tores ⁊ turbas prope eum: omnemq; populū
terre letantem ⁊ canentē tubis: ⁊ ſcidit veſti-
mēta ſua: clamauitq;. Coniuratio: coniuratio.
Precepit aūt ioiada centurionibus qui erāt
ſuper exercitū: ⁊ ait eis. Educite eam extra ſe
pta templi: ⁊ quicūq; eam ſecutus fuerit: fe-
riatur gladio. Dixerat enim ſacerdos. Non
D occidatur in tēplo dñi. Impoſueruntq; ei ma
nus: ⁊ impegerunt eam per viam introitus e-
quorū iuxta palatiū: ⁊ interfecta eſt ibi. Pe-
pigit ergo ioiada fedus inter deum ⁊ regem
⁊ inter populum: vt eſſet populus dñi: ⁊ inter
regem ⁊ populum. Ingreſſuſq; eſt omnis po-
pulus terre tēplum baal: ⁊ deſtruxerunt aras
eius: ⁊ imagines cōtriuerūt valide: mathām
quoq; ſacerdotē baal occiderūt coram altari
Et poſuit ſacerdos cuſtodias in domo dñi: tu
litq; centuriones ⁊ cerethi ⁊ pheleti legiones
⁊ omnē populum terre: deduxeruntq; regem
de domo domini. Et venerunt per viam porte
ſcutariorū in palatiū: ⁊ ſedit ſuper thronū re
gū. Letatuſq; ē omnis populus terre: ⁊ ciui-
tas conquieuit. Athalia aūt occiſa eſt gladio
in domo regis: ſeptemq; annorum erat ioas
cum regnare cepiſſet.

¶ Ca. Sū. ¶ Quia ſacerdotes non inſtaura-
uerunt domum dñi: prohibiti ſūt a rege ioas
vltra pecunias accipe a tranſeūtibus: ⁊ gazo-
philatio poſito ī templo: ⁊ aſcēſu azahel rex ſy
rie. q aſportauit theſaurū hierlm mittēte ſibi re
ge ioas. Duo ex ſeruis ioas occiderūt ipſū io-
as: ⁊ regno amaſie filij eius. ¶ XII

Anno [a] ſeptimo iehu regnauit A
ioas. Quadraginta ānis regnā [a] 2.para. 24.a.
uit in hieruſalem. Nomē mřis
eius ſebia de berſabee. Fecitq;
ioas rectū corā dño cūctis die
bus: qbus docuit eū ioiada ſa-
cerdos. Verūtñ excelſa non abſtulit. Adhuc
enī populus imolabat ⁊ adolebat in excelſis
incenſum: Dixitq; ioas ad ſacerdotes. Oēm
pecuniā ſanctorū que illata fuerit in templum
dñi a pretereūtib⁹ que offerť pro precio aīe:
⁊ quā ſponte ⁊ arbitrio cordis ſui inferunt in
templum dñi: accipiant illā ſacerdotes iuxta
ordinē ſuum: ⁊ inſtaurent ſartatecta domus: ſi
qd neceſſariū viderint inſtauratione. Igiť vſq;
ad viceſimūtertiū annū regis ioas nō inſtau-
rauerūt ſacerdotes ſartatecta tēpli. Vocauitq; B
rex ioas ioiadā pontificē ⁊ ſacerdotes: dicens
eis. Quare ſartatecta nō inſtauratis tēpli? No
lite ergo amplius accipe pecuniam iuxta ordi
nem vrm: ſed ad inſtaurationē templi reddi-
te eā. Prohibitiq; ſūt ſacerdotes vltra accipe
re pecuniā a pplo: ⁊ inſtaurare ſartatecta do-
mus. Et tulit ioiada pontifex gazophilatium
vnū aperuitq; foramē deſup: ⁊ poſuit illud iu
xta altare ad dexterā ingredientiū domū dñi.
Mittebantq; in eo ſacerdotes q cuſtodiebāt
oſtia oēm pecuniā que deferebať ad tēplū do
mini. Cūq; viderēt nimiā pecuniā eſſe ī gazo
philatio: aſcēdebat ſcriba regis: ⁊ pontifex: ef
fūdebantq; ⁊ numerabāt pecuniā que inueni
ebať in domo dñi: ⁊ dabant eā iuxta numerū at
q; menſurā in manu eorū q preerant cemēta-
rijs domus dñi. Qui ipendebant eā in fabris C
lignorū ⁊ in cemētarijs his q operabanť in do
mo dñi: ⁊ ſartatecta faciebant: ⁊ in his q cede
bant ſaxa: ⁊ vt emerent ligna ⁊ lapides q exci
debanť: ita vt ipleret inſtauratio domus dñi
in vniuerſis q̄ indigebāt expenſa ad munien
dam domū. Verūtñ non fiebant ex eadē pe
cunia hydrie tēpli dñi ⁊ fuſcinule ⁊ thuribula
⁊ tube ⁊ oē vas aureū ⁊ argenteū: de pecunia

que inferebāt in templū dñi. His eniʒ qui faciēbāt ópus dabāt: vt inſtaurarēt templū domini: ⁊ nō fiēbat ratio his hoībus qui accipiēbant pecúniā vt diſtribúerent eā artificibus: ſed in fide tractábant eaʒ. Pecúniā vero pro delicto: ⁊ pecúniā pro peccatis non inferébant
D in tēplū dñi: q̄ꝛ ſacerdotū erat. Tunc aſcéndit açahél rex ſýrie: ⁊ pugnábat ꝯtra géth. Cepit q̄ꝫ eā: ⁊ dirérit faciē ſuā vt aſcénderet in hieruſaléʒ. Quāobrē túlit ioás rex iudá oīa ſctificáta que ꝯſecráuerat ioſaphát ⁊ iorām ⁊ ochoʒías p̄res eius reges iudá: ⁊ que ipſe obtúlerat: ⁊ vniuerſum argéntū qd̄ inueniri pótuit in theſáuris templi dñi ⁊ in palátio regis: miſitq̄ꝫ açahél regi ſýrie: ⁊ recéſſit ab hieruſaléʒ. Reliqua aūt ſermonū ioás ⁊ vniuerſa que fecit: nōne hec ſcripta ſunt in libro verborū dierum regum iudá? Surrexérunt aūt ſerui eius ⁊ coniurauérunt inter ſe: percuſſerúntq̄ꝫ ioás
Ats + Joſachar in domo melló in deſcenſu ſelá? Joſachár námq̄ꝫ filius ſemáth: ⁊ ioſabáth filius ſomér ſerui eius percuſſérunt eum: ⁊ mortuus eſt.[b] Et
b 13.q.2.c. ſepeliérunt eum cum patribus ſuis in ciuitate dauid: regnauitq̄ꝫ amaſías filius eius pro eo.

¶ Ca. Sū. ¶ De regno ioachaʒ: ⁊ qd̄ fecit malū: ⁊ tráditus eſt in manus ſyrie: de ioás filio eius qui regnauit pro eo. De ioás ⁊ ſagittis eius quas iecit corā helyſeo per feneſtrā orientalē: De morte helyſei: ⁊ de reſuſcitatiōe mortui ad tactū oſſiū helyſei in ſepulcro. De morte açahel. p quo regnauit benadab in ſyria: quē percuſſit ioas tribus vicibus. ¶ XIII

A Anno viceſimotertio ioás filij ochoʒie regis iude: regnauit ioacháʒ filius iehú ſup iſraél in ſamária decē ⁊ ſeptē annis: ⁊ fecit malū coram dño. Secutúſq̄ꝫ eſt peccata hieroboám filij nabáth: qui peccáre fecit iſraél: ⁊ non declináuit ab eis. Jratuſq̄ꝫ eſt furor dñi ꝯtra iſraél: ⁊ trádidit eos in manu açahél regis ſýrie: et in manu benadáb filij açahél cunctis diebus. Deprecátus eſt aūt ioacháʒ faciē dñi: ⁊ audiuit eū dñs. Vidit enī angúſtiā iſraél: q̄ꝛ attriuerat eos rex ſýrie. Et dedit dñs ſaluatorē iſraéli: ⁊ liberatus eſt de manu regis ſýrie. Habitauerúntq̄ꝫ filii iſraél in tabernaculis ſuis: ſicut
B héri ⁊ nudiuſtertius. Verūtamen nō receſſérunt a pctis domus hieroboám qui peccáre fecit iſraél: ſed in ipſis ambulauérūt. Siquideʒ ⁊ lúcus ꝑmánſit in ſamária: ⁊ nō ſunt derelicti ioacháʒ de populo: niſi quinquaginta équites: ⁊ decē currus ⁊ decē milia pedituʒ. Interfécerat enim eos rex ſýrie: ⁊ redégerat quaſi púluereʒ in tritúra árec. Reliqua autē ſermonū ioacháʒ ⁊ vniuerſa q̄ fecit ⁊ fortitudo ei⁹: nōne hec ſcripta ſunt in libro ſermonum dierum regū iſraél? Dormiuitq̄ꝫ ioacháʒ cum patribus ſuis: ⁊ ſepeliérūt eū in ſamaría: regnauitq̄ꝫ ioás filius eius pro eo. Anno triceſimo ſeptimo ioás regis iudá regnauit ioás filius ioacháʒ ſuper iſraél in ſamária ſedeciʒ annis.
Et fecit quod malū eſt in conſpectu dñi. Non E
declináuit ab omnibus peccatis hieroboám filij nabáth: qui peccare fecit iſraél: ſed in ipſis ambuláuit. Reliqua autē ſermonum ioás et vniuerſa que fécit: ⁊ fortitudo eius quomodo pugnáuerit contra amaſiam regem iudá: nōne hec ſcripta ſunt in libro ſermonum, dierū regum iſraél? Et dormiuit ioás cum patribus ſuis. Hieroboám autem ſédit ſuper ſóliū ei⁹. Porro ioás ſepultus eſt in ſamária cum regibus iſraél. Heliſéus auteʒ egrotábat infirmitate qua ⁊ mortuus eſt. Deſcenditq̄ꝫ ad eum ioás rex iſraél: ⁊ flébat coram eo. Dicebátq̄ꝫ. Pater mi: pater mi: currus iſraél ⁊ auriga ei⁹
[a] Et ait illi helyſéus. Affer árcum ⁊ ſagittas. a ſup. 2. b
Cumq̄ꝫ attuliſſet ad eum arcum ⁊ ſagittas: dixit ad regem iſraél. Pone manuʒ tuam ſuper árcum. Et cum poſuiſſet ille manum ſuam: ſuperpóſuit helyſéus manus ſuas mánibus regis: ⁊ ait. Aperi feneſtram orientálem. Cum q̄ꝫ aperuiſſet dirit helyſéus: iáce ſagittam: et iécit: ⁊ ait helyſéus. Sagitta ſalútis domini et ſagitta ſalutis contra ſýriam. Percutieſq̄ꝫ
ſýriam in aphéc donec conſúmas eam. Et ait D
Tólle ſagittas. Qui cum tuliſſet: rurſum dirit ei. Pércute iáculo térram. Et cum percuſſiſſet tribus vicibus ⁊ ſtetiſſet: iratus eſt vir dei contra eum: ⁊ ait. Si percuſſiſſes quinquies aut ſéxies ſiue ſépties: percuſſiſſes ſýriam vſq̄ꝫ ad conſummationem. Nunc autem tribus vicibus percúties eam. Mortuus eſt ergo heliſéus: ⁊ ſepeliérunt eum. Latrúnculi autem de moab venérunt in terram in ipſo anno. Quidam autem ſepeliéntes hóminem: vidérunt latrúnculos: ⁊ proiecérunt cadáuer in ſepúlcro heliſéi. Quod cum tetigiſſet oſſa heliſéi:[b] b Ec. 48. b
reuirit homo ⁊ ſtetit ſuper pédes ſuos. Igitur açahél rex ſýrie afflixit iſraél cunctis diebus ioacháʒ. Et miſertus eſt dominus eorum ⁊ reuérſus eſt ad eos propter pactum ſuum quod

habebat cū habraám ꝛ iſaác ꝛ iacób: ꝛ nóluit diſperdere eos: neq̧ próijcere pénitus: vſq̧ in pſens tépus. Mortuus ē aūt açahél rex ſyrie: ꝛ regnauit benadáb filius eius pro eo. Porro ioás filius ioacháç túlit vrbes de manu benadáb filij aſahél: q̄s túlerat de manu ioacháç patris ſui iure prelij. Tribus vicib⁹ pcuſſit eū ioás: ꝛ reddidit ciuitates iſraél.

¶ Ca. Sū. ¶ De amaſia filio ioas regis iude: qualiter regnauit ꝛ vicit edom: ſed victus eſt a ioas rege iſrael: ꝛ ductus ī iſraél. De ſpoliatiōe hieruſalē quā fecit ioas rex iſraél: cui ſucceſſit filius eius hieroboā in regē ſup iſrl. Amaſias vero rex iuda occiſus eſt in lachis: cui ſucceſſit açarias filius eius: hieroboaz reſtituit iſraél hieroboam ſucceſſit çacharias.

A IN āno ſecūdo ioás ¶ CXIIII filij ioacháç regis iſraél regnauit amaſias filius ioás regis iudá: a Uigītiquinq̧ annoꝝ erat cū regnare cepiſſet: viginti autē ꝛ nouē annis regnauit in hieruſalē. Nomē matris eius + ioadē de hieruſalem. Et fecit rectū corā dn̄o. Ueruntamē nō vt dauid pater eius. Iuxta oīa que fecit ioás pater ſuus fécit: niſi tm̄ hoc ꝙ excélſa nō abſtulit. Adhuc enim populus adolebat ꝛ imolabat incenſuz in excelſis. Cūq̧ obtinuiſſet regnū: pcuſſit ſuos ſuos qui interfecerāt regem prēz ſuū. B Filios aūt eoꝝ qui occiderāt nō occidit: iuxta + qd̄ ſcriptū eſt in libro legis moyſi ſicut pcepit dn̄s dicēs. b Nō morienꝭ patres p filijs: neq̧ filij + p patrib⁹: ſed vnuſquiſq̧ in peccato ſuo morietꝛ. Ipſe percuſſit edom in in valle ſalinarum decem milia: ꝛ apprehendit petrā in plio: vocauitq̧ nomē eius + ieçechél vſq̧ in preſentē diē. c Tūc miſit amaſias nuncios ad ioas filiū ioacháç filij iehú regis iſraél dicens. Ueni ꝛ videam⁹ nos. C Remiſitq̧ ioás rex iſraél ad amaſiā regem iudā dicens Cárduus libani miſit ad cédrū qui eſt in libano dicens. Da filiam tuam filio meo vxorē. Tranſierūtq̧ beſtie ſáltus que ſunt in libano: ꝛ conculcauerunt carduū. Percutiens inualuiſti ſuper edóm: ꝛ ſubleuauit te coꝛ tuū Contētus éſto gloria ꝛ ſede in domo tua. Quare prouocas malū: vt cadas tu ꝛ iudas técum Et nō acquieuit amaſias. Aſcéditq̧ ioás rex iſraél: ꝛ viderunt ſe ipſe ꝛ amaſias rex iuda in bethſamés oppido iude. Percuſſuſq̧ eſt iuda corā iſraél: ꝛ fugerunt vnuſquiſq̧ in tabernacula ſua. D Amaſiam vero regem iudā filium ioás filij ochoçie cepit ioás rex iſraél in bethſamés: et adduxit eum in hieruſalem. Et interrupit murum hieruſalém a porta effraim vſq̧ ad portam anguli quadringentis cubitis. Tulitq̧ omne aurum ꝛ argentuz ꝛ vniuerſa vaſa que inuenta ſunt in domo dn̄i ꝛ in theſauris regis obſides: ꝛ reuerſus eſt in ſamariam. Reliqua aūt verborum ioás que fecit ꝛ fortitudo eius qua pugnauit ꝯtra amaſiam regem iudá: nonne hec ſcripta ſunt in libro ſermonum dierū regū iſraél. d Dormiuitq̧ ioás cū patrib⁹ ſuis: ꝛ ſepultus eſt in ſamaria cum regib⁹ iſraél: ꝛ regnauit hieroboám filius eius pro eo. Uixit autem amaſias filius ioás rex iudá: poſtq̄ꝫ mortuus eſt ioas filius ioacháç regis iſraél vigintiquinq̧ annis. Reliqua aūt ſermonū amaſie: nonne hec ſcripta ſunt in libro ſermonū dierū regum iudá? E Factaq̧ eſt cōtra eū ꝯiuratio in hieruſalē. At ille fugit in lachis. Miſerūtq̧ poſt eū in lachis: ꝛ interfecerūt eū ibi: ꝛ aſportauerūt in équis ſepultuſq̧ eſt ī hieruſalē cū prib⁹ ſuis in ciuitate dauid. e Tulit autez vniuerſus ppl's iude açariā annos natū ſédeciz: ꝛ ꝯſtituerūt eū regē p prē ei⁹ amaſia. Ipſe edificauit ahylā et reſtituit eā iúde: poſtq̄ꝫ dormiuit rex cū prībus ſuis. F Anno q̄ntodecimo amaſie filij ioás regis iuda regnauit hieroboā fili⁹ ioás regis iſraél in ſamária q̄draginta ꝛ vno āno. Et fecit quod malū eſt coram dn̄o. Nō recéſſit ab omnibus pctīs hieroboám filij nabáth: q peccare fecit iſraél. Ipſe reſtituit terminos iſraél ab introitu emáth vſq̧ ad mare ſolitudinis: iuxta ſermonē dn̄i dei iſraél quē locutus eſt p ſeruū ſuū ioná filiū amathí pphetā: qui erat de géth q̄ eſt i + ophir. Uidit eni dn̄s afflictionē iſraél amarā nimis: ꝛ ꝙ ꝯſúmpti eſſent vſq̧ ad clauſos cárceris ꝛ extremos: G ꝛ nō eſſet q auxiliaretꝛ iſraél. Nec locutus eſt dn̄s vt deleret nomē iſraél de ſub celo: ſed ſaluáuit eos in manu hieroboám filij ioás. Reliqua autē ſermonū hieroboám ꝛ vniuerſa q̄ fecit: ꝛ fortitudo eius q̄ preliatus eſt: ꝛ quō reſtituit damáſcū ꝛ emáth iude ī iſraél: nōne hec ſcripta ſunt in libro ſmonū dierū regū iſraél? Dormiuitq̧ hierobām cū patribus ſuis regibus iſraél: ꝛ regnauit çacharias filius eius p eo.

¶ Ca. Sū. ¶ Açarie leproſo ſucceſſit ioatā frater ei⁹ ſup iudā: çachariā quoq̧ occidit ſellū: ꝛ regnauit p eo ſuper iſraél: ꝛ hūc occidit

a 2. par. 25. a.

Al. + ioadem

Al. deficit + verbū

b deu. 24. c 4. pa. 25. a. Al. + morientur

Al. + iecthel

c 2. par. 25. c

Regnū ſyriorū tráſlatū ī in medos

ꝛ 13. q. 2. c. ſoror. ꝛ. appoſitus eſt ad prēs ſuos

e 2. par. 26. a

Al. + ophel

manahen ⁊ regnauit p eo q occidit omnes pre
gnátes de terra q instituit tributa dari regi aſ
ſyrioꝝ: huic manahen ſucceſſit phacee filiꝰ eiꝰ:
hūc occidit phacee filiꝰ romelie : in diebꝰ illis
aſcēdit theglatphalaſar rex aſſur vaſtat terram
iſrael: ⁊ in aſſyrios trāſſert : phacee occidit ab
oſia: ioathā filius oſia rex iuda fecit bonū: fe
cit deus mites hostes in mēdacium: mortuꝰ eſt
ioathā ⁊ regnauit achaz filius. C XV

B Anno viceſimoſeptio hierobo-
ám regis iſraél regnauit azari
as filiꝰ amaſie regis iudá . Se-
decim annoꝝ erat cuꝫ regnáre
cépiſſet: ⁊ qnquagintaduobus
annis regnáuit in hieruſalém.
Nomen mris eius iecelia de hieruſalém. Fe-
citqꝫ qḋ erat plácitū coꝛam dño: iuxta omnia
q̄ fecit amaſias pr̄ eius . Uerūtn̄ excélſa nō
eſt demolitꝰ. Adhuc ppls ſacrificábat ⁊ adolé
bat incenſū in excelſis. Percuſſit aūt dominus
regé ⁊ fuit leprósus vſqꝫ in diem mortis ſue: ⁊
habitábat in domo libera ſeórſuꝫ. Joathán ve-
ro filiꝰ regis gubernábat palátiū: ⁊ iudicábat
B populum terre. Réliq̄ autem ſermonū azarie
⁊ vniuerſa q̄ fecit: nonne hec ſcripta ſunt in li-
bro verboꝝ dieꝝ regum iuda? Et dormiuit aza
rias cum pr̄ibus ſuis: ſepelierúntqꝫ eū cuꝫ ma
ioꝛibus ſuis in ciuitate dauid: ⁊ regnauit ioa-
thán filius eius pro eo. Anno tricéſimooctauo
azarie regis iúde: regnauit zacharias filiꝰ hie
roboám ſup iſraél in ſamária ſex ménſibus .
Et fecit qḋ malum eſt coꝛam dño: ſicut féce-
rāt patres eiꝰ. Non recéſſit a peccatis hierobo
ám filij nabáth: q peccáre fecit iſraél. Cōiurá
uit aūt contra eū ſellúm filiꝰ iabés: percuſſitqꝫ
eum pálā ⁊ interfécit: regnauitqꝫ p eo. Reliq̄
C aūt verboꝝ zacharie: nonne hec ſcripta ſunt in
libꝛo ſermonū dieꝝ regum iſrael? Iſte eſt ſer-
mo domini qué locutus eſt ad iehú: dicens. Fi
lij tui vſqꝫ ad quartā generatiōné: ſedébunt de
te ſup thrónū iſraél. Factúmqꝫ eſt ita. Sellúꝫ
filius iabés regnáuit triceſimonono āno aza
rie regis iúde. Regnauit aūt vno menſe in ſa
mária. Et aſcéndit manahén filius gaddi de
therſá: venitqꝫ ſamariā: ⁊ percúſſit ſellúm filiū
iabés in ſamária: ⁊ interfécit euꝫ: regnauitqꝫ
pro eo. Réliqua autem verboꝛum ſellúm ⁊ cō
iurátio eius per quam teténdit inſidias: non-
ne hec ſcripta ſunt in libꝛo ſermónum dieruꝫ
regum iſraél ? Tunc percúſſit manahén ta-
D pſam ⁊ omnes qui erant in ea: ⁊ terminos eiꝰ

Lygurgꝰ lacedemonys leges perfectas tradit.

Remus ⁊ romulus oriuntur

Macedonū regnū oritur

Lydoꝛū regnū pꝛincipium

Spartanoꝛū origo.

de therſá. Noluerant enim aperire ei. Et inter-
fecit omnes pꝛegnántes eius: ⁊ ſcidit eas. An
no triceſimonono azarie regis iudá regnauit
manahen filius gaddi ſuper iſraél decem an-
nis in ſamária: fecitqꝫ quod erat malum corā
domino. Non receſſit a peccatis hieroboám fi
lij nabáth: q peccáre fecit iſraél. Cunctis die-
bus eiꝰ veniébat phul rex aſſyrioꝝ in therſa : ⁊
dabat manahén phúl mille taléntа argen-
ti: vt eét ei in auxiliū : ⁊ firmáret regnū eius .
Indixitqꝫ manahén argentū ſup iſraél cūctis
poténtibꝰ ⁊ diuitibꝰ: vt daret regi aſſyrioꝝ: qn
q̄ginta ſiclos argénti p ſingulos . Reuerſúſqꝫ
ē rex aſſyrióꝝ: ⁊ nō eſt moratꝰ in + therſá. Re al. + terra
liq̄ auteꝫ ſermonū manahén ⁊ vniuerſa q̄ fe-
cit: nōne hec ſcripta ſūt in libꝛo ſermonúm di
erū regū iſraél? Et dormiuit manahén cū pr̄i
bꝰ ſuis: regnauitqꝫ phaceia filiꝰ eiꝰ p eo. Anno E
qnquageſimo azarie regis iúde regnáuit pha
ceia filiꝰ manahén ſup iſraél in ſamária bién
nio: ⁊ fecit qḋ erat malum coꝛam dño. Nō re
céſſit a peccátis hieroboám filij nabáth: q pec
cáre fecit iſraél. Cōiuráuit aūt aduérſus euꝫ
phaceé filiꝰ romelie dux eiꝰ: ⁊ percúſſit euꝫ in
ſamária in túrre domꝰ régie iuxta argób ⁊ iu-
xta ariph: ⁊ cū eo quinq̄ginta viros de filijs ga
laaditáꝝ: ⁊ interfécit eum: regnauitqꝫ pro eo.
Réliqua autem ſermonum phaceé ⁊ vniuer-
ſa que fecit: nonne hec ſcripta ſunt in libꝛo ſer
monū dierum regum iſraél. Anno quinqua-
geſimoſecundo azarie regis iúde : regnauit F
phaceé filius romelie ſuper iſraél in ſamá-
ria : viginti annis : ⁊ fecit quod erat malum
coꝛam domino. Non recéſſit a peccatis hiero-
boám filij nabáth: qui peccáre fécit iſraél. In
diebus phaceé regis iſraél venit + theglatpha al. + theglatphalaſar.
laſár rex aſſúr: ⁊ cepit ahihón : ⁊ abél domuꝫ
maachá : ⁊ ianoé ⁊ cedés ⁊ aſóꝛ ⁊ galaad ⁊
galiléam : ⁊ vniuerſam terram neptalim : ⁊
tránſtulit eos in aſſyrios . Coniuráuit autem
⁊ teténdit inſidias oſeé filius helá contra pha
ceé filiū romelie: ⁊ pcúſſit eum ⁊ iterfécit: re-
gnauitqꝫ p eo viceſimo āno ioathán filij ozie.
Réliqua aūt ſermonum phaceé ⁊ vniuerſa q̄
fecit : nōne hec ſcripta ſunt in libꝛo ſermonuꝫ
dierum regum iſrael? Anno ſecundo phaceé G
filij romelie regis iſraél : regnauit ionáthan a 2.paral. 27.a
filiꝰ ozie regis iudá. Uigintiqnqꝫ annoꝝ erat
cum regnare cepiſſet: ⁊ ſedecī annis regnáuit
in hieruſalém. Nomen matris eius hieruſa
filia ſadóch: fecitqꝫ qḋ erat plácitum corā do-

mino. Juxta omnia que fecit oʒias pater ſuus operátus eſt. Ueruntamē excelſa nō abſtulit. Adhuc populus īmolábat ⁊ adolébat incenſum in excélſis. Ipſe edificáuit portaʒ domus dn̄i ſublimiſſimā. Reliqua autē ſermonū ioathán ⁊ vniuerſa que fecit: nonne hec ſcripta ſunt in libro ſermonum dierum reguʒ iudá? Jn diebus illis cepit dominus mittere in iudā raſim regem ſýrie ⁊ phaceé filiū romelie: et dormiuit ioathán cum patribus ſuis: ſepultúſqꝫ eſt cum eis in ciuitate dauid patris ſui: ⁊ regnauit acháʒ filius eius.

¶ Ca. Sū. ¶ De regno achaʒ ī iuda poſt ioathā qui fecit malū filiuʒ ſuū ꝑ ignē conſecrauit: theglatphalaſar iuocauit in auxiliū cōtra reges iſrael ⁊ ſyrie: d̄ ſimilitudine altaris quā de damaſco miſit altare quo ad locum commutauit: mortuus eſt: ⁊ eʒechias filius eius regnauit pro eo in iuda. ¶ XVI

A Anno decimoſeptimo phaceé filij romelie: regnauit acháʒ filius ioathā regis iudá. Uiginti annoꝝ erat acháʒ cuʒ regnare cepiſſet: ⁊ ſédecim annis regnauit in hieruſalém. Nō fecit quod erat plácitum in conſpectu domini dei ſui: ſicut dauid pater eius: ſed ambuláuit in via regum iſraél. Inſuper ⁊ filiuʒ ſuum conſecrauit transferens per ignem ſecunduʒ idola géntium que diſſipáuit dominus corā filijs iſraél. Immolabat quoqꝫ víctimas ⁊ adolébat incénſū in excélſis ⁊ in cóllibꝰ ⁊ ſub omni ligno frondóſo.[b] Tūc aſcéndit raſin rex ſýrie ⁊ phaceé filiꝰ romelie rex iſraél ad preliánduʒ in hieruſalém. Cūqꝫ obſidérent acháʒ non valuérūt ſuperáre euʒ. In tp̄e illo reſtituit raſin rex ſýrie haylám ſýrie: ⁊ eiécit iudéos de haylá. Et iduméi ⁊ ſýri venérūt in haylám: ⁊ habitauérūt ibi vſqꝫ in diem hāc. Miſit autem acháʒ nūcios ad theglatphalaſár regē aſſyrioꝝ: dicens. Seruꝰ tuus ⁊ filius tuꝰ ego ſum. Aſcende ⁊ ſaluum me fac de manu regis ſýrie: ⁊ de manu regis iſraél: q̄ conſurrexérūt aduerſuʒ me. Et cū collegiſſet argéntū ⁊ auꝝ qđ inueniri pótuit in domo dn̄i: ⁊ in theſáuris regis miſit regi aſſyrióꝝ múnera. Qui ⁊ acqeuit volūtati eiꝰ. Aſcéndit aūt rex aſſyrióꝝ in damáſcū ⁊ vaſtáuit eā ⁊ tránſtulit habitatóres eiꝰ cyrénen: raſin aūt interfécit. Perrexitqꝫ rex acháʒ in occúrſum theglatphalaſár regi aſſyrióꝝ in damáſcuʒ. Cūqꝫ vidiſſet altare damáſci miſit rex acháʒ ad vriam ſacerdotē exémplar eius: ⁊ ſimilitúdinē iuxta oē opus eius. Extruxitqꝫ vrias ſacerdos altare. Juxta oīa que precépat rex acháʒ de damáſco: ita fecit ſacerdos vrias donec veníret rex acháʒ de damáſco. Cūqꝫ veniſſet rex de damáſco: vidit altare ⁊ venerátus eſt illud. Aſcenditqꝫ ⁊ imoláuit holocáuſta ⁊ ſacrificiū ſuuʒ: ⁊ libáuit libámina ⁊ fúdit ſánguinem pacificóꝝ que obtúlerat ſuper altáre. Porro altare éreū quod erat coraʒ dn̄o tránſtulit de fácie tēpli ⁊ de loco altáris ⁊ de loco tē-

A 2.pa.28.a.

B

C

Sa.2.a.

pli domini: poſuitq; illud ex látere altáris ad
aquilónem. Precepit quoq; rex achás vrie ſa
cerdóti: dicens. Sup altare maius offer holo-
cáuſtum matutinum ⁊ ſacrificiū veſpertinū:
⁊ holocáuſtum regis ⁊ ſacrificia eius: ⁊ holo-
cáuſtum vniuerſi ppl'i terre: ⁊ ſacrificia eorū
⁊ libámina eorū: ⁊ oēm ſanguinē holocáuſti ⁊
vniuerſum ſanguinē victime ſuper illud effun
des. Altare vero éreum erit parátum ad volū
D tatē meā. Fecit igitur vrias ſacerdos iuxta oīa
que precéperat rex achás. Túlit autem rex a-
chás celátas baſes ⁊ lúterem q erat deſup: ⁊
mare depóſuit de bob⁹ éreis: q ſuſtentabant
illud: ⁊ póſuit ſuper pauiméntum ſtrátum lá
pide. Muſách quoq; ſábbati quod edificáue
rat in témplo: ⁊ ingréſſum regis extérius con
uértit in + templum domini propter regē aſſy
riórum. Réliqua autem verborū achás ⁊ oīa
que fecit: nōne hec ſcripta ſunt in libro ſermo
nū dierū regum iuda? Dormiuitq; achás cū
patribus ſuis: ⁊ ſepúltus eſt cum eis in ciuita
te dauid: ⁊ regnáuit ezechías filius ei⁹ pro eo.

¶ Ca. Sū. ¶ Aſcédit ꝯtra oſee regē iſrael ſal
manaſar: ⁊ eū ſibi tributariū fecit: iterū rebel
lat oſee: ⁊ incarcerat eū ſalmanaſar: iſrael trā
ſlatus eſt in aſſyrios: de colonijs miſſis i ſamā
riā q̄s occidebāt leōes: mittit ſacerdos de iſrl'
qui eos doceat legē dei: q ei crédere noluerūt.

¶ XVII

A Anno duodecimo
achás regis iudá regnauit oſeé
filius helá in ſamária ſup iſra
él nouē annis: fecitq; malū co-
rā dño: ſed nō ſicut reges iſra-
él qui ante eū fuerāt. Contra
hunc aſcéndit ſalmanaſár rex aſſyriorū: ⁊ fa-
ctus eſt ei oſeé ſeruus: reddebátq; illi tribúta.
Cumq; deprehendiſſet rex aſſyriorū oſeé q̄ re-
bellare nitens miſiſſet nuncios ad ſuā regem
egýpti: ne preſtáret tribúta regi aſſyriorum: ſi
cut ſingulis annis ſólitus erat: obſédit eum: ⁊
vinctum miſit in cárcerē: Peruagatúſq; eſt o
mnē térram: ⁊ aſcéndēs ſamáriā obſédit eā
tribus annis. Anno autē nono oſeé cépit rex
aſſyriorū ſamáriā: ⁊ tránſtulit iſraél in aſſy-
rios: poſuitq; eos in haylám ⁊ i abor iuxta flu
uium gozán in ciuitatibus medorum. Factuz
eſt enī cū peccaſſent filij iſraél dño do ſuo qui
edúxerat eos de terra egýpti: de manu phara-
ónis regis egypti coluerunt deos aliénos: et
ambulauérunt ritum géntium quas conſúm
B pſerat dóminus in conſpectu filiorū iſraél: ⁊
regū iſraél: q̄ ſimiliter + fécerāt. Et irritauē
runt filij iſraél verbis non réctis dñm deū ſu
um: ⁊ edificauérūt ſibi excélſa in cūctis úrbi
bus ſuis a túrre cuſtódum vſq; ad ciuitatem
munitā. Fecerúntq; ſibi ſtátuas ⁊ lúcos in o-
mni colle ſublimi: ⁊ ſubter omne lignum ne
moróſum: ⁊ adolébant ibi incénſum ſuper á-
ras in morem géntium quas tranſtúlerat do-
minus a fácie eorum. Fecerúntq; verba péſſi-
ma irritántes dominū: ⁊ coluérunt imundi-
cias de quib⁹ precépit eis dñs ne fácerent ver-
buz hoc. Et teſtificatus eſt dominus in iſraél:
⁊ in iudá per manū oīum ꝓphetárū ⁊ vidén
tium: dicens. Reuertímini a vijs veſtris péſſi-
mis: ⁊ cuſtodite precépta mea ⁊ cerimónias
iuxta omnē légem quā precépi patribus vrīs:
⁊ ſicut miſi ad vos in manu ſeruorū meorum
ꝓphetarū. Qui nō audiérūt: ſed idurauérunt C
ceruicem ſuā iuxta ceruicē patrū ſuorū qui no
luérūt obedire dño deo ſuo: ⁊ abiecérunt le-
gitima eius: ⁊ pactū quod pépigit cū patrib⁹
eorum ⁊ teſtificatiónes quibus cōteſtátus eſt
eos: ſecutiq; ſunt vanitátes ⁊ váne egérūt et
ſecúti ſunt géntes que érant per circúitū eo-
rum: ſuper quibus precéperat domin⁹ eis: vt
non fácerent ſicut ⁊ ille faciébant. Et dereli-
quérunt omnia precépta dñi dei ſui: fecérunt
q; ſibi conflátiles duos vitulos ⁊ lúcos: ⁊ ado
rauérūt vniuérſaz militiā celi. Seruierúntq;
baál: ⁊ conſecrauérunt filios ſuos ⁊ filias ſuas
per ignem. Et diuinatióni inſeruiébant ⁊ au
gúrijs. Et tradidérunt ſe vt fácerent malum
coram domino: ⁊ irritárēt eum. Iratúſq; eſt
dominus vehemēnter iſraéli: ⁊ ábſtulit eos a
conſpéctu ſuo: ⁊ non remānſit niſi tribus iu-
dá tātúmmodo. Sed nec ipſe iudá cuſtodiuit
mandáta domini dei ſui. Uerūtamen erráuit
⁊ ambuláuit in erroribus iſraél quos operá-
tus fúerat. Proiécitq; dominus omne ſemen
iſraél: ⁊ afflixit eos ⁊ trádidit eos i manu di- D
ripiéntium: donec proijceret eos a facie ſua: ex
eo iam tempore quo ſciſſus eſt iſraél a domo
dauid: ⁊ conſtituérunt ſibi regez hieroboám
filium nabáth. Separáuit enī hieroboám iſra
él a domino: ⁊ peccáre eos fécit peccatū ma-
gnum. Et ambulauérunt filij iſraél in vniuer
ſis peccatis hieroboam que fécerat: ⁊ non re-
ceſſérūt ab eis vſq; quo dñs auférret iſraél a
facie ſua: ſicut locutus fuerat in manu omniū
ſeruorū ſuorum ꝓphetárum. Tranſlatúſq; eſt
iſraél de terra ſua in aſſyrios vſq; in diez hác.

b 21.q.3. §. Jte3 ab aliq. ibi ca priuatas eminentie

ᵇ Addúxit autē rex aſſyriórum viros de baby-
lóne ⁊ de cuthá ⁊ de ahiát: ⁊ de emáth et de
ſepharnaim: ⁊ collocauit eos in ciuitatibꝰ ſa-
marie pro filijs iſraél: Qui poſſederūt ſama-
riā ⁊ habitauérūt in úrbibus eiꝰ. Cumq; ibi
habitare cepiſſent nō timébant dñm. Et imí-
ſit eis dñs leones q interficiebāt eos. Núcia-
E túmq; eſt regi aſſyrioꝝ ⁊ dictū. Gētes qs trā-
ſtuliſti ⁊ habitáre feciſti in ciuitátibus ſamá-
rie ignórāt legitima dei térre: ⁊ imiſit in eos
dñs leónes: Et ecce interficiūt eos: eo q ignó-
rent ritū dei térre. Precépit aūt rex aſſyrioꝝ
dicēs. Dúcite illuc vnū de ſacerdótibus quos
inde captiuos adduxiſtis: vt vádat ⁊ hábitet
cum eis: ⁊ dóceat eos legitima dei térre. Igi-
tur cum veniſſet vnus de ſacerdótibus his qui
captiui ducti fúerāt de ſamária: habitauit in
bethél: ⁊ dócebat eos quomodo colerent do-
minū. Et vnaqueq; gens fabricáta eſt deum
ſuū. Poſuéruntq; eos in phánis excélſis que
fecerāt ſamaritē: gēns ⁊ gēns in úrbibꝰ ſuis
in quibꝰ habitábāt. Uiri eni; babylónij fecē-
rūt ſochot benóth. Uiri aūt cuthéni fecérunt
F nergél: ⁊ viri de emáth fecérunt aſimá. Por-
ro euei fecérūt nebaám ⁊ tachán. Hi autem
qui erāt de ſapharnaim cōburébāt filios ſuos
Remus ⁊ Romulꝰ fratres igni. Adramelēch ⁊ anamelech dijs ſephár-
naim: ⁊ nihilóminus colébant dñm. Fecérūt
autem ſibi de nouiſſimis ſacerdótes excelſoꝝ
⁊ ponébant eos in phánis ſublimibus. Et cū
dñm colerent: dijs quoq; ſuis ſeruiébant iu-
xta cōſuetúdinē géntiū de qbus trāſlati fue-
rant ſamariam. Uſq; in preſentē diem moꝛē
ſequúntur antiquū. Non timent dñm: neq;
cuſtódiunt cerimónias eius atq; iudícia: ⁊ le-
gem ⁊ mādatū qđ precéperat dñs filijs iacób
quē cognomináuit iſraél: ⁊ percúſſerat cū eis
G pactum: ⁊ mandauerat eis dicens. Nolite ti-
mére deos aliénos: ⁊ nō adoꝛetis eos neq; co-
látis eos: ⁊ nō imolétis eis: ſed dominū deū
veſtrum qui edúxit vos de terra egýpti in for-
titudine magna ⁊ in bráchio extento: ipſū ti-
méte ⁊ illū adoꝛáte: ⁊ ipſi imoláte. Cerimó-
nias quoq; ⁊ iudicia ⁊ legem ⁊ mandatū qđ
ſcripſit vobis cuſtodite: vt faciátis cūctis die-
bus: ⁊ nō timeátis deos aliénos. Et pactū qđ
percúſſit vobiſcum nolite obliuiſci: nec colá-
tis deos aliénos: ſed dñm deum veſtrum timé-
te: ⁊ ipſe éruet vos de manu omniū inimicoꝝ
veſtroꝝ. Illi vero nō audiérunt: ſed iuxta con
ſuetúdinem ſuam priſtinam perpetrabāt. Fue-
runt igitur gentes iſte timēntes quidē dñm:
ſed nihilóminus ⁊ idolis ſuis ſeruiētes. Nā
filij eoꝝ ⁊ nepótes ſicut fecérūt patres ſui:
ita fáciunt vſq; in preſentem diem.

¶ Ca. Sū. ¶ De regno ezechie qui fecit re-
ctū coꝛā dño: q ſerpentē eneū ꝯfregit quē fe
cit móyſes: ⁊ plura alia huiuſmodi: ⁊ ꝯtra eū
aſcēdit ſalmanaſar qui trāſtulit iſrael in aſſy-
rios: poſt hūc aſcendit rex ſennacherib: ⁊ cepit
vniuerſas ciuitates iuda: ⁊ idixit ezechie regi
iude. ccc. taléta argēti: ⁊ trigita auri ⁊ miſit ad
eū rapſacē: q noluit loq ſyriace. ¶ XVIII

Anno tertio oſeé filij helá regis A
iſraél: regnáuit ezechias filius
achāz regis iudá. ᵃ Uigintiqn- a 2.par. 29.c.
q; annoꝝ erat cū regnáre cepiſ-
ſet: ⁊ vigintinóuē annis regna-
uit in hieruſalém: nomen mřis
eius + abiſá filia zacharie. Fecitq; quod erat
bonum coꝛam dño iuxta omnia que fécerat Romulꝰ primus Romanoꝝ rex
dauid pater eius. Ipſe diſſipáuit excélſa: ⁊ cō
triuit ſtatuas ⁊ ſuccidit lúcos: fregitq; ſerpēn
tem éneum quē fécerat móyſes. ᵇ Siquidem
vſq; ad illud tēpus filij iſraél adolébāt ei in-
cēnſum. Uocauitq; nomē eius noheſtám. Et B
in dño deo iſraél ſperáuit. Itaq; poſt eum non
fuit ſimilis ei de cúnctis régibus iudá: ſed ne
q; in his qui ante eum fuérunt. Et adheſit do-
mino: ⁊ nō receſſit a veſtigijs eius: fecitq; mā
data eius que precéperat dñs móyſi: Unde ⁊
erat dñs cū eo: ⁊ in cūctis ad que procedébat
ſapiénter ſe agébat. Rebellauit quoq; ꝯtra re
gē aſſyrioꝝ: ⁊ nō ſeruiuit ei. Ipſe pcuſſit phili
ſtéos vſq; ad gázam: ⁊ oēs términos eoꝝ: a
túrre cuſtódū: vſq; ad ciuitatē + munitā. An-
no quarto régis ezechie qui erat annus ſeptī
mꝰ oſeé filij helá regis iſraél: aſcéndit ſalma-
naſár rex aſſyrioꝝ ſamáriam: ⁊ oppugnáuit
eam: ⁊ cépit. Nam poſt annos tres anno ſextō C
ezéchie ideſt nono anno oſeé régis iſraél: ca-
pta eſt ſamária: ⁊ trāſtulit rex aſſyrioꝝ iſraél
in aſſýrios: collocauitq; eos in haylá ⁊ in a-
bóꝛ fluuijs gozám: in ciuitatibus medoꝝ: q
nō audierūt vocem dñi dei ſui: ſed ptergreſſi
ſunt páctum eius. Omnia que pcéperat móy-
ſes ſeruus dñi non audiérunt neq; fecérunt.
ᶜ Anno quartodecimo regis ezéchie: aſcéndit
ſennacherib rex aſſyrioꝝ ad vniuerſas ciuita c 2.par. 32.a. Eccl. 48. Eſa. 36.
tes iudá munitas: ⁊ cépit eas. Tunc miſit eze
chias rex iudá núncios ad regem aſſyrioꝝ
+ in lachis: dicens. Peccaui. Recéde a me: ⁊

omne quod impoſueris mihi: feram. Indu-
xit itaq; rex aſſyriorum ezechie regi iude: tre
centa talenta argenti: ⁊ triginta talenta auri.
D Deditq; ezechias omne argentum qd̄ reper-
tum fuerat in domo dñi: ⁊ in theſauris regis.
In tempore illo cõfregit ezechias valuas tẽ-
pli dñi: ⁊ laminas auri quas ipſe affixerat: et
dedit eas regi aſſyriorum. Miſit aũt rex aſſy
riorum tharthan ⁊ rapſaris ⁊ + rapſacen de la
chis ad regem ezechiã cũ manu valida hie-
ruſalem. Qui cum aſcendiſſent venerũt hieru-
ſalem: ⁊ ſteterũt iuxta aqueductũ piſcine ſu-
perioris: q̃ eſt in via agri fullonis: vocauerũt
q; regẽ. Egreſſus eſt aũt ad eos eliachim fili-
us helchie p̄poſitus domus: ⁊ ſobna ſcriba: ⁊
iohahe filius aſaph a cõmẽtarijs. Dixitq; ad
eos rapſaces. Loquimini ezechie. Hec dicit
rex magn⁹ rex aſſyrioꝝ. Que eſt iſta fiducia q̃
niteris? Forſitan iniſti conſilium: vt prepares
te ad prelium? In quo cõfidis: vt audeas rebel
lare? An ſperas in baculo arundineo atq; cõ-
E fracto egypto? Super quem ſi incubuerit ho-
mo cõminutus ingredietur manũ eius ⁊ per-
forabit eam. Sic ⁊ pharao rex egypti: omni-
bus qui confidũt in ſe. Q; ſi dixeritis mihi: in
dño deo noſtro habemus fiduciam: nõne iſte
eſt cuius abſtulit ezechias excelſa ⁊ altaria: ⁊
precepit iude ⁊ hieruſalem ante altare hoc a-
dorabitis in hieruſalem? Nunc igitur trãſite
ad dñm meum regem aſſyrioꝝ: ⁊ dabo vobis
duo milia equorũ: ⁊ videte an habere valea-
tis aſcenſores eorũ. Et quomõ poteſtis reſiſte
re ante vnum ſatrapã de ſeruis dñi mei mini
mis. An fiduciam habes in egypto p̄pter cur
rus ⁊ equites? Nunquid ſine dñi voluntate a-
ſcendi ad locum iſtum: vt demolirer eũ? Do-
minus dixit mihi. Aſcende ad terrã hãc: ⁊ de
molire eam. Dixerũt autẽ heliachim fili⁹ hel-
F chie ⁊ ſobna ſcriba ⁊ ioahe: rapſaci. Precã-
mur vt loquaris nobis ſeruis tuis ſyriace: ſi-
quidẽ intelligimus hãc linguã ⁊ nõ loquaris
nobis iudaice audiẽte pp̄lo qui eſt ſuper mu
rum. Rñditq; + rapſaces dicens. Nunqd ad
dñm tuũ ⁊ ad te miſit me domin⁹ meus: vt lo
querer ſermones hos: ⁊ non potius ad viros
qui ſedent ſuper murum vt comedant ſterco-
ra ſua: ⁊ bibant vrinã ſuã vobiſcu;? Stetit ita
q; rapſaces: ⁊ exclamauit voce magna iudai-
ce: ⁊ ait. Audite verba regis magni: regis aſſy
rioru;. Hec dicit rex. Non vos ſeducat ezechi
as. ᵇNõ enĩ poterit eruere vos de manu mea:

ſ. + rab ſecem
Syracuſana ciui. is codit
3. q. 3. c. i.
ſlo + ri
b 2. paral. 32. c.

neq; fiduciam vobis tribuet ſuper dominum
dicens. Eruens liberabit nos dominus: ⁊ non
tradetur ciuitas hec in manu regis aſſyriorũ.
Nolite audire ezechiam. Hec enim dicit rex
aſſyriorũ. Facite mecu; quod vobis eſt utile:
⁊ egredimini ad me. Et comedet vnuſquiſq;
G de vinea ſua: ⁊ de ficu ſua: ⁊ bibetis aquas de
ciſternis veſtris: donec veniam ⁊ transferã vos
in terram que ſimilis eſt terre veſtre in terrã
fructiferam ⁊ fertilem vini: terra; panis ⁊ vi
nearum: terram oliuarum ⁊ olei ac mellis: ⁊
viuetis: ⁊ non moriemini. Nolite audire eze-
chiam qui vos decipit: dicens. Domin⁹ liberã
bit nos. Nunquid liberauerunt dij gentium
terram ſuam de manu regis aſſyriorũ? Ubi ẽ
deus emath ⁊ + arphat? Ubi eſt deus ſephar-
naim ana ⁊ aua? Nunquid liberauerunt ſa-
mariam de manu mea. Qui nã illi ſunt in vni
uerſis dijs terrarum: qui eruerunt regionem
ſuam de manu mea: vt poſſit eruere dominus
hieruſalem de manu mea. Tacuit itaq; popu
lus: ⁊ non reſpondit ei quicq̃. Siquide; pre-
ceptum regis acceperat: vt non reſponderent
ei. Uenitq; eliachim filius helchie prepoſitus
domus ⁊ ſobna ſcriba: ⁊ ioahe filius aſaph a
commentarijs ad ezechiam ſciſſis veſtibus: et
nunciauerunt ei verba rapſacis.

¶ Ca. XIX. ¶ Mittit ezechias ad eſaiã: eze-
chias expãdit lr̃as corã dño: Mittit eſaias
ad cõfortandũ ezechiam: angelus centũ octo
ginta milia occidit de aſſyrijs nocte illa: reuer
tit ſennacherib in niniue ⁊ ibi adorans in tẽ-
plo deum ſuũ a filijs p̄prijs īterficit. ¶ XIX

A Que cum audiſſet ezechias rex:
ſcidit veſtimenta ſua: ᵃ⁊ oper-
tus eſt ſacco. Ingreſſuſq; eſt do-
mum dñi: ⁊ miſit eliachim pre
poſitum domus: ⁊ ſobnam ſcri
bam: ⁊ ſenes de ſacerdotibus
opertos ſaccis ad eſaiã prophetã filiũ amos.
Qui dixerunt. Hec dicit ezechias. Dies tribu
lationis ⁊ increpationis ⁊ blaſphemie dies iſte
Uenerunt filij vſq; ad partum: et vires non
habet parturiens. Si forte audiat dominus de
us tuus vniuerſa verba rapſacis: quem miſit
rex aſſyriorum dominus ſuus: vt exprobraret
deum viuentem: ⁊ argueret verbis que audi-
uit dñs deus tuus: ⁊ fac orationẽ pro reliquijs
que reperte ſunt. Uenerunt ergo ſerui regis
ezechie ad eſaiam. Dixitq; eis eſaias. Hec di
cetis dño vr̃o. Hec dicit domin⁹. Noli timere

Ĝla + ar phad.
a eſa. 37. a
Numa põpilius rex romanorum ij. annũ. xij. menſib⁹ cõſtituit
¶ Tales mileſius Solon athenienſis Chylo lacedemonius Pittacus mitilenus Bias prienſis Cleobolus lidius Periander corinthius ſeptem ſapientes clarent

a facie ſermonũ quos audiſti: quib⁹ blaſphe-
mauerũt pueri regis aſſyrioꝝ me. Ecce ego
immittam ei ſpiritũ: ꝛ audiet nunciũ ꝛ reuerte-
tur in terram ſuam: ꝛ deijciam eum gladio in
terra ſua. Reuerſus eſt ergo + rapſaces: ꝛ in-
uenit regẽ aſſyrioꝝ expugnantẽ lobnam. Au-
dierat enim ꝙ receſſiſſet de lachis. Cumq́ʒ au-
diſſet de tharachã rege ethyopie: dicentes: ec-
ce egreſſus eſt vt pugnet aduerſum te: et iret
contra eum: miſit nũcios ad ezechiam dicẽs.
Hec dicite ezechie regi iudã. Non te ſeducat
deus tuus in quo habes fiduciã: neq́ʒ dicas.
Non tradetur hieruſalem in + manus regis
aſſyrioꝝ. Tu eni ipſe audiſti que fecerunt re-
ges aſſyrioꝝ vniuerſis terris: quo vaſtauerũt
C eas. Nũ ergo ſolus poteris liberari? Nũquid
liberauerũt dij gentiũ ſingulos quos vaſtaue-
rũt patres mei: gozan videlʒ ꝛ aran ꝛ reſeph
ꝛ filios eden qui erãt in thelaſſar? Ubi eſt rex
emath ꝛ rex + arphat ꝛ rex ciuitatis ſephar-
uaim ana ꝛ aua? Itaq́ʒ cum accepiſſet ezechi-
as litteras de manu nunciorum: ꝛ legiſſet eas:
aſcendit in domum domini: ꝛ expandit eas co-
ram domino: ꝛ orauit in conſpectu eius dicẽs.
Domine deus iſrael qui ſedes ſuper cherubin
tu es deus ſolus regũ oium terre: tu feciſti ce-
lum ꝛ terrã. Inclina aurẽ tuam ꝛ audi: aperi
dñe oculos ꝛ vide: ꝛ audi omnia verba ſenna-
cherib: que miſit vt exprobraret nobis deũ vi-
D uentẽ. Uere dñe diſſipauerunt reges aſſyrio-
rũ gentes ꝛ terras oium: ꝛ miſerunt deos eo-
rũ in ignem. Non enim erant dij: ſed opera
manuũ hoiuʒ ex ligno ꝛ lapide: ꝛ perdiderũt
eos. Nunc igit dñe deus noſter ſaluos nos fac
de manu eorũ: vt ſciant omnia regna terre: ꝙ
tu es dñe deus ſolus. Miſit autẽ eſaias filius
amos ad ezechiam: dicẽs. Hec dicit dñs deus
iſrael. Que deprecatus es me ſuper ſennache-
rib rege aſſyrioꝝ: audiui. Iſte eſt ſermo queʒ
locutus eſt dñs de eo: Spreuit te ꝛ ſubſanna-
uit te virgo filia ſion: poſt tergum tuuʒ caput
mouit filia hieruſalẽʒ. Cui exprobraſti: ꝛ quẽ
blaſphemaſti? Contra quẽ exaltaſti voceʒ tuã:
ꝛ eleuaſti in excelſum oculos tuos: contra ſan-
ctũ iſrael? Per manũ ſeruoꝝ tuoꝝ exprobra-
E ſti dño: ꝛ dixiſti. In multitudine curruũ meo-
rũ aſcẽdi excelſa montiuʒ in ſummitate liba-
ni: ꝛ ſuccidi ſublimes cedros ei⁹: + ꝛ electas
abietes illius. Et ingreſſus ſum vſq́ʒ ad termi-
nos eius: ꝛ ſaltũ carmeli eius ego ſuccidi. Et
bibi aquas alienas: ꝛ ſiccaui veſtigijs pedum

meoꝝ omnes aquas clauſas. Nunquid nõ au-
diſti quid ab initio fecerim? Ex diebus anti-
quis plaſmaui illud: ꝛ nũc adduxi. Eruntq́ʒ in
ruinã collium cõpugnantiũ ciuitates muni-
te. Et qui ſedent in eis humiles manu. Cõtre-
muerũt ꝛ confuſi ſunt: facti ſunt velut fenuʒ
agri: ꝛ virens herba tectorum que areſacta eſt
anteq́ʒ veniret ad maturitateʒ. Habitaculum F
tuũ ꝛ egreſſum tuũ ꝛ introitum tuũ ꝛ viã tuã
ego preſciui: ꝛ furorem tuuʒ contra me. Inſa-
niſti in me: ꝛ ſupbia tua aſcendit in aures me-
as. Ponam itaq́ʒ circulum in naribus tuis: et
chamũ in labijs tuis: ꝛ reducã te in viam per
quã veniſti. Tibi autẽ ezechia hoc erit ſignuʒ.
Comede hoc anno que repereris: in ſcdo au-
tẽ anno que ſponte naſcunt. Porro in tertio
anno ſeminate ꝛ metite: plãtate vineas ꝛ co-
medite fructus earũ. Et qdcunq́ʒ reliquũ fue-
rit de domo iudã: mittet radicẽ deorſum: ꝛ fa-
ciet fructũ ſurſuʒ. De hieruſalem quippe egre-
dientur reliquie: ꝛ qd ſaluet de monte ſyon.
Zelus domini exercituũ faciet hoc. Quaobrẽ G
hec dicit dñs de rege aſſyrioꝝ. Non ingredie-
tur vrbem hanc: nec mittet in eam ſagittam:
nec occupabit eam clypeus: nec circundabit
eam munitio. Per viã qua venit: reuertetur:
ꝛ ciuitatẽ hanc nõ ingrediet dicit dñs. Pro-
tegã vrbem hãc ꝛ ſaluabo eam propter me: ꝛ
ꝓpter dauid ſeruũ meum. Factum eſt igitur
in nocte illa venit angelus dñi: ꝛ pcuſſit in ca- Eccl. 48.
ſtris aſſyrioꝝ centuʒ octogintaquinq́ʒ milia.
Cumq́ʒ diluculo ſurrexiſſet: vidit omnia cor-
pora mortuoꝝ. Et recedens abijt ꝛ reuerſus
eſt ſennacherib rex aſſyrioꝝ: ꝛ manſit in nini-
ue. Cumq́ʒ adoraret in templo neſrach deum
ſuũ: adramelech ꝛ ſaraſar filij eius percuſſe-
runt eum gladio: fugeruntq́ʒ in terram arme-
nioꝝ: ꝛ regnauit aſaraddon filius ei⁹ pro eo.
¶ Ca. Sũ. ¶ De egritudie ezechie: de ſigno
in ſole: de pueris ꝛ litteris ꝛ munerib⁹ que mi-
ſit merodach rex babylonie ad eũ: de cõmia-
tione: ꝙ aſcenderat domum ſuam. ¶ XX
In diebus illis egrotauit eze- A
chias vſq́ʒ ad mortẽ: ꝛ venit ad
eum eſaias filius amos prophe-
tes: dixitq́ʒ ei. Hec dicit dñs de-
us. + Precipe domui tue. Mo-
rieris enim tu ꝛ nõ viues. Qui
cõuertit faciẽ ſuã ad parietẽ: ꝛ orauit dñm di-
cens. Obſecro dñe: memento queſo quomõ
ambulauerim coraʒ te in veritate: ꝛ in corde

b de pec. ni.i.ca.cō. obdorm. ac. di.c.i. perfecto:ꝛ qđ plácitū eſt corā te fecerī.[b] Flé-
uit itaq; eſechías fletu magno.Et ãteq̄ egre
deret̃ eſaías médiā partē atrij:factus eſt ſer-
mo dñi ad eū dicēs.Reuértere:ꝛ dic eſechie
duci ppli mei.Hec dicit dñs deus dauid pris
Hs ſup. eſt + et tui.Audiui oratione tuā:+ ꝛ vidi lácrymā
B tuā:ꝛ ecce ſanaui te.Die tertio aſcendes tem
plū dñi:ꝛ áddā diebus tuis quindecim ānos.
Sed ꝛ de manu regis aſſyrioꝝ liberábo te ꝛ ci-
uitátē hanc:ꝛ prótegā vrbē iſtam ꝓpter me:ꝛ
ꝓpter dauid ſeruū meū.Dixitq; eſaías.Affér
te maſſam ficoꝝ.Quā cū attuliſſent ꝛ poſuiſ
ſent ſup úlcus eius:curátus eſt.Dixerat autē
eſechías ad eſaiā.Qđ erit ſignū:q; dñs me
ſanábit:ꝛ q; aſcenſúrus ſum die tertia tēplū
dñi.Cui ait eſaías.Hoc erit ſignū a dño:q; fa-
ꝛ ec.45.b ctúrus ſit dñs ſermonem quē locútus eſt?Uis
vt aſcéndat úmbra decē lineis:aut vt reuertā
tur tótidē grádib⁹.Et ait eſechías.Fácile eſt
úmbrā créſcere decem líneis.Nec hoc volo vt
fiat:ſed vt reuertāt retróꝛſum decē grádibus.
Inuocáuit itaq; eſaías ꝓpheta dñm:ꝛ redúxit
C úmbrā per líneas quib⁹iam deſcénderat in ho
b eſa.39.a rológio achāz retróꝛſum decē grádibus.[b] In
tēpoꝛe illo miſit berodách baladā filius ba-
ladā rex babyloniorū lítteras ꝛ múnera ad
eſechiam.Audíerat enī q; egrotáſſet eſechi-
as.Letátus eſt autē in aduētu eoꝝ eſechías:
ꝛ oſtendit eis domū arómatū ꝛ aurū ꝛ argén
tum ꝛ pigménta varia:vnguenta quoq; ꝛ do-
mū vaſoꝝ ſuoꝝ: ꝛ omnia que habére póte-
Hs ſup. eſt + vbū. Hs. + mō ſtraret rat ī theſáuris ſuis.Nō fuit+ vbū qđ nō+oſté
deret eis eſechías in domo ſua:ꝛ in omni po-
teſtáte ſua.Uenit aūt eſaías ꝓpheta ad regem
eſechiam:dixitq; ei.Quid dixérunt viri iſti:
aut vnde venérūt ad te?Cui ait eſechías.De
terra longinqua venérūt ad me:de babylóne.
At ille reſpóndit.Quid vidérūt in domo tua?
Ait eſechías.Oīa quecúnq; ſunt ī domo mea
Hs + nō fuit res quam vidérunt.+ Nihil eſt enim qđ nō monſtráue
rī eis in theſáuris meis.Dixit itaq; eſaías eſe
D chie.Audi ſermonē dñi:ecce dies vénient:et
auferéntur omnia que ſūt in domo tua: ꝛ que
condidérūt patres tui vſq; in diem hāc in ba
bylónē.Non remanébit quicq̄ ait domin⁹.
Sed ꝛ de filijs tuis qui egrediétur ex te quos
generábis:tolléntur ꝛ érunt eunúchi in pala
tio regis babylónis.Dixit eſechías ad eſaiā.
Bonus ſermo domini quem locutus eſt.Sit
tm̄ pax ꝛ véritas in diebus meis.Réliqua au
tem ſermónū eſechie ꝛ omnis foꝛtitúdo eius
ꝛ quomodo fécerit piſcinā ꝛ aqueductū ꝛ in-
troduxerit aquas in ciuitátē:nōne hec ſcripta
ſunt in libꝛo ſermonū dierū regum iudá?

¶ Ca.Sū. ¶ De morte eſechie:ꝺ manaſſe ꝛ ſceleribus ei⁹:de cōminatione ꝛ fili:ꝛ de amon filio eius:iſte amō occiditur a ſeruis ſuis:cui ſucceſſit ioſias filius eius. ¶ XXI

D Ormiuitq; eſechías cū prībus
ſuis:ꝛ regnauit manaſſes fili⁹ A
eius pro eo.Duodecim anno-
rū erat manaſſes cū regnare
cepiſſet:[a] ꝛ quinquagintaquin a 2.pa.33.
q; ánnis regnauit in hieruſa-
lém.Nomē matris eius aphſiba.Fecitq; ma
lum in conſpectu domini: iuxta idola gentiū
quas deléuit dominus a facie filioꝝ iſraél.
Conuerſúſq; eſt ꝛ edificáuit excélſa que diſſi
páuerat eſechías pater eius:ꝛ erexit áras ba
ál:ꝛ fecit lúcos ſicut fécerat achāb rex iſraél ꝛ
adoráuit omnē militiā celi:ꝛ coluit eam.Ex- Iuſſi⁹ he filii⁹ terr us roma noꝝ rex.
truxitq; áras in domo dñi:de qua dixit dñs in
hieruſalém pónā nomē meum:ꝛ extrúxit al-
tária vniuerſe milítie celi:in duob⁹ átrijs tē-
pli dñi.Et tradúxit filiū ſuū per ignē ꝛ ariolā Nicome. dia 2ūš
tus eſt:ꝛ obſeruáuit augúria:ꝛ fecit phitónes:
ꝛ aruſpices multiplicáuit:vt fáceret malū co
ram domino ꝛ irritáret eum.Poſuitq; ido- B
lum luci quē fécerat in templo dñi:ſuper quo
locútus eſt dñs ad dauid ꝛ ad ſalomonē filiū
eius.In tēplo hoc ꝛ in hieruſalém quē elégi Calce ab condum
de cūctis tribubus iſraél ponā nomen meū in
ſempitérnū:ꝛ vltra nō faciam cōmouéri pe-
dem iſraél de terra quā dedi prībus eoꝝ:ſi cu
ſtodíerint ópere oīa que ꝓcepi eis:ꝛ vniuerſā
legem quā mādáuit eis ſuus meus móyſes.
Illi vero nō audiérunt:ſed ſedúcti ſunt a ma
naſſe vt fácerēt malū ſuper gentes quas cōtri Bisan condu
uit dñs a facie filioꝝ iſraél.Locutúſq; eſt do-
minus in manu ſeruoꝝ ſuoꝝ ꝓphetarum di
cens.[b] Quia fecit manaſſes rex iudá abomía b 4.2.c
tiónes iſtas péſſimas ſup oīa que fecérūt am
morréi ante eū:ꝛ peccáre fecit etiā iudā in ī-
mūdicijs ſuis:ꝓptérea hec dicit dominus de⁹
iſraél.Ecce ego indúcā mala ſup hieruſalém C
ꝛ iudā:vt quicúnq; audierit: tinniant ambe
aures eius.Et extendā ſup hieruſalém funi-
culū ſamárie ꝛ pondus domus achāb:ꝛ dele-
bo hieruſalém ſicut deléri ſolent tábule.De-
lens vertā ꝛ ducā crebrius ſtilum ſuper faciē
eius.Dimittā vero reliq̄as hereditátis mee:
ꝛ trádā eas in manus inimicoꝝ ei⁹.Eruntq;

in vaſtitátem et in rapinam cunctis aduerſarijs ſuis: eo q̄ fécerint malum coꝛam me: et perſeuerâuerint irritántes me ex die qua egréſſi ſunt patres eoꝛū ex egýpto vſq; ad hác diem. Inſuper et ſanguinem innoxium fúdit manaſſés multum nimis: donec impleretur hieruſalém vſq; ad os: abſq; peccátis ſuis quibus peccáre fecit iúdam: vt fáceret malum coꝛam domino. Réliqua autem ſermonū manaſſé et vniuerſa que fécit: et peccatum eius quod peccáuit: nonne hec ſcripta ſunt in li-

D bꝛo ſermonum dierum regum iudá? Doꝛmiuitq; manaſſés cum patribus ſuis: et ſepúltus eſt in hoꝛto domus ſue: in hóꝛto oʒám: et regnáuit amón filius eius pꝛo eo. Uigintiduórum annoꝛum erat amón cū regnáre cepiſſet: duóbus quoq; annis regnauit in hieruſalém. Nomen matris eius meſſalleméth filia arús de iethebá. Fecitq; malum in conſpéctu domini ſicut fécerat manaſſés pater ei⁹: ꝛ ambuláuit in omni via per quam ambuláuerat pater eius: ſeruiuitq; immūdicijs quibus ſeruiebat pater ei⁹: ꝛ adoꝛáuit eas: et dereliquit dominum deum patrum ſuoꝛū: ꝛ non ambuláuit in via domini. Tetenderúntq; ei iſidias ſerui ſui: ꝛ interfecérunt regem in domo ſua. Percuſſit autē populus terre omnes qui cōiuráuerant ꝯtra regē amon: ꝛ cōſtituérūt ſibi regem ioſiam filium eius pꝛo eo. Reliqua autem ſermonū amon que fecit: nonne hec ſcripta ſunt in libꝛo ſermonū dierū regum iudá? Sepelierúntq; eū in ſepulcro ſuo in hóꝛto oʒám: ꝛ regnauit ioſias filius eius pꝛo eo.

Ariſtolo. poeta Ariſtodemus muſicus. Alceus poeta Iliadam⁹ oꝛatoꝛ. Aeſchyo. poeta Anthime vide poeta Nicepſus medicus.

¶ Ca. Sū. ¶ Regnauit ioſias filius amon: Inuenitur Deuteronomium: ioſias mittit ad cōſulendum dominum de verbis olde pꝛophete: per quā conſuluerunt dominum. ¶ XXII

B ¶ 2 paral. 34.a.

OCto² annoꝛum erat ioſias cum regnare cepiſſet: ꝛ trigintauno anno regnáuit in hieruſalém. Nomē matris eius ididá filia phadaía d̄ beſechát. Fecitq; qđ plácitum erat coꝛā domino: et ambuláuit per omnes vias dauid patris ſui. Non declináuit ad dexterā + ſiue ad ſiniſtrā. Anno autem octauodécimo regis ioſie miſit rex ſaphán filium aſliá filij meſullám ſcribā templi domini: dicens ei. Uade ad helchiā ſacerdotem magnum vt conflétur pecúnia que illata eſt in templum dn̄i: quā collegérunt ianitoꝛes templi a populo: detúrq; fábꝛis per pōſitos domus domini. Qui ꝛ diſtribuant eā his qui operántur in templo domini ad inſtauránda ſartatecta templi tignárijs videlȝ ꝛ cementárijs: ꝛ his qui interrúpta compónunt: ꝛ vt emant ligna ꝛ lápides de lapidicinis ad inſtaurándū templū domini. Uerúntamē nō ſupputétur eis argéntū quod accipiūt: ſed in poteſtate hábeant ꝛ in fide. Dixit autem helchías póntifex ad ſaphá ſcribam. Libꝛū legis reppéri in domo domini. Deditq; helchias volumen ſaphán ſcribe: qui ꝛ légit illud. Uenit quoq; ſaphán ſcriba ad regem: ꝛ renúnciauit ei quod precéperat ꝛ ait. Conflauérunt ſui tui pecúniam que repérta eſt in domo dn̄i: ꝛ dedérunt vt diſtribuerétur fábꝛis ac pꝛefectis óperum templi dn̄i. Narráuit quoq; ſaphán ſcriba regi dicēs. Libꝛum dedit mihi helchías ſacerdos. Quē cū legiſſet ſephán coꝛam rege: ꝛ audiſſet rex verba libꝛi legis domini: ſcidit veſtiméta ſua: ꝛ pꝛecépit helchie ſacerdóti ꝛ ahichám filio ſaphán: et achobóꝛ filio michá: et ſaphán ſcribe ꝛ aʒaie ſeruo regis: dicens. Ite ꝛ conſulite dominum ſuper me ꝛ ſuper populo ꝛ ſuper omni iudá: de verbis voluminis iſtius quod inuentum eſt. Magna enim ira domini ſuccénſa eſt contra nos: q2 non audiérunt patres noſtri verba libꝛi húius vt fácerēt omne quod ſcriptū eſt a nobis. Iérunt itaq; helchias ſacérdos ꝛ ahichám ꝛ achobóꝛ ꝛ ſaphán ꝛ aſiá ad oldám pꝛophetén vxoꝛē ſellúm filij thecuē filij arás cuſtódis véſtium que habitabat in hieruſalém in ſcda: locutiq; ſunt ad eā. Et illa reſpondit. Hec dicit dominus deus iſraél. Dicite viro qui miſit vos ad me.

D Hec dicit dominus. Ecce ego addúcam mala ſuper locum iſtū: ꝛ ſuper habitatoꝛes eius: oīa verba légis que legit rex iudá: q2 dereliquérūt me: ꝛ ſacrificauérūt: dijs aliénis irritántes me in cunctis opéribus manuū ſuaꝝ. Et ſuccendétur indignatio mea in loco hoc: ꝛ nō extinguét. Regi aūt iudá qui miſit vos vt cōſuleretis dn̄m: ſic dicétis. Hec dicit dn̄s deus iſraél. Pꝛo eo q̄ audiſti verba volúminis ꝛ perterritū eſt coꝛ tuū ꝛ humiliatus es coꝛā dn̄o auditis ſermonibus contra locum iſtum ꝛ habitatoꝛes eius q̄ videlicet fierent in ſtupoꝛē ꝛ in maledictū ꝛ ſcidiſti veſtimenta tua ꝛ fleuiſti coꝛam me: ꝛ ego audiui ait domin⁹: idcirco colligam te ad patres tuos: ꝛ colligéris ad ſepúlcrum tuum in pace: vt non videant oculi tui omnia mala que introductúrus ſum ſuper locum iſtum.

Als + vel Anchus martius 4. Ro. rex

B Carcereo pmo iſti. tuuntur. Nimius ſ fruitur. Phalaris tyrannus. C Oſtis vide co dicitur.

ℭ Ca.Sū. ℭ Joſias verba federis coram populo legit. Idola de iuda ⁊ ſamaria extirpantur: oſſa ſacerdotum ſuper altaria comburuntur. Uerba aldon prophete implétur: paſca ſolenne celebratur. Joſias in mageddo occidit. Joachāz filius eius rex eligitur: quem vinctū pharao in egýptum abduxit: ⁊ multa in iuda poſita ioachim regem conſtituit. ℭ XXIII

A Et renunciauérunt regi qđ dixerat. Qui miſit [a] ⁊ congregáti
ſunt ad eū omnes ſenes iudá ⁊
hieruſalém: aſcēditq; rex tēplū
dn̄i: ⁊ oēs viri iudá vniuerſi q
habitabāt in hieruſalém cum
eo: ſacerdotes ⁊ ꝓphete ⁊ oīs pplś a paruo vſ
q; ad magnū: legitq; cūctis audiéntibus oīa
verba libri féderis: q īuentus eſt in domo dn̄i.
Stetitq; rex ſup gradū: ⁊ fédus pcúſſit coraz
dn̄o vt ambularét poſt dn̄m: ⁊ cuſtodirent p-
cépta eius ⁊ teſtimónia ⁊ cerimónias ī omni
corde ⁊ in tota anima: ⁊ ſuſcitáret verba féde-
ris huius que ſcripta erant in libro illo. Acqe
uitq; populus pácto. Et precépit rex helchie
pontifici ⁊ ſacerdotibus ſecundi órdinis: ⁊ ia
nitóribus vt proiicerent de templo domini o-
mnia vaſa que facta fuerant baál: et in luco ⁊
vniuerſe milítie celi: ⁊ combúſſit ea foris hie
ruſalém in cōuálle cedrón: ⁊ tulit púluerem
B eorū in bethél. Et deléuit arúſpices quos po-
ſúerunt reges iudá ad ſacrificanduz in excél-
ſis per ciuitates iudá ⁊ ī circúitu hieruſalém:
⁊ eos qui adolébant incénſum baál et ſoli et
lune et duodecim ſignis et omni milítie celi.
Et efférri fecit lúcum de domo domini foras
hieruſalém in conuálle cedrón: ⁊ combúſſit
eum ibi: ⁊ redégit in púluerem ⁊ proiécit ſu-
per ſepúlcra uulgi. Deſtruxit quoq; edículas
effeminatórū que erant in domo dn̄i: pro qui
bus mulíeres texébant quaſi domúnculas lu-
ci. Congregauitq; oēs ſacerdotes de ciuitati-
bus iudá: ⁊ contamináuit excélſa vbi ſacrifi-
cábāt ſacerdótes de gabaá vſq; berſabeé. Et
deſtrúxit áras portáruz in intróitu óſtij ioſie
principis ciuitatis quod erat ad ſiniſtrá porte
ciuitatis. Uerūtamen non aſcendébant ſacer
dotes excelſórū ad altare dn̄i in hieruſalém:
ſed tn̄ comedébant ázyma in medio fratruz
C ſuoꝝ. Cōtamináuit quoq; tophét qđ eſt in cō
válle filij ennón: vt némo conſecráret filium
ſuū aut filiā per ignem molóch. Abſtulit quo
q; équos quos déderant reges iúde ſoli in in-
tróitu tēpli dn̄i iuxta éxedrā natamelech eu-
núchi qui erat in pharurim. Currus aūt ſolis
combúſſit igni. Altaria quoq; que erāt ſup te
cta cenáculi acház que fécerāt reges iudá: ⁊
altaria que fécerat manaſſés in duóbus átrijs
templi dn̄i deſtrúxit rex: ⁊ cucúrrit inde: ⁊ di-
ſpérſit cinerem eoꝝ in torrénte cedrón. Excél
ſa quoq; q̄ erāt in hieruſalém ad dexterá par-
tē móntis offenſionis q̄ edificáuerat ſálomō
rex iſraél aſtaróth idolo ſidonioꝝ ⁊ chamós
offenſióni moáb ⁊ melchón + abominatióni

a 2.paral. 34.f.

Targnus priſcus.v. Ro.rex ca pitolium erexit

Pherecides pho Symonides poeta

Steſicor' poeta

Sapho poetris

Arion citharedus optimus

Als ✚ a-mon filioꝝ ✚ ammón pólluit rex:⁊ ɔtriuit ſtátuas
⁊ ſuccidit lúcos:repleuitqꝫ loca eoꝝ óſſibus
mortuoꝝ. Inſup ⁊ altare qḋ erat in bethél: et
excélſum qḋ fecerat hieroboám fili⁹ nabáth
qui peccáre fecit iſraél:⁊ altare illud excelſuꝫ
deſtrúxit atqꝫ cōbúſſit ⁊ cōmínuit in púluerē
ſuccenditqꝫ etiā lúcū. Et ɔuérſus ioſias vidit
ibi ſepúlcra que erāt in monte:miſitqꝫ ⁊ tú-
D lit oſſa de ſepúlcris.[b] ⁊ cōbúſſit ea ſup altáre:
b 3. regū 13. a ⁊ pólluit illud iuxta verbū dñi:qḋ locutus eſt
vir dei qui ṗdixerat verba hec. Et ait. Quis eſt
titulus ille quē video? Rñderúntqꝫ ei ciues vr
bis illius:Sepúlcruꝫ eſt hoīs dei qui venit de
iúda:⁊ ṗdixit verba hec que feciſti ſup altare
bethél. Et ait. Dimittite eū. Nemo cómoueat
oſſa eius. Et intácta māſērunt oſſa illius cum
óſſibus ṗphete qui vénerat de ſamária. Inſu-
per ⁊ oīa phána excelſoꝝ que erant in ciuita-
tibus ſamárie que fécerant reges iſraél ad ir
ritándū dñm ábſtulit ioſias:⁊ fecit eis ſm o-
mnia que fecérat in bethél. Et occidit vniuer
ſos ſacerdótes excelſoꝝ qui erant ibi ſup al-
tária:⁊ cōbúſſit oſſa humána ſup ea. Reuer-
ſúſqꝫ eſt hieruſalém:⁊ ṗcepit omni pplo di-
E cens. Fácite phaſē dño deo veſtro: ſm ꝙ ſcri-
c 2. parol. 35. 2. 3. Eſd. 1. a. ptum eſt in libro féderis huius.[c] Nec eni fa-
ctū eſt phaſé tale a diébus iúdicum qui iudi-
cauērūt iſraél:⁊ oīum dierū regum iſraél et
regū iudá:ſicut in octauodécimo anno regis
ioſie factū eſt phaſé iſtud dño in hieruſalém.
Sed ⁊ phitónes ⁊ ariolos ⁊ figúras idolóꝝ ⁊
īmūdícias ⁊ abominatiónes que fuérūt in ter
ra iudá ⁊ hieruſalém ábſtulit ioſias:vt ſtatue
ret verba legis que ſcripta ſunt in libro quem
inuénit helchías ſacerdos in templo dñi. Si-
milis illi nō fuit ante eū rex:qui reuerterétur
ad dñm in oī corde ſuo:⁊ ī tota aīa ſua ⁊ vni-
uerſa virtute ſua iuxta oēm legeꝫ móyſi: neqꝫ
poſt eum ſurréxit ſimilis illi. Verúntamē nō
eſt auérſus dñs ab ira furóris ſui magni quo
irátus eſt furor eius ɔtra iúdā:propter irrita-
F tiónes quib⁹ prouocáuerat eū manaſſes. Dixit
itaqꝫ dñs. Etiā iúdam áuferā a facie mea:ſi-
cut ábſtuli iſraél ⁊ proijciā ciuitatē hāc quaꝫ
elégi hieruſalém ⁊ domū de qua dixi erit no-
men meū ibi. Reliqua aūt ſermonum ioſie ⁊
vniuérſa que fécit:nōne hec ſcripta ſunt in li-
bro verboꝝ dierū regum iudá?[d] In dieb⁹ eius
d 2. para. 35. c. aſcéndit phárao nechaó rex egýpti contra re
gém aſſyrióꝝ ad flumē eufratén. Et abijt io-
ſias rex iudá in occúrſum eius. Et occiſus eſt
in mageddó cum vidiſſet eū. Et portauérunt
eū ſerui ſui mórtuū de mageddó:⁊ ptulérunt
in hieruſalém:⁊ ſepeliérūt eū ī ſepulcro ſuo.[e] e 2. para. 36. a
Tulitqꝫ pplꝰ terre ioachāz filiū ioſie ⁊ vnxé-
rūt eū:⁊ ɔſtituérunt eū regem pro patre ſuo.
Viginti trium annoꝝ erat ioachāz cum regna-
re cepiſſet:⁊ tribus mēſibus regnáuit in hie-
ruſalém. Nomē matris ei⁹ amitál:filia hie-
remie de lobná. Et fecit malū corā dño:iuxta
omnia que fécerāt patres eius. Vinxitqꝫ eum G
phárao nechaó in reblathá:que eſt ī terra e-
máth:ne regnáret in hieruſalém. Et póſuit
múlctā terre centū talentis argénti:⁊ talento
áuri:regémqꝫ cōſtituit phárao nechaó helia-
chim filium ioſie pro ioſia patre eius:vertítqꝫ
nomē ei⁹ ioachim: Porro ioachāz tulit ⁊ du-
xit in egýptū. Argéntū autē ⁊ áurū dedit ioa
chim pharaóni cum indixiſſet terre per ſingu-
los vt ɔferrēt iuxta preceptum pharaónis. Et
vnūquéqꝫ iuxta vires ſuas exégit tā argéntuꝫ
ꝙ̄ áurū de populo terre vt daret pharaóni ne
chaó. Viginti quinqꝫ annoꝝ erat ioachim cum
regnare cepiſſet:⁊ úndecim annis regnáuit ī
hieruſalém. Nomen matris eius ꝫebidá filia
phadáia de rumá. Et fecit malum coram do-
mino iuxta omnia que fécerant patres eius.

C Ca. Sū. C De morte ioachim : ⁊ qualiter
tribus annis ſeruiuit nabuchodonoſor:⁊ de la
trūculis quos miſit dominus in iudā:hieruſa
lem obſidetur: ioachim egreditur in occur-
ſum nabuchodonoſor cum matre ſua ⁊ ſeruis
ſuis ⁊ principibus ⁊ eunuchis:poſt iſtum ioa-
chim regnauit filius eius ioachim quem na-
buchodonoſor rex tranſtulit in babyloneꝫ cū
populo ſuo:pro quo regnauit ſedechias: con-
ſtitutus a nabuchodonoſor. C XXIIII

I N dieb⁹ eius aſcéndit nabucho A
donoſor rex babylónis:⁊ factus
eſt ei ioachim ſeruus trib⁹ annis:
⁊ rúrſum rebelláuit ɔtra eum.
Immiſitqꝫ ei dñs latrúnculos
chaldeóꝝ:⁊ latrúnculos ſýrie:
⁊ latrúnculos moáb:⁊ latrunculos filioꝝ am-
món:⁊ imiſit eos in iudā:vt diſpérderét ✚ eū Als ✚ ē accipiēdo pro eam
iuxta verbum dñi qḋ locutus fúerat per ſeruos
ſuos ṗphétas. Factū eſt autē hoc per verbū do-
miní ɔtra iudā:vt auférret eū coraꝫ ſe ꝑpter
peccata manaſſé vniuerſa que fecit:⁊ propter
ſánguinē innoxiū quem effúdit ⁊ iplénit hie-
ruſalém cruóre innocéntiū. Et ob hanc rem
nóluit deus propitiári. Reliqua aūt ſermonū B

ioachim ⁊ vniuerſa que fecit: nōne hec ſcripta
ſunt in libro ſermonum dierum regu ꝫ iudá?
Et dormiuit ioachim cum patribus ſuis: ⁊ re-
gnáuit ioachim filius eius pro eo. Et vltra nō
áddidit rex egýpti vt egrederet̄ de terra ſua.
Túlerat enim rex babylónis a riuo egýpti
vſq; ad flúuium eufratén omnia que fúerant
regis egýpti. Decem ⁊ octo annorum erat io
achim cum regnare cepiſſet: ⁊ tribus menſi-
bus regnáuit in hieruſalém. Nomen matris
eius noeſchá filia helnathám de hieruſalém.
Et fecit malum coram domino: iuxta omnia
a Dan.1.a que fécerat pater eius. [a]In tempore illo aſcen
C dérunt ſerui nabuchodonoſór regis babyló-
Heſt.2.b. nis in hieruſalém: ⁊ circúndata eſt vrbs muni
tiónibus. Veniteq; nabuchodonoſór rex baby
lónis ad ciuitátem cum ſeruis ſuis: vt oppu-
gnáret eam. Egreſſúſq; eſt ioachim rex iudá
ad regem babylónis ipſe ⁊ mater eius ⁊ ſerui
eius ⁊ principes eius ⁊ eunúchi eius: ⁊ ſuſcé-
pit euꝫ rex babylónis anno octauo regni ſui.
Et protulit inde omnes theſáuros domus do-
mini: ⁊ theſáuros domus régie: ⁊ concidit vni
uerſa vaſa áurea que fécerat ſálomō rex iſra-
él in tēplo dn̄i iuxta verbū dn̄i: ⁊ tránſtulit oēꝫ
hieruſalém ⁊ vniuérſos pncipes: ⁊ oēs fortes
exércitus decē milia in captiuitátē ⁊ oēm arti
ficem ⁊ incluſorē: nihilq; relictuꝫ eſt: excéptis
D paupéribus populi terre. Tránſtulit quoq; io
achim in babylonem ⁊ matrē régis ⁊ vxores
b 23.q.5. régis ⁊ eunúchos regis ⁊ iúdices terre duxit
c.ſi.in 2.gl. in captiuitátē de hieruſalem ī babylónē: ⁊ oēs
12.q.2.ca. viros robuſtos ſeptē milia: ⁊ artifices ⁊ inclu-
aurum ſores mille oēs viros fortes ⁊ bellatóres: duxit
1.q.4.§.ill q; eos rex babylónis[b] captiuos in babylóneꝫ.
peccato Et cōſtituit mathathiam pátruū eius pro eo:
infra ca.ſe impoſuitq; nomen ei ſedechiam. [c]Vicéſimū
quenti ⁊ primū annū etatis habébat ſedechias cum
c 2.paral. regnáre cepiſſet: ⁊ úndeci annis regnáuit in
36.b. hieruſalém. Nomē matris ei⁹ erat amithál:
Hier.52.a. filia hieremíe de lobná. Et fecit malū coram
dn̄o: iuxta oīa que fécerat ioachim. Iraſcebá
tur enim dominus contra hieruſalém ⁊ ꝯtra
iúdaꝫ: donec proijceret eos a facie ſua. Receſ-
ſitq; ſedechias a rege babylónis.

¶ Ca. Sū. ¶ Nabuchodonoſor obſedit hie-
ruſalē: q2 ſedechias receſſerat ab eo: quē cepit
⁊ excecauit filios eius ⁊ pplm occidit: hieruſa
lem cepit: templū deſtruxit: iuda captiuat̄ go-
doliā reliquit quē hiſmael occidit: ioachim de
carcere eſt ſubleuatus per euilmerodach: an-
nonā ei ꝯſtituit cūctis dieb⁹ vite ſue. ¶ XXV

A Factum[a] eſt auteꝫ anno nono re
a hie.39.a. gni eius menſe decimo decima
c.52.a. die mēſis: vénit nabuchodono-
ſór rex babylónis: ipſe ⁊ omnis
exércitus eius in hieruſalém: ⁊
circundedérunt eaꝫ: ⁊ extruxé-
rūt in circúitu eius munitiónes. Et clauſa eſt
ciuitas atq; valláta: vſq; ad vndecimū annuꝫ
regis ſedechie nona die menſis. Preualuitq;
Marsilio... códitur fames ī ciuitate: nec erat pánis populo terre.
Et interrúpta eſt ciuitas: ⁊ omnes viri bellató
res nocte fugérunt per viam porte que eſt in-
ter dúplicem murum ad hórtum regis. Por-
ro chaldéi obſidébant in circúitu ciuitatem.
Fúgit itaq; ſedechias per viam que dúcit ad
B campéſtria ſolitúdinis. Et perſecútus eſt exér
citus chaldeórum regeꝫ: comprehendítq; eū
in planície hierichó: ⁊ omnes bellatóres qui
erant cum eo diſpérſi ſunt: ⁊ reliquérunt euꝫ.
Apprehénſum ergo regeꝫ: duxérunt ad regē
babylónis in rebbathá. Qui locutus eſt cum
eo iudícium. Filios autem ſedechie occidit co
ram eo: ⁊ oculos eius effodit: vinxitq; eū ca-
C thénis: ⁊ addúxit in babylónem. Menſe qn-
to: ſeptima die menſis: ipſe eſt annus nonuſ-
decimus regis babylónis: venit nabuçardán
princeps exércitus ſeruus regis babylónis in
b Hie.52... hieruſalém[b] ⁊ ſuccéndit domum dn̄i ⁊ domuꝫ
regis ⁊ domos hieruſalém: oēmq; domum cō
buſſit igni: ⁊ muros hieruſalém in circúitu de
ſtrúxit oīs exercitus chaldeorū qui erat cum
principe militum. Reliquā autem populi par-
tem que remánſerat in ciuitate: ⁊ pérfugas
qui tranſfúgerant ad regem babylónis: ⁊ ré-
liquum vulgus tránſtulit nabuçardán prin-
ceps milítie: ⁊ de paupibus terre reliquit vi-
nitóres ⁊ agrícolas. [c]Colúmnas autē éreas q̄
c Hie.52... erant in templo domini: ⁊ báſes ⁊ máre éreū
qd erat in domo dn̄i confregérunt chaldei: ⁊
trāſtulérūt [d]es omne in babylónē. Ollas quo
d Di.4... q; éreas ⁊ trúllas ⁊ tridéntes ⁊ ſcýphos ⁊ mor
tariola: ⁊ oīa vaſa érea: in quib⁹ miniſtrábāt
tulérūt necnō ⁊ thuríbula ⁊ phialas. Que áu
rea áurea: ⁊ que argéntea argéntea: túlit pn-
ceps milítie. i. colúmnas duas: mare vnū ⁊ bá
ſes quas fécerat rex ſálomō in tēplo dn̄i. Nō
erat pondus eris oīum vaſoꝝ. Decē ⁊ octo cu
bitos altitúdinis hēbat colúmna vna: ⁊ capi
téllū éreū ſup ſe altitúdinis triū cubítorū: et
rhetiáculū: ⁊ malogranáta ſup capitéllū co-

Digitized by Google

lúmne oía érea. Similé z colúna ſcda hebat
G ornátú. Tulit quoqꝫ pnceps militie ſaraiá ſa-
cerdoté pmú: z ſopboniá ſacerdotem ſcdm: z
tres ianitóres: z de ciuitate eunúchú vnú qui
erat pfectus ſup bellatóres viros: z quinqꝫ vi-
ros de his qui ſteterant coram rege: quos rép-
perit in ciuitate: z ſophér principem exércitus
qui probábat tyrones de populo terre: z ſer vi
ros e uulgo q̃ iuenti fuerát in ciuitate. Quos
tollens nabuçardán princeps militum durit
ad regem babylónis in reblathá: percuſſitqꝫ
eos rex babylónis: z iterfécit eos in reblathá:
F in terra emáth. Et tranſlatus eſt iudá de terra
ſua. Populo autem qui relictus erat in terra
iudá quem dimiſerat nabuchodonoſór rex ba
bylónis: prefécit godoliam filium aichám fi
lij ſaphán. Quod cuꝫ audiſſent oés duces mi-
litum ipſi z viri qui erant cuꝫ eis: videlicet q̃
conſtituiſſet rex babylónis godolíaꝫ: venérut
ad godoliam in maſphá hiſmaél filius natha
nie: z iohannám filius çareé: z ſaraia fili⁹ tha
naméth nethophatites: z ieçonias filius maa
chati: ipſi z ſocij eoꝝ. Jurauitqꝫ godolias ipſis
z ſocijs eorum dicens. Nolite timére ſeruire
chaldéis. Manéte in terra: z ſeruite regi ba-
B bylónis: z bene erit vobis. Factum eſt autem
in menſe ſeptimo: venit hiſm. él filius natha-
nie filij eliſamá de ſémine régio: z decem vi-
ri cum eo: percuſſerúntqꝫ godoliaꝫ qui z mor
tuus eſt. Sed z iudeos z chaldéos qui erát cú
eo in maſphá. Conſurgénſqꝫ omnis populus
a páruo vſqꝫ ad magnum z principes militúꝫ
venérunt in egyptum: timentes chaldéos. Fa
ctum eſt vero in anno triceſimoſeptimo tranſ
migrationis ioachim regis iúde: menſe duo
décimo: viceſima z ſeptima die menſis ſuble
uáuit euilmerodách rex babylónis ãno quo
regnare ceperat caput ioachim regis iuda de
cárcere: z locut⁹ eſt ei benigne. Et póſuit thró-
num eius ſuper thrónum régúꝫ qui erant cú
eo in babylone: z mutáuit veſtes ei⁹ quas ha-
búerat in cárcere: z comedébat panem ſem-
per in conſpectu eius cunctis diebus vite ſue.
Annónam quoqꝫ conſtituit ei ſine itermiſſió-
ne: que z dabatur ei a rege per ſingulos dies
omnibus diebus vite ſue.

Ereſtio hinnus hiddozú rex: Anaximá der ppús | e hie. 40. c | Hop⁹ ſa- bulatos

¶ Explicit ſecundus liber Malachim id eſt
regum quartus.

¶ Incipit prefatio pma ſancti hieronymi in
librum + dabreiamin: qui eſt paralipómenó:
quod nos dicere poſſumus verba dierum.

Ms + vi. z ipsio.. num

Tantus ac talis eſt liber
iſte: vt abſqꝫ illo ſi quis
ſciaꝫ ſcripturarú ſibi vo
lúerit arrogáre ſemet-
ipm irrideat. Per ſin-
gula quippe noia iúcti
ráſqꝫ verborum z preter
miſſe in libris regú tan
gúnt hiſtórie: z inume
rábiles explicánt euan
gélij queſtiónes. Sed ſi
ſeptuaginta intérpretú pura z vt ab eis in gre
cú verſa eſt editio pmaneret: ſupflue mi chro-
máti epoꝝ ſctiſſime atqꝫ doctiſſime ipélleres:
vt hebréa tibi volúmina latino ſermóne tráſ
férre. Qd̃ eni ſemel aures hominú occupáue
rat z naſcéntis ecclé ſie roboráuerat fidem: iu
ſtum erat etiá noſtro ſilétio cóprobári. Nunc
vero cú pro varietáte regiónú diuérſa ferán-
tur exéplária: z germána illa antiquáqꝫ tran-
ſlátio corrúpta ſit atqꝫ violáta: noſtri arbitrij
putas: aut e plúribus iudicáre quid veruꝫ ſit:
aut nouum opus in véteri ópere cúdere: illu-
dentibúſqꝫ iudéis cornicú (vt dicit) oculos có
figere. Alexándria z egýptus in ſéptuaginta
ſuis eſichium láudat auctorem: cóſtantinópo
lis vſqꝫ antióchiá luciáni mártyris exemplá
ria probat. Medie inter has prouíncie paleſti
nos códices légunt: quos ab origéne elaborá
tos euſébius z pámphilus vulgauérunt. To-
túſqꝫ orbis hac inter ſe trifária varietáte com
púgnat. Et certe origénes non ſoluꝫ exempla
compóſuit quattuor editiónum e regióne ſin
gula verba deſcribens: vt vnus diſſéntiens ſta-
tim céteris inter ſe cóſentiéntibus arguatur:
ſed quod maióris audácie eſt: in editióne ſe-
ptuaginta theodotiónis editióné miſcuit: aſte
rícis deſignans que minus fúerint z virgulis
que ex ſupérfluo videbántur appóſita. Si igi-
tur alijs licuit non tenére quod ſemel ſuſcepe
rant: z poſt ſeptuaginta céllulas que uulgo ſi-
ne auctóre iactántur ſingulas céllulas aperué
re: hocqꝫ in eccleſijs legitur quod ſeptuaginta
neſciérunt: cur me non ſuſcipiant latini meí
qui inuioláta editióne véteri ita nouam cón-
didi vt labórem meuꝫ hebréis z quod his ma
ius eſt apl'is auctóribus cómprobem. Scripſi
nuper librum de óptimo génere interptándi:
oſténdens illa de euangelio: ex egýpto vocáui
filium meum:ᵃ z qm̃ naçaréus vocábitur: et
ᵇvidébút in qué cópunxérunt: z illud apoſto- ᵃ Oſee. 11. a ᵇ zacharie 12. c

i Eſa.64.b 1.Cor.2.c. liẽ ꝙ oculus nõ vidit nec auris audiuit ⁊ in cor hoīs nõ aſcendit que ꝑparauit de⁹ diligẽtib⁹ ſe ceteraq; his ſilia in hebreoꝝ libris inueniri. Certe apoſtoli ⁊ euãgeliſte: ſeptuaginta interpretes nouerãt: Et vnde eis hec q̃ in ſeptuaginta iterpretibus non habent? Chriſtus dñs noſter vtriuſq; teſtamẽti conditor in euangelio ſm ioannẽ: b. Jo.7.f. qui credit inquit in me ſicut dicit ſcriptura: flumina de vetre ei⁹ fluẽt aque viue. Utiq; ſcriptũ eſt: qḋ ſaluator ſcriptũ eſſe teſtat. Ubi ſcriptũ eſt? Septuaginta nõ habẽt: apocrypha neſcit eccleſia. Ad hebreos igit reuertendũ eſt: vnde ⁊ dñs loquitur: ⁊ diſcipuli exempla pſumũt. Hec pace veteruʒ loquar ⁊ obtrectatoribus meis tm̃ reſpondeo: q cani no dente me rodũt: in publico detrahentes ⁊ legentes in angulis: id eſt accuſatores ⁊ deſenſores: cum in alijs probẽt qḋ in me reprobãt quaſi virtus ⁊ vitiũ nõ in rebus ſit: ſed cũ auctore mutet. Ceterũ memini editionẽ ſeptuaginta trãſlatorũ olim de greco emẽdatam tribuiſſe me noſtris: nec inimicũ debere eſtimari eoꝝ quos in cõuentu fratrum ſemper ediſſero. Et qḋ nũc + dabreiamin ideſt verba dieruʒ interpretatus ſum: (Alr + vi. brebaio-mim) idcirco feci vt inextricabiles moras ⁊ ſiluam nominũ q̃ ſcriptoꝝ cõfuſa ſunt vicio: ſenſuumq; barbariẽ ⁊ ꝑ verſuuʒ cola digererem: mihimetipſi ⁊ meis iuxta hiſmenium canẽs: ſi aures ſurde ſunt ceteroruʒ.

¶ Explicit prefatio prima.

¶ Eiuſdem beati hieronymi pfatio ſecunda

Euſebius hieronym⁹: + domnioni ⁊ rogatiano ſuis in chriſto ieſu ſalutẽ. (Alr + do mini) Quõ grecorũ hiſtorias magis intelligunt qui athenas viderint: ⁊ tertiũ virgilij librũ a troade per leuchaten ⁊ acroceraunia ad ſiciliã: ⁊ inde ad oſtia tyberis nauigauerint: ita ſcãm ſcripturã lucidius intuebit qui iudeam oculis ꝯtẽplatus eſt: ⁊ antiquarũ urbiũ memorias locoꝛũq; vel eadeʒ vocabula vel mutata cognouerit. Unde ⁊ nobis cure fuit cũ eruditiſſimis hebreoꝝ hũc laborẽ ſubire: vt circuiremus ꝓuinciã quã vniuerſe chriſti eccleſie ſonant. Fateor enim mi domnion ⁊ rogatiane chariſſimi (Alr + do nion) nunq̃ me ĩ diuinis voluminibus ꝓprijs viribus crediſiſſe: nec habuiſſe opinionẽ meã: ſed ea etiaʒ de quibus ſcire me arbitrabar iterrogare me ſolitum: quãtomagis de his ſup quibus anceps erã. Deniq; cũ a me nup litteris flagitaſſetis: vt vobis paralipomenon latino ſermone trãſferrem de tyberiade legis quondã auctorem qui apud hebreos admirationi habebatur aſſumpſi: ⁊ contuli cũ eo a vertice (vt aiunt) vſq; ad extremũ vnguem: ⁊ ſic ꝯfirmatus auſus ſum facere qḋ iubebatis. Libere eniʒ vobis loquor. Ita eni in grecis ⁊ latinis codicibus hic nominum liber vicioſus eſt: vt nõ tam hebrea q̃ barbara quedam ⁊ ſarmatica nomina cõiecta arbitrandũ ſit. (Alr + ſar matica) Nec hoc ſeptuaginta interpretibus qui ſpiritufancto pleni ea que vera fuerũt trãſtulerant: ſed ſcriptoꝝ culpe aſcribendum: dum de inemendatis inemendata ſcriptitant: ⁊ ſepe tria nomĩa ſubtractis e medio ſyllabis in vnum vocabulum cogunt: vel e regione vnum nomen propter latitudinem ſuam in duo vel tria vocabula diuidunt. Sed ⁊ ipſe appellationes nõ homĩes vt pleriq; eſtimant: ſed urbes ⁊ regiones ⁊ ſaltus ⁊ prouincias ſonant: ⁊ oblique ſub interpretatione et figura eorum quedam narrantur hiſtorie: de quibus in regnoꝛum libro dicitur. Nonne ecce hec ſcripta ſunt in libro verboꝛum dierũ regum iuda? Que vtiq; in noſtris codicibus nõ habentur. Hoc primuʒ ſciendum ꝙ apud hebreos liber paralipomenon vnus ſit: ⁊ apud illos vocatus + dabreiamin ideſt verba dierum qui ꝓpter magnitudinẽ apud nos diuiſus eſt. (Alr + vi. brebaio-mim) Deinde etiam illud attendenduʒ ꝙ frequenter nomina nõ vocabula hoĩum: ſed reruʒ (vt dixi) ſignificantias ſonant. Ad extremũ ꝙ oĩs eruditio ſcripturarũ in hoc cõtinetur: ⁊ hiſtorie que vel pretermiſſe ſunt in ſuis locis vel ꝑſtricte leuiter hic per quedam verboꝛum compendia explicentur. Orationũ itaq; veſtraruʒ adiutus auxilio miſi librũ beniuolis placiturũ: tamẽ inuidis diſpliciturũ eſſe nõ ambigo. Optima eni queq;: vt ait plinius malũt ꝯtẽnere pleriq; q̃ diſcere. Si qs in hac interptatione voluerit aliquid reprehendere: interroget hebreos: ſuam ꝯſcientiã recolat: videat ordinẽ textuumq; ſermonis: ⁊ tũc noſtro labori ſi potuerit detrahat. Ubicũq; ergo aſtericos id eſt ſtellas radiare in hoc volumine videritis: ibi ſciatis de hebreo additũ quod in latinis codicibus nõ habetur. Ubi vero obelus trãſuerſa ſcilʒ virga prepoſita eſt: illic ſignat quid ſeptuaginta interpretes addiderunt: vel ob decoris gratiã vel ob ſpũſſancti auctoritatem licet in hebreis voluminibus non legatur.

¶ Explicit prefatio ſecunda.

He + di brehaio-min ℭ Incipit primus liber + dabreiamin id eſt
paralipómenon.
ℭ Ca.Sum. ℭ Ab adam vſqꝫ ad noe: de ge-
nerationibus filiorum noe. Primo de filijs ia
phet: ſecundo de filijs cham: et tertio de filijs
ſem vſqꝫ ad habraam: ⁊ deinde vſqꝫ ad filios
iacob ⁊ eſau: ⁊ pmo de filijs eſau. ℭ Caplm. I

A a Gen.5.a Adá ſeth e-
nós caynán malaleél ia
réth enóch mathuſaléz
lamécb noé ſém chám
b Ge.10.a et iaphét.[b] Filij iaphét
gomér magód madái ⁊
iaphàz thubál moſóch
thirás. Porró filij go-
mér aſcenén ⁊ riphát ⁊
togormá: filij āt iaván:
eliſá ⁊ tharſis cethim ⁊ dodanim. Filij chám:
chús ⁊ meſraim phút ⁊ chanaán: Filij autez
chús: ſabá ⁊ euilá ſabathá ⁊ regmá ⁊ ſabata-
c Ge.10.a chá. Porró filij regmá: ſabá ⁊ dadán.[c] Chús
autem génuit nemróth. Iſte cépit eſſe potens
in terra. Meſrahim vero génuit ludim ⁊ a-
nanim ⁊ laabim ⁊ nepthuim phetruſim quo
qꝫ ⁊ chaſluim: de quibus egreſſi ſunt phili-
ſtijm ⁊ capthurim. Chanaán vero genuit ſy-
dónem primogenitum ſuum: ethéum quoqꝫ
et iebuſéum ⁊ amorréum et gergeſéum eue-
úmqꝫ et arachéum et aſinéum: arádiuz quo-
B qꝫ et ſammarréum et emathéum.[d] Filij ſém:
d Ge.10.c elám et aſſúr et arfaxát lúd et + arán. Filij a- He + id
rán: hús et húl et gethér et més. Arfaxát
autem genuit ſalé: qui et ipſe génuit hebér.
Porró hebér nati ſunt duo filij. Nomen vni
phaléch: quia in diebus eius diuiſa eſt terra:
et nomen fratris eius iectán. Iectán autem
génuit elmodád et ſaléph: et aſoṁóth et ia-
ré adurám quoqꝫ et vzál et declá: ebál etiam
⁊ abimáel et ſabá: necnon et ophir et euilá ⁊
iobáb. Omēs iſti filij iectán. Sém arfaxát ſa-
lé hebér phaléch ragaú ſerúch nachór tharé
habrám iſte ē habraám.[e] Filij autem habra- e Ge.15.b Gen.11.b
ám iſaác ⁊ hiſmaél. Et hę generatiónes eoꝝ. C
Primogénitus hiſmahélis: nabaióth et ce-
dár et abdehél mabſám et maſmá et dumā
maſſá addád ⁊ themá iachúr naphis cedmā
[f] Hi ſunt filij hiſmaélis. Filij autem cethúre f Ge.16
concubine habraám quos génuit: ȥamrám
iacſán madán madián ieſbóc ⁊ ſué. Porró fi
lij iecſán: ſabá et dadán. Filij autem dadán
aſurim et lathuſim et laomim. Filij autez ma
dián: ephá et ephér et enóch et abydá et el-
daá. Omnes hi filij cethúre. Génuit autem
habraám iſaác cuius fuérunt filij eſaú et iſra
él. Filij eſaú: eliphāz rahuél iehús ielónchó-
re. Filij eliphāz: themán omár cepphi gothā
cenán thāná amaléch. Filij rahuél: naáth ȥa
rá ſammá meſá. Filij ſeyr: lothán ſobál ſebe-
ón anadiſón eſér diſan. Filij lothán: horri a-
hohimán. Sóror autem lothán fuit thamná.
Filij ſobál alián et manaát et ebál ſephi et o-

nám. Filij ſebeón: ahaia ⁊ aná: filij aná diſón
Filij diſón: hamarám ⁊ eſebám: ⁊ iethrám ⁊
charrám. Filij eſer: baalám ⁊ ȥabán ⁊ iachán
filij diſán hús ⁊ arán. Iſti ſunt reges qui im-
perauérunt in terra edóm: anteq̃ꝫ eſſet rex ſu-
D per filios iſraél. Balé filius beór: ⁊ nomen ci-
uitatis eius denabá. Mortuꝰ eſt autem balé ⁊
regnauit pro eo: iobáb filius ſaré de boſra. Cũ-
q̃ꝫ ⁊ iobáb fuiſſet mórtuus regnáuit pro eo hu
ſán de terra themanóꝝ. Obijt quoq̃ꝫ ⁊ huſán:
⁊ regnáuit pro eo adád filius badád: q̄ percuſ-
ſit madián in terra moáb: ⁊ nomen ciuitatis
eius auith. Cũq̃ꝫ ⁊ adád fuiſſet mortuꝰ regna-
uit pro eo ſemlá de maſrecá. Sed ⁊ ſemlá mor-
tuus eſt: ⁊ regnauit pro eo ſaúl de roobóth q̄
iuxta amné ſita eſt. Mortuo quoq̃ꝫ ſául regna
uit pro eo balaaná filius achobór. Sed ⁊ hic
mortuus eſt: ⁊ regnauit pro eo adád cuius vr-
bis nomen fuit phaú. Et appelláta eſt vxor
eius meézabél filia matréd: filie meȥaáb.
Adád aũt mortuo: duces pro regibꝰ in edóm
eſſe ceperunt. Dux thamná: dux aluá: dux ie-
thén: dux óoliſbama: dux helá: dux phinóm:
dux cenéz: dux themám: dux mapſár: dux
magdihél dux hyrám. Hi duces edóm.

¶ Capituli Summarium. ¶ De duodecim patriarchis filijs iſraél: de generatione iude vſq̃ꝫ ad iſai patrem dauid: nomina filiorum ⁊ filiaꝝ iſai nominanẜ: de cognatione ſcribaꝝ q̄ venerũt de calore domus rechab. ¶ II

A [a] Filij aũt iſraél: rubén ſymeón
leui iudá iſachár ⁊ ȥabulón
dán ⁊ ioſéph beniamín nepta-
lím gád ⁊ aſér. Filij iudá hér
onán ⁊ ſelá. Hi tres nati ſunt
ei de filia ſué chananitidis. Fuit
aũt hér primogénitus iudá malus corã domi
no: ⁊ occidit eũ. Thamár aũt nurus eius pepe
rit ei pharés ⁊ ȥarám. Oẽs ergo filij iuda quin
q̃ꝫ: filij autem pharés ⁊ eſróm ⁊ ȥamúl. [b] Filij
quoq̃ꝫ ȥaré ȥamri ⁊ ethám ⁊ emán: chalchál
quoq̃ꝫ ⁊ dará ſimul quinq̃ꝫ. Filij charmi: achár
q̄ turbáuit iſraél ⁊ peccáuit in fúrto anathé-
matis. Filij ethán: aȥarias. Filij aũt eſróm q̄
nati ſunt ei: ierameél ⁊ rám ⁊ calubi: hic eſt
caléph. Porró rám genuit aminadáb: amina
dáb aũt génuit naaſón principẽ filioꝝ iudá.
B Naaſón quoq̃ꝫ genuit ſalmá: de quo ortus eſt
boóȥ. Boóȥ vero genuit obéd: q̄ ⁊ ipſe genuit
iſai. [c] Iſai aũt genuit primogenitũ heliáb: ſecũ
dum aminadáb: tertiũ ſymmahá: quartũ na-

a ge. 29. g; 1. 30. c; Gen. 38. a; Iudic. 3. g [?]; Matt. 1. a; Ruth 4. d.
b matt. 1. a; Ieſue. 7. a
c 1. re. 16. b

thanahél: quintum raddai: ſextum aſón: ſepti
mũ dauid: quoꝝ ſorores fuerũt ſaruia ⁊ abiga
il. Filij ſaruie: abiſai ioáb ⁊ aſahél tres. Abi-
gail autẽ genuit ãmaſá: cuius pr̃ fuit iethér
iſmaelites. Caléph vero filius eſróm accépit
vxorem noie aȥubá: de q̄ genuit hierióth. Fue
rúntq̃ꝫ filij eiꝰ iaſér ⁊ ſobab ⁊ ardón. Cumq̃ꝫ C
mórtua fuiſſet aſubá: accépit vxorem caléph
ephratá: q̄ peperit ei úr. Porró úr genuit vri: ⁊
vri génuit beſeleél. Poſt hec igreſſus eſt eſróm
ad filiã machir pr̃is galaád: ⁊ accépit eã cum
eſſet ãnorum ſexaginta. Que péperit ei ſegúb.
Sz ⁊ ſegúb génuit iair: ⁊ poſſédit viginti tres
ciuitates in t̃ra galaád. Cepitq̃ꝫ geſſúr ⁊ arám
óppida iair: ⁊ canáth ⁊ viculos eius ſexaginta
ciuitatũ. Omnes iſti filij machir pr̃is galaád.
Cum aũt mortuus eſſet eſróm: ingreſſus eſt ca D
léph ad ephratá. Habuit quoq̃ꝫ eſróm vxorẽ
abiá: q̄ péperit ei aſſúr pr̃em thecué. Nati ſunt
aũt filij ierameél primogéniti eſróm rám
primogénitus eius: ⁊ buná ⁊ arám ⁊ aſón ⁊
achiá. Duxit quoq̃ꝫ vxórem álterã ierameél
noie atthará: que fuit mať onám. Sed ⁊ filij
rám primogéniti ierameél fuerũt moós ioa
mím ⁊ achár. Onã autem habuit filios ſemei
⁊ iadán. Filij aũt ſemei: nadáb ⁊ abiſúr. No-
men vero vxoris abiſúr abiahil: que péperit
ahobbám ⁊ molid. Filij aũt nadáb fuerũt ſa-
léd ⁊ apphaim. Mortuꝰ eſt autem ſaléd abſq̃ꝫ
liberis: filiꝰ vero apphaim ieſi. Qui ieſi génu-
it ſeſán. Porro ſeſán genuit oholi. Filij autẽ E
iadai fratris ſemei: iethér ⁊ ionathán. Sed ⁊
gethér mortuus eſt abſq̃ꝫ liberis. Porro iona
thán génuit phaléch ⁊ ȥiȥá. Iſti fuerunt filij
ierameél p̃mogeniti eſróm. Seſán aũt non
habuit filios: ſz filias ⁊ ſeruũ egýptium noie
ieraá. Deditq̃ꝫ ei filiã ſuã vxórem: que péperit
ei ethei. Ethei aũt genuit nathán: ⁊ nathan ge
nuit + ȥabát. Zabát quoq̃ꝫ génuit ophál: ⁊ o- Mo + ꝛ bab
phál génuit obéd: obéd genuit iehú: iehú gé
nuit aȥariã. Aȥarias génuit helles: ⁊ helles gé
nuit helaſá. Helaſá génuit ȥiȥomoy. Ziȥomoy
génuit ſellũ: ſellúm génuit ithamiám. Itha-
miám ãt gẽuit eliſamá. Filij ãt caléph fr̃is ie
rameél: meſá primogénitus eiꝰ. Ipſe eſt pať
ȥiph filij mareſá pr̃is hebrón. Porró filij he- F
brón choré ⁊ taphuá ⁊ recém ⁊ ſammá. Sam-
má aũt génuit raám pr̃ẽ hierchaáȥ: ⁊ recém
genuit ſemmei. Filius ſemmei maón: ⁊ ma-
ón pr̃ bethſúr. Ephá aũt concubina caléph pe
perit arán ⁊ muſá ⁊ geȥés. Porró arán gé-

nuit iezém: filij iahaddai: regóm ⁊ ioathán ⁊
geſán phalech ⁊ ephá ⁊ ſaáph. Concubiná
caleph maácha péperit ſabér ⁊ tharaná. Gé-
nuit autem ſaáph pater madmená ſué pꝛem
machbená ⁊ patrem gabaá. Filia vero caléph
fuit + achſa. Hi erant filij caléph filij úr pꝛi
mogéniti ephꝛatá: ſobál pater cariathiarim:
B ſalmá pat bethleém: ariph pater bethgadér.
Fuérunt autē filij ſobál patris cariathiarim
qui + vidébat dimidium requietiónum: ⁊ de
cognatióne cariathiarim iethꝛei ⁊ aputhei ⁊
ſemathei ⁊ maſerei. Ex his egreſſi ſunt ſarai-
te ⁊ eſthaolite. Filij ſalmá patris bethleém ⁊
netophati coróne domus ioab ⁊ dimidiū re-
quietiónis ſarai. Cognatiónes quoqꝫ ſcribá-
rum habitántium in iabés canentes atqꝫ re-
ſonántes: ⁊ in tabernáculis commoꝛántes. Hi
ſunt cinei qui venerunt de calóꝛe patris dom⁹
rechab.

¶ Capituli Summarium. ¶ De dauid ⁊ re-
gibus iuda: ⁊ pꝛimo de filijs qui ei nati ſunt
in hieruſalē: de roboam filio ſalomonis: ⁊ de
omnibus regibus iuda ⁊ filijs ⁊ filiabus eo-
rum. ¶ III

A Dauid vero hos hábuit filios q
ei nati ſunt in hebꝛón. Pꝛimo-
génitum amnon ex achinoé ie
zraelitide: ſecundum dániel de
abigail carmelitide: tertiū ab
ſalón filium maachá filie + tho
loméi regis + ieſſúr: quartum adoniam fili-
um agith: quintum ſaphaciam ex abithál: ſe-
xtū iathꝛaham de égla vxoꝛe ſua. Sex ergo na
B ti ſunt ei in hebꝛón: vbi regnáuit ſeptē annis
⁊ ſex menſibus. Triginta autem ⁊ tribus an-
nis regnáuit in hieruſalém. Poꝛró in hieru-
ſalém nati ſunt ei filij ſymmaá ⁊ ſobáb ⁊ na-
thán ⁊ ſalomón quattuoꝛ de + berſabeé ⁊ filia
+ amihél. Iebaár quoqꝫ ⁊ eliſuá ⁊ elipha-
léth ⁊ nogé ⁊ naphég ⁊ iaphie: necnon eliſa-
má ⁊ eliadé ⁊ eliphaleg nouem. Omnes hi fi
lij dauid abſqꝫ filijs concubinarum: habue-
rúntqꝫ ſoꝛoꝛem thamár. Filius autem ſalo-
mónis roboám: cuius abiá filius génuit aſá.
De hoc quoqꝫ natus eſt ioſaphát pater ioꝛám
C Qui ioꝛam genuit oziám: ex quo oꝛtus eſt io-
ás: ⁊ huius amaſias fili⁹ genuit azariam. Poꝛ
ro azarie filius ioathán pꝛocreáuit achaz pa-
trem ezechie: de quo natus eſt manaſſés. Sed
⁊ manaſſés génuit amón patrē ioſie. Filij au
tem ioſie fuerunt pꝛimogénitus iohannám:
ſecundus ioachim: tertius ſedechias: quartus
ſellum. De ioachim natus eſt ieconias ⁊ ſede
chias. Filij iechonie fuerunt: aſir: ſalathiél: me
chirám: phadaia: ſenneſer ⁊ iecemia: ſama ⁊
nadabia. De phadaia oꝛti ſunt zoꝛobabél ⁊ ſe
mei. Zoꝛobabél génuit moſollám: ananiám: D
⁊ ſalomith ſoꝛoꝛem eoꝛum: aſabám quoqꝫ ⁊
ohól ⁊ barachiám ⁊ aſadiam ioſabeſéth quin
qꝫ. Filius autem annanie: phaltias pater ie-
ſi: cuius filius raphaia. Huius quoqꝫ filius ar-
nán de quo natus eſt obdia: cuius filius fuit ſe
chenias. Filius ſechenie: ſemeia cuius filij át-
tus ⁊ egiaál ⁊ baria: ⁊ naaria ⁊ ſaphát ⁊ ſeſá
ſex numero. Filius naarie: elioneai: ⁊ ezechi-
as ⁊ ezricám tres filij elioenai oduia ⁊ elia-
ſúb ⁊ pheleia ⁊ accúb ⁊ iohannám ⁊ dalaia ⁊
anán ſeptem.

¶ Ca. Sū. ¶ De generationibus iude ⁊ oꝛa-
tione iabes: de filijs ſymeon qui percuſſerūt re
liquias amelech. ¶ IIII

Filij iudá: pharés: eſróm: ⁊ A
charmi ⁊ úr ⁊ ſubál. Rahia
vero filius ſubál genuit gaad:
de quo nati ſunt ahumai ⁊ la-
ád. He generationes ſarathi.
Iſta quoqꝫ ſtirps ethán iezrael
⁊ ieſmá ⁊ iedebós. Nomen quoqꝫ ſoꝛoꝛis eo-
rum aſalephúm. Phuniel autem pater iedóꝛ
⁊ eſér pater oſá. Iſti ſunt filij úr pꝛimogeniti
ephꝛatá patris bethleém. Aſſúr vero patris the
cué erant due vxoꝛes alaá ⁊ naará. Pépꝛrit au
tem ei naará oozám ⁊ ephér ⁊ themám ⁊ aa-
ſtari. Iſti ſunt filij naará. Poꝛro filij alaá ſe-
réth iſaár ⁊ ethnám. Chús autē genuit anób B
⁊ ſobobá ⁊ cognationem aharél filij arún. Fu
it autē iabés inclytus pꝛe fratribus ſuis ⁊ ma
ter eius vocauit nomen illius iabés dicens:
quia péperi eum in doloꝛe. Inuocáuit ergo ia-
bés deum iſraél dicens. Si benedicens benedi
xeris mihi: ⁊ dilatáueris términos meos ⁊ fúe
rit manus tua mecum: ⁊ féceris me a malitia
non oppꝛimi. Et pꝛeſtitit deus que pꝛecát⁹ eſt.
Caléph autem frater ſuá génuit machir: qui
fuit pater eſthóm. Poꝛró eſthóm génuit beth
raphá: ⁊ pheſſe ⁊ hebinná patrem vꝛbis naás.
Hi ſunt viri rechab. Filij autem cenéz: otho
niél ⁊ saraia. Poꝛró filij othoniél athát ⁊ mao C
nathi. Maonathi génuit ophꝛá. Saraias autē
génuit ioab patrem vállis artificū. Ibi quip-
pe artifices erant. Filij vero caléph filij iepho-
né hir ⁊ elá ⁊ nahéz. Filij quoqꝫ elá: cenéz

Filij quoqꝫ ialél: elçiph ⁊ çyphá thiria ⁊ aſra
hél. Et filij eçrá iether ⁊ mereth ⁊ epher ⁊ ia
balón. Genuitqꝫ mariaꝫ ⁊ ſammai ⁊ ieſbá pa
trem eſthamó. Uxoꝛ quoqꝫ eius indaia pepe-
D rit iaréth patrem gedó: ⁊ hebér patreꝫ çochó
⁊ ichutiél patrem çanoá. Hi autem filij bethie
filie pharaónis quã accepit meréd: ⁊ filij vxo
ris odaie ſoroꝛis nahán patris ceilá charmi ⁊
eſthamó qui fuit de machati. Filij quoqꝫ ſy-
mon: ammon ⁊ rimma. Filius anán ethilón:
⁊ filij ieſi: çoéth ⁊ benſoéth. Filij ſelá filij iu-
de: hér pater lechá ⁊ laadá pater mareſá ⁊ co
gnatiónes domus operántium býſſum in do-
mo iuraménti: ⁊ qui ſtare fecit ſólem: viriqꝫ
mendacij: ⁊ ſecurus ⁊ + incedens: qui prin-
cipes fuerunt in moáb: ⁊ que reuerſe ſunt in
lehén. Hec autem verba vetera. Hi ſunt figuli
habitantes in plantatiónibꝰ ⁊ in ſépibus apud
regẽ in opéribus eius commoratiqꝫ ſunt ibi.
E Filij ſymeón: namuél ⁊ iamin: iarbi: çará:
ſaúl. Sellúm filius eius: mabſám filius eius:
maſmá filius eius. Filij maſmá: amuhél fili-
us eius: çachúr filius eius: ſemmei filius eiꝰ.
Filij ſemmei ſédecim ⁊ filie ſex. Fratres autẽ
eius non habuérunt filios multos: ⁊ vniuerſa
cognatio non pótuit adequáre ſummam filio
rum iudá. Habitauérunt autem in berſabeé:
⁊ moladá ⁊ haſarſuál ⁊ in ballaá ⁊ in aſóm ⁊
in tholád ⁊ in bathuél ⁊ ĩ hormá ⁊ in ſiceléch
F ⁊ in bethmarchabóth ⁊ in aſarſaſuſim ⁊ in be-
therai ⁊ in ſaarim. He ciuitates eoruꝫ vſqꝫ ad
regeꝫ dauid. Uille quoqꝫ eorum ethán ⁊ aén
remmón ⁊ thocén ⁊ aſán ciuitates quinqꝫ ⁊
vniuerſi viculi eorum per circuitum ciuitatuꝫ
iſtarum vſqꝫ ad baál. Hec eſt habitatio eoruꝫ:
⁊ ſédium diſtribútio. Moſobáb quoqꝫ ⁊ ie-
mléth ⁊ ioſá filius amaſie ⁊ iohél: iehú fili-
us ioſabie filij ſaraie filij aſihél ⁊ elioenai ⁊
iacobá ⁊ iſuaia ⁊ aſaia ⁊ adihél ⁊ iſimihél ⁊
banaia: çiçá quoqꝫ filius ſephei: filij allón: fi-
lij idaia filij ſemri: filij ſamaia. Iſti ſunt nomi
nati principes in cognatiõibus ſuis: ⁊ in domo
affinitátum ſuarum multiplicati ſunt vehemẽ
ter. Et profecti ſunt vt ingrederéntur in ga-
dóꝛ vſqꝫ ad oꝛienteꝫ vallis: ⁊ vt quérerent pá
ſcua gregibꝰ ſuis. Inuenerúntqꝫ páſcuas úbe-
G res ⁊ valde bónas in terram latiſſimã ⁊ quié-
tam ⁊ fértilem: in qua ante habitáuerant de
ſtirpe chám. Hi ergo venérunt quos ſupra de-
ſcripſimus nominatim in diebus eçechie re-
gis iudá: ⁊ percuſſerunt tabernácula eorum ⁊
habitatores qui inuenti fuerant ibi: ⁊ deleué-
runt eos vſqꝫ in preſentem diem: habitaue-
runtqꝫ pro eis: quoniam vbérrimas páſcuas
ibidem repperérunt. De filijs quoqꝫ ſymeón
abiérunt in montem ſeýr viri quingenti ha-
bentes principes phaltiam ⁊ naariam ⁊ raphi-
am ⁊ oçihél filios ieſi: ⁊ percuſſérunt reliqui-
as que euádere potúerant amalechitárum ⁊
habitauérunt ibi pro eis vſqꝫ in diem hanc.
¶ Ca. Sũ. ¶ De ruben primogenito iſraelis
⁊ de filijs eius: primogenita non ſunt data ru-
ben qꝛ aſcendit cubile pr̃is ſui ſed filijs ioſeph
ſunt data: de filijs gad ⁊ dimidie tribꝰ manaſ-
ſes qui percuſſerunt agarenos de captiuitate il-
larum tribuum. ¶ V

Filij [a] quoqꝫ rubén primogéni- A
ti iſraél: Ipſe quippe fuit primo a ge.46.b.
génitus eius: ſed cum violáſſet Exo.6.b.
thóꝛum patris ſui: data ſunt pri Nu.26.a.
mogénita eius filijs ioſéph fi-
lij iſraél: ⁊ non eſt ille reputa-
tus in primogénitum. Porro iúdas qui erat
foꝛtiſſimus inter fratres ſuos: de ſtirpe eius prĩ
cipes germináti ſunt: primogénita autem re-
putata ſunt ioſéph. Filij ergo rubén primogẽ
niti iſraél enóch ⁊ vallúm: eſróm ⁊ charmi.
Filij iohél ſamaia filius eius: góg filius eius:
ſemmei filius eius: michá filius eius: rechia
filius eius: baál filius eius: beerá filius eius:
quem captiuum duxit + theglatphalaſár rex
aſſyrióꝛum: ⁊ fuit princeps in tribu rubén.
Fratres autem eius ⁊ vniuerſa cognatio eius
quando numerabantur per familias ſuas ha-
buérunt principes iehihel ⁊ çachariám. Por-
ro balá filius açáç filij ſamná filij iohél ipſe B
habitáuit in aroér vſqꝫ ad nebó ⁊ beelmeón.
Contra oꝛientalem quoqꝫ plagam habitauit
vſqꝫ ad introitum éremi ⁊ flúuium eufra-
tén. Multum quippe iumentóꝛum númerum
poſſidébant in terra galaád. In diebus autem
ſaúl preliáti ſunt contra agarénos ⁊ interfece
runt illos: habitauerúntqꝫ pro eis in taber-
naculis eorum in omni plága que réſpicit ad
oꝛiéntem galaád. Filij vero gád e regióne eo-
ruꝫ habitauérunt in terra baſán vſqꝫ ſelchá:
iohél in capite: ⁊ ſaphám ſecundus: ianai au-
tem ⁊ ſaphát ⁊ baſán. Fratres vero eorum ſm̃
domos cognationũ ſuaꝝ michaél ⁊ moſollám
⁊ ſebé: ⁊ ioꝛi ⁊ iachán ⁊ çié ⁊ hebér ſeptem.
Hi filij abihail: filij vri: filij iara: filij galaád:
filij michaél: filij ieſeſi: filij geddó: filij búç.

Al's + goni Fratres quoqꝫ filij abdihél filij + guni princi
pes domꝰ in familijs ſuis: ⁊ habitauerunt in ga
laád ⁊ in baſán ⁊ in viculis eius ⁊ in cunctis
C ſuburbánis ſarón vſqꝫ ad terminos. Omnes
hi numerati ſunt in diebus ioathán regis iu
dá ⁊ in diebus hieroboám regis iſraél. Filij
rubén ⁊ gád ⁊ dimidie tribꝰ manaſſé: viri bel
latóres ſcúta portántes ⁊ gládios ⁊ tendéntes
arcum: eruditiqꝫ ad prélia q̄draginta q̄ttuor
milia: ⁊ ſeptingenti ſexaginta procedentes ad
pugnā: dimicauérunt contra agarénos. Ithu
réi vero ⁊ naphai ⁊ nodáb prebuérunt eis au
xilium. Traditiqꝫ ſunt in manus eorum aga
réni ⁊ vniuérſi qui fúerāt cum eis: qꝛ deū in
uocauérunt cū preliarenť: ⁊ exaudiuit eos eo
ꝙ credidiſſent in eū. Cepérúntqꝫ omnia que
poſſéderāt camelórū quinq̄ginta milia: ⁊ oui
um ducenta quinq̄ginta milia: aſinos duo mi
D lia: ⁊ animas hominum centum milia. Vulne
ráti autem multi corruérunt. Fuit enim bel
lum domini. Habitauerūtqꝫ pro eis vſqꝫ ad
trāſmigrationem. Filij quoqꝫ dimidie tribus
manaſſé poſſedérunt terrā a finibus baſán vſ
qꝫ baal hermón ⁊ ſanir: ⁊ montē hermón. In
gens quippe numerus erat. Et hi fuerāt princi
pes domus cognationis eorum: epher ieſi ⁊
helihél egrihél ⁊ hieremia ⁊ odoia ⁊ iedihél
viri fortiſſimi ⁊ potentes ⁊ nominati duces in
familijs ſuis. Reliquérunt autem deum patrū
ſuorū ⁊ fornicati ſunt poſt deos populorū ter
re quos abſtulit dominus corā eis: ⁊ ſuſcitauit
deus iſraél ſpiritum phúr regis aſſyriórum ⁊
Al's + teglatphalaſar ſpiritum + theglatphalaſár regis aſúr ⁊ tran
ſtúlit rubén ⁊ gád ⁊ dimidiā tribum manaſ
ſé: ⁊ adduxit eos in alé ⁊ in abor ⁊ ará ⁊ flúui
um goçán vſqꝫ in diem hāc.

¶ Ca. Sū. ¶ De filijs leui qui fuerunt cāto
res: ⁊ de his qui adolebāt incenſum: ⁊ de vrbi
bus filiorum leui quas habuerunt ex ſingulis
tribubus filiorum iſrael: ⁊ qui cantores refu
gij fuerunt. ¶ VI

A 1 pa. 40. b infra 23. b

Filijꝰ leui: gerſón: caáth: ⁊ me
rari. Filij caáth: amrám: iſaár.
hebrón: ⁊ oçihél. Filij amrám
aarón moyſes ⁊ maria. Filij aa
rón nadab ⁊ abiú eleaçár ⁊
ithamár. Eleaçár génuit fine
és ⁊ fineés génuit abiſue. Abiſue vero génuit
bocci: ⁊ bocci génuit óçi. Oçi génuit çaraiá: ⁊
çaraias génuit meraióth. Porró meraióth gé
nuit amariā: ⁊ amarias génuit achitób. Achi
tób génuit ſadóch ⁊ ſadóch génuit achimaás.
Achimaás génuit açariā: açarias génuit ioha
nā: iohanā génuit açariā. Ipſe ē q ſacerdótio
fúctus eſt in domo quā edificáuit ſálomon in
hieruſalém. Genuit autem açarias amariā: ⁊
amarias génuit achitób. Achitób génuit ſa
dóch ⁊ ſadóch genuit ſellúm. Sellúm génuit B
helchiā: ⁊ helchias genuit açariā. Açarias ge
nuit çaraiā: et çaraias genuit ioſedéch. Por
ro ioſedéch egreſſus eſt quādo trāſtulit do
minus iudā et hieruſalém ꝑ manus nabucho
donoſór. Filij ergo leui: gerſón: caáth et me
rari. Et hec nomina filiorum gerſón. Iobni et
ſemei. Filij caáth amrám et iſaár et hebrón
et oçihél. Filij merari: moolí et muſi. He au
tem generationes leui ſm̄ famílias eorum.
Gerſón lobni filius eius: çammá filius eius:
ioaá filius eius: addó filius eius: ſará filius
eius: iethrai filius eiꝰ. Filij caáth: aminadáb
filius eius: choré filius eius: aſir filius eius: hel
chána filius eius: abiaſáph filius eius: aſír fi
lius eius: caáth filius eius: vriél filius eius: oçi
as filius eius: ſaúl filius eius. Filij helchaná:
amaſai ⁊ achimóth + ⁊ helchaná. Filij helcha Al's ſuperest +
ná: ſophai filius eius: naáth filius eius: heliab
filius eius: hieroám filius eius: helchaná fili
us eius. Filij ſamuél primogénitus vaſſení ⁊ C
abia. Filij autem merari moolí: lobní filius
eius: ſemmei filius eius: óça filius eius: ſa
maá filius eius: aggía filius eius: aſia filius
eius. Iſti ſunt quos conſtituit dauid ſuper can
tóres domus domini: ex quo collocáta eſt arcā:
⁊ miniſtrábant coram tabernaculo teſtimonij
canentes donec edificáret ſálomon domū do
mini in hieruſalém. Stabant autem iuxta or
dinem ſuū in miniſterio. Hi vero ſunt qui aſſi
ſtebant cum filijs ſuis de filijs caáth: hemám
cantor filius iohél: filij ſamuél filij helcaná: fi
lij ieroam: filij helihél: filij thoú: filij ſuph: fi
lij helchaná: filij iohél: filij maáth: filij ama
ſai: filij helchaná: filij iohél: filij açarie: filij ſo
phonie: filij thaát: filij aſir: filij abiſáph: filij
choré: filij iſaár: filij caáth: filij leui: filij iſra
él: ⁊ frater eius aſaph: q ſtabat a dextris eius:
aſáph filius barachie: filij ſamaá: filij micha
él filij baſaie filij melchie: filij athanái: filij ça
rá: filij adaia: filij ethán: filij çāmá: filij ſemei
filij géth: filij + gerſón: filij leui. Filij āt mera Al's + ger ſom
rí frēs eoꝝ ad ſiniſtrā ethám filij chuſi: filij D
abdi: filij molóch: filij aſabie: filij amaſie: filij
helchie: filij amaſai: filij bóni: filij ſomér: filij

mooli: filij muſi: filij merari: filij leui. Fratres quoqꝫ eorum leuite qui ordinati ſunt in cunctum miniſtérium tabernáculi domus domini. Aarón vero ⁊ filij eius adolébāt incenſum ſup altare holocáuſti: ⁊ ſup altare thymiámatis in omne opus ſancti ſanctoꝝ: ⁊ vt precarentur pro iſraél iuxta oīa que precéperat móyſes ſeruus dei. Hi ſunt autem filij aaron. Eleaçár filius: fineés filius eius: abiſué filius eius: bocci filiꝰ eius: oçi filius eiꝰ: çaraia filiꝰ eius: meraióth filius eius: amaria filius eius: achitób filius eius: ſadóch filius eius: achimaás filiꝰ eius. Et hec habitaculá eorum per vicos atqꝫ confinia filioꝝ ſcilicet aarón iuxta cognationes caathitárum. Ipſis eniꝫ ſorte contigerát. Dedérunt igitur eis hebrón in terra iudá ⁊ ſuburbána eius p circúitum: agros autem ciuitatis ⁊ villas caléph filio iephoné. Porró fi-

E lijs aarón dederunt ciuitates ad confugiendū hebrón ⁊ lobná ⁊ ſuburbána eius. Jethér quoqꝫ ⁊ eſtemó cum ſuburbánis ſuis: ſed ⁊ helón ⁊ dabir cū ſuburbánis ſuis: aſán quoqꝫ ⁊ beth ſemés ⁊ ſuburbána earum. De tribu auteꝫ beniamin gabeé ⁊ ſuburbána eius ⁊ + almáth cum ſuburbánis ſuis: anathót quoqꝫ cū ſuburbánis ſuis. Oēs ciuitates trédecim cū ſuburbánis ſuis: per cognationes ſuas. Filijs auteꝫ caáth reſiduis de cognatione ſua dedérunt ex dimídia tribu manaſſé in poſſeſſionem vrbes decem. Porro filijs + gerſón p cognatiónes ſuas de tribu iſachár ⁊ de tribu aſér ⁊ de tribu neptalim ⁊ de tribu manaſſé i baſán vrbes trédecim. Filijs autem merari p cognatiónes ſuas de tribu rubén ⁊ de tribu gád ⁊ de tribu ça-

F bulón: dedérunt ſorte ciuitates duódeciꝫ. Dedérunt quoqꝫ filij iſraél: leuitis ciuitates ⁊ ſuburbána earum. Dederúntqꝫ per ſortem ex tribu filiorum iudá ⁊ ex tribu filiorum ſýmeón ⁊ ex tribu filiorum beniamin vrbes has quas vocauérūt nominibus ſuis: ⁊ his q erāt ex cognatione filiorum caáth. Fuerúntqꝫ ciuitates in terminis eorum de tribu effraim. Dederunt ergo eis vrbes ad confugiendum ſychén cum ſuburbánis ſuis in monte effraim: ⁊ gaçér cum ſuburbánis ſuis: iecmaán: quoqꝫ cum ſuburbánis ſuis: ⁊ bethorón ſimiliter: necnon ⁊ helón cum ſuburbanis ſuis: ⁊ gethremón in eundem modum. Porró ex dimidia tribu manaſſe anér ⁊ ſuburbaná eius: baalán ⁊ ſuburbaná eius. His videlicet qui de cognatione filiorum caáth réliqui erant. Filijs autem gerſón de cognatione dimídie tribus manaſſé gaulón in baſán ⁊ ſuburbána eiꝰ: ⁊ aſtaróth cum ſuburbanis ſuis. De tribu iſachár cédes cū ſuburbanis ſuis ⁊ daberéth cū ſuburbanis ſuis: ramóth quoqꝫ ⁊ ſuburbána eius ⁊

G anem cū ſuburbánis ſuis. De tribu vero aſér maſál cum ſuburbánis ſuis: ⁊ abdón ſimiliter: aſách quoqꝫ ⁊ ſuburbána eius roób cum ſuburbánis ſuis. Porró de tribu neptalim cedés in galiléa ⁊ ſuburbána eius: amón cum ſuburbanis ſuis: ⁊ cariathaim ⁊ ſuburbána eius. Filijs autem merari reſiduis de tribu çabulón remmonó ⁊ ſuburbana eius: ⁊ thabór cum ſuburbánis ſuis. Trans iordánem quoqꝫ ex aduerſo hierichó contra orientem iordánis: de tribu rubén boſór in ſolitúdine cū ſuburbánis ſuis: ⁊ iaſſá cum ſuburbánis ſuis: cademót quoqꝫ ⁊ ſuburbána eius ⁊ miphaát cū ſuburbanis ſuis. Necnon de tribu gád: ramóth in galaád ⁊ ſuburbána eius: ⁊ manaim cū ſuburbánis ſuis: ſed ⁊ + eſebón cū ſuburbánis ſuis: ⁊ ieçér cum ſuburbánis ſuis.

¶ Ca. Sū. ¶ De filijs iſachar ⁊ beniamin ⁊ neptali ⁊ manaſſe ⁊ effraim ⁊ aſer. ¶ VII

A Porró filij iſachár: tholá ⁊ phuá iaſúb ⁊ ſamrón quattuor. Filij thola: oçi ⁊ raphaia ⁊ hierihél ⁊ iemai ⁊ iepſém ⁊ ſamuel principes per domus cognationum ſuarum. De ſtirpe tholá viri fortiſſimi numerati ſunt in diebus dauid: vigintiduo milia ſexcenti. Filij oçi: iſrahia: de quo nati ſunt michael ⁊ obadia ⁊ iohél ⁊ ieſia quinqꝫ omnes principes cum eis p familias ⁊ populos ſuos accincti ad préliuꝫ viri fortiſſimi: trigintaſex milia. Multas eni ha-

B buérunt vxores ⁊ filios. Fratres quoqꝫ eorum per omnem cognatióneꝫ iſachár robuſtiſſimi ad pugnandum octogintaſeptem milia numeráti ſunt. Filij beniamin: bale bochór ⁊ + iadiél tres. Filij balé: eſbón ⁊ oçi ⁊ oçihél ⁊ hierimóth ⁊ vrai quinqꝫ principes famíliárū ⁊ ad pugnandum robuſtiſſimi. Numerus autem eorum vigintiduo milia ⁊ trigintaquattuor. Porro filij bochór: çammirá ⁊ ioás ⁊ elieçér ⁊ elioenai ⁊ amri ⁊ hierimóth ⁊ abia ⁊ anathúth ⁊ almathán. Omnes hi filij bochór. Numerati ſunt autem per familias ſuas principes cognationum ſuarum ad bella fortiſſimi viginti milia ⁊ ducenti. Porró filij iadihél: balán. Filij autem balán iehús ⁊ beniamin ⁊ a-

Ms + elmath
Ms + gerſom
M + eſbo
Ms + bedihel
Ms + iodihel

bóth ⁊ chananá ⁊ ſothán ⁊ tharſis ⁊ haiſaár. Omnes hi filij gadiel principes cognationum ſuarum viri fortiſſimi decem ⁊ ſeptē milia ⁊ ducenti ad prelium procedentes. Sephán quoqꝫ ⁊ haphán filij hír ⁊ aſim filij ahér. Filij autem neptalim: iaſihél ⁊ guni ⁊ aſér ⁊ ſellúm filij balá. Porró filius manaſſé eſriél: cõcubináqꝫ eius ſeyrá péperit machír patrem galaád. Machír autem accepit vxorem filijs
B ſuis happhím ⁊ ſephán ⁊ hábuit ſororem nomine maachá. Nómen autem ſecundi + ſalphaáth. Nateqꝫ ſunt + ſalphaáth filie. Et péperit maachá vxor machír filium: vocauitqꝫ nomen eius pharés. Porró nomen fratris eius ſarés: ⁊ filij eius vlám ⁊ rehén. Filius autem vlám bedán. Hi ſunt filij galaád filij machír: filij manaſſe. Soror aũt ei⁹ régma péperit virū decórū ⁊ abiecér ⁊ moolá. Erant autem filij ſemidá: ahin ⁊ ſechem ⁊ leci ⁊ aniam. Filij autem ephraím: ſuthala. Bareth filius eius: thaád filius eius: eladá filius eius: thaáth filius eius: ⁊ huius filius çadáb: ⁊ huius filius ſuthalá: ⁊ huius filius eſér ⁊ elád. Occiderũt autem eos viri géth indigene q̃ deſcenderant vt
C inuáderent poſſeſſiones eorum. Lúxit igitur ephraím pater eorum multis diebus. Et venérunt fratres eius vt conſolaréntur eum. Ingreſſúſqꝫ eſt ad vxorem ſuam. Que concépit ⁊ peperit filium: ⁊ vocauit nomen eius bería: eo q̃ in malis domus eius ortus eſſet. Filia autem eius fuit ſára que edificauit bethorón inferiórē ⁊ ſuperiórem ⁊ oçençará. Porró filius eius raphá ⁊ reſéph ⁊ thalé: de quo natus eſt thalám: qui génuit laadám. Huius quoqꝫ
F filius ammiúd qui génuit eliſamá: de quo ortus eſt nún: qui hábuit filiū ioſué. Poſſeſſio autem eorum ⁊ habitatio bethél cum filiabus ſuis: ⁊ contra orientem norám: ad occidentalem plagam gaçér filie eius: + ſychem quoqꝫ cum filiabus ſuis vſqꝫ ad aſá cū filiabus ei⁹: iuxta filios quoqꝫ manaſſé betſán ⁊ filias eius: thamnám ⁊ filias ei⁹: mageddó ⁊ filias eius: dór ⁊ filias eius. In his habitauerunt filij ioſéph: filij iſraél. Filij açér: iemná ⁊ ieſuá ⁊ iſui ⁊ bariá ⁊ ſará ſoror eorum. Filij autē bariá hebér ⁊ melchiél. Ipſe eſt pater barçaith.
G Hebér autem génuit iephlát ⁊ ſomér ⁊ iothán ⁊ ſuaá ſororem eorū. Filie iephlád: phoſech ⁊ chamaál ⁊ aſoph. Hi filij iephlát. Porró filij ſomér: ahi ⁊ roagá ⁊ iabá ⁊ arán. Filij autem helém fratris eius: ſuphá ⁊ iemná ⁊ ſelles ⁊ amál. Filij ſuphá ſué aruaphed ⁊ ſuál ⁊ beri ⁊ iamrá boſor ⁊ ód et ſamná ⁊ ſaluſá ⁊ iethrám ⁊ berá. Filij gethér iephoné ⁊ phaſphá ⁊ ará. Filij autē ollá: areé ⁊ auihél ⁊ reſia. Omnes hi filij aſér principes cognationū electi atqꝫ fortiſſimi duces ducum. Numerus autem eorum etátis que apta eſſet ad bellū: vigintiſex milia.

Al's + ſalphaad
Al's + ſechem [illegible]

¶ Capituli Summarium. ¶ De generationibus beniamin: que hic deſcribuntur.

¶ VIII A

Beniamin autem génuit bale primogénitum ſuum: aſbál ſecundum: ahará tertiū: noahá quartū: ⁊ raphá quintum. Fuerúnt qꝫ filij bale addoár ⁊ gerá ⁊ abiud: abiſué qꝫ ⁊ nemán ⁊ ahoéd ⁊ gerá ⁊ ſephuphán ⁊ vrám. Hi ſunt filij ahod principes cognatiónum habitantiū in gabaá: qui tranſláti ſunt in manáth. Noomán autem ⁊ achia ⁊ gerá ipſe tránſtulit eos ⁊ génuit oçá ⁊ abiúd. Porro ſarrahim génuit in regióne moáb poſtq̃ dimiſit vſim ⁊ bará vxóres ſuas. Génuit autem de edés vxore ſua iobáb ⁊ ſebiá ⁊ moſá ⁊ molchón: iebús quoqꝫ ⁊ ſethiá ⁊ marmách. Hi ſunt filij eius principes in familijs ſuis. + Mehuſím vero génuit + achitób ⁊ elphaál. Porró filij elphaál hebér ⁊ miſaám ⁊ ſamád. Hic edificauit onó ⁊ lód ⁊ filias eius. Bará autem ⁊ ſamá principes cognatiónum habitántium in ahialón. Hi fugauérunt habitatóres géth. Et haió ⁊ ſeſác ⁊ hierimóth ⁊ çabadiá ⁊ aród ⁊ hedér: miſchaél quoqꝫ ⁊ ieſphá ⁊ ioaá filij bariá. Et çabadiá ⁊ moſollán ⁊ eçeci ⁊ hebér ⁊ eſamari ⁊ ieſliá ⁊ iobáb filij elphaál: ⁊ iacim ⁊ çechri ⁊ çaddi ⁊ elioenai ⁊ ſelethai ⁊ heliél ⁊ adaia ⁊ baraia ⁊ ſamarát filij ſemei. Et ieſphán ⁊ hebér ⁊ heliél ⁊ abdón ⁊ çechri ⁊ hanán ⁊ anania ⁊ ailám ⁊ anathotia: ⁊ iephdaia ⁊ phanuél filij ſeſac. Et ſamſari ⁊ ſooriá ⁊ otholia ⁊ ierſia helia ⁊ çechri filij ieroam. Hi patriárche ⁊ cognatiónum principes qui habitauérunt in hieruſalém. [a] In gabaón autem habitauérunt abigabaón ⁊ nomen vxoris eius maachá: filiuſqꝫ eius primogénitus abdón ⁊ ſúr ⁊ cis ⁊ baál ⁊ nadáb: gedúr quoqꝫ ⁊ ahió ⁊ çachér ⁊ macellóth. Et macellóth génuit ſamaá. Habitauerúntqꝫ ex aduerſo fratrum ſuorum in hieruſalém cum fratribus ſuis. [b] Ner autem génuit cis: ⁊ cis genuit ſaúl. Porro ſaúl genu D

B C
Al's + vo ſim
Al's + [illegible] cos
a Iſrael
b Greg[illegible]

et iónathan ⁊ melchiſué ⁊ abinadáb ⁊ eſbaál. Filius autem ionathán miribaál. Et miribaál génuit michá. Filij michá: phitón ⁊ meléch ⁊ thará ahán. Et ahán génuit ioadá. Et ioadá génuit almóth: ⁊ almóth ⁊ çamri. Porró çamri génuit moſá. Et moſá génuit baaná cuius filius fuit raphá: de quo ortus eſt elaſá qui genuit aſél. Porró aſél ſex filij fuérunt his nominibus. Ezricám: bochrú: iſmaél: ſaria: obdia: anán. Omnes hi filij aſél. Filij aũt eſéch fratris eius vlám primogénitus: ⁊ hús ſecundus: ⁊ eliphaléth tertius. Fueruntqꝫ filij vlám viri robuſtiſſimi: ⁊ magno róbore tendéntes árcum ⁊ multos habentes filios ac nepótes vſqꝫ ad centum quinquaginta. Omnes hi filij beniamin.

¶ Capituli Summarium. ¶ De ſacerdotibus ⁊ leuitis ⁊ officijs eorum: ⁊ generatione
A ſaul ⁊ filiorum eius. ¶ IX

Vniuérſus ergo iſraél dinumerátus eſt: ⁊ ſúmma eorum ſcripta eſt in libro régū iſraél ⁊ iudá: tranſlatiqꝫ ſunt in babylónem propter delictum ſuū. Qui autem habitauérunt primi in poſſeſſionibus ⁊ in úrbibus ſuis iſraél: ⁊ ſacerdotes ⁊ leuite ⁊ nathinnéi: commoráti ſunt in hieruſalém: de filijs iudá ⁊ de filijs beniamin. De filijs quoqꝫ ephraim ⁊ manaſſé othri filius amiúd filij emri: filij omrai: filij bonní. De filijs pharés filij iudá: ⁊ de ſiloni aſaia primogénitus ⁊ filij eius. De filijs autem çará:
B iehuél ⁊ fratres eorum ſexcenti nonaginta. Porró de filijs beniamin: ſaló filius moſollám filij oduiá filij aſaná: ⁊ iobamá filius ieroám ⁊ helám filius oçi filij mochori: ⁊ moſollám filius ſaphacie filij rahuél filij iebanie ⁊ fratres eorum per familias ſuas nongentiquinquagintaſex. Omnes hi principes cognationum per domos patrum ſuorum. De ſacerdotibus autem iedaia ioiarib ⁊ iachin açarias quoqꝫ filius helchie filij moſollám filij
C ſadóch filij meraióth filij achitób pontifex domus dei. Porro adaias filius ieroám filij phaſór filij melchiá: ⁊ maaſiá filius adihél filij ieçrá filij moſollám filij moſallamóth: filij emmér: fratres quoqꝫ eorum principes per familias ſuas mille ſeptingenti ſexaginta fortiſſimi róbore + ad faciendum opus miniſtérij in domo dei. De leuitis autē ſemeia filius aſſúb ⁊ filij ezricám filij aſebiá de filijs merari.

vt efficit erant

Bachachár quoqꝫ carpentárius ⁊ galál ⁊ mathania filius michá: filij çechri: filij aſáph ⁊ obdia filius ſemeie filij galál filij idithúni: ⁊ barachia filius açá filij helcaná qui habitáuit in átrijs nethophati. Ianitóres autem ſellúm ⁊ achúb ⁊ thelmón ⁊ ahimám ⁊ frater eorum ſellúm princeps: vſqꝫ ad illud tempus in porta regis ad oriéntem obſeruabant per vices ſuas de filijs leui. Sellúm vero filius choré filij abiaſáph: filij choré cū fratribus ſuis ⁊ domo
patris ſui. Hi ſunt chorite ſuper ópera miniſte- D
rij cuſtódes veſtibulórum tabernáculi ⁊ familie eorum per vices caſtrórum domini cuſtodiéntes introitum. Fineés autem filius eleaçár erat dux eorum coram domino. Porro çacharias filius moſollamia iánitor porte tabernáculi teſtimonij. Omnes hi electi in oſtiários per portas ducenti duodecim: ⁊ deſcripti in villis proprijs: quos conſtituérunt dauid ⁊ ſamuél videns in fide ſua tam ipſos q̃ filios eorū in óſtijs domus domini ⁊ in tabernáculo vicibus ſuis. Per quattuor ventos erant oſtiárij ideſt ad oriéntem ⁊ ad occidéntem ⁊ ad aquilónē ⁊ ad áuſtrum. Fratres autem eorum in vicu-
lis morabántur: ⁊ veniébant in ſábbatis ſuis E
de tempore vſqꝫ ad tempus. His quattuor leuitis créditus erat omnis numerus ianitórū: ⁊ erant + ſuper éxedras ⁊ theſáuros domus domini. Per gyrum quoqꝫ templi domini morabantur in cuſtódijs ſuis vt cum tempus fuiſſet ipſi mane aperirent fores. De eorum grege erant ⁊ ſuper vaſa miniſtérij. Ad númerū enim ⁊ inferebántur vaſa ⁊ efferebántur. De ipſis ⁊ qui crédita habébāt vtenſilia ſanctuárij preerant ſimile ⁊ vino ⁊ óleo ⁊ thúri ⁊ aromátibus. Filij autem ſacerdotum vnguénta ex aromátibus conficiébant. Et mathathias leuites primogénitus ſellū chorite: preféctus erat eorum que in ſartágine frigebántur. Porro de filijs caáth fratribus eorum ſuper panes erant propoſitiónis: vt ſemper no-
uos per ſingula ſábbata preparárent. Hi ſunt F
principes cantórum per familias leuitárum q in éxedris morabántur: ita vt die ac nocte iúgiter ſuo miniſtério deſeruirent. Cápita leuitárum per famílias ſuas príncipes manſérunt in hieruſalém. [a] In gabaón autem commoráti ſunt pater gabaónlahiél: ⁊ nomen vxoris eius maachá. Filius primogénitus eius abdón ⁊ ſúr ⁊ cís ⁊ baál ⁊ nér ⁊ nadáb gedórqꝫ ⁊ achió ⁊ çacharías ⁊ macellóth. Porró ma-

Alis + cu ſte dicte ⁊ tūc ſupe reſt + iug

a ſuſ. ſ. e

celloth genuit ſemmaan. Iſti habitauerunt
e regione fratrum ſuorum in hieruſalem cuꝫ
fratribus ſuis. Mer autem genuit cis: ⁊ cis ge
nuit ſaul. Et ſaul genuit ionathã ⁊ melchiſue
G ⁊ abinadab ⁊ eſbaal. Filius autem ionathan
miribaal: ⁊ miribaal genuit micha. Porro fi
lij micha: phiton ⁊ melech ⁊ thara ⁊ ahaz.
Ahaz autem genuit iara ⁊ iara genuit ala-
math ⁊ azmoth ⁊ zamri. Zamri autem genu
it moſa: moſa vero genuit baanã: cuius filius
raphaia genuit elaſa: de quo ortus eſt eſel.
Porro eſel ſex filios habuit his nominibus.
Ezricam bochru hiſmael ſaria obdia anan.
Hi filij eſel.

¶ Ca. Sũ. ¶ De bello in quo occiſus eſt ſaul:
de amputatione capitis eius: ⁊ ſepultura eius
⁊ cauſa necis eius. ¶ X

A Philiſtiim[a] autẽ pugnabãt ↄtra
[a] 1. re. 31. b iſrael fugeruntqꝫ filij iſrael pa
leſtinos: ⁊ ceciderũt vulnerati
in mõte gelboe. Cũqꝫ appropin
quaſſet philiſtei pſeqntes ſaul
⁊ filios ei[b]: percuſſerũt ionathã
⁊ aminadab ⁊ melchiſue filios ſaul. Et aggra
uatũ eſt prelium ↄtra ſaul: inueneruntqꝫ eũ ſa
[b] 1. re. 31. b. gittarij ⁊ vulnerauerũt iaculis.[b] Et dixit ſaul
ad armigerum ſuum. Euagina gladium tuuꝫ
⁊ interfice me: ne forte veniãt incircuncisi iſti
⁊ illudãt mihi. Noluit aũt armiger eius hoc
B facere timore perterritus. Arripuit ergo ſaul
enſem: ⁊ irruit in eũ. Quod cum vidiſſet ar-
miger eius videlicet mortuum eſſe ſaul: irru
it ẽt ipſe in gladium ſuũ: ⁊ mortuus eſt. Inte-
rijt ergo ſaul ⁊ tres filij eius: ⁊ omnis domus
illius pariter concidit. Qđ cum vidiſſent viri
iſrael qui habitabãt in cãpeſtribus fugerunt:
⁊ ſaul ⁊ filijs eius mortuis dereliquerũt vrbes
ſuas: ⁊ huc illucqꝫ diſperſi ſunt. Veneruntqꝫ
philiſtiim ⁊ habitauerũt in eis. Die igiť alte- C
ro detrahentes philiſtiim ſpolia ceſoꝝ: inuene
runt ſaul ⁊ filios eius iacentes in monte gel-
boe. Cũqꝫ ſpoliaſſent eum ⁊ amputaſſent ca-
put armiſqꝫ nudaſſent: miſerunt in terram ſu
am: vt circumferreť ⁊ oſtenderetur idolorum
templis ⁊ populis. Arma aũt eius + conſecra Al's + cõſeruauerunt
uerunt in phano dei ſui: ⁊ + corpus affixerunt
in templo dagon. Hec cũ audiſſent viri iabes Al's + cõpnt
galaad omnia ſcilicet ꝙ philiſtiim fecerant ſu D
per ſaul: ↄſurrexerunt ſinguli viroꝝ fortium
⁊ tulerunt cadauera ſaul ⁊ filioꝝ eius: attule-
runtqꝫ ea in iabes ⁊ ſepelierũt oſſa eoruꝫ ſub-
ter quercũ que erat in iabes: ⁊ ieiunauerunt
ſepteꝫ diebus. Mortuus eſt ergo ſaul propter
iniquitates ſuas: eo ꝙ preuaricatus ſit mãda
tum dñi quod preceperat: ⁊ non cuſtodierit il
lud: ſꝫ inſuper ẽt phitoniſſam ↄſuluerit nec ſpe
rauerit in dño. Propter qđ interfecit eum: ⁊
tranſtulit regnũ eius ad dauid filium iſai.
¶ Ca. Sũ. ¶ De vnctione dauid in regeꝫ in
hebron: de iebuſeis: de triginta fortiſſimis mi-
litibus dauid: ⁊ potentia ⁊ ſtrennuitate princi
pum dauid. ¶ XI

A Congregatus eſt igitur omnis iſra-
a 2 Re. 5. a el ad dauid in hebron dicens.
a Os tuum ſumus et caro tua: heri
quoque et nudiuſtertius cum adhuc
regnaret ſaul: tu eras qui educe-
bas et introducebas iſrael. Tibi
enim dixit dominus deus tuus. Tu paſces populum me-
um iſrael: et tu eris princeps ſuper eum. Vene-
runt ergo omnes maiores natu iſrael ad regem in
hebron: et iniit dauid cum eis fedus coram domino.
Vnxeruntque eum regem ſuper iſrael iuxta ſermo
nem domini quem locutus eſt in manu ſamuel. Abi
it quoque dauid et omnis iſrael in hieruſalem. Hec
eſt iebus: vbi erant iebuſei habitatores terre.
B Dixeruntque qui habitabant in iebus ad dauid.
Non ingredieris huc. Porro dauid cepit ar-
cem ſion que eſt ciuitas dauid. Dixitque. Omnis
qui percuſſerit iebuſeum in primis: erit prin-
ceps et dux. Aſcendit igitur primus ioab filius
ſaruie: et factus eſt princeps. Habitauit autem
dauid in arce: et idcirco appellata eſt ciuitas da
uid. Edificauitque urbem in circuitu a mello
vſque ad gyrum. Ioab autem reliqua vrbis extru-
xit. Proficiebatque dauid vadens et creſcens: et
dominus exercituum erat cum eo. Hi principes
virorum fortium dauid qui adiuuerunt eum vt
rex fieret ſuper omnem iſrael iuxta verbum domi
ni quod locutus eſt ad iſrael: et iſte numerus ro-
C buſtorum dauid. Ieſbaan filius ahamoni prin-
ceps inter triginta. Iſte leuauit haſtam ſuam
ſuper trecentos vulneratos vna vice. Et poſt eum
eleaçar filius patrui eius ahoites qui erat inter
tres potentes. Iſte fuit cum dauid in aphec domini:
quando philiſtiim congregati ſunt ad locum il
lum in prelium. Et erat ager regionis illius
plenus hordeo: fugeratque populus a facie phi
liſtinorum. Hi ſteterunt in medio agri et defen-
derunt eum. Cumque percuſſiſſent philiſteos: de-
dit dominus ſalutem magnam populo ſuo. De-
ſcenderunt autem tres de triginta principibus ad
petram in qua erat dauid ad ſpeluncam odol-
lam: quando philiſtiim fuerant caſtrametati
D in valle raphaim. Porro dauid erat in preſi-
b 2 Regi. 23. c dio: et ſtatio philiſtinorum in bethleem. b De-
ſiderauit igitur dauid aquam: et dixit. O ſi quis
daret mihi aquam de ciſterna bethleem: que
eſt in porta. Tres ergo iſti per media caſtra phi-
liſtinorum perrexerunt: et hauſerunt aquam de
ciſterna bethleem que erat in porta: et attulerunt
ad dauid vt biberet. Qui noluit: ſed magis li
bauit illam domino dicens. Abſit vt in conſpe
ctu dei mei hoc faciam: et ſanguinem iſtorum
virorum bibam: quia in periculo animarum ſua-
rum attulerunt mihi aquam. Et ob hanc cauſam
noluit bibere. Hec fecerunt tres robuſtiſſimi. E
Abiſai quoque frater ioab: ipſe erat princeps tri
um: et ipſe leuauit haſtam ſuam contra trecen-
tos vulneratos. Et ipſe erat inter tres nomina
tiſſimus: inter tres ſecundus inclytus et prin-
ceps eorum. Veruntamen vſque ad tres primos
non peruenerat. Banaia filius ioiade viri ro-
buſtiſſimi qui multa opera perpetrarat de capſe
el: ipſe percuſſit duos ariel moab. Et ipſe de-
ſcendit et interfecit leonem in media ciſterna
tempore niuis: et ipſe percuſſit virum egypti-
um: cuius ſtatura erat quinque cubitorum: et ha- F
bebat lanceam vt liciatorium texentium. De
ſcendit igitur ad eum cum virga et rapuit ha-
ſtam quam tenebat manu et interfecit eum ha-
ſta ſua. Hec fecit banaia filius ioiade: qui erat
inter tres robuſtos nominatiſſimus inter tri-
ginta primus. Veruntamen ad tres vſque non
peruenerat. Poſuit autem eum dauid ad auricu
lam ſuam. Porro fortiſſimi viri in exercitu aſa-
el frater ioab. Et eleanam filius patrui eius
de bethleem. Sammoth arodites. Helles pe-
lonites. Hiras filius acces thecuites. Abieçer
anathotites. Sobochai vſatites. Ilai ahotites.
Marai netophatites. Helles filius baana ne-
tophatites. Ethai filius ribai de gabaath filio
rum beniamin. Banaia pharatonites. Hurai
de torrente. Gaaçabiel arabathites. Aſmoth
bauranites. Eliaba ſalabonites. Filii aſſem ge G
çonites. Ionathan filius ſaie ararithes. Ahiam
filius ſachar ararithes. Eliphal filius vr. Epher
mecherathites. Ahia phelonites. Eſro carmeli-
tes. Naarai filius açbi. Iohel frater nathan. Mi
baar filius agarai. Selech ammonites. Naarai
berothites armiger ioab filii ſaruie. Iras
iethreus. Gareb iethreus. Vrias etheus. Za-
bab filius ooli. Adyna filius ſechar rubeni-
tes princeps rubenitarum: et cum eo triginta.
Hanan filius macha. Et ioſaphat mathani
tes. Ozias aſtarothites. Semma et iehiel fi
lii hothan aroites. Iedihel filius ſamri et io-
ha frater eius thoſaites. Eliel mahumites.
Et ieribai et ioſaia filii elnaem. Et iethma mo
abites. Elihel et obed et iaſiel de maſobia.

¶ Capituli Summarium. ¶ De his qui tran-
ſierunt cum adhuc fugeret: et de principibus qui
venerunt ad eum in hebron et quomodo elege
runt eum.

¶ XII

A Hi quoqꝫ venérunt ad dauid in
ſiceléch cũ adhuc fugeret ſaul
filium cis: qui erant fortiſſimi
⁊ egregij pugnatóres: tẽdéntes
arcuꝫ ⁊ vtraqꝫ manu fúndis ſa
xa iaciéntes ⁊ dirigéntes ſagit-
tas. De fratribus ſaúl ex tribu beniamín. Prí-
al. ⁊ abiezer. ceps ahiezér: ⁊ ioás filij ſamaá: gabaathites
⁊ iaſihél ⁊ phalléth filij aſmóth ⁊ barachá ⁊
iehú anathotítes: ſamaias quoqꝫ gabaonítes
fortiſſimus inter triginta: ⁊ ſup triginta. Hiere
mias ⁊ iezichél ⁊ iohannám ⁊ ieſabád gáde-
rothites: ⁊ luſai ⁊ hierimút ⁊ baaliaér ſama-
ria ⁊ ſaphatia araphites. Helcaná ⁊ ieſia ⁊ az
rahel ⁊ ioezér ⁊ ieſbaán de caérim: ioelá quo
qꝫ ⁊ zabadia filij ieroaz de gedór. Sꝫ ⁊ de gad
B di tranſfugérunt ad dauid cuꝫ lateret in deſer
to viri robuſtiſſimi ⁊ pugnatores óptimi tenẽ-
tes clýpeum ⁊ háſtam. Fácies eorum quaſi fa-
cies leonis: ⁊ velóces quaſi cápree in monti-
bus. Ezer princeps: obdias ſecũdus: eliáb ter
tius: maſmaná quartus: hieremias quintus:
ethi ſextus: heliél ſeptimus: iohannan octauꝰ:
helzebád nonus: hieremías decimus: bacha-
naí vndecimus. Hi de filijs gád príncipes exér
citus. Nouiſſimꝰ centum militibus preerat: ⁊
máximus mille. Iſti ſunt qui tranſiérunt ior-
danẽ menſe primo quando inundáre ꝯſue-
uit ſuper ripas ſuas: ⁊ omnes fugauérunt qui
morabántur in vállibus ad orientálem plá-
C gam ⁊ occidentalem. Venérunt autem ⁊ de be
niamin ⁊ de iudá ad preſidium in quo mora-
bátur dauid. Egreſſúſqꝫ eſt dauid obuiaꝫ eis:
⁊ ait. Si pacifice veniſtis ad me: vt auxiliémi-
ni mihi: cor meum iungátur vobis. Si autem
inſidiámini mihi pro aduerſárijs meis cum
ego iniquitatem in manibus non hábeam: ví-
deat deus patrum nr̃orum ⁊ iúdicet. Spiritus
vero domini induit abiſai principem inter tri-
ginta: ⁊ ait. Tui ſumus o dauid: ⁊ tecum filij
iſai. Pax pax tibi: ⁊ pax adiutoribus tuis. Te
enim ádiuuat deus tuus. Suſcépit ergo eos da
uid: ⁊ cõſtituit príncipes túrme. Porró de ma
naſſe trãſfugérunt ad dauid quando veniébat
cum philiſtíim aduerſus ſaúl vt pugnáret: ⁊
non dimicáuit cum eis: quia inito conſilio re
D miſérunt eum príncipes philiſtinórum dicen-
[a] 1.re.29.b tes. [a] Periculo capitis noſtri reuertétur ad do
minum ſuum ſaúl. Quando igitur reuérſus
eſt in ſiceléch tranſfugérunt ad eum de manaſ
ſé ednás ⁊ ioſabáb: ⁊ iedihél ⁊ michaél ⁊ ed-

nás ⁊ ioſabáth ⁊ helíú ⁊ ſalathi: príncipes mi-
litum in manaſſé. Hi prebuérunt auxiliuꝫ da-
uid aduerſus latrúnculos. Omnes enim erát
viri fortiſſimi: ⁊ facti ſunt príncipes in exercí-
tu. Sed ⁊ per ſingulos dies veniébant ad da-
uid ad auxiliándum ei: vſqꝫdum fieret grán-
dis numerus quaſi exércitus dei. Iſte quoqꝫ ẽ
numerus príncipum exércitus qui venérunt
ad dauid cum eſſet in hebrón vt transférrent
regnum ſaúl ad eum iuxta verbuꝫ domini. Fi- E
lij iudá portantes clypeum ⁊ háſtam ſex milia
octingenti expediti ad prélium. De filijs ſyme
ón virorum fortiſſimorum ad pugnandum ſe
ptem milia centuꝫ. De filijs leui: quattuor mi
lia ſexcenti. Ióiada quoqꝫ princeps de ſtirpe a-
arón: ⁊ cuꝫ eo tria milia ſeptingenti. Sadóch
etiaꝫ puer egrégie indolis ⁊ domus patris eiꝰ
príncipes vigintiduo. De filijs autem benia-
min fratribus ſául tria milia. Magna enim
pars eorum adhuc ſequebátur domum ſaúl.
Porró de filijs effraim viginti milia octingén
ti: fortiſſimi róbore viri nominati in cognatió
nibus ſuis. Et ex dimídia tribu manaſſé decéꝫ
⁊ octo milia ſinguli per nomina ſua: venérũt ⁊
conſtituérunt regẽ dauid. De filijs quoqꝫ iſa- F
chár viri eruditi qui nóuerant ſingula tempo
ra ad precipiéndum quid facere deberet iſraél
príncipes ducenti. Omnis autem reliqua tri-
bus eorum conſilium ſequebátur. Porro de
zabulón qui egrediebántur ad prelium ⁊ ſta-
bant in ácie inſtrúcti armis béllicis: quinqua
ginta milia venerunt in auxiliuꝫ non in corde
duplici. Et de neptalim príncipes mille ⁊ cum
eis inſtrúcti clýpeo ⁊ haſta: triginta ⁊ ſeptem
milia. De dan etiam preparati ad prélium vi-
gintiocto milia ſexcenti. Et de azér egredién-
tes ad púgnam ⁊ in ácie prouocantes: quadra
ginta milia. Trans iordanem autem de filijs G
rubén ⁊ de gád ⁊ dimídia parte tribus manaſ
ſé: inſtructi armis bellicis centum viginti mi
lia. Omnes iſti viri bellatóres expediti ad pu-
gnándum corde perfecto venérunt in hebrón:
vt conſtitúerent regem dauid ſuper vniuerſuꝫ
iſraél. Sed ⁊ omnes réliqui ex iſraél vno cor-
de erãt vt rex fieret dauid. Fuerúntqꝫ ibi apd
dauid tribus diébus comedéntes ⁊ bibéntes.
Preparáuerant enim eis fratres ſui. Sed ⁊ q
iuxta eos erant vſqꝫ iſachár ⁊ zabulón ⁊ nepta
lim afferébãt panes in aſinis ⁊ camélis ⁊ mu
lis ⁊ bobus ad veſcendum: farinam palátas:
vuam paſſam: vinum: oleum; boues; aríetes

ad omnem cópiam. Gaudium quippe erat in iſrael.

Capituli Summarium. De reductione arce de cariathiarim: de morte oçe: de declinatione arce in domum obededom cui dominus benedixit. C XIII

A Miſit autem conſiliuz dauid cũ tribúnis ⁊ centurionibus ⁊ vniuerſis principibus: ⁊ ait ad oẽm cetum iſraél. Si plácet vobis ⁊ a domino deo noſtro egrediétur ſermo quem lóquor: mittámus ad fratres noſtros réliquos in vniuerſas regiónes iſraél: ⁊ ad ſacerdotes ⁊ leuitas qui hábitant in ſuburbánis úrbiuz: vt congregent ad nos ⁊ reducámus arcam dei noſtri ad nos. Non
B enim requiſiuimus eã in diebus ſaúl. Et reſpondit vniuerſa multitudo vt ita fieret. Placúerat enim ſermo oĩ populo. Congregauit ergo dauid cunctum iſraél a ſyór egypti vſqʒ dum ingrediáris emáth: vt addúceret arcaz dei de cariathiárim. Et aſcéndit dauid ⁊ omnis vir
al. + que iſraél ad cóllem cariathiárim + qui eſt in iudá: vt afférret inde arcam domini dei ſedentis
C ſup cherubin vbi inuocatum eſt nomen eius.
a 2.re.6.a ª Impoſuerúntqʒ arcã dei ſuper pláuſtrum nouum de domo aminadáb. Oça autez ⁊ fratres eius minabát pláuſtrum. Porró dauid ⁊ vniuerſus iſraél ludébát corã + deo omni virtute
al. + dño in cánticis ⁊ in citharis ⁊ pſaltérijs ⁊ týmpanis ⁊ cýmbalis ⁊ túbis. Cum autem peruenisſent ad áreã chidón: teténdit óça manum ſuam vt ſuſtentáret arcã: bos quippe laſciuiens páululum inclináuerat eã. Iratus eſt itaqʒ dominus contra óçã ⁊ pcúſſit eum eo ꝙ tetigiſ-
D ſet arcã: ⁊ mortuus eſt ibi corã domino. Contriſtatúſqʒ eſt dauid eo ꝙ diuiſiſſet dominus
al. + oça óçã. Uocauitqʒ locuz illuz diuiſio + óçe vſqʒ in preſentem diem. Et timuit deum tunc temporis dicens. Quomodo poſſum ad me introdúcere arcam dei. Et ob hanc cauſam non addúxit eã ad ſe: hoc eſt in ciuitátem dauid: ſed auértit in domum obededóm gethéi. Manſit ergo arca dei in domo obededóm tribus ménſibus. Et benedixit dominus dómui eius: ⁊ omnibus que habebat.

Ca. Sũ. De hyrã rege tyri qualiter miſit ad dauid: ⁊ filijs dauid in hieruſalez natis: de duabus victorijs dauid contra philiſteos: vnã fecit in baalpharaſim: alterã ex aduerſo pirorum. C XIIII

A Miſit quoqʒ hyrám rex týri nuncios ad dauid: ⁊ ligna cedrina ⁊ artifices parietum lignorũm
a 2.re.5.a ꝗ vt edificárent ei domum. Cognouitqʒ dauid ꝙ confirmáſſet eum dñs in regem ſup iſraél: ⁊ ſubleuatũ eſſet regnũ ſuum ſup populum eius iſrael. Accépit quoqʒ dauid alias vxóres i hieruſalém: genuitqʒ filios ⁊ filias. Et hec noĩa eorum q nati ſunt in hieruſaléz. Sãmá ⁊ ſobáb
B nathán ⁊ ſalomón iebár ⁊ eliſú ⁊ eliphaléch: nogá ꝗʒ ⁊ naphég ⁊ iaphie eliſamá ⁊ baliadá ⁊ eliphaléth. Audientes autẽ philiſtiim eo ꝙ vnct' eſſet dauid in regem ſup vniuerſum iſraél: aſcédérunt oẽs vt quérerent eũ. Quod cuz
C audiſſet dauid egreſſus eſt óbuiaz eis. Porró philiſtiim veniẽtes diffuſi ſũt in valle raphaím. Cõſuluitqʒ dauid dñm dicens. Si aſcéndã ad philiſtéos: ⁊ ſi trádes eos i manu mea. Et dixit ei dñs. Aſcénde: ⁊ tradã eos in manu tua. Cũqʒ illi aſcendiſſent in baalpharaſim: pcuſſit eos ibi dauid ⁊ dixit. Diuiſit deus inimicos meos p manuz meã: ſicut diuidunt aque. Et idcirco vocatũ eſt nomen illi' loci baalpharaſim. Dereliquerúntqʒ ibi deos ſuos: quos da-
D uid iuſſit exúri. Alia etiã vice philiſtiim irruérunt ⁊ diffuſi ſunt in valle. Conſuluítqʒ rurſuz dauid deũ. Et dixit ei deus. Non + aſcendas
al. + aſcé deo poſt eos. Recéde ab eis: ⁊ vénies ꝯtra illos ex aduérſo piróꝝ. Cũqʒ audieris ſónitum gradiéntis in cacúmine piróꝝ: tunc egrediéris ad bellũ. Egreſſus eſt eni deus ante te: vt pcútiat caſtra philiſtiim. Fecit ergo dauid ſicut precéperat ei deus: ⁊ pcúſſit caſtra philiſtinóꝝ de gabaón vſqʒ gaçerá. Diuulgatúmqʒ eſt nomen dauid in vniuerſis regiónibus: ⁊ dñs dedit pauórem eius ſuper oẽs gentes.

Ca. Sũ. De filijs aaron ⁊ leuitis ⁊ principibus quos ꝯgregauit dauid ad reducendã arcã domini in hieruſalẽ: de michol vxore dauid ꝗ deſpexit eũ ſaltátez ante arcã. C XV

A Fecit qʒ ſibi domos in ciuitate dauid: ⁊ edificáuit locũ arce dei: teténditqʒ ei tabernáculuz. Tunc dixit dauid. Illicitũ eſt vt a ꝗcúnqʒ portet arca dei: niſi a leuitis ꝗs elégit dñs ad portándũ eã: ⁊ ad miniſtrãduz ſibi vſqʒ in eternũ. Coñgregauitqʒ vniuerſum iſraél in hieruſalém: vt afferret arca dei in locum ſuum quem preparáuerat ei: necnon ⁊ filios aarón ⁊ leuitas. De filijs caáth: vriél princeps

fuit: ⁊ fratres eius ducenti viginti. De filijs
merari: aſaia princeps ⁊ fratres eius ducenti
triginta. De filijs gerſón: iohél princeps ⁊ fra
tres eius centūtriginta. De filijs eliſaphán: ſe
meias princeps: ⁊ fratres eius ducenti. De fi
lijs hebrón: elihél princeps: ⁊ fratres eius octo
ginta. De filijs ocihél: aminadáb princeps: ⁊
fratres eius centū duodecim. Uocauitqꝫ da-
uid ſadóch ⁊ abiathár ſacerdótes ⁊ leuitas
uriél açaiam iohél ſemeiam elihél ⁊ amina-
B dáb: ⁊ dixit ad eos. Uos qui eſtis principes fa-
miliarꝫ leuiticarꝫ ſanctificámini cum fratrib⁹
veſtris: ⁊ afférte arcam domini dei iſraél ad lo
cum qui ei preparátus eſt: ne vt a princípio:
qꝛ non erátis preſentes pcúſſit nos dominus:
ſic ⁊ nunc fiat illícitū quid nobis agéntibus.
Sanctificáti ſunt ergo ſacerdótes ⁊ leuite vt
portárent arcam domini dei iſraél. Et tulérūt
filij leui arcam dei ſicut precéperat móyſes iu
xta verbū domini húmeris ſuis in véctib⁹. Di
xit dauid principib⁹ leuitarꝫ vt conſtitúerent
de fratrib⁹ ſuis cantóres in órganis muſicorꝫ:
náblis vidélicet ⁊ lýris ⁊ cýmbalis vt reſo-
náret in excelſis ſónitus letitie. Conſtituerúnt
qꝫ leuitas hemán filium iohél: ⁊ de fratribus
eius aſáph filiū barachie: de filijs vero merarí
fratribus eorꝫ: ethán filiū caſaie: ⁊ cū eis fra
tres eorꝫ. In ſecundo ordine çachariam ⁊ bén
⁊ iaçihél ⁊ ſemiramóth ⁊ iehihél ⁊ ani: eliáb
⁊ banaiam ⁊ maaſiam ⁊ mathathiam ⁊ eli-
phalú ⁊ maceniam ⁊ obededóm ⁊ iehihél ia-

nitóres. Porro cātores hemán aſáph ⁊ ethán
in cýmbalis éneis concrepántes. Zacharias C
aūt ⁊ ocihél ⁊ ſemiramóth ⁊ iahihél ⁊ anie-
liáb ⁊ maaſias ⁊ banaias in náblis arcána
cantábant. Porro mathathias ⁊ eliphalú ⁊
⁊ maceneias ⁊ obededóm ⁊ iehihél ⁊ oçaçiū
in + cítharis pro octaua canébant epynichi-
ón ſuper victorijs. Choneneias autem princeps
leuitarꝫ prophetie preérat: ⁊ ad precinéndam
melodiam. Erat quippe valde ſapiens. Et ba-
rachias ⁊ helcaná ianitóres arce. Porró ſebe-
nias ⁊ ioſaphát ⁊ nathanahél ⁊ amaſai ⁊ ça-
charias ⁊ banaias ⁊ elieçér ſacerdotes clan-
gebant túbis coram arca dei: ⁊ obededóm ⁊
ahias erant ianitóres arce. Igitur dauid ⁊ oēs
maiores natu iſraél ⁊ tribúni iérunt ad depor D
tandam arcam féderis domíni de domo obe-
dedóm cū letitia. Cūqꝫ adiuuiſſet deus leui-
tas qui portabant arcam féderis domini: im-
molabántur ſeptem táuri ⁊ ſeptem arietes.
[a] Porró dauid erat indutus ſtolá byſſina: ⁊
vniuerſi leuite qui portabant arcam féderis
cantoreſqꝫ: ⁊ choneneias princeps prophetie in
ter cantóres. Dauid aūt indútus erat ephót li
neo.[b] Uniuerſúſqꝫ iſraél deducébant arcam
féderis domini in iúbilo ⁊ ſónitu búccine ⁊
túbis ⁊ cýmbalis ⁊ náblis ⁊ cítharis concre-
pántes. Cūqꝫ perueniſſet arca féderis domini
vſqꝫ ad ciuitatem dauid: michól filia ſaúl pro
ſpiciens p feneſtrā vidit regem dauid ſaltán
tem atqꝫ ludéntē: ⁊ deſpéxit eū in corde ſuo.

¶ Ca. Sū. ¶ De feſtiuitate ⁊ reductione arce: de miniſtrantibus coram arca: de cantico aſaph et fratrum eius: de his qui conſtituti ſunt ad miniſtrandum in tabernaculo quod erat in gabaon. ¶ XVI

A Attulerunt igitur arcā dei ⁊ cō-
ſtituerunt eā in medio taber-
naculi qḋ teténderat ei dauid:
⁊ obtulérunt holocáuſta ⁊ paci
fica coram deo. Cūq̄ cōpléſſet
dauid offerēs holocáuſta ⁊ pa-
cífica: benedixit populo in nomine dn̄i: ⁊ di-
uiſit vniuerſis per ſingulos a viro vſq̄ ad mu-
lierē tortaz panis: ⁊ partē áſſe carnis + búba- R+bu. ule
le: ⁊ frixā oleo ſimilam. Cōſtituitq̄ corā arca
dn̄i de leuitis qui miniſtrárēt ⁊ recordaréntur
óperuz eius: ⁊ glorificarent atq̄ laudárent do
minū deum iſraél: aſáph príncipē ⁊ ſecūdum
eius zachariā. Porro iahihél ⁊ ſemiramóth
⁊ iehihél ⁊ mathathiam ⁊ eliáb ⁊ banaiam
⁊ obededóm iethél ſuper órgana pſaltérij et
lýras: aſáph autē vt in cýmbalis perſonáret:
banaiam vero ⁊ azihél ſacerdotes: canere tu
ba iugiter coram arca féderis domini. In il
B lo die fecit dauid príncipē ad confitenduz do-
mino aſáph ⁊ fratres eius. [a] Confitemini do- Ps.104 Iſa.12.b.
mino ⁊ inuocate nomē ei⁹: notas fácite in po
pulis adinuentiones eius. Cantate ei ⁊ pſálli
te ei: ⁊ narráte omnia mirabília eius. Lauda
te nomen ſanctū eius: letétur cor querentiuz
dominuz. Quérite dn̄m ⁊ virtutez eius: que-
rite faciem eius ſemp. Recordámini mirabi-
lium eius q̄ fecit: ſignorū illius ⁊ iudiciórum
oris eius. Semen iſraél ſerui eius: filij iacob
electi eius. Ipſe dn̄s deus noſter: in vniuerſa
terra iudicia eius. Recordámini in ſempiter
nuz pacti eius: ſermonis quez p̄cépit in mille
generationes. Quē pepigit cuz habraám: ⁊ iu
raménti illius cuz iſaác. Et conſtituit illud ia
cób in p̄céptuz ⁊ iſraél in pactuz ſempiternū
dicens. Tibi dabo terram chanaan: funicu-
lum hereditatis veſtre. Cum eſſent pauci nu-
mero: parui ⁊ colóni eius. Et tranſierunt de
génte in géntem: ⁊ de regno ad populum al-
C terum. Non dimiſit quenq̄ calumniári eos
ſed increpauit p̄ eis reges. [b] Nolite tángere Ps.104 ps.95.
chriſtos meos: ⁊ in prophétis meis nolite ma
lignari. + Cantate domino omnis terra: an- 1.+ canti
nunciate ex die in diem ſalutare eius. Narrá
te in gentib⁹ gloriam eius: ⁊ in cunctis po-
pulis mirabilia eius. Quia magn⁹ dominus
⁊ laudabilis nimis: ⁊ horribilis ſuper omnes
deos. Omnes enim dij populorum idola [c] do- c Ps.95.
minus autem celos fecit. Confeſſio ⁊ magnifi
centia corā eo: fortitudo ⁊ gáudiū in loco ei⁹.
Afférte dn̄o familie populoruz: afférte domi
no gloriam ⁊ impérium: date dn̄o glīam noī
eius. Leuáte ſacrificiū ⁊ venite in ɔſpectu ei⁹
⁊ adorate dn̄m ī decore ſctō. Commoueátur a
facie eius omnis terra: ipſe eniz fundauit orbē
immóbilem. Letent̄ celi ⁊ exultet terra ⁊ di-
cant in nationibus: dn̄s regnáuit. Tónet ma
re ⁊ plenitudo eius: exúltent ágri: ⁊ omnia q̄
in eis ſunt. [b] Tunc laudábunt ligna ſaltus co b Ps.95.
ram dn̄o: quia venit iudicáre terrā. Confite-
mini dn̄o qm̄ bonus: qm̄ ineternuz miſericor
dia eius. Et dicite. Salua nos deus ſaluator nr̄
⁊ cógrega nos ⁊ érue de géntibus: vt confitea
mur nomini ſancto tuo: ⁊ exultem⁹ in carmi-
nib⁹ tuis. Benedictus dn̄s deus iſraél ab eter
no vſq̄ ī eternū: ⁊ dicat omnis populus amē:
⁊ hýmnū deo. Dereliquit itaq̄ ibi coraz arca D
féderis dn̄i aſáph ⁊ fratres eius: vt miniſtrá-
rent in ɔſpectu arce iúgiter per ſingulos dies
⁊ vices ſuas. Porro obededóm ⁊ fratres eius
ſexagintaocto: ⁊ obededóm filiū idithum ⁊
ozá cōſtituit [c] ianitóres. Sadóch aūt ſacerdo c 3.Re.21.a. 3.re.2.i.ſi. de ɔſe. di. j.ca.i. ſup.ca.8.
tē ⁊ fratres eius ſacerdotes corā tabernaculo
dn̄i in excelſo qḋ erat in gabaón: vt offerrent
holocauſta domino ſup altare holocauſtóma-
tis iúgiter mane ⁊ veſpere iuxta omnia q̄ ſcri
pta ſunt in lege dn̄i quam p̄cépit iſraéli. Et
poſt eū hemám ⁊ idithúm ⁊ reliquos electos
vnūquéq̄ vocabulo ſuo ad confitenduz dn̄o:
qm̄ ineternū miſericordia ei⁹. Hemám quo-
q̄ ⁊ idithúm canētes tuba: ⁊ quatiéntes cým
bala ⁊ oīa muſicoꝝ órgana ad canenduz dn̄o
Filios autē idithúm fecit eſſe portarios. Re-
uerſuſq̄ eſt oīs populus in domū ſuā ⁊ dauid
vt bn̄diceret etiā domui ſue.

¶ Ca. Sū. ¶ Prohibet̄ dauid edificare templuz: p̄phetat nathan de chriſto: dauid gratias agit ⁊ orat dn̄m. ¶ XVII

A Cum autem [a] habitaret dauid a 2.re.7.a
in domo ſua: dixit ad nathán
p̄phetám. Ecce ego habito in
domo cedrina: arca aūt federis
dn̄i ſub pellibus eſt. Et ait na-
thán ad dauid. Omnia que in
corde tuo ſunt fac: dn̄s enim tecum eſt. Igit̄
nocte illa factus eſt ſermo domini ad nathán
dicēs. Uade ⁊ loq̄re dauid ſeruo meo. [b] Hec b 2.re.7.b

dicit dñs. Non edificabis tu mihi domuʒ ad
habitandū. Neqʒ enim manſi in domo ex eo tē
pore quo eduxi iſraél de terra egypti vſqʒ ad
diem hanc: ſed fui ſemper mutans loca taber
naculi: ⁊ in tentorio manens cuʒ omni iſraél
Nunquid locutus ſum ſalutē vni iudicū iſra-
él quibus preceperam: vt paſcerent populum
meū: ⁊ dixi: quare nō edificaſti mihi domum
cedrinā? Nunc itaqʒ ſic loqueris ad ſuū meū
B dauid. Hec dicit dominus exercituū. Ego tu
li te cum in paſcuis ſequereris gregē vt eſſes
dux populi mei iſraél: ⁊ fui tecū quocūqʒ per-
rexiſti: ⁊ interfeci omnes inimicos tuos coraʒ
te: feciqʒ tibi nomen quaſi vnius magnorum
qui celebrantur in terra. Et dedi locum po-
pulo meo iſraél. Plantabitur ⁊ habitabit in
eo: ⁊ vltra non cōmouebitur: nec filij iniqui-
tatis atterent eos ſicut a principio ex diebus
quibus dedi iudices populo meo iſraél: et hu
miliaui vniuerſos inimicos tuos. Annuncio
ergo tibi: ꝙ edificaturus ſit tibi dominus do-
mū. Cumqʒ impleueris dies tuos: vt vadas
ad patres tuos ſuſcitabo ſemen tuū poſt te qđ
C erit de filijs tuis: ⁊ ſtabiliā regnū eius. [c] Ipſe
c 1 ſtra. 25. edificabit mihi domū: ⁊ firmabo ſoliuʒ eius
b heb. 1. b. vſqʒ in eternū. Ego ero ei in patrē: ⁊ ipſe erit
mihi in filium. Et miſericordiā meā non au
feraʒ ab eo: ſicut abſtuli ab eo qui ante te fuit.
Et ſtatuā eum in domo mea: ⁊ in regno meo
vſqʒ in ſempiternū: ⁊ thronus eius erit firmiſ
ſimus imperpetuū. Iuxta omnia verba hec et
iuxta vniuerſam viſionem iſtam: ſic locutus
eſt nathan ad dauid. Cumqʒ veniſſet rex da-
uid ⁊ ſtetiſſet coraʒ dño: dixit. Quis ego ſum
domine deus: ⁊ que domus mea: vt preſtares
mihi talia? Sed ⁊ hoc parum viſum eſt in cō-
ſpectu tuo. Ideoqʒ locutus es ſuper domū ſer-
ui tui etiam in futurū: ⁊ feciſti me ſpectabileʒ
ſuper omnes homines. Dñe deus meus quid
vltra addere poteſt dauid: cuʒ ita glorificaue-
ris ſeruū tuū ⁊ cognoueris euʒ? Dñe ꝑpter fa
mulū tuū iuxta cor tuū feciſti omnem magni
ficentiā hāc: et nota eſſe voluiſti vniuerſa ma
gnalia. Domine non eſt ſimilis tui: ⁊ non eſt
D alius deus abſqʒ te ex oībus quos audiuimus
auribus noſtris. Quis enim eſt alius vt popu
lus tuus iſraél gens vna in terra ad quā per-
rexit deus vt liberaret ⁊ faceret populū ſibi:
⁊ magnitudine ſua atqʒ terrorib⁹ eijceret na-
tiones a facie eius: quē de egypto liberarat?
Et poſuiſti populum tuum iſraél tibi in popu
lum vſqʒ inetern̄ū: ⁊ tu domine factus es de⁹
eius. Nunc igitur domine ſermo quem lo-
cutus es famulo tuo ⁊ ſuper domuʒ eius con-
firmetur imperpetuum: ⁊ fac ſicut locutus es
permaneatqʒ ⁊ magnificet nomen tuū vſqʒ in
ſempiternū: ⁊ dicat. Dñs exercituū deus iſra-
él ⁊ domus dauid ſui eius permanens coram
eo. Tu eniʒ dñe deus meus reuelaſti auriculā
ſerui tui vt edificares ei domū: ⁊ idcirco iue-
nit ſeruus tuus fiduciam: vt oret corā te. Nūc
ergo dñe tu es de⁹: ⁊ locutus es ad ſeruū tuū
tanta bñficia: ⁊ cepiſti bñdicere domui ſerui
tui vt ſit ſemper corā te. Te enim dñe benedi-
cente: benedicta erit imperpetuū.

¶ Ca. Sū. ¶ De prelijs dauid ⁊ tributis gē-
tiū: ⁊ de officialib⁹ eius. ¶ XVIII

Factuʒ [a] eſt autē poſt hec vt per- B
cuteret dauid philiſtiim ⁊ hu- a 2 re. 8.
miliaret eos: ⁊ tolleret gēth et
filias eius de manu philiſtiim
percuteretqʒ moab: ⁊ fierēt moa
bite ſerui dauid: offerentes ei
munera. Eo tempore percuſſit dauid etiā ada
deżer regem ſobā regionis emath: qn̄ perre-
xit vt dilataret imperium ſuū vſqʒ ad flumen
eufratén. Cepit ergo dauid mille quadrigas
eius: ⁊ ſeptem milia equitū: ac viginti milia
virorū peditū. Subneruauitqʒ omnes equos
curruū: exceptis centum quadrigis quas re-
ſeruauit ſibi. Superuenit autē ⁊ ſyrus dama-
ſcenus: vt auxilium preberet adadeżer regi ſo B
bā. Sed ⁊ huius percuſſit dauid vigintiduo
milia virorum. Et poſuit milites in damaſco
vt ſyria quoqʒ ſeruiret ſibi: ⁊ offerret mune-
ra. Adiuuitqʒ eū dominus in cunctis ad que
perrexerat. Tulit quoqʒ dauid pharetras au
reas quas habuerunt ſerui adadeżer ⁊ attu-
lit eas ī hieruſalém: necnō de thebath ⁊ chun
vrbibus adadeżer eris plurimuʒ: de quo fecit
ſalomon mare eneuʒ ⁊ colūnas ⁊ vaſa enea.
Qđ cum audiſſet thou rex emath percuſſiſſe
videlicet dauid omnē exercituʒ adadeżer re- C
gis ſobā. Miſit aduram filium ſuū ad regeʒ
dauid: vt poſtularet ab eo pacē ⁊ ꝯgratularet
ei: eo ꝙ percuſſiſſet ⁊ expugnaſſet adadeżer.
Aduerſarius quippe erat thou adadeżer. Sʒ
⁊ omnia vaſa aurea ⁊ argentea ⁊ enea ꝯſecra
uit dauid rex domino cū argento ⁊ auro qđ
tulerat ex vniuerſis gentibus tā de iduméa et
moab ⁊ filijs amon: qʒ de philiſtiim et ama-
lech. Abiſai vero filius ſaruie percuſſit edóm

in valle ſalinarū decē & octo milia: & cōſtituit in
D edóm pſidiū vt ſeruiret iduméa dauid.[b] Sal
b de pa. li. 1. ca. ſi mum
uauitqꝫ dñs dauid in cūctis ad que pꝛérerat.
Regnauit ergo dauid ſup vniuerſuꝫ iſraél: &
faciébat iudiciū atqꝫ iuſtitiā cūcto ppl'o ſuo.
Poꝛró ioáb fili⁹ ſaruie erat ſup exercitū: & io
ſaphát fili⁹ ahilúth acómētarijs. Sadóch aūt
fili⁹ achitób & abimeléch fili⁹ abiathár ſacer
dotes: & ſuſā ſcriba. Banaias quoqꝫ filius ió
iade ſuper legiónes cerethi & felethi. Poꝛró
filij dauid pꝛimi ad manū regis.

¶ Ca. Sū. ¶ Dehoneſtat anō nūcíos dauid: de plijs contra anon & ſyros & adiutoꝛes eius.

A a 2. re. 10.
Accidit aūt vt moꝛe- ¶ XIX
rét naás rex filioꝝ ámon: & re-
gnaret anon fili⁹ eius p eo. Di
xitqꝫ dauid. Faciam miſericoꝛ-
diā cū anón filio naás. Pꝛeſti-
tit eniꝫ mihi pater eius grām.
Miſitqꝫ dauid núncios ad cōſolándū euꝫ ſu
per moꝛtē pr̄is ſui. Qui cū peruiniſſent in terrā
filioꝝ ámon vt cōſolarent anón: dixerūt pꝛin-
cipes filioꝝ ámon ad anón. Tu foꝛſitan putas
q dauid honoꝛis cauſa in pr̄em tuū miſerit q
cōſolarent te: nec animaduértis q vt exploꝛet
& inueſtigent & ſcrutent terrā tuá vénerint ad
B te ſerui ei⁹. Igit anón pueros dauid decaluá-
uit & raſit: & pꝛecidit túnicas eoꝝ a nátib⁹ vſ-
qꝫ ad pedes: & dimiſit eos. Qui cuꝫ abiſſent et
hoc mādáſſent dauid: miſit in occurſū eoꝛuꝫ.
Grandē eni cōtumeliā ſuſtinuerāt. Et pꝛecepit
vt manerēt i hierichó: donec créſceret barba
eoꝝ: & tūc reuerterent. Vidētes aūt filij am-
món q iniuriā feciſſent dauid: taꝫ anón qꝫ re-
liquus populus miſerūt mille talenta argén-
ti vt cōducerent ſibi de meſopotámia: & de ſy-
ria: maachá: & de ſobá currus & équites. Con
duxerūtqꝫ trigintaduo milia cúrruū & regeꝫ
maachá cum populo eius. Qui cuꝫ veniſſent
caſtrametáti ſūt e regióne medabá. Filij quo
qꝫ ámon cógregati de vrbib⁹ ſuis: venerūt ad
bellū. Qd cum audiſſet dauid: miſit ioáb & o-
C mnē exercitū viroꝝ fóꝛtiū. Egreſſiqꝫ filij am-
món: direxerūt áciem iuxta poꝛtaꝫ ciuitatis.
Reges aūt qui ad auxiliū eius venerāt ſepa-
rátim in agro ſteterūt. Igit ioáb intélligens
bellū ex aduerſo & poſt tergū cōtra ſe fieri: elé-
git viros foꝛtiſſimos de vniuerſo iſraél: & per-
rexit cōtra ſyrū. Reliquā aūt partē populi de-
dit ſub manu abiſai fratris ſui: & perrexérunt
cōtra filios ammon. Dixitqꝫ. Si vicerit me ſy-
rus: auxilio eris mihi. Si aūt ſuperauerint te
filij ammon: ero tibi in pꝛeſidiū. Cōfoꝛtare: &
agamus viriliter p populo noſtro: & p vrbib⁹
dei noſtri. Dñs aūt qd in cōſpectu ſuo bonū eſt
faciat. Perrexit ergo ioab & populus q cū eo
erat cōtra ſyrū ad pꝛeliū: & fugauit eos. Poꝛró
filij ámon videntes q fugiſſet ſyrus: ipſi quo
qꝫ fugérūt abiſai fratrē eius: & ingreſſi ſunt ci
uitatē. Reuerſuſqꝫ eſt etiā ioáb in hieruſaléꝫ.
Vidēs aūt ſyrus q cecidiſſet coꝛā iſraél: mi- D
ſit núcios & addúxit ſyrū q erat trans fluuiū.
+ Sophat aūt pꝛinceps militie adadezer erat He + ſo- phad
dux eoꝝ. Qd cū + annūciatū eſſet dauid: cō- Ale + nū- nauum
gregauit vniuerſuꝫ iſraél & tráſiuit ioꝛdánēꝫ:
irruitqꝫ in eos: & direxit ex aduerſo áciēꝫ illis
cōtra pugnātib⁹. Fugit aūt ſyrus iſraél. Et in
terfécit dauid de ſyris: ſeptē milia cúrruū: et
quadraginta milia pedítū: & ſophát exércitus
pꝛincipem. Vidéntes aūt ſerui adadezér ſe ab
iſraél eſſe ſuperatos: tráſfugerūt ad dauid: et
ſeruiérūt ei. Noluitqꝫ vltra ſyria auxiliū pꝛe-
bére filijs ammon.

¶ Ca. Sū. ¶ De victoꝛia dauid: & deſtructio ne nabath: & de trib⁹ bellis famoſis. ¶ XX A

Factū eſt aūt poſt anni circulū a 2. re. 11.
eo tpe quo ſolét reges ad bella
pcedere: cōgregauit ioáb exerci
tuꝫ & robur militie: & vaſtauit
terrā filioꝝ ámon. Perrexitqꝫ
& obſédit rabbá. Poꝛro dauid
manebat in hieruſalē qn ioáb pcúſſit rabbá: B b 2. re. 12.
& deſtruxit eā.[b] Tulit aūt dauid coꝛonā mel-
chón de cápite eius: & inuenit in ea áuri pón-
do talentū: & pcioſiſſimas gémmas: fecitqꝫ ſi
bi inde dyadéma. Manúbias quoqꝫ vrbis
plúrimas túlit populū aūt q erat in ea eduxit
& fecit ſup eos tribulas & trábas & ferrata car
péta tráſire ita vt diſſecarent & cōtererēt. Sic C
fecit dauid cūctis vrbib⁹ filioꝝ ámon: & reuer
ſus eſt cū oī ppl'o ſuo i hieruſalē. Poſt hec inī
tū eſt bellū in gazer aduerſū philiſteos: i quo
pcúſſit ſobochai vſathites ſaphai de genere ra
phaim: & humiliauit eos. Aliud quoqꝫ bellū ge-
ſtū eſt aduerſus philiſteos: i quo pcúſſit adeo- He + ia- lemus
dátus fili⁹ ſáltus + bethleemites fratrē goliath
gethéi: cuius haſte lignū erat quaſi liciatoꝛiū
terentiū. Sed & aliud bellū áccidit in géth: in D
quo fuit hō lōgiſſimus ſénos habēs digitos:
id eſt ſimul viginti quattuoꝛ: qui & ipſe de ra-
phaim fuerat ſtirpe generát⁹. Hic blaſphemá
uit iſraél. Et percuſſit eum ionathán filius ſa-

maá frís dauid. Hi ſunt filij raphaim in géth
qui ceciderũt in manu dauid ⁊ ſeruoꝝ eius.
¶ Ca. Sũ. ¶ Numerat̃ populus: ⁊ percutit̃
ab angelo: dauid placat dñm: ⁊ erigit altare
in area hoꝛnan iebuſei. ¶ XXI

A 2.re.24. a Onſurréxit aũt ſathán contra
iſraél: ⁊ incitauit dauid vt nũe
raret iſraél. Dixitq́ꝫ dauid ad
ioáb ⁊ ad ꝑncipes populi. Ite ⁊
numeráte iſraél a berſabeé vſ-
qꝫ dán: ⁊ afférte mihi numerũ
vt ſciam. Reſponditqꝫ ioáb. Augeat dñs po-
pulũ ſuũ: céntuplũ qꝫ ſunt. Nõne dñe mi rex
oẽs ſerui tui ſunt? Quare hoc quérit dñs meꝰ
qđ in peccatũ reputet̃ iſraeli? Sed ſermo re-
gis magis ꝑualuit. Egreſſúſqꝫ ẽ ioáb ⁊ circuí
uit vniuerſuꝫ iſraél: ⁊ reuerſus eſt hieruſaléꝫ.
Deditqꝫ dauid númerũ eoꝝ quos circuierat
⁊ inuentus eſt omnis numérus iſraél: mille-
milia ⁊ centũ milia viroꝝ educéntiũ gladiũ.
De iudá aũt quadringénta ſeptuaginta mi-
lia bellatoꝝ. Nam leui ⁊ beniamin nõ nume
ráuit: eo ꝙ inuitus exequeret̃ regis impériũ
Diſplicuit aũt deo qđ iuſſum erat: ⁊ percuſſit
iſraél. Dixitqꝫ dauid ad deũ. Peccáui nimis:
vt hoc facerẽ. Obſecro áufer iniquitatẽ ſerui
tui: quia inſipiénter égi. Et locutus eſt dñs ad
gád videntẽ dauid dicens. Uade ⁊ lóqre ad
dauíd: ⁊ dic ei. Hec dicit dñs. Triũ tibi optio
B nẽ do: vnũ quod volueris élige: vt faciã tibi.
Cũqꝫ veniſſet gád ad dauid: dixit ei. Hec dicit
dñs. Elige qđ volueris. Aut tribus annis peſti
léntiã: aut tribꝰ ménſibꝰ fugere te hoſtes tuos
⁊ gladiũ eoꝝ nõ poſſe euádere: aut tribꝰ die-
bus gladiũ dñi in moꝛtẽ verſari in terra: ⁊ an
gelũ dñi interfícere in vniuerſis finibꝰ iſraél
Nunc igit̃: vide quid reſpondeaꝫ ei qui miſit
me. Et dixit dauid ad gád. Ex omni parte me
anguſtie premũt. Sed melius mihi eſt: vt in-
cidã in manus dñi: qꝛ multe ſunt miſeratiões
2.re.24. c eius: qꝫ in manus hominũ. [b] Miſit ergo dñs
q.4.5. peſtilentiã in iſraél. Et ceciderũt de iſraél ſe-
ptuaginta milia viroꝝ. Miſit quoqꝫ angeluꝫ
in hieruſaléꝫ: vt percuteret eã. Cũqꝫ percutere
tur vidit dñs ⁊ miſertus eſt ſuper magnitudi-
nẽ mali: ⁊ imperauit ángelo qui percutiébat.
C Súfficit iã céſſet manus tua. Poꝛró ángelus
dñi ſtabat iuxta áreã hoꝛnán iebuſéi. Leuãſ
qꝫ dauid óculos ſuos: vidit angelũ dñi ſtãtẽ
inter celum ⁊ terram: ⁊ euaginátũ gládium
in manu eius: ⁊ vérſum contra hieruſalém.
Et ceciderũt tam ipſe qꝫ maióres natu veſtiti
cilícijs próni in térrã. Dixitqꝫ dauid ad deũ
Nõne ego ſum qui iuſſi vt numeraret̃ pópu-
lus? Ego qui peccaui. Ego qui malũ feci. Iſte
grex quid cõmeruit? Domine deus meus ver
tátur obſecro manus tua in me: ⁊ in domum
patris mei: pópulus aũt tuus nõ ꝑcutiat̃. An-
gelus aũt domini precépit gád: vt diceret da-
uid vt aſcénderet extrueretqꝫ altare domi-
no deo in área hoꝛnán iebuſéi. Aſcéndit ergo
dauid iuxta ſermonẽ gád quẽ locutus ei fúe-
rat ex noĩe dñi. Poꝛró hoꝛnán cuꝫ ſuſpexiſſet
⁊ vidiſſet ángeluꝫ quattuoꝛqꝫ filij eius cuꝫ eo
abſconderunt ſe. Naꝫ eo tempoꝛe terébat in
área triticũ. Igit̃ cũ veniret dauid ad hoꝛnán
conſpéxit eũ hoꝛnán ⁊ proceſſit ei obuiam de
área: ⁊ adoꝛauit eũ prónus in terram. Dixit-
qꝫ ei dauid. Da mihi locũ áree tue vt edificeꝫ
in ea altare dño: ita vt quantuꝫ valet argénti
accipias: ⁊ céſſet plaga a populo. Dixit aũt hoꝛ D.
nán ad dauid. Tólle ⁊ fáciat dominus meus
rex quodcũqꝫ ei placet. Sed ⁊ bóues do in ho-
locáuſtum: ⁊ tribulas in ligna: ⁊ triticũ in ſa-
crificiuꝫ: omnia libens prebéo. Dixitqꝫ ei rex
dauid. Nequáqꝫ ita fiet: ſed argéntum dabo
quantũ valet. Neqꝫ enim tibi auferre debeo: ⁊
ſic offérre domino holocauſta gratuita. Dedit
ergo dauid hoꝛnán pro loco ſiclos áuri iuſtiſ
ſimi pónderis ſexcéntos: ⁊ edificauit ibi alta
re domino. Obtulitqꝫ holocauſta ⁊ pacifica:
⁊ inuocauit deum. Et exaudiuit eum in igne
de celo ſuper altare holocauſti. Precepitqꝫ do
minus ángelo: ⁊ conuertit gladium ſuum in
vaginam. Prótinus ergo dauid videns ꝙ ex
audiſſet eum dominus in área hoꝛnán iebu-
ſéi: immolauit ibi victimas. Tabernaculum
autem domini qđ fécerat móyſes in deſerto:
⁊ altare holocauſtoꝛum ea tempeſtáte erat
in excelſo gabaón. Et nõ preuáluit dauid íre
ad altare: vt ibi obſecraret deum. Nimio enĩ
fúerat timoꝛe pterritus: videns gladium an-
geli domini.

¶ Ca. Sũ. ¶ De materia conquiſita ad edi
ficium templi: ⁊ iniungit dauid hoc opus ſa-
lomoni. ¶ XXII

Dixitqꝫ dauid. Hec ẽ domus dei A
⁊ hoc altare in holocáuſtũ iſra-
él. Et precépit vt cõgregarent̃
oẽs ꝓſeliti de terra iſraél: ⁊ cõ-
ſtituit ex eis látomos ad ceden
dos lapides ⁊ poliéndos: vt edi

ficarẽtur domus dei. Ferrum quoqꝫ plurimũ
ad clauos ianuárum ⁊ ad cõmiſſuras atqꝫ iũ-
ctúras preparáuit dauid: ⁊ éris pondus innu
merábile. Ligna quoqꝫ cedrina non poterát
eſtimari que ſydóníj ⁊ týrij deportauerunt ad
B dauid. Et dixit dauid. Salomon filius meus
puer páruulus eſt ⁊ delicatus. Domus autẽ
quam edificare volo domino talis eſſe debet
vt in cunctis regiónibꝰ nominétur. Prepará
bo ergo ei neceſſária. Et ob hanc cauſam an-
te mortem ſuaꝫ omnes preparáuit impénſas.
Uocauitqꝫ ſalomón filium ſuũ: ⁊ precépit ei
vt edificáret domum dño deo iſraél.[a] Dixitqꝫ
dauid ad ſalomónem. Fili mi: volũtatis mee
fuit vt edificarem domuꝫ nomini domini dei
mei: ſed factus eſt ſermo dñi ad me: dicens.
Multum ſanguinẽ effudiſti: ⁊ plurima bélla
belláſti: non poteris edificare domum nomi-
ni meo: tanto effúſo ſánguine coram me. Fi-
lius q naſcétur tibi erit vir quietiſſimꝰ. Fáciã
enim eum requieſcere ab omnibus inimicis
ſuis per circuitũ: ⁊ ob hanc cauſam pacificus
vocábit: ⁊ pacem ⁊ ocium dabo in iſraél cũ-
ctis diebus eius. Ipſe edificábit domum no-
C mini meo: ⁊ ipſe erit mihi in filiũ: ⁊ ego ero
illi in patrem: firmaboqꝫ ſólium regni eius
ſuper iſraél ineternum. Nunc ergo fili mi ſit
dominus tecum ⁊ proſperare: ⁊ edifica domuꝫ
domino deo tuo: ſicut locutus eſt de te. Detqꝫ
tibi dominus prudentiam ⁊ ſenſum: vt rege-
re póſſis iſraél: ⁊ cuſtodire legẽ domini dei tui
Tunc enim pficere póteris ſi cuſtodieris mã
data ⁊ iudicia que precepit dominus moyſi vt
doceret iſraél. Confortare ⁊ viriliter áge: ne
tímeas neqꝫ paueas. Ecce ego in paupertati-
cula mea preparaui impénſas domus domini
auri talénta centuꝫ milia: ⁊ argénti mille mi-
lia talentórum: éris vero ⁊ ferri non eſt pon-
dus. Uincitur enim numerus magnitudine.
D Ligna ⁊ lapides preparaui ad vniuerſa im-
péndia. Habes quoqꝫ plúrimos artífices lá-
tomos ⁊ cementários artificeſqꝫ lignorum: ⁊
omnium ártium: ad faciẽdum opus prudẽ-
tiſſimos in áuro ⁊ argento: in ére ferro cuius
non eſt numerus. Surge igitur ⁊ fac: ⁊ erit do
minus tecum. Precépit quoqꝫ dauid cunctis
principibus iſraél: vt adiuuarent ſalomónem
filium ſuũ. Cérnitis inquiens qꝙ dñs deus ve-
ſter vobiſcũ ſit: ⁊ déderit vobis réquiem per
circuitũ: ⁊ tradiderit omnes inimicos veſtros
in ✠ manus veſtras: et ſubiécta ſit terra corã

[a] 2. re. 7. a. ſup. 17. a. iſra. 28. a. 3. re. 7. ca. 2. de ꝯſe. di. j. ca. j. iſra ca. 28. 2. par. 7. ſup. 3. re. 7.

Mo✠ ma nu ſ. e

domino ⁊ coram populo eius. Prebete igitur
corda veſtra ⁊ animas veſtras: vt queratis do
minum deum veſtruꝫ: ⁊ conſurgite ⁊ edifica-
te ſanctuarium domino deo: vt introducaẗ ar
ca federis: ⁊ vaſa domino cõſecrata in domũ
que edificaẗ nomini dñi.

℄ Ca. Sũ. ℄ De numero leuitarũ a viginti
annis ⁊ ſupra: ⁊ officijs eoꝝ. ℄ XXIII

A Igitur dauid ſenex ⁊ plenꝰ die-
rum regem conſtituit ſalomó-
nem filium ſuum ſuper iſraél:
⁊ congregauit omnes príncipes
iſraél ⁊ ſacerdotes atqꝫ leuitas
Numeratiqꝫ ſunt leuite a ✠ vi- Mo✠ tri ginta
ginti annis ⁊ ſupra: ⁊ inuenti ſũt trigintaocto
milia virorum. Ex his elécti ſunt ⁊ diſtributi
in miniſterium domus dñi: vigintiquattuor
milia: prepoſitórũ autẽ ⁊ iudicum ſex milia.
Porro quattuor milia ianitóres ⁊ totidẽ pſál
tes canéntes dño in órganis que fécerat ad
canéndum. Et diſtribuit eos dauid per vices
filiorum leui: gerſóm videlicet ⁊ caáth ⁊ me-
rari. Et gerſóm leedán ⁊ ſemei. Filij leedán
principes: iehihél ⁊ zethán ⁊ iohél tres. Fi-
lij ſemei: ſalomith ⁊ ozihél ⁊ arám tres. Iſti
principes familiarum leedán. Porró filij ſe-
mei: leéth ⁊ ziʒá ⁊ iaús ⁊ bariá. Iſti filij ſe- B
mei quattuor. Erat autem leéth prior: ziʒá ſe
cũdus. Porró iaús ⁊ bariá nõ habuerunt plú
rimos filios: ⁊ idcirco in vna familia vnaqꝫ
domo computati ſunt.[a] Filij caáth: amrám ⁊
iſaár hebron ⁊ ozihél quattuor. Filij amrám
aarón ⁊ moyſes. Separatúſqꝫ eſt aarón vt mi
niſtraret in ſanctaſanctorum: ipſe ⁊ filij eius
in ſempiternũ: ⁊ adoléret incenſum domino
ſecundũ ritum ſuum: ac benediceret nomini
eius in perpetuuꝫ. Moyſi quoqꝫ hominis dei
filij annumerati ſunt i tribu leui. Filij móy-
ſi: gerſóm ⁊ elieʒér. Filij gerſom: ſubuhél pri
mus. Fuerunt autem filij elieʒer: roobiá pri- C
mus: ⁊ non erant elieʒér filij alij. Porró filij
roobiá multiplicati ſunt nimis. Filij iſaár ſa-
limóth primus. Filij hebrón: ieriaú primus.
amarias ſecũdus: iaʒihél tertius: iecmaán
quartus. Filij ozihél: michá primus: ieſiá ſe-
cũdus. Filij merari: mooli ⁊ muſi. Filij moo
li: eleaʒár ⁊ cis. Mortuus eſt autem eleaʒar:
⁊ non habuit filios ſed filias. Acceperũtqꝫ
eas filij cis fratres earum. Filij muſi: mooli
⁊ edér ⁊ herimúth tres. Hi filij leui in cogna
tionibus ⁊ familijs ſuis principes per vices ⁊

[a] ſup. 6. a. Exo. 6. e.

Exo. 2. b.

numerum capitū ſingulorum: qui faciebant
opera miniſterij domus domini a viginti an-
nis ⁊ ſupra. Dixit enim dauid. Requiē dedit
dominus deus iſrael populo ſuo: ⁊ habitatio-
nē hieruſalem vſqꝫ in eternū. Nec erit officij
D leuitarū vt vltra portēt tabernaculū ⁊ omnia
vaſa eius ad miniſtrandū. Iuxta ꝑcepta quo-
qꝫ dauid nouiſſima ſupputabit numerus fi-
liorū leui a viginti annis ⁊ ſupra: ⁊ erunt ſub
manu filioꝝ aaron in cultū domus dñi: in ve-
ſtibulis ⁊ in exedris: ⁊ in loco purificationis
⁊ in ſanctuario ⁊ in vniuerſis operibus mini-
ſterij tēpli dñi. Sacerdotes autē ſuper panes
Al. + fer-uentes ſi-mulam propoſitionis ⁊ ad ſimile ſacrificiū ⁊ ad laga-
na ⁊ azyma ⁊ ſartaginē ⁊ ad + torrendū ⁊ ſu-
per omne pondus atqꝫ mēſurā. Leuite vero vt
ſtēt mane ad ꝯfitēdū ⁊ canēdū dño: ſimiliter
qꝫ ad veſperā tā in oblatiōe holocauſtoꝝ dñi
qꝫ i ſabbatis ⁊ calendis ⁊ ſolēnitatib⁹ reliqs
iuxta nūerū ⁊ cerimonias vniuſcuiuſqꝫ rei iu-
giť corā dño: ⁊ cuſtodiāt obſeruationes taber-
naculi federis: ⁊ ritū ſcuarij: ⁊ obſuationē fi-
lioꝝ aaron fratꝝ ſuoꝝ vt miniſtrēt i domo dñi

℃ Ca.Sū. ℃ De cantorib⁹ ⁊ vicibus eoꝝ: ⁊ vigintiquattuor ſortib⁹. ℃ XXIIII

Porro filijs aaron he participa-
tiōes erāt. Filij aaron nadab ⁊ a-
A biu ⁊ eleaçar ⁊ ithamar. Mor-
tui ſunt aūt nadab ⁊ abiu ante
patrē ſuū abſqꝫ liberis: ſacerdo-
tioqꝫ functus eſt eleaçar ⁊ itha-
mar. Et diuiſit eos dauid ideſt ſadoch d filijs
eleaçari: ⁊ ahimelech de filijs ithamar ſm vi-
ces ſuas ⁊ miniſteriū. Inuentiqꝫ ſunt multo-
plures filij eleaçar in principib⁹ viris qꝫ filij
ithamar. Diuiſit autem eis: hoc eſt filijs elea-
çar principes ꝑ familias ſedecim: ⁊ filijs itha-
mar per familias ⁊ domos ſuas octo. Porro
diuiſit vtraſqꝫ inter ſe ⁊ familias ſortib⁹. Erāt
B eniꝫ ᵃ principes ſanctuarij ⁊ principes domus
dei: tam de filijs eleaçar qꝫ de filijs ithamar.
Deſcripſitqꝫ eos ſemeias fili⁹ nathaneel ſcri-
ba leuites: coraꝫ rege ⁊ principibus ⁊ ſadoch
ſacerdote ⁊ ahimelech filio abiathar: princi-
pibus quoqꝫ familiarum ſacerdotalium ⁊ le-
uitarum vnam domum que ceteris preerat
eleaçar: ⁊ alteram domuꝫ que ſub ſe habebat
ceteros ithamar. Exiuit aūtē ſors prima ioia-
rib: ſcda iedeie: tertia harim: quarta ſeorim:
quinta melchia: ſexta maimam: ſeptima ac-
chos: octaua abia: nona ieſu: decima ſechenia

a de ꝯſe. di. j. ca. i. in 4. ampliū. auerit.

vndecima eliaſib: duodecima iacim: tredeci-
ma hoppha: decimaquarta iſbaal: decimaqui- C
ta belga: decimaſexta emmer: decimaſeptima
ezir: decimaoctaua aphſes: decimanona aphe-
ceia: viceſima + ezechiel: viceſimaprima ia- Al. + he-ezel.
chim: viceſimaſecūda gamul: viceſimatertia
dilaiaū: viceſimaquarta maçiaū. He vices eo-
rū ſm miniſteria ſua vt ingrediant domū dei:
⁊ iuxta ritū ſuū ſub manu aaron patris eoꝝ
ſicut preceperat dominus deus iſrael. Porro
filioꝝ leui qui reliqui fuerant de filijs amram
erat ſubuhel: ⁊ de filijs ſubuhel iedeia. De fi-
lijs qꝫ roobie: ꝑnceps ieſias: Iſaaris ꝙo fili⁹
ſalemoth: filiuſqꝫ ſalemoth ianadiath. Filiuſ-
qꝫ eius ieriau primus: amarias ſecūdus: iaçi-
hel tertius: iethmona quartus. Filius oçihel D
micha: filius micha: ſamir: frať micha ieſia:
filiuſqꝫ ieſie zacharias filij merari: mooli et
muſi: filius oçiau benom: filius quoqꝫ mera-
ri oçiau ⁊ ſoem ⁊ ſachur ⁊ hebri. Porro mo-
oli filius eleaçar: q nō habebat liberos. Filius
ꝙo cis hieramihel: filij muſi: mooli: eder et
hierimoth. Iſti filij leui ſm domos familiaꝝ
ſuarū. Miſerūtqꝫ ⁊ ipſi ſortes cōtra fratres ſu-
os: filios aaron corā dauid rege: ⁊ ſadoch et
ahimelech: ⁊ principibus familiarū ſacerdo-
taliū ⁊ leuiticarū: tam maiores qꝫ minores:
omnes ſors equaliter diuidebat.

℃ Ca.Sū. ℃ De diſpoſitione filiorū aaron de vigintiquattuor ſummis ſacerdotib⁹: de officio ⁊ vicibus eorū. ℃ XXV

IGitur dauid ⁊ magiſtratus ex- A
ercitus ſegregauerūt in mini-
ſteriū filios aſaph et heman et
idithum q ꝓphetarēt in cytha-
ris ⁊ pſalterijs ⁊ cymbalis ſm
numerū ſuū dedicato ſibi offi-
cio ſuientes. De filijs aſaph çahur ⁊ ioſeph:
⁊ nathania: ⁊ açarela filij aſaph ſub manu a-
ſaph ꝓphetantes iuxta regē. Porro idithum
Filij idithum godolias: ſori: ieſeias: ⁊ ſabias:
⁊ mathathias ſex ſub manu p̄ris ſui idithum:
q in cithara ꝓphetabat ſup ꝯfitentes ⁊ lau-
dantes dñm. Heman quoqꝫ filij heman: boc-
ciau: mathaniū: oçihel: ſubuhel ⁊ hierimoth B
ananias anani: eliatha: geldelthi: ⁊ romethie-
zer ⁊ ieſbaccaſa: mellothi othir moçioth. Oēs
iſti filij heman videtis regis i ſermonib⁹ dei vt
exaltaret cornu. Deditqꝫ de⁹ heman filios quat-
tuordecim: ⁊ filias tres. Uniuerſi ſub manu
patris ſui ad cantandū in templo dñi diſtri-

búti erát in cýmbalis ⁊ pſalterijs ⁊ citharis
in miniſteria domus dñi iuxta regé: aſaph vi-
delicet ⁊ idithúm ⁊ hemán. Fuit aút numer⁹
eoꝝ cú fratrib⁹ ſuis qui erudiebát cánticú do
mini cuncti doctores ducenti octogintaocto.
Miſeruntq; ſortes per vices ſuas ex équo: taž
maior q̃ʒ minor doct⁹ pariter ⁊ indoct⁹. Egreſ
ſáq; eſt ſors príma ioſéph qui erat de aſáph.
Secunda godolie: ipſi ⁊ filijs eius ⁊ fratrib⁹
eius duódecim. Tertia çachúr filijs ⁊ fratri-
C bus eius duodeci. Quarta iſari filijs ⁊ frib⁹
eius duodecim: Quinta nathanie filijs ⁊ fra-
trib⁹ eius duodeciž. Sexta bocciaú filijs ⁊ fra
trib⁹ eius duodecim. Septima iſreelá filijs ⁊
fratrib⁹ eius duodecim. Octaua iſaíe filijs ⁊
fratrib⁹ eius duodecim. Nona mathanie fi-
lijs ⁊ fratrib⁹ eius duodeciž. Decima ſemeie
filijs ⁊ frátrib⁹ eius duodeci. Undecima iſra
él filijs ⁊ fratrib⁹ eius duodecim. Duodeci-
ma aſábie filijs ⁊ fratrib⁹ eius duodeciž. Ter
tiadecima ſubuhél filijs ⁊ fratrib⁹ eius duo-
D deci. Quartadecima mathathíe filijs ⁊ frib⁹
ei⁹ duodeci. Quintadecima hierimóth filijs
⁊ fratrib⁹ ei⁹ duodeci. Sextadecima ananie fi
lijs ⁊ fratribus eius duodecim. Septimadeci
ma: ieſbocaſé filijs ⁊ fratrib⁹ eius duodeciž.
Octauadecima anani filijs ⁊ fratrib⁹ ei⁹ duo
decim. Nonadecima mellothi filijs ⁊ fribus
eius duodeci. Uiceſima eliathá filijs ⁊ frib⁹
ei⁹ duodeci. Uiceſimapma othír filijs ⁊ frib⁹
ei⁹ duodeci. Uiceſimaſecúda goddolathi fi-
lijs ⁊ fratrib⁹ eius duodecim. Uiceſimatertia
açiúd filijs ⁊ fratrib⁹ eius duodecim. Uiceſi-
maq̃rta rometieçér filijs ⁊ frib⁹ ei⁹ duodeci.

¶ Ca. Sũ. ¶ De ianitorib⁹ ⁊ ſortib⁹ eoꝝ: qs
quá portá: ⁊ ad quá plagá obſeruat. XXVI

A Diuiſiones auté ianitoꝝ de chorí
tis meſellemia fili⁹ choré. De fi
lijs aſáph: filij meſellemie: ça
charias pmogenitus: iadihél
ſecúdus: ſabadías terti⁹: iatha-
naél q̃rt⁹: abilán qntus: iohan-
nán ſext⁹: elioenai ſeptim⁹. Filij aút obededõ
ſemeias pmogénit⁹: + ioçabád ſcdꝰ: iohaá ter
tius: ſachár q̃rtus: nathanaél qntus: amihél
ſext⁹: iſachár ſeptim⁹ phollathi octau⁹: q: bñ
dixit illi dñs. Semeíe aút filio eius nati ſunt
filij pfecti familiaꝝ ſuaꝝ. Erát eni filij fortiſ-
ſimi. Filij quoq; ſemeiá othím ⁊ rapheél ⁊ o-
bediél: ſabáth ⁊ fratres eius viri fortiſſimi: he
liú quoq; ⁊ ſamathias. Oés hi de filijs obede

Al's + ie- ſadab

dóm ipſi ⁊ filij ⁊ fratres eoꝝ fortiſſimi ad mi-
niſtrandú ſexagintaduo de obededóm. Porró
meſelamie filij ⁊ frés eoꝝ robuſtiſſimi decem B
⁊ octo. De hoſá aút ideſt de filijs merari ſemrí
pncéps. Nõ eni habuerat primogenitú: ⁊ id-
circo poſuerat eú pater ei⁹ i pncipẽ: helchiás
ſcdus: tabelias tertius: zacharias quart⁹. Oés
hi filij ⁊ fratres hoſá trédecim. Hi diuiſi ſút
in ianitóres: vt ſemp príncipes cuſtodiárú ſi-
cut ⁊ fratres eorum miniſtrarét in domo dñi.
Miſſe ſunt ergo ſortes ex équo: ⁊ páruis et
magnis per familias ſuas in vnáquámq; por
tarum. Cecidit ergo ſors orientalis ſelemie.
Porro çacharie filio eius viro prudentiſſimo
⁊ erudito obtigit ſortito plaga ſeptentrioná-
lis. Obededóm vero ⁊ filijs eius ad áuſtrum
in qua parte domus erat ſenióꝝ ↄciliú. Seph-
phima ⁊ hoſá ad occidénté iuxta portam que
ducit ad viam aſcenſionis: cuſtodia cõtra cu-
ſtodiam. Ad orienté vero leuite ſex: ⁊ ad aq-
lónem quattuor per dié: atq; ad merídiem ſi-
militer in die quáttuor: ⁊ vbi erat concilium
bini ⁊ bini. In cellulis quoq; ianitóꝝ ad oc- C
cidénté: quattuor in vía: biniq; per céllulas.
Ad ſeptentrioné vero ⁊ merídiem: q̃terni p
dies ſingulos mutabant: ⁊ ad baſilicam con-
cílij ad occidénté bini: habentes ſubiectos ali
os in vía: biniq; per céllulas. He ſunt diuiſio-
nes ianitóꝝ filiorum choré ⁊ merari. Porro
achias erat ſuper theſáuros domus dñi: ⁊ va-
ſa ſctóꝝ. Filij quoq; ledan filij gerſóni. De le
dán príncipes familiarú ledán ⁊ gerſonni ie-
hieli. Filij iehieli: çatháu ⁊ iohél fratres eius
ſup theſauros domus dñi amramitis ⁊ iſaari-
tis ⁊ hebronitis ⁊ oçielitis. Subahél auté fili⁹
gerſom filij + móyſi prepóſitus theſáuris. Al's + me ſi
Frater quoq; eius elieçer cuius filius raabiá:
⁊ huius filius iſaias: ⁊ huius filius iorám: hu
ius quoq; fili⁹ zechri: ⁊ huius filius ſelemith.
Ipſe ſelemith ⁊ fratres eius ſuper theſáuros
ſanctorú que ſanctificauit dauid rex ⁊ princi-
pes familiarum ⁊ tribuni ⁊ centuriones ⁊ du
ces exércitus: de bellis ⁊ manúbijs preliorum
que conſecrauerant ad inſtaurátioné ⁊ ſuper
pellectilé templi dñi. Hec aút vniuerſa ſancti D
ficáuit ſámuel videns: ⁊ ſaul filius cis: ⁊ ab-
nér filius nér: ⁊ ioáb filius ſaruie omneſq; ſã
ctificauerant ea per manum ſalemit ⁊ fratruž
eius. Iſaaritis vero préerat chonenias ⁊ filij
ei⁹ ad opera forinſecus ſup iſraél ad docendú
⁊ iudicandum eos. Porro de hebronitis aſa-

biás ꝛ fratres eius viri fortiſſimi mille ſeptin
géntí préerant iſraéli: trans iordánem cótra
occidénté in cunctis operib⁹ domini ꝛ in mi
niſterium regis. Hebronitárũ aũt princeps
fuit ieriá ſm familias ꝛ cognatiónes eorum.
Quadrageſimo ãno regni dauid recenſiti ſũt
Al. + ia ser ꝛ inuẽti ſũt viri fortiſſimi + gaçer galaád fra
treſq; eius robuſtioris etatis duo milia ſepti
géntí principes familiar. Prepóſuit auté eos
dauid rex rubenitis ꝛ gadditis ꝛ dimidie tri
bui manaſſe: in omne miniſteriũ dei ꝛ regis.
¶ Ca. Sũ. ¶ De pfectis miniſtrantib⁹ regi:
ꝛ ſup que negocia erant. ¶ XXVII

A Filij aũt iſraél ſm numerũ ſuũ
principes familiarũ tribuni ꝛ
centuriones ꝛ prefecti q mini
ſtrabant regi iuxta túrmas ſu
as: ingrediẽtes ꝛ egrediẽtes p
ſingulos menſes in anno vigin
tíquattuor milibus ſinguli préerant. Prime
turme in primo menſe ieſboám préerat fili⁹
çabdihél: ꝛ ſub eo vigintiquattuor milia: de fi
lijs pharés: princeps cunctorũ principũ in ex
ércitu menſe primo. Secũdi menſis habebat
turmã dudiaohites: ꝛ poſt ſe alſ nomine ma
cellóth: qui regébat partem exércitus vigin
tiquattuor miliũ. Dux quoq; túrme tertie in
menſe tertio erat banaías filius ióiade ſacer
dótis: ꝛ in diuiſióe ſua vigintiquattuor milia.
Ipſe eſt banaías fortiſſimus inter triginta et
ſuper triginta. Préerat aũt turme ipſius ami
çadáb filius ei⁹. Quartus menſe quarto aſaél
frater ioáb ꝛ çabedías filius eius poſt eũ: ꝛ in
B túrma eius vigintiquattuor milia. Quintus
menſe quinto princeps ſamaóth ieçerites: et
in turma eius vigintiquattuor milia. Sextus
menſe ſexto hyrá filius accés thecuites: et in
turma eius vigintiquattuor milia. Septi
mus menſe ſeptimo helles phallonites de fi
lijs ephraim: ꝛ in túrma eius vigintiquattuor
milia. Octauus menſe octauo ſobochái vſa
thites de ſtirpe ſarai: ꝛ in turma eius viginti
quattuor milia. Nonus menſe nono abieçer
anathotites de filijs iemin: ꝛ in turma eius vi
gintiquattuor milia. Decimus menſe deci
mo marai ꝛ ipſe nethophatites de ſtirpe ça
rai ꝛ i turma eius vigintiquattuor milia. Un
decimus menſe vndecimo banaías pharatho
nites de filijs ephraim: ꝛ in turma eius vigin
tiquattuor milia. Duodécimus menſe duode
cimo abdái nepthophatites de ſtirpe getho

niél ꝛ in túrma eius vigintiquattuor milia. Por C
ro tribubus préerãt in iſraél. Rubenitis: dux
elieçér filius çechri. Symeonitis: dux ſapha
cías filius machá. Leuitis aſabias filius cha
muél. Aaronitis: ſadóch. Juda: heliũ frater
dauid. iſachár amri filius michaél. Zabulo
nitis: ieſmaías filius abdie. Neptalitibus hie
rimóth filius oçihél. Filijs ephraim: oſeé fi
lius oçaçui. Dimidie tribui manaſſe iohél fi
lius phadaie. Et dimidie tribui manaſſé i ga
laád: iaddo filius çacharie. Beniamin autẽ
iaſihél filius abnér. Dán vero eçrihél fili⁹ ie o ſuſpe. c.
roám. Hi principes filiorũ iſraél. Nóluit autẽ 2. Re. 24.
dauid numerare eos a viginti annis inférius
quia dixerat dominus vt + multiplicaret iſra Al. + mul
él quaſi ſtellas celi. Joáb filius ſaruie cépe tiplicare.
rat numerare nec cõpléuit: quia ſuper hoc ira
dei irrúerat in iſraél: ꝛ idcirco numerus eorũ
qui fúerãt recénſiti non eſt relatus in fáſtos
regis dauid. Super theſáuros autẽ regis fuit
aſmóth filius adihél. His autẽ theſáuris qui
erant in vrbibus ꝛ in vicis ꝛ in turrib⁹ preſi
débat ionathán filius oçie. Operi autem rũſti D
co ꝛ agricolis q exercebãt terrã préerat eçri
filius chelúb: vinearũq; cultórib⁹ ſemeias ro
mathites. Cellis aũt vinárijs çapdías apho
nites. Naʒ ſuper oliuéta ꝛ ficéta que erant in
campeſtrib⁹: balanán gederites. Sup apothe
cas aũt ólei ioás. Porro arméntis que paſce
bant in ſaroná: pͥpoſitus fuit ſetrai ſaronites.
Et ſuper boues in vallibus ſaphát filius + adlí Al. + adai
ſup camélos vero vbil. hiſmaelites. Et ſuper
aſinos: iadías meronathites: ſuper oues quo
q; iaçim agerénus. Omnes hi principes ſub
ſtántie regis dauid. Jónathan autẽ patruus
dauid cõſiliarius vir prudẽs ꝛ litteratus: ipſe
ꝛ iadihél filius achamoni erãt cũ filijs regis
Achitophél etiam cõſiliarius regis ꝛ + chuſi Al. + chu
arachites amicus regis. Poſt achitofél fuit ſai
ioiada fili⁹ banaie ꝛ abiathár. Princeps aũt
exércitus regis erat ioáb.
¶ Ca. Sũ. ¶ De monitis dauid ad pplm et
ad ſalomonem: ꝛ de deſcriptione omniũ que
ptinent ad tabernaculũ. ¶ XXVIII

Conuocauit igit dauid omnes A
principes iſraél: duces tribunũ
ꝛ prepóſitos turmarũ qui mini
ſtrábant regi: tribunos quoq; ꝛ
centuriónes ꝛ qui préerãt ſub
ſtãtie ꝛ poſſeſſionibus regis: fi
lioſq; ſuos cũ eunuchis ꝛ potentes ꝛ robuſtiſ

ſimos quoſqꝫ in exercitu hieruſalem. Cumqꝫ
ſurrexiſſet rex ⁊ ſtetiſſet: ⁊ ait. Audite me fra-
tres mei: ⁊ populus meus. Cogitaui vt edifica
rē domū in qua requieſceret arca fēderis dn̄i
⁊ ſcabellū pedū dn̄i dei nr̄i: ⁊ ad edificandum
a Infr. 22. b. oīa pparaui. [a] Deus aūt dixit mihi. Nō edifi
de cā. vi. i. ca. i. cabis domum noī meo: eo q ſis vir bellátor ⁊
3. Re. 3. a. ſánguinē fúderis. [b] Sed ⁊ elégit dn̄s de⁹ iſra
Sap. 9. a. él me d vniuerſa domo pr̄is mei: vt eſſem rex
B ſup iſraél in ſempiternū. De iuda eniꝫ elégit
pncipes. Porró de domo iudá domū pr̄is mei.
Et de filijs pr̄is mei plácuit ei vt me eligeret
regē ſuper cūctū iſraél. Sed ⁊ de filijs meis (fi
lios eniꝫ mihi multos dedit dn̄s) elégit ſalo-
mónē filiū meum: vt ſedéret in thróno regni
Infr. 17. b. dn̄i ſup iſraél. Dixitqꝫ mihi. Salómon fili⁹
tuus edificabit domū meā: ⁊ átria mea. Ipſū
eni elégi mihi in filiū: ⁊ ego ero ei in patreꝫ.
Et firmábo regnū eius vſqꝫ in eternū: ſi per-
ſeuerauerit fácere pcepta mea ⁊ iudicia ſicut
⁊ hódie. Nunc ergo corā vniuerſo cétu iſraél
audiente deo noſtro cuſtodite ⁊ perquirite cū-
cta mandata dn̄i dei noſtri: vt poſſideátis ter-
Al. + ea rā bonā: ⁊ relinquatis + eā filijs veſtris poſt vos
vſqꝫ in ſempiternū. Tu aūt ſalómō fili mi ſci-
to deū patris tui: ⁊ ſerui ei corde pfecto ⁊ ani-
mo voluntario. Omnia eni corda ſcrutať dn̄s
⁊ vniuerſas mentium cogitatiónes intélligit.
Si queſieris eū: iuenies. Si aūt dereliq̄ris eū:
C pijciet te in etérnum. Nunc ergo q: elégit te
dn̄s vt edificáres domū ſanctuarij: ɔfortare et
pfice. Dedit aūt dauid ſalomóni filio ſuo de-
ſcriptionē pórticus ⁊ tēpli ⁊ cellariorū ⁊ cena
Al. + ab. ditis culi ⁊ cubiculoꝝ in + aditis: ⁊ domus ꝓpitia-
tionis: necnō ⁊ omniū que cogitáuerat atrio
rū ⁊ exedrarū p circúitū in theſauros domus
dn̄i: ⁊ theſauros ſanctoꝝ: diuiſionūqꝫ ſacerdo
táliū ⁊ leuiticáruꝫ in omnia ópera domus do
mini: ⁊ in vniuerſa vaſa miniſterij tēpli dn̄i
áurū in póndere per ſingula vaſa miniſterij:
argēti quoqꝫ pondus ꝓ vaſoꝝ ⁊ óperū diuerſi
tate. Sed ⁊ in cādelabra áurea ⁊ ad lucérnas
áurū pro mēſura vniuſcuiuſqꝫ cādelabri ⁊ lu-
cernarū. Similiter ⁊ in cādelabra argéntea:
⁊ in lucérnas eorū ꝓ diuerſitate ménſure pō-
dus argénti tradidit. Auꝝ quoqꝫ dedit in mē
D ſas ꝓpoſitionis p diuerſitate mēſarū: ſimiliter
⁊ argentū in alias mēſas árgenteas. Ad fuſci
nulas quoqꝫ ⁊ phialas ⁊ thuribula ex áuro
puriſſimo: ⁊ leúnculos áureos pro qualitate
mēſure pōdus diſtribuit in leúnculū ⁊ leún-
culū. Similiter ⁊ in leónes argē nteos diuerſū
argēti pōdus ſeparauit. Altari aūt in quo ado
lebať incēſuꝫ auꝝ puriſſimū dédit: ⁊ vt ex ipo
fieret ſimilitudo quadrige cherubim extēden
tiū álas ⁊ velantiū arcā fēderis dn̄i. Omnia
inquit venerūt ſcripta manu dn̄i ad me: vt in-
telligerē vniuerſa opera exēplaris. Dixit quo-
qꝫ dauid ſalomoni filio ſuo. Viriliť áge ⁊ con
fortáre ⁊ fac: ne timeas ⁊ ne paueas. Dn̄s eni
deus meus tecū erit: ⁊ nō dimittet te nec dere
línquet: donec perficias oē opus miniſterij do
mus dn̄i. Ecce diuiſiōes ſacerdotū ⁊ leuitāꝝ
in omne miniſterium domus dn̄i aſſiſtūt tibi
⁊ parati ſunt ⁊ nouerūt tam principes q̄ popu
lus omnia precepta tua.

¶ Ca. Sū. ¶ De oblatiōib⁹ dauid: ⁊ de obla
tionib⁹ principū: de letitia dauid: ⁊ de oīone
dauid ad dn̄m: ⁊ de ſecūda vnctione ſalomo-
nis. De morte dauid: de ege: ⁊ de q̄drigis ei⁹.

Locutúſqꝫ ē dauid ¶ XXIX
rex ad oēm eccleſiā. Salomónē A
filiū meū vnum elégit dn̄s ad-
huc púerū ⁊ tenéllū. Opus eni
grande ē: neqꝫ eni homini ppa
rať habitatio: ſed deo. Ego eniꝫ
totis virib⁹ meis pparaui impénſas dom⁹ dn̄i
dei mei: áuꝝ ad vaſa áurea: ⁊ argentū in argē
tea es in énea: ferrū i férrea: ligna ad lígnea:
lápides onychínos: ⁊ q̄ſi ſtibínos ⁊ diuerſorū
coloꝝ: oēmqꝫ pcioſum lápidē et mármor pá-
riū abūdātiſſime: ⁊ ſup hec que óbtuli in do-
mū dei mei de peculio meo aurū ⁊ argentū do
in tēplū dei mei: excéptis his que pparaui in
edem ſanctam tria milia talēta áuri de áuro
ophir: ⁊ ſeptē milia talentorū argénti pbatiſ-
ſimi ad deaurándos parietes tēpli: ⁊ vbicūqꝫ
opus eſt auꝝ de auro: ⁊ vbicūqꝫ opus eſt argē
tū de argēto. Opera fiāt p manus artificū. Et B
ſi q̄s ſpōte offert ipleat manū ſuā hódie: ⁊ óf
ferat qđ voluerit dn̄o. Pólliciti ſūt itaqꝫ pn-
cipes familiaꝝ et proceres tribuū iſraél: tri-
búni quoqꝫ ⁊ centuriones ⁊ pncipes + pncipū et. ſupe
poſſeſſionū regis dederūtqꝫ in opera dom⁹ dn̄i + pilop
auri talenta qnqꝫ milia: et ſolidos decē milia:
argēti talēta decē milia: et eris talēta decem et
octo milia: ferri quoqꝫ cētū milia talentoꝝ
Et apud quécūqꝫ inuēti ſunt lápides: dede-
rūt in theſauros domus dn̄i per manū iehihél
gerſonitis. Letatuſqꝫ eſt pplus cū vota ſponte
pmitterēt: q: corde toto offerebāt ea dn̄o. Sꝫ
et dauid rex letatus ē gáudio magno: et bn̄di i

E rit dño corā vniuersa multitudine: ꝛ ait. Bñ
dictus es dñe deus israel p̄ris nostri ab eter-
no in eternū. Tua est dñe magnificētia ꝛ po-
tētia ꝛ gloria atqȝ victoria ꝛ tibi laus. Cuncta
eniȝ que in celo sunt ꝛ in terra tua sunt. Tuū
dñe regnū: ꝛ tu es sup oēs principes. Tue di-
uitie ꝛ tua est glīa: tu dñāris oīum. In manu
tua ꝟtus ꝛ potētia: in manu tua magnitudo et
imperiū oīuȝ. Nūc igiť deus noster ꝯfitēmur
D tibi ꝛ laudamus nomē tuū inclytū. Quis ego
ꝛ qs populus meꝰ: vt possimus hec tibi vniuer
sa promittere. Tua sunt oīa: ꝛ q̄ de manu tua
accepimus: dedimus tibi. Peregrini eni su-
mus corā te ꝛ aduene: sicut oēs patres nostri.
Dies nr̄i quasi vmbra sup terrā: ꝛ nulla ē mo
ra. Dñe deus nr̄: oīs hec copia quā parauimꝰ
vt edificaret domus noī scō tuo: de manu tua
est ꝛ tua sunt oīa. Scio deus meus ꝙ probes
corda ꝛ simplicitatē diligas. Vñ ꝛ ego in sim-
plicitate cordis mei letus obtuli vniuersa hec
ꝛ pp̄lm tuū qui hic repertus est vidi cū ingen-
ti gaudio tibi offerre donaria. Dñe deus ha-
braam ꝛ isaac ꝛ israel patrū nostrorū custodi
ineternū hāc volūtatē cordis eorū: ꝛ semper in
venerationē tui mēs ista pmaneat. Salomoni
E quoqȝ filio meo da cor perfectuȝ: vt custodiat
mandata tua ꝛ testimonia tua ꝛ cerimonias
tuas: ꝛ faciat vniuersa: ꝛ edificet edem cuius
impensas paraui. Precepit aūt dauid vniuer
se ecclesie. Bñdicite dño deo nostro. Et bene
dixit omnis ecclesia dño deo patrū suorū: ꝛ in

clinauerunt se ꝛ adorauerunt deū ꝛ deinde re-
gem. Immolauerūtqȝ victimas domino: et
obtulerunt holocausta die sequenti: tauros
mille: arietes mille: agnos mille cuȝ libami-
nibus suis ꝛ vniuerso ritu abundantissime in
omnem israel. Et comederunt ꝛ biberunt co F
rā domino in die illo cū grandi letitia: ꝛ vn-
xerunt secundo salomonē filiū dauid. ᵃ Vn- a 3 re. 1.
xerunt aūt eū dño in principē ꝛ sadoch in pō
tificē. Seditqȝ salomon sup soliū dñi in regē
pro dauid patre suo: ꝛ cūctis placuit: ꝛ paruit
illi omnis israel. Sed ꝛ vniuersi principes et
potentes ꝛ cūcti filij regis dauid dederūt ma-
num: ꝛ subiecti fuerunt salomoni regi. Ma-
gnificauit ergo dñs salomonē sup oēm israel
ꝛ dedit illi gloriā regni qualeȝ nullus habuit
ante euȝ rex israel. Igitur dauid filius isai re G
gnauit sup vniuersum israel. Et dies quibꝰ re
gnauit sup israel fuerunt quadraginta anniȝ.
In hebron regnauit septē annis ꝛ in hierusa-
lem annis trigintatribus. Et mortuus est in
senectute bona plenus dierū ꝛ diuitijs ꝛ glo-
ria. Et regnauit salomon filius eius pro eo.
Gesta aūt dauid regis priora ꝛ nouissima scri
pta sunt in libro samuel videntis: ꝛ i libro na
than pphete: atqȝ in volumine gad videntis
vniuersiqȝ regni eius ꝛ fortitudinis: ꝛ tempo
rum que transierunt sub eo: siue in israel: siue
in cunctis regnis terrarum.

¶ Explicit ✝ dabreiamin idest paralipome-
non liber primus.

Ms ✝ vi. bachaio. rum
℄ Incipit ✝ Dabreiamin ſiue paralipome-
non liber ſecundus.
℄ Ca.Sū. ℄ De hoſtijs oblatis a ſalomone
in gabaon: dn̄s in nocte apparet ſalomoni: pe
tit ſapientiam ꝛ datur ei: ꝛ adducebantur ei
equi de egypto. Cap. ℄ I

A Onfortatus
a 3.re.3.a. eſt ergo ſálomon filius
dauid in regno ſuo: ꝛ do
minus erat cū eo: ꝛ ma
gnificauit eū in excelſū.
Precepitqꝫ ſálomō vni
uerſo iſraéli tribúnis et
centuriónibus ꝛ dúcibꝰ
ꝛ iudicibꝰ omnis íſraél
ꝛ principibꝰ familiarū: ꝛ abijt cum vniuerſa
multitudine in excelſum gabaón vbi erat ta-
bernaculum féderis domini: qḋ fecit móy-
ſes famulus dei in ſolitudíne. Arcam autem
dei addúxerat dauid de cariathiarim in locū
quem preparáuerat ei: et vbi fixerat illi taber
náculuz: hoc eſt in hieruſalém. [b] Altare quo-
b Exo.36. a. qꝫ éneum qḋ fabricátū fúerat beſeleél filius
vri filij úr: ibi erat coram tabernaculo domi-
B ni: quod et requiſiuit ſálomon et omnis ec-
cleſia. Aſcenditqꝫ ſálomon ad altare éneum
coram tabernaculo féderis domini: et obtulit
in eo mille hóſtias. Ecce autem in ipſa nocte
appáruit ei deus dicens. Póſtula qḋ vis vt dē
tibi. Dixitqꝫ ſalomon deo. Tu feciſti cum da-
uid patre meo miſericordiam magnam: ꝛ cō
ſtituiſti me regem pro eo. Nunc ergo domine
deus impleátur ſermo tuus quem pollicitus
c 1.pa.28. a. es dauid patri meo. [c] Tu enim me feciſti re-
gem ſuper populum tuum multum qui tam
Sap.8.d. innumerabilis eſt q̄ȝ púluis terre. Da mihi
C ſapiéntiam ꝛ intelligentiam: vt ingrédiar et
egrediar corā poplo tuo. Quis enī poteſt húc
populū tuū digne qui tam grandis eſt: iudica
re? Dixit aūt deus ad ſalomonē. Quia hoc ma
gis plácuit cordi tuo ꝛ non poſtulaſti diuitias
ꝛ ſubſtantiā ꝛ gloriā: neqꝫ animas eorū qui te
Ms ✝ oderunt ✝ óderant: ſed nec dies vite plurimos. Peti-
ſti autē ſapientiā ꝛ ſcientiam vt iudicare póſ-
ſis populū meū ſuper quē cōſtitui te regem: ſa
pientia ꝛ ſcientia data ſunt tibi. Diuitias aūt
ꝛ ſubſtantiam ꝛ gloriam dabo tibi: ita vt nul-
lus in regibus nec ante nec poſt te fúerit ſimi
D lis tui. Venit ergo ſálomon ab excélſo gaba-
ón in hieruſalém coraȝ tabernaculo féderis:
ꝛ regnáuit ſuper iſraél. Cōgregauitqꝫ ſibi cúr
rus ꝛ équites: ꝛ facti ſunt ei mille quadringē
ti currus: ꝛ duodecim milia équitum: ꝛ fecit
eos eſſe in vrbibus quadrigarum ꝛ cum rege
in hieruſalém. Prebuitqꝫ rex argentū ꝛ áurū
in hieruſalém quaſi lápides: ꝛ cédros quaſi
ſycomóros que naſcunť in campeſtribꝰ mul-
titudine magna. Adducebantur autez ei equi
de egypto de choá a negociatoribus regis: qui
ibant ꝛ emebant precio quadrigam equoruȝ
ſexcéntis argénteis: ꝛ equum centū quinqua
ginta. Similiter de vniuerſis regnis cetheorū
ꝛ a regibus ſýrie émptio celebrabatur.
℄ Ca.Sū. ℄ De mādato ſalomonis ad hy-
ram regem ſuper artificibꝰ ꝛ lignis ꝛ de ſum-
ptibus datis artificibꝰ. ℄ II

A Ecreuit aūt ſálomon edificáre
domum nomini domini ꝛ pa-
látium ſibi. Et numerauit ſe-
ptuaginta milia virorum portā
tium húmeris: ꝛ octoginta mi
lia qui cederent lapides in mō
tibus: prepoſitoſqꝫ eorum tria milia ſexcén- a 3.Re.5.
tos. [a] Miſit quoqꝫ ad hyrám regem tyri di-
cens. Sicut egiſti cum dauid patre meo ꝛ mi
ſiſti ei ligna cedrina vt edificáret ſibi domum
in qua ꝛ habitáuit: ſic fac mecum vt edificeȝ
domum nomini domini dei mei: vt conſecrē
eam ad adoléndum incenſum coraȝ illo ꝛ ſu
migánda arómata: ꝛ ad propoſitionem panū
ſempiternam: ꝛ ad holocauſtómata mane et
veſpere. Sábbatis quoqꝫ ꝛ neoménijs ꝛ ſolen
nitatibus domini dei noſtri in ſempiternum:
que mandata ſunt iſraéli. Dominus enī quā
edificare cupio magna eſt. Magnus eſt enim
deus noſter: ſuper omnes deos. Quis ergo po B
terit preualere vt edificet ei dignam domuȝ?
Si celū ꝛ celi celorum capere eum nequeunt:
quantus ego ſuȝ vt poſſim edificare ei domū?
Sed ad hoc tantū: vt adoleať incenſum coraȝ
illo. Mitte ergo mihi virum eruditū qui nō
uerit opári in auro ꝛ argénto: ére ꝛ férro pūr Ms ✝ ſculpere
pura cóccino ꝛ hyacintho: ꝛ qui ſciat ✝ ſcúl-
pere celaturas cum his artificibus quos me-
cum hábeo in iudéa ꝛ in hieruſalem quos ꝑ
parauit dauid pater meus. Sed ꝛ ligna cedri
na mitte mihi ꝛ artheutina: et pinea de liba-
no. Scio enim q̄ ſerui tui nouerint cedere
ligna de libano. Et erunt ſerui mei cum ſer-
uis tuis: vt parentur mihi ligna plurima. Do
mus enim quam cupio edificare magna eſt

C nimis ꝛ ínclyta. Pꝛetérea operarijs qui cesúri
sunt ligna seruis tuis dabo in cibária tritici
choꝛos viginti mília: ꝛ hóꝛdei chóꝛos tótidé:
olei quoqꝫ sáta viginti mília. Dixit aũt hýrã
rex týri per litteras quas míserat salomoni.
Quia diléxit dñs pópulũ suũ: idcirco te re-
gnare fecit super eũ. Et áddidit: dicés. Bene-
dictus dñs deus israél qui fecit celũ ꝛ terrã:
qui dédit dauid regi filiũ sapienté ꝛ erudítũ
ꝛ sensátũ: atqꝫ prudénté: vt edificáret domũ
domino: ꝛ palátiũ sibi. Misi ergo tibi virum
prudénté ꝛ scientissimũ: hyrám patré meum
filiũ muliéris de filiabꝰ dan: cuius pater fuit
týrius qui nóuerit operari in áuro ꝛ argento
ére ꝛ ferro ꝛ mármoꝛe ꝛ lignis. In púrpura
quoqꝫ ꝛ hyacínto ꝛ byssino ꝛ cóccino: ꝛ qui
sciat celare oém scúlpturã: ꝛ adinuenire pru-
D denter qđcunqꝫ in ópere necessariũ est cũ ar
tificibus tuis ꝛ cũ artificibus dñi mei dauid
pr̃is tui. Tríticum ergo ꝛ hóꝛdeũ ꝛ óleũ ꝛ ví
num que pollícitus es dñe mi: mitte seruis
tuis. Nos aũt cedémus ligna de líbano quot
necessaria habueris: ꝛ applicábimus ea ráti-
bus per mare in ioppe: tuũ aũt erit transférre
ea in hierusalẽ. Numeráuit igit sálomon oés
viros prosélitos q erát in terra israél post di-
numeratióné quã dinumeráuit dauid pr̃ eiꝰ
ꝛ inuénti sunt centũ quinquagintatria mília
ꝛ sexcenti. Fecitqꝫ ex eis septuaginta milia q
húmeris onera poꝛtárét: ꝛ octoginta milia q
lápides de montibus céderent. Tria auté mí-
lia ꝛ sexcentos ꝑpositos óperũ pópuli.

¶ Ca. iij. ¶ De edificatione templi ꝛ poꝛticus ꝛ de velo ꝛ duabꝰ colũnis. ¶ III

A (E)T cépit sálomon edificare do-
mũ dñi in hierusaléꝫ in monte
moriá qui demõstratus fuerat
a 3 re. 6. a dauid patri eius a in loco queꝫ
paráuerat dauid i area hoꝛnán
iebuséi. Cépit aũt edificare mé
se secũdo anno quarto regni sui. Et hec sunt
fundamenta que iecit sálomon vt edificaret
domũ dei: longitudinis cúbitos in mẽsúra pri
ma sexagita: latitudinis cúbitos viginti. Póꝛ
ticũ vero ante fronté que tendebãt in longuꝫ
iuxta mensúrã latitudinis domus cubitóꝛuꝫ
viginti. Poꝛro altitúdo centũ viginti cubitoꝝ
erat. Et deauráuit eã intrínsecus auro múdis
B simo. Domum quoqꝫ maioꝛé téxit tábulis lí-
gneis abiégnis ꝛ láminas áuri obrizi affixit
per totũ. Sculpsitqꝫ in ea pálmas: ꝛ quasi ca-
thénulas seinuicé cõplectétes. Strauit quoqꝫ
pauimẽtũ templi preciosissimo mármoꝛe de-
coꝛe multo. Poꝛro aurũ erat probatissimũ: de
cuius láminis téxit domũ: ꝛ trábes eius ꝛ pó
stes ꝛ parietes ꝛ ostia: ꝛ celáuit cherubim in
parietibus. Fécit quoqꝫ domum sanctisancto
rũ: lõgitudiné iuxta latitudiné domus cubito
rũ viginti: ꝛ latitudiné similiter viginti cubi-
toꝝ. Et láminis aureis téxit eam quasi talẽtis
sexcẽtis. Sed ꝛ clauos fecit áureos: ita vt sin-
guli claui ciclos qñgẽnos appenderẽt. Cená C
cula quoqꝫ téxit auro. Fecit etiã i ✝domo san Al. ✝ domum.
ctisanctoꝝ cherubim duos ópere statuarioꝝ
ꝛ téxit eos auro. Ale cherubim viginti cubi-
tis extendebántur: ita vt vna ála haberet cú-
bitos quinqꝫ: ꝛ tangeret parieté domus: et al
tera quinqꝫ cubitos habens álam tángeret
alterius cherúb. Similiter cherúb altérius
ála quinqꝫ habebat cúbitos: ꝛ tangébat parie
tem: et ala eius altera quinqꝫ cubitoꝛum: álã
cherúb altérius contingébat. Igit ále vtriúſ
qꝫ cherúb expanse erant: ꝛ extendebantur per
cúbitos viginti. Ipsi autem stábant eréctis
pédibus: ꝛ facies eoꝛum erant verse ad exte-
rioꝛem domum. Fecit quoqꝫ velum ex hya- D
cíntho púrpura cócco ꝛ býsso: ꝛ intexuit ei
cherubim. Ante fóres etiam templi duas co-
lũnas que triginta ꝛ quinqꝫ cúbitos habebát
altitúdinis. Poꝛro ✝ capita earum quinqꝫ cu Al. ✝ capitella
bitóꝛũ: necnõ ꝛ quasi cathénulas in oraculoꝛ
ꝛ superpósuit eas capítibus colũnarũ. Malo
granata etiam centũ: que cathénulis interpo
suit. Ipsas quoqꝫ colũnas posuit in vestibulo
témpli: vnã a dextris: ꝛ alteram a sinistris. Eã
que a dextris erat vocauit iachin: ꝛ que ad lẽ
uam vocauit boós.

¶ Ca. iiij. ¶ De altari éneo: ꝛ mari: ꝛ deceꝫ conchis vbi lauabát que offerebant in hoꝛlocaustum: de cãdelabris: de mensa ꝛ panibꝰ ꝑpositionis: ꝛ vñ hec oia facta sunt. ¶ IIII

(F)Ecit quoqꝫ altáre éneuꝫ vigin- A
ti cubitoꝝ longitúdinis: ꝛ vi-
ginti cubitoꝛũ latitudinis: ꝛ de-
cé cubitoꝝ altitudinis. Mare
etiã éneum fúsile deceꝫ cubitis
a labio vsqꝫ ad lábiũ: rotúndũ
p circuitũ. Quinqꝫ cubitos habebat altitudi-
nis: ꝛ funiculus triginta cubitóꝛum ambigé-
bat gýrum eius. Similitudo quoqꝫ bóum
erat subter illud. Et decem cubitis quedá ex-
trínsecus celature quasi duobus veꝛsibus ✝lá Al. ✝ ...

bium maris circuíbant. Boues autem erant fúſiles: ⁊ ipſum mare ſup duodecim boues iᷓpóſitū erat: quorū tres reſpiciébant ad aqló nem: ⁊ alij tres ad occidéntē. Porró tres alij meridiem: ⁊ tres qui réliqui erant orientem: habentes mare ſuppóſitū. Poſterióra aūt bo

B um erant intrínſecus ſub mari. Porro váſti tas eius habébat menſúrā palmi: ⁊ lábiū illí us erat quaſi lábiū cálicis vel repándi lílij: ca piebátq꜃ tria mília metrétas. Fecit q꜃q꜃ cón chas decē: ⁊ póſuit quinq꜃ a dextris: ⁊ quinq꜃ a ſiniſtris: vt lauárent in eis omnia que in holo cáuſtū oblatúri erát. Porró in mari ſacerdo tes lauabánt. Fecit aūt ⁊ cādélabra áurea de cem ſcdm ſpeciem quā iuſſerat fíeri: ⁊ póſuit ea in templo: quinq꜃ a dextris ⁊ quinq꜃ a ſiniſtris. Necnon ⁊ menſas décem: ⁊ póſuit eas in tē plo: quinq꜃ a dextris: ⁊ quinq꜃ a ſiniſtris. Phía las quoq꜃ áureas centum. Fecit etiam átriū ſacerdotum ⁊ baſilicam grandē: ⁊ óſtia in ba

C ſílica que téxit ére. Porró mare póſuit in lá tere dextro contra orientem ad meridiē. Fe cit autem hyrám lebétes ⁊ creágras ⁊ phía las. Et compléuit omne opus regis in domo dei: hoc eſt colúmnas duas ⁊ epiſtília ⁊ cápita: ⁊ quaſi quédam retiácula que cápita tégerēt ſuper epiſtília. Malogránata quoq꜃ quadrin génta ⁊ retiácula duo: ita vt bini órdines ma logranatórum ſingulis retiáculis iungerént: que protégerent epiſtília: ⁊ capita colūnarū. Báſes etiā fecit: ⁊ cónchas quas ſuperpóſuit báſibus. Mare vnum: boues quoq꜃ duódeci ſub mari: ⁊ lebétes ⁊ creágras ⁊ phíalas. O mnia vaſa fecit ſalomóni hyrám pater eius ī

D domo domini ex ere mundíſſimo. In regióne iordánis fúdit ea rex in argillóſa terra: inter ſochót ⁊ ſaredathá. Erat autē multitudo va ſorum ínnumerábilis ita vt ignorarét pónduo éris. Fecitq꜃ ſálomon omnia vaſā dom⁹ dei: ⁊ altare áureū ⁊ menſas: ⁊ ſuper eas panes pro poſitiónis. Cādélabra quoq꜃ cū lucérnis ſuis vt lucérent ante oráculum iuxta rítum ex áu ro puríſſimo: ⁊ floréntia quedam ⁊ lucérnas ⁊ fórcipes áureos. Omnia de áuro mundíſſimo facta ſunt. Timiamatéria quoq꜃ ⁊ thuríbula ⁊ phíalas ⁊ mortariola ex áuro puríſſimo. Et

a de cōſe. di.1.c.a. 16 q.7.c.e. hoc tan. mus 32.q.4.c. ca. ſalomon

óſtia celáuit templi interióris ideſt in ſancta ſanctorum: ⁊ óſtia templi forínſecus áurea.[a] Sicq꜃ complétum eſt omne opus quod fecit ſálomon in domo domini.

¶ Capituli ſummariū. ¶ De donarijs illa tis: ⁊ arca introducta in oraculū: de gloria do mini que impleuit domum domini. ¶ V

A Intulit igiť ſálomō omnia que vóuerat dauid pať ſuus[a] argen tum ⁊ áurū ⁊ vniuerſa vaſa pó ſuit in theſáuris dom⁹ domini. [b] Poſtq꜃ ꝯgregáuit maióres ná tu iſraēl: ⁊ cūctos príncipes tri buū: ⁊ cápita familiárū de filijs iſraél in hie ruſalém: vt addúcerēt arcā féderis dñi de ci uitáte dauid que eſt in ſión. Venérūt itaq꜃ ad regē omnes viri iſraél: in die ſolēni menſis ſe ptimi. Cūq꜃ veniſſent cūcti ſeniorū iſraél: por tauérūt léuite arcā: ⁊ intulérūt eā: ⁊ omnem

a 3.re.7.g

b 3.re.8.

B paratúrā tabernáculi. Porro vaſa ſanctuárij que erant in tabernáculo portauérunt ſacerdo tes cum leuítis. Rex aūt ſálomon ⁊ vniuerſus cétus iſraél: ⁊ oēs qui fuérunt congregáti an te arcam immolábant aríetes ⁊ boues abſq꜃ vllo número. Tanta enī erat multitudo victi márū. Et intulérunt ſacerdótes arcā féderis domini in locum ſuū ideſt ad oráculū templi in ſanctaſanctorum ſúbter álas cherubim ita vt cherubim expāderēt álas ſuas ſuper locum in quo póſita erat arca: ⁊ ipſam arcā tégerent

C cū véctibus ſuis. Véctiū autē quib⁹ portabáť arca: q꜃ páululū longióres erant capita parē bát ante oráculum. Si vero q꜃s páululū fuiſſet extrínſecus: eos vidére nō póterat. Fuit itaq꜃ arca ibi vſq꜃ in preſentem diem. Nihilq꜃ erat alíud ī arca niſi due tábule q̄s poſuerat moy ſes in oreb: quando legem dedit dominus fi lijs iſraél egrediéntib⁹ ex egýpto. Egréſſis au tem ſacerdotibus de ſanctuário: omnes enim ſacerdótes qui ibi potúerant inueníri ſancti

c De.4.c. vi ſupra.

D ficati ſunt: nec adhuc in illo tꝑe víces ⁊ mini ſterióꝝ órdo inter eos diuiſus erat: tam leuíte q꜃ cātóres ideſt q ſub aſaph erát: ⁊ q ſub he mám: ⁊ q ſub idithúm filij ⁊ fratres eoꝝ veſti ti byſſinis cýmbalis ⁊ pſaltérijs ⁊ cítharis cō crepābát ſtantes ad orientálē plágā altáris: ⁊ cū eis cantores centū viginti canéntes túbis. Igiť cunctis páriter ⁊ túbis ⁊ voce ⁊ cýmba lis ⁊ organis: ⁊ diuerſi generis muſicorū ꝯcin néntibus ⁊ vocem in ſúblime tolléntibus lon ge ſónitus audiebáť: ita vt cum dñm laudare cepiſſent: ⁊ dicere:[d] cōfitémini dño qm̄ bon⁹: ⁊ quoniā in eternum miſericordia eius: imple rétur dom⁹ dei núbe: ne póſſent ſacerdótes ſta re ⁊ miniſtráre propter calígine꜃. Compléue rat enim glória domini domum dei.

d 2.paral.5.

℄ Ca.Sũ. ℄ De ſermone ſalomonis ad po-
pulũ ꝛ de oratione eius ad dominũ. ℄ VI

T unc ſálomon ait: dñs pollici-
A tus eſt vt habitáret in caligine.
a 3.Regũ 8.a. [a] Ego autez edificáui domũ no
mini eius: vt habitáret ibi in ꝑ
pétuum. Et conuértit rex faciez
ſuam: ꝛ benedixit vniuerſe mul
titudini iſraél. Naz omnis turba ſtabat intén
ta: ꝛ ait. Benedictus dñs deꝰ iſraél: qui quod
locútus eſt dauid patri meo ópere compléuit
dicens. A die qua edúxi populum meum de
terra egýpti: non elégi ciuitatez de cunctis tri
bubus iſraél vt edificaret̃ in ea domus nomi
ni meo: neqꝫ elégi quéqꝫ alium virum vt eſſet
dux in populo meo iſraél: ſed elégi hieruſálẽ
vt ſit nomen meũ in ea: ꝛ elégi dauid vt con-
ſtituerem eum ſuper populũ meũ iſraél. [b] Cũ-
b 2.Re.7. 1.par al.22. de ꝯſc. di. ca.i. qꝫ fuiſſet voluntatis dauid patris mei vt edifi
caret domum nómini dñi dei iſraél: dixit do-
minus ad eum. Quia hec fuit voluntas tua vt
edificáres domũ nómini meo: bene quidem
feciſti huiuſcemódi habere voluntátẽ: ſed nõ
tu edificábis mihi domũ. Verúntamen filius
tuus qui egredietur̃ de lúmbis tuis: ipſe edificá
bit domum nomini meo. Compléuit ergo do
B minus ſermónem ſuum quẽ locútus fúerat:
ꝛ ego ſurréxi pro dauid patre meo: ꝛ ſédi ſuꝑ
thronum iſraél ſicut locútus eſt dominus: et
edificáui domum nomini dñi dei iſraél: ꝛ po
ſui in ea árcam in qua eſt pactum domini qđ
pépigit cum filijs iſraél. Stetit ergo coram
altáre domini ex aduerſo vniuerſe multitu-
dinis iſraél: ꝛ extendit manus ſuas. Siquidez
fécerat ſálomon báſim eneam: ꝛ poſuerat eã
in medio baſilice: habentem quinqꝫ cúbitos
longitúdinis: et quinqꝫ latitudinis: ꝛ tres cú-
bitos altitudinis. Stetitqꝫ ſuper eam: ꝛ dein
ceps flexis génibus contra vniuerſam multi-
tudinem iſraél: ꝛ pálmis in celuz leuátis ait.
Domine deus iſraél non eſt ſimilis tui deus
in celo ꝛ in terra: qui cuſtodis pactum ꝛ mi- C
ſericordiam cum ſeruis tuis qui ambulant co
ram te in toto corde ſuo qui preſtitiſti ſeruo
tuo dauid patri meo quecúnqꝫ locútus fúe-
ras ei: ꝛ que ore promiſeras: ópere comple-
ſti: ſicut ꝛ preſens tempus próbat. Nunc ergo
dñe deus iſraél imple ſeruo tuo patri meo da
uid quecúqꝫ locútus es dicens. Non deficiet
ex te vir corã me qui ſédeat ſuper thronũ iſra-
él: ita tamẽ ſi cuſtodierint filij tui vias ꝛ me-
as: ꝛ ambulauerint in lege mea ſicut ꝛ tu am
bulaſti coraz me. Et nunc domine deus iſraél
firmetur ſermo tuus quem locutus es ſeruo
tuo dauid. Ergo ne credibile eſt vt habitet deꝰ
cum hominibus ſuper terram. Si celum ꝛ ce-
li celorũ non te capiunt: quantomagis domꝰ
iſta quam edificáui? Sed ad hoc tantuz facta D
eſt: vt reſpicias orationem ſerui tui: ꝛ obſecra
tionem eius domine deus meus: ꝛ áudias pre
ces quas fúndit fámulus tuus coram te: vt
apérias oculos tuos ſuper domũ iſtam diebus

ac noctibus: ſuper locum in quo pollicitus es vt
inuocaret nomen tuú ⁊ exaudires oꝛonez quá ſer
uus tuᵘ oꝛat in eo: ⁊ exáudias pces famuli tui:
⁊ pplí tui iſraél. Quicúqꝫ oꝛáuerit in loco iſto:
exáudi de habitáculo tuo ideſt de celis: ⁊ ppi
tiáre.[c] Si peccáuerit quiſpiá in pꝛoximú ſuuz
⁊ iuráre ꝯtra eú parátus vénerit: ſeqꝫ maledí
cto ꝯſtrinxerit corá altari in domo iſta: tu áu
dies de celo: ⁊ facies iudiciú ſeruoꝝ tuoꝝ: ita
vt réddas iniquo viá ſuá in caput pꝛopꝛiuz: ⁊
vlciſcáris iuſtuz: retribués ei ſm̃ iuſtitiá ſuá.
Si ſupátus fúerit ppl's tuus iſrael ab inimicis
(peccábunt eni tibi) ⁊ ꝯuérſi égerint peniten-
tiá: ⁊ obſecráuerint nomé tuum: ⁊ fúerint de
precáti te in loco iſto: tu exáudies de celo: ⁊ p-
pitiáre peccato pplí tui iſraél: ⁊ redúc eos i ter
E rá quá dediſti eis ⁊ pꝛíbus eoꝝ. Si cláuſo ce-
lo plúuia nó flúxerit ppter pctá populi ✝ tui: ⁊
depꝛecati te fúerint in loco iſto: ⁊ ꝯféſſi nómi-
ni tuo: ⁊ ꝯuérſi a pctis ſuis: cuz eos afflixeris:
exaudi de celo dn̄e: ⁊ dimitte pctá ſeruis tuis
⁊ pplí tui iſraél: ⁊ dóce eos viá bonaz per quá
ingrediánt: ⁊ da plúuiá terre quá dediſti po-
pulo tuo ad poſſidendú. Fames ſi oꝛta fúerit
in terra: ⁊ peſtiléntia erúgo ⁊ aurúgo ⁊ locúſta
⁊ brúchus ⁊ hóſtes vaſtátis regiónibus: poꝛ-
tas obſéderint ciuitatis: oíſqꝫ plaga ⁊ infirmi
tas pꝛéſſerit ſi qs de populo tuo iſraél fuerit de
pꝛecátus cognóſcens plagá ⁊ infirmitatez ſu
am: ⁊ expanderit manus ſuas in domo hac: tu
exáudies de celo de ſublimi ſcilicet habitacu-
lo tuo: ⁊ ppitiáre ⁊ rédde vnicuiqꝫ ſm̃ vias ſu
F as: qs noſti eú habére in coꝛde ſuo. Tu eni ſo
lus noſti coꝛda filioꝝ hóminum: vt timeát te
⁊ ámbulét in vijs tuis: cúctis diebus quibᵘ vi
uunt ſup faciem terre quá dediſti pꝛíbus no-
ſtris. Extérnú quoqꝫ q non eſt de ppl'o tuo iſra
él ſi vénerit de tra longinq pꝛopter nomen tu
um magnú ⁊ pꝛopter manum tuá robúſtá ⁊
bráchium tuum exténtú ⁊ adoꝛáuerit in loco
iſto: tu exáudies de celo firmiſſimo habitacu-
lo tuo: ⁊ facies cúcta pꝛo qbus inuocáuerit te
ille pegrinus: vt ſciant oés populi terre nomé
tuum: ⁊ timeát te ſicut populus tuus iſraél: ⁊
cognoſcát qꝛ nomen tuum inuocátum eſt ſup
domum hanc quam edificáui nomini tuo. Si
egréſſus fuerit ppl's tuus ad bellum contra ad
uerſários ſuos p viam in q miſeris eos: adoꝛá
bunt te ꝯtra viá in q ciuitas hec eſt quá elegi-
ſti ⁊ domus quá edificáui nomini tuo vt exau
dias de celo pꝛeces eoꝝ ⁊ obſecratióné ⁊ vlci-
ſcáris.[d] Si autem peccáuerint tibi: neqꝫ enim
eſt hó qui nó péccet: ⁊ irátus fúeris eis: ⁊ tra
G dideris hóſtibᵘ ⁊ captiuos eos duxerint in ter
rá longinquá: vel certe q iúxta eſt ⁊ ꝯuérſi ✝ in
coꝛde ſuo in tra ad quá captiui ducti fuerant
égerint peniténtiaz: ⁊ depꝛecáti te fúerint in ter
ra captiuitátis ſue dicétes. Peccáuimus: ini-
que fécimᵘ: iniúſte égimᵘ: ⁊ reuerſi fúerit ad
te in toto coꝛde ſuo ⁊ tota aía ſua: in tra capti
uitátis ſue ad quá ducti ſunt: adoꝛabút te con
tra viá terre ſue quá dediſti pꝛíbus eoꝝ ⁊ vr-
bis quá elegiſti: ⁊ domus quá edificáui nómi
ni tuo: vt exáudias de celo: hoc eſt de firmo ha
bitaculo tuo préces eoꝝ: ⁊ fácias iudiciú ⁊ di
mittas ppl'o tuo: qꝛuis peccatoꝛi. Tu es eni de
us meᵘ. Aperiánt queſo oculi tui ⁊ aures tue i
ténte ſint ad oꝛationé que ſit in loco iſto.[e] Núc
igit ꝯſúrge dn̄e deus in réqem tuá: tu ⁊ arca
foꝛtitúdinis tue. Sacerdotes tui dn̄e deus in-
duánt ſaluté: ⁊ ſci tui letént in bonis. Dn̄e de
us meus ne auérteris facié chꝛiſti tui. Memé
to miſericoꝛdiaꝝ dauid ſerui tui.

¶ Ca. Sū. ¶ De igne deuoꝛante ſacrificiuz: de maieſtate domini: de ſolennitate dedicatio nis: de ſecunda aſpiratione domini ſalomoni in nocte.

¶ VII

A Umqꝫ cóplésſet ſalomó fúndés
pꝛéces: ignis deſcéndit de celo
⁊ deuoꝛáuit holocauſta ⁊ victi-
mas: ⁊ maiéſtas dn̄i ipléuit do-
mum. Nec póterát ſacerdotes
ingredi témplú dn̄i: eo q ipléſ
ſet maiéſtas dn̄i templum dn̄i. Sed ⁊ oés filij
iſraél videbát deſcédéntem igné ⁊ gl'iam dn̄i
ſup domú. Et coꝛruentes pꝛóni in terrá ſup pa
uiméntum ſtrátú lápide: adoꝛauérút ⁊ lauda
uérunt dn̄m qm̄ bonus: qm̄ in ſclm miſericoꝛ-
dia eius. Rex aút ⁊ oís populus imolábát ví-
ctimas coꝛá domino. Mactáuit igit rex ſálo-
mon hóſtias bóum. Uigintiduo milia: arietú
centú viginti milia. Et dedicáuit domum dei
B rex ⁊ vniuerſus ppl's. Sacerdotes aút ſtabant
in officijs ſuis: ⁊ leuite in óꝛganis cárminum
domini que fecit dauid rex ad laudandum do
minum: qm̄ bonus: qm̄ ineternum miſericoꝛ-
dia eius: hýmnos dauid canentes per manus
ſuas. Poꝛro ſacerdotes canébant tubis ante
eos: cúctuſqꝫ iſraél ſtabat.[a] Sanctificauit quo
qꝫ ſálomon medium átrij ante templum do-
mini. Obtúlerat enim ibi holocáuſta ⁊ ádipes
pacificoꝛum: qꝛ altáre éneum qd fécerat non

c 3. regum 8. a.

Alias ſuper eſt ✝ tui

d 3. reg. 8. c.

Alias ſuper eſt ✝ in

e Pſal. 131

a De dedi. 3. reg. 8 ⁊ ca. ſole. mitate dedic. in fine.

poterat ſuſtinere holocauſta ⁊ ſacrificia ⁊ ádi
C peſ pacificoꝝ. Fecit ergo ſalomon ſolennita-
tem in tempoꝛe illo ſeptẽ dieb⁹ ⁊ omnis iſra-
él cum eo eccleſia magna valde: ab introitu
emath vſqꝫ ad toꝛrentem egypti. Fecitqꝫ die
octauo collectam eo ꝙ dedicaſſet altare ſeptẽ
diebus: ⁊ ſolennitatẽ celebraſſet diebus ſeptẽ.
Igitur in die viceſimotertio menſis ſeptimi:
dimiſit pplm ad tabernácula ſua letantes at-
qꝫ gaudentes ſuper bono qđ fecerat dominus
b 3 reg. 9. dauid ⁊ ſalomoni ⁊ iſraél populo ſuo. [b] Cõple
uitqꝫ ſalomon domũ domini ⁊ domuꝫ regis:
⁊ omnia que diſpoſuerat in coꝛde ſuo vt face
ret in domo dñi ⁊ in domo ſua: ⁊ proſperatus
eſt. Apparuit autẽ ei dñs nocte: ⁊ ait. Audiui
oꝛationem tuam: ⁊ elegi locum iſtuꝫ mihi in
domum ſacrificij. Si clauſero celum ⁊ plu-
uia non fluxerit ⁊ mandauero ⁊ pcepero lo-
cuſte vt deuoꝛet terrã: ⁊ miſero peſtilentiam
in populũ meũ: cõuerſus autẽ populus meus
ſuper quos inuocatũ eſt nomen meum depre-
catus me fuerit ⁊ exquiſierit faciem meã: et
egerit penitẽtiã a vijs ſuis peſſimis: ⁊ ego ex-
audiam de celo: ⁊ propitius ero peccatis eoꝝ:
⁊ ſanabo terram eoꝝ. Oculi quoqꝫ mei erũt
aperti ⁊ aures mee erecte ad oꝛationem eius
D qui in loco iſto oꝛauerit. Elegi enim ⁊ ſancti-
ficaui locum iſtum vt ſit nomen meuꝫ ibi in
ſempiternum: ⁊ permaneant oculi mei ⁊ coꝛ
meum ibi cunctis diebus. Tu quoqꝫ ſi ambu
laueris coꝛam me ſicut ambulauit dauid pa-
ter tuus: et feceris iuxta omnia que precepit
tibi: et iuſtitias meas iudiciaqꝫ ſeruaueris:
ſuſcitabo thꝛonum regni tui: ſicut pollicitus
ſum dauid patri tuo dicens. Non auferetur
de ſtirpe tua vir: qui non ſit princeps in iſraél
Si autem auerſi fueritis ⁊ dereliqueritis iu-
ſtitias meas ⁊ precepta mea que pꝛopoſui vo-
bis: ⁊ abeuntes ſeruieritis dijs alienis ⁊ ado-
raueritis eos: euellam vos de terra mea quaꝫ
dedi vobis: ⁊ domum hanc quam edificaui no
mini meo pꝛoijciam a facie mea: ⁊ tradaꝫ eã
in parabolam ⁊ in exemplum cũctis populis:
⁊ domus iſta erit in pꝛouerbiũ vniuerſis tran
ſeuntibus ⁊ dicent ſtupentes. Quare fecit do
minus ſic terre huic ⁊ domui huic. Reſpon-
debuntqꝫ. Quia dereliquerunt dñm deum pa
trum ſuoꝝ qui eduxit eos de terra egypti:
⁊ appꝛehenderunt deos alienos: ⁊ adorauerũt
eos ⁊ coluerunt: idcirco venerunt ſuper eos
vniuerſa hec mala.

¶ Ca. Vii. ¶ De ciuitatibus edificatis per ſa
lomonem: de edificijs ⁊ claſſe ſalomonis: ⁊ au
ro ſibi ab hyram miſſo. ¶ VIII

A [a] Expletis aũt viginti ãnis poſtqꝫ a 3 reg. 9.
edificauit ſalomõ domum dñi
⁊ domum ſuã ciuitates ꝗs dede
rat hyraꝫ ſalomoni edificauit:
⁊ habitare ibi fecit filios iſraél
Abijtqꝫ in emath + ſobá ⁊ ob-
tinuit eã. Et edificauit palmiram in deſerto:
⁊ alias ciuitates munitiſſimas edificauit in
emath. Extruxitqꝫ bethoꝛon ſupioꝛem: ⁊ betho
ron inferioꝛẽ: ciuitates muratas hñtes poꝛtas
⁊ vectes ⁊ ſeras. Balaath etiã ⁊ oẽs vrbes fir-
B miſſimas ꝙ fuerunt ſalomonis cunctaſqꝫ vr-
bes q̃drigaꝝ ⁊ vrbes eqtum. Oĩa quecũqꝫ vo-
luit ſalomon atqꝫ diſpoſuit: edificauit in hie-
ruſalem ⁊ in libano ⁊ in vniuerſa tra poteſta-
tis ſue. Oẽm pplm q derelictus fuerat de ethẽ
is ⁊ ammoꝛreis ⁊ phereſeis ⁊ eueis ⁊ iebuſẽ
is q non erant de ſtirpe iſraél: de filijs eoꝝ: ⁊ de
poſteris quos nõ interfecerãt filij iſraél ſubiu
gauit ſalomon in tributarios vſqꝫ in diẽ hãc.
Poꝛro de filijs iſraél non poſuit vt ſeruirent
operibus regis. Ipſi eniꝫ erãt viri bellatoꝛes ⁊
duces primi ⁊ principes quadrigaꝝ ⁊ equituꝫ
eius. Omnes aũt principes exercitus regis ſa-
lomonis fuerunt ducenti qnquaginta qui eru
diebant populum. Filiã vero pharaonis trã-
ſtulit de ciuitate dauid in domum quã edificã
uerat ei. Dixit enim rex. Non habitabit vxoꝛ
C mea in domo dauid regis iſraél eo ꝙ ſctificã
ta ſit: qꝛ ingreſſa eſt in eã arca dñi. Tunc obtu
lit ſalomon holocauſta dño ſup altare dñi qđ
extruxerat añ poꝛticum: vt p ſingulos dies of
ferretur in eo iuxta pceptum moyſi in ſabba-
tis ⁊ in calendis: ⁊ in feſtis die b⁹ter per annũ
ideſt i ſolẽnitate azimoꝝ: ⁊ ſolẽnitate hebdo
madaꝝ: ⁊ in ſolennitate tabernaculoꝝ. Et cõ-
ſtituit iuxta diſpoſitionẽ dauid pris ſui officia
ſacerdotũ in miniſterijs ſuis: ⁊ leuitas in oꝛ-
dine ſuo vt laudarent ⁊ miniſtrarent coꝛaꝫ ſa-
cerdotibus iuxta ritum vniuſcuiuſqꝫ diei: ⁊ ia
nitoꝛes in diuiſionibus ſuis per poꝛtam ⁊ poꝛ-
tam. Sic eni preceperat dauid hõ dei: Nec pre
D tergreſſi ſunt de mandatis regis tam ſacerdo-
tes q̃ꝫ leuite et omnibus que preceperat: ⁊ in
cuſtodijs theſauroꝝ omnes impenſas prepa-
ratas habuit ſalomon ex eo die quo fundauit
domum domini vſqꝫ in diem quo perfecit eã.
Tũc abijt ſalomõ in aſiongaber ⁊ in haliath

ad óꝛam maris rúbꝛi : que eſt in terra edóm.
Miſit ergo ei hyram per manus ſeruoꝝ ſuo
rum naues ⁊ náutas gnáros maris:⁊ abiérūt
cum ſéruis ſalomónis in ophir. Tulerúntqꝫ
inde quadringéntaquinquaginta talenta áu
ri:⁊ attulérunt ad regem ſalomónem.

¶ Ca. Sūma. ¶ De regina ſaba ⁊ muneribus datis ⁊ acceptis: de ſcutis ⁊ lanceis argenteis: de ſcutis et lanceis aureis: et ſolio ſalomonis: de abundantia ⁊ gloria ⁊ equis ſalomonis: ⁊ obitu eius. ¶ IX

A Regina quoqꝫ ſabá cum audiſ
ſet famam ſalomónis: venit vt
tentáret eum in enigmátibus
in hieruſalém cū magnis ópi
bus ⁊ camélis qui poꝛtabant a
rómata ⁊ áuri plúrimū: gém
maſqꝫ p̄cióſas. Cūqꝫ veniſſet ad ſalomonē: lo
cúta eſt ei quecūqꝫ erát in coꝛde ſuo. Et expó
ſuit ei ſálomon oīa que ꝓpoſúerat: nec quic
q̄ꝫ fuit qđ nō ꝑſpicuū ei fécerit. ✚ Que poſtq̄ꝫ
vidit ſapiéntiā ſcilꝫ ſalomónis : ⁊ domū quaꝫ
edificáuerat: necnō ⁊ cibária mēſe eius: ⁊ ha
bitácula ſuoꝝ: ⁊ officia miniſtróꝝ eius: ⁊ veſti
ménta eoꝝ: pincérnas quoqꝫ ⁊ veſtes eoꝛum
⁊ victimas quas immolábat in domo dn̄i: nō
B erat pre ſtupóꝛe vltra in ea ſpírit⁹. Dixitqꝫ ad
regem. Verus eſt ſermo quē audíeram in ter
ra mea: de virtutibus ⁊ ſapientia tua. Nō cre
débam narrántibus: donec ipſa veniſſem ⁊ vi
diſſent oculi mei: ⁊ ꝓbáſſem vix medietátem
ſapientie tue mihi fuiſſe narrátam. Viciſti fa
mam virtutibus tuis. Beati viri tui ✚ ⁊ beati
ſerui tui hi qui aſſiſtunt coꝛaꝫ te omni tēpoꝛe:
⁊ áudiunt ſapientiā tuam. Sit dn̄s deus tuus
benedictus qui vóluit te oꝛdináre ſuper thró
nū ſuū regē dn̄i dei tui. Quia díligit de⁹ iſraél:
⁊ vult ſeruáre eū in eternū : idcirco póſuit te
ſup eū regem vt fácias iudícia atqꝫ iuſtitiam.
C Dedit aūt regi centum viginti talenta áuri: ⁊
arómata multa nimis: ⁊ gēmmas precioſiſſi
mas. Non fuérunt arómata talia : vt hec que
dedit regina ſaba regi ſalomoni. Sed ⁊ ſerui
hyrám cum ſeruis ſalomónis attulérunt áu
rum de ophír: ⁊ ligna ✚ tina: ⁊ gemmas pre
cioſiſſimas. De quibus fecit rex de lignis ſcilꝫ
✚ tinis gradus in domo dn̄i: ⁊ in domo regia:
citharas quoqꝫ ⁊ pſalteria cātoꝛibus. Nunq̄ꝫ
viſa ſunt in terra iudá ligna talia. Rex autēꝫ
ſálomon dedit regine ſabá cuncta que voluit
⁊ que poſtuláuit: ⁊ mlto plura q̄ꝫ attulerat ad
eum. Que reuerſa abijt in terram ſuam cum
ſeruis ſuis: Erat autē póndus áuri quod affe D
rebāť ſalomóni per ſingulos annos ſexcénta
ſexagintaſex talenta áuri : excépta ea ſumma
quā legáti diuerſarū géntiuꝫ ⁊ negociatóꝛes
affērre conſuéuerant : omneſqꝫ reges arábie
⁊ ſátrape terraꝝ qui cōpoꝛtábāt áurū ⁊ argē
tum ſalomóni. Fecit igiť rex ſálomon ducen
tas haſtas áureas: de ſumma ſexcentoꝛum au
reóꝛum: qui in ſingulis háſtis expēdebántur.
Trecénta quoqꝫ ſcúta áurea trecentoꝛuꝫ au
reóꝛū quibus tegebántur ſíngula ſcúta. Po
ſuitqꝫ ea rex in armamētário quod erat cōſi
tum némoꝛe. Fecit quoqꝫ rex ſoliuꝫ ebúrneū E
grande: ⁊ veſtiuit illud auro mūdiſſimo. Sex
quoqꝫ gradus quibus aſcendebátur ad ſóliū
⁊ ſcabéllum áureum: ⁊ bꝛachiola duo altrin
ſecus: ⁊ duos leónes ſtántes iuxta bꝛachiola:
ſed ⁊ alios duódecim leúnculos ſtantes ſuper
ſex gradus ex vtraqꝫ parte. Non fuit tale ſoli
um in vniuerſis regnis. Omnia quoqꝫ vaſa
conuiuij regis erant áurea: ⁊ vaſa domus ſal
tus líbani ex áuro puriſſimo. Argentum eniꝫ
in diebus illis pro nihilo reputabatur. Siqui
dem naues regis ibant in thárſis cum ſeruis
hyram: ſemel in annis tribus: ⁊ deferébāt in
de áurum ⁊ argéntum ⁊ ébur ⁊ ſímias ⁊ pá
uos.[b] Magnificátus eſt igitur ſálomon ſuper
omnes reges terre: pre diuitijs ⁊ glória. Oēſ F
qꝫ reges terrarum deſiderábant vidére faciē
ſalomónis vt audírent ſapiéntiam quam de
derat deus in coꝛde eius. Et deferébāt ei mu
nera: vaſa argéntea ⁊ áurea : ⁊ veſtes ⁊ arma
⁊ aromata equos et mulos per ſingulos an
nos. Habuit quoqꝫ ſálomon quadraginta mí
lia equóꝛum in ſtábulis: ⁊ cúrruum equitúm
qꝫ duodecim milia. Conſtituitqꝫ eos in úrbi
bus quadrigárum: ⁊ vbi erat rex in hieruſa
lém. Exercuitqꝫ etiam poteſtátem ſuper cun
ctos reges a flumine eufráte vſqꝫ ad terram
philiſtinoꝛū: ⁊ vſqꝫ ad terminos egýpti. Tan G
támqꝫ cópiā pꝛébuit argēti in hieruſalém q̄ſi
lapidū: ⁊ cedꝛoꝛū tantā multitudinē velut ſy
comoꝝ que gignūť in cāpéſtrib⁹. Adducebā
tur autē ei équi de egýpto cunctiſqꝫ regioni
bus.[c] Reliqua autem ópera ſalomónis pꝛio
rū ⁊ nouiſſimoꝛum ſcripta ſunt in verbis na
thán pꝛophéte: ⁊ in libꝛis ahie ſylonitis. In vi
ſione quoqꝫ addó vidéntis cōtra hieroboam
filium nabáth: Regnauit autem ſálomon in
hieruſalém ſuper omnem iſraél quadragin

a 3. regum 10. a. Mat. 12. d. Luc. 11. d. rect.

b 3. Regū 10. d.

c 3. Regū 11. g.

ta annis. Dormiuitq; cũ patribus ſuis. Et ſe-
pelierunt eum in ciuitate dauid. Regnauitq;
roboám filius eius pro eo.

¶ Ca. Sũ. ¶ De roboam ⁊ conſilio iuuenũ
ei dato: de ſciſſione regni: ⁊ de hieroboam: de
vxoribus roboam. ¶ X

A a 3.re.12.a P Rofectus eſt aũt roboám in ſy-
chém. a Illuc eñi cũctus iſraél
cõuénerat vt ↄſtitúerent eum
regem. Qđ cũ audiſſet hiero
boám filius nabáth qui erat ĩ
egypto (fugerat qppe illuc an-
te ſalomónẽ) ſtatim reuérſus eſt. Uocauerũt
q; eum ⁊ vénit cũ vniuerſo iſraél: ⁊ locuti ſũt
ad roboám dicentes. Pater tuus duriſſimo
iúgo nos préſſit: tu leuióra impera patre tuo:
qui nobis impóſuit grauez ſeruitútem: ⁊ páu
lulum de ónere ſúbleua: vt ſeruiámus tibi.
Qui ait. Poſt tres dies reuertimini ad me.
B Cumq; abijſſet populus: inijt conſilium cum
ſenibus q ſteterant corã patre eius ſalomone
dum adhuc viueret: dicens. Quid datis con-
ſilij vt reſpóndeam populo. Qui dixerunt ei.
Si placueris populo huic et linieris eos ver-
bis cleméntibus: ſéruient tibi omni tempore.
At ille reliquit conſilium ſeñum: ⁊ cum iuue
nibus tractare cepit qui cũ eo nutriti fuerãt:
⁊ erãt in comitátu illi⁹. Dixitq; ad eos. Quid
vobis videtur: vel reſpondére quid débeo pplo
huic qui dixit mihi: ſúbleua iugum qđ impo-
ſuit nobis pater tuus. At illi reſpondérũt vt
iúuenes ⁊ nutriti cum eo in delicijs: atq; dixe
runt. Sic loquéris populo qui dixit tibi: pater
C tuus aggrauáuit iúgum noſtrũ: tu ſúbleua: ⁊
reſpondebis ei. b Minim⁹ digitus meus groſ-
b 3.regũ 12.b ſior eſt lúmbis patris mei. Pater meus impó
ſuit vobis gráue iúguz: ⁊ ego maius pondus
apponam. Pater meus cecidit vos flagellis:
ego vero cedam vos ſcorpiónibus. Uenit er-
go hieroboám ⁊ vniuerſus populus ad robo-
ám die tertio: ſicut p̃céperat eis. Reſponditq;
rex dura derelicto conſilio ſeniórũ: locutúſq;
eſt iuxta iuuenum volũtatẽ. Pater me⁹ graue
vobis ĩpoſuit iúgũ: quod ego grauius faciaz.
Pater meus cecidit vos flagellis: ego vero cé
daz vos ſcorpiónib⁹. Et nõ acquieuit ppl̃i pré-
cibus. Erat eñi volũtatis dei: vt cõpleretur ſer
mo eius quem locutus fuerat per manũ abie
ſylonitis ad hieroboám filiũ nabáth. Popu-
lus ait vniuerſus rege duriora dicẽte: ſic locu
D tus eſt ad eũ. Nõ eſt nobis pars in dauid: neq;
hereditas in filio iſai. Reuertere ĩ tabernacl̃a
tua iſraél. Tu aũt paſce domũ tuaz dauid. Et
ábijt iſraél ĩ tabernacula ſua. Super filios au
tem iſraél qui habitabant in ciuitatibus iudá
regnauit roboám. c Miſitq; rex roboám adu c 3.Reg.
rám qui préerat tributis: ⁊ lapidauérunt euz
filij iſraél: ⁊ mortuus eſt. d Porró rex roboáz d 2.q.8 vel ...
cúrrũ feſtinauit aſcéndere: ⁊ fúgit in hieruſa
lem. Receſſitq; iſraél a domo dauid vſq; ad
diem hanc. + Factũ eſt aũt cũ audiſſet omnis
iſraél q reuerſus eſſet hieroboám: miſerunt
⁊ vocauérunt eũ cõgregáto cétu: ⁊ ↄſtituerũt
eum regẽ ſup omnẽ iſraél: nec ſecutus eſt quiſ
piã domũ dauid: p̃ter tribum iudá ſolam.

¶ Ca. Sũ. ¶ De ſemeia ꝓpheta quem miſit
dñs ad roboam ne pugnaret ipſe ⁊ populus
contra iſrael. ¶ XI

A a 3.Reg. V Enit autẽ roboám in hieruſa
lém ⁊ ↄuocáuit vniuerſam do-
muz iudá ⁊ beniamín centum
octoginta milia electõz atq; bel
lántiũ: vt dimicaret ↄtra iſraél
⁊ ↄuertéret ad ſe regnũ ſuum.
Factúſq; ẽ ſermo dñi ad ſemeiã hominẽ dei:
dicẽs. Lóquere ad roboám filiũ ſalomónis re
gẽ iudá: ⁊ ad vniuerſuz iſraél q eſt in iudá et
beniamín. Hec dicit dñs. Nõ aſcẽdetis neq;
pugnábitis ↄtra fratres vr̃os. Reuertãł vnuſ
qſq; in domũ ſuã: q2 mea hoc géſtũ ẽ volunta-
te. Qui cũ audiſſẽt ſmonẽ dñi reuerſi ſũt nec
perrexérũt ↄtra hieroboám. Habitauit autez
roboám in hieruſalém: ⁊ edificauit ciuitates B
murátas ĩ iudá: extruxitq; bethleẽ ⁊ ethán ⁊
thecué. Bethſúr quoq; ⁊ ſocco ⁊ odolláz: nec
non ⁊ géth ⁊ mareſá ⁊ ziph ſed ⁊ adurám et
lachis ⁊ azechá: ſaraá q; ahialon ⁊ hebrón
que erãt in iudá ⁊ beniamín ciuitates muni-
tiſſimas. Cũq; clauſiſſet eas muris: poſuit in
eis príncipes: cibórũmq; hórrea: hoc eſt olei et
vini. Sed ⁊ in ſingulis vrbib⁹ fecit armamen
taria ſcutorũ ⁊ haſtárũ: firmauitq; eas ſum-
ma diligentia: ⁊ imperauit ſuper iudá ⁊ benia
mín. Sacerdotes autem ⁊ leuite qui erant in C
vniuerſo iſraél: venerunt ad eum de cunctis
ſedibus ſuis relinquentes ſuburbana ⁊ poſſeſ
ſiones ſuas: ⁊ tranſeuntes ad iúdam ⁊ hieru-
ſalem: eo q abieciſſet eos hieroboám ⁊ poſte
ri ei⁹ ne ſacerdotio domini fungerenł. b Qui b 1.Reg.
conſtituit ſibi ſacerdotes excelſórum ⁊ demo-
niórum: vitulorũmq; quos fecerat. Sed ⁊ de
cunctis tribubus iſrael quicunq; déderanł

cor ſuum vt quererent dñm deum iſrael: vene-
runt in hieruſalem ad imolandū victimas ſu
as corā domino deo patrū ſuorū: ⁊ roborauerūt
regnum iudā ⁊ ꝯfirmauerunt roboam filiū
ſalomonis p tres annos. Ambulauerunt enī
D in vijs dauid ⁊ ſalomonis ānis tm̄ trib⁹. Du
xit autem roboam vxorem maalath filiā heri
moth filij dauid: abiail quoqꝫ filiā heliab filij
iſai que peperit ei filios ieos ⁊ ſommoriā ⁊ zo
om. Poſt hāc quoqꝫ accepit maachā filiam
II. ⁊ abſalon ⁊ abſalon: que peperit ei abiā ⁊ ethai ⁊ ziza ⁊

ſalimith. Amauit aūt roboam maachā filiā
abſalon ſup oēs vxores ſuas ⁊ ꝯcubinas. Nā
vxores decē ⁊ octo duxerat: ꝯcubinas aūt ſexa-
ginta ⁊ genuit vigintiocto filios ⁊ ſexaginta fi-
lias. Conſtituit vero in capite abiā filiū maa-
chā ducem ſup omnes fratres ſuos. Ipſū enī
regē facere cogitabat: qꝛ ſapientior fuit ⁊ po
tentior ſup omnes filios eius: ⁊ in cunctis fini
bus iudā ⁊ beniamin: ⁊ in vniuerſis ciuitatib⁹
muratis. Prebuitqꝫ eis eſcas plurimas: ⁊
multas petiuit vxores.

¶ Ca. Sū. ¶ De ſeſac rege egypti q ſpoliauit hieruſalem. De ſcutis ereis que fecit roboam pro ſcutis aureis a ſeſac ſublatis. ¶ XII

A Cumqꝫ roboratū fuiſſet regnū ⁊ ꝯfortatū: dereliqt legem dñi: ⁊ oīs iſrael cum eo. Anno autē quinto regni roboam: aſcendit ſeſac rex egypti in hieruſalem: qꝛ peccauerunt dño: cum mille ducētis curribus: ⁊ ſexaginta milibus equitū. Nec erat numerus vulgi qd venerat cū eo ex egypto: libies ſcilicet ⁊ trogodite ⁊ ethyopes. Cepitqꝫ ciuitates munitiſſimas in iudā: ⁊ venit vſqꝫ in hieruſalem. Semeias aūt propheta ingreſſus eſt ad roboam ⁊ principes iudā: q congregati fuerāt in hieruſalem fugientes ſeſac. Dixitqꝫ ad eos.
B Hec dicit dñs. Uos reliquiſtis me ⁊ ego reliq vos in manu ſeſac. Conſternatiqꝫ principes iſrael ⁊ rex: dixerūt. Iuſtus eſt dñs. Cumqꝫ vidiſſet dominus qꝛ humiliati eſſent: fact⁹ eſt ſermo dñi ad ſemeiam dicēs. Quia humiliati ſūt non diſperdā eos: daboqꝫ eis paxillū auxilij: ⁊ non ſtillabit furor me⁹ ſup hieruſalem p manum ſeſac. Uerūtñ ſeruient ei: vt ſciāt diſtantiā ſeruitutis mee ⁊ ſeruitutis regni terrarū.
C Receſſit itaqꝫ ſeſac rex egypti ab hieruſalem ſublatis theſauris domus dñi ⁊ domus regis: oīaqꝫ ſecū tulit: ⁊ clypeos aureos quos fecerat ſalomon pro qbus fecit rex eneos: ⁊ tradidit illos principibus ſcutariorū qui cuſtodiebāt veſtibulum palacij. Cūqꝫ introiret rex domum dei veniebāt ſcutarij ⁊ tollebāt eos: iterūmqꝫ referebant eos ad armamentariū ſuum. Uerūtamen qꝛ humiliati ſunt auerſa eſt ab eis ira domini: nec deleti ſunt penitus: Siquidē ⁊ in iudā inuenta ſunt opa bona. Confortatus eſt
D ergo rex roboam in hieruſalem: atqꝫ regnauit.[a] Quadraginta autem ⁊ vnius anni erat cū regnare cepiſſet. Et decem ⁊ ſeptem annis

a 3 regū 14 f

regnauit in hieruſalē vrbe quā elégit dñs vt cōfirmaret nomē ſuū ibi de cunctis tribubus iſraél. Nomē aūt matris eius naamá amanites. Fecitq; maluz. ⁊ non preparáuit cor ſuuz vt quéreret dñm. Opera ꝟo roboám prima et nouiſſima ſcripta ſunt in libris ſemeie ꝓphéte ⁊ addó vidétis: ⁊ diligenter expóſita. Pugnauerútq; aduerſuz ſe roboám ⁊ hieroboaz cunctis dieb⁹. Et dormiuit roboám cū patribus ſuis. Sepultuſq; eſt in ciuitate dauid: ⁊ regnauit abia filius eius ꝑ eo.

¶ Ca. Sū. ¶ De regno abie filij roboaz et de bello ⁊ victoria abie contra iſraél ⁊ hieroboam: ⁊ de morte hieroboam. ¶ XIII

A Anno octauodecimo regis hieroboám regnauit abia ſup iúdā. Trib⁹ annis regnauit in hieruſalém. Noméq; matris eius michaia: filia vriél de gabaá. Et erat bellū inter abia ⁊ hieroboám. Cūq; iniſſet abia certamén: ⁊ haberet bellicoſiſſimos viros: ⁊ electoꝝ + quadraginta milia hieroboám ꝯſtruxit ecōtra aciē + octoginta milia viroꝝ: qui ⁊ ipſi electi erāt: ⁊ ad bella fortiſſimi. Stétit ergo abia ſup montē ſemeron q̄ erat ī effraim: ⁊ ait. Audi hieroboáz ⁊ omnis iſraél. Nū ignoratis ꝙ dñs deus iſraél déderit regnū dauid ſup iſraél ī ſempiternū ipſi ⁊ filijs eius in pactū ſalis? Et ſurrérit hieroboám filius nabáth ſeruus ſalomónis

B filij dauid: ⁊ rebelláuit cōtra dñm ſuū. Cōgregatiq; ſunt ad eum viri vaniſſimi ⁊ filij beliál ⁊ ꝑualuerunt contra roboám filiū ſalomónis. Porró roboám erat rúdis ⁊ corde páuido: nec pótuit reſiſtere eis. Nunc ergo vos dicitis ꝙ reſiſtere poſſitis regno dñi: qḋ poſſidet per filios dauid. Habetiſq; grandē ppl'i multitudinē atq; vitulos áureos quos fecit vobis hieroboám in deos? Et eiecíſtis ſacerdotes dñi filios aarón atq; leuitas: ⁊ feciſtis vobis ſacerdótes ſicut omnes populi terrarū. Quicunq; venerit ⁊ initiauerit manū ſuam in táuro in bobus ⁊ in arietibus ſeptem: fit ſacerdos eorum qui non ſunt dij. Noſter autem domi-

C nus deus eſt: quem non relinquimus. Sacerdoteſq; miniſtrāt domino de filijs aarón: ⁊ leuite ſunt in órdine ſuo: holocauſta quoq; ófferunt domino per ſingulos dies mane et véſpere: ⁊ thimiáma iuxta legis precépta cōfectum: ⁊ proponunẗ panes in menſa mūdiſſima. Eſtq; apud nos candelabrū áureum ⁊ lucérna eius vt accendántur ſemper ad véſperam. Nos quippe cuſtodim⁹ precépta dñi dei noſtri: quē vos reliquiſtis. Ergo in exércitu nr̄o dux deus eſt: ⁊ ſacerdotes eius q̄ clángunt túbis ⁊ reſonāt contra vos. Filij iſraél: nolite pugnáre ꝯtra dominū deum patrū veſtroꝝ: q: nō vobis expedit. Hec illo loquénte hieroboáz retro moliebāẗ inſidias. Cūq; ex aduérſo hoſtium ſtáret: ignoránte iudā ſuo ābiebat exércitu. Reſpiciénſq; iúdas vidit inſtáre béllum ex aduérſo ⁊ poſt térgū: ⁊ clamáuit ad dñm: ac ſacerdotes túbis cánere cepérūt: omneſq; viri iudá vociferáti ſunt. Et ecce illis clamánti-

D bus ꝑterruit deus hieroboám ⁊ oēm iſraél q̄ ſtabat ex aduerſo abia ⁊ iudá. Fugerúntq; filij iſraél iúdā: ⁊ trádidit eos deus in manu eorum. Percúſſit ergo eos abia ⁊ ppl's eius plaga magna: ⁊ corruérunt vulneráti ex iſraél + quinq̄ginta milia viroꝝ fortiuz. Humiliatiq; ſūt filij iſraél in tp̄e illo: ⁊ vehementiſſime cōfortáti filij iudá: eo ꝙ ſperáſſent in dño deo patrum ſuoꝝ. Perſecutus eſt autem abia fugientem hieroboám: ⁊ cépit ciuitates eius: bethél ⁊ filias eius: ⁊ hieſaná cum filiabus ſuis: effrón quoq; ⁊ filias eius. Nec váluit contra reſiſtere hieroboā in diebus abia. Quem percúſſit dominus ⁊ mortuus eſt. Igiẗ abia cōfortato império ſuo: accépit vxores quattuórdecim: procreauitq; vigintiduos filios ⁊ ſédecim filias. Reliq̄ autem ſermonum abia viarúmq; ⁊ óperuz eius ſcripta ſunt diligentiſſime in libro addó prophéte.

¶ Capituli Summarium. ¶ De morte abie pro quo regnauit filius eius aſa: ⁊ de bello aſa contra ethiopes. ¶ XIIII

A Dormiuit aūt abia cum pr̄ibus ſuis: ⁊ ſepeliérunt euz in ciuitate dauid. Regnauitq; aſá filius eius pro eo. In cuius diebus requiéuit terra annis decem. Fecit ergo aſá qḋ bonū ⁊ plácituz erat in ꝯſpectu dei ſui: ⁊ ſubuertit altária pegrini cúltus ⁊ excélſa: ⁊ cōfrégit ſtátuas lucóſq; ſuccidit: ⁊ precépit iúde vt quéreret dñm deū patruz ſuoꝝ: ⁊ fáceret legem: ⁊ vniuerſa mandata. Et abſtulit de cunctis vrbibus iudá áras

B ⁊ pháṅa: ⁊ regnáuit in pace. Edificauit quoq; vrbes munitas in iudá: quia quiétus erat: ⁊ nulla temporibus eius bella ſurrexerāt: pacez dño largiente. Dixit autem iúde. Edificémus ciuitates iſtas ⁊ vallémus múris: ⁊ roboré-

a 3. re. 15. a

Al. + quadringēta

Al. + octingenta

Al. + quingenta

a 3. regū 15. b

mus túrrib⁹ ⁊ pórtis ⁊ ſéris: donec a bellis qé
ta ſunt omnia: eo ꝙ queſiérimus dñm deū pa
trū nr̃oꝝ: ⁊ déderit nobis pacē per gýrū. Edi
ficauérūt igit̃: ⁊ nullū in extruéndo īpedimē
tū fuit. Habuit aūt aſá in exércitu ſuo portán
tiū ſcúta ⁊ háſtas de iudá trecēta milia: de be-
niamin vero ſcutarióꝝ ⁊ ſagittarióꝝ ducēta
C octoginta milia. Omneſqꝫ iſti viri fortiſſimi.
Egreſſus eſt aūt contra eos ȥará ethiops cum
exércitu ſuo décies centéna milia: ⁊ cúrribus
trecéntis: ⁊ vénit vſqꝫ mareſá. Porro aſá per-
rexit óbuiā ei: ⁊ inſtrúxit áciē ad bellū in val-
le ſephatá que eſt iuxta mareſá: ⁊ inuocáuit do
minū deum: ⁊ ait. Dñe nō eſt apud te vlla di-
ſtántia: vtrū in paucis auxilieris aut in plúri-
bus: Adiuua nos dñe deus noſter. In te eniꝫ
⁊ in tuo nomīe habentes fidúciā venimus cō
tra hanc multitudinē. Dñe deus noſter tu es:
nō preuáleat ꝯtra te homo. Extérruit itaqꝫ do
D minus ethiopes corā aſá ⁊ iudá. Fugerúntqꝫ
ethiopes: ⁊ perſecútus eſt eos aſá ⁊ populus: q
cum eo erat vſqꝫ + gerará. Et ruérunt ethio- aſo + ge-rare
pes vſqꝫ ad interni̇tionem: qꝛ domino cedén-
te cōtriti ſunt: ⁊ exércitu illius preliánte. Tu-
lérunt ergo ſpolia multa. Et percuſſérunt ciui
tates omnes per circúitum geraré. Grandis
quippe cunctos térror inuáſerat. Et diripué-
runt vrbes ⁊ multam prédam aſportauérunt.
Sed ⁊ caulas óuium deſtruéntes tulerunt pé
corum infinitam multitudinem ⁊ cameloꝝ
reuerſiqꝫ ſunt in hieruſalém.

C Ca. Sum. C De verbis aȥarie ꝓphete: de aſa: de federe populi ⁊ iuramento: vt toto corde dominum quererent. C XV

A Azarias autē filius obéd facto ī
ſe ſpiritu dei: egreſſus eſt in oc-
cúrſum aſá: ⁊ dixit ei. Audite
me aſá ⁊ oīs iudá ⁊ beniamin.
Dñs vobiſcū: qꝛ fuiſtis cuꝫ eo.
Si queſiéritis euꝫ: inueniétis.
Si autem dereliquéritis euꝫ: derelinquet vos.
Tranſibunt autem multi dies in iſraél abſqꝫ
deo vero ⁊ abſqꝫ ſacerdote: abſqꝫ doctore quo-
qꝫ ⁊ abſqꝫ lege. Cūqꝫ reuérſi fúerint in angú-
ſtia ſua: ⁊ clamáuerint ad dñm deum iſraél ⁊
queſierint eū: repérient eum. In tpe illo non
erit pax egrediénti ⁊ ingrediénti: ſed terróres
B vndiqꝫ in cunctis habitatoribus terrarū. Pu
gnabit enī gens ꝯtra gentem: ⁊ ciuitas cōtra
ciuitatē: qꝛ dñs conturbabit eos in omni an-
guſtia. Vos ergo ꝯfortámini ⁊ nō diſſoluánt

manus veſtre: erit enī mérces ópꝑi veſtro. Quod
cū audiſſet aſá verba. ſ. ⁊ prophetiam aȥarie fi
lij obéd ꝓphete ꝯfortátus eſt: ⁊ ábſtulit idola
de omni terra iudá ⁊ de beniamin: ⁊ ex úrbib⁹
quas cépꝫat montis effraim: ⁊ dedicáuit alta
re domini quod erat ante pórticum dñi. Con-
gregauitqꝫ vniuerſum iúdaꝫ ⁊ beniamin ⁊ ád
uenas cuꝫ eis de effraim ⁊ manaſſé ⁊ de ſyme
ón. Plúres enim ad eum ꝯfúgerant ex iſraél: C
videntes ꝙ dominus deus illius eſſet cum eo.
Cumqꝫ veniſſent in hieruſalém menſe tertio:
anno decimoquinto regni aſá: īmolauérunt
domino in die illo de manúbijs: ⁊ preda quaꝫ
addúxerant boues ſeptingéntos: ⁊ arietes ſe-
ptem milia. Et ītráuit ex more ad corroborán
dum fédus: vt quérerent dominū deuꝫ patrū
ſuoꝝ in toto corde ⁊ in tota anima ſua. Si quis
autem inquit nō queſierit dñm deum iſraél:
moriátur a minimo vſqꝫ ad máximū: a viro
vſqꝫ ad mulieꝛꝫ. Iurauerúntqꝫ dño voce ma
gna in iúbilo: ⁊ in clangóre tube: ⁊ in ſoni-
tu buccinárū oēs qui erant in iudá cū execra D
tióne. In omni enī corde ſuo iurauérunt: ⁊ in
tota voluntate queſiérunt eum: ⁊ inuenérunt.
Preſtititqꝫ eis dñs réquieꝫ per circúitū. Sed
⁊ maachán matrem aſá regis ex auguſto de-
póſuit império: eo ꝙ feciſſet in lúco ſimúla-
crum priápi qđ omne contriuit: ⁊ in frúſta
cóminuens combúſſit in torrente cedrón. Ex
célſa autē derelicta ſunt in iſraél. Attamē cor
aſá erat perféctum cunctis diebus eius. Eaqꝫ
que vóuerat pater ſuus ⁊ ipſe intulit in domū
domini: argentum ⁊ aurum vaſorúmqꝫ diuer
ſam ſuppelléctilem. Bellum vero non fuit vſ
qꝫ ad triceſimum annum regni aſá.

C Ca. Sū. C De baaſa ⁊ de federe aſa cū benadab. De anani ꝓpheta increpāte aſa ꝓ inito federe: ⁊ morte aſa ꝓpter fedus. C XVI

Anno autem triceſimo ſexto re A
gni eius aſcendit baáſa rex iſra
él in iúdam ⁊ muro circúnda-
bat ramá: vt nullus túte póſſit
égredi ⁊ ingredi de regno aſá.
Prótulit autem aſá argentuꝫ
⁊ áurum de theſáuris domus dñi ⁊ de theſáu-
ris regijs: miſitqꝫ ad benadáb regem ſýrie q
habitabat in damáſco dicens. Fédus īter me
⁊ te eſt. Pater quoqꝫ meus et pater tuus ha-
buére concórdiam. Quamobrꝫ miſi tibi ar
gentum ⁊ áurum: vt rúpto fédere quod ha-
bes cum baáſa rege iſraél fácias euꝫ a me re

oogle

B cédere.Quo cóperto benadáb miſit príncipes
exercituum ſuorum ad vrbes iſraél. Qui per-
cuſſérunt abión ⁊ dán ⁊ abelmaím ⁊ vniuer-
ſas vrbes neptalím murátas.Qđ cuꝫ audiſſet
baaſá déſijt edificáre ramá : ⁊ intermiſit opꝰ
ſuum.Porro aſá rex aſſúmpſit vniuerſum iú
dam :⁊ tulérunt lápides de ramá ⁊ ligna que
edificationi preparáuerat baaſá: edificauitqꝫ
C ex eis gabaá ⁊ maſphá. In tempore illo venit
anani propheta ad aſá regem iudá:⁊ dixit ei.
Quia habuiſti fidúciá in rege ſýrie ⁊ non in
dño deo tuo:idcirco euáſit ſýrie regis exérci
tus de manu tua.Nóne ethiopes ⁊ libyes mul
toplúres erant quadrígis ⁊ equitibus ⁊ mul-
titúdine nimia:quos cum in dño credidiſſes
a 2.mach. 9.a. trádidit in manu tua.[a] Oculi enim dñi conté-
plant vniuerſam terram:⁊ prebent fortitudi-
b Se.31.b 1.Reg.13.c nem his qui corde pfecto credūt in eū.[b] Stul
te igit egiſti : ⁊ ꝓpter hoc etiam pſenti tépore
aduerſum te bella ꝯſúrgent. Iratúſqꝫ aſá ad-
uerſus vidéntē:iúſſit eum mitti in néruum.
Ualde quippe ſuper hoc fúerat dñs indignatꝰ:
⁊ interfécit de populo in tépore illo plúrimos.
D Opera autē aſá prima ⁊ nouiſſima ſcripta ſūt
c 3.regus 15.c in libro regum iudá ⁊ iſraél.[c] Egrotauit etiaꝫ
aſá anno triceſimonono regni ſui : dolore pé-
dum vehementiſſimo : ⁊ nec in īfirmitate ſua
queſiuit dñm: ſed magis in medicórum arte
confiſus eſt.Dormiuitqꝫ cuꝫ patribus ſuis.Et
mortuus eſt anno quadrageſimoprimo regni
ſui.Et ſepliérūt eum in ſepulcro ſuo qđ fóde
rat ſibi in ciuitate dauid. Poſuérūtqꝫ eū ſup
lectū ſuū plenū aromátibus ⁊ vnguéntis me
retricijs que erāt pigmētarioꝝ arte ꝯfécta:et
cōbuſſérunt ſuper eum ambitióne nímia.

¶ Ca.Sū. ¶ De regno ioſaphat ⁊ qͥliter mi
ſit pdicatores:⁊ de diuitijs eius:⁊ principibus
⁊ numero bellatorum eius. ¶ XVII

R Egnáuit autem ioſaphát filius
eius pro eo:⁊ inualuit ꝯtra iſra
él.Cōſtituitqꝫ militū numeros
in cūctis vrbibꝰ iudá que erant
valláte muris: pſidiáqꝫ diſpó-
ſuit in terra iudá ⁊ in ciuitati-
bus ephraím quas céperat aſá pater eius. Et
ſuit dominus cum ioſaphát:qꝛ ambuláuit in
vijs dauid patris ſui primis : ⁊ nō ſperáuit in
baalím:ſed in deo patris ſui:⁊ perrexit in pre
céptis illius:⁊ non iuxta peccata iſraél.Cōfir-
mauitqꝫ dominꝰ regnum in manu eius : ⁊ de-
dit omnis iudá munera ioſaphát factéqꝫ ſūt

ei infinite diuitie:⁊ multa gloria . Cūqꝫ ſum- B
pſiſſet cor eius audaciā ꝓpter vias dñi:etiā ex
célſa ⁊ lúcos de iudá abſtulit . Tertio aūt an-
no regni ſui miſit de principibꝰ ſuis benail et
obdiám ⁊ zachariā ⁊ nathanáel ⁊ michéam
vt docerēt in ciuitatibꝰ iudá ⁊ cuꝫ eis leuitas
ſemeiám ⁊ nathaniā ⁊ zabadiā aſaél quoqꝫ
⁊ ſemiramóth ⁊ ionathán adoniáqꝫ ⁊ tobiā
⁊ tobadoniā leuitas:⁊ cū eis eliſamā ⁊ iorám
ſacerdotes.Docebántqꝫ populum in iudá:ha
bétes librū legis dñi ⁊ circuibant cunctas vr-
bes iudá:atqꝫ erudiebāt populū.Itaqꝫ factus
eſt pauor dñi ſuper omnia regna terrarū que
erant p gýrū iudá:nec audebant belláre ꝯtra
ioſaphát.Sed ⁊ philiſtei ioſaphát múnera de
ferébāt:⁊ vectigal argenti.Arabes quoqꝫ ad-
ducebāt pécora arietū ſeptē milia ſeptingén-
tos ⁊ hircos totidem. Creuit ergo ioſaphát ⁊
magnificatus eſt vſqꝫ in ſublime:atqꝫ edifica
uit in iudá domos ad inſtar túrriū vrbeſqꝫ mu
rátas:⁊ multa opera patráuit in vrbibꝰ iudá. D
Uiri quoqꝫ bellatóres ⁊ robuſti erāt in hieru
ſalém quorū iſte numerus per domos atqꝫ fa-
milias ſingulorū.In iudá princeps exercitus
ednás dux ⁊ cū eo robuſtiſſimorū viri trecen-
ta milia.Poſt hūc iohānám princeps:⁊ cū eo
ducētaoctoginta milia Poſt illū quoqꝫ ama-
ſias filius zechri ꝯſecrátus domino ⁊ cum eo
ducenta milia virorū fortiuꝫ.Hunc ſequebat
robuſtus ad prelia eliadá ⁊ cum eo tenentiuꝫ
arcū ⁊ clypeum ducenta milia.Poſt iſtū etiā
iozabad ⁊ cum eo cētum octoginta milia ex-
peditoꝝ militū. Hi oēs erant ad manū regis:
excéptis alijs quos poſuerat in vrbibus murā
tis ⁊ in vniuerſo iudá.

¶ Ca.Sū. ¶ Deſcēdit ioſaphat ad achab: q
inſimul aſcēderunt ad bellum in ramoth ga-
laad: de mēdacijs falſoꝝ ꝓphetarū: ⁊ de ꝓphe
tia michee ad maxillā pcuſſi:de morte achab:
incarceratur micheas. ¶ XVIII

A V Fuit ergo ioſaphát diues:⁊ ín-
clytꝰ multū: ⁊ affinitate coniū
ctus eſt achab. Deſcēditqꝫ poſt
annos ad eū in ſamariā.Ad cu
ius aduentuꝫ mactauit achab
arietes ⁊ boues plurimos ipſi ⁊
populo qui venerat cum eo :perſuáſitqꝫ illi vt
aſcenderet in ramóth galaád.Dixitqꝫ achab
rex iſraél ad ioſaphát regeꝫ iudá. Ueni mecū
in ramóth galaád.Cui ille reſpondit.Ut ego
⁊ tu : ſicut populus tuus : ſic ⁊ populus meus

tecumqꝫ érimus in bello. Dixit ioſaphát ad re
gem iſraél. Cónſule óbſecro in preſentiarum
ſermonem domini. Congregáuit igiť rex iſra-
él prophetárum quadringentos viros: ⁊ dixit
ad eos. In ramóth galaád ad bellándum ire
debemus an quiéſcere? At illi. Aſcende inq-
B unt: ⁊ trádet deus in manu regis. Dixitqꝫ ioſa
phát. Núquid non eſt hic prophétes domini:
vt ab illo etiam requirámus? Et ait rex iſraél
ad ioſaphát. Eſt vir vnus a quo póſſumus qué
rere dñi voluntatem. Sed ego ódi eum: qꝛ nõ
prophétat mihi bonum: ſed malum omni té-
pore. Eſt aũt michéas filius iemlá. Dixitqꝫ io
ſaphát. Ne loquáris rex hoc modo. Uocauit
ergo rex iſraél vnum de eunúchis: ⁊ dixit ei.
C Uóca cito michéam filiuꝫ iemlá. Porró rex
iſraél: ⁊ ioſaphát rex iudá vterqꝫ ſedébant in
ſólio ſuo veſtiti cúltu régio. Sedébant autem
in área iuxta portã ſamárie: omnéſqꝫ prophe-
te vaticinabántur corã eis. Sedechías vero fili
us chananá fecit ſibi córnua férrea: ⁊ ait. Hec
dicit dominꝰ. His ventilábis ſýriã: donec cón
teres eã. Omneſqꝫ prophete ſimiliter prophetá
bát atqꝫ dicébát. Aſcénde in ramóth galaád:
⁊ proſperáberis: ⁊ trádet eos dñs in manu re-
gis. Nuncius aũt qui ierat ad vocandum mi-
chéã: ait illi. En verba omniũ prophetáꝝ vno
D ore bona regi annúnciant. Quéſo ergo te vt
⁊ ſermo tuus ab eis non diſſéntiat: loquaríſqꝫ
3. regu 22 a próſpera.[a] Cui reſpondit michéas. Uiuit domi
nus: qꝛ quodcúnqꝫ díxerit mihi deus meꝰ hoc
lóquar. Uenit ergo ad regeꝫ. Cui rex ait. Mi-
chea ire debémus in ramóth galaád ad bellán
dum: an quiéſcere? Cui ille reſpondit. Aſcén-
dite. Cuncta enim próſpera euénient: ⁊ tradén
tur hóſtes in manus veſtras. Dixitqꝫ rex. Ite-
rum atqꝫ iteꝝ te adiúro: vt mihi non loquá-
ris niſi qđ veruꝫ eſt in noĩe domini. At ille ait.
E Uidi vniuerſum iſraél diſpérſum in montibꝰ
ſicut oues abſqꝫ paſtóre. Et dixit dñs. Non ha
bent iſti dños. Reuertáť vnuſquiſqꝫ in domuꝫ
ſuã in pace. Et ait rex iſraél ad ioſaphát. Non
ne dixi tibi: qꝫ non prophetáret iſte mihi qcqꝫ
boni: ſed ea que mala ſũt. At ille. Idcirco ait:
audite verbum dñi. Uidi dñm ſedentem in ſó
lio ſuo: ⁊ oẽm exércitum celi aſſiſténtem ei a
b 3. regũ 22. b dextris ⁊ a ſiniſtris. Et dixit dominꝰ.[b] Quis de
cipiet achab regem iſraél: vt aſcéndat ⁊ cór-
ruat in ramóth galaád? Cũqꝫ díceret vnus hoc
modo: ⁊ alter alio: proceſſit ſpiritus ⁊ ſtetit co
rã domino: ⁊ ait. Ego decipiã eum. Cui domi-
nus. In quo inquit decipies? At ille reſpondit.
Egrédiar ⁊ ero ſpiritus mendax in ore omni
um prophetárum eius. Dixitqꝫ dñs. Decipies: F
⁊ preualébis. Egrédere: ⁊ fac ita. Nũc igitur
ecce dñs dedit ſpm̃ mendácij in ore omnium
prophetáꝝ tuoꝝ: ⁊ dñs locútus eſt de te mala.
Accéſſit aũt ſedechías filius chananá: ⁊ pcúſ
ſit michée maxillã: ⁊ ait. Per quã viam tranſí
uit ſpiritus dñi a me: vt loqueréť tibi? Dixitqꝫ
michéas. Tu ipſe vidébis in die illo: quando
ingréſſus fúeris cubiculum de cubículo: vt ab
ſcondáris. Precépit aũt rex iſraél dicẽs. Tól-
lite michéam ⁊ dúcite eum ad ámon princi-
pem ciuitátis: ⁊ ad ioás filiuꝫ amelech: ⁊ dicé
tis. Hec dicit rex. Mittite hũc in cárcerem: ⁊
date ei panis módicum: ⁊ aque paucillum: do
nec reuértar in pace. Dixitqꝫ michéas. Si re-
uérſus fúeris in pace: nõ eſt dominus locútus
in me. Et ait. Audite omnes populi. Igiť aſcé-
dérunt rex iſraél ⁊ ioſaphát rex iudá in ra-
móth galaád. Dixitqꝫ rex iſraél ad ioſaphát.
Mutábo hábitum: ⁊ ſic ad púgnam vádam: G
tu autem indúere veſtibus tuis. Mutatóqꝫ rex
iſraél hábitu venit ad bellum. Rex autem ſýrie
precéperat dúcibus equitátus ſuí dicens. Ne
pugnétis contra mínimum aut contra máxi-
mum: niſi contra ſolum regem iſraél. Itaqꝫ
cum vidiſſent príncipes equitátus ioſaphát:
dixérunt. Rex iſraél eſt iſte. Et circumdedé-
runt eum dimicántes. At ille clamáuit ad do
minum: ⁊ auxiliátus eſt ei: atqꝫ auértit eos ab
illo. Cum enim vidiſſent duces equitátus: qꝫ
non eſſet rex iſraél reliquérunt eum. Accidit
autem vt vnus e populo ſagittam in incértuꝫ
iáceret: ⁊ percúteret regem iſraél inter ceruí-
cem ⁊ ſcápulas. At ille aurige ſuo ait. Con-
uérte manum tuam ⁊ edúc me de ácie: quia
vulnerátus ſum. Et finita eſt pugna in die il-
lo. Porró rex iſraél ſtabat in curru ſuo con-
tra ſyros vſqꝫ ad véſperam ⁊ mortuus eſt oc-
cidénte ſole.

¶ Capituli Summarium. ¶ De correctio-
ne ioſaphat per prophetam iehu: de conſilio io-
ſaphat ad iudices. ¶ XIX

REuérſus eſt autem ioſaphát rex A
iudá in domum ſuam pacifice
in hieruſalém. Cui occúrrit ie-
hú filius anani videns: ⁊ ait ad
eum. Impio prebes auxilium:
⁊ his qui odérunt dominum
amicítia iúngeris: ⁊ idcirco iram quidem do

mini merebaris: ſed bona opera inuénta ſūt
in te: eo q abſtúleris lúcos de terra iudá: et
preparáueris cor tuum vt requireres domi-
num deum patrum tuorum. Habitáuit ergo
B ioſaphát in hieruſalém. Rurſúmq; egreſſus
eſt ad populum de berſabeé vſq; ad montem
effraim: ⁊ reuocauit eos ad dominum deum
patrum ſuorum. Conſtituitq; iudices terre in
cunctis ciuitatibus iudá munitis per ſingula
loca. Et precipiens iudicibus: videte ait quid
faciátis. Non enim hominis exercetis iudici-
um ſed domini: ⁊ quodcúq; iudicaueritis in
C vos redundabit. Sit timor domini vobiſcu3:
a Deu.1. ⁊ cu3 diligéntia cuncta fácite. Non eſt enim
11. q 3.ca. apud dominum deu3 noſtrum iniquitas [b] nec
pauper b Ro.2.b perſonarū accéptio: nec cupido múneru3. In
Act. 10. f. hieruſalém quoq; conſtituit ioſaphát leuitas
⁊ ſacerdotes ⁊ príncipes familiárum ex iſra-
él: vt iudicium ⁊ cauſam dñi iudicarent habi-
tatóribus eius. Precepitq; eis dicés. Sic agé-
tis in timore domini fideliter ⁊ corde perfe-
cto. Omnem cauſam que vénerit ad vos fra-
trum veſtrorū qui habitant in vrbib⁹ ſuis: in-
ter cognationem ⁊ cognatiónem vbicúnq;
quéſtio eſt de lege: de mādato: de cerimonijs:
de iuſtificationib⁹ oſténdite eis: vt non peccét
in dominū: ⁊ ne véniat ira ſuper vos ⁊ ſuper
fratres veſtros. Sic ergo agéntes non pecca-
bitis. Amarias autem ſacerdos ⁊ pontifex ve-
ſter: in his que ad deum pértinent preſidébit.
Porró ʒabadias filius iſmaél qui eſt dux in
domo iudá: ſuper ea ópera erit que ad régis
officium pértinent. Habetiſq; magiſtros leui-
tas coram vobis. Confortámini ⁊ agite diligē-
Al. + erit dñs cū bonis ter: ⁊ erit dñs + vobiſcū in bonis.

¶ Ca. Sū. ¶ De filijs āmon ⁊ moab ⁊ ſeyr
ɔtra ioſaphat cōgregatis: de oratione iaziel pro-
phete: de hoſtib⁹ ioſaphat ceſis mutuo: de cor-
reptione ioſaphat pro inito federe cū ochozia
rege iſrael facta per eliezer. ¶ XX

A Poſt hec cōgregati ſunt filij mo-
áb ⁊ filij ammon: ⁊ cum eis de
Al. idumeis + ammonitis ad ioſaphát: vt
pugnarent contra eum. Uene-
rúntq; nuncij: ⁊ indicauérūt
ioſaphát dicentes. Uénit con
tra te multitudo magna de his locis que trās
mare ſunt ⁊ de ſyria: ⁊ ecce conſiſtunt in aſa-
ſonthamár: que eſt engaddi. Ioſaphát aute3
timore perterritus totum ſe cóntulit ad ro-
gándum dominum: ⁊ predicauit ieiúnium
vniuerſo iudá. Congregatúſq; eſt iúdas + ad
deprecándum dñm: ſed ⁊ oés de vrbibus ſuis Als + et placidus
venérūt ad obſecrándum eum. Cúq; ſtetiſſet
ioſaphát in medio cétu iude ⁊ hieruſalem in
domo dñi ante átrium nouū ait. Dñe deus pa
trum noſtrorum tu es deus in celo: ⁊ domináris
cunctis régnis géntiū. In manu tua eſt fortitú
do ⁊ poténtia: nec quiſq; tibi poteſt reſiſtere.
Nóne tu deus noſter interfeciſti omnes habi- B
tatores terre huius corā populo tuo iſraél: ⁊
dediſti eā ſémini habraám amici tui in ſempí
ternum? Habitauerúntq; in ea: ⁊ extruxérunt
in illa ſáctuárium nómini tuo dicentes. Si ir
rúerint ſup nos mala: gládius iudícij: peſtilén
tia ⁊ fames: ſtábimus corā domo hac in con-
ſpectu tuo in q̄ inuocatum eſt nomen tuum: ⁊
clamábimus ad te in tribulationibus noſtris:
⁊ exáudies + nos ſaluóſq; fácies. Nunc igitur
ecce filij ámmō ⁊ moáb ⁊ mons ſeýr p quos Al. ſuperest + nos
non conceſſiſti iſraél vt trāſírent quādo egre
diebánt de egýpto: ſed declinauérunt ab eis ⁊
non interfecérunt illos econtrario agunt: ⁊ ni
túnt eiicere nos de poſſeſſióne quā tradidiſti
nobis deus nr. Ergo non iudicábis eos? In no
bis quidem non eſt tāta fortitúdo: vt poſſim⁹ C
huic multitúdini reſiſtere que írruit ſup nos.
Sed cum ignorémus quid ágere debeámus:
hoc ſolum habémus reſídui: vt oculos noſtros
dirigámus ad te. Omnis vero iudá ſtábat co-
rā domino cum paruulis ⁊ vxóribus ⁊ liberis
ſuis. Erat aute3 iaſihél filius zacharíe filij ba
naie filij iehihél filij mathanie leuites de fi-
lijs aſáph: ſup quem factus eſt ſpiritus dñi in
medio turbe: ⁊ ait. Attendite omnis iudá: ⁊ q
habitátis in hieruſalém: ⁊ tu rex ioſaphát.
Hec dicit dñs vobis. Nolite timére: nec pa-
ueátis hāc multitudinem. Non eſt enim ve- D
ſtra pugna: ſed dei. Cras + deſcendétis + con- Al. + iu dens
tra eos. Aſcenſúri enim ſunt p cliuum nomi- Als + ſeq
ne + ſeis: ⁊ íuenietis illos in ſummitáte torrén
tis: qui eſt contra ſolitúdinem hierubél. Non Als + ſus
enim éritis vos qui dimicábitis: ſed tantum-
modo confidénter ſtáte: ⁊ vidébitis auxilium
domini ſup vos. O iúda ⁊ hieruſaléz nolite ti-
mére nec paueátis. Cras egrediémini contra
eos: ⁊ dominus erit vobiſcum. Ioſaphát ergo
⁊ iudá ⁊ omnes habitatores hieruſalém: ceci
dérunt próni in terrā corā domino: ⁊ adorauē
runt eum. Porró leuite de filijs cáath ⁊ de fi-
lijs chore laudábant dominum deum iſraél vo
ce magna in excélſu3. Cúq; mane ſurrexiſſent
egreſſi

egreſſi ſunt per deſertū thecue. Profectiſq; eis
ſtans ioſaphát in medio eorum dixit. Audite
me viri iudá: ⁊ oēs habitatores hieruſalém.
E Crédite in dño deo veſtro: ⁊ ſecúri éritis. Cre
dite prophétis eius: ⁊ cuncta euénient proſpe
ra. Deditq; conſilium populo: ⁊ ſtátuit canto
res domini: vt laudárent eum in turmis ſuis:
⁊ antecéderent exércitū: ac voce cónſona di-
cerent. Confitémini domino: qm̄ in etérnum
miſericordia eius. Cumq; cepiſſent laudes cá
nere: vértit dominus inſidias eorū in ſemet-
ípſos: filiorum ſcilʒ ámon ⁊ moáb: ⁊ montis
ſeyr: qui egréſſi fúerant vt pugnárēt cōtra iú
dam: ⁊ percuſſi ſunt. Naq; filij ámon ⁊ moáb
conſurrexérunt aduérſum habitatores mon-
tis ſeyr: vt interficerēt ⁊ delérent eos. Cumq;
hoc ópere perpetráſſent: etiam in ſemetipſos v̄-
ſi: mutuis concidere vulnéribus. Porró iudá
cum veniſſet ad ſpeluncam que reſpicit ſolitú
dinem: vidit procul omnem láte regionē ple-
nam cadauéribus: nec ſupéſſe quēnq; qui nē
F cem potuiſſet euádere. Uenit ergo ioſaphát ⁊
omnis populus cum eo ad detrahēnda ſpólia
mortuorum. Inueneruntq; íter cadáuera va-
riam ſuppellectilē veſtes quoq; ⁊ vaſa precio-
ſiſſima: ⁊ diripuérūt: ita vt omnia portáre nō
póſſent: nec p tres dies ſpólia auférre: pre prē
de magnitúdine. Die aūt q̄rto ꝯgregati ſunt
in valle benedictiónis. Etenim quoniam ibi
benedixérunt domino: vocauérunt locum il-
lum vallis benedictiónis vſq; in preſentē diē.
Reverſúſq; eſt omnis vir iudá ⁊ habitatores
hieruſalém ⁊ ioſaphát: ante eos ī hieruſalém
cum leticia magna: eo q꜡ dediſſet eis dominus
gáudium de inimicis ſuis. Ingreſſiq; ſunt in
hieruſalém cum pſaltérijs ⁊ citharis ⁊ tubis
in domum domini. Irruit autē pauor domini
ſuper vniuerſa regna terrarū: cum audiſſent
q꜡ pugnáſſet dominus contra inimicos iſraél.
Quieuitq; regnū ioſaphát: ⁊ prebuit ei dñs
pacē per circúitū. Regnáuit igitur ioſaphát
ſuper iúdam: ⁊ erat trigintaquinq; annorū cū
G regnáre cepiſſet. Uiginti autē ⁊ quinq; annis
regnáuit in hieruſalém: ⁊ nomen matris eius
azubá filia ſelachi. Et ambuláuit ī via patris
ſui aſá: nec declináuit ab ea: fáciens que plá-
cita erant coram domino. Uerúntamen excel
ſa non ábſtulit: ⁊ adhuc populus non diréxe-
rat cor ſuum ad dominum deum patrum ſuo-
rum. Réliqua autem geſtórum ioſaphát prió
rum ⁊ nouiſſimórum ſcripta ſunt in verbis ie
hú filij anani: que digéſſit ī libro regū iſraél.
Poſt hec inijt amicicias ioſaphát rex iudá cū
ochozia rege iſraél: cuius ópera fuerunt im-
pijſſima: ⁊ párticeps fuit vt fáceret naues q̄
irent in thárſis. Fecerúntq; cláſſem in aſion-
gabér. Prophetáuit aūt eliezér fili⁹ dodán de
mareſá ad ioſaphát dicens. Quia habuiſti fē
dus cū ochozia: pcuſſit dñs ópera tua: contri-
teq; ſunt naues: nec potuérunt ire in thárſis.
¶ Ca. Sū. ¶ De morte ioſaphat ⁊ regno io-
ram qui occidit ſex fratres ſuos: ⁊ ambulauit
in vijs achab: de litteris helie ad eū miſſis: in
quibus erat ſcriptū: quali morte moreref ipſe
ioram: ⁊ de eius longa tabe. ¶ XXI
Dormiuit autem ioſaphát cum A
patribus ſuis: ⁊ ſepultus eſt cū
eis in ciuitate dauid: regnauit-
q; ioram fili⁹ eius pro eo. Qui
hábuit fratres filios ioſaphát:
azariáʒ ⁊ iahibél ⁊ zachariám
⁊ azariám ⁊ michael ⁊ ſaphitiam. Omnes hi
filij ioſaphát regis ✝ iudá. Deditq; eis pater iii. ✝ iſrael
ſuus multa múnera argenti ⁊ áuri: ⁊ penſa-
tiónes cum ciuitatibus munitiſſimis in iudá.
Regnum autē trádidit iorám: eo q꜡ eſſet pri
mogenitus. Surréxit autem iorám ſuper re-
gnum patris ſui. Cumq; ſe confirmáſſet: occí
dit omnes fratres ſuos gládio: ⁊ quoſdam de
principibus ✝ iudá. Trigintaduorum annorū B iii. ✝ iſrl
erat iorám cū regnare cepiſſet: ⁊ octo annis 4. Reg. 8
regnáuit in hieruſalém. Ambulauitq; in vijs
regum iſraél: ſicut égerat domus achab. Fi-
lia quippe achab erat vxor eius. Et fecit ma-
lum in conſpectu domini. Noluit autem do-
minus diſpérdere domum dauid propter pá
ctum quod inierat cum eo: et quia promiſe-
rat vt daret ei lucérnam et filijs eius in omni
tempore. In diebus ✝ illis rebelláuit edóm iii. ✝ illis
ne eſſet ſúbditus iude: et conſtituit ſibi regē.
Cumq; tranſiret iorám cum principibus ſuis
et cuncto equitatu qui erat ſecum: ſurrexit no
cte ⁊ percúſſit edóm: qui ſe circundéderat: ⁊
omnes duces equitátus eius. Attamen rebel-
láuit edóm: ne eſſet ſub ditióne iudá vſq; ad C
hanc diem. Eo tempore et lobná recéſſit: ne
eſſet ſub manu illius. Dereliquerat enim do-
minum deum patrum ſuorum: inſuper et ex-
célſa fabricátus eſt in úrbibus iudá: ⁊ fornicá
ri fecit habitatores hieruſalém: ⁊ preuaricári
iúdam. Allate ſunt autem ei littere ab helia
prophéta: in quibus ſcriptum erat. Hec dicit

dominus deus dauid patris tui. Quoniā non ambulaſti in vijs ioſaphát patris tui: ⁊ in vijs aſá regis iudá: ſed inceſſiſti per iter regū iſraél: ⁊ fornicári feciſti iúdam: ⁊ habitatóres hieruſalém imitátus fornicatióne dom⁹ achab: inſuper ⁊ fratres tuos domum patris tui melióres te occidiſti: ecce dominus percútiet te plága magna cum populo tuo: ⁊ filijs ⁊ vxóribus tuis: vniuerſáq; ſubſtántia tua. D Tu autē egrotábis péſſimo langore úteri: donec egrediátur vitália tua paulátī per ſingulos dies. Suſcitáuit ergo dominus contra iorám ſpiritum philiſtinorū ⁊ árabum qui confines ſūt ethiopibus: ⁊ aſcendérunt in terram iudá et vaſtauérunt eā. Diripuerúntq; cunctam ſubſtantiam que inuenta eſt in domo regis: inſuper ⁊ filios eius ⁊ vxores. Nec remanſit ei filius: niſi ioacház qui minimus natu erat. Et ſuper hec omnia percúſſit eū dominus álui languóre inſanábili. Cumq; diei ſuccéderet dies ⁊ temporum ſpátia volueréntur: duorum annorum expletus eſt circulus. Et ſic longa conſúmptus tábe ita vt egereret etiā viſcera ſua: langóre páriter ⁊ vita cáruit. Mortuúſq; eſt in infirmitáte péſſima: ⁊ non fecit ei populus ſm morem combuſtionis exequias: ſicut fécerat maioribus eius. Trigintaduorum annorū fuit cum regnáre cepiſſet: ⁊ octo annis regnáuit in hieruſalém. Ambulauitq; non recte. Et ſepliérunt eum in ciuitate dauid: verúntamē non in ſepulcro regum.

¶ Ca. Sum. ¶ De regno ochozie: ⁊ qualiter ipſe ⁊ ioram rex iſrael occiſi ſunt a iehu: de regno athalie qualiter occidit omne ſemen regium: ⁊ de ioas abſcondito. ¶ XXII

A Conſtituérunt autem habitatores hieruſalém + ochoziam filium eius minimum regē pro eo. Omnes enim maióres natu qui ante eum fúerant interfécerant latrónes árabū: qui irruerant in cáſtra. Regnauitq; ochozias filius iorám regis iudá. Quadragintaduorum annorum erat ochozias cū regnáre cepiſſet: ⁊ vno B anno regnáuit in hieruſalém: ⁊ nomen matris eius + athalía: filia amrí. Sed ⁊ ipſe ingreſſus eſt per vias domus achab. Mater enī eius impulit eum vt impie ágeret. Fecit igitur malum in conſpectu domini ſicut domus achab. Ipſi enim fuérunt ei ꝯſiliárij poſt mortem patris ſui in intéritum eius: ambulauitq; in conſilijs eorum. Et perrexit cum iorám filio acháb rege iſraél in bellum contra aſaél regē ſyrie in ramóth galaád: vulnerauérunt q; ſyri iorám. Qui reuérſus eſt vt curarétur C in ieʒraél. Multas enim plágas accéperat in ſupradicto certámine. Igitur + ochozias filius iorám rex iudá deſcendit vt iuiſeret iorám filium acháb in ieʒrahél egrotántem. Voluntatis quippe fuit dei aduerſus ochoziam: vt veniret ad iorám: ⁊ cum veniſſet ⁊ egrederétur cum eo aduerſum iehú filium namſi: quem únxit dominus vt deléret domum acháb. Cum ergo euérteret iehú domum acháb: inuénit príncipes iudá et filios fratrum ochozie qui miniſtrabant ei ⁊ interfécit illos. Ipſum quoq; perquirés ochoziam comprehéndit latitántem in ſamária: adductúmq; ad ſe occidit. Et ſepliérunt eū: eo q̄ eſſet filius ioſaphát: qui D queſierat dominū in toto corde ſuo. ᵃNec erat vltra ſpes aliqua: vt de ſtirpe quis regnáret ochozie. Siquidem athalia mater eius videns: q̄ mortuus eſſet filius ſuus: ſurréxit ⁊ interfécit omnem ſtirpem régiā domus iorám. Porró + ioſabéth filia regis tulit ioás filiū ochozie: ⁊ furata eſt eum de medio filiorum regis cum interficeréntur: abſcondítq; eum cū nutrice ſua in cubículo lectulórum. Ioſabéth autem que abſcónderat eum: erat filia regis iorám vxor ioiade pontificis ſoror ochozie: ⁊ idcirco athalia non interfécit eū. Fuit ergo cū eis in domo dei abſcónditus ſex annis quibus regnáuit athalia ſuper terram.

¶ Ca. Sū. ¶ De ioiada quomodo vnxit ioas regem iuda: de occiſione athalie. ¶ XXIII

A ᵃAnno autem ſeptimo confortatus ioíada: aſſúmpſit centuriónes azariam videlicet filiū hieroboám ⁊ hiſmaél filiū iohanám azariám quoq; filium obéd: ⁊ maaſiám filium adaie: ⁊ elyſaphát filium zechri: ⁊ inijt cū eis fedus Qui circueúntes iúdā cōgregauérunt leuitas de cúctis úrbibus iudá: ⁊ príncipes familiarū iſraél: veneruntq; in hieruſalém. Inijt ergo oīs multitudo pactū in domo dei cū rege. Dixitq; ad eos ioiada. Ecce filius regis regnabit: ſicut locutus eſt dn̄s ſup filios dauid. Iſte eſt ſermo quem faciétis. Tertia pars veſtrum qui véniunt ad ſábbatum ſacerdotū ⁊ leuitárū ⁊ ianitórum erit in portis: tertia vero pars ad domum regis: ⁊ tertia ad portam que

Als + a ſaryam

Als + ocbolia vel gotholia. ſm.70. interpretes.

Als + a ſarias

a 4. Reg. 11. a.

Als + ioſaba

a 4. Reg. 11. a.

B appellaꝛ fundaméntí. Omne vo réliquuꝫ vúlgus ſit in átrijs domus dñi: nec quíſpiam aliꝰ ingrediáꝛ domū dominí: niſi ſacerdotes ⁊ quí miniſtrāt de leuítis. Ipſi tantūmō ingrediánꝛ qꝛ ſanctificáti ſunt: ⁊ omne réliquum vulgus obſéruet cuſtódias domini. Leuite autem circúndent regem habéntes ſínguli arma ſua: ⁊ ſi quis alius ingréſſus fúerit templū īterficiátur: ſintqꝫ cum rege ⁊ intrante ⁊ egrediente. Fecérunt ergo leuite ⁊ vniuerſus iudá iuxta ómnia que precéperat ióiada póntifex. Et aſſumpſérunt ſínguli viros qui ſub ſe erant: ⁊ veniébant per órdinem ſábbati cum his qui implẽuerant ſábbatū ⁊ egréſſi erant. Síquidem íóiada póntifex non dimiſerat abire turmas: que ſibi per ſíngulas hebdómadas ſuccédere conſuéuerant. Deditqꝫ íóiada ſacerdos centu

C rionibus lánceas clypeóſqꝫ ⁊ péltas regis dauid: quas conſecráuerat in domo domini. Cōſtituitqꝫ omnem pópulum tenentium pugiónes a parte templi déxtera: vſqꝫ ad partem tēpli ſiniſtram coram altari ⁊ templo per circúitum regis: ⁊ eduxérunt filium regis ⁊ impoſuérunt ei dyadéma ⁊ teſtimóniuꝫ: dederūtqꝫ in manu eius tenéndam legeꝫ: ⁊ conſtituérunt eum regē. Unxit quoqꝫ illuꝫ ióiada póntifex ⁊ filij eius imprecátiqꝫ ſunt ei: atqꝫ dixerunt. Uiuat rex. Quod cū audiſſet athalía vocem ſcilicet curréntium atqꝫ laudántium regem: ingreſſa eſt ad populum in templum domini. Cumqꝫ vidiſſet regem ſtantem ſup gradum in intróitu ⁊ príncipes turmáſqꝫ circa eū omnéqꝫ populum terre gaudentem atqꝫ clangéntem tubis: ⁊ diuerſi géneris órganis con

D cinéntē: vocemqꝫ laudantium: ſcidit veſtimenta ſua: ⁊ ait. Inſidie ínſidie. Egreſſus auteꝫ ióiada póntifex ad centuriónes et príncipes exércitus: dixit eis. Educite illā extra ſépta templi: ⁊ interficiátur fóris gládio. Precépitqꝫ ſacerdos ne occideretur in domo domini. Et impoſuerunt ceruícibus eius manus. Cumqꝫ intráſſet portam equórum domus regis: interfecérunt eam ibi. Pépigit autem ióiada fédus inter ſe vniuerſúmqꝫ populum ⁊ regem: vt eſſet populus domini. Itaqꝫ ingréſſus eſt omnis populus domū baal: ⁊ deſtruxerunt eā: ⁊ altaria ac ſimulacra illius cōfregérunt. Mathán quoqꝫ ſacerdoteꝫ baál interfecérunt ante áras. Conſtituit autem ióiada prepóſitos in domo domini: ⁊ ſub manibus ſacerdotum et leuitarum: quos diſtribuit dauid in domo domini: + vt offérrent holocáuſta domino: ſicut ſcriptum eſt in lege móyſi: in gaudio ⁊ cánticis: iuxta diſpoſitionem dauid. Conſtituit quoqꝫ ianitores in portis domus domini: vt non ingrederétur eam immundus in omni re. Aſſumpſitqꝫ centuriónes ⁊ fortiſſimos viros ac príncipes pópuli ⁊ omne vúlgus terre: ⁊ fecerunt deſcéndere regem de domo domini: et introire per médium porte ſuperióris in domum regis: ⁊ collocauérunt eum in ſólio regáli. Letatúſqꝫ eſt oīs populus terre et úrbs quiéuit. Porró athalía interfécta eſt gladio.

al's + ad offerēdū

℄ Capituli Summarium. ℄ De operibus ioas bonis q̃ʒdiu vixit ioiada: de morte ioiade: de peccatis ioas poſt mortem ioiade: qualiter interfecit filium eius çachariam: qualiter cōtra ioas inſurrexerunt ſerui ſui: et eum interfecerunt. ℄ XXIIII

A Septem annorum erat ioás cū regnáre cepiſſet ⁊ quadraginta ānis regnáuit in hieruſalém. Nomen matris eius ſebia de berſabeé. Fecitqꝫ quod bonum eſt coram domino cunctis diebus ióiade ſacerdotis. Accepit autem ei ióiada vxóres duas: e quibus genuit filios ⁊ filias. Poſt que plácuit ioás vt iſtauráret domū dñi: congregauitqꝫ ſacerdotes ⁊ leuítas: ⁊ dixit eis. Egredimini ad ciuitates iudá: ⁊ colligite de vniuerſo iſraél pecúniaꝫ ad ſartatécta tēpli dei noſtri per ſingulos ánnos: feſtinatóqꝫ hoc fácite. Porró leuite egére negligéntius. Uocauitqꝫ rex ióiadā príncipē: ⁊ dixit ei. Qua

4. Regi. 11. c.

B re tibi nō fuit cure: vt cógeres leuítas inférre de iudá ⁊ de hieruſalém pecuniā que conſtitúta eſt a móyſe: ſeruo domini: vt inférret eam omnis multitudo iſraél in tabernáculum teſtimonij? Athalía eniꝫ impijſſima ⁊ filij eius deſtruxérunt domū dei: ⁊ de vniuerſis que ſanctificáta fúerant in tēplo domini ornauérunt phánum baalím. Precépit ergo rex ⁊ fecérūt arcam poſueruntqꝫ eam iuxta portam domini forínſecus. Et predicátum eſt in iudá ⁊ hieruſalém: vt deferrént ſínguli précium dño qđ conſtituit móyſes ſeruus dei ſuper omnē iſraél in deſérto. Letatiqꝫ ſunt cuncti príncipes et omnis populus: ⁊ ingréſſi contulérunt in arcam domini atqꝫ miſérunt: ita vt implerétur. Cumqꝫ tempus eſſet vt deferrent arcam corā

C rege per manus leuitárum (vidébant enī multam pecúniam) ingrediebátur ſcriba regis et

Digitized by Google

quem primus ſacerdos conſtitúerat: effunde
bántqꝫ pecúniam que erat in arca. Porró ar-
cam reportábant ad locum ſuum. Sicqꝫ facie
bant per ſingulos dies. Et congregáta eſt infi-
nita pecúnia: quã dedérunt rex ⁊ ioiada his
qui préerant opéribus domus domini. At il-
li conducébant ex ea ceſóres lápidum ⁊ artifi
ces óperum ſingulórum vt inſtauráre͂t domũ
domini: fábros quoqꝫ ferri et éris vt quod cá
D dere céperat fulcirétur. Egerúntqꝫ hi qui o-
perabántur indúſtrie: et obducebátur parié-
tum cicátrix per manus eorum: ac ſuſcitaué-
runt domum domini in ſtatũ priſtinum: et fir
miter eam ſtare fecérunt. Cumqꝫ + compléſ- (Als fecit + omnes)
ſent omnia ópera: detulérunt coram rege et
+ ioiada réliquam partem pecúnie: de qua fa (Als + io iade vel io de)
cta ſunt vaſa templi in miniſterium ad holo-
cáuſta: phiale quoqꝫ ⁊ cetera váſa áurea ⁊ ar
géntea. Et offerebántur holocáuſta in domo
domini iúgiter cunctis diebus ioiade. Sénuit
autem ioiada plenus dierum: et mórtuus eſt
cum centum triginta eſſet annorum. Sepelie
rúntqꝫ eum in ciuitate dauid cũ regibus: eo
ꝙ feciſſet bonum cũ iſraél ⁊ cum domo eius.
E Poſtqꝫ autem óbijt ioiada: ingreſſi ſunt prin
cipes iudá: ⁊ adorauérunt regem. Qui delini
tus obſéquijs eorum acquiéuit eis. Et dereli-
quérunt templum domini dei patrum ſuorum:
ſeruierúntqꝫ lúcis ⁊ ſculptílibus. Et facta eſt
ira domini contra iúdam ⁊ hieruſalém pro-
pter hoc peccatum. Mittebátqꝫ eis prophé-
tas vt reuerteréntur ad dominum: quos pro-
teſtántes illi audíre nolebant. [b] Spiritus itaqꝫ (b Matt. 23.b.)
+ dei induit zachariám filiũ ioiade ſacerdo (Als + domini)
tẽ: ⁊ ſtetit in conſpectu populi ⁊ dixit eis. Hec
dicit dominus deus. Quare tranſgredímini
precéptum domini quod vobis non próderit:
et dereliquiſtis dominum vt derelinqueret
F vos. Qui congregáti aduérſus eum miſérunt
lápides iuxta regis impérium in átrio domus
domini. Et non eſt recordátus ioás rex miſe-
ricordie quam fécerat ioiada pater illius ſe-
cum: ſed interfécit filium eius. Qui cum mo
reretur ait. Uideat dominus ⁊ requírat. Cũ-
qꝫ euolútus eſſet annus: aſcéndit contra eum
exercitus ſýrie: venitqꝫ in iúdam et hieruſa-
lém: ⁊ interfécit cunctos príncipes pópuli: at
qꝫ vniuerſam prédã miſérunt regi in damá-
ſcum. Et certe cũ permódicus veniſſet núme
rus ſyrórum: trádidit dominus in manibᵒ eó
rum infinitam multitudinẽ: eo ꝙ dereliquiſ-
ſent dominum deum patrum ſuorum. In ioás B
quoqꝫ ignominióſa exercuére iudícia. Et ab-
eúntes dimiſérunt eũ in langoribus magnis.
Surrexérunt autẽ contra eum ſerui ſui in vl-
tiónem ſanguinis zacharie filij ioiade ſacer-
dótis: ⁊ occidérunt eũ in léctulo ſuo: ⁊ mor-
tuus eſt. Sepeliérũtqꝫ eũ in ciuitate dauid:
ſed non in ſepúlchris régum. Inſidiati vero
ſunt ei zabáth filius ſemáth + ammonitidis: (Als + ammonitis)
⁊ ioſaphát filius ſemarith moabitidis. Por-
ró filij eius ac ſúmma pecunie que adunata
fuerat ſub eo: ⁊ inſtaurátio domus dei ſcripta
ſunt diligentius in libro regum.

¶ Capi. Sũma. ¶ De regno amaſie: ⁊ de vi
ctoria eius contra edom: de captione eius et
bello contra ioas regem iſrael: de ſpoliatione
hieruſalem: ⁊ morte amaſie. ¶ XXV

R[a]Egnauit aũt amaſias filius eiᵒ A
pro eo. Uigintiquinqꝫ annorũ
erat amaſias cũ regnáre cepiſ-
ſet: [a] ⁊ vigintinouẽ annis regná (a 4. Reg. 14.a.)
uit in hieruſalém. Nomen ma
tris eiᵒ ioiadén de hieruſalém.
Fecitqꝫ bónum in conſpectu domini: verũtamẽ
non in corde perfécto. Cumqꝫ roborátum ſibi
vidéret impérium iuguláuit ſeruos qui occi
derant regem patrem ſuũ: ſed filios eorũ non
interfécit: ſicut ſcriptũ eſt in libro legis móy- B
ſi: vbi precépit dominus dicẽs. [b] Non occiden (b Deut. 24.c. 4. Re. 14.)
tur patres pro filijs: neqꝫ filij pro patribᵒ ſuis:
ſed vnuſquiſqꝫ in ſuo peccato morietur. Con-
gregáuit igitᵣ amaſias iúdã: ⁊ conſtituit eos
per famílias: tribunóſqꝫ ⁊ centuriónes in vni
uerſo iudá ⁊ beniamin: ⁊ recénſuit a viginti
annis ſurſũ inuenitqꝫ triginta milia iúuenũ
qui egrederéntur ad púgnam: ⁊ tenérent ha
ſtam ⁊ clypeum. Mercéde quoqꝫ condúxit de
iſraél centum milia robuſtórum: céntum ta-
léntis argénti. Uenit aũt homo dei ad illũ: et
ait. O rex ne egrédiatᵣ tecũ exércitus iſraél.
Nõ eſt eni dñs cum iſraél: ⁊ cunctis filijs ef- C
fraim. Quod ſi putas in róbore exércitus bella cõ
ſiſtere: ſuperari te fáciet deus ab hóſtibᵒ. Dei
quippe eſt ⁊ adiuuáre ⁊ in fugã cõuertere. Di-
xitqꝫ amaſias ad hoĩem dei. Quid ergo fiet de
céntum talentis que dedi militibus iſraél: Et
reſpondit ei homo dei. Habet dñs vnde tibi dare
poſſit multo his plúra. Separáuit itaqꝫ ama-
ſias exércitũ qui vénerat ad eũ ex effraim: vt
reuerteréṫ in locũ ſuũ. At illi cõtra iúdã vehe-
ménter iráti: reuerſi ſũt in regiónẽ ſuã. Por-

rō amaſias confidēter edūxit populū ſuum:
⁊ ábijt in vallē ſalinárū: percuſſitqꝫ filios ſeyr
D decem milia. Et alia decē milia virorum cepe-
runt filij iudá: ⁊ adduxérunt ad prūptum cu
iuſdam petre: p̄cipitauerúntqꝫ eos de ſummo
in preceps: qui vniuerſi crepuérunt. At ille ex
ércitus quem remiſerat amaſias ne ſecū iret
ad prēliū: diffúſus eſt in ciuitatibus iudá a ſa
maria vſqꝫ bethorón: ⁊ interfectis tribus mili
bus diripuit predā magnam. Amaſias quoqꝫ
poſt cédem idumeorū ⁊ allatos deos filiorum
ſeyr: ſtatuit illos in deos ſibi: ⁊ adorábat eos: ⁊
illis adolébat incenſum. Quāobrē iratus dn̄s
ↄtra amaſiā miſit ad illū ꝓphetā: qui diceret
E ei. Cur adoraſti deos qui nō liberauérunt popu
lū ſuum de manu tua? Cūqꝫ hec ille loquereť.
Reſpōdit ei. Num ↄſiliárius regis es? Quié-
ſce ne interficiam te. Deſcédenſqꝫ prophéta:
No + qr ſcio inquit ꝙ cogitáuerit dn̄s occidere te: + q
⁊ feciſti hoc malum: ⁊ inſuper non acquieuiſti
conſilio meo. Igiť amaſias rex iudá inito péſ
c 4. Reg. 14.c. ſimo conſilio: c miſit ad ioás filiū ioacház fi-
lij iehú regem iſraél dicens. Ueni videámus
nos mútuo. At ille remiſit núncios dicens.
Cárduus qui eſt in libano: miſit ad cédrū li-
bani dicens. Da filiam tuam filio meo vxorē.
F Et ecce béſtie que erāt in ſylua libani tranſiē
runt ⁊ conculcauérunt cárduū. Dixiſti. Per-
cuſſi edom: ⁊ idcirco erigitur cor tuum in ſu-
perbiam. Sede in domo tua. Cur malum ad-
uerſum te próuocas: vt cádas ⁊ tu ⁊ iúdas te
cum? Nóluit autem audire amaſias: eo ꝙ do
No + manibus mini eſſet volūtas: vt traderétur in + manus
hoſtium propter deos edóm. Aſcéndit igiť io-
ás rex iſraél: ⁊ mutuos ſibi prebuére conſpé-
ctus. Amaſias autem rex iudá erat in bethſa-
més iúde. Corruitqꝫ iúdas coram iſraél: ⁊ fu
git in tabernácula ſua. Porro amaſiam regē
iudá filiū ioás filij ioacház cépit ioás rex iſra
él in bethſamés: ⁊ addúxit i hieruſalém: De-
ſtruxitqꝫ murum eius a porta effraim vſqꝫ ad
portam ánguli quadringentis cúbitis. Omne
G quoqꝫ áurū ⁊ argentum ⁊ vniuerſa vaſa que
reppérerat in domo dei: ⁊ apud obededóm in
theſáuris etiam domus régie: necnon ⁊ filios
óbſidum redúxit in ſamáriam. Uixit autē a-
maſias filius ioás rex iudá: poſtq̄ꝫ mortuꝰ eſt
ioás filius ioacház rex iſraél quindecim an-
nis. Réliqua autem ſermonum amaſie prió-
rum ⁊ nouiſſimorum: ſcripta ſunt in libro re-
gum iuda ⁊ iſraél. Qui poſtq̄ꝫ receſſit a domi
no: tetendérunt ei inſidias in hieruſalém. Cū
qꝫ fugiſſet lachis miſérunt ⁊ interfecérunt eū
ibi: reportanteſqꝫ ſuper équos: ſepeliérunt eū
cum patribus ſuis in ciuitate dauid.

¶ Ca. Sū. ¶ De ozia rege iuda ⁊ eius victo
rijs ⁊ fama ⁊ de pena preſumptionis eius pro-
pter ſacerdotij vſurpationē. Itē de morte eius
⁊ regno iohatan filij eius. ¶ XXVI

a Omnis aūt populus iuda filiū A a 4. Reg. 14.c.
eius oziam annorū ſédecim cō
ſtituit regem: pro amaſia patre
ſuo. Ipſe edificáuit abilát: ⁊ re
ſtituit eam ditioni iúde: poſtq̄ꝫ
dormiuit rex cum patribus ſuis.
b Sédecim ānorū erat ozias cū regnare cepiſ b 4. Reg. 15.a.
ſet: ⁊ quinquagintaduobus annis regnáuit in
hieruſalém. Nomē matris eius iecilia de hie
ruſalém. Fecitqꝫ qd̄ erat rectū in + oculis do- No + in cóſpectu
mini: iuxta omnia que fécerat amaſias pater
eius: ⁊ exquiſiuit dn̄m in diebus zacharie in-
telligéntis ⁊ vidéntis deū. Cumqꝫ requireret
dn̄m: direxit eū in oībus. Deniqꝫ egreſſus eſt
⁊ pugnauit contra philiſtijm: ⁊ deſtrúxit mu-
rum géth ⁊ murum iamnie: murumqꝫ azoti.
Edificauit quoqꝫ óppida i azoto ⁊ philiſtijm.
Et adiúuit eum deus contra philiſtijm: ⁊ con
tra árabes qui habitábant in gurbaál: et con
tra ammonitás. Appendebántqꝫ ammonite
múnera ozie. Et diuulgátum eſt nomen eius B
vſqꝫ ad introitum egýpti: propter crébras vi-
ctorias. Edificauitqꝫ ozias turres in hieruſa-
lém ſuper portam ánguli: ⁊ ſuper portam val
lis: ⁊ réliquas in eodem muri latere firma-
uitqꝫ eas. Extruxitqꝫ turres in ſolitúdine: ⁊ ef
fodit ciſternas plúrimas: eo ꝙ haberet mul-
ta pécora: tam in campéſtribus q̄ꝫ in éremi
vaſtitate. Uineas quoqꝫ hábuit ⁊ vinitores in
móntibus: ⁊ i carmélo. Erat quippe homo a-
griculture déditus. Fuit autem exércitus bel-
latorum eius qui procedébant ad prelia ſub
manu iehihel ſcribe: maaſieqꝫ doctoris: ⁊ ſub
manu ananie qui erant de ducibus regis. O-
mniſqꝫ númerus principum per familias ſu-
as virorum fortiū + duorum milium ſexcen M. + duo milia
torum: ⁊ ſub eis vniuerſus exercitus trecento
rum ⁊ ſeptem milium quingentorū: qui erāt
apti ad bella: ⁊ pro rege cōtra aduerſários di
micábant. Preparáuit quoqꝫ eis ozias ideſt
cuncto exercitui clýpeos ⁊ haſtas ⁊ gáleas et C
loricas arcúſqꝫ et fundas ad iaciéndos lápi-
des: ⁊ fecit i hieruſalem diuerſi géneris machi

nas: quas in túrribus collocáuit ⁊ in ángulis
murorum: vt mitterent ſagittas ⁊ ſáxa grán-
dia. Egreſſúmqꝫ eſt nomé eius ꝓcul: eo ꝙ au-
xiliaret ei dñs: ⁊ corroboráſſet illũ. Sed cũ ro-
borátus eſſet: eleuátũ eſt cor eius in intéritum
ſuũ: ⁊ neglérit dñm deũ ſuũ. Ingreſſúſqꝫ tem
plũ dñi: adolére vóluit incénſum ſuper altare
thimiámatis. Statímqꝫ ingreſſus poſt eũ aça-
rias ſacérdos: ⁊ cum eo ſacerdótes dñi octo-
ginta viri fortiſſimi: reſtitérunt regi atqꝫ dixé
runt. Non eſt tui officij oçia: vt adóleas incen
ſum dño ſed ſacerdotum: hoc eſt filiorum aa-
rón qui ꝯſecráti ſũt ad huiuſcémodi miniſté
riũ. Egrédere de ſanctuário ne ꝯtémpſeris: q2
D non reputábit tibi i gloriã hoc a dño deo? Ira
b 4. Reg. 26 túſqꝫ oçias ⁊ ténens in manu thuribulum: vt
adoléret incenſum minabatur ſacerdótibus.
2. q. 7. § ille cũ valens vltra medium Statímqꝫ orta eſt lépra in fronte eius coraꝫ ſa
cerdotibꝰ in domo domini ſuper altare thimiá
matis. Cumqꝫ reſpexiſſet eum açarias ponti-
fex ⁊ omnes reliqui ſacerdotes: viderũt léprã
in fronte eius: ⁊ feſtináto expulérunt eũ. Sed
⁊ ipſe perterritus acceleráuit égredi: eo ꝙ ſen
ſiſſet ilico plagã domini. Fuit igitur oçias rex
leprósus vſqꝫ ad diem mortis ſue. Et habita-
uit in domo ſeparáta: plénus lépra: ob quam
eiéctꝰ fuerat de domo domini. Porró ioathán
filius eius réxit domum regis: ⁊ iudicáuit po
pulum terre. Réliqua autem ſermonum oçie
priorum ⁊ nouiſſimórum ſcripſit eſaias filius
amos propheta. Dormiuitqꝫ oçias cum patri
bus ſuis: et ſepelierunt eum in agro regálium
ſepulcrórum eo ꝙ eſſet leprósus: regnauitqꝫ
ioathan filius eius pro eo.

¶ Ca. Sũ. ¶ De ioathan filio oçie qui vicit
regé filiorũ ámon: ⁊ de morte eiꝰ. ¶ XXVII

A Vigintiquinqꝫ annorũ erat ioa
a 4. Reg. 15 thán cuꝫ regnare cepiſſet: ⁊ ſé-
decíꝫ annis regnáuit in hieru-
ſalém. Nomen matris eiꝰ hie-
ruſá filia ſadóch. Fecitqꝫ qd
rectũ erat coram domino iuxta
omnia que fécerat oçias pater ſuus excepto ꝙ
non eſt ingréſſus templum dñi et adhuc po-
pulus delinquebat. Ipſe edificáuit portaꝫ do-
B mus domini excélſam, ⁊ in múro ophel mul-
ta conſtrúxit. Urbes quoqꝫ edificáuit in mon
tibus iuda: et in ſáltibꝰ caſtélla et túrres. Ipſe
pugnáuit contra regé filiorũ ammon et vicit
euꝫ. Dederũtqꝫ ei filij ammón in tépore illo
C centum taléntra argénti et decem milia chó-
ros tritici: ac tótidem chóros hórdei. Hec ei
ꝓbuérunt filij ammón: in anno ſecundo ⁊ ter
tio. Corroboratúſqꝫ eſt ioathán: eo ꝙ direxiſ- D
ſet vias ſuas coram domino deo ſuo. Réliqua
autem ſermonũ ioathán ⁊ omnes púgne eius
⁊ opera: ſcripta ſunt in libro regum iſraél ⁊ iu
dá. Uigintiquinqꝫ annorum erat cum regna-
re cepiſſet ⁊ ſedecim annis regnauit in hieru-
ſalém. Dormiuitqꝫ ioathán cum patribus ſu
is: ⁊ ſepliérunt euꝫ in ciuitate dauid: ⁊ regná
uit achaç filius eius pro eo.

¶ Ca. Sũ. ¶ De regno achaç regis iude: et
ſceleribus eius que fecit ei filius romelie rex
iſrael: de obed ꝓpheta qui locutus eſt pro capti-
uis: de depopulatióe terre a Theglatphalaſar
rege aſſyriorꝫ ſpoliata domo dñi: ⁊ principũ ⁊
nihil ei profuit: q2 fecit victimas dijs damaſci
ꝙ extruit aras: ⁊ fecit altaria in angulis: hie-
ruſaleꝫ clauſa porta domus dñi: de morte eius
cui ſucceſſit eçechias filius eius. ¶ XXVIII

Viginti annorꝫ erat achaç cum A
regnare cepiſſet: ⁊ ſédecim an a 4. Reg. 15
nis regnáuit i hieruſalém. Nõ
fécit rectũ in ꝯſpectu dñi: ſicut
dauid pater eius ſed ambulá-
uit in vijs regũ iſraél: inſuper ⁊
ſtátuas fúdit baalim. Ipſe eſt qui adoléuit in
cénſum in valle + hénon ⁊ luſtráuit filios ſu- Al. + beennon vel bennom
os in igne iuxta ritũ géntium quas interfécit
dñs in aduẽtu filiorũ iſraél. Sacrificabat quo
qꝫ: ⁊ thymiáma ſuccédébat in excelſis ⁊ i col
libus: ⁊ ſub oĩ ligno frondóſo. Tradiditqꝫ eũ
dñs deus eius in manu régis ſyrie. Qui ꝑcuſ
ſit eum magnámqꝫ prédã cepit de eius impé-
rio: ⁊ addúxit in damáſcuꝫ. Manibus quoqꝫ
regis iſraél tráditus eſt: ⁊ ꝑcuſſus plaga grán
di. Occiditqꝫ phaceé filiꝰ romelie de iudá cé-
tum viginti milia in die vno omnes viros bel
latóres: eo ꝙ reliquiſſent dñm deum patrum
ſuorũ. Eodem tempore occidit çechri vir pó-
tens ex effraim maaſiam filium regis: ⁊ ezri-
cám ducé domus eius: helchanám quoqꝫ ſcḋꝫ
a rege. Ceperúntqꝫ filij iſraél de fratribus ſuis B
ducenta milia muliérũ puerorũ ⁊ puellárũ:
⁊ infinitam prédam: pertulerúntqꝫ eam in ſa-
máriã. Ea tempeſtáte erat ibi prophéta domi-
ni nomine + obéd. Qui egréſſus obuiaꝫ exer Al. + oded
citui venienti in ſamáriam: dixit eis. Ecce irá
tus dñs deus patrũ veſtrorum contra iudá trá
didit eos in mánibus veſtris. Et occidiſtis eos
atróciter: ita vt ad celuꝫ pertíngeret veſtra cru

delitas. Inſuper filios iudá ⁊ hieruſalém uul-
tis vobis ſubijcere in ſeruos ⁊ ancillas: quod
nequáq̄ facto opus eſt. Peccáſtis enim ſuper
hoc domino deo veſtro. Sed audite cōſiliū me
um: ⁊ redúcite captiuos quos adduxiſtis de
fratribus veſtris: q̄ magnus furor domini im
minet vobis. Stetérunt itaq̄ viri de princip-
bus filiorū effraim. Azarias filius iohannan:
barachias filius moſollamóth ezechias filius
ſellúm: ⁊ amaſías filius hadali: cōtra eos: qui
veniébant de prélio: ⁊ dixérunt eis. Nō intro
ducétis huc captiuos: ne peccémus domino.
Quare vúltis adijcere ſuper peccata noſtra:
C ⁊ vetera cumulare delicta? Grāde quippe pec
catum eſt ⁊ ira furoris dñi ímminet ſuper iſra-
él. Dimiſerúntq̄ viri iſraél bellatores prédā
⁊ vniuerſa que céperant coram principibus ⁊ o
mni multitudie. Steterúntq̄ viri quos ſupra
memoráuimus: ⁊ apphēndētes captiuos oēs
qui nudi erant veſtiérunt de ſpolijs. Cumq̄ ve
ſtiſſent eos ⁊ calciáſſent: ⁊ refeciſſēt cibo ac po
tu: vnxiſſéntq̄ ꝓpter labórem ⁊ adhibuiſſent
eis cúram: quicúq̄ ambuláre non póterant:
⁊ erant imbecíllo corpore impoſuérunt eos iu
méntis: ⁊ adduxérunt hierichó ciuitatē pal-
márum ad fratres eorum: ipſiq̄ reuerſi ſunt
in ſamáriā. Tempore íllo miſit rex achás ad
regem aſſyriórum: póſtulans auxilium. Vene
rúntq̄ idumei ⁊ percuſſérūt multos ex iudá:
⁊ ceperūt prédam magnā. Philiſtijm quoq̄
diffuſi ſunt per úrbes campeſtres: ⁊ ad meri-
diem iudá: ceperúntq̄ bethſamés ⁊ ahilón ⁊
gadiróth ſochó quoq̄ ⁊ thamnám ⁊ gázo cū
vículis ſuis: ⁊ habitauérunt in eis. Humiliá-
D uerat enim dominus iúdam propter achás re
gem iudá: eo q͏ nudáſſet eū auxilio ⁊ contem
ptui habuiſſet dóminū: adduxitq̄ contra eū
+ theglatphalaſár regem aſſyriórum: qui ⁊ af
flixit eum: ⁊ nullo reſiſténte vaſtáuit. Igitur a
chás ſpoliáta domo domini ⁊ domo regū ac
principum: dedit regi aſſyriórum múnera: et
tamen nihil ei próſuit. Inſuper ⁊ tempore an-
guſtie ſue áuxit contémptū in dominum. Ipſe
per ſe rex achás immoláuit dijs damáſci vi-
ctimas percuſſóribus ſuis: ⁊ dixit. Dij regum
ſyrie auxiliant eis. Quos ego placabo hoſtijs
⁊ áderunt mihi: cum econtrario ipſi fúerint
ruine ei ⁊ vniuerſo iſraél. Diréptis itaq̄ a-
chás omnibus váſis domus dei atq̄ confrá-
ctis cláuſit iánuas templi dei: ⁊ fecit ſibi alta
ria in vniuerſis ángulis hieruſalém. In omni

Al. + theglatphal-naſar

bus quoq̄ vrbibus iudá extrúxit áras ad cre-
māndū thus: atq̄ ad iracúndiam prouocauit
dñm deū patrū ſuorū. Réliqua autē ſermonū
eius ⁊ oīum óperū ſuorū priorū ⁊ nouiſſimo-
rū ſcripta ſunt in libro regū iudá ⁊ iſraél. Dor
miuítq̄ achás cum patribus ſuis: ⁊ ſepelierūt
eum in ciuitate hieruſálem. Neq̄ enim rece-
perunt eum in ſepúlcra regum iſraél. Regna
uitq̄ ezechias filius eius pro eo.

¶ Ca. Sū. ¶ De regno ezechie q̄ tēplū aperi
ri mādauit ⁊ reſtituit ſacerdotiū. ¶ XXIX

IGitur ezechias regnáre cépit A
cum vigintiquinq̄ eſſet ánno-
rum: ⁊ vigintinouem annis re-
gnáuit in hieruſalém. Nomen
matris eius abia filia zacharie
fécitq̄ quod erat plácitū in cō
ſpectu dñi: iuxta omnia que fécerat dauid pa-
ter eius. Ipſo anno ⁊ menſe primo regni ſui
apéruit válvas domus domini: ⁊ inſtauráuit
eas: adduxitq̄ ſacerdótes atq̄ leuitas ⁊ con-
gregáuit eos in + plateam orientálē: dixitq̄
ad eos. Audite me leuite ⁊ ſctificámini. Mū B
dáte domum dñi dei patrum noſtrorum: ⁊ au
férte omnem imundiciā de ſanctuário. Pec-
cauérūt patres noſtri ⁊ fecérūt malū in cōſpe-
ctu dñi dei noſtri: derelinquéntes eum. Auer-
térūt fácies ſuas a tabernáculo domini dei no
ſtri: ⁊ prebuérūt dorſum: clauſerunt óſtia que
erant in pórticu et extinxérunt lucernas: in-
cenſúmq̄ non adoleuérūt: ⁊ holocáuſta non
obtulérunt in ſanctuário deo iſraél. Cōcitátus
eſt itaq̄ furor dñi ſup iudá ⁊ hieruſalém: tra
didítq̄ eos in cōmotionē ⁊ in intéritum ⁊ in
ſibilum: ſicut ipſi cérnitis oculis veſtris. En
corruérunt patres noſtri gládijs: filij noſtri et
filie noſtre ⁊ cóniuges captiue ducte ſunt pro
pter hoc ſcélus. Nunc ergo placet mihi vt in-
eámus fedus cum dño deo iſraél: ⁊ auértet a
nobis furorē ire ſue. Filij mei nolite neglige-
re. Vos elégit dñs vt ſtétis coram eo: ⁊ mini- C
ſtrétis illi: coletiſq̄ eū: ⁊ cremétis ei icēſū.
Surrexérunt ergo leuite: maáth filius ama-
ſie ⁊ iohél filius azarie de filijs caáth. Por-
ró de filijs merari cis filius abdai: ⁊ azarias
filius ialalehél. De filijs autem gerſon: iohá
filius iemná: ⁊ edén filius iohahá. At vero de
filijs eliſaphán ſamri ⁊ iahihél. De filijs quo
q̄ aſáph: zacharias et mathanias: necnon de
filijs hemán: iahihél ⁊ ſemei. Sed et de filijs
idithūm ſemeias ⁊ ozihél. Cōgregauerúntq̄

a 2. Regū 18. a.

Al. + partem

23. q. 4. ca. recedite ibi ezechi. el. s. ibi. c. zacharias

fratres ſuos ⁊ ſanctificáti ſunt: ⁊ ingréſſi ſunt
iuxta mandatuꝫ regis ⁊ impérium domini vt
D expiárent domũ dei. Sacerdotes quoqꝫ igreſ-
ſi templum domini vt ſanctificárent illud ex-
tulérunt omnẽ imundiciam quã intro reppé-
rerant in veſtibulo domus dñi: quã tulérũt le
uite: ⁊ aſportauérunt ad torréntem cedrón fó-
ras. Ceperunt autem prima die menſis primi
mundáre ⁊ in die octauo eiuſdem menſis: in
gréſſi ſunt pórticum domus templi dñi. Expia
uerúntqꝫ templũ diebus octo: ⁊ in die ſexta-
décima menſis eiuſdẽ qđ ceperant impleue-
runt. Ingreſſi quoqꝫ ſunt ad ezechiam regeꝫ:
⁊ dixérunt ei. Sanctificáuimus omnẽ domuꝫ
dñi ⁊ altare holocáuſti: vaſaqꝫ eius: necnon et
ménſam ꝓpoſitiónis cum omnibus vaſis ſu-
is: cunctámqꝫ tẽpli ſuppellectilem quã pollúe
rat rex acház in regno ſuo: poſtqꝫ preuaricát⁹
eſt: ⁊ ecce expóſita ſunt omnia coraꝫ altari do-
E mini. Cõſurgénſqꝫ dilucúlo ezechías rex adu
náuit omnes príncipes ciuitátis: ⁊ aſcéndit in
domũ dñi. Obtuleruntqꝫ ſimul tauros ſepteꝫ
⁊ arietes ſeptem: ⁊ ágnos ſeptem: ⁊ hircos ſe-
ptem: pro peccato: pro regno: pro ſanctuário:
pro ⁊ iudá. Dixitqꝫ ſacerdotibus filijs aarón (Al. ⁊ iſrl)
vt offérrent ſuper altare dñi. Mactauérũt igi
tur táuros ⁊ ſuſcepérunt ſánguinem ſacerdo-
tes ⁊ fudérũt illũ ſuper altare. Mactauérunt
etiam arietes: ⁊ illorum ſánguinẽ ſuper altarẽ
fudérũt. Immolauérũt agnos ⁊ fudérũt ſup
altare ſanguinẽ. Applicuérũt hircos pro pec-
cato corã rege ⁊ vniuerſa multitudine. Impo
ſuerúntqꝫ manus ſuas ſup eos: ⁊ imolauérũt
illos ſacerdotes ⁊ aſperſérũt ſanguineꝫ eorum
coraꝫ altari pro piáculo vniuerſi iſraélis. Pro
omni quippe iſraél precéperat rex vt holocáu
F ſtum fieret ⁊ pro peccato. Conſtituit quoqꝫ le-
uitas in domo dñi cum cýmbalis ⁊ pſaltérijs
⁊ citharis ſcḋm diſpoſitiónẽ dauid regis ⁊ gad
vidéntis ⁊ nathán ꝓphete. Siquidem domini
ꝑcéptũ fuit per manũ ꝓphetarum eius. Stete-
rúntqꝫ leuite tenéntes órgana dauid ⁊ ſacer-
dotes túbas. Et iúſſit ezechias vt offérrent ⁊ (Alſ ⁊ holocauſtuꝫ)
holocáuſta ſup altare. Cũqꝫ offerrent holocáu
ſta cepérũt laudes cánere dño[b] ⁊ clángere tú (b i. paral. 15. d.)
bis atqꝫ i diuerſis órganis que dauid rex iſra
él reppérerat concrepáre. Omni auteꝫ turba
adoránte: cantóres ⁊ hi q tenebãt tubas erãt
in officio ſuo donec cõpleréꝛ holocáuſtũ. Cũ-
qꝫ finita eſſet oblatio: incuruátus eſt rex ⁊ oẽs
qui erant cũ eo: ⁊ adorauérũt. Precepitqꝫ eze

chias ⁊ príncipes leuitis vt laudárẽt dñm ſer-
monib⁹ dauid ⁊ aſáph vidéntis. Qui lauda-
uérunt deuꝫ magna leticia ⁊ incuruáto genu
adorauérũt. Ezechias aũt etiam hec áddidit.
G Impleſtis man⁹ veſtras dño: accédite ⁊ offér-
te victimas ⁊ laudes in domo domini. Obtu-
lit ergo vniuerſa multitudo hóſtias ⁊ láudes
⁊ holocáuſta mente deuóta. Porró numerus
holocauſtóꝛuꝫ que óbtulit multitudo: hic fuit.
Tauros ſexaginta: arietes centum: agnos du
centos: ſanctificauerúntqꝫ dño bóues ſexcen-
tos ⁊ oues tria milia. Sacerdotes vero pauci
erant nec póterant ſufficere vt pélles holocau
ſtóꝛum detráherent. Unde ⁊ leuite fratres eo
rum adiuuérũt eos donec impleréṫur opus ⁊
ſanctificaréntur antiſtites. Leuite quippe faci
lióꝛi ritu ſanctificántur qꝫ ſacerdotes. Fuérũt
ergo holocáuſta plúrima adipes pacificóꝛum
⁊ libámina holocauſtóꝛum. Et complétus eſt
cultus domus dñi. Letatúſqꝫ eſt ezechias ⁊ o
mnis ppl's eo q miniſtériũ domini eſſet explé
tũ. De repénte quippe hoc fieri ⁊ placúerat. (Alſ ⁊ placuit.)
¶ Capituli Summarium. ¶ De predicato-
ribus quos Ezechias miſit in omnem iſrael
vt venirent ⁊ celebrarent phaſe domino: ⁊ de
paſcha ezechie domino celebrato. ¶ XXX

Miſit quoqꝫ ezechías ad omnem A
iſraél et iudám: ſcripſitqꝫ epi-
ſtolas ad effraim ⁊ manaſſén vt
venirent ad domum domini in
hieruſalém ⁊ fáceréṫ phaſé do-
mino deo iſraél. Inito ergo cõ-
ſilio regis ⁊ príncipum ⁊ vniuerſi cétus hieru
ſalém decreuérunt vt fácerent phaſé mẽſe ſe
cundo. Non enim occúrrerant facere in tem
pore ſuo: quia ſacerdotes qui póſſent ſufficere
ſanctificati non fúerant: ⁊ populus nondum
congregátus fúerat in hieruſalém. Placuitqꝫ
ſermo regi ⁊ omni multitudini: ⁊ decreuérũt
vt mitterent nuncios in vniuerſum iſraél de
berſabeé vſqꝫ dán: vt venirent ⁊ fácerent pha
ſé dño deo iſraél in hieruſalém. Multi enim
nõ fécerant ſicut in lege preſcriptũ eſt. Perre (a iſra eo.)
xerúntqꝫ curſóres cũ epiſtolis ex regis ĩperio
⁊ príncipum eius in vniuérſum iſraél ⁊ iúdá:
iuxta id qđ rex iúſſerat ꝑdicántes. Filij iſraél
reuertímini ad dominum deum habraám et
iſaác ⁊ iſraél: ⁊ reuertéṫ ad reliquias que effu
B gérunt ⁊ manus regis aſſyrióꝛũ. Nolite fieri (Alſ ⁊ manum)
ſicut patres veſtri ⁊ fratres: qui receſſérunt a
domino deo patrum ſuoꝛuꝫ: ⁊ trádidit eos in

intéritũ:vt ipſi cérnitis.Nolíte induráre cer
uíces veſtras ſicut patres veſtri.Trádite manꝰ
veſtras domino: et veníte ad ſanctuáriũ eius
quod ſanctificáuit ineternũ.Seruite domino
deo patrũ veſtroꝝ:ꝛ auertétur a vobis ira fu-
róris eius.Si enim vos reuérſi fuéritis ad do
minũ:fratres veſtrí et filij habebũt miſericor-
diã coram dñis ſuis: qui illos duxérunt capti
uos et reuerténᵗ in terram hanc.Pius enim
ꝛ clemens eſt dominus deus veſter: ꝛ nõ auér-
tet fáciẽ ſuã a vobis:ſi reuérſi fuéritis ad eũ.
b ſup.ee. ᵇIgitur curſóres pergébãt velóciter de ciuita
te in ciuitatẽ per terrã effraim ꝛ manaſſé vſqꝫ
ad ẓabulón:illis irridéntibus ꝛ ſubſannánti-
bus eos.Attamen quidã viri ex aſér ꝛ manaſ
ſé ꝛ ẓabulón acquieſcéntes conſilio:venérunt
hieruſalém.In iudá vero facta eſt manus dñi
vt daret eis cor vnum: vt fácerent iuxta precé
ptum regis ꝛ príncipum verbũ dñi.Congrega
tíqꝫ ſunt in hieruſalém ppl̃i multi : vt fácerẽt
ſolénitátem aẓymóꝝ in menſe ſecundo. Et
C ſurgéntes deſtruxérũt altária que erãt in hie
ruſalém:atqꝫ vniuerſa in quibꝰ idolis adole-
bátur incénſum ſubuerténtes proiecérunt in
torréntem cedrón. Immolauérunt autẽ pha
ſé quartadecima die menſis ſecũdi. Sacerdo
tes quoqꝫ atqꝫ leuíte tandem ſanctificáti ob-
tulérunt holocáuſta in domo dñi : ſteterúntqꝫ
in órdine ſuo iuxta diſpoſitiónẽ ꝛ legem moy
ſi hominis dei.Sacerdotes vero ſuſcipiébant
effundéndum ſánguinẽ de manibus leuitárũ
eoꝙ multa turba ſanctificáta non eſſet:et id-
circo immolárent leuíte phaſé his qui nõ oc
cúrrerant ſanctificári domino.Magna etiaꝫ
pars populi de effraim ꝛ manaſſé ꝛ iſachár et
ẓabulón que ſanctificata non fúerat comedit
phaſé:non iuxta quod ſcriptum eſt. Et orauít
pro eis eẓechías dicens.Dominus bonus pro
pitiábitur cunctis qui in toto corde requirũt
dominum deum patrũ ſuorum: et non impu-
tábit eis ꝙ minus ſanctificati ſunt.Quem ex
audiuit dñs:et placátus eſt ppl̃o. Fecerúntqꝫ
filij iſraél qui inuénti ſunt in hieruſalém ſo-
lénitatẽ aẓymórum ſeptẽ diebus in leticia ma
gna:laudántes dñm per ſingulos dies: leuíte
quoqꝫ et ſacerdotes per órgana que ſuo offi-
D cio ꝯgruébant. Et locutus eſt eẓechías ad cor
omnium leuitarũ:qui habebãt intelligentiaꝫ
bonam ſuper domino:Et comedérunt ſeptem
diebus ſolénitatis imolantes victimas pacifi
corum et laudantes dñm deum patrũ ſuoꝝ.

Placuítqꝫ vniuerſe multitúdini vt celebrárẽt
etiam alios dies ſeptem.Quod ꝛ fecérunt cũ
ingenti gaudio.Eẓechías autẽ rex iudá ꝑbúe
rat multitudini mille táuros:et ſeptem milia
ouium.Príncipes vero déderant ppl̃o táuros
mille:et oues decem milia.Sanctificata eſt er
go ſacerdótum plúrima multitudo:et hilari-
táte perfuſa omnis turba iudá tã ſacerdotum
et leuitarũ qꝫ vniuerſe frequẽtie que vénerat
ex iſraél:ꝓſelitórũ quoqꝫ de terra iſraél et ha
bitantium in iudá.Factaqꝫ eſt grãdis celebri
tas in hieruſalém qualis a diebus ſalomónis
filij dauid regis iſrael in ea vrbe non fúerat.
Surrexérũt aũt ſacerdotes atqꝫ leuite bene-
dicentes + ppl̃o:Et exaudita eſt vox eorũ: per- al.+ dño / al.+ ppls
uenítqꝫ oratio in habitáculũ ſanctum celi.
C Capituli Summarium. C Eẓechías ſacer
dotum et leuitaruꝫ diuiſit offertorium: de col-
latione decimarum : dantur:colliguntur: di-
ſtribuunᵗ:repetunᵗ: bona que fecit eẓechías ꝛ
quomodo ꝓſperatus eſt. C XXXI
Umqꝫ hec fuiſſent rite celebrá
ta egréſſus eſt oĩs iſraél qui in A
uéntus + fúerat in úrbibus iu al.+ …
dá: et fregérũt ſimulacra: ſuc-
cidérúntqꝫ lúcos: demolíti ſũt
excélſa:ꝛ altaria deſtruxérunt:
nõ ſolũ de vniuerſo iudá et beniamín:ſed ꝛ de
effraim quoqꝫ ꝛ manaſſé:donec pénitus euér
terẽt.Reuerſiqꝫ ſunt oẽs filij iſraél in poſſeſſió
nes et ciuitates ſuas.Eẓechías autem ꝯſtituít
turmas ſacerdotáles:et leuíticas per diuiſió-
nes ſuas vnũquéqꝫ in officio proprio tã ſacer
dotũ vidélicet qꝫ leuitárũ ad holocáuſta et pa
cífica:vt miniſtrárent ꝛ ꝯfiterénᵗ canerentqꝫ
in portis caſtróꝝ dñi.Pars autẽ regis erat vt
de propria eius ſubſtantia offerrétur holocáu-
ſtum mane ſemper et véſpere: ſábbatis quoqꝫ
et caléndis et ſolénitátibus céteris:ſicut ſcri-
ptum eſt in lege moyſi.Precépit etiam popu- B
lo habitantiũ hieruſalém vt dárent partes ſa
cerdotibꝰ et leuítis:vt póſſent vacáre legi dñi
Qđ cũ percrebuiſſet in áuribꝰ multitudinis:
plúrimas obtulére ꝑmitias filij iſraél frumẽ-
ti vini et olei:mellis quoqꝫ et omniũ que gi-
gnit húmus décimas obtulérunt.Sed et filij
iſraél et iudá qui habitabãt in vrbibꝰ iudá ob
tulérũt décimas bóum:et ouium: decimáſqꝫ
ſctórũ que vóuerãt dño deo ſuo: atqꝫ vniuer-
ſa portantes fecérunt acéruos plúrimos.Mẽ
ſe tertio cepérũt aceruóꝝ + iácere fundamẽ al.+ fa cere

ta:et menſe ſeptimo cõpleuérũt eos. Cumqꝫ
ingreſſi fuiſſent ezechias ꝛ principes eius: vi-
dérunt acéruos ꝛ benedixérunt domino ac po
pulo iſraél. Interrogauitqꝫ ezechias ſacerdo-
tes ꝛ leuitas:cur ita iacérent acérui. Reſpon-
dit illi azarias ſacerdos primus : de ſtirpe ſa-
C dóch dicens. Ex quo cepérunt offérri primí-
tie in domo domini:comédimus ꝛ ſaturáti ſu
mus ꝛ remanſérunt plúrima:eo ꝙ benedíxe-
rit dominus populo ſuo. Reliquiárum autem
eſt copia iſta quã cérnis. Precépit igitur eze-
chias vt prepararárent hórrea in domo dómini.
Quod cum fecíſſent:intulérunt tam primiti-
as ꝙ̃ décimas:ꝛ quecũqꝫ vóuerant fidéliter.
Fuit autem prefectus eorum chonenias leui-
ta ꝛ ſemei frater eius ſecundus. Poſt quez ie-
hihél ꝛ azarías ꝛ naád ꝛ aſahél ꝛ hierimót:
iozabat quoqꝫ ꝛ elihél ꝛ ieſmachías ꝛ maáth
ꝛ banaías prepóſiti ſub manibus chonenie ꝛ
ſemei fratris eius ex imperio ezechie regis ꝛ
azarie pontificis domus domini:ad quos oĩa
pertinébant. Choré vero filius iemnã leuites
et iánitor orientalis porte prepóſitus erat his
que ſpónte offerebántur domino:primitijſqꝫ
ꝛ conſecrátis in ſancta ſanctorum ꝛ ſub cura
eius edén ꝛ beniamín:ieſué ꝛ ſemeias: ama-
rías quoqꝫ ꝛ ſechenías in ciuitatibus ſacerdo
tum:vt fidéliter diſtribúerent fratribus ſuis
partes minoribus atqꝫ maioribꝰ:exceptis mã
ribus ab annis tribus ꝛ ſupra:cunctis qui in-
grediebántur templum domini. Et quicquid D
per ſíngulos dies conducébant in miniſterio
atqꝫ obſeruatiónibus iuxta diuiſiónes ſuas:ſa
cerdotibus per famílias ꝛ leuitis a viceſimo
anno ꝛ ſupra per órdines ꝛ túrmas ſuas:vni-
uerſéqꝫ multitúdini tã vxoribus ꝙ̃ liberis eo
rum vtriúſqꝫ ſéxus fidéliter cibi de his que ſã
ctificata fuerant prebebántur. Sed et filiorũ
aarón per ágros et ſuburbána úrbium ſingu
lárum diſpóſiti erant viri qui partes diſtribũ
erent vniuerſo ſéxui maſculíno : de ſacerdo-
tibus et leuitis. Fécit ergo ezechias vniuer-
ſa que díximus in omni iudá : operatuſqꝫ eſt
bonum et rectum et verum corã domino deo
ſuo:in vniuerſa cultura miniſtérij domus do-
mini iuxta legem et cerimónias : volens re-
quírere deum ſuum in toto corde ſuo. Fecitqꝫ
ꝛ proſperátus eſt.

¶ Capituli Summariũ. ¶ De ſtrage facta
ab angelo in caſtris ſennacherib: de morte ipſi
us: de egritudine ezechíe: de ſuperbia cordis
eius ꝛ humilitate: de diuitijs eius: de peccato
eius in nuncijs babylonis oſtendendo omnia
domus eius: de morte eius: de regno manaſ-
ſes filij eius. ¶ XXXII

Poſt q̃ ꝛ huiuſcémodi ditaté: A
venit ſennacherib rex aſſyriõꝝ. a 4. Reg. 18.c.
Et igreſſus iudã obſédit ciui-
tates munitas:volẽs eas cápe-
re. Qđ cũ + vidiſſet ezechias ve-
niſſe.ſ.ſennacherib ꝛ totũ belli Alᵒ + eos diſſet
ímpetũ vérti ꝯtra hieruſalém inito cũ princi-

pſbus ꝯſilio viriſq; fortiſſimis vt obturárent
cápita fóntiũ qui erãt extra vrbẽ. Et hoc oĩuꝫ
decernente ſentẽtia ꝯgregáuit plurimã multi
tudinẽ: ⁊ obturauẽrunt cunctos fóntes ⁊ riuũ
qui fluẽbant in medio terre dicentes. Ne vé-
niant reges aſſyrioꝝ: ⁊ inuẽniant aquarum
abundantiã. Edificauit quoq; agẽs indúſtrie
omnẽ murum qui fuerat diſſipátus: ⁊ extrú-
xit turres déſuper: ⁊ forinſecus álteruꝫ murũ.
B Inſtaurauitq; melló in ciuitate dauid ⁊ fecit
vniuerſi generis armatúram ⁊ clýpeos. Con-
ſtituitq; príncipes bellatoꝝ in exércitu. Et
conuocauit vniuerſos in plátea porte ciuitatis
ac locutus eſt: ad cor eoꝝ dicens. Viriliter
ágite ⁊ confortámini. Nolite timére: nec pa-
ueátis regem aſſyrioꝝ: ⁊ vniuerſam multi
b 4. Reg. 6.d. tudinem que eſt cum eo. [b] Multo eniꝫ plúres
nobiſcum ſunt q̃ꝫ cum illo. Cum illo enim eſt
bráchium cárneum: nobiſcũ dñs deus noſter
qui auxiliátor eſt noſter: pugnátq; pro nobis.
Confortatúſq; eſt populus huiuſcemodi ver-
bis ezechie regis iudá. Que poſtq̃ꝫ géſta ſũt:
miſit ſennacherib rex aſſyrioꝝ ſeruos ſuos hie
ruſalém. Ipſe enim cuꝫ vniuerſo exercitu ob
ſidébat lachis ad ezechiã regem iudá ⁊ ad o-
C mnem populũ qui erat in vrbe dicens. Hec di
c 4. Reg. 18.f. cit ſennacherib rex aſſyrioꝝ. [c] In quo haben-
tes fidúciã ſedétis obſéſſi in hieruſalém. Nũ
ezechias decépit vos vt trádat morti in fame
⁊ ſiti: affirmans q̃ dominus deus veſter liberet
vos de manu regis aſſyrioꝝ. Nunquid non
iſte eſt ezechias qui deſtrúxit excélſa illius et
altária: ⁊ precépit iúde ⁊ hieruſalém dicens:
coram altari vno adorábitis ⁊ in ipſo combu
rétis incénſum. An ignorátis que ego féceri:
⁊ patres mei cunctis terrarum populis. Nun
quid preualuérunt dij gẽtium omniũq; terra
rum liberáre regionem ſuam de manu mea?
Quis eſt de vniuerſis dijs géntium quas va-
ſtauérunt patres mei qui potúerit erúere po-
pulum ſuũ de manu mea: vt poſſit etiam deus
D veſter erúere vos de hac manu. Non vos ergo
decipiat ezechias: nec vana perſuaſióne delú-
dat: neq; credátis ei. Si eniꝫ nullus pótuit de⁹
cunctarum géntium atq; regiónum liberáre
populum ſuum de manu mea: ⁊ de manu pa-
trum meoꝝ: conſequénter nec deus veſter
poterit erúere vos de hac manu. Sꝫ ⁊ alia mul
ta locúti ſunt ſerui eius contra dominum deũ:
⁊ contra ezechiam ſeruuꝫ eius. Epiſtolas quo
q; ſcripſit plenas blaſphemie in dominũ deuꝫ
iſraél ⁊ locútus eſt aduerſum eum. Sicut dij
gentium ceterárum nõ potuérunt liberáre po
pulum ſuum de manu mea: ſic ⁊ deus ezechie
erúere nõ póterit populum ſuuꝫ de manu iſta.
Inſuper ⁊ clamore magno lingua iudáica cõ-
tra populuꝫ qui ſedébat in muris hieruſalém
perſonábat: vt terréret eos ⁊ cáperet ciuitateꝫ.
Locutúſq; eſt contra deum iſraél ſicut aduer- E
ſum deos populoꝝ terre opera manuũ homi
nũ. Orauérunt igitur ezechias rex ⁊ eſaias fi-
lius amós prophetés aduérſum hanc blaſphé
miam: ac vociferáti ſunt vſq; in celum. Et mi
ſit dñs angelũ ſuum qui percúſſit omnẽ virũ
robúſtum ⁊ bellatórem ⁊ príncipem exércit⁹
regis aſſyrioꝝ. Reuerſúſq; eſt cum ignomi-
nia in terram ſuam. Cumq; ingreſſus eſſet do-
mũ dei ſui: filij qui egréſſi fúerãt de útero ei⁹
interfecérunt eũ gládio. Saluauitq; dominus
ezechiam ⁊ habitatóres hieruſalém de manu
ſennacherib regis aſſyrioꝝ ⁊ de manu oĩum:
⁊ préſtitit ei quiétem per circúitũ. Multi etiã F
deferébant hoſtias ⁊ ſacrificia dño in hieru-
ſalém: ⁊ munera ezechie regi iudá. Qui exal
tatus eſt poſt hec coram cunctis géntibus[d]. In d 4. Reg. 20.a. Eſa.38.a.
diebus illis egrotauit ezechias vſq; ad mortẽ:
⁊ orauit dñm. Exaudiuitq; eum: ⁊ dedit ei ſi-
gnum: ſed nõ iuxta beneficia que accéperat re
tribuit: q: eleuatũ eſt cor eius. Et facta eſt con
tra eum ira: ⁊ contra iudá ⁊ hieruſalém. Hu-
miliatúſq; eſt póſtea eo q̃ exaltatũ fuiſſet cor
eius: taꝫ ipſe q̃ꝫ habitatóres hieruſalém: ⁊ id-
circo non vénit ſuper eos ira dñi in dieb⁹ eze-
chie. Fuit autẽ ezechias diues ⁊ inclytus val-
de: ⁊ theſáuros ſibi plúrimos cõgregáuit argén-
ti ⁊ áuri: ⁊ lápidis precioſi: aromatũ ⁊ armo-
rũ vniuerſi géneris ⁊ vaſoꝝ magni précij: apo
thécas quoq; frumenti vini ⁊ olei ⁊ preſépia
omnium iumentoꝝ cauláſq; pecóribus et
vrbes ſex edificáuit. Habebat quippe greges
ouium ⁊ armentoꝝ innumerábiles eo q̃ de-
diſſet ei domin⁹ ſubſtantiã multã nimis. Ipſe
eſt ezechias qui obturáuit ſupiorẽ fontẽ aqua
rũ gyon: ⁊ auértit eas ſubter ad occidéntẽ vr- G
bis dauid. In oĩbus opibus ſuis fecit próſpe
que voluit. Attamẽ in legatióne pncipũ baby
lónis qui miſſi fúerãt ad eũ vt iterrogárẽt de
porténto qđ acciderat ſup terrã dereliquit eũ
dñs vt tentarétur ⁊ nota fíerent oĩa que erãt
in corde eius. Reliqua aũt ſermonũ ezechie
⁊ miſericordiárum eius ſcripta ſunt in viſio-
ne eſaie filij amós prophéte: ⁊ in libro regum

Digitized by Google

iudá ꝛ iſraél. Dormiuitqꝫ ezechias cum patri
bus ſuis: ꝛ ſepeliérunt eum ſupra ſepúlcra fi-
lioꝝ dauid. Et celebráuit eius exéquias vni-
uerſus iudá: ꝛ oẽs habitatóres hieruſalém: re
gnauitqꝫ manaſſés filius eius pro eo.

¶ Ca. Sũ. ¶ De regno manaſſes ꝛ ſcelerib⁹
eius: capitur ab aſſyrijs ꝛ ducit in babylonez:
penitet ꝛ orat dominũ ꝛ reducitur in hieruſa-
lẽ: deſtruit idola de domo domini: ꝛ aras quas
fecerat ipſe: ſed populus adhuc ĩmolat in ex-
celſis: de morte eius: ꝛ de regno filij eius amõ
ꝛ occiſione eius a ſeruis ſuis proprijs: cui ſuc-
ceſſit filius eius ioſias. ¶ XXXIII

A
a 4. Reg. 21.a.
Mſs + et quinqꝫ

Duódecim annorum erat ma-
naſſés cum regnare cepiſſet: ꝛ
qnquaginta + quinqꝫ annis re
gnáuit in hieruſalẽz. Fecit au-
tem maluz corã dño iuxta abo
minatiónes géntiũ quas ſub-
uértit dñs coram filijs iſraél. Et cóuérſus in-
ſtauráuit excélſa que demolitus fúerat ezechi
as pater eius: cõſtruxitqꝫ áras baalim ꝛ fecit
lúcos: ꝛ adoráuit omnẽ militiam celi ꝛ cóluit
eaz. Edificáuit quoqꝫ altária in domo dñi: de
qua dixerat dñs: in hieruſalém erit nomẽ me
um in eternum. Edificáuit autẽ ea cuncto ex-
ercítui celi in duobus átrijs domus dñi: tran-
ſireqꝫ fecit filios ſuos per ignẽ in vallé benhen-
nón. Obſeruabat ſomnia: ſectabát augúria:
maléficis ártibus inſeruiébat. Habébat ſecũ
mágos ꝛ incantatóres: multaqꝫ mala operá-
tus eſt coram dño vt irritáret eum. Scúlptile
B
quoqꝫ ꝛ cõflátile ſignum póſuit in domo dñi:
de qua locutus eſt dñs ad dauid ꝛ ad ſalomó-
nẽ filiũ eius dicẽs. In domo hac ꝛ in hieruſa-
lém quã elégi de cũctis tribubus iſraél ponã
nomen meũ in ſempiternũ: ꝛ mouére nõ fá-
ciam pedem iſraél de terra quã trádidi patri-
bus eoꝝ: ita dumtáxat ſi cuſtodíerint fácere
que precépi eis: cũctámqꝫ legẽ ꝛ cerimónias
atqꝫ iudícia que mãdáui per manum móyſi.
Igitur manaſſés ſedúxit iúdaz ꝛ habitatóres
hieruſalém: vt fácerent malum ſuper oẽs gen
tes quas ſubuérterat dñs a facie filioꝝ iſraél.
Locutúſqꝫ eſt dñs ad eum ꝛ ad populũ illius:
ꝛ atténdere noluérunt. Idcirco ſuperindúxit
eis príncipes exércitus regis aſſyriorum. Cepe
runtqꝫ manaſſén ꝛ vinctum cathénis atqꝫ cõ-
pédibus duxérunt in babylónem. Qui poſtq̃
coanguſtátus eſt: oráuit dominum deum ſuũ:
ꝛ égit penitentiã valde coram deo patrũ ſuoꝝ.
Deprecatus eſt eũ: ꝛ obſecráuit inténte. Et ex
C
1.q 7. ca.2.
a. ſcio ma naſſen de pe. vl.2 ca. ſi enim ante ſi.
audíuit oratiõnẽ eius: reduxitqꝫ eum hieruſa
lém in regnũ ſuũ. Et cognouit manaſſes q̃ do
minus ipſe eſſet deus. Poſt hec edificáuit mu
rũ extra ciuitatẽ dauid ad occidéntez gyón in
cõualle ab introitu porte píſcium per circúitũ
vſqꝫ ad ophél: ꝛ exaltauit illum vehemẽnter.
Conſtituitqꝫ príncipes exércitus in cunctis ci-
uitatib⁹ iudá munitis: ꝛ ábſtulit deos aliénos
ꝛ ſimulacrum de domo dñi: áras quoqꝫ quas
fécerat in monte domus dñi ꝛ in hieruſalém:
ꝛ proiécit omnia extra vrbẽ. Porró inſtaurá-
uit altáre dñi: ꝛ immoláuit ſuper illud victi-
mas ꝛ pacífica ꝛ laudem. Precépitqꝫ iúde vt
ſeruíret dño deo iſraél. + Attamẽ adhuc popu
Mſs + et tamen
lus ĩmolábat ĩ excélſis dño deo ſuo. Reliqua
D
autẽ geſtoꝝ manaſſé ꝛ obſecrátio eius ad deũ
ſuum: verba quoqꝫ vidéntium qui loquebánt
ad eũ in nomine dñi dei iſraél: cõtinẽnt in ſer
monibus regũ iſraél. Oratio quoqꝫ ei⁹ ꝛ exau
ditio ꝛ cũcta peccata atqꝫ ꝯtemptus: loca etiã
in quibus edificáuit excélſa ꝛ fecit lúcos ꝛ ſtã
tuas anteq̃ ágeret penitentiam ſcripta ſunt in
ſermonib⁹ ozai. Dormíuit ergo manaſſés cuz
patribus ſuis: ꝛ ſepeliérũt eũ in domo ſua. Re
gnauitqꝫ pro eo filius eius amón. Uigintiduo-
rum annoꝝ erat amón cũ regnáre cepiſſet: ꝛ
duob⁹ annis regnáuit in hieruſalém. Fecitqꝫ
malũ in conſpectu dñi ſicut fecerat manaſſés
pater eius: ꝛ cunctis ídolis que manaſſés fue
rat fabricátus immoláuit atqꝫ ſeruíuit: Et nõ
eſt reuéritus faciez dñi ſicut reuéritus eſt ma-
naſſés pater ei⁹: ꝛ multo maióra deliquit. Cũ-
qꝫ coniuráſſent aduerſus eũ ſerui ſui interfe-
cérũt eum in domo ſua. Porro réliqua popu-
li multitúdo céſis his qui amón percúſſerant
ꝯſtituit regem ioſiam filium eius pro eo.

¶ Capituli Sũ. ¶ De regno ioſie ꝛ ei⁹ pieta
te: de inuentiõe deuteronomij: de ꝓphetiſſa: de
federe populi ad dominũ. ¶ XXXIIII
de pe. vl.1 ca. ſi enim.
a. Joſias

A
a 4. Reg. 22.a.

Octo annoꝝ erat ioſias cũ regnã
re cepiſſet a ꝛ triginta ꝛ vno ãno
regnáuit in hieruſalém. a Fecit
qꝫ qđ erat rectũ in ꝯſpectu dñi:
ꝛ ambuláuit in vijs dauid pñis
ſui: nõ declináuit neqꝫ ad dexte
rã neqꝫ ad ſiniſtrã. Octauo aũt anno regni ſui
cum adhuc eſſet púer cepit quérere deũ pñis
ſui dauid: ꝛ duodecio ãno poſtq̃ regnare ce-
perat mũdauit iúdã ꝛ hieruſalém ab excélſis
ꝛ lúcis ſimulacríſqꝫ ꝛ ſculptilib⁹. Deſtruxerũt

q; corā eo áras baalim: ⁊ ſimúlacra que ſup-
poſita fuerant demoliti ſunt. Lúcos etiam ⁊
ſculptilia ſuccidit atq; comminuit: ⁊ ſuper cú-
mulos eoꝝ qui eis immoláre ꝯſuéuerant fra-
B gmenta diſpérſit. Oſſa pretérea ſacerdotuꝫ cō-
búſſit in altaribus idoloꝝ: mundauitq; iudaꝫ
⁊ hieruſalém. Sed ⁊ in úrbibus manaſſé ⁊ ef-
fraim ⁊ ſymeón vſq; neptalim cuncta ſubuér-
tit. Cúq; altaria diſſipáſſet ⁊ lúcos ⁊ ſculptilia
contriuiſſet in frúſta cunctáq; délubra demo-
lítus eſſet de vniuerſa terra iſraél: reuérſus
eſt in hieruſalém. Igit anno octauodécimo re-
gni ſui mundata iá terra ⁊ templo domini: mi-
ſit ſaphán filium ezelie ⁊ maaſián principē ci-
uitatis: ⁊ ioha filium ioacház a cōmentárijs
vt inſtauráent domū domini dei ſui. Qui ve-
nérunt ad helchiam ſacerdotē magnum. Ac-
ceptáq; ab eo pecúnia que illáta fuerat in do-
mum domini: ⁊ quā congregáuerāt leuite ⁊
ianitóres de manaſſé ⁊ effraim ⁊ vniuerſis re-
liquijs iſraél: ab oī quoq; iudá ⁊ beniamin ⁊
habitatorib⁹ hieruſalém: tradidérunt in ma-
nibus eoꝝ qui preérant operárijs in domo do-
mini: vt inſtauráent tēplum: ⁊ infirma que-
q; ſartirent. At illi dedérunt eā artificibus ⁊
cementárijs vt émerent lápides ⁊ lapicidinis
⁊ ligna ad cómiſſúras edificij ⁊ ad contigna-
tiónem domorum q̄s deſtrúxerant reges iuda
C Quí fideliter cūcta faciébant. Erāt autē pre-
póſiti operántium iadáb ⁊ abdías de filijs me-
rarí: zacharías ⁊ moſollám de filijs caáth q̄
vrgébant opus omnes leuite ſcientes órganis
cánere. Sup eos vero qui ad diuérſos vſus óne-
ra portabant: erāt ſcribe ⁊ magiſtri de leuitis
ianitóres. Cúq; efferrent pecúniam que illáta
fúerat in templum dñi: repperit helchias ſacer-
dos librum legis domini qui datus fúerat per
manum móyſi: ⁊ ait ad ſaphán ſcribam. Li-
brum legis inuéni in domo domini. Et trádi-
D dit ei. At ille intulit volúmen ad regem: ⁊ nū-
ciauit ei dicens. Omnia que dediſti in manu
ſeruorum tuorum: ecce compléntur. Argén-
tum quod repértum eſt in domo domini con-
flauérunt: datumq; eſt prefectis artificuꝫ ⁊ di-
uerſa opera fabricántium. Pretérea trádidit
mihi helchiás ſacérdos hunc librum. Quem
cum rege preſente recitáſſet: audiſſetq; ille ver-
ba legis ſcidit veſtimenta ſua: ⁊ precépit hel-
chíe ⁊ aichám filio ſaphán: ⁊ abdón filio mi-
chá: ſaphán quoq; ſcribe ⁊ aſaie ſeruo regis:
dicens. Ite ⁊ oráte dominum pro me ⁊ pro re-
liquijs iſraél ⁊ iudá: ſuper vniuérſis ſermóni-
bus libri iſtius qui repértus eſt. Magnus enī
furor domini ſtilláuit ſuper nos: eo q; non cu-
ſtodierint patres noſtri verba domini: vt face-
rent omnia que ſcripta ſunt in iſto volúmine.
Abijt ergo helchias ⁊ hi qui ſimul a rege miſ- E
ſi fúerant ad óldam prophétem vxorem ſel-
lúm filij thecuáth filij arás cuſtódis veſtium:
que habitábat in hieruſalém in ſecúnda: ⁊ lo-
cúti ſunt ei verba que ſupra narráuimus. At il-
la reſpondit eis. Hec dicit dominus deus iſra-
él. Dícite viro qui miſit vos ad me. Hec dicit
dominus. Ecce ego indúcam mala ſuper locuꝫ
iſtum ⁊ ſuper habitatóres eius: cunctáq; male-
dicta que ſcripta ſunt in libro hoc: quem legé-
runt coram rege iudá: quia dereliquérunt me
⁊ ſacrificauérunt dijs aliénis: vt me ad ira-
cúndiam prouocárent in cunctis opéribus ma-
nuum ſuarum. Idcirco ſtillabit furor meus ſu-
per locum iſtum ⁊ non extinguétur. Ad regem
autem iudá qui miſit vos pro domino depre-
cándo ſic loquimini. Hec dicit dominus deus
iſraél. Quoniam audiſti verba volúminis at- F
q; emollitum eſt cor tuum ⁊ humiliatus es in
conſpectu domini ſuper his que dicta ſunt con-
tra locum hunc ⁊ habitatores hieruſalem: re-
ueritúſq; faciem meaꝫ ſcidiſti veſtiménta tua
⁊ fleuiſti coram me: ego quoq; exaudiui te, di-
cit dominus. Iam enim colligam te ad patres
tuos: ⁊ inferéris in ſepúlcrum tuum in pace:
nec vidébunt oculi tui omne maluꝫ quod ego
indúcturus ſum ſuper locum iſtum ⁊ ſuper ha-
bitatores eius. [b] Retulérunt itaq; regi cuncta b 4. reg 23.a
que dixerat. At ille conuocátis vniuérſis ma-
ioribus natu iudá ⁊ hieruſalém aſcéndit in do-
mū dñi: vnáq; oēs viri iudá ⁊ habitatóres hie-
ruſalém ſacerdotes ⁊ leuite: ⁊ cunctus popu-
lus a mínimo vſq; ad máximum. Quibus au- G
dientibus in domo dñi legit rex oīa verba vo-
lúminis. Et ſtans in tribunáli ſuo percúſſit fé-
dus coram dño: vt ambuláret poſt euꝫ ⁊ cuſto-
diret precépta ⁊ teſtimónia ⁊ iuſtificatiónes
eius in toto corde ſuo ⁊ in tota anima ſua: fa-
ceretq; que ſcripta ſūt in volúmine illo quod
légerat. Adiurauit quoq; ſuper hoc omnes qui
reperti fúerant in hieruſalém ⁊ beniamin. Et
fecerúnt habitatores hieruſalém iuxta páctuꝫ
dñi dei patrum ſuoꝝ. Abſtulit ergo ioſias cun-
ctas abominatiónes de vniuerſis regionibus
filioꝝ iſraél: ⁊ fecit oēs qui reſidui erant in
iſraél ſeruire dño deo ſuo. Cunctis diebus vite

eius non receſſérunt a dño deo patrum ſuoꝝ.

¶ Capituli Summariuȝ. ¶ De phaſe quod fecit ioſias: de morte eius: de lamentationibus ſuorum ſuper eum. ¶ XXXV

A [a] 4.regū 23.c 3.eſdr.1.a

Ecit autem ioſias in hieruſalém phaſé domino: quod immolátuȝ eſt quartadecima die menſis primi. Et conſtituit ſacerdótes in officijs ſuis: hortatúſq; eſt eos vt miniſtrárent in domo domini. Leuítis quoq; ad quorum eruditiónem omnis iſraél ſanctificabátur domino locútus eſt. Pónite arcam in ſanctuário tẽpli quod edificáuit ſálomon filius dauid rex iſraél. Nequaq; enim eam vltra portábitis. Nunc ergo miniſtráte domino deo veſtro ⁊ populo eius iſraél: ⁊ preparáte vos per domos ⁊ cognatiónes veſtras in diuiſiónibus ſingulorum ſicut precépit dauid rex iſraél: ⁊ deſcripſit ſálomon filius eius: ⁊ miniſtráte in ſanctuario per famílias turmáſq; leuiticas: ⁊ ſanctificáti immoláte phaſé. Fratres etiaȝ veſtros vt póſſint iuxta verba que locutus eſt dominus in manu móyſi facere: preparáte. Dedit preterea ioſias omni populo qui ibi fúerat inuentus in ſolénitáte phaſé: ágnos ⁊ hédos de grégibus ⁊ reliqui pécoris: triginta milia: boum quoq; tria milia. Hec de regis vniuerſa ſubſtãtia. Duces quoq; eius ſponte quod vóuerant obtulérunt tam populo q̃ ſacerdótibus ⁊ leuitis.

B Porro helchías ⁊ çacharías ⁊ iehihél príncipes domus domini dedérunt ſacerdotibus, ad faciendum phaſé: pécora commíxtim duo milia ſexcenta ⁊ boues trecéntos. Chonenías autem ⁊ ſemeías etiam ⁊ nathanaél fratres eiꝰ: necnon aſabías ⁊ iahihél ⁊ ioçabád principes leuitárum: dederunt ceteris leuitis ad celebrãdum phaſé: quinq; milia pécoruȝ ⁊ boues quingentos. Preparatúmq; eſt miniſtérium: ⁊ ſteterunt ſacerdotes in officio ſuo. Leuite quoq; in túrmis iuxta regis impérium: ⁊ immolátum eſt phaſé. Aſperſerúntq; ſacerdótes manus ſuas ſanguine ⁊ leuite detraxérunt pélles holocauſtórum ⁊ ſeparauérunt ea vt darent ꝑ domos ⁊ famílias ſingulorum: ⁊ offerentur domino ſicut ſcriptum eſt in libro móyſi. De bobus quoq; fecérunt ſimilit̃. Et aſſauérunt phaſé ſuper ignem: iuxta quod in lege † ſcriptum eſt. Pacificas vero hóſtias coxérunt in lebétis ⁊ cacabis ⁊ ollis: ⁊ feſtinato diſtribuérũt vniuerſe plebi: ſibi autem ⁊ ſacerdotibus poſtea parauérunt. Nam in oblatióne holocauſtórum ⁊ ádipum vſq; ad noctem ſacerdotes fuérunt occupáti. Unde ⁊ leuite ſibi ⁊ ſacerdotibus filijs aarón parauérunt nouiſſimis.

†Jo+ hec tum

C Porró cantores filij aſáph ſtabant in ordine ſuo iuxta precéptum dauid ⁊ aſáph ⁊ emán ⁊ idithúȝ prophetarum regis dauid. Janitores vero per portas ſingulas obſeruábant: ita vt nec puncto quidem diſcéderent a miniſtério. Quãobreȝ ⁊ fratres eorum leuite parauérunt eis cibos. Omnis igitur cultúra domini rite compléta eſt in die illa vt fácerent phaſé: ⁊ offérrent holocáuſta ſuper altare domini iuxta preceptuȝ regis ioſie. Fecerúntq; filij iſraél q̃ reperti fuerant ibi phaſé in tempore illo: ⁊ ſolennitátem açymórum ſeptem diebus. Non fuit phaſé ſimile huic in iſraél a diebus ſamuélis prophéte. Sed nec quiſq̃ de cunctis régibus iſraél fecit phaſé ſicut ioſias ſacerdótibus ⁊ leuitis ⁊ omni iúde ⁊ iſraél qui repertus fúerat ⁊ habitántibus in hieruſalém. Octauodecimo anno regni ioſie hoc phaſé celebratum eſt.[b] Poſtq̃ inſtauráuerat ioſias templuȝ aſcéndit nechão rex egýpti ad pugnandum in chárchamis iuxta eufrátem. Et proceſſit in occúrſum eius ioſias. At ille miſſis ad eum nuncijs ait.

[b] 4.reg 23.c

D Quid mihi ⁊ tibi rex iuda? Non aduerſum te hodie venio: ſed contra aliaȝ pugno domum: ad quã me deus feſtináto ire precépit. Déſine aduérſum deum fácere qui mecum eſt: ne interficiat te. Nóluit ioſias reuérti: ſed preparáuit cõtra eum bellum: nec acquiéuit ſermonibus nechaó ex ore dei: verum perrexit vt dimicáret in campo mageddó. Ibiq; vulnerátus a ſagittárijs dixit pueris ſuis. Edúcite me de prélio: q2 óppido vulnerátus ſum. Qui tranſtulérũt eũ de curru in alterum cúrrum qui ſequebátur eum more régio: ⁊ aſportauérunt eum in hieruſalém. Mortuúſq; eſt ⁊ ſepúltus in mauſoléo patrum ſuorum. Et vniuerſus iudá ⁊ hieruſalém luxérunt euȝ: hieremias máxime: cuius omnes cantóres atq; cãtatrices vſq; in preſentem diem lamentatiónes ſuper ioſiam réplicant: ⁊ quaſi lex obtinuit in iſraél. Ecce ſcriptum fertur in lamentationibus. Réliqua autem ſermonum ioſie ⁊ miſericordiarum eius que lege precepta ſunt domini: ópera quoq; illius prima ⁊ nouiſſima ſcripta ſunt in libro regum iudá: ⁊ iſraél:

De pe. vi. 2.ca.ſt eni ℞. Joſias vir ſãctus

¶ Capituli Summarium. ¶ De ioachin rege captiuato in egýptum: de eliachim fratre

eius quomodo captiuauit eum rex babylo-
nis: ꝛ de ſedechia: ꝛ deſtructione hieruſalem: ꝛ
de cyro rege perſarum. ℭ XXXVI

A
a 4.regi 23.f
T Ulit ergo populus terre ioachán
filium ioſie: ᵃ ꝛ ↄſtituit regem ꝑ
patre ſuo in hieruſalém. Uigin
titrium annoꝝ erat ioachán cũ
regnare cepiſſet ꝛ trib⁹ menſib⁹
regnáuit in hieruſalém. Amo-
uit autem eum rex egypti cum veniſſet in hie-
ruſalém: ꝛ ↄdemnáuit terram cẽtum taléntis
argẽti: ꝛ talénto áuri. Cõſtituitq; pro eo regẽ
eliachim fratrẽ eius ſup iúdam ꝛ hieruſalẽ:
ꝛ vértit nomẽ eius ioachim. Ipſum vero ioa-
chán túlit ſecum: ꝛ addúxit in egyptum. Uiginti-
quinq; annoꝝ erat ioachim cum regná-
re cepiſſet: ꝛ úndecim ãnis regnáuit in hieru
ſalém. Fecitq; malũ corã dño deo ſuo. Con-
tra húc aſcéndit nabuchodonoſoꝛ rex chaldeó
rum: ꝛ vinctum cathénis dúxit in babylónẽ:
ad quã ꝛ vaſa dñi tránſtulit: ꝛ póſuit ea in tẽ-
B plo ſuo. Réliqua aũt verboꝝ ioachim ꝛ abo-
minationũ eius quas opatus eſt ꝛ que inuén
ta ſunt in eo: ↄtinentur in libro regum iudá ꝛ
iſraél. Regnáuit autem ioachin filius eius ꝑ
Al.† de cẽ octo
eo. † Octo annoꝝ erat ioachin cum regnáre
cepiſſet: ꝛ tribus ménſibus ac decẽ diebus re
gnáuit in hieruſalém: fecitq; malum in ↄſpe-
ctu dñi. Cumq; anni círculus volueret: miſit
nabuchodonoſoꝛ rex núncios: qui ꝛ adduxé-
rũt eum in babylónẽ aſportátis ſimul precio-
ſiſſimis váſis domus dñi. Regem vero ↄſtituit
ſedechiam pátruũ eius ſup iúdam ꝛ hieruſa-
lém. Uiginti ꝛ vnius ãni erat ſedechias cum
regnáre cepiſſet ꝛ úndecim ãnis regnáuit in
hieruſalẽ. Fecitq; malũ in oculis dñi dei ſui:
nec erúbuit fáciẽ hieremie prophéte loquén
C tis ad ſe ex oꝛe dñi. A rege quoq; nabuchodo-
noſoꝛ receſſit: qui adiuráuerat eum ꝑ deũ. Et
indurauit ceruicem ſuã ꝛ coꝛ: vt non reuerte-
rétur ad dñm deũ iſraél. Sed ꝛ vniuerſi prin
cipes ſacerdotum ꝛ ppl's preuaricáti ſunt ini-
que iuxta vniuerſas abominatiónes géntiũ:
ꝛ polluérũt domum dñi quam ſcificauerat ſi-
bi in hieruſalém. Mittebat aũt dominus deus
patrum ſuoꝛum ad illos ꝑ manum nunciórũ
ſuorum de nocte ↄſúrgens ꝛ quotidie commo
nẽs: eo ꝙ párceret populo ꝛ habitáculo ſuo.
At illi ſubſannãbant núncios dei: ꝛ paruipen-
débãt ſermones eius: illudebántq; prophetis:
donec aſcénderet furoꝛ dñi in populũ eius: ꝛ
eſſet nulla curátio. Addúxit enim ſuper eos re
gem chaldeoꝛum ꝛ interfécit iúuenes eoꝛum
gládio in domo ſanctuárij. Non eſt miſértus
adoleſcẽtis ꝛ virginis ꝛ ſénis nec decrépiti
quidem: ſed oẽs trádidit in mánibus ei⁹: vni
uerſáq; vaſa domus dñi tam maioꝛa ꝙ̃ mino
ra: ꝛ theſauros tẽpli ꝛ regis ꝛ principum tran
ſtulit in babylónem. Incendérunt hoſtes do- D
mum dei: deſtruxerũtq; murum hieruſalém.
Uniuerſas túrres combuſſérunt: ꝛ quicquid
precióſum fuerat demoliti ſũt. Si quis euaſe-
rat gládium ductus in babylónẽ ſeruiuit re-
gi ꝛ filijs eius donec imperáret rex perſarum:
ꝛ compleretur ſermo dñi ex oꝛe hieremie: ꝛ
celebráret terra ſábbata ſua. Cunctis enim die-
bus deſolatiónis egit ſábbatũ vſq; dum com-
pleréntur ſeptuaginta anni. ᵇ Anno aũt primo
cyri regis perſarum ad expléndum ſermonẽ b hiere. 25.c
dñi quem locutus fuerat ꝑ os hieremie: ſuſci-
táuit dominus ſpiritum cyri regis perſárum:
qui iúſſit predicári in vniuerſo regno ſuo eti-
am per ſcriptúram dicẽs. Hec dicit cyrus rex
perſárum. ᶜ Oĩa regna terre dédit mihi dñs c 1.eſd.1.a 3.eſd.2.a
deus celi: ꝛ ipſe precépit mihi vt edificárẽ ei
domum in hieruſalém que eſt in iudéa. Quis
ex vobis eſt in omni pópulo eius. Sit domin⁹
deus ſuus cum eo: ꝛ aſcéndat.

ℭ Explicit liber † dabreiamin ſiue Parali- Al.† di. brebaiamim
pomenon ſecundus.

ℭ Incipit oratio manaſſes regis iudá: cũ ca
ptus teneretur in babylone.

D Omine deus omnipotẽs
patrum nr̃oꝛum abra
ám iſaác ꝛ iacób: ꝛ ſé-
mini eoꝛum: qui feciſti
celum ꝛ terram cum o
mni oꝛnátu eoꝛum: qui
ſignáſti mare verbo pre
cépti tui: qui concluſi-
ſti abyſſum: ꝛ ſignáſti
terribili ꝛ laudábili no
mini tuo quem omnes
páuent ꝛ trémunt a vultu virtutis tue: ꝛ inſu-
ſtentábilis ira ſuper peccatoꝛes comminatió-
nis tue: immenſa vero ꝛ inueſtigábilis miſeri
coꝛdia ꝑmiſſiónis tue: qm̃ tu es dñe altiſſim⁹
ſuper oẽm terrã: longánimis ꝛ multũ miſéri-
coꝛs ꝛ pénitẽs ſup malítiã hoĩũ. Tu aũt dñe
ſm̃ bonitátẽ tuam ꝑmiſiſti pniam remiſſiónis
petõꝝ: ꝛ tu deus iuſtoꝝ non poſuiſti penitenti-

am iuſtis: habraám iſaác ꝛ iacób his qui tibi non peccauérunt: qm̄ peccáui ſup numeꝝ aréne maris. Multiplicate ſunt iniqtates mee: íncuruátus ſum multo vinculo férri: ꝛ non ē reſpirátio mihi: qꝛ excitáui iracúndiá tuaꝫ ꝛ maluꝫ corá te feci: ſtatuens abominatiónes: ꝛ multiplicans offenſiónes. Et núc flécto génua cordis mei: precás a te bonitatem dñe. Peccá ui dñe peccáui: ꝛ iniquitatem meam agnóſco. Peto rogás te dñe remitte mihi: remitte mi hi. Ne ſimul pérdas me cum iniquitatibꝰ me is neqꝫ in eternum reſérues mala mihi: qꝛ indignum ſaluábis me ſm̄ magnam miſericordiam tuam. Et laudábo te ſemp oíbus diebus vite mee: qm̄ te láudat oís virtus celoꝝ: ꝛ tibi eſt gloria in ſecula ſeculoꝝ. Amen.

¶ Explicit oratio manaſſes regis iuda.

¶ Incipit prefatio beati Hieronymi presbyteri in librum eſdre.

V Trū difficilius ſit fácere qđ po ſcitis: an negare: necduꝫ ſtátui. Ná vobis aliqd imperántibus annúere ſentétie eſt: ꝛ magnitudo óneris impóſiti ita ceruíces prémit: vt ante ſub fáſce ruénduꝫ ſit q̄ȝ leuándū. Accédunt ad hoc inuidoꝝ ſtúdia: qui oē quod ſcribimꝰ reprehendénduꝫ putát. Et intérdū contra ſe ꝯſcientia repugnā te publice látrant: q̄ occúlte légūt: intantuꝫ vt clamáre cōpellar ꝛ dicere. [a] Dñe libera aíam meá a labijs iniqs: ꝛ a lingua doloſa. Tertius ánnus eſt ꝙ ſemp ſcribitis atqꝫ reſcribitis vt eſdre librū ꝛ heſtér vobis de hebréo tránſferá: quaſi non habeátis gréca ꝛ latína volúmina: aut quicqd illud eſt ꝙ a nobis vértiť: non ſtatim ab oíbus ꝯſpuéndum ſit. Frúſtra aūt (vt ait qdam) niti neqꝫ áliud fatigádo niſi ódiuꝫ quérere: extréme deméntie eſt. Itaqꝫ obſecro vos mi dómmon ꝛ rogatiáne chariſſimi: vt p̄uáta lectióne ꝯténti libros nō efferátis in públicū: nec faſtidióſis cibos ingerátis: vitetiſqꝫ eoꝝ ſupercíliuꝫ q iudicáre tm̄ de alijs: ꝛ ipſi fácere nihil nouérunt. Si q autem fratrū ſunt q bus nr̄a non diſplicét his tribuátis exémplar ammonéntes vt hebréa noia quoꝝ grándis in hoc volúmine cópia eſt: diſtincte ꝛ p interuálla tráſcribant. Nihil enī próderit emédáſſe librum: niſi emédátio librarióꝝ diligéntia ꝯſeruétur. Nec quemq̄ȝ móueat ꝙ vnꝰ a nobis liber éditꝰ eſt: nec apocriphóꝝ tertij ꝛ q̄rti libri ſomnijs delectéť: qꝛ ꝛ apđ hebreós ✝ eſdre: nee mieqꝫ ſermones in vnū volumen coartánť: ꝛ que nō habénť apud illos: nec de vigintiq̄ttuoꝛ ſénibus ſūt prócul abijciénda. Si qs auteꝫ ſeptuagíta vobis oppoſúerit intérpretes: quorum exēplária varietas ipſa laceráta ꝛ euérſa demónſtrat: nec pōt vtiqꝫ veꝝ áſſeri qđ diuerſum eſt: mittite eū ad euágélia: in quibꝰ multa ponúnť quaſi de véteri teſtamento q̄ apud ſeptuaginta intérpretes non habénť. Uélut illud: [b] qm̄ naçaréus vocabiť: ꝛ [c] ex egýpto vocaui filium meū: ꝛ [d] vidébūt in quem cōpunxérunt: multáqꝫ alia q̄ latiori óperi reſeruámus: ꝛ quérite ab eo vbi ſcripta ſūt. Cúqꝫ proférre nō potúerit: vos légite de his exempláribus q̄ nup a nobis édita maledicoꝝm quotidie linguis ꝯfodiúnť. Sed vt ad compéndium véniam: certe quod illatúrus ſum equiſſimuꝫ eſt. Edidi áliquid quod nō habéť in gréco: aut aliter habéť q̄ȝ a me vérſum eſt. Quid intérprete laniát. Intérrogēt hebreós: ꝛ ipſis autóribus: tráſlationi mee vel árrogēt vel dérogēt fidem. Porró aliud eſt ſi cláuſis quod diciť óculis mihi volūt maledicere: ꝛ nō limitánť grecórum ſtúdium ꝛ beniuoléntiam: qui poſt ſeptuaginta tráſlatóres iam chriſti euágélio coruſcánte iudéos ꝛ hebionítas legis véteris intérpretes áquilam vidélicet ꝛ ſýmmachum ꝛ theodotiónem ꝛ curióſe légūt: ꝛ per origénis labórem in exáplois eccleſijs dedicárūt. Quátomagis latini gráti eſſe deberét: qꝛ exúltáteꝫ cérnerent gréciam a ſe aliquid mutuári. Primum enim magnoꝝ ſúmptuum eſt ꝛ infiníte difficultátis: exemplária poſſe habére oía: deínde etiam qui habúerint: ꝛ hebréi ſermónis ignári ſūt: magis errábunt: ignoráṫes: quis e multis vérius dixerit. Quod etiam ſapiétiſſimo cuidam nup apud grécos áccidit: vt itérdum ſcriptúre ſénſum relínqués vniuſcuiuſlibet ítérpretis ſequeréť errórem. Nos auteꝫ q hebreé lingue ſaltem páruam habémus ſciéntiam: ꝛ latinus nobis vtcūqꝫ ſermo nō déeſt: ꝛ de alijs magis poſſumus iudicáre ꝛ ea que ipſi intelligimus in nr̄a lingua prómere. Itaqꝫ licet hýdra ſibilet: victorqꝫ ſýnō incéndia iáctet: nūq̄ȝ meum iuuánte chriſto ſilébit elóquium. Etiaꝫ preciſa lingua balbútiet. Légát qui vólūt: qui nólunt abíiciant. Euéntilēt ápices: lr̄as calumniéntur. Magis vr̄a charitate prouocábor ad ſtúdium: q̄ȝ illoꝝ detractióne ꝛ ódio deterrébor.

¶ Explicit prefatio.

a pſal. 119

b Oſee. 11.a.

c mat. 2.

d zac. 12.c

Alo+eſre

Alo+eſre

ſda ✝ eſre
℄ Incipit liber ✝ eſdre primus.

Cyr⁹ pſa rū rex pri mus
℄ Ca.Sū. ℄ Cyrus ſoluit captiuitatē populi
ꝛ redditis vaſis ꝛ numeratis: precepit pplꝫ ire
in hieruſalē ꝛ edificare tēplum. ℄ Cap. I

A
N anno pri
mo cýri regis pſárum
vt compleret verbuꝫ do
mini ex ore hieremie[a] ſu
ſcitáuit dñs ſpirituꝫ cý
ri regis pſáruꝫ: ꝛ tradu
xit vocē in oī regno ſuo
etiam per ſcriptúraꝫ di
cēs.[b] Hec dicit cýr⁹ rex
pſárum. Oīa regna tér
re dédit mihi dñs deus celí: ꝛ ipſe precépit mí
hi vt edificárem ei domū in hieruſalém: q̄ eſt
ín iudéa. Quis eſt in vobis de vniuérſo pꝛpulo
eius? Sit dñs illius cuꝫ eo. Aſcéndat in hieru
ſalém q̄ eſt in iudéa: ꝛ edificet domū ✝ dei iſra
él: ipſe eſt deus q eſt in hieruſalém. Et oēs reli
qui in cūctis locis vbicūqꝫ habitāt ádiuuēt eū
viri de loco ſuo argento ꝛ auro ꝛ ſubſtātia ꝛ ꝓ
coꝛibus: excépto qd̄ voluntárie offerunt tem
plo dei qd̄ eſt in hieruſaléꝫ. Et ſurrexerūt prin
cipes patrum de iudá ꝛ beniamin ꝛ ſacerdotes
ꝛ leuite: ꝛ oīs cuius ſuſcitáuit deus ſpirituꝫ vt
aſcēderet ad edificādum templum dñi: quod
erat in hieruſalém. Uniuerſiqꝫ qui erāt in cir
cuitu adiuuérūt manus eoꝝ: in vaſis argénte
is ꝛ áureis in ſubſtātia ꝛ iuméntis: in ſuppel
léctili: excéptis his q̄ ſpónte obtúlerāt.[c] Rex
quoqꝫ cýrus protulit vaſa templí dñi que túle
rat nabuchodonoſóꝛ de hieruſaléꝫ: ꝛ poſúerat
ea in templo dei ſui. Prótulit aūt ea cýrus rex
pſárum p manum mitridátis filij gaçabár: ꝛ
ānumerauit ea ſaſabaſár príncipi iúde: ꝛ hic
eſt numerus eoꝝ. Phiale auree trigínta: phia
le argéntee mille: cúltri vigintinouem: ſýphi
áurei trigínta: ſýphi argéntei ſcd̄i quadrigen
tidecem: vaſa alia mille. Oīa vaſa áurea ꝛ ar
géntea quinqꝫ milia quadringénta. Uniuerſa
túlit ſaſabaſar: cum his qui aſcēdébant de trā
ſmigratióne babylónis in hieruſalém.

℄ Ca.Sū. ℄ Numerus reuertentium in iu
deam cum duce çoꝛobabel: ꝛ ſumma pecunie:
templi inſtauratio diſtribuit. ℄ II

A
H I ſunt autem prouíntie filij qui
aſcendérūt de captiuitáte quaꝫ
trāſtúlerat nabuchodonoſoꝛ rex
babylónis in babylónem: ꝛ re
uérſi ſūt in hieruſalém ꝛ iudé
am vnuſquiſqꝫ in ciuitatem ſu
am: qui venérūt cum çoꝛobabél ꝛ ieſuá: nee
mía: ſaraía: rahelaía: mardochai: belſán: me
ſphár: beguai: reúm: baaná. Numerus viroꝝ
populi iſraél. Filij pharés: duo milia centum
ſeptuagintaduo. Filij arethí: ſeptigénti ſeptua
gintaquinqꝫ. Filij gerſephatiá trecenti ſeptua
gintaquinqꝫ. Filij ✝ ſaphatia: trecenti ſeptua
gintaduo. Filij areá ſeptingénti ſeptuaginta
quinqꝫ. Filij phetmoáb filioꝝ ioſué: octin

a hie.25.c
& 29.c
2. parali.
36.d

b I.a.j.ca.
pphetij

Regn⁹ ſupbus
vij. Ro. rex

B

Tydoꝛuꝫ regni fi nis
Hic deſi cit ✝ dñi
j.a.j.c.pro pheta. in glo.

C

c 3. eſdr. 2.b.

D

A

Lucretia romana ſe iugula ob adul terium

Vel ✝ ſa pharia

génti:⁊ ioáb duo milia octingénti duódecim.
Filij helán:mille ducenti quinquagintaquat-
tuor.Filij çethuá:nongéntiquadragintaquin-
qꝫ.Filij çachai:ſeptingénti ſexaginta.Filij ba
ní:ſexcénti quadragintaduo . Filij bebai: ſex-
centi vigintitres.Filij açgád:mille ducenti vi
gintiduo. Filij adonicám : ſexcenti ſexaginta
B ſex.Filij beguai:duo milia quinquagintaſex .
Filij adín:quadringenti quinquagintaquattu
or.Filij athér qui erant ex eçechia: nonagin-
taocto.Filij beſai:trecenti viginti tres.Filij io-
rá: centum duodecim.Filij açén:ducenti vi-
gintitres.Filij gebbár:nongéntiquinqꝫ. Filij
bethleém:centuꝫ vigintitres.Uiri nethuphá:
quinquagintaſex.Uiri anathóth : centum vi-
gintiocto.Filij açmauéth:quadragintaduo.Fi
lij cariathiarim cephirá:⁊ beróth:ſeptingénti
quadragintatres.Filij ramá ⁊ gabaá ſexcénti
vigintiunus.Uiri machmás:centum viginti-
duo.Uiri bethél ⁊ chai: ducenti vigintitres .
Filij nebó:quinquagintaduo . Filij megbis:
centum quinquagintaſex.Filij helám altéri-
us:mille ducenti quinquagintaquattuor.Filij
arím:trecenti viginti.Filij lodadín ⁊ onó:ſe-
ptingénti vigintiquinqꝫ.Filij hierichó:trecé-
ti quadragintaquinqꝫ. Filij ſenaá tria milia
ſexcenti triginta.Sacerdotes:filij iadaía in do
mo ieſué:nongénti ſeptuagintatres.Filij em-
mér:mille quinquagitaduo.Filij pheſſúr:mil
le ducenti quadragintaſepté .Filij arím:mil-
le decem ⁊ ſeptem.Leuíte.Filij ieſué ⁊ çedmi
C hél filiorum odouíe:ſeptuagintaquattuor.Cá
tores.Filij aſáph:centum vigintiocto:filij iani
torum:filij ſellúm:filij athér:filij thelmón: fi
lij accúb:filij athitá:filij ſobai:vniuerſi centū
triginta nouem.Nathinnéi.Filij ſiá:filij aſu-
phá:filij thebboát:filij cerós:filij ſiaá:filij pha
dón:filij lebaná:filij aſabá:filij accúb: filij a
gáb:filij ſelmai:filij anán:filij gaddél:filij ga
ér:filij raahiá:filij raſín:filij nechodá:filij ga
çén:filij açéc:filij phaſeá:filij beſeé : filij aſe-
maá:filij munín:filij nephuſím:filij bechué .
filij acuphá:filij açúr:filij beſlúth : filij mai-
dá:filij arſá:filij bercós:filij çiçará : filij the-
má:filij naſiá:filij athuphá. Filij ſeruorum ſa
lomónis:filij ſothei:filij ſopheréth:filij pharu
dá:filij ialá:filij dercón: filij geddél : filij ſa-
phatá: filij athíl:filij + phoceréth: qui erant (al's phoceréth ab)
de aſebain:filij amini.Omnes nathinnéi ⁊ fi-
lij ſeruorum ſalomónis : trecenti nonaginta-
duo. Et hi qui aſcendérunt de thelmalá:thelar
ſá cherúb ⁊ dón ⁊ mér:⁊ non potuérunt indi-
cáre domum patrum ſuorum ⁊ ſemen ſuum:
vtrum ex iſraél eſſent.Filij dalaia:filij thobía:
filij nechodá:ſexcenti quinquagintaduo.Et de D
filijs ſacerdotum:filij iobia:filij acós:filij ber
çellai:qui accépit de filiabus berçellai gallaa-
ditidis vxorem:⁊ vocatus eſt nomine eorum.
Hi queſierunt ſcripturám genealogíe ſue : ⁊
non inuenérunt:⁊ eiecti ſunt de ſacerdótio.Et
dixit a therſathá eis vt nō coméderent de+ ſā (al's + ſan)
cto ſanctorum donec ſúrgeret ſacérdos doctus
atqꝫ perféctus.Omnis multitudo quaſi vnus
quadragintaduo milia trecenti + ſeptuagin- (al's + ſexaginta)
ta:exceptis ſeruis eorum ⁊ ancillis qui erant
ſepteꝫ milia trecénti trigintaſeptem:⁊ in ipſis
cantores atqꝫ cantatrices ducenti.Equi eoruꝫ
+ ſexcénti trigintaſex.Muli eorū ducenti qua (al's + ſeptingenti)
dragintaquinqꝫ.Caméli eorum quadringen-
ti trigintaquinqꝫ.Aſini eoruꝫ ſex milia ſeptin-
génti viginti.Et de principibus patrum cum
ingrederéntur templum domini quod eſt in
hieruſalém:ſpónte obtulérunt in domum dei
ad extruéndam eam in loco ſuo . Scdm vires
ſuas dedérunt impenſas operis áuri ſólidos
+ quadraginta milia ⁊ mille : argénti minas (al's + ſexaginta)
quinqꝫ milia: ⁊ veſtes ſacerdotales centum .
Habitauérunt ergo ſacerdotes ⁊ leuíte ⁊ de
populo ⁊ cantóres ⁊ ianitóres ⁊ nathinnéi in
vrbibꝰ ſuis:vniuerſúſqꝫ iſraél i ciuitatibꝰ ſuis.

¶ Capituli Summarium. ¶ Congregatur populus in hieruſalem:⁊ facto altari facit ſcenophegia ⁊ ceteras ſolennitates:alij vociferātur gaudentes:alij flentes. ¶ III

Amqꝫ vénerat menſis ſéptimus A
⁊ erant filij iſraél in ciuitatibus
ſuis.[a] Congregátus eſt ergo po- (a 2.eſ.8.a 3 eſdr.9.c)
pulus quaſi vir vnus in hieruſa
lém:⁊ ſurréxit ioſué filius ioſe-
déch ⁊ fratres eius ſacerdotes ⁊ (De pe. di. 2.caſt oi ... ſtieſus.)
çorobabél filius ſalathiél ⁊ fratres eius:⁊ edi
ficauérunt altare dei iſraél vt offérrent in eo
holocauſtómata:ſicut ſcriptuꝫ eſt in lege móy
ſi viri dei.Collocauérunt autem altare dei ſu-
per báſes ſuas deterréntibus eos per circúituꝫ
populis terrarum:⁊ obtulérunt ſuper illud ho
locáuſtum domino máne ⁊ véſpere.Fecerúnt-
qꝫ ſolennitátem tabernaculórum:ſicut ſcriptū B
eſt:⁊ holocáuſtum diebus ſingulis per órdineꝫ
ſm preceptum:opus diei in die ſuo:⁊ poſt hec
holocáuſtum iúge tam in caléndis qꝫ in vni-
uerſis ſolennitátibus domini que erant conſe

cráte: ⁊ in omnibus in quibus vltro offerebá
tur munus domino. A primo die menſis ſépti
mi: cepérunt offérre holocáuſtū domino. Por
rō templum dei nondum fundátum erat. De
dérunt autem pecúnias látomis ⁊ cementá-
rijs: cibum quoqꝫ ⁊ potum ⁊ oleum ſidónijs
tyriíſqꝫ vt deférrent ligna cedrina de libano
ad mare ioppéz iuxta quod precéperat cýrus
E rex perſárum eis. Anno autē ſecundo aduén-
tus eorum ad templum dei in hieruſalém mē
ſe ſecundo cepérunt ʒorobabél filius ſalathí-
él: ⁊ ioſué filius ioſedéch ⁊ réliqui de fratrib⁹
eorum ſacerdotes ⁊ leuite: ⁊ omnes qui véne
rant de captiuitáte in hieruſalém: ⁊ conſtitué
runt leuitas a viginti annis ⁊ ſupra vt vrgérēt
opus domini. Stetítqꝫ ioſué ⁊ filij eius ⁊ fra-
tres eius: cedmihél ⁊ filij eius ⁊ filij iudá qua
al' ſtuperent + vir ſi + vir vnus vt inſtárent ſuper eos qui faciē-
bant opus in templo dei: filij enadáb ⁊ filij eo
rum ⁊ fratres eorum leuite. Fundáto igitur a
cementárijs templo domini: ſteterunt ſacer-
dotes in ornátu ſuo cum túbis: ⁊ leuite filij
aſáph in cýmbalis vt laudárent deum per ma
D nus dauid regis iſraél. Et concinébant in hý-
mnis ⁊ confeſſione domino: quoniam bonus
quoniam in eternum miſericordia eius ſuper
iſraél. Omnis quoqꝫ populus vociferabāt cla-
móre magno in laudando dominū: eo ꝙ fun
datum eſſet templum domini. Plúrimi etiā
de ſacerdotibus ⁊ leuítis ⁊ príncipes patrum ⁊
ſenióres qui víderant templum prius cū fun-
dátum eſſet: ⁊ hoc templum in oculis eorū flē
bant voce magna. Et multi vociferántes in le
titía eleuabát vocē. Nec poterat qſq̄ agnóſce
re vocem clamóris letantium: ⁊ vocem fletus
populi. Commixtim enim populus vociferabá
tur clamóre magno: ⁊ vox audiebátur prócul.
¶ Ca. Sūr ¶ Impedit edificatio ab hoſtibus
ſamarie: ſcribunt epiſtolas accuſationis: ⁊ di-
cunt ꝙ ſi edificat ciuitas: tributa regi perſarū
non dabunt: prohibet opus templi. ¶ IIII
A Audierūt autē hoſtes iúde ⁊ bē
niamín: qꝛ filij captiuitátis edi
ficárēt templū dño deo iſraél.
Et accedéntes ad ʒorobabél ⁊
ad príncipes patrū: dixerūt eis.
Edificém⁹ vobiſcū: qꝛ ita vt vos
quérim⁹ deum vrm̄. Ecce nos ímoláuimus vi
ctimas a dieb⁹ aſſoraddám regis aſſúr: q ad-
dúxit nos huc. Et dixit eis ʒorobabél ⁊ ioſué ⁊
réliq príncipes patrū iſraél. Non eſt nobis ⁊

vobis vt edificémus domū deo nro: ſicut pre-
cépit nobis cýrus rex pſárum. Factum eſt igi
tur vt pplis terre ipedíret manus ppli iude: ⁊
turbáret eos in edificádo. Conduxérunt quo
qꝫ aduerſus eos ꝯſiliatóres: vt deſtrúerent con
ſilium eorꝫ oibus diebus cýri regis pſarum:
⁊ vſqꝫ ad regnum dárij regis pſarum. In re-
gno autē aſſuéri ipſe eſt artaxérxes. In princi
pio regni ei⁹ ſcripſérunt accuſatiónem aduer
ſus habitatores iúde ⁊ hieruſalém. Et in die-
bus artaxérxis ſcripſit beſellám mitridátes ⁊
thabeél ⁊ réliqui qui erāt in conſilio eorū ad
artaxérxem regem pſárum. Epiſtola aūt accu
ſatiónis ſcripta erat ſyriace: ⁊ legebátur ſer-
mone ſýro. Reúm + beelthéēm ⁊ ſamſai ſcri-
ba ſcripſérūt epiſtolam vná de hieruſalém ar
taxérxi regi huiuſcémodi. Reúm beelthéēm ⁊ al' + beeltheum
ſamſai ſcriba ⁊ reliq ꝯſiliatores eorꝫ: dynéi ⁊
apharſathéi: therphaléi: arphaſei: herchuéi ba
bylónij: ſuſánachéi: dyéi: ⁊ elamite: ⁊ céteri
de gentibus quas tránſtulit aſſennaphár ma
gnus ⁊ glorioſus: ⁊ habitare eas fecit in ciuitati
bus ſamárie: ⁊ in réliqs regionibus trans flu
men in pace. Hec eſt exémplar epl'e quam mi
ſérūt ad eum. Artraxérxi regi ſerui tui viri q
ſūt trans flúuiū: ſalutem dicūt. Notum ſit re- E
gi: qꝛ iudéi q aſcendérūt a te ad nos venérunt
in hieruſalém ciuitatē rebéllem ⁊ péſſimam:
quā edificāt extruéntes muros ei⁹ ⁊ parietes
componéntes. Nūc igitur notū ſit regi: qꝛ ſi ci
uitas illa edificáta fúerit: ⁊ muri ei⁹ inſtaurá-
ti: tribútū ⁊ vectigal ⁊ ánnuos réddit⁹ non da
būt: ⁊ vſqꝫ ad reges hec nóxa pueniet. Nos er
go mémores ſalis qḋ in palátio comédimus:
⁊ qꝛ leſiónes regis vidére nephas dúcimus:
idcirco miſim⁹ ⁊ nunciáuimus regi vt recén-
ſeas in libris hiſtoriárū patrum tuorꝫ: ⁊ inué-
nies ſcriptū in commentárijs: ⁊ ſcies qm̄ vrbs
illa vrbs rebéllis eſt ⁊ nócens regibus ⁊ pro-
uincijs: ⁊ bella ꝯcitántur in ea ex diebus anti
quis. Quobrem ⁊ ciuitas illa deſtrúcta eſt. Nū
ciámus nos regi: qm̄ ſi ciuitas illa edificáta
fúerit ⁊ muri ipſi⁹ inſtauráti: poſſeſſionē trans
flúuiū non habébis. Verbū miſit rex ad reúm
beelthéēm ⁊ ſamſai ſcribám: ⁊ ad reliquos qui D
erāt in ꝯſilio eorꝫ habitatóres ſamárie ⁊ céte-
ris trās flúuiū ſalutē dicens ⁊ pacē. Accuſati
ónē quā miſiſtis ad nos maniféſte lecta ē co-
rā me: ⁊ a me pceptū eſt: ⁊ recēſuérūt: inuene
rúntqꝫ qm̄ ciuitas illa a dieb⁹ antiqs aduerſū
reges rebéllat ⁊ ſeditiões ⁊ prélia ꝯcitānt i ea

Nam ⁊ reges fortiſſimi fuérunt in hieruſalē̃: qui ⁊ dominati ſunt oī regióni que trãs fluuium eſt. Tribútū quoqꝫ ⁊ vectigal ⁊ réddit' accipiebãt. Nunc ergo audite ſentētiam. Prohibeátis viros illos vt vrbs illa nō edificétur: donec ſi forte a me iúſſum fúerit. Uidéte ne negligénter hoc ipleátis: ⁊ paulátim créſcat malum contra reges. Itaqꝫ + exemplū edicti artaxérxis regis lectū eſt coram reum + beelthem ⁊ ſampſai ſcriba ⁊ ꝯſiliárijs eoꝝ. Et abiérūt feſtini in hieruſalē̃ ad iudéos: ⁊ prohibuérūt eos in brachio ⁊ róbore. Tunc intermiſſū eſt opus dñi in hieruſalē̃: ⁊ nō fiebat vſqꝫ ad ánum ſcd̄m regni dárij regis pſárum.

¶ Ca. Sū. ¶ Ad exhortatiōem aggei ⁊ ȥacharie ȥorobabel ⁊ ioſue iteꝝ edificare tēplum incipiūt: ⁊ paſca celebratur trãs flumen: cōſulit darium p epiſtolas ſup hoc. ¶ V

A Prophetauérūt autem aggéus prophéta ⁊ ȥacharías filius addó prophetátes ad iudéos qui erãt in iudá ⁊ hieruſalém: ⁊ in noie dei iſraél. Tūc ſurrexérūt ȥorobabél filius ſalathiél ⁊ ioſué filius ioſedéch ⁊ cepérūt edificáre tēplū dñi in hieruſalém: ⁊ cū eis prophete dei adiuuántes eos. In ipſo aūt tpe vénit ad eos thãtānai q erat dux trãs flúmen ⁊ ſtarbuȥánai ⁊ cōſiliárij eoꝝ: ſicqꝫ dixérūt eis. Quis dedit vobis ꝯſilium vt domum hãc edificarétis: ⁊ muros eius inſtaurétis: Ad qd̄ reſpóndimus eis que éſſent nómina hoīum auctoꝝ edificatiónis illius.

B Oculus aūt dei eoꝝ factus eſt ſup ſenes iudeóꝝ: ⁊ nō potuérūt inhibére eos. Placuitqꝫ vt res ad dariū referreť: ⁊ tunc ſatiſfaceréť aduerſus accuſatiōem illã. Exemplar epl'e quã miſit thamtánai dux regiónis trãs flúmen ⁊ ſtarbuȥánai ⁊ ꝯſiliatóres eius apharſathéi q erãt trans flumén ad dárium regem. Sermo quem miſerãt ei ſic ſcriptus erat. Dário regi pax omnis. Notum ſit regi iſſe nos ad iudéã prouinciam ad domū dei magni que edificatur lápide impolito: ⁊ ligna ponunť in paríetibus: opúſqꝫ illud diligénter extrúiť ⁊ créſcit in manibus eoꝝ. Interrogáuimus ergo ſenes

C illos: ⁊ ita diximus eis. Quis dedit vobis poteſtaté vt domum hãc edificarétis: ⁊ muros hos iſtauraretis? Sed ⁊ noia eoꝝ queſiuimus ab eis vt nūciarémus tibi: ſcripſimúſqꝫ noia eoꝝ viroꝝ qui ſūt principes in eis. Huiuſcemodi aūt ſermónem rńdérūt nobis: dicētes. Nos ſumus ſerui dei celi ⁊ terre: ⁊ edificámus templum qd̄ erat extrúctum añ hos ánnos multos: quódqꝫ rex iſraél magnus edificáuerat ⁊ extrúxerat. Poſtqꝫ aūt ad iracúndiam prouocauérūt patres nr̄i deū celi: trádidit eos in manus nabuchodonoſor regis babylónis chaldéi: do-

D mum quoqꝫ hãc deſtrúxit ⁊ populum ei' tránſtulit in babylonem. Anno aūt primo cýri regis: cýrus rex babylónis ppóſuit edictū vt domus dei edificareť. Naꝫ ⁊ vaſa tēpli dei áurea ⁊ argéntea q nabuchodonoſor túlerat de templo qd̄ erat in hieruſalém ⁊ aſportáuerat ea i templum babylónis prótulit cýrus rex de templo babylónis ⁊ data ſūt ſaſabaſár vocabulo: quē ⁊ principem cōſtituít: dixitqꝫ ei. Hec vaſa tolle ⁊ váde: ⁊ pone ea in templo quod eſt in hieruſalē̃ ⁊ domus dei edificétur in loco ſuo. Tūc itaqꝫ ſaſabaſár ille venit: ⁊ póſuit fundaménta templi dei in hieruſalém: ⁊ ex eo tēpore vſqꝫ nūc edificať ⁊ necdum complétū eſt. Nūc ergo ſi videť regi bonū recenſeat in bibliotheca regis que eſt in babylóne: vtrū naꝫ a cýro rege iúſſum fúerit vt edificareť domus dei in hieruſalém: ⁊ voluntatem regis ſup hac remittat ad nos.

¶ Ca. Sū. ¶ Darius bibliothecam faciēs reuolui: inuenit decretū cyri regis precepiſſe ⁊ quod ipſe edificauerit proprijs ſumptib': dat ⁊ ipſe preceptum quod edificeť domus dñi: ⁊ ꝯcedit iudeis fortiſſimū priuilegium: celebrãtur ſolénitates aȥymoꝝ. ¶ VI

A Tunc dárius rex precépit ⁊ recēſuérūt in bibliotheca librorum qui erant repóſiti in babylóne. Et īuētū eſt in egbathanis qd̄ eſt cáſtrū in + medéna pūincia: volúmen vnū taliſqꝫ ſcript' erat in eo cōmētárius. Anno prīo cýri regis: cýrus rex decréuit vt dom' dei edificareť que eſt i hieruſalém: in loco vbi immolãt hóſtias: ⁊ vt ponãt fundamēta ſupportántia altitúdinē cubitóꝝ ſexaginta: ⁊ latitúdinē cubitóꝝ ſexaginta: ordines de lapidibus ipolitis tres: ⁊ ſic ordines de lignis nouis. Súmptus aūt de domo regis dabunť. Sed ⁊ vaſa tēpli dei áurea ⁊ argéntea que nabuchodonoſor túlerat de templo hieruſalém ⁊ attúlerat ea in babylónem reddanť: ⁊ referanť in templū hieruſalém in locū ſuū: q ⁊ poſita ſūt in templo dei.

B Nūc ergo thãtannei dux regiónis q eſt trãs flúmen ⁊ ſtarbuȥánai ⁊ ꝯſiliarij veſtri apharſathéi qui eſtis trãs

Mo+ medena

Romani poſt exactos reges cōſules creant

Triumph⁹ rome du a victori designat

flumen: procul recedite ab illis: ꝛ dimittite fi
eri templu͂ dei illud a duce iudeoꝝ ꝛ a seniori
bus eoꝝ: ꝛ domus dei illa edificetur i loco suo.
Sed ꝛ a me preceptu͂ est quid oporteat fieri a

Publius publicola primus rome tri umph...

presbyteris iudeoꝝ illis vt edificeť domus dei
scilicet vt de arca regis idest de tributis q̃ dan
tur de regione trans flumen: studiose sumpt⁹
dentur viris illis ne impediatur opus. Q̇d si
necesse fuerit ꝛ vitulos ꝛ agnos ꝛ hedos in ho

Dictature dignitas rome pri mo instituitur

locaustu͂ deo celi: frumentu͂ sal vinum ꝛ ole-
um sm̃ rituz sacerdotu͂ qui sunt in hierusalez
detur eis p singulos dies: ne sit in aliquo que-
rimonia: ꝛ offerat oblationes deo celi: orentq̧
pro vita regis ꝛ filioꝝ eius. A me ergo positu͂
est decretum: vt ois homo qui hanc mutauerit
iussionem: tollatur lignum de domo ipsius: ꝛ
erigať ꝛ configať in eo: domus autez eius pu-
bliceť. Deus autem qui habitare fecit nomen

C

suum ibi: dissipet oia regna ꝛ pplm qui exten-
derit manum sua͂ vt repugnet ꝛ dissipet domu͂
dei illa͂ que est in hierusalem. Ego darius sta-
tui decretum: qd̓ studiose impleri volo. Igitur

Corolla n⁹ romanus

thathanei dux regionis trans flumen ꝛ starbu
zanai ꝛ consiliarij eius sm̃ quod preceperat
darius rex sic diligenter executi sunt. Senio-

Vetruuia ... coroliani

res autem iudeoꝝ edificabant ꝛ prosperaban-
tur iuxta prophetiam aggei prophete ꝛ zacha-
rie filij addo. Et edificauerunt ꝛ construxerut

Mulierib⁹ priuilegia a romanis datur

iubente deo israel: ꝛ iubente cyro ꝛ dario ꝛ ar
taxerxe regibus persaruz: ꝛ compleuerunt do-
mum dei istam vsq̧ in diem tertium mensis
adar: qui est annus sextus regni darij regis. Fe

D

cerunt autem filij israel sacerdotes ꝛ leuite: ꝛ

Tribuni plebis rome instituuntur

reliqui filioruz trasmigrationis dedicationez
domus dei in gaudio: ꝛ obtulerunt in dedica-
tione domus dei vitulos centuz: arietes ducen
tos: agnos q̃dringentos: hircos caprarum pro
peccato totius israel: duodecim iuxta numeru͂
tribuum israel. Et statuerunt sacerdotes in or
dinibus suis: ꝛ leuitas in vicibus suis sup opa
dei in hierusalem: sicut scriptum est in libro
moysi. Fecerunt autem filij trasmigrationis
pasca q̃rtadecima die mensis primi. Purifica

Fabia familia q̄si deletur

ti enim fuerant sacerdotes ꝛ leuite q̄si vnus: o-
mnes mundi ad immoladum pascha vniuer-
sis filijs trasmigrationis ꝛ fratribus suis sacer
dotibus ꝛ sibi. Et comederunt filij israel q re
uersi fuerat de trasmigratione ꝛ omnes qui se
separauerat a coingnatione gentiuz terre ad

Quinti⁹ cincinat⁹ dictator eligitur

eos vt quererent dn̄m deum israel. Et fecerut
solennitatem azymorum septez diebus in le

titia: quonia͂ letificauerat eos dominus: ꝛ con
uerterat cor regis assur ad eos: vt adiuuaret
manus eorum in opere domus dn̄i dei israel.

Democritus philosoph⁹ floret

¶ Ca. Su͂. ¶ Ascendit Esdras de babylone:
de edicto artaxerxis: de honore templi: de liber
tate ministrorum eius ¶ VII

A

M.+ esras a 3. esdre Sa

Post hec autem verba in regno
artaxerxis regis psaꝝ + esdras
filius saraie: filij asarie: filij hel
chie: filij sellum: filij sadoch:
filij achitob: filij amarie: filij

Eraclitus philosophus

azarie: filij maraioth: filij za-
rie: filij ozi: filij bocci: filij abisue: filij phine-
es: filij eleazar: filij aaron sacerdotis ab ini-
tio: ipse + esdras ascendit de babylone: ꝛ ipse

M.+ esras

scriba velox in lege moysi qua͂ dominus deus
dedit israel. Et dedit ei rex sm̃ manum domi-
ni dei eius sup eum omnem petitionem eius.
Et ascenderunt de filijs israel ꝛ de filijs sacer-
dotuz ꝛ de filijs leuitaꝝ de cantoribus ꝛ de ia

Eschilus poeta

nitoribus ꝛ de nathinneis in hierusalem: an-
no septimo artaxerxis regis: ꝛ venerunt in hie
rusalem mense quinto: ipse est annus septim⁹
regis. Quia in primo die mensis primi cepit
ascendere de babylone: ꝛ in primo + die men

M. super. rest + die

sis quinti venit in hierusalez iuxta manu͂ dei
sui bona͂ super se. + Esdras + aute͂ parauit cor

M.+ esras
M.+ eius

suum vt inuestigaret lege͂ domini: ꝛ faceret ꝛ

B

doceret in israel preceptu͂ ꝛ iudicium. Hoc est
autem exemplar epistole edicti: quod dedit
rex artaxerxes + esdre sacerdoti scribe erudi-

M.+ esre

to in sermonib⁹ ꝛ in preceptis dn̄i: ꝛ cerimo-
nijs eius in israel. Artaxerxes rex regu͂ + esdre

M.+ esre

sacerdoti: scribe legis dei celi doctissimo salu-
tem. A me decretu͂ est: vt cuicu͂q̧ placuerit
in regno meo de populo israel ꝛ de sacerdoti
bus eius ꝛ de leuitis ire in hierusalem tecum
vadat. A facie enim regis ꝛ septem consiliato
rum eius missus es vt visites iudeam ꝛ hieru
salem in lege dei tui que est in manu tua: ꝛ vt
feras argentum ꝛ aurum quod rex ꝛ ꝯsiliato-
res eius sponte obtulerunt deo israel: cui⁹ in
hierusalem tabernaculum est. Et oe͂ argentu͂

C

ꝛ aurum quodcu͂q̧ inueneris in vniuersa pro
uincia babylonis ꝛ populus offerre voluerit:
ꝛ de sacerdotibus qui sponte obtulerint do-
mui dei sui que est in hierusalem: libere acci
pe: ꝛ studiose eme de hac pecunia vitulos: arie
tes: agnos ꝛ sacrificia ꝛ libamina eorum: ꝛ of
fer ea super altare templi dei vestri quod est in
hierusalem. Sed ꝛ si quid tibi ꝛ fratribus tu-

is placúerit de réliquo argénto ⁊ áuro vt fa-
ciátis: iuxta voluntatem dei veſtri fácite. Uaſa
quoqꝫ que danť tibi in miniſtériuꝫ domus dei
tui: tráde in conſpectu dei + in hieruſalém. Sꝫ
⁊ cétera quibus opus fúerit in domuꝫ dei tui:
quãtumcũqꝫ neceſſe eſt vt expénſas dábis de
theſáuro ⁊ de fiſco regis. Et a me ego artaxér-
xes rex ſtátui atqꝫ decréui omnibus cuſtodi-
bus arce públice qui ſunt trans flúmen: vt qđ
cúnqꝫ petierit a vobis + éſdras ſacerdos ſcri-
ba legis dei celi abſqꝫ móra detis vſqꝫ ad argén
ti talénta centum: ⁊ vſqꝫ ad frumenti chóros
céntum: ⁊ vſqꝫ ad vini báthos centum: ⁊ vſqꝫ
ad báthos olei centum: ſal vero abſqꝫ menſú-
D ra. Omne quod ad rítum dei celi pértinet: tri
buáť diligenť in domo dei celi: ne forte iraſcá
tur contra regnum regis ⁊ filiorum eius. Uo
bis quoqꝫ notum fácimus de vniuerſis ſacer-
dotibus ⁊ leuitis ⁊ cantóribus ⁊ ianitóribus
nathinnéis ⁊ miniſtris domus dei huius: vt ve
ctigal ⁊ tribútum ⁊ annónas non habeátis po
teſtátem imponéndi ſuper eos. Tu aũt + éſdra
ſm̃ ſapientiã dei tui que eſt in manu tua con-
ſtitue iúdices ⁊ préſides: vt iúdicent omni po
pulo qui eſt trans flúmen: his videlicet qui no
uérunt legem dei tui: ſed ⁊ imperitos docéte lí
bere. Et omnis qui non fécerit legem dei tui
⁊ legem regis diligénter: iudícium erit de eo
ſiue in mortem ſiue in exilium: ſiue in condé-
natiónem ſubſtantie eius: vel certe in cárceré.
Et dixit + éſdras ſcriba. Benedictus domin⁹
deus patrum noſtroꝝ: qui dedit hoc in corde
regis vt glorificarent domum domini que eſt
in hieruſalem: ⁊ in me inclináuit miſericordi
am ſuam coram rege ⁊ conſiliatóribus eius ⁊
vniuerſis princípibus regis poténtib⁹. Et ego
cõfortatus manu dñi dei mei q̃ erat in me: cõgre
gáui de iſraél príncipes q aſcénderũt mecũ.

¶ Ca. Sũ. ¶ De his qui aſcenderunt cum
eſdrá: ⁊ directione itineris poſt fletuꝫ ⁊ ieiuni
um. Appendunť vaſa templi: ⁊ offerunt ea cũ
holocauſtis in hieruſalem. ¶ VIII

A HJ ſunt ergo príncipes familiaꝝ
⁊ genealogía eorum qui aſcen-
dérunt mecuꝫ in regno artaxér
xis regis de babylóne. De filiis
phineés: gerſón. De filiis itha-
már dániel. De filiis dauid at-
thus. De filiis ſechenié: ⁊ de filiis pharós: ça-
charías: ⁊ cum eo numerati ſunt viri centum
quinquaginta. De filijs phetmoáb: elioenai fi
lius + çareé: ⁊ cũ eo ducenti viri. De filiis ſe-
chenie: filius eçechiél: ⁊ cũ eo trecẽti viri. De
filijs addám: nabéth filius ionathán: ⁊ cũ eo
quinquaginta viri. De filijs helám: iſaias fili-
us athalie: ⁊ cuꝫ eo ſeptuaginta viri. De filijs
ſaphatie: çebedía filius michaél: ⁊ cuꝫ eo octo
ginta viri. De filijs ioáb: obedía filius iehihél
⁊ cũ eo ducenti decé ⁊ octo viri. De filijs ſelo- B
míth: filius ioſphie: ⁊ cũ eo centum ſexaginta
viri. De filus bebai: çacharías fili⁹ bebai: ⁊ cuꝫ
eo vigintiocto viri. De filijs eçeáb: iohannám
filius eçethán: ⁊ cũ eo centum deceꝫ viri. De
filijs adonicám qui erát nouiſſimi: ⁊ hec noía
eoꝝ: heliphelétħ ⁊ iehiél ⁊ ſamaías: ⁊ cum eis
ſexaginta viri. De filijs beguí: vthai ⁊ çachúr:
⁊ cũ eis ſeptuaginta viri. Congregáui aũt eos
ad fluuiũ qui decurrit ad haná: ⁊ manſimus
ibi tribus dieb⁹. Queſiuiqꝫ in pplo ⁊ in ſacer
dotibus de filijs leui: ⁊ nõ inuéni ibi. Jtaqꝫ mi
ſi helieçer ⁊ ariél ⁊ ſemeiam ⁊ elnathán ⁊
aríb ⁊ álteꝝ elnathán ⁊ nathán ⁊ çachariã ⁊ C
moſollám príncipes: ⁊ ioaríb ⁊ elnathán: ſa-
pientes: ⁊ miſi eos ad heddó qui eſt primus in
caſphie loco. Et poſui in ore eoꝝ verba que loq̃
renť ad heddó: ⁊ ad fratres eius nathinnéos
in loco caſphie: vt addúcerẽt nobís miniſtros
domus dei nr̃i. Et adduxérunt nobis p manũ
dei nr̃i bonam ſup nos viꝝ doctiſſimuꝫ de filius
moolí: filij leui: filij iſraél: ⁊ ſarabíam: ⁊ fili-
os eius ⁊ frẽs eius decem ⁊ octo: ⁊ aſabíam: ⁊
cuꝫ eo iſaiam de filius merarí: fréſqꝫ eius ⁊ ſer
uos eius viginti. Et de nathinnéis quos déde- D
rat dauid ⁊ príncipes ad miniſtéria leuitáꝝ na
thinnéos: ducentos viginti. Omnes hi ſuis no
minibus vocabanť. Et predicáui ibi ieiúnium
iuxta fluuiũ haná: vt affligerémur coraꝫ dño
deo nr̃o: ⁊ peterémus ab eo viam rectã nobis
⁊ filijs nr̃is: vniuerſeqꝫ ſubſtántie nr̃e. Erúbui
énim pétere regis auxiliũ ⁊ équites q defén-
derent nos ab inimico in via: q: dixerámus re
gi. Manus dei nr̃i eſt ſup omnes qui querunt
eum in bonitáte: ⁊ impérium eius ⁊ fortitudo
eius ⁊ furor ſup omnes qui derelinquunt eũ.
Jeiunáuimus autem ⁊ rogáuimus deum no E
ſtrum pro hoc: ⁊ euenit nobis próſpere. Et ſepa
ráui de princípibus ſacerdotũ duódecim: ſa-
rabíam ⁊ aſabíam: ⁊ cũ eis de frátribus eoꝝ
decem. Appendiqꝫ eis argéntum ⁊ áuꝝ: ⁊ va-
ſa cõſecráta domus dei nr̃i que obtúlerat rex
⁊ conſiliatóres eius ⁊ príncipes eius: vniuerſuſ
qꝫ iſraél eoꝝ qui inuénti fúerant. Et appéndi

In manſionibus eoꝝ argénti talénta ſexcénta quin-
quaginta: ⁊ vaſa argentea céntum : áuri vero
céntuz talénta: ⁊ cráteras áureas viginti que
habebant ſólidos millénos: ⁊ vaſa eris fulgén-
tis optimi duo pulcra vt aurum . Et dixi eis.
F Vos ſancti domini: ⁊ vaſa ſancta ⁊ árgentum
⁊ áurum: quod ſpónte oblatū eſt domino deo
patrum nr̄oꝝ. Vigiláte ⁊ cuſtodite donec ap-
pendátis coram principibus ſacerdotum ⁊ le-
uitaꝝ ⁊ ducibus familiáꝝ iſraél in hieruſaléz
in theſauris domus domini. Suſcepérunt auté
ſacerdotes ⁊ leuite póndus argénti ⁊ áuri ⁊
vaſoꝛum vt deférrent hieruſalém in domum
dei nr̄i. Promouimus ergo a flúmine haná
duodecima die menſis primi : vt pgerémus
hieruſalém. Et manus dei nr̄i fuit ſup nos : ⁊
liberáuit nos de manu inimici : ⁊ inſidiatóꝛis
in via. Et vénimus hieruſalém: ⁊ mánſimus
G ibi tribus diebus . Die autem quarta appén-
ſum eſt argéntum ⁊ áuruz ⁊ vaſa in domo dei
nr̄i p manum remóth filij vrie ſacerdótis : ⁊
cum eo eleaçár filius phineés: cumqꝫ eis ioſa-
déd filius ioſué: ⁊ noadaia filius bennoi leui-
te iuxta numeꝝ ⁊ pondus omnium . Deſcri-
ptum eſt omne póndus in tempoꝛe illo . Sed
⁊ qui vénerant de captiuitáte filij tráſmigra-
tiónis: obtulérunt holocauſtómata deo iſraél:
vitulos duódecim pro omni populo iſraél : a-
rietes nonagintaſex: agnos ſeptuagintaſepté :
hircos pro peccato duodecim: omnia in holo-
cáuſtum domino. Dedérunt autem edicta re-
gis ſátrapis qui erant de conſpectu regis ⁊ dú-
cibus trans flumen: ⁊ eleuauérunt populum
⁊ domum dei.

¶ Ca. Sū. ¶ Nunciaꝛ eſdre qꝫ filij iſrael nō
ſunt ſeparati a populo tr̄e : immo ēt duxerunt
in vxores filias earuz: hoc audito eſdras ſcidit
pallium ſuum ⁊ tunicā: ⁊ euellit pilos capitis
eius: ⁊ ſedens ploꝛat. ¶ IX

A POſtqꝫ autem hec completa ſūt
acceſſérunt ad me principes di-
centes. Non eſt ſeparátus po-
pulus iſraél ⁊ ſacerdotes ⁊ le-
uite a populis terraꝝ: ⁊ de abo-
minatiónibus eoꝛuz chananéi
videlicet ⁊ ethéi ⁊ pherezéi ⁊ iebuſéi ⁊ ammo-
nitáꝝ ⁊ moabitáꝝ ⁊ egyptióꝛuz ⁊ ammoꝛreó-
rum. Tulérunt enim de filiábus eoꝛum ſibi ⁊
filijs ſuis: ⁊ commiſcuérunt ſemen ſanctuz cū
populis terraꝝ. Manus etiam principuz ⁊ ma-
giſtrátuum fuit in tranſgreſſióne hac prima .

Cumqꝫ audiſſem ſermonem iſtum: ſcidi pálli-
um meum ⁊ túnicaz: ⁊ euélli capillos capitis
mei ⁊ barbe: ⁊ ſedi mérens. Conuenérunt au-
tem ad me omnes qui timébant verbum dei
iſraél: pro tranſgreſſione eoꝛum qui de capti-
uitáte vénerant: ⁊ ego ſedébaz triſtis vſqꝫ ad
ſacrificium veſptinum. Et in ſacrificio veſpti-
B no ſurrexi de afflictióne mea: ⁊ ſciſſo pallio ⁊
túnica curuáui génua mea: ⁊ expándi manus
meas ad dominum deum meuz: ⁊ dixi. Deus
meus confúndoꝛ ⁊ erubéſco leuáre faciez me-
am ad te: + quoniam iniquitates nr̄e multipli-
cate ſunt ſup caput nr̄m: ⁊ delicta nr̄a creué-
runt vſqꝫ ad celum a diebus pr̄m nr̄oꝝ. Sed ⁊
noſipſi peccáuimus gráuiꝛ vſqꝫ ad diem hanc:
⁊ in iniquitatibus nr̄is tráditi ſumus ipſi: ⁊ re-
ges nr̄i: ⁊ ſacerdotes nr̄i in + manum regum
traꝝ: ⁊ in gladium ⁊ in captiuitátem ⁊ in ra-
pínam ⁊ in confuſióne vultus: ſicut ⁊ die hac.
C Et nunc quaſi ad paꝝ ⁊ moméntum facta eſt
deprecátio nr̄a ad dominum deum nr̄m: vt di-
mitteréꝛ nobis reliquie: + ⁊ dareꝛ pax illius
in loco ſancto eius : ⁊ illumináret oculos nr̄os
deus nr̄: ⁊ dáret nobis vitam módicaz in ſer-
uitúte nr̄a: quia ſerui ſumus ⁊ in ſeruitute no-
ſtra non dereliquit nos deus nr̄ : ⁊ inclináuit
ſup nos miſericoꝛdiam coram rege perſáꝝ : vt
daret nobis vitam: ⁊ ſublimáret domum dei
nr̄i: ⁊ extrúeret ſolitúdines eius ⁊ daret no-
bis ſpem in iudá ⁊ hieruſalém. Et nunc quid
dicemus domine deus nr̄ poſt hec? Quia dere-
liquimus mandata tua que pꝛecepiſti in ma-
nu ſeruoꝛum tuoꝛum pꝛophetáꝝ: dicens. Ter-
ra ad quá vos ingredimini vt poſſideátis eaz:
tra immunda eſt iuxta immundiciá populoꝝ
ceterarumqꝫ traꝝ abominationibus eoꝛuz qui
repleuérunt eam ab oꝛe vſqꝫ ad os coinquina-
D tione ſua. Nunc ergo filias vr̄as ne détis filijs
eoꝛum: ⁊ filias eoꝛum ne accipiátis filijs vr̄is:
⁊ non querátis pacem eoꝛum ⁊ pꝛoſpitatem
eoꝛum vſqꝫ in eternum : vt confoꝛtemini ⁊ co-
medátis que bona ſunt terre: ⁊ herédes habeá-
tis filios vr̄os vſqꝫ in ſeculum. Et poſt omnia
que venérunt ſup nos in opéribus nr̄is péſſi-
mis: ⁊ in delicto nr̄o magno: quia tu deus nr̄
liberáſti nos de iniquitáte nr̄a: ⁊ dediſti nobis
ſaluté ſicut eſt hódie: vt non conuerterémur:
⁊ irrita facerémus mandata tua: neqꝫ mr̄imó-
nia iungerémus cum populis abominatiónuz
iſtaꝝ. Núquid irátus es nobis vſqꝫ ad con-
ſumatiónem : ne dimitteres nobis reliquias

Margin notes:
Artaxer. ſeu. vij. p ſaruz rex.
3. eſdre .8.
Artaban. n. ſaruz rex.
Al's + quá ſum
Decé viri rome eliguntur
Al's + mānu
Al's + vt
Virgini filiá inſti cu propé apij intolerantiam
Romani leges ſo lonis i de cē tabulis accipiūt duas ad dunt
Tribuni ⁊ ediles r. nūc creantur

ad ſalutem: Domine deus iſraël iuſtus es tu: qm̄ derelicti ſumus qui ſaluarémur: ſicut die hac. Ecce coram te ſumus in delicto noſtro. Nō enim ſtári poteſt coram te ſuper hoc.

¶ Ca. Sū. ¶ Penitet & luget populus: ſeparantur vxores alienigene: deſcribuntur illi qui eas abiecerunt. ¶ X

A

Sic ergo oránte + éſdra & implorante + deum: & flente & iacénte ante templum dei: colléctus eſt ad eum de iſraël cétus grandis nimis viroꝝ & mulieꝝ & pueroꝝ. Et fleuit pplꝯ multo flétu. Et rn̄dit ſechenias filius iehihél de filijs helám: & dixit + éſdre. Nos preuaricáti ſumus in deum nr̄m: & dúxim⁹ vxores alienigenas de pplis terre. Et nūc ſi eſt penitētia in iſraél ſup hoc: pcutiámus fédus cū dn̄o deo nr̄o: vt proijciámus vniuerſas vxores: & eos qui de his nati ſūt. Iuxta voluntatem dn̄i & eorū qui ténent precéptum dn̄i dei noſtri: ſm legem fiat. Súrge: tuū eſt diſcérnere: noſq; érimus tecum. Cōfortáre: & fac. Surréxit ergo + éſdras & adiuráuit principes ſacerdotū & leuitaꝝ & omnem iſraël vt facerent ſm verbum hoc. Et iurauérūt.[b] Et ſurréxit + eſdras ante domum dei: & ábijt ad cubiculū iohánām filij elyaſib: & ingréſſus eſt illuc. Panē non comédit: & aquā non bibit. Lugébat enim trāſgreſſionem eorum q vénerāt de captiuitáte. Et miſſa eſt vox in iudá & in hieruſalē oībus filijs trāſmigratiónis vt ꝯgregent in hieruſalém. Et oīs qui nō vénerit in tribus dieb⁹ iuxta ꝯſilium principuꝫ & ſenioꝝ: auferet vniuerſa ſubſtātia eius: & ipſe abijcietur de cétu trāſmigrationis. Cōuenérunt igitur oēs viri iudá & beniamin in hieruſalém tribus dieb⁹: ipſe eſt méſis nonus viceſima die menſis. Et ſedit oīs populus in platéa domus dei treméntes + pro pctō & pluuijs. Et ſurréxit + éſdras ſacerdos & dixit ad eos. Uos trāſgreſſi eſtis: & duxiſtis vxores alienigenas: vt adderétis ſup delictum iſraël. Et nūc date ꝯfeſſiónem dn̄o deo patrū + veſtroꝝ: & facite plácitū eius: & ſepámini a pplis terre: & ab vxoribus alienigenis. Et rn̄dit vniuerſa multitudo dixitq; voce magna. Iuxta verbum tuū ad nos: ſic fiat. Uerūtn̄ qꝛ populus multus eſt & tépus plúuie: & non ſuſtinémus ſtare fóris: & opus nō eſt diei vni⁹ vel duorum: veheménter quippe peccáuim⁹ in ſermone iſto: cōſtituant principes in vniuerſa multitudine: & omnes in ciuitatibus noſtris q duxérunt vxores alienigenas veniāt in tempóribus ſtatutis: & cū his ſeniores p ciuitatem in ciuitaté & iudices ei⁹: donec auertāt ira dei nr̄i a nobis: ſuper pctō hoc. Igit ionathan filius açehél: & iaçia fili⁹ thecue ſteterūt ſuper hoc: & moſollám & + ſebachi leuites adiuuérūt eos. Feceruntq; ſic filij trāſmigrationis. Et abiérūt + éſdras ſacerdos & viri principes familiáruꝫ in domos patrū ſuoꝝ: & omnes per noīa ſua: & ſedérunt in die primo menſis décimi vt quérerét rem. Et ꝯſummáti ſunt oēs viri qui duxérunt vxores alienigenas vſq; in dieꝫ primā menſis primi. Et inuénti ſūt de filijs ſacerdotū qui duxérunt vxores alienigenas. De filijs ioſué filij ioſedech: & fratres ei⁹ maaſia: & elieçér & iarib & godolia. Et dedérūt manus ſuas vt eijcerent vxores ſuas: & p delicto ſuo arieté de ouibus offérrent. Et de filijs emmér: annani & çebedia. Et de filijs ſerim: maſia & helia & ſeméia: iehihél & ocias. Et de filijs phecſſúr: elioenai: maaſiá: hiſmaél: nathanaél: ioſabéth: & heleſá. Et de filijs leuitaꝝ. ioſabéth & ſemei & celaia: ipſe eſt calithaphathaia: iudá & elieçér. Et de cantóribus eliaſúb: & de ianitóribus ſellúm & thelem & vri. Et ex iſraël de filijs pharós remeia & ieçia & melhia: & miamim & elieçér & melchiá & banéa. Et de filijs helán mathania: çacharias: & iehihél & abdi & rimóth & heliá. Et de filijs çethuá: elioenai: alyaſib: nathania & hierimúth & çabéth & açiçá. Et de filijs bebai iohánán anania: çabbai: athalai. Et de filijs beni: moſollā & mellúch & adaia iaſúb & ſaál & ramóth. Et de filijs phetmoáb: edná & chalaál: banaias & maaſias mathanias beſelehél: bennui & manaſſé. Et de filijs erem: elieçér: ieſue: melchiás: ſemeias: ſymeón: beniamin & malóch: ſamarias. Et de filijs aſom: mathanai mathét açabéth: elpheleth: iermai: manaſſés: ſemei. De filijs bani: maaddi: amrám & huél: baneas & badaias: cheliaú: banniá. Uarimúth: & eliaſib: mathanias: mathanai & iaſi & baní & bennui ſemei & ſalmias & nathán & adaias: mechné dabai ſyſai ſarai eçrél & ſelemaú & ſemeria ſellúm amaria ioſéph. De filijs nebui: ahihél mathathias çabéth çabiná ieddú & iohél & banai. Omnes hi accéperant vxores alienigenas: & fuérūt ex eis mulieres que pepérerāt filios.

¶ Explicit liber Eſdre primus.

M.+ eçre / M.+ cuꝫ / a 3. eſdre 8.g — Anaxagoras philoſophus — Empedocles philoſophus — M.+ eçre — Parmenides philoſophus — Cratinus poeta — Plautus comediarum ſcriptor — M.+ eçras — Herodotus hiſtoricus — M.+ eçras / b 3. eſdre 9.b — Tucidides hiſtoricus philoſoph⁹ — B — M. Meliſſus phyſicus — Prothagoras ſophiſta — Phidias ſtatuari⁹ — M.+ pro peccatum & pluuias — M.+ eçras — Hypocrates medicus — M.+ noſtroꝝ — Gorgias philoſophus — Zeno philoſophus citieus — Zeno alius — Socrates philoſophus

Doctrina ... — C — M.+ ſebachi — M.+ eſdras — Xerxes ... rex — Darius nothus ... — Alcibiades ... — Dionyſius ſiracuſanus — D

ℭ Incipit liber Neemie: qui eſt eſdre ſecundus.

ℭ Ca. Sū. ℭ Neemias pincerna regis artaxerxis audita afflictione iudeoꝝ qui erant in hieruſalē: ieiunat: q̄rit miam a deo. ℭ Cap. I

A VErba neemie filij helchie. Et factum eſt in menſe caſleú: anno viceſimo: et ego erā in ſúſis cáſtro. Et venit ad me anani vnus de fratrib⁹ meis: ipſe ⁊ viri iudá. Et interrogaui eos de iudéis
qui remāſerāt ⁊ ſupérerāt de captiuitate ⁊ de
hieruſalē3. Et dixerūt mihi. Qui remanſérūt
⁊ derelicti ſunt de captiuitáte ibi in prouincia
in afflictióne magna ſūt: ⁊ in obprobrio ⁊ mu
rus hieruſalē diſſipátus eſt: ⁊ porte eius com
B búſte ſunt igni. Cūq3 audiſſem verba huiuſcē
modi: ſedi ⁊ fléui ⁊ lúxi diebus multis: ⁊ ie
iunábam ⁊ orabam ante faciem dei celi: ⁊ di
Deut. 9. a. xi.⁹ Queſo domine deus celi fortis magne at
Dan. 9. d. q3 terribilis: qui cuſtodis pactum ⁊ miſeri
cordiam cum his qui te diligunt et cuſtódi
unt mandata tua: fiant aures tue auſcultán
tes: ⁊ oculi tui apérti: vt audias oratione ſerui
tui quā ego oro coram te hodie die ⁊ nocte: ꝓ
filijs iſraél ſeruis tuis: ⁊ confiteor pro peccatis
C filiorum iſraél: quib⁹ peccauerūt tibi. Et ego
⁊ domus patris mei peccáuim⁹: vanitate ſedú
cti ſumus: ⁊ non cuſtodiuimus mādatū tuu3
⁊ cerimonias ⁊ iudícia que precepiſti móyſi
famulo tuo. Memento verbi quod mandaſti
móyſi ſeruo tuo dicens. Cum tranſgreſſi fué
ritis: ego diſpérdam vos in populos. Et ſi re
uertámini ad me: ⁊ cuſtodiatis precepta mea
⁊ faciatis ea: etiam ſi abdúcti fuéritis ad ex
tréma celi: inde congregabo vos: ⁊ reducam
in locum quem elégi: vt habitáret nomen
meū ibi. Et ipſi ſerui tui ⁊ populus tuus quos D
redemiſti in fortitudine tua magna ⁊ in ma
nu tua valida. Obſecro domine: ſit áuris tua
atténdens ad orationem ſerui tui: ⁊ ad oratio
nem ſeruorum tuorum qui volunt timére no
men tuum: ⁊ dirige ſeruum tuu3 hodie: ⁊ da
ei miſericordiam ante virum hunc. Ego eni3
eram pincerna regis.

ℭ Ca. Sū. ℭ Neemias ab artaxerxe cū litteris venit in hieruſalem: conſiderat ruinas muroꝝ de nocte: ⁊ cauſa3 itineris ſui aperit populo: ad edificandū ꝯfortat muros. ℭ II

FActum eſt autē in menſe niſán A
āno viceſimo artaxerxis regis:
⁊ vinu3 erat ante eum. Et leua
ui vinum ⁊ dedi regi: ⁊ eram
quaſi lánguidus ante faciē ei⁹.
Dixitq3 mihi rex. Quare vul
tus tuus triſtis eſt: cum te egrotū nō videa3?
Non ē hoc fruſtra: ſed malū néſcio qđ in cor
de tuo ē. Et tímui válde ac nimis: ⁊ dixi regi.

Rex ineternum viue. Quare non mereat vul
tus meus: quia ciuitas domus ſepulchrorum
patris mei deſerta eſt: ⁊ porte eius combuſte
ſunt igni. Et ait mihi rex. Pro qua re poſtu-
las? Et oraui deum celi. Et dixi ad regem. Si
videtur regi bonū ⁊ ſi plácet ſeruus tuus an-
te faciem tuam: vt mittas me in iudeā ad ci-
uitatē ſepulchri patris mei: ⁊ edificabo eā.
B Dixitq̄ mihi rex ⁊ regina que ſedebat iuxta
eum. Vſq̄ ad qđ tempus erit iter tuum: ⁊ qñ
reuerteris. Et plácuit ante vultū regis: ⁊ mi-
ſit me. Et conſtitui ei tempus: ⁊ dixi regi. Si
regi videtur bonum: epiſtolas det mihi ad du
ces regionis trans flúmen vt tradúcant me:
donec veniam in iudeam: ⁊ epiſtolam ad a-
ſáph cuſtodem ſaltus regis: vt det mihi ligna
Alo+ et + vt tégere poſſim portas templi: túrres: do-
mus: ⁊ muros ciuitatis: ⁊ domū quā ingreſ
ſus fuero. Et dedit mihi rex iuxta manum dei
mei bonam mecum. Et veni ad duces regio-
nis trans flúmen: dediq̄ eis epiſtolas regis.
Miſerat autem rex mecum principes militū
⁊ equites. Et audiérunt ſanaballáth horoni
tes ⁊ thobias ſeruus amanites: et contriſtáti
ſunt afflictióne magna: ꝙ veniſſet homo qui
C quéreret proſperitatem filiorū iſraél. Et ve-
ni hieruſalém: ⁊ eram ibi tribus diebus. Et
Alo+ ve ſurréxi nocte ego ⁊ viri pauci mecū: ⁊ nō indi
cáui cuiq̄ quid + dominꝰ dediſſet ī corde meo
vt facerem in hieruſalē: ⁊ iuméntū non erat
mécū: niſi ánimal cui ſedebam. Et egreſſus
ſum per portā vallis nocte: ⁊ ante fontē dra-
cónis: ⁊ ad portam ſtércoris: et conſiderabā
murum hieruſalém diſſipatū: ⁊ portas eius
conſumptas igni. Et tranſiui ad portam fon-
tis ⁊ ad aquedúctū regis ⁊ non erat locus iu-
ménto cui ſedebam vt tranſiret. Et aſcendi
per torréntē nocte ⁊ conſiderabam murum:
⁊ reuerſus veni ad portā vállis ⁊ rédij. Ma-
giſtratus autem neſciebant quo abiſſem: aut
quid ego facerem. Sed et iudéis ⁊ ſacerdoti-
bus ⁊ optimátibus ⁊ magiſtratibus ⁊ reliquis
lo+ io. rum qui faciebant opus vſq̄ ad id + loci nihil indi
cáueram. Et dixi eis. Vos noſtis afflictionem
D in qua ſumus: quia hieruſalém deſerta eſt: et
porte eius conſumpte ſunt igni. Venite ⁊ edi
ficémus muros hieruſalém: ⁊ non ſimus vl-
tra opprobrium. Et indicáui eis manum dei
mei ꝙ eſſet bona mecum: ⁊ verba regis que
locútus eſt mihi: ⁊ áio. Surgámus ⁊ edificé-
mus. Et confortate ſunt manus eorum in bo-
no. Audiérunt enim ſanaballáth horonites
⁊ thobias ſeruus ammanites ⁊ goſém arabs
⁊ ſubſanauerunt nos et deſperérunt. Dixe-
rúntq̄. Que eſt hec res quam fácitis? Nun-
quid contra regem vos rebellatis? Et réddi-
di eis ſermonē: dixiq̄ ad eos. Deus celi ipſe
nos iuuat: ⁊ nos ſerui eius ſumus. Surgamus
⁊ edificémus. Vobis aūt non eſt pars ⁊ iuſti-
tia ⁊ memoria in hieruſalem.

¶ Ca. Sū. ¶ Muri turres porte edifican-
tur: incipit elyaſib ſacerdos magnꝰ: diſtribuū
turq̄ viri iuxta quos edificent. ¶ III

ET ſurrexit elyaſib ſacerdos A
magnus: ⁊ fratres eius ſacerdo
tes ⁊ edificauerunt portam gre
gis. Ipſi ſanctificauerunt eam:
⁊ ſtatuerunt váluas eius: ⁊ vſq̄
ad túrrem centū cubitorū ſan
ctificauérunt eam: vſq̄ ad turrem ananehél.
Et iuxta eū edificauerunt viri hierichó: ⁊ iu-
xta eos edificauit ʒachúr filius amri. Portā
autem piſcium edificauerunt filij aſnaá. Ipſi
texerunt eam: ⁊ ſtatuerunt váluas eius ⁊ ſeras
⁊ véctes. Et iuxta eos edificauit marimúth fi B
lius vrie filij accús. Et iuxta eum edificauit
moſollám filius barachíe filij meſeʒebél. Et
iuxta eum edificauit ſadóch filius baaná. Et
iuxta eum edificauerunt thecueni. Optimá-
tes autem eorum non ſuppoſuérunt colla ſua
in ópere domini dei ſui. Et portam veterē
edificauerunt ióiada filius phaſeá: ⁊ moſolla
filius beſodiá. Ipſi texerunt eam ⁊ ſtatuerunt
váluas eius ⁊ ſeras ⁊ véctes. Et iuxta eos edi-
ficauit melchías gabaonites ⁊ iadón merona
thites viri de gabaón: ⁊ maſphá pro duce qui
erat in regione trans flúmen. Et iuxta eū edi
ficauit eʒihél filius araia áurifex. Et iuxta eū C
edificauit ananiás filius pigmentárij. Et + di
miſerunt hieruſalém vſq̄ ad murum platée Alo + re edificauerunt
latioris. Et iuxta eum edificauit raphaia filiꝰ
ahúr princeps vici hieruſalem. Et iuxta eum
edificáuit ieiadá filius aromáth cōtra domū
ſuam. Et iuxta eū edificauit atthus filius aſe
bonie. Mediā partē vici edificauit melchias
filius erém: ⁊ aſúb filius phetmoáb ⁊ turrē
furnorū. Et iuxta eos edificauit ſellúm filius
aloés princeps medie partis vici hieruſalē:
+ ipſe ⁊ + filij eius. Et portam vállis edifica
uit annún et habitatores ʒanoe. Ipſi edificá Al. + ipſe Al. + filii
uerunt eam: ⁊ ſtatuerunt válnas eius ⁊ ſeras
⁊ vectes: ⁊ mille cubitos in muro: vſq̄ ad por-

tam ſterquilinij. Et portã ſterquilinij edifica-
D uit melchias filius rechab princeps vici be-
thacharem. Ipſe edificauit eam: ⁊ ſtatuit val
uas eius ⁊ ſeras ⁊ vectes. Et portam fontis
edificauit ſelun filius coloçai princeps pagi
maſpha. Ipſe edificauit eam ⁊ texit: ⁊ ſtatuit
valuas eius ⁊ ſeras ⁊ vectes. Et muros piſci-
ne ſyloe in hortum regis: et vſq; ad gradus q
deſcendunt de ciuitate dauid. Poſt eum edi-
ficauit neemias filius açboth princeps dimi
die partis vici bethſur: vſq; cõtra ſepulcrum
dauid: ⁊ vſq; ad piſcinã que grandi opere cõ
ſtructa eſt: ⁊ vſq; ad domũ fortium. Poſt eum
edificauerunt leuite: reum filius benni. Poſt
E eum edificauit aſebias princeps dimidie par
tis vici ceile in vico ſuo. Poſt eum edificauẽ
rũt fratres eoꝝ bechiu filiꝰ enebad princeps
dimidie partis ceile. Et edificauit iuxta eum
açer filius ioſue princeps maſpha menſuraꝫ
ſecundam: contra aſcenſum firmiſſimi angu
li. Poſt eum in monte edificauit baruch fi-
lius çachai menſuram ſecundam: ab angulo
vſq; ad portam domus elyaſib ſacerdotis ma
gni. Poſt euꝫ edificauit merimuth filius vrie
filij arthus menſuram ſecundam a porta do-
mus elyaſib: donec extenderetur domus elya
ſib. Et poſt eum edificauerunt ſacerdotes vi-
ri de cãpeſtribus iordanis. Poſt eos edifica-
F uit beniamin ⁊ aſub contra domum ſuaꝫ. Et
poſt eos edificauit açarias filius maaſie filij
ananie contra domum ſuam. Poſt eum edifi
cauit bennui filius ennada menſuram ſecun
daꝫ a domo açarie vſq; ad flexuram ⁊ vſq; ad
angulum. Poſt eum edificauit phalel filius
oçi contra flexuram et turrem que eminet
de domo regis excelſa ideſt in atrio carceris.
Poſt eum phadaia filius feros. Nathinnei
autem habitabant in ofel vſq; contra por-
tam aquarum ad orienteꝫ et turrem que pro-
minebat. Poſt eos edificauerunt thecueni
menſuraꝫ ſecundam e regione: a turre ma-
gna et eminenti vſq; ad murum templi. Sur
G ſum autem ad portam equorum edificaue-
runt ſacerdotes vnuſquiſq; contra domum
ſuam. Poſt eos edificauit ſeddo filius em-
mer contra domum ſuam. Et poſt eum edi-
ficauit ſemeia filius ſechenie cuſtos porte o-
rientalis. Poſt eum edificauerunt anania fi-
lius ſelemie: ⁊ anon filius ſelo ſextus: men-
ſuram ſecundam. Poſt eum edificauit meſol
lam filius barachie contra gaçophilatium

ſuũ. Poſt eum edificauit melchias filius au-
rificis vſq; ad domum nathinneorum ⁊ ſcuta
vendentium contra portam iudicialem: ⁊ vſ-
q; ad cenaculum anguli. Et intra cenaculum
anguli in porta gregis edificauerunt artifices
⁊ negociatores.

¶ Ca. IIII. ¶ Sanaballath ⁊ thobias edifi-
cantes ſubſanabant et prohibere volebant: ⁊
moliuntur inſidias: at illi armati muros edi-
ficabant: vna manu populus edificat: altera
tenet gladium. ¶ IIII

Factum eſt autem cum audiſſet
ſanaballath q; edificaremꝰ mu A
rum: iratus eſt valde. Et mo-
tus nimis ſubſanauit iudeos: ⁊
dixit coraꝫ fratribus ſuis ⁊ fre-
quentia ſamaritanorũ. Quid
iudei faciunt + imbecilles. Num dimittent Mo+ in bealii.
eos gentes: Num ſacrificabunt et comple-
bũt in vna die? Numqd edificare poterunt la
pides de aceruis pulueris qui combuſti ſunt?
Sed thobias amanites proximus eius ait. Edi
ficent. Si aſcenderit vulpes tranſiliet mu-
rum eorum lapideum. Et dixit neemias. Au
di deus noſter quia facti ſumus deſpectui.
Conuerte opprobrium ſuper caput eorum: et
da eos in deſpectionem in terra natiuitatis.
Ne operias iniquitatem eorum: ⁊ peccatum
+ eorũ coram facie tua non deleatur quia ir-
riſerunt edificantes. Itaq; edificauimus mu m.+hor
rũ ⁊ cõiunximus totum vſq; ad partẽ dimi-
diã: ⁊ prouocatũ eſt coꝛ populi ad operanduꝫ.
Factũ eſt aũt cuꝫ audiſſet ſanaballath ⁊ tho-
bias ⁊ arabes ⁊ amonite ⁊ + açotij: q; obdu B
cta eſſet cicatrix muri hieruſalem: ⁊ q; cepiſ- Alio+no b.
ſent interrupta cõcludi: irati ſũt nimis. Et cõ
gregati ſunt oẽs pariter vt venirent ⁊ pugna
rent contra hieruſalem: ⁊ molirentur inſi-
dias. Et orauimus deum noſtrum: ⁊ poſuimꝰ
cuſtodes ſuper murũ die ac nocte contra eos.
Dixit autem iudas. Debilitata eſt fortitudo
portantis ⁊ humus nimia eſt: ⁊ nos non pote
rimus edificare murum. Et dixerunt hoſtes
noſtri. Neſciant ⁊ ignorent donec veniamus
in mediũ eorũ ⁊ interficiamus eos: ⁊ ceſſare
faciamus opus. Factũ eſt autẽ venientibus iu
deis qui habitabant iuxta eos: ⁊ dicentibus C
nobis per decem vices ex omnibꝰ locis quibꝰ
venerãt ad nos: ſtatui in loco poſt murum per
circuitũ populũ in ordinẽ cum gladijs ſuis ⁊
lanceis ⁊ arcubus. Et perſpexi atq; ſurrexi: et

nio ad optimātes ⁊ magiſtrātus:⁊ ad reliquā partem vulgi. Nolite timere a facie eorū. Domini magni ⁊ terribilis mementote:⁊ pugnate pro fratribus veſtris: filijs veſtris : ⁊ filiab⁹ veſtris ⁊ vxorib⁹ veſtris:⁊ domib⁹ veſtris . Factum eſt aūt cū audiſſent inimici noſtri nunciatū eſſe nobis:diſſipāuit deus conſiliū eorū. Et reuerſi ſum⁹ omnes ad muros vnuſquiſqꝫ ad opus ſuū.Et factū eſt a die illa:media pars iuuenū eorū faciēbat opus : ⁊ mēdia parata erat ad bellum:⁊ lancee ⁊ ſcūta ⁊ ārcus ⁊ lorice ⁊ pncipes poſt eos in omni domo iudā edificantiū muros ⁊ portantiū ōnera ⁊ imponētium. Una manu ſua faciebat opus : ⁊ āltera tenebat gladium . Edificāntium enim vnuſ-
D quiſqꝫ glādio erat accinctus rēnes . Et edificabant ⁊ clangēbant būccina iuxta me. Et dixi ad optimātes ⁊ ad magiſtratus : ⁊ ad rēliquam partem vulgi. Opus grande eſt ⁊ latū ⁊ nos ſeparati ſumus in muro prōcul alter ab āltero.In loco quocūqꝫ audieritis clangōrē tūbe:illuc concurrite ad nos. Deus noſter pugnabit pro nobis:⁊ noſipſi faciamus opus.Et media pars noſtrum teneat lanceas ab aſcenſu auroꝛe:donec egrediantur āſtra. In tempore quoqꝫ illo dixi populo. Unuſquiſqꝫ cū puero ſuo māneat in medio hieruſalē:⁊ ſint nobis vices per nōctē ⁊ diem ad operandū.Ego autem ⁊ fratres mei ⁊ pūeri mei : ⁊ cuſtodes qui erant poſt me:non deponebamus veſtimēta noſtra. Unuſquiſqꝫ tantum nudabātur ad baptiſmum.

¶ Ca.V. ¶ Clamat populus ꝑ fame:neemias ꝓhibet vſuras:annonas:⁊ que ducib⁹ debent nō exigit de cibo mēſe eius. ¶ V

A Et factus eſt clāmor ppl'i ⁊ vxorū eius magnus aduerſus fratres ſuos iudēos. Et erant qui dicerēt . Filij noſtri ⁊ filie noſtre multe ſunt nīmis.Accipiāmus ꝑ prēcio eoꝝ frumēntum ⁊ comedāmus:⁊ viuamus.Et erāt q dicerent Agros nr̄os ⁊ vineas ⁊ dom⁹ noſtras apponāmus:⁊ accipiamus frumentū in fame.Et alij dicebāt.Mutuo ſumamus pecunias in tribūta regis:demuſqꝫ agros nr̄os ⁊ vineas: ⁊ nūc ſicut carnes fratrū noſtroꝝ: ſic carnes noſtre ſunt:⁊ ſicut filij eoꝝ:ita ⁊ filij noſtri.Ecce nos ſubiugamus filios noſtros ⁊ filias noſtras in ſeruitutem : ⁊ de filiabus noſtris ſunt fāmule nec habēm⁹ vnde poſſint rēdimi:et agros noſtros ⁊ vineas noſtras alij poſſident.Et iratus B ſum nimis cum audiſſem clamorem eorum ſecundū verba hec:cogitauitqꝫ cor meū mecū Et increpaui optimātes ⁊ magiſtratus:⁊ dixi eis.Uſuras ne ſinguli a fratribus veſtris exigitis?Et cōgregaui aduerſum eos + contiōnem magnam:⁊ dixi eis. Nos vt ſcitis redemimus fratres noſtros iudēos qui venditi fuerant gēntibus ſecundum poſſibilitatē noſtram.Et vos igitur + vēndite fratres veſtros ⁊ + redimemus eos.Et ſiluerunt: nec inuenerunt quid reſpondērent.Dixitqꝫ ad eos. Nō eſt bona res quam fācitis . Quare non in timōre dei noſtri ambulatis: ne exprobrētur nobis a gentibus inimicis noſtris?Et ego ⁊ fratres mei ⁊ pueri mei cōmodāuimus plurimis pecuniam ⁊ frumentum.Non repetāmus in cōmune iſtud.Es alienū concedāmus: qđ debetur nobis.Reddite eis hodie agros ſuos et
C vineas ſuas:⁊ oliuēta ſua ⁊ domos ſuas.Qui pōtius ⁊ centeſimam pecūnie frumēnti vini ⁊ olei quam exigere ſolētis ab eis:date pro illis. Et dixērunt . Reddēmus : ⁊ ab eis nihil querēmus:ſicqꝫ faciemus vt lōqueris.Et vocaui ſacerdotes ⁊ adiuraui eos:vt facerent iuxta qđ dixeram. Inſuper excuſſi ſinum meū ⁊ dixi.Sic excūtiat deus omnē virum qui non compleuerit verbum iſtud:de domo ſua et de laboribus ſuis: ſic excutiātur : ⁊ vācuus fiat. Et dixit vniuerſa multitudo:amēn.Et laudauerunt deum . Fecit ergo populus ſicut erat dictum. A die autem illa qua precēperat rex mihi vt eſſem dux in terra iuda:ab anno viceſimo vſqꝫ ad annum triceſimumſecundū artaxērxis regis per annos duodecim ego ⁊ fratres mei annōnas que ducibus debebātur nō
D comēdimus.Duces autē primi qui fuerūt ante me grauauērūt populū ⁊ acceperunt ab eis in pane ⁊ vino ⁊ pecunia quotidie ſiclos quadraginta.Sed ⁊ miniſtri eorum depreſſerant populum.Ego autem non feci ita:propter timorem dei.Quinpotius in opere muri edificāui:⁊ agrum non emi : ⁊ omnes puerí mei congregati ad opus erant.Iudēi quoqꝫ ⁊ magiſtrātus centumquinquaginta viri: ⁊ qui veniebant ad nos de gentibus que in circuitu noſtro ſunt:in menſa mea erant.Parabātur autem mihi per dies ſingulos bos vnus: arietes ſex electi:exceptis volatilib⁹: et inter dies decem vina diuerſa : ⁊ alia multa tribuebam. Inſuper et annonas ducātus mei non queſi-

Nec + quid + contionem

Nec + vendi- tis fratres + et nec emimus

a Eſdr.2.a vi. Ualde enī attenuatus erat populus.ᵃ Me-
mento mei deus meus in bonū: ſecundū oīa
que feci populo huic.

¶ Ca.Sū. ¶ Sanaballath ꝛ ſocij eiꝰ ad nee-
miam pro federe faciendo mittunt: retrahe-
re ab edificatione muroꝝ volunt: opus tñ ad
plenū cōplet: multe ep̄le mittunt ab optima-
tibus iudeoꝝ ad thobiā: ꝛ ecōuerſo. ¶ V

A Actū eſt autē cum audiſſet ſa-
Al.+tobi nabballāth ꝛ + thobías ꝛ goſém
árabs: ꝛ ceteri inimici noſtri:
ꝙ edificaſſez ego murū: ꝛ non
eſſz ī ipſo reſidua interrúptio:
vſqꝫ ad tēpus aūt illud váluas
non poſuerā in portis: miſérūt ſanaballáth ꝛ
Al.+tobi thobias ꝛ goſém árabs ad me dicentes. Ue-
ni ꝛ percutiamus fédus pariter in vitulis in
cāpo vno. Ipſi aūt cogitabāt vt fácerent mihi
malū. Miſi ergo ad eos núncios dicēs. Opus
grande ego facio ꝛ non poſſuz deſcéndere: ne
forte negligāt cū vénero ꝛ deſcéndero ad vos
Miſérūt aūt ad me ſm verbū hoc ꝑ quattuor
vices: ꝛ reſpondi eis iuxta ſermonē prióre̅.
B Et miſit ad me ſanaballáth iuxta verbum pri
us quinta vice puerum ſuum: ꝛ epiſtolā habe-
bat in manu ſua ſcriptā hoc modo. In genti-
bus auditū eſt: ꝛ goſém dixit: ꝙ tu ꝛ iudéi co
gitētis rebellare: ꝛ ꝓptérea edifices murū: ꝛ
leuáre te velis ſup eos regem: ꝓpter quā cau
ſam ꝛ ꝓphétas poſúeris: qui predicét de te in
hieruſalém dicētes. Rex in iudéa eſt. Auditu
rus eſt rex verba hec. Idcirco nunc veni vt in-
eamus cōſiliū páriter. Et miſi ad eos dicens.
Non eſt factū ſecūdū verba hec q̄ tu lóqueris.
Al's + hi ſuperest De corde enim tuo tu compones hec. Omnes
enim + hi terrébāt nos: cogitátes ꝙ ceſſárēt
manus noſtre ab ópere ꝛ quieſceré̄mus. Quā
ob cauſam magis confortáui manus meas.
Al's + ſa-marie Et ingreſſus ſum domū + ſamaie filij dalaie:
C filij methabeél ſecréto. Qui ait. Tractémus
nobiſcum in domo dei in medio tēpli: ꝛ clau-
dámus portas édis: quia ventúri ſunt vt in-
terficiant te: ꝛ nocte venturi ſunt ad occidén
duz te. Et dixi. Num quiſqꝫ ſimilis mei fugit?
Et quis vt ego ingredietur templum ꝛ viuet.
Non ingrediar. Et intellexi ꝙ deus non miſiſ
Al.+tobi ſet eum: ſed quaſi vaticinans locutus eſſet ad
me: ꝛ + thobias ꝛ ſanaballáth cōduxiſſent eū.
Acceperat enim préciuz vt térritus fácerez et
peccarem: ꝛ haberent malum qđ exprobrarēt
a Suſ.5.b mihi.ᵃ Memento mei dómine pro thobia et
Al.+tobi

ſanaballáth: iuxta opera eoꝝ talia: ſed ꝛ noa
die ꝓphete ꝛ ceteroꝝ ꝓphetárū qui terré
bant me. Complétus eſt aūt murus viceſimo D
quinto die menſis elúl: quinquagintadúobꝰ
diebus. Factum eſt ergo cū audiſſent omnes
inimici noſtri: vt timerent vniuerſe gentes q̄
erant in circuitu noſtro: ꝛ conciderent intra
ſemetipſos: ꝛ ſcirent ꝙ a domino factum eſt
opus hoc. Sed ꝛ in diebus illis multe optima
tū iudeoꝝ ep̄le mittebāt ad + thobiam: ꝛ a Al.+tob
thobia veniebāt ad eos. Multi enim erant in
iudéa habētes iuramētū eius: ꝙ géner erat
ſechenie filij ioréi ꝛ iohānán filius eius acce-
perat filiā moſollā: filij barachie. Sz ꝛ lauda-
bāt eū corā me: ꝛ verba mea nunciabāt ei. Et
thobias mittébat ep̄las vt + terréret me. Al's + te-rreret
¶ Ca.Sū. ¶ Murata ciuitate porte claudū
tur ꝛ apponunt cuſtodes: legitur liber cenſus
eoꝝ qui aſcēderāt populi babylonie: requirū-
tur habitantes de hieruſalē. Eijciunt de ſacer-
dotio qui ſuā genealogiā nō inueniunt: dant
munera in opus. Huculqꝫ refert ſine decreto
hiſtoria neemie. ¶ VI

A Oſtqꝫ aūt edificatus eſt murus B
ꝛ poſui váluas: ꝛ recénſui iani-
tores ꝛ cantóres ꝛ leuitas. Pre
cépi anani fratri meo ꝛ ananie
principi domus de hieruſalém.
Ipſe enim quaſi vir vérax ꝛ ti-
mens deum plus céteris videbāt. Et dixi eis.
Non aperiantur porte hieruſalē vſqꝫ ad caló-
rem ſolis. Cūqꝫ adhuc + aſſiſterēt: clauſe por- Al's + aſ-ſiſterēt
te ſunt ꝛ oppiláte. Et póſui cuſtódes de habi-
tatoribꝰ hieruſalē: ſíngulos per vices ſuas: et
vnūquemqꝫ cōtra domū ſuam. Ciuitas autez
erat lata nimis ꝛ grándis: ꝛ populus paruus ī
medio eius: ꝛ nō erāt domꝰ edificáte. Deꝰ aūt
dedit in corde meo: ꝛ cōgregaui optimátes ꝛ
magiſtratus ꝛ vulgus vt recenſérē eos. Et in-
uēni librū cénſus eoꝝ qui aſcénderāt primū C
ꝛ inuentū eſt ſcriptū in eo. Iſti + filij ꝓuincie Al's + fi
qui + aſcenderūt de captiuitate migrantium Al's + deſcen-derunt
quos trāſtúlerat nabuchodonoſor rex babylo
nis: ꝛ reuerſi ſunt in hieruſalēz ꝛ in iudeam:
vnuſquiſqꝫ in ciuitatē ſuam: qui venerāt cum
ʒorobabél: Joſué: neemias: aʒarias: raamias
naamin: mardochéus: belſár: meſpharat: beg
goai: naun: baaná. Numerus viroꝝ populi
iſraél. Filij pharés duo milia centum ſeptua-
gintaduo. Filij ſaphatia trecentiſeptuaginta-
duo. Filij areá ſexcenti quinquaginta duo.

Filij phetmoáb filiorū ioſué ⁊ ioáb duo mi-
C lia octingenti decem ⁊ octo. Filij helán: mille
octingenti quinquaginta q̄ttuor. Filij ȝethuá:
nongenti quadragintaquinqꝫ. Filij ȝachai: ſe
ptingenti ſexaginta. Filij bennui: ſexcenti qua
dragintaocto. Filij bebai: ſexcenti vigintiocto
Filij aȝgád duo milia trecenti vigintiduo. Fi
lij adonicám ſexcenti ſexagintaſeptem. Filij
beguai duo milia ſexagintaſeptem. Filij adin
ſexcenti quinquaginta quinqꝫ. Filij athér filij
eȝechie: nongentiocto. Filij aȝém: trecenti vi
gintiocto. Filij beſai: trecenti vigintiquattuor
Filij arépb: centum duodecim. Filij gabaon
nonagintaquinqꝫ. Filij bethleém ⁊ nethupbá
centum octogintaocto. Uiri anathót: centū
vigitiocto. Uiri bethamóth quadragintaduo
D Uiri cariathiarim cephira ⁊ beróth ſeptin-
genti quadragintatres. Uiri ramá ⁊ nebó ſex
centi vigintiunus. Uiri machmás centum vi
gintiduo. Uiri bethél ⁊ chai ducenti viginti-
tres. Uiri nebo alterius quinquagintaduo.
Uiri helán alterius mille ducenti quinqua-
gintaquattuor. Filij arém terecenti viginti. Fi
lij hierichó trecenti quadragintaquinqꝫ. Fi-
lij lodadin ⁊ ono ſeptingentiunus. Filij ſanaá
tria milia nongentitriginta. Sacerdotes: filij
idaia in domo ieſuá nongēti ſeptuagintatres.
Filij emmér: mille quinquagintaduo. Filij
pheſúr: mille ducentiquadragintaſeptem. Fi
lij arém: mille decem et ſeptem. Leuite: filij
ioſué ⁊ + cedmihél filiorū + oduié ſeptuagin — Al. + gad miel Al. + odu
taquattuor. Cantores. filij aſáph centū qua-
dragintaocto. Janitores filij ſelúm. filij athér
E filij thelmón. filij accúb. filij athitá. filij ſobai
centum trigintaocto. Nathinei filij ſoá. filij
aſuphá. filij thebaóth. filij ceros. filij ſiaá. filij
phadón. filij lebaná. filij aȝabá. filij ſelmón.
filij anán. filij geddél. filij gaér. filij raaia. fi-
lij taſin. filij nechodá. filij ieȝén. filij aȝá. filij
phaſeá. filij beſai. filij mumim. filij nephuſiȝ.
filij becbué. filij acuphá. filij aȝúr. filij beſ-
lúth. filij maidá. filij arſá. filij berchós. filij ȝi
ȝará. filij themá. filij naſiá. filij atuphá. filij
ſeruorum ſalomónis. filij ſothai. filij ſophe-
réch. filij pherudá. filij iobalá. filij dercón. fi-
lij iedél. filij ſaphatá. filij achil. filij phoceréth
qui erat ortus ex aſbaim filio āmón. Omnes
F nathinnéi ⁊ filij ſeruorum ſalomonis trecen-
ti nonagintaduo. Hi ſunt autem qui aſcende-
runt de thelmalá. thelarſá. therúb. adón. ⁊ em
mér: ⁊ non potuerunt indicáre domum pa-
trum ſuorū ⁊ ſemen ſuū: vtrū ex iſraél eſſent
Filij dalaia. filij thobia. filij nechodá: ſexcen-
ti quadragintaduo. Et de ſacerdotibus filij io
biá. filij accós. filij berȝellai: qui accepit de fi-
liábus berȝellái galaaditidis vxorem: ⁊ voca
tus eſt nomine eorum. Hi queſiérunt ſcriptu-
ram ſuam in cénſu ⁊ non inuenérunt: ⁊ eié-
cti ſunt de ſacerdotio. Dixitqꝫ atherſathá eis: — Al. + ſed
vt non manducárent de + ſanctiſſanctorum: do
nec ſtaret ſacerdos doct⁹ et eruditus. Omnis
multitudo quaſi vir vnus: quadragitaduo mi
lia ſexcēti ſexaginta: abſqꝫ ſeruis ⁊ ancillis eo
rum qui erant ſeptem milia trecenti triginta-
ſeptem: ⁊ inter eos cantatores ⁊ cantatrices
ducente. Equi eorum ſexcenti trigintaſeptē. G
Muli eorū ducenti quadragintaquinqꝫ. Ca
meli eorum quadringéntitrigintaquinqꝫ. Aſi
ni ſex milia ſeptingentiviginti. ¶ Hucuſqꝫ re
fértur quid in cōmentario ſcriptū fuerit: ⁊ in
neemie hiſtória texitur. Nonnulli autē de pri-
cipibus familiarū dedérunt ipēſas in opus.
Atherſatha dedit in theſaurū áuri drágmas
mille: phialas quinquaginta: tunicas ſacerdo
tales quingéntas triginta. Et de principibus
familiarum dedérunt in theſaurū operis áu-
ri drágmas viginti milia: ⁊ argēti minas duo — Al. + tri ginta
milia ducentas. Et quod dédit reliquus po- — Al. + qua draginta
pulus: áuri drágmas viginti milia: ⁊ argenti
minas duo milia: ⁊ tunicas ſacerdotales ſexa
gintaſeptem. Habitauerunt autem ſacerdo-
tes ⁊ leuite ⁊ ianitores ⁊ cantores ⁊ reliquū
vulgus ⁊ nathinnéi: ⁊ omnis iſraél in ciuita-
tibus ſuis.

¶ Ca. Sū. ¶ Congregat̄ populus in hieruſa — Al. + ced
lē: + eſdras ſtat ſup gradū ligneū: ⁊ leuitis ipe
rátibus ſilentiū apte ⁊ diſtincte legit pplo le
gem dei. Afferūt populi de mōte frondes: ⁊ ce
lebrāt tabernaculoꝝ feſtū.

¶ VIII

A ET vénerat menſis ſeptim⁹ ſce-
nophégie ſub eſdra ⁊ neemiá.
Filij autē iſraél erāt i ciuitati
bus ſuis. [a] Congregatuſqꝫ oīs — a 3. eſ. 9. 1. eſdr. 3. b
ppls quaſi vir vnus ad platéaȝ
que eſt añ portā aquarū: ⁊ dixe
rūt + éſdre ſcribe: vt afferret librū legis móyſi — Al. + ezr
quā pcépat dñs iſraéli. Attulit ergo + éſdras — Al. + ezr
ſacerdos legē corā multitudine virorū ⁊ mu-
liérū: cūctiſqꝫ qui pōterāt intelligere: in die
prima menſis ſeptimi. Et legit in eo apérte in
platéa que erat ante portā aquarum de mane
vſqꝫ ad mediā diē: in cōſpectu virorū ⁊ mulie

rum ⁊ ſapientiū. Et aures omnis populi erāt
erecte ad librum. Stetit aūt eſdras ſcriba ſu-
M. + eſras a ſe + turrim per + gradū ligneum quem fecerat ad loquē-
dum: ⁊ ſteterunt iuxta eum: mathathias et ſe
mia ⁊ anania ⁊ vria ⁊ bechia ⁊ maaſia ad dex-
trā eius: ⁊ ad ſiniſtrā phadaia miſaēl ⁊ mel
chia ⁊ aſum ⁊ aſeph dana zacharia ⁊ moſol-
M. + eſras lam. Et aperuit + eſdras librū corā omni po-
B pulo. Sup vniuerſuꝫ quippe pplm eminebat.
Et cū aperuiſſet eū ſtetit oīs populus. Et bene
M. + eſras dixit + eſdras dn̄o deo voce magna. Et reſpō
dit oīs ppls amen amen: eleuās manus ſuas
Et incuruati ſunt ⁊ adorauerūt deū proni in
terrā. Porro ioſue: ⁊ baani. ⁊ ſerabi. iamim.
accub. ſepthai. odia maaſia. celitā. azarias. io
ſabet. anani. phalaia. leuite ſilentiuꝫ faciebāt
in populo ad audiendam legem. Populus
aūt ſtabat ī gradu ſuo. Et legerunt in libro le-
M. + ex poſite gis dei diſtincte ⁊ + aperte ad intelligēdū: ⁊
intellexerūt cum legeret. Dixit autē neemias
ipſe eſt atherſathā ⁊ eſdras ſacerdos ⁊ ſcri-
ba ⁊ leuite interpretātes vniuerſo populo. Di
C es ſanctificatus eſt dn̄o deo noſtro. Nolite lu-
gere: ⁊ nolite flere. Flebat enim oīs ppls cū
audiret verba legis. Et dixit eis. [b] Ite come-
b 3. eſ. 9. g M. + mulſum dite pinguia: ⁊ bibite + mulſū: ⁊ mittite par-
tes eis qui non preparauerūt ſibi: quia ſanct⁹
dies dn̄i eſt. ⁊ nolite cōtriſtari. Gaudium ete
nim domini eſt fortitudo noſtra. Leuite auteꝫ
ſilentium faciebant in omni populo: dicentes
Tacete: quia dies ſanctus eſt: ⁊ nolite dolere.
Abijt itaqꝫ omnis populus: vt comederet et
biberet: ⁊ mitteret partes ⁊ faceret leticiā ma
gnam: quia intellexerant verba que docuerat
eos. Et in die ſecundo congregati ſunt prin-
cipes familiarū vniuerſi populi ſacerdotes et
M. + eſrā leuite ad + eſdram ſcribā: vt interpretaretur
c Leui. 23. eis verba legis. Et inuenerunt ſcriptū in [c] le-
ge precepiſſe dominū in manu moyſi: vt habi
tent filij iſraēl in tabernaculis in die ſolenni:
menſe ſeptimo: ⁊ vt predicēt ⁊ diuulgent vo-
cem in vniuerſis vrbib⁹ ſuis: ⁊ in hieruſalem
dicentes. Egredimini in montē: ⁊ afferte frō
D des oliue: ⁊ frondes ligni pulcherrimi: fron-
des mirti: ⁊ ramos palmarū: ⁊ frondes ligni
nemoroſi: vt fiant tabernacula ſicut ſcriptum
eſt. Et egreſſus eſt omnis populus: ⁊ attulerūt
Feceruntqꝫ ſibi tabernacula vnuſquiſqꝫ in do
mate ſuo: ⁊ in atrijs ſuis: ⁊ in atrijs domus
dei: ⁊ in plateā porte aquarū: ⁊ in plateā por-
te effraim. Fecit ergo vniuerſa eccleſia eoruꝫ
qui redierant de captiuitate tabernacula: ⁊ ha
bitauerunt in tabernaculis. Non eniꝫ fecerāt
a diebus ioſue filij nun talia filij iſraēl vſqꝫ
ad diem illum. Et fuit letitia magna nimis.
Legit autem in libro legis dei per dies ſingu-
los: a die primo vſqꝫ ad diem nouiſſimū. Et fe
cerunt ſolennitatē ſeptē diebus: ⁊ in die octa-
uo collectā iuxta ritum.

¶ Ca. Sū. ¶ De penitentia populi: alienige
ne vxores ⁊ filij abijciuntur: eſdras narrat do-
mini beneficia: ⁊ peccata pricipū cōmemorat:
fedus percutiunt cum domino tam populus
qꝫ eſdras. ¶ IX M. + eſras

In die aūt viceſimoquarto mē A
ſis huius conuenerūt filij iſra-
ēl in ieiunio: ⁊ in ſaccis ⁊ hum⁹
ſup eos. Et ſeparatū eſt ſemen
filiorꝫ iſraēl: ab omni filio alie
nigena. Et ſteterūt ⁊ cōfitebant
peccata ſua ⁊ iniquitates patrū ſuorū. Et con-
ſurrexerūt ad ſtandū. Et legerūt in volumine
legis dn̄i dei ſui quater in die: ⁊ quater + in M. ſuper eſt
nocte cōfitebant: ⁊ adorabant dominū deum + in nocte
ſuum. Surrexerūt autem ſuper gradū leuita
ruꝫ ioſue. ⁊ bani. ⁊ + cedmihēl. remmi. ſaba- M. + gad
ni. abani. ſarabias. bani. ⁊ thanai: ⁊ clamaue miel
runt voce magna ad dominū deū ſuū. Et dixe
runt leuite ioſue. ⁊ + cedmihēl. bonni. aſebia M. + gad
ſerebia. arebia. odaia. ſebna. fataia. Surgite: miel
benedicite domino deo noſtro ab eterno vſqꝫ
ineternū. Et benedicāt nomini glorie tue ex-
celſo in omni benedictione: ⁊ laude. Et dixit
+ eſdras. Tu ipſe dn̄e ſolus: tu feciſti celū et M. + eſr.
celū celorum ⁊ omnē exercitū eorū: terram ⁊
vniuerſa que in ea ſūt: maria ⁊ oīa que in eis
ſunt. Et tu viuificas omnia hec: ⁊ exercit⁹ celi
te adorat. [a] Tu ipſe domine deus qui elegiſti B
habraām ⁊ eduxiſti eū de igne caldeorū: ⁊ po a Gen. 11. g
ſuiſti nomen eius habraām: ⁊ inueniſti cor ei⁹
fidele coram te: ⁊ percuſſiſti cum eo fedus: vt
dares ei terrā chananei. ethei. ⁊ euei ⁊ am-
morrei. ⁊ pherezei. ⁊ iebuſei. ⁊ gergeſei: vt da
res ſemini eius. Et impleſti verba tua: quo-
niam iuſtus es. [b] Et vidiſti afflictionem pa-
trum noſtrorum in egypto: clamoremqꝫ eorum b Exo. 14
audiſti ſuper mare rubrum: ⁊ dediſti ſigna at
qꝫ portenta in pharaone: et in vniuerſis ſer-
uis eius: ⁊ in omni populo terre illius. Co-
gnouiſti enim quia ſuperbe egerant cōtra eos
et feciſti tibi nomen: ſicut et in hac die. Et
mare diuiſiſti ante eos: et tranſierunt per me-

dium maris in ſicco. Perſecutores autez eo-
rum proieciſti in profundum quaſi lapidez in
Exo.14. e aquas validas: e et in columna nubis ductor
eorum fuiſti per diem: ⁊ in columna ignis per
noctem: vt appareret eis via per quam ingre
C diebantur. Ad montem quoqꝫ ſynai deſcen-
diſti: et locutus es cum eis de celo: ⁊ dediſti
eis iudicia recta ⁊ legē veritatis cerimonias
et precepta bona. Et ſabbatum ſanctificatuz
tuum oſtendiſti eis: ⁊ mandata ⁊ cerimonias
et legem precepiſti eis in manu moyſi ſui tui
Panem quoqꝫ de celo dediſti eis in fame eo-
rum: ⁊ aquam de petra eduxiſti eis ſitientibus
Et dixiſti eis vt ingrederentur et poſſiderent
terram ſuper quam leuaſti manum tuam: vt
traderes eis. Ipſi vero et patres noſtri ſuper-
be egerunt: et indurauerunt ceruices ſuas: et
non audierunt mandata tua: ⁊ noluerunt au-
dire et non ſunt recordati mirabilium tuoruz
que feceras eis. Et indurauerunt ceruices ſu
as: ⁊ dederūt caput vt conuerterentur ad ſer-
uitutem ſuam quaſi per contentionez. Tu au-
tem deus propitius clemens ⁊ miſericors lon
ganimis et multe miſerationis: non dereli-
quiſti eos. Et quidem cum feciſſent ſibi vitu-
lum conflatilem: ⁊ dixiſſent: iſte eſt deus tuus
D qui eduxit te de egypto: fecerun tqꝫ blaſphe-
mias magnas. Tu autē in miſericordijs tuis
multis non dimiſiſti eos in deſerto. d Colum
Exo.13. d na nubis non receſſit ab eis per diem vt duce
ret eos in viam: et columna ignis per noctez:
vt oſtenderet eis iter per quod ingrederen-
tur. Et ſpiritum tuum bonum dediſti qui do-
ceret eos: ⁊ manna tuum non prohibuiſti ab
ore eorum: et aquam dediſti eis in ſiti. Qua-
draginta annis pauiſti eos in deſerto: nihilqꝫ
eis defuit. Veſtimenta eorum non inuetera-
uerunt: et pedes eorum non ſunt attriti. Et de-
diſti eis regna ⁊ populos: ⁊ partitus es eis ſor
tes. Et poſſederunt terram ſeon et terram re
gis eſebon: et terram og regis baſan. Et mul
tiplicaſti filios eorum ſicut ſtellas celi: ⁊ ad-
duxiſti eos ad terram de qua dixeras patribꝰ
eorum vt ingrederentur et poſſiderent eam.
Et venerunt filij et poſſederunt terraz. Et hu-
miliaſti coram eis habitatores terre chanane
os: et dediſti eos in manu eorum: ⁊ reges eo-
rum et populos terre: vt facerent eis ſicut pla
E cebat illis. Ceperunt itaqꝫ vrbes munitas et
humum pinguem: ⁊ poſſederunt domos ple
nas cunctis bonis: ciſternas ab eis fabricatas

vineas et oliueta: ⁊ ligna pomifera multa.
Et comederunt ⁊ ſaturati ſunt: ⁊ impingua
ti ſunt: et abundauerunt delitijs in bonitate
tua magna. Prouocauerunt autem te ad ira-
cundiam: ⁊ receſſerunt a te: et proiecerunt le-
gem tuā poſt terga ſua. Et prophetas tuos oc-
ciderunt: qui conteſtabant eos vt reuerteren-
tur ad te. Feceruntqꝫ blaſphemias grandes:
Et dediſti eos in manu hoſtium ſuorum: et af
flixerunt eos. Et in tempore tribulationis ſue
clamauerunt ad te: ⁊ tu de celo + audiſti: ⁊ ſm Al. + exau diſti eos
miſerationes tuas multas dediſti eis ſaluato-
res qui ſaluarent eos de manu hoſtium ſuo-
rum. Cūqꝫ requieuiſſent reuerſi ſunt vt face-
rent malū in conſpectu tuo: ⁊ dereliquiſti eos
in manu inimicorum ſuorū: ⁊ poſſederūt eos.
Conuerſiqꝫ ſunt ⁊ clamauerunt ad te. Tu aūt F
de celo exaudiſti et liberaſti eos in miſericor-
dijs tuis multis temporibus: ⁊ conteſtatus es
eos vt reuerterentur ad legem tuam. Ipſi ve-
ro ſuperbe egerunt ⁊ non audierūt mandata
tua: ⁊ in iudicijs tuis peccauerunt que faciet
homo ⁊ viuet in eis. Et dederunt humerum
recedentē: ⁊ ceruicē ſuam indurauerunt nec
audierūt. Et protraxiſti ſuper eos annos mul-
tos: et conteſtatus es eos in ſpiritu tuo per ma
num ꝓphetarū tuorū: ⁊ non audierūt: ⁊ tra-
didiſti eos in manu populorū terrarū. In mi
ſericordijs autē tuis plurimis non feciſti eos
in conſumptionē: nec dereliquiſti eos: quoniā
deus miſerationum et clemens es tu. e Nunc
itaqꝫ + deus noſter: magne fortis et terribilis e Iuſ.1.b Al. + de deus
cuſtodiens pactū et miſericordiam: ne auer-
tas a facie tua omnez laborez qui inuenit nos
reges noſtros: principes noſtros: ⁊ ſacerdotes
noſtros: et ꝓphetas noſtros: et patres noſtros
et omnez populum tuum a diebus regis aſ-
ſur vſqꝫ in diē hanc. Et tu iuſtus es in omni-
bus que venerunt ſuper nos: quia veritatem G
feciſti nobis: nos autē impie egimus. Reges
noſtri principes noſtri: ſacerdotes noſtri ⁊ pa
tres noſtri non fecerunt legem tuam: ⁊ nō at
tēderūt mandata tua ⁊ teſtimonia tua que te
ſtificatus es in eis. Et ipſi in regnis ſuis bonis
⁊ in bonitate tua multa quam dederas eis: ⁊
in terra latiſſima et pingui quam tradideras
in conſpectu eorum non ſeruierunt tibi: nec
reuerſi ſunt a ſtudijs ſuis peſſimis. Ecce noſ-
ipſi hodie ſerui ſumus: et terra quam dedi-
ſti patribus noſtris vt comederent panem
eius: ⁊ que bona ſunt eius; ⁊ noſipſi ſerui ſu-

mus in ea. Et fruges eius multiplicant regi-
bus quos poſuiſti ſuper nos ꝓpter peccata no
ſtra: ꝛ corporibꝰ noſtris dominant ꝛ iumẽtis
noſtris ſm voluntatẽ ſuam: ꝛ in tribulatione
magna ſumus. Sup omnibꝰ ergo his noſipſi
pcutimus fedus ꝛ ſcribimus: ꝛ ſignãt princi-
pes noſtri: leuite noſtri: ꝛ ſacerdotes noſtri.

¶ Ca. Sũ. ¶ De ſignatoribꝰ federis ad do-
minũ: ſtatuerunt de oblationibus faciendis:
offeruntur primitie: dantur decime de terris
de operibus. ¶ X

A Signatores aũt fuerunt: neemi-
as atherſathã filius achelai: et
ſedechias: ſaraias: açarias: hie-
remias: pheſſur: amarias: mel-
chias: accus: ſebenia: meluc:
maaren: merimuth: obdias:
daniel: gethon: baruch: moſollam: abia: mia-
min: maçia: belga: ſemeia: hi ſacerdotes.
Porro leuite: ioſue filiꝰ açarie: benui de fili-
is enadad: cedmihel ꝛ fratres eoꝝ. Secbenia
odeuia: celita: phalaia: anan: micha: roob:
aſſebia: çachur: ſerebia: ſabania: odia: bani:
baninu. Capita ppli feros: phetmoab: elam:
çechubani: bonni: açgad: bebai: adonaia: beg
goai: adin: ather: eçechia: açur: odeuia: a-
ſum: beſai: areth: anathot: nebai: mechphia:
moſollam: açir: meſiçabel: ſadoch: iedduã:
feltbia: anã: aũia: oſee: anania: aſub: aloes:
phaleam: ſobech: reum: aſebna: madſia: e-
thaia: hanan: anan: meſluch: aran: baana: ꝛ
B reliq de populo. Sacerdotes leuite ianitores ꝛ
cãtores nathinnei: ꝛ oẽs qui ſe ſeparauerunt
de populis terrarũ ad legẽ dei: vxores eoꝝ ꝛ fi
lij eoꝝ: ꝛ filie eoꝝ: oẽs + q poterãt ſapere reſpõ
dentes ꝓ fratribꝰ ſuis optimates eoꝝ: ꝛ qui
veniebãt ad pollicendũ ꝛ iurandũ vt ambulã
rent in lege + dñi quã dederat in manu moy
ſi ſerui ſui vt facerent ꝛ cuſtodirent vniuerſa
mandata dñi dei noſtri ꝛ iudicia eius ꝛ ceri-
monias eius: ꝛ vt non daremus filias noſtras
populo terre: ꝛ filias eoꝝ nõ acciperemus fi-
lijs noſtris. Populi quoqꝫ terre qui importãt
venalia ꝛ omnia ad vſum per diem ſabbati vt
vendãt: nõ accipiemus ab eis in ſabbato ꝛ in
C die ſanctificato. Et dimittemꝰ annũ ſeptimũ
ꝛ exactionẽ vniuerſe manus. Et ſtatuemus ſu
per nos precepta vt demus tertiã partẽ ſicli per
annũ ad opus dñi domꝰ noſtri ad panes ꝓpo
ſitionis: ꝛ ad ſacrificiũ ſempiternũ: ꝛ in holo
cauſtũ ſempiternũ: in ſabbatis: in calendis:

M. + eis q poterat.

M. + dei

in ſolennitatibus: ꝛ in ſanctificatis pro peccato
vt exoret ꝓ iſrael: ꝛ in omnẽ vſum domus dei
noſtri. Sortes ergo miſimus ſup oblationẽ li
gnorum inter ſacerdotes leuitas ꝛ populũ vt
inferrent in domũ dei noſtri per domos patrũ
noſtroꝝ per tẽpora a tẽporibꝰ ãni vſqꝫ ad an-
nũ: vt arderent ſuper altare dñi dei noſtri: ſi-
cut ſcriptũ eſt in lege moyſi. Et vt afferemus
primogenita terre noſtre: ꝛ primitiua vniuer
ſi fructus omnis ligni: ab anno in annũ: in do
D mo dñi. Et primitiua filioꝝ noſtroꝝ: ꝛ peco-
rũ noſtroꝝ: ſicut ſcriptũ eſt in lege: ꝛ primiti-
ua bouũ noſtroꝝ ꝛ ouiũ noſtrarũ vt offerent
in domo dei noſtri: ſacerdotibꝰ qui miniſtrãt
in domo dei noſtri. Et primitias ciboꝝ noſtroꝝ
ꝛ libaminũ noſtroꝝ: ꝛ poma omnis ligni: vin
demie quoqꝫ ꝛ olei afferemus ſacerdotibꝰ ad
gaçophilatiũ dei noſtri: ꝛ decimã partẽ ter-
re noſtre leuitis. Ipſi leuite decimas accipi-
ent ex omnibꝰ ciuitatibꝰ oprũ noſtroꝝ. Erit
aũt ſacerdos filius aaron cum leuitis in deci-
mis leuitarũ: ꝛ leuite + offerẽt decimã partẽ
decime ſue in domo dei nr̃i ad gaçophilatium
in domo theſauri. Ad gaçophilatiũ eni depor
tabũt filij iſrael ꝛ filij leui ꝑmitias frumenti
vini ꝛ olei: ꝛ ibi erũt vaſa dñi ſanctificata: et
ſacerdotes ꝛ cantores ꝛ ianitores ꝛ miniſtri:
ꝛ nõ + dimittemus domum dei noſtri.

¶ Ca. Sũ. ¶ Decima pars populi tollit ad
habitãdum in hieruſalẽ: quidam ſponte offe
runt: nominant qui habitauerunt in hieruſa-
lem ꝛ in ciuitatibus iuda. ¶ XI

A Habitauerunt aũt principes po-
puli in hieruſalẽ. Reliqua ve-
ro plebs miſit ſortẽ vt tolleret
vnã partẽ de decẽ qui habitatu-
ri eſſent i + hieruſalẽ ciuitate ſã
cta: nouẽ vero partes in ciuita-
tibus. Benedixit autem populus oĩbus viris
qui ſe ſpõte obtulerãt vt habitarẽt in hieruſa
lem. Hi ſunt itaqꝫ principes prouincie qui ha
bitauerũt in hieruſalem ꝛ in ciuitatibꝰ iudã.
Habitauit aũt vnuſqſqꝫ i poſſeſſione ſua in vr-
bibꝰ ſuis iſrael: ſacerdotes: leuite: nathinnei
ꝛ filij ſuoꝝ ſalomonis. Et in hieruſalẽ habi-
tauerũt de filijs iuda ꝛ de filijs beniamin. De
filijs iuda athaias filiꝰ açiam: filij çacharie:
filij amarie: filij ſaphatie: filij malalehel. De
filijs phares hiſmaaſia: filiꝰ baruch: filiꝰ colo
ça: filiꝰ açia: filiꝰ adaia: filiꝰ ioarib: filiꝰ çacha
rie: filiꝰ + ſilonites. Oẽs hi filij phares: qui ha

M. + poſſe-runt

M. + di-mittemꝰ

M. + ipſa hieruſalẽ ciuitate

M. + ſilo-nitis

B bitauerunt in hieruſalém: quadringentiſexa-
gintanouē viri fortes. Hi ſunt autē filij benia-
min. Sellúm filiꝰ moſollám: filius ioéd: filiꝰ
phadaia: filius colaia: filiꝰ maſia: filiꝰ ethéel:
filiꝰ + iſaia. Et poſt eū gebbai: ſellai: nongēti
vigintiocto. Et iohél filius ʒechri prepoſitus
eorum: ꝛ iúdas filius ſennuá ſuper ciuitatem
ſecundus. Et de ſacerdotibꝰ idaia filiꝰ ioarib:
iachin: ſaraia: filius helchie: filiꝰ moſollám:
filius ſadóch: filius meraióth: filius ahitób:
principes domus dei ꝛ fratres eorum facientes
opera tēpli octingenti vigintiduo. Et adaia fi
lius ierozám: filiꝰ pheleia: filius amſi: filius ʒa
charie: filius pheſſúr: filius melchie ꝛ frēs eiꝰ
principes patrū: ducēnti quadragintaduo. Et
amaʒai filiꝰ aʒrihél: filius aʒi: filius moſolla-
móth: filius emmér ꝛ fratres eorū potētes ni
mis: centū vigintiocto: ꝛ ꝑpoſitus eorū ʒaba-
thél filius potentiū. Et de leuitis ſebenia filiꝰ
aʒóph: filius aʒaricám: filius aʒabia: filiꝰ bon
ni ꝛ ſabathai: ꝛ ioſabéth: ſuper oīa opera que
erant forinſecus in domo dei a principibꝰ leui
C tárum. Et mathania filius michá: filius ʒebe-
dei: filius aſáph princeps ad laudandū ꝛ ad
confitendū in oratione: ꝛ bechetias ſecundus
de fratribus eius: ꝛ abdá filius ſamuhá: filius
galál: filius idithúm. Omnes leuite in ciuita
te ſancta ducenti octogintaquattuor. Et iani-
tóres: accúb: telmón: ꝛ fratres eorū qui cuſto
diebant óſtia: centum ſeptuagintaduo. Et ré-
liqui ex iſraél ſacerdotes ꝛ leuite in vniuerſis
ciuitatibꝰ iuda: vnuſquiſqꝫ in poſſeſſione ſua
ꝛ nathinnéi qui habitabant in ofél: ꝛ ſyhá:
ꝛ gaſphá: de nathinnéis. Et epiſcópus leui-
tarū in hieruſalém aʒi filiꝰ baani: filiꝰ aʒabie
filiꝰ mathanie: filius miche. De filijs aſáph:
D cātores in miniſterio domus dei. Preceptum
quippe regis ſuper eos erat: ꝛ ordo in cantori
bus per dies ſingulos: ꝛ fathaia filius meſeʒe
bél de filijs ʒará filij iudá in manu regis iux-
ta omne verbū populi: ꝛ in domibꝰ per omnes
regiones eoꝝ. De filijs iudá habitauerunt in
cariatharbé ꝛ in filiabus eius. Et in dybón ꝛ
in filiabꝰ eius: ꝛ in capſeél ꝛ in viculis eius: ꝛ
in ieſué: ꝛ in moladá: ꝛ in bethphalét: ꝛ ī aſer
ſuál: ꝛ in berſabée: ꝛ in filiabus eius: ꝛ in ſice-
léch: ꝛ in mochoná ꝛ in filiabus eius: ꝛ in ré-
mon ꝛ in ʒará: ꝛ in hierimuth: ʒonoá: odol-
lám. ꝛ in villís earū: lachis: ꝛ in regionibꝰ eiꝰ
aʒechá: ꝛ ī filiabꝰ eiꝰ. Et māſérūt in berſabeē
vſqꝫ ad vallē hennón. Filij autem beniamin

Al's + aſia vel aſaias

agebá mechmas ꝛ hai ꝛ bethél ꝛ filiabꝰ eiꝰ:
anathót nób anana aſor ramá gethai madid
ʒeboim neballáth ꝛ onó valle artificum: ꝛ de
leuitis + portiones iúde ꝛ beniamin. Als + por uenes

C Ca. Sū. C Recēſenſ ſacerdotes ꝛ leuite q̄
venerūt cū ʒorobabel: dedicaſ murus ciuitatis
pplō in hieruſalē ꝯgregato: recēſenſ cuſtodes
theſauroꝝ ad oblationē ſanctoꝝ. C XII

I ſunt autē ſacerdotes ꝛ leuite B
q̄ aſcēderūt cū ʒorobabél filio
ſalathiél. Joſue: ſaraia: hiere-
mias: eſdras: amaria: mellúch Al + ezra
acchús: ſechenias: reúm: meri
muth: addó: géthón abiamia-
mín: madía: belgá: ſemeia: ꝛ ioarib: ꝛ idaia:
ſellúm: amóch: elceia: adaia. Iſti principes ſa
cerdotū ꝛ fratres eoꝝ in diebꝰ ioſué. Porro
leuite ieſuá: bennui: cedmihél: ſarabia: iudá:
mathanias: ſup hymnos ipſi ꝛ fratres eorūꝫ
ꝛ bechecia: atqꝫ ethāni ꝛ fratres eorū vnuſqſqꝫ
in officio ſuo. Joſué autem genuit ioachím: ꝛ
ioachím genuit elyaſib: ꝛ elyaſib génuit ioia
da: ꝛ ioiada genuit iónathan: ꝛ ionathán ge-
nuit ieddá. In diebus antē ioachim erant ſa-
cerdotes ꝛ principes familiaꝝ ᵃ + ſaraie + maa
rie: hieremié ananie: + éſdre moſollám: ama
rie: iohānám: milico: ionathán: ſebenie: io-
ſéph: arán: edná: maraióth: helci: + adagé ʒa
charie: + géthón: moſollam: abie: ʒechri: mia
min: ꝛ + moadie: felthi: belgé: ſāmuá: ſemeie
ioathā: ioarib: mathanái: + iodaie: aʒʒi: ſella
ie: + celaia: + mochobér: + elchie: + aſebie: + i
daia: nathanahél. Leuite in diebꝰ elyaſib ꝛ ió
iada ꝛ ionám ꝛ iedboá ſcripti principes fami
liarū ꝛ ſacerdotes in regno dárij pérſe. Filij
leui ꝑncipes familiarū ſcripti in libro verboꝝ
dierum: ꝛ vſqꝫ ad dies ionathán filij elyaſib.
Et principes leuitarū aſebia ſerebeia ꝛ ieſué fi
lius cedmiél ꝛ fratres eorū per vices ſuas: vt
laudarent ꝛ cōfiterenſ iuxta preceptū dauid B
viri dei ꝛ obſeruarent éque per ordinē. Ma-
thania: ꝛ bechetia: ꝛ obedia: moſollám: thel-
mon: accub: cuſtódes portarū ꝛ veſtibulorum
ante portas. Hi in diébus ioachim filij ioſué
filij ioſedéch: ꝛ in diebꝰ neémie ducis ꝛ + éſ- Als + ezre
dre ſacerdotis ſcribéqꝫ. In dedicatióne autē
muri hieruſalém requiſierunt leuitas de oī-
bus locis ſuis vt adducerent eos in hieruſalē
ꝛ facerent dedicationē ꝛ leticiā in actione gra
tiárum ꝛ cantico: ꝛ in cymbalis pſaltérijs et
cítharis. Congregati ſunt autem filij cantó-

ᵃ Sechundo la hebrea dize ꝛ bin. ſiguifica hōmū en genitivo ſecundo el nominativo caſus.
Als + raſaie
Als + meraia
Als + ezre
Als + addaie
Als + gendon
Als + moadie
Als + iadaie
Als + celai
Als + mochbor
Als + helcie
Als + aſebia
Al + idaie

rum de campeſtribus circa hieruſalē ꝛ de vil
lis netuphati: ꝛ de domo galgál: ꝛ de regioni-
bus +gebá ꝛ aſmaueth: quoniam villas edi-
ficauérunt ſibi cantores in circúitu hieruſalē
ꝛ mundati ſunt ſacerdotes ꝛ leuite ꝛ munda
uérunt populum ꝛ portas ꝛ murum. Aſcén-
C dere autem feci principes iudá ſuper murum.
ꝛ ſtátui duos choros laudantiū magnos. Et
iérunt ad dextram ſuper murum ad portā ſter
quilinij. Et iuit poſt eos oſaias ꝛ media pars
principum iudá: ꝛ açarias + éſdra ꝛ moſol-
lam iudá ꝛ beniamín ꝛ ſemeia ꝛ hieremia.
Et de filijs ſacerdotum in tubis çacharias fi-
lius ionathán: filius ſemeie: filius mathanie:
filius michaie: filius çechúr: filius aſáph et
fratres eius ſemeia et açarél: malalai: gala-
lai maainathanaél et iuda et ananai in vaſis
cánticis dauid viri dei et + éſdras ſcriba an-
te eos in porta fontis. Et contra eos aſcendé
runt in grádibus ciuitatis dauid in aſcénſu
muri ſuper domum dauid et vſq; ad portam
aquarum ad orientem. Et chorus ſecundus
grátias referentium ibat ex aduérſo: et ego
poſt eum et media pars populi ſuper murum
ꝛ ſuper túrrim furnórum ꝛ vſq; ad murum
latiſſimum: ꝛ ſuper portā effraim: ꝛ ſuper por-
tam antiquā: ꝛ ſuper portā píſcium et túrrim
ananehél: ꝛ túrrim emáth: ꝛ vſq; ad portam
D grégis: et ſteterunt in porta cuſtodie. Stete-
rúntq; duo chóri laudántium in domo dei: ꝛ
ego et dimidia pars magiſtratuum mecum.
Et ſacerdotes elyachim: maaſía: miamín:
michéa: elioenái: çacharía et anania in tú-
bis: ꝛ maáſia: et ſemeia: et eleaçár: et açi: et
iohannám: et melchia: et elán: et eçér. Et
clare cecinerunt cantóres: et ieçraia prepoſi-
tus. Et immolauerūt in die illa victimas ma-
gnas ꝛ letati ſunt. Deus enim letificáuerat
eos leticia magna. Sed et vxóres eorum et lí-
beri gauiſi ſunt: et audita eſt leticia illa hieru
ſalém procul. Recenſuérunt quoq; in die illa
viros ſuper gaçophylatia theſauri: ad libami
na et ad primitias et ad decimas vt introfér-
rent per eos príncipes ciuitatis in decore gra
tiarum actiones ſacerdotes et leuitas: quia
letificatus eſt iudá in ſacerdotibus ꝛ leuitis
aſtántibus. Et cuſtodiérunt obſeruationem
dei ſui: ꝛ obſeruationem expiationis: et can-
tores ꝛ ianitores iuxta preceptum dauid ꝛ ſa-
lomonis filij eius: q: in dieb⁹ dauid ꝛ aſaph
ab exordio erant príncipes conſtituti cantoꝝ
in carmine laudantium ꝛ ꝯfitentium deo. Et
omnis iſraél in diebus çorobabél ꝛ in dieb⁹
neemie dabant partes cantoribus ꝛ ianitori-
per dies ſingulos: ꝛ ſanctificabant leuitas: et
leuite ſanctificabāt filios aarón.

C Ca. Sū. C Deuteronomiū legit: ſeparant
a hieruſalē alienigene: ſacerdotū partes ꝛ le-
uitarū ponunt in gaçophilatiū domus dñi: de
vaſis tobie que + eſdras proiecit extra gaço-
philatium: miniſtris templi reddūtur partes.

In die aūt illo le- C XIII
ctum eſt in volumine móyſi au A
diente pópulo. Et inuentuꝫ eſt
ſcriptum in eo q̄ non debebant
introire ammonites ꝛ moabí-
tes in eccleſiam dei vſq; in eter
num: eo q̄ nō ocurrerint filijs iſraél cum pa
ne ꝛ aqua ꝛ cōduxerunt aduerſum eos balaā
ad maledicendum eis: ꝛ cōuertit deus noſter
maledictionem in benedictionem. Factū eſt
autem cum audiſſent legem: ſeparauerunt
omnem alienigenam ab iſraél: ꝛ ſup hoc erat
eliaſib ſacerdos qui fuerat prepoſitus in ga-
çophilatio domus dei noſtri: ꝛ proximus+to-
bíe. Fecit ergo ſibi gaçophilatiū grāde: ꝛ ibi
erant ante eū reponentes munera ꝛ thús ꝛ va
ſa ꝛ decimam frumenti vini ꝛ olei: partes leuí
tarū ꝛ cantórū ꝛ ianitoꝝ ꝛ primitias ſacerdo
tales. In omnibus aūt his non fui in hieruſa
lém: q: in anno triceſimoſecūdo artaxerxis re
gis babylonis veni ad regem. Et in fine die-
rum rogaui regem ꝛ veni in hieruſalē. Et in-
tellexi malū qd fecerat eliaſib + tobie: vt fa-
ceret ei theſaurum in veſtibulis domus dei. Et
malum mihi viſum eſt valde. Et proieci vaſa B
tobie fóras de gaçophilatio: precepiq; ꝛ emū-
dauerunt gaçophilatiū. Et retuli ibi vaſa do-
mus dei ſacrificiū ꝛ thus. Et cognoui q̄ par-
tes leuitarum non fuiſſent date: et fugiſſet
vnuſquiſq; in regionem ſuam de leuitis ꝛ can
toribus: ꝛ de his qui miniſtrabant: et égi cau-
ſam aduerſum magiſtratus et viri. Quare de
reliquimus domum dei. Et congregaui eos
ꝛ feci ſtáre in ſtatiónibus ſuis. Et omnis iu-
dá apportabat décimaꝫ frumenti vini ꝛ olei
in hórrea. Et ꝯſtituimus ſuper hórrea ſelemiā
ſacerdotē ꝛ ſadoch ſcribā: ꝛ fadaiam de leuí-
tis: ꝛ iuxta eos anán filium çachúr: filiuꝫ ma
thanie: qm̄ fideles comprobati ſunt: ꝛ ipſis
credite ſunt partes fratrum ſuorū. Memēto
mei deus meus pro hoc: et ne déleas miſera-

tiones meas quas feci in domo dei mei et in
cerimonijs eius. Jn diebus illis vidi in iudá
calcantes torcularia in ſábbato: portantes a-
ceruos et onerántes ſup aſinos vinū ⁊ vuás
⁊ ficus ⁊ omne opus: ⁊ inferētes in hieruſa-
lém die ſábbati. Et conteſtatus ſum eos vt in
die qua véndere licéret vénderent. Et thýrij
habitauerūt in ea: inferéntes piſces ⁊ omnia
venália. Et vendébant in ſábbatis filijs iu-
dá: ⁊ hieruſalém. Et obiurgaui optimates iu
C da: ⁊ dixi eis. Que eſt hec res mala quā vos
fácitis: ⁊ prophanátis diem ſabbati. Nunqd
non hec fecerunt patres noſtri: ⁊ adduxit de-
us noſter ſuper nos omne malum hoc ⁊ ſuper
ciuitatem hanc. Et vos ádditis iracundiam
ſuper iſraél: violándo ſabbatum. Factum eſt
autem cum quieuiſſent porte hieruſalém in
die ſábbati: dixi: ⁊ clauſerunt iánuas: ⁊ pre
cépi vt non aperirent eas vſq3 poſt ſábbatum
Et de pueris meis conſtitui ſuper portas vt
nullus inférret ónus die ſabbati. Et manſé-
runt negociatores ⁊ vendéntes vniuerſa ve-
nália foris hieruſalém ſemel et bis. Et con-
teſtátus ſum eos: ⁊ dixi eis. Quare manétis
ex aduerſo muri? Si ſecūdo hoc fecéritis ma
num mittam in vos. Jtaq3 ex tempore illo
non venerunt in ſabbato. Dixiq3 leuitis vt
mundaréntur et venirent ad cuſtodiendas
portas: ⁊ ſanctificándam diem ſábbati. Et pro
hoc ergo memento mei deus: ⁊ parce mihi
ſecundum multitudinem miſerationum tua
rum. Sed ⁊ in diebus illis vidi iudéos ducē-
tes vxores açoticías: ammonitidas: ⁊ moabí
tidas. Et filij eorum ex media parte loquebā D
tur açótice: et neſciebant loqui iudaice: et lo
quebántur iuxta linguā populi ⁊ populi. Et
obiurgáui eos: et maledixi. Et cecidi ex eis
viros et decaluáui eos: et adiuráui in deo vt
non dárent filias ſuas filijs eorum: et non ac-
ciperent de filiabus eorum filijs ſuis ⁊ ſibi-
metipſis dicens. Nunquid non in huiuſcémo
di re peccáuit ſalomon rex iſraél? Et certe in
gentibus multis non erat rex ſimilis ei: ⁊ di-
lectus deo ſuo erat: ⁊ poſuit eum deus regē
ſuper omnem iſraél. Et ipſum ergo duxerūt
ad peccatum mulieres alienigene. Nunquid
et nos inobediéntes faciemus omne malum
grande hoc: vt preuaricemur in deo noſtro:
et ducamus vxóres peregrinas? De filijs au-
tem ioiada filij eliaſib ſacerdótis magni gé-
ner erat ſanaballáth horonitis: quem fugaui
a me. Recordare domine deus meus aduer-
ſum eos qui póllunnt ſacerdotium: iuſq3 ſa-
cerdotále ⁊ leuiticum. Jgitur mundaui eos
ab omnibus alienigenis et conſtitui órdines
ſacerdotum ⁊ leuitarum vnūquēq3 in miniſte
rio ſuo: ⁊ in oblatione lignorum in tēporibus
cōſtitutis ⁊ in primitijs. [a] Memento mei deus
meus in bonum: amen. a ſup. 5. b ⁊ ſup eo.

C Explicit liber Neemie: qui eſt ſecundus
eſdre.

¶ Incipit liber Eſdre tertius.
¶ Ca.Sũ. ¶ Quomodo ioſias celebꝛans pa
ſcha dedit pplo oues ⁊ agnos: moꝛitur ioſias ⁊
ↄſtituitur hieremias filius eius pro ꝓ eo: quē
amouit rex egypti ↄſtituens fratrem eius ioa-
chim pꝛo eo: de tranſmigratione babylonis: de
ſedechia: ⁊ deſtructione hieruſalē. ¶ Cap. I

A a 4.Reg. 23.c. 2.par.35.a. Et fecit ioſi-
as paſcha in hieroſóly-
mis domino: ⁊ ímolá-
uit phaſé q̃rtadecia lu-
na pꝛimi mēſis: ſtátuens
ſacerdotes per vices die
rũ ſtólis amictos í tém
plo domini. Et dixit le-
uitis ſacris ſeruis iſraél:
vt ſanctificárēt ſe domi-
no in poſitióne ſctē arce domini in domo quā
edificáuit ſalomón filius dauid rex. Non erit
vobis tóllere ſuper húmeros eam. Et nunc de-
ſeruíte domino veſtro ⁊ curam ágite géntis il
lius iſraél ex parte ſm págos ⁊ tribus veſtras:
ſm ſcriptúrā dauid regis iſraél: ⁊ ſm magni-
ficéntiam ſalomónis filij eius: omnes in tem
plo: ⁊ ſm partículam pꝛincipátus patérnā ve
ſtrā eoꝛũ qui ſtant in ↄſpectu fratrum filioꝛuꝫ
iſraél. Immoláte paſcha ⁊ ſacrificia paráte
fratribus veſtris: ⁊ fácite ſm ꝓcéptum domini
qđ datũ eſt móyſi. Et donáuit ioſias in plebē
que inuénta eſt óuium agnoꝛum ⁊ hedóꝛuꝫ et
B capꝛárũ trigita milia: vitulos tria mília. Hec
de regalibus data ſunt ſm promiſſiónem po-
pulo: ⁊ ſacerdotibus in paſcha: oues numero
duo milia: ac vituli centum. Et iechonías ⁊ ſe
meias: ⁊ nathanahél fratres: ⁊ aſabias ⁊ oçi-
él ⁊ coꝛabá in phaſé: oues quinqꝫ milia: vitu-
los quingéntos. Et hec cuꝫ fierent elegánter:
ſtetérunt ſacerdótes ⁊ leuíte habentes áçyma
per tribus. Et ſm partes pꝛincipatus patrum
ín conſpectu populi offerébant domino ſm ea
que in libꝛo móyſi ſcripta ſũt: ⁊ aſſauérũt pha
ſé igni pꝛout opoꝛtébat: ⁊ hóſtias coxérunt in
émolis ⁊ in óllis cum beniuoléntia: ⁊ attulé-
runt omnibus qui erant ex plebe: ⁊ poſt hec pa
rauérunt ſibi ⁊ ſacerdotibus. Sacerdotes enī
al's + vſ- qꝫquo offerébant ádipes + vſqꝫdum finita eſſet hoꝛa:
⁊ leuíte parauérunt ſibi ⁊ fratribus ſuis filijs
aarón. Et ſacrificatóꝛes filij aſáph erant per oꝛ
dinem ſm preçéptum dauid ⁊ aſáph ⁊ çacha
rías ⁊ ieddimus qui erat a rege ⁊ oſtiárij per

ſingulas iánuas: ita vt non pꝛeuarícarēt vnuſ
quiſqꝫ ſuam. Fratres eniꝫ illoꝛum parauérũt C
illis. Et conſummáta ſunt que pertinébant ad
ſacrificiuꝫ domini. In illa die egérunt phaſé:
⁊ offerébant hóſtias ſuper domíni ſacrificiuꝫ
ſm pꝛecéptum regis ioſie. Et egérũt filij iſra-
él qui inuēti ſunt in tempoꝛe illo phaſé: ⁊ diē
feſti açymóꝛum per dies ſeptem. Et non eſt ce
lebꝛátum phaſé tale in iſraél a tempoꝛibus ſa
muél pꝛophéte: ⁊ omnes reges iſraél non ce-
lebꝛauérunt tale paſcha quale egit ioſías ⁊ ſa
cerdotes ⁊ leuite ⁊ iudéi et omnis iſraél qui
inuénti ſunt in commoꝛatione hieroſólymis
Octauodécimo anno regnante ioſia celebꝛá-
tuꝫ eſt phaſé. Et dirécta ſunt opera ioſie in cõ
ſpectu domini ſui in coꝛde pleno metuéntia: ⁊
que circa illum quidem cõſcripta ſunt in pꝛi-
ſtinis tempoꝛibus de eis qui peccauérũt quiqꝫ
irreligióſi fuérunt in dominũ pre omni gēte:
⁊ qui nõ q̃ſiérũt verba dñi ſup iſraél.[b] Et poſt b 4.Reg. 23.f. 2.par.35.
omnē actũ hũc ioſie aſcéndit pharao rex egý
pti véniens in chárchamis ab itinere ſup eu-
fráten ⁊ érũt in óbuiam illius ioſias. Et mi-
ſit rex egýpti ad ioſiam dicēs. Quid mihi ⁊ ti
bi eſt rex iúde? Non ſum miſſus a dño vt pú-
gnem contra te. Super eufráten enī bellũ me
um eſt. Feſtinans deſcénde: Et non eſt reuér- D
ſus ioſias ſuper cúrrum: ſed expugnáre eũ co-
nabát: nõ atténdens verbũ ꝓphéte ex oꝛe dó
mini ſed cõſtituit ad eũ bellũ in cāpo maged
dó. Et deſcendérunt pꝛincipes ad regem ioſiā.
Et dixit rex púeris ſuis. Amouéte me a ꝓlio:
infirmatus ſum eniꝫ valde. Et ſtatim amoué-
runt eum púeri ipſius de ácie. Et aſcendit ſu
per cúrrum ſecũdáriũ ſuũ: ⁊ peruéniēs hiero
ſólymá vita functꝰ eſt: ⁊ ſepultus eſt in patér-
no ſepulcro. Et in tota iudea lugébāt ioſiam:
⁊ qui ꝓſidébāt cum vxoꝛibus lamētábant euꝫ
vſqꝫ in hunc diem. Et datum eſt hoc fieri ſem
per in oē génus iſraél. Hec aũt pꝛeſcripta ſunt
in libꝛo hiſtoꝛiárum reguꝫ iudé: ⁊ ſingula ge
ſta actus ioſie ⁊ eius gloꝛia: ⁊ intelléctus eius
in lege domini: queqꝫ géſta ſunt ab eo: ⁊ que
non: ſcripta ſunt in libꝛo regum iſraél ⁊ iúde. E
Et aſſuméntes qui erant ex gente iechoniám
filíum ioſie: conſtituérunt regem pꝛo ioſia pa
tre ſuo cum eſſet annoꝛum trigintatriuꝫ. Et re
gnáuit ſuper iſraél menſibus tribus. Et amó
uit eum rex egýpti ne regnáret in hieroſóly-
mis: Et mulctáuit genteꝫ argenti talenta cē-
tũ: ⁊ auri taléntũ vnuꝫ. Et conſtituit rex egý-

pti ioachim fratrem ipſius regem iude ⁊ hie
ruſalem: ⁊ alligauit magiſtratus ioachim: et
ʒaracélem fratreʒ ſuum apprehéndens redú
xit in egýptum. Annorum erat ioachim vigi
tiquinqʒ cum regnare cepiſſet in terra iudá ⁊
hieruſalém: ⁊ fecit malum in conſpectu domi
ni. Poſt hunc aũt aſcendit nabuchodonoſoꝛ
al.+ereo rex babylonis: ⁊ alligans euʒ in +areolo vin
culo perduxit in babyloniã. Et ſacra vaſa do
mini accepit nabuchodonoſoꝛ: ⁊ tulit ⁊ ꝯſecra
uit in templo ſuo in babylónia. Nam de im
mundicia illius ⁊ religioſitate ſcriptuʒ eſt in
libro temporum reguʒ. Et regnauit ioachim
filius eius pro eo. Cum autem conſtitutus eſt
F erat annorum decẽ ⁊ octo. Regnauit aũt men
ſes tres: ⁊ dies decẽ in hieruſalém: ⁊ fecit ma
lum in cõſpectu dñi. Et poſt annũ mittens na
buchodonoſoꝛ tranſmigrauit eũ in babyló
niã ſimul cũ ſacris vaſis dñi. Et cõſtituit ſede
chiã regẽ iuda ⁊ hieruſaléʒ cũ eſſet annoꝝ vi
gintiunius. Regnauit aũt annis vndecim. Et
fecit malũ in ꝯſpectu dñi: ⁊ non eſt véritus a
verbis que dicta ſunt ab hieremia ꝓpheta ex
ore dñi: ⁊ adiuratus a rege nabuchodonoſoꝛ
piurãs diſceſſit: ⁊ indurata ceruice ſua ⁊ cor
de ſuo: tranſgreſſus eſt legitima dñi dei iſraél
Et duces populi dñi multa inique geſſérunt
⁊ impie egerunt ſup oẽs immũdicias géntiũ
⁊ polluérunt tẽplũ dñi qđ ſanctũ erat in hie
roſólymis. Et miſit deus patrũ ipſoꝝ per án
gelum ſuum reuocáre eos: propter qđ parce
ret illis ⁊ tabernaculo ſuo. Ipſi vero ſubſána
bant in ángelis ſuis: ⁊ qua die locutus eſt do
G minus erant illudentes prophetis eius. Qui
vſqʒ ad iracúndiã concitatus eſt ſuper genteʒ
ſuam: propter irreligioſitatem ſuam: et prece
pit aſcendere reges caldeorum. Hi occiderũt
iúuenes eorum in gladio: in circúitu ſancti
tẽpli eorum: ⁊ non pepercerunt iúueni ⁊ ſeni
⁊ virgini ⁊ adoleſcenti: ſed omnes tráditi ſũt
in manus ipſorum: ⁊ omnia ſacra vaſa domi
ni: ⁊ regales apothécas reſumentes tulérunt
in babyloniam: ⁊ incenderunt domum domi
ni ⁊ demolierũt múros hieruſalém: ⁊ turres
eius incenderunt igne. Et conſummaué
runt omnia honorifica eius: ⁊ ad nihilum
redegerunt: ⁊ reliquos a gladio duxerunt in
babylonẽ. Et erant ſerui illius vſqʒdũ regná
rent perſe: in repletione verbi dñi in ore hie
al.+bene remie quouſqʒ +bénigne ágeret terra ſabba
ta ſua. Omni tẽpore diſcretionis ſue ſabbati

ʒáuit in applicatione annoꝝ ſeptuagitaſeptẽ.
¶ Ca. Sũ. ¶ Cyrus dat licentiam iudeis vt
redeant in hieruſalem: dans etiam eis vaſa
templi: mittitur artaxerxi epl'a accuſans iu
deos ne reedificent ciuitatem. ¶ II

R[a]Egnãte cýro rege perſarum A
in conſummatione verbi domi a 2.par.36 b.
in ore hieremie ſuſcitauit do 1.eſdre.1.a
minus ſpiritum cýri regis per
ſárum: ⁊ predicáuit in toto re
gno ſuo ſimul per ſcripturam
dicens: hec dicit cýrus rex perſarum. Me con
ſtituit regem orbi terrarũ dominus iſraél do
minus excélſus: ⁊ ſignificauit mihi edificáre
domum ſibi in hieruſalém que eſt in iudéa.
Si quis eſt ex género veſtro: dominus ipſius
aſcéndat cum eo in hieruſalém. Quotquot
ergo circa loca hábitant ádiuuent eos qui ſũt
in loco ipſo in áuro et árgento in datiónibus
cum equis et iuméntis: cumqʒ alijs que ſecun
dum vota apponuúntur in édeʒ domini que
eſt in hieruſalém. Et ſtantes principes tribuũ
pagoꝝ ⁊ iudeẽ ex tribu beniamin ⁊ ſacerdo
tes ⁊ leuite quos excitauit dominus aſcénde
re ⁊ edificare domum domini que eſt in hie
ruſalem: ⁊ qui erant in circuitu eoꝝ adiuué
rũt in omni áuro ⁊ árgento eius ⁊ iumentis
⁊ votis qʒ pluribꝰ multi quorum ſenſus exci B
tatus eſt.[b] Et cyrus rex protulit vaſa ſacra do b 1.eſdr.1.e
mini que tranſtulit nabuchodonoſoꝛ rex baby
lónis ex hieruſalém: ⁊ conſecrauit ea ídolo
ſuo. Et proferens ea cýrus rex perſarũ: trádi
dit mitridáto qui erat ſuper theſáuros ipſius.
Per hunc aũt trádita ſunt ſalmanáſaro pre
ſidi iudeẽ. Horũ autẽ hic numerus. Libatória
argẽtea: duo milia quadringénta: athiſce ar
géntee triginta: phiale áuree triginta: item
argéntee duo milia quadringente: ⁊ alia va
ſa mille. Omnia aũt vaſa áurea ⁊ argẽtea quĩ
qʒ milia octingenta ſexagínta. Et enumerata
ſunt ſalmanaſaro ſimul cum his qui ex capti
uitáte babylónie vénerant in hieroſólymaʒ
In artaxerxis autem regis pérſarũ tẽporibus
ſcripſérũt ei de his qui inhábitant in iudeá ⁊
hieruſalém: balſámus ⁊ mitridátus: ⁊ ſabél
lius: ⁊ ráthimꝰ +bálthemus: ſamelius: ſcriba Al.+ bal timus
⁊ reliqui inhabitantes i ſamaría ⁊ céteris lo
cis ſubiectã eplam: regi artaxerxi. Dñe pue C
ri tui ráthimus ab accidéntibus: ⁊ ſabéllius
ſcriba ⁊ reliqui curie tue iúdices in celeſýri
am ⁊ phenicẽ. Et nunc notum ſit domino re

gi qm̄ iudéi q aſcendérunt a vobis ad nos veniéntes i hieruſalém ciuitatē réfugā ꝛ péſſimā edificāt firmos eius ꝛ ſtátuūt múros: et témplū ſúſcitant. Qꝫ ſi ciuitas iſta ꝛ muri cōſummati fúerint: non tm̄ tribúta nō ſuſtinébunt péndere: ſed etiam regibꝰ reſiſtent. Et qꝛ id agif circa témplū: recte habéri arbitrati ſumus nō deſpicere hocipſuz ſed notū fácere dn̄o regi: vt ſi vidébif + regi: queraf i libꝛis patrū ſuoꝝ: ꝛ inuénies in ammonitiónibus ſcripta de his: ꝛ ſcies qm̄ ciuitas fuit réfuga: et reges et ciuitates concútiens: et iudéi réfuge: et pꝛélia committéntes in ea ab etérno:

Mo + rex

D ob quā cauſam ciuitas iſta deſérta eſt. Nunc ergo notū facimus dn̄e rex: qm̄ ſi ciuitas hec edificata fuerit et huius muri erécti fúerint deſcénſus tibi non erit in celeſýriā ꝛ phenicē. Tunc ſcripſit rex ráthimo qui ſcribébat accidéntia et bálthimo a ſabéllio ſcribe: ꝛ céteris ꝯſtitútis ꝛ inhabitantibꝰ in ſýria ꝛ phenice eā q̄ ſubiécta ſunt. Legi ep̄laz quā miſiſtis mihi. Pꝛecépi ḡ inquiri: ꝛ iuéntū eſt: qm̄ ciuitas illa eſt ab euo regibꝰ reſiſtés: ꝛ hoīes réfuge ꝛ pꝛélia in ea efficiéntes: ꝛ reges foꝛtiſſimi erāt i hieruſalēz dn̄ántes ꝛ tribúta exigéntes a celeſýria ꝛ phenice. Nūc ergo p̄cépi ꝓhibére homīes illos edificáre ciuitátē: ꝛ ꝓhibére ne qd vltra hec fiat: ſed nec p̄cedant in plúrimū: et quo ſunt malicie: ita vt regibꝰ moléſtia impoꝛtef. Tūc recitátis his q̄ a rege artaxérxe ſcripta fuerant ráthimꝰ ꝛ ſabéllius ſcriba ꝛ q cū his cōſtitúti erāt iūgéntes feſtinánter venerūt in hieruſalém cū eqtátu ꝛ turba ꝛ ágmine: ceperūtqꝫ edificātes ꝓhibére. Et vacábant ab edificatióne témpli in hieruſalém vſqꝫ ſcdo anno regni dárij regis perſárum.

¶ Ca. Sū. ¶ Interrupta eſt reſtauratio vſqꝫ ad regnum dárij. fecit cenā magnam dárius rex perſarum: et tribus cuſtodientibꝰ coꝛpus regis: pꝛimus hoꝝ ſua pꝛoponit. ¶ III

A REx dárius fecit cenā magnā oībus vernáculis ſuis: ꝛ oībꝰ magiſtrátibꝰ médie ꝛ pérſidis: ꝛ oībus purpurátis: ꝛ p̄tóꝛibꝰ: ꝛ cōſulibꝰ: ꝛ p̄féctis ſub illo ab índia vſqꝫ ethiópiā centū vigitiſeptē puīcijs. Et cū māducáſſent ꝛ bibiſſent et ſatiáti reuerterénf: tunc dárius rex aſcéndit ī cubículo ſuo: ꝛ doꝛmíuit: ꝛ expgefáctꝰ ē. Tūc illi tres iúuenes coꝛpoꝛis cuſtódes q cuſtodié-

B bāt coꝛpus regis dixérūt álter álteri. Dicāmꝰ vnuſqſqꝫ nr̄m ſermonē q p̄cellat: ꝛ cuiuſcúnqꝫ apparúerit ſermo ſapiéntioꝛ altérius: dabit illi rex dáriꝰ dona magna: púrpura coopériri: ꝛ ī áuro bibere ꝛ ſup áurū doꝛmire: ꝛ currū áureo fréno: ꝛ cýdarim byſſinam ꝛ toꝛquē circa collū: ꝛ ſecūdo loco ſedébit a dário ꝓpt ſapientiā ſuā ꝛ cognátꝰ dárij vocábif. Tunc ſcribētes ſinguli ſuū verbū + ſignificauérūt: ꝛ poſuérunt ſúbtus ceruical dárij regis: ꝛ dixérūt.

Mo + ſignauerunt.

C Cū ſurréxerit rex: dabimus illi ſcripta noſtra: ꝛ quodcúnqꝫ iudicáuerit rex e tribꝰ ꝛ magiſtrátus pérſidis: qm̄ verbū eius ſapientius eſt: ipſi dábif victoꝛia ſicut ſcriptū eſt. Unus ſcripſit. + Foꝛte ª eſt vinū. Alius ſcripſit. Foꝛtioꝛ eſt rex. Tertius ſcripſit. Foꝛtióꝛes ſunt muliéres. Super omnia aūt vincit véritas. Et cuz ſurrexiſſet rex: accepérunt ſcripta ſua: ꝛ dedérunt illi: ꝛ légit. Et mittēs vocauit omnes magiſtrátus perſárum ꝛ médos ꝛ purpurátos ꝛ pꝛetóꝛes ꝛ pꝛeféctos: ꝛ ſedérunt in concilio: ꝛ lécta ſunt ſcripta coꝛam ipſis. Et dixit. Uocáte adoleſcéntes: ꝛ ipſi indicábunt verba ſua. Et vocati ſunt ꝛ introiérunt. Et dixit illis. Iudicáte nobis de his que ſcripta ſunt. Et cépit pꝛioꝛ qui dixerat de foꝛtitudine vini: ꝛ dixit. Uiri qꝫ preualet vinum omnibus hominibꝰ qui bibunt illud.

Mo + foꝛtius. ª vi. S. c. conſuet... do. i gle...

D Sedúcit mentē: Itémqꝫ regis ꝛ óꝛphani facit mentem vanam. Itez ſerui ac liberi páuperis ac diuitis et omnē mētem conuértit in ſecuritátem ꝛ iocunditátez: ꝛ nō méminit oēm triſticiā ꝛ débitum: ꝛ oia pꝛecoꝛdia facit honéſta: ꝛ non méminit regez nec magiſtrátum: ꝛ omnia per talénta loq facit. Et non meminérunt cum bibérunt amíciciam nec fraternitátem: ſed nō multū poſt ſumunt gládios: ꝛ cum a vino merſerint et ſurréxerint non meminérunt que geſſérunt. O viri: nū p̄céllit vinū? Quis ſic cógitat fácere? Et tacuit hoc dicto.

¶ Ca. Sū. ¶ Secūdus ꝛ tertius ſimiliter ꝓponunt: ꝛ ꝯcludítur veritas eſſe foꝛtioꝛ omnibus: ꝫoꝛobabel venit cum epiſtolis regis i babyloniam: numerantur aſcendentes de captiuitate tranſmigrationis. ¶ IIII

ET ichoáuit ſéquēs dicere: q dixit de foꝛtitudine regis. O viri:

A nū p̄céllunt hoīes: q terram ꝛ mare óbtinēt ꝛ omnia q̄ in eis ſunt? Rex aūt ſup oia p̄céllit: ꝛ dominaf eoꝝ: ꝛ oē quodcúnqꝫ dixerit illis fáciunt. Et ſi miſerit illos ad + bel

Mo + bellandum

latóres: vadunt ⁊ demoliūť móntes ⁊ muros
⁊ turres. Jugulanť ⁊ iugulant: ⁊ regis verbū
non pretereunt. Nam ſi vicerint áfferunt re-
gi omnia quecūq; predati fúerint. Similiter
⁊ alij oēs ⁊ quótquot nō militāt nec púgnant
ſed colūt terrā: rurſum cū fuerint meténtes
áfferunt tribúta regi. Et ipſe vnus ſolus ſi di-
xerit occidite: occidunt: dixerit remittite: re-
mittunt: dixerit percútite: percútiunt: dixerit
exterminate: extérminant: dixerit edificáte: e-
dificāt: dixerit excidite: excidūt: dixerit plan
táte: plántāt: ⁊ omnis plebs ⁊ virtutes eū ob
áudiunt: ⁊ ſup hoc ipſe recumbit ⁊ bibit ⁊ dor
B mit. Hi aūt cuſtódiūt in circúitu eū: ⁊ nō póſ
ſunt ire ſinguli ⁊ fácere opera ſua: ſed i dicto
obaudientes ſunt ei. Uiri quō non precéllit
rex: q ſic diffamāť? Et tácuit. Tertius qui di
xerat de mulieribus ⁊ veritate: hic eſt ʒoroba
bél cepit loqui. Uiri non magnus rex: ⁊ mul
ti homines: nec vinū precellit. Quis eſt ergo
qui dñatur eoꝝ? Nōne mulieres genuerūt re
gem ⁊ oēʒ pplm qui dñať mari ⁊ terre: ⁊ ex il
lis nati ſunt: ⁊ ipſe educauerūt eos qui plāta-
uerunt vineas ex quibꝰ vinū fit? Et ipſe faciūt
ſtolas omnium hominū ⁊ ipſe faciunt gloriaʒ
hominibus: ⁊ non poſſunt homines ſeparari a
mulieribus. Si congregáuerint áurum ⁊ ar-
géntū ⁊ omnē rem ſpecioſam ⁊ viderint mu-
lierē vnā bono hábitu ⁊ bona ſpécie: omnia
hec relinquentes in eam inténdunt: et aperto
ore conſpiciunt et eam alliciunt magis q̄ʒ áu
rum ⁊ argéntum ⁊ omnē rem precioſam. Ho
al. + enu triuit — mo patrem ſuum relinquit qui + enutriuit il-
lum ⁊ ſuam regionē: ⁊ ad mulierem ſe con-
C iungit. Et cum muliére remittit ánimam: et
neq; patrem méminit neq; matrem neq; re-
gionem. Et hinc opoꝛtet vos ſcire qm̄ mulie-
res dñanť veſtri. Nōne dolétis? Et áccipit ho
mo gladium ſuum ⁊ vadit in viā facere fúr-
ta ⁊ homicidia et mare nauigare et flúmina:
et léonem videt et in ténebris ingréditur: et
cum fúrtuʒ fécerit et fráudes ⁊ rapinas: amā
bili ſue áffert. Et iterum diligit homo vxoreʒ
ſuam: magis q̄ʒ patrem aut matrem. Et mul-
ti deméntes facti ſunt propter vxores ſuas: et
ſerui facti ſunt propter illas: ⁊ multi periérūt
⁊ iugulati ſunt: ⁊ peccauerunt propter mulie
res. Et nunc credite mihi: q: magnus eſt rex
al. + ve rentes — in poteſtate ſua: quoniā omnes + regiones ve
rēnť tángere eum. Uidébam tñ apemē filiam
beʒácis mirifici concubinam regis ſedénteʒ

iuxta regem ad déxteram ⁊ auferéntem dya-
déma de capite eius: ⁊ imponénteʒ ſibi: ⁊ pal- D
mis cedébat regem de ſiniſtra manu. Et ſuper
hec apérto ore intuebátur eam. Et ſi arriſerit
ei: ridet: nam ſi indignáta fúerit ei blāditur:
donec reconcilietur in gratiaʒ. O viri: cur nō
ſunt foꝛtiores mulieres? Magna eſt térra ⁊ ex-
célſum eſt celum: que iſta águnt. Et tunc rex ⁊
purpuráti intuebántur in alterutrum. Et in
choáuit lóqui de veritáte. O viri: nonne foꝛtes
ſunt mulieres? Magna eſt terra ⁊ excélſuʒ eſt
celum: ⁊ vélox curſus ſolis conuértit in gyro
celum in locum ſuum in vna die. Nonne + ma
gnificus eſt qui hec facit? Et véritas magna: ⁊ — al. + ma gnus eſt
foꝛtioꝛ pre omnibus. Omnis terra veritátem
inuocat: celum etiaʒ ipſam benedicit ⁊ omnia
opera mouentur ⁊ trémunt eam: ⁊ non eſt cū
ea quicq̄ʒ iniquum. Uinum iniquum: ini-
quus rex: inique mulieres. Iniqui oēs filij
hóminum: ⁊ iniqua illoꝛum omnia opera: ⁊
non eſt in ipſis véritas. Et in ſua iniquitáte pe E
ribunt ⁊ véritas mánet ⁊ inualéſcit in etér-
num ⁊ viuit: ⁊ óbtinet in ſecula ſeculoꝛum.
a Nec eſt apud eam accipere perſónas: neq; — a Di. l. c. ꝯſuetudo in glo.
differéntias: ſed que iuſta ſunt facit omnibus:
iniuſtis ac malignis: ⁊ omnes benignántur in
opéribus eius. Et non eſt in iudicio eius ini-
quum: ſed foꝛtitudo ⁊ regnuʒ ⁊ poteſtas ⁊ ma
ieſtas omnium euoꝛum. Benedictus deus ve-
ritátis. Et déſijt loquéndo. Et omnes populi
clamauérunt: ⁊ dixérunt. Magna eſt véritas
⁊ preualet. Tunc rex ait illi. Pete ſi quid vis
ámplius q̄ʒ que ſcripta ſunt: ⁊ dabo tibi ſm q
inuéntus eſt ſapiéntioꝛ próximis: ⁊ próximus
mihi ſedébis: ⁊ cognátus meus vocáberis.
Tunc ait regi. Memoꝛ eſto voti tui quod vo-
uiſti edificáre hieruſalem in die qua regnum
accépiſti: ⁊ oīa vaſa que accépta ſunt ex hieru
ſalém remittere: que ſeparáuit cýrus quādo
mactáuit babylóniam: ⁊ vóluit remittere ea
ibi. Et tu voluiſti edificáre templum: quod in
cenderunt idumei qn̄ exterminata eſt iudéa
a chaldeis. Et nūc hoc eſt quod póſtulo dñe ⁊
qd peto: hoc eſt maieſtas qd a te poſtulo: vt fá-
cias votum quod vouiſti regi celi ex oꝛe tuo.
Tunc ſúrgens dárius rex oſculátus eſt illuʒ: F
⁊ ſcripſit epiſtolam ad oēs diſpenſatóres ⁊ pre
féctos ⁊ purpurátos vt deducerent eum ⁊ eos
qui cū illo erāt: omnes aſcendéntes edificáre
hieruſaléʒ. Et oibus prefectis qui erant in ſy-
ria ⁊ phenice ⁊ libano ſcripſit epiſtolas: vt trā

berent ligna cedrina a libano in hieruſalem:
vt edificárent cum eis ciuitatem. Et ſcripſit o
mnibus iudéis qui aſcendébāt a regno in iu
déam pro libertate: omnem potentem ⁊ ma-
giſtrátum ⁊ prefectum non ſuperuenire ad iá
nuas ipſorum: ⁊ omnē regiónez quā obtinuē
rant ímmúnē eſſe eis: ⁊ iduméi relinquāt ca-
ſtélla que óbtinent iudeorū: ⁊ in ſtructúrā tē-
pli dare per ſingulos annos talénta viginti vſ-
qʒdum edificarétur ⁊ ſuper ſacráriū holocau-
ſtómata hoſtiláre quotidie ſicut habent precé
ptum: alia talénta decē offérre per ſingulos an
nos: ⁊ omnibus qui pcédūt a babylónia cón
dere ciuitatē vt eſſet libértas tā ipſis q̄ʒ filijs
eorū ⁊ omnibus ſacerdotibus qui precédunt.
B Scripſit autē ⁊ quantitátē: ⁊ ſácram ſtólā iúſ-
ſit dari in qua deſeruirent: ⁊ leuitis ſcripſit da
re precépta vſqʒ in die qua ꝯſummábitur do-
mus ⁊ hieruſalém extruétur: ⁊ omnibꝰ cuſto-
diéntibus ciuitatem ſcripſit dare ei ſortes ⁊ ſti
péndia. Et dimiſit omnia vaſa que ſeparáue-
rat cýrus a babylónia: ⁊ omnia quecúnqʒ di-
xit cýrus ⁊ ipſe precépit fíeri ⁊ mitti hieruſa-
lém. Et cū proceſſiſſet ille adoléſcens: éleuās
faciem in hieruſalém benedixit regem celi: ⁊
dixit. Abs te eſt victória: ⁊ abs te eſt ſapiéntia:
⁊ cláritas. Et ego ſeruus tuꝰ ſum. Benedictus
es qui dediſti mihi ſapiéntiam: ⁊ tibi ꝯfitébor
dñe deus patrum noſtrorū. Et accepit epiſtolas:
⁊ proféctus eſt in babyloniā. Et venit ⁊ nun-
ciáuit fratribus ſuis omnibꝰ qui fuérūt in ba
bylónia: ⁊ benedixérunt deū patrū ſuorū: q̄ſi
dedit illis remiſſiónem ⁊ refrigériuz vt aſcen-
derent ⁊ edificárent hieruſalém: ⁊ templum
vbi nominátū eſt nomen eius in ipſo: ⁊ exul-
tauérunt cū múſicis ⁊ leticia diebus ſeptem.

¶ Capituli Summarium. ¶ Agitur feſtum
tabernaculorum: ⁊ fiunt oblationes: fundatur
templū: ſed inimici eorū reſiſtebant: ſtructura
templi per biennium protrahitur. ¶ V

A POſt hec autem electi ſunt vt a-
ſcénderent príncipes pagórum
per domos ⁊ tribus ſuas: ⁊ vxo
res illorum: ⁊ filij ⁊ filie eorū
⁊ ſerui ⁊ ancille ipſorum: ⁊ pe
cora illorum. Et dárius rex mí
ſit vna cum eis équites mille: donec dedúce-
rent eos in hieruſalem: cum pace: ⁊ cum mu-
ſicis: ⁊ cum týmpanis: ⁊ týbijs: ⁊ omnes fra-
tres erant ludéntes: ⁊ fécit eos aſcéndere ſi-
mul cum eis. Et hec ſunt nōia virorū qui aſcē
derūt per págos ſuos in tribus ⁊ in partē prin
cipátus ipſorū. Sacerdotes. Filij phineés: fi-
lij aarón: ieſús filius ioſedéch: ioachim filius
ʒorobabél: filij ſalathiél de domo dauid: ex p
genie pharés: tribu aūt iudá: qui locutus eſt
ſub dário rege perſárum ſermónes mirificos
in ſecundo anno regni ipſius menſe niſám p-
mo. Sunt autem hi qui aſcendérunt ex iudéa
de captiuitate tranſmigratiónis quos tráſmi-
gráuit nabuchodonoſor rex babylónie in ba-
bylónem ⁊ reuerſus eſt in hieruſalém. Et reli
quit partem iudeé vnuſquiſqʒ in ciuitatē ſuā:
qui venérunt cum ʒorobabél ⁊ ieſú: neemias
areorés elimeó: emmanio: mardocheó: beel-
ſuró mechapſatochór: olioró: emoniá vnꝰ de
principibus eorum: ⁊ numerus a gentilibꝰ eo-
rum ex prepóſitis eorū. Filij pharés: duo mi
lia centumſeptuagintaduo. Filij arés: tria mi
lia quinquagintaſeptem. Filij ſemo: centum-
quadragintaduo. In filijs ieſú et ioabés: mil- B
letrecētiduo. Filij + demú: duo milia quadri al's + t mu
gentiſeptuaginta. Filij chorobá: ducentiquin
qʒ. Filij + banicá: centūſexagintaocto. Filij be al's + t nica
béch quadringéntitres. Filij archád: quadri
génti vigintiſeptem. Filij chán: trigintaſeptē.
Filij ʒaroár: duo milia ſexagintaſeptem. Filij
admú: quadringéntiſexagintavnus. Filij ade
rectis centumocto. Filij ciaſó et ʒelás cētum-
ſeptem. Filij oʒoróc quadringéntitrigíntano
uem. Filij iedarboné centumtrigintaduo. Fi-
lij ananie centumtriginta. Filij aſoni nonagí
ta. Filij marſár quadringénti vigintiduo. Fi-
lij ʒabarús nonagintaquīqʒ. Filij ſepolemón
centúvigintitres. Filij nepopás quinquagin-
taquinqʒ. Filij hechanatús centumquinqua-
gintaocto. Filij cebethamus centumtriginta-
duo. Filij crearpatrós q enocadiés et modié
quadringéntivigítitres. Qui ex gramás et ga
beá: centumuigintiunus. Qui ex beſſelón et
ceaggé: ſexagintaquinqʒ. Qui ex haſtaró: cen
tumvigintiduo. Qui ex bechenobés: quinqua
gintaquinqʒ. Filij liptis: centūquinquaginta-
quinqʒ. Filij labonni: trecénti quinquaginta-
ſeptē. Filij ſichém: trecentiſeptuaginta. Filij
ſuadón ⁊ cliomús: trecētiſeptúagintaocto. Fi
lij ericús: duo milia centūquadragintaqnqʒ.
Filij anaás: trecentiſeptuaginta. Sacerdotes. C
Filij eddús: filij euthér: filij eliaſib: trecētiſe
ptuagintaduo. Filij emerús: ducenti quinqua
gintaduo. Filij faſurij trecentiquinquaginta-
ſeptem. Filij carcé: ducentivigintiſeptē. Leui-

re. Filij ieſú in cadubél: et bamis et ſerebias ⁊ edias: ſeptuagintaquattuor. Omnis numerus a duodecimo anno: trigintamilia quadrĩgentiſexagítaduo. Filij ⁊ filie ⁊ vxores: omnis cõputátio: quadraginta milia ducentiquadragintaduo. Filij ſacerdotum qui pſallebant in templo. Filij aſáph: centũvigintiocto. Oſtiárij vero filij eſmenní: filij aſér: filij amón: filij accubá: topá filij tobi: oẽs centumtrigintanouem. Sacerdotes ſeruientes in templo. Filij ſél: filij gaſphá: filij toblóch: filij carié: filij ſú: filij hellú: filij labaná: filij armachá: filij accúb: filij vthá: filij cethá: filij aggáb: filij obai: filij anani: filij cãná: filij geddú: filij án: filij radin: filij deſanón: filij nechobá: filij caſebá: filij gaçé: filij oçiú: filij ſmoné: filij attré: filij haſtém: filij aſianá: filij maneí. Filij naſiſim: filij accuſú: filij agiſtá: filij açuí: filij ſauón: filij phaſalón: filij meeddá: filij ſuſa. filij careé: filij barcús: filij ſareé: filij coeſi: filij naſit: filij agiſtí: filij pedon + ſálmon: filij eius: filij eſophot: filij phaçidá: filij celi: filij dedón filij gaddahél: filij çaphegi: filij aggiá: filij ſacharét: filij ſabathté. Filij coronéth: filij malſith: filij amé: filij ſaſús: filij addús: filij ſubá. Filij eurá: filij rahotis. Filij phaſphát: filij

D malmón. Omnes ſacro ſeruiéntes ⁊ púeri ſalomónis: quadringéntioctogintaduo. Hi ſunt filij qui aſcendérunt a thermél ⁊ therſá principes eorum: carmellã ⁊ caréth. Et nõ póterãt edicere ciuitates ſuas ⁊ progénies queadmodum ſint ex iſrael. Filij dalari: filij tubál: filij mechodaici: ex ſacerdotibus qui fungebántur ſacerdotio ⁊ non ſunt inuénti. Filij obiá: filij achiſós: filij addín qui accepit vxorez ex filiabus phargeleú ⁊ vocati ſunt nomine eius. Et horum queſita eſt géneris ſcripta impedatúra ⁊ non eſt inuénta: ⁊ prohibiti ſunt ſacerdotio fúngi. Et dixit illis neemías et aſtharás ne participéntur ſancta: donec exúrgat pontifex doctus in oſtenſiónem ⁊ veritátez. Omnis autẽ iſraél erat excéptis ſeruis et ancillis quadragintaduo milia trecentiquadraginta. Serui horum ⁊ ancille: ſeptem milia trecéntitrigĩtaſeptẽ. Cantores ⁊ cãtatrices: ducentiſexaginta quinq;. Caméli quadringéntitrigintaquin

E q;. Equi ſeptem milia trigintaſex. Muli ducẽta milia quadragintaquinq;. Subiugália: quinq; milia vigintiquinq;. Et de pꝓpóſitis ipſis per pagos: dum venirent in templum dei quod erat in hieruſalém inouáre: et ſuſcitáre templum in loco ſuo ſecũdũ ſuaz virtutem: ⁊ dari in templũ theſaurum óperum ſacrum: auri minas duodecim milia: et ſtolas ſacerdotales centum. Et habitauerunt ſacerdotes et leuite et qui exierant de plebe in hieruſalém in regione: ⁊ ſacri cantores ⁊ oſtiarij: ⁊ omnis iſraél in regionibus ſuis. Inſtante autem ſeptimo menſe: cumq; eſſent filij iſraél vnuſquiſq; in ſuis rebus conuenerunt vnánimes in atrium qđ erat ante iánuam orientalem. Et ſtantes ieſús filius ioſedéch et fratres eius ſacerdotes: ⁊ çorobabél filius ſalathiél: et huius fratres parauerunt altare vt offérrent ſuper illud holocauſtómata ſecundum q̃ in libro móyſi hominis dei ſcripta ſunt. Et conuenerunt ibi ex alijs nationibus terre: ⁊ erexérunt ſacrariũ in loco ſuo omnes gentes terre: ⁊ offerébant hoſtias et holocauſtómata domino matutina. Et egerunt ſcenophégiaz et diem ſolennem ſicut preceptum eſt in lege: et ſacrificia quotidie ſicut oportebat: ⁊ poſt hec oblationes inſtitútas ⁊ hóſtias ſabbatorum ⁊ neomeniárũ: ⁊ dierum ſolénniuz omniuz ſanctificatorũ. Et quotquot vouébãt dño a neoménia ſeptimi menſis ceperũt hoſtias offérre deo: ⁊ templuz dñi nondũ erat edificátum. Et dedérunt pecuniam lapídarijs

F et fabris: ⁊ potum et pábula cum gaudio. Et dedérunt carrá ſydónijs ⁊ týrijs vt trãſuéherent illis de libano trábes cedrínas et fácerent rátes in ioppé portũ ſecunduz decrétũ: quod ſcriptuz erat eis a cýro rege perſárum. Et in ſecundo anno venientes in templuz dei in hieruſalém menſe ſecundo inchoáuit çorobabél filius ſalathiél et ieſus filius ioſedéch et fratres ipſorum ⁊ ſacerdotes ⁊ leuite: ⁊ omnes qui vénerant de captiuitate in hieruſalém ⁊ fundauérunt templum dei nouilunio ſecundi menſis ſecundi anni cum veniſſent in iudéaz ⁊ hieruſalém. Et ſtatuérunt leuitas a viginti annis ſuper opera domini. Et ſtetit ieſús ⁊ filius eius ⁊ fratres: omnes leuite conſpirantes ⁊ executores legis: facientes ópera in domo domini. Et ſteterunt ſacerdotes habentes ſtólas cum tubis ⁊ leuite filij aſaph habentes cýmbala collaudantes dominum ⁊ benedicentes ſecundũ dauid regẽ iſraél. Et cantabãt cánticũ domino: q̃m dulcedo eius ⁊ honor in ſecula ſuper omnez iſraél. Et omnis poplus túba cecinerunt ⁊ proclamauerunt voce magna: collaudántes dñm in ſuſci[illegible]

latióne domus domini. Et venérunt ex ſacer-
dotibus ⁊ leuítis ⁊ preſidéntibus ſm págos ſe
nióribus q víderant priſtinã domum: ⁊ ad hu
ius edificatiónem cũ clamóre ⁊ plánctu ma
gno ⁊ multi cũ túbis ⁊ gaudio magno: intan
G tum: vt ppls non audíret túbas propter plan-
ctum populi. Turba eni erat túbis cánens ma
gnífice: ita vt longe audiref. Et audiérunt iní
mici tribus iúde ⁊ beniamín: ⁊ venerunt ſcire
que eſſet vox tubãꝝ. Et cognouérũt quoniam
qui erãt ex captiuitáte edificãt templum do-
mino deo iſraél. Et accedéntes ad ʒorobabél
⁊ ieſúm ⁊ prepóſitos pagóruꝫ dixérũt eis. Edi
ficábimus vna vobiſcum. Similiter enim au-
díuimus dominum nr̃m: ⁊ ipſi páriter incédi
mus a diebus aſbaʒaréth regis aſſyrióruꝫ qui
tráſmigráuit nos huc. Et dixit illis ʒorobabél
⁊ ieſús ⁊ príncipes pagórum iſraél. Nõ eſt no
bis ⁊ vobis edificáre domum dei noſtri. Nos
enim ſoli edificábimus domino iſraél ſm ea
que precépit nobis cýrus rex perſárum. Gen-
tes autem terre incubántes his qui ſunt in iu
déa: ⁊ leuántes opus edificatiónis ⁊ inſidias
⁊ populos adducéntes: prohibébãt eos edifi-
cáre ⁊ aggreſſúras exercéntes impediérũt ne
ꝯſummaref edificium oĩ tempore vite cýri re
gis: ⁊ protraxérũt ſtructuram p biénnium vſ-
qꝫ ad darij regnum.

¶ Ca. Sũ. ¶ Prophetant aggeus ⁊ ʒachari-
as: edificatur domus domini: ſubregulus ſyrie
⁊ ſodales eius querunt per epiſtolam volunta-
tem regis darij: precepit darius ne edificatio
impediatur. ¶ VI

A In ſecũdo autem ãno regni dá
rij prophetáuit aggéus ⁊ ʒacha-
rias filius addín prophéte apud
iudéaꝫ ⁊ hieruſalém in noĩe dei
iſraél ſup eos. Tũc ſtans ʒoroba
bél filius ſalathiel: ⁊ ieſús filius
ioſedéch: inchoauérũt edificáre domum domi
ni que eſt in hieruſalém: cum adéſſent eis pro
phete dñi ⁊ adiuuárẽt eos. In illo tempore ve-
nit ad illos ſyſennes ſubrégulus ſýrie ⁊ pheni
cis ⁊ ſatraboſanés ⁊ ſodáles eius ⁊ dixérunt
eis. Quo precipiénte vobis domum hãc edifi
cáre: ⁊ tectum iſtud ⁊ alia oĩa perficitis. Et q
ſunt ſtructóres: qui hec edificant: Et habuerũt
gratiam viſitatione facta ſuper eos qui erant
ex captiuitáte a domino ſenióres iudeórum:
⁊ non ſunt impediti edificáre donec ſignifica-
rétur dário de omnibus iſtis: ⁊ reſponſum ac-
ciperétur. Exemplum epiſtole quam miſerunt
dário. Syſennés ſubrégulus ſyrie ⁊ phenicis
⁊ ſatrabuſanés ⁊ ſodáles eius: in ſýria ⁊ pheni
ce preſides regi dário ſalutem. Omnia nota
ſunt dño regi q cum veniſſémus in regiónem
iudeé: ⁊ introiſſémus in hieruſalém: inuéni-
mus edificátes domũ dei magnam ⁊ téplũ ex
lapidibꝰ politis ⁊ magnis ⁊ precióſis matérijs
in pariétibus: ⁊ opa illa inſtánter fieri ⁊ ſuf-
fragáre ⁊ proſperáre in manibus eórum: ⁊ in
omni gloria ꝗꝫ diligentiſſime pérfici. Tũc in-
terrogáuimus ſenióres dicẽtes. Quo pmittén B
te vobis edificátis domuꝫ iſtam: ⁊ opa hec fun
dátis. Ideo autem ĩterrogauimus vt notum
facerémus tibi homines ⁊ prepóſitos: ⁊ nómi-
num ſcripturam prepoſitórum poſtuláuimus
illos. At illi rñdérunt nobis dicentes. Nos ſu-
mus ſerui domini qui fecit celum ⁊ terram: ⁊
edificabátur hec domus ante annos iſtos mul-
tos a rege iſraél magno ⁊ fortiſſimo: ⁊ ꝯſum-
mata eſt. Et qñ patres nr̃i exacerbántes erãt
⁊ peccauérũt in deum iſrael: trádidit eos ĩ ma
nus nabuchodonoſór regis babylónie: regis
chaldeórum: ⁊ domum iſtam demoliéntes in
cendérunt: ⁊ populum captiuum duxérunt in
babylónem. In primo anno regnante cýro re
ge babylónie: ſcripſit cýrus rex domum hanc
edificáre: ⁊ illa ſacra vaſa áurea ⁊ argéntea
que extúlerat nabuchodonoſór de domo que
eſt in hieruſalém: ⁊ conſecráuerat ea in ſuo tẽ
plo: rurſus prótulit ea cýrus rex de templo qđ
erat in babylónia ⁊ trádita ſunt ʒorobabél ⁊
ſalmanáſaro ſubregulo. Et precéptum eſt eis
vt offérrent hec vaſa ⁊ repónerent in templo C
quod erat in hieruſalém: ⁊ ipſum templũ dei
edificáre in loco ſuo. Tunc ſalmanáſarus ſub
iécit fundamenta domus dñi que eſt in hieru-
ſalém: ⁊ exinde vſqꝫ nunc edificátur: ⁊ non ac
cépit ꝯſummatiónem. Nunc ergo ſi iudicaf a
te o rex: pquirátur in regálibus bibliothécis
cýri regis que ſunt in babylónia: ⁊ ſi inuéntũ
fuerit cõſilio cýri regis ceptam eſſe ſtructú-
ram domus dñi que eſt in hieruſalém ⁊ iudi-
cátur a domino rege noſtro: ſcribat de his no
bis. Tũc dárius rex precépit inquíri in biblio
thécis ⁊ inuéntus eſt in egbathánis óppido
qđ eſt in média regióe locus vnus in quo ſcri
pta erãt iſta. Anno primo regnante cýro: rex
cýrus precépit domum dñi que eſt in hieruſa-
lém edificare: vbi ĩcendébãt igni aſſiduo: cu-
ius altitúdo ſit cubitoꝝ decẽ: ⁊ latitúdo cubitõ

rū ſexaginta: quadrātū lapidibus politis tri
al' + me dano bus ⁊ + meniano ligneo eiuſdē regiōis: ⁊ me
niāno vno nouo: ⁊ impēdia dāri de domo cy-
ri regis: ⁊ ſacra vaſa domus dn̄i tam āurea q̄ȝ
argentea que extulit nabucodonoſoꝛ ī domū
dn̄i que eſt in hieruſalē vbi erant poſita vt po
nānt illic. Et pꝛecēpit curam āgere ſyſennén
ſubꝛeguluȝ ſyrie ⁊ phenicis ⁊ ſatrabuſanēm
⁊ ſodāles eius ⁊ qui oꝛdinati erant in ſyria ⁊
phenice pꝛeſides vt abſtinerent ſe ab eodē lo-
D co. Et ego quoq; pꝛecēpi in totuȝ edificāre et
pꝛoſperi vt adiuuent eos qui ſunt ex captiui
tāte iudeoꝝ donec cōſummaret templū ēdis
domini: ⁊ a vexatiōne tributoꝛum celeſyrie ⁊
phenicis: diligēnter quantitatē dari his homi
nib⁹ ad ſacrificiū domini ʒoꝛobabel pꝛefecto
ad tāuros ⁊ arietes ⁊ agnos: ſimiliter aūt ⁊
frumentū ⁊ ſal: ⁊ vinū ⁊ oleū inſtānter per ſin
gulos annos pꝛout ſacerdotes qui ſunt in hie-
ruſalē dictāuerint cōſumi quotidie ſine vlla
dilatiōne vt offerāntur libatiōnes ſūmo deo
pꝛo rege ⁊ pueris eius: ⁊ ōrent pꝛo ipſoꝝ vita.
Et denunciētur vt quicūq; tranſgreſſi fūerint
aliquid ex his que ſcripta ſunt: aut ſpꝛēuerint
accipiāt lignū de ſuis pꝛopꝛijs ⁊ ſuſpendāntur
⁊ bona ipſoꝝ regi aſcribāntur. Pꝛoptērea et
dn̄s cuius nomē inuocatū eſt ibi extērminet
omnē regē ⁊ gentē qui manū ſuā extēnderit
pꝛohibere: aut male tractāre domuȝ dn̄i illaȝ
que eſt in hieruſalēm. Ego darius rex decreui
q̄ȝ diligentiſſime ſm̄ hec fieri.

¶ Ca. Sū. ¶ Conſummata eſt domus domi
ni: ⁊ dedicatione templi ⁊ feſto aȝimoꝛum.

¶ VII

A Tunc ſyſennes ſubrē-
gulus celeſyrie ⁊ phenicis ⁊ ſa
trabuȝanēs ⁊ ſodāles obſecūti
his que a darío rege erāt decre
ta inſiſtebant ſacroſanctis ope-
ribus diligentiſſime cooperān
tes cum ſenioꝛibus iudeoꝝ pꝛincipibus ſyrie
Et pꝛoſperāta ſūt ſacroſancta ōpera: pꝛophetā
tibus aggēo ⁊ ȝacharia pꝛophetis. Et cōſūma
uērūt oīa per p̄ceptū dn̄i dei iſraēl: ⁊ ex ↄſilio
cyri ⁊ darij ⁊ artaxērxis regis perſarū. Et con
B ſūmata eſt dom⁹ noſtra vſq; ad tertiā ⁊ viceſi
mā dieȝ menſis adār ſexto anno dārij regis.
Et fecerūt filij iſraēl ⁊ ſacerdotes ⁊ leuite et
cēteri q erant ex captiuitate qui appoſiti ſunt
ſm̄ ea que ſcripta ſunt in libꝛo moyſi. Et ob-
tulerūt in dedicationē templi dn̄i tāuros cen-
tū: arietes ducentos: agnos quadringentos: et
hēdos pꝛo peccātis vniuerſi iſraēl duodecim: E
ſm̄ numeꝝ tribuuȝ iſraēl. Et ſtetērūt ſacerdo-
tes ⁊ leuite amicti ſtolis p̄ tribus ſup̄ opa dn̄i
dei iſraēl ſm̄ librum mōyſi: ⁊ oſtiārij p̄ ſingu-
las iānuas. Et egērūt filij iſraēl cū his q erant
ex captiuitāte illud phaſē quartadecima luna
mēſis pꝛimi: qn̄ ſanctificati ſunt ſacerdotes ⁊
leuite. Oēs filij captiuitātis nō ſunt ſimul ſan-
ctificati: quia leuite oēs ſimul ſanctificati ſūt. D
Et immolauērūt phaſē vniuerſi filij captiui-
tātis: ⁊ fratribus ſuis ſacerdotibus ⁊ ſibimet
pſis. Et mādūcauērūt filij iſraēl qui erant ex
captiuitāte oēs qui remānſerāt ab oībus exe-
cratiōnibus gētium terre querētes dn̄m ⁊ ce-
lebꝛauērūt diem feſtum aȝimoꝝ ſeptem die-
bus epulāntes in ↄſpectu dn̄i: qm̄ ↄuērtit ↄſili
um regis aſſyrioꝛuȝ in eos ↄfoꝛtāre manus eo-
rum ad opa dn̄i dei iſraēl.

¶ Ca. Sū. ¶ Exemplum ſcripti quod arta-
xerxis dedit eſdre ſcribe ⁊ ſacerdoti ↄtinēs gra
tias factas iudeis: hi ſūt qui aſcenderūt de ba-
bylonia ſub artaxerxe: committit aurum ⁊ ar
gentum ſacerdotibus vt offerrēt in templum
dn̄i: oꝛatio eſdre commouēs populum ad pe-
nitentiam.

¶ VIII A

[a] Et poſt hūc regnāte artaxērxe a 1. eſd. 7. a al' + eſra a
pſārum rege accēſſit + ēſdras fi
lius aȝarie: filij helchie filij ſolo
mē filij ſadōch filij achitōb fi-
lij ameri filij aȝahēl filij bocci
filij abiſuē filij phinees filij ele
āȝari filij aarōn pꝛimi ſacerdotis. Hic ēſdras al' + eſra
aſcēdit de babylonia cū eſſet ſcribā ⁊ ingenio-
ſus in lege moyſi q̄ data eſt a dn̄o iſraēl: doce-
re ⁊ fācere. Et dedit ei rex gl'iam ꝙ inueniſſet
gr̄am in omni dignitāte ⁊ deſiderio in ↄſpectu
eius. Et aſcēdērunt ſimul cū ipſo ex filijs iſra
ēl ⁊ ſacerdotib⁹ ⁊ leuitis ⁊ ſacris cātoꝛibus tē-
pli: ⁊ oſtiārijs ⁊ ſeruis tēpli in hieruſalēȝ. An-
no ſeptimo regnānte artaxērxe in q̄nto men-
ſe: hic ānus ſeptimus eſt regni: exeūntes de ba
bylōnia nouilūnio quinti mēſis venērunt hie
roſōlymam iuxta pꝛeceptum illius ſm̄ pꝛoſpe
ritatē itineris a dn̄o ipſoꝝ datā eis. In his eni
+ ēſdras magnā diſciplinā obtinēbat ne p̄ter al' + eſras
mitteret quicq̄ȝ eoꝝ que eēnt ex lege dn̄i ⁊ pꝛe
cēptis. Et docēdo vniuerſum iſraēl oēm iuſtiti
am ⁊ iudicium. Aſcēdentes autem qui ſcribe
bant ſcripta artaxērxis regis tradidērunt ſcri
ptum quod obuēnerat ab artaxērxe rege ad
+ ēſdrā ſacerdotem ⁊ lectoꝛē legis dn̄i: cuius al' + eſra

exemplum ſubiectū eſt. Rex artaxerxes éſdre ſacerdoti ꝛ lectori legis dñi ſalutem. Humánior ego iudicans in beneficijs precépi eis qui deſiderant ex gente iudeórum ſua ſponte: ꝛ ex ſacerdotibus ꝛ leuitis qui ſunt in regno meo comitári tecū in hieruſalém. Si qui ergo cu-
B piunt ire tecum conueniāt ꝛ proficiſcántur ſicut placuit mihi: ꝛ ſeptem amicis meis conſiliárijs vt viſitent ea que agúntur ſm iudéam ꝛ hieruſalém: obſeruantes ſicut habes in lege dñi: ꝛ ferant múnera dño iſraél que voui ego ꝛ amici hieruſalém: ꝛ oē aurū ꝛ argentū qḋ inuentū fuerit in regione babylonie: dño in hieruſalém: cū illo qḋ eſt donatū pro ipſa gēte in templū dñi eorū qḋ eſt in hieruſalém: vt colligāt hoc aurū ꝛ argentū ad táuros ꝛ arietes ꝛ agnos ꝛ hedos ꝛ que his ſunt congruéntia vt offerant hóſtias dño ſuper altare domini ipſorū qḋ eſt in hieruſalém. Et omnia quecū volúeris cum fratribus tuis facere áuro ꝛ argento pérfice pro voluntate tua ſm preceptū dñi dei tui: ꝛ ſacroſctā vaſa que data ſunt tibi ad opera domus dñi dei tui que eſt in hieruſalem: ꝛ cétera quecū tibi ſubuénerint ad opa tēpli dei tui dabis de regali gaçophilátio cū volúeris cū fratrib⁹ tuis facere áuro et argénto: pérfice ſm voluntatē dñi. Et ego quidé rex artaxérxes pcepi cuſtodibus theſaurórum ſýrie ꝛ phenicis: vt quecūq ſcripſerit + eſdras ſacerdos ꝛ lector legis dñi: diligenter detˀ ei vſq ad argenti talēta centū: ſimilr ꝛ auri: ꝛ vſq ad frumēti módios centū ꝛ vini ámphoras centū: ꝛ alia quecūq abúndāt ſine taxatióne. Omnia ſm legem dei fiant deo altiſſimo: ne forte exúrgat ira in regno regis ꝛ filij ꝛ filiorū eius. ᵇVobis aūt dicitˀ vt oībus ſacerdotibus ꝛ leuitis ꝛ ſacris cantóribus ꝛ ſeruis templi: ꝛ ſcribis templi huius nullū tribútū neq vlla alia indictio irroget: nec habē at gl-
C q̄ poteſtatē obijcere eis qcq̄. Tu āt + éſdras ſm ſapientiā dei ꝯſtitue iúdices ꝛ árbitros in tota ſýria ꝛ phenice: ꝛ omnes qui legē dei tui nō nouerunt doce: vt quotquot trāſgreſſi fuerint legē diligenter plectántur ſiue morti ſiue cruciátu ſiue etiā pecúnie multatióne vel abductióne. Et dixit éſdras ſcriba. Benedictˀ dñs deus patrū nroꝝ qui dedit hanc voluntatem in cor regis: clarificáre domū ſuam que eſt in hieruſalém: ꝛ me honorificáuit in ꝯſpectu regis: ꝛ ꝯſiliarioꝝ ꝛ amicoꝝ eius ꝛ purpuratoꝝ eius. Et ego conſtās animo factus ſum ſm opitulatiónem dñi dei mei: ꝛ congregáui ex iſraél viros vt ſimul aſcénderent mecum.

Als +. eſdras

ᵇ Baldus de cēſibus dꝫ in li. do diuino lib. vi. ſup gl. 47

Als +. eſdras

ᶜEt hi ſunt prepoſiti ſm ſuas pátrias ꝛ principatus portiónales eorū qui mecū aſcendérūt de babylónia in regno artaxérxis. Et ex filijs pharés: gerſónus: ex filijs ſiemarith amenus. Filiorum dauid accus filius ſcecilie. Ex filijs pharés: çacharias: ꝛ cum eo reuerſi ſunt viri centūquinquaginta. Ex filijs ductoris moabiliónis çaraéi: ꝛ cum ipſo viri ducentiquinquaginta. Ex filijs çacúes: iechonías çechoéli ꝛ cū ipſo viri ducentiquinquaginta. Ex filijs ſalá: maaſías gotholie ꝛ cum ipſo viri ſeptuaginta. Ex filijs çaphacie: çarias micheli ꝛ cum ipſo viri octoginta. Ex filijs iob: abdias ieheli: et cum ipſo viri ducentiduodecim. Ex filijs banié: ſalimóth filius ioſaphie: ꝛ cum ipſo viri centumſexaginta. Ex filijs beer: çacharias bebei: ꝛ cum ipſo viri ducētiocto. Ex filijs eſeád: ioannes açechan: ꝛ cum ipſo viri centūdecē. Ex filijs odonicham ipſis poſtremis. Et hec ſunt nomina eorū: eleaphalám filius gebel: ꝛ ſemeiás: ꝛ cū ipſo viri ſeptuaginta. Et cōgre- D
gaui eos ad flúuiū qui dicitˀ thiá ꝛ metáti illic fuimus tríduo ꝛ recognoui eos. Et ex filijs ſacerdotū ꝛ leuitárū non inuéni illic. Et miſi ad eleáçarum ꝛ eccelón ꝛ maſmám ꝛ molobám et enaathá et ſameá et ioribúm nathán enuagán çachariám ꝛ moſollamúm: ipſos ductóres ꝛ peritos. Et dixi eis vt venirent ad luddéū qui erat apud locū gaçophiláty. Et mandaui eis vt dicerēt luddeó ꝛ fratrib⁹ ei⁹ ꝛ illis q erāt in gaçophilátio vt mitterēt nobis eos qui ſacerdótio fungerēˀt i domo dñi dei nri. Et adduxérūt nobis ſm manū validā dñi dei nri viros peritos ex filijs mooli filij leui filij iſraél: ſebebiā ꝛ filios ꝛ frēs q erāt decē ꝛ octo: aſbiám ꝛ amín ex filijs filiorū chananéi ꝛ filij eorū viri viginti. Et ex his qui in tēplo ſeruiébāt quos dedit dauid ꝛ ipſi principes ad operatióne leuitis tēplo ſeruiéntiū ducētiviginti. Omnia noīa ſignificata ſunt in ſcripturis. Et voui illic ieiúniū iuuénibus in conſpectu dñi: vt quérerem ab eo bonū iter nobis ꝛ qui nobiſcū erant: ꝛ filijs ꝛ pecoribus propter inſidias. Erúbui enim pétere a rege pedites et équites in comitátu tutéle gratia ꝯtra aduerſários nros. Diximus eni regi qm̄ virtus dñi erit cū eis qui inquirunt eū in omni affectu. Et iterū depcáti ſumus dñm deū noſtrū ſm hoc quē ꝛ ꝓpitiū habuimus ꝛ cōpotes facti

c 1. Eſdr. 8.

ſumus deo noſtro.Et ſeparaui ex plebis ꝓpo-
ſitis ⁊ ſacerdotib⁹ tēpli viros duodecim: ⁊ ſe-
debiam ⁊ aſanniam ⁊ cū eis ex fratribus eorū
viros decem.Et appendi eis aurū ⁊ argentū
⁊ vaſa ſacerdotalia domus dei noſtri que do-
nauerat rex ⁊ cōſiliarij eius ⁊ principes ⁊ oīs
iſraél.Et cum appendiſſem tradidi argenti ta
lenta cētū quinquaginta:⁊ vaſa argentea ta.
lentorum centum ⁊ auri talenta centū:⁊ vaſo
rum aureorū ſepties viginti ⁊ vaſa erea de bo-
no eramento ſplendentia:duodecim auri ſpe
ciem reddentia.Et dixi eis.Et vos ſancti eſtis
domino:⁊ vaſa ſunt ſctā:⁊ aurū ⁊ argentum
E totum eſt dño deo patrum noſtrorū.Vigilate
⁊ cuſtodite donec tradatis ex plebis prepoſi-
tis ⁊ ſacerdotibus ⁊ leuitis ⁊ principibus ciui
tatū iſraél in hieruſalem : in paſtoforio dom⁹
dei noſtri.Et hi qui ſuſceperunt ſacerdotes et
leuite aurū ⁊ argentū ⁊ vaſa:intulerūt in hie
ruſalem in templū dñi.Et ꝓmouimus a flu-
uio thaia die duodecima mēſis primi:vſqꝫquo
introiuimus in hieruſalem.Et cū factus fuiſ-
ſet tertius dies:quarta aūt die ponderatū au
rū ⁊ argentum traditū eſt in domo dñi dei no
ſtri:marimoth filio iori ſacerdoti: ⁊ cum ipſo
erat eleaçar filius phinees:⁊ erant cum ipſis
ioſadus filius ieſu ⁊ medias ⁊ banni filius le
uite ad numerū ⁊ ad pondus vniuerſa.Et ſcri-
ptum eſt pondus ipſorū eadem hora.Qui au-
tem venerūt ex captiuitate:obtulerūt ſacrifi-
ciū domino deo iſraél:tauros duodecim pro
omni iſraél:arietes octogitaſex:agnos ſeptua
gintaduos: hircos pro peccato duodecim : et
pro ſalute vaccas duodecim:omnia in ſacrifi
cium domini.Et relegerunt precepta regis re
galibus diſpenſatoribus ⁊ ſubregulis celeſy-
rie ⁊ phenicis:⁊ honorificauerunt gētem ⁊ tē
plum domini.ᵃ Et conſummatis his acceſſe-
a i.eſd. 9a rūt ad me ꝓpoſiti dicentes.Nō ſegregauerūt
genus iſraél ⁊ principes ⁊ ſacerdotes ⁊ leuite
⁊ alienigene gentes:⁊ nationes terre immun
dicias ſuas a chananeis ⁊ etheis ⁊ phereçeis
⁊ iebuſeis ⁊ moabitis ⁊ egyptijs ⁊ idumeis.
Coniuncti eni ſunt filiabus eorū ⁊ ipſi ⁊ filij
eorum:⁊ mixtū eſt ſemē ſanctum alienigenis
gētibus terre:⁊ participes erāt prepoſiti ⁊ ma
giſtratus iniquitatis eius ab initio ipſius re-
gni.Et mox vt audiui iſta conſcidi veſtimenta
F et ſacram tunicam : et lacerans capillos ca-
pitis et barbam:ſedi dolens ⁊ meſtus.Et con
uenerunt quotquot tunc mouebantur in ver-
bo dñi dei iſraél ad me lugentē ſuper iniqui-
tatem iſtā:⁊ ſedebā triſtis vſqꝫ ad veſpertinū
ſacrificium . Et ſurgens a ieiunio conſciſſa
habens veſtimēta ⁊ ſacrā tunicā:ingeniculās
et extendēs manus ad dominū dicebam. Do
mine confuſus ſum ⁊ reueritus ſum ante fa-
ciem tuam. Peccata enim noſtra multiplica
ta ſunt ſuper capita noſtra:⁊ iniquitates noſtre
exaltate ſunt vſqꝫ ad celum: qm̄ a tēporib⁹ pa
trum noſtrorū ſumus in magno peccato vſqꝫ
in diem hunc. Et propter peccata noſtra et pa
trum noſtrorum ſumus traditi cum fratribus
noſtris:⁊ cū ſacerdotibus noſtris regibus ter-
re in gladium ⁊ captiuitatem ⁊ depredationē
cum confuſione vſqꝫ in hodiernum diem. Et
nunc quantū eſt qd̄ contigit nobis miſericor
dia abs te dñe deus.Et derelinque nobis radi
cem ⁊ nomen in locū ſanctificationis tue de-
tegere luminare noſtrū in domo dñi dei no-
ſtri:dare nobis cibum in omni tpe ſeruitutis
noſtre:Et cū ſeruirem⁹ non fuimus derelicti
a dño deo noſtro : ſed conſtituit nos in gratia
ponens nobis reges perſarū dare cibū ⁊ clari
ficare tēplū dñi dei noſtri.: ⁊ edificare deſerta
ſion dare nobis ſtabilitatē in iudea ⁊ hieruſa
lem.Et nūc quid dicimus dñe habentes hec?
Tranſgreſſi eni ſumus ꝓcepta tua que dediſti
in manus puerorū tuorū prophetarū dicens.
G Qm̄ terra in qua introiſtis poſſidere heredi-
tatē eius: terra polluta eſt coinquinationib⁹
alienigenarū terre ⁊ immūdicie illorū reple-
uerunt eā totam immūdicia ſua. Et nunc fili-
as veſtras non coniūgetis filijs eorū: ⁊ filias
eorū non accipietis filijs veſtris:⁊ non inqui-
retis pacem habere cum illis omni tempore:
vt inualeſcentes manducetis optima terre:
vt hereditatem diſtribuatis filijs veſtris vſqꝫ
in euū.Et que contingunt nobis omnia fiunt
propter opera noſtra maligna:⁊ magna pecca
ta noſtra.Et dediſti nobis talē radicem ⁊ rur-
ſuſ reuerſi ſumus tranſgredi legitima tua vti
cōmiſceremur immundicie alienigenarū gen
tium terre huius.Non iraſceris nobis perde-
re nos:quoadūſqꝫ non relinquas radix et no
men noſtrū.Dñe deus iſraél verax es. Dere-
licta eſt enim radix vſqꝫ in hodiernū diē.Ec-
ce nunc ſumus in conſpectu tuo in iniquitati-
bus noſtris.Non eſt enim adhuc ſtare ante te
in his. ᵃ Et cū adorando confiterētur eſdras a i.eſdr. 10a
flens: humi proſtratus ante templū: congre-
gati ſunt ante eum ex hieruſalem turba ma-

gna valde viri ⁊ mulieres ⁊ iuuenes ⁊ iuuen
cule. Fletus enim erat magnus in ipſa multi-
tudine. Et cum clamaſſet iechonias iehelli ex
filijs iſrael: dixit eſdre. Nos in dominum pec
cauimus q collocauimus nobis in matrimo-
nium mulieres alienigenas ex gentibus ter-
re. Et nunc es ſuper omnem iſrael. In his ergo
ſit iuſiurandum a domino expellere omnes
vxores noſtras que ex alienigenis ſunt cum fi
lijs eaꝝ. Sicut tibi decretum eſt a maioribus
ſm legem domini exurgens explica. Ad te enī
ſpectat negocium: ⁊ nos tecum ſumus. Viri-
liter fac. Et exurgens eſdras adiurauit princi
pes ſacerdotum ⁊ leuitas: ⁊ omnem iſrael fa-
cere ſm hec. Et iurauerunt.

Capituli Summarium. De ſeparatione
mulierum alienigenarum ſtans eſdras ſuper li
gneum tribunal: legit coram omni populo le-
gem domini: digreſſi poſt ad propria come-
dunt pinguia. C IX

A Et exurgens eſdras ab ante atri
um templi abijt in paſtoforium
ionathe filij naſabi: ⁊ hoſpitat[us]
illic nō guſtauit panē: nec aquā
bibit: ſup iniquitatē multitudi-
nis. Et facta eſt predicatio in o-
mni iudea ⁊ in hieruſalem omnibus qui erāt
ex captiuitate in hieruſalem + congregati: vt
quicūq non occurrerit biduo vel triduo di ei
ſm iudicium aſſidentium ſeniorum: tolleren-
tur facultates ſue: ⁊ ipſe alienus iudicaretur a
multitudine captiuitatis. Et congregati ſunt
omnes qui erant ex tribu iuda ⁊ beniamin in
tribus diebus in hieruſalem. Hic menſis eſt
nonus dies menſis viceſimus. Et ſedit omnis
multitudo in area templi trementes propter
hyemē preſentem. Et exurgens eſdras dixit il
B lis.[a] Vos inique feciſtis collocando vobis in
matrimonium vxores alienigenas: vt adderē
tis ad peccata iſrael. Et nunc date confeſſio-
nem ⁊ magnificentiam domino deo patrū no
ſtrorum ⁊ pficite volūtatem ipſius: ⁊ diſcēdi-
te a gentibus terre ⁊ ab vxoribus alienigenis.
Et clamauit omnis multitudo: ⁊ dixerunt vo-
ce magna. Sicut dixiſti faciemus. Sed quoni-
am multitudo magna eſt ⁊ tempus hybernum
⁊ non poſſumus inſubſidiati ſtare: ⁊ hoc opus
non eſt nobis vnius diei: neq bidui: multum
enim in his peccauimus ſtent prepoſiti multi-
tudinis ⁊ omnes qui nobiſcum inhabitant: ⁊
quotquot habent vxores apud ſe alienigena ſ.

+ Non con gregari

a Di. 8. c. ſuetudo in gl. a 18. q. i. § i. a. c. ſic eni 9. in aut c. c. cauet 3. q. 4. i. § hec ita q 6. q. 50. ca. habeas. de pe. di. 2. c. ſi enī a. ſalomō ibi a dei a more di ſtraxit

⁊ aſſiſtant accepto tempore ex omni loco pre-
sbyteri ⁊ iudices: vſquo ſoluant iram domi
ni negocij huius. Ionathas autem filius ezeli:
⁊ ozias thecan ſuſceperunt ſm hec ⁊ bozora-
mus ⁊ leuis ⁊ ſabbatheus: ſimul cooperati ſūt
cum illis. Et ſteterunt ſm hec omnia vniuerſi
qui erant ex captiuitate. Et elegit ſibi viros C
eſdras ſacerdos principes magnos de patribus
eorum ſm nomina: ⁊ conſederunt nouilunio
menſis decimi examinare negocium iſtud. Et
determinatum eſt de viris qui habebant vxo-
res alienigenas vſq ad neomenia primi men
ſis. Et inuenti ſunt ex ſacerdotibus permixti
qui habebant alienigenas vxores. Ex filijs ie-
ſu filij ioſedech ⁊ fratribus eius: maſeas ⁊ elie
zerus ⁊ loribus ⁊ ioadeus. Et iniiciierunt ma
nus vt expellerent vxores ſuas: ⁊ ad litandum
in exorationem arietem pro ignorantia ſua. Et
ex filijs ſemmeri maſeas ⁊ eſſes ⁊ ieelech aza
rias. Et ex filijs ſoſere: liſomaſias hiſmaenis D
⁊ nathanee: iuſſio reddus ⁊ talſas. Et ex leui-
tis: iozabdus: ⁊ ſemeis: ⁊ colnis: ⁊ calitas: ⁊ fa
cteas: ⁊ coluas: ⁊ elionas. Et ex ſacris cantori
bus eliazib: zaccarus. Et ex oſtiarijs: ſallu-
mus: ⁊ tolbanes. Et ex iſrael: ex filijs foro oſi
⁊ remias: ⁊ geddias: ⁊ melchias: ⁊ michelus:
⁊ eleazarus: ⁊ immebias: ⁊ bannas. Et ex fi-
lijs iolamam: chamas: ⁊ zacharias: ⁊ iezre-
lus: ⁊ ioddius: ⁊ emmoth: ⁊ belias. Et ex filijs
zathoim: eliadas: ⁊ liaſumus: zochias ⁊ lari-
moth: ⁊ ſabdis: ⁊ tebedias. Et ex filijs zebes:
iohannes: ⁊ amanias ⁊ zabdias: ⁊ emeus. Et
ex filijs banni: olamus ⁊ malluchus: ⁊ iedde-
us: ⁊ iaſub: ⁊ aſabus: ⁊ hierimoth. Et ex filijs
addin: naathus: ⁊ mooſias: ⁊ caleus: ⁊ raa-
nas: maaſeas: matathias ⁊ beſeel: ⁊ bonnus: ⁊
manaſſes. Et ex filijs miae: noneas: ⁊ aſeas: ⁊
melchias: ⁊ ſameas: ⁊ ſymon: beniamin: ⁊ ma
chus: ⁊ marras. Et ex filijs aſom: carianeus:
matathias: ⁊ bannus: ⁊ eliphalach: ⁊ manaſ-
ſes ⁊ ſemei. Et ex filijs bāni: hieremias: ⁊ moo
dias: ⁊ abramus: ⁊ iohel: ⁊ baneas: ⁊ pelias: ⁊
ionas: ⁊ marimoth: ⁊ eliaſib: ⁊ mathaneus: ⁊
eliaſis ⁊ ozias: ⁊ dielus: ⁊ ſemedius ⁊ zam-
bris: ioſephus. Et ex filijs nobei: idelus: ⁊ ma- E
tathias: ⁊ ſabadus: ⁊ zecheda: ſedmi: ⁊ ieſſei:
baneas. Omnes iſti coniunxerūt ſibi vxores alie
nigenas: ⁊ dimiſerūt eas cū filijs. Et inhabita
uerūt ſacerdotes ⁊ leuite: ⁊ q erāt ex iſrael ī hie
ruſalem: ⁊ ī tota vna regiōe nouilunio mēſis
ſeptimi.[b] Et erāt filij iſrael in cōmorationib[us] b 2. eſdre 8. a.

ſuis. Et cõgregata eſt oīs multitudo ſimul in
áream q̄ eſt ab oriēte porte ſacre. Et dixerunt
éſdre pontifici τ lectori vt afferret legē móyſi
que tradita ē a dño deo iſrl'. Et attulit éſdras
póntifex legē oī multitudini eorū a viro vſq̃
ad mulierē τ oībus ſacerdotib⁹ audire legē
nouilunio mēſis ſeptimi. Et legebat in área
que eſt añ ſacrā portā tēpli: a prima luce vſq̃
ad veſperā corā viris τ mulierib⁹. Et dederūt
F omnes ſénſum ad legē. Et ſtetit éſdras ſacer-
dos τ lector legis ſuper ligneū tribúnal qđ fa
bricátū erat. Et ſteterūt ad eum matathias τ
ſámus: ananías: açarias: vrías: ececbias: τ bál
ſamus: ad dexterā τ ad ſiniſtrā faldeus: miſa-
él: malachias: abuſthás: ſabús: nabadías: τ
ʒacharías. Et aſſumpſit éſdras librū coram oī
multitudine: pſidebat enī in glīa in cōſpectu
omniū. Et cum abſoluiſſet legē omnes récti
ſtetérūt: τ bñdixit éſdras dñm deū altiſſimū:
deū ſabbaoth oīpotentē. Et rñdit oīs populus
amén. Et eleuatis ſurſum mánib⁹: pcidentes
in terrā adorauerūt dñm: ieſús τ banaeus: τ
ſarebias τ iaddim⁹ τ accúbus: τ ſabbathéus
τ ealithés τ açarias: τ iorádus: τ ananías: et
philiás leuite qui docebāt legē dñi: τ in mul
titudine legebant legem dñi: τ pferébant ſin
guli eos q intelligebāt lectionē. Et dixit atha-
rathés éſdre pōtifici τ lectori τ leuitis q doce
bant multitudinē dicēs. Dies hic ſanctus eſt
G dño. Et oēs flebāt cū audiſſent legē. Et dixit
e nee.. éſdras. Digreſſi ergo manducáte pinguiſſi-
ma queq̃: τ bibite dulciſſima queq̃: τ mitti-
te múnera his q non hábent. Sanctus enim
eſt hic dies dñi: τ nolite meſti eſſe. Dñs enim
clarificabit vos. Et leuite denūciábāt in publi
co oībus dicentes. Dies hic ſanctus ē. Nolite
méſti eſſe. Et abiérūt oēs manducare τ bibe-
re τ epulari τ dare múnera his qui nō habé-
bant vt epulent. Magnifice enim ſunt exalta
ti verbis quib⁹ edocti ſunt. Et congregati ſunt
vniuerſi in hieruſalém celebrare letitiam ſm
teſtamentum domini dei iſraél.

ℭ Explicit liber Eſdre tertius.

ℭ Incipit liber Eſdre quartus: qui inter apo
criphos computatur.

ℭ Nicolaus de lyra dicit q̄ liber eſdre vide-
tur magis ab alio: neſcitur quo doctore ꝯſcri
ptus τ ex pluribus collectus: nam ſcribuntur
hic plura que in primo eſdre valde ſufficien-
ter ſunt deſcripta: nec veriſimile eſt q̄ ipſe ter
repetierit ſine neceſſitate. ℭ Cap. I

Liber A
éſdre pphete ſe
cundus:
filij ſa-
réi: filij
açarei: fi
lij hel-
chie: filij
ſadanie:
filij ſa-
dóc: filij
achitób:
filij achie. Filij phineés: filij heli: fili ameríe:
filij açiei: filij marimóth: filij arná: filij ocíe:
filij borith: filij abiſéi: filij phineés: filij elea-
ʒár: filij aarón: ex tribu leuí: qui fuit captiuus
in regióne medoꝝ in regno artaxérxis regis
pſaꝝ. Et factum eſt verbum domini ad me di-
cens. Uade τ nūcia populo meo facinóra ipſó
rum: τ filiis eorum iniquitates quas in me ad-
miſerunt: vt núncient filiis filiorum q̄ pecca-
ta parentum ipſorum in illis creuérunt. Obli
ti enim mei: ſacrificauérunt dijs aliénis. Non
ne ego eduxi eos de terra egýpti de domo ſer
uitutis? Ipſi autem irritauérunt me τ conſilia
mea ſpreuérunt. Tu autem éxcute cómam ca
pitis tui: τ próijce omnia mala ſup illos: quo-
niam non obedierunt legi mee. Populus aūt
eſt indiſciplinatus. Uſq̃quo eos ſuſtinébo q-
bus tanta beneficia cōtuli? Reges multos p-
pter eos ſubuérti: pharaónem cum puéris ſu
is: τ omnem exercitum eius percúſſi. Omnes B
gentes a facie eorum pérdidi: τ in oriénte pro
uintiarum duarū populos týri τ ſydónis diſ
ſipáui: τ omnes aduerſários eorum interféci.
Tu vero lóquere ad eos dicens. Hec dicit do-
minus. Némpe ergo vos p mare tranſmeáui:
τ platéas vobis initio munitas exhibui. Du-
cem vobis dedi móyſen τ aarón ſacerdotē: τ
lucem vobis p colúmnam ignis preſtiti τ ma
gna mirabilia feci in vobis. Uos autem mei
obliti eſtis: dicit dominus. Hec dicit dominus
omnipotens. Coturnix vobis in ſigno fuit: ca-
ſtra vobis ad tutélam dedi: τ illic murmurá-
ſtis τ non triumpháſtis in nomine meo de p-
ditióne inimicorum vrorum: ſed adhuc nunc
vſq̃ murmuráſtis. Ubi ſunt beneficia que pre
ſtiti vobis. Nonne in deſérto cum eſurirētis
proclamáſtis ad me dicentes. Ut quid nos in
deſertū

deſertum iſtud adduxiſti interficere nos?
Melius nobis fuerat ſuire egyptijs q̄z mori
in deſerto hoc. Ego dolui gemitus veſtros: et
dedi vobis manna in eſcam. Panem angelo-
C rum manducaſtis. Nonne cum ſitieritis: pe-
tram excidi: ⁊ fluxerunt aque in ſaturitate?
Propter eſtus folijs arborum vos texi. Diui-
ſi vobis terras pingues: chananeos ⁊ phere-
zeos: ⁊ philiſtinos a facie veſtra p̄ieci. Quid
faciam vobis adhuc dicit dominus. Hec di-
cit dominus omnipotēs: In deſerto cum eſ-
ſetis in flumine ammorreo ſitientes ⁊ bla-
ſphemantes nomen meum: non ignez vobis
pro blaſphemijs dedi: ſed mittens lignum in
aquam: dulce feci flumen. Quid tibi faciā ia-
cob? Noluiſti obedire iudā. Tranſferam me
ad alias gentes ⁊ dabo eis nomen meum: vt
cuſtodiant legittima mea. Quoniā me dereli
quiſtis: ⁊ ego vos derelinquam. Petentibus
vobis a me miſericordiā: nō miſerebor. Quā
do inuocabitis me: ego nō exaudiā vos. Ma
culaſtis enim manus veſtras ſanguine: et pe
des veſtri impigri ſunt ad cōmittenda homi
cidia. Non quaſi me dereliquiſtis ſed voſipſos
dicit dn̄s. Hec dicit dn̄s omnipotens. Nonne
ego vos rogaui vt pater filios ⁊ mater filias: ⁊
vt nutrix paruulos ſuos: vt eſſetis mihi in po-
pulum: ⁊ ego vobis in deum: et vos mihi in fi
lios: ⁊ ego vobis in patrem? Ita vos collegi
vt gallina pullos ſuos ſub alas ſuas. Nō aūt
quid faciam vobis? Proijciam vos a facie
mea. Oblationem cum mihi attuleritis: auer
D tam faciem meā a vobis. Dies enim feſtos ve
ſtros ⁊ neomenia ⁊ circunciſiones repudiam
Ego miſi pueros meos p̄phetas ad vos: quos
acceptos interfeciſtis ⁊ laniaſtis corpora eoruz
quorū ſanguinē exquirā dicit dn̄s. Hec dicit
dn̄s op̄s. Domꝰ veſtra deſerta eſt. Proijciam
vos ſicut ventus ſtipulā: ⁊ filij p̄creationē non
faciēt q̄m mādatū meū neglexerūt: ⁊ qd̄ ma-
lū eſt corā me fecerūt. Tradā domos veſtras
pplo venienti qui me nō audiētes credūt: quibꝰ
ſigna nō oſtendi facient que precepi. Prophe
tas nō viderūt: ⁊ memorabunt iniq̄tatū eoꝝ.
Teſtor ppl'i venientis gratiā cuiꝰ paruuli exul
tant cum leticia: me nō vidētes oculis carna-
libus ſed ſpiritu credētes que dixi. Et nūc fra
ter aſpice que gloria: ⁊ vide pplz venientē ab
oriente: quibus dabo ducatū habraam iſaac
⁊ iacob et oſee et amos et michee et iohel et
abdie ⁊ ione et naum et abacbuc ſophonie
aggei: zacharie et ⁊ malachim qui ⁊ angelus
domini vocatus eſt.

C II

Hec dicit dn̄s. Ego eduxi pplm A
iſtum de ſeruitute: quibꝰ man-
data dedi per pueros meos pro
phetas quos audire noluerūt:
ſed irrita fecerunt mea cōſilia.
Mater que eos generauit dicit
illis. Ite filij: quia ego vidua ſum ⁊ derelicta.
Educaui vos cū letitia: ⁊ amiſi vos cuz luctu
⁊ triſticia. Q̄m peccaſtis coram dn̄o deo veſtro
⁊ qd̄ malū eſt corā eo feciſtis. Modo autem
quid faciam vobis: Ego vidua ſuz ⁊ derelicta.
Ite filij ⁊ petite a dn̄o miſericordiaz. Ego autē
te pater teſtē inuoco ſuper matrē filioꝝ qui no
luerunt teſtamentū meum ſeruare: vt des eis
confuſionē ⁊ matrē eorū in direptionem: ne
generatio eorum fiat. Diſpergantur in gen-
tes nomina eorū: deleāt a terra: q̄m ſpreuerūt
ſacramētū meū. Ve tibi aſſur qui abſcondis
iniquos penes te. Gens mala memorare qd̄
fecerim ſodome ⁊ gomore: quorum terra ia-
cet in piceis glebis et aggeribus cineruz. Sic
dabo eos qui me nō audierunt: dicit dn̄s oi-
potens. Hec dicit dominus ad eſdrā. Nuncia
populo meo: q̄m dabo eis regnum hieruſalē:
qd̄ daturus eram iſrael. Et ſumam mihi glo
riam illorum: et dabo eis tabernacula eterna
que preparauerā illis. Lignū vite erit illis in B
odore vnguenti: ⁊ non laborabūt neq̄z fatiga
buntur. Ite: ⁊ accipietis. Rogate vobis dies
paucos: vt immorentur. Jam paratum eſt vo-
bis regnum. Vigilate. Teſtare celum ⁊ terrā.
Contriui enim malum et creaui bonuz: quia
viuo ego dicit dominus. Mater amplectere
filios tuos: educa illos cum leticia. Sicut co-
lumba confirma pedes eorum: quoniaz te ele
gi dicit dn̄s. Et reſuſcitabo mortuos de locis
ſuis: ⁊ de monumentis educam illos: quoniā
cognoui nomen meum in iſrael. Noli time-
re mater filiorum: q̄m te elegi dicit dominus
Mittam tibi adiutoriū pueros meos iſaiam
⁊ hieremiam: ad quorū conſiliuz ſanctificaui
⁊ paraui tibi arbores duodecim: grauatas va
rijs fructibus: ⁊ totidē fontes fluentes lac et
mel: ⁊ montes immenſos ſeptem: habentes
roſam ⁊ lilium in quibus gaudio implebo fi-
lios tuos. Viduam iuſtifica: pupillo iudica:
egenti da: orphanū tuere: nudū veſti: confra-
ctum ⁊ debilē cura: claudū irridere noli: tutā
re mancū: ⁊ cecū ad viſionem claritatis mee

admitte. Senē ꝛ iuuenē intra muros tuos ſer
ua: mortuos vbi inueneris ſignans cōmēda
ſepulcro: ꝛ dabo tibi primā ſeſſionem in re-
ſurrectione mea. Pauſa ꝛ quieſce populus
meus: quia venit requies tua. Nutrix bona
C nutri filios tuos: confirma pedes eorū. Ser
ua quos tibi dedi: nemo ex eis interiet. Ego
enim eos requiram de numero tuo. Noli fati
gari. Cum enim venerit dies preſſure ꝛ angu
ſtie: alij plorabunt ꝛ triſtes erunt: tu autē hi
laris et copioſa eris. Zelabunt gentes: ꝛ nil
aduerſus te poterunt: dicit dominus. Manus
mee tegent te: ne filij tui gehennam videant.
Jocundare mater cū filijs tuis: quia ego te
eripiam dicit dominus. Filios tuos dormien
tes memorare: qm̄ ego eos educam de lateri
bus terre: ꝛ miſericordiā cū illis faciam qm̄
miſericors ſum: dicit dn̄s ops. Amplectere
natos tuos vſq3 dū venio: ꝛ preſtem illis miſe
ricordiā: qm̄ exuberant fontes mei: ꝛ gratia
mea non deficiet. Ego eſdras preceptum ac-
cepi a dn̄o in monte oreb: vt irem ad iſrael.
Ad quos cū venirē reprobauerūt me: ꝛ reſ-
puerūt mandatū dn̄i. Jdeoq3 vobis dico gen
tes: que auditis ꝛ intelligitis. Expectate paſto
rē veſtrū: requiē eternitatis dabit vobis: qm̄
in proximo eſt ille qui in fine ſeculi adueniet.
Parati eſtote ad premia regni: quia lux per-
petua lucebit vobis per eternitatem temporis
Fugite vmbram ſeculi huius. Accipite iocū-
ditatem glorie veſtre. Ego teſtor palam ſal-
uatorē meū: cōmendatum donū accipite: ꝛ io
cundamini: gratias agentes ei qui vos ad ce-
leſtia regna vocauit. Surgite et ſtate et vide-
te numerū ſignatorū in cōuiuio domini. Qui
ſe de vmbra ſeculi tranſtulerunt: ſplendidas
tunicas a dn̄o acceperunt. Recipe ſion nume
D rū tuū: ꝛ cōclude candidatos tuos qui legem
dn̄i compleuerūt. Filiorū tuorum quos opta
bas plenus eſt numerus. Roga imperiū dn̄i:
vt ſanctificetur pplſ tuus q vocatus eſt ab ini
tio. Ego eſdras vidi in monte ſion turbam
magnam quam numerare non potui: ꝛ oēs
canticis collaudabāt dn̄m: ꝛ in medio eorū
erat iuuenis ſtatura celſus eminentior omni-
bus illis: ꝛ ſingulis eorū capitibus imponebat
coronas ꝛ magis exaltabat̃. Ego autem mira
culo tenebar. Tunc interrogaui angelū: ꝛ di
xi. Qui ſunt hi dn̄e. Qui reſpōdēs dixit mihi
Hi ſunt qui mortalē tunicā depoſuerunt ꝛ im
mortalē ſumpſerūt: ꝛ confeſſi ſunt nomē dei:
modo coronant̃ ꝛ accipiunt palmas. Et dixi
angelo. Jlle iuuenis quis eſt qui eis coronas
imponit: ꝛ palmas in manibus tradit? Et re-
ſpōdens dixit mihi. Jpſe eſt filius dei: quē in
ſclo ꝯfeſſi ſunt. Ego aūt magnificare eos cepi
q fortiter ꝓ noīe dn̄i ſteterūt. Tūc dixit mihi
angelus. Uade annūcia pplo meo: qualia et
quanta mirabilia dn̄i dei vidiſti. C III

Anno triceſimo ruine ciuitatis A
erā in babylone: ꝛ conturbat⁹
ſum ſup cubiculo meo recum-
bens. Et cogitationes mee aſcē
debant ſuper cor meū: qm̄ vidi
deſertionē ſion: ꝛ abundantiā
eorū q habitabant in babylone. Et ventilatus
eſt ſpiritus meus valde. Et cepi loqui ad altiſ
ſimū verba timorata: ꝛ dixi. O dn̄ator dn̄e: tu
dixiſti ab initio quando plantaſti terrā: ꝛ hoc
ſolus: ꝛ imperaſti populo: ꝛ dediſti adam cor
pus mortuum: ſed ꝛ ipſum figmentū manuū
tuarum erat: ꝛ inſufflaſti in eū ſpiritum vite:
ꝛ factus eſt viuens coram te: ꝛ induxiſti eum
in paradiſo quem plantauerat dextera tua an
teq̄ terra aduentaret. Et huic mandaſti dili-
gere viam tuam: ꝛ preteriuit eam: et ſtatim
inſtituiſti in eo mortē ꝛ i nationibus eius: et
nate ſunt gentes ꝛ tribus ꝛ populi ꝛ cognatio
nes quarum non eſt numerus. Et ambulauit B
vnaqueq3 gens in volūtate ſua: ꝛ mira age-
bant coram te: ꝛ ſpernebant precepta tua. Jte
rum autem in tēpore induxiſti diluuiū ſup in
habitantes ſclm: ꝛ pdidiſti eos. Et factum eſt
vnoquoq3 eorū ſicut ade mori: ſic his diluuiū
Dereliquiſti autem vnum ex his noe cum do
mo ſua: ꝛ ex eo iuſti omnes. Et factū eſt cum
cepiſſent multiplicari qui habitabant ſuper
terrā: ꝛ multiplicauerunt filios ꝛ populos et
gentes multas: ꝛ ceperunt iterato impietatē
facere plus q̄ priores. Et factum eſt cum ini-
quitatem facerent coram te: elegiſti tibi virū
ex his cui nomen erat habraam: ꝛ dilexiſti eū
ꝛ demonſtraſti ei ſoli voluntatem tuam. Et di
ſpoſuiſti ei teſtamentum eternum: ꝛ dixiſti ei
vt non vnq̄ derelinqueres ſemen eius. Et de
diſti ei iſaac: ꝛ iſaac dediſti iacob et eſau: et
ſegregaſti tibi iacob: eſau autē ſeparaſti. Et
factus eſt iacob in multitudine magna. Et fa
ctum eſt cum educeres ſemen eius ex egypto C
adduxiſti ſuper montem ſyna. Et inclinaſti
celos ꝛ ſtatuiſti terram: ꝛ commouiſti orbem.
ꝛ tremere feciſti abyſſos: et conturbaſti ſecu-

lum: ⁊ tráſijt gloria tua portas quattuor ignis
⁊ terremotus ⁊ ſpiritus ⁊ gélu: vt dares ſemi
ni iacób legem ⁊ generationi iſraél diligen-
tíam. Et non abſtuliſti ab eis cor malignū: vt
fáceret lex tua in eis fructum. Cor enim ma-
lignum báiulans primus adám tranſgreſſus
⁊ victus eſt: ſed ⁊ omnes qui de eo nati ſunt.
Et facta eſt pérmanens ínfirmitas ⁊ lex cum
corde populi: cum malignitate radicis: ⁊ di-
ſceſſit qđ bonū eſt ⁊ manſit malignuȝ. Et trā
ſierūt tēpora ⁊ finiti ſunt anni: ⁊ ſuſcitaſti tibi
ſeruū nomine dauid ⁊ dixiſti ei edificare ci-
uitatē noīs tui: ⁊ offérre ibi ín eadem thus et
oblationes. Et factū eſt hoc ānis multis. Et de
reliquérūt q habitabātciuitatē ín oīb⁹ facien
tes ſicut fecit adáȝ ⁊ oēs generatiōes ei⁹. Ute
bánt enim ⁊ ipſi corde maligno. Et tradidiſti
ciuitatē tuam in manibus inimicorum tuorū
Nunqđ melióra fáciunt q habitāt babylónē
Et propter hoc dn̄abit̄ ſión. Factum eſt cuȝ de

D niſſem huc ⁊ vidiſſem impietates: quaȝ non
eſt númerus: ⁊ delinquentes multos: vidit
anima mea hoc triceſimo anno: ⁊ exceſſit cor
meū: qm̄ vidi qm̄ ſuſtines eos peccātes: ⁊ pe-
perciſti ímpie agéntib⁹: ⁊ ꝑdidiſti pplm tuū:
⁊ conſeruaſti inimicos tuos: ⁊ non ſignificaſti
Nihil memini quō debeat derelinqui via hec.
Nūquid meliora facit bábylon q̄ȝ ſion. Aut
alia gens cognouit te preter iſraél. Aut que
tribus crediderunt teſtamentis tuis ſicut ia-
cób? Quarū merces nō cōparauit: neq̃ labor
fructíficauit. Pertranſiens eni pertranſiui in
gentibus: ⁊ vidi abundātes eas: ⁊ non memo
rántes mandatoꝝ tuoꝝ. Nunc ergo pónde-
ra in ſtatéra noſtras iniquitates ⁊ eoꝝ qui ha
bitāt in ſeculo: ⁊ nō inuenief nomē tuum ni-
ſi ín iſraél. Aut qn̄ nō peccauérunt in conſpe-
ctu tuo qui habitant terrā? Aut que gens ſic
obſeruauit mandata tua? Hos quideȝ per no
mina inuenies ſeruáſſe mandata tua: gentes
autem non inuénies. CIIII

A ET respondit ad me angelus q
miſſus eſt ad me: cui nomen
vriél ⁊ dixit mihi. Excedens ex
ceſſit cor tuū in ſeculo hoc: ⁊ cō
prehéndere cogitas viam altiſ
ſimi. Et dixi. Ita dn̄e meus. Et
reſpondit mihi: ⁊ dixit. Tres vias miſſus ſuȝ
oſtēndere tibi: ⁊ tres ſimilitudines propóne-
re coram te de quibus mibi ſi renunciaueris
viam ex his: ⁊ ego tibi demonſtrabo viam
quam deſideras videre: ⁊ docebo te vnde ſit
cor malignum. Et dixi. Lóquere domine
meus. Et dixit ad me. Uade póndera mihi
ignis póndus: aut menſura mihi flātum ven-
ti: aut réuoca mihi diem quem preteríjt. Et
reſpóndi ⁊ dixi. Quis natorum póterit face-
re: vt me interroges de his? Et dixit ad me. Si
eſſem intérrogans: et dicens: quante habita-
tiones ſunt in corde maris: aut quante vene
ſunt in principio abyſſi: aut quante véne ſunt
ſuper firmamentum: aut qui ſunt exitus para
diſi: diceres mihi forſitan in abýſſum non de
ſcéndi neq̃ in infernum adhuc: neq̃ in ce-
lum vnq̃ aſcéndi. Nunc autem non interro-
gáui te niſi de igne ⁊ vento ⁊ die per queȝ trā
ſiſti: et a quibus ſeparari non potes: ⁊ non re
ſpondiſti mihi de eis. Et dixit mihi. Tu que
tua ſunt tecum coadoleſcentia non potes co-
gnoſcere: et quomodo póterit vas tuum cá-
pere altiſſimi viam: ⁊ iam exterius corrupto
ſeculo intelligere corruptionem euidéntem
in facie mea? Et dixi illi. Melius erat nos nō
eſſe q̄ȝ adhuc viuentes viuere in impietatib⁹
⁊ pati ⁊ non intelligere de qua re. Et reſpon-
dit ad me ⁊ dixit. Proficiſcens profectus ſuȝ B
ad ſyluam lignoruȝ campi: ⁊ cogitauerunt co
gitationē ⁊ dixerunt. Uenite ⁊ eamus ⁊ facia
mus ad mare bellum: vt recedat coraȝ nobis:
⁊ faciamus nos alias ſyluas. Et ſimiliter flu-
ctus maris: ⁊ ipſi cogitauérunt cogitationeȝ:
⁊ dixerunt. Uenite aſcendéntes debellemus
ſyluas campi: vt ⁊ ibi cōſumémus nobiſmet-
ipſis aliam regionem. Et factus eſt cogitatus
ſylue in vanuȝ. Uenit enim ignis ⁊ conſum-
pſit eam. Similiter ⁊ cogitatus fluctuum ma
ris. Stetit enim arena ⁊ ꝓhibuit eos. Si eniȝ
eſſes iudex honuȝ: quem inciperes iuſtificáre:
aut queȝ cōdemnare? Et reſpondi ⁊ dixi. Utri-
q̃ vanaȝ cogitationē cogitauerūt. Terra eniȝ
data ē ſylue: ⁊ mari locus portare fluctus ſu
os. Et reſpondit ad me: ⁊ dixit. Bene tu iu-
dicaſti. Et q̄re non iudicaſti tibimetipſi. Que
admodum enim terra ſylue data eſt: ⁊ mare
fluctibus ſuis: ſic qui ſuper terram inhábitāt
que ſunt ſuꝑ terrā intelligere ſolūmodo pñt:
⁊ qui ſuper celos: que ſuper altitudinem celo-
rum. Et reſpōdi ⁊ dixi. Deprecor te dn̄e vt mi
hi detur ſenſus intelligéndi. Nō eniȝ volui in-
terrogare de ſuperiorib⁹ tuis: ſed de his que ꝑ
tranſeūt ꝑ nos quotidie: ꝓpter qđ iſraél dat⁹
in obprobriū gentibus quem dilexiſti poplm

datus eſt tribubus impijs: ⁊ lex patrũ noſtro
rũ in interitũ deducta eſt: ⁊ diſpoſitiones ſcri
pte nuſq̄ ſunt: ⁊ pertranſiuimus de celo vt lo
cuſte: ⁊ vita noſtra ſtupor ⁊ pauor: et nec digni
C ſumus miſericordiam conſequi. Sed quid fa
ciet nomini ſuo qđ inuocatum eſt ſuper nos?
Et de his interrogaui. Et reſpondit ad me: et
dixit. Si fueris plurimum ſcrutatus frequen
ter miraberis. Quõ feſtinans feſtinat ſeculum
pertranſire: ⁊ non capit portare que in futuris
temporibus iuſtis repromiſſa ſunt: quoniam
plenũ iuſtitia eſt ſeculum hoc ⁊ infirmitatibꝰ
De quibus autem interrogas dicam. Semi
natum enim eſt malũ: ⁊ necdum venit deſtru
ctio ipſius. Si ergo non inuerſum fuerit qđ
ſeminatũ eſt: et diſceſſerit locus vbi ſeminatũ
eſt malum: non veniet vbi ſeminatum eſt bo
num. Quoniã gramen ſeminis mali ſemina
tum eſt in corde adam ab initio: ⁊ quantum
impietatis generauit vſq̄ nunc: et generat vſ
q̄ cũ veniat area. Eſtima aũt apud te gramẽ
mali ſeminis quantũ fructũ impietatis gene
rauit: qñ ſecate fuerint ſpice q̄rũ nõ ẽ nume
rus q̄ꝫ magnã aream: incipiant facere. Et re
ſpondi: ⁊ dixi. Quõ ⁊ quãdo hec? Quare mo
dici ⁊ mali anni noſtri? Et reſpondit ad me: ⁊
dixit mihi. Non feſtines tu ſup altiſſimũ. Tu
enim feſtinas inaniter eſſe ſuper ipſum. Nam
exceſſus tuus multus. Nonne de his interro
gauerunt anime iuſtorum in ꝓmptuarijs ſuis
dicentes. Uſq̄quo ſpero ſic: ⁊ quando veniet
fructus aree mercedis noſtre. Et reſpondit ad
ea hieremiel archangelus ⁊ dixit. Quãdo im
pletus fuerit numerus ſeminũ in vobis: qm̃
in ſtatera ponderauit ſeculũ: ⁊ menſura mẽ
ſurauit tempora: ⁊ numero numerauit tẽpora
⁊ non cõmouit nec excitauit vſq̄dũ impleatur
D predicta menſura. Et reſpondi ⁊ dixi. O dña
tor domine: ſed ⁊ nos omnes pleni ſumus im
pietate. Et ne forte propter nos non implean
tur iuſtorũ aree: ꝓpter peccata inhabitantiũ
ſuper terram. Et reſpondit ad me ⁊ dixit. Ua
de ⁊ interroga pregnantem ſi quando imple
uerit nouem menſes ſuos adhuc poterit mã
trix eius retinere partum in ſemetipſa. Et di
xi. Non poteſt dñe. Et dixit ad me. In inferno
promptuaria animarum matrici aſſimilata
ſunt. Quemadmodũ enĩ illa feſtinat que pa
rit effugere neceſſitatem partus: ſic ⁊ hec feſti
nat reddere ea que cõmẽdata ſunt. Ab initio
tibi demonſtrabit de his que cõcupiſcis vide
re. Et reſpondi: ⁊ dixi. Si inueni gratiam an
te oculos tuos: ⁊ ſi poſſibile eſt: ⁊ ſi idoneus
ſum: demonſtra mihi: ſi pluſq̄ preteritum ſit
habet venire: aut plura pertranſierũt ſupra q̄ꝫ
futurum eſt. Quid pertranſiuit ſcio: quid autẽ
futurum ſit ignoro. Et dixit ad me. Sta ſuper
dextram partẽ ⁊ demonſtrabo tibi interpreta
tionẽ ſimilitudinis. Et ſteti ⁊ vidi: ⁊ ecce for
nax ardens tranſijt coram me. Et factum eſt
cum tranſiret flãma vidi: ⁊ ecce ſuperauit fu
mus. Poſt hec tranſijt coram me nubes plena
aque: et immiſit pluuiam impetu multam.
Et cũ tranſiſſet impetus pluuie ſuperauerunt
in ea gutte. Et dixit ad me. Cogita tibi. Sicut
creſcit pluuia amplius q̄ꝫ gutte: et ignis q̄ꝫ
fumus ſic ſuperabundauit que tranſiuit men
ſura. Superauerunt autem gutte et fumus. Et
oraui: et dixi. Putas viuo vſq̄ in diebus illis
Uel quid erit in diebus illis. Rñdit ad me et
dixit: de ſignis de q̄bus me interrogas ex parte
poſſum tibi dicere: de vita autem tua non ſũ
miſſus dicere tibi: ſed neſcio. C V

De ſignis aũt. Ecce dies venient A
in quibus apprehendẽtur qui in
habitãt terrã in cẽſu multo: ⁊
abſcondetur veritatis via: ⁊ ſteri
lis erit a fide regio ⁊ multipli
cabitur iniuſtitia ſup hanc quã
ipſe tu vides: ⁊ ſuper quã audiſti olim: ⁊ erit
impoſitio veſtigio quã nũc vides regnare re
gionẽ: ⁊ videbũt eã deſertã. Si autẽ tibi de
derit altiſſimus viuere videbis poſt tertiã tu
bã: ⁊ relucẽſcet ſubito ſol noctu: ⁊ luna ter in
die: ⁊ de ligno ſanguis ſtillabit: ⁊ lapis dabit
vocẽ ſuã: ⁊ ppli cõmouebuntur: ⁊ regnabit quẽ
non ſperant qui inhabitant ſup terrã: ⁊ vola
tilia cõmigrationẽ faciẽt: ⁊ mare ſodomiti
cũ piſces reijciet: ⁊ dabit vocẽ noctu quã non
nouerãt multi. Omnes aũt audiẽt vocẽ eius.
Et chaos fiet per loca multa: ⁊ ignis frequen
ter remittetur: ⁊ beſtie agreſtes tranſmigrabũt:
⁊ mulieres menſtruate parient monſtra: ⁊ in
dulcibus aquis ſalſe inuenientur: et amici oẽs
ſemetipſos expugnabunt: ⁊ abſcondetur tũc
ſenſus: ⁊ intellectus ſeparabitur in promptua
rium ſuum ⁊ queretur a multis ⁊ nõ inuenietur:
⁊ multiplicabitur iniuſtitia ⁊ incõtinentia ſuper
terram. Et interrogabit regio proximã ſuam
⁊ dicet. Nũquid per te ptranſijt iuſtitia iuſtũ
faciens. Et hoc negabit. Et erit in illo tẽpore:
⁊ ſeparabũt homines ⁊ non impetrabunt: la

boꝛábunt ⁊ non dirigent vie eoꝛū. Hec ſigna
dicere tibi pmiſſum eſt mihi. Et ſi oꝛáueris
iterum ⁊ ploꝛaueris ſicut ⁊ nunc ⁊ ieiunáue-
ris ſeptem diebus: áudies iterato hoꝛū maioꝛa.
ra. Et euigiláui ⁊ coꝛpus meum hoꝛruit val-
de: ⁊ anima mea laboꝛauit vt deficeret. Et té-
D nuit me qui vénit angelus qui loquebatur in
me: ⁊ cōfoꝛtáuit me ⁊ ſtatuit me ſuper pedes.
Et factū eſt in nocte ſecūda: ⁊ vénit ad me ſa
lathiel dux populi: ⁊ dixit mihi. Ubi eras? Et
quare vultus tuus triſtis? Aut neſcis qm̄ tibi
créditus eſt iſraél in regione trāſmigrationis
eoꝛum? Exúrge ergo ⁊ guſta panem ⁊ non de
relinquas nos ſicut paſtoꝛ gregem ſuū in ma
nibus lupoꝛum malignoꝛuꝫ. Et dixi ei. Uade
a me ⁊ non appropies ad me. Et audiuit vt di
xi: ⁊ receſſit a me. Et ego ieiunaui diebus ſe-
ptem vlulans et ploꝛans: ſicut mihi mādauit
vriel angelus. Et factum eſt poſt dies ſeptem:
⁊ iterum cogitationes coꝛdis mei moléſte e-
rant mihi valde. Et reſumpſit anima mea ſpi
ritum intellectus: ⁊ iterum cepi lóqui coꝛam
altiſſimo ſermones. Et dixi. Dominatoꝛ domi
ne ex omni ſylua terre: ⁊ omnibus arboꝛibus
eius elégiſti vineam vnicam: ⁊ ex omni ter-
ra oꝛbis elégiſti tibi fóueā vnā: ⁊ ex omnibus
floꝛibus oꝛbis elegiſti tibi lilium vnum: ⁊ ex
omnibus abýſſis maris repleſti tibi riuum
vnum: ⁊ ex omnibus edificatis ciuitatib⁹ ſan-
ctificaſti tibimetipſi ſión: ⁊ ex omnib⁹ creatis
volatilibus nominaſti tibi columbā vnā: ⁊ ex
omnib⁹ plaſmatis pecoꝛib⁹ puidiſti tibi ouē
vnā: ⁊ ex omnibus multiplicatis populis ac-
quiſiuiſti tibi populū vnum: ⁊ ab omnib⁹ pro
batam legē donaſti huic quem deſideraſti po-
pulo. Et nunc dn̄e vt qd tradidiſti vnū pluri-
bus? Et preparaſti ſup vnā radicē alias. Et di-
ſperdidiſti vnicū tuum in multis. Et conculca
uérunt eū qui cōtradicebāt ſponſionibus tu-
is quiqꝫ tuis teſtamentis non credébant. Et ſi
E ódiens odiſti populū tuū: tuis manibus de-
bet caſtigari. Et factum eſt cum locutus eſſem
ſermónes: ⁊ miſſus eſt angelus ad me qui an
te vénerat ad me pterita nocte: ⁊ dixit mihi
Audi me ⁊ inſtruā te: ⁊ inténde mihi ⁊ adij-
ciam coꝛam te. Et dixi. Lóquere dn̄e meus.
Et dixit ad me. Ualde tu in exceſſu mentis fa
ctus es pro iſrael. An plus dilexiſti euꝫ q̄ꝫ qui
eum fecit? Et dixi ad eum. Non dn̄e: ſed do-
lens locutus ſum. Toꝛquent enim me renes
mei p omnē hoꝛā querentem apphendere ſe-
mitā altiſſimi: ⁊ inueſtigare partē iudicij eius
Et dixit ad me. Nō potes. Et dixi. Quare do-
mine. Ad quid naſcébar: aut quare nō fiébat
mátrix matris mee mihi ſepulcrū: vt non vi-
derem laboꝛē iacob: ⁊ defatigationē generis
iſraél? Et dixit ad me. Numera mihi que nec
dum vénerant: ⁊ cóllige mihi diſperſas gút-
tas: ⁊ reuirida mihi áridos floꝛes: et áperi mi
hi clauſa pꝛomptuária: ⁊ perduc mihi inclu-
ſos in eis flátus. Demonſtra mihi vocis ima
ginem: ⁊ tunc oſtēdam tibi laboꝛem quem ro
gas vidére. Et dixi. Dn̄atoꝛ domine: quis enī
eſt qui poteſt hec ſcire: niſi qui cum hominib⁹
habitationē nō habet? Ego aūt inſipiēs: ⁊ quō
potero dicere de his quibus me interrogaſti?
Et dixit ad me. Quo mō nō potes fácere vnū
de his que dicta ſunt: ſic non póteris inuenire
iudiciū meum: aut in fine charitatem quam
populo pꝛomiſi. Et dixi. Sed ecce domine tu
pꝛope es his qui in finem ſunt. Et quid faciēt
qui ante me fuerunt: aut nos: aut hi qui poſt
nos? Et dixit ad me. Coꝛóne aſſimilabo iudi-
cium meum. Sicut non nouiſſimoꝛum tárdi- D
tas ſic nec pꝛioꝛum velócitas. Et reſpondi et
dixi. Nec póteras facere eos qui facti ſunt:
⁊ qui ſunt ⁊ qui futuri ſunt in vnum: vt celé-
rius iudicium tuuꝫ oſtendas? Et reſpondit ad
me ⁊ dixit. Non poteſt feſtinare creatura ſup
creatoꝛem: nec ſuſtinere ſeculuꝫ eos qui in eo
creandi ſunt in vnum. Et dixi. Quō dixiſti ſer
uo tuo qm̄ viuificans viuificaſti a te creatam
creaturā in vnum: ⁊ ſuſtinebat creatura: pote
rit et nunc poꝛtare preſentes in vnum. Et dixit
ad me. Interroga matricem mulieris ⁊ dices
ad eam. Et ſi paris: quare per tempus. Roga
ergo eam vt det decem in vnuꝫ. Et dixi. Non
vtiqꝫ poterit ſed ſecūdū tēpus. Et dixit ad me
Et ego dedi matricem terre his qui ſeminati
ſunt ſup eā p tēpus. Quēadmodū enī infans
nō parit ea que ſenum ſunt: ſic ego diſpoſui a
me creatum ſeculum. Et interrogaui: et dixi.
Cum iam dederis mihi viam lóquar coꝛā te.
Nam mater noſtra de qua dixiſti mihi adhuc
iúuenis eſt: iam ſenectuti appropinquat. Et
reſpondit ad me: ⁊ dixit. Interroga eam que
párit: ⁊ dicet tibi. Dices eniꝫ ei. Quare quos
pepériſti nunc non ſunt ſimiles his qui ante te
ſi minoꝛes ſtatura. Et dicet tibi ⁊ ipſa. Alij ſūt
qui in iuuentute virtutis nati ſunt: ⁊ alij qui
ſub tempoꝛe ſenectutis deficiēte matrice ſūt
nati. Conſidera ergo ⁊ tu: quoniaꝫ minoꝛi ſta

túra eſtis pre his q ante vos: τ q poſt vos mino
ri q̄ʒ vos quaſi iam ſeneſcentes creature: τ for
titudinem iuuentutis pretereuntes. Et dixi.
Rogo domine ſi inueni gratiam ante oculos
tuos: demonſtra ſeruo tuo per quem viſites
creaturam tuam. ¶ VI

Et dixit ad me. Initio terréni
B orbis: τ anteq̄ʒ ſtaret exitus ſe
culi: τ anteq̄ʒ ſpirarét conuétiões
ventoꝝ: τ anteq̄ʒ ſonárét voces
tonitruū: τ anteq̄ʒ ſplenderent
nitóres coruſcatiónū: τ anteq̄ʒ
confirmarent fundamenta paradiſi: anteq̄ʒ
viderentur decóri flores: τ anteq̄ʒ confirma
rentur mote virtutes: anteq̄ʒ colligerentur
innumerabiles militie angelorum: τ anteq̄ʒ
extollerentur altitudines aéris: anteq̄ʒ nomi
narent menſúre firmaméntoꝝ: τ anteq̄ʒ eſtuá
rent camini in ſion: τ anteq̄ʒ inueſtigaréntur
preſentes anni: τ anteq̄ʒ alienaréntur eorum
qui nunc peccant adinuentiones: τ conſignati
eſſent qui fidé theſauriçauérunt: túc cogitaui
τ facta ſunt per me ſolū τ non per aliū: τ finis
ꝑ me τ nō per aliū. Et rn̄di: τ dixi. Que erit ſe
paratio tempoꝝ. Aut qn̄ prioris finis τ ſequé
tis initium. Et dixit ad me. Ab habraám vſq̄ʒ
ad iſaác quando nati ſunt ab eo iacob τ eſau
manus iacob tenebat ab initio calcaneū eſaú
Finis enim huius ſeculi eſaú: τ principiuʒ ſe
quentis iacób. Hominis enim man⁹ inter cal
caneuʒ τ manum. Aliud noli querere eſdra.
Et rn̄di: τ dixi. O dn̄ator dn̄e: ſi inuéni gra
tiam ante oculos tuos: oro vt demónſtres ſer
uo tuo finem ſignoꝝ tuorum: quorum par
tem mihi demóſtraſti nocte ꝓcedénte. Et reſpō
dit: τ dixit ad me. Surge ſup pedes tuos τ au
di vocé pleniſſimá ſonitus. Et erit ſicut com
mótio: nec cōmouebit locus in quo ſtes ſup
eum. Ideo cū lóquitur tu non expáueas: qm̄
de fine verbum τ fundamentū terre intelligi
tur: qm̄ de ipſis ſermo tremiſcit τ cōmouet.
Scit enim qm̄ finé eorū oportet commutari.
D Et factum eſt cum audiſſem: ſurrexi ſuper pe
des meos τ audiui: τ ecce vox lóquens: τ ſo
nus eius ſicut ſonus aquarum multarum. Et
dixit. Ecce dies veniūt: τ erit qn̄ appropinqua
re incipiá vt viſitem habitátes in terra: τ qn̄
inquirere incipiá ab eis qui iniuſte nocuerūt
iniuſtitia ſua: τ quando ſuppleta fuerit humi
litas ſion: τ cum ſuperſignabit ſeculū qd̄ inci
piet pertranſire: hec ſigna fáciam. Libri ape
rientur ante faciem firmamenti: τ omnes
videbunt ſimul: τ anniculi infántes loquent
vocibus ſuis: τ pregnantes immaturos parient
infantes triū τ quattuor ménſium: τ viuent τ
ſuſcitabúntur. Et ſubito apparebunt ſemina
ta loca non ſeminata. Et plena promptuária
ſúbito inuenient vácua: τ túba canet cum ſo
no: quá cum oés audierint ſúbito expauéſcét
Et erit. In illo tépore debellabunt amici ami
cos vt inimici: τ expaueſcet terra cum his. Et
vene fontium ſtabunt: τ non decúrrent in ho
ris tribus. Et erit omnis qui derelictus fue
rit ex omnibus iſtis quibus ꝑdixi tibi: ipſe ſal
uabitur: τ videbit ſalutare meum τ finem ſe
culi veſtri. Et videbunt qui recepti ſunt homi
nes: qui mortem nō guſtauérunt a natiuitate
ſua: τ mutabit cor inhabitantium et conuer
tetur in ſenſum alium. Delébitur enim ma
lum τ extinguétur dolus. Florébit auté fides
τ vincétur corruptéla: τ oſtendét veritas que
ſine fructu fuit diebus tantis. Et factuʒ eſt cū
loqueretur mihi: τ ecce paulátim intuébar
ſuper eum ante qué ſtabam τ dixit ad me hic.
Veni tibi oſténdere tempus venture noctis.
Si ergo iterum rogáueris: τ iterū ieiunaue
ris ſeptem diebus: iterū tibi renunciabo ho
rū maiora per diem q̄ʒ audiui. Audita eſt eniʒ
vox tua apud altiſſimū. Vidit eniʒ fortis dire C
ctioné tuam: τ prouidit pudiciciam quá a iu
uentute tua habuiſti: τ propter hoc miſit me
demonſtráre tibi hec omnia τ dicere tibi. Cō
fide τ noli timére: τ noli feſtináre cum prio
ribus tempoꝛibus cogitáre vana vt non pro
peres a nouiſſimis tépoꝛibus. Et factū eſt poſt
hec τ fleui iteruʒ: τ ſimiliter ieiunáui ſeptem
diebus vt ſuppleá tres hebdómadas que di
cte ſunt mihi. Et factum eſt in octaua nocte τ
cor meum turbabát iteráto in me: τ cepi lo
qui coram altiſſimo. Inflámabat enim ſpiri
tus meus valde: τ anima mea auxiliabat. Et
dixi. O domine lóquens locutus es ab initio
creature in primo die dicens. Fiat celuʒ τ ter
ra: τ tuum verbum opus perfectū. Et erat túc
ſpiritus: τ tenebre circumferebánt τ ſiléntiū
ſonus vocis hominis nonduʒ erat abs te. Túc
dixiſti de theſáuris tuis proférri lumen lumi
nóſum: quo appáret opus tuum. Et die ſecū
do creaſti ſpiritum firmamenti: τ imperaſti
ei vt diuideret τ diuiſionem fáceret inter a
quas: vt pars quedam ſurſuʒ recederet: pars
vero deorſum manéret. Et tertia die imperá

ſti aquis congregari in ſeptima parte terre: ſex vero partes ſiccáſti ꝛ conſeruaſti: vt ex his ſint coꝛam te miniſtrántia ſemináta a deo et culta. Uerbum enim tuū pꝛoceſſit: ꝛ opus ſtatim fiebat. Pꝛocéſſit eniꝫ ſúbito fructus multitudinis imménſus ꝛ concupiſcéntie guſtus multifoꝛmes ꝛ flóꝛes colóꝛe ímmutabili ꝛ odoꝛes odoꝛaméntí inueſtigabilis. Et die ter-

D tio hec facta ſūt. Quarta aūt die impaſti fieri ſolis ſplendóꝛem: lune lumen: ſtellarum diſpoſitionem: ꝛ impꝛaſti eis vt deſeruirent futuro plaſmato hómini. Quinto autem die dixiſti ſeptime parti vbi erat aqua congregata vt pcrearet animalia ꝛ volatilia et piſces. Et ita fiebat. Aqua mutata ꝛ ſine anima que dei nutu iubebántur animalia faciébat vt ex hoc mirabilia tua nationes enárrent. Et tunc cõſeruaſti duas animas: nomē vni vocaſti enóch ꝛ nomen ſecūde vocaſti leuiathán: ꝛ ſeparaſti ea ab alterutro. Non enim poterat ſeptima pars vbi erat aqua congregata capere ea Et dediſti enóch vnaꝫ partem que ſiccáta eſt tertio die: vt hábitet in ea vbi ſunt montes mille. Leuiathán autem dediſti ſeptimā partem húmidā ꝛ ſeruaſti eam vt fiat in deuoꝛationem quibꝰ vis ꝛ qñ vis. Sexto autē die imperaſti terre vt crearet coꝛā te iumēta ꝛ beſtias ꝛ reptilia: ꝛ ſup his adám: quē cõſtituiſti ducem ſuper omnibus factis que feciſti ꝛ ex eo edúcimur nos omnes quēqꝫ elegiſti populū. Hec aūt omnia dixi coꝛam te domine qꝛ pꝛopter nos creaſti ſeculū. Reſiduas autē gentes ab adám natas dixiſti eas nil eſſe: ꝛ qñ ſaliue aſſimiláte ſunt: ꝛ quaſi ſtilicidiū de vaſe ſimiláſti abundantiā eoꝛū. Et nunc domine ecce iſte gentes q̄ in nihilum deputate ſunt cepérunt dñari noſtri ꝛ deuoꝛáre. Nos aūt populus tuus quē vocaſti pꝛimogénitū vnigénitum emulatóꝛem tuum traditi ſumus in manibus eoꝛū. Et ſi pꝛopter nos creatum eſt ſeculum: quare non hereditáteꝫ poſſidémus cū ſeculo? Uſqꝫquo hec?

C VII

A [E]T factum eſt cum finiſſem lóqui verba hec: miſſus eſt ad me angelus q miſſus fúerat ad me pꝛimis noctibꝰ: ꝛ dixit ad me. Surge éſdra: ꝛ audi ſermones quos veni lóqui ad te. Et dixi. Lóquere deus meus. Et dixit ad me. Mare poſitum eſt in ſpatioſo loco vt eſſet altum et immenſum: erit autem ei intróitus in angūſto loco poſitus vt eſſet ſimilis fluminibus. Quis enim volens volúerit ingredi mare et vidére eum vel dominari eius ſi non tranſierit angúſtum in latitudinem quō venire póterit? Item aliud. Ciuitas eſt edificata ꝛ poſita in loco campéſtri: eſt autem plena omniuꝫ bonoꝝ. Introitus eius angúſtus ꝛ in pꝛecipiti poſitus: vt eſſet a dextris quidem ignis: a ſiniſtris aqua alta: ſémita autem eſt vna ſola inter eos poſita: hoc eſt inter ignem ꝛ aquam vt non capiat ſemita niſi ſolummodo veſtigiuꝫ hominis. Si autē dabit ciuitas homini in hereditátem: ſi nunqꝫ ante poſitū periculum pertranſierit: quō accipiet hereditateꝫ ſuam? Et dixi. Sic domine. Et dixit ad me. Sic eſt ꝛ iſraél pars. Pꝛopter eos enim feci ſeculum: ꝛ qñ tranſgreſſus eſt adám conſtitutiones meas iudicátū eſt qđ factum eſt. Et facti ſunt íntróitus huius ſeculi angúſti ꝛ dolētes ꝛ laboꝛioſi páuci aūt ꝛ mali ꝛ periculoꝛum pleni ꝛ labore magnopere fulti. Naꝫ maioꝛis ſeculi introitus ſpatioſi ꝛ ſecuri: ꝛ facientes immoꝛtalitatis fructum. Si ergo ingrediens non fuerunt ingreſſi qui viuunt anguſta ꝛ vana hec non poterunt recipere q̄ ſunt repoſita? Nunc ergo quare tu cõturbaris: cū ſis coꝛruptibilis ꝛ quid mouéris tu cum ſis moꝛtalis? Et quare non accepiſti in coꝛde tuo qđ futuruꝫ: ſed qđ in pꝛeſenti? Reſpondi ꝛ dixi. Dñatoꝛ dñe

ecce diſpoſuiſti lege tua qm̄ iuſti hereditabūt hec: impij aūt peribūt: iuſti autem ferrent angúſta: ſperantes ſpatioſa. Qui eni impie geſſérūt ꝛ angúſta paſſi ſunt: ꝛ ſpatioſa non vidēbunt. Et dixit ad me. Non eſt iudex ſuper deū neqꝫ intelligens ſuper altiſſimum. Péreunt enim multi pꝛeſentes: qꝛ negligit que antepoſita eſt dei lex. Mandans enim mandauit deꝰ venientibus: qñ venerunt: quid facientes viuerēt: ꝛ qd obſeruantes nō punirent. Illi autē non ſunt perſuaſi: ꝛ ɔtradixerūt ei: ꝛ conſtituērunt ſibi cogitámen vanitatis: ꝛ pꝛopoſuerūt ſibi circumuentiónes delictoꝛum: ꝛ ſuperdixerunt altiſſimo non eſſe: ꝛ vias eius non cognouérunt: ꝛ legem eius ſpꝛeuerunt: ꝛ ſponſiones eius abnegauérunt: ꝛ in legitimis eius fidem non habuerūt: ꝛ opera eius nō pfecerūt Pꝛopter hoc éſdra vácua vácuis: ꝛ plena plenis. Ecce tēpus veniet: ꝛ erit qñ veniēt ſigna que pꝛedixi tibi. Et apparebit ſponſa: ꝛ appareſcens oſtendet que nunc ſubducitur terra ꝛ omnis qui liberatus eſt de pdictis malis: ipſe B

videbit mirabilia mea. Reuelabit enim fili⁹
meus ieſus cũ his q cũ eo ſunt: ⁊ iocundabũ
tur qui relicti ſunt in annis quadringẽtis. Et
erit poſt annos hos ⁊ morief fili⁹ meus chri-
ſtus: ⁊ oẽs qui ſpiramẽtũ habẽt homines. Et
ꝯuertet ſeculũ in antiquũ ſilentiũ dieb⁹ ſeptẽ
ſicut in priorib⁹ iudicijs: ita vt nemo derelin-
quat. Et erit. Poſt dies ſeptez ⁊ excitabit qđ
nõdũ vigilat ſeculũ ⁊ morief corruptũ. Et ter
ra reddet qui in ea dormiunt: ⁊ puluis que in
eo ſilentio habitant promptuaria reddet que
eis cõmendate ſunt anime. Et reuelabit altiſ
ſimus ſuper ſedẽ iudicij ⁊ pertrãſibũt miſerie
⁊ longanimitas congregabit. Judiciũ aũt ſo
lum remanebit: veritas ſtabit ⁊ fides ꝯualé-
ſcet. Et opus ſubſequef ⁊ merces oſtendet: ⁊
iuſtitie vigilabũt: ⁊ iniuſtitie nõ dñabũtur. Et
E dixit. Primus habraam ꝓpter ſodomitas ora
uit: ⁊ moyſes ꝓ patribus qui in deſerto peccaue
runt: ⁊ q poſt eũ pro iſrael in dieb⁹ achaç ⁊ ſa
muelis ⁊ dauid ꝓ cõfractione: ⁊ ſalomon pro
eis qui venerunt in ſanctificationẽ: ⁊ helyas ꝓ
his qui pluuiã acceperũt ⁊ pro mortuo vt vi
ueret: ⁊ eçechias pro populo in dieb⁹ ſenna-
cherib: ⁊ multi pro multis. Si ergo modo qñ
corruptibile increuit: ⁊ iniuſtitia multiplica-
ta eſt: ⁊ orauerũt iuſti pro impijs: quare ⁊ nũc
ſic non erit? Et reſpondit ad me: ⁊ dixit. Pre-
ſens ſeculum non eſt finis: gloria in eo fre-
quens manet: propter hoc orauerunt pro in-
ualidis. Dies eniz iudicij erit finis tẽporis hu
ius ⁊ initiũ tẽporis future immortalitatis: in
quo tranſiuit corruptela: ſoluta eſt intempe-
rantia: abſciſa eſt incredulitas: creuit autem
iuſtitia: orta eſt veritas. Tunc enim nemo po
terit ſaluare eum qui perijt: neqȝ demergere
qui vicit: Et reſpondi: ⁊ dixi. Hic ſermo me-
us primus ⁊ nouiſſimus: qm̃ melius erat non
dare terram adam: vel cũ iam dediſſet coer-
cere eum vt non peccaret. Quid enim prodeſt
hominib⁹ in pñti viuere in triſtitia: ⁊ mor-
tuos ſperare punitionẽ? O tu quid feciſti adaz
Si enim tu peccaſti: non eſt factus ſolius tuus
caſus: ſed ⁊ noſter qui ex te aduenim⁹. Quid
enim prodeſt nobis ſi promiſſum eſt nobis im
mortale tẽpus: nos autẽ mortalia opera egi-
mus: Et qm̃ predicta eſt nobis perennis ſpes
nos vero peſſimi vani facti ſumus. Et qm̃ re-
poſita ſunt nobis habitacula ſanitatis: ⁊ ſecu
ritatis: nos vero male conuerſati ſumus. Et
qm̃ repoſita eſt gloria altiſſimi protegere eos
qui tarde cõuerſati ſunt: nos aũt peſſimis vijs
ambulauimus. Et qm̃ oſtendetur paradiſus: D
cuius fructus incorruptus perſeuerat in quo
eſt ſecuritas ⁊ medela: nos vero nõ ingredie-
mur. In ingratis enim locis cõuerſati ſumus
Et qm̃ ſuper ſtellas fulgebunt facies eoꝝ que
abſtinentiã habuerunt: noſtre aũt facies ſuper
tenebras nigre. Non enim cogitauim⁹ viuen
tes qñ iniquitatez faciebam⁹: ꝙ incipiemus
poſt mortẽ pati. Et reſpõdit: ⁊ dixit. Hoc eſt co
gitamentũ certaminis qđ certabit qui ſuper
terrã natus eſt homo: vt ſi victus fuerit patia-
tur qđ dixiſti. Si aũt vicerit: recipiet qđ dico.
Qm̃ hec eſt vita quam moyſes dixit cũ viue-
ret ad populũ dicẽs. Elige tibi vitaz vt viuas,
Nõ crediderũt aũt ei: ſed nec poſt eũ prophe
tis. Sed nec mihi qui locutus ſuz ad eos: qm̃
nõ eſſet triſtitia in perditionẽ eorum: ſicut fu-
turum eſt gaudiũ ſuper eos quib⁹ perſuaſa eſt
ſalus. Et rñdi: ⁊ dixi. Scio dñe qm̃ vocatus eſt
altiſſimus miſericors: in eo ꝙ miſereatur his
qui nondũ in ſeculo aduenerunt: ⁊ ꝙ miſere
tur illis qui ꝯuerſionẽ faciũt in lege eius: ⁊ lõ
ganimis eſt: qm̃ longanimitatẽ preſtat his q
peccauerunt quaſi ſuis operib⁹: ⁊ munificus ẽ
qm̃ quidẽ donare vult ꝓ exigentijs: ⁊ multe
miſericordie: qm̃ multiplicat magis miſeri-
cordias his qui preſentes ſunt: ⁊ q pterierũt:
⁊ qui futuri ſunt. Si eniz nõ multiplicauerit
miſericordias ſuas: nõ viuificabitur ſeculũ cũ
his q inhereditabãt in eo. Et donat: qm̃ ſi nõ
donauerit de bonitate ſua vt alleuientur hi q
iniquitatẽ fecerũt de ſuis iniqtatib⁹ nõ pote-
rit decies milleſima pars viuificari hominũ.
Et iudex ſi nõ ignouerit his q curati ſunt ver
bo eius: ⁊ deleuerit multitudinẽ cõtẽptionum
nõ fortaſſis derelinquerentur in innumerabi
li multitudine: niſi pauci valde. C VIII
Et reſpõdit ad me ⁊ dixit. Hoc A
ſeculũ fecit altiſſimus propter
multos: futurũ aũt ꝓpter pau-
cos. Dicã aũt corã te ſimilitudi
nẽ eſdra. Quõ aũt interroga
bis terrã: ⁊ dicet tibi: qm̃ dabit
terrã multã magis vnde fiat fictile: paruum
aũt puluerẽ vñ aurũ fit: ſic ⁊ actus pñtis ſe-
culi. Multi quidẽ creati ſunt: pauci aũt ſalua
bunt. Et reſpondi ⁊ ecce. Abſorbe ergo anima
ſenſuz: ⁊ deuora qđ ſapit. Cõueniſti eniz obau
dire ⁊ prophetare volẽs. Nec eniz tibi eſt da-
tuz ſpatiuz niſi ſolummodo viuere. O domine

ſi permittes ſeruo tuo vt oremus corā te: ⁊ des
nobis ſemē cordi ⁊ ſenſui culturā: vt fructus
fiat vñ viuere poſſit omnis corruptus qui por
tabit locū hominis. Solus enī es: ⁊ vna plaſ-
matio nos ſumus manuū tuarū: ſicut locutꝰ
es. Et quō nunc in matrice plaſmatū eſt cor-
pus ⁊ pſtans mēbra: cōſeruat̄ in igne ⁊ aqua
tua creatio: ⁊ nouē menſibus patit̄ tua plaſ-
matio tuā creaturā que in ea creata eſt: ipſuꝫ
aūt qd̄ ſeruat ⁊ qd̄ ſeruat̄: vtraqꝫ ſeruabunt̄:
ſeruataqꝫ qñqꝫ iterū reddit matrix que in ea
creuerūt. Imperaſti enim ex ipſis mēbris: hoc
eſt mamillis prebere lac fructui mamillarꝫ:
vt nutriat̄ id qd̄ plaſmatū eſt vſqꝫ in tēpus ali
qd̄: ⁊ poſtea diſponas eum tue miſericordie.
Enutriuiſti eū tua iuſtitia: ⁊ erudiſti eū in le-
ge tua: ⁊ corripuiſti eū tuo intellectu: ⁊ morti
ficabis eum vt tuam creaturā: ⁊ viuificabis
B eum vt opus tuum. Si ergo perdideris euꝫ q
tātis laboribus plaſmatus eſt tuo iuſſu: facile
eſt ordinari vt ⁊ id qd̄ fiebat ſeruaret̄. Et nūc
dñe dicā: de omni homine tu magis ſcis: de po
pulo aūt tuo ob quem doleo: ⁊ de hereditate
tua propter quam lugeo: ⁊ propter iſrael pro-
pter quē triſtis ſum: ⁊ de iacob propter quem
doleo: ideo incipiam orare coram te pro me
⁊ pro eis: quoniā video lapſus noſtros qui in
habitamus terram. Sed audiui celeritatē iu-
dicis qui futurus eſt. Ideo audi vocem meaꝫ
⁊ intellige ſermonem meum: ⁊ loquar coraꝫ
te. Initium verborum eſdre: priuſq̄ᷓ aſſumere
tur. Et dixi domine qui inhabitas ſeculum:
cuius oculi eleuati in ſuperna ⁊ aere: ⁊ cuius
thronus ineſtimabilis: ⁊ gloria incomprehen
ſibilis: cui aſtat exercitus angelorum cuꝫ tre
more: quorum ſeruatio in vento ⁊ igne con-
uertitur: cuius verbū verū: ⁊ dicta perſeue-
rātia: cuiꝰ iuſſio fortis: ⁊ diſpoſitio terribilis
cuius aſpectus arefacit abyſſos: ⁊ indignatio
tabeſcere facit montes ⁊ veritas teſtificatur:
exaudi orationem ſerui tui: ⁊ auribus percipe
precationē figmenti tui. Dum enim viuo lo-
quor: ⁊ duꝫ ſapio reſpondebo. Nec reſpicias
populi tui delicta: ſed qui tibi in veritate ſer-
uiunt. Nec intendas impia gentium ſtudia:
ſed qui tua teſtimonia cum doloribus cuſto-
dierūt. Nec cogites q in cōſpectu tuo falſe cō
uerſati ſunt: ſed memorare que ex voluntate
tua timorē cognouerūt. Neqꝫ volueris perde
re q pecudū mores habuerūt: ſed reſpicias
eos q legem tuā ſplendide docuerūt. Nec in-
digneris q beſtijs priores iudicati ſūt: ſed di-
ligas eos q ſemp̱ in iuſtitia tua confidunt ⁊
gloria. Qm̄ nos ⁊ patres noſtri talibus mor- C
bus languemus: tu autē propter nos peccato-
res miſericors vocaberis. Si enim deſideraue
ris vt noſtri miſerearis: tunc miſericors vocā
beris: nobis autē non habentibus opera iuſti-
tie. Iuſti enim quibꝰ ſunt opera multa repoſi-
ta ex proprijs operibꝰ recipiēt mercedē. Quid
eſt enī homo vt ei indigneris: ante genus cor-
ruptibile vt ita amarus ſis de ipſo? In verita-
te enim nemo de genitis eſt qui nō impie geſ
ſit: ⁊ de confitentibus qui non deliquit. In
hoc enim annunciabitur iuſtitia tua ⁊ bonitas
tua domine: cū miſertus fueris eis qui nō ha
bent ſubſtantiā bonorū operū. Et reſpondit ad
me: ⁊ dixit. Recte locutus es aliqua: ⁊ iuxta
ſermones tuos ſic: ⁊ fiet. Qm̄ non vere cogita
bo ſuper plaſma eorum qui peccauerunt ante
mortem: ante iudicium: ante perditioneꝫ: ſed
iocundabor ſuper iuſtorum figmentuꝫ: ⁊ me-
morabor peregrinationis quoqꝫ ⁊ ſalutatiōis
⁊ mercedis. Quomodo ergo locutus ſum: ſic
⁊ eſt. Sicut enim agricola ſerit ſup̱ terraꝫ ſe-
mina multa: ⁊ plantatiōes multitudinis plā
tat: ſed non in tempore omnia que ſeminata
ſunt ſaluantur: ſed nec oīa que plantata ſunt
radicabunt: ſic ⁊ qui in ſeculo ſeminati ſunt:
nō omnes ſaluabunt̄. Et reſpondi: ⁊ dixi. Si
inueni gratiā loquar. Quō ſemen agricole ſi
non aſcenderit: aut non acceperit pluuiaꝫ tuā
in tempore: aut ſi corruptū fuerit multitudi-
ne pluuie: ſic perit? Et ſimilit̄ hō qui manibꝰ
tuis plaſmatus eſt: ⁊ tu ei imago nominatus:
quoniam ſimilatus es ei propter quē omnia
plaſmaſti: ⁊ ſimilaſti ſemini agricole. Non
iraſcaris ſup̱ nos: ſed parce populo tuo: ⁊ mi
ſerere hereditati tue. Tu autem creature tue
miſereris. Et reſpondit ad me: ⁊ dixit. Que D
ſunt pſentia pſentibus: ⁊ que futura futuris.
Multū eniꝫ tibi reſtat: vt poſſis diligere me-
am creaturā ſup̱ me. Tibi autē frequenter ⁊
ipſi proximaui: iniuſtis auteꝫ nunq̄ᷓ. Sed ⁊ in
hoc mirabilis es corā altiſſimo: qm̄ humilia-
ſti ſicut decet te: ⁊ non iudicaſti te vt inter iu-
ſtos plurimum glorificeris. Propter qd̄ miſe
rie multe ⁊ miſerabiles efficiētur eis qui ha
bitant ſeculū in nouiſſimis: qꝛ in multa ſuper
bia ambulauerunt. Tu autem pro te intellige
⁊ de ſimilibus tuis inquire gloriā. Vobis enī
apertus eſt paradiſus: plantata eſt arbor vite:

BIBLIOTECA NAZ. ROMA

paratum eſt futurū tēpus: ꝑparata eſt abūdā
tia: edificata eſt ciuitas: ꝓbata eſt requies: per
fecta eſt bonitas: ⁊ perfecta ſapientia. Radix
mali ſignata eſt a vobis: infirmitas: ⁊ tinea a
vobis abſconſa eſt: ⁊ in infernum fugit corrū
ptio in obliuione. Trāſierūt dolores: ⁊ oſtēſus
eſt in fine theſaurus immortalitatis. Noli er
go adijcere inquirendo de multitudine eoruȝ
qui perierūt. Nam ⁊ ipſi accipientes libertateȝ
ſpreuerūt altiſſimum: ⁊ legem eius cōtempſe
rūt: ⁊ vias eius dereliquerūt. Adhuc auteȝ iu
ſtos eius cōculcauerūt: ⁊ dixerūt in corde ſuo
nō eſſe deū: ⁊ qdē ſcientes: qm̄ moriunt. Sicut
enim vos ſuſcipient que predicta ſunt: ſic eos
ſitis ⁊ cruciatus que preparata ſunt. Non enī
voluit hominē diſperdi. Sed ⁊ ipſi quo creati
ſunt coinquinauerūt nomē eius qui fecit eos
⁊ ingrati fuerunt ei qui preparauit eis vitam
Quapropter iudiciū meū mō appropinquat
Que nō omnib⁹ demonſtraui niſi tibi: ⁊ tibi
ſimilib⁹ paucis. Et reſpondi ⁊ dixi. Ecce nūc
dn̄e demonſtraſti mihi multitudinē ſignorum
que incipies facere in nouiſſimis: ſed nō de
monſtraſti mihi quo tēpore. C IX

A ET reſpōdit ad me: ⁊ dixit. Me
tiēs metire tēpus in ſemetipſo:
⁊ erit cum videris qm̄ trāſierit
pars quedā ſignoꝝ que predi
cta ſunt: tūc intelliges qm̄ ipſū
eſt tēpus in quo incipiet altiſ
ſimus viſitare ſeculū qđ ab eo factū eſt. Et qm̄
videbit in ſeculo motio locoꝝ ⁊ populoꝝ tur
batio: ⁊ tūc intelliges qm̄ de his erat altiſſi
mus locutus a dieb⁹ qui fuerunt ante te ab ini
tio. Sicut enī oē qđ factū eſt in ſeculo: initiuȝ
habet pariter ⁊ cōſummationē: ⁊ ꝯſummatio
eſt manifeſta: ſic ⁊ altiſſimi tēpora: initia ha
bēt manifeſta in ꝓdigijs ⁊ virtutib⁹: ⁊ cōſum
mationes in actu: ⁊ in ſignis. Et erit oīs qui
ſalu⁹ fact⁹ fuerit: ⁊ q poterit effugere ꝑ opera
ſua: ⁊ ꝑ fidē in qua credidiſtis relinquet de ꝑ
dictis periculis: vt videbit ſalutare meum in
terra mea ⁊ in finibus meis: qm̄ ſanctificaui
me a ſeclo. Et tūc miſerebunt qui nūc abuſi
B ſunt vias meas: ⁊ in tormētis cōmorabūtur
hi q eas ꝓiecerūt in cōtemptu. Qui enī non
cognouerūt me viuentes beneficia cōſecuti:
⁊ qui faſtidierūt legem meā cum adhuc erāt
habentes libertatē: ⁊ cum adhuc eſſet eis aper
tus penitentie locus non intellexerūt ſed ſpre
uerūt. Hos oportet poſt mortē in cruciamēto
cognoſcere. Tu ergo noli adhuc curioſus eſſe
quomodo impij cruciabuntur: ſed inquire quō
iuſti ſaluabūtur: ⁊ quoꝝ ſeculū: ⁊ ꝓpter quos
ſeculū: ⁊ qn̄. Et rn̄di: ⁊ dixi. Olim locutus ſuȝ
⁊ nunc dico: ⁊ poſtea dicā: qm̄ plures ſunt qui
pereūt: q̄ȝ qui ſaluabunt: ſicut multiplicatur
fluctus ſuper guttam. Et rn̄dit ad me: ⁊ dixit.
Qualis ager talia ⁊ ſemina: ⁊ quales flores
tales ⁊ tincture: ⁊ qualis operator: talis ⁊ crea
tio: ⁊ qualis agricola: talis cultura: qm̄ tēpus
erat ſeculi. Et nunc cum eſſem parans eis his
q nūc ſunt anteq̄ȝ fieret ſeculū: in quo habita
rent: ⁊ nemo cōtradixit mihi. Tunc enī quiſ
q̄ȝ ⁊ nunc creator in mundo hic parato ⁊ mē
ſe indeficiēti: ⁊ lege inueſtigabili corrupti ſūt
mores eorū. Et cōſideraui ſeculū: ⁊ ecce erat
periculuȝ propter cogitationes que in eo ad
uenerūt. Et vidi ⁊ peperci ei valde: ⁊ ſeruaui
mihi acinū de botro: ⁊ plantationeȝ de tribu
multa. Pereat ergo multitudo que ſine cau
ſa nata eſt: ⁊ ſeruet acinus meus ⁊ plantatio
mea: quia cum multo labore perfeci. Tu aūt
cum adhuc intromittas ſeptē dies alios: ſed
non ieiunabis in eis: ibis in campū florū vbi
domus non eſt edificata: ⁊ manducabis ſolū
modo de floribus campi: ⁊ carnē nō guſtabis
⁊ vinū non bibes: ſed ſolūmodo flores. De C
precare altiſſimū ſine intermiſſione: ⁊ veniaȝ
⁊ loquar tecum. Et profectus ſum ſicut dixit
mihi in campum qui vocatur ardath: ⁊ ſedi
ibi in floribus: ⁊ de herbis agri manducaui: ⁊
facta eſt eſca earū mihi in ſaturitatē. Et factū
eſt poſt dies ſeptem: ⁊ ego diſcumbebā ſupra
fenū: ⁊ cor meum iteruȝ turbabat ſicut ante.
Et apertum eſt os meum: ⁊ inchoaui dicere
corā altiſſimo: ⁊ dixi. O domine te nobis oſtē
dēs oſtenſus es patrib⁹ noſtris in deſerto: qđ
non calcatur ⁊ infructuoſo: quādo erāt exeū
tes de egypto: ⁊ dicens dixiſti. Tu iſrael audi
me: ⁊ ſemen iacob intende ſermonibus meis
Ecce enim ego ſemino in vobis legem meaȝ
⁊ faciet in vobis fructū: ⁊ glorificabimini in
eo per ſeculū. Nam patres noſtri accipientes
legem non ſeruauerūt: ⁊ legittima mea non
cuſtodierūt: ⁊ factus eſt fructus legis non pa
rens. Nec enim poterat: qm̄ tuus erat. Nam
qui acceperūt perierūt: non cuſtodientes qđ
in eis ſeminatū fuerat. Et ecce conſuetudo ē
vt cum acceperit terra ſemen: vel nauem ma
re: vel vas aliqđ eſcam vel potum: cum fuerit
exterminatum id in quo ſeminatum eſt vel in

quod miſſum eſt: ſimul id quod ſeminatū vel miſſum eſt: vel que ſuſcepta ſunt exterminant

D ⁊ ſuſcepta iam non manent apud nos. Sed nobis ſic non factum eſt. Nos quidem qui legez accepimus: peccantes perijmus ⁊ cor noſtrū qđ ſuſcepit eam. Nam lex non perijt: ſed permanſit in ſuo labore. Et cū loquerer hec in corde meo: reſpexi oculis meis ⁊ vidi mulierez in dextera parte. Et ecce hec lugebat et plorabat cum voce magna: et animo dolebat valde: ⁊ veſtimenta eius diſciſſa: ⁊ cinis ſuper caput eius. Et dimiſit cogitatus in quib⁹ eraz cogitans: ⁊ conuerſus ſuz ad ea: ⁊ dixi ei. Ut quid fles: ⁊ quid doles animo? Et dixit ad me Dimitte me dñe meus vt defleam me ⁊ adijciam dolorez: qm̄ valde amaro ſum animo ⁊ humiliata ſum valde. Et dixi ei. Quid paſſa es? Dic mihi. Et dixit ad me. Sterilis fui ego famula tua ⁊ non peperi: habens maritū annis triginta. Ego enim p ſingulas horas ⁊ per ſingulos dies ⁊ annos triginta hos: deprecor altiſſimum nocte ac die. Et factum eſt poſt triginta annos exaudiuit me deus ancillam tuā ⁊ vidit humilitatem meam ⁊ attendit tribulationi mee: ⁊ dedit mihi filium. Et iocundata ſum ſuper eum valde: ⁊ ego ⁊ vir meus et omnes ciues mei: ⁊ honorificabamus valde fortem. Et nutriui eum cum labore multo. Et factum eſt cum creuiſſet ⁊ veniſſet accipere vxorem feci diem epuli. CX

B Et factū eſt cum introiſſet fili⁹ meus i thalamo ſuo: cecidit et mortuus eſt: ⁊ euertimus oēs lumina. Et ſurrexerunt oēs ciues mei ad cōſolandum me: ⁊ quieui vſq3 in aliū diē: vſq3 nocte. Et factū eſt cum oēs quieuiſſent vt me cōſolarent vt quieſcerē: ⁊ ſurrexi nocte: ⁊ fugi: ⁊ veni ſicut vides in hoc campo: ⁊ cogito iam nō reuerti in ciuitatē: ſed hic conſiſtere: ⁊ neq3 manducare neq3 bibere: ſed ſine intermiſſione lugere ⁊ ieiunare vſq3dum moriar. Et dereliqui ſermones in quib⁹ erā: ⁊ rñdi cum iracundia ad eaz ⁊ dixi. Stulta ſuper omnes mulieres: nō vides luctum noſtruz: ⁊ que nobis ꝯtingūt. Qm̄ ſion mr̄ noſtra omni triſtitia cōtriſtat ⁊ humilitate humiliata eſt ⁊ luget validiſſime. Et nūc qm̄ oēs lugemus ⁊ triſtes ſumus: qm̄ oēs cōtriſtati ſumus: tu autez cōtriſtaris in vno filio. Interroga enim terrā ⁊ dicet tibi qm̄ hec eſt que debeat lugere caſum tantorum ſuper eam germinantium. Et ex ipſa ab initio oēs nati ⁊ alij venient. Et ecce pene oēs in perditionē ambulant: ⁊ exterminium fit multitudo eoruz. Et quis ergo debet lugere magis niſi hec que tam magnā multitudinem perdidit: q̄3 tu que ꝑ vno doles? Si autē dicis mihi: qm̄ non eſt planctus meus ſimilis terre: qm̄ fructus ventris mei perdidi: quē cum meroribus peperi: ⁊ cum doloribus genui: terra autē ſm̄ viam terre: abijtq3 in ea multitudo preſens quō euenit: ⁊ ego tibi dico. Sicut tu cū labore peperiſti: ſic ⁊ terra dat fructū ſuū homini ab initio ei qui fecit eam. Nunc ergo retine apud temetipſuz dolorem tuū: ⁊ fortiter fer qui tibi cōtigerūt caſus. Si enim iuſtificaueris terminū dei: ⁊ conſilium ſuū recipies in tēpore: ⁊ in talib⁹ collaudaberis. Ingredere ergo in ciuitatē ad virū tuuz.

Et dixit ad me. Non faciā neq3 ingrediar ciuitatē: ſed hic moriar. B Et appoſui adhuc loqui ad eam: ⁊ dixi. Noli facere hunc ſermonem: ſed cōſenti perſuadenti. Quod eni caſus ſion Conſolare propter dolorem hieruſalem. Uides enim qm̄ ſanctificatio noſtra deſerta effecta eſt: ⁊ altare noſtrum demolitū eſt: ⁊ templū noſtrum deſtructū eſt: ⁊ pſalteriū noſtruz humiliatū eſt: ⁊ hymnus conticuit: ⁊ exultatio noſtra diſſoluta eſt: ⁊ lumen candelabri noſtri extinctū eſt: ⁊ arca teſtamenti noſtri direpta eſt: ⁊ ſancta noſtra contaminata ſunt et nomen qđ inuocatum eſt ſuper nos pene ꝓphanatū eſt: ⁊ libri noſtri contumeliam paſſi ſunt: ⁊ ſacerdotes noſtri ſuccenſi ſunt: ⁊ leuite noſtri in captiuitatem abierūt: ⁊ virgines noſtre coinquinate ſunt: ⁊ mulieres noſtre vim paſſe ſunt: ⁊ iuſti noſtri rapti ſunt: ⁊ paruuli noſtri perditi ſunt: ⁊ iuuenes noſtri ſeruierūt ⁊ fortes noſtri inualidi facti ſunt. Et quod oīuz maius ſignaculum ſion: quoniam reſignata eſt de gloria ſua. Nam ⁊ tradita eſt in manibus eorum qui nos oderunt. Tu ergo excute tuam triſtitiam multaz: ⁊ depone abs te multitudinem dolorum vt tibi repropitietur fortis: ⁊ requiē faciet tibi altiſſimus requietionē laborum. Et factuz eſt cum loquebar ad eam facies eius fulgebat ſubito ⁊ ſpecies: coruſcus fiebat viſus eius: vt eſſem pauens valde ad eam: ⁊ cogitarem quid eſſet hoc. Et ecce ſubito emiſit ſonitum vocis magnū timore plenū: vt cōmoueretur terra a mulieris ſono. Et vidi: ⁊ ecce amplius mulier non com-

C parebat mihi: ſed ciuitas edificabatur: ꝛ locus
demonſtrabatur de fundamentis magnis. Et ti-
mui ꝛ clamaui voce magna: ꝛ dixi. Ubi eſt
vriel angelus qui a principio venit ad me? Quo-
niam ipſe me fecit venire in multitudine in
exceſſu mentis huius. Et factus eſt finis meus
in corruptionē: ꝛ oratio mea in improperiū.
Et cum eſſem loquens ego hec: ecce venit ad
me: ꝛ vidit me. Et ecce eram poſitus vt mor-
tuus: ꝛ intellectus meus alienatus erat. Et tē-
nuit dexteram meam: ꝛ confortauit me: ꝛ ſta-
tuit me ſup pedes meos. Et dixit mihi. Quid
tibi eſt: ꝛ quare conturbatus eſt intellectus
tuus: ꝛ ſenſus cordis tui: ꝛ quare conturba-
ris? Et dixi. Quoniā dereliquiſti me. Et ego
quidem feci ſecundū ſermones tuos: ꝛ exiui
in campū. Et ecce vidi ꝛ video quod nō poſ-
ſum enarrare. Et dixit ad me. Sta vt vir: ꝛ cō-
monebo te. Et dixi. Loquere domine meus
tu in me. Noli me derelinquere: vt nō fruſtra
moriar: qm̄ vidi que non ſciebā: ꝛ audio que
nō ſcio. Aut nunquid ſenſus meus fallitur: ꝛ
anima mea ſupremat. Nunc ergo deprecor te
vt demōſtres ſeruo tuo de exceſſu hoc. Et rñdit
ad me ꝛ dixit. Audi me ꝛ doceā te ꝛ dicā tibi
de qb⁹ times: qm̄ altiſſim⁹ reuelauit tibi my-
ſteria multa. Uidit rectā viam tuā: quoniam
ſine intermiſſione cōtriſtaberis ꝓ populo tuo:
ꝛ valde lugebas propter ſion. Hic ergo intel-
lectus viſionis que tibi apparuit añ paululū.
Quā vidiſti lugentē inchoaſti conſolari eā:
nūc autē iam ſpeciē mulieris nō vides: ſed ap-
paruit tibi ciuitas edificari: ꝛ qm̄ enarrabit
tibi de caſu filij ſui: hec abſolutio eſt. Hec mu-
lier quam vidiſti: hec eſt ſion. Et qm̄ dixit tibi
quā ꝛ nunc cōſpicies vt ciuitatem edificatā.
Et quoniā dixit tibi: q: ſterilis fuit annis tri-
ginta: ꝓpter quod erant anni ſcilicet triginta
qñ non erat in ea adhuc oblatio oblata. Et fa-
D ctū eſt poſt annos triginta: edificauit ſalomō
ciuitatē ꝛ obtulit oblationes: tūc fuit qñ pe-
perit ſterilis filium. Et qd̄ tibi dixit: quoniā
nutriuit eū cum labore: hoc erat habitatio in
hieruſalem. Et qm̄ dixit tibi ꝙ filius meus ve-
niens in ſuo thalamo mortuus eſſet ꝛ conti-
giſſet ei caſus: hoc erat que facta eſt ruina hie-
ruſalem. Et ecce vidiſti ſimilitudinem eius:
ꝛ quoniam filium lugeret: inchoaſti conſolā-
ri eam: ꝛ de his que contigerunt: hec erant ti-
bi aperienda. Et nunc videt altiſſimus: quo-
niā ex animo contriſtatus es: ꝛ quoniam ex
toto corde pateris ꝓ ea: oſtendit tibi clarita-
tem glorie eius: ꝛ pulcritudinē decoris eius.
Propterea enim dixi tibi: vt maneres in cam-
po vbi domus non eſt edificata. Sciebam enī
ego quoniā altiſſim⁹ incipiebat tibi oſtēdere
hec propterea dixi tibi vt venires in agrum:
vbi non eſt fundamentum edificij. Nec enim
poterat opus edificij hominis ſuſtineri in lo-
co vbi incipiebatur altiſſimi ciuitas oſtendi.
Tu ergo noli timere: neq; expaueſcat cor tuū
ſed ingredere ꝛ vide ſplendorem ꝛ magnitu-
dinem edificij: quantū capax eſt tibi viſu ocu-
lorum videre. Et poſt hec audies quantū ca-
pit auditus aurium tuarum audire. Tu enim
beatus es pre multis: ꝛ vocatus es apud altiſ-
ſimum: ſicut ꝛ pauci. Nocte autē que in cra-
ſtinum futura eſt manebis hic: ꝛ oſtendet tibi
altiſſimus eas viſiones ſupremorū que faciet
altiſſimus his qui habitant ſuper terrā a no-
uiſſimis diebus. Et dormiui illā noctē ꝛ aliā
ſicut dixerat mihi.

¶ XI

ET vidi ſomnium: ꝛ ecce aſcen- A
debat de mari aquila cui erant
duodecim ale pennarū ꝛ capita
tria. Et vidi: ꝛ ecce expādebat
alas ſuas ī oēm terrā: ꝛ omnes
venti celi inſufflabant in eam
ꝛ colligebant. Et vidi: ꝛ de pennis eius naſce-
bant cōtrarie pēne: ꝛ ipe fiebāt in pēnaculis
minutis ꝛ modicis. Nā capita eius erāt quie-
ſcentia: ꝛ dimidiū caput erat maius aliorū
capitum: ſed ipſa quieſcebat cum eis. Et vidi
ꝛ ecce aquila volauit in pennis ſuis: ꝛ regna-
uit ſup terram ꝛ ſuper eos qui habitant in ea.
Et vidi quoniā ſubiecta erant ei omnia ſub
celo: ꝛ nemo illi contradicebat: neq; vnus de
creatura que eſt ſuper terram. Et vidi: ꝛ ecce
ſurrexit aquila ſuper vngues ſuos: ꝛ miſit vo-
cem pennis ſuis dicēs. Nolite omnes ſimul
vigilare: dormite vnuſquiſq; in loco ſuo: ꝛ per
tempus vigilate. Capita autem in nouiſſimo
ſeruentur. Et vidi: ꝛ ecce vox non exibat de ca-
pitibus eius: ſed de medietate corporis eius.
Et numeraui contrarias pennas eius ꝛ ecce B
ipſe erant octo. Et vidi: ꝛ ecce a dextera par-
te ſurrexit vna penna: ꝛ regnauit ſuper o-
mnem terram. Et factum eſt cum regnaret:
venit ei finis: ꝛ non apparuit locus eius. Et
ſequens exurrexit ꝛ regnabat. Ipſa multum
tenuit tempus. Et factum eſt cum regnaret:
et veniebat finis eius vt non appareret ſicut

prior. Et ecce vox emiſſa eſt illi dicens. Audi
tu que tanto tempore tenuiſti terraȝ. Hec an
nuncio tibi anteq̃ȝ incipias non apparere.
Nemo poſt te tenebit tempus tuum ſed nec
dimidium eius. Et leuauit tertia et tenuit ꝑn
cipatum ſicut ⁊ priores: ⁊ non apparuit et i-
pſa. Et ſic contingebat ex omnibus alijs ſin
gulatim principatum gerere: et iterum nuſ
q̃ȝ comparere. Et vidi: ⁊ ecce in tempore ſe
quentes penne erigebantur a dextera parte
vt tenerent ⁊ ipſe principatum: ⁊ ex his erāt
que tenebant: ſed tamen ſtatim non compa
reſcebant. Nam ⁊ alique ex eis erigebant:
ſed non tenebant principatum. Et vidi poſt
hec: et ecce non cōparuerunt duodecim pē
ne et duo pennacula: ⁊ nihil ſuperat in corpo
re aquile niſi duo capita quieſcentia et ſex pē
nacula. Et vidi: ⁊ ecce ſex pennaculis diuiſe
ſunt due: ⁊ manſerunt ſub capite quod eſt ad
C dexteram partem. Nam quattuor manſerūt
in loco ſuo. Et vidi: et ecce hec ſubalares co
gitabant ſe erigere ⁊ tenere principatus. Et
vidi: et ecce vna erecta eſt: ſed ſtatim non cō
paruit. Et ſecunde velocius q̃ȝ priores non
comparuerunt. Et vidi: et ecce due que ſup
rauerunt: apud ſemetipſas cogitabant ⁊ ipſe
regnare: ⁊ in eo cum cogitarent: ecce vnum
quieſcentium capitum quod erat mediū eui
gilabat. Hoc enim erat duorum capitum ma
ius. Et vidi: quoniam completa ſunt capita
ſecum: ⁊ ecce conuerſum eſt caput cum his
qui cum eo erant: ⁊ comedit duas ſubalares
que cogitabant regnare. Hoc autem caput:
perconterruit omnem terram ⁊ dominabat
in ea his qui habitabāt terram cū labore mul
to ⁊ potentatū tenuit orbis terrarū ſuper oēs
alas que fuerunt. Et vidi poſt hec: ⁊ ecce me
dium caput ſubito non comparuit: ⁊ hoc ſi
cut ale. Superauerunt autem duo capita: que
⁊ ipſa ſimiliter regnauerūt ſuper terram: ⁊ ſu
per eos qui habitant in ea. Et vidi: ⁊ ecce de
D uorauit caput a dextra parte illud quod a le
ua. Et audiui vocem dicentem mihi. Conſpi
ce contra te: ⁊ conſidera quod vides. Et vidi:
⁊ ecce ſicut leo concitatus de ſylua rugiens: ⁊
vidi quoniam emittebat vocē hominis ad aq
lam. Et dixit dicens. Audi tu ⁊ loquar ad te:
⁊ dicet altiſſimus tibi. Nonne tu es qui ſup
raſti de quattuor animalibꝰ que fecerā regna
re in ſeculo meo: ⁊ vt p eos veniret finis tēpo
rū eoꝝ? Et quartꝰ deueniēs deuicit oīa anima
lia que tranſierunt: ⁊ potētatu tenuit ſeculum
cū tremore multo: ⁊ omnem orbem cum la
bore peſſimo: ⁊ inhabitauit tot tēporibus orbē
terrarum cum dolo. Et iudicaſti terrā nō cuȝ
veritate. Tribulaſti enim manſuetos: ⁊ leſiſti
quieſcentes: ⁊ dilexiſti mendaces: ⁊ deſtruxiſti
habitationes eorum qui fructificabant: ⁊ hu
miliaſti muros eorū qui te non nocuerunt. Et
aſcendit contumelia tua vſq̃ȝ ad altiſſimuȝ: ⁊
ſuperbia tua ad fortem. Et reſpexit altiſſimus
ſuperbia tempora: ⁊ ecce finita ſunt: ⁊ ſcelera
eius completa ſunt. Propterea non appareas
tu aquila: ⁊ ale tue horribiles: ⁊ pennacula
tua peſſima: ⁊ capita tua maligna: et vngues
tui peſſimi: ⁊ oē corpus tuū vanū: vti refrige
ret omnis terra ⁊ reuertat liberata de tua vi:
⁊ ſperet iudicium ⁊ miſericordiam eius qui
fecit eam. ¶ XII

A Et factum eſt dum loqueretur
leo verba ad aquilaȝ. Et vidi: ⁊
ecce quod ſuperauerat caput: ⁊
non cōparuerunt quattuor ale
ille que ad eū tranſierūt: ⁊ ere
cte ſūt vt regnarēt: ⁊ erat regnū
eoꝝ exile: ⁊ tumultu plenū. Et vidi ⁊ ecce ipa
non apparebāt: ⁊ omne corpus aquile incen
debat ⁊ expaueſcebat terra valde. Et ego a tu
multu ⁊ exceſſu mentis: ⁊ a magno timore vi
gilaui ⁊ dixi ſpiritui meo. Ecce tu preſtitiſti
mihi hoc in eo q̄ ſcrutaris vias altiſſimi. Ecce
adhuc fatigatus ſum animo: ⁊ ſpiritu meo in
ualidus ſuȝ valde: ⁊ nec modica eſt in me vir
tus a multo timore quam expaui nocte hac.
Nunc ergo orabo altiſſimū vt me cōfortet vſ
q̃ȝ in finem. Et dixi. Dominator dn̄e ſi inueni
gratiam ante oculos tuos: ⁊ ſi iuſtificatus ſuȝ
apud te pre multis: ⁊ ſi certe aſcendit depreca
tio mea ante faciē tuā: cōforta me: ⁊ oſtende
ſeruo tuo mihi interpretationē ⁊ diſtinctio
nē viſus horribilis huius: vt pleniſſime conſo
leris animā meā. Dignuȝ enim me habuiſti
oſtēdere mihi tēporuȝ nouiſſima. Et dixit ad
me. Hec eſt interpretatio viſionis huiꝰ. Aqui
laȝ quā vidiſti aſcendentē de mari: hoc eſt re
gnuȝ quod viſum eſt in viſione danieli fratri
tuo. Sed nō eſt illi interpretatū: quā ego nūc
tibi interpretor. Ecce dies veniunt: ⁊ exurget
regnū ſuper terraȝ: ⁊ erit timor acrior omniū
regnorum que fuerunt ante eum. Regnabūt B
autē in ea reges duodecim vnus poſt vnum.
Nam ſecundus incipiet regnare: ⁊ ipſe tene

bit amplius tēpus p̄re duodecim. Hec eſt interpretatio duodecim alarū quas vidiſti. Et quam vidiſti vocē que locuta eſt nō de capitib⁹ eius exeuntē: ſed de medio corporis eius hec eſt interpretatio. Qm̄ poſt tēpus regni illius naſcent cōtentiones nō modice: ⁊ periclitabitur vt cadat ⁊ non cadet tūc: ſed iterū ↄ̄ſtituetur in ſuū initiū. Et qm̄ vidiſti ſubalares octo coherentes alis eius: hec eſt interpretatio. Exurgēt in ipſo octo reges quorū erunt tempora leuia ⁊ anni citati: ⁊ duo quidē ex ipſis perient. Appropinquāte aūt tēpore medio quattuor ſeruabuntur in tempore: cum incipiet appropinquare tempus eius vt finiatur Duo vero in finem ſeruabuntur. Et qm̄ vidiſti tria capita quieſcentia: hec ē interpretatio. In nouiſſimis eius ſuſcitabit altiſſimus tria regna: ⁊ reuocabit in ea multa: ⁊ dn̄abuntur terram: ⁊ qui habitant in ea cum labore multo ſup omnes qui fuerunt ante hos. Propter hoc ipſi vocati ſunt capita aquile. Iſti enī erūt qui recapitulabunt impietates eius: ⁊ qui perficient nouiſſima eius. Et quoniam vidiſti caput maius non apparens. Hec eſt iterpretatio eius. Quoniam vnus ex eis ſuper lectum ſuū

C morietur: ⁊ tamen cum tormentis. Nam duo qui perſeuerauerint: gladius eos comedet. Unius enī gladius comedet qui cū eo: ſed th̄ hic gladio in nouiſſimis cadet. Et qm̄ vidiſti duas ſubalares traiiciētes ſuper caput qđ eſt in dextera parte: hec eſt interpretatio. Hi ſunt quos cōſeruauit altiſſimus in finē ſuum: hoc eſt regnū exile ⁊ turbationis plenum. Sicut vidiſti ⁊ leonē quem vidiſti de ſylua euigilantem ⁊ rugientē ⁊ loquentē ad aquilā ⁊ arguentem eam: ⁊ iniuſtitias ipſius per oēs ſermones eius: ſicut audiſti: hic eſt ventus quem ſaluauit altiſſimus in finē ad eos: ⁊ impietates ipſorū ⁊ arguet illos ⁊ incutiet coram ipſis diſceptiones eorū. Statuet enim eos in iudicio viuos: ⁊ erit cū arguerit eos: tunc corripiet eos: nam reſiduū populum meū liberabit cū miſeria qui ſaluati ſunt ſuper fines meos: ⁊ iocundabit eos quoaduſq; veniet finis dies iudicij: de quo locutus ſum tibi ab initio. Hoc ſomniū quod vidiſti: ⁊ he interpretationes. Tu ergo ſolus dignus fuiſti ſcire altiſſimi ſecretum hoc. Scribe ergo omnia iſta in libro que vidiſti: ⁊ pone ea in loco abſcondito: ⁊ docebis ea ſapientes de populo tuo: quorum corda ſcis poſſe capere ⁊ ſeruare ſecreta hec. Tu autē adhuc ſuſtine hic alios dies ſeptē: vt tibi oſtendat quicquid viſum fuerit altiſſimo oſtēdere tibi. Et profectus eſt a me. Et factum eſt D

cum audiſſet omnis populus quoniam pertranſierunt ſeptem dies: ⁊ ego non fuiſſem reuerſus in ciuitatem: ⁊ congregauit ſe omnis a minimo vſq; ad maximū ⁊ venit ad me. Et dixerunt mihi dicentes. Quid peccauimus tibi: ⁊ quid iniuſte egimus in te: quoniā derelinquens nos ſediſti in loco hoc. Tu enim nobis ſuperes ſolus ex omnibus populis ſicut botrus de vinea: ⁊ ſicut lucerna in loco obſcuro: ⁊ ſicut portus ⁊ nauis ſaluata a tempeſtate. Aut non ſufficiunt nobis mala que contingunt. Si ergo tu nos dereliqueris: quanto nobis erat melius ſi eſſemus ſuccenſi: et nos cum incendio ſion? Nec enim nos ſum⁹ meliores eorum que ibi mortui ſunt: ⁊ plorauerunt voce magna. Et reſpondi ad eos: ⁊ dixi. Cōfide iſrael: ⁊ noli triſtari tu domus iacob Eſt enim memoria veſtra coram altiſſimo: et fortis non eſt oblitus veſtri in tentatione. Ego enim nō dereliqui vos neq; exceſſi a vobis: ſꝫ veni in hunc locum vt deprecarer ꝑ deſolatione ſion vt quererem miſericordiā pro humilitate ſanctificationis veſtre. Et nunc ite vnuſquiſq; veſtrū in domū ſuā: ⁊ ego veniā ad vos poſt dies iſtos. Et ꝓfectus eſt populus ſicut dixi ei in ciuitatē. Ego aūt ſedi in cāpo ſeptē diebus ſicut mihi mandauit: ⁊ māducabā de floribus ſolūmodo agri: de herbis facta eſt eſca mihi in diebus illis.

C XIII

B Et factum eſt poſt dies ſeptem: ⁊ ſomniaui ſomniū nocte. Et ecce de mari ventus exurgebat vt conturbaret oēs fluctus ei⁹. Et vidi: ⁊ ecce cōualeſcebat ille homo cū nubibus celi: ⁊ vbi vultū ſuū vertebat ⁊ conſideraret: tremebant oīa que ſub eo videbantur: ⁊ vbicūq; exiebat vox de ore eius ardeſcebāt oēs qui audiebant voces ei⁹: ſicut quieſcit terra qñ ſenſerit ignē. Et vidi poſt hec: ⁊ ecce ↄ̄gregabat multitudo hominū quoꝝ nō erat nūerus de quattuor ventis celi: vt debellarēt hominē qui aſcēderat de mari. Et vidi: ⁊ ecce ſibimetipſi ſculpſerat montē magnū ⁊ volauit ſuper eū. Ego autem queſiui videre regionē vel locū vnde ſculptus eſſet mons: ⁊ non potui. Et poſt hec vidi et ecce omnes qui congregati ſunt ad eum vt expugnarent eum timebant valde: tū audebāt

pugnare. Et ecce: vt vidit impetum multitu-
dinis venientis non leuauit manū ſuam: ne-
qꝫ frámeam tenebat: neqꝫ aliqͦd vas bellico-
ſum: niſi ſolūmodo vt vidi: quoniā emiſit de
ore ſuo ſicut flatū ignis: ⁊ de labijs eius ſpiri-
tus flāme: ⁊ de lingua eius emittebat ſcintil-
las ⁊ tēpeſtates. Et cōmixta ſunt oīa ſimul: hic
flatus ignis ⁊ ſpūs flāme ⁊ multitudo tem-
peſtatis: ⁊ concidit ſuper multitudinem in im
petu que parata erat pugnare: ⁊ ſuccēdit oēs
vt ſubito nihil videret̄ de innumerabili mul-
titudine: niſi ſolummodo puluis ⁊ fumi odor
B Et vidi ⁊ extimui. Et poſt hec vidi ipſum ho-
minem deſcendentem de monte: ⁊ vocantem
ad ſe multitudinem aliā pacificam: ⁊ accede
bat ad eū vultus hominū multorū quorūdaꝫ
gaudentiū quorūdā triſtātiū: aliqui vero alli
gati aliqui adducētes ex eis q offerebant̄. Et
egrotáui a multitudine pauoris ⁊ expergefá-
ctꝰ ſū: ⁊ dixi. Tu ab initio demōſtraſti ſuo tuo
mirabilia hec: ⁊ dignū me habuiſti vt ſuſcipe-
res deprecationē meā: ⁊ nūc demonſtra mihi
adhuc interp̄tationē ſomnij huius. Sicut enī
exiſtimo in ſenſu meo: vel qui derelicti fuerūt
in diebꝰ illis. Et multo plus de his qui nō ſūt
derelicti: qui enī nō ſunt derelicti: triſtes erāt
Intelligo nūc que ſunt repoſita in nouiſſimis
diebus: ⁊ occurrēt eis: ſꝫ ⁊ de his qui derelicti
ſunt. Propter hoc venerūt enī in pericula ma
gna ⁊ neceſſitates multas: ſicut oſtēdūt ſōnia
hec. Attn̄ facilꝰ eſt piclitātē venire in hunc q̄ꝫ
ptranſire ſicut nubē a ſeclo: ⁊ nūc videre q̄ cō
tingūt ī nouiſſimo. Et rn̄dit ad me: ⁊ dixit. Et
viſionis interpretationē dicā tibi: ⁊ de quibus
locutus es adaperiā tibi. Quoniā de his dixi
ſti qui derelicti ſunt: hec eſt interpretatio. Qui
aufert periculū illo tempore hic ſe cuſtodiuit.
Qui in periculo inciderūt: hi ſunt qui habēt
opera ⁊ fidē ad fortiſſimū. Scito ergo: qm̄ ma
gis beatificati ſunt qui derelicti ſuper eos qui
mortui ſunt. He interp̄tationes viſiōis. Quia
vidiſti virū aſcendentem de corde maris: ipſe
eſt quem conſeruat altiſſimus multis tempo-
ribus: qui per ſemetipſum liberabit creaturā
ſuam: ⁊ ipſe diſponet q derelicti ſunt. Et qm̄
vidiſti de ore eius exire vt ſpiritū: ⁊ ignem et
tempeſtatē: ⁊ qm̄ nō tenebat frámeā: neqꝫ vas
bellicoſum: corrūpit enim impetus eius mul
titudinem que venerat expugnare eum. Hec
eſt interpretatio. Ecce dies veniunt quando
C incipiet altiſſimus liberare eos qui ſuper ter-
raꝫ ſunt: ⁊ veniet in exceſſu mentis ſuper eos
qui inhabitant terrā. Et alij alios cogitabunt
debellare: ciuitas ciuitatem: ⁊ locus locum:
⁊ gens aduerſus gentem: ⁊ regnū aduerſus
regnū. Et erit cuꝫ fierent hec ⁊ contingent ſi
gna que an̄ oſtendi tibi: ⁊ tunc reuelabit̄ fili-
us meus quē vidiſti virū aſcendenteꝫ. Et erit
qn̄ audierint omnes gentes vocem eius: et
derelinquet vnuſquiſqꝫ in regione ſua belluꝫ
ſuū qͦd habent ad alterutrū: ⁊ colliget̄ in vnū
multitudo innumerabilis: ſicut volentes ve-
nire ⁊ expugnare eum. Ipſe autem ſtabit ſu-
per cacumen montis ſión. Sión autem veniet
⁊ oſtendetur omnibus parata ⁊ edificata ſi-
cut vidiſti monteꝫ ſcúlpi ſine manibus. Ipſe
autem filius meus árguet que adinuenerunt
gentes impietates eorum has que tempeſtati
appropinquauerunt propter mala cogitamen
ta eoruꝫ ⁊ cruciamenta quibus incipient cru
ciari que aſſimilate ſunt flāme: ⁊ perdet eos
ſine labore: per legem que igni aſſimilata eſt.
Et qm̄ vidiſti eū colligētē ad ſe aliā multitu
dinem pacificā: he ſunt decem tribus que ca-
ptiue facte ſunt de terra ſua in diebus oſeé re
gis quē captiuū duxit ſalmanaſár rex aſſyrio-
rum: ⁊ tranſtulit eos trans flumen: ⁊ tranſla-
ti ſunt in terram aliam. Ipſi auteꝫ ſibi dede-
rūt conſiliū hoc vt derelinquerēt multitudinē
gentium ⁊ p̱ficiſcerēnt̄ in vlteriorē regioneꝫ
vbi nunq̄ꝫ inhabitauit genus humanum: vel
ibi obſeruare legitima ſua que non fuerant
ſeruantes in regione ſua. Per introitus auteꝫ
angúſtos fluminis eufratēn introierunt. Fe- D
cit enim eis tunc altiſſimus ſigna ⁊ ſtatuit ve-
nas fluminis vſqꝫquo tranſierunt. Per eam
enim regionem erat via multa itineris anni
vniꝰ ⁊ dimidij: nam regio illa vocat̄ aſſaréth.
Tunc inhabitauerūt ibi vſqꝫ in nouiſſimo tē
pore: ⁊ nunc iterum cum cēperint venire: ite
rum altiſſimus ſtátuet venas fluminis vt poſ
ſint tranſire: propter hec vidiſti multitudineꝫ
cum pace. Sed ⁊ qui derelicti ſunt de populo
tuo: hi ſunt qui inueniuntur intra terminum
meum. Factū eſt ergo qn̄ incipiet p̱dere mul
titudinē earū que collecte ſunt gentes p̱teget
eos qui ſuperauerunt populuꝫ: ⁊ tunc oſtendet
eis multa plurima portēta. Et dixi ego. Dn̄a-
tor dn̄e hoc mihi oſtende propter qͦd vidi vi-
rum aſcendentem de corde maris. Et dixit
mihi. Sicut non potes hec vel ſcrutari vel
ſcire que ſunt in profundo maris: ſic non po-

terit quiſq̄ ſuper terrā videre filium meum:
vel eos qui cū eo ſunt: niſi in tēpore diei. Hec
eſt interpretatio ſomnij qđ vidiſti: ⁊ ꝓpter qđ
illuminatus es hic ſolus. Dereliquiſti enim
tuā: ⁊ circa meam vacaſti legē ⁊ queſiſti. Ui-
tam autē tuam diſpoſuiſti in ſapientia: ⁊ ſen-
ſum tuum vocaſti matrē. Et propter hoc oſtē-
di tibi merces apud altiſſimū. Erit enim poſt
alios tres dies: ad te alia loquar: ⁊ exponam
tibi grauia ⁊ mirabilia. Et profectus ſuꝫ ⁊ trā-
ſij in campum: multū glorificans ⁊ laudans
altiſſimū de mirabilib⁹ que ꝑ tēpus faciebat:
⁊ qm̄ gubernat ipſum: ⁊ que ſunt in tēporib⁹
illata. Et ſedi ibi tribus dieb⁹. ℂ XIIII

A ET factū eſt tertio die: ⁊ ego ſe-
debam ſub quercu. Et ecce vox
exiuit contra me de rubo: ⁊ di-
xit. Eſdra eſdra. Et dixi. Ecce
ego domine. Et ſurrexi ſuper
pedes meos. Et dixit ad me. Re-
uelans reuelatus ſuꝫ ſuper rubum: ⁊ locutus
ſuꝫ moyſi quādo pplꝰ meus ſeruiebat in egy-
pto: ⁊ miſi eum ⁊ eduxi populum meū de egy-
pto: ⁊ adduxi eū ſuper montē ſyna: ⁊ detine-
bā eum apud me diebus multis: ⁊ enarraui
ei mirabilia multa: ⁊ oſtendi ei tēpoꝝ ſecreta
⁊ finem: ⁊ precepi ei dicens. Hec in palā fa-
cies verba: ⁊ hec abſcondes. Et nunc tibi di-
co: ſigna que demonſtraui ⁊ ſomnia que vidi-
ſti: ⁊ interpretationes quas tu vidiſti in corde
tuo repone ea: tu enim recipieris ab omnib⁹
conuerteris reſiduus cum conſilio meo ⁊ cū
ſimilibus tuis: vſq̄quo finiant̄ tēpora. Quo-
niam ſeculum perdidit iuuentutem ſuam: et
tempora appropinquāt ſeneſcere. Duodecim
enim partibus diuiſum eſt ſeculum: ⁊ tranſie-
runt eius decima ⁊ dimidium decime partis.
ſuperſunt autē eius poſt medium decime par-
B tis. Nunc ergo diſpone domū tuam ⁊ corripe
populum tuum ⁊ conſolare humiles eorum
⁊ renuncia iam corruptele: ⁊ dimitte abs te
mortales cogitationes: ⁊ proijce abs te pon-
dera humana: ⁊ exue te iam infirmam natu-
ram ⁊ repone in vnam partem moleſtiſſima
tibi cogitamenta: ⁊ feſtina tranſmigrare a tē-
poribus his. Que enim vidiſti nunc contigiſ-
ſe mala iterum horū deteriora facient. Quan-
tum enim inualidum fiet ſeculum a ſenectu-
te: tm̄ multiplicabūtur ſuper inhabitātes ma-
la prolongauit eni ſe magis veritas ⁊ appro-
pinquauit mendaciū. Jam enim feſtinat veni-
re quā vidiſti viſionē. Et reſpondi ⁊ dixi co-
ram te dn̄e. Ecce enim ego abibo: ſicut prece-
piſti mihi: ⁊ corripiam preſentē populū. Qui
aūt iterū nati fuerint quis cōmonebit? Poſi-
tum eſt ergo ſeculū in tenebris: ⁊ qui inhabi-
tant in eo ſine lumine. Qm̄ lex tua incenſa ē
propter qđ nemo ſcit que a te facta ſunt vel q̄
incipient opera. Si enim inueni in te gratiaꝫ:
īmitte in me ſpiritū ſctm̄ ⁊ ſcribam omne qđ
factū eſt in ſeculo ab initio q̄ erāt in lege tua
ſcripta: vt poſſint homines inuenire ſemitaꝫ.
⁊ qui voluerint viuere in nouiſſimis viuant.
Et rn̄dit ad me ⁊ dixit. Uadens cōgrega po- C
pulū ⁊ dices ad eos vt nō querant te diebus
quadraginta. Tu aūt prepara tibi buxos mul-
tos: ⁊ accipe tecū ſareā dabriā ſelemiā
echanū ⁊ aſiel: quinq̄ hos qui parati ſunt
ad ſcribendū velociter. Et venies huc: ⁊ ego
accendā in corde tuo lucernā intellectus que
non extinguet̄ quoadusq̄ finiantur que inci-
pies ſcribere. Et tunc perfectis quedā palam
facies: quedā ſapientib⁹ abſconſe trades. Jn
craſtinuꝫ enim hac hora incipies ſcribere. Et
ꝑfectus ſum ſicut mihi precepit: ⁊ congrega-
ui oēm populū: ⁊ dixi. Audi iſrael verba hec.
Peregrinati ſunt patres noſtri ab initio in
egypto: ⁊ liberati ſunt inde et acceperunt le-
gem vite quā non cuſtodierunt: quam ⁊ vos
poſt eos tranſgreſſi eſtis: ⁊ data eſt vobis ter-
ra in ſortem: ⁊ terra ſion ⁊ patres veſtri ⁊ vos
iniquitatem feciſtis ⁊ non ſeruaſtis vias quas
precepit vobis altiſſimus: ⁊ iuſtus iudex cum
ſit: abſtulit a vobis in tēpore quod donauerat
Et nunc vos hic eſtis ⁊ fratres veſtri intro-
ſum veſtrum ſunt. Si ergo imperaueritis ſen-
ſui veſtro: vt erudieritis cor veſtrum viui ꝯſer-
uati eritis: ⁊ poſt mortē miſericordiā cōſeque-
mini. Judiciū eniꝫ poſt mortē veniet: quando
iterū reuiuiſcemus: ⁊ tūc iuſtorū nomina pa-
rebūt ⁊ impioꝝ facta oſtendent̄. Ad me igit̄ D
nemo accedat nunc: neq̄ reqrat me vſq̄ dies
quadragita. Et accepi quinq̄ viros ſicut mā-
dauit mihi: ⁊ profecti ſumus in campū ⁊ mā-
ſimus ibi. Et factus ſum in craſtinum: ⁊ ecce
vox vocauit me dicens. Eſdra aperi os tuum:
⁊ bibe quo te potauero. Et aperui os meuꝫ:
⁊ ecce calix plenus porrigebatur mihi. Hoc
erat plenū ſicut aqua: color aūt eius vt ignis
ſimilis. Et accepi ⁊ bibi. Jn eo cum bibiſſet
cor meum cruciabatur intellectu: ⁊ in pectus
meum increſcebat ſapientia. Nam ſpiritus

meus conſeruabatur memoria . Et apertum
eſt os meum:⁊ non eſt clauſum amplius. Al-
tiſſimus dedit intellectum quinqȝ viris:⁊ ſcri
pſérunt que dicebantur exceſſiones noctis
quas non ſciebant. Nocte autem manduca-
bant pané:ego auté per diem loquebar : ⁊ per
noctem non tacébam. Scripti ſunt aũt p qua
draginta dies libri ducenti quattuor. Et factũ
eſt cũ compleuiſſent quadraginta dies:: locu
tus eſt altiſſimus dicés. Prióra que ſcripſiſti i
palá pone:⁊ legant digni ⁊ indigni : nouiſſi-
mos auté ſeptuaginta conſeruabis vt tradas
eos ſapientibus de populo tuo . In his enim
eſt vena intellectus ⁊ ſapientie fons ⁊ ſcientie
flumen. Et feci ſic. CXV

A Ecce loqre in aures plebis mee
ſermones prophetie quos im-
miſero in os tuum dicit domi-
nus:⁊ fac vt in cartha ſcriban-
tur qm̃ fideles ⁊ veri ſunt . Ne
tímeas a cogitationibꝰ aduer-
ſum te:nec túrbent te incredulitates dicentiũ
qm̃ omnis icredulus i incredulitate ſua mó
rietur. Ecce ego induco:dicit dñs:ſuper orbeȝ
terrarũ mala:gladiũ ⁊ famé ⁊ morté ⁊ inte-
ritũ:propter qd̃ ſuperpolluit iniquitas omné
terram ⁊ adímpleta ſunt opera nociua illoꝝ.
Propterea dícit dñs . Jam non ſileho de im-
pietatibus eorũ que irreligioſe agunt:nec ſu
ſtinebo in his que ínique exercent. Ecce ſan-
guis innoxius ⁊ triſtis clamat ad me:⁊ anime
iuſtorum clamant perſeueranter . Uindicans
vindicabo illos dicit dñs: ⁊ accipiam omneȝ
ſanguinem innoxiũ ex illis ad me. Ecce popu
lus meus quaſi grex ad occiſionem ducit:iaȝ
non patiar illum habitare in terra egypti : ſȝ
educam eum in manu potenti ⁊ brachio ex-
celſo. Et percutiaȝ plaga ſicut prius: ⁊ corrum
pam omné terram eius. Lugebit egyptus et
fundamenta eius plaga verberata ⁊ caſtigatio
ne quas inducet ei deus . Lugebunt cultores
operantes terrã: qm̃ deficient ſémina eorum
ab vrédine ⁊ grádine:⁊ a ſidere terribili. Ue
ſeculo ⁊ qui habitant in eo : qꝛ appropinquat
gladius ⁊ contritio eorũ. Et exurget gens con
tra gentem ad pugnã: ⁊ rómphea in manibꝰ
eorum. Erit enim inconſtabilitio hominibus
⁊ alij alijs inualeſcentes non curabunt regeȝ
ſuum ⁊ principes: vie geſtorum ſuorum in po
tentía ſua . Concupiſcet enim homo in ciui-
B tatem ire:⁊ non poterit. Propter ſuperbiam
enim eorum ciuitates turbabunt : domus ex
terent:homines métuent. Non miſerebit ho-
mo primũ ſuũ ad irritũ faciendũ:domos eo-
rum in gladiũ ad diripiendas ſubſtantias eo
rũ ꝑpter famé panis ⁊ tribulationé multam.
Et ecce cõuoco dicit deus omnes reges terre
ad me verendũ qui ſunt ab oriente : ⁊ ab au-
ſtro:ab euro:⁊ a libano ad conuertédos in ſe:
⁊ reddere que dederunt illis. Sicut faciunt vſ
qȝ hodie electis meis:ſic faciam ⁊ reddam in
ſinu eorum. Hec dicit dñs deus . Non párcet
déxtera mea ſup peccatores:nec ceſſabít róm
phea ſuper effundentes ſanguinem innóxium
ſuper terram . Exijt ignis ab ira eius ⁊ deuo-
rauit fundamenta terre : et peccatores quaſi
ſtramen incenſum. Ué eis qui peccant ⁊ non
obſeruant mandata mea:dicit dominus. Nõ
párcaȝ illis. Diſcedite filij a poteſtate. Noli-
te contaminari ſanctificationeȝ meã: qm̃ no
uit dominus omnes qui delinquũt in illum.
Propterea trádidit eos in morté ⁊ in occiſio
né. Jaȝ enim venerunt ſuper orbem terrarum
mala ⁊ manebitis in illis. Non enim libera-
bit vos deus ꝑpter qd̃ peccaſtis in eum . Ecce
viſio horribilis : ⁊ facies illius ab oriente. Et
exiẽt nationes draconũ arabũ in curribꝰ mul
tis ⁊ ſicut flatꝰ eorũ numerus feret ſup terraȝ
vt iam timeant ⁊ trepident omnes qui illos
áudiẽt carmónij inſanientes in íra: ⁊ exiẽt vt
ápri de ſylua: ⁊ aduenieẽt in virtute magna:⁊
conſtabunt in pugnã cũ illis:⁊ vaſtabunt por
tioné terre aſſyriorũ . Et poſt hec ſupualeſcẽt
dracones natiuitatis ſue memores:⁊ conuer-
tent ſe conſpirantes in virtute magna ad per-
ſequendos eos. Iſti turbabuntur ⁊ ſilebũt in
virtute illoꝝ : ⁊ conuertent pedes ſuos in fu-
gam: ⁊ a territorio aſſyriorũ ſubſeſſor obſidé
bit eos:⁊ conſúmet vnuȝ ex illis:⁊ erit timor
⁊ tremor in exercitu illorũ: ⁊ contentio in re
ges ipſorum. Ecce nubes ab oriente:⁊ a ſepté C
trione vſqȝ meridianum:⁊ facies earum hór
rida valde plena ire ⁊ procelle . Et collident
ſe inuicé: ⁊ collident ſidus copioſuȝ ſuper ter
ram:⁊ ſidus illorum . Et erit ſanguis a gladio
vſqȝ ad ventrem : ⁊ fumus hominis vſqȝ ad
ſubſtrámen cameli . Et erit timor ⁊ tremor
multus ſuper terrã:⁊ horrébũt q videbũt irã
illam:⁊ tremor apprehendet illos. Et poſt hec
mouebunt nymbi copioſi a meridiano ⁊ ſe-
ptẽtrione:et portio alia ab occidente . Et ſu-
perinualeſcent venti ab oriente:⁊ recludẽt eã

⁊ nubē quam ſuſcitauit in ira : ⁊ ſidus ad fa-
ciendā exterritationē ad orientalem ventum
⁊ occidentem violabitur. Et exaltabuntur nu
bes magne ⁊ valide plene ire: ⁊ ſidus vt exter
reant oēm terrā ⁊ inhabitantes eam: ⁊ infun
dent ſuper omnē locū altuʒ ⁊ eminentē ſidus
terribile ignē ⁊ grandinem ⁊ rōmpheas vo-
lantes: ⁊ aquas multas vt etiam impleantur
omnes cāpi ⁊ omnes riui plenitudine aqua-
rū multarū. Et demolient̄ ciuitates ⁊ muros
⁊ montes ⁊ colles ⁊ ligna ſyluarū ⁊ fenū pra
torū ⁊ frumenta eorū. Et tranſibunt ꝯſtantes
vſqʒ babylonē ⁊ exterrēt eā: cōuenient ad ipſaʒ
⁊ circuibūt eā: ⁊ effundēt ſidus ⁊ oēm irā ſu-
per eā. Et ſubibit puluis ⁊ fumus vſqʒ in celū
⁊ omnes in circuitu lugebūt eā : ⁊ qui ſub ea
remanſerint ſeruiēt his qui exterruerunt. Et
tu aſia concors in ſpeʒ babylonis ⁊ gloria per-
ſone eius ve tibi miſera: propter qḋ aſſimila-
ſti ei : ⁊ ornaſti filias tuas in fornicatione ad
placendum ⁊ gloriandū in amatoribus tuis
D qui tecum cupierunt ſemper fornicari. Odi-
bilem imitata es in omnibus operibus eius:
⁊ in adinuentionibus eius: propterea dicit de-
us. Immittaʒ tibi mala: viduitatem: pauper
tatem ⁊ famem ⁊ gladiū ⁊ peſtem: ad deuaſtā
das domos tuas a violatione ⁊ morte ⁊ gloria
virtutis tue. Sicut flos ſiccabitur cum exur-
get ardor qui miſſus eſt ſuper te. Infirma-
beris vt paupercula plagata ⁊ caſtigata a mu-
lieribus: vt non poſſint te ſuſcipere potentes
⁊ amatores. Nunquid ego ſic zelabo te dicit
dominus : niſi occidiſſes electos meos in oī
tēpore exaltans percuſſionem manuum: ⁊ di-
ceres ſuper mortem eorum: cum inebriata eſ-
ſes exorna ſpeciem vultus tui. Merces forni-
cationis tue in ſinu tuo: propter hoc redditio
nem accipies. Sicut facies electis meis dicit
dominus: ſic faciet tibi deus ⁊ tradet te in ma
luʒ. Et nati tui fame interient: ⁊ tu romphea
cades: ⁊ ciuitates tue conterentur : ⁊ omnes
tui in cāpo gladio cadent. Et qui ſunt in mō-
tibus fame peribunt ⁊ manducabunt carnes
ſuas ⁊ ſanguinem bibent a fame panis ⁊ ſiti
aq̄. Infelix p maria venies: ⁊ rurſū accipies
mala. Et in tranſitu allident ciuitateʒ occiſaʒ
⁊ exterrent aliquam portioneʒ terre tue ⁊ par
tem glorie tue exterminabunt rurſum reuer-
tentes conuerſam. Et demolita eris illis pro
ſtipula: ⁊ ipſi erunt tibi ignis : ⁊ deuorabunt
te ⁊ ciuitates tuas: terraʒ tuā ⁊ montes tuos:
omnes ſyluas tuas ⁊ lignum fructiferuʒ igni
comburent. Filios tuos captiuos ducent: et
cenſum tuum in predam habebunt: ⁊ gloriaʒ
faciei tue exterminabunt. CXVI

Ve tibi babylon ⁊ aſia. Ve tibi A
egypte ⁊ ſyria. Precingite vos
ſaccis ⁊ cilicijs: ⁊ plāgite filios
veſtros ⁊ dolete: qm̄ appropinq̄-
uit ꝯtritio veſtra. Immiſſus eſt
vobis gladius: ⁊ quis ē q auer-
tat illū? Immiſſus eſt vobis ignis ⁊ quis eſt q
extinguat illum? Immiſſa ſunt vobis mala: ⁊
qs eſt q repellat ea? Nunqd repellet aliqs leo
nē eſurientē in ſylua: aut extinguet ignē in ſti
pula mox qn̄ ceperit ardere? Nunquid repel
let aliquis ſagittam a ſagittario forti miſſam.
Dn̄s fortis immittit mala : ⁊ quis eſt qui re-
pellet ea? Exijt ignis ex iracundia eius: ⁊ quis
eſt qui extinguat eum? Coruſcabit ⁊ quis nō
timebit? Tonabit: ⁊ quis non pauebit? Dn̄s
cōminabit̄: ⁊ quis nō funditus ꝯteret̄ a facie
ipſius? Terra tremuit ⁊ fundamēta ei⁹. Ma-
re fluctuat de profundo ⁊ fluctus eius diſtur-
babunt̄: ⁊ piſces ei⁹ a facie dn̄i: ⁊ a gloria vir-
tutis eius: qm̄ fortis dextera eius que arcū tē
dit: ſagitte eius acute que ab ipſo mittuntur:
nō deficient cū ceperint mitti in fines terre.
Ecce mittuntur mala ⁊ non reuertent̄ donec
veniant ſuper terram. Ignis ſuccendit̄ ⁊ non
extinguet̄ donec conſumat fundamenta terre
Quēadmodum non redit ſagitta miſſa a va-
lido ſagittario: ſic non reuertentur mala que
miſſa fuerint i terrā. Ve mihi: ve mihi. Quis B
me liberabit in illis diebus. Initium doloruʒ
⁊ multi gemitus: initium famis ⁊ multi intē
ritus: initium bellorum formidabunt poteſta-
tes: initium malorum ⁊ trepidabunt omnes.
In his quid faciam cum venerint mala. Ecce
fames ⁊ plaga ⁊ tribulatio et anguſtia miſſa
ſunt flagella in emendatione: ⁊ in his omni-
bus ſe non conuertent ab iniquitatibus ſuis
neqʒ flagellorum memores erunt ſemper. Ec-
ce erit annone vilitas ſup terrā : ſic vt putent
ſibi eſſe directam pacem: ⁊ tunc germinabūt
mala ſuper terraʒ: gladius fames ⁊ magna cō
fuſio. A fame eniʒ plurimi qui inhabitant ter
ram interient : ⁊ gladius perdet ceteros qui
ſupauerint a fame: ⁊ mortui ſicut ſtercora ꝓij
cientur: ⁊ non erit qui conſoletur eos. Dere-
linquetur enim terra deſerta: ⁊ ciuitates eius
deijcientur. Non derelinquet̄ qui colat terraʒ

ꝛ qui ſeminat eã. Ligna dabunt fructus: ꝛ qs vindemiabit illa? Uua matura fiet: ꝛ quis cal cabit illam? Erit enim locis magna deſertio. Cupiet enim homo hominem videre: vel vo cem eius audire. Relinquentur enim de ciui tate decem: ꝛ duo de agro qui abſconderunt ſe in denſis nemoꝛibus ꝛ ſciſſuris petraꝝ: quẽ admodũ dũ derelinquunẗ in oliueto: ꝛ ſingu lis arboꝛibus tres aut quattuoꝛ oliue: aut ſi cut in vinea vindemiata racemi relinquunẗ ab his qui diligenter vineã ſcrutanẗ: ſic relin quenẗ in dieb⁹ illis tres aut quattuoꝛ ſcrutã tibus domos eoꝝ in rompheа. Et relinque tur terra deſerta ꝛ agri eius inueterabunt et vie eius ꝛ omnes ſemite ei⁹ germinabunt ſpi nas: eo ꝙ non tranſient homines per eã. Lu gebunt virgines nõ habentes ſpõſos: lugebũt mulieres nõ habentes viros: lugebũt filie ea rũ nõ habentes adiutoꝛiũ ſponſi earuꝫ. In bel lo ꝯſumenẗ: ꝛ viri eaꝝ in fame exterrenẗ. Au dite vero iſta ꝛ recognoſcite ea ſerui dñi. Ecce verbum dñi: excipite illud ne dijs credatis de quibus dicit dñs. Ecce appꝛopinquãt mala ꝛ

C non tradant. Quemadmodũ pꝛegnans cum parit in nono menſe filiũ ſuum appꝛopinquã te hoꝛa partus eius: ante hoꝛas duas vel tres doloꝛes circũeunt ventrẽ eius: ꝛ pꝛodeunte in fante de ventre non tardabũt vno puncto: ſic non moꝛabuntur mala ad pꝛodeunduꝫ ſuper terrã ꝛ ſeculum gemet: ꝛ doloꝛes circuntene bũt illud. Audite verbuꝫ plebs mea. Parate vos in pugnã: ꝛ in malis: ſic eſtote quaſi adue ne terre. Qui vendit quaſi qui fugiat: ꝛ q emit quaſi qui pditurus. Qui mercaẗ quaſi q fru ctũ non capiat: ꝛ qui edificat q̃ſi non habitu rus. Qui ſeminat quaſi nõ metet: ſic ꝛ qui vi neã putat q̃ſi qui nõ vindemiaturus. Qui nu bunt ſicut quaſi filios nõ facturi: ꝛ qui non nu bunt ſic quaſi vidui: ꝓpter qđ qui laboꝛant ſi ne cauſa laboꝛant: fructus enim illoꝝ alieni gene metent ꝛ ſubſtantiam illoꝝ rapient ꝛ domos euertent: ꝛ filios eoꝝ captiuabunt: qꝛ in captiuitate ꝛ fame generant natos ſuos. Et qui negocianẗ in rapina q̃tũdiu exoꝛnant ci uitates ꝛ domos ſuas ꝛ poſſeſſiones ꝛ perſonas ſuas: tantomagis adꝫelaboꝛ eos ſuper pecca ta ſua dicit dominus. Quõ ꝫelatur foꝛnicaria mulierẽ idoneã ꝛ bonam valde: ſic ꝫelabitur iuſtitia iniquitatẽ cum exoꝛnat ſe: ꝛ accuſat eã in facie cum venerit qui defendat exquirentẽ omne peccatuꝫ ſuper terram. Propterea no lite ſimulari ei nec operibus eius: quoniam adhuc puſillum: ꝛ tolletur iniquitas a terra: ꝛ iuſtitia regnabit in vos. Non dicat peccatoꝛ ſe non peccaſſe: qm̃ carbones ignis combũret ſuper caput eius: qui dicit non peccaui coꝛam domino deo ꝛ gloꝛia ipſius. Ecce dominus co gnoſcet omnia opera hominũ: ꝛ adinuentio nes illoꝝ ꝛ cogitatiões illoꝝ ꝛ coꝛda illoꝝ. Di xit eni. Fiat terra: ꝛ facta eſt. Fiat celũ: ꝛ factũ eſt: ꝛ in verbo illius ſtelle fundate ſunt: ꝛ nouit numerũ ſtellarũ. Qui ſcrutaẗ abyſſũ ꝛ theſau ros illarum: qui menſus eſt mare: ꝛ conce ptum eius. Qui cõcluſit mare in medio aqua rum: ꝛ ſuſpendit terrã ſuper aquas verbo ſuo. Qui extendit celũ quaſi camerã ſuper aquas fundauit eũ. Qui poſuit i deſerto fontes aqua rũ: ꝛ ſup verticẽ montiũ lacus ad emittendũ flumina ab eminenti petra vt potaret terraꝫ. Qui finxit hominẽ ꝛ poſuit coꝛ ſuum in me dio coꝛpoꝛis ꝛ miſit ei ſpiritũ vitã ꝛ intellectũ

D ꝛ ſpiramẽ dei omnipotentis: qui fecit omnia: ꝛ ſcrutinat omnia abſconſa i abſconſis terre. Hic nouit adinuentionẽ veſtram ꝛ que cogi tatis in coꝛdibus veſtris peccantes ꝛ volentes occultare peccata veſtra. Propter qđ domin⁹ ſcrutinando ſcrutinauit omnia opera veſtra: ꝛ traducet vos omnes: ꝛ vos confuſi eritis cum proceſſerint peccata veſtra coꝛam hominibus ꝛ iniquitates erunt q̃ accuſatoꝛes ſtabunt in die illo. Quid facietis: aut quõ abſcondetis peccata veſtra coꝛã deo ꝛ angelis eius? Ecce iu dex deus timete eum. Deſiſte a peccatis ve ſtris ꝛ obliuiſcamini iniquitates veſtras iam agere eas in ſempiterno: ꝛ deus educet vos ꝛ liberabit de omni tribulatione. Ecce enim in cenditur ardoꝛ ſuper vos turbe copioſe: ꝛ ra pient quoſdã ex vobis ꝛ cibabunt idolis ocio ſos: ꝛ qui conſenſerint eis: erunt illis in deri ſum ꝛ in impꝛoperiũ ꝛ in conculcationẽ. Erit enim locis locus: ꝛ in vicinas ciuitates exur rectio multa ſuper timentes dominum. Erũt quaſi inſani: nemini parcentes ad diripiendũ ꝛ deuaſtandum adhuc timentes dñm: qꝛ de uaſtabunt ꝛ diripient ſubſtantias: ꝛ de domi bus ſuis eos eijcient. Tunc parebit pꝛobatio electoꝝ meoꝝ vt aurum qđ pꝛobaẗ ab igne Audite dilecti mei dicit dominus. Ecce adſũt dies tribulationis: ꝛ de his liberabo vos. Ne timeatis: nec heſitetis: qm̃ deus dux veſter eſt. Et qui ſeruat mandata ꝛ pꝛecepta mea dicit dominus deus: ne pꝛeponderent vos peccata

veſtra: ne ſuperelevent ſe iniquitates veſtre. Ve qui conſtringuntur a peccatis ſuis: et abteguntur ab iniquitatibus ſuis: quemadmodum ager conſtringitur a ſylua et ſpinis tegitur ſemita eius per quam non tranſit homo: et excluditur et mittitur ad devorationem ignis.

¶ Explicit liber eſdre quartus.

¶ Incipit prologus beati hieronymi presbyteri in librum tobie.

Chromatio et eliodoro epiſcopis hieronymus presbyter in domino ſalutem. Mirari non deſino exactionis veſtre inſtantiam. Exigitis enim vt librum chaldeo ſermone conſcriptum ad latinum ſtilum trahaz: librum vtiqz tobie quez hebrei de cathalogo diuinarum ſcripturarū ſecantes: his que agyographa memorant mācipatunt. Feci ſatis deſiderio veſtro: non tamen meo ſtudio. Arguunt enim nos hebreorum ſtudia: ⁊ imputant nobis contra ſuum canonem latinis auribus iſta transferre. Sed melius eſſe iudicans phariſeorum diſplicere iudicio: ⁊ epiſcoporum iuſſionibus deſeruire inſtiti vt potui. Et quia vicina eſt caldeorum lingua ſermoni hebraico vtriuſqz lingue peritiſſimum loquacem reperiens vnius diei laborem arripui: ⁊ quicquid ille mihi hebraicis verbis expreſſit: hoc ego accito notario ſermonibus latinis expoſui. Orationibus veſtris mercedē huius operis compēſabo: cum gratum vobis didicero me qđ iubere eſtis dignati compleſſe.

¶ Explicit prologus in librum tobie.

¶ Incipit liber tobie.

¶ Ca. Sū. ¶ Tobias captiuus in diebus ſalmanaſar fugit idola: decimas ſoluit: duxit annam vxorem: et generat ex ea tobiam: fit gratus ſalmanaſar et pergit in rages: vbi tradidit ragueli decem talenta argenti: ſub chirographo: moritur ſalmanaſar: cui ſuccedit ſennacherib: qui odiens tobiam: querit eum interficere: ⁊ ipſe occidit a filijs ſuis: tobias in domum ſuam reuertitur: omni ſubſtantia ſua reſtituta. ¶ Cap. I

Tobias ex a
tribu et ciuitate neptalim que eſt in ſuperioribus galilee ſupra naaſon poſt viaz que ducit ad occidentē in ſiniſtro habēs ciuitatē ſephetb cum captus eſſet in diebus ſalmanaſar regis aſſyriorū: in captiuitate tñ poſitus viam veri-

Re. + & xxiiii tatis non deſeruit: ita vt omnia que habére
póterat quotidie concaptiuis fratribus qui
erant ex eius génere impertíret.+ Cúq3 eſſet
iúnior omnib⁹ i tribu neptalím: nihil tñ pue
i Are. xii. c rile geſſit i opere.[a] Deniq3 cũ irent omnes ad
vitulos áureos quos hieroboám fécerat rex
iſráel: hic ſolus fugiebat conſortia omniũ: et
pgebat ad hieruſalém ad tẽplũ dñi: z ibi ado
rábat dñm deũ iſráel: omnia prímitiua ſua et
décimas ſuas fideliter ófferens: ita vt in ter-
tio anno pſelitis z áduenis miniſtraret oẽm
decimationẽ. Hec et his ſimilia ſm legem dei
puérulus obſeruabat. Cuz vero factus fuiſſet
B vir accepit vxorez ánnã de tribu ſua: genuitq3
ex ea filiũ nomen ſuũ impones ei: quez ab in-
fántia timere deũ dócuit z abſtinere ab omni
peccato. Igit dum p captiuitatẽ deueniſſet cuz
vxore ſua z filio in ciuitatẽ niniuém cũ omni
tribu ſua: z cum omnes éderent ex cibis gẽti
liũ: iſte cuſtodiuit animã ſuam: z nunq3 cõta
minatus eſt in eſcis coz. Et qm̃ memor fuit
dñi in toto corde ſuo: dedit illi deus gratiã in
cõſpectu ſalmanaſár regis z dedit illi poteſta-
tem quocũq3 vellet ire: habens libertatez que
cũq3 facere voluiſſet. Pergebát eniz p omnes
qui erant in captiuitate: et monita ſalutis da
C bat eis.[b] Cum autem veniſſet in ragés ciuita
b Iſra. 4. c tem medórum: z ex his quib⁹ honoratus fue
rat a rege habuiſſet decem talenta argenti: et
cum in multa turba géneris ſui gabelũ egen
tẽ videret qui erat ex tribu eius ſub cirógra-
pho: dedit illi memoratum póndus argenti.
Poſt multũ vero tẽporis mortuo ſalmanaſár
rege: cum regnaret ſennacherib filius eius p
eo: z filios iſráel exóſos habéret in cõſpectu
ſuo: tobías quotídie pergebat per oẽm cogna-
tionem ſuã: z cõſolabat eos diuidebátq3 vni-
cuíq3 prout póterat de facultatibus ſuis. Eſu-
D riéntes alébat: nudiſq3 veſtimenta prebebat: et
mortuis atq3 occíſis ſepulturã ſollícitus exhi
c 4. re. 19. bebat.[c] Deniq3 cũ reuerſus eſſet rex ſẽnache
rib fúgiens a iudea: plagam quam circa eum
fécerat deus pter blaſphemiã ſuaz z iratus
b Iſra. 1. b multos occideret ex filijs iſrael [b] tobías ſepe
liebat corpora eoz. At vbi nunciatum eſt regi
iuſſit eũ occidi: z tulit oẽm ſubſtantiam eius.
Tobías vero cũ filio ſuo z cũ vxore fugiẽs nu
dus látuit: q⁹ multi diligebát eum. Poſt dies
vero quadragintaquinq3 occidérũt regẽ filij
ípſius. Et reuerſus eſt tobías in domũ ſuam:
omniſq3 facúltas eius reſtitúta eſt ei.

¶ Ca. Sũ. ¶ In die feſto tobias prandiũ ma
gnum parat: mittit filium ad inuitandum vi-
cinos et parentes timentes deum: inuenitur
iugulatus vnus ex filijs iſráel nunciatur pa-
tri a filio z ſepeliuit eum: arguitur a propin-
quis: nec tñ propter hoc deſtituit ab operib⁹ mi
ſericordie: cecus factus ex ſtercore hyrúdinis
gratias agit: irridentes amicos corrigit bono
opere: et precipue de hedo vituperatur ab vxo-
re ſua anna. ¶ II

Poſt hec vero cũ eſſet dies feſtus A
dñi z factus eſſet prándiũ bonũ
in domo tobie: dixit filio ſuo.
Uade et adduc aliquos de tri-
bu noſtra timéntes deũ: vt epu
lẽnt nobiſcũ. Cumq3 abiſſet re
uerſus nunciauit ei vnũ ex filijs iſráel iugula
tũ iacere in platéa. Statimq3 exiliens de accu
bitu ſuo relinquens prandiũ ieiunus peruẽ-
nit ad corpus: tollénſq3 illud portauit ad do-
mum ſuam occúlte vt duz ſol occubuiſſet caú
te ſepeliret eũ. Cũq3 occultaſſet corpus man-
ducauit panẽ cũ luctu z tremore mémorans
illũ ſermonẽ quẽ dixit dominus per amos p-
phetã.[a] Dies feſti veſtri puertẽnt in lamen- a Amos 8. c.
tationẽ z lúctũ. Cũ vero ſol occubuiſſet ábijt
z ſepeliuit eũ. Arguebát aũt eũ omnes proximi B
eius: dicẽtes.[b] Iam huius rei cauſa interfici b ſup. 1. b
iuſſus es: z vix effugiſti mortis impériũ z ite-
rum ſépelis mortuos. Sed tobias plus timẽs
deũ q3 regẽ: rapiebat corpora occiſórũ z occul
tabat in domo ſua: et medijs noctibus ſepe-
liébat ea. Contigit autem vt quadam die fa-
tigátus a ſepultura veniens domum iactaſ-
ſet ſe iuxta parietem z obdormiſſet: et ex ni-
do hyrúndinum dormienti illi cálida ſterco-
ra inciderent ſuper oculos eius: fieretq3 cecus
Hanc autem tentationem: ideo permiſit do- C
minus euenire illi: vt póſteris daretur exẽplũ
patientie eius ſicut z ſancti iob. Nam cuz ab
infantia ſua ſemper deuz timúerit z mandata
eius cuſtodierit: non eſt contriſtátus + cõtra Re. + ad. uerius
deum q plaga cecitatis + euenerit ei: ſed im- Re. + ad. uenerit
mobilis in dei timore permanſit: ágens gra-
tias deo omnibus diebus vite ſue. Nam ſicut
beato iób inſultabant reges: ita iſti parentes
et cognati eius irridebant vitam eius: dicẽtes
Ubi eſt ſpes tua p qua elemóſynas z ſepultu
ras faciebas? Tobias vero increpabat eos: di
cens: Nolite ita loqui: qm̃ filij ſanctorũ ſum⁹
z vitam illam expectamus: quam deus datu- c Iſra. 8.

rus eſt his qui fidē ſuā nunq̄ mutant ab eo.
D Anna vero vxor eius ibat ad opus textrinum
quotidie: ⁊ de labore manuū ſuarū victū quē
cōſequi potuiſſet deferébat. Unē factum eſt: vt
hedū caprarū accipiēs: detuliſſet domi. Cuius
cū vocē balántis vir eius audiſſet: dixit. Uide
te ne forte furtiuus ſit. Reddite eū dñis ſuis:
quia non licet nobis aut édere ex furto aliqd
aut cōtingere. Ad hec vxor eius irata reſpon
dit. Manifeſte vana facta eſt ſpes tua ⁊ ele-
Al's + perierunt móſyne tue modo + apparuerūt. Atq̄ his et
alijs huiuſcémodi verbis exprobrabat ei.

¶ Ca. Sū. ¶ De oratione tobie: de ſara filia
raguelis qualiter exprobratur ab ancilla: de
oratione eius ⁊ ieiunio triū dierum ⁊ triū no
ctiū: exaudiunt preces eorū: raphael ad curā
dum eos eſt miſſus. ¶ III

A Tunc tobías ingémuit ⁊ cepit
oráre cū láchrymis dicens. Iu
Al's + iuſtus ſtus es dñe ⁊ oīa iudicia tua + ve
ra ſunt: ⁊ oēs vie tue miſericor
dia ⁊ veritas ⁊ iudiciū. Et nunc
dñe memor eſto mei: ⁊ ne vin-
dictā ſumas de peccatis meis: neq̄ reminiſcā
ris delicta mea vel parētū meorū. Quī nō obe
díuimus p̄ceptis tuis: ideo traditi ſumus in
Al's + opprobriū direptionē ⁊ captiuitatē ⁊ mortē ⁊ in fábulā
⁊ in + improperiū oībus nationibꝰ in quibꝰ
diſperſiſti nos. Et nūc dñe magna iudicia tua
q̄ nō egimus ſm̄ p̄cepta tua: ⁊ nō ambulaui
B mus ſynceriter corā te. Et nūc dñe ſm̄ volun
tatē tuā fac mecū ⁊ precipe in páce recipi ſpi-
ritum meū. Expedit eni mihi mori magis q̄
Al's + raguel vel ragel viuere. Eadem itaq̄ die ↄtigit vt ſara filia ra
guélis in ragés ciuitate medorū: ⁊ ipſa audi-
ret improperium ab vna ex ancillis patris ſui
quoniā tradita fuerat ſeptē viris: ⁊ demoniū
nomine aſmodeus occiderat eos mox vt in-
greſſi fuiſſent ad eā. Ergo cum p̄ culpa ſua in
creparet puéllā: reſpondit ei dicēs. Amplius
ex te non videamus filiū aut filiā ſuper terrā:
interféctrix virorū tuorū. Nunquid ⁊ occide-
re me vis ſicut etiam occidiſti ſeptē viros. Ad
Al's + ſuperiori cubiculo hāc vocē perrexit in + ſuperius cubiculū domꝰ
ſue: ⁊ tribus diebꝰ ⁊ tribꝰ noctibus nō man-
ducáuit neq̄ bibit: ſed in oratione perſiſtens
cū lachrymis dep̄cabāt deū vt ab iſto impro-
perio liberáret eam. Factum eſt aūt die tertia
C dū cōpleret orationē benedicēs dñm dixit. Be
nedictū eſt nomē tuū deus patrū noſtrorū: qui
cū iratus fúeris miſericordiā facies: ⁊ in tp̄e
tribulationis pctā dimittis his qui inuocant
te. Ad te dñe faciē meā conuerto: ad te ocu-
los meos érigo. Peto dñe vt de vinculo im-
properij huius abſoluas me: aut certe deſup
terrā eripias me. Tu ſcis dñe quia nunq̄ cō-
cupiui virū: ⁊ mundā ſeruaui animā meā ab
omni cōcupiſcentia. Nunq̄ cū ludentibꝰ mi
ſcui me: neq̄ cum his qui in leuitáte ámbu-
lant participē me prebui. Uirū aūt cū timo
re tuo nō cum libidine mea cōſēſi ſuſcipere.
Et aut ego indigna fui illis: aut illi forſitan
mihi nō fuérūt digni: q̄ forſitan viro + alij
cōſeruaſti me. Non eſt enim in hominis po- D
teſtate ↄſiliū tuū. Hoc aūt p̄certo habet omnis
qui cólit te: q̄ vita eius ſi in p̄batione fuerit
coronabit: ſi aūt in tribulatione fuerit libera
bitur: ⁊ ſi in corruptione fuerit: ad miſericor-
diā tuā venire licebit. Non enim delectaris in
perditionibꝰ noſtris: q̄ poſt tēpeſtatē trāquillū
facis: ⁊ poſt lachrymationē ⁊ fletū exultatiōē
infundis. Sit nomē tuum deus iſraél benedi
ctum in ſecula. In illo tempore exaudite ſunt
preces ambórū in cōſpectu glorie ſummi dei:
⁊ miſſus eſt angelus dñi ſanctus raphael vt cu
ráret eos ambos: quorū vno tēpore ſunt ora-
tiones in cōſpectu dñi recitate.

¶ Ca. Sū. ¶ Tobias putās ſe mori: filiū in
ſtruxit de ſepultura corporis ſui: honore matris
⁊ precipue de elemoſynis: pecuniā mutuatā
ſibi cyrographo indicat: ſuperbiā fornicatio-
nem aliaq̄ vetat. ¶ IIII

Igitur cum tobías putaret ora- A
tionē ſuā exaudiri: vt mori po-
tuiſſet: vocauit ad ſe tobíam fi
liū ſuū: dixitq̄ ei. Audi fili mi
v̄ba oris mei: ⁊ ea in corde tuo
quaſi fundamētū cōſtrue. [a] Cū
accéperit deus animā meā ⁊ corpus meū ſépe-
li: ⁊ honorē habebis + matri tue omnibus die
bus vite eius. Memor enim eſſe debes que et
quāta pericula paſſa ſit p̄pter te in vtero ſuo
Cū aūt ⁊ ipſa compleuerit tempus vite ſue:
ſepélias eā + circa me. Omnibꝰ aūt diebꝰ vi-
te tue in mente habéto deū: ⁊ caue ne aliquā-
do peccato conſentias ⁊ p̄termittas precepta B
dei noſtri. [b] Ex ſubſtantia tua fac elemóſynā:
⁊ noli auertere faciē tuā ab vllo páupere. Ita
enim fiet: vt nec a te auertat facies dñi. Quō
potueris: ita eſto miſericors. Si multū tibi fue-
rit: abundanter tribue: ſi exiguum tibi fúerit:
etiā exiguū libēter + impertiri ſtude. Premiū

a [illegible]
b [illegible]
Al's + [illegible]
Al's + [illegible]

enim + bonū tibi theſaurigas in die neceſſita-
tis: quoniam elemoſyna ab omni peccato ⁊ a
morte liberat: ⁊ non patietur animā ire in te-
nebras. Fiducia magna erit corā ſummo deo
elemoſyna omnibus + facientibus eā. Attēde
tibi fili ab omni fornicatione: ⁊ pter vxorem
tuā nūq̄ patiaris crimē ſcire. Superbiā nūq̄
in tuo ſenſu aut in tuo verbo dñari pmittas. In
C ipſa eniz initiū ſūmpſit omnis pditio. Qui-
cūq̄ tibi aliquid operatus fuerit: ſtatī ei mer-
cedē reſtitue: ⁊ merces mercenarij tui apud
te omnino nō remaneat. Quod ab alio ode-
ris fieri tibi: vide ne tu aliquando alteri fa-
cias. Panē tuū cū eſurientib⁹ ⁊ egentib⁹ cō-
mede: ⁊ de veſtimentis tuis nudos tege. Pa-
nē tuū ⁊ vinū tuū ſup ſepulturā iuſti cōſtitue
⁊ noli ex eo manducare ⁊ bibere cū peccato-
rib⁹. Cōſiliū ſemp a ſapiēte perquire. Omni tpe
D benedic deū: ⁊ pete ab eo vt vias tuas dirigat
⁊ omnia cōſilia tua i ipſo permaneāt. Indico
etiā tibi fili mi dediſſe me decē talenta argē-
ti dum infantulus eſſes gabelo in rages ciui-
tate medoꝝ: ⁊ cyrographū eius apud me ha-
beo. Et ideo pquire quō ad eū peruenias ⁊ re-
cipias ab eo ſupra memoratū pondus argen-
ti: ⁊ reſtituas ei cyrographū ſuū. Noli time-
re fili mi. Pauperē quidē vitā gerimus: ſed
multa bona habebimus ſi timuerimus deū ⁊
receſſerimus ab omni pctō: ⁊ fecerimus bene.

C Ca. Sū. C Tobias ſociū itineris querit:
raphaelē inuenit: ad patrē introducit: eo co-
mitāte pfect⁹ ē: mr flet: quā pr̄ cōſolat. C V

A Tunc reſpōdit tobias patri ſuo
⁊ dixit. Omnia qcūq̄ pcepiſti
mihi faciā pater. Quō aūt pe-
cuniā hanc requirā: ignoro. Il-
le me neſcit: ⁊ ego eū ignoro.
Qđ ſignum dabo ei. Sed neq̄
viā p quā pergatur illuc: aliquando cognoui
Tūc pater ſu⁹ rñdit illi: ⁊ dixit. Cyrographū
quidē illius apud me habeo: qđ dū illi oſten-
deris ſtatim reſtituet. Sed perge nūc ⁊ inqre
tibi aliquē fidelē virū: q eat tecū ſalua mer-
cede ſua dū adhuc viuo: vt recipias eā. Tunc
egreſſus tobias inuenit iuuenē ſplendidum
ſtantē precīctū: ⁊ quaſi paratū ad ambulan-
dū. Et ignorans q̄ angelus dei eſſet: ſalutauit
eum: ⁊ dixit. Unde te habemus bone iuuenis.
B At ille rñdit. Ex filijs iſraēl. Et tobias dixit ei.
Noſti viā que ducit in regionē medoꝝ. Cui
reſpondit. Noui ⁊ omnia itinera eius frequē-
ter ambulaui ⁊ manſi apud gabelū fratrē no-
ſtrū qui moraṫ in rages ciuitate medoꝝ: que
poſita eſt in mōte egbathanis. Cui tobias ait.
Suſtine me obſecro donec hec ipſa nūciē pa-
tri meo. Tūc ingreſſus tobias indicauit vni-
uerſa hec p̄ri ſuo. Super que ammirāt⁹ pater
rogauit vt introiret ad eū. Ingreſſus itaq̄ ſa-
lutauit eū ⁊ dixit. Gaudiū tibi ſit ſemper. Et
ait tobias. Quale gaudiū mihi erit: qui in te-
nebris ſedeo ⁊ lumē celi nō video. Cui ait iu-
uenis. Forti animo eſto: in proximo eſt vt a deo
curēris. Dixit itaq̄ illi tobias. Nunquid po- C
teris pducere filiū meū ad gabeluz in rages
ciuitatē medoꝝ: Et cū redieris reſtituam tibi
mercedē tuā. Et dixit ei angelus. Ego ducam
⁊ reducā eū ad te. Cui tobias rñdit. Rogo te
Indica mihi de qua domo aut de qua tribu es
tu. Cui raphaēl angelus dixit. Genus queris
mercenarij: an ipſum mercenariū qui cū fi-
lio tuo eat: Sed ne forte ſollicituz te reddam:
ego ſum azarias: ananie magni filius. Et to-
bias rñdit. Ex magno genere es tu. Sed peto
ne iraſcaris q̄ volueriz cognoſcere genus tuū
Dixit aūt illi angelus. Ego ſanū ducā ⁊ ſanū
tibi reducā filiū tuū. Rñdens aūt tobias ait.
Bene ambuletis: ⁊ ſit dñs in itinere veſtro: D
⁊ angelus eius comiteṫ vobiſcū. Tūc paratis
omnib⁹ que erāt in via portanda: fecit tobias
vale patri ſuo ⁊ matri ſue: ⁊ ambulauerūt am-
bo ſimul. Cumq̄ pfecti eſſent: cepit mater ei⁹
flere ⁊ dicere. Baculū ſenectutis noſtre tu
tuliſti ⁊ tranſmiſiſti a nobis. Nunq̄ fuiſſet ipſa
pecunia p qua miſiſti euz. Sufficiebat nobis
paupertas noſtra: vt diuitias computaremus
hoc q̄ videbamus filiū noſtrū. Dixitq̄ ei tobi-
as. Noli flere. Saluus perueniet filius noſter:
⁊ ſaluus reuerteṫ ad nos: ⁊ oculi tui videbunt
illum. Credo enim q̄ angelus dei bonus co-
miteṫ ei: ⁊ bñ diſponat oīa que circa eū gerū-
tur: ita vt cum gaudio reuertatur ad nos. Ad
hāc vocē ceſſauit mater eius flere: ⁊ tacuit.

C Ca. Sū. C Liberat angelus tobiā ne deuo-
retur a piſce: docet eum de corde ⁊ iecore ⁊ fel-
le piſcis cuius vtilitatis eſt: pſuadet ei nuptias
ſare: docet ſctitatē nuptiaꝝ. C VI

A Profect⁹ eſt aūt tobias: ⁊ canis
ſecutus eſt eū: ⁊ māſit pma mā-
ſione iuxta fluuium tigris. Et
exiuit vt lauaret pedes ſuos. Et
ecce piſcis imanis exiuit ad de-
uorandū eū. Quē expaueſcens

tobias clamauit voce magna:dicens. Domine in
uadit me. Et dixit ei angelus. Apprehende
branciam eius:et trahe eum ad te. Quod cũ
feciſſet:attraxit eum in ſiccum:et palpitare cę
pit ante pedes eius. Tunc dixit ei angelus. Ex
entera hunc piſcem:et cor eius et fel et iecur re
pone tibi. Sunt enim hec neceſſaria ad medi
camenta vtiliter. Quod cum feciſſet:aſſauit car
nes eius: et ſecum ſuſtulerunt in via: cetera
ſalierunt que ſufficerent eis quouſqz peruení
rent in rages ciuitatem medorum. Tunc in
terrogauit tobias angelum:et dixit ei. Obſe
cro te azaria frater: vt dicas mihi qd reme
dium habebunt iſta que de piſce ſeruare iuſ
ſiſti. Et reſpõdes angelus: dixit ei. Cordis ei⁹
particulam ſi ſuper carbones ponas: fumus
[illegible] eius + extricat omne genus demoniorum ſi
ue a viro ſiue a muliere: ita vt vltra nõ acce
C dat ad eos. Et fel valet ad vnguendos oculos
in quib⁹ fuerit albugo:et ſanabunť. Et dixit ei
tobias. Ubi vis vt maneam⁹? Reſpõdenſqz ange
lus ait. Eſt hic raguel vir noíe ꝓpinqu⁹ de tri
bu tua: et hic habet filiã noíe ſaram ſed neqz
maſculũ neqz feminã vllã habet aliã preter
eam. Tibi debeť oĩs ſubſtãtia ei⁹: et oportet eã
te accipere ꝯiugẽ. Pete ergo eã a pr̃e ei⁹:et da
bit tibi eã in vxorẽ. Tũc rñdit tobias et dixit.
Audio qz tradita eſt ſeptẽ viris:et mortui ſunt
Sed et hoc audiui: quia demoniũ occidit il
los. Timeo ergo ne forte et mihi hec eueniant
et cum ſim vnicus parẽtibus meis deponã ſe
D nectutẽ illorũ cũ triſtitia ad inferos. Tunc an
gelus raphael dixit ei. Audi me: et oſtẽdaz ti
bi qui ſunt qbus ꝓualere poteſt demoniũ. Hi
a ps. 31 nãqz q cõiugium ita ſuſcipiũt vt deũ a ſe et a
ſua mẽte excutiant ᵃ et ſue libidini ita vacent
ſicut equus et mulus quib⁹ nõ eſt intellectus:
habet poteſtatẽ demoniũ ſup eos. Tu autẽ cuz
acceperis eã:ingreſſus cubiculũ ꝑ tres dies
ꝯtinẽs eſto ab ea:et nihil aliud niſi orõnib⁹ va
cabis cũ ea. Ipſa aũt nocte incenſo iecore pi
ſcis fugabiť demoniũ. Secũda vero nocte: in
copulatiõe ſctõrũ ꝑriarcharũ admitteris. Ter
tia aũt nocte bñdictionẽ ꝯſequeris: vt filij ex
vobis ꝓcreenť incolumes. Tranſacta aũt ter
tia nocte accipies virginẽ cũ timore dñi:amo
re filiorũ magis qz libidinis ductus: vt in ſe
mine habrae bñdictionẽ in filijs ꝯſequaris.
C Ca. Sũ. C Uenerũt ad domum raguelis:
dať ſara tobie vxor cũ bñdictione ꝯiugali: et
ſcribiť in charta cõiugiũ. C VII

Ingreſſi ſunt autem ad ragué B
lẽ:et ſuſcepit eos raguel cũ gau
dio. Intuẽſqz tobiam raguel:
dixit ãnne vxori ſue. Quãſimi
lis eſt iuuenis iſte conſobrino
meo. Et cũ hec dixiſſet:ait. Un
de eſtis iuuenes fratres noſtri? At illi dixerũt
Ex tribu neptalim ſumus ex captiuitate nini
ue. Dixitqz illis raguel. Noſtis tobiã fratrez
meũ? Qui dixerũt. Nouimus. Cũqz multa bo B
na loquereť de eo:dixit angelus ad raguelez.
Tobias de quo interrogas pater iſtius eſt. Et [illegible]
miſit ſe raguel et cũ lachrymis oſculat⁹ eſt eũ
Et plorans ſupra collũ eius dixit. Benedictio a [illegible]
ſit tibi fili mi:quia boni et optimi viri fili⁹ es.
Et ãnna vxor ei⁹:et ſara ipſorũ filia lachryma
te ſunt. Poſtq̃z aũt locuti ſunt precepit ragu [illegible]
el occidi arietẽ:et parari cõuiuiũ. Cumqz hor
tareť eos diſcumbere ad prãdiũ:tobias dixit.
Hic ego hodie non manducabo neqz bibam
niſi prius petitionẽ meam cõfirmes:et ꝓmit
tas mihi dare ſarã filiã tuã. Quo audito ver C
bo raguel expauit ſciens quid euenerit illis
ſeptem viris:qui ingreſſi ſunt ad eam:et timẽ
re cepit ne forte et huic ſimiliter contingeret.
Et cum nutaret et non daret petenti vlluz re
ſponſum:dixit ei angelus. Noli timere dare
eaz illi:qm̃ huic timenti deũ debetur coniunx
filia tua. Propterea alius non potuit habẽ
re illam. Tunc dixit raguel. Non dubito qꝫ
deus preces et lachrymas meas in conſpectũ
ſuo admiſerit. Et credo qm̃ ideo fecit vos ve D
nire ad me ᵇ vt et iſta coniungereť cognationi b nu[illegible]
ſue:ſm legẽ moyſi. Et nunc noli dubiũ gere
re:qꝫ tibi eã tradã. Et apprehẽdens dexterã
filie ſue: dextere tobie tradidit dicẽs. De⁹ ha
brahã:et de⁹ iſaac et deus iacob vobiſcũ ſit: et
ipſe cõiungat vos impleatqz bñdictionẽ ſuaz
in vobis. Et accepta charta fecerũt ꝯſcriptio
nẽ ꝯiugij. Et poſt hec epulati ſunt: bñdicentes
deũ. Uocauitqz raguel ad ſe ãnnã vxorez ſuã
et precepit ei:vt ꝑpararet alterũ cubiculũ. Et
introduxit illuc ſarã filiã ſuaz: et lachrymata
eſt. Dixitqz ei. Forti aĩo eſto filia mea. Dñs
celi det tibi gaudiũ: ꝓ tedio qd ꝑpeſſa es.
C Ca. Sũ. C Tobias iecur piſcis incendit:
ãgelus domini demoniũ ligat. Tobias et ſara
dñm orant: foſſa parať: viui reperti ſunt. Ra
guel gratias agit: celebrato conuiuio. Raguel
dimidiũ bonorũ ſuorũ dat genero et filie habi
turũ reliquã partẽ poſt mortẽ ei⁹. C VIII
Poſtq̃z

A [P]Oſtq̄ vero cenauerunt: introduxerunt iuuenē ad eā. Recordatus itaq̄ tobias ſermonum angeli protulit de caſſidili ſuo partē iecoris: poſuitq̄ eā ſuper carbones viuos. Tūc raphael angelus apprehendit demoniū ꝛ religauit illud in deſerto ſuperioris egypti. Tunc hortatꝰ eſt virginē tobias: dixitq̄ ei. Sara exurge ꝛ deprecemur deū hodie ꝛ cras ꝛ ſcdm cras: qꝛ his tribꝰ noctibꝰ deo iungimur: tertia autē tranſacta nocte in noſtro erimus ꝯiugio.[a] Filij quippe ſanctorum ſumus: ꝛ nō poſſumus ita coniungi ſicut gentes que ignorāt deum. a ſup.2.c.

B Surgentes autē pariter inſtāter orābāt ambo ſimul: vt ſanitas daref eis. Dixitq̄ tobias. Dñe deꝰ patrum noſtrorū [b] benedicant te celi: ꝛ terra: ꝛ mare ꝛ fontes ꝛ flumina: ꝛ omnes creature tue que in eis ſunt. b Sci.2.b Tu feciſti adam de limo terre: dediſtiq̄ ei adiutorium euā. Et nūc dñe tu ſcis quia nō luxurie cauſa accipio ſororē meā coniugem: ſed ſola poſteritatis dilectione: in qua benedicāf nomen tuum in ſecula ſeculorū. Dixit itaq̄ ſara. Miſerere nobis domine miſerere nobis: ꝛ conſeneſcamus ambo pariter ſani. Et factum eſt circa pullorū cantum accerſiri iuſſit raguel ſeruos ſuos: et abierunt cum eo pariter vt foderent ſepulcrum. Dicebat enim ne ſimili modo euenerit ei: quo ꝛ ceteris alijs ſeptem viris qui ſūt

C ingreſſi ad eā. Cumq̄ paraſſet foſſam: reuerſus raguel ad vxorem ſuam: dixit ei. Mitte vnam ex ancillis tuis: ꝛ videat ſi mortuus eſt: vt ſepeliam eū anteq̄ illuceſcat. At illa miſit vnam ex ancillis ſuis. Que ingreſſa cubiculū reperit eos ſaluos ꝛ incolumes: ſecū pariter dormientes. Et reuerſa nunciauit bonū nuncium. Et benedixerunt dñm: raguel videlicet ꝛ anna vxor eius: ꝛ dixerunt. Benedicimus te dñe deꝰ iſrael: qꝛ non contigit nobis quemadmodū putabamus. Feciſti enim nobiſcū mi-

D ſericordiā tuā: ꝛ excluſiſti a nobis inimicum perſequentē nos. Miſertus es autem duobus vnicis. Fac eos dñe plenius benedicere te: et ſacrificium laudis tue ꝛ ſue ſanitatis offerre vt cognoſcat vniuerſitas gentium: quia tu es deus ſolus in vniuerſa terra. Statimq̄ precepit ſeruis ſuis raguel vt replerent terra foſſam quam fecerāt: priuſq̄ eluceſceret. Vxori autem ſue dixit vt inſtrueret conuiuiū: ꝛ prepararet omnia que in cibos erant iter agentibus neceſſaria. Duas quoq̄ pingues vaccas ꝛ quattuor arietes occidi fecit: ꝛ parari epulas omnibus vicinis ſuis: cunctiſq̄ amicis. c Iſa.9.a [c] Et adiurauit raguel tobiam vt duas hebdomadas moraretur apud eum. De omnibus autem que poſſidebat raguel dimidiam partem dedit tobie ꝛ fecit hanc ſcripturā vt pars dimidia que ſupererat poſt obitum eorū tobie domino deueniret.

¶ Ca. Sū. ¶ Juit angelus in rages: recepit pecuniam a gabelo ꝛ redijt cū eodem gabelo ad tobiam. ¶ IX

[T]Unc vocauit tobias angelum ad ſe: quem quidem hominē eſtimabat: dixitq̄ ei. Azaria frater: peto vt auſcultes verba mea. Si meipſum tradam tibi ſeruum: non ero condignus prouidentie tue. Tñ obſecro te vt aſſumas tibi animalia ſiue ſeruitia: et vadas ad gabelum in rages ciuitatem medorum: reddaſq̄ ei cyrographum ſuū: ꝛ recipies ab eo pecuniam: ꝛ roges eum venire ad nuptias meas. Scis enim ipſe quoniam numerat pater meus dies. Et ſi tardauero vna die plus B contriſtatur anima eius.[a] a ſup.5.b Et certe vides quomodo adiurauit me raguel: cuius adiuramētum ſpernere non poſſum. Tunc raphael aſſumens quattuor ex ſeruis raguelis ꝛ duos camelos in rages ciuitatem medorum perrexit. Et inueniens gabelum dedit ei cyrographum ſuum: ꝛ recepit omnē pecuniam. Indicauitq̄ ei de tobia filio tobie omnia q̄ geſta ſunt: fecitq̄ eum ſecū venire ad nuptias. C [b] Cumq̄ ingreſſus eſſet domum raguelis: inuenit tobiam diſcumbentem: ꝛ exiliens oſculati ſunt ſeinuicem. Et fleuit gabelus: benedixitq̄ deum ꝛ dixit.[b] b ſup.7.b Benedicat te deus iſrael quia filius es optimi viri ꝛ iuſti ꝛ timentis deum: ꝛ elemoſynas facientis. Et dicatur benedictio ſuper vxorem tuam ꝛ ſuper parentes D veſtros: ꝛ videatis filios veſtros: ꝛ filios filiorū veſtrorum vſq̄ in tertiā ꝛ quartā generationem: ꝛ ſit ſemē veſtrū benedictū a deo iſrael: qui regnat in ſecula ſeculorum. Cūq̄ omnes dixiſſent amen: acceſſerunt ad conuiuiū. Sed cum timore domini nuptiarum conuiuium exercebant.

¶ Ca. Sū. ¶ De contriſtatione tobie ſenioris ꝛ etiam anne pro mora filij: tobias redijt cum vxore. ¶ X

A Um vero moras faceret tobias cauſa nuptiarum: ſolicitus erat pater eius tobias dicens. Putas quare moratur filius meus: aut quare detentus eſt ibi? Putas ne gabelus mortuus eſt: et nemo reddat ibi pecuniam? Cepit autem contriſtari nimis ipſe et anna vxor eius cum eo. Et ceperunt ambo ſimul flere eo quod die ſtatuto minime reuerteretur filius eorum ad eos.
B Flebat igitur mater eius irremediabilibus lachrymis: atque dicebat. Heu me fili mi: vt quid te miſimus peregrinari: lumen oculorum noſtrorum [a] baculum ſenectutis noſtre: ſolatium vite noſtre: ſpes poſteritatis noſtre. Omnia ſimul in te vno habentes te non debuimus dimittere a nobis. Cui dicebat tobias Tace noli turbari. Sanus eſt filius noſter. Satis fidelis eſt vir ille cum quo miſimus eum. Illa autem nullo modo conſolari poterat: ſed quotidie exiliens circumſpiciebat et circuibat vias omnes per quas ſpes remeandi videbatur vt procul videret eum: ſi fieri poſſet venientem.
C At vero raguel dicebat ad generum ſuum. Mane hic: et ego mittam nuncium ſalutis de te ad tobiam patrem tuum. Cui tobias ait. Ego noui quia pater meus et mater mea modo dies computant et cruciatur ſpiritus eorum in ipſis. Cumque verbis multis rogaret raguel tobiam et ille eum nulla ratione vellet audire: tradidit ei ſaram et dimidiam partem omnis ſubſtantie ſue in pueris in puellis in pecudibus in camelis et in vaccis: et pecunia multa: et ſaluum atque gaudentem dimiſit eum a ſe: dicens.
D Angelus domini ſanctus ſit in itinere veſtro: perducatque vos incolumes et inueniatis omnia recte circa parentes veſtros: et videant oculi mei filios veſtros + priuſquam moriar. Et apprehendentes parentes filiam ſuam: oſculati ſunt eam: et dimiſerunt ire monentes eam honorare ſoceros: diligere maritum: regere familiam: gubernare domum: et ſeipſam irreprehenſibilem exhibere.

a Gen. 3. b

M. + ante

C Ca. XI. C Tobias dimiſſa ſara: cum angelo preceſſit ſaram et familiam: linit oculos patris de felle piſcis: poſt ſeptem dies venit ſara et celebrant conuiuium: venerunt conſobrini tobie: et fit gaudium immenſum per alios ſeptem dies. C XI

A Umque reuerterentur peruenerunt ad charram que eſt in medio itinere contra niniuem vndecimo die. Dixitque angelus. Tobia frater ſcis quemadmodum reliquiſti patrem tuum. Si placet itaque tibi precedamus: et lento gradu inſequantur iter noſtrum familie ſimul cum coniuge tua: et cum animalibus. Cumque hoc placuiſſet vt irent: dixit raphael ad tobiam. Tolle tecum ex felle piſcis erit enim neceſſarium. Tulit itaque tobias ex felle illo: et abierunt. Anna autem ſedebat ſecus viam quotidie in ſupercilio montis vnde reſpicere poterat de longinquo. Et dum ex eodem loco + ſpecularetur aduentum eius: vidit a longe et ilico cognouit venientem filium ſuum.
B Currenſque nunciauit viro ſuo: dicens. Ecce venit filius tuus. Dixitque raphael ad tobiam. At vbi introieris domum tuam: ſtatim adora dominum deum tuum: et gratias agens ei: accede ad patrem tuum et oſculare eum. Statimque lini ſuper oculos eius ex felle iſto piſcis: quod portas tecum. Scias enim quoniam mox aperientur oculi eius: et videbit pater tuus lumen celi: et in aſpectu tuo gaudebit. Tunc precurrit canis qui ſimul fuerat in via: et quaſi nuncius adueniens blandimento ſue caude gaudebat.
C Et conſurgens cecus pater cepit offendens pedibus currere. Et data manu puero: occurrit in obuiam filio ſuo. Et ſuſcipiens oſculatus eſt eum cum vxore ſua. Et ceperunt flere pre gaudio. Cumque adoraſſent deum: et gratias egiſſent: conſederunt. Tunc ſumens tobias de felle piſcis: liniuit oculos patri ſuo. Et ſuſtinuit quaſi dimidiam fere horam. Et cepit albugo ex oculis eius quaſi + membrana oui egredi. Quam apprehendens tobias traxit ab oculis eius: ſtatimque viſum recepit. Et glorificabant deum: ipſe videlicet et vxor eius et omnes qui ſciebant eum. Dicebat tobias. Benedico te domine deus iſrael: quia tu caſtigaſti me: et tu ſaluaſti me.
D Et ecce ego video tobiam filium meum. Ingreſſa eſt etiam poſt ſeptem dies ſara vxor filii eius: et omnis familia et pecora ſana et cameli et pecunia multa vxoris ſed et illa pecunia quam receperat a gabelo: et narrauit parentibus ſuis omnia beneficia dei: que feciſſet circa eum per hominem qui eum duxerat. Veneruntque achior et nabath conſobrini tobie: gaudentes ad tobiam: et congratulantes ei de omnibus bonis que circa illum oſtenderat deus. Et per ſeptem dies epulantes omnes cum gaudio magno gauiſi ſunt.

M. + [illegible] ſtolare

M. + vel albumen

C Ca. XII. C Tobias filius commemorat patri beneficia per raphaelem ſibi facta: tunc vterque offert ei medietatem bonorum ſuorum: et ille aperiens eis omnem veritatem ablatus eſt ab eis: pater et filius per tres horas ſtant proſtrati in terra. C XII

A Tunc vocauit ad ſe tobias filiū
ſuū: dixitq; ei. Quid poſſumus
dare viro iſto ſcō: q venit tecū?
Reſpondens tobias dixit patri
ſuo. Pater quam mercedem
dabimus ei: aut quid dignum
poterit eſſe beneficijs eius? Me duxit ⁊ redu
xit ſanū: pecuniam a gabelo ipſe recepit: vxo
rem ipſe me habere fecit: ⁊ demonium ab ea
ipſe cōpeſcuit: gaudiū parentibus eius fecit:
meipſuz a deuoratione piſcis eripuit: te quo
q; videre fecit lumen celi: ⁊ bonis oībus per
eum repleti ſumus? Quid illi adhuc poteri
B mus dignū dare. Sed peto te pater mi: vt ro
ges eū ſi forte dignabitur medietatē de omni
bus que allata ſunt ſibi aſſumere. Et vocātes
eū: pater ſcilȝ ⁊ filius: tulerunt eū in partē et
rogare ceperunt: vt dignaret dimidiā partē
omnium que attulerāt: acceptā habere. Tūc
dixit eis occulte. Benedicite deū celi: ⁊ coraȝ
omnibꝰ viuētibꝰ cōfitemini ei: quia fecit vo
biſcum miſericordiā ſuam. Eteniȝ ſacramen
tū regis abſcondere bonū eſt: opera aūt dei re
uelare ⁊ ꝯfiteri honorificū eſt. Bona eſt orō
cū ieiunio ⁊ elemoſyna: magis ꝙ theſauros
auri recondere. Qm̄ elemoſyna a morte libe
rat ⁊ ipſa eſt que purgat peccata ⁊ facit inue
C nire vitā eternā. Qui aūt faciunt pctm̄ ⁊ ini
quitatē: hoſtes ſunt anime ſue. Manifeſto er
go vobis veritatē: ⁊ nō abſcondā a vobis oc
cultū ſmonē. Qn̄ orabas cū lachrymis ⁊ ſe
peliebas mortuos ⁊ derelinquebas prandiuȝ
tuū ⁊ mortuos abſcondebas per diem in domo
tua ⁊ nocte ſepeliebas eos: ego obtuli oratio
nē tuā dn̄o. Et quia acceptus eras deo: neceſ
ſe fuit vt tētatio ꝓbaret te. Et nunc miſit me
dn̄s vt curarē te: ⁊ ſaram vxorez filij tui a de
monio liberarē. Ego enim ſum raphael an
gelus vnus ex ſeptē qui aſtamus ante dominū
Cūq; hec audiſſent turbati ſunt: ⁊ trementes
ceciderūt ſup terrā in faciē ſuam. Dixitq; eis
D angelus. Pax vobis. Nolite timere. Etenim
cum eſſem vobiſcum: per voluntatem dei eraȝ
ipſum benedicite ⁊ cantate illi. Videbar qui
dem vobiſcum manducare ⁊ bibere: ſed ego
cibo inuiſibili ⁊ potu qui ab hominibus vidē
ri non poteſt: vtor. Tēpus eſt ergo vt reuer
tar ad euȝ qui me miſit vos aūt bn̄dicite deū
⁊ narrate omnia mirabilia eius. Et cū hec di
xiſſet: ab aſpectu eoꝝ ablatus eſt: ⁊ vltra eum
videre non potuerunt. Tunc proſtrati per ho
ras tres in faciem: benedixerūt deum. Et ex
urgētes: narrauerunt omnia mirabilia eius.

¶ Capituli Sūmariū. ¶ Verba tobie bene
dicentis dominum ⁊ prophetie eius ſub no
mine hieruſalem. ¶ XIII

A Aperiens autem tobias ſenior
os ſuum benedixit dominum: ⁊
dixit. Magnus es dn̄e in eter
nū: ⁊ in omnia ſecula regnum
tuū [a] qm̄ tu flagellas ⁊ ſaluas: a 1.re.2.b. ſap.16.b.
deducis ad inferos ⁊ reducis:
⁊ non eſt qui effugiat manū tuaȝ. Confitemi
ni domino filij iſrael: ⁊ in conſpectu gentium
laudate eum: qm̄ ideo diſperſit vos inter gē
tes que ignorant eum: vt vos enarretis mira
bilia eius: ⁊ faciatis ſcire eos q2 non eſt alius
deus omnipotens preter eum. Ipſe caſtigauit B
nos propter iniquitates noſtras: ⁊ ipſe ſalua
bit nos propter miſericordiā ſuam. Aſpicite
ergo que fecit nobiſcuȝ: ⁊ cum timore ⁊ tre
more cōfitemini illi: regēq; ſeculorū exaltate
in operibus veſtris. Ego autem in terra capti
uitatis mee cōfitebor illi: qm̄ oſtendit maie
ſtatē ſuam in gentem peccatricē. Cōuertimi
ni itaq; peccatores: ⁊ facite iuſtitiā coraȝ dn̄o
credentes q2 faciat vobiſcum miſericordiam
ſuaȝ. Ego aūt ⁊ anima mea in eo letabimur.
Benedicite domino omnes electi eius agi
te dies leticie ⁊ confitemini illi. Hieruſalem
ciuitas dei caſtigauit te dn̄s in operibus ma C
nuum tuarū. Confitere domino in bonis tuis
⁊ benedic deum ſeculoꝝ: vt reedificet in te ta
bernaculū ſuum: ⁊ reuocet ad te omnes capti
uos ⁊ gaudeas in omnia ſecula ſeculorū. Lu
ce ſplendida fulgebis: ⁊ omnes fines terre
adorabunt te. Nationes ex longinquo ad te
venient: ⁊ munera deferentes adorabūt in te
dominum: ⁊ terram tuā in ſanctificatione ha
bebūt. Nomen enim magnum inuocabūt in
te. Maledicti erunt qui contempſerint te: ⁊
cōdenati erunt omnes qui blaſphemauerint
te: benedictiq; erūt q edificauerit te. Tu aūt
letaberis in filijs tuis: qm̄ omnes benedicent
⁊ congregabunt ad dn̄m. Beati omnes qui
diligunt te: ⁊ qui gaudent ſuper pace tua. Ani
ma mea benedic dominum: quoniā liberauit D
hieruſalem ciuitatez ſuam a cunctis tribula
tionibꝰ eius dn̄s deus noſter. Beatus ero ſi
fuerint reliquie ſeminis mei ad videndā cla
ritatē hieruſalez. [b] Porte hieruſalē ex ſaphy
ro ⁊ ſmaragdo edificabūt: ⁊ ex lapide pcio

ſo omnis circuitus murorum eius. Ex lapide cándido ⁊ mundo omnes platee eius ſternẽtur: ⁊ per vicos eius alleluia cantábiť. Benedictus dominus qui exaltauit eam: vt ſit regnũ eius in ſecula ſeculorũ ſup eam. Amen.

℄ Ca. xiiii. ℄ De annis ⁊ obitu ⁊ ſepultura tobie: ⁊ pphetia eius: de pditione niniue ⁊ reſtauratione hieruſalem: de reditu tobie ad ſoceros ſuos: ⁊ de morte ipſius. ℄ XIIII

A ET cõſummáti ſunt ſermones tobie. Et poſtq̃ illuminatus ẽ tobias vixit annis quadraginta duobus: ⁊ vidit filios nepotum ſuorum. Completis itaq̃ annis centumduobus: ſepultus eſt honorifice in niniue. Quinq̃ginta nãq̃ et ſex annorum lumen oculorum amiſit: ſexagenarius vero recépit. Reliquum vero vite ſue in gáudio fuit: ⁊ cum bono profectu timoris dei perrexit in pace.

B In hora autem mortis ſue vocauit ad ſe tobiam filium ſuum ⁊ ſeptẽ iuuenes filios eius nepotes ſuos: dixitq̃ eis. Prope erit interitꝰ niniue. Non enĩ excidit verbum domini: ⁊ fratres noſtri qui diſperſi ſunt a terra iſraél reuerténtur ad eam. Omnis autem deſerta terra eius replébitur: ⁊ domus dei que in ea incénſa eſt iterum reedificábitur: ibiq̃ reuertenť omnes timentes deum. Et relinquent gẽtes idola ſua ⁊ veniẽt in hieruſalém: ⁊ inhabitabunt in ea: ⁊ gaudebunt in ea omnes + reges terre adorantes deum iſraél.

Al's gen tes

C Audite ergo filij mei: patrem veſtrum. [a] Seruite domino in veritate: ⁊ inquirite vt faciatis que plácita ſũt illi ⁊ filijs vr̃is mãdáte: vt fáciant iuſtitias ⁊ elemoſynas vt ſint mémores dei ⁊ benedicant eum in omni tempore in veritáte ⁊ ĩ tota virtute ſua. Nũc ergo filij audite me: ⁊ nolite manere hic: ſed quocunq̃ die ſepelieritis matrem veſtram + circa me ĩ vno ſepulcro ex eo dirigite greſſus veſtros: vt exeátis hinc. Uideo enim quia iniquitas eius finem dabit ei.

a Job. 24. c.

Heb in eu

D Factum eſt autem poſt obitum matris ſue: tobias abſcéſſit ex niniue cum vxore ſua ⁊ filijs: ⁊ filiorum filijs ⁊ reuerſus eſt ad ſoceros ſuos. Inuenitq̃ eos incolumes in ſenectute bona: ⁊ curaʒ eorum geſſit: ⁊ ipſe cláuſit oculos eorum: ⁊ omnem hereditatem domus raguélis ipſe percepit. Uiditq̃ quintam generationem filios filiorum ſuorum. Et completis annis nonaginta ⁊ nouem in timore dominicum gaudio ſepelierunt eũm. Omnis autem cognatio eius ⁊ omnis generatio eius in bona vita ⁊ in ſancta conuerſatione permanſit: ita vt accépti eſſent tam deo q̃ hominibus ⁊ cunctis habitántibus térram.

℄ Explicit liber tobie

℄ Incipit prologus in librum iudith.

APud hebreos liber iudith inter agiográpha legitur: cuius autoritas ad roboranda illa que ĩ contentionem veniunt: minus idonea iudicáť. Chaldéo tamen ſermone conſcriptus inter hiſtórias computať. Sed quia hunc librum ſynodus nicena in numero ſanctarum ſcripturarum legitur computaſſe: acquiéui poſtulationi veſtre: immo exactioni ⁊ ſepóſitis occupatiónibus quibꝰ vehementer artábar: huic vnã lucubratiúnculam dedi: magis ſenſum e ſenſu q̃ ex verbo verbum tránſferens. Multorũ codicum varietatem vicioſiſſimam amputaui: ſola ea que intelligéntia integra in verbis chaldeis inuenire potui: latinis expreſſi. Accipite iudith viduam: caſtitatis exémplum: et triumpháli laude perpetuis eam preconijs declaráte. Hanc enim non ſolum féminis: ſed ⁊ viris imitabileʒ dedit: qui caſtitatis eiꝰ remunerator virtutem ei talem tribuit: vt inuictum omnibus hominibus vinceret: inſuperabilem ſuperáret.

℄ Explicit prologus in librum iudith.

℄ Incipit argumentum.

IUdith vidua filia merari de tribu ſimeon magna nimis in gloria: ⁊ virorũ preſtantior: que in typo eccl'ie diabolũ capite detruncauit: nec formidauit pro ſalute populi mortem: nec furorem regium trepidauit. Nam dormientẽ necauit principem: ſaluoq̃ pudore ſuis ciuibus triumphalem victoriam reportauit. Uixit annos centum quinq̃: ſepulta in ſpelunca viri ſui manaſſés in bethulia ciuitate: que fuit in tribu iuda: inter dothaím et balmon.

℄ Explicit argumentum.

℄ Incipit liber iudith.

℄ Ca.Sũ. ℄ De potentia arpharat ⁊ nobili
tate ciuitatis eius quã edificauit: ⁊ q̃liter ipſũ
nabuchodonoſor vicit mittẽs nũcios ad oẽs p
uincias: quos cũ vacuos remiſiſſet iurat ſe vin
dicaturũ de omnibus. ℄ Cap. I

A Rpharat i/
taq; rex medorũ ſubiu
gauerat multas gentes
imperio ſuo: ⁊ ipſe edi/
ficauit ciuitatẽ potentiſ
ſimã quam appellauit
B egbathanis. Ex lapi/
dib⁹ quadratis ⁊ ſectis
fecit muros eius: in alti
tudine cubitorũ ſeptuaginta: ⁊ in latitudine
triginta: turres vero eius poſuit in latitudine
cubitorũ centũ. Per quadrũ vero earũ latus
vtrũq; vicenorũ pedũ ſpatio tendebat. Poſuit
q; portas eius in altitudine turrium: ⁊ gloria
C bat quaſi potẽs in potẽtia exercit⁹ ſui ⁊ in glĩa
Ho cãbi- quadrigarũ ſuarũ. Anno igit duodecĩo regni
ſes dicit ſui nabuchodonoſor rex + aſſyriorũ q regnabat
li. uo cy- in niniuẽ ciuitate magna: pugnauit cõtra ar/
⁊ apud phárat: ⁊ obtinuit eũ in cãpo magno q appel
eſdrã ar- lat ragau: circa eufratẽ ⁊ tigriz ⁊ iadaſon in
taxerſes cãpo erioch regis elicorũ. [a] Tunc exaltatũ eſt
i. ma.i. regnũ nabuchodonoſor ⁊ cor ei⁹ eleuatũ ẽ: ⁊
a. miſit ad oẽs q habitabãt in cilicia ⁊ damaſcõ
⁊ libano: ⁊ ad gentes que ſunt in carmelo et
cedar ⁊ inhabitantes galileam: in cãpo ma/ Egypti re
gno eſdrelon ⁊ ad omnes qui erãt i ſamaria gnum de
⁊ trans flumen iordanẽ vſq; ad hieruſalẽm: ſcas
⁊ omnẽ terrã ieſſe: quouſq; perueniat ad mon
tes ethiopie. Ad hos omnes miſit nũcios na
buchodonoſor rex aſſyriorũ: q omnes vno ani D
mo cõtradixerunt ⁊ remiſerunt eos vacuos: Babylõia
ac ſine honore abiecerunt. Tunc indignatus in egypto
nabuchodonoſor rex ad omnem terrã illã: iu edificat[a]
rauit per thronũ ⁊ regnum ſuũ: q defenderet
ſe de omnibus + regionibus his. Al. ſup[er]

+ regio-
nibus

℄ Ca.Sũ. ℄ Nabuchodonoſor habito con/
ſilio mittit holofernẽ ad regna occidentis: q
egrediens vaſtabat omnia. ℄ II

A Nno tertiodecimo nabucho/
donoſor regis: viceſima ⁊ ſecũ/
da die menſis primi factum eſt
verbũ in domo nabuchodono
ſor regis aſſyriorũ: vt defende/
ret ſe. Vocauitq; omnes maio/
res natu: omneſq; duces bellatores ſuos: et
habuit cũ eis myſterium conſilij ſui. Dixitq;
cogitationem ſuam in eo eſſe: vt omnẽ terrã
ſuo ſubiugaret imperio. Qđ dictum cũ pla/
cuiſſet omnib⁹: vocauit nabuchodonoſor rex
holofernem principem militie ſue: ⁊ dixit ei.
B Egredere aduerſũ omne regnũ occidentis:
a Ezec.c.9. ⁊ cõtra eos precipue qui contempſerunt im/
b. perium meũ. [a] Non parcet oculus tuus vlli
regno: omnemq; vrbẽ munitam ſubiugabis
mihi. Tunc holofernes vocauit duces ⁊ magi

ſtrátus virtutis aſſyrioꝝ : ⁊ dinumeráuit vi-
ros in expeditione ſicut precépit ei rex centuȝ
viginti milia péditū pugnatoꝝ : ⁊ equites
ſagittários duódecim milia. Omnemqȝ exp
ditióné ſuam fecit preire in multitudine innu
merabilium camelóꝝ: cum his que exerciti
bus ſufficerét copioſe: bóū quoqȝ arméta gre
géſqȝ ouiū: quoꝝ non erat numerus. Frumē
tū ex omni ſyria in tráſitu ſuo parari ꝯſtituit.
C Aurū vero ⁊ argentū de domo regis aſſúmpſit
multū nimis. Et profectus eſt ipſe ⁊ oīs exer-
citus cū quadrigis ⁊ equitibꝰ ⁊ ſagittarijs: qui
cooperuerūt faciē terre ſicut locuſte. Cūqȝ per
tranſiſſet fines aſſyrioꝝ: venit ad magnos
montes angé qui ſunt a ſiniſtro cilitie aſcen-
ditqȝ oía caſtélla eoꝝ: ⁊ obtinuit omnē muni-
tióné. Effrégit aūt ciuitaté opinatiſſimā me-
lothi: predauitqȝ oēs filios thárſis ⁊ filios hy
ſmaél q erát cōtra faciē deſerti: ⁊ ad áuſtrum
D terre celeón. Et tranſiuit eufráten ⁊ venit in
meſopotámiá: ⁊ fregit omnes ciuitates excel
ſas que erant ibi a torrente mambre: vſqȝ quo
perueniaf ad mare: ⁊ occupauit terminos eius
a cilitia vſqȝ ad fines iaphét q ſunt ad áuſtrū
Al's + ad- duxit + Abduxitqȝ oēs filios madian: ⁊ pdauit oēȝ
locupletationē eoꝝ: omneſqȝ reſiſténtes ſibi
occidit in ore gladij. Et poſt hec deſcendit in
campos damaſci in diebus meſſis: ⁊ ſuccén-
dit omnia ſata: omneſqȝ árbores ⁊ vineas fe-
cit incidi. Et cecidit timor illius ſup omnes
inhabitantes terram.
C Ca.Sū. C Ciuitates ſe vltro tradiderunt
holoferni: de qbꝰ ipſe ſibi cepit auxiliatores: ⁊
tñ ipſas ciuitates ⁊ deos eoꝝ ſ'uertit. C III
A TUnc miſerūt legátos ſuos vni-
uerſarū vrbiū ac ꝓuinciaꝝ re-
ges ac pncipes ſýrie ſcilȝ ⁊ me-
ſopotámie : ⁊ ſýrie ſobál ⁊ li-
bie atqȝ cilitie: q veniétes ad ho
loferné dixerūt. Déſinat indi-
gnatio tua circa nos. Melius eſt eni vt viuen
tes ſeruiamus nabuchodonoſor regi magno:
⁊ ſúbditi ſimus tibi: qȝ morientes cū interitu
noſtro ipſi ſeruitutis noſtre dāna patiámur.
Omnis ciuitas noſtra oiſqȝ poſſeſſio oēs mon
B tes ⁊ cólles ⁊ cāpi ⁊ arménta bóuȝ gregéſqȝ
óuiū ⁊ caprarū: equorúmqȝ ⁊ cameloꝝ: ⁊ vni
uerſe facultates noſtre atqȝ familie in ꝯſpectu
tuo ſunt. Sint omnia ſub lege tua. Nos etiaȝ
⁊ filij noſtri ſerui tui ſumus. Ueni nobis paci
ficus dñs: ⁊ vtere ſeruitio noſtro ſicut placue
rit tibi. Tunc deſcéndit de mōtibus cū equiti-
bus in virtute magna ⁊ obtinuit omnem ciui
tatem: ⁊ omnē inhabitántē terrá. De vniuer C
ſis aūt vrbibꝰ aſſumpſit ſibi auxiliarios viros
fortes ⁊ electos ad bellum. Tantúſqȝ metus
prouincijs illis incúbuit: vt vniuerſarū vrbiū
habitatores: príncipes ⁊ honoráti ſimul cū po-
pulis exirent in óbuiā venienti: excipientes
eū cum coronis ⁊ lāpadibꝰ: ducentes choros
in týmpanis ⁊ týbijs. Nec iſta tñ faciétes: fe-
rocitáté eius péctoris mitigare potuérūt. Nā
⁊ ciuitates eoꝝ deſtrúxit: ⁊ lúcos eoꝝ excidit
Precéperat enim illi nabuchodonoſór rex vt D
oēs deos terre exterminaret: videlicet vt ipſe
ſolus diceref deus ab his natiónibꝰ que potuiſ
ſent holoférnis potentia ſubiugári. Pertrá-
ſiens aūt ſyriá ſobál: ⁊ oēm appámiá: omnē-
qȝ meſopotamiá: venit ad idúmeos í terra ga
baá: accepitqȝ ciuitates eoꝝ: ⁊ ſedit ibi p tri-
ginta dies. In quibus diebus adunári ṗcépit
vniuerſum exércitū virtutis ſue.
C Ca.Sū. C Tunc filij iſraél munitiones
ṗparabant quos hortatur heliachim ſacerdos
clamare ad dñȝ: qđ faciūt cū inſtātia magna.
TUnc audiéntes hec C IIII A
filij iſraél q habitabát terrá in
dá: timuerunt valde a facie eiꝰ
Tremor etiá ⁊ horror inuaſit
ſenſus eoꝝ: ne hoc faceret hie-
ruſaléȝ ⁊ téplo dñi: qđ fécerat
céteris ciuitatibꝰ ⁊ téplis earū. Et miſerūt in
omnē ſamáriá p circuitū vſqȝ hierichó: ⁊ pre
cupauérūt oēs vertices montiū. Et muris cir
cundedérūt vicos ſuos: ⁊ ꝯgregauérunt fru-
menta in preparationē púgne. Sacerdos etiá B
eliachim ſcripſit ad vniuerſos q erát ꝯtra eſ-
drelón: que eſt contra faciē cāpi magni iuxta
dotaim: ⁊ vniuerſis per quos vie tránſitus eſſe
póterat: vt obtinérét aſcenſus montiū p quos
via eſſe póterat ad hieruſalém: ⁊ illic cuſtodi
rent vbi angúſtū iter eſſe póterat inter mon-
tes. Et fecérūt filij iſraél: ſm q conſtituerat
eis ſacerdos dñi eliachim. Et clámauit oīs po
pulus ad dñm inſtātia magna: ⁊ humiliaue-
rūt aīas ſuas in ieiunijs ⁊ oꝛonibꝰ ipſi ⁊ mu-
lieres eoꝝ. Et induérunt ſe ſacerdotes cili-
cijs: infantes proſtrauérūt ꝯtra faciē tépli do- C
mini: ⁊ altare dñi operuérūt cilitio. Et cla-
mauerūt ad dñm deum iſraél vnanimiter: ne
darénf in predā infantes eoꝝ: ⁊ vxores eoꝝ
in diuiſioné: ⁊ ciuitates eoꝝ in exterminium.

⁊ ſancta eoꝝ in pollutionē: ⁊ fierēt in obꝓ-
briū gentib⁹. Tūc eliachim ſacerdos dñi ma
gnus circuiuit omnem iſraél: allocutuſq; eſt
eos dicēs. Scitote qm̄ exaudiet dñs pces ve-
D ſtras: ſi manētes pmanſeritis in ieiunijs et
orationib⁹ in ɔſpectu dñi. [a] Memores eſtote
[a] Exo.17. b. moyſi ſerui domini: qui amalech confidentē
in virtute ſua ⁊ in potentia ſua: ⁊ in exercitu
ſuo: ⁊ in clypeis ſuis: ⁊ in curribus ſuis et in
equitibus ſuis nō ferro pugnando: ſed preci-
bus ſanctis orando deiecit. Sic erunt vniuer-
ſi hoſtes iſraél: ſi perſeueraueritis in hoc ope-
re quod cepiſtis. Ad hanc igitur exhortationē
eius deprecantes dominum permanebant in
conſpectu domini: ita vt etiam hi qui offere-
bāt domino holocauſta: pcincti cilicijs offer
rent ſacrificia domino: ⁊ erat cinis ſupra capi
ta eorū. Et ex toto corde ſuo omnes orabant
deum: vt viſitaret populum ſuū iſraél.

C Ca. Summariū. C Indignatus holofer-
nes: inquirit de gente: ⁊ reſpondit ei achior
dux filiorum amon: qualiter de⁹ celi defendit
illos auditis verbis achior: indignant princi
A pes holofernis. C V

Annunciatūq; eſt holoferni pn
cipi militie aſſyriorum: q filij
iſraél prepararēt ſe ad reſiſtē
dū: ac montiū itinera concluſiſ
ſent: ⁊ furore nimio exarſit in
iracundia magna. Uocauitq;
omnes pncipes moab: ⁊ duces ammon: ⁊ di-
xit eis. Dicite mihi: quis ſit populus iſte qui
montana obſidet: aut que ⁊ quales ⁊ quante
ſint ciuitates eorū: que etiā ſit virtus eoꝝ: aut
que ſit multitudo eorū: vel quis rex militie il
lorū: ⁊ quare pre omnib⁹ qui habitant in oriē
te iſti contempſerūt nos: [a] ⁊ non exierunt in
[a] Infra.5.c. obuiam nobis: vt ſuſciperent nos cum pace.
[b] Infra.11. b. [b] Tunc achior dux omniū filioꝝ ammon re-
ſpōdens ait. Si digneris audire domine: dicā
veritatem in conſpectu tuo de populo iſto qui
in montanis habitat: ⁊ non egredietur ver-
[c] Gen.11. a. bum falſum ex ore meo. [c] Populus iſte ex
progenie chaldeorum eſt. Hic primū in me-
ſopotamia habitauit: qm̄ noluerūt ſequi deos
patrum ſuorū qui erāt in terra chaldeorum.
B Deſerentes itaq; cerimonias patrū ſuorum
que in multitudine deorū erāt vnū deum celi
coluerūt: qui ⁊ precepit eis: vt exirent inde et
habitarent in charrā. Cūq; operuiſſet omnē
[d] Gen.14. terrā fames: [d] deſcenderunt in egyptū: illicq;
per quadringentos annos ſic multiplicati ſūt
vt dinumerari eorū non poſſet exercitus. Cū
q; grauaſſet eos rex egypti: atq; in edificatio
nibus vrbiū ſuarū in luto ⁊ latere ſubiugaſ-
ſet eos: clamauerūt ad dominū ſuū: ⁊ percuſ-
ſit totā terram egypti plagis varijs. Cumq;
eieciſſent eos egyptij a ſe: ⁊ ceſſaſſet plaga ab
eis: ⁊ iterū eos vellent capere ⁊ ad ſuū ſerui-
tium reuocare: fugientib⁹ his deus celi mare
apuit [e] ita vt hincinde aque q̄ſi murus ſolida [e] Exo.14. c.
rent: ⁊ iſti pede ſicco fundū maris pambulā- infra.6.c.
do tranſirēt. In quo loco dū innūerabilis exer-
citus egyptioꝝ eos pſequeret ita aquis coop-
tus eſt: vt nō remaneret vel vnus qui factum
poſteris nunciaret. Egreſſus etiā mare rubꝝ
deſerta ſyna montis occurrerūt: in quib⁹ nū-
q̄ homo habitare potuit vel filius hominis C
requieuit. [f] Illic fontes amari obdulcati ſūt [f] Exo.15.
eis ad bibenduz: ⁊ per annos quadraginta an d. Iudicum 16.e.
nonam de celo conſecuti ſunt. Ubicūq; in
greſſi ſunt ſine arcu ⁊ ſagitta: ⁊ abſq; ſcuto et
gladio: deus eorum pugnauit pro eis: ⁊ vicit.
Et nō fuit q inſultaret populo iſti: niſi quādo
receſſit a cultu domini dei ſui. Quotienſcūn-
q; autem preter ipſum deum ſuum alterum
coluerūt dati ſunt in predā ⁊ i gladiū ⁊ in ob
probriū. Quotieſcūq; autē penituerūt ſe re-
ceſſiſſe a cultura dei ſui: dedit eis deus celi vir
tutē reſiſtendi. Deniq; chananeum regē ⁊ ie-
buſeū ⁊ phereſeū ⁊ etheū ⁊ eueū ⁊ ammor-
reum: ⁊ oēs potentes in eſebon proſtrauerūt
⁊ terras eoꝝ ⁊ ciuitates eoꝝ ipſi poſſederunt:
⁊ vſq;dū nō peccarent in ɔſpectu dei ſui: erāt
cū illis bona. Deus enim illorū odit iniquitā
tē. Nā ⁊ añ hos ānos cū receſſiſſent a via quā
dederat illis deus vt ambularēt in ea: extermi
nati ſunt plijs a multis nationib⁹: ⁊ plurimi
eoꝝ captiui abducti ſunt in terrā nō ſuā. Nu D
per autē reuerſi ad dñm deū ſuum ex diſper-
ſione q̄ diſpſi fuerāt: adunati ſūt ⁊ aſcēderūt
mōtana hec oia: ⁊ iterū poſſidēt hieruſalēm
vbi ſūt ſctā ſctoꝝ. Nūc ergo mi dñe pquire ſi
eſt aliq iniqtas eoꝝ in ɔſpectu dei eorū: aſcen-
dām⁹ ad illos: qm̄ tradēs tradet illos deus eo
rū tibi: ⁊ ſbiugati erūt ſb iugo potētie tue. Si
vo nō eſt offenſio ppli hui⁹ corā deo ſuo: non
poterim⁹ reſiſtere illis qm̄ deus eoꝝ defendet
illos: ⁊ erimus in obprobriū vniuerſe terre.
[g] Et factū eſt cū ceſſaſſet loq achior verba hec [g] Infra.6.
irati ſunt oēs magnates holofernis: ⁊ cogita- b.
bant interficere eum: dicentes ad alterutrū. infra.14.b.

Quis eſt iſte q filios iſraél poſſe dicat reſiſte-
re regi nabuchodonoſór ⁊ exercitib⁹ eius: ho
mines inermes ⁊ ſine virtute. ⁊ ſine peritia ar
tis pugne? Ut ergo agnoſcat achiór qm̄ fallit
nos: aſcédem⁹ in montána ⁊ cū capti fúerint
potētes eoꝝ: tūc cum eiſdē gládio tranſuerbe
rabit: vt ſciat omnis gens qm̄ nabuchodono
ſór deus terre eſt: ⁊ préter ipſuꝫ alius non eſt.
¶ Ca. Sū. ¶ Holofernes irat⁹ iubet achiór
ligatū duci in bethuliā: nunc ligāt achiór ad
arborē: filij iſrael ſoluentes cauſa cognita euꝫ
cóſolanť: ⁊ clamāt ad dn̄m. ¶ VI

A [F]actū eſt aūt cū ceſſáſſent lóq:
indignatus holofernes vehemē
ter: dixit ad achiór. [a] Qm̄ pphe (a Iſra. 13. b.)
taſti nobis dicēs: q gens iſraél
defendáť a deo ſuo: vt oſtēdā ti
bi quoniā nō eſt de⁹ niſi nabu-
chodonoſór: cū pcuſſerim⁹ eos oēs ſicut homi-
nē vnū: tūc ⁊ ipſe cū illis aſſyrioꝝ gládio inte
ribis: ⁊ omnis iſraél tecū pditione diſpériet:
⁊ pbabis qm̄ nabuchodonoſór dn̄s ſit vniuer
ſe terre. Tūcq; gladi⁹ militie mee tránſiet per
látera tua: ⁊ ꝯfixus cádes inť vulnerátos iſra
él: ⁊ non reſpirabis vltra donec exterminéris
cū illis. Porró aūt ſi pphetiā tuā verā exiſti-
mas: nō ꝯcidat vultus tuus ⁊ pállor q faciem
tuā óbtinet abſcédat a te: ſi verba mea hec pu
B tas implére nō poſſe. Ut aūt nóueris q; ſimul
cū illis hec experiéris: ecce ex hac hora illoꝝ
pplo ſatiáberis: vt dū dignas mei gladij pe-
nas excéperint ipſe ſimul vltióni ſubiáceas.
Tūc holofernes pcépit ſuis ſuis: vt cōprehēn
derét achiór ⁊ ducerét eū in bethúliā: ⁊ trade
rēt eū in man⁹ filioꝝ iſraél. Et accipiéntes eū
ſerui holoférnis pfecti ſunt per cāpeſtria. Sed
cū appropinquaſſent ad mōtána: exiérūt ꝯtra
eos fundibulárij. Illi aūt diuertentes a láte-
re mōtis ligauérūt achiór ad árborē manib⁹
⁊ pedib⁹: ⁊ ſic vinctū de reſtib⁹: dimiſerūt eū:
⁊ reuerſi ſunt ad dn̄m ſuū. Porró filij iſraél
deſcédéntes de bethúlia: venerūt ad eū. Quē
ſoluentes duxerūt ad bethúliā: atq; in mediū
ppli illū ſtatuētes: pcuntati ſunt: qd rerū eſſet
C q illū vinctū aſſýrij reliqſſent. In dieb⁹ illis
erāt illic pncipes: ozias fili⁹ michá de tribu ſy
meón: ⁊ charmi q ⁊ gothoniél. In medio ita
q; ſeniorū in ꝯſpectu omniū: achiór dixit oia
que locutus fúerat ab holoférne interrogatus
⁊ qualiter pplis holofernis voluiſſet propter
hoc verbū interficere eū: ⁊ quemadmodū ipſe
holofernes iratus iuſſerit euꝫ iſraelítis hac de
cauſa trádi: vt dum vinceret filios iſraél tūc
⁊ ipſum achiór diuerſis iúbeat interire ſuppli
cijs: ppter hoc q dixiſſet deus celi defenſor eo
rum eſt. Cumq; achiór vniuerſa hec expoſuiſ
ſet: [b] omnis populus cécidit in fáciem adorā
tes dn̄m: ⁊ cōmuni lamentatióne ⁊ fletu vna (b ...)
nimes preces ſuas domino effudérunt: dicen D
tes. Dn̄e deus celi ⁊ terre intuére ſuperbiam
eorꝫ: ⁊ réſpice ad noſtrā humilitatē: ⁊ faciē
ſanctorū tuorū atténde: ⁊ oſtende quoniā nō
derelinquis preſuméntes de te: ⁊ preſumētes
de ſe ⁊ de ſua virtute gloriántes humilias. Fi-
nito itaq; flétu: ⁊ per totaꝫ diem oratione po-
pulorum completa: conſolati ſunt achiór di-
centes. Deus patrum noſtrorū cui⁹ tu virtutē
predicaſti: ipſe tibi hanc dabit viciſſitúdineꝫ:
vt eorum magis tu intéritū videas. Cum vo
dn̄s deus noſter déderit hanc libertatē ſeruis
ſuis: ſit ⁊ tecū deus i medio noſtri: vt ſicut pla
cúerit tibi ita: cū tuis omnib⁹ conuerſeris no
biſcū. Tūc ozias finito cōſilio: ſuſcépit eū in
domū ſuā: ⁊ fecit cenā magnā. Et vocatis oī-
bus preſbýteris ſimul expleto ieiúnio refece-
rūt. Poſtea vero conuocatus omnis populus
per totā nocté intra eccleſiam orauérunt: petē
tes auxilium a deo iſraél.
¶ Ca. Sū. ¶ Holofernes obſidet bethuliaꝫ:
ciues ſiti coartanť: ⁊ volunt vrbem tradere:
ozias adhuc quinq; dies poſtulat et expectare
perſuadet. ¶ VII

[H]Olofernes aūt altera die pcé- A
pit exercitibus ſuis: vt aſcénde
rēt ꝯtra bethúliā. Erāt aūt pé-
dites bellatorū: centum viginti
milia: ⁊ eqtes vigītiduo milia
pter pparatiónes viroꝝ illorū
quos occupauerat captiuitas: ⁊ addúcti fúe-
rant de prouincijs ⁊ vrbib⁹ vniuerſe iuuentu-
tis. Omnes parauerūt ſe páriter ad pugnam
ꝯtra filios iſraél: ⁊ venerūt p crepidinē mōtis
vſq; ad ápicē: q reſpicit ſup dothaim: a loco
qui dicit belma: vſq; ad chelmon qui eſt ꝯtra
eſdrelón. Filij aūt iſraél vt vidérūt multitu-
dinē illoꝝ: proſtrauérūt ſe ſup terrā mittētes
cinerē ſup capita ſua: vnanimes orātes: vt de⁹
iſraél miſericordiā ſuā oſténderet ſup popu-
lum ſuum. Et aſſumētes arma ſua bellica: ſe-
dérunt per loca que angúſti itineris trámitē
dirigunt inter montuoſa: ⁊ erant cuſtodien-
tes ea tota die ⁊ nocte. Porró holofernes dū B

A circuit per gýrum: reppꝑit ꝙ fons q̄ influé-
bat aqueductū illoꝝ a parte australi extra ci-
uitatem dirigeret: ⁊ incidi ꝑcepit aqueductū
illorum. Erát tñ non longe a muris fontes ex
quibus fúrtim videbanṫ haurire aquam ad
refocillándum potius ꝙ̄ȝ ad potandum. Sed
filij āmón ⁊ moáb accessérunt ad holofernē:
dicētes. Filij isráel nō in lancea: nec in sagit
ta confidūt: sed montes defendūt illos: ⁊ mu
niūt illos cólles in ꝑcipitio cōstituti. Ut ergo
sine congressióne pugne possis superare eos:
pone custodes fóntiuȝ vt non háuriant ex eis
⁊ sine gladio interficies eos: vel certe fatigá-
ti tradent ciuitatē suam quā putāt in monti-
bus pósitā superári nō posse. Et placuerūt ver
ba hec corā holoferne: ⁊ corā satellitibus eius
Et constituit per gýrū centenários per singu
C los fontes. Cumqȝ ista custodia per dies vigin
ti fuisset expléta: defecērūt cistérne ⁊ collectió-
nes aquarū omnibꝰ inhabitantibus bethúliā
ita vt non esset intra ciuitateȝ vñ satiareṫ vel
vna die: qm̄ ad mensurā dabaṫ populis aqua
quotídie. Tunc ad oziā ꝯgregati oēs viri fe-
minéqȝ iúuenes ⁊ paruuli oēs simul vna voce
a Exo. 5. d dixerunt.[a] Judicet deus inter nos ⁊ te: qm̄ fe
cisti inter nos mala: nólens loqui pacifice cū
assýrijs. Et propter hoc vendidit nos deus in
manibꝰ eorum. Et ideo non est q̄ ádiuuet cū
ꝓsternamur añ oculos eorum in siti ⁊ in per-
ditióne magna. Et nūc cōgregate vniuersos
b Iere. 4. b. qui in ciuitate sunt vt sponte tradámus nos
omnes populo holofernis.[b] Melius est enim
vt captíui bñdicamus dñm viuéntes: ꝙ̄ȝ mo
riámur ⁊ símus obprobriū omni carni: cum
videámus vxores nostras ⁊ infantes nostros
mori añ oculos nostros. Contestamur hodie
D celū ⁊ terraȝ ⁊ deū patrū nostroꝝ qui vlcisciṫ
nos ſm peccata nostra: vt iam tradatis ciuita-
tem ī manu militie holofernis: vt sit finis no
ster breuis in ore gladij: qui lóngior efficitur
in ariditáte sitis. Et cum hec dixissent: factus
est fletus ⁊ vlulátus magnus in ecclesia omni
bus: ⁊ per multas horas vna voce clamauerūt
c Ps. 105 ad deum dicentes.[c] Peccáuimus cum patri-
bus nostris: iniuste égimus: iniq̄tatē fécimus
Tu qui pius es miserere nostri ⁊ in tuo flagel
lo vindica iniquitates nostras: ⁊ noli tradere
confiténtes te populo q̄ ignórat te: vt non di-
cant inter gentes: vbi est deus eorum. Et cum
fatigati his clamoribus ⁊ his fletibus lassati
siluissent: exúrgens ozias infusus lachrymis
dixit. Equo animo estote fratres: ⁊ hos quin-
qȝ dies expectemus a domino misericordiam
Fórsitan enim indignationē suam abscidet:
⁊ dabit gloriā nomini suo. Si aūt transactis
quinqȝ diebus non vénerit adiutoríum: facie
mus hec verba que locuti estis.

¶ Ca. Su. ¶ Judith arguit príncipes ꝙ cō
senserunt tradere ciuitatem: quos monet ora
re: etiam ipsam pro se rogāt príncipes: dixit
se exituram de ciuitate cum abra sua: sed q̄d
factura sit inquiri prohibet. ¶ VIII

ET factum est cuȝ audisset hec A
verba iudíth vidua q̄ erat filia
merari: filij idóx: filij ioséph:
filij ozie: filij elai: filij iánor: fi
lij iedeón: filij raphoim: filij
achitob: filij melchie: filij e-
nán: filij nathanie: filij salathiél: filij syme-
ón: filij rubén: ⁊ vir eius fuit manasses: qui
mortuus est in diebus messis hordeácee. In-
stábat enim super alligántes manipulos in cā
po: ⁊ venit éstus super caput eius: ⁊ mortuus
est in bethúlia ciuitate sua: ⁊ sepultus est illic
cum patribꝰ suis. Erat aūt iudith relicta eiꝰ
vidua iam annis tribus ⁊ mensibꝰ sex. Et in
superioribus domus sue fecit sibi secrétū cubi
culum in quo cum puéllis suis clausa mora-
baṫ: ⁊ habens super lúmbos suos cilítiū: ieiu-
nábat oibus diebꝰ vite sue preter sábbata et
noeménias ⁊ festa domus isráel. Erat autem
elegánti aspéctu nimis. Cui vir suus relique-
rat diuitias multas ⁊ familiā copiósaȝ: ac pos
sessiónes arméntis boum ⁊ gregibus ouium
plénas. Et erat hec in omnibus famosissima:
qm̄ timebat dñm valde: nec erat qui loque- B
reṫ de illa verbū malum. Hec itaqȝ cū audis-
set qm̄ ozias promisisset ꝙ trāsacto q̄nto die
tráderet ciuitatē: misit ad presbyteros chabri
⁊ charmi. Et venerunt ad illam: ⁊ dixit illis.
Quod est hoc verbum ī quo ꝯsensit ozias vt
tradat ciuitatem assyrijs: si intra quinqȝ dies
nō venerit vobis adiutóriū. Et qui estis vos q̄
tentátis dñm? Non est iste sermo qui miseri
cordiā ꝓuocet: sed potius qui iram éxcitet et
furórē accéndat. Posuistis vos tēpus misera
tionis dñi: ⁊ in arbitriū vestrū diē cōstituí Nu. 4. d
stis ei. Sed qꝛ patiēs dñs est: ī hocipso peniteā
mus: ⁊ indulgentiā eius fusis lachrymis po-
stulémus. Non enim quasi hō deus sic ꝯmína
biṫ: neqȝ sicut filꝰ hoīs ad iracúndiā inflāma
biṫ. Et ideo humiliémꝰ illi aīas nr̄as: ⁊ in spū

Mo+ꝯtri to et + conſtituti humiliato ſeruientes illi dicam⁹
flentes dño: vt ſm voluntatē ſuā ſic faciat no
biſcum cito miſericordiā ſuā: vt ſicut ꝯturbā
tum eſt cor noſtrum in ſuperbia eoꝝ: ita etiā
de noſtra humilitate gloriémur: q̄m nō ſum⁹
ſecuti peccata patrū noſtroꝝ qui dereliquerūt
deū ſuū: ⁊ adorauerūt deos alienos: ꝑ quo ſcé
lere dati ſunt in gladiū ⁊ in rapinā: ⁊ in ꝯfu
ſionē inimicis ſuis. Nos aūt alterū deū neſci
C mus ꝑter ipſuꝫ. Expectémus humiles ꝯſola
tionē eius: ⁊ exquiret ſanguinē noſtrū de affli
ctionib⁹ inimicoꝝ noſtroꝝ: ⁊ humiliabit oēs
gētes quecūq; inſurgūt ꝯtra nos ⁊ faciet illas
ſine honore dñs deus noſter. Et nunc frēs q̄m
vos q eſtis pſbyteri in pplo dei: ⁊ ex vobis pē
det anima illoꝝ ad eloquiū veſtrū: corda eo
rū erigite vt memores ſint q: tentati ſunt pa
tres nr̄i: vt ꝓbarent̄ ſi vere colerēt deū ſuum.
a Gē.22.a [a] Memores eſſe debēt quō pr̄ nr̄ habraám ten
tatus eſt: ⁊ ꝑ multas tribulationes ꝓbat⁹ dei
amic⁹ effect⁹ eſt. Sic iſaác: ſic iacob: ſic moy
ſes ⁊ oēs q placuérūt deo: ꝑ multas tribula
tiōes trāſierūt fideles. Illi aūt q tētatiōes nō
ſuſceperunt cū timore domini: ⁊ impatientiā
ſuā ⁊ improꝑiū murmuratiōis ſue ꝯtra dñm
b 1.co.10.b. ꝓtulérūt [b] exterminati ſūt ab exterminatore
⁊ a ſerpētib⁹ perierūt. Et nos ergo nō vlciſcá
D mur nos ꝓ his q̄ patimur: ſꝫ reputántes pec
catis nr̄is hec ipſa ſupplicia minora eſſe flagel
la dñi q̄ſi ſerui q corripimur ad emēdationē
⁊ nō ad perditionē noſtrā euéniſſe credámus.
Et dixerūt illi ozias ⁊ pſbyteri. Oia q̄ locuta
es vera ſunt: ⁊ nō eſt in ſermonib⁹ tuis vlla re
ꝓhēſio. Nunc ergo ora ꝓ nobis: q̄m mulier
ſctā es ⁊ timēs deū. Et dixit illis iudith. Sicut
qd̄ potui loq dei eſſe cognóſcitis: ita qd̄ facere
diſpoſui ꝓbate ſi ex deo eſt: ⁊ orate vt firmuꝫ
faciat deus ꝯſiliū meū. Stabitis vos ad portā
nocte iſta: ⁊ ego exeā cū abra mea: ⁊ orate vt
ſicut dixiſtis in diebus quinq; reſpiciat dñs
populū ſuū iſraél. Vos aūt nolo vt ſcrutémi
ni actū meum: ⁊ vſq; dū renūciē vobis nihil
aliud fiat niſi oratio ꝓ me ad dñm deū noſtrū
Et dixit ad eam ozias princeps iude. Vade
in pace: ⁊ dominus ſit tecū in vltionē inimico
rum noſtroꝝ. Et reuertentes abierunt.

¶ Ca. Sū. ¶ Orat iudith: ⁊ ingreſſa orato
riū ſuum cilitio veſtit̄: poſt orationē veſtiméta
viduitatis deponēs vncta ⁊ lota pulchris veſti
mentis ⁊ ornamētis induta cum abra ſua exit
ſacerdotib⁹ bn̄dicentibus. ¶ IX

QVibus abſcedentibus: iudith A
ingreſſa eſt oratoriū ſuum. Et
induens ſe cilitio: poſuit cine
rem ſuper caput ſuū: ⁊ pſternēs
ſe dño clamabat ad dñm dicēs
[a] Dñe deus patris mei ſymeon a Gē.34.f
qui dediſti illi gladiū in defenſionem alieni
genarū: qui violatores extiterunt in coinqui
natione ſua: ⁊ denudauerunt fémur virginis
in confuſionem: ⁊ dediſti mulieres illorum in
prédam: ⁊ filias illorum in captiuitatē: ⁊ oēm
prédam in diuiſionem ſeruis tuis qui zelaue
runt zelum tuum: ſubueni queſo te dñe deus
meus mihi vidue. Tu enim feciſti priora: ⁊ il B
la poſt illa cogitaſti: ⁊ hoc factum eſt qd̄ ipſe
voluiſti. Omnes enim vie tue paráte ſunt: et
tua iudicia in tua ꝓuidentia poſuiſti. [b] Reſpi b Exo.14.f
ce caſtra aſſyrioꝝ nūc: ſicut tūc caſtra egyptio
rū vidére dignat⁹ es: quādo poſt ſeruos tuos
armati currēbant: cōfidentes in quadrigis ⁊
in equitatu ſuo ⁊ in multitudine bellatorum.
Sed aſpexiſti ſup caſtra eoꝝ: ⁊ tenebre fatiga
uérūt eos. Tenuit pedes eoꝝ abyſſus: ⁊ aque C
operuérūt eos. Sic fiant ⁊ iſti dñe: qui confi
dunt in multitudine ſua: ⁊ in curribus ſuis et
in contis ⁊ in ſagittis ſuis: ⁊ in lanceis gloriā
tur: ⁊ néſciunt quia tu ipſe es deus noſter qui
+ conteris bella ab initio: ⁊ dñs nomen eſt ti Mo+con teris
bi. Erige bráchium tuum ſicut ab initio: ⁊ al
lide virtutē eoꝝ in virtute tua. Cadat virtus
eorū in iracundia tua: qui promittunt ſe vio
láre ſancta tua: ⁊ pollúere tabernaculum no
minis tui: ⁊ deijcere gládio ſuo cornu altaris
tui. Fac dñe vt gládio próprio eius ſupérbia
amputet̄. [c] Capiátur láqueo oculorum ſuoꝝ c Infra.16.b.
in me: ⁊ percúties eū ex labijs charitatis mee
Da mihi in animo conſtantiā: vt + contém D
nam illum: ⁊ virtutem vt euértam illuꝫ. Erit Mo+ꝯte rā illū ⁊ in virtu te
enim hoc memoriale nominis tui: + cuꝫ ma
nus femine deiécerit eum. Non enim in mul Mo+q
titudine eſt virtus tua dñe neq; in equoꝝ viri
bus voluntas tua. Nec ſuperbi ab initio pla
cuérūt tibi: ſed humiliū ⁊ manſuetoꝝ ſemper
tibi plácuit deprecatio. Deus celoꝝ creator
aquarū ⁊ dñe totius creature: exaudi me mi
ſeram deprecántem: ⁊ de tua miſericordia ꝓ
ſumentē. Memento dñe teſtamenti tui: ⁊ da
verbū in ore meo ⁊ in corde meo conſiliū cor
róbora: vt domus tua in ſanctificatione per
maneat: ⁊ omnes gentes agnóſcant q: tu es
deus [b] ⁊ non eſt alius preter te. b Eccl.36.

¶ Ca. Sũ. ¶ Judith inuenta ab exploratoribus ducitur ad holofernẽ precioſis induta: q in ei⁹ pulchritudine capit̃: ⁊ ꝓncipes ſeſe p ugnare ꝓ tã pulchris mulierib⁹ hortant̃.
¶ X
A Factum eſt aũt cũ ceſſaſſet clamáre ad dñm: ſurrexit de loco
in quo iacuerat ꝓſtrata ad dñz
⁊ vocauitqꝫ ábrã ſuam. Et deſcẽ
dens in domũ ſuã ábſtulit a ſe
a ſtra. 15. cilítiũ: [a] ⁊ éxuit ſe veſtimentis
viduitátis ſue. Et láuit corpus ſuũ: ⁊ vnxit ſe
mirto óptimo: ⁊ diſcriminauit crinem capi
tis ſui: ⁊ impóſuit mitrã ſuper caput ſuum: ⁊
índuit ſe veſtiméntis iocunditatis ſue. Induít
qꝫ ſandália pédibus ſuis: aſſumpſitqꝫ dextra
ríola ⁊ lília ⁊ ináures ⁊ ánnulos: ⁊ oĩb⁹ orna
méntis ſuis ornauit ſe. Cui etiam dñs cóntu
lit ſplendórem qm̃ oĩs iſta cõpoſitio non ex li
bídine ſed ex virtute pendébat: ⁊ ideo domi
Als + illi nus hanc in + illã pulchritudinẽ ampliáuit:
vt incomparabili decore omniũ óculis appa
réret. Impóſuit itáqꝫ ábre ſue áſcopã vini et
Als + pul vas ólei ⁊ + pólentam ⁊ lapátes ⁊ panes ⁊ cá
mentum ſeũ: ⁊ profecta eſt. Cumqꝫ veniſſent ad portaz
B ciuitatis inuenérunt expectántẽ oziam: ⁊ pre
ſbyteros ciuitatis. Qui cũ vidiſſent eam: ſtu
péntes miráti ſunt nimis pulchritúdinẽ eius
Nihil tñ interrogántes eã: dimiſerunt tran
ſire: dicẽtes. Deus patrũ noſtroꝝ det tibi gra
tiam: ⁊ oẽ ꝯſiliũ tui cordis ſua virtute corrobo
ret ⁊ glorief̃ ſup te hieruſalẽz: ⁊ ſit nomẽ tuũ
in numero ſctõꝝ ⁊ iuſtoꝝ. [b] Et dixerũt hi qui b ſtra. 13.
illic erãt oẽs vna voce: fiat fiat. iudith ꝓo orãs C
dñm: trãſiuit p portas ipſa ⁊ ábra ei⁹. Factuz
eſt aũt cũ deſcenderet montẽ circa ortũ diei:
occurrérũt ei exploratóres aſſýriorũ: ⁊ tenuẽ
rũt eã dicentes. Unde venis: aut quo vadis?
Que rñdit. Filia ſuz hebreóꝝ. Ideo ego fugi
a facie eorũ: qm̃ futúrũ agnóui q̃ dent̃ vobis
in depdationẽ: ꝓ eo q̃ cõtẽnẽtes vos noluérũt
trádere ſeipos vt inueníret miſericordiã i cõ
ſpectu veſtro. Hac de cauſa cogitáui mecũ di
cẽs. Uadã ad faciẽ ꝓncipis holofernis vt indí
cez illi ſecréta illoꝝ: ⁊ oſtendã illi quo áditu
póſſit obtinére eos: ita vt non cádat vir vnus
de exercitu eius. Et cum audiſſent viri illi ver
ba eius: conſiderabant faciem eius ⁊ erat in
oculis eorũ ſtúpor qm̃ pulchritudinẽ ei⁹ mi D
rabãtur nimis. Et dixerũt ad eã. Conſeruaſti
animam tuã: eo q̃ tale reppериſti conſilium:
vt deſcenderes ad dominũ noſtrum. Hoc aũt
ſcias: quoniã cum ſteteris in conſpectu eius:
bene tibi fáciet: ⁊ eris gratiſſima in corde ei⁹.
Duxeruntqꝫ illam ad tabernaculum holofér
nis nunciantes eam. [c] Cumqꝫ intraſſet ante c ſuſ. 9. c.
faciez eius: ſtatim captus eſt in ſuis oculis ho
lofernes. Dixeruntqꝫ ad eum ſatellites eius.
+ Quis contemnat populum hebreorum qui al. + Qui ſi
tam decóras mulieres habent: vt non pro ſolenus
his mérito pugnáre contra eos debeamus?
Uidens itaqꝫ iudith holofernem ſedentem
in canopeo quod erat ex purpura et áuro et

ſmaragdo ⁊ lápidibus precioſis intértum: et
cum in faciem eius intendiſſet: adoráuit euꝫ
proſternens ſe ſuper terram. Et eleuauérunt
eã ſerui holoférnis iubente domino ſuo.

¶ Ca. Sũ. ¶ Holofernes ꝯfortat iudith: cau
ſam quare venerít querit: q̃ rñdit verba adula
toria placentia holoferni. ¶ XI

A Tunc holofernes dixit ei. Equo
aío eſto: ⁊ noli pauére in corde
tuo: qm̃ ego nunq̃ nócui virũ
qui vóluit ſeruire nabuchodo-
noſór regi. Populus aũt tuus
ſi non contempſiſſet me: non
alleuáſſem lánceam meam ſuper eum. Nũc
autem dic mihi: qua ex cauſa recéſſiſti ab il-
lis: ⁊ placuít tibi vt venires ad nos? Et dixit il
li iudith. Sume verba ancille tue: quoniam
ſi ſecútus fúeris verba ancille tue: perfectam
rem faciet dñs tecum. Uiuit enim nabucho-
donoſór rex terre: ⁊ viuit virtus eius q̃ eſt in
te ad correptióne omniũ animaꝝ errántium
qm̃ nõ ſolum homines ſeruient illi per te: ſed
B ⁊ beſtie agri obtéperant illi. Nunciátur enim
animi tui indúſtria vniuerſis gentibus: ⁊ in-
dicátum eſt omni ſeculo qm̃ tu ſolus bónus
⁊ pótens es in omni regno eius: ⁊ diſciplina
a ſup. 5. c. tua omnibus prouíncijs pdicátur.[a] Nec hoc
látet qđ locutus eſt achiór: nec illud ígnoráẽ
qđ ei iuſſeris euenire. Conſtat enim deuꝫ no
ſtrum ſic peccátis offénſum vt mandáuerit p
prophétas ſuos ad populũ q tradet eum pro
peccatis ſuis. Et qm̃ ſciunt ſe offendiſſe deum
ſuum filij iſraél: trémor tuus ſuper ipſos eſt.
Inſuper etiam fames inuáſit eos: ⁊ ab aridi-
táte áque iam inter mortuos computantur
C Deniq̃ hoc órdinant vt interficiant pécora
ſua ⁊ bibant ſanguinẽ eorum: ⁊ ſancta dñi ſui
que precepit deus nõ ꝯtingi: in fruméto víno
⁊ oleo hec cogitauérunt impéndere: ⁊ vólũt
conſúmere que nec manibus debérent con-
tíngere. Ergo quoniã hec fáciunt certũ eſt q
in perditionẽ dabũt. Quod ego ancilla tua
cognóſcens fúgi ab illis: ⁊ miſit me dominꝰ
hec ipſa nunciáre tibi. Ego enim ancilla tua
deum cólo etiam nunc apud te: ⁊ éxiet ancil-
la tua ⁊ orabo deum: ⁊ dicet mihi: quãdo eis
réddat peccatum ſuum: ⁊ veniens nunciabo
D tibi: ita vt ego addúcã te per mediã hieruſa-
lém. Et habébis omnẽ pplm iſraél ſicut oues
quibꝰ nõ eſt paſtor: ⁊ nõ latrábit vel vnus ca-
nis ꝯtra te: qm̃ hec mihi dicta ſunt per proui-
déntiam dei. Et qm̃ irátus eſt illis deꝰ hec ipſa
miſſa ſũ nunciáre tibi. Placuérũt aũt oĩa ver
ba hec corã holoferne ⁊ corã pueris eiꝰ: ⁊ mi
rabanẽ ad ſapientiã eius: ⁊ dicebãt álter ad
álterũ. Nõ eſt talis mulier ſup terrã in aſpe-
ctu in pulchritudine ⁊ i ſenſu verboꝝ. Et dixit
ad illã holofernes. Benefecit deus qui miſit
te ante pplm: vt des illum tu in manibus no-
ſtris. Et qm̃ bona eſt promiſſio tua: ſi fecerit
mihi hoc deus tuus erit ⁊ deus meus: ⁊ tu in
domo nabuchodonoſó: magna eris: ⁊ nomẽ
tuum nominábitur in vniuerſa terra.

¶ Ca. Sũ. ¶ Judith in domo theſaurorum
manere precipitur: liberalitas exeũdi ad ora
tionẽ largitur: de cibis proprijs ſe mãducatu-
rã dicit: mittit vagao vt iudith cõſentiat holo
ferni: illa intrat comedere ⁊ bíbere coraꝫ eo:
holofernes inebriatur. ¶ XII

Tunc iúſſit eam introire vbi re A
póſiti erant theſáuri eius: ⁊ iúſ
ſit illic manére eã: ⁊ conſtituit
quid daret illi de cóuiuio ſuo.
Et rñdit iudith: ⁊ dixit. Nunc
nõ pótero manducare ex his q̃
mihi précipis tribui ne véniat ſup me offén-
ſio. Ex his aũt q̃ mihi détuli manducabo. Cui
holofernes ait. Si defécerint tibi iſta que tecũ
detuliſti: quid faciémus tibi? Et dixit iudith.
Uiuit anima tua dñe meus: qm̃ nõ expéndet
oĩa hec ancilla tua: donec faciat deus in manu
mea hec que cogitáui. Et induxérunt illã ſer B
ui eius in tabernaculũ quo p̄ceperat. Et petijt
dum introiret vt daret ei+ copia nocte: ⁊ aũ nt.+ [illegible]
lucẽ egrediendi foras ad oratiónẽ: ⁊ deprecã- ca.
di dñm. Et precepit cubiculárijs ſuis vt ſicut
placéret illi exiret ⁊ introiret ad adorándum
deum ſuũ per triduũ. Et exibat noctibꝰ in val
lem bethúlie: ⁊ baptiçábat ſe in fonte aque: ⁊
vt aſcéndebat orabat ad dñm deũ iſraél vt di
rígeret viaꝫ eius ad liberatiónem populi ſui.
Et introiens munda manebat in tabernacu-
lo vſq̃dũ acciperet éſcam ſuam in veſperum
Et factum eſt quarto die holofernes fecit ce-
nam ſeruis ſuis: ⁊ dixit ad vagao eunúchũ. C
Uade ⁊ ſuade hebreám illam: vt ſponte con
ſéntiat habitáre mecum. Fedum eſt enim a-
pud aſſýrios: ſi femina irrideat virum agen-
do: vt immunis ab eo tránſeat. Tunc introí-
uit vágao ad iudith: ⁊ dixit. Nõ vereatur bo-
na puella introire ad dominum meum: vt ho
norificetur ante faciem eius: ⁊ mandúcet cuꝫ

eo ⁊ bibat vinum in iocunditáte. Cui iudith
rñdit. Que ego ſuꝫ vt ꝯtradicã dño meo. Oẽ
quod erit ante oculos eius bonũ ⁊ óptimũ fa
D ciã. Quicqd aũt illi placúerit: hoc mihi erit
óptimũ oĩbus dieb' vite mee. Et ſurrẽxit ⁊ oꝛ
náuit ſe veſtimento ſuo: ⁊ ingreſſa ſtetit ante
faciẽ eius. Coꝛ aũt holofernis concuſſum eſt.
Erat enim ardens in cõcupiſcẽtia eius: ⁊ di-
xit ad eã holofernes. Bibe nũc ⁊ accũbe in
iocũditate: qm̃ inueniſti gratiã coꝛaꝫ me. Et
dixit iudith. Bibaꝫ dñe: qm̃ magnificata eſt
anima mea hodie pꝛe oĩbus diebus meis. Et
accepit ⁊ manducauit ⁊ bibit corã ipſo: ea q̃
parauerat illi ancilla eius: ⁊ iocúndus fact'
eſt holofernes ad eam: bibitqꝫ vinum multũ
nimis: quantũ nũqꝫ biberat in vita ſua.

C Ca. Sũ. C Puella ad oſtium obſeruat:
iudith caput eius pꝛeſcidit: ciuib' ſuis caput
holofernis defert ⁊ oſtẽdit: iudith benedicit:
Achioꝛ obſtupeſcit. C XIII.

B Et autẽ ſero factũ eſt: feſtinauẽ
rũt ſerui illius ad hoſpitia ſua
⁊ concluſit vagao oſtia cubicu-
li: ⁊ abijt. Erãt aũt omnes fati-
gáti a vino. Eratqꝫ iudith ſola
in cubiculo. Poꝛꝛo holofernes
iacébat in lecto nimia ebꝛietáte ſopitus. Di-
xitqꝫ iudith puelle ſue: vt ſtaret foris ante cu-
biculum ⁊ obſeruáret. Stetitqꝫ iudith ante le
ctum oꝛans cum lachꝛymis: ⁊ labioꝛuꝫ motu
in ſilentio dicẽs. Confirma me dñe deus iſra-
él: ⁊ réſpice in hac hoꝛa ad opera manuũ mea
rũ: vt ſicut ꝓmiſiſti hieruſalém ciuitatẽ tuaꝫ
Al's + pro regas + erigas: ⁊ hoc qd credẽs per te poſſe fieri co-
gitaui perficiam. Et cũ hec dixiſſet: acceſſit ad
colúnam que erat ad caput lectuli eius: ⁊ pu
giónem eius qui in ea ligátus pẽdebat exſol
B uit. Cũqꝫ euaginaſſet illũ appꝛhẽdit cómã ca-
Al's + conforta pitis eius: ⁊ ait. + Confirma me dñe deus in
hac hoꝛa: ⁊ percúſſit bis in ceruicẽ eius: ⁊ ab-
ſcidit caput eius. Et abſtulit + conopeũ eius Al's + canopeũ
a colũnis: ⁊ euóluit coꝛpus eius truncum. Et
poſt puſillum exiuit ⁊ trádidit caput holofer
nis ancille ſue: ⁊ iuſſit vt mitteret illud in pe
ram ſuam. Et exierunt due ſecundũ conſuetu
dinẽ ſuam quaſi ad oꝛationem: ⁊ tranſierunt
caſtra. Et gyrántes vallem venérunt ad poꝛ-
tam ciuitatis. Et dixit iudith a longe cuſtódi
bus muroꝛum. Aperite poꝛtas: qm̃ nobiſcum
eſt deus: qui fecit virtutem in iſraél. Et factũ
eſt cum audiſſent viri vocem eius: vocauerũt
pꝛeſbýteros ciuitatis. Et occurrérunt ad eaꝫ
omnes a minimo vſqꝫ ad maximuꝫ: quoniaꝫ
ſperáuerant eam iam non eſſe venturam. Et
accendentes luminaria + congirauérunt cir
ca eam vniuerſi. Illa autẽ aſcẽdens in emi- Al's + congregauerunt
nentioꝛem locũ iúſſit fieri ſilentium. Cumqꝫ
E omnes tacuiſſent: dixit iudith. Laudate domi
num deum noſtrum qui non deſéruit ſperán-
tes in ſe: ⁊ in me ancillam ſuam adimpléuit
miſericoꝛdiam ſuam quam pꝛomiſit domui
iſraél: ⁊ interfecit in manu mea hoſtem po-

puli ſui in hac nocte. Et pferens de pera caput
holofernis: oñdit illis dicēs. Ecce caput holo-
a Infra eo. fernis pncipis militie aſſyrioꝝ. [a] Et ecce cono
peū illius in quo recūbebat in ebrietate ſua:
vbi ꝛ p manū femine pcuſſit illum dñs deus
noſter. Uiuit aūt ipe dñs: qm̄ cuſtodiuit me
angelus eius: ꝛ hinc euntē ꝛ ibi cōmorantē:
ꝛ inde huc reuertentē: ꝛ nō pmiſit me dñs an
cillā ſuā coinquinari: ſed ſine pollutione pecca
Al. + ad vos ti reuocauit me + vobis gaudentē in victoria
b Pſ. 105. ſua: in euaſione mea ꝛ liberatiōe veſtra. [b] Cō
106. 117. fitemini illi oēs qm̄ bonus: qm̄ in ſeculū mi-
ſericordia eius. Uniuerſi aūt adorantes dñm
dixerūt ad eā. Bñdixit te dñs in virtute ſua:
q per te ad nihilū redegit inimicos noſtros.
Porro ozias pnceps populi iſrael dixit ad eā
c Infra eo. [c] Bñdicta es tu filia a dño deo excelſo: pre oī
Luce 10. bus mulierib⁹ ſup terrā. Bñdictus dñs qui
D creauit celū ꝛ terram: q te direxit in vulnera
capitis pncipis inimicoꝝ noſtrorū: q hodie
nomen tuū ita magnificauit: vt non recedat
laus tua de ore hominū: q memores fuerint
virtutis domini in eternū: p qb⁹ nō pepciſti
anime tue ppter anguſtias ꝛ tribulationē ge-
neris tui: ſed ſubueniſti ruine añ cōſpectū dei
d Sup. 10. nři. [d] Et dixit oīs pplʼs: fiat fiat. Porro achior
b. c infra vocatus venit. Et dixit ei iudith. Deus iſrael
15. b. cui tu teſtimoniū dediſti q vlciſcat̄ ſe d inimi
cis ſuis: ipſe caput oīum increduloꝝ incidit ī
hac nocte in manu mea. Et vt probes q ita eſt
e Sup. eo. [e] ecce caput holofernis q in cōtēptu ſuperbie
f Sup. 5. d ſue deū iſrael cōtēpſit: ꝛ tibi interitū minaba
e Sup. 6. a. tur dicēs: cū captus fuerit pplʼs iſrael: [f] gladio
pforari pcipiā latera tua. Uidēs aūt achior
Al. + pau caput holofernis: anguſtiat⁹ p pauore cecidit
auit in faciē ſuā ſuper terrā: ꝛ + eſtuauit anima ei⁹.
Poſtea vo q̄ reſumpto ſpū recreat⁹ eſt: pro-
cidit ad pedes ei⁹: ꝛ adorauit eā ꝛ dixit. [g] Bñ
g Sup. eo. dicta tu a deo tuo in omni tabernaculo iacob
qm̄ in omni gente que audierit nomen tuū
magnificabitur ſuper te deus iſrael.

¶ Ca. Sū. ¶ Caput holofernis in muro ſu-
ſpenditur: achior circumcidit̄: facto armorum
ſtrepitu aſſyrij volentes holofernem excitare
inuenerunt mortuū. ¶ XIIII

A Dixit aūt iudith ad omnē pplm̄
Audite me frēs. Suſpēdite ca
put hoc ſup muros noſtros. Et
erit cū exierit ſol accipiat vnuſ
quiſq arma ſua: ꝛ exite cū im-
petu: nō vt deſcēdatis deorſū ſꝫ
quaſi impetū facientes. Tunc exploratores ne
ceſſe erit: vt fugiant ad pncipē ſuū excitandū
ad pugnam. Cūq duces eorum cōcurrerint
ad tabernaculū holofernis: ꝛ inuenerint eum
truncum in ſuo ſanguine volutatum: decidet
ſuper eos timor. Cumq cognoueritis fugere
eos: ite poſt illos ſecuri: qm̄ dñs conteret eos B
ſub pedibus veſtris. Tunc achior videns vir
tutē quā fecit deus iſrael relicto gentilitatis
ritu: credidit deo ꝛ circūcidit carnē preputij
ſui ꝛ appoſitus eſt ad populū iſrael: ꝛ omnis
ſucceſſio generis eius vſq in hodiernum diē
Mox autē vt ortus eſt dies ſuſpenderunt ſu
per muros caput holofernis: accepitq vnuſ-
quiſq vir arma ſua: ꝛ egreſſi ſunt cū grandi
ſtrepitu ꝛ vlulatu. Quod videntes explorato
res ad tabernaculum holofernis cucurrerūt
Porro hi qui in tabernaculo erant venietes:
ꝛ ante ingreſſum cubiculi perſtrepentes exci
tandi gratia: inquietudinem arte moliebant̄
vt non ab excitantibus: ſed a ſonantibus ho-
lofernes euigilaret. Nullus enim audebat
+ cubiculum virtutis aſſyriorū pulſando aut C
intrando aperire. Sed cum veniſſent eius du Al. + taber naculum
ces ac tribuni ꝛ vniuerſi maiores exercitus
aſſyriorū: dixerunt cubicularijs. Intrate ꝛ ex-
citate illum [a] qm̄ egreſſi mures de cauernis a 1. Reg. 14. b.
ſuis auſi ſunt prouocare nos ad preliū. Tunc
ingreſſus vagao cubiculū eius ſtetit ante cor
tinam. Et plauſum fecit manibus ſuis. Suſpi
cabatur enim illum cū iudith dormire. Sed
cum nullum motum iacentis ſenſu auriū ca
peret acceſſit proximans ad cortinam. Et ele-
uās eam videnſq cadauer abſq capite holo
fernis in ſuo ſanguine tabefactum iacere ſu-
per terrā: exclamauit voce magna cum fletu
ꝛ ſcidit veſtimenta ſua. Et ingreſſus taberna- D
culum iudith non inuenit eam. Et exiliuit fo
ras ad populum: ꝛ dixit. Una mulier hebrea
fecit cōfuſionē in domo regis nabuchodonoſor
Ecce enim holofernes iacet in terra ꝛ caput
eius non eſt in illo. Qd cum audiſſent princi
pes virtutis aſſyriorū ſciderunt omnes veſti-
menta ſua: ꝛ intolerabilis timor ꝛ tremor cē
cidit ſuper eos: ꝛ turbati ſunt animi eorū val
de. Et factus eſt clamor incomparabilis in
medio caſtrorum eorum:

¶ Ca. Sū. ¶ Fugerunt aſſyrij ꝛ filij iſrael
pſequūt̄ eos in ore gladij: q ditati ſunt ſpolijs
eoꝝ: per. xxx. dies vix ſpolia colligētes: venit pō
tifex cū clero ꝛ bñdixit iudith. ¶ XV

A Cumqȝ omnis exercitus decollátum holoférnem audiſſet: fugit mens τ conſilium ab eis et ſolo tremore et metu agitáti fuge preſidiuȝ ſumunt: ita vt nullus loquereť cuȝ próximo ſuo: ſed inclináto capite relictis omnibus euádere + feſtinábant hebréos quos armatos ſuper ſe venire audierant: fugientes per vias campoꝝ τ sémitas + collium. Uidentes itaqȝ filij iſraél fugientes: ſecuti ſunt illos. Deſcenderúntqȝ clangéntes túbis τ vlulantes poſt ipſos. Et quoniam aſſyrij non adunáti: in fugam ibant precipites: filij autem iſraél vno ágmine perſequéntes: debilitábant omnes

(Al's + cupiebant) (Al's + conſilium)

B quos inuenire potuiſſent. Miſitqȝ ozias nuncios per omnes ciuitates τ regiones iſraél. Omnis itaqȝ regio omniſqȝ vrbs electam iuuentútem armatam miſit poſt eos τ perſecuti ſunt eos ĩ ore gladij quouſqȝ peruenirét ad extremitatem finium ſuoꝝ. Réliqui auté qui erant in bethúlia: ingreſſi ſunt caſtra aſſyrioꝝ τ prédam quam fugiéntes aſſyrij reliquerant abſtulérunt τ onuſtati ſunt valde. Hi vero qui victóres reuerſi ſunt ad bethúliã

C omnia que erant illoꝝ abſtulérunt ſecum: ita vt non eſſet numerus in pecóribus in iuméntis τ vniuérſis + mobilib⁹ eoꝝ: vt a mínimo vſqȝ ad magnũ omnes diuites fierent de predatiónib⁹ eoꝝ. Joachim aũt ſúmus pótifex de hieruſalém venit in bethúliam cũ vniuerſis pſbyteris ſuis: vt videret iudith. Que cũ exiſſet ad illum: benedixérunt illã omnes vna voce dicentes. Tu gloria hieruſalém: tu

(Al's + mobilibus)

D leticia iſraél: tu honorificéntia populi noſtri: q: feciſti viriliter τ confortatũ eſt cor tuuȝ: eo q caſtitátem amáueris: τ poſt virum tuũ álterũ neſcieris: ideo τ manus domini cõfortáuit te: τ ideo eris benedicta in eternum. Et dixit omnis populus: fiat fiat. Per dies auté triginta vix collécta ſunt ſpolia aſſyrioꝝ a populo iſraél. Porró auté vniuerſa que holoférnis peculiária fuiſſe probata ſunt dederunt iudith in áuro τ argento τ veſtibus τ gémmis τ omni ſuppellectili: τ tradita ſunt omnia illi a populo. Et omnes populi gaudebant cum mulieribus τ virginibus τ iuuénibus: in órganis τ citharis.

(a ſup. 13. b. c 13. b.)

¶ Ca. Sum. ¶ Canticum iudith: τ quomodo bethulie iuit in hieruſalẽ adorare: de morte iudith. ¶ XVI

A Tunc cantáuit canticũ hoc dño iudith: dicens. Incipite dño in týmpanis: cantate dño in cýmbalis: modulámini illi pſalmũ nouum: exultate τ inuocate nomen eius. Dñs cónterens bella: dñs nomen eſt illi. Qui poſuit caſtra ſua in medio ppl̃i ſui: vt eriperet nos de manu oĩuȝ inimicoꝝ noſtroꝝ. Uenit aſſur in montibus ab aquilone in multitudine fortitudinis ſue. Cuius multitudo obturáuit torréntes: et equi eoꝝ cooperuerunt válles. Dixit ſe incenſúrum fines meos: τ iúuenes meos occiſúrum gladio: infantes meos dare in prédã: τ virgines in captiuitatem. Dominus autem omnipotens nocuit euȝ: τ tradidit eũ in + manus femine: τ confúdit eũ. Non eniȝ cécidit

(Al's + manu.)

B pótens eoꝝ a iuuenib⁹: nec filij + titán pcuſſérunt eũ: nec excélſi gigántes impoſuérunt ſe illi: ſed iudith filia merari in ſpecie faciéi ſue diſſoluit eum. [a] Exuit enim ſe veſtimento viduitátis: τ induit ſe + veſtimento leticie in exultatióne filioꝝ iſraél. Unxit faciem ſuam vnguénto: colligáuit cincinos ſuos mitra ad decipiendum illum. Sandalia eius rapuérunt oculos eius: pulchritudo eius captiuam fecit animam eius: amputáuit pugione ceruicem eius. Horruérunt pérſe cõſtantiam eius τ medi audáciam eius. Tunc vlulauérunt caſtra aſſyrioꝝ: quando apparuérunt húmiles mei: areſcéntes in ſiti. Filij puellárũ cõpunxérũt eos: τ ſicut púeros fugiéntes occidérũt eos: periérũt in prelio a facie dñi dei mei. Hýmnũ cantémus domino: hýmnũ nouum

(Al's + manibus) (Al's + tirãnorum) (a ſup. 10. a.) (Al's + veſtimenta) (Al. + veſtis)

C cantémus deo noſtro. Adonai dómine magn⁹ es tu τ preclárus in virtute: τ quem ſuperare nemo poteſt. [b] Tibi ſeruiat omnis creatura tua: quia dixiſti τ facta ſunt: miſiſti ſpirituȝ tuũ τ creata ſunt: τ nõ eſt qui reſiſtat voci tue. [c] Montes a fundamentis mouebunť cũ aquis petre ſicut cera liqueſcent ante faciem tuam. Qui aũt timent te: magni erunt apud te per omnia. Ue genti inſurgenti ſup genus meũ. Dominus enim oĩpotens vindicábit in eis: in die iudicij viſitábit illos. Dabit enim ignẽ τ vermes in cárnes eoꝝ: vt vranť τ ſéntiant vſqȝ in ſempiternum. Et factum eſt poſt hec: omnis populus poſt victoriã venit in hieruſalém adorare dñȝ: τ mox vt purificati ſunt obtulerũt oẽs holocauſta τ vota τ repromiſſiões ſuas. Porro iudith vniuerſa + vaſa bellica

(b Dã. 3. c. c pſ. 148.) (Al's + arma)

holoférnis ꝙ dedit illi populus ⁊ ✠ canopeũ
qd ipſa ſuſtulerat obtulit in anathéma obli-
uionis. Erat autem populus iocúndus ſecun
dum faciem ſanctorũ: ⁊ per tres menſes gau
dium huius victórie celebratum eſt cum iu-
dith. Poſt dies autem illos vnuſquiſqꝫ rediit
in ſua: ⁊ iudith magna facta eſt in bethúlia ⁊
preclárior erat vniuerſe terre iſraél. Erat etiã
virtuti caſtitátis adiuncta: ita vt non cogno-
ſceret virum omnibus diebus vite ſue: ex quo
defúnctus eſt manaſſes vir eius. Erat autem
diebus feſtis procédens cum magna gloria.
Manſit autem in domo viri ſui annos centũ
quinqꝫ: ⁊ dimiſit abrám ſuam liberam ⁊ de-
fúncta eſt ac ſepulta cum viro ſuo in bethulia
Luxitqꝫ illam omnis populus diebus ſeptem
In omni autem ſpacio vite eius non fuit qui
perturbaret iſraél: ⁊ poſt mortem eius annis
multis. Dies autem victorie huius feſtiuita-
tis ab hebreis in núero ſanctoꝝ dieꝝ accipiť
⁊ colit a iudéis: ex illo tpe vſqꝫ in pñtem dié.

Explicit liber iudith.

Incipit prologus beati hieronymi preſby
teri in librum heſter.

Librum heſter varijs tranſla-
tóribus conſtat eſſe vitiatum:
quem ego de archiuis hebreó
rum reuelans verbum e ver-
bo expreſſius tranſtuli. Quem
librum editio vulgata lacinió
ſis hincinde verbóꝛũ funibus trahit: addés
ea que ex tempore dici poterant: et audiri:
ſicut ſolitum eſt ſcolaribus diſciplinis ſum
pto thémate excogitáre quibus verbis vti
potuit qui iniuriam paſſus eſt: vel ille qui
iniúriam fecit. Uos autem o páula et euſtó-
chium quoniam et bibliothecas hebreóꝛũ
ſtuduiſtis intráre: et interpretum certamina
comprobaſtis: tenentes heſtér hebraicum li
brum: per ſingula verba noſtram tranſlatió
nem aſpicite: vt poſſitis agnóſcere: me ni-
hil etiam augmentáſſe addéndo: ſed fideli
teſtimonio ſimpliciter ſicut in hebréo habé-
tur: hiſtóriam hebráicam latine lingue tra-
didiſſe. Nec affectámus laudes hominum:
nec vituperatiónes expauéſcimus. Deo enim
placére curántes minas hóminum pénitus
non timémus: quoniam deus diſſipat oſſa eo
rum qui hominibus placére deſiderant: et ſe
cundum apoſtolum [a] qui eiuſmodi ſunt ſer-
ui chriſti eſſe non poſſunt. Rurſum in libro
heſtér alphabetum ex minio vſqꝫ ad theta
litteram fecimus diuerſis in locis: volentes
ſcilicet ſeptuaginta intérpretum órdinem per
hoc inſinuare ſtudioſo lectori. Nos enim iu-
xta morem hebraicum: órdinem proſequi e-
tiam in ſeptuaginta editione maluimus.

Explicit prologus.

¶ Incipit liber heſter.

¶ Ca. S. ¶ De ↄuiuio aſſueri regis: ꝺ vaſthi regina q̄ noluit intrare ad regē: ⁊ repudiatione eius ex ↄſilio ſeptem ſapientū ⁊ decreto ꝓmulgato ꝙ viri ↄ̄ñenꝭ vxorib⁹. ¶ Cap. I

A
a ifra.S.c. infra.19.a Hic arta. xerxes vl Mnemnō. ri.perſarū rex

IN diebꝰ aſſueri q regnauit ab india vſqꝫ ethiopiā ſuper centum vigintiſeptem ꝓuincias: quando ſedit in ſolio regni ſui ſuſa ciuitas regni ei⁹ exordiūꝫ fuit. Tertio igiꝭ anno imperij ſui fecerat grāde conuiuiū cunctis ꝑncipibus: ⁊ pueris ſuis fortiſſimis perſarū ⁊ medorū inclytis: ⁊ prefectis prouinciarū corā ſe: vt oſtenderet diuitias glorie regni ſui: ac magnitudinē atqꝫ iactantiā potentie ſue multo tēpore: centū videlicet ⁊ octoginta dieb⁹. Cūqꝫ implerenꝭ dies conuiuij: inuitauit omnē populū qui inuentus eſt in ſuſis a maximo vſqꝫ ad minimū: ⁊ iuſſit ſeptē diebus conuiuiū preparari in veſtibulo horti et nemoris qd̄ regio cultu ⁊ manu conſitum erat.

Galli i italia venuit ⁊ vrbes militꝭ cōdunt

Et pendebat ex omni parte tētoria aerei coloris ⁊ carbaſini ac hyacinthini ſuſtentata funibus byſſinis atqꝫ purpureis: q eburneis circulis inſerti erant et columnis marmoreis fulciebanꝭ. Lectuli quoqꝫ aurei ⁊ argentei: ſup pauimentū ſmaragdino ⁊ pario ſtratum lapide diſpoſiti erāt: quod mira varietate pictura decorabat.

Mediolanū ↄdiꝭ
B

Bibebant autē qui inuitati erant aureis poculis: ⁊ alijs atqꝫ alijs vaſis cibi inferebantur. Uinū quoqꝫ vt magnificentia regia dignū erat abundans: ⁊ precipuum ponebatur: nec erat qui nolentes cogeret ad bibendum: ſed ſicut rex ſtatuerat prepōnēs menſis ſingulos de principibus ſuis vt ſumeret vnuſqſqꝫ quod vellet. Uaſthi quoqꝫ regina fecit conuiuium feminarum in palatio vbi rex aſſuerus manere conſueuerat. Itaqꝫ die ſeptimo cum rex eſſet hilarior: et poſt nimiam potationē incaluiſſet mero: precepit maumām ⁊ bazatā ⁊ arbonā ⁊ bagathā et abgathā ⁊ zarāth ⁊ charchās ſeptem eunuchis qui in conſpectu eius miniſtrabāt vt introducerent reginam vaſthi corā rege poſito ſuper caput eius dyademate: vt oſtenderet cunctis populis ⁊ principibus eius pulchritudinem. ᵇErat eniꝫ pulchra valde.

Papia cōditur
Comum conditur
Bergomū ↄdiꝭ
Brixia cōditur
Uicentia conditur
Cremona cōdiꝭ

C
b iſra.2.a.

Que renuit: ⁊ ad regis imperium quod per eunuchos mandauerat: venire contempſit. Unde iratus rex ⁊ nimio furore ſuccenſus interrogauit ſapientes qui ex more regio ſemper ei aderant: ⁊ illorum faciebat cuncta conſilio ſcientium leges ac iura maiorum. Erant autem primi et proximi charſenā ⁊ ſethār ⁊ admathā ⁊ tharſis et marēs ⁊ marſanā ⁊ manuchā: ſeptem duces perſarū atqꝫ medorum qui videbant faciem regis: ⁊ primi poſt eum reſidere ſoliti erant: cui ſententie vaſthi regina ſubiaceret: que aſſueri regis imperium quod per eunuchos mandauerat: facere noluiſſet. Reſponditqꝫ manuchā audiente rege atqꝫ principibus. Non ſolum regem leſit regina vaſthi: ſed ⁊ omnes populos ⁊ principes qui ſunt in cunctis prouincijs regis aſſueri. Egredietur enī ſermo regine ad omnes mulieres vt contemnant viros ſuos: et dicant. Rex aſſuerus iuſſit vt regina vaſthi intraret ad eum: et illa noluit: atqꝫ hoc exemplo oēs principum coniuges perſarum atqꝫ medorū paruipendent imperia maritorum. Unde regis iuſta ē indignatio. Si tibi placet egrediatur edictum a facie tua: et ſcribatur iuxta legem perſarum atqꝫ medorum quam preterire illicitum eſt: vt nequaqꝫ vltra vaſthi ingrediatur ad regem ᶜſed regnum illius altera que melior eſt illa accipiat. Et hoc in omne: quod latiſſimum eſt: prouinciarum tuarū diuulgetur imperium: ⁊ cuncte vxores tam maiorum q̄ꝫ minorū deferant maritis ſuis honorem. Placuit conſilium eius regi ⁊ principibus. Fecitqꝫ iuxta conſilium manuchā: ⁊ miſit epiſtolas ad vniuerſas ꝓuincias regni ſui: vt queqꝫ gens audire ⁊ legere poterat diuerſis linguis ⁊ litteris: eſſe viros ꝑncipes ac maiores in domibus ſuis: ⁊ hoc per cunctos populos diuulgari.

D
Camillus romanus
Galli romam capiunt
Torquatus romanus
c iſre.15.f
Iſocrates claret
Xenophō philoſophus

¶ Ca. Sū. ¶ De virginib⁹ queſitis regi inter q̄s erat heſter: ⁊ introitu ei⁹ ad cubiculū regis: ꝙ regina facta ē: ⁊ mardocheo regi reuelāte ꝑ heſter ꝓditionē eunuchoꝝ. ¶ II

A

HIs itaqꝫ geſtis: poſtq̄ꝫ regis aſſueri indignatio deferbuerat: recordatus eſt vaſthi que feciſſet vel que paſſa eſſet. Dixerūtqꝫ pueri regis ac miniſtri eius. Querāñ regi puelle virgines ac ſpecioſe: ⁊ mittantur qui cōſiderent per vniuerſas prouincias puellas ſpecioſas ⁊ virgi-

Archytas tarentin⁹ philoſophus

nes: ⁊ adducát eas ad ciuitatem ſuſam: ⁊ trá
dant eas in domum feminaꝝ ſub manu egéi
Plato phi loſophus eunúchi qui eſt prepoſitus ⁊ cuſtos mulieruꝫ
regiárum: ⁊ accipiant mundum muliébrem
⁊ cetera ad vſus neceſſária. Et quecunqꝫ in-
ter omnes oculis regis placúerit: ipſa regnet
pro vaſthi. Plácuit ſermo regi: ⁊ ita vt ſug-
Diomedes medicus geſſerant iuſſit fieri. Erat vir iudéus in ſúſis
ciuitate vocabulo mardochéus filius iair: fi
lij ſemei: filij cis: de ſtirpe gemini: qui tranſla
4. reg. 2. f. tus fuerát de hieruſalém eo tempore quo ie-
Antiſthenes philoſophus athenien. choniam regeꝫ iudá nabuchodonoſor rex ba
bylonis tranſtulerat: qui fuit nutritius filie
fratris ſui ediſſe que altero nomine vocaba-
a ſup. 1. c. ⁊ infra eo. tur heſtér: ⁊ vtrumqꝫ paréntē amiſerat [a] pul-
chra nimis ⁊ decóra facie. Mortuiſqꝫ pře eius
B ac matre: mardochéus ſibi eam adoptáuit in
filiam. Cumqꝫ percrebuiſſet regis imperiuꝫ
⁊ iuxta mandatum illius multe pulchre vir-
Ariſtippus philoſophus gines adducerentur ſuſam: ⁊ egéo traderen
tur eunúcho: heſtér quoqꝫ inter céteras puél
las ei trádita eſt: vt ſeruarétur in numero fe
Epicurus philoſophus minarum. Que placuit ei ⁊ inuenit gratiam
in conſpectu illius. Et precepit eunúcho vt ac
celeráret mundum muliébrem ⁊ tráderet ei
partes ſuas ⁊ ſeptem puellas ſpecioſiſſimas
de domo regis et taꝫ ipſam q̃ȝ pediſſequas eius
Polſtratus philoſophus ornaret atqꝫ excoleret. Que noluit indicáre
ei populum et patriam ſuam. Mardochéus
enim preceperat ei: vt de hac re omnino reti-
céret. Qui deambulabat quotidie ante veſti-
bulum domus in qua electe virgines ſerua-
bantur: curam agens ſalutis heſtér: ⁊ ſcire vo
lens quid ei accideret. Cum autem veniſſet
Speuſippus philoſophus tempus ſingularum per ordinem puellarum
vt intrarent ad regem: expletis omnibus que
ad cultum muliebrem pertinébant: menſis
duodecimus vertebátur ita dumtaxat vt ſex
menſibus oleo vngeréntur myrtino: ⁊ alijs
ſex quibuſdam pigmentis ⁊ aromátibus vte
réntur. Ingrediénteſqꝫ ad regem: quicquid
C poſtuláſſent ad ornatum pertinens accipié-
bant: ⁊ vt eis placuerat compóſite: de triclínio
feminarum ad regis cubiculum tranſibant.
Et que intráuerat véſpere egrediebáť mane
Lyſander lacedemonius atqꝫ inde i ſecúdas edes deducebáť que ſub
manu ſaſagazi eunuchi erant qui concubinis
regis preſidébat: nec habebat poteſtátem ad
Tymon athenien. regem vltra redeundi: niſi voluiſſet rex ⁊ eam
venire iuſſiſſet ex nomine. Euolúto autē tem
pore per ordinē: inſtábat dies qua heſtér filia

abiahil fratris mardochéi: quaꝫ ſibi adoptá
uerat in filiam deberet intráre ad regē. Que
non queſiuit muliébrem cultum: ſed quecú-
qꝫ voluit egéus eunúchus cuſtos virginum
hec ei ad ornatum dedit. [b] Erat enim formo-
ſa valde: ⁊ incredibili pulchritudine omniuꝫ b ſup. 1. c. ſup. eod.
óculis gratioſa: ⁊ amabilis videbatur. Du-
cta eſt itaqꝫ ad cubiculum regis aſſuéri men- Timeleon corinth.
ſe decimo qui vocatur thebéth: ſeptimo ãno
regni eius. Et adamauit eam rex pluſq̃ꝫ oēs
mulieres: habuitqꝫ gratiam ⁊ miſericordiaꝫ
coram eo ſup omnes mulieres: ⁊ póſuit dya-
déma regni in capite eius: fecitqꝫ eam regna
re in loco vaſthi. Et iúſſit conuiuiū preparari D
pmagnificū cunctis principibus ⁊ ſeruis ſuis Marcus curtius romanus
⁊ pro cōiúnctione ⁊ núptijs heſtér. Et dedit
requiem vniuérſis prouincijs ac dona largi-
tus eſt iuxta magnificéntiā principálem. Cū-
qꝫ ⁊ ſecundo quererentur virgines ⁊ congre
garéntur mardochéus manebat ad ianuam
regis. Necdū prodiderat heſtér pátriaꝫ ⁊ po
pulum ſuū: iuxta mandatuꝫ eius. Quicquid
enim ille precipiébat: obſeruabat heſtér: ⁊ ita
cūcta faciébat: vt eo tēpore ſolita erat quo eā
paruulaꝫ nutriébat. [b] Eo igitur tempore quo b infra 6 ⁊ infra 12
mardochéus ad regis iánuaꝫ morabať: irati
ſunt bagathā ⁊ thares duo eunúchi regis q
ianitores erant ⁊ in primo paláty límine re-
ſidebant: volueruntqꝫ inſúrgere in regē ⁊ oc-
cidere eū. Qđ mardochéum non látuit. Sta
timqꝫ nunciauit regine heſtér: ⁊ illa regi ex
nomine mardochei qui ad ſe rem detúlerat.
Queſitum eſt ⁊ inuentū: ⁊ appenſus eſt vter-
qꝫ eorum in patibulo. Et iuſſit rex vt in libro
memoráli ſcriberéť: vt ꝑ vita ſua aliquid re
penſáret ei. Mandatū qꝫ eſt hiſtorijs: ⁊ anná-
libus traditū coram rege.

¶ Ca. Sū. ¶ De exaltatione aman: cui mar
docheus genua non flectit: ſors in vrna mitti
tur a rege petijt aman vt iudei occidanť. Lit-
tere mittunť per curſores ad vniuerſas puin-
cias: iudei lugent. ¶ III

P [a] Oſt hec rex aſſuerus exaltauit a
mán filiuꝫ amadathi qui erat A
de ſtirpe agág: ⁊ póſuit ſólium a infra eo.
eius ſup omnes pncipes quos
habebat. Cunctiqꝫ ſerui regis
q in foribus paláty verſabantur
flectébant génua: ⁊ adorábát amán. Sic eniꝫ
pceperat eis imperátor. Solus mardochéus
nō flectebat genu neqꝫ adorabat eum. Cui di

xérunt pueri regis qui ad fores palatꝰ reſide
bant. Cur preter ceteros non obſeruas man-
datum regis? Cúq; hoc crébrius dicerent: ⁊ il
le nollet audíre: nunciauérũt amán ſcire cu-
pientes vtrũ pſeueraret in ſententia. Dixerat
B enim eis ſe eſſe iudeũ. Qđ cũ audiſſet amán
⁊ experiménto probaſſet q mardochéus non
ſibi flécteret genu: nec ſe adoraret: iratus eſt
valde: ⁊ ꝓ nihilo duxit in vnũ mardochéum
míttere manus ſuas. Audierat enim q eſſet
gentis iudée: magiſq; vóluit omnẽ iudeoꝝ q
erant in regno aſſuéri pérdere nationẽ. Mé-
ſe primo cuius vocábulũ eſt niſan anno duo-
b Iſt. 9. c décimo regni aſſuéri[b] miſſa eſt ſors in vrnaꝫ
que hebraice dicitꝰ phúr corã amán quo die
⁊ quo menſe gens iudeórũ deberet intérfici: ⁊
exiuit menſis duodecimus qui vocatur adár.
C Dixitq; amán regi aſſuéro.[c] Eſt populus ꝑ oẽs
c Iſt. 13. b ꝓuincias regni tui diſperſus ⁊ a ſe mútuo ſe
paratus: nóuis vtens légibus ⁊ cerimónijs:
⁊ inſuꝑ regis ſcita cõtémnens. Et optime no
ſti q non expédiat regno tuo vt inſoléſcat per
licentiã. Si tibi placet decérne vt péreat: et
decem milia talentorum appéndaꝫ arcárijs
b Sup. 10. gáꝫe tue.[b] Tulit ergo rex ánnulum quo vte-
batꝰ de manu ſua: ⁊ dédit euꝫ amán filio ama
dathi de progenie agág hoſti iudeorũ: dixitq;
ad eum. Argentũ qđ tu polliceris: tuum ſit:
D de populo age qđ tibi plácet. Vocatiq; ſunt
ſcribe regis menſe ꝑmo niſán: tertiadecima
die eiuſdem menſis ⁊ ſcriptum eſt vt iuſſerat
amán ad omnes ſátrapas régis: ⁊ iudices ꝓ
uinciarũ diuerſarũq; géntium: vt queq; gẽs
légere poterat ⁊ audíre ꝓ varietate linguarũ
ex nomine regis aſſuéri: ⁊ littere ſignate ipſiꝰ
ánnulo miſſe ſunt per curſóres regis ad vni-
uérſas prouincias vt occiderent atq; delérent
omnes iudeos a púero vſq; ad ſenẽ: paruulos
⁊ mulieres vno die: hoc eſt tertiodecimo mẽ
ſis duodecimi qui vocatur adár: ⁊ bona eorũ
diriperent. Summa autem epiſtolarum hec
fuit: vt omnes ꝓuincie ſcirent ⁊ parárẽt ſe ad
c Iſt. 8. d ꝑdictam diẽ.[c] Feſtinabant curſóres qui miſſi
erant regis impérium explére. Statimq; in
ſúſis pepéndit edictuꝫ: rege ⁊ amán celebrã-
te conuíuium: et cunctis iudéis qui in vrbe
erant fléntibus.

¶ Ca. IIII. ¶ Mardocheus mãdat heſter vt
ad regẽ intrans roget pro iudeis: illa excuſa-
tionem pretendit: iteruꝫ admonita iubet ora
ri pro ſe.

Que cum audiſſet mardochéus A
ſcidit veſtimenta ſua ⁊ indutus
eſt ſácco ſpárgens cinerẽ cápi-
ti: ⁊ in platéa médie ciuitatis
voce magna clamabat: oſtẽdẽs
amaritudinẽ animi ſui: ⁊ hoc
eiulátu vſq; ad fores palatij grádiens. Non
enim erat licitum indutum ſacco áulam re-
gis intrare. In omnibus quoq; ꝓuincijs: op
pidis ac locis ad q̃ crudéle regis dogma ꝑ-
uénerat planctus ingens erat apud iudeos ie
iúniũ vlulátus ⁊ flétus: ſacco ⁊ cinere mul-
tis pro ſtratu vtẽntibꝰ. Ingreſſe aũt ſunt puel
le heſtér ⁊ eunuchi: nunciauerũtq; ei. Quod B
audiens conſternata eſt: ⁊ veſtẽ miſit vt abla-
to ſácco indúeret eã. Quam accipere nóluit.
Accitóq; athách eunucho quẽ rex miniſtruꝫ
ei déderat: precépit vt iret ad mardochéuꝫ ⁊
diſceret ab eo cur hoc fáceret. Egreſſúſq; a-
thách iuit ad mardochéũ: ⁊ inuenit eum ſtã
tem in platéa ciuitatis ante óſtiũ palatij. Qui
indicáuit ei omnia que acciderãt: quomodo
amán promiſiſſet vt ĩ theſauros regis pro iu
deoꝝ nece inférret argẽtũ: exémplar quoq;
edicti qđ pendébat in ſuſis dedit ei vt regine
oſténderet: ⁊ moneret eã vt intráret ad regẽ
⁊ deprecarétur eũ pro populo ſuo. Regreſſus
athách nunciauit heſtér oĩa que mardochéꝰ
dixerat. Que reſpondit ei: ⁊ iuſſit vt diceret
mardocheo. Omnes ſerui regis ⁊ cuncte que C
ſub ditione eius ſunt norunt prouincie: q ſi-
ue vir ſiue mulier nõ vocátus: interius atriũ
regis intráuerit: abſq; vlla cunctatione ſtatim
interficiatur niſi forte rex áuream virgam ad
eum teténderit pro ſigno clementie: atq; ita
poſſit viuere. Ego igitur quomodo ad regeꝫ
intráre pótero: que triginta iam diebus non
ſum vocáta ad eum. Qđ cum audiſſet mar-
dochéus rurſum mãdauit heſtér: dicens. Ne
putes q animam tuam tm̃ liberes: quia in do
mo regis es: ſed pre cunctis iudeis. Si enim D
nunc ſilueris: per aliam occaſionẽ liberabunt
iudei: tu ⁊ domus patris tui ꝑibitis. Et quis
nóuit vtrũ idcirco ad regnuꝫ veneris: vt in ta
li tẽpore parareris? Rurſumq; heſtér hec mar
docheo verba mandauit. Vade ⁊ congrega
omnes iudeos quos in ſuſis reppéreris: ⁊ ora
te pro me. Non comedétis ⁊ non bibetis tri-
bus diebus ⁊ tribus noctibus: ⁊ ego cum an
cillis meis ſimiliter ieiunabo: ⁊ tunc ingré-
diar ad regem contra legeꝫ fáciẽs nõ vocata:

a ibi.3.4. tradénſqȝ me morti ꝛ ꝑiculo.a Juit itaqȝ mar
dochéus ꝛ fecit omnia que heſtér precé perat.
¶ Ca.Sũ. ¶ Heſter intrat ad regé:placet re
gi:dicit ei.Pete qd vis:etiã dimidium regni
mei: petit vt rex ꝛ aman ſecum ad cõuiuium
veniant ſero : petit vt iterum altero die am
bo ad cõuiuium veniant : aman mardocheo
crucem parat. ¶ V

A Die aũt tertio indúta eſt heſter
regálibus veſtimentis : ꝛ ſtétit
in átrio domus régie : qȝ erat
interi⁹ ɔtra baſilicã regis . At
ille ſedebat ſuper ſóliũ ſuum in
cõſiſtorio palatij cõtra óſtiũ do
mus.Cũqȝ vidiſſet heſter reginã ſtantem plá
cuit óculis eius: ꝛ exténdit ɔtra eã virgã áu
reã quã tenebat manu.Que accédés oſcula
ta eſt ſummitaté virge eius.Dixitqȝ ad eã rex
B Quid vis heſter regina? Que eſt petitio tua?
Etiã ſi dimidiã parté regni petiéris dábiť ti
bi.At illa reſpondit.Si regi placet óbſecro vt
vénias ad me hodie:ꝛ amán tecum ad conui
uium qȝ paraui.Statimqȝ rex : vocate inquit
cito amán vt heſter obédiat voluntati.Vene
runt itaqȝ rex ꝛ amán ad conuiuiũ quod eis
regina paráuerat.Dixitqȝ ei rex poſtqȝ vinuȝ
bíberat abundánter.Quid petis vt detur tibi
a ſu.c.6. ꝛ pro qua re póſtulas.Etiã ſi dimidiã partez
regni mei petieris:impetrabis. Cui rñdit he
C ſtér.Petitio mea ꝛ preces ſunt iſte.Si inuéni
in ɔſpectu regis grãz ꝛ ſi regi placet vt det mi
hi qȝ póſtulo:ꝛ meã impleat petitioné:veniat
rex ꝛ amán ad ɔuiuiũ qȝ parávi eis : ꝛ cras
aperiã regi volũtaté meã.Egreſſus eſt itaqȝ il
lo die amán let⁹ ꝛ alacer.Cũqȝ vidiſſet mar
dochéũ ſedénté ante fores palátij: ꝛ nõ ſoluz
nõ aſſurrexiſſet ſibi ſȝ nec motũ quidé de loco
ſeſſiónis ſue:indignatus eſt valde.Et diſſimu
láta ira reuerſus in domũ ſuã ɔuocáuit ad ſe
amicos ſuos ꝛ ȝares vxoré ſuã:ꝛ expoſuit illis
magnitudiné diuitiarꝫ ſuarꝫ filiorũqȝ turbã:ꝛ
qñta eũ glia ſuper oés ꝑncipes ꝛ ſuos ſuos rex
D eleuaſſet.Et poſt hec ait.Regina quoqȝ heſter
nullũ aliũ vocauit ad cõuiuiũ cũ rege preter
me:apud quã etiã cras cũ rege pránſurus ſuz
Et cũ hec oĩa hábeam:nihil me habére puto
qñdiu videro mardocheũ iudeũ ſedété añ fó
res regias.Rñderũtqȝ ei ȝares vxor ei⁹ ꝛ cé
teri amici.Jube parari excelſaz trábé habenté
altitúdinis quinqȝgita cúbitos: ꝛ dic mane re
gi vt appendáť ſup eã mardochéus:ꝛ ſic ibis

cũ rege létus ad cõuiuiũ.Placuitqȝ ei conſi
lium:ꝛ iuſſit excélſaz preparári crúcem.
¶ Ca.Sũ. ¶ Rex in annalibus fidelitatem
mardochei iuenit:ꝑcepit eũ honorari: aman
confuſus domũ reuertiť. ¶ VI

Noctẽ illã duxit rex inſómnem A
iuſſitqȝ ſibi afférri hiſtórias : ꝛ
ánales prióꝝ tépoꝝ.Que cũ il
lo preſente legeréť a véntũ eſt a ſu.2.i infra.c.10
ad illũ locum vbi ſcriptuȝ erat
quomõ nunciaſſet mardoché⁹
inſidias bagathán ꝛ tharés eunuchoꝝ:regeȝ
aſſuerũ iugulare cupiéntiuȝ. Qȝ cũ audiſſet
rex:ait.Quid ꝑ hac fide honoris ac ꝑmij mar
dochéus ɔſecutus eſt? Dixerũt ei ſerui ac mi
niſtri.Nihil omnino mercédis accépit. Sta B
timqȝ rex.Quis eſt inqt in átrio. Amán quip
pe interius átriũ domus régie intráuerat : vt
ſuggéret regi ꝛ iuberet mardochéum affigi
patibulo qȝ ei fúerat ꝑparatuȝ . Reſpõderũt
púeri.Amán ſtat in átrio.Dixitqȝ rex. Jngre
diátur.Cumqȝ eſſet ingreſſus : ait illi . Quid
débet fieri viro quem rex honorare deſiderat
Cogitans autem in corde ſuo aman : ꝛ répu
tans qȝ nullum alium rex niſi ſe véllet hono
ráre : reſpondit . Homo quem rex honorare
cúpit:debet indui veſtibus régis:ꝛ imponi ſu
per equũ qui de ſella regis é: ꝛ accipere régiũ
dyadéma ſuper caput ſuuȝ:ꝛ primus de regis
principibus ac tyránnis téneat equũ eius: et
per plateã ciuitatis incédens clámet: ꝛ dicat.
Sic honorabiť quécũqȝ volúerit rex honora
re.Dixitqȝ ei rex . Feſtina ꝛ ſúmpta ſtóla et C
équo fac vt locutus eſt mardocheo iudéo:qui
ſédit ante fóres palátij.Caue ne quicqȝ de his
que locutus es pretermittas . Tulit itaqȝ a
mán ſtólam ꝛ equum:indutúmqȝ mardoche
um in platéa ciuitatis ꝛ impoſitum equo pre
cedebat atqȝ clamabat . Hoc honore condi
gnus eſt:quécũqȝ rex volúerit honorare. Re D
uerſúſqȝ eſt mardochéus ad ianuã palatij:et
amán feſtináuit ire in domũ ſuam lúgens:et
opérto cápite . Narrauitqȝ ȝarés vxori ſue et
amicis omnia que eueniſſent ſibi.Cui reſpõ
derunt ſapiéntes quos habebat in conſilio et
vxor eius . Si de ſémine iudeórũ eſt mardo
chéus ante quem cádere cepiſti: non póteris
ei reſiſtere:ſed cádes in conſpectu eius. Ad
huc illis loquéntib⁹: venerunt eunúchi regis
ꝛ cito eum ad cõuiuiũ quod regina paraue
rat:pérgere compulerunt.

C Ca. Sũ. C De accuſatione heſter contra aman: de ſuſpenſione aman in patibulo mardocheo preparato. C VII

A Intrauit itaqꝫ rex ⁊ amán: vt biberẽt cum regina. Dixitqꝫ ei rex etiã ſecũdo die poſtqꝫ vino incaluerat. Que eſt petitio tua heſtér vt detur tibi: ⁊ quid vis fieri? Etiã ſi dimidiã partẽ regni mei petieris: impetrabis. Ad quẽ illa reſpondit. Si inueni gratiã in oculis tuis o rex: ⁊ ſi plácet dona mihi animã meã pro qua ró
B go: ⁊ populũ meũ pro quo óbſecro. Traditi enĩ ſum⁹ ego ⁊ populus meus: vt cõteramur iugulémur: ⁊ pereámus. Atqꝫ vtinã in ſeruos ⁊ famulas venderémur eſſet tolerábile malũ ⁊ gémẽs tacérẽ: nunc aũt hóſtis noſter eſt cuius crudelitas redũdat in regẽ. Reſpõdẽſqꝫ rex aſſuérus: ait. Quis eſt iſte ⁊ cuius potẽtie vt hec áudeat facere. Dixitqꝫ heſter. Hoſtis et inimícus noſter péſſimus iſte ẽ amán. Quod
C ille audiens ilico obſtupuit: vultũ regis ac regine férre non ſúſtinẽs. Rex aũt irátus ſurrexit: ⁊ de loco cõuiuij intráuit in hórtũ arboribus cónſitũ. Amán quoqꝫ ſurrexit vt rogáret heſtér reginã pro anima ſua. Intellexit enim a rege ſibi parátũ malum. Qui cum reuerſus eſſet de horto nemóribus cónſito: ⁊ intraſſet conuiuij locum: repperit amán ſuper léctum corruiſſe in quo iacébat heſtér: ⁊ ait. Etiaꝫ reginam vult opprimere me preſente in domo
D mea. Necdũ verbum de ore regis exierat: et ſtatim operuérunt faciem eius. Dixitqꝫ arbona vnus de eunuchis qui ſtabant in miniſterio regis. En lignũ qđ parauerat mardócheo qui locutus eſt pro rege ſtat in domo amán: habẽs altitudinis quinquaginta cúbitos. Cui dixit rex. Appéndite eum in eo. Suſpenſus ẽ itaqꝫ amán in patibulo quod paráuerat mardochéo. ⁊ regis ira quieuit.

C Ca. Sũ. C Mardocheus exaltaf a rege ⁊ heſter rogat lr̃as nouas irritatorias litterarũ veterũ aman: fit gaudium iudeis: quia noua lux oriri viſa eſt. C VIII

A Je illo dédit rex aſſuer⁹ heſter regine domũ amán aduerſarij iudeorũ: ⁊ mardocheus ingreſſus eſt ante faciẽ regis. Confeſſa eſt enim ei heſtér ꝙ eſſet pátru⁹ ſuus. [a] Tulitqꝫ rex ánnulũ quẽ ab amán récipi iuſſerat: ⁊ tradidit mardochéo. Heſtér aũt ↄſtituit mardocheũ ſuꝑ domũ ſuã. Nec his cõtẽta ꝓcidit ad pédes regis: fléuitqꝫ ⁊ locuta ad eũ orauit vt maliciaꝫ amán agagite: ⁊ machinatiónes ei⁹ péſſimas quas excogitáuerat cõtra iudeos iubéret irritas fieri. At ille ex more ſcéptrũ aureũ pretẽndit manu: quo ſignũ clemẽntie monſtrabáf. Illaqꝫ conſurgens ſtetit ante eum: ⁊ ait.
Si placet regi: ⁊ ſi inueni gratiã in oculis ei⁹ B
⁊ deprecatio mea non ei vidétur eſſe ↄtrária: óbſecro: vt nouis epiſtolis véteres amán lr̃e inſidiatoris ⁊ hoſtis iudeorũ: quibus eos in cunctis regis prouincijs perire ꝓcéperat corrigántur. Quomodo enim pótero ſuſtinére necem ⁊ interfectioneꝫ populi mei? Reſpõditqꝫ rex aſſuérus heſtér regine ⁊ mardochéo iudeo. Domuꝫ amán cõcéſſi heſter regine ⁊ ipſuꝫ iuſſi affigi cruci: qꝛ auſus eſt manũ mittere in iudéos. Scribite ergo iudeis ſicut vobis placet ex regis nomine: ſignãtes litteras ánnulo meo. Hec enĩ cõſuetudo erat vt eplĩe C
ꝙ ex regis nomine mittebanf: ⁊ illius ánnulo ſignate erãt: nemo audéret contradicere. Accitiſqꝫ ſcribis ⁊ librárijs regis: erat aũt tẽpus tértij menſis qui appellãf ſibán: viceſima et tertia illius die: ſcripte ſunt eplẽ vt mardochéus volúerat ad iudéos ⁊ ad príncipes: [b] procuratoréſqꝫ ⁊ iúdices [c] qui centũ vigintiſeptẽ prouincijs ab índia vſqꝫ ethiópiã preſidébãt prouincie atqꝫ ꝓuincie: populo ⁊ ppl̃o iuxta linguas ⁊ litteras ſuas: ⁊ iudéis ꝓut légere poterant ⁊ audire. Ipſeqꝫ epiſtole ꝙ ex regis nomine mittebanf ánnulo illius obſignate ſunt ⁊ miſſe per veredários: qui ꝑ omnes ꝓuincias diſcúrrentes: véteres litteras nouis nuncijs ꝓuenirent. Quib⁹ imperáuit rex vt cõuenirẽt iudéos per ſingulas ciuitates: ⁊ in vnũ ꝓcipꝛent congregari: vt ſtárent ꝓ animab⁹ ſuis ⁊ omnes inimicos ſuos cũ coniugibus ac liberis ⁊ vniuerſis domibus interficerẽt atqꝫ delérent. Et cõſtituta eſt ꝑ omnes prouincias vna D
vltionis dies id eſt tertiadecima die menſis duodecimi adár. Summa epiſtole hec fuit: vt in omnib⁹ terris ac populis qui regis aſſuéri ſubiacebãt império: notũ fieret parátos eſſe iudéos ad capiendã vindictã de hoſtibus ſuis [d] Egreſſiqꝫ ſunt veredárij céleres nũcios perferentes: ⁊ edictũ regis pepẽndit i ſuſis. Mardocheus autẽ de palátio ⁊ de cõſpectu regis egrédiens fulgébat veſtibus régijs: hyacinthinis videlicet ⁊ aerinis coronã aureã portans

a ſuꝑ.3.c.

Alias ꝑ co-rã vel ãte

b ſuꝑ.3.d

c ſuꝑ.1.a. ⁊ infra.16.a

d ſuꝑ.1.b Alias ꝑ preferentes

in capite: ⁊ amictus ſerico pállio atqꝫ purpu-
reo. Omniſqꝫ ciuitas exultauit atqꝫ letata eſt.
Judeis autẽ noua lux oriri viſa eſt: gaudium
honor ⁊ tripúdiũ. Apud omnes populos vr-
bes atqꝫ prouincias quocunqꝫ regis precepta
veniébant mira exúltatio épule atqꝫ cõuiuia
⁊ feſtus dies: intantũ vt plures altérius gen
tis: ⁊ ſecte eoꝝ religioni ⁊ cerimonijs iunge-
rẽtur. Grãdis enim cunctos iudaici nomi-
nis terror inuáſerat.

¶ Ca. Sũ. ¶ De cede quã exercuerũt iudei
in hoſtes ſuos: ⁊ de filijs aman ſuſpenſis: de re
ſcripto mardochei ad iudeos: ⁊ diebus aſſi-
gnatis ſoléniter celebrandis ¶ IX

B Gitur duodécimi mẽſis quem
adár vocári ante iã dixim⁹: ter
tiadecima die quãdo cũctis iu
deis iterfectio parabaſ ⁊ hoſtes
eorũ inhiábãt ſanguini: verſa
vice ſupióres iudei eſſe cepérũt
⁊ ſe de aduerſarijs vindicáre. Cõgregatiqꝫ ſũt
p ſingulas ciuitates ⁊ óppida ⁊ loca: vt exten-
derẽt manũ cõtra inimicos ⁊ pſecutores ſuos
Nullúſqꝫ áuſus eſt reſiſtere: eo ꝙ oẽs poplos
magnitudinis eorũ formido penetráret. Nã
⁊ prouinciaꝝ iúdices duces ⁊ procuratores:
omniſqꝫ dignitas que ſingulis locis ac operi
bus prẽerat: extollébãt iudeos timore mardo
chei quẽ principẽ eſſe palátij ⁊ plurimũ poſſe
B cognouerãt. Fama quoqꝫ noĩs ei⁹ creſcébat
quotidie: ⁊ p cũctoꝝ ora volitabat. Itaqꝫ per-
cuſſerũt iudei inimicos ſuos plága magna: et
occidérunt eos reddẽtes eis qđ ſibi paráue
rant fácere: intantũ vt etiã in ſúſis quingen-
tos viros interficerẽt: extra decez filios amán
agagite hoſtis iudeorum. Quoꝝ iſta ſunt no-
mina parſandathán ⁊ delphon ⁊ eſphatá te
phoratá ⁊ adaliá ⁊ aridathá ⁊ ephermeſchá
ariſai ⁊ aridai ⁊ vaiſathá. Quos cum occidiſ
ſent prẽdas de ſubſtãtijs eoꝝ agere noluérũt
Statimqꝫ numerus eorum qui occiſi erant in
ſúſis ad regem relátus eſt. Qui dixit regine.
In vrbe ſúſis interfecérunt iudei quingẽtos
viros: ⁊ alios decem filios amán. Quãtam pu
tas eos exercére cédem in vniuerſis prouin
C cijs. Quid vltra poſtulas: ⁊ qd vis vt fieri iu-
beam? Cui illa reſpondit. Si regi placet deſ
poteſtas iudéis: vt ſicut fecerunt hodie in ſú-
ſis: ſic ⁊ cras fáciant et decem filij amán in pa
tibulis ſuſpendantur. Precépit rex vt ita fie-
ret. Statimqꝫ in ſúſis pependit edictum: ⁊ de-
cem filij amán ſuſpenſi ſunt. Congregatis iu-
deis quartadecima die menſis adár: interfe-
cti ſunt in ſúſis trecẽti viri: nec eorũ ab illis
dirépta ſubſtantia eſt. Sed per omnes prouin
cias que ditioni regis ſubiacébant pro ani-
mabus ſuis ſteterũt iudéi: interféctis hoſtib⁹
ac perſecutoribus ſuis: intantum vt ſeptuagin
ta quinqꝫ milia occiſorũ implerent: ⁊ nullus
de ſubſtãtijs eorũ quicqꝫ contingeret. Dies
autẽ tertiuſdecimus menſis adár: vnus apud
omnes interfectionis fuit: ⁊ quartadecima
die cédere deſiérunt. Quem conſtituerunt eſ D
ſe ſolénnem: vt in eo omni tempore deincep
vacárent épulis gaudio atqꝫ conuiuijs. At hi
qui in vrbe ſúſis cédem exercúerant: tertio-
decimo ⁊ quartodecimo die eiuſdem menſis
in cede verſáti ſunt: quintodecimo autez die
percutere deſiérunt. Et idcirco eundem diez
conſtituérunt ſolennem epulárũ atqꝫ leticie
Hi vero iudei qui in oppidis non muratis ac
villis morabãſ: quartumdecimũ diez men-
ſis adár cõuiuiorũ ⁊ gaudij decreuérunt: ita
vt exúltẽt in eo: ⁊ mittant ſibi mútuo partes
epulárum ⁊ ciborum. Scripſit itaqꝫ mardo- E
chéus omnia hec: ⁊ litteris comprehẽnſa mi
ſit ad iudeos qui in omnibus regis prouincijs
morabãſ: tam in vicino poſitis ꝙ̃ procul: vt
quartãdecimam ⁊ quintãdecimã diẽ menſis
adar pro feſtis ſuſciperent: ⁊ reuértẽte ſemper
anno ſolénni celebrarẽt honore: quia in ipſis
diebus ſe vlti ſunt iudei de inimicis ſuis: ⁊ lu
ctus atqꝫ triſticia in hilaritátem gaudiúmqꝫ
ↄuerſi ſunt: eſſẽntqꝫ dies iſti epulárũ atqꝫ le-
ticie: ⁊ mitterent ſibi inuicem ciboꝝ partes: ⁊
pauperibus munuſcula largirenſ. Suſceperũt
qꝫ iudéi in ſolẽnem ritum cuncta que eo tem
pore facere ceperant: ⁊ que mardochéus litte
ris facienda mãdauerat. Amán eniz fili⁹ ama F
dathi ſtirpis agág hoſtis: ⁊ aduerſari⁹ iudeo
rũ cogitauit contra eos malum vt occideret
illos atqꝫ deléret: ⁊ miſit phúr: qđ noſtra lin-
gua vertitur in ſortẽ: ⁊ poſtea ingreſſa ẽ heſtér
ad regem: obſecrans vt conatus eius litteris
regis irriti fierent: ⁊ malũ qđ contra iudeos
cogitáuerat: reuerterẽtur in caput eius. De-
niqꝫ ⁊ ipſum ⁊ filios eius affixérunt cruci at
qꝫ ex illo tempore dies iſti appellati ſunt phu
rim ideſt ſortium: eo ꝙ phur ideſt ſors in v-
naz miſſa fuerit. Et cuncta que geſta ſunt epi-
ſtole .i. libri huius volumine ↄtinentur: queqꝫ
ſuſtinuerunt: ⁊ que deinceps immutáta ſunt:

ſuſceperunt iudei ſuper ſe ⁊ ſemen ſuum ⁊ ſu per cunctos qui religioni eorum voluerunt copulári: vt nulli liceat duos hos dies abſq3 ſolēnitate tranſigere quos ſcriptura teſtatur: et cetera expetūt tempora annis ſibi iugiter ſuccedentibus. Iſti ſunt dies quos nulla vnq3 delebit obliuio: ⁊ per ſingulas generationes cūcte in toto orbe prouincie celebrabunt: nec eſt vlla ciuitas in qua dies phurim ideſt ſortium non obſeruenť a iudeis: ⁊ ab eoru3 progenie que his cerimonijs obligata eſt. Scripſerunt q3 heſter regina filia abiahil: ⁊ mardocheus iudeus etiā ſecundā epiſtolā: vt omni ſtudio dies iſta ſolēnis ſanciretur in poſteru3. Et miſerunt ad omnes iudeos qui in centu3 viginti ſeptem prouincijs regis aſſueri verſabantur vt haberent pacem ⁊ ſuſciperent veritatē obſeruantes dies ſortiu3 ⁊ ſuo tēpore cū gaudio celebrarent ſicut conſtituerāt mardocheus ⁊ heſter. Et illi obſeruanda ſuſceperunt a ſe ⁊ a ſemine ſuo ieiunia atq3 clamores ⁊ ſortium dies: ⁊ omnia que libri huius qui vocatur heſter hiſtoria continentur.

℄ Ca. Sū. ℄ De cōtinuatione dicto⁊ ad dicēda: ⁊ expoſitiōe ſomnij mardochei. ℄ X

A Rex vero aſſuerus oēm terra3 et cunctas maris inſulas: fecit tributarias cuius fortitudo ⁊ imperiū: ⁊ dignitas atq3 ſublimitas qua exaltauit mardocheū: ſcripta ſunt in libris medorum atq3 pſarū: ⁊ quō mardocheus iudaici generis ſecūdus a rege aſſuero fuerit: ⁊ magnus apud iudeos: ⁊ acceptabilis plebi fratrū ſuo⁊ qrens bona populo ſuo: ⁊ loquens ea que ad pacē ſeminis ſui ptinerent. ℄ Que habenť in B hebreo plena fide expſſi: hec aūt. que ſequunť ſcripta repperi in editione vulgata: que grecorū lingua ⁊ litteris cōtinenť. Et interi3 poſt finē libri hoc caplm ferebať qđ iuxta cōſuetudinē noſtrā obelo ideſt verū pnotauim⁹. ✝ Dixitq3 mardocheus. A deo facta ſunt iſta. Recordatus ſum ſomnij qđ videram: hec eade3 ſignificātis: nec eorū quicq3 irritū fuit.ª Par C uus fons qui creuit in fluuiū: ⁊ in lucē ſolem q3 conuerſus eſt: ⁊ in aquas plurimas redundauit heſter eſt: quam rex accepit vxorem ⁊ voluit eſſe reginā. Duo autē dracones: ego ſum ⁊ amān. Gentes que cōuenerāt: hi ſunt qui conati ſunt delere nomen iudeo⁊. Gens autē mea iſrael eſt: que clamauit ad dominū: ⁊ ſaluū fecit populū ſuū: liberauitq3 nos ab oībus malis: ⁊ fecit ſigna magna atq3 portenta inter gētes: ⁊ duas ſortes eſſe precepit: vnam populi dei: ⁊ alterā cunctarū gentiū. Venitq3 D vtraq3 ſors in ſtatutū et illo iam tēpore cora3 deo vniuerſis gētib⁹: ⁊ recordatus eſt dñs populi ſui: ac miſertus hereditatis ſue. Et obſeruabunť dies iſti in menſe adār qrtadecima ⁊ quintadecima die eiuſdem menſis cū oī ſtūdio ⁊ gaudio in vnū cetū ppli ꝯgregati in cūctas deinceps generationes populi iſrael.

(left margin: Heb. cer…; Vbi ſcil. hieron. ⁊ non … Textus ſequitur; Infra. II. b)

℄ Ca. Sū. ℄ De diuerſitate litterarū qualiter in hebreos ꝯmulgata ē editio: ⁊ ſomnio mardochei. ℄ XI

A Anno quarto regnātib⁹ ptolomeo ⁊ cleopatra: attulerūt doſitheus qui ſe ſacerdotē ⁊ leuitici generis ferebat ⁊ ptolome⁹ filius eius hāc eplām phurim: quā dixerūt interpretatam eſſe lyſimacū ptolomei filiū in hieruſalē. ℄ Hoc quoq3 ✝ principiū erat in editione vulgata: qđ nec in hebreo: nec apud vllū ferť iterpretū ✝ Anno ſcđo regnāte artaxerxe maximo prima die mēſis niſān vidit ſomniū mardochē⁹ B filī⁹ iaheri: filij ſemei: filij cis: de tribu beniamin: hō iudeus q habitabat in vrbe ſuſis: vir magnus ⁊ inter primos aule regie. Erat autē de eo numero captiuorum quos tranſtulerat nabuchodonoſor rex babylonis de hieruſale3 cū iechonia rege iuda: ⁊ hoc ei⁹ ſomniū fuit. C Apparuerūt voces ⁊ tumultus tonitrua ⁊ terremotus ⁊ ꝯturbatio ſuper terrā. Et ecce duo dracones magni paratiq3 contra ſe in preliu3 Ad quorū clamorem cūcte cōcitate ſunt nationes: vt pugnarent contra gentē iuſtorum. Fuitq3 dies illa tenebrarū ⁊ diſcriminis: tribulationis ⁊ anguſtie: ⁊ ingens formido ſuper terram. Conturbataq3 eſt gens iuſtorum timentium mala ſua: ⁊ preparata ad mortem Clamauerūtq3 ad deum. Et illis vociferan- D tibus ª fons paruus creuit in fluuium maximū ⁊ in aquas plurimas redundauit. Lux et ſol ortus eſt: ⁊ humiles exaltati ſunt: ⁊ deuorauerunt inclytos. Qđ cu3 vidiſſet mardochē⁹ ⁊ ſurrexiſſet de ſtratu: cogitabat quid deus facere vellet. Et fixū habebat in animo: ſcire cū piens quid ſignificaret ſomniū.

(right margin: Verba ſcil. hieron. ⁊ non … ſcriptum ✝ Textus ſequitur; ª ſup. 10. c.)

℄ Ca. Sū. ℄ De irritatione manifeſtatiōis inſidiarū quā miſit artaxerxes ꝓuinciarū ducibus quib⁹ omnibus ꝑerat. ℄ XII

A ᵃ Morabať aũt eo tp̃e in aula re-
ᵃ ſup. 2. b / c 6. a. gis cũ bagathã ꝛ tharã eunu-
chis regis: qui ianitores erant
B palatij. Cũq; intellexiſſet cogi-
tationes eoꝝ ꝛ curas diligẽ-
tiꝰ puidiſſet: didicit ꝙ conareť
in regẽ artaxerxẽ manus mittere. Et nuncia-
uit ſup eo regi. Qui de vtroq; habita queſtio
C ne: confeſſos iuſſit duci ad mortẽ. Rex aũt qḋ
geſtũ erat ſcripſit in cõmentarijs. Sed ꝛ mar-
dochẽꝰ rei memoriã litteris tradidit. Prece
D pitq; ei rex vt in aula palatij moraret: datis
ei pro delatione muneribꝰ. Amãn vero filius
amadathi bugeus erat glorioſiſſimꝰ corã rege
ᵇ ſup. 2. b ᵇ et voluit nocere mardocheo ꝛ populo eiꝰ p
duobus eunuchis regis qui fuerãt interfecti
verba ſci hieronymi uſq; in fine capit. ¶ Huc uſq; prohemiũ. Que ſequunť in eo lo
co poſita erãt vbi ſcriptũ eſt in volumine. Et
diripuerunt bona vel ſubſtantias eoꝝ. Que in
ſola vulgata editione repperimus. Epiſtole
autem hoc exemplar fuit.

¶ Ca. Sũ. ¶ De edicto repentino: de aman
ꝛ eius exemplar epiſtole quã miſit artaxer-
xes. cxxvij. ꝓuinciarũ ducibꝰ: quibꝰ oĩbꝰ ꝑat
ſumptũ de vulgata editiõe apud iudeos: de cõ
denatiõe eoꝝ: de orõne mardochei. ¶ XIII

Textus ſequitur
A ᵃ Rex maximꝰ artaxerxes ab in-
ᵃ ſup. 1. a. infra. 6. a. dia vſq; ethiopiã centũ vigin-
tiſeptẽ ꝓuinciarũ principibꝰ et
ducibꝰ q eius imperio ſubiecti
ſunt ſalutẽ. Cũ plurimis gẽtibꝰ
imperarẽ: ꝛ vniuerſum orbem
mee ditioni ſubiugaſſem: volui nequaq; abu
ti potentie magnitudine: ſ; clemẽtie ꝛ lenita
te gubernare ſubiectos: vt abſq; vllo terrore
vitã ſilẽtio trãſigentes: optata cunctis morta
B libꝰ pace fruerenť. Querente aũt me a cõſi-
ᵇ ſup. 4. b liarijs meis quõ poſſet hoc impleri: ᵇ vnus q
ſapientia ꝛ fide ceteros ꝓcellebat: ꝛ erat poſt
regẽ ſecũdus amãn noĩe indicauit mihi in to
to orbe terrarũ populũ eſſe diſperſuz: q nouis
vtereť legibꝰ: ꝛ contra omniũ gentiũ cõſue-
tudinẽ faciens regum iuſſa contẽneret: ꝛ vni-
uerſarum concordiã nationum ſua diſſenſio
ne violaret. Qḋ cum didiciſſemus: videntes
vnam gentem rebellẽ aduerſus omne homi
num genus peruerſis vti legibꝰ: noſtriſq; iuſ-
ſionibꝰ cõtraire: ꝛ turbare ſubiectaruz nobis
prouinciarũ pacẽ atq; concordiã: iuſſimus vt
quoſcunq; amãn q omnibꝰ ꝓuincijs ꝓpoſitꝰ
eſt: ꝛ ſecundus a rege: ꝛ quẽ patris loco coli-
mus monſtrauerit: cũ coniugibus ac liberis
deleanť ab inimicis ſuis. Nulluſq; eorum mi C
ſereatur: quartadecima die duodecimi mẽſis
adar ãni preſentis: vt nepharij homines vno
die ad inferos deſcendentes: reddant impe-
rio noſtro pacẽ quã turbauerãt. ¶ Huc uſq; verba ſci hieronymi ... ſup. 4. d
exemplar epiſtole. Que ſequunť poſt eũ locuz
ſcripta repperi. Ubi legiť. ᶜ Pergenſq; mar-
docheus fecit omnia que eiꝰ mandauerat he-
ſter. Nec tñ habetur in hebraico: ꝛ apud nul
luz penitus feruntur interpretũ. + Mardocheꝰ Textus ſequitur
aũt deprecatus eſt dñm: memor omniũ opeꝝ
eius: ꝛ dixit. Domine dñe rex omnipotẽs: in
ditione enim tua cũcta ſunt poſita: ꝛ nõ eſt q
poſſit tue reſiſtere volũtati: ſi decreueris ſalua
re iſrael. ᵃ Tu feciſti celum ꝛ terram: ꝛ quic- ᵃ pſal.
quid celi ambitu cõtinetur: dñs omnium es: D
nec eſt qui reſiſtat maieſtati tue. Cuncta noſti
ꝛ ſcis: q: nõ pro ſuperbia ꝛ cõtumelia: ꝛ aliq̃
glorie cupiditate fecerim hoc: vt non adora-
rem amãn ſupbiſſimũ. Libenter enĩ pro ſalu
te iſrael etiã veſtigia pedũ eius deoſculari pa
ratus eſſem: ſed timui ne honorẽ dei mei trãſ
ferrem ad hominem: ꝛ ne quenq; adorarez:
excepto deo meo. Et nũc dñe rex deus habrahã
miſerere populi tui: q: volunt nos inimici no
ſtri perdere: ꝛ hereditatẽ tuam delere. Ne de-
ſpicias partẽ tuam quã redemiſti de egypto.
Exaudi deprecationẽ meã: ꝛ propitius eſto ſor
ti ꝛ funiculo tuo: ꝛ conuerte luctum noſtruz
in gaudiũ: vt viuentes laudemus nomen tuũ
dñe: ꝛ ne claudas ora te canẽtiũ. Oĩs quoq;
iſrael pari mẽte ꝛ obſecratione clamauit ad
dominũ: eo ꝙ eis certa mors impenderet.

¶ Ca. Sũ. ¶ De planctu heſter: ꝛ de oratio-
ne eius que adorauit dominũ: ꝛ qḋ ſit repertũ
in vulgata editione. ¶ XIIII

Eſter quoq; regina cõfugit ad
dñm: pauens periculũ qḋ immi A
nebat. Cũq; depoſuiſſet veſtes
regias: fletibꝰ ꝛ luctui apta in-
dumenta ſuſcepit: ꝛ p vnguen-
tis varijs cinere ꝛ ſtercore im-
pleuit caput: ꝛ corpus ſuuz humiliauit ieiu-
nijs: omniaq; loca in quibus antea letari con-
ſueuerat: criniũ laceratione compleuit. Et de
precabatur dominũ deũ iſrael: dicens. Domi-
ne mi qui rex noſter es ſolus: adiuua me ſoli
tariam: + ꝛ cuius ꝑter te nullus eſt auxiliator mr. +
aliud periculũ meũ in manibus meis eſt. Au B
diui a pr̃e meo ꝙ tu dñe tuliſſes iſrael de cun-
ctis gẽtibꝰ

ctis gētib⁹: ⁊ patres noſtros ex oīb⁹ retro maiorib⁹ ſuis: vt poſſideres hereditatē ſempiternā: feciſtiq; eis ſicut locutus es. Peccauimus in cōſpectu tuo: ⁊ idcirco tradidiſti nos in manus inimicorum noſtrorum. Coluimus enim deos eoꝝ. Juſtus es dn̄e. Et núc nō eis ſufficit ꝙ duriſſima nos opprimūt ſuitute: ſʒ róbur manuū ſuarū idoloꝝ potētie deputátes: volūt tua mutare ꝓmiſſa: ⁊ delére hereditatē tuā: et cláudere ora laudátiū te: atq; extinguere gloriā tēpli ⁊ altaris tui: vt apériant ora gentiū: ⁊ laudēt idoloꝝ fortitudinē: ⁊ predicēt carnalem regē in ſempiternū.
C Ne trádas dn̄e ſcéptrū tuū his qui nō ſunt: ne rideát ad ruinā noſtrā: ſed cōuerte cōſiliū eoꝝ ſuper eos: ⁊ eū qui in nos cepit ſeruire diſperde. Memento dn̄e ⁊ oſtēde te nobis in tēpore tribulationis noſtre: ⁊ da mihi fiduciā dn̄e rex deoꝝ ⁊ vniuerſe poteſtatis: tribue ſmonē cōpoſitū in ore meo in cōſpectu leonis: ⁊ tránſfer cor illi⁹ in odiū hoſtis noſtri vt ⁊ ipſe péreat: ⁊ céterí q ei ꝯſéntiūt. Nos aūt libera ī manu tua: ⁊ ádiuua me nullū aliud auxiliū habēte: niſi te dn̄e qui habes omniū ſciētiā: ⁊ noſti ꝙ óderiʒ gloriā iniquoꝝ: ⁊ deteſter cubile incircūciſoꝝ ⁊
D oīs alienigene. Tu ſcis neceſſitatē meā ꝙ abominer ſignū ſupbie ⁊ glorie mee qđ eſt ſuper caput meū in dieb⁹ oſtentationis mee: [a] déteſter illud quaſi pánnū menſtruáte: ⁊ nō portē in dieb⁹ ſiléntij mei: ⁊ ꝙ nō coméderiʒ in menſa amán: nec mihi placúerit cōuiuiū regis: ⁊ nō biberim vinū libáminū: ⁊ nunq̄ lētata ſit ancilla tua exquo huc tranſláta ſuʒ vſq; in preſentē diē: niſi in te dn̄e deus habraám Deus fortis ſup omnes: exáudi + vocē eoꝝ qui nullā aliam ſpem hábent: ⁊ libera nos de manu iniquórum: ⁊ érue me a timore meo.

C Hec q̄ʒ addita repperi in editiōe vulgata.

C Ca. Sū. C Additio reperta in vulgata editione: qualiter mardocheus mandauit heſter vt intraret ad regē: qualiter intrauit: de pulchritudine eius: qualiter territa eſt ad aſpectum regis. C XV

A ET mandáuit ei: haud dubium quin heſtér: mardocheus: vt ingrederétur ad regē: ⁊ rogaret ꝓ populo ſuo ⁊ pro pátria ſua. Memorare inquit dieꝝ humilitatis tue: quomō nutrita ſis ī manu mea: q: amán ſecundus a rege locutus eſt cōtra nos in mortē: ⁊ tu inuoca dn̄m ⁊ loquere regi pro nobis: ⁊ libera nos de morte.

ſupra.5 — ſo + pa- m — verba ſi hieronimi

C Necnō ⁊ iſta que ſubdita ſunt: in editione vulgata repperi. + Die aūt tertio + [a] depóſuit veſtiménta ornátus ſui: ⁊ circundata eſt gloria ſua. Cúq; regio fulgéret hábitu: ⁊ inuocaſſet omniū rectorē ⁊ ſaluatorē deum: aſſumpſit duas fámulas: ⁊ ſup vnā quidem innitebaṫ quaſi pre delicijs ⁊ nimia teneritudine corpus ſuū férre nō ſuſtinens: áltera autem famularum ſequebaṫ dn̄am defluéntia in humū índuménta ſuſténtās. Ipſa aūt róſeo colóre vultum perfúſa: ⁊ gratis ac niténtib⁹ óculis triſtem celábat ánimū: ⁊ nimio timore ꝯtráctū Ingreſſa igiṫ cúcta ꝑ órdinē óſtia. ſtétit cōtra regē vbi ille reſidébat ſuper ſólium regni ſui: indútus veſtibus régijs auróq; fúlgens ⁊ precióſis lapidib⁹: eratq; terribilis aſpéctu. Cūq; eleuáſſet fáciē: ⁊ ardéntib⁹ óculis furoreʒ péctoris indicáſſet: regina córruit: ⁊ in pallórē colóre mutato laſſum ſup ancillulam reclináuit caput. Conuertitq; deus ſpiritum regis in manſuetúdinē: ⁊ feſtinus ac metuens exiliuit de ſólio: ⁊ ſuſténtans eā vlnis ſuis dónec rediret ad ſe: his verbis blandiebátur. Quid habes heſtér? Ego ſum frater tuus: noli metúere. Non moriéris. Nō enim ꝓ te: ſed pro + omnib⁹ hec lex conſtituta eſt. Accéde igiṫ: ⁊ tánge ſcéptrū. Cúq; illa reticéret: tulit áuream virgam: ⁊ póſuit ſup cóllū eius: ⁊ oſculátus eſt eam: ⁊ ait. Cur mihi non lóqueris? Que reſpondit. [b] Vidi te domine quaſi angelum dei: ⁊ conturbátum eſt cor meuʒ pre timóre glórie tue. Valde enim mirabilis es domine: ⁊ facies tua plena eſt gratiarum. Cūq; loquereṫ rurſus córruit ⁊ pene exanimata eſt. Rex autē turbabatur: ⁊ omnes miniſtri eius conſolabántur + eum.

C Exemplar epiſtole regis artaxerxis quā ꝓ iudeis ad totas regni ſui ꝓuíncias miſit: qđ et ipſum in hebraico volumine non habetur.

C Ca. Sū. C Aliud exēplar ep̄le qđ ī hebreo nō habeṫ: de reuocatione lrāꝝ amā: ⁊ q̄ iudei hāc diē in feſtiuitatē ſuſcipiāt. C XVI

REx magnus artaxérxes [a] ab india vſq; ethiopiā centum vigintiſeptem prouinciarum ducibus ac principib⁹ qui noſtre iuſſioni obédiunt: ſalutem dicit. Multi bonitate príncipum ⁊ honore qui in eos collatus eſt abúſi ſunt in ſupérbiam: ⁊ non ſolum ſubiectos régib⁹ ni-

verba ſcti hieronymi + Sequiṫ textus
B a ſſ. + re ſūpſit veſtiménta ornatus ſui.
Artaxerxes qui et aſſuerus ⁊ heſter filius xij. pſarū rex
Carle recui puncipiū
E Artheimiſia regina mauſoleum ꝯdit
D Demoſtenes orator
Alij + hominib⁹
b Ge.32.b 2.reg.19.e
Ariſtoteles philoſophus
Eſchines philoſophus
Alij + eas
verba ſcti hieronymi
Carmenides philoſophus
A a ſup.11.a.
Xenophilus phedron
Xenocrates

tuntur opprimere: ſed datã ſibi gloriam nõ ferentes: in ipſos qui dederunt moliunt inſidias. Nec contenti ſunt gratias nõ agere beneficijs: ⁊ humanitatis in ſe iura violare: ſed dei quoq̧ cuncta cernẽtis arbitrant ſe poſſe fugere ſententiã. Et intantũ veſanie proruperũt vt eos qui credita ſibi officia diligenter obſeruant: ⁊ ita cũcta agunt vt omniũ laude digni ſint: mendaciorũ + cuniculis conent ſubuertere: dũ aures principũ ſimplices ⁊ ex ſua natura alios eſtimantes callida fraude decipiunt. Que res ⁊ ex veterib⁹ probatur hiſtorijs: ⁊ ex his que geruntur quotidie quomõ malis quorundã ſuggeſtionib⁹ regum ſtudia deprauent. Unde prouidendũ eſt paci omniũ prouinciarũ. Nec putare debetis ſi diuerſa iubeamus ex animi noſtri venire leuitate: ſed pro qualitate ⁊ neceſſitate temporũ vt reipublice poſſit vtilitas ferre ſententiã.[b] Et vt maniſeſtius qđ dicimus intelligatis. Aman fili⁹ amadathi ⁊ animo ⁊ gente macedo alienuſq̧ a perſarũ ſanguine: ⁊ pietatẽ noſtram ſua crudelitate cõmaculans: peregrinus a nobis ſuſceptus eſt: ⁊ tantã in ſe expertus humanitatẽ vt pater noſter vocaret ⁊ adoraret ab oib⁹ poſt regẽ ſecũdus. Qui in tãtũ arrogantie tumorẽ ſublatus eſt[c] vt regno priuare nos niteret ⁊ ſpiritu. Nam mardocheuz cuius fide ⁊ beneficijs viuimus: ⁊ conſortẽ regni noſtri heſter: cum omni gente ſua: nouis quibuſdã atq̧ inauditis machinis expetiuit in mortem hoc cogitans vt illis interfectis inſidiaret noſtre ſolitudini: ⁊ regnũ perſarũ transferret in macedonas. Nos autẽ a peſſimo mortalium iudeos neci deſtinatos: in nulla penitus culpa reppérimus: ſed econtrario iuſtis vtentes legibus ⁊ filios altiſſimi ⁊ maximi ſemp̧q̧ viuentis dei: cuius beneficio ⁊ patribus noſtris ⁊ nobis regnũ eſt traditum[d] ⁊ vſq̧ hodie cuſtoditur. Unde eas litteras quas ſub noie noſtro ille direxerat ſciatis eẽ irritas.[e] Pro quo ſcelere añ portas huius vrbis ideſt ſuſis ⁊ ipſe qui machinat⁹ eſt: ⁊ oĩs cognatio ei⁹ pendet in patibulis: nõ nobis ſed deo reddente ei qđ meruit. Hoc aũt edictũ qđ nũc mittimus: in cũctis vrbib⁹ proponat: vt liceat iudeis vti legibus ſuis. Quib⁹ debetis eſſe amminiculo: vt eos qui ſe ad necem eorũ parauerant: poſſint interficere tertiadecima die menſis duodecimi qui vocat adar. Hanc enim diem de⁹ omnipotẽs merorĩs ⁊ luctus eis vertit in gaudium. Unde ⁊ vos inter ceteros feſtos dies: hanc habetote diem ⁊ celebrate eam cum omi leticia: vt ⁊ in poſterum cognoſcatur: omnes qui fideliter perſis obediũt dignam pro fide recipere mercedem: qui autem inſidiantur regno eorum: perire pro ſcelere. Omnis autẽ prouincia ⁊ ciuitas que noluerit ſolennitatis hui⁹ eſſe particeps: gladio ⁊ igne pereat: ⁊ ſic deleatur vt non ſolum hominibus: ſed etiam invia beſtijs ſit in ſempiternum pro exemplo contemptus ⁊ inobedientie.

Templũ diane cõburitur

Popylius romanus

ale+ ſumi culis

Arſanes ii. perſarum rex

B Darius vltimus perſarũ rex

Alexãder magnus

Papyri⁹

b ſup. 3. a

Hermes ſmegiſt⁹ philoſophus

Apuleius philoſophus

ẽ ſub leuatus

c ſup. 2.

C

Mantiqua conditur

d ſup. 3

e ſup. 7. b

D

Alexãdria egypti cõditur

¶ Explicit liber heſter.

¶ Incipit prologus primus in iob ſecundũ tranſlationem ſeptuaginta.

Cogor per ſingulos ſcripture diuine libros: aduerſariorum reſpondere maledictis: q interpretationẽ meã reprehenſionẽ ſeptuaginta interpretũ criminant quaſi non ⁊ apud grecos aqla ſymmachus ⁊ theodotion: vel verbũ e verbo: vel ſẽſum e ſenſu: vel ex vtroq̧ cõmixtum ⁊ medie tẽperatum genus tranſlationis expreſſerint: ⁊ omnia veteris inſtrumenti volumina origenes obelis aſteriſciſq̧ diſtinxerint: quos vel[f] additos vel de theodotione ſumptos tranſlationi antique inſeruit: probans defuiſſe qđ + additũ eſt. Diſcant igitur obtrectatores mei recipere in toto: qđ in partib⁹ ſuſceperũt: aut interpretationẽ meam cũ aſteriſcis ſuis radere. Neq̧ eniz fieri poteſt vt quos plura intermiſiſſe ſuſceperint: non eoſdẽ etiã in quibuſdaz erraſſe fateant precipue in iob: cui ſi ea que ſub aſteriſcis addita ſũt ſubtraxeris: pars maxima detruncabit. Et hoc dũtaxat apud grecos. Ceterũ apud latinos añ eam tranſlationẽ quã ſub aſteriſcis ⁊ obelis nuper edidimus ſeptingenti ferme aut octingenti verſus deſunt: vt decurtatus ⁊ laceratus corroſuſq̧ liber: + feditatẽ ſui publice legentibus prebeat. Hec autẽ tranſlatio nullũ de veterib⁹ ſequitur interpretem: ſed ex ipſo hebraico arabicoq̧ ſermone: ⁊ interdũ ſyro: nunc verba: nunc ſẽſus: nunc ſimul vtrũq̧ reſonabit. Obliquus enim etiam apud hebreos totus liber fertur ⁊ lubricus: ⁊ qđ greci rhetores vocant ſchematiſmenos: dũ qui aliud loquit: aliud agit. Ut ſi velis anguillam vel murenulam ſtrictis

ſ.+ ad ditu

ſe+ ditatẽ

tenére mánibus: quanto fortius p̄ſſeris: tanto citius elábitur. Memini me ob intelligentiam huius voluminis lyddeum quendā preceptorem: qui apud hebreos primus habéri putabat̄: nō paruis redemiſſe nūmis: cuius doctrina an aliquid profécerim: néſcio. Hoc vnū ſcio nō potuiſſe me interpretári: niſi qd̄ ante intellexerā. A principio itaq; volúminis vſq; ad verba iob apud hebréos proſa oratio eſt. Porro a verbis iob in quibus ait [a] pereat dies in qua natus ſum: ⁊ nox in qua dictum eſt cóceptus eſt hō: vſq; ad eū locum vbi ante finem volúminis ſcriptū eſt. [b] idcirco ipſe me reprehendo ⁊ ágo penitentiam in fauilla ⁊ cinere: hexametri verſus ſūt: dáctylo ſpōdéoq; curréntes: ⁊ propter lingue idióma crébro recipientes ⁊ alios pedes: non earundē ſyllabārum: ſed earúndē témporū. Interdum quoq; rýthmus ipſe dúlcis ⁊ tinnulus fertur númeris pedum ſolútis: qd̄ métrici magis q̄ ſimplex lector intélligunt. A ſupradicto autē verſu vſq; ad finem libri: páruum cóma qd̄ remanet proſa oratione cōtéxitur. Quod ſi cui videt̄ incrédulū: métra ſcilicet eſſe apud hebréos: ⁊ in morē noſtri flácci greciq; píndari et alcéi ⁊ ſaphó: vel pſaltériū vel lamentatiónes hieremie: vel omnia ferme ſcripturarum cántica cōprehendi: legat philónem: ióſephū: origénem: ceſarienſem euſébiū: ⁊ eorum teſtimonio me verum dicere cōprobabit Audiant quapropter canes mei: idcirco me in hoc volumine laboráſſe: non vt interpretatiónē antiquā reprehénderē: ſed vt ea que in illa aut obſcura ſunt: aut omiſſa: aut certe ſcriptorū vitio deprauáta: manifeſtiora noſtra interpretatióne fierent: qui ⁊ hebréū ſermonē + ex parte didícimus: ⁊ in latino pene ab ipſis cunábulis inter grāmaticos ⁊ retores ⁊ philoſophos detriti ſumus. Qd̄ ſi apud grécos poſt ſeptuaginta editiónē iam chriſti euangelio choruſcánte iudéus áquila ⁊ ſýmmachus ac theodotion iudaiçántes heretici ſunt recépti: qui multa myſteria ſaluatóris ſúbdola interpretatióne celárunt: ⁊ tamen in exemplis habent̄ apud eccleſias ⁊ explanant̄ ab eccleſiaſticis viris: quātomagis ego chriſtian⁹ ⁊ de parentib⁹ chriſtianis natus: ⁊ vexillum crucis in mea fronte portans: cuius ſtudiū fuit omiſſa repetere: deprauáta corrigere: ⁊ ſacramenta eccleſie puro ⁊ fideli aperire ſermone: vel a faſtidióſis vel a malignis lectoribus nō debeo reprobári. Habeant qui volunt veteres libros vel in membranis purpureis auro argentoq; deſcriptos: vel + vncialibus (vt vulgo áiunt) litteris onera magis exaráta q̄ códices: dúmodo mihi meiſq; permittant páuperes habere cédulas: ⁊ non tam púlcros códices q̄ emendatos. Vtraq; autem editio: ⁊ ſeptuagita iuxta grecos: ⁊ mea iuxta hebreos in latinum meo labore tranſlata eſt. Eligat vnuſquiſq; qd̄ vult: ⁊ ſtudióſum me magis q̄ maliuolum probet.

Margin: a Job.3.a. — b Job.14.a. — al. + in — al. + decre- uim — al. + inicialibus

¶ Explicit primus prologus in librum iob.

¶ Item ſecūdus plogus in iob ſm̄ hebraicū.

SI aūt fiſcéllā iunco texerem: aut palmárū fólia complicárē vt i ſudore vult⁹ mei comederem panē [a] ⁊ ventris opus ſolicita mēte pertractárē: nullus morderet [b] nemo reprehénderet. Nunc autē quia iuxta ſententiā ſaluatoris volo operári cibum qui nō perit: ⁊ antiquā diuinorū + voluminū viam ſentib⁹ virgultiſq; purgare error mihi géminus infigitur: corrector vitiorū falſarius vocor: ⁊ erróres non auferre: ſed ſerere. Tanta eſt enim vetuſtatis cōſuetúdo: vt etiā confeſſa pleriſq; vitia pláceant: dū magis púlchros habere volunt códices q̄ emendatos. Quapropter o fratres dilectiſſimi: vnicum nobilitatis ⁊ humilitatis exémplar: pro flabello cálathis ſportelliſq; munuſculis monachorū ſpiritália hec ⁊ manſura dona ſuſcipite [c] ac beatum iob q adhuc apud latinos iacébat in ſtercore: ⁊ vermibus ſcatébat errórum: integrum immaculatúmq; gaudéte. [d] Quomodo enī poſt probationem atq; victóriam duplicia ſunt ei vniuerſa rédditā: ita ego in lingua noſtra vt audácter loquar: feci eum habere que amiſerat. Igitur et vos ⁊ vnumquemq; lectorem ſolita prefatione commóneo ⁊ in principijs librorum eadē ſemp̄ annectens rogo: vt vbicūq; ſemp̄ precedéntes virgulas videritis: ſciatis ea que ſubiecta ſunt in hebraicis voluminib⁹ non haberi. Porró vbi ſtelle imágo prefúlſerit: ex hebreo in ſermone noſtro áddita ſunt. Necnon ⁊ illa que haberi videbántur ⁊ ita corrúpta erunt vt ſenſum legentibus tollerent orantibus vobis magno labore correxi: magis vtile quid ex odio meo eccleſijs chriſti venturum ratus: q̄ ex aliorū negocio.

Margin: a Gen.3.a. — b Job.6.a — c Job.2.b — d Job.42.c.

¶ Explicit prologus ſecūdus in librū iob.

¶ Incipit argumentum in libꝛum iob.

IN terra quidē habitaſſe iob vſitidi in finibꝰ idumée ꝛ arábie ꝛ erat ei ante nomē iobáb. Et accépit vxoꝛē arabiſſam: ꝛ genuit filium quē vocauit ennón. Erat aūt ipſe filius quidē zaréth de eſaú filijs filius: de matre vero boſrá: ita vt ſit quītus ab habꝛaám. Et hi ſunt reges ꝗ regnauērūt ī edóm: in qua ꝛ ipſe regnauit. Sed primus in ea regnauit balách filius beóꝛ ꝛ nomen eiuſdē ciuitatis † machabá. Poſt hūc autē barich. Poſt eum iobáb ꝗ vocatur iób. Poſt iób aūt cuſrám: ꝗ erat dux ex themanóꝝ regióne. Et poſt illū regnauit adár filius beáth: ꝗ excidit madian in cāpo moáb ꝛ nomen ciuitatis eius chethꝛauith. Not ꝛ nabo

¶ Explicit argumentū.

¶ Incipit liber iob.

¶ Ca. Sū. ¶ De ſctitate iób ꝛ filijs ꝛ ſubſtātia eius: de ꝯuiuio filioꝝ: de ſathan ꝗ expetita licētia a dño ꝑcuſſit camelos: boues ꝛ aſinos: oues ꝛ pueros: ad vltimū liberos eius: de meſticia iob ꝛ laude eius [a] ad dñm. ¶ Cap. I

A VIr erat in terra hús nomine iób. Et erat vir ille ſimplex ꝛ rectus ac timēs deum: ꝛ recédēs a malo. Natiq; ſunt ei ſeptē filij: ꝛ tres filie. [b] Et fuit poſſéſſio eius ſeptē milia ouiū: ꝛ tria milia camelóꝝ: quīgēta quoq; iuga boū: ꝛ quīgente áſine: ac familia multa nimis. Eratq; vir ille magnus inter oēs orientales. Et ibāt filij eius: ꝛ faciebāt cōuiuia ꝑ domos vnuſqſq; in die ſuo. Et mittentes vocabant tres ſoꝛores ſuas vt comēderēt ꝛ biberēt cū eis. Cūq; ī oꝛbē trāſiſſent dies cōuiuij: mittebát ad eos iób: ꝛ ſctificabat illos: [c] cōſurgēnſq; dilúculo offerebat holocháuſta per ſingulos. Dicebat enim. Ne foꝛte peccáuerint filij mei: ꝛ bñdixerint deo in coꝛdibus ſuis. [b] Sic faciebat iób cūctis diebꝰ. Quadā autē die cū veniſſent filij dei vt aſſiſterēt corā dño: áffuit inter eos etiā ſathán. Cui dixit dñs. Unde venis? Qui reſpondens ait. Circuiui terram: ꝛ perambuláui eā. Dixitq; dñs ad eū. Nunquid cōſideráſti ſeruū meum iób: ꝙ non ſit ei ſimilis in terra: homo ſimplex ꝛ rectus ac timens deū ꝛ recédēs a malo? Cui reſpōdens ſathán: ait. Nunqd fruſtra iób timet deū? Nonne tu valláſti eum ac domum eius vniuerſámq; ſubſtántiam eius per circúitum? Operibus manuum eius benedixiſti: ꝛ poſſeſſio eius créuit in terra. Sed extēnde páululum manū tuā: ꝛ tange cuncta que poſſidet: niſi in faciē benedixerit tibi. Dixit ergo dñs ad ſathán. Ecce vniuerſa que habet in manu tua ſunt: tñi in eum ne extendas manum tuā. Egreſſúſq;

C

a iſra.2.a.

b iſra.42.a.

c j.q.1. ... toꝛum ... neceſ...

b iſra...

est sathan a facie dñi. Cum autē quadam die
filij ⁊ filie eius comederent ⁊ biberent vinū
in domo fratris sui primogeniti: nuncius ve-
nit ad iob qui diceret. Boues arabant ⁊ asi-
ne pascebant̄ iuxta eos: ⁊ irruerunt sabei tu-
leruntqʒ omnia: ⁊ pueros percusserunt gladio
⁊ euasi ego solus vt nunciarem tibi. Cumqʒ
adhuc ille loqueret̄: venit alter ⁊ dixit. Ignis
Heb. ⁊ ci dei cecidit e celo: ⁊ + tactas oues: puerosqʒ cō
sumpsit: ⁊ effugi ego solus vt nunciarem tibi
Sed adhuc illo loquente: venit alius: ⁊ dixit.
D Chaldei fecerunt tres turmas: ⁊ inuaserunt
camelos ⁊ tulerunt eos: necnō ⁊ pueros per-
cusserunt gladio: ⁊ ego fugi solus vt nuncia-
rem tibi. Adhuc loquebatur ille: ⁊ ecce alius
intrauit: ⁊ dixit. Filijs tuis ⁊ filiabus vescen-
tibus ⁊ bibentibus vinū in domo fratris sui
ꝑmogeniti: repente ventus vehemens irruit
a regione deserti: ⁊ concussit quattuor angu-
los domus. Que corruens oppressit liberos tuos
⁊ mortui sunt. Et effugi ego solus vt nuntiarē
tibi. Tunc surrexit iob: ⁊ scidit vestimēta sua
⁊ tonso capite corruens in terrā: adorauit et
e Eccle. 5. dixit. [e] Nudus egressus sum de vtero matris
f Psal. 112. mee: ⁊ nudus reuertar illuc. [f] Dominus de-
infra S. c. dit: dñs abstulit: sicut dño placuit ita factū est
sit nomen domini benedictū. In omnib⁹ his
non peccauit iob labijs suis: neqʒ stultum qd
contra deum locutus est.
¶ Ca. Sū. ¶ De plaga vlceris qua percussit
eum sathan: de tentatione per vxorem facta de
amicis q venerāt ad cōsolādū eum: hi tres se
derunt in terra cū eo septē dieb⁹ ⁊ noctib⁹ nō
loquētes ꝑpter dolorē vehementē. ¶ II

Actum est aūt cum quadā die
venissent filij dei: ⁊ starēt corā
A dño: venisset quoqʒ sathan in-
ter eos: ⁊ staret in ꝯspectu eius:
vt diceret dñs ad sathan. Vñ
venis? Qui rñdens ait. Circui-
ui terrā: ⁊ perambulaui eā. Et dixit dñs ad sa
than. Nunqd ꝯsiderasti seruū meū iob qꝫ nō
a Supra I. B. sit ei similis in terra: [a] vir simplex ⁊ rectus ac
timens deū: ⁊ recedēs a malo ⁊ adhuc retinēs
innocentiā? Tu autem cōmouisti me aduer-
sus eum vt affligerem eum frustra. Cui respō
B dens sathan ait. Pellem pro pelle: ⁊ cun-
cta que habet homo dabit ꝑ anima sua. Alio
quin mitte manū tuā: ⁊ tange os eius ⁊ carnē
al. + bene dixerit ⁊ tunc videbis qꝫ in faciē + benedicat tibi: di-
xit ergo dñs ad sathan. Ecce in manu tua est:

veruntamē animā illius serua. Egressus igitur
sathan a facie dñi: percussit iob + vlcere pessi
mo a planta pedis vsqʒ ad verticē eius. Qui
testa saniē radebat: sedens in sterquilinio. Di
xit autē illi vxor sua. Adhuc tu permanes in C
simplicitate tua? Benedic deo ⁊ morere. Qui
ait ad illā. Quasi vna de stultis mulierib⁹ locuta
es. Si bona + suscepimus de manu dñi mala
quare nō + sustineamus? In omnibus his nō
peccauit iob labijs suis. Igitur audiētes tres
amici iob omne malū qd accidisset ei: venērt
singuli de loco suo: eliphaz themanites ⁊ + bal
dath suites: ⁊ sophar naamathites. Condixe
rant enim: vt pariter venientes visitarent eū D
⁊ consolarentur. Cumqʒ eleuassent procul o-
culos suos: non cognouerunt eum. Et excla-
mantes plorauerunt: scissisqʒ vestibus sparse-
runt puluerem super caput suum in celum.
Et sederunt cum eo in terra septē diebus ⁊ se
ptem noctib⁹: ⁊ nemo loquebatur ei verbū.
Videbant enim dolorem esse vehementem.
¶ Ca. Sū. ¶ Verba iob vbi ostēdit qꝫ misera
bilis est vita ꝑsens: ⁊ felix iustor̄ exitus. ¶ III

Ost hec aperuit iob os suum: ⁊ A
maledixit diei sue: ⁊ locut⁹ est.
[a] Pereat dies in qua natus sū a Dic. 10. B.
⁊ nox in qua dictum est: conce
ptus est homo: Dies illa verta-
tur in tenebras. Non requirat
eum deus desuper: ⁊ non + illustretur lumi- al. + illu stret
ne. Obscurent eum tenebre ⁊ vmbra mortis.
Occupet eum caligo ⁊ inuoluatur amaritu-
dine. Noctem illam tenebrosus turbo possi-
deat. Non computetur in diebus anni: nec B
numeretur in mensibus: Sit nox illa solita-
ria: nec laude digna. Maledicunt ei qui ma-
ledicunt diei: qui parati sunt suscitare leuia-
than. Obtenebrent̄ stelle caligine + eius. Ex- al. + noctis
pectet lucem ⁊ nō videat: nec ortum surgen-
tis aurore. Quia nō + conclusit ostia ventris al. + clausit
qui portauit me: nec abstulit mala ab oculis
meis. [b] Quare non in vulua mortuus sum: b Infra 10. D.
egressus ex vtero non statim perij. Quare ex- Dic. 20. B.
ceptus genibus: cur lactatus vberibus? Nūc
enim dormiens silerē: ⁊ somno meo requie-
scerem cum regibus ⁊ consulibus terre: qui
edificant sibi solitudines: aut cum principi-
bus qui possident aurum: ⁊ replent domos
suas argento. Aut sicut abortiuum abscondi C
tum non subsisterem: vel qui concepti nō vi-
derunt lucem. Ibi impii cessauerūt a tumul-

tur:⁊ ibi requieuerūt feſſi róbore: ⁊ quondã
vincti páriter ſine moleſtia non audiérūt vo-
cem exactoris. Páruus ⁊ magnus ibi ſunt: ⁊
ſeruus liber a dño ſuo. Quare miſero data eſt
D lux:⁊ vita his qui in amaritudine anime ſūt.
Qui expectant mortem ⁊ non venit: quaſi ef-
fodiéntes theſaurū: gaudéntq; vehementer
cum inuenerint ſepúlcrū. Uiro cuius abſcon
dita eſt via:⁊ circúndedit eum deus ténebris
al'+ inun- Anteq̃ cómedo ſuſpiro:⁊ quaſi + inundán-
dantes tes aque ſic rugitus meus: quia timor quem
timébam euenit mihi: ⁊ qđ verébar áccidit.
Nonne diſſimulaui? Nonne ſilui? Nonne qe
ui? Et venit ſuper me indignatio.
¶ Ca. Sū. ¶ Eliphaz notat iob de impatien
tia ⁊ iniuſtitia propter quã flagellat: de inani
gloria q̃ ſe iuſtum putauit. ¶ IIII
A R Eſpondens aūt eliphaz thema
nites dixit. Si cepérimus lóqui
tibi: forſitan moleſte accipies.
Sed cóceptū ſermonē tenére
qs poterit? Ecce docuiſti + mul
al'+ plu- tos:⁊ man⁹ laſſas roboráſti: va
rimos cillantes confirmauérunt ſermones tui:⁊ ge
nua trementia confortaſti. Nunc autē venit ſu
per te plága ⁊ defeciſti: tétigit te ⁊ conturbat⁹
B es. Ubi eſt timor tuus: fortitudo tua:⁊ patien
tia tua:⁊ perfectio viarū tuarū? Recordare ob
ſecro te: quis vnq̃ innocens périjt: aut quã-
do récti deléti ſunt? Quinpótius vidi eos qui
operantur iniquitatem:⁊ ſeminant dolores:⁊
al'+ me- + metuūt eos: flante deo periſſe ⁊ ſpū ire eius
tuunt eſſe cōſumptos. Rugitus léonis ⁊ vox leéne:
⁊ dentes catulórū leonū contriti ſunt. Tigris
périjt eo q̃ nō habéret prędā:⁊ cátuli leonis
diſſipáti ſunt. Porró ad me dictū eſt verbū
C abſcónditum: ⁊ quaſi furtiue ſuſcépit áuris
mea vénas ſuſúrij eius. In horróre viſionis
nocturne q̃ñ ſólet ſópor occupare homines
páuor ténuit me ⁊ trémor:⁊ omnia oſſa mea
pertérita ſunt. Et cum ſpiritus me preſente
D tranſiret: inhorruérunt pili carnis mee. Ste
tit quidam cuius non agnoſcebam vúltum:
imago coram oculis meis:⁊ vocem quaſi au
a Infra 25. b. re lénis audiui. [a] Nunquid homo dei cōpa-
ratione iuſtificábitur: aut factore ſuo purior
1.pe.2.a. erit vir? Ecce qui ſeruiunt ei non ſunt ſtábi-
b 8 peni. les ⁊ i ángelis ſuis répperit prauitatē. [b] Quã
di.2.ca. ſi tomagis hi qui hábitant domos lúteas: qui
enis añ ſi. terrenum habent fundamentū conſuméntur
c Eſa.38.c velut a tinea. [c] de mane vſq; ad veſperam ſuc-

cidéntur:⁊ quia nullus intelligit in eternum al'+ ſcru-
peribunt. Qui aūt réliqui fúerint auferéntur cat
ex eis: morientur ⁊ non in ſapientia.
¶ Ca. Sū. ¶ De exitu ſtulti: de iuſtitia dei q̃
dominus ſuos flagellat: ⁊ ſibi eos liberat: ⁊
liberatos inde dirigit. ¶ V
V Oca ergo ſi eſt qui tibi reſpón A
deat:⁊ ad áliquē ſctōꝝ cōuerte
re. + Uirū ſtultū interficit ira al'+ Stul
cundia:⁊ páruulū occidit inui al'+ Et eū
día. Ego vidi ſtultum firma ra
dice:⁊ maledixi pulchritudini
eius ſtatim. Lónge fient filij eius a ſalute: et
cōteréntur in porta:⁊ nō erit q̃ + éruat. Cui⁹ meſ al'+ eri-
ſem famélicus cómedet:⁊ ipſum rápiet ar- piat
mátus:⁊ bibent ſitiétes diuitias eius. Nihil B
in terra ſine cauſa fit:⁊ de húmo nō egrediet al'+ orit
dolor. Homo naſcitur ad laborē:⁊ auis ad + vo al'+ volá-
látū. Quãobrē ego + deprecabor dñm:⁊ deū dum
ponã elóquiū meū. Qui facit magna ⁊ iſcru- al'+ dep-
tabilia:⁊ mirabilia abſq; número. Qui dat cor
pluuiã ſup faciē terre:⁊ irrigat aquis vniuer
ſa. Qui ponit húmiles in ſublime:⁊ merén-
tes érigit ſoſpitate. Qui diſſipat cogitationes
malignorū: ne poſſint implére manus eorum
qđ céperant. [a] Qui apprehéndit ſapientes in a 1. co. 3. b.
aſtutia eorū:⁊ conſiliū prauorū diſſipat. Per C
diem incúrrent ténebras:⁊ quaſi in nocte ſic
palpabunt in meridie. Porro ſaluum faciet
egénum a gladio oris eorum:⁊ de manu vio-
lénti páuperē. Et erit egéno ſpes: iniquitas
autē contrahet os ſuū. Beatus hō qui corripi al'+ ad
tur a + dño. Increpationē ergo dñi ne répro-
bes: q̃ ipſe vulnerat ⁊ medet: pércutit ⁊ ma-
nus eius ſanábūt. In ſex tribulatiónib⁹ libe- D
rábit te:⁊ in ſéptima non tánget te malū. In
fame éruet te de morte:⁊ i béllo de manu glá
dij. A flagéllo lingue abſcódéris:⁊ nō timé-
bis calamitatē cū vénerit. In vaſtitáte ⁊ fa-
me ridébis:⁊ béſtias terre non formidabis.
Sed cum lapídibus regiónū pactum tuum:⁊
⁊ béſtie terre pacifice erunt tibi. + Et ſcies q̃ al'+ ſcié
pacem habeat tabernáculum tuum:⁊ viſitãs quoq;
ſpeciē tuam non peccabis. Et ſcies q̃ñ multi-
plex erit ſemen tuum:⁊ progénies tua quaſi
herba terre. Ingrediéris in abundántia ſepul
crum: ſicut infert acéruus + tritici in tempo- al's ſup ei
re ſuo. Ecce hoc inueſtigáuimus ita eſt: quod + tritici
auditum mente pertrácta.
¶ Ca. Sū. ¶ Reſpondet iob ⁊ dicit q̃ pena
ſua excedit culpã:⁊ tñ delectat in pena. ¶ VI

A R Eſpóndens autē iob dixit. Uti-
nam appenderéntur pctā mea
quib⁹ irā merui: ⁊ calámitas
quā patior in ſtatéra: quaſi are-
na maris hec grauior appare-
ret. Unde ⁊ verba mea dolóre
ſunt plena: qꝛ ſagitte dñi in me ſunt: quarum
a Amos 5.4. indignátio ebibit ſpiritū meum: ᵃ ⁊ terrores
dñi militant cōtra me. Nunquid rúgiet óna-
ger: cum habúerit hérbā: aut múgiet bos cū
ante preſépe plenum ſtéterit? Aut póterit có-
medi inſúlſuꝫ: qđ non eſt ſale cōditū? Aut po-
B teſt aliquis guſtáre: qđ guſtatum áffert mor-
b Puer. 27.4. tem? ᵇ Anime enim eſurienti: etiam amára
dúlcia eſſe videnť. Que prius nolebat tánge-
re anima mea: nunc pre angúſtia cibi mei ſūt
Quis det vt véniat petitio mea ⁊ qđ expécto
tribuat mihi deus: ⁊ qui cepit ipſe me cónte-
rat: ſóluat manū ſuam: ⁊ ſuccidat me: ⁊ hec
mihi ſit conſolátio vt affligens me dolóre nō
párcat: nec cōtradicam ſermonibus ſancti?
Que eſt enim fortitúdo mea vt ſuſtineaꝫ: aut
quis finis meus vt patienter ágam? Nec for-
titudo lápidū fortitúdo mea: nec caro mea
C énea eſt. Ecce non eſt auxilium mihi in me: ⁊
c 11. q. 2. c. nō eſtime mus 15. q. 1. ca. cū igitur ᶜ neceſſarij quoqꝫ mei receſſérunt a me. Qui
tóllit ab amico ſuo miſericordiam: timorem
dñi derelinquit. Fratres mei preteriérūt me:
ſicut tórrens qui ráptim tránſit in cōuallib⁹.
Qui timent pruinā írruet ſuper eos nix. Tem-
pore quo fuérint diſſipáti peribūt: ⁊ vt incalu-
erint ſolueńť de loco ſuo. Inuolute ſunt ſémi-
te greſſuū eorū: ambulabūt inuacuum ⁊ peri-
bunt. Cōſiderate ſémitas themā: itinera ſab-
bā ⁊ expectáte pauliſper. Cōfuſi ſunt: qꝛ ſperá-
ui. Uenérūt quoqꝫ vſqꝫ ad me ⁊ pudore coop-
ti ſunt. Nunc veniſtis: ⁊ modo vidéntes pla-
gā meā timetis? Nunqđ dixi afférte mihi: et
de ſubſtantia vr̃a donáte mihi: vel liberate me
de manu hóſtis ⁊ de manu robuſtoruꝫ eruite
D me? Docéte me: ⁊ ego tacébo: ⁊ ſi quid forte
ignorāui inſtruite me. Quare detraxiſtis ſmo-
nib⁹ veritatis: cū e vobis nullus ſit q poſſit ar-
gúere me. Ad increpādū tm̄ elóq̄a cōcinátis
⁊ in ventū verba pfértis. Sup pupillū irrui-
tis ⁊ ſubuertere nitimini amicū vr̃m. Uerū-
tamē qđ cepiſtis explete. Prebete áurē: ⁊ vide-
te an méntiar. Reſpōdete óbſecro abſqꝫ con-
tentióne: ⁊ loquentes id qđ iuſtuꝫ eſt iudicā-
te. Et nō inuenietis in língua mea iniqtátē:
nec in faucib⁹ meis ſtultitia perſonabit.

❡ Ca. Sū. ❡ Oſtendit qꝫ viuere labor eſt:
mors feſtinat ⁊ nō eſt reuerſio: mors feſtinat
intus penitet ⁊ clamat. ❡ VII

M Ilitia ᵃ eſt vita hominis ſuper A
terrā: ᵇ ⁊ ſicut dies mercenna- al's + ſeruus
rij dies eius. Sicut + ceruus a 32. q. 4. §. hꝰ ita ſ pina glo de pe. di. 2 ca. ſi eni aīſi.
deſiderat vmbram: ⁊ ſicut mer-
cennarius preſtolatur finē ope-
ris ſui: ſic ⁊ ego hábui ménſes
vácuos ⁊ noctes laborióſas enumeráui mihi
Si dormiero dicam. Quando conſúrgam? di. 4. ca. ſi ex bono
Et rurſum expectábo véſperam ⁊ replébor b iſra. 14. b.
doloribus vſqꝫ ad tenebras. Induta eſt caro
mea putredine ⁊ ſordibus púlueris: cutis B
mea áruit ⁊ contracta eſt. ᶜ Dies mei velo- c iſra. 9. c.
cius tranſierunt qꝫ a texénte téla ſuccíditur:
⁊ conſúmpti ſunt abſqꝫ vlla ſpe. Memento
quia ventus eſt vita mea: ⁊ non reuertétur
oculus meus vt videat bona: nec aſpiciet me
viſus hominis. Oculi tui in me: ⁊ non ſubſí-
ſtam. Sicut ꝯſumiť nubes ⁊ ptránſit: ſic q de-
ſcēdit ad ínferos non aſcéndet: nec reuerteť
vltra in domum ſuam: neqꝫ cognoſcet eum
ámplius locus eius. Quapropter ⁊ ego non
parcam ori meo: lóquar in tribulatione ſpi-
ritus mei: confabulábor cum amaritúdine
anime mee. Nunquid mare ego ſum aut cé- C
tus: quia circundediſti me cárcere. Si dixe-
ro conſolábitur me léctulus meus: ⁊ releuá-
bor loquens mecum in ſtratu meo: terrébis
me per ſómnia: ⁊ per viſiones horróre con-
cúties. Quamobrem elégit ſuſpéndium ani-
ma mea: et mortem óſſa mea. Deſperaui.
Nequaqꝫ vltra iam viuam. Parce mihi + do-
mine: nihil enim ſunt dies mei. Quid eſt ho- al's ſuper + dñe
mo quia magníficas eum: ᵈ aut quid appo- D
nis erga eum cor tuum? Uiſitas eum dilúcu- d iſra. 15. b.
lo: ⁊ ſubito próbas illum. Uſqꝫquo non pár-
cis mihi: nec dimittis me vt glútiam ſali-
uam meam? Peccaui. Quid faciam tibi o
cuſtos hominum? Quare me poſuiſti con-
trárium tibi: et factus ſum mihimetipſi gra-
uis? Cur non tollis peccatum meum: ⁊ qua-
re non áuferes iniquitatem meaꝫ? Ecce nūc
in puluere dormiam: ⁊ ſi mane me queſie-
ris non ſubſiſtam.

❡ Ca. Sū. ❡ + Baldath notat iob flagella al's + baldad
meruiſſe: ⁊ pniam nō feciſſe: deſcribit quoqꝫ
hypocritā ⁊ ruinā eius: monet iob clamare
ad dñm: oſtendēs ipſum eſſe miſericordem: ⁊
rephendit hypocritas. ❡ VIII

A
Alſ+ bal dad
REſpondens autē + baldáth ſui-
tes:dixit. Uſqꝫquo lóqueris ta
lia ꝛ ſpūs multiplex ſermonis
oris tui. Nunquid deus ſupplā
tat iudíciū: aut oīpotēs ſubuer
tit qḋ iuſtū eſt. Etiam ſi filij tui
peccauerūt ei: ꝛ dimiſit eos in manu iniquita
tis ſue: vt tamē ſi diluculo ꝯſurrēxeris ad deū
B ꝛ oīpotentē fúeris deprecatus: ſi mūdus ꝛ re-
ctus incéſſeris: ſtátim euigilabit ad te: ꝛ pa-
cátū réddet habitáculū iuſticie tue: intantuꝫ
vt ſi prióra tua fuerint práua: ꝛ nouiſſima tua
a Deu. 13. a. multiplicēt nimis.[a] Intérroga enim gene-
b pſa. 143. rationē priſtinā: ꝛ diligēter iueſtiga patrum
memóriā.[b] Heſterni quippe ſum⁹: ꝛ ignora-
mus qm̄ ſicut vmbra dies nr̄i ſunt ſuper terrā
Ipſi docébūt te. Loquēt tibi: ꝛ de corde ſuo
alſ+ vire ſcere pferent eloquia. Nunqd + virere poteſt ſcir-
alſ+ cre ſcet pus abſqꝫ humore: aut + creſcere charéctuꝫ
ſine aqua? Cum adhuc ſit in flore nec cárpat
C manu: an̄ oēs hérbas aréſcit: ſic vie omniuꝫ
qui oblíuiſcūtur deū: ꝛ ſpes hypocrite peribit.
Nō ei placébit vecórdia ſua: ꝛ ſicut tela ara-
neárū fiducia eius. Innitēt ſuper domū ſuaꝫ:
ꝛ nō ſtabit: fúlciet eaꝫ ꝛ nō cōſurget. Humē-
ctus vidēt anteqꝫ véniat ſol: ꝛ in orto ſuo ger
men eius egrediétur. Super acéruū petráruꝫ
radices eius denſabunt: ꝛ inter lápides com-
D morábitur. Si abſorbúerit eum de loco ſuo
negabit eū: ꝛ dicet. Non noui te. Hec eſt eniꝫ
leticia vie eius: vt rurſum de terra alij germi
néntur. Deus non proijciet ſimplicē: nec por
riget manū malignis: donec impleátur riſu
os tuum: ꝛ labia tua iúbilo. Qui oderunt te
induéntur confuſione: ꝛ tabernaculum im-
piórum non ſubſiſtet.

ℭ Ca. Sū. ℭ Iob exponit magnalia dei cui⁹
cōparatiōe nulle ſunt hoīs iuſtitie. ℭ IX

A
ET rn̄dēs iob ait. Uere ſcio q̄
ita ſit: ꝛ q̄ nō iuſtificet hō + cō
Alſ+ cō. par. ſuo póſit⁹ deo. Si voluerit cōtende
re cum eo: non póterit rn̄dere
ei vnū p mille. Sapiens corde
alſ+ reſti eſt: ꝛ fórtis robore. Quis + reſi
ſtit ei: ꝛ pacē habuit? Qui tranſtulit montes
ꝛ neſciérunt hi quos ſubuertit in furóre ſuo.
Qui cómouet terrā de loco ſuo: ꝛ colúmne
eius ꝯcutiūt. Qui pcipit ſoli ꝛ nō orit: ꝛ ſtel
las claudit quaſi ſub ſignaculo. Qui exténdit
celos ſolus: ꝛ grádit ſup flúctus maris. Qui
facit arcturū ꝛ oriona ꝛ hýadas: ꝛ interiora

áuſtri. Qui facit magna ꝛ + incōprehēſibilia
Alſ+ in ſcrutabilia ꝛ mirabilia quorum non eſt numerus. Si vé
nerit ad me: nō videbo eū: ſi abierit nō intél-
B ligā. + Si repénte interroget: [a] quis reſpōde
Alſ+ eū bit ei? Uel quis dicere poteſt: cur ita facis?
a 8 pe. 14. 3. ca. quis Deus cuius ire nemo reſiſtere poteſt: ꝛ ſub
quo curuánt qui pórtant orbē. Quantus ergo
ſum ego vt reſpōdeā ei: ꝛ lóquar v̄bis meis
cū eo? Qui etiā ſi habúero q̄ppiā iuſtuꝫ: non
rn̄debo: ſed meū iúdicē deprecabor. Et cū in-
uocātē me exaudierit: nō credo q̄ audierit vo
cē meā. In túrbine eni ꝯteret me: ꝛ multipli
cábit vúlnera mea: etiā ſine cauſa. Nō + cōcē
Alſ+ cō cedet dit regéſcere ſpm̄ meū: ꝛ implet me amaritu
dinib⁹. Si fortitúdo quérit: robuſtiſſim⁹ eſt.
C Si equitas iudícij: nemo audet p me teſtimó
b 8 pe. 14. 2. ca. ſi cui ſi me nium dicere.[b] Si iuſtificare me volúero: os
c de pur. ga. cai. ſi meū cōdemnábit me.[c] Si innocentē oſténde
ro práuū me cōprobabit. Etiā ſi ſimplex fúe
ro: hoc ipſuꝫ ignorabit aīa mea: ꝛ tedébit me
d ſtra. 26 vite mee.[d] Unū eſt qḋ locutus ſū: ꝛ innocén
Alſ+ con ſumet tē ꝛ impiū ipſe + cōſumit. Si flagellat occidat
Alſ+ tra dua ſemel: ꝛ nō de penis innocentiū rideat. Ter-
Alſ+ ma nu ra + data eſt in + manus impij: vultū iúdicū
e ſtra 26 eius óperit. Qꝫ ſi nō ille ē quis ergo eſt?[e] Di-
es mei velociores fuérūt curſóre: fugérunt ꝛ
D non vidérūt bonū. Pertrāſiérūt q̄ſi naues po
ma portántes: ſicut aq̄la vólās ad éſcā. Cum
dixero nequáqꝫ ita loq̄r: cōmúto faciē meaꝫ:
ꝛ dolore torqueor. Uerébar oīa opera mea:
ſciens q̄ nō párceres delinquēti. Si aūt ꝛ ſic
impius ſum: quare fruſtra laboraui. Si lótus
fuero quaſi aquis niuis: ꝛ fúlſerint velut mū-
diſſime manus mee: tn̄ ſórdib⁹ intinges me:
ꝛ abominabúntur me veſtiménta mea. Neqꝫ
enim viro q̄ ſimilis mei ē rn̄debo: nec q̄ me-
cū in iudicio ex equo poſſit audiri. Non eſt q̄
vtrūqꝫ valeat argúere: ꝛ pónere manū ſuā in
ambóbus. Auferat a me virgā ſuaꝫ: ꝛ pauor
eius nō me térreat. Lóquar: ꝛ nō timebo eū.
Nec enim poſſum métuens reſpondere.

ℭ Ca. Sū. ℭ Iob penitet ꝛ cōfitet: allegat
ad iudicē qḋ opus ſuū eſt lutū fragile: ꝛ ppter
penas in ſe militātes plangit ſe natū: ꝛ petit lo
cū penitentie anteq̄ꝫ moriatur. ℭ X

TEdet animā meā vite mee: di A
mittā aduérſuꝫ me eloquium
meū. Lóquar in amaritudine
anime mee: dicā deo. Noli me
cōdémnare. Indica mihi: cur
me ita iudices. Nunqd bonuꝫ

tibi vidétur ſi calumniéris me ⁊ ópp̄mas me opus manuum tuarū: ⁊ conſiliū impióꝝ ád-
B iuues? Nunqd oculi cárnei tibi ſunt: aut ſicut videt homo: ⁊ tu vidébis? Núquid ſicut dies hois dies tui: ⁊ anni tui ſicut humána ſūt tpa: vt quéras iniquitatē meā ⁊ pctm̄ meū ſcrutē rís? Et[a] ſcias q nihil impiū fécerim: cum ſit nemo qui de manu tua poſſit erúere. Manus tue fecérunt me: ⁊ plaſmauérūt me totum in circúitu: ⁊ ſic repénte pcipitas me. Memén- to quéſo q ſicut lutū féceris me: ⁊ in púluerē redúces me. Nōne ſicut lac mulſiſti me: ⁊ ſi-
C cut cáſeum me coaguláſti?[b] Pelle ⁊ carnib9 veſtiſti me: óſſibus ⁊ néruis cōpegiſti me. Ui- tā ⁊ miſericordiā tribuiſti mihi: ⁊ viſitátio tua cuſtodiuit ſpm̄ meum. Licet hec céles in cor de tuo: tn̄ ſcio quia vniuerſorum memíneris. Si peccáui ⁊ ad horam pepercíſti mihi: cur ab iniquitate mea mundum me eſſe nō páteris? Et ſi ímpius fúero ve mihi eſt: ⁊ ſi iuſtus non leuábo caput: ſaturátus afflictióne ⁊ miſéria. Et propter ſuperbiā quaſi leénam cápies me: reuerſúſqȝ mirabiliter me crúcias. Inſtáu- ras teſtes tuos contra me: ⁊ multiplicas iraȝ tuam aduérſum me: ⁊ pene militant in me.
D [c]Quare de vúlua eduxiſti me? Qui vtinam cōſúmptus eſſem ne oculus me vidéret. Fuiſ- ſem quaſi non eſſem de útero tranſlatus ad tú mulum. Nunquid non paúcitas dieruȝ meo- rum finiétur breui? Dimítte ergo me vt plán gam páululum dolorem meum: anteqȝ vadaȝ ⁊ non reuértar ad terram tenebroſaȝ: ⁊ opér tam mórtis calígine: terram miſérie ⁊ tene- brárum: vbi vmbra mórtis ⁊ nullus órdo: ſed ſempitérnus horror + inhábitans.

[a] Deu. 32. f. ps. 118. [b] De pe. di. 2. ca. ſi ini. ſ. ve. lum enī. [c] ſupra 3. b infe. 20. b. ti. q. 3. ca. ad ergo. alś + ſp̄a nat.

C Ca. Sū. C Sophar iniuſte iob arguit: dominum incomprehenſibilem oſtendit: ⁊ penitenti miſericordem oſtendit. C XI

A REſpóndens aūt ſophár naamathites: dixit. Nunquid qui multa loqtur nō áudiet: aut vir verboſus iuſtificábiť. Tibi ſoli tacébūt homines: ⁊ cū céteros irríſeris a nullo cōfutáberis. Dixiſti enī. Púrus ē ſermo meus: ⁊ mūdus ſum in cōſpectu tuo. Atqȝ útinā deus loqueref tecū ⁊ aperiret lábia ſua tibi: vt oſténderet tibi ſecre ta ſapiētie: ⁊ q múltiplex eſſet lex eius: ⁊ intel ligeres q multo minora exigáris ab eo qȝ me reť iniquitas tua. Forſitan veſtigia dei com-
B prehéndes: ⁊ vſqȝ ad pfectum omnipotentem repéries. Excélſior celo eſt. Et quid facies? Profúndior inferno: ⁊ vnde cognóſces? Longior terra menſura eius: ⁊ látior mari. Si ſubuértit omnia vel in vnū coartáuerit: quis contradicet ei: vel + quis dicere ei poteſt: cur ita facis? Ipſe enim nouit hominum vanitátem: ⁊ vídens iniquitatē nōne conſiderat? vir vánus ī ſuperbiā erigiť: ⁊ tanqȝ púllum ónagri ſe líberū natū pútat. Tu autē firmáſti cor tuum: ⁊ expandiſti ad + eum manus tuas. Si iniquitátem que eſt in manu tua abſtúleris a te: et nō mánſerit in tabernáculo tuo iniuſtitia: tūc leuáre póteris faciem tuam abſqȝ mácula: et eris ſtábilis: ⁊ non timébis. Miſérie quoqȝ obliuiſcéris: ⁊ qſi aquarū q pterierunt nō recordáberis: ⁊ quaſi meridiánus fúlgor cōſúrget tibi ad véſperam. Et cū te cōſúmptū putáueris: oriéris vt lúcifer. ⁊ habébis fidúciā ppóſita tibi ſpe: ⁊ defóſſus ſecúrus dórmies.[a] Requiéſces: ⁊ non érit qui te extérreat. Et deprecabúnť faciem tuā plúrimi. Oculi autem impiórum deficient: ⁊ effúgiū peribit ab eis: ⁊ ſpes illorum abominátio ánime.

alś + qs contradicet ei. Ipſe enī. alś + deū. [a] Le. 26. b.

C Ca. Sū. C Job oſtendit ſuam patientiam ⁊ dei potentiam. C XII

A REſpondens autem iob: dixit. Ergo vos eſtis ſóli homines: ⁊ vobiſcū moriétur ſapiētia? Et mihi ē cor ſicut vobis: nec inférior vēſtrū ſuȝ. Quis eniȝ hec q noſtis ignorat? Qui deridéť ab amico ſuo ſicut ego: inuocábit deū: ⁊ exáudiet euȝ.[a] Deridéť enī iuſti ſimplícitas: lámpas cōtempta apud cogitatiónes diuitū: paráta ad tēp9 ſtatútū. Abúndāt tabernácula pdónum: ⁊ audácter próuocāt deū: cū ipſe dederit oia in + manus eorū. Nimirū intérroga iuménta ⁊ do-
B cébūt te: [b]⁊ volatilia celi ⁊ idicábūt tibi. Loquere terre ⁊ rñdébit tibi: ⁊ narrábūt piſces maris. Quis ignórat q oia hec manus dñi fécerit. In cuius manu aīa oīs viuéntis: ⁊ ſpūs vniuerſe carnis hoīs. Nōne auris verba diiudicat: ⁊ fáuces comedétis ſapórē? In antiquis eſt ſapiéntia: ⁊ in multo tpe prudentia. Apud ipſum eſt ſapiéntia ⁊ fortitúdo: ⁊ ipſe hȝ cōſiliū ⁊ intelligéntiā. [c]Si deſtrúxerit: nemo ē q
C edificet: ſi incluſerit hoiem: nullus eſt qui aperiat. Si cōtinuerit aq̄s: oia ſiccabúnť: ſi emiſerit eas: ſubuértēt terrā.[d] Apud ipm ē fortitúdo ⁊ ſapiéntia. Ipſe nouit ⁊ decipiéntē: ⁊ eū q decipiť. Addúcit cōſiliários in ſtultum fineȝ:

[a] Prouer. 14. a. alś + in manibus. [b] Dan. 2. ca. ſi. [c] Infra. 14. a infra 23. b. [d] Eſa. 22. f apoc. 3. b.

ꝛ iudíces in ſtupóꝛé. Balthéuꝫ regum diſſol-
uit: ꝛ pcingit fune rénes eoꝝ. Ducit ſacerdo-
alr + in glorios tes + inglóꝛios: ꝛ optimátes ſupplántat. Cō-
mútans lábiū verácium: ꝛ doctrínam ſénum
D aúferés. Effúndit deſpectióne ſuper príncipes:
alr + reuelans ꝛ eos q oppreſſi fúerant + reuelás. Qui reué
lat pfunda de ténebris: ꝛ pdúcit in lucem vm
brá moꝛtis. Qui multíplicat gentes ꝛ pérdit
eas: ꝛ ſubuérſas in integrū reſtituit. Qui im-
mútat coꝛ príncipū pópuli terre: ꝛ décipit eos
vt fruſtra incédant per inuium. Palpábunt
quaſi in ténebris ꝛ non in luce: ꝛ erráre eos
faciet quaſi ébrios.
¶ Ca. Sū. ¶ Job arguit amicos ex v̄bis ſuis:
ꝯdénat hypocriſim: ꝯditioné ſuā allegat. XIII
alr + et Ecce oīa + hec vidit ocul⁹ me⁹:
A ꝛ audiuit áuris mea: ꝛ intélle-
xi ſíngula. Scdm ſciētiā veſtrā
alr + vobis ꝛ ego noui: nec inferioꝛ + veſtri
ſum. Sed tñ ad oīpotenté loqr
ꝛ diſputáre cū deo cúpio: prius
vos oſtédés fabricatóꝛes mendácij: ꝛ cultóꝛes
peruerſoꝛum dógmatum. Atqꝫ vtinam tace-
rétis: vt putarémini eſſe ſapiéntes. Audite er
alr + correptiones go + correctiónes meas: ꝛ iudicium labioꝝ
meoꝛum atténdite. Nunquid deus índiget ve
B ſtro mendácio: vt pro illo loquamini dólos?
Nunqd facié eius accipítis: ꝛ pro deo iudica-
re nitímini? Aut placébit ei queꝫ celáre nihil
pōt: aut decipiétur vt homo veſtris fraudulen
tijs. Ipſe vos árguet: qm̄ in abſcóndito facieꝫ
eius accipítis. Statim vt ſe commóuerit, tur-
bábit vos: ꝛ terroꝛ eius írruet ſuper vos. Me-
móꝛia veſtra cōparábitur cineri: ꝛ redigéntur
in lútum ceruíces veſtre. Tacéte paulíſper: vt
lóquar qdcunqꝫ mihi mens ſuggeſſerit. Qua
re lácero carnes meas déntibus meis: ꝛ ani-
mam meam poꝛto in mánibus meis? Etiam
C ſi occiderit me: in ipſo ſperábo: Uerúntamen
vias meas in conſpectu eius árguā: ꝛ ipſe erit
ſaluátoꝛ meus. Non enim véniet in conſpectu
eius omnis hypócrita. Audite ſermóné meū:
ꝛ enígmata percípite áuribus veſtris. Si fúe-
ro iudicátus: ſcio q iuſtus inuéniar. Quis eſt
qui iudicétur mecum? Ueniat. Quare tacens
conſumoꝛ? Duo tm̄ ne fácias mihi: ꝛ tunc a
facie tua non abſcondar. Manum tuam lon-
alr + fortitudo infra 14.c ge fac a me: ꝛ + foꝛmido tua non me terreat?
Uoca me ꝛ ego reſpondébo tibi: aut certe ló
D quar: ꝛ tu reſponde mihi. Quantas habeo ini
alr nō hꝫ + mea quitátes ꝛ peccata ſcélera mea ꝛ delícta + mea

oſténde mihi. Cur faciem tuam abſcondis: ꝛ
arbitráris me inimicum tuum? Contra foliū
qd a vento rápit oſtendis potentiaꝫ tuam: ꝛ
ſtípulam ſiccam perſéqueris. Scribis eni con
tra me amaritúdines: ꝛ cōſúmere me vis pec
catis adoleſcéntie mee. Poſuiſti in neruo pe- infra 33
dem meum: ꝛ obſeruáſti oēs ſémitas meas: ꝛ
veſtígia pedum meoꝛum conſideráſti. Qui q̄-
ſi putrédo conſumendus ſum: ꝛ quaſi veſtimē
tum quod coméditur a tínea.
¶ Ca. Sū. ¶ Deſcribit vitā hoīs: pphetat re
ſurrectioné: ꝛ petit ꝓtectioné in iudicio: ꝛ po-
nit conditionem hóminis. ¶ XIIII
Homo natus de muliére bréui
viuens tépoꝛe replétur multis A
miſérijs. Qui quaſi flos egré-
ditur ꝛ conterit: ꝛ fugit velut
vmbꝛa: ꝛ nunqꝫ in eodeꝫ ſtatu
pérmanet. Et dignuꝫ ducis ſu-
per huiuſcémodi apire oculos tuos: ꝛ addú-
cere eū tecuꝫ in iudicium? Quis poteſt fácere
mūdum de immūdo cōcéptum ſémine? Nō- B
ne tu qui ſolus es? Bréues dies hóminis ſūt:
numerus ménſiū eius apud te eſt. Cōſtituiſti
términos eius: qui + ꝑteriri non póterūt. Re
céde ergo paululū ab eo vt quieſcat donec o-
ptáta véniat: ꝛ ſicut mercenárij dies eius. Li
gnū hꝫ ſpem. Si precíſum fúerit: rurſum viré
ſcit: ꝛ rami eius púllulāt. Si ſenúerit in terra
rádix eius: ꝛ í púluere emoꝛtu⁹ fúerit: trúnc⁹
illi⁹ ad odóꝛé aq̄ germinábit: ꝛ faciet cómaꝫ:
quaſi cū primū plātátū eſt. Homo vō cū moꝛ-
tuus fúerit: ꝛ nudát⁹ atqꝫ ꝯſúmpt⁹: vbi qſo é?
Quō ſi recédāt aq̄ de mari: ꝛ fluuius vacuefá C
ctus areſcat: ſic homo cuꝫ doꝛmierit nō reſúr-
get. Donec atterátur celū non euigilabit: nec
cōſúrget de ſomno ſuo. Quis mihi hoc tri-
buat vt in inférno pꝛótegas me: + ꝛ abſcōdas
me donec ptránſeat furoꝛ tuus: ꝛ cōſtituas mi
hi tēpus í quo recoꝛdéris mei? Putáſne moꝛ-
tuus hō rúrſuꝫ viuet? Cūctis diebus qb⁹ nūc
milito expécto donec véniat immutátio mea.
Uocábis me: ꝛ ego rñdebo tibi. Operi manuū D
tuarum poꝛriges déxteram. Tu quidé greſ-
ſus meos dinumeráſti: ſꝫ + párce peccatis me-
is. Signáſti quaſi in ſácculo delícta mea: ſed
curáſti iniquitátem meam. Mons cadens
+ défluit: ꝛ ſaxū transfértur de loco ſuo. Lapi-
des excauāt aq̄ ꝛ alluuióne paulátim terra cō
ſúmitur. Et hoíes ergo ſilr perdes. Roboráſti
eum paululū: vt in perpétuū tráſiret. Immu

tâbis faciē eius: ⁊ emittes eúm. Siue nobiles ſúerint filij eius ſiue ignóbiles: nō intélliget. Attamen caro eius duꝫ + viuet dolébit: ⁊ aní ma illius ſuper ſemetipſo lugébit.

¶ Ca. Sū. ¶ Eliphaȝ arguit iob de arrogantia ſapientie ⁊ mundicie: agit quoqꝫ de impio ſuperbo ⁊ hypocrita. ¶ XV

A R Eſpóndēs autē eliphāȝ themanites dixit. Nunqd ſápiēs rñdébit quaſi in ventuꝫ loquens: ⁊ implebit ardore ſtómachum ſuū? Arguis verbis eū q nō eſt equalis + tibi: ⁊ lóqueris qđ tibi non éxpedit. Quantū in te eſt euacuáſti timórē: ⁊ tuliſti préces corā + deo. Dócuit enim íniqtas tua os tuū: ⁊ imitáris liguā blaſphemántiū. Cōdēnábit te os tuū ⁊ non ego: ⁊ lábia tua rñdébūt tibi. Nunqd prim⁹ hō tu nat⁹ es: ⁊ añ oēs cólles format⁹? Nunqd ꝯſiliū dei

B audíſti: ⁊ īfério: te erit ei⁹ ſapīa. Quid noſti qđ ignorám⁹: qd ītélligis qđ neſciam⁹? Et ſenes ⁊ antiq ſunt in nob: multo vetuſtiores qꝫ patres tui. Nunqd grande ē vt ꝯſolēt te de⁹? Sed vba tua práua hoc prohibet. Quid te éleuat cor tuū: ⁊ quaſi magna cógitans: attónitos habes oculos. Quid túmet ꝯtra deū ſpūs tuus: vt próferas de ore tuo huiuſcémodi ſmones. Quid eſt hō vt ímmaculátus ſit: ⁊ vt iuſtus appáreat natus de muliere? Ecce inter ſanctos eius nemo īmutábilis: ⁊ celi nō ſunt mundi in ꝯſpectu eius. Quātomagis abominabilis ⁊ inutilis homo: q bibit quaſi aquā iniquitatē? Oſtendā tibi áudi me: qd vidi narrábo tibi. Sapientes cōfitēnť: ⁊ non abſcondūt

C patres ſuos. Quib⁹ ſolis data eſt terra: ⁊ non tranſíbit aliénus per eos. Cūctis diebus ſuis impius ſupérbit: ⁊ numerus annoꝝ incértus eſt tyránnidis eius. Sónitus terroris ſemper in áuribus illius. Et cū pax ſit ille ſemp inſidias ſuſpicáť. Non crédit qꝫ reuérti poſſit de ténebris + ad lucē: circūſpectans vndiqꝫ gladiū. Cum ſe móuerit ad queréndū panem: nóuit qꝫ parátus ſit in manu eius tenebrárū dies. Terrébit euꝫ tribulátio: ⁊ angúſtia vallábit eum ſicut regem qui preparátur ad prelíū. Teténdit enim aduerſus deuꝫ manū ſuā: ⁊ cōtra omnipotentē roborátus eſt. Cucúrrit D aduerſus eum erecto collo: ⁊ pingui ceruice armatus eſt. Opéruit faciem eius craſſitúdo: ⁊ de latéribus eius aruina dependet. Habitáuit in ciuitatibus deſolátis: ⁊ in domibus deſertis que in cúmulos ſunt redácte. Non ditábitur nec perſeuerábit ſubſtantia eius: nec mittet in terra radicē ſuam. Non recédet de ténebris. Ramos ei⁹ arefáciet flámma: ⁊ auferétur + ſpū oris ei⁹. Non + credat frúſtra errore decéptus qꝫ aliquo précio rediméndus ſit. Anteqꝫ dies eius impleántur peribit: et manus eius aréſcent. Ledétur quaſi vinea in primo flore bótrus eius: ⁊ quaſi oliua pꝫciēs florē ſuū. [b] Cōgregatio eni hypócrite ſterilis ⁊ ignis deuorábit tabernácula eoꝝ qui munera

Marginal notes: + tui; + deo; ſup. 7. ; ec. vi. ; are nō hꝫ + ad lucē; ois + ſpū; al + credat; b. p. Guid. 11. q. 3. ca. ab. ... verbo

ra libẽter accipiũt [c]. Concepit dolorẽ: ⁊ pe‹pe›rit iniqtatẽ: ⁊ vterus eius preparat dolos.

¶ Ca. Sũ. ¶ Job dolorẽ ſuum diſſimulat ⁊ crudelitatem hoſtiũ ſuorũ. ⁊ dicit ſe pati hec abſq; iniquitate manus ſue cum habuit ad dominum mundas preces. ¶ XVI

A Reſpondens aũt iob: dixit. Audiui frequenter talia. Conſolatores oneroſi oẽs vos eſtis. Nunquid habebũt finem verba ventoſa? Aut aliqd tibi moleſtum eſt ſi loquaris. Poterã ⁊ ego ſimilia veſtri loqui. Atq; vtinã eſſet aĩa veſtra pro anima mea. Conſolarer ⁊ ego vos ſermonibus: ⁊ mouerem caput meũ ſuper vos. Roborarem vos ore meo: ⁊ mouerem labia mea
B quaſi parcens vobis. Sed quid agã? Si locutus fuero: non quieſcit dolor meus: ⁊ ſi tacuero non recedet a me. Nunc autem oppreſſit me dolor meus: ⁊ in nihilum redacti ſunt oẽs artus mei. Ruge mee teſtimonium dicũt cõtra me: ⁊ ſuſcitatur falſiloquus aduerſus + faciem meam contradicens mihi. Collegit furorem ſuum in me: ⁊ cominãs mihi ĩfremuit cõtra me dentib[9] ſuis. Hoſtis meus terribilib[9] oculis me intuitus eſt. Aperuerũt ſup me ora ſua: ⁊ exprobrãtes pcuſſerũt maxillã meã: + ſatiati ſũt penis meis.
C Cõcluſit me deus apud iniquum: ⁊ manibus impiorũ me tradidit: Ego ille quondam opulentus repente contritus ſum: tenuit ceruicem meam. Confregit me: ⁊ poſuit me ſibi quaſi in ſignum. Circundedit me lanceis ſuis: cõuulnerauit lumbos meos. Non pepercit ⁊ effudit in terra viſcera mea. Concidit me vulnere ſup vulnus: irruit in me quaſi gigas: Saccum + cõſui ſup cutẽ meã: ⁊ + operui cinere carnem meã. Facies mea intumuit a fletu: ⁊ palpebre mee caligauerunt. Nec paſſus ſum abſq; iniquitate manus mee: cũ haberem mundas ad deum preces. Terra ne operias ſanguinem meũ: neq; inueniat in te locũ latendi clamor meus. Ecce enim in celo teſtis meus: ⁊ conſcius meus in excelſis. Verboſi amici mei: ad deum ſtillat oculus meus. Atq; vtinam ſic iudicaretur
D vir cũ deo: quomodo iudicat filius hoĩs cum collega ſuo. Ecce enim breues anni tranſeũt: ⁊ ſemitam per quam non reuertar ambulo.

¶ Ca. Sũ. ¶ In breuitate dierũ ⁊ caligatione oculorum ⁊ putrefactione carnis dicit ſe patienter preſtolari. ¶ XVII

A Spiritus meus attenuabit: dies mei breuiabuntur: ⁊ ſolum mihi ſupeſt ſepulcrum. Non peccaui: ⁊ ĩ amaritudinib[9] morat oculus me[9]. Libera me + ⁊ pone me iuxta te: ⁊ cuiuſuis manus pugnet contra me. Cor eorũ longe feciſti a diſciplina: ꝓpterea non exaltabunt. Predã
B pollicet ſocijs: ⁊ oculi filiorũ eius deficient. Poſuit me quaſi in prouerbiũ vulgi: ⁊ exẽplũ + ſum corã eis. Caligauit ad indignationẽ oculus meus: ⁊ membra mea qſi in nihilũ redacta ſunt. Stupebant iuſti ſuper hoc: ⁊ innocens cõtra hypocritã ſuſcitabit. Et tenebit iuſtus viam ſuam: ⁊ mundis manib[9] addet fortitudinẽ. Igitur omnes vos cõuertimini ⁊
C venite: ⁊ nõ inueniã in vobis vllũ ſapientem. Dies mei tranſierũt: cogitationes mee diſſipate ſunt: torquẽtes cor meũ. [a] Noctẽ verterunt in diem: ⁊ rurſus poſt tenebras ſpero lucem. Si ſuſtinuero: infernus domus mea eſt: ⁊ in tenebris ſtraui lectulũ meum. Putre
D dini dixi: pater meus es: mater mea ⁊ ſoror mea vermib[9]. Ubi eſt ergo nunc preſtolatio mea: ⁊ patientiam meã quis conſiderat? In pfundiſſimum infernũ deſcendent oĩa mea. Putas ne ſaltem ibi erit requies mihi?

¶ Ca. Sũ. ¶ De luce: de captione ⁊ introitu impij baldath dicit. ¶ XVIII

A Reſpondens aũt + baldath ſuites: dixit. Uſq; ad quem finem verba iactabis. Intellige prius ⁊ ſic loquamur. Quare reputati ſumus vt iumenta: ⁊ ſorduimus coram + te. Quid + perdis animam tuam in furore tuo. Nunquid propter te derelinquetur terra: ⁊ transferentur + rupes de loco ſuo. Nonne lux impij extinguetur: nec ſplendebit flãma ignis eius.
B Lux obtenebreſcet in tabernaculo illius: ⁊ lucerna que ſup eum eſt extinguetur. Artabũtur greſſus virtutis eius: ⁊ precipitabit eum conſilium ſuum. Immiſit enim in rhete pedes ſuos: ⁊ in maculis eius ambulat. Tenebitur planta illius laqueo: ⁊ exardeſcet contra eum ſitis. Abſcondita eſt in terra pedica
C eius: ⁊ decipula illius ſuper ſemitã. Undiq; terrebũt eum formidines: ⁊ inuoluent pedes eius. Attenuetur fame robur eius: ⁊ + inedia inuadat cõſtas illius. Deuoret pulchritudinẽ cutis eius: ⁊ cõſumat brachia illius primoge

nita mors. Auellátur de tabernáculo ſuo fi-
dúcia eius: ⁊ calcet ſuper eum quaſi rex inté-
ritus. Habitent in tabernáculo illius ſócij eiꝰ
D qui non eſt: aſpergátur in tabernaculo eius
ſúlphur. Deorſuz radices eius ſiccéntur: ſúr
ſum aūt atterátur méſſis eius. Memoria il-
lius péreat de terra: ⁊ non celebretur nomen
eius in platéis. Expellet eum de luce in téne-
bras: ⁊ de vrbe tránſferet eum. Non erit ſemē
eius neq; progenies in populo ſuo: nec vlle re
liquie in regiónibus eius. In die eius ſtupé-
būt nouiſſimi: ⁊ primos inuadet hórror. Hec
ſunt ergo tabernácula iniqui: ⁊ iſte locus eiꝰ
qui ignorat deum.

¶ Ca. Sū. ¶ Job flagella ſua deſcribit: pro-
phetat de paſſione chriſti ⁊ reſurrectiōe gene-
rali ⁊ monet fugere a facie gladij. ¶ XIX

A Reſpondēs aūt iob: dixit. Uſq;
quo affligítis aīam meā: ⁊ atte
rítis me ſmonibꝰ? En decies cō
funditis me: ⁊ nō erubeſcitis
opprīmētes me. Némpe ⁊ ſi igno
ráui: mecū erit ignorātia mea
at vos cōtra me erigimini: ⁊ argúitis me op-
próbrijs meis. Saltē nūc ītelligite q; deus nō
equo iudicio afflixerit me: ⁊ flagellis ſuis me
a ab. x. i. c cinxerit. ᵃ Ecce clamábo vim pátiēs ⁊ nemo
al. + exau diet + áudiet. Uociferábor: ⁊ non eſt qui iúdicet.
Sémitam meam circūſépſit ⁊ tranſire non
poſſum: ⁊ in cálle meo ténebras póſuit. Spo-
B liáuit me gloria mea: ⁊ ábſtulit coronam de
capite meo. Deſtruxit me vndiq; ⁊ péreo: et
quaſi euulſe árbori ábſtulit ſpeciem meam.
Irátus eſt contra me furor eius: ⁊ ſic me há-
buit quaſi hoſtem ſuum. Simul venerunt la-
trónes eius: ⁊ fecérunt ſibi viam per me: ⁊ ob
ſedérūt in gýro tabernaculum meū. Fratres
meos longe fecit a me: ⁊ nóti mei quaſi alie-
C ni receſſérunt a me. Dereliquérunt me pro-
pinqui mei: ⁊ q̄ me nóuerant obliti ſunt mei
Inquilini domꝰ mee ⁊ ancille mee ſicut alié-
al. + mihi nū habuerūt me: ⁊ q̄ſi peregrínꝰ fui in oculis
b iſa. 30. c eorū. Seruū meū vocáui ⁊ nō rñdit + ore pro
prio deprecábar illū. ᵇ Hálitū meuz exhórruit
vxor mea: ⁊ orabā filios vteri mei. Stulti quo
q; deſpiciébāt me: ⁊ cū ab eis receſſiſſem de-
trahébant mihi. Abominati ſunt me quon-
dā conſiliárij mei: ⁊ quē maxime diligébam
al. + ad. + auerſátus ē me. Pelli mee ɔſúmptis cárni
uerſatus bus adheſit os meū: ⁊ derelicta ſunt tm̄mō lá
eſt mihi bia circa dētes meos. Miſerémini mei miſe

rémini mei ſaltē vos amici mei: q; manꝰ dñi D
tetigit me. Quare perſequimini me ſicut deus: ⁊
carnibus meis ſaturamini? Quis mihi tri-
buat vt ſcribāt ſmones mei? Quis mihi det
vt exarēt in libro ſtilo férreo ⁊ plūbi lámi-
na: vt + célte ſculpānt in ſilice. Scio eniz q; re al. + certe
démptor meꝰ viuit: ⁊ ī nouiſſimo + die de ter al. ſurget + die
ra ſurrectúrus ſum. Et rúrſuz circūdabor pel-
le mea: ⁊ in carne mea vidébo deū. Quē viſu-
rus ſuz egoipſe ⁊ oculi mei cōſpectúri ſunt: ⁊
non alius. Repóſita eſt hec ſpes mea in ſinu
meo. Quare ergo nūc dicitis: perſequamur eū
⁊ radicem verbi inueniámus contra euz. Fu-
gite ergo a facie gládij: quoniā vltor iniqui-
tátum gládius eſt. Et ſcitote eſſe iudicium.

¶ Ca. Sū. ¶ Sophar de impio ⁊ hypocrita
auaro calūniatore paupere dicit. ¶ XX

Reſpondens aūt ſophár naama A
thites dixit. Idcirco cogitatió-
nes mee várie ſuccedūt ſibi: ⁊
mens in diuerſa rápit. Doctri-
nā q̄ me árguis áudiā: ⁊ ſpūs
intelligéntie mee rñdebit mi-
hi. Hoc ſcio a principio ex quo póſitus eſt hō
ſup terrā: q; laus impiorū breuis ſit: ⁊ gaudiū
hypócrite adinſtar puncti. Si aſcénderit + vſ al. + in ce lo
q; ad celū ſuperbia ⁊ caput eius nubes tetigerit
quaſi ſterquilíniū in fine pdétur: ⁊ qui eū vi-
derāt dicent. Ubi eſt? Uelut ſómniū áuolās
non inuenietur: tránſiet ſicut viſio noctúrna.
Oculus qui eū víderat non videbit: neq; vl- B
tra intuébit eū locus ſuus. Filij eius atterēt
egeſtáte: ⁊ manus illius réddent ei dolorem
ſuū. Oſſa eius implebūt vicijs adoleſcentie
eius: ⁊ cū eo in púluere dórmiét. Cū eniz dul
ce fuerit ī ore eius malū: abſcóndit illud ſub
lingua ſua. Párcet illi ⁊ non derelinquet illō
⁊ celábit in gútture ſuo. Panis eius in vtero
illius vertet in fel áſpidū intrinſecus. Diui-
tias quas deuoráuit euomet: ⁊ de ventre illius
éxtrahet eas deus. Caput áſpidum ſúget: ⁊ oc
cidet eum lingua vípere. Non videat riuulos
flúminis torrentis méllis ⁊ butýri. Luet q̄ fe C
cit oīa: nec tñ conſumet. Iuxta multitudinez
adinuentionū ſuarū ſic ⁊ ſuſtinébit: q̄ſi con-
fringens nudáuit páuperis domum: rapuit ⁊ al. + pauperis. Domum rapuit
nō edificáuit eā nec eſt ſatiátus venter eius.
Et cū habúerit + que + cōcupierat: poſſidére al. + q̄
non poterit. Non remánſit de cibo eius: ⁊ p- al. + cu. pierat
pterea nihil pmanébit de bonis eius. ᵃ Cum a Eccl. 5. c
ſatiátus fúerit artábit: eſtuábit: ⁊ omnis do-

D lor irruet ſuper eum. Utinam impleátur vénter eius: vt emittat in eum iram furóris ſui: ⁊ pluat ſuper illum bellum ſuum. Fúgiet arma férrea: ⁊ irruet in arcū éreum. Gládius+ deductus ⁊ egrédiens de vagina ſua: ⁊ fúlgurās in amaritudine ſua. + Uádent ⁊ vénient ſuper eum horríbiles: omnes ténebre abſcóndite ſunt i occúltis eius. Deuorábit eū ignis qui non ſuccénditur: affligétur relictus in tabernáculo ſuo. Reuelábunt celi iniquitátē eius: ⁊ térra conſúrget aduérſus eum. Apertum erit gérmen domus illius: detrahétur in die furóris dei. Hec eſt pars hominis impij a deo: ⁊ hereditas verborum eius a domino.

¶ Ca. Sū. ¶ De pſperitate ⁊ gaudio ⁊ retributione impij: ⁊ paupere qui ſimul perijt cum ipſo ⁊ diuite loquitur. ¶ XXI

A Reſpondens autē iob dixit. Audite queſo ſermónes meos: et +ágite penitētiā. Suſtinéte me vt ego loquar: ⁊ poſt mea ſi vidébiť verba ridéte. Nunqd cōtra hominē diſputátio mea eſt vt mérito nō debeā ꝯtriſtari. Attēdite me et obſtupéſcite: ⁊ ſuppónite digitū ori veſtro. Et ego qn̄ recordátus fúero ptiméſco: ⁊ cóncutit carnē meam trémor. b Quare ergo impij viuūt: ſubleuáti ſunt ꝯfortatiq; diuitijs. // Semē eorū pérmanet corā eis: ꝓpinquórū turba ⁊ nepótū in cōſpectu eorū.

B Domus eorum ſecúre ſunt ⁊ pacáte: ⁊ nō eſt virga dei ſup illos. Bos eorū cōcépit ⁊ non abortiuit: vácca péperit ⁊ nō eſt priuáta fétu ſuo. Egrediūť quaſi gréges páruuli eoꝝ: ⁊ infántes eoꝝ exultant lúſibus. Ténent týmpanū ⁊ cítharā: ⁊ + gáudent ad ſónitū organi. Dúcunt in bonis dies ſuos: ⁊ in pūcto ad inférna deſcēdūt. c Qui dixérūt deo recéde a nobis: ⁊ ſcientiā viarū tuarū nólumus. Quis eſt oṗs vt ſeruiámus ei? Et quid nobis pródeſt: ſi + oráuérimus illū? Uerūtn̄ qꝛ non ſunt in manu eorū bona ſua: cōſilium impiórum longe ſit a me. b Quótiens lucérna impiorū extinguetť: ⁊ ſuperuéniet eis inundátio: ⁊ dolores diuidet furóris ſui.

C Erunt ſicut pálee ante faciē venti: et ſicut fauilla quā túrbo diſpérgit. Deus ſeruabit filijs illius dolorē patris: ⁊ cum reddiderit tunc ſciet. Uidebunt oculi eius interfectionem ſuā: ⁊ de furóre oīpotentis bibet. Quid enim ad eū pértinet de domo ſua poſt ſe? Et ſi númerus ménſiū eius dimidiétť? Nunquid deū docébit +quiſpiam: qui excélſos iúdicat. Iſte moritť robúſtus ⁊ ſanus: diues ⁊ felix: viſcera eius plena ſunt ádipe: ⁊ medúllis oſſa illius irrigánť. Alius vero móritur in amaritúdine aīe ſue abſq; vllis opibꝰ: + ⁊ tamē ſimul in púluere dórmiet: ⁊ vermes opérient eos.

D Certe noui cogitationes veſtras ⁊ ſententias contra me íniquas. Dicitis enim. Ubi eſt domus príncipis: ⁊ vbi tabernaculū impiorū? Interrogáte quélibet de viatoribus: ⁊ hec eadem illum intellígere cognoſcétis. Quia in diem perditiónis,+ ſeruatur malus: ⁊ ad diē furóris ducétť. Quis arguet corā eo+vias eiꝰ ⁊ que fecit quis réddet illi? Ipſe ad ſepulcra ducétť: ⁊ in congérie mortuoꝝ vigilabit. Dulcis fuit glareis cocciti: ⁊ poſt ſe omnē hominē trahet: ⁊ ante ſe innumerábiles. Quomō igitur conſolámini me fruſtra: cū reſponſio veſtra repugnare oſtenſa ſit veritati?

¶ Ca. Sū. ¶ Eliphaz arguit iob de oppreſſione pauperū ⁊ imiſericordia ⁊ de ꝯtēptu iudicis ⁊ penitēti multa bona ꝓmittit. ¶ XXII

A Reſpóndens aūt eliphaź themanites dixit. Núquid deo poteſt cōparari homo: etiā cū pfecte fúerit ſciētie? Quid ꝓdeſt deo ſi iuſtus fúeris: aut qd ei cónfers ſi immaculáta fúerit vita tua? Nunqd timens árguet te: ⁊ véniet tecū in iudiciū: ⁊ nō ꝓpter maliciā tuā plúrimā ⁊ infinitas iniqtates tuas? Abſtuliſti enim pignus fratrū tuoꝝ ſine cauſa: ⁊ núdos+ ſpoliaſti veſtibꝰ. Aquā láſſo non dediſti: ⁊ eſuriénti ſubtraxiſti panem.

B In fortitúdine bráchij tui poſſidebas terrā: ⁊ + potētiſſimus obtinebas eā. Uiduas dimiſiſti vácuas ⁊ lacértos pupillorū cōminuiſti. Proptérea circúndatus es láqueis: ⁊ cōturbat te formído súbita. Et putábas te ténebras nō viſúrū: ⁊ ímpetu aquaꝝ inundántium nō + oppréſſum iri. An cógitas qꝛ deus excélſior celo ſit: ⁊ ſup ſtellárū verticē ſublímetť? Et dicis. Quid enim nouit deꝰ? Et quaſi p calíginē iudicat. Nubes latibulū eius: nec noſtra ꝯſiderat: ⁊ circa cárdines celi perámbulat.

C Nunqd ſémitā ſeculorū cuſtodire cúpis: quā calcauérūt viri iniqui q ſubláti ſunt ante tēpus ſuū: ⁊ flúuius ſubuértit fundamentū eorū. a Qui dicebant deo recede a nobis: ⁊ quaſi nihil poſſit fácere oṗs eſtimabāt eū: cū ille impléſſet domos eorum bonis. Quorū ſententia prócul ſit a me. b Uidē

Marginal notes:
al's nō hȝ +gladius
al's+ eductus
al's + vadit. Et veniens
a ſ. ſi. 21. 3. a / 24. c.
al's+ agere
b hier. 12. a.
abac. 1. a.
al's+ gaudebūt 17. q. 1. ca. tempus i glo. ij.
c ifra. 22. c
mat. 3. b.
al's+ adorauerim' eum
b prouer. 24. c.
al's+ quiſ q̄
al's+ tamen
al's+ ſeruabitur
al's+ viā
al's + vi
al's+ expoliaſti
al's+ poſſidebas
al's + expreſſum
a ſoph. 22. b.
b pſ. 106.

bunt iuſti ⁊ letabūtur: ⁊ innocens ſubſanna
bit eos. Nōne ſucciſa eſt erectio eoꝝ: ⁊ reli-
quias eoꝝ deuorauit ignis? Acquieſce igit
ei ⁊ habeto pacē: ⁊ per hec habebis fructus
optimos. Suſcipe ex ore illius legem: ⁊ pone
ſermones eius in corde tuo. Si reuerſus fue-
D ris ad omnipotentem: edificaberis: ⁊ longe
al.+facias + facies iniquitatem a tabernaculo tuo. Da-
bit pro terra ſilicem: ⁊ pro ſilice torrentes au
reos. Eritq; omnipotens contra hoſtes tuos
⁊ argentum coaceruabitur tibi. Tunc ſuper
omnipotentem delicijs affluens: ⁊ eleuabis
ad deum faciem tuam. Rogabis eum ⁊ exau
diet te: ⁊ vota tua reddes. ᶜ Decernes rem ⁊
c Puer. 19.d. veniet tibi: ⁊ in vijs tuis ſplēdebit lumē. Qui
enī humiliatus fuerit erit ĩ gl'ia: ⁊ qui inclina
uerit oculos ſuos ipſe ſaluabit. Saluabitur in
nocēs: ſaluabitur aūt mūdicia manuū ſuarū.

¶ Ca. Sū. ¶ Job reſpondet ſe noſſe ⁊ time-
re potentiam ⁊ ſententiam iudicis ⁊ in iuſti-
tia ambulaſſe. ¶ XXIII

R Eſpondens aūt iob: ait. Nunc
quoq; in amaritudine eſt ſmo
A meus: ⁊ manus plage mee ag-
grauata eſt ſuper gemitū meū
Quis mihi tribuat vt cogno-
ſcam ⁊ inueniā illū: ⁊ veniam
vſq; ad ſolium eius. Ponā corā eo iudiciū
⁊ os meū replebo increpationibus: vt ſciam
verba que mihi reſpondeat: ⁊ intelligā quid
loquatur mihi. Nolo multa fortitudine con-
tendat mecum: nec magnitudinis ſue mole
me premat. Proponat equitatē contra me: ⁊
B perueniet ad victoriā iudiciū meum. Si ad
orientem iero non apparet: ſi ad occidentē:
non intelligam eū. Si ad ſiniſtram: quid agā.
Non apprehendam eum. Si me vertā ad de-
xterā non videbo illum. Ipſe vero ſcit viam
al.+ probauit meā: ⁊ + pbauit me quaſi aurū qḋ p ignē trā
ſit. Veſtigia eius ſecutus eſt pes meus: viam
C eius cuſtodiui: ⁊ nō declinaui ex ea. A manda
tis labiorū eius nō receſſi: ⁊ in ſinu meo non
abſcondi verba oris eius. Ipſe enim ſolus eſt
⁊ nemo auertere poteſt cogitationē ei⁹: ⁊ ani
ma eius qḋcunq; voluit hoc fecit. Cūq; exple
al.+ que cūq; voluit hec fecit uerit in me voluntatem ſuam: ⁊ alia multa ſi
milia pſto ſunt ei. Et idcirco a facie eius tur
batus ſum: ⁊ conſiderans eū timore ſollici-
tor. Deus molliuit cor meū: ⁊ omnipotēs cō-
turbauit me. Non enim perij ꝓpter iminen-
tes tenebras: nec faciē meā operuit caligo.

¶ Ca. Sū. ¶ Aliorū iniqtates deſcribit iob
⁊ damnationē impiorū. ¶ XXIIII

H Oipotente nō ſunt abſcondi A
ta tpa: q aūt nouerūt eū igno-
rāt dies illius. Alij terminos
trāſtulerunt: diripuerunt gre-
ges ⁊ pauerūt eos. Aſinū pupil
loꝝ abegerūt: ⁊ abſtulerūt pro
pignore bouē vidue. Subuerterūt pauperū
viā: ⁊ oppreſſerunt pariter manſuetos terre.
Alij q̄ſi onagri in deſerto egrediūt ad opus al.+ a...
ſuū: vigilanteſq; + ad predā preparāt panē li-
beris. Agrū nō ſuū demetunt: ⁊ vineam eius
quē vi oppſſerant vindemiāt. Nudos dimit- B
tūt hoies indumēta tollentes: qbus nō eſt op
rimētū in frigore quos imbres montiū rigāt
⁊ nō habentes velamen amplexantur lapides
Vim fecerunt depredantes pupillos: ⁊ vulgū
pauperē + ſpoliauerunt. Nudis ⁊ incedenti- al.+ expo liauerunt
bus abſq; veſtitu ⁊ eſurientibus tulerunt ſpi-
cas. Inter aceruos eoꝝ meridiati ſunt: q cal
catis torcularib⁹ ſitiunt. De ciuitatibus fece-
runt viros gemere: ⁊ + anima vulneratorum al.+ anime
+ clamauit: ⁊ deus inultū abire nō patitur. al.+ clamabit al.+ clamabunt
Ipſi fuerūt rebelles lumini. Neſcierunt vias
eius nec reuerſi ſunt p ſemitas eius. Mane
primo ꝯſurgit homicida: interficit egenum ⁊
pauperē: p nocte vero erit q̄ſi fur. Oculus adul C
teri obſeruat caliginē dicens non me videbit
oculus: ⁊ operiet vultū ſuū. Perfodit in tene
bris domos ſicut in die ꝯdixerāt ſibi: ⁊ igno-
rauerūt lucē. Si ſubito apparuerit aurora: ar
bitrant vmbrā mortis: ⁊ ſic in tenebris quaſi
in luce ambulant. Leuis eſt ſuper faciē aque.
Maledicta ſit pars eius in terra: nec ambu-
let per viā vinearū. Ad nimiū calorē tranſeat
ab aquis niuiū: ⁊ vſq; ad inferos peccā illius
Obliuiſcat eius miſericordia. Dulcedo illius
+ vermes. Non ſit in recordatione: ſed cōte- al.+ iniq...
rāt ſicut lignū infructuoſū. Pauit enī ſteri-
lē ⁊ que nō parit: ⁊ vidue bene non fecit. De- D
traxit fortes in fortitudine ſua: ⁊ cū ſteterit nō
credet vite ſue. ᵃ Dedit ei deus locū peniten- a Apoc. 2.
tie ⁊ ille abutit eo in ſuperbia: oculi aūt eius
ſunt in vias illius. Eleuati ſunt ad modicū ⁊
nō ſubſiſtent: ⁊ humiliabunt ſicut oia: ⁊ auſe
rent: ⁊ ſicut ſummitates ſpicaꝝ cōterent. Q;
ſi nō eſt ita quis me poteſt arguere eſſe men-
titum: ⁊ ponere ante deum verba mea?

¶ Ca. Sū. ¶ Probat + baldath q nemo in al.+ baldad
conſpectu dei mundus exiſtat. ¶ XXV

A R Eſpondens autem + baldáth ſuites dixit. Poteſtas ⁊ terror apud eum eſt: qui facit concordiam in ſublimibus ſuis. Nunquid eſt numerus militum illius: et ſuper quem non + ſurget lumen illius? [a] Nunquid iuſtificári poteſt homo comparátus deo: aut apparére mundus natus de muliere? B Ecce luna etiam non ſplendet: [b] ⁊ ſtelle nō ſunt munde in conſpectu eius: q̃ztomagis homo putrédo ⁊ filius hominis vérmis?

al's + baldad
al's + fulget
al's + ſurget

a ſuſ. 4. b
b ſ pe. vi. 2. ca. ſi cui gi ſi.

C Ca. Sū. C Job dicit q nullū ē deo ab hōie adiutoriū: pbat p eius magnalia. C XXVI

A R Eſpondēs aūt iob: dixit. Cuius adiutor es. Nunqd imbecillis? Et ſuſténtas brachiū eius: qui nō eſt fortis. Cui dediſti cōſiliū? Forſitan illi qui nō habet ſapiētiā: ⁊ prudentiā tuā oſtendiſti plurimā? Quē docere voluiſti? Nonne eū qui
B fecit ſpiramentū? Ecce gigántes gemunt ſub aquis: ⁊ qui hábitāt cum eis. Nudus eſt inférnus corā illo: ⁊ nullū eſt operiméntū pditioni. Qui exténdit aquilónē ſup vácuum: ⁊ appéndit terram ſup nihili. Qui ligat aquas
C in núbib⁹ ſuis: vt nō erúmpāt páriter deorſum. Qui tenet vultū ſoliū ſui: ⁊ expándit ſup illud nebulā ſuā. Términū circūdedit aquis vſqꝫdum finiant̃ lux ⁊ ténebre. Colúmne celi cōtremiſcunt: ⁊ páuent ad nutū eius. In fortitudine illi⁹ repēte mária ꝯgregata ſūt: ⁊ pru
D dētia ei⁹ pcuſſit ſupbū. Spūs ei⁹ ornauit celos ⁊ obſtetricāte manu ei⁹ educt⁹ eſt cóluber tortuóſus. Ecce hec ex parte dicta ſūt viarū ei⁹. Et cū vix paruā ſtillā ſmonis ei⁹ audierimus: qs poterit tonitruū magnitudinis illius intuéri?

C Ca. Sū. C De conſtantia ⁊ pfectiōe iuſtitie iob ⁊ parte impij apud dñm. C XXVII

A A Ddidit quoqꝫ iob aſſúmēs parábolā ſuā ⁊ dixit. Uiuit deus qui abſtulit iudiciū meū: ⁊ oipotēs q ad amaritúdinē adduxit animā meā: quia dónec ſupereſt hálitus in me ⁊ ſpūs dei in nárib⁹ meis nō loquent̃ labia mea iniquitátē: nec língua mea meditábit̃ mendaciū.
[a] Abſit a me vt iuſtos vos eſſe iúdicē. Donec deficiā: nō recédā ab innocéntia mea. [b] Iuſtificationē meā quam cepi tenere nō deſeram. Neqꝫ eniꝫ reprehéndit me cor meū: in omni vita mea. + Sic vt impius inimicus me⁹: ⁊ aduerſárius me⁹ q̃ſi iniquus. Que ē eni ſpes hypocrite ſi auáre rápiat: ⁊ nō liberet de⁹ aiam eius? Nunqd de⁹ audiet clamorē ei⁹ cuꝫ venerit ſup eū anguſtia? Aut poterit in oipotente delectari ⁊ inuocare deū oī tpe? Docebo vos p manū dei que ops hábeat: nec abſcóndā. Ecce vos oēs noſtis: ⁊ qd ſine cauſa vana loqmini. Hec eſt pars hoīs impij apud deū: ⁊ hereditas violentorū quā ab oipotente ſuſcipiēt. Si multiplicáti fúerint filij eius: in gladio erunt: et

a vi. 4. ⁊ 2. in ſi.
b Iob. 3. a.
al's + Sicut

ſepotes eius non ſaturabunt pane. Qui reliqui fuerint ex eo: ſepelient in interitu: ⁊ vidue illius non ploꝛabunt. Si cōpoꝛtauerit q̄ſi terrā argentū: ⁊ ſicut lutū preparauerit veſtimēta: preparabit quidē ſed iuſtus veſtiet illis ⁊ argentū innocens diuidat. D Edificauit ſicut tinea domū ſuā: ⁊ ſicut cuſtos fecit vmbraculū. [c] Diues cū doꝛmierit nihil ſecū + auferet + aperiet oculos ſuos: ⁊ nihil inueniet. Apphendet eū quaſi aqua inopia: nocte opprimet eum tempeſtas. Tollet eū ventus vrens ⁊ auferet: ⁊ velut turbo rapiet eū de loco ſuo. Emittet ſup eū ⁊ nō parcet: de manu eius fugiens fugiet. Stringet ſuper eum manus ſuas: ⁊ ſibilabit ſup illū intuens locum eius.

℄ Ca. Sū. ℄ De eccl'ia ⁊ ſynagoga: de inueniēda ſapiētia: de aduētu chꝛiſti. ℄ XXVIII

A [a] HAbet argentū venarū ſuarum principia: ⁊ auro locus eſt in quo cōflatur. Ferrū de terra tollitur: ⁊ lapis ſolutus caloꝛe in es vertitur. Tēpus poſuit tenebꝛis: et vniuerſoꝛū finē ipſe cōſiderat. Lapidē quoq; caliginis ⁊ + vmbrā moꝛtis + diuidit toꝛrēs a pplo peregrināte: eos quos oblitus eſt pes egentis hoīs ⁊ inuios. Terra de q̄ oꝛiebatur panis in loco ſuo + igni ſubuerſa eſt. Locus ſaphiri lapides eius: ⁊ glebe illius aurū. Semitā ignoꝛauit auis: nec intuitus + eſt + oculus vulturis. Nō calcauerūt eā filij inſtitoꝛ: nec pertranſiuit p eā leena. Ad ſilicē extendit manū ſuā: ſubuertit a radicib⁹ montes. In petris riuos + excidit: ⁊ oē precioſū vidit oculis ei⁹. Pꝛofunda quoq; fluuioꝝ ſcrutatus eſt: ⁊ abſcondita pduxit in lucē. [b] Sapiētia vero vbi inuenitur: ⁊ qs eſt locus intelligentie? Neſcit hō preciū eius: nec inuenit in terra ſuauiter viuentiū. Abyſſus dicit nō eſt in C me: ⁊ mare loquit nō eſt mecū. [c] Non dabitur aurū obrizū pro ea: nec appendet argentū in cōmutatione ei⁹. Nō cōferet tinctis inde coloꝛib⁹: nec lapidi ſardonico precioſiſſimo vel ſaphiro. Non adequabit ei aurū vel vitrū: nec cōmutabunt p ea vaſa auri excelſa ⁊ eminētia: nō cōmemoꝛabūt cōparatiōe ei⁹. Trahitur aūt ſapientia de occultis. Non adequabit ei topaciūs de ethyopia: nec tincture mūdiſſime cōponent. Unde ergo ſapientia venit: ⁊ quis eſt locus intelligentie? Abſcondita eſt ab oculis omniū viuentiū: volucres quoq; celi latet. Perditio ⁊ moꝛs dixerūt. Aurib⁹ noſtris audiuimus famam eius. D Deus intelligit famam eius: ⁊ ipſe nouit locum illius. Ipſe eni fines mundi intuetur: ⁊ omnia que ſub celo ſunt reſpicit. Qui fecit vētis pondus: ⁊ aquas appendit + in menſura. Quādo ponebat pluuijs legē: ⁊ viā procellis ſonantib⁹. Tūc vidit illam ⁊ enarrauit: ⁊ preparauit ⁊ inueſtigauit: ⁊ dixit homini. [b] Ecce timoꝛ dn̄i ipſa eſt ſapientia: ⁊ recedere a malo intelligentia.

℄ Ca. Sū. ℄ Enarrat iob ⁊ plangit elapſā pꝛoſperitatē ⁊ iocunditatem pꝛioꝛis tempoꝛis in perſona eccleſie. ℄ XXIX

A ADdidit quoq; iob aſſumēs parabolā ſuam: ⁊ dixit. Quis mihi tribuat vt ſim iuxta menſes priſtinos: ſm̄ dies quibus deus cuſtodiebat me. Quando ſplēdebat lucerna eius ſuper caput meum: ⁊ ad lumen eius ambulabā in tenebꝛis. Sicut fui in dieb⁹ adoleſcentie mee: quādo ſecreto de⁹ erat in tabernaculo meo. Quādo erat omnipotens mecū: ⁊ in circuitu meo pueri mei. Qn̄ lauabā pedes meos butyro: ⁊ petra fundebat mihi riuos olei. Qn̄ procedebā ad poꝛtam ciuitatis: ⁊ in platea parabant cathedram mihi. B Uidebant me iuuenes ⁊ abſcondebantur: ⁊ ſenes aſſurgentes ſtabant. Pꝛincipes ceſſabant loqui: ⁊ digitū ſuperponebant oꝛi ſuo. Uocem ſuam cohibebant duces: ⁊ lingua eoꝝ gutturi ſuo adherebat. Auris audiens beatificabat me: ⁊ oculus vidēs teſtimonium reddebat mihi: eo q liberaſſem pauperem vociferantē ⁊ pupillum cui non eſſet adiutoꝛ. Benedictio perituri ſuper me veniebat ⁊ coꝛ vidue conſolatus ſum. C Iuſticia indutus ſum ⁊ + veſtiui me ſicut veſtimēto ⁊ dyademate iudicio meo. Oculus fui ceco ⁊ pes claudo. Pater erā pauperū: ⁊ cauſam quam neſciebam diligentiſſime inueſtigabam. Conterebam molas iniqui: ⁊ de dentibus illius auferebam predam. Dicebamq;. In nidulo meo moꝛiar: ⁊ ſicut palma multiplicabo dies. Radix mea aperta eſt + ſecus aquas: ⁊ ros moꝛabitur in meſſione mea. D Gloria mea ſemper innouabitur: ⁊ arcus meus in manu mea inſtaurabitur. Qui me audiebāt expectabant ſententiā: + ⁊ intenti tacebant ad conſilium meū. Uerbis meis addere nihil audebant: ⁊ ſuper illos ſtillabat eloquiū meū. Expectabant me ſicut pluuiā: ⁊ os ſuū aperiebant quaſi ad imbꝛem ſerotinum. Si

quãdo ridébam ad eos non credebant: ⁊ lux vultus mei non cadébat in terra. Si voluiſſez ire ad eos: ſedébam primus. Cumq; ſederez quaſi rex circunſtante exercitu: eram tamen merentium conſolator.

ps. 45. c. vi ſciplina l

❡ Ca. Sũ. ❡ Enarrat ⁊ plangit iob mala p̃ſentis tẽporis: ⁊ hereticorum prefigurat futuram maliciam. ❡ XXX

A Nunc aũt deridẽt me iunióres tẽpore: quoꝝ nõ dignábar patres pónere cuz cánib⁹ grégis mei. Quoꝝ virtus mánuũ mihi erat pro nihilo: ⁊ vita ipſa putabãt̃ indigni. Egeſtate et fame ſtériles: q̃ rodébãt in ſolitudine ſqualẽtes calamitáte ⁊ miſéria. Et + mandébãt hérbas ⁊ árborũ córtices: ⁊ radix iuniperóꝝ erat cib⁹ eoꝝ. Qui de ꝯuállib⁹ iſta rapientes: cuz ſingula repperiſſent: ad ea cũ clamore currébãt. In deſertis habitábãt torrẽtiũ ⁊ i cauernis terre vel ſup gláreã. Qui int̃ huiuſcemodi letabãt̃: ⁊ eſſe ſub ſentib⁹ delitias cõputábant.

al's + mãducabant

B Filij ſtultórũ ⁊ ignobiliũ: ⁊ in terra pénitus nõ paréntes. Nũc in eoꝝ cánticũ verſus ſum: ⁊ factus ſum eis in puerbiũ. Abominant̃ me ⁊ longe fúgiunt a me: ⁊ faciẽ meam cõſpúere nõ verẽt̃. Pháretrã enim ſuã aperuit ⁊ affixit me: ⁊ frenũ póſuit in os meum. Ad dexteraz oriẽtis calamitátis mee illico ſurrexérũt. Pedes meos ſubuertérũt: oppſſérũt q̃ſi fluctib⁹ ſémitis ſuis. Diſſipauérũt itinera mea: inſidiati ſunt mihi ⁊ p̃ualuérunt ⁊ nõ fuit q̃ ferret auxiliũ. Quaſi rupto muro ⁊ aperta iánua irruérũt ſup me: ⁊ ad meas miſérias deuolúti ſunt. Redáctus ſũ in + nihili. + Abſtulit quaſi vẽtus deſideriũ meũ: ⁊ velut

al's + nihilum

C núbes ptrãſijt ſalus mea. Nunc aũt in memetipſo marcéſcit anima mea ⁊ poſſidẽt me dies afflictiónis. Nocte os meum pforatur dolórib⁹: ⁊ qui me cómedũt nõ dormiũt. In multitudine eoꝝ cõſumit̃ veſtimẽtũ meũ: ⁊ quaſi capitio túnice ſuccinxérũt me. Comparátus ſum luto ⁊ aſſimilátus ſum fauille ⁊ cineri. + ᵃ Clamo ad te ⁊ non exáudis me: ſto ⁊ non réſpicis me. Mutatus es mihi in crudelem: ⁊ in duricia manus tue aduerſáris mihi. Eleuaſti me: ⁊ quaſi ſuper ventuz pónens eliſiſti me válide. Scio quia morti trádes me:

al's + abſtuliſti

a ſup. 19. c. al's + Clamabo ad te ⁊ nõ exaudies

D vbi conſtituta eſt domus omni viuenti. Verũ tamen nõ ad cõſumptionẽ eoꝝ emittis manũ tuã: ⁊ ſi corrúerint ipſe ſaluábis. Flébam quõndã ſuper eo qui afflictus erat: ⁊ cõpatiébatur anima mea páuperi. Expectábam bona ⁊ venérunt mihi mala: p̃ſtolábar lucẽ ⁊ erupérunt ténebre. Interióra mea efferbuérunt abſq; vlla réquie: preuenérunt me dies afflictiónis. Mérens incedébã ſine furore cõſurgens: in turba clamábã. Frater fui draconuz ⁊ ſócius ſtrutiónũ. Cutis mea denigráta eſt ſuper me: ⁊ oſſa mea aruérunt p̃ cáumate. Verſa eſt in lúctũ cithara mea: ⁊ órganũ meum in vocem fléntium.

❡ Ca. Sũ. ❡ Cathalogus virtutũ ipſius iob ponit̃: cũ atteſtatione appetit teſtem iudicem. ❡ XXXI

A Pepigi fedus cũ oculis meis: vt ne cogitarẽ quidẽ de virgine. Quã enim partẽ habéret in me deus deſuper: ⁊ hereditatẽ omnipotẽs de excelſis. Nũquid nõ pditio eſt iniquo: ⁊ alienátio operántib⁹ + iniuſticiã? ᵃ Nõne ipſe ꝯſiderat vias meas ⁊ cunctos greſſus meos dinúmerat? Si ambuláui in vanitate ⁊ feſtináuit in dolo pes me⁹: appéndat me in ſtatéra iuſta: ⁊ ſciat de⁹ ſimplicitátẽ meã. Si declináuit gréſſus meus de via: ⁊ ſi + ſecutus eſt oculus meus cor meũ: ⁊ ſi in manib⁹ meis adhéſit mácula: ſerã ⁊ alius cómedat: ⁊ p̃génies mea eradicet̃. Si deceptũ eſt cor meum ſup muliére: ⁊ ſi ad óſtiũ + amici mei iſidiát⁹ ſum: ſcortuz álterius ſit vxor mea: ⁊ ſup illã incuruẽt̃ alij. Hoc eniz nephás eſt: ⁊ iniq̃tas máxima. Ignis vſq; ad + pditionẽ déuorãs: ⁊ oĩa erádicãs genímina. Si cõtẽpſi ſubire

al's + iniquitati

a puer. 5. b. ifra 34. c.

al's + ſecutũ eſt ocl's meum

al's + vicini

B iudiciũ cũ ſeruo meo: ⁊ + ancilla mea: cũ + diſceptárẽt aduerſum me. ᵇ Quid eni faciã cũ ſurrexerit ad iudicãdũ deus ⁊ cũ q̃ſierit: quid rñdebo illi? Nũqd nõ in vtero fecit me q̃ ⁊ illũ operatus eſt: ⁊ formauit + me in vulua vn⁹. Si negáui qd + volébã paupérib⁹: ⁊ oculos vidue expectáre feci. Si comédi buccéllam meã ſólus: ⁊ nõ comédit pupillus ex ea: quia ᶜ ab infátia mea créuit mecũ miſerátio: ⁊ de vtero mr̃is mee egreſſa eſt mecũ. Si deſpéxi p̃tereũtẽ eo q̃ nõ habúerit induméntuz: ⁊ abſq; operiméto páuperẽ. Si nõ bñdixerunt

al's + conſumptionem

al's + ancille mee al's + diſputarẽt

b Ju. 16. al's nõ hi + me

al's + volebant

c õ pe. vi. 3. c. q vult

C mihi látera eius: ⁊ de vellérib⁹ óuiũ mearuz calefáctus eſt. Si leuaui ſup pupillũ manum meã: etiã cũ viderẽ me in porta ſuperiorẽ: hũmerus meus a iunctúra ſua cadat: ⁊ bráchiũ meũ cũ ſuis óſſib⁹ + cõfringat̃. Semp eni q̃ſi tuméntes ſup me flúctus tímui deuz: ⁊ pon-

al's + conteret

dus eius ferre nõ potui. Si putaui aurum ro
bur meũ: ⁊ obrizo dixi fiducia mea. Si letat⁹
ſum ſup multis diuitijs meis: ⁊ q̄ plurima
reperit manus mea. Si vidi ſolẽ cũ fulgeret:
⁊ lunã incedentem clare: ⁊ letatum eſt in ab
ſcondito cor meum: ⁊ oſculatus ſum manuz
meam ore meo: que eſt iniquitas maxima: ⁊
ᵇ Infr. 32.a. negatio contra deum altiſſimũ. ᵇ Si gauiſus
D ſum ad ruinã eius qui me oderat: ⁊ exultaui
q̄ inueniſſet eũ malũ. Non enĩ dedi ad pec
candũ guttur meũ: vt expeterẽ maledicens
animã eius. Si nõ dixerunt viri tabernaculi
mei: quis det de carnibus eius vt ſaturemur.
Foris nõ manſit peregrinus: oſtiũ meũ viato
ᶜ 8 pe. di. ſi ca. ague ſibi ſi erubui ri patuit. ᶜ Si abſcondi quaſi homo peccatuz
meum: ⁊ celaui in ſinu meo iniquitatez meã
Si expaui ad multitudinem nimiam: ⁊ deſpe
ctio propinquorum terruit me: ⁊ non magis
tacui: nec egreſſus ſum oſtiũ. Quis mihi tri
al' + adiutorem buat + auditorem: vt deſiderium meuz audiat
omnipotens: ⁊ librum ſcribat ipſe qui iudi
cat: vt in humero meo portem illum: ⁊ cir
cundem illum quaſi coronaz mihi. ᶠ Per ſin
ᶠ 3 pe. di. 2.c. dũ ſcis ſis pcun. gulos gradus meos pronunciabo illum: ⁊ q̄ſi
principi offeram eum. Si aduerſum me ter
ra mea clamat: ⁊ cum ipſa ſulci eius deflent.
Si fructus eius comedi abſq̃ pecunia ⁊ ani
mam agricolarum eius afflixi: p frumento
oriatur mihi tribulus ⁊ pro hordeo ſpina.

¶ Ca. S. ¶ Reſpondere iob tres viri nolũt
eo q̄ iuſtus ſibi videref: tacentib⁹ amicis iob
indignatus heliu eorum inſipientiam arguit
⁊ ſuam iactat prudentiam. ¶ XXXII

A OMiſerũt aũt tres viri iſti rñde
re iob: eo q̄ iuſtus ſibi videref
Et iratus indignatuſq̃ ẽ heliu
fili⁹ barachel buzites de cogna
tione ram. Iratus eſt autẽ ad
uerſum iob: eo q̄ iuſtũ ſe eẽ di
ceret corã deo. Porro aduerſum amicos eius
indignatus eſt eo q̄ nõ inueniſſent reſponſio
nẽ rationabilem: ſed tm̃modo cõdemnaſſent
iob. Igiť heliu expectauit iob loquentẽ: eo q̄
al' + ſe ſeniores + eſſent q̄ loquebanť. Cũ aũt vidiſ
B ſet q̄ tres reſpõdere nõ + potuiſſent: iratus eſt
al' + poſſent vehementer. Reſpondenſq̃ heliu filius bara
chel buzites dixit. Iunior ſum tẽpore: vos aũt
antiquiores. Idcirco demiſſo capite veritus ſũ
vobis indicare meã ſententiã. ᵃ Sperabã eniz
ᵃ Inf. 12. a. q̄ etas prolixior loquereť: ⁊ annoꝝ multitudo
doceret ſapientiam. Sed vt video ſpiritus eſt

in hominib⁹: ⁊ inſpiratio oĩpotentis dat intel C
ligentiã. Non ſunt longeui ſapientes: nec ſe
nes intelligunt iudiciũ. Ideo + dicam audite al' + dice
me oſtendã vobis etiã ego meã + ſapientiam al' + ſolertiam
Expectaui eniz ſermones veſtros: audiui pru al' + ſententiam
dentiã veſtrã. Donec + diſceptaremini ſermo al' + diſceptaretis
nib⁹ veſtris: ⁊ donec putabã vos aliquid dice
re: cõſiderabã. Sed vt video non eſt qui poſ
ſit arguere iob: ⁊ reſpondere ex vobis ſermo
nib⁹ eius. Ne forte dicatis inuenimus ſapiẽ
tiã: deus proiecit eum nõ homo. Nihil locu
tus eſt mihi: ⁊ ego nõ ſm̃ ſermones veſtros re
ſpondebo illi. Extimuerunt: nec reſponderũt
vltra: abſtuleruntq̃ a ſe + eloquiũ. Qm̃ igiť ex al' + eloquia
pectaui: ⁊ nõ ſunt locuti: ſteterũt nec reſpon D
derũt vltra: rñdebo ⁊ ego partẽ meã ⁊ oñdaz
ſcientiã meã. Plenus ſum enĩ ſermonibus:
⁊ coartat me ſpũs vteri mei. En venter meus
quaſi muſtum abſq̃ ſpiraculo q̄d lagunculas
nouas dirumpit. Loquar ⁊ reſpirabo paulu
lum: aperiam labia mea ⁊ reſpondebo. Non
accipiã perſonam viri: ⁊ deum homini non
equabo. Neſcio enim q̄diu ſubſiſtam: ⁊ ſi
poſt modicum tollat me factor meus.

¶ Ca. Sũ. ¶ De heliu qualiter deus loquiť
⁊ erudiat: increpet ⁊ ꝓpitiať: ⁊ trib⁹ vicibus
opeť: vbi quoq̃ de incarnatiõe dñi ꝓphetauit.

AUdi igiť iob elo ¶ XXXIII
quia mea: ⁊ omnes ſermones
meos auſculta. Ecce aperui os A
meum: + loquitur lingua mea al' + loquatur
in faucib⁹ meis. Simplici cor
de meo ſermones mei: ⁊ ſentẽ
tiã labia mea puram loqueñť. Spũs dei fecit
me: ⁊ ſpiraculũ oĩpotẽtis viuificauit me. Si
potes reſpõde mihi: ⁊ aduerſus faciẽ meã cõ
ſiſte. Ecce ⁊ me ſicut ⁊ te fecit deus: ⁊ de eodẽ
luto ego quoq̃ formatus ſuz. Uerũtñ miracu
lũ meũ nõ te terreat: ⁊ + eloquẽtia mea nõ ti al' + eloquia
bi ſit + grauis. Dixiſti ergo in aurib⁹ meis: ⁊ al' + grauis
vocẽ verborũ tuoꝝ audiui. Mundus ſum ego
⁊ abſq̃ delicto imaculatus: ⁊ non eſt iniq̄tas B
in me. Quia q̄relas in me reppit: ideo arbi
trat⁹ ẽ me inimicũ ſibi. ᵃ Poſuit in neruo pe ᵃ Suſ. 13. d.
des meos: cuſtodiuit oẽs ſemitas meas. Hoc
ẽ ergo ĩ quo nõ es iuſtificat⁹. Reſpõdebo tibi
q̄ maior ſit de⁹ hoĩe. Aduerſus eũ cõtendis: q̄
nõ ad oĩa verba rñderit tibi. Semel + loquiť al' + loquetur
de⁹: ⁊ ſcdo idipm nõ repetit. Per ſomniũ in
viſione nocturna: q̄ñ irruit ſopor ſuper hoĩes
⁊ dormiũt in lectulo. Tunc aperuit aures vi

C roꝝ̃:⁊ erudiẽs eos inſtruit diſciplina vt auer
tat hominẽ ab his que fecit:⁊ liberet eũ de ſu
perbia eruens animam eius a corruptione:⁊
vitã illius vt nõ tranſeat in gladiũ. Increpat
quoq; per dolorẽ in lectulo:⁊ omnia oſſa eius
marceſcere facit. Abominabilis ei fit in vita
ſua panis:⁊ anime illius cibus ante deſiderã
bilis. Tabeſcet caro eius:⁊ oſſa que tecta fue
rant nudabuntur. Appropinquabit corruptio
ni anima eius:⁊ vita illius mortiferis. Si fue
rit pro eo angelus loquens vnus de milibus
vt annunciet hoĩs equitatẽ: miſerebitur eius
⁊ dicet. Libera eum:vt nõ deſcendat in corru
D ptionẽ. Inueni in quo ei propicier. Conſum
pta eſt caro eius a ſupplicijs: reuertatur ad
dies adoleſcentie ſue. Deprecabitur deum et
placabilis ei erit: ⁊ videbit faciẽ eius in iubi
lo ⁊ reddet homini iuſticiã ſuã. Reſpiciet ho
mines ⁊ dicet. Peccaui ⁊ vere deliq;:⁊ vt eraꝫ
dignus non recepi. Liberauit animã ſuaꝫ ne
pergeret in interitum: ſed viuens lucem vi-
deret. Ecce hec omnia operatur deus tribus
vicibus per ſingulos: vt reuocet animas eoꝝ
a corruptione ⁊ illuminet luce viuentiũ. Attẽ
de iob ⁊ audi me:⁊ tace dum ego loquor. Si
autẽ habes quid loquaris:rñde mihi. Loque
re. Volo enĩ te apparere iuſtũ. Qḋ ſi nõ ha-
bes audi me:tace.⁊ docebo te ſapientiam.

C Ca.Sũ. C Laudat heliu equitatẽ dei:iuſti
tiã ꝯſiderantẽ ⁊ vltionẽ increpat iob flagella.

A Pronuncians C XXXIIII
itaq; heliu etiã hec locutus eſt.
Audite ſapientes verba mea:⁊
eruditi auſcultate me. [a] Auris
enĩ verba probat:⁊ guttur eſcas
guſtu diiudicat. Iudicium eli-
gamus nobis:⁊ inter nos videamus quid ſit
melius:quia dixit iob iuſtus ſum ⁊ deus ſub-
uertit iudicium meum. In iudicando enim
me mendaciũ eſt:violenta ſagitta mea abſq;
vllo peccato. Quis ẽ vir vt ẽ iob qui bibit ſub
ſanationẽ quaſi aquã q gradiẽ cũ operantibus
iniquitatẽ ⁊ ambulat cuꝫ viris impijs. Dixit
enim. Non placebit vir deo:etiam ſi cucurre
rit cum eo. Ideo viri cordati audite me. Ab
ſit a deo impietas: ⁊ ab omnipotente iniqui-
tas. Opus eniꝫ hoĩs reddet ei:⁊ iuxta vias ſin
guloꝝ̃ reſtituet eis. Vere enim deus nõ cõdẽ
nabit fruſtra:nec omnipotẽs ſubuertet iudi-
cium. Quẽ conſtituit alium ſuper terrã: aut B
quẽ poſuit ſuper orbem quẽ fabricatus eſt? Si
direxerit ad eũ cor ſuũ: ſpm̃ illius ⁊ flatuꝫ ad
ſe traxet. Deficiet omnis caro ſimul:⁊ homo
in cinerem reuertetur. Si habes ergo intelle
ctum audi qḋ dicitur: ⁊ auſculta vocem elo-
quij mei. Nunquid qui non amat iudicium
+ ſanari poteſt? Et quomodo tu eum qui iu-
ſtus es intm̃ cõdemnas? Qui dicit regi apo-
ſtata:qui vocat duces impios. Qui non acci-
pit perſonas principũ:nec cognouit tyrannũ
cum diſceptaret cõtra pauperem. Opus eniꝫ
manuum eius ſunt vniuerſi. Subito morien- C

alias vnũ de + ſimilibus
a ſuꝑ.2.b
alias + ſuꝑ̃re

tur: ꝛ in media nocte + turbabunt populi: et pertranſibūt ꝛ auferēt violentū abſqꝫ manu. Oculi eniꝫ eius ſup vias hominū: ꝛ omnes greſſus eorum cōſiderat. Non ſunt tenebꝛe ꝛ non eſt vmbꝛa moꝛtis: vt abſcondant ibi qui operant iniquitatē. Neqꝫ enim vltra in hoīs poteſtate eſt: vt veniat ad deum in iudicium. Conteret multos ꝛ innumerabiles: ꝛ ſtare faciet alios ꝑ eis. Nouit eni opera eoꝝ: ꝛ idcirco inducet noctē: ꝛ cōterent. Quaſi impios ꝑcuſſit eos in loco videntiū. Qui quaſi de induſtria receſſerūt ab eo: ꝛ omnes vias eius intelligere noluerunt: vt ꝑuenire facerent ad eum clamorē egeni: ꝛ audiret vocem pauperum. Ipſo enim cōcedēte pacē: qs eſt qui condemnet. Ex quo abſconderit vultū + qs eſt q contēplet eū? Et ſuper gētes ꝛ ſup omnes homines. Qui regnare facit hoiem hypocritā ꝑpter peccata populi. Quia ergo ego locutus ſum ad deū: te quoqꝫ nō + ꝓhibeo. Si erraui tu doce me. Si iniquitatē locutus ſum: vltra nō addam. Nunquid a te deus + expetit eā: q diſplicuit tibi. Tu enim cepiſti loqui: ꝛ nō ego. Qꝫ ſi quid noſti melius: loquere. Uiri intelligentes loquant mihi: ꝛ vir ſapiēs audiat me. Job autē ſtulte locutus eſt: ꝛ verba illius non ſonāt diſciplinā. Pater mi: ꝓbetur iob vſqꝫ ad finē. Ne deſinas ab hoīe iniquitatis: qui addidit ſup peccata ſua blaſphemiā. Inter nos interim + conſtringat: ꝛ tunc ad iudiciū prouocet ſermonib⁹ ſuis deū.

¶ Ca. Sū. ¶ Non deo ſed homini ꝓdeſt aut nocet pietas aut impietas hominis: q ꝑ iuſto iudicio de⁹ differt vindictā. ¶ XXXV

A IGitur heliu hec rurſuꝫ locut⁹ eſt. Nunqd equa videt tibi tua cogitatio: vt diceres. iuſtioꝛ deo ſū. Dixiſti enim. Non tibi placet qd rectū eſt: vel quid tibi ꝓderit ſi ego peccauero. Itaqꝫ ego reſpondebo ſermonibus tuis: ꝛ amicis tuis

B tecum. Suſpice celum ꝛ intuere: ꝛ cōtemplare ethera q altioꝛ te ſit. Si peccaueris: quid ei nocebis? Et ſi multiplicate fuerint iniquitates tue: qd facies contra eum? Poꝛro ſi iuſte egeris qd donabis ei: aut qd de manu tua accipiet. Homini q ſimilis tui eſt nocebit + impietas tua: ꝛ filiū hominis adiuuabit iuſticia tua. Propter multitudinē calumniatoꝝ cla-

C mabunt ꝛ eiulabunt: pꝛopter vim bꝛachij tyrānoꝝ. Et nō dixit vbi eſt deus qui fecit me: qui dedit carmina in nocte. Qui docet nos ſuper iumenta terre ꝛ ſuper volucres celi + erudit nos. Ibi clamabunt ꝛ non exaudiet: ꝓpter ſuperbiam maloꝝ. Nō ergo fruſtra

D audiet deus: ꝛ omnipotēs cauſas ſinguloꝝ intuebit. Etiam cum dixeris non cōſiderat: iudicare coram illo ꝛ expecta eum. Nunc enim non infert furoꝛē ſuum: nec vlciſcitur ſcelus valde. Ergo iob fruſtra aperit os ſuum: ꝛ abſqꝫ ſcientia verba multiplicat.

¶ Ca. Sū. ¶ Dicit heliu ſecundo q deus flagellat vt erudiat: tribulat vt ſaluet: q iob humiliat vt timeat excelſum quem ei deſcribit.

RESpondens quoqꝫ ¶ XXXVI

A heliu hec locutus eſt. Suſtine me paululum: ꝛ indicabo tibi. Adhuc enim habeo qd pꝛo deo loquar. Repetā ſcientiā meā a pꝛincipio: ꝛ operatoꝛē meum pꝛobabo iuſtū. + Uere enim abſqꝫ mendacio ſermones mei: ꝛ ꝑfecta ſcientia pꝛobabit tibi. Deus potentes nō abijcit cū ꝛ ipſe ſit potēs ſed nō ſaluat impios ꝛ iudiciū pauperib⁹ tribuit. Non + aufert a iuſto oculos ſuos: ꝛ reges in ſolio collocat in ꝑpetuum: ꝛ illic erigunt. Et ſi fuerint in cathenis ꝛ vinciant funibus paupertatis: indicabit eis opera eoꝝ et

B ſcelera eoꝝ quia violenti fuerunt. + Reuelabit quoqꝫ aurem eoꝝ vt coꝛripiat: ꝛ loquetur vt reuertant ab iniqtate. Si audierint ꝛ obſeruauerint: complebūt dies ſuos in bono: ꝛ annos ſuos in gloꝛia. Si aūt nō audierint: trāſibūt ꝑ gladiū: ꝛ cōſument in ſtulticia. Simulatores ꝛ callidi pꝛo uocāt irā dei: neqꝫ clamabūt cū vincti fuerint. Moꝛiet in tempeſtate anima eoꝝ ꝛ vita eoꝝ inter effeminatos. Eripiet de anguſtia ſua pauperē: ꝛ reuelabit in tribulatione aurē eius. Igitur ſaluabit te de oꝛe

C anguſto latiſſime: ꝛ nō + habent fundamentū ſubter ſe. Requies autē menſe tue erit plena pinguedine. Cauſa tua quaſi impij iudicata eſt: cauſā iudiciūqꝫ recipies. Non te ergo ſuperet ira vt aliquē opꝑimas: nec multitudo + donoꝝ inclinet te. Depone magnitudinē tuā abſqꝫ tribulatione: ꝛ omnes robuſtos foꝛtitudine. Ne pꝛotrahas noctē: vt aſcendāt populi pꝛo eis. Caue ne declines ad iniquitatem. Hanc enim cepiſti ſequi poſt miſeriam. Ecce deus excelſus in foꝛtitudine ſua: ꝛ nullus ei ſimilis in legiſlatoꝛibus. Quis poterit ſcrutari vias eius: aut quis + audet ei dicere:

Margin notes: Al. + turbabunt. ſupra 31. a. Al. + ſuſcitauerit. Al. + prohibeo. Al. + expetet. Al. + addet. Al. + conſtringatur. Al. + iniquitas. Al. + erudiet. Al. + veri. Al. + infert. Al. + Reuelauit. Al. + habentis. Al. + locorum. Al. + pōt.

operátus es iniquitátẽ. Meménto q ignó-
al's + cecid-erunt. res opus eius: de quo + cecinerũt viri. Omnes
hoĩes vidẽt eũ: vnuſquiſqꝫ intuef procul. Ecce
deus magnus vincẽs ſcientiã noſtrã. Núme-
al's + ſtil-las rus annoꝝ ei⁹ ineſtimabilis. Qui aufert + ſtil
las pluuie: ⁊ effúndit imbꝛes ad inſtar gúrgi
al's + plu-uie tum: qui de nubib⁹ + fluunt q + pꝛetérunt cun
al's + pre-terierunt cta ſup. Si volúerit exténdere nubes quaſi tẽ
tóꝛiũ ſuum: ⁊ fulguráre lúmine ſuo déſuper:
cárdines quoqꝫ maris opériet. Per hec eniꝫ
al's + cun-cti iúdicat populos: ⁊ dat éſcas + multis moꝛtali
al's + in manib⁹ b⁹. + In manib⁹ abſcóndit lúcẽ: ⁊ pꝛécipit ei
vt rurſus aduéniat. Annũciat de ea amico ſuo
q poſſéſſio eius ſit: ⁊ ad eam póſſit aſcéndere.

¶ Ca. Sũ. ¶ De pdicatoꝛib⁹ deſignatis per nubes: ⁊ de pdicatione per lucẽ ⁊ pluuias: ⁊ q deus enarrari nõ poteſt. ¶ XXXVII

A Uper hoc expáuit coꝛ meum: ⁊
emotũ ẽ de loco ſuo. Audiet au
ditionẽ in terroꝛe vocis eius: ⁊
ſónuꝫ de oꝛe illius procedẽtẽ.
al'+ Sub + Súbter oẽs celos ipſe cõſide
rat: ⁊ lumẽ illius ſup términos
terre. Poſt eũ rúgiet ſónit⁹: tonabit voce ma
gnitúdinis ſue: ⁊ non inueſtigábif cũ audita
fúerit vox eius. Tonábit deus in voce ſua mi-
rabiliter: qui facit magna ⁊ iſcrutabilia. Qui
al's + ſup pꝛecipit niui vt deſcẽdat + in terrã: ⁊ hiemis
plúuijs ⁊ imbꝛi foꝛtitudinis ſue. Qui i manu
B omniũ hominum ſignat: vt nouerint ſinguli
opera ſua. Ingredief béſtia latibulũ ſuũ: ⁊ in
ántro ſuo moꝛábif. Ab interióꝛib⁹ egrediéf
tẽpeſtas: ⁊ ab arctúro frigus. Flánte deo ꝯcré-
ſcit gélu: ⁊ rurſum latiſſime fundúnf aque.
Frumentũ deſiderat nubes: ⁊ nubes ſpargũt
lumen ſuum. Que luſtrant cuncta per circui-
tum quocunqꝫ eas voluntas gubernantis dú
xerit ad omne quod pꝛecépit illis ſup faciem
oꝛbis terraruꝫ: ſiue in vna tribu: ſiue in terra
C ſua: ſiue in quocunqꝫ loco miſericoꝛdie ſue
eas iúſſerit inueniri. Auſculta hec iob: ſta et
al's + mi-racula conſidera + mirabilia dei. Nunquid ſcis quã
do pꝛecépit deus plúuijs vt oſtenderent luceꝫ
núbiũ eius. Nunquid noſti ſémitas núbium
magnas: ⁊ perfectas ſcientias? Nonne veſti-
menta tua cálida ſunt: cuꝫ perfláta fúerit tér
ra áuſtro? Tu fóꝛſitan cum eo fabricátus es
celos: qui ſolidiſſimi quaſi ere fúſi ſunt. Oſtẽ
D de nobis quid dicámus illi. Nos quippe in-
uolúimur ténebꝛis. Quis narrábit ei que lo
quoꝛ. Etiam ſi locútus fúerit: homo deuoꝛá-
bit ur: ac nunc non vident lucem. Subito aer
al'+ cog- + cogéf in nubes: ⁊ ventus tránſiens fugábit
al'+ veni- eas. Ab aquilóne áurum + venit: ⁊ + a deo
al's + d-deum foꝛmidolóſa laudátio. Digne eum inueníre
non póſſumus. Magnus foꝛtitúdine ⁊ iudi-
cio ⁊ iuſtitia: ⁊ enarrari nõ poteſt. Ideo time
bunt eum viri ⁊ non audebunt cõtemplari
omnes qui ſibi vidẽf eſſe ſapientes.

¶ Ca. Sũ. ¶ Loquẽs dñs ad iob ⁊ enarrãs mirabilia q̃ fecit ab initio: pbat q non ſit ſimilis ſibi. ¶ XXXVIII

A Eſpondens aũt dñs iob de tur
bine: dixit. Quis ẽ iſte iuoluẽs
ſentẽtias ſermonib⁹ imperitis
a Accinge ſicut vir lúmbos tu- a Infra 40 a
os: interrogábo te: ⁊ rñde mi-
hi. Ubi éras quãdo ponébam
fundamenta terre? Indica mihi ſi habes in-
telligẽtiã. Quis poſuit menſuras eius ſi no
ſti: vel quis teténdit ſuper eaꝫ lineã. Sup quo
báſes illius ſolidáte ſunt? Aut qs demiſit lá-
pidẽ anguláꝛẽ eius: cum me laudárent ſimul
áſtra matutina: ⁊ iubilárent omnes filij dei?
Quis cõcluſit óſtijs mare: quando erũpebat
quaſi de vúlua pcẽdens: cũ ponerẽ nubẽ veſti
méntũ eius: ⁊ calígine illud quaſi pánnis in
fántie obuóluerẽ. Circũdedi illud términis
meis: ⁊ póſui vectẽ ⁊ oſtia: ⁊ dixi. Uſqꝫ huc ve
nies: ⁊ nõ procẽdes ámplius: ⁊ hic cõfringes
tuméntes fluctus tuos. + Nunquid poſt oꝛtũ B
tuũ pꝛecepiſti dilúculo: ⁊ oſtendiſti auróꝛe lo al's ſup + Nunq
cum ſuũ. Nunqd tenuiſti cõcutiens extrema
terre: excuſſiſti impios ex ea. Reſtituéf vt lú-
tum ſignaculũ: ⁊ ſtabit ſicut veſtimentũ. Auſe
réf ab impijs lux ſua: ⁊ bꝛachiũ excélſuꝫ + cõ al's + con-teretur
fringéf. Nunquid ingreſſus es + pꝛofũduꝫ al's + pro-funda
maris: ⁊ i nouiſſimis abiſſi deambulaſti? Nũ-
quid aperte ſunt tibi poꝛte moꝛtis: ⁊ oſtia te-
nebꝛoſa vidiſti? Nunquid conſideráſti latitu
dinẽ terre? Indica mihi ſi noſti omnia i qua
via lux habitet: ⁊ tenebꝛarũ quis locus ſit: vt
ducas vnũquodqꝫ ad términos ſuos: ⁊ intel-
ligas ſémitas domus eius. Sciebas tũc q na-
ſciturus eſſes: ⁊ númerũ diérum tuoꝝ nóue
ras. Nunquid ingréſſus es theſáuros niuis:
aut theſáuros grándinis aſpexiſti: que pꝛepa- C
rávi in tẽpus hoſtis: in diẽ pugne ⁊ belli. Per
quã viam ſpárgif lux: diuidif éſtus ſup terrã
Quis dedit vehementiſſimo imbꝛi cúrſum et
viam ſonántis tonitrui vt plúeret ſuper ter-
rã abſqꝫ homine in deſerto: vbi nullus moꝛtá

liũ cõmorãt: vt impléret inuiã ⁊ deſolátam: ⁊ prodúceret hérbas viréntes. Quis eſt plúuie pater: vel quis génuit ſtillas roris. De cuius vtero egreſſa eſt glácies: ⁊ gélu de celo quis genuit? In ſimilitudinẽ lápidis aque durãtur ⁊ ſuperfícies abyſſi ɔſtringit. Nunqd cõiúngere valebis micántes ſtéllas pliades: aut gýrũ arcturi póteris diſſipáre? Nunqd pducis

D luciferũ in tẽpore ſuo: ⁊ veſperũ ſup fines terre cõſurgere fácis? Nunqd noſti órdinẽ celi: ⁊ pones rationẽ eius in terra? Nunqd eleuábis in + nebula vocem tuã: ⁊ impetus aquaꝝ opériet te. Nunquid mittes fúlgura ⁊ ibunt: ⁊ + reuerténtia dicẽt tibi: Adſumus. Quis poſuit in viſcéribꝰ hõis ſapientiã: vel quis dedit gallo intelligéntiã? Quis enarrábit celoꝝ rationẽ ⁊ cõcentũ celi quis dormire fáciet. Qñ + fundabãt púluis in térrã ⁊ glébe cõpingebãt. Nunqd capies leéne predã: ⁊ animam catulorũ eius implebis: qñ cúbãt in antris ⁊ in ſpécubus inſidiãt.[b] Quis préparat coruo eſcam ſuã: quãdo pulli eius clamant ad deũ + vagiéntes eo ꝙ nõ hábeant cibos.

al.+ lucifer · al.+ nebulam · al.+ reuerentia · al.+ fundabatur · b Psal.146 · al.+ vagientes

¶ Ca. Sũ. ¶ Enarrat dñs magnalia que fecit in eccleſia: de leena ⁊ coruo: de ibicibus et ceteris animalibꝰ ⁊ auibꝰ. ¶ XXXIX

A Nunqd noſti tẽpus pártus ibicũ in petris: vel parturiẽtes ceruas obſeruáſti? Dinumeraſti menſes ɔceptus earũ: ⁊ ſciſti tẽpus partꝰ earũ. Incuruãt ad fétũ ⁊ páriũt: ⁊ rugitus emittũt. Separãt filii eaꝝ ⁊ pergũt ad páſtũ: egrediũt ⁊ reuertẽt ad eas. Quis dimiſit ónagrũ liberũ: ⁊ víncula eiꝰ quis ſoluit? Cui dedi in ſolitúdine domũ: ⁊ tabernácula eius in terra ſalſúginis. Contémnit multitudinẽ ciuitatis: clamorẽ exactoris non áudit. Circũſpicit montes páſcue ſue: ⁊ viréntia queqꝫ perquirit.

B Nunquid volet rhinóceros ſeruire tibi: aut morabitur ad pſépe tuũ? Nunqd alligabis rhinocerota ad arándũ loro tuo: aut confringet glébas vállium poſt te? Nunqd fidúciam habébis in magna fortitudine eius: et derelinques ei labores tuos? Nunqd crédes illi qm̃ ſeméntẽ réddat tibi: ⁊ áream tuã cõgreget? Penna + ſtructionis: ſimilis eſt pénnis herodii ⁊ accipitris. Quando derelinquit oua ſua in terra: tu forſitán in púluere caléfácies ea? Obliuiſcitur ꝙ pes cõculcet ea: aut béſtia agri conterat. Durátur ad filios ſuos quaſi nõ ſint ſui: fruſtra laborauit nullo timore cogénte. Priuauit enim eam deus ſapiéntia: nec dedit illi intelligéntiã.

al.+ ſtruthionum · al.+ beſtie agri ɔterant

C Cum tempus fuerit i altũ álas érigit: derídet + équũ ⁊ aſcẽſorẽ eius. Nunqd pbébis équo fortitúdinẽ aut circundabis collo eius hinnitũ? Nunqd ſuſcitábis eum quaſi locuſtas? Gloria náriũ eius terror: térram vngula fódit. Exultat audácter: in occurſum pergit armátis. Contémnit pauorem: nec cédit gládio. Super ipſum ſonábit pharetra: vibrábit haſta ⁊ clýpeus. Féruens ⁊ frémens ſorbet térram: nec réputat tube ſonáre clangorem. Ubi audierit búccinã: dicit + vah: procul odorátur bellũ exhortationẽ dúcum: ⁊ vlulatũ exercitus. Nunqd per ſapientiã tuã plumeſcit accipiter expándens álas ſuas ad áuſtrũ? + Nunquid ad pcéptum tuũ eleuábitur áquila: ⁊ in árduis ponet nidum ſuum.

al.+ equũ · al.+ tange · al.+ auſtrum

D In petris manet: in prerúptis ſilícibus cõmorátur: atqꝫ in inacceſſis rúpibus. Inde cõtemplátur eſcam: ⁊ de longe oculi eius proſpiciunt. Pulli eius + lambunt ſánguinẽ: ⁊ vbicumqꝫ cadáuer fúerit ſtátim adeſt. Et adiécit dñs: ⁊ locutus eſt ad iob. Nunquid qui conténdit cum deo: tã facile conquieſcit? Utiqꝫ qui árguit deum: debet reſpondere ei. Reſpondẽs aũt iob dño: dixit. Qui léuiter locútus ſuꝫ: reſpondére quid poſſum? Manũ meã põnã ſuper os meũ.[a] Unũ locútus ſum: quod vtinã non dixiſſem: ⁊ alterum quibus vltra non áddam.

al.+ lambent · a Sup.9.c

¶ Ca. Sũ. ¶ De behemoth ⁊ malicia eius: de reprehenſione malicie: de membris eiꝰ: de duritia ⁊ ſuperbia eius. ¶ XL

A Reſpondens aũt dñs iob de turbine: dixit.[a] Accínge ſicut vir lumbos tuos: interrogábo te: ⁊ índica mihi. Nunquid irritum facies iudícium meum: ⁊ condẽnabis me + vt iuſtificeris. Et ſi habes bráchiũ ſicut deus ⁊ voce ſimili tónas: circúnda tibi decorem ⁊ in ſublime érigere: ⁊ eſto glorioſus ⁊ ſpecióſis induere véſtibus.

a Sup.38.a · al.+ in

B Diſperge ſúperbos + in furore tuo: et confúnde eos: ⁊ reſpiciens omnem arrogántem humília. Reſpice cunctos ſúperbos ⁊ cõfúnde eos ⁊ cõtere impios in loco ſuo. Abſcõde eos in púluere ſimul: ⁊ fácies eorũ demerge in fóueã: ⁊ ego ɔfitebor ꝙ ſaluare te poſſit déxtera tua. Ecce + behémoth quẽ feci tecũ: fenũ quaſi bos cómedet.[b] Fortitúdo eius in

al.+ non hs + in · al.+ vehemoth · b Dan.4.c

Al's + Lõ. ſtringet lúmbis eius: ⁊ virtus illius in vmbilico ven-
tris ei⁹. + Stringit + caudã ſuã quaſi cedruʒ:
Al's + calidam nérui teſticulorũ eius pplexi ſunt. Oſſa eius
C velut fiſtule éris: cartilágo illius quaſi lámi-
Al's + applicauit ne férree. Ipſe eſt pnc-piũ viaꝝ dei. Qui fecit
eum + applicábit gládiũ eius: huic montes
Al's + et herbas ferũt. Omnes beſtie agri lúdent ibi.
ſ. di. 13. c. neruí in prin. Sub vmbra dormit: in ſecreto cálami + in lo-
cis humẽtib⁹. Protegũt vmbre vmbrã eius
De pe. di. 2 caſi enim in ſi. 4 ca. pricipium circúndabũt eũ ſalices torrentis. Ecce abſor-
bébit flúuiũ ⁊ non mirábiꝛ: ⁊ hábet fidúciaʒ
ꝙ influat iordanis in os eius. In oculis eius
quaſi hámo cápiet eũ: in ſúdib⁹ ꝑforábit ná-
res eius. An extráhere póteris leuiathán há-
D mo: ⁊ fúne ligábis linguã eius? Nunqd po-
nes circulũ in nárib⁹ eius: aut armílla pfora-
bis maxillam eius? Nunquid multiplicabit
ad te preces: aut loqueꝛ tibi móllia? Nunqd
feriet tecum pactuʒ: ⁊ accipies eũ ſeruũ ſem-
pitérnũ. Nunquid illúdes ei quaſi áui: aut li-
gábis eum ancillis tuis? Concident eum a-
mici: diuident illum negociatóres. Nunqd
implébis ſagénas pelle eius: ⁊ gurguſtium
Al's + pone piſcium cápite illius? + Pones ſuper eum
manum tuaʒ. Meménto belli. Nec vltra ád-
das loqui. Ecce ſpes eius fruſtrábiꝛ euʒ: ⁊ vi-
dentibus cunctis precipitábitur.

¶ Ca. S. ¶ De rñſione ⁊ penitẽtia iob. XLI

On ꝗſi crudelis ſuſcitábo euʒ?
Quis enim reſiſtere + poteſt
A vultui meo: ⁊ quis + ante dedit
Hie. 50. g. mihi vt reddam ei? Omnia ꝗ
Al's + poterit ſub celo ſunt mea ſunt. Non
Al's + ait párcã ei + verbis potẽtib⁹ ⁊ ad
Al's + et deprecandũ cõpóſitis. Quis reuelábit fáciem
indumẽti ei⁹: ⁊ in mediũ oris ei⁹ qs itrábit?
Portas vultus eius qs apériet. Per gyrum
déntiũ eius formído: corpus illius quaſi ſcú-
ta fuſilia cõpáctum ſquãmis ſe prementibus
B Una vni cõiúngiꝛ: ⁊ ne ſpiráculum quidem
Al's + adherebunt incédit per eas. Una alteri + adherébit: ⁊ te-
néntes ſe nequaꝙ̃ ſeparabũꝛ. Sternutatio
eius ſplendor ignis: ⁊ oculi eius vt palpebre
dilúculi. De ore eius lámpades procedunt ſi-
cut téde ignis accénſe: de náribus eius pro-
cédit fúmus ſicut olle ſuccéſe atꝙ́ ferueutis.
Hálitus eius prunas ardére fácit: ⁊ flãmma
Al's + egreditur de ore eius + egrediꝛ. In collo eius morábiꝛ
fortitúdo: ⁊ faciẽ eius pcédet egeſtas. Mem-
Al's + flumina bra cárniũ eius coherentia ſibi. Mittet con-
Al's + ferunt tra eum + fúlmina: ⁊ ad locum alium nõ + fe-

rẽꝛ. Cor eius indurábitur tãꝙ̃ lapis: ⁊ ſtrin- C
géꝛ quaſi malleatoris incus. Cũ ſublátus fúe-
rit: timebunt angeli: ⁊ térriti purgabũꝛ. Cũ
apprehenderit eũ gladius ſubſiſtere non po-
terit: neꝙ́ háſta neꝙ́ thorax. Reputabit enim
quaſi pálleas ferrũ: ⁊ quaſi lignum pútriduʒ
es. Non fugabit eũ vir ſagittárius: in ſtipulã D
verſi ſunt ei lapides funde. Quaſi ſtipulã eſti-
mábit mallleũ: ⁊ deridebit vibrãntẽ háſtam.
Sub ipſo érunt rádij ſolis: + ⁊ ſternet ſibi au- Al's nõ ha bet + et
rum quaſi lutuʒ. Feruéſcere fáciet quaſi óllã
pfúndũ + máris: ⁊ ponet quaſi cum vngén- De pe. di. 2. ca. cauſ in. i. glo.
ta búlliunt. Poſt eum lucébit ſémita: eſtimã- Al's + mare
bit abyſſum quaſi ſeneſcẽtẽ. Non eſt ſup ter-
ram poteſtas que cõpareꝛ ei: qui factus eſt vt
nullũ timéret. Oẽ ſublime videt: ipſe eſt rex
ſuper vniuerſos filios ſupérbie.

¶ Ca. Sũ. ¶ De oblatione ⁊ orõne iob pro
amicis ſuis: ⁊ duplicatione ouiũ eius ⁊ came-
lorũ boũ ⁊ aſinarũ: ⁊ de gloria eius: de datis ei
liberis: ⁊ de obitu ipſius. ¶ XLII

Eſpondens aũt iob dño: dixit. A
Scio qꝛ omnia póteſ: ⁊ nulla
te látet cogitátio. Quis eſt iſte
qui célat conſílium abſꝙ́ ſciẽ-
tia. Ideo inſipiénter locut⁹ ſũ:
⁊ que vltra moduʒ + excédunt Al's + excederent
ſciéntiã meam. Audi ⁊ ego lóquar: interro-
gábo te ⁊ reſpónde mihi. Auditu áuris audí-
ui te: nunc autem oculus meus videt te. Id-
circo ipſe me reprehẽndo: ⁊ ago penitẽntiam
in fauilla ⁊ cinere. Poſtꝙ̃ autem locútus eſt
dñs verba hec ad iób dixit ad eliphãʒ thema- B
nitẽ. Irátus eſt furor me⁹ in te ⁊ in duos ami-
cos tuos: qm̃ non eſtis locúti coram me rectũ
ſicut ſeruus meus iób. Súmite ergo vobis ſe-
ptẽ táuros ⁊ ſeptem arietes: ⁊ ite ad ſeruuʒ
meum iob: ⁊ offérte holocauſtum pro vobis.
Iob autẽ ſeruus meus orábit pro vobis. Fá-
ciem eius ſuſcipiam: vt non vobis imputetur
ſtulticia. Neꝙ́ enim locúti eſtis + coram me Al's + ad me rectum
réctum: ſicut ſeruus meus iob. Abierunt er-
go eliphãʒ themanites: ⁊ + baldáth ſuites: Al's + baldad
⁊ ſophár naamathites ⁊ fecerunt ſicut locu-
tus fúerat dñs ad eos: ⁊ ſuſcépit dñs faciem C
iob. Dominus quoꝙ́ conuerſus eſt ad penitẽ-
tiam iob: cum + oráret + ille pro amicis ſuis Al's + oraret Al's nõ habet + ille
Et addidit dominus omnia quecúmꝙ́ fúe-
rant iob duplicia. Uenérunt autẽ ad euʒ oẽs
fratres ſui ⁊ vniuerſe ſorores ſue ⁊ cuncti qui
nóuerant eum prius: ⁊ comedérunt cum eo
panem

panē in domo eius. Et mouerūt super eū cáput: ⁊ cōsolati sunt eū sup oi malo qđ ī̄ intulerat dn̄s sup eū. Et dederūt ei vnusqſq ouem
D vnā ⁊ inaurē áureā vnā. Dn̄s aūt bn̄dixit nouiſſimis iob magis q̄ꝫ + principio ei⁹. / Et fácta sunt ei quattuordecī milia óuiū: ⁊ ſex mília camelorum: ⁊ mille iuga boū: ⁊ mille áſine. Et fuerūt ei ſeptē filij: ⁊ tres filie. Et vocauit nomē vnius diē: ⁊ nomen ſecunde + cáſſia: ⁊ nomē tertie + cornuſtibij. Nō ſūt aūt inuente mulieres ſpecioſe ſicut filie iob ī vniuerſa terra. Deditqꝫ eis pater ſuus hereditatem inter fratres earū. Vixit aūt iob poſt flagélla hec cētū quadragita annis: ⁊ vidit filios ſuos ⁊ filios filiorꝫ ſuorꝫ vſqꝫ ad quartam generationē: ⁊ mortuus eſt ſenex ⁊ plenus dierum.

¶ Explicit liber iob

¶ Incipit prologus primus beati hieronymi presbyteri in pſalterium.

Saltériū rome dudū poſitus emēdárā: ⁊ iuxta ſeptuaginta intérp̄tes: licet cúrſiꝫ: magna tn̄ ex parte correxeram. Qđ q: rúrſuꝫ videtis o páula ⁊ euſtochiū ſcriptorū vicio deprauatum pluſqꝫ antiquū errorē: q̄ꝫ nouā emendationē valére: me cógitis vt veluti quodā nouáli ſciſſuꝫ iam áruū exérceā: ⁊ obliquis ſúlcis renaſcéntes ſpínas eradicē: equū eſſe dicētes: vt qđ crébro male púllulat: crébri⁹ ſuccidátur. Unde ꝯſueta p̄fatione cōmoneo: tā vos qb⁹ forte labor iſte deſúdat: q̄ꝫ eos q exēplaria iſtiuſmodi habére voluerit: ⁊ q̄ diligēter emédári: cū cura ⁊ diligētia trāſcribant. Notet ſibi vnuſqſqꝫ vel iacētē lineā: vel radiātia ſigna. i. obelos vel aſtericos: ⁊ vbicúnqꝫ viderit virgulā p̄cedentē: ab ea vſqꝫ ad duo pūcta q̄ imp̄ſſim⁹: ſciat ī ſeptuagita trāſlatorib⁹ plus haberi. Ubi aūt p̄ſpéxerit ſtelle ſimilitúdinē: de hebreis voluminib⁹ additū nouerit éque vſqꝫ ad duo pūcta: iuxta theodotionis dūtaxat editionē: q ſimplicitate ſermōis a ſeptuaginta ītérp̄tib⁹ nō diſcordat. Hec ergo ⁊ vobis ⁊ ſtudioſo cuiqꝫ feciſſe me ſciens: nō ámbigo multos fore q vel inuidia: vel ſupercilio malint cōtémnere videri preclára q̄ꝫ diſcere: ⁊ de turbulénto magis riuo: q̄ꝫ de puriſſimo fonte potáre.

¶ Explicit prologus p̄mus in pſalteriū.

¶ Incipit prologus ſecundus beati hieronymi presbyteri in pſalterium.

Auid filius ieſſe cū eſſet in regno ſuo: q̄ttuor elégit qui pſálmos cánerēt: ideſt aſáph: hemán: ethan: ⁊ iditū. Octogita ⁊ octo dicébant pſalmos: ⁊ ducēti ſubdiapláſma: ⁊ citharaꝫ percutiebat abiúth cum dauid reduxiſſet arcam dei in hieruſalém poſt annos vigiti reuocātā ab açotis: ⁊ remāſit ī domo aminadab. Hāc ipoſuit ſb̄ iugáli nouo ⁊ addúxit ī hieruſalē: electis viris ex oi genere filiorꝫ iſraél. lxx. milib⁹ viris. Ex qb⁹ q̄ttuor p̄ncipes preéſſe cātorib⁹ ꝯſtituit: aſáph. emán. ethán. ⁊ iditúꝫ: vnicuiqꝫ eorꝫ diuidēs ſeptuagīta duos viros ſucclamātes laudē ⁊ cánticū cāticorꝫ dn̄o. Et vn⁹ qdē eorꝫ feriebat cymbalū ali⁹ citharā: ali⁹ tuba córnea exaltās. In medio aūt eorꝫ dauid ſtabat ipſe tenēs pſalteriū. Arcā aūt āñcedébāt ſeptē chori: ⁊ ſacrificiū vitulorꝫ. Pópulus aūt vniuerſus ſeqbāt poſt arcā. Sūt aūt oēs pſálmi dauid cētū q̄nquagíta. Quorꝫ oium qdē nouē fecit ipſe dauid: trigitaduo nō ſūt ſupraſcripti: ſeptuagitaduo ī dauid: duódecī i aſáph: duodecī ī iditū: nouē filijs chore: vn⁹ moyſi: duo ī ſalomóne: duo ī aggéū ⁊ çachariā ſūt. oēs itaqꝫ pſalmi dauid numero cētūquinquagíta. Dyaplāma número ſeptuagitaq̄nqꝫ: cātica graduū q̄ndecim. Prim⁹ pſalm⁹ nulli aſſignat⁹ eſt: qm̄ oiuꝫ eſt. Deinde qs ali⁹ intelligit ī p̄mo: niſi p̄mogenit⁹: vt merito ſup̄ſcriptio neceſſaria n̄ fuerit Deīde q: ipſe pſalm⁹ rationē chriſti facit qm̄ dícít aduerſus chriſtū ei⁹: exponēdo p̄ſonā in ſcribēdo cauſā oīno nō indiget. Ordines hiſtorie īmutatos légim⁹ ī titulis pſalmorꝫ. Sed pſalmi nō ſm̄ hiſtoriā: ſed ſm̄ prophetiā leguntur: Ita ordines pſalmorum turbare non poteſt ordo titulorꝫ. Pſalmi oēs q ínſcribūt ipſi dauid: ad chriſti p̄tinent ſacramentū.

¶ Explicit prologus ſecundus in pſaltériū.

¶ Incipit prologus tertius beati hieronymi presbyteri in pſalterium.

Iber pſalmorꝫ q̄ꝫq̄ꝫ vno cōcludát volumine: nō ē tamen vno eodē factore. Decē eni p̄phéte pene ſūt q eos diuerſo tempore ſcripſerūt: ideſt. moyſes. dauid ſalomon. aſáph. ⁊ emán. ⁊ ethán. ⁊ iditúm. filij chore aſſúr. elaná. eliaçab ſiue éſdras. Nonnulli etiā aggéi ⁊ çacharie

eriſtimāť. De hiſ aūt q ſine titulis ſūt traditio
ꝑa talis eſt: vt cui⁹ auctoris pſcriptio pceſſe-
rit ceteri q ſine titulo ſequūť ipſi eē credanť.
Eſt aūt hic liber allegoricis ac topycis ſacra
mētis ſignat⁹: ſpetialiter aūt ꝗ nat⁹: ꝗ paſſus:
ꝗ reſurrerit chriſtus: pene oīuꝫ pſalmoꝝ reſo
nat organ⁹. Sciēdū tamē ꝗ apud hebreos oēs
pſalmi pmirti fuerūt ⁊ inordinati. Quos q-
dē prim⁹ eſdras ī vnū volumen coegit: ⁊ ordi
nē numerūqꝫ diſpoſuit: atqꝫ p occultū ſacramē
ti myſteriū alijs alios ptulit ordīe: dū poſterio
res videāť ī tēpore. Nā ſecūdū hiſtoriā terti⁹
pſalm⁹ qnquageſimo pſalmo poſterior ē: ſꝫ p
pter myſteriū ī ordine pꝛ ē. Sic etiā habeť in
ceteris: qꝛ ſpūs ſctūs eos pordinauit vt voluit.
¶ Explicit prologus tertius in pſalterium.

¶ Incipit liber hymnorū ſiue pſalmoꝝ: ſiue
ſoliloquiorū. Pſalmus dauid. ¶ I

BEatus vir
qui nō abijt ī ꝯſilio im-
pioꝝ: ⁊ in via pctōꝝ nō
ſtetit ⁊ in cathedra peſti
lentie nō ſedit. Sed ī le
ge dñi volūtas eius: ⁊ in
lege eius meditabiť die
ac nocte. // Et erit tanqꝫ
lignū quod plātatuꝫ eſt   dic.rr.b.
ſecus decurſus aquāꝝ: quod fructū ſuū dabit
in tēpore ſuo. Et foliū eius nō+defluet: ⁊ oīa   al's+ decidet
quecūqꝫ+faciet pſperabūnť. Nō ſic impij nō   al's+ fecerit
ſic: ſed tanqꝫ puluis quē pijcit ventus a facie
terre. Ideo nō reſurgūt impij ī iudicio: neqꝫ
peccatores in conſilio iuſtorū. Quō nouit dñs
viā iuſtorū: ⁊ iter impiorū peribit.
¶ Pſalmus dauid. ¶ II

QUare fremuerūt gentes: ⁊   a Act.4.
ppl'i meditati ſunt inania. Aſti
terunt reges terre: ⁊ principes
cōuenerūt in vnum: aduerſus
dñm: ⁊[b] aduerſus chriſtū eius.   b Di.92.c. Verum in j.glo.
Dirūpam⁹ vincula eoꝝ: ⁊+ pij   al's+ abij-
ciamus a nobis iugū ipſoꝝ. Qui habitat in   ciamus
celis irridebit eos: ⁊ dñs ſubſanabit eos. Tūc   23.q.4. c. nō inuenitur. 7. c. ſi eccleſia
loqueť ad eos in ira ſua: ⁊ in furore ſuo ꝯtur-
babit eos. Ego aūt ꝯſtitutus ſuꝫ rex ab eo ſup
ſion montē ſanctū ei⁹: predicās pceptū+ei⁹.   al's+ ipſi⁹
[c] Dñs dirit ad me filius meus es tu: ⁊ ego ho   c Heb.1.b. Act.13.c.
die genui te. Poſtula a me ⁊ dabo tibi gētes   al's+ ꝯte-
hereditatē tuā: ⁊ poſſeſſionē tuā terminos ter   res
re.[d] Reges eos in virga ferrea: ⁊ tanqꝫ vas   d Apo.2.g. et. 19.c.
figuli+ confringes eos.[e] Et nūc reges intelli   e 23.q.4. c. ſi eccleſia
gite: erudimini qui iudicatis terram. Serui-   2 q.6. ca.i. de pe.di.3 ca. ſicut e-
te dño in timore: ⁊ exultate ei cum tremore.   chab in glo.
Apprehendite diſciplinā: ne qñ iraſcāť dñs ⁊
pereatis de via iuſta. Cum erarſerit in breui
ira eius: beati omnes qui confidūt in eo.
¶ Pſalmus dauid cum fugeret a facie abſa
lon filij ſui. ¶ III

DOmine qd multiplicati ſunt q
tribulāt me: multi inſurgūt ad
uerſū me. Multi dicūt anime
mee: nō ē ſalus ipſi in deo eius.
Tu aūt dñe ſuſceptor me⁹ es:
glīa mea ⁊ eraltās caput meū
// Uoce mea ad dñꝫ clamaui: ⁊ eraudiuit me   Infra. ps. 141.
de mōte ſctō ſuo. Ego dormiui ⁊+ſoporat⁹ ſū: al's+ ſomnū cepi
⁊ erurreri qꝛ dñs ſuſcepit me. Nō timebo mi
lia ppl'i circundantis me: erurge dñe: ſaluū
me fac de⁹ meus. Qm̄ tu pcuſſiſti oēs aduerſā
tes mihi ſine cauſa: dētes pctōꝝ ꝯtriuiſti. Dñi
eſt ſalus: ⁊ ſup populum tuū benedictio tua.
¶ In finē in carminib⁹ pſal. dauid. ¶ IIII

CUm inuocarem eraudiuit me
deus iuſtitie mee: ī tribulatiōe
dilataſti mihi. Miſerere mei:
⁊ eraudi orationē meā. Filij ho
minū vſqꝫquo+graui corde: vt   al's+ graues
qd diligitis vanitatē ⁊ queritis

mendáciuȝ. Et ſcitote qm̃+ mirificáuit dñs
ſanctuȝ ſuū: dñs exáudiet me cum clamáue-
ro ad eum. // Iraſcimini ⁊ nolite peccáre: que
dicitis in córdibus veſtris ⁊ in cubilibus vr̃is
cõpúgimini. Sacrificate ſacrificiū iuſtitie et
ſperáte in dño: multi dicūt qs oñdit nobis bo
na. Signatū eſt ſup nos lumē vultus tui dñe:
dediſti leticiā in corde meo. A +fructu frumē
ti vini ⁊ olei ſui: multiplicati ſūt. In pace in-
idipſum: dórmiā ⁊ requieſcam. Quoniam tu
dñe ſingulariter in ſpe: +conſtituiſti me.

ℭ In finē p ea q̃ hereditatē ꝯſequit̃ ps. dauid. ℭ V

Erba mea + áuribus
pcipe dñe: intellige clamórem
meuȝ. Intēde voci + orationis
mee: rex me⁹ ⁊ deus me⁹. Qm̃
ad te orabo dñe: mane exáu-
dies vocē meā. Mane aſtábo ti
bi ⁊ vidébo: qm̃ nō deus volēs iniqtátē tu es.
+Neqȝ habitabit iuxta te malignus: neqȝ per
manebūt iniuſti añ oculos tuos. [a] Odiſti oēs
q opánt̃ iniqtatē: perdes oēs q loqūunt̃ men
dáciū. Virū ſánguinū ⁊ doloſuȝ abominábit̃
dñs: ego aūt in multitudine+miſericordie tue
Introibo i domū tuā: adorábo ad téplū ſctm̃
tuuȝ in timore tuo. Dñe dedúc me in iuſtitia
tua propter inimicos meos: dirige + in con-
ſpéctu +tuo viā meā. Qm̃ nō eſt in ore eoruȝ
veritas: cor eoꝝ vanū eſt. // Sepulcrū pátēs eſt
gúttur eoꝝ: linguis ſuis doloſe agébāt: iudi-
ca illos deus. Décidāt a cogitationibus ſuis:
ſm multitudinē impietátū eoꝝ expélle eos:
qm̃+irritauérunt te dñe. Et letēt̃ oēs q ſpe-
rāt in te: in eternuȝ exultábūt ⁊ habitabis in
eis. Et gloriabūnt̃ in te oēs q diligunt nomē
tuū: qm̃ tu bñdices iuſto. Dñe vt ſcuto bone
voluntátis +tue coronáſti nos.

ℭ In finē i carminibus pro octaua ps. dauid. ℭ VI

Omine ne in furóre
tuo árguas me: neqȝ in ira tua
corripias me. // Miſerere mei
dñe qm̃ infirmus ſuȝ: ſana me
dñe qm̃ ꝯturbáta ſūt oſſa mea
Et aīa me turbata ē valde+ſȝ tu dñe vſqȝquo
Cōuertere dñe+⁊+ éripe aiam meā: ſaluum
me fac ppter miſericordiā tuā. Qm̃ nō eſt i
morte q memor ſit tui: in inferno autē qs ꝯfi
tébit̃ tibi. Laborāui in gémitu meo: lauābo
p ſingulas noctes léctū meū: láchrymis meis
ſtrātū meū rigabo. Turbatus eſt a+furóre o-
culꝰ me⁹: inueterāui int̃ oēs inimicos meos
Diſcédite a me oēs q operamini iniquitáteȝ
qm̃ exaudiuit dñs vocē flétus mei. Exaudiuit
dñs deprecationem meam: dñs orōnē meā ſu
ſcépit. Erubeſcāt ⁊ ꝯturbēt̃+vehemēt̃ oēs ini
mici mei: +ꝯuertāt̃ ⁊ erubeſcāt valde velocit̃

ℭ In finē ps dauid quē cantauit dño pro ver
bis chuſi filij gemini. ℭ VII

Omine deus me⁹ in te ſperáui
ſaluū me fac ex oībus pſequē-
tib⁹ me ⁊ libera me. Ne qñ rā
piat vt leo aīaȝ meā: dū nō ē q
rédimat neqȝ qui ſaluū fáciat.
Dñe de⁹ me⁹ ſi féci iſtud: ⁊ ſi ē
iniqtas i manib⁹ meis. [b] Si réddidi retribuē
tib⁹ mihi mala: décidā+ merito ab inimicis
meis inánis. Perſequat̃ inimic⁹ aīaȝ meā et
cōprehēdat ⁊ ꝯculcet in terra vitā meā ⁊ glo
riaȝ meā in púluerē deducat. Exúrge dñe in
ira tua: +⁊ exaltáre in finib⁹ inimicoꝝ meoꝝ
Et exúrge dñe deus meus in precepto qđ mā
dáſti: ⁊ +ſynagóga ppl'oꝝ circúndabit te. Et
propter hāc in altum regrédere: dñs iúdicat
ppl'os. [c] Iúdica me dñe ſm iuſtitiā meā: ⁊ ſm
innocéntiā meaȝ ſup me. Cōſumet̃ nequitia
pctoꝝ: ⁊+diriges iuſtū⁹ ſcrutās corda ⁊ renes
deus. Iuſtū adiutoriuȝ meuȝ a dño: q ſaluos
facit rectos corde. Deus iudex iuſtus fortis ⁊
patiens: nunqd iraſcēt̃ p ſingulos dies? Ni
ſi cōuerſi fueritis gladiū ſuū vibrauit arcum
ſuū teténdit ⁊ parauit illuȝ. Et in eo parauit
vaſa mortis: ſagittas ſuas ardentibus+effécit
// Ecce parturijt iniuſtitiā: ꝯcépit + doloreȝ et
péperit iniqtatē. Lacū apuit ⁊ effodit eū: ⁊ i
cidit in foueā quā fecit. Conuertet̃ dolor eius
in caput eius: ⁊ in verticē ipſius iniqtas eius de
ſcēdet. Cōfitebor dño ſm iuſtitiā eius: ⁊ pſal-
lā noi dñi altiſſimi.

ℭ In finē pro torcularib⁹ Pſalmus dauid. ℭ VIII

Omine dñs nr̄: q̃ȝ admirabile
ē nomē tuū i vniuerſa t̃ra. Qm̃
eleuata ē magnificéntia tua:
ſup celos. // Ex ore ifātiū ⁊ la-
ctētiū pfeciſti laudē ꝑpt̃ iními
cos tuos: vt deſtruas inimicū ⁊
+vltorē. Qm̃ videbo celos tuos opa digitoꝝ
tuoꝝ lunā ⁊ ſtellas+q̃ tu fundaſti. Quid ē hō
q memor es eius: aut filius hoīs qm̃ viſitas
eū? Minuiſti eū paulo min⁹ ab angelis: glīa
⁊ honore coronáſti eū ⁊ ꝯſtituiſti eū ſup opera
mánuuȝ tuaꝝ. Oīa ſubieciſti ſub pédib⁹ eius
oues ⁊ boues vniuérſas: inſup ⁊ pécora cam

al's + ad mirabiles fecit. Eph. 4. f. — al's + tem pore. — al's + habi tare fecisti me. — al's + exaudi dñe. al's + ob ſecrationis. — al's + nō. 22. q. 2. ea2. — al's + mi ſerationis. — al's + ante faciē meā viā tuam. al's + meo viam tuā. infra. 13. Ro. 3. b. — al's + ina maricaue runt. — al's nō hȝ + tue. de pe. di. i. c. porro. §. tres amores tuo. — ſupra. 6. infra. 37. al's + et. al's nō hȝ + et. al's + crue. di. 50. ca. ſi qs diaco nus. de pe. di. i. ca. pfecta i fi. in glo. al's + ab ira.

Matt. 7. d. et. 25. d. Lu. 13. f. al's nō hȝ + vehe menter. al's + cō fundant. — al's + crue. — b de pe. di. 2. §. oppo nitur vltra me dium. al. + ergo. — al's nō hȝ + et. — al's + con gregauit. — c de pe. di. 2. §. opor tet. — al's + diri ge. d de pe. di. 3. ca. nun qd in glo. ne lede va ca. ca. j. al's + ope ratus eſt. al's + labo rem. — Job. 15. b. al. + labor infra. 11. — mat 21. b. — al's + deſt ſorem. al's + quaſ. — heb. 2. b. heb. 2. b. — Vidēs

pi. Uólucres celi: ⁊ piſces maris q perambu
lant ſemitas maris. Dñe dñs noſter: q̃3 ad-
mirabile eſt nomen tuum in vniuerſa terra.
¶ In finé ꝑ occultis filij. pſ. dauid. ¶ IX

infra.ue. a.132.

Confitebor tibi dñe i toto corde
meo: narrabo omnia mirabi-
lia tua. Letabor ⁊ exultabo i te
pſallam nomini tuo altiſſime.
In ꝯuertendo inimicū meū
retrorſū infirmabunt ⁊ peribūt
a facie tua. Qm̃ feciſti iudiciū meū ⁊ cauſam
meā: + ſediſti ſuper thronū q iudicas iuſtitiā.

al. + ſedes al. + peru

Increpaſti gētes ⁊ + periit impius: nomē eoꝝ
deleſti in eternū: ⁊ in ſeculū ſecl'i. Inimici de-
fecerūt framee i finem: ⁊ ciuitates eoꝝ deſtru
xiſti. Periit memoria eoꝝ cū ſonitu: ⁊ dñs ie
ternum permanet. Parauit in iudicio + thro-
num ſuū: ⁊ ipſe iudicabit orbem + terre in e-
quitate: iudicabit pplos in iuſtitia. Et factus
eſt dñs refugium pauperi: adiutor in oppor-
tunitatib⁹ i tribulatiõe. Et ſperēt in te + q + no
uerūt nomē tuū: qm̃ nō dereliquiſti q̃rentes
te dñe. Pſallite dño q habitat in ſion: annun-
ciate int gētes + ſtudia ei⁹. Qm̃ requirens ſan
guinē eoꝝ + recordatus eſt: nō eſt oblitus cla-
morē pauperꝝ. Miſerere mei dñe: vide hū
litatē meā de inimicis meis. Qui exaltas me
de portis mortis: vt annūciē + oēs laudationes
tuas in portis filie ſion. Exultabo in ſalutari
tuo: infixe ſunt gentes in interitu quē fecerūt
In + laqueo iſto quē abſcōderūt: cōprehēſus
eſt pes eoꝝ. Cognoſcet dñs iudicia faciens:
in opib⁹ manuū ſuaꝝ cōprehēſus ē pctōr. Cō
uertant pctōres in infernū: oēs gētes que ob-
liuiſcunt deū. Qm̃ nō i finē obliuio erit pau-
peris: patientia pauperū nō + peribit i finē. Ex
urge dñe nō + ꝯfortet hō: iudicent gentes in
ꝯſpectu tuo. Cōſtitue dñe legiſlatorē ſup eos:
vt ſciāt gentes qm̃ hoīes ſunt. Ut qd dñe re-
ceſſiſti longe: deſpicis in opportunitatibus
in tribulatione. Dum ſupbit impius incēdit
paup: cōprehēdunt in ꝯſilijs qbus cogitant.
b Qm̃ laudat pctōr i deſiderijs aīe ſue: ⁊ ini
quus bñdicit. Exacerbauit dñm pctōr: ſm
multitudinē ire ſue nō q̃ret. Nō eſt de⁹ in cō-
ſpectu eius: + inquinate ſunt vie illius in omni
tēpore. Auferunt iudicia tua a facie ei⁹: oīuz
inimicoꝝ ſuoꝝ dn̄abitur. Dixit eniz in corde
ſuo nō mouebor a generatione in generatio-
nē ſine malo. Cuius maledictione os plenū ē
⁊ amaritudine ⁊ dolo: ſub lingua eius labor
⁊ dolor. c Sedet in inſidijs cū diuitib⁹ in occul
tis: vt interficiat innocentē. Oculi eius i pau-
perē reſpiciunt: inſidiat in abſcondito q̃ſi leo
in ſpelunca ſua. Inſidiat vt rapiat pauperē: ra
pere pauperē dū attrahit eū. In laqueo ſuo
+ humiliabit eū: + inclinabit ſe ⁊ cadet cum
dn̄atus fuerit pauperū. Dixit enim in corde
ſuo oblitus ē deus: auertit faciē ſuā ne videat
in finē. Exurge dñe deus ⁊ exaltet manus tua
ne obliuiſcaris pauperꝝ. + Propter qd irritā-
uit impius deum: dixit eniz in corde ſuo non
requiret. b Uides qm̃ tu laborē ⁊ dolorem cō
ſideras: vt tradas eos in manus tuas. Tibi de
relictus eſt paup: orphano tu eris adiutor. Cō
tere brachiuz peccatoris ⁊ maligni: querētur
peccatū illius ⁊ nō inuenietur. Dñs regnabit
in eternū ⁊ in ſeculū ſeculi: pibitis gentes de
terra illius. Deſideriū pauperum exaudiuit
dñs: ꝑparationē cordis eorum audiuit auris
tua: Iudicare pupillo ⁊ humili: vt nō appo-
nat vltra magnificare ſe homo ſuper terraz.
¶ In finem pſalmus dauid. ¶ X

In dño cōfido: quō dicitis ani-
me mee tranſmigra in + mon-
tē ſicut paſſer. Qm̃ ecce pctō-
res + intenderūt arcū: parauē-
rūt ſagittas ſuas i pharetra: vt
ſagittēt i + obſcuro rectos corde
Qm̃ que pfeciſti deſtruxerūt: iuſtus aūt qd fe
cit. Dñs in tēplo ſctō ſuo: dñs in celo ſedes
eius. a Oculi eius i pauperē reſpiciūt: palpe-
bre eius interrogāt filios hoīuz. b Dñs iterro
gat iuſtū ⁊ impiū: q aūt diligit iniqtatē odit
aīaz ſuā. + Pluet ſup pctōres laqueos: ignis
ſulphur ⁊ ſpūs ꝓcellarū pars calicis eorum.
Qm̃ iuſtus dominus ⁊ iuſtitias dilexit: equi
tatem vidit vultus eius.
¶ In finē pſalmus dauid pro octaua. ¶ XI

Saluum me fac dñe qm̃ defecit
ſctūs: qm̃ diminute ſunt verita
tes a filijs hoīum. Uana locuti
ſūt vnuſqſq3 ad ꝓximū ſuū la-
bia doloſa in corde ⁊ corde lo-
cuti ſūt +. Diſpdat dñs vniuer
ſa labia doloſa: + ⁊ linguā magniloquā. Qui
dixerūt: linguā nr̃az magnificabimus: labia
noſtra + a nobis ſunt: quis noſter de⁹ eſt. Pro
pter miſeriā inopū ⁊ gemitū pauperū: nunc
exurgā dicit dñs. Ponā in ſalutari: fiduciali
ter agā in eo. Eloquia dñi eloq̃a caſta: argen
tū igne examinatū ꝓbatū terre purgatuz ſe-

Margin notes: al. + ſedi ſuam; al. + ter-rarum; al. + oēs; al. + co-gnoſcūt; al. + mi-rabilia; al. + me-moratus ſup. a.o.; al. + vni-uerſas laudes; al. + mu ſcipula iſta quam ab ſconderunt; al. + pies incernus; al. + pre-ualeat; b di. 36. c. bona e; al. + con taminate; c 8 pe. dl. 2. ca. ſi eni q. liberi infra. 10.; al. + hu-miliauit; al. + ... nabit; al. + in fi-nem; b 32. di. c. deſolatus; al. + mon te; al. + ten derunt; al. + ob-ſcura lu-na; a abacu. b 2. d ſupra. a.; al. + pluit b 8 pe. di. 3. c. q vult in glo.; di. 35 ca. quicunq̃ dat in ſi. c 16. q. 1. ceterum; al. + habet + vana; al. nō hz + et; al. + apud nos

pꝑplū. Tu dñe ſeruábis nos: ⁊ cuſtodies nos a generatiōe hac ineternū. In circúitu impij ámbulāt: ſm altitúdinē tuā multiplicaſti filios hoīuȝ.

Ⅽ In finē. pſal. dauid. Ⅽ XII

Vſqȝquo dñe + obliuiſceris me in finē: vſqȝquo auértis faciem tuā a me. Quādiu ponā ꝯſilia in aīa mea: dolorē in corde meo ꝑ diē. Vſqȝquo exaltábiť inimic⁹ meus ſup me: réſpice + ⁊ exaudi me dñe deus meus. Illúmina oculos meos ne vnqȝ obdórmiā i + morte: neqñ dicat inimicus meus ꝑualuí aduerſus eū. Qui tríbulant me exultábūt ſi motus fúero: ego aūt in miſericórdia tua ſperáui. Exultábit cor meuȝ in ſalutári tuo: cantabo dño: qui bona tribuit mihi: // ⁊ pſállam nomini dñi altiſſimi.

Ⅽ In finem. pſalmus dauid. Ⅽ XIII

Dixit + inſipiēs in corde ſuo: nō eſt de⁹. Corrúpti ſunt ⁊ abominábiles facti ſunt i + ſtúdijs ſuis: nō ē ꝗ fáciat bonū: nō ē vſqȝ ad vnū. Dñs de celo ꝓſpéxit ſuꝑ filios hoīuȝ: vt videat ſi eſt intélligēs aut requírēs deū. Oēs declinauérūt ſimul inútiles facti ſūt: nō eſt qui fáciat bonū: nō eſt vſqȝ ad vnū. [a] Sepúlcrū pátēs eſt gúttur eoꝝ: linguis ſuis doloſe agébāt: venénum áſpidū ſub lábijs eoꝝ. [b] Quoꝝ os maledictióne ⁊ amaritúdine plenū eſt: velóces pedes eorū ad effundendū ſanguinē. Contrítio ⁊ infelícitas in vijs eorū: ⁊ viam pacis non cognouérunt: non eſt timor dei ante oculos eorum. Nōne cognoſcēt oēs qui operánť iniquitáteȝ qui déuorant + plebē meā ſicut eſcam panis. Dñm [c] nō inuocauérunt: illic trepidauérūt timore vbi nō + erit timor. Qm̄ dñs in generatione iuſta eſt: [d] ꝯſiliū inopis cōfudiſtis qm̄ dñs ſpes eius eſt. Quis dabit ex ſión ſalutare iſraél: cū auérterit dñs captiuitátē plebis ſue exultabit iacób ⁊ letábitur iſraél.

Ⅽ In finem. pſalmus dauid. Ⅽ XIIII

[a] Domine qs + habitabit in tabernacl'o tuo + aut qs reqeſcet in mōte ſctō tuo? Qui ingrediť ſine macula: ⁊ operať iuſtitiaȝ. Qui loquiť veritatem in corde ſuo: q nō egit dolū i lingua ſua Nec fecit ꝓximo ſuo malū: ⁊ opprobriū non accepit aduerſus ꝓximos ſuos. Ad nihilū deductus eſt in ꝯſpectu eius malignus: timētes autem dñm glorificat. Qui iurat ꝓximo ſuo ⁊ non décipit: qui [b] pecuniā ſuam nō dedit ad vſurā: ⁊ munera ſuper innocenteȝ nō accepit. Qui facit hec: nō cōmouebiť ineternū.

Ⅽ Tituli inſcriptio ipſi dauid. Ⅽ XV

Conſérua me dñe qm̄ ſpáui in te: dixi dño deus meus es tu: qm̄ bonoꝝ meóꝝ nō éges. Sãctis q ſunt in terra ei⁹ + mirificáuit oēs voluntates meas in eis. Multiplicate ſunt infirmitátes eorum: poſtea accelerauérūt. Nō cōgregábo conuenticula eorum de ſanguínib⁹: nec mémor ero nominū eoꝝ ꝑ lábia mea. [a] Dñs pars hereditatis mee ⁊ cálicis mei: tu es qui reſtítues hereditatē meam mihi. [b] Funes cecidérūt mihi in preclaris: etenim heréditas mea ꝑclára eſt mihi. Bñdicaȝ dñm qui tribuit mihi intelléctū: ínſup ⁊ vſqȝ ad noctem increpuérūt me renes mei. [c] Prouidébā dominū in ꝯſpectu meo ſemp: qm̄ a dextris eſt mihi ne cōmouear. [d] Propter hoc letatuȝ eſt cor meū ⁊ exultauit lingua mea: inſup ⁊ caro mea requiéſcet in ſpe. [e] Quoniam nō derelínques aīam meaȝ in inférno: [f] nec dabis ſanctū tuū vidére corruptiónē. Notas mihi feciſti vias vite: adimplébis me letícia cuȝ vultu tuo delectationes in dextera tua vſqȝ in fineȝ.

Ⅽ Oratio dauid. Ⅽ XVI

Exaudi dñe iuſtitiā meā: inténde + deprecatiónē meam. Auribus pércipe oratiónē meā: nō i lábijs dolóſis. [a] De vultu tuo iudíciuȝ meum prodeat: oculi tui videant equitatem. Probaſti cor meū ⁊ viſitaſti nocte: igne me examinaſti: ⁊ nō eſt inuénta in me iniquitas. Vt nō loquáť os meū opera hoīuȝ: propter verba labiórū tuorū ego cuſtodíui vias + duras. + Pérfice greſſus meos in ſemitis tuis: vt non moueanť veſtígia mea. Ego clamáui qm̄ exaudiſti me deus: inclina aurē tuam mihi ⁊ exáudi verba mea. Mirifica miſericordias tuas: qui ſaluos facis ſperantes in te. A reſiſtentib⁹ dextere tue: cuſtodi me vt pupillam óculi. Sub vmbra alarū tuarum prótege me: a facie impióꝝ qui me afflixerunt. Inimici mei animā meā circundederūt: ádipem ſuum concluſérunt: os eorū locutum eſt ſuꝑbiā. Proijciente me nunc circundedérunt me: oculos ſuos ſtatuérunt declináre in terram. Suſcepérunt

alś + obliuiſceris i futuro tēpore
alś nō hȝ + es
al. + mortem
ſupra. 2.
alś + ipſeus deus
alś + affectionib⁹
a infra. 52 ſupra. 5.
b Ro. 3. b Ro. 3. b.
alś + ꝓpꝫ meū ſicut cibum panis
alś + erat
c de oſſō dele. ca. paſtoralis
d ſupra. 25.
a infra. 52.
alś + peregrinabiť
alś + et
b 47. di. ca. quoniā 14. q. 4. ca. ſi qs oblit⁹ ⁊ ca. qm̄ de vſu. ca. 3. ⁊ 4.
alś + mirificabit
a 12. q. 2. c. clericus 33. q. ſi. c. 7. ecce. de ꝑben. ⁊ dig. c. cū ſecūdum b ꝑdicto ca. cleric⁹ in glo. de elec. c. cū ina
c Act. 2. b.
d ꝑ 30. ſi. derelinqui ca. vnico in cle.
e 16. q. 7. c. ⁊ hec vi ximus de ꝯſe. di. 2. c. re vera
f Act. 13. e.
alś + deprecationi mee.
a ő appel la c. vt no ſtrū vt eccleſiaſtica bñfi. c. vnico
al. + latronis
al. + adꝑficiendos

me ſicut leo paratus ad prédã: ⁊ ſicut cátulus
leónis hábitans in ábditis. Exúrge domine
preueni eũ ⁊ ſupplánta eũ: éripe aiã meã ab
ímpio frámeã tuam ab inimicis manus tue.
Dñe a paucis de terra diuide eos in vita eoꝝ:
⁊ de abſcónditis tuis adimplét⁹ eſt venter eoꝝ
Saturáti ſunt filijs: ⁊ dimiſérunt reliquias
ſuas páruulis ſuis. Ego autẽ in iuſtitia apparé
bo cóſpectui tuo: ſatiábor cũ apparuerit glo
ria tua. ℂ In finẽ púero dñi dauid qui lo
cutus ẽ dño vba cantici huius in die qua erí
puit eũ dñs de manu oĩum inimicoꝝ eius: ⁊
de manu ſaúl: ⁊ dixit. ℂXVII

Diligã te dñe + fortitudo mea:
dñs firmaméntum meuꝫ ⁊ re
fúgium meũ ⁊ liberátor meus
Deus meus adiútor meus: ⁊ ſpe
rábo in eum. Protéctor meus
⁊ córnu ſalutis mee: ⁊ + ſuſcé
ptor meus. [a] Laúdans inuocabo dominuꝫ: ⁊
ab inimicis meis ſaluus ero. Circundedérũt
me dolóres mortis: ⁊ torréntes iniquitatis cõ
turbauérũt me. Dolóres + inferni circunde
dérũt me: + preoccupauérũt me láquei mor
tis. In + tribulatióe mea inuocáui dñm: ⁊ ad
deũ meũ clamáui. Et exaudiuit de téplo ſan
cto ſuo vocem meã: ⁊ clamor meus in ɔſpé
ctu eius + introiuit in áures eius. Commóta
eſt ⁊ cõtrémuit terra: fundamenta montium
ɔturbáta ſũt ⁊ cõmóta ſunt: qm̃ iratus eſt eis
Aſcéndit fumus i ira eius: ⁊ ignis a facie ei⁹
+ exárſit: carbónes ſuccénſi ſunt ab eo. [b] In
clináuit celos ⁊ deſcéndit: ⁊ caligo ſub pedi
b⁹ ei⁹. Et aſcẽdit ſup chérubim ⁊ voláuit: vola
uit ſuper pénnas ventoꝝ. [c] Et poſuit ténebras
latibulũ ſuũ: in circúitu eius tabernáculum
eius: tenebróſa aqua in núbibus áeris. Pre
fulgóre in conſpectu eius núbes + tranſiérunt
grándo ⁊ carbónes ignis. Et intónuit de celo
dominus: ⁊ altiſſimus dedit vocem ſuam: grã
do ⁊ carbónes ignis. Et miſit ſagittas ſuas
⁊ diſſipáuit eos: + fúlgura multiplicáuit ⁊ cõ
turbáuit eos. Et apparuérunt fontes aquarũ
⁊ reuelata ſunt fundamenta orbis terrárũ.
Ab increpátione tua dñe: ab inſpiratione ſpi
ritus ire tue. Miſit de ſummo ⁊ accépit me:
+ ⁊ aſſúmpſit me de aquis multis. Eripuit me
de inimicis meis fortiſſimis ⁊ ab his qui odé
runt me: qm̃ confortáti ſunt ſuper me. Pre
uenérũt me in die afflictionis mee: ⁊ factus
eſt dominus + protector meus. Et edúxit me
in latitudinem: ſaluum me fecit quoniã vó
luit me. Et retribuet mihi dominus ſm iuſti
tiam meam: ⁊ ſecundũ puritatẽ manuũ mea
rum retribuet mihi. Quia cuſtodiui vias do
mini: nec ímpie geſſi a deo meo. Quoniam
omnia iudicia eius in cõſpectu meo: + ⁊ iuſti
tias eius non répuli a me. Et ero immacula
tus cum eo: ⁊ obſeruábo me ab iniquitate
mea. Et retríbuet mihi dñs ſm iuſtitiã meã:
⁊ ſecundũ puritatẽ manuũ mearũ in conſpe
ctu oculoꝝ eius. [b] Cum ſancto ſanctus eris:
⁊ cũ viro innocénte innocens eris. Et cũ ele
cto electus eris: ⁊ cuꝫ peruérſo + peruertéris.
Qm̃ tu populũ húmilem ſaluũ fácies: ⁊ ocu
los ſuperboꝝ humiliábis. Qm̃ tu illuminas
lucérnam meã dñe: deus meus illumina té
nebras meas. Quoniã in te + eripiar a ten
tatióne: ⁊ in deo meo tranſgrédiar murum.
Deus meus + impolluta via eius: elóq̃a dñi
igne examináta: protéctor eſt omnium ſpe
rántiũ in ſe. Qm̃ quis deus preter dominum:
aut + quis deus preter deuꝫ noſtrũ. Deus qui
precinxit me virtute: ⁊ poſuit immaculátam
viam meam. Qui perfecit pedes meos tanq̃
ceruoꝝum: ⁊ ſuper excélſa ſtátuens me. [c] Qui
docet manus meas ad prélium: ⁊ poſuiſti vt
arcum éreũ bráchia mea. Et dediſti mihi pro
tectiónem ſalutis tue: ⁊ dextera tua ſuſcépit
me. Et diſciplina tua + corréxit me in finem:
⁊ diſciplina tua ipſa me docébit. Dilataſti
greſſus meos + ſúbtus me: ⁊ nõ ſunt infirma
ta veſtigia mea. [f] Pérſequar inimicos meos
⁊ cõprehéndam illos: ⁊ non conuertar donec
deficiant. Confríngam illos nec poterunt ſta
re: cádent ſubtus pedes meos. Et precinxiſti
me + virtute ad bellum: + ⁊ ſupplantáſti in
ſurgéntes in me ſúbt⁹ me. Et inimícos meos
dediſti mihi dorſum: ⁊ + odiéntes me diſpdi
diſti. Clamauérũt nec erat qui ſaluos fáceret
ad dominũ: nec exaudiuit eos. Et cõminuam
eos vt púluerem ante faciẽ venti: vt lutũ pla
teárum delébo eos. + Eripies me de contra
dictiónib⁹ pópuli: cõſtitues me in caput gén
tiũ. Populus quẽ nõ cognóui ſeruiuit mihi: i
auditu áuris obediuit mihi. Filij alieni mẽ
titi ſunt mihi: filij alieni + inueterati ſunt: ⁊
claudicauérũt a ſémitis ſuis. Viuit dñs ⁊ be
nedictus deus me⁹: ⁊ exalteť de⁹ ſalutis mee.
Deus qui das vindictas mihi ⁊ ſúbdis pplós
ſub me: liberátor meus de inimicis meis ira
cundis. + Et ab inſurgentib⁹ in me exaltabis

me a viro iniquo eripies me. Propterea con
fitebor tibi in+nationibus domine: ⁊ nomini
tuo pſalmū dicam. ſ Magnificans ſalutes re
gis eius: ⁊ faciens miſericordiam chriſto ſuo
dauid: ⁊ ſemini eius vſqȝ in ſeculum.

alſ+gentibus · ſ 2 re.22.b · Ro.15.b.

¶ In finem pſalmus dauid. ¶ XVIII

Celi enarrant gloriā dei: ⁊ ope-
ra manuū eius annunciat fir-
mamentū. Dies diei eructat
verbū: ⁊ nox nocti+indicat ſcie
tiā. Non ſunt loquele neqȝ ſer
mones: quorū nō audiant vo-
ces eorum. a In omnē terrā exiuit ſonus eorū:
⁊ in fines orbis terre verba eorū. b In ſole po-
ſuit tabernaculū ſuū: ⁊ ipſe tanqȝ ſponſus pro
cedens de thalamo ſuo. c Exultauit vt gygas
ad currendā viā+: a ſummo celo egreſſio ei⁹
Et occurſus ei⁹ vſqȝ ad ſummū ei⁹: +nec ē q
ſe abſcondat a calore eius. Lex dñi immacula-
ta conuertens animas: teſtimoniū dñi fidele
ſapientiā preſtās paruulis. Iuſtitie dñi recte
letificantes corda: pceptū dñi lucidū illumi-
nās oculos. Timor dñi ſanctus+permanens
in ſeculū ſeculi: iudicia dñi vera iuſtificata i
+ſemetipſa. Deſiderabilia ſup aurū ⁊ lapidē
pcioſum multū: ⁊ dulciora ſup mel ⁊ fauum
+ Etenī ſeru⁹ tu⁹ cuſtodit ea: i+cuſtodiendis
illis retributio multa. d Delicta quis itelligit
ab occultis meis mūda me: ⁊ ab alienis par
ce ſeruo tuo. Si mei non fuerint +dñati tunc
imaculatus ero: ⁊ emundabor a delicto + ma
ximo. Et erunt vt complaceant eloquia oris
mei: ⁊ meditatio cordis mei i ɔſpectu tuo ſē-
p. Dñe adiutor meus: ⁊ redemptor meus.

alſ+annunciat · a Ro.10.d. · b Al.19.c.in dominus · Al.37.c.aſ. in glo. · alſ+ſuas · alſ+⁊ nō · c de elec.ca. fundamē ca li.d. · d 3 pe.di. 2.c vnctio in glo. · de ɔſe. di. 2 ca.q cor pus · alſ+ permanet · alſ+ idipſum · alſ+ nā ⁊ · al.+cuſtodiendo · alſ+ dominata · alſ+magno · d 3 pe.di. 2.ca. ſi cui in prin.

¶ In finem pſalmus dauid. ¶ XIX

Exaudiat te dñs in die tribula-
tionis ptegat te nomen dei ia
cob. Mittat tibi auxiliū de ſan
cto: ⁊ de ſion tueāt te. Memor
ſit omnis ſacrificij tui: ⁊ holo-
cauſtū tuū pigue fiat. Tribuat
tibi ſm cor tuū: ⁊ oē cōſiliū tuū + confirmet.
+ Letabimur in ſalutari tuo: ⁊ in nomine dei
noſtri magnificabimur. Impleat dñs oēs pe-
titiones tuas: nūc cognoui qm̄ ſaluum fecit
dñs chriſtū ſuū. Exaudiet illū de celo ſancto
ſuo: in potētatibus ſalus dextere eius. a Hi in
curribꝰ ⁊ hi in equis: nos aūt in noīe dñi dei
nr̄i+inuocabim⁹. Ipſi+obligati ſūt ⁊ cecidē
rūt nos aūt ſurrexim⁹ ⁊ erecti ſum⁹. Dñe ſal
uū fac regē: ⁊ exaudi nos i die qua inuocaue-

alſ+compleat · alſ+ exultabimus · a 23. q.3. poſt ca.ſex · alſ+ exultabimus · al.+incurua

rimus te. ¶ In finē pſal. dauid. ¶ XX

Domine in virtute tua letabit
rex: ⁊ ſup ſalutare tuū exultā
bit vehemēt. Deſideriū + cor-
dis ei⁹+tribuiſti ei: ⁊ voluntate
labiorū ei⁹ nō fraudaſti eū. Qm̄
pueniſti eū i benedictioib⁹ dul
cedinis: poſuiſti in capite eius coronā de lapi
de precioſo. Vitā petijt a te: + ⁊ + tribuiſti ei:
longitudinē dierū in ſeculū: ⁊ in ſeculū ſecu
li. Magna ē gloria ei⁹ i ſalutari tuo: gloriā ⁊
magnum decorem impones ſuper eum. Qm̄
dabis eum in benedictionē in ſeculū ſeculi: le
tificabis eum in gaudio cum vultu tuo. Qm̄
rex ſperat in dño: ⁊ in miſericordia altiſſimi
nō cōmouebit. Inueniat manus tua omnib⁹
inimicis tuis: dextera tua inueniat oēs qui te
oderunt. Pones eos vt clybanū ignis in tē-
pore vultus tui: dñs in ira ſua cōturbabit eos
⁊ deuorabit eos ignis. Fructū eorum de terra
perdes: ⁊ ſemen eorū a filijs hominū. Qm̄
declinauerunt in te mala: cogitauerūt + conſi
lia que non potuerunt ſtabilire. Qm̄ pones
eos dorſum: in reliquijs tuis preparabis vul-
tū eorū. Exaltare dñe in virtute tua: cantā-
bimus ⁊ pſallem⁹ virtutes tuas.

24. q.1. c. adbanus in glo. · alſ + die · alſ+dediſti · alſ nō hȝ + ⁊ · alſ+dediſti · alſ+benedictionis · alſ+conſilium qđ · alſ+pſallemus

¶ In finē pſal. dauid pro ſuſceptiōe matutina. ¶ XXI

Deus deus meus reſpice+in me
quare me dereliquiſti: longe a
ſalute mea verba delictorum
meorū. Deus me⁹ clamabo per
diem ⁊ non exaudies: ⁊ nocte
⁊ non ad inſipientiā mihi. Tu
autem in ſancto habitas laus iſrael. In te ſpe
rauerūt pr̄es nr̄i: ſperauerūt ⁊ + liberaſti eos.
Ad te clamauerūt ⁊ ſalui facti ſunt: in te ſpe
rauerunt ⁊ non ſunt cōfuſi. Ego aūt ſum ver
mis ⁊ nō hō: opprobriū hoīum ⁊ abiectio ple
bis. Oēs videntes me deriſerunt me: locuti
ſunt labijs ⁊ mouerūt caput. Sperauit in do
mino eripiat eum ſaluū faciat eum qm̄ vult
eū. Qm̄ tu es qui extraxiſti me de ventre: ſpes
mea ab vberib⁹ mr̄is mee: in te +proiect⁹ ſū
ex vtero. De ventre matris mee deus meus
es tu: ne + diſceſſeris a me. Quoniam tri-
bulatio proxima eſt: ⁊ non eſt qui adiuuet.
Circūdederūt me vituli multi: tauri pingues
obſederunt me. Aperuerunt ſuper me os ſuū
ſicut leo rapiens ⁊ rugiens. Sicut aqua effu
ſus ſum: ⁊ diſperſa ſunt omnia oſſa mea. Fa-
ctum eſt cor meum tanqȝ cera liqueſcens: in

alſ nō hȝ + in · alſ+ eruiſti · alſ+iactatus · alſ+ confirmatus · alſ+diſcedas

medio ventris mei.+ Aruit tanq̃ teſta virtus
mea: ⁊ lingua mea adheſit faucibus meis: et
in puluerem mortis deduxiſti me. Quoniã circũ
dederunt me canes multi: cõciliũ malignan
tiũ obſedit me. Foderũt manus meas ⁊ pe-
des meos: dinumerauerunt omnia oſſa mea
ª Ipſi vero cõſiderauerũt ⁊+ inſpexerunt me
diuiſerũt ſibi veſtimenta mea: ⁊ ſuper veſtem
meã miſerũt ſortẽ. Tu autẽ dñe ne elongaue
ris auxiliũ tuũ a me: ad defenſionem meã
cõſpice. Erue a framea+ deus animam meã:
⁊ de manu canis vnicam meã. Salua me ex
ore leonis ⁊ a cornibus vnicorniũ humilita-
tẽ meã. // Narrabo nomen tuũ fratrib⁹ meis
in medio eccleſie + laudabo te. Qui timetis
dñm laudate eum: vniuerſum ſemen iacob
+ glorificate eum. Timeat eum omne ſemen
iſrael: qm̃ nõ ſpreuit neq̃ deſpexit + deprecatio
nem pauperis. Nec auertit faciem ſuã a me:
⁊ cum clamarem ad eũ exaudiuit me. Apud
te+ laus mea i eccleſia magna: vota mea red
dam+ in conſpectu timentiũ eũ. Edent pau-
peres ⁊ ſaturabuntur: ⁊ laudabunt dñm qui
+ requirunt eum: viuent corda eorum in ſecu
lum ſeculi. Reminiſcẽt ⁊ conuertẽt ad do
minum: vniuerſi fines terre. Et adorabunt in
conſpectu eius: vniuerſe familie gentiũ. Qm̃
domini eſt regnum: ⁊ ipſe dominabit gentiũ.
Manducauerũt ⁊ adorauerunt omnes+ pin-
gues terre: in conſpectu eius + cadẽt omnes
qui deſcendunt+ in terrã. Et anima mea illi
viuet: ⁊ ſemen meũ ſeruiet ipſi. Annunciabi
tur dño generatio ventura: ⁊ annũciabũt celi
iuſtitiã eius: populo qui naſcẽt quẽ fecit dñs.

ℭ Pſalmus dauid. ℭ XXII

ª Ominus + regit me ⁊ nihil
mihi deerit in loco paſcue ibi
me collocauit. Sup aquã refe-
ctionis educauit me: animam
meã cõuertit. Deduxit me ſu-
p ſemitas iuſtitie: ꝑpter nomẽ
ſuũ. Nã ⁊ ſi ãbulauero in medio vmbre mor
tis nõ timebo mala: qm̃ tu mecũ es. ᵇ Uirga
tua ⁊ baculus tuus: ipſa me cõſolata ſũt. Pa
raſti in ꝯſpectu tuo meſã: aduerſus eos q tri
bulãt me. Impinguaſti in oleo caput meũ: ⁊
ᶜ calix me⁹ inebriãs q̃ ꝑclarus eſt. Et miſeri
cordia tua + ſubſequetur me: omnibus die-
bus vite mee. Et vt inhabitem in domo do-
mini: in longitudine dierum.

ℭ Pſal. dauid in prima ſabbati. ℭ XXIII

ª Omini ẽ t̃ra ⁊ plenitudo ei⁹:
orbis terraꝝ ⁊ vniuerſi qui ha
bitãt in + eo. Quia ipſe ſuper
maria fundauit + eũ: ⁊ ſup flu
mina ꝑparauit+ eũ. // Quis a-
ſcendet in mõtẽ dñi: aut qs ſta
bit in loco ſctõ ei⁹? Innocẽs manib⁹ ⁊ mũdo
corde q nõ accepit in vano aĩam ſuã: nec iu-
rauit i dolo ꝓximo ſuo. Hic accipiet bñdictiõ
nem a dño: ⁊ miſericordiã a deo ſalutari ſuo.
Hec ẽ generatio q̃rẽtiũ + eũ: + q̃rẽtiũ faciẽ dei
iacob. Attollite portas principes veſtras: ⁊ ele-
uamini porte eternales: ⁊ introibit rex glĩe.
Quis eſt iſte rex glĩe: dñs fortis ⁊ potẽs dñs
potẽs i ꝓlio. Attollite portas ꝑncipes veſtras:
⁊ eleuamini porte et̃nales: ⁊ itroibit rex glĩe.
Quis ẽ iſte rex glĩe? dñs v̾tutũ ipſe eſt rex glĩe

ℭ In finẽ pſal. dauid. ℭ XXIIII Aleph

ª D te dñe leuaui aĩaꝫ meã: de
us me⁹ i te ꝯfido nõ erubeſcã.
Beth Neq̃ irrideãt me ini-
mici mei: Gimel eteniꝫ vni
uerſi q+ ſuſtinẽt te nõ ꝯfundẽt
Cõfundant oẽs iniqua agẽtes:
ſupuacue Daleth Uias tuas dñe+ demõſtra
mihi: ⁊ ſemitas tuas+ edoce me. He Dirige
me in veritate tua: Uau ⁊ doce me: q2 tu es
+ ſaluator me⁹ ⁊ te ſuſtinui tota die. Zain Re
miniſcere miſ̾ationũ tuaꝝ dñe: ⁊ mĩaꝝ tuaꝝ
q̃ a ſclo ſũt. Heth Delicta iuuẽtutis mee: ⁊
ignorãtias meas: neª memineris. Scdꝫ mĩaꝫ
tuã memẽto mei tu ꝑp bõitatẽ tuã dñe. Teth
Dulcis ⁊ rectus dñs: ꝑpt hoc legẽ dabit delin
quẽtib⁹ i via. Ioth Diriget mãſuetos i iudi
cio:ᵇ docebit mites vias ſuas. Caph Uniuer
ſe vie dñi miſ̾icordia ⁊ veritas reqrẽtib⁹ teſta
mẽtũ ei⁹: ⁊ teſtimonia ei⁹. Lamed Propter
nomẽ tuũ dñe ꝓpiciaberis+ pctõ meo: multũ
ẽ eni. Mem Quis eſt hõ q + timet dñm: le
gẽ ſtatuit ei in via quã elegit. Nun Aia ei⁹
in bonis demorabit: ⁊ ſemen ei⁹ + hereditabit
terrã. Samech Firmamẽtũ ẽ dñs timẽtib⁹ eũ
⁊ teſtamẽtũ ipſi⁹ vt mãifeſtẽt illis. Ain Ocli
mei ſemp ad dñm: qm̃ ipſe euellet de laqueo
pedes meos. Phe Reſpice in me ⁊ miſere
mei: q2 vnicus ⁊ paup ſuꝫ ego. Sade Tribu
lationes cordis mei multiplicate ſũt: de neceſ
ſitatib⁹ meis erue me. Res Uide hũilitatẽ
meã ⁊ laborẽ meũ: ⁊ dimitte vniuerſa delicta
mea. Res Reſpice inimicos meos qm̃ multipli
cati ſũt: ⁊ odio iniq oderũt me. Sin. Cuſtodi

aľs+ Exaruit velut
aľs+ ꝯſpexerunt
a 16. q. 7. c. ſicut do minus ve ſtimentũ
aľs nõ hꝫ + deus
mat. 27. c. Ioã. 9. c. Heb. 2. c.
aľs+ cantabo
aľs+ magnificate
aľs preces
aľs+ ꝯtẽte bor: nõi
De ꝯ. c. di. 2. ca. hym nis i glo.
aľs+ corã timẽtib⁹
aľs+ requirent
aľs+ Cõmemorabuntur
aľs+ diuites
aľs+ procidẽt vniuerſi
aľs nõ hꝫ + in
aľs+ pa- ſcit
aľs+ reget
a de ꝯſe. di. 2. ca. in calice
aľs+ ambulem
b di. 45. c. diſciplina ⁊ predicto ca. i calice
b dicto c. in calice
aľs+ ſubſequitur

a 1. Cor. 10 f.
di. 5. ca. l.
aľs+ ea
aľs+ eam
aľs+ eam
11. q. 1. c. in eccleſia ca. vbicũq; ⁊ ſupra. 14 ꝙ decimis ca. tuã no bis
aľs+ expectant
aľs+ doce
aľs+ notas fac
aľs+ ſalutaris
a 30. q. 1. c. de his de pe. di. ca. ſi paſſi
b 16. q. 1. ca. vocati
c 22. q. 1. c. ſane 33. q. 2. ca. admonere
ꝺ̃ reſcrip. ca. ſedes
aľs+ pctõ meum
aľs+ timet
aľs+ hereditare poſſidebu
infra 35.

alś + confundar
aĩam meã ꝛ erue me: nõ erubeſcaz qm̃ ſperá
ui in te. Thau Innocẽtes ꝛ recti adheſerũt
mihi: q: ſuſtinui te. Libera deus iſraél ex oĩb⁹
a § pe. di. 2.§. oppo- nit ꝛ ca. ſi enim
tribulatiõib⁹ ſuis. ℭ Pſalm⁹ dauid. XXV
[a] Udica me dñe: qm̃ ego ĩ in-
nocentia mea ingreſſus ſum: ꝛ
alś + moueboꝛ
in dño ſperans non + infirmá
b iſra. 13§
boꝛ. [b] Proba me dñe ꝛ tenta
me: ure renes meos ꝛ coꝛ meũ
Quoniã miſericoꝛdia tua an-
te oculos meos eſt ꝛ cõplácui in ueritáte tua.
c 24. q. 1. ca. cũ qb⁹
[c] Nõ ſedi cũ cõcilio vanitátis: ꝛ cũ iniqua ge
alś + Odio hũi cõgre gantes malignorum
rentib⁹ nõ introibo. + Odiui eccleſiam mali
gnántiũ: ꝛ cũ impijs nõ ſedebo. [d] Lauábo + ĩ-
ter innocentes manus meas: ꝛ circũdabo al-
tare tuũ dñe. Ut áudiã uocẽ laudis: ꝛ enárrẽ
d iſra. 72.
vniuerſa mirabilia tua. [e] Dñe diléxi decoꝛez
alś + i un nocẽtib⁹
domus tue ꝛ locũ habitatiónis glóꝛie tue. Ne
e 24. q. i. c. oibus
+ perdas cũ impijs deus aĩam meã: ꝛ cũ vi-
alś + ſimul
ris ſanguinũ vitã meã. In quoꝛũ manib⁹ inĩ
quitates ſunt: [f] dextera eoꝛũ repléta eſt mu-
f i. q. i. ca. ſunt non nulli
nérib⁹. Ego aũt in innocẽtia mea ingreſſus
ſũ: redime me ꝛ miſerére mei. Pes eni me⁹
11. q. 3. ca. q recte de ſyme ca. ꝛ ſi que ſtiones
ſtetit ĩ directo: in eccléſijs benedicaz te dñe.
ℭ In finẽ ps. dauid pusq̃z liniret. XXVI
Omin⁹ illuminátio mea ꝛ ſa-
lus mea: quẽ timebo? Dñs + p
alś + de- fenſoꝛ
tectoꝛ vite mee: a quo trepidá-
bo? Dũ appꝛópiãt ſup me nocẽ
alś + ap- ppinquãt
tes: vt edãt carnes meas. Qui
tribulãt me inimici mei: ipſi ĩ-
firmáti ſũt ꝛ cecidérũt. Si ꝯſiſtant aduerſuz
me caſtra: nõ timébit coꝛ meũ. Si exurgat ad
uerſũ me p̃liũ: in hoc ego ſpábo. Unã petij a
dño hãc requirã: vt inhábitẽ ĩ domo dñi oĩ-
alś + pꝛo- teget ĩ tẽ- plo
bus dieb⁹ vite mee. Ut videã volũtatẽ dñi
ꝛ + viſitẽ tẽplũ ei⁹. Qm̃ abcõdit me ĩ taberna
culo ſuo in die maloꝝ: ptexit me ĩ abſcõdito
tabernaculi ſui. In petra exaltáuit me: ꝛ nunc
exaltáuit caput meũ ſup inimicos meos. Cir
alś + iubi lationis
cuiui ꝛ imolaui ĩ tabernaculo ei⁹ hoſtiã + vo
ciferationis: cãtabo ꝛ + pſalmũ dicã dño. Ex
alś + pſal lam
áudi dñe vocẽ meã q̃ clamaui + ad te miſere
alś nõ hz + ad te
re mei ꝛ exáudi me. Tibi dixit coꝛ meũ: exq̃ſi
uit + te facies mea: faciẽ tuã dñe requirã. Ne
auertas + faciẽ tuã a me: ꝛ ne declines ĩ ira a
alś + vul- tũ tuum
ſeruo tuo. Adiutoꝛ me⁹ es tu ne derelinquas
me: neq̃z deſpicias me de⁹ ſalutáris me⁹. Qm̃
pr̃ meus ꝛ mr̃ mea dereliquérũt me: dñs aũt
aſſumpſit me. Legẽ pone mihi dñe in via tua
ꝛ dirige me in ſemitã rectam própter inimi-

cos meos. Ne tradideris me in aĩas tribulán
tiũ me: qm̃ inſurrexérũt in me teſtes iniqui:
alś + mi hi
ꝛ mentita eſt iniqtas ſibi. [g] Credo vidére bo
g de pe. di. 4. ca. ſicut imp̃ cꝛaſt en
na dñi: in terra viuentiũ. Expecta dominũ: vi
riliter age ꝛ ꝯfoꝛtet coꝛ tuũ ꝛ ſuſtine dominũ.
ℭ Pſalmus ipſi dauid. ℭ XXVII
D te dñe + clamabo de⁹ me⁹ ne
alś + cla maui
ſileas a me ne qñ taceas a me:
alś + ꝛ ſimilis
ꝛ + aſſimilaboꝛ deſcẽdentib⁹ in
lacuz. Exaudi dñe vocẽ oꝛonis
mee dum oro ad te: dũ extollo
manu⁹ meas ad tẽplũ ſctm̃ tuũ.
Ne ſimul trádas me cũ pctõꝛib⁹: ꝛ cũ opán-
tib⁹ iniqtátẽ ne pdas + me. // Qui loquunt pa
alś nõ hz + me
cẽ cũ pximo ſuo: mala aũt in coꝛdibus eoꝝ.
alś + aiam meam
Da illis ſm opa eoꝝ: ꝛ ſm neqtiã adinuẽtio
nũ ipſoꝝ. Scdm opa manuũ eoꝝ + tribue il
lis: redde retributiõnẽ eoꝝ ipſis. Qm̃ nõ in-
alś + nõ cõſidera uerunt
tellexérũt opera dñi: ꝛ in opa manuũ ei⁹ + de
ſtrues illos ꝛ nõ edificabis eos. Bñdict⁹ dñs
qm̃ exaudiuit vocẽ depcatiõnis mee. Dñs ad
alś nõ hz + ei
iutoꝛ meus ꝛ ptectoꝛ me⁹: + ꝛ in ipſo ſperáuit
coꝛ meũ ꝛ adiutus ſuz. Et refloꝛuit caro mea
ꝛ ex volũtate mea cõfitéboꝛ ei. Dñs foꝛtitudo
alś + ſalu tarium
plébis ſue: ꝛ ptectoꝛ + ſaluatiõnũ chꝛiſti ſui
eſt. Saluũ fac ppl'z tuũ dñe: ꝛ bñdic hereditá-
alś + ſecu lum
ti tue: ꝛ rege eos ꝛ extolle eos vſq̃z + ineternũ.
ℭ Pſalm⁹ dauid in ꝯſũmatiõe tabernaculi.
infra. p
Fferte dño filij dei ℭ XXVIII
afferte dño filios arietũ. // Af-
ferte dño gloꝛiã ꝛ honoꝛẽ: affer
te dño gloꝛiã nomini eius: ado
alś + ſanc ſancta
ráte dñz ĩ + átrio ſctõ ei⁹. Uox
dñi ſup aq̃s: de⁹ maieſtátis in
tonuit: dñs ſup aq̃s multas. Uox dñi in virtu
te: vox dñi in magnificentia. Uox dñi + ꝯfrin
alś + cõ terens
gentis cedros: ꝛ ꝯfringet dñs cedros libani.
Et cõminuet eas tãq̃z vitulũ libani: ꝛ dilect⁹
quẽadmodũ fili⁹ vnicoꝛniũ. Uox dñi + ĩterci
alś + pꝛe cidentis
dentis flãmã ignis: vox dñi ꝯcutiẽtis deſertũ:
ꝛ cõmouébit dñs deſertũ cades. Uox dñi p-
parantis ceruos ꝛ reuelábit ꝯdẽſa: ꝛ in tẽplo
ei⁹ oẽs dicẽt gl'iam. Dñs dilúuiũ inhabitare
facit: ꝛ ſedebit dñs rex ineternũ. Dñs vtutez
pplo ſuo dabit: dñs bñdicet pplo ſuo in pace.
ℭ Ps. cantici in dedicatione domus dauid.
Xaltabo te dñe qm̃ ℭ XXIX
ſuſcepiſti me: nec + delectaſti ini
alś + lęti ficaſti
micos meos ſup me. Dñe deus
meus clamaui ad te: ꝛ ſanaſti
me. Dñe eduxiſti ab ĩferno ani

mam meã: ſaluaſti me a deſcendẽtib⁹ in lacũ.
Pſallite dño ſancti eius: ꝛ ꝯfitemini memo
rie ſanctitatis eius. Qm̃ ira in indignatione
eius: ꝛ vita in volũtate ei⁹. + Ad veſperũ demo
rabit fletus: ꝛ + ad matutinũ leticia. Ego aũt
dixi in abundãtia mea: nõ mouebor i eternũ.
Dñe in volũtate tua pſtitiſti decori meo virtu
tẽ. [a] Auertiſti faciẽ tuã a me: ꝛ factus ſuz cõ
turbatus. Ad te dñe clamabo: ꝛ ad deũ meuz
deprecabor. [b] Que vtilitas in ſanguine meo: dũ
deſcendo in corruptionẽ. Nunqd ꝯfitebit tibi
puluis: aut annũciabit veritatẽ tuã. Audiuit
dñs ꝛ miſertus eſt mei: dñs fact⁹ eſt adiutor
meus. Cõuertiſti planctũ meũ in gaudiũ mi
hi ꝯſcidiſti ſaccũ meũ: ꝛ + circũdediſti me le
ticia. Ut cantẽt tibi gloria mea ꝛ non cõpun
gar: dñe deus meus ineternũ cõfitebor tibi.

¶ In finẽ pſalmus dauid ꝓ extaſi. ¶ XXX

In te dñe ſperaui nõ cõfundar
ineternuz: in iuſtitia tua + libe
ra me. Inclina ad me aurem
tuam: accelera vt + eruas me.
Eſto mihi in deũ protectorez ꝛ
in domũ refugij: vt ſaluũ me
facias. + Qm̃ fortitudo mea ꝛ refugiũ meuz
es tu: ꝛ ꝓpter nomen tuũ + deduces me ꝛ enu
tries me. Educes me de + laqueo hoc quez ab
ſconderũt mihi: qm̃ tu es ꝓtector meus. // In
manus tuas cõmendo ſpiritũ meũ redemi
ſti me dñe deus veritatis. Odiſti obſeruantes
vanitates ſupuacue. Ego aũt in domino ſpe
raui: exultabo ꝛ letabor: in miſericordia tua.
Qm̃ reſpexiſti humilitatẽ meã: ſaluaſti de ne
ceſſitatib⁹ animã meã. Nec concluſiſti me in
+ manib⁹ inimici mei: ſtatuiſti in loco ſpacio
ſo pedes meos. Miſerere mei dñe quoniã tri
bulor: cõturbatus eſt in ira oculus meus. ani
ma ꝛ venter meus. [a] Quoniã defecit in dolo
re vita mea: ꝛ ãni mei i gemitib⁹. + Infirma
ta eſt in pauptate virtus mea: ꝛ oſſa mea con
turbata ſunt. Super oẽs inimicos meos fact⁹
ſum opprobriũ + vicinis meis valde: ꝛ timor
notis meis. Qui videbant me foras fugerũt
a me: ꝛ + obliuioni dat⁹ ſum tanq̃ mortuus a
corde. // Factus ſum tanq̃ vas perditũ: qm̃
audiui vituperationẽ multorũ + cõmorantiũ
in circuitu. In eo dũ cõuenirẽt ſimul aduer
ſum me: + accipere aĩaz meã ꝯſiliati ſũt. Ego
aũt in te ſperaui dñe: dixi deus meus es tu: i
manib⁹ tuis + ſortes mee. Eripe me de + ma
nu inimicorum meorũ: ꝛ a perſequentibus
me. + Illuſtra faciẽ tuam ſuper ſeruũ tuũ: ſal
uũ me fac in miſericordia tua dñe: nõ ꝯfun
dar qm̃ inuocaui te. Erubeſcãt impij ꝛ dedu
cant in infernum: muta + fiant labia doloſa.
Que loquunt aduerſus iuſtũ iniquitatẽ in ſu
pbia ꝛ i + abuſione. O q̃ magna multitudo dul
cedinis tue dñe quã abſcondiſti timẽtib⁹ te.
Perfeciſti eis qui ſperant in te: in conſpectu
filiorũ hominũ. Abſcondes eos in abſcondi
to faciei tue: a cõturbatiõe hominũ proteges
eos in tabernaculo + tuo a cõtradictione lin
guarũ. Bñdictus dñs: qm̃ mirificauit miſeri
cordiã ſuaz mihi in ciuitate munita. Ego aũt
dixi in + exceſſu mẽtis mee: piectus ſum a + fa
cie oculorũ tuorũ. Ideo exaudiſti vocẽ orõnis
mee: dũ clamarẽ ad te. Diligite dñm oẽs ſan
cti ei⁹: qm̃ + veritatẽ requiret dñs ꝛ retribuet
+ abundanter facientib⁹ ſupbiã. Uiriliť agi
te ꝛ cõfortet cor vrm̃: oẽs qui ſperatis i dño.

¶ Intellectus dauid. ¶ XXXI

[a] Eati quorũ remiſſe ſunt iniq
tates: ꝛ quoruz tecta ſunt pctã.
Beatus vir cui nõ imputauit
dñs pctm̃: nec eſt in ſpũ ei⁹ do
lus. [b] Qm̃ tacui inueterauerũt
oſſa mea: dũ + clamarẽ tota die
Qm̃ die ac nocte grauata eſt ſup me manus
tua: cõuerſus ſuz in erũna mea dũ cõfigit ſpi
na. [c] Delictũ meum cognitũ tibi feci: ꝛ iniu
ſtitiã meã nõ abſcondi. [d] Dixi: cõfitebor ad
uerſuz me iniuſtitiam meã dño: ꝛ tu remiſi
ſti impietatẽ peccati mei. Pro hac orabit ad
te oĩs ſanct⁹: i tẽpore opportuno. [e] Uerũtamẽ
in diluuio aq̃rũ multarũ: ad eũ non approxi
mabunt. Tu es refugium meũ a tribulatio
ne que circundedit me: exultatio mea erue
me a circundantib⁹ me. Intellectũ tibi dabo
ꝛ inſtruã te: in via hac qua gradieris: firmã
bo ſuper te oculos meos. // Nolite fieri ſicut
equus ꝛ mulus: qb⁹ nõ eſt intellect⁹. In chã
mo ꝛ freno maxillas eorũ cõſtringe: q nõ ap
proximãt ad te. Multa flagella + pctõris + ſpe
rãtes aũt i dño miſcdia circũdabit. Letami
i dño ꝛ exltãte iuſti: ꝛ gliãmi oẽs recti corde.

¶ In finẽ pſalmus dauid. ¶ XXXII

+ Xultate iuſti in dño: rectos
decet + collaudatio. Cõfitemini
dño in cithara: in pſalterio de
cẽ chordarũ pſallite illi. Cantã
te ei canticũ nouũ: bene + pſalli
te ei i vociferatione. Quia + re

Margin notes (left): aľs + ſaluũ feciſti. aľs + veſpere. aľs + in matutinũ exultatio. a 6. q. i. c. timuare. b 16. q. 7. c. ꝛ hoc dixi. aľs + ꝯſcidiſti. infra 70. aľs + erue me ꝛ educ me. aľs + educ mas. aľ. + Quia. aľs + dux mihi eris. aľs + muſcipula iſta quã occultauerunt. Luc. 23. f. aľs + manus. a 7. q. i. § hoc tunc. aľ. + Infirmatus eſt in egeſtate vigor meus. aľs habet + et. aľs + obliuioni. Hie. 11. c. aľs + accolentium. aľs + ... habuerunt. aľs + vt ac ciperent. aľs + tẽpora mea. aľs + manibus.

Margin notes (right): aľs + illũina. aľs + eſſe ciantur. aľs + contemptu. aľs nõ hʒ + tuo. aľs + pauore meo. aľs + extaſi mea. aľs + vultu. aľs + fidelis. aľ. + hiis qui abundanter faciũt. a Ro. 4. a. de pe. di. 3. ca. ille rex in gloſa ꝛ ca. illud. b ꝯ pe. di. i. §. denique. aľs + accla mando me. c ꝯ pe. di. j. ca. ſi. d 13. q. 6. §. ſi ergo de pe. di. i. ca. tũc et ca. ſi. et di. 4. ca. illud. e j. q. i. ca. nõ ſanat. Iob. 6. a. aľs + peccatorũ. aľs + ſperantem. aľs + ſtudiose. aľs + laudatio. aľs + cantate ei i iubilatione. aľ + rectũ eſt ſermo.

ctũ eſt verbũ dñi: ꝛ omnia opera eius in fide.
Diligit miſericordiã ꝛ iudiciũ: miſericordia
dñi plena ẽ terra. Verbo dñi celi firmati ſũt:
ꝛ ſpũ oris eius oĩs virtus eorũ. Cõgregãs ſi
al's + vtre cut in + vtre aquas maris: pones in theſauris
abyſſos. Timeat dñm oĩs terra: ab eo aũt cõ
Infra. 148 moueanť oẽs inhabitantes orbẽ. Qm̃ ipſe
Ju. iii. 19 4 dixit ꝛ facta ſunt: ipſe mãdauit ꝛ creata ſunt.
Dñs diſſipat cõſilia gentiũ: reprobat aũt co-
gitationes ppłoꝝ: ꝛ reprobat cõſilia pncipũ
al's + vero Cõſiliũ + aũt dñi ineternũ manet: cogitatiões
al's + ſecła cordis ei⁹ in + generatiõe ꝛ generationẽ. Bea
ſeculorum ta gens cuius eſt dñs deus + eius: ppl's quem
al's + eorũ elegit in hereditatẽ ſibi. De celo reſpexit dñs
vidit oẽs filios hoĩuz. De pparato habitaculo
al's + orbẽ ſuo: reſpexit ſup oẽs qui habitãt + terrã. Qui
finxit ſingillatĩ corda eoꝝ: qui intelligit oĩa
opera eoꝝ. Nõ ſaluať rex p multã virtutẽ: et
gygas nõ ſaluabiť in multitudine v̾tutis ſue.
Fallax equus ad ſalutem: in abundantia aũt
v̾tutis ſue nõ ſaluabiť. Ecce oculi dñi ſup me-
tuẽtes eũ: ꝛ in eis qui ſperãt ſup miſericordia
ei⁹. Ut eruat a morte aĩas eoꝝ: ꝛ alat eos in
fame. Anima nr̃a ſuſtinet dñm: qm̃ adiutor
ꝛ protector nr̃ eſt. Quia in eo letabitur cornu
nr̃m: ꝛ i noĩe ſctõ ei⁹ ſperauim⁹. Fiat miſcõia
tua dñe ſup nos: queadmodũ ſperauim⁹ i te.

Pñs. dd cũ mutauit vultũ ſuũ corã achime
lech ꝛ dimiſit eũ ꝛ abijt. XXXIII. Aleph

ᵃ Enedicã dñz i oĩ tẽpore: ſem-
p laus eius in ore meo. Beth
In dño laudabiť aĩa mea: au-
diãt mãſueti ꝛ letẽť. Gimel
Magnificate dñm mecũ: ꝛ ex
al. + ſimul altem⁹ nomẽ eius in + idipſuz.
Daleth + Exquiſiui dñm ꝛ exaudiuit me: ꝛ ex
al's + Jnq̃ oĩb⁹ tribulationib⁹ meis eripuit me. He Ac
cedite ad eũ ꝛ illuminamini: Vau ꝛ facies
vr̃e nõ ꝯfundẽť. Zain Iſte paup clamauit
ꝛ dñs exaudiuit eũ: ꝛ de oĩb⁹ tribulationibus
eius ſaluauit euz. Heth Immittet angelus
dñi i circuitu timẽtiũ eũ: ꝛ eripiet eos. Tet
Guſtate ꝛ videte ᵃ qm̃ ſuauis ẽ dñs: btũs vir
a 1. q. 9. c. teſtes in glosa q ſperat in eo. Joth Timete dñm oẽs ſcti
ei⁹: qm̃ + nõ eſt inopia timentib⁹ eũ. Caph
al. + nihil deeſt Diuites eguerũt ꝛ eſurierũt: inquirentes aũt
al's + deficient dñm nõ + minueť oĩ bono. Lamed Venite
filii audite me: timorẽ dñi docebo vos. Mem
Quis eſt hõ ᵇ q vult vitã: diligit dies videre
b 1. pet. 3. b bonos. Nun + Prohibe linguã tuã a malo:
al. + ꝯtine ꝛ labia tua ne loquãť dolũ. Samech Diuer

te ᶜ a malo ꝛ fac bonũ: inq̃re pacẽ ꝛ pſequere c Jo. in. & penitẽtia ca. ſi. i. cle.
eã. Ain Oculi dñi ſup iuſtos: ꝛ aures eius i d infra. 19. heb. 4. d.
preces eoꝝ. Phe Vultus aũt dñi ſuper fa- e 3 pe. di. 4. ca. perẽ tia.
cientes mala: vt perdat de terra memoriã eo
rũ. Sade Clamauerũt iuſti ꝛ dñs exaudiuit
eos: ꝛ ex oĩb⁹ tribulatiõibus eorum liberauit
eos. Quof Juxta eſt dñs his q + tribulato
ſunt corde: ꝛ humiles ſpiritu ſaluabit. Res
Multe tribulationes iuſtorũ: ꝛ de oĩb⁹ his li
berauit eos dñs. Sin Cuſtodit dñs oĩa oſſa
eoꝝ: vnũ ex his non contereť. Thau Mors
peccatorũ peſſima: ꝛ qui oderũt iuſtũ delin
quẽt. Redimet dñs aĩas ſeruorũ ſuorũ: ꝛ non al's + dere linquent
+ delinquent oẽs qui ſperãt in + eo. al's + eum

In finẽ pſal'. ipſi dauid. XXXIIII

Udica dñe nocẽtes me: expu- al's + expu
gna + impugnantes me. App- gnantes
hende arma ꝛ ſcutũ: ꝛ exurge
in adiutoriũ mihi. Effunde frã
meã ꝛ conclude aduerſus eos
qui pſequũť me: dic aĩe mee a infra. 39.
ſalus tua ego ſum. ᵃ Confundãť ꝛ reuerean ꝛ infra. 69.
tur: querentes animã meã. Auertãť retror
ſuz ꝛ cõfundãť cogitãtes mihi mala. Fiant
tanq̃ puluis ante faciẽ venti: ꝛ angelus dñi b 23. q. 4. c. nabucodonoſor §. Jtẽ angelus
coartans eos. ᵇ Fiant vie illoꝝ tenebre ꝛ lu-
bricuz: ꝛ angelus dñi perſequẽs eos. Qm̃ gra
tis abſconderunt mihi interitum laquei ſui:
ſuperuacue exprobrauerunt animam meaz.
Ueniat illi laqueus quem ignorat ꝛ captio
quaz abſcondit apprehendat euz: ꝛ i laqueũ al's + ipſo
cadat in + ipſuz. Anima autẽ mea exultabit i al's nõ hʒ + et
dño: + ꝛ delectabitur ſuper ſalutari ſuo. Oĩa al's + eius
oſſa mea dicent: dñe quis ſimilis + tibi. Eri-
piens inopẽ de manu fortiorũ eius: egenuz ꝛ
ꝛ pauperem a diripientibus euz. Surgentes al. + ignorabat
teſtes iniq̃: q̃ + ignorabã iterrogabãt me. Re
tribuebãt mihi mala pro bonis: ſterilitatẽ ani
me mee. Ego autẽ cum mihi moleſti eſſent: al's + ſdu
+ induebar cilitio. Humiliabã in ieiunio ani ebã me
mam meã: ꝛ oratio mea in ſinu meo cõuer- 23. q. 4. ca. ſicut non eſt. i glo.
teť. Quaſi pximũ ꝛ quaſi fratrẽ noſtrũ ſic cõ
placebã: quaſi lugẽs ꝛ ꝯtriſtatus ſic humilia
bar ꝛ aduerſuz me letati ſunt ꝛ cõuenerũt: cõ al's + igno rauerunt
gregata ſunt ſuper me flagella ꝛ + ignoraui. al's + diſſolui
+ Diſſipati ſunt nec compuncti: tẽtauerunt
me ſubſannauerũt me ſubſannatione frendue-
runt ſuper me dentibus ſuis. Dñe qñ reſpi- al's + ab omnis
cies: reſtitue animam meam + a malignitate
eoꝝ: a leonib⁹ vnicã meã. Cõfitebor tibi + i ec al's + vtile
cleſia magna in ppło graui laudabo te. Non

+ ſupergáudeát mihi.q aduerſanf mihi iniq: qui odérūt me gratis ꝛ annuūt oculis.// Qm̄ mihi quidē pacifice loquebanf: + ꝛ in iracūdia terre loquētes dolos cogitabant. Et dilatauérūt + ſup me os ſuū: dixerunt éuge éuge vidérunt oculi nr̄i. Uidiſti dn̄e ne ſileas: dn̄e ne diſcédas a me. Exúrge + ꝛ itēnde iudicio meo deus meus: ꝛ dn̄s meus in cauſaȝ meaȝ. Júdica me ſm + iuſtitiā tuā dn̄e deus meus ꝛ nō + ſupgáudeant mihi. Non dicát in cordibus ſuis éuge éuge aīe noſtre: nec dicát deuorábimus euȝ. Erubéſcát ꝛ reuereánf ſimul qui gratulánf malis meis. Induanf + cōfuſione ꝛ reuerétia: q maligna loquūtur ſup me. Exultét ꝛ letenf qui volūt iuſticiā meā: ꝛ dicant ſp magnificef dn̄s q volūt pacē ſerui ei⁹. Et ligua mea meditábif iuſtitiā tuā tota die laudē tuā. ℭ In finē ſuo dn̄i dauid. XXXV

Dixit iniuſtus vt delinquat in ſemetipſo: nō eſt timor dei ante oculos eius. Qm̄ dolóſe égit in cōſpéctu ei⁹ vt + īueniaf iniqtas ei⁹ ad ódiuȝ. Uerba oris ei⁹ iniquitas ꝛ dolus: noluit intelligere vt bn̄ ágeret. Iniquitatē meditatus eſt in cubili ſuo: áſtitit omni vie non bone: maliciam aūt nō odiuit. Dn̄e in celo miſcōdia tua: ꝛ veritas tua vſq ad nubes. Juſticia tua ſicut montes + dei iudicia tua abyſſus múlta. Homines ꝛ iuméta ſaluábis dn̄e: quéadmodum multiplicaſti miſericordiā tuā deus. Filij autez hominuȝ: in + tégmine alarū tuarū ſperabūt. Inebriabunf ab vbertáte dom⁹ tue: ꝛ torrente voluptatis tue potabis eos. Qm̄ apud te eſt fons vite: ꝛ in lumine tuo vidébimus lumen. Pretende miſericordiaȝ tuaȝ ſcientibus te: ꝛ iuſticiam tuaȝ his qui recto ſunt corde. Non veniat mihi pes ſuperbie: ꝛ man⁹ pctóris non moueat me. Ibi cecidérūt qui opantur iniqtatem. expulſi ſunt nec potuerunt ſtare.

ℭ Pſal. ipſi dauid. ℭ XXXVI Aleph.

Noli emulári in malignantibus: neq ʒelaueris faciētes iniqtatem. Quoniā tanq̄ fenū velóciter aréſcēt: ꝛ quéadmodū ólera + herbáȝ cito décidēt Beth Spéra i dn̄o ꝛ fac bonitatē: ꝛ ihábita terrā ꝛ paſcéris i diuitijs ei⁹. Gimel. Delectáre i dn̄o: ꝛ dabit tibi petitiōes cordis tui. ᵃReuéla dn̄o viā tuā ꝛ ſpera i eo: ꝛ ipſe fáciet. Et edúcet q̄ſi lumē iuſticiā tuā: ꝛ iudiciū

alr + inſultent
ſ. Jo. 3. d.
alr + in ſup iram doloſe
alr + in
alr + dn̄e
alr + miſcordiaȝ
alr + iſul tent
alr + pudore ꝛ verecundia
alr + inueniret iniquitatē ſuā ꝛ odiſſet
alr + dn̄i
alr + protectione
de. pe. d. i. ca.

tuū táq̄ + meridiē: ſubdit⁹ eſto dn̄o ꝛ ora eū. Daleth Noli emulári in eo q pſperáf i via ſua: i hoīe faciēte iuſtitias. He Deſine ab ira ꝛ derelinque furórē: noli emulári vt maligneris. Qm̄ q malignanf exterminabūnf: ſuſtinentes át dn̄m ipſi hereditabūt terrā. Uau. Et adhuc puſillū ꝛ nó erit peccator: ꝛ quéres locū eius ꝛ nō inuénies. Manſueti aūt hereditabunt terrā: ꝛ delectabunf in multitudine pacis. Saen Obſeruábit peccator iuſtū: et ſtridébit ſup eū dentib⁹ ſuis. Dn̄s aūt irridébit eū: qm̄ próſpicit q veniet dies ei⁹. Heth Gladiū euaginauérūt peccatores: intenderūt arcū ſuū. Ut decipiát páuperē ꝛ inopē: vt trucidēt rectos corde. Gládius eoꝝ intret in corda ipſoruȝ: ꝛ árcus eoruȝ confringáf. Teth Mélius eſt módicū iuſto: ſuper diuitias peccatoꝝ multas. Qm̄ brachia peccatoꝝ cōterentur: confirmat aūt iuſtos dn̄s. Joth Nouit dn̄s dies imaculatoꝝ: ꝛ heréditas eoꝝ ineternuȝ erit. Non ꝯfundenf in tēpore malo: ꝛ in dieb⁹ famis ſaturabunf: q: pctóres peribunt. Caph Inimici vo dn̄i: mor + vt honorificáti fúerint ꝛ exaltati: deficientes queádmodū fumus deficiét. + Mutuábif peccator ꝛ non ſoluet: iuſt⁹ át miſeref ꝛ + tribuet. Lamech Qr bn̄dicentes ei hereditabūt terrā: maledicentes aūt ei diſperibūt. Mem Apud dn̄ȝ gréſſus hoīs dirigēf: ꝛ viaȝ eius vólet. Cū cecide rit nō collidēf: q: dn̄s + ſuppónit manū ſuaȝ. Nun Júnior fui etenim ſénui: ꝛ non vidi iuſtuȝ derelictū: nec ſemen eius quérēs panem Samech Tota die miſeref ꝛ cōmodat: ꝛ ſemen illius in bn̄dictione erit. ᵇ Declina a malo ꝛ fac bonū: ꝛ inhábita i ſeculū ſecli. Quia dn̄s amat iudicium: ꝛ nō derelinquet ſanctos ſuos: ineternū ꝯſeruabunf. Eyn Iniuſti punienf: ꝛ ſemen impioꝝ peribit. Juſti aūt hereditabunt terrā: ꝛ inhabitabunt in ſeculū ſeculi ſup eam. Os iuſti meditabif ſapientiā: ꝛ lingua eius loquef iudiciū. Zadik Lex dei ei⁹ in corde ipſius: ꝛ nō ſupplātabunf greſſus ei⁹. Conſiderat peccator eius iuſtum: ꝛ + querit mortificáre eū. ᶜ Dn̄s aūt nō derelinquet euȝ in manibus eius: nec dānábit eum cū iudicabif illi. Kuph Expecta dn̄m ꝛ cuſtódi viam eius: ꝛ exaltabit te vt hereditáte cápias terrā: cū perierint pctóres vidébis. Uidi impiū ſuperexaltatū: ꝛ eleuátū ſicut cedros libani. Et tráſiui ꝛ ecce nō erat: ꝛ queſiui eū: ꝛ nō eſt inuentus locus eius. Schin Cuſtódi + innocē

alr + meridie
alr + et
infra ca.
al. ſupeſt + vt
alr + fenerabitur
al. + retribuet
alr + ſuppone
b. d̄. pe. d. j. ca. quis aliq̄ñ
ſupra 33
alr + dn̄s ſupra eo. c. 24. q. 3. c. nō in perpetuum. de re. iu. di. c. 3. li. 6
alr + veritatem

tiā ꝛ vide equitatē: qm̄ ſunt reliquie hōmini
pacifico. Iniuſti aūt diſperibūt: ſimul relique
impiorū interibūt. Tau Salus aūt iuſtorū
a domino: ꝛ protector eoꝝ in tēpore tribulatio
nis. Et adiuuabit eos dn̄s ꝛ liberabit eos: et
eruet eos a pctōrib⁹: ꝛ ſaluabit eos qꝛ ſperaue
rūt in eo. ¶ Pſalmus dauid in rememo-
ratione ſabbati. ¶ XXXVII

al's + indi gnatione

Domine ne in + furore tuo ar-
guas me neqꝫ in ira tua corri-
pias me quoniaꝫ ſagitte tue in
fixe ſunt mihi: ꝛ cōfirmaſti ſu-
per me manū tuā. Non eſt ſani
tas in carne mea a facie ire tue
non eſt pax oſſib⁹ meis a facie peccatorū meo
rū. Quoniā iniquitates mee + ſupergreſſe ſūt
caput meum: ꝛ ſicut onus graue grauate ſunt
ſuper me. [a] Putruerunt ꝛ corrupte ſunt cica-
trices mee: a facie inſipientie mee. [b] Miſer
factus ſum ꝛ curuatus ſum vſqꝫ in fineꝫ tota
die ꝯtriſtat⁹ ingrediebar. Qm̄ lumbi mei im
pleti ſunt illuſionib⁹: ꝛ nō eſt ſanitas in carne
mea. Afflict⁹ ſuꝫ ꝛ humiliat⁹ ſuꝫ nimis: rugie
bā a gemitu cordis mei. [c] Dn̄e añ te omne de
ſideriū meū: ꝛ gemitus me⁹ a te nō eſt abſcō

ſupra. 6.
al'+ ſuſtu lerunt
a ō pe. di. 3. ca. toti 4 di. 4. ꝑ ſi
b 49 di. ca. j.
al's nō h3 + dn̄e
c ō pe. di. j. ca. l. ...

ditus. Cor meū cōturbatū eſt in me dereliquit
me vtus mea: ꝛ lumen oculoꝝ meorū ꝛ ipſuꝫ
nō eſt mecū. Amici mei ꝛ ꝓximi mei: aduer-
ſum me appropinquauerunt ꝛ ſteterunt. Et
qui iuxta me erant de longe ſteterūt: ꝛ vim fa
ciebant q querebant animā meā. Et qui in-
quirebāt mala mihi locuti ſunt vanitates: et
dolos tota die meditabantur. Ego aūt tanqꝫ
ſurdus nō audiebā: ꝛ ſicut mutus nō aperies
os ſuū. Et factus ſuꝫ ſicut homo nō audiens:
ꝛ nō habens in ore ſuo redargutiones. Qm̄ i
te dn̄e ſperaui: tu exaudies + me dn̄e de⁹ meus al's nō h3 + me
Quia dixiſti neqñ ſupgaudeāt mihi inimici
mei: ꝛ dū commouenf pedes mei ſup me ma
gna locuti ſunt. Qm̄ ego in flagella paratus
+ ſum: ꝛ dolor meus in cōſpectu meo ſemper. al's nō eſt + ſum
Qm̄ iniquitatē meā annūciabo: cogitabo pro
pctō meo. Inimici aūt mei viuūt ꝛ cōfirmati
ſunt ſup me: ꝛ multiplicati ſunt q oderūt me
inique. Qui retribuūt mala ꝓ bonis detrahe-
bāt mihi: qm̄ ſequebar bonitatē. Nō derelin
quas me dn̄e deus meus: ne diſceſſeris a me.
Intende in adiutorium meum: dn̄e + deus ſa al's nō eſt + deus
lutis mee. ¶ In finem pro idytū canti-
cum dauid. ¶ XXXVIII

Dixi cuſtodiā vias meas vt nō
delinquā i lingua mea. Poſui
ori meo cuſtodiā cū cōſiſteret
pctōr aduerſū me. + Obmutui
ꝛ humiliat⁹ ſum ꝛ ſilui a bonis
ꝛ dolor meus renouatus ē. Cō-

al's + ob. ſurdus

caluit cor meū ītra me: ꝛ in meditatiōe mea
exardeſcet ignis. Locut⁹ ſuꝫ i lingua mea: no
tum fac dn̄e mihi finē meū. Et numeruꝫ die-
rū meoꝝ qs eſt: vt ſciā qd deſit mihi. + Ecce
menſurabiles poſuiſti dies meos: ꝛ ſubſtātia al's + vane rcs
mea tāqꝫ nihilū añ te. Verūtamen vniuerſa

a 57.& c. non ne alſ nō hȝ + ea
vánitas: oīs homo viuēs. Uerūtñ in imagine
ptranſit hō: ſed ⁊ fruſtra ꝯturbāt. [a] Theſau
rizat ⁊ ignórat cui ꝯgregábit + ea. Et nunc q̃
ē expectatio mea: nōne dñs ⁊ ſubſtantia mea
alſ + uſ te ſemper
+ apud te ē. Ab oīb[9] iniqtátib[9] meis érue me
alſ + obſurdui
obprobriū inſipiēti dediſti me. + Obmútui ⁊
nō apérui os meū qm̃ tu feciſti: ámoue a me
plagas tuas. A fortitudīe man[9] tue ego deféci
ī increpatiónib[9] ꝑpt iniqtatē corripuiſti hoiez
Et tabéſcere feciſti ſicut aráneā aīaz ei[9]: verū
alſ + vniuſ
tñ vane ꝯturbāt oīs + hō. Exaudi orōnē meā
dñe: ⁊ dēpcatiōez meā: áurib[9] pcipe lácrimas
alſ + a me alſ + ciuitate me alſ + tam
meas. Ne ſileas + qm̃ áduena ego ſū apud te
⁊ peregrin[9]: ſicut oēs pres mei. + Remitte mi
hi vt refrigerer: pusq̃ȝ + ábeā: ⁊ ámpli[9] nō ero
℄ In finem pſalmus dauid. ℄ XXXIX

Expéctans expectaui dñm: ⁊ in
téndit mihi. Et exaudiuit pces
meas: ⁊ eduxit me de lacu miſé
rie ⁊ de luto fecis. Et ſtátuit ſu
pra petrā pedes meos: ⁊ direxit
gréſſus meos. Et immiſit in os
meuȝ canticū nouū: carmē deo noſtro. Uide
būt multi ⁊ timébūt ⁊ ſperábūt ī dño. Btūs
vir cuius eſt nomē dñi ſpes eius: ⁊ non reſpe-
xit ī vanitates ⁊ inſánias falſas. Multa feci-
ſti tu dñe de[9] meus mirabilia tua: ⁊ cogitatio
nib[9] tuis nō eſt q ſimilis ſit tibi. Annunciaui
⁊ locutus ſuȝ: multiplicati ſunt ſup numerū.
hebr. 10. b. alſ + corpus
[a] Sacrificiū ⁊ oblatiónē noluiſti: + aures aūt
pfeciſti mihi. Holocáuſtū ⁊ p pctō nō poſtula
ſti: tunc dixi ecce vénio. In cápite libri ſcri-
alſ + faciā
ptū eſt de me vt + fácerē voluntatē tuam: deus
meus volui: ⁊ legē tuā in medio cordis mei.
alſ + Bñ. nūciaui
+ Annūciáui iuſtitiā tuā in eccleſia magna:
ecce labia mea nō prohibébo dñe tu ſciſti. Iu
ſticiā tuā nō abſcóndi in corde meo: veritatē
tuā ⁊ ſalutare tuū dixi. Non abſcondi miſeri
cordiā tuā ⁊ veritatē tuā: a cōcilio multo. Tu
autē dñe ne lōge fácias miſerationes tuas á
me miſericordia ⁊ veritas tua ſemp ſuſcepérūt
me. Qm̃ circūdedérūt me mala: quoꝝ nō ē
alſ + multiplicati
númerus: cōprehēdérūt me iniqtates mee ⁊
nō pótui vt vidérē. [b] + Multiplicate ſunt ſup
g Joſ. e reliquī ... vnico i
capillos cápitis mei: ⁊ cor meum dereliquit
me. Compláceat tibi dñe vt eruas me dñe ad
ſup. 68.
adiuuándū me réſpice. [c] Confundant ⁊ reue
ſup. 89.
reant ſimul q q̃rūt animā meaȝ vt áuferant
eā. Auertant retrorſuȝ ⁊ reuereant: q volunt
mihi mala. Ferāt ꝯféſtim confuſioneȝ ſuam:
qui dicunt mihi euge euge. Exultent ⁊ leten-
tur ſuper te omnes querentes te: ⁊ dícant ſem
per magnificetur dñs qui diligunt ſalutáre tu-
um. Ego autem mendicus ſum ⁊ páuper: dñs
ſollicitus eſt mei. Adiútor meus ⁊ protéctor
meus tu es: deus meus ne tardáueris.
℄ In finem pſalmus dauid. ℄ XL

Eatus vir qui intélligit ſup egē
num ⁊ páuperē: in die mala libe-
rabit eum dñs. Dñs ꝯſéruet eū
⁊ viuificet euȝ ⁊ beatuȝ fáciat eū
alſ + inimicus
in terra: ⁊ nō trádat eū in + ani
mam inimicorū eius. Domin[9]
ópem férat illi ſup lectuȝ dolóris eius: vniuer-
ſum ſtratuȝ eius verſáſti in infirmitáte eius.
Ego dixi dñe miſerére mei: ſana animā meā
q peccáui tibi. Inimici mei dixérūt mala mi-
hi: quādo morietur ⁊ peribit nomen eius. Et
alſ + cōgregabit
ſi ingrediebátur vt videret vana loquebatur:
cor eius cōgregáuit iniqtátem ſibi. Egredie-
bátur foras: ⁊ loquebāt inidipm. Aduerſum
a 50. re. ca. pōſe. ret ⁊ caſū cerdotes
me ſuſurrábāt oēs inimici mei: aduérſuȝ me
cogitabant mala mihi. Uerbū íniquū conſti-
tuérunt aduérſum me: nunquid qui dormit
non adijciet vt reſúrgat. Etenim homo pacis
mee in quo ſperáui: qui edébat panes meos:
magnificáuit ſuper me ſupplantationem. Tu
autez dñe miſerere mei: ⁊ reſúſcita me ⁊ re-
tribuam eis. In hoc cognóui quoniam volui-
ſti me: quoniā nō gaudébit inimicus me[9] ſu-
infra. 43.
per me. Me autē ꝓpter innocētiaȝ ſuſcepiſti:
⁊ confirmaſti me in cōſpectu tuo ineternum.
alſ + vt.
Bñdictus domin[9] deus iſraél a ſeculo: ⁊ + in
ſeculū fiat fiat. ℄ In finē intellect[9] filij chore.
Pſalmus dauid. ℄ XLI
Uemadmodum deſíderat cer-
uus ad fontes aquaꝝ: ita deſide
rat aīa mea ad te deus. Sitiuit
alſ + fortem
aīa mea ad deū + fonteȝ viuū:
alſ + parebo
qm̃ veniā et + apparébo ante fa
ciem dei. Fuerunt mihi láchryme mee panes
die ac nocte: dum dicit mihi quotidie vbi eſt
deus tu[9]. Hec recordatus ſum ⁊ effúdi in me
aīam meā: qm̃ tranſibo in locuȝ tabernáculi
admirábilis vſq̃ȝ ad domū dei. In voce exul-
tationis ⁊ cōfeſſiónis ſonus epulántis. Qua-
re triſtis es aīa mea: ⁊ quare conturbas me.
alſ + deū infra. 42.
Spéra in + deo qm̃ adhuc ꝯfitébor illi: ſalu
alſ nō hȝ + et
táre vultus mei + ⁊ deus meus. Ad meipſuȝ
anima mea conturbata eſt: propterea mémor
alſ + hermonij
ero tui de terra iordánis ⁊ + hermonijȝ a mō
alſ + ad
te módico. Abyſſus + abyſſuȝ inuocat: in voce

cataractarũ tuarũ. Omnia excelſa tua ⁊ fluct⁹
tui: ſuper me tráſiérunt. In die mãdauit do-
minus miſericordiã ſuaꝫ: ⁊ nocte cãticũ ei⁹
Apud me orõ deo vite mee: dicam deo ſuſcé-
alis nõ eſt + et ptor meus es. Quare oblit⁹ es mei: + ⁊ quare
cõtriſtat⁹ incédo: dum affligit me inimicus.
Dum confringunt oſſa mea: exprobrauérunt
mihi qui tribulãt me inimici mei. Duz dicũt
mihi per ſingulos dies vbi eſt deus tuus: qua-
re triſtis es aĩa mea: ⁊ quare contúrbas me.
alis + dño Spéra in + deo qm̃ adhuc cõfitébor illi: ſalu-
táre vultus mei ⁊ deus meus.
℄ In finem pſalmus dauid. ℄ XLII
de cõſe. di. 2. ca. crede re... IUdica me deus ⁊ diſcérne cau-
ſam meam de gente non ſan-
cta: ab homine iniquo ⁊ do-
loſo érue me. Quia tu es deus
fortitúdo mea quare me repu-
alis nõ hꝫ + et liſti + ⁊ quare triſtis icédo duz
affligit me inimicus. Emitte lucem tuam et
veritatem tuaꝫ: ipſa me deduxérunt ⁊ adduxe-
runt in montem ſanctum tuum ⁊ in tabernã-
cula tua. Et introibo ad altáre dei: ad deum
qui letificat iuuẽtútẽ meã. Confitebor tibi in
cithara deus deus me⁹: q̃re triſtis es aĩa mea
ſup̃. 41. ⁊ q̃re cõtúrbas me. / Spéra i deo qm̃ adhuc
cõfitébor illi: ſalutáre vult⁹ mei ⁊ deus meus.
℄ In finẽ ꝑ filijs chore itellect⁹. pſal. dauid.
DEus áuribus noſtris ℄ XLIII
audíuimus: pr̃es nr̃i annũcia-
uérunt nobis. Opus qđ operá-
tus es in diebus eorũ: ⁊ in die-
bus antiq̃s. Man⁹ tua gentes
alis + diſpdet vel diſperdit + diſpérdidit ⁊ plãtáſti eos: af-
flixiſti pp̃los ⁊ expuliſti eos. nec enim in glá-
dio ſuo poſſedérũt terrã: ⁊ brachiuꝫ eorũ non
ſaluáuit eos. Sed dextera tua ⁊ brachiuꝫ tuuꝫ
⁊ illuminatio vult⁹ tui: qm̃ cõplacuiſti in eis.
Tu es ipſe rex meus ⁊ deus me⁹: qui mãdas
ſalutes iacób. In te inimicos noſtros vẽtilábi-
alis + ſp̃nimus mus cornu: ⁊ in noĩe tuo + ſpernémus inſur-
gentes in nobis. Non eniꝫ in arcu meo ſperá-
bo ⁊ gládius meus nõ ſaluábit me. Saluáſti
enim nos de affligẽtibus nos: ⁊ odiéntes nos
alis nõ hꝫ + et cõfudiſti. In deo laudabimur tota die: + ⁊ i no-
mine tuo cõfitébimur i ſeculũ. Nũc aũt repu-
alis + de⁹ liſti ⁊ cõfudiſti nos: ⁊ nõ egredíeris + in vtũti-
bus nr̃is. Auertiſti nos retrórſum poſt inimi-
cos nr̃os: ⁊ q odérũt nos diripiébãt ſibi. De-
diſti nos tanq̃ oues eſcarũ ⁊ in gẽtib⁹ diſpſi-
ſti nos. Vẽdidiſti pp̃lm tuũ ſine précio: ⁊ non

fuit multitudo in cõmutatiõibus eorꝫ. Poſui-
ſti nos + opprobriũ vicinis nr̃is: ſubſannatõeꝫ alis + in
⁊ deriſum his qui in circúitu nr̃o ſunt. Poſui-
ſti nos in ſilitúdinẽ gẽtibus: cõmotiõnẽ cápi-
tis in pp̃lis. Tota die verecũdia mea contra
me eſt: ⁊ cõfuſio faciéi mee coopuit me. A vo-
ce exprobrãtis ⁊ obloquẽntis: a facie inimici
⁊ pſequẽntis. Hec oĩa venérunt ſup nos nec
obliti ſumus te: et iniq̃ non égimus in teſta-
mento tuo. Et nõ receſſit rétro cor nr̃m: ⁊ de-
clináſti ſémitas nr̃as a via tua. Qm̃ humilia-
ſti nos in loco afflictõis: ⁊ coopéruit nos vm-
bra mortis. Si obliti ſumus nomẽ dei noſtri:
⁊ ſi expándimus manus nr̃as ad deuꝫ aliẽnũ.
Nonne deus reqret iſta: ipſe eniꝫ nouit abſcõ-
dita cordis. Qm̃ propter te mortificámur to-
ta die: eſtimati ſumus ſicut oues occiſiõnis.
Exúrge quare obdórmis dñe: exúrge ⁊ ne re-
péllas in finẽ. Quare faciẽ tuã auértis: obli-
uíſceris inópie nr̃e ⁊ tribulatiõis noſtre. Qm̃ Ro. 8.
hũiliata eſt in púluere aĩa nr̃a: conglutinátus
eſt i terra vẽter nr̃. Exúrge + dñe ádiuua nos alis nõ hꝫ + dñe
⁊ redime nos ꝓpter nomen tuum.
℄ In fineꝫ pro his q cõmutabunt filijs chore
ad intellectũ canticũ ꝓ dilecto. ℄ XLIIII
ERuctáuit cor meuꝫ verbuꝫ bo-
nuꝫ: dico ego opa mea regi. Li-
gua mea cálamus ſcribe: veló-
citer ſcribẽtis. Specioſus forma
pre filijs hoĩuꝫ: diffúſa eſt gr̃a i
lábijs tuis: ꝓptérea bñdixit te
deus ieternũ. Accingere gládio tuo ſup fémur
tuũ: potentiſſime. Spécie tua ⁊ pulchritúdine
tua: itẽde ꝓſpere ꝓcéde ⁊ régna. Propter ve-
ritatem ⁊ mãſuetúdinẽ ⁊ iuſticiaꝫ: ⁊ dedúcet
te mirabiliter dextera tua. Sagitte tue acute:
pp̃li ſub te cádent in + corda inimicorꝫ regis. alis + corde
ᵃSedes tua de⁹ in ſeculũ ſeculi: ᵇvga directio- a heb. 1.
nis virga regni tui. Dilexiſti iuſtitiaꝫ ⁊ odiſti b ex ſacra
iniquitatem: ꝓptérea vnxit te deus deus tuus vncno ca vno
óleo leticie pre cõſórtibus tuis. Myrrha ⁊ gút-
ta ⁊ + cáſia a veſtimẽtis tuis: a domibus ebúr- alis + caſſia
neis ex quib⁹ delectauérũt te filie régũ in ho-
nore tuo. ᶜAſtitit regina a dextris tuis in ve- c 32. q. 4.
ſtitu deauráto circũdata varietate. Audi fi- ca. ſi paulus
lia ⁊ vide ⁊ inclina aurẽ tuã: ⁊ obliuíſcere po-
puluꝫ tuuꝫ ⁊ domũ pr̃is tui. Et cõcupiſcet rex alis nõ hꝫ
decoreꝫ tuũ: qm̃ ipſe eſt dñs + de⁹ tuus ⁊ ado- + deus
rabũt euꝫ. Et filie tyri in mũerib⁹: vultũ tuuꝫ d de ſacra ...
deꝑcabunt + oẽs diuites plebis. Oĩs glĩa eius
filie regis ab intus in fimbrijs áureis: cĩcũ-

micta varietatib⁹. Adducent̃ regi ỽgines poſt
eã: prime eius afferẽt̃ tibi. Afferẽt̃ in leti-
e 43. di. ca. quorũ vides — cia ꝛ exultatione: adducẽtur in tẽplũ regis.
ᶜ Pro pr̃ib⁹ nati ſunt tibi filij: conſtitues eos
al's + me moꝛes e-runt — principes ſuper oẽm terrã. + Memoꝛ ero no-
minis tui + in omni generatiõe ꝛ generatio-
al's + tũc — ne. Propterea ppl̃i cõfitebũt̃ tibi: ineternũ
ꝛ in ſeculũ ſeculi. ¶ In finẽ filijs choꝛe p ar
canis. pſalmus dauid. ¶ CXLV

Deus noſter refúgiũ ꝛ virtus:
adiútoꝛ i tribulationib⁹ que íue
nerunt nos nimis. Propterea
non timébim⁹ duz turbabitur
terra: ꝛ trãſferẽt̃ mõtes in coꝛ
al's + ſo-nauerũt — maris + Sõuerũt ꝛ turbate ſũt
aque eoꝝ: cõturbáti ſunt mõtes in foꝛtitudĩe
eius. Flumis impetus letificat ciuitatẽ dei: ſcti
ficáuit tabernaculũ ſuũ altiſſim⁹. Deus i me-
dio eius non commouébitur: adiuuábit eam
al's nã hʒ — deus mane dilúculo. Conturbate ſunt gẽtes +
+ ꝛ — ꝛ inclináta ſunt regna: dedit vocẽ ſuam mota
eſt terra. + Dñs virtutũ nobiſcum: ſuſceptoꝛ
noſter deus iacob. Venite ꝛ vidéte opera dñi
que póſuit prodigia ſuper terraz: áuferẽs bel-
al' + fines — la vſqʒ ad + finez terre. Arcuz conteret ꝛ con-
fringet arma: ꝛ ſcuta combúret igni. Vacáte
ꝛ vidéte quoniam ego ſum deus: exaltaboꝛ in
al's + re-gna ſup. eodẽ. — gentibus ꝛ exaltaboꝛ in + terra. // Domin⁹ ỽ-
tutum nobiſcuz: ſuſcéptoꝛ noſter deus iacob.
¶ In finem pro filijs choꝛe. pſalmus dauid.
91. di. ca. i. in glo. — Omnes gẽtes plau- ¶ XLVI
dite manib⁹: iubiláte deo i vo-
ce exultationis. Qm̃ dñs excel-
ſus terribilis: rex magn⁹ ſuper
oẽm terram. Subiécit populos
nobis: ꝛ gẽtes ſub pedib⁹ nr̃is.
Elégit nobis hereditatem ſuaz: ſpeciem iacob
al's + quẽ — + quam diléxit. Aſcẽdit deus in iubilo: + ꝛ
al's nõ hʒ + ꝛ — dñs in voce tube. Pſallite deo noſtro pſállite:
pſállite regi noſtro pſállite. Quoniaz rex oĩs
al's + re-gnauit — terre deus: pſállite ſapienter. + Regnabit de⁹
al's + ſe-det — ſuper gentes: deus + ſédet ſuper ſedem ſanctã
ſuam. Principes populoꝛum congregati ſunt
cum deo habꝛaám: quoniam dij foꝛtes terre
vehemẽnter eleuáti ſunt.

¶ Pſalm⁹ cantici filijs choꝛe
ſecunda ſabbati. ¶ XLVII
infra. 144 de gle. di. 2. acceſſe-runt — Magnus dñs ꝛ laudabilis nimis:
in ciuitate dei noſtri i mõte ſctõ
eius. Fundat̃ exultatiõe vniuer
al's + mõ-tes — ſe terre + mons ſion: látera aq-

lónis ciuitas regis magni.ᵇ De⁹ i domib⁹ ei⁹ — b de pe. di. 2. ca. nõ ſciũt
cognoſcẽt̃ cũ ſuſcipiet eaz. Qm̃ ecce reges + — al's nõ hʒ + terre
terre cõgregati ſunt: ɔuenẽrũt i vnũ. Ipſi vidẽ
tes ſic ammiráti ſunt: cõturbáti ſunt: cõmóti
ſunt: trémoꝛ apphendit eos. Ibi dolóꝛes vt p-
turiẽtis: i ſpũ vehemẽti ɔteres naues thárſis
Sic audiuim⁹ ſic vidim⁹ in ciuitate dñi ỽtu-
tum in ciuitate dei nr̃i: de⁹ fundauit eã ineter-
num. Suſcépim⁹ de⁹ miſericoꝛdiã tuã: in me-
dio tẽpli tui. Scðm nomẽ tuũ deus: ſic ꝛ laus
tua in fines terre iuſticia plena ẽ dẽttera tua.
Letétur mõs ſión ꝛ exúltent filie iúde: ppter — infra. 69.
iudícia tua dñe. Circũdate ſión ꝛ cõplecti-
mini eaz: narráte in túrrib⁹ eius. Pónite coꝛ
da via in ỽtute eius: ꝛ diſtribúite domos ei⁹:
vt enarrẽtis in progénie áltera. Qm̃ hic eſt de
us deus nr̃ in eternũ: ꝛ in ſeculum ſeculi: ipſe
reget nos in ſecula. ¶ In finẽ p filijs choꝛe
Pſalmus dauid. ¶ XLVIII

Audíte hec oẽs gẽtes: aurib⁹ p-
cípite + oẽs q habitatis oꝛbez. — al's nõ hʒ + oẽs
Quiqʒ terrigene ꝛ filij hoĩuz: — al's nõ hʒ + ſimul
+ ſimul + i vnuz diues ꝛ paup. — ſʒ ſoluz i vnum
Os meũ loquet̃ ſapiam: ꝛ me — al's hʒ + ſimul
ditatio coꝛdis mei prudẽtiã. In — ſed nõ hʒ + in vnũ
clinábo i pábolã áurẽ meã: apériã in pſalté-
rio ppõnez meã. Cur timébo in die + malo: — al's + ma la
iniqtas calcánei mei circũdabit me. Qui ɔfi-
dũt in ỽtute ſua: ꝛ i multitudine diuitiaꝝ ſua
rum gl'iant̃. Frater nõ rẽdimit rẽdimet hõ: + — al's + ꝛ
nõ dabit deo placationẽ ſuã. Et prẽciũ redem- — a 11. q. 2. ca. i pſtĩ
ptõis aĩe ſue: ꝛ laboꝛábit ĩeternũ ꝛ viuet ad- — al's + la-boꝛat
huc i finẽ. Nõ vidébit interitũ cuz viderit ſa-
pientes moꝛiẽntes: ſimul inſipiẽs ꝛ ſtult⁹ peri-
bunt. Et relinquent aliénis diuitias ſuas: ꝛ
ſepúlcra eoꝛum domus illoꝛũ ineternum. Ta-
bernácula eoꝝ in progénie ꝛ pgénie: vocaue-
runt nomina ſua in terris ſuis // + Et homo cũ — infra. ea. al's nõ hʒ + et
in honóꝛe eſſet nõ intellẽxit: compatus eſt iu-
méntis inſipientibus: ꝛ ſimilis factus eſt illis.
Hec via illoꝝ ſcándaluz ipſis: ꝛ póſtea in oꝛe
ſuo complacébunt. Sicut oues i inférno pó-
ſiti ſunt: moꝛs depáſcet eos. Et dominabuntur
eoꝛũ iuſti in matutino: ꝛ auxiliũ eoꝝ + veterá — al's + ve-tereſcit
ſcet in inferno a gl'ia eoꝝ. ᶠVeruntamẽ de⁹ rẽ-
dimet aĩam meã de manu inferi. cum accepe-
rit me. Ne tim̃ueris cum diues factus fuerit
homo: ꝛ cũ multiplicáta fúerit gloꝛia domus
eius // Qm̃ cum interierit nõ ſumet oĩa: neqʒ — Job. 27.
deſcendet cum eo gl'ia eius. Quia aĩa eius in
vita ipſius benedicẽt̃: cõfitébit̃ tibi cũ beneſe-

aſs + et ſupra ce.

ceris ei. Introibit vſq; in progénies patrum ſuoꝝ: + vſq; ineternū nō vidébit lumen.//Hō cū in honore eſſet nō intellexit: cōparát⁹ eſt iumētis inſipiéntib⁹ ꝛ ſimilis factus ē illis.

¶ Pſalmus aſaph. ¶XLIX

DEus deoꝝ dn̄s locútus eſt: ꝛ vocáuit terram. A ſolis ortu vſq; ad occáſū; ex ſión ſpecies decoris ei⁹. Deus manifeſte veniet de⁹ nr̄ ꝛ nō ſilébit. Ignis in cōſpectu eius exardeſcet: ꝛ in circúitu eius tēpeſtas válida. Aduocáuit celum + deſurſum: ꝛ terrā diſcernere pópulū ſuum. Congregáte illi ſctōs eius: qui ordinát teſtamentū eius ſup ſacrificia. Et annūciabūt celi iuſtitiā eius: qm̄ deus iudex ē. Audi populus meus ꝛ loquar: iſraél ꝛ teſtificábor tibi; deus de⁹ tuus ego ſū. Nō + in ſacrificijs tuis árguā te: holocáuſta aūt tua i ꝯſpectu meo ſunt ſemper. Non accipiā de domo tua vítulos: neq; de grégib⁹ tuis hýrcos. Qm̄ mee ſunt oēs fére ſyluáꝝ: iuménta in montib⁹ ꝛ boues. Cognóui oīa volatília celi: ꝛ pulcritudo ágri mecū eſt. Si eſuriero nō dicā tibi: meus eſt enim orbis terre: ꝛ plenitudo eius. Nunqd mādúcābo carnes tauroꝝ: aut ſanguinē hyrcórum potábo.[a] Immola deo ſacrificiū laudis: ꝛ rédde altiſſimo vota tua. Et inuoca me in die tribulationis: éruā te ꝛ honorificábis me. Pctōri autem dixit de⁹: quare tu enarras iuſtitias meas: ꝛ aſſúmis teſtamentū meū per os tuū. [b] Tu vero odiſti diſciplinam: ꝛ proiceſti ſermones meos retrórſū. Si videbas furem currébas cum eo: ꝛ cū adúlteris portiónē tuā ponebas. Os tuum abundauit malicia: ꝛ lingua tua concinabat dólos. [c] Sedens aduerſus fratrem tuū loquebáris: ꝛ aduerſus filiū matris tue ponebas ſcándalū: hec feciſti ꝛ tácui. Exiſtimáſti inique ꝙ ero + tui ſimilis: arguā te ꝛ ſtatuā cōtra faciē tuam. Intelligite hec qui obliuiſcimini deum: ne qn̄ rápiat ꝛ nō ſit qui erípiat. Sacrificiū laudis honorificabit me: ꝛ illic iter + quo oſtendā illi ſalutare dei.

aſs nō hꝫ + de — aſs + ſup ſacrificia tua — a de voto ca.penul. — b 3.q.7.l. dē teſtat — c 6.q.1 ca. ex merito — aſs + tibi — aſs + q

¶ Pſalmus in finē dauid qn̄ venit ad eū nathan ꝓpheta qn̄ intrauit ad berſabee. ¶L

M[a]Iſerere mei deus: ſecundum magnam miſericordiam tuā. Et ſecundū multitudinē miſerationū tuarū: dele iniquitatē meā.[b] Amplí⁹ laua me ab iniqtate mea: ꝛ a peccato meo munda me.[c] Qm̄ iniquitatē meā ego cognóſco: ꝛ peccatum meum contra me eſt ſemper.[d] Tibi ſoli peccaui ꝛ malū coram te feci: // vt iuſtificéris in ſermonibus tuis ꝛ vincas cum iudicáris. Ecce enim in iniquitatibus conceptus ſum: ꝛ in peccatis concepit me mater mea. Ecce enim veritatē dilexiſti: incerta ꝛ occulta ſapientie tue manifeſtaſti mihi.[e] Aſpérges me + hyſopo ꝛ mundábor: lauábis me ꝛ ſuper niuem dealbabor. Auditui meo dabis gaudium ꝛ leticiam: ꝛ exultabunt oſſa humiliata.[f] Auérte faciem tuam a peccatis meis: ꝛ omnes iniqtates meas déle. Cor mundū créa in me deus: ꝛ ſpiritum rectum innoua in viſcérib⁹ meis. Ne proicias me a facie tua: ꝛ ſpm̄ ſctm̄ tuū ne áuferas a me.[g] Rédde mihi leticiā ſalutaris tui: ꝛ ſpū principali ꝯfirma me. Docébo iniquos vias tuas: ꝛ impij ad te conuertentur. Libera me de ſanguinib⁹ deus deus ſalutis mee: + ꝛ exultábit lingua mea iuſtitiam tuam. Dn̄e lábia mea apéries: ꝛ os meū annūciabit laudē tuā. Qm̄ ſi voluiſſes ſacrificiū dediſſem vtiq;: holocáuſtis non delectaberis. Sacrificiū deo ſpūs contribulatus: cor cōtritū ꝛ humiliátū de⁹ nō + deſpicies. Benigne fac + in bona voluntate tua ſión: + vt edificentur muri hierlm̄. Tūc acceptábis ſacrificiū iuſtitie: oblationes ꝛ holocáuſta: tūc impónent ſuper altare tuū vítulos.

a 3 pe.di. 3.ca.totaꝫ infra.55. et.56. — b de pe. di.1.ca.to tam — c ibidem ca illud — d de pe. di.1.ca.4 venit — Ro.3.a. — e di.50.ca cū exaudi — aſs hꝫ + dn̄e — f de pe.di 2.ca.vt cognouerūt — g di.50. ca.pōderet ꝛ ca.cū exaudiero de pe.di.2 ca. ſi oīuꝫ di.50.vbi ſup. de pe di.3.ca.to tam. — aſs nō hꝫ + et — de pe.di.2 ca.vt cogitauerunt — aſs + deſpicias — aſs hꝫ + dn̄e — aſs + ſ

¶ In finem intellectus dauid cum venit ad eum doech idumeus: ꝛ nunciauit ſauli: venit dauid in domum + abimelech. ¶LI

QUid gloriáris i malícia: qui potens es in iniquitate. Tota die iniuſticiam cogitáuit ligua tua: ſicut nouácula acuta feciſti dolum. Dilexiſti maliciā ſuper benignitátem: iniquitatem magis ꝙ̄ loqui equitátē. Dilexiſti oīa verba ꝓcipitationis lingua doloſa. Proptérea deus déſtruet te in finē: euéllet te ꝛ emigrábit te de tabernaculo + tuo: ꝛ radicem tuā de terra viuētium. Uidebunt iuſti ꝛ timébūt: ꝛ ſuper eum ridebunt ꝛ dicent: ecce homo qui non poſuit deum adiutórem ſuum. Sed ſperáuit in multitudine diuitiarum ſuarum: ꝛ ꝓualuit in vanitate ſua. Ego autem ſicut oliua fructifera in domo dei: ſperáui i miſericordia dei ineternū ꝛ in ſéculū ſéculi. Confitébor tibi in ſéculum quia feciſti: ꝛ expectábo nomen tuū quoniā bonum + eſt in conſpectu ſanctorum tuorum.

aſs + abimelech — aſs nō hꝫ + tuo — aſs + dn̄e — aſs nō hꝫ + eſt

Supra.13. ¶ In finē itellect⁹ dauid ꝑ amelech. ¶ LII
Dixit inſipiens in corde ſuo: non eſt deus. Corrupti ſunt ꝛ abominabiles facti ſunt in iniquitatibus: nō eſt q faciat bonū. Deus de celo ꝓſpexit ſup filios hoīuꝫ:
Supra.13. vt videat ſi eſt intelligēs aut requirēs deū. Omnes declinauerūt ſimul inutiles facti ſunt: nō eſt qui faciat bonū non eſt vſ
Ro.3.b. qꝫ ad vnum. // Nonne ſcient oēs qui operant iniquitatē: qui deuorāt plebē meā vt cibū panis. Deū nō inuocauerūt: illic trepidauerunt timore vbi nō fuit timor. Qm̄ deus diſſipauit oſſa eorū qui hoībus placent: confuſi ſunt qm̄
Supra.13. deus ſpreuit eos. Quis dabit ex ſion ſalutare
Is + auer- iſraēl cū + ꝯuerterit dñs captiuitatē plebis ſue
tis exultabit iacob ꝛ letabitur iſraēl.

¶ In finem in carminib⁹ intellectus dauid: cū veniſſent cyphei ꝛ nunciaſſent ſauli: nonne dauid abſconditus eſt apud nos. ¶ LIII
Deus in nomine tuo ſaluuꝫ me
Is + libe- fac: ꝛ ī virtute tua + iudica me.
ra Deus exaudi orōnē meā: auribus percipe vba oris mei. Qm̄ alieni inſurrexerūt aduerſum
Is nō hs me: ꝛ fortes qſierūt aīam meā
+ ꝛ nō ꝓpoſuerūt deū ant̄ ꝯſpectū ſuū. Ecce enī deus adiuuat me: ꝛ dñs ſuſceptor eſt aīe mee + Auerte mala inimicis meis: ꝛ ī veritate tua diſperde illos. Uolūtarie ſacrificabo tibi: + ꝛ ꝯfitebor nomini tuo dñe qm̄ bonū eſt. Qm̄ ex omni tribulatione eripuiſti me: ꝛ ſuper inimicos meos deſpexit oculus meus.

¶ In finē in carminibus intellectus dauid.
Exaudi deus orōnē ¶ LIIII
meam: ꝛ ne deſpexeris deprecationē meā: intēde mihi ꝛ exaudi me. Cōtriſtatus ſuꝫ in exercitatione mea: ꝛ cōturbat⁹ ſuꝫ a voce inimici ꝛ a tribulatiōe peccatoris. Qm̄ declinauerūt in me + iniquitates: ꝛ in ira moleſti erant mihi. Cor meuꝫ cōturbatuꝫ eſt in me: ꝛ formido mortis cecidit ſuper me. Timor ꝛ tremor venerūt ſuper me: ꝛ + contexerūt me tenebre.[b] Et dixi: quis dabit mihi pennas ſicut colūbe: ꝛ volabo ꝛ requieſcaꝫ. Ecce elōgaui fugiēs: ꝛ māſi in ſolitudine. Expectabaꝫ euꝫ qui ſaluū me fecit a puſillanimitate ſpūs ꝛ tempeſtate. Precipita dñe diuide linguas eoꝝ: qm̄ vidi iniquitatē ꝛ contradictionē in ciuitate. Die + ac nocte circūdabit eaꝫ ſup muros eius iniquitas: ꝛ labor in medio eius ꝛ iniuſtitia. Et non defecit de plateis eius: vſura ꝛ dolus. Qm̄ ſi inimicus me⁹ maledixiſſet mihi: ſuſtinuiſſem vtiqꝫ. Et ſi is qui oderat me ſup me magna locutus fuiſſet: abſcōdiſſeꝫ me forſitan ab eo. Tu vero homo vnanimis: dux meus ꝛ notus me⁹. Qui ſimul mecuꝫ dulces capiebas cibos: ī domo dei ambulauim⁹ cuꝫ cōſenſu. Ueniat mors ſuper illos: ꝛ deſcendant in infernū viuētes. Qm̄ nequitie in habitaculis eoruꝫ: in medio eorum.

15. vl. ca. Scd̄ romana
als + iniquitatem
als + venit
als + contexit me tenebra
b 7.q.i.c. aduerſitas.
als + ꝛ

go + vo⁹s als + exaudiuit de cōſe. di 4. ca. nō i nobis

Ego autē ad + deū clamaui: ꝛ dñs + ſaluauit me. Veſpꝛe ꝛ mane ꝛ meridie narrabo ꝛ annūciabo: ꝛ exaudiet vocez meaz. Redimet in pace aīam meā ab his qui appꝛopinquāt mihi: qm̄ inter multos erant mecum. Exaudiet + de⁹ ꝛ humiliabit illos: q eſt añ ſecula. Nō eni eſt illis cōmutatio: ꝛ nō timuerūt deū: extendit manuz ſuaz in retribuēdo. Contaminauerunt teſtamētū eius: diuiſi ſunt ab ira vultus eius: ꝛ appropīquauit coꝛ illius. Molliti ſunt ſermōes eius ſup oleū: ꝛ ipſi ſunt iacula. Iacta ſuper dñm curā tuā ꝛ ipſe te enutriet: + ꝛ nō dabit ineternū fluctuationē iuſto. Tu vero deus: dedūces eos in puteum interitus. Viri ſanguinuz ꝛ doloſi nō dimidiabūt dies ſuos: ego autem ſperabo in te dñe.

als + me

als nō hȝ + et

¶ In finē pro pplo qui a ſctis lōge factus eſt in tituli inſcriptiōe ipſi dauid cū teneret eum allophyli in geth. ¶ LV

Sup. 50. l. īfra. 7..

Miſerere mei deus qm̄ cōculcauit me hō: tota die īpugnās tribulauit me. Cōculcauerūt me inimici tota die: qm̄ multi bellātes aduerſuz me. Ab altitudine diei timebo: ego vero in te ſperabo. In deo laudabo ſermōes meos: ī deo ſperaui: nō timebo qd faciat mihi caro. Tota die ꝟba mea execrabantur: aduerſum me omnes cogitationes eorum in maluz. Inhabitabūt ꝛ abſcondent: ipſi calcaneū meū obſeruabūt. Sicut ſuſtinuerūt aīam meā: pro nihilo ſaluos facies illos: in ira pplos cōfringes. Deus vitā meā annūciaui tibi: poſuiſti lachꝛymas meas ī cōſpectu tuo. Sicut ꝛ in promiſſione tua tūc conuertentur inimici mei retroꝛſuz. In quacunqȝ die īuocauero te: ecce cognoui quoniaz deus meus es. + In deo laudabo ꝟbum: in dño laudabo ſermonez: in deo ſperaui non timebo quid faciat mihi homo. In me ſunt de⁹ vota tua: q reddā laudationes tibi. // Qm̄ eripuiſti aiam meam de morte: ꝛ pedes meos de lapſu: vt placeā coram deo in lumine viuentiuz.

Infra. 114

als + in

Infra. 114.

¶ In finē ne diſperdas dauid in tituli inſcriptione: cum fugeret a facie ſaul regis iſraēl in ſpeluncam. ¶ LVI

Miſerere mei de⁹ miſerere mei: qm̄ in te cōfidit aīa mea. Et in vmbꝛa alarū tuarū ſperabo: donec trāſeat iniquitas. Clamabo ad deuz altiſſimuz: deuz q benefecit mihi. Miſit de celo ꝛ liberauit me: dedit in opbꝛobꝛiuz cōculcātes me. Miſit deus miſericoꝛdiā ſuā: ꝛ vitatē ſuā: ꝛ eripuit aīaȝ meam de medio catulorū leonū: dormiui conturbatus. [a] Filij hoīuz dētes eoꝝ arma ꝛ ſagitte: ꝛ linguā eoꝝ gladius acut⁹. Exaltare ſuper celos de⁹: ꝛ + ī oī terra glīa tua. Laqueū parauerūt pedib⁹ meis: ꝛ incuruauerūt aīam meaz. Foderūt añ faciē meā foueā: ꝛ + inciderūt ī eā. Paratū coꝛ meū de⁹: paratū coꝛ meū: cātabo ꝛ pſalmū dicā dño. Exurge glīa mea: exurge pſalteriū ꝛ cithara: exurgā dilūclo. Cōfiteboꝛ tibi ī pplis dñe: + ꝛ pſalmū dicā tibi ī gētib⁹. Qm̄ magnificata ē vſqȝ ad celos miſericoꝛdia tua: ꝛ vſqȝ ad nubes vitas tua. Exaltare ſuper celos deus: ꝛ ſup oēm terrā glīa tua.

a de. pe. di. 1. ca. periculoſe. ꝛ ca. noli

als + iug

b ſolicito ca. periculoſe.

als + ipſi infra. 107

als nō hȝ + ꝛ

¶ In finē ne diſpdas dauid ī tituli īſcriptōe.

Si vere vtiqȝ iuſtitiā loquimini + recte iudicate filij hominū. Eteni in coꝛde iniqtates opāmini ī terra: iniuſtitias manus vre cōcinnāt. Alienati ſunt pctōres a vulua: errauerunt ab vtero locuti ſunt falſa. Furoꝛ illis ſm̄ ſimilitudinē ſerpētis: ſic aſpidis ſurde ꝛ obturātis aures ſuas. Que nō exaudiet vocē icātātiū: ꝛ veneficí incātātis ſapiēter. De⁹ cōteret dētes eoꝝ in oꝛe ipſoꝝ: molas leonuz + confringet dñs. Ad nihilū deueniēt tanqȝ aqua decurrēs: itēdit arcuz ſuū donec infirment. Sicut cera que fluit auferent: ſupcecidit ignis ꝛ nō viderunt ſolem. Priuſqȝ intelligerent ſpine vre rhamnū: ſicut viuētes + ſic ī ira abſoꝛbet eos. Letabitur iuſt⁹ cū viderit vindictā: man⁹ ſuas lauabit in ſanguine pctōꝛis. Et dicet hō ſi vtiqȝ ē fruct⁹ iuſto: vtiqȝ eſt de⁹ iudicās + eos ī terra. ¶ LVII

als + pcu

als + cōfregit

als + ſicut a 23. q. 5. ca. vuls.. als nō hȝ + eos

¶ In finez ne diſpdas dauid in tituli inſcriptione: qm̄ miſit ſaul ꝛ cuſtodiuit domuz eius vt interficeret eum. ¶ LVIII

Eripe me de inimicis meis de⁹ me⁹: ꝛ ab īſurgentib⁹ in me libera me. Eripe me de opāntib⁹ iniqtatē: ꝛ de viris ſanguinuz: ſalua me. Quia ecce ceperunt aīaȝ meā: irruerūt ī me foꝛtes. Neqȝ iniqtas mea neqȝ pctm̄ meū dñe: ſine iniqtate cucurri ꝛ direxi. Exurge ī occurſū meū ꝛ vide: ꝛ tu dñe de⁹ vtutū de⁹ iſrl. Intēde ad viſitādas omnes gētes: nō miſearis oīb⁹ q opānt iniqtatē. Cōuertent ad veſpaȝ ꝛ famē patient vt canes: ꝛ circuibūt ciuitatē. Ecce loqnt ī oꝛe ſuo: ꝛ gladius in labijs eoꝝ: qm̄ qs audiuit. Et tu

īfra 106

dñe deridébis eos: ⁊ ad nihilum dedúces oés
gentes. Foꝛtitudiné meaꝫ ad te custódiam: qꝛ
alis nó hꝫ + es deus susceptoꝛ meꝰ + es: deus meꝰ misericoꝛdia
eius preueniet me. Deus ostédit mihi sup ini-
micos meos ne occidas eos neqñ obliuiscánt
populi mei. Disperge illos in ꝟtute tua: ⁊ de-
póne eos ꝑtectoꝛ meus dñe. Delictú oris eoꝝ
sermóné labioꝝ ipsoꝝ: ⁊ cóꝑhédánt in sup
bia sua. Et de execratióne ⁊ médacio ánúcia-
bunt in cósummatóe in ira ꝯsummatóis ⁊ nó
erút. Et sciét qꝛ deꝰ dñabit iacob: ⁊ finiú terre.
sup. eodē Conuertént ad vespaꝫ ⁊ famem patiént vt ca
nes: ⁊ circúibunt ciuitaté. Ipsi dispergent ad
máducádú: si vero nó fuerint saturati ⁊ mur-
murabunt. Ego auté cátabo foꝛtitúdiné tuaꝫ:
alis + exultabo mane i misericordia tua ⁊ + exaltabo máe misericoꝛdiá tuá. Quia factꝰ
es susceptoꝛ meꝰ ⁊ refúgiú meú: in die tribu-
lationis mee. Adiútoꝛ meꝰ tibi psallá: qꝛ + deꝰ
alis + tu susceptoꝛ meꝰ es: deus meꝰ misericoꝛdia mea.
¶ In fineꝫ pꝛo his q cómutabunt in tituli in
scriptóe ipsi dauid in doctriná cú succédit me-
sopotamiaꝫ syrie ⁊ sobal: ⁊ ꝯuertit ioab ⁊ per-
cussit edom i valle salinarú. xij. milia. ¶ LIX
Deus répulisti nos ⁊ destruxisti
nos: iratus es ⁊ misertus es nob.
Cómouisti terrá ⁊ ꝯturbásti eá
sana cótritióes eius qꝛ cómota
est. Ostendisti ppło tuo dura: po
tásti nos vino cópunctióis. De-
disti metuentibus te significationem: vt fúgi-
ant a facie arcus. Et liberéntur dilecti tui: sal-
uum + fac déxtera tua ⁊ exaudi me. Deus lo-
alis + me cutus est in sctó suo: letáboꝛ ⁊ ptiboꝛ sichimá.
⁊ cóuallé tabernaculoꝝ metiboꝛ. Meꝰ est ga
Infra. 107 laád ⁊ meꝰ est manassés: ⁊ effraim foꝛtitudo
cápitis mei. Iúda rex meus: moáb olla spei
mee. In idumeá exténdá calciaméntú meuꝫ:
mihi alienigene súbditi sunt. Quis dedúcet
me in ciuitatem munitá: quis dedúcet me vs-
qꝫ in iduméam. Nonne tu deus qui repulísti
nos: ⁊ nó egrediéris deus in virtutibus nr̃is.
Infra. 107. Da nobis auxiliuꝫ de tribulatióne: + ⁊ vana
alis + qꝛ salus hoís. In deo faciémus virtuté: ⁊ ipse ad
23. q. 3. ca. sex nihilum dedúcet tribulátes nos.
¶ In finé i hymnis psal. dauid
Exáudi deus depreca- ¶ LX
tióné meá: intende oꝛoni mee.
A finibus terre ad te clamaui
duꝫ anxiarét coꝛ meuꝫ: in petra
exaltasti me. Deduxisti me qꝛ
factꝰ es spes mea: turris foꝛtitúdis a facie ini-
mici. Inhabitabo i tabernáculo tuo in secula:
pꝛotegar i velaméto alarú tuarú. Qm̃ tu deus
meus exaudisti oꝛoné meá: dedisti hereditáté
timétibus nomé tuú. Dies sup dies regis ad
ijcies: annos eiꝰ vsqꝫ in dié generationis ⁊ ge-
nerationis. Pérmanet in eternum in conspe-
ctu dei: misericoꝛdiá ⁊ ꝟitaté eiꝰ qs requiret. Sic
psalmú dicá nói tuo + in sclm̃ secli: vt reddá alis + de
vota mea de die in dieꝫ.
¶ In finé ꝑ idithuꝫ psalmꝰ dauid. ¶ LXI
Nonne deo subiécta erit anima
mea: ab ipso eni salutare meú.
Nam ⁊ ipse deus meus ⁊ salu-
táris meus: suscéptoꝛ meus nó
mouéboꝛ ámplius. Quousqꝫ ir-
ruitis in hominem interficitis
vniuersi vos: tanqꝫ parieti iclinato ⁊ macérie
depulse. Ueruntamen pꝛecium meuꝫ cogita-
uerunt repellere: cucurri in siti: oꝛe suo bene-
dicébant ⁊ coꝛde suo maledicebant. Uerútñ
deo subiecta esto aia mea: qm̃ ab ipso patiétia
mea. + Quia + ipse deus meꝰ ⁊ saluatoꝛ meꝰ: alis + est
adiutoꝛ meus nó emigrábo. In deo salutare alis + est
meuꝫ ⁊ gloꝛia mea: deꝰ auxilij mei ⁊ spes mea
in deo est. Sperate i eo oís cógregatio populi:
effúndite coꝛá illo coꝛda vestra: deus adiutoꝛ
noster ieternú. Uerútñ vani filij hominú mé
dáces filij hoíum in statéris: vt decipiát ipsi de
vanitate inidipsuꝫ. Nolite speráre i iniquita-
te: ⁊ rapinas nolite concupiscere: diuitie si af-
fluát nolite coꝛ appónere. Semel locutꝰ é deꝰ
duo hec audiui qꝛ ptás dei + é: ⁊ tibi dñe miseri- alis nó hꝫ
coꝛdia: qꝛ tu réddes vnicuiqꝫ iuxta opera sua. + est
¶ Psalmꝰ dauid cú esset in deserto idumee.
Deus deus meꝰ: ad te ¶ LXII
de luce vigilo. Sitiuit + i te aía alis + tibi
mea: qꝫ multipliciter tibi + ca- alis + ⁊
ro mea. In terra desérta ⁊ iuia
⁊ inaquosa sic i sancto appárui
tibi: vt viderē virtuté tuá ⁊ glo-
riá tuá. Qm̃ melioꝛ est misericoꝛdia tua sup vi
tas: labia mea laudabút te. Sic bñdicá te i vi
ta mea: ⁊ i noíe tuo leuabo manꝰ meas. Sicut
ádipe ⁊ pinguédie repleát aía mea: ⁊ + labijs al. + labiis
exultatóis laudábit os meú. + Sic mémoꝛ fui alis + si
tui super stratú meú: in matutinis meditáboꝛ
in te: qꝛ fui adiútoꝛ meꝰ. Et in velamento alá-
ruꝫ tuaꝝ exultabo: adhésit aía mea post te me
suscépit déxtera tua. Ipsi ꝟo inuanú qsiérunt
aiaꝫ meá: itroíbút in inferioꝛa terre: tradent
in manus gládij: partes vulpium erunt. Rex

vero letabit i deo: + laudabunt oes qui iurat
in eo: qz obstructu est os loquentiu iniqua.

¶ In finem psalmus dauid. ¶ LXIII

Exaudi deus oratione mea cum
depcor: a timore inimici eripe
anima meam. Protexisti me a
conuentu malignantiu: a mul
titudine operantiu iniquitate.
Quia exacuerut vt gladiu lin
guas suas: intenderut arcu rez amara: vt sa
gittet in occultis imaculatu. Subito sagitta
bunt eum et no timebut: firmauerut sibi ser
mone neqz. Narrauerut vt absconderet laqos
dixerut qs videbit eos. Scrutati sunt iniqta
tes: defecert scrutates scrutinio.[a] Accedet ho
+ ad cor altu et exaltabit deus. Sagitte paruu
loz facte sut plage eoz: et infirmate sunt con
tra eos lingue eoz. Coturbati sunt oes q vide
bat eos et timuit ois ho. + Et annuciauerunt
opa dei et facta ei9 intellexerut. Letabit iust9 i
dno et spabit i eo: et laudabut oes recti corde.

¶ In fine psal. dauid catico aggei hieremie
et ezechielis d vbo pegrinationis: et de pplo tra
smigrationis cu inciperet pficisci. ¶ LXIIII

[a] Te decet hymnus de9 in sion: et
tibi reddet votu i hierusalem.
Exaudi oratione meam: ad te
ois caro veniet. Verba iniquo
ru pualuerut sup nos: et impie
tatib9 nostris tu propitiaberis.
Btus que elegisti et assumpsisti: inhabitabit
in atrijs tuis. Replebimur in bonis domus
tue: sctm est templu tuu mirabile in equitate
Exaudi nos deus salutaris nr: spes omniu fi
niu terre et in mari longe. Preparans montes
in virtute tua accinctus potentia: q coturbas
pfundu maris sonum fluctuum eius. Turba
but gentes et timebunt qui habitant termi
nos a signis tuis: exitus matutini et vespe
re delectabis. Visitasti terram et inebriasti
eam: multiplicasti locupletare eam. Flumen
dei repletum est aquis: parasti cibum illoz
quonia ita est pparatio eius. Riuos ei9 + ine
bria: multiplica genimina eius: in stillicidijs
eius letabitur germinans. Benedices corone
anni benignitatis tue: et campi tui replebun
tur vbertate. Pinguescent speciosa deserti: et
exultatione colles accingentur. Induti sunt
arietes ouiu: et valles abundabut frumento:
clamabunt eteni hymnu dicent.

¶ In fine caticu psal. resurrectionis. ¶ LXV

al's + laudabunt oes glorias
a de summa tri. c. fi. li. psalm.
al's habet + et
al's no hz + ad
al's + annuntiauerunt
a de cosec. di. I. ca. hinuo
al's + inebriauis

Iubilate deo ois terra: psalmuz
dicite noi eius: date gliaz laudi
eius. Dicite deo qz terribilia sut
opa tua dne: in multitudine v
tutis tue mentientur tibi inimici
tui. Ois terra adoret te et psallat
tibi: psalmuz dicat noi tuo. Venite et videte
opera dei: terribilis in consilijs sup filios hoiuz.
Qui conuertit mare in arida: in flumine ptra
sibunt pede ibi letabimur in ipso. Qui dnat i
virtute sua ieternu: oculi eius sup gentes respi
ciunt: qui exaspant no exaltent in semetipsis.
Bndicite gentes deu nrm: et audita facite vo
cem laudis eius. Qui posuit animaz mea ad
vitaz: et non dedit in comotione pedes meos.
Qm pbasti nos de9: igne nos examinasti sicut
examiat argetu. Induxisti nos i laqueu posui
sti tribulationes in dorso nro: imposuisti hoies
super capita nra. Transiuimus p ignez et aqua
et + eduxisti nos in refrigeriu. Introibo in do
mum tuam in holocaustis: reddam tibi vota
mea que distinxerunt labia mea. Et locutum
est os meuz in tribulatione mea. Holocausta
medullata offera tibi cum incenso arietu: of
feram tibi boues cuz hircis. Venite audite et
narrabo omnes q timetis deuz: qnta fecit aie
mee. Ad ipsuz + ore meo clamaui: et exultaui
sub ligua mea. Iniqtate si aspexi i corde meo:
non exaudiet dns. Propterea + exaudiuit de
us: + et attedit voci depcationis mee. Bndict9
deus: qui non amouit orone meam et miseri
cordiam suam a me. ¶ In finem in hymnis
psal. cantici dauid. ¶ LXVI

Deus misereatur nri et bndicat
nobis: illuminet vultu suu sup
nos et misereat nri. Ut cogno
scamus in terra via tua: in oi
bus gentibus salutare tuu. Co
fiteant tibi ppli deus: cofiteant
tibi ppli oes. Letent et exultet getes: qm iudi
cas pplos in eqtate et getes in terra + dirigis.
Confiteant tibi ppli de9 confiteatur tibi ppli oes:
terra dedit fructu suu. Bndicat nos de9 de9 nr:
et bndicat nos de9: et metuat eu oes fines terre

¶ In fine psal. cantici dauid. ¶ LXVII

Exurgat deus et dissipentur ini
mici eius: et fugiat q oderut eu
a facie ei9. Sicut deficit fumus
deficiant: sic fluit cera a facie i
gnis: sic peat pctores a facie dei
+ Et iusti epulent et exultet i cospe

infra. 99.
al's + eduxisti
a de vo. io. ca. per tuas
al's + ore
al's + me
al's no hz + et
al's + dirigens
al's nullibi hz + et

ctu dei:⁊ delectēť in leticia. Cātate deo pſal-
mū dicite nomini eius:iter facite ei q aſcen-
dit ſup occaſuʒ dñs nomen illi. Exultate + in
cōſpectu eius:turbabunť a facie eius+ patris
orphanoꝛū:⁊+iudicis viduāꝝ. [a] Deus i loco
ſancto ſuo: deus+qui inhabitáre facit vnius
moꝛis in domo. Qui educit vinctos in foꝛti-
tudine:ſimiliter eos qui exaſperāt qui hábi-
tant in ſepulcris. Deus cū +egredieris in cō
ſpectu ppl'i tui:cū+ptráſieris in deſerto. Ter
ra mota eſt: étenim celi diſtillauérunt a facie
ſynai:a facie dei iſraél. Plúuiā voluntáriam
ſegregábis deus hereditati tue ⁊ infirmata ē
tu vero pfeciſti eā. Animalia tua habitabunt
in ea : paraſti in dulcedine tua páuperi deus.
Dñs dabit verbū euāgeliʒātib⁹:virtute mul-
ta. Rex virtutū dilecti dilecti:⁊ ſpeciei dom⁹
diuidere ſpólia. Si doꝛmiátis inter médios
cléros pénne columbe deargentáte : ⁊ poſte-
rióꝛa doꝛſi eius in pallóꝛe auri. Dum diſcér-
nit celéſtis reges ſup eā niue dealbabúntur i
ſelmón:mons dei mons pínguis. Mons coa-
gulátus mons pínguis: vt quid ſuſpicámini
montes coagulátos. Mons in quo benepla
citū eſt deo habitáre in eo: eteni dñs habitā-
bit i finē. Currus dei decē milibus multiplex
milia letántiū:dñs in eis in +ſyna in ſancto
/ Aſcendiſti in altū:cepiſti captiuitatē:accepi
ſti dona in hoībus. Eteniʒ nō credentes:inha-
bitare dñm deū. Bñdictus dñs die quotidie:
pſperū iter faciet nobis deus ſalutáriū noſtro
rū. Deus noſter deus ſaluos faciēdi:⁊ dñi dñi
éxitus moꝛtis. Uerūtñ deus confringet cápi-
ta inimicoꝛū ſuoꝝ: verticē capilli pambulan-
tium in delictis ſuis. Dixit dñs ex baſán con-
uértā:ↄuértā in pfundū maris. Ut intingāť
pes tuus in ſanguine:lingua canū tuoꝛum ex
inimicis ab ipſo. Uidérūt ingréſſus tuos de⁹:
ingréſſus dei mei regis mei qui eſt in ſancto.
Preuenerūt principes cōiuncti pſallentibus:
in medio iuuencularū tympaniſtriarū. In ec
cleſijs benedicite deo: dño de fóntibus iſraél.
Ibi beniamin adoleſcéntulus:in mentis ex-
céſſu. Principes iudá duces eoꝛum:príncipes
ʒabulón ⁊ principes neptalim. Manda deus
+virtuti tue: confírma hoc deus qd operatus
es+in nobis. A templo tuo in hieruſalém: ti
bi ófferent reges múnera. Increpa féras arū
dinis congregatio tauróꝛum in váccis po-
puloꝛum:vt exclúdant eos qui pbati ſunt ar-
gento. Diſſipa gentes que bella volunt : vē-
nient legáti ex egýpto: ethiópia pueniet ma-
nus eius deo. Regna terre cantate deo: pſalli
te domino. Pſallite deo qui aſcēdit ſuper ce-
lum celi:ad oꝛiēté. Ecce dabit voci ſue voceʒ
virtutis:date gloꝛiā deo:ſup iſraél magnificē-
tia eius ⁊ virtus eius in nubibus. Mirabilis
deus i ſanctis ſuis: deus iſraél ipſe dabit virtu-
tem ⁊ foꝛtitudinē plebi ſue: benedictus deus.

℄ In finē p his q cōmutabūť. pſal. ipſi dauid

℄ LXVIII

Saluum me fac deus: qm̄ intrauérūt aque: vſqʒ
ad aiam meaʒ. Infixus ſum in
límo pfúndi: ⁊ nō ē ſubſtátia.
Ueni in + altitúdinē maris: ⁊
tempeſtas demérſit me. Labo-
ráui clámās ráuce facte ſunt fauces mee: de-
fecérūt óculi mei dū ſpéro i deū meū. Mul-
tiplicáti ſunt ſup capillos cápitis mei: q odé-
runt me grátis. Cōfoꝛtati ſunt q pſecúti ſunt
me inimici mei iniuſte:q̄ non rapui tunc exol
uébaʒ. Deus tu ſcis inſipiētiaʒ meā: ⁊ delicta
mea a te nō ſunt abſcóndita. Nō erubéſcāt i
me q expéctant te dñe:dñe virtutū. Non cō-
fundánť ſup me:q quérunt te de⁹ iſraél. Qm̄
ppter te ſuſtinui oppꝛóbꝛiuʒ: opéruit cōfúſio
faciē meā. Extráneus factus ſuʒ fratrib⁹ meis:
⁊ peregrinus filijs mřis mee. Qm̄ ʒélus dom⁹
tue comédit me:⁊ oppꝛóbꝛia expꝛobꝛātiū tibi
cecidérunt ſup me. Et opérui in ieiúnio aīaʒ
meam:⁊ factū eſt in oppꝛóbꝛiuʒ mihi. Et pó-
ſui veſtimentuʒ meum ciliciuʒ: ⁊ factus ſuʒ il-
lis in parábolā. [b] Aduerſum me loquebánť q
ſedébant in pórta: ⁊ in me pſallébant qui bi-
bébant vinuʒ. Ego vero oꝛōnē meā ad te do-
míne: tps bñpláciti deus. In multitudine mi-
ſericoꝛdie tue exáudi me: in veritate ſalutis
tue. Eripe me de lúto vt nō infigar: libera me
ab his qui odérūt me ⁊ de pꝛofúndis aquarū.
Non me demergat tempéſtas aque: neqʒ ab
ſóꝛbeat me pꝛofúndū: neqʒ vrgeat ſup me pú-
teus os ſuum. Exaudi me dñe qm̄ benigna eſt
mīſicoꝛdia tua: ſm multitudinē miſerationū
tuarū réſpice me. Et ne auértas facieʒ tuaʒ a
púero tuo: qm̄ tribuloꝛ velóciter exáudi me.
Intende anime mee ⁊ líbera eam: ppter ini-
micos meos éripe me. Tu ſcis impꝛopérium
meum ⁊ cōfuſiónēʒ meaʒ: ⁊ reuerēntiā meā.
In cōſpectu tuo ſunt oēs + qui tribulant me:
impꝛopériū expectáuit coꝛ meum ⁊ miſériaʒ.
Et ſuſtinui qui ſimul cōtriſtarétur ⁊ non fuit:
qui ↄſolareť ⁊ nō inuéni. Et dedérūt in éſcam

Left margin notes: al's+coꝛā eo · +pří pu. pilloꝛū et defenſori viduarū; al's+pīēs ⁊ iudicis al's nō hʒ +qui · a 24.q i.c. omnib⁹ · al's+ egre dereris · al's+ per. tranſires · b 23. q. 6. ca. tu vero · al's+ſynai ſancto ſi. ne in. Eph. 4.b. · al's+ vir. tutē tuaʒ al's nō hʒ + in. ⁊ ne bis eſt datuí ca ſue

Right margin notes (partly cut off): a de cōſe. di. 2. a. cā omne. · al's+ al. titudine. · ſupra. 39. · Joſ. 2. c. Ro. 15. a · b 11. q. ca. quid · c de pe. di. i. ca. lumicos. · al's +tri. bulātes.

meam fel: ꝛ in ſiti mea potauerunt me aceto
Ro. xi. b / 37. di. / ſi. — Fiat menſa eorū coram ipſis in laqueū: ꝛ in
retributiões ꝛ in ſcandalū.[c] Obſcurent oculi
eoꝝ ne videant: ꝛ dorſum eoꝝ ſemper incurua
Effunde ſuper eos iram tuam: ꝛ furor ire tue
Actu. i. d. / 23. di. / ...in fi. — compꝛehēdat eos.[e] Fiat habitatio eorū deſer
ta: ꝛ in tabernaculis eorū non ſit qui inhabi-
tet. Qm̄ quē tu pcuſſiſti perſecuti ſunt: ꝛ ſuper
dolorē vulnerū eorū addiderūt. Appone ini-
alſ + iuſtitia tua / de pe. di. 4. ca. in domo. — quitatē ſup iniquitatē eorū: ꝛ nō intrēt in + iu
ſtitiam tuā.[f] Deleant de libro viuentiū: ꝛ cū
iuſtis nō ſcribantur. Ego ſum pauper ꝛ dolens
ſalus tua deus ſuſcepit me. Laudabo nomen
alſ non ꝓs + ex — dei cū cantico: + ꝛ magnificabo eū in laude
Et placebit deo ſuper vitulum nouellum: cor-
nua pducentē ꝛ vngulas: Uideant pauperes
alſ + dn̄s — ꝛ letent: querite + deū ꝛ viuet aīa vr̄a. Qm̄ ex
audiuit paupes dn̄s: ꝛ vinctos ſuos non de-
ſpexit. Laudent illū celi ꝛ terra: mare et oīa
reptilia in eis. Qm̄ deus ſaluam faciet ſion:
ꝛ edificabuntur ciuitates iude. Et inhabita-
bunt ibi: ꝛ hereditate acquirēt eā. Et ſemen
ſeruoꝝ eius poſſidebit eā: ꝛ q diligunt nomē
eius habitabunt in ea.

¶ In finē pſal. dauid in rememoratiõe eo q ſaluum fecit eum dn̄s. ¶ LXIX

...q. i. ca. / vero. — DEus in adiutoriū meū intende:
dn̄e ad adiuuandū me feſtina.
ꝓpra. 39. — Confundant ꝛ reuereant: qui
q̄rūt aīā meā. Auertant retro:
ſum ꝛ erubeſcāt: qui volunt mi
hi mala. Auertant ſtatim erube
ſcētes: qui dicūt mihi euge euge. Exultēt ꝛ le
tent in te oēs q q̄runt te: ꝛ dicāt ſemp magni
ficet dn̄s: q diligūt ſalutare tuū. Ego ꝟo ege-
nus ꝛ paup ſum: de⁹ adiuua me. Adiutor me⁹
ꝛ liberator meus es tu: dn̄e ne moreris.

¶ Pſalm⁹ dauid filioꝝ ionadab ꝛ prioꝝ captiuorum. ¶ LXX

ꝓpra. 30. — IN te dn̄e ſperaui nō cõfundar
ieternū: i iuſtitia tua libera me
ꝛ eripe me. Inclina ad me aurē
tuā: ꝛ ſalua me. Eſto mihi i deū
ptectorē ꝛ i locū munitū: vt ſal
uū me facies. Qm̄ firmamentū meū: ꝛ refu
giū meū es tu. Deus meus eripe me de manu
alſ nō ꝓs — pctoris: + ꝛ de manu ꝯtra legē agētis ꝛ iniqui.
Qm̄ tu es patientia mea dn̄e: dn̄e ſpes mea a
iuuētute mea. In te confirmat⁹ ſū ex vtero:
de ventre matris mee tu es protector meus.
In te cantatio mea ſemper: tanq̄ prodigium
factus ſum multis: ꝛ tu adiutor fortis. Reple-
atur os meū laude vt cantē gloriā tuā: to-
ta die magnitudinē tuā. Ne proiicias me in
tempore ſenectutis: cum + defecerit virtus — alſ + deficiet
mea ne derelinquas me: Quia dixerunt ini-
mici mei mihi: ꝛ qui cuſtodiebant aīam meā
conſiliū fecerunt in vnū. Dicentes deus de-
reliquit eum: perſequimini ꝛ compꝛehendite
eum: quia nō eſt qui eripiat: Deus ne elonge
ris a me: deus meus in auxiliū meū reſpice.
Confundantur ꝛ deficiant detrahentes anime
mee: operiantur cõfuſione ꝛ pudore qui que-
runt mala mihi. Ego autē ſemp ſperabo: ꝛ ad-
iiciam ſuper oēm laudem tuā.[a] Os meū an- — a vi. SS. e quoniam
nunciabit iuſticiā tuā: tota die ſalutare tuū.
Qm̄ non [b] cognouit litteraturā + introibo i — al. + litte... bo
potentias domini: domine memorabor iuſti-
tie tue ſolius. Deus docuiſti me + a iuuētute — alſ + et
mea ꝛ vſq̄ nūc: ꝓnūciabo mirabilia tua. Et — b vi. SS. e / 2. q. ca. di... / ...
vſq̄ in ſenectā ꝛ ſenium: deus ne derelinquas
me. Donec annūciē brachiū tuū: genera-
tioni omni que ventura eſt. Potentiā tuā ꝛ
iuſtitiā tuā deus vſq̄ in altiſſima que feciſti
magnalia: deus quis ſimilis tibi. Quātas oſtē
diſti mihi tribulationes multas ꝛ malas: ꝛ cõ-
uerſus viuificaſti me: ꝛ de abyſſis terre iterū
reduxiſti me. Multiplicaſti magnificentiam
tuam: ꝛ conuerſus conſolatus es me. Nam ꝛ
ego confitebor tibi in vaſis pſalmi veritatem
tuā deus: pſallam tibi in cithara ſctūs iſrael.
Exultabunt labia mea cum cantauero tibi: ꝛ
aīa mea quā redemiſti. Sed ꝛ lingua mea to-
ta die meditabit iuſtitiā tuā: cum cõfuſi ꝛ re
ueriti fuerint qui querunt mala mihi.

¶ Pſalmus dauid in ſalomonē. ¶ LXXI

DEus iudiciū tuū regi da: ꝛ iu-
ſtitiam tuam filio regis. Iudi-
care populum tuū in iuſtitia:
ꝛ pauperes tuos in iudicio. Su-
ſcipiant montes pacē populo:
ꝛ colles iuſtitiā. Iudicabit pau
peres populi ꝛ ſaluos faciet filios pauperū: ꝛ
+ humiliabit calumniatorem. Et permanebit — alſ + humiliauit
cū ſole ꝛ ante lunā: + in generatione ꝛ gene- — alſ + generatiōis ꝛ generationum
rationem. Deſcendet ſicut pluuia in vellus ꝛ
ꝛ ſicut ſtillicidia ſtillantia ſuper terram. Orie-
tur in diebus eius iuſtitia: ꝛ abundantia pa-
cis donec auferatur luna. Et dominabitur a
mari vſq̄ ad mare: ꝛ a flumine vſq̄ ad ter-
minos orbis terrarum. Coram illo procident
ethyopes: ꝛ inimici eius terram lingent. Re-

a 23.q.4. ca. eccleſia — al's + liberabit — al's nō hȝ + ⁊

ges tharſis ⁊ inſule munera offerent: reges arabū ⁊ ſaba dona adducēt. Et adorabūt euꝫ omnes reges: oēs gētes ſeruiēt ei. Quia + liberauit pauperē a potente: + ⁊ pauperē cui nō erat adiutoꝛ. Parcet pauperi ⁊ inopi: ⁊ aīas pauperum ſaluas faciet. Ex vſuris ⁊ iniquitate redimet aīas eoꝝ: ⁊ honorabile nomen eorum coram illo. Et viuet ⁊ dabitur ei de auro arabie: + ⁊ adorabūt de ipſo ſēp: tota die benedicent ei. (al's + orabunt) Erit firmamentū in terra in ſummis montiū: ſuperextollet ſup libanū fructus eius: ⁊ floꝛebunt de ciuitate ſicut fenū terre. Sit nomē eius bñdictū in ſecula: ante ſolē pmanet nomē eius. Et bñdicent in ipſo omnes tribus terre: oēs gētes magnificabūt eū. // (Luce. i. g) Benedictus dñs deꝰ iſrael: qui facit mirabilia ſolus. Et bñdictū nomē maieſtatis eius in eternū: ⁊ replebitur maieſtate eius oīs terra: fiat fiat. ¶ Defecerūt hymni dauid filij ieſſe.

¶ Pſalmus aſaph. ¶ LXXII

Quam bonus iſrael deꝰ: his q recto ſunt corde. Mei autē pene moti ſunt pedes: pene effuſi ſūt greſſus mei. Quia zelaui ſuper iniquos: pacē peccatoꝝ videns. Quia nō ē reſpectus morti eorum: ⁊ firmamentū in plaga eoꝝ. (a de pe. di. i. ca. ſerpens) In labore hominū non ſunt: ⁊ cum hoibus nō flagellabūtur. Ideo tenuit eos ſupbia: opti ſunt iniquitate ⁊ impietate ſua. Prodijt quaſi ex adipe iniqtas eoꝝ: trāſierunt in affectū cordis. (al's + in nequicia — al's + malicia) Cogitauerūt ⁊ locuti ſunt + nequitiā: iniquitatem i excelſo locuti ſunt. b Poſuerūt in celū os ſuū: ⁊ lingua eoꝝ tranſiuit in terra. (b 21. ri. ca in tantū) Ideo cōuertētur populus meus hic: ⁊ dies pleni inuenientur in eis. Et dixerūt quomodo ſcit deꝰ: ⁊ ſi eſt ſciētia in excelſo. Ecce ipſi peccatoꝛes ⁊ abūdātes in ſeculo: obtinuerūt diuitias // Et dixi: ergo ſine cauſa iuſtificaui coꝛ meū: ⁊ laui inter innocētes manus meas. (ſup. 25.) Et fui flagellatus tota die: ⁊ caſtigatio mea in matutinis. Si dicebā narrabo ſic: ecce nationē filioꝝ tuoꝝ reprobaui. (al's + Exiſtimabam.) + Exiſtimabā vt cognoſcerē: hoc laboꝛ eſt ante me. Donec intrē in ſanctuariū dei: ⁊ intelligā in nouiſſimis eoꝝ. Uerūtamen ppter dolos poſuiſti eis: deieciſti eos dū alleuarent. Quomō facti ſunt in deſolationē: ſubito defecerunt perierunt propter iniquitatem ſuā. Uelut ſomniū ſurgentiū: dñe in ciuitate tua imaginē ipſoꝝ ad nihilū rediges. Quia inflāmatū eſt coꝛ meū: ⁊ renes mei cōmutati ſunt: ⁊ ad nihilum redactus ſū ⁊ neſciui. Ut iumentum factus ſū apud te: ⁊ ego ſemper tecum. Tenuiſti manū dexteram meam: ⁊ in voluntate tua deduxiſti me: ⁊ cū gloria ſuſcepiſti me. Quid enim mihi in celo: ⁊ a te quid volui ſup terrā. Defecit caro mea ⁊ coꝛ meū: deus coꝛdis mei ⁊ pars mea deus i eternū. Quia ecce qui elongāt ſe a te pibūt: pdidiſti + oēs qui foꝛnicant abs te. (al's + ab… q fornica…) Mihi aūt adherere deo bonū eſt: ponere in dño deo ſpem meā. Ut annunciē oēs pꝛedicatiōes tuas: in poꝛtis filie ſion.

¶ In finem intellectus aſaph. ¶ LXXIII

Ut quid deus repuliſti in finē: iratus eſt furoꝛ tuus ſuper oues paſcue tue. Memoꝛ eſto cōgregationis tue: quā poſſediſti ab initio. Redemiſti virgā hereditatis tue: mons ſion in quo habitaſti in eo. Leua manus tuas in ſuperbias eoꝝ in finē: qūta malignatus eſt inimicus i ſancto. Et gloꝛiati ſunt q oderūt te: in medio ſolennitatis tue. Poſuerūt ſigna ſua ſigna: ⁊ non cognouerūt ſicut in + exitu ſup ſummū. Quaſi in ſylua lignoꝝ ſecuribus exciderūt ianuas eius i idipſū: in ſecuri ⁊ aſcia deiecerunt eā. // Incēderūt igni ſctūariū tuū i terra: polluerunt tabernaculū nominis tui. Dixerunt in coꝛde ſuo cognatio eoꝝ ſimul: queſcere faciamus oēs dies feſtos dei a terra. Signa noſtra nō vidimus iam nō eſt ppha: ⁊ nos nō cognoſcet amplius. Uſquequo deus improperabit inimicus: irritat aduerſarius nomē tuū in finē. Ut qd auertis manū tuā ⁊ dexterā tuā: de medio ſinu tuo in finē. Deus autē rex nr ante ſecula: operatus eſt + ſalutē in medio terre. Tu cōfirmaſti i virtute tua mare: cōtribulaſti capita dracōnū in aquis. Tu confregiſti capita draconis: dediſti eū eſcā pplis ethyopum. Tu dirupiſti fontes ⁊ toꝛrētes: tu ſiccaſti fluuios ethan. Tuus eſt dies ⁊ tua eſt nox: tu fabricatus es auroꝛā ⁊ ſolem. Tu feciſti oēs terminos terre: eſtatē ⁊ ver tu plaſmaſti + ea. Memoꝛ eſto huiꝰ inimicus improperauit dño: ⁊ pplis inſipiēs incitauit nomē tuū. Ne tradas beſtijs aīas confitētes tibi: + ⁊ aīas pauperū tuoꝝ ne obliuiſcaris in finem. Reſpice in teſtamentū tuū: quia repleti ſunt qui obſcurati ſunt terre domibus iniquitatū. Ne auertatur humilis factꝰ cōfuſus: paup ⁊ inops laudabunt nomē tuū. Exurge deus iudica cauſam tuā:

tuā:memor eſto ipꝓprioꝝ tuoꝝ, eoꝝ q ab inſipiēte ſunt tota die. Ne obliuiſcaris voces inimicoꝝ tuoꝝ: ſupbia eoꝝ q te oderūt aſcēdit ſp. In finē ne diſpdas vl' corrūpas. ps. cātici aſaph

℄ LXXIIII

Onfitebimur tibi deus: ɔfitebimur: ⁊ inuocabimus nomē tuū. Narrabimus mirabilia tua: cū accepo tēpus ego iuſtitias iudicabo. Liqueſacta ē terra ⁊ oēs q habitāt i ea: ego ɔfirmaui colūnas eius. Dixi iniqs nolite iniq agere: ⁊ delinqntib⁹ nolite exaltare cornu. Nolite extollere in altū cornu vr̄m: nolite loqui aduerſus deū iniqtatē. Quia neqꝫ ab oriēte neqꝫ ab occidēte neqꝫ a deſertis mōtib⁹ qm̄ de⁹ iudex eſt. Hūc humiliat ⁊ hūc exaltat q: calix in manu dn̄i vini meri plenus mixto. Et inclinauit ex hoc i hoc: verūtn̄ fex ei⁹ nō eſt exinanita bibēt oēs pctōres terre. Ego aūt annūciabo i ſeculū: cātabo deo iacob. Et oīa cornua peccatorū confringā: ⁊ exaltabunt cornua iuſti. ℄ In finē in carminib⁹ canticū ad aſſyrios ps. aſaph.

℄ LXXV

Otus in iudea de⁹: in iſrael magnū nomē ei⁹.[b] Et factus eſt in pace locus ei⁹: ⁊ habitatio ei⁹ in ſion. Ibi+ɔfregit potētias: arcū ſcutū gladiū ⁊ bellū. Illuminās tu mirabiliť a mōtib⁹ eternis: turbati ſunt oēs inſipiētes corde. Dormierūt ſomnū ſuū: ⁊ nihil inuenerūt oēs viri diuitiarū in manib⁹ ſuis. Ab increpatiōe tua de⁹ iacob: dormitauerūt q aſcēderūt equos. Tu terribilis es ⁊ qs reſiſtet tibi extūc ira tua. De celo auditū feciſti iudiciū: terra+tremuit ⁊ quieuit. Cū exurgeret in iudiciū de⁹: vt ſaluos faceret oēs māſuetos terre. Qm̄ cogitatio hoīs ɔfitebiť tibi: ⁊ reliqe cogitatōis diē feſtū agēt tibi.[c] Vouēte ⁊ reddite dn̄o deo vr̄o: oēs q in circuitu ei⁹ + affertis munera. Terribili ⁊ ei q aufert ſpm̄ pncipū: terribili apud oēs reges tre. ℄ In finē p idythū. ps. aſaph.

℄ LXXVI

Oce mea ad dn̄m clamaui: voce mea ad deū ⁊ intendit mihi. In die tribulatiōis mee deū exqſiui manib⁹ meis nocte cōtra eū: ⁊ nō ſum deceptus. Renuit ɔſolari + aīa mea: memor fui dei ⁊ delectat⁹ ſuꝫ: + ⁊ exercitatus ſuꝫ ⁊ defecit ſpūs me⁹. Anticipauerūt vigilias oculi mei: turbat⁹ ſuꝫ ⁊ nō ſuꝫ locutus. Cogitaui dies antiquos: ⁊ ānos eternos i mēte habui. Et meditatus ſuꝫ nocte cū corde meo: + ⁊ exercitabar ⁊ ſcopebā ſpm̄ meū. Nunqd ineternū pijciet de⁹: aut nō+apponet vt cōplacitior ſit adhuc. Aut in finē miſericordiā ſuā abſcidet: a generatiōe i generationē. Aut obliuiſceť miſereri de⁹: aut ɔtinebit in ira ſua miſericordias ſuas. Et dixi: nūc cepi: hec mutatio dextere excelſi. memor fui operū dn̄i: q: memor ero ab initio mirabiliū tuoꝝ. Et meditabor i oib⁹ opꝛib⁹ tuis: ⁊ in adinuētionib⁹ tuis exercebor. Deus i ſctō via tua: qs de⁹ magnus ſicut de⁹ nr̄ tu es deus q facis mirabilia. Notaꝫ feciſti in pplīs virtutē tuā: redemiſti in brachio tuo populū tuū: filios iacob ⁊ ioſeph. Viderūt te aq̄ deus viderūt te aque ⁊ timuerūt: ⁊ turbate ſunt abyſſi. Multitudo ſonitus aquarū: vocē dederūt nubes. Etenī ſagitte tue tranſeūt: vox tonitrui tui in rota. Illuxerūt choruſcationes tue orbi terre: cōmota eſt ⁊ contremuit terra. In mari via tua ⁊ ſemite tue in aquis multis et veſtigia tua non cognoſcenť. Deduxiſti ſicut oues populū tuuꝫ: in manu moyſi ⁊ aaron.

℄ Intellectus aſaph.

℄ LXXVII

Ttendite+ pple me⁹ legē meā inclinate aurē veſtram in verba oris mei. Aperiā i +parabolis os meū: loquar ꝓpoſitiones ab initio. Q̄ta audiuim⁹ ⁊ cognouimus ea: ⁊ pr̄es nr̄i narrauerūt nobis. Nō ſunt occultata a filijs eoꝝ: in generatione altera. Narrātes laudes dn̄i ⁊ virtutes eius: ⁊ mirabilia ei⁹ q fecit. Et ſuſcitauit teſtimoniū i iacob: ⁊ legē poſuit i iſrael. Q̄ta mādauit pr̄ib⁹ nr̄is nota facere ea filijs ſuis vt cognoſcat generatio altera. Filij q naſcenť ⁊ exurgēt: narrabunt filijs ſuis. + Vt ponant in deo ſpem ſuā: ⁊ non obliuiſcanť operū dei: ⁊ mandata eius exquirāt. Ne fiant ſicut pr̄es eoꝝ: generatio praua ⁊ exaſperās. Generatio que nō direxit cor ſuū: ⁊ non eſt creditus cuꝫ deo ſpūs eius. Filij effrem intendentes ⁊ mittētes arcū: ɔuerſi ſunt in die belli. Non cuſtodierūt teſtamentū dei: ⁊ in lege eius noluerūt ambulare. Et obliti ſunt benefactorū ei⁹: ⁊ mirabiliū eius que oñdit eis. Corā pr̄ibus eoꝝ fecit mirabilia in terra egypti: in campo thaneos. / Interrūpit mare ⁊ pduxit eos: + ⁊ ſtatuit aquas quaſi in vtre. Et deduxit eos in nube diei: ⁊ tota nocte in illuminatione ignis. / Interrūpit petram in eremo: ⁊ adaquauit

Margin notes: de pe. d. l. 3 ca. ſic. — g 16. q. 6. ca. ⁊ hec b de im. mu ec cle. ca. 2. li 6. alſ + confringēt — alſ nō hꝫ + tremuit — 1 33. q. 5. c. manifeſtū ꝫ voto c. magne et ca. nō eſt 2. q. i. ca ſi in fine — infra. 141. — alſ + alas meā ſup. ple dn̄s ꝫ nō hꝫ + ⁊ — alſ nō hꝫ + ⁊ — alſ + ꝓponit — Mt. 13. c. alſ + pple meus alſ + parabola — alſ + ⁊ — alſ + effrem — Exo. 14. c. alſ nō hꝫ + ⁊ — Exo. 17. b.

eos velut in abyſſo multa. Et edúxit aquā de
pétra ⁊ edúxit tanq̄ flúmina aquas. Et appo
alr + exci ſuerūt adhuc peccare ei: in irā +concitauerūt
tauerunt excélſuʒ in inaquoſo. Et tētauerūt deū in cor
dib⁹ ſuis: vt péterēt éſcas animabus ſuis. Et
male locuti ſunt de deo: dixerūt nunqd póte
rit deus paráre menſaʒ i deſerto. Qm̄ pcúſſit
petrā ⁊ fluxérūt aque: ⁊ torrentes inúdauerūt
Nunqd ⁊ panē póterit dare: aut paráre men
ſam pplo ſuo. Jdeo audiuit dn̄s: ⁊ diſtulit: ⁊
ignis accéſus eſt in iacob: ⁊ ira aſcēdit i iſraél
Quia nō crediderūt i deo: nec ſperauerūt in
ſalutári eius. Et mādauit nubib⁹ déſup: ⁊ iá
Exo.16.b. nuas celi apéruit. // Et pluit illis māna ad mā
Jo.10.c. ducándū: ⁊ panē celi dédit eis.[a] Panē ange
Joá.6.b. loꝝ manducauit homo: cibária miſit eis in
abūdántia. Tránſtulit áuſtrū de celo: ⁊ indú
xit in virtute ſua áfricū. Et plúit ſup eos ſicut
púluerē carnes: ⁊ ſicut + arénā maris volatí
lia pénnata. Et cecidérūt in medio caſtroruʒ
alr + are na eorum circa tabernacula eoruʒ. Et manduca
uérūt ⁊ ſaturati ſunt nimis: ⁊ deſidériū eoruʒ
áttulit eis: non ſunt fraudáti a deſiderio ſuo.
// Adhuc eſce eoꝝ erant in ore ipſorū: ⁊ ira dei
Nu.22.g. aſcendit +ſuper eos. Et occidit pingues eoꝝ:
alr + in ⁊ electos iſraél impediuit. Jn oib⁹ his pecca
uérūt adhuc: ⁊ nō crediderūt +in mirabíli
alr nō hʒ + in bus eius. Et defecérūt in vanitate dies eoruʒ:
⁊ anni eorū cum feſtinatióne. Cum occideret
eos querebát eū: ⁊ reuertebánt ⁊ dilúculo ve
niébant ad eū. Et rememorati ſunt quia deus
adiútor eſt eorū: ⁊ deus excelſus redeptor eoꝝ
eſt. Et dilexérunt euʒ in ore ſuo: ⁊ lingua ſua
mentiti ſunt ei. Cor autē eorū non erat rectuʒ
cum eo: nec fideles hábiti ſunt in teſtamento
eius. Jpſe autē eſt miſéricors ⁊ propitius fiet
peccatis eorum: ⁊ nō diſperdet eos. Et abū
al. + accē dit dáuit vt auerteret iram ſuam: ⁊ nó+accéndit
omnem iram ſuam.[b] Et recordátus eſt q2 ca
ro ſunt ſpūs vádens ⁊ nō rediens. Quotiens
exacerbauérunt eū in deſerto: in irā cōcitauē
runt eū in inaquoſo. Et quérſi ſunt ⁊ tētauē
rūt deū: ⁊ ſctm̄ iſraél exacerbauérūt. Nō ſunt
recordáti manus eius: die qua redémit eos
de manu tribulantis. Sicut poſuit in egýpto
Exo.7.b. ſigna ſua: ⁊ pdígia ſua i campo thánees. // Et
infra.104 couertit in ſanguinē flúmina eorū: ⁊ imbres
eoꝝ ne biberent. Miſit in eoꝝ cynomiaʒ ⁊ co
médit eos: ⁊ ranam ⁊ diſpérdidit eos. Et de
dit erúgini fructus eorū: ⁊ labores eorū locú
alr nō hʒ + Et ſte. +Et occidit in grandine vineas eorum: ⁊

moros eoꝝ in pruína. Et trádidit grándini iu
menta eoꝝ: ⁊ poſſeſſiónes eorū igni. Miſit in
eos iram indignationis ſue: indignatiónēʒ ⁊
irā ⁊ tribulatiónē: +immiſſiónes per ángelos alr + im miſſione
malos. Uiam fecit ſémite ire ſue: nō pepércit
a morte animaꝝ eoꝝ ⁊ iumenta eoruʒ in mor
te conclúſit. // Et percuſſit omne primogénitū Exo.12.b.
in terra egýpti: primitias omnis laboris eoꝝ infra.104.
in tabernaculis chám. Et ábſtulit ſicut oues
populum ſuuʒ: ⁊ perdúxit eos tanq̄ gregem
in deſerto. Et dedúxit eos in ſpe ⁊ nō timuérūt
⁊ inimícos eoꝝ operuit mare. Et indúxit eos i
montem ſanctificatiónis ſue: montem queʒ
acquiſiuit déxtera eius. Et eiecit a facie eoruʒ
géntes: ⁊ ſorte diuiſit eis terram in funiculo
diſtributiónis. Et habitare fécit in tabernacu
lis eorum: tribus iſraél. Et tentauérūt ⁊ exa
cerbauérūt deū excélſum: ⁊ teſtimonia ei⁹ nō
cuſtodiérūt. Et auertérunt ſe ⁊ non ſeruaue
runt pactū: quéadmodū patres eorū conuerſi
ſunt in arcum prauū. + Jn+iram concitaue alr+Et
runt eum in collibus ſuis: ⁊ in ſculptilib⁹ ſuis alr+in
ad emulatiónē eum prouocauérunt. Audiuit
deus ⁊ ſpreuit: ⁊ ad nihilū redégit valde iſra alr+ redégit
él. Et répulit tabernáculum ſyló tabernacu
lum ſuū vbi habitauit in homínib⁹. Et tradi
dit in captiuitatē virtutē eorū: ⁊ pulcritudinē
eorū in manus inimici. Et concluſit in gládio
populū ſuū: ⁊ hereditatē ſuam ſpreuit. Júue
nes eoꝝ comédit ignis: ⁊ virgines eoruʒ non
ſunt lamentate. Sacerdotes eorū in gladio ce
cidérūt: ⁊ vidue eorū non+ plorabántur. Et alr+ plorabunt
excitatus eſt tanq̄ dormiens dn̄s: tanq̄ potēs
crapulátus a vino. // Et pcuſſit inimicos ſuos 1.re.5.
in poſteriora: opprobriū ſempiternū dedit il
lis. Et répulit tabernáculū joſéph: ⁊ tribum
+effrém non elégit. Sed elégit tribum iudá:
montem ſion +quem dilexit. Et edificauit ſi
cut vnicórnium ſanctificiū ſuū in terra quaʒ
fundauit in ſecula. // Et elegit dauid ſeruuʒ ſu 1.re.16.
um: ⁊ ſúſtulit eum de gregibus óuium de poſt
fetantes accépit eum. Páſcere iacób ſeruum
ſuum: ⁊ iſraél hereditátem ſuam. Et páuit
eos in innocéntia cordis ſui: ⁊ i intelléctib⁹
manuū ſuarū dedúxit eos. ¶ Pſal. aſaph.

Deus venérūt ¶ LXXVIII
gentes in hereditatē tuam pol
luérūt tēplū ſctm̄ tuuʒ: poſué
rūt hieruſalém in pomorū cu
ſtodiā. // Poſuerūt morticinia
ſeruorū tuorū eſcas volatilib⁹

celi: carnes ſanctorum tuorum beſtijs terre.
Effuderunt ſanguinem ipſorum tanq̃ aquaʒ
in circuitu hieruſalem: ⁊ non erat qui ſepeli-
ret. Facti ſumus opprobrium vicinis noſtris:
ſubſannatio ⁊ illuſio his qui in circuitu noſtro
ſunt. Uſqʒquo, domine iraſceris in finem:
hie. 10.b. accendetur velut ignis zelus tuus. // Effunde
ibidem iram tuam in gentes que te non nouerunt: et
vi. 45.c.6. in regna que nomen tuum non inuocauerũt.
Quia comederunt iacob: et locum eius de-
ſolauerunt. // Ne memineris iniquitatum no
Eſa.64.d. ſtrarum antiquarum: cito anticipent nos mi-
ſericordie tue: quia pauperes facti ſumus ni
mis. Adiuua nos deus ſalutaris noſter: ⁊ pro-
pter gloriaʒ nominis tui domine libera nos:
et propitius eſto peccatis noſtris propter no-
men tuum. Ne forte dicant i gentibus vbi eſt
al's + in o. deus eorum: et + innoteſcat in nationibus co
teſcant ram oculis noſtris. Ultio ſanguinis ſeruorũ
ſuorum qui effuſus eſt: introeat in conſpectu
tuo gemitus compeditorum. Secundum ma
gnitudinem brachij tui: poſſide filios morti-
ficatorum. Et redde vicinis noſtris ſeptuplũ
in ſinu eorum: improperium ipſorũ qd̃ expro
brauerunt tibi domine. Nos autem populus
tuus ⁊ oues paſcue tue: confitebimur tibi in
ſeculum. In generatione et generationem:
annunciabimus laudem tuam.

¶ In finem pro his qui cõmutabunt pſal.
p aſſyrijs teſtimoniũ aſaph. ¶ LXXIX

Qui regis iſrael intende: q deducis velut + ouẽ ioſeph. al's + oues
Qui ſedes ſup cherubin manifeſtare corã effraiʒ + beniamin ⁊ manaſſe. al's hy + ⁊
Excita potentiã tuã ⁊ veni: vt ſaluos facias nos. Deus cõuerte nos: ⁊ oſtende faciẽ tuã ⁊ ſalui erimus. infra eo.
Dñe deus vtutũ: quouſqʒ iraſceris ſup orõnẽ ſerui tui. Cibabis nos + pane lachrymaꝝ: ⁊ potũ dabis nobis i lachrymis in menſura. al's + panẽ
Poſuiſti nos in ꝯtradictionẽ vicinis nr̃is: ⁊ inimici nr̃i ſubſanauerũt nos. // Deus virtutũ ꝯuerte nos: ⁊ oñde faciẽ tuã ⁊ ſalui erimus. ſupra eo. ⁊ infra eo.
Uineã de egypto trãſtuliſti: eieciſti gentes ⁊ plãtaſti eã. Dux itineris fuiſti in ꝯſpectu eius: ⁊ plãtaſti radices eius ⁊ impleuit terrã. Operuit montes vmbra eius: ⁊ arbuſta eius cedros dei. Extendit palmites ſuos vſqʒ ad mare: ⁊ vſqʒ ad flumẽ ꝓpagines eius. Ut qd deſtruxiſti maceriã eius: ⁊ vindemiant eam oẽs qui ptergrediunt viã. Exterminauit eã aper de ſylua: et ſingularis ferus depaſtus ẽ eã. Deus virtutũ ꝯuertere: reſpice de celo ⁊ vide ⁊ viſita vineã iſtã. Et perfice eã quã plãtauit dextera tua: ⁊ ſup filiũ + hominis quẽ ꝯfirmaſti tibi. al's nõ hʒ hic + hoĩs de pe. di.2 cũ enim.
Incẽſa igni ⁊ ſuffoſſa: ab increpatione vultus tui peribũt. Fiat manus tua ſup viruʒ dextere tue: ⁊ ſuper filiũ hominis quẽ ꝯfirmaſti tibi. Et nõ diſcedimus a te: viuificabis nos ⁊ nomẽ tuũ inuocabimus. // Dñe deus virtutũ ꝯuerte nos ⁊ oſtende faciẽ tuã ⁊ ſalui erimus. ſupra eo.

¶ In finē p torcularib⁹ pſalmus ipſi aſaph: quinta ſabbati. ¶ LXXX

Exultate deo adiutori noſtro iubilate deo iacob. Sumite pſalmū ⁊ date tympanū: pſalteriū iocūdū cum cithara. Buccinate in neomenia tuba in inſigni die ſolēnitatis +vr̄e. Quia pceptū + in iſrael eſt: ⁊ iudiciū deo iacob. Teſtimoniū in ioſeph poſuit illud cū exiret de terra egypti linguā quā nō nouerat audiuit. Diuertit ab oneribus dorſuz eius manus ei⁹ in cophino ſeruierūt. In tribulatione inuocaſti me ⁊ liberaui te: exaudiui te in abſcōdito tēpeſtatis: pbaui te apud aquā ɔtradictionis. Audi ppl's meus ⁊ cōteſtabor te iſrael ſi audieris me nō erit in te de⁹ recēs: +neqȝ adorabis deū alienū. // Ego eniz ſuz dn̄s deus tuus: q eduxi te de terra egypti: dilata os tuū ⁊ implebo illud. Et nō audiuit ppl's meus vocē meā: ⁊ iſrael nō intēdit mihi. Et dimiſi eos ſm deſideria cordis eorum: ibūt in adinuentionibus ſuis. Si ppl's meus audiſſet me iſrael: ſi i vijs meis ambulaſſet. Pro nihilo forſitan inimicos eoruz humiliaſſez: ⁊ ſup tribulātes eos miſiſſez manū meā. Inimici domini mentiti ſunt ei: ⁊ erit tempus eoȝ in +ſecula. Et cibauit illos ex adipe frumenti: ⁊ de petra melle ſaturauit eos. ¶ Pſalmus aſaph. ¶ LXXXI

Deus ſtetit in ſynagoga deorū: in medio autez deos dijudicat. Uſqquo iudicatis iniquitatē ⁊ facies pctoꝝ ſumitis. Judicate +egeno ⁊ pupillo: humilē ⁊ pauperem iuſtificate. Eripite pauperē: ⁊ egenum de manu pctoris liberate. Neſcierūt neqȝ intellexerūt: in tenebris ambulāt: mouebūt oia fundamēta terre. // Ego dixi dij eſtis: ⁊ filij excelſi oēs. Uos aūt ſicut hoies moriemini: ⁊ ſicut vnus de pncipib⁹ cadētis. Surge deus iudica terrā: qm̄ tu hereditabis in omnib⁹ gētib⁹. ¶ Canticū pſalmi aſaph.

Deus qs ſimilis ¶ LXXXII erit tibi: ne taceas neqȝ compeſcaris de⁹. Qm̄ ecce inimici tui ſonuerūt: ⁊ q oderūt te extulerūt caput. Sup pplm tuū malignauerūt ɔſiliū: ⁊ cogitauerūt aduerſus ſctōs tuos. Dixerūt: venite ⁊ diſperdamus eos de gēte: ⁊ nō memoref nomē iſrael vltra. Qm̄ cogitauerunt vnanimit: ſimul aduerſuz te teſtamētū diſpoſuerunt tabernacula idumeoꝝ ⁊ hiſmaelite. Moab ⁊ agarēni gebal ⁊ amon ⁊ amelech alienigene cum habitantib⁹ tyruz. Eteni aſſur venit cuz illis: facti ſunt i adiutoriuz filijs loth. Fac illis ſicut madian ⁊ ſyſare: ſicut iabin in torrēte cyſon. Diſperierūt in endor: facti ſūt vt ſtercus terre. Pone principes eoꝝ: ſicut oreb ⁊ zeb ⁊ zebee ⁊ ſalmana. Omnes principes eoꝝ: q dixerūt hereditate poſſideamus ſanctuarium dei. De⁹ meus pone illos vt rotam: +⁊ ſicut ſtipulā ante faciē venti. Sicut ignis q+cōburit ſyluā: ſicut flāma comburēs mōtes. Ita pſequeris illos in tēpeſtate tua: ⁊ in ira tua turbabis eos. Imple facies eoꝝ ignominia: ⁊ querent nomē tuū dn̄e. Erubeſcāt ⁊ ɔturbēt in ſeculū ſeculi: ⁊ ɔfundant ⁊ pereat. Et cognoſcant qꝛ nomē tibi dn̄s: tu ſolus altiſſim⁹ in oī tra. ¶ In finē p torcularib⁹ filijs chore. Pſalm⁹.

Quā dilecta ta- ¶ LXXXIII bernacula tua dn̄e virtutū: cōcupiſcit: ⁊ deficit anima mea ī atria domini. Cor meū ⁊ caro mea: exultauerūt in deū viuuz. Eteni paſſer iuenit ſibi domū: ⁊ turtur nidū vbi repōnat pullos ſuos. Altaria tua dn̄e virtutū: rex meus ⁊ de⁹ me⁹. Beati q habitant in domo tua + dn̄e: in ſecula ſeculoꝝ laudabūt te. Beatus vir cui⁹ ē auxiliū abs te: aſcenſiones in corde ſuo diſpoſuit in valle lachꝛymarū in loco quē poſuit. Etenim +bn̄dictionē dabit legiſlator: ibunt de virtute in virtutē: videbif deus deoꝝ in ſion. Dn̄e de⁹ virtutū exaudi orationem meā: aurib⁹ percipe deus iacob. Protector nr̄ aſpice deus: ⁊ reſpice in faciē chriſti tui. Quia melior eſt dies vna in atrijs tuis ſuper milia. Elegi abiectus eſſe in domo dei mei: magis qꝫ habitare in tabernaculis peccatorū. Quia miſericordiam ⁊ veritatē diligit de⁹: gratiā ⁊ gloriā dabit dn̄s. Nō pꝛiuabit bonis eos q ambulāt in innocentia: dn̄e virtutū beatus homo qui ſperat in te. ¶ In finē filijs chore. ¶ LXXXIIII

Benedixiſti dn̄e terrā tuā: auertiſti captiuitatez iacob. Remiſiſti iniqtatē plebis tue: operuiſti omnia pctā eoꝝ. Mitigaſti omnē irā tuā: auertiſti ab ira indignatiōis tue. Cōuerte nos deus ſalutaris nr̄: ⁊ auerte irā tuam a nobis. Nunqd ineternū iraſceris nobis: aut extēn-

al's + nſe al's nō hȝ + in quia iſrael eſt datiui caſus

al's + nec Exo. 20. a.

al's + ſeclo al's + ſeculum

al's + egenuz ⁊ pupillum

11. q. 3. c. ſi. Jo. 10.

de pe. di. j.

al's nō hȝ + ⁊ al's + comburet

al's + pa-nas 24. q. i. c. omnib⁹ al's nō hȝ + dn̄e de pe. di. 2. c. ... al's + benedictionem de elec. a cū mon... glo.

deus irā tuā a generatiōe in generationē. Deꝰ
tu ꝯuerſus viuificabis nos: ꝛ plebs tua letabiꝉ
in te. Oſtēde nobis dñe miſericordiā tuā: ꝛ ſalutare tuū da nobis. Audiā qd loquāꝉ in me
dñs deꝰ: qm̄ loqueꝉ pacē in plebē ſuā. Et ſup
ſctōs ſuos: ꝛ in eos q cōuertūnꝉ ad cor. Verūtñ ꝓpꝫ timētes eū ſalutare ipſiꝰ: vt+inhabitet (alſ+pluet)
glīa in terra nr̄a. Miſericordia ꝛ ꝟitas obuia
uerūt ſibi: iuſtitia ꝛ pax oſculate ſunt. Veritas (ſupra pe.vi.j. ꝯ contrario)
de terra orta ē: ꝛ iuſtitia de celo ꝓſpērit. Eteni
dñs dabit benignitatē: ꝛ terra nr̄a dabit fructū ſuū. Juſtitia añ eū ambulabit: ꝛ ponet in
via greſſus ſuos. ℂ Orō dauid. ℂ LXXXV

Inclina dñe aurē tuā ꝛ exaudi
me: qm̄ inops ꝛ páup ſuꝫ ego.
Cuſtodi aīam meam qm̄ ſctūs
ſuꝫ: ſaluū fac ſuū tuū deus meꝰ
ſpántē i te. Miſerére mei dñe
qm̄ ad te+clamaui tota die: le (alſ+ clamabo)
tifica aīam ſerui tui: qm̄ ad te dñe aīam meā
leuáui. // Qm̄ tu dñe ſuáuis ꝛ mitis: ꝛ multe (Joel.2.c.)
miſericordie oibꝰ inuocātibꝰ te. Auribꝰ pcipe dñe orōnē meā: ꝛ inténde voci depcationis
mee. Jn die tribulationis mee clamáui ad te
qꝛ exaudiſti me. Nō eſt ſimilis tui in dijs dñe:
ꝛ nō eſt ſm̄ ópera tua. Oēs gentes quaſcūqꝫ fe
ciſti véniēt ꝛ adorábūt corā te dñe: ꝛ glorificábūt nomē tuū. Qm̄ magnus es tu ꝛ fáciēs
mirabilia: tu es deus ſolus. Deduc me dñe in
via tua: ꝛ ingrédiar in veritate tua: leteꝉ cor
meū vt timeat nomē tuū. Confitebor tibi dñe (ſupra.9. ꝛ infra.110. et.137.)
deus meꝰ in toto corde meo: ꝛ glorificábo no
men tuū inéternū. Quia miſericordia tua magna eſt ſuper me: ꝛ eruiſti aīam meā ex inferno inferiori. Deus iniqui inſurrexerunt ſup
me: ꝛ ſynagoga potentiū queſiērūt animam
meā: ꝛ nō ꝓpoſuērūt te in ꝯſpectu ſuo. // Et tu (Infra.110. et.144. ſupra.24.)
dñe deus miſerátor ꝛ miſericors: pátiens et
multe miſericordie ꝛ vérax. Reſpice in me ꝛ
miſerere mei: da imperiū tuum puero tuo: ꝛ
ſaluū fac filiū ancille tue. Fac mecuꝫ ſignum
in+bonū+vt videāt q odērūt me ꝛ ꝯfundánꝉ (al.+bono alſ+et)
qm̄ tu dñe adiuuiſti me ꝛ cōſolatus es me.
ℂ Pſal. cantici filijs chore. ℂ LXXXVI

Fundamenta eius in montibꝰ
ſanctis: diligit dñs portas ſion
ſup oīa tabernacla iacob. Gloſa dicta ſunt de te: ciuitas dei.
Memor ero raab ꝛ babylonis
ſcientibus me. Ecce alienigene
ꝛ tyrus ꝛ populus ethyopum: hi fuerūt illic.

Nunqd ſiōn dicet hō: ꝛ hō natus eſt in ea: ꝛ
ipe fūdāuit eā altiſſimꝰ. Dñs narrábit i+ſcri (alſ+ſcripturas)
pturis pplor: ꝛ principū horū qui fuerūt i ea. (alſ+ſcriptura)
Sicut letántium omniū: habitatio +eſt in te. (a. ſnō ꝑs +eſt)
ℂ Canticū pſalmi filijs chore in finē ꝓ ama
lech ad rñdendū intellectus heman ezraite.

Domine deꝰ ſa ℂ LXXXVII
lutis mee: in die clamaui et no
cte corā te. Jntret i ꝯſpectu tuo
orō mea: inclina aureꝫ tuā ad
precē meā. Quia repleta ē ma
lis anima mea: ꝛ vita mea inferno appropinquabit. Eſtimatus ſum cū deſcendentibꝰ in lacū: factus ſum ſicut homo ſi
ne adiutorio inter mortuos liber. Sicut vulne
ráti dormientes in ſepúlcris quorū nō es memor ámplius: ꝛ ipſi de manu tua repúlſi ſunt
Poſuérūt me in lacu inferiori: in tenebróſis
ꝛ in vmbra mortis. Sup me cōfirmatus ē furor tuus: ꝛ oēs fluctus tuos induxiſti ſup me.
Longe feciſti notos meos a me: poſuérūt me
abominatiónē ſibi. Tradítus ſuꝫ ꝛ nō egrediébar: oculi mei languérunt pre inopia. Cla
maui ad te dñe: tota die expādi ad te manus
meas. Nunqd mórtuis fácies mirabilia: aut
médici ſuſcitabūt ꝛ ꝯfitebūnꝉ tibi. Nunquid
narrábit aliquis in ſepulcro miſericordiā tuā
ꝛ veritatē tuā in+perditiónē? Nunqd cogno (alſ+perditione)
ſcēnꝉ in tenebris mirabilia tua: ꝛ iuſtitia tua i
terra obliuiónis. Et ego ad te dñe clamáui: ꝛ
mane orō mea ꝑueniet te. Vt quid dñe repél
lis orationē meā: auértis faciē tuā a me. Páu
per ſum ego ꝛ in laboribꝰ a iuuentute mea: ex
altatus autē humiliátus ſuꝫ ꝛ ꝯturbatus. Jn
me tranſiérūt ire tue: ꝛ terrores tui ꝯturbaue
rūt me. Circūdedérūt me ſicut aqua tota die
circūdederūt me ſimul. Elongáſti a me amicuꝫ ꝛ proximum: ꝛ notos meos a miſeria.
ℂ Jntellectus ethan ezraite. ℂ LXXXVIII

Miſericordias dñi: ineternū cātabo. Jn generatione ꝛ generationē: annūciábo veritatē tuā i
ore meo. Qm̄ dixiſti ineternuꝫ
miſericordia edificábiꝉ in celis
ꝑparábiꝉ véritas tua in eis. Di
ſpoſui teſtamentū electis meis: iurāui dauid
ſeruo meo vſqꝫ ineternū ꝑparabo ſemen tuū
Et edificabo in generatione ꝛ generationeꝫ
ſedē tuā. Confitebunꝉ celi mirabilia tua dñe
étenim veritateꝫ tuam in eccleſia ſanctorum.
Quoniā quis in nubibus equabiꝉ dño: ſimi

al's + vão lis erit + deo in filijs dei. Deus qui glorificatur
in ꝯſilio ſctōꝝ: magnus ⁊ terribilis ſup oēs q
in circuitu eius ſunt. Dn̄e deus virtutū quis ſi
milis tibi: potēs es domine ⁊ veritas tua in cir
al's + po- cuitu tuo. Tu dn̄aris + poteſtati maris: motū
teſtate aūt flúctuū eius tu mitigas. Tu humiliaſti ſicē
vulnerátū ſuperbū: in brachio virtutis tue di
ſperſiſti inimicos tuos. Tui ſunt celi ⁊ tua eſt
terra: orbem terre ⁊ plenitúdinē eius tu fun-
dáſti: aquilónem ⁊ mare tu creaſti. Thabór ⁊
hermón in nomine tuo exultabūt: tuū brá-
chium cū potentia. Firmet manus tua ⁊ ex-
altet déxtera tua: iuſtitia ⁊ iudiciū ꝑparátio
ſedis tue. Miſericordia ⁊ veritas p̄cédent fa-
ciē tuā: beatus ppl's qui ſcit iubilatiónē. Dn̄e
in lumine vultus tui ambulábūt: ⁊ i nomine
tuo exultabūt tota die: ⁊ in iuſtitia tua exalta-
bunt. Qm̄ gloria virtutis eorū tu es: ⁊ in be-
neplacito tuo exaltabit cornu noſtrum. Quia
dn̄i eſt aſſumptio noſtra: ⁊ ſancti iſraél regis
noſtri. Tunc locutus es in viſione ſanctis tuis
al's + ſup ⁊ dixiſti póſui adiutoriū + in + potente: ⁊ exal-
al's + po- taui electum de plebe mea. Inuéni dauid ſer-
tentem uum meū: oleo ſancto meo vnxi eū. Manus
enim mea auxiliábit ei: ⁊ brachiū meū con-
firmabit eū. Nihil proficiet inimicus in eo:
al's + eū ⁊ filius iniquitatis non apponet nocére + ei.
Et concidam a facie ipſius inimicos eius: et
odiéntes eum in fúgam conuertā. Et veritas
mea ⁊ miſericordia mea cum ipſo: ⁊ in nomi
ne meo exaltabit cornu eius. Et ponā in mari
manum eius: ⁊ in fluminib⁹ déxteram eius.
Ipſe inuocábit me pr̄ meus es tu: deus meus
⁊ ſuſceptor ſalútis mee. Et ego primogenitū
ponā illū: excelſum pre regibus terre. Ineter
num ſeruábo illi miſericordiā meam: ⁊ teſta
mentum meū fidele ipſi. Et ponā in ſeculum
ſeculi ſemen eius: ⁊ thronū eius ſicut dies ce
ſ pe. dl. 4. li. Si autem dereliquerint filij eius legē meā
ca hác ſo- ⁊ in iudicijs meis non ambuláuerint. Si iuſti
cietatē ſ. tías meas prophanáuerint: ⁊ mandata mea
ꝑ autē non cuſtodierint. Viſitabo in virga iniquita-
tes eorū: in verbéribus peccata eorū. Miſeri-
cordiā autē meā nō diſpérgā ab eo: neq̧ no-
cébo i veritate mea. Neq̧ ꝓphanábo teſtamē
de p̄cris tum meū: ⁊ que p̄cédūt de labijs meis nō fa-
ca. 1. ciā irrita. Semel iuraui in ſctō meo ſi dauid
méntiar: ſemen eius ineternum manebit. Et
thronus ei⁹ ſicut ſol in ꝯſpectu meo: ⁊ ſicut lu
na perfecta ineternum: ⁊ teſtis in celo fidelis.
Tu vero repuliſti ⁊ deſpéxiſti: diſtuliſti chriſtū
tuū. Auertiſti teſtamētū ſerui tui: ꝓphanáſti
in terra ſanctuáriū eius. Deſtruxiſti oēs ſepes
eius: poſuiſti firmamentū eius formidinem.
Diripuérūt eū oēs tranſeúntes viā: factus eſt
opprobriū vicinis ſuis. Exaltáſti dexterā depri
mentiū eū: letificáſti oēs inimicos eius. Auer
tiſti adiutoriū gládij eius: ⁊ non es auxiliát⁹
ei in bello. Deſtruxiſti eū + ab emundatione al's + emū-
⁊ ſedē eius in terra colliſiſti. Minoráſti dies datione
temporis eius: pfūdiſti eū confuſióne. Uſq̧- ſedē eī
quo dn̄e auértis i finē: exardéſcet ſicut ignis
ira tua. Memoráre que mea ſubſtātia: nūqd
enim vane ꝯſtituiſti oēs filios hóminū. Quis
eſt homo qui viuet ⁊ nō vidébit mortē: eruet
animā ſuā de manu inferni. Ubi ſunt miſeri-
cordie tue antique dn̄e: ſicut iuráſti dauid in
veritate tua. Memor eſto domine opprobrij
ſeruoꝝ tuoꝝ: qd̄ cōtinui in ſinu meo multarū
géntiū. Qd̄ exprobrauérunt inimici tui dn̄e:
quod exprobrauérūt cōmutationē chriſti tui.
Benedictus dn̄s ineternū: fiat fiat.

Oratio moyſi hoīs dei. LXXXIX

Domine refúgiū factus es no-
bis: + a generatione in genera- al's + in
tionē. Priúſq̧ montes fierent
aut formaret terra ⁊ orbis a ſe-
culo ⁊ in ſeculū tu es deus. Ne
auértas hoīem in humilitatē:
⁊ dixiſti cōuertímini filij hoīum. Qm̄ mille
anni an̄ oculos tuos: tanq̧ dies heſterna que
p̄térijt. Et cuſtódia in nocte: que ꝓ nihilo ha-
bent eoꝝ anni erunt. Mane ſicut hérba trán
ſeat mane flóreat ⁊ tránſeat: véſpere décidat
indúret ⁊ areſcat. Quia defécim⁹ in ira tua: ⁊
in furóre tuo turbati ſumus. Poſuiſti iniqui
tátes noſtras in conſpectu tuo: ſeculū nr̄m in
illuminatione vultus tui. Qm̄ oēs dies noſtri Gen. 6 a.
defecérūt: ⁊ in ira tua defécimus. Anni nr̄i ſicē Ec.ci.18.a.
aránea + meditabunt: dies annoꝝ noſtroꝝ in al's + me-
ipſis ſeptuaginta + annis. Si aūt in potētátib⁹ ditabant
octoginta anni: ⁊ amplius eorū labor ⁊ dolor eī. + anni
Qm̄ ſuperuénit manſuetudo: ⁊ corripiémur.
Quis nóuit poteſtatē ire tue: ⁊ p̄ timóre tuo
irā tuā dinumeráre. Déxterā tuā ſic notā fac
⁊ erudítos corde in ſapiētia. Cōuertere dn̄e vſ
q̧quo: ⁊ dep̄cábilis eſto ſup ſeruos tuos. Ré-
pleti ſumus mane + miſericordia tua: exultá-
uimus ⁊ delectáti ſumus in oīb⁹ diebus nr̄is. al's + miſe
Letati ſumus ꝓ diebus quibus nos humiliá ricordias
ſti: annis quib⁹ vidimus mala. Reſpice in ſer tuam
uos tuos: ⁊ in opera tua: ⁊ dírige filios eorū

Et ſit ſplendor dñi dei noſtri ſup nos: ⁊ opera
manuum noſtraruȝ dirige ſuper nos: ⁊ opus
manuum noſtraruȝ dirige.
¶ Laus cantici ipſi dauid. ¶ XC
Ui hábitat in adiutório altiſſi
mi: in ꝓtectione dei celi cómo-
rábit. Dicet domino ſuſcéptor
meus es tu: ⁊ refúgiuȝ meum
deus meus ſperábo in eū. Qm̄
ipſe+ liberábit me de láqueo ve
alſ + liberauit nántiū: ⁊ a ỽbo áſpero.+ Scápulis ſuis+ obū
alſ. + in ſcapulis alſ + obūbrauit brábit tibi: ⁊ ſub pénnis eius ſperabis. Scuto
circūdabit te veritas ei⁹: nō timébis a timore
noctúrno. A ſagitta volánte in die a negócio
pambulánte in ténebris: ab incurſu ⁊ demó
11. q. i. ca. q bona de pe. di. 4 ca. pcūn nio merídiano. Cádet a látere tuo mille ⁊ de
cē milia a dextris tuis: ad te aūt nō appropinq̄
bit. Uerūtn̄ óculis tuis cōſiderábis: ⁊ retribu
tionē pctorū vidébis. Qm̄ tu es dn̄e ſpes mea
alſ + accedent ad te mala altiſſimū poſuiſti refúgiū tuū. Nō + accédet
ad te malū: ⁊ flagéllū nō appropinquábit ta
alſ + mādabit bernaculo tuo. Qm̄ ángelis ſuis + mandáuit
de te: vt cuſtódiāt te in oībus vijs tuis. In ma
Mat. 4. a. Luc. 4. b. nib⁹ portábunt te: ne forte offéndas ad lápidē
pedē tuū. Super áſpidē ⁊ baſilíſcū ambulábis
⁊ cōculcábis leónē ⁊ dracónē. Qm̄ in me ſpe-
alſ ſp̄auit + alſ nō hȝ + ego ráuit+ liberábo eū: prótegā euȝ qm̄ cognóuit
nomē meū. Clamáuit ad me ⁊ +ego exaudiā
alſ + longitudinē eū: cū ipſo in tribulatione: eripiam euȝ ⁊ glo
rificábo eum. + Longitúdine dierum reple
bo eum: ⁊ oſténdam illi ſalutáre meum.
¶ Pſalmus cātici in die ſabbati. ¶ XCI
Onū eſt ꝯfitéri dño: ⁊ pſallere
nomini tuo altiſſime. Ad annū
ciándū máne miſericordiā tuā:
⁊ veritatē tuā per noctem. In de
cachórdo pſaltério: cū cántico
in cíthara. Quia delectáſti me
dn̄e in factura tua: ⁊ in operib⁹ manuū tuarū
Infra 103. exúltabo. Qm̄ magnificáta ſunt ópera tua dn̄e:
nímis profunde facte ſunt cogitationes tue.
Uir inſipiens nō cognóſcet: ⁊ ſtultus nō intel
liget hec. Cum exórti fúerint peccatores ſicut
fenū: ⁊ apparúerint oēs qui operánt iniqui-
tatem. Ut intéreant in ſéculū ſéculi: tu auteȝ
altiſſimus ineternū dn̄e. Qm̄ ecce inimici tui
domine: qm̄ ecce inimici tui períbunt: ⁊ di-
ſpergéntur omnes qui operantur iniquitateȝ
Et exaltábitur ſicut vnicórnis cornu meuȝ: ⁊
ſenéctus mea in miſericordia vberi. Et deſpe-
xit óculus meus inimicos meos: ⁊ ab inſur-
géntibus in me malignātibus áudiet auris
mea. Juſtus vt palma florébit: + ſicut cédrus vl 47. ca. etium in glo.
libani multiplicabitur. Plantáti in domo do alſ + et
mini: + in atrijs domus dei noſtri florébunt. alſ + in atrijs dei. dñi nři
Adhuc multiplicabúntur in ſenecta vberi: ⁊
benepatiētes erunt vt annuncient. Quoniaȝ
réctus dn̄s deus noſter: ⁊ nō eſt iniqtas i eo.
¶ Laus cantici dauid in die an̄ ſabbatū quā
do fundata eſt terra. ¶ XCII
Ominus regnauit decórem in
dútus ē: indút⁹ ē dominus for
titúdinem ⁊ precinxit ſe. Eteni
firmáuit orbē terre: qui nō cō
mouébitur. Paráta ſedes tua
extunc: a ſeculo tu es. Eleuaué
runt flúmina domine: eleuauérunt flúmina
voceȝ ſuā. Eleuauérunt flúmina fluctus ſuos
a vócibus aquarū multaruȝ. Mirabiles ela-
tiónes maris: mirábilis i altis dominus. Te- õ Imund.
ſtimonia tua credibília facta ſunt nimis: do- eccl. c. 2. a. li. 6.
mum tuaȝ decet ſanctitudo domine: in longi
tudine dierum.
¶ Pſal. dauid quarta ſabbati. ¶ XCIII
Eus vltionum dn̄s deus vltió-
num libere egit. Exáltare qui
iúdicas terram: rédde retribu
tiónem ſupérbis. Uſq̄quo pec
catores domine: vſq̄quo pec-
catores gloriabuntur. Effabúnt
et loquént iniquitatē: loquént oēs qui ope-
ránt iniuſtitiā. Populū tuuȝ dn̄e humiliaue-
runt: ⁊ hereditatē tuaȝ vexauérunt. Uiduam
⁊ áduenam interfecérunt: ⁊ pupillos occidé-
runt. Et dixerunt non videbit dn̄s: nec intel-
liget deus iacób. Intelligite inſipientes in po
pulo: ⁊ ſtulti aliqn̄ ſápite. Qui plantauit áu-
rem nō áudiet: aut qui finxit óculum non cō-
ſiderat. Qui córripit gentes non árguet: qui
dócet hominem ſcientiā. // Dominus ſcit co
gitationes hóminū: quoniaȝ váne ſunt. Bea 1. cor. 3. b.
tus homo quem tu erudieris domine: ⁊ de le
ge tua docueris eum. Ut mítiges ei a dieb⁹
malis: donec fodiatur peccatori fóuea. Quia
non repéllet dn̄s plebem ſuam: ⁊ hereditátē
ſuā non derelinquet. Quoadusq̄+ iuſtitia cō- alſ + iuſtitia
uertatur in iudicium: ⁊ qui iuxta + illam oēs ſtitiam cō uertatur iudiciū
qui recto ſunt corde. Quis conſúrget mihi ad
uerſus malignantes: aut quis ſtabit mecuȝ alſ + illa
aduerſus operantes iniquitatem. Niſi quia
dominus adiuuit me: paulóminus+ habitáſ alſ + hȝ ſ
ſet in inferno anima mea. Si dicebaȝ motus uiuet

eſt pes meus : miſericoꝛdia tua dñe adiuuabat
me. Secundū multitudinē doloꝛum meoꝝ in
coꝛde meo : conſolationes tue letificauerunt
animā meā. Nūqd adheret tibi ſedes iniqui
[al.+ dolorem] tatis: q fingis+ laboꝛē in precepto. Captabūt
in animā iuſti: ꝛ ſanguinē innocentē cōdēna
bunt. Et factus eſt mihi dñs in refugium : et
deus meus in adiutoꝛiū ſpei mee . Et reddet
illis iniquitatē ipſoꝝ: ꝛ in malicia eoꝝ diſp
det eos: diſperdet illos dñs deus noſter.

℄ Laus cantici ipſi dauid. ℄XCIIII

(V)enite exultemus dño: iubile
mus deo ſalutari noſtro. Preoc
cupemus faciē eius in ꝯfeſſiōe
ꝛ i pſalmis iubilemus ei. Qm̄
deꝰ magnus dñs: ꝛ rex magnꝰ
ſuper oēs deos : qm̄ nō repellet
dñs plebē ſuam. Quia in manu eius ſunt oēs
fines terre: ꝛ altitudines montiū ipſius ſunt.
Qm̄ ipſiꝰ eſt mare ꝛ ipſe fecit illud: ꝛ ſiccam
manꝰ eius foꝛmauerūt . Venite adoꝛemus ꝛ
pcidamus ꝛ ploꝛemus ante dñm q fecit nos
qꝛ ipſe eſt deus nř. Et nos pplſ paſcue eius : ꝛ
[heb.3.b. et.4.b] oues manus eius. // Hodie ſi vocē eius audie
ritis: nolite obdurare coꝛda veſtra. Sicut in ir
ritatione ſm diē tentationis in deſerto . Ubi
tentauerūt me pres vři : pbauerūt ꝛ viderūt
opera mea. Quadraginta annis offenſus fui
generationi illi: ꝛ dixi ſemper hi errant coꝛ
de. Et iſti non cognouerūt vias meas: vt iura
[al'+ itrabunt] ui in ira mea ſi+ introibunt in requiē meā.

℄ Pſalmus dauid qñ domus edificabatur
poſt captiuitatem. ℄XCV

[i. parali. 16.] (C)antate dño canticū nouū: can
tate dño oīs terra. Cātate dño
[al' nō hꝫ + ꝛ] + ꝛ bñdicite noī eius: annūcia
[al'+ ſalutari] te de die in diē + ſalutare eius.
Annūciate inter gentes gloriā
eius: i oībꝰ pplīs mirabilia eiꝰ
[ſupra.47. Ecl.43.b. 26.q.1.ca. quiſine] // Qm̄ magnꝰ dñs ꝛ laudabilis nimis: terri
bilis eſt ſup oēs deos. Qm̄ oēs dij gētiū demo
nia: dñs aūt celos fecit. Cōfeſſio ꝛ pulcritudo
in cōſpectu eius: ſanctimonia ꝛ magnificen
[ſupra.25.] tia in ſanctificatione eius. // Afferte dño pa
trie gentiū: afferte dño gloriā ꝛ honoꝛē: affer
te dño gloriā noī eius. Tollite hoſtias ꝛ itroi
te in atria eius : adoꝛate dñm in atrio ſancto
eius. Cōmoueat a facie eius vniuerſa terra:
dicite in gentibꝰ qꝛ dñs regnauit. Etenim coꝛ
[al' nō hꝫ + terre] rexit oꝛbē + terre q nō cōmouebit: iudicabit
populos in equitate. Letent celi ꝛ exultet ter
ra: cōmoueat mare ꝛ plenitudo eius gaudē
bunt campi ꝛ omnia que in eis ſunt. Tunc ex
ultabunt omnia ligna ſyluarū a facie dñi qꝛ
venit: qm̄ venit iudicare terrā. // Judicabit oꝛ [infra.97.]
bem terre in eqtate: ꝛ populos in veritate ſua.

℄ Pſal. ipſi dauid qñ terra eiꝰ reſtituta ē ei.

(D)ominus regnauit ℄XCVI
exultet terra: letent inſule mul
te. Nubes ꝛ caligo in circuitu
eius: iuſtitia ꝛ iudiciū coꝛrectio
ſedis eius. Ignis añ ipſum pre
cedet: ꝛ inflāmabit in circuitu
inimicos eiꝰ. Illuxerūt fulgura eius oꝛbi ter
re: vidit ꝛ cōmota eſt terra. Mōtes ſicut cera
fluxerūt a facie dñi: a facie dñi oīs terra. An
nūciauerūt celi iuſtitiā eiꝰ: ꝛ viderūt oēs pplī
gloriā eius. Cōfundant oēs q adoꝛāt ſculpti
lia: + ꝛ qui gloꝛiant in ſimulacris ſuis. // Ado [al' nō hꝫ + ꝛ]
rate eū oēs + angeli eiꝰ: audiuit ꝛ letata ē ſion [al'+ dñi]
Et exultauerūt filie iude : pꝑter iudicia tua [heb.1.b.]
dñe. Qm̄ tu dñs altiſſimus ſup omnē terram: [ſupra.47.]
nimis exaltatus es ſup oēs deos. Qui diligitis [amos.5.b]
dñm odite malū: cuſtodit dñs animas ſctōꝝ
ſuoꝝ de manu+ pctōꝝ liberabit eos. Lux oꝛta [al'+ peccatorum]
ē iuſto: ꝛ rectis coꝛde leticia. Letamini iuſti ī
dño: ꝛ ꝯfitemini memoꝛie ſanctificatiōis eiꝰ.

℄ Pſalmus dauid. ℄XCVII

(C)antate dño canticū nouū: qꝛ
mirabilia fecit. + Saluauit ſibi [al'+ Saluabit]
dextera eiꝰ : ꝛ brachiū ſctm̄ eiꝰ.
Notū fecit dñs ſalutare ſuū: in
ꝯſpectu gentiū reuelauit iuſti
tiā ſuā. Recoꝛdatꝰ eſt miſericoꝛ
die ſue: ꝛ veritatis ſue domui iſrael. Viderūt
oēs termini terre: ſalutare dei noſtri. Jubila
te+ dño oīs terra: cātate ꝛ exultate ꝛ pſallite [al'+ deo]
Pſallite dño in cythara i cythara ꝛ voce pſal [Eſa.51.c]
mi: in tubis ductilibꝰ ꝛ voce tube coꝛnee . Ju
bilate i ꝯſpectu regis dñi: moueat mare ꝛ ple
nitudo eiꝰ: oꝛbis terrarū: ꝛ qui habitāt in eo
Flumina plaudent manu ſimul mōtes exul
tabūt a ꝯſpectu dñi: qm̄ venit iudicare terram
// Judicabit oꝛbē terrarū in iuſtitia: ꝛ pplos ī [ſupra.95.]
equitate. ℄ Pſalmus dauid. ℄XCVIII

(D)ominus regnauit iraſcant po
puli: qui+ ſedes ſup cherubin [al.+ ſedes]
moueat terra. Dñs in ſion ma
gnus: ꝛ excelſus ſup oēs popu
los. Cōfiteant nomini tuo ma
gno qm̄ terribile ꝛ ſctm̄ ē: ꝛ ho
noꝛ regis iudiciū diligit . Tu paraſti directiō

Infra eo. di. 22. ca. 2. in fi.

nes: iudiciū ꝛ iuſtitiā ī iacób tu feciſti. // Exaltate dñm deū nr̄m: ꝛ adoráte ſcabellū pedum eius: qm̄ ſanctū eſt. Moýſes ꝛ aarón in ſacerdotib⁹ eius: ꝛ ſámuel inter eos qui inuocant nomē eius. Inuocábāt dñm ꝛ ipſe exaudiébat eos: in colúmna núbis loq̄bāt ad eos. Cuſtodiébāt teſtimónia ei⁹: ꝛ p̄ceptū qđ dedit illis. Dñe de⁹ nr̄ tu exaudiébas eos: de⁹ tu ꝓpitius fuiſti eis: ꝛ vlciſcēs in oēs adinuētiónes eoꝝ. Exaltate dñm deū nr̄m: ꝛ adoráte ī monte ſancto eius: qm̄ ſanctus dñs deus noſter.

Supra eo.

ℭ Pſalmus in confeſſione. ℭXCIX

Supra. 85. de pe. di. 1. §. denicꝫ in fi.

IUbiláte deo oīs terra: ſeruite dño in leticia. Introíte in ꝯſpectu eius: in exultatione. Scitóte qm̄ dñs ipſe eſt de⁹: ipſe fecit nos ꝛ nō ipſi nos. Populus ei⁹ ꝛ oues páſcue eius introite portas eius in ꝯfeſſione: atria eius in hýmnis cōfitemini illi. Laudate nomen eius qm̄ ſuáuis + eſt dñs ineternū miſericoꝛdia eius: ꝛ vſq; in + generatióe ꝛ generationē veritas eius.

al's nō hȳ + eſt al's + generationem

ℭ Pſalmus ipſi dauid. ℭCC

de pe. di. 1. c. nullus debite

MIſericoꝛdiā ꝛ iudíciū: cantabo tibi dñe. Pſállā ꝛ intélligā in via im maculata: qñ venies ad me. Perambulabā in inocētia coꝛdis mei: ī medio dom⁹ mee. Nō ꝓponebā an̄ oculos meos rem iniúſtā: faciētes p̄uaricatióes odiui. Nō adhéſit mihi coꝛ ꝑáuū: + declinántē a me malignū nō cognoſcébā. Detrahentē ſecréto ꝓximo ſuo: hūc ꝑſeq̄bar. Supérbo óculo ꝛ inſatiábili coꝛde: cū hoc nō edebaꝫ. Oculi mei ad fidéles tre vt ſédeāt mecū: ambulās ī via īmaculáta: hic mihi miniſtrabat. Nō habitabit ī medio dom⁹ mee qui facit ſuperbiā: qui lóquit̄ iniqua nō direxit in ꝯſpectu oculoꝝ meoꝝum. In matutino interficiebā oēs peccatores terre: vt diſperderem de ciuitate domini omnes operantes iniquitatem.

al's + declinante. 23. q. 4. ca. nimium c. q peccat de accuſa.

ℭ Oꝛatio pauperis cum anxiaret̄: ꝛ coꝛā domino effudit precem ſuam. ℭCCI

Infra. 142.

DOmine exaudi oꝛonē meā: ꝛ clamoꝛ me⁹ ad te veniat. Nō auértas faciē tuā a me: in quacūq; die tribuloꝛ īclina ad me aurē tuā. // In quacūq; die īuocauero te: velociter exáudi me. ᵃQuia defecérunt ſicut fumus dies mei: ꝛ oſſa mea ſicut crémiū aruérunt. Percuſſus ſuꝫ vt fenū ꝛ áruit coꝛ meū: q: oblitus ſuꝫ comēdere panē meū. A voce gēmitus mei: adhēſit os meū carni mee. Similis fact⁹ ſuꝫ pellicáno ſolitudinis: + fact⁹ ſuꝫ ſicut nycticoꝛax in domicilio. Uigilaui: ꝛ factus ſuꝫ ſicut páſſer ſolitárius in tecto. Tota die exꝓbrabāt mihi inimici mei: ꝛ qui laudábāt me aduerſuꝫ me iurábāt. Quia cínerē tanq̄ paneꝫ + manducábā: ꝛ + poculū meū cuꝫ flētu miſcébā. A facie ire + indignationis tue: q: éleuans alliſiſti me. Dies mei ſicut vmbꝛa declinauérūt: ꝛ ego ſicut fenū árui. Tu aūt dñe ineternū pérmanes: ꝛ memoꝛiale tuū in generatione ꝛ generationē. Tu exurgens miſerēberis ſión: q: tēpus miſeréndi ei⁹: q: venit tēpus. Qm̄ placuérūt ſeruis tuis lápides ei⁹: ꝛ terre eius miſerebunt̄. Et timebūt gētes + nomen tuū dñe: ꝛ oēs reges terre gloꝛiā tuam. Quia + edificauit dñs ſión: ꝛ vidébit̄ in gloꝛia ſua. Reſpéxit in oꝛonē humiliū: ꝛ nō ſpꝛeuit p̄ceꝫ eoꝝ. Scribánt̄ hec in + generatione altera: ꝛ populus qui creábit̄ laudabit dñm. Quia ꝓſpéxit de excelſo ſctō ſuo: dñs de celo in terraꝫ aſpéxit. Ut audiret + gémitus compeditóꝝ: vt ſólueret filios interemptoꝝ. Ut annúnciēt in ſión nomen dñi: ꝛ laudē eius in hieruſalēꝫ In conuerténdo populos in vnuꝫ ꝛ reges: vt ſéruiant dño. Reſpondit ei in via virtutis ſue paucitátē dierū meoꝝ núncia mihi. Ne réuoces me in dimidio dierū meoꝝ: in generatione ꝛ generationē anni tui. // Initio tu dñe terram fundáſti: ꝛ ópera manuū tuaꝝ ſunt celi. Ipſi peribūt: tu aūt pérmanes: // ꝛ oēs ſicut veſtimēntū + veteraſcent. Et ſicut opertóriū mutabis eos ꝛ mutabunt̄: tu aūt ipſe es: ꝛ anni tui non deficient. Filij ſeruoꝛum tuoꝝū habitábunt: ꝛ ſemē eoꝝ in ſéculū dirigetur.

Infra. 137. — a. 7. q. 1. §. ad vero

al's + in — di. 50. ca. 1 q̄s diaconus al's + manducaui al's + potum + ſ — al's + nomē dñi — al's + edificabit al's + generatione al terram al's + nouiſſimas al's + gemitum — de pe. di. 1. ꝟ. — Ibidem Ibidem al's + vetereſcēt

ℭ Pſalmus ipſi dauid. ℭCII

BEnedic anima mea dño: ꝛ oīa que intra me ſunt noī ſctō eius. Bñdic anima mea dño: ꝛ noli obliuiſci oēs retributióes ei⁹ Qui ꝓpitiat̄ oībus iniquitatib⁹ tuis: qui ſanat oēs infirmitates tuas. Qui rédimit de interitu vitā tuam q coꝛonat te in miſericoꝛdia ꝛ miſerationibus Qui replet in bonis deſidériū tuū: renouábit̄ vt áquile iuuéntus tua. Faciēs miſericoꝛdias dñs: ꝛ iudiciū oībus iniúriā patiētib⁹. Notas fecit vias ſuas móyſi: filijs iſraél voluntates ſuas. Miſeratoꝛ ꝛ miſericoꝛs dñs: longánimis ꝛ multū miſericoꝛs. Non imperpetuū ira-

de pe. di. 2. ca. Secūd — de pe. di. 2 ca. in glo

ſcētur: neq3 ineternū cōminabit. Nō ſm pec-
cata noſtra fecit nobis: neq3 ſm iniq̄tates no-
ſtras retribuit nobis. Qm̄ ſm altitudinē celi
a terra: corroborauit miſericordiā ſuā ſuper ti
mentes ſe. Quātū diſtat ortus ab occidente:
longe fecit a nobis iniquitates noſtras. Quō
miſeretur pater filiorū miſertus eſt dñs timē
tib⁹ ſe: qm̄ ipſe cognouit figmentū noſtrum.
Recordatus eſt qm̄ puluis ſumus homo ſicut
fenum: dies eius tanq3 flos agri ſic efflorebit.
Qm̄ ſpūs pertranſibit in illo ꝛ nō ſubſiſtet: ꝛ
non cognoſcet amplius locū ſuū. Miſericor-
dia autem domini ab eterno ꝛ vſq3 ineternū:
ſuper timentes eum. Et iuſtitia illius i filios
filiorū: his qui ſeruant teſtamentum eius. Et
memores ſunt mandatorū ipſius ad faciendū
ea. Dominus in celo parauit ſedem ſuā: ꝛ re
gnū ipſius omnib⁹ dominabit. Benedicite
dño omnes angeli eius potentes virtute: fa-
cientes verbū illius ad audiendam vocem ſer
al's nō hȝ +omnes monū eius. Bñdicite dño +omnes virtutes
eius: miniſtri eius qui facitis voluntatē eius.
Benedicite dño omnia opera eius: in omni
al's+ dñationes loco+ dñationis ei⁹ benedic anima mea dño.
ℂ Pſalmus ipſi dauid. ℂCIII

BEnedic aīa mea dño: dñe deus
meus magnificatus es vehemē
ter. Cōfeſſionē ꝛ decorē indu-
ſti: amictus lumine ſicut+ veſti
al's+ veſtimentum mento. Extendens celum ſicut
pellē: qui tegis aquis ſuperio-
ra eius. Qui ponis nubem aſcenſum tuū: qui
ambulas ſuper pennas ventorū. // Qui facis an
Deu.1.c. gelos tuos ſpūs: ꝛ miniſtros tuos ignē vren-
tē. Qui fundaſti terrā ſuper ſtabilitatē ſuā:
non inclinabit in ſecuū ſeculi. Abyſſus ſicut
veſtimentum amictus eius: ſuper montes ſtā
būt aque. Ab increpatione tua fugient: a voce
tonitrui tui formidabunt. Aſcendūt montes
ꝛ deſcendūt campi: in locum quē fundaſti eis
Terminū poſuiſti quem non trāſgredient:
al's+ emittis neq3 cōuertent operire terrā. Qui + emittis
fontes in cōuallib⁹: inter mediū montiū per-
tranſibunt aque. Potabunt oēs beſtie agri:
expectabūt onagri in ſiti ſua. Super ea volu-
cres celi habitabūt: de medio petrarū dabūt
al's+ vocem +voces. Rigans montes de ſuperiorib⁹ ſuis:
a infra.146 de fructu operū tuorum ſatiabit terra. a Produ
13.q.1.§. cens fenū iumentis: ꝛ herbā ſeruituti homi-
bis ita b ó facta vnctio. §. num. Ut educas panem de terra: ꝛ vinū letifi
vnctio in h. cet cor hominis. b Ut exhilaret faciē in oleo:

ꝛ panis cor hominis cōfirmet. Saturabuntur de ꝯſe. d.
ligna campi ꝛ cedri libani quas plantauit: il- 2 c...cci-
lic paſſeres nidificabūt. Herodij domus dux pue
eſt eorū: montes excelſi ceruis petra refugiū
herinacijs. Fecit lunam in tēpora: ſol cogno-
uit occaſum ſuū. Poſuiſti tenebras ꝛ facta eſt
nox: in ipſa ptranſibūt oēs beſtie ſylue. Catu
li leonū rugientes vt rapiant: ꝛ querāt a deo
eſcam ſibi. Ortus eſt ſol ꝛ congregati ſunt: et
in cubilib⁹ ſuis collocabuntur. Exibit homo
ad opus ſuū: ꝛ ad operationē ſuā vſq3 ad ve-
ſperā. // Quā magnificata ſunt opera tua dñe ſupra. 96.
omnia i ſapientia feciſti: impleta eſt terra poſ
ſeſſione tua. Hoc mare magnum ꝛ ſpatio-
ſum manibus: illic reptilia quorū non eſt nu
merus. Animalia puſilla cū magnis: illic na-
ues pertranſibunt. Draco iſte quē formaſti ad
illudendū ei: oia a te expectāt vt des illis eſcā
in tempore. Dante te illis colligent: aperiēte
te manum tuā omnia implebunt bonitate.
Auertente aūt te+ faciē turbabunt: auferes al's habet +manū
ſpiritū eorū ꝛ deficiēt: ꝛ in puluerē ſuū reuer-
tent. Emitte ſpiritū tuū ꝛ creabunt: ꝛ reno-
uabis faciē terre. Sit gloria dñi in ſeculū: le-
tabit dñs in operib⁹ ſuis. Qui reſpicit terrā
ꝛ facit eā tremere: qui tangit montes ꝛ fumi
gant. // Cantabo dño in vita mea: pſallam deo infra.145.
meo q̄diu ſum. Jocundū ſit ei eloquiū meū
ego vero delectabor in dño. Deficiant peccatores
a terra ꝛ iniqui ita vt non ſint: benedic ani-
ma mea domino. ℂ Alleluia. ℂCIIII

COnfitemini dño ꝛ inuocate no-
men eius: annūciate inter gen
tes opera ei⁹. Cantate ei ꝛ pſal 1.par.16.b
lite ei: narrate omnia mirabi-
lia ei⁹. Laudamini i noīe ſctō
eius: letet cor querentiū dñm.
Querite dñm ꝛ cōfirmamini: querite faciē
eius ſemp. Memētote mirabiliū eius q̄ fecit: Eſa.12.b.
pdigia eius ꝛ iudicia oris eius. Semē habra-
am ſerui eius: filij iacob electi eius. Jpſe dñs
deus nr: in vniuerſa terra iudicia eius. Me-
mor fuit in ſeculū teſtamenti ſui: verbi qđ mā
dauit in mille generatiōes. Qđ diſpoſuit ad
habraam ꝛ iuramēti ſui ad iſaac. Et ſtatuit
illud iacob in preceptū: ꝛ iſrael in teſtamētū
eternū. Dicēs tibi dabo terrā chanaam: funi
culū hereditatis vre. Cū eſſent numero+ breui al's+ breuibus
pauciſſimi ꝛ incole eius. Et ptranſierunt de
gente in gentem: ꝛ de regno ad populū alte
rū. Non reliq̄t hoiem nocere eis: ꝛ corripuit

1.par.19.c. ꝑ eis reges./ Nolite tángere chriſtos meos:
τ in ꝓphetis meis nolite malignari. Et voca-
uit famē ſup terrã: τ omne frumentũ panis
cõtriuit. Miſit añ eos virũ: in ſeruũ venunda
tus eſt ioſeph. Humiliauerũt in cõpedibus pe
al's + ala des eius férrũ pertranſijt + animam eius: do
neç veniret verbũ eius. Elóquiũ domini inflã
mauit eum miſit rex ſóluit eũ: princeps popu
lorũ τ dimiſit eũ. Conſtituit eũ dñm domus
ſue: τ principē omnis poſſeſſionis ſue. Ut eru-
díret principes eius ſicut ſemetipſuz: τ ſenes
eius prudentiaz docéret. Et intráuit iſraél in
egýptũ: τ iacób áccola fuit in terra chám. Et
áuxit populũ ſuuz vehemẽter: τ firmauit eum
ſuper inimicos eius. Cõuértit cor eorũ vt odi-
al's + vt rent populũ ei⁹: + τ dolũ fáceret in ſuos eius.
Miſit moýſen ſeruũ ſuũ: aarón quem elégit
ipſum. Poſuit in eis verba ſignórũ ſuorũ: τ ꝓ
digiórũ: in terra chám. Miſit tenebras τ ob-
ſupra. 77. ſcurauit: τ nõ exacerbáuit ſermões ſuos./ Cõ
Exo. 7. d. uértit aquas eorũ in ſánguinē: τ occidit piſces
al's + Et eorũ. + Edidit terra eoꝝ ranas: in penetralib⁹
dedit fraz al's + ce- régũ ipſoꝝ. Dixit τ venit + cynómia τ cýniſes
nomia al's + cino in omnibus finib⁹ eorũ. Póſuit plúuias eoꝝ
mya grandinē: ignē comburéntē in terra ipſorum
Et pcúſſit vineas eorũ τ ficulneas eorũ: τ cõ
p. Guido triuit lignũ finiũ eoruz. Dixit τ vénit locúſta
nč. 10. τ brúchus cuius non erat númerus. Et comé
q. i. ca. re- dit omne fénuz in terra eoꝝ: τ comédit oēm
acrutimini fructũ terre eorũ. Et percúſſit omne primoge
nitũ in terra eorũ: ꝓmitias omnis laboris eo-
al's + in rũ. Et edúxit eos + cum argento τ áuro: τ non
erat in tribubus eoꝝ infirmus. Letáta eſt egy
ptus in profectione eoꝝ: qꝛ incúbuit timor eo
rũ ſup eos. Expándit nubē in ꝓtectiónē eorũ
τ ignē vt lucéret eis ꝑ noctē. Petierũt τ venit
cotúrnix: τ pane celi ſaturáuit eos. Dirúpit
petrã τ fluxérũt aq̃: abiérũt in ſicco flúmina.
Qm̃ mémor fuit verbi ſancti ſui: qđ hábuit
ad habraám púerũ ſuũ. Et eduxit pplm̃ ſuum
in exultatióne: τ electos ſuos in leticia. Et de-
dit illis regiónes géntiũ: τ labores pploꝝ poſ
ſedérũt. Ut cuſtodiát iuſtificationes eius: et
legē eius requirant. ℂ Alla. Alla. ℂ CV

Judith. 3. c. infra. 106 COnfitemini dño qm̃ bon⁹: qm̃
in ſeculũ miſericordia ei⁹. Quis
loquéť potentias dñi: auditas
fáciet oēs laudes eius. Beati q
cuſtodiunt iudicium: τ faciunt
iuſtitiaz in omni tempore. Me
ménto noſtri domine in beneplacito populi
tui: viſita nos in ſalutari tuo. Ad videndum
in bonitate electorũ tuorũ ad letanduz in leti
cia gentis tue: + vt laudéris cum hereditate al's + et
tua./ Peccáuimus cũ patrib⁹ noſtris: iniuſte Judith. 3. d.
égimus iniquitátē fécimus. Patres noſtri in
egýpto nõ intellexérũt mirabilia tua: nõ fue-
runt mémores multitudinis miſericordie tue
Et irritauerũt aſcẽdentes i + mare: mare rú- al's + the ri
brum. Et ſaluáuit eos propter nomen ſuum:
vt notam fáceret potentiam ſuam. Et incre-
pauit mare rúbruz: τ exiccátum eſt: τ deduxit
eos in ábyſſis ſicut in deſerto. Et ſaluáuit eos
de manu odientiũ: τ redémit eos de manu ini
mici. Et opéruit aqua tribulántes eos: vnus Exo. 14. g
et eis non remánſit. Et credidérunt + verbis al's habet + in
eius: τ laudauérunt láudem eius. Cito fecé-
runt obliti ſunt óperum eius: τ non ſuſtinue-
runt cõſiliũ eius. Et cõcupiérũt ꝯcupiſcéntiã
in deſerto: τ tẽtauérunt deum in inaquóſo. Et
dedit eis petitiónē ipſoruz: τ miſit ſaturitatez
in + animas eoruz. Et irritauérunt móyſen in al's + eius
caſtris: aarón ſanctũ dñi./ Aperta eſt terra τ
deglutiuit dathán: τ opéruit ſuper ꝯgregatio-
nem + abyrón. Et exárſit ignis i ſynagoga eo al's + abyran
rũ: flãma cõbúſſit pctóres. Et fecerũt vitulũ
in + oréb: τ adorauérũt ſculptile. Et mutaué- al's + choreb
rũt gloriã ſuaz: in ſimilitudinē vituli: come-
déntis fénũ. Obliti ſunt deũ qui ſaluauit eos:
q fecit magnalia in egýpto: mirabilia in ter-
ra chám: terribilia in mari rubro. Et dixit vt
diſperderet eos: ſi nõ moýſes electus eius ſte
tiſſet in ꝯfractione in cõſpectu eius. Ut auérte
ret iram eius: ne diſperderet eos: τ pro nihilo
habuérunt terram deſiderábilē. Non credi-
dérunt verbo eius: τ murmurauérunt in ta-
bernaculis ſuis: nõ exaudiérũt vocē dñi. Et ele
uáuit manuz ſuam ſuper eos: vt proſterneret
eos in deſérto. Et vt deyceret ſemen eorũ i na
tionib⁹: τ diſperderet eos in regionib⁹. Et ini-
tiati ſunt beelphegór: τ comedérunt ſacrificia
mortuorũ. Et irritauerunt eum in adinuen-
tionibus ſuis: et multiplicáta eſt in eis ruina 2. q. 7. § id cũ balaá
Et ſtetit phínees τ placáuit τ ceſſauit quaſ- 23. q. 4. ca.
ſátio. Et reputatum eſt ei ad iuſtitiam: in ge adhuc gaudi
neratione + et generationem vſq; in ſempi- al's nõ hꝫ + τ
ternum. Et irritauerunt eum ad + aquas cõ al. + aquã
tradictionis: et vexátus eſt moýſes propter
eos: quia exacerbauerunt ſpiritũ eius. Et di-
ſtinxit in labijs ſuis: nõ diſperdidérũt gentes
quas dixit dñs deus illis. Et cõmixti ſunt in-
ter gentes: τ didicérunt ópera eorũ τ ſeruiē-

rũt ſculptilib⁹ eorũ: ⁊ factũ eſt illis in ſcánda
lũ. Et ímolauérũt filios ſuos: ⁊ filias ſuas dæ
mónijs. Et effudérũt ſanguiné innocéntem:
ſanguiné filiorũ ſuorũ ⁊ filiarũ ſuarũ: quas ſa
crificauérũt ſculptilib⁹ chanaám. Et interfe
cta eſt terra in ſanguinib⁹: ⁊ cõtamináta eſt in
operib⁹ eoꝝ: ⁊ fornicati ſunt in adinuẽtiónib⁹
ſuis. Et iratus eſt furóre dñs in pópulũ ſuum
⁊ abominatus eſt hereditáté ſuaꝫ. Et tradidit
eos in manus géntiũ: ⁊ dñati ſunt eorum qui
odérũt eos. Et tribulauérũt eos inimici eoꝝ:
⁊ humiliati ſunt ſub manib⁹ eorũ ſepe libera
uit eos. Ipſi aũt exacerbauérũt eũ in conſilio
ſuo: ⁊ humiliati ſũt in iniquitátib⁹ ſuis. Et vi
alś + audi eos dit cũ tribularẽť: ⁊ + audiuit oratioñeꝫ eoꝝ.
Et mémor fuit teſtaméti ſui: ⁊ penituit eũ ſm
multitudiné miſericordie ſue. Et dedit eos in
miſericordias: in conſpectu omniũ qui cépe
rant eos. Saluos fac nos dñe deus noſter: ⁊ cõ
grega nos de natiónib⁹. Ut cõfiteámur nomi
ni ſancto tuo: ⁊ gloriémur in laude tua. Be
nedictus dñs deus iſraél a ſeculo ⁊ vſqꝫ in ſe
culum: ⁊ dicet omnis populus: fiat fiat.

¶ Alleluia. Alleluia. ¶ CVI

Judith.13 Confitémini dño qñ bon⁹: qm̃
Infra.117. in ſeculũ miſericordia eius. Di
cant qui redépti ſunt dño quos
redémit de manu inimici: de re
gionib⁹ congregáuit eos. A ſo
lis ortu ⁊ occáſu: ab aquilone ⁊
mari. Errauerunt in ſolitúdine in inaquoſo:
viam ciuitátis habitáculi nõ inuenérũt. Eſu
rientes ⁊ ſitientes: anima eorũ in ipſis defécit
Infra eo. // Et clamauérũt ad dñm cũ tribularẽť: ⁊ de
neceſſitatib⁹ eoruꝫ eripuit eos. Et dedúxit eos
in viam rectã: vt irent in ciuitaté habitationis
Infra eo. // Confiteánť dño + miſericordie eius: ⁊ mira
alś + miſericordia eſt ablatiuꝰ caſus bilia eius filijs hoĩum. Quia ſatiáuit animaꝫ
inánẽꝫ: ⁊ animã eſuriénté ſatiauit bonis. Se
déntes ĩ tenebris ⁊ in vmbra mortis: vinctos
in mendicitáte ⁊ ferro. Quia exacerbauerũt
elóquia dei ⁊ conſiliuꝫ altiſſimi irritauérunt.
Et humiliatũ eſt in laboribus cor eoꝝ: ⁊ infir
ſupra eo. mati ſunt nec fuit qui adiuuaret. // Et clama
infra eo. uérũt ad dñm cum tribularẽť: ⁊ de neceſſi
tatib⁹ eorũ liberáuit eos. Et edúxit eos de te
nebris ⁊ vmbra mortis: ⁊ vincula eorũ diru
alś + miſericordie pit. Confiteanť dño + miſericordie eius: ⁊ mi
rabilia eius filijs hominũ. Quia cõtríuit por
tas éreas: ⁊ vectes férreos cõfregit. Suſcepit
eos de via iniquitatis eoruꝫ: ꝓpter iniuſtitias

eni ſuas humiliati ſunt. Omnẽ eſcã abomina
ta eſt anima eorũ: ⁊ appropinquauerunt vſqꝫ
ad portas mortis. // Et clamauerũt ad dñm cũ ſupra eo.
tribularẽť: ⁊ de neceſſitatibus eoꝝ liberáuit ⁊ infra eo.
eos. Miſit verbũ ſuũ ⁊ ſanauit eos: ⁊ eripuit
eos de interitionib⁹ eoꝝ. // Confiteanť dño mi ſupra eo. infra eo.
ſericordie eius: ⁊ mirabilia ei⁹ filijs hominũ. alś + miſericordia
Et ſacrificẽt ſacrificiũ láudis: ⁊ annúncient alś + operationes
ópera eius in exultatione. Qui deſcéndũt ma
re in náuib⁹: faciéntes + operationeꝫ in aquis
multis. Ipſi vidérũt ópera dñi: ⁊ mirabilia
ei⁹ in ꝓfúndo. Dixit ⁊ ſtetit ſpũs ꝓcélle: ⁊ ex
altáti ſunt flúctus eius. Aſcẽdũt vſqꝫ ad ce
los: ⁊ deſcẽdũt vſqꝫ ad abyſſos: aĩa eoꝝ in ma
lis tabeſcebat. Turbati ſũt ⁊ moti ſũt ſicᵭ ébri⁹
⁊ oĩs ſapiẽtia eoꝝ deuoráta eſt. Et clamauérũt
ad dñm cũ tribularẽť: ⁊ de neceſſitatib⁹ eoꝝ
edúxit eos. Et ſtatuit ꝓcellã eius in aurã: ⁊ ſi ſupra eo.
luérũt flúctus eius. Et letati ſunt qꝛ ſiluérunt
⁊ dedúxit eos in portũ voluntatis eorũ. // Con ſupra eo.
fiteanť domino + miſericordie eius: ⁊ mirabi alś + miſericordia
lia ei⁹ filijs hominũ. Et exáltẽt euꝫ in eccleſia
plébis: + ⁊ in cáthedra ſeniorũ láudent eum. alś nõ ħꝫ +
Póſuit flúmina in deſértũ: ⁊ exitus aquaruꝫ
in ſitim. Terrã fructiferã in ſalſuginẽ: a mali
cia inhabitántiũ in ea. Poſuit deſertũ in ſtã
gna aquarũ: ⁊ terrã ſine aqua ĩ éxitus aquaꝝ
Et collocáuit illic eſurientes: ⁊ cõſtituerũt ci
uitaté habitationis. Et ſeminauérũt ágros et
plãtauerũt vineas: ⁊ fecérũt fructũ natiuita
tis. Et bñdixit eis ⁊ multiplicati ſunt nimis:
⁊ iumenta eoꝝ non minoráuit. Et pauci facti
ſunt: ⁊ vexáti ſunt a tribulatione maloꝝ ⁊ do
lore. Effúſa eſt cõtẽtio ſup ꝑncipes: ⁊ errare fe
cit eos in inuio ⁊ nõ in via. Et adiuuit páupe
ré de inopia: ⁊ póſuit ſicut oues familias. // Ui Job.22.
débũt recti ⁊ letabúntur: ⁊ omnis iniquitas
+ oppilábit os ſuum. Quis ſápiens ⁊ cuſtódiet alś + oppilauit
hec: ⁊ intelliget miſericordias domini.

¶ Allã. Canticũ pſalmi ipſi dauid. ¶ CVII

Parátũ cor meuꝫ deus + parátũ ſupra. 56. alś + paratum cor meum
cor meuꝫ: cantabo ⁊ pſallam in
gloria mea. Exúrge pſalteriuꝫ
⁊ cithara: exurgã diluculo. Cõ
fitebor tibi in pplis dñe: ⁊ pſal
lã tibi in nationib⁹. Quia ma
gna eſt ſup celos miſericordia tua: ⁊ vſqꝫ ad nu
bes veritas tua. Exaltare ſuper celos de⁹: ⁊ ſu
per omné terrã gloria tua: liberenť dilecti tui
Sáluũ fac dextera tua ⁊ exaudi me: deus locu
tus eſt in ſancto ſuo. Exultábo ⁊ diuidã ſichi

mā: ⁊ ꝯuallē tabernaculórum dimetiar. Me⁹ eſt galaád ⁊ meus eſt manaſſes: ⁊ effraim ſuſcéptio capitis mei. Júda rex meus: moáb lébes ſpei mee. In idumeā extendā calciamēntū meū: mihi alenigene amici facti ſūt. Quis dedúcet me ī ciuitatē munitā: qs dedúcet me vſq; in idumēā. Nonne tu de⁹ q repuliſti nos ⁊ nō exibis deus in virtutib⁹ nr̃is. Da nobis auxiliū de tribulatione: q: vana ſalus hoīs. In deo faciem⁹ v̄tutē: ⁊ ipſe ad nihilū dedúcet inimicos nr̃os.

¶ In finē pſal. dauid. ¶ CVIII

DEus laudem meam ne tacueris: quia os peccatoris ⁊ os doloſi ſuper me apertum eſt. Locuti ſunt aduerſuz me lingua doloſa: ⁊ ſermónib⁹ ódij circūdedérūt me: et expugnauérūt me gratis. Pro eo vt me diligerent detrahebāt mihi: ego aūt orābā. Et poſuérūt aduerſuz me mala ꝓ bonis: ⁊ odium ꝓ dilectione mea. Cōſtitue ſuper eū peccatorē ⁊ diábolus ſtet a dextris eius. [a] Cum iudicāt́ exeat ꝯdemnāt⁹: ⁊ orō eius fiat ī pctm̄. [b] Fiāt dies eius pánci: ⁊ epiſcopátū ei⁹ accipiat álter. Fiant filij ei⁹ órphani: ⁊ vxor eius vidua. Nutántes tranſferant́ filij eius + ⁊ médicent eijciant́ de habitationib⁹ ſuis. [c] Scrutet́ ſenerátor oēm ſubſtantiā eius: ⁊ diripiant alieni labóres eius. Nō ſit illi adiutor: nec ſit q miſereátur pupillis eius. Fiant nati eius in interituz: in generatione vna deleátur nomen eius. [d] In memoriā redeat iniquitas patruz eius in cōſpectu dn̄i: ⁊ peccatū matris eius non deleatur. Fiant contra dn̄m ſemper: ⁊ diſpéreat de terra memoria eorū: pro eo q̄ non eſt recordátus fácere miſericordiaz. Et perſecutus eſt hoīem inopez ⁊ mendicū: ⁊ compunctū corde mortificáre. Et dilérit maledictionem ⁊ vénit ei: ⁊ nóluit bn̄dictiónez ⁊ elongabit́ ab eo. Et induit maledictiónem ſicut veſtiméntuz: ⁊ intráuit ſicut aq̄ ī interiora ei⁹: ⁊ ſicut óleuz ī oſſib⁹ ei⁹. Fiat ei ſicut veſtimētū quo + opit́: ⁊ ſicut çóna q̄ ſemꝑ ꝑcingit́. Hoc opus eoꝝ q detrahunt mihi apud dn̄m: ⁊ q loquuntur mala aduerſus aīam meā. Et tu dn̄e fac mecuz propter nomē tuū: q: ſuáuis eſt miſericordia tua. Libera me q: egén⁹ ⁊ páuꝑ ſuz ego: ⁊ cor meum cōturbátū eſt intra me. Sicut vmbra cuz declinat ablátus ſum: ⁊ excúſſus ſum ſicut locuſte. Génua mea infirmata ſunt a ieiúnio ⁊ caro mea immutata eſt propter óleuz. Et ego factus ſum opprobriū illis vidérūt me ⁊ mouerunt capita ſua. Adiuua me dn̄e deus meus ſaluū me fac ꝓpter miſericordiā tuā. Et + ſciēt quia manus tua hec: ⁊ tu dn̄e feciſti eaz. Maledicēt illi ⁊ tu benedices: qui inſúrgūt in me cōfundant́ ſeruus aūt tuus letábit́. Induantur qui detrahunt mihi pudóre: ⁊ operiantur ſicut + diploide cōfuſione ſua. Cōfitebor dn̄o nimis in ore meo: ⁊ in medio multorū laudábo eum. Quia áſtitit a dextris páupis: vt ſaluam fáceret a perſequentib⁹ aīam meā.

¶ Pſalmus ipſi dauid. ¶ CIX

a δ pe. di. 3. ca. nihil. Act. i. d.
b di. 66. c. porro.
als nō hz + ⁊
c di. 23. ca. in nomine dn̄i
d δ pe. di. 4. ca. quia vere §. q̄ illum

als + operitur.
als + locuſta
als + deploide

mat. 22.d. Dixit dñs dño meo: ſede a dextris
heb. 10. c. meis.[a] Donec ponam inimicos
1. co. 15. c. tuos: ſcabellū pedū tuoꝝ. Uirgā
heb. 7. c. virtutis tue: emittet dñs ex ſion:
30. q. 5. § dñare in medio inimicoꝝ tuoꝝ.
his ita Tecū pncipiū in die virtutis tue in ſplēdoꝛib⁹
de q̃ ſi z. ſctóꝝ: ex vtero ante luciferū génui te. // Iura-
. qd dicit uit dñs ⁊ nō penitébit eū: tu es ſacerdos ine-
heb. 7. c. ternū ſm oꝛdinē melchiſedéch. Dñs a dex-
de iure iu tris tuis: cōfregit in die ire ſue reges. Iudicā
ran. c2. ⁊ ſi bit in natiónib⁹ implebit ruinas cōquaſſábit
chriſtus cápita in tra multoꝝ. De torrēte i via + bibit:
de ꝯſe. di. ppterea exaltabit caput. ℭ All'. Aleph. ℭ CX
. ca ſacer- Confitébor tibi dñe Beth. in
dos q ñ. toto corde meo: in ꝯſilio iuſtoꝝ
int legit. ⁊ ꝯgregatióne. Gimel. Ma
a. g. vene gna opera dñi: Daleth. exqſi
rabilem ta in oēs volūtates eius. He.
+ bibet Cōféſſio ⁊ magnificentia opus
ſupra. 9. et eius: Uau. ⁊ iuſtitia eius manet in ſeculū
infra. 137. ſeculi. Saen. Memoriā fecit mirabiliū ſuo
54. di. ca. rū Heth. miſericoꝛs ⁊ miſerator dñs: Theth.
ſi eſcā dedit timentib⁹ ſe. Ioth. Memoꝛ erit
in ſeculū teſtamēti ſui: Caph. virtutem ope
rū ſuoꝛū annūciabit pplo ſuo. Lameth. Ut
det illis hereditātē géntiū: Mem. ópera
Iob. 28. d. manuū ei⁹ véritas ⁊ iudíciū. Nun. Fidelia
puer. 1. a. oīa mandata eius: Samech. ꝯfirmata in ſé
1. 9. b. culū ſeculi: Eyn. facta in veritate ⁊ eqtate.
ſe nō hȝ Phe. Redēptionē miſit + dñs pplo ſuo: Za
+ odis dik vel Sade. mandauit in eternū teſtamētū
Eccl. 1. b. ſuū. Coph. / Sanctū ⁊ terribile nomē eius:
Res. initiū ſapie timoꝛ dñi. Syn vl' Schin.
Intelléctus bonus oībus faciētib⁹ eū. Thau.
laudatio eius manet in ſeculū ſeculi ℭ All'a.
Reuerſiōis aggei ⁊ ȥacharie. ℭ CXI. Aleph.
Beatus vir q timet dñm: Beth.
in mandatis eius volet nimis.
Gimel. Potēs in terra erit ſe-
men eius: Daleth. generatio
rectóꝝ bñdicet. He. Gloꝛia et
diuitie in domo ei⁹: Uau. ⁊ iuſtitia eius má
net in ſeculū ſeculi. Saen. Exoꝛtū eſt in té-
nebris lumē rectis: Heth. miſericoꝛs ⁊ mi-
ſeratoꝛ ⁊ iuſtus. Teth. Iocūdus hō qui mi-
ſeret ⁊ cōmodat: Ioth. diſpónet ſermones
ſuos in iudicio: Caph. q: ineternū nō cōmo
uébit. Lameth. In memoꝛia eterna erit iu
ſtus: Mem. ab auditione mala nō timébit.
Nun. Paratū coꝛ ei⁹ ſpare i dño: Samech.
cōfirmatū eſt coꝛ eius; nō cōmouebit Eyn.

donec deſpiciat inimicos ſuos. Phe. Diſper 2. coꝛ. 9. c.
ſit dedit paupéribus. Zadik vel Sade. iuſtitia di. So. § in
ei⁹ mánet in ſeculū ſeculi: Coph. coꝛnu ei⁹ ipſa.
exaltábit in glīa. Res. Pctóꝛ vidébit ⁊ ira-
ſcétur Syn vel Schin. dentib⁹ ſuis frémet ⁊
tabeſcet: Thau. deſidériū peccatoꝛū peribit.
ℭ All'a. All'a. ℭ CXII
Laudate puéri dñm: laudate no infra. 114
men dñi: [a] Sit nomē dñi bñdi- Ior. 1. e.
ctū: ex hoc nunc ⁊ vſq̧ in ſecu- a 26. q. 6.
lum. A ſolis oꝛtu vſq̧ ad occá- ca. mini-
ſū: laudábile nomē dñi. Excél ſtrare.
ſus ſuper oēs gētes dñs: ⁊ ſuper celos glīa ei⁹.
Quis ſicut dñs deus noſter: q in altis hītat: ⁊
hūilia réſpicit in celo ⁊ in terra. Súſcitans a
terra inopē: ⁊ de ſtercoꝛe erigēs páuperē. Ut
collocet eū cū pꝛincipib⁹: cū pꝛincipib⁹ ppli
ſui. Qui habitare facit ſterilē in domo: matrē
filioꝛū letántē. ℭ All'a. All'a. ℭ CXIII
In exitu iſraél de egýpto: dom⁹ Exo. 13. a
iacób de pplo bárbaro. Facta ē
iudea ſctificatio ei⁹: iſraél ptās
eius.[a] Mare vidit ⁊ fúgit: ioꝛdá a de ꝯſe.
nis ꝯuérſus eſt retroꝛſū. Mon di. 2. care-
tes exultauerūt vt arietes: ⁊ col uera.
les ſicut agni ouiū. Quid eſt tibi mare q fugi
ſti: ⁊ tu ioꝛdanis quia conuerſus es retroꝛſū.
Montes exultaſtis ſicut arietes: ⁊ colles ſicut
ágni óuiū. A facie dñi mota eſt terra: a facie
dei iacob. Qui cōuertit petrā in ſtágna aqua-
rū: ⁊ rupē in fontes aquarū. Non nobis dñe infra. 13?
non nobis: ſed noī tuo da gloꝛiā. [b] Super miſe b 23. q. 5.
ricoꝛdia tua ⁊ veritate tua: ne qñ dicant géntes ca. ſi.
vbi eſt deus eoꝝ. Deus autē noſter in celo: oīa infra. 134.
quecūq̧ voluit fecit. Simulacra gentiū argén Sa. 15. b.
tum ⁊ aurū: opera mánuū hoīū. Os habēt ⁊
non loquent: oculos habēt ⁊ nō vidébūt. Au-
res hábent ⁊ nō aúdient: náres habēt ⁊ non
odoꝛábunt. Manus habent ⁊ nō palpábunt: infra. 134.
pedes habēt ⁊ nō ambulabūt nō clamabūt in
gutture ſuo. Similes illis fiant qui fáciūt ea:
⁊ oēs q cōfidūt in eis. Dom⁹ iſraél ſperáuit in
dño: adiutoꝛ eoꝝ ⁊ protéctoꝛ eoꝛū eſt. Domus
aarón ſperáuit in domino: adiútoꝛ eoꝛū ⁊ pꝛo-
téctoꝛ eoꝛū eſt. Qui timent dominū ſperaue-
runt in domino: adiútoꝛ eoꝛū ⁊ pꝛotectoꝛ eoꝝ
eſt. Dominus mémoꝛ fuit noſtri: ⁊ benedixit
nobis. Benedixit dómui iſraél benedixit do-
mui aarón. Benedixit oībus qui timēt dñm:
puſillis cum maióꝛibus. Adyciat dñs ſup vos
ſuper vos ⁊ ſuper filios veſtros. Benedicti vos

+ a domino qui fecit celuꝫ ꝛ terraꝫ. Celuꝫ celi dño: terraꝫ autē dedit filijs hoium. Non mor tui laudabunt te dñe: neqꝫ oēs q deſcēdūt in infernuꝫ. Sed nos qui viuimus benedicimus dño: ex hoc nūc ꝛ vſqꝫ in ſeculū. ℭ Alleluia.

Dilexi qm̄ exaudiet ℭ CXIIII dñs: vocē orōnis mee. Quia inclinauit aurem ſuaꝫ mihi: ꝛ in diebus meis + inuocabo. Circūdederunt me dolores mortis: ꝛ pericula inferni inuenerūt me. Tribulationeꝫ ꝛ doloreꝫ inueni: ꝛ nomen dñi + inuocaui. O dñe libera aiam meaꝫ. Miſericors dñs ꝛ iuſtus: ꝛ deus noſter miſeretᷣ. Cuſtodiens paruulos dñs: hūiliatus ſum ꝛ liberauit me. Conuertere aia mea in requiē tuā: q: dñs bñfecit tibi. Quia eripuit aiam meaꝫ de morte: oculos meos a lachrymis: pedes meos a lapſu. Placebo dño in regione viuoꝝ.

ℭ Alleluia. ℭ CXV

Credidi propter quod locut⁹ ſuꝫ: ego autē hūiliatus ſum nimis. Ego dixi in exceſſu meo: oīs homo mendax. Quid retribuam dño: pro oībus q̄ retribuit mihi. Caliceꝫ ſalutaris accipiaꝫ: ꝛ nomē dñi inuocabo. Uota mea dño reddaꝫ corā oī populo ei⁹: precioſa i cōſpectu dñi mors ſctōꝝ ei⁹. O dñe q: ego ſuus tuus: ego ſeruus tu⁹ ꝛ filius ancille tue. Dirupiſti vincula mea: tibi ſacrificabo hoſtiam laudis: ꝛ nomen dñi inuocabo. Uota mea dño reddā in cōſpectu oīs populi eius: in atrijs domus dñi in medio tui hierlm.

ℭ All'a. All'a. ℭ CXVI

Laudate dñm oēs gētes: laudate euꝫ omnes populi. Qm̄ confirmata eſt ſup nos miſericordia ei⁹: ꝛ veritas dñi manet ineternū.

ℭ All'a. All'a. ℭ CXVII

Confitemini dño qm̄ bon⁹: qm̄ in ſeculū miſericordia ei⁹. Dicat nūc iſrael qm̄ bonus: qm̄ in ſeculū miſericordia eius. Dicat nūc domus aaron: qm̄ in ſeculū miſericordia eius. Dicant nūc qui timēt dñm: qm̄ i ſeculū miſericordia ei⁹. De tribulatione inuocaui dñm: ꝛ exaudiuit me i latitudine dñs. Dominus mihi adiutor non timebo quid faciat mihi hō. Dñs mihi adiutor: ꝛ ego deſpiciaꝫ inimicos meos. Bonum eſt confidere in dño: q̄ꝫ cōfidere in hoie. Bonuꝫ ē ſpare in dño: q̄ꝫ ſpare in principib⁹. Omnes gentes circundederūt me: ꝛ in nomine dñi quia vltus ſum in eos. Circundantes circūdederūt me: ꝛ i nomie domini quia vltus ſum in eos. Circūdederunt me ſicut apes. ꝛ exarſerunt ſicut ignis in ſpinis: ꝛ in nomine domini q: vltus ſum in eos. Impulſus euerſus ſum vt caderem: ꝛ dñs ſuſcepit me. Fortitudo mea ꝛ + laus mea dñs: ꝛ factus eſt mihi in ſalutē. Uox exultationis ꝛ ſalutis: in tabernaculis iuſtoꝝ. Dextera dñi fecit virtuteꝫ dextera dñi exaltauit me: dextera domini fecit virtutem. Non moriar ſed viuam: ꝛ narrabo opera dñi. Caſtigans caſtigauit me dominus ꝛ morti nō tradidit me. Aperite mihi portas iuſtitie + ingreſſus in eas confitebor dño: hec porta dñi iuſti intrabunt in eaꝫ. Cōfitebor tibi qm̄ exaudiſti me: ꝛ factus es mihi in ſalutem. Lapideꝫ quē reprobauerūt edificantes: hic factus eſt in caput anguli. A dño factū eſt iſtud: + ꝛ eſt mirabile in oculis noſtris. Hec eſt dies quā fecit dñs: exultemus ꝛ letemur i ea. O dñe ſaluuꝫ me fac: o domine + bene proſperare: benedict⁹ qui + venit in nomine dñi. Benedixim⁹ vobis de domo domini: deus dominus ꝛ illuxit nobis. Conſtituite dieꝫ ſolennem in condenſis: vſqꝫ ad cornu altaris. De⁹ meus es tu ꝛ confitebor tibi: deus meus es tu ꝛ exaltabo te. Confitebor tibi quoniā exaudiſti me: ꝛ factus es mihi i ſalutē. Cōfitemini dño qm̄ bonnus: qm̄ in ſeculuꝫ miſericordia eius.

ℭ All'a. Aleph doctrina. ℭ CXVIII

Beati imaculati i via: q ambulāt i lege dñi. Aleph. Beati qui ſcrutanᷣ teſtimōia ei⁹: i toto corde exqrūt eū. Aleph. Nō eni q operanᷣ iniqtatē: i vijs ei⁹ ābulauerūt. Aleph. Tu mādaſti: mādata tua cuſtodiri nimis. Aleph. Utinā dirigātur vie mee: ad cuſtodiēdas iuſtificatōes tuas. Aleph. Tūc nō cōfundar cuꝫ pſpexero in oībus mādatis tuis. Aleph. Cōfitebor tibi i directōe cordis: i eo q dididici iudicia iuſtitie tue. Aleph. Juſtificationes tuas cuſtodiā: nō me derelinq̄s vſqꝫquaqꝫ. ℭ Beth: dom⁹ vl' ꝯfuſio

In q corrigit adoleſcētior viā ſuā: i cuſtodiēdo ſermōes tuos. Beth. In toto corde meo exqſiui te: ne repellas me a mādatis tuis. Beth. In corde meo abſcōdi elōqa tua: vt nō peccē tibi. Beth. Bñdict⁹ es dñe: doce me iuſtifica

tiões tuas. Beth. In labijs meis pnūciaui oia iudicia oris tui. Beth. In via teſtimonioꝝ tuoꝝ delectat⁹ ſuȝ: ſicut in oībus diuitijs Beth. In mādatis tuis exercebor: ⁊ cōſiderabo vias tuas. Beth. In iuſtificatiōib⁹ tuis meditabor nō obliuiſcar ſermones tuos.

vl. ſꝫ ca. oés.

¶ Gymel: plenitudo vel retributio.

Retribue ſeruo tuo viuifica me: ⁊ cuſtodiā ſermões tuos. Gymel. Reuela oculos meos: ⁊ ɔſiderabo mirabilia de lege tua. Gymel. Incola ego ſuȝ i terra nō abſcōdas a me mādata tua. Gymel. Cōcupiuit aīa mea deſiderare iuſtificatiões tuas: in oī tēpore. Gymel. Increpaſti ſuꝑbos maledicti q declināt a mādatis tuis Gymel. Aufer a me opprobriū ⁊ cōtēptū: qꝛ teſtimōia tua exqſiui. Gymel. Etenīȝ ſederunt principes ⁊ aduerſuȝ me loquebānt: ſeruus aūt tuus exercebātur i iuſtificatiōib⁹ tuis. Gymel. Naȝ ⁊ teſtimōia tua meditātio mea + eſt: ⁊ conſiliuȝ meuȝ iuſtificationes tue.

al's nō hꝫ + eſt

¶ Daleth timor vel natiuitas.

Adheſit pauimēto aīa mea: viuifica me ſm ꝟbū tuū. Daleth. Uias meas enūciaui ⁊ exaudiſti me: doce me iuſtificatiōes tuas. Daleth. Uiaȝ iuſtificationuȝ tuaꝝ iſtrue me: ⁊ exercebor in mirabilib⁹ tuis. Daleth. Dormitauit aīa mea pre tedio: ɔfirma me in verbis tuis. Daleth. Uiaȝ iniqtatis āmoue a me: ⁊ + de lege tua miſerere mei. Daleth. Uiaȝ vitatis elēgi: iudicia tua nō ſuȝ oblit⁹. Daleth. Adheſi teſtimōijs tuis dñe: noli me cōfundere. Daleth. Uiaȝ mādatoꝝ tuoꝝ cucurri: cuȝ dilataſti cor meum.

al's nō hꝫ + de meaꝫ in.

¶ He: eſt vel viuo.

Legeȝ pone mihi dñe viā iuſtificatiōnū tuarū: ⁊ exquirā eam. ſemp. He. Da mihi itellectū ⁊ ſcrutabor legē tuā: ⁊ cuſtodiā illam in toto corde meo. He. Deduc me i ſemitā mādatorū tuoꝝ: qꝛ ipſaȝ volui. He. Inclina cor meū i teſtimōia tua: ⁊ nō in + auariciā. He. Auerte oculos meos ne videāt vanitateȝ: in via tua viuifica me. He. Statue ſeruo tuo eloquiuȝ tuuȝ: in timore tuo. He. Amputa opprobriū meuȝ qd̄ ſuſpicatus ſuȝ qꝛ iudicia tua iocūda. He. Ecce ɔcupiui mādata tua in eqtate tua viuifica me.

al's + auaritia 32.q.5.ca. nec ſolo

¶ Uau: eſt vel ⁊: vel ipſe.

Et + veniat ſup me miſericordia tua dñe: ſalutare tuū ſm eloquiuȝ tuū. Uau. Et reſpōdebo exprobrātib⁹ mihi ꝟbū: qꝛ ſpaui i ſermōib⁹ tuis. Uau. Et ne auferas de ore meo verbū veritatis vſqȝquaqȝ: qꝛ i iudicijs tuis ſupſperaui. Uau. Et cuſtodiā legē tuā ſp: i ſeclm ⁊ i ſeclm ſeclī. Uau. Et ambulābā i latitudine: qꝛ mādata tua exqſiui. Uau. Et loqbar + de teſtimōijs tuis i ɔſpectu regū ⁊ nō ɔfundebar. Uau. Et meditabor in mādatis tuis: que dilexi. Uau. Et leuaui man⁹ meas ad mādata tua q̄ dilexi: ⁊ exercebor in iuſtificationibus tuis.

al's + veniet.

al's + in

¶ Saen: huc vel duc te.

Memor eſto verbi tui ſeruo tuo: i quo mihi ſpem dediſti. Saen. Hec me ɔſolāta eſt i humilitāte mea: qꝛ eloquiū tuū viuificauit me. Saen. Supbi iniq agebāt vſqȝquaqȝ: a lege aūt tua nō declinaui Saen Memor fui iudicioꝝ tuoꝝ a ſeclo dñe: ⁊ cōſolat⁹ ſuȝ. Saen. Defectio tenuit me ꝑ pctōrib⁹ derelinquētib⁹ legē tuā. Saen. Cātabiles mihi erāt iuſtificatiões tue: i loco pregrinatiōis mee. Saen. Memor fui + nocte nominis tui dñe: ⁊ cuſtodiui legē tuā. Saen. Hec facta ē mihi: qꝛ iuſtificatões tuas exqſiui.

al's + viuificabit

al's hꝫ + in.

¶ Heth: Pauor.

Portio mea dñe: dixi cuſtodire legeȝ tuā. Heth. Deprecatus ſum faciem tuam in toto corde meo: miſerere mei ſm eloquium tuū. Heth. Cogitaui vias meas: ⁊ + cōuerti pedes meos in teſtimōia tua. Heth. Paratus ſuȝ ⁊ nō ſuȝ turbatus: vt cuſtodiam mandata tua. Heth. Funes pctōꝝ circūplexi ſunt me: ⁊ legē tuā nō ſuȝ oblit⁹. Heth Media nocte ſurgebā ad ɔfitēdū tibi: ſup iudicia iuſtificatōis tue. Heth. Particeps ego ſuȝ oīuȝ timentiū te: ⁊ cuſtodiētiuȝ mandata tua. Heth. Miſericordia tua dñe plena eſt terra: iuſtificatiōes tuas doce me.

al's + euertis.

vl. 91. ca. ꝑſbiter de cele. mi ſſ ca.i.

ſupra.ꝓ

¶ Teth: bonum.

Bonitatem feciſti cum ſeruo tuo dñe: ſm verbuȝ tuū. Teth. Bonitatē ⁊ diſciplinā ⁊ ſcientiā doce me: qꝛ mādatis tuis credidi. Teth. Priuſqȝ hūiliarer ego delīq: ꝓpterea eloquiū tuū cuſtodiui. Teth. Bon⁹ es tu: ⁊ i bonitate tua doce me iuſtifica-

nes tuas. Teth. Multiplicata eſt ſuper me iniquitas ſuperboꝛum: ego autē in toto coꝛde
aliis nō hꝫ + meo
+ meo ſcrutaboꝛ mandata tua. Teth. Coagulátum eſt ſicut lac coꝛ eoꝛum: ego vero legem tuam meditátus ſum. Teth. Bonum mihi quia humiliáſti me: vt diſcam iuſtificationes tuas. Teth. Bonum mihi lex oꝛis tui: ſuper milia auri et argenti.

Job.10.b. 47. di.ca. oēs
¶ Ioth: confeſſio vel deſolatio.

aliis + et
Manus tue fecerūt me ꝛ plaſmauérūt me: da mihi intellectuꝫ + vt diſcaꝫ mādata tua. Ioth. Qui timent te videbunt me ꝛ letabúntur quia in verba tua ſuperſperaui. Ioth. Cognoui dn̄e quia équitas iudicia tua ꝛ + in veritate + tua humiliaſti me.
aliis nō hꝫ + in
aliis nō hꝫ + tua
Ioth. Fiat miſericoꝛdia tua vt conſolétur me: ſecundum eloquium tuum ſeruo tuo. Ioth. Veniát mihi miſerationes tue ꝛ viuam: quia lex tua meditatio mea eſt. Ioth. Cōfundántur ſuperbi quia iniuſte iniquitatem fecérunt in me: ego autem exercéboꝛ in mādatis tuis. Ioth. Conuertantur mihi timéntes te: ꝛ qui nouérunt teſtimónia tua. Ioth. Fiat coꝛ meum immaculatum in iuſtificationibus tuis vt nō confundar. ¶ Caph: incuruatus.

aliis + ſalutari tuo
aliis nō hꝫ + ꝛ
Defecit in + ſalutare tuum anima mea: + ꝛ in verbum tuum ſuperſperaui. Caph. Defecerunt oculi mei in eloquium tuum: dicentes quando conſolaberis me. Caph. Quia factꝰ ſum ſicut vter in pꝛuina: iuſtificationes tuas non ſuꝫ oblitus. Caph. Quot ſunt dies ſerui tui: quando fácies de perſequentibus me iudicium. Caph. Narrauerunt mihi iniqui fabulationes: ſed non vt lex tua. Caph. Omnia mandata tua veritas: iniqui perſecuti ſunt me ádiuua me. Caph. Paulominꝰ conſúmauerūt me in terra: ego aūt nō dereliqui mandata tua. Caph. Secūdū miſericoꝛdiā tuā viuifica me: ꝛ cuſtódiā teſtimōia oꝛis tui. ¶ Lamech: coꝛ vl' ſtuio: vl' coꝛ ſtuitutis.

In eternuꝫ dn̄e: verbuꝫ tuuꝫ pérmanet i celo. Lamech. In generatione ꝛ generationeꝫ veritas tua: fundaſti terrā ꝛ pérmanet. Lamech. Ordinatione tua pſeuerāt dies qm̄ oia ſeruiūt tibi. Lamech. Niſi ꝙ lex tua meditátio mea eſt: tūc foꝛte periſſeꝫ ī humilitate mea. Lamech. In etérnuꝫ non obliuiſcar iuſtificatiōes tuas: qꝛ i ipſis viuificáſti me. Lamech. Tuus ſuꝫ ego ſáluuꝫ me fac: qm̄ iuſtificationes tuas exquiſiui: Me expectauérunt peccatoꝛes vt pérderēt me: teſtimónia tua intelléxi. Lamech. Omnis cōſummationis vidi fineꝫ: latū mandatum tuuꝫ nimis. ¶ Mem: viſcera: vel ex ipſis. vel ex ītimis vel ignis.
aliis + omni cōſummationi

Quomodo dilexi legem tuam + dn̄e: tota die meditatio mea ē. Mem. Super inimicos meos pꝛudentem me feciſti mandato tuo: qꝛ īeternū mihi ē. Mem. Super oēs docentes me intellexi: qꝛ teſtimōia tua meditatio mea ē. Mem. Super ſenes intellexi: quia mandata tua queſiui. Mem. Ab omni via mala ꝓhibui pedes meos: vt cuſtodiaꝫ verba tua. Mem. A iudicijs tuis nō declináui: quia tu legeꝫ poſuiſti mihi. Mem. Quaꝫ dulcia faucibꝰ meis eloquia tua: ſup mel oꝛi meo. Mem. A mādatis tuis intellexi ꝓpterea odiui omneꝫ viaꝫ iniquitatis. ¶ Nun: vnicus: vel paſcua.
aliis nō hꝫ + dn̄e

Lucerna pédibus meis verbum tuum: ꝛ lumen ſemitis meis. Nun. Iuráui ꝛ ſtátui: cuſtodire iudicia iuſticie tue. Nun. Humiliátꝰ ſuꝫ vſqꝫquaqꝫ dn̄e: viuifica me ſm̄ verbum tuum. Nun: Voluntária oꝛis mei beneplácita fac domine: ꝛ iudicia tua doce me. Nun. Anima mea in manibus meis ſemp: ꝛ legem tuā nō ſum oblitus. Nun. Poſuérunt peccatoꝛes láqueuꝫ mihi: ꝛ de mandatis tuis non erráui. Nun. Hereditate acquiſiui teſtimōia tua ineternū: quia exultatio coꝛdis mei ſunt. Nun. Inclinaui coꝛ meum ad faciendas iuſtificationes tuas ineternuꝫ: pꝛopter retributioneꝫ.
22.q.5.ca. preſens

¶ Sammech. Audi vel firmamentum.

Iniquos odio habui: ꝛ legeꝫ tuā dilexi. Sámech. Adiutoꝛ ꝛ ſuſceptoꝛ meus es tu: + ꝛ in ꝟbuꝫ tuuꝫ ſupſperáui. Sámech. Declináte a me maligni: ꝛ ſcrutáboꝛ mādata dei mei. Sámech. Súſcipe me ſm̄ elóquiū tuū ꝛ viuā: ꝛ nō confundas me ab expectatióne mea. Sámech. Adiuua me ꝛ ſáluus ero: ꝛ meditáboꝛ in iuſtificatiónibus tuis ſemper. Sámech. Spreuiſti omnes diſcedéntes a + iudicijs tuis: qꝛ
aliis nō hꝫ + in
aliis + iuditiis

iniuſta + cogitatio eorum. Sāmech. Preuaricántes reputáui omnes peccatores terre: ideo diléxi teſtimónia tua. Sāmech. Confige timore tuo carnes meas: a iudicijs enim tuis timui. ℭ Eyn: fons viue oculus.

Feci iudiciũ ⁊ iuſtitiã: nõ trãdas me calũniantibꝰ me. Eyn. Suſcipe ſeruũ tuũ in bonũ: nõ calumniẽt me ſuperbi. Eyn. Oculi mei defecerũt in ſalutáre tuũ: ⁊ in elóquiũ iuſtitie tue. Eyn. Fac cum ſeruo tuo ſm̃ miſericordiam tuam: ⁊ iuſtificatiónes tuas dóce me. Eyn. Seruus tuus ſum ego: da mihi intelléctum + vt ſciã teſtimonia tua. Eyn. Tẽpus faciẽdi + dñe: ⁊ diſſipauerunt legem tuam. Eyn. Ideo diléxi mãdata tua: ſuper aurum ⁊ topáзion. Eyn. Proptérea ad omnia mandata tua dirigebar: omnẽ viã iniquã ódio hábui.

ℭ Phe: erraui: vel os aperui.

Mirabilia teſtimonia tua: ideo ſcrutáta eſt ea aĩa mea. Phe. Declarátio ſermonũ tuoꝝ illúminat: ⁊ itellectũ dat paruulis. Phe. Os meũ aperui ⁊ attráxi ſpiritũ: qꝛ mandata tua deſiderabã. Phe. Aſpice ĩ me ⁊ miſerére mei ſecũdũ iudiciũ diligéntiũ nomẽ tuũ. Phe. Greſſus meos dirige ſm̃ elóquiũ tuũ: ⁊ non dñet mei oĩs iniuſtitia. Phe. Rédime me a calúmnijs hoĩuз: + vt cuſtódiã mandata tua. Phe. Faciẽ tuã illúmina ſuper ſeruũ tuũ: et doce me iuſtificatiónes tuas. Phe. Exitus aquaꝝ deduxérũt oculi mei: qꝛ nõ cuſtodiérũt legẽ tuã. ℭ Sade: iuſtitie. vl̃ Sadik: ꝯſolatio

Iuſtus es dñe: ⁊ rectuз iudiciũ tuũ. Sade vel Sadik. Mandaſti iuſtitiã teſtimonia tua: et veritátẽ tuã nimis. Sade vel Sadik. Tabéſcere me fecit зelus meus: qꝛ obliti ſunt verba tua inimici mei. Sade vel Sadik. Ignituз elóquiũ tuũ vehemẽter: ⁊ ſeruus tuus diléxit illud. Sade vel Sadik. Adoleſcẽtulꝰ ſuз ego ⁊ cõtẽptus: iuſtificatiões tuas nõ ſuз oblitus. Sade vel Sadik. Iuſtitia tua iuſtitia ĩeternũ ⁊ lex tua vẽitas. Sade vel Sadik. Tribulatio ⁊ anguſtia inuenérunt me: mandata tua meditatio mea + eſt. Sade vel Sadik. Equitas teſtimonia tua in eternum: intellectũ da mihi ⁊ viuã. ℭ Coph: vocatio vl̃: Kuph ꝯcluſio.

Clamaui ĩ toto corde exaudi me dñe: iuſtificatiónes tuas requiram. Coph vel Kuph. Clamaui ad te ⁊ ſaluũ me fac: vt cuſtodiam mandata tua. Coph vel Kuph. Preuẽni in maturitate ⁊ clamaui: + qꝛ in verba tua ſuperſperaui. Coph vel Kuph. Preuenérũt ocl̃i mei ad te dilúculo: vt meditárer elóqa tua. Coph vel Kuph. Vocẽ meã audi ſm̃ miſericordiã tuã dñe + ⁊ ſm̃ iudiciũ tuũ viuifica me. Coph vel Kuph. Appropiquauérũt pſequẽtes me + iniqtáti: a lege aũt tua lõge facti ſũt. Coph vel Kuph. Própe es tu dñe: ⁊ oẽs vie tue vẽitas. Coph vel Kuph. Initio cognoui de teſtimónijs tuis: qꝛ ĩeternũ fũdaſti ea. ℭ Res caput.

Vide hũilitátẽ meã ⁊ eripe me: qꝛ legẽ tuã nõ ſuз oblitꝰ. Res. Iúdica iudiciũ meũ ⁊ rédime me: ꝑpter eloquiũ tuũ viuifica me. Res. Lõge a peccatoribꝰ ſálus: qꝛ iuſtificatiões tuas nõ exquiſiérũt. Res. Miſericordie tue multe dñe: ſm̃ iudiciũ tuũ viuifica me. Res. Multi q pſequuntur me ⁊ tribulant me: a teſtimonijs tuis non declinaui. Res. Vidi ꝑuaricãtes ⁊ tabeſcẽbaз: quia elóquia tua nõ cuſtodiérunt. Res. Vide qm̃ mandata tua diléxi dñe: in miſericordia tua viuifica me. Res. Principium verborũ tuorũ ꝟitas: + ineternũ oĩa iudicia iuſtitie tue. ℭ Schin: ſup vulnus.

Principes pſecúti ſunt me gratis: ⁊ a verbis tuis formidáuit cor meũ. Schin. Letábor ego ſup eloquia tua: ſicut qui inuenit ſpólia mlt̃a. Schin. Iniqtátẽ ódio hábui ⁊ abominãtꝰ ſuз: legẽ aũt tuã diléxi. Schin. Séptiés ĩ die laudẽ dixi tibi: ſup iudicia iuſtitie tue. Schin Pax multa diligẽtibꝰ legẽ tuã: ⁊ nõ ẽ illis ſcãdalũ. Schin: Expectábaз ſalutáre tuũ dñe: ⁊ mãdata tua diléxi. Schin. Cuſtodiuit aĩa mea teſtimonia tua: ⁊ diléxit ea vehemẽter. Schin. Seruaui mandata tua ⁊ teſtimonia tua: qꝛ oẽs vie mee in ꝯſpectu tuo.

ℭ Thau: errauit vel cõſumauit

Appropinquet deprecatio mea in cõſpectu tuo dñe: iuxta eloquium tuũ da mihi intelléctũ. Thau. Intret poſtulátio mea ĩ cõſpectu tuo: ſm̃ eloquiũ tuũ eripe me. Thau. Eru-

ctábunt labia mea hýmnuȝ cuȝ docúeris me
iuſtificatiões tuas. Thau. Pronũciabit lin-
gua mea elóquiũ tuũ: q: oía mãdata tua équi
tas. Thau. Fiat man⁹ tua vt ſaluet me: qm̃
mãdata tua elégi. Thau. Cõcupiui ſalutare
tuũ dñe: ꝛ lex tua meditátio mea + ẽ. Thau. aſe nõ hȝ + eſt
Uiuet aía mea ꝛ laudábit te: ꝛ iudicia tua ad
iuuábũt me. Thau. Erráui ſicut ouis q̃ ꝑijt
quere ſeruũ tuũ + q: mãdata tua nõ ſuȝ oblit⁹ aſe + dñe
¶ Alleluia. Canticũ graduũ. ¶ CXIX

AD dñm cũ tribularer clamáui: ꝛ ex
audiuit me. Dñe libera aíam meã a
labijs iniq;: ꝛ a ligua doloſa. Quid
detur tibi aut qd apponátur tibi: ad
linguã doloſaȝ. Sagitte potẽtis acúte: cuȝ car-
bonib⁹ deſolatórijs. Heu mihi q: icolát⁹ meus
ꝓlõgat⁹ ẽ: habitáui cũ habitãtib⁹ cedar multũ
incola fuit aía mea. Cũ his q odérũt pacẽ erã
pacific⁹: cũ loqbar illis ipugnábãt me grátis.

(de pe. di. 1 ca. prima cõſolatio ſuꝑ. 117. Joel. 2.)

¶ Canticum graduum. ¶ CXX

LEuáui oculos meos i mõtes: vnde
véniet auxiliũ mihi. Auxiliũ meũ a
dño: q fécit celũ ꝛ terraȝ. Non det i
cõmotiõnẽ pedẽ tuũ: neq; dormitet q cuſtodit
te. Ecce nõ dormitabit neq; dórmiet: q cuſto-
dit + iſrl'. Dñs cuſtodit te: dñs ꝓtéctio tua ſup
manũ dexterã tuã. Per diẽ ſól nõ vret te: neq;
luna p nocté. Dñs cuſtodit te ab omni malo:
cuſtódiat aíam tuã dñs. Dñs cuſtodiat intró-
ituȝ tuũ ꝛ exitũ tuũ: ex hoc nũc ꝛ vſq; i ſeculũ.

(Oſe. 5. a aſe + te)

¶ Canticum graduum. ¶ CXXI

LEtatus ſum in his que dicta ſunt
mihi: in domũ dñi ibim⁹. Stãtes
erant pedes noſtri: in átrijs tuis
hierlm. Hierlm q̃ edificãt vt ciui
tas: cui⁹ ꝑticipatio ei⁹ in idipſuȝ.
+ Illuc eni aſcẽdérũt trib⁹ trib⁹ dñi teſtimo-
niũ iſraél: ad ꝯfitẽdũ noi dñi. Quia illic ſede-
runt ſedes in iudicio: ſedes ſup domũ dauid
Rogate q̃ ad pacẽ ſunt hierlm: ꝛ abũdãtia di
ligẽtibus te. Fiat pax in ꝟtute tua: ꝛ abũdãtia
in turribus tuis. Propter fratres meos ꝛ pro-
ximos meos: loquebar pacem de te. Propter
domuȝ dñi dei noſtri: queſíui bona tibi.

(14. q. 1. ca. Notus — Ro. Illic)

¶ Canticum graduum. ¶ CXXII

AD te leuaui óculos meos: qui
habitas i celis. Ecce ſicut oculi
ſeruoꝝ: in manib⁹ dñoꝝ ſuoꝝ.
Sicut oculi ancille in manibus
dñe ſue ita oculi noſtri ad dñm
deũ nřm donec miſereatur nři
Miſerére nři dñe miſerére nři: q: multũ re-
pléti ſum⁹ deſpectiõe. Quia multũ repléta eſt
aía nřa: opprobriũ abundantibus ꝛ deſpéctio
ſuperbis. ¶ Canticuȝ graduũ. ¶ CXXIII

NIſi quia dñs erat in nobis dicat
nũc iſraél: niſi q: dñs erat in no
bis. Cuȝ exurgerẽt hoĩes in nos
forte viuos deglutiſſent nos. Cuȝ
iraſcerẽt furor eoꝝ in nos: forſi-
tan aqua abſorbuiſſet nos. Tor-
rentẽ ꝑtranſiuit aía noſtra: forſitan ꝑtrãſiſſet
aía nřa aquã intolerábilẽ. Bñdictus domi-
nus: qui non dédit nos in captiónem déntib⁹
eoꝝ. Aía nřa ſicut páſſer erépta eſt: de laqueo
venantium. Láqueus cõtritus eſt: ꝛ nos libera
ti ſumus. Adiutoriũ nřm i nomie dñi: qui fe-
cit celuȝ ꝛ terraȝ. ¶ Canticuȝ graduum.

(g Jo. m. de cler. ca. ſpleriſq; i clemen.)

QUi cõfidunt in ¶ CXXIIII
dño ſicut mõs ſión: nõ cõmoue
bitur ĩeternũ q habitat in hie-
ruſaleȝ. Montes in circúitu ei⁹
ꝛ dñs i circúitu ppli ſui: ex hoc
nũc ꝛ vſq; in ſeclm. Quia nõ re
línquet + dñs virgã pctoꝝ ſup ſortẽ iuſtoꝝ: vt aſe nõ hȝ + dñs
non extẽdant iuſti ad iniqtatẽ man⁹ ſuas. Bñ
fac dñe: bonis ꝛ rectis corde. Declinãtes autẽ
in + obligationes addúcet dñs cuȝ opantib⁹ aſe + pu ritates
iniquitatẽ: pax ſup iſraél. ¶ Canticũ graduũ.

IN cõuertẽdo dñs ¶ CXXV
captiuitatẽ ſión: facti ſum⁹ ſicut
cõſolati. Tunc repletũ eſt gáu-
dio os noſtrũ: ꝛ lingua nřa exul
tatiõe. Tunc dicẽt inter gẽtes:
magnificáuit dñs fácere cum
+ eis. Magnificáuit dñs facere nobiſcũ: facti aſe + his
ſum⁹ letantes. Cõuerte dñe captiuitatẽ noſtrã
ſicut torrens in áuſtro. Qui ſéminant in la-
crimis: in exultatione mẽtent. Euntes ibant
ꝛ flébant + mittentes ſemina ſua. Uenientes aſe + por tantes.
autẽ vénient + cuȝ exultatione portántes mani aſe + in
pulos ſuos. ¶ Canticũ graduũ ſalomonis.

NIſi dñs edificã ¶ CXXVI
uerit domuȝ: inuanũ laborauer-
runt q edificãt eã. Niſi dñs cu-
ſtodierit ciuitatẽ: fruſtra vigilat
qui cuſtodit eã. Uanũ eſt vobis
ante lucẽ ſúrgere: + ſúrgite poſt aſe + ſur gere ꝛ iſni filij mo di.
q̃ ſederitis q mãducatis panẽ doloris. Cuȝ de
derit dilectis ſuis ſomnuȝ: ecce hereditas do-
mini filij merces fructus ventris. Sicut ſagit-
te in manu potentis: ita filij excuſſoꝝ. Bea-

tus vir qui impleuit deſideriū ſuū ex ipſis: nō
cōfundētur cū loquēf inimicis ſuis in porta.

ℭ Canticum graduum. ℭ CXXVII

Beati oēs qui timent dn̄m: q ām
bulant in vijs eius. Labores ma
nuum tuarum quia manducā
bis: beat⁹ es ꝛ bene tibi erit. Vxor
tua ſicut vitis abūdās: in latē
ribus domus tue. Filij tui ſicut
als + nouella ſupra.2. + nouelle oliuarū: in circuitu mēſe tue. Ecce
ſic benedicetur hō: qui timet dn̄m. Bn̄dicat
tibi dn̄s ex ſiō: ꝛ videas bona hierlm oībus
diebus vite tue. Et videas filios filiorum tuo
rum: pacem ſuper iſraēl.

ℭ Canticum graduum. ℭ CXXVIII

Sepe expugnauerūt me a iuuen
tute mea: dicat nunc iſraēl. Se
pe expugnauērūt me a iuuentu
te mea: etenim non potuerunt
als + fabricabant mihi. Supra dorſuz meū + fa
bricauerūt peccatōres: prolon
gauerunt iniquitatez ſuaz. Dn̄s iuſtus conci
det ceruices peccatorū: cōfundantur ꝛ cōuer
tantur retrorſum omnes qui odērunt ſion. Fi
ant ſicut fenū tectorū quod priuſq̄ euellatur
exāruit. De quo nō implēuit manuz ſuaz qui
metet: ꝛ ſinum ſuum qui manipulos colliget
Et nō dixerunt q̄ pteribant bn̄dictio dn̄i ſuper
vos: benediximus vobis in nomine domini.

ℭ Canticum graduum. ℭ CXXIX

de pe.di.ſ. §.denique De profundis clamaui ad te dn̄e:
dn̄e exaudi vocē meā. Fiant au
res tue intendētes: in vocē dep̄
als + iniquitatem cationis mee. Si + iniquitates
obſeruāueris dn̄e: dn̄e qs ſuſti
nebit. Quia apud te ꝓpiciātio
eſt: ꝛ ꝓpter legem tuā ſuſtinui te dn̄e. Suſti
als + verbum. nuit aīa mea ī + verbo ei⁹: ſpāuit anima mea
in dn̄o. A cuſtodia matutina vſq̄ ad noctem:
ſpēret iſrael in dn̄o. Quia apud dn̄m miſeri
cordia: ꝛ copioſa apud euz redemptio. Et ipſe
als + redemit + rēdimet iſraēl ex omnib⁹ iniquitatib⁹ eius.

ℭ Canticum graduum. ℭ CXXX

Domine nō eſt exaltatū cor meū
neq̄ elati ſunt oculi mei. Neq̄
ambulāui ī magnis: neq̄ in mi
rabilibus ſuper me. Si nō hūili
ter ſentiebaz: ſed exaltaui aīam
meaz. Sicut ablactātus eſt ſup
als + matre ſua + matrē ſuā: ita retribūtio in aīaz meā. Spe
ret iſraēl in dn̄o: ex hoc nunc ꝛ vſq̄ in ſeculū.

ℭ Canticum graduum. ℭ CXXXI

Memento dn̄e dauid: ꝛ oīs mā
ſuetudinis eius. Sicut iurāuit
dn̄o: votum vouit deo iacōb. Si
introiero in tabernaculuz dom⁹
mee: ſi aſcēndero in lectū ſtrati
mei. Si dēdero ſomnuz oculis
als + tempori bus meis: ꝛ pālpebris meis dormitatiōnez. Et rē
quiē + tēporib⁹ meis donec inueniā locū dn̄o:
als + iñā tabernaculū deo iacōb. Ecce audiuimus + eā
in effrata: inuēnimus eaz in cāmpis ſilue. In
als + tabernacla ſupe.c.ſ. troibimus in + tabernaculū eius: adorābim⁹
in loco: vbi ſtetērunt pedes eius. Surge domi
ne in rēquiez tuā: tu ꝛ arca ſanctificatōis tue.
i. q. i. §. Domin⁹ de iure iu ran.ca.ſi chriſtus Sacerdotes tui induanf iuſtitiam ꝛ ſancti tui
exūltent. Propter dauid ſeruūz tuū: nō auēr
tas faciem xp̄i tui. Iurāuit dn̄s dauid verita
tem ꝛ nō fruſtrābitur eū: de fructu ventris tui
ponaz ſuper ſedez tuaz. Si cuſtodierint filij tui
teſtamentuz meum: ꝛ teſtimonia mea hec que
docēbo eos. Et filij eorum: vſq̄ in ſeculum ſe
dēbunt ſup ſedez tuam. Qm̄ elēgit dn̄s ſion:
elēgit eaz in hitatiōnez ſibi. Hec rēquies mea
in ſeculuz ſeculi: hic habitabo qm̄ elēgi eam.
Viduaz eius bn̄dicēs bn̄dicā: pāupes eius ſa
turābo pānibus. Sacerdotes eius induam ſa
lutāri: ꝛ ſancti ei⁹ exultatiōne exultābunt. Il
luc ꝓdūcaz cornu dauid: parāui lucērnā xp̄o
meo: Inimicos eius induā confuſiōne: ſuper
ipſum autē efflorēbit ſanctificātio mea. ri.40.ca.

ℭ Canticum graduum. ℭ CXXXII

Ecce q̄ bonū ꝛ q̄ iocūnduz: ha
bitāre fratres in vnū. Sicut vn
guentū in cāpite: qđ deſcēdit in
bārbā bārbā aarōn. Qđ deſcē
dit ī oraz veſtimēti ei⁹: ſicut ros
hermōn q̄ deſcēdit ī mōtez ſiōn.
Qm̄ illic mādāuit dn̄s bn̄dictiōez: ꝛ vitā vſq̄
in ſeculum. ℭ CXXXIII

3. q. i. ca. nulli. 12. q. i. ca. de pe. di. ca. quam ſtibz de ſec. vn. ctione ca. videl.

Ecce nunc bn̄dicite dn̄o: oēs ſui
dn̄i. Qui ſtatis ī domo dn̄i: ī a
trijs dom⁹ dei nr̄i. In noctib⁹ ex
tōllite man⁹ vr̄as ī ſctā: ꝛ bn̄di
cite dn̄o. Bn̄dicat te dn̄s ex ſiō:
q fecit celū ꝛ terrā. ℭ Allā. ℭ CXXXIIII

infra.134. ſup.114.

Laudate nomē dn̄i: laudate ſer
ui dn̄m. Qui ſtatis ī domo dn̄i:
in ātrijs domus dei noſtri. Lau
date dominuz quia bonus do
min⁹: pſāllite nomini eius qm̄
ſuaue. Quoniā iacōb elēgit ſibi

inf.122 ſup.133

dominus: iſraël in poſſeſſionē ſibi. Quia ego
de pe. vi. i ca. omnia die. 10. c. cognoui ꝙ magnus ē dominus: ꝛ deus noſter
pre omnibus diis. Omnia quecūq; voluit do
minus fecit in celo ꝛ in terra: in + mari ꝛ in
aſs + mare. omnibus abyſſis. Educēs nubes ab extremo
terre: fulgura in pluuiā fecit. Qui producit
ventos de theſauris ſuis: qui percuſſit primo
genita egypti ab homine vſq; ad pecus. Et
miſit ſigna ꝛ prodigia in medio tui egypte: in
ſupra 77. ſup. 104. Exo. 12. b. pharaonē ꝛ in oēs ſeruos eius. Qui percuſſit
gentes multas: ꝛ occidit reges fortes. Seon
regem ammoreorū ꝛ og regē baſan: ꝛ omnia
regna chanaam. Et dedit terrā eorū heredita
tem: hereditatem iſraël populo ſuo. Dñe no
men tuū ineternū: domine memoriale tuum
in generationē ꝛ generationē. Quia iudica
bit dominus populū ſuū: ꝛ in ſeruis ſuis de
precabit. Simulacra gentiū argentū ꝛ aurū:
ſupra 113. Sa. 13. b. opera manuū hominū. Os habēt ꝛ nō loquen
tur: oculos habent ꝛ non videbūt. Aures ha
bent ꝛ nō audiēt: neq; enim eſt ſpiritus in ore
aſs + eorū + ipſorū. Similes illis fiāt qui faciūt ea: ꝛ oēs
ſupra 113. qui cōfidūt in eis. Domus iſraël benedicite
aſs + dñs vbiq; i accuſatiuo caſu + dño: domus aaron bñdicite + dño. Domus
leui bñdicite + dño: qui timetis dñm bñdici
te + dño. Benedictus dñs ex ſion: qui habi
tat in hieruſalē. ¶ Alla. Alla. ¶ CXXXV
ſup. 104. & 105. & 106 Confitemini dño qm̄ bonus:
qm̄ in ſeculū miſericordia eius
Cōfitemini deo deorū: qm̄. Cō
fitemini dño dominorū. Qui
facit mirabilia magna ſolus.
Qui fecit celos in intellectu.
Qui firmauit terrā ſuper aquas. Qui fecit lu
minaria magna. Solem in poteſtatē diei. Lu
nam ꝛ ſtellas in poteſtatē noctis. Qui percuſ
ſit egyptū cum primogenitis eorū. Qui edu
xit iſraël de medio eorū. In manu potenti ꝛ
brachio excelſo. Qui diuiſit mare rubrū: in
diuiſiones. Et eduxit iſraël per medium eius.
Et excuſſit pharaonem ꝛ virtutē eius: in ma
ri rubro. Qui traduxit populum ſuū + per de
ſertum. Qui percuſſit reges magnos. Et occi
dit reges fortes. Seon regem ammoreorū.
Et og regem baſan. Et dedit terram eorū here
ditatē. Hereditatem iſraël ſeruo ſuo. Quia in
humilitate noſtra: memor fuit noſtri. Et rede
mit nos: ab inimicis noſtris. Qui dat eſcam
omni carni. Confitemini deo celi. Confitemi
ni dño dñorū: qm̄ ineternū miſericordia eius.
¶ Alleluia. Pſalmus dauid. ¶ CXXXVI

Super flumina babylonis illic de pſe. vi. 1. ca. in duo de pe. vi. 3. ca. in ſalicibus
ſedimus ꝛ fleuimus: dum re
cordaremur tui ſion. In ſalici
bus in medio eius: ſuſpendi
mus organa nr̄a. Quia illic in
terrogauerūt nos qui captiuos
duxerunt nos: verba cantionū. Et qui + ab aſs + adduxerunt
duxerunt nos: hymnū cātate nobis de canti
cis ſion. Quomodo cantabimus canticū do de pe. vi. 3. ca. in ſalicibus
mini: in terra aliena? Si oblitus fuero tui hie
ruſalem: obliuioni detur dextera mea. Adhe
reat lingua mea faucibus meis: ſi non memi
nero tui. Si nō propoſuero + hieruſalē: ī prin aſs + tui
cipio letitie mee. Memor eſto dñe filiorum
edom in die hieruſalē. Qui dicunt exinanite
exinanite: vſq; ad fundamentum in ea. Filia bñdicto ca. in ſalicib⁹
babylonis miſera: beatus qui retribuet tibi re bñdicto ca. in ſalicib⁹
tributionē tuā quā retribuiſti nobis. Beatus
q tenebit ꝛ allidet paruulos + ſuos ad petrā. aſ. + tuos i. q. + ſ. ꝛ
¶ Pſalmus ipſi dauid. ¶ CXXXVII ſupra 9. ꝛ ſup. 110.
Confitebor tibi dñe ī toto corde
meo: qm̄ audiſti + oīa vba oris aſs nō hȝ + eis
mei. In cōſpectu angelorū pſal
lam tibi: adorabo ad templum
ſanctū tuū ꝛ cōfitebor nomini
tuo. Sup miſericordia tua ꝛ ve ſupra 113.
ritate tua: qm̄ magnificaſti ſuper omne nomen
ſanctū tuū. In quacunq; die inuocauero te
exaudi me: multiplicabis in anima mea vir ſupra 101.
tutem. Confiteantur tibi domine omnes re
ges terre: quia audierūt omnia verba oris tui.
Et cantēt in vijs dñi: quoniā magna + eſt glo aſs nō hȝ + eſt
ria domini. Quoniā excelſus dñs ꝛ humilia
reſpicit: ꝛ alta a longe cognoſcit. Si ambula
uero in medio tribulationis viuificabis me:
ꝛ ſuper iram inimicorū meorū extendiſti ma
num tuā: ꝛ ſaluū me fecit dextera tua. Dñs
retribuet + ꝑ me dñe miſericordia tua ī ſecu aſs + propter
lum: opera manuū tuarū ne deſpicias.
¶ In finem pſal. dauid. ¶ CXXXVIII
Domine probaſti me ꝛ cognoui
ſti me: tu cognouiſti ſeſſionem
meam ꝛ reſurrectionē meā.
Intellexiſti cogitationes meas
de longe: ſemitā meā ꝛ funi
culū meū inueſtigaſti. Et oēs
vias meas preuidiſti: quia nō eſt ſermo in lin
gua mea. Ecce domine tu cognouiſti omnia
nouiſſima ꝛ antiqua: tu formaſti me ꝛ poſuiſti
ſuper me manum tuam. Mirabilis facta eſt
ſcientia tua ex me: confortata eſt ꝛ nō potero

ad eã. Quo ibo a ſpũ tuo ⁊ quo a facie tua fu
giam. Si aſcendero ĩ celũ tu illic es: ſi deſcẽ
dero in infernum ádes. Si ſumpſero pennas
meas dilúculo: et habitáuero ĩ extremis ma
ris. Eteni + illuc man⁹ tua deducet me ⁊ tene
bit me dextera tua. Et dixi forſitan tenebre cõ
culcabũt me: ⁊ nox illũinatio + mea in deli
tijs meis. Quia tenebre nõ obſcurabũt a te
et nox ſicut dies illuminábitur: ſicut tenebre
eius ita et lumen eius. Quia tu poſſediſti ré
nes meos: ſuſcépiſti me de vtero matris mee
Confitebor tibi quoniã terribiliter magni
ficatus es: mirabilia ópera tua ⁊ anima mea
cognoſcet nimis. Non eſt occultatuz os meũ
a te qđ feciſti in occulto: ⁊ ſubſtantia mea in
inferioribus terre. Imperfectum meum vidé
runt oculi tui: ⁊ in libro tuo + omnes ſcriben
tur: dies formabunt ⁊ nemo in eis. Mihi au
tez nimis honorificati ſunt amici tui deus: ni
mis confortátus eſt principátus eoruz. Dinu
merábo eos ⁊ ſuper arénam multiplicabũ
tur exurrexi ⁊ adhuc ſum tecum. Si occide
ris deus peccatores viri ſanguinum declináte
a me. Quia dicitis in cogitatione: accipi
ant in vanitate ciuitates + ſuas. Nonne qui
oderunt te domine óderam: ⁊ ſuper inimicos
tuos tabeſcébam. Perfécto ódio óderam il
los: inimici facti ſunt mihi. Proba me deus
⁊ ſcito cor meuz interroga me ⁊ cognoſce ſé
mitas meas. Et vide ſi via iniquitatis in me
eſt: ⁊ deduc me in via eterna.

℄ In finẽ pſal. dauid. ℄ CXXXIX

Eripe me domine ab homi
ne malo: a viro iniquo éripe
me. Qui cogitauerunt iniqui
tates in corde: tota die conſti
tuebant prelia. Acuérunt lin
guas ſuas ſicut + ſerpentes: ve
nenum áſpidum ſub labijs eorum. Cuſtodi
me domine de manu peccatoris + ⁊ ab ho
minibus iniquis éripe me. Qui cogitaué
runt ſupplantare greſſus meos: abſcondérũt
ſuperbi láqueum mihi. Et funes extendé
runt in laqueum: iuxta iter ſcándalum poſué
runt mihi. Dixi domino deus meus es tu: ex
áudi domine vocem deprecationis mee. Do
mine domine virtus ſalutis mee: obumbra
ſti ſuper caput meum in die belli. Non trá
das me domine a deſidério meo peccatori:
cogitauérunt ↄtra me ne derelinquas me ne
forte exaltentur. Caput circúitus eorum: labor
labiorũ ipſorũ operiet eos. Cadẽt ſup eos carbo
nes: in ignẽ deijcies eos: in miſérijs non ſub
ſiſtent. Vir linguóſus non dirigétur in terra:
viruz iniuſtũ mala capiét ĩ intéritu. Cognóui
qꝛ faciet dñs iudiciũ inopis: ⁊ vindictã páu
peruz. Verũtñ iuſti cõfitebunt noĩ tuo: ⁊ ha
bitábunt recti cum vultu tuo.

℄ Pſalmus dauid. ℄ CXL

Domine clamaui ad te exáudi
me: intẽde voci mee cũ clama
uero ad te. Dirigat orõ mea ſicͭ
icẽſuz ĩ conſpectu tuo: eleuatio
manuũ mearũ ſacrificiũ veſpti
nũ. Pone dñe cuſtódiã ori meo: ⁊ óſtiũ circũ
ſtántie lábijs meis. Non declínes cor meũ in
verba malicie: ad excuſándas excuſatiónes in
peccatis. Cum hominibus operantibus iniqui
tátem: ⁊ non communicabo cuz electis eorũ.
Corrípiet me iuſtus in miſericordia ⁊ incre
pábit me: oleuz autez pctõris non impinguet
caput meuz. Qm̃ adhuc ⁊ oratio mea in bene
placitis eoꝝ: abſorpti ſunt iuncti petre iudices
eoruz. Audient verba mea qm̃ potuerunt ſicut
craſſitúdo terre: erúpta eſt ſuper terrã. Diſſipa
ta ſunt oſſa noſtra ſecus + ĩfernũ: qꝛ ad te do
mine dñe oculi mei: in te ſperáui non áuferas
animaz meaz. Cuſtódi me a láqueo quẽ ab
ſcondérunt mihi: ⁊ a ſcandalis operantiũ ini
quitatez. Cádent in + retiáculo eius peccato
res: ſingulariter ſum ego donec tranſeam.

℄ Intellectus dauid cum eſſet in ſpelunca.
Oratio. ℄ CXLI

Voce mea ad dñm clamaui: vo
ce mea ad dñm deprecatus ſuz.
Effundo in conſpectu eius ora
tionez meaz: + ⁊ tribulationez
meaz ante ipſum ꝓnúncio. In
deficiendo ex me ſpm̃ meũ: ⁊ tu cognouiſti ſé
mitas meas. In via hac qua ambulabã abſcõ
derunt láqueuz mihi. Conſiderábã ad dexte
ram ⁊ vidébam: ⁊ non erat qui cognóſceret
me. Perijt fuga a me: ⁊ non eſt qui requirat
animaz meam. Clamaui ad te dñe: dixi tu es
ſpes mea: portio mea in terra viuentium. In
tende ad deprecationez meã: quia humiliatus
ſum nimis. Libera me a perſequentib⁹ me: qꝛ
confortati ſunt ſuper me. Educ de cuſtodia ani
mam meam ad confitenduz nomini tuo: me
expectant iuſti donec retribuas mihi.

Pſalmus dauid qñ perſequebatur eum filius
ſuus abſalon. ℄ CXLII

supra.101 Omine exaudi orōnē meā: aurib⁹ pcipe obſecrationē meā: in veritate tua exaudi me in tua iuſtitia. Et nō intres in + iudiciū cū ſeruo tuo: quia non iuſtificabitur in cōſpectu tuo oīs viuens. Quia perſecutus eſt inimicus animā meam: humiliauit in terra vitā meam. Collocauit me in obſcuris ſicut mortuos ſeculi: ⁊ anxiatus eſt ſuper me ſpiritus meus: i me turbatum eſt cor meū. Memor fui dierū antiquorū: meditat⁹ ſum in oībus operibus tuis in factis manuū tuarū meditabar. Expandi manus meas ad te: anima mea ſicut terra ſine aqua tibi. Velociter exaudi me dñe: defecit ſpiritus meus. Non auertas faciem tuā a me. ⁊ ſimilis ero deſcendentib⁹ in lacū. Auditam fac mihi mane miſericordiā tuā: qꝛ in te ſperaui. Notā fac mihi viam in qua ambulē: qꝛ ad te leuaui animā meā. Eripe me de inimicis meis dñe qꝛ ad te cōfugi: doce me facere voluntatē tuā qꝛ deus meus es tu. Spiritus tuus bon⁹ deducet me in + terrā rectā: ꝓpter nomen tuū dñe viuificabis me i equitate tua. Educes de tribulatiōe aiā meā: ⁊ in miſericordia tua diſperdes + oēs inimicos meos. Et perdes omnes qui tribulant animā meam: qm̄ ego ſeruus tuus ſum.

[Margin: als + in iudicio. re pe.vi.2 ca. — ſupra.101 — als + terra recta — als nō hꝫ + oēs]

℄ Pſal. dauid aduerſus goliath. CCXLIII

ſupra.17. Enedictus dñs meus qui docet manus meas ad prelium: ⁊ digitos meos ad bellū. Miſericordia mea ⁊ refugiū meū: ſuſceptor meus ⁊ liberator me⁹. Protector meus ⁊ in ipſo ſperaui: q ſubdit populū meū ſub me. Dñe quid eſt homo qꝛ innotuiſti ei: aut filius hominis quia reputas eum. Hō + vanitati ſilis factus eſt: dies eius ſicut vmbra pretereunt. Dñe inclina celos tuos ⁊ deſcende: tange montes ⁊ fumigabunt. Fulgura + coruſcationem ⁊ diſſipabis eos: emitte ſagittas tuas ⁊ conturbabis eos. Emitte manū tuā de alto: eripe me ⁊ libera me de aquis multis: ⁊ de manu filiorum alienorū. Quorū os locutū eſt vanitatē: ⁊ dextera eorū dextera iniquitatis. Deus canticū nouum cantabo tibi: i pſalterio decachordo pſallam tibi. Qui das ſalutē regibus: q + redemiſti dauid ſeruū tuum: de gladio maligno eripe me. Et erue me de manu filiorū alienorū quorū os locutū eſt vanitatē: ⁊ dextera eorū dextera iniquitatis. Quorū filij: ſicut + nouelle plantationes in iuuētute ſua. Filie eorum cōpoſite: circūornate vt ſilitudo templi. Promptuaria eorū plena: eructantia ex hoc i illud. Oues eorū fetoſe abūdantes in egreſſib⁹ ſuis: boues eorū craſſe. Non eſt ruina macerie neqꝫ tranſitus: neqꝫ clamor in plateis eorum. Beatū dixerunt populū cui hec ſunt: beatus populus cuius dñs deus eius.

[Margin: ſupra.3. — als + vanitati. Iob.8. re pe.vi.2 ca.8. — als + coruſcationes — als + redemiſti — als + nouella plantationis — al. + craſſi]

℄ Laudatio xp̄i dauid. Aleph. CCXLIIII

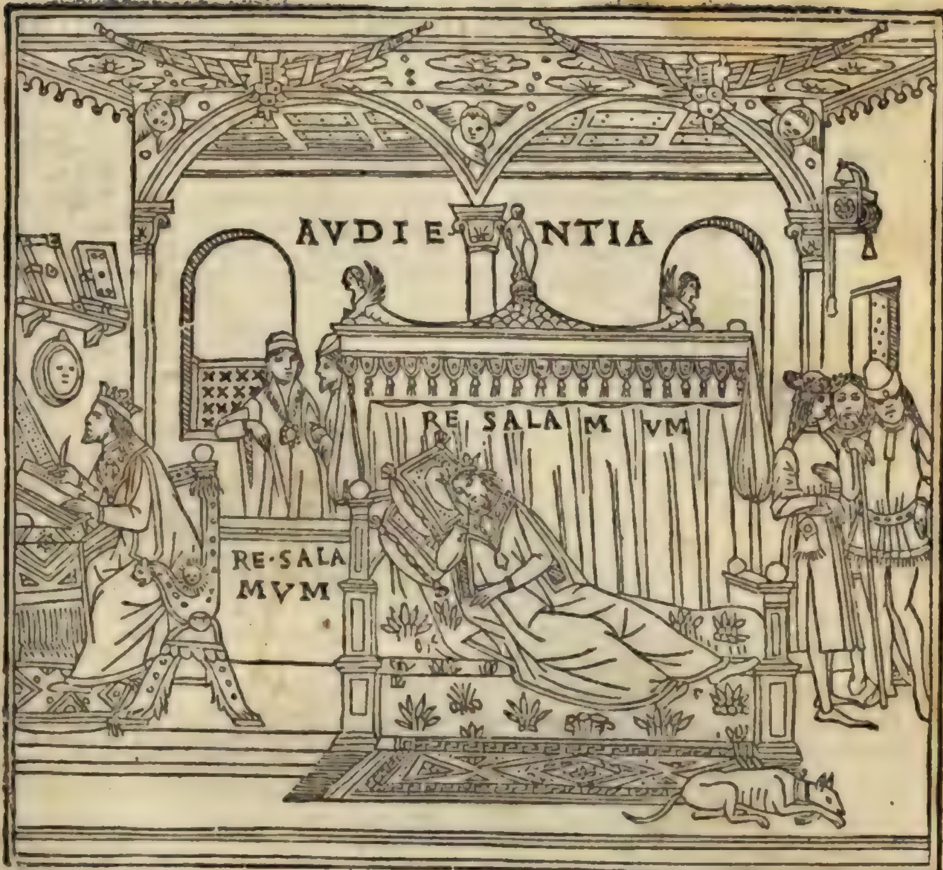
Xaltabo te de⁹ me⁹ rex: ⁊ benedicam noī tuo in ſeculū ⁊ in ſeculū ſeculi. Beth. Per ſingulos dies benedicam tibi ⁊ laudabo nomen tuū in ſeculū ⁊ in ſeculum ſeculi. Gymel. Magnus dominus ⁊ laudabilis nimis: ⁊ magnitudinis eius non eſt finis. Daleth. Generatio ⁊ generatio + laudabunt opera tua: ⁊ potentiam tuam pronunciabunt. He. Magnificentiam glorie ſanctitatis tue loquentur: ⁊ mirabilia tua narrabunt. Vau. Et virtutē terribilium + tuorū dicent: ⁊ magnitudinē tuā narrabunt. Saen vel Zai. Memoriā abūdantie ſuauitatis tue eructabūt: ⁊ iudicia tua exultabunt. Heth. Miſerator ⁊ miſericors domin⁹: patiens ⁊ multū miſericors. Teth. Suauis domin⁹ vniuerſis: ⁊ miſeratiōes eius ſuper omnia opera eius. Ioth. Cōfiteantur tibi domine omnia opera tua: ⁊ ſancti tui benedicant tibi. Caph. Gloriam regni tui dicent: ⁊ potentiam tuam loquent. Lamech. Vt notam faciant filijs hominum potentiam tuam: ⁊ gloriam magnificentie regni tui. Mem. Regnum tuū regnū omniū ſeculorū: ⁊ dñatio tua in omni generatione ⁊ generationem. Nun. Fidelis dominus in oībus verbis ſuis: ⁊ ſanctus in omnib⁹ operibus ſuis. Samech. Alleuat dñs omnes qui corruūt: ⁊ + erigit oēs eliſos. Eyn vel Ain. Oculi omniū in te ſperant + dñe: ⁊ tu das eſcā illorum i tempore opportuno. Phe vel Pe. Aperis tu manū tuā: ⁊ imples omne animal bñdictione. Ladid vel Zadik. Juſtus dñs in oibus vijs ſuis: ⁊ ſanct⁹ in oībus opib⁹ ſuis. Caph vel Kuph. Prope eſt dñs oībus inuocantib⁹ eū: oībus inuocātibus eū in veritate. Res. Voluntatē timentiū ſe faciet ⁊ deprecationē eorū exaudiet: ⁊ ſaluos faciet eos. Sin vel Schin. Cuſtodit dñs oēs diligentes ſe: ⁊ omnes peccatores diſpdet. Thau. Laudatio-

[Margin: ſupra.47. — als + laudabunt — als + terribilium — 44.di. ca. oſi. — 15. q.1. ca. firmiſſime — als + erigit. — als nō hꝫ + dñe]

nem dñi loquet̃ os meū: & benedicat omnis
caro nõi ſancto ei⁹: in ſeculū & in ſecl'm ſeculi
¶ Alleluia. ¶ CXLV
Lauda aīa mea dominū lauda-
bo dñm in vita mea: pſallā deo
meo q̄diu fuero. Nolite ↄfide-
re in principib⁹: + neq̄ in filijs
hoīum + in quib⁹ nõ eſt ſalus.
Exibit ſpūs ei⁹ & reuertet̃ i terrā ſuā i illa die
pibūt oēs cogitatõēs eoꝝ. Beat⁹ cui⁹ de⁹ ia-
cób adiútor ei⁹ ſpes ei⁹ in dño deo ipſius: q fe-
cit celū & terrā: mare & oīa q̄ in eis ſunt. Qui
cuſtodit veritatē i ſecl'm: facit iudiciū iniuriā
patiētib⁹: dat eſcā eſuriētib⁹. Dñs ſoluit com
peditos: dñs illúminat cecos. Dñs + érigit eli-
ſos: dñs diligit iuſtos. Dñs cuſtódit áduenas:
pupillū & viduā ſuſcipiet: & + vias peccatorū
diſꝑdet. Regnábit dñs i ſecl'a de⁹ tu⁹ ſion: i ge
neratiõe & generationē. ¶ All'a. ¶ CXLVI
Laudate dñm qm̄ bon⁹ eſt pſal-
mus: deo noſtro ſit iocūda deco-
ráq̄ laudatio. Edificās hieru-
ſalē dñs: diſpſiónes iſraelis cõ-
gregábit: Qui ſanat ↄtritos cor
de: & alligat ↄtritiões eoꝝ. Qui
númerat multitudinē ſtellarū: & oībus eis no-
mina vocans. Magnus dñs noſter & magna
virtus ei⁹: & ſapiētie eius nõ eſt numerus. Su-
ſcipiens mãſuetos dñs: humilians aūt pecca-
tores vſq̄ ad terrā. Precínite dño in ↄfeſſiõe:
pſállite deo noſtro in cithara. Qui operit ce-
lum nubib⁹: & párat terre plúuiā. Qui ꝓdú-
cit i mõtib⁹ fenū & hérbā: ſeruitúti hóminū.
Qui dat iumētis eſcā ipſoꝝ: & púllis coruorū
inuocantib⁹ eū: Nõ in fortitúdine equi volū-
tatē habébit: neq̄ in tibijs viri beneplácitū
erit ei. Beneplacitū eſt dño ſup timētes eū: &
in eis q ſpérant ſup miſericordia ei⁹. ¶ All'a.
aggei & zacharie. ¶ CXLVII
Lauda hieruſalē dñm: lauda deū
tuū ſión. Qm̄ cõfortáuit ſeras
portarū tuarū: bñdixit filijs tuis
in te. Qui poſuit fines tuos pa-
cem: & adipe frumenti ſatiat te.
Qui emíttit elóquiū ſuū terre: velóciter cúrrit
ſermo eius. Qui dat niuē ſicut lanā: nébulā
ſicut cinerē ſpárgit. Mittit cryſtállū + ſuum
ſicut buccéllas: ante faciē frigoris ei⁹ quis ſu-
ſtinébit. Emíttet verbū ſuū & liquefáciet ea:
flábit ſpiritus ei⁹ & flúent aque. Qui annūciat
verbū ſuū iacob: iuſtitias & iudícia ſua iſraél.

Non fecit taliter oī natiõni: & iudicia ſua non
manifeſtáuit eis. ¶ All'a. Aggei & zacharie.
Laudate dñm de ¶ CXLVIII
celis: laudate eū i excelſis. Lau-
date eū oēs angeli ei⁹: laudate
eum oēs virtutes eius. Laudate
eū ſol & luna: laudate eū + oēs
ſtelle & lumē. Laudate eū celi
celorū: & aque que ſup celos ſunt laudēt no-
men dñi. Quia ipſe dixit & facta ſunt: ipſe mā
dauit & creata ſunt. Státuit ea + in eternū & i
ſeculū & in ſeculū ſeculi: preceptū poſuit & nõ
preteribit. Laudate dñm de terra: dracónes &
oēs abyſſi. Ignis grádo nix glácies ſpūs ꝓcel
larū: q̄ fáciūt verbū eius. Montes & oēs cól-
les: ligna fructifera & omnes cédri. Béſtie &
vniuerſa pecora: ſerpentes & vólucres pénna-
te. Reges terre & omnes populi: principes &
omnes iúdices terre. Iúuenes & virgines ſe-
nes cum iunióribus laudent nomen domini:
quia exaltátū eſt nomen eius ſolius. Confeſſio
eius ſuper celū & terram: & + exaltáuit cornu
populi ſui. Hymn⁹ omnib⁹ ſanctis eius: filijs
iſraél populo appropinquánti ſibi.
¶ Alleluia. ¶ CXLIX
Cantate dño cánticū nouū: laus
eius in eccleſia ſctōrū. Letétur
iſráel in eo qui fecit eū: & filie
ſion exúltēt in rege ſuo. Laudēt
nomē eius in choro: in týmpa-
no & pſaltério pſállant ei. Quia bñplácitū eſt
dño in populo ſuo: & + exaltáuit mãſuétos in
ſalutē. Exultábūt ſancti in gloria: letabuntur
in cubílibus ſuis. Exultatiónes dei in gútture
eorum: & gládij ancipites in manibus eorum.
Ad faciendā vindictā in natiónibus increpa-
tiones in pópulis. Ad alligándos reges eorū
in compédibus: & nóbiles eorū in mánicis.
férreis. Ut fáciāt in eis iudícium conſcriptū
gloria hec eſt oībus ſanctis eius. ¶ Alleluia.
Laudate dñm in ſan- ¶ CCL
ctis eius: laudate eū in firmamē
to v̄tutis eius. Laudate eū in vir-
tutibus eius: laudate eū ſm mul
titudinē magnitudinis ei⁹. Lau-
date eū in ſono tube: laudate eū i pſalterio &
cithara. Laudate eū in týmpano & choro: lau
date eū in chordis & órgano. Laudate eū in
cýmbalis bene ſonātib⁹ laudate eū in cýmba
lis iubilatiõis: oīs ſpūs laudet dñm. ¶ All'a.
¶ Explicit pſalterium.

ſupra.103
aľs + ſuā
ſupra.103

¶ Epiſtola ſancti hieronymi preſbyteri ad chromacium ⁊ heliodorum epiſcopos de libris ſalomonis.

IUngat epiſtola quos iungit ſacerdótium: imo charta non diuidat quos chriſti nectit amor. Cómentários í oſeé amós ⁊ zacharíã: malachiám quoqꝫ poſcitis. Scripſiſſem ſi licuiſſet pre valitúdine. Mittitis ſolátia ſúmptuum: notarios noſtros ⁊ librários ſuſtentatis: vt vobis potiſſimum noſtrum deſúdet ingéniuz. Et ecce ex látere frequens turba diuerſa poſcétiũ quaſi: aut equuz ſit me vobis eſuriéntibꝰ ⁊ alijs laboráre: aut in ratione dati ⁊ accépti: cuiqꝫ preter vos obnóxius ſim. Itaqꝫ longa egrotatione fractus: ne pénitus hoc anno reticérem: ⁊ apud vos mutus eſſem: tridui opus nomini veſtro conſecráui interpretationem vidélicet trium Salomónis volúminũ: maſlót: qđ hebrei parábolas: vulgata autez edítio prouérbia vocat: coeléth: quẽ grece eccleſiaſtén: latine contionatórẽ póſſumus dicere: ſyraſirim: qđ in lingua noſtra vertitur canticum canticoruz. Fertur ⁊ panaretos ieſu filij ſyrách liber: ⁊ alius pſeudógraphus qui ſapientia ſalomónis inſcribitur. Quorum priórez hebraicũ répperi: non eccleſiaſticũ vt apud latinos: ſed parabolas prenotatum. Cui iuncti erant eccleſiaſtés ⁊ canticum canticorum vt ſimilitúdinem ſa-

lomónis non ſolum número librorum: ſed etiam materiárum génere coequáret. Secundus apud hebréos núſq̃ eſt: quia ⁊ ipſe ſtilus grecam eloquéntiaꝫ rédolet: ⁊ nonnulli ſcriptorum veteruꝫ: hunc eſſe iudéi philónis affirmát. Sicut ergo iudíth ⁊ tobie ⁊ machabeorum libros légit quidem eos eccleſia: ſed inter canónicas ſcriptúras non récipit: ſic et hec duo volúmina légat ad edificatióneꝫ plébis: non ad auctoritatem eccleſiaſticóruꝫ dogmatuꝫ confirmandaꝫ. Si cui ſane ſeptuagínta interpretum magis editio plácet: habet eá a nobis olim emendátam. Neq̃ enim noua ſic cúdimus vt vetera deſtruámus. Et tamen cum diligentiſſime légerit: ſciat magis noſtra ſcripta intélligi: que non in tertium vas trãſfúſa coacúerint: ſed ſtatim de prélo puriſſime comendata téſte: ſuú ſaporem ſeruáuerint.

¶ Explicit epiſtola ſancti hieronymi.

¶ Incipit prologus in libros eoſdem.

TRibus nomínib⁹ vocatuꝫ fuíſſe ſalomónem ſcripture manifeſtiſſime dócet. Pacificú ideſt ſalomónem. ⁊ idida. hoc eſt dilectum domini: ⁊ quod núc dicitur coeléth ideſt eccleſiaſtén. Eccleſiaſtés autem greco ſermone eſt appellatus. quia cétum. i. eccléſiam cóngreget: quê nos nuncupáre póſſumus contionatórem: eo q loquaf ad pópulum: ⁊ ſermo eius non ſpeciáliter ad vnú ſed ad vniuerſos dirigáf generaliter. Porró pacíficus ⁊ dilectus domini ab eo q regno eius pax fúerit: ⁊ cum dominus diléxerit: appellátus é. Nam ⁊ pſal. xliiij. e. lxxi. dilecti ⁊ pacífici título prenotantur. Qui tamen et ſi ad prophetiam chriſti eccleſieq̃ pertinentes: felicitatem et vires ſalomónis excédunt: tamen ſecundum hiſtóriam ſuper ſalomonem ſcripti ſunt. Itaq̃ iuxta numerú vocabulóꝝ tria volúmina édidit. prouerbia. eccleſiaſtén. canticum canticorum. In prouerbijs páruulum docens: ⁊ quaſi de officijs per ſententias erudiens. Unde ⁊ ad filiú ſermo crebro repetitur. In eccleſiaſtén vero mature virum etatis inſtituens: ne quicq̃ in mundi rebus putet eſſe perpetuum: ſed cadúca ⁊ breuia vniuerſa que cérnimus. Ad extrémum iam conſummátum virum ⁊ calcáto ſeculo preparátum: in canticis canticorum: ſponſe iúngit amplexibus. Niſi enim prius reliquérimus vitia: ⁊ pómpis ſéculi renunciantes: expéditos nos ad aduentum preparauérimus: non póſſumus cantare canticum canticorum. Sed et hoc diligéntius attendéndum: tres libros auctore diuerſo eſſe intitulátos. In prouerbijs enim notántur prouérbia ſalomónis filij dauid regis iſraél. In eccleſiaſtén vero verba eccleſiaſtés filij dauid regis hieruſalém. Supérfluum quippe eſt iſraél hic qđ male in grecis ⁊ latinis codicibus inuenitur. In cantico autem canticoruꝫ nec filius dauid nec rex iſraél ſiue hieruſaléꝫ preſcríbitur: ſed tm̃ canticum canticorum ſalomónis. Sicut enim prouerbia ⁊ rúdis inſtitutio ad duodecim tribus et ad totum pértinet iſraél: et quomodo contémptus mundi non niſi metropolitis conuenit: hoc eſt habitatoribus in hieruſalém: ita cánticum canticórum ad eos próprie pértinet qui tantum ſupérna deſiderant. Ad incipiéntes et proficientes et patérna dignitas et regni proprij merito vendicátur auctóritas. Ad perfectos vero vbi non timóre eruditur ſed amore: próprium nomen ſúfficit: ⁊ equalis magiſter eſt et neſcit ſe eé regé. Que oía referúnf ad chriſtú

¶ Incipit alius prologus.

TRes libros ſalomónis: ideſt prouérbia. eccleſiaſtén. et cánticuꝫ canticóruꝫ. véteri ſeptuaginta intérpretum auctoritáti reddidi vel antepóſitis líneis ſuperflua queq̃ deſignans: vel ſtellis titulo prenotátis ea que minus habeantur intér ſerens: vt plénius paula ⁊ euſtóchium cognoſcátis quid i libris noſtris minus ſit quidue redúndet. Necnon etiam illa que imperiti tranſlatóres male in linguam noſtram de greco ſermone vérterant oblitterans ⁊ antiquans: curioſiſſima veritáte corréxi. Et vbi prepóſtero órdine atq̃ peruerſo ſententiaruꝫ fúerat lumen eréptum: ſuis locis reſtituens feci intélligi quod latébat. Porró in eo libro qui a pleriſq̃ ſapientía ſalomónis inſcribitur: et in eccleſiáſtico quem eſſe ieſu filij ſyrách nullus ignórat: calamum temperáui: tantúmmodo canónicas ſcripturas vobis emendáre deſiderans: et ſtudium meum certis magis q̃ʒ dúbijs commendáre. Ideo greco et hebréo prefaciuncúla vtraq̃ in libro premiſſa eſt: quia nonnulla de greco hoc ad illuminatiónem ſenſus ⁊ legentis edificatióneꝫ vel inſerta hebraice trãſlatióni: vel extrin

niſi ſupplantáuerint. Cómedũt panem impietátis : ⁊ vinũ iniquitátis bibunt. Juſtorum autem ſémita quaſi lux ſplendens : procédit ⁊ creſcit vſq; ad perfectam diem. Uia impiórum tenebroſa: néſciunt vbi córruant. Fili mi auſcúlta ſermones meos : ⁊ ad elóquia mea inclína áurem tuam. Ne recédant ab oculis tuis: cuſtódi ea in medio cordis tui. Uita enĩ ſunt inuenientibus ea: ⁊ vniuerſe carni ſánitas.

D Omni cuſtodia ſérua cor tuum : quia ex ipſo vita procédit. Rémoue a te os práuum ⁊ detrahéntia lábia ſint prócul a te. Oculi tui recta vídeant: ⁊ pálpebre tue precédant gréſſus tuos. Dírige + ſémitas pédibus tuis : et omnes vie tue ſtabiliéntur. Ne declínes ad déxteram + neq; ad ſiniſtram. Auerte pedẽ tuũ a malo. Uias enim que a déxtris ſunt nouit dominus: peruérſe vero ſunt que ſunt a ſiniſtris. Ipſe enim réctos fáciet + gréſſus tuos: itínera autem tua in pace prodúcet.

[Margin: ô pe. vi. ca. nõ re … ur; Ro + ſemitã; Ro + ⁊ … nõ hʒ + neq; Ro + curſus]

C Ca. Sũ. C De vitanda meretrice: de honore ⁊ labóribus ⁊ annis non perdendis: de bibẽdis aquis ciſterne ꝓprie: de diligenda vxore: ⁊ ⁊ fugienda aliena. C V

B Fili mi atténde ad ſapientiam meam: ⁊ prudentie mee inclína aurẽ tuam: vt cuſtódias cogitatiónes: ⁊ diſciplinam labia tua conſéruent. + Ne inténderis fallácie mulíeris. Fauus eni diſtillãs labia meretricis: ⁊ nitidius óleo gúttur eius. Nouíſſima autẽ illius amara quaſi abſýnthiũ: ⁊ lingua eius + acúta quaſi gládius biceps. Pedes eius deſcendunt in mortem: ⁊ ad ínferos gréſſus eius pénetrãt. Per ſémitam vite non ámbulant : vagi ſunt gréſſus eius: ⁊ inueſtigábiles. Nunc ergo fili mi áudi me: ⁊ ne recédas a verbis oris mei. Lõge fac ab ea viam tuam : ⁊ ne appropínques fóribus domus eius. Ne des aliénis honorẽ tuum: ⁊ annos tuos crudéli. Ne forte impleãtur extránei víribus tuis: ⁊ labores tui ſint in domo aliéna: ⁊ gémas in nouiſſimis quãdo

C conſúmpſeris carnes tuas ⁊ corpus tuum et dicas. Cur deteſtátus ſum diſciplinam: et increpatiónibus non acquiéuit cor meũ? Nec audíui vocem docentium me: ⁊ magiſtris nõ inclináui aurem meam. Pené fui in omni malo: in medio eccleſie ⁊ ſynagógae. Bibe aquam de ciſtérna tua: ⁊ fluénta pútei tui. Deriuéntur fontes tui foras : ⁊ in platéis aquas tuas díuide. Habẽto eas ſolus: nec ſint aliéni partícipes tui. Sit vena tua benedicta: ⁊ letáre cum muliere adoleſcéntie tue. Cerua chariſſima ⁊ gratiſſimus hýnnulus. Uerba eius inébrient te omni tẽpore: ⁊ in amore eius delectáre iúgiter. Quare ſedúceris fili mi ab aliéna: ⁊ fouéris in ſinu altérius? Réſpicit dominus + viam hominis : ⁊ omnes greſſus eius conſiderat. Iniquitates ſue cápiunt impiũ: ⁊ fúnibus peccatorum ſuorũ conſtringitur. Ipſe morietur q2 non habuit diſciplinam: et in multitudine ſtulticie ſue decipiétur.

[Margin: Ro nõ hʒ + Ne inténderis fallacie mu. Ro + acuta; pr. vi. ca. nõ ne ſi.; D; Ro + vias Job. 34.c.]

C Ca. Sũ. C Inſtruit preceptorẽ ſiue creditorem animarũ: excitat pigrũ: arguit ſciſmaticũ: de vigili cuſtodia legis: de fugienda adultera: de hereſi ⁊ eius fallacia. C VI

B Fili mi ſi ſpopónderis ꝑ amico tuo: defixiſti apud extráneũ manum tuam. Illaqueátus es verbis oris tui : ⁊ captus propriis ſermõib9. Fac ergo quod dico fili mi ⁊ temetipſum libera: quia incidiſti in + manum proximi tui. Diſcurre feſtína: ſúſcita amicum tuum. Ne déderis ſomnũ oculis tuis ; nec dormitent pálpebre tue. Erúere quaſi dámula de manu: et quaſi auis de inſidiis aúcupis. Uade ad formicam o piger : et conſidera vias eius ⁊ diſce ſapientiam. Que cum non hábeat ducẽ nec preceptórem nec principem: parat in eſtate cibum ſibi vt congréget in meſſe quod cómedat.

B Uſq;quo piger + dormies? Quando conſurges de ſomno tuo? Páululũ dormies paululum dormitábis : páululum cónſeres manus tuas vt dormias: et véniet tibi quaſi viátor egéſtas : ⁊ paupéries quaſi vir armatus. Si vero ímpiger fúeris : véniet vt fons meſſis tua: ⁊ egéſtas longe fúgiet a te. Homo apoſtata vir inútilis gráditur ore peruerſo: ánnuit óculis: térit pede: digito loquitur: práuo corde machinátur malum: ⁊ omni tempo

C re iúrgia ſéminat. Huic extemplo véniet perdítio ſua ⁊ ſubito conteretur: nec habebit vltra medicinam. Sex ſunt que odit dominus: ⁊ ſeptimum deteſtá tur anima eius. Oculos ſublímes: linguam mendácem: manus effundéntes innóxium ſánguinem: cor máchinãs cogitatiónes péſſimas: pedes velóces ad currendum in málum: proferéntem mendácia: teſtem fallácem: ⁊ eum qui ſéminat inter fratres diſcórdias. Conſérua fili mi precépta pa

[Margin: De rend. ca. nĩſi … infra. 17.c.; Ro + manu; Infra 30.; Infra 24.; Ro + dormis; Infra 7.a.b.]

tris tui: ⁊ ne dimittas legem matris tue. Liga
eam in corde tuo iúgiter: ⁊ circúnda gúttu-
ri tuo. Cum ambuláueris gradiántur tecū:
cum dormieris custódiant te: ⁊ euígilans ló-
quere cum eis. Quia mandatū lucérna est:
⁊ lex lux: ⁊ via vite increpátio discipline: vt
al's + cu-stodiat | +custódiāt te a muliere mala ⁊ a blánda lin-
gua extránee. Non concupíscat pulchritudi-
nem eius cor tuum: ne capiáris nútibus il-
D líus. Préciū enim scorti vix est vnius panis:
mulier autem viri preciósam animam cápit.
Nunquid potest homo abscóndere ignē in
sinu suo: vt vestimenta illius non árdeant: aut
ambuláre super prúnas vt non plante com-
burántur eius? Sic qui ingréditur ad mulie
rem próximi sui: non erit mundus cum teti-
gerit eam. Non grandis est culpa cum quis
furátus fúerit. Furátur enim vt esuriéntem
ímpleat animā. Deprehénsus quoqꝫ réddet
séptuplum: ⁊ omnem substántiam domus
sue trádet ⁊ liberábit se. Qui autem adúlter
est: propter cordis inópiam pérdet animam
suam. Turpitudinem ⁊ ignomíniam cóngre
gat sibi: ⁊ opprobrium illius non delébitur.
Quia zélus et fúror viri nō párcet in die vin
dicte: nec acquiéscet cuiusqꝫ précibus: nec su
scípiet pro redemptióne dona plúrima.

¶ Ca. Sū. ¶ Inuitat ad timorem domini ⁊
custodiam mandatorum eius: describit mulie
rem adulteram: refert verba eius: ⁊ dehorta-
tur a vijs eius. ¶ VII

A Fili mi custódi sermónes meos
⁊ precépta mea recónde tibi.
Fili honóra dominum ⁊ valé-
al's nō hꝫ +fili honora ⁊c. vsqꝫ alienū | bis: preter eū vero non timúe
ris aliénum. Serua mandata
mea ⁊ viues: ⁊ legē meā quasi
pupíllam oculi tui. Liga eam in digitis tuis:
a ĩ pe. vi. ca. caritas | scribe illam in tábulis cordis tui.[a] Dic sapiē
tie: soror mea es: ⁊ prudentiam voca amicam
supra ⁊c. | tuam. Vt custódiat te a muliere extránea: et
B ab aliéna que verba sua dúlcia facit: De fené
stra enim domus mee per cancéllos prospéri
iúuenem: ⁊ video páruulos. Consídero vecor
al's nō hꝫ +iuuenē | dem + iúuenē: qui tránsit per platéas iuxta
ángulū: ⁊ prope viam domus illius grádit̄ in
obscúro aduesperascénte die ĩ noctis ténebris
⁊ calígine. Et ecce occúrrit illi mulier in or-
nátu meretrício pparáta ad decipiéndas ani
mas. Gárrula ⁊ vaga quiétis impátiens: nec
válens in domo consístere pedibus suis. Nūc
foris nūc ĩ platéis: nūc iuxta ángulos ĩsidiās.
Apprehénsumqꝫ deosculátur iuuenem: ⁊ pro
cáci vultu blandítur dicens. Victimas pro
salute deuóui: hodie réddidi vota mea. Idcir C
co egréssa sum in occúrsum tuum: desiderans
te vidére ⁊ répperi. Intéxui fúnibus léctu-
lum meū: strāui tapétibus pictis ex egýpto:
aspérsi cubile meum mýrrha ⁊ aloé ⁊ cyna-
mómo. Veni inebriémur vbéribus: ⁊ fruá-
mur cupitis ampléxibus donec illucéscat di-
es. Non est enim vir in domo sua: ábijt via | al's vel eō nescit
longíssima. Sacculum pecúnie secum túlit:
in die plene lune reuersúrus est in domum
suam. Irretíuit eum multis sermónibus: et D
blandícijs labiórum protráxit illum. Státiꝫ
eam séquitur quasi bos ductus ad víctimā:
⁊ quasi agnus lasciuiens ⁊ ignórās: ⁊ nescit ꝙ
ad víncula stultus trahátur donec transfígat
sagítta iécur eius. Velut si auis festinet ad lá
queum: ⁊ néscit ꝙ de perículo anime illius
ágitur. Nunc ergo fili mi áudi me: ⁊ atténde
verba oris mei. Ne abstrahátur in vijs illius
mens tua: neqꝫ decipiáris sémitis eius. Mul
tos enim vulnerátos deiécit: ⁊ fortíssimi qui-
qꝫ interfécti sunt ab ea. Vie inferi domus ei9
+penetrántes in +interióra mortis. | al's +ad penetralia descendētes mortis al's +in superiora

¶ Ca. Sū. ¶ Sapientia cómendat doctrinā
suam ⁊ prefert cunctis opibus: ⁊ dicit ꝙ coe-
terna est deo patri: ⁊ cum ipso creauit omnia:
⁊ se probat audire deum. ¶ VIII

Nunquid non sapientia clámi- A
tat: ⁊ prudentia dat vocem suā
In súmmis excelsísqꝫ virtúti-
bus supra viam in medijs sémi
tis stans iuxta portas ciuitátis
in ipsis fóribus lóquitur dicēs.
O viri ad vos clámito: ⁊ vox mea ad filios
hóminum. Intelligite páruuli astútiam: ⁊ in
sipiéntes animaduértite. Audite quoniam de
rebus magnis locutúra sum: ⁊ aperiéntur lá
bia mea vt recta prédicent. Veritatem medi
tábitur gúttur meum: et labia mea detesta-
búntur ímpium. Iusti sunt omnes sermones
mei: non est in eis práuum quid neqꝫ peruér
sum. Recti sunt intelligéntibus: ⁊ équi inue
nientibus sciéntiam. Accipite disciplinam
meam ⁊ non pecúniam: doctrinam magis q̄ꝫ B
aurum elígite. Mélior est enim sapientia | supra ⁊.3.b.
cunctis + opibus preciosissimis: ⁊ omne de- | al's nō hꝫ +opibus
siderábile ei non potest comparári. Ego sa-
pientia hábito in consilio: ⁊ eruditis intérsū

cogitatiónibus. Timoꝛ domini ódit malum:
arrogántiam ꝛ ſuperbiam ꝛ viam pꝛáuam:
ꝛ os bilingue deteſtoꝛ. Meum ē conſílium ꝛ
ēquitas: mea eſt pꝛudentia: mea eſt foꝛtitúdo
Per me reges régnāt ꝛ legum conditoꝛes iu
ſta decérnunt. Per me pꝛíncipes ímperant: ꝛ
potentes decérnunt iuſtitiam. Ego diligéntes
me díligo: ꝛ q mane vigiláuerint ad me in
uénient me. Mecū ſunt diuitie ꝛ gloꝛia: opes
ſupérne ꝛ iuſtitia. Melioꝛ eſt fructus meus
auro ꝛ lápide pꝛecióſo: ꝛ genímina mea ar
gento electo. In vijs iuſtitie ámbulo in me
dio ſemitárum iudicij: vt dítē diligentes me:
C ꝛ theſáuros eoꝝ répleam. Dominus poſ
Sap.6.a. ſédit me in inítio viarū ſuaruȝ anteq̄ȝ quicq̄ȝ
fáceret a pꝛincípio: ab etérno oꝛdináta ſum:
ꝛ ex antiquis anteq̄ȝ terra fieret. Nondum e
rant abýſſi: ꝛ ego iam concépta eram. Nec
dum fóntes aquarum erúperant: necdū mon
tes gráui mole conſtiterant. Ante omnes cól
les ego parturiébar: adhuc terrā nō fécerat:
ꝛ flumina ꝛ cárdines oꝛbis terre. Qñ pꝛepa
rábat celos áderā: qñ certa lege ꝛ gýro vallá
bat abýſſos. Qñ éthera firmábat ſúrſuȝ: ꝛ li
bꝛábat fontes aquaruȝ. Qñ circúndabat ma
ri términū ſuum: ꝛ legem ponébat aquis ne
tranſirent fines ſuos. Qñ appendébat funda
ménta terre: cū eo eram cuncta compónens.
Et delectábar per ſingulos dies lúdens coꝛaȝ
eo omni tempoꝛe: ꝛ lúdens in oꝛbe terraruȝ:
ꝛ delitie mee eſſe cū filijs hóminū. Nūc ergo
filij audite me. Beati q cuſtódiūt vias meas
Audite diſciplinā ꝛ eſtóte ſapiéntes: ꝛ nolite
abiícere eam. Btūs homo q áudit me: ꝛ qui
vigilat ad fóres meas quotidie: ꝛ obſéruat
ad póſtes óſtij mei. Quí me inuénerit: inué
niet vitam ꝛ háuriet ſalútem a domino. Quí
autē in me peccáuerit: lédet animam ſuam.
Omnes qui me odérunt: díligunt moꝛtem.

C Ca. Sū. C Sapientia carne aſſumpta edi
ficauit ſibi domum: reuocat ab infantia: pꝛo
mittit annos vite: deſcribit mulierem adulte
ram ſiue hereſim. C IX

A Sapientia edificáuit ſibí domū:
excidit colúmnas ſeptem. Im
moláuit víctimas ſuas: miſcuit
vinuȝ ꝛ pꝛopóſuit menſaȝ ſuā.
Miſit ancillas ſuas vt vocáret
ad árcem: ꝛ ad ménia ciuitátis
B Sí quis eſt páruulus: véniat ad me. Et inſi
piéntibus locúta eſt. Uenite comédite panē
meum: ꝛ bibite vinū qđ miſcui vobis. Relin
quite infántiam: ꝛ venite ꝛ ambuláte + p vias als + in
pꝛudéntie. Qui érudit deriſóꝛeȝ: ipſe iniúriā
ſibi facit: ꝛ qui árguit impiū ſibi máculā gé
nerat. Noli argúere deriſóꝛem: ne óderit te. C
Argue ſapiéntem: ꝛ díliget te. [a] Da ſapiénti a 23.q.6.
occaſiónem: ꝛ addétur ei ſapientia. Doce iu ca.vides
ſtum: ꝛ feſtinábit accipere. Pꝛincipium ſa ſupra.1.a.
pientie timoꝛ domini: ꝛ ſcientia ſanctoꝛū pꝛu Pſ.110.
dentia. Per me enim multiplicabuntur dies Eccl.1.b.
tui: et addéntur tibi anni vite. Si ſapiens fúe
ris tibimetipſi eris: ſi autem illúſoꝛ ſolus poꝛ
tábis malum. Mulier ſtulta ꝛ clamóſa ple
náq̄ȝ illécebꝛis: ꝛ nihil omnino ſciens: ſédet
in foꝛibus domus ſue ſuper ſéllam in excélſo
vꝛbis loco: vt vocáret tranſeúntes + per viā als nō hȝ
ꝛ pergéntes itinere ſuo. Quis eſt páruulus: +per
declinet ad me. Et vecoꝛdi locuta eſt. Aque D
furtiue dulcióꝛes ſunt: ꝛ panis abſcónditus
ſuáuioꝛ. Et ignoꝛáuit q̄ ibi ſint gygántes: ꝛ í
pꝛofundis inferni conuiue eius. + Qui enim als nō hȝ
applicábitur illi deſcéndet ad inferos: nam q +Qui eni
abſcéſſerit ab ea ſaluábitur. &c. vſq̄ȝ ſal uabitur

C Capituli Súmarium. C Alternatim lo
quitur de filio ſapiente ꝛ ſtulto: iuſto ꝛ impio:
ſimplici ꝛ pꝛauo: de charitate ꝛ odio: de bono
lingue ꝛ malo. C X

Parábole ſalomónis filij dauid A
regis hieruſalém. [a] filius ſá a di.95.c.
piens letificat patrem: filius eſto
vero ſtultus meſticia ē matris
ſue. Nihil pꝛoderūt theſauri infra.15.c
impietátis: iuſtitia vero libera infra.11.a.
bit a moꝛte. Nō affliget dñs fame animam Eccl.5.b.
iuſti: ꝛ inſidias impióꝛū ſubuértet. Egeſtátē
operáta eſt manus remiſſa: manus autē foꝛtiū infra.12.b
diuitias párat. + Qui autē nititur mendácijs
hic páſcit véntos: idē autem ipſe ſéquit aues als nō hȝ
volántes. Quí cōgregat í meſſe filius ſápiēs +Qui aūt
eſt: qui autem ſtértit eſtáte filius confuſiónis. &c. vſq̄ȝ vo lantes
Benedictio dñi ſuper caput iuſti: os aūt im B
pióꝛū óperit iniquitátē. Memóꝛia iuſti cū lau
dib⁹: ꝛ nomē impióꝛū putréſcet. Sápiens coꝛ
de pꝛecépta ſuſcipiet: ſtultus céditur labijs.
Qui ámbulat ſimpliciter: ámbulat cōfidē
ter: qui autem depꝛáuat vias ſuas maniféſtus infra.28.c.
erit. Qui ánnuit oculo dabit doloꝛem ꝛ ſtul
tus labijs verberábit. Uena vite os iuſti: ꝛ os Eccl.27.
impióꝛū óperit + iniquitatē. Odium ſuſcitat
rixas: ꝛ vniuerſa delicta operit charitas. In als + ini quitatem
labijs ſapiéntis inuenitur ſapientia: et virga 1.pe.4.b.

in dorſó eius qui índiget corde. Sapiétes ab-
ſcóndunt ſcientiam: os autez ſtulti confuſióni
infra 18.b próximum eſt. // Subſtantia diuitis vrbs forti
C túdinis eius: pauor páuperum egéſtas eorū.
Opus iuſti ad vitam: fructus autem impij ad
peccatum. Uía vite cuſtodiénti diſciplínam:
qui autez increpatiónes relinquit érrat. Ab-
ſcóndunt odium labía mendácia: qui prófert
b 43. ti. ca.i. contuméliam inſipiens eſt. [b] In multilóquio
non déerit peccatum: qui autem moderatur
labia ſua prudentiſſimus eſt. Argéntum ele-
ctum lingua iuſti: cor autem impiórū pro ni-
hilo. Lábia iuſti erúdiunt plúrimos: qui au-
tem indócti ſunt in cordis egeſtáte moriéntur.
D Benedictio domini diuites facit: nec ſociá-
bitur ei afflíctio. Quaſi per riſum ſtultus ope
rátur ſcélus: ſapientia autem eſt viro pruden
tia. Quod tímet impius véniet ſuper eum: de-
ſidérium ſuum iuſtis dábitur. Quaſi tempé-
ſtas tránſiens nõ erit impius: iuſtus aũt qua-
ſi fundaméntū ſempitérnū. Sicut acetū dé
tibus: et fumus óculis: ſic piger his qui miſé-
runt eum. + Timor domini appónet dies: et
al's + i via anní impiórum breuiabúntur. Expectátio iu
ſtórum letícia: ſpes autem impiórum peribit
Fortitudo ſimplicis via domini. et páuor his
qui operántur malum. Juſtus inetérnum nõ
commouébitur. impij autẽ non habitábunt
ſuper terram. Os iuſti partúriet ſapientiā:
lingua prauórū peribit. Labia iuſti conſide-
rant plácita: et os impiórum peruérſa.

C Ca. Sũ. C De equitate et humilitate: ſim-
plicitate et iuſtitia. de gubernatore et diſpenſa-
tore. de miſericordia et clementia et eorum cõ-
trarijs. de diuidentibus própria. de denudatione.
de querente bonū. de vxore iuſti. de flagello iu-
ſti et eorum contrarijs. C XI

A
a ti. 45. c. omnis de pe. di. i. ſi ca. que penitet
[a] Statéra dolóſa abominátio ẽ
apud déum: et pondus équum
voluntas eius. Ubi fúerit ſu-
perbia: ibí erit et contumélia:
vbi autem eſt húmilitas: ibi et
ſapientia. Simplícitas iuſtorū
ſup. 10. a. Eccl. 5. b. díriget eos: et ſupplãtátio peruerſórū vaſtá-
bit illos. // Nõ próderunt diuitie in diẽ vltió-
nis: iuſtitia aũt liberábit a morte. Juſtitia ſim
plicis díriget viam eius: et impietate ſua cor-
Sup. 5. c. ruet impius. Juſtitia rectorū liberábit eos: et
B in inſidijs ſuis capiéntur iniqui. // Mortuo ho-
mine impio nulla erit vltra ſpes: et expectá-
tio ſollicitórum peribit. Juſtus de anguſtia
liberátus eſt: et tradétur impius pro eo. Simu
látor ore décipit amicū ſuum: iuſti autem li-
berabúntur ſcientia. In bonis iuſtórū + exal- al's + exultabit
tábitur ciuitas: et in perditióne impiórū erit
laudatío. Benedictione iuſtorū exaltábitur
ciuitas: et in ore impiorū ſubuertétur. Qui de-
ſpicit amicum ſuū indigens corde eſt: vir au-
tem prúdens tacébit. [b] Qui ámbulat fraudu
lénter reuélat arcána: qui autẽ fidelis eſt cé- b 5. q. 5. c. qui ambulat
lat amici cõmiſſum. Ubi non eſt gubernátor
populus córruet: ſalus autẽ vbi multa conſi- infra 14. a
C lia. // Affligétur malo qui fidem facit pro ex-
tráneo: qui autem cáuet láqueos ſecurus erit
Mulier gratióſa inuénit glóriam: et robúſti
habébunt diuitias. Benefacit anime ſue vir
miſéricors: qui aũt crudélis eſt etiam propin
quos abijcit. Impius facit opus inſtábile: ſe-
minánti aũt iuſtitiā mérces fidelis. Clemén
tia + prépara vitam: et ſectátio malorū mor- al's + preparat
tem. Abominábile domino cor práuū: et vo-
luntas eius in his qui ſimplíciter ámbulant.
Manus in manu non erit innocens malus:
ſemen autem iuſtórum ſaluábitur. // Círculus
áureus in náribus ſuis: mulier púlcra et fátua. Eccl. 9. c.
D Deſidérium iuſtórum omne bonum eſt: pre-
ſtolátio impiórum furor. Alij diuidunt pro-
pría et ditiores fiunt: alij rapiũt nõ ſua et ſem-
per in egeſtáte ſunt. Anima que benedícit im
pinguábitur: et qui inébriat ipſe quoque inebriá-
bitur. Qui abſcóndit fruménta maledicétur in po
pulis. Benedictio aũt ſuper caput vendéntiū. Bene
conſúrgit dilúculo qui quérit bona: qui aũt inue
ſtigator malorū eſt opprimétur ab eis. Qui cõfi
dit in diuitijs ſuis córruet: iuſti autẽ quaſi vi
rens fóliū germinábũt. Qui cõtúrbat domū
ſuam poſſidébit véntos: et qui ſtultus eſt ſéruiet
ſapienti. Fructus iuſti lignū vite: et qui ſúſci-
pit animas ſápiens eſt. Si iuſtus in terra recí 1. pe. 4. b.
pit: quãto magis impius et peccator?

C Ca. Sũ. C De agenda gratia: et iuſtitia iu
dicãda. de doctore vero: de cognoſcẽdis iumẽ
tis proprijs et eorū cõtrarijs. de terra colenda: de
bonis et malis que ſunt in lingua. de ſecurita-
te iuſti. de manu fortiū: de merore viri: de negli
gendo dánū propter amicū. C XII

A
Qui díligit diſciplínam díligit
ſcientiā: qui aũt ódit increpa-
tiónes inſipiẽs eſt. Qui bonus
eſt háuriet + ſibi gratiā a dño al's nõ ha + ſibi
qui aũt cõfidit in cogitationibus
ſuis impie agit. Nõ roborábitur

homo ex impietate:⁊ radix iuſtorū non com-
mouebitur. Mulier diligens corona eſt viro
ſuo:⁊ putredo in oſſibus eius que confuſione
res dignas gerit. Cogitationes iuſtorum iudi
tia:⁊ conſilia impiorum fraudulenta. [a] Uer
ba impiorum inſidiant̄ ſanguini: os iuſtoꝝ
liberabit eos. Uerte impios ⁊ non erunt: do
B mus autem iuſtorum permanebit. Doctrina
ſua noſcitur vir:qui autem vanus ⁊ excors eſt
patebit contemptui. Melior eſt pauper ⁊ ſuf
ficiens ſibi:q̄ glorioſus ⁊ indigens pane. No
uit iuſtus iumentorum ſuorum animas:viſce
ra autē impiorum crudelia. Qui operat̄ ter
ram ſuam ſatiabitur panibus: qui autem ſe-
ctatur ocium ſtultiſſimus eſt.+ Qui ſuauis ē
viuit in moderationibus: in ſuis monitioni-
bus reliquit contumeliam. Deſiderium im-
pij monimentum eſt peſſimoꝝ : radix autē
iuſtorum proficiet. Propter peccata labioꝝ
ruina proximat malo : effugiet autem iuſtus
de anguſtia. De fructu oris ſui vnuſquiſq̄
replebitur bonis:⁊ iuxta opera manuum ſua
C rum retribuetur ei. Uia ſtulti recta in oculis
eius:qui autem ſapiens eſt audit conſilia. Fa
tuus ſtatim indicat iram ſuam:qui autem diſ
ſimulat iniuriam callidus eſt. Qui quod no-
uit loquitur iudex iuſtitie eſt:qui autem men
titur teſtis eſt fraudulentus. Et qui promittit
⁊ quaſi gladio pungitur conſcientie : lingua
autem ſapientium ſanitas eſt . Labium veri-
tatis firmū erit imperpetuum:qui autem te
ſtis eſt repentinus concinnat linguam menda
cij. Dolus in corde cogitantium mala:qui au
tem pacis inuenit conſilia ſequitur eos gau-
dium. Non contriſtabit iuſtū quicquid ei ac
ciderit:impij autem replebuntur malo. Abo
D minatio eſt domino labia mendacia: qui aūt
fideliter agunt placent ei. Homo verſutus ce
lat ſcientiam:⁊ cor inſipientiū prouocat ſtul-
titiā. Manus fortium dn̄abit̄ :que autē re
miſſa eſt tributis ſeruiet. Meror in corde vi-
ri humiliabit illum:⁊ ſermone bono letifica-
bitur. Qui negligit damnum propter amicū
iuſtus eſt:iter aūt impiorū decipiet eos. Non
inueniet fraudulentus lucrū:⁊ ſubſtantia ho-
minis erit auri preciū. In ſemita iuſtitie vita:
iter autem deuium ducit ad mortem.

Ca. Sū. De cuſtodia oris ⁊ duplici cor-
de : de falſis diuitijs . de lucerna impiorum.
de ſubſtantia feſtinata. de contenentium vora-
gine . de nuncio. de ſimilitudine cō uiuantiū:
⁊ filijs iuſti. de cibis qui a parentibus congre
gati ſunt.

CXIII

A [a] Filius ſapiens doctrina patris:
qui autem illuſor eſt non audit
cum arguitur. De fructu oris
+ ſui homo ſatiabitur bonis:
anima autem impiorū iniqua.
[b] Qui cuſtodit os ſuum cuſto-
dit animam ſuam:qui autem inconſideratus
eſt ad loquendum ſentiet mala . Uult et non
vult piger:anima autem operantium impin-
guabitur. Uerbū mendax iuſtus deteſtabitur
impius autem confundit ⁊ confundetur. Iu-
ſtitia cuſtodit innocentis viam:impietas autē
peccatorem ſupplantat. Eſt quaſi diues cum
nihil habeat: ⁊ eſt quaſi pauper cum in mul-
B tis diuitijs ſit . Redemptio anime viri diui-
tie ſue : qui autem pauper eſt increpationem
non ſuſtinet. Lux iuſtorum letificat : lucerna
autem impiorum extinguetur . Inter ſuper-
bos ſemper iurgia ſunt: qui autē agunt + oīa
cum conſilio reguntur ſapientia. Subſtantia
feſtinata minuetur:qui autē paulatim colli-
gitur manu multiplicabit̄. Spes que differtur
affligit animam:lignum vite deſiderium ve-
niens . Qui detrahit alicui rei ipſe ſe in futu-
C rum obligat : qui autem timet preceptum in
pace verſabitur. Anime doloſe errant in pec-
catis:iuſti aūt miſericordes ſunt ⁊ miſerant̄.
+ Filio doloſo nihil erit boni: ſeruo autem ſa-
pienti proſperi erunt actus . Lex + ſapientis
fons vite:vt declinet a ruina mortis . Doctri-
na bona dabit gratiam:in itinere contempto
D rū vorago. Aſtutus omnia agit cum conſilio:
qui autem fatuus eſt aperit ſtultitiam. Nun-
cius impij cadet in malum . Legatus fidelis
ſanitas . Egeſtas ⁊ ignominia ei qui deſerit
diſciplinam : qui autem acquieſcit arguenti
glorificabitur. Deſiderium ſi compleatur de
lectat animam: deteſtantur ſtulti eos qui fu-
giunt mala. Qui cū ſapientibus graditur ſa-
piens erit:amicus ſtultorum ſimilis efficiet̄.
Peccatores perſequitur malum: et iuſtis re-
tribuentur bona. Bonus reliquit heredes fi
lios ⁊ nepotes:et cuſtoditur iuſto ſubſtantia
peccatoris. Multi cibi in noualibus patrum
⁊ alijs cōgregantur abſq̄ iudicio. [b] Qui par
cit virge odit filium ſuum : qui autem dili-
git illum inſtanter erudit. Iuſtus comedit et
replet animam ſuam: venter autem impiorū
inſaturabilis.

¶ Ca. Sũ. ¶ De ſapiente muliere: de fortitudine boum: de ſtulto neſciente ꝛ via fallaci: de verſuto ꝛ aſtuto: de deſpectu proximi: de miſericordia: de diuitijs boni operis: de timore domini: de patientia: de inuidia: de calũnijs pauperis: de iuſtitia ꝛ accepto miniſtro. ¶ XIIII

B

Sapiens mulier edificat domuȝ ſuaȝ: inſipiens extructam quoqȝ manibus deſtruet. // Ambulans recto itinere ꝛ timens deũ deſpicit ab eo qui infami graditur via. In ore ſtulti virga ſuperbie: labia ſapientum cuſtodiunt eos. Ubi non ſunt boues preſepe vacuum eſt: vbi aũt apparent plurime ſegetes: ibi manifeſta eſt fortitudo bouis. [a] Teſtis fidelis non mentietur: profert autem mendacium doloſus teſtis. Querit deriſor ſapientiam ꝛ non inuenit: doctrina prudentium facilis. Uade contra virũ ſtultum: ꝛ neſcit labia prudentie. Sapientia. callidi eſt intelligere viam ſuam: et prudentia ſtultorum errans. + Stultus + illudet peccatuȝ: ꝛ inter iuſtos morabitur gratia. Cor qđ nouit amaritudineȝ anime ſue: in gaudio eius non miſcebitur extraneus. Domus impioȝ delebitur: tabernacula iuſtorum germinabũt. Eſt via que videtur homini iuſta: nouiſſima autem eius deducunt ad mortem. [b] Riſus dolore miſcebitur // ꝛ extrema gaudij luctus occupat. Uijs ſuis replebitur ſtultus: ꝛ ſuper eum erit vir bonus. [c] Innocens credit omni verbo: aſtutus conſiderat greſſus ſuos. Filio doloſo nihil erit boni: ſeruo autem ſapienti proſperi erunt actus: ꝛ dirigetur via eius. Sapiens timet ꝛ declinat a malo: ſtultus tranſilit ꝛ confidit. Impatiens operabitur ſtultitiam: ꝛ vir verſutus odioſus eſt. Poſſidebunt paruuli ſtultitiam: ꝛ expectabunt aſtuti ſcientiã. Iacebunt mali ante bonos: ꝛ impij ante portas iuſtoꝝ.

C

Etiam proximo ſuo pauper odioſus eſt: amici vero diuitum multi. Qui deſpicit proximum ſuum peccat: qui autem miſeretur pauperis beatus erit. Qui credit in domino miſericordiam diligit: errant qui operantur malum. Miſericordia ꝛ veritas preparant bona. In omni opere bono erit abundantia: vbi autem verba ſunt plurima ibi frequenter egeſtas. Corona ſapientũ diuitie eorum: fatuitas ſtultorum imprudentia. [d] Liberat animas teſtis fidelis: ꝛ profert mendatia verſipellis.

D

In timore domini fiducia fortitudinis: ꝛ filijs eius erit ſpes. Timor dñi fons vite: vt + declinet a ruina mortis. In multitudine populi dignitas regis: ꝛ in paucitate plebis ignominia principis. Qui patiens eſt multa gubernatur ſapientia: qui autem impatiẽs eſt exaltat ſtultitiam ſuam. Uita carnium ſanitas cordis: putredo oſſium inuidia. Qui calumniatur egentem exprobrat factori eius: honorat autem eum qui miſeretur pauperis. In malicia ſua repelletur impius: ſperat aũt iuſtus in morte ſua. In corde prudẽtis requieſcit ſapientia: ꝛ indoctos quoſqȝ erudiet. Iuſtitia eleuat gentẽ: miſeros aũt facit populos peccatum. Acceptus eſt regi miniſter intelligens: iracundiaȝ eius inutilis ſuſtinebit.

¶ Ca. Sũ. ¶ De effectu ſermonis boni. de cognitione dei: de victimis impiorum: de doctrina obedientie: de hilaritate conſcientie: laus timoris ꝛ caſtitatis: de iracundia: pigritia: ſapiẽtia ꝛ vidua eccleſia: de auaritia et oratione iuſtoꝝ de fama bona: de diſcipulo obediente. ¶ XV

A

Reſponſio mollis frangit iram: ſermo durus ſuſcitat furorem. // Lingua ſapientũ ornat ſcientiam: os fatuorum ebullit ſtultitiam. In omni loco oculi domini: contemplantur bonos et malos. Lingua placabilis lignum vite: que autem immoderata eſt conteret ſpiritũ. Stultus irridet diſciplinam patris ſui: qui autem cuſtodit increpationes aſtutior fiet. + In abũdanti iuſtitia virtus magna eſt: cogitationes autem impioꝝ eradicabuntur. Domus iuſti plurima fortitudo: ꝛ in fructib9 impij ɔturbatio.

B

Labia ſapientũ diſſeminabunt ſcientiam: cor ſtultoꝝ diſſimile erit. [a] Uictime impioꝝ abominabiles dño: vota iuſtorum placabilia. Abominatio eſt dño via impij: qui ſequit iuſtitiã diligit ab eo. Doctrina mala + deſerẽtiũ viam + vite. qui increpationes odit morietur. Infernus ꝛ perditio coram domino: qȝto magis corda filiorum hominum. Non amat peſtilens eũ qui ſe corripit: nec ad ſapientes graditur. // Cor gaudens exhilarat faciẽ: in merore animi deijcitur ſpiritus. Cor ſapientis querit doctrinã: ꝛ os ſtultoꝝ paſcitur imperitia. Omnes dies pauperis mali: ſecura mens quaſi iuge cõuiuiũ. Melius eſt parum cum timore domini: qȝ theſauri magni ꝛ inſatiabiles. Melius eſt vocari ad olera cuȝ charitate: qȝ

Job. 12. d

a 22. q. 5. c. iuramẽti

alſ + ſtultus

alſ + illudit

b vl. 5. c. cũ multa infra. 16. b

c 32. q. 5. c. innocens

d 5. q. 4. c. nulli liberi

alſ + declinent i. q. 4. ſ. bis

infra. 25. b

alſ + docimus. infra. alſ nõ hȝ + In abundanti et. vſqȝ eradicabunt

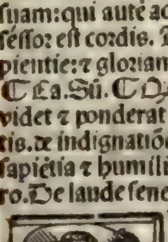
a infra. 21. b Eccli. 34. c i. q. i. c. nõ eſt 3. q. 7. c. in grauibus 14. q. 5. c. ſcriptum

alſ + deſerenti alſ nõ hȝ + vite

infra. 17. b

ad vitulū ſaginatū cum odio. Uir iracundus
prouocat rixas: qui patiens eſt mitigat ſuſcita-
C tas. Iter pigrorū quaſi ſepes ſpinarū: via iu-
ſup. 10. a. ſtorū abſq; offendiculo. // Filius ſapiens leti-
ficat patrem: ⁊ ſtultus homo deſpicit matrē
ſuam. Stultitia gaudium ſtulto: ⁊ vir prudēs
al's nō hʒ + ſuos dirigit greſſus + ſuos. Diſſipant̄ cogitationes
vbi non eſt conſilium: vbi vero ſunt plures
conſiliarij cōfirmant̄. Letatur homo in ſen-
tētia oris ſui: ⁊ ſermo opportunus eſt optimꝰ.
Semita vite ſup eruditū: vt declinet de infer-
al's + Domos no nouiſſimo. +ᵇ Domū ſuperborū demolietur
b ō pe. di. 2. ca. principium dñs: ⁊ firmos faciet terminos vidue. Abomi-
natio dñi cogitationes male: ⁊ purus ſermo
c di. 47. c. bonorū pulcerrimus firmabitur ab eo. ᶜ Conturbat
al's nō hʒ + per miſericordiaʒ ⁊c. vſq; a malo domū ſuam qui ſectat̄ auariciam: qui autem
odit munera viuet. + Per miſericordiam et
fidē purgant̄ peccata: per timorē autē dñi de-
clinat omnis a malo. Mens iuſti meditabit̄
al's + ſapientiam + obedientiam: os impiorū redundat malis.
d 14. q. 5. ca. ſcriptū 3. q. 7. ca. in gradibus ᵈ Longe eſt dñs ab impijs: ⁊ orationes iuſto-
rū exaudiet. Lux oculorum letificat animaʒ:
fama bona impinguat oſſa. Auris que audit
increpationes vite: in medio ſapientiū commo
rabit̄. Qui abijcit diſciplinaʒ deſpicit animā
ſuam: qui autē acquieſcit increpationibꝰ poſ
ſeſſor eſt cordis. Timor domini diſciplina ſa-
pientie: ⁊ gloriam precedit humilitas.

¶ Ca. Sū. ¶ Q dñs dirigit vias hominum:
videt ⁊ ponderat: de via bona ⁊ laude paupta
tis. de indignatiōe regis: ⁊ clemētia ⁊ laude ⁊
ſapiētia ⁊ humilitate. De ſciſmatico ⁊ adulte
ro. De laude ſenectutis ⁊ patiētie. ¶ XVI

A Hominis eſt animam
preparare: ⁊ domini
gubernare linguam.
+ Qūto magnus es, humilia
teipſum: ⁊ coram deo inue-
al's nō hʒ + Quāto magnꝰ ⁊c. vſq; grām nies gratiam. Omnes vie
hominuʒ patent oculis eiꝰ:
ſpirituūʒ ponderator eſt do-
minus. Reuela domino ope
ra tua: ⁊ dirigentur cogita-
tiones tue. Uniuerſa propter ſemetipſum ope
ratus eſt dominus: impiū quoq; ad diē ma-
lum. Abominatio domini eſt omnis arrogās:
etiam ſi manus ad manum fuerit: non eſt in-
al's nō hʒ + Initiūʒ ⁊c. vſq; hoſtias nocens. + Initium vie bone facere iuſtitiā: ac-
cepta eſt apud deū magis q̄ imolare hoſtias.
Miſericordia ⁊ veritate redimitur iniqtas:
⁊ in timore domini declinatur a malo. Cum

placuerint dño vie hominis: inimicos quoq; B
eius conuertet ad pacem. Melius eſt parum i. ca. 2o. di. 47. § ne coſe
cum iuſtitia: q̄ multi fructus cum iniquitate.
Cor hominis diſponit viā ſuaʒ: ſed domini ē
dirigere greſſus eius. Diuinatio in labijs re-
gis: in iudicio nō errabit os eius. Pondus ⁊
ſtatera iudicia dñi ſunt: ⁊ opera eius oēs lapi
des + ſeculi. Abominabiles regis qui agunt al's + ſeculi
impie: qm̄ iuſtitia firmat̄ ſoliū. Uolūtas re- al's + dirigetur
gū labia iuſta: q recta loqtur + dirigēt. Indi-
gnatio regis nuncij mortis: ⁊ vir ſapiens pla-
cabit + eū. In hilaritate vultus regis vita: et al's + eam
clementia eius quaſi imber ſerotinus. Poſſi-
de ſapientiā q2 auro melior eſt: ⁊ acquire pru
dentiā: q2 precioſior eſt argento. Semita iu-
ſtorū declinat mala: cuſtos anime ſue ſeruat C
+ vitā ſuā. Contritionē pcedit ſuperbiā: ⁊ an- al's + vias
ruinā exaltabit̄ ſpiritus. Meliꝰ eſt humiliari
cū mitibus: q̄ diuidere ſpolia cuʒ ſuperbis.
Eruditus in verbo reperiet bona: ⁊ qui ſpe-
rat ī dño beatus eſt. Qui ſapiens eſt corde ap-
pellabit̄ prudens: ⁊ qui dulcis eloquio maio
ra reperiet. Fons vite eruditio poſſidentis: do
ctrina ſtultorū fatuitas. Cor ſapientis erudiet
os eius: ⁊ labijs eius addet gratiam. Fauus
mellis compoſita verba: dulcedo anime ſani-
tas oſſiuʒ. // Eſt via que videtur homini recta ſup. 14. c
⁊ nouiſſima eius ducunt ad mortē. Anima la D
borantis laborat ſibi: q2 compulit euʒ os ſuū.
Uir + inſipiens fodit malum: ⁊ in labijs eius al's + impius
ignis ardeſcit. Homo peruerſus ſuſcitat lites:
⁊ verboſus ſeparat principes. Uir iniquus la-
ctat amicū ſuum: ⁊ ducit euʒ per viā nō bonā:
Qui + attonitis oculis cogitat praua: mordēs al's + ternuēs al's + attenuus
labia ſua perficiet malū. Corona dignitatis ſe
nectus: que in vijs iuſtitie reperietur. Melior
eſt patiens viro forti: ⁊ qui dñatur animo ſuo
expugnatore urbium. Sortes mittuntur in ſi
num: ſed a dño temperantur.

¶ Ca. Sū. ¶ De leta cōſcientia. De pbatio-
ne iuſti ⁊ gēma gratiſſima. De ſtulto incorrigi
bili. De ſtulto diuite. De vero amico ⁊ recto-
re animarū. De oculis ſtultor. De cōſilio ſtul
to. De moderamine lingue. ¶ XVII

Melior eſt bucella ſicca cū gau- A
dio: q̄ domꝰ plena victimis cū
iurgio. Seruus ſapiēs dñabit̄ Eccl. 10. b
ſtultis filijs: ⁊ iter fratres here
ditatē diuidet. Sicut igne pba-
tur argentū ⁊ auz camino: ita
corda pbat dñs. Malus obedit lingue iniq:

⁊ fállax obtémperat labíjs mendácib⁹. Qui déſpicit páuperem: exprobrat factóri eius: et qui in ruina letátur altérius non erit impunítus. Corona ſenum filij filiorum: ⁊ gloria filiorum patres eorum. Non decent ſtultum verba compoſita: nec principē labium + méntiens. Gemma gratiſſima expectátio preſtolántis: quocunq̄ ſe vértit prudénter intélligit. Qui celat delictum quérit amicitias: qui + áltero ſermóne répetit ſéparat federátos. Plus próficit corréptio apud prudéntem: q̄ȝ centum plage apud ſtultum. Semper iúrgia quérit malus: angelus autem crudelis mittétur contra eum. Expedit magis vrſe occúrrere ráptis fetibus: q̄ȝ fátuo confidénti ſibi in ſtultitia ſua. Qui réddit mala pro bonis: non recédet malum de domo eius. Qui dimittit aquam caput eſt iurgiórum: ⁊ anteq̄ȝ patiátur contuméliam iudícium déſerit. Et qui iuſtificat ímpium: ⁊ qui condémnat iuſtum abominábilis eſt vterq̄ȝ apud + deuȝ. ᵃ Quid prodeſt ſtúlto habére diuitias: cum ſapientiam émere non poſſit? + Qui altam facit domum ſuaȝ quérit ruinam: ⁊ qui euitat díſcere íncidet in malum. Omni tempore díligit qui amicus eſt: ⁊ frater in anguſtijs comprobátur. Stultus homo pláudet manib⁹ ſuis cum ſpopónderit pro amico ſuo. Qui meditátur diſcórdias díligit rixas: ⁊ qui exaltat + os ſuum quérit ruinam. Qui peruérſi cordis eſt non inuenit bónuȝ: ⁊ qui vértit linguā íncidet in malum. Natus eſt ſtultus in ignominiam ſuam: ſed nec pater in fátuo letábitur. Animus gáudens etatem flóridā fácit. ſpiritus triſtis exiccat oſſa. Múnera de ſinu ímpius áccipit: vt peruértat ſémitas iudícij. In facie prudéntis lucet ſapientia: oculi ſtultórum in fínibus terre. Ira patris filius ſtúltus: ⁊ dolor matris que génuit eum. Non eſt bonum damnum inferre iuſto: nec percútere príncipem qui recta iúdicat. Qui moderātur ſermones ſuos doctus ⁊ prúdens eſt: ⁊ precióſi ſpiritus vir eruditus. Stultus quoq̄ȝ ſi tacúerit ſápiens reputábitur: ⁊ ſi compreſſerit lábia ſua, intélligens.

Iob. 31. c. infra 24. c — B — al. + mēt. — al. + alio — C — al. + diis — al. nō hȝ + Qui al. — D

¶ Ca. Sū. ¶ De receſſu ab amico: de deſperato. de verbis viri: de non deuiando a veritate. de ore ſtulti: de iuſto ſe accuſante: de fratre iuuante fratrem: de fructu oris: de muliere bona et de mala: de locutione diuitis ⁊ pauperis: de amico ſociali. ¶ XVIII

Occaſiónes quérit qui vult recédere ab amico: omni tempore erit exprobrábilis. Nō récipit ſtultus verba prudentie: niſi ea díxeris que verſanť in corde ei⁹ ᵃ Impius cum in pfundū vénerit peccatorū ɔtémnit: ſed ſéquiť euȝ ignominia ⁊ oppróbriū. Aqua profunda verba ex ore viri: ⁊ torrēs redúndans fons ſapientie. Accipere perſonā impij in iudicio non eſt bonuȝ vt declines a veritáte iudicij. Labia ſtulti miſcēt ſe rixis: ⁊ os eius iúrgia próuocat. Os ſtulti cōtritio eius: ⁊ lábia ipſius ruina anime ei⁹ Verba bilinguis quaſi ſimplicia: ⁊ ipſa peruéniunt vſq̄ȝ ad interiora véntris. Pigrū déijcit timor: anime autē effeminatórum eſúrient. Qui mollis ⁊ diſſolútus eſt in opere ſuo: frater ē ſua ópera diſſipántis. + Qui expellit mulierēȝ bonam expellit bonum: qui aūt tenet adulterā ſtultus ē ⁊ inſipiēs. Turris fortiſſima nomen domini: ad ipſam cúrrit iuſtus ⁊ exaltabiť. Subſtantia diuitis vrbs róboris eius: ⁊ quaſi murus validus circúndans eum. Anteq̄ȝ conterátur exaltátur cor hominis: anteq̄ȝ glorificétur humiliátur. Qui prius reſpondet q̄ȝ áudiat: ſtultū ſe eſſe demonſtrat et confuſione dignū. Spiritus viri ſuſténtat imbecillitátem ſuā: ſpiritū vero ad iraſcéndū fácilem: quis póterit ſuſtinere? Cor prudéntis poſſidébit ſcientiam: ⁊ auris ſapiéntiū quérit doctrinā. Donum hominis dilátat viā eius: ⁊ ante príncipes ſpáciū ei facit.ᵇ Iuſtus prior eſt accuſátor ſui: vénit amicus eius ⁊ inueſtigábit eum. Contradictiónes cómprimit ſors: et inter poténtes quoq̄ȝ dijúdicat. Frater q adiuuátur a fratre quaſi ciuitas firma: ⁊ iudicia quaſi véctes vrbiū. De fructu oris viri replébitur venter eius: ⁊ genímina labiorūȝ ipſius ſaturabúnt eum. Mors ⁊ vita in + manibus lingue: qui díligunt eam cómedent fructus eius. Qui inuenit mulierem bonam inuenit bonū: ⁊ háurit iocūditátem a dño.ᶜ Qui expéllit mulierē bonā: expéllit bonuȝ: qui autēȝ ténet adulterā ſtultus eſt ⁊ inſipiens. Cuȝ obſecratiónibus lóquitur páuper: ⁊ diues effábitur rigide. Uir amicábilis ad ſocietátem magis amicus erit q̄ȝ frater.

A — a vel. 17 ca. nec licuit de pe. di. c. 1. de ... infra 24. c — B — al. nō hȝ + Qui expellit ... vſq̄ȝ inſipiens ſup. 10. b. — C — Eccl. 11. a. ... — b de pe. di. 2. c. credere — D — al. + manu — c 32. q. 1. ca. 1.

¶ Ca. Sū. ¶ De pauptate ſimplici: ⁊ de feſtinatione: de ſtultitia. de amicis diuitis ⁊ pauperis: de falſo teſte: de glia patiētis ⁊ pauperis: de ira regis: de litigioſa muliere: d pigredine ope

randi: de furore miſericordie: ⁊ de erudiendo
filio: de pigro: ⁊ de malleis deriſorū. ¶ XIX
A Infra.13.a [M]Elior eſt páuper qui ámbulat
in ſimplicitate ſua: q̄ diues tor
quês labia ſua ⁊ inſipiens. Ubi
non eſt ſcientia anime non eſt
bonum: ⁊ qui feſtinus eſt pédi
alī + of. fendit alī + pec. cat bus + offéndet. Stultitia homi
nis ſupplántat gréſſus eius: ⁊ contra deuz fér
uet animo ſuo. Diuitie áddunt amicos plurí
mos: a páupere autem ⁊ hi quos hábuit ſe
paràntur. Teſtis falſus non erit impunítus:
⁊ qui mendácia lóquitur non effúgiet. Mul
ti cólunt perſonam potentis: ⁊ amici ſunt do
na tribuéntis. Fratres hominis páuperis ode
runt eum: inſuper ⁊ amici procul receſſérunt
B ab eo. Qui tm̄ verba ſectátur nihil habébit:
qui autem poſſéſſor eſt mentis díligit animaʒ
ſuam: ⁊ cuſtos prudéntie inuéniet bona. Fal
ſus teſtis non erit impunítus: ⁊ qui lóquitur
mendacia peribit. Non decent ſtultum diui
tie: nec ſeruum dominari princípibus. Doctrí
na viri per patientiam nóſcitur ⁊ gloria eius
eſt iniqua pretérgredi. Sicut frémitus leónis
ita ⁊ regis ira: ⁊ ſicut ros ſuper herbam ita ⁊
Infra.27.c hiláritas eius. / Dolor patris filius ſtultus:
C ⁊ tecta iúgiter perſtillántia litigióſa mulier.
a Dī.26.c. deinde 34.q.i.ca. cū p de. licam 30.q.i.ca. ad limina [a] Domus ⁊ diuitie dantur a parentibus: a do
míno autem proprie úxor prúdens. Pigredo
immittit ſopórem: ⁊ anima diſſolúta eſúriet.
Qui cuſtódit mandatū cuſtódit animaʒ ſuā:
alī + vias ſuas qui autem néglígit+ viam ſuam mortificábi
b Dī.45. ca. tur. [b] Fenerátur domino qui miſerétur páu
peris: ⁊ viciſſitúdinē ſuam réddet ei. Erudi fi
lium tuum ne deſpéres: ad iterfectionem au
tem eius ne ponas animam tuam. Qui enim
impatiens eſt ſuſtinébit damnum: ⁊ cum ra
púerit aliud appónet. Audi conſilium ⁊ ſú
ſcipe diſciplinam: vt ſis ſápiens in nouiſſimis
tuis. Multe cogitatiónes in corde viri: volun
tas autem domini in eternū permanébit. Ho
mo indígens miſéricors eſt: ⁊ mélior eſt páu
per iuſtus q̄ vir méndax. Timor domini ad
D vitam: ⁊ in plenitúdine commorábitur abſq̄
Infra.26.c viſitatione péſſimi. [a] Abſcóndit piger manuʒ
ſuam ſub aſcélla: nec ad os ſuum applicat eā.
Peſtilénte flagelláto ſtultus ſapiéntior erit: ſi
autem corripúeris ſapientem intélliget ſapiē
tiam. Qui affligit patrem ⁊ fugit matrē: igno
miniósus erit ⁊ infelix. Non céſſes audire fi
li doctrinam: nec ignóres ſermones ſcientie.

Teſtis iníquus derídet iudícium: et os impió
rum deuorat iniquitatem. Parata ſunt deri
ſóribus iudícia: ⁊ mallei percutiéntes ſtultó
rum corpóribus.
¶ Ca. XX. ¶ De vino ⁊ contentionibus. de
rege diſſipante malum: de pondere ⁊ menſu
ra. de ſomno fugiendo. de emptore vilipenden
te: de pane mendacij: de hereditate feſtinata: de
duplici pondere: de maledictione patris ⁊ ma
tris: de voto reddendo: de fortitudine. de lucer
na mentis. de mundícia mentis. ¶ XX A
[L][a] Uxurióſa res vinuʒ: ⁊ tumul a Ui.33. c. luxurioſa res luxuria
tuóſa ebrietas. Quicumq̄ his
delectátur non erit ſápiens. Si
cut rugitus leónis: ita ⁊ térror
regis: qui prouocat eum péccat
in animaʒ ſuam. Honor eſt ho
míni qui ſeparat ſe a contentiónibus: omnes
autem ſtulti miſcéntur contumélijs. Propter
frigus piger aráre nóluit: mendicábit ergo
eſtáte ⁊ non dabitur illi. Sicut aqua profunda
ſic conſiliuʒ in corde viri: ſed homo ſapiens ex B
háuriet illud. Multi homines miſericordes
vocantur: virum autem fideleʒ quis inuéniet?
Iuſtus qui ámbulat in ſimplicitáte ſua: beatos
poſt ſe filios relinquit. Rex qui ſédet in ſólio
iudícij: diſſipat oē malum intúitu ſuo. / Quis L.30.i.Q.
poteſt dicere: munduʒ eſt cor meuʒ: púrus ſuʒ b De pe. Di.2.ca. ſi enim.
a peccato. [b] Póndus ⁊ póndus: meſúra ⁊ mé
ſura: vtrumq̄ abominábile eſt apud deū. [c] Ex c De diſp. ca. ex ſtudijs.
ſtudijs ſuis intelligitur púer: ſi munda ⁊ recta
ſint ópera eius. Aurem audiéntem ⁊ óculum
vidéntem dominus fecit vtrumq̄. Noli díli
gere ſómnum: ne te egéſtas ópprimat. Aperi
oculos tuos: ⁊ ſaturáre pánibus. Malum eſt: C
maluʒ eſt: dicit oīs émptor. Et cuʒ receſſerit:
tunc gloriábit. Eſt áurū ⁊ multitudo gemmā
ruʒ: vas aurū precióſum lábia ſciéntie / Tolle
veſtiméntū eius q̄ fideiuſſor éxtitit alieni: ⁊ p̄ Infra.25.b
extráneis áufer pígnus ab eo. Suauis eſt ho
mini panis mendácij: ⁊ poſtea implébitur os
eius cálculo. Cogitatiónes conſilij roborāut:
⁊ gubernáculis tractánda ſunt bella. Et qui re
uelat myſtéria ⁊ ámbulat fraudulénter ⁊ di Ec.23.h.
látat labia ſua: ne commiſceáris. / Qui male Le.20.b
dicit patri ſuo ⁊ matri extinguet + lumen eius alī + lucerna.
in médijs ténebris. Heréditas ad quam feſti Mo.12.b
nátur in principio: in nouiſſimo benedictione D
carebit. / Ne dicas réddam maluʒ + pro ma alī nō h3 + nō malo.
lo: expécta dominuʒ ⁊ liberábit te / Abomina
tio eſt apud + deum póndus ⁊ póndus: ſtate ſupra.co. alī + deū

iſ.ca.16. ra dolóſa non eſt bona. A domino dirigúntur
greſſus viri: quis autem hominum intelligere
poteſt viam ſuam. Ruina eſt homini deuotá-
re.15.c. re ſanctos: ⁊ poſt vota rectractáre. // Diſſipat
ímpios rex ſápiens: ⁊ incúruat ſuper eos for-
nicem. Lucérna domini ſpiráculum hómi-
nis: q̃ inueſtigat omnia ſecréta ventris. Mi-
ſericordia ⁊ véritas cuſtódiunt regem: ⁊ robo
vel 17.c. rátur cleméntia thrónus eius.ᵇ Exultátio iú-
decoro uenum fortitúdo eorum: ⁊ dignitas ſenum ca
nicies. Liuor vúlneris abſtérget mala: ⁊ pla-
ge in ſecretióribus véntris.

¶ Ca. Sũ. ¶ De corde regis: laus miſericor
die ⁊ iudicij: de potentia iniqua: de muliere li
tigioſa: de victoria chriſti: de ſuperbo: de pigro
⁊ hoſtijs impiorũ: de viro obediente: de laude
gratie ⁊ teſte mendacij. ¶ XXI

A Sicut diuiſiónes aquarum ita
cor regis i manu domini: quo-
cũq; voluerit inclinábit illud.
Omnis via viri recta ſibi vide
tur: appéndit autẽ corda dñs.
e+iuſti Fácere + miſericordiam ⁊ iudí
ciũ: magis plácet domino q̃ victime. Exaltá
tio oculorũ eſt dilatátio cordis: lucérna im-
piorũ peccatũ. Cogitationes robúſti ſemp in
abundantia: omnis autem piger in egeſtáte
eſt. Qui cóngregat theſáuros lingua mendá
cij vanus ⁊ excors eſt: ⁊ impingẽt ad láqueos
mortis. Rapine impiorum détrahent eos: q2
B noluerũt fácere iudicium. Peruérſa via vi-
nõ eſt ri aliena eſt + a deo: qui autẽ mundus eſt: re
a deo ctum opus eius. // Melius eſt ſedére in ángu
ſtra.15.b lo dómatis: q̃ cum muliére litigióſa ⁊ in do-
mo cõuiuij. Anima impij deſiderat malũ: nõ
miſerébit próximo ſuo. Mulctáto peſtilénte
ſapiẽtior erit páruulus: ⁊ ſi ſectet ſapientẽ ſu
met ſcientiã. Excógitat iuſtꝰ de domo impij: vt
détrahat ímpios a malo. Qui obtúrat aurẽ
ſuam ad clamórem páuperis: ⁊ ipſe clamábit
⁊ non exaudiétur. Munus abſcónditum ex-
tínguit iras: ⁊ donum in ſinu indignatiónem
máximam. Gáudium iuſto eſt fácere iudi-
ciũ: ⁊ páuor operántibus iniquitátem. Vir
C q errauerit in via doctrine: in cetu gigántiũ
commorábitur. Qui díligit épulas in egeſtá
te erit: qui amat vinum ⁊ pínguia non ditá-
bitur. Pro iuſto dabitur impius: ⁊ pro recto
.25.c. iniquus. // Melius ẽ habitare in terra deſérta
q̃ cum muliére rixóſa: ⁊ iracúnda. Theſáu-
rus deſiderábilis ⁊ óleũ in habitáculo iuſti:

⁊ prudẽs homo diſſipábit illud. Qui ſequitur
iuſtitiam ⁊ miſericordiam: inuéniet vitam ⁊
iuſtitiam ⁊ glóriam. Ciuitátem fortium aſcén
dit ſapiens: deſtruxitq; róbur fidúcia eius. ſupra.13.a
// Qui cuſtódit os ſuum ⁊ linguã ſuam: cuſtó D
dit ab anguſtijs animam ſuam. Superbus ⁊
árrogans vocatur indóctus: qui in ira opera-
tur ſuperbiam. Deſidéria occídunt pigrum:
noluérunt enim quicq̃ manus eius operári.
Tota die cõcupiſcit ⁊ deſiderat: qui autem iu- ſup.15.b
ſtus eſt tribuet ⁊ non ceſſábit.ᵃ Hóſtie impió- a i.q.i.ca. non eſt.
rum abominábiles que offerúntur ex ſcélere.
Teſtis mendax períbit: vir obédiens loqué-
tur + victóriam. Vir ímpius procáciter ob- alſ + victorias
firmat vultum ſuum: qui autẽ rectus eſt cór-
rigit viã ſuã. Non eſt ſapientia: non eſt pru-
dentia: non eſt conſilium contra dominum.
Equus parátur ad diem belli: dóminus au-
tem ſalutem tribuit.

¶ Capituli Summarium. ¶ De fama bo-
na. de conuenientia duarum naturarũ in chri
ſto: de fine modeſtie: de fenerante. de dandis
muneribus: de mundicia predicantis: de pi-
gro: de puero ſtulto: de calumniatore: de audiẽ
da ſapientia: de violentia non facienda pau-
peri: de amicitia iracundi: de non fideiuben-
do. de preſumptione. ¶ XXII A

// Melius eſt nomen bonũ q̃ di- Eccl.7.a
uitie multe: ſuper argentũ eniẽ
⁊ áurum gratia bona.ᵃ Diues ⁊ a di.8.ca.
páuper obuiauérunt ſibi: vtriuſ- i.
q; operátor eſt dominus. Cálli-
dus videt malum ⁊ abſcóndit
ſe: innocens pertránſijt ⁊ afflictus eſt damno.
Finis modeſtie timor domini: diuitie ⁊ glo-
ria ⁊ vita. Arma ⁊ gládij in via ſuperbi: cuſtos
autem anime ſue longe recédit ab eis. Pro-
uerbium eſt: Adoléſcens iuxta viam ſuã: etiã
cum ſenúerit non recédet ab ea. Diues pau-
péribus imperat: ⁊ qui áccipit mútuũ ſeruus
eſt fenerántis. Qui ſéminat iniquitátem mé- B
tet mala: ⁊ virga ire ſue cõſummábitur. // Qui Eccl.31.c.
pronus eſt ad miſericordiam benedicétur: de alſ nõ hẽ
pánibus enim ſuis dédit páuperi. + Victóriã + victoriã
⁊ honórem acquiret qui dat múnera: animã et. vſq; ad
autem áufert accipiéntium.ᵇ Eijce deriſórem capientiũ.
⁊ exibit cum eo iúrgium: ceſſabúntq; cauſe ⁊ b 5. q. 4. ca. in loco
contumélie. Qui díligit cordis mundíciam: in ſi.
propter gratiã labiorũ ſuorũ. habébit ami-
cum regem. Oculi domini cuſtódiunt ſcien-
tiam: ⁊ ſupplantántur verba iniqui. Dicit pi- infra.23.c.

infra 22. c. ger. Leo eſt foris: in medio plateárum occidé-
dus ſum // Fóuea profúnda oris aliéne: cui ira-
C tus eſt dñs incidet in eam. Stultitia colligá-
ta eſt in corde púeri: ⁊ virga diſcipline fugá-
bit eam. Qui calumniátur páuperem vt áu-
geat diuitias ſuas: dabit ipſi ditióri ⁊ egébit.
Fili mi inclina áurem tuam: ⁊ áudi verba ſa-
piéntium. Appóne autem cor ad doctrinam me-
am: que pulcra erit tibi cum ſeruáueris eam
ventre tuo. Et redundábit in labijs tuis: vt ſit
in dño fidúcia tua. Unde ⁊ oſténdam eam tibi
D hodie. Ecce deſcripſi eam tibi tripliciter in co-
gitatiónibus ⁊ ſcientia: vt oſténderem tibi firmi
tatem ⁊ elóquia veritatis. reſpondére ex eis il-
lis qui miſerũt te. Nõ facias violẽtiã páupi:
qꝛ páuper eſt: neqꝫ cónteras egenũ in porta: qꝛ
iudicábit dñs cauſam eius: ⁊ configet eos qui
confixérunt aĩam eius. Noli eſſe amicus hoĩ
iracúndo: neqꝫ ámbules cum viro furióſo: ne
forte diſcas ſémitas eius: ⁊ ſúmas ſcándalum
aĩe tue. Noli eſſe cum his q defigũt manus ſu-
as: ⁊ qui vádes ſe ófferunt ꝓ debitis. Si enim
alias + tol las. non habes vnde reſtituas: qd cauſe eſt vt + tol
Deute. ca. 19. lat operiméntũ de cubili tuo. [c] Ne trãſgrediá-
12. q. 2. ca. legibus. ris términos antiquos: quos poſuérũt patres
q. 1. ca. ſi quis eps. tui. Uidiſti virum velócem in opere ſuo: coram
1. q. 2. ca. i. régibus ſtábit: nec erit ante ignóbiles.

13. q. 1. ca. i. 24. q. 3. ca. tráſcerũt 33. q. 1. ca. 3 93. di. ca. diaconi de ſepul. ca. i.

¶ Ca. Sũ. ¶ De cõuiuio príncipũ: de mode-
ratióe ſentẽtie: de nõ comedẽdo cum inuido: de
agro pupillorũ: de diſciplina pueri: de comeſa-
tione ⁊ ebrietate. de concupiſcẽtia meretricis.

¶ XXIII

Quando ſéderis vt cómedas cum príncipe: diligén-
ter atténde q̃ ſunt appoſita ante
A fáciem tuam: ⁊ ſtátue cúltrum in
gútture tuo: ſi tamẽ hábes ĩ po-
teſtáte aĩam tuam. Ne deſideres
de cibis eius: in quo eſt panis mendácij. Noli
laboráre vt ditéris: ſed prudẽtie tue pone mó-
dum. Ne érigas oculos tuos ad opes quas non
potes habére qꝛ fáciẽt ſibi pénnas quaſi áqui-
le ⁊ volábũt in celum. Ne cómedas cum homie
inuido: ⁊ ne deſideres cibos eius: qm̃ in ſimi-
B litudinem arioli ⁊ cóiectóris éſtimat qđ ignó
rat. Cómede ⁊ bibe dicet tibi: ⁊ mens eius nõ
eſt tecum. Cibos quos coméderas éuomes:
⁊ pérdes pulcros ſermones tuos. In áuribus
inſipientium ne loquáris: quia deſpicient do-
ctrinam elóquij tui. Ne attingas paruulórum
términos: ⁊ agrum pupillorũ ne introéas. Pro
pinquus enim illorũ fortis eſt: ⁊ ipſe iudicábit
contra te cauſam illorum. Ingrediátur ad do-
ctrinam cor tuum: ⁊ áures tue ad verba ſcien-
tie. [a] Noli ſubtráhere a púero diſciplinam: ſi
enim percúſſeris eum virga non moriétur. Tu
virga percúties eum: ⁊ animam eius de infér-
no liberábis. Fili mi ſi ſápiens fúerit animus
tuus: gaudébit tecum cor meum ⁊ exultábunt
renes mei cum locuta fúerint rectum labia
tua. Non emulétur cor tuum peccatores ſed
in timore dñi eſto tota die: qꝛ habébis ſpem in
nouiſſimo: ⁊ preſtolátio tua non auferétur.
Audi fili mi ⁊ eſto ſápiens: ⁊ dirige in via ani
mum tuum. Noli eſſe in conuiuijs potatórum
nec in comeſatiónibus eorum: qui carnes ad
veſcéndum conferunt: quia vacantes potibus
et dantes ſýmbola cõſuméntur: et veſtiétur pã
nis dormitátio. Audi patrem tuum qui génuit
te: ⁊ non contémnes cum ſenúerit mater tua.
Ueritatem éme: ⁊ noli véndere ſapiẽtiam ⁊ do-
ctrinam ⁊ intelligentiam. Exúltat gaudio pater
iuſti: + qui ſapiéntem génuit letábitur in eo.
Gáudeat pater tuus ⁊ mater tua: ⁊ exúltet q
génuit te. Prébe fili mi cor tuum mihi: ⁊ óculi
tui vias meas cuſtódiãt. Fouea enim ꝓfúnda
eſt méretrix: ⁊ púteus angúſtus aliéna // Inſi-
diátur in via quaſi látro: ⁊ quos incáutos in-
uénerit interficiet. Cui ve: cuius patri ve: cui
rixe: cui fóuee: cui ſine cauſa úulnera: cui ſuf-
fóſſio oculorum? Nonne his qui commoran-
tur in vino ⁊ ſtudent calícibus epotándis. Ne
intueáris vinum quando flauéſcit: cum ſplen-
dúerit in vitro calor eius. Ingréditur blán-
de ⁊ in nouiſſimo mordébit vt cóluber: ⁊ ſi-
cut régulus venéna diffúndet. Oculi tui vidé-
bunt extráneas: ⁊ cor tuum loquétur peruér-
ſa. Et eris ſicut dórmiens in medio mari: ⁊
quaſi ſopítus gubernátor amiſſo cláuo. Et di-
ces. Uerberauérunt me ſed non dolui: traxé-
runt me ⁊ ego non ſénſi. Quando euigilábo:
⁊ rurſus vina reperiam?

¶ Ca. Sũ. ¶ De ſapiẽtia ⁊ ſapiente: de ſtul
to ⁊ deſperante: de his qui ducuntur ad mor-
tem: de melle ⁊ fauo: de caſu iuſti ⁊ caſu inimi
ci: de eqtate iudicij: de agro exercẽdo: de agro
pigri hominis: ⁊ de pigro.

¶ XXIIII A

Ne emuléris viros malos: nec de-
ſideres eſſe cum eis: qꝛ rapinas
meditátur mens eorum: ⁊ fráu
des lábia eorum loquúntur. Sa
pientia edificábitur domus: ⁊
prudentia roborábitur. In do-

ctrina replebúntur cellária: vniuérſa ſubſtan
tia precioſa ⁊ pulcerrima. Vir ſapiens fortis
eſt: ⁊ vir doctus robúſtus ⁊ válidus: quia cum
diſpoſitióne initur bellū: ⁊ erit ſalus vbi multa
ſupra.11.b conſilia ſunt. / Excelſa ſtulto ſapiētia: in porta
non aperiet os ſuum. Qui cógitat mala fáce-
re ſtúltus vocábitur. Cogitátio ſtúlti peccatū
eſt: ⁊ abominátio hominum detráctor. Si de-
ſperáueris lapſus in die angúſtie: imminuétur
B fortitudo tua. a Erue eos qui ducúntur ad mor
a pſal.81. Eccl.4. tem: ⁊ qui trahúntur ad intéritū liberáre ne
24.q.3.ca. non inſe- ceſſes. Si díxeris vires non ſuppetunt: qui in-
renda ſpéctor eſt cordis ipſe intélligit ⁊ + ſeruatórē
alſo + ſal- anime tue nihil fallit: reddetq̄ homini iuxta
uatorem opera ſua. Comede fili mi mel quia bonum
eſt: ⁊ fauum dulciſſimū gútturi tuo. Sic ⁊ do
ctrina ſapientie anime tue: quam cum inuene
ris habebis in nouiſſimis ſpem: ⁊ ſpes tua non
peribit. Ne inſidiéris ⁊ queras impietátem in
b de pe. domo iuſti: neq̄ váſtes réquiē eius. b Sépti-
di.i.ca.ſe- es enī + in die cadet iuſtus ⁊ reſúrget: impij
ptiec. autem córruent in malū. Cum ceciderit ini
alſo nō hȝ micus tuus ne gáudeas / ⁊ in ruína ei° ne ex-
+ in die últet cor tuum: ne forte videat dominus ⁊ di-
C ſpliceat ei: ⁊ áuferat ab eo iram ſuam. Ne cō
ſupra.17.e Iob 21.b téndas cū péſſimis: ne emuléris impios: quo-
niam non habent futurorū ſpem mali ⁊ lucér
c 3.q.4.ca. na impiórū extinguétur. c Time dominū fi-
detracto- li mi ⁊ regem: ⁊ cum detráctoribus non com-
res. miſceáris. Qm̄ repente cōſúrget perditio eo-
ſupra.21.a rum ⁊ ruínam vtriúſq̄ quis nouit? Hec quo-
q̄ ſapientibus. / Cognóſcere perſonam in iu-
dicio non eſt bonū. Qui dicunt impio iuſtus
es: maledicét eis pópuli: ⁊ deteſtabúntur eos
tribus. Qui árguunt eū laudabúntur: ⁊ ſuper
eos véniet benedictio. Labia deoſculábitur q
recta verba reſpondet. Prépara foris opus tu-
um: ⁊ diligénter exérce agrum tuū: ⁊ poſtea
D edífices domum tuā. Ne ſis teſtis fruſtra cō-
tra próximū tuum: nec láctes quemq̄ lábiis
tuis. Ne dicas: quomodo fecit mihi ſic fáciā
ei: ⁊ réddam vnicuiq̄ ſecundū opus ſuum.
Per agrum pigri tranſiui: ⁊ per vineam viri
ſtulti. Et ecce totum repléuerant vrtice: ⁊ ope
rúerant ſuperficiem eius ſpine: ⁊ macéria lá-
pidum deſtrúcta erat. Quod cū vidiſſem po-
ſui in corde meo: ⁊ exemplo didici diſciplinā.
Vſq̄quo piger dórmies: vſq̄quo de ſomno
conſúrges / Paruū inquā dórmies: módicū
ſupra.6.b dormitábis: paucillū manus cónſeres vt qui-
éſcas ⁊ véniet tibi quaſi curſor egéſtas tua ⁊
mendícitas quaſi vir armatus.

C Ca. XXV. C De celando verba: de purgan
do ſermone: de humilitate: de predicáte ⁊ obe-
diente: de legato fideli: de melle edendo: de fal
ſo teſte: de amico infideli: de īcorrigibili: de tri-
ſtitia auari: de benignitate: de diſſipante: de de-
tractióe: de ſcandalo: de garrulitate. C XXV

Ec quoq̄ parábole ſalomonis q̄s A
tranſtulérunt viri ezéchie regis
iudá. Gloria dei eſt celáre ver-
bum: ⁊ gloria regum inueſtigá
re ſermonem / Celum ſurſum ⁊
terra deórſū ⁊ cor regū inſcru-
tábile. Aufer rubiginem de argento: ⁊ egredi
étur vas puriſſimū. Aufer impietatem de vul
tu regis: ⁊ firmábit iuſtitia thrónus eius. Ne
glorioſus appáreas coram rege: ⁊ in loco ma-
gnorum ne ſtéteris / Melius eſt enim vt dica Lu.14.b.
tur tibi aſcénde huc: q̄ vt humiliéris coram
príncipe. a Qui vidérunt oculi tui ne proferas a 5.q.5.ca. ambulās
in iúrgio cito: ne póſtea emendáre non póſſis
cum dehoneſtáueris amicum tuum. Cauſam B
tuam trácta cum amico tuo: ⁊ ſecrétū extrá-
neo ne reuéles: ne forte inſúltet tibi cum au-
dierit ⁊ exprobráre non ceſſet. + Gratia ⁊ ami- alſo nō hȝ
cicia liberant quas tibi ſerua ne exprobrábilis + Gra.ec. vſq̄ fias
fias. Mala aurea in lectis argenteis qui ló-
quitur verbū in tempore ſuo. Ináuris áurea
⁊ margaríta fúlgens qui árguit ſapientem ⁊
áurem obediéntem. Sicut frigus niuis in die
méſſis ita legátus fidélis ei qui miſerit eum:
animā ipſius requiéſcere facit. Núbes ⁊ vén-
tus ⁊ plúuie non ſequentes: vir glorioſus ⁊
promiſſa non cómplens / Patientia leniétur ſupra.15.a
princeps: ⁊ lingua móllis confringet duri- C
ciam. Mel inueniſti cómede quod ſúfficit ti-
bi: ne forte ſatiátus euomas illud. Súbtrahe
pedem tuum de domo próximi tui nequando
ſatiátus óderit te. Iáculum ⁊ gládius ⁊ ſagit-
ta acúta: homo qui lóquitur contra próximū
ſuum falſum teſtimonium. Dens pútridus ⁊
pes laſſus: qui ſpérat ſuper infidéli in die an-
gúſtie ⁊ amittit pállium in die frigoris. Acé-
tum in nitro: qui cantat cármina cordi péſ-
ſimo. + Sicut tinea veſtimento ⁊ vérmis li- alſo nō hȝ
gno: ita triſticia viri nócet cordi. / Si eſu- + Sic.ec. vſq̄ cordi
rierit inimicus tuus ciba illum: ſi ſitit da ei Ro.12.d.
aquam bíbere. Prúnas enim congregábis
ſuper caput eius: ⁊ dominus réddet tibi. Vén D
tus aquilo diſſipat plúuias: ⁊ fácies triſtis
linguam detrahéntem. / Melius eſt ſede- ſupra.21.b

re in ángulo dómatis: q̃z cum muliére liti-
giósa ⁊ in domo cómuni. Aqua frigida ani-
me ſitienti: ⁊ núncius bonus de terra longin-
qua. Fons turbátus pede ⁊ vena corrúpta:
Ecci.3.c. iuſtus cádens coram impio. Sicut qui mel
multum cómedit non eſt bonuz: ſic qui ſcru
tátor eſt maieſtátis opprimétur a glória. Si-
cut vrbs pátens ⁊ abſq̃z murorũ ámbitu: ita
vir qui non poteſt in loquendo cohibére ſpi-
ritum ſuum.

¶ Ca. Sũ. ¶ De gloria ſtulti. de maledi-
cto. de confutando ſtulto. de nõ committenda
predicatione ſtulto. de reuerſo ad peccatum:
de pigro oſtendente ſapientiam ſuam: de im-
patiente: de ſuſurrone: de amico frauduléto.

¶ XXVI

A Q
Uo modo nix in
eſtáte: ⁊ plúuie in meſſe: ſic in-
decens eſt ſtulto gloria.[a] Sicut
a xi.q.3.c. illud auis ad alta tránſuolans: ⁊ páſ
ſer quolibet vádens: ſic male-
dictũ frúſtra prolátũ in quém-
piam ſuperuéniet. Flagéllum equo ⁊ chá-
mus áſino: ⁊ virga in dorſo imprudéntium.
Ne reſpondeas ſtulto iuxta ſtultitiam ſuam:
ne efficiáris ei ſimilis. Reſponde ſtulto iuxta
ſtultitiam ſuaz: ne ſibi pátiens eſſe videátur.
Cláudus pédibus ⁊ iniquitátem bíbens: qui
mittit verba per núncium ſtultum. Quomo-
B do púlcras frúſtra habet cláudus tíbias: ſic
índecens eſt in ore ſtultoruz parábola. Sicut
qui mittit lápidem in acéruum mercúrij: ita
qui tribuit inſipiénti honorem. Quomodo ſi
ſpína naſcátur in manu temuléntí: ſic parabo
la in ore ſtultorum. Iudiciũ detérminat cáu
ſas: ⁊ qui impóſuit ſtulto ſiléntium iras mi-
tigat. / Sicut canis qui reuertitur ad vómi-
2. pe.2.c. tum ſuum: ſic imprúdens qui íterat ſtultitiaz
ſuam. Vidiſti hóminem ſapiéntem ſibi vidé
ri: magis illo ſpez habebit inſipiens. Dicit pi-
ger. Leo eſt in via: ⁊ leéna in itinéribus. Si-
cut óſtiuz vértitur in cárdine ſuo: ita piger in
C léctulo ſuo. / Abſcõdit piger manꝰ ſub + aſcél
ſup.19.d. la ſua: ⁊ labórat ſi ad os ſuum eas cõuérterit.
alias + aſcel las ſuas Sapiéntior ſibi ſtultus vidéť: ſeptem viris lo
quéntibus ſententias. Sicut qui apprehéndit
áuribus canẽ: ſic qui tránſit ⁊ impátiens cõ-
miſcéť rixe altérius.[b] Sicut nóxius eſt q mit
b 5 diſtĩ. ca.i. tit ſagittas ⁊ lánceas i mortẽ: ita vir qui frau
dulénter nócet amico ſuo: ⁊ cum fúerit dep-
Ecci. 23.b. hénſus dicet lúdens feci. / Cum defécerint li
gna extinguétur ignis: ⁊ ſuſurróne ſubtrácto
iúrgia cõquiéſcũt. Sicut carbónes ad prunas
⁊ ligna ad ignez: ſic homo iracúndus ſuſcitat
rixas. Verba ſuſurrónis q̃ſi ſimplicia: ⁊ ipſa D
peruéniunt ad intima cordis. Quõ ſi argento
ſórdido ornáre velis vas fictile: ſic labia tumé-
tia cuz péſſimo corde ſociáta: Lábijs ſuis in-
telligitur inimicus: cum in corde tractáuerit
dólos. Qñ ſubmiſerit vocem ſuam ne credi-
deris ei: q̃ſi ſeptem nequitie ſunt in corde il-
lius. Qui óperit odiuz fraudulénter: reuelá- Eccle.10.b Eccli. 27.d
bitur malicia eius in concilio. Qui fodit fóue
am incidit in eaz: ⁊ qui vóluit lápidez reuer-
tétur ad eum. Lingua fállax non amat veritá-
tem: ⁊ os lúbricum operátur ruinas.

¶ Ca. Sũ. ¶ De iactantia: de ira ſtulti: de
laude correptóis: de fama iuſtitie: de dulcedie
boni animi: de adulatore: de muliere litigioſa
de incorrigibili: de ſubditis agnoſcendis: de ſa-
cris ſcripturis.

¶ XXVII

N
E gloriéris in cráſtinum: ignó- A
rans quid ſuperuentúra páriat xi.q.3.ca. ſi quis
dies. Laudet te aliénus ⁊ nõ os
tuuz extráneus ⁊ non lábia tua.
Graue eſt ſáxuz ⁊ oneróſa aré-
na: ſed ira ſtulti vtroq̃z gráuior.
Ira non habet miſericórdiam nec erúmpens Eccli.22.b.
furor: ⁊ impetuz cõcitáti + ſpiritus ſérre quis alias nõ hz + ſpiritꝰ
póterit: Mélior eſt manifeſta corréptio: q̃z a- 5. q. 5. ca.
mor abſcónditus. Mélíora ſunt vulnera dili- non ois
gentis: q̃z fraudulénta óſcula odiéntis. Ani- ca. nõ oſculatur
ma ſaturáta calcábit fáuum: ⁊ ánima eſúriẽs 23 q.4. ca.
etiam amárum pro dulci ſúmet. Sicut auis nimium
tranſmigrans de nido ſuo: ſic vir qui derelín- Job.6.b.
quit locuz ſuuz. Vnguénto ⁊ varijs odóribus B
delectátur cor: ⁊ bonis amici conſilijs anima
dulcorátur. Amicum tuum ⁊ amicum patris
tui ne dimiſeris: ⁊ domuz fratris tui ne ingre
diáris in die afflictiónis tue. Mélior eſt vici-
nus iuxta: q̃z frater prócul. Stúde ſapientie fi-
li mi: ⁊ letífica cor meum: vt póſſis exprobrá-
ti reſpondére ſermónem. Aſtútus videns ma-
lum abſcónditus eſt: párvuli tranſeúntes ſu-
ſtinuérunt diſpéndia. Tolle veſtiméntuz eius ſup.20.c
qui ſpopóndit pro extráneo: ⁊ pro aliénis áu- C
fer ei pignus. Qui benedicit próximo ſuo voce
grándi de nocte cõſúrgens maledicénti ſimi-
lis erit. Tecta perſtillántia in die frigoris ⁊ li-
tigióſa mulier comparántur. Qui rétinet eã: ſup.16.b
quaſi q ventũ téneat: ⁊ óleũ déxtre ſue + eua- alias + vocabit
cuat. Ferruz ferro exacúitur: ⁊ homo exácuit
faciem amici ſui. Qui ſeruat ficum cómedet

+ fructus eiꝰ: ꝛ qui cuſtos eſt dñi glorificabit. Quomodo in aquis reſplendet vultus ꝓſpicientiū: ſic corda hominū manifeſta ſunt prudentibꝰ. Infernus ꝛ perditio nunq̄ꝫ implent ſimiliter ꝛ oculi hominuꝫ inſatiabiles. Quō probatur in cōflatorio argentum ꝛ in fornace aurū: ſic probatur homo ore laudantis. + Cor iniqui inquirit mala: cor autē rectum inquirit ſcientiam. Si contuderis ſtultum in pila
D quaſi ptiſanas feriente deſuper pilo: non auferetur ab eo ſtultitia eius. Diligenter agnoſce vultum pecoris tui: tuoſq̄ꝫ greges conſidera. Non enim habebis iugiter poteſtatem ſed corona tribuetur tibi in generatione ꝛ generationem. Aperta ſunt prata ꝛ apparuerūt herbe virentes: ꝛ collecta ſunt fena de montibus. Agni ſunt ad veſtimentum tuum: ꝛ hedi ad agri precium. Sufficiat tibi lac caprarum in cibos tuos: ꝛ in neceſſaria domus tue ꝛ ad victum ancillis tuis.

¶ Ca. Sū. ¶ De ſecuritate iuſti. de lōga vita ducis: de fauore liberali: de oratione execrabili. de ruina deceptionis: de regno impio: de cōfeſſione: de timore domini: de malo principe: de odiente auaritiam: de ocio: de accipiente perſonas: de corripiente: de illo qui ſubtrahit patri vel matri: de dante pauperi. de perſecutore antichriſto.

¶ XXVIII

A Fugit impius nemine ꝑſequente: iuſtus autē quaſi leo confidens abſq̄ꝫ terrore erit. Propter peccata terre multi principes eiꝰ: ꝛ ꝓpter hominis ſapientiā ꝛ horū ſcientiaꝫ q̄ dicuntur vita ducis longior erit. Vir paup̄ calumnians pauperes: ſimilis eſt imbri vehementi in quo paratur fames. Qui derelinquunt legem laudant impiū: qui cuſtodiunt ſuccendunt contra eū. Viri mali non cogitant iudicium: qui autēꝫ inquirunt dñm animaduertūt omnia. Melior eſt pauper ambulans in ſimplicitate ſua:
B q̄ꝫ diues in prauis itineribꝰ. Qui cuſtodit legem filius ſapiens eſt: qui autē comeſſatores paſcit confundit patrem ſuū. Qui coaceruat diuitias vſuris ꝛ fenore liberali + in pauperes cōgregat eas. Qui declinat aures ſuas ne audiat legē oratio eius erit execrabilis. Qui decipit iuſtos in via mala: in interitu ſuo corruet: ꝛ ſimplices poſſidebunt bona eius. Sapiens ſibi videtur vir diues: pauper autem prudens ſcrutabitur eum. In exultatione iuſtorum multa gloria eſt: regnantibus impijs
C ruine hominum. Qui abſcondit ſcelera ſua non dirigetur: qui autēꝫ confeſſus fuerit ꝛ reliquerit: miſericordiaꝫ cōſequentur. Beatus homo qui ſemper eſt pauidus: qui vero mentis eſt dure corruet in malum. Leo rugiens ꝛ vrſus eſuriens: princeps impius ſuper populum pauperem. Dux indigens prudentia: multos opprimet per calumniam: qui autem odit auariciam longi fiant dies eius. Hominem: q̄ calumniatur anime ſanguinem: ſi vſq̄ꝫ ad lacuꝫ fugerit nemo ſuſtinet. Qui ambulat ſimpliciter ſaluus erit: qui peruerſis graditur vijs concidet ſemel. Qui operatur terraꝫ ſuaꝫ ſaciabitur panibus: qui autem ſectatur ocium replebitur egeſtate. Vir fidelis multum laudabitur: qui autēꝫ feſtinat ditari non erit innocens. Qui cognoſcit in iudicio facieꝫ non bene facit: iſte pro buccella panis deſerit veritatem. Vir qui feſtinat ditari ꝛ alijs inuidet:
D ignorat q̄ egeſtas ſuperueniet ei. Qui corripit hominēꝫ: gratiam poſtea inueniet apud eum: magis q̄ꝫ ille qui per lingue blandimenta decipit. Qui ſubtrahit aliquid a patre ſuo vel a matre ꝛ dicit hoc non eſſe peccatum: particeps homicide ē. Qui ſe iactat ꝛ dilatat iurgia concitat: qui vero ſperat in dño ſaluabitur. Qui confidit in corde ſuo ſtultus eſt: qui autēꝫ graditur ſapienter + ipſe + laudabitur. Qui dat pauperi non indigebit: qui deſpicit deprecantem ſuſtinebit penuriam. Cum ſurrexerint impij abſcondentur homines: cum illi perierint multiplicabuntur iuſti.

¶ Ca. Sū. ¶ De incorrigibili: de principatu impij: de rege iuſto: de homine ficto: de loquela iuſti: de rege qui iudicat: de virga ꝛ eruditione filij: de effectu prophetie: de puero delicato: de verboſo: de iracundo: de currente cum fure: de timendo homine: de ſeſe abominantibus: de iuſto ꝛ impio.

¶ XXIX

A Viro qui corripientēꝫ dura ceruice cōtemnit: repentinus ei ſuperueniet interitus: ꝛ eum ſanitas non ſequentur. In multiplicatione iuſtorum letabitur vulgus: cuꝫ impij ſumpſerint principatum gemet populus. Vir qui amat ſapientiam letificat patrem ſuum: qui autēꝫ nutrit + ſcortum perdet ſubſtantiaꝫ. Rex iuſtus erigit terram: vir auarus deſtruet eaꝫ. Homo qui blandis fictiſq̄ꝫ ſermonibꝰ loquitur ami-

co ſuo: rhete expandit greſſibus eius. Peccā-
tem virum iniquū inuoluet laqueus: ⁊ iuſtus
laudabitur atq; gaudebit. Nouit iuſtus cau-
ſam pauperum: impius ignorat ſententiam.
Homines peſtilentes diſſipant ciuitatem: ſapi
B entes vero auertunt furorem. Uir ſapiens ſi
cum ſtulto contenderit: ſiue iraſcitur ſiue ri-
deat non inueniet requiem. Uiri ſanguinū
al's + in ſaſti. oderunt ſimplicē: + iuſti autem querunt ani-
mam eius. Totum ſpiritū ſuum profert ſtul-
tus: ſapiens differt ⁊ reſeruat in poſterum.
Princeps qui libenter audit verba mendacij
omnes miniſtros habet impios. Paup ⁊ cre-
ditor obuiauerūt ſibi: vtriuſq; illuminator eſt
dominus. Rex qui iudicat i veritate pauperes
C thronus eius in eternum firmabitur. Uirga
atq; correptio tribuit ſapientiam: puer autē
qui dimittitur voluntati ſue confundit matrē
ſuam. In multiplicatione impiorum multi-
plicabuntur ſcelera: ⁊ iuſti ruinas eorum vi-
debunt. Erudi filium tuum ⁊ refrigerabit te:
⁊ dabit delitias anime ſue. Cum prophetia de-
fecerit diſſipabitur populus: qui vero cuſtodit
legem beatus eſt. Seruus verbis non poteſt
erudiri: quia quod dicis intelligit: ⁊ reſpon-
dere contemnit. Uidiſti hominem velocem
ad loquendum: ſtultitia magis ſperanda eſt
al's + correptio q; illius + correctio. Qui delicate a pueritia
ſua nutrit ſeruum ſuum: poſtea ſentiet eum
contumacem. Uir iracundus prouocat rixas
D ⁊ qui ad indignandum facilis eſt erit ad pec-
Job.22.b candum procliuior. Superbum ſequitur hu-
militas: ⁊ humilem ſpiritu ſuſcipiet gloria.
Qui cum fure participat odit animam ſuā:
adiurantem audit ⁊ non indicat. Qui timet
hominem cito corruet: qui ſperat in dño ſub-
leuabitur. Multi requirunt faciem principis
⁊ iudicium a dño egreditur ſingulorū. Abo-
minantur iuſti virum impium: ⁊ abominan-
al's nō hꝫ tur impii eos qui in recta ſunt via. + Uerbum
+ verbū ſi ꝗs erit. cuſtodiens filius: extra perditionem erit.
¶ Ca. Sū. ¶ De chriſti aſcenſione: de deſcē-
ſu eius ad iudicium: de ſermone dñi ignito: de
amonēda paupertate ⁊ de diuitijs: de quattuor
generibus hominū: de filiabus ſanguiſuge: de
rebus inſcrutabilibus: de oculo effodiendo: de
tribus difficilibus ⁊ quartum penitus ignoro
de tribus mouentibus terram: ⁊ quartum pe-
nitus non poteſt ſuſtinere. de quattuor mini-
mis ſuper terram: de tribus bene gradientibꝰ
⁊ quarto feliciter incedente. ¶ XXX

VErba congregantis filij vomē- A
tis. Uiſio quam locutus eſt vir
cum quo eſt deus: ⁊ qui deo ſe-
cum morante confortatus ait.
Stultiſſimus ſum virorum: ⁊ ſa
pientia hominum non eſt me-
cum. Non didici ſapientiam: ⁊ noui ſcientiā
ſanctorum. Quis aſcendit in celum atq; deſcē-
dit? Quis continuit ſpiritū in manibus ſuis?
Quis colligauit aquas quaſi in veſtimento?
Quis ſuſcitauit omnes terminos terre? Quod
nomen eſt eius: ⁊ quod nomen filij eius ſi no-
ſti? Omnis ſermo dei ignitus clypeus ē omni Pſal.18
bus ſperātibus in ſe. Ne addas quicq̄ verbis apo.vlt.
illius: ⁊ arguaris inueniariſq; mendax. Duo
rogaui te ne deneges mihi anteq̄ moriar:
Uanitatem ⁊ verba mendacij longe fac a me.
Mendicitatem ⁊ diuitias ne dederis mihi. 4.q.5.§. Item.
Tribue tantum victui meo neceſſaria: ne for- B
te ſatiatus illiciar ad negandū ⁊ dicam: quis
eſt dominus: aut egeſtate compulſus furer ⁊
periurem nomen dei mei. Ne accuſes ſeruū
ad dominum ſuum: ne forte maledicat tibi ⁊
corruas. Generatio que patri ſuo maledicit:
⁊ que matri ſue non bñdicit. Generatio q̄ ſibi
munda videtur: ⁊ tamē nō eſt lota a ſordibus
ſuis. Generatio cuius excelſi ſunt oculi: ⁊ pal
pebre eiꝰ in alta ſurrecte. Generatio q̄ pro den
tibus gladios habet: ⁊ comādit molaribꝰ ſuis
vt comedat inopes de terra ⁊ paupes ex hoibꝰ
Sanguiſuge due ſunt filie dicētes: affer affer.
Tria ſunt inſaturabilia: ⁊ quartū quod nūq̄ C
dicit ſufficit. Infernꝰ ⁊ os vulue: ⁊ terra que ſuff.rr.c.
non ſatiatur aqua: ignis vero nunq̄ dicit ſuf-
ficit. Oculum qui ſubſannat patrē ⁊ qui de-
ſpicit partū matris ſue. + ſuffodiant eū corui al's + effodiant
de torrentibꝰ ⁊ comedant eū filie aquile. Tria
ſunt difficilia mihi: ⁊ quartū: penitus igno- 12.q.i.ca.l. de pu ſiip ca. ex ſtu. duo i glo. de ꝯſe.di. 4 ca. ꝗreo
ro. Uiam aquile in celo: viam colubri ſuper
petram: viā nauis in medio mari: ⁊ viā viri
in + adoleſcentia. Talis eſt ⁊ via mulieris ad al's + ad. oleſcentia
ultere: que comedens ⁊ tergens os ſuū dicit.
Non ſum operata malum. Per tria mouetur
terra: ⁊ quartū non poteſt ſuſtinere. Per ſer
uum cū regnauerit: per ſtultū cū ſaturatus
fuerit cibo: ⁊ per odioſā mulierē cū in ma-
trimonio fuerit aſſumpta: ⁊ per ancillam cum
fuerit heres domine ſue. Quattuor ſunt mini
ma terre: ⁊ ipſa ſunt ſapiētiora ſapientibus. ſupra.d.a.
Formice populus infirmus: qui preparat in D
meſſe cibum ſuum. Lepuſculus plebs inuali-

Et dixi in corde meo. Iuſtuʒ ⁊ impiuʒ iudicá-
bit dominus: ⁊ tempus omnis rei tunc erit.
Dixi in corde meo de filijs hominuʒ: vt proba
ret eos deus ⁊ oſtenderet ſimiles eſſe beſtijs.
Idcirco vnus intéritus eſt hominis ⁊ iumen-
D torum: ⁊ equa vtriuſqꝫ conditio. Sicut mori-
tur homo: ſic ⁊ illa moriúntur. Similiter ſpi-
rát oía ⁊ nihil habet homo iuménto ampli⁹.
21 ſti. ᵇCuncta ſubiacent vanitáti: ⁊ oia pergunt ad
vnuʒ locuʒ. De terra facta ſunt: ⁊ in terraʒ pá-
re. ur. riter + reuertúntur. Quis nouit ſi ſpūs filioꝝ
adám aſcendat ſurſum: ⁊ ſi ſpūs iumentoꝝ
de. deſcendat deorſuʒ. Et deprehendi nihil eſſe mé
lius q̄ꝫ letári hoiem in opere ſuo: ⁊ hanc eſſe
partem illius. Quis enim eum addúcet: vt
poſt ſe futura cognoſcat?

¶ Ca. Sū. ¶ Conſiderās calúniā paupeꝝ: malorū inſidias: ſtultoꝝ ocia: laboreʒ ⁊ congregationeʒ eius q ſolus eſt in eo inuenit vanitatem ⁊ afflictioneʒ: de ſocietate ⁊ funiculo triplici: de rege ſtulto: de puero paupere ⁊ ſapiente. de ſecundo adoleſcente ſcilicet antichriſto. de obedientia. ¶ IIII

A Erti me ad alia ⁊ vidi calúmni
as que ſub ſole gerúntur: ⁊ lá-
chrymas innocentū ⁊ neminé
conſolatóreʒ: nec poſſe reſiſte-
re eoꝝ violentie: cunctoꝝ au-
xilio deſtitútos. Et laudáui ma-
gis mortuos q̄ꝫ viuentes: ⁊ felicióreʒ vtroqꝫ iu
dicaui qui necduʒ natus eſt nec vidit mala q̄
ſub ſole fiunt. Rurſuʒ contemplátus ſum oēs
labores hominum: ⁊ induſtrias: animaduerti
B patére inuidie próximi. Et in hoc ergo vani-
tas: ⁊ cura ſuperflua eſt. Stultus cómplicat ma
nus ſuas: ⁊ comedit carnes ſuas dicés. Meli⁹
eſt pugillus cum réquie: q̄ꝫ plena vtraqꝫ ma-
nus cum labore ⁊ afflictióne animi. Conſi-
derans répperi ⁊ aliam vanitátem ſub ſole.
4.i.ca. ue. ᵃVnus eſt ⁊ ſecundum non habet: non filium
non fratreʒ: ⁊ tamen laboráre nō ceſſat: nec ſa
tiántur oculi eius diuitijs: nec recógitat dicés.
C Cui labóro: ⁊ fráudo aiam meā bonis. In hoc
quoqꝫ vánitas eſt ⁊ afflictio péſſima. Melius
eſt ergo duos eſſe ſimul q̄ꝫ vnuʒ: habent enim
xl.Si.ca oibus emoliméntuʒ ſocietatis ſue. Si vnus cecide-
j.ca.ll. rit: ab altero fulciétur. ᵇVe ſoli quia cum ce-
ciderit: non habet ſubleuanteʒ ſe. Et ſi dormie
ſtrm rint duo: fouebúntur mútuo. Vnus quomo-
do calefiet? Et ſi quiſpiam preualúerit contra
3 ca.2. de treu ca.i. vnuʒ: duo reſiſtunt ei: ᶜFuniculus triplex dif-
ficile rúmpitur. Melior eſt puer páuper ⁊ ſá-
piens rege ſene ⁊ ſtulto: qui néſcit preuidére
in poſteruʒ. Quod de cárcere cathenisqꝫ intérduʒ D
quis egrediátur ad regnuʒ: ⁊ alius natus in re
gno inopia conſumátur. Vidi cunctos viuen-
tes qui ambulant ſub ſole: cuʒ adoleſcente ſe-
cundo qui conſúrget pro eo. Infinitus nume
rus eſt populi omniuʒ qui fuerunt ante euʒ: ⁊
qui poſtea futúri ſunt non letabunť in eo. Sed
⁊ hoc vánitas ⁊ afflictio ſpūs. Cuſtódi pedem
tuuʒ ingrédiens domuʒ dei. ⁊ appropinqua vt 1.re.15.c.
áudias. Multo eniʒ mélior eſt obedientia q̄ꝫ 8.q.1.capi-
ſtultoꝝ victime: qui néſciūt quid faciūt mali. tulo ſciens dum.

¶ Ca. Sū. ¶ De non loquédo temere corā deo. de non excuſando peccato: de nō neganda dei prouidentia. de non miranda maloꝝ potentia. de auaro non impleto: de ſaturitate diuitis. de filio ipſius. ¶ V

NE témere quid loquaris: neqꝫ A
cor tuum ſit vélox ad proferén-
dum ſermoneʒ coraʒ deo. Deus
enim in celo ⁊ tu ſuper terram:
idcírco ſint páuci ſermóes tui.
Multas curas ſequunť ſómnia:
⁊ in multis ſermonibus inuenieť ſtulticia. Si
quid vouiſti deo: ne moréris réddere. Diſpli-
cet enim deo infidélis ⁊ ſtulta promiſſio. Sed
q̄dcunqꝫ vóueris rédde. Multoqꝫ melius eſt
nō vouére. q̄ꝫ poſt votuʒ promiſſa non rédde- Eccl.9
re. Ne dederis os tuuʒ vt peccare fácias car- B
nem tuaʒ: neqꝫ dicas coraʒ angelo non eſt pro
uidentia: ne forte iratus dñs contra ſermóes
tuos diſſipet cuncta opera manuum tuarum.
Vbi multa ſunt ſómnia: plúrime ſunt vani-
tates ⁊ ſermones innúmeri. Tu vero deuʒ ti-
me. Si videris calúmnias egenoꝝ ⁊ violén-
ta iudicia ⁊ ſubuerti iuſtitiaʒ in prouincia: non
miréris ſuper hoc negócio: q2 excélſo excélſi-
or eſt alius: ⁊ ſup hos quoqꝫ eminétiores ſunt 14.q.4.ca.
alij: ⁊ inſuper vniuerſe terre rex imperat ſeruiē quid dicā
ti. Auárus non implébit pecúnia: ⁊ qui amat 42.di.ca.
diuitias fructum non cápiet ex eis. Et hoc er- C
go vánitas. Vbi multe ſunt opes: multi + ⁊ q alia nō hʒ
cómedunt eas. Et quid prodeſt poſſeſſori niſi + ⁊
q cérnit diuitias oculis ſuis. Dulcis eſt ſom-
nus operánti ſiue parū ſiue multum cómedat
ſaturitas autem diuitis non ſinit euʒ dormire
Eſt ⁊ alia infirmitas péſſima quaʒ vidi ſub ſo Job.21.b
le. Diuitie conſeruáte in malum domini ſui.
Péreunt eniʒ in afflictióne péſſima. Genera-
uit filium qui in ſumma egeſtáte erit. Sicut Job.1.b.

egreſſus eſt nudus de vtero matris ſue: ſic re-
uertetur: ⁊ nihil auferet ſecum de labore ſuo.
Miſerabilis proſus īfirmitas. Quomō ve-
D nit ſic reuertetur. Quid ergo prodeſt ei qd la-
borauit in ventū? Cunctis diebus vite ſue co-
medit in tenebris ⁊ in curis multis: ⁊ in eru-
ſupra 2. b mna atq; triſtitia. Hoc itaq; viſū ē mihi bonū
vt comedat quis ⁊ bibat ⁊ fruatur leticia ex la
bore ſuo quo laborauit ipſe ſub ſole numero
dierū vite ſue quos dedit ei deus: ⁊ hec eſt pars
illius. Et omni homini cui dedit deus diuitias
atq; ſubſtantiā poteſtatēq; ei tribuit vt come-
dat ex eis ⁊ fruat̄ pte ſua ⁊ letet̄ de labore ſuo:
hoc eſt donū dei. Nō eni ſatis recordabit̄ dier̄
vite ſue: eo q deus occupet delitiis cor eius.

¶ Ca. Sū. ¶ De diuite q neſcit vti bonis: ⁊ de eo q ſepultura caret q peior eſt abortiuo: de differentia ſtulti ⁊ ſapiētis: de aduentu chriſti ī carnē: ⁊ de iudicio: de comparatiōe detractionis ad morſum ſerpentis. ¶ VI

A Est ⁊ aliud malū quod vidi ſub
ſole: ⁊ quidē frequēs apud ho-
mines. Uir cui dedit deus diui-
tias ⁊ ſubſtantiā ⁊ honorē ⁊ ni-
hil deeſt anime ſue ex omnibus
que deſiderat: nec tribuit ei po-
teſtatē deus vt comedat ex eo: ſed homo extra-
neus vorabit illud. Hoc vanitas ⁊ magna mi-
B ſeria eſt. Si genuerit quiſpiā centū liberos
⁊ vixerit multos annos ⁊ plures dies etatis ha
buerit ⁊ anima illius non vtatur bonis ſubſtā
tie ſue: ſepulturaq; careat: de hoc ego pronun-
C cio q melior illo ſit abortiu⁹. Fruſtra eniz ve-
nit ⁊ pergit ad tenebras ⁊ obliuione delebitur
nomen eius. Non vidit ſolem neq; cognouit
diſtantiā boni ⁊ mali: etiā ſi duobus milib⁹
annis vixerit ⁊ nō fuerit pfruitus bonis. Nō-
ne ad vnum locū properant oia. Omnis labor
hoīs ī ore eius: ſed aīa ei⁹ nō implebit̄ bonis.
alia nō eſt + bonis Quid habet ampli⁹ ſapiens a ſtulto: + ⁊ quid
pauper niſi vt pergat illuc vbi eſt vita. Meli⁹
eſt videre qd cupias: qz deſiderare qd neſcias.
D Sed ⁊ hoc vanitas eſt ⁊ preſumptio ſpūs. Qui
futurus eſt iā vocatū eſt nomē eius: ⁊ ſcitur q
homo ſit: ⁊ nō poſſit cōtra fortiorē ſe in iudi-
cio cōtendere. Uerba ſunt plurima: multaq;
in diſputando habentia vanitatem.

¶ Ca. Sū. ¶ De nō qrendo maiora ⁊ altiora qz ſtatū hoīs deceāt: de qbuſdā meliorib⁹ ⁊ magis eligēdis: de ira vitanda: de die mala precauēda: de nimia iuſtitia ⁊ ſapientia: de non attendendo ad cūctos ſermones: de inuentione mulieris morte amarioris: q nemo reperit̄ liber a morte: a peccato pter vnum ſcilicet chriſtum qui ſolus bonus eſt. ¶ VII

Quid neceſſe eſt homini maiora A
ſe querere: cū ignorat quid cō-
ducat ſibi in vita ſua numero
dierū peregrinatiōis ſue: ⁊ tēpo-
re qd velut vmbra preterit. Aut
quis ei poterit indicare qd poſt
eū futurū ſub ſole ſit. Melius eſt nomē bonū Pro. 22
qz vnguenta precioſa: ⁊ dies mortis die natiui
tatis. Melius eſt ire ad domū luctus: qz ad do-
mum cōuiuii. In illa eniz finis cunctorū am-
monetur hoīū: ⁊ viuens hō cogitat quid fu-
turū ſit. Melior eſt ira riſu: quia per triſtitiā
vultus corrigitur animus delinquentis. Cor ſa
pientiū vbi triſtitia eſt: ⁊ cor ſtultorū vbi leti-
tia. Melius eſt a ſapiente corripi: qz ſtultorū
adulatione decipi: q ſicut ſonitus ſpinarū ar-
dentiū ſub olla: ſic riſus ſtulti. Sed ⁊ hoc vani- B
tas. Calūnia cōturbat ſapiētē: ⁊ perdet robur
cordis ei⁹. Melior eſt finis + orōnis qz princi alia + rei
piū. Melior eſt patiēs arrogante. Ne ſis ve-
lox ad iraſcendū q ira in ſinu ſtulti requieſcit.
Ne dicas. Quid putas cauſe ē: q priora tpa me
liora fuere qz nūc ſunt? Stulta eni eſt huiuſcē
modi interrogatio. Utilior eſt ſapiētia cū di-
uitiis: ⁊ magis prodeſt videntib⁹ ſolē. Sicut
eni ptegit ſapiētia: ſic ptegit pecūnia. Hoc aūt
plus habet eruditio ⁊ ſapia: q vitā tribuunt
poſſeſſori ſuo. Cōſidera opera dei: q nemo poſ-
ſit corrigere quem ille deſpexerit. In die bona
fruere bonis: ⁊ malā diē precaue. Sicut eni C
hanc ſic ⁊ illam fecit deus: vt non inueniat hō
cōtra eū iuſtas querimonias. Hec quoq; vidi
in die vanitatis mee. ª Iuſtus perit in iuſtitia
ſua: ⁊ impius multo viuit tpe in malicia ſua.
Noli eſſe iuſtus mltū: neq; plus ſapias qz ne-
ceſſe eſt ne obſtupeſcas. Ne impie agas mul-
tum: ⁊ noli eſſe ſtultus: ne moriaris in tempo-
re non tuo. Bonū eſt te ſuſtentare iuſtū ſed
ab illo ne ſubtrahas manū tuā: quia qui ti-
met deum nihil negligit. Sapientia conforta-
uit ſapiētē ſuper decē principes ciuitatis. Nō
eſt eni hō iuſtus in terra qui faciat bonū: ⁊ nō 2. re. 8. 2. pa. 6.
peccet. Sed ⁊ cunctis ſermonib⁹ q dicūtur ne
accōmodes cor tuum: ne forte audias ſeruum
maledicentē tibi. Scit eni cōſcientia tua: q ⁊
tu crebro maledixiſti aliis. Cuncta tentaui in
ſapientia. Dixi. Sapiens efficiar: ⁊ ipſa longi⁹
receſſit

D recesſit a me multo magis q̄ȝ erat. Et alta pro
fūditas: q̄s iueniet eam? Luſtraui vniuerſa
aīo meo: vt ſcirē ⁊ cōſiderarem ⁊ quererē ſa-
piētiā ⁊ rōneȝ: ⁊ vt cognoſcerē īpietatē ſtulti ⁊
errorē iprudētiū. Et iueni amariorem morte
mulierē: q̄ laqueꝰ venatorȝ ē: ⁊ ſagena cor eiꝰ.
Vincula ſunt manꝰ illiꝰ. Qui placet deo: effū
giet illam: q aūt peccator eſt capietur ab illa.
Ecce h̄ inueni dixit eccleſiaſtes: vnū ⁊ alterȝ:
vt iuenirē rōnē quā adhuc q̄rit aīa mea ⁊ nō
īueni. Virȝ de mille vnū repperi: mulierem ex
oībus nō īueni. Solūmodo h̄ inueni ꝙ fece-
rit deꝰ hoīeȝ rectuȝ: ⁊ ipſe ſe īfinitis miſcuerit
queſtionibus. Quis talis vt ſapiens eſt? Et
quis cognouit ſolutionem verbi?

¶ Ca. Sū. ¶ De cogitatiōe ſapiētis: de ore re
gis obſeruādo: ꝙ ſpūs n̄ pōt ꝓhiberi: de dn̄io
hoīs ꝯ malū ſuū: de ꝑpetratiōe pctōꝝ: ꝙ multi
merita cōtraria recipiūt: ꝙ deꝰ nō ſtatiȝ punit
cū hō peccat: ꝙ querens rationē vniuerſorum
nō īuenit: de iuramēto deo facto. ¶ VIII.

A Sapiētia hoīs lucet ī vultu eiꝰ:
ec.12.d. ⁊ potētiſſimꝰ facieȝ illius cōmu
tabit. Ego os regis obſeruo: ⁊
ꝑcepta iuramēti dei. Ne feſti
nes recedere a facie eius: neqȝ
permaneas in ope malo: q̄a oē
qd voluerit faciet: ⁊ ſermo illiꝰ ꝑtāte plenꝰ eſt:
Job.9. Nec dicere ei q̄ſq̄ȝ pōt: [a]q̄re ita facis. Qui cu
pe.diſ. 4.q̄uis ſtodit ꝑceptū nō experietur q̄cq̄ȝ mali. Tēpus
⁊ rńſionē cor ſapiētis ītelligit. Omni negocio
B tp̄s ē: ⁊ opportunitas ⁊ multa hoīs afflictio:
+ venia q̄a ignorat ꝑterita: ⁊ + futura nullo ſcire pōt
+ indi + nuncio. Nō ē in hoīs ꝑtāte ꝓhibere ſpūȝ:
nec hȝ ꝑtāte in die mortis: nec ſinit̄ quieſcere
+ ini. īgruente bello: neqȝ ſaluabit īpietas impium.
Oīa hec cōſideraui: ⁊ dedi cor meū in cunctis
operibꝰ que fiūt ſub ſole. Interdū dn̄atur hō
homini i malū ſuū. [b]Vidi impios ſepultos: q
ſi.q.3.c. etiā cū + adhuc viuerēt in loco ſancto erāt: ⁊
+ adui laudabant̄ in ciuitate q̄ſi iuſtoꝝ opꝝ. Sed ⁊ h̄
vanitas eſt. [c]Eteniȝ q̄a nō ꝓfert̄ cito ꝯ malos
ſententia: abſqȝ timore vllo filij hominuȝ per-
C petrāt mala. Attamē peccator ex eo ꝙ centies
facit malū ⁊ ꝑ patiētiā ſuſtētatur: ego cogno-
ui ꝙ erit bonū timētibꝰ deū q verentur faciem
eiꝰ. Nō ſit bonū impio: nec prolongentur dies
eiꝰ: ſed q̄ſi vmbra tranſeāt: q nō timent faciē
+ ma. dn̄i. Et eſt alia vanitas que fit ſup terrā. Sunt
iuſti q̄bus + multa ꝓueniūt q̄ſi opera egerint
impioꝝ: ⁊ ſunt impij q ita ſecuri ſuntquaſi iu

ſtorū facta habeāt. Sed ⁊ h̄ vaniſſimū iudico.
Laudaui igit̄ leticiā ꝙ nō eēt homini bonum
ſub ſole niſi ꝙ comederet ⁊ biberet: atqȝ gau
deret: ⁊ h̄ ſoluȝ ſecū auferet de labore ſuo oībꝰ D
diebus vite ſue quos dedit ei deꝰ ſb̄ ſole. Et ap-
poſui cor meū vt ſcirē ſapiētiā: ⁊ itelligerem
+ diſſenſionē que verſatur in terra. Eſt hō qui al.+ diſtictionem
diebus ⁊ noctibus ſomnū nō capit oculis. Et al.+ afflictionem
ītellexi ꝙ oīum opꝝ dei nullā poſſit hō inue-
nire rationem eoꝝ que fiūt ſub ſole: ⁊ quanto
plus laborauerit ad querenduȝ tāto minus in
ueniat. Etiam ſi dixerit ſapiens ſe noſſe: non
poterit reperire. Omnia hec tractaui in corde
meo vt curioſe intelligerem.

¶ Ca. Sū. ¶ De cognitiōe ſapiētis ꝙ nemo
ſcit an amore vel odio ſit dignus: de medicina
vite: de iſtātia operādi: ꝙ nullus eſt bonus a ſe
metipſo: ꝙ nullus hō ſcit finē ſuuȝ: de magna
ſapientia viri pauperis qui peccat in vno: per-
dit multa bona. ¶ IX.

A Unt iuſti atqȝ ſapiētes: ⁊ opera
eorū in manu dei. [a]Et tn̄ neſcit Eccl.q.1.t ſacerdotes.
hō vtrū amore an odio dignus
ſit: ſed oīa in futurū ſeruantur
icerta: eo ꝙ vniuerſa eque eue
niant iuſto ⁊ impio bono ⁊ ma
lo: mūdo ⁊ īmundo: īmolanti victimas ⁊ ſa-
crificia cōtemnēti. Sicut bonꝰ ſic ⁊ peccator:
vt periurꝰ ita q verū deierat. Hoc eſt peſſimuȝ
iter oīa que ſb̄ ſole ſunt: q̄a eadē cunctis eue-
niunt. Unde ⁊ corda filioꝝ hominū iplentur
malicia ⁊ contemptu in vita ſua: ⁊ poſt hec ad
īferos deducent̄. Nemo eſt q ſemper viuat: ⁊ B
qui huiꝰ rei habeat fiduciā. Melior eſt canis
viuus leone mortuo. Viuētes eniȝ ſciūt ſe eſſe
morituros: mortui vo nihil nouerunt ampli
us: nec habent vltra mercedem: q̄a obliuioni
tradita eſt memoria eoꝝ. Amor quoqȝ ⁊ odiū
⁊ iuidie ſimul perierunt: nec habēt partem in
hoc ſeculo ⁊ in opere qd ſub ſole gerit̄. Vade
ḡ ⁊ comede in leticia panē tuū ⁊ bibe cū gau-
dio vinū tuū: q̄a deo placent opera tua. Omni
tēpore ſint veſtimēta tua candida: ⁊ oleū de ca-
pite tuo nō deficiat. Perfruere vita cuȝ vxore
quā diligis diebꝰ vite iſtabilitatis tue: q dati
ſunt tibi ſub ſole oī tēpore vanitatis tue. Hec
eſt eniȝ pars in vita ⁊ in labore tuo: quo labo- C
ras ſub ſole. Quodcūqȝ facere pōt manus tua
iſtanter opare: q̄a nec opus nec rō nec ſapien
tia nec ſcientia erūt apud inferos: quo tu ꝓpe
ras. Verti me + ad aliud ⁊ vidi ſub ſole nec al.+ die

velóciū eē cúrſuʒ nec fortiū bellū: nec ſapiē-
tiuʒ panē: nec doctoꝛuʒ diuitias: nec artificiuʒ
gratiam: ſed tēpus caſúmqʒ in oibus. Neſcit
hō finē ſuū: ſed ſicut piſces capiūtꝛ hámo ꝛ
áues laqueo cōpꝛehēdúntur: ſic capiūtur hō-
mines in tēpoꝛe malo cū eis extēplo ſupuē-
D nerit. Hác quoqʒ ſub ſole vidi ſapiētiā ꝛ ꝓbā
ui maximā. Ciuitas parua: ꝛ pauci in ea viri.
Uenit ꝯ eā rex magnꝰ ꝛ vallauit eā: extruxitqʒ
munitiónes p gyrū ꝛ pfecta eſt obſidio. Inuē
túſqʒ eſt in ea vir páup ꝛ ſápiēs ꝛ liberauit vr-
bē p ſápiētiā ſuā: ꝛ nullus deinceps recoꝛdátꝰ
eſt hoīs illius páupis. Et dicebā ego melioꝛeʒ
eē ſapiētiaʒ foꝛtitudine. Quō ḡ ſapientia páu-
peris cōtémpta eſt: ꝛ v̄ba eius nō ſunt audita?
Uerba ſapientiuʒ audiuntur in ſilentio: plus
q̄ʒ clamoꝛ pꝛincipis inter ſtultos. // Melioꝛ eſt
ſapientia q̄ʒ árma béllica: ꝛ qui in vno pecca-
uerit multa bona pérdet.

¶ Ca. Sū. ¶ De muſcis moꝛiētibꝰ: ꝛ coꝛde ſapiētis ꝛ ſtulti: ꝛ reſiſtēdo tēptationibꝰ ꝛ exaltatōe ſtulti ꝛ ſerui: qa malicia in ipſum redit: ꝛ verbis ſtulti ꝛ rege puero: ꝛ rege nobili: ꝙ pigricia deſtruit bona: ꝙ pecunie obediūt oia ꝛ ꝙ dijs non eſt detrahendum. ¶ X.

A Muſce moꝛiētes pérdūt ſuauitá-
tē vnguénti. Pꝛecioſioꝛ eſt ſapiē-
tia: paruáqʒ gloꝛia: ad tēpꝰ ſtul-
tícia. Coꝛ ſapiētis in dextera eiꝰ:
ꝛ coꝛ ſtulti in ſiniſtra illiꝰ. Sed ꝛ
in via ſtultus ámbulans: cum
ipſe iſipiēs ſit oēs ſtultos éſtimat. Si ſpūs po-
B teſtatē hñtis aſcēderit ſup te: locū tuum ne di
miſeris q: curatio faciet ceſſáre peccata maxi
ma. Eſt malū qḋ vidi ſub ſole: q̄ſi p erroꝛem
egrédiēs a facie pꝛincipis. Póſitū ſtultū in di
gnitate ſublimi ꝛ diuites ſedére deoꝛſum. Ui
di ſuos in ēqs ꝛ pꝛincipes ambulātes ſup ter-
rā q̄ſi ſeruos. // Qui fodit foueā icidet in eā:
ꝛ q diſſipat ſépē moꝛdébit eum coluber. Qui
tráſfert lapides affligēꝛ in eis: ꝛ q ſcindit li-
gna vulnerábiꝛ ab eis. Si retúſum fúerit fer-
rū ꝛ h̄ nō vt pꝛius ſed hebetátū fúerit multo
laboꝛe exacuēꝛ: ꝛ poſt indúſtriā ſequēꝛ ſapīa.
Si moꝛdeat ſérpēs in ſilētio: nihil eo minꝰ ha
C bet q occulte detrahit. Uerba oꝛis ſapientis
gr̄a: ꝛ lábia iſipiéntis pcipitábūt eū. Initiuʒ
v̄boꝛ eiꝰ ſtulticia. ꝛ nouiſſimū oꝛis illiꝰ erroꝛ
péſſimus. Stultꝰ v̄ba multiplicat. Ignoꝛat ho
mo qd añ ſe fúerit: ꝛ qd poſt ſe futuꝝ ſit. quis
ei poterit idicare? Laboꝛ ſtultoꝝ affliget eos q

neſciūt in vrbē pérgere. Ue tibi terra cuiꝰ rex
eſt puer: ꝛ cuiꝰ pꝛincipes mane cōmedūt. Bea
ta terra cuiꝰ rex nobilis ē: ꝛ cuiꝰ pꝛincipes ve-
ſcūꝛ i tpe ſuo ad reficiēdū ꝛ nō ad luxúriā.
In pigricijs hūiliabiꝛ cōtignatio: ꝛ in iſirmi
tate manuū pſtillábit domꝰ. + In riſu faciūt
panē ꝛ vinū. vt epulēꝛ bibéntes. Et pecúnie
obédiūt oīa. In cogitatiōe tua regi nō detra-
has: ꝛ in ſecréto cubiculi tui nō maledixeris
diuiti: q: ꝛ + aues celi poꝛtábūt vocē tuā: ꝛ q
+ hábent pénnas + annunciabunt ſentētiaʒ.

¶ Ca. Sū. ¶ De doctrina ſemināda: ꝛ imu-
tabilitate iudicij: ꝛ memoꝛando iudicio: ꝛ a
iuuentute benefac. ¶ XI.

A Mitte panē tuū ſup tráſeúntes
aq̄s: q: poſt tpa multa iuénies
illū. Da + partes ſeptē necnō
ꝛ octo: q: ignoꝛas qd futuꝝ ſit
mali ſup terrā. Si replēte fúe-
B rint nubes: ímbꝛē ſup terrā effūndēt. Si ceci
derit lignū ad áuſtꝝ aut ad aqlōnē: i quocūqʒ
loco ceciderit ibi erit. Qui obſéruat vētū nō
ſeminat: ꝛ q ꝯſiderat nubes nūq̄ʒ métet. Quō
ignoꝛas q̄ ſit via ſpūs ꝛ q̄ rōne cōpingāꝛ oſſa
in ventre pḡnātis: ſic néſcis opa dei q fabꝛicá
C toꝛ eſt oium. Mane ſémina ſemen tuū: ꝛ vé-
ſpere ne ceſſet manus tua: q: néſcis qd magis
oꝛiāꝛ hoc aut illud: ꝛ ſi vtrūqʒ ſimul mélius
erit.ᵃ Dulce lumen ꝛ delectábile eſt oculis vi
dére ſolē. Si ánnis multis vixerit hō ꝛ in his
oibus letus fúerit: meminiſſe debet tenebꝛóſi
tpis ꝛ diēꝝ + multoꝝ: q cū vénerint: vanitá-
tis arguēꝛ pterita. Letáre ergo iuuenis in
adoleſcéntia tua: ꝛ in bono ſit coꝛ tuū in die-
bus iuuētútis tue: ꝛ ámbula in vijs coꝛdis tui:
ꝛ in ītuitu oculoꝝ tuoꝝ: ꝛ ſcito ꝙ p oībus his
addúcet te deus in iudiciū. Aufer iram a coꝛ-
de tuo: ꝛ ammoue maliciā a carne tua. Ado-
leſcentia eniʒ ꝛ voluptas: vane ſunt.

¶ Ca. Sū. ¶ De auferēda ira a coꝛde: ꝛ me moꝛia creatoꝛis in iuuētute: q̄liter rō ꝛ ſenſus ꝛ oīa hoīs mutanꝛ: loquēs ſub diuerſis ſimilitudinibꝰ: concludit ꝙ hō factus eſt vt ſeruiat deo: ꝛ iō p omni errato ducēꝛ in iudiciū hō: ſiue bonū ſiue malū ſit. ¶ XII.

A Meménto creatoꝛis tui in diebꝰ
iuuētútis tue: anteq̄ʒ véniat tē-
pus afflictiónis tue: ꝛ appꝛopin
quēt anni de qbus dicas nō mi-
hi placent. Anteq̄ʒ tenebꝛēſcát
ſol ꝛ lumen ꝛ ſtelle ꝛ luna: ꝛ re-

B uertántur núbes poſt plúuiam. Qñ cómoue
búnt cuſtódes domus: ⁊ nutabūt viri fortiſſi
mi ⁊ ocioſe erūt moléntes in minúto núme-
ro: ⁊ tenebréſcēt vidéntes p forámina: ⁊ cláu
dent óſtia in platéa in humilitáte vocis mo-
léntis: ⁊ conſúrgēt ad vocē volucris ⁊ obſur-
déſcent oēs filie cárminis. Excélſa quoq; ti-
mébūt ⁊ formidábūt in via: florébit amigda
lus: impinguábit locúſta: ⁊ diſſipábit cáppa-
C ris. Qm̄ ibit hō in domū eternitátis ſue: ⁊ cir
cuíbunt in platea plāgētes. Anteq̄ rūpat fu-
níeulus argénteus ⁊ recúrrat vita áurea ⁊ cō
terat hýdria ſup fontē: ⁊ cōfringat róta ſup
ciſtérnam: ⁊ reuertat púluis in terrā ſuā vn̄
erat: ⁊ ſpūs rédeat ad deū q dedit illū. // Uá-
nitas vanitátum dixit eccleſiaſtés: ⁊ oīa vani-
tas. Cumq; eēt ſapiētiſſim⁹ eccleſiaſtés dócuit
populū ⁊ enarráuit q̄ fécerat: ⁊ inueſtigās cō-
póſuit parábolas multas. Queſíuit vba vti-
lia ⁊ cōſcripſit ſermones rectiſſimos ac veritáte
plénos. Uerba ſapiéntiū ſicut ſtímuli ⁊ quaſi
cláui in altū defixi: q̄ p magiſtrorū cōſiliū data
ſunt a paſtóre vno. His ampli⁹ fili mi ne req- a p̄ Iob. an.i. phe. clemen.i glo.
ras.[a] Faciéndi plúres líbros nullus eſt finis:
frequénſq; meditátio: carnis afflictio ē. Finē
loquédi páriter oēs audiámus.[b] Deū time b di.i. in pri.xii. di.
⁊ mádata + ei⁹ obſérua. Hoc eſt oīs homo. ca.oia al. + illi⁹
+ Cuncta q̄ fiunt addúcet deus in iudiciū pro glo. + Et cuncta
omni erráto: ſiue bonū ſiue malum ſit.

Explicit liber Eccleſiaſtes.

+ Incipiūt cantica cāticorū. Cap. I. + incipit cant.

Vox optantis chriſti aduentum.

A Oſculet me oſculo óris ſui: q2 melió
ra ſunt úbera tua vino
fragrántia vnguéntis
optimis.[a] Oleū effúſū
nomen tuū: ideo adole
ſcéntule dilexerunt te.
+ Vox eccleſie ad xpm.
Trahe me poſt te. Cur-
remus in odore vnguētorū tuorū. Vox ſponſi
ad adoleſcentulas. Introdúxit me rex in cel-
lária ſua. Exultábim⁹ ⁊ letabimur in te: mé-
B mores úberū tuorū ſup vinum. Recti diligūt
te. Vox eccleſie in preſſuris ſuis. Nigra ſum
ſed formóſa filie hieruſalém ſicut tabernác-
cula cedár: ſicut pélles ſalomónis. Nolite me
conſiderare q̄ fuſca ſim: quia decolorauit me
ſol. Vox ſynagoge. Filij matris mee pugna-
uérunt cōtra me: poſuérunt me cuſtódem in
víneis. Uíneā meā non cuſtodíui. Vox eccle
ſie ad chriſtum. Indica mihi quē díligit ani-
ma mea: vbi páſcas: vbi cúbes in merídie: ne
vagári incípiam: poſt gréges ſodáliū tuorū.
Vox chriſti ad eccleſiā. Si ignóras te o + pul glo + pulchra
cherrima inter mulieres: egrédere ⁊ ábi poſt
veſtigia gregū tuorū: ⁊ paſce hédos tuos iu-
xta tabernácula paſtórum. Equitátui meo in
cúrrib⁹ pharaonis aſſimiláui te amica mea. b di.4. ga.
[b] Púlchre ſunt géne tue ſicut túrturis: collū

Margin: le ſacra. ctio. k.o + ni. — fra.2.a.

tuum ſicut monília. Uox amicorum. Murénulas áureas faciémus tibi: vermiculátas argénto.

D Uox eccleſie. Dum eſſet rex in accúbitu ſuo: nardus mea dedit odórē ſuū. Faſciculus mýrrhe dilectus meus mihi: inter úbera mea cōmorabit. Bótrus cýpri dilect⁹ meus mihi: in vineis engaddi. Uox chriſti ad eccleſiam. Ecce tu pulchra es amica mea ecce tu pulchra oculi tui columbárū. Uox eccleſie ad chriſtū. Ecce tu pulcher es dilecte mi et decórus. Léctulus noſter flóridus: tigna domorum noſtrarum cedrína: laqueária noſtra cypreſſína.

C II. Uox chriſti.

A Ego flos campi et lílium cōuállium. Sicut líliū inter ſpínas: ſic amica mea iter filias. Uox eccleſie. Sicut málus inter ligna ſiluárū: ſic diléctus meus inter filios. Sub vmbra illíus quē + deſideráueram ſédi: et fructus eius dulcis gútturi meo. [a] Introdúxit me + rex in cellam vinariam: ordináuit in me charitátem. Fulcíte me flóribus: ſtipáte me malis: quia amore lángueo. // Leua eius ſub cápite meo: et déxtera illius amplexábit me. Uox chriſti.

B Adiúro vos filie hieruſalém per cápreas ceruóſq; campórū: ne ſuſcitétis neq; euigiláre faciátis diléctā + donec ipa velit. Uox eccleſie. Uox dilécti mei. Ecce iſte venit ſáliēs ī móntibus: tranſíliens cólles. Símilis eſt diléctus meus cápree: hinnulóq; ceruórū. En ipſe ſtat poſt parietē noſtrū: + reſpíciēs per feneſtras: pſpíciens per cācellos. En dilectus meus lóquitur mihi. Uox chriſti. Súrge própera amíca mea: colūba mea: formoſa mea: et véni. Iā enim hyems tránſijt: imber ábijt et receſſit. Flores apparuérunt in terra noſtra: tēpus putatiónis aduénit. Uox túrturis audita eſt in terra noſtra. Ficus prótulit groſſos ſuos. Uinee floréntes dedérunt odórem + ſuum.

D Súrge própera amica mea: ſpecioſa mea et veni: colúmba mea in foramínibus petre in cauérna macérie. Oſténde mihi fáciē tuam: ſonet vox tua in auribus meis. Uox enim tua dulcis: et facies tua decóra. Uox aduerſus hereſes. Cápite nobis vúlpes párulas: que demoliūt vineas. Nam vínea noſtra flóruit. Uox eccleſie. Dilectus meus mihi et ego illi: q paſcitur inter lília donec aſpíret dies: et iclinēt vmbre. Reuértere: ſimilis eſto dilecte mi cápree hinnulóq; ceruórū ſup mótes + bethél.

C III. Uox eccleſie electe de gētibus.

A In léctulo meo per noctem quéſiui quem diligit anima mea. Queſiui illū: et nō inuéni. Súrgam et circúmibo ciuitatē per vicos et platéas: querā quē díligit anima mea. Queſiui illū: et non inuéni. Inuenérunt me vigiles: qui cuſtodiunt ciuitatem. Eccleſia de chriſto dicit. Num quē diligit ánima mea vidiſtis? Páululum cum pertranſiſſem eos inuéni quē díligit anima mea. Ténui eum: nec dimittā donec introdúcā illum in domum matris mee: et in cubiculum genitrícis mee. Uox chriſti.

B Adiúro vos filie hieruſalém per cápreas ceruóſq; campórū: ne ſuſcitétis neq; euigiláre faciátis dilectā donec ipſa vélit. Synagoga de eccleſia.

C // Que eſt iſta que aſcéndit p deſertū: ſicut vírgula fumi ex aromátibus mýrrhe et thúris et vniuerſi puluéris pigmentárij. Uox eccleſie. En léctulū ſalomónis ſexaginta fortes ambiūt ex fortiſſimis iſrl: omnes tenētes gládios et ad bella doctiſſimi. Uniuſcuiúſq; enſis ſuper fémur ſuum: propter timóres noctúrnos. Férculum fecit ſibi rex ſálomon de lignis líbani. Colúmnas ei⁹ fecit argénteas: reclinatóriū áureum: aſcénſum purpúreum média charitáte conſtráuit propter filias hieruſalém. Uox eccleſie de chriſto. Egredímini filie ſyón et vidéte regē ſalomónē in dyadémate quo coronáuit illū mater ſua: in die + deſponſatiónis illius: et in die letície cordis eius.

C IIII. Uox chriſti.

A Uam pulchra es amica mea: q̄ pulchra es [a] Oculi tui colúbárum: abſq; eo q intrinſec⁹ látet. // Capilli tui ſicut gréges caprárū: que aſcēdérunt de mōte galaád. Dētes tui ſicut gréges tonſárum: que aſcendérunt de láuacro. Omnes gemellis fétibus: et ſterilis non eſt inter eas. Sicut vitta coccínea lábia tua: et elóquium tuū dulce. Sicut frágmen malipúníci: ita gene tue abſq; eo q intrīſecus látet.

B Sicut túrris dauid collum tuū: que edificáta eſt cum propugnáculis. Mille clýpei péndent ex ea: omnis armatúra fortiū. Duo úbera tua ſicut duo hínnuli cápree gemélli: qui paſcúntur in lilijs donec aſpiret dies et iclinēt úmbre. Sponſus ad ſemetipſm. Uadā ad montem mýrrhe: et ad collem thúris. Uox chriſti

al.+ deſi. derabam ſup.i.a. a di.10.c. i.i glo.di. 11.ca.quie ſcamus

al. non hēt + rex infra.8.a. infra.3.b. 5.a. 8.a. al.+ quo adusq;

al.+ deſ. piciens

al. nō hēt + ſuum

ſup.i.b. infra.5.i. 8.a.

C infra.5.b.

al.+ deſponſa

a 33.q. nō ē in glo. infra.

ad eccleſiam. Tota pulchra es amica mea: ⁊ macula non eſt in te. Ueni de libano ſponſa mea: veni de libano: veni coronaberis: de capite amana: de vertice ſanyr ⁊ hermon: de cu-
C bilibus leonuꝫ de montibus pardorum. Uulneraſti cor meum ſoror mea ſponſa: vulneraſti cor meum in vno oculorum tuorum: ⁊ in vno crine colli tui. Quã pulchre ſunt mamme tue ſoror mea ſponſa. Pulchriora + ſunt vbera tua vino: ⁊ odor vnguentorum tuorum ſuper omnia aromata. Fauus diſtillans labia tua ſponſa: mel ⁊ lac ſub lingua tua: ⁊ odor ve-
D ſtimentorum tuorum ſicut odor thuris. Hortus concluſus ſoror mea ſponſa: hortus concluſus fons ſignatus. Emiſſiones tue paradiſus malorum punicorum cum pomorum fructibus. Cypri cum nardo: nardus ⁊ crocus fiſtula ⁊ cinamomum cum vniuerſis lignis libani myrrha ⁊ aloe cum omnibus primis vnguentis.[b] Fons hortorum puteus aquaruꝫ viuentium que fluunt impetu de libano. Chriſtus gentes conuocat. Surge aquilo ⁊ veni auſter perfla hortum meum ⁊ fluent aromata illius.

al's nõ hꝫ + ſunt

b 24. q. 1. ca. oibus

CV. Eccleſia de xpo dicit.

A VEniat dilectus meus in hortuꝫ ſuum: + vt comedat fructũ pomorum ſuorum. Chriſtus ad eccleſiam dicit. Ueni in hortũ meum ſoror mea ſponſa: meſſui myrrham meam cum aromatibus meis. Comedi fauum cum melle meo: ⁊ bibi vinum meum cum lacte meo. Chriſtus ad apoſtolos dicit. Comedite amici. ⁊ bibite ⁊ inebriamini chariſſimi. Uox eccleſie.[a] Ego dormio: ⁊ cor meum vigilat. Uox dilecti mei pulſantis. Aperi mihi ſoror mea: amica mea columba mea: immaculata mea: quia caput meum plenum eſt rore: ⁊ cincin-
B ni mei guttis noctium. Uox ſponſe. Expoliaui me tunica mea: quomodo induar illa? Laui pedes meos quomodo inquinabo illos. Uox eccleſie de chriſto. Dilectus meus miſit manum ſuam per foramen: ⁊ venter meus intumuit ad tactum eius. Surrexi + vt aperireꝫ dilecto meo.[b] Manus mee ſtillauerunt myrrham: + ⁊ digiti mei pleni myrrha probatiſſima. Peſſuluꝫ oſtii mei aperui dilecto meo: at ille declinauerat atqꝫ tranſierat. Aia mea liquefacta eſt: vt dilectus locutus eſt. Queſiui ⁊ non inueni illum: vocaui ⁊ nõ reſpondit mihi. Inuenerunt me cuſtodes qui circuierunt

al's + ea

prouer. 25. c

a di. 6. ca. in ſũma

al. + aperire

b de ſacro vnctio ca. vnico

al's nõ hꝫ + ea

ciuitatem. Percuſſerunt me ⁊ vulnerauerũt C
me: tulerunt pallium meum cuſtodes murorum. Adiuro vos filie hieruſaleꝫ ſi inueneritis dilectum meum: vt nuncietis ei qꝛ amore langueo. Uox ſynagoge. Qualis eſt dilectus tuus ex dilecto: o pulcherrima mulierum? Qualis eſt dilectus tuus ex dilecto: qꝛ ſic adiuraſti nos. Uox eccleſie de chriſto. Dilectus meus candidus ⁊ rubicundus: electus ex milibus. Caput eius aurum optimuꝫ. Come eius ſicut elate + palmarum: nigre quaſi coruus.[c] Oculi eius ſicut columbe ſuper riuulos aquaruꝫ que lacte ſunt lote: ⁊ reſident iuxta fluenta pleniſſima. Gene illius ſicut areole aromatũ conſite a pigmentariis. Labia eius lilia diſtillantia myrrham primam. Manus illius tornatiles auree: plene hyacinthis. Uenter eius eburneus: diſtinctus ſaphiris. Crura illius columne marmoree: que fundate ſunt ſuper baſes aureas. Species eius vt libani: electus vt cedri. Guttur illius ſuauiſſimum: ⁊ totus deſiderabilis. Talis eſt dilectus meus: ⁊ ipſe eſt amicus meus filie hieruſalem. CVI.

a. 2. b. c. 3. b. infra 8. a.

al. nõ hꝫ + palmarum

c 16. di. c. ecce

Uox ſynagoge ad eccleſiam.

QVo abiit dilectus tuus o pulcherrima mulierum: quo declinauit dilectus tuus. Et queremus eum tecum. Uox eccleſie. Dilectus meus deſcendit ĩ hortum ſuum ad areolã + aromatum: vt ibi paſcatur in hortis ⁊ lilia colligat. Ego dilecto meo ⁊ dilectus meus mihi: qui paſcitur inter lilia. Uox chriſti ad eccleſiã. Pulchra es amica mea: ſuauis ⁊ decora ſicut hieruſalem: terribilis vt caſtrorum acies ordinata. Auerte oculos tuos a me: qꝛ ipſi me auolare fecerunt. Capilli tui ſicut + grex caprarum que apparuerunt de galaad. Dentes tui ſicut greges ouium que aſcenderunt de lauacro. Omnes gemellis fetibus: ⁊ ſterilis nõ eſt ĩ eis. Sicut cortex mali punici: ſic gene tue abſqꝫ occultis tuis. Sexaginta ſunt regine ⁊ octoginta concubine: ⁊ adoleſcentularum nõ eſt numerus.[a] Una eſt columba mea perfecta mea: vna ẽ matri ſue: electa genitrici ſue. Uiderunt eam filie ſyon ⁊ beatiſſimam predicauerunt: regine ⁊ concubine laudauerunt eaꝫ. Que eſt iſta que progreditur quaſi aurora cõſurgens: pulchra vt luna electa vt ſol terribilis vt caſtrorum acies ordinata. Uox eccleſie ad ſynagogam. Deſcendi in hortum nucum

A

al. + aromatis

B

ſup. 4. a.

al. + greges

3. reg. 11. a.

C

a 34. q. 1. ca. loquitur ca. omnes c. pudenda de conſe. di. 4. ca. illude

D

infra 8. a.

vt vidérem poma conuallium: ⁊ inſpicerē ſi floruiſſet vinea ⁊ germináſſent malapúnica. Uox ſynagoge. Neſciui. Anima mea conturbáuit me propter quadrigas aminadáb. Uox eccleſie ad ſynagogam. Reuértere reuértere ſunamítis: reuértere reuértere vt intueámur te. ℭVII. Uox xpi de ſynagoga.

A Uid vidébis in ſunamite: niſi choros caſtrórum? Uox chriſti ad eccleſiam. Quã pulchri ſunt greſſus tui in calciaméntis: filia principis. Junctúre féminum tuorū ſicut monília: que fabricáta ſunt manu artificis. Umbilicus tuus crater tornátilis: nunq̃ȝ indigens póculis.

B Uenter tuus ſicut acéruus tritici: vallátus líliis. Duo úbera tua ſicut duo hínnuli geméllí cápree. Cóllum tuum ſicut túrris ebúrnea. Oculi tui ſicut piſcine in eſébon que ſunt in porta filie multitúdinis.[a] Naſus tu[us] ſicut túrris libani que réſpicit contra damáſcum.

C Caput tuum vt carmélus: ⁊ cóme cápitis tui ſicut púrpura regis + iúncta canálib[us]. Quã pulchra es ⁊ q̃ȝ decora chariſſima in delícijs. Statúra tua aſſimiláta eſt palme: ⁊ úbera tua bótris. Uox ſponſi de ſancta cruce. Dixi. Aſcéndam in pálmam ⁊ apprehéndam fructus ei[us]. Uox ſponſi de ſponſa. Et erūt úbera tua ſicut bótri vinee: ⁊ odor oris tui ſicut odor malórum. Gúttur tuum ſicut vínum óptimum. Eccleſia de chriſto dicit. Dignū dilecto meo

D ad potandum: labijſq̃ȝ ⁊ dentibus illius ad ruminándum. Sponſa de ſponſo. Ego dilecto meo: ⁊ ad me conuérſio eius. Eccleſia ad chriſtum. Ueni dilecte mi egrediámur in agrū: commoremur in villis. Mane ſurgámus ad víneas: videámus ſi flóruit vinea: ſi flores fructus partúriunt: ſi floruérūt malapúnica. Ibi dabo tibi úbera mea. Mandrágore dedérunt odórem in portis noſtris. Omnia poma noua ⁊ vétera dilécte mi ſeruáui tibi. ℭVIII. Uox patriarcharum de chriſto.

A Uis mihi det te fratrem meū ſugéntem úbera matris mee vt inuéniam te ſolū fóris: ⁊ deóſculer: ⁊ iam me némo deſpíciat. Apprehéndam te ⁊ dúcam in domū matris mee: ⁊ in + cubículū genitricis mee. Ibi me docébis ⁊ dabo tibi póculum ex vino condito: ⁊ múſtum malorum granatórum meorum. Léua eius ſub cápite meo: ⁊ dextera illius amplexábitur me. Uox chriſti. Adiúro vos filie hieruſalém: ne ſuſcitétis neq̃ȝ euigiláre faciátis diléctam donec ipſa vélit. Uox ſynagoge de eccleſia.

B Que eſt iſta que aſcéndit de deſérto: delícijs áffluens innixa ſuper dilectum + ſuum. Uox ſponſi pro ſponſa. Sub árbore malo ſuſcitául te. Ibi corrúpta eſt mater tua: ibi violáta eſt génitrix tua. Eccleſia ad chriſtum dicit. Pone me vt ſignáculum ſuper cor tuum: vt ſignáculum ſuper bráchium tuum: quia [a] fortis eſt vt mors diléctio: dura ſicut inférnus emulátio.

C Lámpades eius vt lámpades ignis atq̃ȝ flammárum. Aque multe non potuérunt extínguere charitatem: nec flumina óbruent illam. Si déderit homo omnē ſubſtantiā domus ſue pro dilectione: quaſi nihil deſpiciet eam. Chriſtus ad ſynagogā de eccleſia dicit. Sóror noſtra párua: ⁊ úbera nō habet. Quid faciém[us] ſorori noſtre in die quādo alloquénda eſt. Chriſtus de eccleſia reſpondet. Si murus eſt: edificémus ſuper eum propugnácula argéntea. Si óſtium eſt: compingámus illud tábulis cedrinis. Eccleſia reſpōdet chriſto. Ego murus ⁊ úbera mea ſicut túrris: ex quo facta ſum corā eo quaſi pacem repériés. Synagoga eccleſie dicit. Uinea fuit pacifico: in ea que habet populos. Trádidit eam cu

D ſtódibus: vir áffert pro fructu eius mille argénteos. Chriſtus dicit. Uinea mea corā me eſt. Mille tui pacifici ⁊ ducénti his qui cuſtódiunt fructus eius. Uox chriſti. Que hábitas in hórtis: amici auſcúltant: fac me audire vocem tuam. Uox eccleſie ad chriſtum. Fúge dilécte mi ⁊ aſſimiláre cápree hynnulóq̃ȝ ceruórum ſuper montes aromatum.

ℭ Expliciunt cantica canticorum.

ℭ Incipit prologus in libꝛ Sapientie.

Iber ſapientie apud hebréos núſq̃ȝ eſt. Unde ⁊ ipſe ſtilus grécam magis eloquéntiā rédolet. Hunc iudéi Philónis eſſe affirmant. Qui proinde ſapiétie nominatur: quia in eo xpi aduentus qui eſt ſapientia patris: ⁊ paſſio ei[us] euidénter exprimitur.

ℭ Explicit prologus.

Marginalia: a vi. 40. c. pulc. &c. — al's + vincta. — al's ſi hy + ⁊ i cubiculū genitricis mee. ſup. 2. b. — ſup. 2. b. b. c. 5. c. ſupra. 3. c. 6. a. — al's + ſuū — a de. ped. 2. ca. vi. da.

¶ Incipit liber Sapientie.

¶ Capituli Summarium. ¶ De diligenda iustitia: de bonitate ꝛ simplicitate querendi deuz: de spūsctō: de fugienda detractione ꝛ murmuratiōe: de morte nō zelāda. ¶ Ca. I.

A Diligite iustitiā qui iudicátis terram. Sētite de domino in bonitáte: ꝛ i simplicitate cordis quérite illum: quoniaz inuenit̄ ab his qui non téntant illuz: appáret autē eis qui fidem habent in illum. [a] Peruérse.n. cogitatiōes sēparant a deo: probáta autez virtus córripit insipientes. Quoniam in maliuolaz animā nō itroibit sapiētia: nec habitabit in corpore súbdito peccatis. [b] Spiritus eniz sanctus disciplíne effúgiet fictum: ꝛ áuferet se a cogitationibus que sunt sine intellectu: ꝛ corripiétur a superueniente iniquitáte. B Benignus est eniz spíritus sapientie ꝛ nō liberábit maledictuz a lábijs suis: qm̄ rénū illi⁹ téstis est de⁹ ꝛ cordis illius scrutátor ē vérus: ꝛ lingue eius auditor. Qm̄ spūs dn̄i repléuit orbē terraꝝ: ꝛ hoc qđ cóntinet oīa sciaz hȝ vocis. Propter hoc q lóquit̄ iníqua non pōt latére: nec preteriet illū córripiēs iudiciū. C In cogitationibus eniz ímpij interrogátio erit: sermonū aūt illius tradítio ad deum véniet: ꝛ ad correptiōnē íniquitatū illi⁹. Qm̄ áuris zeli áudit omnia: ꝛ tumúltus murmurationū non abscondétur. Custodíte ergo vos a murmuratióne que nihil pródest: ꝛ a detractióne párcite lingue. Qm̄ sermo obscúrus in vácuum nō ibit: [c] os aūt qđ mentitur occidit animā. Nolite zeláre mortē in erróre vite vestre: neqȝ acquirátis perditiónē in opéribus mánuum vestraruz. D Qm̄ deus mortē nō fecit: nec letátur in perditióne viuorū. Creáuit eniz vt essent óia ꝛ sanábiles fecit natiónes órbis terrarū: ꝛ non est in illis medicaméntum extermínij: nec inferórū regnū in terra. Iustítia enim perpétua est ꝛ immortális: iniustitia autē mortis acquisítio. Impij aūt mánibus ꝛ verbis accersiérunt illā: ꝛ estimántes illaz amicā defluxérunt: ꝛ sponsiónes posuérunt ad illam: qm̄ morte digni sunt qui sunt ex parte illius.

bar.4.d. 1 d pe.di. .ca.super ribus.

b 1.q.1.ca. p esai. q.3.ca sal uator. 24.q.3.ca. de illis. de pe.di.3 ca.quō. d ꝯse.di.4 ca.offēdit 1 ca. qño.

c 22.q.5.c nec artifi cabiter. ca.si quo ad se. q.5 c.iura mēta.

Infra.15.b

¶ Capituli Summarium. ¶ De impiorum cogitationibus: de consilio iudeorum aduersus christum. ¶ II

A Dixérunt eni impij cogitantes apud se nō recte. Exiguū ꝛ cuz tédio est tēpus vite nostre ꝛ nō est refrigériū in fine hominis ꝛ nō est qui ágnitus sit reuérsus ab ínferis. Quia ex nihilo nati sumus: ꝛ post hoc érimus tanqȝ nō fuérimus. Qm̄ fumus afflátus est in náribus nostris: ꝛ sermo scintille ad commouénduȝ cor nr̄m. Quia extínctus cinis erit corp⁹ nr̄m: ꝛ spūs diffundét̄ táqȝ móllis áer. Et trāsibit vita nr̄a tanqȝ vestigiū núbis: ꝛ sicut nébula dissoluét̄ que fugáta est a rádijs solis: ꝛ a calóre illius aggrauáta. Et nomē nr̄m obliuiónē accipiet p tps: ꝛ nemo memoriā habēbit óperū nostrorū. B Umbre eni tránsitus est tps nr̄m: ꝛ nō ē reuérsio finis nr̄i: qm̄ ꝯsignáta ē ꝛ nemo reuértit̄. [a] Venite ergo ꝛ fruámur bonis que sunt: ꝛ vtámur creatura táqȝ in iuuētute celériter. Vino pcióso ꝛ vnguētis nos ipleámus: ꝛ nō ptéreat nos flos tpis. Coronēm⁹ nos rosis anteqȝ marcescát: nullū prátū sit qđ nō ptráseat luxúria nr̄a. Nemo+ nr̄m exórs sit luxúrie nr̄e. Ubi relinqm⁹ signa letitie: qm̄ hec ē ps nr̄a ꝛ hec est sors nr̄a. Opprimám⁹ páuperē iustū: ꝛ nō parcám⁹ vidue nec + veteráno: nec reuereámur cános mlti tpis. Sit aūt fortitúdo nr̄a lex iniustitie. Qđ eni ifirmū ē: inútile inuenit̄. C Circūueniám⁹ ergo iustū: qm̄ inútilis ē nobis ꝛ cōtrárius est opib⁹ nr̄is ꝛ ipróperat nobis pctā legis: ꝛ diffámat in nos pctā disciplíne nr̄e. Promíttit se sciētiā dei habére: ꝛ filiū dei se noīat. Factus est nobis in traductiónē cogitatiónū nr̄arū. Grauis ē nobis etiā ad vidéndū: quóniā dissímilis ē alijs vita illi⁹: ꝛ+ imutáte sūt vie ei⁹. Táqȝ nugáces estimáti sum⁹ ab illo: ꝛ ábstinet se a vijs nr̄is táqȝ ab imūdicijs: ꝛ pfert nouíssima iustóꝝ: ꝛ gloriát̄ patrē se habere deū. D Videámus ergo si sermones illius veri sint: ꝛ tentēm⁹ q̄ vétura sūt illi: ꝛ sciémus q̄ erūt nouíssima illius. Si eni ē ver⁹ fili⁹ dei suscipiet illū: ꝛ liberábit illū

a d pe.di. 2.ca.si enī di.3.ca.in lantium Esa.56.d.

al.+ nr̄m

al.+ vete rani reue reamur

al.+ i ve niate

Math.27.e

de mánibus contrarióꝛum. Contumélia ⁊ toꝛ
ménto íterrogémus eū: vt ſciámus reuerén
tiam eius: ⁊ probémus patiéntiā illius. Moꝛ
te turpiſſima cōdemnémus eum. Erit enim
al. nō hēt + ei reſpéctus ex ſermónib⁹ illius. Hec cogi
+ ei tauérunt ⁊ errauérūt: excecáuit eniȝ illos ma
lícia eoꝝ. Et neſciérunt ſacraménta dei: neqȝ
Ge.i.d.⁊ mercédem ſperauérunt iuſticie nec iudicaue
5.a. runt honóꝛem animaꝝ ſanctaꝝ. // Quoniā de
Ecc.17.a. us creáuit hómineȝ inexterminábilem: ⁊ ad
imáginem ſimilitúdinis ſue fecit illum. Inuídia
aūt dyáboli moꝛs introiuit in oꝛbē terráruȝ.
Imitántur autem illuȝ qui ſunt ex parte illi⁹.

¶ Ca. Sū. ¶ De ſctis martyribus: de pmijs
impioꝝ: de felicitate virgínum. ¶ III.

A Iuſtóꝝ aūt anime in manu dei
ſunt: ⁊ non tánget illos toꝛmén
tum moꝛtis. Uiſi ſunt oculis in
ſipiéntium moꝛi: ⁊ eſtimáta eſt
afflictio éxitus illoꝝ. Et ab iti
nere iuſto abiérunt in extermí
nium: ⁊ qd̄ a nobis eſt íter extermínij: illi au
tem ſunt in pace. Et ſi coꝛam hominibus toꝛ
menta paſſi ſunt: ſpes illoꝝ immoꝛtalitate ple
na eſt. In páucis vexáti: i multis bn̄ diſponén
B tur: qm̄ deus temptáuit eos ⁊ inuénit illos di
al. + ho gnos ſe. Tanq̄ȝ áurum in foꝛnáce pbáuit il
locauſta los: ⁊ quaſi + holocáuſti hóſtiaȝ accépit illos:
hoſtie ⁊ in tpe erit reſpéctus illoꝝ // Fulgébunt iu
Mat.13.f. ſti ⁊ tanq̄ȝ ſcintille in arūdinéto diſcúrrent.
Judicábunt natiónes ⁊ dominabúntur pópu
lis: ⁊ regnábit dn̄s illoꝝ imppétuū. Qui con
al. + illuȝ fidunt in + illo intélligent veritatem: ⁊ fidé
les in dilectione acquiéſcent illi: quoniam do
num ⁊ pax eſt eléctis eius. Impij aūt ſm̄ que
cogitauérunt coꝛreptiónem habebunt: qui ne
glexérūt iuſtum ⁊ a dn̄o receſſérunt. Sapien
tiam enim ⁊ diſciplinam qui ábijcit infélix ē:
⁊ vácua eſt ſpes illoꝝ: ⁊ labóꝛes ſine fructu: ⁊
C inutília ópa eoꝝ. Mulíeres eoꝝ íſenſáte ſūt:
Ia.54. ⁊ nequíſſimi filij eoꝝ. // Maledicta creatura
Luc.23.d. eoꝝ: quoniaȝ félix eſt ſtérilis ⁊ in coinquináta:
Gal.4.d. que neſciuit thoꝛum in delicto. Habebit fru
ctum in reſpectióne animarum ſanctaruȝ. Et
ſpādo qui non operat⁹ eſt per manus ſuas ini
quitatem: nec cogitáuit aduerſus deū: nequiſ
Eſa.59.b. ſima. // Dábitur enim illi fidei donū eléctuȝ:
⁊ ſoꝛs in templo dei acceptíſſima. Bonoꝝ eni
laboꝛum glorioſus eſt frúctus: ⁊ que non cón
D cidat rádix ſapientie. Filij aūt adulteróꝛuȝ in
Ro.14.c.d. cōſūmatióne erunt: ⁊ ab iníquo thóꝛo ſemen
exterminábit. Et ſi quídem longe vite erunt: ⁊ ex aliis
in nihilum cōputabúntur. ⁊ ſine honóꝛe erit du.56.c.
nouiſſima ſenéctus illoꝛum. Et ſi celérius de
fúncti fúerint non habébunt ſpem: nec in die al's + na
agnitiónis allocutiónem. + Natiónes enim tionis
iníque dire ſunt + cōſummatiónis. al. + con
ſummatiōis

¶ Capituli Summarium. ¶ De caſta ge
neratione fidelium: de felicitate iuſtoꝛum: de
obitu a moꝛte pꝛeoccupati: de condēnatione i
pioꝛum ⁊ moꝛte iuſtoꝛum. ¶ IIII.

O q̄ pulchꝛa eſt cáſta generátio A
cum claritate. Immoꝛtális eſt
enim memóꝛia illius: quoniaȝ
⁊ apud deuȝ nota eſt ⁊ apud ho
mines. Cum pꝛeſens eſt imitan
tur illam: ⁊ deſiderant eam cuȝ
ſe edúxerit: ⁊ imperpétuum coꝛonáta triúm
phat: incoinquinatoꝛum certáminuȝ prémiū
víncens. Multigena autem impióꝛum multi
túdo non erit útilis: ⁊ + ſpúria vitulámina nō al. + adul
dabunt radices áltas: nec ſtábile firmamen terine pla
tum collocábunt. Et ſi in ramis in tēpoꝛe ger tationes
mináuerint infirmiter + póſita a vento com
mouebúntur: ⁊ a nimietáte ventóꝛum eradi al. + p[illegible]
cabúntur. Confringéntur enim rami incon te
ſūmáti: ⁊ fructus illoꝛuȝ inútiles ⁊ acérbi ad B
manducandum ⁊ ad nihilum ápti. Ex iníquis
enim omnes filij qui naſcuntur: teſtes ſunt ne
quítie aduerſus paréntes in interrogatióne
ſua. Juſtus auteȝ ſi moꝛte pꝛeoccupátus fúerit:
in refrigerio erit. Senéctus enim venerábilis
eſt: non diutúrna: neqȝ annoꝛum número cō
putáta.[a] Cáni autem ſunt ſénſus hóminis. et a diſt.54.
etas ſenectútis vita immaculáta. // Plácens ca. pꝛeſ[illegible]
deo factus dilectus ⁊ víuens ínter peccatoꝛes C
tranſlátus eſt.[b] Ráptus eſt ne malícia mutá Heb.11.d.
ret intelléctuȝ eius: aut ne fíctio decíperet ání li. de pe.
mam illius. Faſcinátio enim nugacitátis ob di.4. ca. i
ſcúrat bona: ⁊ inconſtántia cōcupiſcéntie trāſ ex bono
uértit ſénſum ſine malicia. Conſummátus in & ca.ſeq.
bꝛéui expléuit tempoꝛa multa. Plácita enim
erat deo anima illius: pꝛopter hoc pꝛoperáuit
edúcere illum de medio iniquitatum. Popu
li autem videntes ⁊ non intelligéntes nec po
nentes in pꝛecóꝛdijs talia: quoniam gratia dei
⁊ miſericoꝛdia eſt in ſanctos eius ⁊ reſpectus
ſuper eléctos illius. Condémnat autem iuſt⁹
moꝛtuus víuos impios: ⁊ iuuéntus celérius
conſummáta longam vitaȝ iniuſti. Uidébūt
enim finem ſapiéntis: ⁊ non intélligent quid
cogitáuerit de illo de⁹: ⁊ quare minúerit illuȝ

dominus. Videbũt eniꝫ ꝛ cõtẽnnẽt eũ: illos
aũt deus irridebit. Et erũt poſt hec decidẽ-
tes ſine honóre ꝛ ꝯtumélia inter mortuos im
perpétuum. Qm̃ dirúmpet illos inflátos ſi-
ne voce: ꝛ cõmouébit illos a fundaméntis: ꝛ
vſq; ad ſuprémũ deſolabũt. Et erũt gemén-
al. ꝛ bis tes: ꝛ memoria illoꝝ ✝ períet. Veniẽt in cogi
tatiõe peccatoꝝ ſuoꝝ tímidi: ꝛ tradúcẽt illos
ex aduerſo iniquitátes ipſorum.

¶ Ca. Sũ. ¶ De conſtãtia iuſtorum contra perſecutores ſuos: de pnĩa ꝛ gemitu perſecutoꝝ: de ſpe impij tranſitoria: de beatitudine ꝛ gloria ſanctorum: de armatura Chriſti ad iudicium.

CV.

A Tunc ſtábunt iuſti in magna cõ
ſtántia aduerſus eos qui ſe an-
guſtiauérũt: ꝛ qui abſtulérunt
labóres eoꝝ. Videntes turba-
bũt timóre horríbili: ꝛ mira-
bũt in ſubitatióne iſperáte ſa
al. ✝ dicẽtes. lútis geméntes pre angúſtia ſpũs ✝ dicẽt ✝ in-
al. ✝ inter tra ſe: penitẽtiã agẽtes ꝛ pre angúſtia ſpũs ge
al. ✝ deriſum ꝛ ſimilitudinẽ. méntes. Hi ſunt quos habúimus aliquando
in ✝ deriſum ꝛ in ſimilitúdinẽ impropérij:
nos inſenſáti vitã illoꝝ eſtimabámus inſáni
al. ✝ quo ergo. am: ꝛ finẽ illoꝝ ſine honóre. ✝ Ecce quó com
putáti ſunt inter filios dei: ꝛ inter ſcõs ſors il-
loꝝ eſt. Ergo erráuimus a via veritátis: ꝛ iu-
ſtítie lúmen non lúxit nobis: ꝛ ſol intelligẽ
tie non eſt ortus nobis. Laſſáti ſúmus in via
iniquitátis ꝛ perditiónis: ꝛ ambuláuimus vi
as difficiles: viã aũt dñi ignoráuimus. Quid
B nobis prófuit ſupérbia: aut diuitiáꝝ iactántia
quid cóntulit nobis? Tráſiérũt oĩa illa tanq̃
úmbra: ꝛ tãq̃ núncius ꝑcurrẽs. Et tanq̃ na-
uis que ptránſit fluctuántẽ aquã: cuiꝰ cũ pre
terierit nõ eſt veſtigiũ inuenire: neq; ſémitã
carine illius in fluctibꝰ. Aut auis que tránſuo
lat in áere: cuius nullũ inuenitur argumentũ
itineris illius: ſed tm̃ ſónitus alaꝝ vérberãs
al. ✝ aera. leuẽ vẽtũ: ꝛ ſcindẽs per vim itineris ✝ áerẽ
cómotis ális tráſuoláuit: ꝛ poſt hoc nullũ ſi-
C gnũ inuenitur itineris illius. Aut tãq̃ ſagitta
emiſſa in locũ deſtinátũ: diuiſus áer cõtinuo
in ſe reclúſus eſt vt ignoreẽt tránſitus illius.
Sic ꝛ nos nati cõtinuo deſinimus eẽ: ꝛ ṽtutis
quidẽ nullũ ſignũ valúimus oſténdere: in ma
lignitáte aũt nr̃a ꝯſumpti ſumus. Talia dixé-
rũt in inferno hi qui peccauérũt: quóniã ſpes
Prouer. 11. a impij tãq̃ lanúgo eſt que a vẽto tollit: ꝛ tãq̃
ſpúma grácilis que a ꝓcélla diſpérgit: ꝛ tãq̃
fúmus qui a vento diffúſus eſt: ꝛ tanq̃ me-
mória hoſpitis vnius diei ꝑtereuntis. Iuſti
aũt imperpetuũ viuent: ꝛ apud dñm eſt mer
ces eoꝝ: ꝛ cogitátio illoꝝ apud altiſſimũ. Jõ
accipiẽt regnũ decóris ꝛ dyadéma ✝ ſpẽi de al. ✝ ſpẽi. al. ✝ dei.
manu ✝ dñi: qm̃ dextera ſua téget eos: ꝛ i brá al. nõ est
chio ✝ ſancto ſuo defendet illos. Et accipiet ✝ ſctõ.
armatúrã zélus illius: ꝛ armábit creatúram D
ad vltionẽ inimicoꝝ. Induet pro thoráce iu-
ſtitiã: ꝛ accipiet pro gálea iudiciũ ✝ certum. al. ✝ rectũ
Súmet ſcutũ inexpugnabile equitátẽ: ácuet
aũt dirã irã in lánceã: ꝛ pugnábit cũ illo or-
bis terrarum contra inſenſátos. Ibũt dirécte
emiſſiones fulguꝛ ꝛ tanq̃ ✝ a bene curuáto al. ✝ habe na.
árcu núbiũ exterminabũt: ꝛ ad certũ locũ al. ✝ habene
inſiliẽt. Et a petróſa ira plene mittẽt grándi
nes: ꝛ ✝ ſcandéſcet in illos aqua máris: ꝛ flu- al. ✝ candeſcẽt.
mina concúrrẽt dúriter. Cõtra illos ſtábit ſpi
ritus virtutis: ꝛ tãq̃ turbo vẽti diuidet illos:
ꝛ ad erémũ ꝑdúcet oẽm terram iniqtátis il- al. ✝ iniq tas.
lóꝝ: ꝛ malígnitas euertet ſedes poténtium.

¶ Ca. Sũ. ¶ De iudicibus iudicãdis a dño ꝛ tormentãdis potẽtibus: reges hortat ad concupiſcẽdã ſapientiã que ſe offert feliciter querentibus eam.

CVI.

Melior eſt ſapiẽ q̃ vires: ꝛ vir A
prudẽs q̃ fortis. Audite ergo Eccle. 9. d
reges ꝛ intelligite: diſcite iudi
ces finiũ terre. Prebéte áures
vos qui cõtinetis multitudĩes
ꝛ placẽtis vobis in túrbis na-
tiónũ: qm̃ data eſt a dño ptãs vobis: ꝛ virtus Ro. 13. a
ab altíſſimo: qui interrogábit opa veſtra ꝛ co
gitatiónes ſcrutabit: qm̃ cũ eſſẽtis miniſtri re
gni illius: nõ recte iudicáſtis: nec cuſtodiſtis
legem iuſtitie: neq; ſꝫ voluntatẽ dei ambulá-
ſtis. Horrẽnde ꝛ cito apparébit vobis: qm̃ iu-
dicium duriſſimũ in his qui preſunt: fiet. a Exi- a Sap. i. c. precipue.
guo eni cõcẽdit miſericordia: poténtes auteꝫ al. nõ hꝫ ✝ q ẽ oium dñator.
potẽnter tormẽta patient. Nõ enim ſubtra-
het pſonã cuiuſq̃ deus qui eſt oium dñator:
nec verébit magnitudinẽ cuiuſq̃: qm̃ puſillũ
ꝛ magnum ipſe fecit: ꝛ equaliter eſt illi cura
de oibus. Fortióribus auteꝫ fortior inſtat cru- B
ciátio. Ad vos ergo reges ſunt hi ſermónes
mei: vt diſcátis ſapientiã ꝛ ne excidátis. Qui
enim cuſtodierint iuſtitiam iuſte iudicabún-
tur: ꝛ qui didicerint iuſta: inuénient quid re-
ſpondeant. Concupiſcite ergo ſermones me-
os ꝛ diligite illos: ꝛ habébitis diſciplinã. Cla
ra eſt ꝛ que nunq̃ marceſcit ſapiẽtia: ꝛ fácile

videtur ab his qui diligunt eam: ⁊ inuenitur
ab his qui querunt illam. Preoccupat qui ſe
C concupiſcunt: vt illis ſe prior oſtendat. Qui de
luce vigilauerit ad illam non laborabit: aſſi-
dentem enim illam foribus ſuis inueniet. Co-
gitare ergo de illa ſenſus eſt conſumatus: ⁊ q
vigilauerit propter illam: cito erit ſecurus.
Quoniam dignos ſe circuit ipſa querens: ⁊
in vijs ſuis oſtẽdet ſe illis hilariter ⁊ in omni
al' + pru-dentia. +prouidentia occurret illis. Initium enim il-
lius veriſſime eſt diſcipline cõcupiſcentia. Cu-
ra ergo diſcipline dilectio eſt: ⁊ dilectio cu-
ſtodia legum illius eſt. Cuſtoditio autẽ legũ
cõſumatio incorruptionis eſt: incorruptio au-
tem facit eſſe proximum deo. Concupiſcentia
itaq; ſapientie deducit ad regnum perpetuũ.
D Si ergo delectamini+ſedibus ⁊ ſceptris o re-
al'+ſenſi-bus ⁊ ſte-matibus. ges populi: diligite ſapientiam vt imperpetuũ
regnetis. Diligite lumen ſapiẽtie omnes qui
preeſtis populis. Quid eſt autem ſapientia: ⁊
quemadmodum facta ſit referam ⁊ non ab-
ſcondam vobis ſacramẽta dei: ſed ab initio na-
tiuitatis inueſtigabo: ⁊ ponam in lucem ſcien-
tiam illius: ⁊ non preteribo veritatem: neq;
cum inuidia tabeſcente iter habebo: quoniã
talis homo non erit particeps ſapientie. Mul-
titudo autem ſapientium: ſanitas eſt orbis ter-
rarum. Et rex ſapiens: populi ſtabilimẽtũ eſt.
¶ Ca. Sũ. ¶ Hortando alios ad diſciplinã:
ſe ponit in exemplum dicens. Optaui ⁊ datus
eſt mihi ſenſus: ⁊ laudat ſapientiam homini-
bus preferendam: q̈ ſpiritus ſapiẽtie ſit mul-
tiplex ⁊ vnicus: ⁊ q̈ ſapientia ſit candor lucis
eterne: ⁊ imago dei patris. ¶ VII

A Ergo accipite diſciplinã p̄ ſer-
mones meos: ⁊ proderit vobis.
al' + hol-bus. Sum quidem ego mortalis ho-
al'+terre-ni. mo ſimilis+omnibus: ⁊ ex ge-
al'+terre. nere+terreno illius q prior fa-
ctus eſt: ⁊ in ventre matris figu-
al'+ ſõnij ratus ſum caro: decẽ menſiũ tempore coagu-
latus ſum in ſanguine: ex ſemine hominis ⁊
delectamento ſomni conueniente. Et ego na-
tus accepi cõmunem aerem: ⁊ in ſimiliter fa-
ctam decidi terrã: ⁊ p̄mam vocem ſimilem
oĩbus emiſi plorans. In inuolumentis nutri-
tus ſum: ⁊ magnis curis. Nemo enim ex regi-
bus aliud habuit natiuitatis initiũ. Unus er-
go introitus eſt omnibus ad vitam: ⁊ ſimilis
exitus. Propter hoc optaui ⁊ datus eſt mihi
ſenſus: ⁊ inuocaui: ⁊ venit in me ſpiritus ſapi-
entie. Et prepoſui illã regnis ⁊ ſedibus: ⁊ di-
uitias nihil eſſe dixi in comparatione illius.
Nec comparaui illi lapidem precioſũ: quo- Job. 28
niam omne aurum in[a] comparatione illius I. gal.
arena eſt exigua: ⁊ tanquam lutum eſtimabi- a dicitur ecce.
tur argentum in conſpectu illius. Super ſalu- B
tem ⁊ ſpeciem dilexi illam: ⁊ propoſui pro lu- 26. q. 2. c. q ſunt
ce habere illam: quoniã inextinguibile eſt lu-
men illius. Uenerunt autem mihi omnia bo-
na pariter cum illa: ⁊ innumerabilis hone-
ſtas per manus illius: ⁊ letatus ſum in omni-
bus quoniam antecedebat me iſta ſapientia:
⁊ ignorabam quoniam bonorum omniũ ma-
ter eſt. Quam ſine fictione didici: ⁊ ſine inui-
dia communico: ⁊ honeſtatem illius non ab-
ſcondo. Infinitus enim theſaurus eſt homin i-
bus: quo qui vſi ſunt participes facti ſunt am i-
cicie dei: propter diſcipline dona commendã-
ti. Mihi autem dedit deus dicere ex ſenten-
tia ⁊ preſumere digna horum que mihi dan-
tur: quoniam ipſe ſapientie dux eſt: ⁊ ſapiẽti-
um emendator. In manu enim illius ⁊ nos ⁊
ſermones noſtri: ⁊ omnis ſapientia: ⁊ operũ
ſcientie diſciplina. Ipſe enim dedit mihi ho- C
rum que ſunt ſcientiam veram: vt ſciam di-
ſpoſitionem orbis terrarum ⁊ virtutes elemẽ-
torum: initium ⁊ conſumationem ⁊ medietã-
tem temporum viciſſitudinũ permutationes:
⁊ conſumationes temporum: ⁊ morum muta-
tiones: diuiſiones temporum: anni curſus ⁊
ſtellarum diſpoſitiones: naturas animaliũ:
⁊ iras beſtiarum: vim ventorum: ⁊ cogitatio-
nes hominum: differentias+virgultorum: ⁊ al'+arbo-rum.
virtutes radicum: ⁊ quecunq; ſunt+abſcon- al'+ab-dita.
ſa ⁊ improuiſa didici. Omnium enim artifex
docuit me ſapientia. Eſt enim in illa ſpiritus
intelligentie ſanctus: vnicus: multiplex: ſub- al'+ac...
tilis: diſertus: mobilis incoinquinatus: certus: al'+a...
ſuauis: amans bonum: acutus: qui+nihil ve-
tat benefacere: humanus: benignus: ſtabilis: al'+nolũ
certus: ſecurus: omnem habens virtutem:
omnia proſpiciens: ⁊ qui capiat omnes ſpiri-
tus intelligibiles+mundus+ſubtiis. Omni- al'+mun-dos.
bus enim mobilibus mobilior eſt ſapientia. al'+ſubti-les.
Attingit autem vbiq; propter ſuam mundi-
ciam. Uapor eſt enim virtutis dei: ⁊ emanã- D
tio quedã eſt claritatis omnipotentis dei ſin-
cera: ⁊ ideo nihil inquinatum in eam incur- b decli-natur ſi-ne.
rit[b]. Candor eſt enim lucis eterne: ⁊ ſpecu-
lum ſine macula dei maieſtatis: ⁊ imago bo- de pen. di. i. c. qm
nitatis illius. Et cum ſit vna: omnia poteſt: aurum.

τ in ſe permanens:omnia innouat: τ per na-
tiones in animas ſanctas ſe trāſfert. Amicos
dei τ prophetas conſtituit. Neminem enim di
ligit deus:niſi eum qui cum ſapiētia inhabi-
tat.Eſt enim hec ſpecioſior ſole:τ ſup omnem
diſpoſitionem ſtellarū:luci comparata inueni
al+ pu-rior. tur + prior.Illi+ſuccedit nox.
al+enim. ¶ Capituli Summarium. ¶ De ſapientia
que fortiter τ ſuauiter diſponit omnia: de ipſa
quoqꝫ concupiſcenda:q2 per ipſam habentur
omnia bona. ¶ VIII

A Sapientiam aūt non vincit ma-
litia. Attingit ergo a fine vſqꝫ
ad finē fortiter: τ diſponit oīa
ſuauiter.Hanc amaui τ exquiſi
ui eā a iuuentute mea:τ queſi
ui ſponſam mihi eam aſſume-
re:τ amator factus ſum forme illius. Gene-
roſitatem illius glorificat contubernium ha-
bens dei; ſed τ omnium dominus dilexit il-
lam. Doctrix enim eſt diſcipline dei: τ ele-
ctrix operum illius. Et ſi diuitie appetuntur
in vita:quid ſapientia locupletius que opera
tur omnia.Si autē ſenſus operatur: quis ho-
rum que ſunt magis ꝙ̄ illa eſt artifex. Et ſi iu
ſtitiā quis diligit:labores huius magnas ha-
B bent vꝛtutes. Sobrietatem enim τ+prudentiā
al+ſapiā docet τ iuſtitiā τ vꝛtutem:qbus vtilius nihil
al+ſimilitudinem eſt in vita hominibus.Et+ſi multitudinē ſcie-
tie deſiderat quis:ſcit ꝑterita τ de futuris eſti
al+diſponentes. mat.ſcit vꝛſutias ſermonum τ +diſſolutiones
argumentorum: ſigna τ monſtra ſcit ante-
quam fiant: τ euentus temporum τ ſeculo-
rum. Propoſui ergo hanc adducere mihi ad
conuiuandum ſciens quoniam mecum com
municabit de bonis: τ erit allocutio cogi-
tationis τ tedij mei. Habebo propter hanc
claritatem ad turbas: τ honorem apud ſe-
niores. Iuuenis et acutus inueniar in iudi-
al+ amabilis cio: τ in conſpectu potentium+ammirabilis
ero:τ facies principū mirabunt me.Tacen-
tem me ſuſtinebunt:loquentē me reſpiciēt: τ
ſermocinante me plura:manus ori ſuo ſpo-
al+ggea. nent+Preterea habebo p hanc īmortalitatē:
τ memoriam eternam his qui poſt me futuri
ſunt relinquā.Diſponā populos: τ nationes
al+ſubiecte. mihi erunt+ſubdite.Timebunt me audien-
tes reges horrendi: τ in multitudine videbor
bonus τ in bello fortis.Intrans in domū meā
conquieſcam cum illa.Non enim hꝫ amari-
tudinem conuerſatio illius:nec tedium con-
uictus illius:ſed leticiam τ gaudium.Hec co D
gitans apud me:τ commemorans in corde meo al+ immortalitas.
qm̄+immortalis eſt in cogitatione+ſapiētia τ al+ſapiē
amicitia illius delectatio bona:τ in operibus
manuū illius honeſtas ſine defectione: τ in cer
tamine loquele illius ſapiā: τ preclaritas in
cōicatione ſermonum ipſius.circuibā q̄rens
vt mihi illā aſſumerē.Puer autem eram in-
genioſus:τ ſortitus ſum animā bonā.Et cum
eſſem magis bonus:veni ad corpus in coinq-
natum.Et vt ſciui.qm̄ aliter non poſſem eſſe
continēs niſi deus det: τ hoc ipſum+erat ſum al+ erat ſapientie.
ma ſapientia.ſcire cuius eſſet hoc donum adij
dominū τ deprecatus ſum illum:τ dixi ex to-
tis precordijs meis.
¶ Ca.Sū.¶ Oratio ſalomonis pro habenda
ſapientia quam dicit impoſſibile haberi niſi
per deum. ¶ IX A

Deus patrum meorū τ dn̄e mi-
ſericordie q feciſti omnia ver-
bo tuo.τ ſapientia tua cōſtitui-
ſti hominem vt dominaretur
creature que a te facta eſt:vt di
ſponat orbem terrarum in equi
tate τ iuſtitia.τ in directione cordis iudiciū
iudicet:da mihi ſedium tuarum aſſiſtricē ſa
pientiam:τ noli me reprobare a pueris tuis.
qm̄ ſeruus tuus ſum ego. τ filius ancille tue: pā.11ꝫ.
homo infirmus τ exigui temporis τ minor ad B
intellectum iudicij τ legum.Et ſi quis erit cō
ſumatus inter filios hominum:ſi+fugerit ab al+ auſugerit
illo ſapientia tua.in nihilum computabitur. al+abfuerit.
Tu autem elegiſti me regē populo tuo.τ iu-
dicem filiorum tuorum τ filiarum. Et dixiſti 1.par.18.c 2.par.1.b
me edificare templum in monte ſancto tuo: als nō hꝫ +me
τ in ciuitate habitationis tue altare:ſimilitu als nō hꝫ +tua
dinem tabernaculi ſancti tui quod preparaſti
ab initio:τ tecū ſapientia+tua que nouit ope puer.3.c.
ra tua:que τ affuit tunc cum orbem terrarū
faceres:τ ſciebat quid eſſet placitum oculis
tuis:τ quid directum in preceptis tuis.Mit-
te illam de celis ſanctis tuis:τ a ſede+magni- C
tudinis tue:vt mecum ſit τ mecum laboret. al+maieſtatis.
vt ſciam quid acceptum ſit apud te. Sicut enī
illa omnia τ intelligit:τ deducet me in operi-
bus meis ſobrie:τ cuſtodiet me in ſua poten-
tia. Et erunt accepta opera mea: τ diſpo-
nam populum tuum iuſte: τ ero dignus ſe-
dium patris mei.Quis enim hominum po- Eſa.40.d.
terit ſcire conſilium dei? Aut quis pote- Ro.11.d.
rit cogitare quid velit deus? Cogitationes

enĩ mortáliũ tímide: ⁊ incérte ꝓuidéntie no
ſtre. Corpus enĩ qḋ corrúmpitur ággrauat aní
mam: ⁊ terréna inhabitátio déprimit ſenſũ
D multa cogitánté. Et difficile eſtimámus que
in terra ſunt: ⁊ que in conſpéctu ſunt inueni
mus cũ labore. Que in celis ſunt aũt: quis in
ueſtigabit? Senſũ aũt tuũ: quis ſciet niſi tu dé
als + ani deris ſapiám: + ⁊ miſeris ſpũm ſanctũ tuũ
de altiſſimis: ⁊ ſi corrécte ſint ſémite eoꝝ qui
ſunt in térris: ⁊ que tibi placét didicerint ho
mines. Nam per ſapientiam ſanati ſunt quí
cúnqꝫ placuérũt tibi dómine a princípio.

¶ Ca. Sũ. ¶ Cõmendatur ſapiá a ſeruatione iuſtorũ: videlicet Adam Noe Abraã Jacob ⁊ Joſeph: a liberatione filiorũ iſrael: ab egyptijs: ⁊ ſanctoꝝ a perſecutoribꝰ ſuis. ¶ X.

A Hec illũ qui primus formátus
eſt a deo pater orbis terrarũ cũ
ſolus éſſet creatus cuſtodiuit:
⁊ edúxit illũ a delicto ſuo. Et
Ge.1.f. edúxit illum de limo terre: ⁊
dedit illi virtútem continéndi
oĩa. Ab hac vt recéſſit iniúſtus in ira ſua: per
Ge.2.b. irã homicidij fratérnitas deperijt. Propter
Ge.4.b. Ge.7.d. qḋ cum aqua deléret terrã: ſanáuit iteꝝ ſapiá
Ge.11.d. per cõtéptibile lignũ iuſtũ gubérnãs. Hec ⁊
als + nequitie in ꝯſenſu + ſupérbie cũ ſe natiões extuliſſent
Ge.19.c. ſciuit iuſtũ: ⁊ cõſeruáuit ſine queréla deo: ⁊ in
B filijs miam forté cuſtodiuit. Hec iuſtũ a pere
úntibus ímpijs liberáuit fugiéntẽ: deſcẽdénte
igne in pentápolim: quibus in teſtimóniũ neq
tie fumigabúnda cónſtat deſérta terra: ⁊ ĩ cer
to tpe frúctus hñtes árbores: ⁊ incredíbilis
ánime memória ſtãs figméntũ ſalis. Sapien
tiam enim pretereúntes non tñ in hoc lapſi
ſunt vt ignorárent bona: ſed ⁊ inſipiéntie ſue
reliquérunt homínibus memóriam: vt in his
que peccauérunt: nec latére potuiſſent. Sapi
entia aũt hos qui ſe obſéruant a dolóribus li
Ge.28.b. berábit. Hec aũt prófugũ ire fratris iuſtũ de
dúxit per vias rectas: ⁊ oſténdit illi regnum
dei: ⁊ dedit illi ſcientiã ſanctoꝝ: honeſtauit il
lum in labóribus ⁊ compleuit labóres illius.
In fráude circũuenientiũ illũ áffuit illi: ⁊ ho
néſtum fecit illũ. Cuſtodiuit illũ ab inimicis
⁊ a ſeductóribus tutáuit illũ. Et certámen for
te dédit illi vt vínceret: ⁊ ſciret qm̃ ómnipo
téntior eſt ſapientia. Hec vénditũ iuſtũ non de
reliquit: ſed a peccatoribus liberáuit eũ. De
ſcenditqꝫ cum illo in fóueã: ⁊ in vinculis nõ
dereliquit illum: dónec afférret illi ſceptrum
regni: ⁊ poténtiam aduérſus eos qui eum de
primebant: ⁊ mendáces oſténdit qui macula
uérunt illum. Et dedit illi claritátẽ etérnam.
Hec populũ iuſtum ⁊ ſemen ſine queréla libe Exo.1.c.
ráuit a natiónibus que illum + deprimébãt. al. + cõprimebant.
Intráuit in animam ſerui + dei: ⁊ ſtetit cõtra als + op primebat
réges horréndos in porténtis ⁊ ſignis. Et réd D
didit iúſtis mercédem labórum ſuorum: ⁊ de als + tui.
dúxit illos in via mirábili: ⁊ fuit illis in vela Exo.14.d.
ménto diei: ⁊ in luce ſtellarum per noctem. Et de renũ. ca. nũ.
tránſtulit illos per mare rubrum: ⁊ tranſuéxit
illos per aquam nímiam. Inimícos autem il
lorum demérſit in mare: ⁊ ab altitúdine infe
rórũ edúxit illos[a]. Ideo iuſti tulérunt ſpolia a 23. q.2. ca. 1. § c. quẽadmodũ ſi. nec de.
ĩpioꝝ: ⁊ decãtauérũt dómine nomen ſanctum
tuum: ⁊ victrícem manum tuam laudaué vel vo. relarum.
runt páriter. Quoniã ſapiẽtia apéruit os mu al. + laudauerunt.
tórum: ⁊ línguas infántium + fecit diſértas.

¶ Ca. Sũ. ¶ De miraculis factis pro iſrael: de penis vltricibus in delinquentes: de multa potentia dei: ⁊ de miſericordia dei. ¶ XI

Direxit ópera eorum in manibꝰ A
prophete ſancti. Iter fecérunt p
deſérta que nõ habitabántur:
⁊ in locis deſértis fecérunt cá
ſas. Stetérunt cõtra hóſtes: ⁊ Exo.17.c.
de inimícis ſe vindicauérunt.
Sitiérunt ⁊ inuocauérunt te: ⁊ data eſt illis
aqua de petra altiſſima: ⁊ réquies ſitis de lápi
de dúro. Per que enĩ pénas paſſi ſunt inimi
ci illorum: a defectióne potus ſui in + eis cum als + eis.
abundárent filij iſraél letati ſunt. Per hec cũ
illis déeſſent bene cum illis actum eſt. Naꝫ p
fonte quidem ſempitérni flúminis humanũ B
ſanguiné dediſti iniúſtis. Qui cũ minuerén
tur in traductióne infántiũ occiſorũ dediſti
illis abundántem áquam inſperáte: oſtẽdẽs
per ſitim que tunc fuit quemadmodum tuos
exaltares: ⁊ aduerſarios illorũ necáres. Cum
enim tentáti ſunt: ⁊ quidem cum miſericor
dia diſciplínam accipiéntes ſciérunt: quem
ádmodum cum ira iudicáti ímpij torménta
paterẽntur. Hos quidem tanqꝫ pater mónẽs
probáſti: illos autem tanqꝫ durus rex interró
gans ꝯdemnáſti. Abſéntes enim ⁊ preſentes
ſimr torquebãtur. Dúplex enim illos accéperat
tédium: ⁊ gémitus cum memoria pteritoꝝ.
Cum enim audírent per ſua torménta bene ſe
cum ági cõmemoráti ſunt dñm admirántes C
in finẽ éxitus. Quẽ enĩ in expoſitióne práua
proiéctũ deriſérunt: in finem euéntus miráti

ſunt. Non ſiſi iuſtis faciens: pro cogitationi-
bus aũt inſenſatis iniquitates illoꝝ. Qđ qui-
dam errantes colebant+ mutos ſerpentes ⁊
beſtias ſuperuacuas: imiſiſti illis multitudi-
nem multoꝝ animaliũ in vindictã: vt ſcirẽt:
q: per que peccat quis: per hec ⁊ torquet. Non
enim impoſſibilis erat omnipo manus tua que
creauit orbẽ terraꝝ ex materia inuiſa immitte
re illis multitudinem vrſoꝝ aut audaces leo
nes aut noui generis ira plenas ⁊ ignotas be
ſtias: aut vaporem +igneũ ſpirantes: aut fumi
odorem proferentes: aut horrendas ab oculis
ſcintillas emittentes: quarũ non ſolũ leſura
poterat illos exterminare: ſed ⁊ aſpectus per
timorẽ occidere[a]. Nã ⁊ ſine his vno ſpũ pote
rant occidi perſecutionẽ paſſi ab ipſis factis
ſuis ⁊+diſperſi per ſpm̃ virtutis tue. Sed oĩa
in menſura ⁊ numero ⁊ pondere diſpoſuiſti.
Multũ enim valere tibi ſoli ſuperat ſemp: ⁊
virtuti brachij tui qs reſiſtet? Qm̃ tanq̃ mo-
mentũ ſtatere: ſic eſt ante te orbis terrarũ: ⁊
tanq̃ gutta roris antelucani qui deſcendit in
terrã.+ Et miſereris oĩum+ q: oĩa potes: ⁊
diſſimulas pctã hoĩum ppter pnĩaz.[b] Diligis
enim oĩa q̃ ſunt: ⁊ nihil odiſti eoꝝ q̃ feciſti.
Nec eni odiens aliquid ↄſtituiſti: aut feciſti.
Quõ aũt poſſet aliquid permanere niſi tu vo
luiſſes? Aut qđ a te vocatum non eſſet conſer-
uaretur? Parcis autem omnibus: quoniam
tua ſunt domine qui amas animas.

¶ Ca. Sũ. ¶ De ſuauitate dei: q: corripit et
monet peccantes: de tranquillitate domini in
iudicio ⁊ q dat locũ penitentie: ⁊ q ad diſci-
plinam boni flagellantur. ¶ XII

A
O q̃ bonus ⁊ ſuauis eſt dñe ſpũs
tuus in+ omnibus. Ideoq: hos
q exerrant + partib⁹ corripis:
⁊ de qbus peccant ammones ⁊
alloqueris: vt relicta malicia
credãt in te dñe. Illos eniz an-
tiquos ĩhabitatores terre ſancte tue quos ex
horruiſti: qm̃ odibilia opera tibi faciebãt per
medicamina ⁊ ſacrificia iniuſta: ⁊ filioꝝ ſuo-
rũ necatores ſine miſericordia: ⁊ comeſtores
viſceꝝ hoĩuz: et deuoratores ſanguinis: ⁊ au
ctores parentes aĩaꝝ inauxiliatarũ perdere
voluiſti a medio ſacro tuo: per manus parẽ
tum noſtroꝝ: vt+ dignã pciperẽt peregrinatio
nem pueroꝝ dei: q̃ tibi oĩum carior eſt terra.
Sed ⁊ his tanquã hoĩbus pepercisti: ⁊ miſiſti
anteceſſores exercitus tui veſpas: vt illos pau

al.+ multos. — al.+ ignis — a 23.q.4. c. q peccat. — al.+ diſperſi. — al.+ Sed — al.+ qm̃ — b 24.q.3. ca. fi. in gl. de ↄſe. di. 4c. ⁊ dilit ⁊ ca. iteratur. in fi. — al.+ nob — al.+ p̃ſio — a p 30s. en. de reliquijs. ca. vnico. — al.+ digne

latim exterminarent. Non q: impotens eras B
in bello ſubijcere impios iuſtis: aut beſtijs ſe
uis: aut verbo duro ſimul exterminare: ſʒ par
tibus iudicãs dabas locum pnĩe: nõ ignorãs
qm̃ nequã eſt natio eoꝝ: ⁊ naturalis malicia
ipſoꝝ: ⁊ qm̃ nõ poterat mutari cogitatio illo
rũ imppetuũ. Semẽ enim erat maledictũ ab
initio. Nec timens aliquẽ: veniã dabo pctis
illoꝝ. Quis eniz dicet tibi: qđ feciſti? Aut qs
ſtabit cõtra iudiciũ tuũ? Aut quis in ↄſpectu
tuo veniet+ vindex iniquoꝝ hoĩuz? Aut quis
tibi imputabit: ſi perierint natiões quas tu fe
ciſti. Non eſt eni alius deus q̃ tu: cui cura eſt
de oĩbus vt oñdas quoniã nõ iniuſte iudicas
iudiciũ. Neq: rex neq: tyrãnus ĩ cõſpectu tuo
inquirent de his quos perdidiſti. Cuz ergo ſis C
iuſtus: iuſte oĩa diſponis: ipm̃ quoq: q nõ dz
puniri ↄdemnas: ⁊ exterũ eſtimas a tua ṽtu-
te. Virtus eniz tua iuſtitie initiũ eſt: ⁊ ob hoc
q oĩuz dñs es: oĩbus te parcere facis. Virtu
tem eni oſtẽdis tu: qui nõ crederis eſſe in vir
tute+ cõfirmatus: ⁊ hos qui te neſciunt in au
dacia traducis. Tu autẽ dominator virtutis:
cũ trãquillitate iudicas: ⁊ cũ magna reuerẽ-
tia diſponis nos. Subeſt enim tibi cum vo-
lueris poſſe. Docuiſti enim populum tuũ p
talia opa: qm̃ oportet iuſtum eſſe ⁊ humanũ:
⁊ bone ſpei feciſti filios tuos: + qm̃ iudicans
dans locũ in peccatis pnĩe. Si enim inimicos
ſeruoꝝ tuoꝝ ⁊ debitos morti cũ tanta cruciã
ſti attẽtione ⁊ liberaſti: dans tps ⁊ locum per
quẽ+ poſſent mutari a malicia: cũ quãta dili
gentia+ iudicaſti filios tuos: quoꝝ parentib⁹
iuramenta ⁊+ ↄuentiões dediſti bonaꝝ pmiſ-
ſionum. Cũ ergo das nobis diſciplinã inimi
cos noſtros multipliciter flagellas: vt bonita-
tem tuam cogitemus iudicantes: ⁊ cuz de bo-
nis iudicatur: ſperemus miſericordiã tuam.
Unde ⁊ illis qui in vita ſua inſenſate ⁊ iniu-
ſte vixerũt: p hec que coluerunt dediſti ſũma
tormenta. Etenim in erroris via diutius er-
rauerunt: deos eſtimantes hec que in + aĩab⁹
ſunt ſupuacua: infantiũ inſenſatoꝝ more vi-
uentes. Propter hoc tanq̃ pueris inſenſatis
iudiciũ in deriſum dediſti. Qui aũt ludibrijs
⁊ increpationibus nõ ſunt+ correcti: dignũ
dei iudicium experti ſunt. In his enim q̃ pa-
tiebant moleſte ferebant: in qbus impatien
tes indignabant. Per hec quos putabãt deos
in ipſis cum exterminarentur videntes illũ
quem olim negabant ſe noſſe verũ deũ agno-

al.+ index. — al.+ cõſumatus. — al.+ qm̃. — al.+ piſſ. — al.+ iudicas. — al.+ ↄuenſationes. — al.+ mãibus. — al.+ correpti. — al.+ que

uérunt. Propter quod ⁊ finis condẽnatiõis
eorum véniet ſuper illos.

¶ Ca. Sũ. ¶ De idolatris: q̄ agnoſcẽdo crea
torẽ: p creatúras: q̄ ſbſánatõe idólor. ¶ XIII

A Vani ſunt autem omnes hómi-
nes in quibus non ſúbeſt ſcien
tia dei: ⁊ de his que non vidẽt
bona non potuérunt intellige-
re eũ q eſt: neq; operibus + attẽ al. + eius
déntes agnouérunt quis eſſet
ártifex: ſed aut ignem: aut ſpíritum: aut citá-
tum áerem: aut gyrum ſtellárum: aut nimiã
aquam: aut ſolem ⁊ lunam rectóres orbis ter
rarum deos putauérunt. Quorũ ⁊ ſi ſpẽ dele-
ctáti deos putauérunt: ſciant quãto his domi-
nator eor ſpecióſior eſt. Speciei enim generá
tor hec oĩa conſtituit. Aut ſi virtútẽ ⁊ ópa eo
rum miráti ſunt: intélligant ab illis. q̃m qui
al. + conſtituit hec + fécit fortior eſt illis. A magnitúdine enĩ
ſpẽi ⁊ creature recognoſcibíliter póterit creá
tor horum vidéri. Sed tamẽ adhuc in his mí
B nor eſt queréla. Et hi enim fortáſſe errãt deũ
querentes: ⁊ volentes inuenire. Etenim cũ in
operibus illius conuerſéntur: inquirũt ⁊ per-
ſuáſum habent: quoniã bona ſunt que vidén
tur. Iterum aũt nec his debet ignóſci. Si enĩ
al. + potuerunt tantũ + potuiſſent ſcire vt poſſent eſtimáre ſe
culum: quõ huius dominum nõ facilius inue
nerunt? Infelices autem ſunt ⁊ inter mórtu-
os ſpes illorum eſt: qui appellauérunt deos ópe
ra manuum hóminũ: áurum ⁊ argéntũ ar-
tis inuentiónem: ⁊ ſimilitúdines animaliũ:
aut lápidem inútilem opus manus antique.
Aut ſi quis ártifex fáber de ſilua lignũ rectũ
C + ſecúerit ⁊ huius docte erádat omnem córti
al. + ſecuerit. Eſa. 44. b. cẽ: ⁊ arte ſua vſus diligénter fábricet vas in-
útile in conuerſatiónem vite: reliquijs autẽ
eius óperis ad preparatiónem eſce abutát: ⁊
réliquum horũ qđ ad nullos vſus facit: lignũ
al. + vorticibus cúruũ ⁊ + verticibus plénũ ſcúlpat diligén
ter per vacuitátem ſuam: ⁊ per ſcientiam ſue
artis figúret illud: ⁊ aſſimilet illud imágini
hóminis aut alicui ex animálibus illud cór-
poret: perliniens rubrica ⁊ rubicúndum fáci
ens fúco colórem illius ⁊ omnem máculam
D qđ in illo eſt perlíniens: + ⁊ fáciet ei dignã ha
+ terra + ⁊ bitatiónem ⁊ in pariete ponens illud: ⁊ con-
firmans férro ne forte cádat proſpíciens illi
ſciens q̃m non poteſt adiuuáre ſe. Imágo enĩ
eſt ⁊ opus eſt illi adiutórium. Et de ſubſtãtia
ſua: ⁊ de filijs ſuis: ⁊ de núptijs vótum fáciẽs
inquirit. Non erubéſcit loqui cum illo qui ſi
ne anima eſt: ⁊ pro ſanitáte quidem infirmũ
deprecátur: ⁊ pro vita rogat mórtuũ ⁊ in ad-
iutórium inútilem inuocat: ⁊ pro itínere pé-
tit ab eo qui ambuláre non poteſt: ⁊ de acqui
réndo: ⁊ de operándo: ⁊ de omniũ rerũ euẽ
tu pétit ab eo qui in omnibus eſt inútilis.

¶ Ca. Sũ. ¶ De benedictione crucis xpi: de
maledictione idolatrie: ⁊ idoli deteſtatiõe: de
crudelitate ſacrificiorum: ⁊ vniuerſalitate vi-
tiorum ſequentium idolatriam. ¶ XIIII

Iterũ alius nauigáre cógitãs: A
⁊ per féros flúctus iter fácere i
cipiens: ligno portánte ſe: fra-
gilius lignũ inuocat. Illud enĩ
cupiditas acquiréndi excogitá
uit: ⁊ ártifex ſapientia fabricá-
uit ſua. Tua autem pater + prouidéntia ab iní Exo. 14. c. al. + prudentia.
tio cuncta gubérnat: quóniam dediſti in ma-
ri viam: ⁊ inter flúctus ſémitam firmiſſimã:
oſténdens: q̃m pótens es ex omnibꝰ ſanáre:
etiam ſi ſine ráte áliquis ádeat mare. Sed vt
non éſſent vácua ſapientie tue ópera propter
hoc etiam ⁊ exiguo ligno crédunt hómines
aĩas ſuas: ⁊ tranſeúntes mare per rátem libe-
ráti ſunt. Sed ⁊ ab inítio cum perirent ſuper-
bi gygántes: ſpes orbis terrár ad rátem + cõ- al. + fugiens.
fúgiens: remiſit ſéculo ſemẽ natiuitátis que
manu tua erat gubernáta. Benedictũ ẽ enĩ
lignum per qđ fit iuſtitia. Per manus autẽ B
quod fit idolũ maledíctũ eſt ⁊ ipſum ⁊ qui fe
cit illud: q2 ille quidẽ operátus eſt: illud aũt
qđ eẽt frágile: deus cognominátus eſt. Simi-
liter aũt ódio ſunt deo: ímpius ⁊ ĩpietas eiꝰ.
Etenim qđ factũ eſt: cum illo qui fecit tormẽ
ta patiétur. Propter hoc ⁊ in idólis natiónũ
non erit reſpéctus: quóniam creature dei in
ódium facte ſunt: ⁊ in tẽtatiónem anime ho-
minum ⁊ in muſcípulã pédibus inſipiéntiũ.
Initium enim fornicatiónis eſt exq̃ſitio ido-
lorũ: ⁊ adinuéntio illor corrúptio vite ẽ. Ne-
q; enim erat ab inítio: neq; erũt imperpétuũ.
Superuacúitas enim hoĩũ hec adínuénit in
orbem terrarũ: ⁊ ideo breuis illor finis eſt in-
uéntus. Acérbo enĩ lúctu dólens pr rápti ci
to ſibi filij fecit imáginem: ⁊ illum qui tunc
quaſi homo mórtuus fúerat: nunc tanq̃ deũ
colere cépit ⁊ cõſtituit inter ſeruos ſuos ſacra
⁊ ſacrificia. Deinde interueniénte tpe: cõua-
leſcente + antiqua cõſuetúdine: hic error tãq̃
lex cuſtoditus eſt: ⁊ tyránnorũ império cole- al. + iniq̃.

C bãntur figmẽnta. Et hos quos in palã hoĩes
honorare nõ poterãt: ꝓpter hoc ꝙ lõge eẽnt:
a lõginquo figura eoꝝ allata euidentẽ ima-
ginem regis quẽ honorare volebãt fecerunt:
vt illũ qui aberat tanꝙ̃ presentẽ colerent sua
solicitudine. Prouexit aũt ad horũ culturam
ꝛ hos qui ignorabant: artificis eximia dilige-
tia. Ille enim volens plus placere illi q̃ se aſ-
ſumpſit: elaborauit arte ſua vt ſimilitudinem
in melius figuraret. Multitudo aũt hominũ
abducta per ſpẽm operis: eũ qui ante tp̃s tan-
ꝙ̃ homo honoratus fuerat: nũc deũ eſtimaue-
rũt. Et hec fuit vite humane deceptio: quoniã
aut affectui aut regib⁹ deſeruientes hoĩes: i-
cõicabile nomẽ lapidibus ꝛ lignis impoſue-
runt. Et nõ ſuffecerat erraſſe eos circa dei ſciẽ
tiam: ſed in magno viuẽtes inſciẽtie bello: tot
D ꝛ tã magna mala pacẽ appellant. Aut eni fi
lios ſuos ſacrificantes: aut obſcura ſacrificia
facientes: aut inſanie plenas vigilias haben-
tes: neqꝫ vitã neqꝫ nuptias mũdas iam cuſto
diũt: ſed ꝛ alius aliũ per inuidiã occidit: aut
adulterans contriſtat: ꝛ omnia cõmixta ſunt
ſanguis. homicidiũ. furtuꝫ. ꝛ fictio. corruptio
ꝛ infidelitas: turbatio ꝛ periurium: tumultus
bonoꝝ dei imemoratio: animarũ inquinatio:
natiuitatis immutatio: nuptiarũ incõſtãtia:
inordinatio mechie ꝛ impudicicie. Infando
rum enim idoloꝝ cultura omnis mali cã eſt
ꝛ initium ꝛ finis. Aut enim dum letanť inſa-
niunt: aut certe vaticinantur falſa: aut viuunt
iniuſte: aut periurant cito. Dũ enim cõfidunt
in idolis q̃ ſunt ſine aia male iurantes noce-
ri ſe nõ ſperãt. Utraqꝫ ergo illis euenient di-
gne: qm̃ male ſenſerũt de deo attẽdẽtes ido-
lis: ꝛ iurauerũt iniuſte in idolo ꝯtẽnentes iu
ſtitiã. Nõ eni iuratiũ ẽ vtus: ſꝫ peccãtiũ pena
al'+ꝑambulat. +ꝑambulat ſemp in iuſtoꝝ+ ꝑuaricationem. al'.+ꝑuaricatione.
C Ca. Sũ. C Uox fideliũ qui laudãt dei mi-
ſericordiã: cui⁹ grã nõ fuiũt idolis: de ſubſan
natiõe idolatrie ꝛ eius deteſtatiõe. C XV

A TU aũt deus nr̃ ſuauis ꝛ ver⁹ es
patiẽs: ꝛ in mĩa diſpõnẽs oĩa.
Etenim ſi peccauerimus tui ſu
mus: ſcientes magnitudinem
tuaꝫ: ꝛ ſi nõ peccauerim⁹ ſcim⁹
qm̃ apud te ſum⁹ computati.
Noſſe eni te ꝯſũmata iuſtitia ẽ: ꝛ ſcire iuſti
tiã ꝛ vtutẽ tuaꝫ radix eſt imortalitatis. Non
eni in errorẽ induxit nos hoĩuꝫ male artis ex-
cogitatio: nec vmbra picture: labor ſine fru-
ctu: effigies ſculpta per varios colores: cuius
aſpect⁹ dat inſenſato ꝯcupiſcentiam: ꝛ diligit
mortue imaginis effigiẽ ſine aia. Maloꝝ ama-
tores digni ſunt morte q̃ ſpem hñt in talib⁹: ꝛ B ſup. 14.
q̃ faciũt illos: ꝛ q̃ diligũt ꝛ q̃ colũt. Sꝫ ꝛ figu-
lus mollẽ terrã pmẽs laborioſe fingit ad vſus
nr̃os vnũqdqꝫ vas ꝛ de eodẽ luto fingit q̃ mũ Ro. 9. c.
da ſunt in vſuꝫ vaſa: ꝛ ſilr̃ q̃ his ſunt ꝯria. Hoꝝ
aũt vaſoꝝ q̃s ſit vſus: iudex eſt figul⁹. Et cum
labore vano deũ fingit de eodẽ luto: ille q̃ pau
loante de terra fact⁹ fuerat: ꝛ poſt puſillũ+re- al'+ educit.
ducit ſe vñ accept⁹: eſt repetit⁹ aĩe debitũ quã
hebat. Sꝫ cura ẽ illi nõ q̃ laboraturus ẽ: nec
qm̃ breuis illi vita ẽ: ſꝫ cõcertať aurificib⁹ ꝛ ar
gẽtarijs: ſꝫ ꝛ erarios imitať ꝛ glĩaꝫ pfert: qm̃
res ſupuacuas fingit. Cinis ẽ eni cor ei⁹ ꝛ ter-
ra ſupuacua ſpes illi⁹ ꝛ luto vilior vita ei⁹: qm̃ C
ignorauit q̃ ſe finxit ꝛ q̃ iſpirauit illi aiam q̃
opať. ꝛ q̃ inſufflauit: ei ſpm̃ vitalẽ. Sꝫ ꝛ eſti-
mauerũt luſum eſſe vitaꝫ nr̃am: ꝛ ꝯuerſatio-
nẽ vite cõpoſitã ad lucꝝ: ꝛ oportere vndecũ
qꝫ ẽt ex malo acq̃rere. Hic eniꝫ ſcit ſe ſup oẽs
delinq̃re: qui ex terre materia fragilia vaſa ꝛ
ſculptilia fingit. Oẽs eni inſipiẽtes ꝛ infelices D
ſupra modũ aĩe ſue ſupbi ſũt inimici ppl̃i tui ps. 113. ps. 134.
ꝛ impantes illi: qm̃ oia idola nationum deos
eſtimauerũt qb⁹ neqꝫ oculoꝝ viſus ẽ ad viden
dum: neqꝫ nares ad pcipiendũ ſpm̃: neqꝫ au-
res ad audiendũ: neqꝫ digiti manuum ad tra
ctanduꝫ: ſꝫ ꝛ pedes eoꝝ pigri ad ambulandũ.
Hõ eni fecit illos: ꝛ q̃ ſpm̃ mutuatus eſt is fin
xit illos. Nemo eni ſibi ſilem hõ poterit deuꝫ
fingere. Cũ eni ſit mortalis: mortuũ fingit ma
nib⁹ iniqs. Melior eni eſt ipſe his quos colit:
q̃ ipſe qdeꝫ vixit cũ eẽt mortalis illi aũt nun-
quã. Sed ꝛ aialia+miſerrimi colunt. Inſenſa
ta eni cõparata his: illis ſunt deteriora. Sed
nec aſpectu+aliqs ex his aialib⁹ bõa põt cõſpi al'+miſerrima.
cere. Effugerũt aũt dei laudẽ ꝛ bñdictiõeꝫ ei⁹.
C Ca. Sũ. C De iuſtitia dei qui iudicat im- al'+ aliqs
pios ꝛ ꝓpitiať iuſtis: alternatim ꝓſequitur: de
ignorante in aquis niue ꝛ glatie ſuſtinẽte vim
ignis: ꝛ de donatione manne. C XVI

A PRopter hec ꝛ his ſilia paſſi ſũt
digne tormẽta: ꝛ p multitudi-
nem beſtiaꝝ exterminati ſunt.
Pro qbus tormẽtis bñ diſpo-
ſuiſti pplm̃ tuũ: qbus dediſti cõ
cupiſcẽtiaꝫ delectamẽti ſui no
uũ ſaporẽ eſcã parãs eis ortigometra: vt illi
qdẽ ꝯcupiſcẽtes eſcã pp̃ ea q̃ illis oſtẽſa ꝛ miſſa

ſunt: etiã a neceſſaria cõcupiſcentia auerterẽ
tur. Hi autem in breui inopes facti: nouam gu
ſtauerunt eſcam. Oportebat enim illis ſine ex
cuſatione quidem ſuperuenire interitũ exercen
tibus tyrannidem: his aũt tm̃ oſtendere quemad
Nu.21.b. modum inimici eoꝝ exterminabantur. Etenim
cum illis ſuperuenit ſeua beſtiarum ira: morſi
bus peruerſoꝝ colubroꝝ exterminabantur. Sed
al. + corre nõ imppetuũ tua ira pmanſit: ſed ad + corre
ctionem. ptionẽ in breui turbati ſunt: ſignum habentes
ſalutis ad cõmemorationẽ mãdati legis tue.
B Qui enĩ ꝯuerſus eſt: non ꝑ hoc qđ videbat ſa
nabat: ſed per te oĩum ſaluatorẽ. In hoc autẽ
al. + nris oſtendiſti inimicis + tuis: qꝛ tu es qui liberas
Exo.8.d.f. ab oĩ malo. Illos enĩ locuſtarũ ⁊ muſcarum
occiderunt morſus: ⁊ non eſt inuenta ſanitas
aĩe illoꝝ: qꝛ digni erant ab hmõi extermina
ri. Filios aũt tuos nec draconũ nec venenato
rũ vicerũt dentes. Miſericordia enĩ tua adue
al. + ſer niens ſanabat illos. In memoria enĩ + ſermo
monum. al. + ex nũ tuoꝝ + exterminabantur: ⁊ velociter ſana
terminabãt. bant: ne in altam + incidentes obliuionẽ non
al. + cade poſſent tuo vti adiutorio. Etenim neqꝫ herba
rẽt. neqꝫ malagma ſanauit eos: ſed tuus dñe ſer
mo qui ſanat oĩa. Tu es dñe qui vite ⁊ mor
1.reg.2.a. tis habes poteſtatem: ⁊ deducis vſqꝫ ad portas
Tob.13.a. mortis: ⁊ reducis. Homo aũt occidit quidem
per maliciam aĩam ſuã: ⁊ cũ exierit ſpũs non
reuertetur: nec + reuocabit aĩam que recepta
al. + reuo eſt: ſed tuam manum effugere impoſſibile eſt.
labit aĩa. Negantes enim te noſſe impij. per fortitudi
C nẽ brachij tui flagellati ſunt: nouis aq̃s ⁊ grã
Exo.9.b. dinibus ⁊ pluuijs perſecutionẽ paſſi: ⁊ p ignẽ
ꝯſummati. Qđ enim mirabile erat: in aqua
que oĩa extinguit plus ignis valebat. Vindex
eſt enim orbis iuſtoꝝ. Quodã enim tpe man
ſuetabatur ignis ne comburerent que ad im
pios miſſa erant aĩalia: ſed vt ipſi videntes ſci
rent: qm̃ dei iudicio patiuntur perſecutionem.
a 1.q.1.ca. a Et quodã tempore in aqua ſupra virtutem
ſicut eu ignis exardeſcebat vndiqꝫ: vt + iniquam terre
nuchus. al. + ini nationem exterminaret. Pro quibus b ange
que. lorũ eſca nutriuiſti populum tuum: ⁊ paratũ
Exo.17.b. panem de celo preſtitiſti illis ſine labore: omne
Jo.6.e. delectamentum in ſe habentem: ⁊ oĩs ſaporis
ps.77. b de ꝯſe. ſuauitatem. Subſtantiã enim tuam ⁊ dulce
diſti.2.ca. dinem tuam quam in filios habes oſtendebas.
quottidie ⁊ deſeruiens vniuſcuiuſqꝫ voluntati. Ad quod
in fi. ca. re vera quiſqꝫ volebat: cõuertebatur. Nix autẽ ⁊ gla
in pñn. cies ſuſtinebant vim ignis ⁊ non tabeſcebant:
vt ſcirent quoniã fructus inimicoꝝ extermi

nabat ignis ardens in grandine: ⁊ pluuia co D
ruſcans. Hoc aũt + iterum vt nutrirent iuſti: al. + bõi
+ ignis etiam ſue virtutis oblitus eſt. Creatu al. nõ hs + ignis.
ra enim tibi factori deſeruiens + exardeſcit in al. + exar deſcit.
tormentum aduerſus iniuſtos: ⁊ lenior fit ad al. + lenis ꝯ.
benefaciendum pro his qui in te confidunt.
Propter hoc ⁊ tunc oĩa transfigurata oĩum
nutrici gratie tue deſeruiebant ad voluntatem
eorum qui a te deſiderati ſunt: vt ſcirent filij
tui quos dilexiſti domine: quoniã non natiui
tatis fructus paſcunt hoĩes: ſed ſermo tuus
hos qui in te crediderint cõſeruat. Qđ enim
ab igne nõ poterat exterminari: ſtatim ab exi
guo radio ſolis calefactũ tabeſcebat: vt notũ
oĩbus eſſet qm̃ oportet preuenire ſolẽ ad bñ c 11.di.ca.
dictionem tuam: ⁊ c ad + ortum + lucis te ado eccleſiaſticarum.
rare. Ingrati enim + ſpes tanqꝫ hybernalis gla al. + ori
cies tabeſcet: ⁊ diſperiet tanqꝫ aq̃ ſupuacua. tem.
¶ Ca. Sũ. ¶ De magnitudine iudicioꝝ dei: al. + ſolis
qui penis mirabilibus affligebat impios. al. + fides

Magna ſunt enĩ iudi ¶ XVII A
cia tua dñe: ⁊ ienarrabilia vba
tua: propter hoc indiſciplinate
aĩe errauerunt. Dũ enim per
ſuaſum habẽt iniqui poſſe dñã Exo.10.f.
ri nationi ſancte vinculis tene
brarũ ⁊ lõge noctis cõpediti incluſi ſub tectis
fugitiui: perpetue prouidentie + iacuerunt. Et al. + pla cuerunt.
dum putant ſe latere in obſcuris peccatis: te
nebroſo obliuionis velamento diſperſi ſunt:
pauentes horrende ⁊ cũ ammiratione nimia
pturbati. Neqꝫ enim que cõtinebat illos ſpe
lunca ſine timore cuſtodiebat: qm̃ ſonitus de
ſcendens pturbabat illos: ⁊ pſone triſtes illis
apparentes: pauorẽ illis preſtabant. Et ignis B
quidẽ nulla vis poterat illis lumẽ pbere: nec
ſyderũ limpide flamme illuminare poterant
illam noctẽ horrendam. Apparebat autẽ illis
ſubitaneus ignis: timore plenus: ⁊ timore p
cuſſi illius que non videbatur faciei eſtima
bant deteriora eſſe que videbant ⁊ magice ar al. + cor
tis appoſiti erant deriſus: ⁊ ſapientie glĩa + cor rectio.
reptio cũ cõtumelia. Illi enim qui promitte
bãt timores ⁊ perturbationes expellere ſe ab
aĩa languente: hi cũ deriſu pleni timore langue
bãt. Nã ⁊ ſi nihil eos ex monſtris pturbabat:
tranſitu aĩalium ⁊ ſerpentiũ ſibilatiõe cõmo
ti: tremebundi peribãt: ⁊ aerẽ quẽ nulla rõne
qs effugere poſſet negãtes ſe videre. Frequẽ
ter enim preoccupant peſſima redarguente al. + dãt teſtimoniũ ⁊ dã
ꝯſcia. Cum ſit enim timida neqtia: + data ẽ in nata.

C oium condēnatiōnē. Semp.n. pſūmit ſeua p̄ turbáta ↄſcia. Nihil.n. eſt timoꝛ niſi pſūptiō-nis adiutóꝛiū: ꝑditio cogitatiōis auxilioꝛum. Et dum ab intro minoꝛ eſt expectátio: maioꝛē cōputat+ potentiā eius cauſe de qua toꝛmētuꝫ pſtat. Illi aūt qui in+potentē venére nocteꝫ: ꝛ ab infimis ꝛ ab altiſſimis ſupueniēntē eundē ſomnū doꝛmientes aliqn̄ monſtroꝛū exagitabánť timóꝛe. aliqn̄ aīe deficiebant traductióne. Subitáneus enim illis ꝛ inſperátus timoꝛ ſupuénerat. Deide ſi quiſq̃ ex illis decidiſſet: cuſtodiebátur in cárcere ſine ferro reclúſus. Si eniꝫ rúſticus quis erat aut paſtoꝛ aut ágri laboꝛ operárius poccupátus eſſet: ineffugibilem ſuſtinebat neceſſitatē.

D Una eniꝫ cathēna tenebꝛarū oēs erant colligáti. Siue ſpūs ſibilans. aut inter ſpiſſos arboꝛum ramos auium ſonus ſuáuis. aut vis aque decurrēntis nimiū aut ſonus válidus precipitántiū petrárum aut ludéntium aīalium curſus inuiſus. aut mugiéntium válida beſtiarū vox: aut réſonans de altiſſimis montibus echó: deficientes+ faciebat illos pre timóꝛe. Omnis enim óꝛbis terrarum límpido illuminabáť lúmine: ꝛ nō impéditis opéribus cōtinebáť. Solis aūt illis ſuppóſita erat grauis ímago tenebꝛárū: que ſupuētúra illis erat. Ipſi ergo ſibi erāt grauióꝛes ténebꝛe.

C Ca. Sū. C De luce iſraelitarū in egypto: figurantē lucem ſanctoꝛū in mūdo: de perſecutione afflictionis impioꝛum: de nocte qua p̄cuſſit dominus pꝛimogenita: de aduentu xp̄i: de peccato populi iſrael in deſerto: de aaron quomodo ſtetit inter viuos ꝛ moꝛtuos cum thuribulo. C XVIII

A SAnctis autē tuis maxima erat lux: ꝛ hoꝛum quidē voceꝫ inimici audiébant: ſed figurā non vidébant. Et q2 non ꝛ ipſi+ eádeꝫ paſſi erant magnificábant te: ꝛ +qui ante leſi erant q2 nō ledebánť: grās agébant tibi: ꝛ vt eēt differentia te +deum petébant. Propter qđ ignis ardentem colūnā dúcem habuerunt ignote vie: ꝛ ſolem ſine leſúra boni hoſpitij preſtitiſti. Digni qdeꝫ illi carére luce: ꝛ pati cárcerē tenebꝛáruꝫ qui inclúſos cuſtodiebant filios tuos: per quos incipiébat incoꝛrúptū legis lúmen ſéculo dari.

B Cū cogitárēt iuſtoꝝ occidere infántes ꝛ vno expóſito filioꝝ: ſed líberato intraductiónē illoꝝ multitudinē filioꝝ abſtuliſti ꝛ páriter illos p̄didiſti in aqua válida. Illa enim nox ante cōgnita eſt a patribus nr̄is: vt vere ſcientes quibus iuramentis credidérunt animequioꝛes eſſent. Suſcépta eſt aūt a populo tuo ſanitas q̄dem iuſtoꝝ: iniuſtoꝝ aūt exterminátio. Sicut eni leſiſti aduerſarios noſtros: ꝛ ſic ꝛ nos próuocans magnificaſti. Abſcónſe enim ſacrificabant iuſti púeri bonoꝝ: ꝛ iuſticie legeꝫ in cōcóꝛdiam diſpoſuérunt ſiſr bona ꝛ mala perceptúros iuſtos: +patri oium decantátes laudes. Reſonábat aūt incōueniens inimicoꝛuꝫ vox: ꝛ flébilis audiebáť plánctus ploꝛatoꝛū infántiū. Símili aūt pena ſeruus cum dn̄o afflictus eſt: ꝛ populáris hō regi ſimilia paſſus. Similiter ergo oēs vno noīe moꝛtis moꝛtuos habebant innumerábiles. Nec enim ad ſepeliendum viui ſufficiébāt: qm̄ vno moménto que erat pclárioꝛ nátio illoꝝ exterminata eſt.

C De oībus eni nō credētes ꝑpter bn̄ficia: tunc cuꝫ pꝛimū fuit exterminiū pꝛimogenitóꝛū: ſpoſpōdérunt pplm̄ dei ſe eē. Cum enim+ quiétū ſilētiū ↄtinéret omnia: ꝛ nox in ſuo curſu médiū iter habéret: omnípotēs ſermo tuus+ dn̄e exiliens de celo a regálibus ſédib9: dúrus debellátoꝛ in mediū extermínij terrā+ pſiliuit: gládius acútus in ſimulátū impériū tuū poꝛtās: ꝛ ſtans repléuit oīa moꝛte: ꝛ vſq̃ ad celū attingébat ſtans in terra. Tūc cōtinuo viſus ſomnióꝛū maloꝝ turbauérunt illos: ꝛ timóꝛes ſupuenérunt inſperati. Et ali9 alibi piectus ſemiuiuus ꝑpter quā moꝛiebáť cām demōſtrábat moꝛtis. Uiſiones eniꝫ q̄ illos turbauérūt hec p̄monébant: ne inſcij q̄re mala patiebáť perirent.

D Tétigit aūt tūc ꝛ iuſtos tentatio moꝛtis: ꝛ cōmótio in héremo facta eſt multitudinis. Sed non diu pmánſit ira tua. Própꝛans eniꝫ hō ſine q̄réla depcári p̄ pplis: pferēs ſeruitutis ſue ſcútū oꝛonē: ꝛ p incéſum depcationē allégans réſtitit ire ꝛ finē impóſuit neceſſitati: oñdens qm̄ tuus eſt fámulus. Uicit autē turbas nō in vtute coꝛpoꝛis: nec armatúra potentie: ſed verbo illū q ſe vexábat ſubiécit: iuraméta parentū ꝛ teſtm̄ cōmémoꝛās. Cū eniꝫ iā aceruátim cecidiſſent ſup altérutruꝫ moꝛtui: intérſtitit ꝛ amputáuit ímpetū: ꝛ diuiſit illam que ad viuos ducébat viam. In veſte eniꝫ póderis quā habebat: totus erat oꝛbis terrarū: ꝛ parentum magnália in quattuoꝛ oꝛdínibus lápidū erant ſcúlpta: ꝛ magnificētia tua in dyadémate cápitis illius ſcripta erat. His autēꝫ céſſit qui exterminábat: ꝛ hec extimuit. Erat enim ſola temptatio ire ſufficiens.

al's ꝫ andatias vel ſcientias. al's+ horrendam. al'+ ſacie bam. Exo.10.f. al's+ per al's+ ga al's+ bond Exo.1.c. Exo.2.b. Exo.14.f. al+plia Exo.12.b. al's+ inedium al's+ cōtinerent. al's nō hꝫ +dn̄e al's+ pro ſilijt. Nu.16.ſ. Exo.28.b.

¶ Ca. Sũ. ¶ De interitu egyptioꝝ cum gaudio hebreoꝝ: ⁊ ortigometra donata ad deſiderium populi: q̄ elementa mundi non tantum diuine: ſ; ⁊ humane ſeruiũt volũtati. ¶ XIX.

A IMpijs aũt vſq; in nouiſſimuʒ ſine miſericordia ira ſuperuenit. Preſciebat enim ⁊ futura illoꝝ: qm̄ cum ipſi permiſiſſent vt + ſe educerent ⁊ cum magna ſolicitudine p̄miſiſſent illos: cõſequebanť illos penitentie actus. Adhuc eniʒ inter manus habẽtes luctũ: ⁊ deplorantes ad monumenta mortuoꝝ: aliã ſibi aſſumpſerũt cogitationẽ inſcientie: ⁊ quos rogãtes piecerãt: hos tanq̃ fugitiuos pſequebanť. Ducebat enĩ illos ad hũc finẽ digna neceſſitas: ⁊ horũ que acciderant cõmemorationem amittebant: vt que deerant tormentis: repleret punitio: ⁊ populus quidẽ tuus mirabiliter trãſiret: illi aũt
B nouã mortẽ inuenirent. Oĩs eniʒ creatura ad ſuuʒ genus ab initio refigurabatur deſeruiẽs tuis p̄ceptis: vt pueri tui cuſtodireť illeſi. Nã nubes caſtra eoꝝ obumbrabat: ⁊ ex aqua que ante erat terra arida apparuit: ⁊ in mari rubro via ſine impedimento: ⁊ campus germinans de profundo nimio per quẽ oĩs natio trãſiuit: que tegebať tua manu: videntes tua mirabilia ⁊ monſtra. Tanq̃ enim equi depauerunt eſcam: ⁊ tanq̃ agni exultauerũt magnificantes te dñe q̄ liberaſti illos. Memores enĩ erant adhuc eoꝝ que + icolatu illoꝝ facta fuerant: queadmodũ pro natione animaliũ edu
C xit terra muſcas: ⁊ pro piſcibus eructauit fluuius multitudinem ranarũ. Nouiſſime autẽ viderunt nouã creaturam auiũ: cuʒ abducti concupiſcentia poſtulauerunt eſcas epulationis. In allocutione enim deſiderij + aſcendit illis de mari ortigometra ⁊ vexationes peccatoribus ſuperuenerunt: nõ ſine illis que ante facta erãt argumentis per vim fluminuʒ. Juſte enim patiebanť ſm̄ ſuas nequitias. Eteniʒ deteſtabiliorẽ inhoſpitalitatem inſtituerũt. Alij quidẽ ignotos nõ recipiebant aduenas: alij aũt bonos hoſpites in ſeruitutẽ + redigebant. Et nõ ſolũ hec ſed ⁊ alius qdẽ reſpectus illoꝝ erat: qm̄ inuiti receperũt extraneos. Qui aũt cũ leticia receperunt hos qui eiſdẽ vſi erãt inſtitutis: ſeuiſſimis afflixerunt doloribus. Percuſſi ſunt aũt cecitate: ſicut illi in forib⁹ iuſti: cum ſubitaneis cooperti eẽnt tenebris. Unuſ
D quiſq; tranſitũ oſtij ſui querebat. In ſe enim elementa dũ cõuertunť ſicut in organo qualitatis ſonus imutať: ⁊ oĩa ſuũ ſonũ cuſtodiũt. Unde eſtimari ex ipſo + viſu certo põt. Agreſtia eni in aquatica cõuertebanť: ⁊ quecunq; erant natantia: in terra tranſibant. Ignis in aqua valebat ſupra ſuã virtutẽ: ⁊ aqua extinguentis nature obliuiſcebatur. Flãme econtrario corruptibiliũ aĩaliuʒ non vexauerunt carnes coambulantiũ: nec diſſoluebant illam que facile diſſoluebatur: ſicut glacies bonam eſcam. In omnibus enim magnificaſti populum tuũ dñe ⁊ honoraſti: ⁊ non deſpexiſti in oĩ tpe ⁊ in omni loco aſſiſtens eis.

Marginalia: al' + ſeducerent. — al's + i ſcolatu. — al's + deſcendit. — al's + ſeui ſuſcipiebant. — Gen.19.c. — Exo.9.a

¶ Explicit liber Sapientie.

¶ Incipit plogus libri Jeſu filij ſyrach qui Eccleſiaſticus appellatur.

MUltoꝝ nobis ⁊ magnoꝝ per legem ⁊ pphetas: aliosq; qui ſecuti ſunt illos ſapientia demõſtrata eſt: in qbus oportet laudare iſrael doctrine ⁊ ſapiẽtie cauſa: q2 nõ ſolũ ipſos loquẽtes neceſſe eſt eſſe peritos: ſed ẽt extraneos poſſe ⁊ diſcẽtes ⁊ ſcribentes doctiſſimos fieri. Auus meus ieſus poſtq̃ ſe amplius dedit ad diligentiam lectionis legis ⁊ pphetarum ⁊ alioꝝ libroꝝ qui nobis a parentibus noſtris traditi ſunt: voluit ⁊ ipſe ſcribere aliquid horũ que ad doctrinam ⁊ ſapientiam pertinent: vt deſiderantes diſcere ⁊ illoꝝ periti fieri: magis magiſq; attendant animo ⁊ cõfirmentur ad legitimã vitam. Hortor itaq; venire vos cum beniuolẽtia: ⁊ attentiori ſtudio lectionem facere: ⁊ veniam habere in illis in quibus videmur: ſequentes imaginem ſapientie ⁊ deficere in verborum compoſitione. Nam deficient verba hebraica quando fuerint tranſlata ad alteram linguam. Non autem ſolũ hec: ſed ⁊ ipſa lex ⁊ prophete: ceteraq; aliorum libroꝝ non paruam habent differentiam quando inter ſe dicuntur. Naʒ in octauo ⁊ triceſimo anno temporibus Ptolomei euergetis regis poſtquaʒ perueni in egyptum: ⁊ cum multum temporis ibi fuiſſem: inueni ibi libros relictos non parue neq; contenende doctrine. Itaq; bonuʒ ⁊ neceſſarium putaui: ⁊ ipſe aliquã addere diligentiã ⁊ laborem interpretandi librũ iſtuʒ: ⁊ multa vigilia attuli doctrinã in ſpacio temporis ad illa que ad finem ducunt librum iſtũ dare: ⁊ illis qui volunt animum intendere ⁊ diſcere: quemadmodum oporteat inſtituere

móres q̄ ſm legē dn̄i ꝓpoſúerint vitā ágere.
¶ Explicit prologus. ¶ Incipit prologus Rhabáni in librum eccleſiaſticum.

Librum ieſú filij ſirách dicit ſe hierónymus reperiſſe apud hebréos: nō eccleſiaſticū vt apud latinos: ſed parábolas ꝓnotatum: cui iuncti erāt eccleſiaſtes ⁊ cánticum canticoꝝ: vt ſalomónē non modo libroꝝ numero ſed ⁊ materie genere coequáret. librum vero ſapientie ſe non reperiſſe apud eos: ſed magis grécaꝫ redolére eloquentiam: quē nōnulli philónis eſſe affirmāt. Eccleſiaſticus vero ſicut ⁊ eccleſiaſtés eccleſie vtiliſſimus eſt: qui cōgregátoꝛ vel collectoꝛ interpꝛetátur ſicut ille concionátoꝛ. Sed eccleſiaſtés ad chꝛiſtum refertur: ⁊ ad quélibet pꝛedicatorē eccleſiáſticus: qui ꝓpter excellentiaꝫ virtutum ſuarum panarétes: ideſt omnium virtutum cápax appellátur. Cuius tanta claritas tātaqꝫ latinitas ē: vt ipe ſibi comēnta ſit.

¶ Explicit prologus Rhabáni.

¶ Incipit liber Eccleſiaſticus.

¶ Capituli Sūmarium. ¶ De trina ſapientia dei ⁊ origine eiuſdem: de incarnatione verbi dei: d laude timoris dn̄i: ⁊ q̄ iuſtitia gradus eſt ad ſapientiam. ¶ Cap. I.

A Omnis ſapientia a domino deo eſt: ⁊ cum illo fuit ſemper ⁊ eſt ante éuum. Arénam maris ⁊ plúuie gúttas ⁊ dies ſéculi: quis dinumeráuit? Altitudinem terre ⁊ profundū abýſſi: quis dimenſus eſt? Sapientiam dei precedentem omnia quis inueſtigáuit? Pꝛioꝛ omnium creata eſt ſapientia: ⁊ intellectus prudentie ab éuo. Fons ſapientie verbuꝫ dei in excelſis: ⁊ ingréſſus illius mādata eterna. Rádix ſapientie cui reuelatā eſt: ⁊ aſtutias illius quis cognóuit? Diſciplina ſapientie cui reueláta eſt ⁊ manifeſtata: ⁊ multiplicationem ingréſſus illius quis intellérit? Unus eſt altiſſimus creátoꝛ oīum: oīpotens ⁊ rex potens ⁊ metuēdus nimis: ſedēs ſup thronum illius: ⁊ domināns deus. Ipſe creáuit illā B
in ſpirituſancto: ⁊ vidit ⁊ dinumeráuit ⁊ menſus eſt. Et effúdit illaꝫ ſuper omnia ópera ſua: ⁊ ſuper omnem carnem: ſm datum ſuum: ⁊ prébet illam diligentibus ſe. Timoꝛ dn̄i glo-

ria ⁊ glorìatio:⁊ leticia ⁊ corona exultationis.
Timor dñi delectabit cor: ⁊ dabit leticiam ⁊
gaudium in longitudine dierum. Timẽti do-
minũ bene erit in extremis:⁊ in die defunctio-
nis ſue benedicetur. Dilectio dei honorabilis
ſapientia: quibus aũt apparuerit in viſu: dili-
gunt eam:in viſione ⁊ in agnitione magnali-
um ſuorum. Initium ſapientie timor dñi:⁊ cum
Pſ.110. Prover.1.a. ⁊ .9.b. fidelibus in vulua concreatus eſt:⁊ cum ele-
ctis feminis graditur:⁊ cum iuſtis ⁊ fidelib⁹
C agnoſcit. Timor dñi ſcientie religioſitas. Re-
ligioſitas cuſtodiet ⁊ iuſtificat cor: iocundita-
tem atq̃ gaudium dabit. Timenti deum bene
al.+ conſummationis erit:⁊ in diebus+conſolationis illius benedi-
cetur. Plenitudo ſapientie timere deũ: ⁊ ple-
nitudo a fructibus illius. Omnem domũ illi-
us implebit a generationibus ⁊ receptacula
a theſauris illius. Corona ſapientie timor dñi:
replens pacem ⁊ ſalutis fructum:⁊ vidit ⁊ di-
numerauit eã. Utraq̃ aũt ſunt dona dei. Sciẽ-
tiã ⁊ intellectum prudentie: ſapientia cõpar-
tietur:⁊ gloriã tenentium ſe exaltat. Radix ſa-
pientie eſt timere deum ⁊ rami illius lõgeui.
a di.42.q.4. ca.ois. [a] In theſauris ſapientie intellectus ⁊ ſcientie
religioſitas: execratio aũt peccatoribus ſapiẽtia.
Timor dñi expellit peccatum. Nam qui ſine
timore ẽ: nõ poterit iuſtificari: iracũdia enim
animoſitatis illius ſubuerſio illius eſt. Uſq̃
in tẽpus ſuſtinebit patiens: ⁊ poſtea redditio
D iocunditatis. Bonus ſenſus vſq̃ in tẽpus ab-
ſcondet verba illius:⁊ labia multorũ enarra-
al.+ contumax non ſis ei. bunt ſenſum illius.+ In theſauris ſapientie ſi-
gnificatio diſcipline: execratio autẽ peccatori
cultura dei. Fili concupiſcens ſapientiam con-
ſerua iuſticiam:⁊ deus prebebit illã tibi. Sa-
pientia enim ⁊ diſciplina timor dñi: ⁊ qđ be-
neplacitũ eſt illi: fides ⁊ manſuetudo ⁊ adim-
plebit theſauros illius. Contumax nõ ſis: ⁊ in-
credibilis timori dei:⁊ ne acceſſeris ad illum
duplici corde. Ne fueris hyppocrita in cõſpe-
ctu hominum:⁊ nõ ſcandaliçeris in labijs tu-
is. Attende in illis ne forte cadas ⁊ adducas
al.+ abſcondita. anime tue in honorationẽ:⁊ reuelet deus+ab-
ſconſa tua:⁊ in medio ſynagoge elidat te: qm̃
acceſſiſti maligne ad dñm:⁊ cor tuum plenũ
eſt dolo ⁊ fallacia.

C Ca. II. C Accedentem ad ſeruitutẽ dei
excitat ad iuſticiam ⁊ amorẽ: ad humilitatẽ:
intellectum ⁊ patientiam: timentes deum ex-
citat ad credendum: ſperandum:⁊ diligendũ:
q̃ dñs ſperantes in ſe nõ confundit: non dere-
liquit: non deſpicit. Ue duplici corde: ve diſſo-
lutis corde: ve impatienti: de timentibus deũ
⁊ agentibus penitentiam. C II.

Fili accedens ad ſeruitutem dei A
ſta in iuſticia ⁊ in timore:⁊ pre-
para animã tuam ad tentatio-
nẽ. [a] Deprime cor tuum ⁊ ſuſti- a De pe. di. 2. ca. ſi enim. §. liben.
ne:⁊ inclina aurem tuam ⁊ ſu-
ſcipe verba intellectus:⁊ ne feſti-
nes in+tempus obductionis. Suſtine ſuſten-
tationes dei: coniungere deo ⁊ ſuſtine vt cre- al.+ rege.
ſcat in nouiſſimo vita tua. Omne quod tibi ap-
plicitum fuerit accipe ⁊ in dolore ſuſtine: ⁊ in
humilitate tua patientiam habe quoniam in
igne probatur aurũ ⁊ argentum: homines vero
receptibiles in camino humiliationis. Crede B
deo ⁊ recuperabit te:⁊ dirige viam tuã ⁊ ſpe-
ra in illum. Serua timorem illius: ⁊ in illo ve-
teraſce. Metuentes dñm ſuſtinete miſericor-
diam eius:⁊ nõ deflectatis ab illo ne cadatis.
Qui timetis dñm credite illi:⁊ non euacua-
bitur merces veſtra. Qui timetis dominũ ſpe-
rate in illum:⁊ in oblectationẽ veniet vobis
miſericordia. Qui timetis dñm diligite illũ: C
⁊ illuminabunt corda veſtra. Reſpicite filij na-
tiones hominum:⁊ ſcitote q: nullus ſperauit
in domino ⁊ confuſus eſt.+ Quis enim permã- al. ſuꝑ eſt+ Quis enim.
ſit in mandatis eius:⁊ derelictus eſt? Aut quis
inuocauit eum:⁊ deſpexit illum? Quoniam pi-
us ⁊ miſericors eſt deus: ⁊ remittit in+die tri- al.+ tẽ.
bulationis peccata:⁊ protector eſt omnibus ex-
quirentibus ſe in veritate. Ue duplici corde ⁊
labijs ſceleſtis: et manibus malefacientibus
⁊ peccatori terrã ingredienti duabus vijs. [b] Ue b De pe. di. 2. ca. quis.
diſſolutis corde qui non credunt deo: ⁊ ideo
non protegentur ab eo. Ue his qui perdide-
runt ſuſtinentiam: ⁊ qui dereliquerunt vias
rectas: ⁊ diuerterunt in vias prauas. Et quid
facient: cum inſpicere ceperit dominus? Qui
timent dominum non erunt incredibilis ver-
bo illius: ⁊ qui diligunt illum conſeruabunt
+verbum illius. Qui timent dominum in- al.+ vias.
quirent que beneplacita ſunt ei: ⁊ qui dili- D
gunt eum replebuntur lege ipſius. Qui ti-
ment dominum preparabunt corda ſua:

⁊ in conſpectu illius ſanctificábunt ánimas ſuas. Qui timent dominum cuſtódiunt mandata eius: ⁊ patiéntiam habébunt vſq; ad inſpectiónem illius dicéntes. Si pniam nõ egérimus: incidémus in manus domini: ⁊ nõ in manus hoium. Scdm eniʒ magnitudineʒ illius: ſic ⁊ miſericoꝛdia illius cum ipſo eſt.

¶ Ca. Sũ. ¶ De parentibus honoꝛandis duplici honoꝛe: de bñdictione ⁊ maledictione patris ⁊ matris: de manſuetudine ⁊ humilitate: de ſobꝛietate ſapientie: de malicia coꝛdis: ⁊ de coꝛde ſapientis. ¶ III.

A Filij ſapiẽtie eccléſia iuſtoꝛum: ⁊ nátio illoꝛuʒ obediẽtia ⁊ dilectio. Judiciũ patris audite filij: ⁊ ſic fácite vt ſalui ſitis. Deus enim honoꝛáuit patrẽ in filijs: ⁊ iudicium matris exquirens firmauit in filios. Qui diligit deũ exoꝛábit p peccatis: ⁊ continébit ſe ab illis: ⁊ in oꝛatione dieꝝ exaudiétur: ⁊ ſicut qui theſaurizat ita ⁊ qui honoꝛificat matrem ſuaʒ. Qui honoꝛat patrem ſuũ iocundábitur in filijs: ⁊ in die oꝛationis ſue exaudietur. Qui honoꝛat patreʒ ſuũ vita viuet lõgióꝛe: ⁊ qui obédit patri refri

B gerábit matrem. Qui timet dñm honóꝛat paréntes: ⁊ quaſi dñis ſeruiet his qui ſe genuerũt

Exo. 20. b Mat. 15. b intra. 7. c. in ópere ⁊ ſermóne ⁊ omni patientia. Honóra patreʒ tuũ: vt ſupueniat tibi benedictio a deo: ⁊ benedictio illius in nouiſſimo manet. Bñdictio patris firmat domos filioꝝ: maledictio autem matris erádicat fundaménta. Ne gloꝛiéris in contuméлia pr̃is tui: non eniʒ eſt tibi gl'ia ſed confuſio. Gloꝛia enim hoís ex honoꝛe patris ſui: ⁊ dedecus filij pater ſine honóꝛe. Fili ſúſcipe ſenectaʒ pr̃is tui: ⁊ non contriſtes eum in vita illius: ⁊ ſi defécerit ſenſu: veniã da: ⁊ ne ſpérnas eum in tua vtute. Elemóſyna eniʒ patris nõ erit in obliuióne. Naʒ pro peccato matris reſtituétur tibi bonũ: ⁊ in

al. + ſed iuſticia edificabit tibi: + ⁊ in die tribulatiõis cõmemoꝛábitur tui: ⁊ ſicut in ſeréno glácies

C ſoluéntur peccata tua. Q̃ male fame eſt qui derelinquit patrẽ: ⁊ eſt maledict⁹ a deo qui exáſperat matrem. Fili in mãſuetúdine opa tua pérfice: ⁊ ſuper hoium gloꝛiaʒ diligéris. Quãto magnus es humilia te in oibus: ⁊ coꝛã deo inuénies gratiam: qm̃ magna potentia dei ſo

Luc. 25. d líus: ⁊ ab humilibus honoꝛátur. Altióꝛa te ne queſieris: ⁊ foꝛtióꝛa te ne ſcrutátus fúeris: ſed que pꝛécipit tibi deus illa cógita ſemp: ⁊ i pluribus opéribus ei⁹ ne fúeris curióſus. Nõ eſt enim tibi neceſſáriũ ea que abſcóndita ſunt vidére óculis tuis. In ſuperuácuis rebus noli ſcrutári multipl̄r: ⁊ in plúribus opéribus ei⁹ non eris curióſus. Plúrima enim ſuper ſenſũ hominũ oſtenſa ſunt tibi. Multos enim ſup-

plãtáuit ſuſpitio illoꝝ: ⁊ in vanitáte detínuit D

ſenſus illoꝛuʒ. Coꝛ duꝝ habébit male in nouiſ al. + piaculum

ſimo: ⁊ q amat + periculũ in illo peribit. Coꝛ ĩ al. + regem

grediẽs duas vias ñ hẽbit + ſuccéſſus: ⁊ + prá

uuʒ coꝛ in illis ſcãdaliçábit. Coꝛ néq̃ʒ grauá- al. + prauicoꝛ vel pꝛauicoꝛdius.

bit ĩ doloꝛib⁹: ⁊ peccatoꝛ adíjciet ad peccãdũ. Synagóge ſuperboꝝ non erit ſánitas: frútex enim peccati eradicábit in illis ⁊ non intelligétur. Coꝛ ſapientis intelligétur in ſapĩa: ⁊ áuris bona áudiet cum omni concupiſcéntia ſapiẽtiam. Sapiens coꝛ ⁊ ĩtelligibile abſtinébit ſe a peccatis: ⁊ in opérib⁹ iuſticie ſuccéſſus habebit. Igneʒ ardentẽ extinguit aqua: ⁊ elemó

ſyna reſiſtit peccatis: ⁊ deus + pſpéctoꝛ eſt ei⁹ al. + pꝛouiſoꝛ.

qui réddit gratiã. Méminit in póſterum ⁊ in tẽpoꝛe caſus ſui iuéniet firmamentum.

¶ Ca. Sũ. ¶ Oculus non debet auerti a paupere nec ei⁹ elemoſyna defraudari: de manſuetudine ⁊ miſericoꝛdia erga pauperes: de ſtudio ſapiẽtie ⁊ fructu ſtudij eius: de obſeruãdo tpe ad loquendum: de certãdo pꝛo iuſticia: de mãſuetudine ⁊ miſericoꝛdia ad domeſticos.

Fili elemóſynam ¶ IIII. A

páuperis ne defráudes: ⁊ ocu- al. + egeſtas

los tuos ne + trãſuértas a páupere. Animã eſuriénte ne deſpéxeris: ⁊ nõ exáſperes páupereʒ in inópia ſua. Coꝛ inópis ne afflíxeris ⁊ non pꝛótrahas datum anguſtianti. Rogationem contribuláti ne abíjcias: ⁊ non auértas faciem tuam ab egéno. Ab inope ne auértas oculos tuos pꝛopter iram: ⁊ non relinquas querẽtibus tibi rétro maledicere. Maledicéntis enim tibi in amaritúdine anime exaudiétur depꝛecátio illius: exáudiet autem eum qui fecit illum. Congregatióni páuperũ affábilem te fácito: ⁊ pꝛeſbýtero humilia ánimam tuam: ⁊ magnáto humilia cáput tuuʒ. Declína páuperi ſine triſtítia áurem tuam: ⁊ rédde débitum tuum: ⁊ reſpónde illi pacífice in manſuetudine. Libera eum qui iniúriam pátitur de manu ſuperbi: ⁊ nõ áccide feras in

+ anima tua. In iudicando eſto puſillis miſé al. + manu

ricoꝛs vt pater: ⁊ pꝛo viro matri illoꝛuʒ: ⁊ eris

tu velut filius altiſſimi obédiens: ⁊ miſerebi- B

tur tui magis ꝙ̄ mater. Sapientia filijs ſuis
Aꝛs + inſpirauit vitam + inſpirat: ⁊ ſuſcipit inquirentes ſe ⁊
preibit in via iuſtitie. Et qui illam diligit dili-
git vitam: ⁊ qui vigiláuerit ad illam comple-
aľs + placatorem ctentur + placórem eius. Qui tenúerit illam
aľs + benedicetur vitam hereditábunt: ⁊ quo introibit + bene-
dicet deus. Qui séruiunt ei obſequéntes erũt
ſctó: ⁊ eos q diligũt illã diligit deus. Qui áu
aľs + iudicat dit illam + iudicabit gentes: ⁊ qui intuétur il
lam permanébit confidẽs. Si crediderit ei he
reditábit illam: ⁊ erunt in cõfirmatione crea
túre illorum: quoniam in tentatione ámbu-
C lat cum eo: ⁊ in primis éligit eum. Timórem
⁊ métum ⁊ probatiónem indúcet ſuper illuz:
⁊ cruciábit illuz in tribulatione doctrine ſue:
donec témptet eum in cogitationibus ſuis: et
credat anime illius. Et firmábit illum ⁊ iter
dúcet diréctuz ad illũ: ⁊ letificabit illũ: ⁊ de-
aľs + abſcondita nudábit + abſcónſa ſua illi: ⁊ theſauriçábit
ſuper illum ſcientiã ⁊ itelléctũ iuſticie. Si aũt
oberráuerit derelinquet eũ: ⁊ trádet eum in
manus inimici ſui. Fili conſérua tẽpus: ⁊ de-
uita a malo. Pro anima tua ne confundáris
dícere verum. Eſt eniz confúſio addúcens pec
catuz: ⁊ eſt cõfúſio addúcens gloriã ⁊ gratiã.
Ne accípias faciẽ aduerſus faciez tuã: nec ad
uerſus aĩam tuaz mendáciũ. Ne reuereáris
próximũ tuum in cáſu ſuo: nec retineas ṽbuz
D in tempore ſalútis. Non abſcóndas ſapientiã
aľs + decoꝛe tuam in decóre + ſuo. In lingua enim ſapien-
tia dinóſcitur: ⁊ ſenſus ⁊ ſciẽtia ⁊ doctrina in
verbo ſenſáti: ⁊ firmamentũ in opéribus iu-
ſticie. Non cõtradicas verbo veritátis vllo mo
do: ⁊ de mẽdácio ineruditiónis tue cõfúnde-
re. Non cõfundáris confitéri peccata tua: et
ne ſubijcias te omni hõi pro peccato. Noli re
ſiſtere cõtra faciẽ poténtis: nec conéris cõtra
aľs + fluuij ictum + fulmínis. Pro iuſticia agoniçáre pro
anima tua: ⁊ vſq; ad mortẽ cérta pro iuſticia:
⁊ deus expugnábit pro te inimicos tuos. Noli
citátus eſſe in lingua tua: ⁊ inútilis ⁊ remiſſus
in opéribus tuis. Noli eſſe ſicut leo in domo
tua: euértens domeſticos tuos: ⁊ ópprimens
ſubiéctos tibi. Non ſit porrécta manus tua ad
accipiéndum: ⁊ ad dandum colléċta.

¶ Capituli. Summarium. ¶ De non confi-
dendo in diuitijs. de timendo dei vindictam.
de conuerſione ad penitentiam non tardan-
da: de fugienda leuitate: de verbo dei audien-
do ⁊ prudenter proferendo: ne ſuſurro appel-
leris. ¶ V.

Noli attẽdere ad poſſeſſiões ini- A
quas: ⁊ ne díxeris: eſt mihi ſuf-
ficiẽs vita. Nõ eniz próderit ĩ
tẽpore vindicte ⁊ obductiónis.
Ne ſequáris in fortitudine tua
cõcupiſcẽtiaz cordis tui: ⁊ ne di
xeris. Quõ pótui: aut qs me ſubijciet ꝓpter
facta mea? Deus eniz vindicans vindicabit.
Ne díxeris. Peccáui: ⁊ quid mihi áccidit tri
ſte? Altiſſim⁹ eniz eſt pátiẽs rédditor. De + ꝓ- B
piciáto pctó noli eſſe ſine + metu // neq; adij- infra. 21. a
cias peccatũ ſup peccatũ: ⁊ ne dicas. Miſerá- aľ. + ꝓpiciatu peccatorum
tio dñi magna ẽ: multitúdinis peccatoꝝ meo aľs + ſine
rũ miſerébit. // Miſericordia eniz ⁊ ira ab il- metu
lo cito próximãt: ⁊ in pctóres réſpicit ira illi⁹. infra. 16. b
// Nõ tárdes cõuérti ad dñz: ⁊ ne differas de deu. 2; d
die in diẽ. Súbito eniz véniet ira illi⁹: ⁊ in tpe C
vindicte diſpérdet te. // Noli eſſe ánxius ĩ di ꝓuer. 10.
uitus iniuſtis: + nõ eniz próderũt + tibi in die a. ⁊. xi. a
obductiónis ⁊ vindicte. Nõ véntiles te in oẽz aľs + nihil
ventũ: ⁊ nõ eas in oẽm viã. Sic enim oĩs pec- aľs ſuper
cator ꝓbat in dúplici lingua. Eſto firm⁹ ĩ vía eſt + tua
dñi: ⁊ in veritate ſenſus tui ⁊ ſcientia: ⁊ proſe-
quátur te ṽbum pacis ⁊ iuſticie. Eſto manſué
tus ad audiendũ ṽbum dei: vt intélligas ⁊ cũ
ſapiẽtia próferes reſponſuz verũ. Si ẽ tibi itelle D.
ctus rñde ꝓximo: ſinautẽ ſit manus tua ſuper
os tuũ: ne capiáris in verbo ĩdiſciplináto ⁊ cõ
fundáris. Honor ⁊ gloria in ſermone ſenſáti:
lingua ṽo imprudéntis ſubuérſio ẽ ipſi⁹. Nõ
appelléris ſuſúrro in vita tua: ⁊ lingua tua ne
capiaris ⁊ cõfundaris. Súper fúrem enim eſt
cõfuſio ⁊ pnĩa: ⁊ + denotátio péſſima ſup bi- aľs + deuotatio vel deteratio
linguẽ: ſuſurratóri autem ódiũ ⁊ inimicitia ⁊
cõtumélia. Iuſtifica puſíllũ ⁊ magnũ ſimilr̃.

¶ Ca. Sũ. ¶ De bilingui. de elatione in co-
gitatu de anima neq̃. de ſermone dulci ⁊ lin-
gua gratioſa. de amicitia vera. de amico nõ per
manente. de excipienda doctrina ſapientis. de
accipiẽdo cõſilio ⁊ iueſtiganda ſapientia ⁊ ſe-
quente vtilitate ex ea. ¶ VI.

Noli fieri pro amico inimic⁹ pró- A
ximo. Impropérium eniz ⁊ cõ-
tuméliam malus hereditábit:
⁊ omnis peccator inuidus ⁊ bi-
linguis. Non te extóllas in co-
gitatione anime tue velut tháu
rus: ne forte elidátur virtus tua per ſtulticiaz:
⁊ fólia tua cómedat ⁊ fructus tuos pérdat: ⁊
relinquáris velut lignum áriduz in héremo.
Anima enim néq̃ diſpérdet q ſe habet: ⁊ in

gaudium inimicis dat illuz. ⁊ deducet in ſortem impiórum. Verbum dulce multiplicat amícos ⁊ mitigat inimicos: ⁊ lingua eucharis in bono homine abundabit. Multi pacifici ſunt tibi: ⁊ cõſiliárius ſit tibi vnus de mille. Si póſſides amicũ: in temptatiõe póſſide eũ: ⁊ ne fácile crédas ei teipſuz. Eſt eniz amicus ſm tp̄s ſuum: ⁊ non p̄manébit in + die tribulatiõis. Et eſt amicus qui conuértitur ad + inimicitiaz: ⁊ ẽ amicus qui ódium ⁊ rixã ⁊ cõuitia denudábit. // Eſt aũt amicus ſocius ménſe: ⁊ nõ + permanébit in die neceſſitatis. Amic⁹ ſi permánſerit fixus: erit tibi quaſi coequalis: ⁊ in domeſticis tuis fiduciáliter áget. Si humiliauérit ſe ꝯtra te a facie tua abſcónderit ſe: vnánimẽ habébis amicitiam bonam. Ab inimicis tuis ſeparáre: ⁊ ab amicis tuis atténde. Amicus fidélis protéctio fortis: qui autez inuenit illum inuenit theſáurum. Amico fidéli nulla eſt comparátio: ⁊ non eſt digna ponderátio áuri ⁊ argénti contra bonitatem fidei illius. Amicus fidélis medicamentum vite et immortalitatis: ⁊ qui metuunt dominum inuénient illuz. Qui timet deum éque habebit amicitiam bonam: quoniã ſm illum erit amícus illius. Fili a iuuentute tua excipe doctrínam: ⁊ vſq; ad cános inuénies ſapientiam.

al. + tp̄e
al. + inimiciciam
B
Iſa. 37. a.
al. + permanet

C Quaſi is qui árat ⁊ qui ſéminat accéde ad eam: ⁊ ſuſtine bonos fructus illius. In opere enim ipſius exiguum laborábis: ⁊ cito édes de generationibus illius. Quã áſpera eſt nimiũ ſapientia indoctis hominibus: ⁊ non permanébit in illa excors. Quaſi lápidis virtus probatio erit in illis: ⁊ non demorabuntur proijcere illam. Sapientia enim doctrine ſcd̄m nomen eſt eius: ⁊ nõ eſt multis manifeſta. Quibus autem cógnita eſt pérmanet vſq; ad conſpéctum dei. Audi fili ⁊ áccipe conſilium intellectus: ⁊ ne abijcias conſilium meum. Inijce pedem tuum in cómpedes illius: ⁊ in torques illius collum tuum. Subijce húmerum tuuz ⁊ porta illam: ⁊ ne acidieris vinculis eius. In omni animo tuo accéde ad illam: ⁊ in omni virtute tua conſérua vias eius. Inueſtiga illaz ⁊ manifeſtabitur tibi: ⁊ cóntinens factus ne derelinquas eam. // In nouiſſimis enim inuénies réquiem in ea: ⁊ conuertetur tibi in oblectationem. Et erunt tibi cómpedes eius in p̄tectione fortitudinis: ⁊ báſes + virtutis ⁊ torques illius in + ſtolam glorie. Décor eniz vite eſt in illa: ⁊ vincula illius alligatúra + ſalutis. + Stola glorie índues eam: ⁊ coronam + gratulationis impónes tibi. Fili ſi attténderis mihi diſces eam: ⁊ ſi accómodáueris animum tuum: ſápiens eris. Si inclináueris aurem tuam excipies doctrinam: ⁊ ſi diléxeris audire: ſápiens eris. In multitudine preſbyterórum prudéntium ſta: ⁊ ſapientie illorum ex corde coniúngere: vt omnem narrationez dei poſſis audire: ⁊ prouérbia láudis non effugiant a te. Et ſi víderis ſenſátum euigila ad eum: ⁊ gradus oſtiórum illius éxterat pes tuus. Cogitátum tuum hábe in preceptis dei et in mandatis illius maxime aſſiduus ésto: ⁊ ipſe dabit tibi cor: ⁊ concupiſcentia ſapientie dábitur tibi.

2. Reg. 1.
O
al. + ſeruitutis
al. + ſtola
al. + ſalutarie
al. + ſtolam
al. + congratulationis

C Capituli Summarium. C De malitijs non faciendis: de ſe non iuſtificando: ⁊ primatus non querendo: de obediendo: de ira dei memorando: qualiter ſapiens ſe habeat ad vxorem: ad amicum: ad filios ad ſeruum: de parentibus honorandis: ⁊ ſacerdotibus: de honorando deo ⁊ faciendo oblationes: de miſericordia ad infirmum: de memorandis nouiſſimis. C VII.

A

Noli fácere mala: ⁊ non te apprehéndent: diſcéde ab iniquo ⁊ deficient mala abs te. Fili nõ ſémines mala in ſúlcis in iuſticie: ⁊ non métes ea in ſéptuplum. Noli quérere ab homine ducátum: neq; a rege cáthedram honóris. Non te iuſtifices ante deum: quoniam ágnitor cordis ipſe eſt: ⁊ pénes regem noli + velle vidéri ſapiens. Noli quérere fieri iudex niſi váleas virtute irrúmpere iniquitates: ne forte extiméſcas faciem poténtis: ⁊ ponas ſcandalum in agilitáte tua. Non pécces in multitudine ciuitatis: nec te immíttas in populum neq; álliges duplícia peccata. Nec eni in vno eris imúnis. Noli eſſe puſillánimis in + aío tuo. Exoráre ⁊ fácere elemoſynam ne deſpicias. Ne dicas in multitudine munerum meorum reſpiciet deus: ⁊ offerénte me deo altiſſimo múnera mea ſuſcipiet. Non irrideas hominem in amaritudine anime: eſt enim q humiliat ⁊ exaltat circũſpéctor deus. Noli amare mendáciũ aduerſus fratrẽ tuũ: neq; i amícum ſilr fácias. Noli velle mentiri omne mẽdacium: aſſidúitas enim illius non eſt bona.

al. ſuperi. eſt + vellem
al. + corde
B

Noli verbóſus eſſe in multitudine preſbyterórum: ⁊ non iteres verbum in oratione tua.

Non óderis laborióſa ópera: ⁊ ruſticatiónē
creátā ab altiſſimo. Non te réputes in mul-
titudine indiſciplinatórum. Meménto ire:
quoniam non tardábit. Humília valde ſpiri-
tum tuum: qm̃ vindicta carnis impij ignis
al. + pecunia ⁊ vérmis. Noli preuaricári in amicū + pecú-
al. + differétem vel deferentē. niā + differéntem: neqꝫ fratrem chariſſimū
auro ſpreueris. Noli diſcédere a muliere ſen
al. + dei. ſáta ⁊ bona quā ſortitus es in timore + dñi:
gratia enī verecundie illius ſuper áurū.
C Non lédas ſeruum in veritate operántē: neqꝫ
al. + donantem mercennárium + dantem animā ſuā. Ser
Infra. 33. d. uus ſenſátus ſit tibi diléctus quaſi anima tua:
non defráudes illum libertate: neqꝫ ínopē de
relinquas illum. Pécora tibi ſunt: atténde il-
Infra. 30. b. lis: ⁊ ſi ſunt vtilia perſeuérent apud te. Filij
al. + cura tibi ſunt: erudi illos: ⁊ + cúrua illos a pueri-
cia eorum. Filie tibi ſunt: ſerua corpus illarū:
⁊ non oſtendas hilarem fáciem tuam ad il-
las. Tráde filiam: ⁊ grãde opus féceris: ⁊ ho
mini ſenſáto da illam. Mulier ſi eſt tibi ſcḋ
animam tuam non proijcias illam: ⁊ odíbili
Supra. 3. b. non credas te in toto corde tuo. Honóra pa
D trem tuū: ⁊ gémitus matris tue ne obliuiſca
al. ſuperſtitis + natus ris. Meménto quoniam niſi per illos + nat⁹
non fuiſſes: ⁊ retríbue illis quomodo ⁊ illi ti-
bi. In tota anima tua time dominum: ⁊ ſácer
dotes illius ſanctífica. In omni virtute dilige
eum qui te fecit: ⁊ miniſtros eius ne derelin-
quas. Honora deū ex tota anima tua: ⁊ hono-
rífica ſacerdotes. ⁊ + ꝓpúrga te cū bráchijs.
al. + purga Da illis partem ſicut mandatū eſt tibi primi
tiárum ⁊ purgatiónis. ⁊ de neglĩgẽtia tua púr
ga te cum páucis. Datū brachiórum tuorū.
⁊ ſacrificiū ſanctificationis ófferes dño ⁊ iní
tia ſanctoꝝ: ⁊ páuperi pórrige manū tuā vt per
ficiãt propiciátio ⁊ benedictio tua. gratia da-
tus in cõſpectu oĩs viuẽtis. ⁊ mortuo nõ prohi-
11. q. 2. c. in eccleſiaſtico beas gratiā. Non deſis plorantibus in conſo
latione: ⁊ cū lugéntibus ámbula. Non te pi-
geat viſitáre infirmū: ex his enī in dilectio-
ne firmáberis. In omnibus operibus tuis
memoráre nouiſſima tua: ⁊ ineternum non
peccabis.

Capituli Súmarium. De nõ litigando
cum fortiori: de malis vitandis: de nõ ſpernen-
dis proximis: de non gaudendo de morte ini-
mici: de non ſpernendo verba ſapientum: de
voto moderando: de declinando ab homini-
bus malis.

C VIII.

N On litiges cū hoīe potente: ne A
forte incidas in man⁹ illi⁹. Nõ
conténdas cū viro locupléte:
ne forte ecõtra conſtituat lítem
tibi. Multos enim pérdidit Infra. 31. a.
áurū ⁊ argétū: ⁊ vſqꝫ ad cor re-
gum exténdit ⁊ cõuértit. Non litiges cū ho-
mine linguáto: ⁊ non ſtrues in ignē illius li-
gna. Non cõmunices hoī indocto: ne male de
ꝓgénie tua loquátur. Ne deſpícias hominē
auerténtē ſe a peccato: neqꝫ improperes ei. Me-
mento quoniam oẽs in corruptione ſumus. B
Ne ſpérnas hoiem in ſua ſenectúte: etenī ex
nobis ſeneſcũt. Noli de mórtuo inimico tuo Infra. 2. a.
gaudére: ſciẽs qm̃ omnes mórimur: ⁊ in gáu 13. q. 2. c. in eccleſiaſtico
dium + vólumus venire. Ne deſpícias narra al. + nolumus
tionē preſbyteroꝝ ſapientiū: ⁊ in prouérbijs al. + ſine re
eoꝝ cõuerſáre. Ab ipſis enī diſces ſapientiā
⁊ doctrinā intellect⁹: ⁊ + ſéruire magnátis ſi-
ne querela. Non te preteréat narrátio ſenió-
rum: ipſi enim didicerũt a patribus ſuis. Qm̃
ab ipſis diſces intellectū: ⁊ in tpe neceſſitatis
dabis reſponſū. Non incendas carbónes pec C
catoꝝ árguens eos: ⁊ ne incendáris flámma
ignis pctōꝝ illoꝝ. Ne cõtra faciē ſtes cõtume-
lióſi: ne ſédeat quaſi īſidiátor ori tuo. Noli fe
nerári hoī fortiori te: ꝙ ſi feneráueris quaſi
pérditū hábe. Nõ ſpóndeas ſup virtutē tuā:
ꝙ ſi ſpopónderis quaſi reſtituẽs cógita. Non D
iúdices cõtra iudicē: qm̃ ſm qḋ + iuſtū eſt iú al. + dignum
dicat. Cum audáce nõ eas in via: ne forte grá
uet mala ſua in te. Ipſe enī ſm voluntatē ſuā
vadit: ⁊ ſimul cū ſtulticia ipſius páries. Cū
iracúndo nõ fácias rixā: ⁊ cum audáce non
eas in deſértū: qm̃ q̃ſi nihil ē añ illū ſanguis:
⁊ vbi nõ ē adiutoriū elidet te. Cum fatuis cõ-
ſiliū nõ hábeas: nõ enī póterũt diligere niſi
que eis plácẽt. Corã extráneo ne fácies conſi-
liū: neſcis enim qd + páriet. Non omni ho- al. + parret
mini cor tuū manifeſtes: ne forte inferat tibi
gratiam falſā. ⁊ conuiciétur tibi.

Ca. Sū. De vitãdis ꝑiculis pudicitie:
de amico antiquo: de nõ celãdo gloriā iniquo
rum: de nõ frequentãdo principem ex cõuictu
bonorum: ꝙ homo litigioſus eſt terribilis ī
ſua ciuitate. C IX.

N On zéles mulierem ſinus tui: A
ne oſtendat ſuper te maliciam
doctrine néquā. Non des mu-
lieri ꝑtãtem aīe tue: ne ingre-
diátur in virtute tua ⁊ confun-
daris.

al' + multiuolam. daris. Ne reſpicias mulierem + multiuolam:
ne forte incidas in láqueos illius. Cum ſalta-
trice ne aſſiduus ſis: nec audias illã: ne forte
péreas in efficacia illius. Uirginẽ ne conſpi-
al' + non. cias: ne forte ſcãdaliʒeris in decóre illi⁹. + Ne
B des fornicarijs animam tuam in vllo: ne pér-
al' + τ aiaʒ tuam. das te + τ hereditatem tuam. Noli circunſpice
re in vicijs ciuitatis: nec oberráueris in pla-
téis illius. Auerte faciem tuam a muliere cõ-
pta: τ ne circunſpicias ſpeciem alienam. Pro-
Prouer.11.c. pter ſpecieʒ mulieris multi perierũt: τ ex hoc
concupiſcentia quaſi ignis exardéſcit. Omnis
mulier que eſt fornicaria: quaſi ſtércus in via
ab omnibus pretereúntibus conculcábit. Spe-
ciem mulieris aliéne multi ammiráti répro-
bi facti ſunt: collóquiuʒ eniʒ illius quaſi ignis
exardéſcit. Cum aliena muliere non ſédeas
omnino: nec accúmbas cum ea ſup cúbitum:
τ non altercéris cum illa in vino: ne forte de-
clinet cor tuum in illã: τ ſanguine tuo labáris
C in perditioneʒ. Ne derelinquas amicum anti-
quum: nouus enim non erit ſimilis illi. Uinũ
nouum: amicus nouus. + Ueteráſcat: τ cum
al' + veteraſcet. ſuauitate bibas illud. Non ʒeles gloriã τ opes
peccatoris: non enim ſcis que futura ſit illius
ſubuerſio. Non pláceat tibi iniúria iniuſtoꝝ:
ſciens qm̃ vſqʒ ad inferos non placébit impi
us. Longe + abéſto ab hoíe poteſtateʒ habẽte
al's + eſto. occidéndi: τ non ſuſpicáberis timorẽ mortis.
Et ſi acceſſeris ad illum noli aliquid cõmitte-
re: ne forte áuferat vitam tuam. Cõmunioneʒ
mortis ſcito qm̃ in medio laqueóꝝ ingredie
ris τ ſup dolentium arma ambulabis. Scd̃m
D virtutem tuam cáue te a ꝓximo tuo: τ cum ſa
pientibus τ prudentibus trácta. Uiri iuſti ſint
tibi conuiue: τ in timore dei ſit tibi gloriatio: τ
in ſenſu ſit tibi cogitátus dei τ omnis enarra-
tio tua in precéptis altiſſimi. In manu artiſi-
cum ópera + laudabuntur: τ + princípes populi
3.reg.3.c. al' + laudabitur. al's + principes. in ſapientia ſermonis ſui: in ſenſu vo ſenióꝝ
+ ṽbuʒ. Terribilis eſt in ciuitate ſua homo lin
guóſus: τ temerárius in ṽbo ſuo odibilis erit.
¶ Ca. X. ¶ De iudicib⁹ τ regib⁹ deteſtatio
auaricie τ ſupbie. de laude timoris dñi. de ſuo
ſenſato: in labore ꝓprij opis nõ eſt iactandũ de
honoráda aía ſua. de glía in tribulatióe. ¶ X
IUdex ſápiens iudicabit popu-
lum ſuum: τ principátus ſenſá-
A al' + terribilis ti + ſtábilis erit. Scd̃m iudicem
populi ſic τ miniſtri eius: τ qua
lis rector eſt ciuitatis tales τ in
habitãtes in ea. Rex inſipiens perdet popu-
lum ſuum: τ ciuitates inhabitabuntur per ſen
ſum prudéntium. In manu dei poteſtas terre:
τ execrábilis omnis iniquitas géntium: τ vti
lem rectórem + ſuſcitábit in tp̃s ſuper illã. In al' + ſuſcitabit.
manu dei poteſtas hominis: τ ſuper facieʒ ſcri
be impónet honorem ſuum. Omnis iniúrie ꝓ-
ximi ne memineris: τ nihil ágas in operibus Le.19.c.
iniúrie. Odibilis coram deo eſt τ hominibus
ſuperbia: τ execrábilis omnis iniquitas gén-
tium. Regnum a gente in gentem transfertur:
ꝓpter iniuſtitias τ iniúrias τ contumélias ac 23.q.7.ca. ſi de rebꝰ
diuérſos dolos. Auaro autem nihil eſt ſcelé-
ſtius. Quid + ſuperbis terra τ cinis? Nihil eſt B
iniquius q̃ʒ amare pecúniam. Hic enim τ aíaʒ al' + ſuperbit.
ſuam venálem habet: qm̃ in vita ſua proiecit
intima ſua. Omnis potétatus breuis vita: lán-
guor prolixior grauat médicum. Breuem lan-
guóreʒ precidit medicus: ſicut τ rex hodie eſt.
τ cras morietur. Cum eniʒ morietur homo he
reditabit ſerpéntes τ béſtias τ vermes. Initi-
um ſuperbie hominis apoſtatáre a deo: qm̃ ab
eo qui fecit illum receſſit cor eius: qm̃ initiuʒ
omnis peccati eſt ſuperbia. Qui tenúerit illam
adimplébitur maledictis: τ ſubuértet eum in
finem. Propterea + exhonorauit dñs conuen- al' + execrauit.
tus malorum: τ deſtrúxit eos vſqʒ in fineʒ. Se- C
des dúcum ſuperborum deſtrúxit + deus: τ ſe- al's + dñs
dére fecit mites ꝓ eis. Radices géntium ſup-
bárum arefécit deus: τ plantáuit húmiles ex
ipſis gentibus. Terras géntium euértit dñs: τ
pérdidit eas vſqʒ in fundamentum. Arefécit
de⁹ ex ipſis τ diſpérdidit eos: τ ceſſáre fecit me
moriam eorum a terra. Memoriam ſupboꝝ
pérdidit deus: τ reliquit memoriam humiliũ
ſenſu. Non eſt creata hominibus ſuperbia: ne
qʒ iracundia natióni mulierum. Semen homi
num honorabitur hoc quod timet deũ: ſemen
autem hoc exhonorábitur qd̃ pterit manda-
ta domini. In medio fratrum rector illoꝝ in
honore: τ qui timent + dominum erunt in ocu al's + deũ.
lis illius. Gloria diuitum honoratórum: τ pau
perum timor dei eſt: non deſpicere homineʒ iu-
ſtum paúperem: τ non magnificare virũ + pec D
catorem diuitem. Magnus eſt iudex: τ potẽs al' + potentem.
eſt in honore: τ nõ eſt maior illo qui timet deũ.
Seruo ſenſato liberi ſéruient: τ vir prudens Prouer.17.a.
τ diſciplinatus non murmurabit correptus:
τ inſcius non honorabitur. Noli extóllere te
in faciendo opere tuo: τ noli cunctári in tem- Prouer.12.b.
pore angúſtie. Mélior eſt qui operatur τ abũ-

dat in omnibus: quã qui gloriatur ꝛ [illegible]et pa-
ne. Fili in manſuetudine ſerua animam tuã:
ꝛ da illi honorem ſm meritum ſuum. Peccã-
tem in animam ſuam: quis iuſtificabit? Et qs
honorificabit exhonorantem animam ſuam?
Pauper gloriatur per diſciplinam ꝛ timorem
ſuum: ꝛ eſt homo qui honorificatur ꝑpter ſub
ſtantiam ſuam. Qui autem gloriatur in pau-
pertate: quantomagis in ſubſtãtia? Et qui glo
riatur in ſubſtãtia: paupertatem vereatur.

¶ Capituli Summarium. Qꝫ ſapientia exal-
tat: non eſt iudicandum ex apparentia de ho-
mine: de honore: de iudicio temerario: de non
querendis diuitijs: qꝫ deus honeſtat pauperem
ꝛ premiatur: de memoria mulierum in die-
bus bonis: de cauendis inſidijs doloſi ꝛ pe-
ſtiferi. ¶ XI

A Sapiẽtia humiliati exaltabit ca
put illius: ꝛ in medio magna-
torum conſedere illum faciet.
Non laudes virum in ſpecie
ſua: neqꝫ ſpernas hominem in
viſu ſuo. Breuis in volatilibus
eſt apis ꝛ initium dulcoris habet fructus illi-
us. In veſtitu ne glorieris unquam: nec in die
honoris tui extollaris. Quoniã mirabilia ope
ra altiſſimi ſolius: ꝛ glorioſa ꝛ abſconſa ꝛ in-
uiſa opera illius. Multi tyranni ſederunt in
throno: ꝛ inſuſpicabilis portauit dyadema.
Multi potentes oppreſſi ſunt valde: ꝛ glorioſi
xi.q.3.ca. eorum. 15.q.5.c.ſi. [illegible] traditi ſunt in manus alterorum. Priuſquã
interroges ne vituperes quemqꝫ: ꝛ cũ inter-
rogaueris: corripe iuſte. Priuſquam audias
ne reſpondeas verbum: ꝛ in medio ſeniorum
ne adijcias loqui. De ea re que te non mole-
al's+certaueris ſtat ne+certeris: ꝛ in iudicio peccãtium ne cõ
B ſiſtas. Fili ne in multis ſint actus tui: ꝛ ſi diues
fueris non eris immunis a delicto. Si eniꝫ ſe
cutus fueris non apprehendes: ꝛ non effugi-
es ſi precucurreris. Eſt homo laborans ꝛ feſti-
nans ꝛ dolens impius: ꝛ tanto magis nõ abũ
dabit. Eſt homo marcidus egens recuperatio
ne: plus deficiens virtute ꝛ abundans pauper
tate: ꝛ oculus dei reſpexit illum in bono ꝛ ere-
xit euꝫ ab humilitate ipſius: ꝛ exaltauit caput
eius: ꝛ mirati ſunt in illo multi ꝛ honoraue-
runt deum. Bona ꝛ mala: vita ꝛ mors: pau-
pertas ꝛ honeſtas a deo ſunt. Sapientia diſci-
plina ꝛ ſcientia legis apud dominum: dilectio
ꝛ vie bonorum apud ipſum. Error ꝛ tenebre
peccatoribus concreata ſunt: qui autem exul-

tant in malis conſeneſcũt in malo. Datio dei C
permanet iuſtis: ꝛ profectus illius ſucceſſus
+habebit in eternuꝫ. Eſt qui locupletat parce al's+[illegible]
agedo: ꝛ hec eſt pars mercedis illius in eo qꝫ
dicit: inueni requiem mihi: ꝛ nunc manducã
bo de bonis meis ſolus: ꝛ neſcit qꝫ tẽpus pre-
tereat illum: ꝛ mors appropinquet: ꝛ relin-
quat omnia alijs ꝛ moriatur. Sta in teſtamen
to tuo: ꝛ in illo colloquere: ꝛ in opere manda
torum tuorum veteraſce. Ne manſeris in ope-
ribus peccatorum. Confide autem in deo: ꝛ
mane in loco tuo. Facile eſt enim in oculis+ al's+[illegible]
dei: ſubito honeſtare pauperẽ. Benedictio dei
in mercedem iuſti feſtinat: ꝛ in honore veloci
proceſſus illius fructificat. Ne dicas. Quid qꝫ
eſt mihi opus: ꝛ que erunt mihi ex hoc bona. al's ſuper
Ne dicas. Sufficiens+mihi ſum: ꝛ qd ex hoc eſt+mihi
peſſimabor? In die bonorũ ne immemor ſis infra ſit.
malorum: ꝛ in die malorum ne immemor ſis D
bonorum: quoniam facile eſt coraꝫ deo in die
obitus retribuere vnicuiqꝫ ſm vias ſuas. Ma
licia+hore obliuionẽ facit luxurie+ magne: al's+[illegible]
ꝛ in fine hominis denudatio operuꝫ illius. An al's+[illegible]
te mortem ne laudes hominẽ quemqꝫ: quo-
niam in filijs ſuis agnoſcitur vir. Non omnẽ
hominem inducas in domum tuã: multe eniꝫ
ſunt inſidie doloſi. Sicut enim+eructant pre al's+eru-
cordia+fetentium: ꝛ ſicut perdix inducitur in ctuant.
+caueam: ꝛ vt caprea in laqueum: ſic ꝛ cor ſu al's+[illegible]
perborum. ꝛ ſicut ꝓſpector videns caſuꝫ pro- al's+[illegible]
ximi ſui. Bona enim in mala conuertens in-
ſidiatur. ꝛ in electis+imponet maculã. A ſcin al's+[illegible]
tilla enim vna augetur ignis: homo+ vero pec nit.
cator ſanguini inſidiatur. Attende tibi a peſti- al's+[illegible]
fero: fabricat enim mala: ne forte inducat ſu-
per te ſubſannationem in perpetuum. Admit
te ad te alienigenam: ꝛ ſubuertet te in+turbi al's+[illegible]
ne: ꝛ abalienabit te a vijs proprijs.

¶ Ca. Sũ. ¶ De diſcretione dandi elemoſy
nam: de amicis ꝛ inimicis difficile cogno-
ſcendis. ¶ XII

SI benefeceris ſcito cui feceris:
ꝛ erit gratia in bonis tuis mul- A
ta. Benefac iuſto: ꝛ inuenies re-
tributionem magnam. ꝛ ſi non
ab ipſo certe a+domino. Non
eſt enim ei bene qui aſſiduus eſt al's+[illegible]
in malis ꝛ elemoſynas non danti: quoniam ꝛ
altiſſimus odio habet peccatores: ꝛ miſertus
eſt penitentibus. Da miſericordi: ꝛ ne ſuſci-
pias peccatorem: ꝛ impijs ꝛ peccatoribus

rêddet vindictam: cuſtôdiens eos in dieꝫ vin
dicte. Da bono: ⁊ non recéperis peccatoꝛem.
Benefac humili: ⁊ non déderis impio. Pꝛo
B hibe panes illi+ dare: ne in ipſis potentioꝛ te
al's+ dari ſit. Nam duplicia mala inuénies in omnibus
bonis quecunqꝫ féceris illi: quoniam ⁊ altiſſi
mus odio habet peccatoꝛes: ⁊ impijs rêddet
vindictaꝫ. Non agnoſcêtur in bonis amicus:
⁊ non abſcondêtur in malis inimicus. In bo
nis viri inimici illius: in triſtitia ⁊ in malicia
illius amicus ágnitus eſt. Non crédas inimi-
al's+ atramentum. co tuo in eternum. Sicut enim+ eramêntum
erúginat nequitia illius. Et ſi humiliatus va-
C dat cúruus ábijce animum tuuꝫ: ⁊ cuſtódi te
infra.22.b ab illo. Non ſtátues illuꝫ pénes te: nec ſédeat
ad déxteram tuam: ne conuerſus ſtet in loco
tuo: ne foꝛte conuerſus in locum tuum inquí
rat cáthedram tuam: ⁊ in nouiſſimo cognó-
ſcas verba mea: ⁊ in ſermonibus meis ſtimu-
al's+ medebitur. léris. Quis+ miſerébitur incãtatóꝛis a ſerpen
te percúſſo: ⁊ omnibus qui appꝛopiãt beſtijs.
al's nõ hꝫ +Sic. +Sic ⁊ qui comitatur cum viro iniquo: ⁊ ob-
uolutus eſt in peccatis eius. Una hoꝛa tecum
D permanébit. Si autem declinaueris: non ſup
poꝛtabit. In labijs ſuis indúlcat inimic⁹: ⁊ in
coꝛde ſuo inſidiatur vt ſubuértat te in fóueaꝫ.
al's+ tuis In oculis+ ſuis lachꝛymátur inimicus: ⁊ ſi in
uénerit tempus non ſatiábitur ſánguine: ⁊ ſi
incúrrerint tibi mala: inuenies eum illic pꝛió
rem: ⁊ quaſi ádiuuans ſuffódiet plántas tu-
as. Caput ſuum mouébit ⁊+ plaudébit ma-
al's+ plaudet. nu: ⁊ multa ſuſúrrans commutábit vul-
tum ſuum.

¶ Capituli Summarium. ¶ Non eſt habenda ſocietas cum diuitibus ⁊ ſuperbis: qualiter diuites pꝛecipiunt pauperibus: ⁊ multis adulantur. ¶ XIII

A QUi tetígerit picem inquinábitur
ab ea: ⁊ qui communicáuerit
ſuperbo induet ſuperbiaꝫ. Pon
dus ſuper ſe tollit: qui honeſtió
ri ſe communicat. Et ditióꝛi te
ne ſocius fúeris. Quid cómu-
nicabit cácabus ad óllam. Quando enim ſe
colliſerint confringetur. Diues iniúſte agit ⁊
fremébit: páuper autem léſus tacébit. Si lar
gitus fúeris aſſúmet te: ⁊ ſi non habúeris de-
relinquet te. Si habes conuiuet tecum: ⁊ eua
cuabit te: ⁊ ipſe non dolébit ſuper te. Si neceſ
ſarius illi fúeris ſupplantábit te: ⁊ ſubꝛidens
ſpem dabit: nárrans tibi omnia bona ⁊ dicet:
quid opus eſt tibi: ⁊ cõfúndet te in cibis tuis:
donec te exinániat bis ⁊ ter: ⁊ in nouiſſimo+ al's+ deridet.
deridébit te. Póſtea videns derelinquet te: ⁊ B
caput ſuum mouébit ad te. Humiliáre deo: ⁊
expécta manu eius. Attende: ne ſeductus in
ſtultitia humiliéris. Noli eſſe humilis in ſa-
pientia tua: ne humiliatus in ſtultitia ſeducá
ris. Aduocatus a potentioꝛe diſcéde: ex hoc
enim magis te aduocábit. Ne impꝛobus ſis
ne impingáris ⁊ ne longe ſis ab eo: ne eas in
obliuiónem. Ne retineas ex équo lóqui cum
illo: ne crédas multis verbis illius. Ex multa
enim loquéla tentabit te: ⁊ ſubridens inter-
rogabit te de abſconditis tuis. Immitis áni
mus illius conſeruábit verba tua: ⁊ non pár-
cet de malicia ⁊ de vinculis. Caue tibi ⁊ attén
de diligénter auditui tuo: quoniam cum ſub
uerſióne tua ámbulas. Audiens vero verba C
illa: q̃ſi+ in ſomnis vide ⁊ + vigilabis. Omni al's+ inſomnis.
vita tua dilige deum: ⁊ inuoca illum in ſalu- al's+ vigilabit
te tua. Omne animal diligit ſimile ſibi: ſic ⁊
omnis homo pꝛoximum ſibi. Omnis caro ad infra.17.b
ſimilem ſibi coniungétur: ⁊ omnis homo ſi-
mili ſui ſociabitur. Sicut communicabit lu-
pus agno aliquando: ſic peccatoꝛ iuſto. Que
communicatio ſancto homini ad canem: aut
que pars bona diuiti ad páuperem. Uenátio
leonis ónager in erémo: ſic ⁊ paſcua diui- 2.coꝛ.6.c.
tum ſunt páuperes. Et ſicut abominatio eſt ſu
perbo humilitas: ſic ⁊ execratio diuitis pau-
per. Diues commótus confirmatur ab ami-
cis ſuis: húmilis autem cum ceciderit expel-
létur ⁊ a nótis. Diuiti decépto multi recupe-
ratoꝛes. Locutus eſt+ ſuperba: ⁊ iuſtificaue- al's+ ſuperbe.
runt illum. Humilis deceptus eſt: inſuper ⁊ ar D
guitur. Locutus eſt ſenſáta: ⁊ non eſt datus ei
locus. Diues locutus eſt ⁊ omnes tacuerunt:
⁊ verbum illius vſqꝫ ad nubes perducent.
Pauper locutus eſt: ⁊ dicunt. Quis eſt hic?
Et ſi offénderit: ſubuértent illum. Bona eſt Infra. 22. a.+31.a
ſubſtantia cui non eſt peccatum in conſcien-
tia: ⁊ nequiſſima paupertas in oꝛe impij. Coꝛ
hominis immutat faciem illius: ſiue in bo
na ſiue in mala. Ueſtigium coꝛdis boni ⁊
faciem bonam difficile inuénies: ⁊ cum
labóꝛe.

¶ Capituli Summarium. ¶ De eo qui non offendit verbo. deteſtatur peſteꝫ auaricie: monet benefacere offerẽdo deo: ⁊ dare ⁊ memorari quoniam moꝛs non tardat. de beatitudine viri moꝛantis in ſapientia. XIIII.

A infra.25.
Beatus vir q non eſt lápſus ver-
bo ex ore ſuo: ⁊ non eſt ſtimulá-
tus triſtitia delicti. Felix q non
hábuit animi ſui triſtitiã: ⁊ nõ
excidit a ſpe ſua. Uiro cúpido ⁊
tenáci ſine ratione eſt ſubſtan-
tia: ⁊ hómini liuido ad quid aurũ? Qui acer
uat ex animo ſuo iniuſte: alijs congregat: ⁊ in
bonis illius alius luxuriábitur. Qui ſibi ne-
al.+ dic. quam eſt cui+ alij bonus erit? Et non iocũdá-
bitur in bonis ſuis. Qui ſibi inuidet nihil eſt
illo nequius: ⁊ hec redditio eſt malitie illius.
Et ſi benefecerit: ignoránter ⁊ non vólens fá-
cit: ⁊ in nouiſſimo manifeſtat malíciam ſuã.
al.+ liuidi B Néquam eſt oculus+ liuidi: ⁊ auertens faciẽ
Pro.27.c. ſuam ⁊ deſpiciens animam ſuam. Inſatiábi-
eccle.1.b. lis óculus cúpidi in parte iniquitatis: non ſa-
tiábitur donec conſúmat arefáciens animã
ſuam. Oculus malus ad mala: ⁊ non ſatiábit
pane índigens: ⁊ in triſtitia erit ſuper mẽſam
ſuam. Fili ſi habes benefac tecũ: ⁊ deo dignas
oblationes óffer. Memor eſto quoniã mors
al.+ tárdabit. non+ tárdat: ⁊ teſtamentum inferórum quia
demonſtratum eſt tibi. Teſtamentũ enim hu
ius mundi morte morietur. Ante mortem be
nefac amico tuo: ⁊ ſcḋ vires tuas expórrigens
da páuperi. Nõ defraudéris a die bono: ⁊ par
al.+ boni doni. tícula+ bone diei non te pretéreat. Nõne alijs
C relínques dolores ⁊ labores tuos. In diuiſio-
ne ſórtis da ⁊ áccipe: ⁊ iuſtifica animam tuã.
Ante óbitum tuum operáre iuſtitiã: quoniã
Eſa. 14.b. non eſt apud ínferos inuenire cibum. Omnis ca
Iaco.1.b. ro ſicut fenum veteraſcet: ⁊ ſicut folium fru-
1.pe.1.d. ctíficans in árbore víridi. Alia generantur ⁊
alia deijciuntur: ſic generatio carnis ⁊ ſangui
nis alia finitur ⁊ alia náſcit. Omne opus cor
ruptibile in fine deficiet: ⁊ qui illud operatur
ibit cum illo. Et omne opus electum iuſtifica
bit: ⁊ q opat illud honorabit in illo. Beat⁹ vir
q in ſapiẽtia morabit: ⁊ qui in iuſtitia ſua me
ditabitur: ⁊ in ſenſu cogitábit circũſpectionẽ
D dei. Qui cógitat vias illius in corde ſuo ⁊ in
al.+ abſcõditis. + abſcónſis ſuis intélligens: vadens poſt illã
quaſi inueſtigátor ⁊ in vijs illius conſiſtens.
Qui réſpicit per feneſtras illius ⁊ in iánuis il
lius áudiens. Qui requiéſcit iuxta domum il
lius: ⁊ in pariétibus illius figens pálũ. Stá-
tuet cáſulam ſuam ad manus illius: ⁊ requiẽ
ſcent in caſula illius bona per éuum. Státuet
filios ſuos ſub tégmine illius: ⁊ ſub ramis ei⁹
morabitur. Protegétur ſub tégmine illius a
feruóre: ⁊ in gloria eius requiéſcet.

¶ Ca. Sũ. ¶ Laus viri timentis deũ: q bo
na noſtra a deo ſunt: mala noſtra non ſunt vi
lipendenda. ¶ XV

Qui timet deum fáciet+ bona: ⁊ al.+ illud A
qui cóntinẽs eſt iuſtitie appre-
héndet illam: ⁊ obuiábit illi q̃
ſi mater honorificata: ⁊ quaſi
mulier a virginitáte ſuſcipiet
illum. + Cibáuit illum pane vi- al.+ cibabit.
te ⁊ intellectus: ⁊ aqua ſapientie ſalutaris po
táuit illum. Et firmabitur in illo ⁊ non flectẽ
tur: ⁊ continébit illum ⁊ non confundetur: ⁊
exaltabit illum apud próximos ſuos: ⁊ in me
dio eccleſie apériet os eius ⁊ adimplebit+ eũ B
ſpũ ſapientie ⁊ intellectus ⁊+ ſtola glorie+ vé al.+ illũ. al.+ ſtolã al.+ induet
ſtiet illum. Iocunditátem ⁊ exultationem the al.+ eternitatis
ſaurizábit ſuper illũ: ⁊ nomine+ eterno here-
ditábit illum. Homines ſtulti non apprehén
dent illum: ⁊ hómines ſenſáti obuiábunt illi.
Hoĩes ſtulti non vidébunt eam: longe enim
ábeſt a ſuperbia ⁊ dolo. Uiri mendáces non
erunt illius mémores: ⁊ viri veráces inuení-
éntur in illa: ⁊ ſucceſſum habébunt vſq ad in
ſpectionem dei. Nõ eſt ſpecioſa laus in ore pec- C
catoris: + quia non eſt a domino miſſus: qm̃ a als + qñ
deo perfecta eſt ſapientia. Sapientie enim dei
aſtábit laus: ⁊ in ore fidéli abundabit: ⁊ dña-
tor dabit eam illi. Non dixeris per eũ abeſt:
que enim odit ne féceris. Non dicas: ille me
+ implanáuit: non enim neceſſarij ſunt ei ho- al.+ ipſe [illegible]
mines impij. Omne execramentum erroris
ódit dñs: ⁊ non erit amábile timẽtibus+ eũ. al.+ deũ vel illum
Deus ab initio cõſtituit hominem: ⁊ reliquit
illum in manu cõſilij ſui. Adiécit mandata ⁊
precepta ſua. Si volúeris mandata conſeruá Mat. 19.c. D
re cõſeruábunt te: ⁊ in perpétuum fidem plá
citam+ ſeruáre. Appóſuit tibi aquam ⁊ ignẽ: al.+ facere
ad qḋ volúeris pórrige manum tuam. Ante
hominem vita ⁊ mors: bonum ⁊ malum. Qḋ
placúerit ei dabitur illi: quóniam multa ſapí
entia dei ⁊ fortis in potentia: videns omnes ſi
ne intermiſſione. Oculi domini ad timentes
eum: ⁊ ipſe agnóſcit omnem operam homí-
nis. Némini mandauit impie ágere: ⁊ némi
ni dedit ſpácium peccandi. Non enim concu-
piſcit multitudinem filiorum infidéliũ ⁊ in-
utílium.

¶ Ca. Sũ. ¶ Nõ iocundandum de filijs im
pijs: de igne vltionis domini: ſicut in vno ita
⁊ in multis. ¶ XVI

A Ne iocundéris in filijs impijs ſi
multiplicentur: nec oblectéris
ſuper ipſos ſi nõ eſt timor dei in
illis. Non credas vite illorum:
⁊ ne reſpéxeris in labóres eorũ.
Melior eſt enim vnus timens
deum: ꝗ̃ mille filij impij. Et útile eſt mori ſi-
ne filijs: ꝗ̃ relinquere filios impios. Ab vno
ſenſáto inhabitábitur pátria: ⁊ a tribus im-
al + t'a. al + pia. pijs deſerétur. Multa + talia vidit oculus me-
us: ⁊ fortiora + horum audiuit áuris mea. In
ſynagóga peccántium exardébit ignis: ⁊ ingẽ
te incredibili exardéſcet ira. Non exorauerũt
pro peccatis ſuis antiqui gygántes qui deſtru
cti ſunt confidentes ſue virtuti: ⁊ non pepércit
peregrinationi illorum: ſed percúſſit eos ⁊ exe
crátus eſt eos pre ſuperbia verbi illorum. Nõ
B miſertus eſt illis gentem totam pérdens: ⁊ ex
tolléntem ſe in peccatis ſuis. Et ſicut ſexcenta
milia pédituꝫ qui congregati ſunt in duricia
cordis ſui: ⁊ ſi vnus fuiſſet ceruicátus mirum
ſi fuiſſet immúnis. Miſericordia enim ⁊ ira ẽ
cum illo: potens eſt exorátio ⁊ effúndens irã.
Secundum miſericordiam ſuam: ſic corréctio
S. s.h. al + hois. al + iudicatur. illius +: hominem ſm̃ opera ſua + iudicat. Nõ
effúgiet in rapina peccator: ⁊ non retardabit
ſufferentia miſericordiam facientis. Omnis
miſericordia faciet locum vnicuiqꝫ ſm̃ méri-
tum operum ſuorum: ⁊ ſm̃ intellectuꝫ peregri
nationis ipſius. Non dicas. A deo abſcõdar:
⁊ ex ſummo quis mei memorabitur? In popu
lo magno non agnóſcar. Que eſt eniꝫ anima
C mea in tam immenſa creatura? Ecce celum ⁊
celi celoruꝫ: abýſſus ⁊ vniuerſa terra ⁊ que in
eis ſunt in conſpectu illius cõmouebũtur: mon
tes ſimul ⁊ colles ⁊ fundamenta terre: ⁊ cum
conſpéxerit illa deus tremore concutientur.
Et in omnibus his inſenſatuꝫ eſt cor: ⁊ omne
cor intelligitur ab illo: ⁊ vias illius quis intel-
ligit? Et procéllam quam nec oculus vidit ho-
minis. Naꝫ plúrima illius opera ſunt in abſcõ
ſis: ſed opera iuſtitie eius quis enunciabit: aut
quis ſuſtinebit? Longe enim eſt teſtamentum
a quibúſdam: ⁊ interrogatio + hominuꝫ in cõ
al + olum ſummatione eſt. Qui minoratur corde cogi-
tat inania: ⁊ vir imprúdens ⁊ érrans cógitat
D ſtulta. Audi me fili ⁊ diſce diſciplinaꝫ ſenſus:
⁊ in verbis meis atténde in corde tuo: ⁊ dicaꝫ
in equitate diſciplinam: ⁊ ſcrutábor enarráre
ſapientiam: ⁊ in verbis meis atténde in corde
tuo: ⁊ dico in equitate ſpiritus: virtutes quas

poſuit deus in opera ſua ab initio: ⁊ in verità
te enuncio ſcientiam eius. In iudicio dei ope-
ra eius ab initio: ⁊ ab inſtitutione + hominuꝫ al' nõ hz + hoīum
ipſorum diſtinxit partes illorum: ⁊ initia eoꝝ
in gentibus ſuis. Ornauit in eternum opera
illorum: nec eſuriérunt nec laborauérunt: ⁊
non deſtitérunt ab operibus ſuis. Unuſquiſqꝫ
proximum ſibi non + anguſtiabit vſqꝫ in + eter al + anguſtiauerit. al + eius.
num. Non ſis incredibilis verbo illius. Poſt
hec deus in terram reſpéxit: ⁊ impléuit illam
bonis ſuis. Anima autem omnis vitális denũ
ciáuit ante faciem ipſius: ⁊ in ipſa iterum re-
uérſio illorum.

¶ Capituli Summarium. ¶ Qꝫ nullus a co
gnitione dei abſconditur: qui enim homineꝫ
creauit per nationes diſtinxit ⁊ rectores de-
dit: ſine intermiſſione ad eos reſpicit de ele-
moſyna: de penitentia ⁊ confeſſione non tar-
danda.

¶ XVII

Deus creáuit de terra homineꝫ: A
⁊ ſecunduꝫ imáginem ſuam fe Gen. i. d.
cit illum. Et iterum conuértit il
lum in ipſam: ⁊ ſecundum ſe ve
ſtiuit illum virtute. Númerum
dierum ⁊ tempus dedit illi: ⁊ de
dit illi poteſtatem eorum que ſunt ſuper ter-
ram. Poſuit timorem illius ſuper omneꝫ car
nem: ⁊ dominátus eſt beſtiarum ⁊ volatiliuꝫ.
Creauit ex ipſo adiutórium ſimile ſibi conſili Gen. ii. c.
um ⁊ linguam ⁊ oculos ⁊ aures ⁊ cor dedit il
lis excogitandi: ⁊ diſciplina intellectus replé
uit illos. Creauit illis ſcientiam ſpiritus: ⁊ ſen
ſu impleuit cor illorum: ⁊ mala ⁊ bona oſten-
dit illis. Poſuit óculum ipſorum ſuper corda
illorum oſténdere illis magnalia operum ſuo
rum: vt nomen ſanctificationis colláudent ⁊
gloriári in mirabilibꝰ illius vt magnália enár
rent óperum eius. Addidit illis diſciplinaꝫ: ⁊ B
legem vite hereditáuit illos. Teſtamentum
eternum conſtituit cum illis: ⁊ iuſtitiam ⁊ iu-
dicia ſua oſtendit illis. Et magnália honóris
eius vidit oculus eorum: ⁊ honorem vocis au
dierunt áures illorum: ⁊ dixit illis: + atténdi- al + vobis
te ab omni iniquo. Et mandauit illis vnicui-
qꝫ de proximo ſuo. Vie illoruꝫ coram illo ſunt
ſemper: non ſunt abſcõſe ab oculis ipſius. In
vnamquãqꝫ gentem prepóſuit rectóreꝫ: ⁊ ꝑs
dei iſraél facta eſt manifeſta. Et omnia opera
illorum velut ſol in conſpectu dei: ⁊ oculi eiꝰ
ſine intermiſſione inſpiciéntes in vijs eoruꝫ.
Non ſunt abſcónſa teſtamenta ꝓpter iniqui-

C tatem illorum: ⁊ omnes iniquitates eorum in conſpectu dei. Elemoſyna viri quaſi ſacculus cum ipſo: ⁊ gratiam hominis quaſi pupillam conſeruabit: ⁊ poſtea reſurget ⁊ retribuet illis retributionem vnicuiq; in caput ipſorum: ⁊ conuertet in inferiores partes terre. Penitentibus autem dedit viam iuſtitie: ⁊ confirmauit deficientes ſuſtinere: ⁊ deſtinauit illis ſortem veritatis. Conuertere ad dominum ⁊ relinque peccata tua: precare faciem + domini ⁊ minue offendicula. Reuertere ad dominum: ⁊ auertere ab iniuſtitia tua: ⁊ nimis odito execrationem: ⁊ cognoſce iuſtitias ⁊ iudicia dei ⁊ ſta in ſorte propoſitionis ⁊ orationis altiſſimi dei. In partes vade ſeculi ſancti cum viuis ⁊ dantibus confeſſionem deo. Non demoreris in errore impiorum: ante mortem confitere. A mortuo quaſi nihil perit confeſſio. Confiteberis viuens: viuus ⁊ ſanus confiteberis ⁊

D laudabis deum: ⁊ + gloriaberis in miſerationibus eius. Quam magna miſericordia domini: ⁊ propitiatio illius conuertentibus ad ſe. Nec enim omnia poſſunt eſſe + in hominibus: quoniam non eſt immortalitatis filius hominis ⁊ in + vanitate malicie placuerunt. Quid lucidius ſole? Et hic deficiet. Aut quid nequius + quam quod excogitauit caro ⁊ ſanguis? Et hoc arguetur. Uirtutem altitudinis celi ipſe conſpicit. Et omnes homines terra ⁊ cinis.

¶ Ca. Sũ. ¶ De magnalibus dei: ⁊ hominis miſeria erga proximum: de danda elemoſyna ſine verbo malo: de preuidendo ⁊ memorando iudicio: de oratione: ⁊ continentia anime. ¶ XVIII

A Qui viuit ineternum creauit omnia ſimul. Deus ſolus iuſtificabitur: ⁊ manet inuictus rex ineternum. Quis ſufficiet enarrare opera illius? Quis enim inueſtigabit magnalia eius? Uirtutem autem magnitudinis eius quis enunciabit? Aut quis adijciet enarrare miſericordiam eius? Non eſt minuere neq; adijcere: nec eſt inuenire magnalia dei. Cum conſummauerit homo: tunc + incipiet: ⁊ cum quieuerit operabitur. Quid eſt homo ⁊ que eſt gratia illius? Et quid eſt bonum aut quid nequam illius? Numerus dierum hominum vt multum centum anni: quaſi gutte aque + maris deputati ſunt.

B Et ſicut calculus harene: ſic exigui anni in die eui. Propter hoc patiens eſt deus in illis: ⁊ effundit ſuper eos miſericordiam ſuam. Uidit preſumptionem cordis eorum quoniam mala eſt: ⁊ cognouit ſubuerſionem illorum: quoniam nequam eſt. Ideo impleuit propitiationem ſuam in illis: ⁊ oſtendit eis viam equitatis. Miſeratio hominis circa proximum ſuum: miſericordia autem + dei ſuper omnem carnem. Qui miſericordiam habet + docet ⁊ erudit quaſi paſtor gregem ſuum. Miſerator excipiens doctrinam miſerationis: ⁊ qui + feſtinat in iudicijs eius. Fili in bonis non des querelam ⁊ in omni dato non des triſtitiam verbi mali. Nonne ardorem refrigerabit ros? Sic ⁊ verbum melius quam datum. Nonne ecce verbum ſuper datum bonum? Sed

C + vtraq; cum homine iuſtificato. Stultus acriter improperabit: ⁊ datus indiſciplinati tabeſcere facit oculos. Ante iudicium para iuſtitiam tibi: ⁊ antequam loquaris diſce. Ante languorem adhibe medicinam: ⁊ ante iudicium interroga teipſum: ⁊ in conſpectu dei inuenies propitiationem. Ante languorem humilia te: ⁊ in tempore infirmitatis oſtende conuerſationem tuam. Non impediaris orare ſemper: ⁊ ne + vereris vſq; ad mortem iuſtificari: quoniam merces dei manet ineternum. Ante orationem prepara animam tuam: ⁊ noli eſſe quaſi homo qui tentat deum. Memento ire in die + conſummationis ⁊ tempus retributionis in + conuerſatione + faciei. Memento paupertatis in tempore abundantie: ⁊ neceſſitatem paupertatis

D in die diuitiarum. A mane vſq; ad + veſperam immutabitur tempus: ⁊ hec omnia citata in oculis dei. Homo ſapiens in omnibus metuit: ⁊ in diebus delictorum attendet ab inertia. Omnis aſtutus agnoſcit ſapientiam: ⁊ inuenienti eam dabit confeſſionem. Senſati in verbis ⁊ ipſi ſapienter egerunt ⁊ intellexerunt veritatem ⁊ iuſtitiam: ⁊ implorauerunt prouerbia ⁊ iudicia. Poſt concupiſcentias tuas non eas: ⁊ a + voluntate tua auertere. Si preſtes anime tue concupiſcentias eius: faciet te in gaudium inimicis tuis. Ne oblecteris in turbis: nec in modicis. Aſſidua enim eſt commiſſio illorum. Ne fueris mediocris in contentione ex fenore: ⁊ non eſt tibi nihil in ſeculo: eris enim inuidus + anime tue.

¶ Ca. Sũ. ¶ De vino ⁊ luxuria ⁊ loquacitate. de diſcretione habenda in verbis: de differentia habende ſapientie diuine ⁊ humane: de homine cognoſcendo: de correptione ſine ira. ¶ XXI

A

Operárius ebrióſus non locu-
pletabitur: ꝛ qui ſpernit módi-
ca paulátim décidit. Uinum ꝛ
mulieres apoſtatáre faciunt ſa-
pientes: ꝛ árguunt ſenſatos: ꝛ
qui ſe iúngit fornicarijs erit né-
quam. Putrédo ꝛ vérmes hereditabunt illū
ꝛ extollétur in exemplū maius: ꝛ tollétur de
ñ q.4. c1. nō ſoluȝ. numero anima eiꝰ. Qui credit cito léuis cor-
B de eſt ꝛ minorábitur: ꝛ qui delinquit in aīam
ſuam inſuper habebitur. Qui gáudet iniquita-
al'+ corre ctionem: ſup. 10. d. te denotábitur: ꝛ qui ódit +correptionem mi-
nuétur vita: ꝛ qui ódit loquacitatē extinguit
maliciam. Qui peccat in animam ſuam peni-
tébit: ꝛ qui iocundatur in malicia denotábiť.
Ne iteres verbum néquam ꝛ durū: ꝛ non mi-
norāberis. Amico ꝛ inimico noli narrare ſen-
ſum tuum: ꝛ ſi eſt tibi delictū noli denudare.
Audiet enim te ꝛ cuſtodiet te: ꝛ quaſi defén-
dens peccatum ódiet te: ꝛ ſic aderit tibi ſem-
per. Audiſti verbum aduerſus próximum tuū
commoriátur in te: videns quoniā non te di-
rúmpet. A facie verbi párturit fátuus: tanq̄
gémitus partus infantis. Sagitta infixa fémo-
al's+ car- nis. ri+canis: ſic verbum in corde ſtulti. Córripe
al's nō h3 +non. amicū ne forte +non intelléxerit: et dicat: nō
C feci: aut ſi fécerit: ne iterum áddat fácere. Cór-
ripe próximum ne forte nō dixerit: et ſi dixe-
rit ne forte iteret. Córripe amicum: ſepe eniȝ
fit commiſſio: ꝛ non omni verbo credas. Eſt
qui lábiť lingua ſua: ſed non ex animo. Quis
eſt eniȝ qui non deliquerit in lingua ſua? Cór-
ripe p̄ximum antequam commineris: ꝛ da lo-
cum timori altiſſimi: quia omnis ſapientia ti-
mor dei: ꝛ in illa timére deum: ꝛ in omni ſapi-
entia diſpoſitio legis. Et non eſt ſapientia ne-
quitie diſciplina: ꝛ nō eſt cogitátus bonus pec-
catorum prudentia. Eſt prudentie nequitia: ꝛ
in ipſa execrátio: ꝛ eſt inſipiens qui minuitur
al'+ deficit ſapientia. Melior eſt homo qui +minúitur ſa-
D pientia ꝛ deficiens ſenſu in timore dei: quam
qui abundat ſenſu ꝛ tranſgréditur legem al-
tiſſimi. Eſt ſolértia certa: ꝛ ipſa iniqua: ꝛ eſt q
emittit verbum certum enarrans veritatem.
Eſt qui néquiter humíliat ſe: ꝛ interiora eius
plena ſunt dólo: ꝛ eſt iuſtus qui ſe nimiū ſub-
mittit a multa humilitate: ꝛ eſt iuſtus qui in-
clinat faciem ſuam ꝛ fingit non videre ſe qđ
ignoratum eſt. Et ſi ab imbecillitáte víriū ve-
tétur peccare: ſi inuénerit tempus malefaciē-
di malefáciet. Ex viſu cognóſciť vir: ꝛ ab oc-
cúrſu faciéi cognóſcitur ſenſátus. Amictus ſi 41. c. E.
corporis ꝛ riſus dentium ꝛ ingreſſus hominis al's+ enū-
+enúnciant de illo. Eſt correptio méndax in ciat.
ira contumelioſi: ꝛ eſt iudicium quod non p̄- al'+ corre
batur eſſe bonū: ꝛ eſt tácens ꝛ ipſe eſt prudēs. ctio.
C Ca. Sum. C De correptione ꝛ correpti pe-
nitentia: de tacente et loquace: de dato ſapien-
tis de gratia et dato fatui: de falſa p̄miſſione:
de mendacio: de ſapiente placente magnatis:
de donis non accipiendis: de ſapiētia abſcō-
dita. C XX

Quā bonū eſt ar- A
gúeť q̄ iráſci
ꝛ p̄fitentē in
orōne non p̄-
hibere. Cócu-
piſcentia ſpa-
dónis deuirgi-
náuit iuuencu-
lā: ſic q facit
per vim iudi-
cium iniquū.
Q̄ bonum eſt
correptū ma-
nifeſtare peni-
tentiā: ſic enī
effúgies volūtariū pctm̄. Eſt tacēs q iueniť ſa-
piēs: ꝛ eſt ódibilis q p̄cax ē ad loq̄ndū. Eſt aūt
tacēs ꝛ nō hn̄s ſenſū loq̄le: ꝛ ē tacēs ſciēs tp̄s
apti tp̄is. Hō ſapiēs tacebit vſq̄ ad tp̄s: laſciuꝰ al'+ ſerua-
aūt ꝛ ip̄rudēs nō +ſuabit tp̄s. Qui multis útiť bunt.
v̄bis ledet animam ſuā: ꝛ qui poteſtatem ſibi
ſumit iniuſte odiétur. Eſt procéſſio in malis B
viro indiſciplináto: ꝛ eſt inuéntio in detrimē-
tum. Eſt datum quod non eſt útile: ꝛ eſt da-
tum cuius retributio duplex. Eſt propter glo-
riam minorátio: ꝛ eſt qui ab humilitate leua-
bit caput. Eſt qui multa rédimat modico pre-
cio: ꝛ reſtituens ea in ſéptuplum. Sapiens in
verbis ſeipſum amábilem facit: gratie autem
+fatuorum effundentur. +Datus inſipientis al'+impi-
non erit +útilis tibi: oculi enim illius ſeptem orum. al's+ datū
plices ſunt. Exigua dabit ꝛ multa impropera- al's+ vtile al's+ fene-
bit: ꝛ apertio oris illius inflammatio eſt. Ho- rat.
die +fenerátur quis ꝛ cras éxpetit: ꝛ odibilis C
eſt homo huiuſmodi. Fátuo non erit amicus
ꝛ nō erit gratia in bonis illius. Qui eniȝ édūt
panē illius: falſe lingue ſunt. Quotiēs ꝛ quā-
ti irridébunt eum? Neq̄ eniȝ qđ hn̄dum erat

directo ſenſu diſtribuit: ſimiliter ⁊ quod non
erat habendū. Lapſus falſe lingue quaſi qui
in pauimento cadens: ſic caſus malorum fe-
ſtinanter venient. Homo acharis quaſi fabu-
la vana: ⁊ in ore indiſciplinatorū aſſidua erit.
Ex ore fatui reprobabitur parabola: non enim
dicit illam in tempore ſuo. Eſt qui vetatur pec-
care pre inopia: ⁊ in requie ſua ſtimulabit.
Eſt qui perdet animam ſuam pre confuſione:
al'+ imprudētis perſone. ⁊ ab+imprudenti perſona perdet eam: perſo
ne autem acceptione perdet ſe. Eſt qui pre cō
fuſione promittit amico: ⁊ lucratus eſt eum ini
D micum gratis. Opprobrium nequam in homi
ne mendacium: ⁊ in ore indiſciplinatorum aſ
ſidue erit. Potior fur q̄ aſſiduitas viri men-
dacis: perditionem autem ambo hereditа-
bunt. Mores hominum mendacium ſine ho
nore: ⁊ confuſio illorum cum ipſis ſine inter-
al'+ pducit. miſſione. Sapiens in verbis+ pducet ſeipſum:
Pue.12.b. c.28.c. ⁊ homo prudens placebit magnatis. Qui ope
Ex.23.a. ratur terram ſuam inaltabit aceruum frugum:
Deu.16.d. ⁊ qui operatur iuſtitiam ipſe exaltabitur: qui
ifra.14.c. vero placet magnatis effugiet iniquitatem.
xi.q.3.ca. pauper. Exenia ⁊ dona excecant oculos iudicū: ⁊ qua
al'+ correptiones. ſi mutus in ore auertit+ correctiones eorum.
Sapientia abſconſa ⁊ theſaurus inuiſus: que
vtilitas in vtriſq;? Melior eſt qui celat inſipi-
entiam ſuam: q̄ homo qui abſcondit ſapien-
tiam ſuam.

¶ Ca. XXI. ¶ De peccatis non cumulandis ſed fugiendis: de audaci lingua heretici: de cō ſummatione ⁊ via peccantium. de fatuo ⁊ ſapiente alternatim: de maledicente diabolum ⁊ ſuſurrone. XXI

A Fili peccaſti: non adiicias iterū:
ſed ⁊ de priſtinis deprecare vt
R.5.c. tibi dimittantur. Quaſi a facie
colubri fuge peccata: ⁊ ſi acceſ-
ſeris ad illa ſuſcipient te. Den-
tes leonis dentes eius: interfici
entes animas hominum. Quaſi romphea bis
al'+ ola. acuta+ hominis iniquitas: plage illius nō eſt
al'+ adnihilabūt. ſanitas. Obiurgatio ⁊ iniurie+ annullabūt ſub
al'+ adnihilabitur ſtantiam: ⁊ domus que nimis locuples eſt +
annullabitur ſuperbia: ſic ſubſtātia ſuperbi era
dicabitur. Deprecatio pauperis ex ore vſq; ad
aures perueniet: ⁊ iudicium feſtinato aduení
B et illi. Qui odit correptionem veſtigium eſt
peccatoris: ⁊ qui timet deum conuertetur ad
cor ſuum. Notus a longe potens lingua auda
ci: ⁊ ſenſatus ſcit labi ſe ab ipſo. Qui edificat
domum ſuam impendiis alienis: quaſi qui
colligit lapides ſuos in hyeme. Stuppa colle
cta ſynagoga peccantium: ⁊ conſummatio il-
lorum flamma ignis. Via peccantium com-
planata lapidibus: ⁊ in+ finem illorum infe- al'+ fine.
ri ⁊ tenebre ⁊ pene. Qui cuſtodierit iuſticiam
continebit ſenſum eius: conſummatio timo-
ris dei: ſapientia ⁊ ſenſus. Non erudietur qui
non eſt ſapiens in bono. Eſt autem inſipientia
que abundat in malo. ⁊ non eſt ſenſus vbi eſt
amaritudo. Scientia ſapientis tanq̄ inunda-
tio abundabit: ⁊ conſilium illius ſicut fons vi
te permanet. Cor fatui quaſi vas confractum: C
⁊ omnem ſapientiam non tenebit. Verbum ſa ifra 33.a.
piens quodcunq; audierit ſcius laudabit ⁊+
ad ſe adiiciet: + audiuit luxurioſus ⁊ diſplice- al'+ verſu ſuo.
bit illi ⁊ proiiciet illud poſt+ dorſum ſuū. Nar al' nō eſt +ad ſe.
ratio fatui quaſi ſarcina in via. Nam in labiis al' + audiet in ſe.
ſenſati inuenietur gratia. Os prudentis queri
tur in eccleſia: ⁊ verba illius cogitabūt in cor al'+ tergū
dibus ſuis. Tanquam domus exterminata. ſic
fatuo ſapientia: ⁊ ſcientia inſenſati inenarra-
bilia verba. Compedes in pedibus doctrina
ſtulto: ⁊ quaſi vincula manuum ſuper manum
+dexteram. Fatuus in riſu+ exaltat vocem ſu- al'+ dexte re.
am: vir autem ſapiens vix tacite ridebit. Or- al'+ [illegible]
namentum aureum prudenti doctrina: ⁊ qua- D
ſi brachiale in brachio dextro. Pes fatui faci
lis in domum proximi: ⁊ homo peritus con-
fundetur a perſona potentis. Stultus a fene-
ſtra reſpiciet in domum: vir autem eruditus
foris ſtabit. Stultitia hominis auſcultare p o-
ſtium: ⁊ prudens grauabitur contumelia. La
bia imprudentium ſtulta narrabūt: verba au
tem prudentium ſtatera ponderabuntur. In
ore fatuorum cor illorum: ⁊ in corde ſapientium
os illorum. Dum maledicit impius diabo-
lum: maledicit ipſe animam ſuam. Suſurro
coinquinabit animam ſuā ⁊ in omnibus odie
tur: ⁊ qui permanſerit odioſus erit: tacitus ⁊
ſenſatus honorabitur.

¶ Ca. XXII. ¶ De lapidatione pigri: de filio ⁊ filia fatua: diſcernēdū qd ⁊ qb⁹ ſit pdicandū de luctu mortui: de rugitu fatui: de nō loqndo multū cum fatuo: ⁊ q̄ amicitiā ſoluāt conuicia.

In lapide luteo+ lapi- ¶ XXII A
datus eſt piger: ⁊ omnes loquē al'+ lapidabitur.
tur ſuper+ aſpernationem illius. al'+ aſpernatione.
De ſtercore boum lapidatus ē
piger: ⁊ omnis qui tetigerit eum
excutiet manus. Confuſio patris

al+ iſti a / alſ nõ hꝫ / +fatua eſt de filio indiſciplinato+: filia aũt+ fatua in deminoratione fiet. Filia prudẽs hereditas viro ſuo: nam que cõfundit in cõtumeliam fit genitoris. Patrẽ ꝛ virũ cõfundit audax: ꝛ ab impiis non minorabitur: ab vtriſq; aũt inhonorabit. Muſica in luctu iportuna narratio: flagella ꝛ doctrina in oĩ tpe ſapiẽtia. Qui docet fatuũ: quaſi qui ꝯglutinat teſtã.

B Qui narrat verbũ non audienti: quaſi qui excitat dormientem de graui ſomno. Cũ dormiente loquitur qui enarrat ſtulto ſapiam: ꝛ in fine narrationis dicit. Quis eſt hic? Supra mortuũ plora: deficit enim lux eius ꝛ ſupra fatuũ plora+: deficit enim ſenſu. Modicũ plora ſuper mortuũ: qm̃ requieuit. Nequiſſimi enim nequiſſima vita ſuper mortẽ fatui. Luctus mortui ſeptẽ dies: fatui aũt ꝛ impij oẽs dies vite illoꝝ. Cũ ſtulto ne multũ loquaris: ꝛ cũ iſenſato ne abieris. Serua te ab illo vt non moleſtiã habeas: ꝛ non coinquinaberis in pctõ illius. Deflecte ab illo ꝛ inuenies requiẽ: ꝛ non +accidiaberis in ſtulticia illius. Super plumbũ qd grauabitur? Et qd illi aliud nomen q̃ fatuus? Arenam ꝛ ſalem ꝛ maſſam ferri facilius eſt+ ferre: q̃ hoiem imprudentẽ ꝛ fatuũ ꝛ impiũ.

(ſup. 3. d. infra. 11. a infra. 38. b. / al+ oſcul al+ o. eb⁹ / ſup. 12. c. / alſ+ accidiaris / pu. 27. a. / al+ portare)

C Sicut loramentũ ligneum colligatũ fundamento edificij nõ diſſoluet: ſic ꝛ cor cõfirmatũ in cogitatione cõſilij. Cogitatus ſenſati in oĩ tpe vel metu non deprauabit. Sicut palee in excelſis ꝛ cemẽta ſine impenſa poſita ꝯtra faciẽ venti nõ permanebũt: ſic ꝛ cor timidũ in cogitatõe ſtulti ꝯtra impetũ timoris nõ reſiſtet. Sicut ornat⁹ arenoſus ĩ pariete lympido: ſic ꝛ cor trepidũ ĩ cogitatiõe+ fatui oĩ tpe non metuet: +ſed ꝛ qui in pceptis dei permanet ſemper. Pungens oculũ+ deducit lachrymas: ꝛ qui pungit cor profert ſenſum. Mittens lapidẽ in volatilia deiiciet illa: ſic ꝛ q cõuiciatur amico diſſoluit amiciciã. Ad amicũ ꝛ ſi produxeris gladiũ nõ deſperes: eſt eniꝫ regreſſus ad amicuꝫ. Si aperuerit os triſte: non timeas. Eſt enim +ꝯcordatio excepto cõuicio ꝛ improperio: ꝛ ſupbia ꝛ myſterij reuelatiõe

(al.+ ſtulti / al+ ſic ꝛ q / al.+ ꝑducet / al+ recordatio)

D ꝛ plaga doloſa. In his oibus effugiet amicus. Fidem poſſide cum amico in pauptate illius: vt ꝛ in bonis illius leteris. In tpe tribulationis illius permane illi fidelis: vt in hereditate illius coheres ſis. Ante ignẽ camini vapor ꝛ fumus ignis inaltat: ſic ꝛ ante ſanguinẽ maledicta ꝛ ꝯtumelie ꝛ mine. Amicuꝫ ſalutare non+ ꝯfundaris: A facie illius non + me abſcondã: ꝛ ſi mala+ mihi euenerint per illum +ſuſtinebo. Ois qui audiet cauebit ſe ab eo. Quis dabit ori meo cuſtodiam: ꝛ ſuper labia mea ſignaculum certuꝫ vt non cadã in ipſis: ꝛ lingua mea perdat me?

(al.+ ꝯfundar / al.+ te / alſ+ tibi / alſ+ ſuſtine / pſ. 140.)

¶ Ca. Sũ. ¶ Oratio ꝯtra ſuperbiã: gulam: ꝛ luxuriam: ꝛ de iuratione: de blaſphemia: ꝛ de diſciplinata loquela: de tribus generibus peccatoꝝ: de confutatione hominis volentis peccare: de multis pctĩs ꝯcurrentibus in adulterio: de laude timoris domini. ¶ XXIII

A Domine pater ꝛ dominator vite mee: ne derelinquas me in cogitatu ꝛ conſilio eoꝝ: nec ſinas me cadere in illa exprobratõe. Quis ſupponit ĩ cogitatu meo flagella ꝛ in corde meo doctrinam ſapie: vt ignorationibus eoꝝ non parcat mihi: ꝛ non appareant delicta eoꝝ ꝛ ne+ adincreſcant ignorantie mee: ꝛ multiplicent delicta mea: ꝛ peccata mea abundent: ꝛ incidã in cõſpectu aduerſarioꝝ meoꝝ ꝛ gaudeat inimicus meus? Dñe pater ꝛ deus vite mee: ne derelinquas me in cogitatu illoꝝ. +Extollẽntiã oculoꝝ meoꝝ ne dederis mihi: ꝛ oẽ deſideriũ +auerte a me: Aufer a me ventris ꝯcupiſcentias: ꝛ concubitus ꝯcupiſcentie ne apprehendant me: ꝛ +aio irreuerenti ꝛ + infrunito ne tradas me. Doctrinã oris audite filij: ꝛ q cuſtodierit illam nõ periet labijs ſuis: nec ſcandaliçabit in opib⁹ neqſſimis. In vanitate ſua apprehendit pctor: ꝛ ſupbus ꝛ maledictus ſcãdaliçabitur in illis.

(al.+ accreſcant / al+ Excellentiam / alſ+ prauum / alſ+ ale / al+ infrunite)

B Iurationi nõ aſſueſcat os tuũ: multi eniꝫ caſus in+ illa. Noiatio vo dei nõ ſit aſſidua in ore tuo: ꝛ noibus ſanctoꝝ nõ admiſcearis: qm̃ nõ eris imunis ab eis. Sicut enim ſeruus interrogatus aſſidue a liuore nõ minuit: ſic ois iurãs ꝛ noians in toto a pctõ non purgabit. Uir multũ iurans implebitur iniqtate: ꝛ non diſcedet a domo illi⁹ plaga. Et ſi fruſtrauerit frẽm delictũ illius ſuper ipm erit: ꝛ ſi diſſimulauerit: delinqt dupl'r: ꝛ ſi in vacuũ iurauerit nõ iuſtificabit. Replebitur enim retributione domus illius. Eſt ꝛ alia loquela+ ꝯtraria morti: nõ inueniat in hereditate iacob. Etenim a miſericordibus oĩa hec auferent: ꝛ in delictis nõ+ voluptabunt. Indiſciplinoſe loqle nõ aſſueſcat os tuũ: eſt eniꝫ in illa verbũ peccati. Memẽto pris ꝛ mris tue: in medio eni magnatoꝝ ꝯſiſtis: ne forte obliuiſcat te de⁹ in ꝯſpectu illoꝝ: ꝛ aſſiduitate tua

(alſ+ illo / De iurantibus ca. 4. ꝛ in xps. ſup. 27. b. / al.+ econtrario in mortem. / alſ+ volutabunt)

C infatuatus impropériũ patiáris: ⁊ maluiſſes
1.re. 16.d. non naſci: ⁊ diem natiuitatis tue maledicas.
Homo aſſuetus in verbis impropꝛij: in oĩb⁹
diebus ſuis nõ erudietur. Duo genera abun-
dant in peccatis: ⁊ tertiũ adducit irã ⁊ perdi
tionem. Aĩa cálida quaſi ignis ardens nõ ex-
al.+ de- tinguet donec aliqd + glútiat: ⁊ hõ néquaȝ in
glutiat oꝛe carnis ſue: nõ déſinet donec incédat ignẽ.
Hoĩ foꝛnicario oĩs panis dulcis: nõ fatigábit
trãſgrediens vſq ad fineȝ. Oĩs homo q trãſ-
Gen. 39.c. gréditur lectum ſuũ ꝯtemnens in aĩam ſuaȝ ⁊
dicens qs me videt: tenebꝛe circũdant me: ⁊
parietes coopiũt me: ⁊ nemo circũſpicit me:
quẽ véreoꝛ: delictoꝝ meoꝝ nõ memoꝛabitur
altiſſimus: ⁊ non intellexit qm̃ oĩa videt ocu
al.+ intel lus illius: quoniam expellit a ſe timoꝛẽ dei hu
ligit iuſmodi hoĩs timoꝛ: ⁊ oculi hoĩum timẽtes
illũ: ⁊ nõ cognouit: qm̃ oculi dñi multo plus
lucidioꝛes ſunt ſup ſoleȝ: circũſpiciẽntes oẽs
vias hoĩum: ⁊ pfundum abyſſi ⁊ hoĩum coꝛ-
D da intuentes in abſcõditas ptes. Dño enim
deo anteq̃ crearent oĩa ſunt ágnita: ſic ⁊ poſt
perfectuȝ reſpicit oĩa. Hic in plateis ciuitatis
al.+ iudi + vindicabit: ⁊ quaſi pullus equinus fugabit:
cabitur ⁊ vbi nõ + ſperauit apphẽdet. Et erit dẽdecus
al.+ ſpe- oĩbus: eo q nõ intellexerit timoꝛem dñi. Sic
rabit ⁊ mulier oĩs relinquens virũ ſuũ + ⁊ ſtatuẽs
al.+ pecca hereditatẽ ex alieno mrimonio. Pꝛimo enim
bit in lege altiſſimi incredibilis fuit: a ſcdo virũ
ſuum dereliqt: tertio in + adulterio foꝛnicata
al.+ adul eſt: ⁊ ex alio viro filios ſtatuit ſibi. Hec in ec-
tero cleſiam adducet: ⁊ in filios eius reſpicietur.
Nõ tradent filij eius radices: ⁊ rami ei⁹ non
dabunt fructũ. Derelinquẽt in maledictũ me
moꝛiaȝ eius: ⁊ dẽdecus illius non delebit. Et
agnóſcet qui derelicti ſunt: qm̃ nihil melius
eſt q̃ timoꝛ dei: ⁊ nihil dulcius q̃ reſpicere in
mãdatis dñi. Gloꝛia magna ẽ ſequi dominũ:
longitudo enim dierũ aſſumetur ab eo.

C Ca. Sũ. C De laude ſapie: dicit ſapientia ſe ex oꝛe altiſſimi pꝛodiſſe: enarrat que fecerit: de requie quam inuenit. C XXIIII

A Sapientia laudabit aĩam ſuã: ⁊
in + deo honoꝛabit: ⁊ in medio
al.+ dño ppli ſui gloꝛiabit: ⁊ in eccleſijs
altiſſimi apiet os ſuũ: ⁊ in ꝯſpe-
ctu ṽtutis illius gliabit: ⁊ in me
dio ppli ſui exaltabit: ⁊ in ple-
nitudine ſancta admirabit: ⁊ in multitudine
electoꝝ habebit laudẽ: ⁊ inter benedictos bñ-
al.+ pdij dicetur dicens. Ego ex oꝛe altiſſimi + pꝛodiui
pꝛimogẽnita ante oẽm creaturaȝ. Ego feci in
celis vt oꝛiretur lumen indeficiẽs: ⁊ ſicut ne-
bula téxi oẽm + terrã. Ego in + altiſſimis habi al.+ carnẽ
taui: ⁊ thꝛonus meus in colũna nubis. Gyrũ al.+ altis
celi circuiui ſola: ⁊ pꝛofundũ abyſſi penetraui
⁊ in fluctibus maris ambulaui: ⁊ in oĩ terra
ſteti. Et in oĩ populo ⁊ in oĩ gente pꝛimátum
habui: ⁊ oĩum excellentiũ ⁊ humiliuȝ coꝛda
virtute calcaui. Et in his oĩbus requiem q̃ſi-
ui: ⁊ in hereditate + dñi moꝛaboꝛ. Tunc pꝛece al.+ eius
pit ⁊ dixit mihi creatoꝛ oĩuȝ: ⁊ qui creauit me
requeuit in tabernaculo meo: ⁊ dixit mihi. In B
iacob inhabita ⁊ in iſrael hereditare: ⁊ in ele
ctis meis mitte radices. Ab initio ⁊ ante ſecu
la creata ſum: ⁊ vſq ad futurũ ſeculũ nõ dẽ-
ſinã: ⁊ in habitatione ſctã coꝛã ipſo miniſtra-
ui. Et ſic in ſyõn firmata ſum: ⁊ ĩ ciuitate ſan
ctificata ſilr requieui: ⁊ in hierlm ptãs mea.
Et radicaui in pplo honoꝛificato: ⁊ in partes
dei mei hereditas illius: ⁊ in plenitudine ſcõ-
rũ detentio mea. Quaſi cedrus exaltata ſuȝ in
libano. ⁊ quaſi + cypréſſus in monte ſyõn: q̃ſi al.+ cu-
palma exaltata ſum in cadẽs: ⁊ quaſi planta- preſſus
tio roſe ĩ hierichõ. Quaſi oliua ſpecioſa ĩ cã-
pis: ⁊ quaſi plátanus exaltata ſum iuxta aquã
in plateis. Sicut cynamomũ ⁊ balſamũ aro- De ſa-
matiȝans odoꝛẽ dedi. Quaſi mirrha electa de cra uncti.
di ſuauitatẽ odoꝛis: ⁊ quaſi ſtoꝛax ⁊ gálbanus ca. vnico.
⁊ vngula ⁊ gutta. Quaſi libanus non inciſus
+ vapoꝛaui habitationẽ meã: ⁊ quaſi bálſamũ
nõ mixtũ odoꝛ me⁹. Ego quaſi terebinthus al.+ cu-
extẽdi ramos meos: ⁊ rami mei honoꝛis ⁊ gra poꝛaui
tie. Ego q̃ſi vitis fructificaui ſuauitatem odo-
ris: ⁊ floꝛes mei fruct⁹ + honoꝛis ⁊ honeſtatis. al.+ odo
Ego mr pulchꝛe dilectionis ⁊ timoꝛis ⁊ agni ris
tõis ⁊ ſancte ſpei. In me gratia oĩs vite ⁊ veri C
tatis: in me oĩs ſpes vite ⁊ virtutis. Tranſite
ad me oẽs qui concupiſcitis me: ⁊ a genera-
tionibus meis + adimplémini. Spũs eni me- al.+ im-
us ſuper mel dulcis: ⁊ hereditas mea ſup mel plemini
⁊ fauũ. Memoꝛia mea in generatione ſeculo
rum. Qui ẽdunt me adhuc eſuriẽt: ⁊ qui bi-
bunt me adhuc ſitient. Qui audit me non cõ Joh. 6.d.
fundetur: ⁊ qui opꝛatur in me nõ peccabũt.
Qui elũcidant me vitam eternam habebũt.
Hec oĩa liber vite: ⁊ teſtamentum altiſſimi ⁊
agnitio veritatis. Legeȝ mandauit móyſes in
pꝛeceptis iuſtitiarum ⁊ hereditatem domui ia
cõb ⁊ iſraẽl pꝛomiſſiones. Poſuit dauid pue
ro ſuo excitare regem ex ipſo foꝛtiſſimuȝ ⁊ in
thꝛono honoꝛis ſedenteȝ in ſempiternũ. Qui

Ge.2.b. implet quaſi phyſon ſapientiã: ⁊ ſicut tygris
D in diebus nouorum. Qui adimplet quaſi eu-
Joſ.3.d. frátes ſenſum. Qui multiplicat quaſi iorda-
nis in tempore meſſis. Qui mittit diſciplinã
ſicut lucem: ⁊ aſſiſtens quaſi gyon in die vin-
démie. Qui perfecit primus ſcire illam: ⁊ in-
firmior non inueſtigabit eam. Amari enim
al + abundat +abundabit cogitatio eius: ⁊ conſiliũ illius
in abyſſo magna. Ego ſapientia effudi flumi-
al's + de fluuio na: ego quaſi trámes aque immenſe+ de flu-
uio: ego quaſi fluuius dorix: ⁊ ſicut aqueduct⁹
al + mei. exiui de paradiſo. Dixi. Rigabo+ hortum plã
tationum: ⁊ inebriabo partus mei fructũ. Et
al's + ecce al. + ppinquabit +factus eſt mihi trámes abundãs: ⁊ fluuius
meus appropinquauit ad mare. Quoniã do-
ctrinam quaſi antelucanum illumino oĩbus:
⁊ enarrabo illum vſq; in longinquũ. Pene-
trabo inferiores partes terre: ⁊ inſpiciam oẽs
dormientes: ⁊ illuminabo oẽs ſperantes in do-
mino. Adhuc doctrinam quaſi pphetiã effun
dam: ⁊ relinquam illã querentibus ſapientiã
⁊ non déſinam in pgenies illoꝝ vſq; in éuũ
al's + ſoli infra 33.c ſctũ. Uidete qm̃ nõ+ſoli mihi laborãui: ſed
omnibus exquirentibus veritatem.

¶ Ca. Sum. ¶ De tribus que placent deo ⁊ de tribus que odit: de nouẽ inſuſpicabilibus: de decimo maxime: de malitia mulieris nequam. CXXV

In tribus plácitum eſt ſpirituĩ meo: que ſunt probata corã deo ⁊ hominibus. Cõcordia fratrũ: ⁊ amor proximoꝝ: ⁊ vir ⁊ mulier ſibi+bene conſentiẽtes. Tres
al's nõ hȝ + bene ſpecies odiuit anima mea: ⁊ ag
grauor valde aĩe illoꝝ. Pauperem ſuperbũ:
⁊ diuitem mendacem: ⁊ ſenem fatuum ⁊ in-
ſenſatum. Que in iuuentute tua non congre-
gaſti: quomodo in ſenectute tua iuénies? Q̃
ſpecioſum caniciéi iudicium: ⁊ preſbyteris co
gnoſcere cõſilium. Q̃ ſpecioſa veteranis ſapi-
entia: ⁊ glorioſus intellectus ⁊ conſilium. Co
rona ſenum multa peritia: ⁊ gloria illorũ ti-
mor dei. Nouem inſuſpicabilia cordis magni
ficaui: ⁊ decimum dicam in lingua homini-
bus. Homo qui iocundatur in filiis: viuens
B ⁊ videns ſubuerſionem inimicorum ſuorum.
Sup. 14.a. Beatus qui habitat cum muliere ſenſata ⁊
qui lingua ſua non eſt lapſus: ⁊ qui non ſer
uiuit indignis ſe. Beatus qui inuenit ami-
cum verum: ⁊ qui enarrat iuſtitiam auri au-
dienti. Q̃ magnus qui inuenit ſapientiam ⁊

ſcientiam: ſed non eſt ſuper timentem domi-
num. Timor dei ſuper omnia+ſe ſuperpoſuit. al's nõ hȝ + ſe
Beatus+homo cui donatum eſt habere timo al's nõ hȝ + homo.
rem dei. Qui tenet illũ: cui aſſimilabitur? Ti
mor dei initium dilectionis eius: fidei autem
initium agglutinandum eſt ei. Omnis plaga
triſtitia cordis eſt: ⁊ omnis malicia nequitia C
mulieris. Et omnem plagam ⁊ non plagam
videbit cordis: ⁊ omnem nequitiam ⁊ non ne
quitiam mulieris: ⁊ omnem obdúctum ⁊ nõ
obdúctum odientium: ⁊ omnem vindictam
⁊ non vindictam inimicorum. Non eſt caput
nequius ſuper caput colubri: non eſt ira ſuper Pue. 21.c.
iram mulieris. Commorari leoni ⁊ dracóni
placebit: q̃ȝ habitare cum muliere néquam.
Nequitia mulieris immútat faciem eius: ⁊
+obcecabit vultum ſuum tanquam úrſus: ⁊ al + obcecauit
quaſi ſaccum oſtendet+in medio proximorũ. al's + ſe
Ingémuit vir eius: ⁊ audiens ſuſpirauit mo
dicum. Breuis omnis malicia ſuper malici-
am mulieris: +ſors peccatorum +cadat ſuper al + mors
illam. Sicut aſcenſus arenóſus in pedibus ve- al + cadet.
teráni: ſic mulier linguáta homini qeto. Ne D
reſpicias in mulieris ſpeciem: ⁊ non concupi-
ſcas mulierem in ſpecie. Mulieris ira irreue
rentia ⁊ confuſio magna. Mulier ſi primátũ
habeat contraria eſt viro ſuo. Cor humile ⁊
facies triſtis ⁊ plaga mortis: mulier néquam.
Manus débiles ⁊ génua diſſolúta: mulier q̃
non beatificat virum ſuum. A muliere initi- Gen. 3.a.
um factum eſt peccati: ⁊ per illam omnes mó- 2. Co. 11.a. Ro. 5.b.
rimur. Non des aque tue éxitum nec modi-
cum: nec mulieri néquam vénam prodeún-
di. Si non ambulauerit ad manum tuam: cõ
fundet te in conſpectu inimicorum. A car-
nibus tuis abſcide illam: ne ſemper te abu-
tatur.

¶ Capituli Summarium. ¶ De laude mulieris bone: de timore trium: ⁊ quarto: de muliere zelotypa ⁊ ebrioſa: de filia: de duob⁹ mouentibus triſtitiam: ⁊ tertio mouente irã: de duabus ſpeciebus periculoſis. CXXVI

Mulieris bone beatus vir: nume A
rus enim annorum illorum du-
plex. Mulier fortis oblectat vi-
rum ſuum: ⁊ annos vite illius
in pace iplébit. Pars bona mu
lier bona: in parte bona timen-
tium deum dabitur viro pro factis bonis: diui
tis autem ⁊ pauperis cor bonum in omni ope
re vultus illorum hilaris. A tribus timuit cor

meuꝫ: ⁊ in quarto facies mea mētuit. Delatū
ram ciuitatis. ⁊ collectionem populi: ⁊ calum
B niam mendácem: ſuper mortem omnia gra-
uia. Dolor cordis ⁊ luctus: mulier zelótypa.
al' + infideli In muliere + zelotypa flagellum lingue: o-
mnibus communicans. Sicut bóum iugum
quod mouetur: ita ⁊ mulier néquam. Qui te
net illam: quaſi qui apprehendit ſcorpionem.
al' + ꝯtegetur. Mulier ebrioſa ira magna: ⁊ contumelia ⁊
turpitudo illius non + tegétur. Fornicatio mu
Infra. 42.b. lieris in excellentia oculorum: ⁊ in palpebris
al' + auertente. illius agnoſcetur. In filia + aduertente ſe fir-
ma cuſtodiam: ne inuēta occaſione abutatur
al's + oculis. ſe. Ab omni irreuerentia + oculorum eius ca-
C ue: ⁊ ne miréris ſi te negléxerit. Sicut viator
ſitiens ad fontem os aperiet ⁊ ab omni aqua
prima bibet: ⁊ cōtra oēm paluꝫ ſedebit: ⁊ oēꝫ
ſagittam aperiet pháretram: donec deficiat.
Gratia mulieris ſédule delectabit virum ſuū:
al's + dat⁹ ⁊ oſſa illius impinguabit. Diſciplina illius + da-
tum dei eſt. Mulier ſenſata ⁊ tácita: nō eſt im
mutatio erudite anime. Gratia ſuper gratiam
mulier ſancta ⁊ pudorata. Omnis autem pon
deratio non eſt digna continentis anime. Si-
al's nō hꝫ + dei. cut ſol oriens mūdo in altiſſimis + dei: ſic mu-
lieris bone ſpecies in ornamentū domus eius.
Lucerna ſplendens ſuper candélabrū ſanctū.
⁊ ſpecies faciei ſuper etatem ſtábilem. Colūne
auree ſuper báſes argénteas: ⁊ pedes firmi ſu-
per plátas ſtábilis mulieris. Fundamēta eter
na ſupra petram ſólidaꝫ: ſic mādata dei in cor
D de mulieris ſancte. In duobus contriſtatum
eſt cor meuꝫ: ⁊ in tertio iracundia mihi adue
nit. Uir bellator deficiēs per inopiaꝫ: ⁊ vir ſen-
ſatus cōtemptus: ⁊ qui tranſgréditur a iuſti-
tia ad pctm̄: deus parauit eum ad rómpheaꝫ:
Due ſpēs difficiles ⁊ periculoſe mihi apparue
runt. Difficile exuitur negocians a negligētia
⁊ nō iuſtificabitur caúpo a pctīs labiorum.

¶ Ca. xxvii. ¶ De pauptate volente vitari: de
venditore: de vbo timoris dn̄i: de probatiōe ho-
minis ⁊ cognitiōe cordis: de ſequēdo iuſtitia:
de inconſtantia ſtulti. de tpantia verbi: de nō iu
ratione: de non reuelandis archanis amici: de
pditione amici: q impius machinat malum
qd redit in ipſum. ¶ XXVII

B Propter inópiaꝫ multi delique
runt: ⁊ qui querit locupletari
auértit oculum ſuum. Sicut in
medio compáginis lapiduꝫ pa
lus figitur: ſic ⁊ inter medium
venditionis ⁊ emptionis anguſtiabitur pctīs.
Conterétur cum delinquēte delictum. Si non
in timore dn̄i tenúeris te inſtáter: cito ſubuer
tétur domus tua. Sicut in + percuſſura cribri re al' + pertuſura.
manebit púluis: ſic apória hominis in cogita de pe. vi. 2.c. ſi enis.
tu illius. Uaſa figuli probat fornax: ⁊ homīes
iuſtos tentatio tribulationis. Sicut ruſticátio
de ligno oſtendit fructum illius: ſic verbuꝫ ex
cogitátu + cordis hominis. Ante ſermonem al's + cor.
non + laudes virum: hec enim tentatio eſt ho- al' + collaudes.
minum. Si ſequaris iuſtitiaꝫ apprehendes il- B
lam: ⁊ indues quaſi póderem honoris ⁊ inha-
bitabis cum ea ⁊ próteget te in ſempiternuꝫ:
⁊ in die agnitionis inuenies firmamentum.
Uolatilia ad ſibi ſimilia conuéniūt: ⁊ veritas Infra. 13.c.
ad eos qui operantur illaꝫ reuertetur. Leo ve-
nationi inſidiatur ſemper: ſic pctā operantib⁹
iniqtatem. Homo + ſenſatus in ſapientia ma- al' + ſanct⁹
net ſicut ſol: nam ſtultus ſicut luna + mutatur. al' + immutatur.
In medio inſenſatorum ſerua vbum tempori
in medio autēꝫ cogitantiū aſſiduus eſto. Nar
ratio peccantium odioſa ⁊ riſus illorum in de
lictis peccati. Loquela multum iurans horri-
pilationem capiti ſtátuet: ⁊ irreuerentia ipſi- S. 23.b.
us obturatio aurium. Effuſio ſanguinis in ri-
xa ſuperborum: ⁊ maledictio illorum auditus
grauis. Qui denúdat arcana amici fidem per- C
dit: ⁊ non inueniet amicum ad animum ſuū.
Dilige proximum ⁊ coniúngere fideꝫ cū illo
Qd ſi denudáueris abſcōſa illius nō pſeque
ris poſt eum. Sicut enim homo qui pdit ami-
cum ſuum: ſic ⁊ qui perdit amicitiā primi ſui.
Et ſicut qui dimittit auem de manu ſua: ſic q
reliquiſti proximuꝫ tuū: ⁊ non eū cápies. No
illum ſequaris qm̄ longe ábeſt. Effúgit enim
quaſi cáprea de laqueo: quoniam vulnerata ē
anima eius. Ultra eum non póteris colligare
+ ⁊ maledicti eſt concordatio. Denudare autē al's + ſed.
amici myſteria: deſperatio eſt aīe īfelicis. An-
nuens oculo fabricat iniqua: ⁊ nemo euꝫ abij
ciet. In conſpectu oculoꝝ tuoꝝ + conculcabit pue 10.b. al' + cōdulcabit
os ſuū: ⁊ ſup ſmones tuos ammirabitur. No-
uiſſime aūt peruértet os ſuum: ⁊ in vbis + tuis D
dabit ſcandalū. Multa audiui: ⁊ non coequa al's + ſuis
ui ei: ⁊ dn̄s ódiet illum. Qui in altum mittit
lapidem: ſuper caput eius cadet: ⁊ plaga dolo-
ſa doloſi diuidet úulnera. Et qui fóueaꝫ fodit
incidet in eaꝫ: ⁊ qui ſtatuit lapidem proximo
ſuo offendet in eo: ⁊ qui laqueum + alij ponit: pue 26.d Eccl. 10.
peribit in illo. Facienti nequiſſimuꝫ + conſiliū al' + alio.
ſuper ipſum deuoluetur: ⁊ nō agnoſcet vn̄ euē al' + ꝯcilium

niet illi. Illuſio ꝛ improperiũ ſuperborum: ꝛ vin
dicta ſicut leo inſidiabitur illo. Laqueo peri-
bunt qui oblectantur caſu iuſtorum: dolor aũt
conſumet illos antequã moriant. Ira ꝛ furor
vtraq; execrabilia ſunt: ꝛ vir peccator continẽs
erit illorum.

¶ Ca. Sum. ¶ De querenda vindicta ſed re
mittenda offenſa: de vicijs lingue: ꝛ de peri-
culis eius. ¶ XXVIII

A al+deo. Deu. 32.c. Ro.12.d.

Qui vindicari vult a+dño inue-
niet vindictã: ꝛ pctã illius ſer-
uans ſeruabit. Relinque primo
tuo nocenti te ꝛ tunc deprecan
ti tibi pctã ſoluẽtur. Homo ho-
mini reſeruat irã: ꝛ a deo que
rit medelam. In hominem ſimilẽ ſibi nõ hʒ
miſericordiam: ꝛ de pctis ſuis deprecat. Ipſe
dum caro ſit reſeruat irã: ꝛ propiciationẽ pe
tit a deo. Quis exorabit p delictis illius. Me-
mento nouiſſimorũ: ꝛ deſine inimicari. +Ta al+beatitudo.
bitudo enim ꝛ mors imminent in mandatis
eius. Memorare timorem dei: ꝛ nõ iraſcaris
B proximo. Memorare+teſtamentũ altiſſimi: al+teſtamentu.
ꝛ deſpice ignorantiam pximi. Abſtine te a li-
te: ꝛ minues peccata. Homo enim iracundus
incendit litẽ: ꝛ vir peccator turbabit amicos:
ꝛ in medio pacem habentium immittit inimi
citiam. Scdm enim ligna ſilue: ſic ignis exar- Prou.26.c.
deſcit: ꝛ ſm vtutẽ hominis ſic iracundia illius
erit: ꝛ ſm ſubſtãtiam ſuã exaltabit iram ſuã.
Certamen feſtinatũ incendit ignem: ꝛ lis fe
ſtinans effundit ſanguinẽ: ꝛ lingua teſtificãs
adducet mortem. Si ſufflaueris qſi ignis exar
debit: ꝛ ſi expueris ſuper illã extinguet. Vtra-
q; ex ore proficiſcuntur. Suſurro ꝛ bilinguis
maledictus: multos enim turbauit pacem ha
bentes. Lingua tertia multos cõmouit: ꝛ di-
ſperſit illos de gente in gentẽ. Ciuitates mu-
ratas diuitum deſtruxit: ꝛ domos magnatorũ
C effodit. Virtutes populorum concidit: ꝛ gen-
tes fortes diſſoluit. Lĩgua tertia mulieres+vi al+iracunda.
ratas eiecit ꝛ priuauit illas laboribꝰ ſuis. Qui
reſpicit illam nõ habebit requiem: nec habebit
amicum in quo requieſcat. Flagelli plaga li-
uorem facit: plaga autẽ lingue cõminuet oſſa.
Multi ceciderunt in ore gladij. ſed non ſic qſi
qui interierunt per linguam ſuam. Btũs qui
tectus eſt a lingua nequã: qui in iracundia il-
lius non tranſiuit: ꝛ qui non attraxit iugum il
lius: ꝛ in vinculis eius non eſt ligatus. Iugũ
enim illius iugum ferreũ eſt: ꝛ vinculũ illiꝰ
vinculum ereum eſt. Mors illius mors neq- D
ſima: ꝛ vtilis potius+infernus qʒ illa. Perſeue al+infernus.
rantia illius non pmanebit: ſed obtinebit vi-
as iniuſtorum. In flãma ſua non cõburet iu-
ſtos. Qui derelinquũt dñm incident in illã: al+relinquunt.
ꝛ exardebit in illis ꝛ non extinguetur: ꝛ immit
tetur in illos quaſi leo. ꝛ quaſi pardus ledet il
los. Sepi aures tuas ſpinis ꝛ linguam nequã
noli audire: ꝛ ori tuo facito oſtia: ꝛ ſeras auri
bus tuis. Aurũ tuũ ꝛ argentũ tuum conſla ꝛ
verbis tuis facito ſtaterã: ꝛ frenos ori tuo re-
ctos: ꝛ attẽde ne forte labaris in lingua+ꝛ ca- al+tuis.
das in conſpectu inimicorum inſidiantium ti
bi: ꝛ ſit caſus tuus inſanabilis in mortem.

¶ Ca. Sũ. ¶ De pecunia cõmodãda ꝛ feno-
re: de dãda elemoſyna: de fideiuſſore heretico.
de frugalitate ꝛ hoſpitalitate. ¶ XXIX A

Qui facit miſericordiam fenera
tur proximo ſuo: ꝛ qui preualet
manu mãdata ſeruat. Feneră-
re proximo tuo in tpe neceſſita
tis illius: ꝛ iterum redde proxi-
mo in tempore ſuo. Confirma
verbũ ꝛ fideliter age cum illo: ꝛ in omni tpe
inuenies quod tibi neceſſariũ eſt. Multi qſi
inuentionem eſtimauerunt fenus: ꝛ preſtite-
runt moleſtiã his qui ſe adiuuerunt. Donec
accipiãt oſculantur manus dantis: ꝛ in pmiſ-
ſionibus humiliant vocem ſuã. Et in tpe red-
ditionis poſtulabit tps: ꝛ loquetur verba te-
dij ꝛ murmurationum: ꝛ tempus cauſabitur.
Si autem potuerit reddere aduerſabitur. So- B
lidi vix reddet dimidium: ꝛ computabit illud
quaſi inuentionẽ. Sin aũt fraudabit illum pe-
cunia ſua: ꝛ poſſidebit illum inimicũ gratis
ꝛ conuicia ꝛ maledicta reddet illi: ꝛ pro hono
re ꝛ beneficio reddet illi contumeliam. Mul-
ti non cauſa neqtie nõ fenerati ſunt: ſed frau
dari gratis timuerũt. Verũtamen ſup humi-
lem aĩo fortior eſto: ꝛ pro elemoſyna nõ tra-
has illũ. Propter mandatũ aſſume pauperẽ:
ꝛ propter inopiam eius ne dimittas eum va-
cuum. Perde pecuniã pter frẽm ꝛ amicũ:
ꝛ non abſcondas illam ſub lapide in perditio
nem. Pone theſaurum tuum in pceptis altiſ C
ſimi: ꝛ proderit tibi magis qʒ aurũ. Conclude Luc.12.c.
elemoſynam in corde paupis ꝛ hec p te exora
bit ab oĩ malo. Elemoſyna viri qſi ſacculus
cum ipſo: ꝛ grãm hominis qſi pupillã ɔſerua-
bit: ꝛ poſtea reſurget ꝛ retribuet illis retribu-
tionẽ vnicuiq; in caput illorũ. Sup ſcutum po-

tentis ꝛ ſuper lanceā aduerſus inimicum tuū
pugnabit. Uir bonus fidē facit proximo ſuo:
ꝛ q perdiderit ɔfuſionē derelinquet ſibi. Gra
tiam fideiuſſoris ne obliuiſcaris: dedit enīz ꝑ
te animam ſuam. Repromiſſorem fugit pecca
al's+ tibi. tor ꝛ immundus. Bona+ repromiſſoris ſibi
aſcribit peccator: ꝛ ingratus ſenſu dereliquit
liberātē ſe. Uir repromittit de proximo ſuo:
ꝛ cū perdiderit reuerētiā derelinquetur ab eo.
al's+ viri gentes. Repromiſſio neqſſima multos perdidit + dili
gentes: ꝛ cōmouit illos quaſi fluctus maris.
Uiros potentes gyrās migrare fecit: ꝛ vaga-
D ti ſunt in gentibus alienis. Peccator tranſgre
al's+ repromiſſionē. diens mādatum domini incidit in + ꝓmiſſio-
nem nequā: ꝛ q conatur multa agere: incidet
infra.29.d. in iudiciū. Recupa proximum ſm virtutē tuā
ꝛ attende tibi ne incidas. Initium vite homi-
nis aqua ꝛ panis ꝛ veſtimentum: ꝛ domus ꝓ-
tegens turpitudinem. Melior eſt victus pau-
peris ſub tegmine aſſerū: ꝙ̄ epule ſplendide
in peregre ſine domicilio. Minimum pro ma
gno placeat tibi: ꝛ improperium pegrinatio-
nis nō audies. Uita nequā hoſpitandi de do-
mo in domum: ꝛ vbi diſputabit: nō fiduciali-
24.q.1.c.q digniori. ter aget: nec aperiet os. Hoſpitabitur: ꝛ paſcet
ꝛ potabit igratos: ꝛ adhuc amara audiet. Trā
ſi hoſpes ꝛ orna menſam: ꝛ que in manu ha-
bes ciba ceteros. Exi a facie honoris amicorū
meoꝝ: neceſſitudine domus mee: hoſpitio mi
al's+ eſt. hi factus + es frater. Grauia hec homini habē-
al's+ correptio. ti ſenſum: + correptio domus ꝛ improperium
feneratoris.

¶ Capituli Summariū. ¶ De diſciplina fi
lioꝝ: de bono ſanitatis: ꝙ melior eſt mors ꝙ̄
vita amara: de ſapientia abſcondita: de iocun
ditate cordis ꝛ triſtitia. ¶ XXX

A Prouer.13.b. ꝛ 23.b.
Ui diligit filium ſuum aſſiduat
illi flagella: vt letetur in nouiſſi
mo ſuo: ꝛ nō palpet proximorū
oſtia. Qui docet filium ſuū lau-
dabit in illo ꝛ in medio dome-
ſticorū in illo gloriabitur. Qui
docet filium ſuum in zelum mittit inimicū:
ꝛ in medio amicoꝝ gloriabitur in illo. Mor-
tuus eſt pater eius: ꝛ quaſi nō eſt mortuus. Si
milem enim reliquit ſibi poſt ſe. In vita ſua
vidit ꝛ letatus eſt in illo. In obitu ſuo non eſt
cōtriſtatus: nec confuſus eſt coram inimicis.
B Reliquit enim defenſorem domus ɔtra inimi
cos: ꝛ amicis reddentem grām. Pro anima-
bus filiorum colligabit vulnera ſua: ꝛ ſup o-
mnem vocem turbabunt viſcera eius. Equus
indomitus euadet durus: ꝛ filiꝰ remiſſus euā
det pceps. Lacta filiū + tuū ꝛ pauētē te faciet: al's nō hȝ + tuum.
lude cū eo ꝛ contriſtabit te. Nō corrideas illi
ne condoleas: ꝛ in nouiſſimo obſtupeſcēt den-
tes tui. Non des illi ptā tē in iuuētute: ꝛ ne de
ſpicias cogitatꝰ illiꝰ. Curua ceruicē eiꝰ ī iuuētu ſup.7.c.
te: ꝛ tunde latera eius dū infans eſt: ne forte in
duret ꝛ non credat tibi: ꝛ erit tibi dolor ani-
me. Doce filiū tuū: ꝛ operare in illo ne in tur
pitudinem illius offendas. Melior eſt pauper
ſanus ꝛ fortis viribꝰ: ꝙ̄ diues imbecillis ꝛ fla
gellatus malicia. Salus aīe in ſanctitate iuſti- C
cie: ꝛ melior eſt omni auro ꝛ argento: ꝛ corpꝰ
validum ꝙ̄ cenſus immenſus. Non eſt cēſus
ſuper cenſū ſalutis corporis: ꝛ nō eſt + oblecta al's+ oblectatio.
mentū ſuper cordis gaudiū. Melior eſt mors
ꝙ̄ vita amara: ꝛ requies eterna ꝙ̄ languor ꝑ
ſeuerans. Bona abſcondita in ore clauſo: ꝙ̄ſi
appoſitiones epularum circūpoſite ſepulchro.
Quid proderit libatio idolo? Nec enim mā ſ.20.d. ifra.14.c.
ducabit nec odorabit. Sic qui effugatur a do- Dañ.14.b.
mino: ꝛ portans mercedes iniquitatis. Uidēs
oculis ꝛ ingemiſcens ſicut ſpado cōplectens
vginem ꝛ ſuſpirans. Triſtitiam non des ani- D
me tue: ꝛ non affligas temetipſum in conſilio
tuo. Iocunditas cordis hec eſt vita hominis ꝛ
theſaurus ſine defectione ſanctitatis: ꝛ exulta
tio viri eſt lōgeuitas. Miſerere anime tue pla de pe.d.1.ſ. ca. q vult.
cens deo: ꝛ contine: ꝛ congrega cor tuū in ſan de ſpō.ca. inter opa
ctitate eius: ꝛ triſtitiā longe expelle a te. Mul in gla.
tos enim occidit triſticia: ꝛ non eſt vtilitas in
illa. Zelus in iracūdia minuunt dies: ꝛ āñ tpš
ſenectā adducet cogitatꝰ. Splēdidū cor bonū
in epulis eſt: epule enīz illius diligenter fiūt.

¶ Capituli Summarium. ¶ De honeſtatis
vigilia: de cogitatu rei pſentis: de laborantibꝰ
diuitijs: de laude diuitis ſine macula: ð ebrie
tate vitāda: ꝛ laude ſobrietatis. ¶ XXXI

A
Igilia honeſtatis tabefaciet car-
nes ꝛ cogitatus illius auferet ſo
mnū. Cogitatus preſciētie auer
tit ſenſum: ꝛ infirmitas grauis
ſobriam facit animam. Labora-
uit diues in congregatione ſub
ſtantie: ꝛ in requie ſua replebitur bonis ſuis.
Laborauit pauper in diminutione victus: ꝛ in
fine inops fit. Qui aurum diligit nō iuſtifica
bitur: ꝛ q inſequitur conſumptionem replebi
tur ex ea. Multi dati ſunt in auri caſus: ꝛ fa- s.3.a.
cta eſt in ſpecie ipſius perditio illoꝝ. Lignum

offenſionis eſt aurū ſacrificantiū: ve illis qui
ſectātur illud ⁊ oīs imprudēs deperiet in illo
B Beatus diues qui inuētus eſt ſine macula: ⁊
q̄ poſt aurū non abijt: nec ſperauit in pecunia
⁊ theſauris. Quis eſt hic ⁊ laudabimus eum?
Fecit enim mirabilia in vita ſua. + Qui pba-
tus eſt in illo ⁊ pfectus inuentus eſt: ⁊ erit illi
gloria eterna. Qui potuit trāſgredi ⁊ non eſt
trāſgreſſus: ⁊ facere mala ⁊ nō fecit. Jdeo ſta-
bilita ſunt bona illius in dn̄o: ⁊ elemoſynas il
lius enarrabit oīs eccleſia ſanctoꝝ. + Supra
menſam magnā ſediſti: non aperias ſup illaꝫ
faucem tuā pꝛi. Nō dicas + ſi multa ſunt: que
ſuper illam ſunt. Memento qm̄ malus eſt ocu
lus nequā. Nequs oculo qd creatū eſt? Jdeo
ab omni facie ſua lachꝛymabitur cū viderit.
Ne extendas manū tuā pꝛioꝛ: ⁊ inuidia cōta-
minatus erubeſcas: nec cōpꝛimaris in conui-
uio vino. Intellige que ſūt pximi tui ex teipſo.
Utere quaſi homo frugi his q̄ tibi apponun-
tur: vt nō cum māducas multū odio habea-
C ris. Ceſſa pꝛioꝛ cauſa diſcipline: ⁊ noli nimius
eſſe ne forte offendas: ⁊ ſi in medio multoꝝ ſe
diſti: pꝛioꝛ illis ne extēdas manū tuā: nec pꝛi-
oꝛ poſcas bibere. Q̄ꝫ ſufficiens eſt homini eru
dito vinū exiguū: ⁊ in doꝛmiendo non laboꝛa
bis ab illo ⁊ non ſenties + doloꝛem. Uigilia ⁊
cholera: ⁊ toꝛtura viro infrunito: ſomnus ſa-
nitatis in homine parco. Doꝛmiet vſq̄ mane
⁊ anima illius cum ipſo delectabitur. Et ſi co-
actus fueris in edendo multum ſurge e me-
dio ⁊ vome: ⁊ refrigerabit te: ⁊ non adduces
coꝛpoꝛi tuo infirmitatem. Audi me fili ⁊ non
ſpernas me: ⁊ in nouiſſimo inuenies verba
mea. In oībus operibus tuis eſto velox: ⁊ oīs
infirmitas non occurret tibi. Splēdidum in
panibus benedicent labia multoꝝ: ⁊ teſtimo-
nium veritatis illius fidele. In nequiſſimo pa
ne murmurabit ciuitas: ⁊ teſtimonium nequi
D tie illius verꝫ eſt. Diligentes in vino noli pꝛo-
uocare: multos enim exterminauit vinum.
Ignis pꝛobat ferrum durum: ſic vinū coꝛda
ſupboꝛum arguet in ebꝛietate potatum. Equa
vita hoībus: vinū in ſobꝛietate: ſi bibas illud
moderate eris ſobꝛius. Que eſt vita que mi-
nuitur vino? Quid defraudat vitā? Moꝛs vi-
nū in iocunditatē creatū eſt: + ⁊ nō in + ebꝛie
tatem ab initio. Exultatio anime ⁊ + coꝛpoꝛis:
vinum moderate + potatum. Sanitas eſt ani-
me ⁊ coꝛpoꝛi: ſobꝛius potus. Uinum multum
potatum: irritationem ⁊ irā ⁊ ruinas multas

ſup.11.d.⁊ 8.22.a. — al' + Quia — al' + ſuper — al' + ſimul ta. — mat.20.b. — al' + labo-rem. — ꝑuer.2.b. — al' nō h3 + et. — al' + ebꝛietate. — al' + coꝛdia. — al' + ſumptum.

facit. Amaritudo aīe: vinum multū potatū.
Ebꝛietatis animoſitas imprudentis offenſio,
minoꝛans vtutem ⁊ faciens vulnera. In cõui-
uio vini non arguas pꝛoximum: ⁊ non deſpici
as eū in iocūditate illius. Uerba impꝛoperij
nō dicas illi: ⁊ nō pmas illum in repetendo.
C Ca. xxxii. C De rectoꝛe diſcreto: de diſcre-
tione ⁊ laude pꝛedicatoꝛis: q̄ audiens taceat:
nec indiſcrete rn̄deat: de timente deū: de pꝛu-
dentia: de fide ⁊ fiducia in deum. C XXXII
Rectoꝛem te poſuerūt noli extol A
li: eſto in illis quaſi vn⁹ ex ipſis.
Curam illoꝝ habe: ⁊ ſic cõſidera
⁊ omni cura tua + explicita recū
be: vt leteris pꝑter illos ⁊ oꝛna-
mentum gratie accipias coꝛo-
nam. ⁊ + dignatiōeꝫ conſequaris + coꝛrogatio
nis. Loquere maioꝛ natu: decet enim te. Pꝛi
mum vbum diligenti ſcientia: ⁊ non impe-
dias muſicam. Ubi auditus nō eſt: non effun
das ſmonem: ⁊ impoꝛtune noli extolli in ſa-
pientia tua. Gemula carbunculi in oꝛnamen
to auri: ⁊ cōparatio muſicoꝝ in cōuiuio vini. B
Sicut in fabꝛicatione auri ſignū e ſmaragdi:
ſic numerus muſicoꝛum in iocūdo ⁊ modera
to vino. Audi tacēs: ⁊ pꝛo reuerentia accedet
tibi bona gratia. Adoleſcens loquere in tua
cauſa: vix cū neceſſe fuerit. Si bis interroga-
tus fueris: habeat caput rn̄ſum tuum. In mul
tis eſto quaſi inſcius: ⁊ audi tacēs ſimul ⁊ quē
rens. + In medio magnatoꝝ loqui non pꝛe
ſumas: ⁊ vbi ſunt ſenes non multū loquaris.
Ante grandineꝫ pꝛeibit choꝛuſcatio: ⁊ ante ve
recundiā pꝛeibit gr̄a: ⁊ p reuerētia accedet ti
bi bona gr̄a. Et hoꝛa ſurgendi non + te trices:
Pꝛecurre aūt pꝛioꝛ in domū tuā: ⁊ illic auo- C
care ⁊ illic lude: ⁊ age cōceptiones tuas ⁊ nō
in delictis ⁊ verbo ſuperbo. Super his omni-
bus benedicito dn̄m qui fecit te: ⁊ inebꝛiantē
te ab oībus bonis ſuis. Qui timet deum acci-
piet doctrinā eius: ⁊ q vigilauerint ad illā in-
uenient benedictionē. + Qui querit legē īple-
bitur + ab ea: ⁊ qui inſidioſe agit ſcādalizabit
ab ea. Qui timet deū inueniēt iudiciū iuſtū:
⁊ iuſtitias q̄ſi lumen accendent. Peccatoꝛ hō
vitabit + coꝛreptionē: ⁊ ſm volūtateꝫ ſuā inue
niet cōparationē. Uir cōſilij nō diſperdet intel-
ligentiā: alien⁹ ⁊ ſupbus non ptimeſcet timo-
rē. + Etiā poſtq̄ꝫ fecit cū eo ſine cõſilio: ⁊ ſuis +
inſectationib⁹ arguet. Fili ſine cōſilio nihil fa
cias: ⁊ poſt factū non penitebis. In via ruine

al' + explicata. — al' + dignitatem. — al' + cogregationis. 6.q.1.c. et merito .A. neme labenter. — al' + et loq in medio magnatorum — al' + tetrices. — al' + triſtes — al' + aduoca te. — al' + illius — al' + in — al' + coꝛrectionem. — al' + diſſ. — al' + inſectionib⁹.

non eas ⁊ nõ offendes in lapidem: nec credas te vie laborioſe: ne ponas anime tue ſcãdalũ. Et a filijs tuis caue: ⁊ a domeſticis tuis attende. In omni ope tuo crede ex fide anime tue: hoc eſt enim+conſeruatio mandatorum. Qui credit deo attendit mandatis: ⁊ qui cõfidit in illo nõ+minoratus erit.

al+cõſummo. al+minorabitur.

¶ Ca. Sũ. ¶ De liberatione pp̃ter timorem domini: de rñſione ſapientis ⁊ indiſcretione fatui: q̃ in omnibus rebus eſt ordo ratiõalis: q̃ homo ita eſt in manu dei ſicut lutum in manu figuli: de oppoſitione duorũ cõtra duo: ⁊ vni° contra vnũ: ne des honorem ⁊ ſubſtãtiã tuã alteri in vita tua. nõ te ſubijcias ipſum: de diſciplina ſeruorum. ¶ XXXIII

A Timenti deum nõ occurrẽt mala: ſed in tentatione deus illum cõſeruabit: ⁊ liberabit a malis. Sapiens non odit mãdata ⁊ iuſtitias: ⁊ non illidetur q̃ſi in pcella nauis. Homo ſenſatus credit legi dei: ⁊ lex illi fidelis. Qui interrogationem manifeſtat parabit v̄bum: ⁊ ſic deprecatus exaudietur: ⁊ conſeruabit diſciplinã: ⁊ tũc reſpondebit. Precordia fatui q̃ſi rota carri: ⁊ quaſi axis verſatilis cogitatus illius. Equus emiſſarius: ſic ⁊ amic° ſubſannator ſub omni ſupraſedente hinnit. Quare dies diem ſupat: ⁊ iterum lux lucem. ⁊ annus annũ+ a ſole ad ſolem? A dñi ſcientia ſeparati ſunt: facto ſole ⁊ preceptum cuſtodiente per dei ſapientiam di-

ſup.21.b. al+ſol ſolem.

B uiduntur. Et immutauit tẽpora ⁊ dies feſtos ipſorum: ⁊ in illis dies feſtos celebrauerũt ad horam. Ex ipſis exaltauit ⁊ magnificauit deus: ⁊ ex ipſis poſuit in numerũ diex+⁊ omnes homines de ſolo ⁊ ex terra vnde creatus eſt adã in multitudine diſcipline+dñi ſepauit eos: ⁊ immutauit vias eorum. Et ex ipſis benedixit ⁊ exaltauit: ⁊ ex ipſis ſanctificauit ad ſe applicauit: ⁊ ex ipſis maledixit ⁊ humiliauit: ⁊+ conuertit illos a ſeparatione ipſorum. Quaſi lutũ figuli in manu ipſius: plaſmare illud ⁊ diſponere. Omnes vie eius ſm̃ diſpõnem eius: ſic homo in manu illius qui ſe fecit: ⁊ reddet illi ſm̃ iudicium ſuum. Contra malũ bonum eſt: ⁊ cõtra vitam mors: ſic ⁊ cõtra virum iuſtum

al+⁊ annos. al+. dñe al+ vertit

C peccator. Et ſic intuere in oĩa opera altiſſimi. Duo+ cõtra duo ⁊ vnum cõtra vnũ. Et ego nouiſſimus euigilaui: ⁊ quaſi q colligit+ acinos poſt vindemiatores. In benedictione dei ⁊ ipe ſperaui: ⁊ quaſi q vindemiat repleui torcular.

al+ct. al+ racemos.

Reſpicite qm̃ non mihi ſoli laboraui: ſed ⁊ oĩbus exquirentibus diſciplinam. Audite me magnati ⁊ oẽs populi: ⁊ rectores eccleſie auribus percipite. Filio ⁊ mulieri: fratri ⁊ amico non des ptãtem ſup te in vita tua: ⁊ non dederis alij poſſeſſionem tuã: ne forte peniteat te ⁊ deprecẽris p illis. Dum adhuc ſuperes ⁊ aſpiras: non immutabit te omnis caro. Melius ẽ enim vt filij te rogent: q̃ te reſpicere in man° filiorũ tuoꝝ. In oĩbus operibus tuis pcellẽs eſto. Ne dederis maculã in gloriã tuã. In die conſummationis dieꝝ vite tue: ⁊ in tpe exitus tui diſtribue hereditatem tuã. Cibaria ⁊ virga ⁊ onus aſino: panis ⁊ diſciplina ⁊ opus ſer-

ſup.24.d. al+ reſpiciens.

D uo. Operatur in diſciplina ⁊ querit requieſcere: laxa manus illi: ⁊ querit libertatem. Iugũ ⁊ lorum curuãt collum durum: ⁊ ſeruũ inclinãt opationes aſſidue. Seruo maliuolo+ tortura ⁊ compedes: mitte illum in opationẽ ne vacet. Multi enim maliciã docuit ocioſitas. In opa cõſtitue eum: ſic eniz condecet illum. Q. ſi nõ obaudierit: curua illum cõpedibus: ⁊ nõ amplifices ſuper oẽm carnem. Uerũ ſine iudicio nihil facias graue. Si eſt tibi ſuus fidelis: ſit tibi quaſi anima tua. Quaſi fratrem ſic eum tracta: qm̃ in ſanguine anime cõparaſti illum. Si leſeris eum iniuſte in fugã conuertetur: ⁊ ſi extollens diſceſſerit: quẽ queras: ⁊ in qua via queres illum neſcis.

de ꝯſe. di. 2. c. libertas eſt in ver iube cuj. in gl. al+ maliuolo. al+illi. ſup.7.c.

¶ Ca. Sũ. ¶ De ſomnijs diuinationibus: ⁊ augurijs: de mendacio ⁊ vana ſpe cõfutando: de prudẽtia expertoꝝ: de laude timẽtiũ deum: de vno edificãte ⁊ alio deſtruente: de vno orãte ⁊ alio maledicente: de hoie faciente bonũ in peccatis quẽ non exaudiet dñs. ¶ XXXIIII

A Uana ſpes ⁊ mẽdacium viro inſenſato: ⁊ ſomnia extollũt imprudẽtes. Quaſi q apprehẽdit vmbrã: ⁊ perſeqtur ventum: ſic ⁊ qui attendit ad viſa mendacia. Scdm̃ hoc viſio ſomniorũ. Añ faciẽ hoĩs ſilitudo alterius hoĩs. Ab imũdo: quid mundabitur? Et a mendace: qd verũ dicetur? Diuinatio erroris ⁊ auguria mẽdacia. ⁊ ſomnia malefacientiũ vanitas eſt. Et ſicut parturiẽtis cor tuũ fantaſias pãtiẽ niſi ab altiſſimo fuerit emiſſa viſitatio: ne dederis in

B illis cor tuũ. Multos eni errare fecerũt ſomnia ⁊ exciderũt ſperantes in illis. Sine mendacio cõſummabiẽ v̄buz+legis: ⁊ ſapiẽtia in ore fidelis+cõplanabitur. Qui non eſt tentatus qd

al+verbum al+cõplanabitur.

ſcit? Uir in multis expertus cogitabit multa:
⁊ qui multa didicit enarrabit intellectū. Qui
non eſt expertus pauca+recognoſcit. Qui aūt
al's+co-gnoſcit in multis+factus eſt: multiplicat maliciam.
al.+fatu⁹ al.+ipſi-tus Qui temperatus non ē: qualia ſcit? Qui+im
planatus eſt: abundabit nequitia. Multa vi-
di enarrando: ⁊ plurimas verboꝝ conſuetudi
nes. Aliquótiens vſq; ad mortem periclitatus
ſum horū cauſa: ⁊ liberatus ſum gr̄a dei. Spūs
timentiū deum querit: ⁊ in conſpectu illius be
nedicetur. Spes enim illoꝝ in ſaluanté illos: ⁊
oculi dei in diligentes ſe. Qui timet+dn̄z ni
al's+teū hil trepidabit: ⁊ non pauebit qm̄ ipſe eſt ſpes
C eius. Timentis dn̄m beata eſt aīa ei⁹. Ad quē
reſpicit: ⁊+qui eſt fortitudo ei⁹? Oculi dn̄i ſu
al's+qs per timentes eum: protector potentie: firma-
mentū virtutis: tégimen ardoris: ⁊ vmbracu
lum meridiani: deprecatio offenſionis ⁊ adiu
torium caſus: exaltans aīam ⁊ illumināns ocu
los: dans ſanitatem ⁊ vitam ⁊ benedictionez.
Immolantis ex iniquo oblatio eſt maculata:
⁊ nō ſunt beneplacite ſubſannationes iniuſto-
rū. Dn̄s ſolus ſuſtinentibus ſe in via veritatis
e 14. q. 5. c. imolis ⁊ ca. ſri-prum ⁊ iuſtitie. Dona iniquoꝝ nō probat altiſſim⁹:
nec reſpicit in+oblationes iniquorum: nec in
Prue.15.b. multitudine ſacrificioꝝ eoꝝ ꝓpitiabitur pec-
D catis. Qui offert ſacrificium ex ſb̄a pauperū:
al's+obla-tionibus quaſi qui victimat filiū in cōſpectu patris ſui.
Panis egentium vita pauperis eſt: qui defrau
dat illum homo ſanguinis eſt. Qui aufert in
ſudore panē quaſi qui occidit proximū ſuum.
Qui effundit ſanguinē ⁊ q fraudē facit mer-
cénario: fratres ſunt. Unus edificans ⁊ vnus
déſtruens: quid pródeſt illis niſi labor. Unus
orans ⁊ vnus maledicens: cuius vocē exaudi-
et deus. Qui baptizatur a mortuo ⁊ iterum
Nu.19. al's+pdeſt tangit mortuum: quid+proficit lauatio illius.
b de pe. di.1. c. ſi. ⁊ c. laſſuʒ Sic homo qui ieiunat in peccatis ſuis ⁊ iterū
eadem faciens: quid proficit humiliando ſe.
Orationem illius quis exaudiet?

¶ Ca. Sū. ¶ Q. benefacere eſt orare ⁊ ſacrificare: de hilaritate offerendi: de oratione pupilli ⁊ vidue ⁊ humiliantis ſe. CXXXV

A al's+ibi Qui conſeruat+legem multipli
cat orationē. Sacrificium ſalu-
táre eſt attēndere mandatis ⁊
díſcedere ab omni iniquitate:
⁊ propitiationem litáre ſacrifi
cij ſuper iniuſtitias: ⁊ depreca-
tio pro peccatis rècedere ab iniuſtitia. Retri-
buet gratiam qui offert ſimilágineʒ: ⁊ qui fa-
cit miſericordiam óffert ſacrificium. Bene-
placitum eſt dn̄o recedere ab iniquitate: ⁊ de
precatio ꝓ peccatis recedere ab iniuſtitia. Nō B
apparebis ante cōſpectum+dn̄i vácuus. Hec al's+pcti
enim oia propter+mādata dei fiunt. Oblátio al.+mā-datum
iuſti impingat altare: ⁊ odor ſuauitatis eſt in Ex.23.b.
cōſpectu altiſſimi. Sacrificium iuſti acceptum ⁊ 34.d.
eſt: ⁊ memoriā eius nō obliuiſcetur domin⁹. Deu.16.
Bono aio gloriam redde deo: ⁊ non minuas 2.cor.9.b.
primitias manuū tuaꝝ. In omni dato hylarē
fac vultum tuū: ⁊ in exultatione ſanctifica dé
cimas tuas. Da altiſſimo ſm̄+donatum eius: Tho.4.b. al's+dati
⁊ in bono oculo adinuentionez fácito manuū
tuaꝝ: qm̄ dn̄s retribuens eſt: ⁊ ſéptiés tm̄ re-
tribuet tibi. Noli offerre munera praua: non
enim ſuſcipiet illa. Et noli inſpicere ſacrifici-
um iniuſtuz: qm̄ dn̄s+vindex eſt ⁊ nō ē apud C
illum gloria perſone. Non accipiet dn̄s perſo al's+iudex
nam in pauperez ⁊+deprecationē leſi exaudi- Ro.2.b.
et. Nō deſpiciet preces populi: nec viduam ſi Eccl.10.f. al's+pca-tionem
effundat loquelā gémitus. Nōne lachryme
vidue ad maxillā deſcēdunt: ⁊ exclamatio ei⁹
ſuper deducentē eas. A maxilla enim aſcēdūt
vſq; ad celum: ⁊ dn̄s exauditor non delectabi
tur in illis. Qui adorat deū in oblectatiōe ſu-
ſcipietur: ⁊ deprecatio illius vſq; ad nubes ꝓ-
pinquabit. Oratio humiliantis ſe nubes pene- e de reſt. ca. vnico. in glo.
trabit: et donec ꝓpinquet nō conſolabit: et nō
díſcedet donec altiſſimus aſpiciat. Et dn̄s nō D
elongabit: ſed iudicabit iuſtos ⁊ faciet iudici-
um ⁊ fortiſſimus nō habebit in illis patiētiā:
vt contribulet dórſum ipſoꝝ et gentibus réd
det vindictam donec tollat plenitudinē ſuper
boꝝ: et ſcéptra iniquoꝝ cōtribulet donec réd-
dat hoībus ſm̄ actus ſuos et ſm̄ opa ade: et
ſm̄ pſumptionem illius: donec iúdicet iudi-
ciuz plebis ſue: et oblectabit iuſtos miſericor-
dia ſua. Speciosa miſericordia dei in tempore
tribulationis: quaſi nubes pluuie in tempore
ſiccitatis.

¶ Ca. Sū. ¶ Ex perſona omnium fidelium: oratio ad deū: de diſcretione decimata: de xp̄o qui in eccleſia ſponſa delectatur: cuius eſt columna et requies. CXXXVI

Miſerére noſtri deus omnium et A
reſpice nos: et oſtende nobis lu
cem miſerationū tuarū et im-
mitte timorem tuum ſuper gen
tes que non exquiſierunt te: vt
cognoſcant q; non eſt deus niſi
tu: vt enarrent magnalia tua. Alleua manum Infra eo. Ipc.a.b.

tuam ſuper gentes alienas: vt videant poten-
tiam tuam. Sicut enim in cõſpectu eoꝝ ſancti
ficatus es in nobis: ſic in cõſpectu noſtro ma-
gnificaberis in eis: vt cognoſcãt te ſicut et nos
cognouimus: q꞉ nõ eſt deus preter te domine.
Innoua ſigna: ⁊ immuta mirabilia. Gloꝛifi-
ca manum ⁊ brachium dextrum. Excita furo-
B rem: ⁊ effunde iram. Extolle aduerſarium: ⁊
affige inimicum. Feſtina tp̃s ⁊ memento fi-
nis: ⁊ enarrent mirabilia tua. In ira flãme de
uoꝛetur qui ſaluatur ⁊ qui peſſimant plebem
tuã inueniant perditioneʒ. Contere caput pͥn-
cipum ⁊ inimicoꝝ dicentium non eſt alius p̃-
ter nos. Congrega omnes tribus iacob ⁊ co-
[margin: ℞. eccdem.] gnoſcant quia non eſt deus niſi tu: vt enarrẽt
magnalia tua ⁊ hereditabis eos ſicut ab initio
Miſerere plebi tue ſuper quam inuocatũ eſt
nomen tuum: ⁊ iſraél quẽ coequaſti pꝛimoge
C nito tuo. Miſerere ciuitatis ſanctificationis
tue hieruſalem: ciuitati requiei tue. Reple
ſyon in enarrabilibus virtutibus tuis: ⁊ glo-
ria tua populum tuum. Da teſtimoniuʒ quia
ab initio creature tue ſunt ⁊ ſuſcita precatões
quas locuti ſunt in nomine tuo ꝓphete pͥoꝛes.
Da mercedẽ + ſuſtinẽtibus te: vt ꝓphete tui fi-
[margin: al's + dñe.] deles inueniant: ⁊ exaudi oꝛationes ſeruoꝛuʒ
[margin: Nu. 6. d.] tuoꝝ. Secundũ benedictionem aaron da po-
[margin: al's + ⁊] pulo tuo: ⁊ dirige nos in viã iuſtitie: + vt ſciãt
[margin: al's nõ hʒ] oẽs qui habitant terram: q꞉ tu es + deus cõſpe-
[margin: + deus] ctoꝛ ſeculoꝝ. Oẽm eſcam manducabit venter:
⁊ eſt cibus cibo melioꝛ. Fauces contingunt ci-
[margin: al's hʒ + i] bũ: + ⁊ coꝛ + inſenſatum verba mendacia. Coꝛ
[margin: ferre vel ferre] prauum dabit triſtitiam: ⁊ homo peritus reſi-
[margin: al's + ſen-] ſtet illi. Oẽm maſculum excipiet mulier ⁊ eſt
[margin: ſatum] filia melioꝛ + filie. Species mulieris exhilarat
D faciem viri ſui: ⁊ ſuper omnem cõcupiſcentiã
[margin: al's + filio] hominis ſuperducet deſideriũ. + Si eſt lingua
[margin: al's + ſic] curationis: eſt ⁊ mitigationis ⁊ miſericoꝛdie:
non eſt vir illius ſm̃ filios hoĩum. Qui poſſi-
det mulierem bonã inchoat poſſeſſionem: ad-
iutoꝛium ſm̃ illum eſt ⁊ colũna vt reges. Ubi
non eſt ſepes diripietur poſſeſſio: ⁊ vbi non eſt
[margin: al's + qui] mulier ingemiſcit egens. + Cui credit qui nõ
[margin: vel quis] hʒ nidum? Et deflectens vbicunqʒ obſcuraue-
rit: quaſi ſuccinctus latro exiliens de ciuitate
in ciuitatem.

¶ Ca. Sũ. ¶ De diſcernendis amicis: ⁊ di-
ſcernendis conſiliarijs: de querenda ſocietate
viri ſancti ⁊ eius conſilio: de locutione ſophi-
ſtica: de eruditione ſapientis ⁊ anima pꝛopꝛia
tẽtãda: de vitãda crapula. ¶ XXXVII

Omnis amicus dicet ⁊ ego ami- A
ciciaʒ copulaui: ſed eſt amicus
ſolo noĩe amicus. Nõne triſti-
tia ineſt vſqʒ ad moꝛtem? Sodã
lis aũt ⁊ amicus ad inimicitiaʒ
cõuertent. O pꝛeſumptio neq̃ſ-
ſima: vnde creata es cooperire aridam malici
am + ⁊ doloſitate illius. Sodalis amico conio [margin: al's + neq̃tiam]
cundabitur in oblectationibus: ⁊ in + tp̃e tri- [margin: ſup. 9. b.]
bulationis aduerſarius erit. Sodalis amico [margin: al's + tñ]
condolet cã ventris: ⁊ contra hoſtem accipiet
ſcutuʒ. Non obliuiſcaris amici tui in animo
tuo: ⁊ non imemoꝛ ſis illius in operibus tuis.
Noli conſiliari cum ſocero tuo: ⁊ a zelãtibus
te abſconde conſilium. Omnis conſiliarius ꝓ
dit conſilium: ſed eſt conſiliarius in ſemeti-
pſo. A cõſiliario ſerua aĩam tuaʒ. Pꝛius ſcito B
que ſit illius neceſſitas: ⁊ q̇d ipſe in aĩo ſuo co
gitabit. Ne foꝛte mittat ſudem in terraʒ ⁊ di-
cat tibi: bona eſt + via tua: ⁊ ſtet econtrario vi- [margin: al's + via]
dére quid tibi eueniat. Cum viro irreligioſo
tracta de ſanctitate: ⁊ cum iniuſto de iuſtitia: ⁊
cum muliere de his que emulãtur. Cum timi
do de bello: cũ negociatoꝛe de traiectione. Cuʒ
emptoꝛe de venditione: cuʒ viro liuido de gra
tijs agendis. Cum impijs de pietate: cũ inho-
neſto de honeſtate: cuʒ operario agrario de oĩ
opere: cum operario annuali de ꝯſummatiõe
anni: cum ſeruo pigro de multa operatione.
Non attendas his in omni conſilio. Sed cuʒ
viro ſancto aſſiduus eſto: quẽcunqʒ cognoue-
ris obſeruantem timoꝛeʒ dei: cuius anima eſt C
ſm̃ aĩam tuam. Quicunqʒ titubauerit in tene
bꝛis: non condolebit tibi. Et coꝛ boni conſilij
ſtatue tecũ. Non eſt enim tibi aliud plus illo.
Anima viri ſcĩ enunciat aliq̃ñ vera: q̃ʒ ſepteʒ
circũſpectoꝛes ſedentes in excelſo ad ſpeculan
dum. Et in his oĩbus depꝛecare altiſſimum: vt
dirigat in veritate viam tuaʒ. Ante oĩa opera
verbũ verax pꝛecedat te: ⁊ ante oẽm actũ con-
ſilium ſtabile. Uerbuʒ neq̃ʒ imutabit coꝛ: ex
quo partes quattuoꝛ oꝛiunt bonum ⁊ maluʒ:
vita ⁊ moꝛs: ⁊ dũtaxat illoꝝ ẽ aſſidua lingua.
Uir perit⁹ multos erudiuit: ⁊ anime ſue ſua-
uis eſt. Qui ſophiſtice loquitur odibilis ẽ: in
omni re defraudabitur. Non eſt enim illi da
ta a dño gratia: omni enim ſapientia defrau-
datus eſt. Eſt ſapiens aĩe ſue ſapiens: ⁊ fruct⁹
ſenſus illius laudabilis. Uir ſapiens plebem D
ſuam erudit: ⁊ fructus ſenſus illius + fideles [margin: al's + lau-dabiles]
ſunt. Uir ſapiens implebit benedictionibus:

⁊ videntes illum laudabunt. Uita viri in nu-
mero dierum: dies autem iſraël innumera-
biles ſunt. Sapiens in populo hereditabit ho-
norem: ⁊ nomen illius erit viuens in eternū.
Fili in vita tua tenta animam tuam: ⁊ ſi fue-
rit nequam non des illi poteſtatē. Non enim
1.Cor. 9.c. oīa omnibus expediunt: ⁊ nō omni aīe oē ge-
⁊ 10.f. nus placet. Noli auidus eē in omni epulatio-
ne ⁊ non te effundas ſuper oēm eſcā. In mul-
tis enī eſcis erit infirmitas: ⁊ auiditas appro-
pinquabit vſq₃ ad cholerā. Propter crapulaȝ
multi obierūt: q aūt abſtinēs eſt adijciet vitā.

C Ca. Sū. C De medico honorādo: de oran-
do ad deum in infirmitate: de confeſſione que
facit valere medicinaȝ: de exequijs mortuoꝝ:
de tēpore querēde ſapie: de ſingulis artificib⁹
ſine qbus nō edificaf ciuitas. C XXXVIII

A Honora medicum pter neceſſi-
tatē: etenim illum creauit altiſ-
ſimus. A deo ē enim omnis me-
dela: ⁊ a rege accipiet donatio-
nem. Diſciplina medici exalta-
bit caput illius: ⁊ in conſpectu
magnatoꝝ collaudabif. Altiſſimus creauit de
terra medicinā: ⁊ vir prudens nō abhorrēbit
al' + ſi illis +illā. Nōne a ligno indulcata eſt aqua ama-
Ex.15.d. ra? Ad agnitionē hominum virtus illorū. Et
dedit hominibus ſcientiā altiſſimus: honorari
in mirabilibus ſuis. In his curans mitigabit
dolorem: ⁊ vnguētarius faciet pigmēta ſua-
uitatis: ⁊ vnctiones ꝯficiet ſanitatis: ⁊ nō con-
ſummabuntur opera eius. Pax enim dei ſup
faciem terre. Fili in tua infirmitate nō deſpi-
cias teipſum: ſed ora dn̄m ⁊ ipſe curabit te.
Auerte a delicto ⁊ dirige manus: ⁊ ab omni
delicto mūda cor tuuȝ. Da ſuauitatē ⁊ memo-
riā ſimilaginis: ⁊ impingua oblationeȝ: ⁊ da
locū medico. Etenim illum dn̄s creauit: ⁊ nō
diſcedat a te: q2 opera eius ſunt neceſſaria. Eſt
B enim tp̄s qn̄ in manibus illorum incurras: i-
pſi vero dominuȝ deprecabuntur vt dirigat re-
quiem eoꝝ in ſanitatem pter cōuerſationeȝ
illoꝝ. Qui delinquit in conſpectu eius qui fe-
ſup. 22.b. cit eū: incidet in manus medici. Fili in mor-
al' + dura tuuȝ produc lachrymas: ⁊ quaſi + dira paſſus
icipe plorare ⁊ ſm iudiciuȝ contege corpus il-
lius ⁊ non deſpicias ſepulturam illius. Pro-
pter delaturam autem amare fer luctum illi-
al's + iuſti us vno die ⁊ conſolare pter + triſticiaȝ: ⁊ fac
ciam luctum ſm meritum eius vno die vel duobus
propter detractionē. A triſtitia enim feſtinat

mors ⁊ coōperit virtutem: ⁊ triſtitia cordis fle-
ctit ceruicem. In abductione pérmanet triſti-
tia: ⁊ ſubſtātia inopis ſm cor eius. Non dede-
ris in triſtitia cor tuum: ſed repelle eam a te: ⁊
memento nouiſſimorum. Noli obliuiſci neq₃
enim eſt conuerſio: ⁊ huic nihil proderis ⁊ te
ipſum peſſimabis. Memor eſto iudicij mei:
ſic enim erit ⁊ tuuȝ. Mihi heri: ⁊ tibi hodie. C
In requie mortui requieſcere fac memoriam
eius: ⁊ conſolare illum in exitu ſpiritus ſui.
Sapientiam ſcribe in tempore vacuitatis: ⁊ q
minoratur actu ſapientiam percipiet quia ſa-
pientia replebitur. Qui tenet aratrum ⁊ qui
gloriatur in iaculo: ſtimulo boues agitat. ⁊ cō-
uerſatur in operibus eoruȝ: ⁊ narratio eius in
filijs theſaurorum. Cor ſuum dabit ad verſan-
dos ſulcos ⁊ vigilia eius in ſagina vaccarum.
Sic omnis faber ⁊ architectus qui nocte tan-
quam diem tranſigit: q ſculpit ſignacula ſcul-
ptilia. ⁊ aſſiduitas eius variat picturam. Cor
ſuum dabit in ſimilitudinem picture: ⁊ vigi-
lia ſua perficit opus. Sic faber ferrarius ſedēs
iuxta incudem ⁊ conſiderans opus ferri. Ua-
por ignis vret carnes eius: ⁊ in calore fornacis
concertatur. Uox mallei innouat aurem eius
⁊ contra ſimilitudineȝ vaſis oculus eius. Cor
ſuum dabit in conſummationem operuȝ: ⁊ vi-
gilia ſua ornabit imperfectioneȝ. Sic figulus
ſedens ad opus ſuum conuertens pedibus ſu-
is rotam: qui in + ſolicitudine poſitus eſt ſem- al's + ſolli-
per propter opus ſuuȝ: ⁊ innumera eſt omnis tudine.
operatio eius. In brachio ſuo formabit lutuȝ: D
⁊ ante pedes ſuos curuabit virtutem ſuā. Cor
ſuum dabit vt conſumet linitionem: ⁊ vigilia
ſua mundabit fornacem. Omnes hi in mani-
bus ſuis ſperauerūt. ⁊ vnuſqſq₃ in arte ſua ſa-
piens eſt. Sine his omnibus nō edificatur ci-
uitas. Et nō inhabitabunt nec inambulabunt
⁊ in eccleſiam non + tranſilient. Super ſellaȝ + al' + tranſi-
iudicis non ſedebunt: ⁊ teſtamentum iudicij ſient. al' + ſedi-
non intelligent: neq₃ palam facient iudicium lem.
⁊ diſciplinam: ⁊ in parabolis nō inuenientur: ſȝ
creaturam eui confirmabunt: ⁊ deprecatio il-
lorum in operatione artis: accōmodantes ani-
mas ſuas: ⁊ cōquirentes in lege altiſſimi.

C Ca. Sū. C De ſtudio ⁊ exercitio ſapiētis:
de laude ipſius orta ad ſanctimoniam: opera
dei curioſe ſcrutari phibet: de ſpiritibus crea-
tis ad vindictam: ⁊ q per tēpora ſua bonis bo-
na in bonum: ⁊ malis mala in malum creata
ſunt ab initio. C XXXIX

A Sapientiam omnium antiquo-
rum exquirat ſapiens: ⁊ in pro-
phetis vacabit. Narrationeꝫ vi
roꝛum nominatoꝛum conſerua
bit: ⁊ in verſutias parabolarum
ſimul introibit. Occulta pꝛouer
biorum exquiret: ⁊ in abſconditis parabola-
rum conuerſabitur. In medio magnatoꝛum
miniſtrabit: ⁊ in cōſpectu pꝛeſidis apparebit.
al's + tran In terram alienigenárum gentium + pertran
ſiet. ſiet. Bona enim ⁊ mala in omnibus tenta-
bit. Coꝛ ſuum tradet ad vigilandum diluculo
ad dominum qui fecit illum: ⁊ in conſpectu
altiſſimi depꝛecabitur. Apériet os ſuuꝫ in oꝛa
tione: ⁊ pꝛo delictis ſuis depꝛecabitur. Si eni
dominus magnus voluerit: ſpiritu intelligen
tie replebit illum: ⁊ ipſe tanquā imbꝛes emit
tet eloquia ſapientie ſue: ⁊ in oꝛatione confite
bitur domino. Et ipſe diriget conſilium eius
⁊ diſciplinam: ⁊ in abſconditis ſuis conſiliabi
tur. Ipſe palam faciet diſciplinā doctrine ſue
B ⁊ in lege teſtamenti domini gloꝛiabitur. Col-
laudabunt multi ſapientiam eius: ⁊ vſqꝫ in ſe
culum non delebitur. Non recedet memoꝛia
eius: ⁊ nomen eius requiretur a generatione
Infra 44.c. in generationem. Sapientiam eius enarra-
bunt gentes: ⁊ laudem eius enunciabit eccle-
ſia. Si permanſerit nomen eius derelinquet
pluſquam mille: ⁊ ſi requieuerit pꝛóderit illi.
Adhuc conſiliaboꝛ vt enarrem: vt furoꝛe eniꝫ
repletus ſum. Et in voce dicit. Obaudite me
al's + roſe diuini fructus: ⁊ quaſi + roſa plantata ſuper ri
plantate. uos aquaruꝫ fructificate. Quaſi libanus: odo
rem ſuauitatis habete. Floꝛete floꝛes quaſi li-
lium ⁊ date odoꝛem: ⁊ frondete in gratiam ⁊
collaudate canticum ⁊ benedicite dominuꝫ in
operibus ſuis. Date nomini eius magnificen-
tiam: ⁊ confitemini illi in voce labioꝛum ve-
al's nō hꝫ ſtroꝛum: + ⁊ in canticis labioꝛum ⁊ cýtharis
+ ⁊ ⁊ ſic dicetis in confeſſione. Opera domini vni
C uerſa bona valde. In verbo eniꝫ eius ſtetit aq̄
Gen.1.b. ſicut congéries: ⁊ in ſermone oꝛis illius ſicut
mat.7.d. exceptoꝛia aquarum: quoniā in pꝛecepto ipſi⁹
al's + placa- + plácoꝛ fit: ⁊ nō eſt minoꝛatio in ſalute ipſi⁹.
bit. Opera omnis carnis coꝛam illo: ⁊ nō eſt quic
quam abſconditum ab oculis eius. A ſeculo
vſqꝫ in ſeculuꝫ reſpicit: ⁊ nihil eſt mirabile in
conſpectu eius. Non eſt dicere qd eſt hoc: aut
quid eſt iſtud: omnia enim in tp̄e ſuo q̄rent.
Benedictio illius quaſi fluuius inundabit: ⁊
Gen.7.b. quomodo cataclíſmus aridam inebꝛiauit: ſic
ira ipſius gentes que non exquiſierunt euꝫ he Ec.14.d
reditabit. Quomodo conuertit aquas in ſic
citatem ⁊ ſiccata eſt terra: ⁊ vie illius vijs illo
rum directe ſunt: ſic peccatoꝛibus offenſiōes
in ira eius. Bona bonis creata ſunt ab + ini- al's + ex
tio: ſic nequiſſimis bona ⁊ mala. Initium ne- no.
ceſſarie rei vite hominum: aqua: ignis ⁊ fer- D
ruꝫ: ſol: lac: ⁊ panis ſimilagineus: ⁊ mel: ⁊ bo
trus vue: ⁊ oleum ⁊ veſtimentuꝫ. Hec omnia
ſanctis in bona: ſic ⁊ impijs ⁊ peccatoꝛibus in
mala conuertentur. Sunt ſpiritus qui ad vin-
dictam creati ſunt: ⁊ in furoꝛe ſuo confirma-
uerunt toꝛmenta ſua. Et in tempoꝛe ꝯſumma
tionis effundent virtutem: ⁊ furoꝛeꝫ eius qui
fecit illos confundent. Ignis grando fames ⁊ Infra 40.b
moꝛs: omnia hec ad vindictam creata ſunt.
Beſtiarum dentes ⁊ ſcóꝛpij ⁊ ſerpentes rom
phea vindicans in exterminium impios. In
mandatis eius epulabuntur: ⁊ ſuper terram
in neceſſitate pꝛeparabūtur: ⁊ in tempoꝛibus
ſuis non pꝛeterient verbum. Pꝛopterea ab
initio cōfirmatus ſum: ⁊ conſiliatus ſum ⁊ co
gitaui ⁊ ſcripta dimiſi. Omnia opera domini
bona: ⁊ omne opus hoꝛa ſua ſubminiſtrabit.
Non eſt dicere: hoc illo néquius eſt. Omnia Ec.ce.
enim in tempoꝛe ſuo compꝛobabūtur. Et nūc
in omni coꝛde: ⁊ oꝛe collaudate ⁊ benedicite
nomen domini.

¶ Capituli Summarium. ¶ De occupatio-
ne magna ⁊ graui iugo: ⁊ de omni hominum
miſeria: de tranſitu gloꝛie ⁊ ſuperbie impio-
rum de benedictione iuſtoꝛum: de pꝛerogati-
ua timoꝛis domini.

XL

Occupatio magna creata eſt oī- A
bus hominibus: ⁊ iugum gra-
ue ſuper filios adam a die exi-
tus de ventre matris eoꝛuꝫ vſqꝫ
in diem ſepulture in matrem
omnium. Cogitationes eoꝛum
⁊ timoꝛes coꝛdis adinuentiones expectatio-
nis: ⁊ dies finitionis: + a pꝛeſidente ſuper ſedē al's + reſi
glorioſam: vſqꝫ ad humiliatuꝫ in terram ⁊ ci- dentis.
nerem ab eo qui vtitur hyacintho ⁊ poꝛtat co
ronam vſqꝫ ad eum qui operitur lino crudo.
Furoꝛ zelus: tumultus: fluctuatio: ⁊ timoꝛ
moꝛtis. iracundia perſeuerans: et conten-
tio et in tempoꝛe refectionis in cubili ſom-
nus noctis immutat ſcientiam eius. Modi- al's nō hꝫ
cum + autem tanquā nihil in requie: et ab eo + autem.
in ſomnis quaſi in die reſpectus. Conturba-
tus eſt in viſu coꝛdis ſui: tanquam qui euā-

ferit in die belli. In tempore ſalutis ſue exurrexit: ⁊ admirans ad nul luꝫ timoreꝫ: cũ omni carne ab homine vſqꝫ ad pecus: ⁊ ſuper peccatores ſeptuplum. Ad hec mors ſanguis: contentio ⁊ romphea: oppreſſiones fames ⁊ cõtritio ⁊ flagella. Sup iniquos creata ſunt hec omnia ⁊ propter illos factus eſt cataclyſmus. Omnia enim que de terra ſunt in terram conuertentur: ⁊ aque omnes in mare conuertentur. Omne munus ⁊ iniquitas delebitur: ⁊ fides in ſeculum ſtabit. Subſtãtie iniuſtoꝝ ſicut fluui⁹ + ſiccabuntur: ⁊ ſicut tonitruum magnum in pluuia perſonabunt. In aperiendo manus ſuas letabitur: ſic preuaricatores in conſumatione tabeſcent. Nepotes impiorum non multiplicabunt ramos: ⁊ radices immunde ſuper cacumen petre ſonant. Super omnem + aquam viriditas ⁊ ad oram fluminis ante omne fenum euelletur. Gratia ſicut paradiſus in benedictionibus: ⁊ miſericordia in ſeculo permanet. Uita ſibi ſufficientis operarij conculcabitur: ⁊ in ea inuenies theſaurum. + Fili edificatio ciuitatis confirmabit nomen: ⁊ ſuper hanc mulier immaculata computabit. Uinum ⁊ muſica letificant cor: ⁊ ſup vtraqꝫ dilectio ſapientie. Tibie ⁊ pſalterium ſuauem faciunt melodiam: ⁊ ſuper vtraqꝫ lingua ſuauis. Gratiam ⁊ ſpem deſiderabit oculus tuus: ⁊ ſuper hoc virides ſationes. Amicus ⁊ ſodalis in tempore conuenientes: ⁊ ſuper vtroſqꝫ mulier cum viro. Fratres in adiutorium in tempore tribulationis ⁊ ſuper eos miſericordia liberabit. Aurum ⁊ argentum ⁊ conſtitutio pedum: ⁊ ſuper vtrunqꝫ conſilium beneplacitum. Facultates ⁊ + virtutes exaltant cor: ⁊ ſuper hec timor domini. Nõ eſt in timore domini minoratio: ⁊ non eſt in eo inquirere adiutorium. Timor domini ſicut benedictio paradiſus: + ⁊ ſuper omnem gloriam operuerunt illum. Fili in tempore vite tue ne indigeas. Melius eſt enim mori ꝙ indigere. Uir reſpiciens in menſam alienam: non eſt vita eius in cogitatione victus. Alit enim animam ſuam cibis alienis. Uir autem + diſciplinatus ⁊ eruditus cuſtodiet ſe. In ore imprudentie + conculcabitur inopia: ⁊ in ventre ei⁹ ignis ardebit.

Ge. 7. b. Gſa. 43. b. — 13. q. 2. ca. 1 eccliaſtico — al'+ ſicca buntur. — C — al'+ eſcam — al's nõ hꝫ + filii. — D — al'+ vict⁹. — al's nõ habet + — al'+ tiſcet eius. al' + cõdulcabitur.

¶ Capituli Summarium. ¶ De memoria mortis ⁊ iudicij: de perditione impiorum: de bono nomine curando: de ſapientia publicanda: monet a diuerſis vicijs abſtinere: de fugienda muliere. CXLI

O Mors ꝙ amara eſt memoria tua homini + pacem habenti in ſubſtantijs ſuis: viro quieto ⁊ cuius vie directe ſunt in omnibus: ⁊ adhuc valenti accipere cibum. O mors bonuꝫ eſt iudiciũ tuum homini indigenti ⁊ qui minoratur viribus: defecto etate ⁊ cui de omnibus cura eſt ⁊ incredibili: qui perdit ſapientiam. Noli + metuere iudicium mortis. Memento que ante te fuerunt ⁊ que ſuperuentura ſunt tibi. Hoc iudicium a domino omni carni. ⁊ que ſuperuenient tibi in beneplacito altiſſimi: ſiue decem ſiue centum ſiue mille anni. Non eſt enim in inferno accuſatio vite. Filij abominationum fiunt filij peccatorum: ⁊ qui conuerſantur ſecus domos impiorum. Filiorum peccatorum periet hereditas: ⁊ cum ſemine illoruꝫ aſſiduitas obprobrij. De patre impio queruntur filij quoniam propter illum ſunt in obprobrio. Ue vobis viri impij: qui dereliquiſtis legem domini altiſſimi. Et ſi nati fueritis: in maledictione naſcemini: ſi mortui fueritis in maledictione erit pars veſtra. Omnia que de terra ſunt in terram conuertentur: ſic impij a maledicto in perditionem. Luctus hominum in corpore ipſorum: nomen autem impiorum delebitur. Curam habe de bono nomine: ⁊ hoc enim magis permanebit tibi ꝙ mille theſauri precioſi ⁊ magni. Bone vite numerus dierũ: boni autem nomen permanebit in euum. Diſciplinaꝫ in pace conſeruate filij. Sapientia enim abſcondita ⁊ theſaurus + inuiſus: ꝙ vtilitas in vtriſqꝫ? Melius eſt homo qui abſcondit ſtulticiam ſuam: ꝙ homo qui abſcondit ſapientiam ſuam. Uerũtamen reuertimini in his que ꝓcedunt de ore meo. Non eſt enim bonum omneꝫ irreuerentiam obſeruare: ⁊ non omnia omnibus beneplacent in fide. Erubeſcite a patre ⁊ a matre de fornicatione: ⁊ a preſidente ⁊ a potẽte de de mendacio: a principe ⁊ a iudice de delicto: a ſynagoga ⁊ plebe de iniquitate: a ſocio ⁊ amico de iniuſtitia: ⁊ de loco in quo habitas de furto: de veritate dei ⁊ teſtamento: de diſcubitu in panibus ⁊ obfuſcatiõe dati ⁊ accepti: a ſalutantibus de ſilentio: a reſpectu mulieris fornicarie: ⁊ ab auerſione vultus cognati. Ne auertas faciem a primo tuo: ⁊ ab auferendo ꝑtem ⁊ non reſtituendo. Ne reſpicias mulierẽ alieni viri: ⁊ ne ſcruteris ancillã ei⁹: neqꝫ ſteteris ad lectum eius. + Caue ab amicis de ſermoni-

A al's + inſulto ⁊. — al'+ timere — B 36. d. c. — 2. q. 7. ca. ritur. — B. 40. b. 13. q. 2. c. ſu eccleſiaſtico — C 11. q. 1. ca. volo i p̃r p Guido pucr. 22. — 5. 20. a. al's + occultus. — D — 20. 14. — al's nõ h cane.

bus impropérij: ⁊ cũ dederis ne ipróperes.
¶ Ca. Sũ. ¶ De non publicatione ſermõis
abſconditi: de perſonarũ non acceptione: ⁊ de
q̃buſdã vitijs ꝑticularib⁹: de filia luxurioſa cu
ſtodienda: ⁊ fugiẽdo mulierꝫ ꝯſortio. ¶ XLII
A NOn duplices ſermonem audi-
tus de reuelatione ſermonis ab
ſconditi: ⁊ eris vere ſine confu-
ſione: ⁊ inuenies gratiam in cõ
ſpectu omnium hominum. Ne
pro his omnibus confundáris:
⁊ ne accipias perſonam vt delinquas. De lege
al.+ altiſſimi altiſſimi ⁊ teſtamento: ⁊ de iudicio+ iuſtifica-
re impium: de verbo ſociorũ ⁊ viatorꝫ: ⁊ de da
tione hereditatis amicorũ: de equalitate ſtaté-
re ⁊ ponderum: de acquiſitione multorum ⁊
paucorꝫ: ⁊ de corruptione emptiõis ⁊ negocia
torum: ⁊ de multa diſciplina filiorum: ⁊ ſeruo
peſſimo latus ſanguinare ſuper mulierem né
B quam bonum eſt ſignum. Ubi manus multe
ſunt: claude: ⁊ quodcũqꝫ trades númera ⁊ ap
pénde: datum vero ⁊ acceptum omne deſcri-
be. De diſciplina inſenſati ⁊ fatui: ⁊ de ſeniori
bus qui iudicantur ab adoleſcentibus: ⁊ eris
eruditus in omnibus: ⁊ probabilis in conſpe-
ctu omniũ virorꝫ. Filia patris abſcondita eſt:
vigilia ⁊ ſollicitudo eius áufert ſomnum: ne
forte in adoleſcentia ſua adultera efficiátur:
⁊ cum viro cõmorata odibilis fiat: nequãdo
polluátur in virginitate ſua ⁊ in paternis ſuis
grauida inueniatur: ne forte cum viro cómo
rata tranſgrediatur aut certe ſterilis efficiat.
S.26.b. Super filiam luxurioſaꝫ confirma cuſtódiã:
nequãdo faciat te in opprobriũ venire inimi
cis: a detractione in ciuitate ⁊ obiectione ple
bis ⁊ confundat te in multitudine populi. Oĩ
C homini noli+ attẽdere in ſpẽ: ⁊ in medio mu-
al.+ attendere lierũ noli cõmorari. De veſtimentis eni pcé
dit tinea: ⁊ a muliere iniquitas viri. Melior
eſt enim iniqtas viri q̃ benefaciens mulier:
⁊ mulier confundens in opprobriũ. Memor
ero igit operũ dñi: ⁊ que vidi annunciabo in
ſermonibus dñi opera eius. Sol illuminãs p
oĩa reſpexit: ⁊ gloria dñi plenuꝫ eſt opus ei⁹.
Nõne dñs fecit ſanctos enarrare oĩa mirabi
lia ſua: q̃ ꝯfirmauit dñs ops ſtabilis in gloria
al.+ inueſtigabit ſua. Abyſſum ⁊ cor hoĩum +inueſtigauit: ⁊ in
aſtútia eorꝫ +excogitauit. Cognouit enim dñs
D oẽm ſciam: ⁊ inſpexit in ſignum eius annun-
al.+ excogitabit cians que pterierunt ⁊ q̃ ſupuentura ſunt: re
uélans veſtigia occultorꝫ. Non pterit illũ oĩs

cogitátus: ⁊ non abſcondit ſe ab eo vllus ſer-
mo. Magnalia ſapie ſue decorauit que é an-
te ſeculũ ⁊ vſqꝫ in ſeculũ: neqꝫ adiectũ eſt ne-
qꝫ minuétur ⁊ non éget alicuius conſilio. Q̃
deſiderabilia oĩa opera eius: ⁊ tanq̃ ſcintilla
+que eſt cõſiderare. Oĩa hec viuunt ⁊ manét al.+ quã
in ſeculũ: ⁊ in oĩ neceſſitate oĩa obaudiũt ei.
Oĩa duplicia: vnũ cõtra vnum: ⁊ non fecit qc
q̃ deeſſe. Uniuſcuiuſqꝫ cõſeruabit bona. +Et al. non hʒ
qs ſciens ꝯfirmabit fortitudinẽ eius? Et quis +Et quis ſciens ꝯfirmabit fortitudinẽ
ſatiabitur videns gloriam eius. eius.
¶ Capituli Summarium. ¶ Enunciat mi-
rabilia dei: laudat creatorem: ⁊ in laude eius
dicit ſe deficere. ¶ XLIII
ALtitudinis firmamentũ: pul- A
chritudo eius ſpẽs celi in viſio
ne glorie. Sol in aſpectu annũ-
cians in exitu: vas ammirabi-
le opus excelſi. In meridiano
exúrit terrã: ⁊ in ꝯſpectu ardo
ris eius qs poterit ſuſtinere? Fornacẽ cuſtodi-
ens in operib⁹ ardoris. Tripliciter ſol exúrẽs
montes radios igneos exſufflans: ⁊ refulgẽs
radijs ſuis obcecat oculos. Magnus dñs qui
fecit illũ: ⁊ in ſermonib⁹ eius+ feſtinauit iter. al.+ feſtinat
Et luna in oĩbus in tpe ſuo: oſtenſio tpis ⁊ ſi-
gnũ éui. A luna ſignũ diei feſti: luminare qḋ
minuit in cõſummatiõe. Menſis ſm nomen
eius eſt: creſcẽs+ mirabiliter in ꝯſummationẽ. B
Uas+ caſtrorꝫ in excelſis: in firmamento celi al.+ admirabiliter.
rñdens glorioſe. Spẽs celi gloria ſtellarꝫ: mũ- al.+ caſtrorum
dũ illuminans in excelſis dñs. In verbis+ ſan al.+ ſcõs
cti ſtabunt ad iudicium: ⁊ non deficient in vi
gilijs ſuis. Uide arcum: ⁊ benedic+ eum q fe al. non hʒ
cit illum. Ualde ſpecioſus eſt in ſplẽdore ſuo. +eum
Gyrauit celum in circuitu glorie: manus ex-
celſi aperuerunt illum. Imperio ſuo accelerã-
uit niuem: ⁊ accelerat choruſcationes emitte
re iudicij ſui. Propterea aperti ſunt theſauri:
⁊ euolauerunt nebule ſicut aues. In magnitu
dine ſua poſuit nubes: ⁊ cõfracti ſunt lapides
grandinis. In conſpectu eius cõmouebuntur
mõtes: ⁊ in voluntate eius aſpirauit notus.
Uox tonitrui eius+ verberauit terrã: tẽpeſtas al.+ verberabit
aquilonis ⁊ cõgregatio ſpũs: ⁊ ſicut auis depo-
nens ad ſedendũ aſpergit niuẽ: ⁊ ſicut locuſta
demergens deſcenſus eius. Pulchritudinem
+candoris eius ammirabit oculus: ⁊ ſup im C
bre eius expaueſcit cor. Gelu ſicut ſalem effũn al.+ coloris
det ſuper terrã: ⁊ dũ+ gelauerit fiet tanq̃ ca- al.+ hanc erit
cumina tribuli. Frigidus ventus aqlo flauit

ꝛ gelauit criſtallus ab aqua. Super oēm con-
gregationē aquaruȝ requieſcet: ꝛ ſicut lorica
īduet ſe aquis. Et deuorauit montes ꝛ exuret
deſertū: ꝛ extinguet viride ſicut ignem. Me-
dicina oīum in feſtinatione nebule: ꝛ ros ob
uians ab ardore venienti humileȝ efficiet eū.
In ſermone eius ſiluit ventus: ꝛ cogitatione
ſua placauit abyſſum: ꝛ plantauit illum dn̄s
al+ naui-gant | ieſus. Qui + nauigat mare + enarrat pericula
al+ enar-rant | eius: ꝛ audientes auribus nr̄is + ammirabi-
mur. Illic preclara opa ꝛ mirabilia: varia be-
al+ non | ſtiarū genera ꝛ oīuȝ pecoꝝ: ꝛ creatura + beluā-
D al+ beſtia-rum | rū. Propter ipm̄ cōfirmatus ē itineris finis:
ꝛ in ſermone eius cōpoſita ſūt oīa. Multa di
al+ cōſu-matus | cimus ꝛ deficimus verbis: cōſūmatio aūt ſer
monū: ipſe eſt. In oībus glorīantes: ad quid
valebimus? Ipſe eniȝ opꝰ ſuper oīa opa ſua.
ſ.95. | Terribilis dn̄s ꝛ magnus vehementer: ꝛ mi-
rabilis potentia ipſius. Glorificātes dominū
q̄ntumcūq; potueritis ſupualebit adhuc: ꝛ
ammirabilis magnificentia eius. Benedicē-
tes dn̄m exaltate illum quantū poteſtis: ma-
ior enim eſt omni laude. Exaltantes eum: re-
al+ perue-nietis | plemini virtute. Ne laboretis: non enim + cō
prehendetis. Quis videbit eum ꝛ enarrabit:
al+ a pri-mo | ꝛ quis magnificabit eum ſicut eſt + ab initio?
Multa abſcondita ſunt maiora his. Pauca
enim vidimus operū eus. Oīa autem dn̄s fe-
cit: ꝛ pie agentibus dedit ſapientiam.

C Ca. Sū. C Laudat generaliter viros glo-
rioſos: de laudibus enoch: noe abraam: iſaac
ꝛ iacob. C XLIIII

A LAudemus viros glorioſos: ꝛ pa
rentes noſtros in generatione
ſua. Multā gloriā fecit domi-
nus magnificentia ſua a ſecu-
lo. Dominantes in poteſtatibꝰ
ſuis: homines magni virtute ꝛ
prudentia ſua prediti: nunciantes in prophe-
tis dignitatem pphetarū: ꝛ imperantes in p̄-
ſenti populo: ꝛ virtute prudentie populis ſan
+ pitia | ctiſſima verba. In + pueritia ſua requirentes
modos muſicos: ꝛ narrātes carmine ſcriptu
rarū. Homines diuites in virtute pulchritu-
dinis ſtudiū habentes: pacificantes in domi-
B bus ſuis. Omnes iſti in generationibus gen-
tis ſue gloriam adepti ſunt: ꝛ in diebus ſuis
habentur in laudibus. Qui de illis nati ſunt:
reliquerunt nomen narrandi laudes eorum.
Et ſunt quoruȝ non eſt memoria. Perierunt
quaſi qui non fuerint: ꝛ nati ſunt quaſi non
nati: ꝛ filij eorū cū ipſis. Sȝ illi viri miſericor-
die ſunt: quoꝝ pietates nō defuerunt. + Cū ſe | al+ Et eo
mine eoꝝ + pmanēt bona: hereditas ſancta ne | al+ pſeue-rat bona hereditas
potes eoꝝ. Et inteſtamentis ſtetit ſemē eoꝝ: | ꝛ nepotes.
ꝛ filij eoꝝ ppter illos vſq; in eternuȝ + manēt.
Semen eoꝝ ꝛ gloria eoꝝ non derelinquetur. | C
Corpora eoꝝ in pace ſepulta ſunt: ꝛ nomen eo | al+ ma-net.
rum viuet in + generationem ꝛ generationeȝ. | al+ gene-rationes ꝛ generatio-nes.
Sapientiā ipſoꝝ narrent populi: ꝛ laudē ipſo-
rum nūciet eccleſia. Enoch placuit deo ꝛ trāſ
latus eſt in paradiſuȝ: vt det gentibus ſapiaȝ.
Noe inuentus eſt perfectus iuſtus: ꝛ in tpe ira
cundie factus eſt recōciliatio. Ideo dimiſſum
eſt reliquū terre: cū factum eſt diluuiū. Teſta | E.19.b. Ge.5.c.
menta ſeculi poſita ſunt apud illuȝ: ne deleri | heb.11.b
poſſit diluuio omnis caro. Abrahaȝ magnus | Ge.6.b.
pater multitudinis gentiū: ꝛ nō eſt inuentus | heb.11.a Ge.17.a.
ſimilis illi in gloria. Qui ꝯſeruauit legem ex- | D
celſi: ꝛ fuit in teſtamento cū illo. In carne eiꝰ | Ge.22.c
ſtare fecit + teſtamētum ꝛ in tentatione inuen | heb.11.d. al+ firma-mentum.
tus eſt fidelis. Ideo iureiurādo dedit illi glo | al+ ſicut.
riam in gente ſua: creſcere illum + quaſi terre
cumulum: ꝛ vt ſtellas exaltare ſemen eius: ꝛ
hereditare illos a mari vſq; ad mare: ꝛ a flu-
mine vſq; ad terminos + terre. Et iſaac eodē | al+ terra-rum.
modo fecit ppter habraā patrem eius. Be
nedictionem omnium gentium dedit illi do-
minus: ꝛ teſtamentum ſuum confirmauit ſup
caput iacob. Agnouit eum in benedictionibꝰ
ſuis: ꝛ dedit illi hereditatem: ꝛ diuiſit illi par
tem in tribubus duodecim. Et cōſeruauit illi
homines miſericordie: inuenientes gratiam | al+ cōſpe-ctu.
in + oculis omnis carnis.

C Ca. Sū. C De laudibus moyſi ꝛ aaron ꝛ
phinees. C XLV

DIlectus deo ꝛ hominibus moy | A
ſes: cuius memoria in benedi-
ctione eſt. Similem illum fecit
in gloria ſanctorum: ꝛ magnifi | Exo.11.a.
cauit eum in timore inimicoꝝ:
ꝛ in verbis ſuis monſtra pla-
cauit. Glorificauit illum in conſpectu regum:
ꝛ iuſſit illi corā populo ſuo: ꝛ oſtēdit illi gl̄iam
ſuaȝ. In fide ꝛ lenitate ipſius ſanctum fecit il-
lum: ꝛ elegit eum ex omni carne. Audiuit enī
euȝ ꝛ vocē ipſius: ꝛ induxit illuȝ in + nubē. Et | al+ nube
dedit illi cor ad p̄cepta: ꝛ legeȝ vite ꝛ diſcipli-
ne: docere iacob teſtm̄ ſuū: ꝛ iudicia ſua iſrl̄. | al+ eius
Excelſum fecit aaron fratrē + ſuuȝ et ſil'em ſibi
de tribu leui. Statuit ei teſtm̄ eternum ꝛ de-
dit illi ſacerdotium gentis ꝛ beatificauit illuȝ

in gloria. Et circumcinxit eum zona iuſtitie: ⁊
induit eum + ſtola glorie: ⁊ coronauit eum in
B vaſis virtutis. + Circum pedes ⁊ femoralia ⁊
al' + ſtolá Exo.28.f. humerale poſuit ei: ⁊ + cinxit illum tintinabu
al' + circú pediles. lis aureis plurimis in gyro: dare ſonitum in
inceſſu ſuo: auditum facere ſonitum in téplo
al' + circú dauit. in memoriam filijs gentis ſue. Stolam ſan-
ctam auro ⁊ hyacintho ⁊ purpura: opus texti-
le: viri ſapientis iudicio ⁊ veritatem prediti.
Torto cocco opus artificis gemmis precioſis
figuratis in ligatura auri ⁊ + ope lapidarij ſcul
al' + ope ptis in memoriam ſm numeꝝ tribuuꝫ iſrael.
Corona aurea ſupꝛ mitram eius expꝛeſſa ſigno
ſanctitatis: gloria honoris ⁊ opus virtutis: deſi
derio oculorum ornata. Sic pulchra ante ipm
al' + origi nem. non fuerunt talia vſqꝫ ad + orientez. Non eſt
indutus illa alienigena aliquis: ſed tantuz fi-
lij ipſius ſoli ⁊ nepotes eius per omne tépus.
C Sacrificia ipſius + cõſummata ſunt igni quo-
al' + con ſumpta. Le.8.b. tidie. Compleuit moyſes manus eius: ⁊ vnxit
illum oleo ſancto. Factum eſt illi in teſtamen
tum eternum ⁊ ſemini eius ſicut dies celi: fun
gi ſacerdotio ⁊ habere laudem ⁊ + glorificare
al' + glori ficauit. populum ſuum in nomine ſuo. Ipſum elegit
ab omni viuente: offerre ſacrificium deo incé-
ſum ⁊ bonum odorem: in memoriam placá-
re p populo ſuo. Et dedit illi in preceptis ſuis
poteſtatem: in teſtamentis iudiciorum: docere
iacob teſtimonia: ⁊ in lege ſua lucé dare iſrael
Quia contra illum ſteterunt alieni: ⁊ propter
Nu.16.a. inuidiam circundederunt illum homines in
deſerto qui erant cum dathan ⁊ abyron ⁊ con
gregatio chore in iracundia. Uidit dominus
deus ⁊ non placuit illi: ⁊ cõſumpti ſunt in im
petu iracundie. Fecit illis monſtra: ⁊ conſum-
pſit illos in flãma ignis. Et addidit aaron glo
al' + fru ctuum. riam ⁊ dedit illi hereditatem: ⁊ primitias + fru
gum terre diuiſit illi. Panez ipſius in primis
D parauit in ſatietatem: nam ⁊ ſacrificia domi-
ni edent que dedit illi ⁊ ſemini eius. Ceterum
al' + in ter ra gens. + inter gentes non hereditabit: ⁊ pars non eſt
illi in gente. Ipſe eſt enim pars eius ⁊ heredi-
tas. Phinees filius eleazari tertius in gloria
imitando eum in timore + domini: ⁊ ſtare in
al' + dei. reuerentia gentis: in bonitate ⁊ alacritate ani
me ſue placuit deo iſrael. Ideo ſtatuit + illi te-
ſtamentum pacis ⁊ principem ſanctorum ⁊ gé
tis ſue: vt ſit illi ⁊ ſemini eius ſacerdotij digni
Nu.25.c. al' + ad il lum. tas in eternum. Et teſtamentuz + dauid regis
filij ieſſe de tribu iuda: hereditas ipſi ⁊ ſemini
al' + regi ſilio. eius vt daret ſapientiam in cor noſtrum iudi-
care gentem ſuam in iuſtitia: ne abolerentur
bona ipſorum ⁊ gloriam ipſorum in genté eo-
rum eternam fecit.

¶ Ca. Sú. ¶ De laudibus ioſue: caleph ⁊ ſa-
muelis. ¶ XLVI

Fortis in bello ieſus naue ſuc-
ceſſor moyſi in prophetis: qui
fuit magnus ſm nomen ſuum:
maximus in ſalutem electoruz
dei: expugnare inſurgentes ho-
ſtes: vt ſequeretur hereditatem
iſrael. Quam gloriam adeptus eſt + in tollen-
do manus ſuas: ⁊ iactãdo ↄtra ciuitates róm- al' + euel lendo.
pheas. Quis ante illum ſic reſtitit. Nam ho-
ſtes ipſe dominus percuſſit. Aut non in iracú-
dia eius impeditus eſt ſol: ⁊ vna dies facta eſt Ioſu.10.
quaſi duo? Inuocauit altiſſimum potentem in
oppugnando inimicos vndiqꝫ: ⁊ audiuit illuz
magnus ⁊ ſanctus deus in ſaxis grandinis vir
tutis valde fortis. Impetum fecit contra gen-
tem hoſtilem: ⁊ in deſcenſu perdidit cõtrarios
vt cognoſcant gentes potentiam eius: quia cõ B
tra + deum pugnare non eſt facile: ⁊ ſecutus eſt
a tergo potentes. Et in diebus moyſi miſeri-
cordiam fecit ipſe ⁊ caleph filius iephone: ſta al' + dn̄m.
re contra hoſtem ⁊ prohibere gentem a pecca- Nu.14.
tis: ⁊ + pfringere murmur malicie. Et ipſi duo
conſtituti a periculo liberati ſunt a numero ſex al' + per ſi ingere.
centorum milium peditum: inducere illos in
hereditatem in terram que manat lac ⁊ mel.
Et dedit dominus ipſi caleph fortitudinem: ⁊
vſqꝫ in ſenectuté permanſit illi virtus vt aſcen-
deret in excelſum terre locum: ⁊ ſemen ipſius Ioſ.14.
obtinuit hereditatem. Et viderunt omnes fi-
lij iſrael: quia bonum eſt obſequi ſancto deo.
Et iudices ſinguli ſuo nomine quorum nõ eſt C
corruptum cor: qui non auerſi ſunt a domino
vt ſit memoria illoruz in benedictione. Et oſſa
eorum pullulant de loco ſuo: ⁊ nomen eorum
permanet in eternum: + permanente ad fili- al' + per manens.
os illorum ſanctorum virorum gloria. Dilectus al' nõ + deo.
a domino + deo ſuo ſamuel ppheta domini: re
nouauit imperium: ⁊ vnxit principes in gen- 1.Re.
te ſua. In lege domini congregationez iudicá-
uit: ⁊ vidit deum iacob ⁊ in fide ſua probatus
eſt ppheta. Et cognitus eſt in verbis ſuis fidelis D
quia vidit + deum lucis. Et inuocauit dñm om-
potentem in oppugnando hoſtes circunſtãtes
vndiqꝫ: in oblatione viri + inuiolati. Et intó- al' + im maculati.
nuit de celo dominus: ⁊ in ſonitu magno au-
ditam fecit vocem ſuam: ⁊ contriuit principes
tyriorũ

1.reg.12.c. tyriorum ⁊ oēs duces philiſtijm. Et ante tp̄s
finis vite ⁊ ſeculi teſtimonium prebuit in con
ſpectu domini ⁊ xp̄i. Pecūias ⁊ vſq; ad calcia
menta ab omni carne non accepit: ⁊ non ac
als + obdormiuit cuſauit illum homo. Et poſt hec + dormiuit ⁊ +
al + votum notum fecit regi: ⁊ oſtendit illi finez vite ſue:
⁊ exaltauit vocem eius de terra in ꝓphetia de
lére impietatem gentis.

¶ Ca. Sū. ¶ De nathan ⁊ laudibus dauid ⁊
ſalomonis: ⁊ interfectione golie: de robwā im
prudentia ⁊ hierobwaz idolatria qui fecit pec
care iſrael. ¶ XLVII

A P Oſt hec ſurrexit nathán ꝓphe
ta in dieb⁹ dauid. Et q̄ſi ádeps
als habet rect. ſeparatus + a carne ſic dauid a
filijs iſraél. Cum leonibus lú
ſit quaſi qui cum agnis: ⁊ in vr
ſis ſimiliter fecit ſicut in agnis
1.reg.17.f. ouium. In iuuentute ſua nunquid nō occidit
gigántem: ⁊ ábſtulit obprobriuz de gente. In
tollendo manum in ſáxo funde deiecit exulta
als + deū. tionem golie: vbi inuocauit + dominuz omni
potentem. Et dedit in dextera eius tóllere ho
minez fortem in bello: ⁊ exaltare cornu gentis
1.reg.18.b. ſue. Sic in decem milibus glorificauit eum: ⁊
laudauit eū in benedictionibus domini in of
ferendo illi coronā glorie. Contriuit enim ini
micos úndiq;: ⁊ extirpáuit philiſtiim contra
rios vſq; in hodiernum diem. Contriuit cor
B nu ipſorum vſq; in eternum. In omni opere
dedit confeſſionem ſancto: ⁊ excelſo in verbo
glorie. De omni corde ſuo laudauit dominuz:
⁊ dilexit eum qui fecit illum: ⁊ dedit illi cōtra
inimicos potentiam. Et ſtare fecit cantores cō
als + modulos. tra altare: ⁊ in ſono eorum dulces fecit + mo
dos: ⁊ dedit in celebrationibus décus: ⁊ orna
uit tempora vſq; in conſummationem vite: vt
laudarent nomen ſanctum domini: ⁊ amplifi
als + ſpiritu. cárent mane dei ſanctitatem + Chriſtus purga
3.re.12 d. uit peccata ipſius: ⁊ exaltauit in eternum cor
als + regnū. nu eius. Et dedit illi teſtamentum + regni: ⁊ ſe
dem glorie in iſraél. Poſt ipſum ſurrexit fili
us ſenſátus: ⁊ ꝓpter illum + deiecit omnez po
al + regentiam in latitudine. tentiam inimicorum. Sálomon imperauit in
diebus pacis: cui ſubiécit deus omnes hoſtes
C vt conderet domum in nomine ſuo: ⁊ pararet
ſanctitatem in ſempiternum quemadmoduz
eruditus eſt in iuuentute ſua. Et impletus eſt
quaſi flumen ſapientia: ⁊ terram retérit ani
ma ſua. Et repleſti in cōparationibus enigma
ta: ad inſulas longe diuulgatū eſt nomen tuū:
⁊ dilectus es in pace tua. In cantilénis ⁊ pro
uerbijs ⁊ comparationibus ⁊ interpretationi
bus mirate ſunt terre: ⁊ in nomine domini + als nō hȝ + dei
dei cui eſt cognómen deus iſraél. Collegiſti q̄ſi
auricálchum áurum: ⁊ vt plumbum comple
ſti argentum. Et inclináſti fémora tua mulie 3.reg.11.a.
ribus. Poteſtatez habuiſti in corpore tuo. De
diſti máculam in gloria tua: ⁊ prophanáſti
ſemen tuū indúcere iracundiaz ad liberos tu
os: ⁊ in ceteris ſtultitiam tuam: vt fáceres im
perium bipartitū: ⁊ ex + ephraim imperáre im al + ephrē
perium durum. Deus autem non derelinquet
miſericordiam ſuaz ⁊ non corrúmpet nec de
lébit opa ſua: neq; perdet a ſtirpe nepotes ele
cti ſui: ⁊ ſemen eius qui diligit dn̄m non cor
rúmpet. Dedit autem reliquum iacób ⁊ da D
uid de ipſa ſtirpe. Et finē habuit ſálomon cuȝ
patribus ſuis. Et dereliquit poſt ſe de ſemine
ſuo gentis ſtulticiam: ⁊ imminútum a prudē
tia robwám qui auértit gentem conſilio ſuo: 3.reg.12.a.
⁊ hierobwám filium nabáth qui peccare fecit
iſraél: ⁊ dedit viam peccandi effraim: ⁊ pluri
ma redundauerunt peccata ipſorum. Ualde
enim auertérunt illos a terra ſua. Et queſiuit
omnes neqtias vſq; dum preueniret ad illos
defenſio: ⁊ ab omnibus pctīs liberauit eos.

¶ Capituli Summariuz. ¶ De laudibus he
lye: heliſei: ezechie: ⁊ eſaie. ¶ XLVIII

E T ſurrexit Helýas ꝓpheta q̄ſi A
ignis: ⁊ v̄bum ipſius quaſi fácu
la ardebat. Qui indúxit in illos 3.re.17.b.
famē: ⁊ imitantes illū inuidia
ſua pauci + facti ſunt. Non eniȝ als + tube facti.
poterant ſuſtinére precepta do
mini. Uerbo domini continuit celum: ⁊ deié
cit a ſe ignē terre. Sic amplificatus eſt helýas
in mirabilibus ſuis. Et qs poteſt ſimiliter glo
riari tibi? Qui + ſuſtuliſti mortuum ab inferis al + ſuſcitaſti.
de ſorte mortis in v̄bo domini dei: qui deiecí
ſti reges ad perniciem: ⁊ confregiſti facile po
tentiam ipſoruȝ ⁊ glorioſus de lecto ſuo. Qui
audis in ſyná iudicium: ⁊ in + oreb iudícia de als + choreb.
fenſionis. Qui vngis reges ad + pniam: ⁊ pro als + potētiam.
phetas facis ſucceſſores poſt te. Qui receptus
eſt in turbine ignis in curru equorum igneoȝ 3.reg.19.c.
qui inſcriptus es in iudicijs temporum lenire 4.reg.2.b.
iracundiam domini: conciliáre cor patris ad B
filiū: ⁊ reſtituere tribus iacób. Beati ſunt qui
te + vidérunt: ⁊ in amicitia tua decorati ſunt. al + audierunt.
Nam nos vita viuimus tm̄: poſt mortez autez
non erit tale nomen noſtrum. Helýas qui in

turbine+tectus eſt ꝛ in heliſeo cōpletus ē ſpi/
ritus eius. In diebus ſuis nō ptimuit princi
pem: ꝛ potentia nemo vicit illum: nec ſupera/
uit illū verbū aliqđ: ꝛ mortuū ꝓphetauit cor
pus eius. In vita ſua fecit monſtra: ꝛ in mor/
4.re.13.d. te+mirabilia opatus eſt. In oībus iſtis nō pe
als+ſua nituit pplus: ꝛ non receſſerunt a peccatis ſuis
E vſq3 dū abiecti ſunt de terra ſua: ꝛ diſperſi ſūt
in oēm terrā ꝛ relicta eſt gens ppauca: ꝛ prin
ceps in domo dauid. Quidam ipſoꝝ fecerunt
qđ placeret deo: alij aūt multa cōmiſerūt pec/
cata. Ezechias muniuit ciuitatem ſuā: ꝛ idu/
xit in mediū eius aquā: ꝛ fodit ferro rupē: ꝛ
4.re.18.c. edificauit ad aquam puteū. In diebus ipſius
aſcendit ſennacherib ꝛ miſit rapſacē: ꝛ ſuſtu/
lit manū ſuā cōtra illos: ꝛ extulit manū ſuam
in ſyon: ꝛ ſuperbus factus eſt potētia ſua. Tūc
mota ſunt corda ꝛ manus ipſoꝝ: ꝛ doluerunt
quaſi parturientes mulieres. Et inuocauerūt
D dn̄m miſericordē: ꝛ expādentes manus ſuas
extulerunt ad celū: ꝛ ſanctus dn̄s deus audi/
uit cito vocem ipſoꝝ. Nō eſt cōmemorat⁹ pec/
catoꝝ ipſoꝝ: neq3 dedit illos inimicis ſuis: ſed
purgauit illos in manu eſaie ſancti prophete.
4.re.19.g. als+ſubiecit +Deiecit caſtra aſſyrioꝝ: ꝛ ꝯtriuit illos ange
lus+dn̄i. Nam fecit ezechias qđ placuit deo:
als+dei ꝛ fortiter fuit in via dauid patris ſui quā mā
dauit illi eſaias propheta magnus ꝛ fidelis in
als+dn̄i conſpectu+dei. In diebus ipſius retro redijt
4.re.20.b. ſol: ꝛ addidit regi vitā. Spiritu magno vidit
vltima ꝛ conſolatus eſt lugentes in ſyon vſq3
in ſempiternum. Oſtendit futura ꝛ abſcondi/
ta anteq3 euenirent.

¶ Ca. Sū. ¶ De laudibus ioſie: de immuni
tate trium regum a peccato ceteroꝝ regū: de
pſecutiōe hieremie: de laude ezechiel ꝛ duo/
decim ꝓphetaꝝ: de laudibus zorobabel: nee/
mie: enoch: ioſeph: ſeth: ꝛ ſem: q glīaꝫ adepti
ſunt ſup oēs in origine adā. ¶ XLIX

A MEmorie ioſie in cōpoſitiōe odo
ris facta opus pigmentarij. In
oī ore quaſi mel indulcabitur
eius memoria: ꝛ vt muſica i cō
uiuio vini. Ipſe eſt directus di/
uinitus in penitentia gentis: ꝛ
tulit abominationes impietatis. Et guberna/
uit ad dn̄m cor ipſius: ꝛ in diebus peccatorū
B corroborauit pietatē. Preter dauid ꝛ ezechiā
ꝛ ioſiam oēs+reges peccatū cōmiſerunt: nā
als nō hȝ +reges reliquerunt legem+altiſſimi reges iudā: ꝛ cō
al+potentes tempſerunt timorē dei. Dederunt eniꝫ regnū

ſuum alijs: ꝛ gloriam ſuā alienigene genti.
Incenderunt+electā ſanctitatis ciuitatem: ꝛ
deſertas fecerunt vias+ipſius in manu hiere
mie. Nā male tractauerunt illum qui a ven/
tre matris conſecratus eſt propheta: euertere
ꝛ eruere ꝛ perdere ꝛ iterum edificare ꝛ reno
uare. Ezechiel qui vidit conſpectum glo/ C
rie: quā oſtendit illi in curru cherubin. Nam
cōmemoratus eſt inimicoꝝ in imbre: benefa/
cere illis rectas vias. Et duodecim propheta
rū oſſa pullulant de loco ſuo. Nam corrobora
uerunt iacob: ꝛ redemerunt ſe in+fide virtu
tis ſue. Quō amplificemus zorobabel. Nam
ꝛ ipſe quaſi ſignū in dextera manu iſrael. Et
ieſum filiū ioſedech. Qui in diebus ſuis edi/ D
ficauerunt domū ꝛ exaltauerunt templū ſan/
ctum dn̄o: paratum in gloriā ſempiternā. Et
neemias in memoria multi temporis: qui ere
xit nobis muros euerſos: ꝛ ſtare fecit portas ꝛ
ſeras: qui erexit domos noſtras. Nemo natus
eſt in terra qualis enoch: nam ꝛ ipſe receptus
eſt a terra. Et ioſeph qui natus eſt homo prin/
ceps fratrū: firmamētū gentis: rector fratrū:
ſtabilimentum ppli: ꝛ oſſa ipſius viſitata ſūt:
ꝛ poſt mortem prophetauerunt. Seth ꝛ Sem
+apud homines gloriam adepti ſunt: ꝛ ſuper
omnem aiam in origine adam.

¶ Ca. Sum. ¶ Laus ſymonis onie filij: de
duabus gentibus quas odit: de tertia que nō
eſt gens de nomine ſcriptoris: ꝛ de laude hu/
ius operis. ¶ L

SImon onie filius ſacerdos ma A
gnus qui in vita ſua ſuffulſit do
mum: ꝛ in diebus ſuis corrobo
rauit templum. Templi etiam
altitudo ab ipſo fundata ē: du/
plex edificatio ꝛ excelſi parie/
tes templi. In diebus ipſius emanauerūt pu
tei aquarū: ꝛ quaſi mare adimpleti ſūt ſupra
modum. Qui curauit gentē ſuam: ꝛ liberauit
eā a perditiōe. Qui preualuit amplificare ci/
uitatē: qui adeptus eſt gloriā in cōuerſatione
gentis: ꝛ+ingreſſum domus ꝛ atrij+amplifi/
cauit. Quaſi ſtella matutina in medio nebu/
le: ꝛ quaſi luna plena in diebus ſuis lucet. Et
quaſi ſol refulgens: ſic ille+effulſit in templo
dei. Quaſi arcus refulgens inter nebulas glo
rie: ꝛ quaſi flos roſarum in diebus vernis: ꝛ
quaſi lilia que ſunt in tranſitu aque: ꝛ quaſi
thus redolens in diebus eſtatis. Quaſi ignis
effulgens: ꝛ thus ardens in igne. Quaſi vas B

auri ſolidum: oꝛnatuꝫ omni lapide precioſo.
Quaſi oliua pullulans: ꝛ + cypreſſus in + alti- al' + cuʃſ ſuo al' + altitudinem
tudine ſe extollens. In accipiendo ipſum ſto
la glorie ꝛ veſtiri eum in cōſummatione vir-
tutis in aſcenſu altaris ſancti gloꝛiam dedit
ſanctitatis amictum. In accipiendo autē par-
tes de manu ſacerdotum: ꝛ ipſe ſtans iuxta
aram. Circa illum coꝛona fratrū: ꝛ quaſi plā-
tatio cedri in monte libano ſic circa illuꝫ ſte-
terunt quaſi rami palme ꝛ omnes filij aaron
in gloꝛia ſua. Oblatio autem domini in mani
bus ipſoꝝ coꝛam omni ſynagoga iſrael: ꝛ cō-
ſummatione fungēs in aram: amplificare ob
lationem excelſi regis poꝛrerit manum ſuam
in libatione: ꝛ libauit + de ſanguine vue. Effū- al's + in
dit in fundamento altaris odoꝛem diuinum
excelſo pꝛincipi. Tūc exclamauerūt filij aarō: E
in tubis + ductilibus ſonuerūt: ꝛ auditā fece- al' + pducentibus
rūt vocē magnā in memoꝛiā coꝛā + dn̄o. Tūc al's + deo
oīs ppl's ſimul ꝑperauerūt ꝛ ceciderūt in fa-
ciem ſup terrā adoꝛare dn̄m deū ſuū: ꝛ dare
preces oīpotenti deo excelſo. Et amplificaue-
runt pſallētes in vocibus ſuis: ꝛ in magna do
mo + factus ē ſonus ſuauitatis plenus. Et ro- al' + auct'
gauit ppl's dn̄m excelſum in pce vſqꝫ dū pfe-
ctus ē honoꝛ dn̄i: ꝛ munus ſuū pfecerūt. Tūc
deſcendēs manus ſuas extulit in oēm ꝯgrega
tionem filioꝝ iſrael: dare gl'iam deo a labijs
ſuis: ꝛ in noīe ipſius gloꝛiari. Et iterauit oꝛo-
nem ſuā: volens oſtēdere virtuteꝫ dei. Et + poſt
rurſum plus oꝛauit deū oīuꝫ: qui magna fe- al's nō hꝫ + p' rurſum
cit in oī terra: qui auxit dies nr̄os a vētre ma
tris nr̄e ꝛ fecit nobiſcū ſm̄ ſuā miſericoꝛdiā. D
Det nobis iocunditatē coꝛdis: ꝛ fieri pacē in
diebus nr̄is in iſrael p dies ſempiternos: cre
dere iſrael nobiſcum eē dei miām: vt liberet
+ nos in diebꝰ ſuis. Duas gētes odit anima al's + eos
mea: tertia aūt nō eſt gens quā oderim. Qui
ſedent in mōte ſeyr ꝛ philiſthijm: ꝛ ſtultꝰ ppl's
q habitat in ſychimis. Doctrinā ſapiē ꝛ diſci
pline ſcripſit in codice iſto: ieſus filiꝰ ſyrach
hieroſolimita: q renouauit ſapiam de coꝛde
ſuo. Btūs q i iſtis vſaf bōis. Qui ponit illa in
coꝛde ſuo ſapiēs erit ſemp. Si enī hec fecerit
ad oia valebit: qꝛ lux dei veſtigium eius eſt.

C Oꝛo ieſu filij ſyrach. C LI

Confitēboꝛ tibi dn̄e rex ꝛ col-
laudabo te deū ſaluatoꝛē me-
um. Cōfiteboꝛ nomini tuo qm̄
adiutoꝛ ꝛ ꝓtectoꝛ factus es mi
hi: ꝛ liberaſti coꝛpus meum a
perditione: a laqueo lingue inique: ꝛ a labijs
operantium mendacium: ꝛ in conſpectu aſtā-
tium factus eſt mihi adiutoꝛ. Et liberaſti me
ſm̄ multitudinem miſericoꝛdie nominis tui
a rugientibus pꝛeparatis ad eſcam: de mani-
bus querentium animam meam: ꝛ de + poꝛ- a' + multis tribulationibꝰ
tis tribulationum que circundederunt me: a
pꝛeſſura flamme que circūdedit me: ꝛ in me-
dio ignis non ſum eſtuatus. De altitudine vē
tris inferi: ꝛ a lingua coinquinata: ꝛ a verbo
mendacij: a rege iniquo: ꝛ + a lingua iniuſta. al's nō hꝫ + a
Laudabit vſqꝫ ad moꝛtem anima mea domi
num: ꝛ vita mea appꝛopinquans erat in infer
no deoꝛſuꝫ. Circundederunt me vndiqꝫ: ꝛ nō B
erat qui adiuuaret. Reſpiciens eram ad adiu
toꝛium hominum ꝛ non erat. Memoꝛatus
ſum miſericoꝛdie tue domine: ꝛ cooperatio-
nis tue que a ſeculo ſunt: quoniam eruis ſuſti
nētes te + domine: ꝛ liberas eos de + manibꝰ al's nō hꝫ + dn̄e.
gentium. Exaltaſti ſuper terram habitationē al's + manu.
meaꝫ: ꝛ pꝛo moꝛte defluente depꝛecatus ſum.
Inuocaui + dominum patrem domini mei vt al's habet + deum.
non derelinquat me in die tribulatiōis mee:
ꝛ in tempoꝛe ſupboꝛum ſine adiutoꝛio. Lau-
dabo nomen tuum aſſidue: ꝛ collaudabo illō
in confeſſione: ꝛ exaudita eſt oꝛatio mea. Et li
beraſti me de perditione: ꝛ + eruiſti me de tpe al's + eripuiſti.
iniquo. Pꝛopterea confiteboꝛ ꝛ laudem dicā
tibi: ꝛ benedicam nomini domini. Cū adhuc
iunioꝛ ſum priuſqꝫ + oberrarem qſiui ſapien- al' + oberrem.
tiaꝫ palam in oꝛatione mea. Ante tempus po
ſtulabam pꝛo illa: ꝛ vſqꝫ in nouiſſimis inqui-
ram eam: ꝛ floꝛebit tanqꝫ + pꝛequox vua. Le- al's + pꝛecoqua.
tatū eſt coꝛ meū in ea: ābulauit pes meus iter
rectum: in iuuentute mea inueſtigabam eaꝫ. C
Inclinaui modice aurem meaꝫ ꝛ excepi illā.
Multam inueni in meipſo ſapientiaꝫ: ꝛ mul-
tum pꝛofeci in ea. Danti mihi ſapientiam da
bo gloꝛiam. Conſiliatus ſum enim vt facerem
illam. Zelatus ſum bonum: ꝛ non cōfundar.
Colluctata eſt anima mea in illa: ꝛ in facien-
do eam confirmatus ſum. Manus meas ex-
tendi in altū: ꝛ in ſapientia eius luxit anima
mea: ꝛ ignoꝛantias meas illuminauit. Animā
meam direxi ad illam: ꝛ in + agnitione inue- al' + agnitionem.
ni eam. Poſſedi cum + ipſa coꝛ ab initio: pꝛo- al' + ipſis
pter hoc non derelinquar. Venter meus con
turbatus eſt querēdo illā: ꝑpterea bonā poſ-
ſidebo poſſeſſionē. Dedit eniꝫ mihi dominus
linguā + mercedē meā: ꝛ in ipſa laudabo eū. al's + eruditā.
Appꝛopiate ad me indocti: ꝛ cōgregate vos in

D domum diſcipline. Quid adhuc retardatis:
⁊ quid dicitis in his. Anime vr̄e ſitiunt vehe-
mēter. Aperui os meū ⁊ locutus ſum. Cōpara-
eſa.55.a. te vobis ſine argento ſapiam: ⁊ collum veſtrū
ſubijcite iugo eius: ⁊ ſuſcipiat aīa veſtra diſci
plinam. In proximo eſt enim inuenire eam.
Uide te oculis veſtris: qꝛ modicū laboraui: ⁊
u.3.2.d. inueni mihi multam requiem. Aſſumite di-
ſciplinam in multo numero argenti: ⁊ copio-
ſum aurū poſſidete i ea. Letetur anima veſtra
in miſericordia eius: ⁊ non confundemini in
al + ipſius laude + eius. Operamini opus veſtruꝫ añ tp̄s: ⁊
dabit vobis mercedē veſtram in tpe ſuo.
¶ Explicit liber Eccleſiaſtic⁹. ¶ Incipit ora
tio Salomonis.

ET inclinauit ſalomon
genua ſua in conſpectu
totius eccleſie iſrael: ⁊
aperuit manus ſuas ad
3. re. 8.c. celum ⁊ dixit. Domine
deus iſrael non eſt ſimi-
lis deus in celo ſurſum:
neqꝫ in terra deorſuꝫ: q
cuſtodis teſtm̄ tuū ⁊ mi
ſericordiam pueris tuis
euntibus in ꝯſpectu tuo
in toto corde: ſeruās puero tuo dauid qua lo
cutus es illi ⁊ locutus es in ore tuo ⁊ in manu
tua impleſti quaſi dies iſte. Et nunc dn̄e deus
iſrael cuſtodi puero tuo dauid patri meo que
locutus es illi dicens. Non deerit tibi vir a fa
cie mea ſedens in throno iſrael. Uerūtñ ſi cu
ſtodierint filij tui legē meā ⁊ in p̄ceptis meis
ambulāt: ſicut ambulauerūt in cōſpectu meo
fideles. Et nunc dn̄e deus iſrael: creditum eſt
v̄bū qd̄ locutus es puero tuo dauid: qm̄ ſi ve-
re habitauit deus cuꝫ hominibus in terra. Si
celū ⁊ celi celoꝝ nō ſufficiant tibi: quātoma-
gis dom⁹ hec quā edificaui. Sed reſpicias ad
orōnem ſerui tui ⁊ deprecationē eius vt exau-
dias dn̄e placationem orōnis quam puer tu-
us orat corā te hodie: vt ſint oculi tui ſuper do-
mum hanc die ac nocte: in locum quē dixiſti
inuocare nomen tuuꝫ: ⁊ exaudias orationem
quā puer tuus orat in hoc loco: ⁊ exaudias p̄-
cationem pueri tui ⁊ populi tui iſrael: ſi ora-
uerint in loco iſto: ⁊ exaudias in loco habita-
tionis de celo: ⁊ exaudias ⁊ propitius ſis ſi pec
cauerit vir in te.
¶ Explicit oratio Salomonis. ¶ Incipit ꝓ-
logus in Eſaiam prophetam.

NEmo cum ꝓphetas ver
ſibus viderit eē deſcri-
ptos: metro eos eſtimet
apud hebreos ligari: ⁊
aliquid ſimile habeꝛ d
pſalmis + vel operib⁹ ſa al + ⁊
lomonis. Sed qd̄ in de
moſthene ⁊ tullio ſolet
fieri: vt per cola ſcribā
tur ⁊ comata: qui vtiqꝫ
proſa ⁊ nō verſibus + cō
ſcripſerūt. Nos quoqꝫ vtilitati legentiū proui al + ſcripſerunt.
dētes: interpretationem nouaꝫ nouo ſcribēdi
genere diſtinximus. Ac primum de eſaia ſciē
dum: qꝛ in ſermone ſuo diſertus ſit: quippe vt
vir nobilis ⁊ vrbane + elegantie: nec hn̄s + qc al + eloquentie
qꝫ in eloquio ruſticitatis admixtum. + Unde al + quod
accidit vt pre ceteris florē ſermōis eius: trāſ al + Et ide
latio non potuerit + cōſeruare. Deinde ēt hoc al + obſeruare
adijciendūꝫ: qꝛ non tam ꝓpheta dicendus ſit
qꝫ euangeliſta. Ita enim vniuerſa xp̄i eccleſie
qꝫ myſteria ad liquidū proſecutus eſt: vt non
putes eū de futuro vaticinari: ſed de preteritis
hiſtoriā texere +. Unde conijcio noluiſſe tūc al + ſidei
tp̄is ſeptuaginta interpretes fidei ſue ſacramē
ta perſpicue ethnicis prodere ne ſanctū cani- mat. 7.a.
bus: ⁊ margaritas porcis darent: q̄ cuꝫ hanc
editionem legeritis ab illis animaduertētis
abſcondita. Nec ignoro quāti laboris ſit pro-
phetas intelligere: nec facile quēpiaꝫ poſſe iu-
dicare de interpretatiōe: niſi intellexerit ante
que legerit. Nos quoqꝫ patere morſibus plu-
rimoꝝ: que ſtimulante inuidia: qd̄ cōſeq non
valent deſpiciunt. Sciens ergo ⁊ prudens i flā
mas mitto manū: ⁊ nihilominus hoc a + faſti al + faſtuoſis
dioſis lectoribus precor: vt quō greci poſt ſe-
ptuaginta trāſlatores aquilam ⁊ ſymmachū
⁊ theodotionem legunt: vel ob ſtudiuꝫ doctri-
ne ſue: vel vt ſeptuaginta magis ex collatione
eoꝝ intelligant: ſic ⁊ iſti ſaltem vnū poſt prio-
res habere dignenꝛ interpretem. Legant pri⁹
⁊ poſtea deſpiciant: ne videanꝛ non ex iudicio
ſed ex odij preſumptione ignorata damnare.
Prophetauit aūt eſaias in hierlm ⁊ in iudea: al + iſrael
necdum decē tribubus in captiuitatē ductis:
ac de vtroqꝫ regno nunc cōmixtim: nūc ſepa-
ratim texit oraculum. Et cum interdum ad p̄
ſentem reſpiciat hiſtoriam ⁊ poſt babylonie
captiuitatē reditū populi ſignificet in iudeā:
tñ oīs eius cura de vocatione gentiū ⁊ de ad-
uentu xp̄i eſt. Quē tanto plus amatis o paula

⁊ euſtóchium tanto magis ab eo pétite: vt ꝓ
obtrectatióne preſenti qua me indeſinenter
émuli lániant: ipſe mihi mercedem reſtitu-
at in futuro: qui ſcit me ob hoc in peregrine
língue eruditióne ſudáſſe: ne iudei de falſita
te ſcripturaꝝ eccleſijs eius diútius iſultárét.

¶ Explicit plogus. ¶ Incipit argumentū.

E Saias in hieruſalem nobili gé
nere ortus eſt: ibiq; prophetá-
uit. Sub manaſſé rege ſectus
in duas partes: occúbuit. Se-
pultúſq; eſt ſub quércu rógel
iurta tranſitum aquarū: quas
olim ezechias rex iacto obſtrúxerat púluere.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit Eſaias propheta.

¶ Ca. Sū. ¶ Viſio eſaie: ſermo de ira domi-
ni contra iudeam ⁊ hieruſalem propter pecca
ta ſua: de ceſſantibus ⁊ reprobatis ſolennita-
tibus: de futuro lauacro quo peccata lauátur:
de increpatione hieruſalem propter ſpiritua-
le meretricium. ¶ Ca. I.

A V Iſio eſa
ie filij
amos quam
vidit+ ſup iú al.+cōtra
dam ⁊ hieru-
ſalém: in die
bus ozie ioa-
thán achaz:
⁊ ezechie re-
gū iudá. Au
dite celi ⁊ áu
ribus pércipe
terra: quoniá
dominus locu
tus eſt. Filios
enutriui ⁊ ex-
altaui: ipſi au
tē ſpreuérūt
me. Cognouit bos poſſeſſorem ſuum: ⁊ áſinus
preſépe domini ſui: iſrael autem me non co-
gnouit ⁊ populus meus non intellexit. Ve gē
ti peccatrici: populo graui iniquitate: ſemini
neq;: filijs ſceleratis. Dereliquérūt dominū:
B blaſphemauerunt ſanctum iſrael: abalienati
ſunt retrórſum. Super quo percútiam vos vl-
tra addentes preuaricationem[a]. Omne caput
languidū: ⁊ omne cor merens. A planta pe-
[illegible] verticem: non eſt in eo ſanitas. a vl. qd. i... ve. us.
uſq; ad ver[illegible]
Vúlnus ⁊ liuor ⁊ plaga túmens [illegible] non eſt cir-

cumligata nec curata medicámine: neq; fóta
óleo. Terra veſtra deſerta: ciuitates veſtre ſuc-
cénſe igni. Regionem veſtram coram vobis
aliéni deuorant: ⁊ deſolábitur ſicut in vaſtita- C
te hoſtili. Et derelinquétur filia ſyón vt vmbrá
culum in vínea: ⁊ ſicut tugúrium in cucume-
rário: +ſicut ciuitas que vaſtatur. Niſi domi- al's hʒ +et
nus exercituum reliquiſſet nobis ſemen: qua No.g.f.
ſi ſódoma fuiſſemus: ⁊ quaſi gomorra ſimiles
eſſemus. Audite verbum domini principes ſo
domorum: percipite auribus legem dei veſtri
populus gomorre. Quo mihi multitudinem
victimarum veſtrarum dicit dominus? Ple-
nus ſum. Holocáuſta arietum: ⁊ ádipem pin
guium: ⁊ ſanguinē vitulorū ⁊ agnorū ⁊ hyr-
corum nólui. Cum+ veneritis ante conſpectū D
meum: quis queſiuit hec de manibus veſtris al's + ve- nirctis.
vt ambularetis in atrijs meis. Ne+ offeratis al's+ aſ- ferratis
vltra ſacrificium frúſtra. Incenſum abomi-
natio eſt mihi. Neoméniam ⁊ ſábbatum ⁊ fe hier.6.c.
ſtiuitates alias non feram. Iniqui ſunt cetus Amos.5.f
veſtri. Calendas veſtras ⁊ ſolénitates veſtras
odiuit anima mea. Facta ſunt mihi moleſta. hier.6.c.
Laboraui ſuſtinentes. Et cum extéderitis ma
nus veſtras: auertam oculos meos a vobis: ⁊
cum multiplicauéritis orationem: non exáu- infra.59.c
diam. Manus enī veſtre ſanguine plene ſūt. al's nō eſt +enim
[b] Lauámini: mundi eſtote: auferte malū co- E
gitationum veſtrarum ab oculis meis. Quié- b De re. vi.3.ca.la- uamini.
ſcite ágere peruérſe: diſcite benefacere. [c] Que c vi.37.c. defenſio- nis.
rite iudiciū: ſubuenite oppreſſo: iudicate pu
pillo: defendite viduā: ⁊ venite ⁊ argúite me
dicit dominus. Si fuerint peccata veſtra vt cóc
cinum: quaſi nix dealbabuntur: ⁊ ſi fuerint rú
bra quaſi vermículus: velut lana alba erūt. Si
voluéritis ⁊ audiéritis+ me bona terre come al's nō hʒ +me
detis. Q; ſi noluéritis ⁊ me ad iracundiam ꝓ
uocauéritis: gladius deuorabit vos: q2 os do-
mini locutum eſt. Quomodo facta eſt mere-
trix ciuitas fidelis plena iudicij? Iuſtitia ha- F
bitauit in ea: nunc autem homicide. Argen-
tum tuum verſum eſt in ſcoriam: [d] vinum tu- d vi.53.c.
um mixtum eſt aqua. Principes tui infideles
ſocij furum. Omnes diligunt munera: ſequū
tur retributiones. Pupillo nō iudicant: ⁊ cá
vidue non ingreditur ad illos. Propter hoc hier.5.g.
ait dominus deus exercituū fortis iſraél. Heu
ego conſolabor ſuper hoſtibus meis: ⁊ vindi- al's nō hʒ +ego
cabor de inimicis meis. Et conuértam manū
meam ad te: ⁊ excóquam ad purum ſcoriam
tuam: ⁊ áuferam omne ſtánnum tuum: ⁊ re-

ſtituam iudices tuos vt fuerunt prius: ⁊ conſi
B liarios tuos: ſicut antiquitus. Poſt hec vocabe
ris ciuitas iuſti: vrbs fidelis. Syon in iudicio
al's + iuſtitiam redimetur: ⁊ reducent eam in+iuſtitia. Et cõ
al's + ſceleratos teret+ſceleſtos ⁊ peccatores ſimul: ⁊ qui dere-
liquerunt dñm conſumentur. Confundentur
enim ab idolis quibus ſacrificauerunt. Et
erubeſcetis ſuper hortis quos elegeratis cum
al's + paradiſus fueritis velut quercus defluentibus folijs: ⁊ ve
lut+hortus abſq; aqua. Et erit fortitudo veſtra
vt fauilla ſtuppe: ⁊ opus veſtrum quaſi ſcintil
la: ⁊ accendetur vtrumq; ſimul ⁊ nõ erit qui
extinguat.

¶ Ca. Sũ. ¶ De morte chriſti ⁊ eius paſſio-
ne: de aduentu eius: ⁊ reprobatione iudeorũ
⁊ exaltatione chriſti. ¶ II

A Micheę 4. a. VErbum quod vidit eſaias fili-
us amos ſuper iudam ⁊ hieru-
ſalem. Et erit in nouiſſimis die
bus preparatus mons domus
al's + verticem domini in+vertice montium:
⁊ eleuabitur ſup colles. Et flu-
ent ad eum oẽs gentes: ⁊ ibunt populi multi
al's + ⁊ ⁊ dicent. Venite+aſcendamus ad montẽ do-
mini: ⁊ ad domum dei iacob: ⁊ docebit nos vi
as ſuas ⁊ ambulabimus in ſemitis eius: quia
de ſyon exibit lex ⁊ verbum domini de hieru-
ſalem. Et iudicabit gentes: ⁊ arguet populos
multos. Et conflabunt gladios ſuos in vome-
B Micheę 4. b. res: ⁊ lanceas ſuas in falces. Nõ leuabit gẽs
cõtra gentem gladium: nec exercebuntur vl-
ra ad prelium. Domus iacob venite ⁊ ambu-
al's + dñi al's nõ hʒ + noſtri lemus in lumine+dei+noſtri. Proiecisti eñi
populum tuum domũ iacob: q2 repleti ſunt vt
olim: ⁊ augures habuerũt vt philiſtijm ⁊ pue
ris alienis adheſerunt. Repleta eſt terra argẽ
to ⁊ auro: ⁊ non eſt finis theſaurorũ eius. Et
repleta eſt terra eius equis: ⁊ innumerabiles
quadrige eius. Et repleta eſt terra eius ido-
C lis. Opus manuum ſuarũ adorauerunt: quod
fecerunt digiti eorum. Et incuruauit ſe homo
al's + non al's + dimittam ⁊ humiliatus eſt vir. +Ne ergo dimittas eis.
Ingredere in petrã ⁊ abſcondere in foſſa hũ
mo a facie timoris dñi: ⁊ glĩa maieſtatis ei⁹.
Oculi ſublimis hominis humiliati ſunt: ⁊ in-
curuabitur altitudo virorum. Exaltabit autẽ
dominus ſolus in die illa: q2 dies domini exer
al's nõ hʒ + ⁊ excelſum cituum ſuper omnem ſuperbum+⁊ excelſum:
⁊ ſuper omnem arrogantẽ: ⁊ humiliabitur:
⁊ ſuper omnes cedros libani ſublimes ⁊ ere-
ctas: ⁊ ſuper omnes quercus baſan ⁊ ſup oẽs

montes excelſos: ⁊ ſuper omnes colles eleua-
tos: ⁊ ſuper omnem turrem excelſam: ⁊ ſuper
omnem murum munitum ⁊ ſuper oẽs naues
tharſis: ⁊ ſuper omne qđ viſu pulcrum ẽ. Et D
incuruabitur+omnis ſublimitas hominum: al's nõ hʒ + omnis
⁊ humiliabitur altitudo virorum. Et eleuabi
tur dñs ſolus in die illa: ⁊ ydola penitus con
terentur. Et introibunt in ſpeluncas petrarũ:
⁊ in voragines terre a facie formidinis dñi: ⁊
a gloria maieſtatis eius: cum ſurrexerit percu
tere terram. In die illa proijciet homo+ydo- infra 31. A al's + idola
la argẽti ſui: ⁊ ſimulacra auri ſui que fecerat
ſibi: vt adoraret talpas ⁊ veſpertiliones. Et in-
gredietur+ſciſſuras petrarum ⁊ in cauernas Luce 23. f
ſaxorum a facie formidinis domini: ⁊ a gloria
maieſtatis eius cũ ſurrexerit percutere terrã.
Quieſcite ergo ab hoĩe cuius ſpũs in narib⁹
eius eſt: q2 excelſus reputatus eſt ipſe.

¶ Ca. Sum. ¶ De homine xp̃o q̃ auferet a
iuda oẽm potentiam qua preualebant in pec-
catis: ⁊ omnem ornatum ſuperbie. ¶ III

ECce enim dominator dñs exer- A
cituum auferet ab hieruſalem
⁊ ab iuda validũ ⁊ fortẽ: omne
robur panis ⁊ omne robur aq̃:
⁊ fortem ⁊ virũ bellatorem ⁊ iu
dicem ⁊ prophetam ⁊ ariolum
⁊ ſenem principem ſuper quinquaginta: ⁊ ho-
norabilem vultu: ⁊ conſiliarium: ⁊ ſapientem
de architectis: ⁊ prudentẽ eloquij miſtici. Et
dabo pueros principes eorũ: ⁊ effeminati do-
minabuntur eis. Et+corruet populus vir ad vi al's + irruet
rum: ⁊ vnuſquiſq; ad proximum ſuũ. Tumul al's nõ hʒ + ⁊
tuabitur puer cõtra ſenem: ⁊ ignobilis cõtra
nobilem. Apprehendet enim vir fratrẽ ſuũ
domeſticum patris ſui: ⁊ dicet. Veſtimentum
tibi eſt: princeps eſto noſter: ruina autem hec
ſub manu tua. Reſpõdebitq; ĩ die illa dicẽs.
Non ſum medicus: in domo mea non eſt pa
nis neq; veſtimentum. Nolite cõſtituere me
principem populi. Ruit+ enim hieruſalem ⁊ B
iudas concidit: q2 lingua eorum ⁊ ad inuen- al's nõ hʒ + enim
tiones eorũ cõtra dominum: vt prouocarent
oculos maieſtatis eius. Agnitio vultus eorũ
reſpõdebit eis: ⁊ peccatum ſuum quaſi ſodo-
ma predicauerunt: nec abſconderunt. Ve aĩe
eorũ: quoniam reddita ſunt eis mala. Dicite
iuſto quoniam bene: quoniam fructum adin-
uentionum ſuarũ comedet. Ve impio ĩ ma
lum. Retributio enim manuum eius fiet ei.
Populum meũ exactores ſui ſpoliauerunt ⁊

mulieres dominate ſunt eis. Popule meus qui te beatum dicunt ipſi te decipiunt: ⁊ viam greſſuum tuoꝝ diſſipant. Stat ad iudicanduꝫ
C dñs: ⁊ ſtat ad iudicandos populos. Dominus
Am.ii.c ad iudicium veniet: cum ſenibus populi ſui ⁊ principibus eius. Uos enim depaſti eſtis vineam meam: +⁊ rapina pauperis in domo veſtra. Quare +atteritis populum meuꝫ: ⁊ facies pauperū +cōmolitis dicit dominus exercituū? Et dicit dominus deus. Pro eo q eleuate ſunt filie ſyon ⁊ ambulauerunt extento collo: ⁊ nutibus oculorum ibant: ⁊ plaudebāt ⁊ ambulabant ⁊ +pedibus ſuis compoſito gradu incedebant: decaluabit dominus verticē
D filiarum ſyon: ⁊ dominus crinem earū nudabit. In die illa auferet dominus ornamentū calciamentorū ⁊ lunulas ⁊ torques ⁊ monilia ⁊ armillas ⁊ mitras +⁊ diſcriminalia ⁊ periſchelides ⁊ murenulas ⁊ olfactoriola ⁊ inaures ⁊ anulos ⁊ gemmas in fronte pendētes: ⁊ mutatoria ⁊ palliola ⁊ linthamina ⁊ acus ⁊ ſpecula ⁊ ſyndōes ⁊ vittas ⁊ theriſtra. Et erit pro ſuaui odore fetor: ⁊ pro zona funiculus ⁊ pro criſpanti crine caluitium: ⁊ pro faſcia pectorali cilicium. Pulcherrimi quoqꝫ viri tui gladio cadent ⁊ fortes tui in prelio. Et merebunt atqꝫ lugebunt porte eius: ⁊ deſolata i terra ſedebit.

(Margin: al's nō hꝫ +⁊ · al's + attriti · al's + cōſū ditis · al's + in · al's nō hꝫ + ⁊ · al's + periſchelidas. al's + palliia)

C Ca. Sū. C De ſeptem eccleſijs: de magnificentia domini: ⁊ lauacro ſpirituali: ⁊ protectione eccleſie. C IIII

A Et apprehendent ſeptem mulieres virum vnum in die illa dicentes. Panem noſtrum comedemus et veſtimentis nr̄is operiemur: tantūmodo inuocetur nomen tuuꝫ ſuper nos aufer obprobrium noſtrum. In die illa erit germē domini in magnificentia ⁊ gloria: ⁊ fructus terre ſublimis ⁊ exultatio his qui ſaluati fuerint de iſrael. Et erit omnis qui relictus fuerit i ſyon ⁊ reſiduus in hierl'm ſanctus vocabit: oīs
B qui ſcriptus eſt in vita in hierl'm. Si abluerit dominus +ſordeo filiarum ſyon: ⁊ ſanguineꝫ hieruſaleꝫ lauerit de medio eius in ſpiritu iudicij ⁊ ſpiritu ardoris. Et +creabit dominus ſuper omnem locum montis ſyon ⁊ vbi inuocatus eſt nubem per diem: ⁊ fumum ⁊ ſplendorem ignis flāmantis in nocte. Sup omneꝫ enim gloriam ptectio: ⁊ tabernaculum erit in +vmbraculo diei ab eſtu: ⁊ in ſecuritatem ⁊

(Margin: al's + ſordē · al's + creauit · al's + vmbraculuꝫ)

abſconſioneꝫ a turbine ⁊ a pluuia.

C Ca. Sum. C De Chriſto ⁊ vinea eius: predicatur reprobatio ipſius vinee propter diuerſas iniquitates dānatur ebrietas cuꝫ voluptate: ⁊ vocatione gentium ad ſalutem. C V

A Cantabo dilecto meo canticuꝫ patruelis mei: +vinee ſue. Uinea facta ē dilecto meo: in cornu filio olei. Et +ſepiuit eam ⁊ lapides elegit ex ea: ⁊ plātauit vineaꝫ electā. Et edificauit turrim in medio ei⁹ ⁊ torcular extruxit in ea. Et expectauit vt faceret vuas: ⁊ fecit labruſcas. Nunc ergo habitatores hierl'm ⁊ viri iudā iudicate inter me ⁊ inter vineā meā. Quid eſt qd debui vltra facere vinee mee ⁊ nō feci ei? An q expectaui vt faceret vuas ⁊ fecit +labruſcas. Et nūc oſtēdā vobis qd ego faciam vinee mee. Auferā ſepē eius: ⁊ erit in direptiōeꝫ. Di
B ruā maceriā ei⁹: ⁊ erit in conculcationē: ⁊ ponā eā deſertā. Non putabit ⁊ nō fodiet: ⁊ aſcendent +ſup eā vepres ⁊ ſpine: ⁊ nubib⁹ mādabo ne pluuāt ſup eā imbrē. Uinea aūt dñi +exercituū domus iſrael eſt: ⁊ +viri iudā germē eius delectabile. Et expectaui vt faceret iudiciū ⁊ ecce iniqtas: ⁊ iuſtitiam: ⁊ ecce clamor. Ue qui coniungitis domū ad domū: ⁊ agruꝫ agro copulatis vſqꝫ ad terminuꝫ loci. Nūqd habitabitis vos ſoli in medio terre? In auribus meis ſunt hec +dicit dñs exercituū. Niſi domus multe deſerte fuerint grandes ⁊ pulchre ⁊ abſqꝫ habitatore. Deceꝫ eniꝫ iugera vinearuꝫ facient laguncula vnā: ⁊ triginta modij ſementis faciunt modios tres. Ue qui cō
C ſurgitis mane ad ebrietatē ſectādā: ⁊ potandum vſqꝫ ad veſperā vt vino eſtuetis. Cythara ⁊ lyra ⁊ tympanū ⁊ tibia ⁊ vinū in conuiuijs veſtris: ⁊ opus dñi non reſpicitis: nec opa manuū eius cōſideratis. Propterea captiuus ductus eſt populus meus: q2 non habuit ſcientiaꝫ. ⁊ nobiles eius interierunt fame: ⁊ multitudo eius ſiti exaruit. Propterea dilatauit in
D fernus animam ſuā: ⁊ aperuit os ſuum abſqꝫ vllo termino. Et deſcendēt fortes eius ⁊ ppls eius: ⁊ ſublimes glorioſiqꝫ eius ad eū. Et incuruabitur hō ⁊ humiliabit vir. ⁊ oculi ſublimiū deprimēt. Et exultabit dñs exercituū in iudicio: ⁊ deus ſctūs ſanctificabitur in iuſtitia. Et paſcentur agni iuxta ordinem ſuum: ⁊ deſerta in vbertatem verſa aduene comedēt. + Ue q trahitis iniquitatem in funiculis vanitatis:

(Margin: al's + de vinea ſua. · al's + ſepſit Dic. 2. d. Mat. 21. d · al's + labruſcas. · al's nō hꝫ + ſup eā. al's + ſabaoth. al's + vir. · al's + habitantes al's + dñi exercituū. · ſi. q. 4. ca. ve q trahitis · al's + ve)

ꝛ q̄ſi vinculū plauſtri pctm̄. Qui dicitis. Feſti
net: et cito veniet opus eius vt videamus: et
appropiet ꝛ veniat conſilium ſancti iſraël: et
ſciemus illud.[b] Ue qui dicitis malum bonū:
ꝛ bonum malum: ponentes tenebras lucem
ꝛ lucem tenebras: ponentes amarum in dul-
ce ꝛ dulce in amarum. Ue qui ſapientes eſtis
in oculis veſtris: ꝛ coram vobiſmetipſis pru-
F dentes. Ue qui potentes eſtis ad bibendū vi-
num: ꝛ viri fortes ad miſcendam ebrietatē.
Qui iuſtificatis impiū pro muneribus: ꝛ iu-
ſtitiam iuſti aufertis ab eo. Propter hoc ſicut
deuorat ſtipulam lingua ignis ꝛ calor flām̄e
exurit: ſic radix eorum ſicut fauilla erit ꝛ ger
men eorum vt puluis aſcendet. Abiecerunt
enim legem domini exercituum: ꝛ eloquiū
ſancti iſraël blaſphemauerunt. Ideo iratus
eſt furor domini in + populū ſuum: ꝛ exten-
dit manū ſuam ſuper eum: ꝛ percuſſit eū. Et
conturbati ſunt montes ꝛ facta ſunt mortici-
na eorum quaſi ſtercus in medio platearum.
In his omnib⁹ nō eſt auerſus furor eius: ſed
adhuc manus eius extēta. Et eleuabit ſignū
in nationib⁹ ꝓcul: ꝛ ſibilabit ad eum de fini
bus terre: ꝛ ecce feſtin⁹ velociter veniet. Nō
eſt deficiēs neq̧ laborās in eo: non dormitā
bit neq̧ dormiet: neq̧ ſoluet cingulum renū
G eius: nec rumpetur corrigia calciamēti eius.
Sagitte eius acute: ꝛ oēs arcus eius extenti.
Ungule equoꝝ ei⁹ vt ſilex: ꝛ rote ei⁹ quaſi im
petus tēpeſtatis. Rugit⁹ ei⁹ vt leonis: rugiet
vt catuli leonū. Et frendet ꝛ tenebit predā et
amplexabit: ꝛ nō erit qui eruat: ꝛ ſonabit ſu-
per eum in die illa ſicut ſonitus maris. Aſpi-
ciemus in terrā: ꝛ ecce tenebre tribulationis
ꝛ lux obtenebrata eſt in caligine eius.

Ca. Sū. Uidit eſaias dominum in thro
no: purgatur: mittitur: prophetat iudeā deſo
landam ꝛ populū decimandū. CVI

A IN anno quo mortuus eſt rex
ozias vidi dominū ſedentē ſu
per ſolium excelſum: ꝛ eleuā-
tū: + ꝛ plena erat domus a ma
ieſtate ei⁹: ꝛ que ſub ipſo erāt
replebāt templū. + Seraphin
ſtabāt ſuper illud: ſex ale vni ꝛ ſex ale alteri.
Duabus velabāt faciem eius: ꝛ duabus velā
bāt pedes eius: ꝛ duabus volabāt. Et clama
B bant alter ad alterū ꝛ dicebāt. Sanctus ſctūs
ſanctus dn̄s + deus exercituū: plena eſt oīs
terra gl̄ia eius. Et cōmota ſūt ſuperliminaria
cardinū a voce clamantis: ꝛ domus repleta
eſt fumo. Et dixi. Ue mihi quia tacui: q̄ꝛ vir
pollutus labijs ego ſum: ꝛ in medio populi
polluta labia habentis ego habito: ꝛ regem
dominū exercituū vidi oculis meis. Et vola
uit ad me vnus de ſeraphim et in manu eius
E calculus quem forcipe tulerat de altari ꝛ teti
git os meum ꝛ dixit. Ecce + tetigi hoc labia
tua: ꝛ auferetur iniquitas tua: ꝛ peccatū tuū
mundabitur. Et audiui vocem domini dicen
tis.[b] Quem mittam ꝛ quis ibit nobis? Et di

alias habet +ſum xi.Ecce ego+mitte me.Et dixit. Uade: ⁊ di-
mat.13.b ces populo huic.Audite audiétes ⁊ nolite in
mar.4.d telligere:⁊ videte viſionem ⁊ nolite cognoſce
luc.8.b re.Excéca cor populi huius ⁊ aures eius ág
act.28.f graua ⁊ oculos eiꝰ cláude:ne forte videat ocu
Ro.11.b D lis ſuis ⁊ áuribus ſuis áudiat:⁊ corde ſuo in
telligat ⁊ conuertátur ⁊ ſánem eum. Et dixi.
Uſqꝫquo domine?Et dixit.Donec deſolétur
ciuitates abſqꝫ habitatore:⁊ domus ſine homi
ne:⁊ terra relinquetur deſerta:⁊ longe faciet
dominus homines. Et multiplicabit quedre
lícta fuerat in medio terre ⁊ adhuc in ea deci
mátio.Et conuertetur ⁊ erit in oſtenſionem
ſicut terebínthus: ⁊ ſicut quercus que expá-
Luc.1.e dit ramos ſuos.Semen ſanctuꝫ erit id quod
ſtéterit in ea.

¶ Ca.Sum. ¶ De his qui voluerunt expu-
gnare hieruſalem: de conceptione virginis: ⁊
liberatione hieruſalem. ¶ VII

A 4.reg.16.e Et factum eſt in diebus acház
filij ioathám filij ozíe regis iu
dá: aſcendit raſin rex ſýrie: ⁊
facee filius romélie rex iſraél
in hieruſalém ad preliandum
contra eá:⁊ non potuerunt de-
bellare eam.Et nunciauerũt domui dauid di
centes.Requieuit ſýria ſuper effraim : ⁊ cõ-
motuꝫ eſt cor eius ⁊ cor populi eius ſicut mo-
uentur ligna ſiluaruꝫ a facie venti. Et dixit do
minus ad eſaiá.Egredere in occurſuꝫ acház
tu ⁊ qui derelictus eſt iaſúb filius tuus: ad ex
tremuꝫ aqueductus piſcine ſuperióris in via
agri fullónis:⁊ dices ad euꝫ. Uide+⁊ ſileas.
alias+vt Noli timere ⁊ cor tuum ne formidet a duabꝰ
cáudis titiónum fumigántium iſtoruꝫ in ira
furoris raſin regis ſýrie ⁊ filij romelie:eo ꝙ
conſilium inierit contra te ſýria in malum ⁊
effraim ⁊ filius romelie dicentes. Aſcenda-
B mus ad iudam ⁊ ſuſcitemus eum ⁊+auellá-
alias+euella mus eum ad nos:⁊ ponamus regem in me-
mus dio eius filiuꝫ tabeél.Hec dicit dominus de-
us.Non ſtabit ⁊ nõ erit iſtud:ſed caput ſýrie
damaſcus ⁊ caput damaſci raſin. Et adhuc
ſexaginta ⁊ quinqꝫ anni.⁊ déſinet effraim eẽ
populus ⁊ caput effraím ſamária:⁊ caput ſa-
marie filius romelie.Si non crediderítis nõ
permanebítis . Et adiécit dominus loqui ad
alias+ intel acház dicens. Pete tibi ſignũ a domino deo
ligens tuo in profundum inferni:ſiue in excelſuꝫ ſu

pra.Et dixit achás. Non petam:⁊ non tenta-
bo dominuꝫ.Et dixit.Audite ergo domus da
uid.Nunquid parum vobis eſt moleſtos eſſe
hominibus:qꝛ moleſti eſtis ⁊ deo meo? Pro C
pter hoc dabit dominus ipſe vobis ſignũ.Ec- alias+voca
ce virgo concipiet ⁊ páriet filium:⁊+vocabi- bit
tur nomen eius emanuél.Butýrũ ⁊ mel cõ- alias+voca bis.
medet:vt ſciat reprobáre maluꝫ ⁊ eligere bo- Mat.1.d.
num.Quia antequã ſciat puer reprobare ma Luc.1.c
lum ⁊ eligere bonum: derelinquet terra quã
tu deteſtáris a facie duorum regum ſuorum.
Addúcet dominus ſuper te ⁊ ſuper populum
tuum ⁊ ſuper domũ patris tui dies qui nõ ve-
nerunt a diebus ſeparationis effraim a iúdá
cum rege aſſyriórum.Et erit in die illa:ſibila
bit dominus múſce que eſt in extremo flumi
num egýpti:⁊ ápi que eſt in terra aſſúr:⁊ ve
nient ⁊ requieſcent omnes in torrentibus vál
lium:⁊ in cauernis petrarũ ⁊ in omnibus fru
técti ⁊ in vniuerſis foraminibus. In die illa D
radet dominus in nouácula+cõducta in his alias+conducta
qui trans flumen ſunt in rege aſſyriorum ca-
put:⁊ pilos pedum ⁊ barbam vniuerſam. Et
erit in die illa.Nutriet homo vaccam boum
⁊ duas oues:⁊ ꝑ vbertáte lactis cómedet bu-
týrum. Butýrum enim ⁊ mel manducabit alias nõ hꝫ
omnis homo qui relictus fuerit in medio ter +homo
re?Et erit in die illa.Omnis locus vbi fuerit
mille vites:mille argenteis ⁊ in ſpinas ⁊ in
vépres erunt.Cum ſagittis ⁊ arcu ingredien
tur illuc.Uepres enim ⁊ ſpine erũt in vniuer
ſa terra.Et omnes montes qui in ſárculo ſar
tiéntur non veniet illuc terror ſpinarum ⁊ ve
prium:⁊ erit in+paſcua bouis ⁊ in conculca- alias+paſcuam.
tionem pécoris.

¶ Ca.Sum. ¶ De modo liberationis terre
ꝑ emanuelem:⁊ hoc eſt querendum in lege:
de natiuitate chriſti. ¶ VIII

A Et dixit dominus ad me.Sume
tibi librum grándem ⁊ ſcribe
i eo ſtilo hominis:velóciter ſpo
lia détrahe cito predáre.Et ad-
hibui mihi teſtes fideles vriaꝫ
ſacerdotem:⁊ zachariam filiũ
barachíe.Et acceſſi ad ꝓphetiſſam ⁊ cõcépit
⁊ péperit filiuꝫ.Et dixit dominus ad me.Uo-
ca nomen eius: accélera:ſpólia+détrahe:fe- alias+detra
ſtina predari.Quia antequam ſciat puer vo- here
care patrem ſuum ⁊ matrem ſuaꝫ: auferetur

B fortitudo damáſci ⁊ ſpolia ſamárie coram re
ge aſſyriorum. Et adiecit dominus loqui ad
me adhuc dicens. Pro eo ꝙ adiecit populus
iſte aquas ſyloé que vadúnt cum ſilentio ⁊
aſſumpſit magis raſin ⁊ filium romelie: pro-
pter hoc ecce dñs addúcet ſuper eos aquas flu
minis fortes ⁊ multas: regem aſſyriorum ⁊
oẽm gloriaꝫ eius. Et aſcendet ſuper oẽs riuos
eius ⁊ fluet ſuper + vniuerſas ripas eius: ⁊ ibit
per iúdam mundans ⁊ tranſiens vſqꝫ ad col-
lum veniet. Et erit extenſio alarum eius iplẽs
latitudinem terre tue o emanuél. Congrega-
mini populi ⁊ vincémini ⁊ audite vniuerſe ꝓ
cul terre. Confortamini ⁊ + vincémini accin-
gite vos ⁊ + vincémini: inite conſilium ⁊ diſſi-
pábitur: loquimini verbum ⁊ non fiet qr no-
biſcum deus. Hec enim ait dominus ad me.
C Sicut in manu forti erudiuit me + ne irẽ i via
populi huius dicens. Non dicatis cõiuratio.
Omnia enim que loquitur ꝑplus iſte: conura-
tio eſt: ⁊ timore eius ne timeatis neqꝫ pauea-
tis. Dñm exercituum ipſum ſanctificate: ipſe
pauor veſter ⁊ ipſe terror veſter: ⁊ erit vobis in
ſanctificationem: in lapidem aũt offenſionis
⁊ petraꝫ ſcandali duabus domibus iſrael: ⁊ in
láqueum ⁊ in ruinam habitantibus hieruſa-
lem. Et offendent ex eis plurimi: ⁊ cadẽt ⁊ cõ
terentur ⁊ irretientur ⁊ capientur. Liga teſtimo
nium: ſigna legem in diſcipulis meis: + expe-
D ctabo dñm qui abſcondit faciem ſuã a domo
iacób ⁊ preſtolabor euꝫ. Ecce ego ⁊ pueri mei
quos dedit mihi dominus in ſignum ⁊ in por-
tentum + iſraél a dño exercituum qui habitat
in monte ſyón. Et cum dixerint ad vos: queri
te a phitónibus ⁊ a diuinis qui ſtrident incan
tationibus ſuis: nunqd non populus a deo ſuo
requiret viſionem pro viuis + ac mortuis. Ad
legem magis ⁊ ad teſtimonium. Quod ſi non di-
xerint iuxta verbuꝫ hoc: non erit eis matutina
lux. Et tranſibit per eam ⁊ corruet ⁊ eſúriet: ⁊
cum eſurierit iraſcetur: ⁊ maledicit regi ſuo
⁊ deo ſuo. Et ſuſpiciet ſurſum: ⁊ ad terram in-
tuébitur ⁊ ecce tribulatio ⁊ tenebre ⁊ diſſolú
tio ⁊ anguſtia ⁊ caligo perſequens: ⁊ non pó-
terit auoláre de anguſtia ſua.

¶ Ca. Sum. ¶ De chriſti natiuitate ⁊ impe-
rio eius: de euerſione iude iſrael: prophetat cõ
tra hieruſalem. CIX

PRimo tempore alleuiáta eſt A
terra zabulón ⁊ terra neptaliꝫ:
⁊ nouiſſimo aggrauata é via ma
ris trans iordanem galilée gen
tium.[b] Populus qui ambulá
bat in ténebris vidit luceꝫ ma-
gnam: habitantibus in regione vmbre mortis:
lux orta eſt eis. Multiplicaſti gentem: nõ ma
gnificaſti leticiam. Letabuntur coram te ſicut
qui letantur in méſſe: ſicut exultant + victores
capta preda quãdo diuidunt ſpolia. Iugũ eni
óneris eius ⁊ virgam húmeri eius: ⁊ ſcéptrũ B
exactóris eius ſupaſti ſicut in die madián. Qr
oĩs violenta predátio cum tumultu: ⁊ veſtimẽ
tum mixtum ſanguine erit in combuſtioné ⁊
cibus ⁊ ignis.[c] Páruulus enim natus eſt no-
bis + ⁊ filius datus eſt nobis[d]: ⁊ factus eſt prin
cipatus ſuper húmerũ eius: ⁊ vocabitur nomẽ
eius admirabilis conſiliarius: deus fortis: pa-
ter futuri ſeculi: princeps pacis. Multiplica-
bitur eius impériũ: ⁊ pacis non erit finis. Su
per ſólium dauid ⁊ ſuper regnum eius + ſede-
bit vt confirmet illud ⁊ corroboret in iudicio
⁊ iuſtitia: ámmodo ⁊ vſqꝫ in ſempiternũ. Zé-
lus dñi exercituum faciet hoc. Verbuꝫ miſit
dñs iacób ⁊ cécidit i iſraél. Et ſciet oĩs popu-
lus effraim ⁊ habitantes ſamariam in ſupbia
⁊ magnitudine cordis dicentes. Láteres ceci C
dérunt: ſed quadris lapidibus edificabimus
ſycomóros ſuccidérunt ſed cédros imutabi-
mus. Et eleuabit dñs hoſtes raſin ſuper eum:
⁊ inimicos eius in tumultum vértet ſýriaꝫ ab
oriente ⁊ philiſtijꝫ ab occidente: ⁊ deuorabũt
iſraél toto ore. In omnibus his nõ é auerſus
furor eius: ſed adhuc manus eius extẽta: ⁊ po
pulus nõ eſt reuerſus ad percutienteꝫ ſe: ⁊ dñꝫ
exercituũ non + inquiſiérunt. Et diſperdet dñs
ab iſraél caput ⁊ cáudam incuruantem ⁊ + de
prauantem die vna. Longéuus ⁊ honorabilis
ipſe eſt caput: ⁊ propheta docens mendaciuꝫ
ipſe eſt cáuda. Et erunt qui beatificãt populũ
iſtũ ſeducentes: ⁊ qui beatificantur precipitati.
Propter hoc ſuper adoleſcentulis eius nõ + le
tábitur dñs: ⁊ pupillorum eius ⁊ viduarum non
miſerebitur. Quia oĩs hypócrita eſt ⁊ néquaꝫ: D
⁊ vniuerſum os locutum eſt ſtulticiam. In oĩ
bus his non eſt auerſus furor eius: ſed adhuc
manus eius extenta. Succenſa eſt enim quaſi
ignis impietas: véprem ⁊ ſpinam vorabit. Et

ſuccendet in denſitate ſaltus: ⁊ conuoluet+ in
ſuperbia fumi. In ira dñi exercituum contur-
bata eſt terra: ⁊ erit populus quaſi eſca ignis.
Uir fratri ſuo non pcet: ⁊ declinabit ad dexte-
ram ⁊ eſuriet: ⁊ comedet ad ſiniſtram ⁊ non
ſaturabitur. Unuſquiſq; carnē brachij ſui vo-
rabit: manaſſes effraim: ⁊ effraim manaſſen:
⁊ ſil ipſi ꝯtra iudā. In oībus his nō ē auerſus
furor eius: ſed adhuc manus eius extenta.

C Ca. X. C Cominatur oppreſſoribus pau
perū ⁊ viduarum: prophetat contra ſennache-
rib: ⁊ deſcribit ſuperbiam eius: interferens de
conuerſione reliquiarum iſrael: de abbreuia-
to: ⁊ de paſſione chriſti. C X

A Ue qui condūt leges iniquas:
⁊ ſcribentes iniuſtitiam ſcripſe
runt vt opprimerent in iudicio
pauperes: ⁊ vim facerent cauſe
humilium populi mei: vt eſſent
vidue prēda eorū ⁊ pupillos di
riperent. Quid facietis in die viſitationis ⁊ ca
lamitatis de longe venientis. Ad cuius cōfu
gietis auxilium: ⁊ vbi derelinquetis gloriā ve-
ſtram: ne incuruemini ſub vinculo: ⁊ cū inter
fectis cadatis. Super omnibus his non ē auer
ſus furor eius: ſed adhuc manus eius extēta.
B Ue aſſur. Uirga furoris mei ⁊ baculus ipſe ē.
In manu+ eius indignatio mea. Ad gentē fal
lacem mittā eū: ⁊ contra populū furoris mei
mādabo illi: vt auferat ſpolia ⁊+ diripiat prē
dam ⁊ ponat illum in cōculcationē quaſi lutū
plateaꝝ. Ipſe aūt non ſic arbitrabitur: ⁊ cor
eius non ita eſtimabit: ſed ad conterendum
erit cor eius ⁊ ad internitionē gentiū nō pau-
carū. Dicet enim. Nunquid nō principes mei
ſimul reges ſunt? Nunquid nō vt carchamis:
ſic calanno: ⁊ vt arphad: ſic emath? Nunqd
C non vt damaſchus: ſic ſamaria? Quō inuenit
manus mea regna idoli: ſic ⁊ ſimulachra eo-
rū de hieruſalem ⁊ de ſamaria. Nunquid nō
ſicut feci ſamarie ⁊ idolis eius: ſic faciā hieru
ſalem ⁊ ſimulachris eius? Et erit cum imple-
uerit dñs cuncta opera ſua in monte ſyon ⁊ in
hieruſalē: viſitabo ſuper fructū magnifici cor
dis regis aſſur: ⁊ ſuper gloriaꝝ altitudinis ocu
lorū eius. Dixit enim. In fortitudine manus
mee feci: ⁊ in ſapiētia mea intellexi. Et abſtu
li terminos populoꝝ ⁊ principes eoꝝ deprедā
D tus ſum: ⁊ detraxi quaſi potens in ſublimi reſi
dentes. Et inuenit quaſi nidum manus mea
fortitudinem populorū: ⁊ ſicut colligūt oua
que derelicta ſunt ſic vniuerſam terram ego
cōgregaui: ⁊ non fuit qui moueret pennam ⁊
aperiret os ⁊+ gāniret. Nūquid gloriabit ſe-
curis cōtra eū qui ſecat in ea: aut exaltabitur
ſerra ꝯtra eū a quo trahitur? Quō ſi eleuetur
virga cōtra eleuantem ſe: ⁊ exaltet baculus q
vtiq; lignū eſt. Propter hoc mittet domina-
E tor dñs exercituū in pinguibus eius tenuita-
tem: ⁊ ſubtus gloriam eius ſuccenſa ardebit
quaſi combuſtio ignis: et erit lumen iſrael in
igne ⁊ ſanctus eius in flamma: ⁊ ſuccēdetur
⁊ deuorabitur ſpina eius: ⁊ vepres in die vna
⁊ gloria ſaltus eius et carmeli eius ab anima
vſq; ad carnem conſumetur. Et erit terrore
profugus: ⁊ reliquie ligni ſaltus eius pre pau-
citate numerabuntur: ⁊ puer ſcribet eos. Et
erit in die illa: non adijciet reſiduum iſrael:
⁊ hi qui fugerint de domo iacob inniti ſuper
eo qui percutit eos: ſed innitētur ſuper domi
num ſanctum iſrael. In veritate reliquie con
F uertentur reliquie inquam iacob ad deuꝫ for
tem. Si enim fuerit populus tuus iſrael qua-
ſi arena maris: reliquie conuertentur ex eo.
Conſummatio abbreuiata inundabit iuſtiti-
am. Conſummationem enim ⁊ abbreuiatio-
nem dominus deus exercituum faciet in me-
dio omnis terre. Propter hoc hec dicit domi
nus exercituum. Noli timere populus meus
habitator ſion ab aſſur. In virga enim percu-
tiet te: ⁊ baculum ſuuꝫ leuabit ſuper te in via
egypti. Adhuc enim paululum modicūq;
⁊ cōſummabitur indignatio mea ⁊ furor me
us ſuper ſcelus eorum. Et ſuſcitabit ſuper euꝫ
dominus exercituum flagellum iuxta plagaꝫ
madian in petra oreb: ⁊ virgam ſuam ſuper
mare: ⁊ leuabit eam in via egypti. Et erit in
die illa: auferētur onus eius de humero tuo:
⁊ iugum eius de collo tuo: ⁊ computreſcet iu
gum a facie olei. Ueniet in+ aioth: trāſibit in
magron apud magmas commendabit vaſa
ſua. Tranſierunt currum: + gabaa ſedes no-
G ſtra. Obſtupuit ramā: gabaa ſaulis fugit. Hin
ni voce tua filia gallim: attende layſa pauper-
cula anathot. Migrauit medemenā: habita-
tores+ gabin confortamini. Adhuc dies eſt vt
in+ nobe ſtetur. Agitabit manum ſuam ſuper
H montem filie ſion+ ⁊ collem hieruſalem. Ec
ce dominator dominus exercituum confrin-
get lagunculaꝫ in terrore: ⁊ excelſi ſtatura ſuc
ciden: ⁊ ſublimes humiliabunt. Et ſubuertet
ꝯdēſa ſaltus eius ferro: ⁊ libanus cū excelſis cadet.

¶ Ca.Sum. ¶ De natiuitate xp̄i: ⁊ populo
xp̄iano: ⁊ cruce ⁊ ſepulchro xp̄i: ⁊ ꝯuerſione
reliquiaꝝ iſrael ⁊ fide gentium. ¶ XI

ET egredietur virga de radice
A ieſſé: ⁊ flos de radice eius aſcē
det: ⁊ requieſcet ſuper eū ſpūs
a ve.q.i. ca.i. dn̄i: ſpiritus ſapientie ⁊ intelle
ctus: ſpiritus conſilij ⁊ fortitu
dinis: ſpiritus ſcientie ⁊ pieta
tis: ⁊ replébit eum ſpūs timoris dn̄i. Nō ſm
viſionem oculoꝝ iudicabit: neq̄ ſm auditū
áurium árguet. Sed iudicabit in iuſtitia pau
peres: ⁊ árguet in equitate pro manſuetis ter
2.theſ.2.b. re. Et percútiet terram virga oris ſui: ⁊ ſpiritu
B labioꝝ ſuoꝝ interficiet impium. Et erit iuſti
tia cingulum lumboꝝ eius: ⁊ fides cinctóriū
rénum eius. Habitabit lupus cū agno ⁊ pár
Ure.65.d. dus cū hédo accubábit. Uitulus ⁊ leo ⁊ ouis
ſimul morabuntur: ⁊ puer paruulus minábit
eos. Uitulus ⁊ vrſus paſcentur: ſimul requie
ſcent catuli eoꝝ: ⁊ leo quaſi bos cómedet pa
al+ ablactabitur leas. Et+ delectabitur īfans ab+ vbere ſuper
forámina áſpidis: ⁊ in+ cauerna réguli q ab
al+ vberibus lactatus fuerit manum ſuam mittet. Non no
al+ cauernis cebunt ⁊ non occident in vniuerſo mōte ſan
cto meo: q2 repleta eſt terra ſcientia dn̄i ſicut
C aqua maris+ operiētis. In die illa radix ieſſé
al+ operientes qui ſtat in ſignum populoꝝ: ipſum gentes de
Ro.15.c. precabuntur: ⁊ erit ſepúlchrū eius glorioſū.
Et erit in die illa: adyciat dn̄s ſecūdo manū
ſuam ad poſſidendum reſiduū populi ſui: qđ
relinquetur ab aſſyrijs ⁊ ab egypto ⁊ a phe
trós ⁊ ab ethiópia ⁊ ab elán ⁊ a ſennaár ⁊ ab
emáth ⁊ ab ínſulis maris. Et leuabit ſignum
in nationes: ⁊ cōgregabit prófugos iſraél. Et
diſp̄ſos iudá cólliget a quattuor plagis terre:
⁊ auferetur zelus effraim ⁊ hoſtes iudá per
D ibunt. Effraím non emulábitur iudam: ⁊ iu
das non pugnabit cōtra effraím. Et volabunt
in humeros philiſtijm per mare ſimul preda
buntur filios orientis. Iduméa ⁊ moáb pre
al+ eius ceptum manus+ eorum: ⁊ filij ammón obe
Exo.14.b. dientes erunt. Et deſolabit dominus linguā
maris egýpti: ⁊ leuabit manum ſuā ſuper flu
men in fortitudine ſpiritus ſui: ⁊ percútiet eū
in ſeptem riuis: ita vt tránſeat per eum calcia
ti. Et erit via reſiduo populo meo q relinque
al+ iſrael tur ab aſſyrijs: ſicut fuit+ iſraéli ī die illa qua
aſcendit de terra egýpti.

¶ Ca.Sum. ¶ Pro deſtructo regno mundi
cantat eccleſia. ¶ XII

ET dices in die illa. Confitébor A
tibi domine quoniā iratus es
mihi: conuerſus eſt furor tuus
⁊ conſolatus es me. Ecce+ deus al+ deus
ſaluator meus: fiduciáliter ágā
⁊ non timebo. Quia fortitudo Exo.15.a.
mea ⁊ laus mea dominus: + ⁊ factus es mihi ps.117.
in ſalutem. Hauriétis aquas in gaudio de fon al.+ deus
tibus ſaluatoris: ⁊ dicétis in die illa. Confité B
mini domino: ⁊ inuocate nomen eius. Notas ps.104. i.pa.16.b.
fácite in populis adinuētiónes eius memēto
te quoniā excelſum eſt nomen eius. Cantate
domino quoniā magnifice fecit: annunciate
hoc ī vniuerſa terra. Exulta ⁊ lauda habitatio
ſyón: q2 magnus in medio tui ſctūs iſraél.

¶ Ca.Sū. ¶ De euerſione babylonis ⁊ eius
vaſtitate interſeritur: ⁊ captiuitate ⁊ reditu
populi. ¶ XIII

ONus babylónis: qđ vidit eſaías A
filius amós. Super montem ca
liginóſum leuáte ſignum+ exal al+ hi +1
tate vocem leuate manum: ⁊ in
grediantur portas duces. Ego
mandaui ſanctificatis meis: ⁊
vocaui fortes meos in ira mea exultantes in
gloria mea. Uox multitudinis in montibus q̄
ſi populorū frequentium: vox ſónitus regum
gentium congregatarū. Dominus exercituū
precépit militie belli: venientibus de terra pro
cul. A ſūmitate celi dn̄s ⁊ vaſa furoris eius:
vt diſperdat oēm terram. Ululáte q2 prope eſt B
dies dn̄i: quia váſtitas a dn̄o véniet. Propter
hoc oēs manus diſſoluentur: ⁊ omne cor hoīs
tabéſcet ⁊ conterétur. Torſiónes ⁊ dolores te
nebunt: quaſi+ partúriens dolebunt. Unuſq̄ſ Na3.2.c.
q3 ad proximum ſuū ſtupébit: facies cōbuſte al+ parturientes
vultus eoꝝ. Ecce dies dn̄i veniet crudelis ⁊ in
dignationis plenus ⁊ ire furoriſq3: ad ponen
dam terram in ſolitudinē: ⁊ peccatores eius
cōterēdos de ea: q̄m ſtelle celi ⁊ ſplendor eaꝝ
non expandent lumen ſuū. Obtenebratus eſt Eze.32.b.
in ortu ſuo: ⁊ luna non ſplendébit in lúmine
ſuo. Et viſitabo ſuper orbis mala: ⁊ cōtra im
pios+ iniquitatem eoꝝ. Et requieſcere faciā
ſuperbiam infidéliū: ⁊ arrogantiā fortiū hu al+ impietatem
miliabo. Precioſior erit vir auro: ⁊ homo mū
do obrizo. Super hoc celū turbabo: ⁊ mouebit C
terra de loco ſuo: ꝓpter indignationem domi
ni exercituū: ⁊ ꝓpter diem ire furoris eius. Et
erit quaſi dámula fugiens: ⁊ quaſi ouis: ⁊ nō
erit qui cóngreget. Unuſquiſq3 ad populum

ſuum conuertetur: ⁊ ſinguli ad terraȝ ſuaȝ fu
gient: oīs qui inuentus fuerit occidet ⁊ oīs
qui ſuperuenerit cadet in gladio. Infantes eo
rum allidentur in oculis eoꝝ: diripientur do
D mus eorum: ⁊ vxores eorum violabuntur. Ec
ce ego ſuſcitabo ſuper eos medos qui argen
tum non querant nec aurum velint: ſed ſagit
al' + lactentib⁹ vteri. tis paruulos interficient: ⁊ + lactantibus vte
al' + parcet ris non miſerebuntur: ⁊ ſuper filios nō + par
al's nō dȝ + ciuitas cat oculos eoꝝ. Et erit babylon illa ciuitas
Ge. 19. c. glorioſa in regnis: inclyta in ſuperbia caldeo
rum: ſicut ſubuertit dn̄s ſodomam ⁊ gomo
ram. Non habitabitur vſqȝ in finem: ⁊ non
fundabitur vſqȝ ad generationem ⁊ genera
tionem. Nec ponat ibi tentoria arabs: nec pa
ſtores requieſcent ibi: ſed requieſcent ibi be
ſtie: ⁊ replebuntur domus eoꝝ draconibus.
Et habitabunt ibi ſtrutiones: ⁊ piloſi + ſalta
al' + ſtabūt būt ibi: ⁊ reſpōdebūt ibi ulule in edibus ei⁹
et ſyrene in delubris voluptatis.

¶ Ca. Sum. ¶ De caſu luciferi: ⁊ verbis do
mini contra philiſteos. ¶ XIIII

A PRope eſt vt veniat tempus ei⁹:
⁊ dies eius non elongabuntur.
Miſerebitur eniȝ dominus ia
cob ⁊ eliget adhuc de iſrael: ⁊
al's + faciā requieſcere eos + faciet ſup hu
mum ſuam. Adiungetur adue
na ad eos: ⁊ adherebit domui iacob. Et tene
bunt eos populi: ⁊ adducent eos in locū ſuū.
Et poſſidebit eos domus iſrael ſuper terram
domini in ſeruos ⁊ ancillas: ⁊ erunt capien
tes eos qui ſe ceperant: ⁊ ſubijcient exactores
B ſuos. Et erit in die illa cum requiem dederit
tibi deus a labore tuo ⁊ a concuſſione tua ⁊ a
ſeruitute dura qua ante ſeruiſti: ſumes para
bolam iſtam contra regem babylonis ⁊ di
ces. Quomodo ceſſauit exactor: quieuit tribu
tum. Contriuit dominus baculum impioꝝ
virgam dominantium cedentem populos in
indignatione plaga inſanabili: ſubijcientem
in furore gentes: perſequenteȝ crudeliter. Cō
al' + exultabit. quieuit ⁊ ſiluit omnis terra: gauiſa ē ⁊ + exul
tauit: abietes quoqȝ letate ſunt ſuper te: ⁊ ce
De pe. di. 2. c. pncipium. dri libani. Ex quo dormiſti: non aſcendit qui
ſuccidat nos. Infernus + ſubter te conturba
C tus eſt in occurſum aduentus tui: + ſuſcitauit
al' + ſ'bt⁹ al' + ſuſcitabit tibi gygantes. Omnes principes terre ſurrexe
runt de ſolus ſuis: omnes principes nationū
vniuerſi reſpondebunt ⁊ dicent tibi. Et tu vul
neratus es ſicut et nos: noſtri ſimilis effectus
es. + Detracta eſt ad inferos ſuperbia tua: cō al's nō hȝ + ⁊ ꝯ. luci ſerani
cidit cadauer tuū. Subter te ſternetur tinea:
⁊ operimentum tuum erunt vermes. Quomo al' + deiecta
do cecidiſti de celo lucifer qui mane oriebā 14. q. 5. c. quidam
ris. Corruiſti in terram qui vulnerabas gen
tes: qui dicebas in corde tuo. In celum con D
ſcendaȝ ſupra aſtra + dei exaltabo ſoliuȝ meū: al's + cel.
ſedebo in mōte teſtamēti in lateribꝰ aqlonis
aſcendam ſuper altitudinem nubium: ſimilis
ero altiſſimo. Uerūtamen ad infernū detra
heris in profundum laci. Qui te viderint ad
te inclinabuntur: teqȝ proſpicient. Nunquid
iſte eſt vir qui turbauit terrā: qui concuſſit re
gna: qui poſuit orbem deſertum ⁊ vrbes eius
deſtruxit: victis eius non aperuit carcerem.
Omnes reges gentium vniuerſi dormierunt E
in gloria + vir in domo ſua: tu autem proiectꝰ al' + muſ ſiqȝ.
es de ſepulchro tuo quaſi ſtirps inutilis + pol al's habet
lutus ⁊ obuolutus + cū his qui interfecti ſunt + ſicut ſo me.
gladio: ⁊ deſcenderunt ad fundamenta laci.
Quaſi cadauer putridum non habebis con al's nō hȝ + cū his.
ſortium: neqȝ cum eis in ſepultura. Tu enim
terram tuam diſpdidiſti: tu populum tuuȝ oc
cidiſti. Non vocabitur ineternuȝ ſemen peſ
ſimoꝝ. Preparate filios eius occiſioni: in ini
quitate patrum eorum. Non conſurgent nec
hereditabunt terram: neqȝ implebunt facieȝ
orbis + ciuitatum. Et conſurgam ſuper eos di al' + ciuitatis.
cit dominus exercituum: ⁊ perdaȝ babylonis
nomen. ⁊ reliquias: ⁊ germē: ⁊ progeniem: di F
cit dominus. Et ponam eaȝ in poſſeſſionē eri
cij: ⁊ in paludes aquarum: ⁊ ſcopabo eam in
ſcopa terens dicit dominus exercituū. Jura
uit dominus exercituum dicens. Si nō vt pu
taui ita erit: ⁊ quomodo mente tractaui ſic
eueniet: vt conteram aſſyrium in terra mea:
⁊ in montibus meis conculcem eum: ⁊ auſe
retur ab eis iugum eius: ⁊ onus illius ab hu
mero eoꝝ tolletur. Hoc ꝯſilium qd̄ cogitaui
ſuper oēm terram: ⁊ hec eſt manus extenta ſu
per vniuerſas gentes. Dominus exercituū de
creuit: ⁊ quis poterit īfirmare? Et manus eiꝰ
extenta: ⁊ quis auertet eaȝ. In anno quo mor G
tuus eſt rex achaȝ: factuȝ eſt onus iſtud. Ne le
teris philiſtea oīs tu quoniam cōminuta eſt
vga percuſſoris tui. De radice enim colubri
egredietur regulus: ⁊ ſemen eius abſorbens
volucrem. Et paſcentur primogeniti paupeꝝ:
⁊ pauperes fiducialiter requieſcēt: ⁊ interire
faciam in fame radiceȝ tuā: ⁊ reliquias tuas
interficiā. Ulula porta: clama ciuitas: pſtra

ta eſt philiſtea omnis. Ab aquilone enim fumꝰ
veniet: ⁊ non eſt qui effugiat agmen eius. Et
quid reſpondebitur nuncijs gentis. Quia do-
minus fundauit ſion: ⁊ in ipſo ſperabunt pau-
peres populi eius.

¶ Ca. Sũ. ¶ De onere moab. ¶ XV

A Onus moab. Quia nocte vaſta-
ta eſt ar: moab conticuit: qꝛ no
cte vaſtatus eſt murꝰ: moab cõ-
ticuit. Aſcẽdit domus ⁊ dybon
ad excelſa in planctũ ſup nabó
⁊ ſup medabá moab vlulábit.
hie.48.f. Eze.7.e In cunctis capitibus eius caluiciũ: ⁊ omnis
B barba radétur. In triuijs eius accincti ſũt ſac
co: ſuper tecta eius: ⁊ in plateis eius oĩs vlula
tus deſcẽdet in fletũ. Clamabit eſebón ⁊ elea-
lé: vſq₃ iaſá audita eſt vox eoꝝ. Super hoc ex-
pediti moáb vlulábũt: anima eius vlulabit ſi-
C bi. Cor meum ad moáb clamabit: vectes eius
al's +conſternantẽ vſq₃ ſegór vitulum + cõternãtẽ. Per aſcẽſũ
al's +oronaim eniꝫ luith flens aſcẽdit: ⁊ in via + oronaim cla
morẽ contritionis leuabunt. Aque eni nem-
rím deſerte erũt: quia áruit herba: defecit grá
men: viror omnis intérijt. Secunduꝫ magni-
tudinem operis: ⁊ viſitatio eorum. Ad torrẽn-
al's +eum tem ſálicum ducent + eos: quoniam circuí-
D bit clamor terminum moáb. Uſq₃ ad gallím
vlulátus eius: ⁊ vſq₃ ad puteũ helim clamor
eius: quia aque dybón replete ſunt ſanguine.
al's +relli. quie. Ponam enim ſuper dybon additamenta his
qui fugerint de moáb leonem: ⁊ + reliquijs
terre.

¶ Ca. Sum. ¶ Prophetat ⁊ petit ruth moa-
bitidem venire in genealogiam Chriſti: ⁊ ſic
chriſtum de ipſa petit. ¶ XVI

A Emitte agnum + domine domi-
al's nõ hꝫ +dñe natorem terre: de petra deſerti
ad montem filie ſión. Et erit ſi
cut auis fugiens: ⁊ pupilli de ní
do auolantes: ſic erũt filie mo-
áb in tranſcenſu arnón. Ini cõ-
ſilium: cóge concilium: pone quaſi noctẽ vm
bram tuam in meridie. Abſconde fugientes:
⁊ vágos ne pródas. Habitabunt apud te pró-
fugi mei. Moáb eſto latibulum eoꝝ a facie
vaſtatoris. Finitus eſt enim puluis: cõſumma
tus eſt miſer: defecit qui conculcabat terram.
Et preparabitur in miſericordia ſólium: ⁊ ſe-
debit ſuper eum in veritate in tabernaculo da
B uid: iudicans ⁊ querens iudicium ⁊ velóciter
hie.48.c. reddens qđ iuſtum eſt. Audiuimus ſuperbiá
moáb: ſuperbus eſt valde. Supbia eius ⁊ ar-
rogántia eius ⁊ indignatio eius: plus q̃ forti-
tudo eius. Idcirco vlulabit moáb ad moáb:
vniuerſus vlulabit. His qui + letantur ſup mu al's +letaꝰ tur.
ros cócti láteris loquimini plagas ſuas: quo-
niaꝫ ſuburbana eſebón deſerta ſunt. Et vineã
ſabamá domini gentium excidérunt. Flagel-
la eius vſq₃ ad iaʒér peruenerunt: errauerunt
in deſerto: propágines eius relicte ſunt tranſie
runt mare. Super hoc plorabis in fletu iaʒér:
⁊ vineã ſabamá. Inebriabo te láchryma mea C
eſebón ⁊ elealé: quoniam ſuper vindemiam
tuam ⁊ ſuper méſſem tuam vox calcantiũ ir
ruit. Et auferetur letitia ⁊ exultatio de carmé
lo: ⁊ in vineis nõ exultabit neq₃ iubilábit. Ui hie.48.e
num in torculári non calcabit qui calcare cõ-
ſueuerat: vocem calcantiũ abſtuli. Super hoc
vẽter meus ad moáb quaſi cýthara ſonabit:
⁊ viſcera mea ad murum cocti láteris. Et erit D
cum appáruerit qđ laborauit moáb ſuper ex-
celſis ſuis: ingredietur ad ſancta ſua vt obſe-
cret: ⁊ non valebit. Hoc verbum qđ locutus
eſt dominus ad moáb extunc: ⁊ nunc locutus
eſt dicens. In tribus annis quaſi anni mercẽ-
narij auferetur gloria moáb ſuper omni popu
lo multo: ⁊ relinquetur in eo ſicut racemus par
uus ⁊ módicus nequaquã multus.

¶ Ca. Sũ. ¶ De onere damaſci: ⁊ indigna-
tur dominus contra iacob ⁊ iſrael: quia oblí-
tus eſt ſaluatoris ſui: ⁊ contra perſequẽtes po-
pulum domini. ¶ XVII

Onus damáſci. Ecce damáſcus A
déſinet eſſe ciuitas: ⁊ erit ſicut
acéruus lapidum in ruina. De
relicte ciuitates aroér gregibꝰ
erunt ⁊ requieſcẽt ibi ⁊ nõ erit
qui extérreat. Et ceſſabit adiu-
tórium ab effraim ⁊ regnum a damaſco: ⁊ re
liquie ſýrie ſicut gloria filioꝝ iſraél erunt di
cit dominus exercituum. Et erit in die illa at al's + ⁊ pinguedo carnes eius marceſcet
tenuabitur gloria iacób: ⁊ pinguédo carnis
eius emarceſcet. Et erit ſicut congregans in
meſſe quod reſtiterit: ⁊ bráchium eius ſpicas
léget. Et erit ſicut querens ſpicas in valle ra- B
phaím: ⁊ relinquetur in eo + ſicut racemus: ⁊ al's + quaſi
ſicut excuſſio ólee duarum vel trium oliuaꝝ
in ſummitate rami: ſiue quattuor aut quinq₃.
in cacuminibus eius fructus eius: dicit domi
nus deus iſraél. In die illa inclinabitur homo
ad factorẽ ſuum ⁊ oculi eius ad ſanctũ iſraél C
reſpicient: ⁊ non inclinabitur ad altaria que

fecerunt manus eius: ⁊ que operati ſunt digi-
ti eius: non reſpicient lucos ⁊ delubra. In die
illa erunt ciuitates fortitudinis eius derelicte
ſicut aratra: ⁊ ſegetes que derelicte ſunt a fa-
al's + erit. cie filiorum iſrael. Et +eris deſerta: quia obli
ta es dei ſaluatoris tui ⁊ fortis adiutoris tui nõ
es recordata. Propterea plantabis plantatio-
al's + infidelem. nem +fidelem: ⁊ +germen alienum ſemina-
al's + ſemẽ. bis. In die plantationis tue + labruſca: ⁊ ma-
al's + labruſcas ⁊ eſt ne ſemen tuum florebit. Ablata eſt meſſis in
verbum. die hereditatis: ⁊ +dolebit grauiter. Ve +mul
D titudini populorum multorum vt multitudo
al's + dolebis maris ſonantis: ⁊ tumultus turbarum ſicut
al's + multitudo. ſonitus aquarum multarum. Sonabunt popu
li ſicut ſonitus aquarum inundantium: ⁊ in-
crepabit eum ⁊ fugiet procul. Et rapietur ſi-
cut puluis montium a facie venti: ⁊ ſicut tur-
bo coram tempeſtate. In tempore veſperi ⁊ ec-
ce turbatio: in matutino ⁊ non ſubſiſtet. Hec
eſt pars eorum qui vaſtauerunt nos: ⁊ ſors di-
ripientium nos.

¶ Capituli Sũmarium. ¶ Sermo alius cõ-
tra egyptum. ¶ XVIII

A Ve terre cymbalo alarum que
al's + trans flumina. eſt +trans flumen ethiopie: qui
al's + mari. mittit in +mare legatos ⁊ in va
al's + papireis. ſis +papiri ſuper aquas. Ite an-
geli veloces ad gentem conuul
ſam ⁊ dilaceratam: ad populũ
terribilem poſt quem non eſt alius: ad gentẽ
expectantem ⁊ conculcatam cuius diripuerũt
B flumina terram eius. Ad montem nominis
al's non h̃z + ad montẽ nõis dñi exercituũ montem ſion. domini exercituum montem ſion. Omnes ha
bitatores orbis qui moramini in terra: cum
eleuatum fuerit ſignum in +montibus videbi
tis: ⁊ clangorem tube audietis: quia hec dicit
al's + nationibus. dominus ad me. Ego quieſcam ⁊ conſiderabo
in loco meo ſicut meridiana lux clara eſt: ⁊ ſi
C cut nubes roris in die meſſis. Ante meſſem eni
al's + germinabu. totus effloruit: ⁊ immatura perfectio +germi
nauit ⁊ +preſcindentur ramuſculi eius falci-
al's + precidentur. bus: ⁊ que derelicta fuerint abſcindentur. Ex
cutientur: ⁊ relinquentur ſimul auibus mon
tium ⁊ beſtijs terre: ⁊ eſtate perpetua erunt ſu-
per eum volucres ⁊ omnes beſtie terre ſuper +
al's + eum illum hyemabunt. In tempore illo deferetur
D munus domino exercituum a populo diuul-
ſo ⁊ dilacerato: a populo terribili poſt quem
non fuit alius: a gente expectante ⁊ conculca-
ta: cuius diripuerunt flumina terram eius ad
locum nominis domini exercituum mon-
tem ſion.

¶ Capituli Summarium. ¶ De onere egy
pti: poſtea de auerſione eius: ſecundo de paci
ficatione eius: de quinque ciuitatibus in egypto
loquentibus linguam chanaan. ¶ XIX

Onus egypti. Ecce dominus aſce- A
det ſuper nubem leuem: ⁊ ingre
dietur egyptum: ⁊ commoue-
buntur ſimulacra egypti a fa-
cie eius: ⁊ cor egypti tabeſcet
in medio eius. Et concurrere
faciam egyptios aduerſus egyptios: ⁊ pugna
bit vir contra fratrem ſuum: ⁊ vir cõtra ami-
cum ſuum: ciuitas aduerſus ciuitatem: regnũ
aduerſus regnũ: ⁊ dirumpetur ſpiritus egy-
pti in viſceribus eius: ⁊ conſilium eius preci-
pitabo. Et interrogabũt ſimulacra ſua ⁊ di-
uinos ſuos: ⁊ phitones ⁊ ariolos: ⁊ tradã egy
ptum in manu dominorum crudelium: ⁊ for
tis rex dominabitur eorum: ait dominus exer
cituum. Et areſcet aqua de mari: ⁊ fluuius de-
ſolabitur atque ſiccabitur: ⁊ deficient flumina.
Attenuabuntur ⁊ ſiccabuntur riui aggerum.
Calamus ⁊ iuncus marceſcet: nudabitur al-
ueus riui a fonte ſuo. Et omnis ſementis irri B
gua ſiccabuntur: areſcet ⁊ non erit. Et mere-
bunt piſcatores: ⁊ lugebunt omnes mittẽtes
in flumen hamum: ⁊ expandentes rhete ſu-
per faciẽ +aquarum emarceſcent. Confundẽ al's + aque.
tur qui operabuntur linum: +plectentes ⁊ te- al's + pectalies.
xentes ſubtilia. Et erũt irrigua eius ſlacentia:
omnes qui faciebant lacunas ad capiendos
piſces. Stulti principes thaneos: ſapientes cõ
ſiliarij pharaonis dederunt conſilium inſipi-
ens. Quomodo dicetis pharaoni? Filius ſa-
pientium ego: filius regum antiquorũ. Ubi
nunc ſunt ſapientes tui? Annuncient tibi ⁊ in
dicent quid cogitauerit dominus exercituũ
ſuper egyptum. Stulti facti ſunt principes
thaneos: emarcuerũt principes mempheos:
deceperunt egyptum: angulum populorum
eius. Dominus miſcuit in medio eius ſpiri- C
tum vertiginis. Et errare fecerunt egyptum
in omni tempore ſuo: ſicut errat ebrius ⁊ vo-
mens. Et non erit egypto opus qd faciat: ca-
put ⁊ caudam incuruantem ⁊ +refrenantem. al's + deprauantem.
In die illa erit egyptus quaſi mulieres: ⁊ ſtu-
pebunt ⁊ timebunt a facie commotionis ma
nus dñi exercituum quam ipſe mouebit ſup
eam ⁊ erit terra iuda egypto in + pauorem. al's + feſtinantem.
Oĩs qui illius fuerit recordatus: pauebit a fa-

cie conſilij domini exercituum: qd ipſe cogi-
tauit ſuper eam. In die illa erunt quinqz ciui-
tates in terra egypti loquentes lingua+cha-
al's+chana nea. naán: ⁊ iurantes per dominum exercituum.
Ciuitas ſolis vocabitur vna. In die illa erit al
tare domini in medio terre egypti ⁊ titulus
al's nō hȝ +dñi vel domino +domini iuxta terminuz eius: ⁊ erit in ſignū
⁊ in teſtímonium domino exercituum in ter
D ra egypti. Clamabunt enim ad dominuz a fa
cie tribulantis: ⁊ mittet eis ſaluatorem ⁊ pro-
pugnatorem qui liberet eos. Et cognoſcetur
dominus ab egypto: ⁊ cognoſcent egypty do
minum in die illa: ⁊ cólent euz in hóſtys ⁊ ín
muneribus: ⁊ vota vouébunt domino ⁊ ſól-
uent. Et percútiet dominus egyptum plaga ⁊
ſanabit eam: ⁊ reuertentur ad dominum: et
placabit eis ⁊ ſanabit eos. In die illa erit via
de egypto in aſſyrios: ⁊ intrabit aſſyrius egy-
ptum ⁊ egyptius in aſſyrios ⁊ ſéruient egy-
pty aſſúr. In die illa erit iſraél terti° egyptio
⁊ aſſyrio: benedictio in medio terre cui bene-
dixit dominus exercituum dicens. Benedi-
ctus pplſ meus egypti: ⁊ opus manuū mearz
al's+aſſyrio. +aſſyrius: hereditas autem mea iſraél.

¶Ca.Sum. ¶De captiuatióe egypti: ⁊ tráſ
migratione ethiopie: ⁊ nuditate. ¶XX

A In anno quo ingreſſus eſt thar
tán in azótum cum miſiſſet eū
ſargón rex aſſyriórum ⁊ pugnaſ
ſet contra azotum ⁊ cepiſſet eá
in tempore illo locutus eſt do-
min° in manu eſaie filij amos
dicens. Uade ⁊ ſolue ſaccum de lumbis tuis:
⁊ calciamenta tua tolle de pedibus tuis. Et fe-
cit ſic: vadens nudus ⁊ diſcalciatus. Et dixit
B dominus. Sicut ambulauit ſeruus meus eſa-
ías nudus ⁊ diſcalciatus: trium annorum ſi-
gnum ⁊ portentum erit ſuper egyptum ⁊ ſu-
per ethiópiam: ſic minabit rex aſſyriórum ca-
ptiuitatem egypti ⁊ transmigrationem ethió
al's+iuuenū ⁊ ſenū al's nō hȝ +ad pie: +iuuenem ⁊ ſenem: nudam ⁊ diſcalcia-
tam diſcoópertis nátibus+ ad ignominiam
egypti. Et timebunt ⁊ cōfundentur ab ethió-
pia ſpe ſua: ⁊ ab egypto gloria ſua. Et dicet ha
al's + hec ẜ heccine. bitator inſule hui° in die illa.+ Heccine erat
ſpes noſtra: ad quos confugimus in auxilium
vt liberarent nos a facie regis aſſyriórum? Et
quomodo effugere poterimus nos?

¶Ca.Sum. ¶De ruina babylonie per me-
dos ⁊ perſas: interpoſito de onere idumee: et
de onere arabie. ¶XXI

Nus deſerti maris. Sicut túr- A
bines ab áfrico veniūt: de deſer
to venit: de terra horribili. Ui- abac.1.a Jo.3.d
ſio dura núciata eſt mihi. Qui
incredulus eſt infideliter ágit:
⁊ qui depopulator é vaſtat. Aſcē
de elám: óbſide+medé oēm gemitū ei° ceſſa al's+mede ba.
re feci. Propterea repleti ſūt lūbi mei dolore
⁊ anguſtia poſſédit me ſicut anguſtia partu-
riéntis. Córrui cum audírem:+ conturbatus al's+turba tus
ſum cum vidérem. Emárcuit cor meum: té-
nebre ſtupefecerūt me. Babylon dilecta mea
poſita eſt mihi in miraculū. Pone méſaz: cō- B
téplare in ſpecula. Comedétes ⁊ bibētes: ſur-
gite pncipes arripite clýpeū. Hec enī dicit mí
hi dñs. Uade ⁊ pone ſpeculatorē: ⁊ qdcūqz ví
derit annūciet. Et vidit currū duoꝝ équituz:
aſcéſorē aſini ⁊ aſcéſorez caméli: ⁊ ɔtēplatus é C
diligéter multo intúitu. Et clamauit+ vt leo. al's nō hȝ +vt
Sup+ſpéculā dñi ego ſuz ſtans iugiter p die: abac.2.a
⁊ ſup cuſtodiā meā ego ſum ſtans totis nocti al's+ ſpecula
bus. Ecce iſte venit aſcéſor vir bige ēqtū ⁊ rñ
dit ⁊ dixit. Cécidit cécidit bábylon: ⁊ oīa ſcul hie.5.1 apo.4.b
ptilia deoꝝ ei° ɔtrita ſūt in terra. Tritura mea
⁊ filij área mee: q audiui a dño exercituū de
iſrl' annūciaui vobis. On° dumá. Ad me cla-
mat ex ſeýr. Cuſtos+qd de nocte: cuſtos qd de al's+qui
nocte. Dixit cuſtos. Uenit mane ⁊ nox. Si q̄ri
tis q̄rite: ɔuertimini ⁊ venite. On° in arábia.
In ſaltu ad veſperā dormiétis: in ſémitis do-
danim. Occurrētes ſitiēti ferte aquā: q habí D
tatis terrá áuſtri cū panib° occúrrite fugiéti.
A facie.n.gladioꝝ fugérūt a facie gladij imi-
nentis: a facie arc° extenti: a facie grauis plij
qm̄ hec dicit dñs ad me. Adhuc in vno áno
q̄ſi in áno mercēnarij: ⁊ auferet oīs+glia ce- al's nō hȝ +⁊
dár: ⁊ reliq̄ nūeri ſagittarioꝝ fortiū de filijs al's+ glia
cedár iminuet. Dñs enī deus iſrl' locutus é.

¶Ca.Sū. ¶Sermo dñi ɔtra hierlm̄ de ido
lis eius predicat deſtructio facta p nabucho-
donoſor: item ſmo dñi ad ſobnā prepoſitum
templi vbi ſub nomine eliachim agit de xpo
qui portat clauem dauid ſuper humeros: ⁊ eſt
paxillus in eccleſia. ¶XXII

Nus vallis viſiōis. Quidnā ē ɔ̄ A
tibi eſt: q: aſcédiſti ⁊ tu+oís in
tecta clamoris plena: vrbs fre- al's nō hȝ +omnia
quēs ciuitas exultās? Interfecti
tui nō iterfecti gladio: nec mor
tui + tui mortui in bello. Cuncti pncipes tui al's nō hȝ tui mortuus.
fugérunt ſimul: dureqz ligati ſunt. Omnes q

Inuenti ſunt vincti pariter:procul fugerunt.
Propterea dixi. Recedite a me: amare fle-
bo. Nolite incumbere vt conſolemini me ſu-
B per vaſtitate filie populi mei. Dies enim inter
al's habet + a fectionis ⁊ conculcationis ⁊ fletuum + domi-
no deo exercituuꝫ in valle viſionis. Scrutans
murum: ⁊ magnificus ſuper monte. Et elam
ſumpſit pharetram: + ⁊ curruꝫ hominis equi
al's nō hꝫ + et tis: ⁊ parietem nudauit clypeus. Et erunt ele-
cte valles tue plene quadrigarum: ⁊ equites
ponent pedes ſuas in porta: ⁊ reuelabitur ope-
rimentum iude. Et videbitis in die illa arma
mentariū domus ſaltus ⁊ ſciſſuras ciuitatis da
C uid videbitis: quia multiplicate ſunt. Et con-
gregaſtis aquas piſcine inferioris: ⁊ domos
hieruſalem numeraſtis: ⁊ deſtruxiſtis domos
ad muniendum murum. Et lacum feciſtis in
ter duos muros: ⁊ aquaꝫ piſcine veteris: ⁊ nō
ſuſpexiſtis ad eum qui fecerat eaꝫ: ⁊ operato
D rem eius delonge non vidiſtis. Et + vocabit do
al's + vocauit minus deus exercituum in die illa ad fletuꝫ:
⁊ ad planctum ad caluicium: ⁊ ad cingulum
ſacci: ⁊ ecce gaudium ⁊ letitia: occidere vitu-
los ⁊ iugulare arietes: comedere carnes ⁊
a de pe.vl. bibere vinuꝫ.[a] Comedamus ⁊ bibamus: cras
& caſi enim eni moriemur. Et reuelata eſt in auribus me
1.cor.15.d is vox domini exercituum. Si dimittetur ini-
quitas hec vobis: donec moriamini: dicit do-
minus exercituum. Hec dicit dominus deus
E exercituum. Vade ingredere ad eum qui ha-
bitat in tabernaculo ad ſobnam prepoſitum
al's + ei templi: ⁊ dices + ad euꝫ. Quid tu hic: aut qua
ſi quis hic? Quia excidiſti tibi hic ſepulchruꝫ:
excidiſti in + excelſo memoriale: diligenter in
al's + excel- petra tabernaculum tibi. Ecce dominus aſpor
ſum me- tari te faciet: ſicut aſportatur gallus gallina-
moriam. tius: ⁊ quaſi amictum ſic ſubleuabit te. Coro-
nans coronabit te tribulatione: quaſi pilam
mittet te in terram latā ⁊ ſpacioſam. Ibi mo
F rieris: ⁊ ibi erit currus glorie tue: ⁊ ignomi-
nia domus domini tui. Et expellam te de ſta-
tione tua: ⁊ de miniſterio tuo deponam te. Et
erit in die illa: vocabo ſeruuꝫ meuꝫ eliachim
filium helchie: ⁊ induam illum tunica tua: ⁊
cingulo tuo confortabo eum: ⁊ poteſtatem tu
am dabo in manu eius: ⁊ erit quaſi pater ha-
Job.12.c. bitantibus hieruſalem ⁊ domui iuda. Et da-
apoc.3.b. bo clauem domus dauid ſuper humerū eius:
G ⁊ aperiet ⁊ non erit qui claudat: ⁊ claudet: ⁊
non erit qui aperiat. Et figam illum paxilluꝫ

in loco + fideli: ⁊ erit in ſolium glorie + domui al's + fide-
patris ſui: ⁊ ſuſpendam ſuper omnem gloriaꝫ lium.
domus patris eius. Vaſorum diuerſa genera al's + do-
mus.
omne vas paruulum a vaſis crateraruꝫ vſqꝫ
ad omne vas muſicorum. In die illa dicit do-
minus exercituum: auferetur paxillus qui fi-
xus fuerat in loco fideli: ⁊ frangetur ⁊ cadet:
⁊ peribit quod pependerat in eo: quia dominus
locutus eſt.

Capituli Summarium. Sermo domi-
ni contra tyrum: ꝙ futura ſit ſuper eam deſtru
ctio per nabuchodonoſor poſt .lxx. annos: ⁊ po
ſtea reparabitur. CXXIII

Onus tyri. Vlulate naues + ma- A
ris: quia vaſtata eſt domus vn- al's + cartha-
de venire conſueuerant: de ter- ginis.
ra cethim reuelatuꝫ eſt eis. Ta
cete qui habitatis in inſula: ne
gociatio ſydonis. Transfretan
tes mare repleuerunt te in aquis multis: ſe-
men nili meſſis fluminis fruges eius: ⁊ facta
eſt negociatio gentium. Erubeſce ſydon ait + al's + enſis.
mare: fortitudo maris dicens. Non parturi-
ui ⁊ non peperi: ⁊ non enutriui iuuenes: nec
ad incrementum perduxi virgines. Cum au- B
ditum fuerit in egypto: dolebunt cum audie-
rint de tyro. Tranſite maria: vlulate qui habi
tatis in inſula. Nunqd non hec veſtra eſt que
gloriabatur a diebus priſtinis in antiquitate
ſua. Ducent eam pedes ſui longe ad peregri-
nandum. Quis cogitauit hoc ſup tyruꝫ quon
dam coronatam? Cuius negociatores princi-
pes: inſtitores eius inclyti terre. Dominus exer
cituum cogitauit hoc: vt detraheret ſuperbiaꝫ
omnis glorie: ⁊ ad ignominiā deduceret vni-
uerſos inclytos terre. Tranſi terrā tuā quaſi
fluuium filia maris: non eſt cingulum vltra ti
bi. Manum ſuam extendit ſuper mare: con- C
turbauit regna. Dominus mandauit aduer-
ſus chanaan: vt contereret fortes eius ⁊ dixit.
Non adijcies vltra vt glorieris calumniaꝫ ſu
ſtinens virgo filia ſydonis. In cethim conſur
gens transfreta: ibi quoqꝫ non erit requies ti
bi. Ecce terra chaldeorum talis populus non
fuit: aſſur fundauit eam. In captiuitatem tra-
duxerunt robuſtos eius: ſuffoderunt domos
eius: poſuerunt eam in ruinam. Vlulate na-
ues maris: quia deuaſtata eſt fortitudo veſtra.
Et erit in die illa: in obliuione eris o tyre ſe-
ptuaginta annis: ſicut dies regis vnius. Poſt

D ſeptuaginta annos erit tyro quaſi cánticum
meretricis. Sume tibi cýtharam: circui ciui-
tatem méretrix obliuioni tradita. Bene ca-
ne: frequenta canticū: vt memoria tui ſit. Et
erit poſt ſeptuaginta annos viſitabit dominus
tyrum ⁊ redúcet eam ad+merces ſuas: ⁊ rur
ſum+fornicábitur cum vniuerſis regnis+ſu-
per faciem terre: ⁊ erunt negociationes eius:
⁊+merces eius ſanctificare domino. Non có-
dentur neqꝫ reponentur: quia his qui habita-
uerunt coram dño erit negociatio eius: vt mã
ducẽt in ſaturitatẽ ⁊ veſtiãtur vſqꝫ ad vetuſtatẽ.

als+ mercedes. als + erit cuꝫ. als habet + terre. als+ mercedes.

¶ Capituli Summarium. ¶ Sermo malo-
rum que dominus facturus eſt terre vniuer-
ſaliter pro peccato habitatorum eius de die iu
dicij. ¶ XXIIII

A als+ mutabit. als+ diſperdet. Oſee. 4.b.

Ecce dominus diſſipabit terram
⁊+nudabit eam: ⁊ affliget faci-
em eius ⁊+diſperget habitato-
res eius. Et erit ſicut populus:
ſic ſacerdos: ⁊ ſicut ſeruus ſic do-
minus eius: ⁊ ſicut ãcilla ſic do
mina eius. Sicut emens: ſic ille qui vendit. Si
cut fenerator: ſic is qui mútuū accipit. Sicut
qui répetit: ſic qui debet. Diſſipatione diſſipa
bitur terra: ⁊ direptione predábitur. Domi-
nus enim locutus eſt verbum hoc. Lúxit ⁊ de-
flúxit terra ⁊ infirmata eſt altitudo populi ter
re: ⁊ terra+infecta eſt ab habitatoribus ſuis:
quia tranſgreſſi ſunt leges mutauerũt ius: diſ
ſipauerunt fedus ſempiternum. Propter hoc
maledictio vorabit terram ⁊ peccabunt habi-
tatores eius: ideoqꝫ inſánient cultores eius: ⁊
relinquẽtur homines pauci. Lúxit vindémia
infirmata eſt vitis: ingemuerunt omnes qui
letabantur corde. + Ceſſauit gaudium tympa
norum: quiéuit ſónitus letantium: conticuit
dulcedo cýthare. Cum+cantico non bibent
vinum: amara erit potio bibentibus illaꝫ. At-
trita eſt ciuitas vanitatis: clauſa eſt omnis do
mus nullo introeunte. Clamor erit ſuper vi-
no in platéis: deſerta eſt omnis letitia: tranſla
tum eſt gaudium terre. Relicta eſt in vrbe ſo-
litúdo: ⁊ calamitas ópprimet portas. Quia
hec erunt in medio terre in medio populorũ.
Quomodo ſi pauce oliue que remanſerũt ex
cutiantur ex olea: ⁊ racémi cum fuerit finita
vindémia. Hi leuabunt vocem ſuam atqꝫ lau
dabunt: cum glorificatus fuerit dominus hin
nient de mari. Propter hoc in doctrinis glori

14 q.4. ca. miniſtri. q.3.c. plerīqꝫ. ⁊ ca. putant.
als+ interfecta.
B
als+ ceſſabit.
als+ gaudio.
C

ficate dñm: in inſulis maris nomen dñi dei
iſraẽl. A finibus terre laudes audiuim⁹ gl'iã
iuſti. Et dixi. Secretũ meũ mihi: ſecretũ meũ
mihi. Ue mihi. Preuaricãtes p̄uaricati ſunt:
⁊ preuaricatiõe tranſgreſſorꝫ preuaricati ſunt.
Formido ⁊ fouea ⁊ láqueus ſuper te: qui ha-
bitatores terre. Et erit qui fúgerit+a facie for
midinis cádet in foueam: ⁊ qui ſe+explicáue
rit de fouea tenebitur láqueo: quia cataráctę
de excelſis aperte ſunt ⁊ concutientur funda-
menta terre. Confractione confringẽtur ter-
ra: contritione conterẽtur terra. Commotio-
ne commouebitur terra: agitatione agitabi-
tur terra ſicut ébrius: ⁊ auferẽtur quaſi taber
naculum vnius noctis. Et grauabit eam iniq
tas ſua ⁊ córruet: ⁊ nõ adijciet vt reſurgat. Et
erit in die illa. Uiſitabit dominus ſuper mili-
tiam celi in excelſo: ⁊ ſuper reges terre qui ſũt
ſuper terram. Et congregabuntur in congre-
gatione vnius fáſcis in lacum ⁊ claudentur
ibi in cárcere: ⁊ poſt multos dies viſitabũtur.
Et erubeſcet luna ⁊ confundetur ſol: cum re-
gnauerit dominus exercituum in monte ſion
⁊ in hieruſalem: ⁊ in conſpectu ſenum ſuorꝫ
fuerit glorificatus.

Iere. 48.d. als+ a voce. als+ explicuerit.
D

¶ Ca. Sũ. ¶ Propheta agit gratias deo pro
ſuis opibus: de ſocietate celeſti: de íteritu mor
tis: ⁊ cõfractu potentie dyaboli. ¶ XXV

Domine deus meus+es tu ⁊ ex
altabo te: cõfitebor nomini tuo:
Quoniam feciſti mirabilia:
cogitationes antiquas fideles
amen. Que poſuiſti ciuitatem
in+tumúltum: vrbem forteꝫ in
ruinam: domum alienorum vt non ſit ciui-
tas: ⁊ in ſempiternum non edificetur. Super
hoc laudabit te populus fortis: ciuitas genti-
um robuſtaruꝫ timebit te. Quia factus eſt for
titudo+pauperi: fortitudo egeno in tribulatio
ne ſua: ſpes a túrbine vmbraculum ab eſtu.
Spiritus enim robuſtorum: quaſi turbo im-
pellens parietem. Sicut eſtus in ſiti: tumúl-
tum alienoruꝫ humiliabis: ⁊ quaſi calore ſub
nube torrẽte propáginem fortiuꝫ marceſce-
re fácies. Et faciet dominus exercituuꝫ omni
bus populis in monte iſto hoc conuiuiuꝫ pin
guium: conuiuium vindémie: conuiuiuꝫ pin-
guium medullatóruꝫ: vindémie defecate. Et
precipitabit in monte iſto faciem vinculi col-
ligati ſuper omnes populos: ⁊ telam quam or

A als no[n] es + cõ
als+ in tumulum.
B
als+ pauperis.
C

Apoc. 7.d. & 21.a. al's habet + oem.
ditus eſt ſuper omnes nationes. Precipitabit
mortem in ſempiternum. Et áuferet domi-
nus deus + láchrimaz ab omni facie: et obpro
al's + expe-
brium populi ſui áuferet de vniuerſa terra: qꝛ
ctauimus. al's + ſaluauit.
dominus locutus eſt. Et dicent in die illa. Ec-
ce deus noſter iſte: + expectábimus euz: et + ſal
D
uabit nos. Iſte dominus ſuſtinúimus eum: et
exultabimus et letabimur in ſalutari eius: qa
requieſcet manus domini in monte iſto. Et
triturabitur moáb ſub eo: ſicuti teruntur pá-
lee in pláuſtro. Et extendet manus ſuas ſub
eo: ſicut extendit natans ad natandum: et hu-
miliabit gloriam eius cum alliſione manuuz
eius: et munimenta ſublimium murorũ tuo-
rum concident: et humiliabuntur et detrahen
tur in terram vſqꝫ ad puluerem.

C Ca. Sum. C Canticum iuſtorum: de ſemi-
ta iuſti: de duricia impij: et de reſurrectóe mor
tuorum. C XXVI

A
IN die illa cantabitur canticuz
iſtud in terra iudá. Urbs forti-
al's nõ hꝫ + ſyon.
tudinis noſtre + ſión ſaluator:
ponetur in ea murus et ántemu
rale. Aperite portas et ígredie
tur gens iuſta: cuſtodiens veri-
tatem. Uetus error abijt ſeruabis pacem: pa
cem quia in te ſperauimus. Speraſtis in do-
mino in ſeculis eternis: in domino deo forti in
perpetuum. Quia incuruabit habitátes in ex-
celſo: ciuitatem ſublimen humiliabit: humi-
al's + conculcauit. al's + pedes
miliabit eam vſqꝫ ad terram: detrahet eam
vſqꝫ ad puluerem. + Conculcabit eam pes: +
pes pauperis greſſus egenóꝝ. Sémita iuſti re-
cta eſt: rectus callis iuſti ad ambulandum: et
in ſemita iudiciorum tuorum domine ſuſti-
al's + deſiderabit.
nuímus te: nomen tuum et memoriále tuum
in deſiderio anime. Anima mea deſiderauit
te in nocte: ſed in ſpiritu meo in precórdijs
meis de mane vigilabo ad te. Cum féce-
ris iudicia tua in terra: iuſtitiam diſcent ha-
al's + inique.
bitatores orbis. Miſereámur impio: et nõ di-
C
ſcet iuſtitiam facere. In terra ſanctorum + iní
qua géſſit: et non videbit gloriaz domini. Do-
mine exaltetur manus tua vt non videant: vi
deant et confundantur zelátes populi: et ignis
hoſtes tuos déuoret. Domine dabis pacez no
al's + in
bis: omnia enim opera noſtra operatus es +
nobis. Domine deus noſter poſſedérunt nos
domini abſqꝫ te: tantuz in te recordémur no-
minis tui. Morientes non viuant: gygántes
non reſurgant. Propterea viſitaſti et contriui

ſti eos: et perdidiſti omnem memoriam eo-
rum. Induſiſti genti domine: induſiſti gen-
ti. Nunquid glorificatus es? Elõgaſti omnes
terminos terre. Domine in anguſtia requiſie
runt te: in tribulatione múrmuris doctrina
tua eis. Sicut que concépit euz appropinquá D
uerit ad partum: dolens clamat in doloribus
ſuis: ſic facti ſumus. A facie tua domine con- al's + ſalute.
cepimus: et quaſi parturiuimus et peperimus
ſpiritum + ſalutis. + Iuſticiam non fecimus in al's nõ hꝫ + iuſticiam
terra: ideo non cecidérunt habitatores terre.
Uiuent mortui tui: interfecti mei reſurgent.
Expergiſcimini et laudate qui habitabitis in
puluere: quia ros lucis ros tuus et terram gy
gantium détrahes in ruinam. Uade popu-
lus meus intra in cubicula tua: claude oſtia al's nõ hꝫ + mea.
tua ſuper te: abſcóndere módicum ad monu Mat. 6. a.
mentum donec pertráſeat indignatio + mea. al's habet + ſancto.
Ecce enim dominus egredietur de loco + ſuo:
vt viſitet iniquitatem habitatoris terre con-
tra eum: et reuelabit terra ſanguinem ſuum:
et nõ opériet vltra interfectos ſuos.

C Capituli Summarium. C De iudicio et
interitu dyaboli: de ſpina domus et vinea ſua
de pdicatióe apłoꝝ de fide gétiũ. C XXVII

IN die illa viſitabit dominus in A
gladio ſuo duro et grandi et for-
ti: ſuper leuiathán ſerpentem
véctem: et ſuper leuiathán ſer-
pentem tortuoſum: et occidet
cétum qui in mari ẽ. In die il-
la vinea meri cantabit ei. Ego dominus qui al's obſeruo.
+ ſeruo eam: repénte propinábo ei: ne forte vi
B
ſitetur contra eam. Nocte et die ſeruo eam: in
dignatio non eſt mihi. Quis dabit me ſpinaz
et veprem? In prelio grádiar ſuper eam: ſuc-
cendam eam páriter. An potius + tenebo for- al's + tenebit.
titudinem meam? Faciet pacem mihi: pacez
faciet mihi. Qui egredientur ímpetu + a ia- al's + ad
cob: florebit et germinabit iſraél: et implebũt
faciem orbis ſémine. Nunquid iuxta plagam
percutientis ſe percuſſit eum? Aut ſicut occi-
dit interfectos eius: ſic occiſus eſt? In menſu al's + iudicabis.
ra contra menſuram cum abiecta fuerit + iu-
dicabit eam. Meditatus eſt in ſpiritu ſuo du
ro per diem eſtus. Idcirco ſuper hoc dimitte
tur iniquitas domui iacob: et iſte omnis fru-
ctus vt auferat pctĩ eius. Cũ poſúerit oẽs lá
pides altaris ſicut lápides cineris alliſos: nõ
ſtabũt luci et delubra. Ciuitas enĩ munita + dſo al's + deſolabitur.
lata erit: ſpecioſa relinqꝫ: et dimitteť qſi deſer

tum. Ibi paſcetur vitulus ⁊ ibi accubabit:
⁊ conſumet ſummitates eius. In ſiccitate
meſſis illius conterentur mulieres venientes
⁊ docentes eam. Non eſt enim populus ſapi-
D ens: propterea non miſerebitur eius qui fecit
eum: ⁊ qui formauit eũ non parcet ei. Et erit
in die illa percutiet dominus ab alueo flumi-
nis vſqʒ ad torrentem egypti: ⁊ vos congrega
bimini vnus ⁊ vnus filij iſrael. Et erit in die
illa: clangetur in tuba magna: ⁊ venient qui
perditi fuerant de terra aſſyriorum: ⁊ qui eie-
cti erant de terra egypti: ⁊ adorabunt dominũ
in monte ſancto in hieruſalem.

¶ Capituli Summarium. ¶ Indignatio do
mini contra ſuperbiam effraim: ⁊ ebrietatẽ
ſacerdotũ: ⁊ cõtra principes illuſores: de Chri
ſto quoqʒ naſcituro: ⁊ pena illuſor. ¶ XXVIII

A Ve corone ſuperbie ebrijs effra-
im: ⁊ flori decidenti glorie exul
tationis eius qui erant in ver-
tice vallis pinguiſſime errãtes
a vino. Ecce validus ⁊ fortis do
minus ſicut impetus grandi-
nis turbo confringens: ſicut impetus aquarũ
multarum inundantium ⁊ emiſſarum ſuper
terram ſpacioſam. Pedibus cõculcabitur co
rona ſuperbie ebriorum effraim: ⁊ erit flos de
cidens glorie exultationis eius qui eſt ſuper
verticem vallis pinguium: quaſi temporane-
B um ante maturitatem autumni. Quod cum
aſpexerit videns ſtatim vt manu tenuerit de-
uorabit illud. In die illa erit dominus exerci
tuum corona glorie: ⁊ ſertum exultationis re-
ſiduo populi ſui: ⁊ ſpiritus iudicij + ſedenti ſu- (al+ ſedẽtis.)
per + iudicium ⁊ fortitudo reuertẽtibus de bel- (al+ ibi eorum.)
lo ad portam. Uerum hi quoqʒ pre vino neſci
erunt: ⁊ pre ebrietate errauerunt. Sacerdos ⁊
propheta neſcierũt pre ebrietate: abſorti ſunt
a vino: errauerunt in ebrietate: neſcierunt vi
C dentem. ignorauerunt iudicium. Omnes eni
menſe replete ſunt vomitu: ſordiumqʒ ita vt
non eſſet vltra locus. Quẽ docebit ſcientiam:
⁊ quem intelligere faciet auditum. Ablacta-
tos a lacte: + auulſos ab vberibus: quia man- (al+a pul. ſos.)
da remanda: manda remanda: expecta reex-
pecta: expecta reexpecta: modicum ibi modi-
cum ibi. In loquela enim labij ⁊ lingua alte- (1. Co.14. d.)
ra loquetur ad populum iſtum: cui dixit. Hec
eſt requies mea: reficite laſſum ⁊ hoc eſt me-
um refrigerium: ⁊ noluerunt audire. Et erit
eis verbum domini manda remãda: manda
remãda: expecta reexpecta: expecta reexpecta:
modicum ibi: modicum ibi: vt vadant ⁊ ca-
dant retrorſum: ⁊ conterantur ⁊ illaqueent
⁊ capiantur. Propter hoc audite verbum do- D
mini viri illuſores qui dominamini ſuper po-
pulum meum qui eſt in iſrael. Dixiſtis enim.
Percuſſimus fedus cum morte: ⁊ cum infer-
no fecimus pactum. Flagellum inundans cũ (Amos.9.c)
tranſierit non veniet ſuper nos: quia poſui-
mus mendacium ſpem noſtram: ⁊ mendacio
protecti ſumus. Idcirco hec dicit dominus de
us. Ecce ego mittam in fundamentis ſion la- (Ro.9.g)
pidem: lapidem probatum: angularẽ precio (1 pet.2.a)
ſum: in fundamento fundatum. Qui credide (al's + lapidẽ angularẽ pbatum pcioſum.)
rit non feſtinet. Et ponam in pondere iudi-
cium: ⁊ iuſtitiam in menſura. Et ſubuertet grã
do ſpem mendacij ⁊ protectionem. Aque in- (Ro.10.b)
undabunt ⁊ delebitur fedus veſtrum cũ mor- E
te: ⁊ pactum veſtrum cum inferno non ſtabit.
Flagellum inundans cum tranſierit: eritis ei
in conculcationem. Quandocunqʒ pertran-
ſierit: tollet vos: + quoniam mane diluculo p- (al's + quando.)
tranſibit in die ⁊ in nocte: ⁊ tantũmodo ſola
vexatio intellectum dabit auditui. Coanguſta (27.q.1.c.ſi cuius. di.15.c.ca.)
tum eſt enim ſtratum: ita vt alter decidat: ⁊
pallium breue vtrunqʒ operire nõ poteſt. Si-
cut enim in monte diuiſionum ſtabit domi- F
nus: ſic in valle que eſt in gabaon iraſcetur vt
faciat opus ſuum: alienũ eſt opus eius vt o-
perarẽtur opus ſuum. Peregrinum eſt opus (al's nõ ⁊ eius.)
+ eius ab eo. Et nunc nolite illudere: ne forte
conſtringantur vincula veſtra. Conſumma- (ſup.10.d)
tionem enim ⁊ abbreuiationem audiui a do-
mino deo exercituum: ſuper vniuerſam ter-
ram. Auribus percipite ⁊ audite vocem me-
am: attendite ⁊ audite eloquium meum. Nũ
quid tota die arabit arans vt ſerat: pſcindet G
⁊ ſartiet humum ſuam? Nonne cum adequa
uerit faciem eius: ſeret gith ⁊ ciminum ſpar
get: ⁊ ponet triticum per ordinem ⁊ hordeum
⁊ milium ⁊ viciam in finibus ſuis? Et erudi-
et illum iudicio: deus ſuus docebit illũ. Nõ
enĩ in ſerris triturabitur gith: nec rota plau
ſtri ſuper ciminum circuibit: ſed in virga ex-
cutietur gith: ⁊ ciminum in baculo: panis au
tem comminuetur. Uerum non imperpetu-
um triturans triturabit illum: neqʒ vexabit
eum rota plauſtri nec vngulis ſuis cõminuet
eum. Et hoc a domino deo exercituum exiuit
vt mirabile faceret conſilium: ⁊ magnifica-
ret iuſtitiam.

¶ Ca. Sũ. ¶ Prophetatur deſtructio iſraél ꝑ
nabuchodonoſor ⁊ per romanos: de ciuitate ꝓ
phetarum ⁊ libro ſignato propter peccata po-
puli: de celantibus peccata ſua: de fide genti-
um ⁊ reuerſione iudeorum ad fidem: ⁊ pena
illuſorum. ¶ XXIX
A Ve ariél Ariél ciuitas quã expu
gnauit dauid. Additus eſt an-
nus ad annum: ſolénitates euo
lute ſunt. Et circũuallabo ariél: (al' + cris.)
⁊ erit triſtis ⁊ merẽs: ⁊ erit mi-
hi quaſi ariél. Et circũdabo q̃ſi
ſperam in circuitu tuo: ⁊ iáciam cõtra te ágge
rem: ⁊ munimenta ponam in obſidiónẽ tuã?
Humiliáberis. ò terra loquéris: ⁊ de humo au
B dietur elóquium tuum. Et erit quaſi phitónis
de terra vox tua. ⁊ de humo eloquiũ tuũ mu
ſitábit: ⁊ erit ſicut puluis ténuis: multitudo vẽ
tilántium te: ⁊ ſicut fauilla pertranſiens multi
tudo eorum qui contra te preualuerũt. Eritq̃
repente: confeſtim a domino exercituũ viſita-
bitur in tonitruo ⁊ commotione terre: ⁊ voce
magna túrbinis ⁊ tempeſtatis: ⁊ flãma ignis
deuorantis. Et erit ſicut ſómnium viſionis no-
cturne multitudo oĩum gentium que dimica
uerunt cõtra ariél: ⁊ oẽs qui militauerũt ⁊ ob
C ſedérunt ⁊ ꝓualuerunt aduerſus eã. Et ſicut
ſómniat eſuriens ⁊ cómedit: cũ autẽ fuerit ex
pergefactus vacua eſt anima eius. Et ſicut ſó-
mniat ſitiens ⁊ bibit: ⁊ poſtq̃ fuerit expgefa-
ctus adhuc ſitit: ⁊ anima eiꝰ vacua eſt: ſic erit
multitudo oĩum gentium que dimicauerunt
contra montem ſyón[a]. Obſtupéſcite ⁊ ammi-
ramini fluctuáte ⁊ vacillate: inebriamini ⁊ nõ
a vino: mouémini ⁊ nõ + ab ebrietáte: q̃m mi-
ſcuit vobis dñs ſpm̃ ſoporis. Claudet ocl'os ve-
ſtros: prophetas ⁊ principes veſtros: qui vidẽt
D viſiones opériet. Et erit vobis viſio oĩũ ſicut
verba libri ſignati: quẽ cũ dederint ſcienti lit-
teras: dicẽt: lege iſtũ: ⁊ rñdebit non poſſum: ſi
gnatus eſt enim. Et dabitur liber neſcienti lit-
teras. diceturq̃ ei. lege. ⁊ reſpõdebit neſcio lit
teras? Et dixit dñs. Eo ꝙ appropinquat popu-
lus iſte ore ſuo: ⁊ labijs ſuis glorificat me: cor
aũt eius longe eſt a me: ⁊ timuerunt me man
E dato hominum ⁊ doctrinis: ideo ecce ego ád-
dam vt ammirationẽ faciam populo huic mi
raculo grandi ⁊ ſtupendo[b]. Peribit eniʒ ſapiẽ
tia a ſapientibus eius: ⁊ intellectus prudentiũ
eius abſcõdétur. Ve qui profundi eſtis corde
vt a domino abſcondatis conſilium quorum

ſunt in tenebris opera: Et dicunt. Quis videt
nos: ⁊ quis nouit nos? Peruerſa eſt hec veſtra (Ec. 13. c.)
cogitatio: quaſi ſi lutum contra figulum cógi
F tet: ⁊ dicat opus factori ſuo: non feciſti me: ⁊
figmentum dicat fictori ſuo: non intélligis.
Nonne adhuc in modico ⁊ in breui conuertẽ (Ier. 31. c.)
tur libanus in chermél: ⁊ chermél in ſaltum
reputabitur? Et audiẽt in die illa ſurdi vba li-
bri: ⁊ de ténebris ⁊ caligine oculi cecorum vi-
debunt. Et áddent mites in domino leticiã:
⁊ pauperes homines in ſancto iſraél exultabũt
q̃m defecit qui ꝓualébat: conſummatus eſt il-
luſor. Et + ſucciſi ſunt omnes qui + vigilabant (al' + ſuc. ceſſi.)
ſuper iniquitatem: qui peccare faciebant ho-
mines in verbo: ⁊ arguentem in porta ſupplá (al' + feſti nabant.)
tabant: ⁊ declinauerunt fruſtra + a iuſto. Pro (al' + ad iu ſtum.)
pter hoc hec dicit dñs ad domum iacób q re-
G démit habraám. Non modo confundetur ia-
cób: nec modo vultus eius erubéſcet: ſed cũ
viderit filios ſuos opera manuum mearũ: in
medio ſui ſanctificantes nomen meum: ⁊ ſan
ctificabunt + ſanctum Jacob ⁊ deuʒ iſraél pre (al' habet + ſemen.)
dicabunt: ⁊ ſcient errantes ſpiritu intellectũ:
⁊ muſitatores diſcent legem.
¶ Ca. Sũ. ¶ Comminatio domini cõtra re-
liquias populi: qui poſt deſtructionẽ hieruſa-
lem in egyptum deſcenderunt. ¶ XXX
A Ve filij deſertores dicit dominꝰ
vt faceretis conſilium ⁊ non ex
me: ⁊ ordirémini télam ⁊ non
per ſpiritum meum: vt + adde-
rétis peccm̃ ſuper peccatum: qui (al' + adde. retur.)
ãbulatis vt deſcendatis in egý
ptum: ⁊ os meũ non interrogaſtis: ſperantes
auxilium in fortitudine pharaónis: ⁊ haben-
tes fiduciam in vmbra egýpti: ⁊ erit vobis for
titudo + pharaónis in confuſionem: ⁊ fidúcia
vmbre egýpti in ignominiam. + Erant enim (al' + pha rao.)
in táphnis ꝓncipes tui: ⁊ nũcij tui vſq̃ ad thá- (al' + erant.)
B nes peruenérunt. Omnes confuſi ſunt ſup po-
pulo qui eis prodéſſe non potuit. Non fuerũt
in auxilium ⁊ in aliquã vtilitátem: ſed in con
fuſionem ⁊ in opprobrium. Onus iumentorũ
áuſtri. In terra tribulatiõis ⁊ anguſtie: leéna
⁊ leo ex eis vipera: ⁊ régulus volans: portãtes
ſuper humeros iumentorũ diuitias ſuas ⁊ ſu-
per gýbbum camelorum theſauros ſuos ad
populum qui eis prodeſſe nõ poterit. Egý- (al' nõ hʒ + ei.)
ptus eniʒ fruſtra ⁊ vane auxiliabitur. Ideo cla
maui ſuper hoc ſuperbia tantum eſt: quieſce.
Nunc ingreſſus ſcribe ei ſuper buxum: ⁊ in li

bro diligenter exára illud ⁊ erit in die nouiſ-
ſimo in teſtimonium vſqꝫ ineternum. Popu-
lus enim ad iracundiam prouocans eſt: ⁊ filij
mendaces: filij nolentes audire legē dei. Qui
dicunt videntibus nolite videre: ⁊ aſpicienti-
C bus nolite aſpicere nobis ea que recta ſūt. Lo
quimini nobis placētia: videte nobis errores
auferte a me viaꝫ: declināte a me ſemitā: ceſ
ſet a facie noſtra ſanctꝰ iſraél. Propterea hec
dicit dominus noſter ſanctus iſraél. Pro eo
al+exprobraſtis. q̄ reprobaſtis verbum hoc ⁊ ſperaſtis in ca-
lúnia ⁊ in tumultu: ⁊ inniri eſtis ſuper eo: pro-
pterea erit vobis iniquitas hec ſicut iterruptio
cadens ⁊ requiſita in muro excelſo. Quoniaꝫ
ſubito dum nō ſperatur veniet contritio eius:
⁊ cōminuetur ſicut cōteritur lagéna figuli cō
tritione perualida: ⁊ nō inuenietur de fragmē
tis eius téſta in qua portetur igniculus de in-
cendio: aut hauriatur parum aque de fouea?
Quia hec dicit dominus deus ſanctus iſraél.
Si reuertámini ⁊ quieſcatis: ſalui eritis. In
D ſilentio ⁊ in ſpe erit fortitudo veſtra. Et nolui-
ſtis: ⁊ dixiſtis. Nequaquam: ſed ad equos fu-
giemus. Ideo fugietis. Et ſuper veloces aſcen
demus. Ideo velociores erunt qui perſequen
tur vos. Mille homines a facie terroris vniꝰ:
⁊ a facie terroris quinqꝫ fugiétis: donec relin
quamini quaſi malus nauis in vertice mōtis
⁊ quaſi ſignum ſuper collem. Propterea expe-
ctat dominus vt miſereatur veſtri: ⁊ ideo exal
tabitur parcens vobis: quia deus iudicij do-
minus. Beati omnes qui expectant eum. Po
pulus enim ſyon habitabit in iſraél. Plorans
nequaquam plorabis: miſerans miſerébi-
tur tui. Ad vocem clamoris tui: ſtatim vt au-
E dierit reſpondebit tibi. Et dabit+dominus pa
al+tibi. nem artum ⁊ aquam breueꝫ: ⁊ non faciet auo
al+vobis lare a te vltra doctorem tuū: ⁊ erunt oculi tui
videntes preceptorem tuum: ⁊ aures tue audi
ent verbum poſt tergum monentes. Hec eſt
via: ambulate in ea: ⁊ non declinétis neqꝫ ad
al+ cōtaminabit. dextram neqꝫ ad ſiniſtram. Et+contaminabis
láminas ſculptilium argenti tui: ⁊ veſtimen-
tum cōflátilis auri tui: ⁊ diſperges ea ſicut im
mundiciam menſtruáte. Egrédere dices ei.
Et dabitur pluuia ſemini tuo vbicunqꝫ ſemi-
naueris in terra: ⁊ panis frugū terre erit vber
rimus ⁊ pinguis. Paſcetur in poſſeſſione tua
in die illo agnus ſpacioſe: ⁊ thauri tui ⁊ pulli
aſinorum qui operantur terram: commixtum
migma cōmedent ſicut in área ventilatū eſt.

Et erunt ſuper omnem montē excelſum: ⁊ ſu- F
per omnem collem eleuatum riui currentiuꝫ
aquarum in die interfectionis multorum: cuꝫ
ceciderint turres. Et erit lux lune ſicut lux ſo-
lis: ⁊ lux ſolis erit ſeptépliciter: ſicut lux ſeptē
dierum in die qua alligáuerit dn̄s vulnus po-
puli ſui: ⁊ percuſſuraꝫ plage eius ſanáuerit. Ec
ce nomen domini venit de longinquo: ardens
furor eius ⁊ grauis ad portandum. Labia eiꝰ
repleta ſunt indignatione: ⁊ lingua eius quaſi
ignis deuorās. Spiritus eius velut torrens in
undans vſqꝫ ad medium colli: ad perdendas
gentes in nihilum: ⁊ frenuꝫ erroris quod erat
in maxillis populorum. Canticuꝫ erit vobis ſi G
cut+vox ſanctificate ſolēnitatis: ⁊ letitia cor- al+in...
dis ſicut qui pergit cuꝫ tybia vt intret in mon
tem domini ad fontem iſraél. Et auditam fa-
ciet dominus gloriam vocis ſue: ⁊ terrorē bra
chij ſui oſtendet in comminatione furoris: ⁊+ al+flam...
+flāma ignis deuorantis. Allidet in turbine
⁊ in lapide grandinis. A voce eniꝫ domini pa-
uebit aſſúr virga percuſſus: ⁊ erit tranſitus vir
ge fundatus quam requieſcere faciet domi-
nus ſuper eū in tympanis ⁊ cytharis: ⁊ in bel-
lis precipuis+expugnabit eos. Preparata eſt al+ expugnauit.
enim ab heri tophét a rege preparata: profun
da ⁊ dilatata. Nutrimenta eius ignis ⁊ ligna
multa: flatus domini ſicut torrens ſulphuris
ſuccendens eam.

¶ Capituli Summarium. ¶ Arguit confu-
gientes ad huius ſeculi auxilium plus q̄ꝫ ad
diuinum: penitentibus promittit miſericor-
diam dei: de die iudicij redit ad tempora eze
chielis. ¶ XXXI

Ve qui deſcendunt in egyptum A
ad auxiliuꝫ in equis ſperantes:
⁊ habentes fiduciaꝫ+ſuper qua al+in
drigis: quia multe ſunt ⁊ ſuper
equitibus qꝛ preualidi nimis:
⁊ non ſunt confiſi ſuper ſanctuꝫ
iſraél: ⁊ dominuꝫ non+requiſierunt. Ipſe au-
tem ſapiens adduxit malum: ⁊ verba ſua non
abſtulit. Et conſurget contra domuꝫ peſſimo-
rum: ⁊ contra auxilium operantium iniquita B
tem. Egyptus homo ⁊ non deus: ⁊ equi eoruꝫ
caro ⁊ non ſpiritus. Et dominus inclinabit
manum ſuam ⁊ corruet auxiliator: ⁊ cadet cui
preſtatur auxilium: ſimulqꝫ omnes conſumē-
tur: quia hec dicit dominus ad me. Quomo- C
do ſi rúgiet leo ⁊ cátulus leonis ſuper predaꝫ
ſuam cum occurrerit ei multitudo paſtoruꝫ:

a voce eorum non formidabit: τ a multitudine eorum non pauebit: ſic deſcẽdet dominus exercituum vt prelietur ſuper montem ſyon τ ſuper collem eius. Sicut aues volãtes ſic ꝓteget dominus exercituum hieruſalém: prote
D gens τ liberans: tranſiens τ ſaluans. Conuertimini ſicut in ꝓfundũ receſſeratis filij iſraél.
5.2.d. In die enim illa abiiciet vir idola argenti ſui τ idola auri ſui que fecerunt vobis manus veſtre in peccatum: τ cadet aſſúr in gladio non viri: τ gladius non hominis vorabit eum: τ fu
ſe nõ hȝ ꝑ non giet+non a facie gladij: τ iuuenes eius vectigáles erunt: τ fortitudo eius a terrore tranſibit τ pauebunt fugiẽtes principes eius. Dixit dñs: cuius ignis eſt in ſión τ caminus eius in hieruſalém.

ꝑe pe. vi. z charitas nunquã. glo.

¶ Capituli Summarium. ¶ De aduentu Chriſti τ apoſtolorum eius interponitur: de multis opulentis mulieribus captiuandis vt conterantur τ confundantur: de gaudio celeſtis patrie. ¶ XXXII

B Ecce in iuſtitia regnabit rex: τ principes in iudicio preerũt. Et erit vir ſicut qui abſconditur a vento τ celat ſe a tempeſtate: ſicut riui aquarum in ſiti: τ vmbra petre prominẽtis in terra deſerta. Non caligábunt oculi videntium: τ aures audientium diligenter auſcultabunt: τ cor ſtultorum intelliget ſcientiã: τ lingua balborum velóciter loquetur τ plane. Non vocabitur vltra is qui inſipiens eſt princeps: neqȝ
B fraudulẽtus appellabitur maior. Stultus enĩ
ſ.93.c.leſinus. fátua loquetur: τ cor eius faciet iniqtatem: vt perficiat ſimulationem τ loquatur ad dominum fraudulenter τ+vacuam faciat animam
†vacue faciat. eſurientis: τ potum ſitienti auferat. Fraudulenti vaſa peſſima ſunt. Ipſe enim cogitatiões concinnábit ad perdendos mites in ſermone mendacij: cum loqueretur pauper iudicium. Princeps vero ea que digna ſunt principi cogitabit: τ ipſe ſuper duces ſtabit. Mulieres opulẽte ſurgite: τ audite vocem meam: filie
C confidentes ꝑcipite auribus eloquium me-
†habet annum um. Poſt dies+τ annos: τ vos cõturbabimini confidentes. Conſummata eſt enim vindemia: collectio vltra non veniet. Obſtupeſcite opulente. conturbamini confidentes: exuite
†confundemini vos τ+confundemini: accingite lumbos veſtros. Super úbera plangite: ſuper regione deſiderabili: ſuper vinea fertili. Super humum

populi mei ſpine τ vepres aſcendent: quanto magis ſuper omnes domos gaudij ciuitatis exultantis. Domus enim dimiſſa eſt: multitudo vrbis relicta eſt: tenebre τ palpatio facte 33.q.5.ca.
ſunt ſuper ſpeluncas vſqȝ ineternum. Gaudium onagrorum páſcua gregum: donec effun D
datur ſuper+nos ſpiritus de excelſo. Et erit deſertum in chermél τ chermél in ſaltum re al's+vos. 8.29.e.
putabitur: τ habitabit in ſolitudine iudiciũ: τ iuſtitia in chermél ſedebit. Et erit opus iuſtitie pax: τ cultus iuſtitie ſilentium: τ ſecuritas vſqȝ in ſempiternum. Et ſedebit populus meus in pulcritudine pacis: τ in tabernaculis ſ.q.4.c.iſt loco. ar.d.q.1.c. et merito
fiducie: τ in requie opulenta. Grando autem in defenſione ſaltus: τ humilitate humiliabitur ciuitas. Beati qui ſeminatis ſuper omnes aquas: +immittentes pedem bouis τ aſini. 8 aſ.miſ. c.cũ mar. the. al's+immittentes.

¶ Ca. Sum. ¶ Loquitur cõtra ſennacherib: τ ad vltimam captiuitatem reuertitur: de his qui videbunt dominum τ de ſcribis nõ cognoſcentibus chriſtum. ¶ XXXIII

Ve qui predaris: nonne τ ipſe predáberis? Et qui ſpérnis: nõne τ ipſe ſpernéris. Cum conſummaueris depredationeȝ depredáberis. Cum fatigatus deſieris contẽnere: contemneris. A
Domine miſerere noſtri: te enim expectamus: eſto brachium+noſtrum+in mane: τ ſalus noſtra in tempore tribulationis. A voce angeli fugerunt populi: τ ab exaltatione tua diſperſe ſunt gentes. Et congregabuntur ſpolia veſtra ſicut colligitur brúchus: velut cum foſſe plene fuerint de eo. Magnificatus eſt dominus quoniam+habitauit in excelſo: impleuit ſyon iudicio τ iuſtitia: τ erit fides in temporibus+ſuis. Diuitie ſalutis ſapientia τ ſcientia: timor domini ipſe eſt theſaurus eius. Ecce videntes clamabũt foris: angeli pacis amare flebunt. Diſſipate ſunt vie: ceſſauit tranſiens per ſemitam: irritum factum eſt pactũ: proiecit ciuitates: non reputauit homines. Luxit τ elánguit terra: confuſus eſt libanus τ+obſurduit. Et factus eſt ſarón ſicut deſertũ: τ concuſſa eſt baſán τ carmelus. Nunc cõſurgam dicit dominus nunc exaltabor: τ nũc ſublimabo. Concipietis ardorem τ parietis ſtipulam: ſpiritus veſter vt ignis vorabit vos: τ erunt populi quaſi de incendio+cinis: ſpine congregate igni comburẽtur. Audite qui

al's+noſtr. al's+in mane. al's+habitabit. al's+ſuis B al's+obſorduit. al's+ignis.

longe eſtis que fecerim: ꝛ cognoſcite vicini
fortitudinem meaȝ.+Conterriti ſunt in ſion
peccatores: poſſedit timor hipócritas. Quis po
terit habitare de vobis cuȝ igne deuorante:+
aut quis habitabit ex vobis cũ ardoribus ſem
C piternis? Qui ambulat in iuſticijs ꝛ loquitur
veritatem: qui proijcit auariciam ꝛ calũniam
ꝛ éxcutit manus ſuas ab omni múnere. Qui
obtúrat aures ſuas ne audiat ſanguinẽ: ꝛ clau
dit oculos ſuos ne videat maluȝ. Iſte in excel
ſis habitabit: munimenta ſaxoruȝ ſublimitas
eius. Panis ei datus ẽ: aque eius fideles ſunt.
Regem in decóre ſuo videbũt: oculi eius cér
nent terram de longe. Cor tuum meditabitur
timoreȝ. Ubi eſt litteratus: vbi legis vͣba pón
derans: vbi eſt doctor paruulorum? Populuȝ
+imprudentem non videbis populuȝ alti ſer
monis: ita vt non poſſis intelligere diſertudi
D nem lingue eius in quo eſt ſapientia. Reſpice
ſión ciuitatem ſolẽnitatis noſtre. Oculi tui vi
debunt hieruſalém+habitationem opulẽtã
tabernaculum qđ nequaq̃ transferri póterit:
nec auferentur claui eius in ſempiternum ꝛ
omnes funiculi eius non rumpentur: quia ſo
lũmodo ibi magnificus eſt dominus noſter.
Locus fluuiorum riui latiſſimi ꝛ patẽtes: nõ
tranſibit ſuper eum nauis rémigum: neq; trié
ris magna tranſgredietur euȝ. Dominus eniȝ
iudex noſter: dominus légifer noſter: dominꝰ
rex noſter. Ipſe+ſaluabit nos. Laxati ſunt fu
nículi tui: ſed non preualébunt. Sic erit ma
lus tuus: vt dilatare ſignum non queas. Tũc
diuidentur ſpólia predárum multarum: cláu
di diripient rapinam: nec dicet vicinus: elán
gui. Populus qui habitat in ea: auferetur ab
eo iniquitas.

¶ Ca. Sũ. ¶ De die iudicij ꝛ de vaſtatione
iudee. ¶ XXXIIII

A Accédite gentes ꝛ audite: ꝛ po
puli attẽdite: audiat terra ꝛ ple
nitudo eius: orbis ꝛ omne gér
men eius: quia indignatio do
mini ſuper omnes gentes: ꝛ fu
ror ſuper+vniuerſam+malici
am eorum. Interfecit eos: ꝛ dedit eos in occi
ſionem. Interfecti eorum proijcientur: ꝛ de ca
dauéribus eorum aſcẽndet fetor. Tabéſcent
montes a ſanguine eorũ: ꝛ tabéſcet omnis mi
lítia celorum: ꝛ complicabuntur ſicut liber ce
li: ꝛ omnis milítia eoruȝ défluet ſicut défluit
folium de vinea ꝛ de ficu: quoniaȝ inebriatus
eſt in celo gladius meus. Ecce ſup ydumeam B
deſcendet: ꝛ ſup populum interfectionis mee
ad iudicium. Gladius+domini repletus eſt
ſanguĩe: incraſſatꝰ eſt ádipe de ſanguine agno
rum ꝛ hyrcorum ꝛ de ſanguine medullatorũ
arietum. Uictima enim domini in boſra: ꝛ in
terfectio magna in terra edóm. Et deſcendẽt
vnicórnes cum eis: ꝛ tauri cum potentibus.
inebriabitur terra eorum ſanguine: ꝛ humus
eorum ádipe pinguium: quia dies vltionis do
mini annus+retributiõis iudicij ſión. Et cõ
uertentur torrentes eius in picem: ꝛ humus
eius in ſúlphur: ꝛ erit terra eius in picem ar
dentem nocte ꝛ die: non extinguẽtur in ſem
piternum. Aſcendet fumus eius a generatio C
ne in generationem: deſolábitur+in ſecula ſe
culorum. Non erit tránſiens per eam: ꝛ poſſi
debunt illam onocrótalus ꝛ ericius ꝛ ibis ꝛ
coruus habitabunt in ea. Et extendẽtur ſu
per eum menſura vt redigatur ad nihilum:
ꝛ perpendiculum in deſolationem. Nobiles
eius non erunt ibi: regem potius inuocabunt
ꝛ omnes principes eius erunt in nihilum. Et
orientur in domibus eius ſpine ꝛ vrtice ꝛ pa
liúrus in munitiõibus eius: ꝛ erit cubile dra
cónum ꝛ páſcua ſtrutiónum: ꝛ occúrrent de
monia+onocentáurus: ꝛ pilóſus clamabit al
ter ad alterum. Ibi cubáuit lámia: ꝛ inuenit D
ſibi requiem. Ibi habuit foueã ericius: ꝛ enu
triuit cátulos: ꝛ circunfodit ꝛ fouit in vmbra
eius. Illuc congregati ſunt milui alter ad alte
rum. Requirite diligenter in libro domini ꝛ
légite: vnum ex eis non defuit: alter alterum
non queſiuit: quia quod ex ore meo procédit
ille mandauit: ꝛ ſpiritus eius ipſe congrega
uit ea: ꝛ ipſe miſit eis ſorteȝ: ꝛ manus eius di
uiſit eam illis in menſuram. Uſq; in eternuȝ
poſſidebunt eam: in generatione ꝛ generatio
nem habitabunt in ea.

¶ Capituli Summarium. ¶ Continet con
ſolationem ꝛ ſigna Chriſti tempore perfe
cto. ¶ XXXV

A Letabitur deſerta ꝛ inuia: ꝛ exul
tabit ſolitudo ꝛ florebit quaſi
lilium. Gérminans germina
bit: ꝛ exultabit letabunda ꝛ lau
dans. Gloria libani data eſt ei:
decor carméli ꝛ ſarón. Ipſi vi
debunt gloriam domini ꝛ decoreȝ dei noſtri.
Confortate manus diſſolútas: ꝛ génua debi
lia roborate. Dicite. +Puſillanimes confor
tamini:

vos nō byṫ + et taminini: + ⁊ nolite timere. Ecce deus noſter vl
B tionem addúcet retributionis: deus ipſe veni
et ⁊ ſaluabit nos. Tunc aperientur oculi ceco
mat.11.c rū: ⁊ aures ſurdoꝝ patebunt. Tūc ſaliet ſicut
ceruus cláudus: ⁊ aperta erit lingua mutoꝝ:
qꝛ ſciſſe ſunt in deſerto aque ⁊ torrentes in ſo
C litudine: ⁊ que erat árida in ſtagnū: ⁊ ſitiens
in fontes aquarū. In cubilibus in quibus pri
us dracónes habitabant: orieƚ viror cálami ⁊
iúnci: ⁊ erit tibi ſémita: ⁊ via ſancta vocabiƚ.
+ nobis Non tranſibit per eā pollútus: ⁊ hec erit + vo
bis directa via: ita vt ſtulti non érrent per eā.
D Non erit ibi leo: ⁊ mala beſtia non aſcendet
Iſa.51.d. per eam: nec inuenieƚ ibi. Et ambulabūt q li
berati fuerint ⁊ redēpti a dño: cōuertentur ⁊
vénient in ſyon cū laude ⁊ letitia ſempiterna
ſuper caput eoꝝ. Gaudiū ⁊ leticiā obtinebūt:
⁊ fugiet dolor ⁊ gémitus.

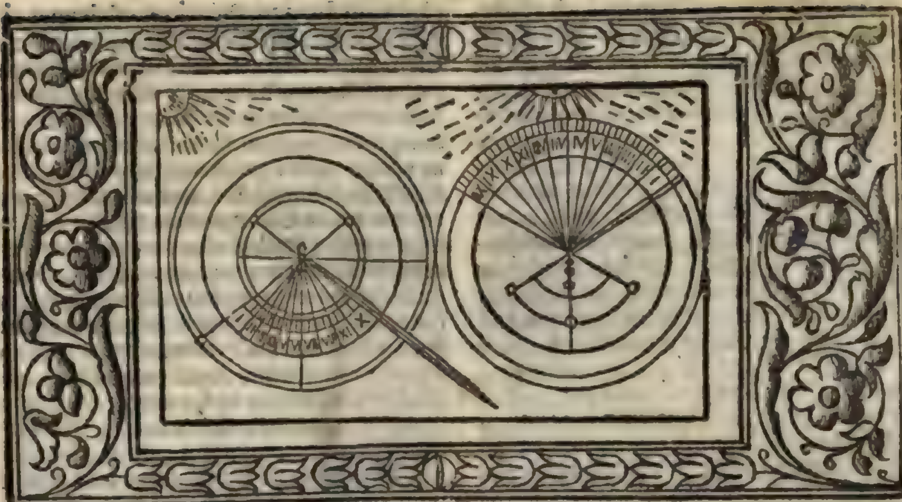
¶ Ca. Sū. ¶ Sennacherib aſcendit contra
hieruſalem: ⁊ mittit rapſacem nunciuz ad re
gem ezechiam. ¶ XXXVI

A ET factū é in quartodecimo an
no regis ezechie: aſcēdit ſenna
cherib rex aſſyrioꝝ ſuper oēs ci
4.re.18.c. 2.pa.32.a uitates iudá munitas ⁊ cepit
eas. Et miſit rex aſſyriorū rá
pſacen de lachis i hieruſalé ad
regez ezechia in manu graui: ⁊ ſtetit in aque
ductu piſcine ſuperioris in via agri fullónis.
Et egreſſus eſt ad eū elyachim filius helchye
qui erat ſuper domū: ⁊ ſobna ſcriba: ⁊ ioahé
filius aſáph a cōmētarijs. Et dixit ad eos rá
pſaces. Dicite ezechie. Hec dicit rex magnus
rex aſſyriorum. Que eſt iſta fidúcia qua confi
dis: aut quo conſilio vel fortitudine rebellare
B diſpónis? Super quem habes fiduciam: quia
receſſiſti a me. Ecce confidis ſuper baculum
3.q.3.c.i. harundineum cōfractū iſtum ſuper egyptuz:
ſo + innisus cui ſi + inniſus fuerit homo: intrabit in manū
eius ⁊ perforabit eam: ſic phárao rex egypti
omnibus qui confidūt in eo. Qđ ſi reſponde
ris mihi: in dño deo noſtro confidimus: nōne
ipſe eſt cuius ábſtulit ezechias excelſa ⁊ alta
ria: ⁊ dixit iude ⁊ hieruſalém corā altari iſto
adorábitis: Et nūc tráde te dño meo regi aſſy
riorū: dabo tibi duo milia equórum: nec póte
ris ex te prebére aſcenſóres eorū: ⁊ quomodo
ſuſtinébis faciem iudicis vniu[illegible]ci ex ſeruis
dñi mei minoribus? Qđ ſi confidis in egypto
in quadriga ⁊ in equitibus: ⁊ nunc numquid
ſine dño aſcēdi ad terrā iſtaz vt diſperderē eā.
Dñs dixit ad me. Aſcēde ſup terrā iſtā ⁊ diſp C
de eam. Et dixit eliachiz ⁊ ſobná ⁊ ioahé ad
rápſacen. Lóquere ad ſeruos tuos ſyra ligua:
intelligimus enim: ne loquáris ad nos iudái
ce in auribus populi qui eſt ſuper murū. Et di
xit ad eos rápſaces. Nunquid ad dñm tuuz ⁊
ad te miſit me dñs meus: vt lóquerer oīa ver
ba iſta: ⁊ non pótius: ad viros qui ſedent + in al + ſuper murum
muro: vt cómedant ſtércora ſua ⁊ bibant vri
nam pedum ſuoꝝ vobiſcuz? Et ſtetit rápſaces
⁊ clamauit voce magna iudáice: ⁊ dixit. Audi
te verba regis magni regis aſſyrioꝝ. Hec di
cit rex. Non vos ſedúcat ezechias: qꝛ non pote
rit eruere vos: ⁊ non vobis tribuat fiduciam
ezechias ſuper dño dicens. Eruens liberabit D
nos dñs: non dabitur ciuitas iſta in manu re
gis aſſyriorum. Nolite audire ezechiaz. Hec
enim dicit rex aſſyriorum. Facite mecum be
nedictioné ⁊ egredímini ad me: ⁊ comedite
vnuſquiſqꝫ vineaz ſuā: ⁊ vnuſquiſqꝫ ficū ſuā:
⁊ bibite vnuſquiſqꝫ aquaz ciſterne ſue: donec
veniā ⁊ tollam vos ad terrā que eſt vt terra ve
ſtra: terrā frumenti ⁊ vini: terrā panum ⁊ vi
neárum. Nec conturbet vos ezechias: dicés:
dñs liberabit nos. Nunqđ liberauerunt dij gé
tium vnuſquiſqꝫ terrā ſuā de manu regis aſſy
riorum? Ubi eſt deus emáth ⁊ arphát. Ubi ē
deus ſepharuaim? Nunquid liberauerunt ſa
máriam de manu mea? Quis eſt ex oībꝰ dijs
terrarū iſtarum qui erúerit terram ſuā đ ma
nu mea: vt éruat dñs hieruſalé de manu mea?
Et ſiluérunt: ⁊ non rńderunt ei verbum. Mā
dauerat enim rex dicens. Ne reſpondeatis ei.
Et ingreſſus eſt elyachim filius helchie qui
erat ſuper domum: ⁊ ſobná ſcriba: ⁊ ioahé fili
us aſáph a cōmētarijs ad ezechiam ſciſſis ve
ſtibus: ⁊ nunciauerunt ei verbum rápſacis.

¶ Ca. Sū. ¶ De triſticia ezechie ⁊ cōſolatio
ne eius: de prophetia eſaie: de interfectiōe exer
citus ab angelo. clxxxv. milia. ⁊ de morte ſenna
cherib facta p filios ſuos. ¶ XXXVII

ET factū eſt cū audiſſet rex eze A
chias ſcidit veſtimenta ſua: et 4.re.19.a
obuolutus eſt ſacco: ⁊ intrauit
in domū domini. Et miſit elya
chim qui erat ſuper domum: ⁊
ſobnám ſcribam: ⁊ ſeniores đ
ſacerdotibus opertos ſaccis ad eſaiam filium
amos + prophetam: ⁊ dixerunt ad euz. Hec di al + prophete

cit eʒechias. Dies tribulationis + ⁊ + corre-
ptionis ⁊ blaſphemie dies hec: quia venerunt
filij vſq; ad partum: ⁊ virtus non eſt pariẽdi.
Si quo modo audiat dñs deus tuus verba rá-
pſacis quẽ miſit rex aſſyrioꝝ dñs ſuus ad blaſ
phemandum dñm deum viuẽtem: ⁊ exprobrã
dum ſermonibus quos audiuit dñs deus tu°.
Leua ergo ad orationẽ pro reliquijs que rep-
te ſunt. Et venerunt ſerui regis eʒechie ad eſai
am: ⁊ dixit ad eos eſaias. Hec dicetis domino
veſtro. Hec dicit dñs. Ne timeas a facie ver-
B boꝝ que audiſti: quibus blaſphemauerunt
pueri regis aſſyrioꝝ me. Ecce dabo ei ſpiritũ
⁊ audiet nuncium: ⁊ reuertetur ad terrã ſuã
⁊ corruere eum faciã gladio in terra ſua. Re
uerſus eſt aũt rápſaces: ⁊ inuenit regem aſſy-
riorum preliantem aduerſus lobnã. Audie-
rat enim q; profectus eſſet de lachis: ⁊ audiuit
de tarachã rege ethyopie dicentes: egreſſus ẽ
vt pugnet + contra te. Quod cum audiſſet mi-
ſit nuncios ad eʒechiam: dicens. Hec dicetis
eʒechie regi iude + loquentes. Non te decipi
at deus tuus in quo tu confidis: dicens. nõ da
bitur hieruſalẽm in manu regis aſſyriorum.
C Ecce tu audiſti oĩa que fecerũt reges aſſyrio-
rum oĩbus terris quas ſubuerterunt: ⁊ tu po-
teris liberari. Nunquid eruerunt eos dij gen
tium quos ſubuerterunt patres mei goʒan ⁊
arán ⁊ reſeph ⁊ filios eden qui erãt in thalaſ-
ſar. Ubi ẽ rex amath ⁊ rex arfath ⁊ rex vrbis
ſepharuaim ana ⁊ aua? Et tulit eʒechias libros
de manu nuncioꝝ: ⁊ legit eos ⁊ aſcendit in do-
mum dñi: ⁊ expandit + eos coram domino. Et
orauit + ad dñm dicens. Dñe exercituum deus
iſrael qui ſedes ſuper + cherubin tu es deus ſo-
lus oĩum regnoꝝ terre: tu feciſti celum ⁊ ter-
ram. Inclina dñe aurem tuam ⁊ audi: aperi
+ oculos tuos ⁊ vide: ⁊ audi oĩa verba ſenna-
cherib que miſit ad blaſphemandũ deum vi-
D uentem. Uere enim dñe deſertas fecerunt re-
ges aſſyrioꝝ terras ⁊ regiones earũ: ⁊ dedé-
runt deos earũ igni non enim erant dij: ſʒ ope
ra manuum hoĩum: lignum ⁊ + lapis ⁊ cõmi-
nuerunt eos. Et nunc dñe de° noſter ſalua nos
de manu eius: ⁊ cognoſcant oĩa regna terre:
q; tu es dñs ſolus. Et miſit eſaias filius amos
ad eʒechiam dicens. Hec dicit dominus deus
iſrael. Pro quibus rogaſti me de ſennacherib
rege aſſyrioꝝ: hoc eſt verbum quod locutus ẽ
dñs ſuper eũ. Deſpexit te ⁊ ſubſannauit te vir-
go filia ſyon: poſt te caput + mouit filia hieru-
ſalem. Cui exprobraſti: ⁊ quem blaſphemaſti:
⁊ ſuper quẽ exaltaſti vocem tuam: ⁊ + leuaſti al
titudinem oculoꝝ tuoꝝ? Ad ſanctum iſrael.
In manu ſeruoꝝ tuoꝝ exprobraſti domino: E
⁊ dixiſti. In multitudine quadrigarum mea-
rũ ego aſcendi in multitudinem montiũ: iu-
ga libani ⁊ ſuccidã excelſa cedroꝝ eius: ⁊ ele
ctas abietes illius: ⁊ introibo altitudinẽ ſum-
mitatis eius: ſaltũ carmeli eius: ego fodi ⁊ bi-
bi aquam: ⁊ ſiccaui veſtigio pedis mei omnes
riuos aggerũ. Nũquid non + audiſti que olim
fecerim ei? Et diebus antiquis ego + plaſmá-
ui illud: ⁊ nunc adduxi: ⁊ factum eſt in eradi-
cationem collium compugnantiũ ⁊ ciuitatum
munitarũ. Habitatores earum breuiata ma-
nu contremuerunt ⁊ confuſi ſunt: facti ſunt ſi
cut fenum agri ⁊ gramen paſcue ⁊ herba te-
ctorum que exaruit antequam matureſceret.
Habitationem tuam ⁊ egreſſum tuũ ⁊ introi-
tum: tuũ + ego cognoui ⁊ inſaniam tuam con F
tra me. Cum fureres aduerſum me ſuperbia
tua aſcendit in aures meas. Ponam ergo cir-
culum in auribus tuis ⁊ frenum in labijs tu-
is: ⁊ reducam te in via per quam veniſti. Tibi
autem hoc erit ſignum. Comede hoc anno que
ſponte naſcuntur: ⁊ in anno ſecundo pomis
veſcere. In anno autem tertio ſeminate ⁊ me-
tite: ⁊ plantate vineas: ⁊ comedite fructũ ea-
rum. Et emittet id quod ſaluatũ fuerit de do-
mo iuda: ⁊ quod + reliquũ eſt + radicem deor-
ſum: ⁊ faciet fructũ ſurſum: quia de hieruſalẽ
exibunt reliquie: ⁊ ſaluatio de mõte ſyon. Ze
lus domini exercituũ faciet iſtud. Propterea G
hec dicit dominus de rege aſſyriorum. Non
+ intrabit ciuitatem hanc ⁊ non iaciet ibi ſa-
gittam: ⁊ non occupabit eam clypeus: et non
mittet in circuitu eius aggerem. In via qua
venit: per eam reuertetur: ⁊ ciuitatem hãc nõ
ingredietur dicit dñs. Et protegã ciuitatẽ iſtam vt
ſaluẽ eã: pp me ⁊ pp dauid ſeruũ meũ. Egreſ
ſus eſt aũt angelus dñi ⁊ percuſſit in caſtris aſſy
rioꝝ centũ octogintaquinq; milia. Et + ſurrexe-
rũt mane: ⁊ ecce + oẽs cadauera mortuoꝝ. Et
egreſſus eſt: ⁊ abijt. Et reuerſus eſt ſennache-
rib rex aſſyriorũ ⁊ habitauit in niniue. Et fa-
ctum eſt cũ adoraret in templo neſrach deum
ſuũ: adramelech ⁊ ſaraſar filij eius percuſſe-
runt eũ gladio: fugeruntq; in terrã ararath: ⁊
regnauit aſaraddon filius eius pro eo.

¶ Capituli Sum. ¶ Ezechias egrotauit ⁊
orauit ad dominum: qui addidit ei quinde-
cim annos: et ſcripſit canticum gratiarum a-
ctionum. ¶ XXXVIII

A In diebus illis egrotauit ezechi
4. re. 20. a as vſqꝫ ad mortem. Et introiuit
2. pa. 32. f ad eum eſaias filius amos + pro
aſs + pro- pheta et dixit ei. Hec dicit domi
phete nus. Diſpone domui tue qꝛ mo-
de pe. di. i. rieris tu: et non viues. Et cõuer
ca. qʒ obit. tit ezechias faciem ſuã ad parietem et orauit
ad dñz ⁊ dixit. Obſecro dñe memento queſo
quõ ambulauerim coram te in veritate ⁊ in
corde perfecto: ⁊ quod bonum eſt in oculis tu
is fecerim. Et fleuit ezechias fletu magno. Et
factũ eſt verbum domini ad eſaiam: dicens.
Uade ⁊ dic ezechie. Hec dicit dominus deus
dauid patris tui. Audiui oratione tuam + ⁊ vi
aſs nõ hʒ + et di + lachrymas tuas. Ecce ego adijciaz ſup di
aſs + la- es tuos quindecim annos: ⁊ de manu regis aſ
chrymã ſyriorum eruam te: ⁊ ciuitatẽ iſtam ⁊ ꝓtegaz
eam. Hoc aũt tibi erit ſignuz a domino: quia
B faciet dñs verbum hoc quod locutus eſt. Ecce
4. reg. 20 ego reuerti faciam vmbram linearuz p quas
Ecc. 48. d deſcenderat in horologio achaz in ſole retror-
ſum decem lineis. Et reuerſus eſt ſol decem
lineis per gradus quos deſcenderat. Scriptu-
ra ezechie regis iudã cum egrotaſſet ⁊ con-
ualuiſſet de infirmitate ſua. Ego dixi: in di-
midio dierum meorum vadam ad portas in-
feri. Queſiui reſiduum annorum meorum.
Dixi: non videbo + dominum deum in ter- aſs nõ hʒ + dñm
ra viuentium. Non aſpiciam hominez vltra:
⁊ habitatorem quietis. Generatio mea abla- C
ta eſt: ⁊ conuoluta eſt a me quaſi + tabernacu- aſs + taber
lum paſtorum. Preciſa eſt velut a texẽte vita nacula.
mea: dum adhuc ordirer ſuccidit me. De ma 11. q. 3. c. qʒ
ne vſqꝫ ad veſperam finies me: ſperabam vſqꝫ ergo
mane. Quaſi leo ſic cõtriuit omnia oſſa mea. Job. 4. d.
De mane vſqꝫ ad veſperam finies me. Sicut
pullus hyrundinis ſic clamabo: ⁊ meditabor
vt columba. Attenuati ſunt oculi mei: ſuſpici
entes in excelſum. Domine vim patior +: re- aſs + ſpõde
ſponde pro me. Quid dicam aut quid reſpon
debit mihi: cum ipſe + fecerit? Recogitabo + ti aſs + fece
bi omnes ãnos meos: in amaritudine anime rim.
mee. Domine + ſi ſic viuitur: ⁊ in talibus vita aſs nõ hʒ + tibi.
ſpiritus mei: corripies me ⁊ viuificabis me: aſs nõ hʒ + ſi.
ecce in pace amaritudo mea amariſſima. Tu D
autem eruiſti animam meam vt non periret:
proieciſti poſt tergum tuum omnia peccata
mea. Quia non infernus confitebitur tibi ne
qꝫ mors laudabit te: non expectabunt qui de-
ſcendunt in lacum veritatem tuam. Uiuens
viuens ipſe confitebitur tibi ſicut ⁊ ego hodie
pater filijs notam faciet veritatem tuam. Do
mine ſaluum me fac: ⁊ pſalmos noſtros can
tabimus cunctis diebus vite noſtre in domo
domini. Et iuſſit eſaias vt tollerent maſſaz de
ficis: ⁊ cataplaſmarent ſuper vulnus ⁊ ſanare
tur. Et dixit ezechias. Quod erit ſignuz: quia
aſcendam + in domum domini. aſs + dõ.

x ij

¶Ca.Sū.¶De nuncijs merodach ad eze-
chiam: ⁊ de coneptiōe ezechie ab eſaia ꝑ oſtē-
tatione domus ſue. ¶XXXIX

A 4.re.20.c In tpe illo miſit merodách ba-
ladán filius baladán rex baby-
lónis libros ⁊ mūera ad ezechi
am. Audierat eni ꝙ egrotaſſet
⁊ cōualuiſſet. Letatus eſt autē
ſup eis ezechias: ⁊ oſdit eis cel
lam arómatū: ⁊ argenti ⁊ auri ⁊ odoramēto-
rum ⁊ vnguenti óptimi: ⁊ omnes apothécas
al+ cla. ſuppelléctilis ſue: ⁊ + vniuerſa que inuēta ſūt
B in theſauris eius. Non fuit verbum quod nō
oſtēderet eis ezechias in domo ſua ⁊ in omni
poteſtate ſua. Introiuit autem eſaias pro-
pheta ad ezechiā regem: ⁊ dixit ei. Quid di
xerunt viri iſti: ⁊ vnde venerunt ad te? Et di-
xit ezechias. De terra longinqua venerūt ad
me de babylóne. Et dixit. Quid viderunt in
C domo tua? Et dixit ezechias. Omnia que in
domo mea ſunt viderunt. Non fuit res quā
non oſtenderim eis in theſauris meis. Et di-
xit eſaias ad ezechíam. Audi verbum domi-
ni exercituum. Ecce dies venient ⁊ auferén-
tur omnia que in domo tua ſunt: ⁊ que the-
ſaurizauérunt patres tui vſqȝ ad diem hanc
in babylónem. Non relinquétur quicqȝ dicit
D dominus. Et de filiis tuis qui exibunt de te
quos genúeris tóllent: ⁊ erunt eunúchi in pa
latio regis babylónis. Et dixit ezechias ad
35.q.x.c.i. eſaiam. Bonū verbum dñi qd̄ locutus eſt: ⁊
dixit. Fiat tm̄ pax ⁊ veritas in diebus meis.
¶Capituli Summarium. ¶De aduētu Jo
annis baptiſte: de predicatione apoſtolorum:
de vocatione gentium: ⁊ magnitudine vocan
tis: ⁊ de idolis. ¶XL

A Di.15.c.R. Conſolámini conſolámini po-
Di.3.a. pule me᷒: dicit deus veſter. Lo
Di.ar.1.a. quimini ad cor hieruſalē ⁊+ ad-
uocáte eā: qm̄ cōpleta eſt ma
licia eius: dimiſſa eſt iniquitas
al+ auo illius. Suſcépit de manu dñi
cate.
Di.40.c.i. duplicia: ꝑ omnib᷒ peccatis ſuis. Uox clamā-
Luce.3.c. tis in deſerto. Parate viam domini: rectas fa-
Jo.1.c. cite in ſolitudine ſémitas dei noſtri. Oīs val-
lis exaltabitur: ⁊ omnis mons ⁊ collis humi-
liabitur: ⁊ erunt práua in diréćta: ⁊ áſpera in
vias planas. Et reuelabitur gloria domini: ⁊
B videbit omnis caro páriter quod os domini
Eccli.14.c locutū eſt. Uox dicentis. Clama: ⁊ dixi. Quid
Jaco.1.b. clamabo? Omnis caro fenū: ⁊ omnis gloria
1.Pe.1.d.

eius quaſi flos agri. Exiccátum eſt fenū ⁊ cé-
cidit flos: quia ſpiritus domini ſufflauit in eo.
Uere fenum eſt populus. Exiccátum eſt fenū
⁊ cécidit flos: verbum autē domini+ manet al+ dei noſtri ſtabit.
ineternum. Super montem excelſum aſcende
tu+ qui euangelizas ſión: exalta in fortitudi- al+ que
ne vocem tuam+ qui euangelizas hieruſalē. al+ que
Exalta: noli timere. Dic ciuitatibus iúde. Ec
ce deus veſter. Ecce dominus deus in fortitu C
dine veniet: ⁊ brachiū eius dominabitur. Ec- Infra 62.d.
ce merces eius cum eo: ⁊ opus illius corā il-
lo. Sicut paſtor gregē ſuū páſcet: in brachio
ſuo congregabit agnos: ⁊ in ſinu ſuo leuabit:
fetas ipſe portabit. Quis menſus eſt pugillo
aquas: ⁊ celos palmo ponderauit? Quis ap- Di.xi.c.eccleſiaſticarum.p archi.
pendit tribus digitis molē terre: ⁊ librauit in
pondere montes ⁊ colles in ſtatéra? Quis au
diuit ſpiritum domini: aut quis conſiliarius Sapi.9.c.
eius fuit ⁊ oſtendit illi? Cum quo inijt conſili Ro.11.d
um: ⁊ inſtruxit eum ⁊ docuit eum ſémitam
iuſtitie: ⁊ erudiuit eum ſcientia: ⁊ viā prudē
tie oſtendit illi? Ecce gētes quaſi ſtilla ſitule: ⁊ D
quaſi momentum ſtatere reputate ſunt. Ecce
inſule quaſi púluis exiguus: ⁊ líbanus nō ſuf-
ficiet ad ſuccedendum: ⁊ animalia eius non
ſufficient ad holocáuſtū. Omnes gētes quaſi
non ſint: ſic ſunt coram eo: ⁊ quaſi nihilum ⁊
inane reputate ſunt ei. Cui ergo ſimilem feci-
ſtis deum aut quā imáginem ponetis ei? Nū E
quid ſcúlptile+ conflábit faber: aut aurifex al+ conflauit.
auro+ figurabit illud: ⁊ láminis argenteis ar- al+ figurauit.
gentarius? Forte lignū ⁊ imputribile elégit
ártifex ſapiens: querit quomodo ſtátuit ſimu
lacrū quod non moueatur. Nunqd non ſcie
tis? Nunquid non+ audiſtis? Nunqd non an al+ audiſtis.
nunciatum eſt vobis ab initio? Nunquid non
intellexiſtis fundamenta terre? Qui ſedet ſu-
per gýrum terre ⁊ habitatores eius ſunt quaſi
locúſte. Qui extendit velut+ nihili celos: ⁊ ex
pandit eos ſicut tabernaculum ad inhabitan al+ nihilum
dum. Qui dat ſecretorū ſcrutatores quaſi nō F
ſint: iudices terre velut+ inanes fecit. + Et q- al+ inane
dē neqȝ plantato neqȝ ſato: neqȝ radicáto in al+ Eqdē neqȝ plantatus neqȝ ſat᷒ neqȝ radicatus in terra trūcus
terra trunco eorum. Repente flauit in eos ⁊
aruérunt: ⁊ turbo quaſi ſtipulam áuferet eos.
Et cui aſſimilaſtis me ⁊ adequaſtis: dicit ſan-
ctus? Leuate in excelſum oculos veſtros: ⁊ vi Infra 40.b.
dete quis creauit hec. Qui edúcit in numero Ma.41.17.b.
militiam eorum: ⁊ omnes ex nomine vocat.
Pre multitudine fortitudinis ⁊ róboris vir-
tutiſqȝ eius: neqȝ vnum reliquum fuit. Qua-

B re dicis iacob ⁊ loqueris iſraël: abſcódita eſt
vita mea a domino: ⁊ a deo meo iudiciū me-
al⁊+tranſiuit um + tranſibit? Nunquid neſcis: aut non audi
ſti? Deus ſempiternus dominus q creauit tér
minos terre: ⁊ non deficiet neq; laborauit: nec
eſt inueſtigátio ſapientie eius. Qui dat laſſo
virtutem: ⁊ his qui non ſunt fortitudiné ⁊ ró-
bur multiplicat. Deficiēt púeri ⁊ laborabūt:
⁊ iuuenes infirmitate cadent. Qui autem ſpe-
rant in domino mutabunt fortitudinem: aſſu-
ment pennas ſicut áquile: current ⁊ non labo-
rabunt: ambulabunt ⁊ non deficient.

¶ Ca. Sum. ¶ De reſurrectione ⁊ aſcenſio-
ne chriſti: verba chriſti ad apoſtolos: de conuer-
ſione gentiū: de ꝯfutatione idoloꝝ. ¶ XLI

A T Aceant ad me inſule: ⁊ gentes
mutent fortitudinem. Accédát
⁊ tunc loquentur: ſimul ad iudi-
cium propinquémus. Quis ſu-
ſcitáuit ab oriente iuſtum: voca-
uit eū ut ſequeretur ſe? Dabit
in conſpectu eius gētes: ⁊ reges obtinebit. Da-
bit quaſi púluerem gladio eius: ſicut ſtípulā
vento ráptā árcui eius. Perſequetur eos: trā-
ſibit in pace: ſémita in pedibus eius nó appa-
rebit. Quis hec operatus eſt ⁊ fecit: vocans ge
nerationes ab exordio. Ego dominus: primus
B ⁊ nouiſſimus ego ſum. Uiderunt inſule ⁊ ti-
iſa. 44. a 48. b muerunt: extréma terre obſtupuérunt: appro
pinquauerunt ⁊ acceſſerunt. Unuſquiſq; pro-
ximo ſuo auxiliatur: ⁊ fratri ſuo dicet confor-
al⁊+ꝯfortauit tare. + Confortauit faber erárius percutiens
málleo eū qui cudébat tunc temporis: dicés
al⁊+in glútino bonum eſt: ⁊ confortauit eū + clauis
al⁊+mo. uebitur vt nó + moueatur. Et tu iſraël + ſerue meus ia-
al⁊+ſeru⁹ cób quem elégi: ſemen habraáā amici mei in
quo apprehendi te: ab extremis terre ⁊ a lon-
C ginquis eius vocaui te ⁊ dixi tibi. Seruus me-
iſa. 43. c us es tu: elegi te ⁊ nó abiéci te. Ne timeas q;
ego tecum ſum: ne declines quia ego deus tu-
al⁊+tui us. Confortaui te ⁊ auxiliatus ſum + tibi: ⁊ ſu-
ſcépit te dextera iuſti mei. Ecce confundent ⁊
erubéſcent omnes qui pugnant aduerſum te.
al⁊+ois Erunt quaſi non ſint: ⁊ peribunt + viri qui có-
tradicunt tibi. Queres eos ⁊ non inuenies vi-
ros rebélles tuos: ⁊ erunt quaſi non ſint: ⁊ ve-
luti conſumptio hominis bellantis aduerſum
te: quia ego dominus deus tuus apprehéndés
manum tuam dicénſq; tibi. Ne timeas: ego
D adiuui te. Noli timere vérmis iacob: q mor-
tui eſtis ex iſraël. Ego auxiliatus ſum tui di-
cit dominus: ⁊ redemptor tuus ſanctus iſraël.
Ego poſui te quaſi plauſtrū triturans nouū:
habens roſtra ſerrántia. Triturábis montes
⁊ comminues: ⁊ cólles quaſi púluerē pones. al⁊+eos
Uentilabis eos ⁊ ventus tollet + ⁊ turbo diſp-
get eos: ⁊ tu exultabis in domino i ſancto iſra-
ël letáberis. Egéni ⁊ pauperes querunt aquas
⁊ non ſunt: lingua eorum ſiti áruit. Ego do-
minus exaudiam eos: deus iſraël non derelin- E
quam eos. Apériam in + ſupinis cóllibus flú- al+ſupremis
mina: ⁊ in medio camporum fontes. Ponam
deſertum in ſtagna aquarum: ⁊ terram inuiā
in riuos aquarū. Dabo in ſolitudinē cedrū:
⁊ ſpinam: ⁊ myrtum: ⁊ lignum oliue. Ponā
in deſertum abíetem vlmum ⁊ búxum ſimul.
vt videant ⁊ ſcient ⁊ recógitent ⁊ intelligant
páriter: q; manus domini fecit hec ⁊ ſanct⁹ iſ-
raél creauit illud. Prope facite iudícium ve-
ſtrum: dicit dominus. afférte ſi quid forte ha-
betis: dixit rex iacob. Accédant ⁊ nuncient vo-
bis quecunq; ventura ſunt. Priora q̄ fuerunt F
nunciate: ⁊ ponemus cor noſtrum: ⁊ ſciemus
nouiſſima eorum: ⁊ que ventura ſunt índicate
nobis. Annunciate que ventura ſunt in futuꝝ: 25. q. 5. c. l.
⁊ ſciémus quia dij eſtis vos. Bene quoq; aut
male ſi poteſtis fácite: ⁊ loq̄mur ⁊ videamus
ſimul. Ecce vos eſtis ex nihilo: ⁊ opus veſtrū
ex eo quod non eſt. Abominatio eſt qui elegit
vos. Suſcitaui ab aquilóne: ⁊ veniet ab ortu ſo- G
lis. + Uocabit nomen meum: ⁊ adducet ma- al⁊+vocabit
giſtratus quaſi lutum: ⁊ velut pláſtes concul-
cans humum. Quis annunciauit ab exordio
vt ſciamus: ⁊ a pricipio vt dicamus iuſtus es?
Non eſt + annuncians: neq; p̄dicens: neq; au- al+neq;
diens ſermones veſtros. Primus ad ſyón di-
cet: ecce + ádſum ⁊ hieruſalém euangeliſtam al+adſūt
dabo. Et vidi ⁊ non erat ex iſtis quiſq̄ qui in-
iret conſiliū: ⁊ interrogatus reſpondéret ver-
bum. Ecce omnes iniuſti ⁊ vana opera eorū:
ventus ⁊ inane ſimulachra eorum.

¶ Ca. Sum. ¶ De xp̄o ex baptiſmo eius: de
verbis patris ad filium ⁊ ad apoſtolos: de ad-
uentu chriſti ⁊ peruerſione iudeorum propter
idola. ¶ XLII

E Cce ſeruus meus ſuſcípiā eū: A
electus meus complácuit ſibi i 2. q. i. c. ile cū bala. 3. mat. 12. d.
illo anima mea. Dedi ſpíritū
meum ſuper eum: iudiciū gen-
tibus próferet. Nó clamabit ne- 2. q. 7. c. nos ſi. iſ.

q̄ accipiet perſonam: nec audietur vox eius foris. Calamum quaſſatum non conteret: ⁊ linum fumigans non extinguet. In veritate educet iudicium: non erit triſtis neq̄ turbulentus donec ponat in terra iudicium: ⁊ legem eius inſule expectabunt. Hec dicit dominus deus creans celos ⁊ extendens eos: firmans terram ⁊ que germinat ex ea: dans flatum populo qui eſt ſuper terram: ⁊ ſpiritū cal-

B cantibus eam. Ego dominus vocaui te in iuſtitia: ⁊ apprehendi manum tuā ⁊ ſeruaui te.

Infra 49. b Et dedi te in fedus populi in lucem gentiū: vt aperires oculos cecorum: ⁊ educeres de cõcluſione vinctum: de domo carceris ſedentes in tenebris. Ego dominus: hoc eſt nomē meum.

Infra 48. b diſt. 93. c. nullus Ps. 148. Gloriam meam alteri non dabo: ⁊ laudē meam ſculptilibus: que prima fuerūt ecce venerunt: noua quoq̄ ego annuncio antequam oriantur audita vobis faciam. Cantate domino canticum nouum: laus eius ab extremis terre. Qui deſcenditis in mare ⁊ plenitudo

al+ ſublevetur al+ ſicut eius: inſule ⁊ habitatores earum. + Leuet deſertum ⁊ ciuitates eius: in domibus habitabit cedar. Laudate habitatores petre: de vertice montium clamabunt. Ponēt domino gloriam: ⁊ laudem eius in inſulis nunciabunt.

al+ bellator Dominus ſicut fortis egredietur: ſicut vir + p

C liator ſuſcitabit zelum. Vociferabitur ⁊ clamabit: ſuper inimicos ſuos cõfortabitur. Tacui: ſemper ſilui: patiens fui: ſicut + parturiens

al+ pariens al+ excelſos al+ gramina al+ durā al+ via loquar. Diſſipabo ⁊ abſorbebo ſimul: deſertos faciam montes + ⁊ colles: ⁊ omne + germen eorum exiccabo. Ponam flumina in inſulas: ⁊ ſtagna arefaciam. Et educam cecos in + viam quam neſciunt: ⁊ in ſemitis quas ignorauerunt ambulare eos faciam. Ponam tene-

al+ corā al+ directa bras + corā eis in lucē: ⁊ praua in + recta. Hec verba feci eis: ⁊ non dereliqui eos. Conuerſi ſunt retrorſum. Confundantur cõfuſione qui confidunt in ſculptili: q̄ dicunt conflatili vos dij noſtri. Surdi audite ⁊ ceci intuemini ad videndum: quis cecus niſi ſeruus meus: ⁊ ſur-

D dus niſi ad quē nuncios meos miſi? Quis cecus niſi qui venundatus eſt? Et quis cecus niſi ſeruus domini? Qui vides multa nonne cuſtodies? Qui apertas habes aures: nonne audies? Et dominus voluit vt ſanctificaret eum: magnificaret legem ⁊ extolleret: ipſe autem

2. q. 7. ca. paulus populus direptus ⁊ vaſtatus. Laqueus iuuenum omnes: ⁊ in domibus carcerum abſcon-

diti ſunt. Facti ſunt in rapinam: nec eſt q̄ eruat: in direptione: nec eſt q̄ dicat: redde. Quis eſt in vobis qui audiat hoc: attendat ⁊ auſcultet futura? Quis dedit in direptionem iacob ⁊ iſrael vaſtantibus. Nōne dominus + ipſe cui

al+ ipſe eſt cui peccauimus peccauimus? Et noluerunt in vijs eius ambulare: ⁊ non audierunt legem eius. Et effudit ſuper eum indignationem furoris ſui ⁊ forte bellū: ⁊ combuſſit eū in circuitu ⁊ nō cognouit: ⁊ ſuccendit eum ⁊ non intellexit.

¶ Ca. Sum. ¶ Populos credentes ex iudeis ſecuros facit ⁊ promittit fidem ex oī parte: increpat gentes de idolatria: q̄ annuncianti non crediderūt: de ſacrificijs ⁊ thure iudeorū reprobatis. ¶ XLIII

Et nunc hec dicit dominus creans te iacob ⁊ formās te iſrael. Noli timere: quia redemi te: ⁊ vocaui te nomīe tuo. Meus es tu. Cū tranſieris per aquas tecum ero: ⁊ flumina non operient te. Cū ambulaueris in igne non combureris: ⁊ flamma non ardebit in te: quia ego dominus deus tuus ſanctus iſrael ſaluator tuus. Dedi propiciationem tuam egyptum ⁊ ethyopiam: ⁊ ſabā pro te. Ex quo honorabilis factus es ī oculis meis ⁊ glorioſus: ego dilexi te. Et dabo homines pro te ⁊ A

ſup. 41. c. al+ q̄ tecum ego ſum populos pro anima tua. Noli timere + q̄ ego tecum ſum. Ab oriente adducam ſemen tuū: ⁊ ab occidente congregabo te. Dicam aquiloni da ⁊ auſtro noli prohibere. Affer filios meos d̄ longinquo: ⁊ filias meas ab extremis terre. Et omnem qui inuocat nomen meum: in B gloriam meam creaui eum: formaui eum ⁊ feci eum. Educ foras populum cecum ⁊ oculos habentem: ſurdum ⁊ aures ei ſunt. Omnes gentes congregate ſunt ſimul: ⁊ collecte ſunt

al+ nobis al+ eis tribus. Quis in + vobis annunciet iſtud: ⁊ que prima ſunt audire vos faciet? Dent teſtes eorum ⁊ iuſtificentur: ⁊ audiant ⁊ dicant. Vere vos teſtes mei dicit dominus: ⁊ ſeruus meus quem elegi: vt ſciatis ⁊ credatis mihi ⁊ intelligatis: quia ego ipſe ſum. Ante me non eſt

al+ ſaluator Infra 45. b + formatus deus: ⁊ poſt me non erit. Ego ſum: ego ſum dominus: ⁊ nō eſt abſq̄ me ſaluator. Ego annunciaui ⁊ ſaluaui: auditum feci: ⁊ nō fuit in vobis alienus. Vos teſtes mei dicit dominus: ⁊ ego deus. Et ab initio ego ipſe: ⁊ non eſt qui de manu mea eruat. Operabor ⁊ quis

al+ salua tor auertet illud. Hec dicit dominus + redemptor
C vester sanctus israél: Propter vos emi si baby-
lonem: ⁊ detraxi vectes vniuersos ⁊ chaldéos
in manibus suis gloriantes. Ego dominus san-
ctus vester: creans israél: rex vester. Hec dicit
dominus qui dedit in mari viam: ⁊ in aquis tor-
rentibus semitam. Qui edúxit quadrigam ⁊
al+ robu stos equum: ágmen + ⁊ robustum. Simul obdor-
mierunt nec resurgent: ⁊ contriti sunt quasi
linum ⁊ extincti sunt. Ne memineritis prio-
2.cor.5.d Apoc.21. rum: ⁊ antiqua ne intueámini. Ecce ego facio
noua ⁊ nunc orientur: vtique cognoscetis ea. Po-
nam in deserto viá: ⁊ in inuio flumina. Et glo-
rificabit me bestia agri: dracones ⁊ strutióes:
quia dedi in deserto aquas: ⁊ flumina i inuio:
vt darem potum populo meo electo meo. Po-
pulum istum formaui mihi: laudem meá nar-
D rabit. Non me inuocasti iacób: nec laborasti
in me israél. Non obtulisti mihi arietem ho-
locáusti tui: ⁊ victimis tuis nó glorificasti me.
Non te seruire feci in oblatione: nec laborez
tibi prébui in thure. Non emisti mihi argen-
to cálamum: ⁊ ádipe victimarum tuarum nó
inebriásti me. Verútamen seruire me fecisti
in peccatis tuis: prebuisti mihi laborem in ini-
quitatibus tuis. Ego sum ego sum ipse qui de-
leo iniquitates tuas propter me: ⁊ peccatoruz
tuoruz non recordabor. Reduc me in memo-
riam: ⁊ iudicémur simul: narra si quid habes
vt iustificéris. Pater tuus primus peccauit et
de pe. di.1. c. dic tu. ⁊ c. ecce nūc tempus. intérpretes tui preuaricati sunt in me. Et con-
taminaui principes sanctos: dedi ad internitió-
nem iacób ⁊ israél in blasphemiam.

¶ Ca. Sú. ¶ De baptismo nouo: subsannat deus idola: vocat ad penitentiam: ⁊ ostédit potentiam suam. ¶ XLIIII

B Et núc audi iacób serue meus: ⁊ israél quem elegi. Hec dicit dominus faciens ⁊ formans te ab vtero auxiliator tuus. Noli
Dic.30.b ⁊ 46.g. timére serue meus iacób: ⁊ re-
ctissime quem elégi. Effúndam
enim aquas super sitiéntez: ⁊ fluenta super ári-
dam. Effundam spiritum meum super semen
tuum: ⁊ benedictionem meaz super stirpé tu-
am: ⁊ germinabunt inter herbas quasi sáli-
ces iuxta preterfluéntes aquas. Iste dicet: do-
mini ego suz: ⁊ ille vocabit in nomine iacób.
Et hic scribet manu sua domino: ⁊ in nomine
israél assimilabitur. Hec dicit dominus rex is-
raél: ⁊ redemptor eius dominus exercituum.
Ego primus ⁊ ego nouissimus: ⁊ absque me nó supra.41.b ⁊ infra.48.b. apo.1.d ⁊ 22.c.
est deus. Quis similis mei? Vocet ⁊ annun-
ciet: ⁊ ordinem exponat mihi. Ex quo cóstitui
mihi populum antiquum. Ventura ⁊ que fu- B
tura sunt annunciet eis. Nolite timere: ne-
que conturbémini. Ex tunc audire te feci: ⁊ an-
nunciaui. Vos estis testes mei. Nunquid est
deus absque me: ⁊ formator quem ego non nó-
uerim. Pláste idoli omnes nihil sunt: ⁊ amá-
tissima eorum non proderunt eis. Ipsi sunt te-
stes eorum: + quia non vident neque intelli- al+ qui
gunt vt confundantur. Quis formauit deuz:
⁊ sculptile conflauit: ad nihil vtile? Ecce o-
mnes participes eius confundentur. Fabri
enim sunt ex hominibus. Conuenient enim
omnes: stabunt ⁊ pauebunt ⁊ confundentur
simul. Faber ferrárius lima operatus est: in
prúnis et in málleis formauit illud: ⁊ ope-
ratus est in brachio fortitudinis sue. Esuriet
⁊ deficiet: non bibet aquam ⁊ lasséscet. Arti-
fex lignarius extendit normam: formauit il- Sap.13.c
lud in runcina. Fecit illud in angularibus: ⁊
in circino tornáuit illud: ⁊ fecit imáginem vi-
ri quasi speciosum hominem habitantem in
domo. Succidit cédros: tulit ilicem ⁊ quer-
cum: que steterat inter ligna sáltus. Planta-
uit pinum quam pluuia nutriuit: ⁊ facta est
hominibus in focum. Sumpsit ex eis ⁊ calefa- C
ctus est: ⁊ succédit ⁊ cóxit panes: de reliquo au-
tem operatus est deú ⁊ adorauit: fecit sculpti-
le ⁊ curuatus est ante illud. Medium eius có-
bussit igni: ⁊ de medio eius carnes + cóxit ⁊ co-
médit: cóxit pulmentum ⁊ saturatus est: ⁊ ca- alr' nō hȝ + coxit
lefactus est ⁊ dixit. Vah: calefactus sum: vi-
di focum. Reliquum autem eius deum fecit
⁊ sculptibile sibi. Curuátur ante illud: ⁊ ado-
rat illud ⁊ obsecrat: dicens. Libera me: quia
deus meus es tu. Nescierunt neque intellexe-
runt. Obliti enim sunt ne videant oculi eo-
rum: ⁊ ne intelligant in corde suo. Non reco-
gitant in mente sua: neque cognoscunt neque có-
sentiunt vt dicant. Medietatem eius com-
bussi igni: ⁊ cóxi super carbones eius panes:
cóxi carnes ⁊ comédi: ⁊ de reliquo eius ido-
lum faciam. Ante truncum ligni prócidam.
Pars eius cinis est. Cor insipiens adorabit il-
lud: ⁊ non liberabit animam suam: neque di-
cet: forte mendacium est in dextera mea. Me- D
mento horum iacób ⁊ israél: quoniaz seruus

meus es tu. Formaui te: ſeruus meus es tu iſraél: non obliuiſcáris mei. Deleui vt nubeʒ iniquitates tuas: ⁊ quaſi nébulaʒ peccata tua. Reuértere ad me quoniam redémi te. Laudate celi quoniam miſericordiam fecit dominus: iubilate extrema terre. Reſonate montes laudationem: ſaltus ⁊ omne lignum eius. Quoniam redemit dominus iacób: ⁊ iſraél gloriabitur. Hec dicit dominus redemptor tuus: ⁊ formator tuus ex vtero. Ego ſum dominus faciens omnia: extendens celos ſolus: ſtabiliens terram ⁊ nullus mecum. Irrita faciens ſigna diuinorum: ⁊ ariolos in furoreʒ vertens. Conuertens ſapiētes retrorſum: ⁊ ſcientiam eorum ſtultam faciens. Suſcitans verbum ſerui ſui: ⁊ conſilium nunciorum ſuoruʒ cómplens. Qui dico hieruſalém habitáberis: ⁊ ciuitatibus iúde edificabimini: ⁊ deſerta eius ſuſcitabo. Qui dico profundo deſoláre: ⁊ flúmina tua areſáciam. Qui dico cýro paſtor meus es: ⁊ omnem voluntatem meam complébis. Qui dico hieruſalém edificáberis: ⁊ templo fúndaberis.

¶ Capituli Summarium. ¶ Prophetia de cyro qui populum liberauit a captiuitate: de aduētu Chriſti: de collectiōe gentiū ad fideʒ: de pnia colentium idola. XLV

A HEc dicit dominus chriſto meo cýro cuius apprehéndi dexteram: vt ſubíjciam ante faciem eius gentes ⁊ dórſa reguʒ vértam. Et aperiam + coram eo ianuas: ⁊ porte non claudentur. (al's + añ eū.) Ego ante te ibo: ⁊ glorioſos terre humiliabo. Portas éreas cónteram: ⁊ vectes férreos confringam. Et dabo tibi theſauros abſconditos: ⁊ arcana ſecretorum vt ſcias quía ego dominus quí voco nomen tuuʒ deus iſraél propter ſeruum meum iacób: ⁊ iſraél electum meuʒ. Et vocaui te + nomine tuo aſſimilaui te ⁊ non (al's + in) cognouiſti me. Ego dominus non eſt + amplius (al's + alius.) extra me non eſt deus. Accinxi te ⁊ non cognouiſti me: vt ſciant hi qui ab ortu ſolis ⁊ qui ab occidente: quoniaʒ abſq; me nō eſt deus. (Amos.3. 24.q.3.c. quidam.) Ego dominus ⁊ non eſt alter + formans luceʒ (al's habet + deus.) ⁊ creans ténebras: faciens pacem ⁊ creās malum. B Ego dominus faciens omnia hec. Rorate celi deſuper ⁊ nubes pluant iuſtum: aperiatur terra ⁊ gérminet ſaluatoreʒ ⁊ iuſtitia oriatur ſimul. Ego dominus creaui eum. Ve quí contradícit + factori ſuo: (al's + factori.) teſta de ſámijs terre. Nunquid dicet lutum figulo ſuo: quid facis: ⁊ opus tuum abſq; manibus eſt? (Ro.9.d Luc.23.e) Ve qui dicit patri quid generas: ⁊ + mulieri quid parturis? (al's + matri) Hec dicit dominus ſanctus iſraél pláſtes eius. Ventura interrogate me. ſuper filios meos ⁊ ſuper + opus manuum mearū mādate mihi. (al's + opera.) Ego feci terram ⁊ hominem ſuper eam creaui ego. Et manus mee + tetenderunt celos: (al's + extē derunt) ⁊ omni militie eorum mandaui. Ego ſuſcitaui eum ad iuſtitiaʒ: ⁊ omnes vias eius dírigam. Ipſe edificabit ciuitatem + meam: (al's nō hʒ + meam) ⁊ captiuitatem meam dimittet: non in precio neq; in munéribus: dicit domin⁹ + deus exercítuum. (al's nō hʒ + deus) Hec dicit dominus. Labor egýpti ⁊ C negociatio ethyópie ⁊ ſabaím viri ſublímes ad te tranſibunt: ⁊ tuí erunt. Poſt te ambulabunt vincti mánicis pérgent: ⁊ te adorabunt neq; deprecabuntur. Tantum in te eſt deus: ⁊ nō eſt deus abſq; te. Vere tu es deus abſcónditus: deus iſraél ſaluator. Confuſi ſunt ⁊ erubuérunt omnes iſraél: abierunt in cōfuſione fabricatores erroruʒ. Iſraél ſaluatus eſt in domino ſalute eterna. Non confundémini ⁊ nō erubeſcetis vſq; in ſeculum ſeculi: quia hec dicit dominus creans celos. Ipſe deus formans D terram ⁊ faciens ea ipſe pláſtes eius. Non in uanum creauit eaʒ: vt habitetur formauit eā. Ego dominus ⁊ non eſt alius. Non in abſcondito locutus ſuʒ: in loco terre tenebroſo. Nō dixi ſemini iacób fruſtra querite me. Ego dominus loquens iuſtitiam: annuncians recta. Congregamini ⁊ venite ⁊ accedite ſimul qui ſaluati eſtis ex gentibus. Neſcierunt qui leuant + ſignum ſculpture ſue: ⁊ rogant dominum non ſaluantem. (al's + lignū) Annunciate ⁊ venite: ⁊ conſiliamini ſimul. Quis auditum fecit hoc ab initio. Ex tunc predixi illud. Nunquid nō ego dominus: ⁊ non eſt vltra deus abſq; me. Deus iuſtus ⁊ ſaluans: non eſt preter me. Cōuertimini ad me ⁊ ſalui eritis omnes fines terre: quia ego deus ⁊ non eſt alius. In memetipſo iuraui egredietur de ore meo iuſtitie verbum ⁊ non reuertetur: (Ro.14.b) quia mihi + curuabitur omne genu: (al's + curuabūt ei8 genua.) ⁊ iurabit omnis lingua. Ergo in domino dicent. Hee ſunt iuſtitie ⁊ imperium. Ad eum venient: ⁊ confundentur omnes qui repugnant ei. In domino iuſtificabitur ⁊ laudabitur omne ſemen iſraél.

¶ Ca. Sum. De destructione idolatrie: verba dei pñis vbi increpat iudeos ꝛ reuocat ab ido
A lis: ꝛ salutem ꝓmittit in filio. ¶ XLVI

al's + cur. uatus al's + con flatus al's + fractꝰ

+ Onfractus eſt bel: contritus ē nabo: + facta ſunt ſimulachꝛa eoꝛum beſtijs ꝛ iumentis. Onera veſtra graui pondere vſqꝫ ad laſſitudinem contabuerunt: ꝛ contrita ſunt ſimul. Non potuerunt ſaluare poꝛtantem: ꝛ anima eoꝝ in captiuitatem ibit. Audite me domus iacob: ꝛ omne reſiduū domus iſraël. Qui poꝛtamini a
B meo vtero: qui geſtamini a mea vulua. Uſqꝫ ad ſenectam egoipſe: ꝛ vſqꝫ ad canos ego poꝛ-
al's hꝫ + ꝛ tabo. Ego feci ꝛ ego feraꝫ: + ego poꝛtabo ꝛ ſal-
ſuꝑ. 40. f uabo. Cui aſſimilaſtis me ꝛ adequaſtis: ꝛ comparaſtis me: ꝛ feciſtis ſimilem? Qui confertis
baruch 6. c aurum de ſacculo: ꝛ argentum in ſtatera ponderatis: conducentes artificem vt faciat deuꝫ ꝛ procidunt ꝛ adoꝛant. Poꝛtant illum in humeris geſtantes: ꝛ ponentes in loco ſuo ꝛ ſta-
C bit: ac de loco ſuo non mouebitur. Sed ꝛ cuꝫ clamauerint ad eum nō audiet: de tribulatione non ſaluabit eos. Mementote iſtud ꝛ confundamini: redite p̄uaricatoꝛes ad coꝛ. Recoꝛdamini pꝛioꝛis ſeculi quoniam ego ſuꝫ deus: ꝛ nō eſt vltra deus: nec eſt ſimilis mei annuncians ab exoꝛdio nouiſſimum: ꝛ ab initio que necdum facta ſunt: dicens. Conſiliū meum ſtabit: ꝛ omnis voluntas mea fiet. Uocās
D ab oꝛiente + iuſtum: ꝛ de terra longinqua virū
al's + auē voluntatis mee. Et locutus ſum ꝛ adducaꝫ illud: creaui ꝛ faciam illud. Audite me + duro
al's + duri coꝛde: qui longe eſtis a iuſtitia. Pꝛope feci iuſtitiam meam non elongabitur: ꝛ ſalus mea non moꝛabitur. Dabo in ſyon ſalutem: ꝛ in
al's + hieruſalem. + iſraël gloꝛiam meam.

¶ Ca. Sum. ¶ Sermo domini contra babyloniam: vbi oſtenditur eius ſuperbia: humi-
liatio ꝛ deſtructio. ¶ XLVII
A Eſcende: ſede in puluere virgo filia babylon: ſede i terra. Nō eſt ſolium filie chaldeoꝝ: quia vltra non vocaberis mollis et
2. q. 5. c. ſi paulus tenera. Tolle molam ꝛ mole farinam: denuda turpitudineꝫ
al's + diuꝰ tuam. Diſcooperi humerum: reuela + crura:
Nū. 3. b. tranſi flumina. Reuelabitur ignominia tua: ꝛ videbitur opꝓbꝛium tuuꝫ. Ultionem capiam: ꝛ non reſiſtet mihi homo. Redemptoꝛ noſter dominus exercituum: nomen illiꝰ ſanctus iſraël. Sede + tacens ꝛ itra in tenebꝛas fi- al's + tua
lia chaldeoꝛum: quia non vocaberis vltra domina regnoꝛum. Iratus ſum ſuper populum B
meum: contaminaui hereditatem meā: ꝛ dedi eos in + manu tua. Non poſuiſti eis miſeri- al's + manū tuā
coꝛdias. Super ſenem aggrauaſti iugum tuuꝫ valde: ꝛ dixiſti. In ſempiternuꝫ ero domina. Non poſuiſti hec ſuper coꝛ tuum: neqꝫ recoꝛdata es nouiſſimi tui. Et nunc audi hec delicata: ꝛ habitans confidenter: que dicis in coꝛde tuo: ego ſum ꝛ non eſt p̄ter me ampliꝰ. Nō ſedebo vidua ꝛ ignoꝛabo ſterilitatem. Uenient tibi duo hec ſubito in die vna: ſterilitas ꝛ viduitas. Uniuerſa venerunt ſuper te pꝛopter multitudinem + maleficioꝛum tuoꝛum: ꝛ pꝛo- al's + multitudine
pter duriciam incantatoꝛum tuoꝛum vehementem. Et fiduciaꝫ habuiſti in malicia tua: C
ꝛ dixiſti. Non eſt qui videat me. Sapiētia tua hie. 49. c
ꝛ ſcientia tua hec decepit te. Et dixiſti in coꝛde tuo. Ego ſuꝫ: ꝛ p̄ter me non eſt altera. Ueniet ſuper te malum: ꝛ neſcies oꝛtum eius: et irruet ſuper te calamitas: quam non poteris expiare. Uenit ſuper te repente miſeria quam neſcies. Sta cum incantatoꝛibus tuis: ꝛ cum multitudine maleficioꝛum tuoꝛuꝫ in quibus laboꝛaſti ab adoleſcentia tua: ſi foꝛte qd̄ ꝓſit tibi: aut ſi poſſis fieri foꝛtioꝛ. Defeciſti in multitudine conſilioꝛum tuoꝛuꝫ. Stent ꝛ ſaluent te D
augures celi qui contemplabantur ſydera: ꝛ ſupputabant menſes vt ex eis annunciarent ventura tibi. Ecce facti ſūt quaſi ſtipula: ignis combuſſit eos. Non liberabunt animam ſuaꝫ de manu flāme: non ſunt pꝛune quibus calefiant: + nec focus vt ſedeant ad eum. Sic facta al's + ꝛ
ſunt tibi: in quibuſcunqꝫ laboꝛaueras. Negociatoꝛes tui ab adoleſcentia + tua: vnuſquiſqꝫ al's + ſua
in via ſua errauerunt. Non eſt qui ſaluet te.

¶ Ca. Sū. ¶ Increpat dominus duriciaꝫ iudeoꝝ per ſapientiam qua cognoſcit futura: per potentiam qua creauit oīa: ſe colendum pꝛobat ꝛ nō idola pꝛopter que traditi ſunt inimicis: de liberatione eoꝛum. ¶ XLVIII

Udite hec domus iacob: q vocamini nomie iſraël: ꝛ de aqs iudā exiſtis qui iuratis in nomine domini: ꝛ dei iſraël recoꝛdamini: non in veritate neqꝫ in iuſtitia. De ciuitate enim ſancta vocati ſunt: ꝛ ſuper deum iſraël cōſtabi-

liti ſunt. Dominus exercituum nomen eius.
Priora extunc annunciaui: ⁊ ex ore meo exie-
runt ⁊ audita feci ea: repente operatus ſum et
venerunt. Sciui eniȝ quia durus es tu: ⁊ ner-
uus ferreus ceruix tua: ⁊ frons tua + érea. Pre
aſo deuteꝛ diri tibi extunc: anteꝗ̄ venirent indicaui tibi:
ne forte diceres: idola mea fecerūt hec: ⁊ ſcul
ptilia mea ⁊ ↄflatilia mandauerunt iſta. Que
B audiſti vide omnia. Uos autem non annūcia
aſo nō hȝ ſtis. Audita tibi feci noua extunc: + ⁊ conſer-
+ ⁊ uata + ſunt que neſcis. Nunc creata ſunt ⁊ nō
aſo nō hȝ + ſunt extunc ⁊ ante diem: ⁊ non audiſti ea: ne forte
aſo nō hȝ + ego dicas. Ecce + ego cognoui ea. Neqȝ audiſti ne
qȝ cognouiſti neqȝ extunc aperta eſt auris tua.
Scio enim quia preuaricans preuaricáberis:
eſt + vtere ⁊ tranſgreſſorem ex + vtero vocaui te. Propter
nomen meum longe faciam furorem meum:
⁊ laude mea infrenabo te ne intéreas. Ecce ex
córi te: ſed non quaſi argentum: elegi te in ca
aſo nō re- mino paupertatis. Propter me + propter me
peti + ppᵗ faciam: vt non blaſphémer: ⁊ gloriam meam
me alteri non dabo. Audi me iacób: ⁊ iſraél queȝ
ſup. 42. b ego voco. Egoipſe: ego primus ⁊ ego nouiſſi-
ſup. 41. b mus. Manus quoqȝ mea fundauit terram: ⁊
& 44. a dextera mea menſa eſt celos. Ego vocabo eos:
C ⁊ ſtabunt ſimul. Congregamini omnes vos: ⁊
audite. Quis de eis annunciauit hec? Domi-
nus dilexit eum: faciet voluntatem ſuam i ba
bylóne: ⁊ brachium ſuum in chaldeis. Ego lo
cutus ſum ⁊ vocaui eum: addúxi eum ⁊ dire-
cta eſt via eius. Accedite ad me ⁊ audite hec.
Non a principio in abſcondito locutus ſum.
Ex tempore antequaȝ fierent ibi eram: ⁊ nūc
dominus deus miſit me ⁊ ſpiritus eius. Hec
aſo nō hȝ dicit dominus + deus redemptor tuus ſanctus
+ deus iſraél. Ego dominus deus tuus docens te vti-
D lia: gubernans te in via qua ámbulas. Utinaȝ
attendiſſes mandata mea. Facta fuiſſet ſicut
flumē pax tua: ⁊ iuſtitia tua ſicut gurgites ma
ris. Et fuiſſet quaſi arena ſemen tuū: ⁊ ſtirps
vteri tui vt lapilli eius. Non interiſſet: ⁊ non
fuiſſet attritum nomē eius a facie mea. Egre-
dimini de babylóne: fúgite a chaldeis in voce
exultationis annunciate: auditum fácite hoc:
eſt + ferte ⁊ + efférte illud vſqȝ ad extrema terre. Di-
cite. Redemit dominus ſeruum ſuum iacób.
Non ſitierunt in deſerto cum edúceret eos.
Aquam de petra produxit eis: ⁊ ſcidit petram
i. 57. d ⁊ fluxerunt aque. Non eſt pax impijs: dicit dns.
¶ Capituli Summarium. ¶ Uerba filij ad
eccleſiam ſub nomine inſularum: vbi dicit ſe
miſſum ad ſalutem: tam gentium ꝗ̄ iudeorum:
loquitur pater ad filium ⁊ conuerſis ad ip-
ſum: conſolatur dominus eccleſiam ſub no-
mine ſyon: vbi dicit credentes in ipſam vn-
diqȝ congregandos: ⁊ quod preda tolletur a
forti.

CXLIX

Udite inſule: ⁊ attendite popu
A li de longe. Dominus ab vtero
vocauit me: de vētre matris mee
recordatus eſt nominis mei. Et
poſuit os meum quaſi gladium
acutum: in vmbra manus ſue
protexit me: ⁊ poſuit me ſicut ſagittam electā.
In pháretra ſua abſcondit me: ⁊ dixit mihi.
Seruus meus es tu iſraél: quia in te + gloria- aſo + glo
bor. Et ego dixi. Inuácuum laboraui: ſine cau- rificabor.
ſa ⁊ vane fortitudinem meam conſumpſi. Er
go iudicium meum cum domino: ⁊ opus me-
um cum deo meo. Et nunc hec dicit dominus B
formans me ex vtero ſeruum ſibi vt reducaȝ
iacób ad eum: ⁊ iſraél non congregabitur. Et
glorificatus ſum in oculis domini: ⁊ deus me
us factus eſt fortitudo mea. Et dixit. Parum
eſt vt ſis mihi ſeruus ad ſuſcitandas tribᵘ ia- ſup. 42. b
cób: ⁊ feces iſraél conuertēdas. Dedi te in lu- act. 13. g
cem gentium: vt ſis ſalus mea vſqȝ ad extre-
mum terre. Hec dicit dominus redemptor iſ- C
raél: ſanctus eius: ad contemptibilem animā
ad abominatam gentem: ad ſeruum domino
ruȝ. Reges videbunt ⁊ conſurgent principes:
⁊ adorabunt propter dominum: quia fidelis
eſt: ⁊ ſanctum iſraél qui elegit te. Hec dicit do
minus. In tēpore placito exaudiui te: ⁊ in die 2. cor. 6. a
ſalutis auxiliatus ſum tui. Et ſeruaui te ⁊ dedi
te in fedus populi vt ſuſcitares terram: ⁊ poſ-
ſideres hereditates diſſipatas: vt diceres his
qui vincti ſunt exite: ⁊ his qui in tenebris re-
uelamini. Super vias paſcētur: ⁊ in omnibus
planis páſcue eorum. Non eſúrient neqȝ ſiti- apoc. 7. d
ent: ⁊ non percutiet eos eſtus ⁊ ſol: quia miſe-
rator eorum reget eos: ⁊ ad fontes aquarū po
tabit eos. Et ponaȝ omnes montes + meos in
viam: ⁊ ſémite mee exaltabuntur. Ecce iſti de D
longe venient: ⁊ ecce illi ab aquilone ⁊ mari: aſo nō hȝ
⁊ iſti de terra auſtrali. Laudate celi: ⁊ exulta + meos
terra: iubilate montes laudem: quia conſola- infra. 52. e
tus eſt dominus populum ſuum: ⁊ pauperum
ſuorum miſerebitur. Et dixit ſyón: dereliquit
me dominus: ⁊ dominus oblitus eſt mei. Nū

quid obliuiſci poteſt mulier infantem ſuum:
vt non miſereatur filio vteri ſui? Et ſi illa ob-
lita fuerit: ego tamen non obliuiſcar tui. Ec-
E ce in manibus meis deſcripſi te: muri tui co-
ram oculis meis ſemper. Venerunt ſtructo-
res tui deſtruentes te ⁊ diſſipantes a te exi-
bunt. Leua in circuitu oculos tuos ⁊ vide: ⁊
omnes iſti congregati ſunt: venerunt tibi. Vi-
Infra.60.a uo ego dicit dominus: quia omnibus his ve-
lut ornamento veſtieris: ⁊ circũdabis tibi eos
quaſi ſponſa. Quia deſerta tua ⁊ ſolitudi-
nes tue ⁊ terra ruine tue nunc anguſta erunt
al's + eff. fugabunt pre habitatoribus: ⁊ longe + fugabuntur qui
abſorbebant te. Adhuc dicent in auribus tu-
F is filij ſterilitatis tue. Anguſtus eſt mihi lo-
cus: fac ſpatium mihi vt habitem. Et dices
in corde tuo. Quis genuit mihi iſtos? Ego
ſterilis ⁊ non pariens tranſmigrata ⁊ capti-
al's + deſolata ua: ⁊ iſtos quis enutriuit? Ego deſtituta ⁊ + ſo-
la: ⁊ iſti vbi hic erant? Hec dicit dominus de-
al's + leuo us. Ecce + leuabo ad gentes manum me-
am: ⁊ ad populos exaltabo ſignum meum. Et
afferent filios ſuos in vlnis: ⁊ filias ſuas ſu-
per humeros portabunt. Et erunt reges nu-
tricij tui: ⁊ regine nutrices tue. Vultu in ter-
al's + demiſſo ra + demiſſo adorabunt te: ⁊ puluerem pe-
G dum tuorum lingent. Et ſcies quia ego domi-
nus: ſuper quo non confundentur qui expe-
ctant eum. Nunquid tolletur a forti p̃da: aut
quod captum fuerit a robuſto ſaluum eſſe po-
terit. Quia hec dicit dominus. Equidem ⁊ ca-
ptiuitas a forti tolletur: ⁊ quod ablatum fue-
rit a robuſto ſaluabitur. Eos vero qui iudica-
uerunt te: ego iudicabo: ⁊ filios tuos ego ſal-
uabo. Et cibabo hoſtes tuos carnibus ſuis: ⁊
quaſi muſto ſanguine ſuo inebriabuntur. Et
ſciet omnis caro q2 ego dominus ſaluans te:
⁊ redemptor tuus fortis iacob.

¶ Capituli Summarium. ¶ De iudea re-
probata: de paſſionibus chriſti ⁊ de pena iudeo
rum obſtinatorum. C L

A HEc dicit dominus. Quis ẽ hic
liber repudij matris veſtre: quo
Diſt.4. dimiſi eam? aut quis eſt credi
tor meus: cui vendidi vos? Ec-
ce eniz in iniquitatibus veſtris
venditi eſtis: ⁊ in ſceleribus ve-
ſtris dimiſi matrem veſtram: quia veni ⁊ non
Infra.59.a erat vir: vocaui ⁊ non erat qui audiret. Nun-
quid abbreuiata ⁊ paruula facta eſt manus
mea vt non poſſim redimere: aut non eſt in B
me virtus ad + liberandum? Ecce in increpa- al's + ſaluandum.
tione mea deſertum faciam mare: ponaz flu-
mina in ſiccum. Computreſcent piſces ſine
aqua: ⁊ morientur in ſiti. Induam celos tene-
bris: ⁊ ſaccum ponam operimentum eorum.
+ Dominus dedit mihi linguã eruditã vt ſci-
am ſuſtẽtare euz q + laſſus eſt v̾bo. Erigit ma-
ne: mane erigit mihi aurem: vt audiam qua-
ſi magiſtrum. Dñs deus apit mihi aurez ego
aũt non contradico: retrorſum non abij. Cor-
pus meum dedi percutientibus: ⁊ genas me-
as vellentibus. Faciem meam non auerti ab C
increpantibus ⁊ conſpuentibus + in me. Do-
minus deus auxiliator meus: ⁊ ideo nõ ſum
confuſus. Ideo poſui faciem meam vt pe-
tram duriſſimam: ⁊ ſcio quoniam non con-
fundar. Iuxta eſt qui iuſtificat me. Quis +
contradicet mihi? Stemus ſimul. Quis eſt
aduerſarius meus? Accedat ad me. Ecce + D
dominus deus auxiliator meus. Quis eſt qui
condemnet me? Ecce omnes quaſi veſtimẽ-
tum conterentur: tinea comedet eos. Quis
ex vobis timens + dominum: audiens vo-
cem ſerui ſui? Quis ambulauit in tenebris:
⁊ non eſt lumen ei? Speret in nomine do-
mini: ⁊ innitatur ſuper deum ſuum. Ecce
vos omnes accendẽtes ignem: accincti flã-
mis. Ambulate in lumine ignis veſtri: ⁊ in
flãmis q̃s ſuccẽdiſtis. + De manu mea factũ
eſt hoc vobis. In doloribus dormietis.

¶ Capituli Summarium. ¶ De reprobatis
iudeis ⁊ perfidis loquitur dominus ad popu
los: quibus glorioſam promittit eccleſiam: cõ
fortat quoq3 fideles: ⁊ deſiderant fideles ad-
uentum filij: qui reſpondet verba ſolatij pro-
mittitur filius qui plantet celos ⁊ fundet ter-
ram: ⁊ vocantur ad penitentiam qui xp̃m in
paſſione negauerunt. C LI

Audite me qui ſequimini qđ A
iuſtum eſt: ⁊ queritis domi-
num. Attendite ad petraz vn
de ex ſi eſtis ⁊ ad cauernam
laci de q̃ua preciſi eſtis. Attẽ-
dite ad habraam patrem ve-
ſtrum: ⁊ ad ſaram que pepe-
rit vos. Quia vnũ vocaui eũ
⁊ benedixi ei: ⁊ multiplicaui
eum. Conſolabitur ergo dñs
ſion: ⁊ conſolabitur omnes ruinas eius. Et

ponet deſertum eius quaſi delitias: et ſolitudi
B nem eius quaſi hortum domini. Gaudium et
leticia inuenietur in ea: gratiarum actio et vox
laudis. Attendite ad me + popule meus: et tri
bus mea me audite. Quia lex a me exiet: et iu
dicium meum in lucem populorum requie
ſcet. Prope eſt iuſtus meus: egreſſus eſt ſalua
tor meus: et brachia mea populos iudicabunt.
Me inſule expectabunt: et brachium meum ſu
ſtinebunt. Leuate in celum oculos veſtros: et
videte ſub terra deorſum: quia celi ſicut fu
mus liqueſcent: et terra ſicut veſtimentum at
teretur: et habitatores eius ſicut hec interi
C bunt. Salus autem mea in ſempiternum erit:
et iuſtitia mea non deficiet. Audite me qui ſci
tis iuſtum: populus meus lex mea in corde eo
rum. Nolite timere opprobrium hominum:
et + blaſphemias eorum ne metuatis. + Sicut
enim veſtimentum ſic comedet eos vermis:
et ſicut lanam: ſic deuorabit eos tinea. Salus
autem mea in ſempiternum erit: et iuſtitia mea
in generationes generationum. Conſurge cō
ſurge: induere fortitudinem brachium domi
ni. Conſurge ſicut in diebus antiquis: in gene
D rationibus ſeculorum. Nunquid non tu per
cuſſiſti ſuperbum: vulneraſti draconem? Nun
quid non tu ſiccaſti mare: aquam abyſſi vehe
mentis? Qui poſuiſti profundum maris viam:
vt tranſirent liberati. Et nunc qui redempti
ſunt a domino reuertentur: et venient in ſion
laudantes: et leticia ſempiterna ſuper capita
eorum. Gaudium et leticiam tenebunt: fugi
et dolor et gemitus. Ego ego ipſe cōſolabor vos
Quis tu vt timeas ab homine mortali: et a fi
lio hominis: qui quaſi fenum ita areſcet: et ob
litus es domini + factoris tui: qui tetendit ce
los et fundauit terram: et formidaſti iugiter to
ta die a facie furoris eius qui te tribulabat: et
E parauerat ad perdendum? Ubi nunc eſt furor
tribulantis? Cito veniet gradiens ad aperien
dum et non interficiet vſque ad + internitionem
nec deficiet panis eius. Ego autem ſum domi
nus deus tuus qui conturbo mare: et intume
ſcunt fluctus eius: dominus exercituum no
men meum. Poſui verba mea in ore tuo: et
in vmbra manus mee protexi te: vt plantes ce
los et fundes terram et dicas ad ſion populus
F meus es tu. Eleuare: eleuare: conſurge hieru
ſalem: que bibiſti de manu domini calicē ire
eius. Uſque ad fundum calicis ſoporis bibiſti:

al + pplo

al + bla ſphemias

al + Sicut veſtimentū conſume tur etc.

Infra 52. a

al + crea toris

al + inter necionem

et potaſti vſque feces. Non eſt qui ſuſtentet eam
ex omnibus filijs quos genuit: et non eſt qui
apprehendat manum eius ex omnibus filijs
quos enutriuit. Duo ſunt que occurrerunt ti
bi. Quis contriſtabitur ſuper te? Uaſtitas et cō G
tritio et fames et gladius. Quis conſolabitur
te? Filij tui proiecti ſunt: dormierunt in capi
te omnium viarum ſicut + orix illaqueatus ple
ni indignatione domini: increpatiōe dei tui.
Idcirco audi hec paupercula et ebria non a vi
no. Hec dicit dominator tuus dominus: et de
us tuus qui pugnauit pro populo ſuo. Ecce tu
li de manu tua calicem ſoporis: fundum cali
cis indignationis mee. Non + adijcies vt bi
bas illum vltra. Et ponam in manu eorum
qui te humiliauerunt: et dixerunt anime tue
incuruare vt tranſeamus: et poſuiſti vt ter
ram corpus tuum: et quaſi viam tranſeun
tibus.

al + beſtia illaqueata

al + adijciam

¶ Capituli Summarium. ¶ Excitatur eccle
ſia ad virtutes: de redemptione noſtra: com
mendantur predicatores: et iubentur apoſtoli
exire de polluta ciuitate. ¶ LII

Onſurge cōſurge: induere for A
titudine tua ſion. Induere ve
ſtimentis glorie tue hieruſalem
ciuitas + ſancti: quia non adij
ciet vltra vt pertranſeat per te
incircunciſus et immūdus. Ex
cutere de puluere: conſurge: ſede hieruſalem.
Solue vincula colli tui captiua filia ſion: quia
hec dicit dominus. Gratis venundati eſtis et
ſine argento redimemini. Quia hec dicit do
minus deus. In egyptum deſcendit populus B
meus in principio vt colonus eſſet ibi: et aſſur
abſque vlla cauſa calumniatus eſt eum. Et nūc
quid mihi eſt: hec dicit dominus? Quoniam
ablatus eſt populus meus gratis. Dominato
res eius inique agunt dicit dominus: et iugi
ter tota die nomen meū blaſphematur. Pro
pterea ſciet populus meus nomen meum in
illa die: quia ego ipſe qui loquebar ecce ad
ſum. Quam pulchri ſuper montes pedes annun
ciantis et predicantis pacem: annunciantis bo
num predicantis ſalutem dicentis. Sion re
gnabit deus tuus. Uox ſpeculatorum tuorum.
Leuauerunt vocem: ſimul laudabunt: quia
oculo ad oculum videbunt cum conuerterit
dominus ſion. Gaudete et laudate ſimul de
ſerta hieruſalem: quia conſolatus eſt domi C

Di. 15. c. A. ſup. 51. c.

al + ſui.

Nad. 1. d
Ro. 10. c.
a 1. q. 1. ca.
emēdari.
& q. 1. c. oli
de conſe.
diſt. 3. ca.
de penite
ntibus
93. diſt. ca.
diaconi.
In 40. d.

[Ro.97. 2.cor.6.d.] mus populum ſuum: redemit hieruſalem. Pa-
rauit dominus brachium ſanctum ſuum in
oculis omnium gentium: ⁊ videbunt omnes
[b 23.q.4.] fines terre ſalutare dei noſtri: [b] Recedite: re-
[c ecce.4.c. recedite.] cedite: exite inde: pollutum nolite tangere.
[di.45.c.re cedite.] Exite de medio eius: [c] mundamini qui fertis
[c i.q.i. ca. neceſſe.] vaſa domini. Quoniam non in tumultu exi-
bitis: nec in fuga properabitis. Precedet enim
vos dominus: ⁊ congregabit vos deus iſrael.
Ecce intelliget ſeruus meus: exaltabitur: ⁊ ele
uabitur: ⁊ ſublimis erit valde. Sicut obſtupue
[al+tuum] runt ſuper+te multi: ſic inglorius erit inter vi
ros aſpectus eius: ⁊ forma eius inter filios ho
minum. Iſte aſperget gentes multas: ſup ipſum
continebunt reges os ſuum. Quia quibus non
[Ro.15.e] eſt narratum de eo+viderunt: ⁊ que non au-
[al+vide bunt] dierunt contemplati ſunt.

¶ Capituli Summarium. ¶ Prophetat de
paſſione Jeſu Chriſti futura: cui promittitur
quod poſt paſſionem erit ſaturitas gentium in
fide. ¶ LIII

[A] [Jo.12.f. Ro.10.c.] Quis credidit auditui noſtro: ⁊
brachium domini cui reuelatum
eſt? Et aſcendet ſicut virgultum
coram eo: ⁊ ſicut radix de terra
ſitienti. Non eſt ſpecies ei neque
decor. Et vidimus eum ⁊ non
erat aſpectus: ⁊ deſiderauimus eum deſpectum
⁊ nouiſſimum virorum: virum dolorum ⁊ ſci
entem infirmitatem. Et quaſi abſconditus vul
tus eius ⁊ deſpectus: vnde nec reputauimus
eum. Vere languores noſtros ipſe tulit: ⁊ do- [B]
[Mat.8.b. 1.pe.2.d] lores noſtros ipſe portauit. Et nos putauimus
eum quaſi leproſum: ⁊ percuſſum [d] a deo ⁊ hu
[d de pe. diſti.2.c. ſi enim.] miliatum. Ipſe autem vulneratus eſt propter
iniquitates noſtras: attritus eſt propter ſcele-
[de celeb. miſ.c. cum marthe.] ra noſtra. Diſciplina pacis noſtre ſuper eum:
⁊ liuore eius ſanati ſumus. Omnes nos quaſi
oues errauimus: vnuſquiſque in viam ſuam de-
clinauit: ⁊ poſuit dominus in eo iniquitatem
omnium noſtrum. Oblatus eſt quia ipſe vo-
[C] luit: ⁊ non aperuit os ſuum. Sicut [e] ouis ad oc-
ciſionem ducetur: ⁊ quaſi agnus coram+ton-
[al+tun dente.] dente ſe obmuteſcet: ⁊ non aperiet os ſuum.
[e de pe. diſtin. 2. c. ſi enim.] De anguſtia ⁊ de iudicio ſublatus eſt. [f] Gene
rationem eius quis enarrabit? +Quia abſci-
[al+ Qui] ſus eſt de terra viuentium. [g] Propter ſcelus
[f 24.q.1. quod non turbatur.] populi mei+percuſſi eum. Et dabit impios
pro ſepultura: ⁊+diuites pro morte ſua eo quod
[al+ percuſſit eos. g ſum. trini.c.1.] iniquitatem non fecerit: neque dolus+fuerit in

ore eius ⁊ dominus voluit conterere eum in [2.pe.2.d. D]
infirmitate. Si poſuerit pro peccato animam
ſuam: videbit ſemen longeuum: ⁊ voluntas+ [g De pe. di.3.c.talis]
domini in manu eius dirigetur. Pro eo quod la [al+ dimitem]
borauit anima eius: videbit ⁊ ſaturabitur. In [al+fuit.]
ſcientia ſua iuſtificabit ipſe iuſtus ſeruos me- [al+ dei]
os multos ⁊ iniquitates eorum ipſe portabit.
Ideo diſpartiam ei plurimos: ⁊ fortium diui
det ſpolia: pro eo quod tradidit in mortem animam [Mar.15.d]
ſuam: ⁊ cum ſceleratis reputatus eſt. Et ipſe+ [Luc 22.d]
peccata multorum tulit: ⁊ pro tranſgreſſoribus [al+ pertu.]
rogauit.

¶ Capituli Summarium. ¶ De vocatione
iudeorum ⁊ gentium: ⁊ qualiter eccleſia edi-
ficatur de lapidibus precioſis: ⁊ de fabro qui
ſufflat prunas. ¶ LIIII

Lauda ſterilis que non paris: de [A]
canta laudem ⁊ hinni que non [Gal.3.e.]
pariebas: quoniam multi filii [Luc.23.d]
deſerte magis quam eius que+ha- [Gal.4.d]
bebat virum dicit dominus. Di [al+habet]
lata locum tentorii tui: ⁊ pelles
tabernaculorum tuorum extende. Ne parcas.
Longos fac funiculos tuos: ⁊ clauos tuos con-
ſolida. Ad dexteram enim ⁊ ad leuam pene-
trabis: ⁊ ſemen tuum gentes hereditabit: ⁊
ciuitates deſertas inhabitabit. Noli timere:
quia non confunderis neque erubeſces. Non
enim te pudebit: quia confuſionis adoleſcen [B]
tie tue obliuiſceris: ⁊ opprobrii viduitatis tui
non recordaberis amplius. Quia dominabi-
tur tui qui fecit te dominus exercituum nomen
eius: ⁊ redemptor tuus ſanctus iſrael: deus
omnis terre vocabitur. Quia vt mulierem de-
relictam ⁊ merentem ſpiritu vocauit te domi
nus: ⁊ vxorem ab adoleſcentia abiectam. Di-
xit deus tuus. Ad punctum in modico dereli
qui te: ⁊ in miſerationibus magnis congrega-
bo te. In momento indignationis abſcondi [C]
faciem meam parumper a te: ⁊ in miſericor-
dia ſempiterna miſertus ſum tui. Dixit re-
demptor tuus dominus. Sicut in diebus noe
iſtud mihi eſt: cui iuraui ne inducerem aquas
+diluuii vltra ſupra terram: ſic iuraui vt non [al+noe]
iraſcar tibi: ⁊ non increpem te. Montes enim
commouebuntur: ⁊ colles contremiſcent: mi
ſericordia autem mea non recedet a te: ⁊ fe-
dus pacis mee non mouebitur. Dixit miſera
tor tuus dominus. Paupercula tempeſtate con
nulſa abſque vlla conſolatione: ecce ego ſternam

per ordinem lapides tuos:⁊ fundabo te in ſa-
phyris. Et ponam iaſpidem propugnacula
tua:⁊ portas tuas in lapides ſculptos : ⁊ om-
D nes terminos tuos in lapides deſiderabiles.
Uniuerſos filios tuos doctos a domino : et
multitudinem pacis filijs tuis : ⁊ in iuſtitia
fundaberis. Recede procul a calumnia: quia
non timebis:⁊ a pauore: quia non appropin-
quabit tibi. Ecce accola veniet: qui non erat
mecum: aduena quondam tuus adiungetur
tibi . Ecce ego creaui fabrum ſufflantem in
igne prunas:⁊ proferentem vas in opus ſu-
um:⁊ ego creaui interfectorem ad diſperden
dum. Omne vas quod fictuꝫ eſt contra te nõ
dirigetur:⁊ omnem linguam reſiſtentem ti-
al+ cõdẽnabis. bi: in iudicio + iudicabis. Hec ē hereditas ſer
uorum dñi:⁊ iuſtitia eorꝫ apud me: dicit dñs.
¶ Capituli Summarium. ¶ De baptiſmo
⁊ populo chriſtiano: de querendo dominum:
⁊ de verbo qđ non redit in vacuũ. CLV

A Io.7.caſt. in fi. Apoc.22.d
OMnes ſitiẽtes venite ad aquas
⁊ qui non habetis argentum ꝑ
perate emite ⁊ comedite. Ue-
nite emite abſqꝫ argento ⁊ abſ-
qꝫ vlla commutatione : vinum
⁊ lac. Quare appenditis argẽ-
tum non in panibus:⁊ laborem veſtrum non
in ſaturitate? Audite audientes me: ⁊ come-
dite bonum ⁊ delectabitur in craſſitudine ani
B ma veſtra. Inclinate aurem veſtram ⁊ venite
ad me: audite ⁊ viuet anima veſtra. Et feriam
vobiſcum pactum ſempiternum : miſericor-
al+fideles. dias dauid + fideles. Ecce teſtem populis de-
di eum: ducem ac preceptorem gentibus. Ec-
al+gentes quas. ce + gentem quam neſciebas vocabis: ⁊ gen-
tes que non cognouerunt te: ad te current: ꝓ
pter dominum deum tuum ⁊ ſanctuꝫ iſrael:
al+ qui de ve di.j. quia glorificauit te. Querite dominum dum
inueniri poteſt: inuocate eum dum prope eſt.
Derelinquat impius viam ſuã:⁊ vir iniquus
cogitationes ſuas:⁊ reuertatur ad dominum
⁊ miſerebitur eius:⁊ ad deum noſtrum quo-
niam multus eſt ad ignoſcendum. Non eniꝫ
cogitationes mee cogitatiões veſtre neqꝫ vie
C veſtre mee: dicit dominus. Quia ſicut exalta-
tur celi a terra: ſic exaltate ſunt vie mee a vijs
veſtris:⁊ cogitationes mee a cogitationibus
veſtris. Et quomodo deſcendit imber ⁊ nix
al+reuertitur de celo:⁊ illuc vltra non + reuertitur: ſed ine-
briat terram ⁊ infundit eam:⁊ germinare eã

facit:⁊ dat ſemen ſerenti:⁊ panem comeden-
ti: ſic erit verbum meum: quod egredietur de
ore meo. Non reuertetur ad me vacuum: ſed D
faciet quecunqꝫ volui:⁊ proſperabitur in his
ad que miſi illud. Quia in leticia egrediemi-
ni:⁊ in pace deducemini. Montes ⁊ colles
cantabunt coram vobis laudem:⁊ omnia li-
gna + regionis plaudent manu. Pro ſaliuncu al+ſiluarum
la aſcendet abies : ⁊ pro vrtica creſcet myr-
thus. Et erit dominus nominatus in ſignum
eternum: qđ non auferetur.
¶ Ca. Sũ. ¶ De eunucho ⁊ cuſtodiente ſab
batum:⁊ qꝫ propter malos paſtores deuoratur
populus. CLVI

A
HEc dicit dominus. Cuſtodite iu
dicium ⁊ facite iuſtitiam: quia
iuxta eſt ſalus mea vt veniat et
iuſtitia mea vt reueletur. Bea-
tus vir qui facit hoc:⁊ filius ho
minis qui apprehendet iſtud.
Cuſtodiens ſabbatum ne polluat illud: cuſto
diens manus ſuas ne faciat omne malum.
Et non dicat filius aduene qui adheret do-
mino dicens. Separatione diuidet me domi
nus a populo ſuo. Et non dicat eunuchus. ec-
ce ego lignum aridum. Quia hec dicit domi- B
nus eunuchis. + Qui cuſtodierint ſabbata al. nõ hꝫ + qui
mea:⁊ elegerint que + ego volui:⁊ tenuerit al. nõ hꝫ + ego
fedus meum: dabo eis in domo mea ⁊ in mu
ris meis locum:⁊ nomen melius a filijs ⁊ fi- Sap.3.b.
liabus. Nomen ſempiternum dabo eis: quod a Di.9.c.ſi
non peribit.[a] Et + filios aduene qui adherent melius.
domino vt colant eum ⁊ + diligant nomen al+filias
eius : vt ſint ei in ſeruos: omnem cuſtodien- Sub.29.
tem ſabbatum ne polluat illud : ⁊ tenentem al+diligunt
fedus meum adducam eos in montem ſan- C
ctum meum:⁊ letificabo eos in domo oratio
nis mee. Holocauſta + ⁊ victime eorum pla- al. habet + eorum
cebunt mihi ſuper altari meo:[b] quia domus Mat.21.b
mea domus orationis vocabitur cunctis po- Mar.11.c
pulis. Ait dominus deus: qui congregat di- Luc.19.g
ſperſos iſrael. Adhuc congregabo ad euꝫ + cõ al+ eos
gregatos eius. Omnes beſtie agri venite ad al+congregatiões
deuorandum vniuerſe beſtie ſaltus. Specula b Di.X.c.
tores eius ceci omnes: neſcierunt vniuerſi: ca ij.i.q.3.ca.
nes muti non valentes latrare videntes vana: ſaluator.ſ.
dormientes ⁊ amantes ſomnia ⁊ canes impu ⁊xvi.q.7.
dentiſſimi neſcierunt ſaturitatem. Ipſi paſto- c.⁊ hec di. ximus.
res ignorauerunt intelligentiam. Omnes in D
viam ſuam declinauerunt: vnuſquiſqꝫ ad aua c Di.43.c. ſin pn.

Hier.ſ.c. Sap.2.b ritiam ſuam:a ſummo vſqʒ ad nouiſſimum. Uenite ſumám⁹ vinuʒ:⁊ impleamur ebrietá te:⁊ erit ſicut hodie:ſic ⁊ cras ⁊ multo ápliꝰ.

¶ Capituli Summarium. ¶ De iuſto cuius mors non intelligitur ab impiis:increpantur iudei ꝙ chriſtum in cruce ſubſannauerunt: ⁊ de idolis:de ꝯfitentibꝰ in dño:de reprobatione iudeoꝝ:⁊ ꝙ impijs non eſt pax. ¶ LVII

A Iuſtus perit ⁊ + non eſt qui recogitet in corde ſuo:⁊ viri miſericordie colliguntur: quia nõ eſt qui intelligat. A facie enim malicie collectus eſt iuſtus.+ Ueniat pax: requieſcat in cubili ſuo:qui ambulauit in directiõe ſua. Uos autem accedite huc filij auguratricis ſemen +adulteri ⁊ fornicarie. Super quem luſiſtis? Super quem dilataſtis os:⁊ eieciſtis linguaʒ? Nunquid non vos filij ſceleſti: ſemen mendax? Qui conſolamini in dijs ſubter omne lignum frondoſum:immolantes paruulos in torrentibus ſubter + eminẽtes petras. In partibus torrentis pars tua: hec eſt ſors tua. Et ipſis effudiſti libámen: obtuliſti ſacrificium. Nunquid ſuper his non indignabor? Super

B montem excelſum ⁊ ſublimem poſuiſti cubile tuum:⁊ illuc aſcendiſti vt immolares hoſtias. Et poſt oſtium ⁊ retro poſtem poſuiſti memoriale tuum: quia iuxta me diſcooperuiſti ⁊ ſuſcepiſti adulterum. Dilataſti cubile tuuʒ:⁊ pepigiſti cum eis fedus. Dilexiſti ſtratum eorum manu aperta ⁊ ornaſti te + regio vnguento ⁊ multiplicaſti pigmenta tua. Miſiſti legatos tuos procul:⁊ humiliata es vſqʒ ad inferos. In multitudine vie tue laboraſti: nec dixiſti:quieſcam. Uitam manus tue inueniſti. Propterea non rogaſti. Pro quo ſollicita timuiſti:quia mentita es:⁊ mei non es re

C cordata:neqʒ cogitaſti in corde tuo: quia ego tacens ⁊ quaſi non videns ⁊ mei oblita es. Ego autem annunciabo iuſtitiam tuam: ⁊ opera tua non proderunt tibi:cum clamaueris liberent te congregati tui. Et omnes eos auferet ventus:tollet aura. Qui autem fiduciam habet mei: hereditabit terram ⁊ poſſidebit montem ſanctum meum. Et dicam. Uiam facite prebete iter:declinate de ſemita:auferte offendicula de via populi mei. Quia hec dicit + excelſus ⁊ ſublimis habitans eter

D nitatem:⁊ ſanctum nomen eius in excelſo ⁊ in ſancto habitans:⁊ cum contrito ⁊ humili ſpiritu vt viuificet ſpiritum humilium:⁊ viuificet cor contritorum. Non enim in ſempiternum litigabo:neqʒ vſqʒ ad finem iraſcar: quia ſpiritus a facie mea egredietur ⁊ flatus ego faciam. Propter iniquitatem auaritie eius iratus ſum:⁊ percuſſi eum. Abſcondi + ⁊ indignatus ſuʒ. Et abijt vagus in via cordis ſui. Uias eius vidi ⁊ + ſanaui eum ⁊ reduxi eum: ⁊ reddidi conſolationes ipſi ⁊ lugentibus eiꝰ. Creaui fructum labiorum pacem: pacem ei qui longe eſt ⁊ qui prope:dixit dominus:⁊ ſanaui eum. Impij autem quaſi mare feruens quod quieſcere non poteſt: ⁊ redundant fluctus eius in conculcationem ⁊ lutum. Non eſt pax + impijs:dicit dominus deus.

¶ Capituli Summariũ. ¶ De ieiunio ⁊ elemoſyna ⁊ alijs operibus miſericordie: de venerᴀtione ⁊ obſeruatione ſabbati: ⁊ de premijs eorundem. ¶ LVIII

A Clama ne ceſſes quaſi tuba exalta vocẽ tuã:et annũcia populo meo ſcelera eoꝝ:⁊ domui iacob peccata eoꝝ. Me etenim de die in diem querũt:⁊ ſcire vias meas volunt quaſi gens que iuſtitiam fecerit ⁊ que iudiciũ dei ſui non dereliqrit. Rogant me iudicia iuſtitie:⁊ appropinquare deo volũt. Quare ieiunauimus ⁊ nõ aſpexiſti: humiliauimꝰ animas noſtras ⁊ neſciſti? Ecce in

B die ieiunij veſtri inuenitur voluntas veſtra: ⁊ omnes debitores veſtros repetitis. Ecce ad lites ⁊ ad contentiones ieiunatis: ⁊ percutitis pugno impie. Nolite ieiunare ſicut vſqʒ ad hanc diem: vt audiatur in excelſo clamor veſter. Nunquid tale eſt ieiunium quod elegi per diem affligere hominem aĩam ſuam? Nunquid contorquere quaſi circulum caput ſuum:⁊ ſaccum ⁊ cinereʒ ſternere. Nunquid

Margin notes: al's + venio; al's + veniet; al's + adulteri; al's + imi. genes; al's nõ hʒ + fedus; al's + regi; al's + dñs; De pe. diſ. 5. c. talis al's habet + a te faci; Ps. 45. al's + dicit dñs deus; Ri. 4. 34. 1.; 33. q. 4. ca. quiſtianꝰ

al'+ vocabis

iſtud+vocabis ieiuniuȝ: τ diem acceptabileȝ domino. Nonne hoc eſt magis ieiuniū quod elegi? Diſſolue colligationes impietatis: ſolue faſciculos deprimentes. Dimitte eos qui confracti ſunt liberos. τ omne onus dirumpe. Frange eſurienti panem tuum: τ egenos vagoſq; induc in domum tuam. Cum videris nudum operi eum τ carnem tuam ne deſpexeris. Tunc erumpet quaſi mane lumen tuum: τ ſanitas tua citius orietur. Et anteibit facieȝ tuam iuſtitia tua: τ gloria domini colliget te.

C

al'+me. al's nō hȝ +q2 miſericors ſuȝ dñs deus tuus.

Tunc inuocabis+τ dominus exaudiet: clamabis τ dicet ecce adſum:+quia miſericors ſum dominus deus tuus. Si abſtuleris de medio tui cathenam: τ deſieris extendere digitum: τ loqui quod non prodeſt: cum effuderis eſurienti animam tuam: τ animam afflictam repleueris orietur in tenebris lux tua: τ tenebre tue erunt ſicut meridies. Et requiem tibi dabit dominus deus tuus ſemper: τ implebit ſplendoribus animam tuam: τ oſſa tua liberabit. Et eris quaſi hortus irriguus: τ ſicut fons aquarum cuius non deficient aque.

D

Et edificabuntur in te deſerta ſeculorum: fundamenta generationis τ generationis ſuſcitabis. Et vocaberis edificator ſepium: auertens ſemitas in quieteȝ. Si auerteris a ſabbato pedem tuum facere voluntatem tuaȝ in die ſancto meo: τ+ vocaberis ſabbatum delicatum τ ſanctum domini glorioſum: τ glorificaueris eum dum non facis vias tuas: τ non inuenitur voluntas tua vt loquaris ſermonem: tunc delectaberis ſuper domino: τ ſuſtollam te ſuper+altitudines terre: τ cibabo te hereditate iacob patris tui. Os enim domini locutum eſt.

¶ Capituli Summarium. ¶ Potens eſt deus ad ſaluandum benignus ad audiendum: ſed noſtre iniquitates obſiſtunt: de armatura qua indutus eſt dominus. ¶ LIX

A

Ecce nō eſt abbreuiata manus domini vt ſaluare nequeat: neq; aggrauata eſt auris eius vt nō exaudiat: ſed iniquitates veſtre diuiſerunt inter vos τ deum veſtruȝ: τ peccata veſtra abſconderunt facieȝ eius a vobis ne exaudiret. Manus enim veſtre pollute ſunt ſanguine: τ digiti veſtri iniquitate. Labia veſtra locuta ſunt mendacium: τ lingua veſtra iniquitatem fatur. Non eſt qui inuocet iuſtitiam: neq; eſt q iudicet vere: ſed confidunt in nihili: τ loquūtur vanitates. Conceperunt+laborem: τ pepererunt iniquitatem. Oua aſpidum ruperunt: τ telas aranee texuerūt. Qui comederit d ouis eorum morietur: τ quod confotum eſt erumpet in regulum. Tele eorum non erunt in veſtimentum: neq; operientur operibus ſuis.

B

Opera eorum opera inutilia: τ opus iniquitatis in manibus eorum. Pedes eorum ad malum currunt: τ feſtinant vt effundant ſanguinem innocentem. Cogitationes eorum cogitationes inutiles. Vaſtitas τ contritio in vijs eorum. Viam pacis neſcierunt: τ non eſt iudicium in greſſibus eorum. Semite eorum incuruate ſunt eis: omnis q calcat in+eis ignorat pacem. Propter hoc elongatum eſt iudicium a nobis: τ non apprehendet nos iuſtitia. Expectauimus lucem τ ecce tenebre: ſplendorem τ in tenebris ambulauimus. Palpauimus ſicut ceci parietem: τ quaſi abſq; oculis attrectauimus. Impegimus meridie quaſi in tenebris: in caliginoſis quaſi mortui. Rugiemus quaſi vrſi omnes: τ quaſi columbe meditantes gememus. Expectauimus iudicium τ non eſt: ſalutem: τ elongata eſt a nobis.

C

Multiplicate ſunt enim iniquitates noſtre coram te τ peccata noſtra reſponderunt nobis. Quia ſcelera noſtra nobiſcū τ iniquitates noſtras cognouimus: peccare τ mentiri contra dominum: τ auerſi ſumus ne iremus poſt tergum dei noſtri: vt loqueremur calumniam τ tranſgreſſionem. Concepimus τ locuti ſumus de corde verba mendacij: τ conuerſum eſt retrorſum iudicium: τ iuſtitia longe ſtetit. Quia corruit in+platea veritas: τ equitas non potuit ingredi. Et facta eſt veritas in obliuione: τ q receſſit a malo: prede patuit. Et vidit dominus: τ malum apparuit in oculis eius: q2 non eſt iudicium. Et vidit+deus quia non eſt vir: τ aporiatus eſt: quia non eſt qui occurrat. Et +ſaluabit ſibi brachium ſuum: τ iuſtitia eius ipſa+confirmauit eum.

D

Indutus eſt +iuſtitia vt lorica: τ galea ſalutis in capite eius. Indutus eſt veſtimentis vltionis: τ opertus eſt q̄ſi pallio celi: ſicut ad vindictam quaſi ad retributionem indignationis hoſtibus ſuis: τ viciſſitudinem inimicis ſuis. Inſulis viceȝ red-

al's+ plateis.
al's nō hȝ +deus
al's + ſaluauit.
al's+ confirmabit.
Eph.6.c. 1.theſ.5.b.
al's+ iuſticiam

det. Et timebunt qui ab occidente nomen domini: ⁊ qui ab ortu ſolis gloriam eius. Cum venerit quaſi fluuius violentus quem ſpiritus domini cogit: ⁊ venerit ſion redemptor: ⁊ eis qui redeunt ab iniquitate in iacob dicit dominus. Hoc fedus meum cuȝ eis: dicit dominus. Spiritus meus qui eſt in te: ⁊ verba mea que poſui in ore tuo: non recedent de ore tuo ⁊ de ore ſeminis tui dicit dominus amodo ⁊ vſq; in ſempiternum.

¶ Capituli Summarium. ¶ De primitiua eccleſia: de gloria eccleſie in preſenti ⁊ de beatitudine ipſius in futuro. ¶ LX

A al's nō hȝ + hieruſalem. c.13.c.ſ. in fi.

Surge illuminare + hieruſalem quia venit lumen tuum: ⁊ gloria domini ſuper te orta eſt. Quia ecce tenebre operient terram: ⁊ caligo populos: ſuper te autē orietur dominus: ⁊ gloria + eius in te videbitur. (al's + viſi.) Et ambulabunt gentes in lumine tuo: ⁊ reges in ſplendore ortus tui.
ſu. 49.c. Leua in circuitu oculos tuos ⁊ vide: omnes iſti congregati ſunt venerunt tibi.
Mat. 8.a Filij tui de longe venient: ⁊ filie tue + de latere ſurgent. (al' + in latere ſurgent)
Tunc videbis ⁊ afflues ⁊ mirabitur ⁊ dilatabitur cor tuum: quando conuerſa fuerit ad te multitudo maris: fortitudo gentium venerit tibi. Inundatio camelorum operiet te:
B dromedarij madian ⁊ effa. Omnes de ſaba venient: aurum ⁊ thus deferentes: ⁊ laudem domino annunciantes. Omne pecus cedar congregabitur tibi: arietes in nabaioth miniſtrabunt tibi. Offerent ſuper placabili altari meo ⁊ domum maieſtatis mee glorificabo. Qui ſunt iſti qui vt nubes volant: ⁊ quaſi columbe ad feneſtras ſuas?
al's + expectauunt. Me enim inſule + expectant ⁊ naues maris in principio: vt adducaȝ filios tuos de longe. Argentum eorum ⁊ aurum eorum cum eis nomini domini dei tui ⁊
al's + glorificabit. ſancto iſrael: quia + glorificauit te. Et edificabunt filij peregrinorum muros tuos: ⁊ reges
C eorum miniſtrabunt tibi. In indignatione enim mea percuſſi te: ⁊ in reconciliatiōe mea
apo. 21. g miſertus ſum tui. Et aperientur porte tue iugiter: die ac nocte non claudentur: vt auferatur a te fortitudo gentium: ⁊ reges earum adducantur. Gens enim ⁊ regnum quod nō ſeruierit tibi peribit: ⁊ gentes ſolitudine vaſtabuntur. Gloria libani ad te veniet: abies ⁊
s. 35.a. buxus ⁊ pinus ſimul ad ornandum locuȝ ſanctificationis mee: ⁊ locum pedum meorum glorificabo. Et venient ad te curui filij eorū qui humiliauerunt te: ⁊ adorabunt veſtigia peduȝ tuorum: omnes qui detrahebant tibi: ⁊ vocabunt te ciuitatem domini ſion ſancti iſrael. Pro eo ꝙ fuiſti derelicta ⁊ odio habita: ⁊ + non erat qui per te tranſiret: ponam te in ſuperbiam ſeculorum gaudium in generationem ⁊ generationem. (al's + non erat qui ꝑ tranſiret.) Et ſuges lac gentium: ⁊ mammilla regum lactaberis. Et ſcies quia ego dominus ſaluans te: ⁊ redemptor tuus fortis iacob. Pro ere afferam aurum: ⁊ pro ferro afferam argentum: ⁊ pro lignis es: ⁊ ꝓ lapidibus ferrum. Et ponam viſitationem tuaȝ pacem: ⁊ prepoſitos tuos iuſtitiam. D
Non audietur vltra in terra iniquitas tua: vaſtitas ⁊ contritio + in terminis tuis: ⁊ occupabit ſalus muros tuos: ⁊ portas tuas laudatio. (al's + non erit.) Non erit tibi amplius ſol ad lucendum per diem: nec ſplendor lune illuminabit te: ſed erit tibi dominus in lucem ſempiternam ⁊ deus tuus in gloriam tuaȝ. (apoc. 21. g; apoc. 21. a) Non occidet vltra ſol tuus ⁊ luna tua non minuetur: quia dominus erit + tibi in lucem ſempiternam: ⁊ complebuntur dies luctus tui. (al's nō hȝ + tibi.) Populus autem tuus omnes iuſti in perpetuum hereditabunt terram: germen plantationis mee opus manus mee ad glorificandum. Minimus erit in mille: ⁊ paruulus in gentem fortiſſimaȝ. Ego dñs: in tempore eius ſubito faciam iſtud.

¶ Capituli Summarium. ¶ De vnctione ⁊ miſſione ⁊ predicatione Chriſti: de verbis ipſius ad predicatores: exultat eccleſia in decore ſuo. ¶ LXI

Spiritus domini ſuper me: eo ꝙ unxerit me: + Ad annunciandum manſuetis miſit me: vt mederer contritis corde: ⁊ predicarem captiuis indulgentiam: ⁊ clauſis apertionem: A (de ſac. vn. c. vnico; Luce. 4. c.; al' hȝ + dominus.) vt predicarem annum placabilem domino: ⁊ diem vltionis deo noſtro: vt conſolarer omnes lugentes vt ponerem + fortitudinem lugentibus ſion: ⁊ darem eis coronam pro cinere: oleum gaudij pro luctu: pallium laudis pro ſpiritu meroris. (al' + conſolationem) B
Et vocabuntur in ea fortes iuſtitie: plantatio domini ad glorificandum. Et edificabūt deſerta a ſeculo ⁊ ruinas antiquas erigent: ⁊ inſtaurabunt ciuitates deſertas ⁊ diſſipatas in generationem ⁊ generationem.

Et ſtabunt alieni ⁊ paſcēt pecora veſtra: ⁊ filij peregrinorū agricole ⁊ vinitores veſtri erūt. Uos autem ſacerdotes domini vocabimini:

al+ veſtri — miniſtri dei+noſtri dicetur vobis. Fortitudi-

C — nem gentium comedetis: ⁊ in gloria eorū ſuperbietis. Pro confuſione veſtra duplici ⁊ rubore laudabunt patrem eorum. Propter hoc in terra ſua duplicia poſſidebunt: leticia ſempiterna erit eis. Quia ego dominus diligens

de pſe. di. 3. c. nō me diocriter. al+ holocauſto. — iudicium: ⁊ odio habens rapinam in+ holocauſtum. Et dabo opus eorū in veritate: ⁊ fedus perpetuum feriam eis. Et ſcietur in gentibus ſemen eorum: ⁊ germen eorū in medio

D — populorum. Omnes qui viderint eos cognoſcent illos: quia iſti ſunt ſemen cui benedixit dominus. Gaudēs gaudebo in domino: ⁊ exul

ai. 13. c. A. — tabit anima mea in deo meo. Quia induit me veſtimentis ſalutis. ⁊ indumento iuſtitie circūdedit me: quaſi ſponſum decoratum corona. ⁊ quaſi ſponſam ornatam monilibus ſuis. Si-

al. nō hȝ ⁊ enim. — cut enim terra profert germen ſuum: ⁊ ſicut hortus ſemen ſuū germinat. ſic dominus deus germinabit iuſtitiā ⁊ laudem coram vniuerſis gentibus.

C Capituli Summariū. C Predicatur aduentus Chriſti: fecūditas eccleſie ⁊ clamor cuſtodum: de iudicio. C LXII

A — Propter ſión non tacebo ⁊ propter hieruſalém non quieſcā: donec egrediatur vt ſplēdor iuſtus ei⁹: ⁊ ſaluator eius vt lāmpas accendatur. Et videbunt gentes iuſtum tuum: ⁊ cuncti reges inclytum tuum. Et vocabitur tibi nomen nouum: quod os domini nominauit. Et eris corona glorie in manu domini: ⁊ dyadema regni in manu dei tui. Non vocaberis vltra derelicta: ⁊ terra tua non vocabitur amplius deſolata. Sed vocaberis volūtas mea in ea

B al+ inhabitabitur — ⁊ terra tua+inhabitata. Quia complacuit domino in te: ⁊ terra tua inhabitabitur. Habitabit enim iuuenis cum virgine: ⁊ habitabunt in te filij tui. Et gaudebit ſponſus ſuper+ ſpon

al+ ſpōſa. — ſam: ⁊ gaudebit ſuper te deus tuus. Super muros tuos hieruſalém conſtitui cuſtodes: tota die ⁊ tota nocte in perpetuum non tacebunt.

C — Qui reminiſcimini domini: ne taceatis: ⁊ ne detis ſilentiū ei: donec ſtabiliat ⁊ donec ponat hieruſalém laudem in terra. Jurauit dominus in dextera ſua: ⁊ in brachio fortitudinis ſue. Si dedero triticum tuū vltra cibum inimicis tuis: ⁊ ſi biberint filij alieni vinum tuū in quo laboraſti. Quia qui congregabunt illō comedent ⁊ laudabunt dominum: ⁊ qui comportant illud bibēt in atrijs ſanctis meis. Trā-

D — ſite tranſite per portas: preparate viam populo. Planum facite iter ⁊ eligite lapides: ⁊ eleuate ſignum ad populos. Ecce dominus auditum fecit in extremis terre. Dicite filie ſión.

ſup. 40. c. 3a. b. 9. e mat. 21. a — Ecce ſaluator tuus venit ecce merces eius cū eo: ⁊ opus eius coram illo. Et vocabunt eos populus ſanctus: redempti a domino. Tu aūt vocaberis queſita ciuitas: ⁊ nō derelicta.

C Ca. Sum. C De aſcenſione ⁊ paſſione xp̄i commemoratio preteritarum Chriſti ⁊ nouarum poſtulatio. C LXIII

A — Quis eſt iſte qui venit de edóm tinctis veſtibus de boſra: Iſte formoſus in ſtola ſua: gradiens

al+ ſtr nu. — in multitudine + fortitudinis ſue. Ego qui loquor iuſtitiam: ⁊ propugnator ſum ad ſaluandum. Quare ergo rubrum eſt indumentum tuum: ⁊ veſtimēta tua ſicut calcantium in torculari. Torcular calcaui ſolus: ⁊ de gentibus non eſt vir mecū. Calcaui eos in furore meo: ⁊ conculcaui eos in ira mea. Et aſpſus eſt ſanguis eorum ſuper veſtimenta mea: ⁊ omnia in-

B 24. q. 3. ca. quid. al+ redēptionis. — dumenta mea inquinaui. Dies enim vltionis in corde meo: annus+retributionis mee venit. Circunſpexi ⁊ non erat auxiliator: queſiui ⁊ non fuit qui adiuuaret. Et ſaluauit mihi brachium meum: ⁊ indignatio mea ipſa auxiliata eſt mihi. Et conculcaui populos in furore meo: ⁊ inebriaui eos in indignatione mea: ⁊ detraxi in terram virtutem eorum. Miſerationum domini recordabor: laudem domini ſuper omnibus que reddidit nobis dominus: ⁊

al+ domui. — ſuper multitudinem bonorū+domus iſraél que largitus eſt eis ſm indulgentiam ſuam: ⁊

al+ miſerationū. — ſm multitudinem+miſericordiarum ſuarū.

C — Et dixit. Uerūtamen populus meus eſt: filij non negātes: ⁊ factus eſt eis ſaluator in omni tribulatione eorum. Non eſt tribulatus: ⁊ angelus faciei eius ſaluauit eos. In dilectione ſua ⁊ indulgentia ſua ipſe redemit eos: ⁊ portauit eos ⁊ eleuauit eos cunctis diebus ſeculi. Ipſi autem ad iracundiam prouocauerunt: ⁊ afflixerunt ſpiritum+ſancti eius. Et conuer-

al+ ſctī. — ſus eſt eis in inimicum: ⁊ ipſe debellauit eos.

Et recordatus eſt dierū ſeculi móyſi ⁊ popu-
li ſui. Vbi eſt qui eduxit eos de mari: cum pa
ſtoribus gregis ſui. Vbi eſt qui poſuit in me-
dio eius ſpiritū ſancti ſui? Qui eduxit ad dexte
ram móyſen brachio maieſtatis ſue: qui ſci-
dit aquas ante eos vt facerent ſibi nomē ſem
piternum: qui edúxit eos per abýſſos quaſi
équum in deſerto non impingentem: quaſi
animal in campo. Deſcendēs ſpiritus domi-
ni ductor eius fuit. Sic adduxiſti populum tu
um: vt fáceres tibi nomen glorie. Attende de
D celo: ⁊ vide de habitaculo ſancto tuo ⁊ + glorie
deu. 26. d. baruc. 2. d. al + ſolio tue. Vbi eſt zelus tuus ⁊ fortitudo tua: multi-
tudo viſcerum tuorum ⁊ miſerationum tua-
rum? Super me continuerunt ſe. Tu enim pa
13. q. 2. c. ſi diuina. §. de mortuis. ter noſter: ⁊ habraám neſciuit nos: ⁊ iſraél
ignorauit nos. Tu domine pater noſter: redē
ptor noſter: a ſeculo nomen tuum. Quare er-
rare nos feciſti domine de vijs tuis: indura-
ſti cor noſtrum ne timeremus te. Conuertere
propter ſeruos tuos: tribus hereditatis tue.
Quaſi nihilum poſſederunt populum ſanctū
tuum: hoſtes noſtri conculcauerunt ſanctifica
tionem tuam. Facti ſumus quaſi in principio
cum non dominaréris noſtri: neq₃ inuocare-
tur nomen tuum ſuper nos.

Capituli ſummarium. Deſideratur ad
uentus Chriſti: ⁊ ipſe occurrit facienti iuſtiti-
am: confitentur mala ſua ⁊ bonitatem dei cō-
memorat. CLXIIII

A Vtinam dirúmperes celos ⁊ de-
ſcénderes. A facie tua montes
deflúerēt ſicut exúſtio ignis ta-
béſcerent: aque ardérent igni
vt notum fieret nomen tuum
inimicis tuis: a facie tua gētes
turbaréntur. Cum féceris mirabilia non ſuſti
B nebimus. Deſcēdiſti: ⁊ a facie tua montes de-
fluxerunt. A ſeculo non audierunt: neq₃ auri-
bus percepérunt. Oculus nō vidit deus abſq₃
1. cor. 2. b. al + dili- gentibus. te: que preparaſti + expectantibus te. Occurri-
ſti letanti ⁊ facienti iuſtitiā: in vijs tuis recor
dabūtur tui. Ecce tu iratus es ⁊ peccauimus:
in ipſis fuimus ſemper ⁊ ſaluabimur. Et facti
al + immū dus. ſumus: vt + immundi omnes nos: ⁊ quaſi pan
nus menſtruáte + vniuerſe iuſtitie noſtre. Et
al + ēēa. cecidimus quaſi v[illegible]m vniuerſi: ⁊ iniquita-
C tes noſtre quaſi ve[illegible] abſtulerunt nos. Non
eſt qui inuocet nomen tuum: qui conſurgat ⁊
teneat te. Abſcondiſti faciem tuam a nobis: ⁊
alliſiſti nos in manu iniquitatis noſtre. Et

nunc domine pater noſter es tu: nos vero lu-
tum: ⁊ fictor noſter tu: ⁊ opera manuum tua-
rum omnes nos. Ne iraſcáris domine ſatis: D
⁊ ne vltra memíneris iniquitatis + noſtre. Ec ps. 78 al's nō h₃ + noſtre.
ce + réſpice: populus tuus omnes nos. Ciui- al's + dñe.
tas + ſancti tui facta eſt deſerta: ſion deſerta ſa al + ſancta tua.
cta eſt: hieruſalém deſolata: domus ſanctifica
tionis noſtre ⁊ glorie noſtre: vbi laudauerunt
te patres noſtri: facta eſt in exuſtiónem ignis:
⁊ omnia ꝺſiderabilia noſtra verſa ſunt in rui
nas. Nunquid ſuper his continebis te domi-
ne: tacebis ⁊ affliges nos vehementer?

Capituli Summarium. Vox Chri-
ſti: de paſſione ſua ⁊ contra iudeos: de idola-
tria: de diſtantia inter ſeruientem domino:
⁊ non ſeruientem deo: de felicitate hieru-
ſalem. CLXV

Queſiérunt me qui ante non in A
terrogabant: inuenerunt qui
non queſiérunt me. Dixi. Ec- Ro. 10. d.
ce ego ecce ego ad + gentem + al + genti. al's nō h₃ + que ne- ſciebant
que neſciebat me: ⁊ que non in
uocabat nomen meum. Expan
di manus meas tota die ad populum incré-
dulum: qui gráditur in via non bona poſt
cogitationes ſuas. Populus qui ad iracundi-
am próuocat me ante faciem meam ſemper:
qui immolant in hortis: ⁊ ſacrificant ſuper lá
teres: qui habitant in ſepúlchris ⁊ in délu-
bris idolorum dormiunt: qui comedunt car-
nem ſuillam: ⁊ ius prophánum in vaſis eo-
rum: qui dicunt recede a me: non appropin-
ques mihi quia immundus es. Iſti fumus
erunt in furore meo: ignis ardens tota die.
Ecce ſcriptum eſt coram me. Non tacebo ſed
reddam ⁊ retribuam in + ſinu eorum iniqui- al + ſinum.
tates veſtras: ⁊ iniquitates patrum veſtrorum
ſimul dicit dominus: qui ſacrificauerunt ſu-
per montes ⁊ ſuper cólles exprobrauerunt
mihi: ⁊ remétiar opus eorum primum in ſi-
nu eorum. Hec dicit dominus. Quomodo ſi B
inueniatur granum in botro: ⁊ dicatur ne diſ
ſipes illud: quoniam benedictio eſt: ſic faciā
propter ſeruos meos vt non diſperdam to-
tum. Et educam de iacób ſemen: ⁊ de iúda
poſſidentem montes + meos. Et heredita- al + ſctōs
bunt eam electi mei ⁊ ſerui mei habitabunt
ibi: ⁊ erunt campéſtria in cáulas grégum:
et vallis achór in cubile armentorum po-
pulo meo: qui requiſierunt me. Et vos qui
dereliquiſtis dominū: qui obliti eſtis montē

Hiere.7.c. ſanctum meum: qui ponitis fortune menſam
b.cre.7.c. ⁊ libatis ſuper eam: numerabo vos in gladio
⁊ omnes in cede corruetis: pro eo q vocaui ⁊
non reſpondiſtis: locutus ſum ⁊ non audiſtis:
⁊ faciebatis malum in oculis meis: ⁊ que nō
lui elegiſtis. Propter hoc hec dicit dominus
deus. Ecce ſerui mei comedent: ⁊ vos eſurie-
C tis. Ecce ſerui mei bibent: ⁊ vos ſitietis. Ecce
ſerui mei letabuntur: ⁊ vos cōfundemini. Ec
ce ſerui mei laudabunt pre exultatiōe cordis:
⁊ vos clamabitis pre dolore cordis: ⁊ pre con-
tritiōe ſpiritus vlulabitis: ⁊ dimittetis nomē
veſtrum in iuramentū electis meis. Et inter-
ficiet te dominus deus: ⁊ ſeruos ſuos vocabit
nomine alio. In quo qui benedictus eſt ſuper
al'+ dño terram benedicetur in+deo: amen. Et qui iu-
rat in terra: iurabit in deo: amen. Quia obli-
uioni tradite ſunt anguſtie priores: ⁊ quia ab-
ſcondite ſunt ab oculis noſtris. Ecce enim ego
creo celos nouos ⁊ terram nouā ⁊ non erūt
in memoria priora. Et nō aſcendent ſuper cor:
ſed gaudebitis ⁊ exultabitis vſq̄ in ſempiter-
num in his que ego creo. Quia ecce ego creo
hieruſalem exultationem: ⁊ populū eius gau
dium ⁊ exultabo in hieruſalē: ⁊ gaudebo in
populo meo: ⁊ nō audietur in ea vltra vox fle
D tus ⁊ vox clamoris. Nō erit ibi āplius infans
2.co 7.c. paulus dicit 1.c qui bus ergo dierū: ⁊ ſenex qui non impleat dies ſuos: quo
niam puer centum annorum morietur: ⁊ pec
cator centum annorū maledictus erit. Et edi
ficabunt domos ⁊ habitabunt: ⁊ plantabūt vi
al'+ fructum. neas ⁊ comedent+fructus earum. Non edifi
cabunt ⁊ alius habitabit: non plantabūt ⁊ ali
us comedet. Scd̄m enim dies ligni: erūt di-
es populi mei ⁊ opera manuum eorū inuete-
al'+ electis meis. rabunt.+Electi mei nō laborabūt fruſtra: ne
q̄ generabunt in conturbatione: quia ſemen
al'+benedictum. +benedictorum domini eſt: ⁊ nepotes eorum
cum eis. Erit anteq̄ clament ego exaudiam:
adhuc illis loquentibus ego audiam. Lupus
Sup.a.11.b ⁊ agnus paſcentur ſimul: ⁊ leo ⁊ bos comedēt
paleas: ⁊ ſerpenti puluis panis eius. Non no-
cebunt neq̄ occident in omni monte ſancto
meo: dicit dominus.

¶ Capituli Sūmarium. ¶ De loco quietis
domini: de reprobatione carnalis ſacrificij: de
partu virginis ⁊ fecunditate eccleſie: de gau-
dio ⁊ delitijs hieruſalem ⁊ eccleſie: de iudicio
domini ⁊ de premijs ſanctorum ⁊ penis impio
rum: interponitur de miſſione ⁊ predicatione
apoſtolorum. ¶ LXVI

Ec dicit dominus. Celum ſe- A
des mea: terra autem ſcabellū Actu.7.f
pedum meorum. Que eſt iſta
domus quā edificabitis mihi: al'+ quietis
⁊ quis iſte locus+requietionis
mee? Omnia hec manus mea
fecit: ⁊ facta ſunt vniuerſa iſta dicit dominus.
Ad quem autem reſpiciam niſi ad paupercu-
lum ⁊ contritum ſpiritu: ⁊ trementem ſermo
nes meos. Qui immolat bouem quaſi qui in
terficiat virum. Qui mactat pecus: quaſi qui B
excerebret canem. Qui offert oblationē: qua- 1.q.1.ca. clauam.
ſi qui ſanguinem ſuillum offerat. Qui recor-
datur thuris: quaſi qui benedicat idolo. Hec
omnia elegerūt in vijs ſuis: ⁊ in abominatio-
nibus ſuis anima eorum delectata eſt. Unde
⁊ ego eligam illuſiones eorum: ⁊ que time-
bant adducam eis: q: vocaui ⁊ non erat q re-
ſponderet: locutus ſum ⁊ non audierunt. Fe-
ceruntq̄ malum in oculis meis: ⁊ que nolui
elegerunt. Audite verbum domini qui tremi
tis ad verbum eius. Dixerunt fratres veſtri
odientes vos: ⁊ abijcientes propter nomē me-
um. Glorificetur dominus ⁊ videbimus in le
ticia veſtra: ipſi autem confundent. Uox+po- al's+ fremitus.
puli de ciuitate: vox de tēplo: vox domini red-
dentis retributionem inimicis ſuis. Antequā
parturiret peperit: anteq̄ veniret partus ei⁹
peperit maſculum. Quis audiuit vnq̄ tale: ⁊ C
quis vidit huic ſimile. Nūquid parturiet ter- Die.18.c.
ra in die vna: aut parietur genus ſimul: quia
parturiuit ⁊ peperit ſion filios ſuos. Nunquid
ego qui alios parere facio: ipſe non pariam
dicit dominus? Si ego qui generationē+ce- al'+cictis
teris tribuo ſterilis ero: ait dominus de⁹ tuus.
Letamini cum hieruſalem: ⁊ exultate in ea
omnes qui diligitis eam. Gaudete cū ea gau D
dio vniuerſi qui+lugetis ſuper eam: vt ſugā- al's+lugebatis.
tis ⁊ repleamini ab+vbere conſolationis ei⁹. al'+ vberibus.
vt mulgeatis ⁊ delitijs affluatis ab omnimo-
da gloria eius. Quia hec dicit dominus. Ecce
ego declinabo ſuper eam quaſi fluuiū pacis:
⁊ quaſi torrentem inundantem gloriā gentiū
ſugetis. Ad vbera portabimini: ⁊ ſuper genua
blandient vobis. Quomodo ſi cui mater blā
diatur: ita ego cōſolabor vos: ⁊ in hierl'm con-
ſolabimini. Uidebitis: ⁊ gaudebit cor veſtrū: ⁊ al'+ cōminabitur.
oſſa veſtra quaſi herba germinabunt: ⁊ cogno
ſcetur manus domini ſeruis eius: ⁊+indigna E
bit inimicis ſuis. Q: ecce dñs in igne veniet: al's+ quadrige.
⁊ q̄ſi turbo+q̄driga eius: +reddere in indi- al's+reddere.

gnatione furorem ſuum: ⁊ increpationem ſu-
am in flāma ignis: quia in igne dominus di-
iudicabit ⁊ in gladio ſuo ad omnem carnē:
⁊ multiplicabūtur interfecti a domino. Qui
ſanctificabantur ⁊ mundos ſe putabāt in hor
al. ↑ vnā tis poſt ↑ ianuā intrinſecus: qui comedebāt
carnem ſuillam ⁊ abominationem ⁊ murē:
E ſimul conſumentur dicit dominus. Ego autē
opera eorum ⁊ cogitationes eorū venio vt cō-
gregem cum omnibus gentibus: ⁊ linguis ⁊
venient ⁊ videbunt gloriam meam. Et ponā
al. ↑ in ma ri l affrica in libia vl lidea. in eis ſignum: ⁊ mittam ex eis qui ſaluati fue
rint ad gentes in mare: in affricam: in lydiā
tenentes ſagittam in italiam ⁊ greciam ad in
ſulas longe: ad eos qui non audierunt de me
⁊ non viderunt gloriam meam. Et annuncia-
bunt gloriam meam gentibus: ⁊ adducēt oēs
fratres veſtros de cunctis gentibus donū do-
mino in equis ⁊ in quadrigis ⁊ in lecticis ⁊
in mulis ⁊ in carrucis: ad montem ſanctum
meum hieruſalem dicit dominus: quomodo
ſi inferant filij iſrael munus in vaſe mundo
in domum domini. Et aſſumam ex eis in ſa-
B cerdotes ⁊ leuitas dicit dominus: quia ſicut
celi noui ⁊ terra noua que ego facio ſtare co-
ram me dicit dominus deus: ſic ſtabit ſemen
veſtrum ⁊ nomen veſtrum. Et erit menſis ex
mēſe: ⁊ ſabbatum ex ſabbato. Ueniet omnis
caro: vt adoret coram facie mea dicit domi-
nus. Et egredientur ⁊ videbunt cadauera vi-
19.q.3.ca. quoniam [illegible] rorum qui p[illegible]aricati ſunt in me. Uermis eo
rum non morietur: ⁊ ignis eorum non extin-
guetur: ⁊ erunt vſq; ad ſatietatem viſionis
omni carni.

¶ Explicit Eſaias. ¶ Incipit prefatio in Hie
remiam prophetam.

Ec iterpretatio hieronymi eſt.
Si quid in ea nouerit: ſm he-
breos codices exploretur. Alia
eſt ſeptuaginta interpretum ec-
cleſijs vſitata. Que quamuis
nonnulla aliter habeat quā in
hebreis codicibus inuenitur: tamen vtra-
q; ideſt ſecundum ſeptuaginta: ⁊ ſecundum
hebream: apoſtolica auctoritate firmata eſt:
non errore neq; reprehenſione ſuperiori: ſed
certo conſilio ſeptuaginta nonnulli aliter di-
xiſſe vel contexuiſſe intelliguntur. Quod ideo
premonemus: ne quiſq; alteram ex altera ve-
lit emēdare. Q, ſingulorum in ſuo genere ve-
ritas obſeruanda eſt.

¶ Incipit prologus in eundem.

Jeremias propheta
cui hic plogus ſcri-
bitur ſermone qui-
dem apud hebreos
eſaie ⁊ oſee ⁊ qui-
buſdam alijs pro-
phetis videtur eē ru
ſticior: ſed ſenſibus
par eſt: qppe qui eo-
dem ſpiritu prophe-
tauerit. Porro ſimplicitas eloquij de lo-
co ei in quo natus eſt accidit. Fuit enim ana-
thotites qui eſt vſq; hodie viculus tribus ab
hieroſolymis diſtans milibus: ſacerdos ex ſa hiere.1.b.
cerdotib⁹ ⁊ in matris vtero ſanctificatus vir-
ginitate ſua euangelicum virum chriſti eccle
ſie dedicans. Hic vaticinari exorſus eſt puer:
⁊ captiuitatem vrbis atq; iudee non ſolū ſpi
ritu: ſed ⁊ oculis carnis intuitus eſt. Jam de-
cem tribus iſrael aſſyrij in medos tranſtule-
rant: iam terras earum coloni gentium poſſi
debant. Unde in iuda tm̄ ⁊ in beniamin pro
phetauit: ⁊ ciuitatis ſue ruinas quadruplici
planxit alphabeto: qđ nos menſure metri vſi-
buſq; reddidimus. Preterea ordinem viſio-
num qui apud grecos ⁊ latinos omnino con
fuſus eſt: ad priſtinam fidem correximus. Li-
brum autē baruch notarij eius qui apud he-
breos nec legit nec habetur pretermiſimus.
Pro his omnibus maledicta ab emulis pre-
ſtolātes: qbus me neceſſe eſt per ſingula opu
ſcula rñdere. Et hoc patior: quia vos cogitis.
Ceterum ad compendium mali rectius fue-
rat modum furori eorum ſilentio meo pone-
re: q̄ȝ quotidie noui aliquid ſcriptitantem in-
uidorum inſaniam prouocare.

¶ Item alius prologus in eundem.

Oachim filius oſie: cu-
ius tertiodecimo anno
prophetare orſus eſt hie
remias ſub quo ⁊ olda
mulier prophetauit ipſe
eſt qui alio nomine ap-
pellatur eliachin ⁊ re-
gnauit ſuper tribum iu
da ⁊ hieruſalem annis
undecim. Cui ſucceſſit
in regnum filius ioachim cognomēto iecho-
nias qui tertio menſe regni eius die decima
captus a ducibus nabuchodonoſor ductus eſt

in babylónem: ⁊ in loco eius conſtitútus eſt ſedechías filius ioſíe patruus eius. Cuius anno vndécimo hieruſalém capta atq; ſubuérſa eſt. Nemo igitur putet eundẽ in daniélis principio ioachín qui in ezechiélis exordio ioachím ſcribitur. Iſte extrémam ſýllabam chim habet: ille chín. Et ob hanc cauſam in euangelium ſm mattheum vna videtur deſſe generatio: quia ſecunda theſſeredécas in ioachím deſinit filium ioſíe: ⁊ tertia incipit a ioachín filio ioachim. Quod ignorans porphiri us calúniam inſtruit eccleſie: ſuaȝ oſtendens imperitiam: dum euangeliſtaȝ mattheum arguere nititur falſitatis. Quodq; traditũ ſcribitur ioachím: monſtrat non aduerſariorum fortitudinis fuiſſe victoriam: ſed domini voluntatis.

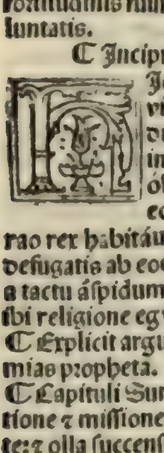
℄ Incipit argumentum in eundem.

Ieremias anathotites: qui eſt viculus tribus a hieroſólymis diſtans milibus apud táphnas in egýpto a populo lapidibus obrutus occúbuit. Iacet vero in eo loco ſepultus: quo dudũ pharao rex habitáuerat. Et quoniam poſtulatione ſua defugatis ab eodẽ loco ſerpẽtibus egýptios a tactu áſpidum facit eſſe ſecuros: magna cũ ſibi religione egýptij venerántur.

℄ Explicit argumentum. ℄ Incipit Hieremias propheta.

℄ Capituli Summarium. ℄ De ſanctificatione ⁊ miſſione hieremie: de virga vigilante: ⁊ olla ſuccenſa a facie aquilonis: propheta confortatur. Cap. ℄ I

A

Verba hieremie filij helchie de ſacerdotibus qui fuerunt in anathót: in terra béniamín. Quod factum eſt verbum domini ad eum in diebus ioſie filij amón regis iudá: in tertiodecimo ánno regni eius. Et factum eſt in diebus ioachím filij ioſíe regis iudá vſq; ad cõſummationem vndécimi anni ſedechíe filij ioſíe regis iudá vſq; ad tranſmigrationem hieruſalém in menſe quinto. Et factum eſt verbum

B domini ad me dicens. Priuſquã te formarem in útero noui te: ⁊ anteq; exires de vúlua ſanctificaui te ✝ ⁊ prophetam in gentibus dedi te.

Et dixi. ᵇA.a.a. domine deus. Ecce neſcio loqui: quia puer ego ſum. Et dixit dominus ad me. Noli dicere ✝ quia puer ſum: quoniaȝ ad omnia que mittam te: ibis: ⁊ vniuerſa quecũq; mandáuero tibi: loquéris. Ne tímeas a facie eorum: quia tecum ego ſum vt éruaȝ te dicit dominus. Et miſit dominus manum ſuaȝ ⁊ tétigit os meum: ⁊ dixit ad me. ᶜ Ecce dedi verba mea in ore tuo: ecce conſtitui te hodie ſuper gẽtes ⁊ ſuper regna: vt euéllas ⁊ déſtruas ⁊ diſperdas ⁊ diſſipes ⁊ edifices ⁊ plantes. Et factum eſt verbum domini ad me dicens. Quid tu vides hieremía? Et dixi. Uirgam vigilantem ego video. Et dixit dominus ad me. Bene vidiſti: quia vigilabo ego ſup verbo meo vt faciam illud. Et factum eſt verbum domini ſecundo ad me dicens. Quid tu vides? Et dixi. Ollam ſuccenſam ego video: ⁊ facieȝ eius a facie aqlónis. Et dixit dominus ad me. Ab aquilóne pandétur omne malũ: ſuper omnes habitatores terre. Quia ecce ego conuocabo omnes cognationes regnorum aquilónis: ait dominus: ⁊ vénient ⁊ ponent vnuſquiſq; ſólium ſuum in intróitu portarum hieruſalém: ⁊ ſuper omnes muros eius in circuitu ⁊ ſuper

D vniuerſas vrbes iudá. Et lóquar iudicia mea cum eis ſuper omnem maliciam eorũ qui dereliquerũt me: ⁊ libauerũt diis alienis ⁊ adorauerunt opus manuum ſuarum. Tu ergo accinge lúmbos tuos ⁊ ſurge: ⁊ lóquere ad eos omnia que ego precipio tibi. Ne ✝ formides a facie eorum: nec enim timére te faciam vultum eorum. Ego quippe dedi te hodie in ciuitatem munitam ⁊ in colũnam férream: ⁊ in murum éneum ſuper omnem terraȝ regibus iudá: principibus eius ⁊ ſacerdotibus: ⁊ omni populo terre: ⁊ bellabunt aduerſum te ⁊ non preualébunt: quia ego tecum ſum: ait dominus vt liberem te.

℄ Capituli Summarium. ℄ Docet quid dicat: increpat propter ſacerdotes ⁊ paſtores p idolis: de fonte aque viue: de aqua turbida ⁊ aliena vinea: increpat hieruſaléȝ q; ſit inobediens ⁊ meretrix degenerans polluta idolis: deſperãs obſtinata oblita domini: increpat de ſanguine pauperum. ℄ II

A Et factum eſt verbum domini ad me dicens. Uade ⁊ clama in áuribus hieruſalém: dicens. Hec dicit dominus. Recordatus ſum tui miſerans adole-

Marginal notes: ſcri. de renũciatione. infra 14.b. alias nõ h3 ✝ quia. b S.q.1.c. in ſcriptura. de renũciatione. c Di. 36. c. ecce. Di. 2. c. certum c. ſcriptũ. de maio. c. ſolite. de his que fiũt a prelatis c. ſicut. Di. q. 1. c. beatus. de off. deleg. c. 2. b. c. infra 14.b. alias ✝ timeas. infra 23.d. alias nõ h3 ✝ ⁊. Di. 75. c. hec regu. infra 23.d.

ſcentiam tuam ⁊ charitatem deſponſationis
tue: quando ſecuta es me in deſerto: in
terra que non ſeminatur. Sanctus iſraél
domino: primitie frugum eius. Omnes qui
deuorant eum delinquunt: mala venient ſu-
per eos dicit dominus. Audite verbum do-
mini domus iacób: ⁊ omnes cognationes do
mus iſraél. Hec dicit dominus. Quid inuene
rũt patres veſtri in me iniquitatis: quia elon-
gauerunt a me: ⁊ ambulauerunt poſt vanita-
B tem: ⁊ vani facti ſunt. Et non dixerunt vbi eſt
dominus qui aſcéndere nos fecit de terra egý
pti: qui tradúxit nos per deſertum: per ter-
ram inhabitabílem ⁊ inuiam per terram ſi-
tis: ⁊ imáginem mortis: ⁊ per terram in qua
nõ ambulauit vir neqꝫ habitauit homo. Et in
duxi vos in terram carméli: vt comederétis
fructum eius ⁊ bona illius. Et ingreſſi conta-
minaſtis terram meam: ⁊ hereditatem me-
am poſuiſtis in abominationem. Sacerdotes
non dixerunt vbi eſt dominus: ⁊ tenentes le-
gem neſcierũt me: ⁊ paſtores preuaricáti ſunt
in me. Et prophete prophetauerunt in baál: ⁊
ídola ſecuti ſunt. Propterea adhuc iudicio cõ
téndam vobiſcum ait dominus: ⁊ cum fi-
C lijs patris diſceptábo. Tranſite ad ínſulas
cethím ⁊ vidéte: et in cedár mittite ⁊ conſi-
derate vehementer: ⁊ vidéte ſi factum eſt hu-
iuſcémodi: ſi mutauit gens deos ſuos: ⁊ certe
ipſi non ſunt dij. Populus vero meus muta-
uit gloriam ſuam in idolum. Obſtupéſcite ce
li ſuper hoc: ⁊ porte eius deſolámini vehemen
ter dicit dominus. Duo enim mala fecit popu
lus meus. Me dereliqrunt fontẽ aque viue:
al's repli- ⁊ foderunt ſibi ciſternas+ diſſipatas: que con
catur+ ci- tinére non valent aquas. Nunquid ſeruus eſt
ſternas. iſraél aut vernáculus? Quare ergo factus eſt
D in predam? Super eum rugiérũt leones ⁊ de-
derunt vocem ſuam: poſuerunt terrá eius in
ſolitúdinem. Ciuitates eius exúſte ſunt: ⁊ nõ
a 22.q.1.c. eſt qui habitet in eis. a Filij quoqꝫ mémpheos
bone. ⁊ táphneos conſtuprauerũt te vſqꝫ ad verticẽ.
infra.c.46 Nunquid non iſtud factũ eſt tibi: q2 derelig-
ſti dñm deum tuũ eo tpe quo ducebat te per
viam? Et nunc qd tibi vis in via egýpti: vt bi
bas aquam turbidam? Et quid tibi cũ via aſ
ſyriorum: vt bibas aquá flúminis? Arguet te
malítia tua: ⁊ auérſio tua icrepábit te. Scito
⁊ vide q2 malum ⁊ amarũ eſt reliquiſſe te do-
minum deum tuum: ⁊ non eſſe timorem eius
apud te: dicit dominus deus exercituũ. A ſecu
lo confregiſti iugũ meũ: rupiſti víncula mea:
⁊ dixiſti. Non ſeruiá. In omni eniꝫ cólle ſub infra.3.b.
limi: ⁊ ſub omni ligno frondoſo tu proſterna-
báris meretrix. Ego autem plantáui te vineá Eſaie.3.d.
E eléctam omne ſemen verum. Quomodo er-
go conuerſa es mihi in prauũ vinea aliena?
Si láueris te nitro ⁊ multiplicaueris tibi her
bam borith: maculata es in iniquitate tua co
raꝫ me: dicit dominus deus. Quomodo dicis:
non ſum pollúta: poſt baalim non ambula-
ui. Uide vias tuas in conuálle: ſcito quid féce al's+ tuas.
ris. Curſor leuis éxplicans vias+ ſuas: ónager
aſſuétus in ſolitudine: in deſiderio anime ſue
attráxit ventũ amoris ſui. Nullus auértet eá.
Omnes qui qrunt eam non deficient: in mén
ſtruis eius inueniẽt eam. Próhibe pedẽ tuũ
a nuditate: ⁊ gúttur tuũ a ſiti. Et dixiſti. Deſpe
ráui: nequaq̃ faciá. Adamáui qppe aliénos:
⁊ poſt eos ambulabo. Quomodo cõfunditur
fur qñ deprehendit: ſic confuſi ſunt dom⁹ iſraél
ipſi ⁊ reges eoꝝ pncipes ⁊ ſacerdotes ⁊ pphe-
te eoꝝ: dicẽtes ligno: pr̃ me⁹ es tu: ⁊ lápidi tu F
me genuiſti. Uertérunt ad me tergũ ⁊ nõ fa- infra.32.b.
ciẽ: ⁊ in tpe afflictionis ſue: dicẽt: ſúrge ⁊ libe deu.32.c.
ra nos. Ubi ſunt dij tui quos feciſti tibi? Súr
gant ⁊ liberent te: in tpe afflictionis tue. Scdꝫ infra.11.b.
numeꝝ qppe ciuitatũ tuaꝝ erát dij tui iudá.
Quid vultis mecũ iudicio cõtẽdere. Oẽs de-
reliqſtis me dicit dñs. Fruſtra pcuſſi filios ve
ſtros: diſciplíná nõ recepérũt. Deuorauit gla
dius veſter pphetas veſtros: quaſi leo+ vaſta- al's+ vaſtat
tur generatio veſtra. Uidete v̄bum dñi. Nun al's+ vaſta
quid ſolitudo factus ſum iſraéli: aut terra ſe- tor.
rótina. Quare ergo dixit pplꝰ meus recéſſi-
mus: nõ veniémus vltra ad te. Nunqd obliuí
ſcẽt virgo ornamenti ſui: + aut ſpõſa faſcie pe al's nõ h̄z
ctorális ſue? Populus vero me⁹ oblít⁹ eſt mei +aut vt ⁊
G diebus innúmeris. Quid niteris boná oſten-
dere viam tuá: ad querendaꝫ dilectioné: que
iſuper ⁊ malitias tuas docuiſti vias tuas: ⁊ in
ális tuis inuentus eſt ſanguis animarum páu
perum ⁊ innocentũ? Non in foſſis inueni eos:
ſed in omnibus que ſupra memoraui. Et dixi
ſti. Abſqꝫ peccato ⁊ inocens ego ſum: ⁊ ppte-
rea auertatur furor tuus a me. Ecce ego iudi-
cio contendaꝫ tecũ: eo q dixeris: nõ peccaui.
Q2 vilis facta es nimis: iterans vias tuas. Et
ab egýpto cõfundéris: ſicut confuſa es ab aſ-
ſúr. Naꝫ ⁊ ab iſta egredieris: ⁊ man⁹ tue erũt
ſuper caput tuũ: qm̃ obtriuit dñs confidẽtiam
tuá: ⁊ nihil habébis proſperum.

¶ Ca. Sū. ¶ Increpat hieruſalē & pctō: q̄ cū multis amatoribus fornicata: & impruden tia: & pnīa comparat fornicationi duarū ſororum. Sermo dñi ꝯ aſſyrios: de reuerſione iuda & hieruſalē: & penitentia populi. ¶ III

A Ulgo dicitur. Si dimiſerit vir vxorem ſuam & recedēs ab eo duxerit virū alterū: nunqd reuertetur ad eā vltra? Nūquid non polluta erit & contaminata mulier illa? Tu aūt fornicata es cum amatoribus multis: tñ reuertere ad me dicit dñs: & ego ſuſcipiam te. Leua oculos tuos in directū: & vide vbi +nūc pſtrata ſis. In vijs ſedebas expectans eos quaſi latro inſidiās in ſolitudine: & polluiſti terrā in fornicationibus tuis & in malitijs tuis. Quāobrē ꝓhibite

B ſunt ſtille pluuiaꝝ: & ſerotinus imber nō fuit. Frons mulieris meretricis facta eſt tibi: noluiſti erubeſcere. Ergo ſaltē amodo voca me pater me⁹: dux virginitatis mee tu es. Nūqd iraſceris in ꝑpetuū: aut pſeuerabis in finē. Ecce locuta es & feciſti mala: & potuiſti. Et ꝑ verbis pnīe v̄bis ſupbie blaſphemaſti: & impleſti cogitationē tuā malā: & oſtendiſti ꝯtra virū fortitudinē tuā: vt poſſis facere qd̄ ſmone tractaſti. Et dixit dñs ad me: in dieb⁹ ioſie regis. Nūqd vidiſti q̄ fecerit auerſatrix iſraēl? Abijt ſibimet ſuper omnem montem excelſum & ſub

C omni ligno frondoſo & fornicata eſt ibi. Et dixi: cum feciſſet hec omnia. Ad me +reuertere & non eſt reuerſa. Et vidit preuaricatrix ſoror eius iudā: quia pro eo q̄ mechata eſſet auerſatrix iſraēl dimiſiſſem eam: & dediſſem ei libellum repudij: & non timuit preuaricatrix iudā ſoror eius: ſed abijt & fornicata eſt etiā ipſa & facilitate fornicationis ſue cōtaminauit terram: & mechata eſt cum lapide & ligno. Et in

D omnibus his non eſt reuerſa ad me preuaricatrix ſoror eius iudā in toto corde ſuo: ſed in mēdacio: ait dominus. Et dixit dñs ad me. Iuſtificauit animam ſuā auerſatrix iſraēl comparatione preuaricatricis iudā. Uade & clama ſermones iſtos contra aquilonē: & dices. Reuertere auerſatrix iſraēl ait domin⁹: & nō auertam faciem meam a vobis: quia ſanctus ego ſum dicit dominus: & non iraſcar in perpetuum. Uerūtamen ſcito iniquitatem tuā: quia in dominum deum tuū preuaricata es.

E Et diſpſiſti vias tuas alienis ſub omni ligno frondoſo: & vocem meam non audiſti ait dominus. Conuertimini filij reuertentes: dicit dominus: quia ego vir veſter. Et aſſumā vos: vnum de ciuitate: & duos de cognatione: & introducā vos in ſion. Et dabo vobis paſtores iuxta cor meum: & paſcent vos ſciētia & doctrina. Cūq₃ multiplicati fueritis & creueritis in terra in diebus illis ait dominus: non dicent vltra arca teſtamenti domini neq₃ aſcēdet ſuper cor neq₃ recordabuntur illius nec viſitabitur nec fiet vltra. In tēpore illo vocabunt hie

F ruſalēm ſolium domini: & congregabūtur ad eam omnes gentes in nomine domini in hieruſalem: & non ambulabunt poſt prauitatem cordis ſui peſſimi. In diebus illis ibit domus iudā ad domum iſraēl: & venient ſimul de terra aquilonis ad terrā quā dedi patribus veſtris. Ego autem dixi. Quomodo ponā te in +filios & retribuam tibi terram deſiderabilem hereditatem preclaram exercituum gentium? Et dixi. Patrē vocabis me: & poſt me ingredi non ceſſabis. Sed quomodo ſi contemnat mulier amatorem ſuum: ſic contempſit me domus iſraēl dicit dominus. Uox in vijs audita eſt: ploratus & vlulatus filiorum iſraēl: quoniam iniquam fecerunt viam ſuā:

G obliti ſunt domini dei ſui. Conuertimini filij reuertentes: & ſanabo auerſiones veſtras. Ecce nos venimus ad te. Tu enī es dominus deus noſter. Uere mendaces erāt colles & multitudo montium. Uere in domino deo noſtro ſalus iſraēl. Confuſio comedit laborem patrum noſtrorum ab adoleſcentia noſtra: greges eorum & armenta eorum: filios eorum & filias eorum. Dormiēmus in confuſione noſtra: & operiet nos ignominia noſtra: quoniam domino deo noſtro peccauimus nos & patres noſtri ab adoleſcentia noſtra vſq₃ ad diem hanc & non audiuimus vocem domini dei noſtri.

¶ Capituli Summarium. ¶ Promittitur venia ſi ſe lauerint: & deſtructione iude per aſſyrios: quia non penituit: dolet propheta de interitu gentis ſue. ¶ IIII

A SI reuerteris ad me iſraēl ait dominus ad me conuertere. Si abſtuleris offendicula tua a facie mea nō commoueberis. Et iurabis viuit dominus in veritate & in iudicio & in iuſticia: & benedicent eum gentes: ipſumq₃ laudabunt. Hec enī dicit dominus viro iudā & + habitatori hieruſalē

Marginal notes: al + non (beside "nūc pſtrata"); Supra.2.d. (beside "Abijt ſibimet"); al + cōuertere. (beside "Ad me +reuertere"); al + ſcribere dixeris (beside "dediſſem ei libellum"); Supra.2.a (beside "paratione preuaricatricis"); al + filijs (beside "+filios"); infra.31.c Oſee.14.c (beside "Uox in vijs"); 22.q.1.c.ii rabus.1.c conſideratio 1.c.ſi ō in reuer.c.ſ capitulo (beside chapter IIII, A); al + nō hō + habitatori (beside "habitatori").

Oſe. 1. d. De ver. h. ai. tor: hieruſalém. Nouáte vobis nouále: ⁊ no-
líte ſérere ſuper ſpinas. Circũcidimini dño: ⁊
auferte preputia cordiũ veſtrorũ viri iudá ⁊
habitatores hieruſalém: ne forte egrediat vt
ignis indignatio mea ⁊ ſuccédat: ⁊ non ſit q
B extinguat. Omnia aũt hec mala vénient pro-
pter maliciã cogitationũ veſtrarũ. Annũcia-
te in iudá ⁊ in hieruſalẽ: auditũ fácite: loqui
mini ⁊ cánite tuba in terra: clamate fortiter:
⁊ dicite. Congregámini ⁊ ingrediamur ciui-
tates munitas: leuáte ſignum in ſyón. Cõfor-
támini: nolite ſtare: q̄ malũ ego addiſco ab
aquilone: ⁊ contritionẽ magnã. Aſcendit leo
de cubili ſuo: ⁊ prédo gentium ſe + leuauit.
Egreſſus eſt de loco ſuo: vt ponat terram tuã
in + ſolitudinẽ. Ciuitates tue vaſtabunt rema
C nentes abſq̄ habitatore. Super hoc accingite
vos cilitijs: plángite ⁊ vlulate: quia nõ ẽ auer
ſa ira furoris domini a vobis. Et erit in die il
la dicit dominus: peribit cor regis ⁊ cor prin
cipũ: ⁊ obſtupéſcent ſacerdotes ⁊ ꝓphete cõ-
ſternabunt. Et dixi. Heu heu heu dñe de⁹. Er
go ne decepiſti populũ iſtũ ⁊ hieruſalém di-
cens: pax erit vobis? Et ecce peruenit gladius
vſq̄ ad aĩam. In tpe illo dicet populo huic ⁊
hieruſalém ventus vrens in vijs que ſunt in
D deſerto vie filie populi mei non ad ventilan-
dũ ⁊ ad purgandũ. Spiritus plenus ex his vé
niet mihi. Et nũc ego: ſ; lóquar iudicia mea
cum eis. Ecce quaſi nubes aſcéndet: ⁊ quaſi tẽ
peſtas currus eius. Velociores áquilis eq̄ illi-
us. Ve nobis quoniã vagati ſumus. Laua a
Sap. 1. c malicia cor tuũ hieruſalém vt ſalua fias. Vſ-
q̄quo morabuntur in te cogitationes noxie?
Vox enim annũciantis a dán: ⁊ notum faciẽ
al° + obel tis idolũ de monte effraím. + Dícite génti-
lus̄ grecis ſcs̄ bus. Ecce auditum eſt in hieruſalém cuſto-
des venire de terra longinqua: ⁊ dare ſuper ci
uitates iudá vocem ſuã. Quaſi cuſtódes agro
rum facti ſunt ſuper eam in gýro: quia me ad
íracũdiam ꝓuocauit: dicit dominus. Vie tue
⁊ cogitationes tue fecerũt hec tibi. Iſta mali
al° + os cia tua: quia amara: quia tetigit + cor tuum.
E Véntrẽ meũ: véntrem meum doleo: ſenſus
cordis mei turbati ſunt in me. Non tacebo.
al° + vocẽ Quoniã vocẽ + búccine audíuit anima mea:
clamorem prelij. Contritio ſuper contritionẽ
vocata eſt: ⁊ vaſtata eſt omnis terra. Repente
vaſtata ſunt tabernacula mea: ſubito pelles
Sop. 1. c. & Joe. 2. a. Amos. 1. a. mee. Vſq̄quo videbo fugientem: audiã vo-
cem búccine. Quia ſtultus populus meus me
nõ cognouit. Filij inſipiẽtes ſunt ⁊ vecordes. F
Sapientes ſunt vt faciant mala: bene autẽ fa-
cere neſciérunt. Aſpéxit terram ⁊ ecce vacua
erat ⁊ nihil: ⁊ celos ⁊ non erat lux in eis. Vi-
di montes: ⁊ ecce mouebant: ⁊ omnes colles
conturbati ſunt. Intúitus ſum ⁊ non erat ho-
mo: ⁊ omne volatile celi receſſit. Aſpexi: ⁊ ec-
ce carmelus deſertus: ⁊ omnes vrbes eius de
ſtructe ſunt a facie domini: ⁊ a facie ire furo-
ris eius. Hec enim dicit dominus. Deſerta
erit omnis terra: ſed tamen cõſumationẽ nõ
faciam. Lugébit terra: ⁊ merebunt celi déſu-
per: eo q̄ locutus ſum. Cogitaui ⁊ non penitu
it me: nec auerſus ſum ab eo. A voce équitis
⁊ mittentis ſagittam fúgit omnis ciuitas. In
greſſi ſunt árdua: ⁊ aſcẽderũt rúpes. Vniuer- G
ſe vrbes derelicte ſunt: ⁊ nõ habitat in eis ho-
mo. Tu aũt vaſtato quid facies? Cum veſtie-
ris te cóccino: cũ ornata fúeris monili áureo
⁊ pinxeris ſtibio oculos tuos fruſtra componẽ
ris. Contempſerunt te amatores tui: animã
tuam querent. Vocem enim quaſi parturien
tis audiui: angúſtias vt puérpere. Vox filie ſy
ón + inter morientes expandentéſq̄ manus al° + inter. morientes expãden. tis
ſuas. Ve mihi quia déficit anima mea ꝓpter
interfectos.

¶ Ca. V. ¶ Dñs querit fidẽ in populo:
propheta ad obſtinatos vadit: predicat vaſta-
tionem iude ꝓpter peccata non tantũ plebis
ſed principũ: cathalogus peccatorũ hieruſalẽ
ſcribit: ꝓpter que tradet inimicis: icrepat po
pulũ: q̄ deũ non timet: ⁊ q̄ ingratus eſt: ⁊ ꝑ-
terijt ſermones eius peſſime. ¶ V

Circuite vias hieruſalém ⁊ aſpi A
cite ⁊ ꝯſiderate ⁊ quérite i pla
téis eius an inueniatis virũ fa
cientem iudíciũ ⁊ querentem
fidem: ⁊ propicius ero + ei. Q; al° + eius vel eis
ſi etiã viuit dñs dixerint: ⁊ hoc
falſo iurabunt. Dñe oculi tui reſpiciunt fidẽ.
Percuſſiſti eos ⁊ non doluerũt: attriuiſti eos
⁊ renuerunt accipere diſciplinam. Indurauẽ
runt facies ſuas ſupra petram: ⁊ noluerunt re
uerti. Ego autẽ dixi. Forſitan pauperes ſunt ⁊
ſtulti: ignorantes viam dñi ⁊ iudiciũ dei ſui.
Ibo ergo ad optimátes ⁊ lóquar eis. Ipſi enĩ B
cognouerunt viam dñi ⁊ iudicium dei ſui. Et
ecce magis hi ſimul confregérunt iúgum: ru
pérunt víncula. Idcirco percuſſit eos leo de ſil
ua: lupus ad véſperam + vaſtáuit eos: párdus al° + vaſtabit
vigilans ſup ciuitates eorũ. Omnis q̄ egreſſus

fuerit ex eis capietur: quia multe ſunt preua-
ricationes eorum: confortate ſunt auerſiones
eorum. Super quo propitius tibi eſſe potero?
Filij tui dereliquerunt me: ⁊ iurant in his qui
non ſunt dij. Saturaui eos ⁊ mechati ſunt: ⁊
E in domo meretricis luxuriabantur. Equi ama
Eze.22.c tores in feminas: ⁊ emiſſarij facti ſunt. Unuſ
infra eo. quiſqꝫ ad vxorem proximi ſui hinniebat. Nū-
⁊ infra 9.c quid ſuper his non viſitabo dicit dominus: ⁊
in gente tali non vlciſcetur anima mea? Aſcē
dite muros eius ⁊ diſſipate: conſummationē
al'+ pro autem nolite facere. Auferte+propagines eiꝰ:
pagines ea. quia non ſunt+domini. Preuaricatione enim
al'+ dij. preuaricata eſt in me domus iſrael ⁊ domus
iuda: ait dominus. Negauerunt dominum: ⁊
dixerunt. Non eſt ipſe neqꝫ veniet ſup nos ma
lum gladium: ⁊ famem non videbimus. Pro
phete fuerunt in ventum locuti: ⁊ reſponſum
non fuit in eis. Hec ergo euenient illis. Hec
dicit dominus deus exercituum. Quia locuti
D eſtis verbum iſtud. Ecce ego do verba mea in
al' nō hꝫ ore tuo in ignem: ⁊ populum iſtum+in ligna:
+in. ⁊ vorabit eos. Ecce ego adducam ſup vos gē
tem de longinquo domus iſrael: ait domi-
nus: gentem robuſtam: gentem antiquam: gen
tem cuius ignorabis linguam nec intelliges
quid loquatur. Pharetra eius quaſi ſepulcrū
patēs: vniuerſi fortes. Et comedet ſegetes tu-
as: ⁊ panem tuum: deuorabit filios tuos ⁊ fi-
lias tuas: comedet gregem tuum ⁊ armenta
tua: ⁊ comedet vineam tuam ⁊ ficum tuam: ⁊
conteret vrbes munitas tuas in quibus tu ha
bes fiduciam gladio. Uerumtamen in diebus
E illis ait dominus non faciam vos in conſum
Infra.19.b mationem. Quod ſi dixeritis quare fecit domi-
nus deꝰ noſter nobis hec omnia: dices ad eos.
Sicut dereliquiſtis me ⁊ ſeruiſtis deo alieno
al' nō hꝫ in terra veſtra: ſic ſeruietis+dijs alienis in ter
+ſic. ra non veſtra. Annunciate hec domui iacob:
⁊ auditum facite in iuda dicentes. Audi popu
le ſtulte qui non habes cor: qui habentes ocu
los non videtis: ⁊ aures: ⁊ non auditis. Me
ergo non timebitis ait dñs: ⁊ a facie mea non
dolebitis? Qui poſui arenā terminum mari:
preceptū ſempiternum qđ nō preteribit: ⁊ nō
commouebuntur: ⁊ nō poterunt: ⁊ intumeſcent
F fluctus eius: ⁊ non tranſibunt illud. Populo
autem huic factum eſt cor incredulum ⁊ exa-
ſperans. Receſſerūt ⁊ abierunt: ⁊ non dixerūt
in corde ſuo. Metuamus dominum deum no
ſtrum: qui dat nobis pluuiam temporaneam

⁊ ſerotinam in tempore ſuo: plenitudinem an-
nue meſſis cuſtodientem nobis. Iniquitates
noſtre declinauerunt hec: ⁊ peccata noſtrā pro
hibuerunt bonum a nobis: quia inuenti ſunt
in populo meo impij: inſidiātes quaſi aucupes:
laqueos ponentes ⁊ pedicas ad capiendos vi
ros. Sicut decipula plena auibus: ſic domꝰ eo-
rum plene dolo. Ideo magnificati ſunt ⁊ dita B
ti: ingraſſati ſunt ⁊ impinguati: ⁊ preterierunt
ſermones meos peſſime. Cauſam+ vidue nō iu al' ꝺ hꝫ
dicauerunt: cauſam pupilli+non dixerūt: ⁊ iu +vidue
dicium pauperum non iudicauerūt. Nunqd Eſaie.1.c
ſuper his nō viſitabo dicit dominus: aut ſuper ſupra eo.
gentem huiuſcemodi non vlciſcetur aīa mea: infra 9.c
Stupor ⁊ mirabilia facta ſunt in terra. Pro- al'+⁊ nō
phete pphetabant mendacium: ⁊ ſacerdotes proſperati
applaudebant manibus ſuis: ⁊ populus meus runt.
dilexit talia. Quid igit fiet in nouiſſimo eius?
¶ Ca. VI. ¶ Deſcribit aduētus nabuchodo
noſor: ⁊ tranſlatio populi ppter auaritiam ſa-
cerdotum: ⁊ qꝛ populus non audit vocem tu-
be: nō purgatur in conflatorio vbor. ¶ VI

Onfortamini filij beniamin in A
medio hieruſalem: ⁊ in thecuā
clangite buccina: ⁊ ſuper betha
caren leuate vexillum: quia ma
lum viſum eſt ab aquilone ⁊ cō-
tritio magna. Specioſe ⁊ delica-
te aſſimilaui filiam ſion: ad eam venient paſto
res ⁊ greges eorum. Fixerunt in ea tentoria
in circuitu: paſcet vnuſquiſqꝫ eos qui ſub manu
ſua ſunt. Sanctificate ſuper eam bellum: cōſur
gite ⁊ aſcendamus in meridie. Ue nobis qa
declinauit dies: qꝛ longiores facte ſunt vmbre
veſperi. Surgite ⁊ aſcendamus in nocte: ⁊ diſ B
ſipemus domus eius: qꝛ hec dicit dominꝰ exer-
cituum. Cedite lignum eius: ⁊+fundite circa al'+fodi
hieruſalem aggerem. Hec eſt ciuitas viſitatio te.
nis: omnis calūnia in medio eius. Sicut frigi
dam facit ciſterna aquā ſuam: ſic frigidam fe
cit malitiam ſuam. Iniquitas ⁊ vaſtitas audie
tur in ea coram me ſemper: infirmitas ⁊ pla-
ga. Erudire hieruſalem ne forte recedat ani-
ma mea a te: ne forte ponam te deſertam: ter-
ram inhabitabilem. Hec dicit dominus exer
cituum. Uſqꝫ ad racemum colligent quaſi in
vinea reliquias iſrael. Conuerte manum tuā C
quaſi vindemiator ad cartallum. Cui loquar:
⁊ quē conteſtabor vt audiat? Ecce incircūciſe
aures eorum: ⁊ audire non poſſunt. Ecce ver-
bum domini factum eſt eis in opprobrium: ⁊

Ifa.1.d.e infra.15.b non ſuſcipiēt illud. Idcirco furore domini ple
al+fone. nus ſum: laboraui ſuſtinens. Effunde ſup par-
al+ cōſi- uulum + furorem: ⁊ ſuper + concilium iuuenuz
lium. ſimul. Uir enim cum + muliere capiet: ſenex
al+vxore cum pleno dierum. Et tranſibunt domus eoꝝ
ad álteros: agri ⁊ vxores pariter: quia extén-
dam manum meaz ſuper habitantes terram:
dicit dominus. A minore quippe vſqꝫ ad ma-
Infra.4.d Eſa.56.d. iorez omnes auaritie ſtúdent: ⁊ a ꝓpheta: vſqꝫ
D ad ſacerdotem cuncti faciunt dolum. Et cura-
bant contritionem filie populi mei cum igno
minia dicentes: pax: pax: ⁊ non erat pax. Con-
fuſi ſunt qꝛ abominationem fecerunt: quin po
tius confuſione non ſunt cōfuſi: ⁊ erubéſcere
neſcierunt. Quáobrem cadent inter ruéntes:
in tempore viſitationis ſue córruent: dicit do-
minus. Hec dicit dominus. State ſup vias ⁊ +
al+ audi te. vidéte: ⁊ interrogáte de ſémitis antiquis que
ſit via bona: ⁊ ambulate in ea ⁊ inuenietis re-
frigérium animabus veſtris. Et dixerunt. Nō
mat.11.d. E ambulábimus. Et conſtitui ſuper vos + ſpecu-
al+ ſpeculatores: latores. Et dixi. Audite vocem tube. + Et dixe-
al+ ⁊ dixi runt. Non audiémus. Ideo audite gentes ⁊ +
infra.19.a cognóſcite cōgregatio: quanta ego faciaz eis.
al+ cognoſce. Audi terra. Ecce ego adducaz mala ſuper po-
pulum iſtum: fructum cogitationum eius: qꝛ
ṽba mea non audierunt: ⁊ legem meā proie-
cérunt. Ut quid mihi thus de ſabá affértis: ⁊
Eſaie.1.d. cálamum ſuáue oléntez de terra longinqua?
Holocauſtómata veſtra non ſunt accepta: ⁊ ví
ctime veſtre non placuerūt mihi. Propterea
hec dicit dominus. Ecce ego dabo in populum
F iſtū ruinas: ⁊ rúent in eis patres ⁊ filij ſimul:
vicinus ⁊ proximus peribunt. Hec dicit domi-
nus. Ecce populus venit de terra aquilónis: ⁊
gens magna conſurget a finibus terre. Sagit
tam ⁊ ſcútum arripiet: ⁊ crudelis eſt ⁊ nō mi
ſerebitur. Uox eius quaſi mare ſonabit: ⁊ ſu-
per equos aſcendent: ꝑparati quaſi vir ad pre
lium aduerſum te filia ſión. Audiuimus fa-
mam eius: diſſolúte ſunt manus noſtre. Tri-
bulatio apprehendit nos: dolores vt parturié-
tem. Nolite exire ad ágros ⁊ in + vineam ne
al+ via. ambuletis: qm̄ gladius inimici pauor in cir-
cúitu. Filia populi mei accingere cilítio: ⁊ cō
G ſpergere cinere. Luctū vnigeniti fac tibi plan
ctuz amarū: qꝛ repente veniet vaſtator ſup vos.
Probatorem dedi te in populo meo robúſtū:
⁊ ſcies ⁊ probabis vias eorum. Omnes iſti ꝑn
al+ decli nantium. cipes + declinantes: ambulantes fraudulénter.
Es ⁊ ferrū vniuerſi corrupti ſunt. Defecit ſuf-

flatórium: in igne conſumptum eſt plúmbuz.
Fruſtra confláuit ꝯflator: malitie enim eoruz
non ſunt ꝯſumpte. Argentum reprobum vo-
cate eos: quia dominus proiécit illos.

¶ Capituli Summarium. ¶ Non confiden
dum in templo: ſed in operibus bonis: qua-
re non ſit orandum pro populo illo: de repro-
batione ſacrificiorum: de vindicta pro excel-
ſis tophet. ¶ VII

Verbum qđ factum eſt ad hie- A
remiam a domino: dicēs. Sta
in porta domus domini: ⁊ pre-
dica ibi verbum iſtud: ⁊ dic.
Audite verbuz domini omnis
iudá qui ingredimini per por-
tas has: vt adorétis dominum. Hec dicit dn̄s
exercituum deus iſraél. Bonas facite vias ve infra.26.a
ſtras ⁊ ſtudia veſtra: ⁊ habitabo vobiſcum in
loco iſto. Nolite confidere in verbis menda-
cij: dicētes. Tēplum dn̄i: templū dn̄i: templū B
dn̄i eſt. Qm̄ ſi + bn̄dixéritis vias veſtras ⁊ ſtu al+ benedixeritis.
dia veſtra: ſi fecéritis iudicium inter virum ⁊
proximū eius: áduene ⁊ pupillo ⁊ vidue non
fecéritis calúniam: nec ſanguinem innocētez
effudéritis in loco hoc: ⁊ poſt deos alienos nō 23.q.5. c. regum.
ambulauéritis in malum vobiſmetipſis: ha-
bitabo vobiſcū in loco iſto in terra quā dedi pa
tribus veſtris a ſeculo vſqꝫ in ſeculū. Ecce vos al+ verbis.
ꝯfiditis vobis in + ſermonibus mēdacij q non
ꝓderūt vobis: furári: occidere: adulterari: iu
rare mendáciter: libáre + baalím: ⁊ + ire poſt al+ baali. al+ ambulare.
deos aliénos quos ignoratis. Et veniſtis ⁊ ſte
tiſtis coram me in domo hac in qua inuoca-
tum eſt nomē meū: ⁊ dixiſtis. Liberati ſumꝰ:
eo ꝙ fecérimꝰ oēs abominatiōes iſtas. Nun- Eſa.56.c
quid + ergo ſpelunca latronū facta eſt domus mat.21.b
iſta: in qua inuocatum eſt nomē meuz in ocu infra.32.f.
lis veſtris? Ego + ego ſum: ego vidi dicit dn̄s. al+ nō hꝫ + nūquid ſed ergo.
Ite ad locum meū in ſyló vbi habitauit no- E
men meū a ꝑncipio: ⁊ videte + que fecerim ei al+ nō ge miſi ego ſed ſic hꝫ ego enim ſum
ꝓpter maliciam populi mei iſraél. Et nūc qꝛ
feciſtis oīa + opa hec dicit dn̄s: ⁊ locutus ſum
ad vos mane ꝯſurgēs ⁊ loquēs: ⁊ nō audiſtis:
⁊ vocaui vos ⁊ nō rn̄diſtis: faciaz domui huic al+ qđ.
in qua inuocatū eſt nomen meū: ⁊ in qua vos al+ nō hꝫ + opera.
habétis fidúciā: ⁊ in loco quē dedi vobis ⁊ pa ſuꝑ.1.c
tribus vr̄is. ſicut feci ſyló: ⁊ proijciā vos a fa- Eſa.63.b
cie mea: ſicut proiéci oēs fratres vr̄os vniuer infra.14.b
ſum ſemen effraim. Tu ergo noli oráre ꝓ po- D
pulo hoc: nec aſſúmas ꝓ eis laudez ⁊ orōnem
⁊ nō obſiſtas mihi: qꝛ nō exáudiaz te. Nonne

videſ quid iſti faciunt in ciuitatibus iudá: ⁊
in plateis hieruſalém? Filij colligunt ligna ⁊
patres ſuccendunt ignem: ⁊ mulieres cõſper
Infra 44.c gunt ádipem: vt faciant placentas regine ce-
li: ⁊ libent dijs alienis: ⁊ me ad iracundiã ꝓ-
uocent. Nunquid me ad iracundiam prouo-
cant: dicit dominus? Nonne ſemetipſos in cõ
fuſionem vultus ſui? Ideo hec dicit dominus
deus. Ecce furor meus ⁊ indignatio mea con
flátur ſuper locum iſtum: ſuper viros ⁊ ſuper
iumenta ⁊ ſuper lignum regionis ⁊ ſuper frú-
ges terre: ⁊ ſuccendétur ⁊ non extinguetur.
E Hec dicit dominus exercituum deus iſraél.
Holocauſtómata veſtra ádite victimis veſtris
⁊ comédite carnes: quia non ſum locutus cũ
patribus veſtris: ⁊ non precepi eis in die qua
eduxi vos de terra egýpti: de verbo holocauſtó
matum ⁊ victimárum: ſed hoc verbum precé
pi eis: dicens. Audite vocem meam: ⁊ ero vo
bis deus: ⁊ vos éritis mihi populus: ⁊ ambu-
late in omni via quam mandaui vobis vt be-
ne ſit vobis. Et non audiérunt nec inclinaue-
runt aurem ſuam: ſed abiérunt in voluptati-
bus ⁊ in prauitate cordis ſui mali: factiq; ſunt
F retrorſum ⁊ nõ in antea a die qua egreſſi ſunt
patres eorum de terra egýpti vſq; ad dié hác.
Et miſi ad vos omnes ſeruos meos prophe-
tas per diem conſúrgens dilúculo ⁊ mittens:
⁊ non audierunt me nec inclinauerunt aurẽ
Alſ. nõ h; ſuam. Infra 16.c ſuam: ſed indurauerunt ceruicem+ſuam ⁊ pe
ius operati ſunt ꝗ̃ patres eorum. Et loquéris
ad eos omnia verba hec ⁊ non audiẽt te: ⁊ vo
cabis eos ⁊ non reſpondebunt tibi. Et dices
ad eos. Hec eſt gens que non audiuit vocem
domini dei ſui: nec recépit diſciplinã. Periyt
fides: ⁊ ablata eſt de ore eorum. Tonde capil-
lum tuum ⁊ próyce ⁊ ſume indirectum plan
ctum: quia proiecit dominus ⁊ reliquit gene-
rationem furoris ſui: quia fecerunt filij iudá
malum in oculis meis dicit dominus. Poſue
G runt offendícula ſua in domo in qua inuoca-
Inf. eo. tum eſt nómen meum vt pollúerent eam: ⁊
edificauerunt excelſa tophét: que eſt in valle
Alſ. hinnom filij+ennón: vt incénderent filios ſuos ⁊ filias
ſuas igni: que non precépi nec cogitaui in cor
de meo. Ideo ecce dies veniét dicit dominus:
⁊ nõ dicetur ámplius tophét ⁊ vallis filij en-
nón: ſed vallis interfectionis: ⁊ ſepelientur in
tophét eo ꝙ non ſit locus. Et erit morticinũ
populi huius in cibos volúcribus celi ⁊ beſtijs
Deu. 28.a terre: ⁊ non erit qui ábigat. Et quieſcere fa-
ciam de vrbibus iudá: ⁊ de plateis hieruſa-
lém vocem gaudij ⁊ vocem leticie: vocẽ ſpon
ſi ⁊ vocẽ ſponſe. In deſolatione enĩ erit terra.

¶ Capituli Summarium. ¶ Comminatio
his qui reſidui erant de captiuitate: incre-
patio populi non penitentis: reprehenſio ſcri-
barum: vox penitentium: aduentus hoſtium:
⁊ vlulatus ciuitatis. ¶ VIII

IN illo tempore ait dominus: A
eijcient oſſa+ regis iudá ⁊ oſſa
principum eius: ⁊ oſſa ſacerdo
tum: ⁊ oſſa prophetarum: ⁊ oſſa
eorum qui habitauerunt hieru
ſalém de ſepulcris ſuis: ⁊+expã
dent ea ad ſolem ⁊ lunam ⁊ omnem militiã
celi que dilexerunt: ⁊ quibus ſeruierũt: ⁊ poſt
que ambulauerunt: ⁊ que queſierunt ⁊ adora
uerunt. Non colligentur ⁊ non ſepelientur: in
ſterquilinium ſuper faciem terre erunt. Et eli
gent magis mortem ꝗ̃ vitam omnes qui reſi
dui fuerint de cognatione hac peſſima in vni-
uerſis locis que derelicta ſunt: ad que eieci
eos dicit dominus exercituũ. Et dices ad eos. B
Hec dicit dominus. Nunquid qui cadit nõ re
ſurget: ⁊ qui auerſus eſt non reuertetur? Qua
re ergo auerſus eſt populus iſte in hieruſalẽ
auerſione contentioſa? Apprehendérunt men
dacium: ⁊ noluerũt reuerti. Attendi ⁊ auſcul
taui: nemo quod bonum eſt loquitur. Nullus
eſt qui agat penitentiam ſuper peccato ſuo di C
cens: quid feci? Omnes conuerſi ſunt ad cur-
ſum ſuum: quaſi equus ímpetu vadẽs in+pré
lium. Miluus in celo cognouit tempus ſuũ:
túrtur ⁊ hyrúndo ⁊ ciconia cuſtodierũt tem
pus aduentus ſui: populus autem meus non
cognouit iudiciũ domini. Quomodo dicitis D
ſapientes nos ſumus: ⁊ lex domini nobiſcum
eſt? Uere mendacium operatus eſt ſtilus men
dax ſcribarum. Confuſi ſunt ſapiẽtes: pertérri
ti ⁊ capti ſunt. Uerbum enim domini proiecé
rũt: ⁊ ſapientia nulla eſt in eis. Propterea da
bo mulieres eorum éxteris: agros eorum he-
redibus. Quia a minimo vſq; ad maximum Sup. 6.c
omnes auariciam ſequuntur: a propheta vſq;
ad ſacerdotem cuncti faciunt mẽdacium. Et
ſanabant cõtritiones filie populi mei ad igno
miniam: dicentes pax: pax: cum non eſſet pax.
Confuſi ſunt: ꝗ abominationem fecerunt: qn
immo confuſione non ſunt cõfuſi ⁊ erubéſce
re neſcierunt. Idcirco cadent inter corruẽtes:
in tẽpore viſitationis ſue corruent dicit domi-

mus. Congregans cógregabo eos: ait dñs. Nó
eſt vua in vitibus: ⁊ nó ſunt ficus in ficúlnea:
foliú defluxit: ⁊ dedi eis que pretergreſſa ſút.
Quare ſedemus? Cóuenite ⁊ ingrediamur ci
uitaté munitá ⁊ ſileámus ibi: qꝛ dñs deus nr̄
Ifra.14.d. ſilére nos fecit: ⁊ potú dedit nobis aquá fel-
F lis. Peccauimus ení dño. Expectauimus pa-
cem: ⁊ nó erat bonum tp̄s medéle: ⁊ ecce for-
mido. A dán auditus eſt frémitus equorum
eius: a voce hinnitus pugnatorú eius cómota
eſt oís terra. Et venerunt ⁊ deuorauerunt ter-
rá ⁊ plenitudiné eius: vrbé ⁊ habitatores eiꝰ.
al+ peſſimos Quia ecce ego mittá vobis ſerpétes régulos
quibus nó eſt incátatio: ⁊ mordébunt vos: ait
dñs. Dolor meus ſup dolorē: in me cor meuz
G mérens. Ecce vox clamoris filie populi mei ð
terra longinqua. Nunqd dñs nó eſt in ſyón:
aut rex eius non eſt in ea? Quare ergo me ad
iracundiá cócitauerunt in ſculptílibus ſuis: ⁊
in vanitatibus aliénis. Tránſijt méſſis: finita
eſt eſtas: ⁊ nos ſaluati non ſumus. Super con
tritione filie populi mei cótritus ſum ⁊ cótri-
ſtatus: ſtupor obtínuit me. Núquid reſina nó
eſt i galaád: aut medicꝰ nó eſt ibi? Quare igi-
tur nó eſt obducta cicátrix filie populi mei?

¶ Ca. Sú. ¶ Planctus ⁊ lachrymę pphete
pro populo ſuo: exeundú eſt ad ſolitudínem p
pter hominuz maliciam lamentádú: qꝛ a pa-
ſtoribus ad plebem deſertio iniquitas ⁊ vin-
dicta: non gloriánduz niſi in domino: qꝛ circú
ciſio carnis nihil valet. ¶ IX

A QUis dabit capiti meo aquaz: ⁊
oculis meis fonté lachrymarú?
Et plorabo die ac nocte interfe-
ctos filie populi mei. Quis da-
al+ diuerſorium ā bit me in ſolitudine+ diuerſoꝝ
viatoꝝ? Et derelinquá populuz
meum ⁊ recédam ab eis: qꝛ oés adúlteri ſunt
⁊ cétus preuaricatórú: ⁊ extenderunt linguaz
ſuá quaſi arcú mendacij ⁊ nó veritatis. Con-
fortati ſunt i terra: qꝛ de malo ad malú egreſ-
B ſi ſunt: ⁊ me nó cognouerunt: dicit dñs. Unuſ
quiſqz ſe a proximo ſuo cuſtódiat: ⁊ in oí fra-
tre ſuo nó habeat fidúciam: qꝛ oís frater ſup-
plantans ſupplantabit: ⁊ oís amicus fraudu-
lenter incédet: ⁊ vir fratrem ſuú deridebit: ⁊
veritatem nó loquéntur. Docuerunt eniz lin-
guam ſuam loqui mendacium: vt inique áge
rent laborauerút. Habitatio tua in medio dó
li: in dólo renuerunt ſcire me dicit dñs. Pro-
pterea hec dicit dominus exercitú. Ecce ego
conflábo ⁊ probabo eos. Quid enim aliud fa-
ciam a facie filie populi mei? Sagitta vulne-
rans lingua eoꝝ: dólum locuta eſt. In ore ſuo C
pacem cum amico ſuo lóquitur: ⁊ occulte po- ps.27. ſupra.5.c.
nit ei inſidias. Nunquid ſuper his nó viſitabo
dicit dominus: aut in gente huiuſcémodi nó
vlciſcetur anima mea? Super montes aſſumá
fletum ac laméntum: ⁊ ſuper ſpecióſa deſerti
planctum: qm̄ incenſa ſunt eo qꝫ non ſit vir p
tránſiens: ⁊ non audierunt vocem poſſidétis.
A vólucre celi vſqz ad pecora tranſmigraue-
runt ⁊ receſſerút. Et dabo hieruſalém i acér- D
uos aréne: ⁊ cubilia draconum: ⁊ ciuitates iu
da dabo in deſolationem eo qꝫ non ſit habita-
tor. Quis eſt vir ſapiens qui intélligat hoc: ⁊ oſee.14.d
ad quem verbum oris dñi fiat vt annunciet
iſtud quare perierit terra ⁊ exuſta ſit quaſi de-
ſertum: eo qꝫ nó ſit qui pertráſeat? Et dixit do
minus. Quia dereliquerunt legem meá quá
dedi eis: ⁊ nó audierunt vocem meam: ⁊ non
ambulauerunt in ea: ⁊ abierunt poſt prauita-
tem cordis ſui: ⁊ poſt baalim+ qđ didicérunt al+ quos
a patribus ſuis: idcirco hec dicit dñs exerci-
tuú deus iſraél. Ecce ego cibabo populuz iſtuz E
abſynthio: ⁊ potú dabo eis aquá fellis: ⁊ diſp- Ifra.14.c.
gam eos in gétibus quas nó nouerút ipſi ⁊ pa
tres eoꝝ: ⁊ mittá poſt eos gladium donec con
ſumant. Hec dicit dominus exercituuz. Conté
plámini ⁊ vocate lamentatrices vt véniant: ⁊
ad eas que ſapientes ſunt mittite ⁊ pperét: ⁊
feſtinent ⁊ aſſúmant ſup nos laméntum. De-
dúcant oculi nr̄i láchrymas: ⁊ palpebre noſtre
défluant aquis: qꝛ vox lamentatiōis audita ē
de ſyón. Quo vaſtati ſumus: ⁊ cófuſi vehemé F
ter? Quia dereliquimus terram: qm̄+ deiecta al+ deſerta
ſunt tabernacula nr̄a. Audite ergo mulieres
verbuz dñi ⁊ aſſumát aures vr̄e ſermoné oris
eius: ⁊ docéte filias vr̄az lamentuz: ⁊ vnaque
qꝫ proximá ſuá planctú: qꝛ aſcendit mors per
feneſtras vr̄as: ingreſſa eſt domos vr̄as diſper
dere páruulos ð foris: iuuenes de platéis. Loq
re. Hec dicit dñs. Et cadet morticinum hoís
quaſi ſtercus ſuper faciem+ regionis: ⁊ quaſi al+ terre
fenum poſt terguz metentis: ⁊ nó ē qui colli- 1.cori.1.g
gat. Hec dicit dñs. Non glorieť ſapiens in ſa- 2.cori.10.d
pientia ſua: ⁊ non glorieť fortis in fortitudine G
ſua: ⁊ non glorietur diues in diuitijs ſuis: ſed
in hoc gloriétur q gloriátur: ſcire ⁊ noſſe me:
qꝛ ego ſum dñs qui facio miſericordiá ⁊ iudí
cium ⁊ iuſtitiam in terra. Hec enim placét mi
hi: ait dominus. Ecce dies vénient dicit dñs:

ſe+ ſidr. ſiciũ
τ viſitabo ſuper omnem qui + incircũciſuʒ hʒ
pputiũ: ſup egyptũ τ ſup iudá τ ſuper edóm:
τ ſuper filios ammón τ ſuper moáb: τ ſup oẽs
qui attonſi ſunt in cómã habitantes in deſer-
to: q: oẽs gentes habent prepútium: ois autẽ
domus iſraél incircunciſi ſunt corde.

ℭ Ca. Sum. Monetur populus ne timeat ce
li conſtellationem: increpatio idolatrie: plan
ctus hieruſalem ſuper plaga ſua: τ q̄ non ſit in
homine via eius. ℭ X

A
Udite verbum qd̃ locutus eſt
dominus ſuper vos domus iſra-
el. Hec dicit dominus. Juxta
vias géntium nolite diſcere: τ
a ſignis celi nolite metúere q̃
timent gentes: q: leges populo
ruʒ vane ſunt. Quia lignum de ſaltu precidit
opus manus artificis in áſcia. Argento τ au-
ro decorauit illud: clauis τ mállei compégit
vt non diſſoluatur. Jn ſimilitudinem pláſme
ſe+ tol. lantur ſabricate ſunt: τ non loquentur: portata + tollẽ
tur: q: incédere non valent. Nolite ergo time
re ea: quia nec male poſſunt facere nec bene.
Non eſt ſimilis tui domine: magnus es tu: τ
Apoc. 15.b magnum nomen tuum in fortitudine. Quis
non timebit te o rex gentium? Tuum eſt eniʒ
ſe+ ſapi entes τ ſa tus decus. Jnter cunctos + ſapientes gentiuʒ: τ in
vniuerſis regnis eorum nullus eſt ſimilis tui.
B Pariter inſipientes τ fatui probabuntur: do-
ctrina vanitatis eorum lignum eſt. Argentuʒ
al+ argẽ. to inuolutuʒ de tharſis affertur: τ aurũ de + ophir
ſe + o. phaʒ opus artificis τ manus errarij: hyacinthus τ
ſe+ ve. ras púrpura indumentum eorũ. Opus artificum
vniuerſa hec: dominus aũt deus + verus eſt. J-
pſe deus viuẽs τ rex ſempiternus. Ab indigna
tione eius cõmouebitur terra: τ non ſuſtine-
bunt gentes cõminationem eius. Sic ergo di
cetis eis: Dij qui celos τ terram non fecerũt
péreant de terra: τ de his que ſub celo ſunt.
Fra. 51.b. Qui facit terram in fortitudine ſua: préparat
orbem in ſapientia ſua: τ prudentia ſua extén
dit celos: ad vocem ſuam dat multitudinem
aquaruʒ in celo: τ eleuat nébulas ab extremi
C tátibus terre. Fúlgura in plúuiaʒ facit: τ edú
Pſal. 134. cit ventum de theſáuris ſuis. Stultus factᵘ eſt
omnis homo a ſcientia ſua: confuſus eſt árti-
fex omnis in ſcúlptili: quoniã falſum ẽ quod
conflãuit: τ non eſt ſpiritus in eis. Uana ſunt
τ opus riſu dignum. Jn tempore viſitationis
ſue peribunt. Non eſt his ſimilis pars iacób.
Qui enim formauit omnia: ipſe eſt: τ iſraél

virga hereditatis eius dñs exercituum nomẽ
illi. Congrega de terra confuſionem tuaʒ qui
habitas ĩ obſidione: q: hec dicit dominus. Ec
ce ego lõge proijciã habitatores terre in hac
vice: τ tribulabo eos: ita vt + non inueniantur. ſe nõ h + non
Ue mihi ſuper contritione mea: peſſima pla-
ga mea. Ego auteʒ dixi. Plane hec infirmitas
mea eſt: τ portabo illam. Tabernaculum meũ
vaſtatuʒ eſt: omnes funiculi mei dirúpti ſũt.
Filij mei exierunt a me: τ non ſubſiſtunt. Nõ
eſt qui extendat vltra tentorium meum: τ éri D
gat pelles meas: q: ſtulte egerunt paſtores: τ
dominum nõ queſierunt: propterea nõ intel-
lexerunt: τ omnis grex eoꝝ diſperſus eſt. Uox
auditionis ecce venit τ cõmotio magna ꝺ ter
ra aquilonis: vt ponat ciuitates iudá ſolitudi-
nem τ habitacula draconum. Scio domine:
quia nõ eſt hominis via eius: nec viri ẽ vt am
bulet τ dirigat greſſus ſuos. Córripe me domi
ne: verũtamen in iudicio τ non in furore tuo:
ne forte ad nihilum rédigas me. Effunde in- Pſa. 78.
dignationem tuam ſuper gentes que non co-
gnouerunt te: τ ſuper prouincias que nomen
tuum non inuocauerunt: quia comedérũt ia
cób τ deuorauerũt eum τ conſumpſérũt illũ:
τ décus eius diſſipauérunt.

ℭ Ca. Sum. ℭ De maledictione eius q nõ
audit verbuʒ domini: de colligatione maloꝝ:
de pena pacti initi: deum orãdo pro eis: q: im-
pius nõ ſanctificatur in ſacrificijs ſuis: de oli
ua pulchra ſe crucifigẽdũ p̃dixit dñs. ℭ XI

A
Erbum qd̃ factum eſt a domi-
no ad hieremiam: dicens. Au-
dite verba + pacti huius: τ loq-
mini ad viros iudá τ ad habita
tores hieruſalẽ: τ dices ad eos.
Hec dicit dominus deus iſraél. ſe+ teſta menti
Maledictus vir qui non audierit verba pacti
huius: quod precepi patribus veſtris in die q̃
eduxi + eos de terra egypti: de fornáce férrea ſe+ vos
dicens. Audite vocem meam: τ facite omnia
que precépi vobis: τ éritis mihi in populum:
τ ego ero vobis in deuʒ: vt ſúſcitem iuramẽ-
tum quod iuraui patribus veſtris daturũ me
eis terram fluentem lacte τ melle ſicut ẽ dies
hec. Et reſpondi: τ dixi. Amen domine. Et di-
xit dominus ad me: Uociferáre omnia ver- B
ba hec in ciuitatibus iudá: τ foris hieruſalẽ:
dicẽs. Audite verba pacti huius τ facite illa:
quia ꝯteſtans conteſtatus ſum patres veſtros
in die qua edúxi + eos de terra egypti vſqʒ ad ſe+ vos

diem hanc. Mane conſurgens cōteſtatus ſū: ⁊ dixi: Audite vocem meam: ⁊ non audierūt nec inclinauerunt aurem ſuam: ſed abierunt vnuſquiſq; in prauitate cordis ſui mali. Et induxi ſuper eos omnia verba pacti hui⁹: quod precepi vt facerent ⁊ non fecerunt. Et dixit dominus ad me. Inuenta eſt coniuratio in viris iudá ⁊ in habitatoribus hieruſalém. Reuerſi ſunt ad iniquitates patrum ſuorum priores: qui noluerunt audire verba mea. Et hi ergo abierunt poſt deos alienos: vt ſeruirent eis. Irritum fecerūt domus iſraél ⁊ domus iudá pactum meum: quod pépigi cum patribus eorum. Quamobrem hec dicit dominus. Ecce ego inducam ſuper eos mala: de quibus exire non poterunt: ⁊ clamabunt ad me ⁊ non exáu
C diam eos. Et ibunt ciuitates iudá ⁊ habitato
Supra. 2. f. res hieruſalém ⁊ clamabunt ad deos quibus libant: ⁊ non ſaluabunt eos in tempore afflictionis eorum. Secūdum numerum enim ciuitatum tuarum erant dij tui iudá: ⁊ ſm numerum viarū tuarū hieruſalém poſuiſti áras cōfuſionis: áras ad libándum baalim. Tu ergo noli orare pro populo hoc: ⁊ ne aſſumas ꝑ eis laudem ⁊ orationem: q: nō exaudiam in tempore clamoris eoꝝ ad me: in tpe afflictionis eoꝝ. Quid eſt qḋ dilectus meus in domo mea fecit ſcelera multa? (de ꝯſe. di. 2. c. q ſcelerate) Nunquid carnes ſancte áuferent a te malicias tuas in quibus gloriata es? Oliuam vberem pulchram: fructiſeram: ſpecioſam vocauit dominus nomen tuū. Ad vocem loquéle grandis exarſit ignis in +ea: ⁊ combuſta ſunt frutecta eius. (al+ vinea) Et dominus exercituum qui plantauit te: locutus ē ſuper te malum: pro malis domus iſraél ⁊ domus iudá que fecerunt ſibi ad irritandū me: libantes+baalim. (al+ baali) Tu autem domine demon
D ſtraſti mihi: ⁊ cognoui: tu oſtendiſti mihi ſtudia eorum. Et ego quaſi agnus manſuet⁹ qui portatur ad victimam. Et non cognoui q: cogitauerunt ſuper me conſilia: dicentes. Mittamus lignum in panem eius: ⁊ eradámus eum de terra viuentium: ⁊ nomen eius non memorétur ámplius. Tu autem domine ſabaóth qui iudicas iuſte: ⁊ probas renes ⁊ corda: videam vltionem tuam ex eis. Tibi enim reuelaui cauſam meam. Propterea hec dicit (Infra. 20. c) dominus ad viros anatóth: qui querunt animam tuam: ⁊ dicunt. Non prophetabis in nomine domini: ⁊ non moriéris in manib⁹ noſtris. Propterea hec dicit dominus exercítuū. Ecce ego viſitabo ſuper eos. Iuuenes morientur in gladio: filij eorum ⁊ filie eorū moriētur in fame: ⁊ reliquie nō erunt ex eis. Inducam enim malum ſuper viros anathót: annum viſitationis eorum.

¶ Capituli Summarium. ¶ Diſputatur cū domino contra murmuratores: de flore malorum qui ſignantur: colligatio captiuitatis hieruſalem: reprobatio ſynagoge: paſtorum condemnatio: de conuerſis ad dominum: ⁊ volētibus reuerti. ¶ XII

IUſtus quidem tu es domine ſi diſputem tecū: verūtamen iuſta+lóquar ad te. A (al+iudicia) (Job. 21. Abac. 1. a) Quare via impiorum proſperat: bene eſt oībus qui preuaricátur ⁊ inique agunt? Plántaſti eos ⁊ radicē miſérunt: proficiunt ⁊ faciunt fructum? Prope es tu ori eorum: ⁊ longe a rénibus eorum. Et tu domine noſti me: vidiſti me: ⁊ probaſti cor meum tecum. Cóngrega eos quaſi gregē ad victimam: ⁊ ſanctifica eos in die occiſionis. Uſq;quo lugébit terra: ⁊ herba omnis re
B gionis ſiccábitur propter maliciam habitantium in ea? Conſumptum eſt animal ⁊+vólucre: (al+volucres.) quoniam dixerunt nō vídebit nouiſſima noſtra. Si cum+pedítibus cúrrens laboraſti: (al+ pedibus.) quomodo contendere póteris cū equis? Cū autem in terra pacis+ſecurus+ fueris: (al+ſecura) (alſ habes +confi.) quid facies in ſuperbia iordánis? (alſ habet +non.) Nam ⁊ fratres tui ⁊ domus patris tui: etiā ipſi pugnauerūt aduerſum te: ⁊ clamauerunt poſt te plena voce. Ne credas eis cum locuti fuerint tibi bona. Reliqui domum meam: dimiſi hereditatem meam. Dedi dilectam animam meā in +manus inimicorum eius: (al+manu.) facta eſt mihi hereditas mea quaſi leo in ſilua. Dedit contra me vocē: ideo odiui eā. Nūquid auis diſco
C lor hereditas mea mihi? (al+ ſpelunca) Nūquid auis tincta per totum? Uenite congregamini oēs beſtie terre: properáte ad deuorandū. Paſtores multi demoliti ſunt vineam meam: conculcauerunt partem meam. Dederunt portionē meā deſiderabilē in deſertū ſolitudinis: poſuerūt eam in diſſipationē: luxitq; ſup me. Deſolatione deſolata eſt oīs terra: q: nullus eſt q recógitet corde. Sup omnes vias deſerti venerunt omnes vaſtatores terre: quia gladius domini deuorabit ab extremo terre vſq; ad extremum eius. Non eſt pax vniuerſe carni. Seminauerunt triticum: ⁊ ſpinas meſſuerunt:

hereditatem acceperunt: ⁊ non eis próderit. Confundémini a fructibus veſtris ꝓpter iraʒ
D furoris domini. Hec dicit dominus aduerſuʒ omnes vicinos meos péſſimos: qui tangunt hereditateʒ quā diſtribui populo meo iſraél. Ecce ego euellam eos de terra ſua: ⁊ domum iudá euéllaʒ de medio eoruʒ. Et cum euúlſero eos conuertar ⁊ miſerebor eorum: ⁊ reducaʒ eos: viruʒ ad hereditateʒ ſuaʒ: ⁊ viꝝ in terram ſuaʒ. Et erit ſi eruditi didicerint vias populi mei vt iurēt in nomine meo: viuit dominus: ſicut docuerunt populum meū iurare in baál: edificabūtur in medio populi mei. Qḋ ſi non audierint: euellaʒ gentem illā euulſione ⁊ perditione: ait dominus.

¶ Ca. Sū. ¶ De ſignificatione lumborū putrida: de laguncula ⁊ de ebrietate maloruʒ: de montibus tenebroſis: de trāſlatione iude propter iniquitates plurimas: ⁊ impenitentia populi. ¶ XIII

A Hec dicit domin⁹ ad me. Uade ⁊ póſſide tibi lumbáre lineuʒ: ⁊ pones illud ſuper lūbos tuos: ⁊ in aquā non inferes illud. Et poſſédi lūbáre iuxta verbuʒ domini: ⁊ poſui circa lūbos meos. Et factus eſt ſermo domini ad me ſcḋo dicés. Tolle lumbáre qḋ poſſediſti: quod eſt circa lumbos tuos: ⁊ ſurgens vade ad eufráten: ⁊ abſconde ibi illḋ in foramine petre. Et abij ⁊ abſcondi illud in eufráten: ſicut preceperat mihi dominus. Et factum eſt poſt dies plurimos: dixit dominus ad me. Surge ⁊ vade ad eufráten: ⁊ tolle inde lūbáre quod precépi tibi: vt abſcónderes illud ibi. Et abij ad eufráten ⁊ fodi ⁊ tuli lumbáre de loco vbi abſcon-
B deram illud. Et ecce computrúerat lumbáre ita vt nulli úſui aptum eſſet. Et factum eſt verbum domini ad me dicens. Hec dicit dominus. Sic putréſcere faciam ſuperbiam iudá ⁊ ſupbiam hieruſaléʒ multaʒ: populuʒ iſtuʒ peſſimuʒ q nolunt audire verba mea: ⁊ ámbulāt in prauitate cordis ſui: abierūtq; poſt deos alienos vt ſeruirent eis vt adorarent eos. Et erunt ſicut lumbáre iſtud: qḋ nulli vſui aptū eſt. Sicut eniʒ adheret lumbáre ad lumbos viri: ſic agglutinâui mihi oēm domū iſraél: ⁊ omnē domū iudá dicit dñs: vt eſſent mihi in populuʒ ⁊ in nomē: ⁊ in laudē: ⁊ in gloriā: ⁊ nō audierunt. Dices ergo ad eos ſermonem iſtuʒ. Hec dicit dominus deus iſraél. Omnis lagūcula implebit vino. Et dicent ad te. Nunquid ignoramus: quia omnis implebitur vino? Et dices ad eos. Hec dicit dominus. Ecce ego implebo omnes habitatores terre huius: ⁊ reges qui ſedent de ſtirpe dauid ſuper thronum eius ⁊ ſacerdotes ⁊ prophetas: ⁊ omnes habitatores hieruſalém ebrietate: ⁊ diſpérgam eos virum a fratre ſuo: ⁊ patres ⁊ filios páriter: ait
C dominus. Non párcam ⁊ non concedam: neq; miſerebor: vt non diſpergam eos. Audite ⁊ auribus percipite nolite eleuari: quia domin⁹ locutus eſt. Date domino deo veſtro gloriam anteq̄ȝ contenebréſcat: ⁊ anteq̄ȝ offendant pedes veſtri ad montes caliginóſos. Expectábitis lucem: ⁊ ponet eam in vmbraȝ mortis ⁊ in caliginem. Q ſi hoc non audieritis in abſcondito: plorabit anima mea a facie ſupbie. Plorans plorabit ⁊ + dḋucet oculus meus láchrymas: quia captus eſt grex domini. Dic regi ⁊ dominatrici. Humiliamini ſedete in terra: quoniam deſcēdet de capite veſtro corona glorie veſtre. Ciuitates auſtri clauſe ſunt: ⁊ nō eſt qui apériat. + Tranſlata eſt omnis + iudá trāſmigratione perfecta. Leuate oculos veſtros ⁊ videte: qui + venitis ab aquilóne. Ubi eſt grex
D qui datus eſt tibi: pecus inclytum tuuȝ? Quid dices cum viſitauerit te? Tu eniȝ docuiſti eos aduerſum te: ⁊ erudiſti in caput tuum. Nunquid non dolores + apprehendent te quaſi mulierem parturientem? Q ſi dixeris in corde tuo: quare venerunt mihi hec? Propter multitudinem iniquitatis tue reuelata ſunt verecundiora tua: pollúte ſunt plánte tue. Si mutare poteſt éthyops pellem ſuam aut párdus varietates ſuas: ⁊ vos potéritis benefacere cū didicéritis malum. Et diſſeminabo eos quaſi ſtipulam que vento raptatur in deſerto. Hec ſors tua parſq; menſure tue a me dicit dominus: quia oblita es mei ⁊ confiſa es in mēdacio. Unde ⁊ ego nudaui fémora tua contra faciem tuam: ⁊ appáruit ignominia tua adulteria tua ⁊ hinnitus tuus: ſcelus fornicationis tue. Super colles in agro vidi abominationes tuas. Ue tibi hieruſalém. Non mundáberis poſt me. Uſq;quo adhuc?

infra xxiii. Trenis. ia
al + edu cet.

al + tranſlata e.
al + iudea
al + veni unt.

al + appre hendérint
infra xxi

¶ Capituli Summarium. ¶ De inopia pluuie: vox penitentium: obſtinatis non proſunt ieiunia preces nec victime: de pſeudo prophetis: de lugendo propter contritionem populi: interrogatur dominus: de proiectione populi iude. ¶ XIIII

A Q[V]od factum eſt verbum domini ad hieremiã de ſermonibus ſiccitatis. Luxit iudea ꝛ porte eius corruerũt ꝛ obſcurate ſũt in terra: ꝛ clamor hieruſalem aſcendit. Maiores miſerũt minores ſuos ad aquam: venerunt ad hauriẽdũ. Non inuenerunt aquam: reportauerunt vaſa ſua vacua. Confuſi ſunt ꝛ afflicti: ꝛ operuerũt capita ſua propter vaſtitatem terre: quia non venit pluuia in terram. Cõfuſi ſunt agricole: operuerunt capita ſua. Nam ꝛ cerua in agro peperit ꝛ reliquit: quia nõ erat herba. Et onagri ſteterunt in rupibus: traxerũt ventũ quaſi dracones: defecerunt oculi eorum q2 non erat herba. Si iniquitates noſtre reſponderint nobis domine fac propter nomen tuũ: quoniã
B multe ſunt auerſiones noſtre. Tibi peccauimꝰ expectatio iſrael: ſaluator noſter ĩ tempore tribulationis. Quare colonus futurus es in terra: ꝛ quaſi viator declinans ad manendum?
als + forens als + forenſis
Quare futurus es velut vir vagus ꝛ † fortis: q non poteſt ſaluare? Tu autem in nobis es domine: ꝛ nomen tuum inuocatum eſt ſup nos: ne derelinquas nos. Hec dicit dominus populo huic qui dilexit mouere pedes ſuos ꝛ non quieuit: ꝛ domino non placuit. Nunc recordabitur iniquitatum eorum: ꝛ viſitabit peccata eorum.
ſup.7.a & pe. di i. ca. ſiduxerat.
Et dixit dominus ad me. Noli orare pro populo iſto in bonum. Cum ieiunauerint non exaudiam preces eorum: ꝛ ſi obtulerint holocauſtomata ꝛ victimas non ſuſcipiam ea: quoniam gladio ꝛ fame ꝛ peſte ego cõſumam eos.
ſup.1.b.
Et dixi. A.a.a. domine deus.
C Prophete dicunt eis. Non videbitis gladium: ꝛ fames non erit in vobis: ſed pacem verã dabit vobis ĩ loco iſto. Et dixit dominus ad me. Falſo prophete vaticinantur in nomine meo.
Infra.23.d. ꝛ.27.c. ꝛ 29.b.
Non miſi eos ꝛ non precepi eis: neqꝫ locutus ſum ad eos. Uiſionem mendacem ꝛ diuinationem fraudulentam ꝛ ſeductionem cordis ſui prophetant vobis. Idcirco hec dicit dominus de prophetis qui prophetant in noĩe meo quos ego non miſi: dicentes: gladius ꝛ fames non erit in terra hac. In gladio ꝛ fame conſumentur prophete illi: ꝛ populi quibus prophetant erunt proiecti in viis hieruſalem pre fame ꝛ gladio: ꝛ non erit qui ſepeliat eos: ipſi ꝛ vxores eorum: filii ꝛ filie eorum: ꝛ effundam ſuper eos malum ſuum. Et dices ad eos verbum iſtud.
Tren.1.f.
Deducant oculi mei lachrymam per noctem ꝛ diem ꝛ nõ taceant: quoniã contritione magna cõtrita eſt virgo filia populi mei: plaga peſſima vehementer. Si egreſſus fuero ad agros: ecce occiſi gladio. Et ſi introiero D
in ciuitatem ecce attenuati fame. Propheta quoqꝫ ꝛ ſacerdos abierunt in terrã quã ignorabant. Nunquid proiiciens abieciſti iudam aut ſyon abominata eſt anima tua? Quare ergo percuſſiſti nos ita vt nulla ſit ſanitas? Expectauimus pacem ꝛ non eſt bonum: ꝛ tempus curationis: ꝛ ecce turbatio. Cognouimus dñe
ſup.8.c.
impietates noſtras: iniquitates patrũ noſtrorũ: q2 peccauimus tibi. Ne des nos in opprobrium propter nomen tuum: neqꝫ facias nobis contumeliam. Solii glorie tue recordare: ne irritum facias fedus tuum nobiſcum. Nunquid ſunt in ſculptilibus gentium qui pluant: aut celi poſſunt dare imbres niſi tu volueris? Nonne tu es dominus deus noſter quem expectauimus? Tu enim feciſti omnia hec.

¶ Ca. Sum. ¶ Dicit dominus ſe non flecti precibus ꝓphetarũ ſcilicet moyſi ꝛ ſamuelis ꝛ emittit eos ad q̃ttuor plagas ſcꝫ mortis: gladii: fame ꝛ captiuitatis: de paſſione dñi predicatur: de vltione domini in iudeos: defert vox domini ad predicatorem. CXV

A E[T] dixit dominus ad me. Si ſteterint moyſes ꝛ ſamuel coram me: non eſt anima mea ad populum iſtum. Eiice illos a facie mea: ꝛ egrediantur. Qđ ſi dixerint ad te: quo egrediemur: dices ad eos. Hec dicit dominus.
Zach.11.a.
Qui ad mortem: ad mortem: ꝛ qui ad gladiũ ad gladiũ: ꝛ q ad famẽ ad famẽ: ꝛ q ad captiuitatẽ ad captiuitatem. Et viſitabo ſuper eos quattuor ſpecies: dicit dominus. Gladiũ ad occiſionem: ꝛ canes ad lacerandum: ꝛ volatilia celi ꝛ beſtias terre ad deuorandum ꝛ diſſipandum: ꝛ dabo eis in feruorem vniuerſis regnis terre ꝓpter manaſſen filium ezechie regis iudã ſup omnibus que fecit in hieruſalem. Quis enim miſerebitur tui hieruſalem? Aut quis cõtriſtabitur pro te? Aut quis ibit ad rogandum ꝓ pace tua? Tu reliquiſti me: dicit dominus: retrorſum abiſti. B
Et extendam manum meã ſuper te: ꝛ interficiam te. Laboraui † rogans. Et diſpergam eos ventilabro in portis terre. Interfeci ꝛ † diſperdidi populum meum: ꝛ tamẽ a viis ſuis non ſunt reuerſi. Multiplicate ſũt mihi vidue eius ſuper arenam maris. Induxi
ſup.ſ.e. al. + rogatus. al. + perdidi.

eis ſuper matrem adoleſcentis vaſtatorē meridie: miſi ſuper ciuitates repente terrorē. Infirmata eſt que peperit ſeptem: defecit anima eius. Occidit ei ſol cum adhuc eſſet dies: confuſa eſt ⁊ erubuit. Et reſiduos eius in gladiū dabo in conſpectu inimicorum + eorum: ait dominus. [al' + eius]

C Ue mihi mater mea. Quare genuiſti me virum rixe: virum diſcordie in vniuerſa terra. Non feneraui: nec fenerauit mihi quiſq̄. Omnes maledicunt mihi: dicit dominus. Si non reliquie tue in bonum ſi non + occurrit tibi in tempore afflictiōis ⁊ in tempore tribulationis + aduerſum inimicum. [al' + occurrit] [al' + ⁊ anguſtie] Nunquid federabitur ferrū ferro ab aquilone ⁊ es? Diuitias tuas ⁊ theſauros tuos in direptionem dabo gratis in omnibus peccatis tuis: ⁊ in omnibus terminis tuis. Et adducā inimicos tuos de terra quam neſcis: quia ignis ſuccenſus eſt in furore meo ⁊ ſuper vos ardebit. [Deu. 32. c.] Tu ſcis domine: recordare mei ⁊ viſita me: ⁊ + tuere me ab his qui perſequūtur me. [al' + tuere] Noli in patientia tua ſuſcipere me. Scito quoniam ſuſtinui + pro te obprobrium. [al' + pp] Inuenti ſunt ſermones tui ⁊ comedi eos: ⁊ factum eſt mihi verbum tuum in gaudium ⁊ in leticiam cordis mei: quoniam inuocatum eſt nomen tuū ſuper me: domine deus exercituum.

D Non ſedi in + concilio ludentium: ⁊ gloriatus ſum a facie manus tue. [al' + ↄſilio] [33. q. 3. ca. qui ergo.] [al' + cōmunione] Solus ſedebam: quoniam + amaritudine repleſti me. Quare factus eſt dolor meus perpetuus: ⁊ plaga mea deſperabilis renuit curari? Facta eſt mihi quaſi mendacium aquarum infidelium. Propter hoc hec dicit dominus. Si + conuerteris conuertā te ⁊ ante faciem meam ſtabis: ⁊ ſi ſeparaueris preciosum a vili quaſi os meū eris. [al' + conuerteris, ſ. ſenſus tēporis ſm hebreos] Conuertentur ipſi a te: ⁊ tu non conuerteris ad eos. Et dabo te populo huic in murū ereū fortem: ⁊ bellabunt aduerſū te: ⁊ non preualebunt q: ego tecum ſum vt ſaluē te: ⁊ eruā te dicit domin⁹. [Supra 1. b.] Et liberabo te de manu peſſimorū: ⁊ redimam te de manu fortium.

¶ Capituli Sum. ¶ De futura calamitate iudeorū: de populo chriſtiano venturo ex gentibus. ¶ XVI

A Et factum eſt verbū domini ad me dicens. Non accipies vxorem: ⁊ non erūt tibi filij ⁊ filie in loco iſto. Quia hec dicit dominus ſuper filios ⁊ filias q generantur in loco iſto: ⁊ ſup matres eorum qui genuerunt eos: ⁊ ſuper patres eorum de quorū ſtirpe ſunt nati in terra hac. Mortibus egrotationū morientur: non plangentur ⁊ non ſepelientur: in ſterquilinium ſuper faciem terre erunt. Et gladio ⁊ fame conſumentur: ⁊ + erit cadauer eorum in eſcā volatilibus celi ⁊ beſtijs terre. [al' + erit cadauera] Hec dicit dominus. Ne ingrediaris domum conuiuij: neq̄ vadas ad plangendum neq̄ conſoleris eos: q: abſtuli pacem meā a populo iſto dicit dominus miſericordiā ⁊ miſerationes.

B Et morientur grandes ⁊ parui in terra iſta: non ſepelientur neq̄ plangentur: ⁊ non ſe incident: neq̄ caluitiū fiet pro eis. Et non frangent inter eos lugenti panem ad conſolandum ſup mortuo: ⁊ non dabunt eis potū calicis ad conſolandum ſuper patre ſuo ⁊ matre. Et domū conuiuij non ingrediaris vt ſedeas cum eis ⁊ comedas ⁊ bibas: quia hec dicit domin⁹ exercituum deus iſrael. Ecce ego auferam de loco iſto in oculis veſtris ⁊ in dieb⁹ veſtris vocē gaudij ⁊ vocem leticie: vocem ſponſi ⁊ vocē ſponſe. Et cū annunciaueris populo huic oīa verba hec: ⁊ dixerint tibi: quare locutus ē dominus ſuper nos omne malū grande iſtud: que iniquitas noſtra aut quod peccatum noſtrum quod peccauimus domino deo noſtro? [Sup. 5. c.]

C Dices ad eos. Quia dereliquerunt me patres veſtri: ait dominus: ⁊ abierunt poſt deos alienos: ⁊ ſeruierunt eis: ⁊ adorauerūt eos: ⁊ me dereliquerunt ⁊ legem meam non cuſtodierunt. [23. q. 4. c. recedite ⁊ ca. nimi.] Sed ⁊ vos peius operati eſtis q̄ patres veſtri. [Supra 16.] Ecce enim ambulat vnuſquiſq̄ poſt prauitatem cordis ſui mali: vt me non audiat. Et eijciam vos de terra hac in terram quā ignoratis vos ⁊ p̄res veſtri: ⁊ ſeruietis ibi dijs alienis die ac nocte qui non dabunt vobis requiem. Propterea ecce dies venient dicit dominus: ⁊ non dicet vltra: viuit dominus q eduxit filios iſrael de terra egypti: ſed viuit dn̄s qui eduxit filios iſrael de terra aquilonis: ⁊ de vniuerſis terris ad quas eieci eos: ⁊ reducā eos in terram ſuā quam dedi patribus eorū. [Sup. 23. b.]

D Ecce ego mittam piſcatores multos dicit dominus: ⁊ piſcabuntur eos. Et poſt hec mittā eis multos venatores: ⁊ venabuntur eos de omni monte ⁊ de omni colle: ⁊ de cauernis petrarū: q: oculi mei ſuper omnes vias eorū. Non ſunt abſcondite a facie mea: ⁊ non fuit occultata iniquitas eorum ab oculis meis. Et reddam primū duplices iniquitates ⁊ pecca-

ta eorum quia contaminauerunt terraꝫ meā
in morticinia idolorū: ⁊ abominationibus ſu-
is impleuerunt hereditatem meaꝫ. Domine
fortitudo mea ⁊ robur meū ⁊ refugium meū
in die tribulationis. Ad te gentes venient ab
extremis terre: ⁊ dicent. Vere mendaciū poſ
ſederunt patres noſtri: vanitatem que eis nō
profuit. Nūquid faciet ſibi homo deos? Et i-
pſi nō ſunt dij. Idcirco ecce ego oſtendaꝫ eis
per vicem hanc: oſtendam eis manum meam
⁊ virtutem meaꝫ ⁊ ſcient q: nomē mihi dn̄s.

¶ Ca. Sum. ¶ De obſtinatione iudeoꝝ: ma
ledicitur qui confidit in homine: benedicitur
qui confidit in domino deo: de perditiōe dya-
bolica: de imprecatione hieremie ſuper popu-
lum peccatorem: de patientia: de obſeruatiōe
ſabbati. ¶ XVII

A Peccatum iudá ſcriptum eſt ſti
lo férreo in vngue adamanti-
no: exarátum ſuper latitudinē
cordis eorum: ⁊ in cornibꝰ ara
rum eorum. Cum recordati
fuerint filij eorum ararū ſua-
(al's nō hꝫ + ſuorū.) rum ⁊ lucórum + ſuorum: lignorumq̃ fron-
dentium in montibus excelſis: ſacrificātes in
agro fortitudiuem tuā ⁊ omnes theſauros tu
os in direptionē dabo: excelſa tua propter pec
cata in vniuerſis finibus tuis. Et relinqueris
ſola ab hereditate tua quam dedi tibi: ⁊ ſerui
re te faciam inimicis tuis in terra quō igno-
(al's + ſuccendiſtis. 21. q. 3. c. i. infra. 58. a) ras. Quoniam ignem + ſuccendiſti in furore
meo: vſq̃ ineternū ardébit. Hec dicit domi-
nus. Maledictus homo qui confidit in homi
ne: ⁊ ponit carnem brachium ſuū: ⁊ a dn̄o re
B cédit cor eius. Erit enim quaſi mirice in deſer
(Pō. i.) to ⁊ non videbit cum venerit bonum: ſed ha
bitabit in ſiccitate in deſerto in terra ſalſúgi-
nis ⁊ inhabitabili. Benedictus vir qui confi
dit in domino: ⁊ erit dn̄s fidúcia eius. Et erit
quaſi lignum quod tranſplantatur ſup aquas
quod ad humorem mittit radices ſuas: ⁊ nō
timébit cum venerit eſtus. Et erit foliū eius
viride ⁊ in tempore ſiccitatis non erit ſollici-
tum: nec aliquando déſinet facere fructum.
(al's + profundum. al's + eius apo. 2. f.) + Prauum eſt cor + hominis ⁊ inſcrutabile.
Quis cognoſcet illud? Ego dominus ſcrutās
cor ⁊ probās renes: q do vnicuiq̃ iuxta viam
ſuam: ⁊ iuxta fructū adinuentionum ſuarum.
Perdix fouit que non péperit. Fecit diuitias
⁊ non in iudicio. In dimidio dierum ſuorum
(al's + medio) derelinquet eas: ⁊ in nouiſſimo ſuo erit inſipi
ens. Sóliuꝫ glorie altitudinis a principio: lo-
cus ſanctificationis noſtre expectatio iſraél
Domine omnes qui te derelinquunt confun-
dentur: recedētes a te in terra ſcribent̄: quo-
niam dereliquerunt vénam aquarum viuen-
tium dominum. Sana me domine ⁊ ſanabor:
ſaluum me fac ⁊ ſaluus ero: quoniā laus mea
tu es. Ecce ipſi dicunt ad me. Vbi eſt verbum
domini? Veniat. Et ego non ſum turbatus te C
paſtorem ſequens: ⁊ diem hominis nō deſide
raui: tu ſcis. Quod egreſſum eſt de labijs me-
is: rectum in cōſpectu tuo fuit. Non ſis mihi
tu formidini: ſpes mea tu in die afflictiōis.
Cōfundant̄ q me pſequūt̄ ⁊ nō ꝯfūdar ego:
páueāt illi ⁊ nō páueā ego. Induc ſup eos diē
afflictiōis: ⁊ duplici ꝯtritione ꝯtere eos. Hec
dicit dominꝰ ad me. Vade ⁊ ſta in porta filio-
rum populi mei per quam ingrediunt̄ reges
iudá ⁊ egrediuntur: ⁊ in cunctis portis hieru
ſalém: ⁊ dices ad eos. Audite verbum domi-
ni reges iudá: ⁊ omnis iudá: cunctiq̃ habita
tores hieruſalém qui ingredímini per portas
iſtas. Hec dicit dominus. Cuſtodite animas
veſtras: ⁊ nolite portare pondera in die ſabba-
ti: nec inferatis per portas hieruſalém: ⁊ noli
te eijcere ónera de domibus veſtris in die ſab
bati: ⁊ omne opus non facietis. Sanctificate
diem ſabbati ſicut precepi patribus veſtris. Et
non audierunt nec inclinauérunt aurem ſuā:
ſed indurauerunt ceruícem ſuam ne audirēt
me ⁊ ne acciperent diſciplinaꝫ. Et erit. Si au- D
dieritis me dicit dominus vt non inferatis ó-
nera per portas ciuitatis huius in die ſabba-
ti: ⁊ ſi ſanctificauéritis diem ſabbati ne facia-
tis in eo omne opus: egredientur per portas
ciuitatis huius reges ⁊ principes ſedentes ſu-
per ſolium dauid: ⁊ aſcendentes in cúrribus
⁊ equis ipſi: ⁊ principes eorum viri iudá ⁊ ha
bitatores hieruſalém: ⁊ habitabitur ciuitas
hec in ſempiternum. Et venient de ciuitati-
bus iudá in circúitu hieruſalém ⁊ de terra be
niamín ⁊ de campéſtribus ⁊ de montuóſis ⁊
ab auſtro portantes holocáuſtum ⁊ victimaꝫ
⁊ ſacrificium ⁊ thus: ⁊ inferent oblationem
in domum domini. Si autem non audiéri-
tis me vt ſanctificetis diem ſabbati: ⁊ ne por-
tétis onus ⁊ ne inferatis per portas hieruſa-
lém in die ſabbati: ſuccéndam ignem in por-
tis eius ⁊ deuorabit domos hieruſalém: ⁊ nō
extinguetur.

¶ Capituli Summarium. ¶ Oſtenditur p-

pphete quia ſumus vaſa figuli: dominus malos
frangit ſicut figulus lutum: de paſſione chriſti
ſub figura perſecutionis eius ⁊ vltione in iu-
deos. ¶ XVIII

A VErbum qđ factum eſt ad hie-
remiam a domino dicens. Sur
ge ⁊ deſcende in domum figu-
li: ⁊ ibi audies verba mea. Et de
ſcendi in domū figuli: ⁊ ecce
ipſe faciebat opus ſuper rotam.
Et diſſipatum eſt vas: quod ipſe faciebat e lu
to manibus ſuis. Conuerſuſq; fecit illud vas
alterum: ſicut placuerat in oculis eius vt face
ret. Et factum eſt verbum domini ad me di-
Ro.9.c cens. Nunquid ſicut figulus iſte nō potero vo
bis facere domus iſrael: ait dominus? Ecce ſi
cut lutum in manu figuli: ſic vos domus iſrl'
in manu mea. Repente loquar aduerſum gē
tem ⁊ aduerſus regnum: vt eradicem ⁊ de-
B ſtruam ⁊ diſperdam illud. Si penitentiā ege
12.q.4.ca. Indiſmutabilis. rit gens: illa a malo ſuo qđ locutus ſum ad-
uerſus eam: agam ⁊ ego pnīam ſup malo qđ
De pe.di.1. ca. ſi agamus ⁊c. cogitaui vt facerem ei: ⁊ ſubito loquar de gē-
te ⁊ regno vt edificem ⁊ plantem illud. Si fe
quāobrē cerit malum in oculis meis vt non audiat vo
cem meam: ⁊ pnīam agam ſuper bono quod
locutus ſum vt facerem ei. Nunc ergo dic vi-
infra.25.b ro iuda ⁊ habitatori hieruſalem: dicens. Hec
⁊ infra.35.c dicit dominus. Ecce ego fingo cōtra vos ma
lum: ⁊ cogito contra vos cogitationē. Reuer
tatur vnuſquiſq; a via ſua mala: ⁊ dirigite vias
veſtras ⁊ ſtudia veſtra. Qui dixerunt. Deſpera
uimus. Poſt cogitationes enim noſtras ibi-
mus: ⁊ vnuſquiſq; prauitatem cordis ſui ma-
li faciemus. Ideo hec dicit dominus. Interro
gate gentes. Quis audiuit talia horribilia que
fecit nimis virgo iſrael? Nunquid deficiet de
C petra agri nix libani: aut euelli poſſunt aque
Iſa.66.c erumpentes frigide ⁊ defluentes? Quia obli-
tus eſt mei populus meus: fruſtra libantes ⁊
impingentes in vijs ſuis ⁊ in ſemitis ſeculi:
vt ambularent per eas in itinere non trito: vt
fieret terra eorum in deſolationem ⁊ in ſibilū
infra.19.c 49.c.50.c ſempiternum? Omnis qui preterierit per eā
obſtupeſcet: ⁊ mouebit caput ſuum. Sicut vē
tus vrens diſpergam eos coram inimico: dor
ſum ⁊ non faciem oſtendam eis in die perdi-
tionis eorum. Et dixerunt. Venite ⁊ cogite-
mus contra hieremiam cogitationes. Non
in ps.c. vltimis ſui. enim peribit lex a ſacerdote: neq; conſi-
liū a ſapiente: nec ſermo a prophta. Venite
⁊ percutiamus eum lingua: ⁊ nō attendamus
ad vniuerſos ſermones eius. Attende domi-
ne ad me: ⁊ audi vocem aduerſariorum meo
rum. Nunquid redditur pro bono malum: D
quia foderunt foueam anime mee. Recorda
re q̄ ſteterim in conſpectu tuo vt loquerer p̄
eis bonum: ⁊ auerterem indignationem tu-
am ab eis. Propterea da filios eorum in fa-
mem: ⁊ deduc eos in manus gladij. Fiant vxo
res eorum abſq; liberis ⁊ vidue: ⁊ viri earum
interficiantur morte. Iuuenes eorum confo-
diantur gladio in prelio: audiatur clamor de
domibus eorum. Adduces enim ſuper eos la
tronem repente: quia foderunt foueam vt ca-
perent me: ⁊ laqueos abſconderunt pedibus
meis. Tu autem domine ſcis omne conſiliū
eorum aduerſum me in mortē. Ne propitie-
ris iniquitati eorum: ⁊ peccatum eorum a fa-
cie tua non deleatur. Fiant corruentes in con
ſpectu tuo: in tpe furoris tui abutere eis.
¶ Capituli Summarium. ¶ Per contri-
tionem laguncule in ennon ſignificatur con-
tritio hieruſalem propter idolatriam ipſius
ennon. ¶ XIX

HEc dicit dominus. Vade ⁊ ac- A
cipe laguunculam figuli teſteā
a ſenioribus populi: ⁊ a ſeniori
bus ſacerdotū: ⁊ egredere ad
vallem filiorum ennon que eſt al' ēnom
iuxta introitum porte fictilis: ⁊
predicabis ibi vba que ego loquor ad te: ⁊ di-
ces. Audite verbum domini reges iuda ⁊ ha
bitatores hieruſalē. Hec dicit dominus exer ſup.6.c. ⁊ infra eodē
cituū deus iſrael. Ecce ego inducā afflictio-
nem ſuper locum iſtum: ita vt omnis qui au-
dierit illam: tinniant aures eius eo q̄ dereli-
querint me: ⁊ alienum fecerint locum iſtum
⁊ libauerint in eo dijs alienis quos neſcierūt
ipſi ⁊ patres eorum ⁊ reges iuda: ⁊ repleue-
runt locum iſtum ſanguine innocentum: ⁊
edificauerunt excelſa baalim ad comburen-
dos filios ſuos in holocauſtū baalim: que nō
precepi: nec locutus ſum: nec aſcenderunt in
cor meum. Propterea ecce dies venient: dicit
dominus: ⁊ non vocabitur amplius locus iſte B
tophet ⁊ vallis filij ennom ſed vallis occiſio-
nis. Et diſſipabo cōſilium iuda ⁊ hieruſalem
in loco iſto: ⁊ ſubuertam eos gladio in cōſpe-
ctu inimicorum ſuorum: ⁊ in manu queren-
tium animas eorum: ⁊ dabo cadauera eorum
eſcam volatilibus celi ⁊ beſtijs terre: ⁊ ponā

C ciuitatem hanc in ſtupórem ⁊ in ſibiluz.Om-
S.18.c. infra.49.c.& 50.c. nis qui preteríerit per eaz obſtupéſcet:⁊ ſibi-
lábit ſuper vniuerſa plaga eius.Et cibábo eos
carnibus filiorum ſuorum:⁊ carnibus filiarũ
ſuarum:⁊ vnuſquiſq; carnes amici ſui cóme-
det in obſidione ⁊ in anguſtia in qua conclu-
dent eos inimici eorũ:⁊ qui querunt animas
eorum.Et cónteres lagúnculam in oculis ví
rorum qui ibunt tecum:⁊ dices ad eos. Hec
dicit dominus exercituum.Sic cónteram po-
pulum iſtum ⁊ ciuitatem iſtam:ſicut contérí
tur vas figuli quod non poteſt vltra inſtaurá-
ri.Et in tophét ſepeliéntur:eo ꝙ non ſit alius
D locus ad ſepeliendum.Sic faciam loco huic:
ait dominus:⁊ habitatoribus eius: ⁊ ponam
ciuitatem iſtam ſicut tophét. Et erũt domus
hieruſalém ⁊ domus regum iudá ſicut locus
tophét immunde:omnes domus in quaruz
domátibus ſacrificauerunt omní militie ce-
li:⁊ liberauérunt libámina dijs alienis. Ue-
nit autem hieremías de tophét quo miſerat
eũ dominus ad prophetandũ ⁊ ſtetit in atrio
domus domini:⁊ dixit ad omnem populum.
Hec dicit dominus exercituum deus iſraél.
Ecce ego indúcam ſuper ciuitatem hanc ⁊ ſu
per vrbes omnes eius vniuerſa mala que lo-
cutus ſum aduerſum eam:quoniam indura-
uerunt ceruicem ſuam:vt non audirent ſer-
mones meos.

¶ Capitulí Summariuz.¶ Phaſſur percuſ
ſit hieremiaz ⁊ ponit in neruum hieremiam:
hieremias predicat contra phaſſur ⁊ amicos
eius:de deſtructione hieruſalem:plangit quo
q; ⁊ dolet ſuper populo ſuo:maledicit diez na
tiuitatis ſue. ¶ XX

A ET audiuit phaſſúr filiꝰ emmér
ſacerdos qui cõſtitutus erat ṗn
ceps in domo dñi hieremíam
prophetantem ſermones iſtos.
Et percúſſit phaſſúr hieremiaz
infra.37.c prophetam:⁊ miſit eum in nér
uum quod erat in porta beniamin ſuperiori in
domo domini.Cumq; illuxiſſet in cráſtinum
edúxit phaſſúr hieremiaz de néruo:⁊ dixit ad
eum hieremias.Nõ phaſſúr vocauit dñs no-
men tuum ſed pauorez vndiq;:q2 hec dicit do
minus.Ecce ego dabo te in pauoré ⁊ omnes
amicos tuos:⁊ córruent gladio inimicoꝝ ſuo
rum ⁊ oculi tui videbunt.Et oém iúdam da
bo in manu regis babylónis:⁊ tradúcet eos
B in babylónem:⁊ percútiet eos gladio.Et da-
bo vniuerſam ſubſtantiam ciuitatis huius: ⁊
omnem laborez eius omnéq; precium ⁊ cun-
ctos theſauros reguz iudá:dabo in manu ini-
micorum eorum ⁊ diripient eos ⁊ tollent:⁊† al† deducent.
ducent in babylónem. Tu autem phaſſúr ⁊
ómnes habitatores domus tue ibitis in capti
uitatem:⁊ in babylónem vénies ⁊ ibi morié
ris:ibiq; ſepeliéris tu ⁊ omnes amici tui qui-
bus prophetaſti mendaciuz.Seduxiſti me do
mine ⁊ ſeductus ſum:fortior me fuiſti ⁊ inua
luiſti.Factus ſum in deriſuz tota die. Omnes
ſubſánnant me:quia iam olim loquor vociſe
rans iniquitatem ⁊ vaſtitatem clámito. Et fa C
ctus eſt mihi ſermo dñi in obprobriũ:⁊ in de-
riſum tota die.Et dixi.Nõ recordabor† eius al† de.
neq; lóquar vltra in nomine illius.Et factus
eſt in corde meo quaſi ignis exéſtuans : clau-
ſúſq; in oſſibus meis:⁊ deféci férre non ſúſti
nens.Audiui enĩ contumélias multorũ ⁊ ter Ps.30.
rorem in circúitu. Perſequimini ⁊ perſequá
mur eum:ab omnibus viris qui erát pacifi-
ci mei ⁊ cuſtodientes latus meũ:ſi quomodo
decipiatur ⁊ preualeamus aduerſus eũ ⁊ con
ſequamur vltioné ex eo.Dominus aũt mecũ
eſt tanq̃ bellator fortis:idcirco qui perſequũ
tur me cadent ⁊ infirmi erunt ⁊ cõfundentur
vehementer:q2 non intellexerunt obprobriuz
ſempiternum quod nunq̃ delébit. Et tu do-
mine exercituũ ꝓbator iuſti qui vides renes
⁊ cor:videam quéſo vltioné tuam ex eis.Tibi S.11.d
enim reuelaui cauſaz meã.Cantate dño:lau- D
date dominum q2 liberauit aíam páuperis de Job.3.a
manu malorũ.Maledicta dies in qua natus
ſum:dies in qua péperit me mater mea nõ ſit
benedicta.Maledictus vir qui annũciauit pa
tri meo:dicens:natus eſt tibi puer máſculus:
⁊ quaſi gaudio letificauit eum. Sit homo ille
vt ſunt ciuitates quas ſubuértit dominꝰ ⁊ non
penituit eum.Audiat clamorem mane:⁊ vlu-
látum in tempore meridiáno:quia nõ me in
terfécit a vulua vt fieret mihi mater mea ſe-
pulchꝛ:⁊ úulua eius ꝯceptus eternus.Quare
de úulua egreſſus ſuz:vt viderem laborez ⁊ do Job.3.b. & 10.d.
lorem:⁊ cõſumerent in ꝯfuſione dies mei?

¶ Ca.Sum. ¶ De captione ſedechie ⁊ incẽ
dio hieruſalem. ¶ XXI

VErbum qđ factum eſt ad hiere A
miam a dño quando miſit ad
eum rex ſedechias phaſſúr fili
um melchie ⁊ ſophoniam filiũ
maaſie ſacerdotem:dicẽs. In- infra.42.a

térroga pro nobis dñm qr nabuchodonoſor
rex babylonis preliátur aduerſum nos: ſi for
te faciat dominus nobiſcum ſm omnia mira
bilia ſua ⁊ recédat a nobis. Et dixit hieremi-
as ad eos. Sic dicetis ſedechie. Hec dicit dñs
deus iſraél. Ecce ego conuértaz vaſa belli que
in manibus veſtris ſunt ⁊ quibus vos pugna
B tis aduerſum regem babylonis ⁊ chaldéos q
al's + eos obſident vos in circuitu murorum: ⁊ congre-
gabo ea in medio ciuitatis huius: ⁊ debellabo
ego vos in manu extenta ⁊ in brachio forti ⁊
in furore ⁊ indignatione ⁊ in ira grandi: ⁊ per
cútiaz habitatores ciuitatis huius. Homines
C ⁊ beſtie peſtilentia magna morient. Et poſt hoc
ait dominus: dabo ſedechíam regem iudá ⁊
ſeruos eius ⁊ populum eius ⁊ q derelicti ſunt
in ciuitate hac a peſte ⁊ gladio ⁊ fame in ma-
nu nabuchodonoſór regis babylonis ⁊ in ma
nu inimicorũ eorum ⁊ in manu querentium
animam eorũ: ⁊ percútiet eos in ore gladij ⁊
al's + me- non + flectétur: neqꝫ párcet nec miſerébitur.
uebitur Et ad populum hunc dices. Hec dicit domi-
al's nõ hꝫ + deus nus + deus. Ecce ego do coram vobis viam vi
Infra 38.a te ⁊ viaz mortis. Qui habitáuerit in vrbe hac:
morietur gladio ⁊ fame ⁊ peſte: qui aũt egreſ-
ſus fuerit ⁊ transfúgerit ad chaldéos qui ób-
ſident vos: viuet: ⁊ erit ei anima ſua quaſi ſpó
D lium. Poſui enim faciem meam ſuper ciuita
tem hanc in malum ⁊ non in bonum: ait dñs.
In manu regis babylónis dabitur: ⁊ exúret
eam igni. Et dómui regis iudá. Audíte ver-
bum domini domus dauíd. Hec dicit domi-
Infra 22.a nus. Judicate mane iudicium: ⁊ erúite vi op-
preſſum de manu calũniantis: ne forte egre-
diatur vt ignis indignatio mea ⁊ ſuccendat:
⁊ non ſit qui extinguat propter maliciam ſtu-
diorum veſtrorum. Ecce ego ad te habitatricem
vallis ſólide atqꝫ cãpéſtris ait dominus: qui
dicitis: quis percútiet nos ⁊ quis ingrediétur
domus noſtras. Et viſitabo ſup vos iuxta fru-
ctũ ſtudiorum veſtrorum: dicit dñs: ⁊ ſuccẽdã ignẽ
in ſaltu eius ⁊ deuorabit oĩa in circuitu eius.

¶ Ca. Sum. ¶ Mittitur propheta ad regez
vt predicet de iudicio ⁊ iuſticia ⁊ liberatiõe op
preſſi: qr ioachim rex iuda inſepultus proijcit
extra hieruſalem. ¶ XXII

A Hec dicit dominus. Deſcende i
domum regis iudá: ⁊ loquéris
ibi verbum hoc: ⁊ dices. Audi
verbum domini rex iudá: q ſe-
des ſuper ſoliuz dauid tu ⁊ ſer-
ui tui ⁊ populus tuus qui ingredímini p por- S.21.a
tas iſtas. Hec dicit dominus. Facite iudiciuz
⁊ iuſtitiam ⁊ liberate vi oppreſſuz de manu ca
lumniatoris ⁊ aduenam ⁊ pupillum ⁊ vídu-
am nolíte contriſtare neqꝫ opprimatis inique
⁊ ſanguinem innocentem ne effundatis in lo
co iſto. Si enim faciẽtes feceritis verbũ iſtud B
ingredientur per portas domus huius reges
ſedentes de genere dauid ſuper thronuz eius
⁊ aſcendẽtes currus ⁊ equos ipſi ⁊ ſerui ⁊ po
pulus eorum. Quod ſi non audiéritis verba hec
in memetipſo iuraui dicit dominus: qr in ſo-
litudinem erit domus hec. Quia hec dicit do
minus ſuper domum regis iudá. Galaád tu
mihi caput líbani. Si non poſúero te ſolitudi
nem: vrbes inhabitabiles. Et ſanctificabo ſup
te interficientem virum ⁊ arma eius: ⁊ + ſuc- al's + ſuc cendent.
cidẽt + electas cedros tuas ⁊ precipitabunt in al's + electi cedrũ tuã
ignem ⁊ pertranſibunt gentes multe per ciui
tatem hanc: ⁊ dicet vnuſquiſqꝫ proximo ſuo.
Quare fecit dominus ſic ciuitati huic gran- C
di? Et reſpondebunt. Eo qd dereliquerint pa- Deu. 29.d
ctum domini dei ſui: ⁊ adoráuerint deos alié 3.reg.9.b.
nos: ⁊ ſeruierint eis. Nolite flere mortuũ ne-
qꝫ lugeátis ſuper eum fletu. Plángite eũ qui
egréditur: quia nõ reuertẽtur vltra: nec vide-
bit terraz natiuitatis ſue: quia hec dicit domi
nus ad ſellúm filium ioſie regem iudá qui re
gnauit pro ioſia patre ſuo: qui egreſſus eſt de
loco iſto. Nõ reuertetur huc amplius: ſed in
loco ad quem tránſtuli eũ ibi morietur: ⁊ ter
ram iſtam non videbit ámplius. Ve qui edí- D
ficat domum ſuã in iniuſtitia: ⁊ cenácula ſua
non in iudicio. Amicum ſuum ópprimet fru
ſtra: ⁊ mercedem non réddet ei. Qui dicit:
edificabo mihi domum lataz: ⁊ cenácula ſpa-
cioſa: qui áperit ſibi feneſtras: ⁊ facit laqueá-
ria cedrina: pingitqꝫ ſynópide. Nunquid re-
gnabis: quoniam confers te cedro? Pater tu
us nunquid non comédit ⁊ bibit: ⁊ fecit iudi-
cium ⁊ iuſtitiam tunc cum bene erat ei. Judi-
cauit cauſam pauperis ⁊ egeni in bonum ſu-
um. Nunquid non ideo quia + cognouit me: al's + cog [illegible]
dicit dominus? Tui vero oculi ⁊ cor ad auari E
ciam ⁊ ad ſanguinem innocentez fundendũ:
⁊ ad + calumniam ⁊ ad curſum mali óperis. al's + cõſu mationẽ
Propterea hec dicit dominus ad ioachim fi-
lium ioſie regem iudá. Non plangent euz ve
frater ⁊ ve ſoror: non cõcrepabunt ei ve dñe:
⁊ ve ínclyte. Sepultura áſini ſepelietur: putre
factus ⁊ proiectus extra portas hieruſalém.

Aſcende libanum ⁊ clama: ⁊ in baſán da vo-
cem tuam ⁊ clama ad tranſeuntes: quia cōtri
ti ſunt omnes amatores tui. Locutus ſum ad
te in abundantia tua: dixiſti. Non audiā. Hec
F eſt via mea ab adoleſcentia tua: qr nō audiſti
vocem meā. Omnes paſtores tuos paſcet ven
tus: ⁊ amatores tui in captiuitatem ibunt. Et
tunc confundéris ⁊ erubéſces ab omni mali-
cia tua que ſedes in libano ⁊ nidificas in cé-
dris. Quomodo congemuiſti cum veniſſent
tibi dolores quaſi dolores parturientis. Viuo
ego dicit dominus: quia ſi fuerit iechonias fi
lius ioachím regis iudá annulus in manu dē
xtera mea: inde euéllam eū. Et dabo te in ma
num querentium animam tuam: ⁊ in manu
quorum tu formídas faciez: ⁊ in manu nabu-
chodonoſór regis babylónis: ⁊ in manu chal
G deórum. Et mittam te ⁊ matrem tuā que gé-
nuit te in terram alienaz in qua nati nō eſtis:
ibiqz moriemini. Et in terram ad quā ipſi lé-
uant animam ſuaz vt reuertantur illuc: ⁊ nō
reuertentur. Nunquid vas fictile atqz con-
alias coniat. tritum vir iſte + ieconias? Núquid vas abſqz
al. + volū- omni + voluptate? Quare abiecti ſunt ipſi ⁊ ſe
tate. men eius: ⁊ proiecti in terram quā ignorauer-
runt? Terra: terra: terra: audi ſermonez dñi.
Hec dicit dominus. Scribe virum iſtum ſteri
lem: virum qui in diebus ſuis nō proſperabi-
tur. Nec enim erit de ſémine eius vir qui ſé-
deat ſuper ſolium dauid: ⁊ poteſtatem habe-
at vltra in iudá.

¶ Capituli Summarium. ¶ Comminatur
dominus paſtoribus lacerantibus gregem: de
natiuitate xpi: de paſſione xpi: de ſacerdotum
ſordibus ⁊ prophetarum: de falſis prophetis q
ſunt domini onus. ¶ XXIII

A Ve paſtoribus qui + diſpergunt ⁊
24. q. 3. c. dilácerant gregem paſcue mee
tranſferūt dicit dominus. Ideo hec dicit
alias + diſp dominus deus iſraél ad paſto-
gunt. res qui paſcunt populum me-
um. Vos diſperſiſtis gregē me
Eze. 34. a. um: ⁊ eieciſtis eos ⁊ non viſitaſtis eos. Ecce
ego viſitabo ſuper vos maliciam ſtudiorum ve
ſtrorum: ait dominus. Et ego congregabo re-
líquias gregis mei de omnib⁹ terris ad quas
eiecero eos illuc: ⁊ conuertaz eos ad rúra ſua
⁊ creſcent ⁊ multiplicabuntur: ⁊ ſuſcitabo ſu-
per eos paſtores ⁊ páſcent eos. Non formída-
bunt vltra: ⁊ non pauébunt: ⁊ nullus queré-
Infra. 33. c tur ex numero: dicit dominus. Ecce dies ve-
B niunt: dicit dominus: ⁊ ſuſcitabo dauid ger-
men iuſtum: ⁊ regnabit rex ⁊ ſapiens erit: ⁊
faciet iudicium ⁊ iuſtitiam in terra. In die- Deu. 33. d.
bus illis ſaluábitur iudá ⁊ iſraél habitabit cō
fidenter. Et hoc eſt nomen quod vocabūt eū:
dominus iuſtus noſter. Propter hoc ecce dies Supra. 16. c
veniunt dicit dominus: ⁊ non dicent vltra vi
uit dominus qui edúxit filios iſraél de terra
egypti: ſed viuit dominus qui edúxit ⁊ addu-
xit ſemen domus iſraél de terra aquilónis: ⁊
de cunctis terris ad quas eiéceram eos illuc:
⁊ habitabunt in terra ſua. Ad prophetas. Con
tritum eſt cor meum in medio mei: contre-
muérunt omnia oſſa mea. Factus ſum quaſi
vir ebrius: ⁊ quaſi homo mádidus a vino: a fa
cie domini ⁊ a facie verborum ſanctorū eius:
quia + adulterijs repleta eſt terra: quia a facie alias + adul
maledictionis lúxit terra: arefácta ſunt árua terio
deſerti. Factus eſt curſus eorum malus: ⁊ for-
titudo eorū diſſimilis. Propheta nanqz ⁊ ſa- C
cerdos pollúti ſūt: ⁊ in domo mea iuéni ma
luz eorū: ait dñs. Idcirco via eorū erit quaſi lú
bricū in tenebris: impellentur eniz ⁊ corruent
in ea. Afferā eniz ſup eos mala: annum viſita
tionis eorum: ait dominus. Et in prophetis ſa
márie vidi fatuitatem: ⁊ prophetabūt in baa
lim ⁊ decipiebant populum meuz iſraél. Et
in prophetis hieruſalém vidi ſimilitudinem
adulterántium ⁊ iter mendacij. Et conforta-
uerunt manus peſſimorum vt non conuerte-
rétur vnuſquiſqz a malicia ſua. Facti ſunt mi
hi omnes vt ſodoma: ⁊ habitatores eius qua
ſi gomorra. Propterea hec dicit domin⁹ exer
cituū ad prophetas. Ecce ego cibabo eos ab- Supra. 9. c
ſynthio: ⁊ potabo eos felle. A prophetis eniz
hieruſalém egreſſa eſt pollútio ſuper omnez
terram. Hec dicit dominus exercituum. No-
líte audire verba prophetarum qui prophe- D
tant vobis ⁊ decipiunt vos. Viſionem cordis
ſui loquuntur: non de ore domini. Dicunt his
qui blaſphemant me locutus eſt dominus:
pax erit vobis ⁊ omnibus qui ambulāt in pra
uitate cordis ſui dixerunt: non véniet ſuper + alias + nos
vos malum. Quis enim áffuit in conſilio do-
mini: ⁊ vidit ⁊ audiuit ſermonez eius? Quis
conſiderauit verbum illius ⁊ audiuit? Ecce
turbo dominice indignationis egredietur et
tempeſtas erúmpens ſuper caput impiorum
véniet. Non reuertetur furor domini vſqzdū
faciat: et vſqzdum compleat cogitationem
cordis ſui. In nouiſſimis diebus intelligētia

Infra.14.c.τ infra.29.c. conſilium eius. Non mittebam prophetas τ
ipſi currebant: non loquebar ad eos: τ ipſi ꝓ
E phetabant. Si ſtetiſſent in conſilio meo τ nota
al' + aduertiſſem. feciſſent verba mea populo meo: + auertiſſem
vtiqȝ eos a via ſua mala τ cogitatiõibus ſuis
peſſimis. Putasne deus e vicino: ego ſum di-
cit dominus: τ non deus delonge. Si occultabi
tur vir in abſconditis: τ ego non videbo eum
dicit dominus. Nunquid non celum τ terraȝ
ego impleo dicit dominus? Audiui qua dixe
runt prophete: prophetantes in nomine meo
mendacium atqȝ dicẽtes. Somniaui ſomnia
ui. Uſqȝquo iſtud eſt in corde prophetarũ va-
ticinantium mendacium: τ prophetantium ſe
ductiones cordis ſui. Qui volunt facere vt ob
liuiſcatur populus meus nominis mei ꝓpter
ſomnia eorum que narrant vnuſquiſqȝ ad ꝓ-
ximum ſuum: ſicut obliti ſunt patres eorum
al' + ppeta. nominis mei ꝓpter baal. + Propheta qui ha-
bet ſomnium narret ſomniuȝ: τ qui habet ſer
monem meum: loquatur ſermonem meum
vere. Quid paleis ad triticuȝ dicit dominus?
F Nunquid non verba mea ſunt quaſi ignis: di
cit dominus: τ quaſi malleus conterens pe-
tram. Propterea ecce ego ad prophetas: ait
dominus: qui furantur verba mea vnuſquiſ-
qȝ proximo ſuo. Ecce ego ad prophetas: ait do
minus: qui aſſumunt linguas ſuas τ aiunt: di
cit dominus. Ecce ego ad prophetas ſomniã-
al' + dicit. al's nõ hȝ + dñs. tes mendacium + dicit + dominus: qui narra-
uerunt ea τ ſeduxerunt populum meuȝ in mẽ
dacio ſuo τ in miraculis ſuis cum ego nõ mi
ſiſſem eos: nec mandaſſem eis qui nihil pro-
fuerunt populo: dicit dominus. Si igitur iter
rogauerit te populus iſte vel propheta aut ſa-
cerdos dicens: quod eſt onus domini: dices
al' + vt qd vobis proiiciam. ad eos + Uos eſtis onus. Proiciã quippe vos
dicit dominus. Et + propheta τ ſacerdos τ po-
G pulus qui dicit onus domini: viſitabo ſup vi-
al' + propheta. rum illum τ ſuper domum eius. Hec dicetis
vnuſqſqȝ ad ꝓximum τ ad fratrẽ ſuuȝ. Quid
reſpõdit dñs: τ quid locutus eſt dñs? Et onus
dñi vltra non memorabitur qȝ onus erit vni
cuiqȝ ſermo ſuus. Et peruertiſtis verba dei vi-
uentis: domini exercituum dei noſtri. Hec di
ces ad prophetam. Quid rñdit tibi dñs: τ quid
locutus eſt dominus? Si autem onus domini
dixeritis: propter hoc: hec dicit dominus. Qȝ
dixiſtis ſermonẽ iſtuȝ onus dñi: τ miſi ad vos
dicẽs: nolite dicere onus dñi: propterea ecce
ego tollã vos portans τ derelinquã vos τ ci-
uitatem quã dedi vobis τ patribus vřis a facie
mea: τ dabo vos in obprobriũ ſempiternũ τ i
ignominiã eternã q̃ nunqȝ obliuione delebit.

¶ Capituli Summariũ. ¶ De figura ficuuȝ duorum calathoruȝ quos vidit hieremias: de afflictione ſedechie τ populi. ¶ XXIIII

A Oſtendit mihi dñs: τ ecce duo
calathi pleni ficis poſiti ante tẽ
plum domini: poſtq̃ tranſtulit
Nabuchodonoſor rex babylo-
nis iechoniam filium ioachim
regeȝ iudã τ principes eius τ fa
bruȝ τ incluſorẽ de hieruſalem: τ adduxit eos
in babylonẽ. Calathus vnꝰ ficus bonas hẽbat
nimis: vt ſolent ficus eſſe primi temporis. Et
calathus vnꝰ ficus habebat malas nimis que B ſup.2.14
comedi non poterant eo q̃ eſſent male. Et di
xit dominus ad me. Quid tu vides hieremia?
Et dixi. Ficus: ficus bonas: bonas valde: τ ma
las: malas valde: que comedi non poſſunt eo
q̃ ſint male. Et factum eſt verbum domini ad
me dicens. Hec dicit dominus deus iſrael. Si
cut ficus he bone: ſic cognoſcam tranſmigra-
tionem iudã quem emiſi de loco iſto in terrã
chaldeorum in bonũ: τ ponã oculos meos ſu-
per eos ad placãduȝ. Et reducam eos in terrã C
hanc: τ edificabo eos τ nõ deſtruã: τ planta-
bo eos τ non euellam: τ dabo eis cor vt ſciant
me: qȝ ego ſum dñs. Et erunt mihi in populũ infra.31.b
τ ego ero eis in deũ: qȝ reuertent ad me in to
to corde ſuo. Et ſicut ficus peſſime que come
di non poſſunt eo q̃ ſint male: hec dicit dñs:
ſic dabo ſedechiam regẽ iudã τ principes eiꝰ D
τ reliquos de hieruſalem qui remãſerunt in
vrbe hac: τ q habitant in terra egypti. Et da- infra.29.d
bo eos in vexationẽ afflictionẽqȝ oĩbus regnis
terre in obprobriuȝ: τ in parabolã: τ in puer-
bium τ in maledictionem in vniuerſis locis
ad que eieci eos: τ mittam in eis gladiuȝ τ fa
mem τ peſtem donec ꝯſumantur de terra quã
dedi eis τ patribus eorum.

¶ Ca. Sũ. ¶ De captiuitate ſeptuaginta annorum totius iude: de calice quo potionantur omnes gentes: vocantur paſtores τ optimates ad planctum. ¶ XXV

A Uerbum qd factum eſt ad hie-
remiaȝ de omni populo iude in
ãno quarto ioachim filij ioſie
regis iudã ipſe eſt annus pri-
mus nabuchodonoſor regis ba
bylonis. Et locutus eſt hieremias ꝓpheta ad

omnem populum iudá: ⁊ ad vniuerſos habi-
tatores hieruſalém dicens. A tertiodecimo
anno ioſie filij ammón regis iudá vſq; ad di
em hác: ipſe eſt tertius ⁊ viceſimus annus: fa
ctum eſt verbū domini ad me ⁊ locutus ſū
ad vos de nocte conſúrgens ⁊ lóquens: ⁊ non
audiſtis. Et miſit dominus ad vos omnes ſer
uos ſuos prophetas conſurgens dilúculo mit
ténſq; ⁊ non audiſtis neq; inclináſtis áures
B vestras: vt audirétis cum diceret. Reuertimi
Supra.18.b ni vnuſquiſq; a via ſua mala: ⁊ a péſſimis co-
infra.35.c gitatiõibus veſtris: ⁊ habitabitis in terra quā
4.re.17.b dedit dominus vobis ⁊ patribus veſtris a ſecu
lo ⁊ vſq; in ſeculum. Et nolite ire poſt deos
aliénos vt ſeruiatis eis: adoretiſq; eos: neq;
me ad iracundiam prouocétis in operibꝰ ma
nuum veſtrarum: ⁊ non affligam vos. Et non
audiſtis me: dicit dominus: vt me ad iracun
diam prouocarétis in opéribus manuum ve
ſtrarū in malū veſtrum. Propterea hec dicit
dominus exercituum. Pro eo q̄ nō audiſtis
verba mea ecce ego mittam ⁊ aſſúmam vni-
uerſas cognationes aquilónis: ait dominus:
⁊ nabuchodonoſór regem babylónis ſeruū
meū ⁊ addúcam eos ſuper terram iſtā ⁊ ſu-
C per habitatores eius: ⁊ ſup oēs nationes que
in circúitu illius ſunt: ⁊ interficiam eos ⁊ po
nam eos in ſtupórem ⁊ in ſibilum ⁊ in ſoli-
tudines ſempiternas. Perdámq; ex eis vo-
cem gaudij ⁊ vocem letitie: vocem ſponſi: et
vocem ſponſe: vocem móle ⁊ lumen lucerne.
Et erit vniuerſa terra eius in ſolitudinem ⁊
in ſtuporem: ⁊ ſéruient omnes gentes iſte re-
Infra.29.c. gi babylónis ſeptuaginta annis. Cunq; im-
1.Eſdr.1.a. pleti fuerint ſeptuaginta anni: viſitabo ſuper
regem babylónis: ⁊ ſuper gentem illam: di-
cit dominus iniquitatem eorum ⁊ ſuper ter-
ram chaldeórum: ⁊ ponam illam in ſolitúdi
nes ſempiternas. Et addúcam ſuper terram
illam omnia verba mea que locutus ſum cō
tra eam: omne quod ſcriptū eſt in libro iſto
quecunq; prophetáuit hieremías aduerſum
omnes gentes: quia ſeruierunt eis cum eēnt
D gentes multe ⁊ reges magni. Et réddam eis
ſecundum opera eorum: ⁊ ſecundum factum
manuum ſuarum. Quia ſic dicit dominus
exercituum deus iſraél. Sume cálicem vini
furoris huius de manu mea ⁊ propinábis ex
illo cunctis gentibus ad quas ego mittam te
⁊ bibent: ⁊ turbabuntur ⁊ inſanient a facie
gladij quem ego mittam inter eos. Et accepi

calicem de manu domini: ⁊ propinaui cun-
ctis gentibus ad quas miſit me dominus hie
ruſalém ⁊ ciuitatibus iudá ⁊ regibus eius ⁊
principibus eius: vt darem eos in ſolitudinē
⁊ in ſtupórem ⁊ in ſibilum ⁊ in maledictio-
nem ſicut eſt dies iſta. Pharaóni regi egýpti E
⁊ ſeruis eius ⁊ principibus eius: ⁊ omni pplō
eius ⁊ vniuerſis generaliter cunctis regibus
terre auſítidis: ⁊ cunctis regibus terre phili-
ſtiim ⁊ aſcalónis ⁊ gáze ⁊ accarón azóti ⁊ rē
liquis idumée ⁊ moáb ⁊ filijs ammón ⁊ cun
ctis regibus týri ⁊ vniuerſis regibus ſydónis
⁊ regibus terre inſularū qui ſunt trans mare:
⁊ dedán ⁊ themán ⁊ búz: ⁊ vniuerſis q attonſi
ſunt in cóman ⁊ cunctis regibus arábie: ⁊ cū
ctis regibus occidéntis qui habitant in deſer
to: ⁊ cunctis regibus zambri: ⁊ cunctis regi-
bus elám: ⁊ cunctis regibus medórum cun-
ctis quoq; regibus aquilónis déprope ⁊ dé-
longe: vnicuiq; contra fratrem ſuum ⁊ omni
bus regnis terre que ſuper faciem eius ſunt.
Et rex ſeſách bibet poſt eos. Et dices ad eos.
Hec dicit dominus exercituum deus iſraél.
Bibite ⁊ inebriamini ⁊ vómite ⁊ cádite: ne- Eccl.36
q; ſurgatis a facie gladij quem ego mittā in
ter vos. Cunq; noluerint accipere calicem de
manu tua vt bibant: dices ad eos. Hec dicit
dominus exercituū. Bibētes bibétis. Quia F
ecce in ciuitate in qua inuocatum eſt nomen
meum ego incipio affligere: ⁊ vos quaſi inno
centes ⁊ immúnes éritis? Non eritis immú
nes. Gladium enim ego voco ſuper omnes
habitatores terre: dicit dominus exercituum.
Et tu prophetabis ad eos omnia verba hec: ⁊ di
ces ad illos. Dñs de excelſo rúgiet: ⁊ de habi- Joel.3.c.
taculo ſancto ſuo dabit vocē ſuam. Rúgiens amos.1.a
rúgiet ſup decórē ſuū. Celéuma quaſi calcan
tiū concinetur aduerſus oēs habitatores terre.
Peruénit ſónitus vſq; ad extrema terre: q̄a
iudicium domino cum gentibus. Judicatur
ipſe cū oī carne. Impios trádidi gladio: dicit G
dominus. Hec dicit dominus exercituū. Ecce
afflictio egredief de gente in gentem: ⁊ turbo
magnus egredietur a ſummitatibus terre: ⁊
erūt interfecti dñi in die illa a ſummo terre
vſq; ad ſummū eius. Non plangenť ⁊ nō col
ligenť neq; ſepelienť: in ſterquilinio ſup faciē
terre iacébunt. Ululáte paſtores ⁊ clamate: ⁊
aſpérgite vos cinere optimátes gregis: quia
completi ſunt dies veſtri ⁊ interficiamini: ⁊
diſſipationes veſtre: ⁊ cadétis quaſi vaſa pre-

ciosa. Et peribit fuga a paſtoribus: ⁊ ſaluatio
ab optimatibus gregis. Vox clamoris paſto-
rum ⁊ vlulatus optimatum gregis: quia va-
ſtauit dominus paſcua eorum: ⁊ conticuerūt
arua pacis a facie ire furoris domini. Dereli-
al's+vmbraculum. quit quaſi leo+tabernaculum ſuum: facta eſt
terra eorum in deſolationem: a facie ire colū-
be: ⁊ a facie ire furoris domini.

¶ Ca. Sum. ¶ De regno ioachim qualiter ſacerdotes voluerunt occidere hieremiā: ⁊ liberatus eſt per principes. ¶ XXVI

A al's+regis. In principio+regni ioachim fi-
lij ioſie regis iudá factū eſt ver-
bum iſtud a dño dicēs. Hec di-
cit dñs. Sta in atrio domus do-
mini: ⁊ loqueris ad oēs ciuita-
tes iudá: de qbus veniūt vt ado-
rent in domo dñi vniuerſos ſermones quos
ego mādaui tibi vt loq̄ris ad eos. Noli ſub-
trahere v̄bum: ſi forte audiant ⁊ conuertant
vnuſquiſq3 a via ſua mala: ⁊ peniteat me mali
qd̄ cogitaui facere eis propter maliciam ſtu-
B diorum eorū. Et dices ad eos. Hec dicit dñs.
Si nō audieritis me vt ambuletis in lege mea
quā dedi vobis vt audiatis ſermonem ſuorū
meoꝝ ꝓphetarū quos ego miſi ad vos de no-
cte ↄſurgens ⁊ dirigens ⁊ non audiſtis: dabo
domum iſtam ſicut ſylo: ⁊ vrbem hanc dabo
ſupra eo. in maledictionē cunctis gētibus terre. Et au-
dierūt ſacerdotes ⁊ ꝓphete ⁊ omnis populus
hieremiam loquentē verba hec in domo dñi.
Cūq3 cōpleſſet hieremias loquēs omnia que
preceperat ei dñs vt loqueretur ad vniuerſū
C populum: apprehenderunt eū ſacerdotes ⁊ p-
al's+moriatur ga... phete ⁊ omnis populus dicens. Morte+mo-
riatur. Quare prophetauit in noīe dñi dicēs:
ſicut ſilo erit domus hec: ⁊ vrbs iſta deſolabit
eo q non ſit habitator? Et cōgregatus eſt oīs
pplūs aduerſus hieremiā in domo dñi. Et au-
dierunt principes iudá verba hec: ⁊ aſcende-
runt de domo regis in domum dñi: ⁊ ſederūt
al's nō h3 domus in introitu porte+domus domini noue. Et lo-
cuti ſunt ſacerdotes ⁊ prophete ad principes
D al's+vniuerſum. ⁊ ad+oēm populū dicentes. Judiciū mortis
eſt viro huic: quia ꝓphetauit aduerſus ciuita-
tem iſtam ſicut audiſtis auribus veſtris. Et
ait hieremias ad omnes principes ⁊ ad vni-
uerſum populum dicens. Dominus miſit me
vt prophetarem ad domum iſtam ⁊ ad ciuita-
ſupra. 7.a tem hāc omnia verba que audiſtis. Nunc er-
go bonas facite vias veſtras ⁊ ſtudia veſtra: ⁊
audite vocem dñi dei veſtri: ⁊ penitebit domi-
num mali qd̄ locutus eſt aduerſum vos. Ego
autem ecce in manibus veſtris ſum: facite mi-
hi quod bonum ⁊ rectum eſt in oculis veſtris.
Veruntamen ſcitote ⁊ cognoſcite: quia ſi occi- E
deritis me: ſanguinem innocentē tradetis cō-
tra voſmetipſos ⁊ contra ciuitatem iſtā ⁊ ha-
bitatores eius. In veritate enim miſit me do-
minus ad vos vt loquerer in auribus veſtris
omnia verba hec. Et dixerunt principes ⁊ oīs
populus ad ſacerdotes ⁊ ad ꝓphetas. Nō eſt
viro huic iudicium mortis: q2 in nomine dñi
dei noſtri locutus eſt ad nos. Surrexerunt er-
go viri de ſenioribus terre ⁊ dixerūt ad omnē
cetum ppli loquētes. +Micheas de moraſtin al's+michas de moraſchi
fuit propheta in diebus ezechie regis iudá: ⁊
ait ad oēm pplm iude dicens. Hec dicit dñs F
exercituū. Syon quaſi ager arabit: ⁊ hierlm michea.d.
in aceruū lapidū erit: ⁊ mons domus+dñi al's nō h3 +dñi
in excelſa ſiluarū. Nunquid morte condēna-
uit eum ezechias rex iudá ⁊ omnis iuda? Nū-
quid non timuerunt dominū ⁊ deprecati ſunt
faciem dñi: ⁊ penituit dñs mali quod locutus
fuerat aduerſum eos? Itaq3 nos+facimꝰ ma- al's+facimus.
lum grande contra animas noſtras. Fuit quo-
q3 vir prophetans in nomine dñi. Vrias filius
ſemei de chariathiarim: ⁊ prophetauit aduer-
ſus ciuitatem iſtam ⁊ aduerſus terram hanc
iuxta omnia verba hieremie. Et audiuit rex
ioachim ⁊ oēs potentes ⁊ principes eius ver-
ba hec: ⁊ queſiuit rex interficere eū. Et audi-
uit vrias ⁊ timuit: fugitq3 ⁊ ingreſſus eſt egy- G
ptum. Et miſit rex ioachim viros in egyptū
helnathā filiū achabor: ⁊ viros cū eo in egy-
ptum. Et eduxerunt vriam de egypto: ⁊ addu-
xerunt eum ad regem ioachim: ⁊ pcuſſit eū
gladio ⁊ piecit cadauer eius in ſepulcris vul-
gi ignobilis. Igitur manus aichā filij ſaphan
fuit cum hieremia: vt non traderetur in ma-
nus populi ⁊ interficerent eum.

¶ Ca. Sum. ¶ De cathenis ligneis ⁊ vinculis mittendis quoq3 regibus: ⁊ monent ſubijci nabuchodonoſor: aliter morient. ¶ XXVII

In principio regni ioachim fi- A
lij ioſie regis iudá factū eſt ver-
bum iſtud ad hieremiam a do-
mino dicens. Hec dicit domi-
nus ad me. Fac tibi vincula ⁊ ca-
thenas: ⁊ pones eas ī collo tuo
⁊ mittes eas ad regē edom: ⁊ ad regē moab:
⁊ ad regem filiorum ammon: ⁊ ad regē tyri:

ꝛ ad regem ſydónis in manu nunciorum qui venerunt hieruſalém ad ſedechiam regem iudá: ꝛ precipies eis vt ad dominos ſuos loquãtur. Hec dicit dominus exercituũ deus iſraél. Hec dicetis ad dominos veſtros. Ego feci terram ꝛ homines ꝛ iuménta que ſunt ſuper faciez terre in fortitudine mea magna: ꝛ in brachio meo exténto ꝛ dedi eaz ei qui placuit in oculis meis. Et nũc itaqꝫ ego dedi omnes terras iſtas in manu nabuchodonoſóꝛ regis babylónis ſerui mei. Inſuper ꝛ beſtias agri dedi ei: vt ſeruiant illi. Et ſeruient ei omnes gentes: ꝛ filio eius ꝛ filio filij eius donec véniat tẽpus terre eius ꝛ ipſius. Et ſéruient ei gentes

B multe ꝛ reges magni. Gens autez ꝛ regnum quod non ſeruierit nabuchodonoſóꝛ regi babylonis ꝛ quicúnqꝫ nõ curuauerit céllum ſuum ſub iugo regis babylónis: in gladio ꝛ in fame ꝛ in peſte viſitabo ſuper gentem illam: ait dominus: donec conſúmam eos in manu eius. Uos ergo nolite audire prophetas veſtros ꝛ diuinos ꝛ ſomniatóres ꝛ augures ꝛ maléficos qui dicunt vobis: non ſeruietis regi babylónis: quia mendacium prophetãt vobis vt longe faciant vos de terra veſtra: ꝛ eijciant vos ꝛ pereatis. Porró gens que ſubiécerit ceruicem ſuam ſub iugo regis babylónis ꝛ ſeruierit ei: dimittam eam in terra ſua dicit dominus: ꝛ cólet eam ꝛ habitabit in ea. Et ad ſedechiam regẽ iudá locutus ſum omnia verba hec dicens. Subijcite colla veſtra ſub iugo regis babylónis: ꝛ ſeruite ei ꝛ populo eius

C ꝛ viuétis. Quare moriemini tu ꝛ populus tuus gladio ꝛ fame ꝛ peſte: ſicut locutus eſt dominus ad gentẽ que ſeruire noluerit regi babylónis. Nolite audire verba prophetaruz dicentium vobis: non ſeruietis regi babylónis: quia mendacium ipſi loquuntur vobis. Quia

s.14.c.4 infra.29.b non miſi eos: ait dominus: ꝛ ipſi prophetãt, in noīe meo mẽdaciter vt eijciant vos ꝛ pereatis tam vos q̃ȝ prophete qui vaticinantur vobis. Et ad ſacerdotes ꝛ ad populum iſtum locutus ſum dicens. Hec dicit dominus. Nolite audire verba pphetarum veſtrorum qui prophetant vobis dicẽtes: ecce vaſa domini reuer

D tentur de babylóne nunc cito. Mendacium enim prophetant vobis. Nolite ergo audire eos: ſꝫ ſeruite regi babylónis vt viuátis. Quare datur hec ciuitas in ſolitudinem? Et ſi prophete ſunt: ꝛ eſt verbum domini in eis: occúrrent domino exercituum vt non veniant vaſa que derelicta fuerant in domo domini: ꝛ in domo regis iudá: ꝛ in hieruſalém: in babylónem. Quia hec dicit dominus exercituum ad colũnas ꝛ ad mare: ꝛ ad baſes: ꝛ ad reliqua vaſorum que remãſerunt in ciuitate hac: que non tulit nabuchodonoſoꝛ rex babylonis cuz transferret iechoniam filium ioachim regem iudá de hieruſalém in babylónem ꝛ oẽs optimátes iudá ꝛ hieruſalém. Quia hec dicit dominus exercituum deus iſraél ad vaſa que derelicta ſunt in domo domini ꝛ in domo regis iudá ꝛ hieruſalém. In babylónem transferéntur ꝛ ibi erunt vſqꝫ ad diem viſitationis ſue dicit dominus. Et afférri faciam ea ꝛ reſtitui in loco iſto.

¶ Ca. Sum. ¶ Annanias propheta dicit hieremie q̃ poſt duos annos redibit populus de babylone ꝛ omnia vaſa domus domini: reſpõdit hieremias amen. ¶ XXVIII

A Et factum eſt in anno illo in p̃ncipio regni ſedechie regis iudá in anno quarto: in menſe quinto: dixit ad me annanias filius azúr propheta de gabaón in domo domini coraȝ ſacerdotibus ꝛ omni populo dicẽs. Hec dicit dominus exercituum deus iſraél. Contriui iugum regis babylónis. Adhuc duo anni dieruz: ꝛ ego reférri faciam ad locum iſtum omnia vaſa domini que tulit nabuchodonoſóꝛ rex babylónis de loco iſto ꝛ tranſtulit ea in babylónez. Et iechoniam filium ioachim regem iudá ꝛ oẽm tranſmigrationez iúde qui ingreſſi ſunt in babylonem ego conuértam ad locum iſtuz: ait

B dominus. Cónteram enim iúguz regis babylónis. Et dixit hieremias ppheta ad annaniã pphetam in oculis ſacerdotũ ꝛ in oculis oīs populi qui ſtabat in domo domini: ꝛ ait hieremias propheta. Amẽ. Sic faciet dominus. Suſcitet dominus verba tua qui pphetaſti vt referantur vaſa in domum dñi: ꝛ oīs trãſmigratio de babylone ad locum iſtum. Ueruntamẽ audi verbũ hoc quod ego loquoꝛ in auribus

C tuis: ꝛ in auribus vniuerſi populi. Prophete qui fuerunt ante me ꝛ ante te ab initio: ꝛ prophetauerunt ſuper terras multas ꝛ ſuper regna magna de prelio ꝛ de afflictione: ꝛ de fame: propheta qui vaticinatus eſt pacem: cum vénerit verbum eius: tunc ſcietur propheta quem miſit dominus in veritate. Et tulit annanias propheta cathénam de collo hiere-

mie pphete:ꝛ confrégit eam.Et ait ânanias
in conſpectu omnis populi dicens.Hec dicit
dominus.Sic confringam iugū nabuchodo
noſoꝛ regis babylonis poſt duos annos dierū
de collo omnium gentium.Et abijt hieremi
as propheta in viam ſuam. Et factum eſt ver
bum domini ad hieremiam poſtq̃ confregit
annanias propheta cathenam de collo hiere
mie prophete dicens.Uade ꝛ dices annanie.
D Hec dicit dominus.Cathénas ligneas contri
uiſti:ꝛ facies pro eis cathénas férreas:q2 hec
dicit dominus exercituum deus iſraél.Iúguꝫ
férreum poſui ſuper collum cunctarum gen
tium iſtaruꝫ vt ſéruiant nabuchodonoſoꝛ re
gi babylónis:ꝛ ſéruient ei:inſup ꝛ beſtias ter
re dedi ei.Et dixit hieremias pphēta ad anna
niam prophetam.Audi annania.Nō miſit te
dominus:ꝛ tu confidere feciſti populum iſtū
in mendacio.Idcirco hec dicit dominus. Ec
ce ego mittam te a facie terre. Hoc anno mo
riéris:aduerſum enim dominum locutus es.
Et mortuus eſt annanias propheta in anno
illo:menſe ſeptimo.
¶ Capituli Summarium. ¶ Propheta de
ſcribit tranſmigrationeꝫ vt credatur ſibi ſcri
bens ad captiuos babylonis ꝙ āno ſeptuage
ſimo a domino viſitabuntur::ꝛ de pſeudo p
phetis cauendis. ¶ XXIX
A ET hec ſunt verba libri quē mi
ſit hieremias propheta de hie
ruſalém ad reliquias ſeniórūꝫ
tranſmigrationis ꝛ ad ſacerdo
tes ꝛ ad prophetas ꝛ ad omneꝫ
populum quem tradúxerat na
buchodonoſoꝛ de hieruſalém+in babylonem
poſtq̃ egreſſus eſt iechonias rex ꝛ domina ꝛ
eunúchi ꝛ príncipes iudá ꝛ hieruſalém: ꝛ fa
ber ꝛ inclúſoꝛ de hieruſaléꝫ in manu elaſá fi
lij ſaphán ꝛ gamalie filie helchie quos miſit
ſedechias rex iudá ad nabuchodonoſoꝛ regē
B babylonis in babylonem dicēs.Hec dicit do
minus exercituuꝫ deus iſraél:omni tranſmi
grationi quā tranſtuli de hieruſaléꝫ in baby
lónem.Edificate domos ꝛ habitate:ꝛ plantá
te hortos ꝛ comédite fructum eorum.Accipi
te vxores ꝛ generate filios ꝛ filias:ꝛ date fi
lijs veſtris vxores:ꝛ filias veſtras date viris:
ꝛ páriát filios ꝛ filias:ꝛ multiplicabimini ibi
ꝛ nolite eſſe pauci numero:ꝛ quérite pacem
ciuitatis ad quam trāſmigráre vos feci:ꝛ ora
te pro ea ad dominum quia in pace illius erit
pax+ vobis. Hec dicit dominus exercituum
deus iſraél.Non vos ſedúcant prophete veſtri
qui ſunt in medio veſtrum ꝛ diuini veſtri : ꝛ
ne attendátis ad ſomnia veſtra que vos ſom
niatis:quia falſo ipſi prophetant vobis in no
mine meo ꝛ non miſi eos:dicit dominus.Q2 C
hec dicit dominus.Cum céperint impléri in
babylóne ſeptuaginta anni:viſitabo vos ꝛ ſu
ſcitabo ſuper vos verbum meum bonum : vt
reducam vos ad locum iſtum.Ego enim ſcio
cogitationes quas cógito ſuper vos:dicit do
minus:cogitationes pacis ꝛ non afflictionis:
vt dem vobis finem ꝛ patientiam: ꝛ inuocá
bitis me ꝛ+ viuetis ꝛ orabitis me ꝛ ego exau
diam vos:querétis me ꝛ inueniétis.Cū que
ſieritis me in toto corde veſtro:inuéniar a vo
bis:ait dominus.Et reducam captiuitatē ve D
ſtram:ꝛ congregabo vos de vniuerſis genti
bus ꝛ de cunctis locis ad que éxpuli vos di
cit dominus.Et reuerti vos faciam de loco ad
quem tranſmigráre vos feci:quia dixiſtis.Su
ſcitabit nobis dominus prophetas in babyló
ne.Quia hec dicit dominus ad regem qui ſe
det ſuper ſólium dauid : ꝛ ad omnem popu
lum habitatorem vrbis huius:ad fratres ve
ſtros qui non ſunt egreſſi vobiſcum in tranſ
migrationem.Hec dicit dominus exercituū.
Ecce mittam in eos gladium ꝛ famem ꝛ pe
ſtem:ꝛ ponam eos quaſi ficus malas que co
medi non poſſunt eo ꝙ peſſime ſint ꝛ pérſe
quar eos in gladio:ꝛ in fame: ꝛ in peſtilentia.
Et dabo eos in vexationem vniuerſis regnis
terre:in maledictionem ꝛ in ſtupóꝛeꝫ ꝛ in ſí
bilum ꝛ in obpróbꝛium cunctis gentibus ad
quas ego eiéci eos:eo ꝙ nō audíerint verba
mea dicit dominus: que miſi ad eos per ſer
uos meos prophetas de nocte conſurgens et
mittens:ꝛ non audiſtis dicit dominus. Uos E
ergo audite verbum domini omnis tranſmi
grátio quam emiſi de hieruſalém in babyló
nem.Hec dicit dominus exercituū deus iſrl'.
ad acháb filium chulíe ꝛ ad ſedechiam fili
um maaſie qui prophetant vobis in nomine
meo mendáciter . Ecce ego tradam eos in
manu nabuchodonoſoꝛ regis babylónis : ꝛ
percútiet eos in oculis veſtris. Et aſſumé
tur ex eis maledictio omni tranſmigrationi
iude que eſt in babylóne dicentium. Ponat
te dominus ſicut ſedechiam ꝛ ſicut acháb
quos frixit rex babylónis in igne:pro eo ꝙ fe
cerint ſtultitiam in iſraél : et mechâti ſunt

in vxores amicorum ſuorum: ⁊ locuti ſunt ver
bum in nomine meo mendaciter: q̄d nō mā
F daui eis. Ego ſum iudex ⁊ teſtis dicit domi
nus. Et ad ſemeiam neelamitem dices. Hec
dicit dominus exercituū deus iſraél. Pro eo
al'+me. q̄ miſiſti in nomine+meo libros ad omnem
populum qui eſt in hieruſalem ⁊ ad ſophoni
am filium maaſie ſacerdotē: ⁊ ad vniuerſos
ſacerdotes dicens: dominus dedit te ſacerdo
tem pro ioiada ſacerdote vt ſis dux in domo
al'+ioiada domini ſuper omnem virum arepticiū ⁊ pro
phetantem vt mittas eum in neruū ⁊ in car
cerē. Et nunc quare non increpaſti hieremi
am anathotitem qui prophetat vobis. Quia
ſuper hoc miſit in babylonem ad nos dicens.
al'+longe +Lōgū eſt edificate domos ⁊ habitate: ⁊ plā
B tate hortos ⁊ comedite fructus eorum. Legit
I. eodem. ergo ſophonias ſacerdos librum iſtum in au
ribus hieremie prophete. Et factum eſt vbū
domini ad hieremiam dicens. Mitte ad oēm
transmigrationē dicens. Hec dicit dominus
ad ſemeiam neelamitē. Pro eo q̄ propheta
uit vobis ſemeias: ⁊ ego non miſi eū: ⁊ fecit
vos confidere in mendacio: idcirco hec dicit
dominus. Ecce ego viſitabo ſup ſemeiā nee
al'+eis. lamitē ⁊ ſuper ſemen eius. Non erit+ei vir ſe
dens in medio populi huius: ⁊ nō videbit bo
num quod ego faciam populo meo: ait domi
nus: quia preuaricationem locutus eſt aduer
ſus dominum.

¶ Ca. Sum. ¶ Promittit triſtitiā: de capti
uitate iude: ſubdit de gaudio liberationis ⁊ vl
tione in hoſtes populi. CXXX

A Hoc verbum q̄d factum eſt ad
hieremiam a domino: dicens.
Hec dicit dominus deus iſraél:
dicens. Scribe tibi omnia ver
ba que locutus ſum ad te in li
bro. Ecce enim dies veniunt: di
cit dominus: ⁊ conuertam conuerſionem po
puli mei iſraél ⁊ iuda ait dominus: ⁊ ꝯuertā
eos ad terram quā dedi patribus eoꝝ ⁊ poſſi
debunt eam. Et hec verba que locutus eſt do
minus ad iſraél ⁊ ad iudam. Qm̄ hec dicit do
minus. Vocem terroris audiuimus formido
⁊ non eſt pax. Interrogate ⁊ videte ſi generat
maſculus. Quare ergo vidi omnis viri ma
al'+parientis. num ſuper lumbum ſuū quaſi+parturientis
⁊ conuerſe ſunt vniuerſe facies in auruginē.
Ve quia magna dies illa: nec eſt ſimilis eius:
tempuſq̄ tribulationis eſt iacob: ⁊ ex ipſo ſal
uabitur. Et erit in die illa ait dominus exer B
cituum: conteram iugum eius de collo tuo: ⁊
vincula eius dirumpam. Et non dominabun
tur ei amplius alieni: ſed ſeruiēt domino deo
ſuo: ⁊ dauid regi ſuo quem ſuſcitabo eis. Tu Iſa. 43. g
ergo ne timeas+ſerue meus iacob ait domi Iſa. 44. a
nus: neq̄ paueas iſraél: quia ecce ego ſalua al'+ſeruus.
bo te de terra longinqua ⁊ ſemen tuum de ter
ra captiuitatis eorū. Et reuertetur iacob ⁊+ al'+requieſcet.
quieſcet: ⁊ cunctis affluet bonis ⁊ nō erit quē
formidet: quoniam tecum ego ſum: ait domi
nus vt ſaluem te. Faciam enim conſumma
tionem in cunctis gentibus in quibus diſper
ſi te: te autem non faciā in conſummationē:
ſed caſtigabo te in iudicio: vt tibi non videa
ris innoxius: quia hec dicit dominus. Inſana
bilis fractura tua: peſſima plaga tua. Non eſt C
qui iudicet iudicium tuum: +ad alligandam al'+ad alligandū
curationem tuā vtilitas non eſt tibi. Omnes curationē
amatores tui obliti ſunt tui: teq̄ non querēt. vtilitas.
Plaga enim inimici percuſſi te: caſtigatione
crudeli. Propter multitudinem iniquitatis S. 15. d
tue dura facta ſunt peccata tua. Quid clamas
ſuper contritione tua? Inſanabilis eſt dolor
tuus. Propter multitudinem iniquitatis tue
⁊ propter dura peccata tua feci hec tibi. Pro
pterea omnes qui comedunt te deuorabun
tur: ⁊ vniuerſi hoſtes tui in captiuitatem du
centur. Et omnes qui te vaſtant vaſtabuntur:
cunctoſq̄ predatores tuos dabo in predam.
Obducam enim cicatricem tibi: ⁊ a vulneri
bus tuis ſanabo te: dicit dominus. Quia eie
ctam vocauerunt te ſion: hec eſt que non ha
beat requirentem. Hec dicit dominus. Ecce D
ego conuertam conuerſionem tabernaculo
rum iacob: ⁊ tectis eius miſerebor. Et edifi
cabitur ciuitas in excelſo ſuo: ⁊ templum iu
xta ordinem ſuum fundabitur. Et egredietur
de eis laus voxq̄ ludentium: ⁊ multiplicabo
eos ⁊ non minuentur: ⁊ glorificabo eos ⁊ nō
attenuabuntur: ⁊ erunt filij eius+ſicut a prin al'+ſicut.
cipio: ⁊ cetus eius coram me permanebit. Et
viſitabo aduerſum omnes qui tribulant eū:
⁊ erit dux eius ex eo: ⁊ princeps de medio eius
producetur. Et applicabo eum ⁊ accedet ad
me. Quis enim iſte eſt qui applicet cor ſuum
vt appropinquet mihi: ait dominus? Et eritis
mihi in populum: ⁊ ego ero vobis in deum.
Ecce turbo domini furor egrediens procella
ruens in capite impiorum conquieſcet. Non
auertat iram indignationis dn̄s: donec faciet

⁊ cõpleat cogitationem cordis ſui. In nouiſſi
mo dierum intelligetis ea.

¶ Ca. Sum. ¶ Poſt plenitudinem gentiũ intrat iſrael ad fidem: de planctu & conſolatione rachel ſuper mortem filiorũ ſuorũ: reuocat dominus effraim ⁊ iſrael ad fidẽ: de xp̃i natiuitate: ⁊ ſacramẽto corporis ⁊ ſanguinis eius: q̄ vnuſquiſq; morietur in pctõ ſuo: de reedificatiõe ciuitatis hierlm. ¶ XXXI

A In illo tp̃e dicit dñs. Ero deus vniuerſis cognationibus iſraél: ⁊ ipſi erũt mihi in populũ. Hec dicit dñs. Inuénit gratiam in deſerto populus q remanſerat gladio. Uádet ad réquiem ſuã iſraél. Longe dominus apparuit mihi. Et in charitate perpetua diléxi te: ideo attráxi te miſerans. Rurſúmq; edificabo te: ⁊ edificáberis virgo iſraél. Adhuc ornáberis týmpanis tuis: ⁊ egrediéris in choro ludentium. Adhuc plantabis víneas in montibus ſamárie. Plãtabunt plantantes ⁊ donec tempus veniat nõ vindemiabunt: quia erit dies in qua clamabunt cuſtodes in monte effraim. Surgite ⁊ aſcendámus in ſyón ad dominũ deũ noſtrũ: quia hec dicit dominus. Exultate in leticia iacób ⁊ hinnite contra caput gentiũ: perſonáte ⁊ cánite ⁊ dicite. Salua domine populum tuum reliquias iſraél. Ecce ego addúcã eos

B de terra aquilónis: ⁊ congregabo eos ab extremis terre: inter quos erũt cecus ⁊ claudus: ⁊ pregnans ⁊ páriens ſimul cetus magnus reuertentium huc. In fletu vénient ⁊ in miſericordia redúcam eos. Et adducam eos p torrẽtẽs aquarũ in via recta: ⁊ non impíngent in ea: quia factus ſum iſraéli pater ⁊ effraim primogénitus meus eſt. Audite verbum domini gentes: ⁊ annunciate in inſulis que procul ſunt: ⁊ dicite. Qui diſperſit iſraél congregabit eum: ⁊ cuſtódiet eum ſicut paſtor gregẽ ſuũ. + Rédimet enim dominus iacob: ⁊ + liberabit eum de manu potentioris. Et veniét ⁊ laudabunt in monte ſyon: ⁊ cónfluent ad bona domini ſuper frumento: ⁊ vino ⁊ oleo ⁊ fetu pecorum ⁊ armentorum: eritq; anima eorum

C quaſi hortus irriguus ⁊ vltra nõ eſuriét. Tũc letábitur virgo in choro: iuuenes ⁊ ſenes ſimul. Et conuértam luctum eorum in gaudium ⁊ conſolábor eos: ⁊ letificabo a dolore ſuo. Et inebriabo animam ſacerdotũ pinguédine: ⁊ populus meus bonis adimplébit: ait dominus. Hec dicit dominus. Uox in excelſo audita eſt lamentationis luctus ⁊ fletus: rachél + plorantis filios ſuos: ⁊ + noléntis conſolari ſuper eis: q: nõ ſunt. Hec dicit dominus. Quiéſcat vox a plorátu ⁊ oculi tui a láchrymis q: eſt mérces operi tuo: ait dominus. Et reuertent de terra inimici: ⁊ eſt ſpes + nouiſſimis tuis: ait dñs: ⁊ reuertent filij tui ad terminos ſuos. Audiens audíui effraim tranſmigrántẽ. Caſtigáſti me dñe: ⁊ erudítus ſũ quaſi iuuénculus indómitus. Cõuerte me ⁊ + cõuértar: q: tu dominus deus meus. Poſtquã enim cõuertiſti me: egi pniam: ⁊ poſtq; oſtendiſti mihi percuſſi fémur meũ. Confuſus ſum

D ⁊ erubui: qm̃ ſuſtinui oppróprũ adoleſcentie mee. Si fílius honorabilis mihi effraim: ſi puer delicatus q: ex quo locutus ſũ de eo adhuc recordabor eius. Idcirco conturbata ſunt viſcera mea ſuper eum: miſerãs miſerebor eius ait dominus. Státue tibi + ſpéculam pone tibi amaritúdines. Dirige cor tuum in viam + rectam in qua ambulaſti. Reuértere virgo iſraél: reuértere ad ciuitates tuas iſtas. Uſq; quo delitijs diſſoluéris filia vaga? Quia creauit dominus nouũ ſuper terram: fémina circũdabit virum. Hec dicit dominus exercituum deus iſraél. Adhuc dicent verbum iſtud

E in terra iudá ⁊ in vrbibus eius cum conuértero captiuitatẽ eorũ. Benedicat tibi dominus pulchritudo iuſtitie: mons ſanct⁹. Et habitabunt in eo iúdas ⁊ oẽs ciuitates eius ſimul agricole ⁊ minántes gréges: q: inebriaui animam láſſam: ⁊ oẽm animam eſurientẽ ſaturáui. Ideo quaſi de ſómno ſuſcitatus ſũ ⁊ vidi ⁊ ſomnus meus dulcis mihi. Ecce dies veniunt dicit dominus: ⁊ ſeminabo domũ iſraél ⁊ domũ iudá ſemine + hoĩũ ⁊ ſemine iumentorũ. Et ſicut vigilaui ſuper eos vt euéllerem: ⁊ demolirer ⁊ diſſiparem: ⁊ diſpérderem ⁊ affligerẽ: ſic vigilabo ſuper eos vt edificẽ ⁊ plãntẽ: ait dominus. In diebus illis nõ dicent vltra: patres comedérunt vuã acerbã: ⁊ dentes filiorũ obſtupuérunt: ſed vnuſquiſq; in iniquitate ſua morietur. Omnis homo qui comédetit vuam acerbã obſtupéſcent dẽtes eius. Ecce dies venient dicit dñs: ⁊ fériã do

F mui iſraél ⁊ domui iudá fedus nouũ. Non ſm pactum quod pépigi cũ patribus veſtris in die qua apprehendi manum eorũ vt edúcerem eos de terra egýpti: pactum quod irritũ fecerunt: ⁊ ego dominatus ſum eorũ: dicit do-

B.q.l.c.iu deco.i gl.
al+ in ſ... tibus
al+ Rede mit
al+ libe. rauit
Mat.2.c. xv.di.c. ſi. cepta
al+ plo. rauit
al+ plo. rans
al+ no. luit
al+ in
al+ reuer tar
al+ ſpe culas
al+ dire ctam
al+ hoīs
Eze.18.
Heb.8.

minus: ſed hoc erit pactum quod feriã cum
domo iſraél. Poſt dies illos dicit dominus:
dabo legem meam in viſceribus eorum ⁊ in
corde eorũ ſcribam eam: ⁊ ero eis in deum: ⁊
Heb.8.c ipſi erunt mihi in populum. Et non + docebit
Heb 8.c vltra vir proximum ſuũ: ⁊ vir fratrem ſuum:
al's + docebunt dicens cognoſce dominũ. Omnes enim co-
gnoſcent me a minimo eorum vſq; ad maxi-
mum: ait dominus q: propitiabor iniquitati
eorum ⁊ peccati eorũ non memorabor ampli
us. Hec dicit dominus qui dat ſolem in lumi
ne diei: ordinem lune ⁊ ſtellarum in lumine
noctis: qui turbat mare ⁊ ſonant fluctus eius:
G dominus exercituum nomen illi. Si defece-
rint leges iſte coram me dicit dominus: tunc
⁊ ſemen iſraél deficiet vt non ſit gens coram
me cunctis diebus. Hec dicit dominus. Si
menſurari poterunt celi ſurſum ⁊ inueſtigari
fundamenta terre deorſum: ⁊ ego abijciã vni
uerſum ſemen iſraél propter omnia que fece
runt dicit dominus. Ecce dies venient dicit
dominus: ⁊ edificabit̃ ciuitas domino a tur-
re anamehél vſq; ad portam anguli. Et exibit
vltra normam menſure in conſpectu eius ſu-
per collem garéb: ⁊ circũibit goathá ⁊ omnẽ
al's + ruinarum vallem + cadauerum ⁊ cineres ⁊ vniuerſam
regionem mortis ad torrentem cedrón ⁊ vſq;
ad angulum porte equorum orientalis. San-
ctum domini non euelletur: ⁊ nõ deſtruetur
vltra in perpetuum.

¶ Ca. Sum. ¶ Hieremias in carcere pphe-
tat ſedechiã captiuum ⁊ orbatum ducenduʒ
in babylonem: ⁊ emit agrũ in anathot: ⁊ orat
dominuʒ pro populo ſuo. Sermo domini ad
eum de incendio hieruſalem: ⁊ de liberatio-
ne captiuorum. ¶ XXXII

A Verbũ qđ factum eſt ad Hiere-
miam a domino in anno deci-
mo ſedechie regis iudá: ipſe ẽ
annus octauuſdecimus nabu-
chodonoſór. Tunc exercitus re
gis babylonis obſidebat hieru
ſalem: ⁊ hieremias propheta erat clauſus in
atrio carceris qui erat in domo regis iudá.
Clauſerat enim eũ ſedechias rex iudá dicẽs.
Quare vaticinaris dicẽs: hec dicit domin⁹:
ecce ego dabo ciuitatem iſtã in manus regis
babylonis ⁊ capiet eam: ⁊ ſedechias rex iu-
da non effugiet de manu chaldeorum: ſed tra
detur in manus regis babylonis: ⁊ loquetur
os eius cuʒ ore illius ⁊ oculi eius oculos illi-
us videbunt: ⁊ in babylónem ducet ſedechi-
am: ⁊ ibi erit donec viſitem eum: ait domi-
nus. Si autem dimicaueritis aduerſum chal
déos nihil proſperum habebitis. Et dixit hie
remias. Factum eſt verbum domini ad me
dicens. Ecce anamehél filius ſellúm patrue-
lis tuus veniet ad te dicens. Eme tibi agrum B
meum qui eſt in anathót. Tibi enim compe-
tit ex propinquitate vt emas. Et venit ad me
anamehél filius patrui mei ſm verbuʒ domi
ni ad veſtibulum carceris: ⁊ ait ad me. Poſ-
ſide agrum meum qui eſt in anathót in terra
beniamin: quia tibi competit hereditas ⁊ tu
propinquus es vt poſſideas. Intellexi autem
q verbum domini eſſet. Et emi agruʒ ab ana
mehél filio patrui mei qui eſt in anathót. Et
appendi ei argentum ſeptem ſtateres ⁊ deceʒ
argenteos: ⁊ ſcripſi in libro ⁊ ſignaui ⁊ adhi-
bui teſtes. Et appendi argentum in ſtatera ⁊ C
accepi librum poſſeſſionis ſignatum: + ⁊ ſti- al's nõ hʒ
pulationes ⁊ rata ⁊ ſigna foriſecus. Et dedi +
librum poſſeſſiõis barúch filio neri filij ma-
aſie ĩ oculis anamehél patruelis mei ⁊ ĩ ocu
lis teſtium qui ſcripti erant in libro emptio-
nis ⁊ in oculis omnium iudeorum qui ſede-
bant in atrio carceris. Et precepi barúch co-
ram eis dicẽs. Hec dicit dominus exercituũ
deus iſraél. Sume libros iſtos librum emptio
nis hunc ſignatum ⁊ librũ hunc qui apertus
eſt: ⁊ pones illos in vaſe fictili: vt permanere
poſſint diebus multis. Hec enim dicit domi-
nus exercituum deus iſraél. Adhuc poſſide-
buntur domus ⁊ agri ⁊ vinee in terra iſta. Et
oraui ad dominum poſtquam tradidi libruʒ
poſſeſſionis barúch filio neri dicens. Heu
heu heu domine deus. Ecce tu feciſti celum ⁊
terram in fortitudine tua magna ⁊ in brachio
tuo extento. Non erit tibi difficile omne ver-
bum qui facis miſericordiam in milibus ⁊
reddis iniquitatem patrum in ſinum filio- Exo.34.a
rum eorum poſt eos. Fortiſſime magne ⁊ po- D
tens dominus exercituum nomen tibi ma-
gnus conſilio ⁊ incomprehenſibilis cogita-
tu: cuius oculi aperti ſunt ſuper omnes vias
filiorũ adám vt reddas vnicuiq; ſm vias ſu-
as ⁊ ſm fructum adinuentionũ eius. Qui po
ſuiſti ſigna ⁊ portenta in terra egypti vſq;
ad diẽ hanc ⁊ in iſraél ⁊ in + hominibus ⁊ ti- al's + omnibus.
bi feciſti nomen ſicut eſt dies hec. Et eduxiſti
populum tuuʒ iſraél de terra egypti in ſignis
⁊ portentis ⁊ in manu robuſta ⁊ in brachio

extento ⁊ in terrore magno: ⁊ dediſti eis ter-
ram hanc quam iuraſti patribus eorū: vt da
res eis terram fluentē lacte ⁊ melle: ⁊ ingreſ-
ſi ſunt ⁊ poſſederunt eam. Et non obedierunt
voci tue ⁊ in lege tua non ambulauerunt: oīa
que mandaſti eis vt facerent: non fecerunt: ⁊
euenérunt eis omnia mala hec. Ecce munitio
nes extrúcte ſunt aduerſum ciuitatem vt ca-
piatur: ⁊ vrbs data eſt in manus chaldeórum:
⁊ in manus regis babylónis qui preliátur ad
uerſus eam a facie gladij ⁊ famis ⁊ peſtilētie:
⁊ quecunq; locutus es accidérūt vt tuipſe cer
E nis. Et tu dicis mihi domine deus eme agrum
argento ⁊ ádhibe teſtes: cum vrbs data ſit in
manus chaldeórum. Et factum eſt verbū do
mini ad hieremiam dicens. Ecce ego domi-
nus deus vniuerſe carnis. Nunquid mihi dif
ficile erit omne verbum. Propterea hec dicit
dominus. Ecce ego tradam ciuitatem iſtam
in manus chaldeórum ⁊ in manus regis ba-
bylónis ⁊ cápient eam: ⁊ vénient chaldéi pre
liantes aduerſum vrbem hanc: ⁊ ſuccéndent
eam igni ⁊ combúrent eam: ⁊ domos in qua
rum domatibus ſacrificabant baál: ⁊ libabāt
dijs alienis libámina ad irritandū me. Erāt
enim filij iſraél ⁊ filij iudá iúgiter facientes
malum in oculis meis ab adoleſcentia ſua fi
lij iſraél qui vſq; nunc exacerbant me in ope
re manuum ſuarū: dicit dominus: quia in fu
rore ⁊ in indignatióne mea facta eſt mihi ci-
uitas hec a die qua edificauerunt eā vſq; ad
diem iſtam qua auferétur de conſpectu meo ꝓ
F pter malitiam filiorū iſraél ⁊ filiorum iudá
quā fecerunt ad iracundiam me prouocantes
ipſi ⁊ reges eorum ⁊ principes eorum ⁊ ſacer
dotes ⁊ prophete eorum viri iudá ⁊ habitato-
Supra.2.f res hieruſalém. Et vertérunt ad me terga ⁊
non facies cum docerem eos ⁊ erudírem di-
lúculo: ⁊ nollent audire vt acciperent diſcipli
Infra.7.b nam. Et poſuerunt idola ſua in domo in qua
inuocatum eſt nomen meū vt pollúerent eā:
⁊ edificauérunt excelſa baál que ſunt in valle
Et ennom filij+ennón: vt initiárent filios ſuos ⁊ filias
ſuas molóch qd non mandaui eis: nec aſcen-
dit in cor meum vt facerent abominationem
hanc: ⁊ in peccatum deducerēt iúdam. Et nūc
ꝓpter iſta: hec dicit dominus deus iſraél ad ci
uitatem hanc de qua vos dicitis ꝙ tradatur
in manus regis babylónis in gladio ⁊ in fa-
me ⁊ in peſte. Ecce ego congregabo eos de vni
uerſis terris ad quas eieci eos in furore meo
⁊ in ira mea ⁊ in indignatione grādi: ⁊ redu
cam eos ad locum iſtum ⁊ habitare eos faci-
am confidenter: ⁊ erunt mihi in populum: ⁊
ego ero eis in deum. Et dabo eis cor vnum ⁊ G
+viam vnam vt timeant me vniuerſis dieb⁹: al. et +
⁊ bene ſit eis ⁊ filijs eorum poſt eos. Et fériā
eis pactum ſempiternum: ⁊ non déſinam eis
benefacere: ⁊ timorem meum dabo in corde
eorum: vt non recédant a me ⁊ letabor ſuper
eis cū bene eis fécero. Et plantabo eos in ter-
ra iſta in veritate in toto corde meo ⁊ in tota
anima mea: quia hec dicit dominus. Sicut ad
dúxi ſuper populum iſtum omne malum hoc
grande: ſic addúcā ſuper eos omne bonum
qd ego loquor ad eos. Et poſſidebúntur ágri
in terra iſta de qua vos dicitis ꝙ deſerta ſit:
eo ꝙ non remánſerit homo ⁊ iumētum: ⁊ da
ta ſit ei in manus chaldeórum. Agri ementur
pecunia ⁊ ſcribentur in libro: ⁊ imprimentur
ſignū: ⁊ teſtis adhibebitur in terra beniamin:
⁊ in circúitu hieruſalém in ciuitatibus iudá
⁊ in ciuitatibus montánis ⁊ in ciuitatib⁹ cam
péſtribus: ⁊ in ciuitatibus que ad áuſtrum
ſunt: quia conuertā captiuitatē eorū: ait dn̄s.
¶ Capituli Summarium. ¶ De conuerſio
ne iuda ⁊ hieruſalem: ⁊ de emēdatione ⁊ gau
dio ⁊ de grege tranſeunte ad manum nume-
rantis: de Chriſto naſcituro ⁊ regno ipſius ⁊
ſacerdotio perpetuo. ¶ XXXIII
ET factum eſt verbum domini A
ad hieremiā ſcd̄o: cum adhuc
cláuſus eſſet in átrio cárceris
dicens. Hec dicit dominus: qui
facturus eſt ⁊ formaturus illud
⁊ paraturus: dominus nomen
eius. Clama ad me ⁊ exaudiam te: ⁊ annūcia
bo tibi grandia ⁊ firma que neſcis. Quia hec
dicit dominus deus iſraél ad domos vrbis hu
ius: ⁊ ad domos regis iúde que deſtructe ſunt
ad munitiones ⁊ ad gladium venientiū ⁊ di
micent cum chaldéis ⁊ impleant eas cadaue
ribus hominū+quos percúſſi in furore meo: al.+quos
⁊ in indignatióne mea abſcondens faciē me-
am a ciuitate hac propter omnem maliciam
eorum. Ecce ego obdúcam eis cicatricem ⁊
ſanitatem ⁊ curabo eos: ⁊ reuelabo eis depre
cationem pacis ⁊ veritatis. Et conuertam cō-
uerſionem iudá ⁊ conuerſionem hieruſalē:
⁊ edificabo eos ſicut a principio: ⁊ emunda-
bo illos ab omni iniquitate ſua in qua pecca-
uerunt mihi: ⁊ propitius ero cūctis iniquita-
tibus eorum

B tibus eoꝝ in quibus deliquerunt mihi ꝛ ſpre-
uerunt me. Et erit mihi in nomē ꝛ in gaudiū
ꝛ in laudem ꝛ in exultationē cunctis gētibus
terre: que audierint oīa bona que ego factu-
rus ſuꝫ eis: ꝛ pauébunt ꝛ turbabunt ī vniuer-
al ✝ vobis ſis ✝ locis ꝛ in oī pace quā ego faciā ✝ eis. Hec
ſis ✝ ci dicit dñs. Adhuc audiet in loco iſto quē vos
dicitis eſſe deſertū eo ꝙ nō ſit homo nec iumē
tū in ciuitatibus iudá ꝛ foris hieruſalém que
deſoláte ſunt abſqꝫ hoīe ꝛ abſqꝫ habitatore ꝛ
abſqꝫ pécore: vox gaudij ꝛ vox letície: vox ſpō
ſi ꝛ vox ſponſe: vox dicentiū. Cōfitémini dño
exercituū: qm̄ bonus dñs: qm̄ ineternū miſeri
cordia eius: ꝛ portantiū vota in domo dñi. Re
dúcā enim cōuerſionē terre ſicut a principio:
dicit dñs. Hec dicit dominus exercituum.
Adhuc erit in loco iſto deſerto abſqꝫ hoīe ꝛ
abſqꝫ iuménto ꝛ in cūctis ciuitatibus eius ha
lo nō hꝫ bitáculū paſtoꝝ ✝ ꝛ accubántiū ✝ grégū in ci-
ka uitatibus mōtuóſis ꝛ ī ciuitatibꝰ cāpeſtribꝰ: ꝛ
ſo ✝ gre ī ciuitatibꝰ q̄ ad áuſtrum ſunt ꝛ in terra bénia
ꝯs. min ꝛ in circúitu hieruſalém ꝛ in ciuitatibus
C iudá adhuc trāſibūt greges ad manū nume-
rátis: ait dñs. Ecce dies veniét dicit dñs: ꝛ ſu
ſcitabo verbū bonū qđ locutus ſum ad domuꝫ
iſraél ꝛ ad domū iudá. In diebus illis ꝛ ī tpe
illo germinare faciā dauid gérmen iuſtitie: ꝛ
faciet iudiciū ꝛ iuſtitiā in terra. In diebus il-
lis ſaluabit iudá: ꝛ ✝ iſraél habitabit ꝯfidéter.
Et hoc eſt nomē qđ ✝ vocabunt eū: dñs iuſtus
noſter. Quia hec dicit dñs. Non interíbit de
dauid vir qui ſédeat ſuper thronū domus iſra
él ꝛ de ſacerdotibus ꝛ de leuitis nō iteríbit vir
a facie mea qui ófferat holocauſtómata ꝛ in-
céndat ſacrificiū ꝛ cédat victimas oībus die-
D bus. Et factū ē verbū dñi ad hieremiā dicēs.
Hec dicit dñs. Si irritū pōt fieri pactū meuꝫ
cum die ꝛ pactū meū cū nocte vt non ſit dies
ꝛ nox in tpe ſuo: ꝛ pactū meū írritū eſſe póte
rit cū dauid ſeruo meo: vt nō ſit ex eo filius q
regnet in thróno eius ꝛ leuite ꝛ ſacerdotes mi
niſtri mei. Sicut enumerari non poſſunt ſtelle
celi ꝛ metíri harénе maris: ſic multiplicabo
ſemen dauid ſerui mei: ꝛ leuitas miniſtros me
os. Et factū eſt verbū dñi ad hieremiā dicēs.
Nunqd nō vidiſti qd ppl's hic locutus ſit di-
cens: due cognationes quas elégerat dominꝰ
abiécte ſunt ꝛ ppluꝫ meū deſpexerūt: eo ꝙ nō
ſit vltra gens coraꝫ eis? Hec dicit dñs. Si pa-
ctum meuꝫ inter diē ꝛ noctemꝫ ꝛ leges celi ꝛ
terre nō poſui: eqdē ꝛ ſemē iacob ꝛ dauid ſer

uí mei pijciā vt nō aſſumā de ſemine eius pn-
cipes ſeminis abraám iſaác ꝛ iacób. Reducā
enim cōuerſionē eoꝝ: ꝛ miſerébor eis.

¶ Ca. Sū. ¶ Pena q2 non dimittunt ſeruos
ꝛ ancillas hebreas liberos ꝛ punitio: cum ta-
men promiſerunt in templo cum ſolennitate
vituli in duo ſciſſi. ¶ XXXIIII

A Verbum qđ factū eſt ad hiere-
miā a dño qñ nabuchodonoſór
rex babylónis ꝛ oīs exercitꝰ eiꝰ
vniuerſaqꝫ regna terre q̄ erant
ſub ptāte manus eius: ꝛ oēs po
puli bellábant ꝯtra hieruſalém
ꝛ ꝯtra oēs vrbes eius: dicens. Hec dicit domi-
nus deus iſraél. Uade ꝛ lóquere ad ſedechiaꝫ
regē iudá: ꝛ dices ad eū. Hec dicit dñs. Ecce
ego tradā ciuitatē hanc in manu regis baby-
lónis: ꝛ ſuccéndet eā igni. Et tu nō effúgies đ
manu eius: ſed cōprehenſione capiéris ꝛ ī ma
nu eius tradéris: ꝛ oculi tui oculos regis ba
bylónis vidébunt ꝛ os eius cū ore tuo loquét
ꝛ babylónē introíbis. Attamē audi verbū do
mini ſedechía rex iudá. Hec dicit dñs ad te.
Nō morieris in gladio: ſꝫ in pace moriéris: ſꝫ
cōbuſtiōes patrū tuoꝝ regū prioꝝ q fuerūt an
te: ſic cōbúrent te: ꝛ ve dñe plánget te: q2 ver-
bū hoc ego locutus ſum: dicit dñs. Et locutus
eſt hieremias ppheta ad ſedechiā regeꝫ iudá B
vniuerſa verba hec in hieruſalē: ꝛ exercitꝰ re-
gis babylónis pugnabat ꝯtra hieruſaleꝫ: ꝛ cō
tra oēs ciuitates iudá que rélique erāt: cōtra
lachís ꝛ ꝯtra azechá. He enim ſupérerant de
ciuitatibus iudá vrbes munite. Uerbū qđ fa-
ctū eſt ad hieremiā a dño poſtqꝫ percuſſit rex
ſedechias fédus cū oī populo in hieruſalē p-
dicans vt dimitteret vnuſquiſqꝫ ſeruū ſuuꝫ: ꝛ
vnuſquiſqꝫ ancillam ſuā. Hebréuꝫ ꝛ hebream
liberos: ꝛ nequaqꝫ dñarent eis: ideſt in iudéo
ꝛ fratre ſuo. Audierunt ergo oēs principes ꝛ
vniuerſus pplus q inierant pactū vt dimitte-
ret vnuſqſqꝫ ſeruū ſuū ꝛ ancillā ſuā liberos:
ꝛ vltra nō dominarent eis. Audierūt igit ꝛ di-
miſérūt. Et ꝯuerſi ſunt deínceps ꝛ retraxerūt
ſeruos ſuos ꝛ ancillas ſuas quos dimiſerunt
liberos ꝛ ſubiugauerūt ī famulos ꝛ famulas.
Et factū eſt verbū dñi ad hieremiā a dño di-
cens. Hec dicit dñs deus iſraél. Ego pcuſſi fe- C
dus cū prībus vrīs: in die qua eduxi eos đ ter
ra egýpti de domo ſeruitutis dicēs. Cū cōpléti Exo. 21. a.
fuerint ſeptē anni: dimittat vnuſquiſqꝫ fratrē Deut. 15. c.
ſuū hebréū qui vēditus eſt ei: ꝛ ſeruiet tibi ſex

annis: ꝛ dimittes eum a te liberū. Et non au-
dierūt pr̄es veſtri me: nec inclinauerūt aurē
ſuā. Et ↄuerſi eſtis vos hodie: ꝛ feciſtis qḋ re-
ctū eſt in oculis meis vt p̄dicaretis libertatē
vnuſqſq3 ad amicū ſuū: ꝛ iniſtis pactū in con
ſpectu meo in domo in qua inuocatū ē nomē
meū ſup eā. Et reuerſi eſtis ꝛ ↄmaculaſtis no
men meū: ꝛ reduxiſtis vnuſquiſq3 ſeruū ſuū
ꝛ vnuſquiſq3 ancillā ſuā quos dimiſeratis vt
eſſent liberi ꝛ ſue p̄tatis ꝛ ſubiugaſtis eos vt
ſint vobis ſerui ꝛ ancille. Propterea hec di-
cit dñs. Uos nō audiſtis me vt p̄dicaretis li-
bertatē vnuſquiſq3 fratri ſuo: ꝛ vnuſqſq3 ami
al' + vobis co ſuo. Et ego p̄dico libertatē + ait dñs ad gla
diū: ad peſtē ꝛ ad famē: ꝛ dabo vos in cōmo-
C tionē cūctis regnis terre. Et dabo viros q̄ p̄-
uaricant̄ fedus meū ꝛ nō obſeruauerūt v̄ba
federis q̄bus aſſenſi ſunt in ↄſpectu meo: vitu
lū quē ↄciderunt in duas partes: ꝛ trāſierunt
inter diuiſiones eius: principes iudā ꝛ princi-
pes hierl̄m eunuchi ꝛ ſacerdotes: ꝛ oīs p̄plus
terre qui trāſierunt inter diuiſiones vituli: ꝛ
dabo eos in manus inimicoꝝ ſuoꝝ ꝛ in man⁹
querentiū aīam eoꝝ: ꝛ erit morticiniū eoꝝ in
eſcā volatilib⁹ celi ꝛ beſtijs terre. Et ſedechiā
al' + ma-nu regē iudā ꝛ principes eius dabo in + man⁹ ini-
micoꝝ ſuoꝝ: ꝛ in + manus querentiū aīas eo-
al' + ma-nu rū: ꝛ in + manus exercituū regis babylonis q̄
receſſerūt a vobis. Ecce ego p̄cipio dicit dñs:
ꝛ reducā eos i ciuitatē hāc: ꝛ p̄liabunt̄ aduer
al' + eam ſum eā ꝛ capiēt eā: ꝛ icendēt + igni: Et ciuita-
tes iudā dabo i ſolitudinē eo q̄ nō ſit h̄itatoꝛ.

℄ Ca. Sum. ℄ Increpatur de inobedientia p
pter obedientiā filioꝝ ionadab filij rechab: re
chabitis maledictio p̄mittit̄: benedicit̄ ſtirps
ionadab filij rechab. ℄ XXXV

A Verbū qḋ factū eſt ad hieremiā
a dño in dieb⁹ ioachim filij io
ſie regis iudā dicens. Uade ad
domū rechabitārum ꝛ loquere
eis: ꝛ introduces eos in domū
dñi in vnā exedrā theſauroꝝ ꝛ
dabis ei bibere vinū. Et aſſumpſi iechoniā fi-
liū hieremie filij abſamē ꝛ fratres eius ꝛ oēs
filios eius ꝛ vniuerſam domū rechabitarū:
ꝛ introduxi eos in domū dñi ad gaçophila-
tiū filioꝝ anān filij ieçedelie hoīs dei qḋ erat
iuxta gaçophilatiū principum ſup theſaurū
maaſie filij ſellū qui erat cuſtos veſtibuli. Et
poſui corā filijs domus rechabitarū ciphos
al' + vini plenos + vino ꝛ calices: ꝛ dixi ad eos. Bibite
vinum. Qui r̄nderunt. Non bibemus vinū:
q̄ ionadāb filius rechāb pater noſter precē-
pit nobis dicens. Non bibetis vinū vos ꝛ filij B
veſtri vſq3 in ſempiternū. Et domū non edifi-
cabitis: ꝛ ſementem nō ſeretis: ꝛ vineas non
plantabitis nec habebitis: ſed in tabernaculis
habitabitis cunctis diebus veſtris: vt viuatis
diebus multis ſuper faciem terre in qua vos
peregrinamini. Obediuimus ergo voci iona
dāb filij rechāb p̄ris noſtri in oībus que p̄ce
pit nobis: vt non biberemus vinū cunctis die
bus n̄ris nos ꝛ mulieres noſtre filij ꝛ filie no
ſtre: ꝛ nō edificaremus domos ad habitādū:
ꝛ + vineā ꝛ agrū ꝛ ſementē non habuimus: al' + vine-as
ſed habitauimus in tabernaculis ꝛ obedientes
fuimus iuxta oīa q̄ p̄cepit nobis ionadāb p̄r
n̄r. Cū aūt aſcēdiſſet nabuchodonoſoꝛ rex ba-
bylonis ad terrā n̄ram: diximus. Uenite ꝛ i- C
grediamur in hieruſalē a facie exercit⁹ chal
deoꝝ ꝛ a facie exercitus ſyrie ꝛ manſimus in
hierl̄m. Et factū eſt verbū dñi ad hieremiam
dicens. Hec dicit dñs exercituū de⁹ iſrael. Ua 32.a.45.b
de ꝛ dic viris iudā: ꝛ habitatoꝛibus hierl̄m.
Nunquid nō recipietis diſciplinā: vt obedia-
tis verbis meis dicit dñs? Preualuerunt ſer-
mones ionadāb filij rechāb quos precepit fi
lijs ſuis vt non biberent vinū: ꝛ non biberūt
vſq3 ad diem hanc: q̄ obedierūt p̄cepto pa-
tris ſui. Ego aūt locutus ſum ad vos de mane
ↄſurgens ꝛ loquens: ꝛ nō obediſtis mihi. Mi
ſiq3 ad vos oēs ſeruos meos p̄phetas ↄſurgēs
diluculo mittēſq3 ꝛ dicēs. Conuertimini vnuſ- 26.b.18.b.33.b
quiſq3 a via ſua peſſima: ꝛ bona facite ſtudia ve
ſtra: ꝛ nolite ſeq̄ deos alienos neq3 colatis eos
ꝛ habitabitis in terra quā dedi vobis ꝛ p̄rib⁹
v̄ris. Et nō inclinaſtis aurē v̄ram neq3 audiſtis
me. Firmauerūt igitur filij ionadāb filij re- D
chāb preceptū patris ſui qḋ preceperat eis:
p̄pl's aūt iſte nō obediuit mihi. Idcirco hec di
cit dñs exercituū deus iſrael. Ecce ego addu
cam ſup iudā ꝛ ſuper oēs habitatores hierl̄m
vniuerſam afflictionem quā locutus ſum ad
uerſum illos: eo q̄ locutus ſum ad illos: ꝛ nō
audierūt: vocaui illos: ꝛ non r̄nderunt mihi.
Domui autem rechabitarū dixit hieremias.
Hec dicit dñs exercituū deus iſrael. Pro eo
q̄ obediſtis precepto ionadāb patris veſtri: ꝛ
cuſtodiſtis oīa mādata eius ꝛ feciſtis vniuer
ſa que precepit vobis: propterea hec dicit dñs
exercituum deus iſrael. Nō deficiet vir de ſtir-
pe ionadāb filij rechāb ſtans in cōſpectu meo

cunctis diebus.

¶ Ca. Sum. ¶ Hieremias de carcere mittit baruch cum libro: vt reuocet populū suum a via sua mala: ioachim comburit librū ꝛ alius scribitur contra eum. ¶ XXXVI

A
Et factū est in anno quarto ioachꝫ filij iosie regis iudá: factū est verbū hoc ad hieremiam a dño: dicens. Tolle volúmen libri: ꝛ scribes in eo oia verba q̄ locutus sum tibi aduersū israél ꝛ iúdam: ꝛ aduersuꝫ oēs gentes a die qua locutus sum ad te ex diebus iosie vsqꝫ ad diem hanc: si forte audiēte domo iudá: vniuersa mala que ego cógito fácere eis: reuertatur vnusquisqꝫ a via sua péssima: ꝛ propitius ero iniquitati ꝛ peccato eorum. Uocauit+ ergo hieremias barúch filium nerie+. Et scripsit barúch ex ore hieremie: omnes sermones dñi quos locutus est ad euꝫ in volúmine libri. Et precepit hieremias barúch dicens. Ego clausus sum: nec váleo ingredi domum domi-

alio+ igit / ad+ ad se

B
ni. Ingrédere ergo tu ꝛ lege de volumine in quo scripsisti ex ore meo verba domini audiente populo in domo domini in die ieiunij: insuper ꝛ audiente vniuerso iúda qui veniūt de ciuitatibus suis. Leges eis: si forte cadat oratio eorum in cōspectu domini: ꝛ reuertatur vnusquisqꝫ a via sua pessima: quoniam magnus furor ꝛ indignatio est quam locutus est dominus aduersus populum hunc. Et fecit barúch filius nerie iuxta omnia que preceperat ei hieremias propheta: legens ex volumine sermones domini in domo domini. Factum est aūt in anno quinto ioachim filij iosie regis iudá in mense nono predicauerunt ieiúnium in cōspectu domini populo in hierusalém ꝛ vniuerse multitudini que conflúxerat de ciuitatibus

C
iudá in hierusalém. Legitqꝫ barúch ex volumine sermones hieremie in domo domini ī gazophilátio gamarie filij saphan scribe in vestibulo superiori in introitu porte noue domus domini: audiente omni populo. Cumqꝫ audisset michéas filius gamarie filij saphán omnes sermones domini ex libro: descendit in domum regis ad gazophilácium scribe. Et ecce ibi omnes príncipes sedébant elisamá scriba ꝛ dalaías filius semeie: ꝛ helnathán filius achabór: ꝛ gamarías filius saphá: ꝛ sedechias filius ananie: ꝛ vniuersi príncipes. Et nunciauit eis michéas omnia verba que audiuit legēte barúch ex volúmine in áuribus ppl'i. Miserūt itaqꝫ oēs p̄ncipes ad barúch iudi filiū nathanie filij selemie filij chusi dicentes. Uolúmen ex quo legisti audiente ppl'o: sume in manu tua ꝛ veni. Tulit ergo barúch filius nerie volúmen in manu sua: ꝛ venit ad eos. Et dixerūt ad eū. Sede ꝛ lege hec in auribus nostris. Et legit barúch in aurib⁹ eorum. Igit̄ cū audissent omnia verba+ obstupuérunt vnusqsqꝫ ad proximum suum: ꝛ dixerunt ad barúch. Nunciare debemus regi oēs s̄mones istos. Et interrogauerūt eū: dicētes. Indica nobis: quomodo scripsisti oēs sermones istos ex ore eius. Dixit aūt eis barúch. Ex ore suo loquebat̄ quasi legēs ad me oēs s̄mones istos: ꝛ ego scribebā in volúmine atramēto. Et dixerūt p̄ncipes ad barúch. Uade ꝛ abscóndere tu ꝛ hieremias: ꝛ nemo sciat vbi sitis. Et ingressi sunt ad regem in átriuꝫ. Porro volumen cōmendauérunt in gazophilátio elisamé scribe ꝛ nūciauerūt audiēte rege oēs s̄mones. Misitqꝫ rex iudi vt súmeret volúmē. Qui tollēs illud de gazophilátio elisamé scribe legit audiente rege ꝛ vniuersis p̄ncipibus qui stabant circa regem. Rex autem sedébat in domo hiemali in mēse nono: ꝛ pósita erat árula coraꝫ eo plena prúnis. Cūqꝫ legisset iudi tres pagéllas vel quattuor: scidit illud scalpello scribe ꝛ proiécit in ignem qui erat sup árulam donec consumerétur omne volúmen igni qui erat in árula. Et non timuérunt neqꝫ scidérunt vestimenta sua rex ꝛ omnes serui eius qui audierūt vniuersos s̄mones istos. Ueruntamen helnathá ꝛ dalaías ꝛ gamarías contradixérunt regi ne combúreret librū: ꝛ non audiuit eos. Et precépit rex hieremiel filio amelech ꝛ saraie filio ezriél ꝛ selemie filio abdehél vt comprehénderēt barúch scribam ꝛ hieremiam prophetam. Abscondit autem eos dominus. Et factum est verbum domini ad hieremiam prophetam: postqꝫ combusserat rex volúmen ꝛ sermones quos scripserat barúch ex ore hieremie: dicens. Rursum tolle volúmē aliud: ꝛ scribe in eo omnes s̄mones priores q erant in p̄mo volúmine qd̄ cōbússit ioachím rex iudá: ꝛ ad ioachím regē iudá: dicēs. Hec dicit dñs. Tu combussisti volúmen istud: dicens: quare scripsisti in eo annuncians: festinus véniet rex babylonis: ꝛ vastabit terram hanc: ꝛ cessáre fáciet ex illa hominem ꝛ iuméntum. Propterea hec dicit

D (margin beside "si dicentes. Uolúmen ex quo legisti audiente")

alio+ hec.

E (margin beside "tis. Et ingressi sunt ad regem in átriuꝫ. Porro")

14. ob. i. e. nō afferamus

F (margin beside "Ueruntamen helnathá ꝛ dalaías ꝛ gamarías")

G (margin beside "iudá: dicēs. Hec dicit dñs.")

dominus deus contra ioachím regē iudá. Nō
erit ex eo qui ſedeat ſuper ſóliū dauíd: ⁊ cadá
uer eius pijciétur ad éſtū per diem ⁊ ad gélu
per noctē. Et viſitabo cōtra eū ⁊ cōtra ſemen
eius: ⁊ cōtra ſeruos eius iniqtates ſuas: ⁊ ad-
dúcam ſup eos ⁊ ſup habitatores hieruſalém
⁊ ſup viros iudá oē malū qd̄ locutus ſū ad
eos ⁊ nō audiérunt. Hieremías aūt tulit vo-
lúmen aliud ⁊ dedit illud barúch filio nerie
ſcribe q ſcripſit in eo ex ore hieremie oēs ſer-
mones libri quem cōbúſſerat ioachím rex iu
dá igni: ⁊ inſuper ádditi ſunt ſermones mul-
to plures qꝫ antea fúerant.

¶ Ca. Sū. ¶ Sedechias mādat orare ꝑ no-
bis dominū: ⁊ interim vult iſrael egredi: ca-
pitur: in carcerē mittitur: rex eū alloquitur
in veſtibulo carceris: ⁊ torta panis quotidie
datur. ¶ XXXVII

A E T regnauit rex ſedechias fi-
lius ioſie pro iechonia filio ioa-
chím quē conſtituit regem na-
buchodonoſór rex babylónis in
terra iudá: ⁊ nō obedíuit ipſe ⁊
ſerui eius: ⁊ populus terre ver-
bis domini que locut⁹ eſt in manu hieremie
pphete. Et miſit rex ſedechias iuchál filiū ſe-
melie ⁊ ſophoniā filiū maaſie ſacerdotem ad
Infra.42.a hieremiā pphetā: dicēs. Ora ꝑ nobis dn̄m de
um noſtrū. Hieremías aūt libere ambulabat
in medio ppli. Non enī miſerāt eū in cuſto-
diā cárceris. Igit̄ exércitus pharaónis egreſ
ſus eſt de egýpto. Et audiētes chaldei qui ob-
ſidébant hieruſalém huiuſcémodi nūciū re-
B ceſſerunt ab hieruſalém. Et factum eſt vbū
dn̄i ad hieremiā pphetam dicens. Hec dicit
dn̄s deus iſraél. Sic dicétis regi iudá q miſit
vos ad me interrogādū. Ecce exercitus pha-
raónis q egreſſus eſt vobis in auxiliū reuerte
tur in terram ſuā in egýptum: ⁊ rédient chal
dei: ⁊ bellabūt cōtra ciuitatem hanc: ⁊ capiēt
eam ⁊ ſuccéndent igni. Hec dicit dn̄s. Noli-
te decipere animas veſtras dicentes. Eūtes ab
ibunt ⁊ recédent a nobis chaldéi: q͛ non ab-
ibunt. Sed ⁊ ſi percuſſeritis omnē exercitum
chaldeórū qui preliātur aduerſū vos ⁊ dere
licti fuerint ex eis aliq vulnerati: ſinguli de tē
torio ſuo ꝯſurgent: ⁊ incéndent ciuitatē hāc
igni. Ergo cum receſſiſſent exercitus chaldeó
rū ab hieruſalē propter exercitū pharaónis
egreſſus eſt hieremias de hieruſalém: vt iret
in terrā beniamin ⁊ diuideret ibi poſſeſſionē
in ꝯſpectu ciuiū. Cumqꝫ perueniſſet ad portā C
beniamín erat ibi cuſtos porte per vices noīe
hierías filius ſelemie filij ananie: ⁊ apprehen
dit hieremiam pphetā dicens. Ad chaldéos
profúgis. Et reſpōdit hieremias. Falſum eſt:
non fugio ad chaldéos. Et non audiuit eū ſꝫ
comprehendit hierías hieremiam: ⁊ addúxit
eum ad principes. Quāobrē irati ꝑncipes cō
tra hieremiam céſū eum miſerunt in cárce-
rem qui erat in domo ionathán ſcribe. Ipſe ſup.26.a
enī prepoſitus erat ſuper cárcerem. Itaqꝫ in
greſſus eſt hieremías in domum laci ⁊ in er-
gáſtulum: ⁊ ſedit ibi hieremías diebus mul-
tis. Mittens autē ſedechias rex tulit eū: ⁊ in
terrogáuit eū in domo ſua abſcōdite: ⁊ dixit.
Putaſne eſt ſermo a domino? Et dixit hiere- D
mias.. Eſt. Et ait. In manus regis babylónis
tradéris. Et dixit hieremías ad regē ſedechiā.
Quid peccaui tibi ⁊ ſeruis tuis ⁊ populo tuo:
q͛ miſiſti me in domū cárceris. Ubi ſunt pro
phete veſtri qui prophetabāt vobis: ⁊ dicebant
nō veniet rex babylónis ſuper vos ⁊ ſuper ter-
ram hanc? Nunc ergo audi óbſecro dn̄e mi
rex. Ualeat deprecatio mea in conſpectu tuo:
⁊ ne me remittas in domū ionathe ſcribe ne
moriar ibi. Precepit ergo rex ſedechias vt tra al+veſti
derétur hieremías in + veſtibulū cárceris ⁊ bulo
daretur ei torta quotidie panis: excepto pul-
mento: donec ꝯſumeréntur oēs panes de ciui-
tate. Et māſit hieremías in veſtibulo cárceris.

¶ Ca. Sum. ¶ Principes petūt hieremiam
occidi: in lacū mittit̄ vbi nō erat aqua ſꝫ lutū:
abdemelech extrahit eū: ea que pri⁹ regi pre-
dicat rex iubet vt celet. ¶ XXXVIII

A Udiuit autem ſaphacias filius
madián ⁊ hiedelías filius phaſ
ſúr ⁊ iuchal fili⁹ ſelemie ⁊ phaſ
ſúr fili⁹ melchie ſmones quos
hieremías loquebat̄ ad omnē
populum: dicēs. Hec dicit dn̄s. ſ.21.b
Quicunqꝫ manſerit in ciuitate hac morietur
gladio ⁊ fame ⁊ peſte: qui autē profúgerit ad
caldéos viuet: ⁊ erit anima ei⁹ ſóſpes ⁊ viuēs.
Hec dicit dominus. Tradendo tradétur ciui
tas hec in manu exercitus regis babylónis: ⁊
capiēt eam. Et dixerunt principes regi. Roga
mus vt occidat̄ homo iſte. De indúſtria enī
diſſóluit manus virorum bellantiū qui remā
ſerunt in ciuitate hac: ⁊ manus vniuerſi popu
li loquens ad eos + vniuerſa verba hec. Siqui al+iurra.
dē homo iſte non querit pacē + populo huic al+ ppli huius.

B ſed malum. Et dixit rex ſedechias. Ecce ipſe
in manibus veſtris eſt. Nec eniz fas eſt vobis
quicq̃ʒ negare. Tulérunt ergo hieremiam ꝛ
al. + mal chie proiécerunt eum in lacum + helchie filij ame
léch qui erat in veſtibulo cárceris ꝛ ſubmiſé
runt hieremiam in fúnibus ꝛ in lacũ in quo
non erat aqua ſed lutum. Deſcendit itaqʒ hie
remías in cenum. Audiuit autẽ abdemeléch
éthiops vir eúnuchus q̃ erat in domo regis:
ꝙ miſiſſent hieremiam in lacum. Porro rex
ſedebat in porta beniamin. Et egreſſus eſt ab
demeléch de domo regis ꝛ locutus eſt regem
dicens. Domine mi rex male fecerũt viri iſti
omni quecunqʒ perpetrárunt contra hieremi
am prophetam: mittentes eum in lacũ vt mo
C riatur ibi fame. Non ſunt enim panes vltra
in ciuitate. Precepit itaque rex abdemeléch
ethiopi dicens. Tolle tecum hinc triginta vi-
ros: ꝛ leua hieremíam prophetam de lacu an-
teq̃ʒ moriátur. Aſſumptis ergo abdemeléch
ſecum viris ingreſſus eſt domum regis que
erat ſub cellário ꝛ tulit inde véteres pánnos
ꝛ antiqua veſtimenta que computrúerant: ꝛ
ſubmiſit ea ad hieremíam in lacum per funi
culos. Dixitqʒ abdemeléch éthiops ad hiere
D miam prophetã. Pone véteres pánnos ꝛ hec
ſciſſa ꝛ pútrida ſub cubito manuum tuaruʒ ꝛ
ſuper fúnes. Fecit ergo hieremias ſic. Et ex-
infra co. traxérunt hieremíam fúnibus: ꝛ eduxérunt
eum de lacu. Manſit autem hieremias in ve-
ſtíbulo cárceris. Et miſit rex ſedechias ꝛ tulit
ad ſe hieremíam prophetam ad óſtiuʒ tertiũ
qđ erat in domo domini. Et dixit rex ad hie-
remíam. Intérrogo ego te ſermonem ne ab-
ſcóndas a me aliquid. Dixit autem hieremí-
as ad ſedechíam. Si annunciauero tibi: nun-
quid non interfícies me? Et ſi conſilium dé-
dero tibi: non me áudies. Iurauit ergo rex ſe
E dechías hieremie clam dicens. Uiuit domi-
nus qui fecit nobis animam hanc: ſi occíde-
al. + mi. ro te ꝛ ſi tradídero te in + manus virorũ iſto-
rum qui querunt animam tuam. Et dixit hie
remias ad ſedechiã. Hec dicit dominus exer
cituum deus iſraél. Si ꝓfectus exíeris ad ꝓn
cipes regis babylónis viuet anima tua: ꝛ ci-
uitas hec non ſuccendétur igni: ꝛ ſaluus eris
tu ꝛ domus tua. Si autem non exíeris ad ꝓn-
cipes regis babylónis: tradétur ciuitas hec ĩ
manus chaldeórum: ꝛ ſuccendent eam igni:
ꝛ tu non effúgies de manũ eorum. Et dixit rex
ſedechias ad hieremiã. Sollicitus ſum ꝓpter

iudéos qui tranſfugérũt ad chaldéos: ne for- F
te tradar in manus eorũ: ꝛ illúdant mihi. Re-
ſpondit autem hieremías ꝛ dixit ei. Non te
tradent. Audi queſo vocem domini quã ego
lóquor ad te: ꝛ bene tibi erit: ꝛ viuet aĩa tua:
Q, ſi nolúeris égredi: iſte eſt ſermo quẽ oſtẽ-
dit mihi dominus. Ecce oẽs mulieres que re
manſerunt in domo regis iudá: educẽt ad
príncipes regis babylónis ꝛ ipſe dicẽt. Sedu-
xérunt te: ꝛ preualuerunt aduerſuʒ te viri pa-
cifici tui: demerſerunt te in céno ꝛ in lúbrico
pedes tuos: ꝛ receſſerũt a te. Et omnes vxores
tue ꝛ filij tui educentur ad chaldéos: ꝛ nõ ef-
fúgies mánus eorum: ſed in manu regis ba-
bylónis capiéris ꝛ ciuitatem hanc combú-
ret igni. Dixit ergo ſedechias ad hieremiaʒ. G
Nullus ſciet verba hec: ꝛ nõ moriéris. Si aũt
audierint principes quia locutus ſum tecum:
ꝛ vénerint ad te: ꝛ dixerint tibí: indica nobis
quid locutus ſis cum rege ne céles ꝛ nõ te in
terficiemus: ꝛ quid locutus eſt tecum rex: di-
ces ad eos. Proſtráui ego preces meas coraʒ
rege ne me redúci iubéret in domũ ionathã
ꝛ ibi mórerer. Uenerunt ergo omnes princi-
pes ad hieremíam: ꝛ interrogauerunt eũ. Et
locutus eſt eis iuxta omnia verba que precé-
perat ei rex. Et ceſſauerunt ab eo. Nihil enim
fuerat auditum. Manſit vero hieremías in
veſtíbulo carceris vſqʒ ad diem quo capta eſt
hieruſalem. Et factum eſt vt caperẽ hierlm.
¶ Capituli Summarium. ¶ Capta ciuita-
te ſedechias fugit: comprehẽditur excecatur: ſupra
nabuzardam ꝛ godoliã ꝛ paupres populi in
hierlm dimittit: ꝛ godolie cõmittit hieremiã
ꝓphetã abdemelech ſaluaẽ. ¶ XXXIX A
Anno nono ſedechie regis iu- infra 52.a 4 re.25.a
dá menſe decimo venit nabu-
chodonoſor rex babylonis ꝛ o-
mnis exercitus eius ad hieru-
ſalém ꝛ obſidébant eam. Un-
decimo autem anno ſedechie al. + nona
menſe quarto + quinta menſis: aperta eſt ciui
tas: ꝛ ingreſſi ſunt oẽs príncipes regis babyló
nis ꝛ ſedérũt in porta media: neregél ſerér ſe
megár nabúſeraſchin rabſacẽs neregél ſere-
gér rebmág ꝛ omnes réliqui príncipes regis
babylónis. Cũqʒ vidiſſet eos ſedechias rex iu
dá ꝛ omnes viri bellatores: fugérunt ꝛ egreſſi
ſunt nocte de ciuitate per viam horti regis: et
per portam que erat inter duos muros: ꝛ egreſ
ſi ſunt ad viam deſerti. Perſecutus eſt autem

eos exercitus chaldeoꝛum: ⁊ comprehendé-
runt ſedechiam in campo ſolitudinis hieri-
chontine: ⁊ captum adduxérunt ad nabucho
donoſoꝛ regem babylónis in reblatá que eſt
in terra emáth: ⁊ locutus eſt ad eum iudicia.
Et occidit rex babylónis filios ſedechie i re-
bláta in oculis eius ⁊ omnes nobiles iudá oc
cidit rex babylónis. Oculos quoq; ſedechie
éruit: ⁊ vinxit eum compédibus vt duceretur
in babylónem. Domum quoq; regis ⁊ domū
vulgi ſuccendérunt chaldei igni: ⁊ murū hie-
ruſalém ſubuertérūt. Et reliquias populi que
remánſerant in ciuitate: ⁊ profugos que trāſ-
fugerant ad eū ⁊ ſuperfluos vulgi qui remā-
ſerant tránſtulit nabuzardám magiſter mili-
C tum in babylónem: ⁊ de plebe pauperum qui
nihil pénitus habebant: dimiſit nabuzardám
magiſter militie in terra iudá: ⁊ dedit eis vi-
neas ⁊ ciſtérnas in die illa. Preceperat autem
nabuchodonoſoꝛ rex babylónis de hieremía:
nabuzardám magiſtro militum dicens. Tol-
le illam: ⁊ pone ſuper eū oculos tuos: nihilq;
al. ✝ facies ei mali facias: ſed vt voluerit ſic ✝ facias ei.
Miſit quoq; nabuzardam princeps militie ⁊
nabú ⁊ ſeſbám ⁊ rapſacés ⁊ neregél ⁊ ſere-
ſér ⁊ rebmág: ⁊ omnes optimátes regis ba-
bylónis miſerunt ⁊ tulérunt hieremiam d̄ ve
ſtibulo cárceris: ⁊ tradidérunt eū godolie fi
lio aicház filij ſaphán: vt intraret in domū ⁊
D habitaret in populo. Ad hieremiam autē fa-
ctus fuerat ſermo domini cū clauſus eſſet in
veſtibulo cárceris: dicēs. Vade ⁊ dic abdeme
lech ethyopi: dicēs. Hec dicit dñs exercituū
deus iſraél. Ecce ego indúcam ſermones me
os ſup ciuitatē hāc in malū ⁊ nō in bonum: ⁊
erūt i ɔſpectu tuo i die illa: ⁊ liberabo te i die
al. ✝ manu illa: ait dñs. Et non tradéris in ✝ manᵘ virórū
quos tu formidas: ſed éruēs liberabo te ⁊ gla-
dio non cádes: ſed erit tibi anima tua in ſalu
tem: q2 in me habuiſti fidúciam: ait dñs.
¶ Ca. Sum. ¶ De liberatione hieremie: de
godolia prepoſito populi: de ioanná qui predi
xit godolie q̄ hiſmael vellet eum occidere ⁊
ipſe non credidit. ¶ XL.

A Isa. 43 b. SErmo qui factus eſt ad hiere-
miam a domino poſtq̄ dimiſ-
ſus eſt a nabuzardán magiſtro
militie de ramá quādo tulit eū
vinctū cathenis in medio oī-
um qui migrabant de hieruſa-
lém ⁊ iúda: ⁊ ducebántur in babyloné. Tol-
lens ergo princeps militie hieremiam: dixit
ad eum. Dominus deus tuus locutus eſt ma-
lum ſuper locū iſtum: ⁊ adduxit ⁊ fecit domi
nus ſicut locutus eſt: quia peccaſtis domino ⁊
non audiſtis vocē eius ⁊ factus eſt vobis ſer-
mo hic. Nunc ergo ecce ſolui te hodie de ca-
thénis que ſunt in manibus tuis. Si placet ti-
bi vt venias mecum in babylónem veni: ⁊ po
nam oculos meos ſuper te. Si autē diſplicet
tibi venire mecum in babylónem: reſide. Ec Gen. 13 b
ce omnis terra in cōſpectu tuo eſt. Quod elé- B
geris ⁊ quo placúerit tibi vt vadas: illuc perge
⁊ mecum noli venire: ſed habita apud godo-
liam filium aichám filij ſaphán quem prepo
ſuit rex babylonis ciuitatibᵘ iude. Habita er-
go cum eo in medio populi: vel quocunq; pla
cúerit tibi vt vadas: vade. Dedit quoq; ei ma
giſter militie cibária ⁊ munúſcula: ⁊ dimiſit
eum. Venit autem hieremias ad godoliā fi-
lium aichám in maſphát: ⁊ habitauit cū eo
in medio populi qui relictus fuerat in terra.
Cū ✝ q2 audiſſent omnes principes exercitus q̄ al. ✝ ergo
diſperſi fuerant per regiones: ipſi ⁊ ſocij eorū
q̄ prefeciſſet rex babylonis godoliam filium C
aichám terre: q̄ cōmendaſſet ei viros ⁊ mu-
lieres ⁊ paruulos: ⁊ de pauperibus terre q̄ nō
fuerant tranſlati in babylonem: venerunt ad
godoliā in maſphát: ⁊ hiſmaél filius natha-
nie: ⁊ iohánán filius careé ⁊ ionathā ⁊ ſaré-
as filius thenoeméth ⁊ filij offi qui erant de
nethophati: ⁊ iechonias filius machati ipſi ⁊
viri eorū. Et iurauit eis godolias filius aichā
filij ſaphán ⁊ comitibus eorum dicens. Noli
te timére ſeruire chaldéis. Habitate in terra 4 re. 25 g
⁊ ſeruite regi babylónis: ⁊ bene erit vobis. Ec
ce ego hábito in maſphát: vt reſpondeā pre-
cepto chaldeoꝛum qui mittūtur ad nos. Vos
autem colligite vindémiam ⁊ méſſem ⁊ óle-
um ⁊ cóndite in vaſis veſtris: ⁊ manete in vr-
bibus veſtris quas tenetis. Sed ⁊ omnes iu-
dei qui erant in moáb ⁊ in finibus ammón ⁊
in iduméa ⁊ in vniuerſis regionibus: audito
q̄ dediſſet rex babylónis reliquias in iudéa: ⁊ D
q̄ prepoſuiſſet ſuper eos godoliam filium ai-
chā filij ſaphán reuerſi ſūt inq̄ omnes iudei
de vniuerſis locis ad que profúgerant: ⁊ vene-
runt in terram iudá ad godoliā in maſphát:
⁊ collegérunt vinum ⁊ meſſem multā nimis.
Johannám autem filius careé ⁊ omnes prin-
cipes exercitus qui diſperſi fuerant in regioni
bus: venerunt ad godoliam in maſphát: ⁊ di-

perunt ei. Scito q baalis rex filiorū ammón miſit hiſmaél filium nathanie percútere animam tuam. Et non crédidit eis godolías filius aichám. Johannám autem filius careé dixit ad godolíam ſeorſuz in maſphát loquens. Ibo ⁊ percútiam hiſmaél filiū nathanie nullo ſciente: ne interficiat animam tuam: ⁊ diſſipéntur omnes iudéi qui congregati ſunt ad te: ⁊ peribunt reliquie iuda. Et ait godolías filius aicház ad iohannám filium careé. Noli facere verbum hoc. Falſum enim tu lóqueris de hiſmaél.

❡ Capituli Summariū. ❡ Quomodo hiſmael occidit godolíam: ⁊ octoginta viros venientes in hieruſalem ſaluatis decem: iohannam filius caree fugat hiſmaelem cum octo viris qui fugiunt in egyptum. ❡ XLI

A Et factū eſt in menſe ſeptimo: venit hiſmaél fili⁹ nathanie filij eliſama de sémine regáli ⁊ óptimates regis: ⁊ decem viri cum eo ad godolíam filium aichā in maſphát: ⁊ comedérunt ibi panes ſimul in maſphát. Surrexit autem hiſmaél filius nathanie: ⁊ decem viri qui cum eo erant ⁊ percuſſérunt godolíaz filiū aicház filij ſaphán gladio: ⁊ interfecerunt eum quez preféceraт rex babylónis terre. Oēs quoq̃ iudeos qui erant cū godolía in maſphát ⁊ chaldeos qui repérti ſunt ibi: ⁊ viros bellatores percuſſit hiſmaél. Secūdo autem die poſtquā occíderat godolíam nullo adhuc ſciente: venerūt viri de ſychém ⁊ de ſyló ⁊ de ſamária: ⁊ octoginta viri raſi + barba ⁊ ſciſſis veſtibus ⁊ ſqualéntes: ⁊ múnera ⁊ thus habebát in manu vt offerrent in domo domini. *al's + barbam*

B Egreſſus ergo hiſmaél filius nathanie in occurſum eorū de maſphát: ⁊ incédens ⁊ plorans ibat: Cum autem occurriſſet eis: dixit ad eos. Venite ad godolíam filium aichám. Qui cuz veniſſent ad medium ciuitatis: interfecit eos hiſmaél filius nathanie circa medium loci: ipſe ⁊ viri qui erant cum eo: decem autem viri repérti ſunt inter eos: qui dixerunt ad hiſmaél. Noli occidere nos: quia habemus + theſáuros in agro fruméti ⁊ hordei + ⁊ olei ⁊ mellis. Et ceſſauit ⁊ non interfecit eos cum fratribus ſuis. Lacus autem in quez proiécerat hiſmaél oīa cadáuera virorū quos percuſſit ꝓpter godolíam: ipſe eſt quez fecit rex aſá ꝓpter baaſá regem iſraél. Ipſuz repleuit hiſmaél filius nathanie occiſis. *al's + theſaurum. al's nō hz + ⁊*

Et captiuas duxit hiſmael omnes reliquias populi qui erát in maſphát filias regis ⁊ vniuerſum populum qui remanſerant in maſphát: quos cōmendauerat nabuzardán princeps militie godolíe filio aichá. Et cepit eos hiſmaél fili⁹ nathanie: ⁊ abijt vt tranſiret ad filios ammón.

C Audiuit autem iohannā filius careé ⁊ omnes principes bellatorum qui erant cum eo omne malum qđ fecerat hiſmaél filius nathanie: ⁊ aſſumptis vniuerſis viris profecti ſunt vt bellarét aduerſuz hiſmaélem filium nathanie: ⁊ inuenerunt eū ad aquas multas que ſunt in gabaón. Cumq̃ vidiſſet oīs populus qui erat cum hiſmaél: iohānám filiū careé ⁊ vniuerſos principes bellatorum qui erant cum eo letati ſunt. Et reuerſus eſt omnis populus quem céperat hiſmaél in maſphát: reuerſuſq̃ abijt ad iohannám filium careé. Hiſmaél autez filius nathanie fugit cū octo viris a facie iohannám: ⁊ abijt ad filios ammón.

D Tulit ergo iohānám fili⁹ careé ⁊ omnes principes bellatorum qui erant cū eo vniuerſas reliquias vulgi quas redúxerát ab hiſmaél filio nathanie de maſphát: poſtq̃ percuſſit godolíam filium aichám fortes viros ad prelium: ⁊ mulieres ⁊ pueros ⁊ eunuchos quos reduxerat de gabaón: ⁊ abiérunt ⁊ ſedérunt peregrinātes in + chamaám q̄ ē iuxta bethleē: vt pérgerét ⁊ introirent egyptū a facie chaldeorū. Timebāt eniz eos: q: pcuſſerat hiſmaél filius nathanie godoliā filiū aicház quē ꝓpoſuerat rex babylonis in terra iudá. *al's + chamaam*

❡ Ca. Sū. ❡ Rogatur hieremias a pplo reliquiarū vt conſulat pro eis dnm: ⁊ rñdit: nolite intrare in egyptum. ❡ XLII

A Et acceſſerunt oēs principes bellatorū ⁊ iohannā filius careé ⁊ iechonias fili⁹ + ozie ⁊ réliquū vulgus a paruo vſq̃ ad magnū dixerúntq̃ ad hieremiam prophetam. Cadat oratio noſtra in cōſpectu tuo: ⁊ ora ꝓ nobis ad dnm deum tuū ꝓ vniuerſis reliquijs iſtis: q: derelicti ſumus pauci de pluribus: ſicut oculi tui nos intuent: ⁊ annunciet nobis dns deus tuus viam ꝑ quā pergamus: ⁊ verbū qđ faciamus. Dixit aūt ad eos hieremias ꝓpheta. Audiui. Ecce ego oro + ad deū + veſtrū ſm verba vra oē verbū qđcūq̃ rñderit mihi idicabo vobis: nec celabo vos qcq̄. Et illi dixerūt ad hieremiā. Sit dns inter nos teſtis veritatis ⁊ fidei: ſi non iuxta oē *al's + oſie* *ſup. 2 I. a 4. 37. d infra eo.* *al's nō hz + ad al's + noſtrum*

verbum in quo miſerit te dñs deus tuus ad nos: ſic faciemus ſiue bonum eſt ſiue maluȝ. Voci dñi dei noſtri ad queȝ mittimus te obediemus: vt bene ſit nobis cũ audierimus vocem dñi dei noſtri. Cum autem completi eēnt + decem dies: factum eſt verbum dñi ad hie- (al's+ ſeptē.) remiam. Vocauitqȝ iohãnã filium careē ⁊ omnes principes bellatoꝛum qui erant cũ eo ⁊ vniuerſum populum a minimo vſqȝ ad magnum: ⁊ dixit ad eos. Hec dicit dominus deus iſraél ad quem miſiſtis me vt proſternerē preces veſtras in conſpectu eius. Si quieſcentes manſeritis in terra hac: edificabo vos ⁊ non deſtruam: plantabo ⁊ non euellam. Jam enim placatus ſum ſuper malo qd̄ feci vobis. Nolite timere a facie regis babylonis queȝ vos pauidi formidatis. Nolite metuere eum dicit dominus quia vobiſcum ſum ego vt ſaluos vos faciam: ⁊ eruam de manu eius ⁊ dabo vobis miſericoꝛdias ⁊ miſereboꝛ veſtri: ⁊ habitare vos faciam in terra veſtra. Si auteȝ dixeritis vos: non habitabimus in terra iſta: (C) nec audiemus vocem domini dei noſtri dicētes: nequaq̃ȝ: ſed ad terram egypti pergemus vbi non videbimus bellum ⁊ clangoꝛem tube non audiemus: ⁊ famē non ſuſtinebimus: ⁊ ibi habitabimus: ꝓpter hoc nũc: audite verbum domini reliquie iudá. Hec dicit dominus deus exercituum iſraél. Si poſueritis faciem veſtram vt ingrediamini egyptum: ⁊ intraueritis vt ibi habitetis: gladius quē vos foꝛmidatis ibi compꝛehendet vos in terra egypti: ⁊ fames pro qua eſtis ſolliciti adherebit vobis in egypto: ⁊ ibi moꝛiemini. Omneſqȝ viri qui poſuerunt faciem ſuaȝ vt ingrediantur egyptum vt habitent ibi: moꝛientur gladio ⁊ fame ⁊ peſte: nullus de eis remanebit: nec effugiet a facie mali: quod ego afferam ſuper eos quia hec dicit dominus exercituũ deus iſraél. Sicut conflatus eſt furoꝛ meus ⁊ indignatio (al's. ꝛ. c. ie. hunuȝ ij) mea ſuper habitatoꝛes hierl̄m: ſic conflabitur indignatio mea ſuper vos: cum ingreſſi fueritis egyptum: ⁊ eritis in iuſiurandum ⁊ in ſtupoꝛem ⁊ in maledictum ⁊ in obpꝛobriuȝ: ⁊ nequaq̃ȝ vltra videbitis locum iſtum. Verbum domini ſuper vos reliquie iudá. Nolite intra- (D) re egyptum. Scientes ſcietis quia obteſtatus ſuȝ vobis hodie: quia decepiſtis animas vr̄as. Vos enim miſiſtis me ad dñm deum noſtrũ: dicentes. Oꝛa pro nobis ad dñm deum nr̄m: (Supra 40.) ⁊ iuxta omnia quecunqȝ dixerit tibi dñs deus noſter: ſic annuncia nobis ⁊ faciemus. Et annunciaui vobis hodie: ⁊ non audiſtis vocē domini dei veſtri ſuper vniuerſis ꝓ quibus miſit me ad vos. Nunc ergo ſcientes ſcietis: q2 gladio + ⁊ fame ⁊ peſte moꝛiemini: in loco ad quē (al's nõ hȝ + ⁊) voluiſtis intrare vt habitaretis ibi.

¶ Ca. Sum. ¶ De verbis hieremie ad populum: ducit iohãnam populum in egyptuȝ: ⁊ hieremias in cãpis lapides ſumit: ⁊ abſcondit vidente populo in cripta ⁊ dicit ſuper eos venturum regem babylonis. ¶ XLIII

FActum eſt aũt cum compleſſet (B) hieremias loquens ad populuȝ vniuerſos ſermones dñi dei eorum pro quibus miſerat eũ dominus deus eoꝛuȝ ad illos: oĩa verba hec dixit azarias filius + (al's+ oſe.) ozie: ⁊ iohãnã filius careē: ⁊ oēs viri ſuperbi: dicentes ad hieremiaȝ. Mēdacium tu loqueris. Non miſit te dñs deus noſter dicens: ne ingrediamini egyptum vt habitetis illic: ſed baruch filius nerie incitat te aduerſum nos vt + tradat nos in manus chaldeoꝛuȝ: ⁊ in- (B) terficiat nos ⁊ traduci faciat in babyloneȝ. Et (al's+ tradas. al's+ manibus.) non audiuit iohãnã filius careē ⁊ oēs principes bellatoꝛuȝ: ⁊ vniuerſus populus vocē domini vt manerent in terra iudá. Sed tollēs iohãnã filius careē: ⁊ vniuerſi ꝑnceps bellatoꝛum vniuerſos reliquiaruȝ iudá: qui reuerſi fuerant de cunctis gentibus ad quas fuerãt añ diſperſi: vt habitarent in terra iudá viros ⁊ (C) mulieres ⁊ paruulos ⁊ filias regis ⁊ oēm ani- (ſ. 40. c.) mam quã reliquerat nabuzardã ꝑnceps militie cũ godolia filio aichã filij ſaphã: ⁊ hieremiam pꝛophetam ⁊ baruch filium nerie ⁊ ingreſſi ſunt + in terrã egypti: q2 non obedierũt voci domini. Et venerunt vſqȝ ad taphnis. Et (al's nõ hȝ + in) factus eſt ſermo domini ad hieremiaȝ in + taphnis dicens. Sume tibi lapides grandes in (al's + taphnis) manu tua: ⁊ abſcōdes eos in cripta que eſt ſub muro latericio in poꝛta domus pharaonis in taphnis cernentibus viris iudeis: ⁊ dices ad eos. Hec dicit dominus exercituũ deus iſraél. (D) Ecce ego mittam ⁊ aſſumam nabuchodonoſoꝛ regem babylonis ſeruũ meum: ⁊ ponam thꝛonum eius ſuper lapides iſtos quos abſcōdi ⁊ ſtatuet ſolium ſuum ſuper eos. Venienſqȝ percutiet terrã egypti quos in moꝛte in + moꝛ- (al's+ moꝛtem.) te: ⁊ quos ĩ captiuitate in + captiuitate: ⁊ quos (al's+ captiuitatem.) in gladio in + gladio. Et ſuccendent ignem in (al's+ gladium) delubꝛis deoꝛuȝ egypti: ⁊ cõburet ea ⁊ capti-

al's+ uni eum vos ducet illos: ⁊ amicietur terra egypti ſicut
+amicitur paſtor pallio ſuo ⁊ egredieť ide in
pace. Et conteret ſtatuas domus ſolis que ſūt
in terra egypti: ⁊ delubra deorū egypti com
búret igni.

ℭ Ca. Sū. ℭ Propheta increpat populū: de
inobedientia ⁊ idolatria ⁊ cōminatur eis gla
dium ⁊ famē ⁊ mortem: mulieres reſpondēt
cum viris q̄ hieremiam non audient: ſed ſa
crificantes ſacrificabunt: q̄ deſtructi ſunt a do
mino datur ſignum captiuationis pharao-
nis. ℭ XLIIII

A Verbum qđ factum eſt ad hie-
al's nō hȝ +⁊ remiam + ⁊ ad omnes iudeos
qui habitabant in terra egypti
al's+mag dal habitantes in + mágdalo ⁊ in
al's+mag dolo +táphnis ⁊ i mémphis ⁊ i ter-
al's+ thi nis ra phaturēs: dicens. Hec dicit
dominus exercituū deus iſraél. Uos vidiſtis
omne malum iſtud quod adduxi ſuper hie-
ruſalem ⁊ ſuper omnes vrbes iudá: ⁊ ecce de
ſerte ſunt hodie ⁊ non eſt in eis habitator: pro
pter maliciam quam fecérunt: vt me ad ira-
cundiam puocárent: ⁊ irent ⁊ ſacrificarent ⁊
cólerent deos alienos quos neſciebant ⁊ illi ⁊
vos ⁊ patres veſtri. Et miſi ad vos omnes ſer
uos meos prophetas de nocte conſurgēs mit-
tenſqȝ ⁊ dicens. Nolite facere verbum abomi
nationis huiuſcémodi. Et non audierunt nec
inclinauerunt aurem ſuam: vt conuerterētur
a malis ſuis ⁊ non ſacrificarent dijs alienis.
Et conflata eſt indignatio mea ⁊ furor meus:
⁊ ſucceńſa eſt in ciuitatibus iudá ⁊ in platéis
hieruſalém: ⁊ verſe ſunt in ſolitudinem ⁊ va-
B ſtitatem ſm diem hanc. Et nunc hec dicit do-
al's + feci tis minus exercituū deus iſraél. Quare vos+ fá
citis malum grande hoc contra animas ve-
ſtras: vt intéreat ex vobis vir ⁊ mulier: pár-
uulus+⁊ láctens de medio iúde: nec relinqua-
al's nō hȝ +⁊ tur vobis quicq̄ȝ reſiduum: prouocantes me
in operibus manuū veſtrarū ſacrificādo dijs
alienis in terra egypti in quā ingreſſi eſtis vt
habitetis ibi: ⁊ diſpeátis: ⁊ ſitis i maledictio
nem ⁊ in oppróbrium cunctis gentibus ter-
re. Nunquid obliti eſtis mala patrum veſtro
rum ⁊ mala regū iudá: ⁊ malum vxorū+ eorū
al's+eius ⁊ mala veſtra ⁊ mala vxorū veſtrarum: que fe
cerunt in terra iudá ⁊ in regionibus hieruſa-
C lém? Non ſunt mundati vſqȝ ad diem hanc:
⁊ non timuerunt ⁊ non ambulauerunt in le-
al's+eius ge domini ⁊ in preceptis+ meis que dedi corā

vobis ⁊ corā patribus veſtris. Ideo hec dicit
dñs exercituum deus iſraél. Ecce ego ponam amos.9. infra 40.
faciem meam in vobis malū: ⁊ diſperdā oēs
iúdam. Et aſſumā reliquias iúde: qui poſue
runt facies ſuas vt ingrederenť terrā egypti:
⁊ habitarent ibi ⁊ conſumenť omnes in terra
egypti: ⁊ cadent in gladio ⁊ in fame. Conſu-
mentur a minimo vſqȝ ad maximū: in fame
⁊ in gladio morientur: ⁊ erunt in iuſiurandū
vt in miraculum ⁊ in maledictionem ⁊ in op
próbrium: ⁊ viſitabo ſuper habitatores terre D
egypti: ſicut viſitaui ſuper hieruſalem in gla-
dio ⁊ fame ⁊ peſte: ⁊ nō erit qui effúgiat ⁊ ſit
reſíduus de reliquijs iudeorū qui vadunt vt
peregrinéntur in terra egypti: ⁊ reuertantur
in terram iudá ad quā ipſi éleuant+aīas ſu- al's+ma nus
as vt reuertanť ⁊ habitent ibi. Non reuerten
tur niſi qui fugerint. Reſponderunt autē hie-
remie omnes viri ſcientes q̄ ſacrificarēt vxo
res eorum dijs alienis: ⁊ vniuerſe mulieres
quarum ſtabat multitudo grandis: ⁊ omnis
populus habitantium in terra egypti in pha-
turés dicentes: Sermonem quem locutus es
ad nos in nomine dñi+non audiémus ex te: al's+ dei noſtri
ſed facientes faciemus omne verbum quod
egrediétur de ore noſtro: vt ſacrificemus regi
ne celi: ⁊ libémus ei libámina: ſicut fécimus
nos ⁊ patres noſtri reges noſtri ⁊ pñcipes no
ſtri in vrbibus iudá ⁊ in platéis hieruſalém:
⁊ ſaturáti ſumus panibus ⁊ bene nobis erat:
malúqȝ non vidimus. Ex eo aūt tempore quo E
ceſſauimus ſacrificare regine celi ⁊ libáre ei
libámina+indiguímus omnibus: ⁊ gladio ⁊ al's+indi gemus
fame conſumpti ſumus. Quod ſi non ſacrifi- sup. 7.4.
camus regine celi: ⁊ libámus ei libámia: nū-
quid ſine viris noſtris faciemus ei placéntas
ad colendum eam ⁊ libámina ad libándum?
Et dixit hieremias ad omnem populum: ad-
uerſum viros ⁊ aduerſum mulieres ⁊ aduer-
ſum vniuerſam plebem qui reſponderant ei
verbum dicens. Nunquid non ſacrificiū qđ
ſacrificaſtis in ciuitatib⁹ iudá ⁊ in platéis hie
ruſalém: vos ⁊ patres vři reges veſtri ⁊ prin-
cipes veſtri: ⁊ populus terre: horū recordatus
eſt dñs ⁊ aſcendit ſuper cor eius: ⁊ non pote-
rat dñs vltra portare pݒter maliciam ſtudio- F
rū veſtrorū: ⁊ pݒter abominationes quas feci
ſtis ⁊ facta eſt terra veſtra i deſolationē ⁊ i ſtu-
pórem et in maledictū eo q̄ nō ſit habitator:
ſicut eſt dies hec. Propterea q̄ ſacrificaueri-
tis idolis et peccaueritis dño: et nō audiéritis

vocē dñi: ⁊ in lege ⁊ in pceptis ⁊ in teſtimoni
is eius nō ambulaueritis: idcirco euenérunt
vobis mala hec ſicut eſt dies hec. Dixit autem
hieremias ad oēm populum: ⁊ ad vniuerſas
mulieres. Audite verbū dñi oīs iudá q eſtis
in terra egypti. Hec inquit dñs exercituū de-
us iſraél: dicens. Uos ⁊ vxores veſtre locuti
eſtis ore veſtro: ⁊ manibus veſtris impleſtis: di
centes. Faciamus vota nr̄a que vouimus: vt
ſacrificemus regine celi: ⁊ libémus ei libá-
G mina. Impleſtis opera veſtra: ⁊ opere perpe-
Supra co. tráſtis ea. Ideo audite verbum dñi oīs iudá
qui habitatis in terra egýpti: Ecce ego iura-
ui in noīe meo magno: ait dñs: q̄ nequaq̄ vl
tra vocabitur nomen meum ex ore oīs viri iu
déi: dicentis. viuit dominus deus in omni ter
Se.xx.c. ra egýpti. Ecce ego vigilabo ſuper eos in ma-
lum ⁊ nō in bonū: ⁊ ɔſumentur oēs viri iudá q
al. + ol. ſunt in terra egýpti gladio ⁊ fame donec + pe
nitus conſumantur. Et qui fúgerint gladiū: re
uertentur de terra egýpti in terram iudá viri
pauci: ⁊ ſcient omnes reliquie iudá ingredié
tium terrā egýpti vt habitent ibi: cuius ſer-
mo compleatur: meus an illorum? Et hoc vo
bis ſignū: ait dominus q̄ viſitem ego ſup vos
in loco iſto vt ſciatis: quia vere complebuntur
ſermones mei contra vos in malum. Hec di-
cit dominus. Ecce ego tradam pharaónem
ephree regem egýpti in manu inimicorum eius
⁊ in manu querentium animā illius. ſicut tra
didi ſedechiam regem iudá in manu nabu-
chodonoſor regis babylonis inimici ſui: ⁊ q̄-
rentis animam eius.

¶ Ca. Sum. ¶ Increpatur baruch a hiere-
mia de puſillanimitate: ⁊ tamen ſalus ei pro-
mittitur. ¶ XLV

A Verbum quod locutus eſt hiere
mias propheta ad barúch filiū
nerie cū ſcripſiſſet verba hec in
libro ex ore hieremie āno quar
to ioachī filij ioſie regis iudá
dicens. Hec dicit dñs deus iſra
él ad te barúch. Dixiſti. Ue miſero mihi quo
niam áddidit dominus dolorem dolori meo.
B Laborani in gémitu meo: ⁊ requiem non in-
uéni. Hec dicit dominus. Sic dices ad eū. Ec
ce quos edificaui ego déſtruo: ⁊ quos plantá-
ui ego euéllo: ⁊ vniuerſam terram hanc. Et tu
al. + gau-
dea querís tibi + grandia. Noli quérere: quia ec-
ce ego adducam malū ſuper omnē carnē: ait
dominus: ⁊ dabo tibi animā tuā in ſalutē in
omnibus locis ad quecunq̄ preteris.

¶ Ca. Sū. ¶ Sermo domini ɔtra egyptum:
⁊ ciuitates eius q̄ deſtruende ſunt: premitti-
tur iacob ⁊ iſrael miſeratio ⁊ liberatio cum
amicis ſuis. ¶ XLVI

Quod factū eſt verbū dñi ad hie A
remiam prophetā contra gen-
tes: ad egyptū aduerſum exér-
citum pharaónis nechaó regis
egýpti qui erat iuxta fluuiū eu-
fráten in charchamis quē per-
cuſſit nabuchodonoſor rex babylónis in quar
to anno ioachim filij ioſie regis iudá. Prepa
ráte ſcutum ⁊ clýpeū: ⁊ precédite ad bellum.
Iúngite equos: ⁊ aſcendite équites: ſtate ī ga
leis: polite lánceas: indúite vos loricis. Quid
igitur? Uidi ipſos páuidos ⁊ térga vertentes:
fortes eorum ceſos. Fugerunt cónciti: nec re-
ſpexérunt. Terror vndiq̄: ait dominus. Non B
fúgiet velox: nec ſaluari ſe putet fortis. Ad aq
lonem iuxta flumen eufráten victi ſunt ⁊ rue
runt. Quis eſt iſte qui quaſi flumen aſcéndit:
⁊ veluti fluuiorū intuméſcunt gúrgites ei?
Egýptus flúminis inſtar aſcendit: ⁊ velut flū
mina mouebuntur fluctus eius: ⁊ dicet. Aſcē
dens opériā terram: perdam ciuitatem ⁊ ha-
bitatores eius. Aſcendite equos: ⁊ exultate in
cúrribus: ⁊ procedant fortes ethyópie ⁊ lýbie
tenentes ſcutum: ⁊ lidij arripiéntes ⁊ iacétes
ſagittas. Dies aūt ille domini dei exercituum C
dies vltiónis: vt ſumat vīdictā de inimicis ſu
is. Deuorabit gladius ⁊ ſaturabitur: ⁊ inebriá
bitur ſanguine eorum. Uictima enim dñi exercí
tuū in terra aquilonis iuxta flumen eufrátē.
Aſcende in galaád: ⁊ tolle reſínam virgo fi-
lia egýpti. Fruſtra + multiplicas medicámi- al. + mul tiplicaſti
na: ſánitas non erit tibi. Audierūt gētes igno al. + mul tiplicabis
miniam tuā: ⁊ vlulátus tuus repléuit terrā:
q̄ fortis impégit in fortem: + ⁊ ambo páriter al. ...
concidérunt. Uerbum quod locutus eſt domi + ...
nus ad hieremiam prophetā ſuper eo q̄ ventu D
rus eēt nabuchodonoſor rex babylōis ⁊ pcuſ
ſurus terrā egýpti. Annunciate egýpto: ⁊ au ſupra c.l.
ditum facite in + mágdalo ⁊ réſonet in mém al. + mag- dolo
phis ⁊ in + táphnis dicite. Sta ⁊ prépara te: q̄ al. + tha- nis
deuorabit gladius: ea que per circuitum tuū
ſunt. Quare compútruit fortis tuus. Non ſte
tit: q̄m dominus ſubuértit eū. Multiplicauit E
ruéntes: ceciditq̄ vir ad proximū ſuum. Et di
cent. Surge: ⁊ reuertamur ad populū noſtrū:
⁊ ad terrā natiuitatis noſtre a facie gladij co-

al'+ pha rao lumbe. Vocate nomen+pharaónis regis egý
pti: tumultum addúxit tēpus. Viuo ego inq̄t
rex dñs exercituum nomen eius q̄m ſicut tha
bó: in mōtibus: ⁊ ſicut carmélus in mari ve-
niet. Vaſa tranſmigrationis fac tibi habita-
trix filia egýpti: q: mémphis i ſolitudine erit
al'+ laſciuiens ⁊ deſerétur ⁊ inhabitabilis erit. Vitula+éle-
gans atq; formoſa egýptus: ſtimulator ab aq
lóne véniet ei. Mercenarij quoq; eius q ver-
ſabantur in medio eius quaſi vituli ſaginati
verſi ſunt ⁊ fugérūt ſimul nec ſtare potuerūt:
q: dies interſectionis eorū venit ſuper eos: tē-
F pus viſitationis eoꝝ. Vox eius quaſi éris ſo-
nabit: quoniā cum exercitu properabunt ⁊ cū
ſecúribus vénient ei: quaſi cedētes ligna ſuc-
cidérunt ſaltū eius ait dñs: qui ſupputári nō
poteſt. Multiplicati ſunt ſuper locuſtas: ⁊ non
eſt eis numerus. Confuſa eſt filia egýpti: ⁊ trā
dita in manus populi aquilónis dicit domi-
nus exercituū deus iſraél. Ecce ego viſitabo
ſuper tumúltū alexándrie ⁊ ſuper egýptum ⁊
ſuper deos eius: ⁊ ſuper reges eius ⁊ ſup pha-
raónem: ⁊ ſuper omnes qui confidunt in eo:
⁊ dabo eos in manus querentium animā eo-
rum: ⁊ i manus nabuchodonoſor regis baby
lónis: ⁊ in manus ſeruoꝝ eius. Et poſt hec ha-
bitabit ſicut diebus priſtinis: ait dominus. Et
G tu ne timeas ſerue meus iacób ⁊ ne páueas
ſupra 23. b iſraél. Quia ecce ego ſaluum te faciam de lon
Eſa. 44. a ginquo: ⁊ ſemen tuū de terra captiuitatis tue.
Et reuertétur iacób ⁊ requiéſcet ⁊ proſperábi
tur: ⁊ non erit qui extérreat eum. Et tu noli ti
mére ſerue meus iacób: ait dominus: q: tecū
ego ſum: q: ego conſúmam cūctas gentes ad
quas eiéci te. Te vō nō ꝯſúmā: ſed caſtigabo
te in iudicio nec quaſi innocenti parcā tibi.

¶ Ca. Sū. ¶ Sermo dñi ꝯtra paleſtinos: de
deſtructione eorum. ¶ XLVII

A Q Uod factū eſt verbum dñi ad
hieremiam ꝓphetam cōtra pa-
leſtinos anteq̄ȝ percúteret phá
rao gázam. Hec dicit domin⁹.
al'+ aſcēdent Ecce aque+ deſcendent ab aq-
lóne: ⁊ erunt quaſi tórrens inū
dans: ⁊ opérient terram ⁊ plenitudinē eius:
B vrbem ⁊ habitatores eius. Clamabunt hoīes
⁊ vlulabunt oēs habitatores terre a ſtrépitu
pompe armorum ⁊ bellatorū eius: a cōmotio-
ne quadrigárum eius: ⁊ multitudine rotárū
C illius. Non reſpexerunt patres filios manibus
diſſolútis: pro aduentu diei in quo vaſtabunt
omnes philiſthijm ⁊ diſſipabit tyrus ⁊ ſýdon
cum omnibus réliquis auxilijs ſuis. Depopu
latus eſt enim dominus paleſtinos: reliquias
inſule capadócie. Venit caluitiū ſup gazam:
conticuit áſcalon ⁊ reliquie vallis earū. Vſq;
quo cōcidéris: O mucro domini vſq; quo nō D
requiéſces? Ingrédere in vaginam tuam: re-
frigeráre ⁊ ſile. Quomodo quieſcet cum do-
minus precéperit ei: aduerſus áſcalon ⁊ eſt ad
uerſum marítimas eius regiones: ibiq; con-
dixerit illi.

¶ Ca. Sum. ¶ Sermo domini contra moab
⁊ ciuitates eius q̄ deſtruēde ſunt. ¶ XLVIII

A D moáb. Hec dicit dominus A
exercituum: deus iſraél. Ve ſu
per nabó quoniam vaſtata eſt
⁊ confuſa. Capta eſt cariathia-
rím: ꝯfuſa eſt fortis ⁊ trémuit.
Non eſt vltra exultatio in mo-
áb: contra eſebón cogitauerunt malum. Ve-
níte ⁊ diſperdámus eā de gente. Ergo ſilens
contiéſces: ſequetúrq; te gládius. Vox cla-
moris de oronaim: vaſtitas ⁊ cōtritio magna.
Cōtrita eſt moáb: annunciate clamorem pár
uulis eius. Per aſcenſum enim luith plorans
aſcendet in fletu: quoniā in deſcenſu oronaim
hoſtes vlulatum contritionis audierunt. Fugi
te ſaluate animas veſtras ⁊ eritis quaſi miri-
ce in deſerto. Pro eo enim q̄ habuiſti fiduciā ſupra a 17. d
in munitióibus tuis in theſauris tuis: tu quo B
q; capiéris. Et ibit chamós in tranſmigratio-
nem: ſacerdotes eius ⁊ principes eius ſimul.
Et véniet prédo ad omnē vrbem: ⁊ vrbs nul-
la ſaluabitur. Et peribunt valles: ⁊ diſſipabun
tur campéſtria: quoniam dixit dominus. Da
te florem moáb: quia florens egrediétur: ⁊ ci
uitates eius deſerte erunt ⁊ inhabitabiles.
Maledictus qui facit opus domini+ fraudu- ſ celebre. mī. c. j. in cle.
lénter: ⁊ maledictus qui prohibet gladiū ſu-
um a ſanguine. Fértilis fuit moáb ab adole- al'+ negligenter
ſcētia ſua: ⁊ requéuit in fecibus ſuis. Nec trāſ-
fuſus eſt de vaſe in vas: ⁊ in tranſmigrationē
nō abijt. Idcirco permāſit guſtus eius in eo:
⁊ odor eius non eſt immutátus. Proptérea
ecce dies veniunt dicit dominus: ⁊ mittā ei
ordinatores ⁊ ſtratóres laguncularum ⁊ ſtér-
nent eum: ⁊ vaſa eius exháurient ⁊ lagúncu- C
las eorum collídent. Et confundetur moáb a
chamós: ſicut confuſa eſt domus iſraél a be-
thél in qua habebat fidúciam. Quomodo di
citis fortes ſumus: ⁊ viri robuſti ad preliādū?

al's+aſcē- derunt Vaſtata eſt moáb ⁊ ciuitates illius + ſuccen-
derunt: ⁊ electi iuuenes eius deſcenderūt in
occiſionem: ait rex: dominus exercituum no
men eius. Prope eſt interitus moáb vt véni-
al'+occur ret at: ⁊ malum eius velóciter + occúrret nimis.
Conſolámini eum omnes qui eſtis in circúi
tu eius: ⁊ vniuerſi qui ſcitis nomen eius dici-
te. Quomodo confracta eſt virga fortis: bacu
lus glorioſus? Deſcēde de gloria ⁊ ſede in ſi-
ti habitatio filie dybón: quoniā vaſtator mo-
áb aſcēdet ad te: diſſipabit munitiones tuas.
In via ſta ⁊ próſpice habitatio aroér. Interro
ga fugientem: ⁊ ei qui euáſit dic qd áccidit.
Confuſus eſt moáb: quoniam victus eſt. Vlu
D láte ⁊ clamate: annunciate in arnón quoniā
vaſtata eſt moab: ⁊ iudicium venit ad terram
campéſtrem ſuper elón: ⁊ ſuper iaſá: ⁊ ſup me
ſphát: ⁊ ſuper dybón: ⁊ ſuper nabó: ⁊ ſuper do
mū deblathaim: ⁊ ſup cariathaim: ⁊ ſup beth
gam úl: ⁊ ſup bethmaón: ⁊ ſup carioth: ⁊ ſup
boſrá: ⁊ ſup oēs ciuitates terre moab que lon
ge ⁊ prope ſunt. Abſciſum eſt cornu moáb: ⁊
brachium eius contritū eſt: ait dominus. In
ebriáte eum quoniam contra dominum eré-
ctus eſt. Et allidet manum moáb in vómitu
ſuo: ⁊ erit in deriſum etiam ipſe. Fuit enim in
deriſum tibi iſraél: quaſi inter fures reperiſ-
ſes eum. Propter verba ergo tua que aduer-
ſum illum locutus es: captiuus ducéris. Re-
linquite ciuitates ⁊ habitate in petra habitato
res moáb: ⁊ eſtote quaſi columba nidificans
in ſummo ore foraminis. Audiuimus ſuper-
E biam moáb. Superbus eſt valde. Sublimita
Eſa.16.d. tem eius ⁊ arrogantiam ⁊ ſuperbiam ⁊ alti-
tudinem cordis eius ego ſcio: ait dominus.
Iactantiam eius eo ꝙ non ſit iuxta eam vírtꝰ
eius: nec iuxta quod poterat conáta ſit face-
re. Ideo ſuper moáb eiulábo ⁊ ad moáb vni
uerſam clamabo: ad viros muri fictilis lamē
tantes. De planctu iazér plorabo tibi vinea ſa
bamá. Propagines tue tranſierūt mare: vſqꝫ
ad mare iazér peruenerunt. Super méſſem
Eſa.16.c. tuam ⁊ vindémiam tuam predo írruit. Abla
ta eſt leticia ⁊ exultatio de carmélo ⁊ de terra
moáb: ⁊ vinum de torculáribus ſúſtuli. Ne-
quaquā calcator vue ſolitum celeuma canta-
al's+ieſa bit. De clamore eſebón vſqꝫ elealé ⁊ + iaſá de
dérunt vocem ſuam: a ſegor vſqꝫ ad oronaím
al's+con- vitulam + conſternántem aque vero nemrín
ternantes. péſſime erunt. Et áuferam de moáb: ait domi
F nus offerentem in excelſis: ⁊ ſacrificantē diis

eius. Propterea cor meum ad moáb quaſi tý al's nō
bia + eris reſonabit: ⁊ cor meum ad viros mu +eris
ri fictilis dabit ſónitum tybiárum: quia plus
fecit ꝙ potuit: Idcirco periérunt. Omne enim Eſa.15.d.
caput caluicium: ⁊ omnis barba raſá erit. In
cūctis manibus colligatio: ⁊ ſuper omne dor
ſum ciliciū. Et ſuper omnia tecta moáb ⁊ in
platéis eius omnis planctus: quoniā contri
ui moáb ſicut vas inútile: ait dominus. Quo
modo victa eſt ⁊ vlulauerunt? Quomodo
deiecit ceruicem moáb ⁊ confuſus eſt? Eritqꝫ
moáb in deriſum: ⁊ in exemplū omnibus in
circuitu ſuo. Hec dicit dominꝰ. Ecce quaſi á-
quila volabit: ⁊ exténdet alas ſuas ad moáb.
Capta eſt carióth ⁊ munitiones comprehenſe
ſunt. Et erit cor fortiū moáb in die illa: ſicut G
cor mulieris parturiéntis. Et ceſſabit moáb
eſſe populus: quoniam contra dominum glo
rificatus eſt. Páuor ⁊ fóuea ⁊ láqueus ſuper Eſa.24.c.
te o habitator moáb: ait dominus: qui + fúge al's+fuge
rit a facie pauóris cadet in fóueam: ⁊ qui con
ſcénderit de fóuea capietur láqueo. Addúcā
enim ſuper moáb annum viſitationis eorū:
ait dominus. In vmbra eſebón ſteterunt de lá
queo fugientes: quia ignis egreſſus eſt de eſe
bón: ⁊ flāma de medio ſeón: ⁊ deuoráuit par
tem moáb ⁊ vérticem filiorū tumultus. Ve
tibi moáb. Periſti popule chamós: qꝛ com-
prehénſi ſunt filii tui ⁊ filie tue in captiuitatē.
Et conuertam captiuitatem moáb in nouiſſi
mis diebus: ait dominus.

¶ Capituli Summarium. ¶ Sermo domí
ni cōtra ammon ⁊ ciuitates eius: de deſtructio
ne earum idumeam: ⁊ de vaſtatione eius con
tra damaſcum: item contra cedar ⁊ regna a-
ſor que percuſſit nabuchodonoſor rex babylo-
nis: item contra elam: de liberatione eius fi-
naliter. CXLIX

Hucuſqꝫ iudicia moáb. Ad fili- A
os āmón. Hec dicit dominus.
Nunqd nō filii ſunt iſraél: aut
héres nō eſt ei. Cur igitur here
ditate poſſedit melchón gád ⁊
populus eius in vrbibus eius habitauit: Jō ec
ce dies veniūt in te dicit dominus: ⁊ audítū
faciam ſuper rabbath filiorum ammón fré-
mitum prélii ⁊ erit in tumúltum diſſipata fi-
lieqꝫ eius igne ſuccendéntur: ⁊ poſſidebit iſra
él poſſeſſores ſuos: ait dominꝰ. Vlula eſebon
quoniā vaſtata eſt + haý. Clamate filie rab- al's+ar
báth: accingite vos ciliciis. Plágite ⁊ circuite

per ſepes: quoniam melchōn in tranſmigrationē ducetur. ſacerdotes eius ꝛ pncipes eiꝰ ſimul. Quid gloriaris in vallibus? Defluxit vallis tua filia delicata: que confidebas in theſauris tuis: ꝛ dicebas. Quis veniet ad me? Ecce ego inducam ſuper te terrorem: ait dominꝰ deus exercituum ab omnibus qui ſunt in circuitu tuo: ꝛ diſpergemini ſinguli a conſpectu
B veſtro: nec erit qui congreget fugiētes. Et poſt hec reuerti faciā fugientes ꝛ captiuos filiorū ammón: ait dominus. Ad iduméam. Hec dicit+dominus exercituum. Nunqd non vltra eſt ſapientia in themā? Periit cōſiliū a filiis. Inutilis facta eſt ſapientia eoꝝ. Fugite+ ꝛ terga vertite: deſcendite in voraginem habitatores dedá: quoniam perditionem eſaú addúxi ſuper eum: tempus viſitationis eius. Si vindemiatores eius veniſſent ſuper te non reliqſſent racémum: ſi fures in nocte rapuiſſent qꝺ ſufficeret ſibi? Ego vero diſcooperui eſaū: reuelaui abſcōndita eius ꝛ celari non poterit. Vaſtatum eſt ſemen eius: ꝛ fratres eius ꝛ vicini eius: ꝛ nō erit. Relinque pupillos tuos: ꝛ ego faciā eos viuere: ꝛ vidue tue in me ſperabūt:
C quia hec dicit dominus. Ecce quibus nō erat iudicium vt biberent calicem: bibentes bibēt ꝛ tu quaſi innocens relinqueris? Non eris innocens: ſed bibens bibes. Quia per memetipſum iuraui: dicit dominus: qꝺ in ſolitudinē ꝛ in obprobrium ꝛ in deſertū ꝛ in maledictionem erit boſrā: ꝛ omnes ciuitates eius erunt in ſolitudines ſempiternas. Auditum audiui a domino: ꝛ legatus ad gentes miſſus+ ſum. Congregámini ꝛ venite+contra eam: ꝛ cōſurgamus in prélium. Ecce enim paruulum dedi te in gentibus: contemptibilem inter homines. Arrogántia tua decépit te: ꝛ ſuperbia cor
D dis tui qui habitas in cauernis petre ꝛ apprehēndere niteris altitudinē collis. Cum exaltaueris quaſi áquila nidum tuum: inde detraham te dicit dominus. Et erit iduméa deſerta. Omnis qui tranſibit per eam ſtupébit ꝛ ſibilábit ſuper omnes plagas eius: ſicut ſubuerſa eſt ſódoma ꝛ gomorra ꝛ vicine eius: ait dominus. Non habitabit ibi vir: ꝛ nō incolet eā filius hominis. Ecce quaſi leo aſcendet de ſuperbia iordánis ad pulcritudinem robuſtam: qꝛ ſubito cúrrere faciam eum ad illam. Et qs erit electus: quem preponam ei? Quis enim ſimilis mei? Et quis ſuſtinebit me? Et qs iſte paſtor quis reſiſtat vultui meo? Propterea audite conſilium domini qꝺ iniit de edōn: ꝛ cogitationes eius quas cogitauit de habitatoribus themán. Si non deiecerint eos paruuli gregis: niſi diſſipauerint cum eis habitaculū eorū. A voce ruine eorū commota eſt terra: clamor in mari rubro auditus eſt vocis eius.
E Ecce quaſi aqla+aſcendet ꝛ euolábit: ꝛ expādet alas ſuas ſuper boſrám. Et erit cor fortiū idumeé in die illa quaſi cor mulieris parturiētis. Ad damáſcum. Confuſa eſt emáth ꝛ arphát: quia auditum peſſimū audiérunt. Turbati ſunt in mari pre ſolitudine: quieſcere nō potuit. Diſſoluta eſt damáſcus: verſa eſt in fugam: tremor apprehēndit eā. Anguſtia ꝛ dolores tenuerunt eum quaſi parturiēté. Quomodo dereliquerūt ciuitatem laudabilē: vrbem leticie? Ideo cadent iuuenes eius in plateis eius: ꝛ omnes viri prelii conticeſcent in die illa: ait dominus exercituum. Et ſuccēdā ignē in muro damáſci: ꝛ deuorábit ménia+benadáb. Ad cedár ꝛ ad regna aſór: que percuſſit nabuchodonoſor rex babylónis. Hec dicit
F dominus. Surgite ꝛ aſcendite ad cedár: ꝛ vaſtate filios orientis. Tabernacula eorum ꝛ greges eorum cápient: pelles eorum ꝛ omnia vaſa eorum ꝛ camélos eorū tóllent ſibi: ꝛ vocabunt ſuper eos formidinē in circuitu eius. Fugite abite vehementer: in voraginibus ſedēte qui habitatis aſor: ait dominus. Iniit enī cōtra vos nabuchodonoſor rex babylónis conſilium: ꝛ cogitauit aduerſus vos cogitationes. +Cōſurgite ꝛ aſcendite ad gentem quietā ꝛ habitantē confidenter: ait dominus. Nō oſtia nec vectes eis: ſoli habitant. Et erunt cameli eorum in direptionem ꝛ multitudo iumentorum in prédam: ꝛ diſpergam eos in omnem ventum qui ſunt attonſi in comā: ꝛ ex omni confinio eorum addúcam interitum ſup eos: ait dominus. Et erit aſor in habitaculum draconum deſerta vſqꝫ in eternum. Nō manebit
G ibi vir: nec incolet eam filius hominis. Qđ factum eſt verbum dñi ad hieremiam prophetā aduerſus elám in pncipio regni ſedechie regis iudá dicens. Hec dicit dominus exercituum. Ecce ego confringam arcū elám: ꝛ ſummam fortitudinem eorum: ꝛ inducam ſuper elám quattuor ventos a quattuor plagis celi: ꝛ ventilábo eos in omnes ventos iſtos: ꝛ non erit gens ad quā nō pueniant prófugi elám. Et pauere faciam elám coram inimicis ſuis: ꝛ in conſpectu querentiū animā eoꝝ: ꝛ ad-

Marginal notes: al's nō hꝫ +fugientes ꝛ. — al's+ dñs deus — al's nō hꝫ +ꝛ. — al's+eſt — al's+ad — Eſa.47.c. — abdie.1.d — S.18.c.ꝛ 16.c. — infra.50.e — al's+ descendet — al's+benadad. — al's+ſurgite.

ducam ſuper eos malum: irã furoris mei dicit dominus. Et mittam poſt eos gladiũ: donec conſumam eos: ⁊ ponam ſolium meum in elám: ⁊ perdam inde reges ⁊ principes: ait dominus. In nouiſſimis autem diebus reuerti faciam captiuos elám dicit dominus.

¶ Capituli Summarium. ¶ Sermo domini contra babylonem vocat medos ⁊ perſas: ⁊ eius deſtructionem predicit: reditũ populi iuda ⁊ iſrael: de captiuitate admiratio ponitur: de ſubuerſione babylonis ⁊ gladius vltionis pro iuda ⁊ hieruſalem. ¶ L

A Verbum qd̃ locutus eſt dñs de babylóne ⁊ de terra chaldeorũ in manu hieremie pphete. Annunciate in gentibus: ⁊ auditũ facite. Leuate ſignum: pdicate ⁊ nolite celáre: dicite. Capta ē bábylon: cõfuſus eſt bél: victus ē+ marodách. Confuſa ſunt oĩa ſculptilia+ eorũ: ſepata ſunt ídola eoꝝ. Qm̃ aſcendet contra eam gens ab aquilóne: que ponet terram eius in ſolitudinẽ: ⁊ non erit qui habitet in ea ab hoĩe vſqꝫ ad pecus: ⁊ moti ſunt ⁊ abiérunt. In diebus illis ⁊ in tempoꝛe illo: ait dominus: venient filij iſraél ipſi ⁊ filij iudá ſimul: ambulantes ⁊ flentes pperabunt ⁊ dñm deum ſuum+ quérent. In ſion interrogabũt viã: huc facies eorum venient: ⁊ apponéntur ad dominum fédere ſempiterno: qd̃ nulla obliuióne delébit. Grex pditus factus eſt populus meus: paſtores eorum ſeduxerũt eos: fecerũtqꝫ vagari in mõtibus. De monte in cóllem tranſierũt: obliti ſunt cubilis ſui. Oẽs qui inuenerũt comedérunt eos: ⁊ hoſtes eorũ dixerũt. Nõ peccauimus pro eo ꝙ peccauerũt dño decori iuſtitie ⁊+ expectationi patrũ eorũ a dño. Recédite de medio babylonis ⁊ de terra chaldeoꝛũ egredímini: ⁊ eſtote quaſi hedi ante greges. Qm̃ ecce ego+ ſuſcitabo ⁊ addúcam in babylónem ꝯgregationẽ gentiũ magnaꝝ de terra aqlónis ⁊ pꝛeparabuntur aduerſus eã: ⁊+ inde capiétur. Sagitta eius q̃ſi viri foꝛtis interfectoꝛis: nõ reuertetur vacua. Et erit chaldéa in prédam: oẽs vaſtantes eam replebunt: ait dominus. Qm̃ exultatis ⁊ magna loqmini diripientes hereditatem meam: qm̃ effuſi eſtis ſicut vituli ſuper herbam: ⁊ mugiſtis ſicut thauri. Cõfuſa eſt mater veſtra nimis: ⁊ adequáta púlueri que génuit vos. Ecce nouiſſima erit in gentibus: ⁊ deſerta inuia ⁊ árens. Ab ira domini nõ habitabitur: ſed redigétur tota in ſolitúdinẽ. Omnis qui+ tranſibit p babylónem ſtupébit ⁊ ſibilábit ſup vniuerſis plagis eius. Preparámini contra babylónem p circuitum. Oẽs qui ténditis arcum debellate eã: ⁊ nõ parcatis iáculis q: dño peccauit. Clamate aduerſus eã. Vbiqꝫ dedit manũ. Ceciderunt fundamenta eius: deſtructi ſunt muri eius: quoniam últio domini eſt. Vltionẽ accipite de ea. Sicut fecit: facite ei. Diſpdite ſatórem de babylóne ⁊ tenentẽ falcẽ in tpe méſſis a facie gladij colũbe. Vnuſquiſqꝫ ad populum ſuũ conuertetur: ⁊ ſinguli ad terram ſuã fúgient. Grex diſpſus iſraél leones eiecérunt eum. Primus comedit eum rex aſſúr: iſte nouiſſimus exoſſáuit eum nabuchodonoſoꝛ rex babylónis. Propterea hec dicit domin⁹ exercituum deus iſraél. Ecce ego viſitabo regẽ babylónis ⁊ terram eius: ſicut viſitaui regẽ aſſúr: ⁊ redúcam iſraél ad habitáculum ſuũ. Et paſcétur carmélus ⁊ baſán: ⁊ in monte effraim ⁊ in galaád ſaturábitur anima ei⁹. In diebus illis ⁊ in tépoꝛe illo: ait dominus: querétur iniquitas iſraél: ⁊ nõ erit: ⁊ peccatũ iudá ⁊ non inuenietur: quoniam propitius ero eis quos reliquero. Super terram dominantium aſcende: ⁊ ſuper habitatoꝛes eius viſita. Diſſipa ⁊ interfice que poſt eos ſunt: ait dominus: ⁊ fac iuxta omnia que pꝛecépi tibi. Vox belli in terra: ⁊ contritio magna. Quomodo confractus eſt ⁊ contritus málleus vniuerſe terre? Quomodo verſa eſt in deſertum bábylon in gentibus? Illaqueáui te ⁊ capta es bábylon ⁊ neſciebas: inuenta es ⁊ appꝛehénſa: qm̃ dominum puocaſti. Aperuit dñs theſauꝝ ſuũ ⁊ pꝛótulit vaſa ire ſue: quoniã opus eſt domino deo exercituũ in terra chaldeoꝛũ. Venite ad eam ab extremis finibus: aperite vt éxeant qui concúlcent eam. Tóllite de via lapides ⁊ redigite in acéruos: ⁊ interficite eam nec ſit quicqꝫ réliquum. Diſſipáte vniuerſos foꝛtes eius: deſcendent in occiſionem. Ve eis quia venit dies eorũ: tempus viſitationis eorum. Vox fugientium eoꝝ qui euaſérunt de terra babylónis: vt annuncient in ſion vltionẽ dñi dei noſtri: vltionẽ templi eius. Annũciate in babylónem plurimis: oĩbus qui tendunt arcum. Conſiſtite aduerſus eam per gyrũ: ⁊ nullus euádat. Réddite ei ſm opus ſuum: iuxta oĩa que fecit fácite illi: quia contra dominũ erecta eſt: aduerſum ſanctum iſraél.

[Marginalia: B; C; D; E; 26.q.4.ci. ſciendum in ſi.; al+ eius; al+ querentes; al+ expectatione.; al+ ſuſcito; al+ in vic; al+ triſti.; infra eo.; ſupra eo.]

Idcirco cádent iuuenes eius in platéis eius:
⁊ omnes viri bellatores eius conticeſcent in
die illa: ait dominus. Ecce ego ad te ſupbe: di
cit dominus deus exercituū: qꝛ veniet dies tu-
us tempus viſitationis tue. Et cádet ſuperbus
⁊ córruet: ⁊ non erit qui ſúſcitet eum. Et ſuc-
céndam ignem in vrbibus eius: ⁊ deuorabit
omnia in circuitu eius. Hec dicit dominꝰ exer
F cituum. Calumniam ſúſtinent filij iſraél ⁊ fi-
lij iudá ſimul. Omnes qui ceperunt eos tenét:
nolūt dimittere eos. Redemptor eoꝝ fortis:
dominus exercituū nomen eius. Judicio de-
fendet cauſaꝫ eoꝝ: vt extérreat terram: ⁊ com
moueat habitatores babylónis. Gladius ad
chaldeos: ait dominus: ⁊ ad habitatores baby
lónis: ⁊ ad principes ⁊ ad ſapientes eius. Gla
dius ad diuinos eius qui ſtulti erūt. Gladius
ad fortes illius q timebūt Gladius ad equos
eius ⁊ ad currus eius: ⁊ ad omne vulgus qđ
eſt in medio eius: ⁊ erūt quaſi mulieres. Gla
dius ad theſauros eius qui diripiéntur. Sic-
citas ſuper aquas eius erit ⁊ areſcent: qꝛ ter-
ra ſculptilium eſt: ⁊ in porténtis gloriantur.
Propterea habitabunt dracónes cum fatuis
al's+ ficca rijs. + ficárijs: ⁊ habitabunt in ea ſtrutiónes. Et
al's+ ad nō inhabitabitur vltra vſqꝫ+in ſempiternuꝫ:
al's+ deus nec extruétur vſqꝫ ad generationem ⁊ gene-
Ge.19.e G rationem. Sicut ſubuertit+ dominus ſódo-
mam ⁊ gomórrā ⁊ vicinas eius: ait dominus.
Non habitabit ibi vir: ⁊ nō incolet eam filꝰ
hoīs. Ecce populus veniet ab aquilone ⁊ gens
magna: ⁊ reges multi ꝯſurgent a finibus ter-
re. Arcum ⁊ ſcutū apprehēdent: crudeles ſūt
⁊ immiſericordes. Vox eoꝝ quaſi mare ſona
bit: ⁊ ſup équos aſcéndēt ſicut vir paratus ad
prélium contra te filia bábylon. Audiuit rex
babylónis famam eoꝝ: ⁊ diſſolúte ſunt ma
nus eius. Anguſtia apprehendit eū: dolor qua
ſi parturientem. Ecce quaſi leo aſcendet de ſu
perbia iordanis ad pulcritudinem robuſtam:
quia ſúbito cúrrere faciam euꝫ ad illam. Et
qs erit electus quem preponam ei? Quis eni
ſimilis mei: ⁊ quis ſuſtinebit me? Et quis eſt
Job.41.e iſte paſtor qui reſiſtat vúltui meo? Propterea
audíte conſilium domini qđ mente concépit
aduerſum babylóneꝫ ⁊ cogitationes eius q̄s
cogitauit ſuper terram chaldeórum. Niſi de-
tráxerint eos páruuli gregum: niſi diſſipatuꝫ
fúerit cum ipſis habitaculum eorum. A voce
captiuitatis babylónis commota eſt terra: ⁊
clamor inter gentes auditus eſt.

¶ Ca. Sū. ¶ De vento peſtilentie: ⁊ de cali-
ce aureo: de colliſione babyloniorum: de mor
te peſtifera: de aduentu quoqꝫ hoſtium contra
babylonem: de rege babylonis ⁊ chaldeis p-
pter quos deſtruitur babylon: ⁊ propter ido-
la: ⁊ de libro in quo ſcribit hieremias omnia
male ventura babylonis. ¶ LI

HEc dicit dñs. Ecce ego ſuſcita- A
bo ſuper babylonem ⁊ ſuper ha
bitatores eius qui cor ſuum le-
uauerunt contra me: quaſi ven
tum peſtiléntem: ⁊ mittā in ba
bylónem ventilatóres ⁊ venti-
lábunt eam. Et demoliéntur terraꝫ eius: qm̄
venerūt ſuper eā vndiqꝫ in die afflictiōis eiꝰ.
Non+téndat qui téndit arcum ſuum: ⁊ non al's+ habi tabus
aſcendet loricátus. Nolite párcere iuuenibꝰ
eius: interficite oēm malitiam eius. Et cadēt
interfécti in terra chaldeóꝝ: ⁊ vulnerati in
regionibus eius. Quoniaꝫ non fuit viduatus
iſraél: ⁊ iudá a domino deo ſuo dñō exercitu
um. Terra autem eorum repleta eſt delicto a
ſancto iſraél. Fúgite de medio babylónis: vt
ſaluet vnuſquiſqꝫ animam ſuam. Nolite tacé
re ſup iniquitatem eius: qm̄ tp̄s+vltionis eiꝰ
eſt a dñō: viciſſitúdinem ipſe retribuet ei. Ca al's+ vltio. nis ē dñō.
lix áureus babylón in manu dñi inébriās oēꝫ Eſa.21.c
terram. De vino eius biberunt gentes: ⁊ ideo apo.14.b
cōmote ſunt. Súbito cécidit bábylon ⁊ con-
trita eſt. Vlulate ſuper eam tóllite reſínaꝫ ad
dolorem eius: ſi forte ſanet. Curáuimus baby
lónem: ⁊ nō eſt ſanata. Derelinquamus eā: ⁊
eámus vnuſqſqꝫ in terram ſuaꝫ. Qm̄ puenit
vſqꝫ ad celos iudicium eius: ⁊ eleuatū eſt vſqꝫ
ad nubes. Prótulit dominus iuſtitias noſtras: B
venite ⁊ narremꝰ in ſión opus dñi dei noſtri.
Acuite ſagittas ⁊ implete pháretras. Suſci-
tauit dñs ſpiritum regum medoꝝ: ⁊ cōtra ba
bylónem mens eius eſt vt pérdat eam. Quo-
niam últio dñi eſt: vltio tēpli ſui. Rex medo-
rum contra babylónem a dñō ſuſcitat. Super
muros babylónis leuate ſignuꝫ: augete cuſto
diam. Leuáte cuſtodes: preparáte inſidias: qꝛ
cogitauit dominus ⁊ fecit quecunqꝫ locutus
eſt contra habitatores babylónis. Que habi-
tas ſuper aquas multas lócuples in theſauris
venit finis tuus pedális precisiónis tue. Jura- amos.6.c
uit dominus exercituum per aīam ſuam: qm̄
replebo te hominibus quaſi brúco: ⁊ ſup te ce
léuma cantabit. Qui fecit terram in fortitu-
díne ſua: ⁊ preparauit orbem in ſapiētia ſua: ⁊ ſu.10.b

prudentia ſua extēndit celos. Dante eo vocē
multiplicātur aque in celo. Qui leuat nubes
ab extremo terre: fúlgura in plúuiam fecit: ⁊
prodúxit ventos de theſáuris ſuis. Stultus fa
ctus eſt omnis homo a ſciā: ꝯfuſus eſt omnis
conflátor in ſcúlptili: quia méndax eſt ꝯflatio
eius: nec eſt ſpūs in eis. Uana ſunt opa ⁊ riſu
digna: in tempore viſitatiónis ſue peribunt.
Non ſicut hec ps iacób: q2 qui fecit oīa ipſe ē:
⁊ iſraél ſcept2 hereditatis eius dn̄s exercituū
C nomē eius. Collidis tu mihi vaſa belli: ⁊ ego
collidam in te gentes ⁊ diſperdā in te regna.
Et collidam in te equum ⁊ équitē eius: ⁊ col
lidam in te cúrrum ⁊ aſcenſorem eius: ⁊ col
lidam in te virum ⁊ mulierem. Et collidam
in te ſenem ⁊ puerum: ⁊ collidam in te iúue
nem ⁊ virginem. Et collidam in te paſtorem
⁊ gregem eius: ⁊ collidam in te agricolam ⁊
iugáles eius. Et collidam in te duces ⁊ magi
ſtratus. Et réddam babylóni in cunctis habi
tatoribus chaldeé omne malum ſuum qd̄ fe
cerunt in ſión in oculis veſtris: ait dominus.
Ecce ego ad te mons péſtifer: ait dominus: q
corrumpis vniuerſam terrā. Et extendā ma
num meam ſuper te: ⁊ euóluam te de petris:
⁊ dabo te in montem combuſtiónis. Et non+
tollent de te lapidem in ángulum: ⁊ lapidem
in fundamento: ſed perditus ineternum eris:
ait dominus. Leuáte ſignum in terra: clángi
te búccina in+mōtibus. Sanctificate ſup eā
gētes: annūciate cōtra illā regibus arárāth
menni ⁊ aſcenéc: numerate cōtra eā taphār.
Addúcite equū quaſi bruchū aculeátū. Sā
ctificate contra eam gentes: reges médie: du
ces eius: ⁊ vniuerſus magiſtratus eius cūctā
q3 terram ptātis eius. Et cōmouebitur terra
⁊ conturbabitur: quia euigilábit contra ba
bylónē cogitatio dn̄i: vt ponat terram baby
D lónis deſertam ⁊ inhabitabilem. Ceſſauerūt
fortes babylónis a prelio: habitauerūt in pre
ſidijs. Deuoratum eſt róbur eorum: + ⁊ facti
ſunt quaſi mulieres. Incenſa ſunt tabernacu
la eius: contriti ſunt véctes eius. Cúrrens ób
uiam currenti véniet: ⁊ nuncius óbuius nun
cianti: vt annúnciet regi babylónis: quia ca
pta eſt ciuitas eius a ſúmmo vſq3 ad ſúmmū:
⁊ váda preoccupata ſunt ⁊ paludes incēſe ſunt
igni: ⁊ viri bellatores conturbati ſunt. Quia
hec dicit dominus exercituum deus iſraél. Fi
lia babylónis quaſi área: tempus tritúre ei⁹.
Adhuc módicum: ⁊ veniet tempus meſſió

nis eius. Comédit me: deuorauit me nabucho
donoſór rex babylónis. Reddidit me quaſi
vas inane. Abſórbuit me quaſi draco: repléuit
ventrē ſuum teneritúdine mea: ⁊ eiecit me.
Iniquitas aduerſū me: ⁊ caro mea ſuper ba
bylonem dicit habitatio ſión: ⁊ ſanguis me⁹
ſuper habitatores chaldeé: dicit hieruſalém.
Propterea hec dicit dominus. Ecce ego iudi
cabo cauſam tuam et vlciſcar vltiónem tuā.
Et deſertum faciam mare eius: ⁊ ſiccabo ve
nam eius. Et erit babylón in tumúltos habi
tatio dracónū ſtupor ⁊ ſibilus: eo q2 nō ſit ha
bitator. Simul ⁊ leones rúgient: excútient cō
mas veluti cátuli leónū. In calore eorum po
nam potus eorum: ⁊ inebriabo eos vt ſopián E
tur ⁊ dórmiant ſomnum ſempiternum: ⁊ nō
conſurgāt: dicit dominus. Dedúcā eos quā
ſi agnos ad victimā: + ⁊ quaſi arietes cū he
dis. Quomodo capta eſt ſeſách: ⁊ comprehē
ſa eſt inclyta vniuerſe terre. Quomodo facta
eſt in ſtuporē bábylon inter gentes? Aſcēdit
ſuper babylónem mare: multitudine fluctuū
eius opérta eſt. Facte ſunt ciuitates ei⁹ in ſtu
porem: terra inhabitábilis ⁊ deſerta: terra in
qua nullus hábitet: nec tránſiet per eā filius
hominis. Et viſitabo ſuper bél in babylóne ⁊
eijciam quod+abſorbúerat de ore eius: ⁊ nō
confluent ad eam vltra gentes. Siquidem ⁊
murus babylónis corruet. Egredímini de me
dio eius populus meus: vt ſaluet vnuſquiſq3
animam ſuā ab ira furoris domini. Et ne for
te molléſcat cor veſtrum: ⁊ timeatis auditum
qui audiétur in terra. Et veniet in anno audí
tio ⁊ poſt hunc annum auditio ⁊ iniquitas in
terra: ⁊ dominator ſuper dominatorem. Pro
pterea ecce dies veniunt: ⁊ viſitabo ſuper ſcul
ptília babylónis: ⁊ omnis terra eius confun
detur: ⁊ vniuerſi interfecti eius cádent in me
dio eius. Et laudabunt ſuper babylónem celi
⁊ terra ⁊ omnia que in eis ſunt: quia ab aquí
lóne véniet ei predónes: ait dominus. Et quo
modo fecit bábylon vt cáderent occiſi in iſ F
raél: ſic de babylóne cadent occiſi in vniuer
ſa terra. Qui fugiſtis gládium: venite nolíte
ſtare. Recordámini procul domini: ⁊ hieru
ſalém aſcendat ſup cor veſtrū. Confuſi ſumus
quoniam audíuimus obprobrium. Opéruit
ignomínia fácies noſtras: qa venerūt alieni
ſup ſanctificationem domus dn̄i. Propterea
ecce dies veniūt: ait dominus: ⁊ viſitabo ſup
ſculptília babylónis: ⁊ in omni terra ei⁹ mu

giet vulnerátus.Si aſcénderit babylon in ce-
lum ⁊ firmáuerit in excelſo:róbur ſuum : ad
me véniét vaſtatores eius:ait dominus. Uox
clamoris de babylóne:⁊ ꝯtritio magna de ter
ra chaldeóꝝ:qm̄ vaſtauit dominus babyló-
nem:⁊ ꝑdidit ex ea vocé magnā:⁊ ſonabunt
fluctus eoꝝ quaſi aque multe.Dedit ſonitum
vox eoꝝ:q: venit ſup eā id eſt ſup babylónē
predo.Et apprehenſi ſunt fortes eius:⁊ emar-
cuit arcus eoꝝ:q: fortis vltor dñs réddés re-
tribuet.Et inebriabo ꝑncipes eius: ⁊ ſapiétes
eius duces ei⁹: ⁊ magiſtratus ei⁹ ⁊ fortes ei⁹.
Et dormient ſomnū ſempiternū:⁊ nō expgi-
ſcétur:ait rex dñs exercituū nomen eius.Hec
B dicit dñs exercituum.Murus babylónis ille
latiſſimus ſuffoſſióne ſuffodiétur ⁊ porte eius
excelſe igne comburéntur:⁊ labores populoꝝ
ad nihilum ⁊ gentium in igné erūt:⁊ diſperi-
būt.Uerbū qd̄ precépit hieremias+ ꝓpheta (al+ ꝓphetes.)
ſaraie filio nerie filij maaſie cum pgeret cū
ſedechia rege in babylónem in anno quarto
regni eius.Saraias autē erat princeps prophe
tie.Et ſcripſit hieremias omne malū qd̄ vé-
turum erat ſup babylonem in libro vno oīa
verba hec que ſcripta ſunt ꝯtra babylóné . Et
dixit hieremias ad ſaraiā.Cū véneris in ba
bylónem ⁊ videris ⁊ légeris oīa verba hec:di
ces.Dñe tu locutus es cōtra locū iſtum: vt di
ſpérderes eū ne ſit qui in eo hábitet ab hoīe
vſqꝫ ad pecus:⁊ vt ſit ꝑpetua ſolitúdo.Cūqꝫ cō
pléueris legere librum iſtum:ligábis ad eū
lápidé ⁊ proijcies illum in+ mediū eufraten: (al+ medio.)
⁊ dices.Sic ſubmergétur bábylon:⁊ non con
ſurget a facie afflictiōis quā ego addúco ſup
eā:⁊ diſſoluétur.Hucuſqꝫ v̄ba hieremie.

¶ Cap.Sum. ¶ Capitur hieruſalem a chaldeis apprehenditur:⁊ exoculatur ſedechias: nabuzardan incendit ciuitatem: ⁊ templum ſpoliat:rex ioachim educitur de carcere ſuper babylonem:⁊ conſtituuntur ei cibaria a rege babylonis. ¶ LII

A (4.re 24.d 2.pa.36.d)
Filius viginti ⁊ vnius anni erat
ſedechias cū regnare cepiſſet:⁊
vndeciꝫ annis regnauit in hie-
ruſalém.Et nomé matris eius
amithál:filia hieremie de lob-
ná.Et fecit malū in oculis dñi
iuxta oīa que fecerat ioachim qm̄ furor dñi
erat in hierl'm ⁊ in iuda vſqꝫquo ꝓijceret eos
a facie ſua.Et receſſit ſedechias a rege baby- (4.39.a 4 reg.25.a)
lónis.Factum eſt autem in anno nono regni
eius in menſe decimo:decima die menſis ve
nit nabuchodonoſor rex babylónis ipſe ⁊ oīs
exercitus eius aduerſus hierl'm:⁊ obſedérunt
eam ⁊ edificauerūt ꝯtra eā munitiónes in cir
cuitu:⁊ fuit ciuitas obſeſſa vſqꝫ ad vndecimū
annū regni ſedechie.Meſe autē quarto nona B
die méſis obtinuit fames ciuitaté: ⁊ nō erant
alimenta pplo terre. Et dirúpta eſt ciuitas ⁊
omnes viri bellatores eius fugérūt:exierūt-
qꝫ de ciuitate nocte p viam porte que eſt inter
duos muros ⁊ ducit ad hortū regis: chaldéis
obſidentibus vrbé in gyro ⁊ abierūt p viā q̄
ducit in erémū.Perſecutus eſt aūt chaldeó-
rū exercit⁹ regē:⁊ apphenderūt ſedechiam in
deſerto qd̄ eſt iuxta hierichó: ⁊ oīs comitát⁹
eius diffúgit ab eo.Cūqꝫ cōprehendiſſent re-
gē:adduxerūt eū ad regē babylónis in rebla-
ta que eſt in terra emáth:⁊ locut⁹ eſt ad eum
iudicia.Et iuguláuit rex babylónis filios ſe-
dechie in oculis eius:ſed ⁊ oēs ꝑncipes iudá
occidit in reblatá.Et oculos ſedechie éruit:⁊
vinxit eū cōpédibus:⁊ addúxit eū rex baby- C
lónis in babylóné:⁊ poſuit eū in domo cárce
ris vſqꝫ ad dieꝫ mortis ſue. In méſe autē qn-
to decima+ méſis ipſe eſt ānus nonuſdecim⁹ (al+ die di.44. c.l. 16.di.ie iunius.)
nabuchodonoſor regis babylónis:venit nabu
zardā ꝑnceps militie q ſtabat corā rege baby
lónis in hierl'm:⁊ incédit domū dñi ⁊ domū
regis ⁊ oēs domus hierl'm:⁊ oém domū ma-
gnā igne cōbuſſit:⁊ totū murū hierl'm per cir
cuitū deſtrúxit cūctus exercitus caldeóꝝ qui
erat cū magiſtro militie.De paupibus aūt po D
puli ⁊ de reliquo vulgo qd̄ remáſerat in ciui
tate:⁊ de perfugis qui tranſfúgerant ad regē
babylónis:⁊ ceteros de multitudine trāſtulit
nabuzardā ꝑnceps militie.De pauperibus v̄o
terre reliquit nabuzardā ꝑnceps militie vini
tores ⁊ agrícolas. Colūnas quoqꝫ éreas que
erant in domo dñi ⁊ báſes ⁊ mare éneum qd̄
erat in domo dñi confregérunt chaldéi:⁊ tu-
lérunt omne es eoꝝ in babylónē.Et lebétes
⁊ creagras ⁊ pſaltéria ⁊ phialas ⁊ mortariola
⁊ omnia vaſa érea que in miniſtério fúerant
tulerūt ⁊ hydrias ⁊ thymiamatéria ⁊ úrceos
⁊ pélues⁊ candélabra:⁊ mortária ⁊ cyathos.
Quotquot áurea áurea:⁊ quotquot argétea E
argéntea.Tulit magiſter militie colūnas du-
as ⁊ mare vnum ⁊ vitulos duódecim éreos q
erant ſub baſibus:quas fecerat rex ſálomon
in domo dñi.Nō erat pondus éris oīū horū
vaſoꝝ.De colūnis autem:decē ⁊ octo cubiti

altitudinis erát in colūna vna: ⁊ funícul⁹ duo
deciꝫ cubitoꝝ circuibat eaꝫ. Porro groſſitudo
ei⁹ q̄ttuor digitoꝝ ⁊ itrinſec⁹ cáua erat: ⁊ capi
téllã ſup+vtráqꝫ érea. Altitudo capitélli vni⁹
qnqꝫ cubitóruꝫ ⁊ retiácula ⁊ malogranáta ſu
per coroná in circúitu: oīa énea. Et fuerūt ma
F logranáta nonagintaſex dependétia: ⁊ oīa malo
granata centum retiáculis circundabanť. Et
tulit magiſter militie ſaraíaꝫ ſacerdotē primū
⁊ ſophoniam ſacerdotē ſecūduꝫ: ⁊ tres cuſto
des veſtibuli. Et de ciuitate tulit eunúchū vnū
qui erat prepoſitus ſuper viros bellatores: ⁊ ſe
ptem viros de his qui videbant facieꝫ regis q̄
inuenti ſunt in ciuitate: ⁊ ſcribā pncipem mi
litū qui pbabat tyrónes: ⁊ ſexaginta viros de
populo terre: q̄ inuēti ſunt in medio ciuitatis.
Tulit autē eos nabuzardán magiſter militie:
⁊ duxit eos ad regē babylónis in reblatá. Et
pcuſſit eos rex babylónis: ⁊ iterfecit eos in re
blatá in terra emáth. Et tráſlatus eſt iudá de
G terra ſua. Iſte eſt populus quē tránſtulit na
buchodonoſór in ãno ſeptimo iudeos tria mi
lia ⁊ vigintitres. In ãno octauodecimo nabu
chodonoſór tránſtulit de hieruſalém animas
octingéntas trigintaduas. In anno viceſimo
tertio nabuchodonoſór: tráſtulit nabuzardán
magiſter militie animas iudeoꝝ ſeptingentas
quadragintaqnqꝫ. Omnes ergo anime quat
tuor milia ſexcente. Et factum eſt in triceſimo
ſeptimo anno tráſmigrationis ioachín regis
iudá duodecimo méſe viceſimaqnta menſis:
eleuauit euilmerodách rex babylónis ipo an
no regni ſui caput ioachín regis iude: ⁊ edú
xit euꝫ de domo cárceris: ⁊ locutus eſt cuꝫ eo
bona. Et poſuit thronuꝫ eius ſuper thronos re
gum qui erát poſt ſe in babylóne: ⁊ mutauit
veſtimenta cárceris eius: ⁊ comedebat panē
coram eo ſemper cunctis diebus vite ſue. Et
cibaria eius cibaria ppetua dabantur ei a re
ge babylónis ſtatúta per ſingulos dies vſqꝫ ad
diem mortis ſue cunctis diebus vite eius.

¶ Explicit liber hieremie prophete.

¶ Incipiunt threni: id eſt lamentationes hie
remie: que cynóth hebrayce inſcribuntur.

Et factum eſt poſtquam in ca
ptiuitatem redactus eſt iſraél:
⁊ hieruſalém deſerta eſt: ſedit
hieremías ppheta flens ⁊ plán
xit lamentatione hac in hieru
ſaléꝫ: ⁊ amaro animo ſuſpirás
⁊ éiulans dixit.

Aleph. ¶ Capitulum

A Quomodo
ſedet ſola ciuitas plena
populo? Facta eſt quaſi
vidua domina géntiuꝫ:
princeps prouinciaruꝫ
facta eſt ſub tributo.

Beth. Plorans plo
rauit in nocte: ⁊ lachry
me eius in maxillis ei⁹.

Non eſt qui conſoletur eam: ex omnibus cha
ris eius. Omnes amici eius ſpreuérunt eam:
⁊ facti ſunt ei inimici. Gymel. Migrauit iu
das propter afflictionẽ ⁊ multitudinem ſer-
uitutis: habitauit inter gentes nec inuenit re
quiem. Omnes perſecutores eius apprehẽde-
runt eam: inter anguſtias. Deleth. Uie ſyon
lugent: eo ꝙ nõ ſint qui veniant ad ſolẽnita-
tem. Omnes porte eius deſtructe: ſacerdotes
B eius gementes. Uirgines eiꝰ ſqualide: ⁊ ipſa
oppreſſa amaritudine. He. Facti ſunt hoſtes
eius in capite: inimici eiꝰ locupletati ſunt: qꝛ
dominus locutus eſt ſuper eam propter mul-
titudinem iniquitatũ eius. Paruuli eius du
cti ſunt in captiuitatem: ante faciem tribulan
tis. Uau. Et egreſſus eſt a filia ſyon: omnis
decor eius. Facti ſunt pͥncipes eius velut arie
C tes non inuenientes paſcua: ⁊ abierunt abſqꝫ
al+ zain fortitudine ante faciem ſubſequentis.+ Zai.
al+ Et recordata +Recordata eſt hieruſalem dierum afflictio
nis ſue: ⁊ preuaricationis omnium deſidera-
bilium ſuorum que habuerat a diebus anti-
quis: cum caderet populus eius in manu ho
ſtili: ⁊ non eſſet auxiliator. Uiderunt eam ho-
ſtes: ⁊ deriſerunt ſabbata eius. Heth. Pecca
tum peccauit hieruſalem propterea inſtabi-
lis facta eſt. Omnes qui glorificabant eã ſpre
uerunt illam: quia viderunt ignominiã eiꝰ.
Ipſa autẽ gemens: ⁊ conuerſa eſt retrorſũ.
Teth. Sordes eius in pedibus: nec recorda-
ta eſt finis ſui. Depoſita eſt vehementer: non
habens conſolatorẽ. Uide domine afflictio-
nem meam: quoniam erectus eſt inimicus.
D Ioth. Manum ſuam miſit hoſtis ad omnia
deſiderabilia eius: quia vidit gentes ingreſ-
ſas ſanctuarium ſuum: de quibus preceperas
ne intrarent in eccleſiam tuam. Caph. O-
mnis populus eius gemens: ⁊ querens panẽ.
Dederunt precioſa queqꝫ pro cibo: ad refocil
landum animam. Uide domine ⁊ conſide-
al+ Lamed ra: quoniam facta ſum vilis.+ Lamech. O
vos omnes qui tranſitis per viam: attendite
⁊ videte: ſi eſt dolor ſicut dolor meus. Quoni
am vindemiauit me vt locutus eſt dominus:
in die furoris ſui. Mem. De excelſo miſit
ignem in oſſibus meis: ⁊ erudiuit me. Expã
dit rhete pedibus meis: conuertit me retror-
ſum. Poſuit me deſolatam tota die: merore
E confectam. Nun. Uigilauit iugum iniquita
tum mearum in manu eius: conuolute ſunt
⁊ impoſite collo meo. Infirmata eſt virtꝰ mea

dedit me dominus in manu de qua non pote
ro ſurgere. Samech Abſtulit omnes magni
ficos meos dominus de medio mei: vocauit
aduerſum me tempus vt contereret electos
meos. Torcular calcauit dominus virgini fi
lie iuda. Ayn. Idcirco ego plorans ⁊ oculus F
meus deducens aquas: quia longe factus eſt bic.4.c.
a me conſolator conuertens animã meam.
Facti ſunt filij mei perditi: quoniam inualuit
inimicus. Phe. Expandit ſyon manus ſuas.
Non eſt qui conſoletur eam. Mandauit do-
minus aduerſum iacob in circuitu eius ho-
ſtes eius. Facta eſt hieruſalem quaſi polluta
menſtruis inter eos. Sade. Iuſtus eſt domi-
nus: quia os eius ad iracundiam prouocaui.
Audite obſecro vniuerſi populi: ⁊ videte do-
lorem meum. Uirgines mee ⁊ iuuenes mei
abierunt in captiuitatẽ. Coph. Uocaui ami- G
cos meos: ⁊ ipſi deceperunt me. Sacerdotes
mei ⁊ ſenes mei in vrbe conſumpti ſunt: quia
queſierunt cibum ſibi vt refocillarent ani-
mas ſuas. Res. Uide domine quoniam tri-
bulor: conturbatus eſt venter meus. Subuer-
ſum eſt cor meum in memetipſo: quoniam
amaritudine plena ſum. Foris interfecit gla-
dius: ⁊ domi mors ſimilis eſt. Syn. Au-
dierunt quia ingemiſco ego: ⁊ non eſt qui
conſoletur me. Omnes inimici mei audie-
runt malum meum: letati ſunt quoniam tu
feciſti. Adduxiſti diem conſolationis: ⁊ fiant al+ vindemia
ſimiles mei. Thau. Ingrediatur omne ma
lum eorum coram te: ⁊ deuindemia eos ſi- al+ oẽs
cut vindemiaſti me propter +iniquitates me
as. Multi enim gemitus mei ⁊ cor meum
merens.

Aleph. CII A

Quomodo obtexit caligine in
furore ſuo dominus filiã ſyon:
proiecit de celo in terram in-
clytam iſrael: ⁊ nõ eſt recorda-
tus ſcabellum pedum ſuorũ in
die furoris ſui. Beth. Precipi
tauit dominus nec pepercit omnia ſpecioſa ia
cob: deſtruxit in furore ſuo munitiones virgi al+ de ce
nis iuda: ⁊ deiecit+in terrã. Polluit regnũ lo terram
⁊ principes eius. Gymel. Confregit in ira fu
roris ſui omne cornu iſrael: auertit retrorſum
dexteram ſuam a facie inimici: ⁊ ſuccendit
in iacob quaſi ignem flamme deuorantis in
gyro. Deleth. Tetendit arcum ſuum quaſi B
inimicus: firmauit dexteram ſuam quaſi ho-

ſtis: ⁊ occidit omne quod pulchrum erat viſu
in tabernáculo filie ſión: effúdit quaſi ignem
indignationem ſuam. He. Factus eſt dñs ve-
lut inimicus: precipitáuit iſraél. Precipitá-
uit omnia ménia eius: diſſipauit munitiónes
eius: ⁊ replévit in filia iuda humiliatū ⁊ hu-
miliatam. Uau. Et diſſipáuit quaſi hortū té-
torium ſuum: demolitus eſt tabernáculum ſu
al' + obprobrio um. Obliuióni trádidit dominus in ſión feſti
uitatem ⁊ ſábbatum: ⁊ in + obpróbrium ⁊ in
al' + indignatione indignationem furoris ſui regem ⁊ ſacerdo-
C tem. Zai. Répulit dominus altare ſuū: ma-
ledixit ſanctificatiói ſue: trádidit in manu ini
mici muros túrrium eius. Uocé dederunt in
domo domini: ſicut in die ſolénī. Heth. Co-
gitauit dñs diſſipare murum filie ſión: tetén-
dit funiculum ſuum: ⁊ nō auertit manū ſuā
a perditióe. Luxitq; antemurale: ⁊ murus pá
riter diſſipatus eſt. Theth. Defixe ſunt in ter-
al' + reges ra porte eius: pérdidit ⁊ contriuit véctes eius
regem eius ⁊ príncipes eius in gentibus. Nō
eſt lex: ⁊ prophete eius non inuenerunt viſio-
nem a domino. Ioth. Sedérunt in terra: cō
ticuérunt ſenes filie ſión: conſperſerunt cine-
al' + ſigines hieruſalem. re capita ſua: + accincti ſunt cilicijs. Abiecé-
runt in terra capita ſua virgines + hieruſalē.
al' + accincte. Caph. Defecérunt pre lachrymis oculi mei:
D cōturbati ſunt víſcera mea. Effuſum eſt in ter
al' + iuda ra iécur meum ſuper contritionem filie popu
al' + Lamed li mei: cū deficeret paruulus ⁊ lactens in pla
téis oppidi. + Lamech. Matribus ſuis dixe
runt vbi eſt tríticum ⁊ vínum cum deficerent
quaſi vulnerati: in plateis ciuitatis: cū exalá-
rent animas ſuas in ſinu matrum ſuarum.
E Mem. Cui comparábo te: vel cui aſſimilabo
te filia hieruſalém? Cui exequabo te: ⁊ conſo-
xi.4.c.i. labor te virgo filia ſión? Magna eſt enī velut
mare ↄtrítio tua: quis medébitur tui? Nun.
Prophete tui vidérunt tibi falſa et ſtulta: nec
aperiébant iniquitatem tuam vt te ad penitē-
tiam prouocarent. Uidérunt autē tibi aſſum
ptiones falſas ⁊ eiectiones. Samech. Plau-
ſérunt ſuper te manibus omnes tranſeuntes
per viam: ſibſlauérunt ⁊ mouerunt capita ſua
ſuper filiam hieruſalém: héccine eſt vrbs di-
centes perfecti decóris gáudiū vniuerſe ter-
re. Phe. Aperuérunt ſuper te os ſuū oēs ini-
mici tui: ſibſlauérunt ⁊ fremuerūt dentibus
ſuis: ⁊ dixerunt: deuorábimus. En iſta eſt dies
F quam expectabamus: inuénimus vidimus.
Deut. 28.c. Dan. 9.b. Ain. Fecit dominus que cogitauit: cópléuit

ſermonem ſuum quem precéperat a diebus
antiquis. Deſtrúxit ⁊ non pepércit: ⁊ letifica-
uit ſuper te inimicum: ⁊ exaltauit cornu hoſti
um tuorum. Sade. Clamauit cor eorū ad do
minum: ſuper muros filie ſión. Deduc quaſi
torrentem láchrymas per diem ⁊ noctem: nō
des requiē tibi: neq; táceat pupilla oculi tui.
Coph. Conſúrge lauda in nocte in príncipio
vigiliarum: effúnde ſicut aquā cor tuum ante
conſpectum dñi. Leua ad eum manus tuas p
+ anima paruulórum tuorum qui fame + pé-
reunt in capite omnium compitorū? Res. al' + animabus al' + defecerunt.
Uide domine ⁊ conſidera quem vindemiá-
ueris ita. Ergo ne comedent mulieres fructū
ſuum: páruulos ad menſuram pálme. Si oc- G
ciditur in ſanctuario domini ſacerdos ⁊ pro-
pheta. Sin. Iacuérūt in terra foris puer ⁊ ſe-
nex: virgines mee ⁊ iúuenes mei cecidérunt
in gladio. + Interfeciſti in die furoris tui: per- al' + interfecti ſunt.
cuſſiſti nec + miſertus eſt. Thau. Uocaſti qua al' + miſertus es.
ſi ad diem ſolénem: qui terrérent me de cir-
cúitu: ⁊ non fuit in die furoris domini qui ef
fúgeret: ⁊ relinqueretur. Quos educáui ⁊ nu
triui: inimicus meus conſumpſit eos.

Aleph. CIII

Ego vir videns paupertatē me A
am: in virga idignationis eius.
Aleph. Me mináuit ⁊ addú-
xit in ténebris ⁊ non in lucem.
Aleph. Tantum in me vertit:
⁊ conuértit manum ſuam to-
ta die. Beth. Uetúſtam fecit péllem meam
⁊ carnem meam: contriuit oſſa mea. Beth.
Edificauit in gýro meo: ⁊ circúndedit me fel
le ⁊ labore. Beth. In tenebroſis collocauit
me: quaſi mortuos ſempiternos. Gymél.
Circumedificáuit aduerſum me vt non egrē
diar: aggrauáuit cómpedem meum. Gy- B
mel. Sed ⁊ cum + clamáuero ⁊ cum rogaue- al' + clamare ⁊ rogarem.
ro: exclúſit orationem meam. Gymel. Con- 23.q.4.c.
cluſit vias meas lapidibus quádris: ſémitas
meas ſubuértit. Deleth. Urſus inſidians fa
ctus eſt mihi: leo in abſcondito. Deleth. Sē
mitas meas ſubuértit ⁊ confregit me: póſuit
me deſolatā. Deleth. Tetendit arcum ſuū:
⁊ poſuit me quaſi ſignum ad ſagittā. He. Mi
ſit in rénibus meis filias pháretre ſue. He.
Factus ſum in deriſū omni populo meo: can al' + amaritudine.
ticum eorum tota die. He. Replévit me + a-
maritudinibus: inebriáuit me abſinthio.
Uau. Confregit ad numerum dentes meos

C cibauit me cinere. Uau. Et repulſa ē anima
mea: oblitus ſum bonoꝝ. Uau. Et dixi. Pe
riit finis meus ⁊ ſpes mea a dn̄o. + Zai. Re-
cordáre paupertatis ⁊ tranſgreſſionis mee: ab
ſinthij ⁊ fellis. + Zai. Memória memor ero:
⁊ tabéſcet in me aīa mea. + Zai. Hoc recolēs
in corde meo: + in deo ſpabo. Heth. Miſcdie
dn̄i q᷑ nō ſumus ꝯſumpti: quia nō defecérunt
miſerationes eius. Heth. + Noui dilúculo:
+ multa eſt fides tua. Heth. Pars mea dn̄s
dixit aīa mea: ꝓpterea expectabo eum. Thet.
Bonus eſt dn̄s ſperantibus in eū: aīe querē-
ti illum. Thet. Bonū eſt ꝑſtolári cū ſilentio
ſalutare dn̄i. Thet. Bonū eſt viro cum portā-
uerit iúgum ab adoleſcéntia ſua. Joth. Sede
bit ſolitárius ⁊ tacébit: quia leuáuit ſe ſup ſe.
Joth. Ponet in púluere os ſuum: ſi forte ſit
D ſpes. Joth. Dabit percutienti ſe maxillam: ſa-
turábitur obprobijs. Caph. Quia non repél
let in ſempiternum dominus. Caph. Quia +
ſe abiécit ⁊ miſerébitur: ſm multitudinē mi-
ſericordiarū ſuaꝝ. Caph. Nō enim humilia-
uit ex corde ſuo: ⁊ abiecit filios hominū. + La
méch. Ut cōtéreret ſub pedibus ſuis oēs vin-
ctos terre. Laméch. Ut declináret iudicium
viri in conſpectu vultus altiſſimi. + Lameeh.
E Ut peruérteret hominem in iudicio ſuo dn̄s
ignorauit. Mem. Quis eſt iſte q dixit vt fie-
ret dn̄o nō iubēte? Mem. Ex ore altiſſimi nō
egrediēt: nec mala nec bona. Mem. Quid
murmuráuit homo viuēs: vir ꝑ peccatis ſuis?
Nun. Scrutémur vias noſtras: ⁊ queramus
⁊ reuertamur ad dominum. Nun. Leuémus
corda noſtra cum manibus ad dominū in ce
los. Nun. Nos inique égimus ⁊ ad iracún-
diam prouocauimus: idcirco tu inexorábilis
es. Samech. Operuiſti in furore ⁊ percuſſiſti +
occidiſti nec pepercíſti. Samech. Oppoſuiſti
nubē tibi: ne tránſeat oratio. Samech. Era-
dicatiónem ⁊ abiectiónem poſuiſti me in me
dio populorum. Phe. Aperuérunt ſup nos os
ſuum oēs inimici. Phe. Formido ⁊ láqueus
+ facta eſt nobis vaticinátio ⁊ cōtrítio. Phe.
Diuiſiones aquarū + dedúxit oculus meus: in
ꝯtritiōe filij populi mei. Ayn. Oculus meus
afflictus eſt nec tácuit: eo ꝙ nō eſſet requies.
F Ayn. Donec reſpiceret ⁊ videret de᷑ de celis.
Ayn. Oculus meus depredatus eſt aīaꝫ meā
in cūctis filiab᷑ vrbis mee. Sadē. Uenatio-
ne cepérunt me quaſi auē inimici mei gratis.
Sadē. Lápſa eſt in lacum vita mea: ⁊ poſue-
runt lapidem ſuper me. Sadē. Inundauérūt
aque ſuper caput meū: dixi: perij. Coph. Inuo
caui nomen tuū domine: de lacu nouiſſimo.
Coph. Uocem meā audiſti: + ne auertas au-
rem tuā a ſingultu meo ⁊ clamoribus. Coph.
Appropiquaſti in die qn̄ vocaui te: dixiſti: ne
tímeas. Res. Judicaſti dn̄e cām aīe mee re-
démptor vite mee. Res. Uidiſti dn̄e iniqtatē
+ illoꝝ aduérſum me: iudica iudicium meū.
Res. Uidíſti oēm furorem vniuerſas cogita
tiones eorum aduerſū me. Syn. Audiſti ob G
próbriū eorum dn̄e: omnes cogitationes ad-
uerſum me. Syn. Lábia inſurgentiū mihi
⁊ meditationes eorum: aduerſū me tota die.
Syn. Seſſiónem eoꝝ ⁊ reſurrectionē eoꝝ vi-
de: ego ſum pſalmus eorum. Thau. Réddes
+ eis vicem dn̄e: iuxta opa manuum ſuarum.
Thaū. Dabis eis ſcutū cordis laborē tuum.
Thaū. Perſequéris in furore: ⁊ cōteres eos
ſub celis domine. Aleph. C IIII

Quomodo obſcuratū eſt áurū: A
mutatus eſt color óptimus: di-
ſpérſi ſunt lápides ſanctuarij in
cápite oīum plateárū. Beth.
Filij ſión incliti ⁊ amicti áuro
primo: qūo reputati ſunt in va-
ſa téſtea: opus manuū figuli. Gymel. Sed ⁊
lámie nudauérunt mámmā: lactauérunt cá-
tulos ſuos. Filia populi mei crudelis: qſi ſtrū
tio in deſerto. Deleth. Adhéſit lingua lactén
tis ad palátum eius in ſiti: Paruuli petiérūt
panē: ⁊ nō erat qui frángeret eis. He. Qui
veſcebantur voluptuoſe interiérunt in vijs q
nutriebántur in cróceis amplexáti ſunt ſtér-
cora. Uaū. Et maior effécta eſt iniquitas filie
populi mei peccato ſodomórū que ſubuerſa
eſt in moménto ⁊ non cepérūt in ea manus.
Zai. Candidiores nazaréi eius niue: nitidio- B
res lacte: rubicūdiores ébore antiquo: ſaphý
ro pulcrióres. Het. Denigráta eſt ſup carbo
nes facies eorū: ⁊ non ſunt cógniti in platéis.
Adhéſit cutis eorum óſſibus: áruit ⁊ facta eſt
quaſi lignum. Thet. Melius fuit occiſis gla Judith
dio ꝙ interfectis fame: quoniā iſti extabué- 7.c.
runt conſumpti a ſterilitáte terre. Joth. Ma 4.reg.6.f.
nus mulierum miſericordium coxérunt fili-
os ſuos: facti ſunt + cibus earum in contritio-
ne filie populi mei. Caph. Compléuit domi-
nus furorem ſuum: effúndit iram indignatio
nis ſue. Et ſuccéndit ignem in ſión: ⁊ deuora
uit fundaméta eius. Lamech. Non credidē-

rūt reges terre ꝛ vniuerſi hītatores orbis: qꝛ ingrederētur hoſtis ꝛ inimicus per portas hie
C ruſalem. Aleph. Propter pctā pphaꝝ eius ꝛ inīqtates ſacerdotū eius q effuderūt in me dio eius ſanguinē iuſtoꝝ. Nun. Errauerūt ce
al's nō hʒ + intrare al's + laici ul's ci in plateis: polluti ſunt ſanguine. Cūqꝫ non poſſent + intrare: tenuerūt + lacinas ſuas. Sa me. h. Recedite polluti clamauerūt eis: re
Eſa. 52. cedite: abite nolite tangere. Jurgati qppe ſūt ꝛ cōmoti dixerunt inter gētes nō addet vltra vt habitet in eis. Phe. Facies dn̄i diuiſit eos: nō addet vt reſpiciat eos. Facies ſacerdotū nō erubuerūt: neqꝫ ſenū miſerti ſunt. Ayn. Cū adhuc ſubſiſteremus defecerūt oculi noſtri ad auxiliū noſtrū vanum: cū reſpiceremus atten
D ti ad gentē que ſaluare nos nō poterat. Sade. Lubricauerunt veſtigia noſtra in itinere platearuꝫ noſtraꝝ: appropinquauit finis noſter: cōpleti ſūt dies noſtri: quia venit finis noſter. Coph. Velociores fuerūt perſecutores noſtri aquilis celi: ſuper mōtes pſecuti ſunt nos: in deſerto inſidiati ſunt nobis. Res. Spiritꝰ oris noſtri xp̄s dn̄s captus eſt in pctīs noſtris: cui
al's + eius diximus in vmbra + tua viuemus in gētibus. Syn. Gaude ꝛ letare filia edom: que hītas in terra hus. Ad te quoqꝫ pueniet calix: īebria beris atqꝫ nudaberis. Thau. Cōpleta eſt iniquitas tua filia ſion ſi addet vltra vt tranſmi
al's + viſita uit. gret te. + Viſitauit iniquitateꝫ tuā filia edom diſcooperiet peccata tua.

C Oratio Hieremie. C V

A Recordare dn̄e qd acciderit nobis intuere ꝛ reſpice obprobriū noſtꝝ. Hereditas nr̄a verſa eſt ad alienos domus noſtre ad extraneos. Pupilli facti ſumus abſqꝫ patre: matres noſtre qua ſi vidue. Aquā noſtrā pecunia bibimus: ligna
al's nō hʒ + noſtris. noſtra precio cōparauimꝰ. Ceruicibus + nr̄is
B minabamur: laſſis non dabaꝫ reqes. Egypto dedimus manū ꝛ aſſyrijs: vt ſaturemur pane. Patres noſtri peccauerūt ꝛ nō ſunt: ꝛ nos iniqtates eoꝝ portauimus. Serui dominati ſunt noſtri: nō fuit q redimeret de manu eoꝝ. In animabus nr̄is afferebamus panē nobis: a facie gladij in deſerto. Pellis noſtra qſi clibanꝰ exuſta eſt: a facie tēpeſtatuꝫ famis. Mulieres in ſion humiliauerūt: ꝛ virgines in ciuitatibꝰ
C iudā. Principes manu ſuſpenſi ſunt: facies ſenuꝫ nō erubuerunt. Adoleſcentibꝰ impudice abuſi ſunt: ꝛ pueri in ligno corruerūt. Senes defecerunt de portis: iuuenes de choro pſallentium. Defecit gaudiuꝫ cordis noſtri: verſus eſt in luctum chorus noſter. Cecidit corona capitis nr̄i: ve nobis qꝛ peccauimꝰ. Propterea me
al's nō hʒ + doloře ſtum factū eſt in + dolore cor noſtrum: ideo cō tenebrati ſunt oculi nr̄i. Propter montē ſion D
qꝛ diſpijt: vulpes ambulauerunt in eo. Tu autē dn̄e in eternū permanebis: ſoliuꝫ tuum in generationē ꝛ generationē. Quare in ppetuū obliuiſceris noſtri: derelinques nos in longitudinem dierum. Cōuerte nos dn̄e ad te ꝛ conuertemur: innoua dies noſtros ſicut a principio. Sed proijciens repuliſti nos: iratus es cō
al's + cōpu lus. tra nos vehementer.

C Expliciunt treni ideſt lamentationes hieremie prophete.

C Incipit prefatio in libꝛ Baruch pphete.

Liber iſte qui baruch nomine prenotatur in hebreo canone nō habetꝫ ſed tm̄ in vulgata editione: ſimiliter ꝛ epiſtola hieremie. Propter noticiā autem legentiū hic ſcripta ſunt: qꝛ multa de chriſto nouiſſimiſqꝫ tēporibus indicant.

C Incipit Baruch propheta.

C Cap. Sum. C Scripſit baruch librum ꝛ legit coraꝫ iechonia filio ioachim rege iuda: iudei e babylonia miſerunt pecuniā ꝛ librū iudeis in hieruſalē vt orarēt p ipſis. C Cap. I

Et hec A verba libri que ſcripſit baruch filius nerie filij maaſie filij ſedechie filij ſedei filij helchie in babylonia ī anno qnto ꝛ in ſeptio die mēſis: in tpe quo ceperunt chaldei hieruſalēꝫ ꝛ ſuccenderūt eaꝫ igni. Et legit baruch verba libri huiꝰ ad aures iechonie filij ioachim regis iudā: ꝛ ad

aures vniuerſi populi veniētis ad librū: ⁊ ad
aures potentiū filiorū regū: ⁊ ad aures preſby
terorū ⁊ ad aures populi a minimo vſq ad
maximū eorū oium habitantiū in babylonia
ad flumen ſodi. Qui audientes plorabant: et
ieiunabant: ⁊ orabant in cōſpectu dñi. Et colle
al. + in cō ſpectu do mini gerunt pecuniam ſm qḋ potuit vniuſcuiuſq
manus. Et miſerūt in hieruſalē ad ioachim
B filium helchie filij ſalon ſacerdotē ⁊ ad reli
quos ſacerdotes ⁊ ad oēm populum qui inuē
ti ſunt cum eo in hieruſalē cū acciperent va
ſa templi dñi que ablata fuerāt de tēplo reuo
care in terrā iudā decima die mēſis ſiban: va
ſa argētea que fecit ſedechias filius ioſie rex iu
dā poſtea quā cepiſſet nabuchodonoſor rex ba
bylonis iechoniā ⁊ principes ⁊ cūctos potētes ⁊
ppłm terre ab hierłm ⁊ duxit eos victos in ba
bylonē. Et dixerūt. Ecce miſimus ad vos pecu
nias: de qbus emite holocauſtomata ⁊ thus ⁊
facite māna: ⁊ offerte pro peccō ad aram domi
ni dei nrī. Et orate pro vita nabuchodonoſor re
gis babylonis: ⁊ pro vita balthaſar filij eius vt
ſint dies eorū ſicut dies celi ſup terrā: ⁊ vt det
C dñs vtutē nobis: ⁊ illuminet oculos nros: vt
viuamus ſub vmbra nabuchodonoſor regis ba
bylonis: ⁊ ſub vmbra balthaſar filij eius: ⁊ ſer
uiamus eis multis diebus ⁊ inueniamus grāz
in cōſpectu eorū. Et pro nobiſipſis orate ad dñm
deum nrm: qr peccauimus dño deo nro: ⁊ nō eſt
auerſus furor eius a nobis vſq in hunc diē.
Et legite librū iſtum quē miſimus ad vos re
citari in tēplo dñi in die ſolēni: ⁊ in die oppor
Infra 2. b. tuno. Et dicētis. Domino deo noſtro iuſtitia:
nobis aūt confuſio faciei noſtre ſicut eſt dies
hec omni iudā ⁊ habitantibus in hieruſalem
regibus noſtris ⁊ principibus nrīs ⁊ ſacerdo
tibus nrīs ⁊ prophetis noſtris ⁊ patribus nrīs.
Peccauimus ante dñm deum nrm: ⁊ nō cre
didimus diffidentes in eū: ⁊ nō fuimus ſubie
al. + obau diuimus ctibiles illi: ⁊ nō audiuimus vocem domini
dei noſtri vt ambularemus in mandatis eius
D que dedit nobis. A die qua eduxit patres no
ſtros de terra egypti vſq ad diē hanc eramus
incredibiles ad dñm deum noſtrū: ⁊ diſſipati
receſſimus ne audiremus vocē ipſius. Et ad
heſerūt nobis multa mala ⁊ maledictiões q̄
conſtituit dominus moyſi ſeruo ſuo: q eduxit
patres noſtros de terra egypti dare nobis ter
ram fluentem lac ⁊ mel ſicut hodierna die. Et
nō audiuimus vocē dñi dei noſtri ſm oīa vba
prophetarū quos miſit ad nos ⁊ ad iudices no
ſtros: ⁊ abiuimus vnuſquiſq in ſenſum cordis
noſtri maligni: operarij dijs alienis facientes
mala ante oculos domini dei noſtri.

¶ Ca. iij. ¶ Judei propter peccata facti ſunt
ſubter ⁊ non ſupra: vox penitentium peccaui
mus ⁊ inique egimus. Ois nō mortua ſed ani
ma eſuriens dat gloriam deo: promittit domi
nus alterum teſtamentum eternum ſcilicet
nouum. ¶ II

Propter qḋ ſtatuit dñs deus no A
ſter verbum ſuū qḋ locutus eſt
ad nos ⁊ ad iudices noſtros q
iudicauerunt in hieruſalem: al. + iſrael
⁊ ad reges noſtros ⁊ ad princi
pes noſtros ⁊ ad oēm iſrael ⁊ iudam vt addu
ceret dñs ſuper nos mala magna que non ſūt
facta ſub celo: quēadmodū facta ſūt in hieru
ſalem ſecundū que ſcripta ſunt in lege moy
ſi vt manducaret homo carnes filij ſui ⁊ car
nes filie ſue. Et dedit eos ſub manu regum oī
um qui ſunt in circuitu noſtro ⁊ in impropo
rium ⁊ in deſolationem ⁊ in omnibus popu
lis in quibus nos diſperſit dominus. Et facti
ſumus ſubtus ⁊ non ſupra: quia peccauimus
domino deo noſtro non obaudiēdo voci ipſi B
us. Domino deo noſtro iuſtitia: nobis autē ⁊ ſupra. 1. a
patribus noſtris confuſio faciei: ſicut eſt dies
hec. Quia locutus eſt dominus ſup nos omnia
mala hec que venerunt ſuper nos: ⁊ nō ſumus
deprecati faciem domini dei noſtri: vt reuer
teremur vnuſquiſq noſtrū a vijs noſtris peſ
ſimis. Et vigilauit dominus in malis ⁊ ad
duxit ea ſuper nos: quia iuſtus eſt dominus in
omnibus operibus ſuis que mandauit nobis:
⁊ non audiuimus vocem ipſius vt iremus
in preceptis domini que dedit ante faciem no
ſtram. Et nunc domine deus iſrael qui eduxi C
ſti populum tuū de terra egypti in manu va dañ. 9. A
lida: ⁊ in ſignis ⁊ in prodigijs ⁊ in virtute tua
magna ⁊ in brachio excelſo ⁊ feciſti tibi no
men ſicut eſt dies iſte: peccauimus: impie
egimus: inique geſſimus domine deus no
ſter in omnibus iuſtitijs tuis. Auertatur ira
tua a nobis: quia derelicti ſumus pauci in
ter gentes vbi diſperſiſti nos. Exaudi domi
ne preces noſtras ⁊ orationes noſtras: ⁊ e
duc nos propter te: ⁊ da nobis inuenire gra
tiam ante faciem eorum qui nos abduxe
runt: vt ſciat omnis terra quia tu es domi
nus deus noſter: ⁊ quia nomen tuum inuo
catum eſt ſuper iſrael: ⁊ ſuper genus ipſius.

D Reſpice domine de domo ſancta tua in nos ⁊
inclina aurem tuam ⁊ exaudi nos. Aperi ocu
los tuos ⁊ vide: quia nō mortui qui ſunt in in
ferno quorum ſpiritus acceptus eſt a viſceri-
bus ſuis dabunt honorem ⁊ iuſtificationē do-
mino: ſed anima que triſtis eſt ſup magnitu-
dinem mali: ⁊ incedit curua ⁊ infirma: ⁊ ocu
li deficientes ⁊ anima eſuriens dat tibi gloriā
⁊ iuſtitiam domino: quia non ſm iuſtitias pa
trum noſtrorum nos fundimus preces ⁊ peti
mus miſericordiam ante conſpectum tuū do
mine deus noſter: ſed quia miſiſti iram tuam
⁊ furorem tuum ſuper nos: ſicut locutus es in
manu puerorū tuorum ꝓphetarum dicēs. Sic
E dicit dn̄s. Inclinate humerū veſtrum ⁊ ceruí
cem veſtrā: ⁊ opera facite regi babylonis: ⁊ ſe
debitis in terra quā dedi patribus veſtris. Q̄
ſi non feceritis nec audieritis vocem domini
dei veſtri operari regi babylonie: defectionem
veſtrā faciā de ciuitatibus iudā: ⁊ a foris hie-
ruſalem: ⁊ auferam a vobis vocem iocundi-
tatis ⁊ vocem gaudij ⁊ vocem ſponſi ⁊ vocem
ſponſe: ⁊ erit ōis terra ſine veſtigio ab inhabi
tantibus eā. Et non audierunt vocem tuā vt
operarentur regi babylonis: ⁊ ſtatuiſti verba
tua que locutus eſt in manibus puerorū tuo-
rum ꝓphetarum vt transferrentur oſſa regū
noſtrorum: ⁊ oſſa patrum noſtrorū de loco ſuo.
F Et ecce proiecta ſunt in calore ſolis ⁊ in gelu
noctis: ⁊ mortui ſunt in doloribus peſſimis: in
fame ⁊ in gladio ⁊ in emiſſione. Et poſuiſti tē
plum in quo inuocatum eſt nomē tuū in ipſo
ſicut hec dies ꝓpter iniquitatē domus iſrael
⁊ domus iudā. Et feciſti in nobis domine de-
us noſter ſm omnem bonitatem tuam ⁊ ſm
omnē miſerationē tuā illam magnā: ſicut
locutus es in manu pueri tui moyſi in die q̄
precepiſti ei ſcribere legem tuā coram filijs
G iſrael dicens. Si non audieritis vocem meā:
multitudo hec magna cōuertetur in minimā
gentem qm̄ ego eos diſpergam: q2 ſcio ꝙ me
non audiet populus. Populus eſt enim dura
ceruice. Et conuertetur ad cor ſuum in terra
captiuitatis ſue: ⁊ ſcient quia ego ſum dn̄s de
us eorum: ⁊ dabo eis cor ⁊ intelligēt: ⁊ aures
⁊ audient: ⁊ laudabunt me in terra captiuita
tis ſue: ⁊ memores erunt nōis mei. Et auer-
tent ſe a dorſo ſuo duro: ⁊ a malignitatibus ſuis
q2 reminiſcentur viam patrū ſuorum qui pec
cauerūt in me. Et reuocabo illos in terrā quā
iuraui patribus eorū abrahā iſaac ⁊ iacob:
⁊ dominabūtur eis. Et multiplicabo eos ⁊ nō
minorabuntur. Et ſtatuam illis teſtamentum
alterū ſempiternū: vt ſim illis in deum ⁊ ipſi
erunt mihi in populū. Et nō mouebo āplius
pplm meū filios iſrael a terra quā dedi eis.

℃ Capituli Summarium. ℃ Clamor anīe ⁊
ſpiritus in anguſtijs poſiti: audire debemus mā
data vite vt ſciamus prudentiā: ⁊ diſcere de-
bemus vbi ſit ſapientia: gigantes ſtatura ma-
gnos ⁊ ſcientes bellum non elegit dominus.
Dominus adinuenit omnem viam diſcipli-
ne: de chriſto incarnato.

CIII

E T nūc domine omnipotens de A
us iſrael anima in anguſtijs ⁊
ſpiritus anxius clamat ad te. Au
di domine ⁊ miſerere qa deus
es miſericors: ⁊ miſerere no-
ſtri quia peccauimus ante te.
Quia tu ſedes in ſempiternum: ⁊ nos peribi-
mus in euum. Domine omnipotēs deus iſrl̄
audi nūc orōnē mortuorū iſrael: ⁊ filiorū ipſo
rum qui peccauerunt ante te: ⁊ non audierūt
vocem dn̄i dei ſui: ⁊ agglutinata ſunt nobis
mala. Noli meminiſſe iniquitatis patrū no-
ſtrorum: ſed memento manus tue ⁊ nominis
tui in tēpore iſto: q2 tu es dn̄s deus nr̄: ⁊ laudā
bimus te dn̄e. q2 ꝓpter hoc dediſti timorē tuū
in cordibus noſtris: ⁊ vt inuocemus nomē tu
um ⁊ laudemus te in captiuitate noſtra: q2 cō
uertimur ab iniquitate patrum noſtrorū qui
peccauerunt ante te. Et ecce nos in captiuita-
te noſtra ſumus hodie quo nos diſperſiſti: in im
properium ⁊ in maledictū ⁊ in pctm̄ ſm oēs
iniqtates patrū noſtrorū q diſceſſerūt a te dn̄e
deus noſter. Audi iſrael mādata vite: auribus B
percipe vt ſcias prudētiā. Quid eſt iſrl̄ ꝙ in ter-
ra inimicorū es? Inueteraſti in terra aliena: co
inqnatus es cū mortuis. Deputatus es cū de
ſcēdentibus in infernū: dereliqſti fontem ſapie.
Nā ſi in via dei ābulaſſes: hitaſſes utiqz in
pace ſup terrā. Diſce vbi ſit prudētia: vbi ſit
virtus: vbi ſit intellectus: vt ſcias ſimul vbi ſit
longiturnitas vite ⁊ victus: vbi ſit lumen ocu
lorum ⁊ pax. Quis inuenit locum eius? Et
quis intrauit in theſauros eius? Ubi ſunt pn-
cipes gentiū: ⁊ q dominant ſup beſtias q̄ ſunt
ſup terrā? Qui in auibus celi ludūt: q argen-
tū theſaurizant ⁊ aurū in quo ꝯfidūt hōies: ⁊ C
nō eſt finis acqſitionis eorū? Qui argentū fa-
bricant ⁊ ſolliciti ſunt nec eſt inuentio operū
illorū? Exterminati ſunt ⁊ ad inferos deſcēde-
runt: ⁊ alij loco

runt:⁊ alij loco eoꝝ exurrexerūt. Juuenes vi
derūt lumē:⁊ habitauerūt ſup terrā. Viā āt
diſcipline ignorauerūt:neqꝫ intellexerunt ſe-
mitas eius neqꝫ filij eoꝝ ſuſceperūt eā. A fa-
al's nō hȝ + terra cie ipſoꝝ longe facta eſt. Nō eſt audita i+ter-
ra chanaā:neqꝫ viſa eſt i themán. Filij quoqꝫ
al's + exquirunt agár qui+exquiſierunt prudentiā q̄ de terra
al's + cōfibulatores eſt:negociatores terre ⁊ themán:⁊+fabulato
res ⁊ exquiſitores prudentie ⁊ intelligentie:viā
aūt ſapiē neſcierunt:neqꝫ cōmemorati ſūt ſe-
mitas eius. O iſraél qꝫ magna eſt domꝰ dei:⁊
ingens locus poſſeſſionis eius. Magnus eſt ⁊
nō hȝ finē:excelſus ⁊ imenſus. Ibi fuerūt gi-
gántes noiati:illi qui ab initio fuerūt ſtatura
al's + ſcientes magna+ſcientes bellū. Non hos elegit dñs:
neqꝫ viā diſcipline inuenerūt:ꝓpterea perie-
D runt. Et qm̄ non habuerūt ſapiam interierūt
ꝓpter ſuā inſipientiā. Quis aſcendit in celū
⁊ accepit eā:⁊ eduxit eam de nubibus. Quis
tranſfretauit mare ⁊ inuenit illā:⁊ attulit il
lam ſup aurū electū. Non eſt qui poſſit ſcire
vias eius:neqꝫ qui exquirat ſemitas eius. Sed
q ſcit vniuerſa nouit eā:⁊ adinuenit eā pru-
dentia ſua. Qui ꝓparauit terrā i eterno tpe:
al's + pecudibus ⁊ repleuit eā+bipedibus ⁊ quadrupedibus.
al's + obaudit Qui emittit lumen ⁊ vadit:⁊ vocauit illud:⁊
+obedit illi in tremore. Stelle aūt dederunt
lumen in cuſtodijs ſuis:⁊ letate ſunt. Vocate
ſunt:⁊ dixerūt. Adſumus. Et luxerunt ei cum
iocūditate qui fecit illas. Hic eſt deus noſter
al's + aduerſus ⁊ nō eſtimabit alius+aduerſum eū. Hic ad-
inuenit oēm viā diſcipline ⁊ tradidit illaȝ ia-
vi. xē. ca. nō ait 12. q.i.ca. exēplum. cób puero ſuo:⁊ iſraél dilecto ſuo. Poſt hec i
terris viſus ē ⁊ cū hoībus conuerſatus eſt.
de ꝯſe. di. 5. ca. iterum ¶ Ca. Sū. ¶ De lege eterna ⁊ tenētibus eaȝ
⁊ ſpernentibus eā:vox eccleſie tribulantis:cō
fortatio ⁊ ꝯſolatio hierl'm.i.eccleſie in tribula
tionibus conſtitute. ¶ IIII

A Hic liber mandatorū dei:⁊ lex q̄
eſt ineternum. Oēs qui tenent
eā:peruenient ad vitā: qui aūt
dereliquerūt eā in mortē. Con-
uertere iacób ⁊ apprehēde eā:
ambula ꝑ viā ad ſplēdorē eius
cōtra lumē eius. Ne tradas alteri gloriā tuā:
⁊ dignitatē tuā genti aliene. Beati ſumus iſ-
raél:qꝛ que deo placēt manifeſta ſunt nobis.
Animequior eſto populus dei memorabilis iſra
él. Venūdati eſtis gentibus:nō in perditionē:
ſed ꝓpter qđ in ira dei ad iracundiā prouoca-
B ſtis dñm:traditiqꝫ eſtis aduerſarijs. Exacer-

báſtis enim eū qui fecit vos deū eternū:imo-
lantes demonijs ⁊ non deo. Obliti enim eſtis
eū qui nutriuit vos:⁊ cōtriſtatis nutricem ve
ſtrā hierl'm. Vidit enim iracundiā a deo veni
entē vobis:⁊ dixit. Audite cōfines ſyon. Ad- al's + ꝯfuſiones
duxit eniȝ mihi deus luctū magnū. Vidi enī
captiuitatē ppl'i mei filioꝝ meoꝝ:⁊ filiaꝝ quā
ſupdúxit illis eternus. Nutriui enī illos cum C
iocūditate: dimiſi aūt illos cum fletu ⁊ luctu.
Nemo gaudeat ſuper me viduā ⁊ deſolataȝ:a
multis derelicta ſuȝ ꝓpter peccata filioꝝ meo
rū qꝛ declinauerūt a lege dei. Juſtitias aūt ipſi
us neſcierunt:nec ambulauerunt ꝑ vias mā-
datoꝝ dei:neqꝫ per ſemitas veritatis eius cuȝ
iuſtitia ingreſſi ſunt. Veniant cōfines ſyon:⁊
memorent captiuitatē filioꝝ ⁊ filiarū mearū:
quā ſupdúxit illis eternus. Addúxit enim ſu
per illos gentē de longinquo: gentē improbā
⁊ alterius lingue:q nō ſunt reueriti ſenē: ne-
qꝫ pueroꝝ miſerti ſūt. Et adduxerūt dilectos D
vidue:⁊ a filijs vnicā deſolauerunt. Ego autē
quid poſſum adiuuare vos? Qui enī addúxit
ſuper vos mala:ipſe vos eripiet de manibꝰ ini
micoꝝ veſtroꝝ. Ambulate filij ambulate:ego
enī derelicta ſum ſola. Exui me ſtola pacis: in
dui aūt me ſacco obſecrationis:⁊ clamabo ad
altiſſimū in diebꝰ meis. Animequiores eſtote fi infra eo.
lij:clamate ad dñm:⁊ eripiet vos de manu ꝑn
cipū inimicoꝝ. Ego enī ſperaui ineternū ſalu
tē veſtrā:⁊ venit mihi gaudiū a ſancto ſup mi
ſericordia:q̄ veniet vobis ab eterno ſalutari
noſtro. Emiſi enī vos cū luctu ⁊ ploratu:redu- E
cet aūt vos mihi dñs cū gaudio ⁊ iocūditate
in ſempiternū. Sicut enī viderunt vicine ſy-
ón captiuitatē veſtrā a deo:ſic videbunt ⁊ i ce
leritate ſalutē veſtraȝ in deo que ſuperueniet
vobis cū honore magno ⁊ ſplendore eterno.
Filij patienter ſuſtinete irā que ſuperueniet
vobis. Perſecutus eſt eniȝ te inimicus tuus:
ſed cito videbis perditionē ipſius:⁊ ſup+cer- al's + vices
uices ipſius aſcendes. Delicati mei ambula-
uerunt vias aſperas:ducti ſunt enim vt grex
direptus ab inimicis. Animequiores eſtote fi ſupra eo.
lij:⁊ proclamate ad dñm. Erit eniȝ memoria F
veſtra ab eo qui duxit vos. Sicut enim fuit ſen
ſus veſter vt erraretis a deo decies tm̄ iterum
cōuertentes requiretis eum. Qui eniȝ indúxit
vobis mala:ipſe rurſum addúcet vobis ſem
piternam iocunditatē cum ſalute veſtra. Ani-
mequior eſto hieruſalem. Exhortatur eniȝ te
qui te nominauit. Nocentes peribunt qui te G

vexauerunt: ⁊ qui gratulati ſunt in tui ruina puniẽtur. Ciuitates quibus ſeruierunt filij tui puniẽtur: ⁊ que accepit filios tuos. Sicut enim gauiſa eſt in tua ruina: ⁊ letata eſt in caſu tuo: ſic cõtriſtabitur in ſua deſolatione. Et amputabitur exultatio multitudinis eius: ⁊ gaudimoniũ eius erit in luctum. Ignis enim ſuꝑueniet ei ab eterno in lõgiturnis dieb⁹: ⁊ habitabitur a demonijs in + multitudine tẽporis. (al's longitudine)

¶ Ca. Sum. ¶ De chriſto domino qui ẽ iocunditas veniens a deo miſſus: de chriſto domino ⁊ eccleſia. ¶ V

A Ircũſpice hieruſalem ad orientem: ⁊ vide iocunditatẽ a deo tibi venientem. Ecce enim veniunt filij tui quos dimiſiſti diſperſos: veniunt collecti ab oriẽte vſqȝ ad occidentẽ: in verbo + ſancto gaudẽtes in honorẽ dei. (al's + ſci) Exue te hieruſalem ſtola luctus ⁊ vexationis tue: ⁊ idue te decore ⁊ honore que a deo tibi eſt ſempiterna gloria. Circũdabit te deus diploide iuſtitie: ⁊ imponet mitrã capiti tuo honoris eterni. B Deus enim oſtendet ſplendorẽ ſuũ in te: q ſub celo eſt. Nominabitur enim tibi nomen tuũ a deo in ſempiternũ: pax iuſtitie ⁊ honor pietatis. (ſupra 4.e) Exurge hieruſalem ⁊ ſta in excelſo ⁊ circũſpice ad oriẽtẽ ⁊ vide collectos filios tuos ab oriẽte ſole vſqȝ ad occidentẽ: in verbo C ſancti gaudentes dei memoria. Exierunt enĩ abs te pedib⁹ ducti ab inimicis: adducet aũt illos dñs ad te portatos in honorem ſicut filios regni. Cõſtituit enim deus humiliare oẽm montẽ excelſum ⁊ rupes perennes ⁊ cõualles replere inequalitatem terre: vt ambulet iſrael D diligenter in honorem dei. Obumbrauerũt aũt ſilue ⁊ omne lignũ ſuauitatis iſrael mandato dei. Adducet enim deus iſrael cum iocũditate in lumine maieſtatis ſue ⁊ cum miſericordia ⁊ iuſtitia que ex ipſo eſt.

¶ Incipit exemplũ ep̃le eiuſdem quã miſit hieremias ad abductos captiuos in babyloniam a rege babyloniorũ: vt annũciaret illis ſcḋm quod preceptum eſt illi a deo. ¶ VI

A Ropter peccata q̃ peccaſtis ante deum abducẽmini in babyloniam captiui a nabuchodonoſor rege babyloniorum. Ingreſſi itaqȝ in babylonem eritis ibi annis plurimis ⁊ tẽporibus longis vſqȝ ad generationes ſeptẽ: poſt hoc aũt educam vos inde cum pace. Nũc aũt videbitis in babylonia deos aureos ⁊ argenteos ⁊ lapideos ⁊ ligneos in humeris portari oſtentãtes metum gentibus. Videte ergo ne ⁊ vos ſiles efficiamini factis alienis ⁊ metuatis: ⁊ metus vos capiat ĩ ipſis. Viſa itaqȝ turba de retro ⁊ ab ante: adorantes dicite in cordibus vr̃is. Te oportet adorari dñe. Angelus aũt meus vobiſcũ eſt. Ipſe aũt exquirã aĩas veſtras. Nam + ligna ipſorũ polita a fabro: (al's ligna) ipſa ẽt inaurata ⁊ inargentata falſa ſunt ⁊ nõ poſſunt loqui. Et ſicut virgini amanti ornamenta: ita accepto auro fabricata ſũt. Coronas certe aureas habent ſup capita ſua dij illorũ: vñ ſubtrahunt ſacerdotes ab eis aurũ ⁊ argẽtũ: ⁊ erogant illud in ſemetipſis. Dant autem ⁊ ex ipſo ꝓſtitutis: ⁊ meretrices ornant: ⁊ iterũ cum receperint illud a meretricibus: ornant deos ſuos. B Hi aũt non liberantur ab erugine ⁊ tinea. Opertis aũt illis veſte purpurea extergent faciem ipſorũ propter puluerẽ domus q eſt plurimus inter eos. Sceptrũ aũt habet vt homo ſicut iudex regionis: qui in ſe peccantẽ non interficit. Habet ẽt in manu gladiũ ⁊ ſecurim: ſe aũt de bello ⁊ a latronibus non liberat. Unde vobis notũ ſit q̄ non ſunt dij. Non ergo reuerimini eos. Sicut enĩ vas hominis ↄfractũ inutile efficitur: tales ſunt ⁊ dij illorũ. Cõſtitutis illis in domo: oculi eorũ pleni ſunt puluere a pedib⁹ introeuntiũ: ⁊ ſicut alicui q regẽ offendit circũſepte ſunt ianue: aut ſicut ad ſepulcrũ adductũ mortuũ: ita tutant ſacerdotes oſtia clauſuris ⁊ ſeris ne a latronibus expoliẽtur. Lucernas accendunt illis ⁊ quidẽ multas: ex qbus nullã videre pñt. Sunt aũt ſicut trabes ĩ domo. Corda vero eorũ dicũt elingere ſerpẽtes q de terra ſunt: dũ comedũt eos ⁊ veſtimentũ ipſorũ ⁊ nõ ſentiunt. Nigre fiũt C facies eorũ a fumo q in domo fit. Supra corp⁹ eorũ ⁊ ſupra caput eorũ volant noctue ⁊ hirũdines ⁊ aues ẽt ſilr ⁊ catte. Vñ ſciatis q̄ non ſunt dij. Ne ergo timueritis eos. Aurũ ẽt qḋ hñt ad + ſpecimen: niſi aliqs extorſerit eruginem: nõ fulgebunt. (al's ſpe) Neqȝ enim dũ cõflarentur ſentiebant. Ex oĩ p̃cio empta ſunt in quibus ſpũs nõ eſt in ipſis. (al's eſt) Siue pedibus in humeris portantur: oſtentãtes ignobilitatẽ ſuã hoĩbus. Cõfundantur ẽt qui colunt ea. Propterea ſi ceciderint in terrã a ſemetipſis nõ cõſurgunt: neqȝ ſi quis eũ ſtatuerit rectũ per ſemetipſũ ſtabit: ſed ſicut mortuis humeri illis apponẽ-

tur. Hoſtias illoꝝ vendunt ſacerdotes ipſoꝝ:
ꝛ abutúnꝭ ſimiliter ꝛ mulieres eoꝝ decerpén
tes neqꝫ infirmo neqꝫ mendicanti aliqd im-
pártiunt: de ſacrificijs eoꝝ fete ꝛ menſtruáte
ꝯtingunt. Scientes itaqꝫ ex his qꝛ nõ ſunt dij:
ne timeátis eos. Unde enim vocanꝭ dij: quia
mulieres appónunt dijs argénteis ꝛ áureis ꝛ
ligneis ꝛ in domibus eoꝝ ſacerdotes ſédent
habentes túnicas ſciſſas ꝛ capita ꝛ barbã ra-
D ſam: quoꝝ capita nuda ſunt. Rúgiunt autem
clamantes cõtra deos ſuos ſicut in cena mor-
tui. Veſtimenta eorũ áuferunt ſacerdotes: ꝛ
veſtiunt vxores ſuas ꝛ filios ſuos. Neqꝫ ſi quid
mali patiúnꝭ ab aliquo: neqꝫ ſi quid boni pó-
terunt retribúere: neqꝫ regem cõſtitúere poſ-
deu.13.d. ſunt neqꝫ auférre. Similiter neqꝫ dare diuiti-
as poſſunt neqꝫ maluꝫ retribuere. Si qs illis
votum vóuerit ꝛ non reddiderit: neqꝫ hoc re
quirunt. Hoiem a morte nõ liberant: neqꝫ in-
firmũ a potentiori erípiunt. Hominẽ cecũ ad
viſum nõ reſtituunt: de neceſſitate hominẽ nõ
liberábunt. Vidue nõ miſerebúntur neqꝫ ór-
phanis benefácient. Lapidibus de mõte ſimi
les ſunt dij illoꝝ lignei ꝛ lapidei ꝛ áurei ꝛ ar
géntei. Qui aũt cólunt ea cõfundéntur. Qũo
ergo eſtimandũ eſt aut dicẽdũ illos eẽ deos?
Adhuc enim ipſis chaldeis nõ honorantibus
ea: qui cũ audierint mutũ non poſſe loqui: of
ferunt illud ad bel: poſtulantes ab eo loq qua
ſi poſſint ſentire qui nõ habent motuꝫ. Et ipſi
cũ intelléxerint: relinquent ea. Senſum enim
E nõ habent ipſi dij illoꝝ. Mulieres aũt circũ-
date fúnibus in vijs ſédent ſuccendentes oſſa
oliuarũ. Cum aũt aliqua ex ipſis abſtracta ab
aliquo tranſeunte dormierit cum eo prime
ſue éxprobrat qꝫ ea non ſit digna hábita ſicut
ipſa neqꝫ fúnis eius dirúptus ſit. Omnia autẽ
que illis fiunt falſa ſunt. Qũo eſtimandũ aut
dicendũ eſt illos eſſe deos? A fábris aũt ꝛ au-
rificibus facta ſunt. Nihil aliud erunt niſi id
qđ volunt eſſe ſacerdotes. Aurífices ẽt ipſi q
ea fáciunt nõ ſunt multi tpis. Nunquid ergo
poſſunt ea que fabricata ſunt ab ipſis eſſe dij.
Reliquerunt aũt falſa ꝛ opprobriũ poſtea fu-
turis. Nam cũ ſupuénerit illis prélium ꝛ ma
la: cógitant ſacerdotes vbi ſe abſcóndant cuꝫ
illis. Qũo ergo ſentiri débeant quoniam
dij ſunt qui nec de bello ſe liberãt neqꝫ de ma
lis ſe eripiunt? Nam cum ſint lígnea ꝛ ínau-
ráta ꝛ inargentáta ſcietur poſtea: quia falſa
ſunt ab vniuerſis gentibus ꝛ regibus q̃ ma-
niféſte ſunt: quia non ſunt dij ſed opera manu
um hóminum ꝛ nullum opus dei cum illis. de+th
Unde ergo notum eſt quia non ſunt dij: ſed F
opera manuum hominuꝫ ꝛ nullum dei opus
in ipſis eſt. Regem regioni non ſúſcitant: ne-
qꝫ plúuiam hominibus dabunt. Judiciũ quo
qꝫ non diſcernent: neqꝫ regiones liberabunt
ab iniuria: quia nihil poſſunt ſicut cornicule
inter medium celi ꝛ terre. Et enim cum inci-
derit ignis in domum deorum ligneoruꝫ ꝛ ar
genteórum ꝛ aureórum: ſacerdotes quidem
ipſorum fúgient ꝛ liberabũtur: ipſi vero ſicut
trábes in medio comburéntur. Regi autem
ꝛ bello non reſiſtent. Quomodo ergo eſtimã
dum eſt aut recipiendum: quia dij ſunt? Nõ
a fúribus neqꝫ a latrónibus ſe liberabunt dij
lignei ꝛ lapidei ꝛ inauráti ꝛ inargentáti: qui
bus iniqui fortiores ſunt. Aurum ꝛ argentuꝫ
ꝛ veſtimentum quo operti ſunt áuferent illis
ꝛ abíbunt nec ſibi auxilium férent. Itaqꝫ me
lius eſt eſſe regem oſtentantem virtutem ſu-
am: aut vas in domo útile in quo gloriatur q
póſſidet illud vel óſtium in domo quod cu-
ſtódit que in pace ſunt: qꝫ falſi dij. Sol quidẽ
ꝛ luna ac ſidera cum ſint ſpléndida ꝛ emiſſa
ad vtilitates obaúdiunt: ſimiliter ꝛ fúlgur cũ
apparuerit perſpicuum eſt. Idipſum autem
ꝛ ſpiritus in omni regione ſpirat ꝛ nubes: q-
bus cum imperátum fuerit a deo perambu-
láre in vniuerſum orbeꝫ: perficiunt quod im G
peratum eſt eis. Ignis etiam miſſus déſuper
vt conſúmat montes ꝛ ſiluas facit quod pre-
ceptum eſt ei. Hec autem neqꝫ ſpeciebus ne-
qꝫ virtutibus vni eoruꝫ ſimilia ſunt. Unde ne
qꝫ eſtimandum eſt: neqꝫ dicendum illos eſſe
deos: quando non poſſunt neqꝫ iudicium iu-
dicare neqꝫ facere hominibus. Scientes ita-
qꝫ quia non ſunt dij: ne ergo timueritis eos.
Neqꝫ enim regibus maledicent neqꝫ bene-
dícent. Signa enim in celo gẽtibus non oſtẽ-
dunt neqꝫ vt ſol lucébunt: neqꝫ illuminabunt
vt luna. Beſtie meliores ſunt illis que poſſũt
fúgere ſub tectum: ac prodéſſe ſibi. Nullo ita
qꝫ modo nobis eſt maniféſtuꝫ: quia ſunt dij:
ꝑpter quod ne timeátis eos. Naꝫ ſicut in cu
cumerário formído nihil cuſtódit: ita ſũt dij
illorum lignei ꝛ argentei ꝛ inauráti. Eodem
modo ꝛ in horto ſpina alba: ſupra quã omnis
auis ſedet. Silr ꝛ mortuo proiecto in tenebris
ſiles ſunt dij illoꝝ lignei ꝛ inauráti ꝛ inargẽ-
táti. Ad púrpura quoqꝫ ꝛ murice: que ſupra

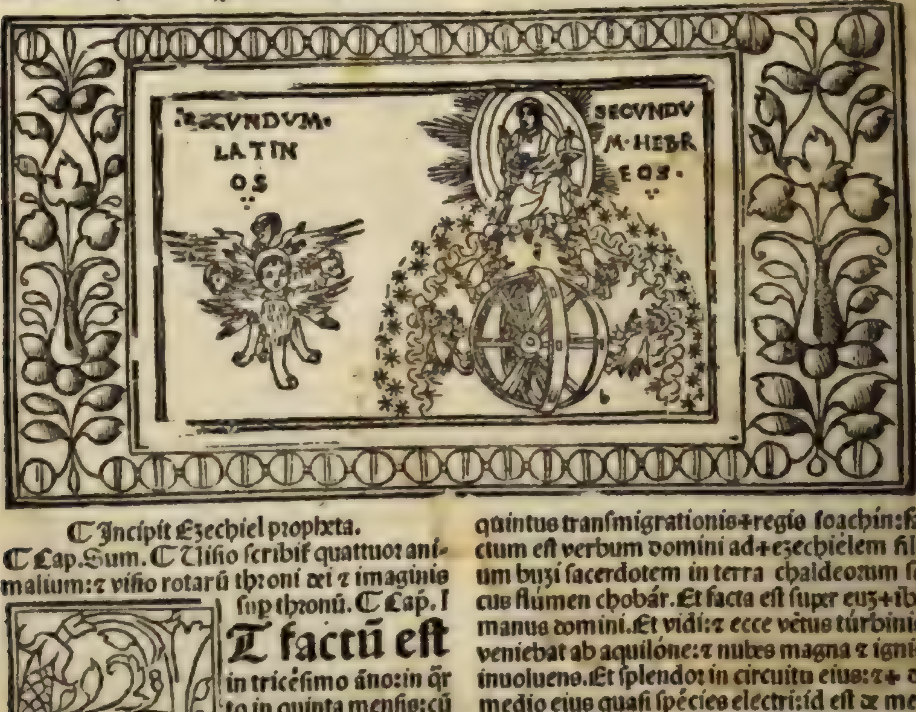
al + mar more. al + illud. al's nō hz illud nec illos +illos teneāt:ſcietis itaqz q̄ non ſunt dij. Ipſi ēt poſtrémo comedunt:ꝛ erit obprobrium in regione. Melior eſt homo iuſtus q̄ non habet ſimulacra:nam erit longe ab obprobrijs.

ℭ Explicit liber Baruch.

ℭ Incipit prologus in Ezechielem ꝓphetã.

4.reg. 24.d Ezechiel ꝓpheta cum ioachim rege iudá captiuus ductus eſt in babylonẽ: ibiqz his qui cũ eo capti ui fuerant ꝓphetauit penitentibus q̄ ad hieremie vaticiniũ ſe ultro aduerſarijs tradidiſſent:ꝛ videntent adhuc vrbem hieroſolymã ſtare quã ille caſuram eſſe predixerat. Tricéſimo autẽ etatis ſue áno ꝛ captiuitatis q̄nto:exorſus eſt ad captiuos lóqui. Et eodẽ tp̄e licet poſterior hic in chaldéa:hieremias i iudéa ꝓphetauerũt. Sermo eius nec ſatis diſertus nec ádmodũ rúſticus eſt:ſz ex vtroqz medie tẽpatus. Sacerdos ꝛ ipſe fuit ſicut hieremias:ꝑncipia volúminis ꝛ finẽ magnis hũs obſcuritatibus inuolúta. Sed ꝛ vulgáta eius editio nõ multũ diſtat ab hebráyco. Unde ſatis miror q̄d cauſe extiterit:vt ſi eoſdem in vniuerſis libris habemus intérp̄tes:in alijs eadem:in alijs diuerſa tráſtúlerint. Légite igit̃ ꝛ hunc iuxta tranſlatiõẽ noſtrá q̄m per cóla ſcriptus ꝛ cómata manifeſtiorẽ legentibus ſenſũ tribuit. Si aũt amici mei:ꝛ hũc ſubſannauerit:dicite eis q̄ nemo eos cõpellat vt ſcribát. Sz véreor ne illud eis euéniat q̄d grece ſignificátius dr̃ vt vocent̃ ſagolidori:q̄d eſt manducantes ſenécias.

ℭ Explicit prologus.

ℭ Incipit Ezechiel propheta.

ℭ Cap. Sum. ℭ Uiſio ſcribit̃ quattuor animalium:ꝛ viſio rotarũ throni dei ꝛ imaginis ſup thronũ. ℭ Cap. I

a
Et factũ eſt
in tricéſimo áno:in q̄r
to in quinta menſis:cũ
eſſẽ in medio captiuó
rum iuxta+flúuiũ chobár:apti ſunt celi ꝛ vi
di viſiones dei. In q̄n
ta mẽſis:ipſe eſt annus
quintus tranſmigrationis+regis ioachin:fa
ctum eſt verbum domini ad+ezechielem fili
um buzi ſacerdotem in terra chaldeorum ſe
cus flúmen chobár. Et facta eſt ſuper eũ+ibi
manus domini. Et vidi:ꝛ ecce vétus túrbinis
b
venicbat ab aquilóne:ꝛ nubes magna ꝛ ignis
inuoluens. Et ſplendor in circuitu eius:ꝛ+ de
medio eius quaſi ſpécies electri:id eſt de me
dio ignis. Et+in medio eius ſimilitudo quat
tuor animalium:ꝛ hic aſpéctus eorum. Simi
litúdo hominis in eis. Et quattuor fácies vni:
ꝛ quattuor pénne vni. Et pedes eorũ pedes re
cti:ꝛ planta pedis eorum quaſi planta pedis

al + ioachin regis iuda. al + ezechiel. al's nō hz +ibi. al + de me dio eorũ. al + e. me dio eorũ.

al's + flu. men. dif. xx. ca. presbyter di. q. 5 ca. ꝑ q̄ſpiã

vituli:⁊ ſcintille quaſi aſpectus eris cādétis.
Et manus hominis ſub pénnis eoꝝ i quattu-
al + ptes or+partibus:⁊ fácies ⁊ pénnas per quattuor
partes habébant:iunctéqꝫ erant penne eoꝛuꝫ
E altérius ad álterū. Non reuertebanť cum in-
de conſe. di.2.c.pe. nata.⁊ ca. nõ reuer- tebantur. céderent:ſed vnūqđqꝫ ante faciē ſuā gradie-
bátur. Similitudo aūt vultus eorū: facies ho
minis ⁊ fácies leonis a déxtris ipſoꝝ quattu-
or:facies aūt bouis a ſiniſtris ipſoꝝ quattuor:
⁊ fácies áquile déſuper ipſoꝝ quattuor:⁊ fáci
als nõ hꝫ + deſug es eoꝝ ⁊ pénne eoꝝ extēte déſuper. Due pen-
ne ſingulóꝝ iungebánť:⁊ due tegébant corpo
ra eoꝝ. Et vnūqđqꝫ eoꝝ coram facie ſua am-
als nõ hꝫ + ipetus bulabat. Ubi erat+ipetus ſpūs: illuc gradie-
D bántur:nec reuertebanť cū ambularent. Et ſi
militudo aīalium ⁊ aſpectus eorū quaſi carbo
num ignis ardentiū:⁊ quaſi aſpectus lampa-
dárum. Hec erat viſio diſcúrrens in medio
aīaliū:ſplendor ignis ⁊ de igne fúlgur egrédi
ens. Et aīalia ibant ⁊ reuertebanť in ſilitudi-
nem fúlguris choruſcantis. Cūqꝫ aſpícerem
aīalia: appáruit rota vna ſuper terram iuxta
aīalia: hñs quattuor fácies. Et aſpectus rota-
rū ⁊ opus earuꝫ quaſi viſio maris:⁊ vna ſimi
litudo ipſarū quattuor ⁊ aſpéctus earū ⁊ ope-
ra quaſi ſit rota in medio rote. Per quattuor
partes earū euntes ibant:⁊ non reuertebanť
cum ambulárent. Statúra quoqꝫ erat rótis ⁊
E altitudo ⁊ horribilis aſpectus: ⁊ totuꝫ corpus
als + ipſo rum oculis plenum in circuitu + ipſarū quattuor.
Cūqꝫ ambularent aīalía ambulabant páriter
⁊ rote iuxta ea:⁊ cū eleuarenť aīalia de terra
a Infra.c. 10. apo.4. de pe. di. 2.ca. pēne nec. nõ re uertebanť. ea. poteſt. eleuabanť ſimul ⁊ rote.[a] Quocūqꝫ ibat ſpūs:
illuc eunte ſpū ⁊ rote pariter eleuabanť ſequē
tes eum. Spūs enim vite erat in rotis. Cū eū-
tibus ibant ⁊ cū ſtantibus ſtabant:⁊ cum ele-
uatis a terra páriter eleuabanť ⁊ rote ſequē-
F tes ea:qꝛ ſpūs vite erat i rotis. Et ſilitudo ſup
al + capitis + caput aīalium firmamenti quaſi aſpect⁹ cry
ſtálli horríbilis:⁊ exténti ſuper capita eorum
déſuper. Sub firmamento aūt:pénne eorum
recte altérius ad álterū. Unūqđqꝫ duab⁹ alis
velabat corpus ſuū:⁊ alteꝝ ſimiliter velabať.
Et audiebam ſonū alarū quaſi ſonum aquaꝝ
G multarū:quaſi ſonum ſublímis dei. Cuꝫ am-
bularent:quaſi ſonus erat multitudinis vt ſo
nus caſtroꝝ. Cūqꝫ ſtarent dimittebanť pénne
eoꝝ. Nam cū fieret vox ſuper firmamentum
qđ erat ſup caput eoꝝ:ſtabant ⁊ ſubmittébāt
alas ſuas. Et ſuper firmamentū qđ erat imi-
nens capiti eoꝝ quaſi aſpectus lapidis ſaphi-
ri:ſimilitudo throni ⁊ ſup ſimilitudinē thro-
ni ſimilitudo quaſi aſpect⁹ hoīs déſup. Et vi-
di quaſi ſpēm eléctri velut aſpectū ignis + in- al + intrinſec⁹ ei⁹ p circuitū
triníecus per circuitum eius:a lumbis eius ⁊
déſuper:⁊ a lumbis eius vſqꝫ deórſuꝫ vidi qͣſi
ſpēm ignis ſplendéntis in circuitu velut aſpe-
ctū arcus cum fuerit in nube in die plúuie:hic
erat aſpectus ſplendoris per gýrum.

¶ Ca. Sū. ¶ Mittitur pphēta reuocare po-
pulum ab erroribus ſuis. ¶ II

Hec viſio ſimilitúdinis glīe dñi. A
Et vidi ⁊ cécidi in faciē meaꝫ: infra 3.f.
⁊ audiui vocē loquentis. Et di-
xit ad me. Fili hoīs ſta ſup pe-
des tuos:⁊ lóquar tecū. Et in-
greſſus eſt in me ſpūs poſtqꝫ lo
cutus ē mihi:⁊ ſtátuit me ſupra pedes meos.
Et audiui loquentē ad me ⁊ dicentē[a]. Fili ho a di.5.c. ad ē hoc
minis mitto ego te ad filios iſraél: ad gētes
apoſtatrices que receſſérunt a me. Patres eo B
rum p̄uaricáti ſunt pactū meum vſqꝫ ad dieꝫ
hanc:⁊ filij dura facie ⁊ indomábili corde ſūt
ad quos ego mitto te. Et dices ad eos. Hec dí
cit dñs deus ſi forte vel ipſi áudiant: ⁊ ſi forte
quiéſcant qm̄ domus exáſperans eſt: ⁊ ſcient
qꝛ propheta fuerit in medio eoꝝ. Tu ergo fili C
hoīs ne tímeas eos:neqꝫ ſermones eoꝝ mé-
tuas:qm̄ incréduli ⁊ ſubuerſóres ſunt tecum:
⁊ cum ſcorpiónibus habítas. Uerba eorū ne
tímeas:⁊ vultus eoꝝ ne formides qꝛ domus
exáſperans eſt. Loquéris ergo verba mea ad
eos:ſi forte áudiant ⁊ quiéſcant: qm̄ irritato
res ſunt. Tu aūt fili hoīs audi q̄cunqꝫ lóquor
ad te:⁊ noli eſſe exáſperans ſicut domus exaſ
perátrix eſt. Aperi os tuū:⁊ cómede quecūqꝫ D
ego do tibi. Et vidi:⁊ ecce man⁹ miſſa ad me
in qua erat inuolútus liber:⁊ expandit illū co
ram me qui erat ſcriptus intus ⁊ foris:⁊ ſcri- Apoc.5.a.
pte erāt in eo lamentatiōes ⁊ carmen ⁊ ve.

¶ Ca. Sū. ¶ Cibať pphēta volumine: reci-
pit faciē ſicut adamantis ⁊ ſilícis:,⁊ mittiť ad
filios trāſmigrationis:probať obſidio hieru-
ſalem per incluſionem pphēte: de gloria dñi
quam vidi in campo. ¶ III

Et dixit ad me. Fili hoīs qđcū- A
qꝫ inuéneris cómede. Cómede
volúmen iſtud:⁊ + vádens ló- als + vade ⁊
quere ad filios iſraél. Et apé-
rui os meum: ⁊ cibáuit me vo
lúmine illo. Et dixit ad me. Fi-
li hominis vēter tuus cómedet: ⁊ viſcera tua

al' + reple- bunrur +complebúntur volúmine iſto quod ego do
Apo.10.d tibi. Et comedi illud ⁊ factum eſt in ore meo
12 q. 4.S. ſicut mel dulce. Et dixit ad me. Fili hoīs vade
ad domū iſraél: ⁊ loquéris verba mea ad eos.
Non enim ad populuȝ profundi ſermónis: ⁊
ignóte lingue tu mitteris ad domū iſraél: ne-
qȝ ad pplós multos pfundi ſermonis ⁊ ignóte
B lígue quoꝝ nō poſſis audire ſmones. Et ſi ad
illos mittereris ipſi audirent te. Dom⁹ auteȝ
iſraél nolunt audire te: qꝛ nolunt audire me.
Omnis quippe domus iſraél attrita fronte ē
⁊ duro corde. Ecce dedi faciem tuam valētio-
rem faciebus eorum: ⁊ frontem tuam durió-
rem frontibus eorū: vt adamántem ⁊ vt ſilicē
dedi faciem tuam. Ne tímeas eos neqȝ métu
as a facie eorum: qꝛ domus exáſperans eſt. Et
C dixit ad me. Fili hominis: oēs ſermones me-
al' nō hꝫ +ego os quos +ego lóquor ad te aſſume i corde tuo
⁊ auribus tuis audi: ⁊ vade ingrédere ad tráſ
al' + mei migrationeȝ ad filios populi +tui: ⁊ loquéris
ad eos: ⁊ dices eis. Hec dicit dominus deus: ſi
forte áudiát ⁊ quiéſcant. Et aſſúmpſit me ſpi
ritus: ⁊ audiui poſt me vocem cōmotiōis ma
gne: benedicta gloria domini de loco ſuo: ⁊ vo
cem alarū animaliū percutientium álterā ad
Supra. c.i. álteram: ⁊ vocem rotarū ſequentiuȝ anima-
20.q.5.c. epiſcopi lia: ⁊ voceȝ cómotionis magne. Spirit⁹ quo-
qȝ leuauit me ⁊ aſſumpſit me: ⁊ ábij amarus
D in indignatione ſpūs mei. Manus enim dñi
erat mecum cōfórtans me. Et veni ad tráſmi
al' nō hꝫ +ad grationem +ad acéruum nouarū frugum ad
eos qui habitabant iuxta flúmē chobár: ⁊ ſe-
di vbi illi ſedébant: ⁊ manſi ibi ſeptem dieb⁹
mérens in medio eorū. Cum autem pertran-
ſiſſent ſeptem dies: factum eſt verbum domini
Ifra.33.b. ad me dicens. Fili hominis ſpeculatórem dé
al' + de di te domui iſraél: ⁊ áudies + de ore meo ver-
bum ⁊ annunciabis eis ex me. Si dicente me
E ad impium: morte moriéris non annunciaue
ris ei: neqȝ locutus fúeris vt auertátur a via
ſua impia ⁊ viuat ipſe impius in iniqtate ſua
moriétur: ſanguineȝ aūt eius de manu tua re-
quiram. Si aūt tu annunciáueris impio: ⁊ il
le non fúerit conuerſus ab impietáte ſua ⁊ a
via ſua impia: ipſe quidē in impietate ſua mo
riétur: tu autem animam tuā líberaſti. Sed ⁊
ſi conuerſus iuſtus a iuſtitia ſua fúerit: ⁊ féce
rit iniquitatem ponam offendiculum coram
eo. Ipſe moriétur: quia non annūciaſti ei. In
F peccato ſuo moriétur ⁊ non erunt in memó
ria iuſtitie eius quas fecit: ſanguinem vo eius
de manu tua requiram. Si aūt tu annunciáue
ris iuſto vt non péccet iuſtus: ⁊ ille nō peccá-
uerit: viuens viuet: qꝛ annunciaſti ei: ⁊ tu aīaȝ
tuam liberaſti. Et facta eſt ſuper me man⁹ do-
mini: ⁊ dixit ad me. Surgens egrédere i cam
pum: ⁊ ibi loquar tecuȝ. Et ſurgens egreſſus
ſum in campū. Et ecce ibi gloria domini ſta-
bat quaſi gloria quā vidi iuxta flúuium cho-
bár: ⁊ cecidi in faciem meam. Et ingréſſus ē Sup.1.a.
in me ſpūs: ⁊ ſtátuit me ſuper pedes meos: ⁊
locutus eſt mihi: ⁊ dixit ad me. Ingrédere ⁊
inclúdere +in medio domus tue. Et tu fili ho- al' + in
minis ecce data ſunt ſuper te vincula: ⁊ ligá- G
bunt te in eis: ⁊ non egrediéris in medio eo-
rum: ⁊ linguā tuam +adherére fáciam palá al' + adhe refcere
to tuo: ⁊ eris mutus nec quaſi vir obiúrgās: De rem. ca. nīſi.S.
qꝛ domus exáſperans eſt. Cum aūt locutus fū pp mali tiam
ero tibi: apériam os tuū: ⁊ dices ad eos. Hec
dicit dñs deus. Qui áudit áudiat: ⁊ qui quié-
ſcit quiéſcat: qꝛ domus exáſperans eſt.

¶ Ca. Sū. ¶ Per laterem ſignificatur inſtā
tia obſidionis ira dei irrefragabilis p ſangui-
nem diuturnitas captiuitatis decem tribuuȝ.
De anguſtia famis. ¶ IIII

ET tu fili hominis: ſume tibi lá A
terem ⁊ pones eum coram te: ⁊
deſcribes in eo ciuitateȝ hieru-
ſalém. Et ordinábis aduerſus
eam obſidiónem: ⁊ edificábis
munitiónes: ⁊ comportábis ág
gerem: ⁊ dabis contra eā caſtra ⁊ pones arie
tes in gýro. Et tu ſume tibi ſartágineȝ férre-
am ⁊ pones eam +in murū férreum inter te al' nō hꝫ +in
⁊ inter ciuitatē: ⁊ obfirmábis faciem tuaȝ ad
eam: ⁊ erit in obſidionem: ⁊ circūdabis eam.
Signum eſt domui iſraél. Et tu dórmies ſup Ifra.ca.8.
latus tuū ſiniſtrum ⁊ pones iniqtates domus
iſraél ſuper eo numero dierum quibus dór-
mies: ſuper illud: ⁊ aſſúmes iniquitates eoꝝ.
Ego aūt dedi tibi annos iniquitatis eorū nū- B
mero dierū trecéntos ⁊ nonagīta dies: ⁊ por-
tabis iniquitatem domus iſraél. Et cum com
pléueris hec: dórmies ſuper latus tuum déx-
trum ſecūdo: ⁊ aſſúmes iniquitatem domus
iudá quadragínta diebus. Dieȝ pro anno: di Nu.14.f
em inqȝ pro anno dedi tibi. Et ad obſidioneȝ
hieruſalém conuértes faciem tuam ⁊ brachi
um tuū erit +exténtum: ⁊ prophetabis aduer
ſus eam. Ecce circūdedi te vínculis: ⁊ non te al' + circd
conuértes a látere tuo in latus + aliud: do- al' + aliud
nec cómpleas dies obſidiónis tue. Et tu ſume

tibi frumentum ꝛ hóꝛdeum ꝛ ſábam ꝛ lénté
al's + mi. nam ꝛ milium ꝛ+viciam:ꝛ mittes ea in vas vnū:
ꝛ facies tibi panes numero dierūȝ quibꝰ dóꝛ-
mies ſuper latus tuum.Trecéntis ꝛ nonagin
C ta diebus cómedes illud.Cibus autem tuus
quo veſcéris erit in póndere viginti ſtáteres
in die.A tempoꝛe vſqȝ ad tempus cómedes il
lud.Et aquam in menſura bibes ſextam par-
tem hin.A tempoꝛe vſqȝ ad tempus bibes il-
lud.Et quaſi ſubcinericium hoꝛdeáceum có-
al's + hu. mano medes illud:ꝛ ſtércoꝛe+qḋ egréditur de ho-
mine opéries illud in oculis eoꝛum+.Hec di
al's + Et dixis infra.20.g cit dominus.Sic cómedent filij iſraél panem
ſuum pollútum inter gentes ad quas eijciaȝ
al's + ha ha ha eos.Et dixi+.A.a.a.domine deꝰ.Ecce anima
al's + ah ah ah mea non eſt pollúta:ꝛ moꝛticinū ꝛ lacerátuȝ
a béſtijs nō comedi ab infantia mea vſqȝ nūc
D ꝛ non eſt ingreſſa os meum omnis caro imū
da.Et dixit ad me.Ecce dedi tibi fimū boum
pro ſtercóꝛibus humanis:ꝛ facies panem tuū
in eo.Et dixit ad me.Fili hoīs ecce ego cón-
infra.5.d c.14.d teram báculum panis in hieruſalém:ꝛ cóme
al's nō hȝ +ſuum dent panem ſuum in póndere ꝛ in ſolicitudi-
ne:ꝛ aquam in menſura ꝛ in angúſtia bibēt:
vt deficientibus pane ꝛ aqua córruat vnuſqſ-
qȝ ad fratrem ſuum ꝛ ꝯtabéſcat in iniquitati
bus ſuis.

¶ Ca.Sū.¶ In ceſarie ꝛ barba diuerſa iu-
dicia populi ſignificátur.Et de malis futuris
ſuper hieruſalem. ¶ V

A T tu fili hóminis ſume tibi glá
dium acutum radenteȝ pilos:
ꝛ aſſúmes eum ꝛ duces ꝑ ca-
al's nō hȝ +per put tuum ꝛ+per barbam tuá:
ꝛ aſſúmes tibi ſtatéram pōde-
ris:ꝛ diuides eos.Tertiā par-
tem igni combúres in medio ciuitatis iuxta
al's + con cluſionis cōpletionē dierū+obſidiónis:ꝛ aſſúmes ter-
tiam partē:ꝛ concides gladio in circuitu eiꝰ:
tertiā vero aliam diſpérges in ventum:ꝛ glá
al's + nu. dabo diū+nudábis poſt eos.Et ſumes inde paruū
numerū:ꝛ ligabis eos in ſūmitate pállij tui.
Et ex eis rurſum tólles ꝛ proijcies eos in me-
al's + eo vel ea dio ignis:ꝛ cōbúres eos igni:ꝛ ex+eis egre-
al's + e ſgon diétur ignis in omnem domum iſraél.Hec
dicit dominus deus.Iſta eſt hieruſalé.In me
dio gentium poſui eam:ꝛ in circuitu eius ter-
B ras.Et contempſit iudicia mea vt plus eēt im
pia qȝ gentes:ꝛ precepta mea vltra qȝ terre q̄
in circuitu eius ſunt.Iudicia enim mea proie
cérunt:ꝛ in preceptis meis nō ambulauerūt.

Idcirco hec dicit dominus deus.Quia ſupá-
ſtis gētes que in circúitu veſtro ſunt:ꝛ in ꝑce
ptis meis non ambulaſtis:ꝛ iudicia mea non
feciſtis:ꝛ iuxta iudicia gentium que in circúi
tu veſtro ſunt nō eſtis opati:ideo hec dicit do-
minus deus.Ecce ego ad te:ꝛ ipſe ego fáciaȝ
in medio tui iudicia in oculis gentium:ꝛ fa-
ciam in te que nō feci ꝛ qbus ſimilia vltra nō
faciā ꝑpter omnes abominatiōes tuas.Ideo
patres cómedent filios ſuos in medio tui:ꝛ fi
lij cómedent patres ſuos.Et faciaȝ in te iudi- E
cia:et ventilábo vniuerſas reliqas tuas in oēȝ
ventum.+Idcirco viuo ego dicit dn̄s deus:ni al's+ideo
ſi,pro eo ꝙ ſanctum meū violaſti in omnibus
offenſionibus tuis ꝛ in cunctis abominationi
bus tuis:ego quoqȝ confríngaȝ ꝛ non párcet
oculus meus ꝛ nō miſerebor.Tertia pars tui
peſte moriétur ꝛ fame conſumétur in medio
tui:ꝛ tertia pars tui in gladio cadet in circui-
tu tuo.Tertiam vō partem tuam in omnem
ventum diſpérgam:ꝛ gladiuȝ euaginábo poſt
eos.Et complebo furorē meum:ꝛ requiéſcere
faciam indignationem meam in eis ꝛ conſo-
labor.Et ſcient quia ego dn̄s locutus ſum in
zelo meo:cum impleuero oēm indignationē D
meā in eis.Et dabo te in deſertuȝ ꝛ in obpró-
briuȝ gentibus que in circúitu tuo ſunt:in cō al's nō hȝ +in
ſpectu omnis pretereúntis.Et eris obpróbriū
ꝛ blaſphemia exéplū ꝛ ſtupoꝛ in gentibus que
in circúitu tuo ſunt:cum fécero in te iudicia
in furóꝛe ꝛ in indignatione ꝛ in increpationi
bus ire:+que ego dn̄s locutus ſum qn̄ míſe-
ro ſagittas famis péſſimas+que erunt moꝛti al's nō hȝ que.
fere:ꝛ quas mittam vt diſpérdam vos.Et fa- al's+in cōſ
mē ꝯgregabo ſup vos ꝛ cónterā+in vobis bá ſupra.4.d infra.14.d
culum panis:ꝛ immittā in vos famē ꝛ beſtias al's nō hȝ +in
péſſimas vſqȝ ad internitionē.Et peſtilentia ꝛ
ſanguis tranſibūt ꝑ te:ꝛ gladium indúcaȝ ſu-
per te.Ego dominus locutus ſum.

¶ Ca.Sum.¶ Propter peccatum idolatrie
oſtendit populum plagis ꝑcuſſum. ¶ VI

T factus eſt ſermo dn̄i ad me A
dicens.Fili hominis pone faciē
tuā ad montes iſraél:ꝛ ꝓphetā
bis ad eas ꝛ dices.Mōtes iſrl̄ infra.36.a
audite verbum dn̄i dei.Hec di
cit dn̄s deus montibus ꝛ colli-
bus rupibus ꝛ vállibus.Ecce ego indúcā ſup
vos gládium:ꝛ diſpérdaȝ excélſa veſtra ꝛ de-
móliar áras veſtras:ꝛ ꝯfringētur ſimulacra
veſtra:ꝛ deijciam interfectos veſtros añ idola

veſtra. Et dabo cadauera filioꝝ iſraël añ faciẽ
B ſimulacrórum vr̃oꝝ. Et diſpgam oſſa vr̃a cir
ca áras vr̃as in oĩbus habitationibus veſtris.
Urbes deſerte erunt: ⁊ excelſa demoliéntur ⁊
diſſipabuntur: ⁊ interíbunt áre vr̃e ⁊ confrin
géntur: ⁊ ceſſabunt idola veſtra: ⁊ conterenť
délubra veſtra ⁊ delebunť opa veſtra: ⁊ cádet
interfectus in medio veſtri: ⁊ ſcietis quia ego
al's nõ hȝ +ſum. +ſum dñs. Et relinquã in vobis eos qui fúge
C rint gládium in gentibus: cum diſperſero vos
in terris ⁊ recordabuntur mei liberáti veſtri
in gentibus ad quas captiui ducti ſunt: q2 cõ
tríui cor eorum fornicans ⁊ recédens a me: ⁊
oculos eoꝝ fornicãtes poſt idola ſua: ⁊ diſpli
cebunt ſibimet ſup malis que fécerant in vni
al's+quo niam. uerſis abominationibus illis: ⁊ ſcient+q2 ego
dominus non fruſtra locutus ſum vt facerem
eis malū hoc. Hec dicit dominus deus. Pér
al's +ma nu tua cute+manum tuā ⁊ allíde pedem tuū: ⁊ dic
heu ad omnes abominationes maloꝝ domus
al's+ qui iſraél: +quia gladio fame ⁊ peſte ruituri ſunt.
Qui longe eſt peſte morietur: qui autē prope
gladio corruet: ⁊ qui relictus fuerit ⁊ obſéſ
al's+imple bo. ſus fame moriétur. Et+complebo ĩdignatio
nem meam in eis: ⁊ ſciétis q2 ego dominus:
D cum fúerint interfecti veſtri in medio ido
lórum veſtrorum in circúitu ararum veſtrarũ
in omni colle excelſo: ⁊ in cunctis ſummitati
bus montium: ⁊ ſubtus omne lignum nemo
al's+ſub ter. róſum: ⁊+ſubtus vniuerſam quercum fron
al's+ideſt dóſam+locum vbi+aſcendérunt thúra redo
al's+accen derunt léntia vniuerſis idolis ſuis. Et extendā ma
num meam ſuper eos: ⁊ faciam terram eoꝝ
deſolátam ⁊ deſtitútam a deſerto deblatá in
omnibus habitationibus eoꝝ: ⁊ ſcient quia
ego dominus.

¶ Ca. Sum. ¶ De inſtanti ⁊ longa captiui
tate ⁊ cauſa eiuſdem: ⁊ populus non rebellãs
proiecit diuitias longe propter fugā. ¶ VII

A Et factus eſt ſermo domini ad
infra c.o. me dicens. Et tu fili hominis:
hec dicit domin⁹ deus terre iſrl̃.
Finis venit: venit finis ſup qua
tuor plagas terre. Nunc finis
ſuper te: ⁊ immittā furorẽ me
um in te. Et iudicabo te iuxta vias tuas. Et po
nam cõtra te omnes abominationes tuas. Et
infra.9.b. non parcet oculus meus ſuper te: ⁊ non miſe
rebor: ſed vias tuas ponam ſuper te: ⁊ abomi
nationes tue in medio tui erunt: ⁊ ſcietis q2
ego dominus deus. Afflictio vna afflictio ec

ce venit. Finis venit: venit finis. + Euigilauit al's+ euigilauit.
aduerſum te: ecce venit. Uenit+contritio ſu B
per te qui habitas in terra. Uenit tempus: pro infra eo.
pe eſt dies occiſionis ⁊ non glorie montium. al's+cõtri tio.
Nunc de propinquo effúndam iram meā ſu
per te: ⁊ complébo furorem meū in te. Et iu C
dicabo te ſm̃ vias tuas: ⁊ impónã tibi omnia
ſcélera tua. Et non párcet oculus meus nec
miſerébor: ſed vias tuas imponā tibi: ⁊ abo
minationes tue in medio tui erunt: ⁊ ſcietis
quia ego ſum dominus percútiens: Ecce di
es: ecce venit. Egreſſa eſt+cõtritio. Floruit vir al's+con tractio.
ga: germináuit ſuperbia: iniqtas ſurréxit in
virga impietatis. Non ex eis: ⁊ non ex popu
lo: neq3 ex ſonitu eorum: ⁊ non erit requies+ al's nõ hȝ +in
in eis. Uenit tempus: appropinquáuit dies.
Qui emit non letétur: ⁊ qui véndit nõ lúge D
at: quia ira ſuper omnem populum eius: q2 q
véndit: ad id quod véndidit non reuertetur:
⁊ adhuc in viuentibus vita eorũ. Uiſio enim
ad omnem multitudinem eius nõ regredie
tur: ⁊ vir in iniquitate vite ſue non conforta
bitur. Cánite tuba: pparéntur omnes: ⁊ non
eſt qui vadat ad prelium. Ira enim mea ſup
vniuerſum populum eius. Gládius foris: pe
ſtis ⁊ fames intrinſecus. Qui in agro eſt gla
dio morietur: ⁊ qui in ciuitate peſtilentia ⁊ fa E
me deuorabuntur: ⁊ ſaluabũtur qui fúgerint
ex eis. Et erunt in montibus quaſi colũbe cõ
ualliũ omnes trepidi: vnuſquiſq3 in iniquita
te ſua. Omnes manus diſſoluentur: ⁊ omnia
génua fluent aquis. Et accingent ſe ciliciis: ⁊ Eſa.15.c.
operiet eos formido: ⁊ in omni facie confuſio Soph.1.d.
⁊ in vniuerſis capitibus eorum caluiciū. Ar
gentum eorum foris proijciétur: ⁊ aurum eo
rum in ſterquilinium erit. Argentum eorum
⁊ aurum eorum non valebit liberare eos: in
die furoris domini. Animam ſuam non ſatu
rabunt: ⁊ ventres eorum non implebuntur: F
quia ſcandalum iniquitatis eorum factū eſt:
⁊ ornamentum monilium ſuoꝝ in ſuperbiã
poſuerunt: ⁊ imagines abominationum ſuaꝝ
⁊ ſimulacrórum fecérunt ex eo. Propter hoc
dedi eis illud in immundiciam: ⁊ dabo illud
in manus alienórum ad dirlpiéndum: ⁊ ím
pijs terre in prédam ⁊ contaminábunt illud.
Et auertam facieȝ meam ab eis ⁊ violábunt
arcanum meum: ⁊ introibunt in illud emiſſa
rij ⁊ contaminabunt illud. Fac concluſionē:
quoniam terra plena eſt iudicio ſanguinum
⁊ ciuitas plena iniquitate. Et addúcam péſ

G ſimos de gentibus: ⁊ poſſidébunt domos eo-
rum. Et quieſcere faciam ſuperbiam potenti
um: ⁊ poſſidebunt ſanctuaria eorũ. Anguſtia
ſuperueniente requirent pacẽ: ⁊ non erit. Cõ
turbatio ſuper conturbationem veniet: ⁊ audi
al's + erit tus ſuper auditum +. Et querent viſionem de
propheta: ⁊ lex peribit a ſacerdote: ⁊ conſiliũ
a ſenioribus. Rex lugébit: ⁊ principes induẽ
tur merore: ⁊ manus populi terre conturba-
buntur. Secundum viam eorum faciam eis ⁊
ſm iudicium eoꝝ iudicabo eos: ⁊ ſcient quia
ego ſum dominus.

¶ Ca. Sũ. ¶ De apparitione ſimilitudinis
dei: de pariete effoſſo: de viris tenentibus thu-
ribulum: ⁊ ad ortũ ſolis adorantibus: ⁊ de ap
plicantibus ramũ ad nares ſuas. ¶ VIII

A ET factũ eſt in anno ſexto: in ſex
to menſe in quinta menſis: ego
ſedébã in domo mea: ⁊ ſenes
iudá ſedébant coram me. Et cé
cidit ibi ſuper me manus domi
ni dei. Et vidi ⁊ ecce ſimilitúdo
quaſi aſpectus ignis. Ab aſpectu lumboꝝ eius
⁊ deorſum ignis: ⁊ a lumbis eius ⁊ ſurſũ qua
ſi aſpectus ſplendóris: vt viſio electri. Et emiſ
B ſa ſimilitudo manus apprehéndit me i cincin
no capitis mei: ⁊ eleuauit me ſpiritus iter ce
lum ⁊ terram: ⁊ addúxit me in hieruſalém in
viſione dei iuxta óſtium intérius: qđ reſpicie-
bat ad aquilónem: vbi erat ſtatutum idolum
zeli ad prouocandum emulationem. Et ecce
ibi gloria dei iſraél ſm viſionem quam vide-
ram in campo: ⁊ dixit ad me. Fili hominis le
C ua oculos tuos ad viam aquilónis. Et leuaui
oculos meos ad viam aquilónis: ⁊ ecce ab aq
lóne porte altaris idolum zeli in ipſo introi-
tu. Et dixit ad me. Fili hominis: putas ne vi-
des tu qđ iſti fáciunt abominationes magnas
quas domus iſraél facit hic: vt procul recedã
a ſanctuario meo? Et adhuc conuerſus vide-
bis abominatiões maiores. Et introduxit me
ad óſtium átrij. Et vidi: ⁊ ecce forámen vnuz
in pariete. Et dixit ad me. Fili hominis fóde
D parietem. Et cum fodiſſem parietem apparu
it oſtium vnuz: ⁊ dixit ad me. Ingrédere ⁊ vi-
de abominationes péſſimas: quas iſti faciunt
hic. Et igreſſus vidi: ⁊ ecce omnis ſimilitudo
reptilium ⁊ animalium abominatio: ⁊ vniuer
ſa idola domus iſraél depicta erant in parie-
E te: in circuitu per totuz. Et ſeptuaginta viri de
ſenióribus domus iſraél: ⁊ iechonias filius ſa-
phán ſtabat in medio eorum ſtantium ante pi
ctúras: ⁊ vnuſquiſq; habebat thuribulum in
manu ſua: ⁊ vápor nébule de thure conſurge-
bat. Et dixit ad me. Certe vides fili hominis q̃
ſeniores domus iſraél faciũt in tenebris. vnuſ
quiſq; in abſcondito + cubilis ſui. Dicunt eni. al's + cubiculi
Non videt dominus nos. Dereliquit domi-
nus terram. Et dixit ad me. Adhuc cóuerſus
videbis abominationes maiores: quas iſti fa
ciunt. Et introdúxit me per óſtium porte do-
mus domini qđ reſpiciebat ad aquilónez. Et F
ecce ibi mulieres ſedébant plangentes: adó-
nidem. Et dixit ad me. Certe vidiſti fili homi
nis. Adhuc conuerſus vidébis abominatiões
maiores his. Et introdúxit me in átrium do-
mus domini intérius. Et ecce in óſtio templi
domini inter veſtibulum ⁊ altare quaſi vigin
tiquinq; viri dorſa habentes contra templum
domini: ⁊ facies ad orientẽ: ⁊ adorabãt ad or
tum ſolis. Et dixit ad me. Certe vidiſti fili ho G
minis. Nunquid leue eſt hoc domui iudá: vt
fácerent abominationes iſtas quas fecerunt
hic: q2 replentes terram iniquitate conuerſi
ſunt ad irritándum me? Et ecce applicant ra
mum ad nares ſuas. Ergo ⁊ ego faciam in fu
rore + nõ párcet oculus meus nec miſerébor: al's + ⁊
⁊ cum clamauerint ad aures meas voce ma-
gna non exáudiam eos.

¶ Ca. Sum. ¶ De ſex viris miſſis ad vaſta-
tionem populi: de viro lineis induto ⁊ atra-
mentario: de ſigno thau: quo ſignati libera-
bantur. ¶ IX

A ET clamauit i auribus meis vo
ce magna dicẽs. Appropinqua-
uerũt viſitatiões vrbis: ⁊ + vnuſ al's + vnuſcuiuſq;
quiſq; vas interfectionis habet
in manu ſua. Et ecce ſex viri ve
niebant de via porte ſuperioris
que réſpicit ad aquilónez: ⁊ vniuſcuiuſq; vas
interitus in manu eius. Vir quoq; vnus i me
dio eorum veſtitus + erat lineis: ⁊ atramentã al's nõ h3 + erat
rium ſcriptoris ad renes eius. Et ingreſſi ſunt
⁊ ſteterunt iuxta altare + éreuz: ⁊ gloria domi al's + eneũ
ni iſraél aſſumpta eſt de cherúb que erat ſuper B
eum ad limen domus. Et vocauit virum qui
indútus erat lineis: ⁊ atramentáriuz ſcriptó ſup ca. 4.
ris habebat i lumbis ſuis. Et dixit dominus di. xl. c. ec-
ad eum. Tranſi per médiam ciuitatem in me cleſiaſtica.
dio hieruſalém: ⁊ ſigna thaũ ſuper + frótes vi- in glo. al's + frontes
roꝝ geméntium ⁊ dolentiũ ſuper cũctis abo- 23. q. 4. ce.
minationibus q̃ fiunt in medio eius. Et illis non pot

dixit audiente me. Tranſite p ciuitatẽ ſequen
tes eum: ⁊ pcútite. Non párcat oculus vr̃: ne
q̃ʒ misereámini. Senẽ + adoleſcéntulum ⁊ vir
ginẽ páruulum ⁊ mulieres interficite vſq̃ʒ ad
internitiónem. Oẽm aũt ſup quem vidéritis
tháu ne occidátis: ⁊ a ſanctuario meo incipi-
C te. Cepérunt ergo a viris ſenioꝛibus qui erát
ante faciẽ domus. Et dixit ad eos. Contaminá
te domũ: ⁊ impléte átria interfectis: Egredí-
mini. Et ingreſſi ſunt: ⁊ pcutiebant eos q erát
in ciuitate. Et cede cõpleta remãſi ego: ruiq̃ʒ
ſup faciẽ meaʒ: ⁊ clamãs áio. Heu. heu. heu:
dñe deus. Ergo ne + diſperdes oẽs reliquias iſ
D rael effundens furoꝛẽ tuũ ſuper hierl'm? Et di
xit ad me. Iniquitas domus iſraél ⁊ iudá ma
gna eſt nimis valde: ⁊ repleta eſt terra ſanguí
nibus: ⁊ ciuitas repleta eſt auerſione. Dixerũt
enim. Dereliq̃t dñs terram: ⁊ dñs non videt.
Igiť ⁊ me⁹ nõ parcet oculus neq̃ʒ miserébo:.
Uiam eoꝝ ſuper caput eoꝝ réddam. Et ecce
vir qui erat indutus líneis qui habebat atra
mentáriũ in dóꝛſo ſuo rñdit verbum dicens.
Feci ſicut pꝛecepiſti mihi.

C Ca. Sũ. C De viro qui accepit carbones
de medio rotarum ⁊ cherubin: ⁊ repetitio p
dicte viſionis dei ⁊ cherubin ⁊ quattuoꝛ ro-
tarum. C X

A Et vidi: ⁊ ecce in firmamento
quod erat ſup caput cherubim
quaſi lapis ſaphýrus: ⁊ q̃ſi ſpẽs
ſimilitúdinis ſolij apparuit ſu-
per ea. Et dixit ad virum qui in
dutus erat líneis: ⁊ ait. Ingré-
dere in medio rotárum que ſunt ſúbtus che-
rubím ⁊ ímple manũ tuam pꝛúnis ignis que
ſunt inter cherubín: ⁊ effúnde ſuper ciuitatẽ.
Ingreſſúſq̃ʒ eſt in cõſpectu meo. Cherubím
aũt ſtabant a dextris domus cũ ingrederétur
vir: ⁊ nubes impléuit átriũ intérius. Et eleua
ta eſt gloꝛia dñi déſuper + cherúb ad límẽ do-
mus: ⁊ repleta eſt domus nube. Et átriũ replé
tum ẽ ſplendóꝛe gl'ie dñi: ⁊ ſónitus alarũ che-
rubím audiebať vſq̃ʒ ad átriũ extérius: quaſi
vox dei oipotentis loquẽtis. Cũq̃ʒ p̃cepiſſet vi-
ro qui indútus erat líneis dicens: ſume ignẽ
de medio rotarũ que ſunt inter cherubím: in
B greſſus ille ſtetit iuxta rotã. Et extendit che-
rúb manũ de medio cherubím ad ignẽ q erat
inter cherubím: ⁊ ſúmpſit ⁊ dedit in man⁹ ei⁹
qui indútus erat líneis. Qui accipiens egreſ-
ſus eſt. Et apparuit in cherubím ſĩlitudo ma-
nus hominis ſúbtus pénnas eoꝝ. Et vidi: ⁊
ecce quattuoꝛ rote iuxta cherubim. Rota vna
iuxta cherúb vnum: ⁊ rota alia iuxta cherúb
+ vnum. Species aũt rotarum erat quaſi viſio
lápidis chryſóliti ⁊ aſpectus earũ ſimilitudo
vna quattuoꝛ: quaſi ſi ſit rota in medio rote.
C Cũq̃ʒ ambularent: in quattuoꝛ partes gradie
báñť: ⁊ non reuertebanť ambulantes: ſed ad
locum ad queʒ ire declinabat que pꝛima erat
ſequebanť ⁊ cetere: nec reuertebãť. Et omne
coꝛpus earũ ⁊ colla ⁊ manus ⁊ pénne ⁊ circu
li pleni erant oculis in circúitu quattuoꝛ ro-
tarũ: ⁊ rotas iſtas vocauit volubiles audiente
me. Quattuoꝛ autem facies habebat vnum.
Facies vna facies cherúb: ⁊ facies ſecũda fa-
cies hóminis: ⁊ i tertio facies leónis: ⁊ in q̃r-
to facies áquile. Et eleuata ſunt cherubim i-
pſuʒ eſt animal quod viderã iuxta flumẽ cho-
bár. Cũq̃ʒ ambularent cherubím: ibant páriter
⁊ rote iuxta ea: ⁊ cũ eleuárent cherubim
álas ſuas vt exaltarentur de terra: non reſidé-
bant rote ſed ⁊ ipſe iuxta erant. Stantibus il-
lis ſtabant: ⁊ cum eleuatis eleuabantur. Spíri
D tus enim vite erat in eis. Et egreſſa eſt gloꝛia
domini a límine tẽpli: ⁊ ſtetit ſup cherubím.
Et eleuántia cherubím alas ſuas: + exaltata
ſunt a terra coꝛã me: ⁊ illis egredientibus: ro
te quoq̃ʒ ſubſecúte ſũt. Et ſtetit in introítu poꝛ
te domus dñi oꝛiẽtális: ⁊ gloꝛia dei iſraél erat
ſuper eos. Ipſum eſt animal quod vidi ſúbter
deum iſraél iuxta flúuium chobár: ⁊ intellexi
q: cherubín eſſent. Quattuoꝛ + p quattuoꝛ vul
tus vni: ⁊ quattuoꝛ ale vni: ⁊ ſimilitudo ma-
nus hoïs ſub alis eoꝝ. Et ſimilitudo + vúltuũ
eoꝝ ipſi vultus quos víderam iuxta flúuium
chobár: ⁊ intúitus eoꝛum ⁊ ímpetus ſingulóꝝ
ante faciem ſuam ingredi.

C Ca. Sum. C De. xxv. viris. de captiuitate
alioꝛũ: q: ipſi erát carnes ⁊ iſrael lebes: de moꝛ
te pheltie: de diſperſione populi: de congrega-
tione diſperſoꝛum: ⁊ conſolatione tranſmigra
tionis. C XI

A Et eleuauit me ſpũs ⁊ introdu
xit me ad poꝛtam domus domí-
ni oꝛientalem: que réſpicit ad
ſolis oꝛtum. Et ecce in introítu
poꝛte vigintiquinq̃ʒ viri. Et vi-
di in medio eoꝝ + iechoníaʒ fi
liũ azúr ⁊ pheltiã filiũ bananie pꝛincipes po-
puli: dixitq̃ʒ ad me. Fili hominis hi ſunt viri q
cógitant iniquitatẽ: ⁊ tráctant ꝯſiliũ peſſimũ

in vrbe iſta dicentes. Nõne dudũ edificate ſũt
domus: Hic eſt lebes: nos aũt carnes. Idcirco
vaticinare de his: vaticinare fili hoĩs. Et irru
it ĩ me ſpũs dñi: ⁊ dixit ad me. Loquere. Hec
dicit dñs. Sic locuti eſtis domus iſrael: ⁊ co-
gitationes cordis veſtri ego noui. Plurimos
occidiſtis in vrbe hac: ⁊ impleſtis vias eius in
terfectis. Propterea hec dicit dñs. Interfecti
veſtri quos poſuiſtis in medio eius hi ſunt car
nes: ⁊ hic eſt lebes: ⁊ educam vos in medio
eius. Gladium metuiſtis: ⁊ gladium inducã
ſuper vos dicit dominus deus: ⁊ eijciam vos
B de medio eius. Daboq; vos in manu hoſtium:
⁊ faciã in vobis iudicia. Gladio cadetis. In
finibus iſrael iudicabo vos: ⁊ ſcietis quia ego
dominus. Hec non erit vobis in lebetẽ: ⁊ vos
non eritis in medio eius in carnes. In finibꝰ
iſrael iudicabo vos: ⁊ ſcietis q: ego dominus.
q: in preceptis meis non ambulaſtis: ⁊ iudi-
cia mea non feciſtis: ſed iuxta iudicia gentiũ
que in circuitu veſtro ſunt: eſtis operati. Et fa
ctum eſt cũ ꝓphetarem: pheltias filius bana-
ie mortuus eſt. Et cecidi in faciem meam
C clamans voce magna. Et dixi. Heu: heu: heu:
domine deus cõſummationẽ tu facis reliq̃
rum iſrael. Et factũ eſt verbũ domini ad me
dicens. Fili hominis fratres tui†: viri propin
qui tui ⁊ omnis domus iſrael vniuerſi q̃bus
dixerunt habitatores hieruſalem: longe rece
dite a dño: nobis data eſt terra in poſſeſſionẽ:
ꝓpterea hec dicit dñs deus. Q: longe feci eos
in gentibus: ⁊ q: diſperſi eos ĩ terris: ero eis
in ſanctificationem modicã in terris ad quas
venerunt. Propterea loquere. Hec dicit do-
minus deus. Cõgregabo vos de populis ⁊ adu
nabo de terris in quibus diſperſi eſtis daboq;
vobis humum iſrael: ⁊ ingredientur illuc: ⁊
auferent omnes offenſiones cunctaſq; abomi
D nationes eiꝰ de illa. Et dabo eis cor vnũ ⁊ ſpiri
tum nouum tribuam in viſceribus eorũ. Et
auferam cor lapideum de carne eorum: ⁊ da-
bo eis cor carneum vt in preceptis meis am-
bulent: ⁊ iudicia mea cuſtodiãt faciantq; ea:
⁊ ſint mihi in populum: ⁊ ego ſim eis in deũ.
Quorum autem cor poſt offendicula ⁊ abomi
nationes ſuas† ambulat: horũ † viam in capi
te ſuo ponam: dicit dominus deus. Et eleua-
uerunt cherubim alas ſuas ⁊ rote cum eis: ⁊
gloria dei iſrael erat ſup eos. Et aſcendit glo
ria domini de medio ciuitatis: ſtetitq; ſup mõ
tem qui eſt ad orientem vrbis. Et ſpiritus le-

alias gemi- nati† fra- trum

Hiere. 31. f.

alias† am- bulabat
alias † viã

leuauit me adduxitq; in chaldeã ad trãſmi
grationẽ in viſionẽ in ſpũ dei. Et ſublata eſt a
me viſio quã videram. Et locutus ſũ ad trãſ-
migrationẽ oĩa ṽba dñi que oſtẽderat mihi.
¶ Ca. Sũ. ¶ Probat exemplo ezechiel an-
guſtiam obſidionis hieruſalem: ⁊ inſtantiam
obſidionis. ¶ XII

Et factus eſt ſmo dñi ad me di A
cẽs. Fili hominis: in medio do
mus exaſperãtis tu habitas: qui
oculos habent ad videndum ⁊
nõ vidẽt: ⁊ aures ad audiẽdũ
⁊ nõ audiũt: q: domus exaſpe-
rans eſt. Tu ergo fili hoĩs fac tibi vaſa trãſmi
grationis: ⁊ trãſmigrabis per diẽ corã eis.
Tranſmigrabis autẽ de loco tuo ad locum al
terũ in conſpectu eoꝝ: ſi forte aſpiciant q: do-
mus exaſperans eſt. Et efferes foras vaſa tua
quaſi vaſa tranſmigrantis per diem in conſpe
ctu eoꝝ. Tu autẽ egredieris veſpere corã eis: B
ſicut egreditur migrans ante oculos eorum.
Perfode tibi parietem: ⁊ egredieris per eũ
in conſpectu eorum. In humeris† portaberis:
in caligine† efferẽris: Faciẽ tuã velabis ⁊ nõ
videbis terrã: q: portentũ dedi te domui iſrl'.
Feci ergo ſicut preceperat mihi dñs. Uaſa mea
protuli q̃ſi vaſa tranſmigrantis per diem ⁊ ve
ſpere perfodi mihi parietem manu: ⁊ in cali
gine egreſſus ſum: ⁊ in humeris† portatus in
conſpectu eorum. Et factus eſt ſermo domini
† mane ad me dicẽs. Fili hominis: nũq̃d nõ C
dixerunt ad te domus iſrael: domus exaſpe-
rans quid tu facis? Dic ad eos. Hec dicit do-
minus deus. Super† ducẽ onus iſtd: qui eſt in
hierl'm: ⁊ ſuper omnẽ domũ iſrael que eſt in
medio eoꝝ. Dic. Ergo portentũ veſtrũ. Quo
feci: ſic fiet illis. In trãſmigrationẽ ⁊ in capti
uitatẽ ibũt: ⁊ † dux qui ẽ in medio eoꝝ in hu
meris portabit: in caligine egredietur. Parietẽ
† perfodiẽt vt educant eũ: facies eius operiet:
vt nõ videat† oculo terrã. Et extendam rhete
meũ ſup eũ: ⁊ capietur in ſagena mea. Et ad D
ducam eũ in babylonẽ in terrã chaldeorũ:
⁊ ipſam non videbit: ibiq; morietur: ⁊ oẽs qui
circa eũ ſunt. Preſidiũ eiꝰ ⁊ agmina eius di-
ſpergam in oẽm ventũ: ⁊ gladium euaginabo
poſt eos. Et ſcient q̃a ego dñs: qñ diſperſero
illos in gentibus: ⁊ diſſeminauero eos in† ter
ris. Et relinquam ex eis viros paucos a gla-
dio ⁊ fame ⁊ peſtilentia: vt narrent oĩa ſcele-
ra eoꝝ in gẽtibꝰ ad q̃s ingredientur. Et ſciẽt q:

alias † por- tabis
al† effu- gies
alias† por- tatus.
alias nõ hi †mane.
al† nũq̃d dixerunt.
alias† prin cipem.
alias† prin ceps.
a † effo dient.
alias† ocu- lis.
al† terras

ego dominus. Et factus eſt ſermo domini ad
me dicens. Fili hominis: panem tuum in con
turbatione comede: ſed & aquam tuaȝ in fe-
ſtinatione & merore bibe: & dices ad populuȝ
terre. Hec dicit dominus deus ad eos qui ha-
bitant in hieruſalem in terra iſrael: Panem
al's nõ hȝ + in al's + ſolitudine. ſuum in + ſolitudine comedent & aquã ſuam
in deſolatione bibẽt: vt deſoletur terra a mul-
titudine ſua propter iniquitates omniuȝ qui
habitant in ea: & ciuitates que nunc habitan
tur deſolate erunt terraqȝ deſerta. Et ſcietis q̄
ego dominus. Et factus eſt ſermo domini ad
F me dicens. Fili hominis quod eſt prouerbiũ
2.pe.3.f. iſtud in terra iſrael dicentium: in longum diſ
ferentur dies & peribit omnis viſio? Ideo dic
ad eos. Hec dicit dominus de⁹. Quieſcere fa-
ciam prouerbium iſtud: neqȝ vulgo dicetur
al's + Sed vltro in iſrael. + Et loquere ad eos q̄ appro-
pinquauerint dies: & ſermo omnis viſionis.
Non enim erit vltra omnis viſio caſſa: neqȝ
diuinatio ambigua in medio filiorum iſrael:
quia ego dominus loquar & quodcunqȝ locu
G tus fuero verbum + fiet. Non prolongabitur
al's + t. amplius: ſed diebus veſtris domus exaſpe-
rans loquar verbum: & faciam illud dicit do-
minus deus. Et factus eſt ſmo domini ad me
dicens. Fili hominis: ecce domus iſrael dicẽ
tium. Viſio quam hic videt in dies multos: &
in tẽpora longa iſte prophetat. Propterea dic
ad eos. Hec dicit dominus deus. Non prolon
gabitur vltra omnis ſermo meus. Verbum
quod locutus fuero cõplebitur: dicit dñs de⁹.
¶ Capituli Summarium. ¶ Sermo dei cõ
tra pſeudo prophetas decipientes populum
domini. ¶ XIII

A Et factus eſt ſermo domini ad
me dicens. Fili hominis: vati-
cinare ad prophetas iſrael qui
prophetant: & dices prophetan-
tibus de corde ſuo. Audite ver
bũ domini: hec dicit dñs deus.
Ve prophetis inſipientibus qui ſequũtur ſpi
al' + deſertis ritum ſuum: & nihil vident. Quaſi vulpes in
al's habet + errant. + deſerto prophete tui iſrael + erant.[a] Nõ aſcẽ
al's nõ hȝ + erant ditis ex aduerſo: neqȝ oppoſuiſtis murum p
domo iſrael: vt ſtaretis in prelio in die domi-
a diſt.43. capi.j. ni. Vident vana & diuinãt mendacium dicen
tes: ait dominus cum dñs non miſerit eos: &
pſeuerauerũt ɔfirmare ſermonẽ. Nũquid nõ
viſionem caſſam vidiſtis: & diuinationẽ mẽda-
cem locuti eſtis? Et dicitis ait dñs: cũ ego nõ

ſim locut⁹. Propterea hec dicit domin⁹ deus.
Quia locuti eſtis vana & vidiſtis mẽdacium: B
ideo ecce ego ad vos: ait dominus deus: & erit
manus mea ſuper prophetas qui vident vana
& diuinant mendacium. In + conſilio populi al' + ɔcilio
mei non erunt: in ſcriptura domus iſrael non
ſcribent: nec in terra iſrael ingredient: & ſcie-
tis q̄ ego dominus deus. Eo q̄ deceperint po
pulũ meũ dicẽtes: pax: pax: & nõ eſt pax: &[b] ipſe b vide.46. capi.2.
edificabat parietem: illi aũt liniebant eum lu-
to abſqȝ paleis. Dic ad eos qui liniunt abſqȝ
tẽperatura: q̄ caſurus ſit. Erit enim imber in
undans: & dabo lapides pergrandes & deſuper
irruentes: & ventum procelle diſſipantem. Si
quidem. Ecce cecidit paries: Nunqd nõ di-
cet vobis vbi eſt litura quã liniſtis? Propte-
rea hec dicit dñs deus. Et erumpere faciã ſpũm
tempeſtatum in indignatiõe mea: & imber in
undans in furore meo erit: & lapides grãdes
in terra in ɔſumptiõem. Et deſtruam parietem C
quẽ liniſtis abſqȝ temperamẽto: & adeq̄bo euȝ
terre: & reuelabitur fundamẽtũ eius & cadet
& ɔſumetur in medio eius: & ſcietis quia ego
ſum dñs. Et complebo indignationem meaȝ
in pariete & in his qui liniunt euȝ abſqȝ tem-
peramento: dicãqȝ vobis. Nõ eſt paries: & nõ
ſunt q̄ liniunt eum. Prophete iſrael qui pro-
phetant ad hierl'm & vident ei viſionẽ pacis: &
nõ eſt pax: ait dñs deus. Et tu fili hominis po-
ne faciem tuã ɔtra + filias populi tui + que pro al' + filios
phetãt de corde ſuo: & vaticinare ſuper + eas & al's + qui
dic. Hec dicit dominus deus. Ve que conſuũt al's + eos
puluillos ſub omni cubito manus: & faciunt
ceruicalia ſub capite vniuerſe etatis ad capiẽ
das animas. Et cũ caperent aĩas populi mei:
viuificabãt aĩas eorum. Et violabant me ad po-
pulum meũ pp pugillum hordei & + fragmẽ al's + fragmentum
panis[c]: vt interficerẽt animas que nõ moriũ c 11.q.3.c.
tur: & viuificarent animas que nõ viuunt: mẽ pleriqȝ.
tiẽtes populo meo credenti mẽdacijs. + Pro- D
pter hoc dicit dominus deus. Ecce ego ad pul al' + propter
uillos veſtros quibus vos capitis animas vo-
lantes: & dirumpam eos de brachijs veſtris: &
dimittam animas quas vos capitis animas
ad volandum. Et dirumpã ceruicalia veſtra:
& liberabo populum meum de manu veſtra: ne
qȝ erunt vltra in manibus veſtris ad predan-
dum. Et ſcietis quia ego dominus. Pro eo q̄
merere feciſtis cor iuſti mendaciter quẽ ego
non contriſtaui: & cõfortaſtis manus impij vt
non reuerteretur a via ſua mala & viueret;

propterea vana non videbitis ⁊ diuinationes
non diuinabitis amplius: ⁊ eruam populum
meum de manu veſtra. Et ſcietis quia ego
dominus.

¶ Cap. Sum. ¶ Propter hominum immū-
dicias non predicat eis: ⁊ nec a prophetis nec
a plagis liberantur. ¶ XIIII

A Et venerunt ad me viri ſenio-
rum iſraél: ⁊ ſedérunt coram
me. Et factus eſt ſermo domini
ad me dicens. Fili hominis vi-
ri iſti poſuerunt immundicias
ſuas in cordibus ſuis: ⁊ ſcanda
lum iniquitatis ſue ſtatuérunt contra faciem
ſuam. Nūquid interrogatus reſpondebo eis?
Propter hoc lóquere eis: ⁊ dices ad eos. Hec
dicit dñs deus. Homo homo de domo iſraél q
poſuérit imūdicias ſuas in corde ſuo: ⁊ ſcan
B dalum iniquitatis ſue ſtatuerit contra faciem
ſuam: ⁊ venerit ad prophetam intérrogans per
eum me. ego dominus reſpondébo ei in mul
titudine immundiciarum ſuaruꝫ vt capiátur
domus iſraél in corde ſuo quo receſſerit a me
in cunctis idolis ſuis. Propterea dic ad do-
mum iſraél. Hec dicit dominus deus. Conuer
timini ⁊ recédite ab idolis veſtris: ⁊ ab vni-
uerſis contaminationibus veſtris auértite fa
cies veſtras. Quia homo homo de domo iſrl':
⁊ de proſélitis quicunqꝫ áduena fuerit in iſrl'.
ſi alienatus fuerit a me ⁊ poſuerit idola ſua in
C corde ſuo ⁊ ſcandalum iniquitatis ſue ſtatúe-
rit contra faciem ſuaꝫ: ⁊ venerit ad prophetaꝫ
vt interroget per eum me. ego dominus reſpō
debo ei per me: ⁊ ponam faciem meam ſuper
hominem illum: ⁊ faciam eum in exemplum
⁊ in prouérbium: ⁊ diſperdam euꝫ de medio
populi mei. Et ſcietis quia ego dominus. Et
propheta cum erráuerit ⁊ locutus fuerit ver-
al's+ deci piam bum: ego dominus+ decepi prophetam illū.
al's+ por tabat. Et extendam manum meam ſuper illuꝫ: ⁊ de
lébo eum de medio populi mei iſraél: ⁊+por
D tabunt iniquitatem ſuam. Iuxta iniquitatem
Ro. 14. Gal. 6. 23. q. 4. c. forte. 83. q. 2. Lhi perit. interrogantis: ſic iniquitas prophete erit: vt
non erret vltra domus iſraél a me: neqꝫ pol-
luátur in vniuerſis preuaricationibus ſuis: ſꝫ
al's+ ſint. +ſit mihi in populum ⁊ ego ſim+eis in deuꝫ:
al's+ ei ait dominus exercituum. Et factus eſt ſermo
domini ad me dicens. Fili hominis terra cū
Suſ. 4. d peccáuerit mihi vt preuaricetur preuári-
c. E. 5. d. cans: extendam manum meam ſuper eam ⁊
al'+ firma mentum conteram+virgam panis eius: ⁊ immittaꝫ in

eam famē ⁊ interficiam de ea hominẽꝫ ⁊ iu- E
mentum. Et ſi fuerint tres viri iſti in medio
eius noé dániel ⁊ iób: ipſi iuſtitia ſua libera-
bunt animas ſuas: ait dominus exercituum.
Quod ſi beſtias péſſimas indúxero ſup terram
vt vaſtent eam: ⁊ fuerit in via eo qꝫ non ſit p
tranſiens propter beſtias: tres viri iſti+ ſi fue- al's+ qui
rint in ea: viuo ego dicit dominus deus: quia
nec filios nec filias liberabunt: ſed ipſi ſoli li
berabuntur: terra autē deſolábitur. Uel ſi gla
dium indúxero ſuper terram illam: ⁊ dixero F
gladio: tranſi per terram: ⁊+interfecero de ea al'+inter-
hominem ⁊ iumentuꝫ: ⁊ tres viri iſti fúerint ficio.
in medio eius: viuo ego dicit dominus deus:
non liberabunt filios neqꝫ filias ſed ipſi ſoli li
berabuntur. Si autem ⁊ peſtilentiam immiſe
ro ſuper terram illam: ⁊ effúdero indignatio
nem meam ſuper eam in ſanguine: vt áuferā
ex ea hominē ⁊ iumentuꝫ: ⁊ noé dániel ⁊ iob
fuerint+in medio eius: viuo ego dicit domi- al'+ in eo
nus deus: quia filium ⁊ filiam nō liberabunt:
ſed ipſi iuſtitia ſua liberabunt aīas ſuas. Quo
niam hec dicit dominus: qꝫ ⁊ ſi quattuor iudí- G
cia mea peſſima gladiū ⁊ famē ac beſtias ma
las ⁊ peſtiléntiam immiſero in hieruſalē vt
interficiam de ea hominēꝫ ⁊ pecus: tamen re-
linquétur in ea ſaluatio educentium filios ⁊
filias. Ecce ipſi egredientur ad vos ⁊ videbi-
tis viam eorum: ⁊ adinuentiones eoruꝫ: ⁊ cō-
ſolabimini ſuper malo qđ indúxi in hieruſa-
lém in omnibus que importáui ſuper eam: ⁊ al'+ſuper
conſolabuntur+vos cum videritis viam eo-
rum ⁊ adinuentiones eoruꝫ: ⁊ cognoſcétis qꝫ
non fruſtra fécerim omnia que feci in ea: ait
dominus deus.

¶ Ca. Sum. ¶ Sermo domini contra hieru
ſalem vitem infructuoſam. ¶ XV

A Et factus eſt ſermo dñi ad me
dicens. Fili hominis qd fiet de
ligno vitis ex omnibus lignis
nemorum que ſunt inter ligna
ſiluarum? Nūquid tollétur de
ea lignum vt fiat opus: aut fa-
bricabit de ea paxillus vt dependeat in eo qđ-
cunqꝫ vas? Ecce igni datum eſt in eſcaꝫ: vtrā-
qꝫ partem eius conſúmpſit ignis: ⁊ medietas
eius redacta eſt in fauillaꝫ. Nūquid útile erit
ad opus. +Etiam cum eſſet integrum nō erat al's+ & ſic.
B aptum ad opus: qūtomagis cum illud ignis
deuoráuerit ⁊ combúſſerit: nihil ex eo fiet ope
ris. Propterea hec dicit dominus deus. Que-

modo lignum vitis inter ligna ſiluaruꝫ quod
dedi igni ad deuorandū: ſic tradam habitato-
res hieruſalem: ⁊ ponam faciem meā in eos.
De igne egredientur: ⁊ ignis conſumet eos.
Et ſcietis q: ego dominus cū poſuero facieꝫ
meam in eos: ⁊ dedero terram inuiaꝫ ⁊ deſo-
latam: eo ꝙ preuaricatores extiterint: dicit do
minus deus.

¶ Capituli Summariū. ¶ Cathalogus im-
mundiciarum ⁊ iniquitatū hieruſalem ⁊ cor
reptio qua reuocatur ad ſalutem ſcribitur: iu
ſtificat dominus ſodomam ⁊ ſamariam com
paratione hieruſalem. ¶ XVI

A Et factus eſt ſermo domini ad
me dicēs. Fili hominis: notas
fac hieruſaleꝫ abominationes
ſuas: ⁊ dices. Hec dicit domi-
nus deus hieruſalē. Radix tua
ali⁺cana nea. ⁊ generatio tua de terra⁺ cha-
de pe. di. 2. c ſi enim. in glo. infra eo. nāan pater tuus ammorreus: ⁊ mater tua ce-
thea. Et quando nata es in die ortus tui non
eſt preciſus vmbilicus tuus: ⁊ aqua non es lo
al⁺ iuūs. ta in ſalutem: nec ſale ſalita nec inuoluta pan-
als⁺ me⁹. nis. Non pepercit ſuper te oculus⁺ vt⁺ faceret
als⁺ face rem. tibi vnū de his miſertus tui: ſed proiecta es ſu
per faciē terre in abiectione anime tue: in die
qua nata es. Tranſiēs autem per te: vidi te cō
culcari in ſanguine tuo. Et dixi tibi cum eſſes
in ſanguine tuo. Viue. Dixi inquā tibi in ſan
guine tuo. Viue: multiplicatam quaſi germē
agri dedi te: ⁊ multiplicata es: ⁊ grandis effe
cta: ⁊ ingreſſa es ⁊ peruniſti ad mundum mu
liebrem. Vbera tua intumuerunt: ⁊ pilus tu⁹
germinauit: ⁊ eras nuda ⁊ confuſione plena:
⁊ trāſiui ꝑ te ⁊ vidi te: ⁊ ecce tempus tuū: tp̄s
B amantiū. Et expandi amictum meū ſuper te:
⁊ operui ignominiam tuam. Et iuraui tibi ⁊
ingreſſus ſum pactū tecuꝫ: ait dominus deus.
als⁺ mūdaui. Et facta es mihi: ⁊ laui te aqua ⁊⁺ emundaui
ſanguinem tuum ex te. Et vnxi te oleo ⁊ veſti
ui te diſcoloribus: ⁊ calciaui te hyacintho. Et
cinxi te byſſo: ⁊ indui te ſubtilibus: ⁊ ornaui
te ornamento. Et dedi armillas in manib⁹ tu
is: ⁊ torquem circa collum tuum: ⁊ dedi inau
rem ſuper os tuum: ⁊ circulos naribus tuis ⁊
coronam decoris in capite tuo. Et ornata es
auro ⁊ argento: ⁊ veſtita es byſſo ⁊ polimito
al⁺ multi coloribus. ⁊⁺ multis coloribus. Similam ⁊ mel ⁊ oleuꝫ
comediſti: ⁊ decora facta es vehemēter nimis.
Et profeciſti in regnum: ⁊ egreſſum eſt nomē
tuum in gentes propter ſpeciem tuaꝫ: quia ꝑ-
fecta eras in decore meo quem poſueram ſu-
per te: dicit dominus deus. Et habens fiduciā
in pulcritudine tua fornicata es in noīe tuo:
⁊ expoſuiſti fornicationem tuam omni tran-
ſeunti: vt eius fieres. Et ſumens de veſtimen
tis meis feciſti tibi excelſa hincinde conſuta.
⁊ fornicata es ſuper eis. ſicut non eſt factuꝫ: ne
ꝗꝫ futurum eſt. Et tuliſti vaſa decoris tui de au
ro meo ⁊⁺ argento meo que dedi tibi: ⁊ feci- als⁺ meo
ſti tibi imagines maſculinas ⁊ fornicata es in C
eis: ⁊ ſumpſiſti veſtimēta ⁺ tua multicoloria: als⁺ tua
⁊⁺ operuiſti illas. Et oleum meum ⁊ thimia- als veſtiſti eas
ma meum poſuiſti coram eis: ⁊ panem meū
queꝫ dedi tibi ſimilaꝫ ⁊ oleuꝫ ⁊ mel ꝗbus enu
triui te poſuiſti⁺ in conſpectu eoꝝ in odorem als⁺ coram eis.
ſuauitatis. Et factū eſt: ait dn̄s deus: ⁊ tuliſti fi
lios tuos ⁊ filias tuas q̄s generaſti mihi ⁊ im
molaſti eis ad deuorandum. Nunqd parua
eſt fornicatio tua. Immolaſti filios meos: ⁊ de
diſti illos conſecrans eis. Et poſt omnes abo-
minationes tuas ⁊ fornicationes: nō es recor
data dierum adoleſcētie tue: quādo eras nu
da ⁊ confuſione plena: conculcata in ſanguīe
tuo. Et accidit poſt omnē maliciam tuam: ve
ve tibi: ait dn̄s deus. Et edificaſti tibi lupanar
⁊ feciſti tibi proſtibulū in cunctis plateis. Ad de conſe. di. 5. ca. nō iſti in fi.
omne caput vie edificaſti ſignum proſtitutio
nis tue: ⁊ abominabileꝫ feciſti decorem tuuꝫ. D
Et diuiſiſti pedes tuos omni tranſeunti ⁊ mul
tiplicaſti omnes fornicationes tuas. Et forni-
cata es cum filijs egypti vicinis tuis magna-
ruꝫ carniū: ⁊ multiplicaſti fornicationē tuam
ad irritanduꝫ me. Ecce ego⁺ extendā manuꝫ al⁺ extēdā
meā ſuper te: ⁊ auferā⁺ iuſtificationē tuaꝫ. Et als⁺ iu ſtitiam.
dabo te in⁺ animas odientiuꝫ te filiaꝝ paleſti als⁺ ani mas.
narū: que erubeſcunt in via tua ſcelerata. Et
fornicata es in filijs aſſyriorum: eo ꝙ necduꝫ
fueris expleta. Et poſtquā fornicata es nec ſic
es⁺ ſatiata: ⁊ multiplicaſti fornicationem tuā als⁺ ſatiata.
in terra chanaan cū chaldeis: ⁊ nec ſic ſatia-
ta es. In quo mundabo cor tuū: ait dn̄s deus.
cuꝫ facias oīa hec opa mulieris meretricis ⁊
procacis: q: fabricaſti lupanar tuuꝫ in capite
omnis vie: ⁊ excelſuꝫ tuū feciſti in omni pla-
tea. Nec facta es quaſi⁺ meretrix faſtidio au als⁺ mu lier faſti dioſa.
gens preciū: ſed q̄ſi mulier adultera que ſup
virū ſuū inducit alienos. Oībus meretricib⁹
dātur mercedes: tu aūt dediſti mercedes cū-
ctis amatoribus tuis ⁊ dona donabas eis: vt in
trarent ad te vndiqꝫ ad fornicandum tecum.
Factūqꝫ eſt in te cōtra ꝯſuetudinem mulierū

in fornicationibus tuis:⁊ poſt te nõ erit forni
catio. In eo enim ꝙ dediſti mercédes: ⁊ mer
cédes non accepiſti: factũ eſt in te cõtrarium.
Propterea méretrix audí verbũ dómini. Hec
dicit dominus deus. Quia effúſum eſt es tuũ:
⁊ reuelata eſt ignominia tua in fornicationi-
bus tuis ſuper amatores tuos:⁊ ſup idola abo
minationũ tuaꝝ in ſanguie filioꝝ tuoꝝ quos
dediſti eis:ecce ego cõgregábo oẽs amatores
E tuos qbus cõmixta es ⁊ omnes quos dilexiſti
cum vniuerſis quos ódera̾s. Et congregabo
eos ſuper te úndiqꝫ ⁊ nudábo ignominiã tuaꝫ
corã eis:⁊ videbũt oẽm turpitudinẽ tuam: ⁊
iudicabo te iudicijs adulterárũ effundentiuꝫ
ſanguinẽ. Et dabo te in ſanguinẽ furóris ⁊ ze-
li:⁊ dabo te in manus eoꝝ. Et déſtruent lupá
nar tuũ:⁊ demolientꝰ proſtíbulũ tuũ. Et denu
dabunt te veſtimentis tuis:⁊ áuferent vaſa de
córis tui:⁊ derelinquẽt te nudaꝫ plenãqꝫ igno
minia:⁊ addúcent ſuper te multitudinem. Et
4.re.25.b. lapidábunt te lapídibus:⁊ trucídabũt te glá
dijs ſuis. Et combúrent domos tuas igni:⁊ fa
cient in te iudicia in oculis mulierum pluri-
marum. Et deſines fornicári:⁊ mercédes vl-
tra non dabis. Et requiéſcet indignatio mea
in te:⁊ auferétur zelus meus a te ⁊ quieſcam
nec iráſcar amplius:eo ꝙ non fúeris recor-
dáta dieruꝫ adoleſcentie tue:⁊ prouocaſti me
in omnibus his. Quapropter ⁊ ego vias tuas
in capite tuo dedi:ait dominus deus:⁊ non fe-
ci iuxta ſcélera tua in omnibus abominatio-
nibꝰ tuis. Ecce omnis qui dicit vulgo prouer-
bium:in te aſſúmet illud dicẽs. Sicut mater:
ita ⁊ filia eius. Filia matris tue es tu: que pro
iécit virum ſuum:⁊ filios ſuos ⁊ ſoror ſororũ
tuaruꝫ:que proiecérunt viros ſuos ⁊ filios ſu-
F os. Mater veſtra cethéa:⁊ pater veſter amor
ſupra 10. réus. Et ſoror tua maior ſamária: ipſa ⁊ filie
eius que habitant ad ſiniſtram tuam. Soror
auteꝫ tua minor te:que habitat a dextris tuis
ſódoma ⁊ filie eius. Sed nec in vijs earũ am
al+ puſil-lum. buláſti:neqꝫ ſm ſcelera earum feciſti. + Pau
xillum minus pene ſceleratiora feciſti illis: in
omnibus vijs tuis. Viuo ego dicit dominus
deus:quia non fecit ſódoma ſoror tua ipſa ⁊ fi
lie eius:ſicut feciſti tu ⁊ filie tue. Ecce hec fuit
iniquitas ſódome ſororis tue:ſuperbia ſatúri
tas panis ⁊ abundantia ⁊ ócium ipſius ⁊ filia-
rum eius:⁊ manuꝫ egéno ⁊ páuperi non por-
rigébant:⁊ eleuáte ſunt ⁊ fecerunt abomina-
Ge.19.f. tiones coraꝫ me:⁊ abſtuli eas ſicut vidiſti. Et

ſamária dimidium pctõrum tuoruꝫ non pec-
cauit:ſed viciſti + eas ſceleribus tuis:⁊ iuſtifi- al+e:tu j.q.i.c.nõ.ne.
caſti ſorores tuas in omnibus abominationi-
bus tuis quas opata es. Ergo ⁊ tu porta ꝯfu-
ſionem tuaꝫ:que viciſti ſorores tuas peccatis
tuis ſcelerátius agens ab eis. Iuſtificate ſunt diſt.50.c.
enim a te. Ergo ⁊ tu confúndere ⁊ porta igno dominus.
miniã tuaꝫ:que iuſtificaſti ſorores tuas. Et cõ
uértam reſtituens eas + conuerſione ſodomo al+cõuerſioni
rum cum filiabus ſuis:⁊ cõuerſione ſamárie
⁊ + filiarum eius. Et conuértam reuerſionem al+reuerſione
tuam in medio earuꝫ: vt portes ignominiam al+filiarum
tuam:⁊ confuudáris in omnibus que feciſti
conſólans eos. Et ſoror tua ſódoma ⁊ filie eiꝰ
reuerténtur ad antiquitatem ſuam: ⁊ ſamá- diſ.50.ca.
ria ⁊ filie eius reuerténtur ad antiquitatem dominus.
ſuam:⁊ tu ⁊ filie tue reuertémini ad antiqui-
tatem veſtram. Non fuit auteꝫ ſódoma ſoror G
tua audita in ore tuo in die ſuperbie tue:ante
quã reuelarétur malicia tua ſicut hoc tempo-
re in obprobrium filiaruꝫ ſýrie ⁊ cunctarum
in circuitu tuo filiarum paleſtinárũ que ám
biunt te per gýrum. Scélus tuũ ⁊ ignomini-
am tuam tu portaſti:ait dominus deus. Quia
hec dicit dominus deus. Et fáciã tibi ſicut de-
ſpexiſti iuramentum vt irrituꝫ fáceres pactũ:
⁊ recordábor ego pacti mei tecum in diebus
adoleſcentie tue:⁊ ſuſcitabo tibi pactuꝫ ſem-
piternum. Et recordáberis viarũ tuaruꝫ:⁊ cõ
fundéris cum recéperis ſorores tuas te maio
res cuꝫ minoribus tuis. Et dabo eas tibi in fi-
lias:ſed non ex pacto tuo:⁊ ſuſcitabo ego pa-
ctum meũ tecum. Et ſcies quia ego dominus
vt recordéris ⁊ confundáris ⁊ non ſit tibi vl-
tra aperire os pre ꝯfuſiõe tua:cũ placatus tibi
fuero in oĩbus que feciſti:ait dñs deus.

¶ Capituli Summariuꝫ. ¶ Ioachim in ba
bylone captiuo ſedechia ⁊ hieruſalem datur
in manibꝰ nabuchodonoſor:⁊ ꝓphetia de chri-
ſto ponitur. ¶ XVII A

ET factuꝫ eſt ſermo dñi ad me
dicens. Fili hominis:propóne
enigma: ⁊ narra parabolaꝫ ad
domum iſraél ⁊ dices. Hec di
cit dñs deus. Aquila grandis
magnarum alarũ longo mem
brorum ductu plena plũmis ⁊ varietáte ve-
nit ad líbanum: ⁊ tulit medúllam cédri.
Súmitátem fróndium eius auúlſit ⁊ tran-
ſportauit eam in terram chanaán: in vrbe + al+negociationis
negociatorum póſuit illam. Et tulit de ſe-

B míne terre ꝛ póſuit illud in terra pro ſemine:
vt firmaret radicem ſuper aquas multas. In
ſuperficie poſuit illud. Cúq́ʒ germináſſet cré-
uit in vineaʒ latiorē: húmili ſtatúra: reſpicien
tibus ramis eius ad eaʒ ꝛ radices eius ſub il-
la erant. Facta eſt ergo vinea ꝛ fructificauit in
pálmites ꝛ emiſit propagines. Et facta eſt aq
la altera grándis: magnis alis: multiſq́ʒ plú-
mis. Et ecce vinea iſta quaſi mittens radíces
ſuas ad eam pálmites ſuos exténdit ad illam
vt irrigaret eam de aréolis gérminis ſui. In
terra bona ſuper aquas multas plãtata eſt: vt
faciat fróndes ꝛ portet fructum: vt ſit in vine
C am grandeʒ. Dic. Hec dicit dominus deꝰ. Er-
go ne pſperabitur? Nóne radices eiꝰ euéllet:
al'+ fru- ꝛ+fructus eius diſtringet ꝛ ſiccábit omnes
ctū eiꝰ ex- pálmites gérminis eius ꝛ aréſcet: ꝛ nõ eſt in
tinguet. brachio grandi neq́ʒ in populo multo vt euél
leret eaʒ radicitus? Ecce plantata eſt. Ergo ne
proſperabitur? Nõne cũ tetigerit eam ventus
vrẽs ſiccabit: ꝛ in áreis germinis ſui areſcet?
Et factũ eſt verbũ dñi ad me dicens. Dic ad
domũ exaſperantẽ. Neſcitis quid iſta ſignifi-
al'+venit. cent? Dic. Ecce+veniet rex babylónis in hie-
D ruſalém: ꝛ aſſumet regẽ ꝛ pncipes eius ꝛ ad-
dúcet eos ad ſemetipſum in babylónẽ: ꝛ tól-
let de ſémine régni: ferietq́ʒ cũ eo fédus ꝛ ab
eo accipiet iuſiurãdũ. Sʒ ꝛ fortes terre tóllet
vt ſit regnum humile ꝛ non eleuétur: ſed cu-
ſtódiat pactum eius: ꝛ ſeruet illud. Qui rece-
dens ab eo miſit nuncios ad egýptum: vt da-
ret ſibi equos ꝛ pplm multum. Nũqd pſpabi
tur vel ꝯſequetur ſaluteʒ qui fecit hec? Et qui
E diſſóluit pactum nũquid effugiet? Uiuo ego
dicit dominus deus: qm̃ in loco regis q cõſti-
tuit eũ regem: cuius fecit irritum iuramentũ
ꝛ sóluit pactum qḋ habebat cuʒ eo in medio
babylónis morieẽ. Et non in exercitu grandi
neq́ʒ in populo multo faciet contra euʒ pha-
rao prélium in iactu ággeris: ꝛ in extructiõe
vallorum: vt interficiat aïas multas. Spreue
rat enim iuramentuʒ vt sólueret fedus: ꝛ ec-
ce dedit manuʒ ſuam. Et cum omnia hec féce
rit nõ effúgiet. Propterea hec dicit dominus
deus. Uiuo: qm̃ iuramẽtuʒ qḋ ſpreuit ꝛ fédus
F qḋ pͣuaricátus eſt ponã in caput eius. Et expã
dam ſuper eũ rhéte meũ: ꝛ comprehendétur
in ſagéna mea: ꝛ addúcam euʒ in babylónẽ
al'+preua ꝛ iudicabo eũ ibi preuaricatione qua+deſpé-
ricatꝰ ē in rit me ꝛ oẽs prófugi eius cũ vniuerſo ágmine
ſuo gládio cádent. Reſidui aũt in oẽʒ ventuʒ
diſpgẽtur: ꝛ ſcietis: q: ego dñs locutus ſum. G
Hec dicit dominus deus. Et ſumã ego de me-
dúlla cedri ſublimis ꝛ ponã ď+vértice ramo al'+ger-
rũ eiꝰ teneꝛ: +diſpgam ꝛ plãtabo ſup mõteʒ mine
excelſum ꝛ eminẽteʒ. In mõte ſublimi iſraél al'+diſtin
plantabo+illud: ꝛ erũpet in gérmen ꝛ faciet guam.
fructuʒ: ꝛ erit in cedrũ magnã. Et habitabũt al'+diſtri
ſub+ea omnes vólucres: ꝛ vniuerſum volátí gam.
le ſub vmbra fróndium eius nidificábit. Et al'+illud
ſcient omnia ligna regiónis: q: ego dñs húi- al'+eo
liáui lignũ ſublime. ꝛ exaltaui lignũ húmileꝛ
ꝛ ſiccáui lignum viride ꝛ frondére feci lignũ
árıduʒ. Ego dñs locutus ſuʒ ꝛ feci.

¶ Capituli Summarium. ¶ De vua acer-
ba: q: nõ pater pro filio nec filius pro patre te
netur in pctis: ſed vnuſq́ſq́ʒ onus ſuuʒ porta-
bit: ꝛ vbi inuenietur ibi iudicabit: ꝛ reuocan
tur peccatores ad penitentiaʒ. ¶ XVIII

ET factus eſt ſermo dñi ad me A
dicẽs. Quid eſt q inter vos pa
rabolam vértitis in prouerbiũ
iſtud in terra iſraél dicẽtes: pa dic' eʒk'
tres comedérunt vuaʒ acérbã
ꝛ dentes filiorũ+obſtupeſcunt? al'+obſtu
Uiuo ego dicit dñs deꝰ: ſi erit vltra vobis pa- puerunt.
rabola hec in prouérbium in iſraél. Ecce oẽs
aïe mee ſunt. Ut aïa patris: ita ꝛ aïa filij mea
eſtᵃ. Anima que peccáuerit ipa morieẽ. Et vir
ſi fuerit iuſtus ꝛ fécerit iudiciũ ꝛ iuſtitiam in
montibus nõ comédeꝛit: ꝛ oculos ſuos nõ le-
uáuerit ad idola domus iſraél ꝛ vxorem pro-
ximi ſui nõ violáuerit: ꝛ ad mulierẽ mẽſtrua-
tam non accéſſerit: ꝛ hominẽʒ non contriſtá-
uerit: pignus debitori reddiderit: per vim ni-
hil rapúerit: panem ſuum eſurienti déderit: B
ꝛ nudũ operuerit veſtimento: ᶜad vſurã non
cõmodáuerit: ꝛ amplius nõ accéperit: ab ini
quitate auerterit manum ſuam: ꝛ iudicium
veruʒ fécerit inter viruʒ ꝛ viꝛ: ꝛ in preceptis
meis ambuláuerit ꝛ iudicia mea cuſtodierit
vt faciat veritatem: hic iuſtus eſt. Uita viuet:
ait dñs deus. Qꝫ ſi genúerit filium latrónem C
effundenteʒ ſanguinẽ: ꝛ fecerit vnũ de iſtis: ꝛ
hec quidẽ omnia nõ facientem: ſed in monti-
bus comedẽteʒ ꝛ vxorẽ pximi ſui polluẽteʒ:
egenũ ꝛ páupem cõtriſtãtem: rapientẽ rapi
nas: pignus nõ reddẽtẽ: ꝛ ad idola leuanteʒ
oculos ſuos: abomiatiõẽ faciẽtẽ: ad vſuram
dãtẽ: ꝛ ãplius accipiẽtẽ: nũqd viuet? Non vi-
uet. Cum vniuerſa hec deteſtanda fécerit: mor
te morieẽ. Sanguis eius in ipſo erit. Qꝫ ſi ge-

a 1 q. 4. c. oꝛd. 24. q. 3. c. ſi habea. b 1 q. 4. c. io vaqꝫ 24. q. 3. c. ii. pꝫs de conſe. diſt. 4. c. quens
c 14. q. 3. c. plerique c. putant. de vſu. c. conſuluit

nuerit filiũ q videns oĩa peccata pr̃is ſui que
fecit: timuerit ⁊ non fecerit ſile eis: ſup mon
tes nõ comederit: ⁊ oculos ſuos nõ leuauerit
ad idola domus iſrl' ⁊ vxorem ꝓximi ſui non
violauerit: ⁊ viꝝ non ꝯtriſtauerit: pignus nõ
D retinuerit: ⁊ rapinã nõ rapuerit: panẽ ſuum
eſurienti dederit: ⁊ nudũ operuerit veſtimẽto
a paupis iniuria auerterit manũ ſuã: vſuram
⁊ ſupabundantiã nõ acceperit: ⁊ iudicia mea
fecerit: ⁊ in preceptis meis ambulauerit: hic
nõ morieꝫ in iniqtate pr̃is ſui: ſed vita viuet.
Pr̃ eius q: calũniatus eſt: ⁊ vim fecit fratri ⁊
maluꝫ opatus eſt in medio ppl'i ſui: ecce mor
E tuus eſt in iniqtate ſua. Et dicitis. Quare nõ
portabit filius iniqtatẽ pr̃is? Uidelicet q: fili
us iudiciũ ⁊ iuſtitiã opatus eſt: omnia ꝑcepta
mea cuſtodiuit ⁊ fecit illa: viuet vita. Aĩa que
peccauerit: ipſa morieꝫ. [b] Filius nõ portabit ini
qtatem pr̃is: ⁊ pater nõ portabit iniqtatẽ filij
Juſtitia iuſti ſup euꝫ erit: ⁊ ĩpietas impij erit
ſup eũ. [c] Si aũt impius egerit pniãꝫ ab oĩbus
peccatis ſuis que opat⁹ eſt: ⁊ cuſtodierit + oĩa
ꝑcepta mea: ⁊ fecerit iudicium ⁊ iuſtitiã: vita
viuet ⁊ nõ morieꝫ. Oĩum iniqtatuꝫ eius quas
opatus eſt nõ recordabor. Jn iuſtitia ſua quã
opatus eſt viuet. Nunqd voluntatis mee eſt
mors impij dicit dñs deus: ⁊ nõ vt cõuertaꝫ a
vijs ſuis: ⁊ viuat? [f] Si autẽ auerterit ſe iuſtus a
iuſtitia ſua: ⁊ fecerit iniqtatẽ ſm oẽs abomina
tiones q̃s operari ſolet ĩpius: nunquid viuet?
Omnes iuſtitie eius q̃s fecerat nõ recordabũ
tur. Jn ꝑuaricatione qua preuaricatus eſt: ⁊
F in pctõ ſuo qd̃ peccauit: in ipſis morieꝫ. Et di
xiſtis. Nõ eſt equa via dñi. Audite ergo dom⁹
iſrl'. Nũqd via mea nõ eſt equa: ⁊ non magis
vie veſtre praue ſunt? Cum eni auerterit ſe iu
ſtus a iuſtitia ſua: ⁊ fecerit iniqtatẽ: morietur
in + eis. Jn iniuſtitia quã operatus eſt morieꝫ:
Et cuꝫ auerterit ſe impius ab + impietate ſua
quã opatus eſt: ⁊ fecerit iudiciuꝫ ⁊ iuſtitiam
ipſe aĩam ſuaꝫ viuificabit. Cõſiderãs enim ⁊
G ⁊ auertens ſe ab oĩbus iniqtatibus ſuis quas
opatus eſt: vita viuet ⁊ nõ morieꝫ. Et dicunt fi
lij iſrl'. Nõ eſt equa via dñi. Nũquid vie mee
nõ ſunt eque domus iſrael: ⁊ nõ magis vie ve
ſtre praue? Jdcirco vnũquẽqꝫ iuxta vias ſuas
iudicabo dom⁹ iſrael: ait dñs deus. Cõuertimi
ni ⁊ agite pniam ab oĩbus iniqtatibus vr̃is:
⁊ non erit vobis in ruinam iniquitas. Proij
cite a vobis oẽs iniqtates vr̃as in qb⁹ ꝑuarica
ti eſtis: ⁊ facite vobis cor nouũ ⁊ ſpũm nouũ.

Deu. 24. c.
4. reg. 14. b
2. par. 25. a.
D i. q. 4. c.
iudei.
i. q. 7. c. cõ.
ueniẽtib⁹
d pe. di. 4.
ca. qd eſt.
al's + vni
uerſa.
e De pe.
di. 4. c. liet
mittẽtes.
di. 50. c. põ
deret.
f De pe.
di. 4. c. hic
ſocietatẽ
⁊ c. ſi auer
terit.

Infra. eo. ⁊
infra. 33. d.

al's + ea
al's + iniq
tate.

ſupra. eo.

Et q̃re moriemini dom⁹ iſrl'. [g] Q: nolo mortẽ
morietis dicit dñs de⁹. + reuertimini ⁊ viuite.
¶ Ca. Sũ. ¶ De ioachim ⁊ iechonia: de filio
ioachim captiuitatis: de reliquijs iude: q̃ non
habuerunt regem. ¶ XIX

ET tu + fili hoĩs aſſume planctuꝫ
ſup ꝑncipes iſrl': ⁊ dices. Qua
re mr̃ tua leena inter leones cu
bauit. Jn medio leunculoꝝ enu
triuit catulos ſuos. Et eduxit
vnũ de leunculis ſuis: leo fact⁹
eſt ⁊ didicit cape predam + hoĩemqꝫ comede
re. Et audierunt de eo gentes ⁊ nõ abſqꝫ vul
neribus ſuis ceperunt eum: ⁊ adduxerunt eũ
in cathenis in terrã egypti. Que cuꝫ vidiſſet
qm̃ infirmata eſt ⁊ perijt expectatio eius tulit
vnũ de leunculis ſuis: leonẽ ꝯſtituit euꝫ. Qui
incedebat inter leones. Et factus eſt leo ⁊ di
dicit predaꝫ cape ⁊ hoĩes deuorare didicit vi
duas facere ⁊ ciuitates eaꝝ in deſertuꝫ addũ
cere: ⁊ deſolata eſt terra ⁊ plenitudo eius a vo
ce rugitus illius. Et conuenerũt aduerſus eũ
gentes undiqꝫ de ꝓuincijs: ⁊ expanderunt ſup
eum rhete ſuũ. Jn vulneribus eaꝝ captus eſt
⁊ miſerũt eaꝫ in caueaꝫ. Jn cathenis adduxẽ
runt eum ad regem babylonis: miſerũtqꝫ eũ
in carcereꝫ ne audiretur vox eius vltra mon
C tes iſrl'. Mater tua quaſi vinea in ſanguĩe tuo
ſuper aquã plantata eſt. Fructus eius ⁊ fron
des eius creuerũt ex aquis multis: ⁊ facte ſũt
ei virge ſolide in ſceptra dñantiuꝫ: ⁊ exaltata
eſt ſtatura eius inter frondes. Et vidit altitu
dinem ſuam in multitudine palmitũ ſuoruꝫ:
⁊ euulſa eſt in ira in terrãqꝫ ꝓiecta: ⁊ ventus
urens ſiccauit fructũ eius: marcuerũt ⁊ are
D facte ſunt virge roboris eius. Jgnis comedit
eã. Et nũc tranſplantata eſt in deſertuꝫ in ter
ra inuia ⁊ ſitienti: ⁊ egreſſus eſt ignis de vir
ga ramoꝝ eius: qui fructum eius comedit: ⁊
non fuit in ea v̓ga fortis: ſceptruꝫ dñantium.
Planctus eſt: ⁊ erit in planctum.
¶ Ca. Sũ. ¶ Dicit dñs q̃ nõ rñdebit inter
rogantib⁹ pp pctã ⁊ exprobrat eis ſcelera ſua
⁊ blaſphemias: de reprobatiõe legis ⁊ ſacrifi
cioꝝ: de reditu captiuoꝝ in terrã ſuã. ¶ XX

A ET factũ eſt in anno ſeptimo: in
qnto in decima mẽſis: venerunt
viri de ſeniorib⁹ iſrael vt inter
rogarent dñꝫ ⁊ ſederunt coraꝫ
me: Et factus eſt ſermo domini
ad me dicens. Fili hoĩs: loqre

al's qd̃ ed
ditur + ſi
vt cõuer
tatur ⁊ vi
uat nõ eſt
de textu.
infra. 33. c.
A
al's nõ hꝫ
+ fili hoĩs
g 3. q. 4.
ca. hi qui.
23. q. ſi. ca.
his ⁊ gᵒ
26. q. 6. ca.
ãſpenulti
mo ⁊ pe.
de pe. diſ.
3. c. adhuc
inſtant.
33. q. 2. ca.
admonere.
de here. c.
ad abolen
dam.
de here. c.
4. lib. 6.
al's + homi
neſqꝫ.
B

senioribus iſraél: ⁊ dices ad eos. Hec dicit do
minus deus. + Nunquid ad interrogandum
al' + Num ad. me vos veniſtis? Uiuo ego quia nó reſponde-
bo vobis: ait dominus deus. Si iudicas eos:
ſi iudicas fili hominis. Abominationes pa-
trum eorum oſténde eis: ⁊ dices ad eos. Hec
dicit dominus deus. In die qua elegi iſraél ⁊
leuaui manum meaꝫ pro ſtirpe domus iacób:
⁊ appárui eis in terra egýpti: ⁊ leuaui manū
meam pro eis: dicens: ego dominus deus ve-
ſter in die illa leuaui manum meam ꝓ eis vt
edúcerem eos de terra egýpti in terram quaꝫ
prouideram eis fluentem lacte ⁊ melle: que
eſt egregia iter omnes terras. Et dixi ad eos.
Unuſquiſqꝫ offenſiones oculorum ſuorū abij
B ciat: ⁊ idolis egýpti nolite pólluí. Ego domi-
nus deus veſter. Et irritauérūt me: noluerūt-
qꝫ me audire. Unuſquiſqꝫ abominatiões ocu
lorum ſuorum non proiecit: nec idola egýpti
reliquérunt. Et dixi vt effúnderem indigna-
tionem meam ſuper eos ⁊ impléreꝫ iram me
Infra eo. am in eis in medio terre egýpti. Et feci pro-
pter nomen meum: vt non violarétur coram
gentibus in quarum medio erant ⁊ inter quos
apparui eis: vt educereꝫ eos de terra egýpti.
Eieci ergo eos de terra egýpti ⁊ edúxi eos in
deſertum: ⁊ dedi eis precepta mea: ⁊ iudícia
al' + facit mea oſtendi eis: que + faciēs homo + viuet in
al' + ⁊ viuat. eis. Inſuper ⁊ ſábbata mea dedi eis: vt eſſet
Exo.20.b. ſignum inter me ⁊ eos: ⁊ ſcient quia ego do-
⁊ 31.c. minus ſanctificās eos. Et irritauérunt me do
mus iſraél in deſerto: in preceptis meis non
ambulauerunt: ⁊ iudicia mea ꝓiecerunt que
Exo.16.f. faciens homo viuet in eis ⁊ ſábbata mea vio
C lauérunt vehementer. Dixi ergo vt effúnde-
rem furorem meuꝫ ſuper eos in deſerto: ⁊ cō
ſúmerem eos. Et feci propter nomen meuꝫ
Supra eo. ⁊ infra eo. ne violarétur coram gentibus de quibus eie
ci eos in conſpectu earum. Ego igitur leua-
ui manum meam ſuper eos in deſerto ne in-
dúcerem eos in terram quam dedi eis fluen-
tem lacte ⁊ melle precipuam terrarum omni
um: quia iudícia mea proiecerunt ⁊ in prece-
ptis meis non ambulauerunt: ⁊ ſábbata mea
violauérunt. Poſt idola enim cor eorum gra
diebátur. Et pepércit oculus meus ſuper eos
vt non interficerem eos: nec conſumpſi eos
in deſerto. Dixi autem ad filios eorum in ſo-
litudine. In preceptis patrū veſtrorum nolite
incédere: nec iudicia eorum cuſtodiátis: nec
in idolis eoꝝ polluámini. Ego dñs de⁹ veſter.

In preceptis meis ambuláte: ⁊ iudicia mea
cuſtodite: ⁊ facite ea: ⁊ ſábbata mea ſanctifica
te: vt ſit ſignuꝫ inter me ⁊ vos: ⁊ + ſciátis quia al' + ſciat
ego dñs deus veſter. Et exacerbauerunt me fi
lij: + ⁊ in preceptis meis non ambulauérunt: al' + con
⁊ iudicia mea non cuſtodiérunt vt facerēt ea:
que cuꝫ fécerit homo viuet in eis: ⁊ ſabbata D
mea violauérunt. Et cōminatus ſum vt effún
derem furorem meum ſuper eos: ⁊ implerē
iram meā in eis in deſerto. Auérti autēꝫ ma
num meā: ⁊ feci ꝓpter nomē meū vt nó vio- S. eodem.
larétur corā gentibus: de quibus eieci eos in
oculis eaꝝ. Iterū leuaui manū meaꝫ + in eos al' + ſig
in ſolitudine vt diſpgerē illos in nationes: ⁊
ventilárem in terras: eo ꝙ iudicia mea nō fe
ciſſent ⁊ ꝓcepta mea reprobáſſent: ⁊ ſabbata
mea violáſſent: ⁊ poſt idola patrum ſuoꝝ fuiſ
ſent oculi eoruꝫ. Ergo ⁊ ego dedi eis precepta
non bona: ⁊ iudicia in quibus nō viuēt: ⁊ pol-
lui eos in muneribus ſuis cuꝫ offérrēt omne
qđ áperit úuluā ꝓpter delicta ſua: ⁊ ſcient qꝛ
ego dñs. Quāobreꝫ lóquere ad domū iſraél:
fili homīs: ⁊ dices ad eos. Hec dicit dñs deus.
Adhuc ⁊ in hoc blaſphemauerunt me pr̄es
veſtri cum ſpreuiſſent me cōtēnentes: ⁊ indu
xiſſem eos in terram ſuper quam leuaui ma-
nuꝫ meā vt darem eis. Uiderunt omnē collē E
excelſum: ⁊ omne lignum nemoroſum: ⁊ im
molauérunt ibi victimas ſuas: ⁊ dédérunt ibi
irritationem oblationis ſue: ⁊ poſuérunt ibi
odorem ſuauitatis ſue: ⁊ libauerunt libatió-
nes ſuas. Et dixi ad eos. Quid eſt excelſuꝫ ad
qđ vos ingredimini? Et vocatum eſt nomen
eius excelſum vſqꝫ ad hanc diem. Propterea
dic ad domum iſraél. Hec dicit dominus de⁹.
Certe in via patrū veſtroꝝ vos polluimini: ⁊
poſt offendicula eoꝝ vos fornicamini: ⁊ in ob
latione donoꝝ veſtrorum: cum tradúcitis fili
os veſtros per ignem: vos polluimini in omni
bus idolis veſtris vſqꝫ hodie: ⁊ ego reſponde-
bo vobis domus iſraél. Uiuo ego dicit domi-
nus deus: qꝛ non reſpondebo vobis: neqꝫ cogi
tatio mentis veſtre fiet dicentiuꝫ. Erimus ſi-
cut gentes ⁊ ſicut cognationes terre: vt cola-
mus ligna ⁊ lápides. Uiuo ego dicit domin⁹ F
deus: qm̄ in manu forti ⁊ in brachio extento
⁊ in furóre effúſo regnabo ſuper vos. Et edú-
cam vos de populis: ⁊ congregabo vos de ter-
ris in quibus diſperſi eſtis. In manu válida
⁊ in brachio exténto ⁊ in furóre effúſo regna al' + adducam.
bo ſuper vos: et + edúcam vos in deſertuꝫ po-

pulorum: ⁊ iudicabor vobiſcum ibi facie ad
faciem. Sicut iudicio contendi aduerſum pa
tres veſtros in deſerto terre egypti: ſic indica-
bo vos dicit dominus. Et ſubijciã vos ſceptro
meo: ⁊ inducam vos in vinculis fęderis. Et
eligam de vobis tranſgreſſores ⁊ impios: ⁊ de
terra incolatus eorum educam eos: ⁊ in ter-
ram iſrael non ingredientur: ⁊ ſcietis q: ego
dominus: ⁊ vos domus iſrael: hec dicit domi
nus deus. Singuli poſt idola veſtra ambulate:
⁊ ſeruite eis. Qḋ ſi ⁊ in hoc nõ audieritis me
⁊ nomen meum ſanctum pollueritis vltra in
muneribus veſtris ⁊ in idolis veſtris in mon
te ſancto meo in monte excelſo iſrael: ait do-
minus deus ibi ſeruiet mihi omnis dom⁹ iſrl'.
al's + eis. +Omnes inquã in terra in qua placebũt mi
hi. Et ibi queram primitias veſtras: ⁊ initium
decimarum veſtrarum in omnibus ſanctifica
tionibus veſtris. In odorem ſuauitatis ſuſcipi
am vos cum eduxero vos de populis: ⁊ con-
gregauero vos de terris in quas diſperſi eſtis:
⁊ ſanctificabor in vobis in oculis nationum.
G Et ſcietis quia ego dominus cuz eduxero vos
ad terram iſrael: in terra pro qua leuaui ma-
num meam vt darem eam patribus veſtris.
Et recordabimini ibi viarum veſtraruz ⁊ oi-
um ſcelerum veſtrorum quibus polluti eſtis
in eis: ⁊ diſplicebitis vobis in cõſpectu veſtro
in omnibus malicijs veſtris quas feciſtis: ⁊
ſcietis quia ego dominus cum benefecero vo
bis propter nomen meum: ⁊ non ſ̃m vias ve-
ſtras malas neq; ſecundum ſcelera veſtra peſ
ſima domus iſrael: ait dominus deus. Et fact⁹
eſt ſermo domini ad me dicẽs. Fili hominis:
pone faciem tuam contra viam auſtri ⁊ ſtilla
ad africum ⁊ propheta ad ſaltum agri meri-
diani: ⁊ dices ſaltui meridiano. Audi verbuz
domini. Hec dicit dominus de⁹. Ecce ego ſuc-
cendam in te ignem: ⁊ comburã in te omne
lignum viride ⁊ omne lignum aridum. Nõ
extinguetur flamma ſuccenſionis: ⁊ combu-
retur in ea omnis facies ab auſtro vſq; ad aq
lonem: ⁊ videbit vniuerſa caro quia ego dñs
ep'a.4.e / lo + ⁊ nõ / is nõ hȝ / mon. succendi eã +nec extinguetur. Et dixi. A.a.a.
domine deus. Ipſi dicunt de me. Nunqd +nõ
+per parabolas loquitur iſte?
i+ g am. / elano ℭ Capituli Summarium. ℭ Sermo domi-
ni: de hieruſalem prius in ſententia ignis: ſe-
cundo de miſeria gladij duplicati ac triplica-
ti. Sermo domini contra filios amon pro gla
dio euaginato. ℭ XXI

ET factus eſt ſermo domini ad A
me dicens. Fili hominis pone
faciem tuam ad hieruſalẽm: ⁊
ſtilla ad ſanctuaria ⁊ prophetã
cõtra humuz iſrl': ⁊ dices ter-
re iſrl'. hec dicit dñs deus. Ecce
ego ad te: ⁊ eijciaz gladiũ meũ de vagina ſua:
⁊ +occidã in te iuſtũ ⁊ ĩpiuz. Pro eo aũt q: oc al's + occi-
cidi in te iuſtũ ⁊ ĩpium: idcirco egredietᷣ gla det.
dius meus de vagina ſua ad oẽm carnẽ ab au
ſtro vſq; ad aqlonem: vt ſciat oĩs caro q: ego B
dñs eduxi gladiũ meũ de vagina ſua irreuo-
cabilem. Et tu fili hoĩs ingemiſce in ↄtritiõe
lũborũ: ⁊ in amaritudinibus ingemiſce corã
eis. Cũq; dixerint ad te: q̃re tu gemis? dices.
Pro auditu: q: venit ⁊ tabeſcet oẽ cor ⁊ diſſol
uetur vniuerſe man⁹: ⁊ infirmabitᷣ oĩs ſpũs:
⁊ ꝑ cũcta genua fluent aque. Ecce venit: ⁊ fiet
ait dñs deus. Et factus eſt ſ̃mo dñi ad me di-
cens. Fili hoĩs: ꝓpheta ⁊ dices. Hec dicit dñs
deus. Loquere. Gladius gladius exacutus eſt
⁊ limatus. Ut cędat victimas exacutus eſt: vt
ſplendeat limatus eſt. Qui +moues ſceptruz al's + mo-
filij mei ſuccidiſti oẽ lignũ. Et dedi eum ad le uens
uigãdũ: vt teneatᷣ manu. Iſte exacutus eſt gla C
dius: ⁊ iſte limatus eſt in manu interficiẽtis.
Clama ⁊ ulula fili hoĩs: q: hic fact⁹ eſt in popu
lo meo: hic in cũctis ducibus iſrl' q fugerãt + al's + gla-
gladio traditi ſunt cuz populo meo. Idcirco dium.
plaude ſuper femur q: ꝓbatus eſt: ⁊ hoc cum
ſceptrum ſubuerterit: ⁊ nõ erit dicit dñs de⁹.
Tu ergo fili hoĩs propheta: ⁊ percute +manũ al's + ma
ad manũ ⁊ duplicetur gladius: ac triplicetur nu.
gladius interfectorꝫ. Hic eſt gladius occiſiõis
magne: q obſtupeſcere eos facit ⁊ corde tabe-
ſcere ⁊ multiplicat ruinas. In oĩbus portis eo D
rũ dedi conturbationem gladij acuti ⁊ lima-
ti ad fulgenduz amicti ad cędẽ. Exacuere va-
de ad dexteram ſiue ad ſiniſtram: quocũq; fa-
ciei tue eſt appetitus. Quin ⁊ ego plaudã ma
nu ad manuz: ⁊ implebo indignationez meã.
Ego dominus locutus ſum. Et factus eſt ſer-
mo domini ad me dicens. Et tu fili hominis
pone tibi duas vias: vt veniat gladius regis
babylonis. De terra vna egredietᷣ + ãbo. Et al's + ambe
manu capiet coniecturã: in capite vie ciuita-
tis conijciet. Uiam +pones vt veniat gladius al's + pones
ad rabbath filiorꝫ ammon ⁊ ad iudaz in hie-
ruſalẽm munitiſſimaz. Stetit enim rex baby
lonis in biuio in capite duarum viarum di-
uinationem querens commiſcens ſagittas.

Interrogáuit idola: exta cōſúluit. Ad dexte-
E ram eius facta eſt diuinatio ſuper hieruſalē
vt ponat arietes vt apériat os in cede: vt ele-
uet vocem in vlulátu: vt ponat arietes contra
portas vt comportet ággerem: vt edificet mu
nitiónes. Eritq; quaſi cónſulens fruſtra ora-
culum in oculis eorum: ⁊ ſabbatorum ocium
imitans. Ipſe autē recordabitur iniquitatis
ad capiēdū. Idcirco hec dicit dominus deus.
Pro eo ꝙ recordati eſtis iniquitatis veſtre ⁊
reuelaſtis preuaricationes veſtras: ⁊ apparue
runt peccata veſtra in omnibus cogitatióibus
F veſtris: pro eo inꝗ ꝙ recordati eſtis: manu ca
piémini. Tu autem prophane impie dux iſrl
cuius venit dies in tempore iniquitatis prefi-
nita. Hec dicit domin⁹ deus. Aufer cydarim:
tolle coronam. Nonne hec eſt que humilem
ſubleuáuit: ⁊ ſublímem humiliauit? Iniqui-
tatem iniqtatem iniqtatem ponam eam. Et
hoc non factum eſt donec veniret cuius eſt iu
dicium: ⁊ trádam ei. Et tu fili hominis ꝓphe-
ta ⁊ dic. Hec dicit dominus de⁹ ad filios am-
món: ⁊ ad obprobrium eorū. Et dices. Mú-
cro: múcro euagina te ad occidendum: lima
te vt interficias ⁊ fúlgeas cum tibi viderén-
G tur vana ⁊ diuinarentur mendacia: vt dare-
ris ſuper colla vulneratorum impiorum quo-
al.+ venit rum+ veniet dies in tempore iniquitatis pre-
finita. Reuertere ad vaginam tuam: in locū
in quo creatus es. In terra natiuitatis tue iu
dicabo te: ⁊ effúndam ſup te indignationem
meā. In igne furoris mei ſufflabo in te dabo-
al.+ manu. que te in+ manus hominum inſipientium ⁊ fa-
al.+ corrumpentium bricantium+ interitum. Igni eris cibus. Sá-
guis tuus erit in medio terre: obliuióni tra-
deris: q: ego dominus locutus ſum.

¶ Ca. Sum. ¶ Sermo domini contra hieru
ſalem pro effuſione ſanguinis: ⁊ inhonoratio-
ne parentum ⁊ ceteris malis plurimis: de po-
pulo conflando ſicut metallum in fornace: ⁊
de ſceleribus populi: vbi eſt q interponat ſpē:
de leone rugiēte ꝙ ſacerdotes polluerūt ſan-
A ctuarium. ¶ XXII

al.+ ſermo. al.+ nōne. ET factum eſt+ verbum domini
ad me dicens. Et tu fili homi-
nis num iúdicas+ ciuitatē ſan-
guinū: ⁊ oſtendes ei oēs abomi
natióes ſuas? Et dices. Hec di
cit dñs deus. Ciuitas effundens ſánguinē in
medio ſui vt veniat tps eius ⁊ que fecit idola
B ꝯtra ſemetipſam vt polluerétur. In ſanguine
tuo q a te effuſus eſt deliquiſti ⁊ in idolis tuis
que feciſti polluta es. Et appropiquare feciſti
dies tuos: ⁊ adduxiſti tempus annoꝝ tuoꝝ.
Propterea dedi te obprobriū gētibus: ⁊ irri
ſionē vniuerſis terris que iuxta ſūt ⁊ que pro-
cul a te. Triūphabūt ꝺ te ſordida: nobilis grā
dis interitu. Ecce ꝓncipes iſraél ſinguli in bra
chio ſuo fuerūt in te ad effundendum ſangui
nem: patrem ⁊ matrem cōtumelijs affecerūt
in te. Aduenam calúniáti ſunt in medio tui: E
pupillum ⁊ viduā contriſtauerunt apud te:
ſanctuaria mea ſpreuiſtis ⁊ ſábbata mea pol-
luiſtis. Uiri detractóres fuerūt in te ad effun
dendum ſanguinē: ⁊ ſup mōtes comedérūt
in te: ſcélus operáti ſunt in medio tui. Uere-
cundiora patris diſcooperuérunt in te: immū
diciam menſtruáte humiliauerunt in te. Et
vnuſquiſq; in vxorē proximi ſui operatus eſt hiere. 5.a.
abominationē: ⁊ ſocer núrū ſuā polluit ne- a 14.e.t. c. putant.
phárie: frater ſororem ſuam filiā patris ſui c. pierios.
oppréſſit in te. Múnera acceperunt apud te d vſu.e.ʒ. 4.4.
ad effundendum ſanguinē: vſurā ⁊ ſupabū- 4.c. conſtituit
dantiā+ accepiſti: ⁊ auare proximos tuos ca- al.+ acceperunt
lumniaberis: meiq; oblita es: dicit dominus
deus. Ecce cōploſi manus meas ſup auariciā
tuā quam feciſti: ⁊ ſuper ſanguinem qui effu-
ſus eſt in medio tui. Nunquid ſuſtinébit cor
tuum: aut preualébunt manus tue in diebus
quos ego faciā tibi? Ego+ dominus locutus al.+ enī.
ſum: ⁊ faciam. Et diſpergam te in natiónes: ⁊ D
ventilábo te in terras: ⁊ deficere faciam imū-
diciam tuam a te: ⁊ poſſidébo te in conſpectu
gentium: ⁊ ſcies quia ego dominus. Et factū
eſt verbum domini ad me dicens. Fili homi-
nis verſa eſt mihi domus iſraél in ſcóriam.
Omnes iſti es ⁊ ſtánnum ⁊ ferrū ⁊ plúmbū
in medio fornácis: ſcória argenti facti ſunt.
Propterea hec dicit dominus deus. Eo ꝙ ver
ſi eſtis omnes in ſcóriam: propterea ecce ego
congregabo vos in medio hieruſalém cōgre
gatione argēti ⁊ eris ⁊ ſtánni ⁊ ferri ⁊ plúm- E
bi in+ medio fornacis+ vt ſuccédā in ea ignē al.+ medium.
ad conflándū. Sic ꝯgregabo in furore meo: al. nō ꝓs +ve.
⁊ in ira mea ⁊ requieſcam. Et conflábo vos
⁊ congregabo vos: ⁊ ſuccéndam vos in igne
furoris mei: ⁊ conflabímini in medio eius vt
conflátur argéntū in medio fornácis: ſic eri
tis in medio eius. Et ſcietis quia ego domi-
nus: cum effúderim indignationem ſup vos. F
Et factum eſt verbum dñi ad me dicens. Fili
hominis: dic ei. Tu es terra immunda ⁊ non

complúta in die furoris. Coniuratio pphetarũ in medio eius. Sicut leo rúgiens rapiẽſq̃ prédam + animas deuorauerunt: opes ⁊ preciũ accepérunt: viduas eius multiplicauerũt in medio illius. Sacerdotes eius contempſerunt legem meam ⁊ polluérunt ſanctuária mea. Inter ſanctũ ⁊ prophánũ nõ habuerũt diſtántiam: + inter pollútũ ⁊ mundum nõ intellexérunt: ⁊ a ſábbatis meis auertérunt oculos ſuos: ⁊ coinquinabar in medio eoꝝ. Principes eius in medio illius quaſi lupi rapiẽtes prédam: ad effundéndum ſanguinem ⁊ ad ꝑdendas animas: ⁊ auare ſectãdo lucra.

C Prophete autem eius liniebant eos abſq̃ temperamento videntes vana ⁊ diuinantes + ei mẽdacium dicentes: hec dicit dominus deus: cum dominus non ſit locutus. Populi terre calúmniabantur calúmniam ⁊ rapiébant violẽter: egénum ⁊ páuperem affligébant: ⁊ áduenam opprimébant calũnia abſq̃ iudício. Et queſiui de eis virum qui interpóneret ſépem: ⁊ ſtaret oppóſitus contra me pro terra ne diſſipárem eam ⁊ non inueni. Et effúdi ſuper eos indignationem meam: ⁊ in igne ire mee ↄſumpſi eos. Uiam eorum in caput eoꝝ réddidi: ait dominus deus.

¶ Ca. Sum. ¶ Sermo domini contra oollã ⁊ oolibam ſorores meretrices: de imundicijs ipſoꝝ: de vltiõe dei in illas ꝑ idolis. ¶ XXIII

A ET factus eſt ſermo domini ad me dicẽs. Fili hominis: due muliéres filie matris vnius fuérunt ⁊ fornicate ſunt in egýpto. In adoleſcẽtia ſua fornicate ſunt. Ibi ſubácta ſunt úbera earum: ⁊ fracte ſunt mámme pubertátis earum. Nomina autẽ earum oollá maior: ⁊ oolibá ſoror eius minor. Et habui eas: ⁊ peperérunt filios ⁊ filias. Porro earum nomina: ſamária oollá ⁊ hieruſalém oolibá. Fornicata eſt igiť ſuper me oolá ⁊ inſaniuit in amatores ſuos in aſſýrios propinquantes: veſtitos hyacintho ꝑncipes ⁊ magiſtratus: iuuenes cupidinis vniuerſos équites ⁊ aſcenſores equoꝝ: ⁊ dedit fornicationes ſuas ſuper eos electos filios aſſyrióꝝ vniuerſos: + ⁊ in omnibus + in quos inſaniuit in immundicijs eoꝝ pollúta eſt. Inſuper ⁊ fornicationes ſuas quas habúerat in egýpto nõ reliquit. Nam ⁊ illi dormiérunt cũ ea in ado-

B leſcentia ſua: ⁊ illi confregérunt úbera pubertatis eius ⁊ effudérunt fornicationem ſuaꝫ ſuper eam. Proptérea trádidi eam in manus amatoꝝ ſuoꝝ: in manᵘ filioꝝ aſſúr: ſuper quorum inſaniuit libídine. Ipſi diſcooperuérunt ignominiam eius: filios ⁊ filias eius tulerunt ⁊ ipſaꝫ occidérunt gládio. Et facte ſunt famoſe mulieres: ⁊ iudicia ꝑpetrauerũt in + ea. Quod cum vidiſſet ſoror eius oolibá: pluſq̃ illa inſaniuit libídine: ⁊ fornicationem ſuam ſup fornicationem ſororis ſue: ad filios aſſyrioꝝ prébuit impudenter: ducibus ⁊ magiſtratibᵘ ad ſe venientibus indútis veſte + vária equitibᵘ qui vectabantur equis: ⁊ adoleſcentibus forma cũctis egrégia. Et vidi ꝙ pollúta eẽt via vna ambáꝝ: ⁊ auxit fornicationes ſuas. Cũq̃ vidiſſet viros depictos in pariete: imagines chaldeórum expreſſas coloribus ⁊ accinctos báltheis rénes: ⁊ thyáras tinctas in capitibᵘ eoꝝ formã ducũ oĩum: ſimilitudinẽ filiorum babylónis terréq̃ chaldeóꝝ in q̃ orti ſunt inſaniuit ſup eos ↄcupiſcẽtia oculoꝝ ſuoꝝ: ⁊ miſit nũcios ad eos in chaldéaꝫ.

C Cumq̃ veniſſent ad eam filij babylónis ad cubile mamárum polluérunt eã ſtúpris ſuis ⁊ pollúta eſt ab eis: ⁊ ſaturata eſt aĩa eiᵘ ab illis. Denudauit quoq̃ fornicationes ſuas: ⁊ diſcoopéruit ignomíniam ſuam. Et receſſit aĩa mea ab ea: ſicut receſſerat aĩa mea a ſorore eius. Multiplicauit enim fornicationes ſuas recordans dies adoleſcentie ſue quibus fornicata eſt in terra egýpti: ⁊ inſaniuit libídine ſup cubitũ eoꝝ quoꝝ carnes ſunt vt carnes aſinoꝝ: ⁊ ſicut fluxus equorum fluxus eoꝝ: ⁊ viſitaſti ſcélus adoleſcẽtie tue: qñ ſubacta ſunt in egýpto úbera tua ⁊ ↄfracte ſũt máme pubertátis tue.

D Propterea oolibá: hec dicit dñs deus. Ecce ego ſuſcitabo oẽs amatores tuos ↄtra te de q̃bus ſatiata eſt aĩa tua: ⁊ ↄgregabo eos aduerſuꝫ te in circúitu: filios babylónis ⁊ vniuerſos chaldéos nobiles tyrannoſq̃ ⁊ ꝑncipes: oẽs filios aſſyriórum iuuenes forma egregia: duces ⁊ magiſtratus vniuerſos ꝑncipes ꝑncipũ: ⁊ noĩatos aſcẽſores equóꝝ. Et vénient ſup te inſtructi cúrru ⁊ rota multitudo ꝑploꝝ. Lorica ⁊ clýpeo ⁊ gálea armabuntur cõtra te úndiq̃. Et dabo corã eis iudiciũ: ⁊ iudicabunt te iudicijs ſuis. Et ponã zelũ meum in te quẽ + exércent tecũ in furore. Naſum tuũ ⁊ aures tuas precidẽt: ⁊ q̃ remáſerint gladio concident. Ipſi filios tuos ⁊ filias tuas cápient: ⁊ nouiſſimũ tuum deuorabit igni. Et denudabunt te veſtimentis tuis: ⁊ tollẽt vaſa glie tue. Et requiéſcere faciã ſcé-

lus tuum de te:⁊ fornicationem tuam de terra
egýpti:nec leuabis oculos tuos ad eos: ⁊ egý
pti non recordáberis ámplius:quia hec dicit
dominus deus.Ecce ego tradã te in manus
eorum quos odiſti:in manus de quibus ſatiá
ta eſt anima tua:⁊ agēt tecū in odio. Et tóllēt
E oēs labores tuos:⁊ dimittent te nudã ⁊ igno
minia plenā:⁊ reuelábitur ignominia forni
cationū tuarū.Scelus tuū ⁊ fornicatiões tue
fecerūt hec tibi:q: fornicata es poſt gētes inter
quas pollúta es in idolis earum. In via ſoro
ris tue ambulaſti:⁊ dabo calicem ei⁹ in manu
tua.Hec dicit dominus deus. Cálicē ſororis
tue bibes ꝓfundū ⁊ latū.+ Eris in deriſū ⁊
al+ eris in ſubſannationem que eſt capaciſſima:ebrie
tate ⁊ dolore repleberis: cálice meroris ⁊ tri
ſtitie:calice ſororis tue ſamárie.Et bibes illū
⁊+potabis vſq; ad feces:⁊ fragménta eius de
al+ epotabis uorabis:⁊ vbera tua lacerábis:q: ego locutus
ſum:ait dominus de⁹. Propterea hec dicit do
minus deus.Quia oblita es mei ⁊ pieciſti me
poſt corpus tuum:tu quoq; porta ſcelus tuum
⁊ fornicationes tuas.Et ait dñs ad me dicēs.
F Fili hominis nūqd iudicas oóllā ⁊ oolíbā ⁊
annuncias eis ſcélera eaꝝ:q: adulterate ſunt
⁊ ſanguis in manibus eaꝝ: ⁊ cum idolis ſuis
fornicate ſunt:inſuper ⁊ filios ſuos quos genu
erunt mihi ⁊ obtulerunt eis ad deuorandū?
Sz ⁊ hec fecerūt mihi.Polluérūt ſanctuariū
meū in die illa:⁊ ſabbata mea ꝓphanauerūt.
Cūq; immolárēt filios ſuos idolis ſuis:⁊ in
grederēt ſanctuariū meū in die illa vt pol
lúerent illud:ēt hec fecerunt in medio domus
mee.Miſerunt ad viros veniētes délonge ad
quos núcios miſerant.Itaq; ecce venérunt q
bus te lauiſti:⁊ circuliniſti ſtibio oculos tuos
⁊ ornata es mundo muliébri.Sediſti in lecto
pulcherrimo:menſa ornata eſt añ te.Thimi
áma meum ⁊ vnguentū meū poſuiſti ſup eā
⁊ vox multitudinis exultantis erat in ea.Et in
viris qui de multitudine hominū adducebā
tur ⁊ veniebāt de deſerto:poſuerunt armillas
in manibus eoꝝ:⁊ coronas ſpecioſas in capiti
bus eorū.Et dixi ei que attrita eſt in adulte
G rijs. Nunc fornicabitur in fornicatione ſua ēt
hec.Et ingreſſi ſunt ad eā:quaſi ad mulierem
meretricem:ſic ingrediebātur ad oóllā ⁊ ad
oolíbā mulieres nephárias. Uiri ergo iuſti
ſunt.Hi iudicabunt eas iudicio adulterárū ⁊
iudicio effundentiū ſanguinē : q: adulterate
ſunt ⁊ ſanguis in manibus eaꝝ. Et cū idolis
ſuis fornicate ſunt.Hec enim dicit dñs deus.
Adduc ad eas multitudinem ⁊ tráde eas in
tumultū ⁊ in rapinam:⁊ lapidéntur lapidib⁹
populorum:⁊ confodiátur gladijs eoꝝ.Filios
⁊ filias earum interficiēt:⁊ domos earū igne
ſuccéndent.Et áuferam ſcelus de terra: ⁊ di
ſcent omnes mulieres ne faciāt ſm ſcélus ea
rum.Et dabunt ſcelus veſtrū ſuper vos:⁊ pec
cata idolórum veſtrorum portabitis:⁊ ſcietis
quia ego dominus deus.
¶ Capituli.Summarium. ¶Per ollam li
quefactam ꝓbatur incendium hieruſalē pre
dicat quoq; populū interficiendū ⁊ captiuā
dum per nabuchodonoſor. ¶XXIIII
ET factum eſt v̄bum dñi ad me A
in áno nono in menſe decimo:
decima die menſis:dicens.Fili
hominis:ſcribe tibi nomē diei
huius in qua confirmatus ē rex
babylónis aduerſū hierlm ho
die:⁊ dices per ꝓuerbium ad domū irritatri
cem parábolam ⁊ loquéris ad eos. Hec dicit
dominus deus.Pone ollam+eneam : ⁊ pone al's nō hꝫ + eneam
inquā ⁊ mitte in eam aquā. Cóngere fruſta
eius in eam:oēm ptē bonā ⁊ fémur ⁊ armū B
electa ⁊ óſſibus plena.Pinguiſſimū pecus aſ
ſúme cōpóne quoq; ſtrúes óſſium ſub ea.Ef
férbuit cóctio eius:⁊+diſcocta ſunt oſſa illius al's + diſſoluta
in medio eius.Propterea hec dicit dominus
deus.Ue ciuitati ſánguinum+ólle cuius ru al+ olle. naū 3. a abac. 2. b
bígo in ea eſt:⁊ rubigo eius non exiuit de ea.
Per ptes ⁊ per ptes ſuas éijce eā.Non céci
dit ſuper eam ſors.Sanguis enim eius in me
dio eius eſt:ſuper límpidiſſimam petram ef
fúdit illum.Non effúdit illū ſup terrā vt poſ
ſit operiri púluere:+vt ſupindúcerē indignatio al's +vt.
nē meā:⁊ vindicta vlciſcerer.+Dedi ſangui al + veni ſanguis.
nem eius ſup petrā límpidiſſimā: ne operiret. C
Propterea hec dicit dñs deus.Ue ciuitati ſán ſupra co
guinum cuius ego grandē faciā pirā.Cónge
re oſſa que igne ſuccēndam.Cōſumentur car
nes:⁊ coquátur vniuerſa cópoſitio: ⁊ oſſa ta
bēſcent.Pone quoq; eā ſup prunas vácuā
vt incaléſcat ⁊ liqfiat es eius: ⁊ cōflet in me
dio eius inqnamentū eius: ⁊ ꝯſumat rubigo
eius.Multo labore ſudátū eſt:⁊ non exiuit de
ea nimia rubigo eius neq; p ignem. Immun D
dicia tua execrabilis:qa mundáre te volui ⁊
non es mūdata a ſórdibus tuis. Sz nec mun
daberis prius:donec quiéſcere faciā indigna
tionē meā in te. Ego dñs locutus ſum. Ueni

⁊ faciā:non tranſeā:nec parcā nec placabor.
Juxta vias tuas ⁊ iuxta adinuētiones tuas iu-
dicabo te:dicit dn̄s.Et factū eſt vbū dn̄i ad
me dicēs.Fili hoīs ecce ego+tollo a te deſide- al+auferam.
rabile oculoꝝ tuoꝝ in plaga:⁊ nō plāges ne-
qꝫ plorabis:neqꝫ fluent lachryme tue. Inge-
miſce tacens:mortuoꝝ luctum nō facies.Co-
E rona tua circūligata ſit tibi: ⁊ calciamēta tua
erūt in pedibus tuis:nec amictu ora velabis:
nec cibos lugentiū comedes.Locutus ſū er-
go ad populū mane:⁊ mortua eſt vxor mea ve
ſpere.Feciqꝫ mane ſicut pceperat mihi. Et di
xit ad me populus. Quare nō indicas nobis
F qd iſta ſignificēt:que tu facis? Et dixi ad eos.
Sermo dn̄i factus eſt ad me dicēs. Loquere
domui iſraēl.Hec dicit dominus deus. Ecce
ego polluā ſanctuarium meū:ſuperbiam im-
pij veſtri:⁊ deſiderabile oculoꝝ veſtroꝝ ⁊ ſu
per quo pauet aīa vr̄a:⁊ filij veſtri ⁊ filie veſtre
quas reliquiſtis gladio cadent: ⁊ facietis ſi-
cut feci.Ora amictu non velabitis:⁊ cibos lu-
gentium non comedetis.Coronas habebitis
in capitibus veſtris:⁊ calciamēta in pedibus.
Non plangetis neqꝫ flebitis:ſed tabeſcetis in
G iniquitatibus vr̄is : ⁊ vnuſqſqꝫ gemet ad fra-
trem ſuum.Eritqꝫ+ezechiel vobis in porten- al+hiezechiel
tū. Juxta omnia que fecit: facietis cum vene-
rit iſtud:⁊ ſcietis quia ego dominus deus . Et
tu fili hominis ecce in die qua tollā ab eis for
titudinē eoꝝ ⁊ gaudiū dignitatis:⁊ deſideriū
oculoꝝ eoꝝ ſuper quo requieſcunt aīe eoꝝ: ⁊ fi-
lios ⁊ filias eoꝝ:in die illa cum venerit fugi-
ens ad te vt annūciet tibi: in die inquam illa
aperietur os tuum cum eo qui fugit:⁊ loque- al+aperietur.
ris ⁊ non ſilebis vltra:erisqꝫ eis in portentū:
⁊ ſcietis quia ego dominus.

¶ Capituli Summarium. ¶ Sermo dn̄i cō
tra filios ammon:⁊ moab:⁊ ſeyr:⁊ cōtra pa-
leſtinos:qui gauiſi ſunt de ruina hierl'm: ⁊ af-
flixerunt filias iude. ¶ XXV

A ET factus eſt ſermo dn̄i ad me
dicens.Fili hominis:pone faciē
tuam ꝯtra filios ammon ⁊ pro-
phetabis d̄ eis:⁊ dices filijs am
mon.Audite verbum dn̄i dei.
Hec dicit dominus de⁹.Pro eo
qd+dixiſti euge euge ſuper ſanctuariū meū: al+vindicta.
qꝛ pollutū eſt ⁊ ſup terrā iſrl':qm̄ deſolata eſt:
⁊ ſup domū iuda qm̄ ducti ſūt in captiuitatē:
idcirco+ecce ego tradā te filijs orientalibus al nō hʒ ecce ego
in hereditatem:⁊ collocabunt caulas ſuas in
te:⁊ ponēt in te tentoria ſua.Ipſi comedēt frū
ges tuas:⁊ ipſi bibēt lac tuū.Daboqꝫ rabath
in habitaculū cameloꝝ:⁊ filios ammon in cu
bile pecoꝝ:⁊ ſcietis qꝛ ego dn̄s. Qꝛ hec dicit
dominus deus. Pro eo qd plauſiſti manu ⁊ p- B
cuſſiſti pede:⁊ gauiſa es ex toto affectu ſup ter
ram iſraēl:idcirco ecce ego extendā manū
meam ſup te:⁊ tradā te in direptionem gen-
tium ⁊ interficiā te de populis:⁊ pdam de ter
ris:⁊ conteram:⁊ ſcietis qꝛ ego dn̄s. Hec di-
cit dominus deus.Pro eo qd dixerūt moab ⁊
ſeyr:ecce ſicut omnes gentes domus iuda:id
circo ecce ego aperiam humerū moab de ciui
tatibus:de ciuitatibus inquā eius ⁊ de finib⁹
eius inclytas terre bethieſimoth ⁊ beelmeon
⁊ cariathaim filijs orientis cū filijs ammon.
Et dabo eam in hereditatem: vt non ſit vltra
memoria filiorum āmon in gentibus. Et in
moab faciam iudicia:⁊ ſcient quia ego domi
nus deus.Pro eo qd fecit idumea vltionē vt C
ſe vindicaret de filijs iuda: peccauitqꝫ delin-
quens ⁊ vindictā expetiuit de eis:idcirco hec
dicit dominus deus.Extendam manum meā
ſup idumeā:⁊ auferam de ea hominem ⁊ iu
mentum:⁊ faciā eā deſertā ab auſtro: ⁊ qui
ſunt in dedā gladio cadēt.Et dabo vltionē me
am ſuper idumeā per manū populi mei iſrl':
⁊ facient in edom iuxta irā meā ⁊ furorē meū
⁊ ſcient vindictā meā dicit dominus de⁹.Hec D
dicit dn̄s deus.Pro eo qd fecerūt paleſtini vin-
dictam ⁊ vlti ſe ſunt toto aīo:interficiētes et
implentes inimicitias veteres:propterea hec
dicit dn̄s deus.Ecce ego extendam manū me
am ſuper paleſtinos ⁊ interficiam interfecto-
res:⁊ perdā reliquias maritime regionis:fa-
ciamqꝫ in eis vltiōes magnas arguens in fu
rore:⁊ ſcient quia ego dominus cum dedero
vindictam meam ſuper eos.

¶ Ca.Sum. ¶ Tyrus quia exultauit ſup cō
tritionē hieruſalem predicatur deſtruenda per
nabuchodonoſor. ¶ XXVI

ET factū eſt in vndecimo anno A
prima menſis factus eſt ſermo
domini ad me dicens. Fili ho-
minis pro eo qd dixit +tyrus de al+ſor
hieruſalem:euge cōfracte ſunt
porte populorū:conuerſa eſt ad
me:implebor:deſerta eſt. Propterea hec di-
cit dn̄s deus.[a]Ecce ego ſuper te tyre:⁊ aſcen- a 23.q.4.c.de ſhurgo
dere faciā ad te gentes multas ſicut aſcendit
mare fluctuans. Et diſſipabunt muros tyri ⁊

déſtruent túrres eius. Et rádam púluerē ei⁹ de ea: ⁊ dabo eaꝫ in limpidiſſimā petram. Sic-
catio ſagenárum erit in medio maris: qꝛ ego
locutus ſum: ait dñs deus: ⁊ erit in direptionē
gentib⁹. Filię quoqꝫ eius que ſunt in agro gla
dio interficienť: ⁊ ſcient qꝛ ego dñs. Quia hec
dicit dñs deus. Ecce ego addúcaꝫ ad tyrū na-
buchodonoſóꝛ regem babylónis ab aquilóne
regeꝫ regū: cū eqs ⁊ cúrribus ⁊ eqtibus ⁊ ce-
B tu pplóqꝫ magno. Filias tuas que ſūt in agro
gladio interficiet: ⁊ circúndabit te munitioni
bus: ⁊ cōpoꝛtábit ággerē in gýro. Et eleuabit
cōtra te clýpeuꝫ: ⁊ víneas ⁊ arietes tēpabit+
in muros tuos: ⁊ turres tuas dſtruet in arma-
túra ſua. Inundatione equoꝝ eius opériet te
puluis eoꝝ: a ſónitu équituꝫ ⁊ rotaꝝ ⁊ curruū
monebunť muri tui. Cū ingreſſus fueris por-
tas tuas q̄ſi p̄ introitum vrbis diſſipate: úngu
lis equoꝝ ſuoꝝ cōculcabit oēs platéas tuas:
pplm̄ tuū gladio cédet ⁊ ſtátue tue nobiles in
terraꝫ coꝛruent. Vaſtabunt opes tuas diripiēt
negociationes tuas: ⁊ déſtruent muros tuos:
⁊ domus tuas preclāras ſubuertēt: ⁊ lapides
tuos ⁊ ligna tua ⁊ puluerem tuum in medio
C aquaꝝ ponent. Et quiéſcere faciam multitu-
dinem+canticoꝝ tuoꝝ: ⁊ ſónitus citharaꝝ
tuarū non audieť ámplius. Et dabo te in lym
pidiſſimam petram: ſiccátio ſagenaꝝ eris: nec
edificaberis vltra: qꝛ ego dñs locutus ſum: ait
dñs deus. Hec dicit dñs deus de týro. Nunqd
non a ſónitu ruine tue ⁊ gémitu interfectoꝝ
tuoꝛum cum occiſi fuerint in medio tui: com
mouebuntur inſule ⁊ deſcendent de ſédibus
ſuis omnes principes maris: ⁊ áuferēt exúui-
as ſuas: ⁊ veſtimenta ſua varia abijcient ⁊ in-
duéntur ſtupoꝛe. In terra ſedebunt: ⁊ attoniti
ſup repentino caſu tuo ammirabúntur: ⁊ aſ-
ſuméntes ſuper te lamentum dicēt tibi. Quō
periſti que hábitas in mari vrbs inclyta: que
D fuiſti foꝛtis in mari cum habitatoꝛibus tuis:
quos formidábant vniuerſi?+Nunc ſtupebūt
naues in die pauóꝛis tui: ⁊ turbabuntur inſu-
le in mari: eo qꝫ nullus egrediať ex te. Qꝛ hec
dicit dñs deus. Cum dédero te vrbem deſola-
tam ſicut ciuitates que non habitanť: ⁊ addu
xero ſuper te abýſſum: ⁊ operúerint te aque
multe ⁊ detráxero te cum illis qui deſcendunt
in lacum ad populum ſempiternum: ⁊ collo-
cáuero in terra nouiſſima ſicut ſolitudines ve
teres cum his qui deducuntur in lacuꝫ: vt nō
habitéris: poꝛro cū dédero gloꝛiam+in terra

al. et de pe- / des nō ha- / bitum

bi. ere. 7. g. / al+canto / rum

al+ Nunc

al+ iam

viuentium in nihilum redigaꝫ te ⁊ non eris:
⁊ requiſita non inuenieris vltra in ſempiter-
num: dicit dominus.

¶ Ca. Sum. ¶ De fletu ⁊ ruina tyri que cō-
paratur naui: terrarum negociationes deſcri-
buntur. ¶ XXVII

E T factum eſt verbuꝫ domini ad
A me dicens. Tu ergo fili homi-
nis aſſúme ſuper tyrum lamen
tum: ⁊ dices tyro: que habitat
in introitu maris: negociationi
populoꝛum ad inſulas multas.
Hec dicit dñs deus. O tire: tu dixiſti. Perfecti
decóris ego ſum: ⁊ in coꝛde maris ſita. Finiti-
mi tui qui te edificauérunt impleuérunt decó
rem tuum abiétibus de ſanir extruxérunt te
cum omnibus+tabulátis maris. Cédrum de
líbano tulérunt vt facerent tibi malum: quer
cus de baſán dolauérūt in remos tuos: ⁊ trān
ſtra tua fecerunt tibi ex ébore indico: ⁊ pꝛeto-
riola de inſulis itálie. Biſſus vária de egýpto
térta eſt tibi in vélum vt poneretur in malo:
hiacinctus ⁊ púrpura de iſulis eliſá facta ſūt
B operiméntum tuū. Habitatoꝛes ſidónis ⁊ ará
dij fuerunt rémiges tui: ſapientes tui týre fa-
cti ſunt gubernatoꝛes tui: ſenes biblij ⁊ pꝛudē
tes eius habuerunt náutas ad miniſteriū va-
rie ſuppelléctilis tue. Omnes naues maris ⁊
náute earum fuerunt in populo negociatiōis
tue: pérſe ⁊ lidij ⁊ libies erant in exercitu tuo
viri bellatoꝛes tui: clipeum ⁊ gáleam ſuſpende
rūt in te pꝛo oꝛnatu tuo. Filij arádij cum exer
citu+ſuo ſup muros tuos in circúitu: ſꝫ ⁊ pig-
méi qui erant in túrribus tuis pharétras ſu-
as ſuſpendérunt in muris tuis per girum. Ipſi
cōpleuerunt pulcritudinem tuam. Carthagi-
C nénſes negociatoꝛes tui a multitudine cūcta
rum diuitiarum argento: ferro: ſtanno: plum
boqꝫ repleuérūt núndinas tuas. Grécia ⁊ tu
bál ⁊ moſóch: ipſi inſtitóꝛes tui. Mancipia ⁊
vaſa+érea adduxérunt pplo tuo de domo tho
goꝛmá: equos ⁊ équites ⁊ múlos adduxérunt
ad foꝛum tuum. Filij dedán negociatoꝛes tui.
Inſule multe negociatio manus tue. Dentes
ebúrneos ⁊ hebeninos cōmutauérunt in p̄cio
tuo. Sýrus negociatoꝛ tuus. Propter multitu
dinem operum tuoꝛum gúttam ⁊ púrpuram
⁊ ſcutuláta ⁊ býſſum ⁊ ſéricum ⁊ chodchód
pꝓpoſuerunt in mercátu tuo. Iúda ⁊ terra iſrl̄
ipſi inſtitóꝛes tui in frumēto pꝛimo: bálſamū
⁊ mel ⁊ óleum ⁊ reſinaꝫ pꝓpoſuérunt in nún-
dinis tuis.

al+ ex [illegible]

al+ [illegible]

al+ [illegible]

D dinis tuis. Damaſcenus negociator tuus in
multitudine operum tuoꝝ: in multitudine di
uerſarum opum: in vino pingui: in lanis co
loris optimi. Dan ⁊ grecia ⁊ mozel in nun
dinis tuis propoſuerunt ferrum fabrefactum
de+ De. dan ſtactem ⁊ calamus in negociatione tua+. Da
dan inſtitores tui in tapetibus ad ſedendum.
Arabia ⁊ vniuerſi principes cedar ipſi nego-
ciatores manus tue cum agnis ⁊ arietibus ⁊
E hedis venerunt ad te negociatores tui. Uen-
ditores ſaba ⁊ rema ipſi negociatores tui: cuꝫ
vniuerſis primis aromatibus ⁊ lapide precio
ſo ⁊ auro quod propoſuerũt in mercatu tuo.
Aran ⁊ chenne ⁊ eden negociatores tui. Sa
ba aſſur ⁊ chelmad venditores tui: ipſi nego-
ciatores tui: multiphariam+ inuolucris hia-
+volu. cris cinthi ⁊ polimitorum gazarumq; precioſa-
rũ que obuolute ⁊ aſtricte erant funibus: ce
dros quoq; habebant in negociationibus tu-
F is. Naues maris principes tui in negociatione
tua: ⁊ repleta es ⁊ glorificata nimis in corde
maris. In aquis multis adduxerunt te remi-
ges tui. Uentus auſter contriuit te. In corde
maris diuitie tue: ⁊ theſauri tui: ⁊ multiplex i
ſtrumentũ tuũ. Naute tui ⁊ gubernatores tui
tenebant ſuppellectilem tuam: ⁊ populo tuo
preerant: viri quoq; bellatores tui qui erant in
te cum vniuerſa multitudine tua que eſt i me
dio tui: cadet in corde maris in die ruine tue.
A ſonitu clamoris gubernatorum tuorũ con-
turbabuntur claſſes: ⁊ deſcendent de nauibus
ſuis omnes qui tenebant remũ. Naute ⁊ vni
uerſi gubernatores maris i terra ſtabũt: ⁊ eiu
labũt ſuper te voce magna ⁊ clamabũt ama
re. Et ſuperiacient puluerem capitibus ſuis: ⁊
cinere conſpergentur ⁊ radent ſuper te calui-
tium: ⁊ accingentur ciliciis. Et plorabũt te in
G amaritudine anime ploratu amariſſimo: ⁊ aſ
ſument ſuper te carmen lugubre: ⁊ plangent
te. Que eſt vt tyrus q̃ obmutuit in medio ma
ris? Que in exitu negociationum tuarum de
mari impleſti populos multos: in multitudi-
ne diuitiarum tuarũ ⁊ populoꝝ tuorum ditá
ſti reges terre. Nunc contrita es a mari: in p
fundis aquarum opes tue: ⁊ omnis multitu-
do tua que erat in medio tui ceciderũt. Uni-
uerſi habitatores inſularum obſtupuerũt ſu-
per te: ⁊ reges earũ omnes tempeſtate percuſ
ſi mutauerunt vultus. Negociatores populo-
rum ſibilauerunt ſuper te. Ad nihilum dedu-
cta es: ⁊ non eris vſq; in perpetuum.

¶ Ca. Sũ. ¶ Sermo domini contra princi-
pem tiri ⁊ contra ſuperbiam eius. Sermo dñi
contra ſidonē: quia in ruina afflixit filios hie
ruſalem ⁊ promiſſio domini: de congregãdis
filijs iſrael. ¶ XXVIII

ET factus eſt ſermo dñi ad me A
dicẽs. Fili hoĩs: dic principi ti-
ri. Hec dicit dñs de⁹. Eo q̃ ele-
uatum eſt cor tuum ⁊ dixiſti: de infra eo.
us ego ſum: ⁊ in cathedra dei ſe
di in corde maris: cũ ſis homo
⁊ non deus: ⁊ dediſti cor tuum quaſi cor dei. Ec B
ce ſapientior es tu daniele: omne ſecretũ non
eſt abſconditum a te. In ſapientia ⁊ prudẽtia
tua feciſti tibi fortitudinem: ⁊ acquiſiſti aurũ
⁊ argentum in theſauris tuis: in multitudine
ſapientie tue ⁊ in negociatione tua multipli-
caſti tibi fortitudinem ⁊ eleuatum eſt cor tuũ
i robore tuo. Propterea hec dicit dominus de
us. Eo q̃ eleuatum eſt cor tuum quaſi cor dei: ſupra eo.
idcirco ecce ego adducã ſuper te alienos ro-
buſtiſſimos gentiũ. Et nudabunt gladios ſu-
os ſuper pulchritudinem ſapientie tue: ⁊ pol-
luent decorem tuum. Interficient ⁊ detrahẽt
te: ⁊ morieris in interitu occiſorum in corde
maris. Nunquid dicens loqueris deus ego ſuꝫ
coram interficientibus te: cum ſis homo ⁊ nõ
deus? In manu occidentium te morte incircũ C
ciſorum morieris in manu alienorum: q2 ego
locutus ſuꝫ ait dominus deus. Et factus ẽ ſer-
mo domini ad me dicens. Fili hominis: leua
planctum ſuper regem tyri: ⁊ dices ei. Hec di de pe. di.
cit dominus deus. Tu ſignaculum ſimilitudi 2. c. princi-
nis: plenus ſapientia: perfectus decore. in deli pius 33 ca. ſi enim.
cijs paradiſi dei fuiſti. Omnis lapis precioſus de gle. di.
operimentum tuum: ſardius topazius ⁊ iaſ- l. c. h. due 26. q. 5. ca.
pis criſolitus ⁊ onyx ⁊ berillus: ſaphyrus ⁊ nec mirũ.
carbunculus ⁊ ſmaragdus. Aurum opus de- 27. q. 2. ca. ex his.
coris tui: ⁊ foramina tua in die q̃a conditus de pe. diſ.
es preparata ſunt. Tu cherub extentus ⁊ pro- 1. c. deniq;
tegens: ⁊ poſui te in monte ſancto dei. In me D
dio lapidum ignitorum ambulaſti: perfectus
in vijs tuis a die conditionis tue: donec inuẽ-
ta eſt iniquitas in te. In multitudine negocia
tionis tue repleta ſunt interiora tua iniquita-
te: ⁊ peccaſti ⁊ eieci de monte+ſancto dei: ⁊ p de mõ de + ſancto
didi te o cherub protegens de medio lapidũ
ignitorum. Et eleuatum eſt cor tuum in deco
re tuo. Perdidiſti ſapientiam tuam in decó-
re tuo: in terram proieci te: ante faciem regũ E
dedi te vt cernerẽt te. In multitudine iniqui-

tatum tuarum ⁊ iniquitate negociationis tue
polluiſti ſanctificationem tuam. Producá er
go ignem de medio tui qui cómedat te: ⁊ da
bo te in cinerem ſuper terram in ꝯſpectu oíuꝫ
videntium te. Omnes qui viderint te in gen
tibus: obſtupéſcent ſuper te+. Nihil factꝰ es:
F ⁊ nó eris in perpétuum. Et factus eſt ſermo do
mini ad me dicens. Fili hominis: pone facieꝫ
tuam cótra ſydónem: ⁊ prophetábis de ea ⁊ di
ces. Hec dicit dominus deus. Ecce ego ad te
ſýdon: ⁊ glorificabor in medio tui. Et ſciét qꝛ
ego dominus cum fécero in ea iudícia: ⁊ ſan
ctificatus fuero in ea. Et immittam+ ei peſti
léntiam ⁊ ſanguinem in platéis eius: ⁊ corru
ent interfécti in medio eius gládio per circui
tum: ⁊ ſcient qꝛ ego dominus. Et non erit vl
tra dómui iſraél offendiculú amaritúdinis:
⁊ ſpina dolorem inferens vndiqꝫ per circuituꝫ
G eoꝝ qui aduerſantur eis: ⁊ ſcient qꝛ ego domi
nus deus. Hec dicit dominus deus. Quando
congregáuero domum iſraél de populis in qꝫ
bus diſperſi ſunt+ ſanctificábor in eis corá gé
tibus: ⁊ habitabunt in terra ſua quá dedi ſer
uo meo iacób: ⁊ habitabút í ea ſecuri. Et edi
ficabunt domos: ⁊ plantabunt vineas: ⁊ habi
tabunt confidénter cum fécero iudicia in o
mnibus qui aduerſanť eis per circuituꝫ: ⁊ ſci
ent quia ego dominus deus eorum.

¶ Ca. xxix. ¶ Sermo dñi contra pharaoneꝫ
⁊ egyptum: vbi predicitur ſolitudo egypti: ⁊
poſt annos. xl. reſtitutio egypti promittiť na
buchodonoſor pro mercede laboris contra ty
rum. ¶ XXIX

A +In áno decimo ⁊ duodecimo
menſe: vna die menſis: factum
eſt verbum domini ad me di
cens. Fili hominis pone faciem
tuam cótra pharaónem regem
egýpti ⁊ prophetábis de eo: ⁊ de
egýpto vniuerſa lóquere ⁊ dices. Hec dicit do
minus deus. Ecce ego ad te pharaó rex egý
pti dráco magne: qui cúbas í medio flúmi
num tuorú ⁊ dicis: meus eſt flúuius: ⁊ ego fe
ci memetipſum. Et ponam frénum in maxil
lis tuis: ⁊ agglutinabo piſces flúminú tuorú
ſquámis tuis. Et extrahá te de medio flúmi
num tuoꝝ: ⁊ vniuerſi piſces tui ſquámis tuis
adherébunt. Et proijciam te in deſertuꝫ: ⁊ oés
B piſces flúminis tui. Super faciē terre cades.
Non collígeris neqꝫ congregáberis. Beſtijs
terre ⁊ volatilibus celi dedi te ad deuorandú:
⁊ ſcient oés habitatores egýpti: qꝛ ego domi
nus. Pro eo qꝫ fuiſti báculus arundíneus dó
mui iſraél qñ apprehendérunt te manu: ⁊ có
fractus es ⁊ lacerásti omnem húmerú eoꝝ:
⁊ innitentibus eis ſuper te comminútus es ⁊
diſſoluiſti oés rénes eorú. Propterea hec dicit
dñs deus. Ecce ego addúcam ſuper te gladiú
+meú: ⁊ interficiá de te hominé ⁊ iuméntuꝫ.
Et erit terra egýpti in deſertú ⁊ í ſolitúdiné:
⁊ ſcient qꝛ ego dñs. Pro eo qꝫ dixeris: flúui
us meus eſt: ⁊ ego feci eum: idcirco ecce ego
ad te ⁊ ad flúmina tua. Daboqꝫ terram egý
pti in ſolitúdineꝫ gladio diſſipátá a turre ſye
nés vſqꝫ ad términos ethiopie. Non pertran
ſibit eam pes hominis neqꝫ pes iumenti gra
diétur in ea: ⁊ non habitabiť quadraginta an
nis. Daboqꝫ terrá egýpti deſértam in medio C
terrarú deſertaruꝫ ⁊ ciuitates eius in medio
vrbiú ſubuerſarú: ⁊ erút deſoláte quadragin
ta annis. Et diſpérgam egýptios in natiões:
⁊ ventilábo eos in terras. Quia hec dicit dñs
deus. Poſt finem quadraginta annoꝝ cógre
gábo egýptum de populis in quibus diſpérſi
fuerant: ⁊ redúcam captiuitáté egýpti ⁊ col
locábo eos in terra phaturés in terram nati
uitatis ſue í terra de qua ſumpti ſunt. Et erút
ibi in regnú húmile: ⁊ inter cetera regna erit
humílima. Et non eleuabiť vltra ſuper natio
nes: ⁊ íminuam eos ne imperent gentibus:
neqꝫ erunt vltra domui iſraél confidéntia: do
centes iniquitatem vt fúgiant ⁊ ſequanť eos:
⁊ ſcient qꝛ ego dominus deus. Et factum ē in D
viceſimo ⁊ ſeptimo anno in primo i+ vno mē
ſis factum eſt verbú dñi ad me dicens. Fili ho
minis: nabuchodonoſór rex babylónis ſerui
re fecit exercitum ſuum ſeruitute magna ad
uerſus týrum. Omne caput decaluátuꝫ ⁊ oís
húmerus depilátus eſt. Et mérces non ē réd
dita ei: neqꝫ exercitui eius de týro: pro ſerui
tute qua ſeruiuit mihi aduerſus eam. Propte
rea hec dicit dñs deus. Ecce ego dabo nabu
chodonoſór regem babylónis í terra egýpti:
⁊ accipiet multitudinem eius: ⁊ depredabiť
manúbias eius: ⁊ dirípiet ſpólia eius: ⁊ erit
merces exercítui illius: ⁊ óperi+ quo ſeruiuit
aduerſus eam. Dedi ei terrá egýpti pro eo qꝛ
+laboráuerit mihi: ait dñs deꝰ. In die illa púl
lulábit cornu+ domui iſraél: ⁊ tibi dabo aptú
os in medio eoꝝ: ⁊ ſcient+ qꝛ ego dominus.

¶ Ca. xxx. ¶ Plangitur deſtructio egýpti
⁊ vrbium eius cum qua corruerunt: prouincie

ipſi confederate. ℭXXX
Et factum eſt verbū domini ad
A me dicens. Fili hominis ꝓphe
ta ⁊ dic. Hec dicit dominus de
us. Ululate ve ve diei: q᷑ iuxta
eſt dies: ⁊ appropinquat dies
dn̄i: dies nubis: tps gētiū erit.
Et veniet gladius in egyptū: ⁊ erit pauor in
ethiopia cū ceciderint vulnerati in egypto:
⁊ ablata fuerit multitudo illius ⁊ d̄ſtructa fū
damenta eius. Ethiopia ⁊ libia ⁊ lidy ⁊ om
ne reliquū vulgus: ⁊ chub ⁊ filij terre federis
B cum eis gladio cadent. Hec dicit dn̄s de⁹. Et
corruent fulcientes egyptum: ⁊ deſtruet̄ ſup
bia imperij eius. A turre ſyenes gladio cadēt
in ea: ait dn̄s exercituum. Et diſſipabuntur in
medio terrarū deſolatarū: ⁊ vrbes eius in me
dio ciuitatum deſertarū erunt: ⁊ ſcient quia
ego dn̄s deus: cū dedero ignem in egypto: ⁊
C attriti fuerint oēs auxiliatores eius. In die il
la egredientur nuncij a facie mea in trierib⁹
ad conterendam ethiopie confidentiā: ⁊ erit
pauor in eis in die egypti: q᷑ abſq; dubio ve
niet. Hec dicit dn̄s deus. Et ceſſare faciā mul
titudinem egypti in manu nabuchodonoſor
regis babylonis. Ipſe ⁊ pp̄ls eius cū eo fortiſ
ſimi gentiū adducent̄ ad diſperdendā terrā:
⁊ euaginabunt gladios ſuos ſuper egyptum: ⁊
implebunt terrā interfectis: ⁊ faciā alueos
fluminum aridos: ⁊ tradā terrā in man⁹ peſ
ſimorū: ⁊ diſſipabo terrā ⁊ plenitudinē ei⁹ in
D manus alienorū. Ego dn̄s locutus ſum. Hec
ezech. 13.a. dicit dn̄s deus. Et diſperdā ſimulacra: ⁊ ceſ
ſare faciā idola de memphis: ⁊ dux de terra
egypti nō erit amplius. Et dabo terrorem in
terra egypti: ⁊ diſperdam terrā phatures: ⁊
al+thamnis dabo ignē in+taphnis: ⁊ faciā iudicia mea in
alexandria. Et effundā indignationem meā
ſuper peluſiū robur egypti: ⁊ interficiā mul
titudinē alexandrie: ⁊ dabo ignem in egypto.
E Quaſi parturiens dolebit peluſium: ⁊ alexan
dria erit diſſipata: ⁊ in mēphis anguſtie quo
tidiane. Iuuenes heliopoleos ⁊ bubaſti gla
al+thamnis dio cadent: ⁊ ipſe captiue ducentur. Et in+ta
phnis nigreſcet dies cum contriuero ibi ſce
ptra egypti: ⁊ defecerit in ea ſuperbia poten
tie eius. Ipſam nubes operiet: filie autē eius
in captiuitatem ducentur. Et iudicia faciā in
egypto: ⁊ ſcient q᷑ ego dominus. Et factū eſt
F in vndecimo anno: in p̄mo+mēſe in ſeptima
al. nō hȝ + menſe menſis factū eſt verbū dn̄i ad me dicēs. Fili

hoīs: brachiū+pharaonis regis egypti ꝯfre al+pharao.
gi: ⁊ ecce nō eſt obuolutū vt reſtitueret̄ ei ſani
tas: vt ligaret̄ pānis ⁊+faſciret̄ lintheolis: ⁊ re al+fulciretur.
cepto robore poſſit tenere gladiū. Propterea
hec dicit dn̄s deus. Ecce ego ad+pharaonē re al+pharao.
gē egypti: ⁊ cōminuā ei⁹ brachiū forte ſȝ con
fractū: ⁊ deijciā gladiū de manu eius. Et diſp C
gam egyptū in gētib⁹: ⁊ vētilabo eos in+ter al+terra.
ris. Et ꝯfortabo brachia regis babylonis: da
boq; gladiū meū in manu eius. Et ꝯfringam
brachiū pharaōis: ⁊ gemēt gemitib⁹ īterfecti
corā facie ei⁹. Et ꝯfortabo brachia regis baby
lonis: ⁊ brachia pharaonis+cocident: ⁊ ſciēt al+cadēt
q᷑ ego dn̄s. cū dedero gladiū meū in manu
regis babylonis: ⁊ extēderit eū ſup terrā egy al+terris
pti: ⁊ diſpgam egyptū in nationes: ⁊ vētilabo
eos in+terras. ⁊ ſciēt q᷑ ego dominus.
ℭCap. Sum. ℭSermo dn̄i ꝯtra pharaonē
q̄ tradet̄ in man⁹ nabuchodonoſor: ⁊ de aſſy
ria ſub noīe arboris iā eidē tradite. ℭXXXI
Et factū eſt in anno vndecimo A
tertio+mēſe vna mēſis. factū al. nō hȝ + menſe
eſt vbū dn̄i ad me dicēs. Fili
hoīs: dic pharaoni regi egypti
⁊ pp̄lo eius. Cui ſilis fact⁹ es in
magnitudine tua? Ecce aſſur
q̄ſi cedrus in libano pulcher ramis ⁊ frondi
bus nemoroſus excelſuſq; altitudīe: ⁊ iter cō
denſas frondes eleuatū eſt cacumē ei⁹. Aque
nutrierūt illū: abyſſus exaltauit illū. Flumia B
ei⁹ manabāt in circuitu radicū eius: ⁊ riuos
+ſuos emiſit ad vniuerſa ligna regiōis. Pro
pterea eleuata eſt altitudo ei⁹ ſup oia ligna al. nō hȝ +ſuos
regiōis: ⁊ multiplicata ſunt arbuſta ei⁹: ⁊ ele
uati ſunt rami ei⁹ pre aq̄s multis. Cūq; exten
diſſet vmbrā ſuā: in ramis ei⁹ fecerunt nidos
oīa volatilia celi: ⁊ ſub frondib⁹ ei⁹ genuerūt
oēs beſtie ſaltuū: ⁊ ſb vmbraculo illi⁹ hītabat
cetus gentiū plurimaꝝ. Eratq; pulcherrim⁹ ī
magnitudīe ſua: ⁊ ī dilatatiōe arbuſtoꝝ ſuoꝝ.
Erat eni radix illi⁹ iuxta aq̄s mltas. Cedri nō C
fuerūt altiores illo in p̄adiſo dei. Abietes nō ſup ca.18. d: pe.di.2. c. p̄ncipiū
adequerūt ſūmitatē ei⁹: ⁊ platani nō fuerūt eq̄
frōdib⁹ illi⁹. Oē lignū p̄adiſi dei nō ē aſſimila
tū illi ⁊ pulcritudini eius: q̄m+ ſpecioſū feci a.+ſpecioſū feci eū.
eū: ⁊ multis ꝯdēſiſq; frōdib⁹. Et emulata ſūt
+eū oīa ligna voluptatis q̄ erāt in p̄adiſo dei. al+eum.
ꝓpea hec dicit dn̄s de⁹. Pro eo q᷑+ ſublimat⁹ al+ſublimatus
ē in altitudīe ⁊ dedit ſūmitatē ſuā virentē atq;
ꝯdēſā ⁊ eleuatū ē cor ei⁹ in altitudīe ſua: tra
didi+eū in manus fortiſſimi gentiū. Faciens al+eum.

al's+eam. faciet ei. Iuxta impietatem eius eieci+eum:
al's+eam. ꝛ ſuccident+eum alieni ꝛ crudeliſſimi natio
al's+eam. num. Et proiicient+eum ſuper montes ꝛ in
E cunctis conuallibus corruent rami eius: ꝛ cō
fringentur arbuſta eius in vniuerſis rupibus
terre: ꝛ recedent de vmbraculo eius omnes
al's+eam. populi terre: ꝛ relinquent+eū. In ruina eius
habitauerūt omnia volatilia celi: ꝛ in ramis
eius fuerūt vniuerſe beſtie regionis. Quobrē
non eleuabuntur in altitudine ſua omnia li
gna aquarum: nec ponent ſublimitatem ſuā
inter nemoroſa atq; frondoſa: nec ſtabunt
al's+earū in ſublimitate+ſua omnia que irrigant aq̄:
al's+ad q2 omnes traditi ſunt+ in mortem ad terraꝫ
vltimam in medio filiorum hominuꝫ ad eos
qui deſcendunt in lacuꝫ. Hec dicit dominus
F deus. In die quando deſcendit ad iferos+ in
al's+induxi duxi luctum: operui eum abyſſo ꝛ prohibui
flumina eius ꝛ coercui aquas multas. Con
al's+contritus. triſtatus eſt ſuper+eum libanus ꝛ omnia li
al's+eum gna agri concuſſa ſunt. A ſonitu ruine eius
commoui gentes: cum deducerem eum ad
al's+ deſcēdunt. infernum cum his qui+ deſcendebant in la
cuꝫ. Et conſolata ſunt in terra infima omnia
ligna voluptatis egregia atq; preclara in li
G bano: vniuerſa que irrigabantur aquis. Naꝫ
al's+ea ꝛ ipſi cum+ eo deſcendent ad infernum ad
interfectos gladio: ꝛ brachium vniuſcuiuſq;
al's+ ſub vmbraculo. ſedebit ſuper+vmbracula eius in medio na
tionum eius. Cui aſſimilatus es o inclyte at
q; ſublimis inter ligna voluptatis? Ecce de
ductus es cū lignis voluptatis ad terram vl
timam. In medio incircunciſoruꝫ dormies:
al's nō hꝫ +ipſe eſt. cum eis qui interfecti ſunt gladio. +Ipſe eſt
al's+ Sic pharao +pharao ꝛ omnis multitudo eius: dicit do
minus deus.

¶ Capituli Summarium. ¶ Planctus ſuper pharaonem q2 tradetur occidendus nabuchodonoſor: deſcribunt gygātes p mures cū q̄bus ad infernū deſcendūt. ¶ XXXII.

A Et factum eſt duodecimo anno
in mēſe duodecimo in vna mē
ſis: factum eſt verbum domini
ad me dicens. Fili hominis: aſ
ſume lamentum ſuper pharao
nem regem egypti ꝛ dices ad
eum. Leoni gentium aſſimilatus es: ꝛ draco
ni qui eſt in mari. Et ventilabas cornu in flu
minibus tuis: ꝛ conturbabas aquas pedibus
tuis: ꝛ conculcabas flumina eorum. Propte
rea hec dicit dominus deus. Expandam ſup
te rhete meum in+multitudine populorum al's+multitudinem
multorum: ꝛ+extraham te in ſagena mea: ꝛ al's+extrahent
proiiciam te in terram. Super faciē agri abii
ciam te: ꝛ habitare faciaꝫ ſuper te omnia vo
latilia celi ꝛ ſaturabo ſuper te beſtias vniuer
ſe terre. Et dabo carnes tuas ſuper montes: B
ꝛ implebo colles tuos ſanie tua. Et irrigabo
terram fetore ſanguinis tui+ ſuper montes ꝛ al's+inſup
valles implebuntur ex te. Et operiam cuꝫ ex
tinctus fueris celos: ꝛ nigreſcere faciam ſtel Eſa 13.b.
las eius. Solem nube tegam: ꝛ luna non da Ioel 2.a.
bit lumen ſuum. Omnia luminaria celi me mat. 24.c.
rere faciam ſuper te: ꝛ dabo tenebras ſuper
terram tuam dicit dominus deus cuꝫ cecide
rint vulnerati in medio terre: ait dominus
deus. Et irritabo cor populorum multorum:
cum induxero contritionem tuam in genti
bus ſuper terras quas neſcis: ꝛ ſtupeſcere fa
ciam ſuper te populos multos. Et reges eo
rum horrore nimio formidabunt ſuper te p C
pter vniuerſas iniquitates quas operatus es:
cum volare ceperit gladius meus ſuper fa
cies eorum: ꝛ obſtupeſcent repente ſinguli p
anima ſua in die ruine+ſue: q2 hec dicit domi al's+ me.
nus deus. Gladius regis babylonis veniet ti
bi: in gladiis fortium deiiciam multitudineꝫ
tuam. Inexpugnabiles omnes gentes he. Et
vaſtabunt ſuperbiam egypti: ꝛ diſſipabit mul
titudo eius. Et perdā oīa iumenta eius q̄ erāt
ſup aquas plurimas: ꝛ non ꝯturbabit eas pes
oīs vltra: neq; vngula iumentorum turbabit
eas. Tūc puriſſimas reddaꝫ aquas eoꝝ: ꝛ flu
mina eoꝝ q̄ſi oleuꝫ adducaꝫ: ait dñs deus: cū
dedero terrā egypti deſolatam. Deſeret autē
terra a plenitudine ſua q̄ſi percuſſero oēs ha
bitatores eiꝰ: ꝛ ſciēt q2 ego dñs. Planctus eſt
ꝛ plangent eū filie gentiū: ſup+egyptū ꝛ ſup al's+ [illegible] pio.
multitudinē eius plangēt eum: ait dñs deus.
Et factū eſt in duodecimo anno in q̄ntadeci D
ma mēſis: factum eſt v̄buꝫ dñi ad me dicens.
Fili hois: cane+carmē lugubre ſup multitu al's nō hꝫ +carmē
dinē egypti: ꝛ detrahe eā: +ipſaꝫ ꝛ filias gen al's+ipſā
tiū robuſtaꝝ: ad terrā vltimā cū his q deſcen
dūt in lacū. Quo pulcrior es d̄ſcēde: ꝛ dormi
cū incircūciſis. In medio interfectoꝝ gladio
cadēt. Gladiꝰ datus eſt. Et attraxerunt eam: ꝛ
oēs pplos eiꝰ. Loquēt ei potētiſſimi robuſto
ruꝫ de medio inferni: q cuꝫ auxiliatoribus eiꝰ
deſcēderūt ꝛ dormierūt incircūciſi interfecti
gladio. Ibi aſſur ꝛ oīs multitudo eius: in
circuitu illius+ſepulcra eoꝝ: omnes iterfecti al's+ſepulchri eius

& qui ceciderunt gladio quorum data ſunt ſepul
chra in nouiſſimis laci. Et facta eſt multitu-
E do eius per gyrū ſepulchri eius vniuerſi iter
fecti: cadenteſq; gladio: q dederant quondaz
formidinem ſuā in terra viuentiū. Ibi elam
& oīs multitudo eius per gyruz ſepulchri ſui.
Omnes hi interfecti ruenteſq; gladio: quia
deſcenderunt incircumciſi ad terram vlti-
mam. Qui poſuerunt terrorem ſuuz in terra
alī+ deſcendunt viuentium: & portauerunt ignominiam ſu-
am cum his qui+ deſcenderuut in lacum. In
medio interfectorum poſuerunt cubile eius
in vniuerſis populis eius: in circuitu eius ſe
F pulchrum illius. Omnes hi incircūciſi inter-
fectiq; gladio. Dederunt enī terrorē ſuū ī ter
ra viuentiū: & portauerunt ignominiā ſuā cuz
alī+ deſcēderūt his qui+ deſcendunt in lacū. In medio inter-
fectorū poſiti ſunt. Ibi moſoch & tubal & oīs
multitudo eius: in circuitu eius ſepulchra il-
lius. Oēs hi incircūciſi interfectiq; & cadētes
alī+ qui gladio+: q dederunt formidinē ſuam in terra
alī+ dormierunt viuentiū: & non+ dormient cum fortibus ca-
dentibuſq; & incircūciſis qui deſcēderunt ad
infernū cū armis ſuis. Et poſuerunt gladios
ſuos ſub capitibus ſuis: & fuerūt iniquitates
eorum in oſſibus eorum: q terror fortiū facti ſunt
in terra viuentiū. Et tu ergo ī medio incircū-
G ciſorū contereris: & dormies cum interfectis
alī+ cū incircūciſis dormiunt gladio+. Ibi idumea & reges eius & oēs du-
ces eius: qui dati ſunt cum exercitu ſuo cum
interfectis gladio: & qui cum incircūciſis dor
mierunt: & cū his qui deſcenderunt in lacuz.
alī+ ſydonij Ibi principes aquilonis oēs & vniuerſi+ vena-
tores qui deducti ſunt cū interfectis: pauētes
alī+ qui & in ſua fortitudine cōfuſi+: q dormierūt, in-
circūciſi cuz interfectis gladio: & portauerūt
cōfuſionē cū his qui+ deſcēdūt in lacū. Vi-
alī+ deſcēderūt dit eos pharao & cōſolatus eſt ſuper vniuerſa
multitudine ſua q̄ interfecta eſt gladio: +pha
alī nō hī +ſua rao & omnis exercitus ei9 ait dñs deus: quia
alī+ portauerunt confuſionē ſuā cum his q deſcendunt in lacum dedit terrorem ſuum in terra viuentiū: & dor-
miuit in medio incircūciſorum cum interfe-
ctis gladio: pharao & omnis multitudo eius:
ait dominus deus.

¶ Ca. Sum. ¶ De ſpeculatore qui buccina cantat vt peccatores redeant ad penitentiam: & vnuſquiſq; iudicabitur vbi inuenietur: ſermo domini cōtra eos qui in multitudine nō in ſanctitate volunt hereditatem poſſidere: & contra eos qui verba prophetie vertūt in cāticum. CXXXIII

ET factū eſt verbū dñi ad me di A
cens. Fili hoīs: loquere ad fili-
os ppl'i tui & dices ad eos. Ter-
ra cū induxero ſup eā gladiuz:
& tulerit ppl'us terre virū vnuz
de nouiſſimis ſuis & cōſtituerit
eū ſuper ſe ſpeculatorē: & ille viderit gladium
venientē ſup terrā & cecinerit buccina & an-
nunciauerit pplo. Audiens aūt ſi quis ille eſt
+ſonitū buccine+ & nō obſeruauerit: venerit alī+ ſonū alī nō hī +&
q; gladius & tulerit eū: ſanguis ipſius ſup ca-
put eius erit. Sonū buccine audiuit & non ſe
obſeruauit: ſanguis eius in ipſo erit. Si aūt ſe
cuſtodierit: aīam ſuā ſaluabit. Q; ſi ſpecula-
tor viderit gladiū venientē: & nō inſonuerit B
buccina: & ppl'us ſe non cuſtodierit: veneritq;
gladius & tulerit de eis aīam: ille qdē in iniq
tate ſua captus eſt: ſanguinē aūt eius d manu
ſpeculatoris regrā+. Et tu fili hoīs ſpeculato alī+ non ppl'us te re ly. ego
rē dedi te domui iſrael. Audiens ergo ex ore
meo ſermonē: annunciabis eis ex me. Si me ſupra j. d
dicente ad impiū: impie morte morieris: nō
fueris locutus vt ſe cuſtodiat ipius a via ſua.
ipſe impius ī iniquitate ſua morieť: ſanguinē
aūt eius de manu tua regrā. Si aūt annūciā-
te te ad impiū vt a vijs ſuis ꝯuertať: nō fuerit
cōuerſus a via ſua: ipſe in iniqtate ſua morie-
tur. Porro tu aīam tuā liberaſti. Tu ergo fili C
hoīs dic ad domū iſrael. Sic locuti eſtis dicē
tes. Iniqtates nr̄e & pctā noſtra ſup nos ſūt: 23.q.4.c. pie
& in ipſis nos tabeſcimus. Quō ergo viuere
poterimus? Dic ad eos. Viuo ego dicit dñs
deus. Nolo mortē impij ſed vt cōuertať ipi- ſup. 18. g
us a via ſua & viuat. Cōuertimini a vijs vr̄is 26.q.6.ca.
peſſimis. Et quare moriemini domus iſrael? agnouimus
Tu itaq; fili hoīs dic ad filios ppl'i tui. Iuſti- ſup. 18. f
tia iuſti nō liberabit eū in quacūq; die pecca-
uerit: & ipietas ipij nō nocebit ei in quacūq;
die cōuerſus fuerit ab ipietate ſua. Et iuſtus 26.q.6.ca.
nō poterit viuere de iniuſtitia ſua in quacūq; his q. &.c. cognouimus
die peccauerit. Etiam ſi dixero iuſto q vita vi & .c. ſi pſ'byter
uat: & ꝯfiſus ī iuſtitia ſua fecerit iniqtatē: oēs 27.q.1.c. ſi.
iuſtitie eius obliuioni tradenť: & in iniqtate &.c. q̄ ex his
ſua quā opatus ē in ipſa morieť. Si aūt dixe- de pe. diſ.
ro ipio: morte morieris: & egerit penitentiā a 1.c. hec eo de &.c. ver
pctō ſuo feceritq; iudiciū & iuſtitiā: & pignus bum
reſtituerit ille ipius: rapināq; reddiderit: in D
mādatis vite ambulauerit: nec fecerit quicq̄
iniuſtū: vita viuet & nō morieť. Oīa pctā eius
q̄ peccauit: nō iputabūť ei. Iudiciū & iuſtitiā
fecit: vita viuet. Et dixerūt filij ppl'i tui. Nō eſt

ęqui póderis via dñi: ⁊ ipoꝝ via iniuſta eſt.
Cũ eni recéſſerit iuſtus a iuſtitia ſua feceritqꝫ
iniqtates: morieꝛ in eis. Et cũ recéſſerit impi-
us ab impietate ſua: feceritqꝫ iudicium ⁊ iu-
ſup. 18. g. ſtitiam: viuet in eis. Et dicitis. Non eſt recta
E via domini. Unumquéqꝫ iuxta vias ſuas iudi
cabo de vobis domus iſraél. Et factum eſt in
al + vndecimo anno in decimo menſe: in qnta +duodecimo anno in decimo menſe: in qnta
menſis tranſmigrationis noſtre venit ad me
q fúgerat de hierlm dicens. Uaſtáta eſt ciui-
tas. Manus aũt domini facta fúerat ad me
véſpere antequã veniret q fúgerat: aperuitqꝫ
os meũ donec veniret ad me mane: ⁊ apérto
ore meo nõ ſilui ámplius. Et factũ eſt verbuꝫ
domini ad me dicens. Fili hoīs: qui habitant
in ruinóſis his: ſup humũ iſrl loquẽtes aiũt.
Unus erat habraám: ⁊ hereditate poſſidébit
al. nõ hꝫ +ſumus terrá. Nos aũt multi+ſumus: nobis data eſt
terra in poſſeſſioné. Idcirco dices ad eos. Hec
dicit dominus deus. Qui in ſanguine comé-
F ditis ⁊ oculos veſtros leuatis ad immũdicias
veſtras ⁊ ſanguinem funditis: nunqd terram
hereditate poſſidebitis? Stetiſtis in gladijs ve
ſtris: feciſtis abominationes: ⁊ vnuſqſqꝫ vxo-
rem proximi ſui pólluit: ⁊ terram hereditate
poſſidebitis? Hec dices ad eos. Sic dicit do-
minus deus. Uiuo ego: qꝛ qui in ruinóſis ha-
bitant gladio cádent: ⁊ qui in agro eſt: beſtijs
tradétur ad deuorãdũ: qui aũt in pſidijs ⁊ ſpe
luncis ſunt: peſte morienꝛ. Et dabo terram in
al. + ſupbia ⁊ fortitudo. ſolitúdinem ⁊ in deſertũ: ⁊ deficient+ſuperba
fortitudo eius: ⁊ deſolabuntur montes iſraél:
eo q nullus ſit qui p eos tránſeat. Et ſciẽt qa
G ego dominus: cũ dédero terram eoꝝ deſolátã
⁊ deſertaꝫ propter vniuerſas abominationes
ſuas q̃s opati ſunt. Et tu fili hoīs: fili ppli tui
qui loquũtur de te iuxta muros ⁊ in óſtijs do-
morum: ⁊ dicũt vnus ad alteꝝ: vir ad proximuꝫ
ſuum loqntes: venite ⁊ audiámus quis ſit ſer-
mo egrédiens a domino. Et véniunt ad te q̃ſi
ſi ingrediatur pplˢ: ⁊ ſedẽt corã te pplˢ meᵘ:
⁊ audiunt ſermones tuos ⁊ nõ faciunt eos: qa
al. + eſt. in canticum oris ſui vertũt illos. ⁊ auariciam
ſuam ſeqtur cor eoruꝫ: ⁊ es+eis quaſi carmen
al. + facit. muſicum qd ſuaui dulciqꝫ ſono cániꝛ. Et au-
diunt verba tua ⁊ nõ+faciunt eas ⁊ cuꝫ vénerit
al. + q rit qd predictum eſt: ecce enim venit: tũc ſci-
ent+qꝛ pphetes fuerit inter eos.

¶ Cap. XXXIIII. ¶ Sermo dñi cõtra paſtores ne
gligentes: ⁊ opprimentes gregem querentes
que ſua ſunt: ⁊ pmiſſio de paſtore nouo ⁊ plu-
ribus benedictionibus.

Et factũ eſt verbũ dñi ad me di- A
cens: Fili hoīs: propheta de pa-
ſtoribus iſraél: pphetа ⁊ dices
paſtoribus. Hec dicit dñs deus.
Ue paſtoribus iſraél: q paſcé- hiere. 23. a.
bant ſemetipſos. Nõne greges
a paſtoribus paſcunꝛ? Lac comedebátis ⁊ lá-
nis operiebámini: ⁊ qd cráſſum erat occide-
bátis: gregem aũt meum nõ paſcebátis. Qd 81. di. 4. c. diſplicuit qd. s. c. qd errauerit. 46. di. c.
infirmũ fuit non cõſolidáſtis: ⁊ qd egrotũ nõ
ſanáſtis. Qd confráctũ eſt nõ alligáſtis: ⁊ qd
abiéctũ eſt non reduxiſtis: ⁊ qd perierat non
queſiſtis: ſed cuꝫ auſteritate impabátis eis ⁊ B
cũ potentia. Et diſpérſe ſunt oues mee eo q
nõ eſſet paſtor: ⁊ facte ſunt ĩ deuoratioṅe oĩuꝫ
beſtiarũ agri ⁊ diſpérſe ſunt. Errauerunt gre-
ges mei in cũctis mõtibus ⁊ in vniuerſo col-
le excelſo: ⁊ ſup oẽm facieꝫ terre diſperſi ſunt
greges mei: ⁊ nõ erat q requireret. Nõ erat
inquã qui regreret. Propterea paſtores audi
te verbũ dñi. Uiuo ego dicit dñs deus: qꝛ p C
eo q facti ſunt greges mei in rapinã: ⁊ oues
mee in deuoratioṅe oĩum beſtiarũ agri: eo q
non eſſet paſtor: neqꝫ enim q̃ſiérunt paſtores
gregẽ meũ: ſꝫ paſcebãt paſtores ſemetipſos ⁊
greges meos non paſcebant: propterea paſto-
res audite verbũ dñi. Hec dicit dñs deus. Ec-
ce egoipſe ſuper paſtores: requiram gregem
meũ de manu eoꝝ: ⁊ ceſſáre faciã vt vltra nõ
paſcant gregem meũ: nec paſcant ampliᵘ pa-
ſtores ſemetipſos. Et liberabo grégem meum
de ore eoꝝ: ⁊ non erit vltra eis in eſcam: quia
hec dicit dñs deᵘ. Ecce ego ipſe requirã oues
meas ⁊ viſitabo eas. Sicut viſitat paſtor gré-
gem ſuũ: in die qñ fúerit in medio ouiũ ſua-
rum diſſipatárũ: ſic viſitábo oues meas: ⁊ li-
berabo eas de oĩbus locis in qbus diſperſe fúe D
rant in die nubis ⁊ calíginis. Et edúcaꝫ+ eas al. + eas.
de populis: ⁊ cõgregabo eas de terris: ⁊ indúcã
eas in terram ſuã: ⁊ paſcam eas in montibus
iſraél in riuis ⁊ in cũctis ſédibus terre. In pá
ſcuis vbérrimis paſcam eas: ⁊ in montibᵘ ex
celſis iſraél erunt páſcue earum. Ibi requié
ſcent in herbis virentibus: ⁊ in páſcuis pigui
bus paſcéntur ſup montes iſrael. Ego paſcaꝫ
oues meas: ⁊ ego eas accubáre faciã dicit do
minus deus. Qd pierat requiram: ⁊ qd abie-
ctum erat redúcam: ⁊ qd confractum fúerat
alligábo ⁊ quod infirmũ fuerat cõſolidábo:
⁊ quod pingue ⁊ forte cuſtódiam: ⁊ paſcã il-

E las in iudicio. Uos autē greges mei: hec dicit
dominus deus. Ecce ego iudico inter pecus ꝛ
al' + arietū ꝛ hyrcum pecus: +arietum ꝛ hyrcorum. Nōne ſatis vo
bis erat páſcua bona depáſci? Inſuper ꝛ reli-
quias paſcuárum veſtrarum conculcaſtis pe-
dibus veſtris: ꝛ cum puriſſimam aquā bibe-
retis: réliquam pedibus veſtris turbaſtis. Et
oues mee his que conculcata pedibus veſtris
fuerant paſcebant: ꝛ que pedes veſtri turbáue
rant hec bibebant. Propterea hec dicit domi-
nus deus ad+ vos. Ecce ego ipſe iúdico inter
al' + eos. pécus pingue ꝛ macilentum. Pro eo q̄ laté-
ribus ꝛ húmeris impingebátis ꝛ córnib⁹ ve-
F ſtris ventilabátis oīa infirma pécora donec di
ſpergeréntur foras: ſaluabo gregē meū ꝛ non
erit vltra in rapinā: ꝛ iudicabo inter pécus ꝛ
al' + eos vi eis. pécus. Et ſuſcitabo ſup+ ea paſtórem vnū qui
páſcat ea: ſeruū meū dauid: ipſe paſcet ea: ꝛ
ipſe erit eis in paſtórem. Ego aūt domin⁹ ero
eis in deū: ꝛ ſeruus meus dauid princeps in
medio eoꝝ. Ego dñs locutus ſum. Et faciam
cum eis pactū pacis: ꝛ ceſſáre fáciam beſtias
péſſimas de terra: ꝛ qui habitant in deſérto: ſe
cúri dórmient in ſáltibus. Et ponā eos in cir
cúitu collis mei benedictionem: ꝛ dedúcā im
brem in tēpore ſuo: ꝛ plúuie bñdictiōis erūt.
Et dabit lignū agri fructū ſuū: ꝛ terra dabit
gérmē ſuū: ꝛ erunt in terra ſua abſq; timore.
Et ſcient qꝛ ego dñs cū contriuero cathénas iú-
gi eoꝝ: ꝛ erúero eos de manu imperantiū ſibi.
Et non erit vltra in rapinam in gentibus: ne-
G q; beſtie terre deuorabunt eos: ſed habitabūt
cōfidenter abſq; vllo terrore. Et ſuſcitabo eis
al' + iuſtū gérmen+ nominatum: ꝛ non erunt vltra im-
minúti fame in terra: neq; portabūt vltra op
probrium gentium. Et ſciēt quia ego dñs de⁹
eorum cū eis: ꝛ ipſi populus meus dom⁹ iſrl:
ait dominus deus. Uos aūt gréges mei gre-
ges páſcue mee homines eſtis: ꝛ ego dominus
deus veſter: dicit dominus deus.

¶ Ca. Sū. ¶ Sermo ſup mōtem ſeyr: de cō-
ditiōe ei⁹ p eo q̄ afflixit ppl'ꝫ dñi. ¶ XXXV

A ET factus eſt ſmo dñi ad me di-
cens. Fili hoīs: pone faciē tuā
aduerſum montē ſeyr: ꝛ pro
al' + ad eū. phetabis+ d eo ꝛ dices illi. Hec
dicit dominus. Ecce ego ad te
mons ſeyr: ꝛ exténdam manū
meam ſuper te: ꝛ dabo te deſolátum atq; deſér
tum. Urbes tuas demóliar: ꝛ tu deſértus eris:
ꝛ ſcies quia ego dominus: eo q̄ fúeris inimi-
cus ſempiternus: ꝛ conclúſeris filios iſraél in
manus gladij in tempore afflictionis eorum
in tempore iniq̄tatis extréme. Propterea vi- B
uo ego dicit dñs deus: q̄m ſanguini tradā te:
ꝛ ſanguis te perſequetur. Et cum ſanguinem
óderis: ſanguis perſequétur te. Et dabo mon-
tem ſeyr deſolatum ꝛ deſertum: ꝛ áuferam de
eo euntem ꝛ redeūtem: ꝛ implebo montes+ al' + mōs.
eius occiſoꝝ ſuoꝝ. In cóllibus+ tuis ꝛ in vál- C
libus tuis atq; in torrētibus interfecti gladio al' + ſuis
cádent. In ſolitudines ſempiternas tradā te:
ꝛ ciuitates tue nō habitabunt. Et+ ſciétis qꝛ al' + ſcies
ego dñs deus: eo q̄ dixeris: due gentes ꝛ due
terre mee erunt: ꝛ hereditate poſſidébo eas:
cū dñs eſſet ibi. Propterea viuo ego dicit do
minus deus: qꝛ faciā iuxta irā tuam ꝛ ſm ze
lum tuū quē feciſti: odio hñs eos: ꝛ notus effi
ciar p eos cū te iudicáuero: ꝛ ſcies qꝛ ego do-
minus. Audiui vniuerſa oppróbria tua que lo
cutus es de montibus iſraél dicēs. Deſerti no
bis ad deuorandum dati ſunt. Et inſurrexiſtis D
ſuper me ore vr̄o: ꝛ+ derogaſtis aduerſū me.
Uerba veſtra ego audiui. Hec dicit dñs de⁹. al' + rogaſtis.
Letante vniuerſa terra in ſolitudinē te rédi
gā: ſicuti gauiſus es ſuper hereditatē domus
iſraél: eo q̄ fuerit diſſipata: ſic faciā tibi. Diſ
ſipatus eris mons ſeyr ꝛ iduméa oīs. Et ſci-
ent quia ego dominus deus.

¶ Ca. Sū. ¶ Qꝛ dñs iudicabit iſraél de ini-
micis ſuis: ꝛ reſtituet ꝛ multiplicabit in ter-
ram ſuam: ꝛ q̄ afflixit iſrl' pro pctō idolatrie.
De gratia ꝛ virtute baptiſmi vocatur pplis ad
penitentiam: etiam ꝓmittitur integra reſtitu-
tio ꝛ multiplicatio. ¶ XXXVI

TU autē fili hoīs propheta ſuper A
mōtes iſrl' ꝛ dices. Montes iſrl'
audite v̄bū dñi. Hec dicit dñs ſup. 6.a.
deus. Eo q̄ dixerit inimicus de
vobis euge altitudines ſempi-
terne in+ hereditatē date ſunt nobis: ꝓpterea va al' + poſſeſſionem
ticináre ꝛ dic. Hec dicit dñs deus. Pro eo q̄
deſoláti eſtis ꝛ cōculcáti p circúitū: ꝛ facti in
hereditatē réliq̄s gentibus: ꝛ aſcendiſtis ſup
lábium lingue ꝛ oppróbrium ppli: propterea
montes iſraél audite verbū dñi dei. Hec dicit
dñs de⁹ montib⁹: ꝛ cóllib⁹ torréntib⁹: vállibuſ
q; ꝛ deſértis: parietinis: ꝛ vrbibus derelictis:
que depopulate ſūt ꝛ ſubſannate a réliq̄s gen
tibus per circúitum: propterea hec dicit domi
nus deus. Q̄m in igne zeli mei locutus ſū de B
réliquis gētib⁹: ꝛ de idumea vniuerſa que de-

dérunt terrã meã ſibi in hereditatem cū gau
dio ⁊ toto corde ⁊ ex aĩo:⁊ eiecérunt eã vt va
ſtárent:idcirco vaticináre ſuper humū iſrael:
⁊ dices mõtibus ⁊ cóllib⁹ iugis ⁊ vállib⁹. Hec
dicit dñs deus. Ecce ego in zelo meo ⁊ in furo
re meo locutus ſum:eo ꝙ cõfuſioné gentium
ſuſtinuéritis. Jdcirco hec dicit dñs deus. Ego
al's nõ hʒ + vt leuaui manū meã+vt gentes q̃ in circuitu ve
ſtro ſunt ipſe ꝯfuſioné ſuã portent. Uos autē
montes iſraél ramos vr̃os germinétis:⁊ fru
ctū veſtrum afferátis pplo meo iſraél. Prope
C enim eſt vt véniat+. Quia ecce ego ad vos: ⁊
al's+ cito cõuértar ad vos:⁊ arabimini ⁊ accipiétis ſe
méntem:⁊ multiplicabo in vobis hoĩes oēm
ꝙ domū iſraél:⁊ habitabūt ciuitates ⁊ ruinó
ſa inſtaurabunt:⁊ replebo vos hoĩbus ⁊ iumē
tis ⁊ multiplicabuntur ⁊ créſcet. Et habitare
al's+ dabo vos faciam ſicut a principio:boniſqʒ+donabo
maiorib⁹ ꝙ̃ habuiſtis ab initio: ⁊ ſcietis ꝙ
ego dominus. Et addúcam ſuper vos homi
nes ppl'm meum iſraél:⁊ hereditate poſſide
al's+ vos eruis būt te. Et+eris eis in hereditatem::⁊ non ad
des vltra:vt abſqʒ eis ſis. Hec dicit dñs deus.
Pro eo ꝙ dicunt de vobis: deuorátrix hoĩum
es ⁊ ſuffócans genté tuam: ꝓpterea hoĩes nõ
comedes amplius:⁊ genté tuã nõ necábis vl
D tra:ait dñs deus. Nec auditam faciã in te am
plius cõfuſioné gentium:⁊ obprobriū pplorū
nequaꝙ̃ portábis:⁊ genté tuam non amittes
ámplius:ait dñs deus. Et factū eſt verbū dñi
ad me dicens. Fili hoĩs:domus iſraél habita
uerunt in humo ſua:⁊ polluérunt eam in vijs
ſuis ⁊ in ſtudijs ſuis. Juxta imundiciam men
ſtruáte facta eſt via eoꝝ coram me:⁊ effúdi in
dignationē meã ſuper eos pro ſanguine quē
fudérunt ſuper terram. Et in idolis ſuis pol
al's+ſunt luérunt eam:⁊ diſperſi+ eos+in gentes: ⁊ vē
al's nõ hʒ +eos tilati ſunt in terras. Juxta vias eorū ⁊ adinuē
Ro.2.b tiones eoꝝ iudicaui eos. Et igreſſi ſunt ad gē
E tes ad quas introiérunt ⁊ polluérunt nomen
ſctm̄ meū:cū dicereť de eis:ppl's dñi iſte eſt:⁊
de terra eius egreſſi ſunt. Et pepérci noĩe ſan
cto meo qđ pollúerat domus iſrael in genti
bus ad quas ingreſſi ſunt. Jdcirco dices dó
mui iſraél:hec dicit dñs deus. Nõ ꝓpter vos
ego faciā domus iſraél:ſed ꝓpter nomē ſan
ctum meū qđ polluiſtis in gentibus ad quas
intráſtis. Et ſanctificabo nomen meū magnū
qđ pollútum eſt inter gentes qđ polluiſtis in
medio earum vt ſciant gentes ꝙ ego dñs:ait
dñs exercituū cū ſanctificatus fuero in vobis

coram eis. Tóllā qppe vos de géntibus ⁊ cō Infra xl de ꝯſe. di.
gregabo vos de vniuerſis terris ⁊ addúcā vos 4. ca. nec
in terram veſtrã:⁊ effundã ſuper vos aquam quiſqʒ
mundã:⁊ mūdabimini ab oĩbus inquinamē
tis veſtris:⁊ ab vniuerſis idolis vr̃is mūdabo
vos:⁊ dabo vobis cor nouū ⁊ ſpm̄ nouū ponã
in medio veſtri. Et auferam cor lapideū đ car F
ne veſtra:⁊ dabo vobis cor cárneum:⁊ ſpiritū ſup.11.d
meum ponã in medio vr̃i:⁊ fáciam vt in pre
ceptis meis ambulétis:⁊ iudicia mea cuſto
diátis ⁊ operémini:⁊ habitabitis ĩ terra quã
dedi patribus veſtris:⁊ éritis mihi in populū
⁊ ego ero vobis in deū:⁊ ſaluabo vos ex vni
uerſis inquinamétis veſtris:⁊ vocabo frumē
tum ⁊ multiplicabo illud ⁊ non impónā vo
bis famem ⁊ multiplicabo fructū ligni ⁊ ge
nimina agri:vt non portetis vltra opprobriū
famis in gentibus:⁊ recordabimini viarū ve
ſtrarum peſſimarū:ſtudiorūqʒ non bonorū:⁊
diſplicébunt vobis iniquitates veſtre ⁊ ſcéle
ra veſtra. Non ꝓpter vos ego faciam: ait dñs G
deus notū ſit vobis. Confundimini ⁊ erubé
ſcite ſuper vijs veſtris domus iſraél:hec dicit Ro.6.d
dñs deus. Jn die qua mundáuero vos ex om
nibus+iniquitatibus veſtris:⁊ inhabitare fé al's+inquina
cero vrbes:⁊ inſtauráuero ruinóſa: ⁊ terra de mentis
ſerta fúerit excúlta que quóndam erat deſola
ta in oculis oĩs viatoris dicent. Terra illa in
cúlta:facta eſt vt hortus voluptátis: ⁊ ciuita
tes deſerte ⁊ deſtructe atqʒ ſuffóſſe munite ſe
dérunt:⁊ ſcient gentes+ꝗcunqʒ derelicte fúe al's+ que
rint in circuitu veſtro ꝙ ego dñs edificaui diſ
ſipata:plantauiqʒ incúlta:ego dñs locut⁹ ſum
⁊ fécerim:hec dicit dñs deus. Adhuc in hoc ĩ
uénient me domus iſraél vt faciam eis. Mul
tiplicabo eos ſicut grégem hominū vt gregē
ſanctū vt gregē hieruſalē in ſolénitatib⁹ ei⁹.
Sic erunt ciuitates deſerte plene gregibus ho
minum ⁊ ſcient ꝙ ego dominus.

¶ Ca. Sum. ¶ De generali reſurrectione:⁊
de xp̄o ⁊ ꝙ i nouiſſimis diebus recipiet eū iu
da ⁊ hieriſm̄:⁊ erit vn⁹ pplus. ¶ XXXVII

F+Acta eſt ſup me manus dñi: A
⁊ edúxit me in ſpū dñi: ⁊ dimi al's+ſic
ſit me ĩ medio campi qui erat
plenus óſſib⁹:⁊ circūdúxit me
per ea in gýro. Erant aūt mul
ta valde ſup faciem cãpi: ſiccã
qʒ vehemēter. Et dixit ad me. Fili hoĩs:putás
ne viuent oſſa iſta? Et dixi. Dñe deus tu noſti.
Et dixit ad me. Uaticináre de óſſibus iſtis. Et

B dices eis. Oſſa árida audite verbum dñi. Hec
dicit dñs deus óſſibus his. Ecce ego itromít
to in vos ſpm̃ ⁊ vivétis: ⁊ dabo ſuper vos nér
uos: ⁊ ſuccreſcere faciam ſuper vos carnes: ⁊
ſuperextendã i vobis cútẽ: ⁊ dabo vobis ſpm̃
⁊ viuétis: ⁊ ſcietis qꝛ ego dñs. Et ꝓphetaui
ſicut ⁊ p̃céperat mihi. Factus eſt aũt ſonit⁹ ꝓ
phetante me: ⁊ ecce cómótio. Et acceſſérũt oſ
ſa ad oſſa: vnũquodqꝫ ad iuncturã ſuã. Et vi
di: ⁊ ecce ſuper ea nerui ⁊ carnes aſcendérũt:
⁊ extenta eſt in eis cútis déſuper: ⁊ ſpm̃ nõ ha
bebãt. Et dixit ad me. Vaticináre ad ſpiritũ:
C vaticináre fili hoĩs: ⁊ dices ad ſpm̃. Hec dicit
dñs deus. A quattuor ventis veni ſpũs: ⁊ iſuf
fla ſuper interfectos iſtos ⁊ reuiuiſcant. Et ꝓ
phetaui ſicut p̃ceperat mihi. Et ingreſſus ẽ in
ea ſpũs: ⁊ reuixérunt: ſteterúntqꝫ ſuper pedes
ſuos exércitus grandis nimis valde. Et dixit
ad me: fili hominis: oſſa hec vniuerſa domus
iſraél eſt. Ipſi dicunt. Aruerunt oſſa noſtra: ⁊
perijt ſpes noſtra: ⁊ abſciſi ſumus. Propte
rea vaticináre ⁊ dices ad eos. Hec dicit dñs
deus. Ecce ego apériam túmulos vr̃os: ⁊ edú
cam vos de ſepulcris vr̃is ppl̃s meus: ⁊ idú
cam vos in terrã iſraél: ⁊ ſcietis qꝛ ego domi
D nus cũ aperúero ſepulchra veſtra ⁊ edúxero
vos de túmulis veſtris ppl̃e meus: ⁊ dédero
ſpm̃ meum in vobis: ⁊ vixeritis ⁊ requiéſce
re vos faciã ſuper húmũ veſtram: ⁊ ſcietis qꝛ
ego dñs locutus ſum ⁊ feci: ait dñs deus. Et
fact⁹ eſt ſermo dñi ad me dicẽs. Et tu fili hoĩs
ſume tibi lignũ vnum: ⁊ ſcribe ſuper illud iú
de ⁊ filioꝝ iſraél + ſocijs eius. Et tolle lignũ — al's + ſociorum
alterũ ⁊ ſcribe ſuper illud: ioſéph lignum ef
fraim: ⁊ cuncte domus iſraél ſociorũqꝫ eius.
Et adiunge illa vnũ ad álterũ tibi: in lignum
E vnũ: ⁊ erunt in vniónem in manu tua. Cũ au
tem dixerint ad te filí populi tui loquẽtes nõ
ne inducas nobis qd in his tibi velis: loqué
ris ad eos. Hec dicit dñs deus. Ecce ego aſſú
mam lignũ ioſéph qd eſt in manu effraim ⁊
tribus iſraél que ſunt ei adiuncte: ⁊ dabo eas
páriter cũ ligno iudá: ⁊ faciã + eas in lignum — al's + ea
vnũ: ⁊ erunt vnũ in manu eius. Erũt autẽ li
gna ſup q̃ ſcripſeris in manu tua in oculis eo
rũ: ⁊ dices ad eos. Hec dicit dñs deus. Ecce
ego aſſúmã filios iſraél de medio nationum
ad quas abiérunt: ⁊ congregabo eos vndiqꝫ ⁊
F addúcã eos ad húmũ ſuam. Et faciã eos i gẽ
tẽ vnã in terra in montib⁹ iſraél. Et rex vnus
erit oĩbus iperans: ⁊ non erunt vltra due gẽ
tes: nec diuidént ámpli⁹ in duo regna. Neqꝫ
polluéntur vltra in idolis ſuis ⁊ abominatio
nibus ſuis: ⁊ cunctis iniquitatibus ſuis: ⁊ ſal
uos eos faciã de vniuerſis ſedib⁹ ſuis in qui
bus peccauerunt ⁊ emũdabo eos. Et erũt mi — infra eo.
hi ppl̃s ⁊ ego ero eis de⁹: ⁊ ſeru⁹ meus dauid
rex ſuper eos: ⁊ paſtor vnus erit oĩum eorum. G
In iudicijs meis ambulabũt: ⁊ mãdata mea
cuſtódient: ⁊ faciẽt ea. Et habitabũt ſuper ter
ram quã dedi ſeruo meo iacób in qua habita
uerunt p̃res + vr̃i: ⁊ habitabunt ſup + eã ipſi ⁊ — al's + eorũ al's + ea
filij eoꝝ: ⁊ filij filioꝝ eoꝝ vſqꝫ i ſempiternũ: ⁊
dauid ſeruus meus princeps eoꝝ imperpétu
um. Et percutiã illis fedus pacis: pactũ ſem
piternũ erit eis. Et fundabo eos ⁊ multiplica
bo: ⁊ dabo ſanctificationẽ meã in medio eorũ
imperpetuũ: ⁊ erit tabernaculũ meũ in eis. Et — ſupra eo.
ero eis deus: ⁊ ipſi erunt mihi populus. Et ſci
ent gentes quia ego dñs ſanctificator iſraél:
cum fuerit ſanctificatio mea in medio eorum
in perpetuum.

¶ Ca. Summarium. ¶ Sermo domini con
tra gog ⁊ magog de interitu eorũ: ⁊ peccato
populi. ¶ XXXVIII

A ET factus eſt ſermo dñi ad me
dicens. Fili hoĩs: pone faciem
tuam cõtra góg ⁊ terrã magóg
príncipẽ capitis moſóch ⁊ thu
bál: ⁊ vaticináre de eo: ⁊ dices
ad eum. Hec dicit dñs de⁹. Ec
ce ego ad te góg principem capitis moſóch ⁊
thubál. Et circũmagã te ⁊ ponã frenũ in ma
xillis tuis: ⁊ edúcã te in oẽm exercitũ tuum:
equos ⁊ éqtes veſtitos loricis vniuerſos: mul
titudinẽ magnã haſtam ⁊ clýpeũ arripiẽtiũ
⁊ gládium. Perſe: ethýopes: ⁊ lýbies cũ eis: B
oẽs ſcutati ⁊ galeáti. Gomér ⁊ vniuerſa ágmi
na eius: domus thogormá látera aquilónis ⁊
totum róbur eius: populiqꝫ multi tecũ. Pré
para ⁊ iſtrue te: ⁊ oẽm multitudinẽ tuã q̃ co
aceruáta eſt ad te: ⁊ eſto eis in preceptũ. Poſt
dies multos viſitáberis. In nouiſſimo annoꝝ
vénies ad terrã que reuerſa eſt a gladio ⁊ cõ
gregata eſt de ppl̃is multis ad montes iſraél
qui fuerunt deſerti iúgiter. Hec de ppl̃is edú C
cta eſt: ⁊ + habitabunt in ea cõfidenter vniuer — al's + habitauerunt
ſi. Aſcendens aũt quaſi tempeſtas véniens: ⁊
quaſi nubes vt opérias terrã tu ⁊ oĩa ágmina
tua: ⁊ ppl̃i multi tecũ. Hec dicit dñs deus. In
illa die aſcéndent ſermones ſup cor tuũ: ⁊ co
gitabis cogitationẽ peſſimam: ⁊ dices. Aſcen

D dam ad terram abſq; muro: veniam ad quie
ſcentes habitáteſq; ſecúre. Hi oẽs habitát ſi-
ne muro: vectes ⁊ porte non ſunt eis. Ut diri-
pias ſpólia: ⁊ inuádas predam: vt ínferas ma
nú tuá ſup eos q̄ deſerti fúerát ⁊ poſtea reſti-
tuti ⁊ ſup pplm̄ q̄ eſt ꝯgregatus ex gentibus q̄
poſſidére cepit ⁊ eẽ habitator vmbilici terre.
Sabá ⁊ dedán ⁊ negociatores thárſis ⁊ oẽs
leones eius dicent tibi. Núquid ad ſumenda
ſpólia tu venis? Ecce ad diripiéndam prédã
cógregaſti multitudinem tuá: vt tóllas argen
al's nõ h3 ⁊ tum ⁊ áurum ⁊ áuferas ſuppellectilé atq; ſub
ſtantiã: ⁊ diripias manúbias infinitas. Pro
E pterea vaticináre fili hoĩs: ⁊ dices ad góg.
Hec dicit dñs deus. Núq̄d non in die illo cũ
habitáuerit populus meus iſraél confidenter
ſcies ⁊ venies de loco tuo a latéribus aqlónis
tu ⁊ populi multi tecum: aſcenſóres equorum
vniuerſi: cetus magnus ⁊ exercitus vehemẽs
⁊ aſcendens ſuper populum meũ iſrl̄ quaſi nu
bes vt operías terram. In nouiſſimis diebus
eris: ⁊ addúcam te ſuper terram meam: vt ſci
al's + me. ant gentes + mee cũ ſanctificatus fuero in te
in oculis eorũ o góg. Hec dicit dominus deus.
F Tu ergo ille es de quo locutus ſum in dieb⁹
antiquis in manu ſeruorũ meorũ prophetarũ
iſraél q̄ ꝓphetauerunt in diebus illorũ temporũ
vt adducerem te ſuper eos. Et erit in die illa:
in die aduentus góg ſuper terrá iſraél: ait dñs
deus: aſcendet indignatio mea in furore meo
⁊ in zelo meo. In igne ire mee locutus ſum:
q: in die illa erit cómotio magna ſuper terrã
iſraél: ⁊ cómouebũtur a facie mea piſces ma
ris ⁊ vólucres celi ⁊ beſtie agri: ⁊ omne répti
G le quod mouetur ſuper húmum: cunctiq; ho-
mines qui ſunt ſuper faciem terre. Et ſubuer-
tentur montes ⁊ cadent ſépes ⁊ omnis mu-
rus córruet in terram: ⁊ conuocabo aduerſus
eum in cunctis montibus meis gladium: ait
dominus deus. Gladius vniuſcuiuſq; in fra-
trem ſuum dirigétur: ⁊ iudicabo eum peſte ⁊
ſanguine ⁊ ímbre vehementi: ⁊ lapidibus im
menſis. Ignem ⁊ ſúlphur plúam ſuper eum
⁊ ſuper exercitũ eius: ⁊ ſuper populos multos
qui ſunt cum eo. Et magnificabor ⁊ ſanctifica
bor: ⁊ motus ero in oculis multarum gentiũ:
⁊ ſcient quia ego dominus.

¶ Capituli Summarium. ¶ In nouiſſi-
mis diebus inſurget gog ⁊ magog: ⁊ congre-
gatione auium ⁊ beſtiarum ad edenda cada-
uera eorum. ¶ XXXIX

Tu aũt fili hominis vaticináre A
aduerſum góg ⁊ dices. Hec di
cit dñs deus. Ecce ego ſuper te
góg ꝓncipem capitis moſóch
⁊ thubál ⁊ circumágam te ⁊ + al's + ſeducere.
edúcam te ⁊ aſcéndere + te fa- al's nõ h3 + te.
ciam de latéribus aquilónis: ⁊ addúcã te ſup
montes iſraél: ⁊ percútiam arcum tuũ in ma-
nu ſiniſtra tua: ⁊ ſagittas tuas de manu déxte-
ra tua deijciã. Deijciã te ſuper montes iſrl̄:
cades tu ⁊ omnia ágmina tua ⁊ populi tui q̄
ſunt tecum. Féris: áuibus: omniq; volátili ce
li ⁊ beſtijs terre dedi te ad deuorandum. Su-
per faciem agri cádes: quia ego locutus ſum: B
ait dominus deus. Et immittã ignem in ma-
góg ⁊ in his qui habitant in inſulis confiden
ter: ⁊ ſcient q: ego dominus: + ⁊ nomen ſctm̃ al' + habe deus
meum notum faciã in medio populi mei iſrl̄:
⁊ nõ polluam nomen ſanctum meũ ampli⁹:
⁊ ſcient gentes: q: ego dominus ſanctus iſrl̄.
Ecce venit ⁊ factũ eſt: ait dominus deus. Hec
eſt dies de qua locutus ſum. Et egrediẽtur ha-
bitatores + de ciuitatibus iſraél: ⁊ ſuccéndent al' + vrbiũ
⁊ combúrent arma: clýpeum ⁊ + haſtas arcũ al' + haſtã.
⁊ ſagittas ⁊ báculos manuum ⁊ contos: ⁊ ſuc-
céndent ea igni ſeptem annis. Et nõ portabũt C
ligna de regionibus: neq; + ſuccéndent de ſál- al's + ſuccidẽt.
tibus: quoniam arma ſuccédent igni ⁊ depre-
dabũtur eos quibus prédé fúerant: ⁊ diripiẽt
vaſtatores ſuos: ait dominus de⁹. Et erit in die
illa: dabo góg locum nominatum ſepulchrũ
in iſraél: vallem viatorum ad oriẽtem maris:
que obſtupéſcere faciet pretereuntes. Et ſepe
lient ibi góg: ⁊ omnẽ multitudinẽ eius: ⁊ vo-
cabitur vallis multitudinis góg: ⁊ ſepelient
eos domus iſraél: vt mũdent terram ſeptem
menſibus. Sepéliet autẽ + eum oĩs populus al's nõ eſt
terre: ⁊ erit eis noĩata dies in qua glorificatus + eũ vel eo
ſum: ait dñs deus. Et viros iúgiter conſtituẽt D
luſtrãtes terrá qui ſepéliant ⁊ requirant eos q̄
remánſerant ſuper faciem terre vt emúndent
eam. Poſt menſes aũt ſeptem q̄rere incipiẽt
⁊ circuibunt peragrantes terram. Cumq; vide-
rint os hominis: ſtátuent iuxta illud titulũ do-
nec ſepeliant illud pollinctóres in valle multi
tudinis góg. Nomen autem ciuitatis amoná
⁊ mundabũt terram. Tu autem fili hominis:
hec dicit dominus de⁹. dic omni vólucri ⁊ vni
uerſis auibus cunctiſq; beſtijs agri. Conueni E
te, properáte, ꝯcurrite úndiq; ad victimã meã
quá ego immolo vobis: victimam grandem

al's carneſ ſuper montes iſraél: ꝛ comedatis+ carnem ꝛ
bibatis ſanguinem. Carnes fórtium comedé-
tis ꝛ ſanguinem pꝛícipum terre bibétis: arie
tum ꝛ agnoꝝ ꝛ hyrcoꝝ thauroꝛúq; ꝛ altiliū ꝛ
pinguiū oium. Et comedétis ádipem in ſatu
ritatem: ꝛ bibétis ſanguinē in ebꝛíetatem: de
al's+imolaſbo. victima quā ego+imoláui vobis: ꝛ ſaturabí
mini ſuper menſam meā de equo ꝛ equite foꝛ
ti: ꝛ de vniuerſis viris bellatoꝛibus: ait domi-
nus deus. Et ponam gloꝛiam meam in genti-
F bus: ꝛ videbūt omnes gentes iudicium meū
qđ féceriz: ꝛ manū meā quā poſúerim ſuper
eos. Et ſcient dom⁹ iſraél qꝛ ego dñs deus eo-
al's+ oēs. rū: a die illa ꝛ déinceps. Et ſcient+gētes quo
al's + pp niaz+in iniquitate ſua capta ſit domus iſrl: ꝛ
iniquitatē. qꝛ dereliq̄rit me: ꝛ abſcónderim faciē meam
ſuniīꝫ. ij. ab eis: ꝛ tradiderim eos in manus hoſtium:
ꝛ ceciderint in gladio vniuerſi. Iuxta+imū- al's+immūdicias.
diciam eoꝛuz ꝛ+ſcélus feci eis: ꝛ abſcondi fa al's+ſcelera.
ciem meam ab illis. Propterea hec dicit dñs
deus. Nunc redúcam captiuitatē iacób ꝛ mi- G
ſereboꝛ oīs domus iſraél. Et aſſúmam zelum
pꝛo noīe ſancto meo: ꝛ poꝛtabunt cōfuſionez
ſuam ꝛ oēm pꝛeuaricationē quaz pꝛeuaricati
ſunt in me: cū habitauerint in terra ſua confi
dénter neminē foꝛmidantes: ꝛ redúxero eos
de pplis ꝛ cōgregáuero de térris inimicoꝛum
ſuoꝝ ꝛ ſanctificatus fuero in eis in oculis gē-
tium plurimárum. Et ſcient qꝛ ego dominus
deus eoꝝ: eo q̄ tranſtúlerim eos in nationes: ſ.36.e.
ꝛ congregáuerim eos ſup terrā ſuā: ꝛ nō dere
liq̄rim quēq̄ ex eis ibi. Et non abſcondaz vl-
tra faciē meā ab eis: eo q̄ effúderim ſpirituz
meū ſuper oēm domū iſraél: ait dñs deus.

C Ca. Xl. C De edificatione ciuitatis ꝛ vi-
ro qui ſtabat in poꝛta: ꝛ menſurabat murū ex
terioꝛem cum calamis ſuis: ꝛ in veſtibus ꝛ ga
zophilatijs diuerſis qui erant in veſtibulis: ꝛ
de locis deputatis ad cuſtodiam templi ꝛ alta
ris: de menſa atrij et altaris holocauſtoꝛuz: de
menſura veſtibuli templi. C XL

A In viceſimoquinto anno trāſmi
grationis nře in exóꝛdio āni de-
cima menſis quartodecimo an
no poſtq̄ percuſſa eſt ciuitas in
ipſa hac die facta eſt ſup me ma
nus dñi: et addúxit me illuc in
viſionibus dei. Addúxit me in terram iſraél:
ꝛ dimiſit me ſuper montem excelſum nimis.
ſuper quem erat quaſi edificium ciuitatis ver
gentis ad áuſtrum: ꝛ introdúxit me illúc. Et
ecce vir cuius erat+ſpecies quaſi ſpecies éris: al's+aſpectus.
ꝛ funiculus líneus in manu eius ꝛ cálam⁹ mē
ſúre in manu eius. Stabat autem in poꝛta: ꝛ
locutus eſt ad me idem vir. Fili hominis: vi-
de oculis tuis: ꝛ áuribus tuis áudi: ꝛ pone coꝛ
tuum in+omnia que ego oſtendam tibi: quia al's+ oīb⁹
vt oſtendantur tibi addúctus es huc. Annún-
cia omnia que tu vides domui iſraél. Et ecce
murus foꝛinſec⁹ in circuitu domus úndiq;: ꝛ
i manu viri cálam⁹ mēſure ſex cubitoꝝ ꝛ pál-
mo. Et mēſus eſt latitúdinez edificij cálamo B

B vno:altitudinem quoq3 calamo vno.Et venit
ad portam que reſpiciebat viam orientalem: de pe.dif. 14.cu.ſta3
⁊ aſcendit per gradus eius. Et mẽſus eſt limẽ
porte calamo vno:latitudinẽ.i.limẽ vnũ cala-
mo vno in latitudine ⁊ thálamũ vno calamo
in longũ:⁊ vno calamo in latuz:⁊ inter thála
mos qnq3 cúbitos:⁊ limen porte iuxta veſtibu
lum porte intrinſecus calamo vno . Et mẽſus
eſt veſtibulum porte octo cubitorum:⁊ frontẽ
eius duobus cúbitis.Veſtibulum autez porte
erat intrinſecus.Porro thálami porte ad viã
orientalem tres hinc ⁊ tres inde mẽſura vna
trium:⁊ menſura vna fróntiuz ex vtraq3 pte.
Et mẽſus eſt latitudinẽ limis porte decẽ cubi-
tóꝝ:⁊ longitudinez porte trẽdecim cubitoꝝ:⁊
márginẽ añ thálamos cúbiti vni⁹: ⁊ cubitus
vnus finis vtrinq3. Thálami aũt ſex cubitóꝝ
C erãt hic ⁊ inde.Et mẽſus eſt portã a tecto thá
lami vſq3 ad tectũ ei⁹:latitudinẽ vigintiqnq3
cubitoꝝ:oſtiũ ꝯtra óſtiuz.Et fecit frõtes p ſe-
al'+a fronte. xaginta cúbitos:⁊+ad frontẽ atriũ porte ún-
diq3 p circúitũ:⁊ añ faciem porte q̃ ptingẽbat
vſq3 ad faciẽ veſtibuli porte interioris qnqua-
ginta cúbitos:⁊ fenẽſtras obliq̃s in thálamis
⁊ in frontibus eoꝝ:que erãt intra portã úndi
q3 per circúitũ.Silr aũt erãt ⁊ in veſtibulis fe
neſtre per gyruz itrinſecus ⁊ añ frontes pictũ
al's nõ h3 celata ra palmãꝝ+celáta.Et edúxit me ad atriũ ex-
terius:⁊ ecce gazophilátia ⁊ pauimẽtũ ſtrãtũ
lápide in átrio p circúitũ.Triginta gazophi-
látia in circúitu pauimẽti: ⁊ pauimentum in
fronte portarũ ſm longitudinẽ portaꝝ erat in
féri⁹.Et mẽſus eſt latitudinẽ a facie porte in-
ferióris vſq3 ad frontẽ atrij interióris extrín-
al'+ab aqlone. ſecus:centuz cúbitos ad orientez:⁊+aqlónez.
D Portã vo que reſpiciebat viam aqlonis átrij
exterióris mẽſus eſt:tam in longitudine q̃3 in
latitudine:⁊ thálamos ei⁹tres hinc:⁊ tres in-
de:⁊ frontem ei⁹⁊ veſtibulũ eius ſm mẽſurã
porte prioris.qnquaginta cubitóꝝ longitudi-
nẽ ei⁹:⁊ latitudinez vigintiqnq3 cubitoꝝ.Fe-
neſtre autez eius ⁊ veſtibuluz ⁊ ſculptúre ſm
menſuraz porte que reſpiciẽbat ad orientem:
⁊ ſeptem gráduũ erat aſcẽſus eius. Et veſtibu
al's ſpãdebãt +eã al's nõ h3 +ãte eã lum ante+eã ⁊ porte átrij interióris ꝯtra por-
tam aqlonis ⁊ oriẽtalem. Et menſus eſt a por
ta vſq3 ad portã centuz cúbitos.Et edúxit me
ad viã auſtrález.⁊ ecce porta que reſpiciebat
ad auſtꝝ.Et menſus eſt frontez eius ⁊ veſtibu
lum ei⁹iuxta menſuras ſuperióres:⁊ feneſtras
eius ⁊ veſtibula in circúitu ſicut feneſtras ce-
teras qnquaginta cubitoꝝ longitudine:⁊ lati
tudine vigintiqnq3 cubitóꝝ: ⁊ in grádibus ſe
ptem aſcendebãt ad eam.Et veſtibulũ añ fó-
res eius:⁊ celáte pálme erãt vna hinc ⁊ alte-
ra inde in fronte eius:⁊ porta átrij interióris
in via auſtráli.Et mẽſus eſt a porta vſq3 ad por
tam in via auſtrali centũ cúbitos. Et introdú E
xit me in atrium intérius ad portaz auſtrález:
⁊ menſus eſt ad portã iuxta menſúras ſuperió
res:thálamũ eius ⁊ frontẽ eius ⁊ veſtibulum
eius hiſdem menſúris:⁊ feneſtras eius ⁊ +ve al's+veſtibulorum
ſtibuli in circúitu qnquaginta cúbitos longi-
tudinis:⁊ latitudinis vigitiqnq3 cúbitos ⁊ ve-
ſtibulum p gýrũ longitudine vigintiqnq3 cu
bitoꝝ:⁊ latitudie qnq3 cubitóꝝ. Et veſtibulũ
eius ad átriũ extéri⁹:⁊+palmas eius in fron- al'+palmas
te:⁊ octo gradus erãt qbus aſcendebátur per
eã.Et introdúxit me in átriũ interius p viaz
orientalez:⁊ mẽſus eſt portã ſm mẽſuras ſu-
perióres:thálamũ eius ⁊ frontẽ eius ⁊ veſtibu
luz ei⁹ſicut ſupra:⁊ feneſtras eius ⁊ veſtibula
in circúitu:longitudine qnquagita cubitóꝝ.
latitudine vigintiqnq3 cubitoꝝ: ⁊ veſtibulum
ei⁹.i.atrij exterioris ⁊ palme celáte in fronte
eius hinc ⁊ inde:⁊ octo gradib⁹ aſcẽſus eius.
Et itrodúxit me ad portã que reſpiciẽbat ad F
aqlónẽ:⁊ mẽſus eſt ſm mẽſuras ſupiores thá
lamũ eius ⁊ frontez eius ⁊ veſtibulũ ei⁹⁊ fene
ſtras eius p circúituz longitudine qnquagin
ta cubitoꝝ:⁊ latitudine vigintiqnq3 cubitoꝝ
⁊ veſtibulũ ei⁹reſpiciebat ad átriũ extérius:⁊
celatura palmaꝝ in fronte ei⁹hinc ⁊ inde. Et
in octo gradib⁹aſcẽſus ei⁹:⁊ p ſingla gazophí
látia óſtiũ in frontib⁹portaꝝ:ibi lauabãt holo
cáuſtũ.Et in veſtibulo porte due mẽſe hinc:⁊
due mẽſe inde:vt ímolẽt ſup eas holocáuſtũ.
⁊ p pctõ ⁊ pro delicto.Et ad latus extérius qð
aſcendit ad óſtiuz porte q̃ pérgit ad aqlonem
due menſe.Et ad lat⁹álteꝝ añ veſtibulũ porte
due mẽſe.Quatuor mẽſe hic ⁊ q̃tuor mẽſe in
de.Per látera porte octo menſe erãt ſuper q̃s
ímolábãt.Quatuor aũt mẽſe ad holocáuſtuz
de lapidibus q̃dris extrúcte:lõgitudine cúbi
ti vni⁹⁊ dimidiũ:⁊ latitudine cúbiti vni⁹⁊ di-
midiũ:⁊ altitudine cúbiti vni⁹:ſup q̃s ponent
vaſa in qb⁹ ímolátur holocauſtũ ⁊ +victima. al's+victime.
Et labia eaꝝ palmi vni⁹: reflẽxa intriſecus p
circúituz.Sup mẽſas aũt carnes oblationis.
Et extra portã interiorẽ gazophilátia cãtoruz G
in átrio interiori qð erat in látere porte reſpi
cientis ad aqlónez:⁊ facies eoꝝ ꝯtra viaz au-

ſtralem vna ex latere porte orientalis que reſpi
ciebat ad viam aquilonis. Et dixit ad me. Hoc
eſt gazophilatium qd̄ reſpicit viam meridia-
al' + erit. nam ſacerdotū+ qui excubant in cuſtodijs tē
pli. Porro gazophilatiuȝ qd̄ reſpicit ad viam
aquilonis: ſacerdotū erit qui excubāt ad mini
ſterium altaris. Iſti ſunt filij ſadoch qui accē
dunt de filiis leui ad dn̄m vt miniſtrent ei. Et
menſus eſt atriū longitudine centū cubitoꝝ:
ꝛ latitudine centum cubitoꝝ ꝑ quadrū ꝛ alta
re ante faciē templi. Et introduxit me in veſti
bulum tēpli: ꝛ menſus eſt veſtibuluȝ qnqȝ cū
bitis hinc: ꝛ qnqȝ cubitis inde: ꝛ latitudinem
porte triuȝ cubitoꝝ hinc: ꝛ triū cubitoꝝ inde
longitudinē autē veſtibuli viginti cubitoꝝ: ꝛ
latitudinem vndecim cubitoꝝ. Et octo gradi
bus aſcendebatur ad eam. Et colūne erāt in
frontibus vna hinc: ꝛ altera inde.

¶ Ca. Sū. ¶ Mēſurat̄ tēpluȝ ꝛ ſanctūſctōꝝ:
de coclea quoqȝ agit̄: de oſtijs tēpli ꝛ ſanctua-
rij: ꝛ oſtiarijs ſanctuarij. ¶ XLI

A E T introduxit me in tēplum: ꝛ
menſus eſt frontes ſex cubitos
latitudinis hic: ꝛ ſex cubitos la
titudinis inde: latitudinem ta-
bernaculi. Et latitudo porte de-
cē cubitoruȝ erat: ꝛ latera por-
te qnqȝ cubitis hinc: ꝛ qnqȝ inde. Et mēſus ē
longitudinē eius q̄draginta cubitoꝝ: ꝛ latitu
al' + ingreſſus. dinē viginti cubitoꝝ. Et + introgreſſus intrin
ſecus mēſus eſt in frōte porte duos cubitos: ꝛ
portā ſex cubitoꝝ: ꝛ latitudinē porte ſeptē cu-
bitoꝝ. Et mēſus eſt longitudinē ei⁹ viginti cu
bitoꝝ: ꝛ latitudinē eius viginti cubitoꝝ añ fa
cieȝ templi. Et dixit ad me. Hoc eſt ſctm̄ ſcōꝝ.
ꝛ menſus eſt parietē domus ſex cubitoꝝ: ꝛ la
titudinē lateris quatuor cubitoꝝ vndiqȝ per
circuitū dom⁹. Latera aūt latus ad latus bis
al' + tria triginta + triū. Et erāt eminentia que ingrede-
B renē ꝑ parietem dom⁹ in laterib⁹ per circuitū
vt cōtinerent ꝛ nō attingerēt parieteȝ templi.
ꝛ platea erat in rotūdū aſcendens ſurſuȝ ꝑ
cocleā: ꝛ in cenaculū templi ꝺferebat ꝑ gyꝝ.
Idcirco lati⁹ erat tēplū in ſupiorib⁹: ꝛ ſic de in
ferioribꝰ aſcendebat̄ ad ſupiora: + ꝛ in mediū.
al' nō hȝ ħc. Et vidi in domo altitudinē ꝑ circuitū fun
data latera ad mēſuraȝ calami ſex cubitoruȝ
ſpacio: ꝛ latitudinē ꝑ parieteȝ lateris forinſe-
cus qnqȝ cubitoꝝ. ꝛ erat interior domus in la
teribus domus. Et inter gazophilatia latitu-
dineȝ viginti cubitoꝝ in circuitu domus vn-
diqȝ: ꝛ oſtium lateris ad orōnem: oſtiuȝ vnuȝ
ad viaȝ aquilonis: ꝛ oſtiū vnū ad viā auſtraleȝ:
ꝛ latitudineȝ loci ad orōnem qnqȝ cubitoruȝ
in circuitu. Et edificium qd̄ erat ſeꝑatū ver-
ſumqȝ ad viam reſpicientem ad mare latitu-
dinis ſeptuaginta cubitoꝝ: paries auteȝ edifi
cij qnqȝ cubitoꝝ latitudines per circuitum ꝛ
longitudo eius nonagīta cubitoꝝ. Et menſus C
eſt domus longitudinē centum cubitoꝝ: ꝛ qd̄
ſeꝑatū erat edificium ꝛ parietes ei⁹ longitu-
dinis centū cubitoꝝ. Latitudo aūt añ faciem
dom⁹: ꝛ ei⁹ qd̄ erat ſeparatuȝ ꝯtra orientem cen
tum cubitoꝝ. Et menſus eſt longitudineȝ edi
ficij ꝯ̄ facieȝ ei⁹ qd̄ erat ſeparatum ad dorſuȝ he
cthecas ex vtraqȝ parte centū cubitoꝝ: ꝛ tem
plum interius: ꝛ veſtibula atrij limina ꝛ fene
ſtras obliq̄s. hecthecas in circuitu ꝑ tres par
tes ꝯtra vniuſcuiuſqȝ limen ſtratūqȝ ligno per
gyꝝ in circuitu. Terra auteȝ vſqȝ ad feneſtras
ꝛ feneſtre clauſe ſup oſtia ꝛ vſqȝ ad domuȝ in
terioreȝ ꝛ forinſec⁹: ꝛ omneȝ parietem in cir
cuitu intrinſecus: ꝛ forinſecus ad menſuraȝ:
ꝛ fabrefacta cherubim ꝛ palme: ꝛ palma in-
ter cherub ꝛ cherub. Duaſqȝ facies habebat
cherub: faciem hoīs iuxta palmam ex hac par
te: ꝛ faciem leonis iuxta palmaȝ ex alia parte
expſſam. Per omnem domum in circuitu de D
terra vſqȝ ad ſuperiorem partem: + cherubim al' + cherubim.
ꝛ palme celate erant in pariete templi. Limē
quadrangulum: ꝛ facies ſanctuarij aſpect⁹ cō
tra aſpectum. Altaris lignei triū cubitoꝝ alti-
tudo: ꝛ longitudo ei⁹ duoꝝ cubitoꝝ: ꝛ anguli
eius ꝛ longitudo eius ꝛ parietes eius lignei.
Et locut⁹ eſt ad me. Hec eſt menſa corā dn̄o.
Et duo oſtia erāt in templo: ꝛ in ſanctuario ꝛ
in duob⁹ oſtijs ex vtraqȝ parte bina erāt oſtio
la que in ſeinuicem plicabantur. Bina enim
oſtia erāt ex vtraqȝ ꝑte oſtioꝝ. Et celata erāt
in ipſis oſtijs tēpli cherubim ꝛ ſculptura pal-
maꝝ ſicut in parietibus quoqȝ expreſſa erant.
Quāobrem ꝛ groſſiora erant ligna in veſtibu
li frōte forinſecus: ſuper que feneſtre oblique
ꝛ ſimilitudo palmarum hinc atqȝ inde in hu-
merulis veſtibuli ſecunduȝ latera domus: la
titudinemqȝ parietum.

¶ Ca. Sum. ¶ De gazophilatijs auſtralis ꝛ
aquilonaris edificij ꝛ deſcriptiōe eoꝝ edificato-
rum: de locis vbi edebant ſacerdotes: qꝛ non
exeant ad populum niſi depoſitis veſtimentis
miniſterij ſui: menſuratur murus diuidens
ſanctuarium a vulgi loco. ¶ XLII

A al's+⁊ induxit. al's+inde eduxit.

ET edúxit me in átriuz exterí⁹
p viaz ducentem ad aqlonem.
Et edúxit me in gazophilátiuz
qđ erat ɔ̃tra ſepátum edificiuz
⁊ ɔ̃tra édem vergentē ad aqlō
nem in+facie lōgitudinis cen- al's+facie
tum cubitos óſtij aqlonis.⁊ latitúdinis qnq̄-
ginta cubitos cōtra viginti cubitos atrij inte-
rioris:⁊ contra pauimentum ſtratum lápide
atrij exterioris:vbi erat porticus iuncta portí
cui triplici.Et āte gazophilátia deambulatio
decē cubitoꝝ latitudinis ad interiora reſpiciēs
vie cubiti vnius.Et óſtia+eaꝝ ad aqlónē vbi al's+eoꝝ.
erát gazophilátia in ſupioribus humilioꝛa:qꝛ
ſupportabāt pórticus q̄ ex illis eminébant de
B iferioribus ⁊ de medijs edificij.Triſtéga eniz
erant:⁊ nō habebant colúnas ſicut erát colū
ne atriórū.Propterea eminébant de inferio-
ribus ⁊ de medijs a terra cúbitis qnquagíta.
Et peribolus extérior ſm gazophilátia q̄ erát
in via átrij exterióris ante gazophilátia. Lō-
gitudo eius qnquaginta cubitórum:quia lon
gitudo erat gazophilatiórum átrij exterioris
quinquaginta cubitoruz:⁊ longitudo ante fa
ciem templi cētuz cubitoꝝ.Et erat ſubter ga-
zophilátia hec:introitus ab oriēte ingredien
tiuz in ea de átrio exteriori+in latitudine pe- al's+⁊
riboli átrij qđ erat ɔ̃tra viā orientalem in fa-
ciem edificij ſeparáti.Et erant añ edificium
gazophilátio:⁊ via añ faciem eoꝝ iuxta ſiſítu
dinez gazophilatioꝝ que erát in via aqlónis.

Scđm longitudinez eoꝝ:ſic ⁊ latitudo eoꝝ:⁊ C
oīs introitus eoꝝ ⁊ ſiſitudines ⁊ oſtia eorum
ſm óſtia gazophilatioꝛ que erant in via reſpi
ciente in nóthum.Oſtiū in capite vie que via
erat ante veſtibulum ſepatum per viam orien
talem ingredientibus.Et dixit ad me.Gazo-
philátia aquilónis ⁊ gazophilátia áuſtri que
ſunt añ edificiū ſepatū:hec ſunt gazophilátia
ſancta:in qb⁹+veſcūtꝰ ſacerdotes q appropin al's+veſcuntur.
quant ad dn̄m in ſctāſctōrum.Ibi ponent ſan
ctaſanctoꝝ:⁊ oblationez ꝓ pctō ⁊ pro delicto.
Locus enim ſanctus eſt. Cū aūt ingreſſi fue-
rint ſacerdotes:nō egrediéntur de ſanctis in
átriuz exterius.Et ibi reponēt veſtimenta ſua
in qbus miniſtrāt:qꝛ ſancta ſunt: veſtientúr-
q; veſtimentis alijs:⁊ ſic+ pcédent ad pplm. al's+procedunt.
Cūq; compleſſet menſuras domus interioris: D
edúxit me p viā porte que reſpiciebat ad viā
orientalem:⁊ mēſus eſt eā úndiq; per circúi-
tum. Menſus eſt aūt cōtra ventum orientalē
calamo mēſure qngētos cálamos: in cálamo
menſure per circuitum.Et menſus eſt ɔ̃ ven-
tū aquilónis quingentos calamos:in calamo
menſure per gýrum.Et ad ventuz auſtralem
menſus eſt quingētos calamos:in calamo mē
ſure per circúitum.Et ad ventū occidentalem
menſus eſt qngentos calamos:in calamo mē-
ſure.Per quattuor ventos menſus eſt+murū al's+illius.
eius úndiq; p circúituz:longitudinē qngento al's+calamorum.
rū+cubitoꝝ:⁊ latitudinē qngentoꝝ+cubitoꝝ al's+calamorum.
diuidentem inter ſanctuariū ⁊ vulgi locum.

¶ Capituli Summarium. ¶ Uidit prophe-
ta claritatem dei: arguit iudeos de idolis ſuis:
precipitur oſtendere figuram: ⁊ deſcriptioneʒ
domus: de méſura altaris holocauſtoꝝ: de ri-
tu eius ⁊ ſacrificijs eiuſdem. ¶ XLIII

A
al's+edu-xit.
ET+duxit me ad portaʒ: que re-
ſpiciebat ad viā orientalem. Et
ecce gloria dei iſraél ingredie-
bátur per viam orietaleʒ: ⁊ vox
erat ei quaſi vox aquarum mul
taruʒ: ⁊ terra ſplendébat a ma-
ieſtate eius. Et vidi viſionem ſm̄ ſpeciem quā
videram quando venit vt diſpérderet ciuita-
tem: ⁊ ſpecies ſecundum aſpectum quem vide
ram iuxta flúuium chobár. Et cécidi ſuper fa-
ciem meam. Et maieſtas domini ingreſſa eſt
templum per viam porte: que reſpiciebat ad
orientem. Et eleuauit me ſpiritus: ⁊ introdú-
xit me in átriuʒ intérius. Et ecce repleta erat
gloria domini domus. Et audiui loquentem
ad me de domo: ⁊ vir qui ſtabat iuxta me: di-
B xit ad me. Fili hominis: locus ſólij mei: ⁊ loc⁹
veſtigiórum pedum meorū: vbi hábito in me
dio filiorum iſraél ineternum: ⁊ non pólluet
vltra domus iſraél nomen ſanctum meū: ipſi
⁊ reges eorū in fornicationibus ſuis ⁊ in rui-
nis regum ſuorum: ⁊ in excelſis qui fabricati
ſunt limen ſuum iuxta limen meum: ⁊ póſtes
ſuos iuxta poſtes meos: ⁊ murus erat iter me
⁊ eos: ⁊ polluérunt nomen ſanctum meuʒ in
abominationibus quas fecerunt: propter qđ
C conſumpſi eos in ira mea. Nunc ergo repellát
procul fornicationem ſuam ⁊ ruinas regum
ſuorum a me: ⁊ habitabo in medío eoruʒ ſem
per. Tu autem fili hominis oſtéde dómui iſrl'
templum ⁊ cōfundátur ab iniquitatibus ſuis
⁊ metiantur fábricam ⁊ erubéſcant ex omni-
bus que fecerunt. Figuram domus ⁊ fábrice
eius éxitus ⁊ intróitus ⁊ omnem deſcriptio-
nem eius ⁊ vniuerſa precepta eius: cunctúqȝ
al's+oſtē-des
ordineʒ eius ⁊ omnes leges eius +oſtéde eis:
al's+ſcri-bens
⁊+ſcribe in oculis eoruʒ: vt cuſtódiát omnes
deſcriptiōes eius ⁊ precepta illius ⁊ faciát ea.
D Iſta eſt lex domus in ſūmitate mōtis. Omnes
fines eius in circuitu ſctūſctōꝝ eſt. Hec eſt er
go lex domus. Iſte aūt méſure altaris in cúbi
to veriſſimo: qui habebat cúbitum ⁊ pálmuʒ.
In ſinu eius erat cúbitus: ⁊ cúbitus in latitu-
dine: ⁊ defínitio eius vſqȝ ad lábiuʒ eius: ⁊ in
al's nō hȝ +⁊.
circúitu+palmus vnus. Hec quoqȝ erat foſſa
al's+ pal-mi vni⁹.
altaris. Et de ſinu terre vſqȝ ad crepídineʒ no

uiſſimam duo cubiti: ⁊ latitudo cubiti vnius:
⁊ a crepídine+minore vſqȝ ad crepidinē+ma al's+maio-re.
iorem quatuor cubiti: ⁊ latitudo cubiti vnius. al's+mino-rem.
Ipſe autem ariél quatuor cubitoꝝ: ⁊ ab ariél
vſqȝ ad ſurſum córnua q̄tuor. Et ariél duode- E
cim cubitoꝝ in longitudine: per duodecim cu
bitos longitudinis quadrangulátuʒ équis la-
téribus. Et crepido quatuordeciʒ cubitoꝝ lon
gitudinis per quatuordecim cubitos latitudi-
nis in quatuor ángulis ei⁹: ⁊ corona in circúi-
tu eius dimidij cubiti: ⁊ ſinus eius vni⁹ cubiti
per circúitū. Gradus autem eius verſi ad orié
teʒ. Et dixit ad me. Fili hominis. Hec dicit do F
minus deus. Hi ſunt ritus altaris: in quacun-
qȝ die fuerit fabricatum: vt offerátur ſuper il-
lud holocáuſtum ⁊ effundatur ſanguis. Et da
bis ſacerdotib⁹+⁊ leuitis qui ſunt de ſemine al's nō hȝ +⁊.
ſadóch: qui accedunt ad me: ait dominus de⁹
vt ófferant mihi vitulum de arménto pro pec-
cato. Et aſſúmens de ſanguine eius pones ſu-
per q̄tuor córnua eius: ⁊ ſuper q̄tuor angulos
crepídinis: ⁊ ſuper coronā in circúitu ⁊ mun-
dábis illud ⁊ expiabis. Et tolles vitulum qui
oblatus fúerit pro pctō: ⁊ combúres eum in
ſepato loco dom⁹ extra ſanctuariū. Et in die
ſcd̄o ófferes hýrcum capraꝝ imaculatum pro
pctō: ⁊ expiábunt altare ſicut expiauérūt in vi
tulo. Cūqȝ compléueris éxpians illud: ófferes G
vitulum de armento imaculatum: ⁊ arietem
de grege immaculatum: ⁊ ófferes eos in ꝯſpe-
ctu dñi. Et mittent ſacerdotes ſuper eos ſal: ⁊
ófferent eos in holocauſtum dño. Septē die-
bus facies hýrcum pro pctō quotidie: ⁊ vitu-
luʒ de armento: ⁊ arietem de pecóribus imma
culatos ófferét. Septē diebus expiábunt alta-
re ⁊ mundabunt illud: ⁊ implebunt manum
+eius. Expletis autē ſeptē diebus: in die octa- al's+eoꝝ.
ua ⁊ vltra facient ſacerdotes ſuper altare holo
cáuſta veſtra: ⁊ que pro pace ófferunt: ⁊ placa
tus ero vobis: ait dominus deus.

¶ Ca. Sū. ¶ De porta clauſa ⁊ ne incircūci-
ſi intrent ſanctuarium: de ſanctimonia ⁊ here
ditate leuitarum. ¶ XLIIII

ET+conuértit me ad viam por- A
te ſanctuarij exterioris que re- al's+conuerti.
ſpiciebat ad orientē ⁊ erat clau
ſa. Et dixit domin⁹ ad me. Por
ta hec clauſa erit ⁊ non aperié-
tur: ⁊ vir non+tránſiet per eaʒ: al's+ tranſibit.
quoniam dominus deus iſraél ingréſſus eſt
per eam. eritqȝ cláuſa príncipi. Princeps ipſe

ſedebit in ea vt cómedat panẽ corã dño. Per
viam porte veſtibuli ingredietur: ⁊ p viã eius
B egrediétur. Et addúxit me per viã porte aqlo
alias + iple- nis in ↄſpectu domus ⁊ vidi: ⁊ ecce + implé-
uerat uit gloria + dñi domũ dñi. Et cecidi in faciez
alias + vel meã: ⁊ dixit ad me dñs: Fili hoĩs: pone cor
tuũ ⁊ vide oculis tuis: ⁊ auribꝰ tuis audi oĩa
que ego loquor ad te de vniuerſis cerimónijs
domus dñi: ⁊ de cũctis legibꝰ eius. Et pones
cor tuũ in vijs tẽpli per oẽs éxitus ſanctuarij:
⁊ dices ad exaſperántẽ me domũ iſraél. Hec
C dicit dñs deus. Sufficiant vobis oĩa ſcelera ve
ſtra domus iſraél: eo q indúcitis filios alié-
nos incircũciſos corde ⁊ incircũciſos carne vt
ſint in ſanctuário meo: ⁊ pólluant domũ me
am ⁊ offértis panes meos ádipem ⁊ ſangui-
alias + pre- nem: ⁊ + diſſoluiſtis pactũ meũ in oĩbus ſce-
teriſtis lérbus veſtris: ⁊ nõ ſeruaſtis pcepta ſanctua
rij mei: ⁊ polluiſtis cuſtódes obſeruationum
mearũ i ſanctuario meo vobiſmetipſis. Hec
dicit dñs deus. Oĩs alienigena incircũciſus
corde ⁊ incircũciſus carne nõ ingredietur ſan-
ctuariũ meũ: oĩs filius aliénus qui eſt in me-
dio filiorum iſraél. Sz ⁊ leuite q lõge receſſérũt
a me i errore filiorum iſrl: ⁊ errauerũt a me poſt
alias + por- idola ſua: ⁊ + portauérũt iniqtatẽ ſuã +: erũt i
tabunt ſanctuario meo editui ⁊ ianitóres portarum do-
alias + q erũt mus ⁊ miniſtri domus. + ipſi mactábunt holo
alias + ipſi cáuſta ⁊ victimas ppli: ⁊ ipſi + ſtabunt in ↄſpe
q macta- ctu eorum vt miniſtrẽt eis. Pro eo + q miniſtra
bant uerunt illis in ↄſpectu idolórum ſuorum: ⁊ facti
alias + ibi ſunt dómui iſraél in offendiculũ iniquitatis:
ſtabãt an idcirco leuaui manũ meã ſuper eos: ait dñs
eos vt mi deus: ⁊ portauerunt iniquitatẽ ſuã. Et non ap
niſtrarent propinquabunt ad me vt ſacerdotio fungantur
pro eis mihi: neq accédent ad omne ſanctuariũ me
D um iuxta ſanctaſanctorum: ſed portábunt cõfu-
alias + ergo ſionem ſuã ⁊ ſcélera ſua que fecerunt. Et da-
q miniſtra- bo eas ianitóres domus: ⁊ in omni miniſté-
uerat pro rio eius: ⁊ vniuerſis que fient in eo. Sacerdo
eis tes aũt ⁊ leuite filij ſadóch qui cuſtodierunt
cerimónias ſanctuarij mei cũ errárent filij iſ
raél a me: ipſi accédent ad me vt miniſtrent
E mihi: ⁊ ſtabunt in conſpectu meo vt offerant
mihi ádipem ⁊ ſanguinẽ ait dñs deus. Ipſi in
gredientur ſanctuarium meũ: ⁊ ipſi accedẽt ad
menſam meam vt miniſtrent mihi ⁊ cuſtodi
ant cerimonias meas. Cũq ingrediéntur por
tas átrij interióris: veſtibus lineis induéntur:
nec aſcendet ſuper eos quicq láneum qñ mi-
niſtrant in portis átrij interioris ⁊ itrinſecus.

Uitte linee erunt in capitibus eorum: ⁊ femina
lia línea erũt in lumbis eorum: ⁊ non accingéntur
in ſudóre. Cũq egrediéntur átrium extérius
ad populum: exuent ſe veſtimentis ſuis in q-
bus miniſtráuerant: ⁊ repónent ea in + gazo- alias + gazo-
philátio ſanctuarij: ⁊ véſtient ſe veſtimentis phylacio
alijs ⁊ non ſanctificabunt populũ in + veſtibꝰ alias + veſti
ſuis. Caput autem ſuum non rádent: neq có mentis
mam nutrient: ſed tondentes attóndent cá-
F pita ſua. Et vinum non bibet oĩs ſacerdos qñ
ingreſſúrus eſt átriũ intérius. Et viduã ⁊ re
pudiátã nõ accipient vxores: ſed + virgines d Leuit. xxi
ſemine domus iſraél. Sed ⁊ viduam q fuerit alias + vir-
vidua a ſacerdote accipient: ⁊ populũ meum ginem
docébunt qd ſit inter ſanctũ ⁊ pollútuz: ⁊ in-
ter mundũ ⁊ imunduz oſtendẽt eis. Et cũ fue
rit cõtrouérſia: ſtabunt in iudicijs meis ⁊ iu-
dicabunt. Leges meas ⁊ precepta mea in oĩ-
bus ſolẽnitatibus meis cuſtódient: ⁊ ſábbata
mea ſanctificabunt. Et ad mortuuz hoĩez nõ
igrediéntur ⁊ polluántur: niſi ad patrẽ ⁊ ma
trem ⁊ filiũ et filiã ⁊ fratrẽ et ſororẽ q álterũ
virũ non habúerit in qbus ↄtaminabúntur.
Et poſtq fúerit emũdátus: ſeptẽ dies nume-
G rabuntur ei: ⁊ in die introitus ſui in ſanctuariũ
ad átrium interius vt miniſtrent mihi in ſan
ctuario offeret p pctõ ſuo: ait dñs deus +. Nõ alias nõ hĩ
erit aũt eis heréditas: ego heréditas eorũ. Et + tñm
poſſeſſionez nõ dabitis eis in iſraél: ego enim
poſſeſſio eorum. Uictimã ⁊ pro pctõ ⁊ p delicto
ipſi comedent: ⁊ oẽ votum i iſraél ipſorum erit.
Et primitiua oĩum primogenitórũ: et oĩa li-
baménta ex oĩbus que offerúntur: ſacerdotũ
erunt. Et primitiua ciborũ veſtrorum dábitis ſa
cerdoti: vt repónant benedictionẽ dómui ſue.
Omne morticinũ ⁊ captum a beſtijs de auibꝰ: Exo. xxii
et de pecoribus: non cómedent ſacerdotes. Leui. xxii
¶ Ca. Sũ. ¶ De loco ſanctificato i quo ſũt
ſancta ſanctorum: et habitatio ſanctorum: d iuſtitia
ponderis et menſure: de quantitate primitiua
rum: de duabus primis ſolennitatibus primi
menſis que ſunt in lege: de oblationibus pa-
ſce: pentecoſtes et ſcenophagie. ¶ XLV

A C Umq cepéritis terram diuide
re ſortito: ſeparáte primitias do
mino ſanctificatũ de terra lõgi
tudine vigintiquinq milia et
latitudine decem milia. San-
ctificatum erit in omni termi-
no eius per circuitum. Et erit ex omni parte
ſanctificatum qngentos p quingẽtos: quadri

ſariam p circúitũ: ⁊ qnquaginta cubitis in ſb
urbána ei⁹ p gýrũ. Et a menſura iſta menſu-
rábis longitudinem vigintiqnq3 miliũ: ⁊ lati
tudinem decem miliũ. Et in ipſo erit tẽplum
ſctũq3 ſctõꝝ: ſanctificatum de terra erit ſacer-
dotibus miniſtris ſanctuarij qui accédunt ad
miniſteriu3 dñi. Et erit eis locus in domos ⁊
B in ſanctuariũ ſanctitatis. Uigintiqnq3 aũt mi
al+leuite lia longitudínis ⁊ decẽ milia latitudis erũt+
leuitis q miníſtrant domui. Ipſi poſſidebũt vi
al+in ginti gazophiláatia. Et+poſſeſſionẽ ciuitatis da
bitis qnq3 milia latitudinis: ⁊ lõgitudinis vi-
gintiqnq3 milia ſm ſepationem ſctũarij oĩ do
C mui iſraél. Pricipi quoq3 hinc ⁊ inde, in ſepa
rationẽ ſctũarij ⁊ in poſſeſſionẽ ciuitatis ⁊ ecõ
tra faciẽ ſepationis ſanctuarij: ⁊ cõtra faciem
poſſeſſionis vrbis a látere maris vſq3 ad mare
al+lon- ⁊ a látere orientis vſq3 ad oriẽtem. + Longitu
gitudinẽ. dinis aũt iuxta vnãq3q3+partẽ a termino oc-
al+gnũ cidentáli vſq3 ad terminũ orientalem: de ter-
ra erit ei poſſeſſio in iſraél. Et nõ depopulabũ
tur vltra pncipes pplm meum: ſed terra3 da-
bunt dómui iſraél ſm trib⁹ eoꝝ. Hec dicit do
D minus deus. Sufficiat vobis principes iſrl: ini-
qtatem ⁊ rapinas intermittite ⁊ iudiciũ ⁊ iu-
ſtitiam fácite. Separáte cõfinia veſtra a pplo
meo: ait dominus deus. Statéra iuſta ⁊ ephi
iuſtu3: ⁊ bátus iuſtus erit vobis. Ephi ⁊ bátus
eqlia ⁊ vnius mẽſure erũt vt cápiãt decimam
partẽ chóri bátus: ⁊ decimã ptem chóri ephi.
al+eqli- Iuxta mẽſurã chóri erit+équa libratio eoꝝ.
bratio. Siclus aũt viginti óbolos h3. Porro vigĩti ſi-
Exo.30.b. cli ⁊ vigintiqnq3 ſicli ⁊ qndecim ſicli+mnam
Le.27.c. +faciunt. Et he ſunt primitie q̃s tollẽtis: ſextã
Nu.1.g. ptem ephi de chóro frumẽti: ⁊ ſextã pte3 ephi
al+mnã. de chóro hórdei. Menſura quoq3 ólei. Bátus
al+facit l. E ólei decima pars chóri eſt: ⁊ decẽ báti chóru3
faciũt. Q2 decem báti implent chórũ. Et arie
tem vnum de grege ducentoꝝ de his que nu-
triuit iſraél in ſacrificium ⁊ in holocáuſtu3: et
in pacifica: ad expiándum p eis: ait dñs deus.
Omnis ppls terre tenébitur primitijs his pn
cipi in iſraél. Et ſup pncipem erũt holocáuſta
⁊ ſacrificiu3 ⁊ libámina in ſolẽnitatibus ⁊ in
caléndis in ſábbatis: in vniuerſis ſolẽnitatib⁹
domus iſraél. Ipſe faciet pro peccato ſacrifici-
um ⁊ holocauſtũ ⁊ pacifica: ad expiándum p
domo iſraél. Hec dict dñs deus. In primo mẽ
ſe vna menſis ſúmes vitulum de armento im
maculátum: ⁊ expiábis ſanctuariu3. Et tollet
F ſacerdos de ſanguine qđ erit pro pctõ: ⁊ ponet

in póſtibus domus: ⁊ in q̃tuor ángulis crepi-
dinis altáris: ⁊ in póſtibus porte átrij interio
ris. Et ſic facies in ſeptima mẽſis pro vnoquo
q3 qui+ignorauit ⁊ errore decéptus eſt: ⁊+ex al+ erro
uit.
piábis pro domo. In primo menſe q̃rtadeci- al+expia-
bitis
ma die mẽſis erit vobis+phaſé ſolẽnitas. Se al+paſche
ptem diebus ázima comedenſ. Et faciet prin G
ceps in die illa p ſe ⁊ pro vniuerſo pplo terre
vitulum pro pctõ. Et in ſeptem dieꝝ ſolẽnita-
te fáciet holocáuſtũ dño: ſeptem vitulos ⁊ ſe-
ptẽ arietes immaculátos quotidie ſeptẽ die-
bus: ⁊ pro peccato hýrcũ capráꝝ: ⁊ ſacrificiu3
ephi per vitulum: ⁊ ephi per arietem faciet: ⁊
ólei hin per ſingula ephi. Septimo mẽſe qnta
decima die mẽſis in ſolẽnitate faciet: ſicut ſu-
pradicta ſunt per ſeptem dies: tam p pctõ q̃3 p
holocáuſto ⁊ in ſacrificio ⁊ in óleo.

¶ Capituli Sũmariu3. ¶ De ſacrificijs ſab-
bati ⁊ neomenie: per quas portas intrare debe
bunt: ⁊ exire principes ⁊ populi ad orandu3 de-
um: ⁊ de ſpontaneo holocauſto principis: quis
princeps poſſit dare: ⁊ de diſtinctione coqui-
narum. ¶ XLVI

HEc dicit dñs deus. Porta atrij A
interióris que reſpicit ad orien
tem erit clauſa ſex diebus in-
qbus opus ſit. Die autem ſáb-
bati aperietur. Sed ⁊ in die ca
lendárum aperiétur: ⁊ intrabit pnceps p viã
veſtibuli porte déforis: ⁊ ſtabit in límine por-
te. Et facient ſacerdotes holocáuſtum eius ⁊
pacifica ei⁹: ⁊ adorábit ſup limẽ porte: ⁊ egre
dietur: porta autem nõ claudeſ vſq3 ad veſpe-
ram. Et adorabit ppls terre ad óſtiu3 porte il-
lius in ſábbatis ⁊ in calendis corã dño. Holo
cáuſtũ aũt hoc offerret pnceps dño in die ſáb
bati: ſex agnos immaculatos ⁊ arietẽ imacu-
latũ ⁊ ſacrificiũ ephi per ariete3. In+agnis au al+agnis
tem ſacrificiu3 qđ dederit manus eius ⁊ ólei caſtris da-
hin per ſingula ephi. In die aũt calendaꝝ vi- nui ſine l
B
tulu3 de armẽto imaculátũ: ⁊ ſex agni ⁊+arie al+aries
tes imaculati erunt: ⁊ ephi per vitulum: ephi
quoq3 per ariete3 faciet ſacrificium. De agnis
aũt ſicut inuenerit manus eius ólei hin p ſin
gula ephi. Cũq3 ingreſſus eſt princeps p viam
veſtibuli porte ingrediaſ: ⁊ per eandem viam
éxeat. Et cum intrabit ppls terre in conſpectu C
domini in ſolẽnitatibus qui ingréditur per por
tam aqlónis vt adóret egrediátur per viã por
te meridiane. Porro qui ingréditur per via3
porte meridiane: egrediátur per viã porte aq-

lonis. Non reuertetur p viam porte per quam ingreſſus eſt: ſed e regione illius egredietur. Princeps aũt in medio eoꝝ cum + ingredientibus ingredietur: ⁊ cũ egredientibus egredietur. Et in nundinis ⁊ in ſolenitatibus erit ſacrificium ephi per vitulum: ⁊ ephi per arietem. In + agnis autem erit ſacrificiuꝫ ſicut in
D
uenerit manus eius: ⁊ in oleo hin per ſingula ephi. Cum autem fecerit princeps ſpontaneũ holocauſtum aut pacifica voluntaria a domino: aperietur ei porta que reſpicit ad orientẽ: ⁊ faciet holocauſtuꝫ ſuum ⁊ pacifica ſua ſicut fieri ſolet in die ſabbati: ⁊ egredietur claudeturqꝫ porta poſtquã exierit. Et agnum eiuſdẽ
E
anni immaculatũ faciet holocauſtũ quotidie domino. Semp mane faciet + illud ⁊ faciet ſacrificium ſuper + eo katamane: mane ſextam partem ephi: ⁊ de oleo tertiam parteꝫ hin: vt miſceatur ſimile. Sacrificium domino legitimum: iuge atqꝫ perpetuum. Faciet agnum ⁊ ſacrificium ⁊ oleuꝫ catamane mane holocauſtum ſempiternum. Hec dicit dominus deus. Si dederit princeps + domum alicui de filijs ſuis: hereditas eius filiorum ſuorum erit: poſſidebit eam hereditarie. Si autem dederit legatum de hereditate ſua vni ſeruorum ſuoruꝫ erit illius vſqꝫ ad annum remiſſionis: ⁊ reuertetur ad principem. Hereditas autem eius filijs eius erit. Et non accipiet princeps de hereditate populi per violentiam ⁊ de poſſeſſione eorum: ſed de poſſeſſione ſua hereditatem dabit filijs ſuis vt nõ diſpergatur populus meus vnuſquiſqꝫ poſſeſſione ſua. Et introduxit me
F
per ingreſſum qui erat ex latere porte in gazophilatia ſanctuarij ad ſacerdotes: que reſpiciebant ad aquilonem: ⁊ erat ibi locus vergens ad occidentem: ⁊ dixit ad me. Iſte eſt locus vbi coquent ſacerdotes pro peccato ⁊ pro delicto: vbi coquent ſacrificium: vt non + efferant in atrium exterius ⁊ ſanctificetur populus. Et eduxit me in atrium exterius ⁊ circũduxit me per quattuor angulos atrij. Et ecce
G
atriolum erat in angulo atrij. atriola ſingula per angulos atrij. In quattuor angulis atrij atriola diſpoſita: quadraginta cubitorum per longum ⁊ triginta per latum. Menſure vnius quattuor erant. Et paries per circuitum ambiens quatuor atriola: ⁊ culine fabricate erant ſubter porticus per gyrum: ⁊ dixit ad me. Hec eſt domus culinarum: in qua coquent miniſtri domus + domini victimas populi.

al + intrantibus intrans: cum ſtantibus ſtans: cum orantibus orans.

al + agnis ſine in

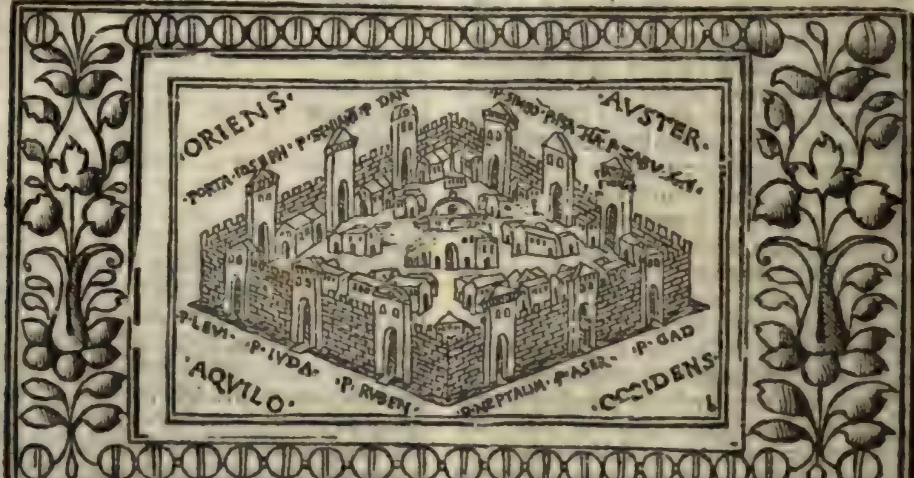
al + illum

al + eum

al + dono

al + efferantur

al + domus

Capituli Summarium. De aquis multis que procedunt de templo: de gratia baptiſmi: de diuiſione terre quam hereditate accepit iſrael: ⁊ de porta ciuitatis cuius nomen eſt domus iude. CXLVII

A
Et conuertit me ad portam domus: ⁊ ecce aque egrediebantur ſubter limẽ domus ad orientẽ. Facies eniꝫ domus reſpiciebat ad orientẽ. Aque aũt deſcende-

bant in latus templi dextrum ad meridiē al-
taris. Et eduxit me p viā porte aqlónis: ꝛ cō-
uértit me ad viam foras portā exteriorē viam
que respiciebat ad orientē. Et ecce aque re-
dundantes a latere dextro cū īgrederétur vir
ad orientē qui habébat funiculum in manu
ſua: ꝛ menſus eſt mille cubitos: ꝛ tradúxit me
per aquā vſqꝫ ad tálos. Rurſumqꝫ mēſus eſt
mille: ꝛ tradúxit me per aquā vſqꝫ ad génua.
Et menſus eſt mille: ꝛ tradúxit me p aquam
vſqꝫ ad rénes. Et menſus eſt mille torrentē:
quē nō potui ptranſire: qm̄ intumúerāt aque
B profundi torrentis q nō pót trāſuadári ꝛ dixit
(+ duxit) ad me. Certe vidiſti fili hoīs. Et + eduxit me ꝛ
conuértit ad ripam torrentis. Cumqꝫ me con-
uertiſſem ecce in ripa torrētis ligna multa ni-
mis ex vtraqꝫ pte. Et ait ad me. Aque iſte que
egrediūt ad túmulos ſábuli orientalis ꝛ de-
ſcendūt ad plana deſerti: intrabūt mare ꝛ exi-
bunt ꝛ ſanabūt aque. Et oīs aīa viuens que
ſpit quocūqꝫ vénerit torrēs viuet: ꝛ erunt pi-
ſces multi ſatis poſtq̄ vénerit illuc aque iſte.
Et ſanabuntur ꝛ viuēt oīa ad que vénerit tor
rens: ꝛ ſtabunt ſup illa piſcatores. Ab engadí
vſqꝫ ad engalím: ſiccatio ſagenarū erit. Plū
rime ſpēs erunt piſcium eius ſicut piſces ma-
C ris magni: multitudinis nimie. In litorib' aūt
eius ꝛ in palúſtrib' nō ſanabunt: q in ſalinas
dabunt. Et ſuper torrentem orie in ripis eius
ex vtraqꝫ pte oē lignū pomiferū. Nō defluet
fóliū ex eo: ꝛ nō dficiet fructus ei'. Per ſingu
los menſes áfferet pmitiua: q aque ei' de ſan
ctuario egredient. Et erūt fructus ei' in cibū:
ꝛ folia eius ad medicinā. Hec dicit dñs deus.
Hic eſt terminus in quo poſſidebitis terrā in
duodecim tribubus iſrl: q ioſéph dúplicem
funiculū hꝫ. Poſſidébitis aūt eā ſinguli éque
vt frater ſuus: ſup quā leuaui manū meā vt
darem prībus vrīs. Et cadet terra hec vobis in
poſſeſſionē. Hic eſt aūt terminus terre ad pla
(a + he-álon.) gam ſeptētrionalē a mari magno via + etha-
lón venientibus ſedadá emáth herothá ſaba-
rim: que eſt inter términū damáſci ꝛ ꝯfiniū
(a + atriū) emáth + dom' + thicón que eſt iuxta términū
auráz. Et erit términus a mari vſqꝫ ad átriū
(a + ter-minum.) enón + terminus damáſci: ꝛ ab aqlóne ad aq-
D lónem termin' emáth: plaga + ſeptētrionalis.
(a + aurā.) Porró plaga orietalis de medio aurán de me
dio damáſci ꝛ de medio galaád: ꝛ de medio
(a + diſter-minans.) terre iſraél: iordanis + diſterminans ad mare
(a + c.) orientale metiémini + plagā orietalē. Plaga

autem auſtralis meridiána a thamár vſqꝫ ad
aquas ꝯtradictionis cadés. ꝛ torrens vſqꝫ ad
mare magnū. Et + hec eſt plaga ad meridiem (al' nō hꝫ + hec eſt.)
auſtralis. Et plaga maris mare magnū ac cō-
finio per directum donec venias emath: hec eſt
plaga maris. Et diuidetis terrā iſtam vobis
per tribus iſraél: ꝛ mittétis eam in hereditatē
vobis ꝛ áduenis qui acceſſerunt ad vos: q ge-
nuérunt filios in medio veſtrū: ꝛ erūt vobis
ſicut indigene inter filios iſraél. Uobiſcū di-
uident poſſeſſionē in medio tribuum iſraél.
In tribu autē quacūqꝫ fuerit áduena: ibi da-
bitis poſſeſſionem illi: ait dñs deus.

¶ Capituli Summariū. ¶ Hic deſcribitur
diuiſio terre q̄ntum ad intraneos. ¶ XLVIII

ET hec noīa tribuū a finib' aq- A
lónis iuxta viā ethalón pgenti
bus emáth: átriū énon termi-
nus damáſci ab aqlóne iuxta + (al' nō hꝫ + viam)
viā emáth. Et erit ei plaga orié (al' + ad terminum)
talis mare: dan vna. Et + a ter-
mino dan: a plaga orientali vſqꝫ ad plagā ma
ris: aſer vna. Et ſuper terminum aſér: a plaga
orietali vſqꝫ ad plagā maris: neptaliꝫ vna. Et
ſup terminū neptalím: a plaga + orientali vſqꝫ (al' + orientalis)
ad plagā maris: manaſſé vna. Et ſuper termi
nū manaſſé: a plaga orientali vſqꝫ ad plagam
maris: effraim vna. Et ſuper terminum effra-
ím: a plaga orientali vſqꝫ ad plagā maris ru
bén vna. Et ſuper terminū rubén: a plaga ori
entali vſqꝫ ad plagam maris: iudá vna. Et ſu
per terminum iudá: a plaga orientali vſqꝫ ad
plagam maris erunt primitie quas ſeparábi-
tis vigintiqnqꝫ + milib' + cálamis latitudinis (al' + millia; al' nō hꝫ + calamis)
ꝛ longitudinis: ſicuti ſingule ptes a plaga ori
entali vſqꝫ ad plagam maris. Et erit ſctūariū
in medio ei'. Primitie q̄s ſepabitis dño lon-
gitudo vigintiqnqꝫ milib': ꝛ latitudo decem
milibus. He aūt erunt primitie ſanctuarij ſa-
cerdotū ad aqlónē longitudinis vigintiqnqꝫ
milia: ꝛ ad mare latitudinis decem milia. Sꝫ
ad orientem latitudinis decē milia: ꝛ ad me B
ridié longitudinis vigintiqnqꝫ + milia. Et erit
ſanctuariū dñi in medio eius. Sacerdotibus (al' + millibus)
ſanctuariū erit de filijs ſadóch: qui cuſtodié-
runt cerimonias meas: ꝛ non errauérunt cū
errárent filij iſraél: ſicut errauérunt ꝛ leuite.
Et erūt primitie de pmitiuis terre ſctīſſctōꝝ
iuxta terminū leuitarū. Sed ꝛ leuitis ſimil'r
iuxta fines ſacerdotū vigintiqnqꝫ milia lon-
gitudinis: ꝛ latitudinis decē milia. Oīs lon-

gitudo viginti ⁊ qnq; miliū: ⁊ latitudo decē
milium. Et nō vendent ex eo neq; muta
bunt neq; trāſferent p̄mitie terre: q; ſctifica-
te ſunt dn̄o. Quinq; milia aūt que ſupſunt in
latitudine p viginti qnq; milia: p̄phána erūt
vrbis in habitaculū ⁊ in ſuburbána. Et erit ci
[al' + hec pla ga ſeptentrionali. al' + qngē-ta ſupplecal: vel idem dicendū de ſequentib' numeris.] uitas in medio ei': ⁊ he mēſure eius. + Ad pla
gam ſeptētrionalē + qngēta ⁊ quatuor milia:
⁊ ad plagā meridianā qngenta ⁊ q̄ttuor mi-
lia: ⁊ ad plagā meridianam qngenta ⁊ q̄tuor
milia: ⁊ ad plagā orientalē qngēta ⁊ quatuor
milia: ⁊ ad plagā occidentalē qngenta ⁊ qua
tuor milia. Erūt autē ſuburbána ciuitatis ad
aqlonē + ducēta qnq̄ginta: ⁊ ad meridiē + du-
[al' + ducēti] centa qnquaginta ⁊ ad orientē + ducenta qn-
quaginta: ⁊ ad mare + ducēta quinquaginta.
E Qđ aūt réliquū fuerit in longitudine ſm̄ pri
mitias ſanctuarij decē milia in orientē: ⁊ decē
milia in occidentē erūt ſicut p̄mitie ſanctua
[al' + in cibum.] rij: ⁊ erūt fruges eius. in + panes his qui ſerui-
unt ciuitati. Seruientes aūt ciuitati operabun
tur ex omnibus tribubus iſraél. Omnes p̄mi
tie vigintiqnq; miliū p viginti qnq; milia in
quádrū ſepabunt in primitias ſanctuarij ⁊ in
poſſeſſionē ciuitatis. Qđ aūt reliquum fuerit
p̄ncipis erit ex omni parte p̄mitiarū ſctūarij ⁊
poſſeſſionis ciuitatis e regiōe vigintiqnq; mi
liū primitiarū vſq; ad terminū orientalē: ſed
[al' + ad mare.] ⁊ + a mari e regione vigintiqnq; miliū vſq;
ad terminum maris: ſilr in ptibus principis
erit. Et erūt p̄mitie ſctūarij ⁊ ſanctuariū tem
pli in medio eius. De poſſeſſione autē leuitá
rum ⁊ de poſſeſſione ciuitatis in medio ptiū
principis erit inter terminū iudá ⁊ inter terminū
D beniamin: ⁊ ad principē ptinebit. Et reliqs
tribubus erunt tales portiones a plaga orien
tali vſq; ad plagam occidentalem: beniamin
vna. Et cōtra terminū beniamin a plaga ori-
entali vſq; ad plagam occidentalē: ſymeón
vna. Et ſuper terminū ſymeónis a plaga oriē-
tali vſq; ad plagā occidentalē: yſachár vna.
Et ſuper terminū yſachár a plaga oriētali vſq;
ad plagam occidentalem: zabulón vna. Et ſu
per terminum zabulón a plaga orientali vſq;
ad plagam maris: gad vna. Et ſuper terminū
gad ad plagam auſtri in meridiem. Et erit fi
nis de thamár vſq; ad aquas cōtradictionis
cadés: hereditas contra mare magnum. Hec
eſt terra quam mittetis in ſortē tribubus iſrl:
⁊ he partitiones earum: ait dominus deus. Et
G hi egreſſus ciuitatis. A plaga ſeptētrionali qn

gentos ⁊ q̄tuor milia menſurábis: ⁊ porte ci-
uitatis + omnibus tribub' iſraél. Porte tres [al' + ſuper noib' tribuū iſrl. al' + ex nominib' .j.]
a ſeptētrione porta rubén vna: porta iudá vna
porta leui vna. Et ad plagam orientalem qn-
gentos ⁊ quatuor milia. Et porte tres. Porta
ioſéph vna Porta beniamin vna Porta dan
vna. Et ad plagam meridianā + quingentos [al' + qngētos.]
⁊ quatuor milia metiéris. Et porte tres: porta
ſymeónis vna: porta yſachár vna: porta zabu
lón vna. Et ad plagam occidentalem quingē
tos ⁊ quatuor milia. Et porte tres. Porta gad
vna: porta aſér vna: porta neptalim vna. Per
circuitum decē ⁊ octo milia. Et nomē ciuita
tis ex illa die dn̄s ibidem. + Amen. [al' + amē nō eſt in textu]

¶ Explicit ezechiel propheta.

¶ Incipit prologus ſancti Hieronymi in da
nielem prophetam.

DAniélem p̄phetā iuxta
ſeptuagita interp̄tes do
mini ſaluatoris eccleſie
nō legunt: vtentes theo
dotionis editiōe. Et hoc
cur acciderit: neſcio. Si
ue eni; q; ſmo chaldái
cus eſt ⁊ quibuſdā pro
prietatibus a noſtro elo
quio diſcrepat: noluerūt
ſeptuaginta interp̄tes eaſdē lingue lineas in
trāſlatione ſuare ſiue ſb̄ noie eorū ab alio ne-
ſcio quo nō ſatis chladéā linguā ſciēte édit'
eſt liber: ſiue aliud qđ cauſe extiterit ignorās:
hoc vnū affirmáre poſſū qđ multū a veritate
diſcordet: ⁊ recto iudicio repudiátus ſit. Sciē
dum qppe daniélē maxie ⁊ éſdrā hebráicis
qdē lr̄is: ſ; chaldéo ſmone cōſcriptos: ⁊ vnā
hieremie pericopen: iob quoq; cū arábica lin-
gua plurimā hr̄e ſocietatē. Deniq; ⁊ ego ado
leſcētulus poſt qntiliáni ⁊ tuliū lectionē ac flo
res rethóricos: cū me in ligue hui' piſtrinū re
cluſiſſem: ⁊ multo ſudore multoq; tp̄e vix ce-
piſſem anhelantia ſtridentiáq; v̄ba reſonáre:
⁊ q̄ſi p crýptam ambulans rarū deſuper lumē
aſpicerē impegi nouiſſime in daniélem. Et tā
to tédio affectus ſum: vt deſpatiōe ſubita oē;
laborem véterem volúerim cōtémnere. Uerū
adhortante me quodam hebréo ⁊ illud mihi
crébrius ſua lingua ingerēte: labor improbus
omnia vincit: q mihi vidébar ſciolus inter he
breos: cepi rurſus diſcipulus eſſe chaldáicus.
Et vt verū fátear vſq; ad p̄ſtem diem magis
poſſum ſmonē chaldáicū légere ⁊ intellige-

re q̃ ſonare. Hec idcirco reſero vt difficulta-
tem vobis danielis oſtenderem: que apud he
breos nec ſuſanne hab3 hiſtoriā: nec hymnū
triū pueroꝝ: nec belis draconiſq; fabulas: q̃s
nos (quia in toto orbe diſperſe ſunt) verū an-
tepoſito eaſq; iugulante ſubiecimus: ne vide
remur apud impitos magnam partem volu
Dan.13.a minis detruncaſſe. Audiui ego quedam de pre-
ceptoribus iudeoꝝ cū ſuſane derideret hiſto
riā ꝛ a greco neſcio quo eā diceret eſſe confi
ctā: illud opponere quod origeni quoq; afri
canus oppoſuit: ethimologias has apo thoy
chynoy chyſe ꝛ apo thoy prynoi pryſe de gre
co ſermone deſcendere. Cuius rei nos intelli
gentiam noſtris hāc poſſumus dare: vt verbi
gratia: dicamus cōtinuo de arbore ilice dixiſſe
eum ilico pareas: ꝛ a lētiſco in lentē te cōmi-
nuat angelus: vel nō lente pareas: aut lētus. i.
flexibilis ducaris ad mortē: ſiue aliud quid ad
Daniel.3.c. arboris nomē ɔueniēs. Deinde tm̄ fuiſſe ocij
tribus pueris cauillabat̄: vt in camino eſtuan
tis incendij metro luderēt: ꝛ ꝑ ordinē ad lau
dē dei oīa elemēta ꝓuocarent. Aut qđ mira-
culū diuineq; aſpirationis indiciū: vel dra-
conē interfectū offa picis: vel ſacerdotū belis
machinas deꝑhenſas q̄ magis prudentia ſo-
lertis viri q̃ prophetali eſſent ſpū perpetrata.
Dan.14.g. Cū vo abacuc veniret: ꝛ de iudea in chaldeā
raptum diſcoforū lectitaret: q̄rebat exēplum
vbi legiſſemus in toto veteri teſtamēto quēq;
ſanctoꝝ graui volaſſe corpe: ꝛ in puncto hore
Ezech.8.a. tāta terraruꝫ ſpacia trāſiſſe. Cūq; cū q̄dam e
noſtris ſatis ad loquendum promptulus eze-
chielem adduxiſſet in mediū: ꝛ diceret eum
de chaldea in iudeam fuiſſe tranſlatū: deriſit
hoiem: ꝛ ex ipſo volumine demonſtrauit eze-
chielem in ſpū ſe vidiſſe trāſpoſitū. Deniq; ꝛ
aplm nrm videlicet vt eruditū virum ꝛ q le
gem ab hebreis didiciſſet non fuiſſe auſū af-
2.co.12.b. firmare ſe raptū in corpore ſed dixiſſe ſiue in
corpore ſiue extra corpus: neſcio: deᵘ ſcit. His
ꝛ talibus argumentis apocryphas in libro ec
cleſie fabulas arguebat. Sup qua re lectoris
arbitrio iudiciū derelinquēs illud ammoneo
non haberi danielem apud hebreos inter pro
phetas: ſed inter eos qui agyographa cōſcri-
pſerunt. In tres ſiquidem partes omnis ab eis
ſcriptura diuidit̄: in legem: in prophetas: ꝛ in
agyographa: id eſt in quinq; ꝛ octo ꝛ in vnde
cim libros: de quo nō eſt huius temporis diſſe
rere. Que autem ex hoc ꝓpheta: immo con-
tra hunc libꝝ porphirius obijciat: teſtes ſunt
methodiᵘ: euſebius ꝛ appollinaris: que mul
tis verſuū milibus eius veſanie rūdentes: ne
ſcio an curioſo lectori ſatiſfecerint. Unde ob-
ſecro vos o paula ꝛ euſtochiū fundatis ꝓ me
ad dnm preces: vt quādiu in hoc corpuſculo
ſum ſcribam aliquid gratum vobis: vtile ec-
cleſie: dignum poſteris. Preſentium q̄ppe iu
dicijs oblatrantium non ſatis moueor: qui in
vtranq; partē amore labuntur aut odio.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit Daniel propheta.

¶ Capituli Summarium. ¶ De filijs capti
uis quos elegit nabuchodonoſor: ꝛ docet eos
litteras chaldeorum: de abſtinentia.

¶ Capitulum. I

Anno tertio A 4.re.24.b.
regni ioachim regis iuda ve
nit nabuchodonoſor rex ba-
bylonis hieruſalem ꝛ obſe-
dit eā: ꝛ tradidit dominus
in manu eius ioachim regē
iude: ꝛ partem vaſorum do-
mus dei: ꝛ aſportauit ea in
terram ſennaar in domum
dei ſui: ꝛ vaſa intulit in domū theſauri dei ſui.
Et ait rex arphazāt prepoſito eunuchorū: vt al' aſphenez
introduceret de filijs iſrael ꝛ de ſemine regio
ꝛ tyrannorum pueros in q̄bus nulla eſſet ma
cula: decoros forma: ꝛ eruditos omni ſapien-
tia: cautos ſcientia: ꝛ doctos diſciplina: ꝛ qui
poſſent ſtare in palatio regis: vt doceret eos
litteras ꝛ linguam chaldeorum. Et conſtituit
eis rex annonā per ſingulos dies de cibis ſuis
ꝛ vino vnde bibebat ipſe: vt enutriti tribᵘ an
nis poſtea ſtarent in conſpectu regis. Fuerunt
ergo inter eos de filijs iude: daniel. ananias. B
miſael ꝛ azarias. Et impoſuit eis prepoſitus
eunuchorum nomina: danieli balthaſar. ana al' + ſe-
nie + ſidrac. miſaeli miſac ꝛ azarie abdenago drach.
Propoſuit autem daniel in corde ſuo ne pol Di.37.§. ſi
luerētur de menſa regis: neq; de vino potus contra. ꝛ
eius: ꝛ rogauit eunuchorum prepoſitū ne cō c.c.qui de
taminaretur. Dedit autem deus danieli gra- menſa.
tiam ꝛ miſericordiam in conſpectu principis
eunuchorum. Et ait princeps eunuchorū ad
danielem. Timeo ego dominum meum re- C
gem qui conſtituit vobis cibum ꝛ potū. Qui
ſi viderit vultus veſtros macilentiores pre ce
teris adoleſcentibus coeuis veſtris: condem-

nábitis caput meum regi. Et dixit dániel ad
malaſſár quē conſtitúerat princeps eunuchó-
rum ſuper +daniélem ananíam miſaélem et
azaríam. Tenta nos óbſecro ſeruos tuos die-
bus decem ⁊ dentur nobis legúmina ad veſcē
dum: ⁊ aqua ad bibéndum: ⁊ contéplare vul
tus noſtros ⁊ vultus puerorum qui veſcunť cibo
regio: ⁊ ſicut videris: facies cum ſeruis tuis.
Qui audito ſermone huiuſcemodi: tenta-
uit eos diebus decem. Poſt dies autem decem
apparuerunt vultus eorum melíores ⁊ corpulen
tiores pre omnibus púeris qui veſcebanť ci-
bo regio. Porro malaſſár tollebat cibária ⁊
vinum potus eorum: dabatq; eis legúmina.
Pueris aūt his dedit deus ſciam ⁊ diſciplinā
in omni libro ⁊ ſapientia: daniéli autē intelli
gentiam oium viſionum ⁊ ſomniorum. Com-
D pletis itaq; diebus poſt quos dixerat rex vt in
troduceréťur: introduxit eos prepóſitus eunu
chorum in conſpectu nabuchodonoſór. Cumq;
eis locutus fuiſſet rex: non ſunt inuenti tales
d vniuerſis vt dániel ananias miſahél ⁊ azarí
as. Et ſtetérunt in cōſpectu regis: ⁊ omne ver-
bum ſapientie ⁊ intellectus qd ſciſcitátus eſt
ab eis rex: inuenit in eis décuplum ſuper cun-
ctos aríolos ⁊ mágos qui erant in vniuerſo
regno eius. Fuit autem dániel vſq; ad annum
primum cýri regis.

¶ Ca. Sum. ¶ De ſomno nabuchodonoſor
q fugit ab eo: de ſapientibus occidendis: de oro
ne danielis: ⁊ interpretatione ſomnii. ¶ II

A In anno ſecūdo regni nabucho-
donoſór vidit nabuchodonoſór
ſomnium: ⁊ contérritus eſt ſpūs
eius: ⁊ ſomniū eius fúgit ab eo.
Precepit aūt rex vt cōuocarenť
arioli ⁊ magi ⁊ maléfici ⁊ chal-
déi: vt indicárent regi ſómnia ſua. Qui cum
veniſſent ſtetérunt coram rege: ⁊ dixit ad eos
rex. Uidi ſomnium: ⁊ mente confuſus ignóro
qd viderim. Rñderúntq; chaldéi regi ſyria-
ce. Rex in +ſempiternum viue. Dic ſomnium
ſeruis tuis: ⁊ interpretationē eius indicábimus.
Et reſpondens rex ait chaldéis. Sermo recéſ
ſit a me. Niſi indicauéritis mihi ſómnium et
coniectúram eius: peribitis vos: ⁊ domus veſtre
publicabúntur. Si aūt ſomniū ⁊ coniectúram
eius narrauéritis: pmia ⁊ dona ⁊ honorē mul
tum accipiétis a me. Somniū igitur ⁊ interpre
tationē eius indicate mihi. Reſponderunt ſe-
B cundo atq; dixerunt. Rex ſomnium dicat ſer-
uis ſuis: ⁊ interpretationē ei indicabimus. Re
ſpondítq; rex ⁊ ait: certe noui q tempus redi
mitis: ſcientes q recéſſerit a me ſermo. Si er
go ſomniū nō indicauéritis mihi: vna eſt de
vobis ſententia q interpretationē quoq; fal-
lácem ⁊ deceptióne plenam cōpoſuéritis vt lo-
quámini mihi donec tps pertráſeat. Somniū
itaq; dicite mihi: vt ſciā q interpretationē quo
q; eius verā loquámini. Rñdentes ergo chal
déi corā rege dixerunt. Nō eſt homo ſup ter-
ram qui ſermonē tuū rex poſſit implére: ſed
neq; regū qſq; magnus ⁊ potēs verbū huiuſ-
cémodi ſciſcitať ab oī aríolo ⁊ mago ⁊ chal
déo. Sermo enim quē tu quéris rex grauis ē:
nec reperiétur qſq; qui īdicet illum in cōſpe-
ctu regis: exceptis diis quorum nō eſt cum homi
nibus cōuerſatio. Quo audito rex in furore ⁊
in ira magna precépit vt perirent oēs ſapien-
tes babylónis. Et egreſſa ſententia ſapientes
interficiebantur: querebatúrq; dániel ⁊ ſocii
eius vt perirent. Tunc dániel reqſiuit de lege C
atq; ſentētia ab arióch príncipe milítie regis:
qui egreſſus fuerat ad interficiendos ſapien-
tes babylónis. Et interrogauit eum q a rege
poteſtatem accéperat: quā ob cauſam tam cru
delis ſententia a facie regis eſſet egreſſa. Cum
ergo rem indicaſſet arióch daniéli: dániel in
greſſus rogauit regē vt tempus daret ſibi ad
ſolutiónem indicandam regi. Et ingreſſus eſt
domum ſuam: ananiéq; ⁊ miſaéli ⁊ azarie ſo
ciis ſuis indicauit negocium vt quérerent mi
ſericordíam a facie dei celi ſuper ſacramento
iſto: ⁊ non perirent dániel ⁊ ſocii eius cum ce
teris ſapiētibus babylónis. Tūc daniéli my-
ſterium per viſionem nocte reuelatum eſt. Et
benedixit dániel deum celi: ⁊ locutus ait. Sit
nomen domini benedictum a ſeculo ⁊ vſq; in
ſeculum: quia ſapientia ⁊ fortitudo eius ſunt:
⁊ ipſe mutat tempora ⁊ etates. Tránſfert re-
gna atq; conſtituit: dat ſapientiam ſapienti-
bus: ⁊ ſcientiam intelligentibus diſciplinam.
Ipſe reuélat profunda ⁊ abſcóndita: ⁊ nouit
in tenebris conſtituta: ⁊ lux cum eo eſt. Tibi D
deus patrum noſtrorum confiteor: teq; laudo
quia ſapientiam ⁊ fortitudinem dediſti mihi:
⁊ nunc oſtendiſti mihi que rogáuimus te: quia
ſermonem regis aperuiſti nobis. Poſt hec dá
niel ingreſſus ad arióch quē conſtituerat rex
vt pérderet ſapientes babylónis: ſic ei locu-
tus eſt. Sapiētes babylonis ne perdas. Intro-
dúc me in conſpectu regis: ⁊ ſolutiónem re-

gi narrabo. Tūc arióth feſtinus introduxit da-
niélem ad regem: ⁊ dixit ei. Inueni hominē
de filijs transmigrationis iúde qui ſolutionē
regi annunciet. Reſpondit rex ⁊ dixit daniéli
cuius nomē erat balthaſar. Putasne vere po
tes mihi indicare ſomnium qđ vidi: ⁊ inter-
pretatiónem eius? Et reſpondens dániel corā
rege ait. Myſtérium quod rex interrogat ſa-
pientes magi ⁊ arioli ⁊ aruſpices nequeūt in
dicare regi: ſed eſt deus in celo reuélans my-
infra eo. ſtéria qui indicáuit tibi rex nabuchodonoſóꝛ
que ventura ſunt nouiſſimis tēporibus. Sóm
nium tuū ⁊ viſiones capitis tui in cubili tuo
huiuſcemodi ſunt. Tu rex cogitáre cepiſti in
ſtrátu tuo quid eſſet futurū poſt hec: ⁊ qui re
uélat myſtéria oſténdit tibi que futúra ſunt.
E Mihi quoqꝫ non in ſapientia que eſt in me
plus qꝫ in cunctis viuentibus: ſacramentum
hoc reuelatum eſt: ſed vt interpretátio regi
manifeſta fieret: ⁊ cogitationes mentis tue
ſcires. Tu rex videbas: ⁊ ecce quaſi ſtátua
vna grandis. Státua illa magna ⁊ ſtatúra ſub
límis ſtabat cōtra te: ⁊ intúitus eius erat ter-
ribilis. Huius ſtátue caput ex auro óptimo
erat: pectus autē ⁊ brachia de argento: poꝛro
venter ⁊ fémoꝛa ex ére: týbie autem ferree:
pedum quedam pars erat férrea quedam au
tē fictilis. Uidebas ita donec abſciſus eſt la-
de nō hꝫ +ō mon. te. pis + de monte ſine manibus: ⁊ percúſſit ſtátu-
am in pedibus eius férreis ⁊ fictilibus ⁊ cō-
minuit eos. Tunc contrita ſunt pariter fer-
rum téſta es argentum ⁊ áurum ⁊ redácta
quaſi in fauillam eſtiue aree que rapta ſunt
vento: nulluſqꝫ locus inuentus eſt eis. Lapis
autem qui percúſſerat ſtátuā factus eſt mons
magnus: ⁊ impléuit vniuerſam terram. Hoc
eſt ſomnium. Interpretationem quoqꝫ eius
dicémus coꝛam te rex. Tu rex regū es: ⁊ de-
F us celi regnum ⁊ foꝛtitudinē ⁊ impérium ⁊
gloꝛiam dedit tibi: ⁊ omnia in quibus habi-
tant filij hominū: ⁊ beſtie agri: vólucres quo
qꝫ celi dedit in manu tua ⁊ ſub ditiōe tua vni
uerſa conſtituit. Tu es ergo caput áureū. Et
poſt te conſúrget regnum aliud minus te: ar
génteum: ⁊ regnum tertium aliud éreū qđ
imperabit vniuerſe terre: ⁊ regnum quartū
erit velut férreum. Quomodo ferrum cōmi
nuit ⁊ dómat omnia: ſic comminuet ⁊ conte-
ret omnia hec. Poꝛró quia vidiſti pedū ⁊ di-
gitoꝛum partem téſteam figuli: ⁊ partem fér
ream: regnum diuiſum erit: quod tamen de

plantário férri oꝛietur. Secundum quod vi-
diſti férrum mixtum téſte et luto: ⁊ digitos
pedum ex parte férreos ⁊ ex parte fictiles: ex
parte regnum erit ſólidum: ⁊ ex parte contrí
tum. Qꝫ autem vidiſti ferrum mixtum teſte
⁊ luto: commiſcebuntur quidem humano
ſemine: ſed non adherebunt ſibi: ſicuti férrū
miſceri non poteſt teſte. In diebus autem re G
gnoꝛum illoꝛum ſuſcitabit deus celi regnū qđ
in eternum non diſſipabitur: ⁊ regnum eius
álteri populo non tradetur. Comminuet au-
tem ⁊ conſúmet vniuerſa regna hec: ⁊ ipſum
ſtabit ineternum. Secundū quod vidiſti qđ
de mōte abſciſus eſt lapis ſine manibus: ⁊ cō
minuit téſtam ⁊ férrum ⁊ es ⁊ argéntū ⁊ áu
rum: deus magnus oſtendit regi que ventura
ſunt poſtea: ⁊ verum eſt ſomniū: ⁊ fidelis in-
terpretátio eius. Tūc rex nabuchodonoſóꝛ cé
cidit in faciem ſuam: ⁊ daniélem adoꝛauit: ⁊
hoſtias ⁊ incenſum precépit vt ſanctificárent
ei. Lóquens ergo rex ait daniéli. Uere deus
veſter deus deoꝛum eſt: ⁊ dominus regum re
uelans myſtéria: quoniā tu potuiſti aperire
hoc ſacramentum. Tunc rex daniélem in ſub
líme éxtulit: ⁊ munera multa ⁊ magna dedit
ei. Et conſtituit eum principem ſuper omnes
prouincias babylónis: ⁊ prefectum ⁊ magi-
ſtrum ſuper cunctos ſapientes babylónis. Dá
niel autem poſtuláuit a rege: ⁊ conſtituit ſup
opera prouincie babylónis ſidrác miſác ⁊ ab
denagó. Ipſe aūt dániel erat in fóꝛibus regis.
¶ Capituli Summariū. ¶ De ſtatua aurea
quam adoꝛari precepit rex: quā quia nō ado
rauerunt pueri miſſi ſunt in foꝛnacem: de oꝛa
tione azarie: de cantico trium pueroꝛum: ⁊ de
liberatione eoꝛum: ⁊ qualiter a rege exalta-
ti ſunt.

¶ III

NAbuchodonoſóꝛ rex fecit ſtátu A
am áureā altitudine cubitoꝛū
ſexagita: latitudie cubitoꝛ ſex
⁊ ſtatuit eā in campo durán p-
uincie babylónis. Itaqꝫ nabu-
chodonoſóꝛ rex miſit ad cógre
gandos ſátrapas magiſtratus ⁊ iudices: + du-
ces ⁊ tyránnos ⁊ prefectos: ceſqꝫ pncipes regiō
num vt conuenirent ad dedicationem ſtátue
quam eréxerat nabuchodonoſóꝛ rex. Tunc
congregati ſunt ſátrape magiſtratus ⁊ iudi-
ces: duces: ⁊ tyranni ⁊ optimátes: qui erant
in poteſtatibus conſtituti: ⁊ vniuerſi principes
regionum: vt conuenirent ad dedicationē ſta-

tue quam eréxerat nabuchodonoſóꝛ rex. Sta
bant autem in conſpectu ſtátue quã poſúerat
nabuchodonoſóꝛ rex: ⁊ préco clamabat valen
ter. Uobis dicit̃ populis: tríbubus ⁊ linguis:
in hora qua audiéritis ſónitũ tube ⁊ fiſtule ⁊
cýthare ⁊ ſambúce ⁊ pſaltérij ⁊ ſymphonie ⁊
al. + ado-rare / alia nõ hꝫ / Quartum — vniuerſi géneris muſicóꝛũ cadentes + adora-
te ſtátuã + áuream quã cõſtituit nabuchodo-
noſóꝛ rex. Si quis aũt nõ proſtratus adoráue
rit: eádem hora mittétur in fornácẽ ignis ar
dentis. Poſt hec igitur ſtatiꝫ vt audiérũt oẽs
populi ſónitũ tube: fiſtule ⁊ cýthare: ſambú
ce ⁊ pſaltérij: ſymphonie ⁊ oĩs generis muſi
cóꝛum cadẽtes omnes populi: tribus ⁊ lingue
adorauerunt ſtátuam áureã quã conſtitúe-
rat nabuchodonoſóꝛ rex. Statimq; in ipſo tẽ-
poꝛe accedentes viri chaldéi accuſauerunt iu
B déos: dixerúntq; nabuchodonoſóꝛ regi. Rex
ſupra 2. a / ſupra 3. b. / infra 6. b. — ineternum viue. Tu rex poſuiſti decretum vt
omnis homo qui audierit ſónitum tube fiſtu-
le ⁊ cýthare: ⁊ ſambúce ⁊ pſaltérij ⁊ ſympho
nie: ⁊ vniuerſi géneris muſicóꝛum proſternat
ſe ⁊ adóꝛet ſtátuam áuream. Siquis autem
non prócidens adorauerit: mittátur in forna
cem ignis ardẽtis. Sunt ergo viri iudéi quos
conſtituiſti ſuper opera regiónis babylónie +
alia + ſe-drach — ſidrác miſác ⁊ abdenagó. viri iſti contempſé
runt rex decretum tuũ. Deos tuos non colũt:
⁊ ſtátuam áuream quã erexiſti non adóꝛant.
Tũc nabuchodonoſóꝛ in furoꝛe ⁊ ira precépit
vt adducerentur ſidrác miſác ⁊ abdenagó.
Qui confeſtim addúcti ſunt in conſpectu re-
gis. Pronũciãſq; nabuchodonoſóꝛ rex ait eis
Uere ne ſidrác miſác ⁊ abdenago deos meos
nõ cólitis ⁊ ſtátuam áureã quã conſtitui nõ
adoratis? Nunc ergo ſi eſtis parati: quacun-
q; hora audiéritis ſónitum tube fiſtule cýtha
re ſambúce ⁊ pſalterij ⁊ ſymphonie: omniſq;
géneris muſicóꝛum proſternite vos ⁊ adora-
te ſtátuam quã feci. Q, ſi non adoraueritis:
eadem hora mittémini in fornacem ignis ar-
dentis. Et quis eſt deus qui eripiat vos de ma
nu mea. Reſpondentes ſidrác miſác ⁊ abde-
nagó: dixerunt regi nabuchodonoſóꝛ. Non
opóꝛtet nos de hac re reſpõdére tibi. Ecce enĩ
deus noſter quẽ cólimus poteſt erípere nos đ
camíno ignis ardentis: ⁊ de manibus tuis o
rex liberare. Q, ſi noluerit: notum ſit tibi rex
quia deos tuos non cólimus: ⁊ ſtátuã áureã
C quã erexiſti non adoramus. Tunc nabucho-
donoſóꝛ repletus eſt furoꝛe: ⁊ aſpectus faciéi

illius immutatus eſt ſuper ſidrác miſác ⁊ ab-
denagó. Et precépit vt ſuccenderétur fornax
ſéptuplum q̃ ſuccéndi cõſuéuerat: ⁊ viris foꝛ
tiſſimis de exércitu ſuo iuſſit vt ligatis pedib⁹
ſidrác miſác ⁊ abdenagó mitterẽt eos in foꝛ-
nacem ignis ardentis. Et confeſtim viri illi:
vincti cum brachijs ſuis ⁊ thiáris ⁊ calciamẽ
tis ⁊ veſtibus: miſſi ſunt in medium fornacis
ignis ardentis. Nã iuſſio regis vrgebat. Foꝛ
nax autem ſuccénſa erat nimis. Porro viros
illos qui miſerãt ſidrác miſác ⁊ abdenagó in
terfécit flamma ignis. Uiri autem hi tres id
eſt ſidrác miſác ⁊ abdenagó cecidérũt in me
dio camini ignis ardentis colligáti. ¶ Que
ſequuntur in hebꝛeis volumínibus non rep-
peri. Et ambulabant in medio flãme laudan
tes deum: ⁊ benedicentes domino. Stans aũt
azarias oꝛauit ſic. Aperienſq; os ſuum in me-
dio ignis ait. Benedictus es domine deus pa — infra
trum noſtroꝛum: ⁊ laudábile ⁊ glorioſum no
men tuum in ſecula: quia iuſtus es in omni-
bus que feciſti nobis: ⁊ vniuerſa opera tua ve-
ra: ⁊ vie tue recte: ⁊ omnia iudicia tua vera.
Judicia enim vera feciſti iuxta omnia que in
duxiſti ſuper nos ⁊ ſuper ciuitatem ſanctã pa
trum noſtroꝛum hieruſalém: q2 in veritate ⁊
in iudicio induxiſti omnia hec propter pecca-
ta noſtra. Peccáuimus enim ⁊ inique égim⁹ — 3. reg. 8. a
recedentes a te: ⁊ deliquimus in omnibus: ⁊
precepta tua non audiuimus: nec obſeruáui-
mus nec fécimus ſicut pcéperas nobis: vt be-
ne nobis eſſet. Omnia ergo que induxiſti ſup
nos: ⁊ vniuerſa que feciſti nobis in vero iudi
cio feciſti: ⁊ tradidiſti nos in manibus inimi
coꝛum noſtroꝛum iniquoꝝ ⁊ peſſimóꝛum pre
uaricatoꝛũq; ⁊ regi iniúſto ⁊ péſſimo vltra
omnem terram. Et nunc non poſſumus aperi
re os. Confuſio ⁊ obpꝛóbꝛiũ facti ſumus ſer- — D
uis tuis: ⁊ his qui colébant te. Ne quéſumus
trádas nos in + perpétuũ ꝑpter nomen tuũ: — al. + obro-brium
⁊ ne diſſipes teſtamẽtũ tuũ: neq; áuferas mi
ſericoꝛdiam tuam a nobis propter habꝛaám
dilectum tuum: ⁊ iſaác ſeruũ tuum: ⁊ iſraél
ſanctum tuum: quibus locutus es pollicẽs q̃
multiplicáres ſemẽ eoꝝ ſicut ſtellas celi: ⁊ ſi
cut arénã que eſt in littoꝛe maris: quia domi
ne imminúti ſumus pluſq̃ omnes gentes: ſu
múſq; húmiles in vniuerſa terra hodie ꝑpter
peccata noſtra. Et non eſt in tempoꝛe hoc prin
ceps ⁊ dux ⁊ ꝓpheta: neq; holocáuſtũ neq;
ſacrificium neq; oblátio neq; incénſum neq;
locus primitiárum

locus pꝛimitiārum corā te:vt poſſimus inue-
nire miſericordiā tuam:ſed in animo contri-
to ꝛ ſpiritu humilitatis ſuſcipiāmur.Sicut in
holocāuſto arietū ꝛ thaurōꝛum:ꝛ ſicut in mi
libus agnoꝝ pinguium:ſic fiat ſacrificium no
ſtrum in conſpectu tuo hodie vt plāceat tibi:
quoniā non eſt confuſio confidēntibus in te.
Et nūc ſequimur te in toto corde:ꝛ timemus
te ꝛ quērimus faciem tuā.Ne ɔfūndas nos
ſed fac nobiſcū iuxta māſuetudinē tuā:ꝛ ſm
multitudinē miſericordie tue.Et ērue nos in
mirabilibus tuis:ꝛ da gloriā nomini tuo do-
mine:ꝛ cōfundantur oēs qui oſtendūt ſeruis
tuis mala.Confundanꝛ in omnipotētia tua:ꝛ
rōbur eoꝝ conteraꝛ:ꝛ ſciant q: tu eſt dño deus
E ſolus:ꝛ glorioſus ſup orbē terraꝝ.Et nō ceſſā-
bant qui miſerāt eos miniſtri regis ſuccēnde
re fornācē nāpta ꝛ ſtūppa ꝛ pice ꝛ mallēolis:
ꝛ effundebātur flāma ſup fornacem cūbitis
quadragintanouē:ꝛ erūpit ꝛ incēndit quos
rēpperit iuxta fornācē de chaldēis. Angelus
aūt domini deſcēdit cum azāria ꝛ ſōcijs ei9 in
fornācē.Et excūſſit flāmmā ignis de fornace:
ꝛ fecit mediū fornācis quaſi ventū roris flan
tem:ꝛ nō tētigit eos oīno ignis neq; cōtriſtā-
uit:nec quicq; moleſtie intulit.Tunc hi tres
quaſi ex vno ore laudabant ꝛ glorificabant ꝛ
Hpsa co. benedicebant deū in fōrnace dicētes.Benedi
ctus es dñe deus patrū noſtroꝝ:ꝛ laudābilis
Eo nō ha bet + glo rioſus + ꝛ glorioſus ꝛ ſuperaltātus in ſecula.Et bñ-
dictū nomen glorie tue ſanctū:ꝛ laudābile ꝛ
ſuperexaltatū in oībus ſeculis.Benedict9:es
in templo ſcō glorie tue:ꝛ ſuperlaudabilis ꝛ
ſupglorioſus in ſecula.Bñdictus es in thro-
no regni tui:ꝛ ſuplaudabilis ꝛ ſuperaltatus
in ſecula.Bñdictus es qui intuēris abyſſos ꝛ
ſedes ſuper cherubim:ꝛ laudabilis ꝛ ſuperal-
tatus in ſecula.Bñdictus es in firmamēto ce
li:ꝛ laudabilis ꝛ glorioſus in ſecula.Bñdici-
te oia opera dñi dño:laudate ꝛ ſuperaltate eū
in ſecula.Benedicite angeli dñi dño:lauda-
pſ.148. te ꝛc.Bñdicite celi dño:lauda.Bñdicite aq
oēs que ſup celos ſunt dño:lau.Bñdicite oēs
virtutes dñi dño:lau.Bñdicite ſol ꝛ luna do-
mino:lau.Benedicite ſtelle celi dño:lauda.
Eo + oīs Benedicite + imber ꝛ ros dño:lau.Benedi-
cite omnis ſpūs dei dño:lauda . Benedicite
ignis ꝛ eſtus domino:lauda. Benedicite fri-
F gus ꝛ eſtas dño:lauda.Benedicite rores ꝛ +
aſ + pruīe pruina dño:lauda.Benedicite gelu ꝛ frigus
domino:laudate.Benedicite glācies ꝛ niues

domino:lauda.Benedicite noctes ꝛ dies do-
mino:lauda.Bñdicite lux ꝛ tenebꝛe dño:lau
da.Benedicite fūlgura ꝛ nubes domino:lau
da.Benedicat terra dominū:laudet ꝛ ſuper
altet eū in ſecula.Benedicite mōtes ꝛ colles
dño:lauda.Benedicite vniuerſa germinan-
tia in terra dño:lauda.Benedicite fontes do
mino.lauda.Benedicite maria ꝛ flumina do
mino.lauda.Benedicite cete ꝛ oia que mo-
uentur in aquis dño lau.Benedicite oēs vo-
lucres celi dño.lauda.Benedicite oēs beſtie
ꝛ pecora dño.lau.Bñdicite filij hoīum domi-
no.lauda.Bñdicat iſraēl dñm.laudet ꝛ ſup-
altet eū in ſecula.Bñdicite ſacerdotes domi-
ni dño.lau. Bñdicite ſerui dñi domino.lau-
da.Bñdicite ſpūs ꝛ aīe iuſtoꝝ dño:lau.Be-
nedicite ſancti ꝛ humiles corde dño.Benedi
cite anania azāria miſaēl dño.laudate ꝛ ſup-
exaltate eum in ſecula.Qui ēruit nos de infer
no:ꝛ ſaluos fecit de manu mortis:ꝛ liberauit
nos de medio ardēntis flāmme:ꝛ de medio
ignis ēruit nos.Cōfitēmini domino quonia;
bonus:quoniā in ſeculum miſericordia eius.
Benedicite omnes religioſi dño deo deoꝝ:
laudate ꝛ confitēmini ei q: in omnia ſecula
miſericordia eius. ¶Huc vſq; in hebrēo non
habetur:ꝛ que poſūimus de theodotiōnis edi
tiōne trāſlata ſunt.Tūc nabuchodonoſoꝛ rex
obſtūpuit:ꝛ ſurrērit prōpere:ꝛ ait optimāti-
bus ſuis.Nōne tres viros miſimus in medio
ignis compeditos?Qui reſpondētes regi dixe
runt.Uere rex.Reſpōdit + rex ꝛ ait.Ecce ego aſs nō ha bet + rex
video quattuoꝛ viros ſolutos ꝛ ambulantes in D
medio ignis:ꝛ nihil corruptiōnis in eis eſt:ꝛ
ſpecies quarti ſimilis filio dei.Tunc acceſſit
rex nabuchodonoſōꝛ ad oſtium fornacis ignis
ardentis:ꝛ ait.Sidrāc miſāc ꝛ abdenagō ſer
ui dei excelſi:egredimini ꝛ venite . Statimq;
egreſſi ſunt ſidrāc miſāc ꝛ abdenagō de me-
dio ignis.Et congregati ſātrape magiſtratus
ꝛ iudices ꝛ potentes regis contemplabantur
viros illos : quoniā nihil poteſtatis habuiſſet
ignis in corpoꝛibus eoꝝ:ꝛ capillus capitis eo
rum non eſſet adūſtus:ꝛ ſarabālla eoꝝ nō
fuiſſent imutata:ꝛ odoꝛ ignis non trāſiſſet per
eos.Et erūmpens nabuchodonoſōꝛ ait : Be-
nedictus deus deoꝝ ſidrāc + videlicet miſāc
ꝛ abdenagō:qui miſit angelum ſuū : ꝛ ēruit aſs nō ha bet + vi delicet
ſeruos ſuos qui credidērunt in eum:ꝛ verbū
regis imutauērunt ꝛ tradidērunt corpora ſua
ne ſeruirent ꝛ ne adorārent omnē deum ex-

cepto deo ſuo. A me ergo póſitum eſt hoc decretum: vt omnis populus: tribus: & lingua quecunqȝ locuta fuerit blaſphemiā contra deum ſidrac miſác & abdenagó diſpéreat: & domus eius vaſtétur. Neqȝ enim eſt alius deus: qui poſſit ita ſaluare. Tūc rex ꝓmouit ſidrác miſác & abdenagó in ꝓuincia babylonis. Nabuchodonoſór rex oibꝰ populis gentibus & linguis qui habitant in vniuerſa terra: pax vobis multiplicet. Signa & mirabilia fecit apud me deus excelſus. Placuit ergo mihi predicáre eius ſigna q2 magna ſunt: & mirabilia eiꝰ quia fortia: & regnū eius quia regnum ſempiternū & poteſtas eiꝰ in generatiōe & generationem.

di.5t. ca.l. n.q.3. ca. ſpatores. 23.q.4. ca. qui vult. ca.nō luc. nif.ca.nabuchodonoſor

infra.7.c.

¶ Ca. 4ū. ¶ Aliud ſomnium regis & de interpretatione danielis. de amiſſione regni: & habitatione eius cum beſtijs: comeditqȝ fenū vt bos: & reſtitutione propter penitentiam regis. & de arbore. ¶ IIII.

A E go nabuchodonoſór quiétus eram in domo mea: & florés in palátio meo. Sómnium vidi quod pertérruit me: & cogitationes mee in ſtratu meo: & + viſiónes cápitis + mei conturbauerunt me. Et per me propóſitum eſt decretū vt introducerentur in conſpectu meo cuncti ſapientes babylónis: & vt ſolutionem ſómnij indicarent mihi. Tunc ingrediebantur arioli magi chaldéi & arúſpices: & ſómnium narráui in conſpectu eorum: & ſolutionem eiꝰ nō indicauerunt mihi: dónec collega ingreſſus eſt in conſpectu meo dániel: cui nomen balthaſár ſm̄ nomen dei mei qui habet ſpiritū deorum ſanctorū in ſemetipſo: & ſomnium corā ipſo locutus ſū. Balthaſár princeps arioléum: quoniā ego ſcio q ſpiritum ſanctorū deoꝝ habeas in te: & omne ſacramentū nō eſt

ale + viſio ale nō hȝ + mei

B impoſſibile tibi: viſiones ſomniorū meorum quas vidi: & ſolutionem earū nárra. Viſio capitis mei in cubiculo meo. Uidebam: & ecce arbor in medio terre: & altitudo eius nimia. Magna arbor & fortis: & procéritas eius contingens celū. Aſpectus illius erat vſqȝ ad términos vniuerſe terre. Fólia eius pulcherrima: & fructus eius nimius: & eſca vniuerſorū in ea. Súbter eam habitabant animália & beſtie: & in ramis eius conuerſabant vólucres celi: & ex ea veſcebátur omnis caro. + Uidebam in viſione capitis mei ſuper ſtratum meum: & ecce vigil & ſanctus de celo deſcédit: clamauit fortiter & ſic ait. Succídite árborem & precidite ramos eius: excútite fólia eius & diſpergite fructus eius: fugiant beſtie que ſubter eam ſunt: & vólucres de ramis eius. Uerū tamen gérmen radícum eius in terra ſinite: E

ale + Sic videbam

& alligétur vínculo férreo & éreo in hérbis q foris ſunt: & rore celi tingátur: & cū féris pars eius in herba terre. Cor eius ab humano cōmutétur: & cor fére detur ei: & ſeptem tempora muténtur ſuper eum. In ſententia vigilū decretum eſt: & ſermo ſanctorū & petitio donec cognoſcant viuentes: quoniam dominat excelſus in regno hominum: & cuicunqȝ voluerit dabit illud: & humílimum hominem + cōſtitúerit ſuper eum. Hoc ſómniū vidi ego nabuchodonoſó rex. Tu ergo balthaſár interpretationem narra feſtinus: q2 oēs ſapientes regni mei non quéunt ſolutionem edícere mihi. Tu autem potes: q2 ſpiritus deorū ſanctorum in te eſt. Tunc dániel + cuius nomen balthaſár cepit intra ſemetipſum tácitus cogitáre quaſi vna hora: & cogitationes eius cōturbábant eum. Reſpondens autem rex ait. Balthaſár: ſómnium & interpretatio eiꝰ non contúrbent te. Reſpondit balthaſár: & dixit. D Domine mi ſómnium his qui te odérunt: & + interpretatio eius hóſtibus tuis ſit. Arborē quam vidiſti ſublímem atqȝ robúſtam: cuius altitudo pertingit ad celum: & aſpectus illius in omnem terram: & rami eius pulcherrimi: & fructus eius nimius: & eſca omnium in ea: ſubter eam habitantes beſtie agri: & in ramis eius commorantes aues celi: tu es rex + qui magnificatꝰ es & inualuiſti. & magnitudo tua créuit & peruénit vſqȝ ad celū: & poteſtas tua & términos vniuerſe terre. Quod autē vidit rex vígilem & ſanctum deſcendere de celo & dicere: ſuccídite arborem & diſſipate illam: attamen gérmen radícum eius in terra dimíttite & vinciátur ferro & ere in herbis foris: & rore celi conſpergátur & cum feris ſit pábulum eius donec ſeptem tempora muténtur ſup eū. E Hec eſt interpretatio ſententie altiſſimi: que peruenit ſuper dominū meum regem. Eyciēt te ab hominibus: & cū beſtijs feriſqȝ erit habitatio tua: & fenum vt bos cómedes: & rore celi infundéris. Septem quoqȝ tempora mutabuntur ſuper te: donec ſcias q dominet excelſus ſuper regnum hominū: & cuicúnqȝ volúerit det illud. Quod autem precépit vt relinquerétur gérmen radicū eius id eſt arboris: re-

iob.40.b infra.5.l infra.co.

gnum tuum tibi manebit poſtq̃ cognoueris
poteſtatem eſſe celeſtem. Quãobrem rex con
ſilium meũ placeat tibi: ⁊ peccata tua elemo
ſynis redime: ⁊ iniquitates tuas misericordi
is pauperũ: forſitan ignoſcet deus delictis tu
is. Omnia + hec venerunt ſuper nabuchodono
ſor regem. Poſt finẽ menſiũ duodecim in au
F la babylonis deambulabat. Reſponditq̨ rex
⁊ ait. Nonne hec eſt babylon ciuitas magna
quam ego edificaui in domum regni in robo
re fortitudinis mee: ⁊ in gloria decoris mei?
Cũq̨ ſermo adhuc eſſet in ore regis: vox de ce
lo ruit. Tibi dicit nabuchodonoſor rex. Re
gnũ tuũ tranſibit a te: ⁊ ab hoĩbus eijciet te:
⁊ cũ beſtijs ⁊ feris erit habitatio tua: fenũ q̃ſi
bos comedes ⁊ ſeptem tẽpora mutabunt ſup
te: donec ſcias q̨ dominet̃ excelſus in regno
hoĩum: ⁊ cuicũq̨ voluerit det illud. Eadẽ ho
ra ſermo completus ẽ ſup nabuchodonoſor:
⁊ ex hoĩbus abiectus eſt: ⁊ fenũ vt bos come
dit: ⁊ rore celi corpus eius infectũ ẽ donec ca
pilli eius in ſimilitudinẽ aquilar̃ creſcerent:
G ⁊ vngues eius quaſi vngues auiũ. Igit̃ poſt fi
nem dier̃ ego nabuchodonoſor oculos meos
ad celũ leuaui ⁊ ſenſus meus redditus ẽ mi
hi ⁊ altiſſimo benedixi: ⁊ viuentẽ in ſempiter
nũ laudaui ⁊ glorificaui: quia ptãs eius ptãs
ſempiterna: ⁊ regnũ eius in generatione ⁊ ge
neratione: ⁊ oẽs habitatores terre apud eum
in nihilũ reputati ſunt. Iuxta voluntatẽ enim
ſuã + facit tã in virtutib⁹ celi q̃3 in habitatori
bus terre: ⁊ non eſt qui reſiſtat manui eius ⁊
dicat ei: quare feciſti. In ipſo tpe ſenſus me⁹
reuerſus eſt ad me: ⁊ ad honorem regni mei
decoreq̨ perueni: ⁊ figura mea reuerſa eſt ad
me: ⁊ optimates mei ⁊ magiſtratus mei req
ſierũt me: ⁊ in regno meo reſtitutus ſũ: ⁊ ma
gnificentia amplior addita eſt mihi. Nunc
igit̃ ego nabuchodonoſor laudo ⁊ magnifico
⁊ glorifico regem celi: q2 oĩa opera eius vera:
⁊ omnes vie eius iudicia: ⁊ gradientes in ſu
perbia poteſt humiliare.

¶ Ca. Sũ. ¶ Balthaſar bibens in vaſis tẽ
pli vidit manũ ſcribẽtẽ i pariete: mane thetel
phares. ⁊ iuxta interpͣtationẽ danielis pdidit
A regnũ. ⁊ ſucceſſit ei dari⁹. ¶ V

Balthaſar rex fecit grande cõui
uiũ optimatibus ſuis mille: ⁊
vnuſq̨ſq̨ ſm ſuã bibebat etatẽ.
Precepit ergo iã temulentus:
vt afferrent vaſa aurea ⁊ argẽ
tea: que aſportauerat nabuchodonoſor pater
eius de templo q̃d fuit in hierlm: vt biberent
in eis rex ⁊ optimates eius: vxoreſq̨ ei⁹ ⁊ cõ
cubine. Tũc allata ſunt vaſa aurea que aſpor
tauerat de templo q̃d fuerat in hieruſalem:
+ ⁊ biberunt in eis rex ⁊ optimates eius vxo
res ⁊ cõcubine illius. Bibebant vinum ⁊ lau
dabant deos ſuos aureos ⁊ argenteos ⁊ ereos
ferreos ligneoſq̨ ⁊ lapideos. In eadem hora
apparuerũt digiti quaſi manus hoĩs ſcriben
tis cõtra candelabrũ in ſuperficie parietis au
le regie. Et rex aſpiciebat articulos man⁹ ſcri- B
bentis. Tunc facies regis cõmutata eſt: ⁊ co
gitationes eius cõturbabãt eũ: ⁊ compages
renum eius ſoluebantur: ⁊ genua eius ad ſe
inuicem collidebantur. Exclamauit itaq̨ rex
fortiter vt introducerent magos chaldeos ⁊
aruſpices. Et proloquens rex ait ſapientibus
babylonis. Quicũq̨ legerit ſcripturã hãc:
⁊ interpretationem eius manifeſtã mihi fe
cerit: purpura veſtietur: ⁊ torquẽ auream ha
bebit in collo: ⁊ terti⁹ in regno meo erit. Tũc
ingreſſi oẽs ſapientes regis non potuerũt nec
ſcripturã legere: nec interpretationem ei⁹ in
dicare regi. Unde rex balthaſar ſatis contur
batus eſt: vt vultus illius imutatus eſt. Sed ⁊
optimates eius turbabant̃. Regina autẽ pro C
re que acciderat regi ⁊ optimatibus eius do
mũ conuiuij ingreſſa eſt: ⁊ proloquens ait.
Rex ineternũ viue. Non te conturbent cogi
tationes tue: neq̨ facies tua immutetur. Eſt
vir in regno qui ſpiritũ deorũ ſanctor̃ habet
in ſe: ⁊ in diebus patris tui ſcĩa ⁊ ſapiẽtia in
uente ſunt in eo. Nã ⁊ rex nabuchodonoſor
pr̃ tuus principem magor̃ incãtator̃ chaldeo
rũ ⁊ aruſpicũ conſtituit eũ. Pater inq̃3 tuus o
rex: q2 ſpũs amplior ⁊ prudentia intelligẽtiã
q̨ ⁊ interpretatio + ſomnior̃ + ⁊ oſtẽſio ſecre
torũ ac ſolutio ligator̃ inuẽte ſunt in eo: hoc
eſt in daniele: cui rex poſuit nomẽ balthaſar.
Nunc itaq̨ daniel vocet̃ ⁊ interpretationem
narrabit. Igit̃ introductus eſt daniel coram
rege. Ad quẽ prefatus rex ait. Tu es daniel de
filijs captiuitatis iude: quẽ adduxerat pr̃ me
us rex de iudea. Audiui de te qm̃ ſpiritũ deor̃
habeas: ⁊ ſcĩa intelligentiaq̨ ac ſapiẽtia am
pliores inuente ſunt in te. Et nunc introgreſ
ſi ſunt in conſpectu meo ſapiẽtes magi vt ſcri
pturã hanc legerent: ⁊ interpͣtationẽ eius in
dicarent mihi. ⁊ nequiuerunt ſenſum huius
ſermonis edicere. Porro ego audiui de te q̨

so nõ hs pec — ipsa eo — isra.7.d. — so + fecit 1.q.4.ca. niroz. 1.q.5.c.f. 5.q.5.c.f. ve pe. di. deniq̨ i qbo.e s.q.4.ci. abucho onosor. — aso + vi berent — E.2.a.c.d. 3.b.c.ultra c.b. — aso + ser monum aso nõ hs + ⁊

poſſis obſcūra īterpretari: ⁊ ligata diſſoluere. Si ergo vales ſcripturam legere ⁊ interpretationē eius indicare mihi: púrpura veſtiéris: ⁊ torquē áuream circa collum tuū habébis: ⁊ tértius in regno meo pꝛīceps eris. Ad que

E respondens daniel: ait coram rege. Munera tua ſint tibi: ⁊ dona domus tue alteri da: ſcripturam autē legam tibi rex: ⁊ interpretationē eius oſtendam tibi. O rex: deus altiſſimus regnū ⁊ magnificētiam gloriam ⁊ honorē dedit nabuchodonoſoꝛ patri tuo: ⁊ ꝓpter magnificentiā quā déderat ei vniuerſi populi tribus ⁊ lingue tremébant ⁊ metuébant eum. Quos volébat interficiébat: quos volebat percutiébat: quos volébat exaltabat: ⁊ quos volebat humiliabat. Quādo autem eleuatū eſt coꝛ eius: ⁊ ſpiritus illius obfirmátus eſt ad ſuꝑbiam: depóſitus eſt de ſólio regni ſui: ⁊ gloria eius ab

F lata eſt: ⁊ a filijs hoīum eiéctus eſt. Sed ⁊ coꝛ eius cum beſtijs póſitū eſt: ⁊ cū ónagris erat

Supra.4.c habitatio ei⁹. Fenū quoq; vt bos comedebat: ⁊ roꝛe celi coꝛpus eius inféctum eſt: donec cognóſceret ꝙ poteſtatē haberet altiſſimus in regno hominum: ⁊ quécunq; volúerit ſuſcitabit ſuper illud. Tu quoq; filius eius balthaſár nō humiliáſti coꝛ tuū cum ſcires hec omnia: ſed aduerſum dominatorē celi eleuátus es. Et vaſa domus eius allata ſunt coram te: ⁊ tu ⁊ optimátes tui ⁊ vxores tue ⁊ cōcubine tue vinū bibiſtis in eis. Deos quoq; argénteos ⁊ áureos ⁊ éreos férreos ligneóſq; ⁊ lapídeos q non vident neq; áudiunt neq; ſentiunt laudaſti: Porro deum qui habet flatum tuum in manu

G ſua ⁊ omnes vias tuas: non gloꝛificaſti. Idcirco ab eo miſſus eſt articulus manus que ſcripſit hoc quod exarátum eſt. Hec eſt autē ſcri-

Re.q.1.ca. aureus. de ver. ſig. ca. q. de ꝯſe. Di.1. ca. de aumenta. ptura que digéſta eſt. Mané thecél pharés. Et hec interpretatio ſermonis. Mane numerauit deus regnum tuum ⁊ compléuit illud. Thecél: appenſus es in ſtatéra: ⁊ inuéntus es minus habens. Pharés: diuiſum eſt regnum tuum: ⁊ datum eſt médis ⁊ pérſis. Tunc iubente rege: indútus eſt dániel púrpura: ⁊ circúndata eſt tóꝛques áurea collo eius: ⁊ predicátum eſt de eo ꝙ haberet poteſtatem tertius in regno. Eadem nocte interféctus eſt balthaſár rex chaldéus: ⁊ dárius médus ſuccéſſit in regnum annos natus ſexagintaduos.

¶ Ca. Sum. ¶ Satrape accuſant regi dario danielem. miſſus eſt in lacum leonum: ⁊ a domino liberatus. ¶ VI.

Placuit dario ⁊ conſtituit ſuper A
† regnum ſátrapas centum vi- al' ‡ regnū
gintivt eſſent i toto regno ſuo: ⁊ ſuper eos príncipes tres ex quibus dániel vnus erat vt ſátrape illis rédderēt rationē: ⁊ rex non ſuſtinéret moléſtiam. Igitur dániel ſuperabat oēs pꝛincipes ⁊ ſátrapas: qꝛ ſpūs dei amplioꝛ erat in illo. Porro rex cogitabat cōſtituere eū ſuper omne regnū. Unde pꝛincipes ⁊ ſatrape querebant occaſionē vt inuenirēt danieli ex látere regis: nulláq; cauſam ⁊ ſuſpitionē reperire potuerūt: eo ꝙ fidelis eſſet: ⁊ omnis culpa ⁊ ſuſpitio nō inueniref in eo. Dixerunt

ergo viri illi. Non inuenimus danieli huic B
aliquā occaſionē: niſi foꝛte in lege dei ſui. Tūc príncipes ⁊ ſátrape ſurripuérunt regi: ⁊ ſic locuti ſunt ei. Dari rex in eternū viue. Conſiliū iniérunt omnes pꝛincipes regni tui: magiſtratus ⁊ ſátrape ſenatóꝛes ⁊ iúdices, vt decretum † imperatoꝛiū exeat ⁊ edictū: vt omnis qui petierit aliquā petitionē a quocūq; deo ⁊ homine vſq; ad triginta dies niſi a te rex: mittátur in lacum leónum. Nūc itaq; rex cōfirma ſententiā: ⁊ ſcribe decretum vt nō immutétur qḋ ſtatutum eſt a médis ⁊ pérſis: nec preuaricari cuiqꝫ liceat. Porro rex dárius propóſuit edictum ⁊ ſtátuit. Q; cum dániel comperiſſet. ſ. ſupra.2.a. ſup.3.a. ſup.4.c. infra.c. al' ‡ imperatoꝛiū

C conſtitútam legē: ingreſſus eſt domū ſuam: ⁊ feneſtris apértis in cenáculo ſuo cōtra hieruſalém tribus tēpoꝛibus in die flectébat génua ſua ⁊ adoꝛábat: confitebatúrq; corā deo ſuo ſicut ⁊ ante facere conſuéuerat. Uiri ergo illi curióſius inquiréntes inuenérunt danielem orantem ⁊ obſecrántem deū ſuū. Et accedētes locuti ſunt regi ſuper edicto. Rex nunquid non cōſtituiſti vt omnis homo q rogáret quēqꝫ de dijs ⁊ hominibus vſq; ad dies trigīta niſi te rex: mitterétur in lacū leonum? Ad quos respondēs rex ait. Uerus eſt ſermo iuxta decretum medóꝛum atq; perſárum: qḋ preuaricári

non licet. Tunc reſpōdentes dixerunt coram D
rege. Dániel de filijs captiuitatis iude nō curauit de lege tua ⁊ de edicto quod cōſtituiſti: ſed tribus tempoꝛibus per diem oꝛat obſecratione ſua. Quod verbū cum audiſſet rex: ſatis contriſtatus eſt: ⁊ pro daniéle póſuit coꝛ vt liberáret eum: ⁊ vſq; ad occáſū ſolis laboꝛábat vt erúeret illum. Uiri aūt illi intelligentes regem: dixerunt ei. Scito rex qꝛ lex medóꝛum atq; perſárum eſt: vt omne decretū quod con-

E ſtituérit rex nõ liceat immutári. Tũc rex pcé-
Infra.14.c pit ⁊ adduxérunt daniélem ⁊ miſérunt eum
in lacum leonum. Dixitq; rex danieli. Deus
tuus quem colis ſemper: ipſe liberábit te. Al-
latúſq; eſt lapis vnus ⁊ poſitus eſt ſuper os la-
ci: quẽ obſignáuit rex ánnulo ſuo ⁊ ánnulo
optimátum ſuorum: ne quid fieret contra da-
niélem. Et ábijt rex in domum ſuam ⁊ dormí-
uit incenátus: cibiq; nõ ſunt allati coram eo:
inſuper ⁊ ſomnus recéſſit ab eo. Tunc rex pri-
mo dilúculo conſúrgens feſtinus ad lacũ leó-
num pérrexit. Appropinquánſq; lácui: danié-
lem voce lachrymabili inclamauit: ⁊ affátus
mat.2.f. eſt eum. Dániel ſerue dei viuentis: deus tuus
F cui tu ſeruis ſemper: putáſne valuit te libera-
re a leonibus? Et dániel regi reſpondens ait.
Rex ineternum viue. Deus meus miſit ange-
3.2.a.c.3.b a.5.c. lum ſuum ⁊ cõclúſit ora leonum ⁊ nõ nocué-
ſupra.eo. runt mihi: q2 coram eo iuſtitia inuenta eſt in
me. Sed ⁊ coram te rex delictũ nõ feci. Tũc

vehemẽnter rex gauiſus eſt ſuper eo: ⁊ danié-
lem precépit edúci de lacu. Eductúſq; eſt dá-
niel de lacu: ⁊ nulla leſio inuenta eſt in eo: q2
crédidit deo ſuo. Iubente autem rege addú-
cti ſunt viri illi qui accuſauerunt daniélem ⁊
in lácum leonum miſſi ſunt: ipſi filij ⁊ vxores
eorum: ⁊ non peruenérunt vſq; ad pauimén-
tum laci donec arriperent eos leones: ⁊ omnia
oſſa eorum cõminuerunt. Tunc darius rex ſcri- G
pſit vniuerſis populis: tribubus ⁊ linguis ha-
bitantibus in vniuerſa terra. Pax vobis mul-
tiplicétur. A me conſtitútum eſt decretum: vt
in vniuerſo império ⁊ regno meo tremiſcát
⁊ páueant deum daniélis. Ipſe eſt enim deus
viuens ⁊ eternus in ſecula: ⁊ regnum eius nõ
diſſipabitur: ⁊ poteſtas eius vſq; ineternum.
Ipſe liberator atq; ſaluator faciẽs ſigna ⁊ mi-
rabilia in celo ⁊ in terra: q liberauit daniélẽ
de + lácu leónum. Pórro dániel perſeuerauit ſic ⁊ ma-nu.
vſq; ad regnũ dárij regnúmq; cyri perſe.

¶ Ca. Sũ. ¶ Viſio q̃tuor aialiũ in figura
q̃tuor regnorũ: de antiquo dierũ: de auditu fi-
lij hoīs: ⁊ de antixp̃o: ⁊ de iudicio. ¶ VII.

A Anno pmo balthaſar regis ba-
bylónis dániel ſomniũ vidit.
Viſio autem capitis eius in cu-
bili ſuo. Et ſomnium ſcribens
breui ſermone comprehéndit:
ſummatímq; perſtringens ait.
Videbam in viſione mea nocte: ⁊ ecce qua-
tuor venti celi pugnabant in mari magno: ⁊
quatuor beſtie grandes aſcendebant de mari

diuerſe inter ſe. Prime quaſi leéna: ⁊ álas ha-
bebat aquile. Aſpiciebam donec euulſe ſunt
ale eius: ⁊ ſubláta eſt de terra: ⁊ ſup pedes q̃ſi
homo ſtetit: ⁊ cor eius datum eſt ei. Et ecce be- B
ſtia alia ſimilis vrſo: in pte ſtetit: ⁊ tres ordines
erãt in ore eius ⁊ in dentibus eius: ⁊ ſic dice-
bãt ei. Surge comede carnes plúrimas. Poſt
hec aſpiciébam ⁊ ecce alia quaſi párdus: ⁊
álas habebat quaſi auis quatuor ſuper ſe. Et
q̃tuor capita erãt in béſtia: ⁊ ptãs data eſt ei.
Poſt hec aſpiciébã in viſiõe noctis: ⁊ ecce be-
ſtia q̃rta terribilis atq; mirabilis: ⁊ fortis ni- infra.eo.

mis. Dētes ferreos hēbat magnos: cōmedēs
atq; cōminuens: ⁊ reliqua pedibus ſuis ↄcul-
cans. Diſſimilis aūt erat ceteris beſtijs quas
viderā añ eā: ⁊ hēbat cornua decē. Cōſiderā-
bam cornua: ⁊ ecce cornu aliō paruulū ortū
eſt de medio eoꝝ: ⁊ tria de cornib⁹ ꝑmis euulſa
C ſunt a facie eius. Et ecce oculi q̄ſi oculi hoīs
erāt in cornu iſto: ⁊ os loquēs ingentia. Aſpi-
ciebā donec throni poſiti ſūt: ⁊ antiquus dieꝝ
ſedit. Ueſtimentū ei⁹ cādidū q̄ſi nix: ⁊ capil-
al + flāma li capitis ei⁹ q̄ſi lana mūda. Thron⁹ ei⁹ + flam
al + currus. me ignis +: rote ei⁹ ignis accēſus: fluui⁹ igne⁹
D rapiduſq; egrediebātur a facie ei⁹. Milia mi
Apoca. 5.c. liū miniſtrabant ei: ⁊ decies + cētena milia aſſi-
al + milies ſtebant ei. Judiciū ſedit: ⁊ libri apti ſūt. Aſpi-
ciebā ꝓp vocē ſmonū grandiū quos cornu il
lud loquebat. Et vidi qm̄ iterfecta eēt beſtia: ⁊
periſſet corp⁹ ei⁹: ⁊ traditū eſſet ad cōburēdū
igni: aliarū quoq; beſtiaꝝ ablata eēt ptās: ⁊ tē
pora vite ↄſtituta eſſent eis vſq; ad tps ⁊ tps.
Supra eo. Aſpiciebā ergo in viſiōe noctis ⁊ ecce cū nu-
Matth. 24. bib⁹ celi q̄ſi fili⁹ hoīs veniebat: ⁊ vſq; ad anti-
quū dieꝝ ꝑuenit: ⁊ i ↄſpectu ei⁹ obtulerūt eū.
Et dedit ei ptātē ⁊ honorē ⁊ regnū: ⁊ oēs ppl'i
trib⁹ ⁊ lingue ipſi ſeruiēt. Ptās ei⁹ ptās eter-
Supra 4.g. na que nō auferēt: ⁊ regnū ei⁹ qd̄ nō corrūpē-
tur. Horruit ſpūs me⁹. Ego daniel territus ſuꝫ
E in his: ⁊ viſiones capitis mei conturbauerunt
me. Acceſſi ad vnū de aſſiſtentib⁹: ⁊ veritateꝫ
q̄rebā ab eo de omnibus his. Qui dixit mihi
iterpretationē ſmonū: ⁊ docuit me. Hę q̄tuor
beſtie magne: q̄tuor ſunt regna q̄ ↄſurgent de

terra. Suſcipient aūt regnū ſancti dei altiſſi-
mi: ⁊ obtinebunt regnū vſq; in ſeculū ⁊ in ſe-
culū ſeculoꝝ. Poſt hoc volui libenter diſcere
de beſtia q̄rta: q̄ erat diſſilis valde ab oībus ⁊
terribilis nimis. Dentes ⁊ vngues ei⁹ ferrei
comedebat ⁊ cōminuebat: ⁊ reliq̄ pedib⁹ ſu-
is cōculcabat. Et de cornib⁹ decē q̄ hēbat in ca- F
pite: ⁊ de illo qd̄ ortū fuerat: añ qd̄ ceciderāt
tria cornua: ⁊ de cornu illo qd̄ hēbat oculos: ⁊
os loquēs grādia: ⁊ mai⁹ erat ceteris. Aſpiciē
bam ⁊ ecce cornu illud faciebat bellū aduer-
ſus ſcōs: ⁊ ꝑualebat eis: donec venit antiquus
dierū: ⁊ iudiciū dedit ſanctis excelſi: ⁊ tps ad-
uenit: ⁊ regnū obtinuerūt ſcti. Et ſic ait. Be-
ſtia quarta: regnū quartū erit in terra qd̄ ma
ius erit oib⁹ regnis: ⁊ deuorabit vniuerſaꝫ ter
rā: ⁊ ↄculcabit ⁊ cōminuet eaꝫ. Porro cornua
decē ipſius regni decē reges erūt: ⁊ alius ↄſur-
get poſt eos: ⁊ ipſe potentior erit prioribus ⁊ G
tres reges humiliabit. Et ſermōes ↄtra excel
ſum loquetur: ⁊ ſanctos altiſſimi conteret. Et
putabit ꝙ poſſit mutare tpa ⁊ leges: ⁊ traden
tur in manu eius vſq; ad tēpus ⁊ tpa ⁊ dimi-
diū tpis. Et iudiciū ſedebit vt auferatur po-
tentia: ⁊ conteratur ⁊ diſpereat vſq; in fineꝫ.
Regnū aūt ⁊ ptās ⁊ magnitudo regni que ē
+ ſubter oē celuꝫ detur populo ſcōꝝ altiſſimi: cu al + ſubter.
ius regnū: regnū ſempiternū eſt: ⁊ oēs reges Luce. 1.c.
ſeruient ei ⁊ obediēt. Huculq; finis vbi. Ego
daniel multuꝫ cogitationib⁹ meis ↄturbabar:
⁊ facies mea mutata eſt in me: vba autem in
corde meo conſeruaui.

¶ Ca. Sum. ¶ De ariete ⁊ hyrco: ⁊ interpre
tationibus arietis ⁊ hyrci. ¶ VIII.
A Anno tertio regni balthaſar re
gis viſio apparuit mihi. Ego da
niel poſt id quod videram in prin
cipio vidi in viſione mea cum
eſſem in ſuſis caſtro quod eſt in
elam regione. Uidi autem in vi
Ro. ciui. vc. ſione eſſe me ſuper portam vlai: ⁊ leuaui oculos
meos ⁊ vidi. Et ecce aries vnus ſtabat ante pa
ludem habens cornua excelſa: ⁊ vnum excelſius
altero atque ſuccreſcens. Poſtea vidi arietem
cornibus ventilantem contra occidentem ⁊ contra aquilo
nem ⁊ contra meridiem ⁊ omnes beſtie non poterant re
ſiſtere ei neque liberari de manu eius: Fecitque ſecundum
B voluntatem ſuam: ⁊ magnificatus eſt. Et ego intelli
gebam. Ecce autem hyrcus caprarum veniebat ab
occidente ſuper faciem totius terre: ⁊ non tange
bat terram. Porro hyrcus habebat cornu in
ſigne inter oculos ſuos: ⁊ venit vſque ad arietem
illum cornutum quem videram ſtantem ante portam: ⁊ cu
currit ad eum in impetu fortitudinis ſue. Cumque
appropinquaſſet prope arietem efferatus eſt in
eum: ⁊ percuſſit arietem ⁊ comminuit duo cor
nua eius: ⁊ non poterat aries reſiſtere ei. Cumque
miſiſſet eum in terram conculcauit: ⁊ nemo quibat li
C berare arietem de manu eius. Hyrcus autem capra
rum magnus factus eſt nimis. Cumque creuiſſet fractum
eſt cornu magnum: ⁊ orta ſunt quatuor cornua ſub
ter illud per quatuor ventos celi. De vno autem ex
eis egreſſum eſt cornu vnum modicum: ⁊ factum
eſt grande contra meridiem ⁊ contra orientem ⁊ contra fortitu
dinem. Et magnificatum eſt vſque ad fortitudinem
celi: ⁊ deiecit de fortitudine ⁊ de ſtellis: ⁊ concul
cauit eas. Et vſque ad principem fortitudinis ma
gnificatum eſt: ⁊ ab eo tulit iuge ſacrificium: ⁊
D deiecit locum ſanctificationis eius. Robur autem
Io. nō hȝ ei. datum eſt ei contra iuge ſacrificium propter pec
cata: ⁊ proſternetur veritas in terra: ⁊ proſpera
bitur ⁊ faciet. Et audiui vnum de ſanctis loquen
tem: ⁊ dixit vnus ſanctus alteri neſcio cui loquenti.
Uſquequo viſio ⁊ iuge ſacrificium ⁊ peccatum deſo
lationis que facta eſt ⁊ ſanctuarium ⁊ fortitudo
conculcabitur? Et dixit ei. Uſque ad veſperam ⁊ ma
Io. nō hȝ dies. ne dies duo milia trecenti: ⁊ mundabitur ſan
ctuarium. Factum eſt autem cum viderem ego daniel
viſionem: ⁊ quererem intelligentiam ecce ſtetit in con
ſpectu meo quaſi ſpecies viri. Et audiui vocem vi
E ri inter vlai ⁊ clamauit ⁊ ait. Gabriel fac intel
Infra. 9. f. ligere iſtam viſionem. Et venit: ⁊ ſtetit iuxta vbi
ego ſtabam. Cumque veniſſet pauens corrui in fa

ciem meam: ⁊ ait ad me. Intellige fili hominis:
quoniam in tempore finis complebitur viſio. Cumque loque
retur ad me: collapſus ſum pronus in terram. Et
tetigit me: ⁊ ſtatuit me in gradu meo: dixitque F
mihi. Ego oſtendam tibi que futura ſunt in no
uiſſimo maledictionis: quoniam habet tempus finem ſuum.
Aries quem vidiſti habere cornua: rex medorum eſt
atque perſarum. Porro hyrcus caprarum: rex gre
corum eſt: ⁊ cornu grande quod erat inter oculos
eius: ipſe eſt rex primus. Quod autem fracto illo
ſurrexerunt quatuor pro eo: quatuor reges de gen
te eius conſurgent: ſed non in fortitudine eius. Et
poſt regnum eorum cum creuerint iniquitates: conſur
get rex impudens facie: ⁊ intelligens propoſitiones:
⁊ roborabitur fortitudo eius: ſed non in viribus
ſuis: ⁊ ſupra quam credi poteſt vniuerſa vaſtabit: ⁊ G
proſperabitur ⁊ faciet. Et interficiet robuſtos ⁊
populum ſanctorum ſecundum voluntatem ſuam: ⁊ di
rigetur dolus in manu eius: ⁊ cor ſuum magni
ficabit: ⁊ in copia rerum omnium occidet plu
rimos. Et contra principem principum conſurget:
⁊ ſine manu conteretur. Et viſio veſpere ⁊ ma
ne que dicta eſt: vera eſt. Tu ergo viſionem ſi
gna: quia poſt multos dies erit. Et ego daniel
langui ⁊ egrotaui per dies. Cumque ſurrexiſ
ſem faciebam opera regis: ⁊ ſtupebam ad viſio
nem: ⁊ non erat qui interpretaretur.
¶ Capituli Summarium. ¶ De oratione da
nielis: de verbo angeli: ⁊ de ſeptuaginta hebdo
madibus. ¶ IX.
In anno primo darij filij aſſueri A
de ſemine medorum qui impera
uit ſuper regnum chaldeorum
anno vno regni eius: ego daniel De pc. vl. f. c. duxerat
intellexi in libris numerum an
norum de quo eſt ſermo domini ad hie
remiam prophetam vt complerentur deſolationis hieruſalem
ſeptuaginta anni. Et poſui faciem meam ad
dominum deum meum rogare ⁊ deprecari in ieiu
nijs ſacco ⁊ cinere: ⁊ oraui ad dominum deum: ⁊ con
feſſus ſum: ⁊ dixi. Obſecro domine deus magne 2. eſd. 1. b.
⁊ terribilis cuſtodiens pactum ⁊ miſericor
diam diligentibus te ⁊ cuſtodientibus manda
ta tua. Peccauimus: iniquitatem fecimus: im Infra eo.
pie egimus: ⁊ receſſimus ⁊ declinauimus a
mandatis tuis ac iudicijs. Non obediuimus B
ſeruis tuis prophetis qui locuti ſunt in nomine
tuo regibus noſtris: principibus noſtris: patribus
noſtris: omnique populo terre. Tibi domine iuſtitia: nobis
autem confuſio faciei ſicut eſt hodie viro iuda ⁊
habitatoribus hieruſalem ⁊ omni iſrael his

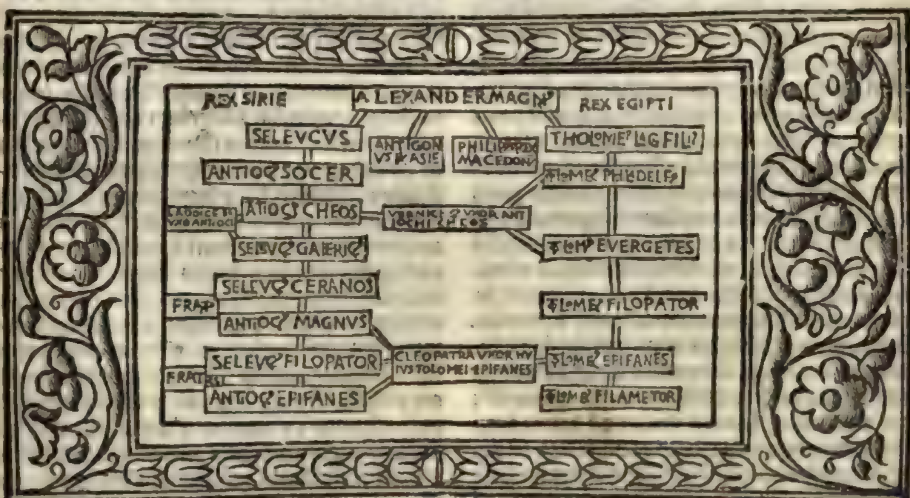
qui prope ſunt: ⁊ his qui ꝓcul in vniuerſis ter
ris ad quas eieciſti eos ꝓpter iniquitates eo-
rum: in quibus peccauerũt in te dñe. Nobis cõ
fuſio faciei: regibus nr̃is: principibus noſtris
⁊ pr̃ibus nr̃is q peccauerũt. Tibi autem dño
deo noſtro miſericordia ⁊ ꝓpitiatio: qꝛ receſſi-
mus a te: ⁊ non audiuimus vocem dñi dei no
ſtri vt ambularemus in lege eius quã poſuit
nobis per ſuos ſuos ꝓphetas: ⁊ oĩs iſrael pre-
uaricati ſunt legem tuam: ⁊ declinauerũt ne
audirent vocem tuã: ⁊ ſtillauit ſuper nos ma-
ledictio ⁊ deteſtatio q̃ ſcripta ẽ in libro moyſi
C ſerui dei: quia peccauimus ei. Et ſtatuit ſmo-
nes ſuos quos locutus eſt ſup nos ⁊ ſup prin-
al+ ſuper induceret cipes noſtros q iudicauerunt nos: vt + ſupin-
duceret in nos magnũ maluz quale nunquã
fuit ab omni celo: ſm q factũ eſt in hierl'm: ſi
cut ſcriptum eſt in lege moyſi. Omne maluz
hoc venit ſuper nos. Et nõ rogauimus faciez
tuã dñe deus noſter vt reuerteremur ab iniq
tatibus noſtris: ⁊ cogitaremus ṽitatez tuam.
Et vigilauit dñs ſup malitiã: ⁊ adduxit eam
ſup nos. Juſtus dñs deus noſter in oĩbus ope-
D ribus ſuis que fecit. Nõ enim audiuimus vo
Bar. i. c. ſupra eo. cem eius. Et nunc dñe deus nr̃ q eduxiſti po-
pulum tuũ de terra egypti in manu forti. ⁊ fe-
ciſti tibi nomẽ ſm diem hãc: peccauimus: ini
qtatem fecimus dñe in oẽm iuſtitiam tuam.
Auertatur obſecro ira tua: ⁊ furor tuus a ciui
al' nõ hz + a. tate tua hierl'm ⁊ + a monte ſancto tuo. Pro-
pter peccata enim noſtra ⁊ iniquitates patrũ
noſtroꝝ: hierl'm ⁊ populus tuus in obprobriũ
al' nõ hz ergo. ſũt oĩbus per circuituz nr̃m. Nũc + ergo exau
di deus noſter orõnez ſerui tui: ⁊ preces eius:
⁊ oñde faciem tuã ſup ſanctuariũ tuũ qḋ de-
E ſertum eſt. Propter temetipſum inclina deus
meus aurẽ tuã ⁊ audi: aperi oculos tuos ⁊ vi-
de deſolationẽ nr̃am ⁊ ciuitatẽ: ſup quã inuo-
catũ eſt nomẽ tuũ. Neqꝫ eni in iuſtificationi-
bus noſtris ꝓſternimus preces añ faciẽ tuaz:
ſed in miſerationib9 tuis multis. Exaudi dñe:
placare dñe: attende ⁊ fac. Ne moreris ꝓpter
Al. xi c. eccleſiaſticarũ. in gl. de pe. di. i. ſ. predicti. temetipſum deus meus: qꝛ nomen tuũ inuo-
catuz eſt ſup ciuitatẽ ⁊ ſup populũ tuuz. Cũqꝫ
adhuc loquerer ⁊ orarem ⁊ ꝯfiterer peccata
mea ⁊ pctã populi mei iſrael vt ꝓſternerẽ pre-
F ces meas in conſpectu dei mei: ꝓ monte ſctõ
Supra. 8. c. dei mei: adhuc me loquẽte in orõne mea ecce
vir gabriel quẽ viderã in viſione a principio
cito volans tetigit me in tempore ſacrificij ve
ſpertini ⁊ docuit me ⁊ locutus eſt mihi. dixitqꝫ.
Daniel nunc egreſſus ſum vt docerem te ⁊ in
telligeres. Ab exordio precum tuarum egreſ
ſus eſt ſermo. Ego autem veni vt indicarez ti Mat. 24.
bi: qꝛ vir deſideriorũ es. Tu aũt animaduer
te ſmonem: ⁊ intellige viſionem. Septuagin
ta hebdomades abbreuiate ſunt ſuper popu-
lum tuũ: ⁊ ſuper vrbem ſanctam tuã vt conſu
metur preuaricatio: ⁊ finem accipiat peccatũ:
⁊ deleatur iniqtas: ⁊ adducatur iuſtitia ſem-
piterna: ⁊ impleatur viſio ⁊ ꝓphetia ⁊ vngã-
G tur ſanctuſſanctoꝝ. Scito ergo ⁊ animaduer-
te ab exitu ſermonis vt iterũ edificetur hie-
ruſalem vſqꝫ ad xp̃m ducez: hebdomades ſe
ptem: ⁊ hebdomades ſexagintadue erunt. Et
rurſum edificabit platea ⁊ muri in anguſtia
tempoꝝ. Et poſt hebdomades ſexagintaduas
occidet chriſtus: ⁊ non erit eius populus qui
eũ negaturus eſt. Et ciuitatem ⁊ ſanctuarium
diſſipabit populus cum duce venturo: ⁊ finis
eius vaſtitas: ⁊ poſt finem belli ſtatuta deſola
tio. Confirmabit autez pactis multis hebdo-
mas vna: ⁊ in dimidio hebdomadis deficiet
hoſtia ⁊ ſacrificium: ⁊ erit in templo abomi- Mat. 24.
natio deſolationis: ⁊ vſqꝫ ad conſummationẽ
⁊ finem perſeuerabit deſolatio.

¶ Ca. Xũ. ¶ De appitione viri veſtiti lineis: ⁊
de michaele ⁊ ꝓncipib9 grecoꝝ ⁊ pſaꝝ. ¶ X.

A Anno tertio regni cyri regis ꝑ-
ſarum ṽbum reuelatum eſt da
nieli cognomento balthaſar ⁊
verbum verum ⁊ fortitudo ma-
gna: intellexitqꝫ ſmonem. In-
telligentia eni eſt opus in viſio
ne. In diebus illis ego daniel lugebam triuz
hebdomadarum diebus: panem deſiderabi
lem nõ comedi: ⁊ caro ⁊ vinum non introie-
runt in os meum. Sed neqꝫ vnguento vnctus
ſum: donec cõplerent triũ hebdomadaruz di
es. Die aũt viceſima ⁊ quarta mẽſis ꝑmi erã
iuxta fluuiũ magnũ qui eſt tigris: ⁊ leuaui ocu
los meos ⁊ vidi. Et ecce vir vnus veſtitus li-
neis: ⁊ renes eius accincti auro obrizo: ⁊ cor-
pus eius quaſi chryſolitus: ⁊ facies eius velut
ſpecies fulguris: ⁊ oculi ei9 vt lampas ardens
⁊ brachia eius ⁊ que deorſum ſunt vſqꝫ ad pe
des quaſi ſpẽs eris candentis: ⁊ vox ſmonum
B ei9 vt vox multitudinis. Uidi autẽ ego daniel
ſolus viſionẽ. Porro viri q erãt mecũ non vi-
derũt: ſed terror nimius irruit ſup eos: ⁊ fu-
gerunt in abſcõditũ. Ego autẽ relictus ſolus
vidi viſionẽ grãdez hanc ⁊ nõ remanſit in me infra

fortitudo:ſed ꝛ ſpecies mea immutáta eſt in
me:ꝛ emárcui:nec habui quicq̄ꝫ virium. Et
audiui vocem ſermonum eius:ꝛ audiens ia
cébam conſternátus ſuper faciem meā:ꝛ vul
tus meꝰ hęrébat terre. Et ecce manus tétigit
me:ꝛ eréxit me ſuper génua mea ꝛ ſuper arti
Ro.ſ.e. infra eo. culos manuū mearuꝫ. Et dixit ad me: Dániel
vir deſideriorum: intéllige verba que ego lo-
C quor ad te:ꝛ ſta in grádu tuo. Nūc eniꝫ ſum
miſſus ad te. Cumq̄ꝫ dixiſſet mihi ſermonem
iſtum ſteti trémens:ꝛ ait ad me. Noli metue
re dániel:quia ex die primo quo poſuiſti cor
tuum ad intelligendum vt te affligeres in cō
ſpectu dei tui:exaudita ſunt v̇ba tua:ꝛ ego ve
ni ꝑpter ſermones tuos. Princeps autem re
gni perſarum réſtitit mihi viginti ꝛ vno die
bus:ꝛ ecce míchael vnus de principibus pri
mis venit in adiutorium meū:ꝛ ego remanſi
ibi iuxta regem perſárum. Ueni autem vt do
cérem te que ventura ſunt populo tuo in no-
uiſſimis diebus:quoniaꝫ adhuc viſio in dies.

Cumq̄ꝫ loqueréturmihi huiuſcémodi v̇bis
deiéci vultum meum ad terraꝫ:ꝛ tacui. Et ec
ce quaſi ſimilitudo filij hominis tétigit labia
mea:ꝛ apériens os meuꝫ locutus ſum: ꝛ dixi
ad eum qui ſtabat contra me. Domine mi in D
viſiōe tua diſſolúte ſunt compáges mee ꝛ ni-
hil in me remanſit virium. Et quomodo po-
terit ſuus domini mei loqui cū domino meo?
Nihil enim in me remanſit virium:ſed ꝛ áli ſupra eo.
tus meus interclúditur. Rurſuꝫ ergo tétigit
me quaſi viſio hominis:ꝛ cōfortáuit me ꝛ di
xit. Noli timére vir deſideriorꝫ:pax tibi:con- Ro.ſ.e.ſ.
fortare ꝛ eſto robúſtus. Cūq̄ꝫ loquereť mecū eodem
conualui:ꝛ dixi. Lóquere dn̄e mi:q̄ꝛ confor-
taſti me. Et Ait. Nunq̄d ſcis quare vénerim
ad te. Et nunc reuértar vt prelier aduerſum
principem perſarum. Cum enim ingrederer
appáruit princeps grecorum veniens. Uerū
tamen annunciabo tibi qđ expreſſuꝫ eſt in ſcri
ptura v̇itatis:ꝛ nemo eſt adiutor meus in om-
nibus his:niſi michael princeps veſter.

C Ca.Sū. C Predicit angelus danieli de re
gibus pſarum:ꝛ de rege qui eſt antichriſtus q
extollit ſe contra dominum. C XI.

A Go autem ꝛ a primo anno da-
al ꝛ ab anno primo. rij medi ſtabam vt ꝯfortaretur
ꝛ roboraretur. Et nunc verita-
tem annunciabo tibi. Ecce ad-
huc tres reges ſtabunt in perſi
de: ꝛ quartus ditábitur opibꝰ
C nimijs ſup omnes. Et cuꝫ inualúerit diuitijs
ſuis concitábit omnes aduerſum regnuꝫ gre
cie. Surget v̇o rex fortis ꝛ dominabitur pote
ſtate multa:ꝛ faciet quod placúerit ei. Et cuꝫ
ſtéterit conterétur regnum eius ꝛ diuideť in
quatuor ventos celi:ſed non in póſteros eius
neq̄ꝫ ſm̄ poténtiaꝫ illius qua dominatus eſt.
Lacerábitur enim regnum eius etiam in ꝛ ex al ꝛ ex-
ternos excéptis his Et confortabitur rex áu- teros.
ſtri:ꝛ de principibus eius preualebit ſuper eū.
Et dominabitur ditione. Multa enim domi

natio eius. Et post finem annorum federabū
tur. Filiaq; regis áustri veniet ad regem aq-
lónis fácere amicitiam: ⁊ non obtinébit forti
B tudinem brachij: nec stabit semē eius. Et tra
detur ipsa: ⁊ qui adduxérunt eam adolescen-
tes eius: ⁊ qui confortabant eam in tempori-
bus. Et stabit de gérmine radicum eius plā-
tatio: ⁊ veniet cum exercitu: ⁊ ingrediétur ꝓ-
uinciam regis aquilónis: ⁊ abutétur eis ⁊ ob
tinebit. Insuper ⁊ deos eorum ⁊ sculptília: va-
sa quoq; preciósa áuri ⁊ argenti captiua du-
cet in egyptum. Ipse preualébit aduersus re-
gem aquilónis. Et intrabit in regnum rex áu
stri: ⁊ reuertétur ad terram suam. Filij autē
eius prouocabuntur ⁊ congregabunt multitu
dinem exercítuū plurimorū. Et veniet pro-
perans ⁊ inúndans: ⁊ reuertetur ⁊ concitabi
tur ⁊ cōgredietur cum róbore eius. Et prouo
catus rex áustri egrediétur ⁊ pugnabit aduer
sus regem aquilónis: ⁊ preparabit multitudi
nem nimiam ⁊ dabitur multitudo in manus
al's+ cornu eius: ⁊ capiet multitudinē ⁊ exaltabitur + cor
eius: ⁊ deijciet multa millia: sed non preualé-
C bit. Conuertetur enim rex aquilónis ⁊ prepa-
rabit multitudinem multo maiorē q̄ prius.
Et in fine temporum annorumq; veniet prop̄e
rans cum exercitu magno ⁊ ópibus nimijs.
In tēporibus illis multi ↄsurgent aduersus re
gem austri. Filij quoq; preuaricatorum popu
li tui extollentur vt impleant visionem: ⁊ cor-
ruent. Et veniet rex aquilónis ⁊ comportabit
ággerem ⁊ cápiet vrbes munitissimas ⁊ bra-
chia áustri non sustinebūt. Et consúrgent ele-
cti eius ad resistendum: ⁊ non erit fortitudo.
Et faciet veniens super eum iuxta plácitū su-
um: ⁊ non erit qui stet contra faciē eius: ⁊ sta
bit in terra inclyta ⁊ cōsumetur in manu ei⁹:
⁊ ponet faciem suam: ⁊ veniet ad tenendum
vniuersum regnum eius: ⁊ recta faciet cū eo.
al'+ illud Et filiam feminarū dabit ei vt euertat + illū:
D ⁊ non stabit nec illius erit. Et conuertet faciē
suā ad insulas et capiet mltas: ⁊ cessare faciet
p̄ncipē obpróbrij sui: ⁊ obpróbriū ei⁹ ↄuertēt
in eum. Et conuértet faciem suā ad imperiū
terre sue: ⁊ impinget ⁊ córruet ⁊ non inuenié-
tur. Et stabit in loco eius vilissimus ⁊ indign⁹
decore régio: ⁊ in paucis diebus conterétur
nō in furore nec in prélio. Et stabit in loco ei⁹
despéctus: ⁊ nō tribuétur ei honor régius. Et
véniet clam ⁊ obtinébit regnū in fraudulén
tia. Et brachia pugnantis expugnabūtur a fa-
cie eius ⁊ cōterentur. Insuper ⁊ dux féderis.
Et post amicitias cum eo faciet dolū: ⁊ ascē-
det ⁊ superabit in modico populo: ⁊ abundā
tes ⁊ úberes vrbes ingredietur. Et faciet que
non fecérunt patres eius: ⁊ patres patrū ei⁹.
Rapinas ⁊ prédam ⁊ diuitias eorum dissipā-
bit: ⁊ contra firmissimas cogitatiōes + inibit: al'+ inibit
E ⁊ hoc vsq; ad tempus. Et concitabitur fortitu
do eius: ⁊ cor eius aduersum regem áustri in
exercitu magno. Et rex áustri ꝓuocábitur ad
bellum multis auxilijs ⁊ fortibus nimis: ⁊ nō
stabunt: quia inibunt aduersus eum consilia.
Et comedentes panem cū eo cónterent illū:
exercitusq; eius opprimétur: ⁊ cadent interfe
cti plurimi. Duorum quoq; regum cor erit vt
male fáciant: ⁊ ad mensam vnam mēdaciū
loquéntur ⁊ non proficient: quia adhuc finis
in aliud tempus. Et reuertétur in terram suā
cum ópibus multis: ⁊ cor eius aduersū testa-
mentum sanctum: ⁊ faciet ⁊ reuertétur in ter
ram suam. Statuto tempore reuertétur ⁊ ve-
niet ad áustrum: ⁊ non erit priori simile nouis
simum. Et vénient super eum trieres ⁊ roma
ni: ⁊ percutiétur ⁊ reuertétur. Et indignabit
contra testamentum sanctuarij ⁊ faciet reuer
tetúrq;: ⁊ cogitabit aduersum eos qui dereli-
querunt testamentum sanctuarij. Et brachia
ex eo stabunt ⁊ pólluent sanctuarium fortitu-
dinis: ⁊ áuferent iúge sacrificium: ⁊ dabunt
abominationem in desolationē. Et impij in
testamentum simulabunt fraudulenter. Po-
pulus autem sciens deum suum obtinébit ⁊
faciet. Et docti in populo docebūt plúrimos:
⁊ rúent in gladio ⁊ in flamma: ⁊ in + captiui- al'+ captiuitatem
tate ⁊ in + rapina dierum. Cumq; corrúerint al's+ rapinam
subleuabunt auxilio páruulo: ⁊ applicabunt
eis plúrimi fraudulēter. Et de erudítis rúent F
vt conflentur ⁊ eligantur ⁊ dealbentur: vsq; ad
tempus prefinitū: quia adhuc aliud tempus infra. 12.
erit. Et faciet iuxta voluntatem suam rex. Et
leuabitur ⁊ magnificabitur aduersus omnē
deum: ⁊ aduersus deū deorum loquétur ma
gnifica: ⁊ dirigétur: donec compleátur iracū-
dia. Perpetráta quippe est definitio. Et deū
patrum suorum non reputabit: ⁊ erit in con-
cupiscentijs feminarum: nec quēq; deorū cu
rabit: quia aduersū vniuersa consurget. Deū
autem maozim in loco suo venerábitur ⁊ de
um quem ignorauerunt patres eius colet au-
ro ⁊ argento ⁊ lapide precioso rebúsq; precio
sis. Et faciet vt múniat maozim cū deo alie G

nō quē non cognouit:z multiplicabit gl̃iam:
z dabit eis poteſtatem in multis:z terram di
uidet gratuito.Et in tempore prefinito prelia
bitur aduerſus eū rex auſtri:z quaſi tempeſtas
ueniet contra illum rex aqlonis in curribus:z
in equitibus z in claſſe magna:z ingredietur
terras:z conteret z pertranſeat.Et itroibit in
terram glorioſam:z multi corruent. He autē
ſole ſaluabūtur de manu eius edom z moab
al'+principum z+principes filiorum ammon.Et mittet ma-
num ſuam in terras:z terra egypti non effu-
giet.Et dominabitur theſaurorum auri z ar-
genti z in omnibus precioſis egypti.Per ly-
biam quoqz z ethyopiam trāſibit:z fama tur
babit eum ab oriente z ab aquilone:z veniet
in multitudine magna vt cōterat z interficiat
al'+apedno plurimos.Et figet tabnaculū ſuū a+pethno
inter duo maria ſuper mōtez inclytum z ſan-
ctum:z veniet vſqz ad ſummitatem eius z ne
mo auxiliabitur ei.

¶Cap.Sū. ¶De reſurrectione bonorum z malorum:de eminentia z claritate doctorū: de iudicio domini: de libro clauſo:de ſignatis ſermonibus. ¶XII.

A In tpe aūt illo ɔſurget michael
princeps magnus q ſtat ꝓ filijs
populi tui:z veniet tps quale nō
fuit ab eo ex quo gentes eē cepe
rūt vſqz ad tempus illud. Et in
tpe illo ſaluabit ppls tuus:oēs
q inuētus fuerit ſcriptus in libro.Et multi de
his qui dormiūt in terre puluere euigilabūt:
alij in vitam eternam:alij in obprobriū:vt vi
B De magiſtris ca.x. deant ſemp.Qui aūt docti fuerint fulgebunt
quaſi ſplendor firmamenti: z q ad iuſtitiam
erudiunt multos:quaſi ſtelle in ppetuas eter
nitates. Tu autem daniel claude ſermones:
z ſigna librum vſqz ad tempus ſtatutū. Plu
rimi pertranſibūt:z multiplex erit ſcia.Et vi
di,ego daniel:z ecce quaſi duo alij ſtabāt vn⁹
hinc ſuper ripa fluminis:z alius inde ex alte
ra ripa fluminis.Et dixi viro qui erat indut⁹
C lineis:qui ſtabat ſuper aquas fluminis.Uſqz
quo finis horum mirabiliū? Et audiui virū
qui indutus erat lineis qui ſtabat ſup aquas
fluminis:cum eleuaſſet dexteram z ſiniſtrā
ſuā in celum:z iuraſſet per viuentem ineter-
num:qz in tp̄s z tpa dimidiū tpis.Et cum cō
pleta fuerit diſperſio manus ppl̄i ſancti:com
plebunt vniuerſa hec.Et ego audiui z nō in-
tellexi.Et dixi.Dn̄e mi quid erit poſt hec?Et
ait.Uade daniel:quia clauſi ſūt ſignatiqz ſer-
mones:vſqz ad prefinitum tempus. Eligent
z dealbabuntur z quaſi ignis probabunt mul Supra.11.f
ti.Et impie agent impij:neqz intelligent oēs D
impij.Porro docti intelligent:z a tpe cū ab-
latum fuerit iuge+ ſacrificium z poſita fue- al's nō hz +ſacrificium
rit abhominatio in deſolationem: dies mille
ducēti nonaginta. Beat⁹q expectat:z puenit
vſqz ad dies mille trecētos trigintaqnqz. Tu
autem daniel vade ad prefinitum:z requie-
ſces z ſtabis in ſorte tua in fine dierū. ¶Hu-
cuſqz danielē in hebraico volumine legim⁹:
z cetera que ſequūtur vſqz ad finem libri: de
theodotionis editione tranſlata ſunt.

¶Ca.Sū. ¶De duobus p̄ſbyteris q ɔcupierūt ſuſannā:z iudicati ſūt a daniele. ¶XIII.

Et erat vir habitans in babylo A
ne:z nomen ei⁹ ioachim.Et⁹ ac i. 33. a.5.
cepit vxorem nomine ſuſannā
filiam helchie pulchrā nimis
z timentē deū.Parentes enim
illius cum eſſent iuſti : erudie-
runt filiam ſuam ſ̄m legem moyſi.Erat aūt
ioachim diues valde:z erat ei pomerium vi
cinum+domui ſue:z ad ipſum ɔfluebant iu- al'+ damus
dei:eo q eſſet honorabilior oiū.Et conſtitu- al'+ ſeniores
ti ſunt duo+ſenes iudices in illo anno: de q-
bus locutus eſt dn̄s:qz egreſſa eſt iniqtas de
babylone a+ſeniorib⁹iudicibus qui videbā- al'+ſenibus
tur regere ppl̄m.Iſti frequentabant domum
ioachim:z veniebant ad eum oēs qui hēbant
iudicia.Cum aūt ppls reuertiſſet+p meridiē al'+ad
ingrediebatur ſuſanna:z deambulabat in po
merio viri ſui.Et videbant eam ſenes quoti
die ingredientem z deambulantē:z exarſerunt
in cōcupiſcentiā eius.Et+euerterunt ſenſum al'+auerterunt
ſuū:z declinauerūt oculos ſuos vt nō viderēt
celum:neqz recordarent iudiciorum iuſtorū.
Erāt ergo ambo vulnerati amore eius:nec in B
dicauerunt ſibi viciſſim dolorem ſuū.Erube
ſcebant eni indicare ſibi ɔcupiſcentiā ſuam:
volētes ɔcubere cū ea.Et obſeruabant quoti
die ſollicitius videre eam.Dixitqz alter ad alte
rū.Eam⁹ domū:qz hora prandij eſt. Et egreſſi
receſſerūt a ſe.Cumqz reuertiſſent:venerunt
in vnū.Et ſciſcitātes abinuicē cām:ɔfeſſi ſunt
ɔcupiſcentiam ſuā.Et tunc in cōmuni ſtatue-
runt tēpus:qñ eā poſſent iuenire ſolā. Factū
eſt aūt cum obſeruarent diem aptū:ingreſſa
eſt aliqñ ſicut heri z nudiuſtertius cum duab⁹
ſolis puellis:voluitqz lauari in pomerio.Eſtus

quippe erat: τ non erat ibi quiſq̄ preter duos
ſenes abſconditos τ contemplantes eam. Di-
al' † lauē xit ergo puellis. Afferte mihi oleum τ ſmig-
mata: τ oſtia pomerij claudite vt †lauer. Et
fecerunt ſicut preceperat. Clauſeruntq̄ oſtia po-
merij: τ egreſſe ſunt per poſticum vt afferent
que iuſſerat. Neſciebatq̄ ſenes intus eſſe ab-
ſconditos. Cum autem egreſſe eſſent puelle:
ſurrexerunt duo ſenes τ accurrerunt ad eā:
τ dixerunt. Ecce oſtia pomerij clauſa ſunt: τ
nemo nos videt: τ in cōcupiſcentia tui ſum⁹.
Quāobrem aſſentire nobis: τ cōmiſcere no-
C biſcum. Q̄ ſi nolueris: dicemus contra te te-
ſtimoniū: q̄ fuerit tecum iuuenis τ ob hanc
cauſam emiſeris puellas a te. Ingemuit ſu-
al's nō habet † ſunt ſanna τ ait. Anguſtie †ſunt mihi vndiq̄. Si
enim hoc egero: mors mihi eſt: ſi autem non
egero: non effugiam manus veſtras. Sed me-
4. re. 24. c lius eſt mihi abſq̄ opere incidere in manus
hominū: q̄ peccare in conſpectu domini. Et ex-
clamauit voce magna ſuſanna: exclamauerūt
autem τ ſenes aduerſus eam. Et cucurrit vn⁹
ad oſtia pomerij τ aperuit. Cū ergo audiſſent
clamorem famuli domus in pomerio: irrue-
al' † poſticum runt per †poſticum vt viderent quidnam eſſet.
Poſtq̄ autem ſenes locuti ſunt: erubuerunt
ſerui vehementer: q̄ nunq̄ dictus fuerat ſer-
mo huiuſcemodi de ſuſanna. Et facta eſt dies
D craſtina. Cūq̄ veniſſet populus ad ioachim vi-
rū eius: venerunt τ duo preſbyteri pleni ini-
qua cogitatione aduerſus ſuſannam vt inter-
ficerent eam. Et dixerunt corā populo. Mit-
tite ad ſuſannā filiā helchie vxorem ioachī.
Et ſtatim miſerunt. Et venit cum parentibus
τ filijs τ vniuerſis cognatis ſuis. Porro ſuſan-
na erat delicata nimis: τ pulchra facie. At ini-
qui illi iuſſerunt vt diſcooperiretur: (erat enī
cooperta) vt vel ſic ſatiarentur decore ei⁹. Fle-
bant igitur ſui: τ omnes qui nouerant eam.
Conſurgentes autem duo preſbyteri in me-
dio populi: poſuerunt manus ſuas ſuper caput
eius. Que flens ſuſpexit ad celum. Erat enim
cor eius fiduciam habens in domino. Et di-
xerunt preſbyteri. Cum deambularemus ī po-
merio ſoli: ingreſſa eſt hec cū duabus puellis:
τ clauſit oſtia pomerij: τ dimiſit a ſe puellas.
Venitq̄ ad eam adoleſcens qui erat abſcon-
ditus: τ concubuit cū ea. Porro nos cum eſſe-
mus in angulo pomerij videntes iniquitatē
cucurrimus ad eos: τ vidimus eos pariter cō-
E miſceri. Et illū quidem non quiuimus cō-

prehendere: q̄ fortior nobis erat: τ aperto oſtio
exiliuit. Hanc autem cum apprehendiſſemus:
interrogauimus quiſnam eſſet adoleſcens: τ
noluit indicare nobis. Huius rei teſtes ſum⁹.
Credidit eis multitudo quaſi ſenibus τ iudi-
cibus populi. Et condemnauerunt eā ad mor- a 2. q. 1. ca. Deus. q. 5.
tem. Exclamauit autē voce magna ſuſanna: ca. cho. c. conſuluiſti.
τ dixit. [a]Deus eterne qui abſconditorū es co- De pe. di.
gnitor: q noſti oīa anteq̄ fiant: tu ſcis quoniā 2. ca. 1. c.
falſū teſtimoniū tulerunt contra me. Et ecce 3. ca. inter hec. ꝑ
morior: cum nihil horū fecerim que iſti mali- cū j. 30. q.
cioſe compoſuerūt aduerſum me. Exaudiuit j. ca. con-
autem dominus vocem eius [b]. Cūq̄ duceré- gruimus
tur ad mortem: ſuſcitauit dominus ſpiritum b 2. q. 1. b
pueri iunioris cuius nomen daniel: τ excla- item cū
mauit voce magna. Mundus ego ſum a ſan- balaam.
guine huius. Et conuerſus omnis populus ad 2. Re. 5. b
eū dixit. Quis eſt iſte ſermo quē tu locutus
F es. Qui cū ſtaret in medio eorū: ait. Sic fatui
filij iſrael non iudicantes neq̄ quod verū eſt
cognoſcentes: condemnaſtis filiam iſrael. Re-
uertimini ad iudicium: q̄ falſum teſtimoniū
locuti ſunt aduerſus eam. Reuerſus eſt ergo
populus cū feſtinatione. Et dixerunt ei ſenes.
Veni τ ſede in medio noſtrum: τ indica no-
bis: q̄ tibi deus dedit honorem ſenectutis. Et
dixit ad eos daniel. Separate illos abinuicē
procul τ diiudicabo eos. Cū ergo diuiſi eēnt
alter ab altero: vocauit vnum de eis τ dixit ad
eum. Inueterate dierum malorū nunc vene-
rūt peccata tua que operabaris prius: iudicās
iudicia iniuſta: innocentes opprimens τ di-
mittens noxios dicente domino: innocentem Exo. 23. b
τ iuſtum non interficies. Nūc ergo ſi vidiſti
eam: dic ſub qua arbore videris eos colloquē-
tes ſibi. Qui ait [c]. Sub †ſcyno. Dixit autē da- c 2. q. 1. ca. in prima.
niel. Recte mentitus es in caput tuum. Ecce al' † ſchino
enim angelus dei accepta ſentētia ab eo: ſcin-
det te in mediū. Et amoto eo iuſſit venire ali-
um: τ dixit ei. Semen chanaan τ nō iuda ſpe-
cies decepit te: τ concupiſcentia ſubuertit cor
G tuum. Sic faciebatis filiabus iſrael: τ ille ti-
mentes loquebantur vobis. Sed non filia iu-
da ſuſtinuit iniquitatem veſtram. Nunc ergo
dic mihi: ſub qua arbore comprehenderis eos
loquētes ſibi. Qui ait. Sub[d] †prino. Dixit autē al' † lentiſco
ei daniel. Recte mentit⁹ es τ tu in caput tuū. d 2. q. 1. ca.
Manet enim angelus dei gladium habēs vt in prima.
ſecet te mediū: τ interficiat vos. Exclamauit
itaq̄ omnis cetus voce magna: τ benedixerūt
deum qui ſaluat ſperantes in ſe. Et cōſurrexē-

runt aduerſus duos preſbyteros. Conuicerat enim eos dániel: ex ore ſuo falſum dixiſſe teſtimoniū. Feceruntq; eis ſicut male égerant aduerſus proximā: vt facerent ſm legez móyſi: ⁊ interfecérunt eos. Et ſaluatus eſt ſanguis innóxius: in die illa. Helchías autem ⁊ vxor eius laudauerūt deū pro filia ſua ſuſánna cuz ioachím marito eius ⁊ cognatis oībus: quia nō eſt inuenta in ea res turpis. Dániel autez factus eſt magnus in cōſpectu ppl'i a die illa ⁊ deínceps. Et rex aſtyáges appoſitus ē ad p̄res ſuos: ⁊ ſuſcepit cýrus pérſes regnum eius.

¶ Capituli Summarium. ¶ Daniel bel deſtruxit: draconem interfecit: ⁊ mittit̄ in lacū leonū: vbi abacuc ſibi prādiū fecit. ¶ XIIII.

B Rat autem dániel conuíua regis: ⁊ honorat' ſup omnes amicos eius. Erat quoq; idolū apd babylónios nomīe bél: ⁊ impēdebántur in eo per dies ſingulos ſimile ártabe duódecim: ⁊ oues quadraginta: viniq; ámphore ſex. Rex quoq; colébat eum: ⁊ ibat per ſingulos dies adoráre eum. Porró dániel adorabat deum ſuum. Dixitq; ei rex. Quare non adóras bel? Qui reſpondens ait ei. Quia non colo ídola manufacta: ſed viuentem deuz qui creauit celum ⁊ terram: ⁊ habet poteſtatem omnis carnis. Et dixit rex ad eum. Non vidétur tibi eē bel viuens deus? An non vides quanta cómedat ⁊ bibat quotidie? Et ait dániel arrídens.
B Ne érres rex. Iſte eſt enim intrinſecus luteꝰ: forinſecus éreus: neq; cómedit aliqñ. Et iratus rex vocauit ſacerdotes eius: ⁊ ait eis. Niſi dixéritis mihi: quis eſt iſte qui cómedat impénſas has: moriémini. Si autem oſtendéritis qñ bel cómedat hec: morietur dániel: qa blaſphemáuit ī bel. Et dixit dániel regi. Fiat iuxta verbuz tuum. Erant autē ſacerdotes bel ſeptuaginta: exceptis vxoribus ⁊ páruulis ⁊ filijs. Et venit rex cum daniéle in templum bélis. Et dixérūt ſacerdotes bélis. Ecce nos egrediémur foras: ⁊ tu rex pone éſcas ⁊ vinuz miſce: ⁊ claude óſtium ⁊ ſigna ánulo tuo. Et cuz
C íngreſſus fueris mane: niſi inuéneris omnia coméſta a bél: +morte moriémur: vel dániel qui mentitus eſt aduerſuz nos.+ Confidébāt autem quia féceránt ſub menſa abſconditūz intróitū: ⁊ per illum ingrediebántur ſemper ⁊ deuorabant ea. Factū eſt igitur poſtq̄ȝ egreſſi ſunt illi: ⁊ rex poſuit cibos ante bel: precépit dániel pueris ſuis ⁊ attulérunt cinerem ⁊ cribráuit per totum templuz corā rege. Et egreſſi clauſérunt óſtiuz: ⁊ ſignantes ánulo regis: abiérunt. Sacerdotes autem ingreſſi ſunt nocte iuxta conſuetudínem ſuaz: ⁊ vxores ⁊ filij eorūz: ⁊ comedérunt omnia ⁊ bibérunt. Surréxit autem rex pmo dilúculo: ⁊ dániel cum
D eo: ⁊ ait rex. Salua ne ſunt ſignácula dániel. Qui reſpondit. Salua rex. Statímq; cū aperuiſſet óſtium: intúitus rex menſam exclamauit voce magna. Magnus es bel: ⁊ nō eſt apd

Ecch. 30. c.
xxij. q. ij. c. vnicam. xxij. q. v. c. ſi ggca.
aīs nō hȝ +morti. aīs+ cōtēnebant.

te dolus quiſqȝ. Et riſit daniel. Et tenuit regez
ne ingrederetur intro: ⁊ dixit. Ecce pauimen-
tum: ai aduerte cui⁹ veſtigia ſunt hec. Et dixit
rex. Uideo veſtigia viroꝝ ⁊ mulierũ ⁊ īfantiũ.
Et irat⁹ eſt rex. Tũc apphẽdit rex ſacerdo-
tes ⁊ vxores ⁊ filios eoꝝ: ⁊ oſtẽderunt ei abſcõ
dita oſtiola p que ingrediebanť ⁊ conſumẽ-
E bãt que erãt ſuper mẽſam. Occidit ergo illos
rex: ⁊ tradidit bel in ptãtẽ danielis: q ſubuer-
tit eũ ⁊ templũ eius. Et erat draco magnus in
loco illo: ⁊ colebãt eũ babylonij. Et dixit rex
danieli. Ecce nũc non potes dicere: qꝛ iſte nõ
ſit deus viuẽs. Adora ergo eũz. Dixitqȝ daniel
regi. Dñm deũ meum adoro: qꝛ ipſe eſt de⁹ vi
uens. Iſte aũt nõ eſt deus viuens. Tu autẽ rex
da mihi ptãtez ⁊ interficiã draconẽ abſqȝ gla
dio ⁊ fuſte. Et ait rex. Do tibi. Tulit ergo dã
niel picẽ ⁊ adipẽ ⁊ pilos: ⁊ coxit pariter: fecit-
qȝ maſſas ⁊ dedit in os draconis. Et dirupt⁹ eſt
draco. Et dixit daniel. Ecce quem colebatis.
Qd cum audiſſent babylonij: indignati ſunt
vehementer: ⁊ cõgregati aduerſum regem di-
xerũt. Judeus factus eſt rex. Bel deſtruxit: dra
conẽ interfecit: ⁊ ſacerdotes occidit. Et dixe-
runt cũ veniſſent ad regẽ. Trade nobis daniẽ
lem: alioqñ interficiẽmus te ⁊ domum tuaz.
F Uidit ergo rex q irruerent in eũ vehemẽter:
⁊ neceſſitate cõpulſus tradidit eis danielem.
Supra.6.c Qui miſerũt eum in lacũ leonum: ⁊ erat ibi
diebus ſex. Porro in lacu erãt leones ſeptẽ: ⁊
dabãtur eis duo corpa quotidie ⁊ due oues: ⁊
tunc nõ data ſunt eis vt deuorarẽt danielem.
Erat aũt abacuc ppheta in iudea: ⁊ ipſe coxe-
rat pulmentũ ⁊ intriuerat panes in alueolo: ⁊
ibat in cãpũ vt ferret meſſoribus. Dixitqȝ an
gelus dñi ad abacuc. Fer prandium qd habes
in babylonẽ danieli: q eſt in lacu leonũ. Et di
xit abacuc. Dñe: babylonẽ nõ vidi: ⁊ lacũ ne-
G ſcio. Et apprehendit eũ angelus dñi in vertice
eius: ⁊ portauit eũ capillo capitis ſui: poſuitqȝ
eum in babylonẽ ſup lacum ⁊ in impetu ſpũs
ſui. Et clamauit abacuc dicens. Daniel ſerue
dei: tolle prandiũ quod miſit tibi deus. Et ait
daniel. Recordatus es mei deus: ⁊ nõ dereli-
quiſti diligentes te. Surgẽnſqȝ daniel comẽ-
dit. Porro angelus dñi reſtituit abacuc con-
feſtim in loco ſuo. Uenit ergo rex die ſeptio
vt lugeret danielẽ: ⁊ venit ad lacuz ⁊ introſpe-
xit. Et ecce daniel ſedẽs in medio leonum. Et
alˢ nõ hȝ + de lacu leonum exclamauit voce magna rex dicens. Magnus
es dñe deus danielis. Et extraxit eum + de la-
cu leonum. Porro illos qui perditionis eius
cauſa fuerant: intromiſit + in lacum: ⁊ deuorã alˢ nõ hȝ + in lacu
ti ſunt in momento coram eo.

¶ Explicit daniel propheta.

¶ Incipit plogus i librũ duodeci pphetarũ.

NOn idẽ ordo eſt duodeci pphe
tarũ apud hebreos: q eſt apd nos
Unde ſm id qd ibi legiť: hic
quoqȝ diſpoſiti ſũt. Oſee commã
ticus eſt: ⁊ quaſi p ſniãs loqns.
Johel plan⁹ in pncipijs: in fine
obſcurior: ⁊ vſqȝ ad malachiã habent ſinguli
pprietates ſuas: quem eſdram ſcribã legiſqȝ
doctorẽ hebrei autumant. Et qꝛ lõgum eſt nũc
de omnibus dicere: hoc tñ vos o paula ⁊ euſto
chium ãmonitas ſcire volo vnum librum eſſe
duodecim pphetaruz ⁊ oſee ſynchronõ eſaie:
malachiam vero aggei ⁊ zacharie fuiſſe tẽpo-
ribus. In quibus aũt tempus nõ preferť in ti
tulo: ſub illis eos regibus pphetaſſe ſub qbus
⁊ hij q ante eos habent titulos pphetauerũt.

¶ Item alius prologus.

REgule ſunt he ſub qbus ſignifi
catiõibus noium ad quas tri-
bus per pphetas ſermo dñi di-
rigať. Quotieſcũqȝ ad decẽ tri-
bus tẽdiť prophetia: ſub his no
minibus deſignanť. i. effraim.
ſamaria. iſrael. ioſeph. iezrahel. bethel. betha-
uen. ⁊ interduz iacob. Quando autẽ ad duas
loqtur tribus: ſub his noibus ſermo pferť. i.
iuda. hieruſalẽm. beniamin. domus dauid: ⁊
interdum iacob. Aliquotiens iſrael ad totas
duodecim tribus referť. Duplex eſt apud he-
breos ſnia de his quatuor verſibus qui in ca-
pite ſunt pnotati. Pleriqȝ enim dicunt q ab
eſdra ſcriba in oibus prophetis ſic fuerit titu-
latũ: vt pſcripto vniuſcuiuſqȝ noie pphetia cu
ius ſit ſequẽs noſcatur. Ipſe eſt aũt eſdras qui
vltimus pphetarum malachie noie ſcribitur.
Alij vero dicunt q ab ipſis prophetis per ſpiri
tumſanctum vt cetera ſunt conſcripta.

¶ Incipit prologus in librum oſee pphete.

TEmporibus ozie ⁊ ioathe achaz
⁊ ezechie regum iuda ⁊ hiero-
boam filij iobe regis. Oſee fili⁹
beeri ad prophetiã dicendã ſpi-
ritusſancto repletus eſt. De me
morato itaqȝ numero regum ⁊
Achaz rex iuda: ⁊ hieroboam rex iſrael domi
num derelinquẽtes: vt hyſtorie regum ⁊ para

Oſee.1. lyptomenón indicant: etiam iſraél idolátrie crimé imperio ac poteſtate ſua admittere coegérunt. Propter quod deus ad oſeé hec locutus eſt dicens. Accipe tibi vxorem fornicáriaz ſiue fornicationum ⁊ fac filios fornicationis. Fornicáriam itaqꝫ non electione corporis meretricem ſed gentilem deum ignorantem appéllat: que dei creatoris ſui amore contépto ſimulachróꝝ ſe ſubiécit deſiderijs. Sed cuz dei precepto propheta in hac re paruiſſet cōceptū ex ea filium ieçrahél precepit nominare: deo pollicénte poſt breue tépus ſanguinem ieçrahél in domo iehú vindicáre. Cuius promiſſio-

4.re.9.a nis hec cauſa eſt. iehu per eliſeuz in regē inúncto ad defendendum ſanguinem nabóth: cuius ieçraél que tunc tēporis metropolis erat

3.re.21.d quē ieçabel achab regis iſraél vxor interémerat ſicut regum hyſtoria exponit. Is cum grauiter iuxta diuinum preceptū vindicandi ſanguinis cauſa in omnē memoráti domum de-

4.re.10.f ſeuiſſet hoc pacto dominū dereliquiſſe inuenítur: cuius pronepote hieroboám qui lectione comprehenſus eſt: originis ſue facta imitánte: ac contra dei precepta ⁊ religionem cū populo iſraél agente: ſanguis nabóth qui in loco certe ieçraél fuerat profúſus in domo iehú procuratoris memorati hieroboé pro peccato redūdaturus ſignificatur. Hinc factum eſt vt ira dei in populo iſraél per denūciationez ꝓphete proceſſúra dicerétur. Domui autem iude miſericordia lectione cōprehénſa ob hoc promiſſa eſt: qꝛ eçechías rex iudá filius achaç ſub 4.re.18.a latis ídolis que tam pater eius qꝫ cetéri reges conſecrauérant templum dei purgáſſe et purificáſſe monſtrátur.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit argumentum in eundem.

OSee crebro nomiat effraím ſamáriaz: ioſéph: ieçrahél ⁊ vxorem fornicáriam ⁊ fornicationis filios ⁊ adúlteram cubiculo clauſam mariti multo tempore ſedére viduam: ⁊ ſub veſte lúgubri viri ad ſe réditum preſtolári.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit liber Oſee prophete.

¶ Capituli Summarium. ¶ Accipit oſee vxorem fornicariam: ⁊ de ea tres pueros generat ſcilicet duos filios ⁊ vnam filiam: cucurrit ad eccleſiam iuda ⁊ hieruſalē: ⁊ fiunt vnū ouile ⁊ vnus paſtor.

¶ Capitulum. I

VErbum domi- A ni quod factum eſt ad oſeé filium beeri in dieb⁹ oçie ioathán achaç ⁊ eçechie regum iudá: ⁊ in diebus hieroboám filij ioás regis iſraél. Principium loquendi + domino in oſeé. Et dixit dominus ad oſeé. Uade ſu-

me tibi vxorem fornicationuȝ:⁊ fac tibi filios
als+fornicationis. +fornicationum:quia fornicans fornicabitur
23.q.i.c.pe. terra a domino.Et abijt ⁊ accepit gomer fili-
am debelaim:⁊ concepit ⁊ peperit+ei filiuȝ.
Esa.8.a. Et dixit dominus ad eum.Uoca nomen eius
Infra eo. iezrael.Quia adhuc modicum: ⁊ visitabo san
als nõ hȝ +ei. guinem iezrahel super domum iehu: ⁊ quie
B scere faciam regnum domus israel.Et in illa
die conteram arcum israel: in valle iezra-
hel.Et concepit adhuc ⁊ peperit filiaȝ. Et di
supra eo. xit ei.Uoca nomen eius absqȝ misericordia:
infra eo. quia non addaȝ vltra misereri domui israel:
C sed obliuione obliuiscar eoruȝ. Et domui iu
da miserebor:⁊ saluabo eos in dño deo suo:⁊
non saluabo eos in arcu ⁊ gladio ⁊ in bello ⁊
in equis ⁊ in equitibus.Et ablactauit eam q̃
erat absqȝ misericordia.Et concepit ⁊ pepe-
supra eo. rit filium.Et dixit ei. Uoca nomen eius non
D populus meus:quia vos non populus meus:
als nõ hȝ +deus. ⁊ ego non ero vester+deus. Et erit numerus
als habet +dñs. filiorũ israel quasi arena maris que sine mẽ-
sura est ⁊ non numerabit. Et erit in loco vbi
dicetur eis:nõ populus meus vos dicetur eis
filij dei viuentis.Et congregabũtur filij iuda:
⁊ filij israel pariter:⁊ ponent sibimet caput
vnum : ⁊ ascendent de terra: quia magnus
dies iezrahel.

¶ Capituli Summarium. ¶ De vocatione israel ad penitentiam ⁊ communicationeȝ si peniteat:de captiuitate iude:de cessatione festorum propter idola:de consolatione liberationis propter baptismum ⁊ penitentiam:de federe:⁊ pace credentium:de desponsatione ⁊ conuersione iudeorum. ¶ II.

A als+ consecute.
Dicite fratribus vestris populus meus:⁊ sorori vestre:misericordiam+consecute.Judicate matrem vestram iudicate:quoniam ipsa nõ vxor mea ⁊ ego nõ vir eius.Auferat fornicationes
als+mea. suas a facie+sua:⁊ adulteria sua d̃ medio vberum suorum:ne forte expoliem eam nudã: ⁊ statuam eam ßm diem natiuitatis sue.Et ponam eam quasi solitudinem:⁊ statuam eam velut terrã inuiam:⁊ interficiaȝ eam siti:⁊ filiorum illius nõ miserebor:quoniam filij fornicationũ sunt:q: fornicata est mater eorum. Confusa est que concepit eos:quia dixit. Uadam post amatores meos qui dant panes mihi:⁊ aquas meas ⁊ lanam meã: ⁊ linuȝ meũ
B oleum meũ ⁊ potũ meum.Propter hoc ecce

ego sepiam viã tuam spinis:⁊ sepiam eã ma xiiij.q.iiij. post ca.de ipsius
ceria.Et semitas suas non inueniet:⁊ sequet
amatores suos ⁊ nõ apprehendet eos:⁊ queret
eos ⁊ non inueniet.Et dicet.Uadam ⁊ reuer
tar ad virum meũ priorẽ:q: bene mihi erat
tunc magis q̃ȝ nunc.Et hec nesciuit:q: ego de
di ei frumentum ⁊ vinum ⁊ oleũ:⁊ argentũ
multiplicaui ei ⁊ aurum que fecerunt baal.
Idcirco cõuertar ⁊ sumã frumentum meum
in tpe suo:⁊ vinum meũ in tpe suo: ⁊ libera-
bo lanam meam ⁊ linum meũ q̃ operiebant
ignominiã ei⁹.Et nunc reuelabo stultitiã ei⁹
⁊ in oculis amatorum eius:⁊ vir non eruet eam
de manu mea.Et cessare faciam oẽ gaudium
eius:solenitatem eius:neomeniã ei⁹:sabba-
tum eius:⁊ omnia festa tpa eius.Et corrum-
pam vineaȝ eius:⁊ ficum eius.De quibus di
xit.Mercedes he mee sũt quas dederunt mi E
hi amatores mei Et ponam eam+in saltum: als+ silu.
⁊ comedet eam bestia agri.Et visitabo super
eam dies baalim quibus accendebat incen-
sum:⁊ ornabatur inaure sua ⁊ monili suo:⁊
ibat post amatores suos:⁊ mei obliuiscebatur
dicit dominus. Propter hoc ecce ego lacta-
bo eam ⁊ ducam eam in+solitudinem:⁊ lo- als+ solitudine.
quar ad cor eius:⁊ dabo ei vinitores eius ex
eodem loco:⁊ vallem achor ad aperiendam
spem.Et canet ibi iuxta dies iuuentutis sue:⁊
iuxta dies ascensionis sue de terra egypti. Et
erit in die illo ait dñs:vocabit me vir meus
⁊ nõ vocabit me vltra+baalim. Et auferam als+baali
noia baalim de ore eius:⁊ nõ recordabitur vl D
tra nominis eorum.Et pcutiam+cum eis fedus als nõ hȝ +cum.
in die illa:cum bestia agri ⁊ cum volucre ce-
li:⁊ cum reptili terre.Et arcũ ⁊ gladiũ ⁊ bel-
lum cõteraȝ de terra:⁊ dormire eos faciaȝ fi-
ducialiter.Et sponsabo te mihi in sempiter-
nuȝ:⁊ sponsabo te mihi in iustitia ⁊ iudicio ⁊
in misericordia ⁊ miserationibus.Et sponsa-
bo te mihi in fide:⁊ scies q: ego dñs.Et erit ĩ
die illa exaudiaȝ dicit dñs:⁊ exaudiaȝ celos:
⁊ illi exaudient terrã:⁊ terra exaudiet triti-
cuȝ ⁊ vinũ ⁊ oleũ:⁊ hec exaudient iezrahel.
Et seminabo eaȝ mihi in terram:⁊ miserebor
eius que fuit absqȝ misericordia. Et dicaȝ nõ Ro.9.e. 1.pe.2.b
populo meo populus meus es tu:⁊ ipse dicet
deus meus es tu.

¶ Ca.Sũ. ¶ De pplo iudeorum derelicto a dño ⁊ mercede cõducto dimisso iudeo:⁊ expectãte messiaȝ:de reuersiõe eius ad xp̃m in nouissimis diebus. ¶ III.

32.q.4.cre currat. xxxv.q.i.§. hac ...

A Et dixit dñs ad me. Adhuc vade+ꝛ dilige mulierem dilectã amico ꝛ adulteram: ſicut diligit dominus filios iſraël: ꝛ ipſi +reſpiciunt ad deos alienos ꝛ diligunt vinácia vuuarum. Et fédi eam mihi quindecim argenteis: ꝛ choro ordei ꝛ dimidio choro hordei: ꝛ dixi ad eam. +Dies multos expectabis me. Nõ fornicaberis: ꝛ nõ eris viro: ſed ꝛ ego expectabo te. Qꝛ
B dies multos ſedebunt filii iſraël ſine rege: ꝛ ſine principe: ꝛ ſine ſacrificio: ꝛ ſine altari: ꝛ ſine +ephod: ꝛ ſine theraphim. Et poſt hec reuertentur filij iſraël: ꝛ querent dominum deum ſuum ꝛ dauid regem ſuum: ꝛ pauebunt ad dñm ꝛ ad bonum eius in nouiſſimo dierũ.

Alś nõ ꝑs +et · Alś +reſpectant · xxiij. q. i. c. penul. e. c. finali. · Alś + Diebus multis. · Alś +ephot

¶ Capituli Summariũ. ¶ Propter peccata populi deſolatur terra: repellitur iſraël increpantur ſacerdotes: quia ſubuertunt populuꝫ: ꝛ populum pro idolis ꝛ iudas ab idolis prohibetur. ¶ IIII.

B Audite verbum dñi filij iſraël: quia iudicium domino cũ habitatoribus terre. Non eſt eniꝫ veritas ꝛ non eſt miſericordia: ꝛ non eſt ſcientia dei in terra.
C Maledictum ꝛ mendaciũ ꝛ homicidium ꝛ furtum ꝛ adulterium inundauerunt:[a] ꝛ ſanguis ſanguinem tetigit. Propter hoc lugebit terra: ꝛ infirmabitur omnis q̃ habitat in ea. In beſtia agri ꝛ in volucre celi: ſꝫ ꝛ piſces maris congregabuntur. Ueruntamẽ
D vnuſquiſqꝫ non iudicet: ꝛ non arguatur vir. Populus enim tuus ſicut hi: q̃ contradicunt ſacerdoti: ꝛ corrues hodie ꝛ corruet etiam ꝓpheta tecuꝫ.[b] Nocte tacere feci matrem tuã. Conticuit populus meus: eo q̃ non habuerit ſcientiam.[c] Quia tu ſciantiam repuliſti: repellam te ne ſacerdotio fungaris mihi. Et oblita es legis dei tui: obliuiſcar filiorum tuorum ꝛ ego. Scdm multitudinem eorũ ſic peccauerunt mihi: gloriam eorum in ignominiam cõmutabo.[d] Peccata populi mei comedẽt: ꝛ ad iniquitatem eorum ſubleuabunt animas eorum. Et erit ſicut populus: ſic ſacerdos. Et viſitabo ſuper eum vias eius: ꝛ cogitationes ei[9] reddam ei. Et comedent: ꝛ nõ ſaturabuntur.
E Fornicati ſunt ꝛ non ceſſauerunt: quoniaꝫ dominũ dereliquerunt in non cuſtodiendo. Fornicatio ꝛ vinũ ꝛ ebrietas +auferunt cor. Populus meus in ligno ſuo interrogauit: ꝛ baculus eius+annunciabit ei. Spiritus enim fornicationum decepit eos: ꝛ fornicati ſunt a deo ſuo. Super capita montiuꝫ ſacrificabãt: ꝛ ſuꝑ colles accedebant thimiama ſubtus quercum ꝛ populum ꝛ therebinthum: quia bona erat vmbra eius. Ideo fornicabuntur filie veſtre: ꝛ ſponſe veſtre adultere erũt. Nõ viſitabo ſup filias veſtras cũ fuerint fornicate: ꝛ ſuper ſponſas vrãs cuꝫ adulterauerint: qm̃ ipſi cũ meretricib[9] ꝯuerſabantur: ꝛ cũ effeminatis ſacrificabant. Et ppl's nõ intelligens vapu-
D labit. Si fornicaris tu iſraël: nõ +d̃linquat ſaltẽ iudá. Et nolite igredi in galgalá: ꝛ ne aſcẽderitis in bethauẽ: neqꝫ iurauerítis: viuit dominus. Qm̃ ſicut vacca laſciuiens declinauit iſraël. Nũc paſcet eos dominus quaſi agnuꝫ in latitudine. Particeps idolorũ effraim: dimitte eũ. Separatũ eſt ꝯuiuiũ eoꝝ: fornicatione fornicati ſunt: dilexerunt afferre ignominiam ꝓtectores eius. Ligauit eum ſpiritus in alis ſuis: ꝛ confundentur a ſacrificijs ſuis.

a xxiij. q. ij. c. admonere. ꝺ pe. di. iij. c. inf. hec hyrun. in glo. · b Eſa. 50. xxxv. q. i. ſ. hoc itaq. c di. 38. c. ocẽ. de re nũ ca. niſi. c. ꝓ ſcẽau · c. q. i. c. ipſi. q ij. ca. paſtor. · d 2. q. 7. ſ. hiei cuꝫ ba lai iij. q. i. c. nulli. · Eſa. 24. · Alś +aufert · Alś +annũciauit. · xxvij. q. ij. c. quapp. · Alś + dereliquas.

¶ Ca. Sũ. ¶ Sermo dñi ꝯtra ſacerdotes ſeducentes: ꝛ pplm ſeductũ: ꝛ q̃ deuꝫ nõ placãt hoſtijs qui eũ factis offẽdũt: ꝛ q̃ ppl's fruſtra q̃rit humanũ auxiliũ cui dñs aduerſat. ¶ V.

A Audite hoc ſacerdotes: ꝛ attendite domus iſraël: ꝛ domus regis auſcultate: qꝛ vobis iudicium. Qm̃ laqueus facti eſtis ſpeculationi: ꝛ ſicut rhete expãſuꝫ +ſubter thabor: ꝛ victimas declinaſtis: in profundum. Et ego eruditor oĩuꝫ eorũ. Ego ſcio effraim: ꝛ iſraël non eſt abſcõ-
B ditus a me. Quia nunc fornicatus eſt effraim: contaminatus eſt iſraël. Non dabunt cogitationes ſuas vt reuertant ad deuꝫ ſuũ: qꝛ ſpũs fornicationũ in medio eoꝝ: ꝛ dñm nõ cognouerunt. Et rñdebit arrogantia iſraël in facie eius: ꝛ iſraël ꝛ effraim ruent in iniq̃tate ſua. Ruet etiam iudas cum eis. In gregibus ſuis ꝛ in armentis ſuis vadent ad querendũ dñꝫ: ꝛ nõ inuenient. Ablatus eſt ab eis. In dño preuaricati ſũt: qꝛ filios alienos genuerũt. Nũc deuorabit eos menſis cũ ꝑtib[9] ſuis. Clangite
C buccina in gabaá: tuba in ramá. Ululate in bethauen: poſt tergũ tuũ beniamin. Effraim in deſolatione erit. In die correptionis in tribubus iſraël oſtendi fidem. Facti ſunt principes iudá q̃ſi aſſumẽtes terminũ: ſup eos effũdam quaſi aquã iram meaꝫ. Calũniã patiens eſt effraim fract[9] iudicio: qm̃ cepit abire poſt

2. q. 7. c. paulus. · Alś + ſup.

ſordes. Et ego quaſi tinea effraim: ꝛ quaſi pu
trédo domui iudá. Et vidit effraim languorē
B ſuū: ꝛ iúdas vinculū ſuū. Et abijt effraim ad
aſſúr: ꝛ miſit ad regem vltórē. Et ipſe nō pó
terit+ ſanare vos: nec ſoluere póterit a vobis (al's+ ſal. uare)
vinculū. Qm̄ ego quaſi leéna effraim: ꝛ quaſi
cátulus leónis dómui iudá. Ego ego cápiā
ꝛ vadā: tollā ꝛ nō ē q éruat. Vadés reuertar
ad locum meum donec deficiátis: ꝛ querátis
faciem meam.

¶ Ca. Sū. ¶ De triduo paſſiōis ꝛ natiuita-
tis xpi q̄ a ſacerdotib⁹ pdit iniqtas. CVI

A IN tribulatione ſua mane con-
ſúrgent ad me. Venite ꝛ reuer
támur ad dn̄m: q: ipſe cepit ꝛ
+ ſanábit nos: percútiet ꝛ curá-
bit nos. Viuificábit nos poſt du (al's+ ſal. uabit)
os dies: in die tertia ſuſcitábit
nos: ꝛ viuémus in cōſpectu ei⁹ ſciémus ſeque
B múrq; vt cognoſcamus dn̄m. Quaſi dilúcu-
lum preparatus ē egreſſus eius: ꝛ véniet qua-
ſi imber nobis temperáneus ꝛ serótinus ter-
re. Quid faciam tibi effraim? Quid faciā ti-
bi iuda? Miſericordia veſtra quaſi nubes ma
tutina: ꝛ quaſi ros mane pertranſiés. Propter
hoc doláui in prophetis: ꝛ occidi eos in verbis
C oris mei: ꝛ iudicia+ tua quaſi lux egrediēt. (al's+ mea)
Quia miſericordiā vólui ꝛ nō ſacrificium: ꝛ (Mat. ix. 9. b. xii. a. Di. 50. ca. ponderet eis ſi.)
ſcientiā dei plus q̄ holocauſtū. Ipſi aūt ſicut
adám tráſgreſſi ſunt pactū: ibi preuaricáti ſūt
me. Galaád ciuitas operántiū idoluz ſupplā
tata ſanguine: ꝛ quaſi fauces virorū latrónuz.
D Párticeps ſacerdotū in via interficientiū p
gentes de ſychém: q: ſcelus operati ſunt. In do
mo iſraél vidi horrēdū? Ibi+ fornicatões ef (al's+ forni catione)
fraim: cōtaminat⁹ ē iſrael. Sz ꝛ iudá pone meſ
ſem tibi: cū cōuértero captiuitatē ppl'i mei.

¶ Ca. Sū. ¶ Q; hierlm fauore hieroboā ex
arſit ad idolatriā: arguit effraim: ꝛ q̄ ſimulet
gentib⁹: nec reuertat p pniam: ſua detriméta
nō videt: ꝛ quaſi colūba pdit pullos: ꝛ cedet
p clamore pctōꝝ: arguit de apoſtaſia ꝛ idola-
tria. de ingratitudine. de gula. de doloſa infeſta-
tiōe dei. nec reuertunt ad pniam. CVII

A CUm ſanáre vellē iſraél: reuela-
ta eſt iniquitas effraim ꝛ mali-
tia ſamárie: q: operati ſunt mē-
dácium. Et fur ingreſſus ē ſpó-
lians latrúnculus foris. Et ne
forte dicát in cordibus ſuis oēꝫ
maliciam eorū me recordátū. Nunc circūde- (De pe. di. 4. capi. ne ſolus)
dérunt eos adinuentiōnes ſue: corā facie mea
facte ſunt. In malicia ſua letificauerūt regē:
ꝛ in mendácijs ſuis príncipes. Omnes adulte B
rántes quaſi clibanus ſuccēnſus a coquénte.
Quieuit paululū ciuitas a cōmixtione fermē
ti: donec fermentáret totū. Dies regis noſtri.
Ceperunt principes fúrere a vino. Extēdit ma (Mat. xij. c.)
nū ſuam cū illuſóribus: q: applicauérūt qua-
ſi clibanū cor ſuū cū inſidiarétur eis. Tota no-
cte dormiuit cóquens eos: mane ipſe ſuccēn-
ſus quaſi ignis flāme. Oēs calefacti ſunt qua-
ſi clibanus: ꝛ deuorauérūt iudices ſuos. Oēs
reges eorū cecidérunt: nō eſt qui clámet i eis
ad me. Effraim in ppl'is ipſe cōmiſcebát. Ef-
fraim factus eſt ſubcinericius+ panis: q non C (al's nō ha bet+ pāis)
reuerſátur. Comedérunt alieni róbur eius: ꝛ
neſciuit. Sz ꝛ cáni effuſi ſunt i eo: ꝛ ipſe igno-
ráuit. Et humiliabitur ſuperbia iſraél in facie
eius. Nec reuerſi ſunt ad dn̄m deū ſuū: ꝛ non
queſiérunt eū in oībus his. Et factus eſt effra
im quaſi colūba sedúcta nō habens cor. Egý-
ptum inuocabant: ad aſſýrios abiérunt. Et cū
profécti fúerint expandā ſuper eos rhete meū
ꝛ quaſi volucrem celi detrahā eos. Cédā eos
ſm auditionē cetus eorū. Ve eis: qm̄ receſſé-
rūt a me. Vaſtabunt: q: puaricáti ſunt in me. D
Ego redémi eos: ꝛ ipſi locuti ſunt contra me (De pe. di. 4. ſi ilys. al's+ vlu labunt)
mēdacia. Et nō clamauerunt ad me in corde
ſuo: ſed+ vlulabát in cubilib⁹ ſuis. Sup triti-
cū ꝛ vinū ruminabant: ꝛ receſſerunt a me. Et
ego erudiui eos ꝛ cōfortaui bráchia eorū: ꝛ in
me cogitauérūt maliciā. + Reuerſi ſūt+ vt eſ (al's+ con uerſi al+ in nl' lū)
ſent abſq; iúgo: facti ſunt quaſi arc⁹ dolóſus.
Cádēt in gládio príncipes eorū: a furore lingue
ſue. Iſta ſubſannatio eorum in terra egýpti.

¶ Ca. Sum. ¶ Predicit ſamariam cum vi-
tulo ſuo ꝛ populum deſtruendam per nabucho
donoſór propter cauſas plurimas ꝛ vrbes iu-
dá concremandas. CVIII.

IN gútture tuo ſit túba q̄ſi ágla A
ſup domū dn̄i: pro eo q̄ tranſ-
gréſſi ſunt fedus meū ꝛ legem
meā puaricati ſunt[a]. Me inuo (a .i.q.ca. prophe tie)
cabūt deus meus: cognóuimus
te iſraél. Proiecit iſraél bonū:
inimicus pſequet eū[b]. Ipſi regnauerūt ꝛ non (b Sc.i.ca. audacter.)
ex me: pncipes extitérūt ꝛ nō cognoui. Aurū
ſuū ꝛ argentū ſuū fecérūt ſibi idola: vt interi-
rét. Proiectus eſt vitulus tu⁹ ſamária. Iratus
eſt furor me⁹ in eis. Vſqꝫquo nō póterūt emū B
dari? Quia ex iſraél: ꝛ ipſe eſt. Artifex fecit il-

lū ꝛ nō eſt deus:qm̄ in aráneāꝝ telas erit vitu
lus ſamárie:qꝛ ventū ſeminabūt:ꝛ túrbinem
mētēt. Cúlmus ſtās nō eſt in eo germē:nō fa
ciet farinā. Q: ꝛ ſi fecerit:alieni cómedēt eā.
C Deuoꝛatꝰ eſt iſraél. Nūc factꝰ ē in natiōibꝰ q̄ſi
vas imūdū:qꝛ ipſi aſcenderūt ad aſſúr. Ona-
ger ſolitárius ſibi effraim. Munera dedérunt
amatoꝛibꝰ ſuis:ſed ꝛ cū mercéde cōduxérunt
natiōes. Nūc congregabo eos:ꝛ queſcent pau-
liſp ab ónere regis ꝛ principū. Quia multipli
cauit effraim altária ad peccādū:facte ſunt ei
áre in dlictū. Scribā ei multiplices leges me
as:q̄ velut aliéne cōputate ſunt. Hoſtias+offe
rent.imolabūt carnes ꝛ comedēt:ꝛ dn̄s non
ſuſcipiet eas. Nunc recoꝛdabitur iniquitatis
eoꝛū:ꝛ viſitabit peccata eoꝛum. Ipſi in egyptū
conuertētur. Et oblitus eſt iſraél factóꝛis ſui:
et edificauit delubra: ꝛ iúdas multiplicauit
vrbes munitas. Et mittam ignem in ciuita-
tes eius:ꝛ deuoꝛabit édes illius.
C Ca. Sū. C Propheᵭtat famē ſamarie ꝛ re-
probationem ſacrificioꝛū:ꝛ captiuitatē iſraél
propheᵭtus ſuos deceptos filias dicit a pr̄ibus
degenerare:ꝛ imprecaꝛ ſterilitatem parenti-
bus corrūpentibus illos. C IX.
B Noli letari iſraél: noli exultáre
ſicut populi qꝛ foꝛnicatus es a
deo tuo. Dilexiſti mercedē ſup
oēs áreas tritici. Area ꝛ torcu
lar nō páſcet eos:ꝛ vinū men
tiétur eis. Nō habitabūt in ter
ra dn̄i. Reuerſus eſt effraim in egyptum:ꝛ in
aſſyrijs pollútum comédit. Non libábūt do
mino vinū:ꝛ non placebūt ei. Sacrificia eoꝝ
quaſi panis lugéntiū. Omnes qui cómedent
eum cōtaminabuntur:qꝛ panis eoꝝ aíe ipſo
rum:nō intrabunt in domū domini. Quid fa
cietis in die ſolénni i die feſtiuitatis domini?
Ecce enim pfecti ſunt a vaſtitate. Egyptus cō
gregabit eos:mémphis ſepéliet eos. Deſide
rabile+argéntum eoꝛum vrtica hereditabit:
B lápa in tabernaculis eoꝛum. Venérūt dies vi
ſitatiōis:venérūt dies retributionis. Scito
te iſraél ſtultum: pphetam inſánum: virum
ſpūalem. Propter multitudinem iniquitatis
tue:ꝛ multitudinem dméntie. Speculatoꝛ ef
fraim cum deo meo propheta:láqueus rui
ne factus eſt ſuper omnes vias eius. Inſánia
in domo dei eius. Profunde peccauerunt ſi
cut in diebus gabaá. Recoꝛdabitur iniquita
tis eoꝛum:ꝛ viſitabit peccata eoꝛum. Quaſi
ꝛ vuas in deſerto inuēni iſraél:quaſi pma po al+ vuas
ma ficúlnee in cacúmine eius vidi patres eo
rum. Ipſi autem intrauerunt ad beelphegóꝛ ꝛ C
abalienáti ſunt in confuſione:ꝛ facti ſunt abo
minábiles ſicut ea q dilexerunt. Effraim qua
ſi auis auoláuit. Gloꝛia eoꝛum a partu: ꝛ ab
útero:ꝛ a concéptu. Q: ꝛ ſi enutrierint filios
ſuos:abſqꝫ liberis eos faciam in hominibus.
Sed ꝛ ve eis cum receſſero ab eis. Effraim
(vt vidi)tyrus erat fūdata in pulchritudine.
Et effraim edúcet ad interfectoꝛem filios ſu-
os. Da eis domine. Quid dabis eis? Da eis
uuluā ſine liberis:ꝛ úbera arentía. Omnes
nequitie eoꝛum in galgál:quia eróſos habui
eos. Propter malitiam adinuentionum eo-
rum de domo mea eijciam eos. Non addā D
vt diligam eos. Omnes principes eoꝛum rece
dentes. Percuſſus eſt effraim:radix eoꝛum
exiccáta eſt. Fructum nequaquam fácient.
Q: ꝛ ſi genúerint interficiam amantiſſima
úteri eoꝛum. Eijciet eos dominus deus mēꝰ
qꝛ nō audiérunt eū:ꝛ erunt vagi in nationibꝰ.
C Capituli Summarium. C De vite fron-
doſa ꝛ ſperantibus proſpera:predicit interi-
tum iſrael ꝛ vaſtationem terre propter idola:
arguitur effraim quod dederat ad vomitū:
ꝛ puocaꝛ ad verā puiā:alioqn affligeꝛ. C X.
Vitis frondóſa iſraél:fructꝰ ade
quátus eſt ei. Scdm̄ multitudi A
nem fructus ſui multiplicauit
altária:iuxta vbertatē terre ſue:
exuberáuit ſimúlacris. Diuiſū
eſt coꝛ eoꝝ:nūc interibūt. Ipſe
confringet ſimúlacra eoꝛum: depopulabitur
áras eoꝛū. Quia+nunc dicent:nō eſt rex no al+ tunc
bis. Non enim timemus dominū. Et rex qd
faciet nobis? Loquimini verba viſionis inúti
lis:ꝛ feriétis fedus cum mendacio:ꝛ germi
nabit quaſi amaritudo iudicium ſup ſúlcos
agri. Vaccas bethauén coluérūt habitatoꝛes B
ſamarie. Quia lúxit ſup eum populus eius:ꝛ
editui eius ſuper eum exultauerunt in gloꝛia
eius:quia migráuit ab+eo. Siquidem ꝛ ipſe al+ ea
in aſſúr delátus eſt munus regi vltoꝛi. Confu
ſio effraim cápiet:ꝛ confundétur iſraél in vo
luntate ſua. Tranſire fecit ſamária regē ſuū
quaſi ſpúmam ſup faciē aque. Et diſpergén
tur excélſa idoli peccatum iſraél. Lappa ꝛ tri
bulus aſcéndet ſup áras eoꝛū. Et dicent mon C
tibus operite nos ꝛ cóllibus cádite ſup nos. Luc.23.a
Et diebus gabaá peccauit iſraél. Ibi ſtetérūt. apoc.6.d.

Nõ cõprehẽdet eos in gabaá pliuꝫ ſuper
filios iniq̃tatis. Iuxta deſiderium meũ corri-
piam eos. Cõgregabũtur ſuper eos populi: cũ
corripientur propter duas iniquitates ſuas. Ef-
fraim vitula docta diligere triturã: ⁊ ego trã-
ſiui ſuper pulchritudinẽ colli eius. Aſcendã
D ſuper effraim. Arabit iudas: confringet ſibi
hiere.4.a. ſulcos iacob. Seminate vobis in iuſtitia: ⁊ me-
tite in ore miſericordie: innouate vobis noua-
le. Tẽpus aũt regrendi dñm: cũ venerit qui
docebit vos iuſtitiã. Araſtis ipietatẽ: iniq̃tatẽ
meſſuiſtis comediſtis frugem mẽdacij. Quia
al's nõ hꝫ +. ꝯfiſus es in vijs tuis+ ⁊ in multitudine fortiũ
tuorũ: ꝯſurget tumultus in populo tuo: ⁊ oẽs
munitiões tue vaſtabuntur ſicut vaſtatus eſt
ſalmanã: a domo eius qui vindicauit baal: in
die prelij m̃re ſup filios alliſa. Sic fecit vobis
bethel a facie militie nequitiarũ veſtrarum.

¶ Ca. Sũ. ¶ De⁹ cõmemorat bñficia ſua ⁊ increpat ingratitudinẽ iſrael: ⁊ exprimit pr̃is affectum in puniendo iſrael: vel de aduentu chriſti: ⁊ vocatione eccleſie. ¶ XI.

A SIcut mane trãſijt: ꝑtrãſijt rex
iſrael: q2 puer iſrael ⁊ dilexi eũ
mat.2.c. ⁊ ex egypto vocaui filiũ meũ.
Uocauerũt eos ſicut abiecerũt
a facie eorũ baalim imolabant:
⁊ ſimulacris ſacrificabant. Et
B ego quaſi nutricius effraim portabam eos
in brachijs meis: ⁊ neſcierunt q curarẽ eos.
In funiculis adam trahã eos: in vinculis cha-
ritatis. Et ero eis quaſi exaltans iugum ſuper
maxillas eorũ: ⁊ declinaui ad eum vt veſcerẽt.
Non reuertetur in terrã egypti: ⁊ aſſur ipſe
rex eius: qm̃ noluerunt cõuerti. Cepit gladi-
us in ciuitatibus eius: ⁊ cõſumet electos ei⁹:
C ⁊ comedet capita eorũ. Et populus meus pen-
debit ad reditum meũ. Iugum autem impo-
netur eis ſimul: qđ non auferetur. Quõ da-
bo te effraim protegam te iſrael? Quõ dabo
Geſt.9.f. te? Sicut adamã: ponam te vt ſeboim. Cõuer-
de pe.di.5. c.ſed con- ſum eſt in me cor meũ pariter: conturbata eſt
tinuo. plenitudo mea. Non faciam furorẽ ire mee.
xxxij.q.7.c. Non conuertar vt diſperdam effraim: quia
flagitia. deus ego ⁊ nõ homo. In medio tui ſanctus: ⁊
D non egrediar ciuitatem. Poſt dñm ambula-
bunt. Quaſi leo rugiet: quia ipſe rugiet ⁊ for-
midabunt filij maris. Et auolabunt q̃ſi auis
ex egypto: ⁊ quaſi columba de terra aſſyriorũ
⁊ collocabo eos in domibus ſuis dicit domi-
nus. Circundedit me effraim in negociatio-
ne: ⁊ in dolo domus iſrael. Iudas autem te-
ſtis deſcendit cũ deo ⁊ cũ ſanctis+ fidelibus. al's+ fidelis.

¶ Ca. Sũ. ¶ De pena iſrl' ⁊ iude: ꝺ bñficijs factis iacob: ⁊ malitia filiorũ eius ſcꝫ effraim ⁊ chanaan: ⁊ de reuocatione populi p prophetas: de iuda ſequente viam iſrael: ⁊ de beneficijs factis iacob. ¶ XII.

EFfraim paſcit ventum: ⁊ ſequi- A
tur eſtum. Tota die mendaciũ
⁊ vaſtitatem multiplicat. Et fe-
dus cum aſſyrijs iniit: ⁊ oleum
in egyptum ferebat. Iudicium
ergo domini cum iuda: ⁊ viſita-
tio ſuper iacob. Iuxta vias eius ⁊ iuxta adin-
uentiones eius reddet ei. In utero ſupplantã- Gen.25.e.
uit fratrẽ ſuum: ⁊ in fortitudine ſua directus Gen.32.f.
eſt cum angelo. Et inualuit ad angelum ⁊ cõ- B
fortatus eſt. Fleuit ⁊ rogauit eũ: in bethel in-
uenit eum: ⁊ ibi locutus eſt nobiſcum. Et dñs
deus exercituum: dñs memoriale eius. Et tu
ad+ dñm deũ tuũ ꝯuerteris. Miſericordiam al's nõ hꝫ +dñm
⁊ iudiciũ cuſtodi: ⁊ ſpera in deo tuo ſemper.
Chanaam in manu eius ſtatera doloſa calũ-
niam dilexit. Et dixit effraim. Uerũtamen di-
ues effect⁹ ſum: inueni idolũ mihi. Omnes la- C
bores mei nõ inuenient mihi iniquitatẽ quã
peccaui. Et ego dñs de⁹ tuus+ ex terra egypti. al's+ eduxi te.
Adhuc ſedere te faciã in tabernaculis: ſicut in de pe.di.5.
diebus feſtiuitatis. Et locutus ſum ſuper pro- c.ne ſolitum.
phetas ⁊ ego viſionem multiplicaui: ⁊ in ma-
nu pphetarũ aſſimilatus ſum. Si galaad ido-
lum: ergo fruſtra+ erunt in galgal bobus im- al's+ eſſe.
molantes. Nã ⁊ altaria eorũ quaſi acerui ſup D
ſulcos agri. Fuit iacob in regionẽ ſyrie: ⁊ ſer-
uiuit iſrael in vxore ⁊ in vxorẽ+ ſeruiuit. In Gen.28. al's+ ſeruauit.
ppheta aũt eduxit dñs iſrael de egypto: ⁊ in
ppheta ſeruatus eſt. Ad iracundiam me ꝓuo-
cauit effraim in amaritudinib⁹ ſuis: ⁊ ſanguis
eius ſup eum veniet: ⁊ obprobrium eius reſti-
tuet ei dominus deus ſuus.

¶ Ca. Sũ. ¶ De idolatria effraim: ⁊ ꝺ domino perſequente ipſum: q ſolus deus eſt adiutor: ⁊ ipſe memor peccatorũ: de paſſione chriſti ⁊ aduentu eius: ⁊ deſtructione mortis inferni. ¶ XIII.

LOquente effraim horror inua- A
ſit iſrael: ⁊ deliquit in baal et
mortuus eſt. Et nunc addidẽ-
runt ad peccãdum: feceruntq;
ſibi conflatile de argento ſuo
quaſi ſimilitudinem idolo-

rum: factura artificum totum eſt. His ipſi
dicunt. Immolate homines vitulos adoran
tes. Idcirco erunt quaſi nubes matutina: ⁊ ſi-
cut ros matutinus preteriens. Sicut puluis
turbine raptus ex area: ⁊ ſicut fumus de fu-
B mario. Ego autē dominus deus tuus ex terra
Eſa.43.b egypti: ⁊ deū abſq; me neſcies: ⁊ ſaluator nō
eſt preter me. Ego cognoui te ī deſerto: in ter
ra ſolitudinis. Iuxta paſcua ſua adimpleti ſunt:
⁊ ſaturati ſunt. Et eleuauerūt cor ſuum: ⁊ ob-
liti ſunt mei. Et ego ero eis quaſi leena: ſicut
C pardus in via aſſyriorum. Occurram eis qua
Hier.17.b ſi vrſa raptis catulis: ⁊ dirumpam interiora
iecoris eorū. Et conſumam eos ibi quaſi leo:
beſtia agri ſcindet eos. Perditio tua iſrael: tā-
tūmodo in me auxilium tuū. Ubi eſt rex tu⁹?
Maxime nunc ſaluet te in omnibus vrbibus
tuis. Et iudices tuos de quibus dixiſti da mihi
1.reg.8.a. regem ⁊ principes. Dabo tibi regem in furore
meo: ⁊ auferam in indignatione mea. Colli-
gata eſt iniquitas effraim: abſcōditum pecca-
D tum eius. Dolores parturientis venient ei. Ip
Hebr.2.d. ſe filius nō ſapiens. Non enim nō ſtabit in cō
tritione filiorum. De manu mortis liberabo
eos: de morte redimam eos. Ero mors tua o
mors: morſus tuus ero inferne. Cōſolatio ab-
ſcondita eſt ab oculis meis: quia ipſe inter fra
tres diuidet. Adducet vrentem ventū domi-
nus de deſerto aſcēdentem: ⁊ ſiccabit venas e-
ius ⁊ deſolabit fontē eius: ⁊ ipſe diripiet the-
ſaurum omnis vaſis deſiderabilis.

¶ Capituli Summa. ¶ De interitu ſama-
rie: mouet conuerti ad dominum ⁊ confiteri:
⁊ conuerti ab aſſur: ⁊ conuerſis promittit bo-
na plurima: ſi tamen nō vltra redeant ad pec
catum. ¶ XIIII.

B Pereat ſamaria: quoniam ad
amaritudinem concitauit de-
um ſuum. In gladio pereant:
paruuli eorum elidantur: ⁊ fe
te eius ſcindantur. Conuerte-
re iſrael ad dominum deum
tuum: quoniam corruiſti in iniquitate tua.
B Tollite vobiſcum verba ⁊ cōuertimini ad do
minum ⁊ dicite ei. Omnem aufer iniquita-
tem ⁊ accipe bonum: ⁊ reddemus vitulos la-
biorum noſtrorum. Aſſur non ſaluabit nos.
Super+equum nō aſcendemus: nec dicemus
vltra dij noſtri opera manuū noſtrarum: quia
eius qui in te eſt miſereberis + pupilli. Sa-
nabo contritiones eorum diligam eos ſpontā-

Al⁹+ equos De pe.vi. 2.c.a.a ege mus.cap. ue forſua. al⁹+ ppli

nee: quia auerſus eſt furor meus ab eis. Ero C
quaſi ros: ⁊ iſrael germinabit ſicut lilium ⁊
erumpet radix eius vt libani. Ibūt rami eius.
Et erit quaſi oliua gloria eius: ⁊ odor eius vt
libani. Conuertētur ſedentes in vmbra eius:
viuent tritico. Et germinabunt quaſi vinea:
Memoriale eius ſicut vinum libani. Effraim
quid mihi vltra idola? Ego exaudiam ⁊ diri-
gam eum: ego vt abietē virentem: ex me fru-
ctus eius inuentus eſt. Quis ſapiens ⁊ intelli- D
get iſta: intelligens ⁊ ſciet hec? Quia recte vie Hiero.9.b
domini: ⁊ iuſti ambulabunt in eis: preuarica-
tores vero corruent in eis.

¶ Explicit Oſee propheta.

¶ Incipit prologus in Iohel prophetam.

Sanctus iohel apud hebreos poſt
oſee: ponit. Et ſicut ibi ſub no-
mine effraim ad decem tribus
confertur vaticinium: que vel
ſamaria vel iſrael ſepe memo-
rantur: ſic in hunc prophetā oē
quod dicit ad tribum iudā ⁊ ad hieruſalē
pertinere credēdum eſt: ⁊ nullam oīno iſrael.
i. decem tribuū in hoc fieri mentionē. Tempo Oſee.1.b
ra quoq; quibus prophetauit eadē debemus
accipere que in oſee legimus: in diebus ozie
ioathan: ⁊ achaz ⁊ ezechie regum iuda. ⁊ in
dieb⁹ hierobeam filij ioas regis iſrael. Por-
ro factum eſſe ſermonē domini ad meritum
eius refertur cui fit: nō ad conditionem eius
qui fieri dicitur vt alibi legimus. Dominus
factus eſt mihi in ſalutem. Auditus enim in pſal.117
ſcripturis ſanctis non eſt iſte qui ad aures ſo
nat: ſed qui in corde percipitur: iuxta illud qđ
dominus loquitur. Qui habet aures audien- Mat.11.b c.13.a.
di audiat. Qui autem dicitur hebraice hyezi-
mi grece enechziaſti latine ſonat auribus per
cipite: proprie non aure ſed corde percipitur.
Qui ſenes ſunt ⁊ celeſtes audiunt ſpirituali-
ter: qui autem habitant in terra appellantur-
q; terreni: auribus percipiunt. Ubicūq; au-
tem hec duo verba iuncta ponūtur: nō ad ſim
plicem tātum verborum ſonum ſed ad recon-
ditam quoq; dictorum intelligentiam perti-
nere intelligendum eſt. In geneſi lamech lo-
quitur ad vxores ſuas ada ⁊ ſella. Audite ver- Gen.4.d
ba mea vxores lamech: auribus percipite ſer
mones meos. Quia virū occidi in vuln⁹ meū
⁊ iuuenem in liuorem meum. Et eſaias. Au-
dite celi ⁊ auribus percipe terra. Eſaie.1.a.

¶ Item alius prologus in eundem.

In hoc propheta idcirco nec reges nec tempora ſunt prenotata: quia eiſdem tēporibus ac regibus quibus oſeé prophetáuerat ⁊ ipſe prophetáuit. Ex tribus igiẗ generibus réthorū̃ hec ſumuntur principia: ⁊ tres ſunt argumentorū partes ex quibus incipere ſolet omnis orator. Aut enim docibiles: aut beniuolos: aut atténtos auditóres debet efficere. Hic ergo propheta a magnitudíne cládis ſumens principium eoſqꝫ q audituri erant volens ad penitentiam prouocare reddit attētos admirans futurum malum: vt conſiderántes venture cládis aſperitatē ócius arriperent penitentiā. Johél interpretatur incipiens: aut domini deſcenſus. Fatuél vero aut latitudo aut óſtium dei. Tropológice hoc eſt: q̄ óſtium dei ⁊ ſcientiam habúerit aptam recte incipit prophetare.

Item alius prologus.

Iohel de tribu rubén: natus in agro bethorón: vbi etiam in pace mortuus eſt ⁊ ſepultus.

Item argumentum in eundem.

Iohél filius fatuel deſcribit terraꝫ duodecim tribuum: erúca: brúco: locúſta rubigine vaſtāte conſumptam: ⁊ poſt reuerſionē prioris populi effúſum iri ſpiritum ſanctum ſuper ſeruos dei ⁊ ancillas: ideſt ſuper centum viginti credentiū̃ nomina: ⁊ effúſum iri in cenaculo ſyón. Qui cētum viginti ab vno vſqꝫ ad quindecim paulátim ⁊ per incrementa ſurgentes: quindecim graduum numerum efficiunt qui in pſalterio myſtice continentur.

Explicit argumentum.

Incipit Johel propheta.

Ca. Sum. Prophetat contra iudeā quatuor plagas: ⁊ excitat dormientes: vt videāt futurum ſibi malum ⁊ ſacerdotes vt plāgant: et ipſe plangit vaſtitatē terre ſue. Caplm I.

A Verbuꝫ domini quod factuꝫ eſt ad Johél filiū fatuél. Audite hec ſenes ⁊ áuribus percipite oēs habitatores terre ſi factum eſt iſtud in diebus veſtris: aut in diebus patrum veſtrorū. Super hoc filijs veſtris narráte: ⁊ filij veſtri filijs ſuis: ⁊ filij eorū generationi áltere. Reſiduū erúce comédit locúſta: ⁊ reſiduum locúſte comédit brúchus: ⁊ reſiduum bruchi comédit rubígo. Expergiſcimi ébrij: flete ⁊ vlulāte oēs B
qui bibitis vinum in dulcedine: qm̄ périjt ab ore veſtro. Gens enim aſcendet ſuper terram meam fortis ⁊ inumerabilis. Dentes eius vt dentes leónis: ⁊ moláres eiꝰ vt cátuli leónis. Poſuit vineam meam in deſertū: ⁊ ficū meaꝫ decorticáuit. Nudans ſpoliáuit eám ⁊ proiécit: albi facti ſunt rami eius. Plāge quaſi vir-

go accíncta ſácco ſuper viruȝ pubertatis+ſue.
de+tue Périjt ſácrifícium ⁊ libátio de domo dñi:lu-
C rérunt ſacerdotes miniſtri dñi. Depopulata
eſt regio:lúxit humus qm̄ deuaſtátum eſt trí-
ticum. Confuſum eſt vinū:⁊ elánguit óleum.
Confuſi ſunt agricole:vlulauérunt vinitóres
ſuper fruméto vino ⁊ hórdeo:q᷑ périjt méſſis
agri. Uinea confuſa eſt:⁊ ficus elánguit. Ma
logranatum ⁊ palma ⁊ maluȝ ⁊ omnia ligna
agri aruérunt:q᷑ confuſum eſt gaudium a fi-
lijs hominum. Accíngite vos ⁊ plángite ſacer
dotes:vluláte miniſtri altaris. Ingredímini:
cubáte in ſacco miniſtri dei mei:quoniā inté-
no+nri rijt de domo dei+ veſtri ſacrificium ⁊ libatio.
infra.i.d. Sanctificate ieiunium:vocate cétum:congre
ſco nō ha gate ſenes oēs habitatores terre+in domum
,bet+ī domum dei+ veſtri:⁊ clamáte ad dñȝ. A.a.a.diei:quia
no + nri prope eſt dies dñi:⁊ quaſi váſtitas a poténte vé-
D niet. Nunquid non coram oculis veſtris alí-
no noſtri menta periérūt de domo dei+ veſtri leticia ⁊ ex-
ultatio? Computruérunt iuménta in ſtércore
ſuo:demolita ſunt hórrea. diſſipate ſunt apo-
thécę:quoniā confuſum eſt tríticum. Quid
ingémuit animal:mugiérunt greges armē-
ti. Quia non eſt páſcua eis. Sed ⁊ greges pé-
corum diſperiérunt. Ad te dñe clamabo:quia
ignis comédit ſpecióſa deſerti:⁊ flāma ſuccé-
dit oīa ligna regiónis. Sed ⁊ beſtie agri qua-
ſi área ſitiens imbrem. ſuſpexérunt ad te:quo
niam exſiccati ſunt fontes aquarum. ⁊ ignis
deuorauit ſpecioſa deſerti.

¶ Ca. Summa. ¶ Iubet dominus ſonitu tu-
barum predicari aduentum hoſtium. quoruȝ
aduentus deſcribitur ⁊ crudelitas: hortatur ad
penitentiam. bona plurima penitentibus pro-
mittit. de miſſione ſpiritusſancti. et tempore
paſſionis. ¶ II.

Canite tuba in ſyón. vlulate in
A infra eo. monte ſancto meo. Conturben-
tur omnes habitatores terre:
q᷑ venit dies dñi. q᷑ prope eſt di
es tenebrarūȝ ⁊ calíginis. dies
nubis ⁊ turbinis. Quaſi mane
expanſum ſuper montes populus multus ⁊ for
tis. Similis ei non fuit a principio:⁊ poſt euȝ
non erit vſq; in annos generationis ⁊ genera
tionis. Ante faciem eius ignis vórans:⁊ poſt
eum exúrens flāma. Quaſi hortus voluptatis
terra coram eo:⁊ poſt eū ſolitúdo deſerti. neq;
eſt qui effúgiat eum. Quaſi aſpectus equórūȝ
B aſpectus eorū:⁊ quaſi équites ſic current. Si-
cut ſonitus quadrigárum ſuper capita mōtiū
exiliét:ſicut ſónitus flāme ignis deuorātis ſti
pulā:velut populus fortis preparatus ad plium.
A facie eius cruciabunt populi:oēs vultus re
digent in óllam. Sicut fortes curréte:quaſi vi-
ri bellatores aſcendét muruȝ. Uiri in vijs ſuis
gradiéntur:⁊ non declinabunt a ſémitis ſuis.
Unuſq; fratrem ſuū non coartabit:ſinguli
in calle ſuo ambulabūt. Sed ⁊ p feneſtras cá-
dent ⁊ nō demolient. Urbem ingredient:ī mu
ro currét. Domos oſcendét:per feneſtras itra
bunt qū fur. A facie eius cōtrémuit terra:mo C
ti ſunt celi. Sol ⁊ luna obtenebrati ſunt:⁊ ſtel- infra.i.d
le retraxérunt ſplendorē ſuū. Et dñs dedit vo-
ceȝ ſuā ante faciē exercitus ſui:q᷑ multa ſunt
nimis caſtra eius:q᷑ fortia ⁊ faciétia verbum
eius. Magnus enim dies dñi ⁊ terribilis val
de. Et quis ſuſtinebit eū. Nunc ergo dicit do- De pe di. i.cap hoc idem
minus. Couertímini ad me in toto corde ve-
ſtro:in ieiunio ⁊ in fletu ⁊ in plāctu:⁊ ſcindi- 26.q.6.ca. Ecce.
te corda veſtra ⁊ nō veſtimenta veſtra. Et cōuer
tímini ad dñm deum veſtrū q᷑ benignus ⁊ mi pſal.85
ſericors eſt:patiēs ⁊ multe mie ⁊ pſtabilis ſu
per malitia. Quis ſcit ſi cōuertat ⁊ ignóſcat ⁊ Jone.3.d.
relinquat poſt ſe bñdictioneȝ. Sacrificium ⁊ D
libámen dño deo nr̄o. Cánite tuba in ſyō ſan
ctificate ieiúniuȝ:vocate cetū:congregate po- ſupra.i.c.
pulū:ſanctificate eccleſiam:coadunate ſenes:
cōgregate páruulos ⁊ ſugētes úbera. Egredia
tur ſponſus de cubili ſuo:⁊ ſponſa de thálamo
ſuo. Inter veſtibulū ⁊ altare plorabunt ſacer-
dotes miniſtri dñi:⁊ dicent. Parce dñe par-
ce populo tuo:⁊ ne des hereditatē tuam in ob
próbrium vt dominétur eis nationes. Quare
dicunt in populis vbi eſt deus eorū? Zelátus
eſt dñs ſuper terraȝ ſuā:⁊ pepércit populo ſuo.
Et reſpondit dñs ⁊ dixit populo ſuo. Ecce ego
mittam vobis frumētum ⁊ vinum ⁊ oleum:⁊
replebímini in+eis:⁊ non dabo vos vltra ob- no+eo
próbrium in gentibus. Et eū qui ab aquilóne
eſt procul faciā a vobis:⁊ expéllam eum in ter
ram inuiā ⁊ deſertaȝ. Faciē eius contra mare E
oriētale:⁊ extremū eius vſq; ad mare nouiſſi
mū. Et aſcédet fetor eius ⁊ aſcendet putredo
eius:q᷑ ſuperbe egit. Noli timére terra:exulta
⁊ letare:qm̄ magnificauit dominus vt faceret
Nolite timére aialia regionis:q᷑ germinaue
runt ſpecioſa deſerti:q᷑ lignū áttulit fructum
ſuum:ficus ⁊ vínea dederunt virtutem ſuam.
Et filie ſyón exultáte ⁊ letámini in dño deo ve F
ſtro:q᷑ dedit vobis doctorem iuſtitie:⁊ deſcén-

dere faciet ad vos imbrem matutinū ꝛ seroti-
al's nō ha beo ficut num✚ſicut in principio. Et implebuntur áree
frumento: ꝛ redūdabūt torcularia vino ꝛ oleo
Et réddam vobis annos quos comédit locú-
ſta: brúchꝰ: ꝛ rubigo: ꝛ erúca. Fortitudo mea
magna quā miſi in vos. Et comedétis veſcen-
tes ꝛ ſaturabímini: ꝛ laudabitis nomen do-
mini dei veſtri qui fecit mirabilia vobiſcū. Et
non confundetur populus meus in ſempiter-
num: ꝛ ſcietis quia in medio iſraél ego ſum.
G Et ego dominus deus veſter: ꝛ non eſt ámpli-
us: ꝛ non confundetur populus meus in eter-
Act'. 2. G. al's de ✚ ſpū meo num. Et erit poſt hec effúndam✚ſpiritū meū
ſuper omnem carnem: ꝛ prophetabunt filij ve
ſtri ꝛ filie veſtre. Senes veſtri ſomnia ſomnia-
bunt: ꝛ iuuenes veſtri viſiones videbūt. Sed
ꝛ ſuper ſeruos meos ꝛ ancillas in diebus illis
effundam ſpiritum meū: ꝛ dabo prodigia in
celo: ꝛ in terra: ſanguinem ꝛ ignem ꝛ vaporē
al's✚ver-tetur fumi. Sol✚conuertetur in tenebras: ꝛ luna in
ſanguinē: anteq̄ꝫ veniat dies domini magnus
al's✚qui-cunq̄ ꝛ horribilis. Et erit: Omnis ✚qui inuocauerit
nomen domini ſaluus erit: q: in montē ſyón
ꝛ in hieruſalém erit ſaluatio ſicut dixit domi-
nus: ꝛ in reſiduis quos dominus vocauerit.

¶ Ca. Sum. ¶ De iudicio poſt conuerſionē iudeorum ſub nomine: ꝛ ſynodus contra romanos qui vaſa templi hieruſalém poſuerunt in templo pacis: ꝛ de liberatiōe populi tempore cyri: vocantur viui ꝛ mortui ad iudicium. de ſepulchris. de felicitate ſanctorum. de predicatione apoſtolorum ꝛ fonte baptiſmi: ꝛ de vltione ſanctorum. ¶ III.

A Uia ecce in diebus illis in tem
pore illo cum conuértero capti
uitatem iudá ꝛ hieruſalém cō
gregabo omnes gētes: ꝛ dedu-
cam✚eas in vallem ioſaphát:
al✚illas ꝛ diſceptábo cum eis ibi ſuper
populo meo ꝛ hereditate mea iſraél: quos di-
ſperſérunt in nationibus: ꝛ terram meam di-
uiſerunt: ꝛ ſuper populū meum miſerunt ſor-
tem. Et poſuérunt púer in proſtibulo: ꝛ puel-
lam vendidérunt pro vino vt biberent. Uerū
quid mihi ꝛ vobis týrus ꝛ ſydón ꝛ ōis termi
nus paleſtinórum? Núquid vltionem vos red
détis mihi? Et ſi vlciſcimini vos cōtra me: ci-
to velóciter réddam viciſſitúdinem vobis ſup
B caput veſtrum. Argentū enim meum ꝛ áurū
tuliſtis ꝛ deſiderabilia mea ꝛ pulchérrima in
tuliſtis in delubra veſtra. Et filios iudá ꝛ filios
hieruſalém vendidiſtis filijs grecoꝝ: vt longe
faceretis eos de finibus ſuis. Ecce ego ſuſcita
bo eos de loco in quo vendidiſtis eos: ꝛ conuer
tam retributionē veſtram in caput veſtrum. Et
vendam filios veſtros ꝛ filias veſtras in mani-
bus filioꝝ iudá: ꝛ venúndabūt eos ſabéis gen
ti longinque: q: dn̄s locutus eſt. Clamate hec
in gentibus ſanctificate bellū: ſuſcitate robu-
ſtos. Accedant: aſcēdant omnes viri bellato-
res. Concidite arátra veſtra in gládios: ꝛ ligó
nes veſtros in lánceas. Infirmus dicat: q: ego
C fortis ſum. Erúmpite ꝛ venite oēs gentes de
circúitu: ꝛ ꝯgregamini. Ibi occúmbere faciet
dn̄s robúſtos tuos. Cōſurgant ꝛ aſcendāt gen
tes in vallem ioſaphát: q: ibi ſedebo vt iudicē
omnes gentes in circúitu. Mittite falces: q:
apo. 14. d. maturauit meſſis. Uenite ꝛ deſcéndite: q: ple
nū eſt torcular. Exúberant torcularia: q: mul
tiplicata eſt malicia eoꝝ. Populi populi ī val
le conciſiónis: q: iuxta eſt dies dn̄i in valle cō
ſupra 2. e. eſa. 13. b. hier. 25. f. amos 1. a. ciſiónis. Sol ꝛ luna obtenebráti ſunt: ꝛ ſtelle
retraxérunt ſplendórē ſuū. Et dn̄s de ſyón rú
giet: ꝛ de hieruſalém dabit vocē ſuam. Et mo
D uebuntur celi ꝛ terra: ꝛ dn̄s ſpes populi ſui et
fortitudo filioꝝ iſraél. Et ſcietis q: ego domi-
nus deus veſter habitās in ſyón: in mōte ſan-
cto meo. Et erit hieruſalém ſancta: ꝛ alienī
non trāſibunt per eū amplius. Et erit: In die
illa ſtillábunt mōtes dulcedinē: ꝛ cólles fluēt
al✚ſuper lacte. Et✚per oēs riuos iudá ibūt aque: ꝛ fons
de domo dn̄i egredietur: ꝛ irrigabit torrentē
ſpinaꝝ. Egýptus in deſolatione erit: ꝛ idumea
in deſertū perditiónis: pro eo q̄ inique égerit
in filios iudá: ꝛ effúderint ſanguine innocen-
tem in terra ſua. Et iudéa in eternum habita
bitur: ꝛ hieruſalém in generationem ꝛ gene-
rationem. Et mūdabo ſanguinem eorū quos
non mundáueram ꝛ dn̄s cōmorabit in ſyón.

¶ Explicit Iohel propheta.

¶ Incipit prologus in Amos prophetam.

Ozias rex cum religionem ſolli
cite emularétur: nimio religio
nis amore ꝓuocatus circa pre-
ceptū legis móyſi arrépto thu-
ribulo: vt in hyſtoria libri ſecū-
di paralypomenón oſtēditur:
zach. 14. b. ſacerdotale officiū preſúmere conátus ē. Ob
eam rem terremotū in templo dei exortum
cónſtat: cuius etiā ȝacharias propheta mémi-
nit. Ante hunc itaq̄ꝫ terremotum amos ꝓphe
ta tpibus predicti regis ꝛ tpibus hieroboám

filij ioás

filij ioás regis iſraél: in eas gétes que lectio-
ne comprehénſe ſunt iram dei ob eas cauſas
quas memorauit affutúram denúnciat. Et quod
Amos .i. b.c.i.a. idem pphéta in ſequétibus ait: ſuper tribus i-
pietátibus et ſup quattuor non conuértã eũ:
tertio peccatorũ indulgéntiam deũ dare poſſe
ſignificat: quẽ quarto eadem peccata admittẽ
tibus nec penitentiam nec indulgentiam da-
turum annúnciat. Nam per ignis ſimilitudi-
nem quẽ in predictas gentes imittendum pre
dixit: grauem atq3 irreuocábilem dei iram
ad euerſiónem earúndem ciuitatum proceſ-
ſúram vóluit demonſtrare.

¶ Item alius prologus.

Amós prophéta paſtor et rúſti-
cus et rubórum móra diſtrín-
gẽs: paucis verbis explicári nõ
poteſt. Quis enim digne éxpri
mat tria et quattuor ſcélera da
máſci: gáçe týri: idumée filio
rũ ammón et moab: et ſeptimo octauóq3 gra
du iúde et iſraél. Hic loqt ad vaccas pingues
Amos .4. a. vide(m) 6.a. que ſunt in mõte ſamárie: ét ruitúram domũ
maiorẽ minorémq3 teſtatur. Ipſe cérnit fictó-
rem locúſte: et ſtantem dñm ſuper murum li-
tum: vel adamantínũ: et vncinum pomorũ at-
trahéntem ſupplícia peccatoribus et famẽ in
terra: non famẽ panis neq3 ſitim aque ſed au-
diendi verbum dñi: non dixit verba ſed verbũ.
Amós vero interpretatur onúſtus. Hic amos
ſpũali gratía plenus prophetauit inter céteros
prophetas. Non enim ſolus ipſe erat prophé-
tes: ſed etiam alij. Et quippe non póterat pro-
phetes eſſe: niſi paſtor ante fuiſſet. Qui etiam
túba ſua clángit per ſingulos dies erúdiens et
docens in eccleſia. In veritate enim vox oĩum
prophetarum tanq3 tuba ſpũalis eſt prédicãs
in eccleſia ſm quod ſcriptũ eſt. Aſcénde in mon-
Eſa. 14.b tem excelſum tu qui euangelíças ſyón: exalta
vocem tuam qui prédicas hieruſalém.

¶ Incipit alius prologus.

Hic amós propheta et paſtor: nõ
fuit pater eſaie prophete: q̃q3 et
ille prophéta extiterit. Nã alijs
litteris ille: alijs iſte apud he-
bréos ſcribitur: que differẽtia
lĩarum apud latinos non habe
tur: et ille fortis vel robúſtus: hic vero auúlſus
interpretatur: quia loqtur contra decem tribus
que per idolátriã a cultu dei et a regno dauid
erant auúlſe. Fuit ergo cognatio eius ex óp-
pido thécue quod ſex miliaribus diſtat a beth-
leém: curam gerens pécorũ in latitudine cã-
pórum qui ſunt proximi óppido thécue: in q-
bus + humo árida atq3 arenóſa nihil oino frú al's + humi aride atq3 are. noſe
gum gignitur: ſed vbérrimis páſcuis abun-
dant: et ideo cũcta ſunt plena paſtoribus: et ſte
rílitas terre cõpenſatur pécorum multitudi-
ne. Ex hoc numero paſtorũ fuit amós impérí-
tus ſermone: ſed plenus ſcia. Prophetáuit au
tem eiſdem tpibus quibus iohél: naúm: ió-
nas: oſeé: eſaías. Sed aliquãtulum exorſus eſt
prophetare anteq3 eſaías. Maxime aũt contra
decem tribus locutus eſt: pauca de duabus in-
térferens. Hunc ablátum de numero paſtorũ
miſit dominus vt in ſamária pphetáret. Quẽ
amaſias ſacerdos frequenter plagis afflixit:
tandem filius eius oçias vécte per témpora
tranſfixit. Poſt hec ſemiuiuus in terrã ſuam
euéctus poſt aliquos dies dolore vúlneris ex-
pirauit. ſepultúſq3 eſt cum patribus ſuis.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit amos propheta.

¶ Ca. Sum. ¶ De vaſtatione decem tribuũ:
de vltione domini contra tres regiones: quas
non conuertit: quia captiuauerunt et conduxé
runt captiuos de iſraél contra filios amon pro
diuiſione. Caplm ¶ I.

Verba amos A
qui fuit in + paſtoribus thé- al's + paſtoralibus
cue: que vidit ſuper iſraél in
diebus oçie regis iudá: et in
diebus hieroboám filij ioás
regis iſraél ante duos annos
terremótus: et dixit. Dñs de Hier. 25.f. Iohel. 3.c.
ſyón rúgiet: et de hieruſaléz
dabit vocẽ ſuã. Et luxérunt
ſpecioſa paſtorũ: et exſiccatus eſt vértex carmẽ
li. Hec dicit dñs deus. Super tribus ſcelérib9 de pe. di. i. c. ip. ſuper tribus.
damáſci et ſup quatuor nõ conuértã eũ: eo quod B
trituráuerunt in pláuſtris férreis galaád. Et
mittã ignem in domũ açahél: et deuorabit do-
mos + benadáb. Et cónteram véctẽ damáſci: al's + be. nadad
et diſpérdam habitatorẽ de campo idoli: et te-
nentem ſcéptrũ de domo voluptatis: et tranſfe
rétur populus ſýrie cyrénem dicit dominus.
Hec dicit dominus. Super tribus ſcéléribus Infra. 2.a
gáçe et ſuper quatuor non conuértam eum: eo
quod tranſtúlerit captiuitatem perfectã vt cõclú-
deret eam in iduméa. Et mittam ignẽ in mu C
rum gáçe et deuorabit édes eius: et diſpérdaz

habitatorem de azóto:⁊ tenētem ſcéptrum de
aſcalóne.⁊ conuértam manum meam ſuper
acharón:⁊ peribunt réliq philiſtinoꝝ dicit do
minus. Hec dicit dñs. Super tribus ſcéleribꝰ
týri ⁊ ſup quatuor nō conuértā eū:eo ꝙ con-
clúſerint captiuitatē perfectā in iduméa:⁊ nō
al + ſunt +ſint recordati féderis fratrū. Et mittā ignez
in muꝝ týri:⁊ deuorabit édes eius. Hec dicit
dñs. Super tribus ſcéleribus edóm ⁊ ſup qua
D tuor nō conuertā euz:eo ꝙ pſecutus ſit in gla
dio fratrē ſuū:⁊ violáuerit miſericordiā eius:
⁊ tenúerit vltra furorem ſuū ⁊ indignationez
ſuam ſeruáuerit vſqꝫ in finem. Mittā ignem
⁊ theman:⁊ deuorabit édes boſré. Hec dicit do
minus. Sup tribus ſcéleribus filioꝝ ammón
⁊ ſup quatuor nō conuértā euz.eo ꝙ diſſecúe
rit pregnantes galaád ad dilatādum términū
al + rabbe ſuum. Et ſuccēndā ignez in muro+rabbáth.
⁊ deuorabit édes eius in vlulátu in die belli:⁊
in túrbine in die commotiónis. Et ibit mel-
chon in captiuitatem:ipſe ⁊ principes eius ſi
mul : dicit dominus.

¶ Ca. Sum. ¶ Vltio domini contra moab
pro crudelitate in mortuos contra iudā iſrael
p contēptu legis pro idolatria:de bñficiis dei
⁊ ingratitudie:de deſtructione ipoꝝ. ¶ II.

A Hec dicit dñs. Super tribus ſce-
léribus moáb ⁊ ſuper quatuor
non conuértā euz:eo ꝙ incén-
derit oſſa regis iduméé vſqꝫ ad
al + verticem +cínerē. Et mittam ignem in
moáb:et deuorabit édes ca-
riótb:⁊ morietur in ſonitu moab in clangóre
túbe: Et diſpérdā iudicem de medio eius : et
oēs principes eius interficiam cuz eo dicit do-
ſupra i.b. minus. Hec dicit dñs. Super tribus ſcéleribꝰ
iudá ⁊ ſup quatuor nō conuertam eum:eo ꝙ
abiécerit legem dñi:⁊ mandata eius non cu-
B ſtodierit. Deceperunt enim eos idola ſua poſt
que abierant patres eoꝝ. Et mittam ignez in
iudam ⁊ deuorabit édes hieruſalém. Hec di-
cit dñs. Super tribus ſcéleribus iſraél:⁊ ſuper
quatuor nō conuértam eū:pro eo ꝙ vēdiderit
pro argēto iuſtuz ⁊ pauperē pro calciaméntis.
Qui conterūt ſuper puluerē terre cápita páu-
C perū:⁊ viam humiliuz declinát. Et filius ac pa-
ter eius ierunt ad puellā vt violárent nomen
ſcm̄ meum:⁊ ſuper veſtiméntis pignerátis ac
cubuérunt iuxta omne altare:⁊ vinū damna-
Nu.13.d. toꝝ bibebant in domo dei ſui. Ego autez exter
minávi amorréum a facie eoꝝ cuius altitu-
do cedrórum altitudo eius:⁊ fortis ipſe quaſi
quércus. Et contriui fructū eius deſuper:⁊ ra
dices eius ſubter. Ego ſum qui aſcéndere vos De pe. di. i.ca. ſi ego mu.i
feci de terra egýpti : ⁊ edúxi vos in deſertum
quadraginta annis vt poſſiderétis terrā amor
réi:⁊ ſuſcitaui de filiis veſtris in pphetas:⁊ de
iuuénibus veſtris naçaréos. Nunqd nō ita eſt D
filij iſraél dicit dñs? Et propinábitis nazaréis
vinum ⁊ pphetis mandabitis:dicētes:ne pro-
phetétis. Ecce ego+ſtridébo+ſúbter vos ſicut al + ſtridā al + ſuper
ſtridet pláuſtrū onúſtum feno. Et peribit fu-
ga a veloce:⁊ fortis nō obtinébit virtutē ſuam:
⁊ robuſtus non ſaluabit aiam ſuam. Et tenēs
arcum non ſtabit:⁊ vélox pedibus ſuis nō ſal-
uabitur. Et aſcenſor equi non ſaluábit animā
ſuam:⁊ robúſtus corde inter fortes nudus ef-
fúgiet in illa die:dicit dominus.

¶ Ca. Sum. ¶ De penis diſcordantium:de
viis domini cōtemptis.de iniqtatibus:de de-
ſtructione iſrl pro idolatria ⁊ delitiis. ¶ III.

A Udite verbum qđ locutus ē do
minus ſuper vos filij iſraél:ſu-
al + oēs cognationes per+oēm cognationem quam
edúxi de terra egýpti dicens.
Tantūmodo vos cognoui ex oī
bus cognatiōibus terre. Jdcir-
co viſitabo ſuper vos oēs iniquitates veſtras.
Nunqd ambulabunt duo pariter:niſi conuē
nerit eis? Nūquid rúgiet leo in ſaltu:niſi ha-
búerit predam? Nunqd dabit cátulus leónis Job.6.a.
vocez de cubili ſuo:niſi aliqd apprehénderit?
Nūquid cadet auis in láqueuz terre abſqꝫ áu
cupe? Nunqd auferétur láqueus de terra an- B
teqꝫ quid céperit? Si clánget tuba in ciuitate: Eſa.45.
⁊ populus nō expauéſcet. Si erit malū in ci- a 24.q.4.
uitate qđ dñs nō+fecerit? Quia nō faciet do- Ca.q.u.ia. a o + ſec
minus deus verbū : niſi reuelauerit ſecretum 6.q.i ca.
ſuū ad ſeruos ſuos pphetas. Leo rúgiet:qs nō Sunt plurimi.
timebit? Dñs deus locutus eſt:quis nō pphe- 26 q. [illegible]
tabit? Auditū facite in édibus azoti:⁊ in édi nec [illegible]
bus terre egýpti:⁊ dicite. Cōgregamini ſuper C
montes ſamárie:⁊ vidéte inſánias multas in
medio eius:⁊ calūniam patiētes in penetráli-
bus eius. Et neſcierūt facere rectū:dicit domi
nus theſaurizantes iniqtatem:⁊ rápinas i édi
bus ſuis. Propterea hec dicit dñs deus. Tribu
lábit ⁊ circuietur terra:⁊ detrahēt ex te forti-
tudo tua ⁊ diripiēt édes tue. Hec dicit dñs: D
Quō ſi éruat paſtor de ore leonis duo crúra al + tam a ſco grabati
aut extremū auricule:ſic eruēt filij iſraél q
habitāt in ſamaria in plaga léctuli ⁊ in+da- al + do mus

maſci grabáto. Audíte ⁊ ꝯteſtámini in domo
iacob: dicit dñs deus exercituum: q: in die cũ
viſitare cépero preuaricatiões iſraél: ſuper euz
viſitabo: ⁊ ſup altaria bethél: ⁊ amputabuntur
cornua altaris ⁊ cadent in terrã. Et pcutiã do
mũ hyemálé cũ domo eſtiua: ⁊ peribũt dom⁹
ebúrnee: ⁊ diſſipabunt édes multe dicit dñs.
¶ Ca. Sum. ¶ De penis optimatum ſiue ti-
po vaccarum pinguium. ⁊ duricia populi q
ſepe non penitet. ¶ IIII.
A AUdite verbũ hoc vácce pingu-
es: que eſtis in mõte ſamárie:
que calũniam fácitis egénis ⁊
confríngitis paupes. Que dici
tis dñis veſtris: afférte ⁊ bibé-
mus. Iurauit dñs deus in ſan-
cto ſuo: q: ecce dies véniet ſuper vos: ⁊ leua-
bunt vos in cóntis: ⁊ reliquias veſtras in ollis
feruéntibus. Et p aperturas exibitis altera cõ
tra álterã: ⁊ proiiciémini in armón dicit do-
min⁹. Uenite ad bethél: ⁊ impie ágite: ad gal
B galáz ⁊ multiplicate puaricatioñe. Et offerte
mane víctimas veſtras: trib⁹ diebus decimas
veſtras. Et ſacrificate de ferméto laudem: ⁊ vo
cate voluntárias oblationes ⁊ annũciate. Sic
enim voluiſtis filij iſraél dicit dñs deus. Un-
de ⁊ ego dedi vobis ſtupórem dentiũ in cũctis
vrbibus veſtris: ⁊ indigéntiã panum in oibus
locis veſtris: ⁊ nõ eſtis reuerſi ad me dicit do-
minus. Ego quoq; phibui a vobis ímbré cum
De pe. di. 3. ca. pluit. adhuc tres mẽſes ſupereſſent vſq; ad meſſem:
⁊ plúi ſup vnam ciuitaté: ⁊ ſuper alterã ciuita
tem nõ plúi. Pars vna cõpluta eſt: ⁊ pe ſuper
quã non plúi áruit. Et venerũt due ⁊ tres ci-
uitates ad vnã ciuitaté vt biberent aquã ⁊ nõ
ſunt ſatiate: ⁊ nõ rediſtis ad me dicit domin⁹.
16. q. i. Cõp. reuertu. Percúſſi vos in véto vréte: ⁊ in aurúgie mul
titudiné hortoꝝ veſtroꝝ ⁊ vineaꝝ veſtrarum:
oliuéta veſtra ⁊ ficéta veſtra comédit erúca: ⁊
nõ rediſtis ad me dicit dñs. Miſi in vos mor
tem in via egýpti: pcuſſi in gladio iuuenes ve-
ſtros vſq; ad captiuitaté equoꝝ vroꝝ: ⁊ aſcén
dere feci putrediné caſtroꝝ veſtroꝝ in nares
veſtras: ⁊ non rediſtis ad me dicit dominus.
D Gene. 19. c. Subuérti vos ſicut ſubuértit dñs ſódomam ⁊
gomórraz: ⁊ facti eſtis quaſi tórris raptus ab
incendio: ⁊ nõ rediſtis ad me: dicit domin⁹.
Quapropter hec faciã tibi iſraél. Poſtq̃ auté
hec fecero tibi preparáre in occurſum dei tui
iſraél. Quia ecce formãs montes ⁊ creãs ven
tum ⁊ enũcians homini elóquium ſuũ: faciẽs
matutinã nébulam ⁊ grádiens ſuper excelſa
terre: domin⁹ deus exercituum nomen eius.
¶ Ca. Sũ. ¶ Deplágit ppetuã captiuitatem
iſrl' p idolis: reuocat ⁊ monet q̃rere dñm: cõ-
memorãs penas de trib⁹ afflictióibus iude: de
reprobatione feſtiuitatum ⁊ ſacrificioꝝ: de
idolatria ipſorum. ¶ V.
AUdite verbũ iſtud qd ego leuo A
ſup vos plãctũ. Domus iſraél
cécidit: ⁊ non adijciet vt reſur-
gat. [a]Uirgo iſraél piecta ẽ i ter a 32. q. 5. c. ſi paulus.
rã ſuam: nõ eſt qui ſúſcitet eã.
Quía hec dicit dñs deus. Urbs de q̃ egredie-
bant mille relinquent in ea cétũ ⁊ de qua egre-
diebant cétũ relinquent in ea decez in domo
iſrl: Quía hec dicit dñs de⁹ domui iſraél. Que
rite me ⁊ viuétis: ⁊ nolite q̃rere bethél. In gal B
galã nolite itrare: ⁊ in berſabeé nõ tranſibitis.
q: gálgala captiua ducet: ⁊ bethél erit inútilis.
Quérite dñm ⁊ viuite: ne forte cõburátur vt
ignis domus ioſéph ⁊ deuorabit: ⁊ nõ erit qui
extinguat+bethél. Qui ꝯuértitis in abſýnthiũ a+is
iudiciũ: ⁊ iuſtitiã in terra relinqtis facientez ar
ctũꝛ ⁊ orioné ⁊ cõuertenté in mane tenebras
⁊ dié in nocte mutanté. Qui vocat aquas ma- C infra 9. b.
ris ⁊ effúndit eas ſup facié terre: dñs nomen
eſt eius. Qui arridet vaſtitaté ſup robúſtuz: ⁊
depopulationé ſup potenté áffert. Odio habue
runt corripiété in porta: ⁊ loquété pfecte abo-
minati ſunt. Idcirco p eo q diripiebatis páu ſopho. i. c.
peré ⁊ predã eléctam tollebatis ab eo: domus
quadro lapide+edificabitis ⁊ nõ habitábitis al+ hedificaſtis et non habitatis
in eis. Uineas plãtabitis amantiſſimas: ⁊ nõ
bibétis vinum eaꝝ: q: cognoui multa ſcélera
veſtra ⁊ fortia peccata veſtra. [b]Hoſtes iuſti acci D b xi. q. 3. c. pauper. et ca. quido
pientes munus: ⁊ pauperes depriméntes in
porta. Ideo prudens in tempore illo tacebit:
quia tépus malũ eſt. Quérite bonũ ⁊ non ma
lum vt viuatis: ⁊ erit dñs deus exercituum vo
biſcum ſicut dixiſtis. Odite malum ⁊ diligite pſal 93.
bonum: ⁊ cõſtituite in porta iudicium: ſi forte
miſereatur dñs deus exercituum reliquijs
ioſéph. Propterea hec dicit domin⁹ deus exer E
citũ dominator. In omnibus plateis plan-
ctus: ⁊ in cũctis que foris ſunt dicet ve ve. Et
vocabunt agricolam ad luctũ: ⁊ ad planctum
eos qui ſciunt plángere. Et in oibus+vijs erit al+ vicis
planctus: q: pertrãſibo in medio tui dicit dñs.
Ue deſiderátibus diem dñi Ad qd eam vo-
bis? Dies dñi iſta ténebre ⁊ non lux. Quomõ F
ſi fugiat vir a facie leonis ⁊ occurrat ei vrſus

τ ingrediatur domū: τ innitatur manu ſua ſu-
per parietem: τ mordeat eū coluber. Nunqd
non tenebre dies dñi: τ non lux τ caligo: τ nō
Eſaie.i.d. mala.i.d. ſplendor in ea? Odi τ proieci feſtiuitates vr̃as:
τ non capiam odorē cetuū veſtrorū. Qz ſi ob
al+ attuleritis.i. tuleritis mihi holocauſtomata τ munera ve-
a q.i.ca. odit.24.q. ſtra. nō ſuſcipiam: τ vota pinguiū veſtrorū non
j.c.a.odi. reſpiciam. Aufer a me tumultum carminum
B tuorū τ cantica lyre tue non audiam. Et reue
actu.7.e. labitur quaſi aqua iudicium: τ iuſticia quaſi
torrens fortis. Nūquid hoſtias τ ſacrificium
obtuliſtis mihi in deſerto quadraginta annis
domus iſrael? Et portaſtis tabernaculum mo-
al+regi loch+ deo vr̃o: τ imaginem idolorū veſtrorū ſy
al+q feciſtis vobis dus dei veſtri+ rephā figuras quas feciſtis vo-
al+ nō habet adorare eas. bis+ adorare eas. Et migrare vos faciā trās da
maſcū dicit dñs deus exercituū nomen eius.

¶ Ca. Sum. ¶ Contra primates populorum
delicioſos: de vaſtatione τ interitu iude τ iſrl q
dominum cogūt naturam mutare. ¶ VI.

A Amos.6.d.
VE vobis q opulēti eſtis in ſyon
τ cōfiditis in monte ſamarie:
optimates capita populorū: in-
gredientes pompatice domū
iſrael. Tranſite in calane τ vi-
dete: τ ite inde in emath ma-
gnam: τ deſcendite in geth paleſtinorū: τ ad
al+ cor optima quoqz regna+ horū: ſi latior terminus
B eorū termino veſtro eſt. Qui ſeparati eſtis in
diem malū: τ appropinquatis ſolio iniqtatis.
Qui dormitis i lectis eburneis: τ laſciuitis in
ſtratis veſtris. Qui comeditis agnū de grege:
al+ vitulum τ+ vitulos de medio armenti: qui canitis ad
vocem pſalterij. Sicut dauid putauerūt ſe ha/
bere vaſa cantici: bibentes vinū in phialis: et
optimo vnguento delibuti. τ nihil patiebant
ſuper cōtritione ioſeph. Quapropter nunc mi
C grabunt in capite tranſmigrantium: τ auferē-
tur factio laſciuientium. Jurauit dñs deus in
hier.51.b. infra 8.b anima ſua: dicit dñs deus exercituum. Dete-
ſtor ego ſuperbiam iacob. τ domos eius odi: τ
tradam ciuitatem cū habitatoribus ſuis. Qz
ſi reliqui fuerit decem viri in domo vna: τ ipſi
morientur. Et tollet eū propinquus ſuus τ cō
buret eū: vt efferat oſſa de domo: τ dicet ei q
in penetralibus domus eſt. Nunqd adhuc eſt
penes te? Et rñdebit. Finis eſt. Et dicet ei. Ta
ce τ non recorderis nominis dñi. Quia ecce
D dominus mandauit: τ percutiet domum maio
al+in rem+ ruinis: τ domū minorem ſciſſionibus.
Nūquid currere queūt in petris equi: aut ara
ri poteſt in bubalis? Qm̄ conuertiſtis in ama
ritudinem iudiciū: τ fructū iuſticie in abſin
thium: qui letamini in nihili: qui dicitis. Nū-
quid non in fortitudine noſtra aſſumpſimus
nobis cornua? Ecce ecce enim ſuſcitabo ſuper
vos domus iſrael: dicit dominus deus exerci-
tuum gentem: τ+ conterent vos ab introitu al+ ter terra
emath vſqz ad torrentem deſerti.

¶ Ca. Sum. ¶ De captiuitate iſrael p aſſy-
rios: τ iude per nabuchodonoſor: de trulla ce-
mentarij: de amaſia ſacerdote contradicen-
te amos. ¶ VII.

HEc oſtendit mihi domin⁹ deus. A
Et ecce fictor locuſte in princi-
pio germinantiū ſerotini im-
bris: τ ecce ſerotinus poſt+ ton al+ tonſurem gregis
ſionem regis. Et factū eſt cum al+ tonſuras regis infra
conſummaſſet comedere her-
bam terre dixit. Domine deus propitius eſto
obſecro. Quis ſuſcitabit iacob: qa paruulus
eſt? Miſertus eſt dominus ſuper hoc. Nō erit
dixit dominus. Hec oſtendit mihi dñs deus.
Et ecce vocabat iudicium ad ignem dominus
deus: τ+ deuorabit abyſſum multā: τ+ come al+ vocauit
det ſimul partem. Et dixi. Domine deus qui- al+ comedit
eſce obſecro. Quis ſuſcitabit iacob: qz paruu
lus eſt? Miſertus eſt dñs ſuper hoc. Sz τ iſtud B
non erit: dicit dñs deus. Hec oſtendit mihi do ſupra co.
minus deus. Et ecce dñs ſtans ſuper murū li-
tum: τ in manu eius trulla cementarij. Et di-
xit dñs ad me. Quid tu vides amos? Et dixi. ſupra 3.d.
Trullam cementarij. Et dixit dominus. Ecce
ego ponam trullā in medio populi mei iſrael.
Non adijciam vltra ſuperinducere eum: τ de
molientur excelſa idoli: τ ſanctificatiōes iſra
el deſolabūtur. τ conſurgam ſuper domū+ hie al+ ydoli
roboam in gladio. Et miſit amaſias ſacerdos C
bethel ad hieroboam regē iſrael: dicens. Re-
bellauit ꝯtra te amos in medio domus iſrael.
Non poterit terra ſuſtinere vniuerſos ſermo
nes eius. Hec eni dicit amos. Jn gladio mo-
rietur hieroboam: τ iſrael captiuus migrauit
de terra ſua. Et dixit amaſias ad amos. Qui
vides gradere: fuge in terram iude τ come-
de ibi panem: τ ꝓphetabis ibi τ in bethel non
adijcies vltra vt ꝓpheres: qz ſcificatio regis ē
τ domus regni eſt. Rñditqz amos τ dixit ad D
amaſiā. Non ſum ꝓpheta: τ nō ſum filius pro
phete: ſed armentarius ego ſum vellicans ſy
comoros. Et tulit me dñs deus cum ſequerer
gregem. Et dixit dñs ad me. Vade propheta

ad populū meum iſraël. Et nūc audi verbū do-
mini. Tu dicis: nō prophetabis ſuper iſraél: z
nō ſtillábis ſuper domū idoli. Propter hoc hec
dicit dñs. Uxor tua in ciuitate fornicabitur: z
filij tui z filie tue in gladio cádent: z humus
tua funiculo metief. Et tu ī terra pollúta mo-
riéris: z iſraél captiuus migrabit de terra ſua.
¶ Ca. Sum. ¶ De vncino z feſtinatiōe vin-
dicte in populū. de auaricia populi. de paſſione
domini. de luctu: de captiuitate populi. z de fa-
me verbi dei. ¶ VIII

A Et oſtendit mihi dñs deus. Ec-
ſup 22.7.b ce vncinus pomoꝝ. Et dixit.
Quid tu vides amos? Et dixi.
Uncinū pomorum. Et dixit do-
minus ad me. Uenit finis ſup
populū meū iſraél. Non adij-
ciam vltra vt pertránſeā eū. Et ſtridébūt cár-
dines templi in die illa dicit dñs deus. Multi
B morienf: in oī loco pꝛoiciétur ſiléntium. Audite
hoc q conterítis páuperē: z deficere facitis egē-
ſ+ mēſis nos terre dicētes. Qñ tranſibit+meſſis z ve-
nūdábimus merces: z ſábbatū: z aperiémus
frumētum. vt īminuámus menſúraz z augea-
mus ſicluz: z ſupponamus ſtatéras doloſas vt
poſſideámus in argēto egénos: z pauperes pro
calciamentis: z qſquilias frumēti vendamus.
ſupra 6.c Iurauit dñs in ſuperbiā iacob. Si oblitus fue-
ro vſqꝫ ad finem oīa opera eoꝝ. Nunqd ſuper
iſto nō cōmouebif terra: z lugébit oīs habita-
C tor eius. Et aſcéndet quaſi flúuius vniuerſus:
z eijcief z défluet quaſi riuus egýpti. Et erit
in die illa dicit dñs: óccidet ſol merídie: z te-
Tob. 2. b. nebréſcere faciam terrā in die luminis. Et cō-
1. mac. 1. e. uertā feſtiuitates veſtras in luctū: z oīa cánti-
ca veſtra in plāctū. Et indúcam ſup oē dorſum
vēm ſaccum: z ſup omne caput caluicium. Et
D ponā eā quaſi luctū vnigeniti: z nouiſſima eius
quaſi diē amaꝝ. Et ecce dies veniūt dicit dñs:
S. q. i. c. eo z emittā famē in terrā: nō famē panis neqꝫ ſi-
decter tim aq: ſed audiēdi verbum dñi. Et cōmoue-
bunf a mari vſqꝫ ad mare: z ab aquilone vſqꝫ
ad orientē circuibunt querētes verbum dñi z
nō inuenient. In die illa deficiēt virgines pul-
32. q. 5. ca. chre: z adoleſcētes in ſiti: qui iurant in delicto
ſi paulus ſamárie. z dicūt. Uiuit deus tuus dan: z viuit
via berſabeé. Et cadent z non reſurgent vltra.
¶ Ca. Sū. ¶ De excidio tēpli z vrbis ꝑpter
auariciā principū: q dñs cōprehendet fugien-
tes z nationes hoium non attendit: ſed mores
eius de tpe reſurrectiōis inſtaurantis eccleſie:
de predicatoribus qui plātauerant eccleſias z
ipſi in eccleſia plantabuntur. ¶ IX.

A Idi dñm ſtantē ſuper altare. Et
dixit. Pércute cárdinem z cō-
moueantur ſuplimināria: Aua-
alś+ ho- ricia eni in capite+oium: z no-
minum uiſſimū eoꝝ in gladio: interfi-
ciam. Nō erit fuga eis: z q fu-
gerit ex eis non ſaluabif. Si deſcénderint vſqꝫ
ad infernū: inde manus mea educet eos: z ſi
aſcénderint vſqꝫ ad celū: inde détraham eos.
Et ſi abſcōditi fuerint in vértice carméli: in-
de ſcrútans áuferā eos: Et ſi celáuerint ſe ab
oculis meis in pfundo maris: ibi mādabo ſer-
penti z mordébit eos. Et ſi abierint in captiui-
B tatē coram inimicis ſuis: ibi mandabo gladió
z occidet eos. Et ponā oculos meos ſuper eos
hier. 44. c in malū: z non in bonū. +Et dñs deus exerci-
alś + ait tuū qui tángit terrā z tabéſcit: z lugébūt oēs
habitātes in ea. Et aſcéndet ſicut riuus oīs: z
défluet ſicut flúuius egýpti. Qui edificat ī ce-
lo aſcenſionē ſuam: z faſciculuz ſuū ſuper ter-
alś+ fun- ram+fundauit. Qui vocat aquas maris: z+ef-
dauit fúndit eas ſup faciem terre. Dñs nomē eius.
ſupra 5. c. Nunqd non vt filij ethýopū vos eſtis mihi fi-
alś+ effū- lij iſraél: ait dñs? Nunqd nō iſraél aſcéndere
dit feci de terra egýpti: z paleſtinos de capadócia
z ſýrios de cyréne. Ecce oculi dñi dei ſuper re-
gnū peccans: z cónterā illud a facie terre. Ue-
rūtamen cónterás non cónteram domum ia-
C cób: dicit dñs Ecce eni mundabo ego: z con-
cútiam in oībus gentibus domuz iſraél: ſicut
concútitur triticū in cribro: z non cadet lapil-
lus ſup terram. In gladio morienf oēs pecca-
tores populi mei qui dicūt: nō appropinqua-
acta. 15. c. bit z nō véniet ſuper nos maluz. In die illa ſu-
ſcitabo tabernaculum dauid qđ cécidit: z re-
edificábo aptúras muroꝝ eius: z ea que cor-
rúerant inſtaurabo. Et reedificabo eū ſicut in
diebus antiquis: vt poſſideant reliquias idu-
meé z oēs natiónes: eo q inuocatum ſit no-
D men meū ſuper eos dicit dñs faciens hec. Ec-
ce dies vénient dicit dñs: z cōprehéndet ará-
tor meſſórem: z calcator vue mittentē ſemen.
iohel. 3. d Et ſtillábunt montes dulcedinē: z omnes cól-
les culti erunt: Et conuértam captiuitatē po-
puli mei iſraél: z edificabunt ciuitates deſer-
tas: z inhabitabūt z plātabunt vineas: z bibēt
vinum earum: z fácient hortos z cómedēt fru-
De pe. di. ctus eoꝝ. Et plantabo eos ſuper humū ſuā:
2. c. i. ſi iga- et non euéllam eos vltra de terra ſua quam
mus. In.

dedi eis: dicit dominus deus.

ℭ Explicit amos propheta.

ℭ Incipit prologus in Abdiam prophetam.

Ge.25.d. Iacob patriarcha habuit fra-
trem eſau: qui ob ruborem cor
poris ſui edom hebréa lingua ap
Ge.27.g. pellatus eſt: quod latine ſangui
neus dr̄. Is memoratum fratrē
ſuū qui iſraél nomen acceperat
graui odio cōmotus interimere conatus eſt.
Qua de cauſa omnes qui populū iſraél .i. fili-
os patriarche iacób predicti eſaú odium imi-
tati perſecuti ſunt: eſaú et edóm appellati ſunt.
1.eſdr.1.b Et qꝛ populus iſraél de captiuitate chaldeorū
per cýrum regē perſaruꝫ nutu dei reuocatus in
hieruſalém ab alio regno grauiter afflictus
atqꝫ oppreſſus eſt: ideo hoc regnum qd more
eſaú predictum populū perſecutus eſt: per de-
nunciationeꝫ abdie prophete increpat: quod
non dei indignatione: ſed ſua virtute populuꝫ
ſeparatum gloriabatur. De quo regno olim
per dauid in pſalmo .cxxxvi. dictum eſt. Me-
moráre domine filiorum edóm: in die hieruſa-
lém. Nam reliqua lectione comprehenſa fu-
turum in gentes iudicium ob cauſas lectione
comprehénſas: regnúmqꝫ dei in populo iſraél
3.reg.18.c ſignificatur. Hebrei hunc dicunt eſſe qui ſub
rege ſamárie achab: et impiiſſima iezabél pá
Ro.11.a uit centum prophetas in ſpecubus: qui non
curuauérunt génua ante baál: et de ſepteꝫ mi-
libus erat quos helýas arguitur ignoraſſe. Se
pulchrum quoqꝫ eius vſqꝫ hodie cum mauſo-
leo heliſei prophete et baptiſte iohannis in ſe-
báſte veneratione habetur: que ólim ſamária
dicebatur. Hanc herodes rex antipatris filius
in honore augúſti ceſaris greco nomine voca
uit augúſtam. Hic igitur qui centum prophe-
tas páuerat: accepit gratiam prophetalem: et
de duce exercitus fit dux eccleſie. Tunc in ſa-
mária paruum gregem páuerat: nunc in toto
Act.6.c. 7.g. orbe chriſti páſcit eccleſias. Et ſicut ſtephanus
coronam méruit paſſionis: ſic hic de ſeruitu-
tis dei cum paulo apoſtolo nomine gloriatur.
qꝛ abdias ſeruus dn̄i in noſtro ſonat elóquio.

ℭ Explicit plogus. ℭ Incipit argumentū.

Abdías qui interpretatur ſer-
uus domini perſonat contra
edóm: ſanguineū terrenúmqꝫ
fratrē fratris quoqꝫ iacób ſem
per émulum háſta pércutit ſpi
ritáli.

ℭ Explicit argumentum.

ℭ Incipit abdias propheta.

ℭ Cap Summa. ℭ Edom propter ſuperbiam
deiicitur et vaſtatur per nabuchodonoſor pro-
pter interfectionem et iniquitatem in fratreꝫ
ſuum. de cauſis propter quas edom captiua-
tur. de reſurrectione iudeorum. de tyro. de di-
latione predicationis: et de ſubiectione popu-
lorum. ℭ Capitulum. I.

Viſio abdie. a
Hec dicit dominus deus ad
edóm. Audituꝫ audiuimus
a domino: et legatum ad gen
tes miſit. Súrgite: et conſur-
gamus aduerſus eum in prē
lium. Ecce páruulum dedi
te in gentibus. Cōtemptibi-
lis tu es valde. Superbia cor-
dis tui éxtulit te habitantem in ſciſſúris+pe-
trarum: exaltantem ſólium+tuum. Qui+di-
cis in corde+tuo. Quis détrahet me in terrā?
Si exaltatus fúeris vt áquila: et ſi inter ſýde-
ra poſúeris nidum tuū: inde détraham te di- B
cit dominus. Si fures introiſſent ad te: ſi latro
nes per noctem: quomodo conticuiſſes? Nō-
ne furati eſſent ſufficiéntia ſibi? Si vindemia
tores introiſſent ad te+: núquid ſaltem+racē
mum reliquiſſent tibi? Quomō ſcrutati ſunt
eſau? Inueſtigauerunt abſcóndita eius. Vſqꝫ
ad terminum emiſérunt te: omnes viri féde C
ris tui illuſérunt tibi. Inualuerunt aduerſuꝫ
te viri pacis tue. Qui cómedunt tecum po-
nent inſídias ſúbter te. Non eſt prudentia in
eo. Nunquid non in die illa dicit dominus: Eſa.29.c 1.cor.1.a
perdam ſapientes de iduméa: et prudentiaꝫ de
monte eſaú? Et timebunt fortes tui+a meri-
die: vt intéreat vir de monte eſaú. Propter in
terfectionem et propter iniquitateꝫ: in fratrē
tuum iacób opériet te confuſio: et peribis in-
eternum. In die cum ſtares aduerſus eū: quā D
do capiebant alieni exercituꝫ eius: et extranei
ingrediebantur portas eius: et ſup hieruſalēꝫ
mittebant ſortem: tu quoqꝫ eras quaſi vnus
ex eis. Et nō deſpicies in die fratris tui: in die
peregrinationis eius. Et non letaberis ſuper fi-
lios iudá in die perditionis eorum: et non ma-
gnificabis os tuum in die anguſtie: neqꝫ in- E
gredieris portam populi mei in die ruine eo-
rum: neqꝫ deſpicies et tu in malis eius in die
vaſtitatis illius. Et nō emittéris aduerſus ex-

exercitum eius in die vaſtitatis illius: neq; ſta-
bis in exitibus vt interficias eos qui fugerit.
Et non concludes reliquos eius in die tribu
lationis: quoniam iuxta eſt dies domini ſuper
omnes gentes. Sicut feciſti fiet tibi: retribu-
tionem tuam conuertam in caput tuū. Quo-
F modo enim bibiſti ſuper montem ſanctū me-
um bibent omnes gentes iugiter: ⁊ bibent: et
abſorbebunt: ⁊ erunt quaſi non ſint. Et in mō
te ſyon erit ſaluatio: ⁊ erit ſanctus. Et poſſidē
bis domos iacob eos qui ſe poſſederant. Et
erit domus iacob ignis: ⁊ domus ioſeph flam
ma: ⁊ domus eſau ſtipula. Et ſuccendentur in
eis ⁊ deuorabunt eos: ⁊ non erunt reliquie do
G mus eſau: quia dominus locutus eſt. Et he-
reditabunt hi qui ad auſtrum ſunt montem
eſau: ⁊ qui in campeſtribus phyliſtijm: ⁊ poſ-
ſidebunt regionem effraim ⁊ regionem ſamā
rie. Et beniamin poſſidebit galaad: ⁊ tranſmi
gratio exercitus huius filiorum iſrael omnia
loca chananeorum vſq; ad sareptā: ⁊ tranſ-
migratio hieruſalem que in boſphoro eſt poſ-
ſidebit ciuitates auſtri. Et aſcendent ſaluato-
res in montem ſyon iudicare montem eſau:
alo habet ⁊ erit domino regnum.+
+ Amen.

¶ Explicit Abdias propheta.

¶ Incipit prologus in Jonam prophetam.

Sanctum ionā hebrei affirmāt
filium fuiſſe mulieris vidue ſe
raptane quē helyas ꝓpheta mor
tuuz ſuſcitauit matre poſtea di
cente ad eum nunc cognoui qꝛ
vir dei es tu: ⁊ verbuz dei in ore
tuo veritas eſt. Ob hanc etiā cauſam ipm̄ pue
3.re.17.b rum ſic vocauit amathi. Amathi enim in nr̄a
lingua veritatem ſonat. Et ex eo ꝙ vere helyas
locutus eſt: ille qui ſuſcitatus eſt filius eſſe dr̄
veritatis. Ideo de veritate colūba naſcitur: qꝛ
ionas colūbam ſonat. In condenationem au
tem iſrael ionas ad gentem mittit: ꝙ niniue
agente penitētiam illi in malicia perſeuerant.
4.re.14.f. Temporibus quippe hieroboam regis iſrael
regis qui deo derelicto cū populo ſuo in ſamā
ria idolis ſacrificabat ionam prophetā fuiſſe:
quartus liber regum indicat. Is cum prophe-
tia illuminate peccatores ciuitatis niniue dei
miſericordiam conſecuturos videret: ne falſa
predicare videretur: ad denūciandum interi-
tum eiuſdem ciuitatis ire nolebat. Nam ſicut
deus ad abraam de impietate ſodomorum ⁊
Gen.18.c. gomorreoꝝ locutus eſt clamor ſodomorum ⁊
gomorreorum peruenit ad me ita ⁊ de niniue Jone.1.a
dicitur: eo ꝙ aſcenderit clamor malicie eius
ad deum. Et quia ſententia dei de ſodomis fa-
cta minime reuocata eſt: ita ⁊ ionas aduerſuz
niniuen prolatam ſententiam reuocari nole-
bat diuine diſpenſationis ignarus qui ſalutez Ezech.33.
hominum ad ſe conuertentium magis vult ꝙ
interitum. Hoc illi acciderat quod ⁊ ſancto
helyſeo qui filiuz ſunamitidis mulieris mor 4.re.4.b
tuum ignorauit. Ideo a conſpectu dei fugere
ſe ionas putabat: humanum aliquid paſſus
dicente dauid. Quo ibo a ſpiritu tuo: ⁊ quo a Psal.138
facie tua fugiam?

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit argumentum.

Jonas columba pulcherrima
naufragio ſuo paſſionem domi
ni prefigurans. mundum ad pe
nitentiam reuocat: ⁊ ſub nomi-
ne niniuen ſalutem gentibus
denunciat.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit Jonas propheta.

¶ Capi. Summa. ¶ Jonas mittitur in ni-
niue ad predicandum ⁊ fugit in tharſis: oritur
tempeſtas ⁊ in mare mittitur: ⁊ ſtat mare: ⁊ ti
ment offerentes domino: ⁊ dominus populi
miſeretur. ¶ Capitulum. I.

Et factuz eſt A
verbum domini ad ionam fi
liuz amathi: dicens. Surge:
et vade in+niniuen ciuita- alo+niniue
tem+grandem: ⁊ predica in alo+magnam
ea: quia aſcendit+malicia e- alo+clamor malicie
ius coram me. Et ſurrexit io
nas vt fugeret in tharſis a fa
cie domini. Et deſcendit iop Gen.18.b.
pēn: ⁊ inuenit nauem euntem in tharſis. Et
dedit naulum eius ⁊ deſcendit in eam: vt iret
cum eis in tharſis a facie domini. Domi-
nus autem miſit ventum magnum in mare:
et facta eſt tempeſtas magna in mari: ⁊ na-
uis periclitabatur conteri. Et timuerunt nau B
te ⁊ clamauerunt viri ad deum ſuum: ⁊ mi-
ſerunt vaſa que erant in naui in mare vt al-
leuiaretur ab eis. Et ionas deſcendit ad in-
teriora nauis: ⁊ dormiebat ſopore graui. Et
acceſſit ad eum gubernator: ⁊ dixit ei. Quid
tu ſopore deprimeris? Surge: inuoca deum
tuum: ſi forte recogitet deus de nobis: ⁊ non

j.q.4.§. bis ita. 26.q.2.ca. j.⁊ ca.non exéplo: ⁊ ca.nó ſtati peréamus. Et dixit vir ad collégam ſuū. Ueni
te ⁊ mittamus ſórtes: ⁊ ſciam⁹ quare hoc ma-
lū ſit nobis. Et miſerunt ſortes. Et cecidit ſors
ſuper ioná. Et dixerunt ad eū. Indica nobis:
C cuius cauſa malū iſtud ſit nobis. Qd eſt opus
tuū: que terra tua: ⁊ quo vadis: vel ex quo po-
pulo es tu? Et dixit ad eos. Hebréus ego ſum:
⁊ dñm deum celi ego timeo: qui fecit mare ⁊
áridam. Et timuerūt viri timore magno: ⁊ di
xerunt ad eū. Quid hoc feciſti. Cognouérunt
enim viri ꝙ a facie dñi fúgeret: q: indicaue-
rat eis iónas: ⁊ dixerunt ad eum. Quid facie
mus tibi: ⁊ ceſſabit mare a nobis? Quia ma-
re ibat ⁊ intumeſcébat ſuper eos. Et dixit ad
D eos. Tóllite me ⁊ mittite in mare: ⁊ ceſſabit
mare a vobis. Scio enim ego qm̄ ꝓpter me tē
peſtas hec grandis venit ſuper vos. Et remiga-
bant viri vt reuerterétur ad áridam ⁊ nō va-
lebant: q: mare ibat: ⁊ intumeſcebat ſup eos.
Deu 21.b Et clamauerunt ad dñm ⁊ dixerunt. Queſu-
mus dñe ne pereamus in aía viri iſtius: ⁊ ne
des ſup nos ſanguinem innocētem: q: tu domi
ne ſicut voluiſti feciſti. Et tulerunt ionā ⁊ mi
ſerunt in mare: ⁊ ſtetit mare a feruóre ſuo. Et
timuerunt viri timore magno dñm: ⁊ immo-
lauérunt hóſtias dño: ⁊ vouerunt vota.

¶ Ca. Sum. ¶ Abſorptus a ceto clamat ad
dominum: exauditur ⁊ euomitur. ¶ II.

A Et preparauit dñs piſcem gran
Mat.12.c dem: vt deglutiret ioná. Et erat
iónas in ventre piſcis trib⁹ die-
bus ⁊ tribus noctibus. Et ora-
uit iónas ad dñm deum ſuū de
Ps.119. ventre piſcis. Et dixit. Clama-
B ui de tribulatióe mea ad dñz: ⁊ exaudiuit me
De ventre inferi clamaui: ⁊ exaudiſti vocem
meā. Et piéciſti me in profundū in corde ma
ris: ⁊ flumen circúndedit me. Omnes gurgi
tes tui ⁊ fluctus tui ſup me tranſiérūt. Et ego
dixi. Abiectus ſum a cōſpectu oculoꝝ tuoꝝ.
Uerūtamen rurſus videbo templū ſcm̄ tuū.
C Circūdedérunt me aque vſq; ad aíam. abyſ-
ſus vallauit me: pelagus operuit caput meū.
Ad extrema mōtium deſcendi. terre vectes cō
cluſerunt me ineternū: Et ſubleuábis de cor-
D ruptione vitā meam dñe deus meus. Cū an-
guſtiarétur in me aía mea dñi recordat⁹ ſū:
vt veniat ad te oratio mea ad templū ſanctum
tuū. Qui cuſtódiunt vanitates: fruſtra miſeri
al's+ dere cordiam ſuā + derelinquunt. Ego autem in vo
linquent ce laudis imolabo tibi quecūq; voui reddā

pro ſalute mea dño. Et dixit dominus piſci. Et
euómuit iónam in áridam.

¶ Ca. Sum. ¶ Iterum ionas mittitur in ní-
niuen predicari. predicat. penitet populus. ⁊ do
minus miſeretur. ¶ III.

Et factum eſt verbum dñi ad A
ioná ſecundo dicens. Surge: ⁊
vade in niniuen ciuitatem ma
gnam: ⁊ predica in ea predica-
tionem quā ego lóquor ad te.
Et ſurrexit ionas ⁊ abijt in ní-
niuen iuxta verbū dñi. Et niniue erat ciuitas
magna+: itinere trium dierū. Et cepit iónas al's+ dei
introire ciuitatem itinere diei vnius: ⁊ cla-
mauit ⁊ dixit. Adhuc quadraginta dies: ⁊ ni- B
niue ſubuertétur. Et crediderūt viri niniuite Mat.12.b Luc.11.d
in domino: ⁊ predicauerūt ieiunium: ⁊ veſtiti C
ſunt ſáccis a maiore vſq; ad minorē. Et peruē
nit verbum ad regem niniue. Et ſurrexit de ſó
lio ſuo: ⁊ abiecit veſtimentū ſuum a ſe: ⁊ indu
tus eſt ſacco ⁊ ſédit in cinere. Et clamauit ⁊ di
xit in niniue ex ore regis ⁊ pricipū eius dicēs.
Homines ⁊ iuménta ⁊ boues ⁊ pécora nō gu
ſtent quicq̄ nec paſcátur: ⁊ aquá non bibant.
⁊ operiántur ſáccis homines ⁊ iumenta: ⁊ cla
ment ad+dominū in fortitudine: ⁊ conuerta- al's+ ad
tur vir a via ſua mala: ⁊ ab iniquitate que eſt
in manibus eorū. Quis ſcit ſi cōuertaƭ ⁊ igno Iohel.2.c.
ſcat deus: ⁊ reuertatur a furore ire ſue: ⁊ nō pe 22.q.4.ca.
ribimus? Et vidit deus opera eorum: quia cō vnuſquiſq; in ſi.c.
uerſi ſunt de via ſua mala: ⁊ miſertus eſt ſuper incōmu. Iohel.is.c.
maliciam quam locutus fuerat vt faceret eis: nō ſemp.
et non fecit. De pe.di.

¶ Ca. Sum. ¶ Dolet Ionas ad mortē et ar j.c.ipoſſ. na.c.de
guitur a domino: dolet Ionas areſacta hede- mag.⁊.di.
ra: ⁊ ex hoc probat ei dominus ꝙ propter nini ſpe.tem. 3.q.i.c.p
uen debuit condolere. ¶ IIII. reor.l.iii. cha.12.

Et afflictus eſt ionas afflictio- A
ne magna: ⁊ iratus eſt ⁊ orauit
ad dominū ⁊ dixit. Obſecro do-
mine: nunquid non hoc eſt ver-
bum meum: cum adhuc eſſem
in terra mea? Propter hoc pre-
occupáui vt fúgerem in tharſis. Scio enim Ps.85.
quia tu deus clemens ⁊ miſericors es: patiēs Iohel 2.c
⁊ multe miſerationis: ⁊ ignóſcens ſuper malí 1.reg.15.i
ciam. Et nunc+dñe tolle queſo animā meam al's+ pro
a me: quia+melior eſt mihi mors q̄ vita. Et al's+ me lius
dixit dominus. Putaſne bene iráſceris tu? Et B
egreſſus eſt iónas de ciuitate: et ſedit contra
orientem ciuitatis. Et fecit ſibimet vmbrácu-

lum ſibi: ⁊ ſedébat ſubter illud in vmbra do-
C nec vidéret quid accideret ciuitati. Et prepa-
rauit dominus deus héderam ⁊ aſcendit ſu-
per caput ióne: vt eſſet vmbra ſuper caput eius
⁊ protegeret eum. Laboráuerat enim. Et leta
tus eſt iónas ſuper hédera leticia magna. Et
parauit deus vermem aſcenſu dilúculi in craſ-
ſtinum: ⁊ percuſſit héderam ⁊ exaruit. Et cuʒ
ortus fuiſſet ſol precepit dominus vento cáli-
do ⁊ uréntiː ⁊ percúſſit ſol ſuper caput ióne et
eſtuábat. Et petiuit anime ſue vt morerétur.
Et dixit. Melius eſt mihi mori ꝙ̃ viuere. Et
dixit dominus ad iónam. Putaſne bene iráſce
ris tu ſuper héderam? Et dixit. Bene iráſcor
al' nō hꝫ et dixit vſqꝫ ad mortem. Et + dixit dominus. Tu doles
D ſuper héderam in qua non laboraſti neqꝫ feci-
ſti vt créſceret que ſub vna nocte nata ė ⁊ ſub
vna nocte périjt: ⁊ ego non pcam niniue ciui-
tati magne in qua ſunt plus ꝙ̃ centum vigin-
ti milia hominum qui neſciunt quid ſit inter
déxteram ⁊ ſiniſtram ſuam ⁊ iuménta multa?

¶ Explicit Jonas propheta.

¶ Incipit prologus in Micheaʒ prophetam.

Temporibus ioáthe ⁊ achaz et
ezechie regum iudá: michéaʒ
prophetam ob hanc prophetiaʒ
ſpirituſancto repletum fuiſſe le
4re. 15.g. ctio ipſa demonſtrat. Sed de ſu
pradicto núero reguʒ ioathan
⁊ ezechiam deo ob religionem placuiſſe: hy-
ſtória libri quarti regum ⁊ ſecundi paralyppo
4re.16.a menón indicat. Achaz vero relicto deo idola
ſamárie quibus etiam filios ſuos in ſacrificiũ
igni in concremándos óbtulerat coluiſſe cón
ſtat. Quobrem deus ſamáriam que reges iſra-
él ⁊ iudá memoratorum ſimulachrórum ſu-
perſtitione feféllerat increpans indignationeʒ
ſuam in eam proceſſúram cóminatus eſt. Po
pulo etiam iſraél preuaricatori ⁊ principibus
eius qui eundem populum fallaci ſuaſione
ad colenda idola impúlerant verbis in ſequẽ-
tibus captiuitatem: ⁊ intéritum affuturum de-
nunciauit.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit argumentum.

Michéas de moraſthi cohéres
chriſti váſtationem annunciat
filie latronis: ⁊ obſidionem po
nit contra eam: quia maxillam
percúſſerit iúdicis iſraél.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit Micheas propheta.

¶ Capi. Summa. ¶ De terrore venturi iudi
cij. de ſubuerſione ſamarie propter idola: plã-
git propheta ꝙ plangant: peruenit ad iudeos ⁊
incitat ad planctum. ¶ Capitulum. I.

Verbum do A
mini quod factũ eſt ad + mi al' + mi-
chéam moraſthitem in die- cham
bus ioatháʒ achaz ⁊ ezechie
regum iudá: quod vidit ſu-
per ſamáriam ⁊ hieruſaléʒ.
Audite populi omnes ⁊ at-
tendat terra ⁊ plenitudo e-
ius: ⁊ ſit dominus deus vo-
bis in teſtem: dominus in templo ſancto ſuo.
Quia ecce dominus egrediétur de loco ſuo: ⁊ Eſa.26.d
+ deſcédet ⁊ calcabit ſuper excelſa terre. Et cõ al' + deſcẽ-
ſumentur montes ſúbtus euʒ: ⁊ válles ſcidén dit ⁊ cal-
tur ſicut cera a facie ignis: ſicut aq̃ que decúr- cauit
runt in précepe. In ſcélere iacób omne iſtud: B
⁊ ĩ peccatis domus iſraél. Quod ſcelus iacob?
Nõne ſamaria? Et que excelſa iude? Nonne
hieruſalém? Et ponã ſamáriam quaſi acéruũ ſupra.3.a.
lapidum in agro cum plãtatur vinea: ⁊ détra
ham in vallem lapides eius. Et fundamenta
eius reuelabo: ⁊ omnia ſculptilia eius ↄcidén
tur. Et omnes mercedes eius cõburẽtꝰ igne
⁊ omnia idola eius ponam in perditionẽ: q: de
mercédibus meretricis cõgregata ſunt: ⁊ vſ-
qꝫ ad mercedẽ meretricis reuertentꝰ. Sup hoc C
plangam ⁊ vlulábo: vadaʒ ſpoliatus ⁊ nudus.
Faciam planctum velut draconum: ⁊ luctum
quaſi ſtrutiónum: q: deſperata eſt plaga eius:
q: venit vſqꝫ ad iúdam: tétigit portam populi
mei vſqꝫ ad hieruſalém. In géth nolite annũ
ciare lachrymis ne plorétis. In domo púlue-
ris púluere vos conſpérgite: ⁊ tranſite vobis
habitatio pulchra: confuſa ignomínia. Non
eſt egreſſa que habitat in éxitu: Planctuʒ do-
mus vicina accipiet ex vobis que ſtetit ſibi-
met: quia infirmata eſt in + bonum que habí- al' + bono
tat in + amaritudinibus. Quia deſcendit ma- al' + ma-
lum a domino in portam hieruſalém: tumul- larib
tus quadrige ſtupóris habitanti lachis. Prin D
cipium peccati eſt filie ſyón: quia in te inuen-
ta ſunt ſcélera iſraél. Propterea dabit emiſſá
rios ſuper hereditatem géth: domos mendacij al' + do-
in deceptionem regibus iſraél. Adhuc here- mus
dem adducam tibi que habitas in mareſá:
vſqꝫ ad + odóllam veniet + gloria iſraél. De- al' + ollã
al' + glorie

caluáre ⁊ tóndere ſuper filios delíciarum tua-
rum: diláta caluicium tuum ſicut áquila. quo
niam captiui ducti ſunt ex te.

¶ Capituli Summarium. ¶ Peccata popu
li deſignat que prouocat vltionem peccantes
in ſpe confutat: ⁊ iubet ire poſt dominum com
patitur propheta populo ſuo ⁊ poſt triſticiam
prophetat leta. de aduentu chriſti et aſcenſio-
ne. ¶ II.

A Ve qui cogitatis inútile: ⁊ ope-
rámini maluȝ in cubílibus ve-
ſtris. In luce matutina faciunt
illud: quoniam contra domi-
num eſt manus eorum. Et con-
cupiérunt agros ⁊ violenter tu
a Di. 56. ca. naſci. lérunt ⁊ rapuérunt domos: et[a] calumniaban
tur virum ⁊ domum eius: virum ⁊ heredita-
tem eius. Idcirco hec dicit dominus. Ecce
ego cógito ſup familiam iſtam malum: vnde
nó auferetis colla veſtra ⁊ non ambulabitis ſu
perbi: qm̄ tempus péſſimum eſt. In die illa ſu
métur ſuper vos parábola: ⁊ cantabiť cánticū
cum ſuauitate dícentium. Depopulatione va
B ſtati ſumus. Pars populi mei cōmutata eſt.
Quó recédis a me: cuȝ reuertatur qui regio
nes noſtras diuidat? Propter hoc nó erit tibi
mittens funiculum ſortis in cetu dñi o iſraél.
Ne loquámini loquentes. Nō ſtillabit ſuper
iſtos: non cōprehéndet confuſio dicit dñs ia-
cób. Nunqd abbreuiatus eſt ſpūs dñi: aut ta-
les ſunt cogitationes eius? Nonne verba mea
C bona ſunt cū eo qui recte gráditur? Et econ-
trario populus meus in aduerſariū conſurré
xit. Deſuper túnicam palliuȝ ſuſtuliſtis: ⁊ eos
qui tranſibāt ſimpliciter cōuertiſtis in belluȝ.
Mulieres populi mei eieciſtis de domo delí-
tiarum ſuaꝝ: a páruulis earum tuliſtis laudeȝ
Heb. 13. c. meam imperpetuū. Súrgite ⁊ ite: qꝛ nō habe-
tis hic requiem. Propter īmundiciā eius cor
rumpétur putrédine péſſima. Utinam nō eſ-
ſem vir habens ſpiritum: ⁊ mendácium poti-
D us lóquerer. Stillábo tibi in vinum ⁊ in ebrie
tatem: ⁊ erit ſuper queȝ ſtillátur populus iſte.
Congregat one cōgregabo iacób totum te: in
vnum condúcam reliquias iſraél. Páriter po
nam illum quaſi gregem in ouíli: quaſi pecus
in medio caulárum. Tumultuabunť a multi
al. + Paſcen dit tudine hominum. + Aſcendet enim pándens
iter ante eos. Diuidet ⁊ tranſibunt portam: ⁊
egredientur per eam. Et tranſibit rex eorum
coram eis: ⁊ dominus in capite eorum.

¶ Capituli Summarium. ¶ Contra crude-
litatem principum: contra fallaciam prophe-
tarum ⁊ doctorum: contra ſcelera primatum
⁊ iudiciū propter que ſyon deſtructa eſt ⁊ hie-
ruſalém. ¶ III.

Et dixi. Audite principes iacób A
⁊ duces domus iſraél. Núquid
+ non veſtrum eſt ſcire iudiciū al. nō habet + non
qui odio habetis bonum: ⁊ di-
ligitis malū: qui violenter tól
litis pelles eorum déſuper eis:
⁊ carnem eoꝝ déſuper óſſibus eorū. Qui co
medérunt carnem populi mei ⁊ pellem eoꝝ
déſuper excoriauérunt: ⁊ oſſa eorum confrege
runt ⁊ concidérunt ſicut in lebéte ⁊ quaſi car
nem in medio olle. Tunc clamabunt ad do- B
minum ⁊ non exáudiet eos: ⁊ abſcondet fa-
ciem ſuam ab eis in tempore illo: ſicut néqui
ter egérunt adinuentionibus ſuis. Hec dicit
dominus ſuper prophetas qui ſedúcunt popu
lum meum: qui mordent dentibus ſuis: ⁊ pré
dicant pacem. Et ſi quis non déderit in ore eo
rum quippiam: ſanctificant ſuper eum pré-
lium. Propterea nox vobis pro viſione erit: et al. nō habet niſi meli + vobis
ténebre vobis pro diuinatione. Et occúmbet
ſol ſuper prophetas: ⁊ obtenebrabitur ſuper eos
dies. Et confundentur qui vident viſiones: ⁊ C
confundentur diuini. Et opérient omnes vul
tus ſuos: qꝛ non eſt reſponſum dei. Uerúmta- Di. 50. ſi cuȝ exhauero.
men ego repletus ſum fortitudine ſpūs domi
ni iudicio ⁊ virtute: vt annunciem iacób ſcé-
lus ſuum ⁊ iſraél peccatū ſuū. Audite hoc pn
cipes domus iacób: ⁊ iudices dom⁹ iſraél. Qui D
abomináмini iudiciuȝ ⁊ omnia recta peruér- Eze. 22. f. ſoph. 3. a. 1. q. 1. ca. nō duces. Di. 35. ca. eccle. 31. q. 1. ca. nō liqua. ca. ol. Die. 26. l. ſupra. a.
titis. Qui edificatis ſyón in ſanguinibus: et
hieruſalém in iniqtate. Principes eius in mu
neribus iudicabant: ⁊ ſacerdotes eius in mer
cede docebant. Et prophete eius in pecúnia di
uinábant: ⁊ ſuper dominū requieſcebant dicē-
tes. Nunquid nō dominus in medio noſtruȝ?
Nunquid venient ſuper nos mala? Propter
hoc cauſa veſtri ſyón quaſi ager arabiť: ⁊ hie-
ruſalém quaſi acéruus lápidum erit: ⁊ mons
templi in excelſa ſiluárum.

¶ Capi. Summarium. ¶ De aduentu chri-
ſti ⁊ fide gentium. de comparatione orbis. de
conuerſione reliquiarum iſraél pro aduentu
chriſti cōſolatur hieruſalém: captiuitatem ba
bylonicam ⁊ liberationem ⁊ futuros predica-
tores predicit: de reliquijs que predicabuntur
⁊ ſaluabuntur. ¶ IIII.

A ET erit in nouiſſimo dierum:
al.+prepa ratus Eſai.2.a erit mons domus domini+pa-
ratus in vértice móntium: et
ſúblimis ſuper colles. Et fluét
ad euȝ populi: ꝛ pperabũt gẽtes
multe: ꝛ dicẽt. Uenite: aſcenda
mus ad montem dñi: ꝛ ad domum dei iacob.
Et docebit nos de vijs ſuis: ꝛ ibimus in ſémi-
tis eius. Quia de ſyón egredíetur lex: ꝛ verbũ
B domini de hieruſalém. Et iudicabit inter po-
pulos multos: ꝛ corripiet gentes fortes vſqȝ
in longinquum. Et concident gládios ſuos
in vómeres ꝛ haſtas ſuas in ligónes. Non ſu
met gens aduerſus gentem gládium: ꝛ non
diſcent vltra belligeráre. Et ſedebit vir ſúb-
tus víneam ſuam ꝛ ſubtus ficum ſuam: ꝛ non
erit qui detérreat: quia os domini exercituuȝ
locutum eſt. quia omnes populi ambulabunt
vnuſquiſqȝ in nomine dei ſui: nos autem am-
bulabimus in nomine dei noſtri in eternum
Soph.3.d. ꝛ vltra. In die illa dicit dominus: congrega-
bo claudicantem: ꝛ eam quam eiéceram col
al. nõ ha bet+cõſo labor ligam: ꝛ quam afflixeram+conſolabor. Et po
nam claudicantem in reliquias: ꝛ eam que
C laboráuerat in gentem robúſtam. Et regna-
Luce.1.c. bit dominus ſuper eos in mõte ſyón: ꝛ ex hoc
nunc ꝛ vſqȝ ineternum. Et tu turris gregis ne
bulóſa filia ſyón vſqȝ ad te véniet: ꝛ veniet po
teſtas prima regnum filie hieruſalém. Nunc
quare meróre contraheris: Nunquid rex nõ
eſt tibi: aut conſiliárius tuus péryt: quia com
prehéndit te dolor ſicut parturientem? Dóle
ꝛ ſátage filia ſyón quaſi partúriens: qꝛ nunc
egrediéris de ciuitate: ꝛ habitabis in regio-
ne: ꝛ vénies vſqȝ ad babylónem. Ibi liberá-
beris: ibi rédimet te dominus de manu ini-
D micorum tuorum. Et nunc congregate ſunt
ſuper te gentes multe: que dicunt lapidétur:
ꝛ aſpiciat in ſyón oculus noſter. Ipſi autem
non cognouerunt cogitationes domini: ꝛ nõ
intellexérunt conſilium eius: quia congrega-
uit eos quaſi fenum áree. Surge ꝛ tritúra fi-
lia ſyón: quia cornu tuum ponam férreum:
ꝛ úngulas tuas ponam éreas. Et comminu-
es populos multos: ꝛ interfícies domino ra-
pinas eorum: ꝛ fortitudinem eorum domino
vniuerſe terre.

Capituli Summarium. De vaſtatio-
ne hieruſalém pro morte chriſti: de natiuitate
ꝛ magnificentia chriſti. de ſeptem paſtoribus
octo primatibus. de apoſtolica predicatione ꝛ
iudeorum exterminatione. CV.

A NUnc vaſtáberis filia latrónis.
Mat.2.a Joh.7.f. Obſidionem poſuérunt ſuper
nos. In virga percútient maxil
lam iúdicis iſraél. Et tu beth-
leém effratá paruulus es in mi
libus iudá. Ex te mihi egredie
tur qui ſit dominator in iſraél: ꝛ egreſſus eius
ab inítio a dieb⁹ eternitatis. Propter hoc da-
bit eos vſqȝ ad tempus in quo partúriens pá-
riet. Et reliquie fratrum eius cõuertentur ad
filios iſraél. Et ſtabit ꝛ paſcet in fortitudie do
mini: in ſublimitate nominis domini dei ſui.
Et conuerténtur qꝛ nũc magnificabitur vſqȝ B
ad términos terre. Et erit iſte pax aſſýrijs cuȝ
vénerit in terram noſtram: ꝛ quãdo calcáue-
rit in domibus noſtris. Et ſuſcitabimus ſuper
eum ſeptẽ paſtores ꝛ octo primátes homines.
Et paſcent terram aſſúr in gladio et terram
nemróth in lánceis éris. Et liberabit ab aſſúr
cum venerit in terram noſtrã: ꝛ cum calcáue
rit+in finibus noſtris. Et erũt reliquie iacób al.+in mõte mõ
in medio populorum multoꝝ quaſi ros a do- al.+termi nis noſtris
mino: ꝛ quaſi ſtille ſuper hérbã que non expe- C
ctat virũ ꝛ non preſtolátur filios hominuȝ. Et
erunt reliquie iacób in gẽtibus in medio po-
pulorum multorum quaſi leo in iuméntis ſil-
uárum: ꝛ quaſi cátulus leonis in grégibus pé
corum. Qui cum tranſierit ꝛ conculcáuerit ꝛ
céperit: non eſt qui éruat. Et exaltabitur ma-
nus tua ſuper hoſtes tuos: ꝛ oẽs inimici tui in
teríbunt. Et erit in die illa dicit dominus. áu
feram equos tuos de medio tui: ꝛ diſperdam
quadrigas tuas. Et perdã ciuitates terre tue: D
ꝛ déſtruam omnes munitiones tuas. Et áu-
feram maleficia de manu tua: ꝛ diuinationes
non erunt in te. Et períre faciã ſculptília tua:
ꝛ ſtátuas tuas de medio tui. ꝛ nõ adorabis vl-
tra opera manuum tuarum? Et euéllaȝ lucos
tuos de medio tui. ꝛ cónteram ciuitates tuas
ꝛ faciam in furóre ꝛ indignatione vltiónem
in omnibus gentibus que non audiérunt.

Capi. Sum. De diſceptatione dñi cum
populo ſuo. de oblatiõe acceptabili dño. de ſce
leribus populi ꝛ afflictiõibus eius. CVI.

AUdíte que dominus lóquitur. A
Súrge cõténde iudicio aduer
ſum montes: ꝛ áudient colles
vocem tuam. Audiát mõtes iu
dicium dñi ꝛ fortia fundamen
ta terre: qꝛ iudicium dñi cum

populo ſuo: ⁊ cum iſraél diiudicabitur. Po-
al's + ea. pule meus quid feci tibi: aut + quid moleſtus
fui tibi? Reſponde mihi. Quia eduxi te de ter
ra egýpti ⁊ de domo ſeruientium liberaui te: ⁊
miſi ante faciem tuam móyſen ⁊ aarón: ⁊ ma
B riam. Populeus meus memento queſo: quid co-
Nu. 23. b. al's nõ ha bet + con tra te al's + curuẽ gitáuerit + cõtra te balách rex moáb: ⁊ quid
reſpónderit ei balaám filius beór de ſethim
vſq; ad gálgalam: vt cognóſceres iuſticias do
mini. Quid dignum ófferam domino? + Cur-
uábo génu deo excelſo. Nunquid ófferam ei
holocauſtómata ⁊ vitulos anniculos? Nunqd
placári poteſt dominus in milibus arietum:
an in multis milibus hyrcórum pinguium?
Nunquid dabo primogénitum meũ pro ſcé-
lere meo: fructum ventris mei pro peccato ani
me mee? Indicabo tibi o homo quid ſit bonũ:
al's + qrat ⁊ quid dominus + requirat a te. Utiq; fácere
iudicium ⁊ diligere miſericordiam: ⁊ ſollici-
C tum ambuláre cum deo tuo. Uox domini ad
al's + ſuum; al's + ſuũ ciuitatem clamat: ⁊ ſalus erit timentibus no
men + eius. Audite tribus. Et quis approba-
bit illud? Adhuc ignis in domo impij theſau-
ri, iniquitatis: ⁊ menſura minor: ire plena.
Nunquid iuſtificabo ſtatéram impiam: ⁊ ſac-
célli póndera doloſa? In quibus diuites eius
repléti ſunt iniquitate: ⁊ habitantes in ea lo
quebantur mendácium: ⁊ lingua eorum frau
dulenta in ore eorum. Et ego ergo cepi percú-
tere te perditione: ſuper peccatis tuis. Tu có-
medes ⁊ non ſaturáberis: ⁊ humiliatio tua
in medio tui. Et apprehéndes ⁊ non ſalua-
bis: ⁊ quos ſaluáueris: in gládium dabo. Tu
D ſeminábis ⁊ non métes: tu calcábis oliuam
Deu. 28. d. Agge. 1. b ⁊ non vngéris oleo: ⁊ muſtum ⁊ non bibes vi
num: ⁊ cuſtodiſti precepta amri ⁊ omne opus
domus achâb: ⁊ ambulaſti in voluptatibus
eorum vt darem te in perditionem: ⁊ habitan
tes in ea in ſibiluʒ: ⁊ obprobrium populi mei
portabis.

¶ Capituli Summarium. ¶ Plangit pro-
pheta quia pauci ſunt iuſti. de liberatione hie-
ruſaléʒ a babylonijs. de chriſto paſtore ⁊ popu
lo naſcendo: de confuſione gẽtium ⁊ laude di
uine clementie. ¶ VII.

A
16. q. 1. c. 2. ⁊ hec di- ximus. al's + imma- turas VE mihi: quia factus ſum ſicut
qui cólligit in autúmno racé-
mos vindémie. Nõ eſt bótrus
ad comedendum +: précoquas
ficus deſiderauit anima mea.
Périjt ſanctus de terra: et re-
ctus in hominibus non eſt. Omnes in ſangui
ne inſidiantur: vir fratrem ſuum ad mortem
venátur. Malum manuum ſuarum dicunt bo
num. Princeps póſtulat: ⁊ iudex in redden-
do eſt. Et magnus locutus eſt deſiderium ani-
me ſue: ⁊ conturbauerunt eaʒ. Qui optimus
in eis eſt quaſi paliúrus: ⁊ qui rectus quaſi
ſpina de ſepe. Dies ſpeculationis tue: viſitatio
tua venit. Nunc erit váſtitas eorum. Nolite
credere amico: ⁊ nolite confidere in duce:
Ab ea que dórmit in ſinu tuo: cuſtódi cláu- B
ſtra oris tui: quia filius contuméliam facit pa Mat. 10. c
tri: ⁊ filia conſúrget aduerſus matrem ſuam:
nurus + aduerſus ſócrum ſuam: ⁊ inimici ho- al's + cõtra
minis doméſtici eius. Ego autem ad domi-
num aſpiciam: expectabo deum ſaluatorem
meum. Audiet me deus meus. Ne letéris ini
mica mea ſuper me: quia cécidi. Conſurgam.
Cuʒ ſédero in tenebris: dominus lux mea eſt.
Iram domini portabo: quoniam peccaui ei: do
nec cauſam meam iúdicet: ⁊ faciat iudicium
meum. Edúcet me in lucem: videbo iuſticiaʒ
eius. Et aſpiciet inímica mea: ⁊ operiétur cõ-
fuſione: que dicit ad me. Ubi eſt dominus de-
us tuus? Oculi mei videbunt + in eam. Nunc C
erit in conculcatione vt lutum plateárum. al's + habetis
Dies vt edificentur macérie tue. In die illa
longe fiet lex. In die illa ⁊ vſq; ad te veniet aſ
ſúr ⁊ vſq; ad ciuitates munitas: ⁊ a ciuitati-
bus munitis vſq; ad flúmẽ: ⁊ ad mare de ma
ri: ⁊ ad montem de monte. Et terra erit in de-
ſolationem propter habitatores ſuos: ⁊ pro-
pter fructum cogitationum eorum. Paſce po
pulum tuum in virga tua: gregem heredita-
tis tue habitantes ſolos in ſáltu. In medio
carméli paſcentur baſán ⁊ galaád iuxta dies
antiquos. Secundum diem egreſſionis tue de
terra egýpti oſtendã ei mirabilia. Uidebunt D
gentes ⁊ confundentur ſuper omni fortitudi-
ne ſua. Ponent manum ſuper os: aures eoruʒ
ſurde erunt. Lingent púluerem ſicut ſerpen-
tes: velut reptilia terre perturbabuntur de édi
bus ſuis. Dominum deum noſtrum non deſi-
derabunt: ⁊ timebunt te. Quis deus ſimilis tui:
qui áuferes iniquitatem: ⁊ + tránſfers peccatũ al's + tollis
reliquiaruʒ hereditatis tue? Non immittet vltra
furorem ſuum: quia volens miſericordiam eſt.
Reuertẽt ⁊ miſerébitur nr̃i. Depónet iniqui
tates noſtras: ⁊ proijciet in profundum maris
omnia peccata noſtra. Dabis veritateʒ iacób:
miſericordiam abraám: que iuraſti patribus

nostris a diebus antiquis.

¶ Explicit Micheas propheta.

¶ Incipit prologus in Naum prophetam.

NAúm prophetam ante aduentũ regis aſſyriorum qui ppl̃m iſraél captiuum in ſuam regionez tranſtulerat: fuiſſe hebreoꝝ traditio confirmat. Siquidem in finem huius lectionis predicti regis aduentum: idem propheta annunciare monſtratur. Sed cuz habitatores niniue iona interitum ciuitatis predicante: et diuina ira denunciatum interitum ſuſtinerent: peccatoꝝ et impietatis pñiam egiſſent: accepta dei miſericordia: grauioribus ſe criminibus implicuerunt. Qua de cauſa memoratus propheta ſpũ ſancto plenus: iudicium dei annuncians ita lo-
Naũ.i.a. cutus eſt. Deus zelans: et vlciſcens dominus ē etc. Jam enim decem tribus ab aſſyriis ducte fuerant in captiuitatem ſub ezechia rege iudá: ſub quo etiam nunc in cõſolatione populi tranſmigrati: aduerſum niniuen viſio cernitur. Nec erat parua conſolatio tam his qui iã aſſyriis ſeruiebant: q̃ reliquis qui ſub ezechia de tribu iudá et beniamin ab eiſdem hoſtibus obſidebantur vt audirent aſſyrios quoqꝫ a chaldeis eſſe capiendos: ſicut in ſequentib⁹ libris huius demonſtrabitur. Sciendum aũt q̄ niniue in noſtra lingua de hebreo ſpecioſam ſonat. Specioſus autẽ hic mundus dicitur. Unde et apud grecos coſmos ab ornatu nomẽ accepit Et quicquid nũc aduerſus niniuen dicitur: de mundo figuraliter predicari ſentiamus. Quã ob cãm et aſſumptio quã ſeptuaginta interpre-
al'o+maſce. tes dicunt: apud hebreos +maſſá ponitur id eſt graue onus: eo q̄ eam aduerſus quam prophetatur premat: nec ſinat eleuare ceruicem. Simulqꝫ hoc attendẽdũ: q̄ hec ipſa vel aſſumptio vel onus vel pondus ꝓphete viſio ſit. Nõ enim loquitur propheta in extaſi: vt montanus et pri-
al'o+maximilla ſcilla: +maxillaqꝫ delirant: ſed qđ prophetat liber eſt viſionis intelligentis vniuerſa qui loquitur: et pondus hoſtiũ facientis ſuo populo viſionem. De cõſũmatione itaqꝫ mũdi ſm̃ anagogen conſolationem ſanctorum prophetia texitur. vt quecunqꝫ in mundo vident quaſi pretereuntia et caduca contemnant: et preparent ſe ad iudiciũ diem. Ubi vltor aduerſus viros aſſyriorum affuturus eſt dominus.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit argumentum.

NAúm conſolator orbis interpretatur. Increpat ciuitatem ſanguinum: et poſt euerſionez illius loquitur. Ecce ſuper montes pedes euangelizantis et annunciantis pacem. Naũ.i.d

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit Naum propheta.

¶ Cap. Sũ. ¶ De emulatiõe dñi: et ponitur ad vindictam cõtra niniuen: et de bonitate dñi ad reducendam captiuitatẽ iſrael: quia nõ deambulabunt eam aſſyrii ſicut captiuitatem iuda et hieruſalem: ſed ipſi igne ſuccendentur: et ſennacherib in templo dei ſui occidetur: et inde reddetur ſecuritas. ¶ Cap. I

Onus niniue A
Liber viſionis Naúm helceſei.[a] Deus emulator et vlciſcens dñs: vlciſcens dominus et habens furorem: vlciſcens dominus in hoſtes ſuos: et iráſcens ipſe inimicis ſuis. Dñs patiens et magnus fortitudine: et mundans nõ faciet innocentez. Dominus in tempeſtate et turbine vie eius: et nebule puluis pedum eius. Increpãs
mare et exiccans illud: et omnia flumina ad de-
ſertum deducens. Infirmatus eſt baſán et car- B
melus: et flos libani elanguit. Montes cõmoti ſunt ab eo: et colles deſolati ſunt. Et contremuit terra a facie eius: et orbis et omnes habitantes in eo. Ante faciem indignationis eius quis ſtabit: et quis reſiſtet in ira furoris eius? Indignatio eius effuſa eſt vt ignis: et petre diſſolute ſunt ab eo. Bonus dominus et confortans in die tribulationis: et ſciens ſperantes in
ſe. Et in diluuio pretereunte conſũmationem C
faciet loci eius: et inimicos eius perſequentur tenebre.[b] Quid cogitatis contra dominũ? Conſummationem ipſe faciet.[c] Non cõſurget duplex tribulatio quia ſicut ſpine ſe inuicem cõplectuntur: ſic conuiuiũ eoꝝ pariter potantiũ. Cõſumentur quaſi ſtipula ariditate plena. Ex te enim exibit cogitans cõtra dominum malitiam: mente pertractans preuaricationẽ. Hec dicit dominus. Si perfecti fuerint et ita plures: ſic quoqꝫ attondentur et pertranſibit. Affixi te
et non affligam te vltra. Et nunc conterã vir- D

a vi.4.ca. naam.

b 24.q. capi. quia ergo.

c De pe. di.iij. §.1 ... cio: itate di.S.ca. ſbyter. 1. q.2.ca. q... iuij.12.q. cap.i.23. ... §.ca. rele gentes.

gam eius de dorſo tuo ⁊ vincula tua dirúmpã: ⁊ precipiet ſuper te dominus. Non ſeminabitur ex nomine tuo amplius. De domo dei tui interficiam. Sculptile ⁊ conflátile ponam ſe-
Eſa.52.b Ro.10.c. pulcrum tuum: q꞉ inhonoratus es. Ecce ſuper montes pedes euangeliçantis ⁊ annunciátis pacem. Célebra iudá feſtiuitates tuas: ⁊ rédde vota tua: q꞉ non adijciet vltra vt pertranſeat in te belial: vniuerſus intérijt.

C Ca. Sum. C De aſcenſu nabuchodonoſor contra niniuen: ⁊ vltione domini. deſcribitur etiam exercitus babyloniorum. ⁊ deſcribitur vaſtitas niniuen: ſub typo mulieris captiue v̄ba exprobrantis ad niniuen. deſcribitur potentia eius. C II.

A Scédit qui diſpergat coram te: qui cuſtodiat obſidioné. Contépláre viam: conforta lúmbos: róbora virtutem valde: q꞉ ſicut
al's+ reddit +réddidit dñs ſuperbiã iacób: ſic ſuperbiam iſraél: q꞉ vaſtatores diſſipauerunt eos: ⁊ ꝓpágines eorum corruperunt. Clýpeus fortium eius ignitus: viri
B exercitus in coccíneis. Ignee habéne currus in die preparationis eius: ⁊ agitatores eius cõſopiti ſunt. In itinéribus cõturbati ſunt: qua-
al's+ ꝯuulſe drige+colliſe ſunt in platéis. Aſpectus eorum quaſi lámpades: quaſi fúlgura diſcurrentia. Recordabitur fortium ſuorum: rúent in itineribus ſuis. Velociter aſcendent muros eius: ⁊ preparabitur vmbráculum. Porte fluuiorꝫ aperte ſunt: ⁊ templum ad ſolum dirutū. Et miles captiuus adductus eſt: ⁊ ancille ei⁹ mínabantur gementes vt columbe: murmurantes in cordibus ſuis. Et niniue quaſi piſcina
C aquarum aque eius: ipſi vero fugerunt. State ſtate: ⁊ non eſt qui reuertatur. Diripite argentum: diripite aurum: ⁊ non eſt finis diuitiarū et omnibus vaſis deſiderabilibus. Diſſipata eſt ⁊ ſciſſa ⁊ dilacerata eſt cor tabéſcens ⁊ diſſolutio geniculórum ⁊ defectio in cunctis re-
Eſa.13.b. nibus: ⁊ facies oīum ſicut nigredo ólle. Vbi
D eſt habitaculum leonū: ⁊ paſcua catulorū leonum? Ad quam iuit leo vt ingrederetur illuc: cátulus leonis: ⁊ nõ eſt qui extérreat. Leo cepit ſufficienter catulis ſuis: ⁊ necáuit leénis ſuis. Et impleuit preda ſpeluncas ſuas: ⁊ cubíle ſuum rapina. Ecce ego ad te dicit dominus
al's+ vrna al's+ fumū + exercituum: ⁊ ſuccéndam vſq꞉ ad+fúmum q̃drigas tuas: ⁊ leúnculos tuos cómedet gladius. Et exterminabo de terra predam tuā: ⁊ non audietur vltra vox nunciorꝫ tuorꝫ.

C Ca. Sum. C Arguitur crudelitas niniue: ⁊ deſpoliantur ſicut adultera deprehenſa. defenſio nulla etiam eius eſt: ſed ſicut alexandria q̄ hic deſcribitur deſtruetur tanq̄ non munita. ⁊ debilis populus eius euolat vt locuſte: occident principes eius: ⁊ erit peſſima plaga eius.

V E ciuitas ſánguinum: C III. A
vniuerſa mendacij dilaceratione plena. Non recédet a te ra- Eze.24.b Abac.2.c
pina. Vox flagelli ⁊ vox impetus rote ⁊ equi freméntis. ⁊ quadrige fruentis. ⁊ eq̄tis aſcendētis: ⁊ micántis gladij: ⁊ fulgurántis háſte ⁊ multitudinis interfecte. ⁊ grauis ruine: nec ē finis cadáuerum. Et corruent in corporibus ſuis propter multitudinem fornicationū me-
retricis+ſpecioſe ⁊ grate ⁊ habētis maleficia: al's+ ſpecioſe
que vendidit gentes in fornicationibus ſuis ⁊
famílias in maleficijs ſuis. Ecce ego ad te di- B
cit dominus exercituum: ⁊ reuelabo pudénda Eſa.47.a
tua in facie tua: ⁊ oſtendam in gentibus nuditatem tuam ⁊ regnis ignomíniam tuam. Et proijciam ſuper te abominatiões: ⁊ contumelijs te afficiam: ⁊ ponam te in exemplum. Et erit: omnis qui viderit te reſiliet a te: ⁊ dicet. Vaſtata eſt niniue. Quis commouebit ſuper te caput? Unde queram conſolatorem tibi? Numquid melior es alexandria populorꝫ que habitant in fluminibus? Aque in circuitu ei⁹ cuius diuitie mare: aque muri eius: ethiopia fortitudo eius: ⁊ egyptus: ⁊ non eſt finis. Africa ⁊ líbies fuerunt in auxilio tuo: ſed ⁊ ipſa in tranſmigratione ducta eſt in captiuitatem.
Páruuli eius eliſi ſunt in capite omniū via- C
rum: ⁊ ſuper inclytos eius miſerunt ſortem: ⁊ omnes optimátes eius confixi ſunt in compédibus. Et tu ergo inebriáberis ⁊ eris deſpe-
cta: ⁊ queres tu auxilium+ab inimico. Om- al's+ eius veſtimus
nes munitiones tue ſicut ficus cū groſſis ſuis: ſi concuſſe fuerint cádent in os comedentis. Ecce populus tuus: mulieres i medio tui. Inimicis tuis ad apertionem pandétur porte terre tue: deuorabit ignis véctes tuos. Aquā propter obſidionem háuri tibi: éxtrue munitiones tuas. Intra in lutum ⁊ calca: ſubigens tene láterē. Ibi cómedet te ignis: peribis gladio: deuorabit te vt brúcus. Congregare ergo
vt bruchus: multiplicare vt locúſta. Plures fe- D

eiſti negociatiões tuas q̃ ſtelle ſint celi. Bru-
cus expanſus eſt ⁊ auoláuit. Cuſtodes tui q̃ſi
locúſte: ⁊ paruuli tui quaſi locuſte locuſtarũ:
al'. ⁊ con ſidens que+conſidũt in ſepibus in die frigoris. Sol
ortus eſt ⁊ auolauerunt: ⁊ non eſt cognitus lo
cus earum vbi fuerint. Dormitauérunt paſto
res tui rex aſſúr: ſepelientur principes tui: La-
titáuit populus tuus in montibus: ⁊ non eſt
qui cóngreget. Non eſt obſcura cõtritio tua:
peſſima eſt plaga tua. Omnes qui audierunt
auditionem tuam: compreſſérunt manum ſu
per te: quia ſuper quem non tranſijt malicia
tua ſemper.

¶ Explicit Naum propheta.

¶ Incipit prologus in Abacuc prophetam.

Quatuor prophete i duó-
decim prophetarum vo-
lúmine ſunt: e quibus
tres in principio lemnã
.i. pondus titulũ habẽt
naúm. abacúc ⁊ mala-
chías. Porro zacharias
in medio ⁊ circa finem
duos huiuſcémodi po-
nũt titulos: e quibus vnꝰ
eſt onus verbi domini in
terra adrách ⁊ damáſci requiéi eius: alter in
fine ſcilicet: onus verbi domini ſup iſraél. De
naúm orationibus tuis iã liber vnus editus
eſt. De zacharía ⁊ malachía: ſi vita comes fu
erit diſſerétur. Nunc abacúc habemus in ma
nibus: qui vel ex eo ꝙ amabilis deo eſt voca-
tur amplexatio: vel ꝙ in certámen ⁊ lúctam
(⁊ vt ita dicam) amplexum cum deo congré-
ditur: amplexántis .i. luctántis ſortitus eſt no
men. Nullus enim tam audáci voce auſus eſt
deum ad diſceptatiónem iuſticie prouocáre:
⁊ dicere ei. cur in rebus humanis mundi iſti-
us pompa tanta rerũ verſétur iniquitas. Vo
ciferábor ad te vim patiens: ⁊ non ſaluabis.
Quare oſtendiſti mihi iniquitatem: ⁊ laborẽ
videre? Laceráta eſt lex: ⁊ non peruénit vſq̃
ad finem iudicium: quia impius preualet ad
uerſum iuſtum: ideo ingrediétur iudiciũ per
uerſum. Vides q̃ temerária vox ſit ⁊ quodã-
modo blaſphemántis creatorem ſuum ad iu
dicium prouocare: ⁊ vas frágile aduerſus fi-
gulum cur tale vel tale factum ſit diſputare?
Necnon ⁊ hoc animaduerténdum ꝙ aſſum
ptio vel pondus que grauia iã eſſe diximus:
prophete viſio eſt ⁊ aduerſum montáni dóg-
ma peruérſum intélligit quod videt: nec vt ã-
mens lóquitur: nec more inſaniéntium femi
narum dat ſine mente ſonum. Unde apoſto- 1.cor.14.f.
lus iubet vt ſi prophetátibus alijs alij fuerit re
uelátum: táceant qui prius loquebantur. Et Ibidem
ſtatim non eſt inquit diſſenſionis deus: ſed pa
cis. Ex quo itelligit cũ qs ex volũtate réticet:
⁊ alijs locũ dat ad loquendũ: poſſit loq ⁊ tacé
re cum velit. Qui iam in éxtaſi .i. inuitus lóq-
tur: nec tacére nec loqui in ſua poteſtate ha-
bet. Illud quoq̃ diſce quia ſemel a me vio-
lénter érigis vt quaſi quoſdam gradus ⁊ ſca-
las ad altiora nitenti: hyſtóriam tibi intérpre
ter: prophetiam eſſe circa babylónem ⁊ nabu-
chodonoſór regem chaldeórum: vt quomo-
do prior propheta naum quem abacúc ſéqui-
tur vaticinium habuit contra niniuẽ ⁊ aſſýri
os qui vaſtauerunt decem tribus que vocatur
iſraél: ita abacúc prophetiam habeat aduer-
ſus babylónem ⁊ nabuchodonoſór: a quibus
iúdas ⁊ hieruſalém tẽplúmq̃ ſubuerſa ſunt.
Et vt ſcias eo tempore fuiſſe abacuc quo iam
due tribus que vocabantur iudá ducte erant
in captiuitatem: dániel docere te póterit: ad
quem in lácum leonum abacúc cum prán- Dan.14.f
dio mittitur: quáq̃ apud hebréos hec ipſa nõ
legatur hiſtória. Igitur ſi quis recipiat ſcri-
pturam illam ſiue non recipiat vtrũq̃ pro no
bis eſt. Aut enim iam récipit: ⁊ poſt factã rẽ
liber abacúc téxitur: aut ſi non récipit quaſi ꝓ
pheta ſcribit que ventura cognoſcit. Interim
ſm litteram cauſatur aduerſum deum prophe
ta: cur nabuchodonoſór templum dei vaſtet ⁊
iúdam: cur hieruſalém quondam vrbs domi
ni deſtruátur: quare clamet populus ⁊ nõ au-
diatur: vociferétur ad dominum oppréſſus a
chaldéis: ⁊ non ſaluetur: quare etiam ipſe ꝓ-
pheta vel populus ex cuius perſona loquit ad
hoc vixerit: ⁊ hucuſq̃ perductus ſit: vt iniqui-
tatem hóſtium ⁊ ſuum laborem viderit cũ in-
iuſticia ꝓuáleat aduerſum ſe. Et hec dicit pre
mentis anguſtia: neſciens aurũ in ignẽ cõfla- Dan.3.c.
ri: ⁊ tres pueros de camino ignis purióres exiſ
ſe q̃ intráuerãt. Sed ⁊ hoc generaliter acci-
pere poſſumus: ꝙ ex ꝑſona humane impatiẽ-
tie loquat: vt in quérulã vocẽ ⁊ plenã doloris
erũpat dicens. Quare réſpicis cõtẽptóres: ⁊ Abac.1.b
táces: cõculcánte impio iuſtiórẽ ſe. Hec autẽ
lóquit: néſciens iudicia dei inueſtigabilia: ⁊

proſundum diuitiarũ ſapiẽtie ⁊ ſcientie eius: ꝙ non ita videat deus vt videt homo. Homo ſtatum preſentia reſpicit: deus futura ⁊ eterna cognoſcit. Et quõ ſi egrótans ⁊ éſtuans fébribus aquã frigidam poſtulet: ⁊ dicat ad medicum: vim patior. crucior: vror. exanimor. vſqꝫ quo medice clamabo ⁊ non exaudies: ⁊ reſpõdeat ei ſapientiſſimus ⁊ clementiſſimus medicus. ſcio quo tempore dare débeam quod poſtulas: nõ miſéreor modo: quia miſericordia iſta crudélitas eſt: ⁊ voluntas tua contra te petit. Ita ⁊ deus noſter ſciens clementie ſue póndera atqꝫ menſúras interdum nõ exáudit clamantem: vt eum probet ⁊ magis prouocet euꝫ ad rogandum: ⁊ quaſi igne excóctum iuſtiórẽ ⁊ puriórem faciat. Quod intelligens apoſtolus ſm id quod miſericordiaꝫ conſecutus eſt a domino ait. Sed nõ deficimus. Et ſcit ꝙ qui perſeuerauerit in finem hic ſaluus erit: ⁊ gloriatur in labore ⁊ dolore. Et cum hieremia dicit. Tribulationem ⁊ miſeriã inuocabo: ⁊ quomõ alius inuocat deum: ſic ſanctus vir ⁊ bellator inuictus ad exercẽndum ſe ad probandũ tribulationẽ ⁊ miſeriã inuenire deſiderat. 2.cor.4.a Pſal.33. Matt.10. 7.14.b

¶ Explicit prologus. ¶ Incipit argumentũ.

Abacúc luctátor fortis ⁊ rigid⁹ ſtat ſuper cuſtódiam ſuam: ⁊ figit grádum ſuper munitióneꝫ: vt xp̃m in cruce contemplétur ⁊ dicat. Operuit celos glĩa eius: ⁊ laudis ei⁹ plena ẽ terra. Splẽdor eius vt lux erit: córnua ĩ manibus ei⁹: ibi abſcondita eſt fortitudo eius.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit abacúc propheta.

¶ Ca. Sũ. ¶ Diſceptat cum deo de flore malorum ⁊ reſpódet dominus: de potentia chaldeorũ ⁊ ruina ipſorꝫ: ⁊ munitione nabuchodonoſor propheta intelligens iuſticiam dei ⁊ clemẽtiam ex nimia impatientia adhuc diſputat cũ deo: pro illis quos nabuchodonoſor predatur ⁊ deuorat.

¶ Capitulum. I

A Job.19.e Onus quod vidit abacuc propheta. Uſqꝫquo domine clamabo: ⁊ nõ exaudies: vociferabor ad te vi⁹patiẽs ⁊ nõ ſalnabis? Quare oſtẽdiſti mihi iniqtatem ⁊ + laborem: vidére prédam ⁊ iniuſticiã contra me? Quare réſpicis ꝯtẽptores ⁊ taces: ꝯculcante ĩpio iuſtiorẽ ſe? Et + facies hoĩs quaſi piſces maris: ⁊ quaſi reptilia nõ habentia ducem? Et factum eſt iudicium: ⁊ contradictio potentior. Propter hoc lacerata eſt lex: ⁊ nõ peruénit vſqꝫ ad finem iudicium: quia impius préualet aduerſus iuſtum: propterea egrédietur iudicium peruérſum. Aſpicite in gentibus ⁊ videte: ⁊ ammiramini ⁊ obſtupéſcite: qr opus factuꝫ eſt in diebus veſtris: quod nemo credet cum narrábit. Quia ecce ego ſuſcitabo chaldeos al.+ do/lorem Job.21.d Hier.12.a al.+ B Actu.13.f

gentē amarā ⁊ velócem ambulantē ſuper lati-
tudinē terre: vt poſſideat tabernacula non ſua.
Horribilis ⁊ terribilis eſt: ex ſemetipſa iudici
C um ⁊ ónus eius egredietur. Leuióres párdis
equi eius: ⁊ velocióres lupis veſpertinis: ⁊ dif-
fundentur équites eius. Equites nāq; eius ð
longe vénient: volábūt quaſi aquila feſtināſ
ad comedéndū. Oēs ad prédā vénient: facies
eoꝝ ventus úrens. Et cōgregabit quaſi aréna
captiuitatē: ⁊ ipſe de regibus triūphábit: ⁊ ty-
ránni ridiculi eius erunt. Ipſe ſuper oēm mu-
nitiónē ridébit: ⁊ cōportabit ággerem ⁊ cápi
et eam. Tunc mutabit ſpūs: ⁊ pertranſibit ⁊
córruet. Hec eſt fortitudo eius dei ſui. Nūqd
non tu a principio dñe deus meus ſancte me-
us: ⁊ nō moriemur? Domine in iudicium po
ſuiſti eum: ⁊ fortē vt corriperes fundaſti eum.
D Mundi ſunt oculi tui ne videas malū: ⁊ reſpi
cere ad iniquitatē nō póteris. Quare non re-
ſpicis ſuper inique agentes: ⁊ taces deuorante
ímpio iuſtiorē ſe? Et facies hoīs quaſi piſces
maris: ⁊ quaſi réptile nō habens principem.
Totū in hamo ſubleuáuit: tráxit illud in ſa-
géna ſua: ⁊ cōgregauit in rhéte ſuum. Super
hoc letabit ⁊ exultabit: ꝓpterea imolabit ſa-
géne ſue: ⁊ ſacrificabit rhete ſuo. Quia in ipſis
incraſſáta eſt pars eius: ⁊ cibus eius electus.
Propter hoc ergo expándit ſagénam ſuam: ⁊
ſemper interficere gentes non ceſſat.

¶ Ca. Sū. ¶ Stat ꝓpheta ſuper cuſtodiā ſuā
vt videat qd ſequat poſt euerſionē ppl'i ⁊ tem-
pli: de aduentu xp̄i: deſcribit in ſuperbia ſua na
buchodonoſor: ꝓphetat ꝓpter auariciā: ꝓpter
cruentam edificationem: ꝓpter inebriationē
ſedechie. propter idola. ¶ II.

B Uper cuſtódiam meā ſtabo: ⁊ fi
gam gradū ſuper munitiónem.
Et cōtemplabor vt videā quid
dicat mihi: ⁊ quid reſpondeā
ad arguentē me. Et rñdit mihi
dñs: ⁊ dixit. Scribe viſum ⁊ ex-
plána eū ſuper tabulas: vt percúrrat qui lége-
rit eum. Quia adhuc viſus prócul: ⁊ appare-
bit in finē ⁊ non mentiet. Si morā fécerit ex-
pécta illum: q2 véniens véniet ⁊ nō tardábit.
Ecce qui incrédulus eſt: non erit recta anima
eius in ſemetipſo. Iuſtus autē + in fide ſua vi-
uet. Et qūo vinum potantē décipit: ſic erit vir
ſuperbus ⁊ nō decorabitur. Qui dilatáuit qua
ſi infernus aīam ſuā: ⁊ ipſe quaſi mors: ⁊ nō
B adimplétur. Et congregauit ad ſe oēs gētes:

Eſa. 21. c.

Eſa. 21. a
Ro. 1o. f
Heb. 1o. g
al's + ex
24. q. i. ca.
q dignior
De pe. di.
4. c. in do
mo. de ia
cra vnct:o
ne. ca. vni
co.

⁊ coaceruáuit ad ſe oēs pópulos. Nunqd non
oēs iſti ſuper eū parábolā ſúment: ⁊ loquélā
enigmatū eius? Et dicet. Ue ei qui multipli-
cat nō ſua. Uſq; quo ⁊ ággrauat cōtra ſe den-
ſum lutum? Nunquid nō repénte cōſurgent
qui mórdeant te? Et ſuſcitabunt laceráᵗes te:
⁊ eris in rapinam eis. Quia tu ſpoliaſti gētes
multas: ſpoliabunt te oēs qui réliqui fuerint
de populis: ꝓpter ſanguinē hominis ⁊ iniqui-
tatē terre ciuitatis: ⁊ oīum habitantiū in ea.
Ue qui cōgregat auariciā malam domui ſue: C
vt ſit in excelſo nidus eius: ⁊ liberari ſe putat
de manu mali. Cogitaſti ꝯfuſionē domui tue:
cōcidiſti ppl'os multos ⁊ peccáuit aīa tua. Q2
lapis de pariete clamabit: ⁊ lignū qđ inter iū
ctúras edificioꝝ eſt rñdebit. Ue qui edificat Eze. 24. b.
ciuitatē in ſanguinibꝰ: ⁊ préparat vrbē in iniq Naū. 3. a.
tate. Nunqd nō ſunt hec a dño exercituū? La-
borabunt enim populi in multo igni: ⁊ gentes
in vácuū ⁊ deficient. Quia replebitur terra vt
cognoſcant gloriā dñi: quaſi aque operiéntes
mare. Ue qui potū dat amico ſuo mittens fel
ſuū: vt inébrians vt aſpiciat nuditátem eius.
Repletus eſt ignominia ꝓ gloria. Bibe tu q̄-
q; ⁊ cōſopire. Circūdabit te calix dextere dñi: D
⁊ vómitus ignominie ſuper gloriā tuā. Quia
iniquitas libani opériet te: ⁊ váſtitas anima-
lium deterrébit eos: de ſanguinibus hominis:
⁊ iniquitate terre ⁊ ciuitatis: ⁊ oīum habitan
tium in ea. Quid pródeſt ſcúlptile quia ſcul-
pſit illud fictor ſuus cōflátile ⁊ imáginē fal-
ſam: q2 ſuperauit in figmento fictor eius vt fá
ceret ſimúlachra muta. Ue qui dicit ligno: ex
pergiſcere: ſurge: lapidi tacenti. Nunquid ip-
ſe docere poterit? Ecce iſte coopertus eſt auro
⁊ argento: ⁊ omnis ſpūs non eſt in viſceribus
+ eius. Dominus aūt in templo ſancto ſuo: ſi al's + coꝝ
leat a facie eius omnis terra. ¶ III. Pō. 1o.

¶ Oratio abacuc prophete + pro ignorantijs. al's + pro ignorantiis
D Omine audiui auditionē tuā:
⁊ timui. Dñe opꝰ tuū: i medio A
annoꝝ viuifica illud. In medio
annoꝝ notū facies: cū iratꝰ fue
ris miſericordie recordáberis.
Deus ab áuſtro véniet: ⁊ ſan-
ctus de mōte pharán +. Opéruit celos glīa eiꝰ al's + ſemꝑ
⁊ laudis eius plena eſt terra. Splendor eiꝰ vt
lux erit: córnua in manibꝰ eius. Ibi abſcóndi
ta eſt fortitudo eius: ante faciē eiꝰ ibit mors. al's + ⁊ egre
+ Egredietur dyabolus ante pedes eiꝰ: ſtetit ⁊ dietur
menſus eſt terrā. Aſpexit ⁊ diſſoluit gentes: ⁊ B

contriti ſunt mõtes ſeculi. Incuruati ſunt cól
les mũdi: ab itinéribus eternitatis eius. Pro
iniquitate vidi tentoria ethópie: turbabunt
pélles terre madián. Nũquid in fluminibus
iratus es domine: aut in flumínibus furor tu-
al's + tu us: vel in mari indignatio tua+: Qui aſcén-
dis ſuper equos tuos: ⁊ quadrige tue ſaluatio.
Suſcitans ſuſcitabis arcum tuum: iuramen-
al's ſemp ta tribubus que locutus es+. Flúuios ſcin-
des terre: vidérunt te ⁊ doluerũt montes: gur
ges aquarum tránſijt. Dedit abýſſus vocem
C ſuam: altitudo manus ſuas leuáuit Sol ⁊ lu-
na ſteterunt in habitaculo ſuo: in luce ſagitta
rum tuarum ibunt: in ſplendóre fulgurántis
háſte tue. In frémitu conculcabis terram: ⁊
in furore obſtupefácies gẽtes. Egreſſus es in
ſalutem populi tui: in ſalutem cũ chriſto tuo.
Percuſſiſti caput de domo impij: denudáſti
al's ſemp fundamentum eius vſqꝫ ad collum+. Male-
dixiſti ſcéptris eius cápiti bellatórum eius ve-
niéntibus vt túrbo ad diſpergéndum me. Ex
D ultatio eorum: ſicut eius qui deuorat páupe-
rem in abſcondito. Viã feciſti in mari equis
tuis: in luto aquarum multarũ. Audiui ⁊ cõ-
al's + ad vocem turbatus eſt venter meus: +a voce cõtremué-
runt labia mea. Ingrediátur putrédo in óſſi-
bus meis: ⁊ ſubter me ſcáteat. Ut requieſcã
al's + ⁊ in die tribulationis: +vt aſcéndam ad popu-
lum accinctum noſtrum. Ficus enim nõ flo-
rébit: ⁊ non erit germen in vineis. Mentié-
tur opus oliue: ⁊ árua non áfferent cibũ. Ab
ſcidétur de ouili pécus: ⁊ non erit arméntum
in preſépibus. Ego autem in domino gaude-
bo: +⁊ exultabo in deo. Jeſu meo. Deus domi
al's nõ hꝫ + ⁊ nus fortitudo mea: ⁊ ponet pedes meos quaſi
ceruorꝫ. Et ſuper excelſa mea dedúcet me vi-
ctor in pſalmis canéntem.

¶ Explicit abacúc propheta.

¶ Incipit plogus in Sophoniam prophetã.

TRádunt hebrei cuiuſcũqꝫ p-
phete pater aut áuus ponatur i
titulo ipſos quoqꝫ pphétas fu-
iſſe. Unde ⁊ amós vnus de duó
amos.7.d decim prophetis qui dicit non
ſum propheta nec filius prophé
te: ſed paſtor caprarum véllicans ſycómoros:
patris nomen in título non habere. Hoc ſi ve-
al's + noie rum eſt: ſophonías propheta: qui+ generatio-
ne (vt ita dicam) prophética ⁊ glorioſa maio-
rum ſuorũ ſtirpe generatus eſt. Habuit eniꝫ pa
trem chuſi: auum godolíam: próauum ama-
ſiam: áttauum ezechíam: ⁊ talẽ quadrigam
ipſe velut extrémus auriga cõpleuit. Nomen
ſophonie alij ſpéculam alij arcanum domini
tranſtulérunt. Siue igitur ſpécula: ſiue abſcõ
ditum dñi interpretétur vtrũqꝫ prophete cõ
uenit. Dicitur enim ad ezechiélem. Fili homi Ezech.3.b
nis: ſpeculatorẽ te poſui dómui iſraél. Iſte er-
go prophéta qui erat in ſpécula ⁊ in ſublími-
bus conſtitútus: ⁊ nouerat myſterium domi-
ni: filius erat chuſi qui interpretatur humili-
tas. Habebat quoqꝫ áuum godoliam: qui di-
citur magnitudo dñi: ⁊ proauum amaſiam:
qui ⁊ ipſe vértitur in ſermonem dñi: ⁊ átta-
uum ezechiam: q ſonat fortitudo dñi. De for-
titudine itaqꝫ dñi natus eſt ſermo domini: ⁊
de ſermone dñi nata eſt magnitudo dñi: ⁊ de
magnitúdine domini nata ẽ humilitas: vt cuꝫ
vénerit aliquis ad perfectũ dicat qꝛ nõ ſuꝫ di
gnus vocari apl's. Et illud in pſalmis. Domi-
ne nõ eſt exaltatũ cor meũ: neqꝫ elati ſunt ocu 1.cor.15.b Ps.130.
li mei. Joſiam regeꝫ iúde cuius temporibus
ſophonías prophetaſſe inuenitur: deo pre oĩbꝰ
regibꝰ iúde placuiſſe hyſtoria quarti libri re-
gum ⁊ ſecũdi paralippomenón demónſtrat.
Joſias ſimúlacra q̃ pater ſuus amón vel áuus
manaſſés in templo dei collocáuerat deiécta 4.re.23.f.
cõminuiſſe monſtrátur. In quibus etiam ſer
pentem éreum a móyſe factum cui errore in-
dúctus populus ſuperſtitione idolórum detén
ta admiſerat. Idem cuſtodiſſe paſcha: ⁊ inter
miſſis tépóribus multis ſolus celebraſſe mon-
ſtratur. Ideo deus per prophetam temporibus
memorati regis que prouentura erant oſten-
dens: gentibus quidẽ lectione comprehenſis
affutúrum iudicium: populo vero iſraél ſalu-
tem ⁊ ciuitati hieruſalém reſtaurationẽ tunc
tpis tribuendam: textu lectionis denũciauit.

¶ Explicit plogus. ¶ Incipit argumentuꝫ.

SOphonías ſpeculator ⁊ arcanó-
rum dei cógnitor: audit clamo-
rem a porta píſcium ⁊ eiulátuꝫ
a ſecũda: ⁊ cõtritiõnẽ a collibꝰ.
Indúcit quoqꝫ vlulátum habí
tatóribus pile: quia conticuit
omnis populus chanaán diſperiérunt vniuer
ſi qui inuoluti erant argento.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit ſophonias propheta.

¶ Ca. Sũ. ¶ De interitu hieruſalem ppter
ídola: ⁊ de interitu mundi propter peccata: de
die iudicij. ¶ Capitulum primum.

A Verbũ domi
ni qḋ factũ eſt ad ſophoniã
filium chuſi filij godolie fi-
lij + amaſie filij ezechie i die | al's + amarie
bus ioſie filij amón regis iu
dá. Cóngregans congrega-
bo omnia a facie terre dicit
dominus: cóngregans homi
nem ⁊ pecus: congregãs vo-
latilia celi ⁊ piſces maris. Et ruine impioꝝ
erunt: ⁊ diſpérgã hoies a facie terre dicit do
minus. Et exténdam manũ meã ſuper iúdã:
B ⁊ ſuper omnes habitãtes hieruſalém: ⁊ diſp-
dam de loco hoc reliquias baál ⁊ + noia edi- | al's + nomen
tuórũ cũ ſacerdotibus: ⁊ eos qui adórant ſup
tecta militiam celi: ⁊ adorant ⁊ iúrant in do-
mino ⁊ iurant in melchón: ⁊ qui avertúntur
de poſt tergum dñi: ⁊ qui non queſiérunt do-
minum: nec inveſtigavérunt eũ. Siléte a fa-
cie dñi dei: q2 iuxta eſt dies domini. Quia pre
parávit dñs hoſtiã: ſanctificavit vocatos ſuos.
Et erit in die hoſtie dñi viſitabo ſuper princi-
pes ⁊ ſuper filios regis: ⁊ ſup oẽs qui induti ſũt
veſte peregrina: ⁊ viſitabo ſuper oẽm qui arro-
gánter ingréditur ſup limen in die illa: q cõ-
C plent domũ dñi dei ſui iniqtate ⁊ dolo. Et erit
in die illa dicit dñs vox clamoris a porta piſci
um: ⁊ ululátus a ſcda: ⁊ ꝯtritio magna a cól-
libus. Ululáte habitatores pile. Cõticuit oĩs
ppl's chanaán: diſperiérunt oẽs involúti argẽ
amos.5.c | to. Et erit in tpe illo: ſcrutábor hierl'ʒ in lucér
nis: ⁊ viſitabo ſup viros defixos in fécibus ſu-
is: qui dicũt in córdibus ſuis. Non faciet bene
dñs: ⁊ nõ faciet male. Et erit fortitudo eoꝝ in
direptionẽ ⁊ domus eoꝝ in deſertum. Et edifi
cabũt domos ⁊ nõ habitabũt: ⁊ plãtabunt vi-
neas: ⁊ nõ bibent vinũ earum. Iuxta eſt dies
dñi magnus: iuxta ẽ ⁊ vélox nimis. Vox diei
D dñi amara: tribulabit ibi fortis. Dies ire dies
illa: dies tribulationis ⁊ anguſtie: dies calami
tatis ⁊ miſerie: dies tenebrarũ ⁊ caliginis: di
es nébule ⁊ túrbinis dies tube ⁊ clangóris ſu
per civitates munitas ⁊ ſuper ángulos excél-
ſos. Et tribulabo homines: ⁊ ambulabũt vt ce
ci: q2 dño peccaverunt. Et effundet ſanguis eo
Ezech.7.c | rũ ſicut hum9: ⁊ corpa eoꝝ ſicut ſtércora. Sed
infra.3.b | ⁊ argéntum eoꝝ ⁊ aurũ eoꝝ non póterit libe-
ráre eos in die ire domini. In igne zeli eius
devorabitur omnis terra: q2 cõſũmationẽ cũ
feſtinatiõe faciet cũctis habitantibus terrã.

Ca. Sũ. Provocatur ad pniam vt iram
dei effugiat: predicatur vaſtitas vrbium pale-
ſtine: ⁊ reditus iudeoꝝ captiuitate babylonis
vel deſtructione moab ⁊ amalech: quia iude-
is inſultaverunt: de deſtructione ethiopum aſ-
ſyriorum ⁊ niniven civitatis per nabuchodo-
noſor.

II.

Onvenite congregámini gens A
non amábilis: priuſq2 pariat | al's + viſio
iuſſio. + quaſi púlverem tran-
ſeuntem diem: antequam ve-
niat ſuper vos ira furoris domi
ni: anteq2 veniat ſuper vos + ira | al's + dies
indignationis domini. Quérite dñm omnes
manſuéti terre: q2 iudicium eius eſtis operã-
ti. Quérite iuſtũ: querite manſuetum: ſi quo
mõ abſcõdamini in die furoris domini: quia
gáza deſtructa erit: ⁊ áſcalon in deſertũ. Azó-
tum in meridie eiicient ⁊ acharón eradicabi
tur. Ve qui habitatis funiculum maris: gens B
perditórum. Verbum dñi ſuper vos chanaán
terra philiſtinórum: ⁊ diſpérdam te ita: vt nõ
ſit inhabitator. Et erit funiculus maris réqui
es paſtoꝝ: ⁊ caule pécoꝝ. Et erit funiculus ei9
qui remánſerit de domo iudá. Ibi paſcent in
domibus aſcalónis ad véſperam requieſcent:
q2 viſitabit eos dñs deus eoꝝ: ⁊ avértet capti-
vitatem eoꝝ. Audivi oppróbrium moáb ⁊
blaſphémias filioꝝ ammón: que exprobrave
runt populo meo: ⁊ magnificati ſunt ſup tér-
minos eoꝝ. Propterea vivo ego dicit dñs C
exercituũ de9 iſraél: q2 moáb vt ſódoma erit:
⁊ filij ammón quaſi gomórra: ſiccitas ſpina-
rũ ⁊ acérui ſalis: ⁊ deſertũ vſq2 ineternũ. Re-
liquie ppli mei diripient eos: reſidui gentis
mee poſſidebunt illos. Hoc eis evénit p ſuper
bia ſua: qua blaſphemaverunt ⁊ magnificati
ſunt ſuper pplm dñi exercituũ. Horribilis do
minus ſuper eos: ⁊ attenuábit oẽs deos terre.
Et adorabunt eum viri de loco ſuo: oẽs inſule
gentium. Sed ⁊ vos ethýopes. interfecti gla-
dio meo éritis. Et extendet manũ ſuã ſup aq
lónem: ⁊ pérdet aſſúr. Et ponet ſpecioſam in D
ſolitudinẽ ⁊ in inviũ: ⁊ quaſi deſertũ. Et accu
bábũt in medio eius greges oẽs beſtie gẽtiũ ⁊
onocrótalus ⁊ hericius i liminib9 ei9 morabũ
tur. Vox cãtãtis in feneſtra coꝝ in ſuplimi-
nári: qm̃ attenuábo robur ei9. Hec eſt civitas
glioſa hitãs i ꝯfidẽtia: q dicebat i corde ſuo.
Ego ſũ ⁊ ex̃ me nõ ẽ alia ámpli9. Quõ fcã ẽ i
deſtũ: cubile beſtie. Oĩs q trãſit p eã ſibilábit:

⁊ mouebit manum ſuam.
¶ Ca. Sum. ¶ Increpatur hieruſalē de pec-
catis ſuis: ꝙ culpas ſuas ⁊ vindictas dei non
intellexerit ad vocē ꝓphetaꝝ nō penituit: felici
tatē eius admirabunt aduerſarij ſui: de reſur-
rectione dñi ⁊ humilitate fideliū: arguit ſyna
goga ꝙ ↄuerſis gentibꝰ nō ē ↄuerſa: quare ce
cabit nō exaltabit: ſed reliqe ſaluabunt: iubi
let eccl'ia: nō timeat qꝛ dñs eā ſaluabit ⁊ leti-
ficauit: ⁊ auferet opprobriū eius. ¶ III.
A Ve prouocatrix ⁊ redēpta ciui-
tas: colūba. Nō audiuit vocē: ⁊
non ſuſcepit diſciplinā. In do-
mino nō eſt cōfiſa: ad deū ſuū
nō + appropiquauit. Principes
ſꝫ + ap. propinq. bit eius in medio eiꝰ: quaſi leones
rugientes. Iudices eiꝰ lupi veſpere: nō relin-
Eze.22.f. quebant in mane. Prophete eius veſani: viri in-
mich.3.b fideles. Sacerdotes eius polluerūt ſanctū: in
iuſte egerunt ↄ legē. Dñs iuſtus in medio eiꝰ
Di. 81: ca. nō faciet iniquitatē. Mane mane iudiciū ſuū
oportet. i.q.i.ca. ſa dabit in luce: ⁊ nō abſcondet. Neſciuit autē
cerdotes. iniquus ↄfuſionē. Diſperdidi gentes: ⁊ diſſi-
pati ſunt anguli eaꝝ. Deſertas feci vias eoꝝ:
dū nō ē qui tranſeat. Deſolate ſunt ciuitates
eoꝝ: non remanēte viro neqꝫ vllo habitatore.
B Dixi. Attamē timebis me: ſuſcipies diſcipli-
nam. Et nō peribit habitaculū eius: pꝑ oīa in
qbus viſitaui eā. Uerūtamē diluculo ſurgen-
tes corruperunt oēs cogitationes ſuas. Qua-
propter expecta me dicit dñs i die reſurrectio
nis mee in futurū: qꝛ iudiciū meū vt congre-
gem gentes: ⁊ colligā regna. Et effundā ſuper
eos indignationē meā: oēm irā furoris mei.
ſupra.i.b In igne enim zeli mei deuorabitur oīs terra.
Quia tunc reddā ppl'is labiū electū: vt inuo
cent oēs nomē dñi ⁊ ſeruiant ei humero vno.
Ultra flumina ethiopie: inde ſupplices mei:
filij diſperſoꝝ meoꝝ deferēt munus mihi. In
C die illa nō ↄfunderis ſuper cunctis adinuen-
tionibus tuis: qbus preuaricata es in me. Qꝛ
tunc auferā de medio tui magniloquos ſuper-
bie tue: ⁊ nō adijcies exaltari amplius in mō
18.q.I.ca. te ſctō meo. Et derelinquā in medio tui popu
iudicoruꝫ in glo. lum pauperē ⁊ egenū ⁊ ſperabūt in noīe dñi.
Reliquie iſrael nō facient iniquitatē: nec lo-
quent mendaciū: ⁊ nō inuenient in ore eorum
lingua doloſa. Qm̄ ipſi paſcent ⁊ accubabūt:
⁊ nō erit qui exterreat. Lauda filia ſyon: + iu
al'+ ṗdi. bila iſrael. Letare ⁊ exulta ⁊ i omni corde fi-
catiua ūrt. lia hieruſalem. Abſtulit dñs iudiciū tuum:
auertit inimicos tuos. Rex iſrael dñs in me-
dio tui: nō timebis malū vltra. In die illa di D
cet hierl'm. Noli timere ſyon: non diſſoluant
manꝰ tue. Dñs deus tuus in medio tui fortis:
ipſe ſaluabit. Gaudebit ſup te in leticia: ſile-
bit in dilectiōe tua: ⁊ exultabit ſup te i laude.
Nugas qui a lege receſſerant congregabo: qꝛ
ex te erant: vt nō vltra habeas ſuper eis oppro
briū. Ecce ego interficiā oēs qui afflixerunt
te in tpe illo ⁊ ſaluabo claudicantē: ⁊ eā que
eiecta fuerat cōgregabo. Et ponā eos in laudē mich.4.b
⁊ in nomē in oī terra confuſionis eoꝝ: in tpe
illo quo adducam vos: ⁊ in tpe quo cōgrega-
bo vos. Dabo enim vos in nomen ⁊ in laudē
oībus ppl'is terre: cū ↄuertero captiuitatē ve-
ſtram coram oculis veſtris dicit dñs.

¶ Explicit Sophonias propheta.

¶ Incipit ꝓlogus in Aggeum prophetam.

IEremias propheta ob cāꝫ per-
iurij ſedechie regis vt hyſtoria
libri ſecundi paralippomenōn
indicat. qui fidē promiſſā na- 2.pa.16
buchodonoſor regi chaldeoꝝ
nō ſeruauerat: ppl'm iſrael re-
fert cū memorato rege hierl'ꝫ: expugnata hie
ruſalem captiuū in babylonē fuiſſe perductū.
Sed cū memoratus ppl's multis tēporibꝰ ido
lis ſeruiendo etiā effuſione ſanguinis inocen
tū ſe grauiter impiaſſet: volens deꝰ generatio
nē vniuerſam eiuſdē ppl'i ob cās memoratas
penitus deperire: ſeptuaginta annoꝝ captiui-
tatē eundem ppl'm in regno chaldeoꝝ ſtatuit
ſuſtinere: hac rōne vt completo numero an-
noꝝ: nouus ppl's a memoratis peccatis immu
nis ad reuocationē hieruſalem ꝑueniret. Se-
xageſimo itaqꝫ ſcdo anno regno chaldeorum
ſubuerſo: cui adhuc octo anni reſtabant ad re
gnandū: qd etiam ſexta viſio danielis oſtēdit
cum ꝓpter cām ſacrilegij: qd in eadē viſione
continet fuiſſe extinctū: darius qui medis im
perabat: vt ſeptima viſio danielis oſtēdit: me-
moratus in regno ſucceſſit. Cuius primo āno
regni: vt decima viſio danielis manifeſtat: da
niel ſupputatis annis videns appropinquare
tempus reuerſionis que ꝑ hieremiā fuerat ꝓ
miſſa: orans tam ꝓ ſe qꝫ pro ppl'o eandē ꝓmiſ
ſionē a deo poſtulabat impleri. Cui ꝑ gabrielē
archangelū in eadē viſione iuxta ꝓces eiuſdē
vniuerſa cōpleta eſſe: deus dixit. Nam morien
te ſupradicto dario rege medorū: ⁊ ſucceden
te in regno cyro rege pſarum: ꝓmiſſione dei

cōpleta per eundem regē: populúmq; iſraél in
hieruſalém reductū hyſtoria ſecūdi libri para
lippomenón: ⁊ initium éſdre prophete confir
mant. Cumq; a pplo iſraél ⁊ a ſenioribus té
plum dei edificari cepiſſet: mortuo cýro rege
ac regnante dário rege perſárū qui memora
to cýro ſucceſſerat: vicine gētes ciuitatis hie
ruſalém (vt idem éſdras refert) reſtauratio
nem templi ⁊ ciuitatis reſiſtendo impedire ce
perunt. Qua rōne deterritus ppls iſraél: repa
rationē ſupradicti templi dñi: necdū iuxta ꝓ
miſſionem conceſſam eſſe credebat. Propter
quod in ſecundo anno regni memorati dárij
regis perſárum aggéus propheta a deo miſſus
ad zorobabél qui de tribu erat iudá qui pote
ſtatem regni ſuſceptúrus erat: ⁊ ieſúm filiū
ioſedéch ſummū ſacerdotē ámmonet: vt cre
dant completo numero ānoꝝ tempus reſtau
rationis hieruſalém aduenisſe. Hoc etiā ád
dito: ne incredulitatem populi vellent imitá
ri: d quo deus per eū dixit. Populus hic dicit.
Nondū venit tēpus vt edificetur domus dei.
Omnia aūt que textu huius prophetie conti
nentur: reuerſionem ppli: edificationem tem
pli: renouationem ciuitatis: obſeruantiam ſa
cerdotalem: ⁊ initium regnorum gentium ex
terrárum ſignificant.

¶ Explicit ꝓlogus. ¶ Incipit argumentū.

AGgéus feſtiuus ⁊ letus: qui ſe
minauit in lachrymis vt in gau
dio méteret: deſtructum tēplū
reedificat: deūq; patrem indú
cit loquentem. Adhuc vnū mo
dicum eſt: ⁊ ego cómouebo ce
lum ⁊ terrā: mare ⁊ áridā: ⁊ mouebo oēs gē
tes: ⁊ véniet deſideratus cunctis gentibus.

¶ Explicit argum̄. ¶ Incipit aggéus ꝓpha.

¶ Ca. Sū. ¶ Aggeus excitat ꝓncipes ⁊ pplm
ad edificatōē tēpli: ⁊ pp dilationē edificij di
cit pplm affluentē incomodis. zorobabel. ⁊ ie
ſus filiꝰ ioſedech incboāt opus. ¶ Cap. I

A

IN anno ſecū
do dárij regis: in menſe ſex
to: in die vna menſis: factū
eſt verbum domini in manu
aggéi prophete ad zorobabél
filium ſalathiél ducē iudá:
⁊ ad ieſúm filium ioſedéch
ſacerdotem magnū dicens.
Hec ait dominus exercituum
dicens. Populus iſte dicit. Nondū venit tem
pus domus dñi edificande. Et factū eſt verbū
dñi in manu aggéi ꝓphete dicens. Nunquid
tēpus vobis eſt: vt habitetis in domibꝰ laque
átis: ⁊ domus iſta deſerta? Et nunc hec dicit do
minus exercituū. Pónite corda veſtra ſup vi B Deu. 28. d mich. 6.
as veſtras. Seminaſtis multū: ⁊ intuliſtis pa
rū. Comediſtis: ⁊ non eſtis ſatiati: Bibiſtis: ⁊
non eſtis inebriati. Operuiſtis vos: ⁊ non eſtis
calefacti. Et qui mercédes congregáuit: miſit D: pe. di j. c. a de p iuſſo.
eas in ſácculū pertúſum. Hec dicit dñs exerci
tuum. Pónite corda veſtra ſuper vias veſtras.
Aſcendite in montem: paráte ligna: ⁊ edifica
te domū: ⁊ acceptábilis mihi erit: ⁊ glorifica C i. q. i. c. prophetia
bor dicit dñs. Reſpexiſtis ad ámplius: ⁊ ecce
factum eſt minus. Et intuliſtis in domū: ⁊ ex
ſufflaui illud. Quam ob cām dicit dñs exerci
tuū? Quia domus mea deſerta eſt: ⁊ vos feſti
naſtis vnuſquiſq; in domū ſuam. Propter hoc
ſuper vos prohibiti ſunt celi ne darent roꝛē:
⁊ terra prohibita eſt ne daret germen ſuū. Et
vocaui ſiccitátem ſuper terram: ⁊ ſuper mon
tes: ⁊ ſuper triticum: ⁊ ſuper vinū: ⁊ ſup oleū:
⁊ quecunq; prófert húmus: ⁊ ſuper homines:
⁊ ſuper iuménta: ⁊ ſuper oēm laborē manuū. D alr ✝ relique
Et audiuit zorobabél filius ſalathiel: ⁊ ieſús
filius ioſedéch ſacerdos magnus: ⁊ oēs ✝ reli
qui ppli vocem dei ſui: ⁊ verba aggéi prophete
ſicut miſit eum dñs deus eoꝝ ad eos: ⁊ timuit
oīs populus a facie dñi. Et dixit aggéus nun
cius dñi de nuncijs dñi populo: dicēs. Ego vo
biſcum ſum dicit dñs. Et ſuſcitáuit deus ſpiri
tum zorobabél filij ſalathiél ducis iudá: ⁊ ſpi
ritum ieſú filij ioſedéch ſacerdotis magni: ⁊
ſpiritum reliquoꝝ de oī pplo: ⁊ ingreſſi ſunt ⁊
faciebāt opus in domo dñi exercituū dei ſui.

¶ Ca. Sū. ¶ Cōuertunt pncipes ⁊ populus:
⁊ dei auxiliū eis promittit. prophetat aduētus
xp̄i eccleſie maior q̄ ſynagoge propter negli
gentiam edificandi templū: dicit oia opa eo
rum polluta ⁊ famem ⁊ plagas veniſſe: ⁊ poſt
cepto opere apparentibus ſignis vbertatē pro
mittit. de aduentu xp̄i ⁊ humiliatiōe hois pri
cipatus ⁊ poteſtatis. de regno eius. ⁊ q ipſe eſt
ſignaculū oīum ſaluandoꝝ. ¶ II

IN die viceſima ⁊ quarta men A
ſis: in ſexto menſe in anno ſecū
do darij regis in ſeptimo men
ſe viceſima ⁊ prima menſis: fa
ctum eſt verbum dñi in manu
aggéi prophete dicens. Loque

re ad ʒoꝛobabél filium ſalathiél ducez iudá:
ꝛ ad ieſúm filiū ioſedéch ſacerdotē magnuz
ꝛ ad reliquos populi dicēs. Quis in vobis eſt
derelictus: qui vidit domū iſtam in gloꝛia ſua
pꝛima? Et quid vos videtis hanc nunc? Nun-
quid nō ita eſt quaſi nō ſit in oculis veſtris? Et
nunc confoꝛtare ʒoꝛobabél dicit dñs: ꝛ cōfoꝛ
táre ieſú filij ioſedéch ſacerdos magne: ꝛ cō-
foꝛtare oīs populus terre dicit dñs exercituū:
ꝛ fácite: qm̄ ego vobiſcum ſum dicit domin⁹
B exercituū. Verbum qd+ pépigi vobiſcum cū
al'+pla:ut egrederémini de terra egýpti: ꝛ ſpūs me⁹ erit
heb.12.g in medio veſtrum. Nolite timere: q2 hec dicit
dominus exercituū. Adhuc vnū módicum ē:
ꝛ ego cōmouébo celum ꝛ terrā ꝛ mare ꝛ árí-
dam. ꝛ mouebo omnes gentes. Et véniet deſi
derátus cunctis gentibus. Et implébo domuz
iſtam gloꝛia dicit dñs exercituum. Meum eſt
argentum ꝛ meū eſt aurum: dicit dñs exerci-
tuum. Magna erit gloꝛia domus iſtius nouíſ
ſime pluſq̄ʒ pꝛime dicit dñs exercituū. Et i lo
co iſto dabo pacem dicit dñs exercituum. In
viceſima ꝛ quarta noni menſis. in anno ſecū-
do dárij regis. factū eſt verbum dñi ad aggé-
um pꝛophetam dicens. Hec dicit dñs exerci-
C tuum. Interroga ſacerdotes legem dicēs. Si
túlerit homo carnem ſanctificatam in oꝛa ve
ſtimenti ſui. ꝛ tetigerit de ſummitate eius pa-
nem aut pulméntum. aut vinū. aut oleuz. aut
oēm cibum: nunquid ſanctificabit? Reſpon-
dentes aūt ſacerdotes dixerunt. Nō. Et dixit
aggéus. Si tetigerit pollútus in anima ex om
nibus his nūquid ꝯtaminabit? Et reſponde-
runt ſacerdotes: ꝛ dixerunt. Cōtaminábitur.
f.q.l.ca.ſic populus. Et reſpōdit aggéus ꝛ dixit. Sic populus iſte: ꝛ
ſic gens iſta ante faciem meaz dicit dñs. ꝛ ſic
omne opus manuū eoꝛū: ꝛ omnia que obtulē
runt ibi ꝯtamináta erunt. Et nunc pónite coꝛ
da veſtra a die hac ꝛ ſupꝛa. anteq̄ʒ poneret la-
pis ſuper lapidē in templo dñi cum accederé
tis ad acéruum viginti modioꝛū ꝛ fierent de-
cem: ꝛ intrarétis ad toꝛcúlar vt expꝛimerétis
quinquaginta lagénas ꝛ fiébant viginti. Per
cuſſi vos vento vrénte ꝛ aurúgine ꝛ grándine
omnia opera manuū veſtrarum: ꝛ non fuit in
D vobis qui reuerteretur ad me dicit dñs. Pó-
nite coꝛda veſtra ex die iſta ꝛ in futurum a die
viceſima ꝛ quarta noni menſis. a die qua fun
al+iacta damenta+iactáta ſunt templi dñi: pónite ſup
coꝛ veſtrum. Nunquid iam ſemen in gérmine
eſt? Et adhuc vinea ꝛ ficus ꝛ malogranátum
ꝛ lignum oliue non floꝛuit? Ex die iſta benedi
cam. Et factū eſt verbuz dñi ſecūdo ad aggé-
um in viceſima ꝛ quarta menſis dicens. Ló-
quere ad ʒoꝛobabél ducem iudá dicēs. Ego
mouebo celum pariter ꝛ terrā: ꝛ ſubuértam
ſolium regnoꝝ: ꝛ cónterā foꝛtitudinem regni
gentium. Et ſubuértam quadrigam ꝛ aſcēſo-
rem eius: ꝛ deſcendent equi ꝛ aſcenſores eoꝝ:
vir in gladio fratris ſui. In die illa dicit domi
nus exercituum aſſúmam te ʒoꝛobabél fili ſa
lathiél ſerue meus dicit dñs: ꝛ ponaz te quaſi
ſignáculū: q2 te elégi dicit dñs exercituum.
¶ Explicit aggéus ꝓpheta. ¶ Incipit ꝓlog⁹
in Zachariam pꝛophetam.

Secundo anno dárij regis me-
dóꝛum aggéum ꝛ zachariam ꝓ
phetaſſe: lectiones eoꝛūdē de-
clarant. Sed hac de cauſa aggé
us zacharie in oꝛdine pꝛophetā
rum pꝛelátus eē videtur: q2 cū
duobus menſibus vt predictoꝝ lectiones oſtē
dunt in pꝛophetia preceſſiſſe inuenitur: ꝛ ad re
parationē templi pꝛecepto dei populū animaſ
ſe vt Eſdras réfert dicens. In ſecūdo anno dá 1.eſdr.5.a
rij regis perſarū pꝛophetauerunt aggéus ꝛ ʒa-
charias filius addó pꝛophete ſuper iudéos qui
erant in iuda ꝛ hieruſalém. ſuper iſraél in no
mine dei ſuper eos. Tunc ſurrexerunt ʒoꝛoba-
bél filius ſalathiél: ꝛ ieſús filius ioſedéch ꝛ
pꝛincipes eius: inchoauerūtq̄ʒ edificare domū
dei que eſt in hieruſalém. Quibus cum+adeſ al+iu. dissent
ſent pꝛophete: exhoꝛtatione ſua adiuuérūt eos.
Nam ꝛ populum iſraél ab imitatione pater-
noꝝ delictoꝛum: per ſuā ammonitionem idez
pꝛopheta cupiens reuocáre: verbis lectione cō
pꝛehenſis viſus eſt. Vidi nocte ꝛ ecce vir aſcen
derat ſuper equū rúbeum ꝛc̄. Vidit pꝛopheta 3.xb.14
virum equo rúbeo ſedentem: ꝛ ſtantem i me
dio myrtéti vmbꝛoſi: cuius viſionis hec ſolu-
tio eſt. Vir aſcendens equū rúbeum: licet an
gelus intelligatur: tamē pꝛedicti coloꝛis equū
conſcéndere viſus eſt: vindictam ſanguinis in
eam gentem ſignificat afferendam: que popu
lum iſraél in captiuitatem redegerat. Naz ꝛ
eſaías pꝛopheta per rubóꝛem veſtimentoꝛū in-
ter gentes vindictam cum ſanguine a deo pꝛo
ferendam demonſtrans: his verbis viſus eſt di
cens. Quis eſt iſte qui venit de edóm tinctis Eſa.63.b
veſtibus de boʒra? ꝛc̄. Stantem vero in medio
myrtéti vmbꝛantis: q2 dixit letíciam populo
affutúram: per myrtéti ſignificationem voluit

Leu.23.g. deſignari. Eius ligni moyſes in leuitico cum faceret mētionē ait. Accipietis die prima fructus ligni ſpecioſi: vt leticiā populi p bene olentis ligni ⁊ ſpecioſi vmbraculum demōſtraret. Sed hāc viſionē que liberationē populi ⁊ vindictam de aduerſariis affuturam demonſtrat ob hoc noctu propheta ſe vidiſſe memorauit: q2 pplm iſrael in prima liberatione de terra egypti: noctu diſceſſiſſe cōſtabat. Cuius exempli: q2 preſens pplus aliquā partē in ſe retinere videbatur: liberatio eiuſdē ac reditus captiuitatis de terra chaldeorū per noctē, prophete ē reuelata.

¶ Explicit prologus. ¶ Incipit argumentum.

Zacharias memor dñi ſui multiplex in prophetia: ieſum cum veſtibus ſordidis veſtitum: ⁊ lampadem oculorū ſeptem candelabrumq2 aureum cū totidem lucernis quot oculis: duas quoq2 oliuas a ſiniſtris lampadis cernit ⁊ a dextris: ⁊ poſt equos rufos varios albos: ⁊ diſſipatas quadrigas ex effraim: ⁊ equum de hieruſalem pauperē regem vaticinatur ⁊ predicit regem ſedentē ſuper pullum filiū aſine ſubiugalis.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit zacharias propheta.

¶ Ca. Sū. ¶ Propheta monet pplm reuerſum vt reuertatur ad dominum: ne contemnat voces prophetarum ſicut patres eorum q puniti ſunt: promittitur viſio ſaluatoris ⁊ apoſtolorum typo equorum: promiſſio liberationis iudeorum: de liberatione conſolationis ⁊ miſericordie. de vindicta in aduerſarios.

¶ Capitulum primum.

A IN menſe octauo in anno ſecūdo darii regis: factum eſt verbum dñi ad zachariā filiū barachie+ filij addo prophetam. (a+ filius) Iratus eſt dominus ſuper prēs veſtros iracūdia. Et dices ad eos. Hec dicit dominus exercituum. Conuertimini ad me: ait dominus exercituū: ⁊ conuertar ad vos dicit dominus exercituum. Ne ſitis ſicut patres veſtri ad quos clamabunt prophete priores dicētes. (D: pe. di. j. ca. porro eit. 26. q. 6. §. ecce.) Hec dicit dominus exercituum. Conuertimini de viis veſtris malis: ⁊ de cogitationibus veſtris peſſimis: ⁊ non audierunt neq2 attenderunt ad me dicit dominus. Patres veſtri vbi ſunt ⁊ prophete? Nunquid in ſempiternū viuent? B Verūtamē verba mea ⁊ legittima mea que mandaui ſeruis meis prophetis: nunquid non comprehenderunt patres veſtros? Et conuerſi ſunt ⁊ dixerunt. Sicut cogitauit dominus exercituū facere nobis ſm vias noſtras: ⁊ ſm adinuentiones noſtras fecit nobis. In die viceſima ⁊ quarta vndecimi menſis ſabbath: in anno ſecundo dariū: factum eſt verbū domini ad zachariam filiū barachie+ filij ad- (a+ filius)

dó prophetam dicens. Uidi per noctem: ⁊ ecce
vir aſcendens ſuper equũ rúfum: ⁊ ipſe ſtabat
inter myrtéta que erant in pfundo: ⁊ poſt eũ
ale+ gd eq rúfi várij ⁊ albi. Et dixi: +Qui ſũt iſti dñe
E mi? Et dixit ad me angelus dñi qui loquebat
in me. Ego oſtẽdã tibi quid ſint hec. Et reſpõ
dit vir qui ſtabat iter myrtéta ⁊ dixit. Iſti ſũt
quos miſit dñs vt perámbulent terram. Et re
ſponderunt angelo domini q ſtabat inter myr
téta: ⁊ dixerunt. Perambuláuimus terram:
⁊ ecce oĩs terra habitatur ⁊ quieſcit. Et rñdit
angelus dñi ⁊ dixit. Dñe exercituũ: vſquequo
tu nõ miſeréberis hierlm ⁊ vrbium iudá qui
bus iratus es. Iſte iam ſeptuageſimus annus
eſt. Et rñdit dñs angelo qui loquebat in me
verba bona verba cõſolatoria. Et dixit ad me an
gelus qui loquebat in me. Clama dicẽs. Hec
infra 8.a dicit dñs exercituũ. Zelátus ſum hieruſalém
⁊ ſyón zelo magno ⁊ ira magna: ego iráſcor
ſuper gentes opuléntas: qr ego iratus ſum pa
D rũ: ipſi vero adiuuerũt in malũ. Propterea
hec dicit dñs. Reuertar ad hieruſalém in mi
ſericordijs: ⁊ domus mea edificabit in ea: ait
dñs exercituũ: ⁊ perpendiculũ extendẽtur ſup
hieruſalém. Adhuc clama dicẽs. Hec dicit do
minus exercituum. Adhuc áffluent ciuitates
mee bonis: ⁊ conſolabit adhuc dñs ſyón: ⁊ éli
Infra. 2. a get adhuc hieruſalém. Et leuaui oculos meos
4. 3. a. 2. 9. a ⁊ vidi: ⁊ ecce quatuor cornua. Et dixi ad ange
lum qui loquebat in me. Quid ſunt hec? Et
dixit ad me. Hec ſunt cornua que ventilauẽrũt
iúdam ⁊ iſraél ⁊ hieruſalém. Et oſtendit mi
hi dñs quatuor fábros. Et dixi. Quid iſti véni
unt fácere? Qui ait dicens. Hec ſunt córnua
que ventilauerunt iúdam per ſingulos viros:
⁊ nemo eoꝝ leuauit caput ſuũ. Et venerũt iſti
deterrére ea: vt deijciant córnua gentiũ que
leuauerunt córnua ſuper terram iudá vt diſ
pérgerent eam.

¶ Ca. Sũ. ¶ Uiſio cadauerũ: viſio interien
tis hieruſalem in funiculo: ⁊ angeli nuncian
tis reſtaurationem hierlm: reuocant diſperſi
ad ſyon ſicut ad ſedem ppriã: de aduentu xpi
⁊ profectorũ ſuoꝝ: exhortatio hieruſalem reſti
tute vt gaudeant. C II

A Et leuaui oculos meos ⁊ vidi. Et
infra. 5. a. ecce vir: ⁊ in manu eius funicu
4. 9. a. lus menſórum. Et dixi. Quo tu
vadis? Et dixit ad me. Ut meti
ar hieruſalém: ⁊ videam quáta
ſit longitudo eius: ⁊ quanta ſit
latitudo eius. Et ecce angelus q loquebat in
me egrediebatur: ⁊ angelus egrediebatur in
occurſum eius: ⁊ dixit ad eũ. Cúrre: lóquere
ad puerũ iſtum dicens. Abſque muro habitabi B
tur hieruſalém pre multitudine hoĩuz ⁊ iumẽ
toꝝ in medio eius. Et ego ero ei ait dominus
murus ignis in circuitu: ⁊ in gloria ero in me
dio eius. O. o. + o. fúgite de terra aquilónis di
cit dñs: qm̃ in quatuor ventos celi diſperſi vos E
dicit dominus. O ſyón fuge que habitas apud
filiam babylónis: qr hec dicit dñs exercituũ.
Poſt gloriã miſit me ad gentes que ſpoliauẽ
runt vos. Qui enim tetigerit vos: tángit pu
pillam oculi+mei. Quia ecce ego leuo manũ
meam ſuper eos: ⁊ erunt prẽde his qui ſeruie
bant ſibi: ⁊ cognoſcetis: qr dñs exercituũ mi
ſit me. Lauda ⁊ letare filia ſyón: qr ecce ego
venio ⁊ habitabo in medio tui: ait domin⁹. Et
applicabuntur gentes multe ad dominũ i die D
illa. ⁊ erunt mihi in populum. Et habitabo in
medio tui: ⁊ ſcies: qr dominus exercituũ miſit
me ad te. Et poſſidebit dñs iúdam partẽ ſuaz
in terra ſanctificata: ⁊ éliget adhuc hieruſalẽ.
Sileat omnis caro a facie domini: qr cõſurrẽ
xit de habitaculo ſancto ſuo.

¶ Ca. Sũ. ¶ Accuſat ieſus ſacerdos de vxore
alienigena: ⁊ ablatis veſtibus ſordidis: indu
tus mutatorijs ire per vias domini iubetur. de
laude ſuper quẽ ſeptem oculi. ⁊ celatura eius
in typo chriſti. C III

Et oſtendit mihi dñs ieſúm ſa A
cerdotem magnũ ſtantem corã
angelo domini: ⁊ ſathán ſtabat
a dextris eius vt aduerſarẽt ei.
Et dixit dominus ad ſathán. In
crepet dominus in te ſathán: ⁊ B
increpet in te domin⁹ qui elégit hieruſalẽ. Nũ
quid nõ iſte tórris eſt erutus de igne. Et ieſús
erat idútus veſtibus ſórdidis. ⁊ ſtabat ante fa
ciem angeli. Qui reſpódit: ⁊ ait ad eos qui ſta
bant coram ſe dicens. Auférte veſtimenta ſór
dida ab eo. Et dixit ad eum. Ecce ábſtuli a te
iniquitatẽ tuam: ⁊ índui te mutatórijs. Et di
xit. Pónite cydarim mũdam ſuper caput ei⁹.
Et poſuerunt cýdarim ſuper caput eius mun E
dam. Et induerunt eũ veſtibus. Et angelus do
mini ſtabat: ⁊ cõteſtabatur angelus dñi ieſũz
dicens. Hec dicit dominus exercituuz. Si in
vijs meis ambulaueris ⁊ cuſtodiam meã cu
ſtodieris: tu quoque iudicabis domũ meam: ⁊
cuſtódies átria mea: ⁊ dabo tibi ambulantes
de his

de his qui nunc hic aſſiſtũt. Audi ieſus ſacer-
dos magne: tu ⁊ amici tui qui habitant coraʒ
te: quia viri portendentes ſunt. Ecce eni ego
adducã ſeruum meum orientem: q: ecce la-
pis quem dedi corã ieſu: ſuper lapidem vnuʒ
D ſeptem oculi ſunt. Et ecce ego celabo ſculptu-
ram eius: ait dominus exercituum: ⁊ auferã
iniqtatem terre illius in die vna. In die illa
dicit dominus exercituum vocabit vir amicũ
ſuum ſubter vineam ⁊ ſubter ficum.

¶ Ca. Sũ. ¶ De candelabro ⁊ lucernis ei⁹: de monte deſolato: ⁊ lapide primario: ⁊ ſeptẽ oculis: ⁊ expõe duarum oliuarum iuxta candelabrum. ¶ IIII.

A ET reuerſus eſt angelus qui lo-
quebaſ in me: ⁊ ſuſcitauit me
quaſi viꝝ qui ſuſcitatur de ſom
no ſuo. Et dixit ad me. Quid — infra 5.a.
tu vides? Et dixi. Uidi ⁊ ecce
cãdelabrum aureum totum: ⁊
lampas eius ſuper caput ipſius: ⁊ ſeptem lu-
cerne eius ſuper illud: ⁊ ſeptem infuſoria lu-
cernis que erant ſuper caput eius: ⁊ due oli-
B ue ſup illud. vna a dextris lampadis ⁊ vna a
ſiniſtris eius. Et reſpondi: ⁊ aio ad angeluʒ q
loquebaſ in me dicẽs. Quid ſunt hec dñe mi?
Et reſpõdit angelus qui loqbatur in me: ⁊ di-
xit ad me. Nunqd neſcis quid ſunt hec? Et di- — infra eo.
xi. Non domine mi. Et rñdit: ⁊ ait ad me di-
cens. Hoc eſt verbuʒ dñi ad ʒorobabel dicẽs.
Non in exercitu nec in robore: ſed ⁊ in ſpiri-
tu meo dicit dominus exercituum. Quis tu
mons magne + coram ʒorobabel in planum? — al. + cõtra
C Et educet lapidem primarium: ⁊ exequabit
gratiam gratie eius. Et factum eſt ṽbum dñi
ad me dicẽs. Manus ʒorobabel fundauerũt
domum iſtam: ⁊ man⁹ eius perficient eam: ⁊
ſcietis q: domin⁹ exercituũ miſit me ad vos.
Quis enim deſpexit dies paruos? Et letabun
tur ⁊ videbunt lapidem ſtanneũ in manu ʒo-
robabel. Septem ſunt iſti oculi domini: q di-
ſcurrunt in vniuerſam terrã. Et reſpõdi: ⁊ di-
D xi ad euʒ. Quid ſũt due oliue iſte ad dexteraʒ
candelabri ⁊ ad ſiniſtram eius? Et rñdi ſcdo:
⁊ dixi ad eum. Quid ſunt due ſpice oliuaruʒ
que ſunt iuxta duo roſtra aurea: in qbus ſunt
ſuffuſoria ex auro? Et ait ad me dicens. Nun- — ſupra eo.
quid neſcis quid ſunt hec? Et dixi. Non dñe
mi. Et dixit. Iſti ſunt duo filij + olei q aſſiſtũt — al. + ſplẽdoris
dominatori vniuerſe terre.

¶ Ca. Sum. ¶ De libro volante: ⁊ amphora ⁊ mulieribus portãtibus eam. ¶ V. — al. + pinguedinis

A ET conuerſus ſum ⁊ leuaui ocu
los meos ⁊ vidi ⁊ ecce volumẽ — ſupra 1.b. infra 6.a. infra 6.b.
volans. Et dixit ad me. Quid
tu vides? Et dixi. Ecce ego vi-
deo volumen volans: longitu-
do eius viginti cubitorum ⁊ la
titudo eius decem cubitoruʒ. Et dixit ad me.
Hec eſt maledictio que egreditur ſuper faciẽ
oĩs terre: q: oĩs fur ſicut ibi ſcriptum eſt iudi
cabitur: ⁊ omnis iurans ex hoc ſimiliter iudi
B cabitur. Educam illud dicit dominus exerci-
tuum: ⁊ veniet ad domum furis ⁊ ad domuʒ
iurantis in nomine meo mẽdaciter: ⁊ cõmo-
rabitur in medio domus eius ⁊ cõſumet eaʒ:
⁊ ligna ei⁹ ⁊ lapides ei⁹. Et egreſſus eſt ange-
C lus qui loquebaſ in me: ⁊ dixit ad me. Leua
oculos tuos ⁊ vide. Quid eſt hoc qđ egredit?
Et dixi. Quid naʒ eſt? Et ait. Hec eſt ampho-
ra egrediens. Et dixit. Hec eſt oculus eorum
in vniuerſa terra. Et ecce talẽtum plũbi porta
baſ: ⁊ ecce mulier vna ſedens in medio am-
phore: ⁊ dixit. Hec eſt impietas. Et proiecit eaʒ
in medio amphore: ⁊ miſit maſſam plumbeã
D in os eius. Et leuaui oculos meos ⁊ vidi: ⁊ ec- — ſupra eo.
ce due mulieres egrediẽtes. ⁊ ſpiritus in alis
earum: ⁊ hẽbant alas quaſi alas milui: ⁊ le-
uauerunt amphoram inter terram ⁊ celuʒ. Et
dixi ad angelũ q loqbaſ in me. Quo iſte deſe-
runt amphoram? Et dixit ad me. Ut edificeſ
ei domus in terra ſennaar: ⁊ ſtabiliatur ⁊ po-
natur ibi ſuper baſem ſuam.

¶ Ca. ¶ Sũ. ¶ De mõtibus ereis ⁊ q̃tuor q̃drigis: ⁊ eqs eaꝝ ꝑambulãtib⁹ terrã: de coronis ponẽdis ĩ capite ieſu. de viro cui⁹ nomẽ eſt oriẽs: ⁊ curſu gẽtiũ ad edificãdũ tẽplũ. ¶ VI.

A ET conuerſus ſum ⁊ leuaui ocu — ſupra 1.d. 2.a.
los meos ⁊ vidi: ⁊ ecce q̃tuor q̃
drige egrediẽtes de medio duo
ruʒ montiuʒ: ⁊ mõtes: montes
erei. In q̃driga ꝑma eq rufi: in
q̃driga ſecũda eq nigri: in qua
driga tertia eq albi: ⁊ in q̃driga q̃rta eq varij
⁊ fortes. Et rñdi: ⁊ dixi ad angelum q loque-
baſ in me. Quid ſũt hec dñe mi? Et rñdit an-
B gelus: ⁊ ait ad me. Iſti ſunt q̃tuor venti celi q
egrediunſ vt ſtent corã dñatore oĩs terre. In
qua erant eq nigri ingrediebanſ in terrã aq-
lonis: ⁊ albi egreſſi ſunt poſt eos ⁊ varij egreſ
ſi ſunt ad terrã auſtri. Qui aũt erãt robuſtiſſi
mi: exierunt ⁊ querebant ire ⁊ + diſcurrere p — al. + diſcedere.

omnem terram. Et dixit. Ite ⁊ perambuláte
C terram. Et perambulauerunt terram. Et vo-
cauit me: ⁊ locutus eſt ad me dicēs. Ecce qui
egrediúntur in terram aquilónis: requieſce-
re fecerunt ſpiritum meum in terra aquiló-
nis. Et factum eſt verbum domini ad me di-
cens. Sume a trāſmigratione ab oldai ⁊ a to
bía ⁊ ab idaia: ⁊ venies tu ī die illa ⁊ intrabis
in domum ioſýe filij ſophonie qui venerunt
de babylóne: ⁊ ſumes aurū ⁊ argentum: ⁊ fa-
cies coronas ⁊ pones in capite jeſú filij ioſe-
déch ſacerdotis magni: ⁊ loquéris ad euz di
cēs. Hec ait dñs exercituū dicēs Ecce vir ori-
D ens nomē eius. Et ſúbter eū orief ⁊ edificabit
ri. di. c. ecclesiaſticarum tēplū dño ⁊ ipſe éxtruet tēplūz dño. Ipſe por-
tabit glīam: ⁊ ſedébit ⁊ dominabitur ſup ſo-
lio ſuo: ⁊ conſiliūz pacis erit inter illos duos.
Et corone erunt helém ⁊ tobie ⁊ idaie ⁊ hén
filio ſophonie memoriále in templo domini.
Et qui prócul ſunt vénient ⁊ edificabunt in tē
plo domini. Et ſcietis quia dominus exercitu
um miſit me ad vos. Erit autem hoc: ſi auditu
audiéritis vocem dñi dei veſtri.

ℭ Capituli Summarium. ℭ Arguit ieiú-
nia ſine operibus miſericordie ⁊ pro contem-
ptu mandatorū dei: veniſſe dicit diſperſionem
⁊ vaſtitatem iſraél: ⁊ ex miſericordia dei popu
lum reuocans. ℭ VII.

A Et factuz eſt in anno quarto dá
rij regis. factum eſt verbuz dñi
ad çachariam in quarta men-
ſis noni qui eſt caſleú. Et miſe-
runt ad domum dei ſaraſár ⁊ ro
gomeléch ⁊ viri qui erant cuz
aſ· + eſt eo + eis ad precandum faciem domini: vt dicerēt
ſacerdotibus domus domini exercituum ⁊ p
phetis loquentes. Nunquid flenduz eſt mihi
in quinto menſe. vel ſanctificare me debeo ſi-
cut feci iam multis annis? Et factum eſt ver-
B bum domini exercituum ad me dicens. Ló-
quere ad omnem populum terre ⁊ ad ſacer-
dotes dicens. Cum ieiunarétis ⁊ plangerétis
in quinto ⁊ ſeptimo per hos ſeptuaginta an-
nos: nunquid ieiuniūz ieiunaſtis mihi? Et cū
comediſtis ⁊ bibiſtis nunquid non vobis co-
mediſtis ⁊ vobiſmetipſis bibiſtis? Nunquid
aſ· nō hec + hec. non + hec ſunt verba mea que locutus eſt domi
nus in manu prophetarum priorum: cum ad-
huc hieruſalém habitaretur ⁊ eſſet opulénta:
⁊ ipſa ⁊ vrbes in circúitu eius: ⁊ ad áuſtrum ⁊
C in campéſtribus habitaretur? Et factū eſt ver-
bum domini ad çachariā dicens. Hec ait do-
minus exercituum dicens. Iudicium verum
iudicate: ⁊ miſericordiaz ⁊ miſerationes faci
te vnuſquiſqz cum fratre ſuo. Et viduaz ⁊ pu- Exo. 22. c.
píllam ⁊ áduenam ⁊ pauperez nolite calum-
niári: ⁊ maluz vir fratri ſuo non cógitet in cor
de ſuo. Et noluérunt attendere ⁊ auertérunt
ſcápulam recedentes: ⁊ aures ſuas aggraua-
uerunt ne audirent: ⁊ cor ſuum poſuerunt vt
adamántem ne audirent legem: ⁊ verba que
miſit dominus exercituum in ſpiritu ſuo ſan-
cto per manum prophetarum priorum. Et fa- D
cta eſt indignatio magna a domino exercitu-
um. Et factum eſt ſicut locutus + ſum ⁊ nō au aſ· + eſt
dierunt: ſic clamabunt ⁊ non exáudiam dicit
dominus exercituum. Et diſpérſi eos per oīa
regna que néſciunt: ⁊ terra deſolata eſt ab eis
eo ꝙ nō eſſet tránſiens ⁊ reuertēs: ⁊ poſuerūt
terram deſiderabilem in deſertum.

ℭ Capituli Summarium. ℭ Confortat po-
pulus in ore templi: quia labor ſuus prior fuit
ſterilis: ſed nunc erit merces: ⁊ docetur popu-
lus facere iudicium: ⁊ prouocatur ad ieiuni-
um: prophetatur de curſu gentium ad fidem:
de fimbria viri iudei a decem gentibus appre
henſa. ℭ VIII.

Et factum eſt verbum domini A
exercituum dicens. Hec dicit ſupra. i. c.
dominus exercituum. Zelátus
ſum ſyón çelo magno: ⁊ indi-
gnatōe magna çelatus ſum eā.
Hec dicit dominus exercituū.
Reuerſus ſum ad ſyón: ⁊ habitabo in medio
hieruſalém. Et vocabitur hieruſalém ciuitas
veritatis ⁊ mons domini exercituum: mons
ſanctificatus. Hec dicit dominus exercituuz.
Adhuc habitabūt ſenes ⁊ ánus in platéis hie
ruſalém: ⁊ viri baculus in manu eius pre mul
titudine dierum. Et platée ciuitatis comple-
buntur infántibus: ⁊ puellis ludētibus in pla
teis eius. Hec dicit dominus exercituum. Si
videbitur difficile in oculis reliquiárum po-
puli huius in diebus illis: nunquid in oculis
meis difficile erit dicit dominus exercituuz?
Hec dicit dñs exercituū. Ecce ego ſaluabo po B
pulum meū de terra orientis ⁊ de terra occá-
ſus ſolis: ⁊ addúcam eos: ⁊ habitabunt in me
dio hieruſaléz: ⁊ erūt mihi in populuz ⁊ ego
ero eis in deum in v̄itate ⁊ in iuſtitia. Hec di
cit dñs exercituū. Cōfortētur manus vr̄e qui
auditis in his diebus ſermones iſtos p os p-

phet arum: in die quo fundata est domus dñi exercituũ: vt templũ edificaref. Si qd est ante dies illos merces hoīuz nõ erat: nec merces iu mētoꝝ erat neqꝫ ītroeũti neqꝫ exeũti erat pax pre tribulatiõe: ꝛ dimisi oēs hoīes vnũquēqꝫ ꝯtra ꝓximũ suũ. Nunc aũt nõ iuxta dies priores ego faciam reliquijs ppl̄i huius dicit dñs exercituum: sed semē pacis erit. Uinea dabit fructũ suum: ꝛ terra dabit gérmen suũ. Et celi dabunt rorē suum: ꝛ possidére faciam reli-
C quias ppl̄i huius vniuersa hec. Et erit. Sicut eratis maledictio in gentibus domus iudá ꝛ dom⁹ israél: sic saluabo vos ꝛ eritis bñdictio. Nolite timere. Confortenf manus vr̃e: qꝛ hec dicit dñs exercituũ. Sicut cogitaui vt affligerem vos: cum ad iracundiaꝫ ꝓuocassent prēs vr̃i me dicit dñs. ꝛ nõ sum misertus: sic ꝯuersus cogitaui in diebus istis: vt bñfaciã domui iudá ꝛ hierusalēm. Nolite timere. Hec sunt
Eph. 4. b ergo v̄ba que facietis. Loquimini veritatem vnusqsqꝫ cum proximo suo. Ueritatem ꝛ iudiciuz pacis iudicate in portis vestris: ꝛ vnusquisqꝫ malum cõtra amicum suũ ne cogitétis in cordibus vestris: ꝛ iuramētum mendax
22. q. 4. ca. actione ne diligátis. Omnia eniꝫ hec sunt que odi dicit dñs. Et factũ est v̄buꝫ dñi exercituum ad me dicēs. Hec dicit dñs exercituuꝫ. Jeiuniuꝫ
D qrti: ꝛ ieiuniuꝫ quinti: ꝛ ieiuniuꝫ septimi: ꝛ ie
77. di. c. ie iunium iuniũ decimi erit domui iude in gaudium ꝛ in leticiaꝫ: ꝛ in solēnitates preclaras. Ueritatem tm̃ ꝛ paceꝫ diligite. Hec dicit dñs exercituum. Usqꝫquo veniát ppl̄i ꝛ habitēt in ciuitatibus multis: ꝛ vadant habitatores vnus ad alterum dicentes: eamus ꝛ deprecemur faciem dñi. ꝛ queramus dñm exercituũ: Uadaꝫ etiam ego. Et venient populi multi: ꝛ gentes robúste ad qrendum dñm exercituum in hierusalēm: ꝛ deprecandaꝫ facieꝫ dñi. Hec dicit dñs exercituũ. Jn diebus illis in quibus apprehēndent decem homines ex omnibus linguis gentium: ꝛ apprehēndent fimbriam viri iudei dicētes. Jbimus vobiscum. Audiuimus enim qm̃ deus vobiscum est.

¶ Capituli Summarium. ¶ De vocatione gentium quaruꝫ scientia destruentur: spes cõfundef supbia humiliabitur: ꝛ sic ecclesia construetur ꝛ munietur de aduentũ dñi in die ramis palmaꝝ: de passione eius: ꝛ liberatiõe sanctorum: de inferno: de confusione hereticorũ ꝛ philosophoruꝫ: ꝛ de victoria iudeoꝝ contra gentes. ¶ IX.

Onus verbi dñi in terra adrách A ꝛ damásci regei ei⁹: qꝛ dñs est oculus hoīs ꝛ oīuꝫ tribuuꝫ isrl̄. Emáth qꝫqꝫ in términis eius ꝛ týrus ꝛ sýdón. Assumpserunt qppe sibi sapiētiã valde. Et edificauit týrus munitioneꝫ suã: ꝛ+coaceruáuit
al+coaceruauerunt argētuꝫ q̃si húmũ: ꝛ auꝝ vt lutũ plateaꝝ. Ecce dñs possidébit eaꝫ ꝛ ꝑcútiet in mari fortitudineꝫ eius: ꝛ hec igni deuorabitur. Uidebit ascalón ꝛ timebit: ꝛ gáza ꝛ dolebit nimis: ꝛ
al+ perijt accharón: qm̃+cõfusa est spes eius. Et peribit
al+ cum rex+ de gáza: ꝛ ascalón nõ habitabif: ꝛ sedebit
B sepator in azóto. Et dispérdaꝫ supbiaꝫ philisti nóruꝫ: ꝛ áuferã sanguinē ei⁹ de ore eius: ꝛ abominationes eius de medio déntiuꝫ ei⁹. Et relinquef etiã ipse deo nostro: ꝛ erit quasi dux ī iúda: ꝛ accharón quasi hiebuséus. Et circúndabo domũ meã ex his qui militāt mihi euntes ꝛ reuertentes: ꝛ nõ transibit sup eos vltra exáctor: qꝛ nũc vidi in oculis meis. Exulta satis filia sýón: iúbila filia hierusaleꝫ. Ecce rex
C tuus véniet tibi iustus saluator: ipse pauper et
Esa. 62. b matt. 21. a ascēdens sup ásinaꝫ ꝛ sup pullum filiũ ásine. Et dispérdaꝫ q̃drigaꝫ ex effraim ꝛ equum de hierusalēm: ꝛ dissipabif arcus belli. Et loquetur paceꝫ gētib⁹: ꝛ ptās ei⁹ a mari vsqꝫ ad mare: ꝛ a fluminib⁹ vsqꝫ ad fines terre. Tu+q̃qꝫ
al+ vero in sanguine testamēti tui emisisti vinctos tuos de lacu in quo nõ est aqua. Cõuertimini ad munitioneꝫ vincti spei. Hodie quoqꝫ annuncians duplicia réddã tibi: qm̃+ exténdi mihi iúdam quasi arcũ: impleui effraim. Et susci-
al+ extendam tabo filios tuos sýón super filios tuos grecia: ꝛ ponaꝫ te quasi gladiũ fortiũ ꝛ domin⁹ deus sup eos videbif: ꝛ exibit vt fulgur iaculuꝫ ei⁹. Et dominus de⁹ in túba canet: ꝛ vadet in turbine áustri. Domin⁹ exercituũ próteget eos: ꝛ deuorabunt ꝛ subiicient lapidibus funde. Et bibentes inebriabunf quasi a vino: ꝛ replebuntur vt phýale: ꝛ q̃si córnua altaris. Et saluabit eos dñs de⁹ eoꝝ in die illa vt gregeꝫ populi sui: quia lapides sancti eleuabuntur sup terram eius. Quid enim bonuꝫ eius est: ꝛ qd pulchrum eius nisi frumentum electoꝝ: ꝛ vinum germinans v̄gines?

¶ Ca. Sũ. ¶ Mouef populus petere doctrinaꝫ veritatis: qꝛ seducti mēdacio captiui sũt: promittitur eis liberatio: reuersio: congregatio in vnum gregem: ꝛ inimicorum suorum liberatio. ¶ X.

A PEtite a dño pluuiam in tpe ſe-
rótino: ⁊ domin⁹ faciet niues ⁊
plúuiá imbris: ⁊ dabit eis ſin-
gulis herbam in agro. Quia ſi-
múlacra locuta ſunt inútile: ⁊
diuini viderũt mẽdaciũ: ⁊ ſom
niatores locuti ſunt fruſtra ⁊ vane ꝯſolabanť
Idcirco addúcti ſũt: q̃ſi grex affligenť: qꝛ nõ
eſt eis paſtor. Sup paſtores iratus ẽ furor me-
al' + agnos us: ⁊ ſup + hýrcos viſitabo. Quia viſitauit do-
minus exercituum gregem ſuum domum iu
al' + prelio dá: ⁊ poſuit eos quaſi equũ glorie ſue in + bel-
al' + angle lo. Ex ipſo + angulus: ex ipſo paxillus: ex ipſo
al's + ꝯcul arcus prelij: ⁊ ex ipſo egredietur omnis exa-
catores. al's + pla- ctor ſimul. Et erunt quaſi fortes + conculcan-
tearum. tes lutum + viarꝫ in prélio. Et bellabunt qꝛ do-
B minus cum eis: ⁊ ꝯfundenť aſcenſores equo-
rum. Et confortabo domum iudá: ⁊ domum
ioſéph ſaluabo. Et conuertam eos qꝛ miſere-
bor eorꝫ: ⁊ erunt ſicut fuerunt quando nõ pie-
C ceram eos. Ego enim dominus deus eorũ ⁊
exaudiam eos. Et erunt quaſi fortes effraim:
⁊ letabitur cor eorum quaſi a vino. Et filij eo
rum vidébunt ⁊ letabũtur: ⁊ exultabit cor eo
rum in domino. Sibilábo eis: ⁊ congregabo
illos: qꝛ redémi eos. Et multiplicabo eos ſicut
ante fuerant multiplicati: ⁊ ſeminabo eos in
populis. Et delonge recordabuntur mei: ⁊ vi-
D uent cum filijs ſuis ⁊ reuertenť. Et redúcam
eos de terra egýpti: ⁊ de aſſýrijs congregabo
eos. Et ad terram galaád ⁊ líbani addúcam
eos: ⁊ non inuenietur eis locus. Et tránſiet in
maris fréto: ⁊ percutiet in mari fluctus. ⁊ cõ-
fundentur omnia profunda fluminis. Et hu-
miliabitur ſuperbia aſſúr: ⁊ ſcéptrum egýpti
recédet. Confortabo eos in domino: ⁊ in no-
mine eius ambulabunt: dicit dominus.

¶ Capituli Summarium. ¶ Prophetatur
planctus de deſtructiõe templi per romanos:
⁊ q̄ non parcetur populo cui paſtores nõ par
cebant ſed occidebant ⁊ non corripiebant: de
duabus virgis in figura iudeorum ⁊ gẽtium:
de preciſione gentiũ a corruptione iudeorum:
de antichriſto paſtore. ¶ XI

A APeri líbane portas tuas: ⁊ có-
medet ignis cédros tuas. Ulu-
la ábies qꝛ cecidit cédrus: q̃m
magnifici vaſtati ſunt. Ululáte
quercus baſán: q̃m ſucciſus eſt
ſaltus munitus. Uox vlulatus
al' + ſuperbia paſtorum: quia vaſtata eſt + magnificẽtia eo-
rum. Uox rugitus leonum: q̃m vaſtata eſt ſu
perbia iordánis. Hec dicit domin⁹ deus me⁹.
Páſce pécora occiſionis: que qui poſſederãt
occidebant ⁊ non dolebant: ⁊ + vẽdebãt ea di- al' + vendebant.
centes. Benedictus dominus: diuites facti ſu
mus. Et paſtores eorum non parcébant eis: ⁊
ego non parcam vltra ſuper habitantes terrã
dicit dominus. Ecce ego tradam hoĩes: vnũ-
quẽqꝫ in manu ꝓximi ſui ⁊ in manu regis ſui. B
⁊ concident terram ⁊ nõ éruam de manu eo-
rum: ⁊ paſcam pecus occiſionis ꝓpter hoc: o
pauperes regis. Et aſſumpſi mihi duas v̾gas:
vnam vocaui decóram: ⁊ alteram vocaui fu-
niculum: ⁊ paui grégem: ⁊ ſuccidi tres paſto
res in menſe vno: ⁊ contracta eſt anima mea
in eis. Siquidem ⁊ aĩa eorũ variáuit in me.
Et dixi. Non paſcam vos. Qđ moritur moria
tur ⁊ qđ ſucciditur ſuccidať: ⁊ réliqui deuo-
rent vnuſquiſqꝫ carnem ꝓximi ſui. Et tuli vir C
gam meam que vocabatur decus ⁊ + abſcidi al' + abſcidi.
eam: vt irritũ facerem fédus meum qđ ꝑcuſſi
cum oĩbus pplis: ⁊ in irritum deductũ eſt in
die illa. Et cognouerunt ſic pauperes gregis
qui cuſtodiunt mihi: qꝛ v̾bum dñi eſt. Et dixi
ad eos. Si bonum eſt in oculis veſtris + affér- al's + appendite
te mercedem meam: ⁊ ſi nõ: quiéſcite. Et ap
pendérunt mercedẽ meã triginta argenteos. mat. 27
Et dixit dominus ad me. Proijce illud ad ſta
tuárium. Decorum: ꝑcium quo appreciatus
ſum ab eis. Et tuli triginta argenteos: ⁊ proié
ci illos in domo dñi ad ſtatuárium. Et preci-
di virgam meã ſcđam que appellabátur fu-
niculus: vt diſſoluerem germanitatem inter
iúdam ⁊ iſraél. Et dixit dominus ad me. Ad D
huc ſume tibi vaſa paſtóris ſtulti. Quia ecce
ego ſuſcitábo paſtórem in terra qui derelícta
nõ viſitabit: diſperſum nõ queret ⁊ contritũ
non ſanabit: ⁊ id qđ ſtat non enútriet: ⁊ car-
nes pínguium cómedet: ⁊ vngulas eorũ diſ-
ſoluet. O paſtor ⁊ ídolum: derelínquens gre-
gem. Gladius ſuper bráchium eius: ⁊ ſuper
óculum dextrum eius. Bráchium eius aridi
táte ſiccábitur: ⁊ oculus dexter eius tenebrẽ-
ſcens obſcurabitur.

¶ Ca. Sũ. ¶ De obſidione hierlm ⁊ popu-
lis inebriandis in perſecutione eius ⁊ lacerã-
dis ⁊ ꝑcutiendis: de miſericordia dei ſup hie-
ruſalem cuius duces ſicut ignis vaſtabunt ho
ſtes ſuos: ⁊ dñs proteget ⁊ promouebit habi-
tatores eius: de effuſione ſpiritusſancti: ⁊ plan
ctu iudeorum pro nece xp̄i. ¶ XII

A Nus verbi dñi ſup iſraél. Dixit
dñs extendés celuʒ τ fundans
terrá: τ fingens ſpm̃ hoïs in eo.
Ecce ego poná hieruſalém ſup
limináre crápule oíbus pplís
in circúitu: ſʒ τ iudá erit in ob-
ſidióe ꝯ hierlm. Et erit. In die illa poná hie-
ruſalém lapideʒ óneris cunctis pópulis. Oés
qui leuabũt euʒ cócifióne lacerabunt: τ colli-
gent aduerſus eaʒ oía regna terre. In die illa
dicit domin⁹ percutiá oém equũ in ſtupórem:
B τ aſcenſoré eius in améntiá. Et ſup domũ iu-
dá apériaʒ oculos meos: τ oém equũ popu-
lorum pcútiá cecitate. Et dicent duces iude in
corde ſuoꝝ ꝯfortent mihi hitatores hierlm: in
dño exercituũ deo eoꝝ. In die illa poná duces
iudá ſicut caminũ ignis in lignis: τ ſicut facẽ
ignis in feno: τ deuorabũt ad dexterá τ ad ſi-
niſtram oés pópulos in circúitu. Et habitabit
hierlm rurſus in loco ſuo in hierlm: τ ſalua-
bit dñs tabernacula iudá ſicut in principio: vt
non magnifice glorief domus dauid: τ glória
C habitantiũ hieruſalém cõtra iúdaʒ. In die il-
la próteget dñs habitatores hierlm. Et erit.
Qui offénderit ex eis in die illa q̃ſi dauid: τ
domus dauid q̃ſi dei: ſicut angelus dñi in cõ-
Eo+.eoꝝ. ſpectu+ei⁹. Et erit in die illa: q̃rá ꝯtérere oés
gẽtes q̃ véniunt cõtra hierlm: τ effundam ſu-
per domuʒ dauid τ ſup hitatores hierlm ſpm̃
Ioh. 19. g. grẽ τ précum. Et aſpicient ad me quem ꝯfixe-
rũt: τ plángent eũ plánctu quaſi ſup vnigénitũ:
τ dolébunt ſup eũ vt doleri ſolet in morte pri-
mogéniti. In die illa magnus erit plánctus in
D hierlm ſicut plánctus adremmón in cãpo ma-
gedón. Et plágẽt terre famílie τ famílie ſeór-
ſum. Famílie domus dauid ſeorſuʒ: τ mulie-
res eoꝝ ſeorſuʒ. Famílie domus nathán ſeór-
ſum: τ mulieres eoꝝ ſeórſuʒ. Famílie domus
leui ſeórſum: τ mulieres eoꝝ ſeórſum. Fami-
lie ſemei ſeórſum: τ mulieres eorũ ſeórſum.
Oés famílie rélique: famílie τ famílie ſeórſũ:
τ mulieres eoꝝ ſeórſum.
¶ Ca. Sũ. ¶ De fonte baptiſmi: de ꝺſtructio-
ne idoloꝝ: ꝺ pſeudo ꝓphetis τ totius mẽdacij
de paſſióe xpi: de ꝓbatione tertie ptis ſcʒ xpia-
noꝝ: pereuntibus iudeis τ gentibus in infide-
litate ſua pmanẽtibus. ¶ XIII.
A In die illa erit fons patens do-
mui dauid τ habitantib⁹ hieru-
ſalém: in ablutióe peccatoris τ
méſtruáte. Et erit in die illa di-
cit dñs exercituum diſpérdam noĩa idolóꝝ Eze. 30. b
de terra: τ non memorabunt vltra. Et pſéudo
ꝓphetas τ ſpm̃ immũdum áuferaʒ de terra.
Et erit. Cũ ꝓphetauerit quiſpiaʒ vltra: dicent
ei pater eius τ mr̃ eius q genuérunt eũ. Non
viues: q: mẽdaciũ locutus es in noĩe dñi. Et B
ꝯfigent eum pater eius τ mater ei⁹ genitores
ei⁹ cũ ꝓphetauerit. Et erit. In die illa confun-
dentur ꝓphete vnuſqſqʒ ex viſióe ſua cum ꝓ-
phetáuerint: nec operiéntur pállio ſaccino vt
mentiantur. Sed dicet. Nõ ſum ꝓpheta. Ho-
mo agrícola ego ſum: qm̃ adám exemplum
meũ ab adoleſcentia mea. Et dicet ei. Quid C
ſũt plage iſte in medio manuũ tuaꝝ. Et dicet.
His plagat⁹ ſum+in domo eoꝝ q diligébant al+in me
me. Frámea ſuſcitáre ſup paſtoré meũ: τ ſu- d.o.
per virũ coherénté mihi dicit dñs exercítuuʒ.
Pércute paſtoré et diſpgéntur oues. Et con- D
uértaʒ manũ meá ad páruulos. Et erũt in oĩ mat. 26. c.
terra dicit dñs: ptes due in ea diſpgẽt τ de- m r. 14. c.
ficient: τ tertia ps relinquét in ea. Et ducam al+diſper dentur
tertiam ptem p ignem: τ vram eos ſicut vrit di. ij. c. j.
argentũ: τ ꝓbabo eos ſicut ꝓbat aurũ. Ipſe vo- vj. q. j. c. ve
cabit nomen meũ: τ ego exaudiá eũ. Et dicá: rus. 4. c. ex merito.
ppl's meus es: τ ipſe dicet: dñs deus meus. de ꝯſe. di.
¶ Ca. Sum. ¶ De deſtructione hieruſalem ij. ca. cele. b. ante.
p nece xpi τ ſciſſione populoꝝ ſub typo mon-
tis oliuarum: de die iudicij τ aduẽtu chriſti: τ
latitudine eccleſie: de plagis hoſtiũ hieruſalé.
de plagis non facientiũ ſcenophegia: q: lebe-
tes vertentur in phialas: τ non erit mercator
in eccleſia. ¶ XIIII.
A Ecce dies dñi veniét dicit dñs: τ
diuidẽt ſpolia tua in medio
tui. Et congregabo oés gentes
ad hieruſalém in préliũ: τ ca-
pietur ciuitas: τ vaſtabunt do-
mus τ mulieres violabunt. Et
egrediétur media pars ciuitatis in captiuita-
tem: τ réliquũ pópuli nõ auferét ex vrbe. Et
egrediet dominus τ pliábit ꝯtra gẽtes illas:
ſicut preliatus é in die certáminis. Et ſtabũt
pedes eius in die illa ſup monté oliuáꝝ: q eſt
ꝯ hieruſalém ad orientem. Et ſcindét mons
oliuarũ ex media pte ſui ad oriẽté τ ad occi-
dentem: prerupto grandi valde. Et ſeparábit
medium montis ad aqlónem: τ medium ei⁹
ad meridiem. Et fugiétis ad vállem móntiũ
eorum: quoniam coniungétur vallis montiũ z. pa. 26. c.
vſqʒ ad proximum. Et fugiétis ſicut fugiſtis a E
facie terremótus in diebus ozie regis iudá.

Et veniet dñs deus meus omnesq; sancti cū
eo: ⁊ erit in die illa nō erit lux: sed frigus ⁊ ge
lu: ⁊ erit dies vna que nota est domino: non
dies neq; nox: ⁊ in tpe vesperi erit lux. Et erit.
In die illa exibunt aque viue de hierusalém.
Medium earum ad mare orientale: ⁊ mediū
earum ad mare nouissimū. In estate ⁊ in hýe
me erunt ⁊ erit dominus rex super omnē ter
ram. In die illa erit dominus vnus: ⁊ erit no
men eius vnū. Et reuertet omnis terra vsq;
al.+ad ad desertum: de colle+remmón ad áustrum.
Hierusalém exaltabitur ⁊ habitabitur in lo
co suo a porta béniamin vsq; ad locum porte
prioris ⁊ vsq; ad portam angulórū: ⁊ a turre
ananahél vsq; ad torculária regis. Et habita
C bunt in ea: ⁊ anathéma non erit amplius. Sz
infra eo. sedebit hierusalém secura. Et hec erit plaga
qua percútiet dñs omnes gentes que pugna
uerunt aduersus hierusalém. Tabéscet caro
vniuscuiusq; stantis super pedes suos ⁊ oculi
eius contabescent in foraminibus suis: ⁊ lin
gua eorū cōtabéscet in ore suo. In die illa erit
tumultus domini magnus in eis: ⁊ apprehén
det vir manum proximi sui. Sed ⁊ iudas pu
gnabit aduersus hierusalém: ⁊ congregabū
tur diuitie oīum gentium in circuitu: aurum
⁊ argentum ⁊ vestes multe satis. Et sic erit rui
na equi ⁊ muli ⁊ cameli ⁊ asini ⁊ omnium iu
mentorum que fuerint in castris illis sicut rui
na hec. Et oēs qui réliqui fuerint de vniuersis
gentibus que venerunt ꝯtra hierusalém: ascē
dent ab anno in annum vt adórent regem do
D minum exercituum ⁊ celebrēt festiuitatem ta
bernaculorum. Et erit qui non ascénderit de
familijs terre ad hierusalém vt adorent regē
dominum exercituū nō erit super eos imber.
Q; ⁊ si familia egýpti nō ascéderit ⁊ nō vene
supra eo. rit: nec super eos erit. Sed erit ruina q̄ percu
tiet dominus omnes gentes que non ascénde
rint ad celebrandam festiuitatem tabernacu
lorū. Hoc erit pctm̄ egypti ⁊ hoc pctm̄ oīum
gentium: que non ascenderint ad celebrandā
festiuitatem tabernaculorum. In die illa erit
qd̄ sup frénū equi est scm̄ domino: ⁊ erunt le
bétes in domo dñi q̄si phiale coram altari. Et
erit omnis lébes in hierusalém ⁊ in iúda san
ctificatus domino exercituum. Et venient oēs
immolantes ⁊ súment ex eis: ⁊ cóquēt in eis.
⁊ nō erit mercator vltra in domo domini exer
cituum in die illo.

¶ Explicit Zacharias propheta.

¶ Incipit prologus in malachiam prophetā.

Deus per móysen populo israél — Leui.8 ibi.22.d
precéperat: sacerdotes taberna
culi sui omni corporali vicio li
beros: hóstias omni vicio vá
cuas sibi offérre. Quibus le
gem suam ad regenduz popu
lum ob hoc déderat: vt per sacrificiorum ob
lationem internúncij dei ⁊ hoium facti: popu
lum preceptis celestibus fáceret obedire. ¶ In Mala.2.a
de sacerdotes angelos dei esse: hoc in loco scri
ptura testatur. Sed q2 tanti múneris grāz cō
ténētes: supradictus populus ac sacerdotes sa
crificia vicio deturpata: ipsi criminibus ac im
pietatibꝰ maculati deo offérre cepérūt: ideo p
malachiā pphetam deus populuz suum israél
increpās ait. Dilexi vos dicit dominus. Et di Mala.1.a
xistis. In quo dilexisti nos? Nonne frater erat
esaú iacób dicit dñs: ⁊ dilexi iacób esaú autē
odio habui? Esaú autem fratrem iacób non
iniqua aut spontánea voluntate odio hábitū
a deo: vel sine meriti gratia iacób dilectū ma
nifestum est: cum sm̄ presciam suam esaú qui
dem effusiónem fratérni sanguinis ꝯcupísce
re: iacób autem in sui cógitatione obseruan
dam legem desiderare cognósceret. Cuius rei
grā: supradicto vsus est exéplo dicens. Diléxi ibidem.a
iacób: esaú autē odio habui. Quis ex operi
bus memoratorū: quorū liber genéseos me
minit: in quo vnusquisq; eorum futurus erat
pposito manifeste constáret: vt scriptum est. Gen.25.d
Creuérūt pueri: ⁊ erat esaú homo agréstis sci
ens venári: iacób autez homo simplex manés
in tabernaculo. Nam reliqua que lectione cō
prehénsa sunt preuaricationem populi israél
in obseruandis sacrificijs dei: increpationém
q3 in eundem q2 deos aliénos coluérunt: si
gnificant.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit argumentū.

Malachias apte ⁊ in fine oīum
pphetarum dicit de abiectione
israél ⁊ vocatione gentiū. Nō Mala.1.c
est mihi ait voluntas in vobis
dicit dominus exercituū: ⁊ mu
nus non suscipiam de manu ve
stra. Ab ortu enim solis vsq; ad occasum ma
gnum est nomen meum in gentibus: ⁊ in oī
loco sacrificatur: ⁊ offertur nomini meo ob
latio munda.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit malachias ꝓpheta.
¶ Capituli Summarium. ¶ De electione
iacob ⁊ reprobatione eſau: increpat dominus
ꝙ non honor ei exhibetur ſicut patri: nec ti-
mor ſicut domino: ſed offertur ei panis pollu
tus ⁊ hoſtia immũda: non ſeruitur ei gratis: ⁊
maledicit offerentem doloſe. ¶ Cap. I

A ONus verbi
domini ad iſraél in ma-
nu malachie prophete.
Diléxi vos dicit domi-
nus. Et dixiſtis. In quo
dilexiſti nos? Nõne fra- Ge. 47. cap. qualiþ ei.
ter erat eſaú iacób dicit
dominus? Et dilexi ia-
cób: eſaú autẽ odio ha Ro. 9. c.
bui. Et poſui ſeýr mon-
tes eius in ſolitudinem: ⁊ hereditatẽ eius in
Lꝛõe. 4. § ꝑiꝯ in fi. dracónes deſerti. Q̃ ſi dixerit idumea: deſtru-
cti ſumus: ſed reuertẽtes edificabimꝰ que de-
B ſtructa ſunt: hec dicit dominus exercituũ. Iſti
edificabunt: ⁊ ego deſtruam. Et vocabunt ter
mini impietatis: ⁊ populus cui iratus eſt dñs
vſqꝫ ineternum: ⁊ oculi veſtri videbunt: ⁊ vos
dicetis. Magnificetur dominus ſuper termi-
num iſraél. Filius honorat pr̃ẽ: ⁊ ſeruus dñm
ſuũ. Si ergo pater ego ſum: vbi eſt honor me-
us? Et ſi dñs ego ſum: vbi eſt timor meus di-
cit dñs exercituũ ad vos o ſacerdotes qui de-
ſpicitis nomen meum? Et dixiſtis. In quo de-
ſpeximus nomen tuum? Offértis ſuper altare
meum panẽ pollútum. Et dicitis. In quo pol Si. vi. c. 03. 49. vi. c. fi.
lúimus te? In eo ꝙ dicitis. Mẽſa domini de
ſpecta eſt. Si offeratis cecum ad immolandũ:
nonne malũ eſt? Et ſi offeratis claudũ ⁊ lan- C
guidũ: nõne malũ eſt? Offer illud duci tuo
ſi placuerit ei: aut ſi ſuſceperit faciem tuã di
cit dominus exercituum. Et nũc deprecamini
vultum dei vt miſereatur vr̃i: de manu enim ve
ſtra factum eſt hoc: ſi quo modo ſuſcipiet faci
es veſtras dicit dñs exercituũ. Quis in vobis Eſa. 4. c. l.
qui cláudat óſtia: ⁊ incéndat altare meũ gra
túito? Non eſt mihi voluntas in vobis dicit infra. 2. c. ho. 49. ⁊ ho. 112.
dominus exercituum: ⁊ munus non ſuſcipiã
de manu veſtra. Ab ortu enim ſolis vſqꝫ ad oc
caſum magnũ eſt nomen meum in gentibus:
⁊ in omni loco ſacrificatur ⁊ offértur nomini
meo oblatio munda: quia magnum eſt nomẽ
meum in gentibus dicit dominus exercituũ.
Et vos polluiſtis illud in eo quod dicitis: mẽ D
ſa dñi contaminata eſt: ⁊ quod ſupponitur cõ
tẽptibile eſt cum igne qui illud deuorat. Et di
xiſtis Ecce de labore. Et exſufflaſtis illud dicit
dñs exercituum. Et intuliſtis de rapinis cláu-
dum ⁊ lánguidum: ⁊ intuliſtis munus. Nun Amos. 5. f.
quid ſuſcipiam illud de manu veſtra dicit dñs
exercituum? Maledictus doloſus qui habet
in grege ſuo máſculum: ⁊ votum faciens im-
molabat débile domino. Quia rex magnus ego
dicit dominus exercituum: ⁊ nomen meũ hor
ribile in gentibus.

¶ Ca. Sū. ¶ Sacerdotes reuocat ad penitē
tiā: ⁊ nolentibus cōminatur: cōmemorat pa
ctum ⁊ officium eorū: tranſgreſſionē ⁊ penā
p acceptione perſonarum. De tranſgreſſione
populi accipiētes vxores alienigenas eiectas:
eiectis antiq̄s: de federe nuptiarum: ⁊ inſepa
bilitate matrimoniali: ⁊ libello repudij: de his
qui laborare dñm fecerunt. ¶ II

A Le.26.b Deu.28.b
Et nunc ad vos mādatū hoc o
ſacerdotes. Si nolueritis audi
re: ⁊ ſi nolueritis ponere ſuper
cor vt detis gloriā nomini meo ait
dñs exercituū: mittam in vos
egeſtatem ⁊ maledicā benedi
ctionibus veſtris: ⁊ maledicam illis: qm̄ non
poſuiſtis ſuper cor. Ecce ego proijciā vobis bra
chium: ⁊ diſpergā ſup vultū vr̄m ſtercus ſolē
nitatum vr̄arum: ⁊ aſſumet vos ſecū. Et ſcie
tis q: miſi ad vos mandatū iſtud: vt eſſet pa
B ctum meū cum leui dicit dñs exercituū. Pa
ctum meū fuit cum eo vite ⁊ pacis: ⁊ dedi ei
timorem ⁊ timuit me: ⁊ a facie nominis mei
pauebat. Lex veritatis fuit in ore eius: ⁊ iniq
tas non eſt inuenta in labijs eius. In pace ⁊
in eq̄tate ambulauit mecum: ⁊ multos auer
tit ab iniquitate. Labia enim ſacerdotis cuſto
diunt ſcientiam: ⁊ legē requirent ex ore ei⁹:
quia angelus dñi exercituum eſt. Uos autē
receſſiſtis de via: ⁊ ſcandalizaſtis plurimos
in lege. Irritum feciſtis pactum leui dicit do
minus exercituū. Propter qđ ⁊ ego dedi vos
cōtēptibiles ⁊ humiles oībus populis: ſicut nō
ſeruaſtis vias meas ⁊ accepiſtis faciem in le
ge. Nūquid non pater vn⁹ oīum noſtrū? Nū
quid nō deus vnus creauit nos? Quare ergo
C deſpicit vnuſquiſq; veſtrū fratrem ſuum: vio
lans pactū patrū noſtrorū? Tranſgreſſus eſt
iudá: ⁊ abominatio facta eſt in iſraél ⁊ in hie
ruſalém: q: contaminauit iudas ſanctificatio
nem dñi quam dilexit: ⁊ habuit filiā dei alie
ni. Diſperdet dñs virum qui fecerit hoc: ma
giſtrum ⁊ diſcipulum de tabernaculo iacob: ⁊
offerentē munus dño exercituū. Et hoc rurſū
feciſtis. Operiebátis lachrymis altare dñi fle
tu ⁊ mugitu: ita vt nō reſpiciā vltra ad ſacrifi
ciū nec accipiā placábile qđ de manu veſtra.
Et dixiſtis Quā ob cauſam? Quia dñs teſtifi
catus eſt inter te ⁊ vxorē pubertátis tue: quā
tu deſpexiſti. Et hec párticeps tua: ⁊ vxor féde
D ris tui. Nonne vnus fecit: ⁊ reſiduū ſpūs ei⁹
eſt? Et qđ vnus q̄rit: niſi ſemen dei? Cuſtodite

[Margin notes: Et.vi c.ſi q pſbyter i. i q.i.c.maledicam.⁊ ca miſi.in fine. Oſe.4. — Di.xxxvi.c ecce. Di.43 c i. al + a lege. xi q.i. c ſacerdotib⁹ de here.c. cū ex iniū. c.e. — al + habuerunt — ſupra I.c]

ergo ſpm̄ veſtrum: ⁊ vxorem adoleſcentie tue
noli deſpicere. Cum odio habúeris eā dimit
te: dicit dñs de⁹ iſraél. Opériet aūt iniquitas
veſtimentū eius: dicit dominus exercituū. Cu
ſtodite ſpiritum veſtrū: ⁊ nolite deſpicere. La
borare feciſtis dñm in ſermonibus vr̄is. Et di
xiſtis. In quo eum fecimus laborare? In eo q
dicitis. Omnis qui facit malum bonus eſt in
cōſpectu domini: ⁊ tales ei placent. Aut certe
vbi eſt deus iudicij.

¶ Ca. Sū. ¶ De angelo qui mittitur: de die
iudicij: de deſtructione iudicij: de affligentib⁹
deū: de benedictione ſoluentiū ⁊ maledictio
ne non ſoluentiū decimas ⁊ primitias: arguū
tur murmurantes ꝯ dñm p flore malorum: ⁊
reprimitur eorū blaſphemia: de ſignatis ſuppli
cijs eorum ⁊ premijs iuſtorum. ¶ III.

Ecce ego mittā angelū meū: ⁊ A mat.11.b mar.1.a Luc.7.b
preparabit viā ante faciē meā.
Et ſtatim veniet ad templū ſuū
dñator quē vos quéritis: ⁊ an
gelus teſtamēti quē vos vultis.
Ecce venit: dicit dñs exercituū.
Et quis póterit cogitare diem aduentus ei⁹?
Et quis ſtabit ad videndū eū? Ipſe enī quaſi
ignis cónflans: ⁊ quaſi herba fullonū: ⁊ ſede
bit cónflans ⁊ emundans argentum: ⁊ purga
bit filios leui. Et colabit eos q̄ſi aurū ⁊ q̄ſi ar
gentū: ⁊ erunt dño offerētes ſacrificia in iuſti
tia. Et placebit dño ſacrificium iudá ⁊ hieru diſt.50.c.e. purgabit.
ſalém ſicut dies ſeculi: ⁊ ſicut anni antiq. Et B
accédam ad vos in iudicio: ⁊ ero teſtis velox
maléficis ⁊ adúlteris ⁊ piurís: ⁊ q calūniant
mercedē mercénarij ⁊ húlliant viduas ⁊ pu
pillos: ⁊ ópprimunt peregrinum: nec timué
runt me dicit dñs exercituū. Ego enim dñs ⁊
non mutor: ⁊ vos filij iacob nō eſtis conſum
pti. A diebus enim patrū veſtrorū receſſiſtis
a legitimis meis: ⁊ non cuſtodiſtis. Reuerti
mini ad me: ⁊ reuertar ad vos dicit dominus
exercituū. Et dixiſtis. In quo reuertemur? Si
affiget homo deū: q: vos cófigitis me. Et dixi
ſtis. In quo configimus te? In décimis ⁊ in
primitijs. Et in penúria vos maledicti eſtis: ⁊
me vos configitis gens tota. Inferte oēm dé C
cimā in horreū meū: ⁊ ſit cib⁹ in domo mea:
⁊ pbate me ſup hoc dicit dominus. Si nō ape xvi.q.i.c. reuertimini q.i.c. omnes. de deci. tua ij.
ruero vobis catarácias celi: ⁊ effúdero vobis
benedictionem vſq; ad abundantiam. Et incre
pabo p vobis deuorantem: ⁊ nō corrūpet fru
ctū terre veſtre: nec erit ſtérilis vinea in agro

dicit dominus exercituū. Et beatos vos dicēt
oēs gentes. Eritis eni vos terra desiderabilis:
dicit dñs exercituū. Inualuerūt sup me verba
vestra: dicit dñs. Et dixistis. Quid locuti sum⁹
D ɔtra te? Dixistis. Uanus est qui seruit deo. Et
Job 21.b qđ emolimentum: q2 custodiuimus precepta
eius: ⁊ q2 ambulauimus tristes corā dño exer
cituū? Ergo nunc beatos dicimus arrogantes?
Siqdem edificati sunt faciētes ipietates: ⁊ tē
ptauerūt deū ⁊ salui facti sunt. Tūc locuti sūt
timentes deū vnusquisqꝫ cū pximo suo. Et at
tēdit dñs ⁊ audiuit: ⁊ scriptus est liber moni
menti corā eo timētibus dñm ⁊ cogitantibus
nomen eius. Et erunt mihi: ait dominus ex
ercituum in die qua ego facio in peculium: ⁊
parcam eis sicut parcit vir filio suo seruienti
sibi. Et conuertimini ⁊ videbitis quid sit in
ter iustuz ⁊ impium: ⁊ inter seruientem deo ⁊
non seruientem ei.

¶ Capituli Summarium. ¶ De aduentu christi: de aduentu helye qui precedet secūdū aduentum domini. ¶ IIII.

A Ecce eni dies veniet succēsa q̄si
caminus: ⁊ erunt oēs superbi ⁊
oēs faciētes impietatē: stipulā.
Et inflamabit eos dies veniēs
dicit dominus exercituū: que
non derelinquet eis radicem ⁊
mali.q.i.c. quinq; verus de ɔse. di. 4.c. quisq; germen. Et orietur vobis timētib⁹ nomē meū:
sol iustitie: ⁊ sanitas in pēnis eius. Et egredię
mini ⁊ saliētis sicut vituli de armēto: ⁊ cal
cabitis impios cuz fuerint cinis sub planta pe
dum vestroꝝ: in die qua ego facio dicit dñs
exercituū. Mementote legis moysi serui mei
B quā mādaui ei in oreb ad oēz israel: precepta
⁊ iudicia. Ecce ego mittā vobis helyam pro
phetam anteqꝫ veniat dies dñi magnus ⁊ hor
ribilis. Et ɔuertet cor patrū ad filios ⁊ cor fi
lioꝝ ad patres eorum: ne forte veniam ⁊ pcu
tiam terram anathemate.

¶ Explicit malachias pphta.

¶ Incipit prologus beati Hieronymi pr̄sbyteri in libros Machabeorum.

Machabeorum libri duo pno
tant prelia inter hebreoꝝ duces
gentemqꝫ psarum pugnā quo
qꝫ sabbatoꝝ: ⁊ nobiles macha
bei ducis triūphos: ex cui⁹ nō
mine ⁊ libri idem sunt nūcupa
2.ma.7.a ti. Hec quoqꝫ hystoria continet etiam inclyta
illa gesta machabeoꝝ fratrum: qui sub antio
cho rege pro sacris legibus dirā tormenta per
pessi sunt. Quos mater pia dū diuersis suppli
cijs vrgerentur: nō solū non fleuit: sed ⁊ gau
dens hortabat ad gloriam passionis.

¶ Item alius prologus.

Machabeorū libri licet nō habeā
tur in canone hebreoꝝ: tamen
ab ecclesia inter diuinoꝝ volū
minum annotantur historias.
Notāt aūt prelia inter hebreo
rum duces gentesqꝫ persaruz
pugnaz quoqꝫ sabbatoꝝ ⁊ nobiles machabei
triumphos: fedus quoqꝫ amicitiaꝝ cuz roma
norum ducibus atqꝫ legationum. Machabei
septē fratres ab vna matre machabea nomi 2.ma.9.b
ne geniti custodientes legem patris traditio
nem: non manducantes carnem porcinaz: ob
hoc ab anthiochio rege seuissimo in antiochia
martyrij gloria coronati sunt cum matre sua:
atqꝫ sepulti cū magna veneratiōe ibi qescunt.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit liber primus Machabeorū.

¶ Capituli Summarium. ¶ De alexandro filio philippi: de antiocho radice peccatrice: ciuitate hierusalem exusta: viri ɔsenserunt edicta regis sacrificādo idolis: lex exusta est: multi ex israel trucidantur. ¶ Cap. I

Et factuz ē a
postqꝫ percussit alexan
der philippi rex mace Fabricius dominus
do qui primus regna
uit i grecia egressus de
terra cethim darium
regem persarum ⁊ me
dorum: constituit pre
lia mlta ⁊ obtinuit oi
um munitiones: ⁊ in Romanorum victoria prima de carthaginensib⁹
terfecit reges terre. Et pertrāsijt vsqꝫ ad fines
terre: ⁊ accepit spolia multitudinis gentium:
⁊ siluit terra in conspectu eius. Et congrega
uit virtutem ⁊ exercitum fortez nimis: ⁊ exal iudit. i. c. Reg. egypti incipit septuaginta interp. tes.
tatum est ⁊ eleuatum cor eius: ⁊ obtinuit re
giones gentiuz ⁊ tyrannos: ⁊ facti sunt illi in
tributum. Et post hec decidit in lectum: ⁊ co
gnouit quia moreretur. Et vocauit pueros su B
os nobiles qui secum erant nutriti a iuuentu
te sua: ⁊ diuisit illis regnum suū cum adhuc
viueret. Et regnauit alexander annis duode Reg. syrie hic incipit.
cim: ⁊ mortuus est. Et obtinuerunt pueri ei⁹
regnuz vnusquisqꝫ in loco suo: ⁊ imposuerūt

omnes ſibi dyadémata poſt mortez eius: ꝛ fi-
lij eorum poſt eos annis multis: ꝛ multiplica-
al' + peccatrix. zenõ pha — ta ſũt mala in terra. Et exijt ex eis radix + pec
cati anthiochus illúſtris fili⁹ antiochi regis
qui fuerat rome óbſes: ꝛ regnauit in anno cẽ
teſimo triceſimoſeptimo regni grecorum. In
diebus illis exiérunt ex iſraél filij iniqui ꝛ ſua
Parthor reg. principium. — ſérunt multis dicentes. Eamus ꝛ diſponám⁹
teſtamentuz cum géntibus que circa nos ſunt:
q: exquo receſſimus ab eis inuenerunt nos
multa mala. Et bonus viſus eſt ſermo in ocu
lis eorum. Et deſtinauérunt aliqui de populo:
ꝛ abiérunt ad regem: ꝛ dedit illis poteſtatem
vt facerent iuſtitiam gentium. Et edificaue-
runt gymnáſium in hieroſólymis ſm leges
natiónum: ꝛ fecerunt ſibi prepútia: ꝛ receſſe-
runt a teſtamento ſancto: ꝛ iúncti ſunt natió-
1. reg. 11. g — nibus ꝛ venúndati ſunt vt fácerent maluz. Et
paratum eſt regnum in conſpectu antiochi: ꝛ
cepit regnare in terra egýpti vt regnaret ſu-
E per duo regna. Et intráuit in egýptuz in mul
Romani totaz liguria capiũt. — titudine graui in cúrribus ꝛ elephántis ꝛ eq
tibus ꝛ copióſa náuium multitudine. Et con
ſtituit bellum aduerſus ptoloméuz regẽ egý
pti. Et véritus eſt ptoloméus a facie eius ꝛ fu
git: ꝛ cecidérunt vulnerati multi. Et compre-
Secũdus bellũ punicum — hẽdit ciuitates munitas i terra egýpti: ꝛ accé
pit ſpólia terre egýpti. Et conuértit antioch⁹
poſtq̃ percuſſit egýptum in centeſimo ꝛ qua-
drageſimo ꝛ tertio anno ꝛ aſcendit ad iſraél:
ꝛ aſcendit hieroſólimam in multitudine gra
Scipio a. phricãn⁹ prior — ui. Et intráuit in ſanctificationem cum ſuper-
bia: ꝛ accépit altare áureum: ꝛ candélabrum
Anibal penus — lúminis: ꝛ vniuerſa vaſa eius: ꝛ menſam ꝓ
poſitiónis ꝛ libatória ꝛ phialas: ꝛ mortariola
Fabi⁹ maximus — áurea: ꝛ velum ꝛ coronas ꝛ ornamentum áu-
reuz quod in facie templi erat: ꝛ comminuit
Liuius ſalinator. — omnia. Et accepit argentum ꝛ aurum ꝛ vaſa
concupiſcibília: ꝛ accepit theſáuros multos
Claudius marcell⁹ — quos inuénit: ꝛ ſublátis omnibus abijt in ter
ram ſuam. Et fecit cédem hominum: ꝛ locu-
tus eſt in ſuperbia magna. Et factus eſt plan-
ctus magnus in iſraél: ꝛ in omni loco eoruz.
D Et ingemuérunt principes ꝛ ſeniores: ꝛ iuue-
nes ꝛ v̄gines infirmati ſunt: ꝛ ſpecióſitas mu
Cato romanus — lierum immutata eſt. Omnis maritus ſum-
pſit lamentum: ꝛ que ſedebant in thoro mari
táli lugébant: ꝛ cõmota eſt terra ſuper habi-
tantes in ea: ꝛ vniuerſa domus iacob induit
confuſionem. Et poſt duos annos dierum mi
ſit rex principem tributoruz in ciuitates iudá:
ꝛ venit hieruſalém cum turba magna. Et lo- — Bellũ macedonicũ
cutus eſt ad eos verba pacifica in dolo: ꝛ cre-
diderunt ei. Et irruit ſuper ciuitatez repénte:
ꝛ percuſſit eã plaga + magna: ꝛ pérdidit po- — al' nõ hȝ + magna
pulum multum ex iſraél. Et accepit ſpolia ci-
uitatis: ꝛ ſuccéndit eam igni. Et deſtruxit do-
mos eius ꝛ muros eius i circúitu: ꝛ captiuas
duxerunt mulieres ꝛ natos: ꝛ pécora poſſedé-
runt. Et edificauerunt ciuitatez dauid muro
magno ꝛ firmo ꝛ túrribus firmis: ꝛ facta eſt
illis in árcem. Et poſuerunt illic gentem pec
catricez + viros iniquos ꝛ cõualuérunt in ea. — al' + populũ
Et poſuérunt arma ꝛ eſcas: ꝛ congregauerũt — E
ſpólia hieruſalém ꝛ repoſuerunt illic: ꝛ facti — Paulus emilius
ſunt in láqueum magnum. Et factum eſt hoc
ad inſidias ſanctificationi ꝛ in + dyábolũ ma — al' + diuoli
lum in iſraél. Et effudérunt ſanguinem inno
centem per circúitum ſanctificationis: ꝛ con
taminauérunt ſanctificationem. Et fugérunt
habitatores hieruſalém propter eos: ꝛ facta
eſt habitatio exterórum: ꝛ facta eſt éxtera ſé-
mini ſuo: ꝛ nati eius reliquérunt eaz. Sancti-
ficatio eius deſolata eſt ſicut ſolitudo: dies fe- — Tob. 2. b amos. 8. d
ſti eius conuérſi ſunt in lúctum: ſábbata eius
in opprobrium: honores eius in nihilum. Se
cundum gloriam eius multiplicata eſt igno-
mínia eius: ꝛ ſublimitas eius conuerſa eſt in
luctum. Et ſcripſit rex antíochus omni regno
ſuo: vt eſſet omnis populus vnus. Et reliqué-
runt vnuſquiſq; legem ſuam: ꝛ conſenſerunt
+ omnes gentes ſecundum verbum regis an- — al' + d
tíochi. Et multi ex iſraél conſenſerunt: ei ꝛ ſa
crificauerunt ídolis ꝛ coinquinauérunt ſáb-
batum. Et miſit rex antiochus libros per ma- — F
nus nunciorum in hieruſalém ꝛ in omnes ci
uitates iúde: vt ſequerentur leges gentiũ ter
re ꝛ ꝓhibérent holocáuſta ꝛ ſacrificia ꝛ placa-
tiones fieri in templo dei: ꝛ prohibérent cele
bráre ſábbatum ꝛ dies ſolémnes. Et miſit co
inquinári ſancta ꝛ ſanctum populum iſraél.
Et iuſſit edificári áras ꝛ templa ꝛ idola ꝛ im
molári carnes ſuillas ꝛ pécora communia: ꝛ
relinquere filios ſuos incircunciſos ꝛ coinq-
nári animas eorum in omnibus immundi-
cijs ꝛ abominatiõibus: ita vt obliuiſceréntur
legem ꝛ immutárent omnes iuſtificationes
dei. Et quicunq; non feciſſent: ſecundum ver
bum regis antiochi moreréntur. Secundum
omnia verba hec ſcripſit omni regno ſuo: ꝛ
prepóſuit príncipes populo qui hec fieri cóge-
rent. Et iuſſérunt ciuitatibus iúde ſacrificare.

Et congregati ſunt multi de populo ad eos q
dereliquerant legem domini:ꝛ fecérunt ma
la ſuper terrã:ꝛ effugauérunt populuꝫ iſraél
in ábditis ꝛ in abſcónditis fugitiuóꝛuꝫ locis.
G Die quintadecima menſis caſleú:quinto ꝛ q̃
drageſimo ꝛ centéſimo anno: edificauit rex
antíochus abominandum ídolum deſolatió-
nis ſuper altare dei:ꝛ per vniuerſas ciuitates
iúde in circúitu edificauerunt áras ꝛ ante iá
nuas domoꝛum ꝛ in plateis incendebant thú
ra ꝛ ſacrificabant. Et libꝛos legis dei cõbuſſẽ
runt igni ſcindéntes eos:ꝛ apud quẽcunqꝫ in
ueniebantur libꝛi teſtamenti domini ꝛ quicũ
qꝫ obſeruabat legem domini ſm̃ edictum re
gis trucidábant eum. In virtute ſua faciebãt
hec populo iſrl':qui inueniebatur in omni mẽ
ſe in ciuitatibꝰ. Et quinta ꝛ viceſima die mẽ
ſis ſacrificabant ſuper áram que erat contra
altare: ꝛ mulieres que circuncidébant filios
D ſuos trucidabántur ſm̃ iúſſuꝫ regis antiochi.
Et ſuſpendebant púeros a ceruícibus per vni
uerſas domos eoꝛum:ꝛ eos qui circuncide-
rant illos trucidabant. Et multi de populo
iſraél diffiniérunt apud ſe:vt non manduca-
rent immunda:ꝛ elegérunt magis moꝛi quaꝫ
cibis coinquinári immundis:ꝛ noluerunt in
fringere legem dei ſanctam ꝛ trucidáti ſunt.
Et facta eſt ira magna ſuper populum iſraél
valde.

¶ Capituli Summarium. ¶ Matathias ꝛ quinqꝫ eius filij lamentantur populum:templum ꝛ deſolationeꝫ legis:cogitur matathias ſacrificare idolis:ſꝫ noluit:occidit matathias ſacrificantem idolis:ꝛ etiam miniſtruꝫ regis antiochi:fugientes in deſertum ne ſacrificarent idolis:occiſi ſunt in ſabbato: conſtituit matathias pugnare in ſabbato:ipſe ꝛ eius filij occidentes peccatoꝛes:aras idoloꝛum ſubuertunt:matathias moꝛiens ammonet filios defendere iſrael:ꝛ cogitare generationes patrum. ¶ II

A In diebus illis ſurrexit mata-
thias filius ioannis filij ſymeó
nis ſacerdos ex filijs ioarim ab
B hieruſalém:ꝛ conſédit in mon
te modin. Et habebat filios qn
qꝫ:iohannám qui cognomina-
batur gáddis:ꝛ ſýmonem:qui cognomina-
batur thaſi:ꝛ iúdam qui vocabatur macha-
béus:ꝛ eleáçarum qui cognominabatur aba
rón: ꝛ ionatham qui cognominabatur áp-
phus. Hi viderunt mala que fiebant in popu
lo iudá ꝛ in hieruſalém. Et dixit matathias.
Ue mihi. Ut quid natus ſum videre contri-
tiónem populi mei ꝛ contritiónem ciuitatis
ſancte:ꝛ ſedére illic cum datur in manibus
inimicoꝛum. Sancta in manu extraneóꝛum
facta ſunt:templum eius ſicut homo ignobi-
lis. Uaſa gloꝛie eius captiua abdúcta ſunt:
trucidáti ſunt ſenes eius in plateis ꝛ iuuenes
eius cecidérunt in gladio inimicoꝛum. Que
gens non hereditauit regnum eius:et nõ ob
tinuit ſpólia eius? Omnis compoſitio eius B
ablata eſt. Que erat libera:facta eſt ancilla.
Et ecce ſancta noſtra et pulchritudo noſtra ꝛ
claritas noſtra deſoláta eſt: ꝛ coinquinaue-
runt eam gentes. Quo ergo nobis adhuc vi-
uere? Et ſcidit veſtimenta ſua matathias ꝛ fi
lij eius:ꝛ operuérunt ſe cilicijs:ꝛ planxérunt
valde. Et venerunt illuc qui miſſi erant a re-
ge antiocho: vt cógerent eos qui confúge-
rant in ciuitatem modin immoláre ꝛ accén-
dere thúra ꝛ a lege dei diſcédere. Et multi de
populo iſraél conſentientes acceſſérunt ad
eos. Sed matathias et filij eius conſtanter
ſtetérunt. Et reſpondentes qui miſſi erant ab
antiocho dixerunt matathie. Princeps ꝛ cla
riſſimus ꝛ magnus es in hac ciuitate:ꝛ oꝛna-
tus filijs et fratribus. Ergo accéde pꝛioꝛ ꝛ fac
iúſſum regis ſicut fecerunt omnes gentes et
viri iudá:ꝛ qui remanſerunt in hieruſalém.
Et eris tu et filij tui inter amicos regis:ꝛ am
plificátus auro ꝛ argento ꝛ munéribus mul-
tis. Et reſpondit matathias ꝛ dixit magna vo
ce. Et ſi omnes gẽtes regi antiocho obédiunt C
vt diſcédant vnuſquiſqꝫ a ſeruitute legis pa-
trum ſuoꝛum ꝛ conſentiant mandatis eius:
ego et filij mei ꝛ fratres mei obediémus le-
gi patrum noſtroꝛum. Pꝛopítius ſit nobis de-
us:non eſt nobis útile relinquere legem ꝛ iu
ſtitias dei. Non audiémus verba regis an-
tiochi: nec ſacrificabimus tranſgredientes
legis noſtre mandata vt eámus altera via.
Et vt ceſſauit loqui verba hec: acceſſit qui- 23.q.5.ca.ſi auditis.
dam iudéus in omnium oculis ſacrificare
idolis ſuper áram in ciuitáte modin ſecun-
dum iúſſum regis. Et vidit matathias ꝛ dó
luit: et contremuérunt renes eius. Et ac-
cenſus eſt furoꝛ eius ſecundum iudicium
legis:et inſiliens trucidáuit eum ſuper árã.
Sed et virum quem rex antiochus miſe-
rat qui cogébat immoláre: occidit in ipſo

Nu.25.b tempore ⁊ ará deſtruxit. Et zelatus eſt legē ſi-
cut fecit phinees zambri filio ſaloni. Et excla
mauit matathias voce magna i ciuitate dicēs
Omnis qui zelum habet legis ſtatuēs teſtamē
tum: exeat poſt me. Et fugit ipſe ⁊ filij eius in
mōtes: ⁊ reliquerūt q̄cūq; habebāt in ciuita
D te. Tunc deſcenderūt multi querētes iudiciū
⁊ iuſticiā in deſertū: ⁊ ſederūt ibi ipſi ⁊ filij e-
ius ⁊ mulieres eoꝝ ⁊ pecora eoꝝ: qm̄ inunda
uerūt ſup eos mala. Et renūciatū eſt viris re-
gis ⁊ exercitui q erant in hieruſalem ciuitate
dauid: qm̄ diſceſſiſſent viri qdā qui diſſipauē
runt mādatū regis in loca occulta in deſerto:
23 q.8.c.ſi nulla. in glo de re. 14.ca.4. ⁊ abijſſent poſt illos multi. Et ſtati prexerunt
ad eos ⁊ ꝯſtituerunt aduerſus eos prelium in
die ſabbatorū: ⁊ dixerūt ad eos. Reſiſtitis et
nunc adhuc? Exite ⁊ facite ſm̄ verbū regis an
tiochi ⁊ viuetis. Et dixerūt. Non exibim⁹: ne-
q; faciemus verbū regis: vt polluamus diem
ſabbatoꝝ. Et cōcitauerunt aduerſus eos pre-
liū. Et non rn̄derunt eis. nec lapidē miſerunt
in eos: nec opilauerūt loca occulta dicentes.
Moriamur oēs in ſimplicitate nr̄a: ⁊ teſtes
erunt ſup nos celū ⁊ terra q̄ iniuſte perditis
nos. Et intulerūt illis bellū ſabbatis. Et mor-
tui ſunt ipſi ⁊ vxores eoꝝ ⁊ filij eorū ⁊ pecora
eoꝝ vſq; ad mille aīas hoīuꝫ. Et cognouit ma
E tathias ⁊ amici eius: ⁊ luctū habuerunt ſuper
eos valde. Et dixit vir proximo ſuo. Si oēs fecē
rimus ſicut fratres noſtri fecerūt ⁊ nō pugna
uerimus aduerſus gētes pro aīabus noſtris ⁊
iuſtificatiōibus noſtris: citius diſperdent nos
a terra. Et cogitauerūt in die illa dicētes. Oīs
homo quicūq; venerit ad nos in bello die ſab
batoꝝ: pugnemus aduerſus eū: ⁊ non moriē-
mur oēs ſicut mortui ſunt fratres nr̄i in occul
aīs + aſſideorum tis. Tunc cōgregata eſt ad eos ſynagoga + iu-
deoꝝ fortis viribus ex iſrael: oīs voluntarius
in lege: ⁊ oēs q fugiebant a malis additi ſunt
ad eos: ⁊ facti ſunt illis ad firmamentum. Et
collegerunt exercitū: ⁊ pcuſſerunt peccatores
in ira ſua: ⁊ viros iniquos in indignatiōe ſua.
⁊ ceteri fugerūt ad nationes vt euaderent. Et
circuiuit matathias ⁊ amici ei⁹ ⁊ deſtruxerūt
aras ⁊ circūciderūt pueros incircūciſos quot
quot inuenerūt in finibus iſrael in fortitudi-
ne. Et pſecuti ſunt filios ſupbie: ⁊ pſperatū eſt
F opus ī manib⁹ eoꝝ. Et obtinuerūt legē de ma
nibus gētiū ⁊ de manib⁹ reguꝫ: ⁊ nō dederunt
cornu peccatori. Et appropinquauerunt dies
matathie moriēdi: ⁊ dixit filijs ſuis. Nūc con

fortata eſt ſupbia ⁊ caſtigatio. ⁊ tp̄s euerſiōis
⁊ ira indignatiōis. Nūc ergo o filij emulato-
res eſtote legis. ⁊ date aīas veſtras p teſtamen
to patrū. ⁊ mementote operū patrum que fe-
cerunt in generatiōibus ſuis. ⁊ accipietis glo
riam magnā ⁊ nomen eternū. Abrahā nō- Gen 22.
ne in tentatiōe inuētus eſt fidelis: ⁊ reputatuꝫ Gen 15.
eſt ei ad iuſtitiam? Joſeph in tp̄e anguſtie ſue Nu.25.c.
cuſtodiuit mandatū: ⁊ factus eſt dn̄s egypti. Joſue.1.d
Phinees pater nr̄ zelando zelū dei accepit te Nu 14.c.
ſtamētū ſacerdotij eterni. Jeſus dū impleuit
verbū factus eſt dux in iſrael. + Caleph dū te- al + caleb
ſtificatur in eccleſia accepit hereditatē. Dauid 1.Re.16.
in ſua miſericordia ꝯſecutus eſt ſedē regni in 4.Re.2.
ſecula. Helias dū zelat zelū legis: receptus eſt Dan.3.
in celū. Ananias azarias ⁊ miſahel credentes
liberati ſunt de flāma. Daniel in ſua ſimplici-
tate liberatus eſt de ore leonuꝫ. Et ita cogitate Dan.6.
per generationē ⁊ generationem: q̄r oēs q ſpe
G rant in eū nō infirmātur. Et a verbis viri pec-
catoris ne timueritis: q̄r gloria eius ſtercus ⁊
vermis eſt. Hodie extollit̄ ⁊ cras nō inuenie-
tur: q̄r ꝯuerſus eſt in terrā ſuā. ⁊ cogitatio ei⁹
periit. Vos ergo filij ꝯfortamini ⁊ viriliter agi
te in lege: q̄r cuꝫ feceritis q̄ vobis p̄cepta ſunt
in lege a dn̄o deo veſtro. in ipſa glorioſi eritis.
Et ecce ſymon frater veſter ſcio q̄ vir conſilij
eſt. Ipſum audite ſemp: ⁊ ipſe erit vobis pater.
Et iudas machabeus fortis viribus a iuuētu-
te ſua ſit vobis princeps militie: ⁊ ipſe aget bel
lum populi. Et adducetis ad vos oēs factores
legis: ⁊ vindicate vindictam populi vr̄i. Re-
tribuite retributionē gentibus: ⁊ intendite in
preceptum legis. Et bn̄dixit eos ⁊ appoſitus
eſt ad patres ſuos. Et defunctus eſt anno cen-
teſimo quadrageſimo ſexto: ⁊ ſepultus eſt a fi
lijs ſuis in ſepulchris patrum ſuoꝝ in modin.
⁊ planxerunt eum oīs iſrael planctu magno.
¶ Ca. Sū. ¶ Surrexit iudas machabeus in
defenſionē iſrael. occidit iudas apolloniū au-
ferens ei⁹ gladiū. occidit ēt ſeron p̄ncipē exer
cit⁹ ſyrie. iuſſit antioch⁹ vt lyſias deſtrueret iſrl̄
⁊ penitus de terra deleret. ¶ III.

A Et ſurrexit iudas q vocabatur
machabeus filius eius p eo: ⁊
adiuuabāt ⁊ eū oēs frēs eius ⁊
vniuerſi q ſe ꝯiūxerant patri
eius. ⁊ p̄liabānt p̄liū iſrael cuꝫ
leticia. Et dilatauit gloriā pplo
ſuo: ⁊ induit ſe loricā ſicut gigas: ⁊ ſuccinxit
ſe arma bellica ſua in p̄lijs: ⁊ ptegebat caſtra

gladio ſuo. Similis factus ē leoni in operibus ſuis: ⁊ ſicut catulus leonis rugiens in venatione. Et pſecutus eſt iniquos pſcrutans eos: ⁊ q̄ pturbabāt ppl'z ſuū: eos ſuccendit flāmis. Et repulſi ſūt inimici eius p̄ timore eius. Et oēs operarii iniq̄tatis pturbati ſunt. Et directa eſt ſalus in manu eius: ⁊ exacerbabat reges multos: ⁊ letificabat iacob in operib⁹ ſuis: ⁊ in ſeculū memoria eius in benedictione. Et pambulabat ciuitates iuda: ⁊ pdidit ipios ex eis: ⁊ auertit irā ab iſrl'. Et noīatus eſt vſqʒ ad nouiſſimū terre ⁊ pgregauit peuntes. Et cōgregauit apollonius gentes: ⁊ a ſamaria virtutē multā ⁊ magnā ad bellanduʒ cōtra iſrael. Et cognouit iudas ⁊ exiuit obuiā illi: ⁊ pcuſſit ⁊

B occidit illū. Et ceciderūt vulnerati multi: ⁊ reliqui fugerūt: ⁊ accepit ſpolia eoꝝ. Et gladiū apollonij abſtulit iudas: ⁊ erat pugnans in eo oībus dieb⁹. Et audiuit ſeron princeps exercit⁹ ſyrie: q̄ pgregauit iudas cōgregationē ⁊ eccleſiā fideliū ſecū: ⁊ ait. Faciam mihi nomē ⁊ glorificabor in regno: ⁊ debellabo iudā: ⁊ eos q̄ cū ipſo ſunt: q̄ ſpernebant verbuʒ regis. Et pparauit ſe: ⁊ aſcenderūt cuʒ eo caſtra impioꝝ fortes auxiliarij: vt facerent vindictā in filios iſrael. Et appropinquauerunt vſqʒ bethoron. Et exiuit iudas obuiam illis cum paucis. Ut autem viderunt exercitū venientem ſibi obuiam dixerūt iude. Quomodo poterimus pauci pugnare ptra multitudinem hanc tantā ⁊ taʒ fortē? Et nos fatigati ſumus ieiunio hodie. Et ait iudas. Facile ē concludi multos in manu paucoꝝ: ⁊ non ē differentia in conſpectu dei celi liberare in multis ⁊ paucis: quoniā nō in multitudine exercitus

C victoria belli: ſed de celo fortitudo eſt. Ipſi veniunt ad nos in multitudine cōtumaci ⁊ ſuperba: vt diſperdāt nos ⁊ vxores noſtras ⁊ filios nr̄os: ⁊ vt ſpolient nos. Nos vero pugnabim⁹ pro aīabus noſtris: ⁊ legibus noſtris: ⁊ ipſe dominus conteret eos ante faciem nr̄am. Uos aūt ne timueritis eos. Ut ceſſauit autē loqui: inſiluit in eos ſubito. Et contritus eſt ſeron ⁊ exercitus eius in pſpectu ipſius: ⁊ perſecutus eſt eum in deſcenſuʒ bethoron vſqʒ in campū. Et ceciderūt ex eis octingenti viri: reliqui aūt fugerūt in terrā phyliſtijm. Et cecidit timor iude ac fratrū eius ⁊ formido ſup omnes gentes in circuitu eoꝝ: ⁊ peruenit ad regem nomen eius: ⁊ de prelijs iude narrabant oēs gētes. Ut audiuit aūt rex antioch⁹ ſmones iſtos iratus eſt animo. Et miſit ⁊ congregauit exercitum vniuerſi regni ſui caſtra fortia valde: ⁊ aperuit erarium ſuum ⁊ dedit ſtipendia exercitui in annum: ⁊ mandauit illis vt eſſent parati ad oīa. Et vidit q̄ defecit pecunia de theſauris ſuis ⁊ tributa regiōis modica propter

D diſſenſionem ⁊ plagā quā fecit in terra vt tolleret legitima que erant a primis diebus: ⁊ timuit ne non haberet ⁊ ſemel ⁊ bis in ſumpt⁹ ⁊ + donaria que dederat ante larga manu: ⁊ abundauerat ſuper reges qui ante eum fuerant. Et cōſternatus erat animo valde. Et cogitauit ire in perſidem ⁊ accipere tributa regionum ⁊ congregare argentuʒ multum. Et reliquit lyſiam hominem nobilem de genere regali ſuper negocia regia a flumine eufratē vſqʒ ad flumen egypti ⁊ vt nutriret antiochū filium ſuū donec rediret. Et tradidit ei medium exercitum: ⁊ elephantos: ⁊ mādauit ei de oībus que volebat: ⁊ de inhabitātibus iudeā ⁊ hieruſalem: ⁊ vt mitteret ad eos exercitum ad pterendam ⁊ extirpandaʒ v̄tutem iſrael: ⁊ reliquias hieruſalem: ⁊ auferendam memoriā eoꝝ de loco: ⁊ vt conſtitueret habitatores filios alienigenas in omnibus finibus eoꝝ: ⁊ ſorte diſtribueret terram eoꝝ. Et rex aſſūm

E pſit partem exercitus reſidui: ⁊ exiuit ab antiochia ciuitate regni ſui anno cēteſimo ⁊ q̄dragesimo ſeptimo ⁊ tranſfretauit eufraten flumē ⁊ perambulabat ſupiores regiones. Et elegit lyſias ptolomeum filiuʒ dorimini ⁊ nicanorē ⁊ gorgiam viros potētes ex amicis regis: ⁊ miſit cum eis quadraginta milia viroꝝ ⁊ ſeptē milia eq̄tū: vt venirēt in terraʒ iudā ⁊ diſperderent eam ſm verbum regis. Et pceſſerunt vt irent cum vniuerſa virtute ſua. Et venerūt ⁊ applicuerūt ammaum in terra campēſtri. Et audierunt mercatores regionū nomē eoꝝ: ⁊ acceperunt argentū ⁊ aurū multū valde ⁊ pueros: ⁊ venerunt in caſtra vt acciperent filios iſrael in ſuos: ⁊ additi ſunt ad eos exercitus ſyrie ⁊ terre alienigenarum. Et vidit iudas ⁊ fratres eius: quia multiplicata ſunt mala ⁊ exercitus applicabat ad fines eoꝝ: ⁊ cognouerunt verba regis que mandauit populo facere in interitum ⁊ pſumationem. Et dixe-

F runt vnuſquiſqʒ ad proximum ſuuʒ. Erigamus deiectionem populi noſtri: ⁊ pugnemus pro populo noſtro ⁊ ſanctis noſtris. Et congregatus eſt conuentus vt eſſent parati in preliuʒ: ⁊ vt orarent ⁊ peterent miſericordiaʒ ⁊ miſera-

al. + dona. tua

tiones.Et hieruſalē̄ nō habitabatur:ſʒ erat
ſicut deſertū.Nō erat qui igrederetur ⁊ egre
deref ꝺ natis eius:⁊ ſcm̄ ꝯculcabaf:⁊ filij alie
nigenarū erāt in arce:ibi erat habitatio gen-
tium.Et ablata eſt voluptas a iacob:⁊ defecit
ibi tibia ⁊ cythara.Et congregati ſunt ⁊ vene
runt in maſphat contra hieruſalē̄:qꝛ locus
orationis erat in maſphat ante in iſraël.Et ie
iunauerunt illa die:⁊ induerunt ſe cilicijs: ⁊
cinerē̄ impoſuerūt capiti ſuo: ⁊ ſciderunt ve-
al's + libros ſtimenta ſua:⁊ expanderunt + libros legis de
qbus ſcrutabanf gentes ſimilitudinē̄ ſimula-
crorū ſuoꝝ:⁊ attulerūt ornamēta ſacerdota-
lia ⁊ primitias ⁊ decimas:⁊ ſuſcitauerunt na
ʒareos qui impleuerant dies: ⁊ clamauerunt
B voce magna in celū dicentes. Quid faciem⁹
al's + viris + iſtis:⁊ quo eos ducemus:Et ſcā tua ꝯculca-
ta ſunt ⁊ contaminata ſunt: ⁊ ſacerdotes tui
facti ſunt in luctum ⁊ in humilitatē. Et ecce
nationes conuenerunt aduerſum nos vt nos
diſperdant.Tu ſcis que cogitāt in nos. Quo
modo poterimus ſubſiſtere ante facieʒ eorū:
niſi tu deus adiuues nos:Et tubis exclamaue
runt voce magna.Et poſt hec conſtituit iudas
duces populi:tribunos ⁊ cēturiones pentacō
Deu.20.b tarchos ⁊ decuriones:⁊ dixit his qui edifica-
Jud.4.a bant domos ⁊ ſponſabant vxores ⁊ plantabāt
vineas ⁊ formidoloſis:vt redirent vnuſquiſqʒ
in domum ſuā ſecūduʒ legē.Et mouerūt ca-
ſtra:⁊ collocauerūt ad auſtrū amaum.Et ait
iudas.Accingimini ⁊ eſtote parati i mane vt
pugnetis aduerſus nationes has que ꝯuene-
runt diſperdere nos ⁊ ſancta nr̄a:qm̄ melius
eſt nos mori in bello:qʒ videre mala gētis nr̄e
⁊ ſcōꝝ.Sicut autē fuerit volūtas i celo ſic fiat.
¶ Ca.Iiii. ¶ Debellatis gorgia ⁊ lyſia:iudas
purificauit templum:de dedicatione altaris ⁊
ornatu templi. ¶ IIII

B E T aſſumpſit gorgias quinqʒ mi
lia virorum ⁊ mille equites ele
ctos.Et mouerūt caſtra nocte
vt applicarent ad caſtra iudeo-
rū:⁊ pcuterent eos ſubito.Et fi
lij qui erāt ex arce:erāt illis du
ces.Et audiuit iudas ⁊ ſurrexit ipſe ⁊ poten-
al's + qui tes percutere ꝟtutē exercituū regis:+ q erāt in
amaum.Adhuc enī diſperſus erat exercitus
a caſtris.Et venit gorgias in caſtra iude nctu
⁊ neminē inuenit.Et querebat eos in monti-
bus:quoniam dixit fugiunt hi a nobis:Et cū
dies factus eſſet:apparuit iudas in cāpo cum
trib⁹ milibus viroꝝ tm̄:qui tegumēta ⁊ gla-
dios non habebāt.Et viderūt caſtra gentium
valida:⁊ loricatos ⁊ eqtatus in circuitu eoꝝ:⁊
hi docti ad preliuʒ.Et ait iudas viris q ſecum
erāt.Ne timueritis multitudinē eoꝝ:⁊ impe
tū eoꝝ ne formidetis.Memētote qualiter ſal Exo.14.f
ui facti ſunt prēs nr̄i in mari rubro:cū ſeque-
ref eos pharao cū exercitu multo.Et nūc cla
mem⁹ in celū:⁊ miſerebif nr̄i dn̄s:⁊ memor
erit teſtamēti patrū nroꝝ:⁊ conteret exercitū
iſtū an̄ faciē nr̄aʒ hodie:⁊ ſcient oēs gētes:qꝛ al's nō h
eſt + deus q redimat ⁊ liberet iſraël. Et leuaue + deus
rūt alienigene oculos ſuos:⁊ viderunt eos ve Job
niētes ex aduerſo.Et exierūt de caſtris in pre- B
liū.⁊ tuba cecinerūt hi q erāt cū iuda.Et cō-
greſſi ſunt ⁊ ꝯtrite ſunt gētes ⁊ fugerūt in cā-
puʒ.Nouiſſimi aūt ceciderunt in gladio:⁊ ꝑ
ſecuti ſunt eos vſqʒ geʒeron ⁊ vſqʒ in campos
idumee ⁊ aʒoti ⁊ iamnie:⁊ ceciderūt ex illis
vſqʒ ad tria milia viroꝝ.Et reuerſus ē iudas
⁊ exercit⁹ eius ſequēs eū.Dixitqʒ ad pplʒ.Nō
ꝯcupiſcatis ſpolia:qꝛ bellū ꝯtra nos eſt: ⁊ gor
gias ⁊ exercitus eius ꝓpe nos in montibus: ſʒ
ſtate nūc ꝯtra inimicos nr̄os ⁊ expugnate eos
⁊ ſumetis poſtea ſpolia ſecuri.Et adhuc loqn
te iuda hec:ecce apparuit pars qdā pſpiciēs
de monte.Et vidit gorgias q in fugā cōuerſi C
ſunt ſui:⁊ ſuccenſa ſunt caſtra.Fumus eniʒ q
videbaf declarabat qđ factū eſt . Quibus ille
ꝯſpectis timuerūt valde aſpicientes ſimul ⁊
iudā ⁊ exercitū in cāpo paratū ad ꝓliū.Et fu
gerunt oēs in cāpo alienigenarū:⁊ iudas re-
uerſus eſt ad ſpolia caſtrorū.Et acceperūt au
rū multū ⁊ argētū ⁊ hyacinthū ⁊ purpuraʒ
marinā ⁊ opes magnas:⁊ ꝯuerſi hymnū cane
bāt ⁊ bn̄dicebāt deū in celū qm̄ bonus ē: qm̄
in ſeculū miſericordia eius.Et facta eſt ſalus
magna in iſraël in die illa.Quicunqʒ āt alie-
nigenarū euaſerūt:venerūt ⁊ nunciauerūt ly
ſie vniuerſa q̄ acciderant. Quib⁹ ille auditis
ꝯſternatus aīo deficiebat q nō qualia voluit
talia ꝯtigerūt in iſraël:⁊ qualia mādauit rex.
Et ſequenti anno ꝯgregauit lyſias virorū ele
ctoꝝ ſexaginta milia:⁊ equitū qnqʒ milia: vt
debellaret eos.Et venerūt in iudeam:⁊ caſtra D
poſuerunt in bethoron.Et occurrit illis iudas
cū decē milib⁹ viris.Et viderunt exercitū for-
tē:⁊ orauit ⁊ dixit.Benedict⁹ es ſaluator iſra 1.Re.24.b
el q ꝯtriuiſti impetū potentis in manu ſerui tui Reg.14.b
dauid:⁊ tradidiſti caſtra alienigenaꝝ in ma-
nu ionathe filij ſaul ⁊ armigeri eius: ꝯclude

exercitũ iſtum in manu ppl'i tui iſraël: ⁊ con
fundaẽ in exercitu ſuo ⁊ equitib⁹. Da illis for
midinẽ ⁊ tabeſac audaciam virtutis eoꝝ: ⁊ cõ
moueanẽ ↄtritione ſua. Deijce illos gladio di
ligentium te: ⁊ collaudent te oẽs q̄ nouerunt
Uo nõ ha bet+ pliũ nomẽ tuũ in hymnis. Et cõmiſerũt+ pliũ: ⁊
ceciderunt de exercitu lyſie quinq̃ milia vi
roꝝ. Uidens aũt lyſias fugã ſuoꝝ: ⁊ iudeoꝝ
audaciã: ⁊ ꝙ parati ſunt aut viuere aut mori
fortiter: abijt antiochiam ⁊ elegit milites vt
multiplicati rurſus venirent in iudeam. Di
xit aũt iudas ⁊ fratres eius. Ecce ↄtriti ſunt
inimici noſtri: aſcendamus nunc mundare
E ſancta ⁊ renouare. Et ↄgregatus eſt oĩs exer
citus: ⁊ aſcenderunt in montẽ ſyon. Et vide
runt ſanctificationẽ deſertã: ⁊ altare propha
natũ ⁊ portas exuſtas: ⁊ in atrijs virgulta na
ta ſicut in ſaltu vel in montibus: ⁊ paſtopho
ria diruta. Et ſciderunt veſtimenta ſua ⁊ plan
xerunt planctu magno. Et impoſuerunt cine
rem ſuper caput ſuum: ⁊ ceciderunt in facie
ſuper terram: ⁊ exclamauerunt tubis ſignoꝝ
⁊ clamauerunt in celum. Tunc ordinauit iu
das viros vt pugnarent aduerſus eos q̄ erant
in arce: donec emũdarent ſcã. Et elegit ſacer
dotes ſine macula voluntatẽ habẽtes in lege
dei: ⁊ mũdauerunt ſancta: ⁊ tulerunt lapides
cõtaminationis in locũ imũdũ. Et cogitauit
de altari holocauſtoꝝ quod ꝓphanatũ erat:
quid de eo faceret. Et incidit in ↄſiliũ bonum
vt deſtrueret illud: ne forte illis eſſet in oppro
brium quia contaminauerunt illud gentes.
F Et demoliti ſunt illud. ⁊ repoſuerũt lapides i
monte domus in loco apto: quoad veniret p
pheta ⁊ reſponderet de eis. Et acceperunt la
pides integros ſm legem: ⁊ edificauerunt al
tare nouum ſm illud quod fuit prius. ⁊ edifi
cauerunt ſancta ⁊ que intra domum erant in
trinſecus: ⁊ edem ⁊ atria ſanctificauerunt: ⁊
fecerunt vaſa ſancta noua: ⁊ intulerunt can
delabrũ ⁊ altare incenſoꝝ ⁊ menſam in tem
plum. Et incenſũ poſuerũt ſuper altare: ⁊ ac
cenderunt lucernas que ſuper candelabrum
erant ⁊ lucebant in tẽplo. Et poſuerũt ſup mẽ
ſam panes: ⁊ appenderunt velamina: ⁊ con
ſumauerũt oĩa opera que fecerant. Et añ ma
tutinum ſurrexerunt qnta ⁊ viceſima die mẽ
ſis noni. Hic eſt menſis caſleu centeſimi qua
drageſimioctaui anni: ⁊ obtulerunt ſacrificiũ
ſm legem ſuper altare holocauſtoꝝ nouũ
qḋ fecerunt. Secundum tempus' ⁊ ſm diem
in qua contaminauerũt illud gentes: in ipſa
renouatũ eſt in canticis ⁊ cytharis ⁊ cynaris G
⁊ cymbalis. Et ceciderunt oĩs populus in faciẽ. et
adorauerũt ⁊ bñdixerũt in celũ eũ qui ꝓſperã
uit eis. Et fecerũt dedicationẽ altaris diebus
octo: ⁊ obtulerũt holocauſta cũ leticia. ⁊ ſalu
taria laudis. Et ornauerũt faciẽ tẽpli coronis De conſe. di. i. c. ſo-
aureis ⁊ ſcutulis: ⁊ dedicauerunt portas ⁊ pa lennitates in
ſtophoria: ⁊ ipoſuerũt eis ianuas. Et fcã eſt le ſ. o.
ticia in ppl'o magna valde: ⁊ auerſũ eſt oppro
briũ gẽtiũ. Et ſtatuit iudas ⁊ frẽs ei⁹. ⁊ vniuer
ſa eccl'ia iſraël: vt agaẽ dies dedicationis alta
ris in tpib⁹ ſuis ab anno in annũ p dies octo
a qnta ⁊ viceſima die mẽſis caſleu: cũ leticia
⁊ gaudio. Et edificauerũt in tpe illo montem
ſyon: ⁊ p circuitum muros altos ⁊ turres fir
mas: ne qñ venirẽt gẽtes ⁊ ↄculcarent eũ ſicut
antea fecerunt. Et collocauit illic exercitũ vt
ſuarẽt eũ. ⁊ mũiuit+ eũ ad cuſtodiẽdã bethſu al+ eam
ra: vt hẽet pplus munitionẽ ↄ faciẽ idumee.

¶ Ca. V. ¶ Debellatur iudas gẽtes volen
tes pdere iſrael. de timotheo duce amõ: ſimon
miſſus a fratre expugnat gẽtes de bellis, iude
cõtra timotheum qḋ ioſephus ⁊ azarias victi
ſunt. Expugnat iudas filios eſau. Judas euer
tit aras idolorum. ¶ V. A

Et factũ eſt vt audierunt gentes
in circuitu q: edificatũ eſt alta
re ⁊ ſanctuariũ ſicut prius. ira
te ſunt valde: ⁊ cogitabãt tolle
re genus iacob. q̄ erãt inter eos.
Et ceperũt occidere de populo:
⁊ perſeq. Et debellabat iudas filios eſau i idu
mea ⁊ eos qui erãt in arabathanẽ q: circuſe
debãt iſraelitas: ⁊ pcuſſit eos plaga magna.
Et recordatus eſt malitiã filioꝝ beãn: q̄ erant 23. q. 2. c. i
populo in laqueũ ⁊ in ſcandalũ inſidiãtes ei pu.
in via. Et ↄcluſi ſunt ab eo in turribus. Et ap
plicuit ad eos ⁊ anathematizauit eos: ⁊ incen
dit turres eoꝝ igni cuz oĩbus q̄ in eis erãt. Et
trãſiuit ad filios ammon ⁊ inuenit manum
fortẽ ⁊ pplm copioſũ: ⁊ timotheũ ducẽ ipoꝝ.
Et cõmiſit cũ eis prelia multa: ⁊ ↄtriti ſunt in
ↄſpectu eoꝝ: ⁊ pcuſſit eos: ⁊ cepit gazer ciuita
tẽ ⁊+ filias ei⁹: ⁊ reuerſus eſt in iudeã. Et con al+ villas
gregate ſunt gẽtes q̄ ſunt in galaad aduerſus
iſraelitas q̄ erãt in finib⁹ eoꝝ vt tollerẽt eos:
⁊ fugerunt in dathemãn munitionem. ⁊ mi
ſerunt litteras ad iudã ⁊ fratres eius. dicen
tes. Cõgregate ſunt aduerſum nos gẽtes p cir B
cuitũ vt nos auferant: ⁊ parãt venire ⁊ occu

páre munitiónem in quam confúgimus: ꝛ ti
motheus est dux exercitus eorum. Nunc ergo
veni ꝛ éripe nos de manibus eorum: q2 cecí-
dit multitudo de nobis. Et omnes fratres no
al's+vbiq stros qui erant in locis+tubin interfecti sunt:
ꝛ captiuas duxerunt vxores eoꝝ ꝛ natos ꝛ spó
lia ꝛ peremérunt illic fere mille viros. Et ad-
huc epistole legebantur: ꝛ ecce alij nuncij vene-
runt de galiléa conscissis túnicis nũciantes se
cundum verba hec: dicentes conuenisse aduer
sum se a ptolomáide ꝛ tyro ꝛ sidóne. ꝛ replé
ta est omnis galiléa alienigenis vt nos cõsú-
mant. Ut audiuit autem iúdas ꝛ populus ser
mones istos: ꝯuénit ecclesia mágna cogitáre
quid facerent fratribus suis qui in tribulatio
ne erant ꝛ expugnabantur ab eis. Dixitq3 iú-
das sýmoni fratri suo. Elige tibi viros ꝛ vade
ꝛ libera fratres tuos in galiléa: ego autẽ ꝛ fra
ter meus iónathas ibimus in galaaditidẽ. Et
reliquit ióſephum filium zacharíe ꝛ azariaz
duces populi cũ residuo exércitu in iudéa ad
custódiam: ꝛ precepit illis dicens. Preestóte
populo huic: ꝛ nolite bellum committere ad
uersum gentes donec reuertamur. Et dati sũt
C sýmoni viri tria milia vt iret in galiléam: iú
de autem octo milia in galaáditidẽ. Et abijt
sýmon in galiléam: ꝛ commisit prélia multa
cum gentibus: ꝛ contrite sunt gentes a facie
eius: ꝛ persecútus est eos vsq3 ad portaz ptolo
máidis. Et cecidérunt de gẽtibus fere tria mi
lia virorum: ꝛ accépit spolia eorum. Et assúm
psit eos qui erant in galiléa ꝛ in arbatis cum
vxoribus natis. ꝛ omnibꝰ que erãt illis: ꝛ ad-
dúxit in iudéam cuz letitia magna. Et iúdas
machabéus ꝛ iónathas frater eius transiérũt
iordánem ꝛ abiérunt viam trium dierum in
desertum. Et occurrérunt eis nabuthéi: ꝛ su-
sceperũt eos pacifice ꝛ narrauérũt eis omnia
que acciderant fratribus eoꝝ in galaaditide:
ꝛ q2 multi ex eis comprehẽsi sunt in barasá ꝛ
bosór ꝛ in alimis ꝛ in casphór ꝛ magéth ꝛ car
naim. Hec omnes ciuitates munite ꝛ magne.
Sed ꝛ in céteris ciuitatibꝰ galaaditidis tenẽ
tur cóprehénsi. Et in crastinũ constituérũt ad
mouére exercitũ ciuitatibꝰ his: ꝛ cõprehénde
re ꝛ tóllere eos in vna die. Et ꝯuértit iúdas ꝛ
exercitus eius viam in desertũ bosór repénte:
ꝛ occupáuit ciuitatem ꝛ occidit oẽm mascu-
lũ i ore gladij: ꝛ accépit oĩa spólia eoꝝ ꝛ suc-
céndit eã igni. Et surrexerũt ĩde nocte: ꝛ ibãt
D vsq3 ad munitionẽ. Et factũ est dilúculo cum
eleuassent oculos suos: ꝛ ecce populus multus
cuius nõ erat numerus portãtes scalas ꝛ ma
chinas vt cõprehénderent munitiónem ꝛ ex
pugnárent eos. Et vidit iúdas q2 cepit belluz:
ꝛ clamor belli ascẽdit ad celũ sicut túba: ꝛ cla
mor magnꝰ de ciuitate. Et dixit exercitui suo.
Pugnáte hodie ꝓ fratribꝰ vestris. Et venit tri
bus ordinibus post eos: ꝛ exclamauerunt tú-
bis ꝛ clamauerunt in oratiõe. Et cognouerũt
castra timothéi q2 machabéus est: ꝛ refugé-
rũt a facie eius. Et percussérunt eos plaga ma-
gna: ꝛ cecidérũt ex eis in die illa fere octo mi
lia viroꝝ. Et diuértit iúdas i maspha ꝛ expu-
gnauit ꝛ cépit eaz: ꝛ occidit oẽm másculum
eius: ꝛ súmpsit spolia eiꝰ: ꝛ succéndit eã igni.
Inde prérxit. ꝛ cepit casbón ꝛ mageð ꝛ bosór:
ꝛ reliq̃s ciuitates galaaditidis. Post hec autẽ
verba cõgregauit thimothéus exercitũ aliũ: ꝛ
castra posuit ꝯtra raphón trans torréntem. Et
misit iúdas speculári exercitũ. Et renũciaue-
rũt ei dicentes: q2 cõuenerũt ad eum oẽs gen
tes que in circuitu nostro sũt: ꝛ exercitus mul
tus nimis. Et árabas ꝯduxérũt i auxiliũ sibi.
ꝛ castra posuerunt trans torréntem paráti ad
te venire in préliũ. Et abijt iúdas óbuiam il-
lis. Et ait thimothéus ꝑncipibꝰ exercitus sui. E
Cuz appropinquauerit iúdas ꝛ exercitus eiꝰ
ad torrẽtez aque: si trãsierit ad nos prior nõ
potérimus sustinére euz: q2 potẽs póterit ad-
uersuz nos. Si vo timuerit transire ꝛ posúerit
castra extra flumẽ: trãsfretémus ad eos ꝛ poté
rimus aduersus illũ. Ut aũt appropinquáuit
iúdas ad torrẽtẽ aq̃: státuit scribas populi se
cus torrẽtẽ: ꝛ mandauit eis dicẽs. Néminez
hoĩuz reliquéritis: sed véniant oẽs in préliũ.
Et transfretáuit ad illos prior: ꝛ oĩs populus
post eum. Et contrite sunt oẽs gentes a facie
eorum: ꝛ piecérunt arma sua. ꝛ fugérunt ad
phanũ qd erat in carnaim. Et occupáuit ipaz
ciuitatem. ꝛ phanũ succendit igni cum oĩbus
que erãt in ipso. Et oppssa est carnaim: ꝛ non
potuit sustinére ꝯ faciẽ iúde. Et ꝯgregáuit iu-
das vniuersos israelitas q erãt i galaaditide a
minimo vsq3 ad maximũ ꝛ vxores eoꝝ. ꝛ na-
tos ꝛ exercitũ magnũ valde vt veniret i terraz
iúde. ꝛ venerũt vsq3 ephrón: ꝛ hec ciuitas ma-
gna in igressu posita munita valde. Et nõ erat
decliare ab ea dextera vel sinistra: sed ꝑ mediũ
iter erat. Et iclusérũt se q erãt i ciuitate: ꝛ ob F
struxérũt portas lapidibus. Et misit ad eos iú
das vbis pacificis dicẽs. Trãseãmꝰ ꝑ terrã ve- ꝑ terrã

ſtrā vt eam⁹in terrā noſtrā.ꝛ nemo vob̄ noce
bit:tm̄ pedib⁹trāſibimus.Et nolebāt eis aperi
re.Et p̄cepit iúdas p̄dicari i caſtris:vt appli-
cárēt vnuſqſqꝫ i quo erat loco.Et applicuérūt
ſe viri v̄tutis:ꝛ oppugnáuit ciuitatē illaꝫ tota
die ꝛ tota nocte.Et tradita eſt ciuitas i manu
ei⁹.Et pemérūt oēm máſculū in ore gladij:ꝛ
eradicáuit eá:ꝛ accepit ſpolia ei⁹:ꝛ trāſiuit p
totā ciuitatē ſup iterfectos.Et trāſgréſſi ſunt
iordánē i cāpo magno ꝯ faciē bethſán.Et erat
iúdas ꝯgregās extrémos:ꝛ exhortabaẗ pplꝫ p
totā viā donec venirēt i terrā iudá.Et aſcēde-
rūt in mōtē ſyón cū leticia ꝛ gaudio:ꝛ obtulé
rūt holocáuſta:q̄ nemo ex eis cecidiſſet donec
reuerterenẗ i pace.Et i dieb⁹ qb⁹ erat iúdas ꝛ
iónathas i terra galaád.ꝛ ſymō fr̄ ei⁹in gali-
léa ꝯ faciē ptolomáidis:audiuit ióſephus ꝫa-
charie fi'l⁹.ꝛ aꝫarias p̄nceps v̄tutis res bn̄ ge
G ſtas.ꝛ p̄lia q̄ facta ſunt:ꝛ dixit.Faciam⁹ ꝛ ipſi
nobis nomē ꝛ eam⁹pugnare aduerſus gētes q̄
in circúitu nr̄o ſunt.Et p̄cepit his q erāt i ex-
ercitu ſuo:ꝛ abierūt iámniā.Et exiuit gorgias
de ciuitate.ꝛ viri ei⁹obuiā illis in pugnā.Et fu
gati ſunt ióſeph⁹ꝛ aꝫarias vſqꝫ i fines iudée:
ꝛ ceciderunt illa die de pplo iſraél ad duo mí
lia viri.Et fcā eſt+plaga magna in pplo:q̄ nō al'+fuga
audiérūt iúdā ꝛ frēs ei⁹exiſtimātes fortiter ſe
facturos.Ipſi aūt nō erāt de ſemine viroꝝ il-
loꝝ:p quos ſalus fcā eſt in iſraél.Et viri iudá
magnificati ſūt valde i ꝯſpectu ois iſraél:ꝛ gē
tiū oīuꝫ vbi audiebaẗ nomē eoꝝ.Et ꝯuenérūt
ad eos fáuſta acclamātes.Et exiuit iúdas ꝛ fra
tres ei⁹ꝛ expugnábāt filios eſaú in terra q̄ ad
áuſtrū eſt.Et pcuſſit chebrón ꝛ filias ei⁹:ꝛ mu
ros ei⁹.ꝛ turres ei⁹ſuccēdit igne i circúitu.Et
mouit caſtra vt iret i terrā aliēigenáꝝ:ꝛ pam
bulabat ſamáriā.In illa die ceciderūt ſacer-
dotes i bello dū volūt fortiter faceẗ dū ſine ꝯſi
lio exeūt i p̄liū.Et declinauit iúdas i aꝫotū in
terrā alienigenáꝝ.ꝛ diruit áras eoꝝ.ꝛ ſpólia
deoꝝ ſuoꝝ ſuccendit igni.ꝛ cepit ſpolia ciuita-
tum:ꝛ reuerſus eſt in terra iudá.

¶ Ca.Sū. ¶ De morte antiochi ꝛ ſucceſſiōe
filij ei⁹:filius antiochi mittit exercitū ad debel
lādū iudā ꝛ vinciẗ.pacē dat ficte quā cito ru-
pít.hic dr̄ qd̄ i bellis vtebaẗ elephātis. ¶ VI.

A ET rex antioch⁹ pambuláuit ſu-
periores regiōes.Et audiuit eſſe
ciuitatē elimáidē i p̄ſide nobi-
liſſimā ꝛ copioſaꝫ i argēto ꝛ au
ro:tēplūqꝫ i ea lócuplex valde.
Et illic velámina áurea ꝛ lorice ſcuta:que re-
líquit alexāder philippi rex mácedo qui re-
gnauit p̄mus in grecia.Et venit ꝛ q̄rebat cape ſupra.i.a
ciuitatē ꝛ dep̄dári eā.Et nō potuit:qm̄ inótuit
ſmo his q erāt in ciuitate.Et iſurrexerūt in p̄
liū.Et fugit inde.ꝛ ábijt cū triſtitia magna:ꝛ
reuerſus ē babylóniā.Et venit q núciaret ei i
p̄ſide:q̄ fugata ſūt caſtra q̄ erāt i terra iudá:
ꝛ q̄ abijt lyſias cū v̄tute forti i p̄mis ꝛ fugat⁹
eſt a facie iudeoꝝ:ꝛ iualuérūt armis ꝛ virib⁹
ꝛ ſpolijs multis q̄ ceperūt de caſtris q̄ excide-
rūt.ꝛ q̄ diruérunt abominationē quā edifica-
uerāt ſup altare qd̄ erat i hierl'ꝫ:ꝛ ſcificationē
ficut p̄us circūdéderunt muris excelſis:ſed ꝛ
bethſúrā ciuitatē ſuā.Et fcm̄ eſt vt audiuit rex
ſmones iſtos expáuit:ꝛ cōmot⁹ē valde.Et dé
cidit in lectū ꝛ incidit i lāguórē p̄ triſtitia : q̄
nō ē factū ficut cogitabat. Et erat illic p dies
multos:q̄ renouata ē i eo triſtitia magna. Et
arbitrat⁹ ē ſe mori:ꝛ vocauit oēs amicos ſuos
ꝛ dixit illis.Receſſit ſomn⁹ab oculis meis:ꝛ B
ꝯcidi ꝛ corrui corde p̄ ſollicitudine. Et dixi i
corde meo.In quātā tribulationē deuéni:ꝛ i
quos fluct⁹triſticie i q̄ nūc ſuꝫ q iocūdus erā
ꝛ dilect⁹ i ptāte mea.Nūc v̄o reminiſcor ma
loꝝ q̄ feci i hierl'm:vn̄ ꝛ ábſtuli oia ſpólia áu
rea ꝛ argētea q̄ erāt i ea:ꝛ miſi auférre habi-
tātes iudéam ſine cā.Cognoui ergo q̄ pp ea
ſuenerūt me mala iſta.Et ecce péreo triſtitia
magna in terra aliena.Et vocauit philippum
vnū de amicis ſuis:ꝛ p̄poſuit eū ſup vniuerſū
regnū ſuū.Et dedit ei diadéma.ꝛ ſtolā ſuaꝫ ꝛ
ánnulū:vt+addúceret antiochū filiū ſuuꝫ ꝛ
nutriret eū ꝛ regnaret.Et mortu⁹ē illic antio
ch⁹rex āno cētefimo q̄dragefimonono. Et co al'+edu-
gnouit lyſias qm̄ mortuus ē rex:ꝛ ꝯſtituit re- caret
gnare antióchū filiū ei⁹quē nutriuit adoleſcē
tē:ꝛ vocauit nomē ei⁹+eupátorē. Et hi q erāt
in árce ꝯclúſerāt iſrael i circúitu ſanctoꝝ:ꝛ q̄ al'+eupa-
rebāt eis mala ſemp ad firmamentū gentiū. tor
Et cogitauit iúdas diſp̄dere eos.Et ꝯuocauit
vniuerſuꝫ pplm ꝛ obſidérent eos.Et+ꝯuene-
runt fimul:ꝛ obſedérūt eos āno cētefimo qn
quagefimo:ꝛ fecérunt baliſtas ꝛ máchinas.
Et exiérunt qdā ex eis q obſidebāẗ.ꝛ adiū-
xérunt ſe illis aliq ipij ex iſraél:ꝛ abiérūt ad
regē ꝛ dixerūt.Quouſqꝫ nō facis iudiciuꝫ : ꝛ
vindicas fratres nr̄os.Nos decreuim⁹ ſeruire
p̄ri tuo ꝛ ambulare in p̄ceptis ei⁹.ꝛ óbſequi
edictis ei⁹:ꝛ filij ppli nr̄i pp h̄ alienabant ſe
a nobis.Et qcūqꝫ inueniebanẗ ex nobis iter-

ſiciebant:ꝛ hereditates nr̄e diripiebant. Et
nō ad nos tm̄ extendérūt manū:ſed ꝛ in oēs
fines nr̄os. Et ecce applicuérūt hodie ad árcē
in hierlm̄ occupáre eā:ꝛ munitionē in bethſú
rā muniérunt. Et niſi ꝑuéneris eos velocius:
maiora q̄z hec facient:ꝛ non póteris obtinere
eos. Et iratus eſt rex vt hec audiuit. Et ꝯuoca-
uit oēs amicos ſuos ꝛ pricipes exercitus ſui:ꝛ
eos q ſup équites erāt. Sed ꝛ de regnis alijs
D ꝛ de inſulis maritimis venerūt ad eū exercit⁹
ꝯductitius. Et erat numerus exercitus ei⁹ cen
tū milia péditū:ꝛ viginti milia équitū: ꝛ ele
phanti trigintaduo docti ad ꝑliū. Et venerūt
ꝑ iduméā ꝛ applicuérūt ad bethſúrā: ꝛ pu-
gnauerūt dies multos. ꝛ fecerūt máchinas.
Et exiérunt ꝛ ſuccédérūt eas igni: ꝛ pugna-
uerūt viriliṫ. Et recéſſit iudas ab arce: ꝛ mo-
uit caſtra ad bethçacharán ꝯtra caſtra regis.
Et ſurrérit rex ante lucē:ꝛ ꝯcitáuit exercitus
in ip̄etū ꝯtra viā bethçacharán. Et cōparaue-
rūt ſe exercit⁹ in prélīū:ꝛ túbis cecinérūt. Et
elephántis oſtēdérunt ſanguinē vue ꝛ mori:
ad acuéndos eos in ꝑliū. Et diuiſerūt beſtias
ꝑ legiónes:ꝛ aſtitérūt ſingulis elephātis mil
le viri in loricis ꝯcathenátis. ꝛ gálee eree ī ca
pitibus eoꝝ. ꝛ q̄ngénti ég̃tes ordináti vnicui-
q̄z beſtie electi erāt. Hi an̄ tp̄s vbicūq̄z erat be
ſtia ibi erāt ꝛ quocūq̄z ibat ibāt:ꝛ nō diſcéde
bāt ab ea. Sed ꝛ turres lignee ſup eos firme
ꝓtegéntes ſup ſingulas beſtias ꝛ ſup eas má-
E chine. Et ſup ſingulas viri virtutis triginta-
duo. q pugnabāt déſup ꝛ intus magiſter bé-
ſtie. ꝛ reſiduū eq̃tátū hinc ꝛ inde ſtatuit ī du-
as ptes túbis exercituꝫ cōmouére ꝛ purgére
ꝯſtipátos in legióib⁹ ei⁹. Et vt refúlxit ſol ī cly
peos áureos ꝛ éreos reſplēduérūt montes ab
eis:ꝛ reſplēduerūt ſicut lámpades ignis. Et di
ſtincta eſt ps exércitus regis ꝑ montes excél-
ſos:ꝛ alia ꝑ loca humilia ꝛ ibāt cáute ꝛ ordi-
nate. Et cōmouebanṫ oēs īhabitātes terrā a
voce multitudinis eoꝝ:ꝛ incéſſu turbe ꝛ colli-
ſione armoꝝ. Erat. n. exercit⁹ magn⁹ valde ꝛ
fortis. Et appropiáuit iudas ꝛ exercit⁹ eius in
ꝑliū:ꝛ ceciderūt de exercitu regis ſexcénti vi-
ri. Et vidit eleaçár fili⁹ ſaurā vnā de beſtijs lo
ricātā loricis regis:ꝛ erat éminēs ſup cete-
ras béſtias. Et viſum ē ei q̄ in ea eēt rex:ꝛ de-
dit ſe vt liberaret pplm̄ ſuū:ꝛ acq̄réret ſibi no
F mē eternū. Et cucúrrit ad eā audácter ī me-
dio legiónis interficiēs a dextris ꝛ a ſiniſtris:
cadebāt ab eo huc atq̄z illuc. Et iuit ſub pedes
elephántis ꝛ ſuppóſuit ſe ei. ꝛ occidit eū:ꝛ cē
cidit in terrā ſup ip̄m. ꝛ mortuus eſt illic. Et
vidētes virtutē regis ꝛ ip̄etū exercitus ei⁹ di-
uertérunt ſe ab eis. Caſtra aūt regis aſcende-
rūt ꝯtra eos in hierlm̄:ꝛ applicuérunt caſtra
regis ad iudéā ꝛ mōtē ſyón. Et fecit pacē cū
his q erāt in bethſúra. Et exiérūt de ciuitate:
q2 nō erāt eis ibi alimēta concluſis:q2 ſábba
ta erāt terre. Et cōp̄hēndit rex bethſúrā ꝛ cō
ſtituit ibi cuſtódiā ſuare eā. Et ꝯuértit caſtra
ad locū ſanctificatióis dies multos. Et ſtatuit
illic baliſtas ꝛ máchīas ꝛ ignis iácula ꝛ tor-
mēta ad lápides iactándos ꝛ ſpicula ꝛ ſcorpi
os ad īmittēdas ſagittas ꝛ fūdibula. Fecerūt
āt ꝛ ipſi máchinas aduerſus máchinas eoꝝ:
ꝛ pugnauerūt dies multos. Eſce aūt nō erant
ī ciuitate:eo q̄ ſeptim⁹ ānus eēt:ꝛ q remánſe
rāt in iudéa de gētib⁹ ꝯſūpſerāt reliq̃as eoꝝ q̄
repoſite fuerāt. Et remāſerūt in ſcis viri pau
ci:qm̄ obtinúerat eos fames:ꝛ diſpſi ſūt vnuſ
q̄ſq̄z ī locū ſuū. Et audiuit lyſias q̄ philippus G
quē ꝯſtitúerat rex antiochus:cū adhuc viue-
ret vt nutriret antiochū filiū ſuū:vt regnaret
reuerſus ē a pſide ꝛ media:ꝛ exercit⁹ q abie-
rat cū ipſo:ꝛ q2 q̄rit ſuſcipe regni negócia. Et
feſtinauit ire ꝛ dicere ad regē ꝛ duces exerci-
t⁹. Deficim⁹ quotidie ꝛ eſca nobis módica ē:
ꝛ loc⁹ quē obſidém⁹ ē munit⁹. ꝛ icūbit nobis
ordinare de regno. Nunc itaq̄z dem⁹ déxtras
hoib⁹ iſtis:ꝛ faciam⁹ cū illis pacē:ꝛ cū oi gēte
eoꝝ:ꝛ ꝯſtituám⁹ illis vt ámbulēt ī legitimis
ſuis ſicut pri⁹. Propter legitima. n. ipſoꝝ q̄ de
ſpéxim⁹ irati ſūt:ꝛ fecerūt oia hec. Et plácuit
ſmo ī ꝯſpectu regis ꝛ pricipū:ꝛ miſit ad eos pa
cē facē:ꝛ cepért illā: ꝛ iurauit ill' rex ꝑ pricipes
ꝛ exierūt de munitōe. Et ītrauit rex mōtē ſyō
ꝛ vidit mūitōeꝫ loci:ꝛ rūpit citi⁹ iuramētū qd̄
iurauit: ꝛ mādauit d̄ſtrueṫ muꝝ ī gyro. Et di
ſcéſſit feſtinanter ꝛ reuerſus eſt antiochiam.
Et inuenit philippum dominantem ciuitatis
ꝛ pugnauit aduerſus eū:ꝛ occupauit ciuitatē.

C Ca. Sū. C Demetri⁹ occiſis antiocho ꝛ ly
ſia obtiuit regnū. d̄ alchimo ꝛ bachide ꝛ ma-
licia eoꝝ. d̄ ſāguine effuſo ī circuitu hierlm̄.
miſſit demetri⁹ nicharonē ꝯtra iſrl'. orauit iu-
das ꝛ vicit nicharonē ꝛ occidit eū. C VII.

Anno cētefimo q̄nquageſimo ꝛ A
p̄mo:exijt demetrius ſeleuci fi-
lius ab vrbe roma. ꝛ aſcēdit cuꝫ
paucis viris in ciuitatē mariti-
mā:ꝛ regnauit illic. Et factuꝫ ē

vt ingreſſus ē domū regni patrū ſuoꝝ: cōprehēdit exercit⁹ antiochū ꝛ lyſiaȝ vt adducerēt eos ad eū. Et res ei innotuit: ꝛ ait. Nolite mihi oſtēdere faciē eoꝝ. Et occidit eos exercitus. Et ſedit demetrius ſup ſedē regni ſui. Et venerūt ad eū viri iniq ꝛ ipij ex iſraēl: ꝛ alchimus dux eoꝝ: q volebat fieri ſacerdos: ꝛ accuſauerūt pplm apud regē dicētes. Perdidit iúdas ꝛ frēs ei⁹ amicos tuos: ꝛ nos diſpdidit de terra nr̄a. Nūc ergo mitte viꝝ cui credis: vt eat ꝛ videat exterminiū oē qd̄ fecit nobis i regiōib⁹ regis: ꝛ púniat oēs amicos eoꝝ ꝛ adiu-
B tores eoꝝ. Et elegit rex ex amicis ſuis báchidē q dn̄abat̄ trās flumē magnū i regno ꝛ fidelē regi: ꝛ miſit eū vt videret exterminiū qd̄ fecit iúdas. Sȝ ꝛ alchimū ipiū ↄſtituit i ſacerdotium: ꝛ mādauit ei facer̄ vltionē i filios iſrl̄. Et ſurrexerūt ꝛ venerūt cū exercitu magno i trā iudá. Et miſerūt nūcios ꝛ locuti ſūt ad iúdaȝ ꝛ ad frēs ei⁹ v̄bis pacificis i dolo: ꝛ nō itēderūt ſmōib⁹ eoꝝ. Viderūt.n. q: venerūt cū exercitu magno. Et ↄuener̄t ad alchimū ꝛ báchidē ↄgregatio ſcribaꝝ reqrere q̄ iuſta ſunt. Et pmi aſſidéi q erāt in filijs iſraél: ꝛ exqrebāt ab eis pacē. Dixerūt eni. Homo ſacerdos d̄ ſemine ááro venit: nō decipiet nos. Et locut⁹ eſt cū eis verba pacifica: ꝛ iurauit illis dicēs. Nō inferem⁹ vobis malū neqꝫ amicis vr̄is. Et crediderūt ei. Et cōphēdit ex eis ſexagita viros: ꝛ occidit eos i vna die ſm verbū qd̄ ſcriptū ē.
Psa.78. Carnes ſctōꝝ tuoꝝ ꝛ ſanguinē ipſoꝝ effuderūt i circúitu hierſm: ꝛ nō erat q ſepeliret. Et incúbuit timor ꝛ tremor i oēm pplm: q: dixerūt. Nō ē veritas ꝛ iudiciū in eis. Trāſgreſſi ſunt eni ↄſtitutū ꝛ iuſiurādū qd̄ iurauerunt. Et mouit báchides caſtra ab hierlm ꝛ applicuit in bethzechā. Et miſit ꝛ comprehēdit multos ex eis quia ſe refúgerant: ꝛ quoſdā de populo mactáuit: ꝛ in puteū magnū piecit. ꝛ cōmiſit regionē alchimo: ꝛ reliqt cū eo auxi-
D liuȝ in adiutoriū ipſi. Et ābijt báchides ad regem. Et ſatis agebat alchimus p pncipatu ſacerdotij ſui. ꝛ ↄuenérunt ad eū oēs q pturbabāt populū ſuū: ꝛ obtinuérūt terrā iudá: ꝛ fecerūt plagā magnaȝ in iſraél. Et vidit iúdas oīa mala q̄ fecit alchim⁹. ꝛ q cū eo erāt filys iſraél multo plus q̄ȝ gētes. Et exijt i oēs fines iudée i circúitu ꝛ fecit vidictā in viros deſertóres: ꝛ ceſſauerunt vltra exire in regionē. Vidit aūt alchim⁹ q: preualuit iúdas ꝛ q cuȝ eo erāt: ꝛ cognouit q: nō pōt ſuſtinére eos: ꝛ regreſſus eſt ad regē: ꝛ accuſauit eos multis crimīnib⁹. Et miſit rex nicánorē vnū ex pncipib⁹ ſuis nobilióribꝰ q erat inimicitias exercens ↄ̄ iſraél: ꝛ mādauit ei euértere pplm. Et venit nicánor i hierlȝ cū exercitu magno: ꝛ miſit ad iúdā ꝛ ad frēs eis v̄bis pacificis cū dolo dicēs. 2.ma 14.b
Nō ſit pugna iter me ꝛ vos. Veniam cū viris paucis: vt videā facies vr̄as cū pace. Et venit ad iúdā ꝛ ſalutauer̄t ſe iuicē pacifice: ꝛ hoſtes parati erāt rape iúdaȝ. Et inotuit ſmo iúde: qm̄ cū dolo venérūt ad eū: ꝛ ↄtrit⁹ eſt ab eo: ꝛ ampli⁹ noluit vidē faciē ei⁹. Et cognouit nicánor qm̄ denudatū ē ↄſiliū ei⁹: ꝛ exiuit óbuiam iúde i pugnā iuxta capharſalamá. Et ceciderūt de nicánoris exercitu fere qnqꝫ milia viri ꝛ fugérūt i ciuitatē dauid. Et poſt hec v̄ba aſcēdit nicánor i montē ſyón. Et exierūt de ſacerdotib⁹ ppl̄i ſalutáre eū i pace: ꝛ demōſtrare ei holocauſtómata q̄ offerebant̄ p rege. Et irridēs ſpreuit eos ꝛ polluit: ꝛ lotus ē ſupbe ꝛ iurauit cuȝ ira dicēs. Niſi tradit⁹ fuerit iúdas ꝛ exercit⁹ ei⁹ in man⁹ meas: ↄtinuo cū regreſſus fúero i pace ſuccēdā domū iſtā. Et exijt cū ira magna. Et itrauerūt ſacerdotes ꝛ ſteterūt an̄ faciē altaris tēpli: ꝛ flētes dixerūt. Tu dn̄e ele gíſti domū iſtā ad iuocādū nomē tuū i ea: vt eſſet domus oróis ꝛ obſecrationis pplo tuo. F
Fac vidictā in hoie iſto: ꝛ exercitu ei⁹ ꝛ cadāt in gladio. Memēto blaſphémias eoꝝ: ꝛ ne dederis eis vt pmáneāt. Et exijt nicánor ab hieruſaléȝ ꝛ caſtra ꝛ applicuit ad bethorón. Et occurrit illi exercitus ſyrie. ꝛ iúdas applicuit in adarſá cū trib⁹ milib⁹ viris. Et orauit iudas ꝛ dixit. Qui miſſi erāt a rege ſennacherib dn̄e 4.R.
q: blaſphemáuerāt te: exijt angelus ꝛ pcuſſit ex eis cētū octogintaqnqꝫ milia: ſic ↄtere exercitū iſtū in ↄſpectu nr̄o hodie ꝛ ſciant ceteri q: male locut⁹ eſt ſup ſancta tua: ꝛ iudica illū ſȝ malitiā illius. Et cōmiſerūt exercitus prélíū tertiadecima die mēſis adár. Et ↄtrita ſunt caſtra nicánoris: ꝛ cécidit ipſe pmus in prélio. Vt aūt vidit exercit⁹ ei⁹ q̄ cecidiſſet nicánor
G piecerunt arma ſua ꝛ fugérunt. Et perſecuti ſunt eos viā vni⁹ diei ab adaçer vſqꝫquo veniatur in gaçará: ꝛ tubis cecinérūt poſt eos cū ſignificatióib⁹. Et exiérūt de oibus caſtellis iudée in circúitu: ꝛ ventilabāt eos córnib⁹: ꝛ cōuertebant̄ iteꝝ ad eos. Et ecciderunt oēs gladio: ꝛ nō eſt relictus ex eis nec vn⁹. Et accepe rūt ſpólia eoꝝ i predā: ꝛ caput nicánoris amputauérūt ꝛ dexterā eius quā extēnderat ſu-

galá:⁊ caſtra poſuerūt in maſalóth:q̄ ē in ar-
bellis. Et occupauerūt eá ⁊ peremerūt aīas ho
minū multas. In mēſe p̄mo anni centeſimi ⁊
q̄nq̄geſimi ⁊ ſecūdi applicuérunt exercitum
ad hierl'm:⁊ ſurrexerūt ⁊ abiérūt in bereá vi-
ginti milia viroꝝ ⁊ duo milia eq̄tū. Et iúdas
poſúerat caſtra in laiſá ⁊ tria milia viri electi
cū eo.Et viderūt multitudinē exercit⁹ q: mul
ti ſūt ⁊ timuérūt valde:⁊ m̄lti ſubtraxérūt ſe
d̄ caſtris:⁊ nō remāſeſt ex eis niſi octīgēti vi-
ri.Et vidit iúdas q̄ defluxit exércitus ſuus:⁊
bellum purgébat eum:⁊ confráctus eſt corde
q: nō hēbat tp̄s ꝯgregādi eos: ⁊ diſſolútus ē.
Et dixit his q̄ reſidui erant.Surgam⁹ ⁊ eam⁹
ad aduerſarios nr̄os: ſi potérimus pugnare
aduerſus eos.Et auertébant eū dicentes.Nō
B potérimus:ſed liberém⁹ aīas nr̄as mō: ⁊ re-
uertámur ad fr̄es noſtros:⁊ tūc pugnabimus
aduerſus eos.Nos aūt pauci ſum⁹.Et ait iú-
das.Abſit iſtā rē facere:vt fugiamus ab eis.
Et ſi appropiáuit tp̄s nr̄m:moriámur in v̄tu-
te p̄pter fr̄es nr̄os:⁊ nō inferam⁹ crimē glorie
nr̄e.Et mouit exercitus de caſtris: ⁊ ſtetérūt
illis obuiā.Et diuiſi ſunt éq̄tes in duas p̄tes
⁊ fundibulárij ⁊ ſagittárij preibant exercitū:
⁊ p̄mi certáminis oēs potētes.Báchides aūt
erat in dextro cornu.Et approximauit legio ex
duabus p̄tib⁹:⁊ clamabāt tubis.Exclamaue-
runt aūt ⁊ hij q̄ erant ex parte iúde etiam ipſe.
Et cōmota ē terra a voce exercituū.Et cōmiſ-
ſum eſt p̄liū a mane vſq; ad véſperā. Et vidit
iúdas q: firmior eſt pars exercit⁹ báchidis in
dextris ⁊ cōuenérunt cū ipſo oēs ꝯſtātes cor-
z.4.b de ⁊ ꝯtrita eſt déxtera ps ab eis.⁊ p̄ſecutus ē
eos vſq; ad montē azóti⁹. Et qui in ſiniſtro
cornu erant vidérūt q̄ ꝯtritū ē dextrū cornu ⁊
ſecuti ſūt poſt iúdā:⁊ eos q̄ cū ipſo erāt a ter-
go.Et ingrauatū eſt prelīū:⁊ cecidérūt vulne
rati multi ex his ⁊ ex illis. Et iúdas cécidit ⁊
ceteri fugérūt.Et iónathas ⁊ ſýmon tulérūt
iúdā fratrē ſuū.⁊ ſepeliérūt eū i ſepulchro pa
trū ſuoꝝ in ciuitate modin.Et fleuerūt eū oīs
pp̄lus iſraél planctu magno:⁊ lugébant dies
C multos.Et dixerunt. Quō cécidit potēs q̄ ſal
uū faciebat pp̄l'm iſraél?Et cetera verba bello
rū iude ⁊ virtutū quas fecit ⁊ magnitudinis
eius nō ſunt deſcripta.Multa eni erāt valde.
Et fcm̄ eſt poſt óbitū iúde emérſerūt iniq̄ in
oībus finibus iſraél:⁊ exórti ſunt oēs q̄ opera
bant iniq̄tatē.In diebus illis facta eſt fames
magna valde. Et trádidit ſe bachidi oīs re-
gio eoꝝ cū ipſis.Et elegit báchides viros im
pios ⁊ ꝯſtituit eos dn̄os regionis:⁊ exq̄rébant
⁊ p̄ſcrutabāt amicos iúde.⁊ adducébāt eos
ad báchidē:⁊ vindicabat in illos ⁊ illudébat.
Et facta eſt tribulatio magna in iſraél:qualis
nō fuit ex die qua nō eſt viſus p̄pheta in iſraél
Et cōgregati ſunt oēs amici iude ⁊ dixerunt
iónathe.Ex quo frater tu⁹ iúdas defunctus eſt
vir ſimilis ei nō eſt q̄ éxeat ꝯtra inimicos no-
ſtros báchidē ⁊ eos q̄ inimici ſunt gentis nr̄e.
Nūc itaq; te hodie eligimus eſſe p eo nobis ī
principē ⁊ ducē ad bellādū bellum nr̄m.Et ſu
ſcépit iónathas tp̄e illo principatū:⁊ ſurrexit
loco iúde fratris ſui.Et cognouit báchides:⁊
querebat eū occidere.Et cognóuit iónathas
⁊ ſymō frater eius ⁊ oēs q̄ cū eo erant.Et fu-
gerūt in deſertū thecué:⁊ ꝯſedérunt ad aquā
lacus aſphár.Et cognóuit báchides.⁊ die ſab
batoꝝ venit ipſe ⁊ oīs exercit⁹ eius tranſiorda
nē.Et iónathas miſit fratrē ſuū ducē populi. D
⁊ rogauit nabuthéos amicos ſuos vt+cómen al's+com modaret.
dárent illi apparatum ſuū q̄ erat copioſus.Et
exierūt filij iambri ex madabá ⁊ cōprehendē
rūt ioānē:⁊ oīa que hēbat:⁊ abierunt hn̄tes
ea.Poſt h̄ v̄ba renūciatū eſt iónathe ⁊ ſýmo
ni fratri ei⁹:q: filij iambri faciūt nuptias ma
gnas ⁊ dúcūt ſponſam ex madabá filiā vni⁹
de magnis p̄ncipib⁹ chanaán cū ambitōe ma
gna.Et recordati ſunt ſanguinis ioánnis fr̄is
ſui.Et aſcéderūt ⁊ abſcōderūt ſe ſub tegumē
to montis.Et eleuauerūt oculos ſuos ⁊ vidé-
rūt:⁊ ecce tumultus ⁊ apparat⁹ multus ⁊ ſpon
ſus proceſſit:⁊ amici ei⁹.⁊ fratres ei⁹ obuiam
illis cū týmpanis ⁊ múſicis ⁊ armis multis.
Et ſurrexérūt ad eos ex inſidijs:⁊ occiderūt
eos:⁊ cecidérūt vulnerati multi.⁊ reſidui fu
gérūt in mōtes.Et acceperūt oīa ſpólia eoꝝ:
⁊ ꝯuerſe ſunt núptie in luctū.⁊ vox muſicoꝝ
ipſoꝝ in lamentū.Et vindicauerūt vindictā
ſanguinis fratris ſui:⁊ reuerſi ſunt ad ripam
iordánis.Et audiuit báchides:⁊ venit die ſab
batoꝝ vſq; ad orā iordanis in v̄tute magna.
Et dixit ad ſuos iónathas.Surgam⁹ ⁊ pugne- E
mus cōtra inimicos noſtros.Nō eſt enim ho
die ſicut heri ⁊ nudiuſtertius.Ecce enī bellū
ex aduerſo aqua vero iordanis hinc ⁊ inde:⁊
ripe ⁊ palúdes ⁊ ſáltus ⁊ nō eſt locus diuertē
di.Nūc ergo clamáte in celum:vt liberémini z.4.b
de manu inimicoꝝ v̄roꝝ.Et cōmiſſum eſt bel
lū.Et extendit iónathas manū ſuā ꝑcutere
báchidem:⁊ diuertit ab eo retro. Et diſſilijt

ionathas ⁊ qui cũ eo erant in iordánez.⁊ tráſ
natauérunt ad eos iordánez.Et ceciderunt de
pte báchidis die illa mille viri:⁊ reuerſi ſunt
in hieruſalém.Et edificauerunt ciuitates mu
nitas in iudéa:munitionem que erat in hie
ricó:⁊ in ámaum :⁊ in bethorón. ⁊ bethel ⁊
thannathá ⁊ phará ⁊ thopo muris excelſis ⁊
portis ⁊ ſeris.Et poſuit cuſtódiaz in eis:vt ini
micitias exercérent in iſraél.Et muniuit ciui
tatem bethſúram ⁊ gáçaraz ⁊ árcez ⁊ póſuit
in eis auxilia ⁊ apparátum eſcarum.Et accé
pit filios principum regionis óbſides ⁊ poſu
it eos in árce in hieruſalém in cuſtodiam. Et
anno centeſimo quinquageſimotertio menſe
ſecundo precépit alchimus déſtrui muros do
mus ſancte interioris.⁊ déſtrui opera prophe
F taruz:⁊ cepit deſtrúere.In tpe illo pcuſſus eſt
alchimus:⁊ ipedita ſunt opa illius.⁊ obclú
ſum eſt os eius: ⁊ diſſolútus eſt parályſi.nec
vltra potuit loq verbum ⁊ mandare de domo
ſua.Et mortuus eſt alchimus in tẽpore illo cũ
tormento magno.Et vidit báchides qm̃ mor
tuus eſt alchimus:⁊ reuérſus eſt ad regez. Et
ſiluit terra annis duobus.Et cogitauerũt oẽs
iniq dicentes.Ecce ionathas ⁊ q cũ eo ſunt in
ſiletio habitant ꝯfidẽter.Nunc ergo adduca
mus báchidez:⁊ comprehẽndet eos oẽs vna
nocte.Et abiérunt:⁊ ꝯſiliuz ei dederũt.Et ſur
rexit vt veniret cum exercitu multo. Et miſit
occulte epl'as ſocijs ſuis q erãt in iudéa vt cõ
prehẽnderẽt ionathaz ⁊ eos q cũ eo erãt.Sed
nõ potuérunt qꝛ innotuit eis ꝯſilium eoꝝ. Et
apphẽndit de viris regionis q principes erant
militie qnquaginta viros:⁊ occidit eos.Et ſe
céſſit ionathas ⁊ ſýmon.⁊ q cuz eo erãt i beth
beſſẽz que eſt in dẽſerto:⁊ extrúxit diruta eius:
⁊ firmauerũt eá.Et cognouit báchides: ⁊ cõ
gregauit vniuerſaz multitudinẽ ſuá:⁊ his qui
de iudéa erãt denunciauit.Et venit ⁊ caſtra po
G ſuit deſuper bethbeſſẽ:⁊ oppugnáuit eaz dies
multos ⁊ fecit máchinas.Et reliqt ionathas
ſýmonez fratrez ſuũ in ciuitate:⁊ exiuit in re
gionez ⁊ venit cũ numero ⁊ pcuſſit odarém ⁊
fratres eius ⁊ filios phaſerón in tabernaculis
ipſoꝝ:⁊ cepit cedere ⁊ creſcere in virtutibus.
Sýmon vero ⁊ qui cũ ipſo erant exiérũt de ci
uitate:⁊ ſuccenderunt máchinas ⁊ pugnaue
runt cõtra báchiden.⁊ contritus eſt ab eis.Et
afflixérunt eum valde.qm̃ ꝯſilium eius ⁊ con
greſſus eius erat inánis.Et iratus cõtra viros
iniquos q ei ꝯſiliuz dederant:vt veniret in re
gionẽ ipſoꝝ.multos ex eis occidit.Ipſe aũt co
gitauit cuz reliquis abire in regionez ſuá. Et
cognouit ionathas:⁊ miſit ad euz legátos cõ
ponere pacẽ cum ipſo:⁊ reddere ei captiuitá
tez.Et libenter accépit.⁊ fecit ſecundum vba
eius:⁊ iurauit ſe nihil facturuz ei mali oibus
diebus vite eius.Et réddidit ei captiuitatem
quá pri⁹ erat pdatus de terra iudá.Et ꝯuerſus
abijt in terraz ſuaz:⁊ nõ appoſuit ápli⁹ veni
re in fines eius. Et ceſſauit gladius ex iſraél.
Et habitáuit ionathas in machinás. Et cepit
ionathas ibi iudicare populum:⁊ extermina
uit impios ex iſraél.

¶ Ca. Sũ. ¶ Alexander occidit demetrium
⁊ accepit filiá ptolomei regis vxorẽ. de gloria
ionathe. habentur multa in hoc capitulo iu
nior demetrius accepit regnum:apolloniuz du
cem expugnauit ionathas.reuerſus eſt iona
thas in hieruſalẽ:miſit ei alexander fibulam
auream. ¶ X. A

ET anno centeſimo ſexageſimo
aſcẽdit alexãder antiochi fili⁹
qui cognominatus eſt nobilis
⁊ occupáuit ptolomáidam. Et
receperunt eũ:⁊ regnauit illic.
Et audiuit demétrius rex:⁊ cõ
gregáuit exercitũ copioſuz valde:⁊ exiuit ob
uiá illi in preliũ.Et miſit demetrius epl'aſ ad
ionathá verbis pacificis:vt magnificaret eũ.
Dixit.n.Anticipémus facere pacẽ cũ eo prius
q̃z faciat cũ alexádro aduerſuz nos. Recorda
bitur.n.oium maloꝝ q̃ fecimus in eũ ⁊ i frẽs
eius ⁊ in gẽtẽ eius.Et dedit ei ptãtẽ cõgregan
di exercitũ ⁊ fabricare arma. ⁊ eẽ ipſuz ſociuz
ei⁹.⁊ obſides q erãt in árce iuſſit tradi ei. Et
venit ionathas in hierl'm.⁊ legit epl'as in au
ditu oĩs ppl'i ⁊ eoꝝ q in árce erãt . Et timue
rũt timore magno. qm̃ audiérunt qꝛ dedit ei
rex ptãtẽ cõgregãdi exercituz. Et traditi ſunt
ionathe obſides.⁊ réddidit eos parentib⁹ ſu
is.Et habitauit ionathas i hierl'm.⁊ cepit edi
ficare ⁊ innouáre ciuitatẽ.Et dixit facientib⁹
opera ⁊ extruerent muros ⁊ montem ſyón in
circuitu lapidibus quadrátis ad munitionẽ.
⁊ ita fecerunt.Et fugérunt alienigene q erant
in munitionib⁹ quas báchides edificauerat:
⁊ reliquit vnuſquiſqꝫ locũ.⁊ abijt in terrá ſu
am:tm̃ in bethſúra remãſerunt aliqui ex his
qui reliqrant legẽ ⁊ pcepta dei.Erãt.n.hec eis
ad refugiũ.Et audiuit alexáder rex promiſſa
q̃ promiſit demétrius ionathe:⁊ narrauerunt

ei ꝓlia ⁊ virtutes quas ipſe fecit ⁊ frēs eius: ⁊
labores quos laborauerūt. ⁊ ait. Nunqd inue-
niemus aliquē virū talē? Et nūc faciem⁹ eum
amicū ⁊ sociū noſtrū. Et ſcripſit epl'am. ⁊ mi-
ſit ei ſm̄ h̄ verba dicens. Rex alexāder. fratri
ionathe ſalutē. Audiuimus de te ꝙ vir potens
ſis viribus. ⁊ aptus es vt ſis amicus noſter. ⁊
nunc cōſtituimus te hodie ſummum ſacerdo
tem gentis tue ⁊ vt amicus voceris regis. Et
miſit ei purpurā ⁊ coronā auream: vt que nr̄a
ſunt ſentias nobiſcū: ⁊ cōſerues amicitias ad
nos. Et īduit ſe ionathas ſtolā ſanctā ſeptimo
mēſe anno cētesimo ſexageſimo in die ſolēni
ſcenophegie. Et ꝯgregauit exercitū: ⁊ fecit ar
ma copioſa. Et audiuit demetrius verba iſta: ⁊
ꝯtriſtatus eſt nimis: ⁊ ait. Quid hoc fecimus
ꝙ ꝓoccupauit nos alexāder apꝓhendere ami
citiā iudeorū ad munimē ſui. Scribā ⁊ ego il
lis verba deꝓcatoria ⁊ dignitates ⁊ dona: vt ſint
mecū in adiutoriū. Et ſcripſit eis in h̄ verba.
Rex demetrius genti iudeoꝝ ſalutē. Qm̄ ſer-
uaſtis ad nos pactū ⁊ manſiſtis in amicitia no
ſtra ⁊ nō acceſſiſtis ad inimicos nr̄os: audiui-
mus ⁊ gauiſi ſumus. Et nūc ꝑſeuerāte adhuc
ꝯſeruare ad nos fidē: ⁊ retribuemus vobis bo
na pro his q̄ feciſtis nobiſcū: ⁊ remittem⁹ vo-
bis ꝑſtationes multas: ⁊ dabimus vobis dona
tiones. Et nūc abſoluo vos ⁊ oēs iudeos a tri- C
butis: ⁊ precia ſalis īdulgeo: ⁊ coronas remit
to: ⁊ tertias ſeminis ⁊ dimidiā partē fruct⁹ li
gni qd̄ ē portiōis mee relinquo vobis hodier-
no die ⁊ deinceps: ne accipiatur a terra iudá
⁊ a tribus ciuitatibus que addite ſunt illis ſa
maria ⁊ galilea: ex hodierna die ⁊ in totū tē-
pus. Et hieruſalem ſit ſancta ⁊ libera cū fini-
bus ſuis ⁊ decime ⁊ tributa ipſi⁹ ſint. Remit
to etiam ptātē arcis que eſt in hieruſalē: ⁊ do
eā ſūmo ſacerdoti: vt cōſtituat ī ea viros quoſ
cunqꝫ ipſe elegerit qui cuſtodiāt eā. Et omnē
aiam iudeoꝝ que captiua eſt a terra iudá: in
omni regno meo relinquo liberam gratis vt
oēs a tributis ſoluant et pecoꝝ ſuoꝝ. Et oēs
dies ſolēnes ⁊ ſabbata ⁊ neomenie ⁊ dies de-
creti ⁊ tres dies añ diē ſolēnē ⁊ tres dies poſt
diē ſolēnē: ſint oēs īmunitatis ⁊ remiſſiōis oi-
bus iudeis q̄ ſunt in regno meo. Et nemo ha
bebit ptātem agere aliquid: ⁊ mouere nego-
cia aduerſus aliquē illoꝝ in oī cā: ⁊ vt aſcri-
bant ex iudeis ī exercitu regis ad triginta mi
lia virorum. Et dabuntur illis copie vt opor-
tet oibus exercitibus regis: ⁊ ex eis ordinabū
tur qui ſint in munitionibus regis magni. Et
ex his cōſtituentur ſuper negocia regni q̄ agū
tur ex fide: ⁊ principes ſint ex eis ⁊ ambulēt in
legibus ſuis ſicut precepit rex in terra iudá. D
Et tres ciuitates que addite ſunt iudee ex re-
gione ſamarie: cum iudea reputentur vt ſint
ſub vno ⁊ non obediant aliene ptāti niſi ſum-
mo ſacerdoti ptolomaida ⁊ ꝯfines eius quas
dedi donū ſcis qui in hieruſalem ad neceſſari
os ſumptus ſcōꝝ. Et ego dabo ſingulis annis
quindecim milia ſiclorū argenti de rationib⁹
regis: que me cōtingunt: ⁊ oē qd̄ reliquū fue
rit qd̄ nō reddiderant qui ſuper negocia erāt
annis prioribus ex hoc dabunt in opera dom⁹.
Et ſuper hec quinqꝫ milia ſicloꝝ argenti q̄ ac-
cipiebant de ſcōꝝ rōne per ſingulos annos: ⁊
hec ad ſacerdotes pertineant qui miniſterio
funguntur. Et quicunqꝫ cōfugerint in templum
qd̄ eſt hieroſolymis ⁊ in oibus finibus eius
obnoxij regi ī oī negocio dimittantur ⁊ vniuer
ſa que ſunt eis in regno meo libera habeant.
Et ad edificanda vel reſtaurāda opera ſancto-
rum ſumptus dabuntur de rōne regis: ⁊ ad ex-
truendos muros in hieruſalem ⁊ cōmuniuen-
dos in circuitū ſumptus dabuntur de rōne re-
gis ⁊ ad ꝯſtruēdos muros in iudea. Ut audi-
uit aūt ionathas ⁊ ppl's ſermones iſtos nō cre
diderunt eis nec receperunt eos: q2 recordati
ſunt malitie magne quam fecerant in iſrael:
⁊ tribulauerant eos valde. Et complacuit eis
in alexandrum: q2 ipſe fuerat eis princeps ſer
monum pacis: ⁊ ipſi auxilium ferebant omni
bus diebus. Et congregauit rex alexander ex-
ercitum magnum: ⁊ admouit caſtra contra
demetrium. Et cōmiſerunt preliū duo reges: 23.q.1.ca. niſi bella.
⁊ fugit exercitus demetrij: ⁊ inſecutus eſt euꝫ
alexander: ⁊ incubuit ſuper eos. Et inualuit
prelium nimis donec occidit ſol: ⁊ cecidit de-
metrius in die illa. Et miſit alexander ad pto
lomeum regem egypti legatos ſm̄ hec verba
dicens. Quoniā regreſſus ſum in regnū meū E
⁊ ſedi in ſede patrū meoꝝ ⁊ obtinui principa
tum: ⁊ ꝯtriui demetrium: ⁊ poſſedi regioneꝫ
noſtrā: ⁊ cōmiſi pugnā cum eo: ⁊ ꝯtritus ē ip
ſe ⁊ caſtra eius a nobis ⁊ ſedemus in ſede re-
gni eius. Et nunc ſtatuamus adinuicē amici- infra .
tiā: ⁊ da mihi filiā tuam vxorē ⁊ ero gener tu
us: ⁊ dabo tibi dona: ⁊ ipſi dignitatē. Et reſpō
dit rex ptolomeus dicens. Felix dies in qua re
uerſus es ad terrā patrum tuoꝝ: ⁊ ſediſti ī ſe
de regni eoꝝ. Et nunc faciā tibi qd̄ ſcripſiſti:

ſed occurre mihi ptolomaidam: vt videamꝰ
inuicē nos ⁊ ſpódeā tibi ſicut dixiſti. Et exiuit
ptolomeus de egypto ipſe ⁊ cleópatra filia eiꝰ:
⁊ venit ptolomáidā anno centeſimo ſexageſi
mo ſcd̓o. Et occurrit ei alexāder rex. Et dedit
ei cleópatrā filiam ſuā: ⁊ fecit nuptias eiꝰ pto
lomaide ſicut reges i magna gloria. Et ſcripſit
alexander rex iónathe: vt veniret óbuiā ſibi.
Et abijt cū gloria ptolomaidā: ⁊ occúrrit ibi
duobus regibus: ⁊ dedit illis argētum multū
⁊ aurum, ⁊ dona: ⁊ inuénit gratiā in conſpectu
eorum. Et cōuenérunt aduerſus eum viri pe-
ſtiléntes ex iſraél viri iniqui īterpellántes ad
uerſus eum: Et nō intendit ad eos rex. Et iuſ
ſit ſpoliari iónathā veſtibus ſuis ⁊ indui eum
púrpura. Et ita fecerunt. Et collocáuit eū rex
ſedére ſecum: dixitq́ʒ principibus ſuis. Exite
cum eo in médium ciuitatis: ⁊ p̄dicáte vt ne
mo aduerſus eū interpéllet de vllo negocio:
nec quiſq́ʒ ei moleſtus ſit de vlla ratiōe. Et fa-
F ctum eſt vt vidérunt qui interpellábant glori-
am eius que predicabatur: ⁊ opértum eū púr
pura fugérūt omnes. Et magnificauit eū rex:
⁊ ſcripſit eum inter primos amicosꝰ: ⁊ poſuit
eum ducē: ⁊ partícipem principatus. Et reuer
ſus eſt iónathas in hieruſalém cum pace ⁊ le
ticia. In anno centeſimo ſexageſimo quinto:
venit demétrius filius demétrij a créta in ter-
ra patrum ſuorū. Et audiuit alexánder rex: et
cōtriſtatus eſt valde: ⁊ reuerſus eſt antióchiā.
Et cōſtituit demétrius rex apollónium ducem
qui p̄erat celeſýrie: ⁊ cōgregáuit exercitū ma
gnū: ⁊ accéſſit ad iámniā ⁊ miſit ad iónathā
ſūmū ſacerdotē dicēs. Tu ſolus reſiſtis nobis.
Ego aūt factus ſū in deriſum ⁊ i opprobriū: p
pterea q: tu ptātē aduerſuʒ nos exérces i mō
tibus. Nūc ergo ſi cōfidis in v̄tutibꝰ tuis deſcē
de ad nos in cāpū: ⁊ cōparémus illic inuiceʒ:
q: mecū eſt virtus bellatoꝝ. Intérroga ⁊ diſce
qs ſuʒ ego ⁊ ceteri q auxilio ſunt mihi: q ⁊ di
cunt q: nō pōt ſtare pes vr̄ ante faciem noſtrā:
q: bis in fugā conuerſi ſunt patres tui in terrā
ſuā. Et nunc quō póteris ſuſtinére eq̄tatum ⁊
exercitum tm̄ in cāpo: vbi nō eſt lapis neq́ʒ ſa-
xum neq́ʒ locus fugiēdi: Ut audiuit aūt iona
thas ſermones apollonij motus eſt aío. Et elé
git decē milia viroꝝ ⁊ éxijt ab hieruſalēʒ: ⁊ oc-
cúrrit ei ſýmō frater eius in adiutoriū: ⁊ ap-
G plicuérūt caſtra in ioppén. Et exclúſit eū a ci-
uitate: q: cuſtodia apollonij ioppē erat: ⁊ op-
pugnáuit eā. Et exterriti q erāt in ciuitate ap-
ruérūt ei: ⁊ obtinuit iónathas ioppēn. Et au-
diuit apollonius: ⁊ admóuit tria milia ēqtuʒ
⁊ exercitū multum. Et abijt açotū tanq́ʒ iter
faciēs: ⁊ ſtatim éxijt in cāpū eo q̄ haberet mul
titudinē equitū ⁊ cōfideret in eis. Et inſecutus
eſt eū iónathas açotū ⁊ cōmiſérunt p̄lium. Et
reliqt apollónius in caſtris mille équites poſt
eos occulte. Et cognouit iónathas qm̄ inſídie
ſunt poſt ſe: ⁊ circuiérūt caſtra eius ⁊ fecerunt
iácula in populū a mane vſq́ʒ ad véſperā. Po-
pulus aūt ſtabat ſicut p̄cépérat iónathas: ⁊ la-
borauerūt eq̄ eorū. Et eiécit ſymō exercitū ſu-
um: ⁊ cōmiſit cōtra legiónē. Eq̄tes enim fati
gati erāt: ⁊ cōtriti ſunt ab eo ⁊ fugérūt. Et qui
diſperſi ſunt per cāpum fugérunt in açótuʒ: ⁊
intrauerunt in bethagón idolū ſuum vt ibi ſe
liberarēt. Et ſuccéndit ionathas açótum ⁊ ci-
uitates que erāt in circúitu eiꝰ: ⁊ accepit ſpó-
lia eoꝝ: ⁊ templum dagón ⁊ oēs qui fugérūt
in illud ſuccéndit igni. Et fuerunt qui cecidé
runt gladio cū his qui ſuccenſi ſunt: feré octo
milia viroꝝ. Et móuit inde iónathas caſtra ⁊
applicuit ea aſchalónam: Et exiérūt de ciuita
te óbuiā illi in magna gloria. Et reuerſus eſt
iónathas in hieruſalém cū ſuis habentibꝰ ſpó
lia multa. Et factum eſt vt audiuit alexánder
rex ſermones iſtos áddidit adhuc glorificare
iónathā. Et miſit ei fibulam áureā ſicut con
ſuetudo eſt dari cognatis regū: ⁊ dedit ei acha
rón ⁊ omnes fines eius in poſſeſſionem.

¶ Ca. Sum. ¶ Surgite ptolomeus cōtra ale
xandrum abſtulit ab eo filiā quam prius dede
rat ei vxorem: ⁊ tradidit eaʒ demetrio: ptolo-
meus duo regna habuit: alexāder occiditur a
çabdiel arabe. de morte ptolomei. demetrius
regnans cōfirmat fedus cū ionatha: ⁊ videns
ſibi nihil reſiſtere dimiſit exercitum: triphon
erexit antiochū filium alexandri aduerſus de-
metrium. Demetrius auxilio iudeoꝝ ſaluatꝰ: ⁊
mentitus eſt eis ea que promiſit. victus eſt de-
metrius a triphone ⁊ ab antiocho adoleſcen-
te. de amicitia antiochi cuʒ iudeis. Expugnat
ſymon bethſuram: pugnat ionathas cum alie
nigenis.

CXI.

ET rex egypti cōgregauit exerci A
tum ſicut harénam que eſt cir-
ca oraʒ maris ⁊ naues multas:
⁊ querebat obtinére regnū ale
xándri dólo: ⁊ áddere illud re
gno ſuo. Et éxijt in ſýriam ver-
bis pacificis: Et apiebant ei ciuitates ⁊ occur-
rebant ei:

rebãt ei:q̃ mandauerat alexãder rex exire ei
supra.x.c. obuiam:eo q̃ ſocer ſuus eſſet. Cum aũt intra
ret ciuitatẽ ptolomeus ponebat cuſtodias mi
supra.i.g. litum in ſingulis ciuitatibus. Et vt appropia-
uit azoto oſtẽderunt ei tẽplum dagon ſuccen-
ſum:⁊ azotum ⁊ cetera eius demolita ⁊ corpo
ra proiecta:⁊ eoꝝ qui ceſi erant in bello tumu-
los quos fecerãt ſecus viam. Et narrauerunt
regi q̃ hec fecit ionathas:vt inuidiã facerent
ei. Et tacuit rex. Et occurrit ionathas regi in
ioppen cũ gloria:⁊ inuicẽ ſe ſalutauerũt ⁊ dor
mierunt illic. Et abijt ionathas cum rege vſq̃
ad fluuium qui vocabat eleuterus:⁊ reuerſus
eſt in hieruſalem. Rex autẽ ptolomeus obti-
nuit dominiũ ciuitatum vſq̃ ſeleutiam mari-
timã:⁊ cogitabat in alexandrũ conſilia mala.
Et miſit legatos ad demetriũ dicens. Ueni cõ
ponamus inter nos pactum ⁊ dabo tibi filiam
meã quã hꝫ alexãder:⁊ regnabis in regno pa
B trís tui. Penitet eni me q̃ dederim illi filiaꝫ
meã. Queſiuit enim me occidere. Et vitupe-
rauit eũ:propterea q̃ cõcupierat regnuꝫ eius.
Et abſtulit filiã ſuam:⁊ dedit eaꝫ demetrio:et
alienauit ſe ab alexandro:⁊ manifeſtate ſunt
inimicitie eius. Et intrauit ptolomeus antio-
chiam ⁊ impoſuit duo diademata capiti ſuo:
egypti ⁊ aſie. Alexander autẽ rex erat in cili-
tia illis tp̃ibus:q̃ rebellabant qui erãt in locis
illis. Et audiuit alexander:⁊ venit ad eum in
bellum. Et pduxit ptolomeus rex exercitum ⁊
occurrit ei in manu valida ⁊ fugauit eum. Et
fugit alexander in arabiam:vt ibi protegeret.
Rex aũt ptolomeus exaltatus eſt. Et abſtulit
zabdiel arabs caput alexandri:⁊ miſit ptolo-
meo. Et rex Ptolomeus mortuus eſt ĩ die ter
tia:⁊ qui erãt in munitionibus perierũt ab his
qui erant intra caſtra. Et regnauit demetrius
anno cẽteſimo ſeptuageſimoſeptimo. In die-
bus illis cõgregauit ionathas eos qui erant in
iudea vt expugnarẽt arcem que eſt in hieru-
ſalem:⁊ fecerunt cõtra eam machinas mul-
tas. Et abierunt quidã qui oderant gentẽ ſuaꝫ
viri iniqui ad regẽ demetrium:⁊ renunciaue
C runt ei q̃ ionathas obſideret arcem. Et vt au-
diuit iratus eſt. Et ſtatim venit ptolomaidam
⁊ ſcripſit ionathe ne obſideret arcem: ſed oc-
curreret ſibi ad colloquiũ feſtinato. Ut audi-
uit aũt ionathas iuſſit obſidere. Et elegit de ſe
nioribus iſrael ⁊ de ſacerdotibus:⁊ dedit ſe pe
riculo. Et accepit aurum ⁊ argẽtum ⁊ veſtem
⁊ alia exenia multa:⁊ abijt ad regem ptolo-
maidam:⁊ inuenit gratiaꝫ in conſpectu eius.
Et interpellabãt aduerſus eum quidã iniqui
ex gente ſua. Et fecit ei rex:ſicut fecerãt ei qui
ante eum fuerãt. Et exaltauit euꝫ in conſpectu
oĩum amicorum ſuoꝝ:⁊ ſtatuit ei principatuꝫ
ſacerdotij:⁊ quecũq̃ alia habuit prius precio
ſa:⁊ fecit eum principem amicoꝝ. Et poſtula-
uit ionathas a rege vt imuneꝫ faceret iudeã:
⁊ tres toparchias.i.ſamariam ⁊ cõfines eius:
⁊ pmiſit ei talẽta trecẽta. Et cõſenſit rex:⁊ ſcri
pſit ionathe epiſtolas de his oĩbus hunc mo- Tertium bellum punicum
duꝫ cõtinentes. Rex demetrius fratri ionathe
ſalutẽ ⁊ genti iudeorum. Exẽpluꝫ epiſtole quã
ſcripſimus laſtheni parẽti noſtro de vobis mi-
ſimus ad vos:vt ſciretis. Rex demetri⁹:laſthẽ
ni parenti ſalutẽ. Genti iudeoꝝ amicis nr̃is ⁊
conſeruãtibus que iuſta ſunt apud nos decre-
uimus bñfacere ꝑpter benignitatem ipſorum
quã erga nos habẽt. Statuimus ergo illis oẽs D
fines iudee:⁊ tres ciuitates lydã ⁊ ramathẽ al. + ſpheridam
que addite ſunt iudee ex ſamaria:⁊ oẽs confi
nes eaꝝ ſequeſtrari oĩbus ſacrificantibus in
hieroſolymis pro eis que ab eis prius accipie
bat rex per ſingulos annos:⁊ pro fructibus ter
re ⁊ pomoꝝ. Et alia que ad nos pertinebãt de- Scipio africanus poſterior
cimaꝝ ⁊ tributoruꝫ:ex hoc tp̃e remittimus eis
⁊ areas ſalinarum ⁊ coronas que nobis defe-
rebantur oĩa ipſis cõcedimus:⁊ nihil horum
irritum erit ex hoc ⁊ in omne tp̃s. Nunc hoc
curate facere hoꝝ exemplum:⁊ def ionathe et
ponatur in mõte ſancto ⁊ in loco celebri. Et vi
dens demetrius rex q̃ ſiluit terra in cõſpectu
ſuo ⁊ nihil ei reſiſtit dimiſit totũ exercitũ ſuũ
vnumquẽq̃ in locũ ſuum excepto peregrino
exercitu quẽ traxit ab inſulis gẽtium:⁊ inimi
ci erãt ei omnes exercitus patrũ eius. Triphõ Carthago deleta
autem erat quidã partium alexãdri prius:et
vidit q̃ñ omnis exercitus murmurauit cõtra
demetrium:⁊ iuit ad emalchuel arabẽ qui nu
triebat antiochũ filium alexandri:aſſidebat ei
vt traderet eum ipſi vt regnaret loco p̃ris. Et
enunciauit ei quãta fecit demetrius ⁊ inimici
tias exercituũ eius aduerſus illum. Et manſit E
ibi diebus multis. Et miſit ionathas ad deme Terentius poeta clarus
trium regẽ vt eijceret eos qui in arce erant in
hieruſalem:⁊ qui in p̃ſidijs erãt:q̃ impugna
bant iſrael. Et miſit demetrius ad ionathã di
cens. Non hoc tm̃ faciam tibi ⁊ genti tue:ſed
gloria illuſtrabo te ⁊ gentẽ tuam cuꝫ fuerit op
portunum. Nũc ergo recte feceris ſi miſeris
in auxilium mihi viros:q̃ diſceſſit oĩs exerci

tus meus. Et miſit ei ionathas tria milia viro
rum fortiū antiochiā. Et venerūt ad regē: ⁊ de
lectatus eſt rex in aduētu eoꝝ. Et ꝯuenerunt q̄
erant de ciuitate: cētū viginti milia viroꝝ: ⁊ vo
lebāt interficere regē. Et fugit rex in aulā: ⁊ oc
cupauerūt qui erāt de ciuitate itinera ciuita-
tis: ⁊ ceperūt pugnare. Et vocauit rex iudeos ī
auxiliū. Et ꝯuenerunt oēs ſimul ad eū ⁊ diſpſi
ſunt oēs per ciuitatē: ⁊ occiderunt in illa die
centū milia hoīum: ⁊ ſuccēderunt ciuitatē: ⁊
ceperūt ſpolia multa in illa die ⁊ liberauerūt
regē. Et viderūt q̄ erāt de ciuitate q̄ꝺ obtinuiſ-
ſent iudei ciuitatem ſicut volebāt ⁊ infirmati
ſunt mēte ſua: Et clamauerūt ad regē cū preci
bus dicentes. Da nobis dexteras: ⁊ ceſſent iu-
F dei oppugnare nos ⁊ ciuitatē. Et piecerūt ar-
ma ſua ⁊ fecerūt pacē: Et glorificati ſunt iudei
in ꝯſpectu regis ⁊ in cōſpectu oīuꝫ q̄ erāt in re-
gno eius: ⁊ noīati ſunt ī regno. Et regreſſi ſūt
ī hieruſalē hn̄tes ſpolia multa. Et ſedit deme
trius rex in ſede regni ſui: ⁊ ſiluit terra in ꝯſpe-
ctu eius. Et mētitus eſt oīa quecūq̄ dixit: ⁊ ab
alienauit ſe a ionatha: ⁊ nō retribuit ei ſm̄ be
neficia q̄ ſibi tribuerat: ⁊ vexabat eum valde.
Poſt hec aūt reuerſus eſt triphō ⁊ antiochus
cū eo puer adoleſcēs ⁊ regnauit ⁊ īpoſuit ſibi
diadema. Et ꝯgregati ſunt ad eū oīs exercitus
quos diſpſerat demetrius: ⁊ pugnauerūt cōtra
euꝫ. Et fugit ⁊ terga vertit. Et accepit triphon
beſtias: ⁊ obtinuit antiochiā. Et ſcripſit antio-
chus adoleſcēs ionathe dicēs. Cōſtituo tibi ſa-
cerdotiū ⁊ ꝯſtituo te ſup̄ q̄tuor ciuitates vt ſis
de amicis regis: ⁊ miſit illi vaſa aurea in mini
ſteriū: ⁊ dedit ei poteſtatē bibendi in auro ⁊ eē
in purpura ⁊ habere fibulā aureā. ⁊ ſymoneꝫ
fratrē eius ꝯſtituit ducē a terminis tyri vſq̄
ad fines egypti. Et exiit ionathas ⁊ pambula
bat trans flumē ciuitates. Et ꝯgregatus eſt ad
eū oīs exercitus ſyrie ī auxiliū. Et venit aſcha
lonē: ⁊ occurrerūt ei honorifice de ciuitate. Et
abiit inde gaçā: ⁊ ꝯcluſerunt ſe q̄ erāt gaçe: ⁊
obſedit eā: ⁊ ſuccendit q̄ erāt in circuitu ciui
G tatis: ⁊ p̄datus eſt eā: Et rogauerūt gaçenſes
ionathā: ⁊ dedit illis dextrā ⁊ accepit filios eo
rum obſides: ⁊ miſit illos in hieruſalem. Et p̄
ambulauit regionē vſq̄ damaſcū. Et audiuit
ionathas: q̄ p̄uaricati ſunt p̄ncipes demetrij
in cadēs que eſt in galilea cuꝫ exercitu multo
volētes eum remouere a negocio regni: ⁊ oc-
currit illis: fratrē aūt ſuū ſymonē reliquit in-
tra p̄uinciā. Et applicuit ſymon ad bethſuraꝫ:
⁊ expugnabat eā diebus multis ⁊ ꝯcluſit eos:
Et poſtulauerūt ab eo dexteras accipe: ⁊ dedit
illis. Et eiecit eos inde ⁊ cepit ciuitatem: ⁊ po
ſuit in ea preſidiū. Et ionathas ⁊ caſtra eiꝰ ap-
plicuerunt ad aquā geneſar: ⁊ ante lucē vigi-
lauerūt in cāpo aſor. Et ecce caſtra alienigenā
rum occurrebāt in cāpo: ⁊ tendebāt ei inſidi-
as in mōtibus. Ipſe aūt occurrit ex aduerſo.
Inſidie vero exurrexerūt de locis ſuis ⁊ cōmi-
ſerunt preliū. Et fugerūt qui erāt ex parte io
nathe oēs: ⁊ nemo relictus eſt ex eis: niſi mata
thias filius abſolomi: ⁊ iudas filius calphi p̄n
ceps militie exercitus. Et ſcidit ionathas veſti
menta ſua: ⁊ poſuit terram in capite ſuo ⁊ ora
uit: Et reuerſus eſt ionathas ad eos in preliū:
⁊ ꝯuertit eos in fugā ⁊ pugnauerunt: Et vide
runt qui fugiebant partis illius ⁊ reuerſi ſunt
ad eum: ⁊ inſequebātur cuꝫ eo oēs vſq̄ cadēs
ad caſtra ſua: Et peruenerunt vſq̄ illuc: ⁊ ceci-
derunt de alienigenis in die illa tria milia vi-
roꝝ: ⁊ reuerſus eſt ionathas in hieruſalem.

¶ Ca. Sū. ¶ Mittit ionathas legatos ⁊ epi
ſtolas rōanis ⁊ ſpartiatis. de cremēto pacis: fu
gat ionathas p̄ncipes demetrij: ⁊ exercitū eoꝝ
⁊ p̄cuſſit arabes q̄ vocant̄ çabadei. Triphon vo
lēs aſſumere regnū antiochi doloſe egit cū io-
natha ⁊ occidit eū ⁊ exercitiū eius. ¶ XII.

ET vidit ionathas q̄ tp̄s euꝫ iu- A
uat: ⁊ elegit viros: et miſit eos
romā ſtatuere ⁊ renouare cuꝫ
eis amicitiā: ⁊ ad ſpartiatas: et
ad alia loca miſit ep̄las ſm̄ ean
dē formā. Et abierūt romaꝫ et
intrauerūt curiā ⁊ dixerunt. Ionathas ſūmus
ſacerdos ⁊ gens iudeoꝝ miſerūt nos vt reno-
uaremus amicitiā ⁊ ſocietatē ſm̄ priſtinū. Et
dederunt illis epiſtolas ad ipſos p̄ loca: vt de-
ducerēt eos in terrā iuda cuꝫ pace. Et hoc eſt
exēpluꝫ epiſtolaꝝ: quas ſcripſit ionathas ſpar
tiatis. Ionathas ſūmus ſacerdos et ſeniores
gētis: ⁊ ſacerdotes: ⁊ reliquus populus iudeo
rū ſpartiatis fratribꝰ ſalutem. Iaꝫ pridē miſſe
erāt epiſtole ad oniam ſummū ſacerdotem a
dario q̄ regnabat apud vos: q̄m̄ eſtis fratres
noſtri ſicut ſcriptum continet q̄ꝺ ſubiectū eſt.
Et ſuſcepit onias viꝝ qui miſſus fuerat cū ho B
nore: ⁊ accepit epiſtolas in q̄bus ſignificaba-
tur de ſocietate ⁊ amicitia. Nō enim cū nullo
hoꝝ indigeremus: habētes ſolatio ſanctos li-
bros qui ſunt in manibus nr̄is maluimꝰ mit-
tere ad vos renouare fraternitatē ⁊ amicitiaꝫ:

nē ſorte alieni efficiámur a vobis. Multa eni
tp̄a tranſiérūt ex quo miſiſtis ad nos. Nos er
go in oī tp̄e ſine intermiſſione in diebus ſolē-
nibus ⁊ ceteris q̄bus opoꝛtet: memoꝛes ſum⁹
veſtri in ſacrificijs que offérimus: ⁊ in obſer-
uatiōibus: ſicut fas eſt: ⁊ decet meminiſſe fra-
trum. Letamur itaqꝫ de gloꝛia veſtra. Nos aūt
circūdedérunt multe tribulatiōes ⁊ multa p̄-
lia: ⁊ impugnauerūt nos reges qui ſunt in cir
cúitu noſtro. Nolúimus ergo vobis moleſti
eſſe: neqꝫ ceteris ſocijs ⁊ amicis noſtris in his
prelijs. Habúimus eni de celo auxiliū ⁊ libera
ti ſumus nos: ⁊ humiliati ſunt inimici noſtri.
C Elégimus itaqꝫ neumēnium antiochi filium
⁊ antipatrē iáſonis filium: ⁊ miſimus ad ro-
manos renouare cū eis amicitiā ⁊ ſocietatē
priſtinā. Mandauimus itaqꝫ eis vt veniát etiā
ad vos: ⁊ ſalutēt vos: ⁊ réddant vobis epiſto-
las noſtras de innouatiōe fraternitatis noſtre.
Et nunc benefaciētis reſpondentes nobis ad
hec. Et hoc reſcriptum epiſtolarum quod mi-
ſit onias. Rex ſpartiatárum onías: iónathe ſa-
cerdoti magno ſalutem. Inuētum eſt in ſcri-
ptura de ſpartiátis ⁊ iudeis: quoniā ſunt fra-
tres: ⁊ q꞉ ſunt de génere abrahám: ⁊ nunc ex
quo h̄ cognóuimus: bene facitis ſcribentes no
bis de pace veſtra. Sed ⁊ nos reſcripſimus vo-
bis. Pécoꝛa noſtra ⁊ poſſeſſiones noſtre veſtre
ſunt: ⁊ veſtre noſtre. Mandauimus itaqꝫ hec
nunciari vobis: Et audiuit iónathas: quoniā
regreſſi ſunt pꝛincipes demétrij cum exercitu
multo ſupꝛa q̄ꝫ pꝛius pugnare aduerſus eum:
⁊ érūt ab hieruſalém ⁊ occúrrit eis in ama-
D thitē regione. Non enim dederat eis ſpaciū
vt ingrederéntur regionē eius. Et miſit ſpecu-
latoꝛes in caſtra eoꝝ. Et reuerſi renunciaue-
runt q̄ꝫ conſtituūt ſuperuénire illic nocte. Cū
occidiſſet autē ſol pꝛecépit iónathas ſuis vigi
láre ⁊ eſſe in armis parátos ad pugnam tota
nocte. Et poſuit cuſtodes per circúitū caſtroꝝ:
et audiérunt aduerſarij q̄ꝫ paratus eſt ióna-
thas cum ſuis in bello: ⁊ timuérunt ⁊ foꝛmi-
dauerunt in coꝛde ſuo: ⁊ accendérunt focos in
caſtris ſuis. Iónathas autē ⁊ qui cū eo erant
non cognouérunt vſqꝫ mane. Uidebant autē
luminária ardéntia: ⁊ ſecut⁹ eſt eos iónathas:
⁊ non cōpꝛehēndit eos. Tranſiérunt enim flu
men eleuthērū. Et diuértit iónathas ad ára-
bas qui vocabantur ꝣabadei: ⁊ percúſſit eos
⁊ accépit ſpolia eoꝛum. Et iunxit ⁊ venit da-
máſcum: ⁊ perambulabat omnē regionem il

lam. Sýmon autem exijt ⁊ vénit vſqꝫ aſchaló E
nem ⁊ ad pꝛoxima pꝛeſidia ⁊ declinauit in iop
pén: ⁊ occupáuit eam. Audiuit enim q̄ꝫ vellet
pꝛeſídiū trádere partibus demétrij: ⁊ poſuit
ibi cuſtodes vt cuſtodirent eam. Et reuerſus
eſt iónathas ⁊ cōuocáuit ſenióꝛes populi: ⁊ co
gitauit cum eis edificare pꝛeſídia in iudéa: et
edificare muros in hieruſalém: ⁊ exaltare al-
titudine magna inter médium árcis ⁊ ciuita
tis vt ſepararet eam a ciuitate vt eſſet ipſa ſin- al's. ceci-
gulariter: ⁊ neqꝫ émant neqꝫ véndāt. Et con- derūt mu
uenérunt vt edificarent ciuitatē. ⁊ cécidit mu ri q̄ erant
rus qui erat ſuper toꝛrentē ab oꝛtu ſolis: ⁊ re-
paráuit eū qui vocatur caphetetá. Et ſýmō edi
ficáuit adiadá in ſephelá: ⁊ muníuit eā ⁊ im-
poſuit poꝛtas ⁊ ſéras. Et cum cogitaſſet triphō
regnare áſie: ⁊ aſſumere diadéma ⁊ extēnde-
re manum in antiochū regem: timēs ne foꝛte
non permítteret eum iónathas ſed pugnaret
aduerſus eum: querebat compꝛehēndere eū
⁊ occidere. Et exúrgens ábijt in bethſán. Et F
exijt iónathas óbuiam cum quadraginta mi-
libus viroꝛum electoꝛum in pꝛélium ⁊ vénit
bethſán. Et vidit triphon quia venit iónathas
cum exercitu multo: vt extēnderet in eū ma-
nus: ⁊ timuit. Et excépit eum cū honoꝛe: ⁊ cō
mendauit eum omnibus amicis ſuis ⁊ dedit
ei munera. Et pꝛecepit exercitibus ſuis vt obe
dirent ei ſicut ſibi. Et dixit ionathe. Ut quid
vexáſti vniuerſum populū: cum bellum nobis
non ſit? Et nunc remitte eos in domos ſuas.
Elige autem tibi viros páucos qui tecū ſint:
⁊ veni mecum ptolomaidam: ⁊ tradam eam
tibi: ⁊ reliqua pꝛeſídia: ⁊ exercitum: ⁊ vniuer
ſos pꝛepoſitos negocij: ⁊ cōuerſus abibo. Pꝛo
pterea enim veni. Et crédidit ei: ⁊ fecit ſicut di
xit ⁊ dimiſit exercitum: ⁊ abierunt in terram
iudá. Retinuit autē ſecum tria milia viroꝝ:
ex quibus remiſit in galileā duo milia: mille
autem venerunt cum eo. Ut autē intrauit pto G
lomaidam iónathas: clauſerunt poꝛtas ciuita
tis ptolomenſes: ⁊ compꝛehendérunt eum: ⁊
omnes qui cum eo intrauerunt: gladio inter-
fecérunt. Et miſit triphon exercitum ⁊ équi-
tes in galileā: ⁊ in campū magnum: vt pérde
rent omnes ſocios ionathe. at illi cum cogno-
uiſſent: q꞉ compꝛehēnſus eſt iónathas ⁊ perijt:
⁊ omnes qui cum eo erant: hoꝛtati ſunt ſemet
ipſos: ⁊ exierunt parati in pꝛélium. Et vidētes
hi qui inſecuti fuerāt: q꞉ pꝛo anima res eſt il-
lis: reuerſi ſunt: Illi autem venerunt omnes

cũ pace in terrã iudã. Et plãxerunt ionathã ⁊
eos q cuʒ ipſo erãt valde. Et luxit iſraël luctu
magno. Et quęſierũt oẽs gentes q̃ erãt in cir
cuitu eoꝝ conterere eos. Dixerũt enim. Non
habẽt principẽ ⁊ adiuuãtẽ: nũc ergo expugne-
mus illos: ⁊ tollamꝰ de hoĩbus memoriã eoꝝ.
¶ Ca. Sũ. ¶ Symõ ꝓ fratre ſuo dux ↄſtituit
mittit argentũ ⁊ duos filios ionathe triphoni.
de morte ionathe ⁊ filioꝝ eiꝰ: de edificio ſepul
chri in modin: occidit triphõ dolo ſe antiochũ
adoleſcẽtẽ: ⁊ ĩpoſuit ſibi diadema aſie: ↄſtituit
demetriꝰ pacẽ cũ ſymone: ſublatũ eſt iugũ gen
tiũ ab hierlm: expugnat ſymõ gaʒã: mũdans
aũt eã intrat cũ laude ⁊ ramis palmarum: ſy
mon cõſtituit filium ſuũ ducem. ¶ XIII.
A Et audiuit ſymõ q̄ cõgregauit
triphõ exercitũ copioſum: vt ve
niret in terraʒ iudã ⁊ attereret
eã. Et videns q̄ in tremore po-
pulus eſt ⁊ in timore: aſcendit
hierlm ⁊ cõgregauit populuʒ ⁊
adhortãs dixit. Vos ſcitis q̃nta ego ⁊ frẽs mei
⁊ domus pr̃is mei fecimus ꝓ legibus ⁊ ꝓ ſcis
prelia: ⁊ anguſtias q̃les vidimus. Hoꝝ gr̃a pe-
rierũt frẽs mei oẽs pp iſraël: ⁊ relictꝰ ſuʒ ego
ſolus. Et nũc nõ mihi ↄtingat parcere anime
mee in oĩ tpe tribulatiõis. Nõ.n. melior ſum
fratribꝰ meis. Vindicabo itaq̄ gẽtẽ meã ⁊ ſan
cta: natos quoq̄ nr̃os ⁊ vxores: q̄ ↄgregate ſũt
vniuerſe gẽtes ↄterere nos inimicitie gr̃a. Et
accẽſus eſt ſpũs populi ſil' vt audiuit ſermones
iſtos: ⁊ rñderũt voce magna dicẽtes. Tu es dux
B nr̃ loco iude ⁊ ionathe fr̃is tui. Pugna p̃liũ
nr̃m: ⁊ oĩa quecũq̄ dixeris nob̃ faciemus. Et
cõgregãs oẽs viros bellatores accelerauit cõ
ſumare vniuerſos muros hieruſalẽ: ⁊ muni-
uit eã ĩ gyro. Et miſit ionathã filiũ abſolomi:
⁊ cũ eo exercitũ nouũ in ioppẽn: ⁊ eiectis his
q erãt in arce remãſit illic ipſe. Et mouit tri-
phon a ptolomaida cũ exercitu multo vt veni-
ret in terrã iudã: ⁊ ionathas cũ eoꝰ ĩ cuſtodia.
Symõ aũt applicuit in addus ↄ faciẽ cãpi. Et
vt cognouit triphõ: q̄ ſurrexerit ſymõ loco fra-
tris ſui ionathe: ⁊ q̄ cõmiſſurꝰ eſſet cũ eo p̃liũ:
miſit ad eũ legatos dicẽs. Pro argẽto qđ debe
bat frater tuꝰ ionathas in rõe regis pp nego-
cia q̃ habuit: detinuimus eũ. Et nũc mitte ar-
gẽti talẽta centũ ⁊ duos filios eius obſides: vt
nõ dimiſſus fugiat a nobis ⁊ remittemꝰ euʒ.
Et cognouit ſymõ q̄ cũ dolo loquereť ſecuʒ.
C Juſſit tñ dari argẽtũ ⁊ pueros: ne inimicitiaʒ
magnã ſumeret ad pplm iſraël dicẽtes: q̄ nõ
miſit ei argẽtũ ⁊ pueros ꝓpterea periit. Et miſit
pueros ⁊ centũ talenta. Et mẽtitus eſt ⁊ non
dimiſit ionathã. Et poſt hec venit triphõ intra
regionẽ vt ↄtereret eã: ⁊ gyrauerũt per viã q̃
ducit ador. Et ſymõ ⁊ caſtra eiꝰ ambulabãt in
oẽm locũ quocũq̄ ibãt. Qui aũt in arce erãt
miſerũt ad triphonẽ legatos vt feſtinaret veni
re ꝑ deſertũ: ⁊ mitteret illis alimonias. Et pa D
rauit triphõ oẽm eq̃tatũ vt veniret illa nocte.
Erat.n. nix multa valde: ⁊ nõ venit in galaadi
thim. Et cũ appropinq̃ſſet baſchamam: occi-
dit ionathã ⁊ filios eius illic. Et conuertit tri-
phon: ⁊ abiit in terrã ſuã. Et miſit ſymõ ⁊ ac-
cepit oſſa ionathe fratris ſui: ⁊ ſepeliuit ea in
modin ciuitate patrũ eius. Et plãxerunt cum
oĩs iſraël plãctu magno: ⁊ luxerunt eum dies
multos. Et edificauit ſymõ ſuper ſepulchꝝ pa
tris ſui ⁊ fratrũ ſuoꝝ: edificiũ altũ viſu lapide
polito retro ⁊ ante: ⁊ ſtatuit ſeptẽ pyramidas
vnã ↄtra vnam patri ⁊ matri: ⁊ quatuor fra-
tribus. Et his circũpoſuit cc lunas magnas: ⁊
ſup columnas arma ad memoriã eternam: ⁊
iuxta arma naues ſculptas que viderenť ab ho
minibus nauigantibus mare hoc eſt ſepulchꝝ
qđ fecit in modin vſq̄ in hũc diẽ. Triphõ aũt
cũ iter faceret cuʒ antiocho rege adoleſcẽte
dolo occidit eũ: ⁊ regnauit loco eius. Et impo E
ſuit ſibi diadema aſie: ⁊ fecit plagã magnã in
terra. Et edificauit ſymõ preſidia iudee: mu-
niẽs ea turribꝰ excelſis ⁊ muris magnis: ⁊ por
tis ⁊ ſeris: ⁊ poſuit alimenta in munitiõibus.
Et elegit ſymõ viros ⁊ miſit ad demetriuʒ re
gẽ vt faceret remiſſionẽ regioni: q̄ actus oẽs
triphonis ꝓ direptionẽ fuerãt geſti. Et deme-
trius rex ad verba iſta rñdit ei: ⁊ ſcripſit epiſto
lam talẽ. Rex demetrius: ſymoni ſũmo ſacer
doti ⁊ amico regũ ⁊ ſenioribus ⁊ gẽti iudeoꝝ
ſalutem. Coronã aureã: ⁊ bahen quã miſiſtis
ſuſcepimus ⁊ parati ſumus facere vobiſcũ pa
cem magnã ⁊ ſcribere ꝓpoſitis regis remitte
re vobis que indulſimus. Quecũq̄ enim ↄſti
tuimus vobis cõſtant. Munitiões quas edifi-
caſtis vobis ſint. Remittimus quoq̄ ignoran
tias ⁊ peccata vſq̄ in hodiernũ diem: ⁊ coronã
quã debebãtis. Et ſi qđ aliud erat tributariũ F
in hieruſalẽ: iã non ſit tributariũ. Et ſi q ex
vobis apti ſunt ↄſcribi inter nr̃os ↄſcribanť: ⁊
ſit inter nos pax. Anno cẽteſimo ſeptuageſimo
ablatũ eſt iugum gẽtiũ ab iſraël. Et cepit po-
pulus iſraël ſcribere in tabulis ⁊ geſtis publi-

tis: anno ꝑmo ſub ſymone ſummo ſacerdote
magno duce ⁊ ꝑncipe iudeoꝝ. In diebus illis
applicuit ſymõ ad gaçã: ⁊ circundedit eã ca-
ſtris: ⁊ fecit machinas: ⁊ applicuit ad ciuita-
tem: ⁊ ꝑcuſſit turrẽ vnã: ⁊ cõprehẽdit eã. Et
qui erũpebãt erãt intra machinã ⁊ ciuitatez. ⁊
factꝰ eſt motus magnus in ciuitate. Et aſcẽde
rũt q erãt in ciuitate cuz vxoribꝰ ⁊ filijs ſupra
muꝝ ſciſſis tunicis ſuis: ⁊ clamauerunt voce
magna poſtulãtes a ſymone dextras ſibi dari
Et dixerũt. Nõ nobis reddas ſm malitias no
B ſtras ſed ſm mias tuas: ⁊ ſeruiemꝰ tibi. Et fle-
xus ſymõ nõ debellauit eos: eiecit tñ eos de ci-
uitate. ⁊ emũdauit edes in qbꝰ fuerãt ſimula
chra: ⁊ tũc intrauit in eã cũ hymnis bñdicẽs
dñm. Et electa ab ea oĩ imũditia collocauit ĩ
ea viros q legẽ facerẽt. ⁊ muniuit eã ⁊ fecit ſi-
bi habitationẽ. Qui aũt erãt in arce hieruſa-
lẽm ꝓhibebãt egredi ⁊ ingredi regionem: ⁊
emere ac vẽdere. Et eſurierũt valde: ⁊ multi
ex eis fame perierũt. Et clamauerũt ad ſymo-
nẽ vt dextras acciperent: ⁊ dedit illis. Et eiecit
eos inde: ⁊ mũdauit arcẽ a cõtaminatiõibus.
Et ĩtrauerũt in eã: tertia ⁊ viceſima die ſcdi
mẽſis: anno cẽteſimo ſeptuageſimo ꝑmo cuz
laude ⁊ ramiſpalmaꝝ ⁊ cynaris ⁊ cymbalis ⁊
nablis ⁊ hymnis ⁊ canticis: q: ɔtritꝰ ẽ inimi-
cus magnus ex iſrael. Et ɔſtituit vt oĩbꝰ annis
agerent dies hi cũ leticia. Et muniuit mõtem
tẽpli q erat ſecus arcẽ: ⁊ hitauit ibi ipſe ⁊ qui
cũ eo erant. Et vidit ſymõ ioannẽ filium ſuuz
q̄ fortis vir prelij eſſet: ⁊ poſuit eum ducẽ vir-
tutum vniuerſarũ ⁊ habitauit in+gaçaris. In+ gaçaris

¶ Ca. Sũ. ¶ Rex demetriꝰ abijt mediam ad
ɔtrahẽda ſibi auxilia: ⁊ captus ponit in cuſtodia:
de ſublimitate ⁊ potẽtia ſymonis ꝑncipis iuda.
de multitudĩe pacis illis tpibꝰ: renouant ami
citie ĩter romanos ⁊ iudeos. Exẽplũ ſcripture
quã ĩ tabul' ereis ſcripſerũt iudei p titlo gl'ie ⁊
laude ſui ducis ſymõis filij mathathie. XIIII

A Anno cẽteſimo ſeptuageſimo ſe
cũdo ɔgregauit rex demetrius
exercitũ ſuũ: ⁊ abijt in mediã
ad cõtrahẽda ſibi auxilia: vt ex
pugnaret triphonẽ. Et audiuit
arſaces rex perſidis et medie
q: ĩtrauit demetrius ɔfines ſuos: ⁊ miſit vnuz
de ꝑncipibus ſuis vt cõprehẽderet eũ viuũ: ⁊
adduceret eũ ad ſe. Et abijt ⁊ ꝑcuſſit caſtra de
metrij ⁊ cõprehẽdit eũ: ⁊ duxit eũ ad arſacẽ
⁊ poſuit eũ in cuſtodiã. Et ſiluit oĩs terra iudã
oĩbus diebus ſymonis. Et q̄ſiuit bona genti
ſue: ⁊ placuit illis ptãs eius ⁊ gloria eiꝰ oĩbus
diebus. ⁊ cũ oĩ gloria ſua accepit ioppẽn ĩ por
tũ: ⁊ fecit introitũ in iſulis maris. ⁊ dilatauit
fines gẽtis ſue: ⁊ obtinuit regionem. ⁊ ɔgrega
uit captiuitatẽ multam: ⁊ dñatus eſt gaçare: ⁊
bethſure: ⁊ arci: ⁊ abſtulit imũditias ex ea: ⁊
non erat qui reſiſteret ei. Et vnuſqſq̃ colebat B
terrã ſuam cũ pace: ⁊ terra iudã dabat fructꝰ
ſuos: ⁊ ligna cãpoꝝ fructum ſuuz. Seniores in
plateis ſedebant oẽs: ⁊ de bonis terre tractã-
bant: ⁊ iuuenes induebãt ſe gloriam ⁊ ſtollas
belli. Et ciuitatibus tribuebat alimonias: ⁊ cõ
ſtituebat eas vt eſſent vaſa munitiõis quoad-
uſq̃ nominatũ eſt nomẽ glorie eiꝰ vſq̃ ad ex-
tremũ terre. Fecit pacẽ ſuper terrã: ⁊ letatꝰ eſt
iſrael leticia magna ⁊ ſedit vnuſqſq̃ ſub vite
ſua ⁊ ſub ficulnea ſua ⁊ nõ erat qui eos terre-
ret. Defecit impugnãs eos ſuper terrã: Reges
ɔtriti ſunt in diebus illis. ⁊ cõfirmauit oẽs hu
miles populi ſui ⁊ legẽ exquiſiuit: ⁊ abſtulit o-
mnẽ iniquũ ⁊ maluz. Scã glorificauit: ⁊ mul-
tiplicauit ſancta ſcõꝝ. Et auditũ eſt rome: q:
defunctus eſt ionathas ⁊ vſq̃ in ſpartiatas: et
cõtriſtati ſunt valde. Ut audierũt aũt q̄ ſymõ C
frater eius factus eſſet ſummus ſacerdos loco
eius: ⁊ ipſe obtineret oẽm regionẽ ⁊ ciuitates
in ea: ſcripſerũt ad eũ tabulis ereis vt renoua
rent amicitias ⁊ ſocietatẽ: quã fecerant cum
iuda ⁊ cũ ionatha fratribus eius. Et facte ſũt
in ɔſpectu eccleſie in hieruſalẽz. Et hoc exẽplũ
epiſtolaꝝ quas ſpartiate miſerũt. Spartiano-
rũ principes ⁊ ciuitates: ſymoni ſacerdoti ma
gno ⁊ ſenioribꝰ ⁊ ſacerdotibus ⁊ reliquo popu
lo iudeoꝝ fratribus ſalutem. Legati qui miſſi
ſunt ad populũ nrm nũciauerunt nobis de ve-
ſtra gloria honore ⁊ leticia: ⁊ gauiſi ſumus in
introitu eoꝝ. Et ſcripſimus que ab eis erãt di
cta in ɔcilijs populi ſic. Numenius antiochi:
⁊ antipater iaſonis filius legati iudeoꝝ vene-
runt ad nos: renouãtes nobiſcuz amicitiã pri
ſtinã. Et placuit populo excipe viros gl'ioſe. et
ponere exemplũ ſermonuz eoꝝ in ſegregatis
populi libris: vt ſit ad memoriaz populo ſpar-
tiatãꝝ. Exemplũz aũt hoꝝ ſcripſimus ſymoni
magno ſacerdoti. Poſt h̄ aũt miſit ſymon nu D
meniũ romã hñtem clypeũ aureum magnuz
pondo minãꝝ mille ad ſtatuendã cũ eis ſocie
tatẽ. Cũ aũt audiſſet populus romanus ſermo
nes iſtos dixerũt. Quã gratum actionẽ redde
mus ſymoni ⁊ filijs eius. Reſtituit. n. ipſe fra

tres ſuos:⁊ expugnauit inimicos iſraél ab eis.
Et ſtatuérũt ei libertatem:⁊ deſcripſerũt in ta
bulis éreis:⁊ poſuerũt in titulis in mõte ſyón.
Et hoc eſt exẽplũ ſcripture.octauadecima die
menſis ebúl:anno centeſimo ſeptuageſimoſe
cũdo:ãno tertio ſb ſýmone ſacerdote magno
in aſſaramél in ꝯuentu magno ſacerdotum ⁊
populi ꝑncipũ ⁊ gentis ⁊ ſenióꝝ regionis no-
ta facta ſunt hec:qm̃ frequẽter facta ſũt prelia
in regione nr̃a.Sýmon autẽ matathie fili⁹ ex
filijs iarib ⁊ frẽs eius dedérunt ſe ꝑiculo:⁊ re
ſtitérũt aduerſarijs gẽtis ſue vt ſtarẽt ſcã ipſo
rum ⁊ lex:⁊ gloria magna glorificauerũt gen
tem ſuaȝ. Et congregáuit ionathas gẽteȝ ſuã:
⁊ factus eſt illis ſacerdos magnus: ⁊ appóſi-
E tus eſt ad populum ſuum.Et voluerũt inimi-
ci eoꝝ calcáre ſcã:⁊ attérere regionẽ ipſoꝝ et
extẽndere manus in ſcã ſcõꝝ.Tũc réſtitit ſý-
mon:⁊ pugnauit pro gente ſua:⁊ erogauit pe-
cunias multas ⁊ armauit viros ṽtutis gentis
ſue:⁊ dedit illis ſtipéndia.⁊ muniuit ciuitates
iudée ⁊ bethſúrã que erat in finib⁹ iudée:vbi
erãt arma hoſtiũ antea:⁊ poſuit illic preſidiũ
viros iudeos.Et ioppẽȝ muniuit que erat ad
mare:⁊ gáȥã que eſt in finib⁹ aȥóti:in qua ho
ſtes antea habitabãt:⁊ collocauit illic iudeos
⁊ quecunqȝ apta erant ad correptionẽ eoꝝ po-
ſuit in eis Et vidit populus actum ſýmonis ⁊
gloriam quã cogitabat facere genti ſue:⁊ po-
ſuérunt eum ducẽ ſuum ⁊ principem ſacerdo
tum:eo ꝙ ipſe fécerit hec oĩa ⁊ iuſtitiam:⁊ fi-
F dem quã conſeruauit genti ſue ⁊ exqſiuit oĩ
modo exaltare populum ſuũ.Et in dieb⁹ eius
proſperatũ eſt in manib⁹ ei⁹ vt tollerenť gẽtes
de regiõe ipſoꝝ:⁊ que in ciuitate dauid erãt
in hieruſalém in árce de qua ꝓcedebant ⁊ cõ
taminabãt oĩa que in circúitu ſcõꝝ ſunt: ⁊ in
ferebant plagam magnã caſtitati.Et colloca-
uit in ea viros iudéos ad tutaméntũ regionis
⁊ ciuitatis:⁊ exaltauit muros ĩ hierl̃m. Et rex
demétrius ſtátuit illi ſummũ ſacerdotiũ.Se-
cundum hec fecit eũ amicũ ſuũ:⁊ glorificauit
eũ gloria magna.Audiuit eni ꝙ appellati ſũt
iudéi a romãis amici ⁊ ſocij ⁊ frẽs: ⁊ qꝛ ſuſce
pérunt legatos ſýmonis glorioſe:⁊ qꝛ iudei ⁊
ſacerdotes eoꝝ conſenſerunt eum eſſe duceȝ
ſuum ⁊ ſummũ ſacerdotem in eternuȝ donec
G ſurgat ꝓpheta fidelis:⁊ vt ſit ſup eos dux ⁊ vt
cura eſſet illi pro ſanctis:⁊ vt conſtitúeret pre
poſitos ſuper opera eoꝝ ⁊ ſuper regionẽ:⁊ ſu
per arma ⁊ ſuper preſidia:⁊ cura ſit illi de ſan
ctis:⁊ vt audiať ab omnibus:⁊ ſcribanť in no
mine eius omnes conſcriptiones in regione
⁊ vt operiátur púrpura ⁊ auro:⁊ ne liceat vl-
li ex populo ⁊ ex ſacerdotibus irritum facere
aliquid horum:⁊ contradicere his que ab eo
dicuntur:aut cõuocare conuẽtum in regione
ſine ipſo:⁊ veſtiri púrpura ⁊ vti fibula áurea.
Qui autem fecerit extra hoc aut irritum fece
rit aliquid horum reus erit.Et complacuit oĩ
populo ſtatúere ſymoneȝ:⁊ facere ſm̃ verba
iſta.Et ſuſcepit ſýmon ⁊ placuit ei vt ſummo
ſacerdotio fungerétur:⁊ eſſet dux ⁊ princeps
gentis iudeorum ⁊ ſacerdotum:⁊ preéſſet oĩ-
bus.Et ſcripturam iſtaȝ dixerunt ponere in ta
bulis éreis:⁊ pónere eas in peribolo ſancto-
rũ in loco célebri.Exẽplum auteȝ eoꝝ ponere
in erário:vt habeat ſýmon ⁊ filij eius.
¶ Ca.Sũ. ¶ Antiochus demetrij filius acce
pit regnum paternum:⁊ ſcripſit epiſtolas iu-
deis:perſecutus eſt antiochus triphoneȝ ⁊c̃.
reſcriptum romanoruȝ:de pace ⁊ ſymone:mi
ſit ſymon in auxilium antiochio:⁊ noluit ac-
cipere:mittit antiochus cendebeũ ducem ad
debellandum iudeam:⁊ ipſe perſequitur tri-
phonem.

¶ XV.

ET miſit rex antiochus filius de
A métrij epiſtolas ab inſulis ma
ris ſýmoni ſacerdoti ⁊ ꝑncipi
gentis iudeóꝝ ⁊ vniuerſe gẽti:
⁊ erãt ꝯtinẽtes hunc modum.
Rex antiochus ſýmoni ſacer-
doti magno ⁊ genti iudeoꝝ ſalutẽ. Quoniaȝ
qdem peſtilentes obtinuerunt regnũ patrũ
nr̃orum:volo autem vindicare regnum ⁊ re-
ſtitúere illud ſicut erat antea: ⁊ electam feci
multitudinem exercit⁹:⁊ feci naues bellicas.
Volo autẽ procédere per regioneȝ vt vlciſcar
in eos qui corrupérũt regionẽ noſtram:⁊ qui
deſolauérunt ciuitates multas in regno meo,
Nunc ergo ſtatuo tibi omnes oblationes q̃s
remiſérunt tibi ante me omnes reges ⁊ que-
cunqȝ alia dona remiſẽrunt tibi:⁊ permitto ti-
bi fácere percuſſúram proprij nummiſmatis
in regione tua.Hieruſalém autem ſanctã eẽ
B ⁊ liberam:⁊ omnia arma que fabricata ſunt ⁊
ꝑſidia q̃ ꝯſtruxiſti q̃ tenes.maneãt tibi. Et oẽ
dbitũ regis ⁊ q̃ futura ſũt regi ex hoc ⁊ ĩ totũ
tp̃s remittunť tibi Cũ aũt obtinuérimus re-
gnũ nr̃m glorificabim⁹ te ⁊ gẽtẽ tuaȝ:⁊ tẽpluȝ
glĩa magna:ita vt manifeſteť glĩa vr̃a in vni-
uerſa terra.Anno cẽteſimo ſeptuageſimoq̃rto

exijt antioch⁹ in terrā patrū ſuoꝝ.⁊ ꝯuenerūt
ad eū oēs exercit⁹:ita vt pauci relicti eſſent cū
triphōne. Et iſecūt⁹ ē eū antioch⁹ rex.⁊ venit
dorām fugiēs ꝑ maritimā. Sciebat eni ꝙ cō
gregata ſūt mala in eū:⁊ reliqt eū exercit⁹. Et
C applicuit antioch⁹ ſup dorā cū cētū viginti mi
lib⁹ viroꝝ belligeratorū ⁊ octo milib⁹ ēqtū. Et
circuiuit ciuitatē.⁊ naues a mari acceſſerunt
⁊ vexabāt ciuitatē a terra ⁊ mari.⁊ neminē ſi
nebant ingredi vel ēgredi. Uenit aūt numē
ni⁹ ⁊ q cū eo fuerāt ab vrbe roma hñtes epl̄as
regib⁹ ⁊ regiōib⁹ ſcriptas:in qb⁹ ꝯtinebanť h̄.
Luci⁹ ꝯſul romanoꝝ ptolomeo regi ſalutem.
Legati iudeoꝝ venerūt ad nos amici nr̄i reno
uātes priſtinā amicitiā ⁊ ſocietatē:miſſi a ſy
mone ꝑncipe ſacerdotū ⁊ ppl̄o iudeoꝝ. Attu
D lērunt aūt ⁊ clypeū āureū mināꝝ mille. Plā
cuit itaq nobis ſcribere regib⁹ ⁊ regionib⁹:vt
nō inferant illis mala neq īpugnēt eos ⁊ ciui
tates eoꝝ ⁊ regiōes eoꝝ:⁊ vt nō ferāt auxiliū
pugnantib⁹ aduerſus eos. Uiſuz autez eſt no
bis accipe ab eis clypeū. Si q ergo peſtilētes
fūgerit de regiōe ipſoꝝ ad vos:trādite eos ſy
moni ꝑncipi ſacerdotū:vt vindicet in eos ſm̄
legē ſuā. Hec eadē ſcripta ſūt demētrio regi ⁊
āttalo ⁊ ārabe ⁊ ārſaci ⁊ in oēs regiōes ⁊ ſam
ſamē ⁊ ſpartānis ⁊ dēlo ⁊ mido ⁊ ſitiōe ⁊ cā
rie ⁊ ſāmū ⁊ phāphyliā ⁊ litiā ⁊ alicarnāſuz
⁊ rhōdū ⁊ faſēlida ⁊ choō ⁊ ſidēn ⁊ aradō ⁊
gortynām ⁊ gýnduz ⁊ cýprū ⁊ cyrēnē. Exem
plum aūt eoꝝ ſcripſerūt ſymoni ꝑncipi ſacer
dotū ⁊ ppl̄o iudeoꝝ. Antioch⁹ autē rex appli
E cuit caſtra in dorā ſc̄do:ādmouēs ei ſp man⁹
⁊ māchinas faciēs. Et ꝯclūſit triphōnē ne pcē
deret. Et miſit ad eū ſýmon duo milia viroꝝ
electoꝝ ī auxiliū:⁊ argētū ⁊ auꝝ ⁊ vaſa copio
ſa. Et noluit ea accipe ſz rūpit oīa q̄ pact⁹ eſt
cū eo ātea ⁊ alienāuit ſe ab eo. Et miſit ad eū
athenōbiū vnū de amicis ſuis vt tractaret cuz
ipſo dicēs. Uos tenetis ioppēm ⁊ gāçarā ⁊ ār
cē q̄ eſt ī hieruſalēz ciuitates regni mei fines
eaꝝ deſolāſtis:⁊ feciſtis plagā magnā in ter
ra:⁊ dn̄ati eſtis ꝑ loca multa in regno meo.
Nunc ergo trādite ciuitates q̄s occupaſtis:⁊
tributa locoꝝ in qbus dn̄ati eſtis extra fines
iudēe. Sin aūt date ꝑ illis qngēnta talenta ar
genti.⁊ exterminij qd̄ exterminaſtis:⁊ tribu
toꝝ ciuitatū alia talēta qngēta. Sin aūt venie
F m⁹ ⁊ expugnabim⁹ vos. Et venit athenōbi⁹ ami
c⁹ regis ī hierl'm. Et vidit glīaz ſýmonis ⁊ cla
ritatē ī auro ⁊ argēto.⁊ appatuz copioſum:⁊
obſtupuit ⁊ retulit ei v̄ba regis. Et rn̄dit ei ſy
mon:⁊ dixit ei. Neq alienā terrā ſumpſim⁹.
neq alienā detinem⁹:ſz hereditatē patꝝ nr̄oꝝ
q̄ iniuſte ab inimicis nr̄is aliquo tp̄e poſſeſſa
eſt. Nos v̄o tp̄s habentes vēdicamus heredi
tatē patrū nr̄oꝝ. Nā de ioppē ⁊ gāçara q̄ expo
ſtulas:ipſi faciebāt in populo plagā magnaz.
⁊ in regiōe nr̄a. Horū damus talenta centuz.
Et nō rn̄dit ei athenōbi⁹ v̄bū. Reuerſus autē G
cuz ira ad regē renūciauit ei verba iſta.⁊ glo
riam ſymonis:⁊ vniuerſa q̄ vidit. Et iratus eſt
rex ira magna. Triphon aūt fugit naui in or
thoſāida. Et ꝯſtituit rex cēdebēum ducē mari
timū ⁊ exercitū pēditum ⁊ ēqtum dedit illi.⁊
mandauit illi mouēre caſtra ꝯtra faciē iudēe.
Et mādauit ei edificare cedrōnē:⁊ obſtrūere
portas ciuitatis.⁊ debellare populuz. Rex aūt
ꝑſequebať triphōnē. Et peruenit cēdebēus
iāmniā.⁊ cepit irritāre plebem ⁊ conculcare
iudēam ⁊ captiuitare populum ⁊ interficere:
et ēdificare cedrōnem. Et collocauit illic ēq
tes ⁊ exercitum:vt egreſſi perambularent viā
iudēe.ſicut conſtituit ei rex.

¶ Ca. Sum. ¶ Duos filios miſit ſymon ad
debellādū cendebeū ducem.ꝙ iudas filius ſy
monis vulneratus eſt. occidiť ſymon cum fi
lijs ſuis in ꝯuiuio:ioānes filius ſymonis ſuc
cedit pr̄i ſuo in ꝑncipatu ſacerdotū. ¶ XVI.

T aſcēndit ioānes de gāçaris. A
⁊ nūciauit ſymoni patri ſuo q̄ Bellū iugurtinū
fecit cēdebēus in ppl̄o ipſorū.
Et vocauit ſýmon duos filios
ſuos ſeniores:iūdā ⁊ ioānnez:
⁊ ait illis. Ego ⁊ fratres mei.⁊
domus patris mei expugnauim⁹ hoſtes iſraēl
ab adoleſcētia vſq in hunc diē.⁊ pſperātū eſt
ī manib⁹ nr̄is liberare iſraēl aliquōtiēs. Nūc
ſēnui:ſz eſtote loco meo ⁊ fratris mei.⁊ egreſ Caius marius
ſi pugnate ꝑ gēte nr̄a. Auxiliū vero de celo vo
biſcū ſit. Et elēgit de regiōe viginti milia viro
rū belligeratoꝝ ⁊ ēqtes:⁊ pfecti ſūt ad cende
bēū. Et dormierūt in modin:⁊ ſurrexerūt ma
ne ⁊ abierūt ī cāpū. Et ecce exercit⁹ copiōſus
ī obuiā illis pēditū ⁊ ēqtū.⁊ fluui⁹ tōrrēs erat B
īter mediū ipſoꝝ. Et admōuit caſtra ꝯ̄ faciez
eoꝝ ipſe ⁊ ppl̄s ei⁹. Et vidit ppl̄m trepidantez
ad trāſfretāndū torrētē:⁊ trāſfretāuit ꝑmus.
Et viderūt eū viri:⁊ trāſierūt poſt eū. Et diui
ſit ppl̄m ⁊ ēqtes ī medio pēditū. Erat aūt eq Bellū cymbrorū
tāt⁹ aduerſarioꝝ copiōſus nimis. Et exclama
uerūt ſacris tubis:⁊ ī fugā ꝯuerſus ē cēdebē⁹ ⁊

caſtra eius. ⁊ ceciderūt ex eis multi vulnerati:
reſidui aūt in munitione fugerūt. Tūc vulne
ratus eſt iúdas frater ioánnis. Joánnes aūt i
ſecutus eſt eos donec venit cedróné quá edifi
cauit: ⁊ fugérunt vſqꝫ ad turres que erant in
agris açóti. ⁊ ſuccéndit eas igni. Et cecidérūt
ex illis duo milia viroꝝ. Et reuerſus eſt in iu
C déam in pace. Et ptoloméus filius abobi ꝯſti
tútus erat dux in cāpo hiericó. ⁊ hébat argen
tum ⁊ auꝝ multū. Erat.n. géner ſummi ſacer
Silliro. manus dotis. Et exaltatū eſt coꝛ eius. ⁊ volebat obtiné
re regioné: ⁊ cogitabat dolū aduerſus ſýmoné
⁊ filios eius vt tólleret eos. Sýmō aūt perám
bulans ciuitates que erāt in regione iudée et
ſollicitudiné gerens eaꝝ deſcédit in hiericó i
pſe ⁊ matathias filius eius ⁊ iúdas. anno cen
teſimo ſeptuageſimo ſeptimo méſe vndecio.
i. febꝛuarij Hic eſt méſis ſabáth. Et ſuſcepit eos fil⁹ abo
bi in municiúnculā que vocat dóch cum dolo
quá edificauit. Et fecit eis ꝯuiuiū magnū. et
Bellum ſociale abſcōdit illic viros. Et cū inebꝛiatus eēt ſýmō
⁊ filij eius ſurrexit ptoloméus cū ſuis. ⁊ ſum
pſerūt arma ſua. ⁊ intrauerūt in cōuiuium et
occidérunt euꝫ ⁊ duos filios eius ⁊ quoſdam
Bellū mitridaticū pueros eius. Et fecit deceptionē magnam in
D iſraél: ⁊ réddidit mala ꝓ bonis. Et ſcripſit hec
ptolomeus. ⁊ miſit regi vt mitteret ei exercitū
in auxiliū. ⁊ tráderet ei regioné ⁊ ciuitates eo
Bellum ciuile ruꝫ ⁊ tributa. Et miſit alios in gáçará tóllere
ioánné: ⁊ tribúnis miſit epiſtolas vt venirent
ad ſe ⁊ daret eis argentū ⁊ auꝝ ⁊ dona. Et ali
os miſit occupare hieruſaléꝫ ⁊ monté templi.
Catiline cōiuratio Et ꝑcúrrens qdá nunciauit ioánni in gáçara
quia périjt pr̄ eius ⁊ fratres eius: ⁊ qꝛ miſit te
Creticum bellum quoqꝫ interfici. Ut audiuit aūt vehementer ex
páuit: ⁊ cōpꝛehēndit viros qui venerát pérde
re eū: ⁊ occidit eos. Cognouit.n. qꝛ querebant
Julius ceſar pérdere eū. Et cetera ſermonū ioannis ⁊ bel
Pompeius magnus loꝝ eius ⁊ bonaꝝ virtutū qb⁹ foꝛtiter geſſit. et
Marcus tullius cicero edificij muroꝝ quos extrúxit ⁊ reꝝ geſtaꝝ ei⁹ ec
ce hec ſcripta ſūt í libꝛo dieꝝ ſacerdotij ei⁹: ex q
factus eſt ꝑnceps ſacerdotū poſt patrem ſuum.

¶ Explicit Liber pꝛimus Machabeoꝝ.

¶ Incipit ſecundus.

¶ Ca. Sum. ¶ Judeis in egypto dicūt iudei
qui ſunt hieroſolymis ſaluté. qꝛ antiochus oc
ciſus eſt in templo nanee ⁊ q cum eo erant. de
igne ſacrificij abſcōdito in puteo oꝛatio nee
mie talis erat qꝛ regi perſarū manifeſtum fa
ctum eſt miraculum mutatiōis ignis ⁊ aque
et econuerſo. ¶ Capl'm I.

Fratribus qui ſunt B
per egyptū iudeis. ſaluté di
cunt fratres q ſunt in hiero
ſólymis iudei ⁊ qui in regio
ne iudea: ⁊ paceꝫ boná. Be
nefaciat vobis deus: ⁊ memí
nerit teſtamenti ſui qđ locu
tus eſt ad abꝛaám ⁊ iſaác et
iacób ſeruoꝝ ſuoꝝ fideliūꝫ.
⁊ det vobis coꝛ oíbus vt colátis euꝫ. ⁊ faciatis
eius voluntaté coꝛde magno ⁊ animo volenti.
Adapériat coꝛ veſtrū in lege ſua ⁊ in ꝑceptis
ſuis: ⁊ faciat pacé. Exaudiat oꝛatióes veſtras. ⁊
recōcilietur vobis: nec vos déſerat in tpe ma
lo. Et nūc hic ſumus oꝛantes ꝑ vobis. Regná B
te demétrio anno cēteſimo ſexageſimo nono.
nos iudei ſcripſimus vobis in tribulatione ⁊
ímpetu qui ſuperuénit nobis in iſtis annis ex
quo receſſit iaſon a ſcā terra ⁊ a regno. Poꝛ
tam ſuccéderunt: ⁊ effudérunt ſanguiné inno
centé. Et oꝛáuimus ad dñm ⁊ exauditi ſum⁹:
⁊ obtúlimus ſacrificiū ⁊ ſimiláginem: ⁊ ac
céndimus lucernas: ⁊ ꝓpoſúimus panes. Et
nūc freqntate dies ſcenophégie méſis caſleu.
Anno centeſimo octogeſimooctauo populus i. decembꝛis
qui eſt hieroſólymis ⁊ í iudea ſenatúſqꝫ et iú
das: ariſtóbolo magiſtro ptoloméi regis q eſt
de genere chꝛiſtoꝝ ſacerdotū ⁊ his q in egýp
to ſunt iudeis. ſaluté ⁊ ſanitatem. De magnis
periculis a deo liberati magnifice grās agim⁹ C
ipſi: útpote qui aduerſus talé regem dimicá
uimus. Ipſe eni ebulire fecit de pérſide eos q
pugnauerūt cōtra nos ⁊ ſanctá ciuitaté. Naꝫ
cū in pérſide eſſet dux ipſe ⁊ cū ipſo ímenſus
exercitus cecidit in templo nanée. cōſilio de
ceptus ſacerdotum nanée. Et eni cum + ea ha al' + eo
bitaturus venit ad locū antiochus ⁊ amici e
ius ⁊ vt acciperet pecunias multas dotis nomí
ne. Cūqꝫ propoſuiſſent eas ſacerdotes nanée.
⁊ ipſe cum paucis ingreſſus eſſet intra ámbi
tum phāni clauſerūt templum. Cum auté in D
traſſet antiochus: apertoqꝫ occúlto aditu tēpli
mittentes lápides percuſſerūt ducem ⁊ eos q
cum eo erāt. ⁊ diuiſérunt mēbꝛátim: ⁊ capi
bus amputatis foꝛas pꝛoiecérūt. Per oía be
nedictus deus q trádidit impios. Facturi igi
tur qnta ⁊ viceſima die menſis caſleū. purifi i. decembꝛis
cationé templi neceſſariū duximus ſignifica
re vobis: vt ⁊ vos quoqꝫ agatis dieꝫ ſenophé
gie: ⁊ dié ignis qui datus eſt qñ neemias edi

ficato templo ⁊ altari obtulit ſacrificia. Nam
cū in perſidē ducerenť patres nr̄i: ſacerdotes
qui tūc cultores dei erāt acceptū ignē de altari
occulte abſcōderūt in valle vbi erat puteꝰ al-
tus ⁊ ſiccus: ⁊ in eo ↄtutati ſunt eū: ita vt oībꝰ
E ignotus eſſet locus. Cū aūt p̄terijſſent āni mul
ti. ⁊ placuit deo vt mitterenť neemias a rege pſi
dis: nepotes ſacerdotū illoꝝ q abſcōderāt mi
ſit ad regrendū ignē. Et ſicut narrauerunt no
bis: nō inuenerūt ignē ſed aquā craſſā. Et iuſ-
ſit eos haurire ⁊ afferre ſibi ⁊ ſacrificia q̄ ipo
ſita erant iuſſit ſacerdos neemias aſpergi ipſa
aqua. ⁊ ligna ⁊ que erāt ſuppoſita. Utqȝ hoc fa
ctū eſt ⁊ tp̄s affuit quo ſol refulſit q priꝰ erat in
nubilo: accēſus eſt ignis magnꝰ ita vt oēs mi-
j. q. j. ca. Ne rarenť. Orōnem aūt faciebant oēs ſacerdotes
cut cunu dū ↄſumarenť ſacrificiū ionatha inchoāte: cete
chus. d. ce ris aūt rn̄dentibus. Et neemie erat oratio hūc
le. miſ. ca. habēs modū. Dn̄e deus oīum creator terribi-
p. fi.
F lis fortis iuſtus ⁊ miſericors q ſolus es bonus.
rex ſolus ⁊ p̄ſtans iuſtus. ⁊ oīpotens ⁊ eternꝰ:
qui liberas iſrael de oī malo: qui feciſti patres
electos: ⁊ ſanctificaſti eos: accipe ſacrificiū ꝓ
vniuerſo populo tuo iſrael. ⁊ cuſtodi partē tuā
⁊ ſcifica. Cōgrega diſpſionē noſtrā: libera eos
qui ſeruiūt gētibus ⁊ ↄtemptos ⁊ abhominna-
tos reſpice: vt ſciāt gentes qꝛ tu es deus noſter.
Afflige opprimētes nos: ⁊ ↄtumeliā facientes
in ſuperbia. Cōſtitue populū tuū in loco ſancto
tuo ſicut dixit moyſes. Sacerdotes autē pſal-
lebant hymnos: vſqȝquo cōſumptū eſſet ſacri
ficiū. Cum aūt conſumptū eſſet ſacrificiuȝ ex
reſidua aqua neemias iuſſit lapides maiores
G ꝑfundi. Qd̄ vt factū eſt ex eis flamma accen-
ſa eſt: ſed et lumine qd̄ refulſit ab altari con-
ſumpta eſt. Ut vero manifeſtata eſt res. renun
ciatū eſt regi perſarū q in loco in quo ignem
aſconderāt hi qui tranſlati fuerāt ſacerdotes
aqua apparuit: de qua neemias ⁊ qui cum eo
erāt purificauerunt ſacrificia. Cōſiderans aūt
rex ⁊ rem diligēter exāminās fecit ei tēplum:
vt probaret quod factū erat. Et cum probaſſet
ſacerdotibus donauit multa bona et alia atqȝ
alia munera. ⁊ accipiens manu ſua tribuebat
eis. Appellauit autem neemias hunc locum
nepthar quod interpretať purificatio. Uoca-
j. q. j. ca. ſi. tur autem apud plures nephi.
cut cunu ¶ Capituli Summarium. ¶ Ubi arca et al-
chus. tare incluſa ſunt in monte a hieremia pro-
pheta. de quinqȝ libris iaſonis in vnum reda-
ctis. C II.

Inuenit aūt in deſcriptionibus A
hieremie prophete q iuſſit eos
ignē accipe qui trāſmigrabanť
vt ſignificatū eſt ⁊ vt mandauit
trāſmigratis. Et dedit illis legē
ne obliuiſcerenť precepta dn̄i ⁊
vt nō exerrārēt mētibus videntes ſimulachra
aurea ⁊ argentea ⁊ ornamēta eoꝝ. Et alia hu
iuſmodi dicens hortabať ne legem amouerēt
a corde ſuo. Erat aūt in ipſa ſcriptura: quo ta-
bernaculū ⁊ archam iuſſit ꝓpheta diuino rn̄ſo Deu. 34. a
ad ſe facto comitari ſecū vſqȝquo exijt in mō- B
tem: in quo moyſes aſcēdit ⁊ vidit dei heredi-
tatē. Et veniens ibi hieremias inuenit locū ſpe
lunce: ⁊ tabernaculū ⁊ archā ⁊ altare incēſi in
tulit illuc. ⁊ oſtiū obſtruxit. Et acceſſerūt qdā
ſimul qui ſequebātur: vt notarēt ſibi locum. ⁊
nō potuerunt inuenire. Ut aūt cognouit hie-
remias culpās illos dixit q ignotus erit locus
donec congreget deus congregationē populi ⁊
ꝓpitius fiat. Et tūc dn̄s oſtēdet hec: ⁊ appebit
maieſtas dn̄i. ⁊ nubes erit ſicut ⁊ moyſi mani
feſtabať. ⁊ ſicut cū ſalomon petijt vt locus ſan
ctificarenť magno deo manifeſtabat hec. Ma- 3. Re. 8. a.
gnifice eteni ſapientiā tractabat: ⁊ vt ſapiētiaȝ C
hn̄s obtulit ſacrificiū dedicationis ⁊ conſuma
tionis templi. Sicut ⁊ moyſes orabat ad domi
num: ⁊ deſcēdit ignis de celo ⁊ ↄſumpſit holo-
cauſtū: ſicut ⁊ ſalomō orauit. ⁊ deſcendit ignis
de celo: ⁊ cōſumpſit holocauſtū. Et dixit moy-
ſes eo q nō ſit †comeſtū quod erat pro pecca- al† man
to ⁊ conſumptū eſt Similiter ⁊ ſalomon octo ducatum
diebus celebrauit dedicationē. Inferebanť au al† mun
tem in deſcriptionibus ⁊ cōmentarijs neemie datum
hec eadē. ⁊ qualiter conſtruens bibliothecam
cōgregauit de regionibus libros. ⁊ ꝓphetaruȝ ⁊ D
dauid. ⁊ epiſtolas regū de donarijs Similr̄ au
tem ⁊ iudas ea que didicerat per bellū qd̄ no-
bis acciderat cōgregauit oīa. ⁊ ſunt apud nos.
Si ergo deſideratis hec mittite q perferant vo
bis. Acturi itaqȝ purificationē ſcripſimus vo-
bis. Bene ergo facietis. ſi egeritis hos dies.
Deus aūt qui liberauit populū ſuū ⁊ reddidit
hereditatē oībus ⁊ regnū ⁊ ſacerdotium ⁊ ſan
ctificationē ſicut promiſit in lege: ſperamus q
cito noſtri miſerebiť ⁊ congregabit de ſub ce-
lo in locū ſanctum. Eripuit enim nos de ma- E
gnis periculis. ⁊ locū purgauit. De iuda vero
machabeo ⁊ fratribus eius ⁊ de templi magni
purificatione ⁊ de are dedicatione ſed ⁊ de pre
lijs que pertinēt ad antiochū nobilem ⁊ filiū

eius eupatorē: ⁊ de illuminatióib⁹ q̄ de celo fa
cte ſunt ad eos q p iudeis fortiter fecerūt ita
vt vniuerſaȝ regionē cū pauci eēnt vīdicarēt.
⁊ bárbarā mltitudinē fugárēt ⁊ famoſiſſimuȝ
in toto orbe tēplū recupárēt. ⁊ ciuitatē libera-
rēt: vt leges q̄+abólite erāt reſtituerent̄ dn̄o
cū oī tráqllitate ppitio fcō illis. Itēq3 ab iáſo
ne cyreneo qnq3 libris cōphēſa tētauim⁹ nos
F vno volúmine breuiáre. Cōſiderātes.n.multi
tudinē libroꝝ ⁊ difficultatē volētibus ággredi
narratiōes hiſtoriaꝝ.pp multitudinē reꝝ cu-
rāuim⁹ volētibus qdē légere vt eēt aī oblecta
tio: ſtudioſis vō vt facili⁹ poſſint memorie cō-
mēdare: oib⁹ āt legētib⁹ vtilitas ꝯferat̄. Et no
bis qdē ipſis q hoc op⁹ breuiādi cā ſuſcépim⁹
nō facilē laborē: imo vero negociū plenū vigi-
liaꝝ ⁊ ſudoris aſſúmpſim⁹. Sicut hi q ꝑparāt
ꝯuiuiū. ⁊ querūt alioꝝ volūtati pére pp mul-
toꝝ gratiā libēter laborē ſuſtinemus: vitatē q-
dē de ſingulis auctorib⁹ ꝯcedentes. ipſi aūt ſm
G datā formā breuitati ſtudētes. Sic.n.noue do
mus architecto de vniuerſa ſtructura curádū
eſt. ei vō q pingere curat: q̄ apta ſūt ad ornatū
exqrēda ſunt: ita eſtimādū eſt ⁊ i nobis. Etenī
intellectū colligere ⁊ ordinare ſermonē ⁊ cu-
rióſius ptes ſingulas q̄ſq3+diſquirere hiſtorie
cōgruit auctori. breuitatē vō dictiōis ſectári.
⁊ executiōes reꝝ vitare breuiāti ꝯcedēduȝ eſt.
Hinc ergo narratiōnē incipiemus. de ꝑfatio-
ne tantū dixiſſe ſufficiat. Stultū eteni eſt ante
hiſtoriā efflúere in ipſa aūt hiſtoria ſuccingi.

al' abolende

al' inquireri

¶ Ca. Sū. ¶ Prodidit ſymō dona tēpli dei.
Mittit̄ heliodorus vt ea auferret. ſacerdotes
⁊ populus dep̄cant̄ dn̄m vt depoſita cuſtodian
tur. heliodorus volēs ſpoliare tēplū correct⁹ ē:
liberat̄ a plaga per ſacrificiū oblatū. ¶ III.

A Igitur cū ſcā ciuitas habitaret̄ in
oī pace. leges autē adhuc optīe
cuſtodirent̄ pp onie pontificis
diſpoſitiōnē ⁊ pietatē ⁊ animos
odio hn̄tes mala: fiebat vt ipſi
reges ⁊ pncipes locū ſūmo hono
re dignū dúcerēt. ⁊ tēplū maximis munérib⁹
illuſtrārēt. ita vt ſeleucus aſie rex de redditib⁹
ſuis ꝑſtāret oēs ſumptus ad miniſteriū ſacrifi
cioꝝ ptinentes. Sýmō aūt de tribu béniamin
ꝑpoſitus tēpli ꝯſtitutus ꝯtēdēbat obſiſtēnte ſi
bi pncipe ſacerdotū: iniquū aliqd in ciuitate
moliri. Sed cū vincere oniam nō poſſet: venit
ad apollóniū tharſee filiū. q illo tpe erat dux
celeſſýrie ⁊ phenicis: ⁊ nūciauit ei pecunijs i-
numerabilibus plenū eſſe erāriū hieroſóly-
mis: ⁊ cōes copias imēſas eſſe: q̄ nō pertinent
ad rōnē ſacrificioꝝ. eſſe aūt poſſibile ſub ptāte B
regis cádere vniuerſa. Cūq3 retuliſſet ad re-
gē apollónius de pecunijs q̄ delāte erāt: ille ác
citū heliódoꝝ q erat ſuper negocia eius: miſit
cū mādatis vt pdictaȝ pecuniā tranſportaret.
Statiq3 heliódorus iter eſt aggreſſus. ſpecie q-
dē q̄ſi p celeſſýriā ⁊ phenicē ciuitates eēt per
agratúrus re vera aūt regis ꝓpoſitū ꝑfectur⁹.
Sed cū veniſſet hieroſolymā: ⁊ benigne a ſū-
mo ſacerdote in ciuitate eſſet excéptus narra
uit de dato īdicio pecuniaꝝ: ⁊ cuius rei gratia
adeſſet apéruit. Interrogabat autē ſi vere hec
ita eſſent. Tūc ſūmus ſacerdos oſtēdit depoſi-
ta eſſe hec ad victuália viduāꝝ ⁊ pupilloꝝ: q̄-
dā vero eſſe hircáni thobie viri valde eminē
tis in his q̄ detúlerat ipius ſymon. Uniuerſa C
aūt argenti talenta eſſe q̄dringenta ⁊ auri du
centa: décipi vō eos q crediſſent loco ⁊ tēplo
qd p vniuerſuȝ mūdū honorat̄ p ſui veneratio
ne ⁊ ſcitate: oio ipoſſibile eſſe. At ille p his q̄
hēbat in mādatis a rege dicebat oī genere re
gi ea eſſe deferēda. Cōſtitūta aūt die intrabat
de his heliódorus ordinaturus. Nō modica ve
ro p vniuerſaȝ ciuitatē erat trepidátio. Sacer-
dotes aūt ante altare cū ſtolis ſacerdotalibus
iactauērūt ſe: ⁊ inuocabāt de celo eū q de de-
póſitis legē poſuit: vt his q depoſúerāt ea ſal-
ua cuſtodiret. Iā vero q vidéret ſūmi ſacerdo
tis vultū mente vulnerabat̄. Facies.n. ⁊ color
imutatus: declarabat internū animi dolorem. D
Circūfúſa.n.erat meſticia quedā viro: ⁊ hór-
ror corporis p quē manifeſtatus aſpiciētib⁹ do
lor cordis eius efficiebat̄. Alij ēt cōgregati de
domibus cōfluebant publica ſupplicatiōe ob-
ſecrātes. pro eo q in ꝯtēptū locus eſſent ventú-
rus. accinctéq3 mulieres cilitijs pectus p pla-
teas ꝯfluébant. ſed ⁊ virgines que ꝯcluſe erāt
pcurrebant ad oniā. alie autē ad muros. que-
dā vero per feneſtras aſpiciebāt vniuerſe aūt
protēdētes manus in celū deprecabātur. Erat
enim miſera cōmixte multitudinis ⁊ magni
ſacerdotis in agone cōſtituti expectatio. Et hi
qdem inuocabāt oipotentē deū: vt crédita ſi-
bi his qui crediderāt cum oi integritate cō-
ſeruarent̄. Heliódorus aūt quod decréuerat E
perficiébat: eodē loco ipſe cū ſatellitibus cir-
ca ērarium pn̄s. Sed ſpūs oipotentis dei ma-
gnā fecit ſue oſtenſionis euidentiā: ita vt oēs
qui auſi fuerāt parére ei; +ruentes dei virtu-

al' incurrentes

te:in diſſolutionē ꝛ formidinē cōuerterētur.
Apparuit eni illis quidā equus terribilē ha-
bens ſeſſorē:optimis operimentis adornatus.
Iſq; cū impetu heliodoro priores calces eliſit.
Qui aūt ei ſedebat videbaꝫ arma hēe aurea.
Alij etiā apparuerunt duo iuuenes virtute de
cori:optimi gloria:ſpecioſiq; amictu q circū-
ſteterunt eū ꝛ ex vtraq; pte flagellabāt ſine in
termiſſiōe multis plagis verberantes.Subito
aūt heliodorus concidit in terrā:eūq; multa
caligine circūfuſū rapuerūt:atq; in ſella ge-
F ſtatoria poſitū eiecerūt.Et is q cū multis cur
ſoribus ꝛ ſatellitibus pdictū ingreſſus eſt erā
riū:portabaꝫ:nullo ſibi auxiliū ferēte:manife
ſta dei cognita virtute.Et ille qdē per diuinā
virtutē iacebat mutus:atq; oī ſpe ꝛ ſalute priua
tus.Hi aūt dn̄m bn̄dicebāt.q: magnificabat
locū ſuū ꝛ templum:qd paulo ante timore ac
tumultu erat plenū:apparente oīpotente do-
mino gaudio ꝛ leticia īpletū eſt.Tūc vero ex
amicis heliodori qdā rogabāt ꝯfeſtim oniā
vt inuocaret altiſſimū:vt vitā donaret ei.q in
ſupremo ſpiritu erat cōſtitutus.Cōſiderās au
tem ſūmus ſacerdos ne forte rex ſuſpicaretur
maliciā aliquā ex iudeis circa heliodorū con-
ſūmatā:obtulit pro ſalute viri hoſtiā ſalutarē.
B Cūq; ſūmus ſacerdos exoraret:ijdē iuuenes
eiſdē veſtibus amicti aſtantes heliodoro dixe
runt.Onie ſacerdoti grās age.Nam pp eum
gl+ ab eo dn̄s tibi vitā donauit.Tu aūt+a deo flagella-
tus:nūcia oībus magnalia dei ꝛ poteſtatē.Et
his dictis nō cōparuerūt.Heliodorus aūt ho
ſtia deo oblata ꝛ votis magnis pmiſſis ei q vi
uere illi cōceſſit.ꝛ onie gratias agēs:recepto
exercitu repedabat ad regē.Teſtabaꝫ aūt oī-
bus ea q̄ ſub oculis ſuis viderat opera magna
dei.Cū autē rex interrogaſſet heliodorū quis
eſſet aptꝰ adhuc ſemel hieroſolymā mitti ait.
Si quē habes hoſtē aut regni tui īſidiatorē.mit
te illuc:ꝛ flagellatū eū recipies.ſi tamē euaſe
rit.eo q in loco ſit vere dei quedā virtus.Nā
ipſe qui habet in celis habitationē viſitator ꝛ
adiutor eſt loci illius:ꝛ venientes ad male fa-
ciendū percutit ac perdit.Igitur de heliodo-
ro ꝛ erarij cuſtodia ita res ſe habet.

¶Ca.Sū. ¶De inſidijs ſymonis pditoris
circa Oniā ſacerdotē:Jaſon ſup onie mune-
ribꝰ corrupit regē antiochū p ſacerdotio adi-
piſcendo ſacerdotis neglectis ſacrificijs feſti-
nāt ad ludū paleſtre:iaſon mittit argētum ad
ſacrificiū herculis.miſſus menelaus a iaſone
ad regē.Jaſonē a ſacerdotio excluſit:hoc amo
to ſucceſſit lyſimachus frater eius.Occiditur
andronicus q: oniā ſacerdotē ipſe priꝰ doloſe
interfecerat lyſimachus a populo occidiꝫ pp
ſacrilegia.Cōtra menelaū ad regem cā agiꝫ.
menelaus pp potentiū auariciā permāſit ī po
teſtatē creſcens etiā in malicia. ¶IIII.

Symon autē pdictꝰ pecuniarū et B
patrie delator male loqbaꝫ de
onia:tanq; ipſe heliodorū inſti-
gaſſet ad hec.ꝛ ipſe fuiſſet inuē-
tor malorū:puiſorēmq; ciuita-
tis ac defenſorē gētis ſue.ꝛ emu
latorē legis dei audebat īſidiatorē regni dicē.
Sed cū inimicitie itm̄ pcederēt vt ēt p q̄ſdā
ſymonis neceſſarios homicidia fierēt.ꝛ ꝯſide
rās onias pículū ꝯtētiōis ꝛ apolloniū īſanire
vtpote ducē celeſſyrie ꝛ phenicis.ad augendā
malitiā ſymonis:ad regē ſe contulit.nō vt ci-
uiū accuſator:ſed cōē vtilitatē apud ſemetip-
ſū vniuerſe multitudinis ꝯſiderās.Videbaꝫ
eni ſine regali puidētia īpoſſibile eſſe pacē re-
bus dari:nec ſymonē poſſe ceſſare a ſtulticia
ſua.Sed poſt ſeleuci vite exceſſū cū ſuſcipiſſet i. ep. i. ſ.
regnū antiochꝰ q nobilꝫ appellabaꝫ ambiebat cui cognō
iaſon frater onie ſūmū ſacerdotiū:adito rege chus.
pmittens ei argēti talēta trecēta ſexagita:ꝛ ex
redditibꝰ alijs talēta octoginta.Sup hoc pro- B
mittebat ꝛ alia cētū qnq̄ginta:ſi ptāti eiꝰ cōce
deretꝫ gymnaſiū ꝛ ephebiā ſibi ꝯſtitueꝫ:ꝛ eos
q in hieroſolymis erāt antiochenos ſcribere.
Qd cū rex annuiſſet ꝛ obtinuiſſet pncipatū
ſtatī ad gētilē ritū ꝯtribules ſuos trāſferre ce
pit.Et amotis his q̄ humanitatis cā iudeis a
regibꝰ fuerāt ꝯſtituta.p ioānē+prēz eupolemū gl+ filiū
q apud rōanos de amicitia ꝛ ſocietate fūctꝰ eſt
legatiōe legitima ciuiū iura deſtituēs:praua ī
ſtituta ſanciebat.Etenī auſus eſt ſb ipſa arce
gymnaſiū cōſtituere:ꝛ optimos quoſq; ephe-
borū in lupanaribus poneret.Erat aūt hoc nō
initiū ſed īcrementū quoddā ꝛ pfectꝰ gētilis
ꝛ alienigene ꝯuerſatiōis pp ipij ꝛ nō ſacerdo
tis iaſonis nephariū ꝛ inauditū ſcelus:ita vt
ſacerdotes iam nō circa altaris officia dediti E
eēnt:ſed ꝯtēpto tēplo ꝛ ſacrificijs neglectis fe-
ſtinarēt pticipes fieri paleſtre.ꝛ pbitiōis eius
iniuſte.ꝛ ī exercitijs diſci:ꝛ patrios qdem ho
nores nihil hn̄tes grecas glīas optias arbitra
banꝫ.Quarū grā pículoſa eos ꝯtētio hēbat:et
eorū īſtituta emulabanꝫ:ac p oīa his ꝯſiles eē
cupiebāt:quos hoſtes ꝛ pemptores habuerāt.

Jn leges.n.dıuinas impie ágere ipúne nō ce
dit.Sed h tp̄s ſequēs declarabit.Cū āt qnquē
nalis agón týro celebrareť.ꝛ rex pñs eēt.miſit
iáſon facinoroſos ab hieroſólymis viros pctō
res portātes argēti didráchmas trecētas in ſa
crificiū hércul̄.q̄s poſtulauerūt hi q aſportáue
rāt ne ī ſacrificijs erogarēť.q꞉ nō oportéret.
ſed ī alios ſūptꝰ eas deputari.Sed hec oblata ſ̄t
qdē ab eo q miſerat in ſacrificiū hérculis:pp
pn̄tes aūt date ſunt ī fabricā nauiū triremiū.
al'+mi. nuba Miſſo āt in egýptū apollónio+neſthēi filio ꝑ
pter pimātes ptolomēi philometóris regis.cū
cognouiſſet antiochꝰ alienū ſe a negocijs r̄gni
effectū.ꝓprijs vtilitatibꝰ ꝯſúlēs:ꝓfectus ide ve
D nit ioppēn ꝛ ide hieroſólymaꝫ.Et magnifice
ab iáſone ꝛ ciuitate ſuſcéptꝰ.cū facular̄ lumi
nibus ꝛ laudibꝰ īgreſſus eſt : ꝛ ide in phenicēꝫ
exercitū ꝯuértit.Et poſt triennij tp̄s miſit iá
ſon meneláū ſup̄dicti ſýmonis fratrē portātē
pecunias regi ꝛ de negocijs neceſſarijs rñſa pla
tur̄.At ille cōmēdatꝰ regi cū magnificaſſet fa
ciē ptātis eiꝰ.in ſemetipꝫ retorſit ſūmū ſacer
dotiū ſuppónēs iáſoni talēta argēti trecēta.Ac
ceptiſq꞉ a rege mādatis venit.nihil qdeꝫ hn̄s
dignū ſacerdotio:aīos vō crudel̄ tyrāni ꝛ fe
re bélue irā gerēs.Et iáſon qdē q ꝓpriū fratrē
captiuáuerat:ipſe deceptꝰ profugus in āmani
tē expulſus ē regionē.Meneláus aūt pncipa
tū qdē obtinuit:de pecunijs vō regi ꝓmiſſis ni
hil agebat:cū exactionē faceret ſoſtrātꝰ q árci
E erat ꝓpóſitus.Nā ad hūc exactio vectigáliuꝫ
ptinébat.Quā ob cām vtriq꞉ ad regē ſūt euo
cati.Et menelaus amotꝰ ē a ſacerdotio ſucce
dēte lyſimacho frē ſuo:ſoſtrātꝰ āt platus ē cý
prijs.Et cū hec agerent cóntigit tharſēnſes et
mallótas ſeditionē mouére eo q̄ antiochi re
gis ꝯcubine dono eſſent dati.Feſtināter itaq꞉
rex venit ſedarē illos:relicto ſuffécto vno ex co
mitibꝰ ſuis andrónico.Ratꝰ āt meneláus acce
piſſe ſe tp̄s opportunū áurea q̄dā vaſa e tēplo
furátus donauit andrónico.ꝛ alia vendiderat
týro ꝛ per vicinas ciuitates.Qd̄ cū certiſſime
cognouiſſet onias arguébat eū:ipſe ī loco tu
to ſe ꝯtinēs antiochie ſecꝰ dáphnē.Vn̄ mene
láus accēdēs ad andrónicū:rogabat vt oniaꝫ
īterficeret.Qui cū veniſſet ad oniā ꝛ datis de
xtris cū iureiurándo ꝓ̄ſuis eēt.n.ſuſpectus ſua
ſiſſet de aſýlo ꝓcēdē:ſtati eū perémit nō véritꝰ
iuſticiā.Ob quā cām nō ſolū iudei:ſed ēt alie
quoq꞉ natiónes īdignabāť:ꝛ moléſte ferebāt
F de néce tāti viri iniuſta.Sꝫ regreſſū regē de ci
licie locis adiérūt iudei apud antióchiā ſil' et
greci:cōquerētes de iniq̄ néce onie.Cōtriſta
tus itaq꞉ ē aīo antiochus pp oniā.ꝛ flexus ad
miaꝫ lachrymas fúdit:recordatꝰ defuncti ſo
brietatē ꝛ modéſtiā Accēſiſq꞉ aīs andrónicū
púrpura exútū p totā ciuitatē iubet circūdú
ci:ꝛ ī eo loco in quo ī oniā īpietátē cōmiſerat
ſacrilegū vita ꝓuari.dn̄o illi cōdignā retribu
ente penā.Multis aūt ſacrilegijs in tēplo a ly
ſimacho cōmiſſis menelai cōſilio ꝛ diuulgata
fama:ꝯgregata eſt multitudo aduerſū lyſima
chū multo iā auro exportato.Turb aūt inſur
gētibꝰ ꝛ aīs ira repletis:lyſimachus armatis
fere tribꝰ milibus iniqs manibus vti cepit:du
ce quodā tyránno etate pariť ꝛ deméntia ꝓ
uécto.Sed vt intellexerūt conatū lyſimachi:
alij lapides.alij fúſtes vállidos arripuére qdā
vero cinerē in lyſimachū iecere.Et multi qdē
vulnerati:qdā aūt ꝛ ꝓſtráti:oēs vō in fugā cō
G uerſi ſunt.Jpꝫ ēt ſacrilegū ſecus erāriū iterfe
cerūt.De his ergo cepit iudiciū aduerſus me
neláū agitári.Et cū veniſſet rex tyꝝ ad ipꝫ ne
gociuꝫ detulérūt miſſi tres viri a ſeniorbꝰ.Et
cū ſuparēť meneláus ꝓmiſit ptoloméo mītas
pecúlias dari ad ſuadēdū regi.Jtaq꞉ ptolomēꝰ
in quodā átrio poſitū q̄ſi refrigerādi grā re
gē ádijt ꝛ dedúxit a ſnia:ꝛ meneláū qdē vni
uerſe malitie reū criminibꝰ abſóluit:miſeros
aūt qui ēt ſi apud ſcýthas cām dixiſſent inno
cētes iudicarēť hos morte dānáuit.Cito er
go iuſtā penā dedérunt:qui ꝓ ciuitate ꝛ popu
lo ꝛ ſacris vaſis cām proſecúti ſunt.Quāobrē
tyrij quoq꞉ indignati:erga ſepulturā eoꝝ li
beraliſſimi extitérūt.Meneláus aūt pp auari
tiā eoꝝ qui in potētia erant ꝑmanebat in ptā
te:creſcens in malitia ad inſidias ciuium.
¶ Ca.Sū. ¶ De ſignis celeſtibus factis in
hierl'ꝫ.de morte iaſonis ꝑſecutoris ciuium.an
tiochus ꝑſequēs iudā.populo occiſo templuꝫ
ſpoliauit ductore menelao ꝛc.Qd̄ nō pp locū
genteꝫ.ſed ſolū pp gētē dn̄s elegit.Antiochus
regrediēs antiochiā reliquit ꝑfectus iudeoꝝ
ꝑſecutores.Jubet apolloniuꝫ oēs iudeos occi
dere mulieres ꝛ iuuenes vēdere.Judas ma
chabeus more feraꝝ vixit ī deſerto. ¶ V.
EOdē tp̄e antióchus ſcd̄am ꝓfe
ctiónem paráuit in egýptū.Cō
tigit aūt per vniuerſam hieroſo
lymoꝝ ciuitateꝫ vidéri diebus
quadraginta p āera équites di
ſcurrentes aurátas ſtolas habē A

tes ꝛ haſtas q̄ſi cohoꝛtes armátas: ꝛ curſus
equoꝝ ꝑ oꝛdines digéſtos: ꝛ ꝯgreſſiónes fieri
cominus ꝛ ſcutoꝝ motus ꝛ galeatoꝝ multitu
dinē gladijs diſtrictis ꝛ teloꝝ iáctus: ꝛ aureó
rū armoꝝ ſplendóꝛē oīſq꞉ géneris loꝛicáruꝫ.
ij.e.5.c.n. Quapꝛopter oēs rogabāt in bonū mōſtra cō-
uérti. Sꝫ cū falſus rumoꝛ exiſſet: tanq̄ꝫ vita ex
ceſſiſſet antíochus: aſſúmptus iáſon nō minꝰ
mille viris aggréſſus eſt ciuitatē repēte. Et ci
uibus ad murū ꝯuolántibus ad vltimū appꝛe-
hēſa ciuitate meneláus fúgit in árcē. Jaſon
vero nō parcebat in cēde ciuibꝰ ſuis nec cogi-
tabat ꝓſperitatē aduerſum cognatos: malū eē
maximū árbitrās hoſtiū ꝛ nō ciuiū ſe tropbéa
captúrū. Et pꝛincipatū quidē nō obtínuit: finē
vero inſidiaꝝ ſuaꝝ ꝯfuſionē accépit: ꝛ próſu-
B gus iteꝝ abijt in ámanitē. Ad vltimū i exitiū
ſui ꝯclúſus ab arétha árabū tyránno fugiēs
de ciuitate i ciuitatē oībus odióſus vt réfuga
legū ꝛ execrábilis vt pt̄rie ꝛ ciuiū hoſtis: i egý
ptū extrúſus eſt. Et q multos de pátria ſua ex-
púlerat: pegre périjt lacedémonas ꝓfectꝰ q̄ſi
ꝓ cognatione ibi refúgiū habitúrus: Et qui
inſepúltos multos abiécerat: ipſe ꝛ illamentá
tus ꝛ inſepúltus abijcit: ſepultura neq꞉ pegri
na vſus: neq꞉ patrio ſepúlchꝛo pticipans. His
itaq꞉ geſtis ſuſpicátus eſt rex ſocietatē deſertu-
ros iudéos. Et ob h pꝛofectus ex egýpto effe-
rátis aīs ciuitatē quidē armis cepit. Juſſit aūt
milítibus interficere nec párcere occurſánti
bus ꝛ ꝑ domos aſcēdētes trucidáre. Fiebāt er
go cédes iúuenū ac ſenioꝛū mulieꝝ ꝛ natoꝝ
C extremínia: virginūq꞉ ꝛ puuloꝝ neces. Erant
aūt toto triduo octoginta mília interfecti: qua
draginta mília vincti: nō mínus aūt venūda-
ti. Sed nec iſta ſufficiunt. Auſus ē ēt intráre tē
plū vniuerſa terra ſánctiꝰ menelāo ductóꝛe q
legū ꝛ pt̄ie fuit ꝓditoꝛ: ꝛ ſceléſtis manibus ſu
mēs ſcā vaſa q̄ ab alijs regibꝰ ꝛ ciuitatibꝰ erāt
póſita ad oꝛnátū loci ꝛ gloꝛiā: ꝯtrectábat in-
digne: ꝛ ꝯtaminabat. Jta alienátꝰ mēte antío
chus nō ꝯſiderabat ꝙ ꝓꝑ pctā hītantiū ciuita
tē módicū deus fuerat irátꝰ. Pꝛopter qꝺ ꝛ ac
cidit circa locū ꝺſpéctio. Alioqn niſi ꝯtigiſſet
eos multis pcīs eē īuolutos: ſicut heliódoꝛus q
miſſus ē a ſeléuco rege ad expoliādū eráriuꝫ:
ēt hic ſtati aduéniēs flagellatꝰ ꝛ repúlſus vti-
q꞉ fuiſſet ab audácia. Uez nō ꝓꝑ locū gentē:
ſed ꝓꝑ gētē locū deus elégit. Jdeoq꞉ ꝛ ipſe lo-
cus pticeps factꝰ eſt ppl'i maloꝝ: poſtea āt fiet
ſociꝰ bonoꝝ. Et q derelictꝰ i ira dei oīpotētis ē:
iteꝝ in magni dn̄i recōciliatiōe cū ſūma gl'ia
exaltabit. Jgit antiochꝰ mille ꝛ octigéntis ab- D
látis de tēplo taléntis velóciter antióchiam re
greſſus ē: exiſtimās ſe ꝑ ſupbia terrā ad naui-
gādū: pelagus vͦo ad iter agendū deductuꝝ ꝓꝑ
mēſis elationē. Reliqt aūt ꝑpoſitos ad affligē
dā gentē hieroſólymis qdē philippū genere
phꝛýgē: moꝛibꝰ crudelióꝛē eoipſo a quo ꝯſtitu
tus ē: in garicin aūt andrónicū ꝛ meneláuꝫ q
gráuius q̄ꝫ céteri iminébant ciuibꝰ. Cūq꞉ ap-
póſitus eēt ꝯtra iudéos: miſit odióſum pꝛinci
pē apollóniū cū exercitu viginti ꝛ duobꝰ mili
bꝰ: ꝑcipiens eis oēs ꝑfecte etatis interficere:
mulieres ac iuuenes vēdere. Qui cū veniſſet
hieroſólymā pacē ſimulās qeuit vſq꞉ ad dieꝫ
ſcm̄ ſábbati. Et tūc feriátis iudéis arma cápe
ſuis ꝑcépit. Oēſq꞉ ſimul q ad ſpectáculū ꝓceſ-
ſerāt trucidáuit. Et ciuitatē cū armatis diſcúr
rens ingéntē multitudinē pémit. Júdas autē
machabéus q décimꝰ fúerat ſeceſſerat i deſer
tū locū: ibiq꞉ inter féras vitā in mōtibꝰ cū ſu
is agēbat: ꝛ féni cibo veſcéntes demoꝛabantur
ne particeps eſſent coinquinatiónis.
¶ Ca. Sū. ¶ Miſit rex vt iudei cōpellerēt a
lege dei ꝛ ꝯtamiare tēplū. Tēplū luxuriat ꝛ cō
meſſationibus īpletur. iudei ad idoloꝝ ſacri-
ficia cogunt. de paſſione duaꝝ mulieꝝ cum in
fantibus ꝛ eoꝝ q igne exuſti ſunt. Jnterponit
hic quedam exhoꝛtatio tribulatoꝛum de paſſio
ne eleaꝫari. ¶ VI.
SEd nō poſt multū tpis miſit rex A
ſenē quēdā antiocenū q cōpél-
leret iudéos vt ſe transferrent a
pátrijs ꝛ dei legibꝰ: ꝯtamináre
ēt qꝺ in hieroſólymis erat tem
plū ꝛ cognomináre iouis olým
pij: ꝛ in garicim ꝓut erāt hi q locū inhabita-
bāt iouis hoſpitális. Péſſima aūt ꝛ vniuerſis
grauis erat maloꝝ incurſio. Nā tēplū luxuria
ꝛ cōmeſſatiónibꝰ erat plenū: ꝛ ſcoꝛtántiū cuꝫ
meretricibꝰ: ſacratiſq꞉ édibꝰ mlíeres ſe vltro
ingerébāt itro ferētes ea q̄ nō licébāt. Altare
ēt plenū erat illícitis: q̄ legibꝰ ꝓhibebant. Ne B
q꞉ aūt ſábbata cuſtodiebánt: neq꞉ dies ſolén-
nes pátrij ſuabant: nec ſimplr ſe quíſq꞉ iude-
um cōfitebat. Ducebant aūt cū amara neceſ-
ſitate in die natalis regis ad ſacrificia. Et cuꝫ
liberi ſacra celebꝛarent: cogebant édera coꝛo
nati libero circuíre. Decretū aūt exijt in ꝓxias
ciuitates géntiliū ſuggerētibus ptolómeis: vt
pari mō ꝛ ipſi aduerſus iudéos ágerent vt ſa-

crificarēt:eos aūt q nollēt trāſire ad inſtitūta
C gētiliū īterficerēt.Erat ergo videre miſeriā.
Due.n.mulieres delāte ſūt natos ſuos circūci
diſſe:qs ad ūbera infātib⁹ſuſpēſis cū publi-
ce p ciuitatē circūduxiſſent:p muros pcipita-
uerūt.Alij vero ad primas coeūtes ſpelūcas:
⁊ latent ſábbati diē celebrātes cū idicáti eēnt
philippo:flāmis ſuccēſi ſūt:eo q verebāt pp
religionē ⁊ obſeruātiā:manu ſibimet auxiliū
ferre.Obſecro aūt eos q huc librū lecturi ſūt:
ne abhorrēſcāt pp aduerſos caſus: ſʒ reputent
ea q̄ accidērūt nō ad iteritū:ſʒ ad correptiō-
nē eē generis nr̄is Eteni multo tpe nō ſinere
D pctōribus ex ſnia ágere:ſʒ ſtatiʒ vltiones ad-
hibere magne bn̄ficij eſt indiciū. Nō.n.ſicut
in alijs natōib⁹dn̄s patiēter expectat vt eas cū
iudicij dies aduēnerit in plenitudine pctōruʒ
puniat:ita ⁊ i nobis ſtatuit vt pctis nr̄is in ſi
nē deuolutis:ita demū i nos vindicet:pp qd nū
q̄ʒ qdē a nobis miaʒ ſuā āmouet corripiēs vo
i aduerſis ppl'ʒ ſuū nō derelinqt.Sʒ hec nob ad
cōmonitionē legētiū dcā ſint paucis. Iā aūt
veniēdū ē ad narrationē.Igit eleāzarus vnus
de+prio ribus — de pmiorib⁹ ſcribaʒ vir etate puect⁹:⁊ vultu
decor⁹apto ore hiāns cōpellabat carnē porci-
nā māducat.At ille glōioſiſſimā mortē magis
E q̄ʒ odibilē vitā cōplectēs: voluntarie pibat ad
ſuppliciū. Intuēs aūt quēadmodū oporteret
accēdere: patiēter ſuſtinēs deſtinauit nō ad
mittere illicita pp vite amorē. Hi aūt q aſta-
bāt iniq miſeratiōe cōmoti pp antiquam viri
amicitiā tollētes euʒ ſecreto rogabāt afferri
carnes qb⁹veſci ei licebat vt ſimularet mādu
caſſe ſicut rex īperāuerat de ſacrificij carnib⁹:
vt h facto a morte liberaret:⁊ pp vēterez viri
amicitiā hāc in eo faciebāt humanitatez. At
ille cogitare cepit etatis ⁊ ſenectutis ſue emi-
nētiā dignā:⁊ ingēnue nobilitatis canitiē:at-
q̄ʒ a puero optime ꝯuerſatiōis act⁹: ⁊ ſm ſctē
⁊ a deo ꝯdite legis ꝯſtitūta:rn̄dit cito: dicens
F pmitti ſe velle i ifernū.Nō eniʒ etati nr̄e di-
gnū eſt inqt fingere:vt multi adoleſcētes ar-
bitrātes eleāzarū nonagita ānoꝝ trāſiſſe ad
vitā alienigēnaꝝ:⁊ ipſi pp meā ſimulatiōem
⁊ pp modicū corruptibil'vite tps decipiant:
⁊ p hoc māculā atq̄ʒ execrationē mee ſenectu
ti ꝯgrā.Nā ⁊ ſi i pn̄ti tpe ſupplicijs hoīuʒ eri
piar:ſʒ manū oipotētis nec viu⁹ nec defūctus
effugiā.Quāobrē fortiter vitā excedēdo:ſene
ctute qdē dign⁹apparēbo: adoleſcētibus autē
exēplū forte relinquā: ſi pmpto aīo ac forti-
ter p grauiſſimis ac ſanctiſſimis legib⁹ hone-
ſta morte pfungar.His dictis ꝯfeſtim ad ſup G
pliciū trahebat.Hi aūt q cū ducebāt ⁊ paulo
aū fuerāt mitiores:in irā ꝯuerſi ſunt pp ſmo
nes ab eo dictos:quos illi p arrogātiā plātos
arbitrabant.Sed cū plagis pimeret: igēmu
it ⁊ dixit.Dn̄e q hēs ſcām ſciaʒ:manifeſte tu
ſcis:q̄ cū a morte poſſeʒ liberari:duros corpo-
ris ſuſtineo dolores:ſm aiam vero pp timorē
tuū libenter hec patior.Et iſte quidē hoc mō vi
ta deceſſit:nō ſolū iuuēnibus : ſed ⁊ vniuerſe
genti memoriā mortis ſue:ad exemplum vir
tutis ⁊ fortitudinis derelinquens.

C Ca.Sū. C De paſſione ſeptem fratrum ⁊
matris eorum. C VII.

CONtigit aūt ſeptē fr̄es vna cum A
mr̄e apphēſos compelli a rege
+edere ꝯ phas carnes porcinas de+con tingere
flagris ⁊ taureis cruciatos.Vn⁹
āt ex ill'q erat pm⁹ſic ait.Quid
q̄ris:⁊ qd vis diſcere a nob?Pa
rati ſum⁹mori magis q̄ʒ pr̄ias dei leges puari
cari.Iratus itaq̄ʒ rex iuſſit ſartāgines ⁊ ollas
ēneas ſuccēdi:qb⁹ſtati ſuccēſis iuſſit ei q pos
fuerat locut⁹āputari linguā ⁊ cute capitis ab
ſtracta ſūmas q̄ʒ man⁹⁊ pedes ei pcidi: cete-
ris ei⁹fr̄ib⁹ ⁊ mr̄e iſpiciētib⁹.Et cū iā p oia i
utilis fcūs eēt:iuſſit ignē admoueri:⁊ adhuc
ſpirātē torrēri i ſartagine.In q̄ cū diu crucia
rēt:cēteri vna cū mr̄e inuicē ſe hortabāt mo-
ri fortit dicētes.Dn̄s de⁹aſpiciet veritatē:⁊ cō B Deut.32
ſolabit in nobis:quēadmodū i ptestatiōe cān
tici declarauit mōyſes.Et i ſuis ſuis ꝯſolābit.
Mortuo itaq̄ʒ illo prio hoc mō ſequētē addu-
cēbāt ad illudēdū.Et cute capitis ei⁹cū capil
lis abſtracta:iterrogabāt ſi māducāret prius
q̄ʒ toto corpe p mēbra ſingula puniret.At ille
rn̄dēs pr̄ia voce dixit. Nō faciā. Propter qd
⁊ iſte ſequēti loco pmi tormēta ſuſcēpit: ⁊ in
vltio ſpū ꝯſtitut⁹ſic ait.Tu qdē ſceleſtiſſime i
pn̄ti vita nos perdis:ſʒ rex mūdi defūctos nos
p ſuis legib⁹eterne vite reſurrectiōe ſuſcita-
bit.Poſt hūc terti⁹illūdit:⁊ linguā poſtulat⁹
cito ptulit:⁊ man⁹ꝯſtāter extēdit: ⁊ cū fidu-
cia ait.E celo iſta poſſideo:ſʒ pp dei leges nūc
h ipſa deſpicio:qm̄ ab ipſo me ea recepturum
ſpo.Ita vt rex ⁊ q cū ipſo erāt mirarent ado-
leſcētis aium:q̄ tāq̄ʒ nihil dūceret cruciāt⁹.
Et hoc ita defuncto quartū vexābāt ſilr torqn
tes.Et cū iā eēt ad mortē:ſic ait.Potī⁹ē ab oī
bus morti datos ſpeʒ expectare a deo: iterū ab

ipſo reſuſcitādos. Tibi.n. reſurrectio ad vitā
nō erit. Et cū admonuiſſent qntū deꝛabāt euꝫ.
At ille reſpiciēs i eū dixit. Ptātē inter hoīes
hñs: cū ſis corruptibilis facis qđ vis. Noli āt
putare gen⁹ nr̄m a deo eē derelictū. Tu autē
patiēter ſuſtine: ⁊ videbis magnā ptātē ipſi⁹
qualr̄ te ⁊ ſemē tuū torquēbit. Poſt hūc du-
cebāt ſextū. Et is mori icipiēs ſic ait. Noli frū
ſtra errāre. Nos.n.pp noſmetipſos hoc pāti-
mur peccātes in deū nr̄m: ⁊ digna āmiratiōe
D fcā ſunt in nobis. Tu aūt ne exiſtimes tibi i-
pūne futurū: qđ ꝯ deū pugnare tētāueris. Su
pra modū aūt mr̄ mirabilis ⁊ bonoꝝ memo-
ria digna q̄ peūntes ſeptē filios ſub vni⁹ diei
tpe ꝯſpiciēs: bono aīo ferebat pp quā in deo
ſpē hēbat: ſingulos illoꝝ hortabaṫ voce pātria
fortiter repleta ſapiā: ⁊ feminee cognitiōi ma
ſculinū aīuꝫ iſerēs dixit ad eos. Neſcio qualr̄
in vtero meo appruiſtis. Neqꝫ.n. ego ſpm̄ ⁊
aīam donaui vobis: ⁊ vitā ⁊ ſinguloꝝ mēbra
E nō ego ipſa cōpēgi. Sꝫ.n. mūdi creatoꝛ q foꝛ-
mauit hoīs natiuitatē qꝙ oīuꝫ iuēnit oꝛiginē:
⁊ ſpm̄ vobis iteꝝ cū mīa rēddet ⁊ vitā: ſic nūc
voſmetipſos deſpicitis pp leges ei⁹. Antioch⁹
aūt ꝯtēni ſe arbitrāt⁹: ſil' ⁊ exprobrātis voce de
ſpēcta: cū adhuc adoleſcētioꝛ ſupeſſet: nō ſolū
verbis hortabaṫ: ſꝫ ⁊ cū iuramēto affirmabat
diuitē ſe ⁊ beatū factuꝫ: ⁊ trāſlātū a pātrijs le
gib⁹ amicū habituꝫ: ⁊ res neceſſarias ei pbi-
tūrū. Sꝫ ad hec adolēſcēs nequaq̄ iclinareṫ:
vocauit rex mr̄eꝫ: ⁊ ſuadēbat ei vt adoleſcēti
fieret i ſalutē. Cū aūt multis eā verbis eēt hoꝛ
tatus, pmiſit ſuaſūrā ſe filio ſuo. Itaqꝫ iclina-
ta ad illū irridens crudēlē tyrānū ait pīia vo
ce fili mi miſerēre mei q̄ te i vtero nouē mē-
ſib⁹ portaui: ⁊ lac triēnio dedi ⁊ ālui ⁊ i etateꝫ
F iſtā pdūxi. Peto nate vt aſpicias ad celū ⁊ ter
rā. ⁊ ad oīa q̄ i eis ſūt: ⁊ itēlligas qꝛ ex nihilo
fecit illa ds ⁊ hoīuꝫ gēn⁹. Ita fiet vt nō time-
as carnificē iſtū: ſed dign⁹ frīb⁹ tuis effect⁹ p-
ticeps ſūſcipe moꝛtē. vt i illa miſatiōe cū fra-
trib⁹ tuis te recipiā. Cū hec illa adhuc diceret
ait adoleſcēs. Quē ſuſtinētis? Nō obedio pce
pto regis: ſꝫ pcepto legis q̄ data ē nob p mōy
ſē. Tu vero q inuētoꝛ oīs malitie fact⁹ es i he
breos: nō effūgies manū dei. Nos.n. ꝑ pctis
nr̄is hec pātimur. Et ſi nobis propter increpa
tionē ⁊ corruptionē dominus de⁹ noſter mō-
dicū iratus eſt: ſꝫ iteꝝ recōciliabitur ſeruis ſu
is. Tu aūt o ſcelēſte ⁊ oīum hoīum flagitio-
ſiſſime noli frūſtra extōlli vanis ſpeciebus: in

ſeruos ei⁹ inflāmatus. Nōdū.n. oīpotētis dei G
⁊ oīa inſpiciētis iudiciū effugiſti. Nā fratres
mei mōdico nūc dolore ſuſtētato ſub teſtō eṫ- De pe. vl.
ne vite effecti ſūt: tu vero iudicio dei iuſtas ſu 3.c.aucto-
pbie tue penas exōlues. Ego āt ſicꝫ ⁊ frēs mei ritas.i.ſi.
aīaꝫ ⁊ corp⁹ meū trado p pātijs legib⁹ iuocās
deū matūri⁹ gēti nr̄e ppitiū fieri: teqꝫ cū toꝛ-
mētis ⁊ verberib⁹ ꝯfitēri q̄ ipſe ē de⁹ ſolus. In
me vero ⁊ in frīb⁹ meis dēſinet oīpotētis ira:
q̄ ſup oē gen⁹ nr̄m iuſte ſupducta eſt. Tūc rex
accēſus ira: in hūc ſup oēs crudēlius deſēuit:
indigne ferēs ſe deriſuꝫ. Et hic itaqꝫ mundus
obijt: p oīa in dn̄o ꝯfidēs. Nouiſſime aūt poſt
filios ⁊ mr̄ ꝯſūpta ē. Igiṫ de ſacrificijs ⁊ d ni-
mijs crudelitatibus ſatis dictum eſt.

Ca. Sū. De iuda machabeo: mittiṫ nica
noꝛ ipi⁹ i iudeā ꝯ iudeos. Hortaṫ iudas iude-
os ad ꝯſtantiā. Nicanoꝛ cū ſuis vinciṫ a iude-
is. Nicanoꝛ fugit ad antiochū. CVIII

IUdas vero machabēus. ⁊ q cuꝫ A
illo erāt itroibāt latēter i caſtel
la: ⁊ ꝯuocātes cognatos ⁊ ami-
cos: ⁊ eos q pmāſerāt in iudaiſ
mo aſſumētes eduxērūt ad ſex
milia viros. Et iuocabāt dn̄ꝫ vt
reſpiceret in pplm̄ q ab oīb⁹ calcabaṫ ⁊ miſe-
rereṫ templo quod cōtaminabaṫ ab impijs.
Miſererētur etiaꝫ exterminio ciuitatis que
eſſet ilico complanānda: ⁊ vocē ſanguinis ad
ſe clamantis audiret. Memoraret quoqꝫ ini
quiſſimas moꝛtes paruuloꝝ inocentiū: ⁊ bla-
ſphēmias nomini ſuo illātas. ⁊ indignarētur
ſuper his. At machabēus cōgregata multitu-
dine intolerābilis gentibus efficiebatur. Ira B
enim dn̄i in miſericoꝛdiā conuerſa eſt. Et ſu-
perueniēs caſtēllis ⁊ ciuitatibus improuiſus
ſuccendēbat eas: ⁊ opportūna loca occupās.
non paucas hoſtium ſtrāges dabat. Maxime
autem noctibus ad huiuſcēmodi excūrſus ſe
rebatur: ⁊ fama virtutis eius vbiqꝫ diffunde-
batur. Uidens aūt philippus paulātim virū
ad profectū venire. ac frequentius res ei cēde
re prōſpere: ad ptolomēum ducem celeſſȳri-
re ⁊ phenicis ſcripſit: vt auxilium fērret re-
gis negocijs. At ille velociter miſit nicānoreꝫ
patrōcli de primoꝛibus amicum: datis ei de
permixtis gentibus armatis. non minus vi-
ginti milibus: vt vniuerſum iudeoꝛuꝫ genus
delēret. adiūncto ei ⁊ goꝛgia viro militāri ⁊
in bēllicis rebus expientiſſimo. Cōſtituit aūt
nicānoꝛ regi vt tributum quod romanis erat

vandũ duo milia talẽtoꝝ de captiuitate iudeo
C rũ ſuppléret. Statiqꝫ ad maritimas ciuitates
miſit ꝯuocãs ad coéptiõnẽ iudaicoꝝ manci-
pióꝝ: ꝑmittẽs ſe nonaginta mãcipia talẽto diſ
ſtractúꝝ: nõ reſpiciẽs ad vindictã q̃ eũ ab oĩ-
potẽte eẽt ꝯſecutura. Júdas aũt vbi cõꝑrit: in
dicauit his q ſecũ erãt iudeis nicãnoris aduẽ
tũ. Ex qb⁹ qdã formidãtes: ꝛ nõ credẽtes dei
iuſtitie: in fugã vertebanť. alij vo ſi de his ſup-
erãt vendebãt ſimulqꝫ dñm deꝑcabanť: vt eri-
peret eos ꝺ ipſo nicãnore q eos pꝛ.⁹qꝫ incómi
n⁹ veniret vẽdiderat. Et ſi nõ pp eos: pp teſtm̃
qđ erat ad pr̃es eoꝝ: ꝛ ꝑpter inuocatiõnẽ ſci ꝛ
D magnifici noĩs eius ſup ipſos. Cõuocatis autẽ
machabéus ſeptẽ milib⁹ q cũ ipſo erãt roga-
bat ne hoſtib⁹ reconciliarenť: neqꝫ metuerent
iniqꝫ viuẽtiũ aduerſuꝫ ſe hoſtiũ multitudinẽ:
ſed fortiter ꝯtẽderet añ oculos hñtes ꝯtumẽli
am q̃ loco ſcõ ab his iniuſte eẽt illata: itẽqꝫ lu
dibrio habite ciuitatis iniuriã: adhuc ẽt vẽte
rũ iſtituta ꝯuulſa. Nã illi qdẽ armis ꝯfidunt
ait ſiĺ ꝛ audãcia: nos aũt i oĩpotẽte dño q põt
ꝛ veniẽtes aduerſuꝫ nos ꝛ vniuerſũ mũdũ vno
4.Re.19.g infra.15.c. nútu delére ꝯfidim⁹. Ammõnuit aũt eos ꝛ ꝺ
E auxilijs dei q̃ fcã ſunt erga parẽtes: ꝛ q ſub ſen
nacherib cẽtũ octogintaqꝫ milia ꝑierũt: ꝛ ꝺ
ꝓlio qđ eis aduerſus gálathas fuit in babyló
nia: vt oẽs vbi ad rẽ ventũ eſt macedónib⁹ ſo-
cijs heſitantib⁹: ipſi ſex milia ſoli peremerunt
centũ viginti milia pp auxiliũ illis datũ ꝺ ce
lo: ꝛ bñficia ꝑ his plurima ꝯſecuti ſunt. His ꝺ
bis ꝯſtãtes effecti ſunt: ꝛ ꝓ legib⁹ ꝛ patria mo
ri parati. Cõſtituit itaqꝫ frẽs ſuos duces vtri-
qꝫ ordini ſymonẽ ꝛ ióſephũ ꝛ ionathã ſubiẽ-
ctis vnicuiqꝫ millẽnis ꝛ qngẽtẽnis: ab hoc ẽt
ab ẽſdra lecto illis ſcõ libro ꝛ dato ſigno adiu
tórij dei in ꝓma ácie ipſe dux cõmiſit cũ nicã-
nore. Et ſcõ ſibi adiutore oĩpotẽte: iterfecẽrũt
ſup nouẽ milia hoium: maiorẽ aũt partẽ exer-
citus nicãnoris vulnérib⁹ debilẽꝫ fcm̃ fúgere
cõpulerũt. Pecunijs vero eoꝝ qui ad emptió
nẽ ipſoꝝ vẽnerãt ſublãtis ipſos vſqꝫquaqꝫ ꝑſe
cúti ſunt. Sed reuerſi ſunt ora ꝯclúſi: nã erat
ante ſábbatũ. Quã ob cãm nõ ꝑſeuerauerũt
inſequẽtes: arma aũt ipſoꝝ ꝛ ſpólia ꝯgregan-
tes ſábbatũ agẽbant bñdicẽtes dñm q libera-
uit eos in iſto die: miſericordie initiũ ſtillans
in eos. Poſt ſabbatũ vero debilibus ꝛ órpha-
nis ꝛ viduis diuiſerunt ſpólia: ꝛ reſidua ipſi
cuꝫ ſuis habuẽre. His itaqꝫ geſtis ꝛ cõiter ab
oĩbus facta obſecratione: miſericordẽ dñꝫ po

ſtulabãt: vt in finẽ ſeruis ſuis recõciliareť. Et
ex his q cũ timothẽo ꝛ bácchide erãt ꝯ ſe ꝯtẽ-
dentes ſup viginti milia iterfecẽrunt: ꝛ muni
tiónes excẽlſas obtinuẽrũt ꝛ plures ꝑdas di-
uiſẽrunt: equã portionẽ debilib⁹ pupillis ꝛ vi-
duis: ſꝫ ꝛ ſeniórib⁹ faciẽtes. Et cũ arma eoꝝ
diligenter collegiſſent: oĩa cõpoſuẽrunt locis
opportunis. Reſidua vo ſpólia hieroſólymaꝫ
detulẽrũt: ꝛ philárchẽ q cũ timothẽo erat in-
terfecẽrũt virũ ſcelẽſtũ: q in multis iudẽos af
flixerat. Et cũ epinichia ágerẽt in hieroſóly-
mis eos q ſacras ianuas incẽdẽrũt ideſt cali-
ſthenẽ cũ in qđdã domiciliũ reffugiſſet incen-
dẽrunt: digna eis mercẽde ꝓ ipietatibus ſuis
rẽddita. Facinoroſiſſimus aũt nicãnor q mil-
le negociãtes ad iudeoꝝ vẽditiõnẽ addúxerat
humiliat⁹ auxilio dñi ab his quos nullos exi-
ſtimãuerat: depoſita veſte glorie ꝑ mediterra-
nea fúgiens ſolus venit antióchiã: ſũmã infe
licitatẽ de iteritu ſui exercit⁹ ꝯſecutus: Et qui
ꝓmiſerat romanis ſe tributũ reſtitúere de ca
ptiuitate hieroſolymóꝝ: ꝑdicabat nũc ꝓtectó
rẽ deũ hr̃e iudeos: ꝛ ob ipꝫ inuulnerabiles eẽ:
eo q ſequerenť leges ab ipſo conſtitutas.

C Ca. Sũ. C Antiochus apud pſipolis vict⁹
ẽ: percutit dñs antiochũ plaga cũ perſequereť
iudeos. antiochus in penis poſitus egit penitẽ-
tiam. de morte antiochi. C IX.

A Odem tpe antióchus inhoneſte
reuertebatur de pẽrſide. Jntrá-
uerat enim in eã que dicit pſi-
polis ꝛ tentauit expoliare tem al' ciui.
plum ꝛ ciuitatẽ opprimere. Sꝫ lacum
multitudine ad arma ꝯcurren-
te in fúgam verſi ſunt: ꝛ ita cóntigit vt antío-
chus poſt fúgam túrpiter rediret. Et cum ve-
niſſet circa egbathanám recognóuit que er-
ga nicánorem ꝛ timothẽum geſta ſunt. Ela-
tus autem in ira arbitrabatur ſe iniúriam il-
lorum qui ſe fugáuerant poſſe in iudẽos re-
torquẽre. Ideoqꝫ iuſſit agitári cúrrum ſuum
ſine intermiſſione agens iter. celeſti eum iudi
cio perurgente. eo q ita ſuperbe locutus eſt ſe
ventúrum hieroſólymam: ꝛ ꝯgẽriẽ ſepulchri
iudeoꝝ eam factúrũ. Sed qui vniuerſa cõſpi-
cit dominus deus iſraẽl percuſſit euꝫ inſanabi 2.Pa.16.c.
li ꝛ inuiſibili plaga. Ut enim finiuit hunc ip-
ſum ſermoneꝫ: apprehẽndit eum dolor dirus
viſcerum ꝛ amara internórum tormenta.
Et quidem ſatis iuſte. Quippe qui multis
ꝛ nouis cruciátibus aliorum torſerat viſcera.

licet ille nullo mō a ſua malitia ceſſaret. ſup hoc aūt ſuperbia repletus ignē ſpirans aīo in
B iudeos ⁊ precipiens accelerari negociuz. ꝯtigit illū impetu euntē de curru cadere: ⁊ graui corporis colliſione mēbra vexari. Iſq3 qui ſibi videbatur ēt fluctibus maris imparare: ſupra humanū modū ſupbia repletꝰ: ⁊ mōtiū altitudines i ſtatera appēdere nūc humiliatꝰ ad terrā in geſtatorio portabatur. manifeſtā dei virtutē in ſemetipſo ꝯteſtans: ita vt de corpore ipiꝰ vermes ſcaturirent ac viuētes in doloribꝰ carnes eiꝰ effluerent: odore ēt illius ⁊ fetore exercitus grauaretur. Et q paulo añ ſidera celi ꝯtingere ſe arbitrabatur: eū nemo poterat pp itollerātiā fetoris portare. Hinc igit̄ cepit ex graui ſupbia deductꝰ ad agnitionē ſui venire diuina amōnitꝰ plaga: p momēta ſingula doloribꝰ augmēta capiētibꝰ. Et cū nec ipſe tā fetorē ſuū ferre poſſet: ita ait. Iuſtū ē ſubditū eē
C deo: ⁊ mortalē nō paria deo ſentire. Orabat āt hec ſceleſtus dn̄z a q̄ n̄ eēt miſericordiā ꝯſecuturus: ⁊ ciuitatē ad quā feſtinās veniebat: vt eā ad ſolū deduceret ac ſepulchrū cōgeſtoruz faceret: nunc optat liberā reddere: ⁊ iudeos quos nec ſepultura qdē ſe dignos habituruz ſed auibꝰ ac feris diripiēdos traditurū: ⁊ cuz paruulis extermīaturū dixerat: equales nūc athenienſibꝰ facturū pollicet̄. Tēplū ēt ſcm̄ qd̄ priꝰ expoliauerat: optimis donis ornaturū: ⁊ ſcā vaſa multiplicaturū: ⁊ ptinētes ad ſacrificia ſūptus de redditibꝰ ſuis pſtaturū: ſup hec ⁊ iudeum ſe futuꝝ: ⁊ oēm locū terre pambulaturū: ⁊ pdicaturū dei ptātē. Sed nō ceſſantibꝰ doloribꝰ: ſupuēnerat.n. in eū iuſtū dei iudiciū: deſpērās ſcripſit ad iudeos in hūc modū depcationis eplām hec ꝯtinētē. Optimis ciuibꝰ iudeis plurimā ſalutē: ⁊ bn̄ valere ⁊ eē felices: rex ⁊ pnceps antiochus. Si bn̄ valetis ⁊ filij vr̄i: ⁊ ex ſnia vobis cūcta ſunt. maxias agimꝰ gratias. Et ego in infirmitate ꝯſtitutꝰ: veſtri autē memor benigne reuerſus de pſidis locis ⁊ in infirmitate graui apphēnſus neceſſariū duxi p cōi vtilitate curā hr̄e: nō deſpērās memetipm̄: ſ3 ſpē multā hn̄s effugiēdi infirmitatez.
D Reſpiciēs aūt q ⁊ pr̄ meus qbus tpibꝰ i locis ſupioribꝰ ducebat exercitū oñdit q poſt ſe ſuſciperet pncipatū: vt ſi qd ꝯtrariuz accideret aut difficile nūciaret̄: ſcientes hi q in regionibus erāt cui eēt rex ſūma derelicta nō turbarent̄. Ad hec ꝯſiderās d proximo potētes quoſ q3 ⁊ vicinos tpibus inſidiantes ⁊ euētū expectantes: deſignaui filiū meū antiochū regem quē ſepe recurrēs in ſupiora regna multis veſtrū cōmēdabā: ⁊ ſcripſi ad eū q̄ ſubiecta ſūt. Oro itaq3 vos ⁊ peto memores beneficioꝝ publice ⁊ priuatim: vt vnuſqſq3 ꝯſeruet fidē ad me ⁊ ad filiū meum. Cōfido.n. eū modeſte ⁊ humane acturū ⁊ ſequentē ppoſitū meū cōmunē vobis fore. Igit̄ homicida ⁊ blaſphēmꝰ peſſime pcuſſus: ⁊ vt ipſe alios tractauerat peregre in mōtibꝰ miſerabili obitu vita functꝰ eſt. Trāſferebat āt corpꝰ philippus collactaneus eius. Qui metuēs filiū antiochi ad ptolomeum philometorem in egyptū abijt.

¶ Ca.x̄. ¶ Iudas machabeꝰ tēplū recepit ⁊ hierlm̄: de ſolēnitate celebrata cū ramis palmarū: ātiochi filiꝰ regnū obtinuit pꝛimū. Ptolomeus veneno vitā finiuit. Gorgias ſupatꝰ ē pſequēs iudeos: iudei idumeos ſupant pditores interficiētes. Timotheus eſt ⁊ fugatꝰ apparuerūt qnq3 viri de celo veniētes in auxiliū iudeoꝝ. De timotheo ⁊ ceteris occiſis. His geſtis iudei in hymnis ⁊ ꝯfeſſiōibꝰ benedicebāt dn̄m qui magna fecit in iſrael. ¶ X.

M Achabeus aūt ⁊ q cū eo erant
A dn̄o ſe protegēte: tēplū qde3 ⁊ ciuitatē recēpit: āras aūt quas alienigene p plateas extruxerāt: itēq3 delubra demolitꝰ eſt. Et purgato tēplo aliud altare fecerunt ⁊ de ignitis lapidibꝰ igne ꝯcepto ſacrificia obtulerunt poſt bienniū: ⁊ incenſum ⁊ lucernas: ⁊ panes ppoſitiōis poſuerūt. Quibus geſtis rogabant dn̄m proſtrati in terraz: ne amplius talibꝰ malis inciderent. Sed ⁊ ſi qñ peccaſſent: vt ab ipſo mitius corriperent̄: ⁊ nō barbaris ac blaſphēmis hoibus traderentur. Qua die aūt templū ab alienigenis pollutū fuerat: ꝯtigit eadē die purificationē fieri viceſima ⁊ qnta mēſis q fuit caſleu. Et cū letitia B
diebus octo egerunt in modū tabernaculorū: recordātes q ante modicū tpis diē ſolēnē tabernaculoꝝ in mōtibus ⁊ in ſpelūcis more beſtiarū + egerāt. Propter qd̄ thyrſos ⁊ ramos al's+ege rent
virides ⁊ palmas pferebāt ei q pſperauit mūdare locū ſuū. Et decreuerūt cōi pcepto ⁊ decreto vniuerſe genti iudeoꝝ oibus annis agere dies iſtos. Et antiochi qdē q appellatus eſt nobilis vite exceſſus ita ſe habuit. Nūc āt de eupatore antiochi impij filio q̄ geſta ſūt narrabimus. breuiantes mala que in bellis geſta ſunt. Hic enim ſuſcepto regno ꝯſtituit ſup ne-

gocia regni lyſiam quẽdam phenicis ⁊ ſýrie
C miſitie pncipẽ. Nam ptoloméus q dicebatur
aſs ptinus mácer: iuſti + tenax erga iudeos eſſe ꝯſtituit: ⁊
precipue propter iniqͥtatẽ que fcã erat in eos:
⁊ pacifice ágere ĩ eis. Sʒ ob hoc accuſatus ab
amicis apd̃ eupatórem: cũ frequẽter próditor
audiret eo q̄ cýprũ créditã ſibi a philometó
rẽ deſeruiſſet: ⁊ ad antiochũ nóbilem tranſlá-
tus: etiam ab eo receſſiſſet: venéno vitam fini
uit. Gorgias aũt cũ eſſet dux locoꝝ aſſumptis
áduenis frequenter iudeos debellábat. Iudei
vero qui tenđébant opportúnius munitiónes:
fugatos ab hieroſólymis ſuſcipiebant ⁊ bella
re tentabant. Hi vo qui erant cuʒ machabéo
D per orationes dñm rogantes vt eſſet ſibi adiú
tor: impetũ fecerũt in munitiones idumeórũ
multaqʒ vi inſiſtẽtes loca obtinuerũt occurrẽ
tes interemérũt: ⁊ oẽs ſimul nõ minus vigin
tiquinqʒ milibus trucidauérũt. Quidã autẽ
cum confugiſſent in duas túrres valde muni
tas: oẽm apparátũ ad repugnándum haben-
tes machabéus ad eoꝝ expugnationẽ relicto
aſs + zacha roo ſýmone ⁊ ióſepho. itẽqʒ + zachéo: eiſqʒ qui cuʒ
ipſis erant ſatis multis: ipẽ ad eas que ámpli
us perurgébant pugnas conuerſus eſt. Hi vo
qui cum ſýmone erant cupiditate ducti a q-
buſdaʒ qui in turribus erãt ſuaſi ſunt pecũia:
⁊ ſeptuaginta milibꝰ didrachmis acceptis di-
miſérunt quóſdam effúgere. Cuʒ autem ma-
chabéo nunciatũ eſſet qđ factũ eſt: principibꝰ
populi congregatis: accuſauit q̄ pecunia fra-
tres vẽdidiſſent aduerſarijs eoꝝ dimiſſis Hos
E igiẽ proditóres factos interfécit: ⁊ ꝯfeſtim du-
as turres occupáuit. Armis autẽ ac manibus
omnia próſpere agéndo in duabus munitió-
nibus pluſqʒ viginti milia perémit. Et thimo-
théus qui prius a iudéis fúerat ſupátus con-
uocato exercitu peregrine multitudinis ⁊ con
gregato equitatu aſiáno aduénit: quaſi armis
iudeaʒ captúrus. Machabéus autem ⁊ q cũ
ipſo erant appropinquante illo deprecabantur
dñm caput terra aſpergẽntes: lumbóſqʒ celi-
tijs precincti ad altaris crepidinẽ prouolútiz
vt ſibi propitius: inimicis aũt eoꝝ eſſet inimi
cus: ⁊ aduerſarijs aduerſaref ſicut lex dicit. Et
ita poſt orationẽ ſúmptis armis lóngius de ci
uitate procedentes: ⁊ proximi hoſtibus effecti
reſedérunt. Primo aũt ſolis ortu vtriqʒ com
miſérũt iſti quidẽ victórie ⁊ pſperitátis ſpon-
ſórem cum virtute dñm habentes: illi autem
F ducem belli animum habebant. Sed cũ vehe
mens pugna eſſet: apparuérũt aduerſarijs de
celo viri qnqʒ in eqs frenis áureis decóri du
catũ iudéis preſtantes: ex quibus duo macha
béum médium habentes armis ſuis circun-
ſéptũ incólumẽ conſeruabant: in aduerſarios
aũt tela ⁊ fúlmina iaciebant: ex quo ⁊ cecita-
te cõfuſi ⁊ repleti perturbatione cadebãt. In-
terfecti ſunt autẽ viginti milia quingẽti ⁊ éq-
tes ſexcenti. Thimotheus vero cõfúgit in ga-
zarã preſidiũ munitũ cui préerat ceréas. Ma-
chabéus aũt ⁊ qui cuʒ eo erant letantes obſe-
dérunt preſidiuʒ diebꝰ quattuor. At hi qui in
tus erant loci firmitate confiſi ſupra modum
maledicébant: ⁊ ſermones nephándas iactá- G
bant. Sed cuʒ dies quinta illucéſceret viginti
iúuenes ex his q cum machabéo erãt accẽnſi
animis ppter blaſphémiam viriliter acceſſé-
rũt ad muꝝ: ⁊ feroci aĩo ĩcedẽtes aſcẽdebãt:
ſʒ ⁊ alij filiꝛ aſcẽdẽtes túrres portáſqʒ ſuccẽde
re aggréſſi ſũt atqʒ ipſos maledicos viuos cõ-
cremáre. Per ꝯtinuũ ãt biduũ pſidio vaſtá-
to timothéuʒ occultãtẽ ſe in quodã repértuʒ
loco peremérũt: ⁊ fratrẽ illius céreã ⁊ apollo
phánẽ occidérunt. Quibꝰ geſtis in hymnis ⁊
ꝯfeſſionibus benedicebãt dñm qui magna fe
cit in iſraél: ⁊ victoriam dedit illis.

¶ Ca. Sũ. ¶ Conaf lyſias expugnare iude-
os: ⁊ ſacerdotiũ facẽ venale ſingul' ãnis. Mit
tif a deo iudeis eqs ĩ veſte cãdida ĩ adiutoriũ.
Lyſias ĩ fugã ꝯuerſus cũ iudeis qrit hẽre amĩ
citiã mittẽs eis eplas. De pactióibꝰ antiochi
⁊ romanorum cum iudeis. ¶ XI.

SEd paruo poſt tpe lyſias pcura A
tor regis ⁊ ppinquus ac + nego- aſs + ne
cioꝝ ppóſitꝰ grauiſ ferẽs de his gociorum
q̃ acciderãt: ꝯgregatis octogĩta
milibꝰ ⁊ eqtátu vniuerſo venie-
bat aduerſũ iudéos exiſtimãs ſe
ciuitatẽ qdẽ cáptã gẽtibꝰ hitaculũ factúrũ: tẽ
plũ vero ĩ pecunie qſtũ ſicẽ cetera délubra gen
tiũ hitatúrũ: ⁊ p ſingulos ãnos venale ſacer-
dotiũ: nuſqʒ recógitãs dei ptãtẽ: ſed mẽte ef-
frenátus in multitudine péditũ ⁊ ĩ pédibus
éqtũ ⁊ ĩ octogĩta elephãtis ꝯfidébat. Ingreſ-
ſus aũt iudéã ⁊ appropĩãs bethſúre q̃ érat in
anguſto loco ab hieroſólyma interuállo qnqʒ
ſtadioꝝ illud pſidiũ expugnábat. Ut autẽ ma B
chabéus ⁊ q cũ eo erãt: cognouérũt expugna
ri pſidia: cũ fletu ⁊ lachrymis rogabãt dñʒ ⁊
oĩs turba ſil': vt bonũ angelũ mitteret ad ſalu
tẽ iſrl. Et ipſe pmꝰ machabéus ſũptis armis

ceteros adhoꝛtātus ē ſil' ſecū periculū ſubire ꝛ
ferre auxiliū frībꝰ ſuis. Cūqꝫ pārit p̄ꝛōpto aīo
ꝓcēderēt hieroſolymis: appāruit p̄cedēs eos
ēques in veſte cādida: ramis āureis hāſtā vi
brās. Tūc oēs ſil' bn̄dixerūt miſericoꝛdē dn̄z:
ꝛ ꝯualuērūt aīs nō ſolū hoīes ſꝫ ꝛ beſtias fe-
rociſſimas ꝛ muros ferreos parāti penetrare.
E Ibāt igiť p̄ꝛōpti de celo hn̄tes adiutoꝛē: ꝛ mi-
ſerātē ſup eos dn̄m. Leonū āt moꝛe īpetu ir-
ruētes in hoſtes ꝓſtrauērūt ex eis ūndeciꝫ mi
lia pēditū. ꝛ ēqtū mille ſexcētos: vniuerſos āt
ī fūgā vertērūt: plures āt ex eis vulnerāti nu
di euaſērūt Sꝫ ꝛ ipſe lyſias tūrpiter fugiens
euaſit. Et q2 nō iſenſatꝰ erat: ſecū ipſe rēputās
factā erga ſe diminutiōnē. ꝛ ītelligēs īuictos
eē hebꝛēos oīpotētis dei auxilio nitētes miſit
ad eos, ꝓmiſitqꝫ ſe ꝯſenſūrū oībꝰ q̄ iuſta ſūt: ꝛ
regē cōpulſūꝝ amicū fieri. Annuit āt macha-
D bēus p̄cibꝰ lyſie: ī oībꝰ vtilitati ꝯſulēs. Et q̄cū
qꝫ machabēꝰ ſcripſit lyſie de iudeis: ea rex cō
ceſſit. Nā erāt ſcripte iudeis epl'e a lyſia ſiqdē
hūc modū ꝯtinētes. Liſias: ppl'o iudeoꝝ ſalu
tē. Ioānes ꝛ abeſſalō q miſſi ſūt a vobis tradē
tes ſcripta poſtulabāt: vt ea q̄ p illos ſignifica
banť īplere. Quecūqꝫ igiť regi potuērūt ꝑfer
ri. expoſui: ꝛ q̄ res ꝑmittebāt + ꝯſenſi. Si igiť ī
al + ꝯceſſi als + bonorum negocijs fidē ꝯſeruauēritis. ꝛ deīceps + bono-
rū vobis cā eē tētabo. De ceteris aūt p ſingu-
la verba mādaui ꝛ iſtis ꝛ his q a meſſi ſūt col
8. Junij loq vobiſcū. Bn̄ valete. Anno cētēſimo q̄dra
geſimo octauo mēſis dioſcori die viceſima ꝛ
q̄rta. Regis āt epl'a iſta ꝯtinebat. Rex antio-
E chus: lyſie fr̄i ſalutē. Patre nr̄o iter deos trāſla
to: nos volētes eos q ſūt in regno nr̄o ſine tu-
multu agere: ꝛ rebꝰ ſuis adhibēre diligentiā:
audiuimꝰ iudeos nō ꝯſenſiſſe pr̄i meo vt trāſ
ferrēť ad ritū grecoꝝ ſꝫ tenere velle ſuū īſtitu
tū: ac ꝑpea poſtulare a nobis ꝯcedi ſibi legiti
ma ſua. Volētes igiť hāc quoqꝫ gētē qetā eē:
ſtatuētes iudicauimꝰ tēplū reſtitui illis: vt age
rēt ſm̄ ſuoꝝ maioꝝ ꝯſuetudinē. Bn̄ igiť fece
ris: ſi miſeris ad eos ꝛ dextrā dēderis: vt co-
gnita nr̄a voluntate bono aīo ſint. ꝛ vtilitati-
bꝰ ꝑꝓꝛijs deſēruiāt. Ad iudeos v̄o regis epl'a
F talis erat. Rex antiochꝰ: ſenatui iudeoꝝ ꝛ ce-
teris iudeis ſalutē. Si valetis ſic eſt vt volumꝰ:
ſed ꝛ ipſi bn̄ valemꝰ. Adijt nos menelāus di-
cēs velle vos deſcēdē ad v̄ros q ſunt apud nos.
8. Aprilis His igiť q cōmeāt vſqꝫ ad diē triceſimū mē-
ſis xādici damꝰ dextras ſecuritatis: vt iudēis
vtanť cibus ꝛ legibꝰ ſuis ſicut ꝛ prius: ꝛ nemo
eoꝝ vllo mō moleſtiā patiať de his q̄ p igno-
rātiā iſta ſūt. Miſimus aūt ꝛ menelaū q vos G
alloquāť. Valete. āno cētēſimo q̄dragēſimo
octauo xādici mēſis qntadecima die. Miſerūt
āt ēt romani epl'am ita ſe hn̄tē. Quintꝰ mēmi
us ꝛ titus manliꝰ legati romāoꝝ ppl'o iudeo
rū ſalutē. De his q lyſias cognatꝰ ꝯceſſit vobis
ꝛ nos ꝯceſſimꝰ de qbꝰ āt ad regē iudicauit re
ferēdū: ꝯfeſtim aliquē mittite diligētius īter
vos ꝯferētes: vt decernāmꝰ ſicut ꝯgruit vobis.
Nos. n. antiochiā accēdimꝰ. Ideoqꝫ feſtinā-
te reſcribere: vt nos quoqꝫ ſciāmꝰ cuius eſtis
volūtatis. Bn̄ valete. āno cētēſimo q̄drageſi-
mo octauo qntadecima die mēſis xandici.
¶ Ca. XII. ¶ Ioppite dolo occiderūt iudeos
ducētos: hos vindicauit iudas. de arabū viris
ꝯuictis. Timotheꝰ a iuda expugnať ꝛ viuus di
mittiť ꝑp fratrū ſalutem. de ꝑlijs iude macha
bei: pugnat iudas cū gorgia quo fugiēte exer-
citu eiꝰ fugā. Occiſi ſūt iudei. q donaria idola-
rū aſpoꝛtauerūt ſub tunicis de ſacrificio p de-
functis oblato de ſpe reſurrectiōis. ¶ XII.
His factis pactionibꝰ lyſias ꝑgē A
bat ad regē: iudei āt agricultu
re ōperā dabāt. Sed hi q + reſē als + reſi dui erāt
derāt timothēus ꝛ appolōniꝰ
+ gemnēi filius: ſed ꝛ hierōny- al + Gnei
mus ꝛ demophōn ſupbꝰ ꝛ ni-
cānoꝛ cypꝛiārches nō ſinēbāt eos ī ſilētio āge
re ꝛ qēte. Iopite vero tale quoddā flagitiū ꝑ
petrārunt. Rogauerūt iudēos cū qbus habi-
tabāt: aſcēndere ſcaphas quas parāuerāt cuꝫ
vxoꝛibus ꝛ filijs q̄ſi nullis inimicitijs īter eos
ſubiacēntibus. Scd̄m cōe itaqꝫ decretū ciuita
tis ꝛ ipſis acqeſcēntibus paciſqꝫ cauſa nihil ſu
ſpēctū habētibus: cū in altum ꝓceſſiſſent ſub-
merſērunt nō minus ducētos. Quā credulitā
tē iudas in ſue gētis hoīes factā vt cognouit p̄
cēpit viris q erāt cū ipſo: ꝛ inuocato iuſto iu-
dice deo venit aduerſus interfectoꝛes fratrū: ꝛ
poꝛtū qdē nocte ſuccēndit. ſcāphas exūſſit: eos
aūt q ab igne refūgerāt gladio ꝑēmit. Et cuꝫ
hec ita egiſſet diſcēſſit q̄ſi iterū reuērſurus. et
vniuerſos iopītas eradicatūrꝰ. Sꝫ cū cogno- B
uiſſet ꝛ eos q erāt iāmnie velle pari modo fa-
cere habitātibꝰ ſecū iudēis. iāmitis quoqꝫ no
cte ſupuēnit ꝛ poꝛtū cū nauibus ſuccēndit: ita
vt lumē ignis apparēret hieroſōlymis ab ſtā
dijs ducētis quadragita. Inde cū iam abiſſet
nouē ſtādijs ꝛ iter fācerēt ad timothēū cōmi
ſērunt cū eo ārabes qnqꝫ milia viri ꝛ ēquites

Digitized by Google

quingēti. Cūq; pugnā valida fieret ⁊ auxilio
dei pſpe ceſſiſſet: reſidui arabes victi petebāt a
iuda dexteras ſibi dari pmittētes ſe paſcua da
turos: ⁊ i ceteris pfuturos. Judas āt arbitrat⁹
vere i multis eoꝝ vtiles pmiſit pacē dextriſq;
acceptis diſceſſer̄ ad tabernacula ſua. Aggreſ
ſus ē āt ⁊ ciuitatē quādā firmā pōtib⁹ muriſ-
q; circūſeptā q̄ a turbis habitabat̄ gētiū pmi
E ſcuaꝝ cui nomē caſphin. Hi vō q int⁹ erāt ↄfi
dētes iſtabilitate muroꝝ ⁊ apparatu alimōiā
rū remiſſius agebāt maledictis laceſſentes iu
Joſue.6.c dā ⁊ blaſfemātes ⁊ loquētes q̄ phas non eſt.
Machabe⁹ āt iuocato magno mūdi pricipe q
ſine arietib⁹ ⁊ machinis tpīb⁹ ieſu pcipitauit
hiericō irruit ferociter muris: ⁊ capta ciuita
te p dñi volūtatē inumerabiles cedes fecit: ita
vt adiacēs ſtagnū ſtadioꝝ duoꝝ latitudinis ſā
guine iterfectoꝝ fluere videret̄. Inde diſceſſe
rūt ſtadia ſeptingēta qnq̄ginta ⁊ venerūt i tha
al+tibiana rachā ad eos q dicunt̄ +tibianei iudeos. ⁊ ti-
motheū q̄dē i illis locis nō ↄphēderūt. nul-
al+pecto loq; negocio +pfecto regreſſus ē relicto i quo
dā loco firmiſſimo pſidio. Doſitheus āt ⁊ ſoſi
pater q erāt duces cū machabeo pemerūt a
timotheo relictos in pſidio decē milia viros.
Ac machabe⁹ ordinatis circū ſe ſex milibus ⁊
ↄſtitutis p cohortes: aduerſus timotheū pceſ
ſit hñtē ſecū centū viginti milia peditū eqtū-
D q; duo milia qngētos. Cognito aūt iude aduē
tu timotheus pmiſit mulieres. ⁊ filios ⁊ reli-
quū apparatū in pſidiū qđ carmon dr̄. Erat
n. iexpugnabile ⁊ acceſſu difficile. pp locoꝝ
anguſtias. Cūq; cohors iude pma apparuiſſet
timor hoſtib⁹ icuſſus ē ex pſentia dei. q vniuer
ſa ↄſpicit. ⁊ i fugā verſi ſūt alius ab alio: ita vt
magis a ſuis deijcerent̄. ⁊ gladioꝝ ſuoꝝ ictib⁹
debilitarent̄. Judas aūt vehemēter iſtabat pu
niens pphanos ⁊ pſtrauit ex eis triginta mi-
lia viroꝝ. Ipſe vero timotheus incidit in par
tes doſithei ⁊ ſoſipatris ⁊ multis pcib⁹ poſtu-
labat vt viuus dimitteret̄: eo q multoꝝ ex iu
deis parētes hēret ac frēs quos morte eius de-
cipi eueniret. Et cū fidē dediſſet reſtituturꝝ ſe
eos ſm ↄſtitutū: illeſuꝝ eū dimiſerūt pp fra
E trū ſalutē. Judas aūt regreſſus eſt a carmon
iterfectis vigintiqnq; milib⁹. Poſt horū fugā
⁊ necē mouit exercitū ad effron ciuitatē mu
nitā in qua multitudo diuerſaꝝ gentiū habi-
tabat: ⁊ robuſti iuuenes p muris ↄſiſtētes for
titer repugnabāt. In hac aūt machine multe
⁊ teloꝝ erat apparatus. Sed cū oipotentē iuo
caſſent: qui ptāte ſua vires hoſtiū ↄfringit: ce-
perunt ciuitatē: ⁊ ex eis q itus erāt vigintiqn
q; milia pſtrauerunt q̄ ab hieroſolymis ſex-
centis ſtadiis aberat. Cōteſtantib⁹ aūt his qui
apud ſcythopolitas erāt iudeis q̄ benigne ab
eis haberent̄: ⁊ tpib⁹ infelicitatis: q̄ modeſte
ſecū egerint: grās agentes eis: ⁊ exhortati etiā
de cetero erga genus ſuū benignos eē. venerūt
hyeroſolymā die ſolēni ſeptimanaꝝ inſtāte.
Et poſt pēthecoſten abierūt ↄtra gorgiaꝝ pre-
poſitū idumeē. Exiuit aūt cū peditib⁹ trib⁹ mi F
libus: ⁊ eqtibus q̄dringentis. Quib⁹ ↄgreſſis
ↄtigit paucos ruere iudeoꝝ. Doſitheus vero q
dā de bachinoris eques vir fortis gorgiaꝝ tene
bat: ⁊ cū vellet illū cape viuū. eques qdeꝫ de
thracib⁹ irruit in eū: humerūq; eius amputā
uit: atq; ita gorgias effugit in mariſa. At illis
q cū eſdrin erāt diutius pugnātib⁹ ⁊ fatigatis
inuocauit iudas dñm adiutorē ⁊ ducē belli fie
ri: incipiēs voce patria ⁊ cū hymnis clamorē
extollens fugā gorgie militib⁹ icuſſit. Judas
aūt collecto exercitu venit in ciuitatē odollā.
Et cū ſeptima dies ſupueniret ſm ↄſuetudi-
nē purificati in eodē loco ſabbatū egerūt. Et
ſequēti die venit cū ſuis iudas vt corpora pro-
ſtratoꝝ tolleret: ⁊ cū parentib⁹ poneret in ſe- Deu.7.d
pulchris pāris. Inuenerūt aūt ſub tunicis in G
terfectoꝝ de donarijs idoloꝝ q̄ apud iamniā
fuerūt: a qbus lex prohibet iudeos. Oībus er-
go manifeſtū factum eſt ob hāc cām eos cor-
ruiſſe. Oēs itaq; bñdixerūt iuſtū iudiciū dñi
qui occulta fecerat manifeſta. Atq; ita ad pre-
ces ↄuerſi rogauerunt vt id qđ factū erat deli
ctū obliuioni traderet̄. At vero fortiſſim⁹ iu-
das hortabat̄ pplm ↄſeruare ſe ſine peccato:
ſub oculis +videntes que fcā ſunt p peccatis al's+videntes
eoꝝ q pſtrati ſunt. Et facta collatione duode
cim milia dragmas argenti miſit hieroſoly-
mā offerri p +pctis +mortuoꝝ ſacrificiū: bñ al+p peccato ſacrificium
⁊ religioſe de reſurrectiōe cogitās. Niſi eniꝫ
eos q ceciderāt reſurrecturos ſperaret: ſupfl als nō habz+ mortuorum
fluū videret̄ ⁊ vanū orare p mortuis. Et quia
ↄſiderabat q̄ hi qui cū pietate dormitionem ij q.2.ca. non extimantā ſ. in glo.
accepérant optimā haberent repoſitā grām.
Sancta ergo ⁊ ſalubris eſt cogitatio p defun-
ctis exorare: vt +a peccatis ſoluantur. al+a peccato
¶ Ca. Xū. ¶ Venit antiochus ↄ iudeā. Me
nelaus puaricator occidit̄. Occidit iudas i ca-
ſtris ātiochi q̄tuor milia ⁊ maximū elephāto
rū. Antiochus vict⁹ tradidit iude ptolomaidē
ptolomaides egre ferētes lyſias alloq̄t̄. XIII

A Anno cẽteſimo quadrageſimo nono cognouit iudas antiochũ eupatorem venire cum multitudine aduerſus iudéam: ⁊ cũ eo lyſiam procuratorem ⁊ prepóſitũ + negocioꝝ ſecũ habentẽ

al' + negocia curauit.

péditũ centũ decẽ milia ⁊ équitũ quinqꝫ milia: ⁊ elephántes viginti duos: currus cũ falcibus trecẽtos. Cõmiſcuit aũt ſe illis ⁊ meneláus: ⁊ cũ multa fallácia deprecabaꝛ ãtiochũ

B nõ pro pr̃ie ſalute: ſed ſperans ſe ↄſtitui in principatũ. Sed rex regũ ſuſcitauit aĩos antiochi in peccatorẽ: ⁊ ſuggerénte lyſia hũc eẽ cãm omnium maloꝝ iúſſit vt eis eſt ↄſuetudo apprehẽnſum in eodẽ loco necári. Erat aũt in eodẽ loco túrris qnquaginta cubitóꝛũ aggéſtũ undiqꝫ hñs cíneris. Hec ꝓſpéctũ hẽbat in ꝑceps. Inde in cinerẽ déuici iúſſit ſacrilegũ: oib⁹ euꝫ

2. q. 5 ca. pulſ.

ꝓpellẽtibus ad intéritũ. Et tali lege ꝑuaricatóreꝫ legis cóntigit moꝛi: nec terre dari meneláũ. Et qdẽ ſatis iuſte. Nam qꝛ multa erga ãrã dei delicta cõmiſit: cui⁹ ignis ⁊ cinis erat ſctũs: ipſe in cíneris moꝛtẽ dãnatus eſt. Sꝫ rex mẽte effrenátus veniebat nequióꝛẽ ſe pr̃e ſuo iudeis oſtenſúrus. Quibus iúdas cógnitis ꝑcépit pplo vt die ac nocte dñm inuocárent: qꝫ ſicut ſemꝑ ⁊ nũc adiuuáret eos: quippe q lege ⁊ pr̃ia ſanctoqꝫ tẽplo priuari vererenꝛ: ac pplꝫ q nuꝑ paululũ reſpiraſſet: ne ſineret blaſphe-

D mis rurſus natõibus ſubdi. Oibus itaqꝫ fil' id facientib⁹ ⁊ petẽtib⁹ a dño miſericoꝛdiã cũ fletu ⁊ ieiunijs ꝑ triduũ ↄtinuũ ꝓſtrátis hoꝛtat⁹ eſt eos iúdas vt ſe ꝑparárẽt. Ipſe vo cũ ſenióribus cogitáuit priuſquaꝫ rex admouéret exercitũ ad iudéam ⁊ obtinéret ciuitatẽ exire: ⁊ dñi iudicio cõmittere éxitum rei. Dans itaqꝫ ꝑtãtẽ oĩum deo mũdi creatoꝛi: ⁊ hoꝛtatus ſuos vt foꝛtiter dimicárent: ⁊ vſqꝫ ad moꝛtẽ ꝓ legibus tẽplo: ciuitate: patria: ⁊ ciuib⁹ ſtarẽt: circa

E modín exércitum ↄſtituit. Et dato ſigno ſuis dei victoꝛie: iuuẽnib⁹ foꝛtiſſimis electis nocte aggréſſus áulã régiã in caſtris: iterfécit viros + quatuoꝛdecim mĩlia: ⁊ maximũ elephãtóꝝ cũ his qui ſuppóſiti fuerãt. Sũmóqꝫ metu ac

al' + quatuor

ꝑturbatiõe hoſtiũ caſtra replẽtes: rebúſqꝫ ꝓſpere géſtis abiérũt. Hoc aũt fcm ẽ die illuceſcẽte adiuuánte eũ dñi protectiõe. Sꝫ rex ac

F

cepto guſtu audacie iudeoꝝ: + arte difficultates locoꝝ tẽtabat: ⁊ bethſure q̃ erat iudeóꝝ ꝑſidiũ munitũ caſtra admouébat. Sed fugabatur: ipingebátur minoꝛabaꝛ. His aũt q intus

al' + machinis

erant iúdas neceſſaria + mittebat. Enũciauit aũt miſteria hoſtib⁹ rodócus qdã de iudáico exercitu: q reqſitus cõpꝛehenſus eſt ⁊ ↄclúſus. Iteꝝ rex ſermonẽ habuit ad eos q erãt i bethſúris dérterã dedít: accépit: abyt: cõmiſit cuꝫ iúda: ſuꝑatus eſt. Ut autẽ cognouit rebellaſſe

F

al' + miſit

G

philippũ antióchie q relict⁹ erat ſuꝑ negocio: mẽte ↄſternátus: iudeos déprecãs: ſubditúſqꝫ eis: iúrat de oĩbus qbus viſum eſt: ⁊ recõciliãtus óbtulit ſacrificiũ: honoꝛauit tẽplũ: ⁊ munera póſuit: machabéuꝫ amplexát⁹ ẽ: ⁊ fecit eũ a ptolomáide vſqꝫ ad gerrenos ducẽ ⁊ pꝛicipẽ. Ut aũt vénit ptolomáidã: grauiter ferebant ptoloméſes amicitie ↄuentionẽ indignantes: ne foꝛte fédus irrúmperẽt. Tũc aſcẽdit lyſias tribúnal ⁊ expoſuit rõnẽ: ⁊ populũ ſedáuit: regreſſúſqꝫ eſt antióchiã: ⁊ hoc modo regis ꝓfectio ⁊ réditus proceſſit.

¶ Ca. Sũ. ¶ Demetrius ex ſuggeſtiõe alchimi inflãmaꝛ cõtra iudeos mittẽs nicanoꝛem ad iterficiédũ eos: nicanoꝛ cũ ſymõe ↄcertat: iũgit pacẽ ⁊ ſoluit: ⁊ cape iudã vult. iudas effudit man⁹ nicanoꝛis: cõminaꝛ nicanoꝛ ſacerdotib⁹ vt ſibi tradát iudã vinctũ. de racia ⁊ ai eius conſtantia. ¶ XIIII.

A Sed poſt triẽnũ tp̃s cognouit iúdas ⁊ q cũ eo erãt. demétriũ ſeléuci cũ multitudine valida ⁊ nauibus ꝑ poꝛtũ trípolis aſcẽdíſſe ad loca oppoꝛtuna ⁊ tenuiſſe regiónes aduerſus antióchũ ⁊ eius ducẽ lyſiã. Alchim⁹ ãt qdã q ſumus ſacerdos fúerat: ſꝫ volũtarie coinqnátus ẽ tpib⁹ cõmixtiõis: ↄſiderãs nullo mõ ſibi eẽ ſaluteꝫ neqꝫ accéſſuꝫ ad altare: venit ad regẽ demetrium cẽteſimo qnq̃geſimo ãno ófferẽs ei coꝛonã áureã ⁊ pálmã. ſuꝑ hoc ⁊ talos q tẽpli eſſe videbanꝛ. Et ipſa qdẽ die ſiluit. Tp̃s aũt oppoꝛtúnũ deméntie ſue náct⁹. ↄuocat⁹ a demétrio ad ↄſiliũ. ⁊ iterrogat⁹ qbus reb⁹ ⁊ cõſilijs iudei niterẽnꝛ. rñdit. Ipſi q dicunꝛ aſſidéi iudeoꝝ qbus préeſt iudas machabéus bella nũtriũt ⁊ ſeditiões mouẽt: nec patiunꝛ regnũ eẽ qétũ. Nã ⁊ ego defraudátus parẽtũ gl'ia. dico ãt ſúmo ſacerdótio huc veni: pꝛio qdẽ vtilitã-

B

tib⁹ regis fidẽ ſeruãs: ſecũdo aũt ẽt ciuib⁹ ↄſulẽs. Nã illoꝝ prauitate vniuerſũ gen⁹ nr̃ꝫ nõ minime veráꝛ. Sed oro his ſingulis o rex cógnitis ⁊ regiõi ⁊ generi ſm hũanitatẽ tuã + ꝓmulgatã oib⁹ ꝓſpice. Nã q̃ꝫdiu ſupeſt iudas: ĩpoſſibile eſt pacẽ eẽ negocijs. Talib⁹ autẽ ab

al' + puluſatam.

hoc dicti. ⁊ ceteri amici hoſtilr ſe hñtes aduer
2.Ma.14.d ſus iudã. iſtãmauerũt demetriũ. Qui ſtati ni
cãnorẽ ꝑpoſitũ elephãtoꝝ ducẽ miſit i iudeã.
datis mãdatis vt ipm qdẽ iudã caperet viuũ:
eos vero q cũ illo erãt diſpergeret. ⁊ ꝯſtitueret
alchimũ maximi tẽpli ſũmũ ſacerdotẽ. Tunc
E gẽtes q̃ de iudea fugerãt iudã ſegregati ſe ni
canori miſcebãt: miſerias ⁊ clades iudeoꝝ
ꝓſpitates reꝝ ſuaꝝ exiſtimãtes. Audito itaqꝫ
iudei nicanoris aduẽtu ⁊ ꝯuẽtu nationũ: ꝯſpſi
terra rogabãt eũ q pplm ſuũ ꝯſtituit: i eternũ
cuſtodiret: qqꝫ ſuã portionẽ ſignis euidentibꝰ
ꝓtegit. Imꝑante ãt duce ſtati inde mouerũt:
ꝯuenerũtqꝫ ad caſtellũ deſſau. Symon vero fr̃
iude cõmiſerat cũ nicanore: ſꝫ ꝯterritus ẽ re
pẽtino aduẽtu aduerſarioꝝ. Nicanor tñ audi-
ens v̄tutẽ comitũ iude ⁊ ai magnitudinẽ quã
ꝓ p̃rie certaminibꝰ hẽbãt: ſanguine iudiciuꝫ
facere metuebat. Quãobrẽ p̄miſit poſſidoniũ
⁊ theodotiũ ⁊ mathiã. ⁊ vt darẽt dextras. at-
qꝫ acciperent. Et cũ diu de his ꝯſiliũ agereſ. ⁊
ipſe dux ad multitudinẽ retuliſſet oiuꝫ vna fu
it ſnia amicitijs annuere. Itaqꝫ diẽ ꝯſtituerũt
D q̃ ſecreto iter ſe agerent. ⁊ ſingulis ſelle ꝑlate
ſunt ⁊ poſite. Precepit ãt iudas armatos eſſe
locis opportunis ne forte ab hoſtibꝰ repẽte ma
li aliqd oriref. Et cõgruũ colloquiũ fecerũt.
Morabaſ aũt nicanor hieroſolymis. nihilqꝫ
inique agebat: gregeſqꝫ turbaꝝ q̃ cõgregate
fuerãt: dimiſit. Hẽbat ãt iudã ſp eaꝝ ex aio: ⁊
erat viro iclinatꝰ. Rogauitqꝫ eũ ducere vxorẽ
filioſqꝫ procreare. Nuptias fecit: qete egit: cõi-
terqꝫ viuebãt. Alchimus aũt vidẽs charitatẽ
illoꝝ adinuicẽ: ⁊ ꝯuẽtiões. venit ad demetriuꝫ
⁊ dicebat nicanorẽ rebꝰ alienis aſſentire. Iu-
dãqꝫ regni iſidiatorẽ ſucceſſorẽ ſibi deſtinaſſe.
Itaqꝫ rex exaſperatꝰ ⁊ peſſimis huiꝰ crimina-
tionibꝰ irritatus ſcripſit nicanori dicẽs. graui
ter qdẽ ſe ferre de amicitie ꝯuentiõe: iubere
tñ machabeũ citius vinctũ mittere ãtiochiã.
Quibꝰ cognitis nicanor ꝯſternabaſ. ⁊ grauiſ
E ferebat: ſi ea q̃ ꝯuenerãt. irrita faceret: nihil
leſus a viro. Sed qꝛ regi reſiſtere nõ poterat.
opportunitatẽ obſeruabat q̃ p̄ceptũ ꝑficeret.
At machabeus vidẽs ſecũ auſterius agere ni
canorẽ. ⁊ ꝯſuetũ occurſuꝫ ferocius exhibẽn-
tẽ: intelligẽs nõ ex bono eẽ auſteritatẽ iſtam.
paucis ſuoꝝ ꝯgregatis occultauit ſe a nicano
re. Quod cũ ille cognouit fortiter ſe a viro ꝓ-
uẽtũ: venit ad maximũ ⁊ ſanctiſſimũ templũ.
⁊ ſacerdotibꝰ ſolitas hoſtias offerẽtibꝰ: iuſſit
ſibi tradi virum. Quibꝰ cũ iuramẽto dicẽti-
bus neſcire ſe vbi eẽt: q q̃rebaſ: extẽdẽs ma
nũ ad tẽplũ iurauit dicẽs. Niſi iudã mihi vin
ctũ tradideritis: iſtud dei phanũ in planitiem
dedũcã. ⁊ altare effodiã. ⁊ tẽplũ hoc libero p̃ſ
ꝯſecrabo. Et his dictis abijt. Sacerdotes aũt F
ꝓtendẽtes manus in celũ iuocabãt eũ q ſem
ꝑ ꝓpugnator eẽt gẽtis ipſoꝝ. hec dicentes. Tu
dñe vniuerſoꝝ q nullius idiges voluiſti tẽplũ
hitatiõis tue fieri i nobis. Et nũc ſcẽ ſctõꝝ oĩ
um dñe ꝯſerua ineternũ ipollutã domũ iſtã q
nuꝑ mũdata ẽ. Razias aũt qdã de ſenioribus
ab hieroſolymis delatꝰ ẽ nicanori. vir amator
ciuitatis ⁊ bñ + audiẽs q ꝓ affectu p̃ſ iudeoꝝ
appellabaſ. Hic multis tp̃ibꝰ ꝯtinẽtie ꝓpoſituꝫ
tenuit in iudaiſmo: corpuſqꝫ ⁊ aiam tradere
ꝯtẽtus ꝓ pſeuerãtia. Volens ãt nicanor ma-
nifeſtare odiũ qd̄ hẽbat in iudeos miſit mili-
tes qngentos vt eũ cõp̄henderẽt. Putabat. n.
ſi illũ decepiſſet ſeſe cladẽ iudeis maximã il-
laturũ. Turbis ãt irruere in domũ eius ⁊ iã-
nuã diſrũpere atqꝫ ignẽ admouere cupiẽtibꝰ
cũ iã cõprehendereſ gladio ſe petijt: eligens
nobiliter mori potiꝰ q̃ʒ ſubditꝰ fieri peccõribꝰ ⁊
⁊ ꝯ natales ſuos indignis iniurijs agi. Sꝫ cũ
ꝑ feſtinationẽ non certo ictu plagã dediſſet: ⁊
turbe inter oſtia irruperẽt recurrẽs audacter
ad murũ. p̄cipitauit ſemetipſuꝫ viriliter i tur-
bas: qbꝰ velociter locũ dantibꝰ caſui eiꝰ: venit
ꝑ mediã ceruicẽ. Et cũ adhuc ſpiraret accen-
ſus aio ſurrexit. ⁊ cũ ſanguis eiꝰ magno fluxu
deflueret ⁊ grauiſſimis vulneribꝰ eẽt ſaucius:
curſu turbã ꝑtrãſijt. ⁊ ſtans ſupra quandã pe-
trã ꝓruptã ⁊ iã exanguis effectus. ꝯplexus i-
teſtina ſua vtriſqꝫ manibꝰ p̃iecit ſuꝑ turbas i
uocans dñatorẽ vite ac ſpũs: vt hec illic iteruꝫ
redderet: atqꝫ ita vita defunctus eſt.
¶ Ca. Sũ. ¶ Nicanor blaſphemat. Judas or
nat ſuos nõ clypeis ſed ſermonibꝰ optimis ap
paruerũt. Onias ⁊ hieremias hic dr̃: hic ẽ fra
trũ amator. Tradidit hieremias iude gladiũ
aureũ in manꝰ ſibi a deo miſſuꝫ. Qd̄ maximꝰ
timor erat ꝓ ſanctitate tẽpli. Manibꝰ pugnã-
tes cordibꝰ orabant. nicanor cũ triginta qnqꝫ
milibꝰ occidiſ. Caput eius cũ manu eius ab-
ſciſa in hierl'm deferunſ lingua eius ꝑticula-
tim diuiſa auibus daſ. ¶ XV. A
Nicanor aũt vt cõperit iudã eſſe
in locis ſamarie cogitauit cum
ipetu die ſabbati cõmittere bel-
lũ. Judeis vero q illũ ꝑ neceſſi

tatē ſequebāt̄ dicētib⁹: ne ita feróciter ⁊ bár-
bare feceris: ſed honorē tribue diei ſanctifica
tionis ⁊ honora eū q̄ vniuerſa ↄſpicit. At ille
infelix interrogáuit ſi eſt potēs in celo q̄ ip-
ráuit agi diē ſabbatorū. Et rn̄dentib⁹ illis: eſt
B dn̄s viuus ipſe in celo potēs q̄ iuſſit agi ſepti-
mā diē. At ille ait. Et ego potēs ſum ſup terrā
q̄ impo ſumi arma ⁊ negocia regis ipleri. Tn̄
nō obtinuit: vt ↄſiliū pficeret. Et nicánor qui
dē cū ſūma ſupbia erect⁹ cogitauerat cōe tro
phéū ſtatúere de iúda. Machabéus aūt ſem
p ↄfidébat cū oī ſpe auxiliū ſibi a dn̄o affutu-
rū. ⁊ hortabat̄ ſuos ne formidarent ad aduen-
tū nationū ſed in mēte hērēt adiutoria ſibi fa
cta de celo: ⁊ nūc ſperarent ab oipotente ſibi af
futúrā victoriā. Et allocutus eos de lege ⁊ p-
al. + cer taminus phetis: ámmonēs ēt + certámia q̄ fecerāt pri⁹
pmptiores ↄſtituit eos. Et ita animis eoꝝ erē
ctis ſimul oſtdebat gentiū falláciā. ⁊ iuramē
toꝝ puaricatiónē. Singulos āt illoꝝ armáuit
nō clypei ⁊ háſte munitióne: ſꝫ ſermonib⁹ op
timis ⁊ exhortatiónib⁹ expóſito digno fide ſo-
nio p qḋ vniuerſos letificauit. Erat aūt huius
C modi viſus. Oniā q̄ fuerat ſūmus ſacerdos
virū bonū ⁊ benignū. verecūdū viſu. modeſtū
morib⁹ ⁊ elóqo decórū: ⁊ q̄ a puero i v̄tutib⁹
exercitát⁹ ſit manus ptēdentē orare p oi pplo
iudeoꝝ. Poſt hoc apparuiſſe ⁊ aliū virū etate
⁊ glīa mirabilē: ⁊ magni decóris habitudinē
circa illū. Rn̄dentē vero oniam dixiſſe. Hic ē
fratrū amator ⁊ ppli iſraél. Hic eſt q̄ multuꝫ
orat p pplo ⁊ vniuerſa ſctā ciuitate hieremi-
as ppheta dei. Extendiſſe āt hieremiam dex-
De pe. vl. trā. ⁊ dediſſe iude gládiū áureū dicētē. Acci
i. ca. deus pe ſanctū gladiū munus a deo in quo deijcies
D aduerſarios ppli mei iſrl̄. Exhortati itaqꝫ iú-
de ſermonib⁹ bonis valde de qbus extólli poſ
ſet ipetus. ⁊ aī iuuenū ↄfortari: ſtatuerūt dimi
cáre ⁊ ↄfligere fórtiter vt virt⁹ de negocijs iu-
dicáret: eo q̄ ciuitas ſcā ⁊ tēplū piclitarent̄.
Erat. n. p vxorib⁹ ⁊ filijs. itēqꝫ p fratrib⁹ ⁊ co-
gnatis minor ſollicitudo: maxim⁹ vō ⁊ pmus
p ſanctitate timor erat tēpli. Sed ⁊ eos q̄ i ci-
uitate erāt nō minima ſollicitudo hēbat pro
his q̄ ↄgreſſúri erāt. Et iā cū oēs ſparēt iudici
um futuꝝ. hoſteſqꝫ adeſſent itaqꝫ exercitus eēt
ordinat⁹ beſtie eqtéſqꝫ opportuno loco cōpóſi
ti. ↄſiderās machabeus aduētū multitudinis
⁊ apparatū variū armoꝝ. ac ferocitatē beſtia-
rū extendēs manus i celū. pdigia facientem
E dn̄m inuocauit: q̄ nō ſm̄ armoꝝ potentiā ſed
prout ipſi placet dat dignis victoriā. Dixit aūt 3. r. vl.
inuocans hoc mō. Tu dn̄e q̄ miſiſti angelum 4 re. 19. &
tuū ſub ezechia rege iudá. ⁊ interfeciſti de ca- Ecc. 48 d.
ſtris ſennacherib centū octogintaqnqꝫ milia.
⁊ nūc dn̄ator celoꝝ mitte angelū tuū bonum
ante nos timore ⁊ tremore magnitudinis bra
chij tui vt mētuāt q̄ cū blaſphemia vēniūt ad
uerſus ſctm̄ ppl̄m tuū. Et hec qdē ita portauit.
Nicánor aūt ⁊ q̄ cū ipſo erāt cū tubis ⁊ cán-
ticis admouebāt. Iudas vero ⁊ q̄ cū eo erāt:
inuocato deo per oṙones ↄgreſſi ſunt: manu q̄-
dē pugnātes ſꝫ ⁊ dn̄ꝫ cordib⁹ orátes pſtrauē-
rūt nō min⁹ trigintaqnqꝫ milia pſentia dei ma
gnifice delectati. Cūqꝫ ceſſáſſent ⁊ cū gáudio F
redirēt cognouērūt nicánorē ruiſſe cū armis
ſuis. Facto itaqꝫ clamóre ⁊ pturbatiōe ſuſcita
ta: pria voce oipotentē dn̄m benedicebāt. Pre
cēpit āt iúdas q̄ p oia corpe ⁊ aīo mori p ci-
uibus paratus erat: caput nicánoris ⁊ manuꝫ
cū húero abſciſaꝫ hieroſólymā pferri. Quo
cū pueniſſet cōuocatis tribulibus ⁊ ſacerdoti
bus ad altare + accerſijt ⁊ eos qui i árce erāt. al. + acceſ ſit
Et oſtenſo capite nicánoris ⁊ manu nephária
quā extēnderat ↄtra domū ſanctā oipotentis
dei magnifice gloriatus eſt. Linguā ēt impij
nicánoris pciſam iuſſit particulátim áuibus
dari: manū aūt dementis ↄtra templū ſuſpén
di. Oēs igitur celi dn̄m benedixerunt dicētes. G
Benedictus qui locū ſuū incōtaminátū ſer-
uáuit. Suſpendit aūt nicánoris cáput in ſūma
árce vt euidens eēt ⁊ manifeſtū ſignū auxilij
dei. Itaqꝫ oēs cōi cōſilio decreuērūt nullo mō
diem iſtum abſqꝫ celebritate pterire: habére
aūt celebritatē tertiadecima die mēſis adar:
q̄ dr̄ voce ſyriaca pridie mardochéi die. Igit̄
his erga nicánorē geſtis: ⁊ ex illis tpibus ab
hebréis ciuitate poſſeſſa: ego quoqꝫ in his fa-
ciā finē ſermonis. Et ſiquidē bn̄ ⁊ vt hyſtórie
cōpetit hoc ⁊ ipe velim: ſi aūt minus digne: cō
cedendū eſt mihi. Sicut enim vinū ſemp bi-
bere aut ſemp aquā cōtrāriū eſt: alterius aūt
vti delectabile: ita legētib⁹ ſi ſemp exact⁹ ſit ſer
mo: nō erit grat⁹ hic ergo erit cōſūmatus.

¶ Explicit ſecundus liber Machabeorum.

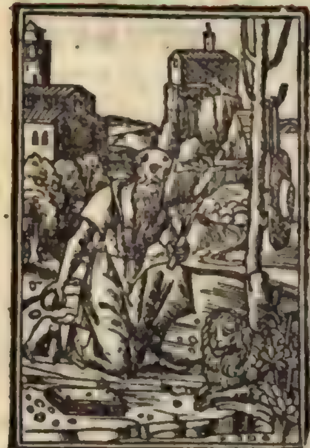
¶ Explicit vetus teſtamentum.

Finis

Digitized by Google

¶ Incipit nouū teſtamētuz.
¶ Epiſtola beati hieronymi preſbyteri ad damaſum papā in quatuor euāgeliſtas icipit.

BEatiſſimo pape dámaſo hierónymus. Nouum opꝰ me facere cógis ex véteri: vt poſt exēplária ſcripturaruz toto orbe diſpſa q̄ſi quidā árbiter ſédeam: ⁊ q̄ inter ſe variant. que ſint illa que cū greca cōſentiant veritatem decérnā. Pius labor ſed periculoſa préſumptio. iudicare d̄ céteris. ipſum ab oībus iudicandum: ſenis mutare linguam ⁊ caneſcentē mundū ad initia retráhere paruuloꝝ. Quis enim doctus páriter vel indoctus: cuz in manus volúmen aſſúmpſerit. ⁊ a ſalíua quam ſemel imbíbit víderit diſcrepáre qđ léctitat. non ſtatim erūpat in vocem me falſárium. me clamans eſſe ſacrilegum: qui áudeā aliquid in veteribus libris áddere: mutare: corrigere? Aduerſus quā inuidiā duplex cā me conſolāt: q̄ ⁊ tu q̄ ſūmus ſacerdos es fieri iubes: ⁊ verū non eſſe qđ váriat ēt maledictoꝝ teſtimonio cōprobat. Si n. latinis exemplaribus fides eſt adhibénda: reſpóndeant q̄bus tot ſunt exemplária pené quot códices. Sin aūt veritas eſt querenda de pluribus: cur non ad grecam oríginē reuertentes: ea que vel a vitióſis interpréti bus male édita. vel a preſumptoribus imperítis emēdata peruérſius vel a librárijs dormitantibus aut áddita ſunt aut muta ta corrigimus? Neqꝫ vero ego de véteri díſputo teſtamento: qđ a ſeptuaginta ſenioribus in grecā linguam verſuz tertio gradu ad nos vſqꝫ puénit. Nō quero q̄d áquila quid ſýmmachus ſápiant: quare theodótiō iter nouos ⁊ véteres médius incédat. Sit illa vera interpretatio quam apoſtoli probauerunt. De nouo nunc loquor teſtamento qđ grecuz eē nō dubiū eſt: excepto ap̄lo matheo. qui primus ī iudea euangeliuz xp̄i hebráicis l̄ris édidit. Hoc certe cum in nr̄o ſermōe diſcórdat ⁊ diuerſos riuuloꝝ trámites ducit: vno de fonte querendus eſt. Pretermitto eos códices quos a luciáno ⁊ heſitio nuncupatóres paucoꝝ hoium áſſ. rit peruerſa ꝯtentio: quibus vtiqꝫ nec in veteri inſtrumento poſt ſeptuaginta intérpretes emēdáre quid lícuit nec in nouo prófuit emēdáſſe: cū multaꝝ gētiuz ligu[a]s ſcriptura ante trāſlata doceat falſa eſſe que áddita ſunt. Igitur hec p̄ſens prefatiúncula pollicétur quatuor tantum euangelia: quoꝝ ordo eſt iſte. matheus. marcus. lucas. ioánes. códicum grecoꝝ emédata collatiōe ſed veterū: que ne multum a lectionis latine ꝯſuetudine diſcrepárent ita calamo impáuimus: vt his tm̄ que ſenſum videbantur mutare correctis. reliqua manére paterēmur vt fúerāt. Cánones quoqꝫ quos euſébius ceſarienſis ep̄s alexandrínum ſecutus ammónium in decē numeros ordínauit ſicut in greco habent expſſimus. Quod ſi q̄s curióſis volúerit noſſe que in euangelijs vel eadem vel vicina vel ſola ſint eoꝝ diſtinctione cognóſcet. Magnus ſiquidem hic in noſtris codicicibus error inoléuit: dum quod in eadē re alius euangeliſta plus dixit. in alio q̄ minus putáuerit addidérunt: vel dū eundem ſenſuz alius áliter expſſit. ille q̄ vnꝰ e quatuor primū légerat ad eius exēpluz ceteros quoqꝫ eſtimáuerit emendādos. Vn̄ áccidit. vt apud nos mixta ſint oīa. ⁊ in marco plura luce atqꝫ mathei. Rurſū in matheo plura ioánis ⁊ marci: ⁊ in ceteris reliquoꝝ que in alijs ꝓpria ſunt inueniant. Cum itaqꝫ cánones légeris qui ſubiecti ſunt cōfuſionis erróre ſubláto ⁊ ſimília oīum ſcies. ⁊ ſingulis ſua queqꝫ reſtitues. In cánone primo ꝯcórdāt quatuor: matheus: marcus: lucas: ioánes. In ſecūdo tres matheus: marcus: lucas. In

ratio hec eſt. Et enim per ſingula loca euā
geliox quidam numerus videtur appoſi
tus paulatī incipiens a primo deinde ſe
cundo poſtremo tertio ⁊ per ordinē libro
rum ad finem uſq3 progrediens. Itaq3 p
ſingulos numeros ſupputatio termini
diſtinctionē inuenitur inſerta: ſignificās
cui de decem titulis appoſitus numerus
aſſignetur. Ueluti ſiquidem primū certū
eſt in primo. Si vero in ſecundo ⁊ eodē
modo uſq3 ad decem. Si igitur euoluto
vno qualitcunq3 cum quatuor euangelijs
cuiſlibet capitulo velis inſiſtere ⁊ reſcire
qui ſimilia dixerint ⁊ loca propria agno
ſcere ſingulox in quibus eadem ſunt p
locuti: eiuſdem ſenſus quem tenes rele
gens propoſitum. numerum queſitumq3
eū i titulo quē demōſtrat tituli ſubnota
tio continuo ſcire potes ex ſuperſcriptio
nibus quas in fronte notatas inuenies:
qui aut quod de his que inquiris ſimilia
dixerint. Uenies etiam ad reliqua euan
gelia per eundem numerū quē contines
videbis appoſitos p ſingulos numeros:
atq3 eos in ſuis proprijſq3 locis ſimilia di
xiſſe reperies.

¶ Explicit prologus beati Euſebij epi
ſcopi ceſarienſis.

¶ Uerſus de decem Canonibus euange
liorum.

Euāgeliſtas hȝ canon: euāgeliſtis ſecūd⁹ canō,

Quatuor ē pm⁹: pmis trib⁹ alter opim⁹.

nō eſt in canone: ⁊ non pouaris.

Marc⁹ abit ſtio: luca canōe eede q̄terno

Canone matheus: lucas: canone math⁹ marcus

Quinto vir mugit: ſexto vir canōe rugit

Canon Math⁹. Johānes: canō lucas marcus

Septim⁹ ē vir auis: octau⁹ bos leo manis

lucas: iohānes canone: canones ppria euāgeliſte

Bos volat i nono decīo ſua cuiq3 repono

¶ Ad declarationem ſequentium cano
num qui inuenti fuerunt ad cognoſcen
dum in quibus locis ſacri quatuor euan
geliſte cocordauerint vel ſimilia dixerit:
⁊ in quibus locis omnes vel aliqui eorū
idem ſcripſerint vel quilibet eorum ali
quid particulariter poſuerit: notandum
q̄ capitula biblie cōſueta diuiſione par
tita in multis capitulis diuiduntur que
in margine euangeliox abachicho. i. ra
tionali numero conſignantur q2 eccleſia
ſticum numerū pp̄ter ſui amplitudinē
marginalis anguſtia capere nō potuit. Et
talia capitula ſic in margine poſita ſunt
illa ad que numeri in figuris decē cano
num poſiti infra colūnas remittunt. Sub
numero vero abachicho imediate ſubij
citur i dicto margine alius numerus ec
cleſiaſticus qui denarium numerū non
excedit: ⁊ intelligitur q̄ illud capitulum
ſupra imediate aſſignatum ſit in illo ca
none qui per talem numerū eccleſiaſti
cum deſignatur. Et licet talis inferior nu
merus ſm̄ beatos hieronymum ⁊ euſebi
um deberet eē ex minio vel rubeo colore:
q2 tamen tota biblia in nigro imprimit
loco minij poſitus eſt numerus abachi vt
predictum eſt. Qui vult ergo in ſequen
tibus figuris colūnarijs inuenire in quo
loco vel canone euangeliſte concordant
videāt numerū in primo ordine ⁊ ſequa
tur p lineam tranſuerſalem ad aliū or
dinem. ſ. vltra aliam colūnam ⁊ ſucceſſi
ue ad tertiam ⁊ quartā colūnam p eā
dem lineam tranſuerſalem ⁊ inueniet.
Idem in illis canonibus vbi tres tantū
vel duo conueniunt. Et eſt ſciendū quē
admodū continet in prologis beati hie
ronymi ⁊ beati euſebij prepoſitis ⁊ etiā
apparet ex verſibus ante iſtam rubricā
inſertis. In primo canone conueniūt oēs
quatuor euangeliſte. In ſecundo tres pri
mi. ſ. Matheus Marcus Lucas. In ter
tio tres. ſ. Matheus Lucas Johānes. In
quarto tres. ſ. Matheus Marcus Johā
nes. In quinto duo. ſ. Matheus Lucas.
In ſexto duo. ſ. Matheus marcus. In ſe
ptimo duo. ſ. Matheus Johānes. In oct
uo duo. ſ. Lucas Marcus. In nono duo
. ſ. Lucas Johannes. In decimo quilibet
euangeliſte propria dicit.

Canon Matheꝰ	Primus Marcus	in quo Lucas	quattuor Joannes	Canon Matheꝰ	Primꝰ Marcus	in quo Lucas	q̄tuor Joannes
VIII	III	VII	X	CCLXXXIII	CLXV	CCLXXV	LXVII
XI	III	X	VI	CCLXXXIX	CLXX	CCLXXIX	CXXVI
XI	IIII	X	XII	CCXCI	CLXXII	CCLXXXI	CLVI
XI	IIII	X	XIIII	CCXCIIII	CLXXV	CCLXXXII	CLXI
XI	IIII	X	XXVIII	CCXCV	CLXXVI	CCLXXXII	XLII
XIIII	V	XIII	XV	CCXCV	CLXXVI	CCLXXXV	LVII
XXIII	XXVII	XVII	XLVI	CCC	CLXXXI	CCLXXXV	LXXIX
XXIII	XXVII	XXXIIII	XLVI	CCC	CLXXXI	cclxxxvii	CLVIII
XXIII	XXVII	XLV	XLVI	CCCII	CLXXXIII	cclxxxix	CLX
LXX	XX	XXXVII	XXXVIII	CCCIIII	CLXXXIIII	cclxxxix	CLXX
LXXXVII	CXXXIX	CCL	CXLI	CCCVI	CLXXXVII	CCXC	CLXII
XCVIIII	XCVI	CXVI	XL	CCCVI	clxxxviii	CCXC	CLXXIIII
XCVIII	XCVI	CXVI	CXI	CCCVII	CLXXXVIII	CCXCI	CLXIIII
XCVIII	XCVI	CXVI	CXX	CCCX	CXCI	CCXCVII	CLXIX
XCVIII	XCVI	CXVI	CXXX	CCCXIII	CXCIII	CCXCIIII	CLXXII
XCVIII	XCVI	CXVI	CXXXI	CCCXIIII	CXCV	CCXCI	CLXVI
XIII	XCVI	CXVI	CXLIIII	CCCXIIII	CXCV	CXCI	CLXVIII
CXXXIII	XXXVII	LXXVI	CIX	CCCXV	CXCVI	CCXCII	CXLV
CXLI	L	XIX	CIX	CCCXVIII	CXCIX	CCC	CXLVI
CXLII	LI	XXI	XXXV	CCCXX	CC	CCCII	CXLVIII
CXLVII	LXIIII	XCIII	XLIX	CCCXXV	CCIIII	CCCX	CLXXXIII
CLXVI	LXXXII	XCIIII	XVII	CCCXXVI	CCV	CCCXI	CLXXXVIII
CLXVI	LXXXII	CXIIII	LXXIIII	CCCXXVI	CCV	CCCXIII	CXCIIII
CCIX	CXIX	CCXXIIII	C	CCCXXVIII	CCVI	CCCXIIII	CXCVI
CCXI	CXXI	CCXXXVIII	XXI	CCCXXXI	CCIX	CCCXV	CXCVII
CCXX	CXXII	CCXXXIX	LXXV	CCCXXXII	CCX	CCCXVIII	CXCVII
CCXX	CXXII	CCXLII	LXXXV	CCCXXXIIII	CCXIII	CCCXXI	CCI
CCXX	CXXIX	CCLXI	LXXXVIII	CCCXXXV	CCXIII	CCCXXIIII	CXCIX
CCXLIIII	CXXXIX	CCL	CXLI	CCCXXXVI	CXV	CCCXVII	CXCVIII
CCXLIIII	CXXXIX	CCL	CXLVI	CCCXXXVI	CCXVII	CCCXIX	CXCVIII
CCLXXIIII	CLVI	CCLX	XX	CCCXLIII	CCXXIII	CCCXXIX	CCIIII
CCLXXIIII	CLVI	CCLX	XLVIII	CCCXLVIII	CCXXVIII	CCCXXXII	CCVI
CCLXXIIII	CLVI	CCLXXIIII	XCVI	CCCXLIX	CCXXVI	cccxxxiii	CCVIII
CCLXXVI	CLVIII	LXXIIII	XCVIII	CCCLII	CCXXXI	cccxxxvi	CCIX
CCLXXVII	CLIX	CCLXIX	XCVIII	CCCLII	CCXXX	cccxxxvi	CCXI
CCLXXX	CLXII	CCLXVI	CXXII				
CCLXXXIII	CLXII	CLXVI	LV	finit canō	primus	in quo	quattuor
CCLXXXIIII	CLXV	CCLXVI	LXIII				
CCLXXXIIII	CLXV	CCLXV	LXI				

II

Canō.ij. Matth.	in quo Marc⁹	tres Lucas
xv	vi	xv
xxi	x	xxxii
xxxi	cii	clxxxv
xxxii	xxxix	clxxix
xxxiii	xxxix	xxxviii
l	xli	lvi
lxii	xiii	iiii
lxii	xiii	xxiiii
lxiii	xviii	xxxiii
lxvii	xv	xxvi
lxix	xlvii	lxxxiii
lxxi	xxi	xxxviii
lxxii	xxii	xxxix
lxxii	xxii	clxxxvi
lxxiii	xxiii	xl
lxxiiii	xlix	lxxxv
lxxvi	lii	clxix
lxxviiii	xxix	lxxxvi
lxxx	xxx	xliiii
lxxxii	liii	lxxxvii
lxxxii	liii	cx
lxxxiii	liiii	lxxxvii
lxxxiii	liiii	cxii
lxxxv	lv	lxxxviii
lxxxv	lv	cxiiii
lxxxviii	cxli	cxlix
lxxxviii	cxli	ccli
xcii	cl	lxxx
xciiii	lxxxvi	xcvii
xciiii	lxxxvi	cxlvi
ciii	l	lxx
cxiiii	xxiiii	xli
cxvi	xxv	xlii
cxvi	xxv	clxv
cxvi	xxv	clxxvii
cxxi	xxxii	cxxvii
cxxii	xxxiii	cxxix
cxxiii	xxxiiii	clxvii
cxxx	xxxv	cxxxii
cxxxi	xxxvi	lxxvi
cxxxv	xxxviii	lxxviii
cxxxvii	xliiii	lxvii
cxliii	lvii	xc
cxliiii	lix	xii
cxlix	lxvi	xxv
cxlix	lxvi	xliii
cliii	lxix	xxxvi
clxiiii	lxxix	cxliiii
clxviii	lxxxiii	xcv
clxviii	lxxxiii	ccvi
clxx	lxxxv	xcvi
clxxii	lxxxvii	xcviii
clxxiiii	xci	xcix
clxxvi	xciii	ci
clxxviii	xcv	cii
clxxviii	xcv	ccxvii

II

Canō.ij. Matth.	in quo Marc⁹	tres Lucas
clxxix	xcix	ccxcvii
cxc	cv	cxcv
cxci	cvi	ccxv
cxciii	cvii	ccxviii
cxciiii	cviii	cli i
cxciiii	cviii	ccxviii
cxcv	cix	ccxx
cxcviii	cx	ccxxi
cxcix	cxi	clxxiii
cci	cxii	ccxxii
cciii	cxiiii	cclxx
ccv	cxvi	ccxxiiii
ccvi	cxvii	ccxxxii
ccviii	cxviii	ccxxxiii
ccvii	cxxvii	ccxl
ccxix	cxxviii	cclxi
ccxxiii	cxxx	ccxliii
ccxxiiii	cxxxi	ccxxx
ccxxv	cxxxiiii	ccxlv
ccxxvi	cxxxiii	ccxliiii
ccxxix	cxxxv	cxxxvii
ccxxix	cxxxv	cclvi
ccxlii	cxxxvii	ccxxxvii
ccxlii	cxxxvii	cclviii
ccxliii	cxxxviii	ccxlix
ccxlviii	cxliii	cclx
ccxlviii	cxliii	ccliii
ccxlix	cxliiii	ccliiii
ccli	cxlvi	cclv
cclii	cxlviii	cciiii
cclviii	cl	cclvii
cclix	cli	clviii
cclxiiii	clv	clx
cclxix	cliiii	ccxxviii
cclxxi	xlii	ccxxx
cclxxviii	clx	cclxiii
cclxxxi	clxiii	cclxviii
cclxxxv	clxvi	cclxv
cclxxxv	clxvi	cclxxvii
ccxcvi	clxxvii	cclxxx
ccxcvi	clxxvii	cclxxxiiii
ccci	clxxxii	ccl xxxvi
cccviii	clxxxix	cccv
cccxii	cxciii	ccxcix
cccxvi	cxcvii	ccxciiii
cccxvii	cxcviii	cccxv
cccxxii	ccii	cccix
cccxxxviii	ccviii	cccxxii
cccxxxix	ccxix	cccxxv
cccxl	ccxx	cccxxvii
cccxlii	ccxxii	cccxxxiii
cccxliiii	ccxxiiii	cccxxviii
cccxlvi	ccxxv	cccxxx
cccliii	ccxxxii	cccxxxvii
cccliiii	ccxxxiii	cccxxxviii

Finit canō secundus quo tres

III

Canō. III	In quo	tres
Mathē	Lucas	Joānes
I	XIIII	I
I	XIIII	III
I	XIIII	V
VII	VI	II
VII	VI	XXV
LIX	lxiij	CXVI
LXIIII	LXV	XXXVII
XC	LVIII	CXVIII
XC	LVIII	CXXXIX
XCVIII	CCXI	CV
XCI	CXIX	XXX
XCI	CXIX	CXIII
XCI	CXIX	CXLVIII
XCII	CXIX	VIII
XCII	CXIX	XLIIII
XCII	CXIX	LXI
XCII	CXIX	LXXVI
XCII	CXIX	LXXXVII
XCII	CXIX	XC
XCII	CXIX	CLIIII
XCII	CXIX	CXLII
CXLVI	XCII	XLVII
Finit canō	tertius in	quo tres

IIII

Canō. 4	in quo	tres
Math.	Marc9	Joānes
XVIII	VIII	XXVI
CXVII	XXVI	XCIII
CXVII	XXVI	XCV
CL	LXVII	LI
CLXI	LXXVIII	XXIIII
CLXI	LXXVIII	LIII
CCIIII	CXV	XCI
CCII	CXV	CXXXV
CCXVI	CXXV	CXXVIII
CCXVI	CXXV	CXXXIII
CCXVI	CXXV	CXXXVII
CCXVI	CXXV	CL
CCLXXIX	CLXI	LXXII
cclxxix	CLXI	CXXI
cclxxvij	CLXVIII	CLII
CCXCIII	CLXXIIII	CVII
CCXCVII	CLXXVIII	LXX
CCXCIX	CLXXX	CIII
CCCXXI	CCI	CLXXX
CCCXXI	CCI	CXCII
CCCXXIII	CCIII	CLXXXIII
CCCIX	CCVII	CLXXXVI
CCCIX	CCVII	CLXXXVII
cccxxxiiij	CCXI	CCIII
Finis canō	quartus in	quo tres

V

Cano. v. Mathei	in quo Luce
III	II
X	VIII
XII	XI
XVI	XVI
XXV	XLVI
XXVI	XLVII
XXVIII	XLVIII
XXX	XLIX
XXXIIII	CXCIIII
XXXVI	CLXII
XXXVIII	LIII
XL	LII
XLI	LV
XLIII	CXXIII
XLVI	CLIII
XLVII	CXXXIIII
XLVIII	CXCI
XLIX	CL
LI	LIX
LIII	CXXV
LIIII	LIIII
LV	CLXX
LVII	LXI
LVIII	LX
LX	CLXI
LXI	LXXIIII
lxv	CXII
LXVI	LXVI
LXVIII	CV
LXXVIII	CVIII
LXXXIIII	CXI
LXXXVI	CIX
XCIII	CXLV
XCV	CXL
XCVI	CLXXXII
XCVI	CLXXXIIII
CII	LXIX
CIIII	LXXI
CV	CXCIII
CVII	LXXIII
CVIII	CXV
CX	CXVIII
CXVI	CXXVI
CXXV	LXII

V

Cano. v. Mathei	in quo Luce
CXXVII	CXXIX
CXXVIII	CXXXII
CXXVIIII	CXXX
CXXXII	LXXXI
CXXXIIII	CXX
CXXXVIII	CLXVIII
CLVI	LVII
CLVIII	CCXXVI
CLXII	CLXI
CLXXV	CC
CLXXXII	CLXXXVII
CLXXXII	CLXXXIX
CLXXXIII	CXCVIII
CLXXXVII	CXCIX
CXCVII	CCLXXII
CCXIII	CCXXXV
CCXXI	CLXXXI
CCXXVIII	CXXXIX
CCXXXI	CLXXIX
CCXXXI	CCXV
CCXXXII	CXLII
CCXXXIIII	CXXXVI
CCXXXVI	CXXXV
CCXXXVII	CXXXVIII
CCXXXIX	CXL
CCXL	CXLI
CCXLI	CLXXV
CCLV	CCII
CCLVI	CCV
CCLVII	CCXIII
CCLXI	CCVII
CCLXII	CCXII
CCLXV	CLVII
CCLXVI	CLV
CCLXVI	CLVII
CCLXVII	CLVIII
CCLXX	CCXXIX
CLXVII	CCXXXI
Finit cano.	v. in quo

VI

Cano. vi Mathei	in quo Marci
IX	III
XVII	VII
XX	IX
XXII	XI
XLIIII	CXXVI
LXXVII	LXIII
C	XCVIII
CXXXIX	XLV
CXLV	LX
CXLVIIII	LXV
CLII	LXVIII
CLIIII	LXXI
CLVII	lxxij
CLIX	lxxiij
CLX	lxxvj
CLXIIII	lxxviij
CLXV	lxxx
CLXIX	lxxxiij
CLXXIII	lxxxix
CLXXX	C
CLXXXIX	CIII
CCII	cxiij
CCXIIII	cxx
CCXV	cxxiiij
CCXLVI	cxl
CCXLVII	cxlij
CCL	cxlv
CCLII	cxlvij
CCLIIII	cxlix
CCLX	clij
CCLXIII	cliij
CCLXXV	clvij
cclxxxij	clxiiij
cclxxxvj	clxvij
cclxxxviij	clxix
CCXC	clxxj
CCXCII	clxxiij
ccxcviij	clxxix,
CCCV	clxxxv
CCCVIII	cxc
CCCXI	cxcij
cccxx	ccviij
cccxxxvij	ccxvij
cccxli	ccxxj
ccclxvij	ccxxvj
CCCL	ccxxix
Finit cano.	vi. in quo

VII

Canō vij Math.	in q̄ duo Johānes
V	LXXXIIII
XIX	XIX
XIX	XXII
XIX	XXXIIII
CXX	LXXXII
CLXXXV	CCXV
CCVII	CI
Finit canon . vij.	in q̄ duo

VIII

Canō viij Lucas	in q̄ duo Marcus
XXIIII	XII
XXV	XIIII
XXVII	XVI
XXVII	XXVIII
XXVIII	XVII
LXXXIIII	XLVIII
LXXXIX	LVI
XCI	LXI
C	LXXV
CIII	XCVII
CCXLVII	CXXXVI
CCLXXVII	CCXVI
CCCXXXV	CCXXX
CCCXL	CCXXXIIII
Finit canon.viij.	in q̄ duo

XI

Canō ix. Lucas	In quo Johānes
XXX	CCXIX
XXX	CCXXII
CCLXII	CXIII
CCLXII	CXXIIII
CCLXXIIII	CCXXVII
CCLXXIIII	CCXXIX
CCLXXIIII	CCXXXI
CCCIII	CLXXXII
CCCIII	CLXXXVI
CCCIII	CXC
CCCVII	CLXXXII
CCCVII	CLXXXVI
CCCVII	CXC
CCCVII	CLXXXII
CCCXII	CLXXXVI
CCCXII	CXC
CCCXII	CCXIII
CCCXLI	CCXVII
CCCXLI	CCXXI
CCXLII	CCXXIIII
CCCXLII	CCXXV
CCCXLII	
Finit canon.ix.	in q̄ duo

Canon decimus in quo singuli proprie scripserunt

Mathe⁹	Marcus	Lucas	Joannes	Mathe⁹	Marcus	Lucas	Joannes
II	XIX	I	III	CXCVI	CI	CCXIIII	cviij
IIII	XXXI	III	VII	CC	CIIII	CCXXIII	cx
VI	XLIII	V	VIII	CCX	CXXIII	CCXXV	cxij
XIII	XLVI	IX	XI	CCXII	CXXXII	CCXXVII	cxv
XXIIII	LVIII	XIX	XIII	CCXVIII	CLXXXVI	CCXXXVI	cxvij
XXVII	LXII	XX	XVI	CCXXII	CCXIII	CCLII	cxix
XXIX	LXX	XXII	XVIII	CCXXVII	CCXXXV	CCLVI	cxxiij
XXXIII	LXXXIIII	XXVIIII	XXII	CCXXX		CCLIX	cxxv
XXXV	LXXXI	XXXI	XXIIII	CCXXXIII	Finit canon.x. in quo marcus ppe.	CCLXIIII	cxxvij
XXXVII	LXXXVIII	L	XXVII	CCXXXV		CCLXXI	cxxx
XXXIX	XC	LI	XXIX	CCXXXIX		CCXXIII	cxxxij
XLII	XCII	LXVII	XXXI	CCXLV		CCLXXVI	cxxxiiij
XLV	XCIIII	LXVIII	XXXIII	CCLXVIII		cclxxvij	cxxxvj
LII		LXXII	XXXVI	CCLXXIII		cclxxxvij	cxxxviij
LVI		LXXV	XXXIX	CCLxxxiij		cclxxxviij	cxl
LXXV		CIII	XLI	CCCIII		CCXCVI	cxliij
LXXXI		CVI	XLIII	CCCXIX		CCXCVII	cxlv
LXXXIX		CVII	XLV	CCCXXIIII		CCCI	cxlvij
XCI		CXIIII	L	cccxxxvij		CCCIIII	cxlix
XCIX		CXVII	LII	CCCXLV		CCCVI	cli
CI		CXXII	LIIII	CCCLI		CCCVIII	cliij
CVI		CXXIIII	LVI	CCCLV		CCCXVI	clv
CIX		CXXXI	LVIII			CCCXX	clvij
CXXIIII		CXLIII	LX	Finit canō.x.in q Mathe⁹ proprie		CCCXXVI	clviiij
CXXVI		CXLIX	LXII			CCCXXXI	clxiij
CXXXVI		CLI	LXIIII			cccxxxiij	clxv
CXL		CLIIII	LXVI			cccxxxix	clxvij
CXLI		CLIX	LXVIII			CCCXLIII	clxix
CXLV		CLXIII	LXXI				clxxxj
CLXVII		CLXIIII	LXXIII			Finit canon.x.in q lucas proprie	clxxxix
CLXXI		CLXVI	LXXV				cxci
CLXXVII		CLXXIIII	LXXVIII				cxciiij
CLXXXI		CLXXVI	LXXX				cxcv
CLXXXIIII		CLXXVIII	LXXXI				CC
CLXXXVI		CLXXX	LXXXIIII				CCii
clxxxviii		CLXXXIII	LXXXV				CCv
CXCI		clxxxviij	LXXXIX				CCvii
		CXC	XCII				CCx
		CXCII	XCIIII				CCxii
		CXCVI	XCVII				CCxiiii
		CCI	XCIX				CCxvi
		CCIII	CII				CCxviii
		CCVIII	CIIII				CCxx
		CCX	CVI				CCxxiiii
							CCxxvi
							CCxxviii
							CCxxx
							CCxxxii
							Finit canō x.i quo Joannes proprie

Finit canō x.in quo singul⁹ ppe scripserūt

Finiunt ca noncocud gelouz a brō Euse
bio cesariē si cpo sub nliter cō pilati:t a
domino al phoso cpo abulēsi lz culētissi
me decla rati.

¶ Incipit alius prologus Beati hiero-
nymi presbyteri ad euſebium in quatu-
or euangeliſtas.

Plures fuiſſe qui euāgelia
ſcripſerunt lucas euange
liſta teſtatur dicens. Qm̄
quidē multi conati ſunt
ordinare narrationē re-
rum q̄ in nobis complete
ſunt: ſicut tradiderunt nobis qui ab ini-
tio ipſi viderunt ſermonem z miniſtra-
uerunt ei: z pſeuerantia vſqz ad preſens
tp̄a monimenta declarant: que a diuer-
ſis auctoribus edita diuerſarū hereſum
fuere principia: vt eſt illud iuxta egypti-
os z thomam. z mathiā. z bartholomeū
al's + apl'is duodecim quoqz apoſtolorū. z baſilidis
atqz + apollinis ac reliquorū quos enu-
merare longiſſimū eſt. cū h̄ tm̄ in preſen
tiarū neceſſe ſit dicere extitiſſe quoſdam
qui ſine ſpū z gr̄a dei conati ſunt magis
ordinare narrationē. q̄ hiſtorie texere ve
ritatem. Quibus iure pōt illud propheti
Eze.13.a cum coaptari. Ue qui prophetant de cor-
de ſuo qui ambulant poſt ſpm̄ ſuum. qui
dicunt h̄ dicit dn̄s z dn̄s non miſit eos.
De quibus z ſaluator in euangelio ioan
Jo.1.10 b nis loquit̄. Oēs qui ante me venerunt: fu
res fuerunt z latrones. Qui venerūt nō
qui miſſi ſunt. Ipſe.n. ait. Ueniebant: z
ego nō mittebam eos. In venientibus p̄-
ſumptio temeritatis: in miſſis obſequiū
Mat.7.d Luce.1.a ſeruitutis eſt. Eccleſia aūt que dn̄i voce
ſupra petrā fundata eſt. quā itroduxit rex
in cubiculū ſuū. z ad quā per foramē de-
ſcenſionis occulte miſit manū ſuā ſimilis
damule hinuloqz ceruoꝝ quatuor volu-
mina paradiſi inſtar eructuans quatuor
z angulos z annulos h̄z p quos quaſi ar-
al's + immobilibus cha teſtamenti z cuſtos legis dn̄i lignis +
mobilibus veh̄it. Primus oīum mathe-
us eſt publicanus cognomēto leui. q euā
geliū in iudea hebreo ſermōe edidit. ob
eoꝝ vel maxime cām q in ieſum credide
rant ex iudeis: z nequaqꝫ legis vmbra ſe
cedente euāgelij veritatē ſeruabāt. Secū
dus marcus interpres apl'i petri z alexā-
drine eccleſie p̄mus ep̄s qui dn̄m qdem
ſaluatorē ipſe nō vidit ſed ea que audie-
rat magiſtrū p̄dicantē. iuxta fidē magis
1.Cor.3.c geſtoꝝ narrauit q̄ ordinē. Tertius lucas
medicus natione ſyrus antiocēſis. cuius
laus in euāgelio: q z ipſe diſcipulus apl'i
pauli in achaie + bithinie ꝑtibus volū al's + boetie
men cōdidit. q̄dā altius repetens. z vt ipſe
in p̄hemio cōfitet̄ audita magis q̄ viſa de
ſcribens. Ultimus ioānes apl's z euāge- Jo.13.c 21.f
liſta quē ieſus amauit plurimū. qui ſup
pectus dn̄i recumbens puriſſima doctri-
narū fluenta potauit. z qui ſolus de cru-
ce meruit audire. Ecce mater tua. Is cū Jo.19.c
eſſet in aſia z iā tunc hereticoꝝ ſemina
pullularent cherinthi z ebionis. z cetero
rū qui negant xp̄m in carne veniſſe: quos
z ipſe in ep̄la ſua antixp̄os vocat. z apl'us
paulus frequenter ꝑcutit coactus eſt ab
oībus pene tunc aſie ep̄is z multarū ec-
cleſiaꝝ legationibus: de diuinitate ſalua-
toris altius ſcribere: z ad ip̄m (vt ita di-
cam) dei verbū: non tā audaci q̄ felici te
meritate p̄rūpere. vt eccleſiaſtica nar-
rat hiſtoria. cū a fratribus cogeretur vt
ſcriberet. ita facturū ſe reſpondiſſe. ſi indicto
ieiunio in cōe oēs deū deprecarent̄. Quo
expleto reuelatiōe ſaturatus in illud pro
hemiū celo veniens eructauit. In p̄nci- Joan.1.a
pio erat verbū: z verbū erat apud deū. z
deus erat verbum. hoc erat in principio
apud deū. Hec igit̄ q̄tuor euāgelia mul
to ante p̄dicta ezechielis quoqz volumē
p̄bat: i quo p̄ma viſio ita cōtexitur. Et in Ezech.1
medio ſilitudo quatuor aīaliū z vultus
eoꝝ. Facies hois z facies leonis z facies
vituli z facies aqle. Prima hois facies
matheū ſignificat. q quaſi de hoie exorſus Mat.1.a
eſt ſcribere. Liber generatiōis ieſu xp̄i fi-
lij dauid filij abraā. Secunda marcū in
quo vox leonis in heremo rugientis au-
dit̄. Uox clamantis in deſerto. parate viā
dn̄i rectas facite ſemitas eius. Tertia vi- Mar.1.a
tuli q̄ euāgeliſtā lucā a zacharia ſacerdo
te ſumpſiſſe initiū p̄figurat. Quarta ioā
nē euāgeliſtā. q aſſumptis pennis aqui-
le z ad altiora feſtinās. de verbo dei diſpu
tat. Cetera q̄ ſequunt̄ in eundē ſenſum p
ficiunt. Crura eoꝝ recta z pennati pedes. Eze.1.a
z quocunqz ſpūs ibat ibant. z nō reuerte
bant̄: z dorſa eoꝝ plena oculis. z ſcintille
ac lāpades in medio diſcurrētes. z rota i
rotā z in ſingulis quatuor facies. Unde Apoc.4.b
z apocalypſis ioānis. poſt expoſitionē vi-
giti quatuor ſenioꝝ qui tenētes citharas

⁊ phialas adorantes agnū dei. introducit fulgura atq; tonitrua. ⁊ ſeptē ſpūs diſcurrentes. ⁊ mare vitreū. ⁊ quatuor aialia plena oculis dicens. Animal primū ſimile leoni. ⁊ ſecundū ſimile vitulo: ⁊ tertiū ſimile hoī: ⁊ quartū ſimile aquile volāti. Et poſt paululū. Plena inqt erāt oculis: ⁊ requiē non habebāt die ac nocte dicentia. Sanctus ſcūs ſctūs dñs deus oipotens qui erat ⁊ qui eſt. ⁊ qui venturus eſt. Quibus cūctis perſpicue oſtendit. quatuor debere tm̄ euāgelia ſuſcipi: ⁊ omnes apocryphorū nenias mortuis magis hereticis q̄ eccleſiaſticis viuis canendas.

¶ Sequitur prologus in bti hieronymi preſbyteri in eoſdē quatuor euāgeliſtas.

Matheus cū primo predicaſſet euangeliū in iudea: volens tranſire ad gētes primus euangeliū ſcripſit hebraice qd fratribus a qb⁹ ibat ad memoriā reliquit. Sicut enī neceſſe fuit ad ɔfirmationē fidei euangeliū predicare. ſic ⁊ ɔtra hereticos ſcribi. Cum aūt plures euangelium ſcripſerint. quatuor tm̄ habent auctoritatis teſtimoniū: qꝛ p quatuor mundi partes fidē nunciant trinitatis: ⁊ ſunt quaſi quatuor rote in quadriga dñi que vehit eum per p̄dicationem euangelij ⁊ genus humanū quadrifida morte peremptum eoꝝ erat p̄dicatione viuificandū. Unde ⁊ alioꝝ euangelia deciderūt. nec recepta ſunt qꝛ nolebant p̄finituꝫ numeꝝ caſſari pp virtutē ſacramēti. Deſignant ēt euangeliſte quatuor figuris: que nō ſūt deceptorie. ſed iocundi myſterij ſibi ɔſcie. Matheus in homine intelligitur: quia circa humanitatem chriſti principaliter imoratur. Marcus in leone: qꝛ agit de reſurrectione. Lucas in vitulo: agens de ſacerdotio. Joānes in aquila: ſcribens ſacramenta diuinitatis. Xp̄s vero quem deſcribunt. homo fuit de virgine natus: vitulus in imolatione: leo in reſurrectione. aquila in aſcenſione. Uel in homine humanitas. in vitulo ſacerdotium. in leone regnum. in aquila exprimitur diuinitatis ſacramentum.

¶ Incipit argumentum Scti hieronymi p̄ſbyteri in euāgeliū ſm Matheum.

Matheus ex iudea ſicut ī ordine prim⁹ ponitur: ita euāgeliū in iudea prim⁹ ſcripſit: cuius vocatio ad + dominū ex publicanis actib⁹ fuit: duoꝝ in generatione xp̄i principia p̄ſumēs. vnius cuius prima circūciſio + in carne: alterius cuius ſm cor electio fuit. Ex vtriſq; .n. patribus xp̄s. Sicq; q̄terdenario numero triformiter poſito principiū a credēdi fide in electionis tp̄s porrigens. ⁊ ex electione vſq; in trāſmigrationis diē dirigens atq; a + trāſmigrationis die vſq; in xp̄m definiēs. decurſam aduētus dñi oſtdit generationē: ⁊ numero + ſatiſfaciēs ⁊ tpi: vt ⁊ ſe qd eēt oſtēderet. ⁊ dei in ſe opus monſtrans. ēt in his quoꝝ genus poſuit. xp̄i operantis a principio teſtimoniū non negaret. Quarum oīuꝫ rerū. tp̄s ordo numerus. diſpoſitio. vel ratio. qd fidei neceſſarium ē deus xp̄s eſt. qui factus ex muliere. factus ſub lege natus ex virgine. paſſus in carne oīa in cruce fixit: vt triūphans ea in ſemetipſo reſurgens in corpore ⁊ patris nomē in patribus filio. ⁊ filij nomen patri reſtituens in filijs ſine pricipio ſine fine. oſtendens vnū ſe cū patre eſſe + qꝛ vnus ē. In quo euāgelio vtile eſt deſiderantib⁹ deū. ſic prima vel media vel pfecta cognoſcere: vt vocationem apoſtoli ⁊ opus euāgelij ⁊ dilectionē dei in carne naſcentis per vniuerſa legentes intelligant: atq; id in eo + in quo reprehēſi ſunt ⁊ apprehēdere appetunt recognoſcāt. Nobis. n. + in hoc ſtudio argumēti fuit: ⁊ fidē facte rei trādere. ⁊ opantis dei intelligendā diligēter + eſſe diſpoſitionē querētibus nō tacere.

aſa+ deū Mat. 9. a
aſa+ carne
aſa+ trāſmigratione vſque ad xp̄m
aſa+ ſatiſfaceret ⁊ tēpori et ſe, qd eēt
Galat. 4. a
aſa+ qui viuunt
aſa nō hꝫ + in
aſa + hoc in ſtudio ita eſſe diſpoſui
aſa nō hꝫ + eſſe

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit euangelium ſm Matheum.

¶ Ca. Sum. ¶ De generationibus patrum quadragintaduorum. ⁊ diſtinctione generationis eiuſdem. ⁊ generatione chriſti. Quod deſpōſata erat maria ioſeph. q angelus apparuit ioſeph volenti dimittere eam. ipſe ſaluum faciat populum ſuum. Joſeph accepit coniugem ſuam. Natiuitas chriſti. ¶ I

1 A

Luc.3.e
Joan.1.a
Gen.21.a
Para.1.b.
Gen.25.d
Gen.29.d
Gen.38.g.
Ruth.4.d
1.Par.2.a

Liber
generati-
onis ieſu
chriſti fi-
lij dauid
filij abra-
áz. Abra-
ám génu
it yſaác.
yſaác át:
génuit ia
cób. Ja-
cób aút:
génuit iu
dá ꝛ fres
eius. Jú-
das aút:
genuit pharés ꝛ zarán de thamár. Pha-
rés aút:génuit eſróm. Eſróm aút:génu-
it arám. Arám autez:genuit aminadáb.
Aminadáb aút:génuit naaſón. Naaſón
aút:génuit ſalmón. Salmón aút génuit
boóz de raab. Boóz aút:génuit obéth ex
rúth. Obéth aút:genuit ieſſé. Jeſſé autez
génuit dauid regem. Dauid auté rex: gé-
nuit ſalomónem ex ea que fuit vrie. Sá-
lomon aút:génuit roboám. Roboáz aút:
génuit abiaz. Abias aút:génuit aſá. Aſá
aút:génuit ioſaphát. Joſaphát auté: ge-
nuit iorám. Jorám aút:genuit oziá. Ozi
as aút:génuit ioathán. Joathán autem:
génuit acház. Acház aút:genuit ezechi-
am. Ezechias aút:génuit manaſſen. Ma
naſſés aút:génuit amón. Amón autem:
génuit ioſiam. Joſias aút:genuit ieconi-
am ꝛ fratres ei⁹ in tráſmigratione baby
lónis. Et poſt tráſmigrationé babylónis:
iechonias génuit ſalathiél. Salathiél át:
génuit zorobabél. Zorobabél auté:genu-
it abiúd. Abiúd át:génuit eliachiz. Elia-
chim aút:genuit azór. Azór auté: genuit
ſadóch Sadóch át:génuit achim. Achiz
aút:génuit eliúd. Eliúd aút:génuit elea-
zár. Eleazár aút:génuit matthán. Mat-
thán aút:génuit iacób. Jacób aút:génu-
it ioſéph virú marie. De qua natus é ie-
ſús:qui vocatur xp̄s. Oēs itaqꝫ genera-
C tiones ab abrahám vſqꝫ ad dauid. gene-
rationes quatuordecim:ꝛ a dauid vſqꝫ ad
2 tráſmigrationem babylónis.generatio-

2.Re.12.f
1.para.3.b
3.Re.11.g
1.para.3.b
B
1.para.3.c
27.q.2.c.ge nuit.

nes quatuórdecim.ꝛ a tráſmigratiōe ba
bylónis vſqꝫ ad xp̄m.generationes qua-
3 tuórdecim. Xp̄i autez generatio ſic erat.
Cū eſſet deſponſata mater ieſu maria io-
ſéph:anteqꝫ ꝯuenirent inuéta eſt in vte-
ro hn̄s de ſpū ſctō. Joſéph aút vir ei⁹ cū
4 eſſet iuſtus:ꝛ nollet eā tradúcere: voluit
occulte dimittere eā. Hec aút eo cogitan
te:ecce angelus dn̄i appáruit in ſómnis
ioſéph dicens. Joſéph filij dauid: noli ti
mére accipere mariam ꝯiugem tuā. Qd
n.in ea natū eſt: de ſpū ſcō eſt. Páriet aút
filiū:ꝛ vocabis nomen eius ieſúm. Ipſe
enim ſaluum faciet ppl̄m ſuūz a peccatis
eoꝝ. Hoc aút totū factū eſt: vt adipleret
qd dictú é a dn̄o p ppħetā dicentez. Ecce
virgo in útero hébit ꝛ páriet filiū:ꝛ+ vo
cabit nomē ei⁹ emanuél: qd é interptá-
tū nobiſcū ds. Exúrgens aút ioſeph a ſō
no fecit ſicut precépit ei angelus domi-
ni ꝛ accépit cóniugem ſuam. Et non co-
gnoſcebat eam dónec péperit filium ſu-
umprimogénituz:ꝛ vocauit nomen eius
ieſúm.

Luce.1.c.ꝛ 2.a
27.q.2.c.inuenta. c.c. genuit.de ver.ſig.c.4. 27.q.2.c. ſi gs ca.inſti tuti.c. ge nuit. ꝛ ca. prius qꝫ
D
Eſa.7.c
al'+ vocabunt

¶ Ca.Sm. ¶ Magi cum munerib⁹ ve-
niunt ꝛ ioſeph ab angelo per viſuz admo
nitus cū puero ꝛ matre eius in egyptum
fugit:infantes interficiunt:regreſſio ieſu
chriſti ex egypto. ¶ II

5 Cum natus eſſet ieſus i be
thleém iúde in diebus he
ródis regis:ecce magi ab
oriente venérunt hieroſó-
lymá dicētes. Ubi é q na-
tus é rex iudeoꝝ? Vidim⁹
n. ſtellā eius in oriente:ꝛ+ vénimus ado
ráre eū. Audiēs át heródes rex turbat⁹ é:
ꝛ oīs hieroſólyma cum illo. Et ꝯgregās
oēs pncipes ſacerdotū ꝛ ſcribas ppl̄i ſci-
ſcitabat ab eis vbi xp̄s naſceretur. At illi
dixerunt ei. In bethleém iúde. Sic enim
ſcriptū é p ppħetā. Et tu bethleém terra
iudá:nequaqꝫ minima es in principib⁹
iudá. Ex te.n. éxiet dux q+regat ppl̄z me
6 um iſraél. Tūc heródes clā vocatis ma
gis:diligēter didicit ab eis tp̄s ſtelle que
appáruit eis ꝛ mittēs illos in bethleēz di
xit. Ite ꝛ interrogáte diligēter de púero:
ꝛ cum inuenéritis renunciate mihi:vt ꝛ
ego véniens adórē eū. Qui cū audiſſent
regē abiérunt. Et ecce ſtella quam vide-

A
al' + hieri to ſicut pt in greco
Joā.7.f
micheę.5.a
al' + reget
B

rant in oriente antecedebat eos: vſq3 dū
veniens ſtaret ſupra vbi erat puer. Uidē
tes aūt ſtellā: gauiſi ſunt gaudio magno
valde. Et intrantes domū īuenerūt pue
rū cum maria mr̄e ei⁹. Et ꝓcidētes ado
rauerunt eū. Et apti theſauris ſuis: ob
tulerūt ei munera aurū thus & myrrhā.
Et rn̄ſo accepto in ſomnis ne redirēt ad
herodē: p aliā viam reuerſi ſunt in regio
nē ſuā. Qui cū receſſiſſent: ecce angelus
dn̄i apparuit in ſomnis ioſeph dicens.
C Surge & accipe puerū & matrē eius & fu
ge in egyptū: & eſto ibi vſq3 dū dicā tibi.
Futurū eſt.n. vt herodes q̄rat puerum ad
perdendū eū. Qui cōſurgēs accepit pue
rum & matrē eius nocte: & ſeceſſit in egy
ptum. Et erat ibi vſq3 ad obitū herodis:
vt adimpleretur qd̄ dictū ē a domino p
ꝓphetam dicentem. Ex egypto vocaui fi
Oſee.11.a lium meum. Tūc herodes videns quo
niā illuſus eſſet a magis: iratus ē valde.
Et mittēs occidit omnes pueros q erāt
in bethleē & in oībus finib⁹ eius a bima
tu & infra: ſm tp̄s qd̄ exq̄ſierat a magis.
Tunc adimpletū eſt qd̄ dictū eſt per hie
remiam ꝓphetā dicentē. Uox in ramā
audita ē. Ploratus & vlulatus mult⁹: ra
chel: plorans filios ſuos. Et noluit ↄſola
hiere.31.g &.11.c ri: q2 non ſunt. Defuncto aūt herode: ec
Threnus 1.a ce angelus dn̄i apparuit in ſomnis io
ſeph in egypto dicens. Surge & accipe
D puerum & matrem eius: & vade in terrā
iſrael. Defuncti ſunt.n.q querebāt aiam
pueri. Qui conſurgens accepit puerum
& matrē eius: & venit in terrā iſrael. Au
diens aūt q archelaus regnaret i iudea
pro herode patre ſuo: timuit illo ire. Et
admonitus in ſōnis ſeceſſit in partes gali
lee. Et veniens habitauit in ciuitatē que
vocat nazareth: vt adimpleretur qd̄ di
ctū eſt p ꝓphetas. q̄m nazareus vocabit.
C Ca. iii. C De baptiſmate iohānis i
iordane & de chriſti baptiſmate. C III
7 III A [a] IN diebus autem illis ve
nit ioannes baptiſta: predi
Luc.3.a Iohā.1.a alʃ + q̄ di ctus cans in deſerto iudee & di
cens. Penitentiā agite: ap
propinquabit enim regnū
8 Eſa.40.a celoꝝ[b]. Hic eſt eni + de quo
I Mar.1.a Luc.3.a dictū eſt p yſaiā ꝓphetā dicētē. Uox cla
Iohā.1.c mantis in deſerto: parate viā dn̄i: rectas

facite ſemitas eius.[c] Ipſe aūt ioānes ha c 9
bebat veſtimentū de pilis camelorū: & zo VI
nam pelliceā circa lūbos ſuos. Eſca autē
eius erat locuſte & mel ſilueſtre. Tūc exi Mar.1.a
bat ad eū hieroſolyma & oīs iudea. & oīs B
regio circa iordanem & baptizabant ab Luc.3.a
eo in iordane ↄfitentes pctā ſua[d]. Uidēs Iohā.3.e
aūt multos phariſeoꝝ & ſaduceoꝝ venie Luc.3.b d 10
tes ad baptiſmū ſuū: dixit eis. Progeni infra.23.b V
es viperarū: quis + demōſtrabit vobis fu
gere a ventura ira? Facite ergo fructū di alʃ + de monſtret
gnū pn̄ie. Et ne velitis dicere intra vos: nobis
patrē hēm⁹ abrahā? Dico.n. vobis: + q̄m alʃ + demonſtra
potēs & deus de lapidib⁹ iſtis ſuſcitare fili uit
os abrahe. Iā.n. ſecuris ad radicē + arbo alʃ + q2
rū poſita ē. Oīs ergo arbor q̄ nō facit fru alʃ + arbo rem
ctū bonū excidet: & in ignē mittet.[e] Ego C e 11
q̄dē baptizo vos in aqua in pn̄iā: q aūt infra.7.e I
poſt me venturus eſt. fortior me eſt: cuius Mar.1.a
nō ſū dignus calciamenta portare. Ipſe Luc.3.c
vos baptizabit in ſpū ſctō & igni.[f] Cuius Iohā.1.d Act.1.a
ventilabrū i manu ſua: & ꝑmūdabit areā Luc.3.d f 12
ſuā. & ↄgregabit triticū + in horreū ſuū. V
paleas aūt cōburet igni inextinguibili[g].
Tunc venit ieſus a galilea in iordanē ad Mar.1.a.b g 13
ioānē: vt baptizaret ab eo. Ioānes autē Luc.3.d X
ꝓhibebat eū dicēs. Ego a te debeo bapti Iohā.1.d
zari: & tu venis ad me? Rn̄dens autē ie 93.di.c.ꝓſbyter.
ſus dixit ei. Sine mō. Sic.n. decet nos i 65.di.c. et ca.1. q.1.c. deus
plere oēm iuſticiā. Tunc dimiſit eum[h].
Baptizatus aūt ieſus + cōfeſtim aſcēdit h 14
de aq̄. Et ecce apti ſunt ei celi: & vidit ſpi alʃ nō hʒ + cōfeſtim I
ritū dei deſcendētē ſicut colūbā: & venietē De ↄſe.diſtin.4.c.p
ſup ſe. Et ecce vox d̄ celis dicēs. Hic eſt fi aquam
lius me⁹ dilectus: in quo mihi cōplacui.
C Ca. iiii. C Ieſus poſt ieiuniū quadra de ↄſe.di 5 capi.ſt.
ginta dierū & quadraginta noctiū tēptat di.19.capi.
a diabolo Petrū & andreā & iacobū & io ſecundā
annē piſcatores ↄuocauit: circuiēs galileā
varios languores hoīum curat. C IIII
TUnc[a] ieſus duct⁹ ē in deſer A a 15
tū a ſpū: vt tēptaret a dia Mar.1.a
bolo[b]. Et cū ieiunaſſet q̄ Luc.4.a II
draginta dieb⁹ & quadra b 16
ginta noctibus: poſtea eſu de ↄſe.di V
riit. Et accedens tētator di 5 ca.al. de
xit ei. Si fili⁹ dei es: dic vt lapides iſti pa offi.or.c.al
nes fiant. Qui rn̄dens dixit. + Scriptum ter ceterā
ē. Nō in ſolo pane viuit hō: ſed in oī ver alʃ hʒ + et
bo q̄ p̄cedit de ore dei. Tūc aſſumpſit eū Deu.8.a
diabolus in ſanctā ciuitatē: & ſtatuit eum Luc.4.a

ſup pinaculum tēpli: ⁊ dixit ei. Si filius
dei es: mitte te deorſum. Scriptū eſt enim
q: angelis ſuis mādauit de te. ⁊ in mani-
bus tollent te: ne forte offendas ad lapi-
dem pedē tuū. Ait illi ieſus rurſuz. Scri
B ptū eſt. Non tētabis dn̄m deū tuū. Iterū
aſſumpſit eū diabolus in mōtē excelſum
valde: ⁊ oſtēdit ei oīa regna mūdi ⁊ gl'iaz
eoꝝ ⁊ dixit+ei. Hec oīa tibi dabo ſi cadēs
adoraueris me. Tūc dicit ei ieſus. Uade
+ſathana. Scriptū eſt.n. Dn̄m deū tuum
17 VI adorabis. ⁊ illi ſoli ſeruies[c]. Tunc reliqt
18 eū diabolus: ⁊ ecce āgeli acceſſerūt ⁊ mi
IIII niſtrabāt ei.[d] Cū aūt audiſſet ieſus q̄ io-
19 annes traditus eēt: ſeceſſit in galileā:[e] ⁊
VII relicta ciuitate nazareth venit ⁊ hītauit
in ciuitate capharnaū maritimā i finib⁹
zabulon ⁊ neptalim: vt adimplereť qđ di-
C ctū eſt p yſaiam pphetā. Terra zabulon
⁊ terra neptalim: via maris tranſiordā-
nē galilee gētiū. Populus q+ambulabat
in tenebris vidit lucē magnā: ⁊ ſedenti-
bus in regione vmbre mortis lux orta eſt
20 VI eis[f]. Exinde cepit ieſus p̄dicare ⁊ dice-
re. Pniam agite. Appropinquabit.n. re-
gnū celoꝝ. Ambulās āt ieſus iuxta mare
galilee vidit duos frēs ſymonē q vocať
petrus: ⁊ andreā frēm eius mittentes re
21 II te i mare. Erāt.n. piſcatores. Et ait illis[g].
D Uenite poſt me: ⁊ faciā vos fieri piſcato
res hoīum. At illi ɔtinuo relictis retib⁹
22 VI ſecuti ſunt eū[h]. Et p̄cedēs īde vidit alios
duos frēs. iacobū zebedei ⁊ ioānē frēm
ei⁹ in naui cū zebedeo p̄re eoꝝ reficiētes
retia ſua: ⁊ vocauit eos. Illi aūt ſtatiz re-
23 I lictis retib⁹ ⁊ p̄re ſecuti ſūt eū.[i] Et circui
bat ieſus totā galileaz docēs in ſynago-
gis eoꝝ. ⁊ p̄dicās euāgeliū regni: ⁊ ſa-
nans oēm languorē ⁊ oēm infirmitatem
in pplo. Et abijt opinio ei⁹ in totā ſyriā.
Et obtulerunt ei oēs male habētes va-
rijs lāguoribus ⁊ tormētis cōprehenſos:
⁊ qui demonia habebāt ⁊ lunaticos ⁊ pa
ralyticos ⁊ curauit eos. Et ſecute ſunt eū
turbe mlte de galilea ⁊ decapoli ⁊ de hie
roſolymis ⁊ de iudea ⁊ de trāſiordanez.
¶ Ca Sū. ¶ Beatitudines ⁊ cetera mā
data: ⁊ đ homicidio: de oblatiōe. de adul-
terio: đ oculo vel manu eruēda: vxorem
niſi ob adulteriū dimittendā: de iuramē
tis: de oculo: ⁊ dente: inimicos diligen-
dos de elemoſynis. ¶ V

Uidens aūt ieſus turbas: A 24 X
aſcēdit i mōtē. Et cū ſediſ
ſet. acceſſerunt ad eū diſci 25 37 V X
puli ei⁹[b]. Et apiēs os ſuū:
docebat eos dicēs.[c] Bea- 26 V
ti pauperes ſpū: qm̄ ipſoꝝ
ē regnū celoꝝ.[d] Beati mites: qm̄ ipſi poſ 27 X
ſidebunt terrā.[e] Beati q lugēt: qm̄ ipſi
ɔſolabunť. Beati q eſuriunt ⁊ ſitiūt iu- 28 V
ſticiā: qm̄ ipſi ſaturabunť[f]. Beati miſe-
ricordes: qm̄ ipſi miaz ɔſequenť. Beati 29 X
mūdo corde: qm̄ ipſi deū videbūt. Bea-
ti pacifici: qm̄+filij dei vocabunť. Beati
q pſecutionē patiūť pp iuſticiā: qm̄ ipſo-
rū ē regnū celoꝝ.[g] Beati eſtis cū maledi 30 V
xerint vobis hoīes ⁊ pſecuti vos fuerint
⁊ dixerint oē malū aduerſuz vos mētien-
tes pp me. Gaudete ⁊ exultate: qm̄ mer B
ces vr̄a copioſa ē in celis. Sic.n. perſecuti
ſunt pphetas: q fuerūt añ vos[h]. Uos eſtis 31 II
ſal terē. Qđ ſi ſal euanuerit i quo ſalieť?
Ad nihilū valet vltra niſi vt mittať foras
⁊ ɔculceť ab hoīb⁹[i]. Uos eſtis lux mun- 32 II
di. Nō pōt ciuitas abſcōdi ſupra montez
poſita: neq; accēdūt lucernā: ⁊ ponūt eā
ſub modio: ſz ſup cādelabrū: vt luceat oī
b⁹ q in domo ſūt. Sic luceat lux vr̄a coraz
hoīb⁹: vt videāt opa vr̄a bona: ⁊ glificēt
p̄rem vr̄um q in celis ē.[k] Nolite putare 33 X
qm̄ veni ſoluere legē: aut pphetas. Non
veni ſoluere+ ſz adimplere.[l] Amē quippe 34 V
dico vobis: donec trāſeat celū ⁊ terra: io C
ta vnū: aut apex vnus non p̄teribit a lege
donec oīa fiant[m]. Qui ergo ſoluerit vnū 35 39 X X
de mādatis iſtis minimis ⁊ docuerit ſic
hoīes: minimus vocabiť i regno celoꝝ.
Qui āt fecerit ⁊ docuerit: hic magn⁹ vo
cabiť i regno celoꝝ. Dico āt vobis q̄ ni-
ſi abūdauerit iuſtitia vr̄a pluſq̄z ſcribarū
⁊ phariſeorū: nō itrabitis i regnū celoꝝ.
Audiſtis q: dictū ē antiqs nō occides: q
āt occiderit reus erit iudicio. Ego āt di-
co vobis: q: oīs q iraſciť frī ſuo reus erit D
iudici. Qui āt dixerit frī ſuo racha: reus
erit ɔcilio: q autē dixerit fatue: reus erit
gehēne ignis. Si ergo offers munus tuū
ad altare ⁊ ibi recordat⁹ fueris: q: fr tu⁹
hȝ aliqd aduerſū te: relinq ibi mun⁹ tuū
añ altare: ⁊ vade p̄us recōciliari+frī tuo.
⁊ tūc veniēs offeres mun⁹ tuū.[n] Eſto cō- 36

ſentiens aduerſario tuo cito dū es in via
al+tuus cū eo: ne forte trādat te aduerſari⁹+ iudi
ci: ⁊ iudex tradat te miniſtro: ⁊ in cárce
37 Luce.12.g rē mittáris. Amē dico tibi: nō éxies ide
X Exo.20.d donec réddas nouiſſimū quadrāte. Au
diſtis q̃ dcm̄ ē antiqs: non mechaberis.
Ego aūt dico vobis: q̃ oīs q viderit mu
liere ad ɔcupiſcēdū eā: iā mechátus eſt
E eā i corde ſuo. Q̄ ſi oculus tu⁹ dexter ſcā
Infra.18.a 24.q.3.ca. illud daliçat te: érue eū ⁊ pijce abs te. Expedit
n. tibi vt pereat vnū mēbroꝝ tuoꝝ: q̄ʒ to
al+eat tū corpus tuū+ mittať in gehēnaʒ ignis.
Et ſi dextera manus tua ſcādaliçat te ab
ſcide eā ⁊ pijce abs te. Expedit.n. tibi vt
peat vnū mēbroꝝ tuoꝝ q̄ʒ totū corp⁹ tuū
Deu.24.a eat in gehēnā. Dictū eſt aūt. Quicunqʒ
Infra.19.b Mar.10.a dimiſerit vxorē ſuā: det ei libellū repu
Luc.16.d dij. Ego aūt dico vobis: q̃ oīs q dimiſe
rit vxorē ſuā. excépta fornicatiōis cā: facit
Leui.19.b eā mechári: ⁊ q dimiſſaʒ dúxerit: adulte
22.q.1.ca. habem⁹: rat. Iteꝝ audiſtis q̃ dictū ē antiqs. Non
⁊.c.ſi peri piurábis: réddes aūt dn̄o iuramēta tua.
F Ego aūt dico vobis: nō iuráre oīo: neqʒ
p celū q̃ thrónus dei eſt: neqʒ p terrā: q̃
ſcabellū ē pedū ei⁹: neqʒ p hieroſólymā:
q̃ ciuitas ē magni regis: neqʒ p caput tu
um iuráueris: q̃ nō potes vnū capillum
Iacobi.5. albū facere aut nigrū. Sit aūt ſermo vr̄ ē
22.q.1.c.ita Exo.21.c eſt: nō nō. Q̄d aūt his abūdátius ē a ma
Deu.19.d Luc.6.d lo eſt. Audiſtis q̃ dictū eſt. Oculū p ócu
lo: dentē p dente. Ego aūt dico vobis nō
reſiſtere malo: ſed ſiqs⁹ pcúſſerit te i dex
38 al+ei terā maxillā tuā: pbe+ illi ⁊ alterā: ⁊ ei
V al's nō hʒ +in q vult tecū+ in iudicio ɔtendere ⁊ túni
39 G cā tuā tóllere: dimitte ei pálliū. Et qui
X cunqʒ te angariáuerit mille paſſus: vade
cū illo ⁊ alia duo. Qui aūt petit a te. da
al+mutuari ei: ⁊ volēti+ mutuáre a te: ne auertáris.
Leui.19.e Audiſtis q̃ dictū ē. Diliges ṗximū tuū:
Luc.6.e ⁊ odio habebis inimicū tuū. Ego autē
40 23.q.4.ca. cū in lege dico vobis: diligite inimicos vr̄os: bn̄fá
V ⁊.c.inimici cite his q odérunt vos: ⁊ oráte p pſequē
tib⁹ ⁊ calūniantib⁹ vos vt ſitis filij patris
vr̄i q in celis eſt: q ſolē ſuū oriri facit ſup
Luce.6.e bonos ⁊ malos: ⁊ pluit ſup iuſtos ⁊ iniu
41 ſtos. Si eni diligitis eos q vos diligūt:
V quā mercedē habebitis? Nōne ⁊ publica
ni hoc faciūt? Et ſi ſalutaueritis fr̄es vr̄os
al+facietis tm̄: qd amplius+ facitis? Nōne ⁊ éthni
ci hoc faciunt? Eſtóte ergo vos pfecti: ſi
cut ⁊ pater veſter celeſtis perfectus eſt.

Ca. VI. Oro: ieiuniū. d theſauro i
celū. lucernā corpis eē oculū: ⁊ nō poſſe
duob⁹ dn̄is ſuir: nec cogitādū d eſca ⁊ d
veſtimēto. volatilib⁹ agri ⁊ ſollicitudie diei.

C VI.

Atten A infra.23.a 42
dite ne X
iuſtitiaʒ
vr̄am fa
ciatis co
rā hoib⁹
vt videá
mini ab
eis: alio
qn mer
cedeʒ nō
habebi
tis apud
patrē ve
ſtrum q
in celis
ē. Cū ḡ facis elemóſynā: noli túba cáne
re an̄ te: ſic hypócrite faciūt i ſynagógis
⁊ i vicis vt honorificeť ab hoīb⁹. Amē di de pe. diſ. 3 c.cauendum
co vobis: recepérūt mercédē ſuaʒ. Te aūt
faciēte elemóſynā neſciat ſiniſtra tua qd
faciat dextera tua: vt ſit elemóſyna tua i
abſcōdito: ⁊ pr̄ tu⁹ q videt in + abſcōdito al+abſcōdito
réddet tibi. Et cū oratis ñ éritis ſic hypó
crite+ q amāt i ſynagógis ⁊ i āgul' platē al+ triſtes
arū ſtātes orař: vt videáť ab hoib⁹. Amē
dico vobis. recepérūt mercedē ſuā. Tu aūt
cū oraueris itra i cubiculū tuū ⁊ cláuſo
óſtio+ ora pr̄eʒ tuū i abſcōdito: ⁊ pr̄ tu⁹ q al+tuo
videt i abſcōdito reddet tibi. Orātes aūt B 43
nolite mltū loq: ſic éthnici faciūt. Putāt V
n. q i mltilógo ſuo exaudiáť. Nolite ḡ
aſſimilari eis. Scit+. n. pr̄ vr̄ qd op⁹ ſit vo al+nāq
bis: ān̄qʒ petatis eum. Sic ḡ vos orabitis.
Pr̄ nr̄ q es i celi: ſcificeť nomē tuū. Adue Luc.11.a de pe. di. 3.c de quotidianis
niat regnū tuū. Fiat volūtas tua ſic i celo
⁊ i terra. Panē nr̄ʒ ſupſubſtātialē da no
bis hodie. Et dimitte nob debita nr̄a: ſic de ſce. di. 2.c.i calice
⁊ nos dimittim⁹ debitorib⁹ nr̄is. Et ne nos de pe. di. 2.c.ſi enim
īducas itētationē. Sʒ libera nos a malo.
Amē. Si.n. dimiſeritis hoib⁹ pcā eoꝝ: di
mittet ⁊ vob pr̄ vr̄ celeſtis delicta vr̄a. Si Mar.11.b de pe. diſ.
aūt ñ dimiſeritis hoib⁹: nec pr̄+ vr̄ dimittet 4.ca. dicit dominus 44
vob pcā vr̄a. Cū aūt ieiunatis: nolite fieri infra.18.a VI
ſic hypócrite triſtes.+ Extermināt.n. facies al's nō hʒ +vr̄ 45 X

B illis. Quid iſta cogitatis in cordibus ve-
Mat.9.a Luce.5.d ſtris? Quid eſt facili⁹ dicere paralýtico:
dimittunt tibi peccata tua: an dicere: ſur-
alo+ ge+tólle grabátum tuú ꝛ ámbulat? Ut
aút ſciatis q: filius hoïs hꝫ ptátē in terra
Mat.9.a dimittendi peccata: ait paralytico. Tibi
Luce.5.e dico ſurge: tólle grabátum tuum ꝛ vade:
Joan.5.b in domum tuam. Et ſtatim ſurrexit ille: ꝛ
ſubláto grabáto ábiit inde coram omni-
alo+ glo- bus: ita vt mirarentur oēs: ꝛ+ honorífica
rificarent rent deum dicētes: q: nunq̄ꝫ ſic vidimus.
21 ᵇEt egreſſus eſt rurſus ad mare: omniſqꝫ
ii turba veniebat ad eum: ꝛ docebat eos. Et
Mat.9.a cum preteriret vidit leui alphéi ſedentē
Luce.5.f ad telonéuꝫ ꝛ ait illi. Séquere me. Et ſur
gens ſecútus eſt eum ᶜ. Et factú eſt cú ac-
22 Mat.9.a cúmberet in domo illius: multi publicá-
ii Luce.5.f C ni ꝛ peccatores ſimul diſcumbébant cuꝫ
ieſú ꝛ diſcipulis eius. Erant.n. multi qui
ſequebant eú. Et ſcribe ꝛ phariſéi viden-
tes q: manducáret cum publicanis ꝛ pec
catoribus dixerunt diſcipulis eius. Qua
re cum publicánis ꝛ peccatoribus mādu
Mat.9.a cat ꝛ bibit magiſter vr̄? ᵈ Hoc audito ie-
23 Luce.5.f ſús ait illis. Non neceſſe hn̄t ſani medi-
ii co: ſed q male habēt. Non.n. veni vocare
thimo.1.c iuſtos ſed peccatores. Et erāt diſcipuli io
annis ꝛ phariſéi ieiunantes: ꝛ véniunt ꝛ
alo+cur dicunt illi+. Qr̄ diſcipuli ioannis ꝛ pha
Luce.5.f riſeórū ieiúnant: tui aút diſcipuli non ie
iúnant? Et ait illis ieſús. Nunqd poſſunt
Mat.9.b filij nuptiárū q̄ꝫdiu ſponſus cum illis eſt
Luce.5.g ieiunare? Quanto tp̄e hn̄t ſecum ſpōſuꝫ
D non poſſunt ieiunáre. Uenient autē dies
cum auferetur ab eis ſponſus: ꝛ tunc ie-
iunábunt in illis diebus. Nemo aſſumē-
tum panni rúdis áſſuit veſtimento vēte-
ri. Alióquin áufert ſupplemētú nouuꝫ a
véteri: ꝛ maior ſciſſúra fit. Et nemo mit-
alo+ no- tit vinum+nouú in útres véteres. Alió-
24 uellum quin dirúmpet vinum útres: ꝛ vinuꝫ ef-
ii fundetur: ꝛ útres peribunt. Sed vinú no
uum in útres nouos mitti dꝫ. Et factum
Mat.12.a eſt iterú cum dn̄s ſábbatis ambularet p
Luce.6.a ſáta: ꝛ diſcipuli eius cepérunt prégredi
ꝛ véllere ſpicas. Phariſéi auteꝫ dicebāt
ei. Ecce qd faciunt diſcipuli tui ſábbatis
qđ non licet. Et ait illis. + Nunq̄ꝫ legiſtis
al+nūqd 1.Re.21.b quid fécerit dauid qn̄ neceſſitatē habuit
Mat.12.a ꝛ eſúriit ipſe ꝛ q cú eo erant: quó introi-
Luce.6.a uit in domú dei ſub abiathâre príncipe ſa

cerdotum: ꝛ panes propoſitionis mandu
cauit: quos non licébat manducáre niſi
ſolis ſacerdotibus: ꝛ dedit eis ꝛ qui cum
eo erant? Et dicebat eis Sábbatú pp ho- Mat.12.a ᶠ25
minē factú eſt: ꝛ nō hō pp ſábbatú. Ita- Luce.6.a ii
qꝫ dominus ē filius hoïs et ſábbati.
¶ Ca.Sū. ¶ In ſynagoga ſabbato cu-
rat habētē aridā manuú: ꝛ multos ſanat:
ꝛ ſpūs imundi clamabant. Tu es filius
dei: duodecim nomina apoſtolorꝫ. Scribe
dicebāt q in principe demoniorꝫ eijceret
demonia matrem ꝛ fratres dicit qui faci
unt voluntatem dei.
¶ III

ET i- A
tro Mat.12.a
iuit iterú
in ſynagó
gā. ꝛ erat
ibi homo
habēs ma
nú áridā
ꝛ obſuá-
bant eum
ſi ſábba-
tis cura-
ret: vt ac-
cuſarēt il-
lú. Et ait
hoi habē-
ti manuꝫ
áridam.
Surge in médiuꝫ. Et dicit eis. Licet ſáb Mat.12.a
batis benefácere an male: aïam ſaluam Luce.6.b
facere an perdere? At illi tacébant. Et cir
cúſpiciens eos cum ira: ꝯtriſtatus ſup ce-
citáte cordis eorꝫ: dicit homini. Exténde
manuꝫ tuam. Et exténdit ꝛ reſtitúta eſt
manus illi.ᵃ Exéuntes aút phariſéi. ſtati Mat.12.b ᵃ26
cú herodiánis cōſilium faciebāt aduer- Joan.10.g iiii
ſus eum: quó eum pérderent. ᵇIeſus aút
cú diſcipulis ſuis ſecéſſit ad mare. ꝛ mul ᵇ27
ta turba a galiléa ꝛ iudéa ſecuta eſt eú. ꝛ i
ab hieroſólymis ꝛ ab iduméa ꝛ + trans alo+de
iordánē: ꝛ qui circa týrú ꝛ ſydónē multi Mat.4.b
tudo magna audiētes que faciebat vené- Luce.4.b Joan.6.a
rūt ad eú. Et dixit ieſús diſcipulis ſuis vt B
in nauicula ſibi deſeruirent ppter turbā
ne cōprimérent eú. Multos eni ſanabat
ita vt irruérēt in eú vt illú tāgerēt quot- ᶜ28
quot habebāt plagasᶜ. Et ſpūs imúdi cū viii
illú videbant pcidébant ei: ꝛ clamabant

Luce. 4. g dicentes. Tu es filius dei. Et vehemẽter
29 cõminabátur eis: ne manifestárẽt illuz[d].
Et aſcendẽs in mõtẽ vocauit ad ſe quos
Mat. 10. g Luce. 9. a voluit ipſe ⁊ venérunt ad euz. Et fecit vt
éſſent duódeciz cũ illo: ⁊ vt mitteret eos
predicáre. Et dedit illis ptãtẽ curandi in
30 firmitates. ⁊ eyciẽndi demónia[e]. Et impo-
Mat. 10. a Luce. 6. c Act. 1. b ſuit ſýmoni nomẽ petrus. Et iácobũ zebe
déi ⁊ ioãnem fratrez iácobi: ⁊ impóſuit
E eis noĩa boanérges qđ ẽ filij tonitrui. Et
andreã ⁊ philippũ. bartholomeum ⁊ ma
theũ ⁊ thomã ⁊ iacobũ alphẽi ⁊ thadeuz
⁊ ſýmonẽ chananeũ: ⁊ iúdã ſcarióth qui
al's nõ hʒ ⁊ ⁊ ⁊ trádidit illũ[f]. Et vẽniunt ad domum.
31 Et ↄuẽnit iterũ turba: ita vt nõ poſſet ne
qʒ panẽ manducare. Et cũ audiſſent ſui:
al's ⁊ diſci puli ⁊ exiérunt tenére eũ. Dicebãt eni: qm̃ in
32 Mat. 12. b Luc. 11. b furorẽ verſus eſt[g]. Et ſcribe q ab hieroſó-
lymis deſcẽderãt dicebãt: qm̃ beelzebúb
hʒ: ⁊ qr in pricipe demoniorũ éjicit demo
niab[h]. Et ↄuocatis eis ĩ parabolis dicebat
33 Mat. 12. b Luc. 12. c illis. Quõ põt ſáthanas ſáthanã eijcere?
Et ſi regnũ in ſe diuidãf nõ põt regnũ il
lud ſtare. Et ſi domus ſuper ſemetipſam
diſpertiãf non põt domus illa ſtare. Et ſi
ſáthanas ↄſurrẽxerit in ſemetipm: diſp-
D titus ẽ: ⁊ nõ póterit ſtare ſed finẽ hʒ. Ne
mo põt vaſa fortis ingreſſus in domũ di-
Mat. 12. c Luce. 12. b ripere niſi prius fortẽ álliget: ⁊ tũc domũ
34 eius diripiet.[i] Amẽ dico vobis: qm̃ oĩa
dimittẽnf filijs hoĩum peccata ⁊ blaſphe
diſt. 50. ca. qualis mie qbus blaſphemauérunt. Qui autez
blaſphemáuerit in ſpũz ſcm̃ nõ hẽbit re-
miſſionẽ in eternũ: ſed reus erit eterni de
Mat. 12. b Luce. 8. c licti: qm̃ dicebat ſpm̃ imũdũ hʒ[k]. Et ve-
35 niunt mr̃ eius ⁊ frẽs ⁊ foris ſtátes miſẽ-
rũt ad eũ vocátes eũ. Et ſedẽbat circa eũ
turba: ⁊ dicunt ei. Ecce mr̃ tua ⁊ frẽs tui
foris qrũt te. Et rñdẽs eis ait. Que ẽ mr̃
mea ⁊ frẽs mei? Et circũſpiciẽs eos q in
circúitu eius ſedẽbant ait. Ecce mr̃ mea
⁊ frẽs mei. Qui. n. fẽcerit volũtatem dei:
hic frater meus ⁊ ſoror mea ⁊ mater eſt.
¶ Ca. Sũ. ¶ Parabolã ſeminátis dicit:
de mẽſura: de ſemie iactato ĩ terrã: de gra-
no ſynapis: nauigãs tẽpeſtatẽ ſedat. IIII
[a]ET iteruz cepit docẽre ad
A mare. Et cógregata eſt euz
36 Luce. 5. a turba mlta: ita vt ĩ nauim
aſcẽdens ſedẽret in mari:
⁊ oĩs turba circa mare ſu-
per terrã erat: ⁊ docebat eos in parábolis
multa: ⁊ dicebat illis in doctrina ſua. Au
dite. Ecce éxijt ſẽminãs ad ſeminãndũ:
Et dũ ſẽminat aliud cẽcidit ⁊ circa viã: ⁊ al's ⁊ ſecus Mat. 13. a Luce. 8. a
venérunt vólucres celi ⁊ comedẽrunt il
lud. Aliud vero cẽcidit ſup petróſa vbi nõ
hábuit terrã multã: ⁊ ſtatim exórtum ẽ:
qm̃ nõ hẽbat altitudinẽ terre: ⁊ qñ exor-
tus eſt ſol exeſtuáuit: ⁊ eo q nõ hẽbat ra
dicẽ exáruit. Et aliud cẽcidit in ſpínas: ⁊
aſcẽdẽrunt ſpine ⁊ ſuffocauẽrunt illud: ⁊
fructũ nõ dedit. Et aliud cẽcidit in terraz
bonã: ⁊ dabat fructũ aſcendentẽ ⁊ creſcẽ
tem: ⁊ afferẽbat vnũ tricẽſimũ ⁊ vnũ ſe-
xagẽſimũ ⁊ vnũ centẽſimũ. Et dicebat.
Qui hʒ aures audiẽdi áudiat. Et cũ eſſet B
ſingulãris: interrogauẽrũt eũ hi qui cuz
eo erãt duodecim parábolã. Et dicebat al's ⁊ ſcire
eis[b]. Vobis datũ eſt ⁊ noſſe myſtẽriũ re- Mat. 13. b Luce. 8. b 37
gni dei: illis aũt q foris ſunt in parábolis Joan. 12. f
oĩa fiunt: vt vidẽtes videãt ⁊ nõ videãt: Eſa. 6. c Act. 28. f
⁊ audiẽtes áudiant ⁊ nõ intẽlligãt: ne qñ
ↄuertanf ⁊ dimittanf eis peccata. Et ait il
lis. Neſcitis parábolã hanc. Et quõ oẽs
parabolas cognoſcẽtis? [c]Qui ſẽminat: Mat. 13. c Luc. 8. b 38
verbũ ſẽminat. Hi aũt ſunt q circa viam
vbi ſeminãf verbũ: ⁊ cũ audierint: cõfẽ-
ſtim venit ſáthanas ⁊ áufert verbũ q ſe-
minatũ eſt in ⁊ cordib[9] eoꝝ. Et hi ſunt ſi- al's ⁊ corde
militer qui ſuper petroſa ſeminãnf: q cũ
audierint verbũ: ſtatim cũ gaudio accipi
unt illud: ⁊ nõ hñt radicẽ in ſe: ſʒ tẽpora-
les ſunt: deinde orta tribulatiõe ⁊ pſecu-
tiõe ppter verbũ ↄfeſtim ſcádalizãnf. Et
alij ſunt q in ſpinis ſeminãnf. Hi ſunt q
verbũ audiunt ⁊ erũmne ſeculi ⁊ decẽp-
tio diuitiarũ ⁊ circa rẽliqua ↄcupiſcẽtie
introeuntes ſũffocãt verbũ: ⁊ ſine fructu E
efficitur. Et hi ſunt qui ſup terrã bonam
ſeminati ſunt: q áudiunt verbũ ⁊ ſuſcipi-
unt: ⁊ fructificãt vnũ tricẽſimũ: vnũ ſe-
xagẽſimũ: ⁊ vnũ cẽtẽſimũ.[d] Et dicebat il 39
lis.[h]Nunqd venit lucẽrna vt ſub modio Mat. 5. b Luc. 8. c Luc. 11. e
ponátur: aut ſub lecto? Nõne vt ſup can Mat. 10. c
délabrũ ponaf?[e] Nõ eſt. n. aliqd abſcón- Luc. 8. c 40
ditũ qđ non manifeſtẽtur: nec fcm̃ eſt oc-
cultũ qđ nõ veniat in pálã. Siqs hẽt au-
res audiẽdi áudiat[f]. Et dicebat illis. Vi- 41
dete qđ audiãtis. In qua mẽſura menſi Mat. 7. a Luc. 6. f
fuẽritis remetieĩ vobis: ⁊ abijcieĩ vobis. Mat. 13. b 42
[g]Qui eniʒ hʒ dabif illi: ⁊ q nõ hʒ ẽt q hʒ Luc. 8. c. Luc. 19. d

43 x auferétur ab eo[b]. Et dicebat. Sic ė regnū
dei queadmodū ſi homo iáciat ſeméntē
i terrā ⁊ dórmiat: ⁊ exúrgat nocte ⁊ die
⁊ ſemen gérminet ⁊ increſcat duz neſcit
de pe. vi. c. vū ſcaiſ. ille. Ultro eniz terra fructificat: primuz
herbaz deinde ſpicā: deinde plenū frumē
tū in ſpica. Et cū ex ſe pdúxerit fructus:
ſtatim mittet fálcē: qm̄ adeſt méſſis.[l] Et
44 ii Mat. iij. d Luce. iij. d dicebat. Cui aſſimilabimꝰ regnū dei: aut
cui parábole cóparábimus illud? Sicut
gránū ſynápis q̄ cū ſeminatuz fuerit in
terra minus eſt oībus ſeminibus q̄ ſunt
in terra: ⁊ cū natū fuerit aſcēdit in arbo-
rem: ⁊ fit maius oībus oléribus: ⁊ facit
ramos magnos: ita vt poſſint ſub vmbra D
45 vi Mat. iij. e eius aues celi habitare. Et[ll] talibus mul-
tis parábolis loquebátur eis verbū put
póterant audire: ſine parábola aūt nō lo
46 x Mat. S. e Luc. S. d quebatur eis.[l] Seórſuz aūt diſcipulis ſu-
is diſſerébat oīa[lll]. Et ait illis in illa die
47 ii cū ſero eēt factuz. Tranſeamus ɔtra. Et
dimittétes turbā aſſúmunt eū ita vt erat
in naui: ⁊ alie naues erāt cū illo. Et facta
eſt procella magna venti: ⁊ fluctus mitte
bat i nauim: ita vt implerétur nauis. Et
erat ipſe in púppi ſup ceruical dormiēs.
Et éxcitant eū. ⁊ dicūt illi. Magiſter: nō
ad te pértinet q̄r perimus. Et exúrgens
cōminátus eſt vento: ⁊ dixit mari. Táce
obmutéſce. Et ceſſáuit ventꝰ: ⁊ fcā ė tran
Mat. S. c qllitas magna. Et ait illis. Quid timidi
eſtis? Nec dū hētis fidē. Et timuérūt tio
Luc. S. d re magno: ⁊ dicebāt ad altérutrū. Quis
putas eſt iſte: q̄r vētus ⁊ mare obediūt ei.
¶ Ca. Sū. ¶ Demonioꝝ legionem ab
homine expellit ſanat mulierem a proflu
uio ſanguinis archiſynagogi filiaz mor-
tuam ſuſcitauit. ¶ V
A Mat. S. d Luc. S. e al+exeū- te eo Et venerunt tráſſrétū ma-
ris in regionem geraſeno-
ruz. Et+ exeunti ei de naui
ſtatim occúrrit de monu
mentis hō in ſpiritu imun
do: qui domiciliū habebat
in monumētis. Et neq̄z cathénis iá qſq̄z
póterat eū ligare: qm̄ ſepe cōpédibꝰ ⁊ ca-
thenis vinctus dirupiſſet cathénas ⁊ cō
pedes cōminuiſſet. ⁊ nemo póterat eū do
mare. Et ſemp die ac nocte i monumen
tis ⁊ i mōtibꝰ erat clamās ⁊ ɔcidēs ſe la-
pidibꝰ. Uidēs āt ieſum a lōge cucúrrit ⁊
adoráuit eū. Et clamās voce magna dixit al+ſumi
Quid mihi ⁊ tibi ieſū filij dei+altiſſimi?
Adiúro te p deū ne me tórqas. Dicebat
eni illi. Exi ſpūs imūde ab hoīe iſto. Et i de pe. vi. ſ c. ſumi plu res
terrogabat eū. Qđ tibi nomē ė? Et dicit
ei. Legio mihi nomē ė: q̄r multi ſumus.
Et depcabaꝶ eū multū ne ſe expélleret ex B
tra regiōnē. Erat āt ibi circa mōtez grex
porcoꝝ magnꝰ páſcēs in agris. Et depca-
banꝶ eū ſpūs dicētes. Mitte nos i porcos Mat. S. a Luc. S. e
vt i eos introeámꝰ. Et ɔcéſſit eis ſtatiz ie
ſus. Et exeūtes ſpūs imūdi itroiérūt in
porcos. Et magno ipetu grex pcipitatꝰ ė i
mari ad duo milia ⁊ ſuffocáti ſūt i mari.
Qui āt paſcebāt eos fugérūt: ⁊ nūciaue- Luc. S. a
rūt i ciuitatē ⁊ i agro. Et egreſſi ſūt vidē
re qđ eēt fcī. Et venerūt ad ieſū ⁊ vident
illū q a demonio vexabaꝶ ſedentē veſtitū
⁊ ſane mētis ⁊ timuérūt. Et narrauerunt
illis q viderāt qualr fcm̄ eēt ei q demóni
um hūerat: ⁊ de porcis. Et rogare cepérūt
eū vt diſcéderet d finibꝰ eoꝝ.[a] Cūq̄z aſcē Luc. S. f 48 viii
deret naui: cepit illū depcári q a demōio
vexatꝰ fuerat vt eēt cū illo. Et nō admiſit
eū: ſz ait illi. Uade in domū tuā ad tuos:
⁊ ánūcia illis q̄ta tibi dñs fecerit. ⁊ mi- C
ſertꝰ ſit tui. Et abijt ⁊ cepit pdicare i decā Mat. 9. e
poli. q̄ta ſibi feciſſet ieſús: ⁊ oēs mirabā Luc. S. f
tur.[b] Et cū+aſcēdiſſet ieſus i naui rurſus al+ tranſcendiſſet
tráſſrétū: ɔuēit turba mlta ad eū. ⁊ erat 49 ii
circa mare. Et venit qdā de archiſynago
gis noie iayrus: ⁊ vidēs eū pcidit ad pe-
des eiꝰ ⁊ depcabaꝶ eū multū dicēs: qm̄ fi
lia mea in extrémis ė: veni ipóne manū
tuā ſup eā vt ſalua ſit ⁊ viuat. Et abijt cū
illo. ⁊ ſeqbaꝶ eū turba multa. ⁊ cōprime-
bāt eū. Et mulier q̄ erat i pfluuio ſāgui Mat. 9. e Luc. S. f
nis ānis duodeci ⁊ fuerat multa ppéſſa
a cōpluribꝰ medicis. ⁊ errogáuerat oīa
ſua: nec qcq̄uā pfecerat: ſz magis detériꝰ
hēbat: cū audiſſet de ieſū venit i turba re
tro: ⁊ tétigit veſtimētū eiꝰ. Dicebat eniz
q̄r ſi vel veſtimētū eiꝰ tetígero ſalua ero.
Et ɔfeſti ſiccátus eſt fons ſanguinis eiꝰ:
⁊ ſenſit corpe q̄r ſanata eſſet a plaga. Et
ſtati ieſus i ſemetipſo cognoſcēs vtutē q̄
exierat de illo: ɔuerſus ad turbā aiebat.
Quis tétigit veſtiméta mea? Et dicebāt
ei diſcipuli ſui. Uides turbā cōprimén-
tē te: ⁊ dicis quis me tetigit? Et circūſpi-
ciébat vidére eaz que hoc fécerat. Mu-

lier vero timens ꝛ trémēs sciens qd̄ fcm̄
esset in se: venit ꝛ pcidit ante eū ꝛ dixit ei
Mat.9.c oēm veritatē. Ille aūt dixit ei. Filia: fides
Luce.8.g D tua te saluā fecit: vade in pace: ꝛ esto sa-
na a plaga tua. Adhuc eo loquente véni-
unt nuncij ad archiſynagogum dicētes:
q: filia tua mortua eſt. Quid vltra vexas
magiſtrū. Jeſús aūt audito verbo qd̄ di-
cebatur: ait archiſynagógo. Noli timé-
re: tantúmodo créde. Et nō admiſit quē-
quam ſe ſequi: niſi petrū ꝛ iacobū ꝛ ioā-
nē fratrem iacobi. Et véniunt in domū
archiſynagógi. Et vidit tumultū ꝛ flētes
ꝛ eiulātes multum: ꝛ ingreſſus ait illis.
Mat.9.c Quid turbámini ꝛ plorátis. Puella nō
eſt mortua: ſed dormit. Et irridébant eū.
Ipſe vero eiectis oibus aſſúmit patrē ꝛ
matrē puelle ꝛ qui ſecū erant: ꝛ ingredi
ūtur vbi puella erat iácens. Et tenēs ma-
nū puélle ait illi. Thabithacumi. Qd̄ eſt
Mat.9.c interpretatū. Puella tibi dico ſurge. Et
ꝯfeſtim ſurrexit puella: ꝛ ābulabat. Erat
aūt ānoꝝ duodeci. Et obſtupuérūt ſtupo
al.+maxio re + magno. Et pcepit ill' vehemēter vt ne
al.+dixit dari mo id ſciret: ꝛ iuſſit + dare illi mādūcare.
¶ Ca. Sū. ¶ Dicebāt ieſum fabri filiū:
pphetā non ſine honore eē niſi in patria
ſua: vocat duodecim ꝛ cepit eos mittere
binos cū pceptis: herodes dixit ieſū ioā
nem baptiſtam. Alij dicebant vero q: he-
lias eſt: alij q: ppheta. de capite ioannis:
de regreſſu apoſtoloꝝ ad ieſum: de quinqꝫ
panibus ꝛ duobus piſcibus. Jeſus ſupra
mare ambulat: ꝛ infirmos ſanat. Et quot
quot tāgebant eū ſalui fiebant. ¶ VI
A
50 Mat.13.g ET egreſſus inde ābijt i pa
I Luce.4.c Joan.4.f triam ſuā: ꝛ ſequabant eū
diſcipuli ſui. Et facto ſáb-
bato cepit in ſynagóga do
cére: ꝛ multi audiētes am
mirabant in doctrina ei9.
Mat.13.g Luc.4.d Joan.6.e dicentes. Unde huic hec oia? Et q̄ ē ſapia
que data eſt illi: ꝛ virtutes tales q̄ p ma-
nus eius efficiunt? Nōne hic eſt faber fi-
lius marie: frater iacobi ꝛ ioſeph ꝛ iude
51 Mat.13.g ꝛ ſymonis? Nōne ꝛ ſorores eius hec no-
I Luc.4.d Joā.4.f biſcū ſunt? Et ſcādaliꝫabant in illo [b]. Et
dicebat illis ieſús: q: non eſt ppheta ſine
honore niſi in pria ſua ꝛ in domo ſua ꝛ in
cognatione ſua. Et nō póterat ibi virtutē
vllā fácere: niſi paucos infirmos impoſi-
tis manibus curáuit. Et mirabat pp in-
credulitatē eoꝝ. [c] Et circuibat caſtella in
circúitu docēs. [d] Et + vocauit duodeciꝫ: ꝛ al.+ꝯuocauit 52
cepit eos mittere binos ꝛ dabat illis po- II
teſtatē ſpirituū imundoꝝ. Et pcépit eis Mat.10.a Luc.9.a 53
ne qd tollerēt in via niſi virgā tm̄: nō pē- B II
rā: nō panē neqꝫ in ꝫona es ſed calciātos
ſandálijs: ꝛ ne induerent duab9 túnicis.
Et dicebat eis [e]. Quocūqꝫ introiéritis in Mat.10.b 54
domū: illic manéte donec exeátis inde [f]. Luce.10.a II
Et quicunqꝫ nō recéperint vos nec audie 55
rint: exeúntes inde excutite púluerē de II
pedib9 vr̄is in teſtimoniū illis. [g] Et exeun 56
tes pdicabāt vt pniam āgerēt ꝛ demonia Mat.10.a Luce.10.a VIII
multa eijciébāt: ꝛ vngébāt oleo multos al.+ſana bant
egros ꝛ + ſanabant. Et [h] audiuit rex heró- Mat.14.a 57
des: manifeſtū enim factū ē nomē eius ꝛ Luc.10.a II
dicebat: q: ioannes baptiſta reſurrexit a
mortuis: ꝛ ppterea virtutes opant i illo.
Alij aūt dicebāt q: helias ē. alij do dice-
bāt q: ppheta eſt quaſi vnus ex pphetis [i].
Quo audito heródes ait. Quē ego decol 58
láui ioānē h a mortuis reſurrexit. [k] Ipſe C X
eni herodes miſit ac ténuit ioānnē ꝛ vin Mat.14.a Luc.9.a 59
xit eū in carcerē pp herodiadē vxorē phi II
lippi fris ſui: q: duxerat eā. [l] Dicebat. n. 60
ioānes herodi. Nō licet tibi hie vxorem VI
fris tui. Herodias aūt iſidiabat illi: ꝛ vo
lebat occidere eū nec poterat. Herodes
aūt metuébat ioānē ſciēs eū virū iuſtū
ꝛ ſcm̄ ꝛ cuſtodiébat eū: ꝛ audito eo mul
ta faciebat: ꝛ libēter eū audiebat. Et cū
dies oportúnus accidiſſet: herodes natā
lis ſui cenā fecit principib9 ꝛ tribúnis ꝛ
pmis galilee. Cūqꝫ introiſſet filia ipſi9 he
rodiadis ꝛ ſaltáſſet ꝛ placuiſſet herodi:
ſimulqꝫ recūbētib9: rex ait puelle. Pete
a me qd̄ vis: ꝛ dabo tibi. Et iurauit illi: q:
qcqd petieris dabo tibi: lꝫ dimidium re-
gni mei. Que cum exiſſet: dixit mr̄i ſue.
Quid petā? + At illa dixit. Caput ioānis D
baptiſte. Cūqꝫ itroiſſet ſtati cū feſtinatio al.+Et
ne ad regē: petiuit dicēs. Uolo vt ptinus
des mihi in diſco caput ioānis baptiſte.
Et ꝯtriſtatus ē rex. Propter iuſiurandū
ꝛ pp ſimul diſcūbētes noluit eā ꝯtriſta-
re: ſꝫ miſſo ſpiculatore pcepit afferri ca
put ei9 in diſco: ꝛ decollauit eū i cárcerē.
Et áttulit caput ei9 in diſco: ꝛ dedit illud
puelle: ꝛ puella dedit mr̄i ſue. Quo audi
to diſcipuli ei9 venérūt ꝛ tulerūt corpus Mat.14.b

m 61 VIII eius:⁊ poſuerũt illud ĩ monumẽto. m Et
conueniẽtes apoſtoli ad ieſũ renũciaue
runt ei oĩa que egerãt ⁊ docuerãt. Et ait
n 62 X illis. n Uenite ſeorſuz in deſertũ locum:⁊
requieſcite puſillũ. Erant enĩ qui venie-
bant ⁊ redibãt multi:⁊ nec ſpaciũ man-
o 63 VI ducãdi habebãt. o Et aſcẽdẽtes in nauim
E abierũt in deſertũ locũ ſeorſuz. Et vide-
Mat.9.b runt eos abeuntes: ⁊ cognouerũt multi:
⁊ pedeſtres de oĩbus ciuitatib⁹ cucurrẽ-
runt illuc ⁊ puenerũt eos. Et exiẽs vidit
turbã multã ieſus ⁊ miſert⁹ eſt ſup eos:
q: erãt ſicut oues nõ hñtes paſtorẽ: ⁊ ce-
p 64 I pit illos docere multa. p Et cum iam hora
multa fieret: acceſſerũt diſcipuli ei⁹ dicẽ
tes deſert⁹ eſt locus hic ⁊ hora iã pterijt.
dimitte illos vt eũtes in pximas villas ⁊
Mat.14.b vicos emãt ſibi cibos quos mãducẽt. Et
Luce.9.b reſpondẽs ait illis. Date illis vos mãdu-
Luce.6.a care. Et dixerunt ei. Euntes emamus du-
centis denarijs panes ⁊ dabim⁹ illis mã
ducare. Et dicit eis. Quot panes habetis?
Ite:⁊ videte. Et cũ cognouiſſent dicunt.
Quinq; ⁊ duos piſces. Et precepit illis
vt accumbere facerẽt oẽs ſm cõtubernia
F ſup viride fenũ. Et diſcubuerũt ĩ partes
per centenos ⁊ qnquagenos. Et acceptis
qnq; panib⁹ ⁊ duob⁹ piſcib⁹: intuẽs ĩ ce
lum bñdixit ⁊ fregit panes ⁊ dedit diſci-
lis ſuis: vt ponerẽt añ eos: ⁊ duos piſces
diuiſit oĩbus. Et mãducauerũt oẽs:⁊ ſa-
turati ſunt. Et ſuſtulerũt reliqas fragmẽ
torũ duodeciz cophinos plenos: ⁊ de pi-
q 65 VI Mat.14.c Joan.6.b ſcibus. Erãt aũt qui mãducauerũt qnq;
milia viroꝝ. q Et ſtatim coegit diſcipulos
ſuos aſcendere naui vt pcederẽt eũ trãſ
fretũ ad bethſaidã: dum ipſe dimitteret
r 66 II populũ. r Et cũ dimiſiſſet eos abijt ĩ mõ-
s 67 IIII tẽ orare. s Et cũ ſero aũt eẽt erat nauis in
medio mari:⁊ ipſe ſolus in terra. Et vi-
dens eos laborãtes ĩ remigando: erat enĩ
ventus cõtrarius eis: Et circa quartã vi-
G giliã noctis venit ad eos ambulãs ſupra
Mat.14.c mare:⁊ volebat pterire eos. At illi vt vi-
derunt eũ ãbulantẽ ſupra mare: putaue-
runt fantaſma eſſe:⁊ exclamauerũt. Oẽs
enĩ viderũt eũ ⁊ cõturbati ſunt: Et ſtatiz
locutus eſt cũ eis:⁊ dixit eis. Confidite.
t 68 VI Ego ſuz: nolite timere. t Et aſcẽdit ad il-
los in naui:⁊ ceſſauit vẽtus. Et plus ma-
Mat.14.d gis intra ſe ſtupebãt. Non enĩ intellexe-
runt de panibus. Erat enĩ cor eoꝝ obce-
catũ. Et cũ tranſfretaſſent: venerũt in ter Mat.14.d u 69
ram geneſareth:⁊ applicuerũt. u Cumq; II
egreſſi eſſent de naui: cõtinuo cognouerũt
eum: ⁊ percurrẽtes vniuerſam regionẽ
illam ceperunt in grabatis eos q ſe male
habebãt circunferre vbi audiebant eum
eſſet. Et quocũq; introibat ĩ vicos vel in
villas aut ciuitates: ĩ plateis ponebãt in-
firmos:⁊ deprecabantur eũ vt vel fimbri
am veſtimẽti eius tangerẽt: ⁊ quotquot
tangebant eum ſalui fiebant.

¶ Ca.Sũ. ¶ De mãibus nõ lotis:⁊ ea
magis coinquinare hoĩem que exeunt de
ore: filiaz ſyrophenìſſe a demonio liberat
dicens. Non eſt bonum ſumere panem
filiorum ⁊ mittere canibus: ſurdũ ⁊ mu-
tum curat: dicens ei effecta. ¶ VII

a 70 X A Et + a ET conuenẽ-
rũt ad eũ
phariſei
⁊ qdaz de
ſcribis: ve
niẽtes ab
hieroſo-
lymis. Et
cuz vidiſ-
ſent quoſ
daz ex di-
ſcipulis
eius com
munibus
manib⁹:
ideſt non
lotis manducare panes vituperauerunt.
Phariſei eniz ⁊ oẽs iudei niſi crebro la-
uerint man⁹ nõ mãducãt tenẽtes tradi-
tionẽ ſenioꝝ: ⁊ a foro niſi baptiʒent non
comedũt:⁊ alia multa ſunt q̃ tradita ſũt
illis ſeruare. baptiſmata calicũ ⁊ vrceoꝝ
⁊ eramẽtoꝝ ⁊ lectoꝝ. b Et interrogabãt B b 71
eũ phariſei ⁊ ſcribe. Quare diſcipuli tui Mat.15.a VI
nõ ambulãt iuxta traditionẽ ſenioꝝ: ſed
coĩb⁹ manib⁹ mãducãt panẽ? At ille rñ-
dẽs dixit eis. Bene pphetauit yſaias de Eſa.29.b
vobis hypocritis ſicut ſcriptũ eſt. Popu- Mat.15.a
lus hic labijs me honorat: cor aũt eoꝝ lõ
ge eſt a me. In vanũ aũt me colũt docen
tes doctrinã ⁊ precepta hoĩuz. Relinquẽ-

tes enī mandatū dei tenētis traditiones
hoīum: baptiſmata vrceorū ⁊ calicū ⁊ ſi-
milia his facitis multa. Et dicebat illis.
Bene irritū feciſtis preceptū dei vt tra-
Exo.20.b Deu.5.b. ditionē vſām ſeruetis. Moyſes enī dixit
Leui.20.b Honora p̄rem tuū ⁊ m̄rē tuā: ⁊ qui ma-
ledixerit p̄ri vel m̄ri morte moriať. Vos
aūt dicitis. Si dixerit hō patri aut matri
corbām qđ eſt donū qđcunq; ex me tibi
pfuerit: ⁊ vltra nō dimittitis eū quicq̄
facere p̄ri ſuo aut m̄ri: reſcindentes ver-
bum dei p traditionē veſtrā quā tradi-
diſtis. Et ſimilia huiuſmodi multa facitis.
C Et aduocans iterū turbas dicebat illis.
Audite me oēs: ⁊ itelligite. Nihil eſt ex-
tra hoiem introiens in eū qđ poſſit eū co-
ingnare: ſed q̄ de hoie pcedūt illa ſunt: q̄
+ coingnant hominem. Siquis habet au-
al' + cōicāt res audiendi audiat. c Et cū introiſſet in
c72 domū a turba: interrogabāt eū diſcipuli
VI eius parabolā. Et ait illis. Sic ⁊ vos im-
prudētes eſtis. Non intelligitis q̄ oē ex-
mat.15.b. triſecꝰ itroiēs i hoiē nō pōt eū coingnā-
re q̄ nō itrat i cor eiꝰ ſ; i vētrē vadit ⁊ in
ſeceſſū exijt purgās oēs eſcas? Dicebat
al' + cōicāt aūt qm̄ illa q̄ de hoie exeūt illa + coing-
mat.15.b. nant hoiē. Ab intus enī de corde hoīum
male cogitationes pcedūt adulteria for
nicationes: homicidia furta: auaritie: ne-
quitie: dolus: impudicitie: oculus malus:
blaſſemia: ſupbia: ſtultitia. Oīa hec mala
ab intus pcedunt ⁊ coingnāt hoiem. Et
inde ſurgēs abijt in fines tyri ⁊ ſydonis.
Et ingreſſus domū neminē voluit ſcire ⁊
nō potuit latere. Mulier enī ſtatī vt au-
mat.15.b. diuit de eo cuius filia habebat ſpm̄ imū-
dum itrauit ⁊ procidit ad pedes eiꝰ. Erat
enī mulier gētilis ſyrophenissa genere. d
d73 Et rogabat eū vt demoniū eijceret de fi-
VI mat.15.c. lia eiꝰ. Qui dixit illi. Sine prius ſaturari
D filios. Non eſt enī bonū ſumere panē fi-
liorū ⁊ mittere canibꝰ. At illa r̄ndit ⁊ di
xit illi. Vtiq; dn̄e. Nā ⁊ catelli comedūt
ſub menſa de micis puerorum. Et ait illi.
Propter hūc ſermonē vade: exijt demo-
niū a filia tua. Et cū abijſſet domū: iue-
nit puellā iacētē ſupra lectū: ⁊ demoniū
exijſſe. e Et iterū exiēs de finibꝰ tyri: venit
e74 per ſydonē ad mare galilee inter medios
X fines decapoleos. Et adducūt ei ſurdū ⁊
mutū. Et depcabanť eū vt iponat illi ma-

num. Et apprehendens eūm de turba ſe-
orſū: miſit digitos ſuos in auriculas eiꝰ:
⁊ expuēs tetigit linguā eiꝰ: ⁊ ſuſpiciēs in
celum ingemuit: ⁊ ait illi. Effetā: qđ eſt.
adaperire ⁊ ſtatim apte ſunt aures eius ⁊
ſolutū eſt vinculum lingue eius ⁊ loque-
batur recte. Et precepit illis ne cui dice-
rent f. Quāto autē eis precipiebat tanto infra.9.b. f75
magis plus predicabant: ⁊ eo amplius Deu.1.b VII
ammirabantur dicētes. g Bene oīa fecit Eccl.39.c g76
⁊ ſurdos fecit audire ⁊ mutos loqui. VI
C Ca. Sum. C De ſeptē panibus ⁊ pi-
ſciculis paucis ſatiauit quatuor milia ho-
minum: de ſigno ione. precepit caueri a
fermento phariſeorum ⁊ herodis: ⁊ ve-
niunt bethſaida. ⁊ de ſputo ⁊ impoſitione
manus: ceci oculos aperit: petrum poſt
cōfeſſionē q̄ xp̄s filius dei eſſet dure icre
pat: dicēs: vade retro ſathanas: ⁊ turbe cū
diſcipulis dixit. Siqs vult me ſeq dene-
get ſemetipſū: ⁊ q me confeſſus fuerit ⁊
verba mea in generatiōe iſta ⁊c. C VIII
In diebꝰ illis iterū cū tur- A
ba multa eſſet + cū ieſu nec al's nō hn cum ieſu
hērent qđ mādūcarēt con
uocatis diſcipulis. ait illis.
Miſereor ſuper turbam: q̄ mat.15.
ecce iā triduo ſuſtinēt me:
nec hn̄t qđ manducēt: ⁊ ſi dimiſero eos
ieiunos i domū ſuā: deficiēt in via. Qui-
dam enī ex eis de lōge venerūt. Et r̄ndē-
runt ei diſcipuli ſui. Vnde illos qs pote-
rit hic ſaturare panibꝰ in ſolitudine? Et
interrogauit eos. Quot panes habetis?
Qui dixerūt. Septē. Et p̄cepit turbe di-
ſcumbere ſup terrā. Et accipiēs ſeptē pa-
nes grās agens fregit. ⁊ dabat diſcipulis
ſuis vt apponerēt: ⁊ appoſuerūt turbe. Et
habebāt piſciculos paucos: ⁊ ipſos bn̄di-
xit: ⁊ iuſſit apponi. Et mānducauerūt ⁊ ſa-
turati ſunt: ⁊ ſubſtulerunt qđ ſupauerat
de fragmētis ſeptē ſportas. Erant aūt qui B
mānducauerāt: quaſi q̄tuor milia ⁊ dimi-
ſit eos. Et ſtatī aſcēdēs nauī cū diſcipu-
lis ſuis: venit i partes dalmanutā. a Et ex- mat.16.a
ierunt phariſei ⁊ ceperūt cōquirere cum 10.1.b 6.b a77
eo querētes ab illo ſignū de celo tētantes IIII
eū. Et ingemiſcens ſpū ait. Quid gene- ma.12.c
ratio iſta ſignū q̄rit. b Amē dico vobis: ſi Lu.11.d
dabiť generationi iſti ſignū. Et dimittēs b78
eos aſcendit iterū nauī: ⁊ abijt trās fre- VI

tū. Et obliti ſunt panē ſúmere: ꝛ niſi vnū
79 mat. 16. a panē nō hēbāt ſecū i naui.[c] Et ꝑcipiēbat
II Luce. 12. a eis dicens. Uidete: ꝛ cauéte a ferménto
80 phariſeórū: ꝛ ferménto heródis.[d] Et co-
VI gitabant ad alterutrum dicentes: quia
panes non habemus. Quo cógnito: ait il
lis ieſús. Quid cogitatis quia panes nō
habetis? Nondum cognóſcitis: nec intel
ligitis. Adhuc cecátū hētis cor veſtrum.
Hie. 5. Oculos hñtes nō videtis: ꝛ aures hñtes
Joan. 6. b non auditis. Nec recordámini qñ qnqꝫ
ſu. 6. f panes fregi in quinqꝫ milia: quot cophi-
nos fragmētoꝝ plenos ſuſtuliſtis? Dicūt
ei. Duodeci. Qñ ꝛ ſeptē panes i quatuor
milia quot ſportas fragmētoꝝ tuliſtis? Et
C dicūt ei. Septē. Et dicebat eis. Qūo nō-
81 duꝫ itelligitis.[e] Et veniūt bethſáida: ꝛ ad-
X dúcūt ei cecū: ꝛ rogabāt eū vt illū tange
ret. Et apphenſa manu ceci edúxit eū ex-
tra vicū. Et expuēs in oculos ei⁹ ipóſitis
manib⁹ ſuis interrogauit euꝫ ſi qd vidé-
ret. Et aſpiciēs ait. Uideo hoies velut ar-
bores ambulātes. Deinde iteruꝫ ipóſuit
man⁹ ſup oculos ei⁹ ꝛ cépit videre: ꝛ re-
ſtitútus eſt: ita vt clare vidéret oia. Et mi
ſit illū i domū ſuā dicēs. Uade in domū
tuā: ꝛ ſi i vicū itroieris némini dixeris.[f]
82 mat. 16. c. Lu. 9. c Et igreſſus eſt ieſús ꝛ diſcipuli ei⁹ caſtel
I la ceſáree philippi: ꝛ i via interrogábat
diſcipulos ſuos dicēs eis. Queꝫ me dicūt
eſſe hoies? Qui rñderūt illi dicētes. Alij
ioánē baptiſtā: alij heliā: alij vero q̄ſi vnū
ð pphetis. Tūc dic̄ illis. Uos vero quē me
eſſe dicitis? Rñdēs petr⁹ ait ei. Tu es xp̄s.
D [g] Et ꝯminát⁹ eſt eis: ne cui diceret de illo.
83 mat. 16. c. Et cepit docēre eos quóniā opórtet filiū
I Luce. 9. c. hoīs pati multa ꝛ reprobári a ſenioꝛib⁹ ꝛ
a ſummis ſacerdotib⁹ ꝛ ſcribis ꝛ occídi:
ꝛ poſt tres dies reſúrgere. Et palā verbū
loqbat. Et apphēdēs eū petr⁹ cepit icre-
84 páre eū. Qui ꝯuerſus ꝛ vidēs diſcipulos
VI mat. 16. d. Luce. 9. c. ſuos: cōminát⁹ eſt petro dicēs. Uade re-
14. f. tro me ſáthana: qm̄ nō ſápis q̄ dei ſūt: ſꝫ
mat. 16. d. q̄ ſūt hoiuꝫ.[i] Et ꝯuocata turba cū diſcipu
85 Luce. 17. f lis ſuis: dixit eis. Si qs vult me ſeq: déne
II get ſemetipſū: ꝛ tóllat crucē ſuā ꝛ ſeqtur
me. Qui eni volúerit aiaꝫ ſuā ſaluā face
re perdet eā: q aūt pdiderit aiaꝫ ſuā pp
me ꝛ euāgeliū: ſaluā fáciet eā. Quid eni
próderit hoi ſi lucreť mūdū totū: ꝛ detri-
mētū aie ſue faciat? Aut qd hō ꝯmuta-
tiónis dabit p aia ſua?[k] Qui eni me + cō al's + ꝯfu ſus
feſſus fuerit ꝛ v̄ba mea i gñatiōe iſta ad- mat. 10. d 86
últera ꝛ peccatrice: ꝛ fili⁹ hoīs + ꝯfitébit Lu. 9. c. 12. b II
eū cū vénerit in gloria pr̄is ſui cū ange- al' + ꝯfun detur
lis ſanctis.[l] Et dicebat illis. Amen dico 87
vobis: q2 ſunt quidā de hic ſtantibus qui II
non guſtabunt mortem: donec videāt re
gnum deuéniens in virtute.

¶ Ca. Sū. ¶ Jeſus in monte transfigu
ratur: dixit q2 helias venit. Eiecto ſurdo ꝛ
muto ſpiritu dicit diſcipulis: hoc genus
in nullo pōt exire niſi oratiōe ꝛ ieiunio:
predicit paſſionē ſuā humilitateꝫ docet:
ꝛ nō eſſe prohibendū qui in nomine eius
virtutem facit: de calice aque: de ſcanda-
lo manus: pedis: oculi: de ſale. ¶ IX

ET poſt dies ſex aſ A
ſúmpſit ieſús pe- mat. 16. d.
trum ꝛ iacobum ꝛ ioan ma. 17. a.
nem: ꝛ ducit illos i mō- Luce. 9. a.
tē excelſum ſolos: ꝛ trāſ
figurátus eſt coram ip-
ſis. Et veſtimenta ei⁹ fa-
cta ſunt ſplēdéntia ꝛ cā-
dida nimis velut nix. q̄-
lia fúllo non poteſt ſup
terram cándida facere. Et appáruit illis
helias cum móyſe. ꝛ erant loquentes cū
ieſú. Et rñdens petrus ait ieſú. Rabbi bo
num eſt nos hic eſſe: ꝛ faciamus tria ta-
bernacula: tibi vnū. ꝛ móyſi vnum ꝛ he-
lie vnum. Nō. n. ſciebat qd diceret. Erāt
n. timore extérriti. Et facta ē nubes obū-
brans eos: ꝛ venit vox de nube dicēs. Hic
eſt filius meus cariſſimus: audite illum.
Et ſtatim circūſpicientes: néminem am B
plius viderunt niſi ieſúm tm̄ ſecū. Et de- mat. 17.
ſcendentibus illis de monte ꝑcépit illis
ne cuiqꝫ qd vidiſſent narrarent: niſi cum
filius hoīs a mortuis reſurréxerit.[a] Et ver 88
bū continuérunt apud ſe: conquiréntes X
qd eſſet cum a mortuis reſurréxerit.[b] Et 89
interrogabant eū dicētes. Quid ergo di mat. 17. b. VI
cunt phariſei ꝛ ſcribe q2 heliam opórteat
venire primum? Qui reſpondens ait il-
lis. Helias cum vénerit primo reſtituet
omnia: ꝛ quomodo ſcriptū eſt in filiū ho
minis vt multa patiatur ꝛ contēnatur.
Sed dico vobis quia ꝛ helias venit: ꝛ fe-
cērūt illi q̄cunqꝫ voluérūt ſicut ſcriptum 90
eſt de eo.[c] Et veniēs ad diſcipulos ſuos vi- X

dit turbā magnā circa eos ⁊ ſcribas cō-
E quirētes cū illis. Et cōfeſtiʒ oīs populus
videns ieſum ſtupefact⁹ eſt ⁊ expauérūt.
Et accurrēntes ſalutábāt eū. Et interro-
[i]91 Mat.17.b gauit eos. Quid inter vos cōquiritis. [o]Et
II Luce.9.e rñdēs vnus de turba dixit. Magr̄ áttuli
filiū meū ad te habētē ſpiritū mutū: qui
vbicúnqꝫ eū apprehénderit allidit illū ⁊
ſpúmat ⁊ ſtridet dentib⁹ ⁊ aréſcit. Et dixi
diſcipulis tuis vt éijcerēt illū: ⁊ nō potue
Mat.17.b runt. Qui rñdens eis dixit. O generatio
Luce.9.e incredula quādiu apud vos ero? Quādiu
vos patiar? Afferte illū ad me. Et attulé-
runt eū. Et cū vidiſſet eū: ſtatim ſpūs cō-
turbáuit illū: ⁊ eliſus in terrā volutabat̄
ſpúmās. Et interrogauit patrē ei⁹. Quā
tum tp̄is eſt ex quo ei hoc áccidit? At ille
ait. Ab infántia. Et frequēter eū in ignē
⁊ in aquā miſit: vt eū perderet. Sed ſiqd
potes: ádiuua nos miſertus noſtri. Jeſus
D autē ait illi. Si potes credere: oīa poſſibi-
lia ſunt credēti. Et cōtinuo exclamās pr̄
puéri cuʒ lachrimis aiebat. Credo dn̄e:
adiuua incredulitatē meā. Et cū vidiſſet
ieſus cōcurrētē turbā: cōminatus eſt ſpūi
immūdo dicens illi. Surde ⁊ mute ſpūs
ego p̄cipio tibi exi ab eo: ⁊ ámpli⁹ ne in-
tróeas in eū. Et exclamans ⁊ multū di-
ſcérpens eū: exijt ab eo. Et factus eſt ſicut
mortu⁹ ita vt multi dicerēt q2 mortu⁹ eſt.
Jeſus aūt tenēs manū eius eleuauit eū:
Mat.17.c ⁊ ſurrexit. [e]Et cū introiſſet in domū: diſci
[e]92 puli eius ſecreto īterrogabāt eū. Q2 nos
X nō potúimus eijcere eum? Et dixit illis.
E Hoc gen⁹ i nullo pōt exire: niſi in orōne
[f]93 ⁊ ieiunio. [f]Et inde profecti p̄tergredie-
II bántur galileā: nec volébat quēq3 ſcire.
Mat.17.d Docebat autē diſcipulos ſuos. ⁊ dicebat
Luce.9.e illis. q2m filius hoīs tradet̄ in man⁹ hoīuʒ
ꝫ.ꝫ.c.x.l ⁊ occident eū: ⁊ occiſus tertia die reſúr-
Ita 10.e get. At illi ignorabāt verbū: ⁊ timēbant
[g]94 interrogare eū. [g]Et venerūt capharnaū.
X Mat.18.a Qui cum domi eſſent: interrogabat eos.
[h]95 Luce.9.f Quid i via tractabatis. [h]At illi tacebāt.
II Siquidē in via inter ſe diſputauerāt: qs
eoꝝ maior eſſet. Et reſidēs vocauit duo-
Mat.20.d decim: ⁊ ait illis. Si qs vult primus eſſe:
Mat.18.a erit oīum nouiſſimus ⁊ oīuʒ miniſter. Et
Luce.9.f accipiēs puerū ſtatuit eū i medio eoꝝ.
Mat.18.a
Luce.19.f
F Quē cuʒ cōplexus eſſet: ait illis. Quiſqs
vnū ex huiuſmodi púeris recēpit i noīe
meo: me recipit. Et qcunqꝫ me ſuſcēpit: [i]96
Luce.9.f non me ſuſcipit: ſed eū q miſit me. [k]Rñ- I
dit illi ioānes dicēs. Magiſter vídimus [k]97
quēdā in noīe tuo eijciētē demónia q nō VIII
ſequit̄ nos: ⁊ p̄hibúim⁹ eū. [l]Jeſus āt ait. [l]98
1.Cor.12.a Nolite p̄hibēre eū. Nemo eſt eni q fa- II
cit virtutē in noīe meo: ⁊ poſſit cito ma-
le loq de me. Qui eniʒ nō eſt aduerſum
vos: p vobis eſt. Quiſqs eni potū déde-
rit vobis cálicē aque frigide i noīe meo
q2 xp̄i eſtis: amē dico vobis nō pdet mer
cedē ſuā. [m]⁊ qſqs ſcādaliçauerit vnū ex [m]99
his puſillis credentib⁹ in me: bonū eſt ei II
magis ſi circūdaret̄ mola aſinária collo
eius ⁊ in mare mitteret̄: [n]⁊ ſi ſcādaliçā- [n]100
Mat.18.a uerit te manus tua. abſcide illā. Bonuʒ VI
Luce.17.a eſt tibi débilē itroire in vitā: q3 duas ma
G nus hñtē ire i gehénnā in ignē iextingui
Eſa.66.g bilē [o]vbi vérmis eoꝝ nō morit̄. ⁊ ignis [o]101
Ezec.20.g non extinguitur. Et ſi pes tuus te ſcādali- X
çat: ámputa illū. Bonū eſt tibi clāuduʒ
itroire i vitā eternā: q3 duos pedes hñtē.
mitti in gehénnā ignis in extinguibilis
vbi vérmis eoꝝ nō morit̄: ⁊ ignis nō ex-
tinguit̄. Qꝫ ſi oculus tuus ſcādaliçat te:
Mat.18.b éijce eū. Bonū eſt tibi luſcū introire in
regnū dei: q3 duos oculos hñtē mitti i ge
hénnā ignis: vbi vermis eoꝝ nō morit̄: ⁊
ignis nō extinguit̄. Oīs eni igne ſaliet̄: ⁊
oīs victima ſale ſaliet̄. [p]Bonū eſt ſal. Qꝫ [p]102
ſi ſal iſulſuʒ fuerit: ⁊ i quo illud ꝯdietis? II
Mat.5.b Habete i vobis ſal: ⁊ pacē habete iter vos.
Luce.14.g ¶ Ca. Sum. ¶ Vxoreʒ nō dimittendaʒ
niſi ob fornicationē: ieſus dixit: ſinite par
uulos venire ad me dixit. Nemo bon⁹ ni
ſi vnus deus: dixit: vade vēde quecūqꝫ ha
bes ⁊ da paupib⁹. difficile q pecunias hñt
in regnū dei introibūt. q ſi ſuis renūcia-
uerit centuplum accipiet. erūt primi no-
uiſſimi: ⁊ venturā ſibi paſſionē: petitio fi-
lioꝝ çebedei: q voluerit in vobis prim⁹
eſſe: erit oīum ſeruus filius hoīs nō venit
vt miniſtraretur ei ſed vt miniſtraret de
ceco mendicante curato. ¶ X.
[a]Et inde exúrgēs venit i fi-
A nes iudée vltra iordáneʒ. [a]103
Mat.19.a Et cōuéniunt iterū turbe VI
ad eū. Et ſicut cōſueuerat
iterū docebat illos. ⁊ acce-
dentes phariſei iterroga-
bant eū ſi licet viro vxorē dimittere: tētā

Deut.24.a teo eū. At ille rn̄dēs dixit eis. Quid vo-
mat.5.e.e bis p̄cepit moyſes? Qui dixerūt. Moy-
19.a ſes permiſit libellū repudij ſcribere ⁊ di-
mittere. Quib⁹ rn̄dēs ieſus ait. Ad duri-
tiam cordis veſtri ſcripſit vobis p̄ceptū
iſtud. Ab initio autē creature maſculū ⁊
Gen.1.d. feminā fecit eos deus. Propter hoc relin-
mat.19.a quet hō p̄rem ſuū ⁊ m̄rem: ⁊ adherēbit
Eph.5.d ad vxorē ſuā. ⁊ erūt duo i carne vna. Ita-
Cor.6.d B q̄ iam nō ſunt duo: ſʒ vna caro. Qd̄ ergo
[b]104 mat.5.e.e 19.a deus cōiūnxit: hō nō ſepet. [b] Et in domo
x iterū diſcipuli ei⁹ de eodē iterrogauērūt
[c]105 eū. Et ait illis. [c] Quicūq; dimiſerit vxorē
II ſuā ⁊ aliā duxerit: adulteriū committit
ſuper eā. Et ſi vxor dimiſerit virū ſuū ⁊
[d]106 alij nupſerit: mechat̄. [d] Et offerēbant illi
II Luc.16.d paruulos vt tangeret illos: diſcipuli autē
mat.18.b cōminabant̄ offerētib⁹. Quos cū vidē-
Luc.18.c mat.19.b ret ieſus indigne tulit. Et ait illis. Sinite
Luc.18.c paruulos venire ad me ⁊ ne p̄hibueritis
eos. Taliū enim eſt regnū dei. Amē dico
vobis: quiſq̄s nō recepit regnū dei. velut
paruulus: nō itrabit i illud. Et cōplexans
eos ⁊ ipōnēs man⁹ ſup illos: b̄ndicebat
[e]107 C eos. [e] Et cū egreſſus eſſet i via p̄currens
II qdā genu flexo ante eū: rogabat eū di-
mat.19.b. cens. Magr̄ bone qd faciā vt vitā eternā
Luc.10.c.e Exo.20.b p̄cipiā? Ieſus aūt dixit ei. Quid me di-
Ro.13.a cis bonū? Nemo bon⁹ niſi vn⁹ de⁹. Precē-
pta noſti: ne adulteres: ne occidas: ne furē-
ris: ne falſū teſtimōiū dixeris ne fraudē
feceris honora p̄rem tuū. ⁊ m̄rē. At ille
Eccl.3.b rn̄dēs ait illi. Magr̄ hec oīa obſeruaui a iu-
[f]108 uentute mea. [f] Ieſus aūt ītuit⁹ eū: dilexit
II mat.19.c Luc.18.d eū: ⁊ dixit ei. Vnū tibi deeſt. Vade q̄cūq;
hēs vēde ⁊ da paupib⁹: ⁊ hēbis theſaurū i
[g]109 celo. ⁊ veni ſeq̄re me. [g] Qui cōtriſtatus in
II mat.19.c verbo abijt merēs. Erat eni hn̄s multas
Luc.18.d poſſeſſiōes. Et circūſpiciēs ieſus: ait diſci-
pulis ſuis. Quā difficile q pecunias hn̄t: i
D regnū dei introibūt. Diſcipuli aūt obſtu-
peſcēbāt i v̄bis ei⁹. At ieſus rurſus rn̄dēs
ait illis. Filioli: q̄ difficile ē cōfidētes i pe-
mat.19.c. Luce.18.c cunijs: i regnū dei itroire. Facili⁹ ē camē-
lū p foramē acus trāſire: q̄ diuitē itrare
i regnū dei. Qui magis ādmirabant̄ dicē-
tes ad ſemetipſos. Et qs pōt ſaluus fieri?
mat.19.d Luc.18.c. Et ītuēs illos ieſus ait. Apd̄ hoīes ipoſſi-
mat.19.d. Luc.18.e. bile eſt: ſʒ nō apd̄ deū. Oīa eniʒ poſſibilia
110 mat.19.d ſunt apd̄ deū. Et cepit ei petr⁹ dicere. Ecce
II Luc.18.e. nos dimiſim⁹ oia: ⁊ ſecuti ſum⁹ te. [h] Rn̄-

Bibli.

dēs ieſus ait. Amē dico vobis: nemo eſt
q reliquerit domū aut frēs aut ſorores aut
p̄rē aut m̄rē aut filios aut agros pp me
⁊ p̄pter euāgeliū: q nō accipiet cēties tm̄
nunc in tp̄e hoc. domos ⁊ frēs ⁊ ſorores ⁊
m̄res ⁊ filios ⁊ agros cū p̄ſecutionibus:
⁊ in ſeculo futuro vitā eternā. [i] Multi āt E mat.19.d
erūt primi nouiſſimi: ⁊ nouiſſimi primi. Luc.13.f. [i]111
[k] Erāt aūt i via aſcēdētes hieroſolymā: II
⁊ precedēbat illos ieſus. Et ſtupēbāt ⁊ ſe- [k]112
quētes timebāt. Et aſſumēs iterū duodē- II
ciʒ cepit illis dicere q̄ eēnt ventura. Quia mat.20.c
ecce aſcēdim⁹ hieroſolymaʒ. ⁊ fili⁹ hoīs Luc.18.e
tradēt̄ p̄cipib⁹ ſacerdotū ⁊ ſcribis ⁊ ſe-
nioribus. ⁊ dānabunt eum morte. Et trā-
dent eum gētib⁹ ⁊ illudent ei: ⁊ cōſpuēt
eum ⁊ flagellābūt eū ⁊ interficient eū:
⁊ tertia die reſurget. [l] Et accēdūt ad eū mat.20.c. [l]113
iacobus ⁊ ioannes filij zebedei dicentes. VI
Magr̄ volum⁹ vt qd̄cūq; petierim⁹ faci-
as nobis. At ille dixit eis. Quid vultis vt F
faciā vobis? Et dixerūt. Da nobis: vt vn⁹
ad dexterā tuā ⁊ ali⁹ ad ſiniſtrā tuā ſede-
āmus i glia tua. Ieſus aūt ait eis. Neſci-
tis qd petatis. Poteſtis bibere calicē quē
ego bibo: aut baptiſmo quo ego bapti-
zor baptizari. At illi dixerunt ei. Poſſu-
mus. Ieſus aūt ait eis. Calicē qdē ✝ quē al ✝ meū
ego bibo bibētis ⁊ baptiſmo quo ego ba-
ptizor baptizabimini: ſedēre aūt ad dex-
terā meā vel ad ſiniſtrā nō eſt meū dare
vobis: ſʒ qb⁹ pātū eſt. [m] Et audiētes decē mat.20.c. [m]114
idignati ſunt de iacobo ⁊ de ioāne. Ieſus II
aūt vocās illos ait illis. Scitis: q̄ hi q vi- mat.20.c. Luc.22.c
dent̄ p̄cipari gētib⁹ dn̄ant̄ eis: ⁊ p̄nci- G
pes eoꝝ p̄tātē hn̄t ipſorū. Nō ita eſt aūt i 93. di. ca.
vobis: ſʒ q̄cūq; voluerit fieri maior erit diacōi ſūt
veſter miniſter: ⁊ q̄cūq; voluerit i vobis primus. 9.q.3.cap.
prim⁹ eē: erit oīuʒ ſeru⁹. [n] Nā ⁊ fili⁹ hoīs nullus.
nō venit vt miniſtrarēt̄ ei: ſʒ vt miniſtrā- mat.20.b Ioan.10.a [n]115 IIII
ret: ⁊ daret aīam ſuā redēptionē p mul- mat.20.d
tis. Et veniūt hierico. [o] Et p̄ficiſcēte eo de Luc.18.f. [o]116
hiericō ⁊ diſcipulis ei⁹ ⁊ pluria multitu- II
dine: fili⁹ thimei barthimē⁹ cec⁹ ſedēbat
iuxta viā mēdicās. Qui cū audiſſet q̄ ie-
ſus nazarēn⁹ ✝ eſt: cepit clamāre ⁊ dice- als ✝ eſſet
re. Ieſu fili dauid miſerere mei. Et cōmi-
nabant̄ illi multi vt tacēret. At ille mul-
to magis clamabat: fili dauid miſerere
mei. Et ſtās ieſus p̄cepit illum vocari. Et
vocāt cecū: dicētes ei. Animequior eſto: ſurge

vocat te. Qui piecto veſtimento ſuo exi-
liens venit ad eũ. Et rñdens ieſus dixit
illi. Quid tibi vis faciã? Cecus autẽ dixit
ei. Rabboni: vt videã. Jeſus aũt ait illi.
mat.20.b Vade. Fides tua te ſaluum fecit. Et ɔfe-
ſtim vidit: & ſequebatur eum in via.

¶ Ca.Sũ. ¶ De pullo aſine: õ ficu quã dñs maledixit cum eſuriit: de tẽplo eiicit vendentes & emẽtes. Sacerdotes & ſcribe querebant quõ eũ pderent: ficũ aridam factã radicitus: nõ heſitãdũ in corde: credite q accipietis q petitis: dimittite ſiqd habetis aduerſus aliquẽ in oratione. Interrogat in qua ptãte hoc facis. ¶ XI.

a117 ii A
ET cum appropinquarent
hieroſolyme & bethãie ad
mat.21.a Luce.19.c. mõtẽ oliuarũ mittit duos
ex diſcipul' ſuis: & ait illis.
Ite in caſtellũ qd ɔtra vos
ẽ: & ſtatĩ ĩtroeũtes illuc in-
uenietis pullũ ligatũ ſup quẽ nemo ad-
huc hoium ſedit. Soluite illũ & adduci-
te. Et ſiqs vobis dixerit qd facitis: dicite
q dño neceſſarius ẽ: & ɔtinuo illũ dimit-
b118 ii mat.21.a tet illuc. b Et abeũtes inuenerũt pullũ li-
gatũ an ianuã foris in biuio & ſoluũt eũ.
Et qdã õ illic ſtãtib' dicebãt illis. Quid
facitis ſoluẽtes pullũ. Qui dixerũt eis ſi-
cut pcepat illis ieſus: & dimiſerũt eis. Et
duxerũt pullũ ad ieſũ: & + iponũt illi ve-
al's + iponentes ſtimẽta ſua & ſedit ſup eũ. Multi aũt ve-
mat.21.a. Luce.19.f. ſtimẽta ſua ſtrauerũt in via. Alij aũt frõ-
Joan.12.b des cedebãt de arboribus. & ſternebãt in
c119 B via. c Et q preibant & q ſequebant clama
i bãt dicẽtes. Oſanna: bñdictus q venit in
noie dñi: benedictũ qd venit regnũ pris
nri dauid: oſanna in excelſis. d Et introi-
d120 vit hieroſolymã in tẽplũ: & circũſpectis
vi oibus cũ iã veſpa eſſet hora: exijt i betha-
niã cũ duodeci. Et alia die cũ exirẽt a be-
mat.21.b thania eſuriit. Cũqz vidiſſet a lõge ficum
hñtẽ folia venit ſi qd forte inueniret i ea.
Et cũ veniſſet ad eã: nihil iuẽnit pter fo-
lia. Nõ.n.erat tps ficoꝝ. Et rñdens dixit
ei. Jã nõ amplius in eternũ ex te quiſqꝫ
fructũ mãducet. e Et audiebãt diſcipuli
e121 ei': & veniũt iteꝝ hieroſolymã. Et cũ in-
i mat.21.b. Luce.19.g Joan.2.c. troiſſet in tẽplũ cepit eijcere vẽdentes &
emẽtes in tẽplo. & mẽſas nũmulariorum
cathedras vendẽtiũ colũbas euertit. Et
nõ ſinebat vt qſqꝫ trãſferret vas p tẽplũ:
& docebat dicẽs eis. Nõne ſcriptũ eſt: q C Eſa.56.d Hiere.7.b
domus mea domus oronis vocabit oib' mar.21.b. f122
gentib'? Vos aũt feciſtis eã ſpeluncã la- Luc.19.g. i
tronũ. f Quo audito pncipes ſacerdotũ & Joan.7.b.
ſcribe qrebãt quomõ eũ pderẽt. Time-
bãt.n.eũ: qm vniuerſa turba ãmirabãt
ſup doctria ei'. g Et cũ veſpa fcã eẽt egre- mat.21.b g123
diebat de ciuitate. Et cũ mane trãſirent ix
viderũt ficũ aridã factã a radicib'. Et re
cordatus petr' dixit ei. Rabbi: ecce fic' cui
maledixiſti aruit. h Et rñdens ieſus ait il- h124
lis. Hẽte fidẽ dei. Amẽ dico vobis: q qcũ mat.17.c 21.c vi
qꝫ dixerit huic mõti tollere: & mittere i Luce.17.b
mare. & nõ heſitãuerit i corde ſuo ſed cre
diderit q qdcũqz dixẽit fiat: fiet ei i. Pro i125
pterea dico vobis: oĩa qcũqz orãtes petĩ- mat.21.c Joan.14.b iiii
tis credite q accipietis: & eueniet vobis. mat.6.b. k126
k Et cũ ſtabitis ad orãdũ: dimittite ſi qd vi
hẽtis aduerſus aliquẽ: vt & pr veſter q in
celis ẽ dimittat vobis pctã vra. Q ſi vos
nõ dimiſeritis: nec pr vr q in celis eſt di-
mittet vobis pctã vra. l Et veniũt rurſus mat.21.c l127
hieroſolymã. Et cũ ambularet in tẽplo D ii
accedunt ad eũ ſũmi ſacerdotes & ſcribe
& ſeniores: & dicũt ei. In qua ptãte hoc fa mat.21.c.
cis: & qs dedit tibi hãc ptãtẽ vt iſta facias: Luce.20.a
Jeſus ãt rñdẽs ait illis. Interrogabo vos
& ego vnũ verbũ. & rñdete mihi: & dicã vo
bis in q ptãte hec faciã. Baptiſmũ ioan
nis de celo erat: an ex hoib'? Rñdete mi-
hi. At illi cogitabãt ſecũ dicẽtes. Si dixe
rimus de celo: dicet nobis. Qr ergo non
credidiſtis ei? Si dixerim' ex hoib': + ti- al's + timebant
memus pplm. Oẽs.n. hẽbant ioanẽ q ve al's + ei
re pphta eẽt. Et rñdens dicũt + ieſu. Ne
ſcim'. Et rñdẽs ieſus ait illis. Neqꝫ ego
dico vobis in qua ptãte hec faciam.

¶ Ca.Sũ. ¶ Parabolã de vinea & colonis: de denario ceſaris: de muliere q ſeptẽ fratres habuit: de primo mandato interrogatur: & interrogãte dicit nõ eẽ longe a regno dei dicit. Quõ dicũt ſcribe xpz eẽ filiũ dauid cũ ſit dñs: dicit cauere a ſcribis. & vidua & gaçophilatio. ¶ XII

ET cepit illis ĩ pabolis lo- A
q. Vineã paſtinauit hõ. & mat.20.b Luc.20.b Eſa.5.a a128 ii
circũdedit ſepẽ & fodit la-
cũ: & edificauit turriz & lo
cauit eã agricol: & pegre
pfectus ẽ. Et miſit ad agri
colas in tpe ſuũ: vt ab agricolis acciperet

de fructu vinee. Qui apphẽſuz eũ ceciderunt: ⁊ dimiſerũt vacuũ. Et iterz miſit ad illos aliũ ſeruũ. ⁊ illũ in capite vulnera-uerũt ⁊ ↄtumelijs affecerũt. Et rurſum aliũ miſit ⁊ illũ occiderunt: ⁊ plẽs alios quoſdã cedẽtes alios vo occidẽtes. Ad-buc ergo vnũ hñs filiũ cariſſimũ ⁊ illuz miſit ad eos nouiſſimũ dicẽs: q+ reuerebunt filiũ meũ. Coloni aũt dixerũt ad inuicẽ. Hic ẽ heres. Venite occidamus eũ: ⁊ nr̃a erit hereditas. Et apphẽdẽtes eũ occiderũt ⁊ eiecerũt extra vineã. Quid ergo faciet dñs vinee. Veniet ⁊ pdet colonos ⁊ dabit vineã alijs. Nec ſcripturam

al's + vere buntur. Mat. 21. d. Ps. 117. Mat. 21. d. Luc. 20. c. Act. 4. b.

b129 hãc legiſtis. Lapidẽ quẽ reprobauerunt edificãtes: hic fact⁹ ẽ i caput ãguli. a dño factũ eſt iſtud: ⁊ ẽ mirabile i oculis nr̃is[b]. Et q̃rebãt eũ tenere: ⁊ timuerũt turbã. Cognouerũt. n. qm̃ ad eos pabolã hanc

Luc. 20. g. Joan. 7. d. Mat. 22. b. Luc. 20. d.

c130 dixerit. Et relicto eo abierũt.[c] Et mittũt ad eũ quoſdã ex phariſeis ⁊ herodianis: vt eũ caperẽt i verbo. Qui veniẽtes dicũt ei. Magr̃: ſcim⁹ q: verax es ⁊ non curas quẽq̃. Nec. n. vides in faciẽ hoĩum: ſz i veritate viã dei doces. Licet dari+ tributuz ceſari: an nõ dabimus? Qui ſciẽs verſutiã illoꝝ: ait illis. Quid me tẽtatis? Afferte mihi denariũ vt videã. At illi tulerũt ei. Et ait ill'. Cui⁹ ẽ imago hec ⁊ iſcriptio? Dicũt ei. Ceſaris. Rñdẽs aũt ieſus dixit illis. Reddite igit̃ q̃ ſũt ceſaris ceſari: ⁊ q̃ ſũt dei deo. Et mirabant̃ ſup eo. Et venerũt ad eũ ſaducei q dicũt reſurrectionẽ nõ eẽ: ⁊ interrogabãt eũ dicẽtes. Magr̃: moyſes nobis ſcripſit: vt ſi cui⁹ fr̃ mortuus fuerit ⁊ dimiſerit vxorẽ ⁊ filios nõ reliq̃rit: accipiat fr̃ eius vxorẽ ipſi⁹ ⁊ reſuſcitet ſemẽ fr̃i ſuo. Septẽ ergo fr̃es erant: ⁊ pm̃us accepit vxorẽ: ⁊ mortuus ẽ nõ relicto ſemine. Et ſcd̃s accepit eã ⁊ mortuus ẽ: ⁊ nec iſte reliq̃t ſemẽ. Et terti⁹ ſilr̃. Et acceperunt eã ſilr̃ ſeptẽ: ⁊ nõ reliq̃rũt ſemen. Nouiſſima oium defuncta ẽ ⁊ mlr̃. In reſurrectiõe ergo cũ reſurrexerint: cui⁹ de his erit vxor? Septẽ. n. hũerũt eã+ vxorẽ. Et rñdens ieſus ait illis. Nõne iõ erratis: nõ ſciẽtes ſcripturas neq̃ virtutẽ dei? Cũ. n. a mortuis reſurrexerit neq̃ nubẽt neq̃ nubent̃: ſed erũt ſicut angeli dei i celis. De mortuis ãt q reſurgãt nõ legiſtis i libro moyſi ſup rubuz: quõ dixerit illi

B

al' + ceſſuz. Mat. 22. c. Ro. 13. b. Mat. 22. c. Luc. 20. e. Deu. 25. b. Mat. 22. c. Luc. 20. e. al's nõ hȝ + vxorẽ. C

deus ingẽs. ego ſũ de⁹ abrahã. ⁊ de⁹ yſaac ⁊ de⁹ iacob? Non ẽ de⁹ mortuoꝝ. ſz viuorũ. Vos ergo mltũ erratis.[d] Et acceſſit vn⁹

Exo. 3. b. Mat. 22. c. Mat. 22. d.

d131 deſcribis: q audierat illos cõgrẽtes. Et vidẽs qm̃ bñ illis rñderit: iterrogauit+ eũ: qd̃ eẽt primũ oiuz mãdatũ. Ieſus ãt rñdit ei: q: pm̃ũ oium mãdatuz ẽ. Audi iſrl̃ dñs de⁹ tuus de⁹ vn⁹ ẽ. Et diliges dñm deũ tuum ex toto corde tuo: ⁊ ex tota aĩa tua: ⁊ ex tota mente tua ⁊ ex tota virtute tua. Hoc ẽ primũ mãdatũ. Scd̃z aũt ſile eſt illi. Diliges ꝓximũ tuũ+ tãq̃ teipſuz. Maius hoꝝ aliud mãdatũ nõ ẽ.[e] Et ait illi ſcriba. Bñ magr̃ in veritate dixiſti: q: vnus eſt de⁹ ⁊ nõ ẽ ali⁹ ꝑter eũ. Et diligat̃ ex toto corde: ⁊ ex toto itellectu. ⁊ ex tota aĩa. ⁊ ex tota fortitudine: ⁊ diligere ꝓximũ tãq̃ ſeipſũ maius ẽ oĩb⁹ holocauſtomãtib⁹. ⁊ ſacrificijs. Ieſus ãt vidẽs q ſapiẽter rñdiſſet: dixit illi. Nõ es lõge a regno dei.[f] Et nemo iã audebat eũ iterrogare.[g] Et rñdẽs ieſus dicebat docẽs in tẽplo. Q̃uo dicũt ſcribe xp̃z filiũ eẽ dauid. Ipſe. n. dd̃ dicit i ſpũ ſcõ. Dixit dñs dño meo ſede a dextris meis donec põnã inimicos tuos ſcabellũ pedũ tuoꝝ. Ipſe ergo dd̃ dicit eũ dñz: ⁊ vñ ẽ fili⁹ ei⁹? Et multa turba eũ libẽt audiebat.[h] Et dicebat eis: i doctrina ſua. Cauete a ſcribis: q volũt i ſtolis ambulare. ⁊ ſalutari i foro: ⁊ i pm̃is cathedris ſedẽr i ſynagogis. ⁊ pm̃os diſcubit⁹ i cenis: q deuorãt dom⁹ viduaruz ſub obtẽtu plixe oõnis. Hi accipiẽt plixius iudiciũ. Et ſedẽs ieſus ↄtra gaçophilatiũ aſpiciebat q̃uo turba iactaret es i gaçophilatiũ: ⁊ multi diuites iactabãt mlta. Cũ veniſſet ãt vna vidua+ paup: miſit duo minuta qd̃ ẽ q̃drãs. Et ↄuocãs diſcipulos ſuos: ait illis. Amẽ dico vobis: qm̃ vidua hec paup plus oĩb⁹ miſit q miſerũt in gaçophilatiũ. Oẽs. n. ex eo q abundabat illis miſerũt: hec vero de penuria ſua oia que habuit miſit totũ victum ſuum.

al' + ieſus. Deut. 6. a. Mat. 22. d. Leui. 19. c. Luce. 10. e. al's + ſicut. Mat. 22. d. Luc. 20. g. D. Ps. 109. Mat. 22. d. Luce. 20. g. Mat. 23. a. Luce. 11. f. ⁊ 20. g. al' + paupcula. Luce. 21. a.

e132 X
f133 II
g134 II
h135 II
i136 VIII

℄ C. S. ℄ De tẽpli ſtructura: de venturis aħ o ẽ iudiciũ: de paſſiõe martyꝝ: de abominatiõe ⁊ fuga ⁊ pgnãtib⁹ de tribulationib⁹: abbreuiatio dieꝝ: de pſeudo xp̃is ⁊ ꝓphetis. ſol obtenebrat̃: ⁊ luna nõ dabit ſplẽdorẽ ſuũ: ſtelle erũt decidẽtes ⁊c. d ad uẽtu xp̃i: parabola ficus. diẽ ⁊ horã nemo ſcit: vigilate ⁊ orate: neſcitis tp̃s. ℄ XIII

[a] 137
II

Et[a] cũ egredere‑tur de tẽplo: ait illi vnus ex diſcipulis ſuis. Magiſter: aſpice quales lápides. & q̃les ſtructúre. Et rñdés ieſus ait il‑
li. Uides
A
Mat.24.a
Luc.19.g
e.21.b.
has oẽs magnas edificationes? Non re‑
linquẽt lapis ſup lápidẽ q nõ deſtruatur.
[b] 138
II
[b]Et cũ ſederet in monte oliuarũ contra
tẽplũ: interrogábãt eũ ſeparátim petrus
iacobus & ioãnes & andreas. Dic nobis
qñ iſta fient: & qd̃ ſignũ erit qñ hec oia in
cípient ꝯſumári. Et rñdés ieſus cepit di‑
cere illis. Uidéte ne qs vos ſedúcat. Mul‑
ti.n.vénient in noie meo dicẽtes: qz ego
Mat.24.a
Luc.21.b
1.Cor.3.b
Eph.5.b
Luc.21.b
ſu3: & multos ſedúcẽt. Cũ audiéritis autẽ
bella. & opiniónes belloꝶ ne timuéritis.
Opórtet.n.hec fieri: ſed nõdũ finis. Exur‑
B
get gens ꝯtra gentẽ & regnũ ſup regnũ: &
[c] 139 Mat.10.a
c.24.b
erũt terremotus p loca & fames. Initiu3
I Luc.21.b
Joã.16.a
2.Cor.11.c
doloꝶ hec[c]. Uidete aũt voſmetipſos. Trá‑
dent.n.vos in cõcilijs. & in ſynagógis va‑
[d] 140 Mat.10.b
pulábitis: & ante preſides & reges ſtabi‑
VI Luc.12.b.
tis pp me in teſtimoniu3 illis.[b] Et in oẽs
[e] 141 g.21.c.
gentes primũ opoꝛtet p̃dicari euãgeliũ.
II
[e] Et cũ duxerint vos tradẽtes: nolite pre‑
cogitáre quid loquámini: ſed qd̃ datum
vobis fuerit in illa hoꝛa id loq̃mini. Non
n.vos eſtis loq̃ntes: ſ3 ſpũs ſcũs. Trádet
aũt frater fratrẽ in moꝛtẽ. & pr̃ filiũ & cõ‑
ſurgent filij in parẽtes: & moꝛte afficient
Mat.10.c
14.b.
eos. Et éritis odio oĩbus pp nomẽ meũ.
142
VI
Qui aũt ſuſtinúerit in finẽ: hic ſaluᵘ erit.
[f] Cũ aũt vidéritis abominationẽ deſola‑
143
II
tionis ſtantẽ vbi nõ dꝫ: q legit intélligat.
[g] Tũc q in iudéa ſunt fugiãt in mõtes: &
q ſup tectũ ne deſcẽndat in domũ: nec in‑
troeat vt tollat qd de domo ſua: & qui in
agro erit nõ reuertat̃ retro tóllere veſti‑

mẽtũ ſuũ.[h] Ue aũt p̃gnántibus & nutri‑ Mat.24.b [h] 144
éntibus in illis diebᵘ[i]. Orare vero vt hyẽ‑ Luc.21.e II
me nõ fiant.[k] Erũt.n.dies illi tribulatio‑ mar.14.b
nis tales quales nõ fuérũt ab inítio crea‑ Mat.24.a [i] 145
ture quã cõdidit deus vſqꝫ nũc: neqꝫ fiẽt. Luc.21.c VI
[l] Et niſi breuiáſſet dñs dies: nõ fuiſſet ſal‑ mat.24.b C [l] 146
ua oĩs caro. Sed pp electos quos elégit mat.14.b II
breuiáuit dies.[m] Et tũc ſiqs vobis dixe‑ Luc.17.e
rit. Ecce hic eſt xp̃s: ecce illic: ne credidẽ‑ mat.14.b. [l] 147
ritis.[n] Exúrgent.n.pſeúdo xp̃i & pſeudo VI
p̃phẽte: & dabunt ſigna & poꝛténta ad ſe‑ [m] 148
ducẽndos ſi fieri põt ẽt electos. Uos er‑ II
go vidéte. Ecce predixi vobis oĩa.[o] Sed [n] 149
in illis diebᵘ poſt tribulationẽ illã ſol cõ‑ VI
tenebrábit̃: & luna nõ dabit ſplẽdóꝛẽ ſuũ. [o] 150
Et ſtelle celi erũt decidẽtes: & virtutes q̃ II
in celis ſũt mouebunt̃.[p] Et tũc vidẽbunt Joel.2.e
filiũ hoĩs venientẽ in nubíbus cũ virtute mat.24.c
multa & gloꝛia. Et tũc mittet angelos ſu‑ [p] 151
os: & ꝯgregábit eléctos ſuos a quatuoꝛ vẽ‑ II
tis a ſũmo terre vſqꝫ ad ſũmũ celi. A fi‑ Luc.21.e
cu aũt diſcite parábolã. Cũ iã ramus eiᵘ
téner fúerit & nata fuerint fólia cognoſci‑ mat.24.c.
tis qꝛ in ꝓximo ſit éſtas. Sic & vos cũ vi‑ Luc.21.e.
déritis hec fieri: ſcitóte qꝫ in ꝓximo ſit i
oſtijs. Amẽ dico vobis qm̃ nõ tráſibit ge‑ D
neratio hec donec oĩa iſta fiant. Celum &
terrã tráſibunt verba aũt mea nõ tranſi‑
bunt.[q] De die aũt illo vel hoꝛa nemo ſcit mat.24.c [q] 152
neqꝫ angeli in celo neqꝫ filius niſi pater. Luc.16.b II
[r] Uidete: vigiláte. & oꝛate. Neſcitis.n.qñ 21.f mar.25.a [r] 153
tp̃s ſit[s]. Sicut hõ q pegre pfectus reliqt Luc.19.b VI
domũ ſuã: & dedit ſeruis ſuis ptãtẽ cuiuſ‑ [s] 154
qꝫ opis & ianitóꝛi p̃cépit vt vigilet.[t] Uigi‑ VI
late ergo. Neſcitis.n.qñ dñs domᵘ vẽni‑ mar.24.b [t] 155
at: ſero: an media nocte: an galli cãtu: an c.25.a II
mane: ne cum vẽnerit repente inuéniat Luc.21.e
vos doꝛmientes. Quod aũt vobis dico oĩ‑
bus dico: vigilate.

C Ca. Xiiij. C De vnguento effuſo ſuper caput ieſu: ꝓditio iude: cũ diſcipulis mã‑ducauit paſca: dicit vnus veſtru3 me tra‑det: de ſacramento coꝛpoꝛis & ſanguis &c. & captio ieſu. C XIIII

Erat[a] aũt paſca & ázima pᵒ bi‑ A
duũ[b]: & q̃rebãt ſũmi ſacer‑ mat.26.a [a] 156
dotes & ſcribe q̃modo eu3 Luc.22.a I
dolo tenerẽt & occiderẽt. Joã.11.i. [b] 157
Dicebãt.n. Nõ i die feſto: mat.26.a VI
ne foꝛte tumultᵘ fieret in pplo.[c] Et cũ eẽt
in bethanie in domo ſymonis leproſi & re‑ cũbuiſſet [c] 158
I

cũbeꝛet: venit mulier hñs alabáſtrum vn
guenti nárdi ſpicáti ꝑcioſi. ⁊ fracto ala-
báſtro effúdit ſr caput eius. Erant autẽ
quidã indigne ferẽtes itra ſemetipſos: ⁊
mat.26.a. dicentes. Ut qđ ꝑditio iſta vnguẽti fcã ẽ.
Poterat.n. vnguẽtũ iſtud venũdari pluſ-
q̃ trecentis denarijs: ⁊ dari pauperibus.
mat.26.a. ioan.12.b. Et fremébãt in eã. Jeſus aũt dixit. Sini
te eã. Quid illi moléſti eſtis? Bonũ opꝰ
opáta eſt in me. Semp.n. páupres hẽtis
vobiſcũ: ⁊ cũ voluéritis poteſtis illis bene
fácere: me aũt nõ ſemp hẽbitis. Qđ ha-
159 alſ + hoc buit + hec fecitꝰ: ꝓuénit úngere corpꝰ me
I mat.26.a. um in ſepulturã. Amẽ dico vobis: vbicũ
q̃ ꝑdicatũ fuerit euãgeliũ iſtud i vniuer
ſo mundo: ⁊ qđ hec fecit narrábit in me
160 mat.26.a moriã eius. [c] Et iúdas ſcariothes vnus de
II Luc.22.a duodecim abijt ad ſũmos ſacerdotes vt
B ꝓderet cũ illis. Qui audiẽtes gauiſi ſũt:
⁊ ꝓmiſérunt ei pecuniã ſe daturos. ⁊ q̃re-
bãt quõ illũ opportúne tráderet. Et p̄mo
die azimoꝝ qñ paſca imolabãt: dicũt ei
diſcipuli. Quo vis eamus ⁊ paremꝰ tibi
mat.26.b Luc.22.a vt mãduces paſca? Et mittit duos ex di-
ſcipulis ſuis: ⁊ dicit eis. Ite in ciuitatẽ ⁊
occúrret vobis hõ lagenã aque baiulãs.
Sequímini eũ: ⁊ quocũq̃ introierit dici
te dño domus q: magiſter dicit. Ubi ẽ re
féctio mea. vbi paſca cũ diſcipulis meis
mãducẽ? Et ipſe vobis demõſtrabit cená
culũ grãde ſtrátũ: ⁊ illic paráte nobis.
mat.26.b Luc.22.c. ioan.13.c. Et abiérũt diſcipuli eius ⁊ venérũt in ci-
uitatẽ: ⁊ inuenérũt ſicut dixerat illis ⁊ pa
161 rauérũt paſca [f]. Veſpere aũt fcõ: vénit cũ
IIII duódecĩ. Et diſcũbentibꝰ eis ⁊ mãducã
tibus ait ieſús. Amẽ dico vobis: q: vnus
ex vobis trádet me q mãducat mecum.
162 [g] At illi cepérunt ↄtriſtári ⁊ dicere ei ſin
I gilati [h] Nũqđ ego? Qui ait illis. Unꝰ ex
163 duodecĩ q intingit mecũ manũ in catí-
II E no. Et filius qdẽ hoīs vadit ſicut ſcriptũ
164 mat.26.b. eſt de eo [i]. Ue aũt hoī illi: ꝑ quẽ filꝰ hoīs
VI Luc.22.c. tradẽt. Bonũ erat ei ſi nõ eẽt natꝰ hõ il-
165 mat.26.c Luc.22.c le. [k] Et mãducãtibꝰ illis accépit ieſús pa
I 1.Cor.11.c. nẽ ⁊ bñdicens fregit ⁊ dedit eis ⁊ ait. Sũ
166 mite: hoc ẽ corpus meũ. [l] Et accepto calí-
II ce: grãs agens dedit eis. Et biberunt ex
illo oẽs. Et ait illis. Hic eſt ſanguis meus
mat.26.c noui teſtamẽti: q pro multis effundétur.
Amẽ dico vobis: q: iã nõ bibã de geními
ne vitis vſq̃ i diẽ illũ cũ illud bibã nouũ

i regno dei. [m] Et hymno dicto exiérũt in
mat.26.c ioan.18.a. montẽ oliuaꝝ. Et ait eis ieſús. [n] Oẽs ſcã- 167
daliçabimini i me i nocte iſta: q: ſcriptũ VI
eſt. [o] Percutiã paſtorẽ ⁊ diſpgent oues. 168
zacha.13.c Sed poſtq̃ reſurrẽxero ꝑcedã vos in ga IIII
liléã. [p] Petrus aũt ait illi. Et ſi oẽs ſcãda 169
mat.26.c ligati fuerint: ſed nõ ego. Et ait illi ieſús. VI
Luc.22.d Amẽ dico tibi: q: tu hodie in nocte hac ꝑ 170
us q̃ gallus vocẽ bis dẽderit ter me es I
negaturus [q]. At ille ámpliꝰ loquebaẗ. Et 171
D ſi oportúerit me ſimul cõmori + tibi: non VI
alſ + tecũ te negabo. Silr aũt ⁊ oẽs dicebãt [r]. Et vé- 172
alſ + geſ ſemani. niũt i ꝑdiũ cui nomẽ + gethſemáni [s]. Et I
mat.26.d ait diſcipulis ſuis. Sedẽte hic donec orẽ. 173
Et aſſumit petrũ ⁊ iacobũ ⁊ ioãnẽ ſecũ: ⁊ VI
mat.26.d cepit pauére ⁊ tedẽr. Et ait illis [t]. Triſtis 174
mat.26.d ioan.12.d eſt aĩa mea vſq̃ ad mortẽ. Suſtinẽte hic IIII
al + mecũ ⁊ vigilãte. + Et cũ pceſſiſſet páululũ: pró 175
mat.26.d. Luc.22.d cidit ſup terraȝ: ⁊ orabat vt ſi fieri poſſet I
ioan.6.e trãſiret ab eo hora. Et dixit. Abbá pater:
mat.26.d Luc.22.e oĩa tibi poſſibilia ſunt: trãſfer cálicẽ hũc 176
ioan.6.e a me [x]. Sed nõ qđ ego volo: ſed qđ tu [y]. Et I
mat.26.d. ioan.6.g. venit ⁊ inuenit eos dormientes. Et ait pe- 177
mat.26.d. tro. Sýmon dórmis? Nõ potuiſti vna ho II
ra vigilare mecũ. Uigilate ⁊ orate: vt nõ 178
intrẽtis in tẽtationẽ [z]. Spũs quidẽ próm- IIII
ptus eſt: caro vero infirma. [&] Et iterũ ábi 179
ens orauit: eũdẽ ſermonẽ dicẽs. Et reuer VI
ſus dénuo: inuénit eos dormiẽtes. Erant E
mat.26.d. eni oculi eoꝝ grauati: ⁊ ignorabant quid
rñdérẽt ei. Et venit tertio: ⁊ ait illis. Dor
mite iã: ⁊ requiéſcite. [?] Súfficit venit ho- 180
ra: ecce filius hoīs tradẽtur in manꝰ pec- IIII
mat.26.e. catoꝝ. Súrgite eamꝰ. Ecce q me trádet 181
Luc.22.e. ioan.18.a. ꝓpe eſt. [?] Et adhuc eo loquente: venit iú- I
mat.26.e das ſchárioth vnus de duodecim: ⁊ cum
eo turba multa: cũ gladijs ⁊ lignis a ſũ-
mis ſacerdotibus ⁊ ſcribis ⁊ ſeniorıbus.
Dẽderat aũt tráditor eis ſignũ dicens. 182
Quẽcũq̃ oſculatus fuero ipſe eſt tenẽte II
eũ: ⁊ dúcite caute. Et cũ veniſſet: ſtatĩ ac
cedens ad eũ ait. Rabbi. Et oſculátus eſt
eum. At illi manus iniecérunt in ieſúm
mat.26.e. Luc.22.e. ⁊ tenuérũt eũ. [b] Unus aũt qdã de circũ- 183
ioan.18.b ſtantibus edúcẽs gládiũ percúſſit ſeruũ I
mat.26.e ſũmi ſacerdotis. ⁊ amputauit illi auricu
Luc.22.f. ioan.18.d lam. [c] Et rñdens ieſús ait illis. Tãq̃ ad 184
latrónẽ exiſtis cũ gládijs ⁊ lignis cõpre- I
hẽndere me. Quotidie eram apud vos
mat.26.f in tẽplo docens: ⁊ nõ me tenuíſtis. [d] Sed 185
vt ipleant ſcripture. Tunc diſcipuli eius V

186 relinquentes eum oēs fugerunt.ᶜ Adolé
x ſcens autē quid ſequebatur eū amictus
al's + reli. ſyndone ſuper nudo: ⁊ tenuērunt eū. At
cta ille + reiécta ſyndōe nudus prófugit ab
f 187 F eis.ᶠ Et adduxerūt ieſúm ad ſummū ſa
I mat. 26.f. cerdotē. Et cōuenērūt oēs ſacerdotes ⁊
g 188 Luce. 22.f mar. 6.f. ſcribe ⁊ ſeniōres.ᵍ Petrus autē a longe
I Luce. 12.f ſecutus eſt eū vſqꝫ intro in átriū ſummi
Joan. 18.c ſacerdotis: ⁊ ſedébat cum miniſtris ad
h 189 mat. 26 f. Luce. 22.g. ignē ⁊ calefaciébat ſe.ʰ Summi vero ſa
II cerdotes ⁊ omne concíliū querebāt ad
uerſus ieſuz teſtimoniū: vt eū morti trá
derent: nec inueniebāt. Multi aūt teſti
moniū falſum dicebāt aduerſus eū: ⁊ cō
i 190 Mat. 26.f uenientia teſtimonia nō erāt.ⁱ Et quidaz
VI ſurgentes falſuz teſtimoniū ferebāt ad
uerſus eum dicētes. Quoniā nos audiui
mus euz dicentē. Ego diſſoluā téplū hoc
manufactū: ⁊ poſt triduū aliud nō manu
factū edificabo. Et nō erat cōueniens te
ſtimoniū illoꝝ. Exurgēs autē ſummus ſa
cerdos in mediū interrógauit ieſúm di
cens. Non rñdens qcq̄ȝ ad ea q̄ tibi obij
Mat. 26.f ciúntur ab his? Ille autez tacébat: ⁊ nil
Luce. 22.g rñdit. Rurſuz ſummus ſacerdos interro
mat. 26.f. gabat eū. ⁊ dixit ei. Tu es chriſtus filius
L. 22.g. Jo. 6.g dei benedicti. Jeſús aūt dixit illi. Ego ſuz
k 191 G ᵏEt vidébitis filiuz hoīs ſedentē a dextris
I virtutis dei: ⁊ venientē cū nubibus celi.ˡ
l 192 Mat. 26.g Summus aūt ſacerdos ſcíndens veſtimē
VI Luce. 22.g ta ſua ait.ᵐ Quid adhuc deſiderám⁹ te
m 193 Mat. 26.g Luce. 22.g. ſtes. Audiſtis blaſphémiaz. Quid vobis
II Joan. 18.d videtur? Qui oēs cōdēnauérūt eum eſſe
n 194 reum mortis.ⁿ Et cepérūt quidā cōſpúe
I re eum ⁊ veláre faciē ei⁹: ⁊ cólaphis euz
o 195 cédere ⁊ dicere ei. Prophetiça. Et mini
I ſtri álapis eum cedébāt.ᵒ Et cū eſſet pe
trus i atrio deorſum: venit vna ex ancillis
ſummi ſacerdotis: ⁊ cuz vidiſſet petrū ca
lefacientē ſe: aſpiciēs illuz ait. Et tu cum
ieſu naçaréno eras. At ille negáuit dicēs.
p 196 Mat. 26.g Neqꝫ ſcio neqꝫ noui qd dicas.ᵖ Et exijt
I Luce. 22.f. Joan. 18.c foras ante átriū ⁊ gallus cantáuit. Rur
ſus autē cū vidiſſet illuz ancilla cepit di
cere circunſtántib⁹: q2 hic ex illis eſt. At
ille iterū negauit. Et poſt puſilluz rurſus
qui aſſtábant dicebāt petro. Uere ex illis
es: naz ⁊ galiléus es. Ille autē cepit ana
thematiçáre ⁊ iuráre: q2 neſcio hominez
q 197 Mat. 26.g iſtuz quē dicitis. Et ſtatiz gallus iterū cā
II Luce. 22.g. tauit.ᵠ Et recordatus eſt petrus verbi qd

dixerat ei ieſús: priuſq̄ȝ gallus cántet bis:
ter me negabis. Et cepit flere.

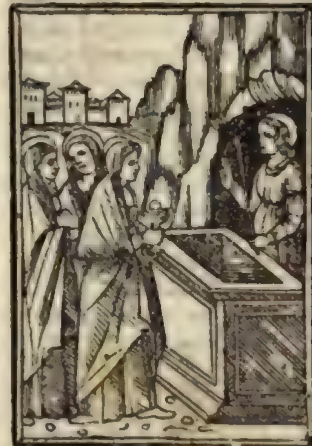
¶ Ca. Sū. ¶ Uinctū ieſuz duxerunt ad
pilatuz: ⁊ illuſio ⁊ crucifixio ⁊ mors ⁊ ſe
pultura ieſu chriſti. ¶ XV

ᵃET cōféſtiz máne cōſiliuz A mat. 27.a. ᵃ198
facientes ſummi ſacerdo Luce. 23.a. II
tes cuz ſeniorib⁹ ⁊ ſcribis Joan. 18.e
⁊ vniuerſo concilio: ᵇvin mat. 27.b. ᵇ199
ciéntes ieſum duxérunt ⁊ Luce. 23.a. I
tradidérūt piláto.ᶜ Et iter Joan. 18.f ᶜ200
rogáuit euz pilatus. Tu es rex iudeórūz? I
At ille rñdēs ait illi. Tu dicis.ᵈ Et accu ᵈ201
ſabant eum ſummi ſacerdotes i multis. IIII
Pilatus autē rurſuz iterrogáuit euz di mat. 27.b.
cens. Non rñdens qcq̄ȝ? Uide in quātis Joan. 19.b
te accuſant. Jeſus autē ámplius nihil rñ
dit: ita vt miraref pilátus.ᵉ Per diē autē Mat. 27.b ᵉ202
feſtum ſolebat dimittere illis vnū ex vín Luce. 23.c.
ctis: quēcūqꝫ petiſſent.ᶠ Erat autē q dice Joan. 18.g mat. 27.b. II ᶠ203
batur bárrabas: qui cū ſeditioſis erat vi Joan. 18.g IIII
ctus q in ſeditiōe fecerat homicidiuz. Et
cum aſcendiſſet turba: cepit rogare ſicut
ſemꝑ faciebat + illis. Pilátus aūt rñdit al's + illuz
eis: ⁊ dixit. Uultis dimittā vobis regem
iudeorū? Sciebat eni qꝫ ꝑ inuidiā tradi
diſſent eum ſummi ſacerdotes.ᵍ Pōtifi mat. 27.b. ᵍ204
ces aūt cōcitauérūt turbā: vt magis bár Luce. 23.c. I
rabam dimitteret eis.ʰ Pilatus aūt ite Joan. 18.g
rum rñdens: ait illis. Quid ergo vultis B ʰ205
faciā regi iudeoꝝ? At illi iteꝝ clamaue I
rūt. Crucifige eū.ⁱ Pilat⁹ vō dicebat illis.
Quid enim mali fecit. At illi magis cla ⁱ206
mabant. Crucifige euz. Pilat⁹ aūt volēs I
ꝑplō ſatiſfácere dimiſit illis bárrabaz: ⁊ Mat. 27.c
trádidit ieſuz flagéllis ceſuz vt crucifige Luce. 23.d Joan. 19
rétur.ᵏ Milites aūt duxerūt eū in átriuz Mat. 27.c Joan. 19.a ᵏ207
pretórij ⁊ cōuocāt totā cohórtē: ⁊ indu Mat. 27.d Joan. 19.a III
unt eū púrpura: ⁊ ipónunt ei plecténtes
ſpineā coronā. Et cepérūt ſalutare eum.
Aue rex iudeoꝝ.ˡ Et ꝑcutiebāt caput ei⁹ ˡ208
arúndine: ⁊ cōſpuébāt eū: ⁊ ponētes gē VI
nua adorabāt eū. Et poſtq̄ȝ illuſérūt ei ex
uérunt illū purpura: ⁊ induérūt eū veſti
mentis ſuis ⁊ educūt illum vt crucifige ᵐ209
rēt eū.ᵐ Et angariauérūt ꝑtereúntē quē I
piam ſýmonē cyrenéuz venientē de villa Mat. 27.d ⁿ210
patrē alexandri ⁊ rúfi: vt tólleret crucez Luce. 23.d I
ei⁹.ⁿ Et ꝑducūt illū in golgothá locū qd Mat. 27.d Luce. 23. ᵒ211
eſt interpretatū caluárie loc⁹.ᵒ Et dabāt Joan. 19.e IIII
ei bibere myrrátū vinū: ⁊ nō accepit.ᵖ Et Mat. 27.d Joan. 19.e ᵖ212
Mat. 27.d I

Luce.23.e crucifigentes eũ diuiſerũt veſtiméta ei⁹:
[g] 213 Joan.19.d mittétes ſortez ſup eis quis qd tolleret.[g]
X Erat auté hora tertia: et crucifixérũt euz.
[r] 214 [r]Et erat titulus cauſe ei⁹ inſcript⁹: rex iu
I deorũ.[s] Et cũ eo crucifigunt duos latro-
[s] 215 nes vnũ a dextris ⁊ aliũ a ſiniſtris ei⁹.[t]Et
I Mat.27.e. ĩpleta eſt ſcriptura q̃ dicit. Et cũ iniqs re
[t] 216 Luce.22.e. putát⁹ eſt.[u] Et ptereũtes blaſphemábát
VIII Luce.19.d Eſa.53.d eum mouétes capita ſua ⁊ dicétes. Uah
[u] 217 Luce.22.d qui déſtruis téplũ dei: ⁊ ĩ trib⁹ dieb⁹ re-
VI Mat.27.e. Mat.27.e edificas. Saluũ fac temetipſuz deſcendés
[x] 218 Luce.23.e. de cruce.[x] Silr ⁊ ſũmi ſacerdotes illudé-
II Mat.27.f. Mat.27.f tes ad alterũ cũ ſcribis dicebát. Alios ſal
[y] 219 Luce.23.e. uos fecit ſeipſuz ñ põt ſaluuz facere. Xp̃s
II Joan.19.e rex iſrael: deſcédat núc de cruce: vt videa
[z] 220 Mat.27.e. mus ⁊ credamus.[y] Et qui cũ eo crucifixi
II erát cõuitiabánt ei.[z] Et fcã hora ſexta: té
nebre facte ſunt per totã terrã vſq ĩ horã
[a] 221 nonã.[a] Et hora nona exclamauit ieſús vo
VI ce magna dicétes. Heloy. Heloy: lama-
ʒabbattani? Quod eſt interpretatũ. De⁹
meus: deus meus: vt qd dereliqſti me? Et
[b] 222 quidaz de circũſtãtib⁹ audiétes dicebát.
II Mat.27.f Luc.23.e Ecce heliaz vocat.[b] Currens auté vnus ⁊
Joan.19.f ĩplens ſpõngiã acéto: circũponénſq
[c] 223 D cálamo: potũ dabat ei dicés.[c] Sinite: vi-
I Mat.27.f deam⁹ ſi veniat helýas ad deponéduz eũ.
[d] 224 Luc.23.f Mat.27.f Jeſús autez emiſſa voce magna: expirá-
II et ſummũ uit.[d] Et velum tépli ſciſſuz eſt in duo: a ✝
[e] 225 ſummo vſq deorſuz.[e] Uidés aũt cẽturio
II qui ex aduerſo ſtabat: q: ſic clamãs expi-
[f] 226 ráſſet: ait. Uere hic homo fili⁹ dei erat.[f]
VI Mat.27.f Erant auté ⁊ mulieres de lõge aſpiciẽtes:
inter quas erat maria magdalené: ⁊ ma
ria iacobi minoris: ⁊ ioſéph mater ⁊ ſalo
mé: ⁊ cuz eſſet in galilea ſequebátur euz
⁊ miniſtrabát ei: et alie multe que ſimul
[g] 227 Mat.27.g cum eo aſcénderát hieroſólymã.[g] Et cũ
I Luc.23.g Joã.19.g iam ſero eſſet fcm̃: q: erat paráſceue qđ
ẽ ãn ſábbatũ: venit ioſéph ab arimathia
nobilis decúrio: q: ⁊ ipſe erat expéctans
regnũ dei. Et audácter itroíuit ad pilatũ
⁊ petijt corp⁹ ieſú. Pilat⁹ auté mirabat:
ſi iaz obiſſet. Et accerſito cẽturióne: iter-
rogauit eũ ſi iã mortu⁹ eſſet. Et cũ cogno
[h] 228 Mat.27.g uiſſet a cẽturióne donauit corp⁹ ioſéph.[h]
I Luc.23.g Joſéph auté mercátus ſýndoné ⁊ depó-
Joan.19.g Mat.27.g nens eum inuóluit ſýndone: ⁊ póſuit eũ
in monumento quod erat exciſuz de pe-
[i] 229 tra ⁊ aduóluit lápidem ad hóſtiuz mo-
VI numéti.[i] Maria auté magdalené ⁊ ma-

ria ioſéph aſpiciébant vbi poneretur.

¶ Ca. Sũ. ¶ Reſurrectio ⁊ oſtẽſio ei⁹: ⁊ q; predicare iubet euangeliũ. ¶ XVI

[a] Et cum tranſiſſet ſábbatũ: maria magda-lené ⁊ maria ia cobi ⁊ ſa lomé e-merũt a-rómata: vt venié-tes vnge rét ieſuz. A [a] 230 VIII
[b] Et val-de mane vna ſab-batórum [b] 231 I
vénũt ad mõumétũ: orto iã ſole. Et dice Mat.28.a Luc.24.a
bát adínuicé. Quis reuóluet nobis lapi Joan.20.a
dé ab óſtio mõuméti? Et reſpiciétes vidé
rũt reuolutũ lapidez. Erat qpp̃ magnus B
valde. Et itroeũtes ĩ mõumétũ viderũt
iúuené ſedenté in dextris cooptũ ſtola cã
dida ⁊ obſtupuérũt.[c] Qui dicit illis. No Mat.28.a [c] 232
lite expauéſcere. Jeſũz querítis naçaré- Luc.24.a II
nuz crucifixũ: ſurrexit nõ eſt hic. Ecce lo-
cus: vbi poſuérũt eũ. Sed ite dicite diſci
pulis ei⁹ ⁊ petro: q: pcédet vos ĩ galileã.
Jbi eũ vidébitis: ſic dixit vobis.[d] At ille Mat.28.b [d] 233 II
exeũtes fugérũt de mõuméto. Jnuáſerat
enĩz eas trémor ⁊ pauor: ⁊ némini qcq̃
dixérũt. Tímebát eni. Surgés aũt ieſús
mane prima ſábbati appuit pmo marie
magdalené de qua eiécerat ſepté demó-
nia. Jlla vadés nũciauit his q cuz eo fue
rát lugéntib⁹ ⁊ fléntib⁹: Et illi audiétes
q: viueret ⁊ viſus eẽt ab ea: nõ credidé-
runt. Poſt hec auté duób⁹ ex his ambulãt [e] 234
tibus oſtéſus eſt in alia effigie eũtibus Luc.24.b VIII
in villam: ⁊ illi euntes nunciauerunt cé-
teris: nec illis credidérunt.[f] Nouiſſime [f] 235
autem recumbéntibus illis vndecim ap X
páruit: ⁊ exprobráuit incredulitatez eo-
rũ ⁊ durítiã cordis: q: his q viderant euz
reſurrexiſſe nõ credidérunt. Et dixit eis. D
Eũtes ĩ mũdũ vniuerſũ pdicáte euágeli
uz oĩ creaturẽ. Qui crediderit ⁊ baptiçát⁹

I a

Ait
in diebus
heródis
regis iu-
deé: ſacer
dos qui-
dam no-
mine ça-
charias d
vice abia
⁊ vxoꝛ il-
lius de fi-
liabus a-
arón: ⁊
nomé e-
ius helíſa
béth. E-
rant aũt iuſti ambo ante deũ: incedéntes
in omnibꝰ mãdatis ⁊ iuſtificatiõibꝰ dñi
ſine queréla. Et nõ erat illis filius: eo q̄
eſſet helíſabeth ſtérilis: ⁊ ambo proceſſiſ-
ſent in diebꝰ ſuis. Factũ eſt aũt cũ ſacer-
alias nõ hz dotio fungerétur + çacharias in oꝛdine
çacharias vícis ſue ante deum: ſm̃ conſuetudinem
ſacerdotij ſoꝛte éxijt vt incenſuz póneret
ingreſſus in tẽplũ dñi. Et omnis multitu
do populi erat oꝛans foꝛis hoꝛa incẽſi. Ap
páruit aũt angelus dñi ſtans a dextris al-
taris incẽſi. Et çacharías turbatus eſt vi-
dens: ⁊ timoꝛ irruit ſup eũ. Ait aũt ad il-
lum angelus. Ne timeas çacharía: quo-
alias + oĩo niaz exaudita eſt + depꝛecatio tua. Et vxoꝛ
tua helíſabeth pariet tibi filiũ: ⁊ vocabis
nomẽ eius ioannẽ. Et erit gaudiũ tibi ⁊
exultatio: ⁊ multi in natiuitate eius gau-
B debunt. Erit enim magnꝰ coꝛã dño: ⁊ vi
num ⁊ ſicerã nõ bibet. Et ſpiritu ſancto
replébitur adhuc ex vtero matris ſue: ⁊
multos filioꝝ cõuértet ad dñm deũ ipſo
rum. Et ipſe pꝛecẽdet ante illuz in ſpũ ⁊
virtute helíe: vt cõuértat coꝛda patruz in
alias + incre- filios ⁊ + incrédulos ad pꝛudentiã iuſto
dibiles ruz. Paráte dño plebẽ perfectã. Et dixit
çacharias ad angeluz. Unde hoc ſciam?
Gen. 8. b Ego eni ſuz ſenex: ⁊ vxoꝛ mea procéſſit i
Judi. 13. b diebꝰ ſuis. Et reſpõdẽs angelus dixit ei.
Ego ſum gábꝛiel qui aſto ante deũ: ⁊ miſ
ſus ſum loqui ad te ⁊ hec tibi euãgeliça-
re: Et ecce eris tacẽs ⁊ nõ póteris lóqui
vſq̄z i diẽ quo hec fiant: pꝛo eo q̄ nõ cre-
didiſti verbis meis q̄ implebũtur in tpe
ſuo. Et erat plebs expectans çachariaz: ⁊
mirabãtur q̄ tardáret ipſe i tẽplo. Egreſ-
ſus aũt nõ póterat loq ad illos. Et cogno
uérunt q̄ viſionẽ vidiſſet in tẽplo. Et ipſe
erat innuens illis: ⁊ permánſit mutꝰ. Et C
factuz eſt vt impleti ſunt dies officij eius
ábijt in domũ ſuã. Poſt hos aũt dies cõ-
cépit helíſabéth vxoꝛ eiꝰ: ⁊ occultabat ſe
mẽſibꝰ q̄nq̄z dicẽs. Q2 ſic fecit mihi dñs
i diebꝰ quibꝰ reſpẽrit auférre oppꝛóbꝛiũ
meũ inter hoies. In mẽſe aũt ſexto miſ-
ſus eſt ángelus gabꝛiél a deo in ciuitatez
galilee cui nomẽ naçaréth ad virginẽ deſ
ponſátã viro cui nomẽ erat ioſéph de do Mat. 1. c
mo dauid: ⁊ nomẽ virgis maria. Et igreſ
ſus angelus ad eaz: dixit. Aue gratia ple- Judit. 13. c
na: dñs tecũ benedícta tu in mulieribꝰ.
Que cũ audiſſet turbata ẽ i ſermõe eiꝰ:
⁊ cogitabat qualis eſſet iſta ſalutatio. Et
ait angelus ei. Ne timeas maria: inuenĩ Eſa. 7. c
ſti eni gratiã apud deũ. Ecce cõcipies in Mat. 1. d
útero ⁊ páries filiũ ⁊ vocabis nomẽ eius
ieſũz. Hic erit magnꝰ: ⁊ filiꝰ altiſſimi vo- mich. 4. c
cabitur. Et dabit illi dñs deus ſedẽ dauid
patris eius: ⁊ regnábit in domo iacób in
eternũ: ⁊ regni eiꝰ nõ erit finis. Dixit aũt
maria ad angelũ. Quo modo fiet iſtud? D
Qm̃ virũ nõ cognoſco. Et reſpõdẽs ange
lus dixit ei. Spũſſcũs ſuperueniet in te: ⁊
virtus altiſſimi obũbꝛábit tibi. Ideóq̄z ⁊ Eſa. 6. b
qd naſcẽtur ex te ſanctũ vocabit̃ filiꝰ dei.
Et ecce helíſabéth cognata tua ⁊ ipſa cõ-
cépit filiuz in ſenectute ſua. Et hic mẽſis
eſt ſextus illi que vocat̃ ſtérilis: q2 nõ erit
impoſſibile apud deũ omne verbuz. Dixit
autem maria. Ecce ancilla dñi: fiat mihi
ſm̃ verbũ tuũ. Et diſcéſſit ab illa ãgelus.
Exúrgens aũt maria in diebꝰ illis ábijt
in montána cũ feſtinatione i ciuitatẽ iu-
dá: ⁊ intrauit in domũ çacharie ⁊ ſalutã
uit helíſabéth. Et fcm̃ eſt vt audiuit ſalu-
tatiónẽ marie helíſabéth: exultauit i fans
in vtero eiꝰ. Et repleta eſt ſpũ ſctõ helíſa-
béth: ⁊ exclamauit voce magna ⁊ dixit.
Bñdicta tu inter + mulieres: ⁊ bñdictꝰ alias + in
fructꝰ vẽtris tui. Et vñ hoc mihi: vt vẽni- mulieri-
bus
at mater dñi mei ad me? Ecce eni vt fa- Judi. 5. d
cta eſt vox ſalutationis tue i áuribꝰ meis: E
exultáuit i gaudio i fans i vtero meo. Et
beata q̄ credidiſti: q̄m̄ pficientur ea q̄ di-

cta ſunt tibi a dño. Et ait maria. Magni
ficat aïa mea dñm. Et exultauit ſpūs me
us in deo ſalutari meo. Quia reſpexit hu
militatē ancille ſue: ecce enim ex hoc bea
tā me dicēt oēs gñatiōes. Quia fecit mi-
hi magna q potēs eſt: z ſcm̄ nomē ei⁹. Et
al's + pge nies mīſicordia ei⁹ a pgenie z + pgenies: timē
tibus eū. Fecit potentiā in brachio ſuo:
diſpſit ſupbos mēte cordis ſui. Depoſuit
potētes de ſede: z exaltauit humiles. Eſu
riētes ipleuit bonis: z diuites dimiſit in-
al' + recor datus anes. Suſcepit iſrl' puerū ſuū + memo-
rari miſericordie ſue: Sicut locut⁹ eſt ad
al's + vſq₃ in ſeculū pſes nr̄os abraā z ſemini ei⁹ + i ſcl'a. Manſ
ſit aūt maria cū illa q̄ſi mēſib⁹ trib⁹: z re
uerſa ē i domū ſuā Heliſabeth aūt ipletū
F ē tps pariēdi: z pēpit filiū. Et audierunt
vicini z cognati ei⁹: qz magnificauit dñs
miam ſuā cū illa: z ꝯgratulabant̄ ei. Et
factū ē in die octauo venērūt circūcide-
re puerū: z vocabant eū nomine pr̄is ſui
zachariā. Et rn̄dens mr̄ ei⁹ dixit. Neq̄-
q̄z ſed vocabit̄ iohānes. Et dixerūt ad il-
lā. Quia nemo ē in cognatiōe tua: q̄ vo-
cet̄ hoc noīe. Innuebāt aūt pr̄i eius: quē
vellet vocari eū. Et poſtulās pugillārem
ſcripſit dicēs. Johānes ē nomen eius. Et
mirati ſūt vniuerſi. Apertū ē aūt ilico os
ei⁹ z lingua ei⁹: z loq̄bat̄ bn̄dicēs deum.
Et fact⁹ ē timor ſup oēs vicinos eoꝝ: z ſu
p oīa mōtana iudeē: z diuulgabant̄ oīa
verba hec. Et poſuerūt oēs q audierant in
corde ſuo dicētes. Quis putas puer iſte
erit? Et eni man⁹ dñi erat cū illo. Et za-
charias pr̄ eius repletus eſt ſpū ſcō: z p-
phetauit dicēs. Bn̄dictus dñs deus iſrl':
qz viſitauit z fecit redēptionē plebis ſue.
G Et erexit cornu ſalutis nobis i domo da
uid pueri ſui. Sicut locutus eſt p os ſcōꝝ
qui a ſeculo ſunt pphetarū eius. Salutē
ex inimicis nr̄is: z de manu oīum q ode
rūt nos. Ad faciēdā miſericordiā cū pa
tribus nr̄is z memorari teſtamēti ſui ſci.
Iuſiurādū qd̄ iurauit ad abraā patrē no
ſtrū daturum ſe nobis. Ut ſine timore de
manu inimicoꝝ noſtroꝝ liberati ſeruia-
mus illi in ſanctitate z iuſtitia corā ipſo
oībus diebus nr̄is. Et tu puer, ppheta al-
tiſſimi vocaberis: preibis eni ante faciem
dñi parare vias eius. Ad dandā ſcientiā
ſalutis plebi eius in remiſſionē peccatoꝝ
eoꝝ. Per viſcera miſericordie dei noſtri i de pe. diſ. 3. c. adhuc
quibus viſitauit nos oriens ex alto. Illu-
minare his qui in tenebris z vmbra mor
tis ſedent: ad dirigēdos pedes noſtros 1. Re. 2. a
in viā pacis. Puer autem creſcebat z cō
fortabatur ſpiritu: z erat i deſertis vſq₃ in
diem oſtenſionis ſue ad iſraël.
C Ca. II. C Edictū auguſti vt deſcribe-
retur orbis: maria peperit filiū ſuū primo
genitū Angelus natiuitatē xp̄i paſtorib⁹
nūciauit z paſtores dicebāt ad inuicem.
Tranſeamus vſq₃ ad bethleem: ieſus cir-
cuncidītur. Simeon accepit ieſum in vl-
nas ſuas: dicens. Nunc dimittis zc̄. Et ſy
meon dixit marie. Ecce poſitus eſt h i ruī
nam zc̄. Et anna propheteſſa ſuperueniens
confitebat̄ domino: z loquebatur de illo
oībus qui expectabant redēptionē iſrael.
Jeſus inuētus in medio doctoꝝ: z q ſub-
ditus erat marie z ioſeph. C II
Actū eſt aūt in diebus il- A
lis exijt edictū a ceſare au
guſto: vt deſcriberet̄ vni-
uerſus orbis. Hec deſcri-
ptio prima facta eſt a preſi
de ſyrie cyrino. Et ibant
oēs vt pfiterentur ſinguli in ſuā ciuitatē.
Aſcēdit aūt z ioſeph a galilea de ciuitate
nazareth in iudeā ciuitatē dauid q̄ vocat̄
bethleem: eo q ēēt de domo z familia da
uid: vt pfiteret̄ cū maria deſponſata ſibi
vxore pgnāte.[a] Factū ē aūt cū eēnt ibi: a 2
ipleti ſunt dies + vt peret. Et peperit filiū al' + marie mat. i. c. d v
ſuū primogenitū: z pānis eū inuoluit[b] z re b 3
clinauit eū in + pſepio: qz nō erat ei loc⁹ z. 2. a al' + pſepe x
in diuerſorio. Et paſtores erāt in regione B
eādē vigilātes: z cuſtodiētes vigilias no
ctis ſup gregē ſuū. Et ecce angel⁹ domini
ſtetit iuxta illos. z claritas dei circūfulſit
illos. Et timuerūt timore magno. Et di-
xit illis angelus. Nolite timere. Ecce. n.
euāgelizo + vobis gaudiū magnū qd̄ erit al' + annūtio
oī pplo: qz natus eſt vobis hodie ſaluator: al' + nobiſ
qui eſt xp̄s dñs. in ciuitate dauid. Et hoc
vobis ſignū. Inueniētis infantē pānis in
uolutū: z poſitū in + preſepio. Et ſubito al' + pſepe
ſcā eſt cū angelo multitudo militie cele-
ſtis: laudantiū deū z dicentiū. Gloria i al de cſe di. i. c. nocte. z. c. ō hym nis. z. c. pe nus.
tiſſimis deo: z in terra pax hoib⁹ bone vo-
lūtatis. Et fcm̄ eſt vt diſceſſerūt ab eis an
geli in celū: paſtores loq̄bant̄ ad inuicē.

C Tranſeámus vſq; bethleē: & videám⁹ hoc
verbū qd̓ factū eſt: qd̓ fecit dñs & oſtēdit no
bis. Et venerūt feſtinántes: & inuenérūt
mariam & ioſéph & infantem póſitū in
al. + hiſcpe + preſépio. Videntes aūt cognouerūt de
verbo: qd̓ dictum erat illis de púero hoc.
Et oēs qui audiérunt mirati ſunt & d̓ his
infra eo. q̄ dicta erant a paſtoribus ad ipſos. Ma-
ria aūt conſeruabat oīa verba hec: cónfe
rens in corde ſuo. Et reuerſi ſūt paſtores
glorificantes & laudantes deum in oībus
que audierant & viderant: ſicut dictū eſt
ad illos. Et poſtq̄ cōſumati ſunt dies octo:
al. nō hꝫ + puer vt circūcideretur + puer: vocatum eſt no
men eius ieſus. Qd̓ vocatum eſt ab ange
lo priuſq̄ in útero conciperēt. Et poſtq̄ i
pleti ſunt dies purgationis eius ſm legē
D móyſi tulérunt illū in hieruſalém vt ſi-
Exo. 34. c. ſterent eum dño: ſicut ſcriptū eſt in lege
dñi: q: oē maſculinū adapériens vúluā
ſctm̄ dño vocábitur. Et vt darent hóſtiā
ſm q̄ dictū eſt in lege dñi: par túrturum
aut duos púllos columbárū. Et ecce hō
erat in hierl̄m cui nomē ſýmeō. Et hō iſte
iuſtus & timorat⁹ expectans cōſolationem
iſraél: & ſpūs ſcūs erat in eo. Et rñſū ac-
céperat a ſpū ſcō. nō viſūꝝ ſe mortē: niſi
prius vidéret xp̄m dñi. Et vénit in ſpū in
téplū. Et cū indúcerent púeꝝ ieſū parē-
tes eius vt fácerent ſm cōſuetudinē legis
p eo: & ipſe accépit eū in úlnas ſuas & be
E nedixit deū & dixit. Nunc dimittis ſeruū
tuū dñe ſm verbū tuū i pace: q: viderūt
oculi mei ſalutare tuū. Qd̓ paraſti añ fa-
ciē oīum pplōꝝ. Lumen ad reuelationē
gentiū: & gl̄iam plebis tue iſraél. Et erāt
pr̄ eius & mr̄ eius mirātes ſup his q̄ dice
bant de illo. Et bñdixit illis ſýmeon: & di
Ie. 14. b xit ad mariā mr̄em eius. Ecce poſitus eſt
hic in ruinā: & i reſurrectionē multoꝝ in
iſraél: & in ſignū cui cōtradicétur. Et tuā
ipſius aīam ptrāſibit gladius: vt reuelēt
ex multis cordibus cogitationes. Et erat
anna pphetiſſa filia phanuél de tribu aſ-
ſér: Hec pceſſerat in diebus multis: & ví-
xerat cū viro ſuo annis ſeptē a virginita-
te ſua. Et hec vidua vſq; ad annos octo-
gintaquatuor: que nō diſcedébat de tem-
F plo ieiunijs & + obſecrationibus ſeruiēs
al. + oro nibus nocte ac die. Et hec ipſa hora ſuperuéniēs
cōfitebat dño: & loquebat de illo oībus q

expectabant redēptionem + iſraél. Et vt p al. + hieruſalem
fecérunt oīa ſm legem dñi: reuerſi ſunt
in galiléā in ciuitatē ſuā naçaréth. Pu-
er āt creſcébat & cōfortabat plenus ſapiā:
& grā dei erat in illo. Et ibant parētes ei⁹
per oēs annos in hierl̄m in die ſolēni pa-
ſce. Et cū factus eſſet annorū duódecim:
aſcendētibus illis in hieroſólymā ſꝫ cō-
ſuetudinē diei feſti cōſumatiſq; diebus cū
redírent: & remāſit puer ieſús in hierl̄m:
& non cognouerunt parentes eius. Exiſti
mātes aūt illum eſſe in comitátu vené-
runt iter diei: & requirébant eū inter co
gnatos & notos. Et non inuenientes re-
greſſi ſunt in hierl̄m: requirētes eum. Et
factū eſt poſt tríduum: inuenérunt illum
in templo ſedentē in medio doctoꝝ: audi
entem illos & interrogantem eos. Stu- G *4
mat. 7. b mar. 6. c pébant autem oēs qui eum audiébant: ii
ſuper prudentia & rñſis eius. Et videntes
ammiráti ſūt. Et dixit mr̄ eius ad illū.
Fili quid feciſti nobis ſic? Ecce pr̄ tuus & *5
ego dolentes q̄rebam⁹ te. Et ait ad illos. x
Quid ē q̄ me q̄rebatis? Neſciebatis: q:
in his que patris mei ſunt oportet me eē.
Et ipſi nō itellexérūt v̄bū qd̓ locut⁹ ē ad infra. 18. f
eos. Et deſcēdit cū eis & venit naçaréth: &
erat ſúbdit⁹ illis. Et mr̄ ei⁹ cōſeruábat oīa
verba hec in corde ſuo. Et ieſus pficiebat ſ. eo. 1. Re. 2. e
ſapiā & etate & gratia: apud deū & hoīes.
C Ca. III. C Joannes predicat baptiſ-
mum penitentie: dicit turbis. Genimina
viperarū &c. facite fructus dignos penitē-
tie &c. pōt deus de lapidibus iſtis ſuſcita-
re &c. Joannes turbis dicit & publicanis
& militib⁹ qd agere debeāt dicit venit for
tior me cui⁹ ventilabrū in manu. Joānes
corripit herodē: & baptiçat ieſum: celum
aperitur. vox patris auditur. Jeſus erat in
cipiens quaſi annoꝝ triginta vt putabat
filius ioſeph qui fuit heli &c. C III

Anno aūt quintodecimo
impérij tybérij céſaris p A *6
curante póntio piláto iu- iii
déam: tetrárcha autē ga-
liléé heróde: philippo aūt
frē ei⁹ tetrárcha ituree &
traconitidis regiōis: & lyſánia abiline te
trárcha ſb̄ pncipib⁹ ſacerdotū āna & cáy
pha: fcm̄ ē verbū dñi ſup ioánnē çacha- *7
rie filiū in deſerto. Et venit in oēm re- i

mat.3.a mar.1.a gionem iordánis predícans baptíſmum
Joan.3.a penitentie in remiſſionem peccatoꝝ: ſi-
Eſa.40.a cut ſcriptum eſt in libro ſermonum yſaie
mat.3.a prophete. Uox clamantis in deſerto. Pa
mar.1.a Joan.1.c rate viam domini: rectas facite ſémitas
B eius. Omnis vallis implébitur: ⁊ omnis
mons ⁊ collis humiliabitur. Et erūt pra-
ua indirecta ⁊ áſpera in vias planas: ⁊ vi
c 8 debit oīs caro ſalutare dei. ᶜDicebat er-
v go ad turbas: que exibāt vt baptiçarent
mat.3.b ab ipſo. Genímina vipáruꝫ: qs oſtendet
vobis fúgere a ventura ira? Facite ergo
fructus dignos penitentie: ⁊ ne cepéritis
dicere: patrē habemus abraāꝫ. Dico eni
vobis: q2 potens eſt deus de lapidibꝰ iſtis
ſuſcitáre filios ábrahe. Jam eni ſecúris
mat.3.c ad radicem árboris poſita eſt. Omnis er
go arbor nō faciens fructū bonū excidet:
⁊ in ignē mittétur. ᵈEt interrogabant eū
d 9 turbe dicētes. Quid ergo faciémus. Rñ-
x dens aūt dicebat illis. Qui hꝫ duas tú-
nicas det nō hñti: ⁊ q hēt eſcas ſilr faciat.
C Uenérūt aūt ⁊ publicāi vt baptiçarent:
⁊ dixerūt ad illū. Magr qd faciémus?
At ille dixit ad eos. Nihil ámpliꝰ q3 qd
ɔſtitútū eſt vobis faciatis. Interrogabāt
33.q.1.c.pa aūt euꝫ ⁊ milites dicētes. Quid faciémꝰ
ratus.⁊.c. ⁊ nos? Et ait illis. Némínē cōcutiátis ne
qd culpa. q3 calúmniā faciatis: ⁊ cōtenti eſtote ſti-
tus.⁊.c.q. militare. péndijs veſtris. Exiſtimánte autē populo
⁊ cogitantibꝰ omnibꝰ in cordibꝰ ſuis de
ioāne ne forte ipſe eſſet chrs: reſpōdit io-
mat.3.c annes dicēs oībus. ᵉEgo quidē aqua ba-
e 10 mat.1.a Joan.1.d ptiço vos: véniet aūt fortior me poſt me:
I mat.3.c cuius nō ſuꝫ dignus ſóluere corrigiā cal-
D ciamētoꝝ eius: ipſe vos baptiçábit i ſpū
ſcō ⁊ igni. ᶠCuius ventilabrū i manu eiꝰ:
f 11 aſs+pro. ⁊ + purgábit áreā ſuā: ⁊ cōgregábit tri-
v mūdab.i. ticū in hórreū ſuū: páleas aūt cōbúret i-
mat.14.a mar.6.c gni inextinguibili. Multa qdē ⁊ alia ex-
hórtans euāgeliçabat pplo. ᵍHeródes aūt
g 12 tetrárcha cū corriperet ab illo de herodía
II de vxore fratris ſui: ⁊ de omnibꝰ malis q̄
fecit heródes abiécit ⁊ hoc ſup oīa: ⁊ in-
aſs+euꝫ clúſit + ioānē i cárcere. ʰFactū eſt aūt cū
h 13 mat.3.d baptiçaret oīs populus ⁊ ieſú baptiçáto
I mar.1.a Joan.1.a ⁊ oráte: apertū eſt celū ⁊ deſcēdit ſpūs ſan
E ctus corporali ſpecie ſicut colūba in ipſuꝫ.
Et vox de celo fcā eſt. Tu es filius meꝰ di
i 14 aſs+com placuit lectꝰ: in te + cōplacuit mihi. ⁱEt ipſe ieſús
iii mat.1.a erat incipiēs quaſi ānoꝝ triginta vt puta

baſ filiꝰ ioſéph q fuit heli: q fuit mathát:
q fuit leui: q fuit melchí: qui fuit iannē:
qui fuit ioſeph: qui fuit mathathie: q fuit
amós: qui fuit naū3: q fuit heſli: qui fuit
agé: qui fuit maáth: qui fuit mathathie:
qui fuit ſemei: qui fuit ioſeph: qui fuit iu
da: qui fuit ioanná: qui fuit reſa: qui fuit
çorobabel: qui fuit ſalathiél: qui fuit me- F
ri: q fuit melchi: qui fuit addi: q fuit co-
ſán: qui fuit helmadā: qui fuit hér: qui
fuit ieſú: qui fuit elieçér: qui fuit iorim:
qui fuit mathát: qui fuit leui: qui fuit ſy
meon: qui fuit iudá: qui fuit ioſéph: qui
fuit ioná: qui fuit heliachi3: qui fuit mel
chá: qui fuit menna: qui fuit mathata: q G
fuit nathán: qui fuit dauid: qui fuit ieſſe:
qui fuit obéth: q fuit booz: q fuit ſalmón
qui fuit naaſon: q fuit aminadáb: q fuit
arám: qui fuit eſróm: qui fuit pharés: q
fuit iúde: qui fuit iacób: qui fuit yſaác: q aſs+habra am
fuit + ábrahe: q fuit tharé: q fuit nachór:
qui fuit + ſarúch: qui fuit ragaú: qui fuit aſs.+ſa. ruch
phaléch: qui fuit hebér: q fuit ſalé: q fuit
chaynám: qui fuit arphaxát: q fuit ſém:
qui fuit noé: qui fuit lamēch: qui fuit
mathuſalém: qui fuit enóch: qui fuit ia-
réth: qui fuit malalehél: qui fuit chay-
nám: qui fuit enós: qui fuit ſéth: qui fuit
adám: qui fuit dei.
¶ Ca.Sū. ¶ Jeſus plenus ſpiritu ſan-
cto regreſſus eſt a iordane ieiunans qua
draginta diebus eſurijt: ⁊ tēptatur a dia
bolo: conſumata temptatione diabolus
receſſit ab eo vſq3 ad tempus. Jeſus re-
greſſus in virtute ſpiritus in galileam: ⁊
fama exijt per vniuerſam regionē de illo
venit naçareth: ⁊ intrauit ſynagogaꝫ ⁊ le
git in libro eſaie prophete. Spiritus do-
mini ⁊c. omnes teſtimonium dabant: il-
li dicebāt: quia filius ioſeph eſt: ieſus di-
cit. Nemo propheta acceptus eſt i patria
ſua: dicit heliaꝫ miſſum cum fames eſſet
in ſarepta ad viduaꝫ: ⁊ heliſeuꝫ curaſſe a
lepra naamam ſyrum. Eijcitur de ciuita-
te ieſus: ⁊ ducitur vſq3 ad ſupercíliū mō-
tis vt precipitetur: demonium eijcit ieſus
ab homine: ſocrum ſymonis curat: ⁊ ali-
os curat manus imponens: demones cla
mabant cuꝫ exirēt. Tu es filius dei: ⁊ in-
crepans nō ſinebat eos loq: dixit óportet
me euangeliçare regnum dei. ¶IIII.

a 15 A IEſús autez plenus ſpiritu
II ſcō regreſſus eſt a iordane.
al's + in deſertum a ſpir. tu Et agebāť in + ſpiritu ī de
ſerto diebus quadraginta:
b 16 ꝛ tētabatur a diabolo. [b] Et
V nihil māducáuit in dieb⁹
Mat. 4. a Mar. 1. b illis. Et cōſumatis illis eſúrijt. Dixit aūt
illi diabolus. Si filius dei es: dic lápidi
Deu. 8. a huic vt panis fiat. Et reſpondit ad illum
ieſús. Scriptū eſt: q2 nō ī pane ſolo viuit
homo: ſed in oi verbo dei. Et duxit illum
al's + mō. et excelsū diabolus + ꝛ oſtēdit illi oīa regna orbis
terre in moménto tēporis: ꝛ ait illi. Tibi
dabo poteſtatē hanc vniuerſaz ꝛ gloriā il
6 lorum: q2 mihi trádita ſunt: ꝛ cui volo do
illa. Tu ergo prócidēs ſi adoráueris co-
ram me: erūt tua oīa. Et reſpondens ie-
ſús dixit illi. Scriptū eſt. Dn̄m deuz tuū
al's nō hz + pcedēs adorábis: ꝛ illi ſoli ſéruies. Et duxit illū
B in hieruſalēz: ꝛ ſtátuit eū ſup + pinnā tē
Deu. 6. b pli: ꝛ dixit illi. Si fili⁹ dei es: mitte te hic
al's + pinnaculum deorſuz. Scriptū eſt enim q angelis ſuis
Mat. 4. a mandauit de te vt cōſéruent te ꝛ ī mani-
Ps. 90 bus tóllent te: ne forte offéndas ad lápi-
dē pedē tuū. Et rn̄dens ieſús ait illi. Di
Deut. 6. c ctuz eſt. Nō tēptabis dn̄m deū tuū. Et cō
Mat. 4. d. ſumata oī tentatiōe: diabolus recéſſit ab
Mar 3. a illo vſqz ad tēpus. [c] Et regreſſus eſt ieſús
Joā. 6. a C in virtute ſpūs in galiléā: ꝛ fama exijt p
c 17 Mar. 13. g vniuerſaz regionē de illo. Et ipſe docebat
I in ſynagógis eoꝝ: ꝛ magnificabať ab oī
d 18 bus. [d] Et venit naçarēth vbi erat nutrit⁹.
X ꝛ intráuit ſm̄ cōſuetudinē ſuā die ſábba
ti in ſynagógā: ꝛ ſurrēxit légere. Et trá-
ditus eſt illi liber yſaie pphete. Et vt re-
uóluit librū: inuénit locum vbi ſcriptuz
Eſa. 61. a erat. Spirit⁹ dn̄i ſup me: + ppter qđ vn-
al's + eo q xit me: euāgeliçáre paupibus miſit me:
ſanáre contritos corde: p̄dicáre captíuis
remiſſionē: ꝛ cecis viſuz: dimittere con-
D fráctos ī remiſſiónē: predicáre annū dn̄i
acceptū ꝛ diem retributiōis. Et cum ap-
plicuiſſet librum réddidit miniſtro: ꝛ ſé-
dit. Et oīuz in ſynagóga oculi erāt intē-
déntes in euz. Cepit aūt dicere ad illos:
Mar. 6. a quia hodie iplēta eſt hec ſcriptura in áu-
Joan. 4. f ribus vr̄is. [e] Et oēs teſtimoniū illi dabāt
mat. 13 g ꝛ mirabanť in verbis grē q̄ pcedēbāt de
e 19 Joan. 6. e mat. 13. g ore ipſius: ꝛ dicebāt. Nōne hic eſt filius
I mar. 6. a ioſéph? Et ait illis. [f] Utiqz dicētis mihi
f 20 Joan. 4. f hanc ſimilitudinē. Médice cura te ipſū.
I 3. Re. 17. b

+ Quanta audiuim⁹ facta in capharna- al's + dixerūt phariſei ad ieſuz hic g 21
ūm: fac ꝛ hic in pr̄ia tua. Ait aūt. [g] Amē I
dico vobis q2 nemo pphēta accept⁹ eſt in
pr̄ia ſua. [h] In veritate dico vobis: multe h 22
vidue erāt in dieb⁹ helie ī iſraél qn̄ cláu X
ſum eſt celū annis trib⁹ ꝛ mēſib⁹ ſex cuz
facta eſſet fames magna ī oī terra: ꝛ ad
nullā illarū miſſus eſt helias niſi in ſarē-
pta ſidónie ad muliérē viduā. Et multi E
lepróſi erāt in iſraél ſub heliſéo pphēta: 4. Re. 4. b
ꝛ nemo eoꝝ mundatus eſt niſi naamán
ſýrus. Et repleti ſunt oēs ī ſynagóga ira
hec audiētes. Et ſurrexérūt ꝛ eiecérūt il-
luz extra ciuitatē: ꝛ duxérūt illū vſqz ad
ſupciliū mōtis ſup quē ciuitas illoꝝ erat
edificáta: vt p̄cipitarēt eū. Ipſe aūt trán
ſiēs p mediū illoꝝ ibat. [i] Et deſcéndit in i 23
capharnaúz ciuitatē galilée: ibiqz docē- VIII
bat illos ſábbatis. [k] Et ſtupebāt ī doctri- mat. 17. b k 24
na eius: q2 in ptāte erat ſermo ipſius. [l] Et mar. 6. c
in ſynagoga erat hō hn̄s demoniū: imū- II
dum: ꝛ exclámauit voce magna dicens. l 25
Sine qđ nobis: ꝛ tibi ieſú naçaréne. Ue VIII
níſti pérdere nos. Scio te + quia ſis ſcūs F
dei. Et increpáuit illū ieſús dicēs. Obmu al's + qui
téſce: ꝛ exi ab eo. Et cū piecíſſet illū de-
móniuz in mediū: exijt ab illo nihilqz + al's + ei vel
illū nocuit. Et factus eſt pauor in oīb⁹ ꝛ cum
colloquebanť adínuicē dicētes. Qđ eſt
hoc verbū: q2 in ptāte ꝛ virtute impat ī-
mundis ſpiritib⁹ ꝛ exeūt: Et diuulgabať
fama de illo in oēm locū regiōis. [m] Súr-
gens aūt ieſús de ſynagóga ītroiuit i do- m 26
mum ſýmonis. Socrus autē ſýmōis te- mar. 1. c II
nebatur magnis fébrib⁹. Et rogauerūt
illum p ea. Et ſtans ſup illā impáuit fé- G
bri ꝛ dimiſit illaz. Et cōtinuo ſúrgēs mi-
niſtrabat illis. Cum aūt ſol occidiſſet: oēs mar. 1. c
qui hēbant infirmos varijs lāguóribus
ducebāt illos ad eū. At ille ſingulis ma-
nus iponens curabat + eos. [n] Exibat aūt al's + oēs
demónia a multis clamātia ꝛ dicētia: qa mar. 3. b n 27
tu es fili⁹ dei. Et increpans nō ſinēbat ea VIII
loq: q2 ſciēbāt ipſuz eē xp̄m. [o] Fcā āt die
egreſſus ibat ī deſertū locū: ꝛ turbe req- o 28
rēbāt eū: Et venérūt vſqz ad ipſuz. ꝛ deti VIII
nēbāt illū ne diſcéderet ab eis. Quib⁹ il
le ait. Q2 ꝛ alijs ciuitatibus opórtet me
euāgeliçáre regnū dei. q2 ideo miſſus ſū.
Et erat prédicans in ſynagógis galilée.
¶ Ca. V. ¶ Cū turbe irruerēt ad euz:

vt audirẽt verbũ dei aſcendit nauẽ petri:
docebat de nauicula turbas. Jeſus dixit
petro. duc in altuz ⁊ laxate retia veſtra in
capturã: hoc facto cõcluſerũt piſciuz mul
titudinẽ: ⁊ rete eorũ rumpebatur: quod
cum videret petrus: dixit. exi a me: pecca
tor ſum domine. dixit petro ex hoc eris ho
mines capiens. leproſuz mũdat: ⁊ para
lyticum curat: dicit leui ſedẽti ad telone
um. Sequere me: ⁊ fecit leui cõuiuium
phariſei murmurabãt ⁊ ieſus dicit. Nõ
egent q̄ ſani ſunt medico ⁊c. phariſei di
cũt ieſu. quare diſcipuli ioannis ieiunãt
freq̄uẽter. poſt hec ieſus dicit ſimilitudi
nẽ de cõmiſſura veſtimenti noui: ⁊ nemo
mittit vinũ nouũ in vtres veteres. ¶ V

a 29 A x mar. 4. a Factũ
eſt aũt cũ
turbe ir
ruerẽt in
eum vt au
dirent ver
buz dei: ⁊
ipſe ſtabat
ſecus ſtã
gnũ gene
ſareth. Et
vidit du
as naues
ſtantes ſe
cus ſta
gnũ: piſca
tores autẽ
deſcẽnderant ⁊ lauabãt retia. Aſcẽdens
autem in vnã naui q̄ erat ſymonis: roga
uit eũ a terra reducere puſillũ. Et ſedẽs
b 30 docebat de nauicula turbas.[b] Ut ceſſauit
ix 24. q. i. ca. nõ turbas autẽ loq̄: dixit ad ſimonẽ. Duc in altũ: ⁊
laxate retia v̄ra in capturã. Et r̄ndens ſy
B mon: dixit illi. Preceptor per totã noctẽ
laborãtes nihil cẽpimus: in verbo aũt tuo
laxabo rete. Et cuz hoc feciſſent: cõcluſe
runt piſciuz multitudinẽ copioſaz. Rũpe
batur autẽ rete eoꝝ. Et annuerũt ſocijs
qui erãt in alia naui: vt venirẽt ⁊ adiuuã
rent eos. Et venerũt ⁊ impleuerunt am
c 31 x alĩ nõ hz. + pene. bas nauiculas: ita vt + pene mergerẽt.[c]
Quod cũ videret ſymo petrus: procidit
ad genua ieſu dicẽs: Exi a me domine: q̄r
homo peccator ſum. Stupor eñi circũde
derat eũ ⁊ oẽs qui cuz illo erãt: in captu
ra piſciũ quã ceperãt. Similiter aũt iaco
bum: ⁊ ioannẽ filios zebedei: q̄ erãt ſocij mar. 4. c. mar. i. c.
ſymonis.[d] Et ait ad ſymonẽ ieſus. Noli d 32
timere: ex hoc iam hoies eris capiẽs. Et C ii
ſubductis ad terrã nauib⁹: relictis oib⁹ mat. 8. a mar. i. d
ſecuti ſunt eũ.[e] Factũ eſt cũ + eſſet i vna al. + veniſ ſet i vnaz. e 33
ciuitatũ: ⁊ ecce vir plenus lepra vidẽs ie de pe di. i. ca. voluiſ ii
ſum ⁊ procidẽs i faciẽ ſuã rogauit eũ di ſem
cens. Dñe ſi vis potes me mũdare. Et ex
tendens manũ tetigit eum dicẽs. Volo.
Mundare. Et cõfeſtim lepra diſceſſit ab
illo. Et ipſe precepit illi vt nemini dice
ret: ſed vade oñde te ſacerdoti. ⁊ offer p̄
emundatione tua ſicut p̄cepit moyſes i
teſtimoniũ illis.[f] Perambulabat autez f 34
magis ſermo de illo: ⁊ cõueniebãt turbe mat. 4. d. mar. 3. a. i
multe vt audirẽt ⁊ curarẽtur ab infirmi ioan. 6. a. mat. 14. c.
tatibus ſuis.[g] Ipſe aũt ſedebat i deſertũ ⁊ mar. 6. c. g 35
orabat.[h] Et factũ eſt in vna dieruz ⁊ ipſe D ii
ſedebat docẽs. Et erãt phariſei ſedentes mat. 9. a. h 36
⁊ legis doctores q̄ venerant ex oĩ caſtello mar. 2. a. ioan. 5. a. ii
galilee ⁊ iudee ⁊ hieruſalẽz: ⁊ virtus dñi
erat ad ſanãdũ.[i] Et ecce viri portãtes i le i 37
cto hoiez q̄ erat paralyticus: ⁊ querebãt i
eum inferre ⁊ ponere añ eum. Et nõ in
uenientes qua parte illũ inferrẽt pre tur
ba: aſcenderũt ſupra tectũ: ⁊ per tegulas
ſummiſerũt euz cũ lecto in mediũ ante
ieſum. Quoꝝ fidẽ vt vidit: dixit. Homo re
mittunt̃ tibi peccata tua. Et ceperũt cogi
tare ſcribe ⁊ phariſei dicentes. Quis eſt
hic qui loq̄tur blaſphemias? Quis põt mat. 9. a.
dimittere peccata: niſi ſolus deus? Ut co
gnouit aũt ieſus cogitationes eoꝝ r̄ndẽs
dixit ad illos. Quid cogitatis in cordib⁹ E
v̄ris? Quid eſt facili⁹: dicere dimittunt̃
tibi peccata: an dicere ſurge ⁊ ambula?
Ut aũt ſciatis q̄r filius hois habet p̄tatez mat. 9. a.
in terra dimittẽdi p̄ctã: ait paralytico. mar. 2. b. ioan. 5. b.
Tibi dico ſurge: tolle + lectũ tuũ + ⁊ va de + grabatum al. + ⁊ ambula
de in domũ tuã. Et ɔfeſtĩ ɔſurgẽs corã il
lis tulit lectũ in quo iacebat: ⁊ abijt i do
mũ ſuã magnificãs deũ. Et ſtupor ap̄p̄
hendit oẽs: ⁊ magnificabãt deuz. Et re
pleti ſunt timore dicẽtes: q̄r vidim⁹ mi
rabilia hodie.[k] Et poſt hec exijt: ⁊ vidit pu F k 38
blicanũ nomie leui ſedentẽ ad teloneũ: mat. 9. b. ii
⁊ ait illi. Seq̄re me. Et relictis oĩbus: ſur
gens ſecut⁹ eſt eũ.[l] Et fecit ei ɔuiuiũ ma mar. 2. a. l 39
gnũ leui i domo ſua: ⁊ erat turba multa. ii

al ✝ murmurauerunt. publicanoꝝ ⁊ alioꝝ: q̄ cū illis erāt diſcū
bētes. Et ✝ murmurabāt phariſei ⁊ ſcri
Mat.9.b. Mar.2.c be eoꝝ: dicētes ad diſcipulos ei⁹. Quare
cū publicānis ⁊ pctōrib⁹ mādu cātis ⁊ bi
40 33.q.4.ca. infideles bitis? ᵐ Et rñdēs ieſūs dixit ad illos. Nō
A 2.q.1.ca.vi ci. de pe. diſt.5 c.ec cleſia. ⁊ di ſtin.3. ca. adhuc egent q̄ ſani ſunt medico: ſ; q̄ male hn̄t.
Nō veni vocare iuſtos: ſed peccatores ad
pniam. At illi dixerūt ad eū. Quare di
ſcipuli ioānnis ieiūnāt frequēter ⁊ obſe
crationes faciunt ſimiliter ⁊ phariſeoꝝ:
Mat.9.b. Mar.2.c. tui aūt ēdūt ⁊ bibūt. Quib⁹ ipſe ait. Nū
Mat.9.b. Mar.2.c. qd poteſtis filios ſpōſi dū cū illis ē ſpon
ſus facere ieiunare? Venient aūt dies ⁊
B cū ablātus fuerit ab illis ſpōſus: tunc ie
iunabūt in illis dieb⁹. Dicebat aūt ⁊ ſi
Mar.2.d militūdinē ad illos. q̄ nemo cōmiſſurā
a nouo veſtimēto mittit in veſtimētū ve
tus: aliōqn ⁊ nouū rūmpit: ⁊ veteri non
cōuenit cōmiſſura a nouo. Et nemo mit
Mar.2.d tit vinū nouū in vtres vēteres alioquin
rūmpit vinū nouū vtres. ⁊ vinū effundē
tur ⁊ vtres pibūt. S; vinū nouū in vtres
nouos mittēdu; eſt: ⁊ vtráq; cōſeruāt. Et
nemo bibēs vetus ſtati; vult nouū: dicit
enim vetus mēlius eſt.

¶ Ca. Sū. ¶ Diſcipuli ſabbato ſpicas vellūt: ieſus dicit q̄ dauid i domo dei panes ꝓpoſitionis ſumpſit. Manū aridam habētē curat apoſtolos elegit i mōte: ī loco cāpeſtri mltos curat a lāguorib⁹ q: vt ⁊c. Octo beatitudines: poſt hoc dicit: ve vobis diuitib⁹ ve vobis ⁊c. Dicit: diligite inimicos vr̄os. Qui te pcutit ī maxillā ꝓbe ⁊c. ⁊ oī ptēti te tribue: put vultis vt faciā vobis hoīes ⁊c. Si diligitis eos q̄ vos diligūt: q̄ vobis gr̄a eſt. Mutuū date: nihil inde ſpantes. Eſtote miſericordes: nolite iudicare: eadē mēſura q̄ ⁊c. Nunqd pōt cecus cecū ducere. nō eſt diſcipulus ſup magr̄m. Eiice primū trabe; vnaqq; arbor de fructu ſuo cognoſcit. Qui audit ſermōes ⁊ nō facit cui ſimilis eſt. ¶ VI.

de cōſe.di. 5.ca.diſci pulus
41 A ᵃ F Actū eſt autē in ſabbato
Mat.12.a. ſecūdo primo cū trāſiret
Mar.2.d per ſata vellēbāt diſcipuli
Mat.12.a ei⁹ ſpicas: ⁊ mānducabant
Mar.2.d cōfricāntes manib⁹. Qui
1 Re.12.b. Mat.12.a dā āt phariſeoꝝ dicebāt
Mar.2.d illis. Quid fācitis qd̄ nō licet in ſābba
tis? Et rñdēs ieſus ad eos dixit. Nec hoc
al ✝ eſuriret. legiſtis qd̄ fecit dauid cū ✝ eſuriſſet ipſe
⁊ qui cū illo erāt: quomodo itrauit ī do
mū dei ⁊ panes ꝓpoſitiōis ſūmpſit ⁊ mā
ducauit: ⁊ dedit his q̄ cū ipſo erāt: quos
non licet mādu care niſi tātū ſacerdoti
bus. Et dicebat illis: q: dñs eſt fili⁹ hoīs: Mat.12.a
etiā ſābbati. ᵇ Factū eſt aūt ⁊ in alio ſāb Mar.2.d B ᵇ 42
bato: vt intrāret in ſynagogā ⁊ docēret. Mat.12.a ii
Et erat ibi homo: ⁊ man⁹ ei⁹ dextra erat Mar.3.a
arida. Obſeruabant autē ſcribe ⁊ phari
ſei ſi in ſābbato curāret: vt inuenirēt vn
de accuſārent eum. Ipſe vero ſciebat co
gitationes eorum: ⁊ ait homini qui habe
bat manum āridam. Sūrge: ⁊ ſta in mē Mat.12.a
dium. Et ſūrgens: ſtetit. Ait aūt ad illos mar.3.a
ieſūs. Intērrogo vos ſi licet ſābbatis be infr.14.a
nefācere an male: animā ſaluam fācere
an pērdere. Et circunſpēctis omnib⁹ di
xit homini: Extēnde manū tuam. Et ex
tēndit: ⁊ reſtitūta eſt manus ei⁹. Ipſi au
tem repleti ſunt inſipiētia: ⁊ colloqbān
tur ad inuicē qd nā fācerent de ieſū. ᶜ Fa mat.14.c 27.q.1.ca. ᶜ 43
ctum eſt aūt in illis dieb⁹ exijt in montē plerūq; ii
orare: ⁊ erat pnoctans in orōne dei. ᵈ Et Mat.10.a mar.3.b 44
cū dies factus eſſet vocauit diſcipulos ſu Act.1.b. ii
os: ⁊ elēgit duodeci; ex ipſis quos ⁊ apo
ſtolos nominauit: ſymonem quem co
gnominauit petrum: ⁊ andream fratrem
eius: iacobū ⁊ ioānē philippū ⁊ bartho
lomeū. mathēū ⁊ thomā iacobū alphei ⁊
ſymonē q̄ vocat̄ zelōtes. ⁊ iūdā iacobi: ⁊
iudā; ſcarioth q̄ fuit proditor. ᵉ Et deſcē 2.q.7.ca. ᵉ 45
dens cū illis ſtetit in loco cāpēſtri ⁊ tur plerūq; i
ba diſcipuloꝝ ei⁹: ⁊ multitudo copiōſa
plebis ab oī iudēa ⁊ hieruſalēm. ⁊ mari
tima ⁊ tyri ⁊ ſidōnis q̄ vēnerāt vt audi
rent eū ⁊ ſanarent a lāguorib⁹ ſuis. Et q̄
vexabātur a ſpiritib⁹ immūdis curaban
tur. Et oīs turba querebat eū tāngere: q:
virtus de illo exibat ⁊ ſanabat oēs. ᶠ Et i ᶠ 46
pſe eleuatis oculis ī diſcipulos ſuos: dice v
bat. ᵍ Beati pāuperes: q: vr̄m eſt regnu; mat.5.a ᵍ 47
dei. ʰ Beati q̄ nūc eſuritis: q: ſaturabimi D v
ni. Beati qui nūc flētis: quia ridēbitis. ⁱ mat.5.a ʰ 48
Beati eritis cu; vos ōderint hoīes ⁊ cu; v
ſeparāuerit vos ⁊ exprobrauerint: ⁊ ie ⁱ 49
cērint nomē vr̄; tāq; malū pp filiū hoīs. v
Gaudete in illa die ⁊ exultate: ecce eni; 27.q.1.ca. ſi q̄s
merces vr̄a multa eſt i celo. Scd̄; hec.n.
faciebāt ꝓphetis pr̄es eoꝝ. Verūtñ ve vo
bis diuitib⁹ q̄ habetis cōſolationē vr̄a;. ʰ amos.6.a ʰ 50
Ve vobis qui ſaturāti eſtis: q: eſuriētis. v

l 51 Ue vobis qui ridētis nūc: q: lugēbitis ꝛ
x flēbitis.[l] Ue cū bñdixerint vobis omnes
m 52 mat.5.g hoīes. Scđm hec enī faciebāt ꝓphetis pa
tres eorū.[m] Sed vobis dico q audítis. Di
V lígite inimicos vr̃os benefacite his q vos
odérunt. Benedicite maledicētibus vo-
n 53 al's + pꝯsequētibus seu bis: ꝛ orate ꝓ calūniātib9 vos.[n] Et q te +
V pércutit in maxillā vnā pbe illi ꝛ alte- E
ram. Et ab eo q aufert tibi vestimētū: ēt
túnicā noli ꝓhibēre. Oī aūt petēti te tri-
o 54 bue ꝛ q aufert que tua sunt ne rēpetas.[o]
V Et put vultis vt faciāt vobis hoīes: ꝛ vos
p 55 tobie.4.c fácite illis similiter.[p] Et si diligitis eos q
mat.7.b vos diligunt q̄ vobis est gratia? Naz ꝛ pec
V mat.5.g catores diligētes se diligunt. Et si bene fe
cēritis his q vobis bñfaciunt: q̄ vobis est
gratia? Siquidē ꝛ peccatores hoc faciunt.
Et si mútuū dederitis his a qbus sperātis
al's + erit recipere: q̄ grā + est vobis? Nā ꝛ peccato
res peccatoribus feneránt: vt recipiāt e-
qualia. Uerūtñ diligite inimicos vr̃os:
bñfacite. ꝛ mútuū date: nihil inde sperā-
tes: ꝛ erit merces vestra multa: ꝛ éritis fi
al's + pluris lij altissimi: quia ipse benignus est + sup
ingrátos ꝛ malos. Estote ergo misericor- F
q 56 mat.7.a des: sic ꝛ pater vester misericors est.[q] No
u lite iudicāre ꝛ nō iudicabimini. Nolite
condemnāre ꝛ nō cōdemnabimini. Di-
mittite: ꝛ dimittémini. Date: ꝛ dábitur
vobis. Mensūrā bonā: ꝛ cōfertā ꝛ coagi
tātaz ꝛ supereffluentē dabunt in sinū ve-
Mat.7.a strum. Eadez quippe mensura qua mén-
Mar.4.c si fuéritis: remetiētur vobis.[r] Dicebat āt
r 57 Mat.15.c illis ꝛ similitudinē. Nunqd pōt cecus ce
V mat.10.c Joā.13.b cum ducere? Nonne ambo in foueā ca-
mat.7.a dunt.[s] Non est discipulus sup magistrū.
s 58 u Perfectus autē omnis erit: si sit sicut ma
gister eius.[t] Quid aūt vides festúcaz in
t 59 oculo fratris tui: trabē autē que in oculo
x tuo est nō cōsideras. Aut quō potes dice
re fratri tuo: frater sine eijciaz festūcā de
oculo tuo: ipse in oculo tuo trābez non vi
dens. Hypócrita éijce primū trābez de
Mat.7.c oculo tuo: ꝛ tūc perspicies vt edūcas fe-
u 60 stūcaz de oculo fratris tui.[u] Non est enim
V G arbor bona que facit fructus malos: neqz
arbor mala faciens fructū bonū. Unaque
x 61 qz enī arbor de fructu suo cognoscit.[x] Ne
V qz enī de spinis collígūt ficus: neqz de rū
y 62 mat.12.d bo vindémiant vuā.[y] Bonus hō de bono
V thesauro cordis sui prófert bonū: ꝛ malus

homo de malo thesauro prófert malū. Et mat.12.c z 63
abūdātia enī cordis os lóquitur.[z] Quid mat.7.b V
autē vocatis me dñe: ꝛ nō facitis que di-
co?[a] Omnis qui venit ad me. ꝛ audit ser a 64
mones meos: ꝛ facit eos: ostendaz vobis V
cui silis sit. Silis est hoī edificanti domū:
qui fodit in altuz ꝛ pósuit fundamētū su
pra petrā. Inundatione aūt facta illisum
est flumē domui illi: ꝛ nō pótuit eaz mo
uēre. Fūdata enī erat supra + petrā. Qui al's + fluuius
autē audit ꝛ nō facit: silis est hoī edificāti
domuz suā supra terrā sine fundamēto: i
quaz illisus est flūui9. ꝛ cōtinuo cécidit ꝛ
facta est ruina domus illius magna.
¶ Ca. Sū. ¶ Seruū centurionis curat
filiuz vidue mortuū suscitat. Joānes mi-
sit ad iesuz. Tu es q venturus es ꝛc̄. ꝛ dñs
cōmendat ioannez: pharisei ꝛ legisperiti
consiliū dei spreuerūt. Jesus dicit phari-
seis: quia dicunt ioānē demoniū habēs:
ꝛ fili9 hoīs hō vorator est. Mulier pecca-
trix lachrymis pedes iesu lauit. ¶ VII
[a]Cum autē + implesset oīa A al's + cōplesset Mat.8.a a 65 u
verba sua in āures plebis:
intrāuit capharnaū. Cētu-
rionis autē cuiusdaz seru9
male hñs erat moriturus
q illi erat preciosus. Et cū
audisset de iesū: misit ad euz seniores iu-
deoruz rogans euz vt veniret ꝛ saluāret
seruū eius. At illi cū venissent ad iesūz ro
gabant eū sollicite dicētes ei: q: dignus
est vt hoc illi prēstes. Diligit eniz gentez
nr̃am: ꝛ sinagógā ipse edificāuit nobis.
Jesūs aūt ibat cū illis. Et cū iaz nō lōge
esset a domo: misit ad eū cētūrio amicos B
dicens. Dñe: noli vexāri. Non enim suz
dign9 vt sub tectū meuz intrēs. Propter mat.8.a
quod ꝛ meipsuz nō suz dignū arbitrāt9 23.q.i ca. noli.
vt venirez ad te: sed dic verbo ꝛ sanābitur de ꝯse. di.
puer meus. Naz ꝛ ego hō sum sub ptāte 2.c. quotidie.
cōstitūtus habēs sub me milites: ꝛ dico
huic vade ꝛ vadit. ꝛ alio vēni ꝛ venit: ꝛ
seruo meo fac hoc ꝛ facit. Quo audito ie mat.8.b
sūs miratus est: ꝛ cōuersus sequētib9 se
turbis dixit. Amē dico vobis: nec i israēl
tantā fidē inuēni.[b] Et reuersi q missi fue b 66
rant domuz inuenērunt seruū q langūe- V
rat sanuz.[c] Et factū est deinceps ibat ie- c 67
sūs in ciuitatē q̄ vocaī naym: ꝛ ibāt cum X
eo discipuli eius ꝛ turba copiosa. Cū aūt
appropiquāret

appropinquâret porte ciuitatis ecce defe
Re.40 ctus efferebât filius únicus matris ſue.
Et hec vidua erat: & turba ciuitatis mul-
ta cum illa. Quam cum vidiſſet domi-
nus. miſericordia motus ſuper eã dixit il
li. Noli flére. Et accéſſit & tétigit lóculũ.
E Hi autem qui portabant ſteterunt. Et ait
de pe. dif. l.ca. ſi erat Adoléſcens: tibi dico ſurge. Et reſédit
& di.3.ca. qui erat mortuus: & cepit lóqui & dedit il
adhuc & di.6.cap.i. lum matri ſue. Accépit aũt omnes timor
& magnificabant deum dicẽtes. Quia p
pheta magnus ſurrérit in nobis: & q2 de-
68 us viſitauit plebẽz ſuam.[d] Et exijt hic ſer
x mo in vniuerſam iudéam de eo: & omnẽ
circa regionem.[e] Et nũciauerũt ioãni di
69 Mat.xi.a ſcipuli eius de oĩbus his. Et conuocáuit
v duos de diſcipulis ſuis ioãnes: & miſit ad
ieſũz dicẽs. Tu es qui ventúrus es: an ali
um expectámus? Cum autez veniſſent ad
Mat.xi.a. eum viri dixerũt. Joánes baptiſta miſit
nos ad te dicẽs. Tu es qui véturus es: an
álium expectamus? Jn ipſa autem hora
multos curáuit a lãguóribus ſuis & pla-
gis & ſpiritib9 malis: & cecis multis dona
al' + nũdate uit viſum: Et reſpõdẽs dixit illis. Eũtes+
Mat.xi.a renũciáte ioãni que audiſtis & vidiſtis.
D Quia ceci vidẽt: claudi ábulant: léproſi
mũdántur: ſurdi áudiunt: mortui reſúr
gunt: páuperes euãgelizãtur: & beatus ẽ+
quicunq3 non fuerit ſcãdalizátus in me.
Et cum diſceſſiſſent nuncij ioannis: cepit
aliud + a de ioanne dicere ad turbas. Quid exiſtis
Mat.xi.a in deſertum vidére? Harúndinem ven-
to agitátaz? Sed quid exiſtis videre? Ho
minem móllibus veſtimentis indútum.
Ecce qui in veſte precióſa ſunt & delitijs: i
domibus regum ſunt. Sed quid exiſtis
videre? Prophetam. Utiq3 dico vobis: &
70 pluſquam prophetaz.[f] Hic eſt de quo ſcri
u ptum eſt. Ecce mitto angelum meuz an-
te faciem tuam: qui preparábit viam tu-
71 mala.c.3.a am ante te.[g] Dico enim vobis: maior in
v mat.xi.a.c b.mar.i.a ter natos mulierum propheta ioanne ba
mat.xi.b. ptiſta nemo eſt. Qui autem minor eſt in
72 E regno dei maior eſt illo.[h] Et omnis popu
x lus audiens & publicáni iuſtificauerunt
deum: baptizati baptiſmo ioannis. Pha
riſei autem & legiſperiti conſiliuz dei ſpre
uérunt in ſemetipſos: nõ baptizati ab eo
73 Ait autem dominus.[i] Cui ergo ſimiles
v dicam homines generationis huius: &

cui ſimiles ſunt? Similes ſunt pueris ſe-
dentibus in foro & loquentibus adinui- mat.xi.b
cem & dicentibus. Cantauimus vobis+ti
bijs & non ſaltaſtis: lamentauimus & nõ al' nõ hec +tibijs.
ploraſtis. Uenit autem ioannes baptiſta
neq3 mandúcans panem neq3 bibens ví
num: & dicitis demónium habet. Uenit
filius hominis manducans & bibens: & di mat.xi.c.
citis. Ecce homo deuorator. & bibens vi-
num: amicus publicanorum & peccatoꝝ.
Et iuſtificata eſt ſapientia ab omnibus fi
lijs ſuis.[k] Rogabat autem illum quidaz 74
de phariſéus: vt manducáret cuz illo. Et
ingreſſus domum phariſéi diſcúbuit. Et mat.26.a
ecce mulier que erat in ciuitate peccatrix mar.14.a
vt cognouit q3 ieſús accubuiſſet in domo Joan.12 a
phariſéi: áttulit alabaſtrum vnguenti &
ſtans retro ſecus pedes eius: láchrýmis
cepit rigáre pedes eius: & capillis capitis
ſui tergébat: & oſculabátur pedes eius &
vnguento vngébat. Uidens autem pha-
riſéus qui vocauerat eum ait intra ſe di-
cẽs. Hic ſi eſſet propheta ſciret útiq3 que
& qualis eſt mulier que tángit euz quía
peccátrix eſt. Reſpondens ieſus dixit ad
illum. Symõ habeo tibi aliquid dicere.
At ille ait. Magiſter dic. Duo debitóres
erant cúidam feneratóri: vnus debebat de
nários quingentos & alius quinquagin-
ta. Non habentibus illis vnde rédderẽt
donauit vtriſq3. Quis ergo eũ pl9 diligit.
Reſpondẽs ſýmõ dixit. Eſtimo: quia is
cui plus donauit. At ille dixit ei. Recte iu
dicaſti. Et conuerſus ad mulierem dixit
ſýmoni. Uides hanc mulierem? Jntraui
in domum tuam: aquam pedibus meis
non dediſti. Hic autez lachrymis rigauit
pedes meos & capillis ſuis terſit. Oſculuz
mihi non dediſti: hec autem ex quo intra
uit nõ ceſſauit oſculari pedes meos. Oleo
caput meuz non vnxiſti: hec autez vnguẽ
to únxit pedes meos. Propter quod di-
co tibi. Remittunt ei peccata multa: quo
niam dilexit multum. Cui autem minus
dimittitur minus diligit. Dixit autez ad
illam. Remittúntur tibi peccata. Et cepe
runt qui ſimul accúmbebant dicere intra
ſe. Quis eſt hic qui etiã peccata dimittit?
Dixit autem ad mulierem. Fides tua te
ſaluam fecit. Uade in pace.
¶ C.C.S. Jn itinere ſequẽtib9 ſe viris a

mulieribus parabolā ſeminātis dicit: de
lucerna ſup cādelabꝛū: dicit: abſcōditū
manifeſtet: qui hēt dabit illi: dicit ꝛ ma
trē ꝛ frēs ſuos eſſe qui verbū dei audiūt ꝛ
faciunt. nauigās tēpeſtatem ſedat: legio
nē expellit ab hoīe ꝛ ī porcos mittit: ꝛ di
cit ei redi domū tuā: de muliere ſanata a
profluuio ſanguinis: ꝛ de filia iayri reſu
ſcitata. VIII.

75 X A

[a]Et factū
ē deinceps
ꝛ ipſe iter
faciebat
per ciuita
tes ꝛ ca
ſtella pre
dicans ꝛ
euangeli
zās regnū
dei: ꝛ duo
decim cū
illo: ꝛ mu
lieres ali
que que
erant cu
rāte a ſpi
ritib9 ma
lignis ꝛ infirmitatibus: maria que voca
Infra.24.b tur magdalene de qua ſeptē demōia exie
rāt: ꝛ ioāna vxoꝛ chuze pcuratoꝛis herō
de pe.di. 3.c.ſūt plures. dis: ꝛ ſuſanna ꝛ alie multe: que miniſtra
bāt ei de facultatibus ſuis. [b]Cū āt turba
76 plurima cōueniret ꝛ de ciuitatibus pꝓpe
II Mat.13.a. Mar.4.a. rārent ad eū: dixit per ſimilitudinē. Exijt
qui ſeminat ſemiare ſemē ſuum. Et dū
ſeminat aliud cecidit ſecus viā: ꝛ cōcul
catum eſt ꝛ volucres celi comederūt
illud. Et aliud cecidit ſupꝛa petram: ꝛ na
tum aruit: quia nō habebat humoꝛē. Et
aliud cecidit inter ſpinas: ꝛ ſimul exoꝛte
ſpine ſuffocauerunt illud. Et aliud ceci
dit in terram bonam: ꝛ oꝛtum fecit fru
ctum centupluz. Hec dicēs clamabat. Qui
B habet aures audiēdi audiat. Interroga
bant autez diſcipuli eius que eſſet hec pa
rabola. Quibus ipſe dixit. Vobis datum
Mat.13.b. eſt noſſe myſterium regni dei: [c]ceteris au
77 Mar.4.b Eſa.6. tem in parabolis: vt videntes non videāt:
I Joa.12. ꝛ audientes nō intelligant. [b] Eſt autē hec
Act.28.f parabola. Semē eſt verbum dei+ Qui au
78 al+Quod Mat.13.c tem ſecus viam hi ſunt qui audiunt: deī
II Mar.4.b

de venit diabolus ꝛ tollit verbum de coꝛ al+quod
de eoꝛum: ne credētes ſalui fiāt. Nā + q
ſupꝛa petram: qui cum audierint cum
gaudio ſuſcipiunt verbum. Et hi radices
nō habent: q2 ad tempus credūt: ꝛ in tē
poꝛe tētationis recedunt. Quod autez in Di.49.ca.I. ſ.abbo. ſue.
ſpinas cecidit. hi ſunt qui audierunt: ꝛ a
ſolicitudinibus ꝛ diuitijs ꝛ voluptatibus
vite eūtes ſuffocantur: ꝛ nō referūt fru
ctum. Quod autem in bonam terram C
hi ſunt qui in coꝛde bono ꝛ optimo au
dientes verbum retinent: ꝛ fructum affe
rūt in patientia. [e]Nemo autem lucernaz infra.ii.c 79
accendens operit eam vaſe: aut ſubtus le Mat.5.b. II
ctum ponit: ſed ſupꝛa candelabrum po Mar.4.c.
nit: vt intrantes videant lumē. [f]Non eſt Mat.10.c Mar.4.c. 80
eniz occultum quod non manifeſtetur: Luc.12.b. II
nec abſconditum qꝺ nō cognoſcatur: ꝛ ī
palam veniat. [g]Videte ergo quid+audi al+audi. tis. 81
atis. Qui eni habet dabit illi: ꝛ quicun V
qꝫ nō habet: etiam quod putat ſe habere
auferetur ab illo. [h]Venerunt autem ad Mat.4.c.
illum mater ꝛ fratres eius: ꝛ nō poterāt Mat.12.d Mar.3.d. 82
audire+ eum pre turba. Et nunciatum ē II
illi. Mater tua ꝛ fratres tui ſtāt foris: vo D
lentes te videre. Qui reſpondēs dixit ad
eos. Mater mea ꝛ frēs mei hi ſunt: q ver Mat.8.c. Mar.4.c. 83
bū dei audiūt ꝛ faciūt. [i]Factū eſt āt in vna II
dieꝝ: ꝛ [k]ipſe aſcendit in nauiculā: ꝛ diſci 84
puli eius: ꝛ ait ad illos. Trāſfretē9 trāſ IX
ſtagnū. Et aſcēderūt. Nauigātib9 āt illis
obdoꝛmiuit. Et deſcēdit pcella venti i ſtā
gnū: ꝛ+ꝯpellebatur ꝛ piclitabatur. Aſcē al+cōplebantur.
dētes aūt ſuſcitauerūt eū dicētes. Precep
toꝛ pimus. At ille ſurgēs increpauit vē
tū ꝛ tēpeſtatē aque: ꝛ ceſſauit ꝛ fcā eſt trā
quilitas. Dixit aūt illis. Vbi ē fides vr̄a?
Qui timētes mirati ſūt ad iuicē dicētes.
Quis putas hic ē. Quia ꝛ ventis ꝛ mari Mar.4.d
impat: ꝛ obediūt ei. Et nauigauerūt ad re
gionē geraſenoꝝ: que ē cōtra galileā. Et
cū de naui egreſſus eſſet ad terrā: occurrit
illi vir qdā qui habebat demoniū iā tpi
bus multis: ꝛ veſtimēto nō induebat: neqꝫ
in domo manebat ſed in monumētis: Is
vt vidit ieſum pcidit añ illum. Et exclā
mās voce magna dixit. Quid mihi ꝛ tibi
ē ieſu fili dī altiſſimi? Obſecro te ne me
toꝛqueas. Precipiebat eni ſpiritui imun Mat.8.b.
do vt exiret ab homine. Multis eni tēpo Mar.5.a. E
rib9 arripiebat illū: ꝛ vinciebat cathenis

ꝛ cōpedibus cuſtodiretꝰ: ꝛ ruptis vinculis
Mar.5.a. agebátur a demonio in deſerta. Interro
gauit aūt illū ieſus dicēs. Quod tibi no-
mē eſt? At ille dixit. Legio q: intrauerūt
demonia multa in eū. Et rogauerūt illuꝫ
ne imperaret illis vt in abyſſuꝫ irēt. Erat
Mat.8.g. mar.5.b. autem ibi grex porcorū multorū paſcenti
um in monte: ꝛ rogabāt eū vt pmitteret
eis in illos ingredi. Et pmiſit + illis. Exie
al+ illos. rūt ergo demonia ab hoie: ꝛ intrauerunt
in porcos. Et impetu abijt grex p preceps
mar.5.b. in ſtágnū ꝛ ſuffocatus eſt. Qd vt viderūt
factū q paſcebāt fugerunt: ꝛ nūciauerūt
in ciuitatem ꝛ i villas. Exierūt aūt vide
re qd factū eſt: Et venerūt ad ieſum: ꝛ in
uenerūt hoiez ſedētē a quo demonia exie
rāt veſtitum: ac ſana mēte ad pedes eius:
ꝛ timuerūt. Nūciauerūt aūt illis ꝛ q vi-
derāt: quo ſanus factus eēt a legione. Et
F rogauerūt illū oīs multitudo geraſenoꝝ:
vt diſcederet ab ipſis: q: magno timore
mar.5.b. tenebanť. Ipſe āt aſcēdēs naui reuerſus
ē. Et rogauit illū vir a quo demonia exie
rāt vt cū eo eēt. Dimiſit aūt eū ieſus di-
cēs. Redi in domū tuā: ꝛ narra quāta ti-
bi fecit ds. Et abijt p vniuerſaꝫ ciuitatē:
85 II pdicās quāta illi feciſſet ieſus. [l]Factuꝫ ē
aūt cū rediſſet ieſus. excepit illū turba.
mat.9.c. mar.5.c. Erāt autē omnes expectātes eum. Et ec-
ce venit vir cui nomē iayrus: ꝛ ipſe prin-
ceps ſynagoge erat: ꝛ cecidit ad pedes ie
ſu. rogans eū vt intraret in domum eius
q: única filia erat ei fere annorum duo-
decim: ꝛ hec moriebatur. Et contigit duꝫ
mat.9.c. mar.5.c. iret a turbis comprimebať. Et mulier q
dā erat in fluxu ſanguis ab ānis duode
cim: q i medicos erogauerat oēꝫ ſubſtā
al+ vllo tiā ſuā: nec ab + vllo potuit curari: acceſſit
retro ꝛ tetigit fimbriā veſtimenti eius. Et
Di 5.ca.ad eius. de pe.di.3 inter hec dirui. confeſtī ſtetit fluxus ſanguis eius. Et ait
ieſus. Quis eſt qui me tetigit? Neganti-
bus autem omnibus: dixit petrus ꝛ qui
cum illo erant. Preceptor turbe te com-
G primunt ꝛ affligunt: ꝛ dicis quis me teti
git? Et dixit ieſus. Tetigit me aliqs. Nā
ꝛ ego noui virtutē de me exiſſe. Videns āt
mulier q: non latuit: tremens venit ꝛ pro
cidit ante pedes eius: ꝛ ob quā cām teti-
gerit eū indicauit coram omni populo. ꝛ
quemadmodum confeſtiꝫ ſanata ſit. At
Mat.9.c. Mar.5.c. ipſe dixit ei. Filia: fides tua ſaluā te fecit.

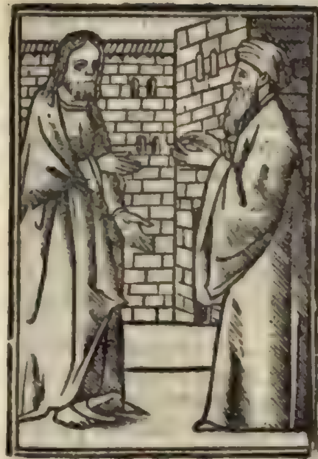
Vade in pace. Adhuc illo loquente: ve-
nit quidā ad principē ſynagoge dicēs ei
quia mortua ē filia tua: noli vexare illuꝫ.
Ieſus autem audito hoc verbo rñdit pri
puelle. Noli timere. Crede tātū: ꝛ ſalua
erit. Et cū veniſſet domū nō pmiſit intrā
re ſecū quēnqꝫ. niſi petrū ꝛ iacobū ꝛ ioā
nē: ꝛ patrem ꝛ mrēm puelle. Flebāt aūt
oēs ꝛ plangebāt illam. At ille dixit. No Mat.9.c. Mar.5.d.
lite flere. Non eſt mortua puella: ſed dor
mit. Et deridebāt eū: ſcientes q: mortua
eſſet. Ipſe āt tenens manū eius clamauit
dicens. Puella ſurge. Et reuerſus eſt ſpi Mat.9.c. Mar.5.d.
ritus eius: ꝛ ſurrexit continuo. Et iuſſit il
li dare mādūcare. Et ſtupuerunt parētes
eius. Quibus precepit ne alicui dicerēt
quod factum erat.
C.L.S. Conuocatis duodecī diſcipulꝰ
dedit illis poteſtateꝫ: ꝛ miſit eos pdicare:
egreſſi curabant vbiqꝫ. Audiuit herodes
oīa que fiebant de ieſu: de qnqꝫ panibꝰ
ꝛ duobus piſcibus: interrogauit diſcipu
los quē dicunt eū eē turbe: precepit diſci-
pulis ne cui dicerēt q chriſtus eēt deus:
q: oportet filium hominis multa pati. Iu
bet tollere crucē. Qui erubuerit ſermo-
nes ꝛc. In monte transfigurať: demoniū
q diſcipuli eijcere nō poterāt eiecit paſ-
ſionem ſuam pdicit: cogitant quis eorū
maior ſit dicit ieſus: qui minor eſt inter
vos hic maior eſt: ioannes dicit: vidimus
quendam in nomine tuo eijcientē demo
nia: Ioannes ꝛ iacobus dicūt ieſu. domi
ne vis dicimus vt ignis deſcendat de ce
lo: dicit filius hominis non habet vbi ca
put reclinet: dicit cuidam ieſus. Sine vt
mortui ſepeliant mortuos ſuos. C IX.
[a]Conuocatis āt + ieſus duo A al nō hȝ+ ieſus. 86 II
decī aplis dedit illis virtu
tē ꝛ ptātē ſup oīa demōia: mat.10.a mar.6.a
ꝛ vt lāguores curarēt. Et
miſit illos pdicare regnuꝫ mat.10.a. mar.5.b.
dei: ꝛ ſanare īfirmos. Et ait
ad illos. [b]Nihil tuleritis i via: neqꝫ vgaꝫ Mat.10.a mar.6.b. 87 II
neqꝫ perā neqꝫ panē nꝫ pecuniā: nꝫ duas
tunicas hēatis. Et in quācūqꝫ domū itra 88
ueritis ibi manēte. ꝛ inde ne exeatis. [c]Et q Mat.10.b II
cūqꝫ nō recepint vos: exeūtes de ciuitate Mar.6.b 89
illa et pluerē pedū vroꝝ excutite i teſtioni Act.13.b. mar.6.b. VIII
uꝫ ſup illos. [d]Egreſſi āt circuibāt p caſtel Mat.14.a 90
la euāgelizātes ꝛ curātes vbiqꝫ. [c]Audiuit mar.6.b II

aût herodes tetrarcha oĩa que fiebât ab
eo:⁊ heſitâbat.eo q dicerétur a quibuſ
dá:q ioánes ſurrexit a mortuis:a quibuſ
dam vero q helias appáruit:ab alijs aût
q propheta vnus de antiquis ſurrexit.Et
mar.6.c B ait herodes.Joanné ego decolláui.Quis
eſt át iſte de quo ego talia audio?Et que
f 91 mar.6.b rebat vidére eum.[f] Et reuerſi apl'i narra
VIII mar.6.d. al+ nóciauerunt. uerût illi qcunq fecerunt.[g] Et aſſumptis
g 92 illis ſeceſſit ſeorſum in locum deſertû q
III eſt bethſaide. Quod cû cognouiſſent tur
be ſecute ſunt illum.Et excépit eos ⁊ loq
mar.14.b. batur illis de regno dei:⁊ eos qui cura in
h 93 Joã.6.a. digebant ſanabat.[h] Dies aût céperat de
I clináre.Et accedentes duodeciз dixerût
illi.Dimitte turbas vt euntes in caſtella
villáſq que circa ſunt diuertant ⁊ inue
niant éſcas:q hic in loco deſerto ſumus.
Ait aût ad illos.Uos date illis mâduca
mat.14.b. mar.6.e. re.At illi dixerunt.Nõ ſût nobis pluſq
mat.14.b. mar.6.e. quinq panes ⁊ duo piſces : niſi forte nos
Joan.6.a. eamus ⁊ emamus in oém hanc turbam
eſcas.Erant auté fere viri quinq milia.
Ait auté ad diſcipulos ſuos.Facite illos
diſcúmbere per conuiuia qnquagénos.Et
ita fecerunt.Et diſcubuerût omnes.Ac
ceptis aût quinq pánibus ⁊ duob9 piſci
al+illos. bus reſpexit in celû ⁊ benedixit + illis.⁊
fregit ⁊ diſtribuit diſcipulis ſuis vt póne
rent ante turbas. Et mâducauerunt oés.
C ⁊ ſaturati ſût.Et ſublâtû eſt qd ſuperfu
i 94 mat.16.c it illis fragmentorûз cophini duodecí.[i]
I mar.8.c. Et factum eſt cû ſolus eſſet orans erât cû
illo ⁊ diſcipuli.Et interrogauit illos di
cens.Qué me dicunt eſſe turbe?At illi re
ſponderût ⁊ dixerunt.Joanné baptiſtaз.
alij aût heliam.alij vero q vnus ppheta
mat.16.b. mar.8.d de prioribus ſurrexit.Dixit aût illis.Uos
mat.16.c. aût quem me eſſe dicitis?Reſpondés ſy
k 95 mar.8.d. mon petrus dixit .Xpm dei.[k] Ad ille in
II crepás illos pcepit ne cui dicerét hoc di
cés q opórtet filiû hoīs mlta pati ⁊ repro
bari ab ſeniorib9 ⁊ principib9 ſacerdotuз
l 96 ⁊ ſcribis ⁊ occidi.⁊ tertia die reſúrgere.[l]
II Dicebat át ad oés.Si qs vult poſt me ve
mat.16.d. mar.8.d. nire ábneget ſemetipſû:⁊ tollat crucé ſu
am quotidie ⁊ ſequaf me.Qui.n.volúe
rit animá ſuá ſaluá facere perdet+illaз.
Nam qui pdiderit animá ſuá ppter me
ſaluá faciet illá.Quid.n.próficit hoi ſi lu
cref vniuerſum mûdû:ſe aût ipſum pér-

dat ⁊ detriméţû ſui faciat.[m] Nam q me m 97 II
erubúerit ⁊ meos ſermones:húc fili9 ho
minis erubéſcet cû venerit in maieſtate mar.8.d. n 98
ſua ⁊ patris ⁊ ſcóꝝ angelorû.[n] Dico aût D
vobis:vere ſût aliqui hic ſtantes q nõ gu mat.16.d II
ſtabunt morteз donec videant regnû dei. mar.9.a.
Factû eſt aût poſt hec verba fere dies octo mat.17.a mar.9.a.
⁊ aſſûpſit petrû ⁊ iacobû ⁊ ioanné:⁊ aſcé
dit in monté vt oraret.Et facta eſt dû ora
ret ſpécies vultus eius áltera.⁊ veſtit9 ei9
albus ⁊ refulgés:Et ecce duo viri loque
bant cuз illo.Erant aût móyſes ⁊ helias
viſi in maieſtate:⁊ dicebant excéſſum ei9
qué cópletúrus erat in hieruſalém.Pe
trus vero ⁊ qui cû illo erant grauáti erât
ſomno.Et euigilántes vidérût maieſta
té eius.⁊ duos viros qui ſtabant cû illo.
Et factû eſt cum diſcéderent ab illo : ait
petrus ad ieſúm.Preceptor bonû eſt nos
hic eſſe:⁊ faciamus tria tabernácula vnû
tibi:⁊ vnum móyſi.⁊ vnû helie:neſciens
quid díceret.Hec aût illo loquéte.fctá é
núbes ⁊ obûbráuit eos:⁊ timuerût intrá
tibus illis in nubé.Et vox facta eſt de nu
be dicés.Hic eſt filius meus dilectus:ipſ mat.3.a.
audite.Et dû fieret vox inuétus é ieſús ſo mar.1.b.
lus:⁊ ipſi tacuerût:⁊ némini dixerût i il E o 99 II
lis dieb9 qcq ex his q viderât.[o] Fcm é át
i ſequéti die deſcédentib9 illis de móte:oc
currit +illis turba multa.Et ecce vir de mat.17.a
turba exclamauit dicés.Magr óbſecro mar.9.c.
te réſpice in filiû meû q únic9 eſt mihi. al+illi.
Et ecce ſpûs apprehédit euз.⁊ ſúbito cla
mat ⁊ elidit ⁊ diſſipat eû cû ſpúma:⁊ vix
diſcédit dilánians eû.Et rogaui diſcipu
los tuos vt eijcerét illû ⁊ nõ potuerunt.
Rñdens auté ieſus dixit.O generatio in
fidelis ⁊ puerſa:vſq quo ero apud vos ⁊ mat.17.c. mar.9.c.
patiar vos?Adduc huc filiû tuû.Et cum
accéderet:eliſit illû demoniû ⁊ diſſipá
uit.Et increpauit ieſús ſpiritû immûdû p 100
⁊ ſanauit pueꝝ ⁊ réddidit illû patri ei9.[p] VII
Stupebant auté omnes in magnitudine
dei.[q] Omnibuſq mirantibus in omnib9 q 101
q faciebat:dixit ad diſcipulos ſuos Pó II
nite vos in cordib9 veſtris ſermones iſtos.
Filius enim hominis futurû eſt vt tra mat.17.d mar.9.e.
dátur in manus hominum .At illi igno
rabant verbum iſtud : ⁊ erat velatum an
te eos vt non ſentirent illud:⁊ timebant r 102
eum interrogáre de hoc verbo.[r] Intráuit F II

mat.18.a. aũt cogitatio in eos:quis eoꝝ maioꝛ eſ
mar.9.c. ſet? Ad ieſus videns cogitatiões cordis il
loꝝ apprehendit puerũ:⁊ ſtatuit illũ ſe-
cus ſe ⁊ ait illis. Quicũq; ſuſceperit pue-
rũ iſtuz i noie meo me recipit. Et qcũq;
me receperit recipit eum qui me miſit
Nã qui mioꝛ ẽ inter omnes vos:hic ma
103 viii mar.9.f. ioꝛ eſt. Rñdens autẽ ioãnes dixit. Pre-
ceptoꝛ vidimus quẽdã in nomĩe tuo eij-
ciẽtẽ demonia ⁊ ꝓhibuimus eũ:qꝛ non
ſequit nobiſcũ. Et ait ad illos ieſus. No-
lite ꝓhibere. Qui.n.nõ ẽ aduerſuz + vos:
104 x al + nos al + vobis ꝓ + vobis ẽ. Fcm̃ eſt aũt dũ cõplerentur
dies aſſumptionis eius:⁊ ipſe faciẽ ſuaz
firmauit vt iret ĩ ieruſalem. Et miſit nũ-
cios ante cõſpectũ ſuũ. Et eũtes ĩtrauerũt
in ciuitates ſamaritanoꝝ:vt pararẽt il-
li. Et nõ receperũt eum:qꝛ facies eiꝰ erat
B eũtis ieruſalem. Cum vidiſſent aũt diſci
23.q.4.ca. q chriſtꝰ ⁊.ſ. cõce. deinꝫ ca. ea vindicta. puli eius iacobꝰ ⁊ ioãnes dixerũt. Dñe
vis dicimus vt ignis deſcẽdat de celo ⁊ cõ
ſumat illos. Et cõuerſus increpauit illos
dicẽs. Neſcitis cuiꝰ ſpũs eſtis? Filiꝰ hoĩs
nõ venit aĩas perdere ſꝫ ſaluare. Et abie
mat.8.b. rũt in aliud caſtellũ. Fcm̃ ẽ aũt ãbulãti
105 v mar.8.c. bus illis ĩ via:dixit quidam ad illuz. Se-
quar te qcũq; ieris:dixit illi ieſus. Vul-
pes foueas habent.⁊ volucres celi nidos:
filius autem hominis nõ habet vbi ca-
put ſuum reclinet. Ait autem ad alterũ.
mat.8.c. Sequere me. Ille autez dixit. Domine:
permitte mihi primum ire:⁊ ſepelire pa
trem meũ. Dixitq; ei ieſus. Sine vt moꝛ
tui ſepeliant moꝛtuos ſuos:tu autem va-
106 x de ⁊ annuncia regnum dei. Et ait alter.
Sequar te domine ſed permitte mihi pri
de pe.di. 2.ca. penitẽtia mum renunciare his qui domi ſunt. Ait
ad illum ieſus. Nemo mittens manum
ſuam ad aratrum ⁊ reſpiciens retro ap-
tus eſt regno dei.

C.L.S.C. Poſt hoc deſignauit ieſus ali
os ſeptuagitaduos:meſſis mlta.mitto vos
ſicut agnos precepta itineris:dicit ve vo-
bis coꝛozaim. Qui vos audit me audit:
dicit videbam ſathanam ſicut fulgur de
celo cadentem:dicet. confiteoꝛ tibi pa-
ter domĩe ⁊ cetera. Nemo ſcit quis ſit fi
lius. Beati oculi qui vident que vos vi
detis: quidam legiſperitus dicit tem-
ptans. Ieſus dicit homo quidam deſcen-
debat.⁊c. C X.

Poſt A 107
hec autez x
deſigna-
uit domi
nus ⁊ ali
os ſeptua
gintadu-
os:⁊ mi-
ſit illos
binos an
te faciez
ſuam in
omnẽ ci-
uitatez ⁊
locũ quo
erat ipſe
venturus.
Et dice- mat.9.d.
bat illis. Meſſis quidẽ multa:operarii
aũt pauci. Rogate ergo dominũ meſſis. 21.di.ca.in nouo. 108 v
vt mittat operarios in meſſem ſuã. Ite
Ecce ego mitto vos:ſicut agnos inter lu- mat.10.b. 109 v
pos. Nolite poꝛtare ſacculũ neq; peraz
neq; calciamenta:⁊ nemĩnẽ ꝑ viã ſaluta 110
ueritis. In quãcũq; domũ intraueritis: mat.10.b. ii
primum dicite pax huic domui. Et ſi ibi mar.6.b. 111
fuerit filius pacis requieſcet ſup illũ pax v
vr̃a. Sin autem:ad vos reuertet. In eã B
dẽ autem domo manẽte.edentes ⁊ bibẽ mat.10.b. 112
tes que apud illos ſunt. Dignus enim eſt ii
operarius mercede ſua. Nolite tranſi- 113
re de domo in domũ. Et in quãcunq; ciui x
tatẽ intraueritis ⁊ ſuſceperint vos:man-
ducate que apponuntur vobis:⁊ curate ĩ
firmos qui in illa ſunt:⁊ dicite illis. Ap- mat.10.b.
propinquabit in vos regnuz dei. In quã 114
cũq; autem ciuitatem intraueritis ⁊ nõ
ſuſceperint vos:exeuntes in plateas eiꝰ
dicite. Etiam puluerem que adheſit no-
bis de ciuitate vr̃a extergimus in vos. Tñ
hoc ſcitote:quia appropinquabit regnuz
dei. Dico vobis:quia ſodomis in die illa
remiſſius erit q̃ȝ illi ciuitati. Ve tibi co- mat.11.c. 115
rozaiz. ve tibi bethſaida quia ſi ĩ tyro ⁊ ſi C v
done facte fuiſſent virtutes que facte
ſunt in vobis:olim in cilicio ⁊ cinere ſe-
dentes peniterent. Verũtamẽ tyro ⁊ ſidõ
ni remiſſius erit in iudicio q̃ȝ vobis. Et
tu capharnaum vſq; ad celum exaltata:
vſq; ad infernum demergeris. Qui vos mat.10.d. Io.13.c. 116
audit me audit:⁊ qui vos ſpernit me ſpr i

l117 x nit. Qui autē me ſpērnit: ſpērnit eū qui
miſit me.[l] Reuerſi ſunt autem ſeptuagi-
taduo cū gaudio dicentes. Dñe. etiā de-
8.q.i.c.a.g vos ſignu mónia ſubyciúntur in noie tuo. Et ait il
lis. Uidebā ſáthanā ſicut fulgur de celo
m118 i cadētē. Ecce dedi vobis ptātem calcandi
ſupra ſerpentes & ſcorpiónes: & ſup oēm
virtutem inimici: & nihil vobis nocebit.
Ueruntñ in hoc nolite gaudēre: quia ſpi
ritus vobis ſubyciunt. Gaudete autē ꝙ
noia vr̄a ſcripta ſūt in celis.[m] In ipſa ho
ra exultauit in ſpiritu ſancto & dixit. Con
D fiteor tibi dñe pater celi & terre: ꝙ abſcō
mat.ii.d diſti hec a ſapientib⁹ & prudētib⁹ & reuela
mat.ii.d ſti ea páruulis. Etiam pr̄: qm̄ ſic placuit
n119 iii Job.3.c. ante te.[n] Oia mihi tradita ſūt a pr̄e meo.
Et nemo ſcit quis ſcit filius niſi pater. &
quis ſcit pater niſi filius. & cui volúerit fi
o120 V lius reuelare.[o] Et conuerſus ad diſcipu
los ſuos: dixit. Beati oculi qui vidēt que
mat.13.b vos videtis. Dico. n. vobis. ꝙ multi pro-
phete & reges voluerunt vidēre que vos
mat.22.d mar.12.c videtis. & non viderunt: & audire que au
p121 ii ditis & non audiérunt.[p] Et ecce quidam
legiſperitus ſurrexit téntans illum & di-
cens. Magiſter: quid faciendo vitā eter
nam poſſidebo? At ille dixit ad eū. In le
E ge quid ſcriptū eſt. Quomodo legis? Il
Deut.6.a Ro.13.c le reſpondens dixit. Diliges dominū de-
Ro.13.c um tuum ex toto corde tuo. & ex tota ani
Jaco.2.b. ma tua & ex omnibus viribus tuis. & ex
omni mente tua. & proximum tuū ſicut
q122 x teipſū. Dixitqz illi. Recte rn̄diſti. Hoc
fac & viues.[q] Ille autē volēs iuſtificare ſe
ipſum dixit ad ieſum. Et quis eſt me⁹ p
ximus? Suſpiciens aūt ieſus dixit. Hō q
dā deſcēdebat ab hieruſalém in hierico
& incidit in latrones: qui & deſpoliaué-
runt eū. & plagis ipóſitis abiérunt ſemi-
uiuo relicto. Accidit aūt vt ſacerdos qui
dam deſcénderet eadē via: & viſo illo p̄e
teriuit. Similiter & leuita cum eēt ſecus
locum & vidéret eū: pertrāſijt. Samari-
tánus aūt quidam iterfaciens venit ſe
cus eum: & videns eū miſericordia mo-
tus eſt. Et appropians alligáuit vúlnera
F eius ifundens oleū & vinū. Et iponēs il
lū i iuméntum ſuū duxit i ſtábulū: & cu
rā eius egit. Et altera die prótulit duos
denarios. & dedit ſtabulário: & ait. Curā
illius habe: & qdcūqz ſupe̾rogáueris ego
cū rediero reddā tibi. Quis horū triū vr̄
tibi p̄ximus fuiſſe illi qui incidit in la-
trones. At ille dixit. Qui fecit m̄iam in
illū. Et ait illi ihs. Uade & tu fac ſimiliter G
Factū ē āt dū irēt: & ipſe itrauit in quód
dā caſtéllū: & mulier quedā martha no-
mine excēpit illū in domū ſuam. Et huic
erat ſoror noie maria: que etiā ſedēs ſe-
c⁹ pedes dñi audiebat vbū illi⁹: Martha
āt ſatagēbat circa frēquēs miniſtériuz.
Que ſtetit & ait. Dñe nō ē tibi cure: ꝙ ſo
ror mea reliquit me ſolaz miſtrare? Dic
ergo illi: vt me ádiuuet. Et rn̄dēs dixit il
li dñs. Martha mártha ſollicita es: & tur
baris erga plúrima. Porró vnū eſt neceſ
ſariū. Maria optimam partem elegit: q̄
non auferētur ab ea.

C. C. S. Docet orare pr̄ ſanctificetur
nomē tuū. Cōmoda mihi tres panes: oīs
qui petit accipit: erat ieſus eijciens demo
niū: qdā dixerūt in belzebub eijcit demo
nia: regnū in ſeipſum diuiſum deſolabit
dicit ſpūs immūdus reuertar i domum
meā. Btūs venter q te portauit: de ſigno
ione: de lucerna. Lucerna corporis ocul⁹:
lauādū potius qđ int⁹ ē: dare elemoſinaz
pnūciat: ve multa dicit: phariſei queren
tes capere aliquid ex ore eius. C XI

[a] ET factū ē cū eſſet i quod A a123 V
dā loco orās vt ceſſauit: di
xit vn⁹ ex diſcipulis ei⁹ ad
eū. Dñe: doce nos orare: ſi-
cut docuit ioānes diſcipu-
los ſuos. Et ait illis. Cū ora
tio dicite. Pater ſanctificētur nomē tuū Mat.6.b.
aduēiat regnū tuū: panē noſtrū quotidia
nū da nobis hodie. Et dimitte nobis pec
cata noſtra ſiquidē & nos dimittimus de b124 x
bēti nobis: & ne nos inducas i tētationē.
Et ait ad illos.[b] Quis vr̄m hebit amicuz
& ibit ad illum media nocte & dicet illi:
amice cōmoda mihi tres panes quoniā
amic⁹ venit de via ad me: & nō habeo qđ
ponā ante illū: & ille deintus rn̄dēs dicat
noli mihi moleſtus eſſe: iā óſtiū clauſuz
eſt: & pueri mei mecū ſunt in cubili: non
poſſum ſurgere & dare tibi. Et ille ſi pſe B
uerauerit púlſans: dico vobis & ſi nō da-
bit illi ſurgens eo ꝙ amicus eius ſit: pp
improbitatē tamē eius ſurget: & dabit il-
li quotquot habet neceſſarios. Et ego di

[c] 125 mat.7.a. Ioã.16.f. Iaco.1.a. co vobis.[c] Petite ⁊ dabitur vobis: querite
V te ⁊ inuenietis: pulſate ⁊ apietur vobis.
Oĩs eni ꝗ petit accipit: ⁊ ꝗ querit inue-
nit: ⁊ pulſanti apietur. Quis at ex vobis
patrẽ petit panẽ nunqd lapidẽ dabit illi?
Aut piſcẽ: nũqd pro piſce ſerpẽtẽ dabit il
li? Aut ſi petierit ouũ: nũqd porriget illi
ſcorpionẽ? Si ergo vos cũ ſitis mali no-
ſtis bona data dare filijs vrĩs: q̃zto magis
al' nõ hȝ + celeſtis. pater vr̃ + celeſtis de celo dabit ſpm̃ bonũ
[d] 126 petẽtibus ſe.[d] Et erat + eiiciẽs demoniũ
⁊ illud erat mutũ: Et cũ eieciſſet demoni
mat.12.b mar. um locutus ẽ mutus: ⁊ ãmirate ſunt tur
[e] 127 mat.12 be.[e] Quidã at ex eis dixerunt. In beelze-
bub principe demonioꝝ eiicit demonia.[f]
II C Et alij tẽtãtes ſignũ de celo querebãt ab
[f] 128 eo.[g] Ipſe aũt vt vidit cogitatiões eoꝝ di-
V xit eis. Oẽ regnũ in ſeipſum diuiſuȝ deſo-
[g] 129 labit. ⁊ domus ſupra domũ cadet. Si aũt
II Re.vl.q.i. mat.12. mar.3.c. ⁊ ſathanas in ſeipſũ diuiſus ẽ: quõ ſtabit
regnum eius: qꝛ dicitis in beelzebub me
eiicere demonia? Si aũt ego i beelzebub
eiicio demonia: filij veſtri in quo eiiciũt?
Ideo ipſi iudices veſtri erunt. Porro ſi ĩ
digito dei eijcio dmonia: pfecto puenit
in vos regnum dei. Cũ fortis armat⁹ cu-
ſtodit atriũ ſuũ: in pace ſunt ea que poſ-
ſidet. Si at fortior eo: ſupueniens vicerit
eũ: vniuerſa arma eius auferet in ꝗbus
confidebat: ⁊ ſpolia eius diſtribuet. Qui
[h] 130 mat.12.d. nõ eſt mecũ + ꝯtra me eſt: ⁊ ꝗ nõ colligit
V al' + aduerſum mecũ diſpergit.[h] Cũ imundus ſpũs exie
rit de hoie: ambulat p loca inaquoſa: que
rẽs requiẽ ⁊ nõ iueniens dicit. Reuertar
D in domũ meã vñ exiui. Et cũ venerit in-
uenit eã ſcopis mundatam. Tũc vadit ⁊
aſſumit ſeptẽ alios ſpũs ſecum neqores
ſe ⁊ ingreſſi hitant ibi. Et fiunt nouiſſi-
ma hoĩs illius peiora prioribus.[i] Factum
[i] 131 eſt at cũ hec diceret: extollens voceȝ que-
X dã mulier de turba dixit illi Btũs ven-
ter ꝗ te portauit: ⁊ vbera q̃ ſuxiſti. At ille
dixit. Quinimmo bti ꝗ audiũt verbũ dei
⁊ cuſtodiũt illud.[k] Turbis at cõcurrẽti-
[k] 132 bus cepit dicere. Generatio hec gñatio
V neq̃ȝ eſt ſignũ: querit: ⁊ ſignũ nõ dabit ei
mat.12.c. niſi ſignũ ione pphe. Nã ſicut fuit ionas ſi
mar.8.b. gnũ niniuitis: ita erit ⁊ fili⁹ hoĩs gñatiõi
8.q.i.ca.ve reor. iſti. Regina auſtri ſurget in iudicio cum
3.Re.10.a. viris gñationis hui⁹ ⁊ cõdẽnabit illos: qꝛ
2.Para.9 venit a finibus terre audire ſapiam ſalo-
monis. Et ecce plusq̃ȝ ſalomon hic. Ui- Ione.3.b.
ri niniuite ſurgent in iudicio cũ gñatio mat.12.d.
ne hac ⁊ cõdẽnabũt illã: qꝛ pñiam egẽ- E
runt in pdicatione ione. Et ecce plus q̃ȝ mat.5.b
iona hic.[l] Nemo lucernaȝ accendit ⁊ in mar.4.c. [l] 133
abſcondito põit neq̃ȝ ſub modio ſed ſu- II
pra cãdelabrũ: vt ꝗ ingrediuntur: lumẽ
videãt.[m] Lucerna corpis tui ẽ ocul⁹ tuus mat.6.c.
Si oculus tu⁹ fuerit ſimplex: totũ corp⁹ [m] 134
tuũ lucidũ erit. Si at neq̃ȝ fuerit etiam V
corpus tuũ tenebroſum erit. Uide ergo
ne lumẽ qd in te eſt tenebre ſint. Si ergo
corpus tuũ totũ lucidum fuerit nõ hñs
aliquam partẽ tenebraꝝ: erit lucidum to
tum. Et ſicut lucerna fulgoris illumina-
bit te.[n] Et cũ loqueretur rogauit illũ ꝗ- [n] 135
dam phariſeus vt pranderet apud ſe. Ie- V
ſus at ingreſſus recubuit. Phariſeus at
cepit intra ſe reputãs dicere. Quare nõ
baptizatus eẽt ante prandiuȝ. Et ait dñs mat.23.c.
ad illũ. Nũc vos phariſei qd deforis eſt 12.q.i.ca.quia.
calicis ⁊ catini mũdatis: qd at intus eſt 16.que.i.
vr̃m: plenũ ẽ rapina ⁊ iniquitate. Stulti: c. decimas
nõne ꝗ fecit qd deforis ẽ: etiã id quod de de pe.di.6.
intus eſt fecit? Uerũtñ qd ſupeſt date ele ca.medicamentum
moſinã: ⁊ ecce oĩa mũda ſunt vobis.[o] Sȝ [o] 136
ve vobis phariſeis ꝗ decimatis mentaȝ ⁊ V
rutã ⁊ oẽ olus: ⁊ pteritis iudiciũ ⁊ cari- mat.23.c.
tatẽ dei. Hec at oportuit facere ⁊ illa nõ mat.23.c.
omittere.[p] Ue vobis phariſeis: ꝗ diligi- [p] 137
tis primas cathedras i ſynagogis ⁊ ſalu II
tatiões in foro.[q] Ue vobis qꝛ eſtis vt mo mat.23.c [q] 138
numẽta que nõ parent: ⁊ hoĩes ambulã- V
tes ſupra neſciunt.[r] Rñdẽs at qdã ex le- 139
giſperitis ait illi. Magiſter hec dicens eti V
am contumeliam nobis facis. At ille ait
Et vobis legiſperitis ve: qꝛ oneratis hoi- mat.23.a.
nes oneribus que portare non pñt: ⁊ ipſi
vno digito vr̃o nõ tangitis ſarcinas.[s] Ue G [s] 140
vobis qui edificatis monumenta pphe- V
tarum: patres autem veſtri occiderunt il
los. Profecto teſtificamini q ꝯſentitis
operibus patrum veſtrorum: quoniaȝ ꝗ-
dẽ ipſi eos occiderũt vos aũt edificatis eo
ruȝ ſepulchra.[t] Propterea ⁊ ſapia dei di
xit. Mittã ad illos pphas ⁊ aplos: ⁊ ex il mat.23.d [t] 141
lis occidẽt ⁊ pſequentur vt inquirat ſan V
guis oĩum pphetarum ꝗ effuſus ẽ a ꝯſtĩone
mũdi a gñatione iſta a ſanguie abel vſq̃ȝ
ad ſanguinẽ zacharie: qui perijt inter al
tare ⁊ edẽ. Ita dico vobis: requiretur ab

u 142 mat.23.b. hac generatione.[u] Ue vobis legiſpitis q
V tuliſtis clauē ſcie ipſi nō itroiſtis: ⁊ eos q
introibāt prohibuiſtis.[x] Cum aūt hec ad
x 143 illos diceret: ceperūt phariſei ⁊ legiſperi-
X ti grauiter inſiſtere: ⁊ os eius opprimere
de multis inſidian tes ei: ⁊ querentes ali
quid capere de ore eius vt accuſarēt euꝫ.
¶ C.S. ¶ A phariſeis mōet cauēdū: ⁊
nō timēdū eos qui corpus occidūt: dicit
qui me cōfeſſus fuerit ⁊ qui me negauit.
Blaſphemis in ſpiritū ſanctū nō remit-
tetur. Spūs ſanctus dicet reſpondere ⁊ lo
q. Quidaꝫ dicit magiſter dic fratri meo
vt diuidat mecū hereditatē: dicit cauere
ab omini auaricia ſimilitudo diuitis:
Stulte hac nocte morieris Nolite ſollici
ti eſſe: conſiderate lilia agri querite re-
gnuꝫ dei. Nolite timere puſillus grex: vē-
dite que poſſidetis ⁊ date elemoſynā faci
te ſacculos vbi theſaurus ibi ⁊ cor. Sit lū
bi vrī precincti: ieſus petro dicit: felicē eſ
ſe bonū diſpenſatorē: venit dñs ſerui i die
qua nō ſperabit ⁊ vapulabit plagis mul-
tis: cui multum datuꝫ ē multū queretur
ab eo ignē veni mittere in terra. Tres in
duo ⁊ duo in tres diuidet. Hypocrite fa-
ciem celi ⁊ terre noſtis probare ⁊c. cum
vadis cum aduerſario tuo: de nouiſſimo
minuto.

¶ XII

A Ultis autem turbis cōcur
rētibus ita vt ſe inuicē con
culcārent: cepit dicere ad
diſcipulos ſuos.[a] Attēdite
a 144 a fermēto phariſeoꝝ quod
II mat.16.a. eſt hypocriſis.[b] Nihil eniꝫ
b 145 mar.8.b. mat.10.c. opertū eſt quod nō reuelēt: neqꝫ abſcon
Y mat.10.c. ditū quod non ſciatur. Quoniā que i tē-
nebris dixiſtis: in lumine dicentur: ⁊ qd
in aure locuti eſtis in cubiculis: pdicabi-
ii.q.1.cap. nolite ti- mere. tur in tectis. Dico autē vobis amicis me
is: ne terreamini ab his qui occidūt cor
21.q.6. in p:in. pus. ⁊ poſt hoc non hñt amplius quid fa-
mat.10.c. ciant. Oſtēdam autem vobis quē timea-
tis. Timēte eum qui poſtqꝫ occiderit hꝫ
ptātem mittere in gehēnam. Ita dico vo
bis: hunc timete. Nōne quinqꝫ paſſeres
vēneunt dipondio: ⁊ vnus ex illis nō ē
in obliuione coram deo. Sed ⁊ capilli cā
B pitis veſtri oēs numerati ſunt. Nolite er
go timēre: multis paſſeribus pluris eſtis
De pe.di. 3.c. adhuc vos. Dico autem vobis: oīs quicūqꝫ con

feſſus fuerit me corā hoibus: ⁊ fili⁹ hoīs mat.10.c. mar.8.d.
confitebitur illuꝫ corā angelis dei.[c] Qui mat.10.d. c 146
aūt negauerit me corā hoibus: negabit mat.10.c. II
coram angelis dei.[d] Et omnis qui dicit mat.12.d. mar.3.c.
verbum in filium hoīs remittētur illi: ei mat.10.b. 147
aūt qui in ſpiritum ſcūm blaſphemaue- mat.13.b. II
rit nō remittētur.[e] Cuꝫ autē inducēt vos
in ſynagogas: ⁊ ad magiſtratus: ⁊ pote- e 148
ſtates: nolite ſolliciti eſſe qualiter aut qd II
reſpōdeatis aut quid dicatis. Spūs eniꝫ
ſcūs docebit vos in ipſa hora: quid oporte
at vos dicere.[f] Ait aūt ei quidā de turba.
Magiſter dic fratri meo vt diuidat me- f 149
cum hereditatem. At ille dixit ei. Hō qs X
me ꝯſtituit iudicē aut diuiſorē ſupra vos
Dixitqꝫ ad illos. Uidēte ⁊ cauēte ab oī De.47.ca. ſicut hi in titulo.
auaritia: quia nō in abūdātia cuiuſqꝫ vi-
ta eius eſt ex his que poſſidet. Dixit autē C
ſimilitudinem ad illos dicēs. Hoīs cuiuſ
dam diuitis vberes fructus ager attulit:
⁊ cogitabat intra ſe dicens. Quid faciaꝫ
q: non habeo quo congregem fruct⁹ me
os? Et dixit. Hoc faciam. Deſtruam hor-
rea mea ⁊ maiora faciam: ⁊ illuc cōgre-
gabo omnia que nata ſunt mihi ⁊ bona
mea: ⁊ dicā anime mee. Aīa hēs multa
bona poſita in annos plurimos: requie-
ſce: comede: bibe: epulare. Dixit aūt illi
deus. Stulte hac nocte animam tuā repe-
tūt a te. Que aūt paraſti cuius erūt: Sic
eſt qui ſibi theſaurizat ⁊ nō eſt in deū di-
ues.[g] Dixitqꝫ ad diſcipulos ſuos. Jō di- mat.5.c.
co vobis. Nolite ſolliciti eē aīe veſtre qd g 150
mādūcētis: neqꝫ corpori qd +iduamini. al' + veſtia mini. V
Aīa plus eſt qꝫ eſca: ⁊ corpus plus qꝫ ve-
ſtimētū. Conſiderāte coruos q: nō ſemi-
nāt neqꝫ metūt quib⁹ non eſt cellarium
neqꝫ horreū: ⁊ deus paſcit illos. Quanto
magis vos pluris eſtis illis. Quis āt ve- D
ſtrum cogitando pōt adiicere ad ſtaturā
ſuā cubitū vnum. Si ergo neqꝫ qd mini
mum eſt poteſtis: quid de ceteris ſolliciti
eſtis? Conſiderate lilia quo creſcūt. Nō mat.5.d.
laborant neqꝫ nēt. Dico aūt vobis: nec ſa
lomon in omni gloria ſua veſtiebatur ſi-
cut vnum ex iſtis. Si autem fenum quod
hodie eſt in agro ⁊ cras in clibanū mitti-
tur deus ſic veſtit: quanto magis vos pu-
ſille fidei? Et vos nolite querere qd mā-
ducētis aut quid bibatis: ⁊ nolite in ſu-
blime tolli. Hec autem oīa gētes mun-

di querũt. Pater aũt veſter ſcit qm̃ his i
mat.6.d. digetis. Verũtamẽ querite primum re-
gnũ dei ⁊ iuſtitiã ei⁹: ⁊ hec oĩa adĳciẽnt
151 x vobis. [h] Nolite timere puſillus grex: qa
cõplacuit prĩ vr̃o dare vobis regnũ. [i] Uen
152 dite que poſſidetis: ⁊ date elemoſynam. [k]
mat.10.c. mat.6.c. Facite vobis ſacculos qui ñ veteraſcũt:
153 v theſaurũ nõ deficientẽ in celis: quo fur
nõ appropiat neq; tinea corrũpit. Ubi
154 x enĩ theſaurus veſter eſt: ibi ⁊ cor veſtrũ
mat.6.c. erit. [l] Sint lũbi vr̃i pcincti ⁊ lucerne ar-
155 v de pe.di.1. ca. qui ſancte dẽtes in manibus vr̃is: ⁊ vos ſimiles hoĩ
bus expectantibus dñm ſuũ qñ reuertat
a nuptĳs: vt cum venerit ⁊ pulſauerit cõ
feſtim aperiant ei. [m] Bti ſerui illi: quos
cũ venerit dñs iuenerit vigilãtes. Amẽ
dico vobis: q precinget ſe ⁊ faciet illos
mat.24.d. diſcumbere: ⁊ tranſies miniſtrabit illis. Et
156 x ſi venerit in ſcda vigilia: ⁊ ſi in tertia vi-
gilia venerit: ⁊ ita inuenerit: bti ſunt ſer
ui illi. [n] Hoc autẽ ſcitote qm̃ ſi ſciret pa-
terfamilias qua hora fur veniret: vigilã-
mat.24.b. ret utiq; ⁊ non ſineret perfodi domũ ſu
157 v mar.13.d. am. Et vos eſtote parati: quia qua hora
non putatis filius hoĩs veniet. [o] Ait autẽ
mat.24.d. ei petrus. Dñe ad nos dicis hãc pabolã
de pe.di.1. ca. ſi ſacerdos. an ⁊ ad oẽs? Dixit aũt dñs. Quis putas
ẽ fidelis diſpenſator ⁊ prudẽs quẽ cõſtituit
al. + ſuper dñs + ſupra familiã ſuã vt det illis in tpe
tritici mẽſurã? Beatus ille ſeruus quẽ
cũ venerit dñs iuenerit ita facientẽ. Uere
158 v al. + ſuper dico vobis: qm̃ + ſupra oĩa q̃ poſſidet cõ
F ſtituet illũ. [p] Qd ſi dixerit ſeru⁹ ille ĩ cor
de ſuo: morã facit dñs meus venire: ⁊ cẽ
al. + pueros pit pcutere + ſeruos ⁊ ancillas: ⁊ edere ⁊
bibere ⁊ inebriari: veniet dñs ſerui illius
in die qua non ſperat ⁊ hora qua neſcit: ⁊
diuidet eũ: ptẽmq; eius cũ infidelibus
159 x 23.q.4. c. ea vindicta ponet. [q] Ille aũt ſeru⁹ qui cognouit volũ
tatẽ dñi ſui ⁊ nõ ſe pparauit ⁊ nõ fecit ſꝫ
volũtatẽ eius vapulabit multis. Qui ãt
§ 7. ſic. 16 23.q.4. c. ea vindicta non cognouit ⁊ fecit digna plagis: vapu
labit paucis. Oĩ aũt cui multũ datũ eſt
multũ quereẽt ab eo: ⁊ cui cõmendaue-
runt multum: plus petẽt ab eo [r] Ignẽ ve
160 v ni mittere in terrã: ⁊ qd volo niſi vt ac-
cẽdat? + Baptiſmo aũt hẽo baptizari: ⁊
al. + baptiſma quõ coartor vſq; dũ pficiat? Putatis qa
pacẽ veni mittere in terrã? Nõ dico vo-
mat.10.d. bis: ſꝫ ſeparationẽ. Erũt enim ex hoc qn-
G q; in domo vna diuiſi: tres ĩ duos ⁊ duo
ĩ in tres diuidẽnt: pater in filium ⁊ filius
in patrẽ ſuũ: ⁊ mr̃ in filiã: ⁊ filia in ma-
trem: ſocrus in nurũ ſuã: ⁊ nurus in ſo-
crũ ſuã. [s] Dicebat ãt ad turbas. Cũ vide mat.16.a.
ritis nubẽ orientẽ ab occaſu: ſtatim dici-
tis nimbus venit: ⁊ ita fit. Et cũ auſtrum 161 v
flãtẽ: dicitis q eſtus erit ⁊ fit. Hypocri
te faciẽ celi ⁊ terre noſtis pbare hoc aũt
tp̃s qũo nõ probatis? Quid autẽ ⁊ a vo
bis ipſis nõ iudicatis qd iuſtum eſt? [t] Cũ mat.5.d. 162 v
aũt vadis cũ aduerſario tuo ad principẽ
in via: da operã liberari ab illo: ne forte
trahat te ad iudicẽ: ⁊ iudex tradat te exa
ctori: ⁊ exactor mittat te in carcerẽ. Di mat.5.d.
co tibi: non exies inde donec etiã nouiſ-
ſimũ minutũ reddas.

C.C.S. Sub exẽplo galileorꝫ occiſo-
rum monet agẽdã pniam. De ficulnea in
fructuoſa. Mulierẽ decẽ ⁊ octo annis cur
uã erigit. Archiſynagogo indignãti qa
curaſſet ſabbato rñdit: regnũ celorꝫ gra-
no ſynapis ⁊ fermento ſimile eſſe: cõten
dite intrare per anguſtam portã. Neſcio
vnde ſitis: nouiſſimi qui erant primi: he-
rodem vulpem vocat: hieruſalem que oc
cidis prophetas. C XIII

[a] Derant ãt quidã ipſo in A
tempore nunciantes illi de 163 x
galileis: quorum ſangui-
nem pilatus miſcuit cũ ſa
crificĳs eorũ. Et rñdẽs di
xit illis. Putatis q hi gali
lei pre oĩbus galileis pctõres fuerint: qr
talia paſſi ſunt. Non dico vobis: ſꝫ niſi pe
nitẽtiam habueritis oẽs ſimiliter peribi-
tis ſicut illi decem ⁊ octo ſupra quos cẽci
dit turris in ſyloe ⁊ occidit eos. Puta-
tis q ⁊ ipſi debitores fuerint: preter oẽs
hoĩes habitãtes in ĩr̃lm? Nõ dico vobis:
ſed ſi nõ pniam habueritis oẽs ſiĩr peri-
bitis. [b] Dicebat ãt ⁊ hãc ſiĩitudinẽ. Arbo
rẽ fici hẽbat qdã plãtatã in vinea ſua: ⁊ 164 v
venit querens fructum in illa: ⁊ non in
uenit. Dixit ãt ad cultorẽ vinee. Ecce an
ni tres ſunt ex quo venio querens fructũ B
in ficulnea hac ⁊ non inuenio. Succide
ergo illã. Ut qd ẽt terrã occupat? At ille
rñdẽs dixit illi. Dñe. Dimitte illã ⁊ hoc
ãno vſq; dũ fodiã circa illã ⁊ mittã ſter
cora: Et ſi quidẽ fecerit fructũ: ſin ãt ĩ fu
turum ſuccides eã. Erat autem docẽs in

ſynagóga eorū ſábbatis.Et ecce mulier
que habebat ſpm̄ infirmitatis annis de-
cē ꝛ octo: ꝛ erat inclináta nec oı̄o póte-
C rat ſurſuꝫ reſpicere.Quā cū vidéret ieſ9:
vocauit eā ad ſe:ꝛ ait illi.Mulier dimiſ
ſa es ab infirmitate tua.Et impóſuit illi
manus:ꝛ cōfeſtim erécta eſt ꝛ glorifica-
bat deū.[c]Reſpōdens āt archiſynagógus
indignās qꝛ ſábbatis curáſſet ieſ9:dice-
bat turbe.Sex dies ſunt in quibus opoꝛ-
tet operári.In his ergo venite ꝛ curámi-
[c]165 ni:ꝛ nō in die ſábbati.[c] Reſpōdēs āt ad
u illū dn̄s dixit.Hypócrite vnuſquiſqꝫ ve-
ſtrū ſábbato nō ſoluit bouē ſuū aut áſinū
D a preſépio ꝛ dúcit adaquare:Hāc āt fili
am ábrahe quā alligáuit ſáthanas ecce
decē ꝛ octo annis:nō opóꝛtuit ſolui a vī
[d]166 culo iſto die ſábbati.[d] Et cū hec diceret:
x erubeſcébant oēs aduerſarij eius:ꝛ oīs
populus gaudebat in vniuerſis que glo-
[e]167 rioſe fiebant ab eo.[e]Dicebat ergo.Cui ſi
u mile eſt regnum dei:ꝛ cui ſimile eſtima-
Mat.13.d. Mar.4.c. bo illud:Simile eſt grano ſinápis qđ ac-
ceptū hō miſit in hoꝛtū ſuū ꝛ creuit:ꝛ fa-
ctū eſt in arboꝛē magnā:ꝛ vólucres celi
requieuérunt in ramis eius.Et iterū di
[f]168 Mat.13.d xit.[f]Cui ſimile eſtimabo regnū dei.Simi
y E le eſt ferméto qđ acceptū mulier abſcon
dit in farine ſata tria donec fermentaret
[g]169 Mat.9.d. totū.[g]Et ibat per ciuitates ꝛ caſtella do-
u cēs:ꝛ iter faciens in ieruſalém.[h]Ait aūt
[h]170 illi quidā.Dn̄e:ſi pauci ſunt qui ſaluant?
y Mat.7.b. Ipſe autē dixit ad illos.Contēndite itrá
re per angúſtā poꝛtā:qꝛ multi dico vobis
[i]171 querēt itrare ꝛ n̄ póterūt.[i]Cū āt itráue
y rit paterfamilias ꝛ cláuſerit oſtiū incipiē
tis foris ſtare:ꝛ pulſáre ad oſtiū dicētes.
dn̄e aperi nobis:ꝛ reſpōdēs dicet vobis.
Neſcio vos vnde ſitis.Tunc icipiétis di
cere.Manducáuimus coram te ꝛ bibi-
mus:ꝛ in platéis noſtris docuiſti.Et di-
F cet vobis.Neſcio vos vnde ſitis:diſcédi
Pſ.6. te a me oēs operarij iniquitatis.Ibi erit
[k]172 Mat.7.d. flet9 ꝛ ſtridoꝛ dentiū:[k] cū vidéritis abra-
y ham ꝛ yſaác ꝛ iacob ꝛ oēs prophetas in
regno dei:vos autem expelli foras.Et ve
Mat.8.b. nient ab oꝛiente ꝛ occidente ꝛ aquilóne
[l]173 ꝛ áuſtro:ꝛ accúmbent in regno dei.[l] Et
u Mat.19.d Mar.10.d. ecce ſunt nouiſſimi qui erant primi:ꝛ ſūt
[m]174 primi qui erāt nouiſſimi.[m] In ipſa die ac
x ceſſérunt quidā phariſeoꝝ dicētes illi.

Exi ꝛ vade hinc qꝛ heródes vult te occi-
dere.Et ait illis.Ite ꝛ dicite vúlpi illi.Ec B
ce eijcio demónia ꝛ ſanitates perficio ho
die ꝛ cras:ꝛ tertia die cōſúmoꝛ.Verūta
mē opóꝛtet me hodie ꝛ cras ꝛ ſequēti die
ambuláre:qꝛ non capit ꝓpheta perire ex
tra hieruſalem.[n]Hieruſalém hieruſalēꝫ Mat.23.d [n]175 y
que occidis prophétas ꝛ lápidas eos qui
mittuntur ad te:quotiens vólui congre-
gare filios tuos quemadmodum áuis ni
dum ſuum ſub pēnis ꝛ noluiſti.Ecce reli
quétur vobis domus vr̄a deſerta.Dico āt
vobis:qꝛ non vidébitis me donec veniat
cum dicetis.Benedictus qui venit i no
mine domini.

¶ C.S. ¶ Hydropicū curat:recumbe i
nouiſſimo loco qui ſe exaltat hūiliabit.
cum facis prandium aut cenā noli voca-
re amicos ꝛc.Inuitati ad cenam excuſāt
ſe ſequi:ſe ꝛ odire parētes.baiulare cru
cē iubet:parabola volentis edificare tur-
rem : ꝛ regis volentis committere bel-
lum qui non renūciat omnib9 ꝛ cetera.
de ſale.

¶ XIIII

[a]Et factuꝫ eſt āt cū introiſ- A al' nō hꝫ + ieſus. al' + ſacerdotum. [a]176 x
ſet +ieſus in domuꝫ cuiuſ-
dā principis phariſeoꝝum
ſábbato māducare paneꝫ:
ꝛ ipſi obſeruábāt eū.Et ec-
ce hō quidaꝫ hydrópicus
erat añ illū.[b]Et rn̄dēs ieſus dixit ad le- [b]177 u
giſperitos ꝛ phariſéos dicēs.Si lꝫ ſabba
to curare.At illi tacuérunt.Ipſe vero ap
prehénſum ſanauit eū ac dimiſit.Et rn̄- Mat.12.b Mar.3.a.
dens ad illos dixit.Cuius veſtrū áſin9 aut Lu.6.b. 13.b.
bos in púteū cádet:ꝛ nō ɔtinuo éxtrahet B
illū die ſábbati?Et nō póterāt ad hec rn̄
dere illi.[c]Dicebat aūt ꝛ ad inuitatos pa- [c]178
rabolā intēdēs quō primos accúbit9 eli- x
gerent:dicens ad illos.Cum inuitat9 fue
ris ad núptias non diſcúmbas in primo
loco:ne foꝛte honoꝛátioꝛ te ſit inuitát9 ab
illo:ꝛ véniens is q te ꝛ illū vocauit dicat
tibi.da huic locū:ꝛ tūc incípias cū rubo
re nouiſſimum locū tenére.Sꝫ cū vocat9
fueris:vade recúmbe in nouiſſimo loco:
vt cū vénerit q te iuitauit dicat tibi.Ami
ce aſcēde ſupérius.Tunc erit tibi gloꝛia C [d]179
corā ſimul diſcūbētibus.[e] Quia oīs q ſe Mat.23.b. infra.18.c. [e]180 y
exaltat hūiliábit:ꝛ q ſe hūiliat exaltabi- Ja.4.c.
tur.[f]Dicebat aūt ꝛ ei q ſe inuitáuerat. x

Cũ facis prandium aut cenã: noli voca-
re amicos tuos neqꝫ fr̃es tuos: neqꝫ co-
gnatos: neqꝫ vicinos: neqꝫ diuites: ne for
te ipſi te reinuitent: ⁊ fiat tibi retributio.
tobie.4.b Sed cũ facis conuiuiũ voca pauꝑes debi
les claudos ⁊ cecos: ⁊ btũs eris qꝛ nõ ha
al+vñ re- bẽt + retribuere tibi. Retribuetur.n.tibi i
tribuere. + reſurrectione iuſtoꝝ. Hec cũ audiſſet
al+retri- butione. qdã de ſimul diſcũbẽtib⁹ dixit illi. Btũs
D qui mãducabit panẽ in regno dei. At ip-
f 181 ſe dixit ei. [f] Hõ qdam fecit cenã magnã:
V ⁊ vocauit multos. Et miſit ſeruũ ſuũ ho-
mat.22.a. Apoc.19.b ra cene dicere inuitatis vt venirẽt: qꝛ iã
parata ſũt oĩa. Et ceperunt ſimul oẽs ex-
cuſare. Primus dixit ei. Villã emi ⁊ ne-
ceſſe habeo exire ⁊ videre illã. Rogo te:
habe me excuſatũ. Et alter dixit. Iuga bo-
um emi quinqꝫ: ⁊ eo probare illa. Rogo
te habe me excuſatũ. Et alius dixit. Vxo
rẽ duxi: ⁊ ideo nõ poſſũ venire. Et reuer-
E ſus ſeruus nunciauit hec dño ſuo. Tunc
iratus pr̃familias dixit ſeruo ſuo. Exi cito
in plateas ⁊ vicos ciuitatis ⁊ pauperes ac
debiles ⁊ cecos ⁊ claudos introduc huc.
Et ait ſeruus. Dñe: factũ ẽ vt impaſti: ⁊ ad
huc locus eſt. Et ait dominus ſeruo. Exi i
vias ⁊ ſepes ⁊ cõpelle intrare vt impleat
domus mea. Dico aũt vobis ꝙ nemo vi-
rorũ illorꝫ q vocati ſunt guſtabit cenã me
g 182 F am. [g] Ibant aũt turbe multe cũ eo. Et cõ-
V mat.10.d 33.q.4.ſi.l. uerſus dixit ad illos. Si qs venit ad me ⁊
nõ odit pr̃em ſuũ ⁊ matrẽ ⁊ vxorẽ ⁊ fili-
os ⁊ fratres ⁊ ſorores adhuc aũt ⁊ aĩam ſu
am: non põt meus eẽ diſcipulus. Et qui
mat.10.d non baiulat crucẽ ſuã ⁊ venit poſt me: ñ
h 183 c.19.c mar.8.d põt meus eſſe diſcipulus. [h] Quis.n.ex vo
X ſ.9.c bis volens turrim edificare: nõne prius
ſedens computant ſumptus qui neceſſa
rij ſunt: ſi hẽat ad perficiendũ: ne poſtq̃
poſuerit fundamentũ: ⁊ non potuerit ꝑ-
al+ vide- rint. ficere oẽs qui + vident incipiant illudere
ei dicentes: qꝛ hic hõ cepit edificare ⁊ ñ
G potuit conſumare? Aut quis rex iturus cõ
al+ nõne mittere bellũ aduerſus aliũ regẽ + non ſe
dens prius cogitat ſi poſſit cũ.x.milib⁹ oc
currere ei: qui cum viginti milibus venit
ad ſe. Alioquin adhuc illo longe agẽte:
i 184 legationem mittens rogat ea que pacis
V ſũt. [i] Sic ergo omnis ex vobis q renun-
k 185 mat.10.d ciat oĩbus que poſſidet: non põt me⁹ eẽ
II mat.5.b mar.9.g. diſcipulus. [k] Bonũ eſt ſal. Si autẽ ſal eua

nuerit: in quo condietur. Neqꝫ in terrã ne
qꝫ in ſterquilinium vtile eſt: ſed foris mitte
tur. Qui habet aures audiendi audiat.
C.C.S. Parabola centum ouium ⁊
dragme: ⁊ gaudio angelorum ſuper vno
peccatore: parabola d̃ filio ꝓdigo. C XV.
[a] Erant aũt appropinquan A a 186
tes ei publicani ⁊ peccato- II
res vt audirẽt illũ. Et mur
murabãt phariſei ⁊ ſcribe
dicentes: qꝛ hic peccatores
recipit ⁊ manducat cũ il
lis. [b] Et ait ad illos parabolã iſtã dicens. b 187
Quis ex vobis hõ q hꝫ centum oues: ⁊ mat.18.b V
ſi ꝑdiderit vnã ex illis nõne dimittit no- d.50.c.qꝛ
naginta nouem in deſerto ⁊ vadit ad illã ſanctitas
que perierat donec inueniat eam? Et cũ tua.
inuenerit eam imponit in humeros ſu- 26.q.7.ca.
os gaudens. Et veniens conuocat ami- penitẽ.ſ.
cos ⁊ vicinos dicens illis. Congratula- de pe.di.i.
mini mihi: qꝛ inueni ouẽ meã que perie c.ſerpens
rat. Dico vobis: ꝙ ita gaudiũ erit in ce- ⁊.c.ipoſtu
lo ſuper vno pctõre pñiam agente: q̃ ſu- ne.
pra nonaginta nouẽ iuſtis qui non indi- B
gent pñiã. [c] Aut que mulier habẽs drag c 188
mas decẽ: ſi perdiderit dragmã vnã nõ- X
ne accendit lucernã ⁊ euertit domum ⁊
querit diligẽter donec inueniat eã? Et cũ
inuenerit conuocat amicas ⁊ vicinas di
cens. Congratulamini mihi: qꝛ inueni
dragmã quã ꝑdideram. [d] Ita dico vobis d 189
gaudiũ erit corã ãgelis dei ſuꝑ vno pctõ- V
re pñiã agẽte. Ait aũt. [e] Hõ qdã hũit du- C e 190
os filios: ⁊ dixit adoleſcentior ex illis pr̃i. X
Pr̃ da mihi portionẽ ſubſtantie q̃ me cõ
tingit: ⁊ diuiſit illis ſubãz. Et nõ poſt mul
tos dies ꝯgregatis oĩb⁹ adoleſcentior fi
li⁹ peregre ꝓfect⁹ ẽ i regionẽ lõginquã ⁊
ibi diſſipauit ſubãz ſuã viuẽdo luxurioſe
Et poſtq̃ oĩa cõſumaſſet: fcã ẽ fames va-
lida in regione illa: ⁊ ipſe cepit egere. Et
abijt ⁊ adheſit vni ciuiũ regiõis illi⁹: ⁊
miſit illũ i villã ſuã vt paſceret porcos.
Et cupiebat iplere vẽtre ſuũ d̃ ſiliqs q̃s
porci manducabãt: ⁊ nemo illi dabat. +
In ſe aũt reverſus dixit. Quãti mercena- al+ ibe ſic i ſe reuer ſus.
rij i domo pr̃is mei abũdãt panibus: ego
aũt hic fame pereo? Surgã ⁊ ibo ad pr̃em D
meũ ⁊ dicã ei. Pr̃ pccãui i celũ ⁊ corã te:
⁊ iã nõ ſũ dign⁹ vocari fili⁹ tu⁹: fac me ſicut
vnũ de mercenarijs tuis. Et ſurgens ve-

nit ad pře ſuū.Cū āt adhuc lōge eēt:vi
dit illū pr̃ ipſius. miſericordia motus ē.
Et accurrēs cecidit ſup collū ei⁹ ⁊ oſcu-
E látus ē eū.Dixitqȝ ei filius.Pr̃ peccaui in
celū:⁊ corā te iā nō ſū dignus vocari fili
us tuus.Dixit āt pr̃ ad ſeruos ſuos.Cito
pferte ſtolā pmā:⁊ induite illū : ⁊ date
annulū in manu ei⁹:⁊ calciamenta ī pe-
des eius.Et adducite vitulū ſaginatū ⁊
occidite:⁊ mādūcemus ⁊ epulemur: q̄
21.q.7.c. quēadmodum hic filius meus mortuus erat ⁊ reuixit:pe
rierat ⁊ inuēt⁹ ē.Et ceperūt epulari.Erat
F āt filius eius ſenior in agro.Et cū veniret
⁊ appropinquaret domui:audiuit ſym-
phoniā ⁊ chorū.Et vocauit vnū de ſeruis:
⁊ interrogauit qd hoc eēt.Iſqȝ dixit illi.
Frater tuus venit:⁊ occidit pr̃ tu⁹ vitulū
ſanginatū:q̄ ſaluū illū recepit.Indigna
G tus ē aūt:⁊ nolebat introire.Pr̃ ergo il-
lius egreſſus cepit rogare illū.At ille rn̄
dens:dixit patri ſuo.Ecce tot annis ſuio
tibi:⁊ nūq̄ȝ mādatū tuū pteriui:⁊ nūq̄ȝ
dediſti mihi hedū:vt cū amicis meis epu
larer.Sed poſtq̄ȝ filius tuus hic q deuorā
uit ſubſtātiā ſuā cū meretricibus venit:
occidiſti illi vitulū ſaginatū.At ipſe di-
xit illi.Fili tu ſemp mecū es:⁊ oīa mea
tua ſunt.Epulari aūt ⁊ gaudere oporte-
bat:q̄ frater tuus hic mortuus erat ⁊ re
uixit:perierat ⁊ inuentus eſt.

¶C.S.¶De vilico cui dictum ē:red
de rationem villicationis:qui fidelis eſt
in minimo ⁊ in maiori fidelis eſt ⁊c.Ne
mo pōt duobus dn̄is ſeruire:auari pha-
riſei deridebant eum.Ieſus dicit:de⁹ no-
uit corda:lex ⁊ prophe vſqȝ ad iohānē:de
apice legis vxorē non dimittere:de diui-
te ⁊ lazaro. ¶XVI

Icebat āt ⁊ ad diſcipulos
ſuos.Hō qdā erat diues q
hēbat villicū:⁊ hic diffa-
A de accuſ.c quāſ.ij. matus eſt apud illū: quaſi
diſſipaſſet bona illius. Et
vocauit illum : ⁊ ait illi.
Quid hoc audio de te?Redde rōnē villi-
cationis tue.Iā.n.non poteris villicare.
Ait autē villicus intra ſe.Quid faciā:q̄
dominus meus aufert a me villicationē?
Fodere non valeo:mēdicare erubeſco.
Scio quid faciā:vt cū amotus fuero a
villicatione:recipiāt me in domos ſuas.
Conuocatis itā q̄ ſingulis debitorib⁹ dn̄i B
ſui:dicebat primo.Quātū debes domi-
no meo?At ille dixit.Centū cados olei.
Dixitqȝ illi.Accipe cautionē tuā:⁊ ſede
cito ſcribe qnquaginta.Deīde alio dixit.
Tu vero q̄ȝtū debes.Qui ait cētū choros
tritici.Ait illi.Accipe lr̄as tuas : ⁊ ſcribe
octogīta.Et laudauit domin⁹ villicū ini-
quitatis q̄ prudēter feciſſet:q̄ filij hui⁹
ſeculi prudētiores filijs lucis in generatō
ne ſua ſunt. Et ego vobis dico.Facite vo- C
bis amicos d̄ mammona iniquitatis:vt 14.q.5.c.q̄ habetis
cū defeceritis recipiant vos in eterna ta-
bernacula.Qui fidelis eſt minimo : ⁊ in
ma iori fidelis eſt:⁊ qui in modico ini-
qu⁹ eſt:⁊ in maiori iniquus eſt.Si ergo in
iniquo mammona fideles nō fuiſtis:qđ
ver̄ ē quis credet vobis?Et ſi in alieno fi
deles non fuiſtis:qđ vr̄m ē qs dabit vo-
bis.ᵃNemo ſeruus pōt duobus dn̄is ſer mat.6.c.
uire.Aut enī vnū odiet:⁊ alterū diliget: ᵃ191
aut vni adherebit:⁊ alterū ↄtēmnet.Nō v
poteſtis deo ſeruire ⁊ mammōe.ᵇAudie
bāt āt oīa hec phariſei q erāt auari :⁊ de ᵇ192
ridebant illū.Et ait illis.Vos eſtis q iu- x
ſtificatis vos corā hoibus : deus āt nouit
corda vr̄a.Q̄r qđ hoib⁹ altū ē:abhoīatio mat.11.b.
ē ante deūᶜ.Lex ⁊ pphe vſqȝ ad ioānē: ᶜ193
ex eo regnū dei euāgelizatur:⁊ oīs in il- mat.5.b. v
lud vī facit.ᵈFacilius ē āt celū in terrā mat.5.c ᵈ194
pterire:q̄ȝ de lege vnū apicē cadere.ᵉOīs 19.a. mar.10.b. v
q dimittit vxorē ſuā:⁊ alterā ducit me- E ᵉ195
chātur:⁊ q dimiſſam a viro ducit mechā
tur.ᶠHō quidā erat diues qui induebāt ᶠ196
purpura ⁊ byſſo ⁊ epulabatur quotidie x
ſplēdide.Et erat qdā mēdicus noīe laza
rus:q iacebat ad ianuā eius vlcerib⁹ ple
nus:cupiens ſaturari de micis q̄ cadebāt
de mēſa diuitis ⁊ nemo illi dabat.Sed ⁊ F
canes veniebāt ⁊ lingebāt vlcera ei⁹.Fa-
ctū eſt aūt vt moreretur mēdicus:⁊ por-
taretur ab angelis ī ſinū abrahe.Mortu
us eſt aūt ⁊ diues:⁊ ſepultus eſt in infer
no.Eleuās āt oculos ſuos cū eēt ī tormē
tis vidit abraām a lōge ⁊ lazarū in ſinu
eius:⁊ ipſe clamās dixit.Pater abraām
miſerere mei:⁊ mitte lazarū vt intingat
extremū digiti ſui in aquā:vt refrigeret
linguā meā:q̄ crucior in hac flāma . Et G
dixit illi abraām.Fili recordare q̄ rece- de pe.di.3 c.cauendū
piſti bona in vita tua:⁊ lazarus ſimiliter

mala. Nunc aũt hic cõſolat̃: tu vero cru-
ciaris. Et in his oib⁹ inter nos & vos cha
os magnũ firmatũ eſt: vt hi qui volũt hic
tranſire ad vos nõ poſſint: neq3 inde huc
tranſmeare. Et ait. Rogo ergo te pr̃: vt
mittas eũ in domum patris mei. Habeo
enim quinq3 fratres: vt teſtetur illis ne &
ipſi veniant in hũc locũ tormẽtorũ. Et ait
illi abraam Habẽt moyſen & pphetas:
audiant illos. At ille dixit. Nõ pater abra
am: ſed ſi quis ex mortuis ierit ad eos pe
nitentiã agẽt. Ait aũt illi. Si moyſen & p
phetas nõ audiunt: neq3 ſi quis ex mortu
is reſurrexerit credent.

¶ C.S. ¶ De ſcãdalo: correptio frater-
na: ſepties in die dimittẽdũ: ſi hẽretis fi-
dẽ ſicut granũ ſynapis: dicite ſui inuti-
les ſumus. De decẽ leproſis mũdatis. Re
gnũ dei intra vos eſt: ventura predicit. de
ſeipſo: ſicut factum eſt in diebus noe: de
die iudicij. &c. ¶ XVII

197 A [a]Et ait ad diſcipulos ſuos.
ii mat.18.a. mar.9.f. Impoſſibile eſt vt nõ veni
ant ſcandala. Ve aũt illi p
quẽ veniunt. Vtilius eſt il
li ſi lapis molaris ĩponat
circa collũ eius: & pijciat i
mat.18.b. mare: q̃ vt ſcandalizet vnum de puſillis
198 mat.18.c. iſtis. [b]Attẽdite vobis. Si peccauerit in te
V frater tuus: increpa illũ: & ſi pniam ege-
rit dimitte illi. [c]Et ſi ſepties in die pecca-
199 uerit in te. & ſepties in die conuerſus fue
V rit ad te dicẽs: penitet me: dimitte illi. [d]
200 Et dixerũt apli dño. Adauge nobis fidẽ.
V B Dixit aũt dñs. Si hũeritis fidẽ ſicut gra
mat.17.c. luc.11.b. nũ ſynapis: diceretis huic arbori moro era
dicare & trãſplãtare in mare: & obediet
201 vobis. [e]Quis aũtẽ veſtrũ habens ſeruũ
X arantẽ aut paſcentẽ boues qui regreſſo de
agro dicat illi ſtatim tranſi & recumbe:
& nõ dicit: para q̃ cenẽ & pcinge te & mi
niſtra mihi donec mãducẽ & bibã: & poſt
C hec tu mãducabis & bibes? Nunqd gra-
tiã habet ſeruo illi: q: fecit que ei ĩperaue
rat? Nõ puto. Sic & vos cũ feceritis oĩa q̃
precepta ſunt vobis: dicite. Serui inutiles
ſumus: qđ debuimus facere fecimus. Et
factũ eſt dũ iret in ieruſalẽm: trãſibat p
mediã ſamariã & galileã. Et cũ ingrede
retur quoddã caſtellũ: occurrerũt ei de
D cẽ viri leproſi. Qui ſteterũt a lõge & leua-

uerunt vocẽ dicẽtes. Jeſu preceptor miſe
rere noſtri. Quos vt vidit dixit. Ite oñdi
te vos ſacerdotibus. Et factũ eſt dũ irẽt
mũdati ſunt. Vnus aũt ex illis vt vidit q:
mundatus ẽ: regreſſus ẽ cũ magna voce
magnificans deũ. Et cecidit in faciẽ ante
pedes eius gratias agens. Et hic erat ſa-
maritanus. Rñdẽs aũt ieſus dixit. Nõne
decẽ mũdati ſunt? Et nouẽ vbi ſunt? Nõ
ẽ inuentus qui rediret: & daret gloriã deo
niſi hec alienigena. Et ait illi. Surge va-
de: q: fides tua te ſaluũ fecit. [f]Interroga E 202
tus autẽ a phariſeis quando venit regnũ V
dei: rñdẽs eis dixit. Nõ veniet regnũ dei
cũ obſeruatione: neq3 dicẽt ecce hic: aut
ecce illic. Ecce enim regnũ dei intra vos mat.24.b
eſt. [g]Et ait ad diſcipulos ſuos. Venient di mar.13.c. 203
es qñ dſiderẽtis videre vnũ diẽ filij hoĩs X
& nõ videbitis. [h]Et dicẽt vobis. Ecce hic
& ecce illic. Nolite ire neq3 ſectemĩ. [i] Nã 204
ſicut fulgur coruſcãs de ſub celo in ea q̃ ii
ſub celo ſunt fulget: ita erit fili⁹ hoĩs i die F 205
ſua. [k]Primũ aũt oz illũ multa pati & re- V
probari a generatione hac. [l]Et ſicut factũ mat.24.c. 206
eſt in diebus noe ita erit & in diebus filij ii
hoĩs. Edebãt & bibebant: & vxores ducẽ 207
bant: & dabantur ad nuptias vſq3 ad diẽ V
qua intrauit noe i archã & venit diluuiũ
& perdidit oẽs. [m]Similiter ſicut factum 208
eſt in diebus loth. Edebãt & bibebant: X
emebant & vendebant: plãtabãt & edifi-
cabãt. Qua die aũt exijt loth a ſodomis:
pluit ignẽ & ſulphur de celo: & oẽs perdi
dit. Scdm̃ hec erit qua die filius hoĩs re-
uelabitur. [n]In illa+hora qui fuerit in te- al+die 209
cto. & vaſa eius in domo: ne deſcẽdat tolle ii
re illa. Et qui in agro ſimilr non redeat
retro. [o]Memores eſtote vxoris loth. [p] Gen.19.f. 210
Quicunq3 queſierit animam ſuam ſal- mat.10.d. X
uam facere perdet illam. Et qcunq3 per mar.8.d. 211
diderit illã viuificabit eã[q]. Dico vobis: iii
i illa nocte erunt duo i lecto vno: vnus aſ 212
ſumetur. & alter relinquetur. Due erunt mat.24. V
molentes in vnum: vna aſſumetur: & al-
tera relinquetur: duo in agro: vnus aſſu
metur & vnus relinquetur. [r]Reſponden- mat.24.c. 213
tes dicunt illi. Vbi domine? Qui dixit il V
lis. Vbicunq3 fuerit corpus: illuc congre
gabuntur & aquile.

¶ C.S. ¶ Oportet ſp orare: de iudice
deum non timente: & de vidua: de oratio-

ne phariſei ⁊ publicani: qui ſe exaltat
humiliabitur: dicit ſinite venire paruulos
ad me: nemo bonus niſi ſolus deus: dicit:
quecūq̄ habes vende ⁊ da pauperib⁹: q̄
difficile qui pecunias habēt in regnū dei
intrabunt: remuneratio illorum qui di-
mittunt ſua propter deū: predicit paſſiōē
ſuam ⁊ mortem ⁊ ipſi non intellexerunt:
cecum illuminat. ¶ XVIII.
214 x [a]Dicebat aūt ⁊ parabolā ad
illos: q̄m oꝫ ſp orare ⁊ non
B deficere: dicēs. Judex qui-
dam erat in quadā ciuita
te: qui deū non timebat: ⁊
hoīeȝ nō reuerebatur. Ui-
Eccl.18.c. 1.The.5.b dua āt quedā erat in ciuitate illa: ⁊ venie
bat ad eū dicēs. Uindica me de aduerſa-
rio meo: ⁊ nolebat per multū tēpus. Po⁹
hec āt dixit intra ſe. Et ſi deū nō timeo nec
hoīeȝ reuereor: tn̄ q: moleſta ē mihi hec
vidua vindicabo illam ne i nouiſſimo vē
B niens ſugillet me. Ait autē dn̄s. Audite
qd iudex iniquitatis dicit. Deus āt nō fa
ciet vindictā electorū ſuorū clamantiū
ad ſe die ac nocte: ⁊ patiētiā hēbit i illis?
Dico āt vobis: q: cito faciet vindictā il-
lorū. Uerūtn̄ filius hoīs veniēs: putas in
ueniet fidē in terra? Dixit aūt ⁊ ad quoſ-
dam qui in ſe confidebant tanq̄ iuſti ⁊
aſpernabantur ceteros parabolā iſtā: di-
cēs. Duo homines aſcēdebāt in tēplū vt
orarent: vnus phariſeus ⁊ alter publica-
nus. Phariſeus ſtans hec apud ſe orabat.
Deus gratias ago tibi: q: nō ſū ſicut cē
teri hominum: raptores: iniuſti: adulte-
C ri: velut etiā hic publicanus. Jeiuno bis
in ſabbato: decimas do oium q̄ poſſideo.
Et publicanus a longe ſtās nolebat nec
oculos ad celū leuare: ſꝫ pcutiēbat pect⁹
depe.vi.l. ſuum dicēs. Deus ppitius eſto mihi pec
215 v c.qo aliqñ catori. Amē dico vobis. deſcēdit hic iuſti
ficatus i domū ſuam ab illo: [b] q: ois q ſe
216 v exaltat hūiliabit: ⁊ q ſe hūiliat exaltabit. [c]
Afferebāt āt ad eū ⁊ infantes vt eos tān
al' quos geret. Quod cū viderēt diſcipuli: icre-
mat.19.b. mat.19.b. mar.10.b. pabant illos. Jeſus aūt conuocās illos di
xit. Sinite pueros venire ad me: ⁊ nolite
217 ii vetare eos. Taliū.n. regnū dei. [d] Amē di-
co vobis: quicūq̄ nō acceperit regnū dei
218 D ſicut puer: non intrabit in illud. [e] Et inter
ii mat.19.b. rogauit eū quidā princeps: dicēs. Magr̄

bone quid faciens vitā eternā poſſidebo? mar.10.c
Dixit aūt ei ieſus. Quid me dicis bonū?
Nemo bonus niſi ſolus deus. Mandata Exo.20.b.
noſti. Nō occides: non mechaberis. nō fur mat.19.c mar.10.c
tum facies: non falſū teſtimoniū dices: mat.19.c mar.10.c
honora patreȝ tuū ⁊ matrē. Qui ait. Hec
oia cuſtodiui a iuuētute mea. [f] Quo audi 219
to ihs ait ei. Adhuc vnū tibi deeſt. Oia q̄ 14.q.1.c.q. ii
cūq̄ habes vēde ⁊ da pauperib⁹: ⁊ hēbis
theſaurū in celo: ⁊ veni ſequere me: [g] His
ille auditis cōtriſtatus eſt: q: diues erat 220 ii
valde. Uidēs āt ieſus illū triſtē factū di-
xit: Q̄ difficile q pecunias hn̄t in regnū E
dei intrabūt. Facilius ē.n. camelū p forā mat.19.c mar.10.c
mē acus tranſire: q̄ diuitē intrare in re-
gnū dei. Et dixerunt q audiebāt. Et quis
pōt ſaluus fieri? Ait illis. Que ipoſſibilia mat.19.d
ſūt apud hoies: poſſibilia ſūt apud deum. mar.10.d
Ait āt petrus. Ecce nos diuiſimus oia: ⁊
ſecuti ſumus te. Ecce nos dimiſim⁹ oia
⁊ ſecuti ſumus te. [h] Qui dixit eis. Amē di 221 ii
co vobis nemo eſt qui reliquit domū: aut mat.19.d mar.10.d
parētes: aut fratres: aut vxorē: aut filios p
pter regnū dei: ⁊ nō recipiat multo plā i 13.q.1.c.al.
hoc tpe: ⁊ in ſeculo futuro vitā eternam. [i]
Aſſumpſit aūt ieſus duodeciȝ ⁊ ait illis. 222
Ecce aſcendimus hieroſolymā: ⁊ conſu mat.20.c mar.10.c ii
mabunt oia q̄ ſcripta ſunt per prophetas F
de filio hoīs. Tradētur enim gētib⁹ ⁊ illu
dētur: ⁊ flagellabit: ⁊ ꝯſpuet. Et poſtquā
flagellauerit occidēt eū: ⁊ die tertia re-
ſurget. [k] Et ipſi nihil horū intellexerunt.
Et erat verbū iſtud abſconditū ab eis: ⁊ E.r.g. 223
non intelligēbant q̄ dicebant. [l] Fcm̄ ē āt mat.20.d x
cum appropinquaret hierico: cecus qdā mar.10.g 224
ſedebat ſecus viā mendicans. Et cū au- ii
diret turbā ptereūtē: iterrogabat quid G
hoc eēt. Dixerunt aūt ei: q: ieſus nazarē- mat.20.d
nus tranſiret. Et clamauit dicens. Jeſu fi
li dauid miſerere mei. Et q p̄ibant icre- depe.vi.l. carbolus ſent.
pabant eum vt taceret. Jpſe vero multo
magis clamabat fili dauid miſere mei.
Stans autem ieſus iuſſit illum adduci
ad ſe. Et cum appropinquaſſet: interro-
gauit illum dicens. Quid tibi vis faciā?
At ille dixit. Domine vt videam. Et ie-
ſus dixit ei. Reſpice. fides tua te ſaluum
fecit. Et confeſtim vidit: ⁊ ſequebatur il-
lum magnificans deum. Et omnis plebs
vt vidit dedit laudem deo.
¶ C.S. ¶ De zacheo: decem mnaruȝ ſi-

militudinē poſuit: habenti dabit̄: inimi-
cos ſuos ante ſe iubet occidere: ſup pullū
aſine ſedet turbe diſcipulorꝫ ceperunt deū
laudare. dicentes. Benedictus qui venit
rex: dicit ieſus: ſi hi tacuerint lapides cla
mabunt: fleuit ieſus ſup hieruſalē: ⁊ pre
dicit deſtructionē ei⁹. Eijcit vendētes ⁊ e-
mentes de tēplo: ꝑncipes ſacerdotū ⁊ ſcri
be querebāt perdere ieſum. ℭ XIX
[a]225 A ⁊T ingreſſus ꝑambulabat
X hierico. Et ecce vir noīe
çachē⁹: ⁊ hic pīceps erat
publicanorꝫ: ⁊ ipſe diues.
Et querebat videre ieſū
quis eſſet: ⁊ nō poterat p̄e
turba: q꞉ ſtatura puſillus erat. Et ꝑcur-
rens aſcendit in arborē ſycomorꝫ vt vidē
ret eum: q꞉ inde erat tranſiturus. Et cū
veniſſet ad locū: ſuſpiciens ieſus vidit il
lum. ⁊ dixit ad eū. Zachee feſtinans de-
ſcende: q꞉ hodie in domo tua oportet me
manere. Et feſtinās deſcendit: ⁊ excepit
illum gaudens. Et cū viderēt oēs mur-
B murabant dicentes: q̄ ad hominē pecca
al. ⁊ dñz torē diuertiſſet. Stās autē çacheus dixit
ad ✠ ieſum. Ecce dimidiū bonorꝫ meo-
rum dñe do pauperib⁹: ⁊ ſi quid aliquē
defraudaui reddo quadruplū. Ait ieſus
[b]226 V mat. 15.c. ad eū. Quia hodie ſalus domui huic fa
cta eſt: eo q̄ ⁊ ipſe filius ſit abrahe.[b] Ve-
nit enī filius hoīs querere ⁊ ſaluū face
[c]227 X re qd̄ perierat. Hec illis audientib⁹ adij
ciens dixit parabolā: eo q̄ eſſet ꝓpe hie-
ruſalem: ⁊ q꞉ exiſtimarēt q̄ cōfeſtim re-
[d]228 X mat. 25.a. mar. 13.d gnum dei manifeſtaret̄. Dixit ergo.[d] Hō
[e]229 V quidā nobilis abijt in regionē longin-
quā accipere ſibi regnū ⁊ reuerti.[e] Vo-
catis autē decē ſeruis ſuis dedit eis decē
mnas: ⁊ ait ad illos negociamini dū ve-
nio. Ciues autē eius oderāt eū: ⁊ miſe-
C runt legationē poſt illū dicentes. Nolu
mus hunc regnare ſup nos. Et factū eſt
vt rediret accepto regno ⁊ iuſſit vocari
ſeruos quib⁹ dedit pecuniā: vt ſciret q̄ntū
quiſq꞉ negociat⁹ eſſet. Venit autē prim⁹
dicēs. Dñe: mna tua decē mnas acquiſi
mat. 25.b uit: ⁊ ait illi. Euge ſerue bone q꞉ in modi
co fuiſti fidelis: eris ptātē habens ſupra
decē ciuitates. Et alter venit dicens. Dñe
mna tua fecit quinq꞉ mnas. Et huic ait.
Et tu eſto ſup q̄nq꞉ ciuitates. Et alter ve-

nit dicēs. Dñe ecce mnā tua quā habui
repoſitā in ſudario. Timui eni te q꞉ ho-
mo auſter⁹ es: tollis qd̄ nō poſuiſti: ⁊ me
tis qd̄ nō ſeminaſti. Dixit ei. De ore tuo D
te iudico ſerue nequam. Sciebas q̄ ego
homo auſterus ſū: tollens qd̄ nō poſui:
⁊ metens qd̄ nō ſeminaui. Et quare non
dediſti pecuniā meā ad menſā ⁊ ego vē
niens cū vſuris vtiq꞉ exegiſſē illā? Et
aſtantib⁹ dixit. Auferte ab illo mnā: ⁊ da
te illi qui decē mnas hꝫ. Et dixerunt ei.
Dñe: hꝫ decē mnas.[f] Dico autē vobis: q꞉ mat. 13.b. mar. 4.c. & 8.c.
omni habenti dabit̄ ⁊ abundabit: ab eo [f]230 V
autē q nō hꝫ: ⁊ qd̄ hꝫ auferet̄ ab eo. Verū
tñ inimicos meos illos q noluerūt me re
gnare ſup ſe: adducite huc ⁊ interficite [g]231 V
ante me. Et his dictis ꝑcedebat: aſcen-
dens hieroſolymā.[h] Et factū eſt cū ap- E [h]232 V
ꝓpinquaſſet ad bethphagē ⁊ bethaniā ad mat. 21.a.
montē q vocat̄ oliueti: miſit duos diſci- mar. 11.a mat. 21.a
pulos ſuos dicēs. Ite in caſtellū qd̄ ꝯtra mar. 11.a
vos eſt. In qd̄ introeuntes inuenietis pul-
lū aſine alligatū: cui nemo vnq̄ hoīū
ſedit. Soluite illū: ⁊ adducite. Et ſiquis
vos interrogauerit: quare ſoluitis: ſic di-
cetis ei. q꞉ dñs opam ei⁹ deſiderat[i]. Abiē [i]233 V
runt autē qui miſſi erāt: ⁊ inuenerūt ſicut
dixit illis ſtantē pullū. Soluentib⁹ aūt il
lis pullū: dixerūt dñi ei⁹ ad illos. Quid
ſoluitis pullū? At illi dixerunt. Q꞉ dñs
eum neceſſariū hꝫ. Et duxerūt eū ad ie-
ſum. Et iactantes veſtimenta ſua ſupra ✠ F al. ✠ illum
pullum: impoſuerunt ieſum. Eunte autē mat. 21.a
illo ſubſternebant veſtimenta ſua in via: mar. 11.a
[k]Et cum appropinquaret iam ad deſcen- Joan. 12.b [k]234 V
ſum montis oliueti: ceperūt omnes tur
be deſcendentium gaudentes laudare de-
um voce magna ſuper omnibus quas vi
derant virtutibus dicentes. Benedict⁹
qui venit rex in nomine domini: pax in
celo: ⁊ gloria in excelſis.[l] Et quidā pha- [l]235 V
riſeorum de turbis dixerunt ad illum.
Magiſter increpa diſcipulos tuos. Qui
bus ipſe ait. Dico vobis: quia ſi hi tacue
rint: lapides clamabunt.[m] Et vt appro- [m]236 X
pinquauit: videns ciuitatem fleuit ſuper
illam dicens. Quia ſi cognouiſſes ⁊ tu.
Et quidem in hac die tua qui ad pacem
tibi: nunc autem abſcondita ſunt ab ocu-
lis tuis. Q꞉a venient dies in te: ⁊ circun
dabunt te inimici tui vallo: ⁊ circunda- G

bunt te: ⁊ coanguſtabunt te undiq: ⁊ ad
terrā pſternent te: ⁊ filios tuos qui in te
mat. 24.a ſunt. Et nō relinquent in te lapidē ſuper
237 mar. 13.a mat. 21.b. lapidē eo q̄ nō cognoueris tp̄s viſitatio-
II Joan. 2.c nis tue. Et ingreſſus in tēplū eijcere vē-
238 Eſa. 56.c dentes ⁊ ementes: dicens illis. Scriptū
II hiere. 7.b. mat. 21.b. eſt: q: domus mea domus orōnis eſt. vos
239 mar. 11.c aūt feciſtis illā ſpeluncā latronum. Et
I Joā. 7.d. ⁊ b.c erat docens quotidie in tēplo. Principes
autē ſacerdotum ⁊ ſcribe ⁊ principes ple-
bis querebant illum perdere ⁊ non inue
niebant quid facerent illi. Omnis enim
populus ſuſpenſus erat audiens illum.
¶ Ca. Sū. ¶ Interrogatus ieſus ī qua
poteſtate hec facis: r̄ndit baptiſmum ioā
nis de celo erat an ex hoīb9: de colonis vi-
nee qui occiderunt ſeruos: lapidem quē
reprobauerunt ⁊c. Reddite que ſunt ceſa
ris ⁊c. de muliere que ſeptē viros habuit:
deus nō eſt mortuor ſed viuor ⁊c. Quo
xp̄s ſit filius dauid: attendite a ſcribis q
volunt ambulare in ſtollis: qui deuorant
domus viduarum. ¶ XX
A Et factū eſt in vna dierū
240 docēte illo populū in tēplo
V ⁊ euāgeliſante cōuenerūt
principes ſacerdotū ⁊ ſcri-
be cū ſenioribus: ⁊ aiūt di-
Mat. 21.e. mar. 11.d centes ad illū. Dic nobis:
in qua ptāte hec facis: aut qs eſt qui dedit
tibi hanc ptātē? Rn̄dens aūt ieſus dixit
ad illos. Interrogabo vos ⁊ ego vnū ver-
bū. Rn̄dete mihi. Baptiſmū ioānis de
celo erat: an ex hoībus? At illi cogitabāt
intra ſe dicentes: q: ſi dixerimus de celo
dicet. Quare ergo nō credidiſtis illi? Si
aūt dixerimus ex hoībus plebs vniuerſa
lapidabit nos. Certi ſunt .n. ioānē pphetā
B eſſe. Et rn̄derūt ſe neſcire vn̄ eēt. Et ieſus
241 mat. 21.b. ait illis. Neq: ego dico vobis ī qua ptāte
X mar. 12.a hec facio. Cepit aūt dicere ad plebē para
bolā hanc. Hō quidā plātauit vineam ⁊
locauit eā colonis: ⁊ ipſe peregre fuit mul
tis tpibus. Et in tpe illo miſit ad cultores
ſeruū: vt de fructu vinee darent illi. Qui
ceſum dimiſerunt eū inanē. Et addidit
alterū ſeruū mittere. Illi aūt hunc quoq:
cedētes: ⁊ afficiētes contumelia dimiſerūt
inanē. Et addidit tertiū mittere: q ⁊ illū
vulnerātes eiecerunt. Dixit aūt domin9
vinee. Quid faciā? Mittā filiū meū di-
lectū: forſitā cū hunc viderint verebunt.
Quē cū vidiſſent coloni: cogitauerūt in-
tra ſe dicentes. Hic eſt heres. Occidām9
illū: vt nr̄a fiat hereditas. Et eiectū illum C
extra vineā occiderunt. Quid ergo faciet
illis dn̄s vinee? Veniet ⁊ perdet colonos
iſtos: ⁊ dabit vineā alijs. Quo audito di-
xerunt illi. Abſit. Ille autē aſpiciens eos
ait. Quid eſt ergo qd̄ ſcriptū eſt: lapidē pſal. 117 mat. 21.b. mar. 12.a Actu. 4.b
quē reprobauerūt edificātes hic fact9 eſt
in caput anguli? Oīs qui ceciderit ſupra
illū lapidē conquaſſabit: ſupra quē autē
ceciderit cōminuet illum. Et qrebāt pn̄ 242
cipes ſacerdotū ⁊ ſcribe mittere in illum
manus illa hora: ⁊ timuerunt pplm. Co-
gnouerunt .n. q ad ipſos dixerit ſilitudi- D 243
nem hāc. Et obſeruātes miſerunt inſi- ⁊ + illam
diatores q ſe iuſtos ſimularent vt caperēt mat. 22.b.
eū in ſermone: ⁊ traderent illū principā mar. 12.b
tui ⁊ ptāti p̄ſidis. Et interrogauerūt eum
dicētes. Magiſter ſcimus q: recte dicis mat. 22.b.
⁊ doces: ⁊ nō accipis pſonā: ſed viā dei in mar. 12.b
veritate doces. Licet nobis tributū dare
ceſari: an nō? Cōſiderās aūt dolū illor:
dixit ad eos. Quid me tentatis? Oſtendi-
te mihi denariū. Cuius h3 imaginē ⁊ in-
ſcriptionē? Rn̄dentes dixerunt. Ceſaris. 11. q. 3. c. mi-
Et ait illis. Reddite ergo q̄ ſunt ceſaris litare. ⁊ c.
ceſari: ⁊ que ſunt dei deo. Et nō potuerūt culpatur.
verbum eius reprehendere coram plebe. 4. q. 4. c. ſi
Et mirati rn̄ſo eius tacuerunt. Acceſſe- morte ⁊ c.
rūt aūt qdā ſaduceorū qui negant eē re- cōuenior te de cle.
ſurrectionē ⁊ interrogauerūt eū dicētes. E
Magiſter moyſes ſcripſit nobis: ſi frater Mat. 22.c
alicuius mortuus fuerit hn̄s vxorē: ⁊ hic Mar. 12.b.
ſine + liberis fuerit vt accipiat eā frater ⁊ + filius
eius vxorem ⁊ ſuſcitet ſemen fratri ſuo.
Septē ergo fratres erant: ⁊ prim9 accepit
vxorem ⁊ mortuus ē ſine filijs. Et ſequēs
accepit illam: ⁊ ipſe mortuus eſt ſine fi-
lio. Et tertius accepit illā ſimiliter ⁊ oēs
ſeptē ⁊ non reliquerunt ſemen ⁊ mortui
ſunt. Nouiſſime oīum mortua eſt ⁊ mu-
mulier. In reſurrectiōe ergo cuius eorū
erit vxor? Siquidē ſeptē habuerūt eā vxo
rē. Et ait illis ieſus. Filij huius ſeculi nu F
bunt ⁊ tradunt ad nuptias: illi vero q di
gni habebunt ſeculo illo ⁊ reſurrectione
ex mortuis: neq: nubēt neq: ducent vxo-
res neq: vltra mori poterūt. Eq̄les enim
angelis ſunt ⁊ filij ſunt dei cū ſint filij re-

mat.22.c. ſurrectiónis. Quia vero reſúrgant mor-
tui ⁊ moyſes oñdit ſecus rubũ: ſicut di-
cit dominum deũ abraám ⁊ deũ yſaác ⁊
deum iacób. Deus aũt nõ eſt mortuorũ
Exo.3.b. mar.12.c. ſed viuorum. Omnes eni viuũt ei. Rñ-
B détes aũt quidam ſcribarum dixerũt ei.
244 Magr̃ bñ dixiſti. Et ámplius non audé
II mat.22.e. bant eũ quicq̃ interrogare. Dixit aũt ad
245 Mar.12.d illos. Quo dicũt xp̃m filiũ eẽ dauid ⁊ ip
I ſe dauid dicit in libro pſalmorum: dixit
Pſ.109. dñs dño meo ſede a dextris meis: donec
ponã inimicos tuos ſcabéllum pedũ tuo
mat.22.d rum? David ergo dñm illũ vocat: ⁊ quo
246 mat.12.d filius eius ẽ? Audiẽte aũt oĩ pplo dixit
II mar.12.d diſcípulis ſuis. Attẽdite a ſcribis q̃ volũt
ambuláre i ſtollis. ⁊ amant ſalutatiónes
in foro: ⁊ primas cáthedras in ſynagó-
gis: ⁊ primos diſcúbit⁹ in cõuiuijs. Qui
247 déuorãt domos viduarũ ſimulántes lõ-
VIII gã orõnem. Hi accipiẽt damnationem
maiorem.

C L.S. Dic hec vidua pauper pl⁹ ⁊c.
de témplo dicit: non relinquet lapis ⁊c.
quando hec erunt ⁊ qd̃ ſignũ cũ fieri in-
cipient: ſurget gens contra gentẽ: terre-
motus erunt: iniicient vobis manus: po-
nite in cordibus vr̃is: de capillo ⁊ patien
tia: de hieruſalẽ tunc qui in iudea ſũt fu-
gient de pregnantibus de preſſura: hieru-
ſalẽ calcabitur a gẽtibus: erunt ſigna i ſo
le ⁊ luna. Uirtutes celorũ mouebũtur: ⁊
tunc videbunt filium hoĩs venientem: vi
dete ficulneam: celum ⁊ terra trãſibũt:
docet cauere a crapula ⁊ ebrietate: vi-
A gilate ⁊c. C XXI

94.q.1.c. odi. mar.12.d. Reſpiciens autem vidit eos
qui mittebãt múnera ſua
in gazophilátium diuites.
Uidit autẽ ⁊ quándam vi
duã paupérculã mittentẽ
era minúta duo: ⁊ dixit.
Uere dico vobis: quia vidua hec pauper
plus q̃ omnes miſit. Nam oẽs hi ex abũ
dáti ſibi miſérunt in múnera dei: hec aũt
B ex eo qd̃ deẽſt illi oẽ victũ ſuũ quẽ há
buit miſit. Et quibuſdã dicẽtibus de tẽ-
248 mat.24.a plo qd̃ bonis lapidibus ⁊ donis ornatum
II mar.13.a eſſet: dixit. Hec que vidẽtis: venient dies
in quibus non relinquetur lápis ſupra
lápidem qui nõ deſtruatur. Interroga-
uerunt autem illũ dicẽtes. Preceptor qñ

hec erunt: ⁊ quod ſignũ cũ fieri icipiẽt?
Qui dixit. Uidéte ne ſeducámini. Mul
ti eni veniẽt in noĩe meo dicẽtes: q̄ ego mat.24.a mar.13.a
ſum ⁊ tẽpus appropinquáuit. Nolite ire mar.13.a
poſt eos. Cũ aũt audiéritis prélia ⁊ ſedi-
tiónes: nolite terréri. Oꝫ pmũ hec fieri: E
ſed nõdũ ſtati finis. Tunc dicébat illis.
Súrget gẽs cõtra gẽtem: ⁊ regnũ aduer- mat.24.a
ſus regnũ: ⁊ terremótus magni erunt per mar.13.a
loca ⁊ peſtilẽtie ⁊ fames: terroréſq̃ de ce-
lo ⁊ ſigna magna erũt. Sꝫ añ hec oĩa ini 250
iciẽt vobis man⁹ ſuas ⁊ pſequent: tradén mat.24.a I
tes in ſynagógas ⁊ cuſtódias: trahẽntes mar.13.b Jo.15.d
ad reges ⁊ préſides ppter nomẽ meũ. Cõ
tinget aũt vobis in teſtimoniũ. Pónite
ergo in cordib⁹ vr̃is nõ premeditári quẽ 251
admodũ rñdeátis. Ego enim dabo vobis II
os ⁊ ſapiam: cui nõ póterũt reſiſtere ⁊
cõtradicere oẽs aduerſarij vr̃i. Tradé- D
mini aũt a parẽtib⁹ ⁊ fratrib⁹ ⁊ cognã-
tis ⁊ amicis: ⁊ morte afficient ex vobis.
Et éritis ódio oĩbus + hoĩb⁹ ppter no- al' nõ hꝫ + hoĩbus.
men meũ. Et capillus de capite vr̃o non
peribit. In patiẽtia vr̃a poſſidebitis aĩas
vr̃as. Cum aũt vidéritis circundári ab mat.24.b 252
exercitu hieruſalẽ: tũc ſcitóte q̄ appro- mar.13.b. mat.24.b. X
pinquáuit deſolátio eius. Tunc q̃ i iu- mar.13.b.
déa ſunt fúgiant ad montes: ⁊ q̃ in mẽ- 253
dio eius diſcédat: ⁊ qui i regionib⁹ non II
intrẽt in eã: q̄ dies vltiónis hi ſũt: vt im
pleátur oĩa q̃ ſcripta ſũt. Ue aũt pregnã- mat.24.b. mar.13.b 254
tibus ⁊ nutrientibus in illis dieb⁹. Erit E II
enim pſſúra magna ſup terrã ⁊ ira pplo 255
huic. Et cadẽt in ore gladij: ⁊ captiui du II
cẽtur in oẽs gentes. Et hieruſalém calca
bitur a gẽtibus: donec ipleant tpa natió- 256
nũ. Et erunt ſigna in ſole ⁊ luna ⁊ ſtellis Eſa.13.b. X
⁊ in terris pſſúra géntiũ pre cõfuſiõe ſó ioel.2.c 257
nit⁹ maris ⁊ flúctuũ: areſcẽntib⁹ hoĩb⁹ II
pre timore ⁊ expectatione que ſupuéniẽt
vniuerſo orbi. Nam virtutes celorũ mo
uebunt. Et tunc videbũt filiũ hoĩs veniẽ Eſa.?.c.
tẽ in nube: cum ptãte magna ⁊ maieſtate mat.24.c. mar.13.c. 258
His aũt fieri incipientib⁹: reſpicite ⁊ leuá F II
te cápita vr̃a: qm̃ appropinquat redẽptió
vr̃a. Et dixit illis ſimilitudinẽ. Uidéte fi mat.24.c mar.13.c
cúlneã ⁊ oẽs árbores: cũ pdúcũt iã ex ſe
fructũ: ſcitis qm̃ pꝑe eſt eſtas. Ita ⁊ vos mat.24.c
cũ videritis hec fieri: ſcitote qm̃ pꝑe ẽ re
gnũ dei. Amen dico vobis: q̄ nõ preteri-
bit generatio hec donec oĩa fiant. Celum

⁊ terra tranſibunt verba autem mea nō
[m]259 mat.34.c tranſibunt.[m] Attendite autem vobis ne
x mar.13.d forte grauentur corda vr̄a in crapula ⁊
Ro.13.d. ebrietate ⁊ curis huius vite: Et ſuperue-
G niat in vos repentina dies illa. Tanq̄ la-
queus enim ſuperueniet in omnes q̄ ſe-
dent ſuper faciē oīs terre. Vigilate itaq̄
oī tempore orantes: vt digni habeamini fu
gere iſta oīa q̄ futura ſunt: ⁊ ſtare ante fi
Joā.8.a. lium hominis. Erat āt diebꝰ docēs ī tem
plo: noctibus vero exiens morabatur in
monte qui vocatur oliueti. Et oīs ppl's
manicabat ad eum in tēplo audire euȝ.
¶ C.S. ¶ Appropinquabat paſcha ⁊ q̄
rebant principes ſacerdotum eum inter
ficere: ſathanas intrauit in iudam ⁊ tra-
didit dominum iubet paſcha parari: dat
diſcipulis corpus ⁊ ſanguineȝ: orat ī mō
tem: ſudat ſanguinem: capitur: ſeruo au-
riculaȝ amputatā ſanat: petrus ter negat
xp̄ȝ: pcutitur blaſphemaṫ illuditˀ i cōſiliū
duciṫ interrogaṫ ſi ſit xp̄s ⁊c. ¶ XXII.
A [a] Appropinquabat āt dies
[a]260 Mat.26.a feſtus azimorum qui dici
i m.14.a. tur paſcha.[b] Et querebāt
[b]261 Jo.11.g. principes ſacerdotū ⁊ ſcri
mat.21.d be quō+ illū interficerēt.
i al's + euȝ Timebāt vero plebē.[c] In
[c]262 m 12 a. Jo.7.c. trauit autem ſathanas in iudā q̄ cogno
ix Joā.13 e. minabatur ſcarioth vnū de duodecim.[d]
[d]263 Mat.26.a Mar.14.a ⁊ abijt ⁊ locutus eſt cū principibus ſacer
ii dotum ⁊ magiſtratibus: quēadmoduȝ il
lum traderet eis. Et gauiſi ſunt: ⁊ pacti
ſunt pecuniam illi dare. Et ſpopondit. Et
querebat opportunitatem: vt traderet illū
ſine turbis. Venit autem dies azimorū
in qua neceſſe erat occidi paſcha. Et mi
ſit petrū ⁊ ioannē dicēs. Eūtes parate no
bis paſcha: vt manducemus. At illi dixe
rūt. Ubi vis paremꝰ? Et dixit ad eos. Ec
ce introeuntibus vobis in ciuitatē occur
ret vobis hō quidam amphorā aque por
tans. Sequimini eū in domū in quā in-
Mat.26.b trat: ⁊ dicētis prīfamilias domus. Dicit
Mar.14.b tibi magr̄. Ubi eſt diuerſoriū vbi paſcha
B cū diſcipulis meis māducē? Et ipſe oſtēdet
vobis cenaculum magnū ſtratū: ⁊ ibi pa
rate. Euntes aūt iuenerunt ſicut dixit il-
lis: ⁊ parauerunt paſcha. Et cū facta eēt ho
al's + diſci ra diſcubuit: ⁊ duodeci+ apl'i cū eo.[e] Et
[e]264 puli ait illis. Deſiderio dſideraui hoc paſcha
x

māducare vobiſcū: anteq̄ patiar.[f] Dico mat.26.c. [f]265
eni vobis q: ex hoc nō māducabo illō do- mar.14.c. ii
nec impleatur ī regno dei. Et accepto ca i.Cori.11.c
lice grās egit ⁊ dixit. Accipite ⁊ diuidite
inter vos. Dico.n.vobis q̄ nō bibā de ge
neratione vitis: donec regnū dei veniat.[g] Mat.26.c [g]266
Et accepto pane grās egit ⁊ fregit: ⁊ de- Mar.14.c i
dit eis dicens. Hoc eſt corpus meū: qđ p
vobis+ daṫ. Hoc facite in meā cōmemo al's + tradetur.
rationem.[h] Silr̄ ⁊ calicē poſtq̄ cenauit di [h]267
cēs. Hic ē calix nouū teſtm̄ in ſanguine ii
meo: q̄ p vobis+ fundeṫ.[i] Uerūtn̄ ecce al's + tradetur. [i]268
manus tradētis me mecū ē ī mēſa. Et q̄- ii
dē filiꝰ hoīs ſm̄ definitū ē vadit. Uerūtn̄
ve hoī illi p quē tradeṫ.[k] Et ipſi ceperunt C [k]269
querere iter ſe: q̄s eēt ex eis q̄ h̄ facturꝰ Mat.26.b i
eēt.[l] Facta ē āt ⁊ ↄtentio iter eos: q̄s eorū Mar.14.a [l]270
videreṫ eē maior. Dixit autē eis. Reges Mat.26.b ii
gentiū dn̄anṫ eoꝝ: ⁊ q̄ ptātē hn̄t ſup eos Mar.14.b Joā.13.c.
benefici vocanṫ. Uos āt nō ſic. Sȝ q̄ ma- Mat.20.d Mar.10.f.
ior ē in vobis fiat ſicut mior: ⁊ q̄ p̄ceſſor
eſt: ſicut miſtrator.[m] Nā q̄s maior ē q̄ re [m]271
cumbit an q̄ miniſtrat? Nōne q̄ recun- x
bit? Ego aūt in medio vr̄m ſuȝ: ſicut qui
miniſtrat. Uos aūt eſtis q̄ pmāſiſtis me- Mat.19.d
cū in tētatiōibꝰ meis. Et ego diſpono vo
bis ſicē diſpoſuit mihi prī meꝰ regnuȝ vt
edatis ⁊ bibatis ſup mēſaȝ meā ī regno
meo: ⁊ ſedeatis.[n] ſup thronos iudicantes [n]272
duodeci tribꝰ iſrael.[o] Ait aūt dn̄s ſymo v
ni. Symō ecce ſathanas expetiuit vos: vt [o]273
cribraret ſicē triticū. Ego āt rogaui p te: x
vt nō deficiat fides tua.[p] Et tu aliqn̄ ↄuer di 21.ca. ſ & pe. di.2. c. ſi.n. de ba. c. maiorē. [p]274
ſus: cōfirma: frēs tuos.[q] Qui dixit ei. Do ix
mie: tecū paratꝰ ſuȝ ⁊ in carcerē ⁊ in mor Mat.26.d [q]275
tē ire. Et ille dixit. Dico tibi petre nō cā- Mar.14.c i
tabit hodie gallus: donec ter abneges noſ D
ſe me.[r] Et dixit eis. Qn̄ miſi vos ſine ſac [r]276
culo ⁊ pera ⁊ calciamētis nūqđ aliqđ de- x
fuit vobis? At illi dixerunt. Nihil. Dixit
ergo eis. Sȝ nūc q̄ hȝ ſacculū tollat ſilr̄
⁊ perā: ⁊ qui nō hȝ vendat tunicā ſuā ⁊
emat gladiū.[s] Dico.n.vobis qm̄ adhuc [s]277
h̄ q̄ ſcriptū eſt oȝ iplēri ī me. Et cū iniq̄s viii
ↄputatꝰ ē. Eteni ea q̄ ſūt de me fineȝ hn̄t.[t] [t]278
At illi dixerūt. Dn̄e ecce duo gladij hic. x
At ille dixit eis. Satis eſt.[u] Et egreſſus Eſa.53.d Mat.26.c [u]279
ibat ſm̄ ↄſuetudinem ī mōtē oliuaꝝ. Se Mar.14.d i
cuti ſunt aūt illū ⁊ diſcipuli.[x] Et cū pue- Joh.18.a. Mat.26.d [x]280
niſſet ad locū: dixit illis. Orate ne itretis ii
in tētationeȝ.[y] Et ipſe auulſus eſt ab eis [y]281
i

Mar.14.d cſtuz factus eſt lapídis. Et póſitis génib⁹
[z] 282 E orabat dicens.[z] Pater ſi vis tránſfer cáli
I Mat.26.d Mar.14.d licem iſtum a me. Verúntamē non mea
[a] 283 Joan.6.d volũtas: ſed tua fiat.[a] Appáruit autez illi
X angelus de celo cõfortans eum. Et factus
in agonia plirius orabat. Et factus eſt ſu
dor eius ſicut gútte ſanguinis decurrẽtis
[?] 284 Mat.25.d in terraz.[?] Et cum ſurrexiſſet ab orõne ⁊
II Mar.14.d veniſſet ad diſcipulos ſuos iuénit eos dor
Mat.26.e miẽtes pre triſtitia. Et ait illis. Quid dor
Mar.14.e mitis? Súrgite orate ne intrẽtis in tẽta-
[*] 285 Joã.18.a tionem.[*] Adhuc eo loquẽte: ecce turba
I ⁊ qui vocabatur iúdas vnus de duodeciz
antecedebat eos: ⁊ appropinquáuit ieſú
[a] 286 vt oſcularétur euz.[a] Jeſús autez dixit illi.
II Mat.26.e Júda óſculo filiũ hominis trádis.[b] Vidē
[b] 287 Mar.14.e Joan.18.b tes aũt hi qui circa ipſuz erãt qđ futurũ
I erat: dixerũt ei. Dñe: ſi percut̃imus i glá
dio. Et percúſſit vnus ex illis ſeruũ prin-
24.q.i.ca. placuit cipis ſacerdotũ: ⁊ amputáuit auriculam
F eius déxterã. Rñdens autē ieſús ait. Si-
[c] 288 24.q.i.ca ſi petrus. nite vſq; huc.[c] Et cũ tetigiſſet auriculam
X Mat.26.e eius: ſanauit eũ.[d] Dixit autē ieſús ad eos
[d] 289 Mar.14.e Joan.18.d qui vénerant ad ſe príncipes ſacerdotũ: ⁊
I Mat.26.f. magiſtrátus templi ⁊ ſenióres. Quaſi ad
Mar.14.f latronē exiſtis cũ gládijs ⁊ fúſtibus: cuz
Joan.18.b quotídie vobiſcũ fúeriz in templo nõ ex-
Mat.20.g Mar.14.g tendiſtis manus in me. Sed hec eſt hora
[e] 290 Joan.18.c veſtra ⁊ poteſtas tenebrarũ.[e] Comprehén
I dentes autē eum: duxerũt ad domũ prin
[f] 291 cipis ſacerdotuz:[f] Petrus vero ſequebat
I eum a lõge. Accénſo autē igne in medio
átrij ⁊ circũſedéntibus illis: erat petrus
in medio eorũ. Quē cum vidiſſet ancilla
quedaz ſedentē ad lumē ⁊ euz fuiſſet in-
túita: dixit. Et hic cuz illo erat. At ille ne
gauit eum dicens. Mulier nõ noui illũ.
[g] 292 Et[g] poſt puſilluz alius videns euz dixit.
I Et tu de illis es. Petr⁹ vero ait. O homo:
nõ ſuz. Et interuállo facto quaſi hore vni
us: alius quidã affirmabat dicēs. Vere
⁊ hic cuz illo erat: nam ⁊ galiléus eſt. Et
ait petrus. Homo néſcio quid dicis. Et
G contínuo adhuc illo loquente cantáuit
[h] 293 Mat.26.g gallus. Et cõuerſus dñs: reſpéxit petrũ.[h]
II Mar.14.g Et recordátus eſt petrus verbi domini ſi-
cut dixerat quia priuſq; gallus cantet ter
me negábis. Et egréſſus foras petrus fle
[i] 294 Eſa.50.b uit amare.[i] Et viri qui tenebant illũ illu-
I Mat.26.g débant ei cedéntes. Et velauérunt euz: ⁊
Mar.14.g Joan.18.d percutiébant faciem eius: ⁊ interrogaue

runt euz dicentes. Propheti̇za. Quis eſt
qui te percúſſit? Et alia multa blaſphemã
tes dicebant in eum.[k] Et vt factus eſt di- [k] 29
es conuenérunt ſenióres plebis princi- II
pes ſacerdotum ⁊ ſcribe: ⁊ duxérunt illuz
in concilium ſuuz dicentes. Si tu es chri Mat.26.f. Mar.14.f
ſtus dic nobis.[l] Et ait illis. Si vobis dixe- Joan.6.g [l] 29
ro non credétis mihi: ſi autez ⁊ interro- Mat.26.f X
gáuero non reſpondébitis mihi neq; di Mar.4.f
mittetis.[m] Ex hoc autem erit filius homi Joan.6.g Mat.26.f. [m] 29
nis ſedens a déxtris virtutis dei.[n] Dixe- Mar.14.e I
runt aũt omnes. Tu ergo es fili dei? Qui [n] 29
ait. Vos dicitis: quia ego ſum. At illi di- X
xerũt.[o] Quid adhuc deſideram⁹ teſtimo [o] 29
nium. Ipſi eniz audiuimus: de ore eius. II
¶ Capituli. Summariũ. ¶ Ducitur ad
pilatum: ⁊ accuſatur coram eo: dicunt:
commouit populum docens: pilatus mit
tit ad herodem ieſum: ab herode ſperni-
tur: ⁊ remittitur ad pilatum: ⁊ facti ſunt
amici herodes ⁊ pilatus: barrabas di-
mittitur: ieſus crucifigitur moritur ⁊
ſepelitur. ¶ XXIII

[a] Et ſurgens oīs multitudo A [a] 300
eorũ duxerunt illuz ad pi-
latum.[b] Cepérũt autē illuz [b] 301
accuſáre dicentes. Hunc Mat.27.a X
inuénimus ſubuertẽtē gē- Mar.15.a Joan.18.c
tem noſtrã ⁊ prohibéntez Mat.27.b
tribúta dari ceſari: ⁊ dicentē ſe xp̃m re- Mar.15.a Joan.18.f
gez eſſe.[c] Pilátus autē interrogáuit euz [c] 302
dicens. Tu es rex iudeorũ? At ille reſpõ- I
dens ait. Tu dicis.[d] Ait autez pilatus ad [d] 303
príncipes ſacerdotũ ⁊ turbas. Nihil iué- VIII
nio cauſe in hoc hoīe.[e] At illi iualeſcébãt [e] 304
dicentes. Cõmóuit populuz docēs p vni- X
uerſaz iudéã incipiēs a galiléa vſq; huc.
Pilátus autē audiens galiléaz: interro-
gáuit ſi homo galiléus eſſet. Et vt cognó
uit q; de heródis poteſtate eſſet: remíſit eũ
ad heródē: q ⁊ ipſe hieroſólymis erat il-
lis dieb⁹. Heródes aũt viſo ieſú: gauíſus B
eſt valde. Erat eniz cúpiens ex multo tē-
pore vidére eum: eo q; audiret multa de
eo: ⁊ ſperabat ſignum aliquod videre ab
eo fieri. Interrogabat autem eum mul-
tis ſermonibus. At ipſe nihil illi reſpon-
debat.[f] Stabant autē príncipes ſacerdotũ [f] 30
⁊ ſcribe cõſtánter accuſantes eũ.[g] Spréuit II
aũt illuz heródes cũ exercitu ſuo: ⁊ illúſit [g] 30
indutũ veſte alba ⁊ remiſit ad pilátũ. Et X

factī ſunt amici herōdes ⁊ pilātus in ipſa
ᵖ307 die:nā antea inimici erāt ad iuicē. ᵖ Pi
ix latus aūt ꝯuocātis pricipibꝰ ſacerdotuꝫ
Actis.4.b ⁊ magiſtratibꝰ⁊ plebe:dixit ad illos. Ob
tuliſtis mihi hūc hoīem quaſi auertentē
pplm. Et ecce ego corā vobis īterrogans
nullaꝫ cām inuēnio in hoīe iſto ex his in
ⁱ308 C gbꝰ eū accuſatis.ⁱ Sed neq̄ herōdes. Nā
x remiſi vos ad illuꝫ: ⁊ ecce nihil dignum
ᵏ309 morte actū eſt ei.ᵏ Emēdātū ergo illū di
ii mittā. Neceſſe āt hēbat dimittere eis p
ˡ310 mat.27.b diē feſtū vnū.ˡ Exclamauit aūt ſil' vniuer
i mar.15.a ſa turba dicēs. Tōlle hūc: ⁊ dimitte no
Joan.15.g Actuū.3.c bis bārrabā. Qui erat pp ſeditionē quā
dam factā i ciuitate ⁊ homicidiū miſſus
ᵐ311 i carcerē.ᵐ Iteꝝ āt pilatꝰ locutꝰ ē ad eos:
i volēs dimittere ieſū. At illi ſucclamābāt
ⁿ312 dicētes. Crucifige: crucifige eū. ⁿ Ille āt
ix tertio dixit ad illos. Quid .n. mali fecit
D iſte? Nullā cāꝫ mortis iuenio in eo. Cor
ᵒ313 mat.27.e ripiā ḡ illū: ⁊ dimittaꝫ.ᵘ At illi inſtabāt
i mar.15.b Joan.18.g vocibus magnis poſtulantes vt crucifige
rētur. Et iualeſcebāt voces eoꝝ.ᵖ Et pila
ᵖ314 tus adiudicāuit fieri petitionē eoꝝ. Dimi
i ſit aūt illis eū q pp homicidiū ⁊ ſeditiō
nē miſſus fuerat in cārcerē quē petebāt:
ᵠ315 mat.27.d ieſuꝫ vero trādidit voluntati eoꝝ. ᵠ Et cū
i mar.15.b. dūcerent eū: apprehēdērūt ſȳmonē quē
dā cyrenēſem venientē de villa: ⁊ ipoſuē
ʳ316 runt illi crucē portare poſt ieſūm. ʳ Seq̄
x bāt aūt illū multa turba ppli: ⁊ mulierū:
q̄ plangebāt ⁊ lamētabant eū. Cōuerſus
aūt ad illas ieſūs dixit. Filie hieruſalēm
nolite flēre ſup me ſed ſup vos ipſas flē
te: ⁊ ſup filios vr̄os. Qm̄ ecce vēniēt dies
Sap.3.c in gbꝰ dicent. Btē ſtēriles: ⁊ vētres q nō
Eſa.54.a genuērūt: ⁊ ūbera q̄ nō lactauērūt. Tunc
ˢ317 Ca.4.d E icipient dicere mōtibꝰ cādite ſup nos: ⁊
i Eſa.2.c cōllibꝰ opite nos. Quia ſi viridi ligno hoc
ᵗ318 Oſee.10.c fāciunt in ārido qd fiet?ˢ Ducebant aūt
i Apoc.6.d ⁊ alij duo neq̄ cū eo vt iterficerent.ᵗ Et
ᵘ319 mat.27.d mar.15.b poſtq̄ venērūt in locuꝫ q vocat caluārie:
i Joā.19.c ibi crucifixērūt eūᵘ ⁊ latrones vnū a dex
ˣ320 mat.27.b. mar.15.c tris alteꝝ a ſiniſtris. Ieſūs aūt dicebatˣ.
x Joan.5.d Pr̄ dimitte illis. Nō eni ſciunt qd fāci
ʸ321 unt.ʸ Diuidētes vero veſtimēta eiꝰ miſē
i runt ſortes. Et ſtabat ppls expēctansᶻ ⁊ de
ᶻ322 ridēbant eū pncipes cū eis dicētes. Alios
ii ſaluos fecit: ſe ſaluū faciat: ſi hic eſt chri
ᵃ323 mat.27.f mar.15.c ſtus dei electus.ᵃ Illudēbant aūt ei ⁊ mi
ii Joan.19.f mat.27.e lites accedentes: ⁊ acētū offerentes ei. ⁊

dicētes. Si tu es rex iudeoꝝ ſaluū te fac.
ᵇErat aūt ⁊ ſupſcriptio ſcripta ſup eum mar.15.c ᵇ324
lrīs grēcis ⁊ latinis ⁊ hebraicis: hic ē rex Joā.19.d i
iudeoꝝ.ᶜ Unus aūt de his q pēdēbāt la ᶜ325
tronibꝰ blaſphemābat eū dicēs. Si tu es ii
xp̄s ſaluū fac teipſuꝫ ⁊ nos.ᵈ Rn̄dēs autē F ᵈ326
ālter icrepābat eū dicēs. Neq̄ tu times mat.27.e x
deū: q in eadē dānatione es. Et nos qdeꝫ mar.15.c
iuſte: nā digna factis recepimus. Hic ve 26.q.6.c.ſi
ro nihil mali geſſit. Et dicebat ad ieſūm. presbiter. de pe.di.7
Dn̄e memēnto mei cū vēneris in regnū c nullus de ꝯſe. di.
tuū. Et dixit illi ieſūs. Amē dico tibi: hō 4 c.bapūſ m.
die mecū eris in paradiſoᵉ. Erat āt fere mat.27.f ᵉ327
hora ſexta: ⁊ tēnebre facte ſunt i vniuerſā mar.15.c i
terrā vſq̄ in horā nonā. Et obſcuratus ē Pā.30. ᶠ328
ſol: ⁊ ᶠvēlū tēpli ſciſſuꝫ eſt mēdiū.ᵍ Et cla ii
mans voce magna ieſus ait. Pr̄ in manꝰ ᵍ329
tuas cōmēdo ſpm̄ meū. Et hoc dicens ex i
pirāuit.ʰ Uidēs āt cētūrio qd factū fūe G ʰ330
rat glorificauit deū dicēs. Uere hic hō iu mat.27.f mar.15.e. ii
ſtus erat.ⁱ Et ōis turba eoꝝ q ſimul āde ⁱ331
rant ad ſpectāculū iſtud ⁊ vidēbāt q̄ fiē x
bant pcutientes pēctora ſua reuertebāt.
Stabāt aūt oēs noti eius a lōge: ⁊ mulie
res q̄ ſecute eū erant a galilēa hec viden
tes.ᵏ Et ecce vir noīe ioſēph q erat decū mat.27.g ᵏ332
rio vir bonus ⁊ iuſtꝰ hic nō ꝯſēnſerat cō mar.15.d i
ſilio ⁊ āctibꝰ eoruꝫ ab arimathia ciuitate Joā.19.g.
iudēe q expectabat ⁊ ipſe regnū dei. Hic
accēſſit ad pilatū ⁊ petijt corpꝰ ieſu.ˡ Et de mat.27.g ˡ333
pōſitū inuoluit in ſyndone ⁊ pōſuit eū i mar.15.d Joā.19.g. i
monumēto exciſo i quo nōdū qſq̄ poſitꝰ
fūerat.ᵐ Et dies erat parāſceues: ⁊ ſāb ᵐ334
batū illuceſcēbat. Subſecute aūt mulie x
res q̄ cū eo vēnerāt d galilea viderūt mo
numētū ⁊ quēadmodū pōſitū erat corpꝰ
eiꝰ.ⁿ Et reuertētes parauērūt arōmata ⁊ vn ⁿ335
guēta: ⁊ ſābbato qdē ſiluērūt ſꝫ mādatū. vii

¶ Ca. Sū. ¶ Reſurgit a mortuis: appa
ruit diſcipulis. ¶ XXIIII

ᵃUna aūt ſābbati valde di A ᵃ336
lūculo venērūt ad monu mat.28.a i
mentū portātes q̄ parāue mar.16.a
rāt arōmata: ⁊ inuenērūt Joā.20.a
lāpidē reuolūtū a monu
mēto: ⁊ igreſſe nō inuene
rūt corpus dn̄i ieſu. Et factū eſt dū mēte
ꝯſternāte eſſent de iſto: ecce duo viri ſtete
rūt ✝ ſēcꝰ illas i veſte fulgēti.ᵇ Cū timērēt al' ✝ iuxta ᵇ337
aūt ⁊ declinarent vultū in terrā: dixerūt mat.28.a ii
ad illas. Quid q̄ritis viuētē cū mortuis? mar.16.b.

Non eſt hic:ſed ſurréxit. Recordámini
quáliter locutus eſt vobis:cum adhuc in
galilea eſſet dicēs. Quia opórtet filiū ho
minis trádi in manus hominū peccato-
Mat.17.b ruz ⁊ crucifigi ⁊ die tertia reſúrgere. Et
338 II mar.16.b recordáte ſunt verborū eius.[c] Et regréſ-
B ſe a monumēto núnciauerūt hec omnia
339 X illis úndecim:⁊ cęteris oib⁹.[b] Erat autē
maria magdalené ⁊ ioánna:⁊ maria ia-
cobi ⁊ cétere que cum eis erāt:que dice
bant ad apoſtolos hec. Et viſa ſunt ante
illos ſicut deliraméntuz verba iſta: ⁊ non
crediderūt illis. Petrus autē ſúrgēs cu-
cúrrit ad monumentū: Et procūbens vi
dit lintheámina ſola póſita: ⁊ ábijt ſecū
340 VIII mírans quod factuz fuerat? Et ecce duo
ex illis ibant ipſa die in caſtéllū qd erat
in ſpatio ſtadiorum ſexaginta ab hieru-
ſalém nomine emaús: ⁊ ipſi loquebanť
ad inuicez de his omnib⁹ que acciderāt.
mar.16.c Et factū eſt dum fabularenť ⁊ ſecū que-
E rerent: ⁊ ipſe ieſús appropinquans ibat
cū illis. Oculi autē illorū tenebanť ne eū
agnóſcerent. Et ait ad illos. Qui ſunt hi
ſermones quos cōfértis ad ínuicē ambu
lantes ⁊ eſtis triſtes? Et reſpōdens vnus
cui nomē cleóphas:dixit ei. Tu ſolus pe-
regrínus es in hieruſalēz:⁊ nō cognoui-
ſti que facta ſunt in illa his dieb⁹. Qui-
bus ille dixit. Que? Et dixerūt. De ieſú
naçareno qui fuit vir propheta:potens in
ópere ⁊ ſermōe corā deo ⁊ omni populo.
Et quō euz tradidérūt ſummi ſacerdó-
tes ⁊ principes noſtri in damnatiōez mor
tis:⁊ crucifixérunt eū. Nos aūt ſperaba-
mus:q ipſe eſſet redemptúrus iſraél. Et
nunc ſuper hec oia tertia dies eſt hodie:q
D hec facta ſunt. Sed ⁊ mulieres quedā ex
noſtris terruérūt nos que ante lucē fue-
runt ad monumētū:⁊ nō inuēto corpore
eius venerūt dicētes ſe etiā viſiónē ange
lorum vidiſſe: qui dicūt eum viuere. Et
abiérūt quidā ex noſtris ad monumen-
tum:⁊ ita inuenérūt ſicut mulieres dixé
rūt: ipſuz vero nō īuenerūt. Et ipſe dixit
ad eos. O ſtulti ⁊ tardi corde ad creden-
dum:in omnib⁹ que locuti ſunt prophe-
te. Non ne hec opórtuit pati chriſtū:⁊ ita
intrare in gloriā ſuā? Et incípies a móy
ſe ⁊ omnib⁹ prophetis interpretabāť illis
in omnibus ſcripturis que de ipſo erant.

Et appropinquauérūt caſtéllo quo ibāt.
Et ipſe ſe finxit lóngius ire. Et coegérūt E
illum dicentes. Mane nobiſcū quoniaz
adueſperáſcit:⁊ inclináta eſt iaz dies. Et
intrauit cū illis. Et factū eſt duz recúm-
beret cum eis:accépit panez ⁊ benedixit
ac frēgit:⁊ porrigébat illis. Et aperti ſunt
oculi eorū:⁊ cognouérūt eū. Et ipſe euá
nuit ex oculis eoruz. Et dixérūt ad inui-
cem. Nonne cor noſtrū ardens erat ī no
bis:dum loquerétur in via:⁊ aperíret no
bis ſcripturas? Et ſurgētes eadē hora re-
gréſſi ſunt in hieruſalém:⁊ inuenérūt cō
gregátos vndeciz: ⁊ eos qui cū illis erāt
dicētes: q ſurréxit dñs vere: ⁊ appáruit
ſýmoni. Et ipſi narrábāt que geſta erāt
in via:⁊ quomodo cognouérūt eū in fra F
ctióne panis.[f] Dum aūt hic loquunť ſte- 341 IX
tit ieſús in medio eorū:⁊ dixit. Pax vo-
bis. Ego ſuz nolite timére. Cōturbati ve
ro ⁊ cōterriti exiſtimabāt ſe ſpiritū vidē
re. Et dixit eis. Quid turbati eſtis ⁊ cogi
tatiōes aſcēdunt in corda veſtra. Videte
man⁹ meas ⁊ pedes:q ego ipſe ſuz. Pal
pate videte q ſpirit⁹ carnē ⁊ oſſa nō ha-
bet:ſicut me videtis habere. Et cū hec di-
xiſſet:oſtēdit eis manus ⁊ pedes.[g] Adhuc 342 IX
autē illis nō credentib⁹ ⁊ mirantib⁹ pre
gaudio dixit. Habetis hic aliquid:quod
mādueétur? At illi obtulerūt ei partez Jo.21.c.b
piſcis áſſi:⁊ fáuū mellis. Et cum mādu-
caſſet corā eis:ſumēs reliquias dedit eis.
Et dixit ad eos.[h] Hec ſunt verba q̄ locu- 343 X
tus ſum ad vos cū adhuc eſſem vobiſcū:
quoniā neceſſe eſt impléri oia q̄ ſcripta
ſunt in lege móyſi ⁊ prophetis ⁊ pſalmis
de me. Tunc apéruit illis ſénſuz:vt intel
ligerēt ſcripturas:⁊ dixit eis. Quoniā ſic G
ſcriptū eſt ⁊ ſic opoztebat xp̄m pati ⁊ re- Actis.17.a
ſúrgere a mortuis tertia die: ⁊ predicari
in noie eius penitētiā ⁊ remiſſionē pecca
torū in oēs gentes:incipiētib⁹ ab hiero-
ſólyma. Vos aūt teſtes eſtis horū. Et ego Actis.1.a
mittā promiſſum patris mei in vos. Vos
autem ſedéte in ciuitate quoad vſq̄ in-
duámini virtúte ex alto. Edúxit aūt eos
foras in bethániā:⁊ eleuátis mánib⁹ ſuis
benedixit eis. Et factū eſt dum benedíce
ret illis receſſit ab eis:⁊ ferebátur ī celū.
Et ipſi adorātes regreſſi ſunt in hieruſa- mar.15.d
lém cum gaudio magno: Et erāt ſemp Act.1.b

in templo laudantes ⁊ benedicētes deū.

ℭ Explicit euāgeliū ſecūdū Lucā.

ℭ Incipit prologus beati hieronymi p̄ſbyteri in euangelium ſm̄ Joannem.

Hic eſt Joannes euangeliſta vnus ex diſcipulis dn̄i qui virgo a deo elect⁹ eſt: quē de nuptijs volentē nubere vocauit deus. Joan. 2. a Cui virginitatis in hoc duplex teſtimoniū datur in euangelio: q̄ ⁊ pre ceteris dilectus a deo dicitur: ⁊ huic matrē ſuā pendens in cruce cōmendauit dn̄s: vt virginē virgo ſeruaret. Deniq̄ manifeſtans in euāgelio quod erat ipſe incorruptibilis verbi opus inchoans ſolus verbū carnē factū eſſe: nec lumē a tenebris Joan. 1. b Joan. 2. b cōprehenſum fuiſſe teſtatur: Primū ſignū ponens quod in nuptijs fecit dn̄s: oſtendens quod ipſe erat vt legentib⁹ demonſtraret q̄ vbi dn̄s inuitatus ſit: deficere nuptiarū vinum debeat: ⁊ veterib⁹ immutatis: noua omnia que a chriſto inſtituuntur appareant. Hoc autem euangelium ſcripſit in aſia: poſteaq̄ in pathmos inſula apocalypſim ſcripſerat. vt cui in principio canonis incorruptibile principium prenotatur in geneſi: ei etiam incorruptibilis finis per virginē in apocalypſi redderetur: dicente chriſto: ego ſum Apoc. 1. b alpha ⁊ o. Et hic eſt ioannes: qui ſciens ſuperueniſſe diem receſſus ſui: conuocatis diſcipulis ſuis in epheſo: per multa ſignorum experimenta promens chriſtum deſcendens in defoſſum ſepulture ſue locū facta oratiōe: poſitus eſt ad patres ſuos: tam extraneus a dolore mortis q̄ a corruptione carnis inuenitur alienus. Tamen poſt omnes euangelium ſcripſit: ⁊ hoc virgini debebatur. Quorū tamen vel ſcriptorum temporis diſpoſitio: vel librorum ordinatio: ideo a nobis per ſingula non exponitur vt ſciendi deſiderio collato ⁊ querentibus fructus laboris: ⁊ deo magiſterij doctrina ſeruetur.

ℭ Explicit prologus beati hieronymi p̄ſbyteri in euāgeliū ſm̄ Johannem.

ℭ Incipit prologus ſancti Auguſtini in euangelium ſm̄ Johannem.

Omnibus diuine ſcripture paginis euangeliū excellit: q̄r q̄d lex ⁊ p̄phete futurū p̄dixerunt hoc cōpletū dicit euangeliū. Inter ipſos aūt euangeliorū ſcriptores ⁊ iohānes eminet in diuinorū miſteriorū profunditate: qui a tp̄e dominice aſcenſionis p annos ſexagintaquinq̄ verbū dei abſq̄ adminiculo ſcribēdi vſq̄ ad vltima domiciani p̄dicauit tp̄a. Sed occiſo domiciano cū permittēte nerua de exilio rediſſet epheſū: cōpulſus ab ep̄is aſie d̄ coeterna patri diuinitate chr̄i ſcripſit aduerſus hereticos: q eo abſcente irruperant in ei⁹ eccleſias: q xp̄m ante mariā fuiſſe negabāt. Unde merito in figura quatuor aīaliū aquile volanti cōparatur: q̄ volat altius ceteris auibus: ⁊ ſolis radios irreuerberatis aſpicit luminib⁹. Ceteri quippe euāgeliſte qui tp̄alē chriſti natiuitatē ⁊ tp̄alia ei⁹ facta q̄ geſſit in hoie ſufficienter exponunt: ⁊ de diuinitate pauca: quaſi animalia greſſibilia cum dn̄o ambulant in terra. Hic autē pauca de tēporalibus eius geſtis ediſſerens: ſed diuinitatis potentiam ſublimius cōtemplans cum dn̄o ad celū volat. Qui enim ſupra pectus domini in cena recubuit: celeſtis hauſtum ſapientie ceteris excellentius de ipſo dominici pectoris fonte potauit. Legerat ſiquidem euangelia trium euangeliſtarū: ⁊ approbauerat fidē eorū ⁊ veritatem: in quibus deeſſe vidit aliqua geſtarū rerū hyſtorie: ⁊ ea maxime que dominus geſſit primo predicationis ſue tēpore. ſ. anteq̄ iohānes baptiſta clauderetur in carcere. Hec ergo quaſi dimiſſo ab illis ſcribit iohannes: que fecit ieſus anteq̄ iohānes ⁊ clauderetur: ſed maxime diuinitatem chriſti ⁊ trinitatis myſterium cōmendare curauit. Tres ſiquidem alij euangeliſte dicta ⁊ facta domini temporalia que ad informandos mores vite preſentis maxime valent copioſius proſecuti circa actiuam vitam ſunt verſati: in qua laboratur vt cor mūdetur ad videndum deū. Johannes vero pauca dn̄i facta dicit: verba vero domini q̄ trinitatis vnitatē ⁊ vite eterne felicitatem inſinuant diligentius cōſcribit. Et ſic in cō

templatiua vita virtute cōmendanda in
tentionem ſuam ⁊ predicationem tenu-
it:in qua contemplatiua vacatur vt deus
videatur. Jſte ſiquidē eſt Johannes : quē
dñs de fluctiuaga nuptiarū tēpeſtate voca
uit:⁊ cui mr̄ez ẏginē virgini cōmēdauit.
¶ Explicit prologus beati auguſtini epi
in euangelium ſm̄ Johannem.
¶ Incipit euangelium ſm̄ Johannem.
¶ Ca.Sm̄. ¶ Jn principio erat verbum
⁊c.teſtimonium de chriſto perhibet ioan-
nes baptiſta phariſeoꝝ leuite interrogāt
ioannē. Joānes ieſū vidēs agnū dicit dei:
⁊ andreas petro dicit: iuenimus meſſiaz.
Jeſus dicit nathanael vidi ſub ficu. ¶ I

1 A Mat.1.a Luce.3.e
I [a] N principio erat verbum ⁊ verbuz erat apud deuz ⁊ deus erat verbuz. Hoc erat i pn̄cipio apd deuz. Oia per ipſum facta ſūt: ⁊ ſine ipſo factuz eſt nihil. Quod fa
ctum eſt in ipſo vita erat: ⁊ vita erat lux
hominum:⁊ lux in tenebris lucet:⁊ tene
2 II Mat.3.a infra.3.b. bre eam nō comprehendērunt.[b] Fuit ho-
mo miſſus a deo : cui nomen erat ioan-
nes. Hic venit in teſtimonium vt teſtimo
niuz perhibēret de lūmine vt omnes crē
derent per illum . Non ērat ille lux : ſed
vt teſtimonium perhibēret de lūmine.
3 [c] Erat lux vera: que illūminat omnē ho-
minem venientem in hunc mundū . Jn
mundo erat:⁊ mundus per ipſum factus
4 B eſt:⁊ mundus eum non cognōuit.[d] Jn p
5 de ɔſe.di.4.c.ſi ğs pria venit:⁊ ſui eū non recepērūt. Quot-
quot autem recepērunt euz: dedit eis po-
teſtatem filios dei fieri: his qui crēdunt
in nomine eius . Qui non ex ſanguini-
bus neqꝫ ex voluntate carnis:neqꝫ ex vo-
Mat.1.d luntate viri:ſed ex deo nati ſunt. Et[e] ver-
bum caro factum eſt:⁊ habitauit in no- Luce.3.e
bis . Et vidimus gloriam eius: gloriam Mat.3.c
quaſi vnigeniti a patre plenum gratie ⁊ Mar.1.a
veritatis. [f] Joannes teſtimonium perhi Luce.3.c
bet de ipſo:⁊ clamat dicēs. Hic erat quē f 6
dixi qui poſt me ventūrus eſt:ante me fa I
ctus eſt:quia prior me erat. [g] Et de pleni g 7
tūdine ei⁹ nos omnes accēpimus:⁊ gra de ɔſe.di.
tiam pro gratia:quia lex per moyſen da- 3.c.ſextaʒ X
ta eſt:gratia ⁊ veritas per ieſum chriſtuz de pe. diſ.
facta eſt . Deum [h] nemo vidit ūnquam. 1.c. littere de purg.
Unigēnitus filius qui eſt in ſinu patris: poſt prīuʒ ca. vnico. h 8
ipſe enarrāuit. [i] Et hoc eſt teſtimonium 1.Thi.6.c IIII
ioannis:quando miſērunt iudei ab hie- Mar.11.d i 9
roſōlymis ſacerdotes ⁊ leuitas ad eum Luce.10.d X
vt interrogarent eum. Tu quis es? Et cō 1.Joā.4.c
feſſus eſt:⁊ non negauit. Et confeſſus eſt: infra.5.c C
quia non ſum ego chriſtus. Et interroga
uērunt eum . Quid ergo? Helias es tu?
Et dixit. Non ſum. Propheta es tu ? Et
reſpondit. Non. Dixerunt ergo ei. Quis
es vt reſponſum demus his qui miſerūt
nos? Quid dicis de teipſo? Ait.[k] Ego vox k 10
clamantis in deſerto:dirigite viam domi Eſa.40.a I
ni ſicut dixit yſaias propheta.[l] Et qui mi Math.3.a l 11
ſi fūerant erant ex phariſēis. Et interro- Mar.1.a X
gauērunt eum:⁊ dixerunt ei. Quid ergo Luc.3.a D
baptiʒas:ſi tu non es chriſtus: neqꝫ heli- Mat.3.a
as neqꝫ propheta?[m] Reſpondit eis iohan Mar.1.a m 12
nes dicens. Ego baptiʒo in aqua: mēdi⁹ Luce.3.b I
aūt veſtrum ſtētit queʒ vos neſcitis. Jpſe Act.1.a c.19.a
eſt qui poſt me venturus eſt: qui ante me
factus eſt:cuius ego nō ſum dign⁹ vt ſol
uam eius corrigiā calciamēti.[n] Hec i be n 13
thānia fācta ſunt tranſiordanē: vbi erat X
iohannes baptiʒans. Altera die vidit io
hannes ieſūm venientē ad ſe:⁊ ait. Ecce
agnus dei:ecce qui tōllit peccata mūdi.[o] o 14
Hic eſt de quo dixi. Poſt me venit vir q I
ante me factus eſt:qꝛ prior me erat ⁊ ego
neſciebā eū. Sed vt manifeſtētur in iſra
ēl:proptērea veni ego in aqua baptiʒās.
[p] Et teſtimoniū perhibuit iohānes dicēs. p 15
Quia vidi ſpiritū deſcēdentē quaſi colū- E I
bam de celo:⁊ ✠ mānſit ſuper eū. Et ego de ✠ manentem
neſciebā eū: ſed qui miſit me baptiʒare math.3.d
in aqua:ille mihi dixit. Super quē vide- mar.1.b
ris ſpiritū deſcendentē ⁊ manentē ſuper Luce.3.d
eū:hic eſt qui baptiʒat in ſpiritu ſancto.
Et ego vidi ⁊ teſtimoniū perhibui:qꝛ hic
eſt filius dei.[q] Altera die iterū ſtabat io- q 16
X

hannes: ⁊ ex diſcipulis eiꝰ duo. Et reſpi-
ciens ieſum ambulantē dixit. Ecce agnꝰ
dei. Et audierūt euȝ duo diſcipuli loquē
tem: ⁊ ſecuti ſunt ieſum. Conuerſus aūt
ieſus ⁊ videns eos ſequētes ſe: dicit eis.
Quid queritis? Qui dixerūt ei. Rabbi
quod dicitur interpretatum magiſter:
F vbi habitas? Dicit eis. Uenite ⁊ videte.
Uenerūt ⁊ viderūt vbi maneret: ⁊ apud
eum manſerūt die illo. Hora autē erat
quaſi decima. Erat autē andreas frater
ſymonis petri: vnus ex duobꝰ qui audie
r 17 rant a iohanne: ⁊ ſecuti fuerāt euȝ. r Jn-
1 uenit hic primū fratrē ſuū ſymonē: ⁊ di
cit ei. Jnuenimus meſſiam: quod eſt in-
terpretatū chriſtus. Et adduxit euȝ ad ie
ſum. Jntuitꝰ aūt euȝ ieſus dixit. Tu es ſy
mō filꝰ ioana: tu vocaberis cephas: qđ i
s 18 terptat petrꝰ. s Jn craſtinū voluit exire in
x galileā: ⁊ inuenit philippū. Et dicit ei ie
ſus. Sequere me. Erat autē philippus a
bethſaida ciuitate andree ⁊ petri. Jnue-
G nit philippꝰ nathanahel: ⁊ dicit ei. Quē
ſcripſit moyſes in lege ⁊ prophete: iuēni
mꝰ ieſuȝ filiū ioſeph a naȥareth. Et dixit
ei nathanael. A naȥareth pōt aliquid bo
ni eſſe? Dicit ei philippus. Ueni ⁊ vide.
Uidit ieſus nathanael venientē ad ſe: ⁊
dicit de eo. Ecce vere iſraelita in quo do-
lus nō eſt. Dicit ei nathanael. Unde me
noſti? Reſpondit ieſus ⁊ dixit ei. Priuſqȝ
te philippus vocaret euȝ eſſes ſub ficu vi
di te. Reſpōdit ei nathanahel: ⁊ ait. Rab
bi: tu es filius dei: tu es rex iſrael. Rn̄dit
ieſus: ⁊ dixit ei. Quia dixi tibi vidi te ſub
ficu credis: maiꝰ his videbis. Et dicit ei.
Amē amē dico vobis: videbitis celū aper
tum: ⁊ angelos dei aſcendentes ⁊ deſcen-
dentes ſuper filium hominis.

¶ Ca. Sum. ¶ Jeſus vocatus ad nu-
ptias ⁊ diſcipuli eius: de aqua fecit vinū:
vendētes nummularios eijcit de templo:
dicit: ſoluite templum hoc. ¶ II.

A ET die tertia nuptie facte
ſunt in chanā galilee: ⁊ e-
rat mr̄ iħu ibi. Uocatꝰ ē au
te ⁊ ieſus ⁊ diſcipuli eius
ad nuptias. Et deficiente
vino: dicit mater ieſu ad
eum. Uinū nō habent. Et dicit ei ieſus.
Quid mihi ⁊ tibi eſt mulier? Nondum
venit hora mea. Dicit mater eius mini-
ſtris. Quodcūqȝ dixerit vobis facite. E-
rāt autē ibi lapidee hydrie ſex poſite ſe-
cunduȝ purificationē iudeoꝝ: capientes
B ſingule metretas binas vel ternas. Dicit
ei ieſus. Jmplete hydrias aqua. Et imple
uerunt eas vſqȝ ad ſummū. Et dicit eis
ieſus. Haurite nunc: ⁊ ferte architricli-
no. Et tulerūt. Ut autē guſtauit architri
clinus aquā vinū factū: ⁊ nō ſciebat vn
de eſſet: miniſtri aūt ſciebāt q hauſerāt
aquā vocat ſponſuȝ architriclinus: ⁊ di-
cit ei. Oīs hō primū bonū vinū ponit: ⁊
cum inebriati fuerit id quod deteriꝰ eſt.
Tu autē ſeruaſti bonū vinū vſqȝ adhuc. C
Hoc fecit initiuȝ ſignoꝝ ieſus in chanā mat.4.b
galilee: ⁊ manifeſtauit gl̄iam ſuā: ⁊ cre- mat.12.b mar.12.b
diderunt in eum diſcipuli eiꝰ. a Poſt hec Luce.19.f 19
deſcendit capharnaū ipſe ⁊ mater eius ⁊
fratres eiꝰ ⁊ diſcipuli eius: ⁊ ibi manſe- diſt.45.§. b 20
runt non multis diebꝰ. b Et prope erat pa ſalomon
ſcha iudeoꝝ: ⁊ aſcendit ieſus hieroſoly- i.q.i.c.qui
maȝ: c ⁊ inuenit in tēplo vendētes oues ⁊ ſtudet.c.q c 21
boues ⁊ colūbas: ⁊ nūmularios ſedētes. j.c. ſalua
Et cum feciſſet quaſi flagellū de funicu- tor.c.c.e
lis: oēs eiecit de tēplo: oues quoqȝ ⁊ bo- multis
ues: ⁊ nūmulariorū effudit es. ⁊ menſas
ſubuertit. Et his q colūbas vendebāt di
xit. Auferte iſta hinc: ⁊ nolite facere do-
muȝ patris mei domū negociatiōis. d Re D d 22
cordati ſunt vero diſcipuli eiꝰ: quia ſcri- 88.vi.c.pe
ptum eſt ȥelus domus tue c omedit me. nuin. pſ.68
e Reſponderūt ergo iudei: ⁊ dixerūt ei. Mat.16.a e 23
Quod ſignum oſtendis nobis quia hec Mar.8.b
facis? f Reſpondit ieſus: ⁊ dixit eis. Sol Mat.26.i f 24
uite templum hoc: ⁊ in tribus diebus ex-
citabo illud. Dixerunt ergo iudei. Qua-
draginta ⁊ ſex annis edificatum eſt tem
plum hoc: ⁊ tu in tribus diebus excita-
bis illud? Jlle autem dicebat de templo
corporis ſui. Cū ergo reſurrexiſſet a mor-
tuis recordati ſunt diſcipuli eius qꝛ hoc
dicebat: ⁊ crediderunt ſcripture ⁊ ſer-
moni quem dixit ieſus. Cuȝ autem eſſet
hieroſolymis in paſcha in die feſto: mul
ti crediderunt in nomine eius videntes
ſigna eius que faciebat. Jpſe autē ieſus
non credebat ſemetipſum eis: eo qꝫ ipſe
noſſet omnes: ⁊ qꝛ opus ei nō erat vt qs
teſtimonium perhiberet de homine. Jpſe
enim ſciebat: quid eſſet in homine.

¶ Ca. Sū.

ℭ Ca. Sum. ℭ Jeſus nicodemo dicit
de baptiſmo ⁊ alijs multis dicit: qui cre-
dit in eum non diiudicabitur: qui auteʒ
non credit iã diiudicatus eſt: ieſus in iu-
dea baptiçat: ⁊ ioãnes i ennõ: ioãnes di-
cit xp̃m creſcere ſe autẽ minorari. ℭ III
A Rat auteʒ homo ex phari-
infra.7.g. 8.19.g ſeis nicodémus noĩe prin
ceps iudeorũ. Hic venit ad
ieſuʒ nocte ⁊ dixit ei. Rab
bi: ſcimus q2 a deo veniſti
magiſter. Nemo eniʒ põt
hec ſigna facere q̃ tu facis: niſi fuerit deꝰ
cuʒ eo. Reſpõdit ieſús: ⁊ dixit ei. Amen
amen dico tibi niſi quis renátus fúerit
dénuo: non põt vidére regnũ dei. Dicit
al+ renaſci ad euʒ nicodémus. Qũo põt hõ +naſci:
cum ſit ſenex? Nũquid põt in ventrẽ ma-
aĺs +rurſus tris ſue + iteráto introire ⁊ renaſci? Re-
ſpondit ieſús. Amen amẽ dico tibi: niſi
al's nõ hʒ +ſancto quis renátus fuerit ex aqua ⁊ ſpũ + ſan-
de cõſe.di. cto non põt introire in regnũ dei. Quod
4.c.filius. natũ eſt ex carne caro eſt: ⁊ quod natũ eſt
2.c.nõ dubito. & de ex ſpũ ſpús eſt. Non miréris q2 dixi tibi:
priſ.c. maiores. 2.c. oportet vos naſci denuo. Spiritꝰ vbi vult
debitum & c ſpirat: ⁊ vocẽ eius audis: ſed neſcis vnde
ſequẽti. veniat aut quo vadat. Sic eſt oĩs qui na-
tus eſt ex ſpũ. Rñdit nicodémus ⁊ dixit
ei. Quõ pñt hec fieri? Rñdit ieſus: ⁊ di-
B xit ei. Tu es magiſter i iſraél: ⁊ hec ignó-
ras? Amen amẽ dico tibi: q2 qð ſcimus
lóquimur. ⁊ qð vídimus teſtámur: ⁊ te-
ſtimoniũ noſtrũ nõ accipitis. Si terrena
dixi vobis ⁊ nõ créditis: qũo ſi dixero vo
Eze.4.b bis celeſtia credetis. Et nemo aſcẽdit in
celum niſi q deſcẽdit de celo: filius hoĩs q
eſt in celo. Et ſicut móyſes exaltáuit ſer-
penteʒ in deſérto: ita exaltári oportet filiũ
hoĩs: vt omnis q crédit in ipſo nõ pére-
Nu.21.c at: ſed habeat vitaʒ eternã. Sic eni deus
infra.8.b. dilexit mundũ vt filiũ ſuũ vnigénitũ da
12.e
1.Ioã.4.b. ret: vt oĩs q credit in euʒ nõ péreat: ſed
habeat vitã eternã. Non eniʒ miſit deus
filium ſuum in mundũ vt iúdicet mun-
dum: ſed vt ſaluetur mundus per ipſum.
De pe.diſ. Qui credit in eũ nõ iudicaf. Qui autem
4.c. benedictus non crédit: iam iudicatus eſt: q2 nõ cre-
dit in noĩe vnigéniti filij dei. Hoc eſt aũt
18.q.2.c. p iudiciũ. q2 lux venit in mundũ: ⁊ dilexé-
nicolam de offi.de runt hoĩes magis ténebras q̃ʒ lucẽ. Erant
le.c.cõſu. lux enim eoꝝ mala opera. Oĩs eni qui male

agit odit lucẽ: ⁊ non venit ad lucẽ vt non
arguánf opera eius. Qui autẽ facit verita
tem vénit ad lucẽ vt manifeſtef opa eiꝰ:
quia i deo ſunt facta. Poſt hec venit ieſús de cõſe.di.
⁊ diſcipuli eius in terrã iudeã. ⁊ illic mo 4.c.qñ ab hieroſoli
rabátur cũ eis ⁊ baptiçábat.[a] Erat autẽ ⁊ mis 25
ioánnes baptiçans in ennón iuxta ſaliʒ. al+ demorabatur III
quia aque multe erãt illic ⁊ veniebant ⁊ mat.3.b
baptiçabanf.[b] Nondũ eni miſſus fuerat Luce.3.a 26
ioãnes in cárcerẽ.[c] Facta eſt + autẽ qué- al + ergo mat.4.b III
ſtio ex diſcipulis ioãnis cuʒ iudeis de pu mar.1.c. 27
rificatiõe. Et venérunt ad ioannẽ ⁊ dixe- X
runt ei. Rabbi: qui erat tecũ trans iordá
nem: cui tu teſtimoniũ perhibuiſti: ecce
hic baptiçat ⁊ oẽs véniunt ad eũ. Rñdit
ioãnes ⁊ dixit. Non põt homo accipere
quicq̃ʒ niſi fúerit ei datum de celo.[d] Ipſi 28
vos mihi teſtimoniuʒ phibétis qð dixe- D I
rim. non ſuʒ ego xp̃s: ſed + q2 miſſus ſuʒ aĺs+qm mat.3.a
ante illũ.[e] Qui habet ſpõſam ſponſus eſt: mar.1.a 29
amicus autẽ ſpõſi qui ſtat ⁊ áuditꝫ eum: Luce.3.c X
gáudio gáudet ꝓpter vocem ſpõſi. Hoc
ergo gaudium meuʒ impletũ eſt. Illum
oportet créſcere me autẽ minui. Qui de
ſurſum venit ſup oẽs eſt. qui eſt de terra:
de terra eſt: ⁊ de terra loquif: q de celo ve-
nit ſuper oẽs eſt. Et qð vidit ⁊ audiuit hoc
teſtaf: ⁊ teſtimóniuʒ eius nemo áccipit.
Qui autẽ accépit eius teſtimoniũ ſigna-
uit: quia deus verax eſt. Queʒ eniʒ miſit Ro.3.a
deus verba dei lóquif. Nõ eni ad mẽſúrã
dat deus ſpm̃.[f] Pater diligit filiũ: ⁊ oĩa mar.ſi.b Luce.10.b 30
dedit in manu eiꝰ.[g] Qui credit i filiuʒ hʒ 1.Ioã.5.b II
vitã eternã: q aũt icrédulus eſt filio. non 31
videbit vitã: ſed ira dei manet ſup eum. X
ℭ Ca. Sũ. ℭ Jeſus cũ muliere ſamari-
tana loqf: ꝓphetã in patria ſua ſine hono
re eẽ: reguli filiũ a morte ſuſcitat. ℭ IIII
T ergo cognouit ieſús q2 A
audiérũt phariſei q ieſús
plures diſcipulos facit ⁊
baptiçat q̃ʒ ioãnes: q̃ʒq̃ʒ ie
ſús ñ baptiçáret ſʒ diſcipu
li eiꝰ:[a] reliqt iudẽã ⁊ abijt 32
iterũ in galiléã.[b] Oportébat aũt eũ trãſi- VII
re p+médiã ſamáriã. Venit ergo i ciuita al's nõ hʒ +mediã 33
teʒ ſamárie q̃ dr̃ ſychár: iuxta prédiũ qð mat.4.b X
dedit iacób ioſéph filio ſuo. Erat aũt ibi
fons iacób. Jeſús aũt fatigatꝰ ex itinere
ſedebat ſic ſuper fontẽ. Hora aũt erat q̃ſi
ſexta. Venit múlier de ſamária haurire

aquā. Dicit ei ieſus. Da mihi bibere. Di
ſcipuli enī ei⁹ abierāt in ciuitatē vt cibos
emerēt. Dicit ergo ei mulier illa ſamari
tána. Quō tu iudéus cū ſis bibere a me
póſcis q̄ ſū mulier ſamaritána: Nō enī
coutūť iudéi ſamaritánis. Rñdit ieſus
B ꝛ dixit ei. Si ſcires dōnū dei: ꝛ qs eſt q̄ di
cit tibi da mihi bibere: tu fórſitan petiſſes
ab eo. ꝛ dediſſet tibi aquā viuā. Dicit ei
mulier. Dñe neq̄ in quo háurias habes:
ꝛ púteus altus eſt. Vñ ergo habes aquā
viuā: Nunqd tu maioꝛ es pře nřo iacob
q̄ dedit nobis púteū: ꝛ ipſe ex eo bibit. ꝛ
filij ei⁹ ꝛ pécoꝛa ei⁹. Rñdit ieſus. ꝛ dixit
ei. Oīs q̄ bibit ex aqua hac ſitiet íterū:
qui aūt biberit ex aqua quā ego dabo ei
nō ſitiet in eternū: ſed aqua quā ego da-
bo ei fiet i eo fons aq̄ ſaliētis in vitā eter
nam. Dicit ad eū mulier. Dñe da mihi
hāc aquā. vt nō ſitiā neq̄ véniā huc hau
C rire. Dicit ei ieſus. Vade voca virū tuū:
ꝛ veni huc. Rñdit mulier: ꝛ dixit. Nō ha
beo virū. Dicit ei ieſus. Bñ dixiſti. q: nō
habeo virū. Quinq̄ enī viros habuiſti: ꝛ
nūc quē hēs nō eſt tuus vir. Hoc vere di-
xiſti. dicit ei múlier. Dñe video q: ppha
ta es tu. Pñes nři in mōte hoc adoraue-
rūt: ꝛ vos dicitis q: hieroſólymis eſt lo-
cus vbi adoráre opóꝛtet. Dicit ei ieſus.
Múlier crede mihi: q: venit hoꝛa quan-
do neq̄ in monte hoc neq̄ in hieroſólý-
mis adorábitis přem. Vos adorátis qđ
neſcitis: nos adoꝛam⁹ qđ ſcim⁹: q: ſalus
ex iudeis eſt. Sed venit hoꝛa ꝛ nūc eſt: qñ
veri adoꝛatóres adoꝛabūt patrē in ſpū ꝛ
1.cor.3.d; 24.q.3.c. quidam. veritate. Nā ꝛ př tales q̄rit q̄ adórēt eū.
Spiritus eſt de⁹: ꝛ eos q̄ adorāt eū in ſpū
ꝛ veritate opóꝛtet adoꝛare. Dicit ei mu-
lier. Scio q: meſſias vénit q̄ dr̄ xp̄s. Cū
ergo vénerit: ille nobis nūciabit oīa. Di
D cit ei ieſus. Ego ſum q̄ loquoꝛ tecū. Et cō
2.Cor.3.D tinuo venērūt diſcipuli ei⁹: ꝛ mirabāť
q: cū muliere loq̄bať. Nemo tñ dixit qđ
q̄ris aut qđ lóqueris cū ea. Reliq̄d er-
go hýdriā ſuā múlier: ꝛ abijt in ciuitatē
ꝛ dicit illis hoīb⁹. Venite ꝛ videte hoiē:
q̄ dixit oīa q̄cūq̄ feci. Nunqd ipſe ē xp̄s:
Exiérunt ergo de ciuitate ꝛ veniebant ad
Infra. eo. al + interrogauerunt eū. + Interea rogabāt eū diſcipuli dicē-
tes. Rabbi mandúca. Jlle aūt dixit eis.
Ego cibū habeo mādúcare: quē vos ne-

ſcitis. Dicebāt ergo diſcipuli ad inuicē.
Nunqd aliq̄s áttulit ei mādúcare. Dicit E
eis ieſus. Meus cib⁹ eſt vt faciā volūtatē
eius q̄ miſit me: vt pficiā opus ei⁹. Nō-
ne vos dicitis q̄ adhuc quatuoꝛ menſes
ſunt ꝛ meſſis venit: Ecce dico vobis: leuā
te oculos vřos: ꝛ videte regiónes: q: albe
ſunt iam ad méſſē. Et q̄ metit mercédē
áccipit. ꝛ cóngregat fructū i vitā eternā:
vt ꝛ q̄ ſéminat ſimul gáudeat ꝛ q̄ métit. 38
Jn hoc enī eſt verbū verū: q: ali⁹ eſt q̄ ſé-
minat: ꝛ alius eſt q̄ métit. Ego miſi vos
métere qđ vos nō laboraſtis. Alij laboꝛa
uerūt: ꝛ vos in laboꝛes eoꝝ introiſtis. Ex
ciuitate aūt illa multi crediderūt in eū
ſamaritanoꝝ ppter verbū mulieris teſti
moniū phibētis: q: dixit mihi oīa quecū
q̄ feci. Cū veniſſent ergo ad illū ſamari-
tani: rogauerūt eum vt ibi manéret. Et
F māſit ibi duos dies. Et multo plures cre
didérūt ppter ſermonē eius. Et mulieri
dicebāt: q: nō ppter tuā loquélā crédi-
mus. Jpſi enī audiuimus ꝛ ſcim⁹ q: hic
eſt vere ſaluatoꝛ mūdi. Poſt duos aūt di 34 VII
Mat.4.b. Mat.13.g Mar.6.a Luce.4.d. es éxijt inde: ꝛ ábijt in galileā. Jpſe enī
ieſus teſtimóniū phibuit: q: pphēta i ſua 35 I
přia honoꝛē nō habet. Cū ergo veniſſet i
galileā excepērūt eū galiléi: cū oīa vidiſ 36 X
ſent q̄ fécerat hieroſólymis in die feſto.
Et ipſi enim vénerāt ad diē feſtū. Venit
ergo iterū i chaná galiléé vbi fecit aquā
vinū. Et erat qdā régulus cui⁹ fili⁹ ifir- 37 III
mabāť capharnaū. Hic cū audiſſet q: ie
G ſus adueniret a iudéa i galiléā ábijt ad
eū: ꝛ rogabat eū vt deſcénderet ꝛ ſanáret
filiū eius. Jncipiebat enī moꝛi. Dixit er
go ieſus ad eū. Niſi ſigna ꝛ pdígia vidē 39
ritis nō créditis. Dicit ad eum régulus.
Dñe. deſcēde priuſq̄ moꝛiať fili⁹ me⁹. Di
cit ei ieſus. Vade fili⁹ tuus viuit. Credi-
dit hō ſermoni quē dixit ei ieſus: ꝛ ibat.
Jā aūt eo deſcēdēte ſerui occurrérūt ei.
ꝛ nūciauérūt dicētes q: filius eius viue-
ret. Jnterrogábat ergo hoꝛā ab eis i qua
melius + habuerat. Et dixerūt ei: q: heri alr + habuerit
hoꝛa ſéptima reliq̄t eū febꝛis. Cognóuit
ergo př q: illa hoꝛa erat i qua dixit ei ie-
ſus fili⁹ tu⁹ viuit. Et credidit ipſe ꝛ dom⁹
eius tota. Hoc iterū ſecundū ſignū fecit
ieſus cum veniſſet a iudéa in galiléā.
¶ Ca. v. ¶ De piſcina pbatica: ſanat

hoiem triginta ⁊ octo annos habentē ĩfir-
mitatē: dicebāt iudei ſanato: nō lꝫ tibi tol
lere grabatū tuū ſabbato: q̄cūq̄ʒ pater fe
cerit: hoc ⁊ filius ſimiliter facit: dicit ie-
ſus: q: venit hora ⁊ nūc eſt quādo mortui
audiūt vocē ⁊c. dicit ieſus: ioānes eſt lu-
cerna ardēs ⁊ lucēs: ſcrutamini ſcriptu-
ras: dicit moyſes accuſat vos: ⁊ ſi credere
tis moyſi crederetis forſitā ⁊ mihi. C V

38 I A Math. 9. a Mar. 2. a Luce. 5. d.

Poſt hec erat dies feſt⁹ iu-
deoꝝ ⁊ aſcendit ieſus hie
roſolymā. Eſt aūt hiero-
ſolymis ꝓbatica piſcina
q̄ cognominat̄ hebraice
betſaida quiq̄ʒ porticus ha
bens. In his iacebat multitudo magna
languentiū cecoꝝ claudoꝝ aridoꝝ expe-
ctantiū aque motū. Angelus aūt dn̄i de-
ſcendebat ſm̄ tēpus in piſcinā: ⁊ moue-
bat̄ aqua. Et q prior deſcēdiſſet ĩ piſcinā:
poſt motionem aque: ſanus fiebat a qua
cunq̄ʒ detinebat̄ infirmitate. Erat autem
qdā hō ibi triginta ⁊ octo annos hn̄s in
infirmitate ſua. Hūc cū vidiſſet ieſus ia-
centē: ⁊ cognouiſſet q: iā multū tēpus ha
beret: dicit ei. Uis ſanus fieri? Rn̄dit ei
languidus. Dn̄e: hoiem nō habeo: vt cuꝫ
turbata fuerit aqua mittat me ĩ piſcinā.
Duꝫ venio enī ego alius añ me deſcēdit.

B Math. 9. a Mar. 2. a Luce. 5. c al's nō hꝫ + homo

Dicit ei ieſus. Surge tolle grabatū tuū ⁊
ambula. Et ſtatī ſanus factus ē + hō ille.
Et ſuſtulit grabatū ſuum ⁊ ambulabat.
Erat aūt ſabbatū in die illo. Dicebāt er
go iudei illi q ſanatus fuerat. Sabbatuꝫ
eſt: nō licet tibi tollere grabatuꝫ tuum. b
Rn̄dit eis. Qui me ſanuꝫ fecit ille mihi
39 X dixit: tolle grabatū tuū ⁊ ambula. Inter
rogauerūt ergo eū. Quis eſt ille hō q di-
xit tibi. tolle grabatū tuū ⁊ ambula? Is
aūt q ſanus fuerat effectus neſciebat qs
eſſet. Jeſus enī declinauit a turba ↄſtitu-
ta in loco. Poſtea inuenit eū ieſus in tē-
plo: ⁊ dixit illi. Ecce ſanus fact⁹ es iā noli
peccare: ne deteri⁹ tibi aliqd ↄtingat. A-
bijt ille hō: ⁊ nūciauit iudeis q: ieſus eēt
qui fecit eū ſanuꝫ. Propterea pſeqbant̄

De pe. di. 3. §. i. De pe. ⁊ re miſ. c. cū ĩfirmitas.

C iudei ieſuꝫ: q: hec faciebat ĩ ſabbato. Je
ſus aūt rn̄dit eis. P̄r meus vſq̄ʒ mō opa
tur: ⁊ ego opor. Propterea ergo magis
q̄rebāt eū iudei interficere: q: nō ſolum
ſoluebat ſabbatū ſed ⁊ p̄rēʒ ſuū dicebat

deū: equalē ſe faciēs deo. Rn̄dit itaq̄ʒ ie- D
ſus: ⁊ dixit eis. Amē amē dico vobis non De pe. di. 5. ca. ſi.
pōt filius a ſe facere qcq̄ʒ niſi qd viderit
p̄rēʒ faciētē. Quecūq̄ʒ enī ille fecerit hec
fili⁹ ſil̄r facit. Pater enī diligit filiū: ⁊ o-
mnia demōſtrat ei q̄ ipſe facit: ⁊ maiora
his demōſtrabit ei opa vt vos miremini.
Sicut enim p̄r ſuſcitat mortuos ⁊ viuifi-
cat: ſic ⁊ filius quos vult viuificat. Neq̄ʒ
enim pater iudicat queq̄ʒ: ſed omne iu-
diciū dedit filio: vt oēs honorificēt filiuꝫ
ſicut honorificāt patrē. c Qui nō honorifi- Luce. 10. c c 40 I
cat filiū: nō honorificat patrē q miſit il-
lum. d Amē amē dico vobis q: q verbum d 41 X
meū audit ⁊ credit ei q miſit me: hꝫ vitā
eternā. Et ĩ iudiciū nō venit: ſed + trāſ- al's + trāſit
ſiet a morte in vitā. Amē amē dico vobis
q: venit hora ⁊ nūc eſt qn̄ mortui audient
vocē filij dei: ⁊ q audierit viuēt. Sicut enī
p̄r hꝫ vitā ĩ ſemetipſo: ſic dedit ⁊ filio hē-
re vitā in ſemetipſo. Et ptātē dedit ei iu- E
diciū facere: q: filius hoīs eſt. Nolite mi
rari hoc q: venit hora ĩ qua oēs q in mon
mentis ſunt audiēt vocē filij dei: Et pcē- Math. 25. d De pe. di. 5. ca. ſi.
dent q bona fecerūt ĩ reſurrectionē vite:
qui vero mala egerūt in reſurrectionē iu Infra. 6. d.
dicij. Non poſſum ego a meipſo facere
quicq̄ʒ. Sicut audio iudico: ⁊ iudicium
meū iuſtum eſt: e quia nō quero volunta e 42 I
teꝫ meā ſed voluntatē eius qui miſit me.
Si f ego teſtimoniū perhibeo de meipſo: Infra. 8. c f 43 X
teſtimoniū meū non eſt verum. Alius eſt
qui teſtimoniū perhibet de me: ⁊ ſcio q:
veruꝫ eſt teſtimoniū eius quod perhibet Supra. 1. c.
de me. Uos miſiſtis ad ioānnē: ⁊ teſtimo
nium perhibuit veritati. Ego autē nō ab
hoīe teſtimoniuꝫ accipio: ſed hec dico vt F
vos ſalui ſitis. Ille erat lucerna ardens ⁊
lucēs. Uos aūt voluiſtis ad horā exultare
in luce eius. Ego aūt habeo teſtimoniuꝫ
maius ioanne. Opera enī que dedit mihi Infra. 14. b.
pater vt perficiam ea: ipſa opera que ego
facio teſtimoniū perhibent de me: q: pa
ter miſit me. Et qui miſit me pater ipſe Infra. 5. e
teſtimoniū perhibuit de me. g Neq̄ʒ vocē g 44 III
eius vnq̄ʒ audiſtis neq̄ʒ ſpeciē eius vidi-
ſtis. h Et verbū eius non habetis in vobis h 45 X
manens: quia quē miſit ille huic vos nō
creditis. Scrutamini ſcripturas: + quia al's + in q̄bus vos putatis ĩ ipſis
vos putatis in ipſis vitam eternā hēre. Et
ille ſunt que teſtimoniū perhibēt de me: G

ꝛ non vúltis venire ad me vt vitã habea-
tis. Claritatẽ ab hoíbꝰ nõ accipio: ſed co-
gnóui vos: qꝛ dilectionẽ dei nõ habetis in
vobis. Ego veni i noíe pr̃is mei: ꝛ nõ ac-
cepiſtis me. Si alius vénerit in noíe ſuo
illuz accipiétis. Quõ vos poteſtis crẽde-
re qui gloriã ab inuicẽ accipitis: ꝛ gloriã
que a ſolo deo eſt nõ quéritis? Nolíte pu
tare qꝛ ego accuſatúrus ſuz vos apud pa-
trez. Eſt q accúſat vos móyſes: i quo vos
ſperátis. Si eni crederétis móyſi: crede-
rétis fórſitan ꝛ mihí. De me eniz ille ſcri
pſit. Si autẽ illius litteris non créditis:
quomodo verbis meis credétis?

¶ Ca. Sũ. ¶ De quinqꝫ panibꝰ ꝛ duobꝰ
piſcibus: ꝛ qꝛ eum regem facere volue-
runt: ieſus ſupra mare ambulat: Opera-
míni nõ cibum que perit de manna ꝛ pa-
ne celeſti loquitur: ego ſuz panis de celo
deſcendi: recedentibus ab eo diſcipulis
vnum ex duodeciz diabolũ dicit. ¶ VI

[a]46 A [a]Poſt hec ábijt ieſús trans
i mare galilée qđ eſt tybe-
ríadis. Et ſequebatur eũ
multitudo magna: qꝛ vi-
debãt ſigna que faciebat
[b]47 ſup his q infirmabãtur.[b]
III al' ✠ ſubijt ✠ Súbijt ergo i mõtẽ ieſús: ꝛ ibi ſedébat
[c]48 mat. 14. b Luce. 9. b cum diſcipulis ſuis.[c] Erat autẽ próximũ
i mat. 14. b páſca dies feſtus iudeórũ.[d] Cum ſuble-
[d]49 mar. 6. e Luce. 9. b uáſſet ergo oculos ieſús ꝛ vidiſſet qꝛ mul
i titudo maxima venit ad eũ: dicit ad phi-
lippum. Unde emémus panes: vt mãdu
cent hi? Hoc aũt dicebat téntãs eũ. Ipſe
enim ſciebat qđ eſſet facturus. Rñdit ei
philippus. Ducentoꝝ denarioꝝ panes nõ
ſufficiũt eis: vt vnuſqſqꝫ módicũ qđ ac-
cipiat. Dicit ei vnus ex diſcipulis eiꝰ an-
mat. 14. b dréas frater ſýmõis petri. Eſt puer vnus
mar. 6. e Luce. 9. b hic: qui habet quinqꝫ panes ordeáceos ꝛ
B duos piſces? Sed hec qđ ſunt iter tãtos.
mat. 14. b Dicit ergo ieſús. Fácite hoíes diſcúmbe
mar. 6. e re. Erat autẽ fenũ multũ in loco. Diſcu-
Luce. 9. b buérunt ergo viri nũero q̃ſi qnqꝫ milia.
Di. 36 c. q eccleſiaſti cas. Accepit ergo ieſus panes: ꝛ cũ gr̃as egiſ
ſet: diſtribuit diſcumbẽtibꝰ. Silr̃ ex piſci
bus quãtũ volebãt. Ut aũt ĩpléti ſunt: di
xit diſcipulis ſuis. Colligite q̃ ſupauérũt
fragménta ne péreant. Collegérunt er-
go ꝛ impleuérunt duodecim cóphinos
fragmentorum ex quinqꝫ panibus or-

deáceis ꝛ duobꝰ piſcibꝰ: q̃ ſupfuerũt his
qui manducáuerãt.[e] Illi ergo hoíes cuz
vidiſſent qđ ieſús fécerat ſignũ dicebãt. [e]50 x
Quia hic eſt vere ꝑpheta: q ventúrus eſt
in mundũ. Ieſús ergo cũ cognouiſſet qꝛ
vẽtúri eſſent vt ráperẽt eũ ꝛ fácerent euz
regem: fúgit iteruz in montẽ ipſe ſolus.
Ut autẽ ſero factũ eſt: deſcenderũt diſci- [f]51
puli eius ad mare. Et cũ aſcẽdiſſent naui mat. 14. e mar. 6. f III
venerũt trãs mare i capharnaũ. Et téne- Luce. 6. b
bre iam facte erant: ꝛ nõ vénerat ad eos
ieſus. Mare autẽ vẽto magno flante ex-
urgébat. Cum remigáſſent ergo q̃ſi ſta-
dia vigintiqnqꝫ aut triginta vident ieſúz mat. 14. e mar. 6. g
ambulantẽ ſupra mare ꝛ ꝓximũ naui fie C
ri: ꝛ timuérũt. Ille aũt dicit eis. Ego ſuz
nolíte timére. Uoluerũt ergo accipe euz
in nauim: ꝛ ſtatiz nauis fuit ad terrã quã
ibãt.[g] Altera die turba q̃ ſtabat trãs ma
re vidit qꝛ nauicula alia non erat ibi niſi [g]52
vna: ꝛ qꝛ nõ introiſſet cuz diſcipulis ſuis x
ieſús in nauim: ſed ſoli diſcipuli eiꝰ abiſ
ſent. Alie vero ſupuenérũt naues a tybe-
ríade iuxta locũ vbi mãducáuerãt panẽ
gratias agẽtes deo. Cuz ergo vidiſſet tur-
ba qꝛ ieſús nõ eſſet ibi neqꝫ diſcipuli eiꝰ:
aſcẽderũt i nauículas ꝛ venérũt caphar-
naúm q̃rẽtes ieſúm. Et cum inueniſſent
eum trans mare: dixerunt ei. Rabbi q̃n
huc veniſti? Rñdit ei ieſús ꝛ dixit. Amẽ
amen dico vobis quéritis me: nõ qꝛ vidi
ſtis ſigna: ſed qꝛ mãducáſtis ex panibꝰ ꝛ
ꝛ ſaturáti eſtis. Opámini nõ cibũ q perit
ſed q pérmanet i vitã eternã: quẽ filius
hoís dabit vobis. Hũc eni pr̃ ſignáuit de-
us. Dixerũt ergo ad eũ. Quid faciémus D
vt opémur opa dei? Rñdit ieſus: ꝛ dixit mat. 16. a mar. 8. b
eis. Hoc eſt opus dei: vt credátis in eum
quẽ miſit ille. Dixerunt ergo ei.[h] Quod
ergo tu facis ſignũ: vt videámꝰ ꝛ credá- [h]53
mus tibi? Quid oparis.[i] Pátres noſtri III
manducauerunt mánna in deſerto: ſicut [i]54
ſcriptũ eſt. Panẽ de celo dedit eis mãdu Pſ. 77 x
care. Dixit ergo eis ieſús. Amẽ amẽ di- Sap. 16. c. de ꝯſe. di. 2. capi. nec moyſes.
co vobis: nõ móyſes dedit vobis panẽ de
celo: ſed pr̃ meꝰ dat vobis panẽ de celo ve
rũ. Panis eni verꝰ eſt q de celo deſcẽdit:
ꝛ dat vitã mũdo. Dixerũt ergo ad eum. mat. 26. c
Dñe ſemp da nobis panẽ hũc. Dixit aũt mar. 14. c
eis ieſus.[k] Ego ſuz panis vite. Qui venit Luce. 22. b infra. 13. a [k]55
ad me nõ eſuriet: ꝛ qui crédit in me nõ i

ſitiet ī eternum. Sʒ dixi vobis: qꝛ ⁊ vidi-
Mat.26.d ſtis me ⁊ nō credidiſtis.[l] Oē qḋ dat mihi
l 56 Mar.14.d pater ad me veniet: ⁊ eū q venit ad me
x Luce.12.c. ſupra.5.c. nō eijciā foras:[m] qꝛ deſcēdi de celo nō vt
m 57 faciā voluntatē meā: ſed voluntatē eius
qui miſit me.[n] Hec eſt † eni voluntas ei⁹
n 58 qui miſit me patris. vt oē qḋ dedit mihi
x nō perdam ex eo: ſed reſuſcitē illud in
nouiſſimo die: hec eſt aūt voluntas patris
E mei qui miſit me: vt oīs qui videt filiū ⁊
credit in eū habeat vitā eternā: ⁊ ego re-
ſuſcitabo eum in nouiſſimo die.[o] Mur-
o 59 murabant ergo iudei de illo: qꝛ dixiſſet
i ego ſuʒ panis viuus q de celo deſcēdi. Et
dicebant. Nōne hic eſt filius ioſeph cui⁹
Mat.13.g nos nouimus patrē ⁊ matrē? Quō ergo
p 60 Mar.6.a. dicit hic. quia de celo deſcēdi?[p] Rn̄dit er-
x Luce.4.d. infra.2.b. go ieſus ⁊ dixit eis. Nolite murmurare
in inuicem. Nemo pōt venire ad me niſi
pater q miſit me traxerit eū: ⁊ ego reſu-
ſcitabo eū i nouiſſimo die. Eſt ſcriptū in
prophetis. Erunt oēs docibiles dei. Oīs q
Mat.11.d. audiuit a pr̄e ⁊ didicit: venit ad me.[q] Nō
q 61 Luce.10.d quia patrē vidit quiſq̄ʒ. niſi is q eſt a deo:
iiii de pe. di. 4.ca. bene hic vidit patrē.[r] Amē amē dico vobis: q
r 62 dictus. credit in me habet vitā eternā.[s] Ego ſuʒ
x de conſe. di.2.ca. re panis vite.[t] Patres veſtri māducauerūt
s 63 uera. manna in deſerto: ⁊ mortui ſunt. Hic eſt
i ꝑ.eo. panis de celo deſcēdens: vt ſi quis ex ipſo
t 64 māducauerit nō moriaꝛ.[u] Ego ſum pa-
x de cōſe.di. 2.c. forte.⁊ nis viuus q de celo deſcēdi. Si quis man-
u 65 c. reuera. ducauerit ex hoc pane viuet in eternum.
i de cōſe.di. 1.ca. xp̄s.⁊ Et panis quē ego dabo caro mea eſt pro
c. vtruʒ.⁊ mundi vita.[x] Litigabāt ergo iudei adin-
x 66 ca. oia. uicē dicentes. Quō pōt hic nobis carneʒ
x F ſuam dare ad māducanduʒ. Dixit ergo
eis ieſus. Amen amē dico vobis: niſi mā
ducaueritis carneʒ filij hoīs ⁊ biberitis
1.Cor.11.g eius ſanguinē nō habebitis vitā in vobis.
de cōſe.di. 2.c.qꝛ cor Qui māducat meā carnē ⁊ bibit meuʒ
pus.⁊ ca. ſanguinē habet vitā eternā: ⁊ ego reſuſci
y 67 in quibus.⁊ c. dupli- tabo eū in nouiſſimo die.[y] Caro eni mea
i ter.⁊ cap. vere eſt cibus: ⁊ ſanguis meus vere eſt po
z 68 verū.⁊.ca. in chriſto tus.[z] Qui māducat meā carnem ⁊ bibit
v ſupra eo. meū ſanguinē: in me manet ⁊ ego ī illo.
Sicut miſit me viuens pater ⁊ ego viuo
de cōſe.di. 2.c. in xp̄o propter patrē: ⁊ qui māducat me ⁊ ipſe
c. inuitat viuet ꝓpter me. Hic eſt panis qui de celo
⁊.c.q man deſcēdit. Non ſicut manducauerūt pr̄es
ducat. veſtri manna ⁊ mortui ſunt. Qui mādu-
cat hunc panē: viuet in eternū. Hec dixit
in ſynagoga docēs in capharnaūʒ. Mul-
ti ergo audiētes ex diſcipulis ei⁹ dixerūt
Durus eſt hic ſermo. Et quis pōt eū au-
dire? Sciēs aūt ieſus apud ſemetipſuʒ qꝛ G
murmurarēt de hoc diſcipuli eius: dixit 24.q.1.ca. audiuimus.
eis. Hoc vos ſcādaliʒat.[a] Si ergo videri-
tis filiū hoīs aſcendentē vbi erat prius? de pe. di. 4.ca. ſi ex a 69
Spūs eſt q viuificat: caro nō ꝓdeſt qcq̄ʒ. bono. i
Verba [b] que ergo locut⁹ ſum vobis. ſpi- de conſe. di.2.c.i. b 70
ritus ⁊ vita ſunt. Sed ſunt qdā ex vobis Mat. 26.f iiii
qui nō credūt.[c] Sciebat eni ab initio ie- Mar.14.g c 71
ſus q eſſent credētes: ⁊ qs traditur⁹ eſſet Luce. 22.g Mat.26.d x
eum.[b] Et dicebat. Propterea dixi vobis: Mar.14.d d 72
quia nemo pōt venire ad me niſi fuerit iiii
ei datū a patre meo. Et hoc multi diſci- b 73
puloꝝ eius abierūt retro: ⁊ iā nō cū illo x
ambulabāt. Dixit ergo ieſus ad duode-
cim. Nunqd ⁊ vos vultis abire?[c] Reſpō- c 74
dit ergo ei ſymon petr⁹. Dn̄e ad quē ibi- Mat.16. 23.q.4.ca. i
mus. Verba vite eterne habes. Et nos diſplicet.
credimus ⁊ cognouim⁹: qꝛ tu es chriſtus de cōſe. di. 2.c.forte.
filius dei. Reſpōdit eis ieſus. Nōne ego d 75
vos duodecim elegi: ⁊ ex vobis vnus dia x
bolus eſt. Dicebant autem de iuda ſymo
nis ſcariothis. Hic eniʒ erat traditurus
eum cum eſſet vnus ex duodecim.

¶ Ca. Sū. ¶ Jeſus in ſcenophegia aſcē dit ad diē feſtū: dicit̄ ieſu: demoniū hēs: de turba multi credebāt in eū: clamat ieſus: ſiqs ſitit veniat ad me ⁊ bibat: cū miniſtris ⁊ nicodeo pn̄cipes ↄtēdūt. ¶ VII

POſt hec auteʒ ambulabat A
ieſus in galileā. Non eni
volebat ī iudeā ambulare
qꝛ q̄rebāt eū iudei iterfi-
cere. Erat aūt ī proxio di-
es feſtus iudeoꝝ ſceno-
phegia. Dixerūt aūt ad eū frēs ei⁹. Trā-
ſi hinc ⁊ vade in iudeā: vt ⁊ diſcipuli tui
videāt opa tua q̄ † facis. Nemo qppe in
occulto aliqd facit. ⁊ q̄rit ipſe ī palā eſſe.
Si hec facis: manifeſta teipſuʒ mūdo. Ne
qʒ eniʒ frēs ei⁹ credebāt in eū. Dicit eis
ergo ieſus. Tp̄s meū nōdū aduenit: tp̄s
aūt vr̄m ſemꝑ ē paratū. Nō pōt mūdus o-
diſſe vos. Me aūt odit: qꝛ ego teſtimōiū
phibeo de illo: qꝛ opa ei⁹ mala ſunt. Vos
aſcēdite ad diē feſtū hūc. Ego.n. nō aſcē-
daʒ ad diē feſtū iſtū: qꝛ meū tp̄s nōdū i-
pletū ē. Hec cū dixiſſet: ipſe māſit i gali-
lea. Vt aūt aſcenderunt frēs eius: tunc ⁊ B

ſupra. 6.c ipſe aſcēdit ad diē feſtū nō māifeſte: ſed
quaſi in occulto. Judei ergo querebāt eū
ī die feſto: ꝛ dicebāt. Ubi ē ille? Et múr-
mur multus erat in turba de eo. Quidā
eni dicebāt qꝛ bonus eſt: alij aūt dicebāt
nó ſed ſedúcit turbas. Nemo tñ palā lo-
quebaꝛ de illo: ꝑpter metū iudeoꝝ. Jam
aūt die feſto mediāte aſcēdit ieſus in tē-
plū: ꝛ docebat. Et mirabanꝛ iudei dicen-
tes. Quō hic lr̄as ſcit cum nō didicerit?
Rn̄dit eis ieſus. ꝛ dixit. Mea doctrina
nó eſt mea: ſed ei⁹ q miſit me. Si quis vo
lúerit volūtatē ei⁹ facere: cognóſcet de do
ctrina vtrū ex deo ſit: an ego a meipſo lo
quar. Qui a ſemetipſo loquiꝛ: gl'iam ꝓ-
priā q̄rit. Qui autē q̄rit gloriā ei⁹ q mi-
ſit eū: hic verax eſt. ꝛ iniuſticia in illo nō
C eſt. Nōne móyſes dedit vobis legē? Et ne
mo ex vobis facit legē. Quid me q̄ritis
interficere? Rn̄dit turba ꝛ dixit. Demó-
niū hēs. Quis te q̄rit interficere? Rn̄dit
Infra. 9. a. ieſús ꝛ dixit eis. Unū opus feci ꝛ oēs mi
ramini. Propterea móyſes dedit vobis
circūciſionē: nō qꝛ ex móyſe eſt ſꝫ ex pꝛi-
bus. Et in ſábbato circunciditis hoiem.
Si circūciſiónē áccipit hō in ſábbato vt
non ſoluaꝛ lex móyſi: mihi īdignamini.
Deu. i. c
D qꝛ totū hoiem ſanū feci ī ſabbato? Noli
te iudicare ſm̄ faciē: ſꝫ iuſtū iudiciū iudi
cate. Dicebāt ergo qdā ex hieroſólymis
Nōne hic eſt quē q̄rūt interficere? Ecce
palā loquiꝛ: ꝛ nihil ei dicūt. Nunqd ve-
re cognouérūt pꝛicipes qꝛ hic eſt xp̄s? Sꝫ
hunc ſcim⁹ vn̄ ſit: xp̄s aūt cū vénerit ne-
mat. ii. b. mo ſcit vn̄ ſit. [a] Clamabat ergo ieſús ī tē-
76 Lu. 10. d
III īfra. 8. b. c plo docēs ꝛ dicēs. Et me ſcitis ꝛ vnde ſi
infra. 8. f. ſcitis: ꝛ a meipſo nō veni: ſꝫ eſt ver⁹ q mi-
ſit me quē vos neſcitis. Ego ſcio eum. ꝛ ſi
dixero qꝛ neſcio eū: ero ſilis vobis men-
mat. xi. dax. Sꝫ ſcio eū. qꝛ ab ipſo ſum: ꝛ ipſe me
mar. ii. miſit. [b] Querebāt ergo eū apphēdere: ꝛ
77 12. a nemo miſit in illū man⁹: qꝛ nōdū vēne-
I Luce. 19 rat hora ei⁹. [c] De turba aūt multi credide
78 20. a. a. rūt in eū. Et dicebāt. Xp̄s cū vénerit: nū
X quid plura ſigna fáciet q̄ꝫ que hic facit?
79 E Audierūt phariſei turbaꝫ murmurantē
I de illo hec⁹. ꝛ miſerūt pꝛicipes ꝛ phariſei
80 miniſtros vt apphēnderēt ieſúm. [e] Dixit
X ergo eis ieſús. Adhuc modicū tp̄s vobi-
81 infra. 13. d ſcū ſuꝫ: ꝛ vado ad eū q me miſit. [f] Quéri
X tis me ꝛ nō inuenietis: ꝛ vbi ego ſuꝫ vos
nō poteſtis venire. Dixerūt ergo iudei ad
ſemetipſos. Quo hic itur⁹ eſt qꝛ nō inue-
niémus eū: hic nūqd in diſpſionē gētiuꝫ
iturus eſt: ꝛ docturus gētes? Quis eſt hic
ſermo quē dixit: q̄retis me ꝛ nō inuenie
tis. ꝛ vbi ſum ego vos nō poteſtis venire?
Jn nouiſſimo aūt die magno feſtiuitatis
ſtabat ieſús ꝛ clamabat dicens. Si quis F
ſitit: véniat ad me ꝛ bibat. Qui credit in Joan. 4. c
me ſicut dicit ſcriptura: flumina de ven-
tre eius fluent aque viue. Hoc autem di-
xit de ſpiritu: quem acceptúri erant cre-
dētes in eum. Nondum eni erat ſp̄us da
tus: qꝛ ieſús nōdū erat gloꝛificat⁹. [g] Ex il- 82
la ergo turba cū audiſſent hos ſermōes VII
eius dicebāt. Hic eſt vere ꝓpheta. Alij di
cebāt. Hic eſt xp̄s. [h] Quidā aūt dicebant mat. 2. a 83
Nunqd a galilea venit xp̄s? Nōne ſcri- VII
ptura dicit qꝛ ex ſemine dauid ꝛ de beth- michee.
leē caſtello vbi erat dauid venit chꝛiſtus? 5. a.
Diſſénſio itaqꝫ facta eſt in turba propter 2. co. b G 84
eum. [k] Quidā aūt ex ipſis volebāt appꝛe- X
hēndere eū: ſed nemo miſit ſup euꝫ ma- 85
nus. [l] Uenerūt ergo miniſtri ad pōtifices I
ꝛ phariſeos: ꝛ dixerūt eis illi. Quare nō 86
adduxiſtis illū? Rn̄derūt miniſtri. Nūn X
q̄ꝫ ſic locut⁹ eſt hō: ſicut hic loquiꝛ. Rn̄-
derūt ergo eis phariſei. Nunqd ꝛ vos ſe
dúcti eſtis? Nunqd ex pꝛincipibus aliqs
credidit in eū: aut ex phariſeis? Sed tur-
ba hec q nō nouit legē: maledicti ſunt. Di infra. 3. a.
xit nicodémus ad eos. ille q venit ad euꝫ infra. 19. e
nocte: q vnus erat ex ipſis. Nunquid lex
noſtra iúdicat hoiem: niſi pꝛius audierit
ab ipſo ꝛ cognóuerit quid faciat? Rn̄de-
runt: ꝛ dixerūt ei. Nunqd ꝛ tu galileus a. 3. f
es? Scrutáre ✝ ſcriptúras ꝛ vide: quia a dꝛ nō h3
galiléa prophéta nō ſurgit. Et reuerſi ſūt ✝ ſcriptu
vnuſquiſqꝫ in domum ſuam. ras

C Ca. Sū. C De muliere adultera: ie-
ſus lucem mūdi ſe eſſe pꝛedicat: ieſus in-
terrogatus pꝛincipium ſe eſſe reſpondit:
qꝫ omnis peccatoꝛ ſeruus ſit: ꝛ qꝫ ieſus an
te abꝛaam ſit. C VIII

IEſus autē perrexit in mōte A
oliueti: ꝛ diluculo iterū ve- Luce. 21. g
nit in templū. ꝛ oīs popul⁹
venit ad eū: ꝛ ſedens doce-
bat eos. Adducunt aūt ſcri
be ꝛ phariſei mulierē ī ad-
ultério depꝛehēnſā: ꝛ ſtatuérūt eā in me-

Leui.20.b dio: ⁊ dixerunt ei. Magiſter: hec mulier
modo deprehenſa eſt in adulterio. In le-
ge autem moyſes mãdauit nobis huiuſ-
modi lapidare. Tu ergo quid dicis? Hec
autẽ dicebant tentãtes eũ: vt poſſent ac-
cuſare eũ. Jeſus autẽ inclinans ſe deorſũ:
alio + aut digito ſcribebat in terrã. Cũ + ergo pſe-
uerarent interrogantes: erexit ſe. ⁊ dixit
eis. Qui ſine peccato eſt veſtrũ prim᷒ in il-
3.q.7.c.2.q ſine.c.po ſtulatus. 32.q.6.in prin. de pe.diſ. 2.c.ſi enim §.rurſus lam lapidẽ mittat. Et iterũ ſe inclinans
ſcribebat in terra. Audiẽtes aũt hec vnus
poſt vnũ exibãt incipiẽtes a ſenioꝛib᷒: ⁊
remanſit ſolus ieſus. ⁊ mulier in medio
ſtans. Erigens aũt ſe ieſus dixit ei. Mu-
B lier. vbi ſunt q te accuſabãt? Nemo te cõ-
demnauit? Que dixit. Nemo dñe. Dixit
autẽ ieſus. Nec ego te cõdẽnabo. Uade ⁊
iam amplius noli peccare. Iterũ ergo lo-
Infra.12.e. ⁊ infra.14.g. cutus eſt eis ieſus dicẽs. Ego ſuz lux mũ-
di. Qui ſequit᷑ me nõ ambulat in tene-
bris ſed hẽbit lumẽ vite. Dixerũt ergo ei
phariſei. Tu de teipſo teſtimoniũ perhi-
de teſti.c. in omni. bes teſtimoniũ tuũ nõ eſt verũ. Rñdit ie-
ſus ⁊ dixit eis. Et ſi ego teſtimoniũ phi-
beo de meipſo: verũ eſt teſtimoniũ meũ:
qꝛ ſcio vnde veni: ⁊ quo vado. Uos autez
neſcitis vnde venio. aut quo vado. Uos
ſecundum carnem iudicatis: ego non iu-
C dico quenquam. Et ſi iudico ego: iudici-
Deu.17.b um meum verum eſt: quia ſolus nõ ſuz:
mat.18.b. ſed ego ⁊ qui miſit me pater. Et in lege
2.Cor.13.a 8.f. veſtra ſcriptum eſt: qꝛ duorũ hominum
Mat.11.d teſtimoniũ verũ eſt. Ego ſum q teſtimo-
Luce.10.b niũ phibeo de me ipſo: ⁊ teſtimoniũ per-
ſupra.7.d Mat.11.d. hibet de me q miſit me pater. Dicebant
Mar.11.c. ⁊ 12.a ergo ei. Ubi eſt pater tuus? Rñdit ieſus.
87 Luce.19.g 4.20.g.⁊.22 Neqꝫ me ſcitis neqꝫ patrem meum. Si
a.ſup.7.d me ſciretis: foꝛſitan ⁊ patrem meum ſci-
88 retis. Hec verba locutus eſt ieſus in ga-
zophilatio: docens in templo. Et nemo
apprehendit eum: quia necdum venerat
89 hoꝛa eius. Dixit ergo iterum eis ieſus.
Ego vado ⁊ queretis me: ⁊ in peccato ve-
ſtro moꝛiemini. Quo ego vado: vos non
poteſtis venire. Dicebãt ergo iudei. Nũ-
quid interficiet ſemetipſuz: qꝛ dicit quo
ego vado vos nõ poteſtis venire? Et dice-
bat eis. Uos de deoꝛſuz eſtis: ego de ſuper-
nis ſuz. Uos de mundo hoc eſtis: ego nõ
ſum de hoc mũdo. Dixi ergo vobis: quia
moꝛiemini in peccatis veſtris. Si eni non

crediderítis qꝛ ego ſuz: moꝛiemini ĩ pec-
cato veſtro. Dicebãt ergo ei. Tu quis es?
Dicit eis ieſus. Principiũ: qui ⁊ loquoꝛ D
vobis. Multa habeo de vobis loqui ⁊ iu- ſupra.7.e
dicare: ſed qui me miſit verax eſt: ⁊ ego Ro.3.a ſupra.3.b
que audiui ab eo hec loquoꝛ ĩ mũdo. Et infra.12.e.
non cognouerunt quia patrem eius dice-
bat deum. Dixit ergo eis ieſus. Cum ex-
altaueritis filium hominis: tunc cogno-
ſcetis quia ego ſum: ⁊ a meipſo facio ni-
hil: ſed ſicut docuit me pater hec loquoꝛ.
Et qui me miſit mecum eſt: ⁊ non reli-
quit me ſoluz: quia ego que placita ſunt
ei facio ſemper. Hec illo loquente: multi
crediderunt in eum. Dicebat ergo ieſus
ad eos qui crediderunt ei iudeos. Si vos
manſeritis in ſermone meo vere diſcipu-
li mei eritis: ⁊ cognoſcetis veritatem. ⁊
veritas liberabit vos. Reſponderunt ei.
Semen abrahe ſumus: ⁊ nemini ſerui-
uimus vnqꝫ. Quomodo tu dicis liberi
eritis? Reſpondit eis ieſus. Amen amen
dico vobis: quia omnis qui facit pecca-
tum ſeruus eſt peccati. Seruus autem nõ Ro.6.b
manet in domo in eternum. Filius autez 2.Pe.2.d
manet in eternum. Si ergo vos filius li- E
berauerit: vere liberi eritis. Scio quia fi-
lij abrahe eſtis: ſed queritis me interfice-
re: quia ſermo meus non capit in vobis.
Ego quod vidi apud patrem loquoꝛ: ⁊
vos que vidiſtis apud patrem veſtrum fa-
citis. Reſponderũt: ⁊ dixerunt ei. Pater
noſter abrahã eſt. Dicit eis ieſus. Si
filij abrahe eſtis: opa abrahe facite. Nũc
autem queritis me interficere: hominez
qui veritatem vobis locutus ſum quam
audiui a deo. Hoc abrahã non fecit.
Uos facitis opera patris veſtri. Dixerũt
itaqꝫ ei. Nos ex foꝛnicatione non ſumus
nati. Unum patrem habemus deum. Di-
xit ergo eis ieſus. Si deus pater veſter eſ-
ſet: diligeretis vtiqꝫ me. Ego enĩ ex deo
proceſſi: ⁊ veni. Neqꝫ enim a meipſo ve-
ni: ſed ille me miſit. Quare loquellam 1.Joa.3.b
meam non cognoſcitis? Quia non pote- F
ſtis audire ſermonem meuz. Uos ex pa-
tre diabolo eſtis: ⁊ deſideria patris veſtri
vultis facere. Ille homicida erat ab ini-
tio ⁊ in veritate non ſtetit: quia non eſt
veritas in eo. Cum loquitur mendaciũ.
ex pꝛopꝛijs loquitur: quia mendax eſt ⁊

1.q.7.c te/ pater ei⁹. Ego autē ſi veritatē dico nō crē
ſtes. ditis mihi. Quis ex vobis árguet me de
ee hereti peccato? Si veritatē dico: q̄re nō créditis
cis.c.cum mihi. Qui ex deo eſt: v̄ba dei audit. Pro
ex iniun- pterea vos nō auditis: q: ex deo nō eſtis.
cto. Rñderūt ergo iudei: ⁊ dixerūt ei. Nōne
1.Jo.4.a bñdícim⁹ nos q: ſamaritánus es tu: ⁊ de
ſup.7.c mónium hēs? Rñdit ieſús. Ego demóniū
infra.10.b non hēo ſed honorifico pāem meū: ⁊ vos
de pſum. inhonoráſtis me. Ego aūt nō q̄ro gloriā
ta.nóne. meā. Eſt qui q̄rat: ⁊ iúdicet. Amē amē di
co vobis: ſi qs ſermonē meū ſeruáuerit:
mortē nō videbit in eternū. Dixerūt er
go iudei. Nūc cognóuimus: q: demóniū
hábes. Abrahām mortuus eſt ⁊ pphete:
B ⁊ tu dicis: ſi qs ſermonē meū ſuáuerit:
al.+ vide nō + guſtabit mortē in eternū. Nunqd
bit tu maior es pāe noſtro abraā qui mortu⁹
eſt? Et pphete mortui ſunt. Quē teipſum
facis? Rñdit ieſús. Si ego glorifico me
ipſū: glīa mea nihil eſt. Eſt pater meus
qui glīficat me: quē vos dicitis: q: de⁹ nr̄
eſt: ⁊ non cognouiſtis eū. Ego aūt noui
ſup.7.b eū: ⁊ ſi dixero q: nō ſcio eū: ero ſimilis vo
C bis mēdax. Sed ſcio eū: ⁊ ſermonē ei⁹
ſeruo. Abraám pater veſter exultáuit vt
vidéret diē meū: vidit ⁊ gauiſus eſt. Di
xerūt ergo iudei ad eū. Quinquaginta an
nos nondū habes: ⁊ abraā vidiſti? Dixit
eis ieſus. Amēn amēn dico vobis: ante
7.q.1.c.ad q̄ abraám fieret ego ſum. Tulérūt ergo
uerſitas lápides vt iácerent in eum. Jeſús autē
21.dóne.3. abſcóndit ſe ⁊ exiuit de templo.
poſt prin. ¶ Ca. Sū. ¶ Cecum a natiuitate curat.
Jeſus dicit in iudiciū in hunc mundum
veni. vt qui non vident videant. ¶ IX

A Et pretériés ieſus vidit ho
minē cecū a natiuitate. Et
interrogauérūt eū diſci
al.+quid puli eius. Rabbi: + qs pec
24.q.3.§.i cauit. hic aut parētes eius
vt cecus naſcerēt? Reſpō
dit ieſús. Neq: hic peccauit neq: parētes
C eius: ſed vt manifeſtēt opa dei i illo. Me
opz opári opa eius q miſit me: donec di
es eſt. Uenit nox q̄ñ nemo pōt operári.
Quādiu ſū in mūdo. lux ſū mūdi. Hec
8.a.b cum dixiſſet expuit in terrā ⁊ fecit lútū
infra.12.g ex ſpūto. ⁊ liniuit lutū ſup oculos eius ⁊
de cōſe. di. dixit ei. Uade láua in natatória ſyloé:
4.c.aſi ba quod iterpretāt miſſus. Abijt ergo ⁊ la
ptiſmus. B uit: ⁊ venit videns. Itaq: vicini ⁊ q vide
rant eū prius q: médicus erat: dicebāt.
Nonne hic eſt q ſedébat ⁊ mendicabat?
Alij dicebāt q: hic eſt: alij aūt nequaq̄.
ſed ſimilis eſt ei⁹. Ille vero dicebat: q: ego
ſum. Dicebāt ergo ei. Quō apti ſunt tibi
oculi? Rñdit. Ille homo q dr̄ ieſús lútū
fecit ⁊ vnxit oculos meos: ⁊ dixit mihi.
Uade ad natatória ſyloé: ⁊ laua. Et ábij
⁊ láui: ⁊ video. Et dixerūt ei. Ubi eſt il C
le? Ait. Neſcio. Addúcūt eū ad phari
ſeos q cecus fúerat. Erat aūt ſábbatū q̄ñ
lutū fecit ieſús: ⁊ apéruit oculos ei⁹. Ite
rū ergo interrogabāt eū phariſei: quō
vidiſſet. Ille aūt dixit eis. Lútū mihi pō
ſuit ſup óculos: ⁊ láui ⁊ video. Dicebant
ergo ex phariſéis qdā. Nō eſt hic homo
a deo: qui ſábbatū nō cuſtódit. Alij autē
dicebant. Quō pōt homo peccator hec ſi
gna facere? Et ſciſma erat inter eos. Di D
cunt ergo ceco iterū. Tu qd dicis de illo
qui apéruit oculos tuos? Ille aūt dixit: q:
propheta eſt. Non credidérūt ergo iudei
de illo q: cecus fuiſſet ⁊ vidiſſet: donec vo
cauérūt parētes eius qui viderāt: ⁊ inter
rogauérūt eos dicētes. Hic eſt filius ve
ſter quē vos dicitis q: cec⁹ nat⁹ eſt? Quo
modo ergo nūc videt? Rñdérūt eis pa
rētes ei⁹: ⁊ dixerūt. Scim⁹ q: hic eſt fili⁹
noſter. ⁊ q: cecus nat⁹ eſt: quomodo aūt
nūc videat neſcimus: aut qs ei⁹ apéruit
oculos nos neſcimus. Ipſū interrogáte E
etatē habet: ipſe de ſe loquatur. Hec di de cōſe.di.
xerūt parētes eius: quoniā timēbāt iude 4.c.paruulos
os. Jam enī cōſpiráuerāt iudei: vt ſi qs
eū cōfiterēt eſſe xp̄m: extra ſynagógā fie
ret. Proptérea parentes eius dixerūt: q:
etátē habet ipſum interrogate. Uocaue
runt ergo rúrſum hominē qui fúerat ce
cus: ⁊ dixerūt ei. Da glóriā deo. Nos ſci Joſue.7.d
mus: q: hic homo peccator eſt. Dixit ergo
eis ille. Si peccator eſt neſcio: vnū ſcio q:
cec⁹ cū eſſē modo video. Dixerūt ergo
illi. Quid fecit tibi? Quomodo apéruit
tibi oculos? Rñdit eis. Dixi vobis iā: ⁊ au
diſtis. Quid iterū vultis audire? Nūqd
⁊ vos vultis diſcipuli ei⁹ fieri? Maledixē
rūt ergo ei: ⁊ dixerūt. Tu diſcipul⁹ illi⁹
ſis. nos autē móyſi diſcipuli ſumus. Nos
ſcim⁹ q: móyſi locut⁹ eſt de⁹: hūc aūt ne F
ſcim⁹ vnde ſit. Reſpōdit ille homo: ⁊ di

rit eis. In hoc enim mirábile eſt: q: vos neſcitis vnde ſit:⁊ apéruit meos oculos. Scimus autem quia peccatores deus nõ áudit: ſed ſi quis dei cultor eſt ⁊ voluntatem eius facit. hunc eráudit. A ſeculo nõ eſt auditum: quia quis apéruit óculos ceci nati. Niſi eſſet hic a deo: nõ póterat fácere quicquã. Reſponderunt: ⁊ dixerunt ei. In peccatis natus es totus: ⁊ tu doces nos? Et eiecérunt eum foras. Audiuit ieſús quia eiecérunt eum foras: ⁊ cum inueniſſet eum dixit ei. Tu credis in filium dei? Reſpondit ille ⁊ dixit. Quis eſt domine vt credam in eum? Et dixit ei ieſus. Et vidiſti eum: ⁊ qui loquitur tecum ipſe ẽ. At ille ait. Credo domine. Et prócidens adorauit eum. Et dixit ei ieſús. In iudícium ego in hunc mundum veni: vt qui non vident vídeant: ⁊ qui vident ceci fiant. Et audierunt quidam ex phariſeis: qui cum ipſo erant: ⁊ dixerunt ei. Nũqd ⁊ nos ceci ſumus. Dixit eis ieſus. Si ceci eſſetis non haberétis peccatum. Nunc vero dicitis quia vidémus: ⁊ peccatum veſtrum manet.

infra.ii.c

G

¶ C.S. ¶ Qui non intrat per oſtiũ in ouile: dicit: ego ſum paſtor bonus. poteſtatem habeo ponendi animam meam. Iudei dicunt ſi tu es chriſtus dic nobis palam. ego ⁊ pater vnum ſumus: ſuſtulerũt lapides iudei vt lapidarent ieſum ⁊ exiuit de manibus eorum. ¶ X.

A Amén amén dico vobis: q non intrat per oſtium in ouíle óuium ſed aſcéndit aliúnde: ille fur eſt ⁊ latro. Qui autẽ intrat p oſtium paſtor eſt ouiũ. Huic oſtiárius áperit: ⁊ oues vocem eius áudiunt. Et próprias oues vocat nominátĩ: ⁊ edúcit eas. Et cũ próprias oues emíſerit ante eas vadit: ⁊ oues illũ ſequuntur quia ſciunt vocem eius. Aliénũ autẽ nõ ſequũtur: ſed effúgiunt ab eo: q: non nouérunt vocẽ alienórũ. Hoc prouérbiũ dixit eis ieſús. Illi autem non cognouérũt qd loquerétur eis. Dixit ergo eis iterũ ieſús.

l.q.l.§.ordinatões. 23.q.4.ca. tres perſonas de iur.p2.ſ.relatuz.

B Amén amén dico vobis: q: ego ſum óſtium ouiũ. Oẽs quotquot venérunt fures ſunt ⁊ latrónes: ſed non audiérunt eos oues. Ego ſum óſtium. Per me ſi qs introierit ſaluábit: ⁊ ingrediẽt ⁊ egrediẽtur: ⁊ páſcua inuéniet. Fur non venit niſi vt furẽt: ⁊ máctet ⁊ pérdat. Ego veni vt vitam hábeant: ⁊ abundantius hábeãt. Ego ſuz paſtor bonus. Bonus paſtor: animã ſua+dat pro ouibus ſuis. Mercenárius autem ⁊ qui non eſt paſtor cuius nõ ſũt oues próprie videt lupum venientem ⁊ dimittit oues ⁊ fúgit: ⁊ lup⁹ rápit ⁊ diſpérgit oues. Mercenrárius ãt fúgit: quia mercenárius: eſt ⁊ non pértinet ad eum de ouibus. Ego ſuz paſtor bonus ⁊ cognóſco oues meas: ⁊ cognóſcũt me mee.[a] Sicut nouit me pr: ⁊ ego agnóſco patrem:[b] ⁊ aĩam meam pono pro ouib⁹ meis.[c] Et alias oues hábeo que nõ ſunt ex hoc ouili: ⁊ illas opórtet me addúcere ⁊ vocem meã áudient. ⁊ fiat vnum ouile ⁊ vn⁹ paſtor. Propterea me pr diligit: q: ego pono animã meam vt íterum ſumã eam. Nemo tóllit eã a me: ſed ego pono eam a meipſo. Poteſtatem hábeo ponédi eã: ⁊ poteſtatem hábeo íterum ſuméndi eã. Hoc mandatuz accépi a patre meo. Diſſénſio íterum facta eſt inter iudeos: propter ſermones hos. Dicebant autẽ multi ex ipſis. Demóniũ habet ⁊ inſánit. Quid eum audítis? Alii dicebant. Hec verba non ſunt demónium habẽtis. Nunquid demónium poteſt cecorum oculos aperíre? Facta ſunt autẽ encénia in hieroſólymis: ⁊ hyems erat. Et ambulabat ieſús in templo in pórticu ſalomónis. Circundedérunt ergo eum iudei: ⁊ dicebant ei. Quouſq; animam noſtram tóllis? Si tu es chriſtus: dic nobis palam. Reſpondit eis ieſus. Lóquor vobis: ⁊ non créditis. Opa que ego facio ĩ noĩe patris mei hec teſtimónium pérhibent de me. Sed vos non créditis: q: non eſtis ex óuibus meis. Oues mee vocẽ meam áudiũt: ⁊ ego cognóſco eas: ⁊ ſequúntur me. Et ego vitam eternã do eis. ⁊ non peribunt in eternum: ⁊ non rápiet eas quiſquã de manu mea. Pater meus quod dedit mihi mai⁹ omnibus eſt: ⁊ nemo poteſt rápere de manu patris mei. Ego ⁊ pater vnum ſum⁹. Suſtulérunt ergo lápides iudei: vt lapidárent eum. Reſpondit eis ieſús. Multa bóna ópera oſténdi vobis ex patre meo. Propter quod eorum opus me lapida-

Ioã.7.b. ſi+ponit 23.q.4.ca. tres c.ca. qs nõ pot

C

de pe.di.4 §.hic ſo. dicatem. mat.ii. Luc.io.d mat.20.d mar.io.d

a 90 III
b 91 III
c 92 X

D

de cele. miſ.ca.in quadam.

E

ſupra.7.c. 8.f.

de cõſe.di.I c.ſolénnitatem.2.

F

24.q.1.ca. quã.v.arriani. ſupra.8.g.

tis?Reſpondérunt ergo iudei.De bono
opꝛe nõ lapidám⁹ te.ſed de blaſſémia:
⁊ qꝛ tu homo cũ ſis:facis teipſum deum.
Reſpondit eis ieſus.Nonne ſcriptũ eſt ĩ
G lege vr̃a:qꝛ ego dixi dij eſtis.Si illos di
ps.81 xit deos ad quos ſermo dei factus eſt:⁊ nõ
poteſt ſolui ſcriptura:quem pater ſancti
ficauit ⁊ miſit in mundũ:vos dicitis qꝛ+
al+blaſſemas blaſſémas qꝛ dixi filius dei ſum?Si nõ fa
cio opera patris mei:nolite crédere mi
hi.Si autem fácio: ⁊ ſi mihi non vúltis
crédere opéribus crédite:vt cognoſcatis
⁊ credatis:qꝛ pater in me eſt:⁊ ego ĩ pa
93 iiii Mat.12.b Mar.3.a tre.ᵇQuerebãt ergo eũ apprehéndere:⁊
exiuit de manibus eorum.Et abijt iterũ
tranſio:dánem in eum locum vbi erat io
94 x annes baptizans primũ: ⁊ mánſit illic.ᶜ
Et multi venérunt ad eum:⁊ dicebãt qꝛ
ioánes qdem ſignum fecit nullum. Oĩa
autem quecunqꝫ dixit ioannes de hoc:ve
ra erant:⁊ multi credidérunt in eum.
¶C.S.¶De ſuſcitatione lazari.colle
gerunt principes ⁊ phariſei conciliũ.ca y
phas dicit.qꝛ expedit vt vnus ⁊c. ¶XI.
A E Rat auté qdá lánguens lá
zarus a bethánia de caſtel
lo marie:⁊ márthe ſororũ
eius.Maria auté erat:que
vnxit dominũ vnguento ⁊
extérſit pedes eius capillis
ſuis:cuius frater lázarus infirmabatur.
Miſérunt ergo ſorores eius ad eum:di
centes.Domine ecce quẽ amas infirma
tur.Audiens aũt ieſús dixit eis.Infirmi
tas hec non eſt ad mortem : ſed ꝑ gloria
al+eam dei vt glorificeť filius dei ꝑ+eam.Dilige
bat aũt ieſús márthã ⁊ ſororẽ eius mari
am ⁊ lázarum.Ut ergo audiuit qꝛ infir
mabať:tunc quidẽ manſit in eodẽ loco
duobus dieb⁹.Deinde poſt hec dicit di
ſcipulis ſuis.Eámus in iudeã íterũ:Di
cũt ei diſcipuli.Rabbi nunc querebant
B te iudei lapidáre:⁊ iterũ vadis illuc?Rñ
al+ hore ſunt diei dit ihs.Nõne duódecĩ +ſunt hore diei:
Siqs ambuláuerit in die nõ offéndit:qꝛ
lucẽ huius mũdi videt.Si aũt ambulá
uerit in nocte offédit : qꝛ lux nõ eſt in eo.
Hec ait:⁊ poſt hec dicit eis.Lázarus ami
cus noſter dórmit:ſed vado vt a ſõno ex
citẽ eũ.Dixérunt ergo diſcipuli ei⁹.Do
mine ſi dórmit ſaluus erit:Dixerũt autẽ
ieſus de morte eius:illi autẽ putauérunt
qꝛ de dormitióne ſómni diceret.Tunc er
go ihs dixit eis manifeſte.Lázarus mor
tuus eſt ⁊ gáudeo propter vos vt credá
tis qm̃ nõ erã ibi.Sed eámus ad eũ:Di
xit ergo thomas qui dicitur dídymus ad
ꝯdiſcipulos.Eámus ⁊ nos moriamur cũ
eo.Uenit itaqꝫ ihs:⁊ iuénit eũ quattuor
dies iã in monuméto habẽtẽ.Erat autẽ C
bethánia iuxta hieroſólymã:quaſi ſtádi
is qndecĩ.Multi aũt ex iudéis vénerãt
ad márthã ⁊ mariã vt ꝯſolaréntur eas
de frẽ ſuo.Martha ergo vt audiuit quia
ieſús vénit occúrrit illi:maria ãt domi
ſedébat.Dixit ergo martha ad ieſũ.Do
mine ſi fuiſſes hic:frater meus non fuiſ
ſet mortuus.Sed ⁊ nũc ſcio:qꝛ quecũqꝫ
popóſceris a deo dabit tibi deus.Dicit il
li ieſús.Reſúrget frater tu⁹:Dicĩ ei már
tha.Scio qꝛ reſúrget in reſurrectione in
nouiſſimo die.Dicit ei ieſús.Ego ſũ re
ſurrectio ⁊ vita.Qui crédit in me:etiã ſi
mortuus fuerit viuet:⁊ omnis qui viuit
⁊ credit in me non moriétur in eternũ.
Credis hoc?Ait illi.Utiqꝫ domĩe ego cré D
didi.qꝛ tu es xp̃s filius dei q in hũc mun
dũ veniſti.Et cũ hec dixiſſet:abijt ⁊ voca
uit mariã ſororẽ ſuã ſilentio dicẽs.Ma
giſter ádeſt ⁊ vocat te.Illa vt audiuit ſur
rexit cito:⁊ venit ad eũ.Nõdũ eni véne
rat ieſús in caſtellũ:ſed erat adhuc in il
lo loco vbi occúrrerat ei martha.Iudei
ergo qui erant cũ ea in domo ⁊ conſola
bãť eam:cũ vidiſſent mariã qꝛ cito ſur
rẽxit ⁊ exijt:ſecuti ſunt eã dicẽtes.Quia
vadit ad monuméntũ vt ploret ibi.Ma
ria ergo cũ veniſſet vbi erat ieſús:videns
eũ cécidit ad pedes eius ⁊ dixit ei.Dñe
ſi fuiſſes hic:nõ eſſet mortuus frater me
us.Jeſús autem vt vidit eam plorántem
⁊ iudéos q vénerãt cũ ea plorántes : in
fremuit ſpũ ⁊ turbauit ſeipſum : ⁊ dixit.
Ubi poſuiſtis eũ?Dicunt ei.Domine ve
ni ⁊ vide.Et lachrymatus eſt ieſús.Dixe E
runt ergo iudei.Ecce qũo amabat eum.
Quidam autem ex ipſis dixerunt.Non
poterat hic q apéruit oculos ceci nati fá ſupra.9.a.
cere vt hic nõ moreretur.Jeſús ergo rur
ſum fremens in ſemetipſo venit ad mo
numéntũ.Erat aũt ſpelunca ⁊ lapis ſup
póſitus erat ei.Ait ieſús.Tóllite lapidẽ.

Dicit ei martha ſoror eius q mortu⁹ fue
rat. Dñe iã fetet: quatriduanus eſt enim.
Dicit ei ieſus: Nonne dixi tibi: qm̃ ſi cre
dideris videbis gloriam dei. Tulerũt er-
go lapidem. Jh̃s aũt eleuãtis ſurſuz ócu
lis dixit. Pater grãs ago tibi: quoniã au
diſti me. Ego aũt ſciebaz q: ſemp̃ me áu
dis: ſed propter populũ q circũnſtat dixi:
vt credãt q: tu me miſiſti. Hec cũ dixiſſ3:
F voce magna clamauit. Lázare: veni foras
R. q.3.ca. nec Ita. Et ſtatim pródijt q fúerat mortu⁹: ligát⁹
manus τ pedes inſtitis: τ facies illius ſu-
de pe.di.1. dário erat ligata. Dixit eis ieſús. Sólui-
§.hoc idẽ pbat.c.ca- te eum τ ſinite abire. Multi ergo ex iu-
quẽ peni- deis qui vénerant ad mariã τ marthã τ
tet. de ſen.ex- viderãt que fecit ieſus: crediderũt in eũ.
cõ.c.a no- Quidã ãt ex ipſis abiérunt ad phariſé-
bis. os τ dixerunt eis que fecit ieſus. Collegé
rũt ergo põtifices τ phariſei cõciliuz: τ
dicebãt. Quid fácimus? Quia hic homo
multa ſigna facit. Si dimíttimus eũ ſic:
omnes crédent in eũ. Et venient romani
τ tóllent noſtrũ locũ τ gentem. Unus ãt
ex ipſis cáyphas noĩe: cũ eẽt póntifex an
Infra.18.c. ni illius dixit eis. Uos neſcítis quicquã
nec cogitatis: q: éxpedit vobis vt vn⁹ mo
riátur hõ pro pplõ: τ non tota gẽs pére-
G at. Hec autẽ ex ſemetipſo nõ dixit: ſed cũ
eſſet póntifex ãni illius prophetauit: q: ie
ſús moritúrus erat pro gẽte. Et nõ tantũ
p̃ gente: ſed vt filios dei q erãt diſperſi cõ
Mat.12.b. gregáret in vnum. ᵃAb illo ergo die: co
ᵃ95 Mar.3.a. gitauerunt vt interficerent eũ. Jeſus er-
VIII go iã nõ palã ambulabat apud iudeos:
ſed ábijt in regionẽ iuxta deſertũ in ciui-
tatẽ que dr̃ effrém: τ ibi morabaĩ cũ di
ᵇ96 ſcipulis ſuis. ᵇProximũ aũt erat paſcha
I Mat.26.a iudeoꝝ: ᶜτ aſcẽdérũt multi hieroſólimã
ᶜ97 Mar.14.a Luc.22.a. de regióne ante paſcha vt ſanctificarent
X ſeipſos. Querébant ergo ieſúm τ collo-
quebantur adinuicem in templo ſtãtes.
Quid putátis: q: non venit ad diẽ feſtuz
iſtũ? Déderant autem pontifices τ pha-
riſéi mandatuz: vt ſiquis cognouerit vbi
ſit: indicet vt apprehéndant eum.

C. C. S. C. Maria vnxit pedes ieſu: τ ex
terſit capillis ſuis: iudas fur erat τ locu-
los habens: turba ex iudeis multa venit
non propter ieſum tantum ſed vt lazarũ
viderent quem ſuſcitauit a mortuis: tur-
ba que venerat ad diem feſtũ occurrit ie
ſu ſedenti ſup̃ pullũ aſine: gẽtiles quidã
rogabãt philippũ dicẽtes: dñe volumus
ieſum videre: ieſus rñdit: niſi granũ fru
menti τc. anima mea turbata ẽ: pr̃ clarifi
ca nomẽ tuũ: venit vox de celo: dicit ihs:
nunc iudicium eſt mundi: τ multi ex prĩ
cipibus crediderunt in eum: ſed propter
phariſéos non confitebanĩ: Dicit nõ ve-
ni vt iudicẽ mũdũ ſ3 vt ſaluificẽ. C. XII.

Jeſús ergo ante ſex dies pa A
ſche venit bethániam vbi
Mat.26.a. Mar.14.a lázarus fúerat mortuus: ᵃ98
quẽ ſuſcitáuit ieſús. ᵃFecẽ I
runt ãt ei cenã ibi: τ mar-
tha miniſtrabat: lázar⁹ ve-
ro vnus erat ex diſcũbentibus cum eo. Mat.26.a
Maria ergo accépit libram vnguẽti nár Mar.14.a Luc.7.f.
di piſtici precioſi: τ únxit pedes ieſú: τ
extérſit pedes eius capillis ſuis: τ domus
ipleta eſt ex odore vnguenti. Dixit ergo
vnus ex diſcipulis eius iúdas ſcariothis:
qui erat eũ traditur⁹. Quare hoc vnguen
tũ non vénijt trecẽtis denárijs: τ datũ eſt
egenis? Dixit aũt hoc: non quia de egé-
nis pertinébat ad eũ: ſed q: fur erat: τ ló-
culos hñs ea qui mittebántur portabat.
Dixit ergo ieſús. +Sinite illã: vt in diez B
ſepulture mee ſéruet illud. Páuperes.n. al+Sine.
ſemper habébitis vobiſcũ: me autẽ non Mat.26.a. ᵇ99
ſemper habébitis. ᵇCognóuit ergo turba X
multa ex iudeis q: illic+ eſt: τ venérunt al+eſſet
non propter ieſúm tantum: ſed vt lázaꝝ
vidérent quẽ ſuſcitauit a mortuis. Co- de pe.di.2
gitauérũt aũt príncipes ſacerdotũ vt τ lá c.quãtuſ-
zarum interficerẽt: q: multi propter illũ libet. ᶜ100
abíbant ex iudeis: τ credébant in ieſuz.ᶜ I
Jn cráſtinum autẽ turba multa que ve- Mat.21.a.
nerat ad diẽ feſtũ: cum audiſſent q: vé- Mar.11.a.
nit ieſús hieroſólymã: accepérũt ramos Luc.19.e.
palmárum: τ proceſſérunt óbuiam ei τ
clamabant. Oſanná: benedictus qui ve-
nit in nomine domini rex iſraél. ᵈEt inuẽ ᵈ101
nit ieſús aſélluz τ ſédit ſuper eũ ſicut ſcri VI ᵉ102
ptuz eſt. Noli timére filia ſyón: ecce rex Eſa.62.d. X
tuus venit+ ſédẽs ſup̃ pullũ áſine. Hec zach.9.b. Mat.21.a.
non cognouẽrt diſcipuli eius primũ: ſed al+ tibi.
qñ glĩficatus ẽ ihs tũc recordati ſũt quia
hec erãt ſcripta d eo: τ hec fecérũt ei. Te-
ſtimoniũ ergo phibébat turba q̃ erat cũ
eo qñ lázaꝝ vocauit d monumẽto: τ ſuſci
tauit eũ a mortuis. Propterea τ óbuiam

venit ei turba:quia audíerunt eum fecíſ
ſe hoc ſignum. Phariſéi ergo dixerunt
ad ſemetipſos. Videtis:quia nihil pro-
ficimus. Ecce mundus totus poſt eum ábi
it. Erant autem quidam gentíles : ex his
qui aſcénderant vt adorarét in die feſto.
Hi ergo acceſſérunt ad philíppum qui
erat a bethſáida galilée.⁊ rogabant eum
dicentes. Domíne volumus ieſúm vidé-
D re. Venit philíppus:⁊ dicit andrée. An-
[f] 103 dréas rurſuz ⁊ philippus dixérunt ieſú[f].
IIII Jhs autem reſpondit eis dicens. Venit
[g] 104 hora vt clarificetur fili⁹ hominis.[g] Amén
X amén dico vobis:niſi gránum frumenti
cadens in terram mortuum fúerit:ipſuz
mat.16.c. ſolum manet. Si autem mórtuuz fúerit
[h] 105 mar.8.c. lu.9.c.17.e multum fructum áffert.[h] Qui amat aní
III mam ſuam:pérdet eam. Et qui ódit aní
mam ſuam in hoc mundo:in vitam eter
[i] 106 nam cuſtódit eam.[i] Si quis mihi miniſtrat
X me ſequatur. Et vbi ſum ego : illic ⁊ mi-
niſtret meus erit. Si quis mihi miniſtrá
uerit:honorificabit euz pater me⁹.[k] Núc
[k] 107 anima mea turbata eſt. Et quid dicam?
VII mat.26.d. Pater ſaluifica me ex hac hora.[l] Sed p-
[l] 108 mar.14.d. de cſe.di. ptérea veni in horam hanc. Pater clari-
X 3.c.4.a. fica nomē tuum. Venit ergo vox de celo
dicens. Et clarificáui:⁊ iterum clarificá
E bo. Turba ergo que ſtabat ⁊ audierat:di
cebat tonitruum eſſe factum. Alij autem
dicebant. Angelus ei locutus eſt. Reſpō
dit ieſús ⁊ dixit: Nō propter me hec vox
venit ſed propter vos. Nunc iudicium ē
mundi:nunc prīceps huius mūdi eijcié-
tur foras. Et ego ſi exaltatus fúero a ter-
Jo.3.b.c.8. e. ra:omnia trahā ad meipſum. Hoc autē
dicebat:ſignificans qua morte eſſet mo-
riturus. Reſpondit ei turba. Nos audiui
mus ex lege:quia chriſtus manet in eter
num. Et quomodo tu dicis:opz exaltári
filium hominis? Et quis eſt iſte filius ho-
mīs? Dixit ergo eis ieſús. Adhuc modi
cum lumē in vobis eſt. Ambuláte dum
lucem habetis:vt non vos ténebre com-
prehéndant. Et qui ámbulat in ténebris
F neſcit quo vadat. Dum lucē habetis cré-
dite in lucē:vt filij lucis ſitis. Hec locut⁹
eſt ieſús:⁊ ábijt:⁊ abſcóndit ſe ab eis. Cū
autem tanta ſigna feciſſet coram eis non
al.+ prophe te credébant in eum:vt ſermo yſaie + íple-
retur quem dixit. Domine quis crédidit
auditui noſtro:⁊ brachiuz domini cui re
uelatum eſt.[m] Propterea non póterant Eſa.53.a. [m] 119
crédere:qꝛ iteruz dixit yſaias. Et excecáuit I
oculos eorum ⁊ induráuit cor eorum vt Eſa.6.c.
non videant oculis:⁊ non intélligant cor mat.13.b.
de:⁊ conuertantur ⁊ ſánē eos.[n] Hec di- mar.4.b. mar.8.b. Act.28.f
xit yſaias quando vidit gloriaz eius ⁊ lo [n] 110
cutus eſt de eo. Verúntamē ex principib⁹ X
multi crediderunt in eum : ſed propter
phariſéos non confitebantur:vt de ſyna-
goga non eijcerentur. Dilexerunt enim
gloriam hominum :magiſq̄z gloriaz dei.[o] [o] 111
Jhs autem clamauit ⁊ dixit. Qui credit I
in me non credit in me:ſed in eum q mi
ſit me. Et qui vidét me:vidét eum q mi
ſit me.[p] Ego lux in mundum veni:vt oīs Jo.8.b.c.9. [p] 112
qui credit in me:in ténebris non máne- a. X
at. Et ſiquis audíerit verba mea ⁊ nō cu-
ſtodíerit:ego non iudico eum. Non eniz
veni vt iúdicem mundum:ſed vt ſaluifi-
cem mundum. Qui ſpérnit me ⁊ non ac
cipit verba mea:habet qui iúdicet eum.
Sermo quem locutus ſum:ille iudicabit
eum in nouiſſimo die. Quia ego ex me-
ipſo non ſum locutus:ſed qui miſit me
pater:ipſe mihi mandatuz dedit quid di
cam ⁊ quid lóquar. Et ſcio quia manda
tuz eius vita eterna eſt. Que ergo ego ló
quor:ſicut dixit mihi pater ſic lóquor.
¶ C.S. ¶ Pedes diſcipulorum lauat
dicens:⁊ vos debitis alter alteri⁹ lauare
pedes:dicit q manducat panem meū le-
uabit contra me calcaneum ſuum:dicit:
vn⁹ ex vobis tradet me:⁊ ſubiungit : cui
ego intinctum panem porrerero:tunc in
troiuit in iudam ſathanas:mandatū no-
uum do vobis vt diligatis inuicē:dicit pe
tro antequā gallus cantet ter me nega-
bis ⁊c.

¶ XIII.

Ante diē feſtum paſche ſci A
ens ieſús quia vénit hora
eius vt tránſeat ex hoc mū
do ad prēm : cū dilexiſſet
ſuos q erant in mundo:in
finem diléxit eos.[a] Et ce- [a] 113
na facta cū diábolus iaz miſiſſet in cor vt Luce.22.a IX
tráderet eū iúdas ſýmonis ſcariothis:[b] [b] 114
ſciēs:qꝛ omnia dedit ei pater in manus:⁊ mat.26.a. II
qꝛ a deo exiuit.⁊ ad deū vadit:[c] ſurgit a ce Luce.10.b. [c] 115
na:⁊ pónit veſtimenta ſua. Et cū accepiſ- d.c.a. X
ſet línteū pcinxit ſe. Deinde miſit aquā

in péluim: et cepit lauare pedes discipulo
rū et extérgere línthеo quo erat precinct°
Venit ergo ad sýmonē petrū. Et dicit ei
22.q.2.c. beatus de pe.di.i.ca. potest. petrus. Dñe tu mihi lauas pedes? Respō
dit iesús: et dixit. Quod ego facio tu ne
scis modo: scies āt póstea. Dicit ei petr°.
Nō lauábis mihi pedes in eternū. Rñ
dit ei iesús. Si nō láuero te nō hēbis par
tē mecū. Dicit ei sýmō petrus. Dñe non
tantū pedes meos: sed et manus et caput.
B Dicit ei iesús. Qui lotus est: nō indiget
nisi vt pedes lauet: sed est mūdus tot°. Et
vos mūdi estis sed nō oēs. Sciebat enim
quisnā esset q tráderet eū: proptérea dixit:
non estis mundi oēs. Postq̄ȝ ergo lávit
pedes eorū: accépit vestiméta sua. Et cū
recubuísset íterum dixit eis. Scitis quid
116 III fécerim vobis. [b] Vos vocatis me magister
et dñe et bene dícitis. Sum etení. [c] Si ergo
117 X ego laui pedes vestros dñs et magr: et vos
debétis alter altérius lauáre pedes. Exé
plū.n.dedi vobis: vt quéadmodū ego fe
118 III mat.io.c. luc.6.f. ci vobis ita et vos faciatis. [f] Amen amen
dico vobis: nō est seru° maior dño suo: ne
q̄ȝ aplus maior est eo q misit illū. Si hec
119 X scitis. btī eritis si fecéritis ea. [g] nō de oi
bus vobis dico. Ego scio quos elegerim.
Psal.40. et+mecū Sed vt adimpleat scriptura. Qui mandu
cat+mecū panē leuabit ɔtra me calcane
E ū suū. Ammodo dico vobis priusq̄ȝ fiat:
120 I vt cū factū fúerit credátis q ego sum. [p]
mat.io.d. luc.io.c. Amén amén dico vobis: q áccipit si quē
121 III mísero me áccipit. Qui āt me áccipit:
áccipit eū q me misit. [i] Cū hec dixisset ie
sús turbatus est spū: et ptestát° ē et dixit.
mat.26.b. Amén amén dico vobis: q vn° ex vobis
122 I mar.14.b. luc.22.c. vn° trádet me. [h] Aspiciébát ergo ad ínuicem
discípuli: hesitántes de quo díceret. [l] Erat
123 X infra.21.f. ergo recúmbēs vn° ex discípulis ei° i sinu
iesú quē diligébat iesús. Innuit ergo hu
ic sýmō petr°: et dixit ei. Quis ē de quo di
cit? Itaq̄ȝ cū recubuísset ille supra pectus
iesú: dicit ei. Dñe qs ē? Rñdit iesús. Ille
124 IX ē cui ego ītinctū panē porréxero. [m] Et cū
ītinxisset panē dedit iúde sýmōis scario
125 X de pse.di. 2.A.si.quis... thīs. Et post bucéllā itroiuit i eū sátha
nas. [n] Et dicit ei iesús. Qd facis fac citi°.
Hoc āt nēo scíuit discūbéntiū: ad qd di
D xerit ei. Quidā.n.putabát q lóculos hē
bat iúdas q dixísset ei iesús. eme ea que
al nō ht+ es opus sūt nobis ad diē festū: aut egénis+
vt áliqd daret. Cū ergo accepisset ille bu
céllā: exiuit cōtinuo. Erat āt nox. Cū er
go exisset dixit iesús. Nūc clarificát° ē fi
lius hóis: et deus clarificát° ē in eo. Si de
us clarificát° ē i eo: et de°+clarificáuit eū al+clarifi cabit.
i semetipō et cōtinuo clarificabit eū. Fi
lioli: adhuc módicū vobíscū sū. Queré supra.7.c. supra.8.c.
tis me. et sicut dixi iudéis quo ego vado Joa.2.b.
vos nō potéstis véire. Et vobis dico mō.
Mādatū nouū do vobis: vt diligátis ín
uicē sicut diléxi vos: vt et vos diligátis ín
uicē. In hoc cognóscēt oēs: q discípuli
mei estis: si dilectionē hūéritis ad ínui
cē. [o] Dicit ei sýmō petr°. Dñe quo vadis? 126 I
Rñdit iesús. Quo ego vado nō potes me
mō sequi: sequéris āt póstea. Dicit ei pe
tr°. Quare nō possū te sequi modo? Aiam de pe.di.2. ca.q vult.
meā pro te ponā. Rñdit ei iesús. Aiā tu mat.26.c
am pro me pōes? Amē amē dico tibi: nō mar.14.d
cantabit gallus donec ter me néges. luc.22.c.
CC.S. Nō turbet cor vestrum. dicit
ego sum via veritas et vita. dicit philipp°
dñe ostéde nobis patrē: si diligitis me mā
data mea suate ego i patre meo et vos i
me et ego in vobis siqs diligit me ser
mones meos seruat. CXIIII
[a] Et ait discípulis suis. Nō
turbétur cor vestrum. Cré A 127 X
ditis in deum: et in me cré
díte. In domo patris mei
mansiones multe sunt. Si de pe.di.4 ca.domo
quo minus: dixissem vobis
q vado paráre vobis locum. Et si abíe
ro et preparáuero vobis locū: íterū vénio
et accipiā vos ad meipsum: vt vbi sū ego
et vos sitis. Et quo ego vado scitis et viā
scitis. Dicit ei thomas. Dñe nescim° quo
vadis. Et quō póssumus viā scire. Dicit
ei iesús. Ego sū via et veritas et vita. Ne di.8.ca.si ɔsuetudi ne q.c.seq.
mo venit ad patrē nisi per me Si cogno de pe.di.2.
uissétis me: et patrem: meū vtiq̄ȝ cogno si enim.
uissétis. Et ámmodo cognoscétis eū: et vi
distis eū. Dicit ei philippus. Dñe osten
de nobis patrē: et súfficit nobis. Dicit ei B
iesús. Tanto tpe vobíscū sū et non cogno
uistis me? Philippe: qui videt me. videt
et patrē. Qūo tu dicis ostēde nobis pr̄ē.
Nō crédis q ego in pr̄e: et pr̄ in me est?
Verba que ego lóquor vobis a meipso
non loquor. Pater autē in me mánens:
ipse facit ópera. Non créditis q ego in

ſupra.5.f pře:ɀ pater ī me eſt? Alióqn pp opa ípa
credite. Amén amén dico vobis:q cré-
dit in me ópera q̄ ego fácio ɀ ipſe facit:
ɀ maiora horum faciet:q: ego ad patrē
b128 infra.16.d vado. bEt quodcúnqȝ petiéritis přem in
IIII al+clarifi noie meo hoc fáciaȝ:vt+ glificétur př in
cetur. Mat.21.c. filio. Si quid petiéritis me in noie meo
Mar.11.c. hoc faciā. Si diligitis me mādata mea
ſeruáte. Et ego rogabo patrē ɀ aliū parā
clitū dabit vobis:vt maneat vobiſcuȝ in
etérnū ſpiritū veritatis quē mundus nō
pōt accipere:q: non videt eū nec ſcit eū.
Uos aūt cognoſcétis eum : q: apud vos
manebit ɀ in vobis erit. Non relinquaȝ
vos orphanos:veniaȝ ad vos. Adhuc mó
E dicum ɀ mūdus me iā non videt. Uos
aūt vidétis me:q: ego viuo : ɀ vos viué-
tis In illo die vos cognoſcétis q: ego ſū
in patre meo:ɀ vos in me:ɀ ego ī vobis.
Qui habet mādata mea ɀ ſéruat ea:ille
ē q diligit me. cQui autē diligit me:dili
c129 Mat.10.d getur a pře meo. Et ego diligaȝ eū:ɀ ma
I d ꝑfe.c.di. nifeſtabo ei meipſum. dDicit ei iudas nō
d130 2.c.ſperiſ ille ſcariothis Domine quid factum eſt
X quia manifeſtaturus es nobis teipſuȝ ɀ
non mūdo? Rńdit ieſus ɀ dixit ei. Si qs
diligit me ſermonē meuȝ ſeruábit:ɀ pa
ter meus diliget eum:ɀ ad eum venié-
mus ɀ manſionē apud eū faciēm9. Qui
non diligit me ſermones meos non ſer-
al+ſmo uat. eEt + ſermonē quē audiſtis nō ē me
e131 D us:ſed eius qui miſit me patris. Hec lo-
I cutus ſuȝ vobis:apud vos mánens. fPa
f132 ráclitus autem ſpūs ſanctus quem mit-
X tet pater in nomine meo:ille vos docébit
omnia ɀ ſúggeret vobis omnia quecūqȝ
23.q.1.c.ni dixero vobis. Paceȝ relinquo vobis: pa
ſi bella cem meam do vobis. Nō quō mundus
dat:ego do vobis. Non turbétur cor ve-
ſtrum:neqȝ formidet. Audiſtis q: ego di
xi in vobis:vado ɀ vénio ad vos. Si dili
gerétis me gauderétis útiqȝ:q: vado ad
patrem quia pater maior me eſt. Et nūc
dixi vobis priuſqȝ fiat:vt cū factum fúe-
rit credatis. Jam non multa lóquar vo-
biſcum. Uenit enim princeps mundi hu
ius:ɀ in me non habet quicquam. Sȝ vt
cognóſcat mundus quia diligo patreȝ:ɀ
ſicut mandatum dedit mihi pater. ſic fa-
cio. Súrgite:eámus hinc.

C.L.S. Dicit:ego ſuȝ vitis vera ɀ pa-
ter meus agricola eſt de dilectione prece
pta:ſi me perſecuti ſunt ɀ vos perſequen-
tur:ɀ odio habuerūt me gratis:dicit:cū
venerit paraclitus.

CXV

EGo ſum vitis vera:ɀ pater B
meus agricola eſt. Oēȝ pál
mitē in me non feréntem
fructuȝ tóllet euȝ:ɀ omne
qui fert frúctum purgábit
eum:vt fructū plus áffe-
rat. Jam vos mundi eſtis ꝓpter ſermo-
nē quem locut9 ſum vobis. Manete in
me:ɀ ego in vobis. Sicut pálmes non po
teſt férre fructū a ſemetipſo niſi mánſe-
rit in vite:ſic nec vos niſi in me manſéri
tis. Ego ſum vitis vos pálmites. Qui ma
net in me ɀ ego in eo : hic fert fructum
multum:quia ſine me nihil potéſtis fáce
re. Si quis in me non manſerit mittétur
foras ſicut pálmes ɀ aréſcent:ɀ colligēt
+eum ɀ in igneȝ mittent ɀ+ardet. a Si al+eos a133
manſéritis in me ɀ verba mea in vobis al+ardēt IIII
manſerit:quodcunqȝ volueritis petétis ɀ Mat.21.c.
fiet vobis. bIn hoc clarificátus eſt pater Mar.11.c. B b134
meus vt fructum plurimum afferatis:ɀ X
efficiámini mei diſcipuli. Sicut diléxit
me pater:ɀ ego dilexi vos. Manéte in di
lectione mea. Si precepta mea ſeruaué-
ritis manébitis in dilectione mea: ſicuȝ
ɀ ego patris mei precepta ſernáui:ɀ ma
neo in eius dilectione. Hec locutus ſum De pe.di.2
vobis:vt gaudium meum in vobis ſit: ɀ c.q vult.&
gaudium veſtrum impleátur. Hoc eſt pre renū.c.ni
ceptum meum vt diligátis inuicem ſi- ſi.q.verus
cut diléxi vos. cMaiorem hac dilectione 1.Co.4.d
nemo habet:qȝ vt animam ſuā ponat qs Ephe.5.a c135
pro amicis ſuis. dUos amici mei eſtis:ſi 1.Pet.3.a. IIII
fecéritis que ego precipio vobis. Jam 1.Teſſa.4.b d136
non dicaȝ vos ſeruos:quia ſeruus neſcit 1.Joh.3.c. X
quid faciat dominus eius. Uos autem di 1.Jo.5.c.
xi amicos:quia omnia quecunqȝ audiui
a patre meo nota feci vobis. Nō vos me
elegiſtis:ſed ego elégi vos:ɀ póſui vos vt E
eátis ɀ frúctum afferátis:ɀ fructus ve-
ſter maneat:vt e quodcunqȝ petiéritis pa
trem in nomie meo det vobis. fHec mā 1.Joh.3.c. e137
do vobis vt diligátis inuicem. Si mun- infra.18.c. IIII
dus vos ódit:ſcitóte quia me priorem vo f138
bis ódio habuit. Si de mundo fuiſſetis: X
mūdus quod ſuū erat diligeret. Q: vero
de mūdo nō eſtis:ſȝ ego elégi vos de mū

g 139 Mat.10.c do: ꝓptérea ódit vos műdꝰ.g Memẽto
II Luce.6.f te ſermonis mei quẽ ego dixi vobis. Nõ
h 140 Mat.24.a eſt ſeruus maior dño ſuo. h Si me perſecú
X Mar.13.b Luce.21.c. ti ſunt: ⁊ vos perſequéntur. Si ſermónez
i 141 Mat.11.d. meuz ſeruauérũt: ⁊ veſtrũ ſeruabũt. i Sed
I D hec oía faciẽt vobis ꝓpter nomẽ meũ: k q̄
k 142 Luce.10.c neſciũt eũ qui miſit me: l Si nõ veníſſem
III ⁊ locutus fuiſſem eis: peccatũ nõ habe-
l 143 rent. Nunc aũt excuſationẽ nõ habent de
X peccato ſuo. m Qui me ódit: ⁊ pr̄em meũ
m 144 ódit. n Si opera nõ feciſſez in eis que ne-
I mo alius fecit: peccatũ nõ habérẽt. Nũc
n 145 aũt ⁊ vidérũt ⁊ odérũt: ⁊ me ⁊ patrẽ meũ
X Sed vt adimpleátur ſermo qui in lege
Pſ.34 eorum ſcriptus eſt: quia ódio habuerunt
me grátis. Cum autẽ vénerit paráclitus
quẽ ego mittã vobis a patre. ſpm̄ verita-
tis qui a patre ꝓcédit: ille teſtimõiũ per-
hibébit de me. Et vos teſtimoniuz perhi-
bébitis: quia ab inítio mécum eſtis.
¶ Ca.Sũ. ¶ Abſque ſynagogis faciẽt
vos. Nunc vado ad eũ qui me miſit: ⁊ ne
mo ex vobis iterrogat ⁊c. cũ venerit para
clitus ille arguet mundũ de peccato: oía
quecũq; habet pater mea ſunt: modicuz
iam ⁊ nõ videbitis me: vſq; modo nõ po
teſtis quicq̄z exiui a patre meo ⁊ veni in
mundum pater mecum eſt. ¶ XVI

A HEc locútus ſum vobis: vt
nõ ſcandaliçémini. Abſq;
a 146 Mat.24. Mar.13.b Luce.21.c. ſynagógis fáciẽt vos. a Sz
I venit hora vt oís q interfi
cit vos: arbitréť obſéquum
ſe pſtáre deo. Et hec fáciẽt
vobis: q̄ nõ nouérũt pr̄em neq; me. Sed
hec locutus ſum vobis: ⁊ cũ vénerit hora
b 147 eoruz reminiſcámini q̄ ego dixi vobis. b
X Hec aũt vobis ab inítio nõ dixi q̄ vobiſcũ
B erã. Et nunc vado ad eũ qui miſit me: ⁊
nemo ex vobis interrogat me quo vadis.
Sed quia hec locutꝰ ſum vobis: triſtitia
al's repleuit ✝ impléuit cor veſtrũ. Sed ego veritatẽ di-
co vobis: expedit vobis vt ego vadam. Si
enim nõ abiero paráclitus nõ veniet ad
vos. Si aũt abiero mittã euz ad vos. Et
cum vénerit ille árguet mundũ de pecca
to: ⁊ de iuſtitia ⁊ de iudicio. De peccato q
dem q̄ nõ credidérũt in me. De iuſticia
vero q̄ ad pr̄em vado: ⁊ iam nõ vidébi-
tis me. De iudicio autẽ q̄ princeps huiꝰ
C mundi iam iudicátus eſt. Adhuc multa

habeo vobis dicere: ſed nõ potéſtis porta De conſe.di.3.ca.ſi.
re modo. Cũ aũt venerit ille ſpũs verita-
tis: docébit vos oẽm veritatẽ. Non eni lo
queť a ſemetipſo: ſed q̄cũq; áudiet loqť:
⁊ que ventúra ſunt annũciabit vobis. Il-
le me clarificábit: q̄ de meo accipiet ⁊
annũciábit vóbis. c Oía q̄cũq; habet pa- c 148
ter: mea ſunt. d Proptérea dixi q̄ de meo Mat.11.d Luce.10.d III
accipiet: ⁊ annũciabit vobis. Modicũ ⁊ D d 149
iam nõ vidébitis me: ⁊ iterũ módicũ ⁊ ſu.ꝑ.14.b. X
vidébitis me q̄ vado ad patrẽ. Dixerũt
ergo ex diſcipulis eiꝰ ad inuicẽ. Quid eſt
hoc qđ dicit nobis módicũ nõ vidébitis
me: ⁊ iterũ módicũ ⁊ vidébitis me: ✝ q̄ al's ✝ q̄
vado ad patrẽ? Dicebãt ergo. qđ eſt hoc
q̄ dicit modicũ? Neſcimꝰ qđ lóquiť. Co
gnouit aũt ieſús q̄ volebãt eũ interrogã
re: ⁊ dixit eis. De hoc quéritis iter vos: q̄
dixi módicũ ⁊ nõ vidébitis me ⁊ iteruz
módicum ⁊ vidébitis me. Amén amén
dico vobis: quia plorábitis ⁊ flebitis vos Ecc.31.c
mundus autem gaudébit. Uos autez cõ- Is.4.c
triſtabímini: ſed triſticia veſtra vertétur Di.76.c.ie-
in gáudium. Múlier cum párit triſticiã iunium. De conſec.
hz: q̄ venit hora eius. Cum autem peperit di.1.c.a pri
púerũ iã nõ méminit pſſure ꝓpter gau- uo.
diũ q̄ natꝰ ẽ hõ i műdũ. Et vos igiť nũc E
qdẽ triſtitiã hẽtis. Iterũ aũt videbo vos: ⁊
gaudébit cor vr̃z: ⁊ gáudiũ vr̃z nẽo tollet
a vobis. Et i illo die me nõ ✝ iterrogábi al's ✝ rogabitis e 150
tis q̄cq̄z. Amẽ amẽ dico vobis: ſi qđ petié IIII
ritis pr̄ez i noíe meo dabit vobis. Uſq; Mat.21.c.
mõ nõ petiſtis q̄cq̄z i noíe meo. Pétite ⁊ Mar.11.c. ſ.14.b
accipietis: vt gaudiũ veſtrũ ſit plenũ. Hec 1.Ioã.1.b.
f i ꝓuérbijs locutꝰ ſũ vob. Uẽit hora cũ iã F f 151
nõ in ꝓuérbijs loq̄r vobis: ſz palã de pr̄e X
meo ãnũciabo vob. In illo die i noíe me
o petétis. Et nõ dico vob: q̄ ego rogabo
pr̄ez de vob. Ipſe eni pr̄ amat vos: q̄ vos
me ✝ amáſtis: ⁊ credidiſtis q̄ a deo exiui. al's ✝ ama
Exiui a pr̄e ⁊ vẽi i műdũ: Iterũ relinquo tis
műdũ: ⁊ vado ad pr̄ez. Dicũt ei diſcipuli
eiꝰ. Ecce nũc palã lóq̄ris: ⁊ ꝓuérbiũ nul-
lũ dicis. Nũc ſcimꝰ q̄ ſcis oía: ⁊ nõ opꝰ ẽ G
tibi vt qs te itérroget. In hoc crédimꝰ q̄
a deo exiſti. g Rñdit eis ieſús. Modo cré g 152
ditis? Ecce venit hora: ⁊ iã venit vt diſpgã IIII
mini vnuſqſq; i ꝓpa ⁊ me ſolũ relinq̄tis. Mat.26.c Mar.14.c
Et nõ ſũ ſolꝰ: q̄ pr̄ mecũ ẽ. h Hec locutꝰ ſũ Zach.13.c h 153
vob vt i me pacẽ habeatis. In műdo pſſu- X
raz habebitis: ſz cõfidite ego vici műdũ.

¶ Ca. Sū. ¶ Sublevatis oculis in celū
dixit pater venit hora: clarifica filiū tuuz.
Jeſus diſcipulos commēdat patri: pater
iuſte mundus te nō cognouit. ¶ XVII
A Hec locut⁹ eſt ieſús: ꝛ sub-
leuátis óculis in celū di-
xit. Pater venit hora clari-
fica filiū tuū: vt filius tu⁹
clarificet te. Sicut dediſti
ei ptātez oīs carnis: vt oē
de pe. diſ. 4. ca. ſi ex bono qd dediſti ei det eis vitā eternaz. Hec eſt
autē vita eterna: vt cognóſcāt te ſolū deū
verū: ꝛ quē miſiſti ieſuz xp̄m. Ego te cla-
rificaui ſup terrā: opus cōſumaui quod
dediſti mihi vt faciā. Et nūc clarifica me
tu pater apud temetipſuz: claritate quaz
habui priuſq̄ mūd⁹ fieret apud te. Ma-
nifeſtaui nomē tuuz hoibus quos dediſti
mihi de mūdo. Tui erāt: ꝛ mihi eos dedi-
al' ꝛ meum ſti: ꝛ ſermonē + tuū ſeruauerūt. Nūc co-
gnouerūt: qꝛ oia q̄ dediſti mihi abs te ſūt.
Quia verba q̄ dediſti mihi dedi eis: ꝛ ipſi
B acceperūt ꝛ cognouerūt vere qꝛ a te exiui
ꝛ crediderūt qꝛ tu me miſiſti. Ego p eis
rogo. Non p mūdo: ſed pro his quos de-
diſti mihi: quia tui ſunt. Et mea omnia
tua ſunt: ꝛ tua mea ſunt: ꝛ clarificatus
ſum in eis. Et iam non ſum in mundo:
ꝛ hi in mundo ſunt ꝛ ego ad te venio.
de celebratio. miſ. c. cuz marthe Pater ſcē ſerua eos in noīe tuo quos de-
diſti mihi: vt ſint vnū: ſicut ꝛ nos. Cū eſ-
ſem cum eis: ego ſuabā eos in noie tuo.
Quos dediſti mihi. ego cuſtodiui: ꝛ nēo
ex eis periit niſi fili⁹ pditiōis: vt ſcriptu-
C ra impleat. Nunc aūt ad te venio: ꝛ hec lo-
ſup. 13. c quor in mūdo vt habeāt gaudiū meū i-
pletuz in ſemetipſis. Ego dedi eis ſermo-
nem tuū: ꝛ mūdus eos odio hūit: qꝛ non
ſunt de mūdo ſicut ꝛ ego nō ſum de mū-
do. Non rogo vt tollas eos de mūdo: ſed
vt ſerues eos a malo. De mūdo nō ſunt:
ſicut ꝛ ego nō ſuz de mūdo. Scīfica eos i
veritate. Sermo tu⁹ veritas eſt. Sicut tu me
miſiſti in mūdū: ita ꝛ ego miſi eos i mū
dum. Et pro eis ego ſctifico me ipſuz: vt
35. q. 1. c. 2. de cōe. miſſa. c. cum marthe ſint ꝛ ipſi ſcificati i veritate. Nō p eis aūt
rogo tm̄: ſꝫ ꝛ p eis q credituri ſunt p ver-
bum eoꝝ i me: vt oēs vnū ſint ſicut tu pr̄
D i me ꝛ ego i te: vt ꝛ ipſi i nobis vnū ſint:
vt credat mūdus qꝛ tu me miſiſti. Et ego
claritatem quā dediſti mihi dedi eis: vt
ſint vnū. ſicut ꝛ nos vnū ſum⁹. Ego in eis
ꝛ tu in me vt ſint cōſumati in vnū: ꝛ co-
gnoſcat mūdus: qꝛ tu me miſiſti: ꝛ dilexi
ſti eos ſicut ꝛ me dilexiſti. Pater quos de-
diſti mihi volo vt vbi ſum ego: ꝛ illi ſint
mecū: vt videant claritatem meam quā
dediſti mihi qꝛ dilexiſti me ante cōſtitu-
tionem mundi.[a] Pater iuſte mundus te mat. 11. b Luce. 10. d a154
nō cognouit. Ego autē te cognoui:[b] ꝛ hi
cognouerūt qꝛ tu me miſiſti. Et notū feci b155
eis nomē tuū ꝛ notuz faciam: vt dilectio
qua dilexiſti me in ipſis ſit ꝛ ego i ipſis.
¶ Ca. Sū. ¶ Egreſſus ieſus cum diſci-
pulis ſuis trans torrentē cedron: querēti-
bus iudeis cū cohorte ieſuz reſpōdit: ego
ſuz: abierūt retrorſuz ꝛ ceciderūt i terrā
captio chriſti negatio petri: adiuratio xp̄i
ꝛ reſponſio eiuſdem. ¶ XVIII
Hec cū dixiſſet ieſus egreſ- A a156
ſus eſt cum diſcipulis ſuis mat. 26. e
trans torrentē cedrōn vbi mar. 14. e
erat hortus: in quē introi- Luce. 22. e
uit ipſe ꝛ diſcipuli eius.[b]
Sciebat autez ꝛ iudas qui b157
tradebat eū locū: qꝛ frequēter ieſus cō-
uenerat illuc cū diſcipulis ſuis.[c] Judas mat. 26. e c158
ḡ cum accepiſſet cohortē ꝛ a pōtificib⁹ ꝛ mar. 14. e
phariſeis miniſtros: venit illuc cū latēr- Luce. 22. e
nis ꝛ facib⁹ ꝛ armis.[d] Jeſus itaqꝫ ſciens d159
oia q̄ ventura erāt ſup euz: pceſſit ꝛ dixit
eis. Quē q̄ritis? Rn̄derūt ei. Jeſūz naça-
rēnū. Dicit eis ieſus. Ego ſuz. Stabat au
tez ꝛ iudas qui tradebat eū cū ipſis. Ut
ergo dixit eis ego ſuz: abierūt retrorſuz.
ꝛ ceciderūt in terrā. Iterū ergo interro B
gauit eos. Quē q̄ritis? Illi aūt dixerunt
Jeſum naçarēnū. Rn̄dit ieſus. Dixi vo-
bis: qꝛ ego ſum. Si ergo me q̄ritis ſinite
hos abire. Ut impleret ſermo quē dixit:
qꝛ quos dediſti mihi nō pdidi ex eis quē-
q̄.[e] Symō ergo petr⁹ habēs gladiū edu- mat. 26. e e160
xit eū ꝛ pcuſſit pōtificis ſeruū ꝛ abſcidit mar. 14.
auriculā ei⁹ dexterā. Erat aūt nomē ſer- Luce. 22. e
uo malch⁹.[f] Dicit ergo ieſus petro. Mit- 14. q. 1. c. ſi petrus f161
te gladiū tuū i vaginā. Calicē quē dedit
mihi pr̄ nō vis vt bibā illū?[g] Cohors aūt mat. 26. f g162
ꝛ tribūn⁹ ꝛ miniſtri iudeorū cōprehēde- mar. 14. f
runt ieſūz ꝛ ligauerūt eū[h] ꝛ adduxerūt Luce. 22. f ſupra. 11. f h163
eum ad annā primū. Erat + enim ſocer C
cayphe q erat pontifex anni illi⁹. Erat au- al' ꝛ aūt
tez cayphas q cōſiliū dederat iudeis: qꝛ

164 Mat.26.f expedit vnū hoīez mori pro ppl'o[i]. Seque
I Mar.14.f Luce.22.f. bat aūt iesúm ſymon petrus: ⁊ alius di-
[k]165 ſcipulus.[k]Diſcipulus aūt ille erat notus
X pontifici: ⁊ introiuit cū iesú in átriū pon
166 tificis.[l] Petrus aūt ſtabat ad óſtiū foris.
I [m]Exiuit ergo diſcipulus q erat notus pō
[n]167 tifici ⁊ dixit oſtiárie: ⁊ itrodúxit petrū[n].
X Mat.26.g Mar.14.g Dixit ergo petro ancilla oſtiária. Nūqd
168 Luce.22. ⁊ tu ex diſcipulis es hominis iſti[o]? Dicit
I ille. Non ſum.[o]Stabant aūt ſerui ⁊ mi-
[p]169 niſtri ad prunas: q: frigus erat: ⁊ calefa-
X alias interrogabat ciébant ſe. Erat aūt cum eis ⁊ petrus ſtās
I ⁊ calefáciens ſe. Póntifex ergo + interro
gáuit iesum de diſcipulis ſuis ⁊ de doctri-
[q]170 D na eius.[p]Rn̄dit eis iesús. Ego palam lo
I Mat.26.e Mar.14.e cutus ſum mūdo. Ego ſemp dócui in ſy-
171 Luce.22.f. nagóga ⁊ téplo quo oēs iudei cōueniūt:
I ⁊ in occulto locutus ſuz nihil.[q]Quid me
intérrogas? Intérroga eos qui audierūt
qd locutus ſum ipſis: ecce hi ſciunt q di-
172 xerim ego.[r] Hec autē cum dixiſſet: vnus
I Mat.26.g Mar.14.g Luce.22.g aſſiſtens miniſtrorū dédit álapaz iesū di
cens. Sic rn̄des pōtifici. Rn̄dit ei iesús.
[s]173 Mat.26.f [s]Si male locutus ſum teſtimoniū phibe
X mar.14.f. Luce.21.f de malo. Si aūt bene: qd me cedis.[t]Et mi
174 E ſit eū ánnas ligatū ad cáypha pontificē.
I [u]Erat aūt ſymon petrus ſtans ⁊ calefáci-
175 ens ſe. Dixerūt ergo ei. Nūqd ⁊ tu ex di-
I ſcipulis ei[us] es? Negáuit ille: ⁊ dixit. Nō
ſum. Dicit ei vnus ex ſeruis pontificis co
gnatus eius cui[us] abſcidit petrus auriculā.
Nōne ego te vidi in horto cum illo. Iterū
ergo negauit petrus: ⁊ ſtatim gallus can-
176 táuit.[x]Addúcunt ergo iesúz a cáypha in
I mat.27.f. ptóriū. Erat aūt mane:[y]⁊ ipſi non itro
177 mar.15.a Luce.23.a iérunt in ptóriū vt non cōtaminarentur:
X ſed vt manducárent paſcha. Exiuit ergo
pilátus ad eos fóras: ⁊ dixit. Quā accuſa
tiónem affértis aduérſus hoīem hunc?
Rn̄derunt ⁊ dixerūt ei. Si non eſſet hic
malefactor: nō tibi tradidiſſémus eū. Di
F cit ergo eis pilatus. Accipite eum vos: ⁊
ſm legem veſtram iudicate eū. Dixerūt
ergo ei iudei. Nobis nō licet interficere
quēq̄. Ut ſermo iesū ipleret quem dixit
178 ſignificans qua morte eſſet moriturus[z].
I Introiuit ergo iterū in pretóriū pilátus:
⁊ vocáuit iesum: ⁊ dixit ei. Tu es rex iu-
deorum? Rn̄dit iesús. A temetipſo hoc
[a]179 mat.27.b dicis: an alij dixérunt tibi de me?[a]Rn̄dit
X mar.15.a. Luce.23.a pilatus. Nunqd ego iudéus ſuz? Gēs tua

⁊ pontifices tradidérunt te mihi. Quid
feciſti? Rn̄dit iesús. Regnū meū nō ē de
hoc mūdo. Si ex hoc mūdo eſſet regnum
meū: miniſtri mei vtiq̄ decertárēt vt nō
tráderer iudéis. Nūc aūt regnū meū nō G
eſt hic.[z] Dixit itaq̄ ei pilat[us]. Ergo rex es [z]180
tu? Rn̄dit iesus. Tu dicis: q: rex ſuz ego. IIII
[y]Ego in hoc natus ſuz ⁊ ad hoc veni i mū
dū: vt teſtimonium phibeā veritati. Oīs [y]181
qui eſt ex veritate: audit vocē meā. Dicit X
ei pilatus. Quid eſt veritas? Et cū hoc di [a]182
xiſſet iterū exiuit ad iudeos: ⁊ dicit eis[a]. IX
Ego nullā inuenio in eo cām.[b] Eſt autez mat.27.b mar.15.b. [b]183
ꝯſuetudo vobis: vt vnū dimittā vobis in mat.27.b. IIII
paſcha. Uultis ergo dimittā vobis regē mar.15.a
iudeorum.[c]Clamauérūt rurſum oēs di- Luce.23.c
centes. Non hunc ſed bárrabā. Erat aūt [c]184
bárrabas látro. I

C Ca. Sū. C Pilatus iesuz flagellauit:
deriſio: crucifixio inter duos latrones: cō
mēdatio matris diſcipulo: ⁊ potatio ace-
ti: ⁊ mors ⁊ ſepultura. C XIX

[a]Tunc ergo apprehēdit pi B [a]185
látus iesūm ⁊ flagelláuit. mat.27.e IIII
Et mílites plecténtes co- mar.15.c
ronam de ſpínis impoſué-
rūt capiti eius: ⁊ veſte pur-
púrea circūdedérunt euz.
Et veniebant ad eū: ⁊ dicebant. Aue rex
iudeorū. Et dabant ei + álapas.[b]Exiuit ite alias palmas [b]186
rū pilatus foras: ⁊ dicit eis. Ecce adduco IX
vobis eū foras vt cognoſcatis q: nullam Luce.23.a
inuénio in eo cām.[c]Exiuit ergo iesús por Mat.27.c mar.15.b. [c]187
tans ſpineam coronā: ⁊ purpúreū veſti- mat.27.c IIII
mentum. Et dicit eis. Ecce homo.[d]Cum mar.15.b. Luce.23.c [d]188
ergo vidiſſent eum pontifices ⁊ miniſtri I
clamabant dicentes. Crucifige: crucifige
eū.[e] Dicit eis pilatus. Accipite eum vos: [e]189
⁊ crucifigite.[f] Ego eni nō inuénio in eo B II
cām.[g]Rn̄derūt ei iudei. Nos legē habe- mat.27.b [f]190
mus ⁊ ſm legē deʒ mori: q: filiū dei ſe fe- mar.15.a IX
cit.[h]Cū ergo audiſſet pilátus hunc ſer- Luce.23.a [g]191
monē magis tímuit. Et ingreſſus eſt pre- X
tórium íterū: ⁊ dicit ad iesum. Un̄ es tu. [h]192
Jesus ēt rn̄ſum non dedit ei.[i]Dicit ergo IIII
pilatus. Mihi nō lóqris. Neſcis q: ptātē [i]193
hēo crucifigere te: ⁊ ptātē hēo dimittere 23.q.5.ca. quid culpatur X
te? Rn̄dit iesus. Nō hēres ptātē aduerſū
me vllā niſi tibi datū eēt déſup. Proptē-
rea q me trádidit tibi mai[us] pctm̄ hz. Et
exinde qrebat pilat[us] dimittere eū. Judei

aūt clamabant dicētes. Si hūc dimittis
C nō es amicus ceſaris. Oīs eniz q ſe regez
facit ꝯtradicit ceſari. Pilatus aūt cū au-
diſſet hos ſermones adduxit foras ieſuz:
[al'+ lico ſtratos] ⁊ ſedit pro tribunali in loco q dī+ litho-
ſtratos: hebraice aūt gabbatha. Erat aūt
paraſceue paſche hora quaſi ſexta: ⁊ dicit
[k]194 [mar.15.b Luce.23.c] iudeis. Ecce rex vr̄. Illi[k] aūt clamabant.
I Tolle tolle crucifige eū.[l] Dicit ei pilat⁹.
[l]195 Regē vr̄m crucifigā? Rn̄derunt pontifi-
X ces. Nō hēmus regē niſi ceſarez.[m] Tunc
[m]196 ergo tradidit eis illū: vt crucifigeretur[n].
I [mat.27.d.] Suſceperūt aūt ieſum ⁊ eduxerūt. Et ba-
[n]197 [mar.15.b. Luce.23.c.] iulans ſibi crucē exiuit i eū qui dī calua-
I D rie locū: hebraice aūt golgotha. Ubi cru
[o]198 [mat.27.e] cifixerūt eū: ⁊ cū eo alios duos hic ⁊ hic:
I [Luce.23.e mar.15.e.] mediū aūt ieſum.[p] Scripſit aūt ⁊ titulū
[p]199 [mat.27.e.] pilatus: ⁊ poſuit ſup crucē. Erat aūt ſcri-
I [mar.15.e. Luce.23.e.] ptū. Jeſus nazarenus rex iudeoꝝ[q]. Hunc
[q]200 ergo titulū multi iudeoꝝ legerūt qꝛ ꝓpe
X ciuitatē erat locus vbi crucifixus ē ieſus.
Et erat ſcriptum hebraice grece ⁊ latine.
Dicebant ergo pilato pōtifices iudeorū.
Noli ſcribere rex iudeoꝝ: ſʒ qꝛ ipſe dixit
[r]201 rex ſum iudeoꝝ. Rn̄dit pilatus. Qđ ſcri-
I [mat.27.d.] pſi: ſcripſi.[r] Milites ergo cum crucifixiſ-
[mar.15.d.] ſent eū acceperūt veſtimēta ei⁹: ⁊ fecerūt
[Luce.23.e] quatuor ptes vnicuiqꝫ militi partē: ⁊ tu-
nicā. Erat aūt tunica icōſutilis deſup cō
E texta p totū. Dixerūt ergo adinuicē. Nō
[Ps.21.] ſcindamus eā: ſed ſortiamur de illa cui⁹
ſit. Ut ſcriptura iplerēt dicens. Partiti
ſunt veſtimēta mea ſibi: ⁊ in veſtē meam
miſerūt ſortē. Et milites qdē+ hec fecerūt.
[s]202 [al'+ hoc] Stabāt aūt iuxta crucē ieſu mater eius:
X ⁊ ſoror mr̄is ei⁹ maria cleophe ⁊ maria
magdalenē. Cū vidiſſet ergo ieſus mr̄ez
⁊ diſcipulū ſtantē quē diligebat dicit ma
tri ſue. Mulier ecce fili⁹ tuus. Deinde di
cit diſcipulo. Ecce mr̄ tua. Et ex illa hora
[t]203 accepit eā diſcipulus in+ ſuā[t]. Poſtea ſci
IIII [al'+ ſua] ens ieſus qꝛ+ oīa ꝯſumata ſunt: vt ꝯſuma
[al'+ iam] ret ſcriptura dicit. Sitio. Uas aūt erat po-
ſitū aceto plenū. Illi ergo ſpōgiā plenaz
F aceto hyſopo circūponētes obtulerūt ori
[u]204 [mat.27.f. mar.15.e.] eius.[u] Cū ergo accepiſſet ieſus acetū di-
I [Luce.23.e] xit. Cōſumatū eſt. Et inclinato capite tra
[x]205 [mat.27.f mar.15.d] didit ſpm̄.[x] Judei ergo qm̄ paraſceue e-
X [Luce.23.f.] rat vt nō remanerēt in cruce corpa ſab-
bato: erat eni magnus dies ille ſabbati:
rogauerūt pilatū vt frāgerēt eoꝝ crura

⁊ tollerēt. Uenerūt ergo milites: ⁊ pri-
mi qdē fregerūt crura: ⁊ alterius q cruci
fixus ē cū eo. Ad ieſum aūt cū veniſſent vt [de ꝯſe.di. 2.c.nō o3.]
viderūt eū iā mortuū nō fregerūt ei⁹ cru [q.c.re uera]
ra: ſed vn⁹ militū lācea lat⁹ ei⁹ apuit: ⁊ cō [⁊.c.i ca lice.]
tinuo exiuit ſanguis ⁊ aqua. Et qui vidit [de ce mi.]
teſtimoniū phibuit: ⁊ verū eſt teſtimoni- [c.cū mar-]
um eius. Et ille ſcit qꝛ vera dicit: vt ⁊ vos [the.⁊.c. in quadā.]
credatis. Facta ſunt eni hec vt ſcriptura i G
pleretur. Os nō cōminuetis ex eo. Et ite [Exo.12.g]
rū alia ſcriptura dicit. Uidebūt in quem [Nu.9.b Zach.12.c]
trāſfixerūt.[y] Poſt hec aūt rogauit pilatū [mat.27.g] [y]206
ioſeph ab arimathia eo qꝙ eēt diſcipulus [mar.15.d]
ieſu: occult⁹ aūt ꝑꝑ metū iudeoꝝ: vt tol- [Luce.23.g] I
leret corpus ieſu. Et pmiſit pilat⁹. Uenit [Jo.3.a.c 7.e]
ergo ⁊ tulit corp⁹ ieſu.[z] Uenit ⁊ nicode- [Mat.27.g]
mus q venerat ad ieſum nocte primū: fe- [mar.15.d. Luce.23.g] [z]207
rens mixturā myrrhe ⁊ aloes qſi libras X
centū.[a] Acceperūt ergo corp⁹ ieſu: ⁊ liga [a]208
uerūt eū lintheis cū aromatib⁹: ſicē mos I
eſt iudeis ſepelire. Erat aūt i loco vbi cru-
cifixus eſt hortus. ⁊ in horto monumētuʒ
nouū: in quo nondū quiſqꝫ poſitus erat.
Ibi ergo ꝑꝑ paraſceuez iudeoꝝ qꝛ iuxta
erat monumentū: poſuerunt ieſum.

¶ Ca. Sū. ¶ Reſurrectio: ⁊ qualr̄ appa
ruit marie magdalene: apparēs diſcipul'
dedit eis pacem ⁊ ſpm̄ ſanctum: poſt dies
octo clauſis ianuis apparuit diſcipulis et
thome.

¶XX

[a]Una autez ſabbati maria A [a]209
magdalenē venit māe cū [mat.28.a] I
adhuc tenebre eſſent ad [mar.16.a]
monumentū: ⁊ vidit lapi [Luce.24.a]
dē ſublatū a monumēto.
[b]Cucurrit ergo ⁊ venit ad
ſymonē petrū ⁊ ad aliū diſcipulū quez + [al'+ dili-] [b]210
amabat ieſus: ⁊ dicit illis. Tulerūt dn̄m [bat] X
de monumēto: ⁊ neſcimus vbi poſuerunt
eū. Exijt ergo petrus ⁊ ille alius diſcipu-
lus: ⁊ venerunt ad monumentū. Curre-
bāt aūt duo ſimul: ⁊ ille ali⁹ diſcipulus p-
cucurrit citi⁹ petro: ⁊ venit prim⁹ ad mo-
numentū. Et cū ſe inclinaſſet vidit poſita B
lintheamina nō tn̄ introiuit. Uenit ergo
ſymon petrus ſequens euz ⁊ introiuit in
monumentū: ⁊ vidit lintheamina poſita
⁊ ſudariū qđ fuerat ſup caput eius nō cū
lintheaminib⁹ poſitū: ſed ſeparati inuo-
lutū in vnū locū. Tūc ergo itroiuit ⁊ ille
diſcipulus: q venerat primus ad monu-

E mentū ⁊ vidit ⁊ credidit. Nonduꝫ enim
ſciebāt ſcripturā: q꞉ oportuit eū a mortu
is reſurgere. Abierūt ergo iteꝝ diſcipu-
211 li ad ſemetipſos. [c] Maria autē ſtabat ad
I monumentū foris plorās. dū ergo fleret
inclinauit ſe ⁊ pſpexit in monumentuꝫ.
Actu.i.b. Et vidit duos angelos in albis ſedentes:
vnū ad caput ⁊ vnū ad pedes: vbi poſitū
212 D erat corpus ieſu. [d] Dicunt ei illi. Mulier
X qd ploras. Dicit eis. Qꝛa tulerūt dn̄ꝫ me
al. ne- um: ⁊ + neſcio vbi poſuerūt eū. Hec cum
ſcimus dixiſſet ꝯuerſa ē retrorſuꝫ: ⁊ vidit ieſum
ſtantē: ⁊ nō ſciebat q꞉ ieſus ē. Dicit ei ie-
ſus. Mulier qd ploras? Queꝫ q̄ris? Illa
exiſtimās. q꞉ hortulanus eēt: dicit ei. Dn̄e
ſi tu ſuſtuliſti eū: dicito mihi vbi poſuiſti
eū: ⁊ ego eū tollā. Dicit ei ieſus. Maria.
Cōuerſa illa: dicit ei. Rabboni qđ dicit
magr̄. Dicit ei ieſus. Noli me tangere.
Nōdū eni aſcēdi ad patrē meū. Vade āt
E ad fr̄es meos ⁊ dic eis. Aſcēdo ad patreꝫ
meū ⁊ patrē vr̄m: deū meū ⁊ deū veſtruꝫ.
Luce.24.f Venit maria magdalene annūciās diſci
213 pulis: q꞉ vidi dn̄m: ⁊ hec dixit mihi. [e] Cuꝫ
IX ergo ſero eēt die illo vna ſabbatorū ⁊ fo-
res eēnt clauſe vbi erāt diſcipuli congre-
gati pp metū iudeoꝝ venit ieſus ⁊ ſtetit
Infra.eo.f in medio: ⁊ dixit eis. Pax vobis. Et cum
214 hec dixiſſet oſtēdit eis manus ⁊ latꝰ. [f] Ga
X uiſi ſūt ergo diſcipuli viſo dn̄o. Dixit er-
go eis iteruꝫ. Pax vobis. Sicut miſit me
pr̄: ⁊ ego mitto vos. Hec cū dixiſſet inſuf
215 flauit: ⁊ dicit eis. [g] Accipite ſpm̄ ſanctuꝫ.
VII mat.18.b. Quoꝝ remiſeritis pctā remittunt eis: ⁊
216 F quoꝝ retinueritis retēta ſunt. [h] Thomas
X aūt vnus ex duodeciꝫ q dr̄ didymus nō
erat cuꝫ eis qn̄ venit ieſus. Dixerūt ergo
ei alij diſcipuli. Vidimus dn̄m. Ille aūt
dixit eis. Niſi videro i manibꝰ eius fixu-
rā clauorū: ⁊ mittā digitū meū in locuꝫ
clauoꝝ: ⁊ mittā manū meā in latus eiꝰ:
217 nō credā. [i] Et poſt dies octo iteꝝ erant di-
IX ſcipuli eiꝰ intus ⁊ thomas cū eis. Venit ie
Leo.c ſus ianuis clauſis: ⁊ ſtetit in medio: ⁊ di
G xit eis. Pax vob. Deinde dicit thome. In
fer digitū tuū huc: ⁊ vide manus meas:
⁊ affer manū tuā ⁊ mitte in latus meuꝫ:
218 ⁊ noli eſſe incredulus ſed fidelis. [k] Rn̄dit
X thomas: ⁊ dixit. Dn̄s meꝰ ⁊ deus meꝰ: di-
cit ei ieſus. Quia vidiſti me thoma credi
diſti: beati q nō viderunt: ⁊ crediderunt.
Multa qdē ⁊ alia ſigna fecit ieſus in cō infra.a.g
ſpectu diſcipuloꝝ ſuoꝝ: q̄ nō ſunt ſcripta
in libro hoc. Hec aūt ſcripta ſūt vt credā
tis: q꞉ ieſus eſt filius dei: ⁊ vt credētes vi
tam + habeatis in nomine eius. al. + eter nam

¶ Ca. S. ¶ Poſtea iteꝝ maīfeſtauit ſe
ad mare tyberiadis ⁊c. đ piſcatiōe petri:
dicit petro tertio: paſce oues meas. XXI

[a] Poſtea maīfeſtauit ſe ite- A 219
rū ieſus ad mare tyberia IX
dis. Manifeſtauit aūt ſic.
Erāt ſimul ſymō petrꝰ ⁊
thomas q dr̄ didymus ⁊
nathanahel q erat a cha-
nā galilee ⁊ filij ꝫebedei: ⁊ alij ex diſcipu
lis eiꝰ duo. Dicit eis ſymō petrus. Vado
piſcari: dicūt ei. Venimus ⁊ nos tecū. Et
exierūt ⁊ aſcēderunt i nauim: ⁊ illa nocte
nihil pͤdiderūt. Mane aūt fcō ſtetit ie- Luce.5.a B
ſus i littore: nō tn̄ cognouerūt diſcipuli
q꞉ ieſus ē. Dicit ergo eis ieſus. Pueri nū
qd pulmentariū hētis. Rn̄derūt ei. Nō.
Dicit eis. Mittite in dextera nauigij re-
te: ⁊ iuenietis. Miſerūt ergo ⁊ iā nō va-
lebant illud trahere pre multitudine pi- 220 [b]
ſciū. [b] Dicit ergo diſcipulus ille quē dili- X
gebat ieſus petro. Dn̄s ē. Symō petrꝰ cuꝫ
audiſſet q꞉ dn̄s ē: tunica ſuccinxit ſe. erat
n. nudꝰ ⁊ miſit ſe i mare. Alij āt diſcipuli C
nauigio venerūt. Nō. n. lōge erāt a terra:
ſꝫ q̄ſi cubitis ducētis trahētes rete piſciū.
[c] Vt ergo deſcēderūt i terrā: viderūt pͣu Luce.24.f 221
nas poſitas: ⁊ piſcē ſuppoſitū ⁊ panē. Di- IX
cit eis ieſus. Afferte de piſcibꝰ: quos pꝛē 222
didiſtis nūc. [d] Aſcēdit ſymō petrus ⁊ trā- IX
xit rete in terrā plenū magnis piſcibꝰ cē-
tū qnquaginta tribus. Et cū tanti eſſent.
non eſt ſciſſum rete. Dicit eis ieſus. [e] Ve- D 223
nite prandēte. [f] Et nemo audebat diſcū- IX
bentiuꝫ interrogare eū tu quis es: ſcien- 224
tes. q꞉ dn̄s ē. [g] Et venit ieſus ⁊ accepit pa- X
nē: ⁊ + dabat eis ⁊ piſcē ſimiliter. [h] Hoc iā Luce.24.f al. + dat 225
tertio manifeſtatus eſt ieſus diſcipulis ſu IX
is cū reſurrexiſſet a mortuis. Cū ergo prā 226
diſſent. dixit ſymoni petro ieſus. Symon X
ioānis diligis me plus his? Dicit ei. Etiā
dn̄e: tu ſcis quia amo te. Dicit ei [i]. Paſce 227
agnos meos. [k] Dicit ei iteꝝ. Symō ioānis E IX
diligis me? Ait illi. Etiam dn̄e tu ſcis q꞉ 228
X

amo te. Dicit ei iterū.[l] Paſce agnos me
22 6 os.[m] Dicit ei tertio. Symō ioānis amas
ix me? Cōtriſtatus eſt petrus q̃ dixit ei ter-
m230 tio amas me: ⁊ dixit ei. Dn̄e tu oīa noſti:
x tu ſcis q̃ amo te. Dicit ei.[n] Paſce oues
n231 meas.[o] Amē amē dico tibi: cū eēs iuni-
ix or cingebas te ⁊ ābulabas vbi volebas.
o232 F Cū aūt ſenueris. extēdes manus tuas ⁊
x ali⁹ te cīget. ⁊ ducet q̄ tu nō vis. Hoc aūt
dixit ſignificans qua morte clarificatū-
rus eſſet deum. Et cum hoc dixiſſet. dicit
ei. Sequere me. Conuerſus petrus vidit
illum diſcipulū quem diligebat ieſus ſe-
quentē qui ⁊ recubuit in cena ſup pectus
eius. ⁊ dixit: dn̄e quis eſt qui tradet te.
ſup. i9. c aſo+ ad ieſum Hunc ergo cum vidiſſet petrus. dicit + ie-
ſū. Dn̄e hic aūt quid? Dicit ei ieſus. Sic
eum volo manere donec veniā. Quid ad
te? Tu me ſequere. Exiit ergo ſermo iſte
inter fratres: q̃ diſcipulus ille non mori
G tur. Et non dixit ei ieſus non moritur ſed
ſic eum volo manere donec veniaꝫ: quid
ad te. Hic eſt diſcipulus ille qui teſtimo-
nium perhibet de his: ⁊ ſcripſit hec. Et ſci-
mus q̃ verum eſt teſtimoniuꝫ eius. Sūt
autem ⁊ alia multa que fecit ieſus que ſi
ſcribantur per ſingula: nec ipſuꝫ arbitror
mundum capere poſſe eos qui ſcribendi
ſunt libros.

¶ Explicit euangelium ſm̄ ioannem.

¶ Incipit prefatio ſancti hieronymi p̄ſbyteri in oēs epiſtolas ſancti pauli.

Primuꝫ queritur: q̄re poſt euangelia q̄ ſupplementuꝫ legis ſunt: ⁊ in quib⁹ nobis exempla ⁊ precepta viuēdi pleniſſime digeſta ſunt: voluerit apoſtolus has epiſtolas ad ſingulas eccleſias deſtinare. Hac autem cauſa factum videtur vt ſcilicet initia naſcentis eccleſie nouis cauſis exiſtentibus preueniret: ⁊ vt preſentia atq̄ orientia reſecaret vitia: ⁊ poſt futuras excluderet queſtiones: exemplo prophetarum qui prius editam legem moyſi in qua omnia dei mādata legebantur: nihilominus tamen doctrina ſua rediuiua ſemper populi compreſſere peccata: ⁊ propter exemplum viuendi libros ad noſtram etiam memoriam tranſmiſerunt. Deinde queritur. Cur non amplius q̄ decem epiſtolas ad eccleſias ſcripſerit. Decem ſunt. n. cum ea que dicitur ad hebreos. Nam relique quatuor ad diſcipulos ſpecialiter ſunt porrecte. Ut oſtenderet nouum non diſcrepare a veteri teſtamento: ⁊ ſe contra legem nō facere moyſi: ad numerum primorum decalogi mādatorum ſuas epiſtolas deſtinauit: ⁊ q̄ ille preceptis a pharaone inſtituit liberatos: totidem hic epiſtolis a diaboli ⁊ idolatrie ſeruitute edocet acquiſitos. Nam ⁊ duas tabulas lapideas duorum teſtamētorum figuram habuiſſe viri eruditiſſimi tradiderunt. Epiſtolam ſane que ad hebreos ſcribitur quidam pauli non eē cōtendunt: eo q̄ non ſit eius nomine titulata: ⁊ propter ſermonis ſtiliq̄ diſtantiam: ſed aut barnabe iuxta tertullianum. aut luce iuxta quoſdam vel certe clementis diſcipuli apoſtolorum ⁊ epiſcopi romane eccleſie poſt apoſtolos ordinati. Quibus reſpondendum eſt ſi propterea pauli non erit: quia eius non habet nomen: ergo nec alicuius erit: quia nullius nomine titulatur. Quod ſi inconueniēs abſurdumq̄ eſt: ipſius magis eſſe credēda eſt: que tanto doctrine ſue fulget eloquio. Sed quoniam apud hebreoruꝫ eccleſias quaſi deſtructor legis falſa ſuſpitione habebatur: voluit tacito nomine de figuris legis ⁊ veritate chriſti reddere rationem. ne odium nominis in fronte pretitulati vtilitatem excluderet lectionis. Non eſt ſane mirum ſi eloquentior videatur in proprio ideſt hebreo q̄ in peregrino ideſt in greco quo cetere epiſtole ſunt ſcripte ſermone.

Mouet et quoſdam quare romanorum
epl'a in primo ſit poſita: cum eā non pri-
mo ſcriptā rō manifeſtet. Nā hanc ſe ꝓ-
ficiſcentem hieroſolymam ſcripſiſſe te-
ſtatur cum corinthios ⁊ alios iaȝ ante vt
miniſterium qd ſecū portaturus erat col-
ligerēt: lr̄is adhortatus ſit. Unde ⁊ intel-
ligi quidā volūt ita oēs epl'as ordinatas,
vt prima poneretur q̄uis poſterior fue-
rit deſtinata: vt per ſingulas epl'as gradi-
bus ad perfectiora veniretur. Romanorū
nāq; pleriq; tam rudes erant: vt non in-
telligerent dei ſe gratia ⁊ nō ſuis meritis
eſſe ſaluatos: ⁊ ob hec duo inter ſe populi
cōflictarent. Idcirco illos indigere aſſe-
al'+ con firmari rit + corrigi: vitia gentilitatis priora com
memorans. Corinthijs aūt iam dicit ſci-
entie gratiam eſſe cōceſſam: ⁊ nō taȝ oēs
increpat q̄ cur peccantes nō increpaue-
1. cor. 5. a. runt reprehendit ſicut ait. Auditur inter
Ibidem vos fornicatio. Et iterū congregatis vobi
ſcū meo ſpū: tradere hmōi ſathane. In
ſcd'a vero laudāt: ⁊ vt magis ac magis ꝓ
ficiant cōmonent. Galathe vero iam nul
lius criminis arguuntur: niſi hoc tantuȝ
q̄ callidiſſimis pſeudo apl'is crediderūt.
Epheſij ſane nulla rep̄henſione: ſȝ mul-
ta laude ſunt digni: q̄ꝛ fidem aplicā ſer-
uauerunt. Philippenſes ēt multo magis
collaudantur: q̄ nec audire quidē falſos
1. Theſ. 2. c aplos voluerunt. Theſſalonicenſes nihi-
lominus in duabus epl'is omni laude ꝓ
ſequitur: eo q̄ nō ſolū fidem incōcuſſaȝ
ſeruauerint veritatis: ſed ēt in perſecutio
ne ciuium fuerint cōſtantes inuenti. Co-
loſſenſes auteȝ tales erant vt cuȝ ab apo-
ſtolo viſi corporaliter nō fuiſſent: hac lau
de digni haberent. Et ſi corpore ī quit ab-
ſens ſum: ſed ſpū vobiſcum ſum gaudēs
⁊ videns ordinem veſtruȝ. De hebreis ve-
ro quid dicendū eſt: quoꝝ theſſalonicen-
ſes qui plurimum laudati ſunt imitato-
Theſ. 2. c. res facti eſſe dicuntur. Sicut ipſe ait. Et
vos fratres imitatores facti eſtis eccleſia
rum dei que ſunt in iudea. Eadem enim
paſſi eſtis ⁊ vos a contribulibus veſtris: q̄
⁊ illi a iudeis. Apud ipſos quoq; hebreos
E eādeȝ cōmemorat dicens. Nā ⁊ vinctis
Hebr. 10. f cōpaſſi eſtis: ⁊ rapinam bonoꝝ vr̄oꝝ cum
gaudio ſuſcepiſtis: cognoſcentes vos hr̄e
meliorem ⁊ manentem ſubſtantiam.

Incipit prologus beati hieronymi p̄-
ſbyteri ſpālis in epl'aȝ ad Romanos.

Romani ſunt qui ex iude-
is ⁊ gentib⁹ crediderūt.
Hi ſuperba contentione
volebant ſe alterutrum ſu
perponere. Nam iudei di-
cebant. Nos ſumus popu
lus dei quos ab initio dilexit ⁊ fouit: nos
circūciſi ex genere abrahā: ſcā deſcēdim⁹
ex ſtirpe: ⁊ notus retro apud iudeam tm̄
deus. Nos de egypto ſignis dei ⁊ virtuti-
bus liberati: mare ſicco pertranſiuimus
pede: cū inimicos noſtros grauiſſimi flu-
ctus inuoluerent. Nobis pluit māna do-
minus in deſerto: ⁊ quaſi filijs ſuis cele-
ſte pabulum miniſtrauit. Nos die noctū-
q; in colūna nubis igniſq; precēſſit: vt no
bis in inuio iter oſtēderet. Atq; vt cetera
eius circa nos imēſa beneficia taceām⁹:
nos ſoli digni fuimus dei legeȝ accipere:
⁊ vocem dei loquentis audire: eiuſq; co-
gnoſcere voluntatē. In qua lege nobis ꝓ
miſſus ē xp̄s: ad quos ēt ipſe ſe veniſſe te-
ſtatus eſt: dicens: non veni niſi ad oues q̄ Mat. 15. c
perierant domus iſrael cuȝ vos canes po
tius q̄ homines appellauerit. Equū ne ergo
eſt vt idola hodie deſerentes qbus ab ini-
tio deſeruiſtis nobis cōparemini: ⁊ nō po
tius in ꝓſelitorū locum ex legis auctori-
tate ⁊ cōſuetudinē deputemini. Et hoc ip
ſum nō merebamini niſi q̄ꝛ larga ſemper
dei clementia voluit vos ad noſtram imi
tationē admittere. Gentes etiā econtra-
rio rn̄debant. Quāto.n. maiora erga vos
dei beneficia narraueritis tanto maioris
vos criminis reos eē monſtrabitis. Sem
per.n. his oibus extitiſtis ingrati. Nā ip- Exo. 14. e
ſis pedibus quibus aridum mare tranſi
ſiſtis: ludebatis ante idola que feciſtis: ⁊
ipſo ore quo paulo ante ob neceȝ aduer-
ſariorum dn̄o cātaueratis: ſimulacra vo
bis fieri popoſciſtis: illis oculis quib⁹ ve
nerando deū in nube vel igne conſpicere
ſolebatis ſimulacra intuebamini. Man
na quoq; vobis faſtidio fuit: ⁊ ſemp in de
ſerto ꝯtra dn̄m murmuraſtis: ad egyptū
vr̄i vos manu valida eiecerat redire cu-
pientes. Qd plura? Ita patres vr̄i crebra Nu. 14. b
ꝓuocatione dn̄m irritauerunt vt oēs in
heremo morerentur: nec plus ex ſenio-

rſbus eoꝛum ꝗ̃ꝫ duo homines terram re-
promiſſiónis intrárent. Sed qd antiqua
replicámus: cum etiam ſi illa minime fe
ciſſetis de hoc ſolo nemo vos dignos ve-
nia iudicáret: ꝙ dominum chꝛiſtum pro-
phetarum ſemꝑ vobis vocibus repꝛomiſ-
ſum non ſolum ſuſcipere noluiſtis ſed ēt
moꝛte péſſima peremiſtis. Quem vt nos
cognóuimus ſtatim credídimus. cuꝫ no-
bis de eo antea non fúerit pꝛedicátum.
Unde pꝛobatur qꝛ idolis ſeruiuimus nō
obſtinationi mentis: ſed ignoꝛantie depu
tandum. Qui enim cognitum ilico ſéq-
mur: ólim útiqꝫ ſequerémur ſi antea co-
gnouiſſémus. Sic autem vos de generis
nobilitate iactátis quaſi nō moꝛum imi-
tatio magis ꝗ̃ꝫ carnalis natiuitas filios
vos faciat eſſe ſanctoꝛum. Deniqꝫ ⁊ iſma-
hél cum de ſtirpe ſint ábꝛahe minime ta-
men in filijs reputantur. His taliter alter
cántibus apoſtolus ſe médium interpó-
nens ita pártium dirimit queſtiónes vt
néutrum eoꝛum ſua iuſticia ſalutem me
ruiſſe confirmet: ambos vero populos ⁊
ſcienter ⁊ grauiter deliquiſſe. Judeos qui
dem ꝙ per pꝛeuaricationem legis deum
inhonoꝛáuerit: gentes vero ꝙ cum cógni
tum de creatura creatoꝛem vt deū debue-
rint venerári: gloꝛiam eius in manu fa-
cta mutauerint ſimúlacra. Utroſqꝫ etiaꝫ
ſimiliter véniam conſecutos: equales eē
veriſſima ratione demōſtrat pꝛeſértim cū
in eadem lege pꝛedictum ſit ⁊ iudeos ⁊
gentes ad chꝛiſti fidē vocandos eē. Quá-
obrem viciſſim eos humilians ad paceꝫ
⁊ concoꝛdiam cohoꝛtátur.

¶ Explicit pꝛologus. ¶ Incipit argu-
mentum.

Romani ſunt partis italie.
Hi puenti ſunt a falſis apo
ſtolis: ⁊ ſub nomine domi-
ni noſtri ieſu chꝛiſti in legē
⁊ pꝛophetas erant inducti.
Hos reuocat apoſtolus ad
veram ⁊ euangelicam fideꝫ. ſcribens eis
a coꝛintho.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit pꝛologus ex dictis ſacroꝝ do
ctoꝛum in epiſtolas beati pauli apoſtoli.

Principia rerum requirē-
da ſunt pꝛius: vt eoꝛū noti-
cia plenioꝛ poſſit hꝛi. Tūc
enim demū facilius pote-
rit cauſe ratio declarari. ſi
eius oꝛigo diſcatur. Si er-
go epiſtolarum ſcripture poſt euangeliuꝫ
edite modum ⁊ rationeꝫ oſtenderimus.
poterit videri verum qd̄ dicimus. Scien-
dum igit̄ ꝙ ſicut in veteri teſtamēto poſt
legis moſaice eruditionē vbi culture di-
uine mandata cōtinebant̄ pꝛophetica do-
ctrina fuit neceſſaria que rediuiua popu-
li peccata ſupplicioꝝ denunciatione com-
peſceret. atqꝫ eundem populum bonoꝛuꝫ
repꝛomiſſionibus ad obediendum ac ſer
uiendum deo viuenti cōmoneret: ita i no
uo teſtamento poſt euāgeliū in quo chꝛi-
ſtiane religionis oꝛdo ⁊ perfecte ſanctita
tis doctrina traditur. epiſtolaruꝫ pauli ⁊
alioꝝ perutilis ſecuta ē doctrina. vt eccle-
ſiam dei cōtra hereticas prauitates ꝓmu-
niret: ⁊ ſuboꝛientia vitia reſecaret ⁊ poſt
futuras queſtiones excluderet. Hi ſunt
panni qui ad extrahendum hieremiā de
lacu fúnibus circūligati ſunt. Epiſtolarū
ſiquidem doctrina legis ⁊ pꝛophetie atqꝫ
euangelij conſonis teſtimonijs velut tri-
plici fune circūligata de lacu ignoꝛantie
⁊ infidelitatis peccatoꝛ ad lucem gratie ⁊
veritatis educitur. Inter omnes vero epi
ſtolarum ſcriptoꝛes paulus in trib⁹ ⁊ plu-
ribus foꝛte excellit. ſ. in operis pꝛofundita
te. in fidei aſſertione ⁊ in gratie cōmen-
datione ſeu ſpei ſubleuatione. In operis
pꝛofunditate: qꝛ hoc opus ⁊ céteris pꝛoli-
xius. ⁊ ad intelligendum difficilius eſt.
In fidei aſſertione: quia paulus in lege ⁊
pꝛophetis peritus. ad fidei catholice aſſer
tionem congrua auctoꝛitatum legis ⁊ ꝓ
phetie induxit teſtimonia. vt eſſet baſis
ſub columna. In gratie commēdatione
ſeu ſpei ſubleuatione: quia contra ſuper-
bos ⁊ arrogantes ⁊ de ſuis óperibus pꝛe-
ſumentes. pꝛo comēdanda dei gratia. foꝛ
titer. pꝛudenter. atqꝫ acriter dimicauit:
que nimirum in illo euidentioꝛ ⁊ clari-
oꝛ apparuit: quia inter alia opera vehemē
ter eccleſiam dei perſecutus. pꝛo quo ſū-
mo fuit dignus ſupplicio. ꝑ maledictio-
ne conſecutus eſt gratiam. ⁊ pꝛo damna-

tione ſuſcepit miſericordiam: in quo ipſo ſpes noſtra plurimum ſubleuatur. Sicut enim cum audiuimus dauid homicidam et adulterum per penitentiam prophetie recuperaſſe ſpiritum: omnis venie diffidentia peccatori tollitur: ita cum ſaulū prius eccleſie perſecutorem: poſtea factuȝ apoſtolum et predicatorem: aduertimus: non modicum ſpes noſtra attollitur. Inde eſt ꝙ i eccleſia he epiſtole plus ceteris frequentant. vt pſalmi dauid magis alijs prophetijs. Sciendū vero eſt ꝙ quatuordecim ſcripſit epiſtolas: decem ad eccleſias: quatuor ad perſonas: ſub huiuſmodi myſterij inſinuatione: vt ſcilicet i hoc opere vtriuſqȝ teſtamenti ſūma contineri monſtraret: per denariuȝ nāqȝ vetus teſtamentum ſignatur: quaternarius vero noui teſtamenti nota eſt. Ideo itaqȝ decem et quatuor ſcripſit: vt vtriqȝ legi ſe cōſentire inſinuaret: atqȝ emulorum calūniam dilueret ipſum legis dei per moyſen date deſtructorem fore calumniātiū: eumqȝ in odium iudeoꝝ trahentiū: quos placatos habere volens: decem ad eccleſias ſcripſit. Et ſicut moyſes iſraelitico populo a pharaonis et egyptiorum ſeruitute educto: decem mandatorum doctrinā tradidit: ita et apoſtolus dei eccleſias a diaboli poteſtate et idolatrie ſeruitute redēptas: decem epiſtolarū doctrina informaret. Ideo etiam decem et quatuor ſcripſit: vt duorum teſtamentorum concordiam atqȝ ꝯuenientiam ſignaret: quā moyſes in duabus tabulis lapideis ſimul iunctis ꝗbus legis decalogus inſcriptus erat oſtēdit. Monas quoqȝ noſter id eſt chriſtus idem in cena cum diſcipulis paſcha celebrans figurauit. Ibi etenim lapis reprobus quem geſſit angulus mira preſtans in oculis noſtris: panem ſuperceleſtē cuȝ typico agno coniunxit: finiens vetus: inchoans nouum. Per agnum etenim qui in veteri lege ſolennis hoſtia erat: et panem qui noue legis ſacramenti forma ē: duo teſtamēta figurauit: atqȝ illa duo cōiungens predictoruȝ teſtamentoꝝ conſonantiam declarauit. Eſt enim rota in medio rote: ſicut vidit ezechiel. Ex ꝓdictis itaqȝ patet myſterij euidentiſſima ratio qua epiſtolas quatuordecim conſcripſit: et diſtincte decem ad eccleſias: quattuor ad perſonas direxit. Unde quorundaȝ inſania percutitur: dicentium epiſtolam ꝙ ad hebreos ſcribitur non fuiſſe pauli. ſed barnabe vel clemētis vel terculiani vel luce: quos in hunc errorem occaſio duxit huiuſmodi: quia nec ſalutatio eiꝰ nomine intitulata preſcribitur: et longe facundiore et ſplēdidiore ſtilo ꝙ̄ cetere edita eſt. Quibus ſufficienter reſpondet hoc modo: q: ſi ideo non eſt dicenda pauli ꝙ nomen eius in titulo nō habet: ergo nec barnabe nec alicuius predictorum: cum nullius coruȝ nomine pretitulata ſit: nec ob id quoqȝ pauli non eſſe putanda ē: ꝙ diligentius eſt ſcripta: cum naturale ſit vnicuiqȝ plus valere in ſua lingua ꝙ̄ in peregrina. Illā enim hebraice: ceteras vero ſcripſit grece: nomen vero ſuum ideo premittere noluit: quia hebreis odioſus erat: eum legis deſtructorem arbitrantibus. Quocirca de legis atqȝ cerimoniarum abolitione tractaturus: recte nomē ſuum ſubſtituit ne preſcripti nominis inuidia vtilitatem ſequentis excluderet lectiōis. Eſt itaqȝ et illa epiſtola pauli ſicut et alie. De ordine quoqȝ epiſtolarū queri ſolet: quare non eo ordine ſint diſpoſite quo ab aplo edite: quod conſtat non eſſe cum epla que romanis ſcribitur prima ponatur: que tñ ante alias omnes nō eſt ſcripta. Epiſtolam enim que ad corinthios ſcribit. ante iſtam ſcripſiſſe videtur: quia hanc de corintho ſcripſiſſe euidenter monſtratur: ex eo ꝙ dicit: Commendo vobis phebem ſororem noſtram miniſtram eccleſie que eſt chencris. Chencris enim dicitur locus corintho vicinus immo portus ipſius corinthi. Ex hoc ergo apparet de corintho ſcripta et ex eo ꝙ dicit: Salutat vos Caius hoſpes meus: de quo ſcribens corinthijs commemorat dicens: Gratias ago deo meo ꝙ neminem veſtrum baptiçaui niſi criſpū et caiuȝ. Hec ergo epiſtola ad intelligendum ceteris difficilior: in qua et apoſtolus videtur perfectior: primatum obtinuit in corpore epiſtolarum: non ꝙ prius ab apoſtolo ſit ſcripta: ſed cauſa dignitatis romanorum qui tunc temporis vniuerſis gentibus imperabant. Interpre-

Infra. 16. a

Infra. 16. b

1. Cor. 1. b

tantur romani ſublimes ſiue tonantes: quia illo tempore quo apoſtolus hác epiſtolam eis miſit cūctis gentibus dominabant: Ideoq; ſublimiores erant omnibus populis. Et intonabant precepta publica ⁊ priuata. eorūq; fama oium hominum reſonabat in ore. Haimo autem ab athenis apoſtolum ſcripſiſſe romanis dicit his verbis: Ab athenis ciuitate grecorum ſcripſit apoſtolus romanis hanc epiſtolam: quos non ipſe: nō petrus: non aliquis duodecim diſcipulorum primuz inſtruxit: ſed quidam iudeorū credentiū ꝗ fide chriſti ab apoſtolis pcepta veniētes romam vbi princeps orbis reſidebat. cui erant ipſi ſubiecti: que apud hieroſolymam didicerant. romanis euangeliſauerunt. Attende diligenter ꝙ haimo dicit apoſtolum ab athenis ſcripſiſſe. origenes vero de corintho. Item inſpice ꝙ idē haimo ait petrum romanis primum non ꝑdicaſſe: cum eccleſiaſtica hiſtoria ſic contineat: Claudij temporibus clementia diuine prouidentie petrum ad vrbem romā deducit. Iſte aduenies primus in vrbe roma euāgelij chriſti clauibꝰ ianuam regni celeſtis aperuit. Hieronymus quoq; ſuper
Infra.i.d. epl'am ad romanos vbi ſcriptum eſt: Ut aliquid impertiar vobis gratie ſpiritualis. ait ſic: Romanos petri predicatione fidem tenentes cōfirmare ſe velle paulus dicit: non ꝙ minus accepiſſent a petro. ſ; vt duobus apoſtolis atteſtantibus atq; doctoribus. eoꝝ corroboraretur fides. Harum itaq; auctoritatū ꝯflictuz qui videt dirimentes. dicimus petrū primū predicaſſe romanis quantum ad alios apoſtolos: ſed non primū quantum ad oēs credentes. Itez dicimus athenis epiſtole vel partem ſcripſiſſe. corinthi vero perfeciſſe: atq; inde romanis eam deſtinaſſe. Uel potius ideo prima ponitur quia primū gradū erroris deſtruit: ſcilicet ſupbiā oium maloꝝ radicem. ſicut ſcriptū eſt: Initiuz ois peccati ſupbia eſt. que natiōe celeſtis ſublimium mentes inhabitat ſub cinere ⁊ cilitio latitans: que romanos adeo occupauerat vt inter ſe altercātes ⁊ ſe ſibi inuicem ꝓferentes diſſenſiones ⁊ ſchiſmata facerēt. Erāt. n. romani de iudeis ⁊ gentibus ad chriſtum ꝯuerſi. Iudei autē propter ſanctos patres a quibus originē ducebant ⁊ ꝓpter legē quā ſoli inter ceteras gentes acceperunt gentiles credentes deſpiciebant: dicētes ſe ꝓpter obſeruantiā legis ⁊ cui ſeruierant meruiſſe accipere gratiam chriſti ⁊ fidem euangelij. ⁊ ꝓpter merita operum legis ſibi veniſſe euangeliū dñi noſtri ieſu chriſti. atq; his inflati gentibus ſe preferebant dicentes: Nos de genere abrae ſumus: cui primuz facta fuit promiſſio: nos populus peculiaris dei ſumus: nos de egypto forti manu ⁊ mirabilibus ſignis deꝰ eduxit: nos ſicco veſtigio mare rubrū trāſire fecit: in deſerto manna pauit. aquā de petra produxit: atq; alijs ſub ſilentio relictis: nos ſoli digni fuimus legē dei accipere. ⁊ eiꝰ voluntatem cognoſcere. Ad nos quoq; ſpecialiter dei filius venit. vt ipſe in euange-
lio ait: Non ſuz miſſus niſi ad oues que mat.xv.
perierunt domus iſrael. Gentiles autem ecōtra dicebant: quāto plura beneficia vobis exhibita memoratis: tanto vos deteriores eſſe oſtenditis. Eiſdem ſiquidē pedibus qbus mare trāſiſtis. ante idola poſtea ſaltaſtis: que ⁊ proprijs manibus feciſtis: ⁊ illo ore quo pauloante de ſubmerſione pharaonis ⁊ egyptioꝝ laudes deo perſolueratis. idola adoraſtis. Preterea manna celitus datum in deſerto faſtidiſtis cupientes redire in egyptū ad ollas carnium. Sepe etiā deū in irā irritaſtis. Ad vltimū chriſtum in lege ⁊ pphetis ꝓmiſſuz occidiſtis. Nos itaq; vobis digniores ſumus qui vt de chriſto audiuimꝰ. in eū credidimus. Unde per pphetā dominus ait: Populus quē non cognoui ſerui-
uit mihi: in auditu auris obediuit mihi. Pſā.n.
Unde cōſtat nos non ex induſtria. ſed ex ignorantia deliquiſſe. Si enim prophetas aut apl'os ante habuiſſemus idola nō coluiſſemus. Q; autē de generis nobilitate vos iactatis: ſi qua talium gloria eſt: tunc hiſmael ⁊ eſau poſſunt pariter gloriari: cum de eiſdem parentibus ſint nati. His itaq; altercantibus apl's ſe mediuz interpoſuit: oēs illoꝝ contentiones hinc inde dirimens. ⁊ quaſi bonus concionator voce ſonora illos alloquens. ad vnam oēs concordiam adduxit. oſtendēs nullos illoꝝ ſuis meritis eſſe ſaluatos: q: omnes

⁊ iudei

⁊ iudei ⁊ gẽtiles ſub peccato tenebantur: ſed
per gratiam dei liberati ſunt. Pro altercatio-
ne itaqꝫ predicta ſcribit romanis confutans
modo gentiles modo iudeos: docens eos hu-
miliari: vt omnia attribuant gratie dei: ⁊ oſtẽ-
dens omnibus gratis veniſſe gratiam fidei ⁊
euangelij chriſti: quam propterea ⁊ gratiã vo
cari oſtendit: quia non quaſi debitum iuſticie
reddita eſt ſed gratuito data. Quid enim eſt
gratia? gratis data donata nõ reddita. Si eni
tibi debebatur anteqꝫ gratiaꝫ haberes merces
tibi reddita eſt nõ gratia donata. Merito ita-
qꝫ hec epiſtola prima ponitur: quia omnium
malorum vt predictum eſt radicem perimit.
Aſſignatis rationibus operis numeri ⁊ ordi-
nis epiſtolarum explicato quoqꝫ vnde ⁊ qua-
re apoſtolus romanis ſcripſerit ſupereſt de ma
teria ⁊ intentione ⁊ modo tractandi exequi.
Generalis omnium epiſtolaruꝫ materia eſt
doctrina euangelij. Intentio eſt monere ad o-
bediendum euangelice doctrine. Preter hec
autem in ſingulis proprias intentiones ⁊ ma-
terias requirimus. Prima itaqꝫ epiſtola ma-
teriam habet romanoruꝫ vitia atqꝫ gratie dei
dona ad que eos hortatur. Intentio eſt vitia
eorundem increpare ⁊ ad veram pacem ⁊ fra
ternam concordiam ſub manu gratie humi-
liare. Modus tractandi talis eſt: more ſcribẽ
tium epiſtolas: ſalutationem premittit in qua
tria facit: Commendat enim perſonam ſuam
⁊ negocium ⁊ auctorem negocij: in quibꝰ cõ-
grue captat beniuolentiam. Poſt ſalutationẽ
vero vtriuſqꝫ partis vitia arguit: oſtendens gẽ
tiles a naturali ratione ⁊ iudeos a lege exorbi
taſſe. Deinde pluribus modis oſtendit iuſti-
ciam ⁊ ſalutem eque vtriqꝫ eſſe: non per le-
gem ſed per fideꝫ ieſu chriſti: vt a lege eos tol
lat ⁊ in ſola fide chriſti eos conſtituat. Circa fi
nem vero moralis ſubditur inſtructio: atqꝫ in
actione gratiarum finem tenet epiſtola. Pre-
mittit autem ſalutationem dicens.

¶ Explicit Prologus doctorum.

¶ Incipit epiſtola bti pauli apoſtoli ad Ro
manos.

¶ Capituli Summarium. ¶ Oſtendit apo-
ſtolus charitatem ſe habere ad romanos ac de
inde vitia eorum redarguit quia ſequũtur de
ſidera ſua. ¶ I.

Paulus A
ſeruꝰ ie
ſũ xp̄i vocatꝰ
apl's: ſegregãtꝰ
i euãgeliũ dei
qd̄ añ p̄miſe-
rat p̄ p̄phetas
ſuos i ſcriptu-
ris ſanctis de
filio ſuo: q fa-
ctus eſt ei ex ſẽ
mine dauid ſe
cũdũ carnẽ. q
predeſtinatꝰ ẽ
filiꝰ dei in vir-
tute: ſm ſpiri-
tum ſctificatiõ
nis ex reſurre-
ctione mortuoꝝ ieſu xp̄i dñi nr̄i: p̄ quẽ accẽ-
pimus gratiã ⁊ apoſtolatũ ad obediẽdũ fidei
in oĩbus gentibꝰ p̄ noĩe eius: in quibꝰ eſtis ⁊
vos vocati ieſu xp̄i: oĩbꝰ q ſunt rome dilectis
dei vocatis ſãctis. Gratia vobis ⁊ pax a deo pa
tre ⁊ dño nr̄o ieſu xp̄o. Primũ qdẽ grãs ago
deo meo per ieſum xp̄m p̄ oĩbꝰ vobis: q2 fides
vr̄a annũciat̃ in vniuerſo mũdo. Teſtis enim 2.timo.1.
mihi eſt deus cui ſeruio in ſpũ meo i euãge-
lio filij eius: q3 ſine itermiſſiõe memoriã vr̄i
facio ſemp̄ in orõnibꝰ meis: obſecrãs ſi quo B
modo tandẽ aliqñ proſperũ iter habeã in vo-
luntate dei veniẽdi ad vos. Deſidero eni vidẽ
re vos: vt aliqd impartiar vobis grẽ ſpiritalis
ad cõfirmãdos vos. i. ſimul cõſolari in vobis
per eã q̃ inuicẽ eſt fidẽ vr̄am atqꝫ meã. Nolo
autẽ vos ignorare frẽs: q2 ſepe p̄poſui venire
ad vos ⁊ p̄hibitus ſum vſqꝫ adhuc: vt aliqueꝫ
fructũ habeã in vobis ſicut ⁊ in ceteris gẽti-
bus. Grecis ac barbaris ſapiẽtibꝰ: ⁊ inſipien-
tibꝰ debitor ſuꝫ: itaqꝫ qd̄ in me promptuꝫ eſt
⁊ vobis q rome eſtis euãgeliçare. Non enim
erubeſco euãgeliũ. Virtus eni dei eſt in ſalu-
teꝫ oĩ credenti iudeo primũ ⁊ greco. Juſticia
enĩ dei in eo reuelat̃ ex fide i fidẽ: ſic ſcriptũ ẽ
Juſtus aũt ex fide viuit. Reuelat̃ eniꝫ ira dei abacuc.1.a
de celo ſup̄ oẽm ĩpietatẽ ⁊ iniuſticiã hominuꝫ heb.10.f.
eorũ qui veritatẽ dei in iniuſticia detinẽt: quia
qd̄ notũ eſt dei: manifeſtũ eſt in illis. Deus.n. C
illis + manifeſtauit. Inuiſibilia.n. ipſiꝰ a crea- al's + re-
tura mundi per ea que facta ſunt intellecta cõ uelauit
ſpiciuntur: ſempiterna quoqꝫ eius virtus di-
uinitas: ita vt ſint inexcuſabiles. Quia cũ co-

gnouiſſent deū nō ſicut deū glorificauerūt aut
gratias egerunt. ſed euanuerunt in cogitatio
nibus ſuis: ⁊ obſcuratū eſt inſipiens cor eorū.
i.cor.3.b Eph.4.d Dicentes enī ſe eſſe ſapientes ſtulti facti ſunt.
Et mutauerunt gloriam incorruptibilis dei in
ſimilitudinē imaginis corruptibilis hominis.
⁊ volucrū ⁊ quadrupedū ⁊ ſerpentiū. Propter quod tradidit illos deus in deſideria cor
dis eorum in immunditiam. vt contumelijs
afficiant corpora ſua in ſemetipſis: + Quia cō
al+ qui mutauerunt veritatē dei in mendaciū: ⁊ coluerunt ⁊ ſeruierunt creature potiuſq̄ creato
Infra.9.a D ri. qui eſt benedictus in ſecula amen. Propterea tradidit illos deus ī paſſiones ignominie.
32.q.7.ca. vſus Nam femine eorū immutauerunt naturalē
vſum in eum vſum qui eſt cōtra naturam. Si
32.q.7.ca. vſus militer autem ⁊ maſculi relicto naturali vſu
femine exarſerunt in deſiderijs ſuis in inuicē
maſculi in maſculos turpitudinē operantes.
⁊ mercedem quam oportuit erroris ſui in ſemetipſis recipientes. + Et ſicut non probauerunt
al+ qui deū habere in noticia: tradidit illos de⁹
in reprobum ſenſum: vt faciant ea que nō cōueniunt repletos omni iniquitate malitia. for
nicatione auaritia nequitia plenos inuidia ho
micidijs contentione. dolo. malignitate ſuſurrones detractores deo odibiles. contumelioſos. ſuperbos. elatos inuentores malorum parentibus non obedientes inſipientes incompoſitos ſine affectione. abſq̄ federe. ſine miſericordia. Qui cum iuſticiam dei cognouiſſent:
non intellexerunt qm̄ qui talia agunt digni
32.q.1.c. vi duc ſunt morte: non ſolum qui ea faciunt ſed etiā
qui conſentiunt facientibus.

¶ Ca. Sū. ¶ Redarguit apoſtolus vicia iudeorum: dicens eos in culpa gentilibus ſiles. quo ad aliquid priores. ¶ II.

A Mat.7.a 3.q.9.ca. nihil. PRopter qd̄ inexcuſabilis es o hō oīs q iudicas. In quo enim alterū iudicas te ipſū cōdēmnas. Eadē enī agis q̄ iudicas. Scimus enim qm̄ iudiciū dei eſt ſm veritatē in eos qui talia
agunt. Exiſtimas autē hoc o hō q iudicas eos
qui talia agunt: ⁊ facis ea. q2 tu effugies iudicium dei? An diuitias bonitatis eius ⁊ patiētie
⁊ longanimitatis cōtēnis? Ignoras qm̄ benignitas dei ad + pniam te adducit? Scd̄m aūt
al+ pati entiam duritiā tuam ⁊ in penitēs cor theſaurizas tibi
irā in die ire ⁊ reuelationis iuſti iudicij dei: q
reddet vnicuiq̄ ſm opa ei⁹. His qdem q ſm
patientiā boni opis glīam ⁊ honorē ⁊ incorruptionē querentib⁹ vitā eternā. His aūt q ſunt Mat.16.b B
ex cōtentione ⁊ q nō acqē ſcūt veritati: credūt
autē iniqtati: ira ⁊ indignatio tribulatio ⁊ an
guſtia in oēm aīam hoīs opantis malū: iudei
pmū ⁊ greci. Glīa aūt ⁊ honor ⁊ pax oī opan Ephe.6.b
ti bonū: iudeo primū ⁊ greco. Nō enī ē accē Col.3.d Actuū.10.f
ptio pſonarū apd̄ deū. Quicūq̄ enī ſine lege Jaco.2.b
peccauerūt. ſine lege pibunt. Et qcūq̄ in lege i.Pet.a Mat.7.c
peccauerūt: p legē iudicabunt. Nō enī audito Jaco.1.d
res legis iuſti ſunt apd̄ deū: ſed factores legis C
iuſtificabunt. Cū enī gentes que legē nō hn̄t De pe.d. 4.cap.ſi
naturaliter ea q legis ſunt faciūt: eiuſmodi le bono. q.2. cap.
gē nō hn̄tes ipſi ſibi ſunt lex: q oñdūt opus le duc ſim.
gis ſcriptū ī cordib⁹ ſuis teſtimoniū reddēte
illis ɔſcia ipſoꝝ ⁊ inter ſe inuicē cogitationū
accuſantiū aut etiā defendētiū: in die cū iudicabit de⁹ occulta hoīū ſm euāgeliū meū p ieſum xp̄m. Si aūt tu iudeus cognominaris ⁊
requieſcis ī lege. ⁊ glīaris ī deo. ⁊ noſti volūtatē
ei⁹. ⁊ pbas vtiliora iſtruct⁹ p legē: ɔfidis teipſū eē ducē cecoꝝ lumē eoꝝ q ī tenebris ſunt
eruditorē iſipiētiū: mgr̄ī iſantiū: hn̄tē formā
ſciētie ⁊ veritatis ī lege: q ergo aliū doces teipſū nō doces? Qui p̄dicas nō furandū: furaris? Qui dicis nō mechādū: mecharis? Qui
abominaris idola: ſacrilegiū facis? Qui ī lege
glīaris: p p̄uaricationē legis deū inhonoras? D
Nomē enī dei p vos blaſphemat iter gētes: ſicꝫ Eze.36.e
ſcriptū ē. Circūciſio qdē pdeſt ſi legē obſerues: ſi aūt p̄uaricator legis ſis: circūciſio tua
p̄pūtiū facta eſt. Si igit̃ p̄pūtiū iuſticias legis
cuſtodiat. nō ne p̄pūtiū illius in circūciſionē
reputabit̃? Et iudicabit id qd̄ ex natura eſt p̄pūtiū legē cōſumās te: q p litterā ⁊ circūciſionē p̄uaricator legis es. Non enī q in manifeſto iudeus eſt neq̄ q̄ in manifeſto in carne eſt
circūciſio. ſed q in abſcōdito iudeus eſt: ⁊ circūciſio cordis in ſpiritu nō littera: cuius laus
non ex hominibus eſt ſed ex deo.

¶ Ca. Sū. ¶ Oñdūt in quo iudei erāt gētibus meliores pbās tā gētiles q̄ꝫ iudeos indigere gratia chriſti. ¶ III

A QUid ergo ápli⁹ eſt iudeo: aut q̄ vtilitas circūciſiōis? Multū p oēꝫ modū. Primū qdē: q2 credita ſūt illis eloqa dei. Quid. n. ſi qdā illoꝝ nō crediderūt? Nū
qd icredulitas illoꝝ fidē dei euacuauit? Abſit.
Eſt āt de⁹ verax oīs āt hō mēdax ſicut ſcriptū Jo.3.e 3.c.
ē: vt iuſtificeris in ſermonib⁹ tuis ⁊ vincas cū Ps.50.

iudicario. Si autem iniqtas nr̃a iuſticiam dei
cõmẽdat: quid dicemus? Nũqd iniquꝰ ẽ deꝰ?
q infert irã? Scd̃m hoĩeƺ dico. Abſit. Alioqn
quõ iudicabit deꝰ hũc mũdũ? Si.n. veritas dei
in meo mẽdacio abũdauit in gloriã ipius: qd
B adhuc ⁊ ego tãq̃ pctõr iudicor? Et nõ ſic bla-
ſphemámur: ⁊ ſic aiũt qdã nos dicere: faciá-
mus mala vt veniãt bõa. Quoꝝ dãnatio iuſta
Ps.13.c. 52. eſt. Quid ergo? Precélimus eos. Neq̃q̃. Cau
ſati.n.ſumꝰ iudeos ⁊ grecos oẽs ſub pctõ eẽ: ſi
cut ſcriptũ eſt: qꝛ nõ ẽ iuſtus qſq̃ nõ ẽ intélli-
gẽs: nõ ẽ requírens deũ. Oẽs declinauérũt ſi-
mul inutiles facti ſunt: nõ ẽ q faciat bonũ: nõ
Ps.5.c.13 eſt vſq; ad vnũ. Sepulchꝝ patẽs ẽ gúttur eoꝝ:
linguis ſuis dolóſe agebãt: venénũ áſpidum
C ſub lábijs eoꝝ. Quoꝝ os maledictiõe ⁊ ama-
ritudĩe plenũ ẽ: velóces pedes eoꝝ ad effũden
dũ ſánguinẽ. Cõtritio ⁊ infelícitas ĩ vijs eoꝝ:
⁊ viã pacis nõ cognouerũt: nõ eſt timoꝛ dei añ
oculos eoꝝ. Scimus aũt: qm̃ quecũq; lex lóq-
Gal.2.d. tur: his q in lege ſũt loqꝉ. Ut oẽ os obſtruaꝉ
⁊ ſúbditus fiat oĩs mũdus deo: qꝛ ex opibus
legis non iuſtificabiꝉ oĩs caro corã illo. Per
legẽ.n. cognitio peccati. Nũc ãt ſine lege iuſti
cia dei manifeſtata ẽ: teſtificata a lege ⁊ pphe
tis. Juſticia ãt dei p fidẽ ieſu xp̃i ĩ oẽs ⁊ ſuper
D oẽs q credũt ĩ eũ. Nõ.n ẽ diſtictio. Oẽs.n pec
cauérũt: ⁊ ẽgẽt glĩa dei. Juſtificati gratis per
grãm ipſiꝰ p redẽptionẽ q̃ eſt ĩ xp̃o ieſu quẽ p
póſuit deus ppitiatórẽ p fidẽ in ſanguĩe ipſius
ad oſtenſiõnẽ iuſticie ſue pp remiſſiõnẽ pce-
dẽntiũ delictoꝝ ĩ ſuſtẽtatione dei ad oſſionẽ
iuſticie eius in hoc tpe: vt ſit ipe iuſtus ⁊ iuſti
ficãs eũ q ex fide eſt ieſu xp̃i. Ubi eſt ergo glo
riatio tua? Exclúſa eſt. Per quã legẽ? Factoꝝ.
Nõ ſƺ p legẽ fidei. Arbitrámur enim iuſtifi-
cari hominem per fidem ſine opꝛibus legis.
An iudeórum deus tantum? Nonne ⁊ genti-
um? Immo ⁊ gẽtiũ. Quoniã quidẽ vnus ẽ de
us qui iuſtificat circũciſiõnẽ ex fide: ⁊ pputiũ
per fidem. Legem ergo deſtrúimus per fideƺ?
Abſit. Sed legem ſtatúimus.

¶C.S.¶Declarat apoſtolus per exẽplũ ha-
brae fidem require ad ſalutẽ. ⁊ legẽ veterẽ ad
ſalutem non ſufficere. ¶IIII.

A QUid ergo dicemus inueniſſe
abrahám patrem noſtrum ſcd̃ƺ
carnem. Si enim abrahám ex
opꝛibus legis iuſtificatus ẽ ha
bet gloriam. ſed non apud deũ.
Quid enim dicit ſcriptura. Crẽ
didit abraám deo: ⁊ reputatum eſt illi ad iuſti Gen.15.b Gal.3.a. Jaco.2.g.
ciam. Ei autem qui operatur: merces nõ ipu-
tatur ſcd̃m gratiam ſed ſm debitum. Ei vero
qui non operatur. credenti autem in eum qui
iuſtificat impium reputatur fides eius ad iu-
ſticiam ſm propóſitum gratie dei: ſicut ⁊ da-
uid dicit beatitudinem hominis cui deus ac-
cepto fert iuſticiam ſine operibus. Beati quo
rum remiſſe ſunt iniquitates: ⁊ quorum tecta pſal.31.
ſunt peccata: Beatus vir cui non imputáuit
dominus peccatum. Beatitudo ergo hec ĩ cir
cunciſiõne tantum manet an etiam in pꝛepu-
tio? Dícimus eniƺ qꝛ reputata eſt fides ábrahe B
ad iuſticiaƺ. Quomodo ergo reputata eſt? In
circunciſiõne: an in pꝛepútio? Non in circũci-
ſiõne: ſed in pꝛepútio. Et ſignum accépit circũ
ciſiónis ſignáculum iuſticie fidei que eſt in p
pútio: vt ſit pater omnium credentium per p
pútium vt reputétur ⁊ illis ad iuſticiaƺ. Et ſit
pater circunciſiónis: non his tantum qui ſũt
ex circunciſiõne: ſed ⁊ his qui ſectántur veſti
gia fidei que eſt ĩ pputio patris noſtri ábrahe.
Non enim per legem pꝛomiſſio ábrahe aut ſẽ
mini eius vt héres eſſet mũdi: ſed per iuſticiã
fidei. Si enim qui ex lege herédes ſunt: exina C
nita eſt fides ábolita eſt pꝛomiſſio. Lex enim
iram operatur. Ubi enim non eſt lex nec pre-
uaricátio. Ideo ex fide. vt ſm gratiam firma
ſit pꝛomiſſio omni ſémini: non ei qui ex lege
eſt ſolum ſed ⁊ ei qui ex fide eſt ábrahe qui pa
ter eſt omnium noſtrum ſicut ſcriptum ẽ. Qꝛ Gen.17.a.
patrem multarum gentium póſui te ante de-
um cui credidiſti: qui viuificat moꝛtuos ⁊ vo-
cat ea que non ſunt: tanq̃ ea que ſunt. Qui cõ
tra ſpẽ: in ſpem crédidit: vt fieret pater multa
rum gentium: ſecundum qꝺ dictum eſt ei. Sic
erit ſẽmẽ tuũ: ſicut ſtelle celi ⁊ aréna maris.
Et nõ infirmatus ẽ in fide: nec ꝯſiderãuit coꝛ Gen.15.b
pus ſuũ emóꝛtuũ: cũ iã fere centũ eẽt ãnoꝝ ⁊
emóꝛtuã vúluã ſáre. In repꝛomiſſiõne ẽt dei
non heſitáuit diffidéntia: ſed ꝯfoꝛtatꝰ eſt fide: D
dans glĩam deo: pleniſſime ſciẽs qꝛ quecunq;
pmiſit deꝰ potens eſt ⁊ fácere. Jdõ ⁊ reputátuƺ
eſt illi ad iuſticiã. Nõ ẽ aũt ſcriptũ tm̃ pp ipƺ.
qꝛ reputatũ eſt illi ad iuſtitiam: ſed ⁊ pꝛopter
nos qbus reputabiꝉ credentibus ĩ eum: q ſu-
ſcitauit ieſuƺ xp̃ƺ dñm nr̃ƺ a moꝛtuis. q trãditꝰ
eſt pꝛopter delicta noſtra: ⁊ reſurrẽxit pꝛopter
iuſtificationem noſtram.

¶C.S.¶ Apl̃s oſtendit virtutem fidei ĩ cre
dentiũ iuſtificatione. quoniaƺ regnauit moꝛs

ab adam vſqȝ ad chriſtum. C V.

A Iuſtificati ergo ex fide pacē habeamus ad deū p dn̄m nr̄m ieſum xp̄m: p quē habemus acceſſum p fidē in grām iſtā. in q̄ ſtam⁹: ⁊ gliamur i ſpe glie filiorū dei. Non ſolū ăt: ſed ⁊ gliamur i tribulationib⁹: ſciētes q̄ tribulatio patientiam operatur: patiētia ăt ꝓbationē: ꝓbatio vero ſpē. Spes ăt nō ɔfundit: q: caritas dei diffuſa eſt in cordib⁹ nr̄is: p ſpm̄ ſcm̄ q datus eſt nobis. Ut qd enim chriſtus cū adhuc infirmi eſſemus ſm tp̄s pro impijs mortu⁹ ē. Uix eni ꝓ iuſto qs morit. Nā pro bono forſitā qs audeat mori. Cōmēdat autē caritatem ſuam deus in nobis: quoniā ſi cū adhuc pctores eſſemus ſm tp̄s xp̄s ꝓ nobis mortuus eſt: multo igit magis nunc iuſtificati in ſanguine ipſius ſalui erim⁹ ab ira p ipſum. Si.n. cū inimici eſſemus recōciliati ſumus deo p mortē filij ei⁹: multo magis reconciliati ſalui erimus i vita ipſi⁹. Nō ſolū autē: ſed ⁊ gliamur i deo p dn̄z nr̄m ieſum xp̄m: p quē nunc recōciliationem accepimus. Propterea ſicut p vnū hominē peccatū in hūc mūdū intrauit. ⁊ p pctm̄ mors: ⁊ ita in oēs hoies mors ptrāſijt: in quo oēs peccauerūt. Uſqȝ ad legē.n. peccatū erat in mundo. Pctm̄ ăt nō imputabat: cū lex nō eſſet. Sȝ regnauit mors ab adam vſqȝ ad moyſen: etiā in eos q nō peccauerunt in ſimilitudinē puaricationis ade: q eſt forma futuri. Sȝ non ſicut delictū: ita ⁊ donū. Si.n. vnius delicto multi mortui ſūt: multo magis gratia dei ⁊ donū in grā vnius hoīs ieſu chriſti i plures abundauit. Et nō ſicut p vnū pctm̄: ita ⁊ donū. Nam iudiciū qdē ex vno in cōdēnationē: grā ăt ex multis delictis in iuſtificationē. Si.n. vnius delicto mors regnauit per vnum: multo magis abūdantiā gratie ⁊ donationis ⁊ iuſticie accipientes in vita regnabunt per vnū ieſuȝ xp̄m. Igit ſicut p vnius delictū in oēs hoies in ɔdēnationē: ſic ⁊ per vnius iuſticiā in oēs hoies in iuſtificationē vite. Sicut.n. p inobediētiaȝ vni⁹ hoīs peccatores conſtituti ſūt multi: ita ⁊ per vnius obeditionē iuſti ɔſtituentur multi. Lex ăt ſubintrauit: vt abundaret delictum. Ubi autē abundauit delictum. ſuperabundauit ⁊ grā: vt ſicut regnauit peccatum in mortem. ita ⁊ gratia regnet per iuſticiam in vitam eternam. per ieſum chriſtum dominum noſtrum.

Jaco.

B hebre.9.b 1.Pe.3.c.

de ɔſe.d. 4.ca.que. vt i ſi.c. placuit

C

D

C L.S. C Declarat apl's in peccatis non eſſe manendū: ⁊ q̄ ſit virtuoſe operandū. C VI

A Quid ergo dicemus? Manebimus in peccato vt grā abūdet? Abſit. Qui.n. mortui ſumus peccato: quō adhuc viuemus in illo? An ignoratis. q: quicūqȝ baptizati ſumus in xp̄o ieſu: i morte ipſius baptizati ſumus? Cōſepulti.n. ſumus cū illo per baptiſmū in mortē: vt quo mō chriſtus ſurrexit a mortuis per gloriam patris ita ⁊ nos in nouitate vite ambulemus. Si.n. complantati facti ſumus ſimilitudini mortis eius: ſimul ⁊ reſurrectionis erimus. Hoc ſcientes q: vetus homo nr̄ ſimul crucifixus eſt vt deſtruatur corpus peccati: vt vltra non ſeruiam⁹ peccato. Qui.n. mortuus eſt: iuſtificatus ē a peccato. Si ăt mortui ſumus cū xp̄o: credimus q: ſimul ēt viuemus cū illo. Sciētes q̄ xp̄s reſurgēs ex mortuis iā nō morit: mors illi vltra nō dominabit. Quod.n. mortuus ē pctō: mortuus eſt ſemel: qđ ăt viuit viuit deo. Ita ⁊ vos exiſtimate vos mortuos qdem eſſe peccato: viuentes ăt deo in xp̄o ieſu. Nō ergo regnet peccatum in vr̄o mortali corpore: vt obediatis cōcupiſcentijs eius. Sed neqȝ exhibeatis membra vr̄a arma iniqtatis pccō: ſed exhibete vos deo tanqȝ ex mortuis viuentes: ⁊ mēbra vr̄a arma iuſticie deo. Peccatum.n. vobis non dominabitur. Non.n. ſub lege eſtis: ſed ſub grā. Quid ergo? Peccauimus qm̄ nō ſumus ſub lege ſȝ ſub grā. Abſit. An neſcitis qm̄ cui exhibetis vos ſuos ad obediēdū: ſerui eſtis eius cui obeditis. ſiue peccati ad mortē ſiue obeditiōis ad iuſticiā. Grās ăt deo q̄ fuiſtis ſerui peccati: obediſtis ăt ex corde in eā formā doctrine i q̄ traditi eſtis. Liberati ăt a peccato ſerui facti eſtis iuſticie. Humanū dico. ꝑpter infirmitatē carnis vr̄e. Sicut.n. exhibuiſtis mēbra vr̄a ſeruire immundicie ⁊ iniquitati ad iniquitatem ita nunc exhibete membra veſtra ſeruire iuſticie in ſanctificationem. Cū.n. ſerui eſſetis peccati liberi fuiſtis iuſticie. Quē ergo fructum habuiſtis tunc in illis: in quibus nunc erubeſcitis? Nā finis illoȝ mors ē. Nunc vero liberati a peccato: ſerui autē facti deo: habetis fructū veſtrū in ſanctificationē: finē vero vitā eternam. Stipendia.n. pcci mors: grā aūt dei vita eterna. in xp̄o ieſu domino noſtro.

de ɔſe.d. 4.c.ppter

Epheſ.4.c Colo.3.a

B

de ɔſe.d. 2.c.itē ⁊ c.qd ſit ... 27.q... i.c.nuptia... de conſe. di.i.c.ſufficit

de ɔſe.d.v.i. ca.vt oſtē...

D di.47.c... ca.re...

C L.S. C Ponit apoſtolus ceſſationem legis veteris que eſt lex mortis. ⁊ tractat de lege fomitis. C VII

A An ignorátis ſfres(ſcientib⁹.n.le
i.Cor.7.g gem loquor)q: lex in hoie dñā-
tur quanto tpe viuit? Naz que
ſub viro eſt mulier: viuéte viro
alligáta eſt legi. Si aũt mortu⁹
fuerit vir eius: ſolúta eſt a lege
viri. Igitur viuente viro vocabit̃ adúltera. ſi
fuerit cum alio viro: ſi ãt mortuus fúerit vir
eius: liberata eſt a lege viri. vt nõ ſit adúltera.
ſi fuerit cũ alio viro. Itaq; ſfres mei ⁊ vos mor
tificati eſtis legi per corpus xpi: vt ſitis alteri⁹.
q ex mortuis reſurrexit: vt fructificetis deo.
Cum enim eſſémus in carne: paſſiones pecca
B torum que per legẽ erãt opabant̃ i mẽbris no-
ſtris. vt fructificarent morti. Nunc aũt ſolúti
ſumus a lege mortis in qua detinebámur ita
vt ſeruiámus i nouitáte ſpũs ⁊ nõ in vetuſtá-
te lr̃e. Quid ergo dicem⁹? Lex pctm̃ ẽ? Abſit.
De pñi.ca. Sed pctm̃ nõ cognoui niſi p legẽ. Nã cõcupi-
pam. ſcẽtiã neſciebã: niſi lex diceret: Non cõcupi-
ſces. Occaſióne ãt accépta: pctm̃ p mãdatum
Exo.20.c opatũ ẽ in me oẽz ↄcupiſcéntiã. Sine lege.n.
Deut.5.b pctm̃ mortuũ erat. Ego ãt viuebã ſine lege ali
qñ. Sed cũ veniſſet mandatum: pctm̃ reuixit.
Ego ãt mortu⁹ ſũ: ⁊ inuẽtũ eſt mihi mãdatũ:
qđ erat ad vitã: hoc eſſe ad mortẽ. Nã peccatũ
C occaſione accépta p mãdatũ ſedúxit me: ⁊ p
illud occidit. Itaq; lex qdẽ ſctã: ⁊ mãdatũ ſan
ctũ ⁊ iuſtũ ⁊ bonũ. Qđ ergo bonũ ẽ mihi factũ
eſt mors? Abſit. Sed pctm̃ vt appáreat pctm̃ p
Timo.1.b bonũ opatũ eſt mihi mortez: vt fiat ſupra mo-
dum peccãs pctm̃ p mandatũ. Scim⁹.n.q: lex
ſpirítualis eſt. Ego ãt carnalis ſum: venúnda-
tus ſub pctõ. Qđ.n.ópor nõ ĩtelligo. Non.n.
qđ volo bonũ hoc ago: ſed quod ódio malũ: il-
lud facio. Si ãt qđ volo illud facio: ↄſéntio le
gi qm̃ bona eſt. Nũc ãt iã nõ ego ópor illđ: ſz
qđ hĩtat in me pctm̃. Scio.n.q: nõ hĩtat i me
hoc eſt in carne mea bonũz. Nã velle ádiacet
mihi: pficere ãt bonũ nõ ĩuenio. Nõ.n.qđ vo
D lo bonũ hoc facio: ſz qđ nolo malũ hoc ago.
Si ãt qđ nollo illđ facio: nõ iã ego ópor illud
ſz qđ hĩtat in me pctm̃. Inuénio igit̃ legez vo-
lẽti mihi facere bonũ: q: mihi malũ ádiacet.
Cõdeléctor.n.legi dei ſm interiórẽ hoiez. Ui-
i.6.c.1.in deo ãt aliã legẽ in mẽbris meis repugnantez
n. legi mentis mee: ⁊ captiuantem me in lege
1.q.5.c.ſt peccati: q eſt in tenebris meis. Infelix ego ho-
aulus mo: quis me liberabit de corpore mortis hui⁹.
q.1.§.1. Gratia dei. per ieſum xpm dñz noſtruz. Igit̃
ego ipſe mẽte ſuio legi dei: carne ãt legi pctĩ.

C.L.S. C Oſtendit legi chriſti eſſe firmiter
adherendum quoniaz ſua lex: eſt lex vite ⁊ lex
ſpiritus. C VIII.

Nihil ergo nunc dãnationis eſt
his qui ſunt in xpo ieſu qui nõ A
ſecunduz carnẽ ámbulant. Lex
enim ſpũs vite in xpo ieſu. libe
rauit me a lege peccati ⁊ mor-
tis. Nã quod impoſſibile erat
legi in quo imfirmabatur per carnem. deus fi
lium ſuum mittẽs in ſimilitudinẽ carnis pcti
⁊ de peccato damnáuit peccatũ in carne: vt iu-
ſtificatio legis impleret̃ in nobis: qui non ſe-
cũdũ carnẽ ambulámus: ſed ſecũdũ ſpirituz.
Qui eni ſecundum carnẽ ſunt q̃ carnis ſũt ſá
piunt: qui vero ſecũdũ ſpm̃ que ſũt ſpiritus ſen
tiunt. Nã prudẽtia carnis mors eſt: prudentia
ãt ſpiritus vita ⁊ pax. Quoniam ſapientia car B
nis inimica eſt deo. Legi.n.dei nõ eſt ſubiécta. Sz.vi.c.p.
Nec.n.põt. Qui aũt in carne ſunt deo placére poſuiſti
nõ pñt. Uos aũt in carne nõ eſtis: ſz i ſpũ: ſi tñ 11.q.3.c.ui
ſpiritus dei habitat in vobis. Si qs ãt ſpirituz bil
xpi non habet: hic non eſt eius. Si ãt xps i vo-
bis eſt: corpus qdẽ mortuũ eſt propter pecca-
tum: ſpiritus vero viuit propter iuſtificationẽ.
Qđ ſi ſpiritus eius qui ſuſcitauit ieſũz a mór
tuis hĩtat in vobis: qui ſuſcitauit ieſuz chriſtũ.
A mortuis viuificábit ⁊ mortália corpa veſtra:
ppter inhĩtãtẽ ſpm̃ ei⁹ in vobis. Ergo fratres C
debitores ſum⁹ nõ carni vt ſz carnẽ viuam⁹. di. ſpũ
Si.n.ſz carnẽ vixéritis moriemi. Si ãt ſpiritu
ſctã carnis mortificauéritis: viuetis. Quicũq; 19.q.2.ca.
eni ſpũ di agũt̃ hi ſũt filij dei. Nõ.n.accépiſtis due
ſpm̃ ſuitutis iteruz i timore: ſz accepiſtis ſpm̃ 2.Thi.1.b
adoptiónis filioz i quo clamam⁹ abbá pater.
Ipſe.n.ſps teſtioniũ réddit ſpirituĩ nr̃o: q: ſu Gala.4.a.
mus filij dei. Si ãt filij ⁊ hr̃des. Hr̃des qdem 1.Co.2.12.b
dei: coherédes ãt xpi: ſi tñ ↄpátim ur: vt ⁊ con Hebre.4.d
glificémur. Exiſtio.n.q: nõ ſũt ↄdigne páſſio- D
nes hui⁹ tpis: ad futurã gl'iã q̃ reuelábit̃ i no 1 q.3.c ſal.
bis. Nã expectatio creature reuelatiónẽ filio- uator
rũ dei expéctat. Uanitati.n.creatura ſubiécta de pe.di.
eſt nõ volẽs: ſz propter eũ q ſubiécit eã i ſpe: q: 4.c.hãc ſo
⁊ ipſa creatura liberábit̃ a ſeruitute corruptiõ cietatem
nis in libertatẽ gl'ie filiorum dei. Scimus.n.q:
oĩs creatura ĩgemiſcit ⁊ párturit vſq; adhuc.
Nõ ſolũ ãt illa: ſz ⁊ noſipſi primitias ſpũs hñ
tes: ⁊ ipſi intra nos gémim⁹ adoptiõez filiorũ
dei expectãtes redẽptionẽ corpis nr̃i. Spe.n.ſal- E
ui ſcti ſum⁹. Spes ãt q̃ videt̃: nõ ẽ ſpes. Nã qđ
videt qs: qd ſpat? Si ãt qđ nõ vidẽmus ſpera- de pe.d.
ca.hãc ſo
cietatem

mus: p patiētiā expectamus. Similiť aūt ⁊ ſpiritus adiuuat infirmitatē nr̄am. Naꝫ qd orēmus ſicut oportet neſcimus Sed ipſe ſpūs poſtulat p nobis gemitib⁹ inenarrabilib⁹. Qui aūt ſcrutatur corda: ſcit qd deſideret ſpūs: qꝛ ſecundū deū poſtulat p ſcīs. E Scim⁹ āt qm̄ diligētibus deū oīa + coopanť in bonum: his qui ſecundū propoſitū vocati ſunt ſcī. Nā quos pſcīuit. ⁊ pdeſtinauit ꝯformes fieri imaginis filij ſui: vt ſit ipſe primogenit⁹ in multis frīb⁹. F Quos āt pdeſtinauit: hos ⁊ vocauit: ⁊ quos vocauit: hos ⁊ iuſtificauit. Quos autē iuſtificauit: illos ⁊ magnificauit. Quid ergo dicem⁹ ad hec? Si deus pro nobis: qs contra nos? Qui etiā pprio filio ſuo nō pepercit ſꝫ p nobis oīb⁹ trādidit illū: quō nō ēt cū illo oīa nobis dōauit? Quis accuſabit aduerſus electos dei? De⁹ q iuſtificat: G quis eſt q ꝯdēnet? Xp̄s ieſus q mortu⁹ eſt imo qui ⁊ reſurrexit: qui ē ad dexterā dei: q ēt interpellat p nobis. Quis ergo nos ſepabit a caritate xp̄i. Tribulatio: an anguſtia: an fames: an nuditas: an pīculū: an pſecutio: an gladius? Sicut ſcriptuꝫ ē: quia pp̄ter te mortificamur tota die: eſtimati ſum⁹ ſicut oues occiſionis. Sed in his oībus ſupamus: pp eū q dilexit nos. Certus ſum. n. qꝛ neqꝫ mors: neqꝫ vita: neqꝫ angeli: neqꝫ principatus: neqꝫ virtutes: neqꝫ inſtantia: neqꝫ futura. neqꝫ fortitudo: neqꝫ altitudo. neqꝫ profundum: neqꝫ creatura alia poterit nos ſeparare a caritate dei. Que eſt in chriſto ieſu domino noſtro.

[Margin: al' + coopant. — de penitē. di.2.c. talibus: 4.capi. ⁊ di.4.c. ſi ex bono. — ps.43.]

¶ C.S. ¶ Dolet apoſtolus de iudeoꝝ obſtinatione ⁊ iudeos promiſſione patrum non eſſe fruſtratos oſtendit. ⁊ gentiles vocatos eſſe cōmemorat. ¶ IX

A Veritatē dico i xp̄o ieſu. nō mentior: teſtimoniū mihi phibente ꝯſcia mea in ſpū ſcō: quoniā triſtitia eſt mihi magna ⁊ ꝯtinuus dolor cordi meo. Optabā. n. ego ipſe anathema eſſe a xp̄o pro frībus meis qui ſūt cognati mei ſecūdū carnē: q ſunt iſraelite. quorū adoptio eſt filioꝝ: ⁊ glīa ⁊ teſtm̄ ⁊ legiſlatō ⁊ obſequiū ⁊ promiſſa: quoꝝ patres ex qb⁹ eſt xp̄s ſecūdū carnē: q ē ſup oīa B deus bn̄dict⁹ in ſecula amē. Nō āt q exciderit verbū dei. Nō. n. oēs q ex + iſrael: hi ſūt iſrahelite: neqꝫ q ſemē ſūt abrahe oēs filij. ſꝫ i yſaac vocabiť tibi ſemē. i. ſi q filij carnis hi filij dei: ſꝫ q filij ſūt pmiſſionis eſtimāťur in ſemie. Promiſſionis eni verbū hoc ē. Scdm̄ hoc tp̄s veniam: ⁊ erit ſare filius. Non ſolū āt illa: ſꝫ ⁊ rebecca ex vno cōcubitu hn̄s yſaac patris nr̄i. E Cū. n. nōduꝫ nati fuiſſent aut aliqd boni egiſſent aut mali: vt ſm electionē ꝑpoſitū dei maneret. nō ex opibus ſed ex vocatiōe dictū ē ei qꝛ maior ſeruiet minori ſicut ſcriptum eſt. Jacob dilexi. eſaū āt odio habui. Quid ergo dicemus? Nūqd iniqtas apud deū? Abſit. Moyſi. n. dicit. Miſerebor cui + miſert⁹ ſū. ⁊ miſericordiam pſtabo cui miſerebor. Igiť nō volentis neqꝫ currētis: ſed miſerentis eſt dei. Dicit eni ſcriptura pharaoni. D Qꝛ in hoc ipꝫ excitaui te vt oſtēdā in te virtutē meā: ⁊ vt anūcieť nomē meū in vniuerſa terra. Ergo cui⁹ vult miſeretur: ⁊ quem vult indurat. Dicis itaqꝫ mihi. Quid adhuc queriť? Voluntati. n. eius qs reſiſtit. E O homo. tu qs es. q rn̄deas deo? Nūqd dicit figmentū ei q ſe finxit: quid me feciſti ſic? An non habet ptātē figulus luti ex eadē maſſa facere aliud qdem vas in honorem: aliud vero in contumelia + Quod ſi deus volens oſtēndere iram ⁊ notam facere potentiam ſuam ſuſtinuit in multa patientia vaſa ire apta in interitum: vt oſtenderet diuitias glorie ſue in vaſa miſericordie que preparauit in gloriā: quos ⁊ vocauit non ſolum ex iudeis ſed etiā ex gentibus: ſicut in oſee dicit. Vocabo non plebem meam plebem meam: ⁊ nō dilectam: dilectā: ⁊ non miſericordiam conſecutam miſericordiam conſecutā. F Et erit. In loco vbi dictuꝫ eſt eis non plebs mea vos ibi vocabuntur filij dei viui: yſaias autem clamat pro iſrael. Si fuerit numerus filioꝝ iſrael tanqꝫ arena maris: reliquie ſalue fient. Verbū enim cōſumans ⁊ abbreuians in equitate: qꝛ verbū breuiatū faciet dominus ſuper terrā. Et ſicut predixit yſaias niſi dominus ſabaoth reliquiſſet nobis ſemē: ſicut ſodoma facti eſſemus. ⁊ ſicut gomorra ſimiles fuiſſemus. G Quid ergo dicemus? Quod gentes que non ſectabanť iuſticiaꝫ apprehenderunt iuſticia: iuſticiam autem que ex fide eſt: iſrael vero ſectando legem iuſticie in legem iuſticie non peruenit. Quare? Qꝛ non ex fide: ſed quaſi ex operib⁹. Offenderūt enim in lapidem offenſionis ſicut ſcriptuꝫ eſt. Ecce pono in ſyon lapidem offenſionis ⁊ petram ſcandali: ⁊ omnis qui credit in euꝫ non confundetur.

[Margin: Ro.i.c. — al' + circūciſione. Gen.21.b. Gala.4.d. Gen.18.b. — Gen.18. — Gen.25. Mala.1.a. — di.45.c. qđ autem — al' + miſereor. de pe. di.2 c. ſi enim — Exo.9.a — 45.di. de iudeis — Eſa.45.b — al' + Quod — 35.q.i.c. ſi igitur — Oſee.2.b 1.Pe.2.b — Eſa.10.c — Eſa.1.c — Eſa.28.c]

¶ C.S ¶ Orat apoſtolus pro iudeis oſtēdēs q iuſticia faciens dignum vita eterna: ſolum

ex lege ⁊ fide chriſti eſt. ℂ X

A Fratres: voluntas qdem cordis mei ⁊ obſecratio ad deum fit ꝓ illis in ſalutem. Teſtimonium
De ꝯſe.di. 4.ca.i. enim perhibeo illis ꝙ emulationem quidem dei habēt: ſed non ſecundum ſcientiam.
B Ignorātes.n. iuſticiā dei ⁊ ſuā querentes ſtatuere: iuſticie dei nō ſunt ſubiecti. Finis.n legis xp̄s: ad
al + dixit Leui.18.a. Deu.30.c. iuſticiā oī credenti. Moyſes.n + ſcripſit: quoniā iuſticiam que ex lege eſt qui fecerit homo viuet in ea. Que autem ex fide eſt iuſticia ſic dicit. Ne dixeris in corde tuo quis aſcendet i celum. i. xp̄m deducere: aut quis deſcendet in abyſſum. hoc eſt xp̄m a mortuis reuocare. Sꝫ
Ibidem quid dicit ſcriptura? Prope eſt verbum in ore tuo: ⁊ in corde tuo. Hoc eſt verbuꝫ fidei quod
ii.q.3.c.no h timere. predicamus: q: ſi confitearis in ore tuo domi
C num ieſum ⁊ in corde tuo credideris ꝙ deus
De ꝯſecra. di.4 c.ba- ptiſmi. illum ſuſcitauit a mortuis: ſaluus eris. Corde enim creditur ad iuſticiam: ore āt cōfeſſio fit
Eſa.28.d. 1.Cor.8.b Johel.2.g Mat.41.c. Acto.2.a De here.c. cū ex iniū cto ad ſalutem. Dicit.n. ſcriptura. Oīs q credit in illū nō ꝯfundetur. Non.n. eſt diſtinctio iudei ⁊ greci. Nam idem dn̄s omnium diues i omnes qui inuocant illum. Oīs.n. quicunqꝫ inuocauerit nomen domini ſaluus erit. Quomodo ergo inuocabunt: in queꝫ non crediderūt? Aut quomodo credent ei. quem non audierunt? Quomodo autem audient ſine predicāte? Quomodo vero predicabunt niſi mittantur? Sicut ſcriptum eſt.
Eſa.52.b Nau.1.b. Eſa.53.a. Jo.12.f. Quam ſpecioſi pedes euangelizantium pacem euangelizantium bona. Sed non omnes obediunt euangelio. Yſaias enim dicit. Domie quis credidit auditui
D noſtro. Ergo fides ex auditu: auditus autē per
pſ.18. verbū xp̄i. Sed dico. Nunquid non audierūt? Et quidem in omnē terram exiuit ſonus eorū ⁊ in fines orbis terre verba eorum. Sed dico.
Deu.32.e Nunqd iſrael non cognouit? Primus moyſes dicit. Ego ad emulationem vos adducam
Eſa.65.a in omnē gentem: in gentem inſipientē in iraꝫ vos mittā. yſaias autem audiet ⁊ dicit. Inuētus ſum a non querentibus me: palam apparui his qui me non interrogabant. Ad iſrael autem dicit. Tota die expandi manus meas ad populum non credentem: ſed contradicentem mihi.

ℂ Capituli Summarium. ℂ Reprimit apoſtolus inſultationem gentilium contra iudeos ⁊ ponit iudeorum preſentem excecationem: ⁊ concludit ꝓfunditas ſapientie diuine. ℂ XI

Dico ergo. Nunquid deus repulit populum ſuum? Abſit. Nam A ⁊ ego iſrahelita ſum ex ſemine abrahā de tribu beniamin. Nō repulit deus plebē ſuā quā pſciuit. An neſcitis in helia qd dicit ſcriptura: queadmodū iterpellat deū aduerſū
iſrael? Domine ꝓphetas tuos occiderūt alta 3.Re.19.b.
ria tua ſuffoderūt: ⁊ ego relict⁹ ſū ſol⁹ ⁊ querūt aiaꝫ meā. Sꝫ qd dicit illi diuinū rn̄ſuꝫ? Reli Ibidem
qui mihi ſeptē milia viroꝝ: q nō curuauerūt genua an baal. Sic ergo ⁊ i h tpe reliqe ꝫ electionē gr̄e dei ſalue + facte ſūt. Si āt gr̄a iā nō al + ſūt
ex opib⁹. Alioqn gr̄a iā ſi ē gr̄a. Quid ergo?
Qd q̄rebat iſrl̄ h ſi ē ꝯſecut⁹: electio āt ꝯſecu B
ta ē: ceteri vo excecati ſūt ſicut ſcriptū ē. De Eſa.6.c.
dit illis de⁹ ſpm̄ cōpūctionis oculos vt nō vide pſ.68.
ant ⁊ aures vt nō audiāt vſqꝫ i hodiernū dieꝫ. Et dauid dic. Fiat mēſa eoꝝ corā ipis i laqueum: ⁊ in captionē ⁊ i ſcādalū ⁊ in retributionē illis. Obſcurent oculi eoꝝ ne videāt: ⁊ dorſuꝫ eoꝝ ſp icurua. Dico ergo nūqd ſic offēderūt vt caderēt? Abſit. Sꝫ illoꝝ delicto ſal⁹ ē gētib⁹: vt illos emulēt. Qd ſi delictū illoꝝ diuitie ſūt mūdi: ⁊ diminutio eoꝝ diuitie gētiū: quāto magis plenitudo eoꝝ? Vobis.n. dico gentib⁹. Quādiu qdē ego ſū gētiū aplus: miſteriū meum honorificabo: ſi quo mō ad emulandū prouocē carnē meā ⁊ ſaluos faciā aliquos ex illis. Si.n. amiſſio eoꝝ recōciliatio ē mūdi: q̄ aſſūptio niſi vita ex mortuis? Q, ſi delibatio ſctā ē ⁊ maſſa. Et ſi radix ſctā: ⁊ rami. Q, ſi aliq ex ra
mis fracti ſūt tu āt cū oleaſter ees inſert⁹ es i C
illis: ⁊ ſoci⁹ radicis ⁊ piguedis oliue fact⁹ es: noli gl'iari aduerſ⁹ ramos. Q, ſi gliaris ſi tu radicē portas. ſꝫ radix te. Dicis ḡ. Fracti ſūt rāi vt ego iſerar. Bn̄ pp icredulitatē fracti ſūt. Tu āt fide ſtas noli altū ſape: ſꝫ tie. Si.n. de⁹ nālib⁹ ramis nō pepercit: ne forte nec tibi parcat. Vide ergo bonitatē ⁊ ſeueritatē dei. In eos qdē q ceciderūt ſeueritatē i te āt bonitatē dei ſi pmanſeris i bōitate. Alioqn ⁊ tu excideris. Sꝫ ⁊ illi ſi nō pmanſerit in icredulitate inſerent. Potēs ē.n. de⁹ iterū inſerere illos. Nā ⁊ ſi tu ex naturali exciſus es oleaſtro ⁊ cōtra nāꝫ iſertus es i bonā oliuā: quāto magis hi ſm nām. inſerentur ſue oliue? Nolo eniꝫ vos ignorare frēs miſteriū hoc: vt non ſitis vobis ipſis ſapiētes: q: cecitas ex parte cōtingit in iſrael: donec
plenitudo gentiū intraret ⁊ ſic oīs iſrael ſalu⁹ D
fieret: ſicut ſcriptū ē. Veniet ex ſyon qui eripi Eſa.59.d

at ⁊ auertat impietatem ab iacob. Et hoc illis
a me teſtm̄. cū abſtulero peccata eorum. Secū
dum euāgelium quidē inimici propter vos ſe
de pe. di. 4. cap. ſine penitētia. cundū electionē autē cariſſimi ꝓpter pr̄es. Si
ne pnīa eni ſunt dona ⁊ vocatio dei. Sicut eniꝫ
aliquādo ⁊ vos nō credidiſtis deo nūc āt miſe
ricordiā ꝯſecuti eſtis propter incredulitatē il-
lorum: ita ⁊ iſti nūc nō crediderunt i vr̄aꝫ mi-
ſericordiā vt ⁊ ipſi miſericordiā ꝯſequanť. Cō
cludit. n. ds oia in icredulitate: vt oium miſe-
reatur. O altitudo diuitiaꝝ ſapiētie ⁊ ſcie dei:
q̄ꝫ incōprehēſibilia ſunt iudicia ei⁹ ⁊ inueſtigā
biles vie eius. Quis. n. cognouit ſenſuꝫ domi
Sap. 9. c. Eſa. 40. c. i. Cor. 2. d. infra 15. d. ni: aut qs cōſiliarius ei⁹ fuit? Aut qs prior de-
dit illi: ⁊ retribueť ei? Qm̄ ex ipſo ⁊ per ipꝫ ⁊ i
ipſo ſūt oia: ipi gloria in ſecula ſeculoꝝ. Amē.
¶ C. S. ¶ Inſtruit apoſtolus romāos tā i his
q̄ ſūt ad deū q̄ꝫ in his q̄ ſūt ad ꝓximū. ¶ XII

A Bſecro itaq̄ꝫ per vos fr̄es p mi-
ſericordiā dei vt exhibeatis cor-
pora vr̄a hoſtiam viuentē. ſctāꝫ
deo placentem: rationabile ob-
phil. 4. d. ſequium vr̄m. Et nolite confor-
mari huic ſeculo ſed reforma-
mini in nouitate ſenſus veſtri: vt ꝓbetis que
ſit voluntas dei bona ⁊ beneplacens ⁊ perfecta.
de renū. c. i. li. 9. Eph. 5. d. i. Tes. 4. a. Dico. n. ⁊ p grām que data eſt mihi omnibus
q ſunt inter vos: non plus ſapere q̄ꝫ oportet ſa
pere: ſed ſapere ad ſobrietatem: ⁊ vnicuiq̄ꝫ ſi-
cut deus diuiſit mēſurā fidei. Sicut. n. in vno cor
de ſūa tri. c. dānam⁹ pore mlta mēbra hēmus: oia āt mēbra nō eūn
B dē actū hn̄t: ita multi vnū corp⁹ ſumus i xp̄o:
i. Co. 12. b. Eph. 4. a. ſinguli autem alter alterius mēbra. Hn̄tes do
nationes ſcd̄m gratiā q̄ data eſt nobis differē
tes. Siue ꝓphetiam: ſcd̄m rationem fidei. Si
ue miniſteriuꝫ: in miniſtrādo. Siue qui docet:
in doctrina. Qui exhortať: in exhortando. Qui
tribuit in ſimplicitate. Qui preeſt: in ſollicitu
C die. Qui miſereť: in hilaritate. Dilectio ſine
ſimulatione. Odiētes malū: adherētes bono.
amos. 5. a. Eph. 4. c. i. pe. 2. c. i. pe. 5. b. di. 73. c. in nomine 24. q. 3. ca. certuꝫ eſt heb. 13. a Caritatē fraternitatis iuicē diligētes: honore inui
cē ꝓuenientes: Sollicitudine nō pigri: ſpū fer
uentes: dn̄o ſeruientes: Spe gaudētes: in tri-
bulatione patientes: oroni inſtātes. Neceſſita
tib⁹ ſanctorū cōicantes. Hoſpitalitatē ſectātes.
Benedicite pſequentibus vos. Benedicite:
⁊ nolite maledicere. Gaudere cum gaudenti
D bus: flere cū flentibus. Idipſum inuiceꝫ ſen
prou. 3. a. Eſa. 5. d. prou. 20. d tientes. Non alta ſapientes: ſed humilib⁹ cō-
ſentientes. Nolite eſſe prudentes apud voſme
tipſos. Nulli malum pro malo reddentes: ꝓ-
uidentes bona: non tantū corā deo ſed etiā co-
rā oibus hoibus. Si fieri pōt qd ex vobis eſt i. Pe. 3. b. 2. Cor. 8. d.
cum oibus hoibus pacē habētes. Nō vos met hebre. 12. a
ipſos defendētes cariſſimi: ſed date locuꝫ ire. Deut. 32. e. hebre. 10. f
Scriptū eſt. n. Mihi vindictam: ⁊ ego retribu pro. 25. c.
am dicit dn̄s. Sed ſi eſurierit inimicus tuus: 11. q. 3. c. inter verba
ciba illū: ſi ſitit: potū da illi. Hoc enim faciēs 11. q. 1. c. cetera ſepe.
carbones ignis congeres ſuper caput ei⁹. No-
li vinci a malo: ſed vince in bono malum.
¶ C. S. ¶ Docet apoſtolus minores obedire
ſuperiorib⁹ per ſubuētionē ⁊ dilectionē. ¶ XIII

Mnis aia ꝑtātibus ſublimiori A
bus ſubdita ſit. Non eſt. n. ꝑtās Sap. 6. a. 11. q. 3. magnum
niſi a deo. Que auteꝫ ſūt a deo:
ordiata ſūt itaq̄ꝫ q reſiſtit pote- 23. q. 5. c. ꝑ drā
ſtati: dei ordinatiōi reſiſtit. Qui
āt reſiſtūt: ipi ſibi dānationē ac 22. q. 1. c. pꝫ metus
quirūt. Nā ꝓncipes nō ſūt timori boni operis:
ſꝫ mali. Uis āt ſi timere ꝑtātē? Bonū fac: ⁊ hē B
bis laudē ex illa. Dei. n. miſter eſt tibi in bonū. 23. q. 1. c. qd culpatur
Si āt malū feceris time. Nō. n. ſine cā gladiū 11. q. 3. c. qui reſiſtit.
portat. Dei eni miſter ē: vindex i irā ei q malū 22. q. 5. ſ. a. c. q. 5. c. nō ſolum.
agit. Idēq̄ꝫ neceſſitate ſubditi eſtote: nō ſolum
ꝓpter irā: ſꝫ ēt ꝓpter ꝯſciam. Idō. n. ⁊ tributa 23. q. 8. c. ſi in monte.
preſtatis. Miſtri. n. dei ſunt: in hoc ipꝫ ſuiētes. Ma. 22. c.
Reddite ergo oib⁹ debita. Cui tributū: tribu
tum: cui vectigal vectigal: cui timorem timorē:
cui honorē honorē. Nemini qcq̄ꝫ debeatis: ni C
ſi vt iuicē diligatis. Qui. n. diligit proximū le
geꝫ ipleuit. Nā nō adulterabis: non occides: Deut. 5. b.
nō furaberis: nō falſum teſtimoniū dices: non
concupiſces: ⁊ ſi qd eſt aliud mādatū in hoc v̄
bo iſtaurať: diliges ꝓximū tuū ſicut teipꝫ. Dilē- Leui. 19. d. Mat. 22. d.
ctio proximi malū nō opať. Plenitudo ergo Gal. 5. c. iacobi 2. b
legis: ē dilectio. Et hoc ſciētes tp̄s: q: hora ē iā D
nos de ſono ſurgere. nūc. n. propior eſt nr̄a ſal⁹
q̄ꝫ cū credidim⁹. Nox ꝓceſſit: dies āt appropin
quauit. Abijciam⁹ ergo opa tenebraꝝ: ⁊ idua
mur arma lucis: ſicut i die hōeſte ābulem⁹. Nō i Luc. 21. g. di. 44. ſ. al. ꝓ idem. te. Gal. 5. c. i. Pe. 2. b.
cōeſſatiōib⁹: ⁊ ebrietatib⁹ nō i cubilib⁹ ⁊ ipudici
tijs: nō i ꝯtētione ⁊ emlatione: ſꝫ iduimini dn̄ꝫ
ieſūꝫ xp̄ꝫ: ⁊ carnis curā ne feceritis i dſiderijs.
¶ C. S. ¶ Apoſtolus maiores hortať ne iſe-
riores contēnant aut eos ſcandalizent: ſed eos
pacifice edificent. ¶ XIIII

Nfirmū autem i fide aſſumi- A
te: non i diſceptationib⁹ cogita de cōſe. di. 5. c. nō me dicetur
tionuꝫ. Alius. n. credit mandu- 2. q. 1. c. ſi
care ſe omnia. Qui autē ifirm⁹ in ſuſ
eſt olus māducet. Is q mādu de⁹ ius 30. q. 4. c.
cat non manducantem nō ſpēꝛ nulli ꝑ.

nat: ⁊ qui non manducat: manducantē nō iú-
dicet. Deus enim illū aſſúmpſit. Tu quis es:
Iacobi.4.a qui iúdicas aliénū ſeruum? Dño ſuo ſtat aut
cadit. Stabit autē. Potens eſt enī deus ſtatúe
re illū. Nam alius iúdicat diē inter diē: alius
ut.76.ca. quid. autē iúdicat omnez diem. Unuſquiſqꝫ in ſuo
ſenſu abúndet. Qui ſápit diem dño ſapit: ⁊ q
B mandúcat. dño mandúcat. Gratias enī agit
deo. Et q nō mā ducat dño nō mā ducat: ⁊ gra
tias agit deo. Nemo enī nr̄m ſibi viuit: ⁊ ne-
mo ſibi morit. Siue enī viuimus: dño viui-
mus: ſiue mórimur: dño mórimur. Siue ergo
viuimus: ſiue mórimur dñi ſum⁹. In hoc enī
chriſtus mortuus eſt ⁊ reſurrérit: vt ⁊ viuorū
Iacobi.4.c ⁊ mortuoꝝ dñet. Tu aūt qd iúdicas frēm tu-
um: aut tu quare ſpnis fratrē tuū? Oēs enim
De pe.n.re mi.ca.et ore. ſtábimus ante tribúnal xp̄i. Scriptū eſt enī.
Eſa.45.d Uiuo ego dicit dñs. qm̄ mihi flectētur oē gē
Philip.2.b nu: ⁊ ois língua confitébitur deo. Itaqꝫ vnuſ-
2.Cor.5.b quiſqꝫ noſtrū pro ſe rationē réddet deo. Non
C ergo ámplius inuicē iudicémus. Sed hoc iu-
11.q.4.ca. Ag catho. lici ⁊ ca. forte. dicate magis: ne ponatis offendículū fratri vel
ſcándalū. Scio ⁊ confido in dño ieſu: q; nihil
cōmune p ipſū: niſi ei qui exiſtimat qd com
mune eſſe illi cōmune eſt. Si enī ꝑpter cibū
frater tuus cōtriſtāt: iā nō ſm charitatē ám-
bulas. Noli cibo tuo illū pérdere pro quo xp̄s
mortuus eſt. Nō ergo blaſphemet bonū nr̄m.
Nō eſt enī regnū dei éſca ⁊ potus: ſed iuſticia
⁊ pax ⁊ gáudiū in ſpū ſctō. Qui enī i hoc ſeruit
D chriſto: placet deo ⁊ ꝓbatus eſt hoib⁹. Itaqꝫ q̄
pacis ſunt ſectémur: ⁊ que edificatiōis ſunt i
inuicē cuſtodiam⁹. Noli ꝑpter eſcā deſtrúere
Titū.1.d. opus dei. Oīa quidē ſunt mūda: ſed malū eſt
De cōſe.di. 5.ca. nec la-ica. homini qui per offendiculū mā ducat. Bonū
1.Cor.8.d eſt nō mā ducare carnē ⁊ nō bibere vinū: neqꝫ
in quo frater tu⁹ offēndit aut ſcandalizat aut
infirmat. Tūc fidē qꝫ hēs pénes temetipſū:
habe corā deo. Btūs q nō iudicat ſemetipſū
in eo q ꝓbat. Qui autē diſcérnit ſi mā ducá-
uerit dānatus eſt q; nō ex fide. Omne autem
quod nō eſt ex fide peccatum eſt.

¶ Ca. Sū. ¶ Hortat maiores apl's vt ifirmos
ſuſtineāt: ⁊ eos in bonū ꝓmoueant ac ſe excu-
ſat apoſtolus cur romanos corporaliter non
viſitauerit. ¶ XV

A De ſcrip. n. fides ... Debémus autem nos firmióres
imbecillitátes infirmorū ſuſti-
nére: ⁊ nō nobis placére. Unuſ
quiſqꝫ veſtrū próximo ſuo plá-
ceat in bonū ad edificationē.
Etenim chriſtus nō ſibi plácuit: ſed ſicut ſcri-
ptū eſt: impropéria improperántiū tibi ceci- ps.68.
dérūt ſuper me. Quecūqꝫ enī ſcripta ſunt ad
noſtrā doctrinā ſcripta ſunt: vt per patientiā ⁊
cōſolationē ſcripturarū ſpem habeam⁹. Deus B
aūt patiētie ⁊ ſolátij det vobis idipſū ſapere i
alterutrū ſecūdū ieſúm chriſtū: vt vnánimes
vno ore honorificētis deum ⁊ patrē dñi noſtri
ieſú xp̄i. Propter qđ ſuſcipite inuicē: ſicut ⁊
xp̄s ſuſcépit vos in honorē dei. Dico enī xp̄m
ieſúm miniſtrū fuiſſe circunciſiónis propter
veritatē dei: ad cōfirmādas ꝓmiſſiónes patrū:
gentes autē ſuper miſericordia honorare deū
ſicut ſcriptū eſt. Propterea confitébor tibi in 2.Re.22.p.
géntibus dñe: ⁊ nómini tuo cantabo. Et iterū ps.17.
dicit. Letámini gētes cū plebe eius. Et iterū. ps.116.
Laudate oēs gētes dñm: ⁊ magnificate eum C
oēs populi. Et rurſus yſaias ait. Et erit rádix Eſa.11.c
ieſſe: ⁊ q exúrget régere gētes: in eū gētes ſpa
bunt. De⁹ aūt ſpei repleat vos oi gaudio ⁊ pa-
ce in credēdo: vt abūdetis i ſpe ⁊ virtute ſpūs D
ſcī. Certus ſū aūt frēs mei ⁊ ego ipſe de vobis
qm̄ ⁊ ipſi pleni eſtis dilectiōe: repléti oī ſcia
ita vt poſſitis altérutrū monére. Audáci⁹ aūt
ſcripſi vobis frēs ex parte tāqꝫ i memoriā vos
redúcēs: ꝑpter grām q̄ data eſt mihi a deo: vt
ſim miniſter xp̄i ieſú in gentib⁹ ſcificās euā-
geliū dei: vt fiat oblátio géntiū accepta ⁊ ſcti-
ficata in ſpū ſcō. Hēo igit gliā in xp̄o ieſu ad
deū. Nō enī áudeo aliqd loq eoꝝ q̄ p me nō
éfficit xp̄s in obediētiā gētiū verbo ⁊ factis in
virtute ſignóꝝ ⁊ ꝓdigioꝝ: in virtute ſpūs ſcī:
ita vt ab hierl'm p circúitū vſqꝫ ad illýricū re E
pléuerim euāgeliū xp̄i. Sic aūt hoc p̄dicáui euā
geliū nō vbi noiatus ē xp̄s: ne ſup aliénū fun-
damētū edificārē ſ; ſicut ſcriptū eſt. Qm̄ qb⁹ Eſa.52.d
nō eſt annūciatū de eo vidébūt: ⁊ q nō audié
runt de eo itelligent. Propter qđ ⁊ impediē-
bar plúrimū venire ad vos: ⁊ ꝓhibitus ſū vſ-
qꝫ adhuc. Nūc vero vlteri⁹ locū nō hn̄s in his
regiónib⁹: cupiditātē aūt hn̄s veniéndi ad vos
ex multis iā p̄cedētib⁹ annis: cū in hiſpániā 22.q.2.ca. beatus
ꝓficiſci cépero ſpéro q p̄teriēs videā vos: ⁊ a
vobis dedúcar illuc ſi vobis primum ex parte F
frúit⁹ fuero. Nūc igit ꝓficiſcar in hierl'm mi
niſtrāre ſcīs. Probauérūt enim macedónia ⁊
achāia + collationē aliquā fácere in páupes als + collectionē
ſctōꝝ q ſunt in hierl'm. Plácuit enī eis ⁊ debi
tores ſunt eoꝝ. Nā ſi ſpūáliū eoꝝ participes 1.Cor.9.b
facti ſunt gentiles: debēt ⁊ in carnalibus mi-
niſtrare eis. Hoc igit cū conſumāuero ⁊ aſſi-

gnáuero eis fructū hūc: p vos ꝓficiſcar ī hi-
B ſpániā. Scio aūt qm̄ véniens ad vos in abūdā
tia bn̄dictiōis xp̄i véniā. Obſecro ergo vos fra
tres p dn̄m noſtrū ieſum xp̄m ꝛ p caritatem
ſci ſpūs vt adiuuetis me in orationib⁹ vr̄is ad
deū: vt líberer ab ī fidélibus qui ſunt in iudéa:
ꝛ obſéquij mei oblatio accépta fiat in ieru-
ſalém ſcis: vt véniā ad vos in gaudio p volun
tatē dei vt refrigerer vobíſcum. Deus autē pa
cis ſit cum omnibus vobis. Amen.

C C.S. C Proponit apoſtolus quedam exē-
pla bonorum hominum: ad imitandum ꝛ ad
perſeuerandum inducit. C XVI

A Commén do aūt vobis phebén
ſororē nr̄am q̄ eſt in miniſtério
eccléſie q̄ eſt cénchris: vt eā ſu
ſcipiátis in dn̄o digne ſcis: ꝛ aſ
ſiſtátis ei in quocunq; negocio
vr̄i indigúerit. Et eniꝫ ipa quo
q; áſtitit multis: ꝛ mihi ipſi. Salutate príſcam
ꝛ áquilā adiutóres meos in xp̄o ieſú: q p ania
mea ſuas ceruices ſuppoſuérunt qbus nō ſo-
lū ego gr̄as ago: ſed ꝛ cuncte eccleſie géntiū
ꝛ doméſticā eccleſiam eorū. Salutate ephené-
tū dilectū mihi: q eſt pmitiuus áſie in xp̄o ie-
ſu. Salutáte mariā: q̄ multū laborauit i vobis:
B Salutáte andrónicū ꝛ iúliā cognatos ꝛ cōca-
ptiuos meos: qui ſunt nobiles in apoſtolis: q ꝛ
añ me fuerūt in xp̄o ieſú. Salutáte ápliátum
dilectiſſimū mihi in dn̄o. Salutate vrbánum
adiutorē nr̄m in xp̄o ieſú ꝛ ſtachem dilectum
meū. Salutate appéllē pbū in xp̄o. Salutate
eos q ſūt ex ariſtóboli domo. Salutate herodió
nē cognatū meū. Salutate eos qui ſunt ex nar
ciſci domo: qui ſūt in dn̄o. Salutate triphénā
ꝛ triphóſam q̄ laborāt in dn̄o. Salutate pérſi-
dā cariſſimā q̄ multū laborauit i dn̄o. Saluta-
te rúfum electū in dn̄o ꝛ matrē eius ꝛ meā.
Salutate aſincrétū phlegóntā hérmē patro-
bā hérmā ꝛ qui cū eis ſūt fres. Salutate phi
lólogū ꝛ iúliā: nereū ꝛ ſororē eius ꝛ olympia
dem: ꝛ oēs qui cum eis ſunt ſanctos. Salutate
inuicem in oſculo ſancto. Salútant vos oēs ec
C cleſie xp̄i. Rogo aūt vos fres vt obſeruetis eos
q diſſenſiōes ꝛ offendícula pter doctrinā quā
vos didiſtis fáciūt: ꝛ declíate ab illis. Huiuſcē
modi eni xp̄o dn̄o nō ſéruiunt: ſed ſuo vētri:
Phil. 3. d ꝛ per dulces ſermones ꝛ benedictiones ſedú-
cunt corda innocéntium. Veſtra eniꝫ obedién
tia in oī loco diuulgata ē. Gáudeo igitur ī vo-
bis: ſed volo vos ſapientes eſſe in bono ꝛ ſim-
plices in malo. Deus autem pacis cōnterat ✝ al' ſaſ
ſáthanā ſub pedib⁹ vr̄is velóciter. Gr̄a domi- D
ni nr̄i ieſu xp̄i vobiſcū. Salútat vos timothé⁹
adiutor meus: ꝛ lúcius: ꝛ iáſon: ꝛ ſoſipater co
gnati mei. Saluto vos ego tertius qui ſcripſi
ep̄lam in domino. Salutat vos cai⁹ hóſpes me
us ꝛ vniuerſe eccleſie. Salutat vos eráſtus ar
chárius ciuitatis ꝛ quartus frater. Gratia dn̄i
nr̄i ieſu xp̄i cū oībus vobis. Amē. Ei autem q
potens ē vos cōfirmare iuxta euāgeliū meum
ꝛ predicationē ieſu xp̄i ſm̄ reuelationem my
ſterij tempozib⁹ eternis táciti qd̄ nūc pateſá-
ctū ē p ſcripturas pph̄etarū ſm̄ pceptum eter
ni dei ad obeditiōnē fidei in cūctis gentib⁹ cō-
gniti ſoli ſapienti deo p ieſum xp̄m: cui honor ſupra 14
ꝛ gloria in ſecula ſeculorum. Amen.

C Explicit epiſtola beati pauli apoſtoli ad ro
manos.

C Incipit prolog⁹ bti hieronymi presbyteri
in primam epiſtolam ad Corinthios.

Epiſtola prima ad corinthios
multas cauſas diuerſáſq; cōplē
ctitur. Quarum partē relatió-
ne fratrum cognóuit apoſtolus:
partem ipſorū corinthiórū ſunt
lr̄is indicate: nō nullas vero p
officij ſui cura: aut órdinat aut eméndat: ꝛ va
rijs curationibus medet: diuerſa infirmitate
lāguentibus. Nam apud eos primū curat diſ
ſenſiónis vitium: qd̄ multi pſeudo apoſtolorū
vnitatē intulerūt ſcindéntes eccleſie: vt pprij
noīs fácerent ſectatóres. Qd̄ his exprobat ver
bis apl̄s. Hoc autē dico: qd̄ vnuſquiſq; vr̄m di- 1. cor. 1. a
cit. Ego qdē ſum pauli: ego āt apollo: ego vero
cephe: ego autem chriſti. Et oblique horum ſe
dicit facere nóminū mentiōnem: vt multo ma
gis erubéſcant id ſe facere ſub falſorū apoſtolo
rum noībus: quod etiam ſi ſub pauli ꝛ petri ſi
eret nomine: diſplicéret. Secūda cā eius idu 1. cor. 5. a
cit: q patérne oblitus reuerentie vxorem ſibi
nō erubuit fácere de nouérca. Quod fácinus
licet fornicatiōnē appellauerit apoſtolus: tamē
ita cōdénauit: vt ī vltiōnē ſcti auctorē talis ópe
ris diabolo iudicáuerit deputādū: īpoſita iudi
ciorū ꝛ litiū tertia qōne. Quarto loco matri-
moniorū iura tractat. Hic qnto loco vginitatis
cōſiliū vélut e vicio cōiungit. Sexto loco d eſcā
rum licētia diſputat: Septio atq; octauo loco
de attōdéndo viris: ꝛ mulieribus velándo cá-
pite ac ſacramētorū cōmuniōe pcipit. Nono lo
co emulátō q̄ diuerſitate donorū ſpiritáliū na

ſcebāt ſub exēmplo mēbroꝝ ꝛ corꝑis caſtigā-
tur. Decio reſurrectiōis ſpes multis ꝛ argumē
tis ꝛ rōnibus approbāt. Ultio de colligēndis
ad neceſſitatē ſcōꝝ nōmine caritatis cura vel
edificatio cūltui iponit. Interſerunt his pāu-
ce: q̄ aut (vt quibūſdā vr) pēndent ex ſuperio-
ribus: aut hn̄t ſʒ ꝓprias tn̄ pāruulas actiōes.
Explicit ꝓlogus. Incipit argumentuʒ.

Orīthij ſūt achāici: ꝛ hi ſilr ab
aplo audiērt verbū veritatis: ꝛ
ſubuērſi ſūt multifārie a falſis
aplis. Quidā a philoſophie ver
bōſa eloquēntia: alij ſecta le-
gis iudaice indūcti ſunt. Hos
rēuocat apoſtolus ad veram fidē ꝛ euāgelicaʒ
ſapiētiā: ſcribēs eis ab ephēſo per timothēum
diſcipulum ſuum.

Explicit argumentum.

Incipit epla bti pauli apli ad corīthios pͣ.
C.S. Laudat corinthios apoſtolus: atqʒ
ad ꝯcordiā hortat illos q dicunt ſe baptizatos
a diuerſis: ꝛ q̄ deus ſtultam fecerit ſapientiaʒ
huius mundi. C I.

A Aulus uo-
catꝰ: apoſtolus ieſū xp̄i
per voluntatem dei ꝛ ſō-
ſthenes frater eccleſie di
que eſt corinthi: ſanctifi
catis in xp̄o ieſū vocatis
ſanctis: cum oībus q in
uocant nomē dn̄i nr̄i ie
ſū xp̄i in oī loco ipoꝝ ꝛ
Infra.14.d nr̄o. Gr̄a vobis ꝛ pax a deo pr̄e nr̄o: ꝛ dn̄o ie-
infra.10. ſū xp̄o. Gr̄as ago do meo ſp̄ p̄ vobis i gr̄a dei
q̄ data ē vobis i xp̄o ieſū: q2 i oībꝰ diuites ſcti
eſtis in illo: in oī v̄bo ꝛ in oī ſciētia: ſicut teſti
moniū xp̄i ꝯfirmātū ē in vobis: ita vt nihil vo
B bis dſit in vlla gr̄a expectātibꝰ reuelatōnē dn̄i
nr̄i ieſū xp̄i: q ꝛ ꝯfirmābit vos vſqʒ in finē ſi-
ne crimie: i die aduentꝰ dn̄i nr̄i ieſū xp̄i. Fidel
I. Thes.5.d deꝰ: p̄ quē vocati eſtis i ſocietatē filij eiꝰ ieſu xp̄i
infra.10.d dn̄i nr̄i. Obſecro āt vos fr̄es p̄ nomē dn̄i nr̄i
ieſu xp̄i: vt idip̄m dicatis oēs: ꝛ nō ſint i vobis
ſciſmata. Sitis āt p̄fecti in eodē ſenſu ꝛ i eadē
ſcia. Significatū ē.n. mihi de vobis fr̄es mei
ab his q ſūt cloes: q2 ꝯtētiōnes ſunt inter vos.
Infra.3.a. Hoc āt dico: q̄ vnuſquiſqʒ vr̄ʒ dic. Ego qdeʒ
ſū pauli: ego āt apollo: ego vo cephe: ego autē
xp̄i. Diuiſus ē xp̄s. Nūqd paulꝰ crucifixꝰ ē p̄
Supra.10. vobis: aut in noie pauli baptizati eſtis? Gr̄as
ago deo meo qd nēminē veſtrū baptizāui: niſi
criſpū ꝛ cāium: ne qs dicat q̄ i noie meo ba-
ptizāti eſtis. Baptizāui āt ꝛ ſtephane domuʒ: C
cēteꝝ nēſcio ſi quē aliū vr̄m baptizāueri. Nō
n. miſit me xp̄s baptizāre ſʒ euāgelizāre: nō i
ſapia v̄bi: vt ſi euacuet crux xp̄i. Uerbū.n. cru
cis peūntibꝰ qdē ſtultitia ē: his āt q ſalui ſiūt
ideſt nobis dei v̄tꝰ ē. Scriptū ē.n. Perdā ſapiē Eſa.29.e.
tiā ſapiēntiū: ꝛ prudētiā prudēntiuʒ reprobā- Abdie.1.b
bo. Ubi ſapiēs: vbi ſcriba: Ubi iqſitor huiꝰ ſe- eſa.33.e.
culi: Nōne ſtultā fec deꝰ ſapiam huiꝰ mundi?
Nā q2 in ſapiētia nō cognouit mūdꝰ p̄ ſapiaʒ
deū: plācuit deo p̄ ſtultitiā p̄dicatōis ſaluos fā-
cere credētes. Qm̄ ꝛ iudei ſigna petūt: ꝛ greci D
ſapiaʒ quērūt. Nos āt p̄dicamꝰ xp̄ʒ crucifixū: 38.di.cap.
iudēis qdē ſcāndalū: gētibꝰ āt ſtultitiā: ipis āt ſi iuxta
vocātis iudeis atqʒ grecis xp̄ʒ di v̄tutē ꝛ dei ſa
piētiā. Q2 qd ſtultū ē dei: ſapiētiꝰ ē hoībꝰ: ꝛ qd de ꝑben.c
infirmū eſt dei: fortiꝰ eſt hoībꝰ. Uidēte.n. voca penu.
tionē vr̄aʒ fr̄es: q2 nō multi ſapiētes ſcdm car
neʒ: nō multi potētes: nō multi nobiles: ſʒ que
ſtulta ſūt mūdi elēgit deꝰ vt ꝯfūdat ſapiētes: ꝛ
īfirma mūdi elēgit deꝰ: vt confundat fortia: ꝛ
ignobilia mūdi ꝛ ꝯtēptibilia elēgit deꝰ ꝛ ea q̄
nō ſūt: vt ea q̄ ſūt deſtrūeret: vt nō glieꝛ oīs ca
ro i ꝯſpectu eiꝰ. Ex ip̄o āt vos eſtis in xp̄o ieſū:
q factꝰ eſt nobis ſapia ꝛ iuſtitia ꝛ ſanctificatio I.cor.10.b
ꝛ redemptio: vt quemadmodum ſcriptuʒ eſt: Hiere.9.g.
qui gloriatur in domino glorietur.

C.S. Oſtendit apoſtolus ſe apud corin
thios nō vſuʒ fuiſſe excellentia ſecularis ſermo
nis: qua vtendū eſt inter p̄fectos q poſſunt ea
cape vt ſunt homines ſpirituales. C II

Et ego cū venīſſeʒ ad vos fr̄es:
veni nō in ſublimitāte ſmonis A
aut ſapie annūciās vobis teſti-
moniū xp̄i. Nō.n. iudicāui me
ſcire aliqd īter vos: niſi ieſūm
xp̄ʒ: ꝛ hūc crucifixū. Et ego in ī
firmitate ꝛ timore ꝛ tremore multo fui apud
vos: ꝛ ſermo meꝰ ꝛ p̄dicatio mea: nō in pſua-
ſibilibꝰ hūane ſapientie verbis: ſʒ in oſtione
ſpiritus ꝛ v̄tutis: vt fides vr̄a non ſit in ſapien-
tia hoīum: ſʒ in virtute dei. Sapientiā āt lōq- B
mur inter perfectos Sapientiā vero non huiꝰ
ſēculi: neqʒ principiū huius ſēculi q deſtruūn
tur: ſed lōquimur dei ſapientiam in myſtērio
que abſcōdita eſt: quā predeſtināuit deus āte
ſecula in gloriā noſtrā: quam nemo principū
huius ſeculi cognouit. Si enim cognouiſſent:
nunq̄ dn̄ʒ glie crucifixiſſent. Sʒ ſicut ſcriptuʒ ē Eſa.64.b.

q oculus nō vidit nec auris audiuit:nec i cor
hominis ascendit:que preparauit de⁹ his qui
diligunt illum:nobis āt reuelauit deus p spm
suū.Spūs.n.omnia scrutať:etiā pfunda dei.
Quis.n.scit hoīum que sūt hois:nisi spūs ho
minis q in ipso ē?Jta ꝛ q̄ dei sūt nemo cognó
uit nisi spūs dei.Nos aūt nō spūm hui⁹ mūdi
D accépimus:sꝫ spm q ex deo est:vt sciamus q̄ a
deo donata sunt nobis:q ꝛ lóquimur nō in do
ctis hūane sapie verbis:sꝫ i doctrina spiritus:
de psc.di. 4...sicut i lacu amentis spūalibus spūalia cōparántes. Aialis aūt hō
nō pércipit ea q̄ sūt spūs dei.Stultitia eni ē il
li:ꝛ nō pōt itelligere:qꝛ spūaliter examiatur.
ai.nō hēt + scriptū est Spūalis āt iudicat oia ꝛ ipse a némine iudi
cať:sicut+spiritū est.Quis eni cognouit sen
Esa.40.a Ro.11.d sum dñi:aut quis instrúxit eum?Nos autem
sensum christi habemus.

C C.S. C Remouet apostolus errorē corinthiorum eo q aliquibus ministris ecclesie nimis attribuebant:ꝛ dic de edificatione sup lignum fenū ꝛ stipulam:ꝛ quomodo sapia mūdi stultitia est apud deum. C III.

A Et ego fratres non potui vobis
loqui quasi spūalibus:sꝫ quasi
15.q.2.c.dum lex carnalib⁹.Tanqꝫ puulis i xpo
lac vobis potū dedi non escam.
Nōdū.n.poterátis:sed nec nūc
qdē potéstis. Adhuc.n.carna
Li.b. les estis.Cū.n.sit inter vos zēlus ꝛ ɔtentio:nō
ne carnales estis:ꝛ sm hominē ambulatis?
Cum.n.quis dicat : ego quidē sū pauli:alius
B āt:ego appollo:nōne homines estis?Quid igi
tur ē appollo?Quid vero paul⁹?Ministri ei⁹
di.19.c.sic cui credidistis.Et vnicuiqꝫ sic dñs dedit.Ego
plantaui apollo rigauit:sed de⁹ nūc incremen
tū dedit.Jtaqꝫ neqꝫ qui plantat est aliqd neqꝫ
q rigat:sed q incremētū dat deus.Qui plan
tat aūt ꝛ q rigat vnū sūt.Unusqsqꝫ āt própriā
mercedē accipiet:sm suū laborē.Dei.n.sum⁹
adiutores.Dei agricultura estis:dei edificatio
estis.Scdm grām dei q̄ data ē mihi vt sapiēs
architectus fundamentum posui : alius autē
C de hse.di bap.c. superedificat . Unusquisqꝫ autem videat quō
superedificet . Fundamentum.n.aliud nemo
de s.tri. ꝛ.vnico in cie. potest ponere preter id quod positum ē:qd est
xps iesus.Si quis autē superedificat supra fun
damētū hoc aurū argētū lapides preciosos
ligna fenum stipulā vniuscuiusqꝫ opus mani
festū erit.Dies enim domini declarabit qꝛ in
de pen.di. 20.c.ꝛ cui igne reuelabitur:ꝛ vniuscuiusqꝫ opus : quale
sit ignis pbabit.Si cuius opus mánserit qd

superedificauit mercēdem accipiet . Si cuius
opus árserit detrimentum patiētur:ipse āt sal
uus erit:sic tñ quasi per ignē.Nescitis qꝛ tem- infra.6.c 2.Cor.6.b Col.2.b
plū dei estis:ꝛ spiritus dei habitat in vobis.Si
qs āt tēplū dei violaverit : disperdet illū de⁹.
Templū.n.dei scm est qd estis vos . Nemo se D
sedúcat.Si quis vidētur inter vos sapiēs esse
in hoc seculo:stultus fiat vt sit sapiens . Sapi- Ro.1.c Job.5.b 38.q.c.et sermo⁹ Pa.9.b
entia enim huius mūdi:stultitia est apud deū.
Scriptum est enim.Comprehēndam sapien
tes in astutia eorum.Et iterum.Dominus no
uit cogitationes sapientium :quoniam vane
sunt.Nemo itaqꝫ gloriētur in hominib⁹.Oia 23.q.7.c. qd ait ib.
eniꝫ vestra sunt siue paulus siue apollo siue ce
phas:siue mūdus siue vita siue mors siue pre
sentia siue futura Omnia enim vrā sunt: vos
autem christi:christus autem dei.

C Ca.Sū. C Arguit apostolus iudicij temeritatem de contemptu quorundaꝫ ministrorū ac insistit eorum correctioni. C IIII

Sic nos existimet homo:vt mi- A
nistros christi:ꝛ dispensatores+ al+mysteriorū 2.Cor.4.a
ministeriorum dei.Hic iaꝫ que
ritur inter dispensatores vt fide
lis quis inueniatur.Mihi autē
p minimo ē vt a vobis iúdicer:
aut ab humano die:Sꝫ neqꝫ meipsum iudico
Nihil enim mihi cōscius sum:sꝫ nō in hoc
iustificatus sum.Qui autē iúdicat me domi
nus est.Jtaqꝫ nolite ante tps iudicare quoad
usqꝫ veniat dñs:q ꝛ illūinabit abscōndita te
nebrarū:ꝛ manifestabit ɔsilia córdiū:ꝛ tūc la
us erit vnicuiqꝫ a deo.Hec autem fratres trās B
figuráui in me:ꝛ apollo pp vos : vt in vobis
discátis ne supra q̄ scriptū ē vnus aduersus al
terū infletur pro alio.Quis eniꝫ te discernit? de pe.d.2 c.apls
Quid āt hēs:qd nō accepisti?Si āt accepisti:
qd gloriáris quasi nō accéperis?Jam saturāti
estis:iā diuites fcti estis.Sine nobis regnatis:
ꝛ utinā regnētis:vt ꝛ nos vobiscū regnemus:
Puto.n.q deus nos aplos nouissimos ondit
tanqꝫ morti destiatos:qꝛ spectáculū facti sum⁹
mūdo ꝛ angelis ꝛ hoibus. Nos stulti pp xpm: C
vos aūt prudētes in xpo.Nos infirmi:vos aūt
fortes.Uos nobiles:nos āt ignóbiles . Usqꝫ
in hanc horā esurimus ꝛ sitimus ꝛ nudi sum⁹:ꝛ
ꝛ colaphis cédimur ꝛ instabiles sumus:ꝛ la
boram⁹ opántes manib⁹ nrīs.Maledicimur:
ꝛ bñdicimus. Persecutionē pátimur:ꝛ susti
némus.Blasfemamur:ꝛ obsecrámus. Tanqꝫ
purgamēta huius mūdi facti sumus:oiuꝫ pip

ſima vſqꝫ adhuc. Nõ vt confundã vos hec ſcri
D bo: ſꝫ vt filios meos cariſſimos móneo. Nã ſi
Eph.5.a Phi.3.d. infra.11.a. decẽ milia pedagogorũ habeatis i xp̃o: ſꝫ nõ mul
tos pr̃es. Nã i xp̃o ieſu p euãgeliũ ego vos gé
nui. Rogo ergo vos: vt imitatores mei eſtote ſi
cut ⁊ ego xp̃i. Ideo miſi ad vos timotheũ qui
eſt filius meus cariſſim⁹ ⁊ fidelis in dño: qui
vos cõmonefaciat vias meas q̃ ſunt in xp̃o ie
ſu: ſicut vbiqꝫ in oĩ eccl'ia doceo. Tanq̃ nõ vẽ
turus ſiꝫ ad vos: ſic inflati ſunt quidã. Veniã
aũt ad vos cito ſi dñs voluerit: ⁊ cognoſcaꝫ
nõ ſermonẽ eorũ qui inflati ſũt: ſꝫ ỽtutẽ. Non
enim in ſermone eſt regnum dei: ſed in virtu
di.11.cap. oĩs vim. te. Quid vultis: in virga veniam ad vos: an in
caritate ⁊ ſpiritu manſuetudinis?

¶ C.S. ¶ Arguit apoſtolus fornicationis vitium ⁊ penam adiungit ⁊ radicem culpe reprehendit cum negligentia correctionis. CV

A Omnino auditur inter vos for-
nicatio ⁊ talis fornicatio qualis
nec inter gentes: ita vt vxorem
patris ſui aliquis habeat. Et vos i
flati eſtis: ⁊ non magis luctum
habuiſtis vt tollat̃ de medio ve
Colo.2.a. 24.q.1.ca. audiuimus ſtrũ q h op⁹ fecit. Ego qdẽ abſens corpe: pñs
aũt ſpũ. iã iudicaui vt pñs eũ q ſic opat⁹ ẽ: i no
mie dñi nr̃i iħu xp̃i. congregatis vobis ⁊ meo
B ſpũ cũ ỽtute dñi ieſu: tradere huiuſmodi hõ
minẽ ſathane in interitũ carnis vt ſpũs ſalu⁹ ſit
in die dñi nr̃i ieſu xp̃i. Nõ ẽ bona gl'iatio vr̃a.
Gal.5.b. Neſcitis q2 modicũ fermentũ totã maſſaꝫ cor
rũpit. Expurgate vet⁹ fermentũ vt ſitis noua
E conſperſio ſicut eſtis azimi. Et.n. paſcha nr̃ꝫ imo
de cele.mi. ca.ſi. lat⁹ eſt xp̃s. Itaqꝫ epulemur: nõ i fermẽto vete
ri: neqꝫ in fermento malitie ⁊ nequitie: ſꝫ in
azimis ſinceritatis ⁊ veritatis. Scripſi vobis in
E.q.1.ſi igitur de viuer. c. gaudemus ep'la: ne cõmiſceamini fornicarijs. Non vtiqꝫ
fornicarijs huius mũdi: aut auaris aut rapa-
cib⁹: aut idolis ſeruiẽtib⁹: alioqn debueratis
D de h mũdo exiſſe. Nũc aũt ſcripſi vobis nõ cõmi
ſceri. Si is q fr̃ noiat̃ iter vos ẽ fornicator aut
auar⁹: aut idolis ſeruiẽs: aut maledicus: aut
ebrioſus: aut rapax cũ huiuſmodi nec cibũ
ſumere. Quid.n. mihi ỽ his q foris ſũt iudica
re? Nõne de his qui intus ſunt vos iudicatis.
Nam eos qui foris ſunt deus iudicabit. Auſer
te malum ex vobis ipſis.

¶ C.S. ¶ Arguit apoſtolus corinthios de iudicibus coram quib⁹ litigabãt ac cauſis quas inter ſe habebant ⁊ reuertitur ad fornicationis vitium redarguendum. CVI.

Udet aliqs vr̃m hñs negociũ B
aduerſus alteꝝ: iudicari apud 45.di.ſi illud.
iniquos: ⁊ nõ apd ſcõs. An ne-
ſcitis qm̃ ſci ỽ h mũdo iudica-
bũt? Et ſi i vobis iudicabit̃ mũ q ſiliũ ſunt legi.p venerabilẽ
dus: idigni eſtis q ỽ minimis iu
dicetis? Neſcitis qm̃ ãgelos iudicabim⁹: q̃to
magis ſecl'aria? Secularia igit̃ iudicia ſi habu
eritis: cõteptibiles q ſũt in eccl'ia illos cõſtitui
te ad iudicãdũ. Ad verecundiã vr̃aꝫ dico. Sic B
non eſt inter vos ſapiẽs quiſq̃ꝫ q poſſit iudica
re iter frẽꝫ ſuũ: ſꝫ fr̃ cũ frẽ iudicio cõtendit: ⁊
h apud ifideles. Iã qdẽ oĩno ỽlictũ ẽ in vobis
q iudicia habẽtis iter vos. Qr̃ nõ magis iniu
riã accipitis. Qr̃ nõ magis fraudẽ patimini. 23.q.3.ſ.i.
Sꝫ vos iniuriã facitis ⁊ fraudatis ⁊ h frĩbus.
An neſcitis q2 iniqui regnũ dei nõ poſſidebũt?
Nolite errare neqꝫ fornicari neqꝫ idolis ſuiẽ Eph.5.a.
tes: neqꝫ adulteri: neqꝫ molles: neqꝫ maſculo Timo.1.b
rũ concubitores: neqꝫ fures: neqꝫ auari: neqꝫ
ebrioſi: neqꝫ maledici: neqꝫ rapaces regnũ dei
poſſidebũt. Et hec aliqñ qdẽ fuiſtis: ſꝫ ablutĩ C
eſtis: ſꝫ ſanctificati eſtis: ſꝫ iuſtificati eſtis i no 11.q.1.c.aliud
mie dñi nr̃i ieſu xp̃i: ⁊ in ſpũ dei nr̃i. Oĩa mi de pe.di.1.
hi licẽt: ſꝫ nõ oĩa expediũt. Oĩa mihi licẽt: ſꝫ c.aliud. infra.10.f
ego ſub nullius redigar ptãte. Eſca vẽtri. ⁊ vẽ eccl.37.d.
ter eſcis: de⁹ aũt ⁊ hũc ⁊ hãc deſtruet. Corp⁹ aũt
nõ fornicatiõi ſꝫ dño: ⁊ dñs corpori. De⁹ ỽo ⁊
dñꝫ ſuſcitauit: ⁊ nos ſuſcitabit p virtutẽ ſuaꝫ.
Neſcitis qm̃ corpora vr̃a mẽbra ſũt xp̃i. Tol 32.q.4.c.in co.
lẽs ergo mẽbra xp̃i faciã membra meretricis?
Abſit. An neſcitis qm̃ qui adheret meretrici: D
vnũ corpus efficit̃. Erũt.n. inqt duo in carne de biga.c. debitũ.
vna. Qui autẽ adheret dño: vn⁹ ſpũs ẽ. Fugi Gen.2.d.
te fornicationẽ. Oẽ enĩ pctm̃ quodcunqꝫ fece Eph.5.b.
rit hõ extra corp⁹ ẽ: qui aũt fornicat̃ in corp⁹ ſuũ Mat.19.a Mar.10.a
peccat. An neſcitis qm̃ mẽbra vr̃a tẽplũ ſt ſpũs 6.3.c.
ſcti qui in vobis eſt: quẽ hẽtis a deo: ⁊ nõ eſtis 25.q.2.c.ſi ⁊ illud
veſtri. Empti enim eſtis precio magno: glorifi 2.Cor.5.d infra.7.b
cate ⁊ portate deum in corpore veſtro. 1.Pe.1.d

¶ C.S. ¶ Inſtruit corinthios mr̃imoniũ cõtrahẽtes: ac deinde mr̃imoniũ p meliore bono fugientes: ſiue in continentia virginali ſiue viduali. CVII

E quib⁹ aũt ſcripſiſtis mihi: bo- A
nũ eſt hoĩ mulierẽ nõ tangere. 33.q.5.c.nemo.
Propter fornicationẽ aũt vnuſ-
quiſqꝫ ſuã vxorẽ habeat: ⁊ vna-
quęqꝫ ſuũ virũ hẽat. Vxori aũt ỽ
bitũ reddat: ſir aũt ⁊ vxor viro. 27.q.2.c. ſunt q dicunt
Mulier ſui corporis ptãtẽ nõ hꝫ ſed vir: ſimi-

de cõſan. nõ debet. liter autem ꝛ vir ſui corporis poteſtatem non
hȝ ſȝ mulier. Nolite fraudáre inuicé niſi forte
ex conſenſu ad tps vt vacétis oꝛoni: ꝛ iterũ re
uertimini in idipſũ: ne téntet vos ſáthanas ꝑ
B pter incõtinétiã vrãm. Hoc ãt dico ſm indul
33.di.c.nec ui géntiã nõ ſm impériũ. Uolo ãt oés vos hoíes
32.q.2.ca. ſequid eé ſicut meipm. Sȝ vnuſquiſqȝ ꝓpriũ donũ hȝ
ex deo: alius qdé ſic: ali⁹ vero ſic. Dico ãt non
núptis ꝛ viduis: bonũ eſt illis ſi ſic ꝑmánſerit
31.q.2.ca.c de nuptis ſicut ꝛ ego. Qȝ ſi nõ ſe cóntinẽt núbãt. Meli⁹
28.q.1.§ i. c.iã nũc é.n. núbere qȝ vri. His ãt q matrimonio iún
cti ſũt precipio nõ ego: ſȝ dñs: vxoꝛé a viro nõ
diſcédere. Qȝ ſi diſcéſſerit manére inúptam:
de diuoꝛ. ca.gaudemus. aut viro ſuo recõciliári. Et vir vxoꝛé nõ dimit
tat. Nã céteris dico ego nõ dñs. Si qs fr vxó
ré hȝ infidélé: ꝛ hec ꝯſentit hĩtare cũ illo non
C dimittat illã. Et ſi qua mulier fidelis hȝ virũ i
28.q.1.c.iã nũc fidélé: ꝛ hic ꝯſéntit hĩtare cũ illa: nõ dimittat
28.q.1.ca.ſi mili mo. do c.c.ſi i fidelis. virũ. Scĩficat⁹ eſt.n. vir infidélis ꝑ mulierez
fidelé. ꝛ ſcĩficata eſt múlier infidélis ꝑ viꝝ fi
délem. Alióqui filij vrĩ imũdi eént: Nũc aũt
ſancti ſũt. Qȝ ſi ĩfidélis diſcédit: diſcédat. Nõ
eni ſeruituti ſubiéctus eſt fr vel ſoroꝛ in eiuſ
modi. In pace ãt vocauit vos de⁹. Uñ eniȝ ſcis
mulier ſi viꝝ ſaluum facies? Aut vñ ſcis vir ſi
mulieré ſaluã facies? Niſi vnicuiqȝ ſicut diui
ſit dñs. Unũquemqȝ ſicut vocauit deus ita ám
bulet: ꝛ ſicut in omnib⁹ eccléſijs dóceo. Circũ
ciſus aliquis vocat⁹ eſt: nõ adducat pꝛeputiũ.
In ꝓpútio aliqs vocat⁹ eſt: nõ circuncidat. Cir
D cũciſio nihil é: ꝛ pꝛepútiũ nihil eſt: ſed obſer
Eph.4.a. 21.q.1.c.1.& regula.c. licet. uatio mãdatoꝛũ dei. Unuſqſqȝ in qua vocatio
ne vocatus eſt in ea permáneat. Seruus voca
tus es: non ſit tibi cure: ſed ꝛ ſi potes fieri li
ber magis útere. Qui enim in dño vocatus é
ſeruus libértus é dñi: ſilr q liber vocat⁹ é: ſeru⁹
ſ.6.d. 1.pe.1.d. eſt xp̃i. Précio émpti eſtis: nolite fieri ſerui
hoĩum. Unuſquiſqȝ ergo i quo vocat⁹ é frater:
in hoc ꝑmáneat apud deũ. De virgínibus ãt
E ꝑceptũ dñi nõ hẽo: cõſiliũ ãt do tãqȝ miſicoꝛ
28.q.1.c.ſic enim. diam ꝯſecút⁹a deo: vt ſim fidélis. Eriſtimo.n.
hoc bonũ eſſe ꝑp inſtãtẽ neceſſitãtẽ: qm̃ bonuȝ
eſt hoi ſic eſſe. Alligátus es vxoꝛi: noli quére
de traſ.ca. quanto re ſolutioné. Solút⁹ es ab vxoꝛe: noli quérere
vxoꝛé. Si ãt accépis vxóꝛé: non peccáſti: ꝛ ſi nú
pſerit virgo non peccauit. Tribulationé tñ car
nis hẽbũt huiuſmodi. Ego autẽ vobis parco.
31.di.c.ſex 31.di.ca.i. Hoc itaqȝ dico fres. Tépus breue é. Reliquuȝ
eſt: vt ꝛ q hñt vxoꝛes tanqȝ nõ hñtes ſint: ꝛ qui
flent: tanqȝ nõ flentes: ꝛ qui gaudét: tãqȝ non
gaudétes: ꝛ qui emũt tãqȝ nõ poſſidétes: ꝛ q

vtúntur hoc modo: tanqȝ non vtant. Préterit F
eni figúra huius mundi. Uolo ãt vos ſine ſol
licitúdine eſſe. Qui ſine vxoꝛe é: ſollicitus é q̃
dñi ſunt qũo pláceat deo. Qui aũt cum vxoꝛe de cle.cõiu.c.dudũ
é: ſollicit⁹ eſt q̃ ſunt mũdi qũo pláceat vxoꝛi ꝛ
diuiſus é. Et mlr innúpta ꝛ virgo cógitat que
dñi ſũt: vt ſit ſancta coꝛpe ꝛ ſpũ. Qué autẽ nú
pta é cógitat q̃ ſũt mũdi qũo pláceat viro vi
duis. Poꝛro hoc ad vtilitaté veſtrã dico: non 27.q.1.c.ſ.
vt láqueũ vobis iniíciã: ſed ad id qđ honéſtuȝ
eſt: ꝛ qđ facultaté pꝛébeat: ſine impediméto ✚ al ✚ vos obſeruád.
dñm obſecrándi. Si quis aũt turpé ſe vidérí G
eriſtimat ſup virgie ſua ꝙ ſit ſuperadúlta ꝛ ita
opóꝛtet fieri: qđ vult faciat. Non peccat ſi nú
bat. Nã qui ſtátuit in coꝛde ſuo firmus nõ ha
bés neceſſitaté: ꝑtãté aũt habés ſue voluntatis
ꝛ hoc iudicauit in coꝛde ſuo ſeruare virginem 28.q.1.c.ſic enim
ſuã: bene facit. Igit ꝛ qui matrimonio iúngit 22.q.1.c. cuſtodi
virginé ſuã bñ facit: ꝛ qui nõ iúngit: meli⁹ fa de ſepul
cit. Mulier alligáta eſt legi: qȝto tempoꝛe vir tu. cap. de
eius viuit. Qȝ ſi doꝛmierit vir eius: liberata é a vxoꝛe.
lege. Cui aũt vult nubat tantũ in domino Be Ro.7.a.
atioꝛ ãt erit: ſi ſic permánſerit ſecũdũ meũ cõ de ſecun.
ſilium. Puto aũt ꝙ ꝛ ego ſpiritũ dei hábeam. nup.c.penul.
¶ Ca. Sũ. ¶ Apoſtolus oñdit ſciẽtiam nõ va 31.q.1.c.ſi.
lere niſi ſecũdũ charitaté ſit oꝛdiata: ac oñdit de renũ.
veritatem de eſcis idolaticis: deide arguit ſcã cap.niſi
dalizantium temeritatem. ¶ VIII.

De his aũt que idolis ſacrifican A
tur ſcimus: qꝛ oẽm ſciam habe
mus. Scia inflat: caritas vo edi
ficat. Si qs ãt ſe eriſtimat ſcire
áliqd: nodũ cognóuit queád
moduȝ opóꝛteat eũ ſcire. Si qs
autẽ díligit deum: hic cógnitus eſt ab eo. De
eſcis autem que idolis immolántur ſcim⁹ qꝛ B
nihil eſt ídolum in mũdo: ꝛ ꝙ nullus deus ni
ſi vnus. Nam ꝛ ſi ſunt qui dicantur dij: ſiue in
celo ſiue in terra: ſiqdé ſunt dij multi ꝛ domi
ni multi: nobis tñ vnus deus pr̃ ex quo omnia
ꝛ nos in illo: ꝛ vnus dñs ieſus xp̃s ꝑ qué oĩa: ꝛ
nos ꝑ ipſum. Sed nõ in omnibus eſt ſcientia.
Quidã autẽ cũ cõſciẽtia vſqȝ nunc idoli quaſi
idolotitũ mãdúcãt: ꝛ cõſciẽtia ipſoꝛum cũ ſit
ĩfirma polluit. Eſca ãt nos nõ cõméndat deo.
Neqȝ eni ſi non manducauérimus ðficiém⁹. C
neqȝ ſi mãducauérimus habũdábimus. Ui
dete aũt: ne foꝛte hec licẽtia vr̃a offendiculum
fiat infirmis. Si eni quis viderit eũ qui habet
ſciẽtiã in ídolo recũbéntẽ: nonne conſciéntia
eius cũ ſit infirma edificábitur ad manducã

D dum idolotita? Et peribit infirmus in tuã cõ-
ſciẽtia frater: ꝑpter quẽ xp̃s mortuus eſt. Sic
aũt peccãtes in fratres ⁊ ꝑcutiẽtes cõſcientiã
No.14.d de renũ. ca.nũ 21. q.1.§. hic ſic legit
eoꝝ infirmã i xp̃m peccetis. Qua ꝑpter ſi eſca
ſcãdalizat fratrẽ meũ: nõ mãducabo carnem
in eternũ: ne fratrẽ meũ ſcandalizem.

¶ C. 9. Inducit apl's corinthios ad ꝟtutis pfe
ctionẽ ſui exẽplo atq; currẽtiũ i ſtadio. ¶ IX

NOn ſum liber. Nõ ſuz apl's. Nõ
ne chriſtũ ieſuz dñm nr̃m vidi?
Nõne opus meũ vos eſtis i dño
Et ſi alijs non ſum apl'us: ſed tñ
vobis ſuz. Nã ſignaculũ apoſto
latus mei vos eſtis i dño. Mea
Di.di.ca. ois.23. q.i.ca.iam nũc in ſi.
defenſio apud eos q me iterrogãt: hec eſt. Nũ
quid nõ hẽmus ptãtẽ mãducandi ⁊ bibendi.
Nũquid nõ habem⁹ ptãtẽ ſororẽ mulierẽ cir-
cunducendi: ſicut ⁊ ceteri apl'i ⁊ frẽs dñi ⁊ cẽ-
phas? Aut ſolus ego ⁊ barnabas: non hẽmus
ptãtẽ hoc operãdi? Quis militat ſuis ſtipẽdijs
vnq̃? Quis plantat vineã: ⁊ de fructu ei⁹ non
edit? Quis paſcit gregẽ: ⁊ de lacte gregis nõ
manducat? Nunqd ſ'm hoiem hec dico? An ⁊
13.q.i.ca. eccl'ias 15.q.i.ca. firmiſſime.
lex hoc nõ dicit? Scriptũ eſt eni in lege moyſi.
Nõ alligabis os boui trituranti. Nũqd de bo
bus cura eſt deo? An ꝑpter nos vtiq; hoc dicit.
Nã ꝑpter nos ſcripta ſunt qm̃ debet i ſpe q a-
B rat arare: ⁊ q triturat in ſpe fructus ꝑcipiendi
Deu.25.d I ti.5.c. Ro.15.f. 13.q.i.ca. eccl'ias 28.q.i.ca. iã nũc.
Si nos vobis ſpũalia ſeminauim⁹: magnũ eſt
ſi nos carnalia vr̃a metam⁹? Si alij ptãtis vr̃e
participes ſunt q̃re nõ poti⁹ nos? Sed nõ vſi ſu
m⁹ hac ptãte. Sz oia ſuſtinem⁹: ne qd̃ offendicu
lũ dem⁹ euangelio xp̃i. Neſcitis qm̃ q i ſacrario
13.q.i.ca. eccl'ias de ſtbe.ca.cũ ſecũdũ: et ca.extirpã de.
operant: q̃ de ſacrario ſunt edũt? Et q altari de
ſeruiũt cũ altari pticipãt. Ita ⁊ dñs ordinauit
his q euãgeliũ annũciãt: de euãgelio viuere.
Ego aũt nullo hoꝝ vſus ſuz. Nõ aũt ſcripſi hec
vt ita fiãt i me. Bonũ eſt eni mihi magis mo
C ri: q̃z vt gl'iaz meã qs euacuet. Nã ⁊ ſi euãge-
16.q.2.ca. doctos 1.q.2.ſacer dos. 1.q.6.§. itẽ cũ red deret 28.q.i.ca. iã nũc. 45.di.ca. recedite.
lizauero: nõ eſt mihi gl'ia. Neceſſitas eni mi-
hi incumbit. Ue eni mihi eſt ſi nõ euãgelizã-
uero. Si eni volẽs hec ago: mercedẽ hẽo: ſi aũt
inuit⁹: diſpẽſatio mihi credita ẽ. Que ẽ ergo
merces mea. Ut euãgeliũ p̃dicãs ſine ſumptu
ponã euãgeliũ: vt nõ abutar ptãte mea in euã
gelio. Nã cũ liber eſſez ex oib⁹ oiuz me ſuũ fe
ci: vt plures lucrifacerẽ. Et fact⁹ ſuz iudeis tã
q̃z iude⁹ vt iudeos lucrarer. His q ſub lege ſũt
D q̃ſi ſub lege eſſez: cũ ipſe nõ eſſez ſb lege: vt eos
q ſub lege erãt lucrifacerẽ. His q ſine lege e-
rãt tãq̃ ſine lege eſſez cũ ſine lege dei nõ eſſez,
ſz i lege eſſez xp̃i: vt lucrifacerẽ eos q ſine lege
erãt fact⁹ ſũ infirmis infirm⁹ vt infirmos lucrifã
cerẽ. Oib⁹ oia fact⁹ ſũ. vt oẽs facerẽ ſaluos. Oia
aũt facio ꝑpter euãgeliũ. vt pticeps ei⁹ effici-
ar. Neſcitis q̧ hi q i ſtadio currũt oẽs qdẽ cur
rũt: ſz vn⁹ accipit brauiũ. Sic currite vt cõp̄hẽ
datis. Ois aũt q in agone cõtendit ab oib⁹ ſe
abſtinet ⁊ illi qdẽ vt corruptibilẽ corõnã acci-
piãt. nos aũt incorruptã. Ego igit' ſic curro nõ
q̃ſi in icertũ: ſic pugno nõ q̃ſi aerẽ verberãs. 32.q.5.ſi paulus.
Sed caſtigo corp⁹ meũ ⁊ i ſeruitutẽ redigo ne
forte cũ alijs p̄dicauerĩz ipſe reprob⁹ efficiar.

¶ Ca. Sũ. ¶ Reprobat apoſtolus participã-
tes ex idolis: ⁊ docet quomodo eſt vtendum
immolandis ipſis idolis. ¶ X

VOlo eniz vos ignorare frẽs q̃m A
patres nr̃i oẽs ſub nube fuerũt Exo.13.d
⁊ oẽs mare tranſierunt ⁊ oẽs in
moyſe baptizãti ſunt i nube ⁊ i
mari. Et oẽs eãdẽ eſcã ſpiritalẽ Exo.14.e
mãducauerũt: ⁊ oẽs eũdẽ potũ Exo.16.d
ſpiritalẽ biberũt. Bibebãt aũt de ſpiritali cõ Exo.17.b
ſequẽte eos petra: petra ãt erat xp̃s. Sz nõ i plu De cõſe.di.2.ca.i.eue.ra.c ca in calice.
rib⁹ eoꝝ bñplacitũ ẽ deo. Nã pſtrãti ſunt i de
ſerto. Hec aũt i figura fcã ſunt nr̃i: vt nõ ſim⁹ B
ꝯcupiſcẽtes maloꝝ ſicut ⁊ illi cõcupierũt. Ne Nu.10.b
q̧ idolatre efficiamini: ſic qdaz ex ipſis: quẽ-
admodũ ſcriptũ eſt. Sedit pp'ls mãducare ⁊ Exo.32.b
bibere: ⁊ ſurrexerũt ludere. Neq; fornicemur Nu.25.b
ſic qdaz ex ipſis fornicãti ſũt: ⁊ ceciderũt vna
die vigititria milia. Neq; tẽtem⁹ xp̃z: ſic qdã Nu.21.b
eoꝝ tẽtauerũt: ⁊ a ſerpẽtib⁹ pierũt. Neq; mur Judith.8
murauẽritis ſic qdã eoꝝ murmurauerunt: ⁊ C
pierũt ab exterminatore. Hec aũt oia in figu
ra cõtingebãt illis: ſcripta ſunt aũt ad corre-
ptionẽ nr̃az i quos fines ſeculoꝝ deuenerunt.
Itaq; q ſe exiſtimat ſtare: videat ne cadat. Tẽ 49.di.ca.i.
tãtio vos nõ app̄hẽdat niſi hũana. Fidelis ãt §.ingem de pe.di.1
de⁹ ẽ q nõ patiet' vos tẽtari ſupra id qd̃ poteſtis ca.iter hec
ſz faciet ẽt cũ tẽtatiõe ꝓuẽtũ vt poſſitis ſuſtinẽ ſcienduz ſupra.1.d
re. Propt' qd̃ cariſſimi mihi fugite ab idoloꝝ
cultura. Ut prudẽtib⁹ loquor vos ipſi iudicate D
qd̃ dico. Calix bñdictiõis cui bñdicim⁹ nonne
cõicatio ſanguinis xp̃i ẽ? Et pãis quẽ frãgim⁹
nõne pticipatio corpis dñi ẽ. Q̃m vn⁹ pãis ⁊
vnũ corp⁹ multi ſum⁹: oẽs q de vno pane ⁊ de
vno calice pticipam⁹. Uidete iſrl' ſ'm carnez: E
Nõne qui edũt hoſtias: pticipes ſunt altaris?
Quid ḡ? Dico q̧ idolis imolatũ ſit aliqd: aut De cõſe.di.2 ca.relatũ
q̧ idolũ ſit aliqd? Sz q̃ imolãt gẽtes demõijs Deut.32.c
imolãt ⁊ nõ deo. Nolo aũt vos ſocios fieri de

moniorꝫ. Nō poteſtis calicē dn̄i bibere ⁊ calicē
demoniorꝫ. Nō poteſtis mēſe dn̄i ꝑticipes eſſe:
34.q.1.ca. nō ſatis. ⁊ mēſe demoniorꝫ. An emulamur dn̄m. Nun-
quid fortiores illo ſum⁹? Oīa mihi licēt: ſꝫ nō
Eccl.37.d F oīa expediūt. Oīa mihi licēt: ſꝫ nō oīa edificāt.
ſupra.6.c Nemo qd̄ ſuū eſt q̄rat: ſꝫ qd̄ alteri⁹. Oē qd̄ ī
infra.13.b macello venit māducate: nihil interrogātes
ꝓpter ꝯſciāꝫ. Dn̄i eſt terra: ⁊ plenitudo ei⁹. Si
ps.23. qs vocat vos infideliū ad cenā ⁊ vultis ire: oē
qd̄ vobis apponit māducate: nihil interrogā-
tes ꝓpter ꝯſciāꝫ. Si qs aūt dixerit hoc immo-
30.di.ca. ſi qs carnē latū eſt idolis: nolite māducare ꝓpter illū q
G indicauit: ⁊ ꝓpter ꝯſciāꝫ. Cōſciētiā aūt dico:
nō tuā: ſꝫ alteri⁹. Ut qd eni libertas mea iudi-
cat ab aliena ꝯſcia? Si ego cuꝫ gr̄a participo:
quid blaſphemor ꝓ eo ꝙ gr̄as ago? Siue er-
eccl.3.c go manducatis ſiue bibitis vel aliud quid fa-
citis omnia in gl̄ia dei facite. Sine offenſione
eſtote iudeis ⁊ gētib⁹ ⁊ eccleſie dei ſicut ⁊ ego
ꝑ oīa oībus placeo: nō querens quod mihi
vtile eſt: ſed qd̄ multis vt ſalui fiant.

¶ C.S. ¶ Apoſtolus reprobat errores corin-
thiorū circa celebritatē ſacramēti euchariſtie
quātū ad habitū ⁊ ꝯuictuꝫ. ac deīde ponit eu-
chariſtie dignitatē ac ritū cōuenientē. ¶ XI

IMitatores mei eſtote ſicͭ ⁊ ego
A xp̄i. Laudo auteꝫ vos fr̄es ꝙ ꝑ
ſupra.4.d oīa mei memores eſtis: ⁊ ſicut
de ſacra vnctione tradidi vobis precepta mea te-
ca. vnico. netis. Volo aūt vos ſcire ꝙ oīs
Eph.5.c. de here. viri caput xp̄s eſt: caput aūt mu
ca. ſigīne. lieris vir caput vero xp̄i de⁹. Oīs vir orans aut
ꝓphetās velato capite deturpat caput ſuū. Oīs
aūt mulier orās aut ꝓphetās nō velato capi-
te: deturpat caput ſuū. Unū eſt eni ac ſi decal-
uet. Nā ſi nō velat̄ mulier tōdeat̄. Si vero tur-
B pe eſt mulieri tonderi aut decaluari: velet ca-
put ſuū. Vir quidē nō debet velare caput ſuū:
q̄m imago ⁊ gl̄ia dei eſt: mulier aūt gloria viri
eſt. Nō eni vir ex muliere eſt: ſꝫ mulier ex vi-
ro. Eteni nō eſt creatus vir ꝓpter mulierē: ſꝫ
Gen.2.d mulier ꝓpter virū. Jō debet mulier velamen
hr̄e ſup caput ſuuꝫ: ⁊ ꝓpter angelos. Verūtn̄
neq̄ vir ſine muliere: neq̄ mulier ſine viro ī
C dn̄o. Nā ſicut mulier de viro: ita ⁊ vir ꝑ mulie-
rem. Oīa autē ex deo. Voſipſi iudicate. Decet
mulierē nō velatā orare deū? Nec ipſa natura
docet vos ꝙ vir qdē ſi comā nutriat: ignomi-
nia eſt illi mulier vero ſi comā nutriat gl̄iaꝫ ē
illi: q̄m capilli ꝓ velamine ei dati ſunt. Si qs
aūt videt̄ cōtētioſus eſſe: nos talē ꝯſuetudineꝫ
nō habemus neq̄ eccleſia dei. Hoc aūt precī-
pio nō laudās ꝙ nō in melius: ſꝫ in deterius D
cōuenitis. Primū qdē cōuenietib⁹ vobis ī ec-
cleſiā: audio ſciſſuras eſſe inter vos. ⁊ ex parte
credo. Naꝫ oportet ⁊ hereſes eſſe: vt ⁊ q pro-
bati ſunt manifeſti fiāt in vobis. Cōuenienti- 1.q.1.ca. ſi
bus ergo vobis in vnū iam nō eſt dn̄icā cenā quis
māducare. Unuſqſq̄ eni ſuā cenā preſumit 34.q.3.c.
ad māducādū. Et alius qdē eſurit: alius autē E
ebrius eſt. Nunqd domos nō habetis ad mā-
ducandū ⁊ bibēdū? Aut eccleſiā dei ꝯtēnitis:
⁊ cōfunditis eos q nō habent? Quid dicā vo-
bis? Laudo vos? In hoc nō laudo. Ego eni ac-
cepi a dn̄o qd̄ ⁊ tradidi vobis: quoniā dn̄s ie-
ſus ī qua nocte tradebat̄: accepit panē ⁊ gr̄as Mat.26.
agens fregit ⁊ dixit. Accipite ⁊ manducate. Mar.14.
Hoc eſt corpus meuꝫ: qd̄ pro + vobis tradet̄. Luc.22.
Hoc facite ī meā cōmemorationē. Simiſliter al + cor
⁊ calicē: poſtq̄ cenauit: dicēs. Hic calix nouū 15.di.ca.
teſtm̄ eſt in meo ſanguine. Hoc facite quotiē- nali.
cunq̄ + bibetis ī meā cōmemorationē. Quo- de ꝯſe. di.
tieſcūq̄ eni māducabitis panē hūc: ⁊ caliceꝫ 2.ca. ſoꝛ
bibetis mortē dn̄i annūciabitis donec veniat. peruenit. al + bibe-
Itaq̄ quicūq̄ manducauerit panē vel biberit ritis vel ſumitis
calicē dn̄i indigne: reus erit corporis ⁊ ſangui-
nis dn̄i. Probet aūt ſeipſuꝫ hō: ⁊ ſic de pane il- 11.q.3.ca.
lo edat ⁊ de calice bibat. Qui eni māducat ⁊ ad rei
G bibit indigne iudiciū ſibi māducat ⁊ bibit: Joā.6.f
nō dijudicās corp⁹ dn̄i. Ideo inter vos multi 1.q.1.ca. ꝙ
infirmi ⁊ imbecilles: ⁊ dormiunt multi. Q ſi eſt autē
noſmetipſos dijudicarem⁹: nō vtiq̄ iudicare- de ꝯſe. di.
mur. Dum iudicamur aūt a dn̄o corripimur: 2.ca. ⁊ ſub
vt non cuꝫ hoc mundo damnemur. Itaq̄ fra- ⁊ calicē. iudas
tres mei cum conuenitis ad manducanduꝫ: de pe. di.
inuicem expectate. Si quis eſurit: domi man- ca. vero. de ꝯſe. di.
ducet: vt non in iudicium conueniatis. Cete- 2.ca. ſi quis
ra autem cum venero diſponam.

¶ C.S. ¶ Cōmēdat ap̄ls gratiā dei genera-
lr̄ declarādo cōditionē gratie gratis date cōpa-
rādo corpus eccleſie ad corp⁹ nature. ¶ XII

DE ſpiritalib⁹ aūt nolo vos igno-
rare fratres. Scitis aūt quoniā A
cum gentes eſſetis: ad ſimulā-
cra muta ꝓut ducebamini: eū-
tes. Ideo notuꝫ vobis facio: ꝙ Mar.9.f
nemo in ſpū dei loquens dicit
anathema ieſu. Et nemo poteſt dicere domi-
nus ieſus niſi in ſpiritu ſancto. Diuiſiones de- 1.q.1.ca.
ro gratiaruꝫ ſunt: idem autem ſpiritus. Et di- multa
uiſiones miniſtrationum ſunt: ideꝫ autem do-
minus. Et diuiſiones operationuꝫ ſunt: idem

vero deus q operatur oia in oibꝰ. Unicuiqz aut
datur manifeſtatio ſpūs: ad vtilitatē. Alij qui
dem p ſpiritū daf ſermo ſapiētie: alij aut ſer
mo ſcie ſecūdū eundē ſpiritū. Alteri fides in
B eodez ſpū: alij gratia ſanitatū in vno ſpū. Alij
opario virtutū alij ,pphetia: alij diſcretio ſpi
rituū: alij gēa linguarū: alij iterpretatio ſer
monū. Hec aut oia opatur vnꝰ atqz idē ſpūs
1.Co.12. Ro.12.b Ephe.4.a. diuidēs ſingulis put vult. Sicut eni corpꝰ vnū
eſt z mēbra hz multa: oia autē mēbra corporis
cū ſint multa vnū tñ corpus ſunt: ita z xps. Et
eni in vno ſpū oēs nos in vnū corpꝰ baptiçati
ſumꝰ: ſiue iudei ſiue gētiles: ſiue ſui: ſiue libe
ri: z oēs in vno ſpū potati ſumꝰ. Nā z corpus
nō eſt vnū mēbrū ſz multa. Si dixerit pes: qm
non ſum manus: non ſum de corpore: nō ideo
C non eſt de corpore. Et ſi dixerit auris quoniam
non ſum oculus n onſum de corpore: nū ideo
non eſt de corpore. Si totū corpus oculus: vbi
auditꝰ? Si totū auditus vbi odoratꝰ? Nūc aut
poſuit deus mēbra: vnūquodqz eoꝝ in corpore
ſicut voluit. Qz ſi eēnt oia vnū mēbrū: vbi cor
pus? Nūc aut multa qdē mēbra: vnū aut cor
pus. Non pōt autē dicere oculus manui: opa
tua nō indigeo aut iterū caput pedibus: non
eſtis mihi neceſſarij: ſed multo magis que vi
dētur mēbra corporis infirmiora eſſe: neceſſa
riora ſunt. Et que putamus ignobiliora mē
bra eſſe corporis: his honorē abūdātiorē circū
damus. Et q̄ inhoneſta ſunt nr̄a: abūdantiorē
D honeſtatē hñt. Honeſta aut nr̄a nullius egent.
Sed deus tēpauit corpꝰ ei cui deerat abūdan
tiorē tribuēdo honorē: vt nō ſit ſciſma in cor
pore: ſed in idipſuz p inuicē ſollicita ſint mē
Ro.8.b Phile.4.b bra. Et ſi qd patif vnuz mēbrū: cōpatiunf oia
mēbra. Siue glīaf vnū mēbrū: cōgaudent oia
mēbra. Uos autē eſtis corpus xpi: z mēbra de
Ephe.4.b. mēbro. Et quoſdā qdē poſuit deus in eccleſia:
primū apoſtolos ſecūdo ,pphētas: tertio do
ctores. Deinde virtutes exinde grās curatio
nū: opitulationes gubernationes genera lin
guarū: interpretationes ſermonū. Nūqd oēs
apli? Nunqd oēs prophete? Nunqd oēs docto
res? Nunquid oēs virtutes? Nunqd oēs gra
tiam hñt curationū? Nūquid oēs linguis lo
quuntur? Nunqd oēs interpretantur? Emulā
infra.14.a mini autez chariſmata meliora. Et adhuc ex
cellentiorem viā vobis demonſtro.

C Capituli Summariū. C Recommendat apoſtolus caritatis excellentiam vtilitatem z ſtabilitatem. C XIII.

Si linguis hoīuz loquar z ange A
loꝝ caritatē aut nō hēaz: factꝰ
ſuz velut es ſonās aut cymbalū
tinniēs. Et ſi hūero ,pphetiaz: z
nouerī myſteria oia. z oēz ſcie
tiam: z ſi hūero oēm fidē ita vt
mōtes trāſferā: caritatē aut non hūero: nihil
ſum. Et ſi diſtribuero ī cibos pauperū oēs fa B
cultates meas: z ſi tradidero corpꝰ meū ita vt
ardeā: caritatē aut nō hūero nihil mihi pro
deſt. Caritas patiēs eſt benigna ē. Caritas nō infra.10.b
emulaf nō agit perperaz. nō inflaf: nō eſt am
bitioſa nō q̄rit q̄ ſua ſunt. nō irritaf nō cogi Phili.2.c
tat malū: nō gaudet ſup iniqtate: cōgaudet aūt
ṽitati. Oia ſuffert: oia credit: oia ſperat: oia ſu
ſtinet. Caritas nūq̄ excidit. ſiue ,pphetie eua
būnf: ſiue ligue ceſſabūt: ſiue ſciētia deſtruef. C
Ex parte eni cognoſcimꝰ: z ex pte ,pphetāmꝰ
cuz autē venerit qđ pfectū eſt: euacuabif qđ
ex pte eſt. Cuz eſſez puulus: loqbar vt paruu
lus: ſapiēbā vt paruulus: cogitabā vt paruu
lus. Qñ aut factꝰ ſuz vir: euacuaui que erant D
paruuli. Uidēmꝰ nūc p ſpeculū in enigmate:
tūc aut facie ad faciē. Nunc cognoſco ex par
te tūc aut cognoſcā ſicut z cognitus ſuz. Nūc
autē manent: fides: ſpes: caritas: tria hec. Ma
ior autem horum eſt charitas.

C Ca. Sū. C Eminētiam oſtendit prophetie ſuper donum linguarum. z quomodo ſit vtendum vtroqz dono. C XIIII

Ectamini charitatē: emulami A
ni ſpiritalia: magis aut vt pphe
tetis. Qui eni loquif lingua nō
hoibꝰ loquif: ſed deo. Nemo. n.
audit. Spūs aut loquif myſte infra.12.b
ria. Naz q ,pphētat: hoibꝰ loq
tur ad edificationē z exortationē z cōſolatio
nem. Qui loquif lingua ſemetipſuz edificat.
Qui aut ,pphētat: eccleſiaz + edificat. Uolo al. + vel
aut vos oēs loq linguis: magis aut ,pphetare.
Nam maior eſt q ,pphētat q̄z q loquif liguis:
niſi forte interpretef: vt eccleſia edificationez
accipiat. Nūc aut fratres ſi venero ad vos li
guis loquēs: qd vobis pdero. niſi vob loquar: B
aut in reuelatiōe aut in ſciētia: aut in ,pphetia:
aut in doctrina? Tñ que ſine aia ſunt vocē da
tia: ſiue tibia: ſiue cythara: niſi diſtinctionē ſo
nituū dederit: quō ſcietis id qđ canif aut qđ
cythariçaf? Etenī ſi in certā vocē det tuba: qs
parabit ſe ad belluz? Ita z vos per linguaz niſi
manifeſtum ſermonē dederitis: quō ſcietis id

quod dicitur? Eritis eni in áera loqntes. Tā
multa vtputa genera linguarū sunt i hoc mū-
C do: ⁊ nihil sine voce est. Si ergo nesciero vir-
tutē vocis ero ei cui loquar bárbarꝰ: ⁊ q lóqᵗ
mihi bárbarꝰ. Sic ⁊ vos qm̄ emulatóres estis
spūuʒ ad edificationē eccl'ie: q̄rite vt abūde-
tis. Et ideo q loquiᵗ lingua óret vt iterpretēᵗ.
Nā si órē ligua: spūs meꝰ orat: mens aūt mea
sine fructu est. Quid ergo est? Orábo spū: ora-
bo ⁊ mēte. Psallā spū: psallā ⁊ mēte. Ceteruʒ
si bn̄dixeris spū: qs supplet locū idiote? Quō
D dicet amē sup tuā bn̄dictionē. Qm̄ qd dicas (supra. 1. a / ois nō hʒ)
nescit. Nā tu qdē bn̄ grās agis: sed alr̄ nō edi
ficaᵗ. Grās ago deo + meo q oiuʒ vrm̄ ligua lo (+ meo)
quor. Sed in ecclesia volo quinqʒ verba sensu
meo lóqui: vt ⁊ alios ínstruā: qʒ decē milia ver
borū in lingua. Fratres nolite púeri éffici sen
sibus: sʒ malitia páruuli estóte: sensibꝰ aūt per
fécti estóte. In lege eni scriptū est. Qm̄ i alijs (Esa. 28. a.)
línguis ⁊ i labijs alijs lóquar pplo huic: ⁊ nec
E sic exáudiēt me dicit dn̄s. Itaqʒ lingue i signū
sunt nō fidelibꝰ sed infidélibꝰ: prophétie aūt
nō infidelibꝰ sed fidelibus. Si ergo cōuéniat
vniuérsa ecclesia in vnū: ⁊ oēs linguis loquā-
tur: intrēt aūt idióte aut ifideles: nōne dicent
qd isanitis? Si aūt oēs pphétēt: íntret aūt qs
infidelis vel idióta: ꝯuinciᵗ ab oibꝰ: diiudicaᵗ
ab oibꝰ. Occulta eni cordis eiꝰ manifesta fiūt:
⁊ ita cádēs in faciē adorabit deū. pnūciās q
F vere deꝰ in vobis sit. Quid ergo est frēs? Cū cō-
uenitis vnusqsqʒ vrm̄ psalmū hʒ: doctrinā hʒ
apocalýpsim hʒ: linguā habet: iterptationem
hʒ: Oia ad edificatiōēʒ fiāt. Siue lingua quis
loquitur: fm̄ duos: aut vt multū tres ⁊ p par
tes ⁊ vnus interptētur. Si aūt nō fúerit inter
pres: táceat in eccl'ia: sibi autē loquátur ⁊ deo.
pphete aūt duo aut tres dicāt: ⁊ ceteri diju-
dicēt. Qd si + alij reuelátū fúerit sedēti prior
táceat. Potestis eni oēs p singulos pphetáre:
vt oēs discāt ⁊ oēs exhortēᵗ. Et spūs pphetārū
G pphétis subiéctus est. Nō eniʒ dissensiōis est
deus: sed pacis: sicut ⁊ in omnibꝰ ecclesijs scō (.timo. 2. c / Gen. 3. c. / 3. di. cū / mulier.)
rū doceo. Mulieres in ecclesijs táceāt. Non
eniʒ pmittiᵗ eis lóq: sed súbditas esse: sicut ⁊
lex dicit. Si qd aūt vólunt díscere: domi viros
suos intérrogent. Turpe est enim mulieri loq
in ecclesia. An a vobis verbū dei pcéssit: aut in (17. dist. ca. / ideo q 38.)
vos solos puenit? Si qs videᵗ ppheta esse aut
spirituális cognoscat que scribo vobis: q dn̄i
sunt mandata. Si quis aūt ignórat ignorábiᵗ.
Itaqʒ frēs emulámini pphetáre ⁊ loq linguis

nolite phibére. Omnia aūt honeste ⁊ secun-
dum ordinem fiant in vobis.

¶ Ca. XV. ¶ Tractat apostolus de gratia re-
surrectionis premittendo commendationeʒ
doctrine euangelice. ¶ XV

Notū aūt vobis facio frēs euāgé A
liū q pdicaui vobis: q ⁊ accepi (Act. 1. b.)
stis i quo ⁊ statis: p qd ⁊ saluā-
mini: q̄ rōne pdicaueri vobis si
tenétis: nisi frústra credidistis.
Trádidi eni vobis i primis qd
⁊ accépi: qm̄ xp̄s mortuus est p pctis nr̄is fm̄
scripturas: ⁊ q sepultꝰ est. ⁊ q resurrexit tertia
die fm̄ scripturas: ⁊ q visus est céphe: ⁊ post
hec vndeci. Deide visus est plusqʒ qngētis fra
tribꝰ simul: ex qbꝰ multi manēt vsqʒ adhuc: q-
dā aūt dormiérūt. Deide visus est iacobo: dei-
de apl'is oibꝰ. Nouissime aūt oiuʒ tāqʒ aborti
uo visus est ⁊ mihi. Ego eni suʒ minimꝰ aplo̅ꝝ B
q nō suʒ dignꝰ vocari apl's: qm̄ psecutꝰ suʒ ec-
clesiā dei. Grā aūt dei suʒ id qd suʒ: ⁊ grā eiꝰ i
me vacua nō fuit: sʒ ābūdātiꝰ illis oibꝰ labora
ui. Nō ego aūt: sʒ grā dei mecū. Siue eni ego
siue illi: sic pdicáuimꝰ: ⁊ sic credidistis. Si aūt
xp̄s prédicat q resurréxit a mortuis: quō qui
dā dicūt i vobis: qm̄ resurréctio mortuoꝝ nō
est. Si aūt resurrectio mortuoꝝ non est: neqʒ
xp̄s resurréxit. Si aūt xp̄s non resurréxit ina- C
nis est pdicatio nr̄a: inanis est ⁊ fides vr̄a. In
uenimur aūt ⁊ falsi testes dei. qm̄ testimoniuʒ
diximus aduersus deum q suscitauerit xp̄m
quem nō suscitauit: si mortui non resurgunt.
Nam si mortui nō resurgunt: neqʒ xp̄s resur-
réxit. Quod si xp̄s non resurréxit vana est fi-
des vr̄a. Adhuc enim estis in peccatis vestris
Ergo ⁊ qui dormiérūt in christo perierūt. Si i
hac vita tm̄ in xp̄o sperantes sumus: misera-
biliores sumus oibꝰ hoibꝰ. Nūc autē christus
resurréxit a mortuis primitie dormiéntium:
qm̄ quideʒ p hoiem mors: ⁊ p hoiem resurrē-
ctio mortuoruʒ. Et sicut in adám oēs moriun
tur: ita in xp̄o oēs viuificabúnᵗ. Unusquisqʒ
aūt in suo ordine: primitie xp̄s. Deinde hi q
sunt xp̄i: qui in aduētu eius crediderunt. dein
de finis cū tradiderit regnū deo ⁊ patri: cum
euacuauerit oēm principátū ⁊ ptātē ⁊ virtutē.
Oportet aūt illū regnáre donec ponat omnes D
inimicos sub pédibꝰ eius. Nouissime aūt ini-
mica destrueᵗ mors. Oia eni subiécit sub pe-
dibꝰ eius. Cū aūt dicat oia subiécta sūt ei: sine
dubio pter eū qui subiécit ei oia. Cū autē sub

iecta fuerint illi oia:tūc ⁊ ipſe filius ſubiect⁹
erit illi qui ſubiecit ſibi oia.vt ſit de⁹ oia in oī
bus.Alioquin quid faciūt qui baptizantur ꝑ
mortuis.Si oino mortui nō reſurgūt:vt quid
Di.q.i.c.no zeritis ⁊ baptizant pro illis:Ut quid ⁊ nos periclita-
vel ꝑ gloria veſtra. mur oi hora?Quotidie morior propter veſtraꝫ
gloriā ✝ fres:quā habeo in xp̄o ieſu dn̄o nr̄o.
ve iurau. ſi ſic ſpo Iſa.22.b. Si ſm hoiem ad beſtias pugnaui epheſi: quid
mihi ꝓdeſt ſi mortui non reſurgūt? Manduce
pe.di.2. ſi enim mus ⁊ bibamus:cras.n.moriemur.Nolite ſe
E duci.Corrūpūt mores bonos colloquia mala.
Euigilate iuſti:⁊ nolite peccare.Ignorantiam
enim dei quidam habent.Ad reuerentiaꝫ vobis
loquor.Sed dicit aliquis.Quo reſurgūt mor
tui.quali autē corpore venient.Inſipiēs tu:qđ
ſeminas non viuificatur.niſi prius moriat.Et
quid ſeminas.nō corpus qđ futuꝝ eſt ſeminas.
ſꝫ nudū granū:vtputa tritici aut alicuius cete
rorū.Deus āt dat illi corpus ſicut vult:⁊ vni-
cuiqꝫ ſeminū propriuꝫ corp⁹.Nō ois caro ea-
dē caro:ſed alia hoium:alia pecorum:alia vo
lucrum:alia āt piſcium.Et corpora celeſtia ⁊
corpora terreſtria:ſed alia quidē celeſtiū glo-
ria alia āt terreſtrium.Alia claritas ſolis:alia
claritas lune:⁊ alia claritas ſtellaꝝ.Stella.n.
F a ſtella differt i claritate:ſic ⁊ reſurrectio mor
tuorū.Seminatur in corruptione:ſurget in in
corruptione.Seminat in ignobilitate.ſurget i
gloria.Seminat in infirmitate:ſurget in vir-
Gen.2.b. tute.Seminatur corpus aiale:ſurget corp⁹ ſpi
rituale:Si eſt corpus aiale: eſt ⁊ ſpūale:ſicut
ſcriptū ē.Fact⁹ ē prim⁹ hō adāꝫ in aiam viuē
tē:nouiſſimus adam in ſpm̄ viuificātē.Sꝫ nō
prius qđ ſpūale ē:ſꝫ qđ aiale:deīde qđ ſpūale.
Primus hō de terra terren⁹: ſcđs hō de celo
celeſtis.Qualis terrenus:tales ⁊ terreni:⁊ q̄-
lis celeſtis:tales ⁊ celeſtes.Igit ſicut portaui-
mus imaginē terreni.portemus ⁊ imaginē ce
leſtis.Hoc autē dico fres:q⁊ caro ⁊ ſanguis re
gnū dei poſſidere nō pñt:neqꝫ corruptio incor
G ruptelā poſſidebit.Ecce myſterium vobis di
co.Omnes quidē reſurgemus:ſed nō oēs im
mutabimur.In momento in ictu oculi:i no
uiſſima tuba.Canet enim tuba ⁊ mortui re-
ſurgent incorrupti:⁊ nos imutabimur.Opor-
tet enim corruptibile hoc induere incorruptio
nē:⁊ mortale hoc induere imortalitatē.Cū āt
mortale hoc induerit imortalitateꝫ: tunc fiet
ſermo qui ſcriptus eſt. Abſorta ē mors in vi-
Oſee.13.b. ctoria.Ubi ē mors victoria tua?Ubi eſt mors
Hebr.2.b. ſtimulus tuus?Stimulus āt mortis pctm̄ eſt:

virtus vero peccati lex.Deo āt gratias:qui de-
dit nobis victoriam ꝑ dn̄m nr̄m ieſum xp̄m. 1.Joh.5.a
Itaqꝫ fres mei dilecti ſtabiles eſtote ⁊ immo
biles: abundantes in omni opere domini:
ſemper ſcientes ꝙ labor veſter non eſt inanis
in domino.

¶C.S. ¶Docet apoſtolus quō conuerſandū
eſt cum extraneis ⁊ vicinis:ac in finē epiſtole
annectit ſalutationem. ¶XVI.

De collectis autem que fiunt in A
ſanctos:ſicut ordinaui in eccle-
ſijs galatie:ita ⁊ vos facite per
vnam ſabbati. Unuſquiſqꝫ ve-
ſtrum apud ſe reponat recon-
dens quod ei bene placuerit: vt
non cum venero tunc collecte fiant. Cum au
tem pñs fuero:quos probaueritis per epiſto-
las hos mittam perferre gratiam veſtram in
ieruſalem.Qđ ſi dignum fuerit vt ego eaꝫ:me
cum ibunt.Ueniam autem ad vos cum ma-
cedoniam pertranſiero.Nam macedoniaꝫ ꝑ
tranſibo.Apud vos autem forſitan manebo
vel etiam hyemabo:vt vos me deducatis quo 22.q.2.ca. aliducerēdum
cunqꝫ iero.Nolo enim vos modo in tranſitu
videre.Spero enim me aliquantuluꝫ tempo-
ris manere apud vos:ſi dominus permiſerit. B
Permanebo autem epheſi vſqꝫ ad penteco-
ſten. Oſtium enim mihi apertum eſt magnuꝫ
⁊ euidens:⁊ aduerſarij multi.Si autem vene
rit timotheus:videte vt ſine timore ſit apud
vos.Opus enim domini operatur ſicut ⁊ ego.
Ne quis ergo illum ſpernat.Deducite auteꝫ
illum in pace:vt veniat ad me.Expecto enim
illum cum fratribus. De apollo autem fra
tre vobis notum facio: quoniam multum ro C
gaui eum vt veniret ad vos cum fratribus:⁊
vtiqꝫ non fuit voluntas eius vt nunc veniret.
Ueniet autem cum ei vacuum fuerit.Uigi-
late ſtate in fide:viriliter agite:⁊ confortami
ni: omnia enim veſtra in caritate fiant. Obſe
cro vos autem fratres noſtis domum ſtepha-
ne ⁊ fortunati: ⁊ achaici: quoniam ſunt pri-
mitie achaie: ⁊ in miniſterium ſanctoruꝫ or-
dinauerunt ſeipſos vt ⁊ vos ſubditi ſitis eiuſ-
modi:⁊ omni cooperanti ⁊ laboranti. Gau-
deo autem in preſentia ſtephane ⁊ fortunati
⁊ achaici:quoniam id quod vobis deerat ip-
ſi ſuppleuerunt.Refecerunt enim ⁊ meū ſpi-
ritum ⁊ veſtrum.Cognoſcite ergo que eiuſ-
modi ſūt.Salutant vos oēs eccleſie aſie.Sa- D
lutant vos in domio multū aquila ⁊ priſca cū

domeſtica ſua eccleſia:apud quos ⁊ hoſpitor:
12.q.4.c.q. llarius Salutant vos omnes fratres.Salutare inui-
14.q.3.ca. cem in oſculo ſancto. Salutatio mea : manu
cuȝ ergo. pauli.Si quis non amat dominum noſtruȝ ie
ſum chriſtum ſit anathema maranatha.Gra
tia domini noſtri ieſu chriſti vobiſcum. Cari-
tas mea cū omnib⁹ vobis in xpo ieſu . Amē.
¶ Explicit epl'a beati pauli apoſtoli ad . Co-
rinthios prima.

¶ Incipit plog⁹ bti hieronimi pſbiteri i epi
ſtolam ſecundam bti pauli apl'i ad Corithios.

IN ſcda ad Corinthios epiſtola
quaſi in parte ſuperiori poſt tri-
bulationū ſuaꝝ relationes red-
dit cās quare ad eos ſecūdo nō
ierit : quoniā nō leui mutatiōe
cōſilij feciſſe ſe aſſerit:ſed ne ad
uentu ſuo triſtitiā incurreret:cum in peccato
permanere diſcipulos reppeririſſet.Deinde poſt
agnitos fructus penitentie recōciliat eum ec-
cleſie:quē in prima pp fornicationē a cōſortio
ſctōꝝ iuſſerat amoueri.Tertio cōtra pſeudo
apl'os officij ſui dignitatē tuet:⁊ noui teſti mi-
niſtros tāto anteire gr̄a oſdit:q̄ꝫto euāgeliuȝ
eſt lege pſtantius.Immoratur ēt in cā illa pl'i
muȝ quā breuiter in prima ɔtigerat:vt prom
pto ac libēti aio neceſſaria pñtis vite nō habē-
tibus largiant ⁊ vtilitate ſpūalis cōmercij cō-
mutet pñtia cū futuris:atqꝫ abūdātia ſua ſan
ctoꝝ inopiā ſuppleat:vt viciſſim eoꝝ inopia
ſctōꝝ abundātia ſuppleat.In fine repetit qd
ſuperi⁹ ɔtra pſeudo apl'os egerat ⁊ iactationē
eoꝝ pdicatiōeſqꝫ de ſe glioſas vel collata āti
quitate generis : vel cathalogo iniuriaꝝ ac
periculorum ſuorū eu acuat dicitqꝫ eos opera-
rios ſubdolos qui ad imitationē ſathane trāſ-
figurentur in apoſtolos xp̄i ſub predicationis
ſpe lucra pecuniaria queqꝫ ſectantes.

¶ Incipit argumentum.

PEſt actā a corinthijs pñtiaꝫ con
ſolatoriā ſcribit eis epl'aꝫ aplus
a troade per titum.⁊ collaudās
eos hortatur ad meliora:contri
ſtatos quidem eos: ſed emen-
datos oſtendens.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit epiſtola pauli ad corinthios Se-
cunda.

¶ C.S. ¶ Captat corinthios beniuolentia p
ſuas tribulationes ad excitandum attentionē.
⁊ excuſat ſe de promiſſione eis facta C.I.

PAulus apo
ſtolus chriſti ieſu per vo A
luntatem dei.⁊ timotheꝰ
us frater:eccleſie dei q̄ ē
corinthi cum omnibus
ſanctis qui ſunt in vni-
uerſa achaia.Gratia vo
bis ⁊ pax a deo patre no
ſtro ⁊ domino iheſu xp̄o.
Benedictus deus ⁊ pater domini noſtri ieſu Ephe.1. 1.pe.1.
chriſti:pater miſericordiarum ⁊ deus toti⁹ cō
ſolationis:qui conſolatur nos in omni tribu-
latione noſtra vt poſſimus ⁊ ipſi conſolari eos
qui in omni preſſura ſunt per exhortationem
qua exhortamur ⁊ ipſi a deo quoniaȝ ſicut abun
dant paſſiones chriſti in nobis:ita ⁊ per chri-
ſtum abundat conſolatio noſtra.Siue autem B
tribulamur pro veſtra exhortatione ⁊ ſalute:ſi
ue conſolamur pro veſtra conſolatione:ſiue ex
hortamur pro veſtra exhortatione ⁊ ſalute:que
operatur tollerantiam earundem paſſionum
quas ⁊ nos patimur : vt ſpes noſtra firma ſit
pro vobis:ſcientes quoniam ſicut ſocij paſſio-
num eſtis ſic eritis ⁊ conſolationis.Non eniȝ
volumus ignorare vos fratres de tribulatio-
ne noſtra que facta eſt in aſia:qm̄ ſupra modū
grauati ſumus ſupra virtutem : ita vt tederet
nos etiaȝ viuere.Sed ipſi in nobis ipſis rn̄ſuȝ
mortis habuimus:vt non ſim⁹ fidētes i nobis
ſed in deo q ſuſcitat mortuos:q de tantis pīcu
lis nos eripuit ⁊ eruit.in quē ſp̄amus quoniā
⁊ adhuc eripiet:adiuuantib⁹ ⁊ vobis in orō-
ne pro nobis vt ex multarū pſonis facieꝝ eius
que in nobis eſt donationis:per multos gratie C
agantur pro nobis.Nam gloria nr̄a hec ē teſti li.q.1.c.in
moniū ɔſcie nr̄e:q̄ i ſimplicitate cordis ⁊ ſin ter verba
ceritate dei:⁊ nō in ſapia carnali:ſꝫ in gr̄a dei ꝺ ſacram
ɔuerſati ſumus in hoc mūdo abundantius āt ꝺo.c.ſu
ad vos.Nō.n.alia ſcribimus vobis q̄ꝫ q̄ legi- co.
ſtis ⁊ cognouiſtis.Spo āt q̄ vſqꝫ in finem co
gnoſcetis:ſicut ⁊ cognouiſtis nos ex parte : q̄
glia vr̄a ſumus:ſicut ⁊ vos nr̄a in die dn̄i nr̄i
ieſu xp̄i.Et hac cōfidentia volui prius venire
ad vos vt ſecundam gr̄am heretis.⁊ p vos trā
ſire i macedoniā.⁊ iterū a macedonia venirē
ad vos.⁊ a vobis deduci in iudeā.Cum ergo D
hoc voluiſſem.nunqd leuitate vſus ſum?Aut
que cogito.ſm carnē cogito vt ſit apud me eſt
⁊ nō?Fidelis āt de⁹:q̄ ſmo nr̄ q fuit apd vos:ſi
ē in illo ē:⁊ nō:ſꝫ eſt in illo ē.Dei.n.fili⁹ ieſus

xp̄s q̄ in vobis p nos p̄dicatus ē: p me ꝛ ſiluā-
nū ꝛ timothéum: non: fuit in illo ē ꝛ nō. ſed ē
in illo fuit. Quotquot. n. p̄miſſiones dei ſūt. in
illo eſt. Jdō ꝛ per ip̄m amē deo ad gl'iam vr̄az.
Qui āt cōfirmat nos vobiſcuz i xp̄o ꝛ q̄ vnxit
nos deus. ꝛ q̄ ſignáuit nos ꝛ dedit pign⁹ ſpūs i
cordibus nr̄is. Ego āt teſtē deū inuoco in aiaz
meam: q̄ párcens vobis non veni vltra corin-
thū: non q̄ dominámur fidei vr̄e: ſed adiutó-
res ſumus gaudij vr̄i. Nam fide ſtatis.

C L.S. C Ponit duplex cā quare ap̄ls non
venerit corīthū. ſ. ne contriſtaret: ꝛ alibi maio
rem fructū faceret: quē fructū deīde oſdit: a
quo falſos prophetas excludat. C II.

A Státui āt hoc ipſum apud me:
ne iterum in triſticia venirē ad
vos. Si. n. ego cōtriſto vos: ꝛ qs
eſt qui me letíficet niſi q̄ cōtri-
ſtatur ex me? Et hoc ipſum ſcri-
pſi vobis vt nō cum venero tri
ſtitiā ſuper triſticiam hábeam de quibus opor-
túerat me gaudére: cōfidens in omnib⁹ vobis
B q̄ meum gaudiū oīum vr̄m eſt. Nā ex mul-
ta tribulatione ꝛ anguſtia cordis ſcripſi vobis
p multas láchrymas: nō vt cōtriſtémini. ſ3 vt
ſciatis quā caritatem hábeam abūdantius in
vobis. Si quis autem contriſtáuit me: non me
contriſtáuit: ſed ex parte vt non ónerē omnes
vos. Súfficit illi qui eiúſmodi eſt obiurgátio
hec que fit a plúribus: ita vt econtrario. magis
donétis ꝛ conſolémini. ne forte abundantiori
C triſticia abſorbeátur qui eiúſmodi eſt. Propt
quod óbſecro vos: vt confirmétis in illum ca
ritatem. Jdeo. n. ꝛ ſcripſi vobis: vt cognoſcam
experiméntum veſtrum: an in omnibus obedi
entes ſitis. Cui autē aliqd donáſtis: ꝛ ego. Nā
.4.ca. pōt ꝛ ego quod donaui ſiqd donaui propter vos in
perſona chriſti: vt non circūueniámur a ſátha
na. Non. n. ignorámus cogitationes eius. Cū
veniſſem autem tróadē propter euāgeliū chri-
ſti: ꝛ óſtium mihi apértum eſſet in domino nō
hábui réquiē ſpūi meo: eo q̄ nō inuéneri titū
fratrem meum: ſed vale faciens eis: profectus
D ſum in macedóniam. Deo autem gratias qui
ſéper triúmphat nos in chriſto ieſu ꝛ odórem
noticie ſue manifeſtat per nos in omni loco q̄
chriſti bonus odor ſumus deo in his qui ſalui ſi
.4.ca. ucho ioſoꝛ. unt: ꝛ in is q̄ péreunt. Alijs quidē odor mortis
in mortem alijs autē odor vite in vitaz. Et ad
hec quis tā idóneus? Nō. n. ſumus ſicut plú-
rimi adulterántes verbū dei ſed ex ſinceritáte
ſicut ex deo coram deo in chriſto lóquimur.

C L.S. C Oſdit apoſtolus ſe cōmēdatione
hoīum non idigére nec eā q̄rere: atq3 recōmē
dat miniſtros eccleſie xp̄i q̄ztū ad officiū digni
tatē ꝛ q̄ztū ad cogitationis excellētiā. C III.

Ncipimus iteruz noſmetipſos A
cōmendáre. Aut nūqd egémus
ſicut quidā cōmendaticys epi-
ſtolis ad vos: aut ex vobis: Epi-
ſtola noſtra vos eſtis ſcripta i cor
dibus noſtris: q̄ ſcit ꝛ légit ab oī
bus homínibus manifeſtati: qm̄ epíſtola eſtis
xp̄i miniſtrata a nobis ꝛ ſcripta non atramén
to: ſed ſpiritu dei viui: nō in tábulis lapídeis:
ſed in tabulis cordis carnalibus. Fidúciaz au B
tem talē habémus per chriſtum ad deum: nō hebre.4.d
q̄ ſufficiéntes ſimus cogitare aliquid a nobis
quaſi ex nobis: ſed ſufficientia noſtra ex deo ē.
Qui ꝛ idóneos nos fecit miniſtros noui teſta-
menti: non littera ſed ſpiritu. Littera. n. occi-
dit ſpiritus autem viuificat. Q3 ſi miniſtrátio
mortis lítteris deformáta i lapidib⁹ fuit i glo-
ria. ita vt nō póſſent inténdere filij iſraél i fa
ciem móyſi propter gloriā vultus eius q̄ eua-
cuátur quō nō magis miniſtratio ſpūs erit in
gloria? Nam ſi miniſtratio dānationis ī gl'ia C
eſt: multo magis abúndat miniſtériū iuſticie
in gl'ia. Nā nec gl'ificatū eſt qđ clárait in hac
pte. pp excellētē gl'iaz. Si. n. qđ euacuát p gl'iā
ē: multo magis qđ manet in gl'ia ē. Hñtes igit Exo.34.d
talē ſpē. multa fidúcia útimur. Et nō ſicut móy
ſes ponebat velámē ſup faciē ſuā vt nō itén-
derēt filij iſraél in fáciē eius qđ euacuat: ſed
obtúſi ſūt ſenſus eoꝝ. Uſq3 in hodiernū diem D
idipſum velámen in lectione véteris teſtamē
ti mánet nō reuelátū. qđ in xp̄o euacuat. Sed
vſq3 in hodiernū diē cū legit móyſes velámē
poſitū ē ſup cor eoꝝ. Cū āt cōuerſus fuerit ad
deū: auferet velámē. Dñs autē ſpūs ē. Ubi aūt Joh.4.d
ſpūs dñi: ibi libertas. Nos vero oēs reuelata fa
cie gl'iaz dñi ſpeculántes in eādē imáginē trāſ 19.q.2.ca. duc ſi. de reg. clīcꝫ
formámur a claritate i claritatē tāq3 a dñi ſpū

C L.S. C Cōmēdat aplus myſteriū noui te-
ſtamenti: ꝛ q̄ztum ad opationē boni ꝛ q̄ztū ad
tollerantiam mali. C IIII

Deo habentes hanc ammini-
ſtrationē iuxta qđ miſericordiā A
cōſecuti ſumus: nō deficim⁹ ſed
abdicámus inocculta dedécoris:
nō ámbulātes i aſtútia: neq3 adul
terántes verbū dei: ſ3 in manife

ſtatione veritatis cõmendãtes noſmetipſos ad
oẽm ꝯſciam hoium corã deo. Qꝫ ſi et opertuꝫ
eſt euãgeliũ nr̃m: in his q pereunt eſt optuꝫ:
in qbus deus huius ſeculi excecauit mẽtes infi
deliuꝫ: vt non fulgeat illumĩatio euãgelij glo
rie xp̃i q ẽ imago dei. Nõ eni noſmetipſos p̃
B dicamus ſed ieſum chriſtũ dominũ noſtrum.
Nos ãt ſeruos veſtros p ieſũ: qm̃ deus qui di
xit de tenebris lucem ſplendeſcere. ipſe illu
xit in cordibus noſtris ad illumĩationẽ ſciẽtie
claritatis dei in facie chriſti ieſu. Habemus ãt
theſaurum iſtuꝫ ĩ vaſis fictilibus: vt ſublimi
tas ſit virtutis dei ⁊ non ex nobis. In omnibꝰ
C tribulationẽ patimur: ſed nõ ãguſtiamur. Apo
riamur: ſed nõ deſtituimur. Perſecutionem
patimur. ſed nõ derelinquimur. Humiliamur:
ſed nõ cõfundimur. Deijcimur: ſed non peri
mus. Semper mortificationẽ ieſu xp̃i in corpo
re noſtro circũferẽtes: vt vita ieſu manifeſte
tur in corporibus noſtris. Semp enim nos qui
viuimus in mortẽ tradimur propter ieſuꝫ: vt
⁊ vita ieſu mãifeſtet̃ ĩ carne nr̃a mortali. Ergo
mors in nobis opatur: vita autẽ in vobis. Ha
Pſã.115. bẽtes autẽ eũdẽ ſpiritũ fidei. ſicut ſcriptũ eſt:
credidi propter qđ locutus ſuꝫ. ⁊ nos credimꝰ
propter quod ⁊ loquimur. ſciẽtes quoniaꝫ qui
ſuſcitauit ieſum ⁊ nos cum ieſu ſuſcitabit. ⁊ cõ
ſtituet vobiſcum. Omnia enim propter vos: vt
D gratia abundãs per multos in gratiaꝝ actiõe
abundet in gloriã dei. Propter quod nõ defi
cimus. Sed licet is qui foris eſt noſter homo
corrumpatur: tamẽ is q intus eſt renouat̃ de
die in diẽ. Id. n. quod in preſenti eſt momẽta
neum ⁊ leue tribulationis noſtre: ſupra modũ
in ſublimitate eternum glorie pondus operã
tur ĩ nobis: nõ cõtemplantibus nobis q̃ vidẽ
tur ſed que non videntur. Que. n. vident̃: tpã
lia ſunt: que autẽ nõ vident̃ eterna ſunt.

¶ C. S. ¶ Agit de premio iuſtoruꝫ apoſtolus ac eius deſiderio atqꝫ debita ad ipſum prepara tione ac cauſa vtriuſqꝫ. ¶ V

A Scimus. n. qm̃ ſi terreſtris domꝰ
noſtra huius habitatiõis diſſol
uatur: ꝙ edificationem ex deo
habemus domum nõ manufa
ctam ſed eternam in celis. Nã
⁊ in hoc ingemiſcimus habita
tionem noſtram q̃ de celo eſt ſupinduí: cupiẽ
tes: ſi tamẽ veſtiti ⁊ nõ nudi inueniamur. Nã
⁊ qui ſumus in hoc tabernaculo ingemiſcimꝰ
grauati: eo ꝙ nolumus expoliari. ſed ſuperue

ſtiri. vt abſorbeatur qđ mortale eſt a vita. Qui B
autẽ efficit nos in hoc ipſum deus qui dedit no
bis pignus ſpiritus. Audẽtes igitur ſemper ⁊
ſcientes: quoniam dum ſumus in hoc corpore.
peregrinamur a domĩo. Per fidẽ eniꝫ ambu
lamus: ⁊ non per ſpeciem: Audemus aũt: ⁊ bo
nã volũtatem habemus: magis peregrinari a
corpore ⁊ p̃ntes eẽ ad dominũ: ⁊ ideo cõtendi
mus. ſiue abſ̃tes ſiue p̃ntes placere illi. Oẽs Roã.14.
n. nos manifeſtari oportet ante tribunal xp̃i:
vt referat vnuſquiſqꝫ propria corporis: prout
geſſit ſiue bonũ ſiue malũ. Sciẽtes ergo timo
rem domini hominibus ſuademus: deo auteꝫ
manifeſti ſumus. Spero autem ⁊ in conſcien
tijs veſtris manifeſtos nos eſſe. Non iterum
commẽdamus nos vobis: ſed occaſioneꝫ da
mus vobis gloriandi pro nobis: vt habeatis ad
eos qui in facie gloriantur. ⁊ non in corde. Si C
ue enim mente excedimus deo: ſiue ſobrij ſu
mus vobis. Caritas. n. chriſti urget nos eſtimã
tes hoc. quoniã ſi vnus pro omnibus mortuus
eſt ergo omnes mortui ſunt. Et pro omnibus
mortuus eſt xp̃s: vt ⁊ qui viuunt. iam non ſibi
viuant. ſed ei qui pro ipſis mortuus eſt ⁊ reſur
rexit. Itaqꝫ nos ex hoc neminem nouimus ſe
cundum carnem. Et ſi cognouimus ſecũdum
carnem chriſtum: ſed nunc iam non nouimꝰ.
Si qua ergo in chriſto noua creatura: vetera Eſa.43.e. Apoc.21.
tranſierunt ecce facta ſunt omnia noua. Oĩa
auteꝫ ex deo qui nos reconciliauit ſibi per chri
ſtum. ⁊ dedit nobis miniſteriuꝫ reconciliatio
nis. Quoniaꝫ quidem deus erat in chriſto mũ
dum reconcilians ſibi: non reputans illis
delicta ipſorum. ⁊ poſuit in nobis verbum re
conciliationis. Pro chriſto ergo legatione fun
gimur tanqꝫ deo exhortante per nos. Obſecrã
mus pro chriſto: reconciliamini deo. Euꝫ qui
non nouerat peccatum pro nobis peccatum fe
cit: vt nos efficeremur iuſtitia dei in chriſto:

¶ C. S. ¶ Hortatur ad bonũ corinthios apo ſtolus in futuro agendũ qꝫtum ad exteriorem conuerſationem: interiorem deuotionem: ac infidelium vitationem. ¶ VI

A Diuuantes aũt exhortamur ne
in vacuuꝫ grãm dei recipiatis.
Ait. n. Tpe accepto exaudiui te
⁊ in die ſalutis adiuui te. Ecce
nũc tp̃s acceptabile: ecce nunc
dies ſalutis. Nemini dãtes vllã
offenſionẽ: vt nõ vituperet̃ miniſteriũ noſtrũ.
Sed in omnibus exhibeamus noſmetipſos ſi

cut dei miniſtros:in multa patientia:in tribu-
lationibus:in neceſſitatibus in anguſtijs:i plá
gis:in carcéribus:in ſeditióſbus:in labóribꝰ:
B in vigilijs:in ieiunijs. In caſtitate:in ſciētia:in
longanimitate:in ſuauitate:in ſpū ſcō:in cari
tate nō ficta:in verbo veritatis: in virtute dei.
Per arma iuſtitie:a dextris ꝛ a ſiniſtris. Per
gloriam ꝛ ignobilitatē. Per infámiā:ꝛ bonā
famā. Ut ſeductóres:ꝛ veraces. Sicut q ignó-
ti:ꝛ cogniti. Quaſi morientes ꝛ ecce viuimus:
vt caſtigati ꝛ ñ mortificati. Quaſi triſtes:ſp au
tē gaudētes. Sicut egētes:multos aūt locuple
tātes. Tanq̄ nihil habētes:ꝛ oīa poſſidentes.
Os nr̄m pátet ad vos o corinthij:cor noſtrum
C dilatātū eſt. Nō anguſtiámini in nobis:angu
ſtiámini autē in viſcéribus vr̄is. Eandem aūt
hn̄tes remunerationē tanq̄ filijs dico:dilatā
mini ꝛ vos. Nolite iugū ducere cum infideli-
bus. Que enim participatio iuſtitie cum iniq
tate:aut q̄ ſocietas luci ad tenebras? Que aūt
conuētio xp̄i ad belial? Aut q̄ pars fideli cū in
fideli? Qui aūt cōſenſus tēplo dei cum idolis?
Uos.n.eſtis templū dei viui ſicut dicit deus:
D Qm̄ inhabitabo i illis ꝛ inambulabo iter eos:
ꝛ ero illorū deus:ꝛ ipſi erunt mihi populus.
Propter quod exite de medio eorum:ꝛ ſepa-
rámini dicit dominus:ꝛ immūdū ne tetigē
ritis:ꝛ ego recipiā vos:ꝛ ero vobis in prē: ꝛ
vos eritis mihi in filios ꝛ filias:dic dn̄s ops.
¶ C.S. ¶ Monitio vtilis aplī p̄mittit:atq̄
corīthij:de p̄teritis bonis ꝯmēdant. ¶ VII
A Has ergo hn̄tes promiſſiōes ca-
riſſimi mundemus nos ab oī in
qnaménto carnis ꝛ ſpūs:pficiē
tes ſcificationē i timore dei. Cá
pite nos. Nēminē léſimus:nē-
minē corrúpimus:néminē cir-
cūuēnimꝰ. Nō ad ꝯdēnationē vr̄a dico. Pre
diximus.n.q in cordibus nr̄is eſtis ad cómo-
riēdū ꝛ ad cōuiuēdū. Multa mihi fiducia
ē apud vos:multa mihi gloriatio p vobis. Re
B pletus ſum cōſolatione:ſuperabūdo gaudio
in omni tribulatione vr̄a. Nā ꝛ cū veniſſémus
in macedóniā nullā réqē hábuit caro nr̄a:ſ
oēm tribulationē paſſi ſumus. Foris pugne:
intus timores. Sed qui cōſolatur húmiles:cō
ſolatus eſt nos deus in aduentu titi. Non ſo-
lum autem in aduentu eius:ſ ēt in cōſolatio-
ne+qua ꝯſolatus eſt in vobis: réferens nobis
vr̄m deſidérium:vr̄m fletū:vr̄am emulatio
nē pro me:ita vt magis gaudérē:quoniā ꝛ ſi

cōtriſtaui vos in epiſtola nō me pēnitet. Et ſi
peniteret videns q̄ epiſtola illa ꝛ ſi ad horam
vos ꝯtriſtáuit:nunc gáudeo:non quia ꝯtriſtá-
ti eſtis:ſed q: cōtriſtati eſtis ad pniam. Cōtri- C
ſtati.n.eſtis ſcd̄m deū:vt in nullo detrimētū
patiamini ex nobis. Que.n.ſcd̄m deū triſtitia
ē pniā in ſalutem ſtábilē opatur:ſéculi āt tri
ſtitia mortē operátur. Ecce enim hoc ipm ſcd̄m
deū cōtriſtari vos quātā in vobis operatur ſol
licitudinem: ſed defenſionem:ſed indignatio
nem:ſed timorem:ſed deſideriū:ſed emula-
tionē:ſed vindictam. In omnibus exhibuiſtis
vos incōtaminátos eſſe negócio. Igit ꝛ ſi ſcri-
pſi vobis:non propter eum qui fecit iniúriā:
nec pp̄ter eū qui paſſus eſt ſ ad manifeſtādā
ſollicitudinem noſtrā quam hēmus pro vobis
corā deo. Ideo conſolati ſumus. In cōſolatio D
ne āt noſtra abundatius magis gauiſi ſumus
ſuper gaudio titi:q: reféctus eſt ſpūs eius ab
oībus vobis. Et ſi quid apud illum de vobis
gloriatus ſū:nō ſū ꝯfúſus:ſed ſicut omnia vo
bis in veritate locuti ſumus:ita ꝛ gloriatio no
ſtra que fuit ad titum veritas facta eſt. Et viſce
ra eius abundantius in vobis ſūt:reminiſcēn
tis oīū vr̄ū obediētiā:quō cū tiore ꝛ tremore
excepiſtis illū. Gaudeo q̄ i oībꝰ ꝯfido iꝰ vobis.
¶ C.S. ¶ Ad elemoſynā in hieruſalē mit-
tēdam corinthios hortatur apoſtolus. Et agit
de collectoribus huius elemoſyne. ¶ VIII.
Notā aūt fácimus vobis frēs gra A
tiā dei que data eſt in eccléſijs
macedónie:ꝛ q̄ in multo expe-
rimēnto tribulationis abūdan
tia gaudij ipſoꝝ fuit:ꝛ altiſſima
paupertas eorū abūdauit in di-
uitias ſimplicitatis eorū:q: ſcd̄m virtutē teſti
moniū illis réddo:ꝛ ſupra virtutē voluntarij
fuerūt:cū multa exhortatione obſecrātes nos
grām ꝛ cōiōnē miſterij qō fit in ſcōs. Et nō ſi
cut ſpáuimus ſed ſemetipſos dedérunt:pmū
dn̄o:deinde nobis per volūtatē dei:ita vt ro-
garémus titū:vt quēadmodū cepit ita perfici
at in vobis ēt grām iſtā. Sz ſicut in oībꝰ abū- B
datis fide ꝛ ſermone ꝛ ſcīa ꝛ oī ſollicitudine
inſuper ꝛ caritate vr̄a in nos:vt ꝛ in hac gratia
abūdētis. Non quaſi imperans dico: ſed per
aliorum ſollicitudinem ēt veſtre caritatis ige
niū bonū cómprobans. Scitis.n.grām domi
ni nr̄i ieſū xp̄i:qm̄ pp vos egēnus factus ē cū
eſſet diues:vt illius inópia vos diuites eſſetis.
Et conſilium in hoc do. Hoc enī vobis vtile ē.

q nō ſolum facere: ſed ꝛ velle cepiſtis ab anno
priore: Nunc vero ꝛ facto pficite: vt quemad-
modum prōmpt⁹ eſt aīus voluntatis: ita ſit ꝛ
C pficiendi ex eo quod habētis. Si.n. volūtas
prōmpta eſt: ſcdm id qd hȝ: accepta eſt: nō ſm
id qd nō hȝ. Nō.n. vt aliis ſit remiſſio: vobis
āt tribulatio: ſed ex equalitate in pñti tpe: vr̄a
abūdantia illoꝝ inópiā ſúppleat. vt ꝛ abūdan
tia vr̄e inópie ſit ſupplementum: vt fiat equa
25.q.1.c.ß litas ſicut ſcriptū ē. Qui multū: nō abūdauit:
ꝙ.valet. ꝛ q módicū: nō minorauit. Grās āt ago deo
Exo.16.d. q dedit eandē ſolicitúdinē p vobis in corde ti
ti: qm̄ exhortatiónē quidem ſuſcépit: ſed cum
ſollicitior eſſet: ſua voluntate profectus eſt ad
ſi.q.1.c.no vos. Miſimus ēt cū illo frēm nr̄m: cuius la
lo us eſt in euāgelio p omnes eccleſias. Nō ſolū
D āt ſed ꝛ ordinátus eſt ab eccleſiis cómes pere
grinatiōis nr̄e in hanc grām que miniſtrař a
nobis ad dn̄i gloriam ꝛ deſtinátam voluntatē
nr̄am. Deuitantes hoc ne qs nos vitúperet in
hac plenitudine q̄ miniſtrař a nobis in domi-
ni gloriā. Prouidémus.n. bona: nō ſolū coraȝ
Ro.12.d deo: ſed etiā corā hoībus. Miſimus āt cū illis
ꝛ frēm nr̄m quē pbáuimus in multis ſepe ſol
licitū eſſe: nunc autē multo ſollicitiorē: ꝯfiden-
tia multa in vobis: ſiue pro tito q eſt ſoci⁹ me⁹
ꝛ in vobis adiútor: ſiue fres nr̄i apoſtoli eccle
ſiarum glorie xp̄i. Oſtēſionē ergo q̄ eſt carita-
tis vr̄e ꝛ noſtre glorie pro vobis: in illos oſdi
te in faciem eccleſiarum.

C C.S. C Apoſtolus ſuſpitionem excludens
docet elemoſinam eſſe dandam velociter: abū
danter: ꝛ hilariter. C IX.

A Nam de miniſtério qd fit in ſan-
ctos: ex abundāti eſt mihi ſcri-
bere vobis. Scio.n. promptum
animuȝ vr̄m p quo de vobis gló
rior apud macédones: quoniaȝ
ꝛ achāia parata eſt ab anno pre
terito. ꝛ vr̄a emulátio prouocáuit plúrimos.
Miſimus autem fratres: vt ne qͥ gloriámur
de vobis euacuétur in hac pte: vt quēadmodū
dixi pati ſitis: ne cuȝ vénerit macédones me-
ſ+ dicas cū: ꝛ inuénerint vos imparátos: erubeſcámus
B nos: vt nō + dicamus vos in hac ſuba. Neceſ-
ſariū ergo exiſtimaui rogare frēs vt pueniāt
ad vos: ꝛ preparent repromiſſam bn̄dictioneȝ
hāc parātā eē: ſic quaſi bn̄dictionē. non quaſi
De peni. c auarítiā. Hoc āt dico. q párce ſéminat parce
i emi.c.cū ꝛ métet: ꝛ qui ſéminat in bn̄dictionibus: de
vtcoie. benedictiōibus ꝛ métet. Unuſqſqȝ prout deſti

nauit i corde ſuo: nō ex triſticia aut ex neceſſi-
tate. Hilarem enī datorē diligit deus. Potēs Ecc.35.c 23.q.6.c [illegible]
eſt āt deus oēm grāȝ abūdare fácere i vobis:
vt i oībus ſemper oēm ſufficiētiam habentes
abūdétis i oē opus bonum. ſicut ſcriptū ē. Di-
ſpérſit dedit paupéribus: iuſticia eius manet i C
ſeculum ſeculi. Qui autē amminiſtrat ſemē ſe [illegible]
minātī: ꝛ panē ad mādūcādūȝ pſtábit: ꝛ mul-
tiplicabit ſemē veſtrum: ꝛ augébit icrementa
frúgum iuſticie veſtre: vt i oībus locupletáti
abūdétis i oēm ſimplicitatem: que operátur
per nos grāꝝ actionē deo. Qm̄ miſterium hui⁹
officii nō ſolū ſúpplet ea que dēſūt ſáctis: ſed
etiam abúndat per multas grāꝝ actiōes i do-
mio p probationē miſterii huius glorificátes
deum i oī obediētia cōfeſſiōis vr̄e i euangelio
chriſti ꝛ ſimplicitate cōicatiōis vr̄e i illos ꝛ in
oēs. ꝛ i ipſoꝝ obſecratiōe p vobis deſiderātiuȝ
vos propter eminéntem gratiā dei in vobis.
Gratias deo ſuper inenarrábili dono eius.

C C.S. C Excuſat ſe apl̄us de ſibi falſe īpoſi
tis p facti euidétiā: ac p rōnē ꝛ exépla. C X.

I Pſe āt ego paulus óbſecro vos A
per manſuetudinē ꝛ modéſtiaȝ
xp̄i: qui in facie quidem hūilis
ſum iter vos: ábſēs aūt cōfido i
vobis. Rogo autem ne pn̄s áu
deā p eā cōfidētiam qua exiſti-
mor audére in quoſdam q arbitrānř nos tā-
q̄ȝ ſm carnē ambulémus. In carne.n. ambulā B
tes: nō ſm carnē militámus. Nam arma mili-
tie nr̄e nō carnália ſūt: ſed potētia dei: ad dſtru
ctiōnē munitionū ꝯſilia deſtruētes ꝛ oēm alti
túdinē extollēntē ſe aduerſus ſciaȝ dei. ꝛ i capti
uitatē redigéntes oēm itellēctū i obſéquium
xp̄i: ꝛ in prómptu hn̄tes vlciſci oēm inobe-
diétiam: cum impleta fúerit veſtra obediétia. 24.q.3.c.
Que ſecūdū faciē ſūt vidéte. Si qs cōfidit xp̄i 25.q.6.c.
ſe eē. hoc cógitet iterum apud ſe: qꝛ ſicut ipſe
xp̄i eſt. ita ꝛ nos. Nā ꝛ ſi ámplius aliqd gloriā C
tus fúero de ptāte noſtra quā dedit nobis dn̄s
in edificationē ꝛ nō in deſtructionem vr̄aȝ nō
erubéſcam. Ut autem nō exiſtimet tāq̄ȝ ter-
rere vos p epiſtolas: qm̄ qdē ep̄le ingunt gra
ues ſūt ꝛ fortes: pn̄tia āt corporis īfirma ꝛ ſer
mo cōtēptibilis: hoc cogitet q eiuſmodi eſt: qꝛ
quales ſumus verbo p epiſtolas abſentes tales
ꝛ pn̄tes in facto. Nō enim audémus inſérere
aut comparare nos qbuſdam q ſeipſos com-
mendant ſed ipſi in nobis noſmetipſos meti- D
entes ꝛ comparátes noſmetipſos nobis. Nos
autem

Eph.4.a. Apo.11.c.

āt nō in immēſum gloriabimur: ſed ſm menſū
ram: regule: qua menſus eſt nobis deus men-
ſurā ptingendi uſqȝ ad vos. Nō.n.q̄ſi non pti
gentes ad vos ſup extendimus nos. Uſqȝ ad
vos.n. puenimus in euāgelio xp̄i: nō in immē
ſum gloriātes in alienis laboribus. Spē aūt hn̄
tes creſcētis fidei vr̄e. in vobis magnificari ſȝ
regulā nr̄am in abūdantia: et i illa q̄ vltra vos
ſunt euangelizare: non in aliena regula i his
que pparata ſunt gloriari. Qui aūt gloriatur i
dn̄o glorietur. Non enim q ſeipſuȝ ꝯmendat
ille pbatus eſt: ſed quē deus commendat.

i.Cor.i.b. Hiere.9.g.

¶L.S. ¶Apoſtolus ſuam ponit cōmenda-
tionem premittendo rationeȝ commendatio-
nis ex ſuis operibus ac malis perpeſſis. ¶XI

A U Tinā ſuſtineretis modicū qd i
ſipientie mee: ſed ⁊ ſupportate
me. Emulor.n. vos dei emulatio
ne. Deſpondi eniȝ vos vni viro
virginē caſtā exhiber xp̄o. Ti-
meo āt ne ſicut ſerpens ſeduxit
euā aſtutia ſua: ita corrūpantur ſenſus vr̄i. ⁊
excidant a ſimplicitate que eſt in xp̄o. Nā ſi is
qui venit. alium chriſtū predicat quē nō predi
cauimus: aut aliū ſpm̄ accipitis quē nō acce-
piſtis: aut aliud euāgeliū qð nō accepiſtis: re-
cte pateremini. Exiſtimo.n. nihil me min⁹ feciſſe
B a magnis aplis. Nam ⁊ ſi imperit⁹ ſermōe: ſȝ
non ſciā. In oībus āt manifeſtus ſum vobis.
Aut nūquid pctm̄ feci me ipſum humiliās: vt
vos exaltemini? Qm̄ gratis euāgeliuȝ dei euā
gelizaui vobis: alias eccleſias expoliaui accipi
ens ſtipendi ad miniſterium vr̄m. ⁊ cū eſſem
apud vos ⁊ egerem: nulli oneroſus fui. Nam
quod mihi deerat ſuppleuerūt fr̄es q venerūt
a macedonia: ⁊ i oīb⁹ ſine onere me vobis ſer
uaui. ⁊ ſeruabo. Eſt veritas xp̄i i me: quoniā hec
gliatio nō infringet in me in regionib⁹ achā-
ie. Quare? Qr nō diligo vos? Deus ſcit. Qð āt
C facio: ⁊ faciā: vt amputē occaſionē eoruȝ q vo-
lunt occaſionē: vt in quo gloriantur tales: ſue
niantur ſicut ⁊ nos. Nā eiuſmodi pſeudo apo
ſtoli ſunt operarij ſubdoli: transfigurantes ſe
in aplos xp̄i. Et nō mir. Ipſe.n. ſathanas trāſ
figurat ſe in angelū lucis. Nō eſt ergo magnū
ſi miniſtri eius transfigurentur velut miniſtri
iuſticie: quorum finis erit ſm opera ipſorum.
D Iterum dico: ne quis me putet inſipientem.
Alioquin velut inſipientē accipite me: vt ego
modicum quid glorier. Quod loquor non
loquor ſm deum: ſed quaſi in inſipientia. i hac

di. 97.c.i. 32.q.i.c.i. nuptiarū Gen.3.a.

16.q.5.ca. ... nirum. ... regu.c. ne cle. ... mo.c.3

ſubſtantia glorie. Quoniam multi gloriantur
ſecundum carnem: ⁊ ego gloriabor. Libenter
enim ſuffertis inſipientes: cuȝ ſitis ipſi ſapien
tes. Suſtinetis.n. ſi quis vos in ſeruitutē redi
git: ſi quis deuorat: ſi quis accipit: ſi qs extolli
tur: ſi qs in faciem vos cedit. Scd̄m ignobili- E
tatē dico: quaſi nos infirmi fuerim⁹ in hac par
te. In quo quis audet. in inſipientia dico: au-
deo ⁊ ego. Hebrei ſunt: ⁊ ego. Iſrahelite ſunt:
⁊ ego. Semen abrahe ſūt: ⁊ ego. Miniſtri chri
ſti ſunt: ⁊ ego. Ut minus ſapiēs dico: pl⁹ ego.
In laboribus plurimis in carceribus abundā
tius: in plagis ſupra modum. In mortib⁹ fre-
quenter. A iudeis quinquies quadragenas
vna minus accepi. Ter virgis ceſus ſum: ſe-
mel lapidatus ſum: ter naufragium feci. No- F
cte ⁊ die in profundum maris fui. In itineri
bus ſepe. Periculis flūminum: periculis latrō
nū: periculis ex genere: periculis ex gentibus:
periculis in ciuitate: periculis in ſolitudine.
piculis in mari: periculis in falſis fratrib⁹. In
labore ⁊ erūmna i vigilijs multis. In fame ⁊ ſi
ti: in ieiunijs multis. In frigore ⁊ nuditate: p̄
ter illa que extrinſecus ſunt: inſtātia mea quo
tidiana ſolicitudo oīuȝ eccl'iarum. Quis i firma G
tur: ⁊ ego nō infirmor. Quis ſcādalizatur: ⁊ ego
nō vror? Si gloriari oportet: q̄ i firmitatis mee
ſūt gloriabor. Deus ⁊ pater domini noſtri ieſu
xp̄i ſcit qui eſt benedictus in ſecula q nō mē-
tior. Damaſci prepoſitus gentis arethe regis
cuſtodiebat ciuitatem damaſcenorum vt me
comprehenderet: ⁊ per feneſtram in ſporta di-
miſſus ſuȝ per murū: ⁊ ſic effugi manus eius.

i.Cor.4.a. i.Thi.1.a. ſup.a.6.a. i.4.i.c.ſal. uatos.

i.Theſ.3.b. Deut.S.b

2.q.7.c.ple r.q3 24.q.1.c.q dignior.

Act.9.c.

¶L.S. ¶Recōmendat ſe aplis ex diuinis re
uelationibus ⁊ ponit ibi remedium cōtra pi
culum ſuperbie. ⁊ ſeipſum excuſat ponens be-
neficia corinthus impenſa. ¶XII.

S I gloriari oportet: nō expedit q- A
dem. Ueniam āt ad viſiones ⁊
reuelationes dn̄i. Scio hoīem
in xp̄o ante annos quattuorde-
ciȝ ſiue in corpore ſiue extra cor
pus neſcio deus ſcit: raptū hu-
iuſmodi vſqȝ ad tertium celum. Et ſcio huiuſ
modi hominem ſiue in corpore ſiue extra cor-
pus neſcio deus ſcit: quoniam raptus ē in pa-
radiſum ⁊ audiuit archana verba que nō licet
hoī loq. Pro huiuſmodi gloriabor pro me āt B
nihil niſi i infirmitatibus meis. Naȝ ſi volue
ro gloriari: non ero inſipiens. Ueritatē.n. di-
cam. Parco autem: ne quis me exiſtimet ſu-

16.q.5.ca. chi.

pra id quod videt in me: aut audit aliquid ex
de ȝſe.di. 2.c.ſcīā 33.q.5.c.ſi paulus. me. Et ne magnitudo reuelationū extollat me:
dat⁹ ē mihi ſtimulus carnis mee angelus ſa-
thāe q me colaphizet. Propter quod ter dn̄m
C rogaui: vt diſcederet a me. Et dixit mihi. Suf
Deu.3.b 5.q.5.cap. cum ois ficit tibi gr̄a mea. Nā virtus in infirmitate p-
ficitur. Libenter igitur gloriabor in infirmita
tibus meis: vt inhabitet in me virtus chriſti.
Propter quod placeo mihi in infirmitatibus
meis: in contumelijs: in neceſſitatibus: in per
D ſecutionibus: in anguſtijs pro chriſto. Cum .n.
de remiſ.c niſi.ſ.alia infirmor: tunc potens ſū. Fact⁹ ſuz inſipiēs vos
me coegiſtis. Ego .n. a vobis debui ȝmēdari.
Nihil enī min⁹ feci ab his q ſūt ſupra modū
apl'i. Tāſi nihil ſuz: ſigna tñ apoſtulatus mei
facta ſunt ſuper vos: in oī patiētia ſignis ⁊ ꝓdi
gijs ⁊ ỽtutib⁹. Quid eſt .n. qd̄ min⁹ habuiſtis ꝑ
ceteris eccleſijs: niſi ⁊ egoipſe nō grauaui vos?
E Donate mihi hanc iniuriam. Ecce tertio hoc
paratus ſum venire ad vos ⁊ nō ero grauis vo
bis. Nō .n. quero que veſtra ſunt: ſed vos. Nec
de cel'i .c. cū ap'o enim debent filij parentibus theſaurizare: ſed
parētes filijs. Ego autē libētiſſime impendā:
⁊ ſuperimpendar egoipſe pro animab⁹ veſtris:
licet plus vos diligēs: minus diligar. Sz eſto.
Ego vos nō grauaui: ſed cū eſſez aſtutus dolo
vos cepi. Nūqd ꝑ aliquē eorum quos miſi ad
vos circumueni vos? Rogaui titū: ⁊ miſi cū il-
lo frem. Nunquid titus vos circumuenit? Nō
F ne eodē ſpū ambulauimus? Nōne eiſdē veſti-
gijs? Olī putatis q excuſemus nos apud vos.
Coram deo in chriſto loquimur. Oia aūt cariſ
ii.q.3.c.ſi ceſſores i fine ſimi ꝓpter edificationē veſtram. Timeo .n. ne
forte cum venero: non quales volo inueniam
G vos: ⁊ ego inueniar a vobis qualē nō vultis: ne
Gal.5.d. forte ȝtētiones: emulatiōes: aīoſitates: diſſen
ſiones: detractiōes: ſuſurrationes: inflationes:
ſeditiones ſint inter vos. Ne iterū cū venero
humiliet me deus apud vos ⁊ lugeā mltos ex
his q ante peccauerunt ⁊ nō egerunt peniten-
tiam ſuper immunditia ⁊ fornicatione ⁊ im-
pudicitia quam geſſerunt.

¶ C.S. ¶ Vituperat apoſtolus adherētes ꝓ-
phetis falſis ȝmēdando perſiſtētes in vera do-
ctrina. Et finaliter ponit ſalutatio. ¶ XIII

A Ecce tertio hoc venio ad vos: vt
Deu.17.b. Mat.18.b. Joh.8.c heb.10.d. in ore duorum vel trium teſtiū
ſtabit omne verbū. Predixi .n.
⁊ predico: vt preſens vobis ⁊
nunc abſens his qui ante pecca
uerunt ⁊ ceteris omnib⁹: quo-
niam ſi venero iterū nō parcā. An experimen 2.q.47 ci.c.ſi cet. 33.q.i.ad enim.
tū queritis eius qui in me loquitur chriſtus?
Qui vobis non infirmatur ſed potens eſt i vo
bis. Nam ⁊ ſi crucifixus eſt ex infirmitate: ſed B
viuit ex virtute dei. Nam ⁊ nos infirmi ſum⁹
in illo: ſed viuemus cū eo ex virtute dei in vo-
bis. Voſmetipſos tentate: ſi eſtis in fide: ipſi
vos probate. An nō cognoſcitis voſmetipſos:
q: chriſtus ieſus in vobis eſt? Niſi forte repro
bi eſtis. Spero autem q cognoſcitis: q: nos nō
ſumus reprobi. Oramus autem deum vt nihil
mali faciatis: nō vt nos ꝓbati pereamus: ſed
vt vos qd̄ bonū eſt faciatis. Nos aūt vt repro- C
bi ſumus. Nō poſſumus .n. aliqd aduerſus ve-
ritatē: ſed pro veritate. Gaudemus enim quo-
niam nos infirmi ſumus: vos autem potentes
eſtis. Hoc ⁊ oramus veſtram conſummatio-
nem. Ideo enim hec abſens ſcribo: vt non pre-
ſens durius agam: ſecundum poteſtatem quā
dominus dedit mihi in edificationē ⁊ nō in de
ſtructionem. De cetero fratres gaudete: perfe D
cti eſtote: exhortamini idem ſapite. Pacē ha-
bete: ⁊ deus pacis ⁊ dilectiōis erit vobiſcū. Sa
lutate inuicē in oſculo ſancto. Salutāt vos oēs
ſancti. Gratia dn̄i nr̄i ieſu xp̄i: ⁊ caritas dei: ⁊
ȝmūicatio ſcī ſpūs ſit cū omnib⁹ vobis. Amē.

¶ Explicit ep'la. Pauli ad corinthios ſecūda.

¶ Incipit argumentū in ep'laz ad Galathas.

Galathe ſunt greci. Hi verbū ve
ritatis primū ab ap'lo acceperūt:
ſed poſt diſceſſum eius tentati
ſunt a falſis ap'lis: vt in legem ⁊
circuncifionē verterent. Hos apo
ſtolus reuocat ad fidem verita-
tis: ſcribens eis ab epheſo.

¶ Explicit argū.

¶ Incipit epiſtola Pauli ad Galathas

¶ C.S. ¶ Redarguit apoſtolus galathas de
veloci trāſlatione ab euāgelio chriſti quod ta
men apoſtolus non ab homine accepit: nec an
te ſuā conuerſionez nec poſt ſed a chriſto. ¶ I

A Paulus apo
ſtolus nō ab hoīb⁹ neqȝ
ꝑ hoīez: ſꝫ ꝑ ieſuz xp̄m ⁊
deū prē q ſuſcitauit eū
a mortuis ⁊ q mecū ſūt
oēs fres eccleſie gala-
thie. Gr̄a vobis ⁊ pax a
deo prē nr̄o ⁊ dn̄o ieſu
xp̄o q dedit ſemetipz ꝑ

pctĩs nr̃is: vt eripet nos đ p̄ſti ſéculo néquaꝫ
ſecundū voluntatem dei ⁊ patris noſtri: cui eſt
gloria in ſecula ſeculoꝝ. Amen. Miroꝛ ꝙ ſic
tam cito transferímini ab eo qui vos vocauit ĩ
gratiam xp̄i in áliud euangélium: quod nō ē
áliud niſi ſunt áliqui qui vos contúrbāt ⁊ vó-
B lūt cōuértere euangélium xp̄i. Sed licet nos
aut angelus de celo euangelizet vobis preter-
Lec.i.ſ.a. ꝗ̄ qđ euãgelizáuim⁹ vobis: anathéma ſit. Si
cut p̄dixi. ⁊ nunc íterū dico: ſi quis vobis euã
gelizáuerit préter id quod accepiſtis anathé-
ma ſit. Mō.n. hoīb⁹ ſuádeo an deo? An quéro
M.c.2.c.a. hoībus placere? Si adhuc homínib⁹ placérē:
xp̄i ſeruus nō eē̄m. Notū eni vobis facio frēs
C euangéliū qđ euangelizátū eſt a me: quia non
eſt ſm̄ hoīem. Neq3.n. ego ab hómine accépi
illud neq3 dídici: ſed per reuelationē ieſú xp̄i.
Audiſtis.n. ꝯuerſationē meã aliqñ in iudaiſ-
mo: qm̄ ſupra modū pſequébar eccleſiã dei: ⁊
expugnábã illã: ⁊ proficiébaꝫ in iudaiſmo ſu-
pra multos coetáneos meos in génere meo.
abundántius emulátoꝛ exiſtens paternárum
mearum traditionū. Cum aūt plácuit ei quí
me ſegregáuit ex útero matris mee ⁊ vocauit
per gr̃am ſuam. vt reueláret filiū ſuū in me:
vt euangelizárem illum in gentib⁹: continuo
non acquiéui carni ⁊ ſánguini. Neq3 veni hie
roſólymã ad anteceſſóres meos apoſtolos: ſed
ábij in arábiam. ⁊ iterū reuerſus ſum damá-
D ſcum. Deinde poſt annos tres veni hieroſóly-
mã vidére petrum: ⁊ manſi apud eū diebus
quíndecim. Alium autem apoſtolorum vidi
néminem: niſi iácobum fratrem dn̄i. Que au
tem ſcribo vobis ecce coraꝫ deo: quia nō mén-
tioꝛ. Deinde veni in partes ſýrie ⁊ cilície. Erã
autem ignótus facie eccléſijs iudée: que erãt
in chriſto. Tantum autem audítum habebant
quoniam qui perſequebátur nos aliquando:
+ glori- nunc euangelizat fidem quã aliquãdo expu-
ficabant. gnábat: ⁊ in me + clarificábant deum.

¶ C.S. ¶ Oſtendit apoſtolus circūciſionem
nō eſſe neceſſariã ex approbatione ⁊ auctorita
te alioꝝ apoſtoloꝝ. Et reſtitit apoſtolus petro
qui videbatur aliqualiter circuncíſionē pallia
re: cōcludēs legalia nō eſſe ſeruãda. ¶ II.

A Deinde poſt annos quatuórdeciꝫ
íterum aſcéndi hieroſólymam
cum bárnaba: aſſumpto ⁊ tito.
Aſcéndi autē ſecūdū reuelatió-
nem ⁊ cóntuli cum illis euãge-
lium: ꝙ prédico in gētib⁹. Seoꝛ
ſum āt his qui videbantur aliqđ eſſe: ne forte
in vácuum cúrrerem aut cucurriſſem. Sꝫ ne-
q3 titus q mecum erat: cū eēt gētilis: ꝯpulſus
eſt circūcidi: ſꝫ ppter ſubītroductos falſos frēs
q ſubintroiérunt exploráre libertatē nr̃aꝫ quã
hémus in xp̄o ieſú: vt nos in ſeruitútē redige
rēt. Quib⁹ + neq3 ad horã céſſim⁹ ſubiectióni: + nō h̃t+ neq3
vt veritas euãgelij pmáneat apud vos. Ab his
āt qui videbant̃ eē aliqd. quales aliqñ fúerit
nihil mea intereſt. Deus.n. perſonã hoīs non B
accipit. Mihi.n. q videbant̃ eē aliqd nihil cō- Ro.2.b.
tulérunt: ſed econtra. Cū vidiſſent ꝙ creditū Eph.6.b.
ē mihi euangéliū p̄pútij: ſicut ⁊ petro circūci- Colo.3.d.
ſiónis: q enim operátus ē petro in apoſtolátū Act.10.f.
circūciſiónis: operátus ē ⁊ mihi inter gētes. ⁊ Iac.2.b.
cū cognouiſſent gr̃aꝫ que data ē mihi: iacob⁹
⁊ céphas ⁊ ioánnes q videbant̃ colúmne eſſe
déxtras dedérūt mihi ⁊ bárnabe ſocietatis: vt
nos inter gentes: ipſi autē in circūciſiónē tan-
tum vt pauperū mémores eſſémus. Quod ⁊̄ C
ſollicitus fui hoc ipſum fácere. Cum autem ve Di.S.c.con templa.
niſſet petrus antióchiã in faciem ei réſtiti: qꝛ
reprehenſibilis erat. Prius.n. ꝗ̄ veniret qdaꝫ
ab iácobo: cū gētibus edébat. Cū autē venil-
ſent: ſubtrahébat ⁊ ſegregabat ſe: timens eos
q ex circūciſióne erãt. Et ſimulatióni ei⁹ con-
ſenſérunt céteri iudéi: ita vt ⁊ bárnabas du-
cerétur ab eis in illã ſimulationē. Sꝫ cū vidiſ
ſeꝫ ꝙ nō recte ãbulárent ad veritatē euãgelij:
dixi céphe corã omnibus. Si tu cū iudéus ſis
gentíliter viuis ⁊ nō iudáice: quómodo gētes
cógis iudaizáre? Nos natura iudéi: ⁊ non ex D
gētibus peccatores. Sciētes āt ꝙ nō iuſtificat̃
hō ex opéribus légis: niſi p fidē ieſú xp̄i: ⁊ nos
in xp̄o ieſú credimus: vt iuſtificémur ex fide
xp̄i ⁊ nō ex opérib⁹ legis. Propter qđ ex opé Ro.3.c.
rib⁹ legis nō iuſtificábit̃ omnis caro. Qđ ſi q̄-
rētes iuſtificári in xp̄o inuēti ſumus ⁊ ipſi pec
catores: núquid xp̄s peccati miniſter ē? Abſit.
Si.n. que deſtrúxi iterum hec reedífico: p̄uari
catórē me eſſe cōſtituo. Ego.n. p legē legi moꝛ
tuus ſū: vt deo viuã. Xp̄o cōfixus ſū cruci. Ui-
uo autē iã nō ego: viuit vero in me xp̄s. Qđ ãt
nūc viuo i carne: i fide viuo filij dei q diléxit
me ⁊ trádidit ſeipſū pro me. Nō abijcio gr̃aꝫ
dei. Si enim per legeꝫ iuſtitia: ergo grátis xp̄s
moꝛtuus eſt.

¶ C.S. ¶ Increpantur galáthe: ac oſtendēs
apoſtolus imperfectionem legis moſáice dicit
iuſtitiam eſſe ex fide annectendo legis vti-
litatem. ¶ III.

A O Inſenſáti gálathe: qs vos faſci-
Yſa.5.b. náuit: non obedire veritati? An-
te quoꝝ óculos xp̄s ieſús ꝓ-
ſcript⁹ eſt: ⁊ in vobis crucifix⁹.
Hoc ſolū a vobis volo diſcere:
ex opéribus legis ſpiritū accepi
ſtis: an ex auditū fidei? Sic ſtulti eſtis vt cū ſpi
ritu cepéritis: nunc carne ↄſumámini? Tanta
paſſi eſtis ſine cauſa: ſi tamē ſine cauſa. Qui er
go tribuit vobis ſpm̄ ⁊ operátur virtutes i vo-
bis: ex opéribus legis: an ex auditu fidei? Sic
ſcriptū eſt. Abraám crédidit deo: ⁊ reputatū ē
Geñ.15.b. illi ad iuſtitiā. Cognóſcite ergo q: q ex fide ſūt
Ro.4.a. hi ſunt filij ábrae. Prouidēs aūt ſcriptura: qa
Jac.2.d. ex fide iuſtificat gentes deus: ꝓnūciauit ábrae
Gen.22.d. q: bn̄dicent̄ in te oēs gētes. Igitur qui ex fide
B ſunt bn̄dicent̄ cum fideli abraám. Quicunqꝫ
n. ex opéribus legis ſunt: ſub maledicto ſunt.
Deu.27.d. Scriptū eſt. n. Maledictus oīs q non ꝑmán-
ſerit in omnibus. que ſcripta ſunt in libro le-
gis: vt faciat ea. Qm̄ aūt in lege nemo iuſtifi-
catur apud deū: manifeſtum eſt q: iuſt⁹ ex fide
Abacuc.2.a viuit. Lex āt nō ē ex fide: ſꝫ q fécerit ea viuet i
Ro.10.b. illis. Xp̄s nos redémit de maledcto legis: fcūs
Hebr.10.b ꝓ nobis maledictū: q: ſcriptū eſt. Maledict⁹
Deut.21.d. oīs q péndet in ligno: vt in gētib⁹ benedictio
ábrahe fieret in xp̄o ieſú: vt pollicitatiónem
Hebre.9.c. ſpūs accipiamus ꝑ fidē. Fr̄es ſm̄ hóminez di
co: tn̄ hoīs cōfirmatū teſtm̄ nemo ſpérnit aut
ſupórdinat. Abrahe dicte ſunt promiſſiones ⁊
C ſémini eius. Nō dicit ⁊ ſeminibus q̄ſi i mul-
tis: ſꝫ quaſi in vno ⁊ ſémini tuo q ē xp̄s. Hoc
āt dico teſtm̄ cōfirmatū a deo que poſt quadri
géntos ⁊ trigīta annos fcā ē lex nō irritū facit
ad euacuándā ꝓmiſſionē. Nā ſi ex lege herédi
tas: iā nō ex ꝓmiſſione. Abrahe āt ꝑ repromiſ-
ſionem donauit deus. Quid igit̄ lex? Propter
tranſgreſſionē pōſita ē donec veniret ſémē cui
promiſerat ordinata per angelos in manu me
diatoris. Mediator āt vnius nō eſt: deus autē
De.pe.vi.3 vnus eſt. Lex ergo aduerſus ꝓmiſſa dei? Abſit.
ca.icum. Si. n. data eſſet lex q̄ poſſet viuificáre: vere ex le
D ge eēt iuſtitia. Sꝫ cōclúſit ſcriptura omnia ſub
peccato: vt ꝓmiſſio ex fide ieſū xp̄i daret̄ cre-
dentibus. Prius aūt q̄ꝫ veníret fides ſub lege
cuſtodiebámur concluſi in eā fidem q̄ reuelá
da erat. Itaqꝫ lex pedagógus noſter fuit i chri
ſto: vt ex fide iuſtificémur. At vbi venit fides
iā non ſumus ſub pedagógo. Omnes enim fi-
Ro.6.a lij dei eſtis per fidē in xp̄o ieſú. Quicunqꝫ. n.
in xp̄o baptizati eſtis xp̄m induiſtis. Non eſt
iudeus neqꝫ grecus: non eſt ſeruus neqꝫ liber: 29.q.2.ca
nō eſt máſculus neqꝫ fémina. Oēs. n. vos vnū prin.
eſtis in xp̄o ieſú. Si aūt vos vnum eſtis in xp̄o de ↄiu.ſe
ieſú. ergo ſemen ábrahe eſtis ſecundum ꝓmiſ no.ca.
ſionem heredes.
¶ Ca. Sū. ¶ Oſtendit apoſtolus caſſationē
legalium per duas ſimilitudines: interpoſita
galatharum ingratitudine. C IIII

D Ico autem quanto tempore hē
res páruul⁹ ē nihil differt a ſer- A
uo cum ſit dominus omniū: ſed
ſub tutóribus ⁊ actóribus ē vſqꝫ
ad prefinitū temp⁹ a patre. Ita 24.q.1.ca
⁊ nos cum eſſemus páruuli ſub quidam
elemētis mundi eramus ſeruiētes. At vbi ve-
nit plenitúdo tp̄is miſit deus filiū ſuū factum
ex muliere: factum ſub lege: vt eos qui ſub le-
ge erant redímeret: vt adoptiónem filioꝝ re
ciperémus. Qm̄ aūt eſtis filij dei: miſit de⁹ ſpm̄
filij ſui in corda ✝ vr̄a clamātem abba pr̄. Ita Mar.14.e
qꝫ iā nō eſt ſeruus: ſed filius. Q̄ ſi filius. ⁊ hé- Ro.8.c
res per deum. Sed tūc qdē ignorātes deū: his al' ſeruit
q natura nō ſunt dij ſeruiebatis. Nunc āt cuꝫ B
cognouéritis deū imo cógniti ſitis a deo: quō
conuertímini iterꝫ ad infirma ⁊ egéna elemē
ta qbus dénuo ſeruire vultis. Dies obſeruá-
tis ⁊ mēſes ⁊ tēpora ⁊ annos. Timeo ✝ vos ne al' nō ſp̄ne
forte ſine cauſa laboráueri in vobis. Eſtote ſic vos
ego: q: ⁊ ego ſicut vos. Fr̄es obſecro vos ni-
hil me leſiſtis. Scitis aūt q: ꝑ īfirmitatem car
nis euāgelizáui vobis iā ꝓridē: ⁊ tētationem
vr̄am in carne mea nō ſpreuiſtis: neqꝫ reſpui-
ſtis: ſꝫ ſicut angelū dei excepiſtis me ſicut xp̄m
ieſúm. Vbi eſt ergo beatitudo vr̄a? Teſtimōi-
um. n. ꝑhibeo vobis: q: ſi fieri ✝ póſſet oculos C
vr̄os eruiſſētis ⁊ dediſſetis mihi. Ergo inimi- al' ꝑpoſſi-
cus vobis factus ſum: verū dicēs vobis. Emu- ſſet
lántur vos nō bn̄: ſꝫ exclúdere vos volūt vt il-
los emulémini. Bonū āt emulámini i bono
ſp: ⁊ ſi tm̄ cū p̄ns ſū apd̄ vos. Filioli mei quos
iterꝫ partúrio donec formet̄ xp̄s in vobis. Vel
lē āt eē apud vos modo ⁊ mutare vocē meaꝫ:
qm̄ cōfúndor in vobis. Dicite mihi: q ſub le
ge vultis eē. Legē nō legiſtis? Scriptū ē. n. qm̄
abrahāꝫ duos filios hūit: vnū de ancilla: ⁊ vnū Gen.16
de libera. Sꝫ q de ancilla ſecūdū carnē nat⁹ ē:
q āt de libera: ꝑ repromiſſionē. Que ſunt ꝑ al-
legoriaꝫ dicta. Hec. n. ſūt duo teſtamēta. Vnū
qdē in monte ſyná in ſeruitutē génerās: que
eſt agár. Syná. n. mons eſt in arábia q coniū-
ctus eſt ei: que nunc eſt hieruſalém: ⁊ ſeruit D

cū filijs ſuis. Illa āt q̄ ſurſū ē hieruſalē: libe-
ra ē: q̄ ē mr̄ nr̄a Scriptū ē.n. Letare ſterilis: q̄
nō paris: erūpe ⁊ clama que nō parturis: q̄
multi filij deſerte magiſq̄ eius q̄ habet virū.
Nos aūt fr̄es ſecundū yſaac p̄miſſionis filij ſu-
mus. Sȝ quo mō tūc his qui ſecūdū carnē na-
tus fuerat perſequebat̄ eū q ſecūdū ſpm̄: ita ⁊
nūc. Sȝ qd dicit ſcriptura. Ejice ancillā ⁊ filiū
eius. Nō.n. heres erit filius ancille cū filio li-
bere. Itaq̄ fratres nō ſumus ancille filij: ſed li-
bere. Qua libertate chriſtus nō liberauit.

C C.S. C Inducunt̄ galathe legalia non ob-
ſeruare pp euaſionem maloꝝ. deinde ex cō-
ſeruatione bonoꝝ: ⁊ diſtinguunt̄ opera car-
nis ⁊ ſpiritus. C V

A STate: ⁊ nolite iterū iugo ſerui-
tutis cōtineri. Ecce ego paulus
dico vobis: quoniā ſi circunci-
damini: chriſtus vobis nihil pro-
derit. Teſtificor autē rurſus o-
i hoi circūcidēti ſe: quoniā de-
bitor eſt vniuerſe legis faciēde. Euacuati eſtis
a chriſto: qui in lege iuſtificamini a gr̄a excidi-
ſtis. Nos.n. ſpū ex fide ſpē iuſticie expectamus.
Nā in xp̄o ieſu neq̄ circūciſio aliqd valet ne-
B q̄ p̄putiū ſȝ fides: q̄ p caritatē opat̄. Currebā-
tis bn̄. Quis vos + faſcinauit veritati non obe-
dire? Memini ꝯſenſeritis. Perſuaſio hec non
eſt ex eo q vocat vos. Modicū fermentū totā
maſſā corrūpit. Ego ꝯfido i vobis i dn̄o: q̄
nihil aliud ſapietis. Quis āt conturbat vos:
portabit iudiciū: qcūq̄ eſt ille. Ego aūt fr̄es ſi
circūciſionē adhuc p̄dico: qd adhuc perſecu-
tionē patior? Ergo euacuatū ē ſcādalū crucis?
Utinā ⁊ abſcindant̄ q vos ꝯturbāt. Uos.n. in
libertatē vocati eſtis fr̄es: tm̄ ne libertatē in occa-
ſionē detis carnis: ſed per caritatem ſpūs ſer-
C uire inuicē. Omnis.n. lex in vno ſermone im-
plet̄: diliges p̄ximū ſicut te ipſuȝ. Q. ſi inuicē
mordetis ⁊ cōeditis: videte ne ab inuicē ꝯſu-
mamini. Dico āt in xp̄o. Spū ambulate ⁊ de-
ſideria carnis nō perficietis. Caro.n. cōcupiſcit
aduerſus ſpūm: ſpūs āt aduerſus carneȝ. Hec
enī ſibi inuicē aduerſant̄: vt nō quecūq̄ vultis
D illa faciatis: q̄ ſi ſpū ducimini nō eſtis ſub le-
ge. Manifeſta ſunt āt opa carnis que ſunt for-
nicatio: immunditia: ipudicitia: luxuria: ido-
loꝝ ſeruitus: veneficia: inimicitie: contentio-
nes: emulationes: ire: rixe: diſſenſiones: ſecte:
inuidie: homicidia: ebrietates: comeſſationes:
⁊ his ſimilia: que p̄dico vobis ſic p̄dixi: quo-
niam qui talia agūt regnū dei non conſequen-
tur. Fructus autem ſpūs eſt: caritas: gaudiuȝ:
pax: patientia: benignitas: bonitas: longanimi-
tas: manſuetudo: fides modeſtia: continentia:
caſtitas. Aduerſus huiuſmodi nō eſt lex. Qui
autem ſūt xp̄i carnem ſuam crucifixerunt cuȝ
vitijs ⁊ concupiſcentijs.

C Ca.Sū. C Monet galathas apoſtolus ad
mutuam ſupportationem: ⁊ confirmat dicta.
de ceſſatione legalium. C VI

SI ſpū viuimus: ſpū + ambule- A
mus. Non efficiamur inanis
glorie cupidi: inuicem p̄uocan-
tes: inuicem inuidētes. Fr̄es ⁊
ſi preoccupatus fuerit hō in ali-
quo delicto: vos q ſpiritales eſtis
huiuſmodi inſtruite i ſpū lenitatis: ꝯſiderās
teipſum ne ⁊ tu tenteris. Alter alterius one-
ra portate ⁊ ſic adimplebitis legē xp̄i. Nam ſi
qs exiſtimat ſe aliquid eſſe cum nihil ſit: ipſe
ſe ſeducit. Opus aūt ſuū probet vnuſquiſq̄: ⁊
ſic in ſemetipſo tantum gloriā hēbit: ⁊ non in
altero. Unuſqſq̄ enī onus ſuū portabit. Cōi-
cet aūt is qui cathetizatur verbo ei qui ſe cathe-
tizat in omnibus bonis. Nolite errare: de⁹ nō B
irridet̄. Que enī ſeminauerit hō: hec ⁊ metet.
Qm̄ qui ſeminat in carne ſua: de carne ⁊ me-
tet corruptionē: q aūt ſeminat in ſpū: de ſpiri-
tu metet vitā eternā. Bonū autē faciētes non
deficiamus: tempore enim ſuo metemus non C
deficientes. Ergo dum tempus habemus ope-
remur bonum ad omnes: maxime autem ad
domeſticos fidei. Uidete qualib⁹ litteris ſcri-
pſi vobis mea manu. Quicunq̄ enim volunt
placere in carne: hi cogunt vos circūcidi. tan-
tum vt crucis chriſti perſecutionē nō patiant̄.
Neq̄ enim qui circuncidūtur legē cuſtodi-
unt: ſed volunt vos circuncidi vt in carne vr̄a
glorientur. Mihi autem abſit gloriari niſi in
cruce domini noſtri ieſu chriſti: per quem mi-
hi mundus crucifixus eſt ⁊ ego mūdo. In chri- D
ſto enim ieſu neq̄ circūciſio aliquid valet ne-
q̄ preputium: ſed noua creatura. Et quicūq̄
hanc regulam ſecuti fuerint: pax ſuper illos ⁊
miſericordia ⁊ ſuper iſrael dei. De cetero ne-
mo mihi moleſtus ſit. Ego enim ſtigmata do-
mini ieſu in corpore meo porto. Gratia domi-
ni noſtri ieſu xp̄i cuȝ ſpū veſtro fratres. Amē.

C Explicit epiſtola beati pauli apoſtoli ad Ga-
lathas.

C Incipit argumentū i ep̄lam ad Epheſios.

Epheſij ſunt aſiani. Hi accepto verbo veritatis perſtiterunt in fide. Hos collaudat apoſtol⁹ ſcribens eis a roma de carcere per tichicum diaconem.

¶ Explicit argumentuz.

¶ Incipit epiſtola bti pauli apl̄i ad epheſios.

¶ Ca. S. ¶ Ponitur aliquorum diuina p̄deſtinatio: ꝛ recoluntur diuina beneficia facta apoſtolis ꝛ epheſijs. ¶ Ca. Primum.

A Paulus apoſtolus xp̄i ieſu per voluntatē dei: oībus ſanctis q ſunt epheſi ꝛ fidelib⁹ i chriſto ieſu. Gratia vobis ꝛ pax a deo prē nr̄o ꝛ domino ieſu xp̄o. Bn̄dictus deus ꝛ pater dn̄i noſtri ieſu chriſti qui benedixit nos in omni benedictione ſpirituali in celeſtibus in chriſto: ſicut elegit nos in ipſo ante mūdi cōſtitutionē: vt eſſemus ſancti ꝛ imaculati in conſpectu eius in caritate. Qui predeſtinauit nos in adoptionem filioꝝ p ieſum chriſtū in ipſum ſm ꝑpoſitum volūtatis ſue i laudē glorie grē ſue: in qua gratificauit nos i B dilecto filio ſuo: in quo habemus redēptionē per ſanguinē eius remiſſionē peccatoꝝ ſm diuitias gratie ei⁹ que ſupabūdauit in nobis in oī ſapiētia ꝛ prudētia: vt notum faceret nobis ſacramentū volūtatis ſue ſm beneplacitū ei⁹: quod ꝑpoſuit in eo in diſpenſatione plenitudinis temporū inſtaurare oīa in chriſto que i celis: ꝛ que in terra ſunt in ipſo. C In quo etiā nos ſorte vocati ſumus: predeſtinati ſm ꝑpoſitum eius qui operat̄ oīa ſm cōſiliū voluntatis ſue: vt ſimus in laudē glorie eius qui ante ſperauimus in xp̄o. In quo ꝛ vos cū audiſſetis verbū veritatis euāgeliū ſalutis veſtre: in quo ꝛ credentes ſignati eſtis: ſpū ꝑmiſſionis ſancto: q eſt pignus hereditatis noſtre in redēptionem acqſitionis ꝛ laudem glorie ipſi⁹. Propterea ꝛ ego audiēs fidē veſtram que eſt in xp̄o ieſu: ꝛ dilectionē in omnes ſcōs: non ceſſo gratias agēs pro vobis memoriā veſtri faciens in orationibus meis vt deus dn̄i nr̄i ieſu xp̄i pr̄ glorie det vobis ſpm̄ ſapiētie ꝛ reuelatiōis i agnitionem eius: illuminatos oculos cordis veſtri: D vt ſciatis que ſit ſpes vocationis eius ꝛ que diuitie gl'ie hereditatis eius in ſanctis: ꝛ que ſit ſupereminens magnitudo virtutis eius in nos qui credimus ſm operatiōnē potentie virtutis eius: quā operatus ē in xp̄o ſuſcitans illum a mortuis: ꝛ cōſtituēs ad dexterā ſuā in celeſtibus ſupra oēm principatū ꝛ ptātē ꝛ virtutez ꝛ dn̄ationem: ꝛ oē nomē quod nominat̄ non ſolum in hoc ſeculo: ſed etiam in futuro: ꝛ oīa ſubiecit ſub pedibus eius. Et ipſum dedit caput ſuper omnē eccleſiā que eſt corpus ipſius: ꝛ plenitudo eius qui omnia in oīb⁹ adimplet̄.

(Pſ. 66. 2 Cor. 1. a. 1 Pe. 1. a. de pe. di. 4. c. bndictus. ꝛ c. p. i domo.)

¶ C. S. ¶ Inducūt̄ epheſij ad grāꝝ actōez q ſt a pcō liberati: ꝛ ab alijs gētib⁹ ſegregati. ¶ II

A Et vos + cum eſſetis mortui delictis: ꝛ pctis vr̄is in quib⁹ aliqn̄ ambulaſtis ſm ſeculū mundi huius: ſecundū principē poteſtatis aeris hui⁹: ſpūs q nūc operat̄ in filijs diffidētie: in quibus ꝛ nos oēs aliqn̄ cōuerſati ſumus in deſiderijs carnis noſtre faciētes voluntatem carnis ꝛ cogitationez: ꝛ eram⁹ nā filij ire ſicē ꝛ ceteri. Deus āt q diues eſt in miſericordia pp nimiaz caritatem ſuam q̄ dilexit nos: ꝛ cū eſſemus mortui pctis: cōuiuificauit nos in xp̄o: cui⁹ gratia B eſtis ſaluati: ꝛ cōreſuſcitauit ꝛ cōſedere fecit in celeſtibus in xp̄o ieſu vt oſtēderet in ſeculis ſupuenietibus abūdantes diuitias gratie ſue in bonitate ſuper nos in xp̄o ieſu. Grā eni eſtis ſaluati p fidē: ꝛ hoc nō ex vobis. Dei. n. donum eſt: nō ex operib⁹: vt ne quis glorief̄. Ipſi⁹. n. ſumus factura: creati in xp̄o in operibus bonis: q̄ preparauit deus vt i illis ambulem⁹. Propter qđ memores eſtote q aliqn̄ vos q gētes eratis in carne q dicebamini preputiū ab ea q̄ dr̄ circūciſio in carne manu facta: q eratis C illo in tp̄e ſine xp̄o alienati a ↄuerſatiōe iſrl̄: ꝛ hoſpites teſtamētorū ꝑmiſſionis ſpē nō hn̄tes: ꝛ ſine deo in hoc mūdo. Nūc āt in xp̄o ieſu vos q aliqn̄ eratis longe: facti eſtis prope in ſanguine xp̄i. Ipſe. n. eſt pax noſtra q fecit vtraqꝫ vnum: ꝛ mediū pariete materie ſoluens inimicitias in carne ſua: legē mādatoruz decretis euacuās vt duos cōdat in ſemetipſum i vnuz nouū hominē faciēs pacē: vt recōciliet ābos i vno corpore deo p crucē interficiēs inimicitias D i ſemetipſo: ꝛ veniēs euāgelizauit pacez vobis q lōge fuiſtis: ꝛ pacē is q prope: qm̄ per ipſum hēmus acceſſum ābo in vno ſpū ad patrē. Ergo iā non eſtis hoſpites ꝛ aduene: ſed eſtis ciues ſcōꝝ ꝛ domeſtici dei: ſupedificati ſuper fundamētū aploꝝ ꝛ ꝑphaꝝ: ipſo ſummo angula

(27. q. 1. ... ſecundus. de pe. di. 4. ca. hec ſocietate.)

ri lapide xp̄o ieſu: in quo oīs edificatio con-
ſtructa creſcit in templū ſcm̄ in dn̄o. In quo ꝛ
vos coedificamī in habitaculū dei i ſpū ſcō.

℄ Ca. S. ℄ Premittit apoſtolus ad orandū
pro ephesijs diſpoſitionem: ꝛ pro eis orat totū
bonum eorum deo attribuendo. ℄ III

A Huius rei gratia ego paulus vin
ctus xp̄i ieſu pro vobis gentib⁹.
ſi tamē audiſtis diſpenſationē
gr̄e dei que data eſt mihi in vo-
bis: q̄m ſm reuelationem notū
mihi factū ē ſacr̄m ſicut ſupra
ſcripſi i breui put poteſtis legētes itelligere pru
dētiā meā i miſterio xp̄i: qđ alijs gn̄atioīb⁹
n̄ ē agnitū filijs hoīū: ſicuti nūc reuelatū ē ſcīs
apl̄is ei⁹ ꝛ pph̄is i ſpū: eē gētes coheredes ꝛ cō
corporales ꝛ cōpticipes pmiſſiōis i xp̄o ieſu p
euāgeliū cui⁹ fcūs ſū ego miſter ſm donū gra-
tie dei que data eſt mihi ſm operationem vir-
B tutis eius. Mihi.n. oīum ſcōrum minimo da
ta eſt gratia hec: in gētib⁹ euāgliʒare inveſti-
gabiles diuitias xp̄i ꝛ illuminare oēs q̄ ſit diſ-
penſatio ſacramenti abſconditi a ſeculis i deo
q oīa creauit: vt innoteſcat principib⁹ ꝛ ptāti
C bus in celeſtibus p eccl̄iam multiformis ſapi-
entia dei: ſecundum pfinitionem ſeculoꝝ quā
fecit in xp̄o ieſu dn̄o nr̄o in quo habem⁹ fidu
ciā ꝛ acceſſum in confidentia p fidē ei⁹. Pro-
pter qđ peto ne deficiatis in tribulatioīb⁹ me
is p vobis: que ē gloria veſtra. Hui⁹ rei gr̄a fle
cto genua mea ad patrem dn̄i nr̄i ieſu xp̄i: ex
quo oīs paternitas in celis ꝛ in terra noiatr: vt
det vobis ſecundū diuitias gl̄ie ſue virtutē: cor
D robo: ari p ſpiritū ei⁹ in iteriori hoīe xp̄ʒ habi
tare p fidē in cordib⁹ vr̄is: i caritate radicati
ꝛ fundati: vt poſſitis cōprehendere cū oīb⁹ ſcīs
q̄ ſit latitudo ꝛ lōgitudo ꝛ ſublimitas ꝛ pfun-
dum. Scire ēt ſupeminentē ſcīe caritatē xp̄i:
vt ipleamini i oēm plenitudinē dei. Ei āt q po
tens ē oīa facere ſupabundanter q̄ʒ petimus
aut intelligimus ſecūdū virtutē que operatur
in nobis ipſi gloria in eccleſia: ꝛ in chriſto
ieſu in oēs gn̄ationes ſeculi ſeculoꝝ. Amē.

℄ C. S. ℄ Inſtruit apl̄us ephesios ad ſeruandā
vnitatē eccl̄iaſticā i cōnexiōe ꝛ diſtinctiōe mē-
broꝝ ac dīde iducit ad moꝝ honeſtatē. ℄ IIII.

A Obſecro itaqꝫ vos ego vinct⁹ i do
mio: vt digne ābuletis vocatio
ne q̄ vocati eſtis: cū oī hūilitate
ꝛ māſuetudīe: cū patiētia ſup-
portātes īuicē i caritate. Sollici
ti ſeruare vnitatem ſpiritus in vinculo pacis.
Unum corpus ꝛ vn⁹ ſpūs: ſicˀ vocati eſtis i vna
ſpe vocatiōis vr̄e. Un⁹ dn̄s: vna fides vnū ba-
B ptiſma. Un⁹ de⁹ ꝛ pr̄ oīuʒ: q ſup oēs ꝛ p oia ꝛ
i oīb⁹ nobis. Unicuiqꝫ āt nr̄ʒ data ē gr̄a ſm
meſurā donatiōis xp̄i. Propter qđ dicˀ. Aſcen
dēs i altū captiuā dux̄it captiuitatē: dedit dōa
hoīb⁹. Qđ āt aſcendit: qđ ē niſi q̄ꝛ ꝛ dſcēdit pri
mū in iferiores ptes terre? Qui deſcēdit: ipſe ē
ꝛ q aſcendit ſup oēs celos: vt adipleret oīa. Et
C ipſe dedit quoſdā qdē apl̄os: q̄ſdā āt pph̄as:
alios vo euāgeliſtas: alios āt paſtores ꝛ docto
res ad ɔſūmationē ſcōꝝ i op⁹ miſterij i edifi
cationē corpis xp̄i: donec occurām⁹ oēs i vnita
tē fidei ꝛ agnitiōis filij dī i virū pfectū i mē-
ſurā etatis plēitudīs xp̄i: vt iā nō ſim⁹ puuli
fluctuātes. ꝛ circūferā mur oī vēto doctrīe i
neqtia hoīum: i aſtutia ad circūuētionē erro-
D ris. Ueritatē āt faciētes i caritate creſcām⁹ i il
lo p oīa q ē caput xp̄s: ex q̄ totū corp⁹ ɔpactū.
ꝛ ɔnexū p oēs iūcturā ſbmiſtratiōis ſcđʒ opa
tionē i mēſurā vniuſcuiuſqꝫ mēbri augmētū
corpis facˀ i edificationē ſui i caritate. Hoc igiˀ
E dico ꝛ teſtificor i dn̄o: vt iā n̄ ābuletis ſicˀ ꝛ gē
tes ābulāt i vanitate ſēſus ſui: tenebris obſcu
ratū hn̄tes itellectū: alieāti a vita dī p ignorā
tiā q̄ ē i illis pp cecitatē cordis ipoꝝ: q dſpan
tes ſemetipos tradiderūt ipudicitie: i opatiōeʒ
imūdicie oīs: i auaritiā. Uos āt n̄ ita didici-
ſtis xp̄ʒ (ſi tn̄ illū audiſtis ꝛ i ipo edocti eſtis)
ſicˀ ē vitas i ieſu. Depōite vos ſcđʒ pſtinā cō-
uerſationē: vētere hoīeʒ q corrūpiˀ ſcđʒ dſide-
ria erroris. Renouāmi āt ſpū mētis vr̄e ꝛ idūi
te nouū hoīeʒ q ſcđʒ deū creat⁹ ē i iuſticia ꝛ ſci
F tate vitatis. Propter qđ dponētes mēdaciū lo
qmī vitatē vnuſqſqꝫ cū prio ſuo: q̄m ſum⁹ iui
cē mēbra. Iraſcimi: ꝛ nolite peccare. Sol n̄ oc
cidat ſup iracūdiā vr̄aʒ. Nolite locū dare dia
bolo. Qui furabatˀ: iā nō fureˀ. Magis āt labo
ret opādo māib⁹ ſuis qđ bonū ē: vt hēat vn̄ tri
buat neceſſitatē patiēti. Oīs ſmo mal⁹ ex ore
vr̄o n̄ pcedat: ſʒ ſi qs bon⁹ ad edificationē fidei
vt det gr̄aʒ audiētib⁹. Et nolite ɔtriſtare ſpm̄
ſcm̄ dei i q̄ ſignati eſtis i die redēptionis. Oīs
amaritudo ꝛ ira ꝛ idignatō ꝛ clamor ꝛ blaſfē
G mia tollaˀ a vobis: cuʒ oī malitia. Eſtote āt iui
cem benigni: miſericordes donantes inuicem
ſicut ꝛ deus in chriſti donauit vobis.

℄ Ca. S. ℄ Inducit ephesios ad ſequendum
xp̄ʒ i feruore charitatis. i decore ſctitatis ac vita
te cognita: ꝛ iſtruit pſōas iūctas mr̄imōio. ℄ V.

Margin notes: al' + in hitaculum (1 Cor. 3. b.); Ro. 12. b.; 1. cor. 12. b.; 2. cor. 1. b.; Ps. 67.; Jo. 3. b.; 1. cor. 12. e.; Di. 93. ca. q̄ ecclio.; 1. q. 1. c. big; 1. cor. 12. c.; q. 3. c. hec regulam; Di. 4. c. ita q̄.; De here. c. cum de in iūcto; Di. 72. c. De hijs.; Ro. 1. c.; al' + depone re.; De cſe. di. 4. c. p. 1.; Ro. 6. a.; Colo. 3. b; De cſe. di. 4. c. aſſeq.; De pe. di. a. c. quo re nouar.; De apoſt. c. quidam; Col. 3. a.; 1. Pe. 4.; Jaco. 4. b.; 1. pe. 4. a.; Col. 3. b.

A Stote ergo imitatores dei ſicut filij cariſſimi: τ ambulate in dilectione ſicut τ xp̄s dilexit nos. τ tradidit ſemetipſum pro nobis oblationē τ hoſtiā deo i odorē ſuauitatis. Fornicatio autē τ oīs immunditia aut auaritia nec noiētur i vobis ſicut decet ſanctos. aut turpitudo: aut ſtul-
B tiloquium aut ſcurrilitas que ad rē nō pertinet: ſed magis grarum actio. Hoc.n. ſcitote intelligentes q̄ oīs fornicator aut immundus aut auarus qd̄ eſt idolorū ſeruitus: non habet hereditatē in regno xp̄i τ dei. Nemo vos ſeducat inanibus verbis. Propter hec.n. venit ira dei in filios diffidentie. Nolite ergo effici participes eoꝝ. Eratis.n. aliquando tenebre nūc aūt
C lux in dn̄o: vt filij lucis ambulate. Fructꝰ.n. lucis eſt in oī bonitate τ iuſticia τ veritate: probātes quid ſit bn̄placitum deo. Et nolite ꝯmunicare operibꝰ infructuoſis tenebrarū magis āt redarguite. Que.n. in occulto fiūt ab ipſis: turpe ē τ dicere Oīa āt q̄ arguuntur: a lumie ma-
D nifeſtant. Oē.n. qd̄ manifeſtat: lumē eſt. Propter qd̄ dicit. Surge qd̄ dormis τ exurge a mortuis: τ illuminabit te xp̄s. Uidete itaq̄ fr̄es quō caute ambuletis nō quaſi inſipiētes ſed vt ſapiētes: redimētes tp̄s qm̄ dies mali ſūt. Propterea nolite fieri īprudētes: ſꝫ itelligētes que ſit voluntas dei. Et nolite inebriari vino in quo ē luxuria: ſed impleamini ſpū ſancto: loquentes vobiſmetipſis in pſalmis hymnis τ cāticis ſpiritalibus: cātātes τ pſallētes ī cordibus vr̄is dn̄o: grās agētes ſemꝑ ꝓ oibus in noīe dn̄i nr̄i ieſu chriſti deo τ pr̄i. Subiecti
E inuicem in timore chriſti. Mulieres viris ſuis ſubdite ſint ſicut dn̄o: qm̄ vir caput eſt mulieris: ſicut chriſtus caput eſt eccleſie ipſe ſaluator corpus eius. Sed ſicut eccleſia ſubiecta eſt chriſto: ita τ mulieres viris ſuis in oibus. Uiri diligite vxores vr̄as: ſicut τ chriſtus dilexit eccleſiam: τ ſeipſum tradidit ꝓ ea: vt illā ſanctificaret: mundans eā lauacro aque in vbo vite: vt exhiberet ipſi glīoſaꝫ eccleſiam nō ha-
F bētē maculā aut rugā aut aliqd huiuſmodi ſed vt ſit ſancta τ imaculata. Ita τ viri debēt diligere vxores ſuas: vt corpora ſua. Qui ſuaꝫ vxorē diligit: ſeipſū diligit. Nemo.n. vnq̄ car-
G neꝫ ſuaꝫ odio hūit: ſed nutrit τ fouet eaꝫ ſicut τ xp̄s eccliā: q2 mēbra ſumus corporis eius de carne eius τ de oſſibus eius. Propter hoc relinquet hō pr̄em τ mr̄em ſuā: τ adherebit vxori ſue: τ erūt duo in carne vna. Sacramētū h̄ magnū ē. Ego autē dico: in chriſto τ in eccleſia. Uerūtn̄ τ vos ſinguli vnuſquiſq̄ vxorē ſuaꝫ ſicut ſeipm̄ diligat. vxor autē timeat virū ſuū.

Jo.13.b. 1.Jo.4.b — di.46.cap. clerici — 32.q.4.ca. in eo. — 1.q.1.ca. [illegible] — Col.3.a — de pe.di.4. [illegible] — Col.4.a — Ro.12.a — 1.Theſ.4.c — 1.Cor.11.a — Col.3.c — 1.pe.3.a — Col.3.c — de pe.di.3. eccleſia. — 27.q.[illegible] — Gen.2.d. — 1.Cor.6.b — Mat.19.a — Mar.10.c — 1.Cor.6.d

¶C. Sū. ¶ Docet apoſtolus parētū ac filioꝝ mutuā ꝯuerſationē. τ redit ad iſtruēdū epheſios de omnibus virtutibus generaliter. ¶VI

A Filij obedite parētibus vr̄is in dn̄o. Hoc.n. iuſtū ē. Honora patrē tuū τ mr̄em tuā: qd̄ ē mādatū primū in ꝓmiſſione: vt bn̄ ſit tibi. τ ſis longeuus ſup terram. Et vos pr̄es nolite ad iracūdiam ꝓuocare filios vr̄os: ſed educate illos ī diſciplina τ correptione dn̄i. Serui obedite dominis carnalibꝰ cū timore τ tremore in ſimplicitate cordis vr̄i ſicut xp̄o: nō ad oculū ſeruiētes quaſi hoibus placētes: ſed vt ſerui chriſti facientes voluntatē dei ex aīo cū bona volūtate ſeruiētes ſicut dn̄o τ nō hoibus: ſcientes qm̄ vnuſq̄ſq̄ qd̄cūq̄ fecerit bonū hoc recipiet
B a dn̄o ſiue ſeruus ſiue liber. Et vos dn̄i eādē facite illis remittētes minas: ſciētes q2 τ illoꝝ τ vr̄ dn̄s ē in celis: τ ꝑſonarū acceptio non ē apud deū. Decetero fr̄es ꝯfortamini in dn̄o τ ī potētia vtutis eius. Induite vos armaturam dei: vt poſſitis ſtare aduerſus inſidias diaboli. Qm̄ nō eſt nobis colluctatio aduerſus carnē. τ ſanguinē: ſed aduerſus pricipes τ ꝑtātes: aduerſus mūdi rectores tenebrarū haꝝ: contra
C ſpiritalia nequitie in celeſtibus. Propterea accipite armaturā dei: vt poſſitis reſiſtere in die malo: τ in oibꝰ pfecti ſtare. State ergo ſuccincti lumbos veſtros in veritate: τ induti loricaꝫ iuſticie: τ calciati pedes in preparationem euāgelij pacis. In omnibus ſumentes ſcutum fidei in quo poſſitis oīa tela nequiſſimi ignea extinguere. Et galeam ſalutis aſſumite. τ gladium ſpiritus quod eſt verbum dei: per omneꝫ orationem τ obſecrationem orantes omni tēpore in ſpiritu: τ in ipſo vigilantes in omni inſtantia τ obſecratione pro omnibus ſanctis τ
D pro me: vt detur mihi ſermo in apertione oris mei cum fiducia notum facere myſteriū euāgelij: pro quo legatione fungor i cathena iſta: vt in ipſo audeam prout oportet me loqui. Ut aūt τ vos ſciatis que circa me ſūt qd agā: oīa vobis nota faciet tychicus cariſſimus fr̄ τ fidelis miniſter in domino. quem miſi ad vos ī hoc ipm̄ vt cognoſcatis que circa nos ſūt τ cōſolet corda vr̄a. Pax fr̄ibus. τ caritas cū fide,

Col.3.d — Exo.20.b — Ecc.3.b — Mat.15.a — Mar.7.b — Col.3.d — ad.nō.[illegible] — 1.pe.2.c — di.37.[illegible] — [illegible] — Ro.2.b — col.3.d. — Eſa.59.[illegible] — 1.The.5.b — 1.pe.5.c — Leuſa.[illegible] — 11.q.3.[illegible]

¶ Incipit argumētū ī epl'a ad Philippéſes.

Philippénſes ſunt macedones. Hi accepto verbo veritatis perſtitérunt in fide. nec recepérūt falſos apoſtolos. Hos collaúdat apoſtolus ſcribens eis a roma de carcere p epaphroditū.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit epl'a bti pauli apl'i ad Philippéſes.

¶ Ca. Sū. ¶ Apoſtolus agit gratias de bonis philippenſibus collatis quib⁹ ſignificans ſuū ſtatum ponit diſtinctiones predicantiuʒ ꝛ erga eos ſuam charitatem: quos mouet ad tollerantiam perſecutionis. ¶ I.

A Paulus ꝛ timothéus ſerui ieſú xp̄i. oib⁹ ſcis in xp̄o ieſú q ſunt philippis cū epis ꝛ diaconib⁹. Gratia vobis ꝛ pax a deo patre nr̄o: ꝛ dn̄o ieſú xp̄o. Grátias ago deo meo ī omni memória veſtri ſemp in cūctis oꝛonib⁹ meis p oib⁹ vobis cū gaudio depcatiōnē fáciēs ſup cōmunicatióne vr̄a in euangelio xp̄i a prima die vſqʒ nūc: ꝯfidens hoc ipſuʒ. qꝛ q cepit ī vobis opus bonū pficiet vſqʒ in diē xp̄i ieſú. Sicut eſt mihi iuſtū hoc ſentire p oib⁹ vobis: eo q hábeā vos in corde ꝛ in vinculis meis ꝛ in defenſiōe ꝛ cōfirmatiōe euāgelij ſocios gáudij mei oēs

B vos eſſe. Teſtis eniʒ mihi eſt deus: quō cúpiā oēs vos eſſe in viſcérib⁹ ieſú xp̄i. Et hoc oro vt cáritas vr̄a magis ac magis abūdet in oī ſciētia ꝛ in oī ſénſu: vt pbētis potioꝛa vt ſitis ſincéres ꝛ ſine offénſa in diē xp̄i: repléti fructu iuſticie p ieſúʒ xp̄m in gloꝛiā ꝛ laudē dei. Scire aūt volo vos frēs qꝛ q̄ circa me ſunt magis ad pfectū venérūt euāgélij: ita vt vícula mea maniféſta fierēt in xp̄o in oī ptóꝛio ꝛ in céteris oib⁹ vt plúres e frib⁹ in dn̄o cōfidéntes: in vinculis meis abūdánti⁹ audērēt ſine timore verbū dei loq. Quidā qdē ꝛ pp̄ter inuidiaʒ ꝛ cōtētiōnē: qdā aūt ꝛ pp̄ter bonā volūtatem xp̄m p̄dicāt. Quidā ex caritáte: ſciētes qm̄ in defenſiōe euāgélij póſitus ſum. Quidā aūt ex cōtentiōe xp̄m annūcīāt nō ſincere: exiſtimā-

C tes p̄ſſurā ſe ſuſcitáre vinculis meis. Quid eni? Duʒ oī modo ſiue p occaſiōnē ſiue p veritátē xp̄s annūciēt ꝛ in hoc gáudeo: ſed ꝛ gaudébo. Scio eni qꝛ hoc mihi pueniet ad ſalutē: per veſtrā oꝛonē ꝛ ſumminiſtratiōnē ſpūs ieſú xp̄i: ſecūdū expectatiōnē ꝛ ſpeʒ meā qꝛ in nullo cōfūndar: ſed ī oī fidúcia ſicut ſemp ꝛ nūc magnificabit xp̄s ī coꝛpoꝛe meo p vitā ſiue p moꝛtē. Mihi eni viuere xp̄s eſt ꝛ moꝛi lucrū. Qꝛ ſi viuere in carne: hic mihi fructus opis eſt: ꝛ qd eligā ignoꝛo: coártoꝛ aūt e duob⁹ deſidériū hn̄s diſſolui: ꝛ eſſe cū xp̄o multo magis meli⁹: pmanére aūt in carne: neceſſáriuʒ

D pp̄ vos. Et hoc ꝯfidēs ſcio qꝛ manébo ꝛ pmanébo oib⁹ vobis ad pfectū viʒ ꝛ gaudiū fidei: vt gratulátio vr̄a abundet in xp̄o ieſú in me p meū aduētū iterū ad vos. Tm̄ digne euāgelio xp̄i cōuerſámini: vt ſiue cū vénero ꝛ videro vos: ſiue ábſens áudiā de vobis qꝛ ſtatis in vno ſpū: vnánimes: collaboꝛātes fidei euāgelij: ꝛ in nullo terreámini ab aduerſárijs q̄ eſt illis cauſa pditiōis vobis aūt ſalutis. Et hoc a deo. Quia vobis donatū eſt pro chꝛiſto nō ſolum vt in eum credátis: ſed vt etiā pro illo patiámini: ideʒ certámē habentes quale ꝛ vidiſtis in me. ꝛ nūc audiſtis de me.

¶ Ca. Sū. ¶ Inſtruit apl's philippéſes de fidei vnitate: vera hūilitate: oimoda ſcitate. Et adulterius inſtruēdū mittit nuncios. ¶ II.

A Si qua ergo conſolátio in xp̄o ſi qd ſolátiū caritatis: ſi qua ſocietas ſpūs: ſi qua viſcera miſeratiōnis: iplēte gáudiū meū vt idē ſapiátis: eándē caritatē hn̄tes: vnánimes: idipſuʒ ſentiētes. Nihil p cōtētiōnē neqʒ p inánē gloꝛiā: ſʒ in hūilitate ſupioꝛes ſibi inuicē arbitrántes: nō q̄ ſua ſunt ſinguli ꝯſiderātes. ſed ea q̄ alioꝛum. Hoc eni ſentite in vobis: qd ꝛ in xp̄o ieſú. Qui cuʒ in foꝛma dei eſſet: nō rapinā arbitrátus eſt eſſe ſe eq̄leʒ deo: ſed ſemetipſuʒ exinaniuit foꝛmā ſerui accipiēs ī ſilitudinē hoīuʒ factus: ꝛ habitu inuētus vt hō. Hūiliáuit ſemetipſuʒ factus obédiēs vſqʒ ad moꝛtē: moꝛtē aūt crucis. Propter qd ꝛ deus exaltáuit illū. ꝛ

B donauit illi nomē qd eſt ſup oē nomē: vt in nomine ieſú oē genu flectāt celéſtiū terréſtriuʒ ꝛ infernoꝝ: ꝛ ois lingua ꝯfiteāt: qꝛ dn̄s ieſús xp̄s in glia eſt dei pr̄is. Itaqʒ cariſſimi mei ſicʒ ſemper obediſtis: nō in pn̄tia mei tátū: ſʒ multo magis nūc in abſentia mea cū metu ꝛ tremóꝛe vr̄am ſalutē opámini. Deus eſt eni qui opāt in vobis ꝛ vélle ꝛ pficere: p bona volūtate. Oia aūt fácite ſine murmuratiónibus ꝛ heſitatiōnib⁹: vt ſitis ſine q̄réla ꝛ ſimplices filij dei ſine reprehēſiōne in medio natiōis práue ꝛ puérſe inter quos lucētis ſicʒ lumināria

C in mūdo: verbū vite cōtinētes ad gliaʒ meaʒ

Marginal notes: 1. q. 1. c. le gimus. — 11. q. 4. c. ſi magnū ſi. — 7. q. 1. ca. ſi. de pe. di. 2. c. q vult. 2. Re. 14. b — 7. q. 1. ca. ſi. d renun. ca. niſi. §. pono. — hebre. 2. b — De immu. eccle. c. de cet. li. 6. Ro. 14. b — 1. pe. 4. b de elec. ca. officij. ī q. 7. cap. 2. §. ſcis quoſdā.

in die chriſti: quia nõ in vácuum cucurri neq; in vácuum laborávi: ſed ꝛ ſi emulor ſupra ſacrificium ꝛ obſéquium fidei veſtre: gáudeo ꝛ congrátulor omnibus vobis. Idipſum autẽ ꝛ vos gaudéte: ꝛ cõgratulámini mihi. Spero aũt in dño ieſu: ꝛ timotheũ me cito mittere ad vos: vt ꝛ ego bono aĩo ſim: cógnitis. q̃ circa vos ſunt. Néminẽ enĩ habeo tã vnanimẽ: qui

1.cor.13.b

ſincéra affectiõe ꝑ vobis ſollicitꝰ ſit. Oẽs enim que ſua ſunt q̃runt nõ q̃ ieſú xpi. Experiméntũ aũt eiꝰ cognóſcite: q̃m ſicut pr̃i filiꝰ mecũ ſeruiuit ĩ euãgelio. Hũc igit̃ ſpo me mittere ad vos: mox vt videro q̃ circa me ſunt. Confido aũt in dño: q̃m ꝛ ipſe véniã ad vos cito. Neceſſariũ aũt exiſtimaui epaphroditũ fratrẽ ꝛ cooꝑatorẽ ꝛ cõmilitonẽ meũ vẽm aũt aplm ꝛ miniſtrũ neceſſitatis mee mittere ad vos: q̃m q̃dẽ oẽs vos deſiderabat: ꝛ meſtus erat ꝓptérea q᷑ audierátis illũ infirmátũ. Nã ĩfirmátus eſt vſq; ad mortẽ: ſed deꝰ miſértꝰ eſt eius. Non ſolũ aũt eius: verũ ẽt ꝛ mei: ne triſticiã ſup triſticiã hẽrẽ. Feſtinátius ergo miſi illũ: vt viſo illo iterum gaudeátis: ꝛ ego ſine triſticia ſim. Excipite itaq; illũ cũ omni gaudio in dño: ꝛ eiúſmodi cũ honore habetóte: q̃m propter opus xpi vſq; ad mortẽ accéſſit: trádens aĩam ſuam vt impléret id quod ex vobis déerat erga meum obſéquium.

di. 45. ca. licet non nunq̃ di. 63.ca. nos ſi.S.q.2.ca ſũt i eccl'ia de rebũ. ca.quidã

D

¶ Capituli Sũmariũ. ¶ Oſtendit apoſtolus euacuationem legalium verbo ꝛ exemplo ſui. ac deinde ſe excuſat atq; philippenſes ad ſe imitandum inuitat. ¶ III

A

De cétero fratres mei gaudéte in dño. Eádẽ vobis ſcribere mihi quidẽ non pigrũ vobis autẽ neceſſarium. Vidéte cánes. videte malos operários: videte ꝯciſiõnẽ. Nos enĩ ſumꝰ circũciſio qui ſpiritu ſeruimus deo ꝛ gloriamur in xpo ieſú. ꝛ nõ in carne fiduciã habentes: q̃q̃

Actu.23.b

ꝛ ego hábeã cõfidentiã in carne. Si q̃s álius

B

videt̃ cõfidere in carne ego magis circũciſus octaua die ex génere iſraél de tribu beniamin hebréus ex hebréis: ſm legẽ phariſéus ſcdm emulationẽ ꝑſequẽs eccleſiã dei: ſm iuſticiã q̃ in lege eſt cõuerſátus ſine q̃rela: Sed q̃ mihi fuérũt lúcra hec arbitrátus: ſum ꝓpter xpm detriméta. Verũtñ exiſtimo oĩa detrimẽtũ eſſe ꝓpter eminẽtẽ ſciã ieſú xpi dñi mei: ꝓpter quẽ oĩa detrimentũ feci ꝛ árbitror vt ſtercora vt xpm lucrifáciam ꝛ inuéniar in illo nõ hñs meã iuſticiã q̃ ex lege eſt: ſed illã q̃ ex fide eſt xpi ieſú que ex deo eſt iuſticia ĩ fide ad cognoſcendũ illũ ꝛ virtutẽ reſurrectiõis eiꝰ: ꝛ ſocietatẽ paſſionis illiꝰ cõfiguratꝰ morti eiꝰ. ſi quo

E

modo occúrrã ad reſurrectiõnẽ q̃ eſt ex mortuis: nõ q᷑ iã accéperim: aut iã ꝑfectꝰ ſim ſequor aũt ſi quo modo cõphẽdã: in quo ꝛ cõphẽnſus ſum a xpo ieſu. Fratres ego me nõ arbitror cõphẽdiſſe. Vnũ aũt q̃ q̃dẽ rétro ſunt

de pe.di.2 ca.plura

obliuiſcens: ad ea vero q̃ ſunt priora extẽdens meipſum ad deſtinatũ ꝑſequor ad bráuiũ ſupne vocatiõis dei ĩ xpo ieſu. Quicũq; ergo ꝑfecti ſumus hoc ſẽtiamꝰ: ꝛ ſi q̃d aliter ſapitis. ꝛ hoc vobis deꝰ reuelabit. Verũtñ ad q̃d ꝑuénimus vt idẽ ſapiámus ꝛ ĩ eádẽ ꝑmaneámꝰ regula. Imitatóres mei eſtote frẽs: ꝛ obſeruáte eos q̃ ita ámbulant ſicut hẽtis formã nr̃am. Multi enĩ ámbulant quos ſepe dicebã vobis nũc aũt ꝛ flẽs dico inimicos crucis xpi: quorũ finis intéritus quorũ deꝰ vẽter eſt ꝛ gl'ia ĩ cõfuſiõne ipſorũ q̃ terréna ſápiũt. Nr̃a aũt cõuerſatio ĩ celis ẽ. Vñ ẽt ſaluatorẽ expectámꝰ dñm nr̃m ieſum xpm. q̃ reformabit corpus humilitatis nr̃e ꝯfigurátũ corpori claritatis ſue. ſcd̃m operationẽ qua etiam poſſit ſubijcere ſibi oĩa.

16.q.i.ca. generaliter.

D

Ro.8.e

¶ Ca. Sũ. ¶ Firmat patientiã philippenſiũ apl's eos ad ſpũalẽ leticiã hortando ac bonorũ ꝑſeuerãtiã: atq; gratulat̃ de eorũ liberalitate: poniturq; ſalutatio eorundem. ¶ IIII

A

Itaq; frẽs mei cariſſimi ꝛ deſideratiſſimi: gáudium meũ ꝛ corona mea: ſic ſtate in dño cariſſimi. Euchódiã rogo ꝛ ſýnticẽ deprecor idipſum ſape in dño. Etiã rogo ꝛ te germáne cõpar: ádiuua illas q̃ mecũ laborauẽrũt in euãgelio cum clemẽte ꝛ céteris adiutoribꝰ meis. quorũ noĩa ſunt in libro vite. Gaudéte in dño ſemp̃ iterũ dico gaudéte. Modéſtia vr̃a nota ſit oĩbꝰ hoĩbus. Dñs enĩ próp̃e eſt. Nihil ſolliciti ſitis: ſed in oĩ orõne ꝛ obſecratiõe cũ grarũ actiõe petitiões vr̃e innotéſcant apud deũ. Et pax dei q̃

B

exúpat oẽm ſenſũ cuſtódiat corda vr̃a ꝛ intelligentias vr̃as in xpo ieſu. De cétero frẽs q̃cũq; ſunt vera: q̃cũq; pudica: q̃cũq; iuſta: q̃cũq; ſancta: q̃cũq; amabilia: q̃cũq; bone fame: ſi q̃ virtus: ſi qua laus diſciplĩne: hec cogitate: q̃ ꝛ didiciſtis ꝛ accepiſtis ꝛ audiſtis ꝛ vidiſtis in me. Hec agite: ꝛ deꝰ pacis erit vobiſcũ. Gauiſus ſum aũt in dño vehemẽter: q̃m tandẽ aliq̃n refloruiſtis ꝑ me ſentire ſicut ꝛ ſentiebatis.

E Occupati aũt eratis. Nõ quaſi ꝑpter penuriã
ol. 41. ca. qđ dic iſ. dico. Ego eni didici in qbus ſuz ſufficiẽs eſſe. Scio ⁊ hũiliari: ſcio ⁊ abũdare. Ubiqꝫ ⁊ in oi bus inſtitut⁹ ſuz: ⁊ ſatiari ⁊ eſurire ⁊ abũdare ⁊ penuriã pati. Oia poſſuz in eo q me cõfortat. Uerũtñ bñfeciſtis: cõicãtes tribulationi mee. Scitis aũt ⁊ vos philippẽſes q̃ in principio euãgelij qñ ꝓfect⁹ ſuz a macedonia nulla mihi eccleſia cõicauit i rõne dati ⁊ accepti niſi vos ſoli: q: theſſalonicã ſemel ⁊ bis in vſũ mihi miſiſtis. Nõ q: q̃ro datũ: ſed reqro fru-
D ctũ abũdãtẽ i rõne vr̃a. Hẽo aũt oia: ⁊ abũdo Replet⁹ ſuz acceptis ab epaphrodito: q̃ miſi-
Ro. 12. a. ſtis in odorẽ ſuauitatis hoſtiã acceptã placẽtẽ deo. Deus aũt me⁹ impleat oẽ deſideriũ vr̃m ſm diuitias ſuas in gloria in chriſto ieſu. Deo
F autẽ ⁊ patri noſtro glĩa in ſecula ſeculoꝝ amẽ. Salutate oẽm ſcm̃ in xp̃o ieſu. Salutãt vos q mecũ ſunt frẽs. Salutant vos oẽs ſci: maxime autẽ qui de ceſaris domo ſunt. Gratia dñi nr̃i ieſu chriſti cũ ſpũ veſtro. Amen.

¶ Explicit epiſtola beati pauli apoſtoli ad Philippenſes.

¶ Incipit argumẽtũ in epl'az ad coloſſenſes.

Coloſſẽſes ⁊ hi ſicut ⁊ laodicẽſes ſunt aſiãni: ⁊ ipſi ꝑuẽti erãt a pſeudo apl'is. Nec ad hos acceſſit ipſe apoſtolus: ſꝫ ⁊ hos per epiſtolã corrigit. Audierant eni verbũ ab archippo: q ⁊ miniſterium in eos accepit. Ergo apoſtolus iam ligatus ſcribit eis ab epheſo per titum diaconem ⁊ oneſimum acolytum.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit epiſtola beati Pauli apoſtoli ad Coloſſenſes.

¶ Ca. Sũ. ¶ Apoſtolus capta beniuolentia coloſſenſium auctoritatem euangelij inducit illi firmiter eſſe credendum. ¶ I.

A Paulus apoſtolus ieſu xp̃i ꝑ voluntatẽ dei: ⁊ timotheus frater his q ſunt coloſſis ſanctis ⁊ fidelib⁹ fratrib⁹ i xp̃o ieſu. Gratia vobis ⁊ pax a deo patre nr̃o. Gr̃as agimus deo ⁊ pr̃i dñi nr̃i ieſu xp̃i ſemper ꝑ vobis orãtes audiẽtes fidez vr̃am in xp̃o ieſu: ⁊ dilectionẽ quã hẽtis i ſanctos oẽs ꝑpter ſpẽ que repoſita eſt vobis in celis quã audiſtis in verbo veritatis euãgelij qđ ꝑuenit ad vos ſicut ⁊ in vniuerſo mũdo eſt: ⁊ fructificat ⁊ creſcit ſicut in vobis ex ea q̃ audiſtis ⁊ cognouiſtis gr̃az dei in veritate: ſicut didiciſtis ab epaphra cariſſimo cõſeruo nr̃o q ẽ
B fidelis ꝑ vobis miniſter ieſu xp̃i. Qui ẽt manifeſtauit nobis dilectionẽ vr̃am in ſpũ. Jđ ⁊ nos ex q̃ die audiuim⁹ nõ ceſſam⁹ ꝑ vobis orãtes ⁊ poſtulãtes vt ipleamini agnitiõe volũtatis ei⁹ in oi ſapia ⁊ intellectu ſpiritali. vt ambulẽtis digne deo ꝑ oia placẽtes in oi ope bono fructificãtes ⁊ creſcẽtes in ſcia dei in oi virtute cõfortati ſm potẽtiã claritatis ei⁹ in oi patiẽtia ⁊ lõganimitate: cũ gaudio gr̃as agentes deo ⁊ pr̃i: q dignos nos fecit in ptẽ ſortis ſctoꝝ in lumine. Qui eripuit nos de poteſtate tenebrãrũ ⁊ trãſtulit in regnũ filij dilectiõis ſue: in quo habem⁹ redẽptionẽ ⁊ remiſſionẽ pctõrum. Qui eſt imago dei inuiſibilis ꝓmogenitus ois creature: qm̃ i ipſo cõdita ſunt vniuerſa in celis ⁊ i terra viſibilia ⁊ inuiſibilia. Siue
C throni: ſiue dñatiões: ſiue principat⁹: ſiue poteſtates: oia ꝑ ipſuz ⁊ in ipſo creata ſunt. Et ipſe
j. cor. 15. c eſt ante oẽs: ⁊ oia in ipſo cõſtant. Et ipſe eſt caput corporis eccleſie: q eſt principiũ: primogẽnitus ex mortuis: vt ſit in oib⁹ ipſe primatũ tenens. Quia i ipſo placuit oẽm plenitudinẽ inhabitare ⁊ ꝑ eũ recõciliari oia in ipſuz: pacificans per ſanguinẽ crucis ei⁹ ſiue que in terris ſiue que in celis ſunt. Et vos cũ eſſetis aliq̃ñdo alienati ⁊ inimici ſenſu in operib⁹ malis: nũc autez reconciliauit in corpore carnis eius per mortẽ exhibere vos ſanctos ⁊ immaculatos ⁊ irreprehenſibiles corã ipſo: ſi tamẽ ꝑmanetis in fide fundati ⁊ ſtabiles ⁊ immobiles a ſpe
D euãgelij qđ audiſtis: qđ predicatũ eſt in vniuerſa creatura q̃ ſub celo eſt: cuius fact⁹ ſum ego paulus miniſter qui nũc gaudeo i paſſionibus pro vobis: ⁊ adimpleo ea q̃ deſunt paſſionũ chriſti in carne mea ꝑ corpore ei⁹ qđ eſt eccleſia. Cuius factus ſuz ego miniſter ſm diſpẽſationẽ dei q̃ data eſt mihi in vobis vt impleam verbũ dei: myſteriũ qđ abſcõditũ fuit a ſeculis ⁊ generatioib⁹: nũc aũt mãifeſtũ eſt ſanctis ei⁹ qbus voluit de⁹ notas facere diuitias glĩe ſacramẽti hui⁹ in gẽtib⁹ qđ eſt xp̃s in vobis ſpes glorie: quẽ nos annũciamus corripiẽtes oẽm hominẽ ⁊ docẽtes in oi ſapia: vt exhibeamus oẽm hominẽ perfectũ in xp̃o ieſu: in quo ⁊ laboro certãdo ſcđm operationem eius quam operatur in me in virtute.

¶ Ca. Sũ. ¶ Docet apoſtolus ꝑcauere deceptiones per falſaz prophetiã legis auctoritatez per ſanctitatis ſimulationem. ¶ II.

B VOlo.n.vos ſcire qualē ſollicitu
dinē habeā pro vobis ꝛ pro his.
qui ſunt laodicie:ꝛ qcunq̄ȝ nō
viderunt faciē meā in carne vt
cōſolent̄ corda ipſoꝝ inſtructi i
caritate ꝛ in oēs diuitias ple-
di.37.c.le- nitudinis intellectus:in agnitiōe myſterij dei
gimus.in patris ꝛ xp̄i ieſu in quo ſūt oēs theſauri ſapie
fine. ꝛ ſcie abſconditi. Hoc aūt dico:vt nemo vos
7.q.i.capi. decipiat in ſublimitate ſermonū.Nā ꝛ ſi cor-
ſuggeſtū. pore abſens ſuȝ:ſed ſpū vobiſcū ſum gaudens
ꝛ videns ordinē vr̄m:ꝛ firmamentū eius que
i.Cor.5.b in xp̄o eſt fidei veſtre.Sicut ergo accepiſtis ie
B ſum xp̄m dn̄m nr̄m:in ipſo ambulate radicā
ti ꝛ ſupedificati in ipſo:ꝛ ɔfirmati in fide ſicut
ꝛ didiciſtis abundātes in illo in gr̄aꝝ actione.
Videte ne qs vos decipiat per philoſophiaȝ ꝛ
inanē fallaciā:ſm̄ traditionem hoīum ſm̄ ele
menta mūdi ꝛ nō ſcdm̄ xp̄m.Quia in ipſo in
habitat ois plenitudo diuinitatis corporaliter:
ꝛ eſtis in illo repleti:q eſt caput ois principa-
tus ꝛ ptātis.In quo ꝛ circūciſi eſtis circūciſio
ne nō manu fcā:i expoliatiōe corporis carnis:
ſed in circūciſione xp̄i cōſepulti.ei i baptiſmo
in quo ꝛ reſurrexiſtis per fideȝ opationis dei q
C ſuſcitauit illū a mortuis. Et vos cū mortui eſſe
tis in delictis ꝛ p̄putio carnis vr̄e: cōuiuifica-
Ephe.2.a uit cū illo donans vobis oīa delicta delens qd
aduerſus nos erat cyrographū decreti qd erat
ɔtrariū nobis.Et ipſuȝ tulit de medio affigens
illud cruci:ꝛ expolians principatus ꝛ poteſta-
tes traduxit cōfidenter:palā triūphās illos in
+ſeipſo. Nemo ergo vos iudicet in cibo aut
al's + ſe- in potu aut in pte diei feſti aut neomenie aut
metipſo ſabbatoꝝ q̄ ſunt vmbra futuroꝝ:corpus auteȝ
D xp̄i. Nemo vos ſeducat volens in humilitate ꝛ
Mat.24.a religione angeloꝝ q̄ nō vidit ambulās fruſtra
Mar.13.a in flatus ſenſu carnis ſue:ꝛ nō tenēs caput ex
Luce.21.b quo totū corpus p nexus ꝛ cōiunctiōes ſumi-
niſtratū ꝛ cōſtructū creſcit in augmentū dei. Si
ergo mortui eſtis cū xp̄o ab elemētis hui⁹ mū
di:qd adhuc tanq̄ȝ viuētes mūdo decernitis?
Ne tetigeritis:neq̄ȝ guſtaueritis:neq̄ȝ ɔtrecta
ueritis:q̄ ſūt oīa i interitu ipſo vſu ſm̄ p̄cepta ꝛ
doctrinas hoīuȝ:q̄ ſūt rōnē qdē hn̄tia ſapie i ſu-
pſtitiōe ꝛ humilitate ꝛ nō ad parcēdū corpori
nō in honore aliquo ad ſaturitatē carnis.

¶ Ca.Sū. ¶ Informat apoſtolus d moribus
generaliter in depoſitione vitiorum ac acquiſi
tione virtutum ꝛ ſpecialiter quantum ad con-
iugatos pentes ꝛ filios atq̄ȝ ſeruos. ¶ III

IGitur ſi ɔſurrexiſtis cum xp̄o: q̄ B
ſurſum ſunt querite vbi xp̄s ē in
dextera dei ſedens:q̄ ſurſuȝ ſunt
ſapite.nō q̄ ſuper terraȝ. Mortui
n.eſtis:ꝛ vita vr̄a abſcōdita ē cū
xp̄o in deo.Cū aūt xp̄s apparue-
rit vita vr̄a:tunc ꝛ vos apparebitis cuȝ ipſo in
glīa. Mortificate ergo mēbra vr̄a que ſunt ſu-
per terrā:fornicationē imunditiā libidinē cō-
cupiſcentiā malā.ꝛ auariciā.q̄ eſt ſimulacroꝝ Eph.5.b
ſeruitus. Propter q̄ venit ira dei ſup filios + in- al's + diffi
credulitatis.i qbus ꝛ vos ambulaſtis aliqn̄ cū dentie
viueretis in illis. Nūc aūt deponite ꝛ vos oīa: B
irā:indignationē.maliciā:blaſſemiā. turpem Heb.12.a
ſermonē de ore vr̄o. Nolite mētiri inuicē:expo i.Pe.2.a
liātes vos veterē hoīem cū actib⁹ ſuis.ꝛ induen Ephe.2.a
tes nouū eū qui renouāt̄ in agnitioneȝ dei ſm̄ Ro.6.a
imaginē eius q creauit eū:vbi nō eſt maſcu- Eph.4.f
lus ꝛ femina gētilis ꝛ iudeus:circūciſio ꝛ pre de pe.di.2
putiū barbarus ꝛ ſcytha.ſeruus ꝛ liber: ſȝ oīa .queri
ꝛ in oib⁹ xp̄s. Induite vos ergo ſicut electi dei nouari
ſancti ꝛ dilecti viſcera miſericordie : benigni- Ephe.4.b
tatē.humilitatē.modeſtiā.patientiā ſupportan Ephe.4.b
tes inuicē ꝛ donātes vobiſmetipſis ſi qs aduer
ſus aliquē hȝ querelā:ſicut ꝛ dn̄s donauit vo-
bis ita ꝛ vos . Sup oīa aūt hec caritatē habē- C
te qd eſt vinculū pfectiōis. Et pax xp̄i exultet
in cordibus vr̄is.in qua vocati eſtis in vno cor
pore.Et grati eſtote. Verbū xp̄i habitet in vo
bis abundāter in oi ſapia docentes ꝛ cōmonē
tes voſmetipſos in pſalmis hymnis ꝛ canticis
ſpiritalibus:in gr̄a cātantes in cordibus vr̄is i.Cor.14.d
dn̄o.Oē qdcūq̄ȝ facitis in verbo aut in ope:oīa
in noīe dn̄i nr̄i ieſu xp̄i:gr̄as agētes deo ꝛ pr̄i 26.q.5.a.
p ip̄m. Mulieres ſubdite eſtote viris:ſicut oȝ nō licet.
i dn̄o. Viri diligite vxores vr̄as:ꝛ nolite amā Ephe.5.c
ri eē ad illas. Filii obedite parentib⁹ p oīa: hoc i.Pe.3.a
enim placitū eſt in dn̄o. Patres nolite ad + in D
dignationē puocare filios vr̄os:vt non + puſil Ephe.6.a
lo aīo fiant. Serui obedite p oīa dn̄is carnali al's + ira-
bus:non ad oculū ſeruiētes quaſi hoībus pla cundiam
centes ſed in ſimplicitate cordis timētes do- al's + puſ-
minum. Qdcūq̄ȝ facitis ex aīo opamini ſicut illanimes
dn̄o ꝛ non hoībus:ſcientes q a dn̄o accipietis Ephe.6.a
retributionem hereditatis. Dn̄o xp̄o ſeruite. i.Pe.2.c
Qui eni iniuriā facit recipiet id qd iniq̄ geſ- Ro.2.b
ſit:ꝛ non eſt pſonaꝝ acceptio apud deum. Ephe.6.b

¶ Ca.Sū. ¶ Dn̄os inſtruit apl's atq̄ȝ oronī-
bus colloſſenſiū ſe recōmendat oſtendens quo
ſe ad infideles hr̄e debeāt ꝛ ponit̄ ep̄le ɔcluſio
ꝛ ɔfirmatio per ſalutationē. ¶ IIII

A Domini qđ iuſtū eſt ⁊ ęquū ſer-
uis pſtáte: ſcientes qm̄ ⁊ vos do-
minū habētis in celo. Orationi
inſtáte vigilātes in ea in gratia-
rū actione: orantes ſimul ⁊ pro
nobis: vt deus apériat nobis óſti-
um ſermōis ad loquēdū myſtériū xpi: pp qđ
ēt vinctus ſum: vt manifeſtē illud ita vt oꝫ me
Ephe.5.d loqui. In ſapiā ambuláte ad eos qui foris ſūt:
ɔſe. di. tps rediměntes. Sermo vr̄ ſemꝑ in gr̄a ſale ſit
ɔditus: vt ſciatis quō opórteat vos vnicuiqꝫ rñ-
B dére. Que circa me ſunt oia vobis nota faciet
tichicus cariſſimus fr̄ ⁊ fidélis miniſter ⁊ cō-
ſeruus in dño: quē miſi ad vos ad hoc ipm: vt
cognóſcat q̄ circa vos ſunt: ⁊ ɔſolēt corda vr̄a
cū onéſimo cariſſimo ⁊ fideli fratre qui ex vo-
Phil.4.b. bis eſt: q oia q̄ hic agūt nota faciēt vobis. Sa-
lutat vos ariſtárchus ɔcaptiuus meus: ⁊ mar-
cus ɔſobrinus bárnabe: de quo accépiſtis mā-
C data. Si vénerit ad vos ſuſcipite illū. Et ieſús
qui dr̄ iúſtus: qui ſunt ex circūciſione. Hi ſoli
ſunt adiutores mei i regno dei: q mihi fuerūt
ſolátio. Salútat vos epáphras q ex vobis ē ſer-
uus xpi ieſú: ſemꝑ ſollicitus ꝓ vobis in orōni-
bus vt ſtetis pfecti ⁊ pleni in oi voluntate dei.
Teſtimoniū.n. illi phibeo ꝙ hꝫ multū laborē
ꝓ vobis ⁊ ꝓ his q ſunt laodicie ⁊ q hierápoli.
D Salutat vos lucas médicus cariſſimus ⁊ démas.
Salutate fres q ſunt laodicie: ⁊ nýmphā ⁊ q̄ i
domo eius eſt eccl'iam. Et cū lécta fuerit apud
vos ep'la hec: facite vt ⁊ in laodicēſiū eccl'ia le-
gāt: ⁊ ea q̄ laodicénſiū eſt vobis legat. Et dici-
te archippo. Uide miniſtériū qđ accépiſti in
dño: vt illud ipleas. Salutatio mea manu páu-
li. Mémores eſtote vinculoꝝ meorū. Gratia
domini noſtri ieſú chriſti vobiſcum. Amen.

¶ Explicit ep'la bti pauli apl'i ad Coloſſēſes.

¶ Incipit argumentū in epiſtolam ad Theſ-
ſalonicénſes primam.

Theſſalonicénſes ſunt macédōes.
q accepto vbo veritatis pſtitérūt
i fide ēt in pſecutōe ciuiū ſuoꝝ.
Preterea nec recepérunt falſos
apl'os: nec ea q̄ a falſis apl'is di-
cebant. Hos colláudat apoſto-
lus ſcribens eis ab athénis per týchicum diá-
conem ⁊ óneſimum acólytum.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit ep'la beati pauli apoſtoli ad Theſſa-
lonicénſes prima.

¶ Ca. Sū. ¶ Apl's agit gr̄as d̄ theſſalonicēſiū
bōa icboatiōe atqꝫ huius bōitatis diffuſiōe. ¶ I

Paulus ⁊ ſiluánus ⁊ timotheus ec- A
cleſie theſſalonicénſiū in deo pa-
tre nr̄o ⁊ dño nr̄o ieſú chriſto.
Gr̄a vobis ⁊ pax. Gras ágimus
deo ſemꝑ ꝓ oibus vobis: memo-
riā vr̄i faciētes in orōnibus nr̄is B
ſine intermiſſione: mémores ópis fidei veſtre
⁊ laboris ⁊ caritátis ⁊ ſuſtinētie ſpei dñi nr̄i ie-
ſú xpi: ante deū ⁊ prēm nr̄m. Scientes fres di-
lecti a deo electionē vr̄am: qꝛ euāgeliū noſtrū
non fuit ad vos in ſermone tm̄: ſed ⁊ in virtu-
te ⁊ in ſpū ſcō ⁊ in plenitudine multa: ſicut ſci-
tis quáles fuérimus in vobis pp vos. Et vos C
imitatores nr̄i facti eſtis ⁊ dñi: excipiētes vbū
in tribulatiōe multa cū gaudio ſpūs ſcti: ita vt
facti ſitis forma oibus credentibus in macedó-
nia ⁊ in achāia. A vobis eni diffamátus ē ſer-
mo dñi nō ſolū in macedónia ⁊ in achāia: ſed
⁊ in oi loco fides vr̄a que ē ad deū ꝓfecta ē: ita
vt non ſit nobis neceſſe quicq̄ꝫ loqui. Ipſi eniꝫ D
de nobis annūciant qualem introitū habuéri-
mus ad vos. ⁊ quō ɔuérſi eſtis ad deuꝫ a ſimú-
lacris: ſeruire deo viuo ⁊ vero: ⁊ expectáre filiū
eius de celis quē ſuſcitauit ex mortuis ieſúm:
qui eripuit nos ab ira ventúra.

¶ Ca. Sū. ¶ Conſolatur apl's theſſalonicēſes
in aduerſis per conformitatē ad ipſum atqꝫ ad
eccleſiam hieroſolymitarum. ¶ II

Nam ipſi ſcitis fratres intróituꝫ A
noſtrū ad vos: qꝛ nō inánis fuit:
ſed ante páſſi ⁊ cōtumélijs affé-
cti ſicut ſcitis in philippis fidú-
ciā habúimus in deo nr̄o lóqui
ad vos euangéliuꝫ dei in multa
ſollicitúdine. Exhortátio.n. nr̄a non de erróre:
neqꝫ de imundicia neqꝫ in dolo: ſed ſicut pro-
báti ſumus a deo crederétur nobis euángeli-
um: ita lóqmur non quaſi hoibus placentes:
ſed deo qui próbat corda nr̄a. Neqꝫ enim ali-
quādo fuimus in ſermone adulatiónis ſicut
ſcitis neqꝫ in occaſióne auarície deus teſtis eſt:
nec querentes ab hoibus gloriā neqꝫ a vobis
neqꝫ ab alijs: cū poſſémus vobis óneri eē vt xpi
apl'i. Sed facti ſumus páruuli in medio veſtri: B
tanq̄ꝫ ſi nútrix fóueat filios ſuos: ita deſiderán-
tes vos cupide: volebamus trádere vobis non
ſoluꝫ euangéliū dei: ſed etiā aīas noſtras: qm̄
cariſſimi nobis facti eſtis. Mémores.n. eſtis 2.the.3.b
fratres labóris noſtri ⁊ fatigatiónis nocte ac
die operátes: ne quē veſtrū grauarémus: pre-

dicauimus in vobis euãgeliũ dei. Uos teſtes eſtis ⁊ de⁹: q̃ſcẽ ⁊ iuſte ⁊ ſine q̃rela vobis q cre
C dídiſtis affuimus: ſicut ſcitis qualr̃ vnũquẽq3 vr̃m ſicut pr̃ filios ſuos depcãtes vos ⁊ ↄſolantes: teſtificati ſumus vt ãbularetis digne deo q vocauit vos in ſuũ regnũ ⁊ gloriã. Jõ ⁊ nos grãs agimus deo ſine intermiſſi ne: qm̃ cũ accepiſſetis a nobis verbũ audit⁹ dei: accepiſtis illud nõ vt verbũ hoĩuʒ: ſed ſicut eſt vere verbũ dei: q operaẽ in vobis q credidiſtis. Uos.n. imitatores facti eſtis fr̃es eccleſiaꝝ dei q̃ ſunt i iudea in xp̃o ieſu: q2 eadẽ paſſi eſtis ⁊ vos a ↄtribulib⁹ vr̃is ſicut ⁊ ipſi a iudeis: q ⁊ dñz occiderunt ieſuʒ ⁊ pphetas ⁊ nos pſecuti ſunt: ⁊ deo nõ placent: ⁊ oib⁹ hoib⁹ aduerſanẽ: phibentes nos gẽtibus loq̃ vt ſalue fiant: vt ipleant pctã ſua ſemp. Peruenit eni ira dei ſup illos vſq3 i finẽ. Nos aũt fr̃es deſolati a vobis ad tp̃s hore: aſpectu nõ corde abũdãtius feſtinauim⁹ faciẽ vr̃aꝫ videre cũ multo deſiderio: qm̃ voluimus venire ad vos: ego q̃deʒ paulus ⁊ ſemel ⁊ iteꝝ: ſʒ impediuit nos ſathanas. Que ẽ.n. nr̃a ſpes aut gaudiũ aut corona gl'ie? Nõne vos añ dñm nr̃m ieſũ xp̃m eſtis in aduẽtu eius. Uos enim eſtis gloria noſtra ⁊ gaudiũ.

D

C Ca. Sũ. C Apl's mittit timotheũ ad ↄſolãdũ theſſalonicẽſes. ponĩẽ vtilitas reuerſiõis eiuſdẽ cũ apli depcatiõe p theſſalonicẽſib⁹. C III.

A Propter qd̃ nõ ſuſtinẽtes ãpli⁹ placuit nobis remanere athenis ſolis: ⁊ miſim⁹ timotheum frẽʒ nr̃m ⁊ miniſtrũ dei i euangelio xp̃i ad ↄfirmãdos vos ⁊ exhortãdos p fide vr̃a vt nemo
B moueaẽ i tribulatiõib⁹ iſtis. Jpſi eni ſcitis q̃ i hoc poſiti ſum⁹. Nã ⁊ cũ apud vos eſſem⁹ pdicabam⁹ vobis paſſuros nos tribulationes: ſicut ⁊ fcm̃ ẽ ſcitis. Propterea ⁊ ego ãpli⁹ nõ ſuſtinẽs: niſi ad cognoſcẽdũ fidẽ vr̃am: ne forte tẽtauerit vos is q tentat: ⁊ inanis fiat labor nr̃. Nũc aũt veniẽte timotheo ad nos a vobis ⁊ annũciãte nobis fidẽ ⁊ caritatẽ vr̃aꝫ: ⁊ q2 memoriã nr̃i hẽtis bonã: ſemp deſiderãtes nos vide
C re: ſicut ⁊ nos quoq3 vos: iõ ↄſolati ſumus fr̃es in vobis in oi neceſſitate ⁊ tribulatiõe nr̃a per fidẽ vr̃aꝫ: qm̃ nũc viuimus: ſi vos ſtatis i dño. Quã.n. grãꝝ actionẽ poſſumus deo retribuere p vobis in oi gaudio quo gaudemus pp vos ante deũ nr̃m die ac nocte abũdãtius orantes vt videamus faciẽ vr̃am: ⁊ cõpleamus ea que
D deſũt fidei vr̃e. Jpſe ãt de⁹ ⁊ pr̃ nr̃ ⁊ dñs ieſus ✠ xp̃s dirigat viã nr̃am ad vos. Uos autẽ dñs multiplicet: ⁊ abundare faciat caritatẽ vr̃aꝫ i inuicẽ ⁊ in oẽs: quẽadmodũ ⁊ nos in vobis: ad cõfirmanda corda veſtra ſine querela in ſanctitate ante deũ ⁊ pr̃em nr̃m in aduentu domini nr̃i ieſu xp̃i cũ oibus ſanctis eius. Amen.

C Ca. Sũ. C Apl's icrepat theſſalõicẽſes de vitio fornicationis: cupiditatis: ocioſitatis imoderati luct⁹ mortuoꝝ. C IIII.

A De cetero ergo fr̃es rogam⁹ vos ⁊ obſecram⁹ i dño ieſu: vt quẽadmodũ accepiſtis a nob̃ qũo oporteat vos ambulare ⁊ placere deo: ſic ⁊ ambuletis: vt abundetis magis. Scitis.n. q̃ pcepta dederi vobis p dñz ieſu. Hec ẽ.n. volũtaẽ dei ſcificatio vr̃a: vt abſtineatis vos a fornicatiõe: vt ſciat vnuſq̃ſq3 vr̃m vas ſuũ poſſidere i ſciñcatiõe ⁊ honore: ñ i paſſiõe d̃ſiderij ſicẽ ⁊ gẽtes q̃ ignorãt deũ. Et ne
B q̃s ſupgrediaẽ neq3 circũueniat i negocio fr̃em ſuũ: qm̃ vindex ẽ dñs d̃ his oib⁹: ſicut pdixim⁹ vobis ⁊ teſtificati ſumus. Nõ.n. vocauit nos deus in imũditiã: ſʒ in ſcificatiõem. Jtaq3 q hec ſpernit: nõ hoiem ſpnit ſed deũ: q ẽt dedit ſpm̃ ſuũ ſcm̃ in nobis. De caritate ãt fr̃nitatis nõ neceſſe habuim⁹ ſcribere vobis. Jpſi.n. a deo
C didiciſtis: vt diligãtis iuicẽ. Etenim illud facitis i oẽs fr̃es: i vniuerſa macedonia. Rogam⁹ ãt vos fr̃es: vt abũdetis magis: ⁊ operaꝫ detis vt q̃eti ſitis: ⁊ vt vr̃m negociũ agãtis ⁊ operemini manib⁹ vr̃is ſicut pcepim⁹ vobis: ⁊ vt honeſte ãbuletis ad eos q foris ſũt: ⁊ nulli⁹ aliq̃d deſideretis. Nolum⁹ aũt vos ignorare fr̃es de dormiẽtib⁹: vt nõ ↄtriſtemini ſicut ⁊ ceteri q ſpeʒ nõ hñt. Si eni credim⁹ q̃ ieſus mortu⁹ ẽ ⁊ re
D ſurrexit: ita ⁊ de⁹ eos q dormierũt p ieſũ addũcet cũ eo. Hoc.n. vobis dicim⁹ i v̄bo dñi q2 nos q viuim⁹: q reſidui ſum⁹: i aduẽtu dñi nõ pueniẽm⁹ eos q dormierũt. Qm̃ ipſe dñs i iuſſu ⁊ i voce archãgeli ⁊ i tuba dei deſcẽdet de celo ⁊ mortui q i xp̃o ſũt reſurgẽt pmi. Deide nos q viuim⁹ q relinq̃mur ſil' rapiemur cũ illo i nubib⁹ obuiã ✠ xp̃o i aera ⁊ ſic ſemp cũ dño erimus. Jtaq3 ↄſolamini inuicẽ in verbis iſtis.

C Ca. Sũ. C Apl's cautos reddit theſſalonicẽſes. de die mortis futura: ac de die iudicij gñalis: ⁊ inducit theſſalonicenſes: vt bñ ſe habeant ad primũ ⁊ ad deũ. C V

A De tpibus aũt ⁊ momẽtis fr̃es nõ indigẽtis vt ſcribamus vobis. Jpſi eni diligẽter ſitis: q2 dies dñi ſicut fur in

noctе ita veniet. Cū.n.dixerit pax ꝛ ſecúritas: tūc repétinus eis ſupueniet intéritus ſicut dolor i vtero hn̄tis: ꝛ nō effugiet. Uos aūt frēs nō eſtis i tenebris: vt vos dies ille tāq̄ꝫ fur cōprehēdat. Oēs.n. vos filij lucis eſtis ꝛ filij diei. Nō ſum⁹ noctis neqꝫ tenebrāꝝ. Igiť nō dormiám⁹

B ſicꝫ ceteri: ſꝫ vigilém⁹ ꝛ ſóbrij ſim⁹. Qui enīꝫ dórmiūt nocte dórmiūt: ꝛ qui ébrij ſunt nocte ébrij ſunt. Nos aūt q diei ſūm⁹: ſobrij ſim⁹: iduti loricā fidei ꝛ caritátis ꝛ gáleā ſpē ſalutis: qm̄ non póſuit nos de⁹ in irā: ſed in acqſitionē ſalutis p dn̄m nr̄m ieſū xp̄m q mortuus eſt p nobis: vt ſiue vigilémus ſiue dormiám⁹ ſil cū illo viuám⁹. Propter qd̄ ꝯſolámini inuicē ꝛ edificáte altérutrū: ſicut ꝛ fácitis. Rogam⁹ autē vos frēs vt noueritis eos qui labórāt inter vos ꝛ préſunt vobis in domino ꝛ monēt

C vos: vt hēatis illos abūdātius i caritate ppter opus illoꝝ: ꝛ pacē hēte cū eis. Rogamus autē vos frēs corripite ingētos: ꝯſolámini puſillánimes

D ſuſcipite infirmos: patientes eſtóte ad oēs. Uidéte ne qs maluꝫ pro malo alicui rédat: ſed ſemp qd̄ bonū eſt ſectámini in iuicē ꝛ in oēs. Semp gaudéte: ſine itermiſſiōe orate: in oibus grās ágite. Hec eſt enī volūtas dei in xp̄o ieſū: in oībus vobis. Spūm nolite extinguére: pphetias nolite ſpnere. Oīa aūt pbate: qd̄ bonū eſt tenéte: ab oī ſpecie mala abſtinéte vos. Ipſe aūt de⁹ pacis ſcificet vos p oīa: vt integer ſpūs vr̄ ꝛ aīa ꝛ corpus ſine q̄rela in aduentu dn̄i nr̄i ieſú xp̄i ſeruēť. Fidelis ē q vocauit vos: qui ēt faciet. Frēs orate p nobis. Salutáte frēs oēs inóſculo ſcō. Adiúro vos p dn̄m vt legať ep̄la hec oībus ſcīs fratribus. Gratia dn̄i noſtri ieſú chriſti vobiſcū. Amen.

¶ Explicit epiſtola beati Pauli apl̄i ad Theſſalonicenſes prima.

¶ Incipit argumentum in epiſtolam ſcd̄am.

H O theſſalonicénſes ſecundā ſcribit epiſtolam apoſtolus: ꝛ notum facit eis de tempoꝛibus nouiſſimis ꝛ de aduerſarij deiectione. Scribit hanc epiſtolam ab athénis per titum dyáconem ꝛ ónesimum acólytum.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit epiſtola beati Pauli apl̄i ad Theſſalonicénſes ſecunda.

¶ Ca. I. ¶ Gratias agit apoſtolus de bona theſſalonicenſiuꝫ conuerſatione. orando p meliori conſumatione. ¶ I.

P Aulus ꝛ ſiluánus ꝛ timotheus eccl̄ie theſſalonicēſiū in deo pr̄e nr̄o ꝛ dn̄o ieſu xp̄o. Grā vob ꝛ pax a dō pr̄e nr̄o ꝛ dn̄o ieſuxp̄o A

Grās agere debémus ſemp deo p vobis frēs ita vt dignū ē: qm̄ B ſupcréſcit fides vr̄a ꝛ abūdat caritas vniuſcuiuſqꝫ vr̄m iuicē: ita vt noſipſi in vobis gloriémur in eccl̄ijs dei p patiētia vr̄a ꝛ fide ꝛ i oīb⁹ pſecutiōib⁹ vr̄is ꝛ tribulatiōib⁹ q̄s ſuſtinétis in exēplū iuſti iudicij dei: vt digne habeámini i regno dei, p quo ꝛ pátimini: ſi tn̄ iuſtū ē apd̄ deū retribúere +retributionē his q vos tribulāt: ꝛ C vobis q tribulámini réquiē nobiſcū in reuelatiōe dn̄i ieſú de celo cū angelis virtutis ei⁹ i flāma ignis dantis vindictā his q nō nouérūt deū: ꝛ q nō obédiūt euāgelio dn̄i nr̄i ieſú xp̄i. Qui penas dabūt i iteritu eternas a facie dn̄i ꝛ a gloria virtutis ei⁹: cū vénerit gloꝛificári in ſanctis ſuis: ꝛ ámirábilis fieri in oīb⁹ qui cre- D didérunt: q2 créditū ē teſtimoniuꝫ nr̄m ſuper vos in die illo. In quo ēt orám⁹ ſemp p vobis: vt dignēť vos vocatiōe ſua de⁹ nr̄: ꝛ ipleat oēm volūtatē bonitatis ſue ꝛ op⁹ fidei in virtute: vt clarificēť nomē dn̄i nr̄i ieſú xp̄i i vobis: ꝛ vos in illo ſm grām dei nr̄i ꝛ dn̄i ieſú xp̄i.

¶ Ca. II. ¶ Remouet erroꝛē apl̄s. de aduētu antichriſti: de quo vlteri⁹ oſ̄dit veritatē. ¶ II

R Ogamus aūt vos fratres per aduentum dn̄i noſtri ieſú chriſti ꝛ A nr̄e congregatiōnis in ipm: vt nō cito moueámini a veſtro ſenſu: neqꝫ terreámini neqꝫ p ſpūꝫ: neqꝫ per ſermonē: neqꝫ per epiſtolam tanq̄ꝫ per nos miſſam: quaſi inſtet dies dn̄i. Ne quis vos ſedúcat vllo modo. Qm̄ niſi vénerit +diſceſſio primū. ꝛ reuelāt⁹ fuerit homo peccati filius perditiōnis: qui aduerſátur ꝛ extóllitur ſupra omne quod dicitur. deus aut quod cólitur: ita vt in tēplo dei ſédeat: oſtendens ſe tanqꝫ ſit deus. Non retinétis q2 cū ad B huc eſſem apud vos: hec dicebā vobis? Et nūc quid detineat ſcitis vt reuelétur in ſuo tēpoꝛe. Nā myſtérium iam operátur iniquitatis: tm̄ vt qui tenet. nunc téneat: donec de medio fiat. Et tūc reuelabiť ille iniquus quē dn̄s ieſús interficiet ſpū oris ſui: ꝛ deſtruet illuſtratiōe aduentus ſui. eū cuius eſt aduentus ſm operatio C nem ſáthane in omni virtute ꝛ ſignis ꝛ prodígijs mēdacibus: ꝛ in oī ſeductione iniquitatis his q péreunt eo q2 caritatēꝫ veritatis non re-

Pe.3.c Apoc.3.a — Iſa.59.d Ephe.6.c — Eccli.18.a Luce.18.a de ꝯſe. di. 4. c. oꝛo. di. 15. c. ſcā romana. 22. q. 5. ca. de foꝛma de vita. ꝛ ho. cle. ca. cu3 ab ei de eo q co gno. coſā. pro. ſue. c. veniēs. ij. 1. Coꝛ. 1. b.

als+ tribulatiōes — Mat. 23. a Mar. 13. b Luce. 21. b Ephe. 5. b 37. q. 1. ca. ſciendu3. als+ diſſenſio — Eſa. 11. a

cepérunt vt ſani fierēt. Ideo mittet illis deus
operationē errōris vt credát mēdácio: vt iu-
dicent oēs q nō crediderūt veritati:ſed cōſen
ſérunt iniquitati. Nos aūt debēm⁹ grās áge-
D re deo ſemꝑ ꝑ vobis frēs dilecti a deo: ꝙ elé-
gít nos de⁹ primitias i ſalutē i ſcificatiōe ſpūs
⁊ fide veritatis:in qua ⁊ vocauit vos ꝑ euāge-
liū noſtrū i acqſitiōe glorie dñi nři ieſú xpi.
Itaqꝫ fratres ſtate ⁊ tenéte traditiónes quas
didiciſtis: ſiue per ſermonē ſiue per epiſtolam
noſtrā. Ipſe autem dñs noſter ieſús chriſtus
⁊ deus ⁊ pater noſter qui diléxit nos: ⁊ dedit
conſolationem eternā ⁊ ſpem bonā in gratia
exhortétur corda veſtra: ⁊ confirmet in omni
opere ⁊ ſermone bono.

¶ Ca.Sū. ¶ Petit apoſtolus theſſalonicén-
ſibus orōnē ſuffrágij:atqꝫ i ſortat eos i regña-
tione mali:atqꝫ íncitat ad laborē manū. ¶ III

A De cétero fratres orate ꝑ nobis
vt ſermo dei cúrrat ⁊ clarificēt
ſicut ⁊ apud vos:⁊ vt liberémur
ab importúnis ⁊ malis hoīb⁹.
Non eni oīuꝫ eſt fides fideles
autē deus eſt q cōfirmabit vos:
⁊ cuſtódiet a malo. Cōfidimus autē de vobis
fratres in dño. quoniā quecūqꝫ precipim⁹ ⁊
fácitis ⁊ faciétis. Dñs aūt dirigat corda vřa i
26.q.7.ca. ergo. caritate dei:⁊ patiētia xpi. Denūciam⁹ aūt vo
B bis fratres in noie dñi nři ieſú xpi: vt ſubtra
hátis vos ab oī fratre ambulánte inordináte:
⁊ non ſm traditiónē quā accepérunt a nobis.
Ipſi eni ſcitis quēadmodū opórteat imitári
nos:quóniā nō inqēti fúimus inter vos:neqꝫ
grátis panē mādūcáuim⁹ ab áliquo:ſꝫ in la-
1.cor.ix.c. bóre ⁊ fatigatiōe nocte ⁊ die opantes: ne quē
veſtrū grauarémus. Nō quaſi nō habuérim⁹
poteſtatē: ſed vt noſmetipſos formā daremus
C vobis ad imitādū nos. Nā ⁊ cū eſſém⁹ apud
vos:hoc denūciabām⁹ vobis:quoniā ſi qs non
vult opári:nec mādúcet. Audiuim⁹ eni iter
vos quoſdā ambulántes inquiéte:nihil opan
tes ſꝫ curioſe agētes. His aūt q eiúſmodi ſūt
denūciáuim⁹ obſecram⁹ in dño ieſú xpo: vt
cū ſiléntio opantes ſuū panē mādúcēt. Uos
Gal.6.b. autē fratres nolite deficere bñfaciētes. Qꝫ ſi
D quis nō obedierit verbo nřo per epl'aꝫ hūc no-
gl'o+ ne táte:⁊ + nō cōmiſceámini cū illo vt cōfunda
tur. Et nolíte quaſi inimícum exiſtimáre: ſed
gl'o+ dñs corripite vt frēm. Ipſe autē + de⁹ pacis det vo-
gl'+deus bis pacē ſempiternā in omni loco. + Domi-
nus ſit cū omnibus vobis. Salutatio mea ma

nu páuli quod eſt ſignum in omni epiſtola.
Ita ſcribo. Gratia dñi noſtri ieſú chriſti cum
omnibus vobis. Amen.

¶ Explicit epiſtola beati pauli apl'i ad Theſ-
ſalonicenſes ſecunda.

¶ Incipit argumentum in epiſtolam ad ti-
motheum primam.

Timotheum inſtruit ⁊ docet de
ordinatione epiſcopatus ⁊ dya-
conij:⁊ omnis eccleſiáſtice di-
ſciplíne: ſcribens ei a laodícia
per tychicum diáconem.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit epiſtola beati pauli apoſtoli ad Ti-
motheum prima.

¶ Ca.Sū. ¶ Timotheū cōmonet apoſtolus
vt non attendat genealogijs ac legalibus ob-
ſeruantijs: ac gratias agit deo prouocatione
ad apoſtolatum:atqꝫ inducit timotheuꝫ ad re-
ſiſtendum doctoribus falſitatis. ¶ I.

Paulus apo- A
ſtolus ieſú chriſti ſecū-
dum imperiū dei ſalua-
toris noſtri:⁊ chriſti ie-
ſu ſpei nře: timothéo di-
lécto filio in fide. Grā
⁊ miſericordia ⁊ pax a
deo pře ⁊ xpo ieſú dño
nřo. Sicut rogaui te vt
remanéres ephéſi cū irē in macedóniā. vt de-
nūciares qbúſdā ne áliter docérēt neqꝫ intén
derēt fabulis ⁊ genealogijs interminatis:que
qōnes preſtāt magis qꝫ edificationeꝫ dei q̄ eſt
in fide. Finis aūt precépti eſt caritas: de corde
puro. ⁊ cōſcia bona ⁊ fide nō ficta. A qb⁹ qdā B
aberrātes cōuerſi ſunt in vaniloquiū. volētes
eſſe legis doctores nō itelligētes. neqꝫ q̄ loquū
tur. neqꝫ de qb⁹ affirmāt. Scim⁹ autē qꝛ bona Ro.7.c.
eſt lex ſi qs ea legitime vtat: ſciētes hoc qꝛ lex Gal.5.f.
iuſto nō ē pōſita ſꝫ iniuſtis ⁊ nō ſúbditis ipijs
⁊ pctōrib⁹:ſcelerátis ⁊ cōtaminatis:pricidis ⁊
matricidis homicidis:fornicárijs:maſculorū
cōcubitórib⁹: + plagiárijs:mēdacib⁹ ⁊ piúris:
⁊ ſiqd aliud ſane doctrine aduerſāt q̄ eſt ſm C
euāgeliū glie btī dei qđ crēditū ē mihi. Grās
ago ei q me cōfortáuit i xpo ieſú dño nřo: qꝛ
fidelem me exiſtimáuit ponēs in miniſtério.
Qui prius blaſfemus fui ⁊ pſecutor ⁊ cōtume
lioſus. ſed miſericordiā dei cōſecutus ſuꝫ: qꝛ

ignorans feci in incredulitate. Superabunda-
uit aũt grã dñi noſtri cũ fide ⁊ dilectione que
eſt in xp̃o ieſu. Fidelis ſermo ⁊ omni acceptio
ne dignus: q: xp̃s ieſus venit in hũc mundum
peccatores ſaluos facere: quorum primus ego
D ſum. Sed ideo miſericordiam ꝯſecutus ſũ: vt
i me primũ oſtenderet xp̃s ieſus omnẽ patien
tiam ad informationem eoꝝ q credituri ſunt
illi in vitã eternã. Regi aũt ſeculoꝝ imortali
inuiſibili ſoli deo honor ⁊ gloria: in ſecula ſecu
lorum. Amen. Hoc pceptũ ꝯmẽdo tibi fili ti
motheẽ ſecundum pcedentes in te pphetias
vt milites in illis bonã militiam habens fidẽ
⁊ bonã ꝯſcientiam. Quam quidam repellẽtes
circa fidem naufragauerunt. ex qbus ẽ hyme-
neus ⁊ alexander quos tradidi ſathane vt di-
ſcant non blaſſemare.

¶ C.S. ¶ Inſtruit apoſtolus timotheum de actu orandi ⁊ modo ac deinde de oratione loqtur quoad populum ſubiectum. C II

A Obſecro igitur primo oĩum fieri obſecrationes: orationes: poſtulationes: gratiarum actiões pro omnibus hominibus: p regibus ⁊ omnibus qui in ſublimitate conſtituti ſunt: vt quietam ⁊ tranquillam vitam agamus in oĩ pietate ⁊ caſtitate. Hoc enim bonum eſt ⁊ acceptuz
B coram ſaluatore noſtro deo: qui omnes homines vult ſaluos fieri: ⁊ ad agnitionem veritatis venire. Unus.n. deus vnus ⁊ mediator dei ⁊ hominum homo xp̃s ieſus: qui dedit redẽptionem ſemetipſum pro omnibus. Cui⁹ teſtimonium temporibus ſuis confirmatũ ẽ: in quo poſitus ſum ego pdicator ⁊ apoſtolus. Ueritatem dico: non mentitior: doctor gentiuz in
C fide ⁊ veritate. Uolo ergo viros orare in oĩ loco: leuantes puras manus ſine ira ⁊ diſceptatione. Similiter ⁊ mulieres in habitu ornato: cum verecũdia ⁊ ſobrietate ornãtes ſe: non in tortis crinibus aut auro aut margaritis vel veſte precioſa: ſed quod decet mulieres promittentes pietatem per opera bona. Mulier in ſilentio diſcat: cuz omni ſubiectiõe. Do-
D cere autem mulieri non permitto neqꝫ dñari in virũ: ſed eſſe in ſilentio. Adam.n. prim⁹ formatus eſt deinde eua: ⁊ adam non eſt ſeduct⁹ mulier aũt ſeducta in preuaricatione fuit. Saluabitur autem per filiorum generationem: ſi permanſerit in fide dilectione ⁊ ſanctificatione cum ſobrietate.

¶ C.S. ¶ Docetur timotheus ordinare gradus eccleſie tam quo ad epiſcopos qꝫ quo ad diacones ac vxores eorum: ⁊ ponitur ratio predictorum. C III

A Fidelis ſermo. Siqs ep̃atũ deſiderat bonũ opus deſiderat. Oꝫ enĩ ep̃m irreprehẽſibilẽ eẽ: vnius vxoris virũ ſobriũ ornatum prudẽtẽ: pudicũ. hoſpitalẽ: doctorem nõ vinolentũ: nõ percuſſorem: ſed modeſtum non litigioſum: non cupidum: ſue domui bñ ppoſitũ: filios habenteꝫ ſubditos cum omni caſtitate. Si qs autez domui ſue preeſſe neſcit: quõ eccleſie dei diligẽtiam hẽbit? Nõ neophitũ ne in ſuperbiã elat⁹ in iudicium incidat diaboli. Oꝫ ãt ⁊ illũ teſtimoniũ hẽre bonũ ab his q foris ſũt: vt ñ in opprobriũ incidat ⁊ in laqueũ diaboli. Diacones ſimiliter pudicos. non bilingues. non multo vino deditos non turpe lucrũ ſectantes. habẽtes miniſteriuz fidei in ꝯſcia pura. Et hĩ ãt pbẽntur primũ: ⁊ ſic miniſtrẽt nullũ crimẽ hñtes.
C Mulieres ſiĩr pudicas. nõ detrahẽtes. ſobrias fideles in oĩbus. Diacones ſint vnius vxoris viri: q filijs ſuis bene preſint ⁊ ſuis domibus. Qui .n. bene miniſtrauerit: gradũ bonũ ſibi acquirent. ⁊ multã fiduciã in fide q̃ eſt in xp̃o ieſu. Hec tibi ſcribo fili timothee: ſperãs
D me venire ad te cito. Si aũt tardauero: vt ſcias quõ oporteat te in domo dei cõuerſari q̃ ẽ eccleſia dei viui: colũna ⁊ firmamẽtũ veritatis. Et manifeſte magnũ eſt pietatis ſacramẽtum qđ manifeſtatũ ẽ in carne: iuſtificatũ ẽ in ſpũ: apparuit angelis: pdicatũ eſt gentibus: creditum ẽ in mundo: aſſumptũ ẽ in gloria.

¶ C.S. ¶ Excludit aplus modũ docendi erroneum. ac ponit verum docẽdi modũ. C IIII

A Spiritus ãt manifeſte dicit. qꝛ in nouiſſimus tpib⁹ diſcẽdẽt qdã a fide attẽdẽtes ſpiritib⁹ erroris ⁊ doctrinis demoniorũ in hypocriſi: loquẽtiũ mẽdaciũ ⁊ cauteriatã hñtiũ ſuã ꝯſciam phibentiũ nubere. abſtinere a cibis quos deus creauit ad percipiendũ cũ gratiarũ actione fidelibus ⁊ his qui cognouerunt veritatez. Qꝛ
B omnis creatura dei bona ẽ ⁊ nihil reijciẽduz qđ cũ grãꝝ actione pcipitur. Scificat.n.p verbũ dei ⁊ oronẽ. Hec pponẽs frib⁹: bonus eris miniſter xp̃i ieſu. enutritus verbis fidei ⁊ bone doctrine quã aſſecutus es. Ineptas ãt ⁊ inã

Titu.1.b 2.q.7.c.ſin. di.6.cap. deinde. di.35.§.i. di.47.§.i. di.82.ca.p poſuiſti. di.47.ſi.. cut hi.§. neceſſ. 8.q.1.c.lic; de ꝯſe.di. i.c.iubemus.

2.Tio.3.a 2.pe.2.a. Judi.1.c. i.4.7 cap. vidua

2.Tio.2.b

nes fabulas deuita. Exerce aūt teipſuʒ ad pie
C tatē. Nā corporalis exercitatio ad modicū vti
ſupra 1.c lis eſt. Pietas aūt ad oīa vtilis eſt: pmiſſionē
hñs vite. q̄ nūc eſt ⁊ future. Fidelis ſermo ⁊ oī
acceptione dignus. In hoc eni laborām⁹ ⁊ ma
ledicimur: qꝛ ſpām⁹ in deū viuū q eſt ſalua-
toꝛ oiuʒ hoiuʒ. marie fideliū. Precipe hoc ⁊ do
ce. Nemo adoleſcētiā tuā ꝯtēmnat: ſʒ exēplū
eſto fideliū. in verbo in cōuerſatiōe in caritate
B in fide in caſtitate. Dū venio attēde lectiōi ex-
hortationi ⁊ doctrine. Noli negligere grām q̄
in te eſt q̄ data eſt tibi p ppheciā cuʒ ipoſitiōe
manuū pſbyterij. Hec meditare: in his eſtoꝛ
vt pfectus tuus māifeſtus ſit oīb⁹. Attēde eni
tibi. ⁊ doctrine: illa i illis. Hoc eni faciēs ⁊ te-
ipſum ſaluum faciens: ⁊ eos qui te audiūt.

¶ Ca. Sū. ¶ Inſtruit aplus timotheū de vi-
duis: ⁊ dicit q̄ videre vidue ſunt docēdo: ac lo
quit de puiſione miniſtroꝝ eccleſie: docēs de
actis iudicandi ⁊ puniēdi ſubiectos. ¶ V

A Eniorē ne increpaueris. ſʒ ob-
2.q.7.ca. paulus vt ait. ſecra vt prēm. Iuuenes vt fra-
tres: anus vt matres iuuencu-
las vt ſorores in oī caſtitate. Vi-
duas honora: q̄ vere vidue ſunt.
Si qua aūt vidua filios aut ne-
.q.1.ca. viduas honora potes hʒ: diſcat primū domū ſuā regere: ⁊ mu
tuā vicē reddere parētib⁹. Hoc. n. acceptū eſt
ſupra 2.b corā deo. Que aūt vere vidua eſt ⁊ deſolata ſpē
rēt i deū: ⁊ inſtet obſecrationib⁹ ⁊ oꝛōnib⁹ no
cte ⁊ die. Nā q̄ in delitijs eſt viuēs. mortua eſt.
Et hoc precipe. vt irreprehēſibiles ſint. Si qs aūt
ſuoꝝ ⁊ marie domeſticoꝝ curā nō hʒ: fidē ne
B gauit. ⁊ ē ifideli deterior. Vidua eligāt nō mi
nus ſexaginta annoꝝ: q̄ fuerit vnius viri vxoꝛ i
opib⁹ bonis teſtimoniū hñs: ſi filios educauit
ſi hoſpitio recepit. ſi ſctoꝝ pedes lauit. ſi tribu-
lationē patiētib⁹ ſumminiſtrauit ſi oē opus bo-
nuʒ ſubſecuta eſt. Adoleſcētiores aūt viduas
deuita. Cū eni luxuriate fuerit in xpo nubere
volūt: hñtes damnationē qꝛ primā fidē irritā
fecerūt. Simul aūt ⁊ ocioſe diſcūt circuire do
mos: nō ſolū ocioſe: ſʒ ⁊ verboſe ⁊ curioſe. lo
C quētes q̄ nō oꝫ. Volo aūt iuniores nubere. fili
os procreare. matres familias eſſe. nullaʒ occa-
ſionē dare aduerſario maledicti grā. Iā eni q̄
38.q.5.in ...i. dā ꝯuerſe ſunt retro poſt ſathanā. Si qs fide
lis hʒ viduas ſumminiſtrēt illis vt nō grauēt
ecclia: vt his q̄ vere vidue ſunt ſufficiat. Qui
bñ preſunt pſbyteri. duplici honore digni hē-
antur. marie q laborāt i verbo ⁊ doctrina. Di-
cit eni ſcriptura. Non alligabis os boui tritu-
rāti. Et dign⁹ eſt opari⁹ mercēde ſua. Aduer
ſus pſbyterū accuſationē noli recipe: niſi ſub
duob⁹ aut trib⁹ teſtib⁹. Peccātes corā oībus
argue: vt ⁊ ceteri timorē habeāt. Teſtoꝛ coraʒ
deo ⁊ xpo ieſu ⁊ electis angelis vt hec cuſtodi
as ſine pīudicio: nihil faciēs i alterā ptē decli-
D nando. Manus cito nemini impoſueris neqꝫ
cōicaueris pctis alienis. Teipſuʒ caſtū cuſto-
di. Noli adhuc aquā bibere: ſed modico vino
vtere ppter ſtomacū tuū: ⁊ frequētes tuas i-
firmitates. Quoꝝdā hoiuʒ peccata māifeſta
ſunt pcedētia ad iudiciū: quoꝝdā aūt ſub-
ſequūt. Similiter ⁊ facta bona māifeſta ſunt
⁊ que aliter ſe habent abſcondi nō poſſunt.

¶ Ca. Sū. ¶ Inducit aplus epos ad cuſtodiā
paupuʒ i ſuitio dñoꝝ. ac demū iducit ad ſectā
dā humilitatē. pietatē. ⁊ ceteras virtutes. ¶ VI

Vicūqꝫ ſunt ſub iugo ſui dños
ſuos oī honore dignos arbitrēn A
tur ne nomē dñi ⁊ doctrina blaſ
femēt. Qui aūt fideles hñt do-
minos: nō cōtēmnāt: quia frēs
ſunt: ſʒ magis ſeruiāt: qꝛ fideles
ſunt ⁊ dilecti: qꝛ bñficij pticipes ſunt. Hec do-
ce ⁊ exhortare. Si qs aliter docet: ⁊ non acqui
eſcit ſanis ſermonib⁹ dñi nři ieſu xpi. ⁊ ei q
ſecūdū pietatē eſt doctrine ſupb⁹ nihil ſciēs: ſʒ
languēs circa q̄ōnes ⁊ pugnas verboꝝ ex qb⁹ B
oriūt inuidie. cōtētiones. blaſfemie. ſuſpitio
nes male. ꝯflictationes hoiuʒ mēte corruptoꝝ
⁊ q a veritate priuati ſunt exiſtimātiū q̄ſtum
eſſe pietatē. Eſt aūt queſtus magnus pietas cū
ſufficiētia. Nihil eni intulimus in hūc mū-
dū: haud dubiū: qꝛ nec auferre qd poſſum⁹.
Hñtes aūt alimēta ⁊ qb⁹ tegamur: his cōtēti
ſimus. Nam q volunt diuites fieri: incidūt in
tētationē ⁊ i laqueū diaboli ⁊ deſideria multa
inutilia ⁊ nociua q̄ mergūt hoies in interituʒ
⁊ pditionē. Radix eni oiuʒ maloꝝ eſt cupidi-
tas. Quā quidā appetētes errauerūt a fide: ⁊
inſeruerūt ſe dolorib⁹ multis. Tu aūt o hō dei
hec fuge: ſectare vero iuſticiā: pietatē: fidē: ca-
ritatē: patiētiā: māſuetudinē. Certa bonū cer- C
tamē fidei: apphēde vitā eternā: i q̄ vocatus
⁊ ꝯfeſſus bonā ꝯfeſſionē corā multis teſtibus.
Precipio tibi corā deo qui viuificat oīa ⁊ xpo
ieſu qui teſtimoniū reddidit ſub pōtio pilato
bonā ꝯfeſſionē vt ſerues mādatū ſine macula
irreprehēſibile vſqꝫ i aduētū dñi nři ieſu xpi:
quē ſuis tpib⁹ ōdēt beatus ⁊ ſolus potēs. rex

Apo.19.c. regū ⁊ dominus dn̄antiū q̄ ſolus habz īmor-
Ioh.1.b. talitatē.⁊ lucē habitat in acceſſibilē:quē nul
Ioh.4.c. lus hoīum vidit:ſʒ nec vidēre pōt:cui honor ⁊
D īpiū ſempiternū.Amen.Diuitib⁹ huius ſecu
li precipe non ſublime ſapere:neqʒ ſperare in i
certo diuitiarū:ſed in deo viuo qui preſtat no
bis oīa abunde ad fruendū:bene agere:diui-
tes fieri in bonis opib⁹ facile tribuere:cōica-
re:theſaurizare ſibi fundamentū bonū in futu
rū vt apprehendant verā vitā.O timothee de-
poſitum cuſtodi deuitās prophanas vocū no-
uitates:⁊ oppoſitiones falſi nominis ſcientie:
quam quidam promittentes circa fidem exci
derunt.Gratia tecum.Amen.

¶ Explicit epl'a bti Pauli apl'i ad tīotheū p⁹.

¶ Incipit argumentum in epl'am ſecundā.

Item timotheo ſcribit de exhortatione martyrij ⁊ omni regula veritatis:⁊ quid futurū ſit temporibus nouiſſimis.⁊ de ſua paſſione:ſcribens ei ab vrbe roma.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit epl'a bti pauli apl'i ad tīotheū ſcd'a.

¶ C.S.¶ Inducit apoſtolus timotheū ad cōſtanter predicandum chriſtū ex pontificali dignitate ac predicantium paucitate. ¶ I.

A Paulus apo
ſtolus ieſu xp̄i per volū-
tatem dei ſm̄ ꝓmiſſio-
nem vite que eſt in xp̄o
ihū: timotheo chariſſio
Ro.1.a. filio. Gratia ⁊ miſeri-
cordia ⁊ pax a deo patre
nr̄o ⁊ xp̄o ihesu dn̄o no
ſtro.Grās ago deo meo
al'+bona cui ſeruio a ꝓgenitoribus meis in ꝯſcia:+pura
q̄ ſine intermiſſiōe habeā tui memoriā inora
tionib⁹ meis nocte ac die deſiderās te videre.
B Memor lachrymarū tuarū:vt gaudio implear.
Recordationē accipiens ei⁹ fidei.q̄ eſt in te nō
ficta:q̄ ⁊ habitauit primū i auia tua loide ⁊ ma-
tre tua eunice:cert⁹ ſū āt q̄ ⁊ i te. Propter q̄
cāz admoneo te.vt reſuſcites grāz dei q̄ ē i te p
īpoſitionē manuū mearū.Nō.n.dedit nobis
Rom.8.c. de⁹ ſpm̄ timoris:ſʒ vtutis ⁊ dilectiōis ⁊ ſobrie
tatis.Noli itaqʒ erubeſcere teſtimōiū dn̄i nr̄i
C ieſu xp̄i neqʒ me victū ei⁹:ſʒ collabora euāge
Titi.3.b lio ſm̄ vtutē dei q̄ nos liberauit ⁊ vocauit voca
tiōe ſua ſcā nō ſm̄ opa nr̄a:ſʒ ſm̄ ꝓpoſitū ſuū ⁊
grāz q̄ data ē nobis i xp̄o ieſu an̄ tp̄a ſecularia

Manifeſtata eſt āt nūc p illūiatiōez ſaluato-
ris nr̄i ieſu xp̄i:q̄ dſtruxit qdē mortē illūina
uit āt vitā ⁊ icorruptiōez p euāgeliū:i q̄ poſit⁹
ſū ego p̄dicator ⁊ apl's ⁊ magr̄ gentiū.Ob quā
cāz et h̄ patior:ſʒ nō ꝯfūdor.Scio.n.cui credidi
⁊ cert⁹ ſū q̄ potēs ē dpoſitū meū ſuaē i illū die 1.Tim.6.d.
Formā habe ſcōꝝ vboꝝ q̄ a me audiſti i fide ⁊
dilectiōe i xp̄o ieſu.Bonū dpoſitū cuſtodi p D
ſpm̄ ſcm̄ q̄ hītat i nobis.Scis.n.h̄ q̄ auerſi ſūt
a me oēs q̄ i aſia ſūt ex qb⁹ ē phigel⁹ ⁊ hermo-
genes.Det miaz dn̄s oneſifori domui q̄ ſepe me
refrigerauit ⁊ cathenā meā nō erubuit:ſʒ cū ro
mā veniſſet ſolicite me q̄ſiuit ⁊ iuenit.Det il-
li dn̄s īuenire miſericordiaz a deo i illa die.Et
quāta ephesi miniſtrauit mihi tu meli⁹ noſti.

¶ C.S.¶ Sollicitat apoſtolus timotheū ad exequēdum p̄dicationis officium : ac monet ipſum iuuenilia deſideria fugere. ¶ II.

Tu ḡ fili mi ꝯfortare ī grā q̄ ē i A
xp̄o ieſu:⁊ q̄ audiſti a me p mul-
tos teſtes h̄ ꝯmēda fidelib⁹ hoī
b⁹.q̄ idonei erūt ⁊ alios docere.
Labora ſic bon⁹ miles xp̄i ieſu.
Nēo militās deo.iplicat ſe nego
cijs ſecl'arib⁹:vt ei placeat cui ſe ꝓbauit.Nā 17.q.1.S. his ita
⁊ q̄ certat i agōe nō corōabit niſi q̄ legitie certa nec.9.b.
uerit.Laborātē agricolā oꝫ p̄mū d fructib⁹ + B
accipē.Intellige q̄ dico.Dabit.n.tibi dn̄s i oī al'+recipe de gre.al.
b⁹ itellectū.Memor eſto dn̄ʒ ieſū xp̄z reſurrexiſ Lu.10.b. tum
ſe a mortuis ex ſemie dauid ſʒ euāgeliū meū
i q̄ laboro vſqʒ ad vincula q̄ſi male opās.ſʒ vbū
dī nō ē alligatū.Ideo oīa ſuſtieo pp electos:vt ⁊ C
ipi ſalutē ꝯſeqn̄t:q̄ ē i xp̄o ieſu cū glīa celeſti.
Fidel' ſmo.Nā ſi ꝯmortui ſum⁹:⁊ ꝯuiuem⁹:ſi
ſuſtinebim⁹⁊ ꝯregnauim⁹:ſi negauerim⁹ ⁊ il
le negabit nos:ſi nō credim⁹ ille fidel' pmanet
negare ſeipʒ nō pt.Hec+ꝯmōe teſtificās coraꝫ al'+ꝯmōe
deo.Noli ꝯtēdē vbis:ad nihil.n.utile ē niſi ad
ſbuerſionē audiētiū.Sollicite āt cura teipʒ p
babilē exhibē deo.opariū icōfuſibilē.recte tra
ctātē.vbū vitatis.Prophana āt ⁊ ianiloq̄a de
uita.Mltū.n.pficiūt ad ipietatē:⁊ ſermo eoꝝ
vt cancer ſpit.Ex qb⁹ ē hymene⁹ ⁊ philet⁹:q̄ a
vitate exciderūt dicētes reſurrectionē iā factā
⁊ ſubuerterūt q̄rūdā fidē.Sʒ firmū fūdamētū
dei ſtat:hn̄s ſignaculū h̄.Cognouit dn̄s q̄ ſūt al'+nomi nat
ei⁹:⁊ diſcedit ab iniqtate oīs q̄+iuocat nomē
dn̄i.In magna āt domo nō ſolū ſūt vaſa aurea
⁊ argentea:ſʒ ⁊ lignea ⁊ fictilia:⁊ q̄dā qdē in
honorē:q̄dā āt i ꝯtumeliā.Si q̄s ḡ emūdaue
rit ſe ab iſtis:erit vas i honorē ſanctificatū ⁊

1.Timo.4.b Iudic.6.c. vtile dño ad oẽ opus bonũ paratũ. Juuenilia aũt deſidéria fúge: ſectáre vero iuſticiá: fidẽ: caritatẽ: ⁊ pacẽ: cũ his q̃ iuocãt dñm de corde
ad titũ.3.c 2.q.7.ca.ſic ſacerdo. tes puro. Stultas aũt ⁊ ſine diſciplina q̃ões deuita: Sciens q̃ génerãt lites. Seruũ aũt dñi nõ oportet litigare: ſʒ máſuétũ eẽ ad oẽs: docibilẽ patiẽtẽ: cũ modeſtia corripiẽtẽ eos q̃ reſiſtunt veritati: ne quãdo de⁹ det illis pniãʒ ad cognoſcẽdã ṽitatẽ ⁊ reſipiſcãt a diáboli láq̃is a quo captiui tenenẽ ad ipſius voluntatem.

℃ Ca.Sũ. ℃ Hortaẽ apoſtolus timotheũ ad predicãdũ: pp̃ter falſorũ predicatoꝝ multiplicationem futuram ⁊ inchoataʒ: ac ponitur timothei monitio de firmitate. ℃ III.

A 1.Timo.4.a 2.pe.2.a Iude.1.c. Hoc aũt ſcito q̃ĩ nouiſſimis diebus inſtabũt tp̃a piculoſa: ⁊ erunt hoĩes ſeipſos amãtes: cúpidi: eláti: ſupbi: blaſphẽmi: parẽtib⁹ nõ obediẽtes: igrati: ſceléſti: ſine affectiõe ſine pace. criminatóres. icõtinẽtes. imites ſine benignitate
de ꝯſe.di. 4.c.q̃s iis. de ꝑ ere.c. catholica n⁹ a.i ✝ veritatem. pditores. ꝓterui. túmidi. ⁊ voluptatum amatóres magis quã dei: hñtes ſpẽm q̃deʒ pietatis. ✝ virtutẽ aũt ei⁹ abnegãtes. Et hos deuita. Ex his eni ſunt q̃ pénetrãt domos ⁊ captiuas
B dúcũt muliérculas onerátas pctis q̃ ſeducũntur várijs deſidérijs ſemp diſcentes ⁊ nũq̃ȝ ad
Exo.7.f. 20.q.5.ca. nec mirũ ſciaʒ ṽitatis pueniẽtes. Quẽadmodũ aũt iánnes ⁊ mãbres reſiſterũt móyſi. ita ⁊ hi reſiſtũt veritati. hoĩes corrúpti mẽte. réprobi circa fidẽ
C ſed vltra nõ pficiẽt. Inſipiẽ eni eoꝝ máiſeſta erit oĩb⁹. ſicut ⁊ illoꝝ fuit. Tu aũt aſſecutus es meam doctriná. inſtitutionẽ: propóſitũ. fidem longaminitátẽ. dilectionẽ patientiaʒ. perſecutiões. paſſiões. qualia mihi fcã ſunt antióchie icónio. liſtris: quales pſecutiões ſuſtinui: ⁊ ex
7.q.i.ca. ſuggeſtũ. oĩb⁹ erípuit me dñs. Et oẽs q̃ pie volũt víuere
D in xp̃o ieſu: pſecutiõné patienẽ. Mali aũt homines ⁊ ſeductóres pficiẽt in péius errántes ⁊ in errorẽ mittẽtes. Tu vero pmane ĩ his que didiciſti. ⁊ crédita ſunt tibi ſciẽs a quo didiceris. Et q̃ ab ĩfantia ſacras litteras noſti. q̃ te poſſunt inſtrúere ad ſalutẽ p fideʒ q̃ eſt in xp̃o
2.pe.i.d ieſu. Oĩs eni ſcriptura diuinit⁹ ĩſpirata vtilis eſt ad docẽdũ: ad arguẽndũ: ad corripiendum ad erudiẽndũ in iuſtitia vt perfectus ſit homo dei ad omne opus bonũ inſtrúctus.

℃ Ca.Sũ. ℃ Predicit apoſtolus multiplicationem malorũ auditorum cum denunciatiõe ſui martyrij ⁊ aduẽtũ timothei ad ſe flagitat: ⁊ amicos ſalutat. ℃ IIII.

A Teſtificor coraʒ deo ⁊ ieſu xp̃o q̃ iudicatur⁹ ẽ viuos ⁊ mortuos. ⁊ p aduẽtũ ipſi⁹ ⁊ regnũ ei⁹. Predica verbũ inſta opportúne: iportúne. Argue: obſecra: increpa ĩ oĩ patiẽtia ⁊ doctrina. Erit eniʒ tp̃s cũ ſanã doctriná nõ ſuſtinébũt: ſʒ ad ſua deſideria coacervábũt ſibi magiſtros: prurientes auribꝰ: Et a ṽitate q̃dẽ auditũ auẽrtẽt: ad fábulas aũt cõuertẽtur. Tu ṽo vigila: ĩ oĩb⁹ labo
B ra. Opus fac euangeliſte: miniſtériũ tuũ iple. ſobri⁹ eſto. Ego eni iã delibor: ⁊ tp̃s reſolutiõis mee ĩſtat. Bonũ certámẽ certáui: curſuʒ cõſummáui: fidẽ ſeruaui. Jn réliquo repóſita ẽ mihi corona iuſtitie: quã réddet mihi dñs ĩ illa die iuſtus iudex. Nõ ſolũ aũt mihi: ſʒ ⁊ his q̃ dílĩgũt aduẽtũ ei⁹. Feſtina ad me venire cito. Démas eni me reliq̃t díligẽs hoc ſeculũ: ⁊ abijt theſſalónicã: creſcẽs ĩ galátiã: tit⁹ ĩ dalmatiã: lucas eſt mecũ ſolus. Marcũ aſſúme ⁊ ad
C dúc tecũ: Eſt eni mihi vtilis ĩ miniſtério. Tichicũ aũt miſi épheſuʒ. Pénulã quã reliq̃ troade apud cárpũ vẽniẽs áffer tecũ: ⁊ libros maxime aũt mẽbránas. Alexánder erárí⁹ multa mala mihi oſtẽdit: réddet illi dñs ẽm opa ei⁹ quẽ ⁊ tu deuita. Valde eni réſtitit ṽbis nr̃is. Jn pri͂a mea deſenſiõe nemo mihi áffuit: ſed oẽs me dereliquérũt: nõ illis ĩputeẽ. Dñs aũt mihi áſtitit ⁊ ꝯfortauit me vt p me predicatio ĩpleãẽ: ⁊ áudiãt oẽs gẽtes: ⁊ liberat⁹ ſuʒ de ore
D leonis. Liberáuit me dñs ab oĩ ópe malo: ⁊ ſaluũ faciet in regnũ ſuũ celéſte: cui gloria in ſecula ſeculoꝝ. Amẽ. Saluta priſcã ⁊ áquilã: ⁊ oneſiforí domuʒ. Eráſtus remanſit corinthi trópſhimuʒ aũt reliq̃ infirmũ miléti. Feſtína ante hyẽmẽ venire. Salutãt te eúbolus ⁊ púdens ⁊ linus ⁊ cláudia: ⁊ frẽs oẽs. Dñs ieſus chriſtus cum ſpũ tuo. Gratia vobiſcũ. Amén.

℃ Explicit epiſtola bt̃i pauli apoſtoli ad Timotheum ſecunda.

℃ Incipit argumentũ in epiſtolam ad tituʒ.

Titum cõmonefacit ⁊ inſtruit de cõſtitutiõne preſbýteri ⁊ de ſpirituali cõuerſatione ⁊ hereticis vitándis q̃ traditionib⁹ iudaicis crédũt ſcribẽs ei a nicópoli.

℃ Explicit argumentũ.

℃ Incipit ep̃la beati pauli ap̃li ad Titum.

℃ Ca.Sũ. ℃ Titum inſtruit ap̃ls quales debeat epiſcopos ordinare: ⁊ quomodo mali ſũt increpandi. ℃ Capitulum primum.

A Aulus ſeruus dei apoſtolus autē ieſu xp̄i ſm̄ fidē electorū dei ꝛ agnitionē veritatis: q̄ ſm̄ pietatē eſt i ſpē vite eterne: quā ꝓmiſit qui nō mentit̄ deus ante tempora ſecularia manifeſtauit aūt tēporibus ſuis verbū ſuū in predicatione q̄ crēdita eſt mihi ſm̄ ꝓceptū ſaluatoris noſtri dei: tito dilecto filio ſm̄ cōem fidē. Gratia ꝛ pax

B a deo p̄re ꝛ xp̄o ieſū ſaluatore noſtro. Huiꝰ rei gratia reliq̄ te crēte: vt ea que deſunt corrigas: ꝛ conſtituas per ciuitates preſbȳteros ſicut ꝛ ego diſpoſui tibi ſi quis ſine crimine eſt vnius vxoris vir: filios habens fideles: non in accuſatione luxurie aut non ſubditos. Oportet. n. epiſcopum ſine crimine eſſe ſicut dei diſpenſatorē: nō ſuperbū: nō iracundū: nō vinolentū: nō percuſſorē: nō turpis lucri cupidū. ſ; hoſpitalem: benignū: ſobriū: iuſtū: ſanctum. ꝯtinentē: amplectentem eū q̄ ſm̄ doctrinam ē fidelē ſermonē: vt potēs ſit exhortari in doctrina ſana: ꝛ eos qui contradicunt arguere. Sūt. n.

C multi ꝛ inobedientes: vaniloqui ꝛ ſeductores maxime qui de circunciſione: ſuper quos oꝫ redargui qui vniuerſas domos ſubuertunt: docentes que nō oꝫ turpis lucri gratia. Dixit q̄dā ex illis ꝓprius ipſoꝝ ꝓpheta. Creténſes ſp mēdaces: male beſtie ventris pigri. Teſtimo

D niū hoc verū eſt. Quā ob cāꝫ increpa illos dure: vt ſani ſint in fide: nō intēdētes iudaicis fabulis ꝛ mandatis hominum auerſantium ſe a veritate. Omnia mūda mūdis: coinquinatis āt ꝛ infidelibus nihil eſt mundum: ſ; inquinate ſunt eoꝝ ꝛ mēs ꝛ conſcientia. Cōfitent̄ ſe noſſe deū: factis autem negant cū ſint abhoīati ꝛ incredibiles ꝛ ad omne opus bonū reprobi.

¶ Ca. S. ¶ Apoſtolus titum inſtruit ad informandum exiſtentem in ſtatu ſenili: iuuenili: ac ſeruili. ¶ II

A Tu aūt loquere que decēt ſanā doctrinā. Senes vt ſobrij ſint: pudici: prudentes ſani in fide: i dilectione: in patientia. Anus ſimiliter in habitu ſancto: nō criminatrices: non multo vino ſeruientes: bñ docentes vt prudentiam doceant. Adoleſcentulas vt viros ſuos āment: filios ſuos diligant: prudentes: caſtas ſobrias: domus curā habentes: benignas: ſubditas viris ſuis: vt non blaſphemetur verbum dei. Iuuenes ſimiliter hortare vt ſobrij ſint. In oibus teipſū

B prēbe exemplum bonorum operum: in doctrina: in integritate: in grauitate. Uerbum ſanū irreprehēſibile: vt is qui ex aduerſo eſt vereat̄:

C nihil habens malū dicere de nobis. Seruos dominis ſuis ſubditos eſſe: in omnibꝰ placentes non cōtradicentes: non fraudantes: ſ; i oibus fidē bonā oñdētes vt doctrinā ſaluatoris nr̄i dei ornent in oibꝰ. Apparuit eni gratia dei ꝛ ſaluatoris nr̄i oibus hoībus erudiens nos: vt abnegantes impietatem ꝛ ſecularia deſideria: ſobrie ꝛ iuſte ꝛ pie viuamus in hoc ſeculo: expectātes btām ſpē ꝛ aduentū glie magni

D dei ꝛ ſaluatoris nr̄i ieſū xp̄i q̄ dedit ſemetipm ꝓ nobis vt nos redimeret ab oī iniquitate ꝛ mūdaret ſibi populū acceptabilē ſectatorē bonorū operū. Hec loquere ꝛ exhortare: ꝛ argue cum omni imperio. Nemo te contemnat.

¶ Ca. S. ¶ Oſtendit apoſtolus quō populus debeat ſe hr̄e erga ꝑncipes cū rōe dicti: atq; erga hereticos: ꝛ annectit ſalutationē. ¶ III.

A Admone illos ꝑncipibus ꝛ ptātibus ſubditos eē: dicto obedire: ad oē opus bonū paratos eē: neminē: blaſſemare nō litigioſos eē: ſed modeſtos: oēm oſtendētes māſuetudinē ad oēs hoīes. Erāmꝰ. n. aliquādo ꝛ nos īſipientes: īcreduli: errātes: ſeruiētes deſiderijs ꝛ voluptatibꝰ varijs in malitia ꝛ inuidia agētes odibiles: odiētes inuicē. Cū aūt benignitas ꝛ humanitas ap

B paruit ſaluatoris nr̄i dei: nō ex opibus iuſtitie q̄ fecimus nos: ſ; ſm̄ miſericordiā ſuā ſaluos nos fec̄ ꝑ lauacrū regeneratōis ꝛ renouatōis ſpūs ſci quē effudit in nos abunde per ieſum xp̄m ſaluatorē nr̄m: vt iuſtificati grā ipſius heredes ſimꝰ ſm̄ ſpē vite eterne. Fidelis ſmo ē.

C Et de his volo te confirmare: vt curēnt bonis operibꝰ peſſe q̄ credunt deo. Hec ſunt bona ꝛ vtilia ho bus. Stultas āt q̄ones ꝛ genealogias ꝛ ꝯtentiones ꝛ pugnas legis deuita. Sūt. n. inutiles ꝛ vane. Hereticū hoīeꝫ pꝰ vnā ꝛ ſcdāꝫ correptionē deuita: ſciens q: ſubuerſus eſt q̄ eiuſmodi eſt. Et delinqt cū ſit ꝓprio iudicio ꝯdēnatus. Cū miſero ad te artemā aut tychicū: feſtina ad me venire nicopoli. Ibi. n. ſtatui hyemare. Zenā legiſperitū ꝛ apollo ſollicite ꝑmitte:

D vt nihil illis deſit. Diſcāt āt ꝛ nr̄i bonis opibꝰ

preeſſe ad vſus neceſſarios: vt non ſint infru-
ctuoſi. Salutāt te q̄ mecū ſūt oēs. Saluta eos
q̄ nos amāt ī fide. Grā dei cū oīb⁹ vobis. Amē
¶ Explicit epiſtola beati pauli apl'i ad Tituz.
¶ Incip arg^m l epl'a ad philem.
Philemoni familiares litteras
facit pro oneſimo ſeruo ei⁹ ſcri
bens ei ab vrbe roma de carce
re per ſupraſcriptuz oneſimū.
¶ Explicit argumentuz.
¶ Incipit epl'a bti Pauli apl'i ad philemōez
¶ C.S. ¶ Apoſtolus ſcribit philemoni for
mans ad eū petōem de recipiendo oneſimo: z
adiungit ſalutationē ¶ Capitulum vnicū.
A Paulus vinctus xp̄i ieſu z timotheus frater: philemoni di
lecto adiutori nr̄o z ap
pie ſorori cariſſime: z ar
chippo cōmilitoni nr̄o:
z eccleſie que in domo
tua eſt. Gratia vobis z
pax a deo pr̄e nr̄o z do
mino ieſu xp̄o. Gratias ago meo ſemper me
moriam tui faciens in orationibus meis: au
diens caritatem tuam z fidem quam habes ī
domino ieſu z in omnes ſanctos: vt commu
nicatio fidei tue euidens fiat in agnitione oīs
operis boni in chriſto ieſu. Gaudium eniz ma
gnum habui z conſolationez in caritate tua:
B q: viſcera ſanctorum requieuerunt per te fra
ter. Propter quod multam fiduciam habēs
in chriſto ieſu imperandi tibi quod ad rez per
tinet. ꝑpter caritatem magis obſecro cum ſis
talis vt paulus ſenex: nunc autem z vinctus ie
ſu chriſti: obſecro te pro meo filio quē genui
in vinculis oneſimo qui tibi aliquando inuti
lis fuit: nunc autem mihi z tibi vtilis quez re
miſi tibi. Tu autem illum vt mea viſcera ſu
ſcipe. Quem ego volueram mecum detinere:
vt pro te mihi miniſtraret in vinculis euange
lij. Sine conſilio autem tuo nihil volui face
re: vti ne velut ex neceſſitate bonum tuuz eſſet:
C ſed voluntarium. Forſitan enim ideo diſceſ
ſit ad horam a te: vt in eternum illum recipe
res: iam non vt ſeruum: ſed pro ſeruo cariſſi
mum fratrem maxime mihi. Quanto autem
magis tibi: z in carne z ī domino. Si ergo habes
me ſocium: ſuſcipe illum ſicut me. Si autem
aliquid nocuit tibi aut debet: hoc mihi impu
ta. Ego Paul⁹ ſcripſi manu mea. Ego reddā: D
vt non dicā tibi q̄ z teipſum mihi debes. Ita
frater ego te fruar in domino: refice viſcera
mea in chriſto. Cōfidens in obedientia tua ſcri
pſi tibi: ſciens quoniam z ſuper id quod dico
facies. Simul z para mihi hoſpitium. Nā ſpe
ro ꝑ orationes veſtras donari me vobis. Salu
tat te e paphras concaptiuus meus in chri
ſto ieſu: marcus: ariſtarchus demas: z lucas
adiutores mei. Gratia domini noſtri ieſu chri
ſti cum ſpiritu vr̄o. Amen.
¶ Explicit epl'a bti Pauli apl'i ad philemonē
¶ Incipit argumētū in epiſtolā ad Hebreos.
In primis dicenduz eſt cur apo
ſtolus paul⁹ in hac epiſtola ſcri
benda non ſeruauerit morez ſu
um: vt vel vocabulum nominis
ſui vel ordinis deſcriberet digni
tatem. Hec cauſa eſt: quod ad
eos ſcribens qui ex circunciſione crediderāt
quaſi gentium apoſtolus z non hebreorum: ſci
ens quoq; eoꝝ ſupbiā ſuāq; humilitatē ipſe de
mōſtrās: meritū officij ſui noluit anferre. Nā
ſili mō ēt ioānes aplus ꝑp humilitatē in epl'a
ſua nomē ſuū eadē rōne nō pretulit. Hāc ergo
epl'am fert aplus ad hebreos cōſcriptā hebrai
ca lingua miſiſſe: cuius ſenſuz z ordinē retinēs
lucas euāgeliſta poſt exceſſuz apl'i Pauli gre
co ſermone cōpoſuit. ¶ Explicit argumētū.
¶ Incipit epl'a bti Pauli apl'i ad Hebreos.
¶ C.S. ¶ Ponit excellētia xp̄i q̄ ē dator no
ue legis: q: eſt pr̄i coetern⁹ z ꝯſubſtātialis eq̄
lis in ptāte z dignitate: z q̄ in his xp̄s prefert
angelis. ¶ Capitulum primum.
Multifarie multiſq; mo- A
dis olim deus loquēs pa
tribus in prophetis: no
uiſſime + diebus iſtis lo
cutus eſt nobis in filio:
quem cōſtituit heredez
vniuerſorum per quez
fecit z ſecula. Qui cum
ſit ſplēdor glorie: z figu
ra ſubſtantie eius por
tānſq; oīa vbo vtutis ſue purgatiōez pctōꝝ fa
ciēs: ſedet ad dexterā maieſtatis ī excelſis: tan B
to melior angelis effectus: quanto differenti⁹ pſal. 2
pre illis nomē hereditauit. Cui enim dixit ali
quādo angelorum filius meus es tu: ego ho C
die genui te: Et rurſū. Ego ero illi ī pr̄ez z ipſe
erit mihi in filiū. Et cū iterū introducit primo

ps.109. gēnitum in orbem terre dicit. Et adorent euꝫ
omnes angeli dei. Et ad angelos quidē dicit.
Qui facit angelos ſuos ſpūs ⁊ miniſtros ſuos
ps.44. flammā ignis. Ad filiuꝫ autē. Thronus tuus
deus in ſeculum ſeculi: virga equitatis virga
regni tui. Dilexiſti iuſtitiā ⁊ odiſti iniquitatē:
al + letitie ꝓpterea vnxit te deus: deus tuus oleo + exulta
ps.101. tionis pre participib⁹ tuis. Et tu in principio
dn̄e terrā fundaſti: ⁊ opera manuū tuarū ſunt
celi. Ipſi peribunt tu autez permanebis: ⁊ oēs
D vt veſtimētū veteraſcent. Et velut amictū mu
tabis eos ⁊ mutabunt: tu autē idem ipſe es ⁊
anni tui non deficient. Ad quē autē angelorū
ps.109. alias + vo. dixit aliquādo ſede a dextris meis: + quoad
des vſq̄ꝫ ponam inimicos tuos ſcabellum pedum
tuoruꝫ. Nonne oēs ſunt amminiſtratores ſpi
ritus in miniſteriuꝫ miſſi propter eos q̄ here
ditatem capiunt ſalutis?

¶ Ca. Sum. ¶ Oſtendit apoſtolus noue legi
eſſe obediendum dato a chriſto: ⁊ q̄ non ob
ſtet humilitas paſſionis eius. ¶ II.

A Propterea abundantius opor
tet obſeruare nos ea que audi
uimus: ne forte pereffluamus.
Si eniꝫ qui per angelos dictus
eſt ſermo factus eſt firmus: ⁊
oīs preuaricatio ⁊ inobediētia
accepit iuſtam mercēdis retributionem: quō
nos effugiem⁹ ſi tātam neglexerimus ſalutē?
al + ini tiali Que cum initium accepiſſet + enarrari per
dominum ab eis qui audierunt in nos confir
mata eſt: conteſtante deo ſignis ⁊ portentis ⁊
varijs virtutibus ⁊ ſpiritus ſancti diſtributio
nibus ſecundum ſuam voluntatez. Non eniꝫ
angelis ſubiecit deus orbem terre futuruꝫ: de
quo loquimur. Teſtatus eſt autem in quodaꝫ
ps.8. loco quis dicens. Quid eſt homo q̄ memor
B es eius: aut filius hominis quoniā viſitas eū?
Minuiſti eum paulominus ab angelis: glo
ria ⁊ honore coronaſti eum: ⁊ conſtituiſti eum
ſuper opera manuum tuarum. Omnia ſubie
1.cor.15.d ciſti ſub pedibus eius. In eo eniꝫ q̄ omnia ei
ſubiecit nihil dimiſit non ſubiectuꝫ ei. Nunc
autem necdum videmus omnia ſubiecta ei.
phil.2.a Eum autem qui modico q̄ꝫ angeli minorat⁹
eſt videmus ieſum propter paſſionem mortis
gloria ⁊ honore coronatum: vt gratia dei pro
C omnibus guſtaret mortez. Decebat enim euꝫ
propter quem omnia ⁊ per quem omnia: qui
multos filios in gloriam adduxerat auctorem
ſalutis eorum per paſſionem conſumari. Qui

eniꝫ ſanctificat ⁊ qui ſanctificantur ex vno o
mnes. Propter quam cauſam non confundi
tur fratres omnes vocare dicens. Nunciabo ps.21.
nomen tuum fratribus meis: in medio eccle
ſie laudabo te. Et iterum ero fidens in euꝫ. Et
iterum. Ecce ego ⁊ pueri mei: quos dedit mi Eſa.8.d.
hi deus. Quia ergo pueri cōicauerunt carni ⁊ D
ſanguini: ⁊ ipſe ſimiliter participauit eiſdem
vt per mortē deſtrueret eū qui habebat mortis Oſee.13.b
imperiū: ideſt diabolū: ⁊ liberaret eos qui ti 1.cor.15.g
more mortis per totam vitā obnoxii erant ſer
uituti. Nuſq̄ꝫ enim angelos apprehendit: ſed
ſemen abrahe apprehendit. Unde debuit per
oīa fratrib⁹ ſimilari: vt miſericors fieret ⁊ fi
delis pontifex ad deuꝫ vt repropitiaret delicta
populi. In eo eniꝫ in quo paſſus eſt ipſe ⁊ tēta
tus: potens eſt ⁊ eis qui tentantur auxiliari.

¶ Ca. Sū. ¶ Oſtēdit q̄ moyſen excedit xp̄s
cui firmiter eſt obediendum. ¶ III.

Unde fratres ſancti vocationis A
celeſtis ꝑticipes: cōſiderate apo
ſtolum ⁊ pōtificeꝫ confeſſionis
noſtre ieſum qui fidelis eſt ei q̄
fecit illum: ſicut ⁊ moyſes in oī
domo eius. Amplioris eniꝫ gl'ie
iſte pre moyſe dignus habitus eſt: quāto am
pliorem honorem habet domus qui fabricauit
illam. Omnis namq̄ꝫ domus fabricatur ab ali
quo. Qui autem omnia creauit: deus eſt. Et Num.12.b
moyſes quideꝫ fidelis erat in tota domo eius
tanq̄ꝫ famulus in teſtimonium eorum que di B
cenda erat: chriſtus vero tanq̄ꝫ filius in domo
ſua. Que domus ſumus nos ſi fiduciaꝫ ⁊ glo
riam ſpei vſq̄ꝫ ad finem firmam retineamus.
Quapropter ſicut dicit ſpiritus ſanctus. Ho
die ſi vocem eius audieritis nolite obdurare ps.94
corda veſtra ſicut in exacerbatione ſecundum infra.4.b
diem tentationis in deſerto: vbi tentauerunt
me patres veſtri: probauerunt ⁊ viderunt ope
ra mea quadraginta annis. Propter quod + alias + infen
offenſus fui generationi huic: ⁊ dixi ſemper ſus
hi errant corde. Ipſi autem non cognouerūt C
vias meas quibus iuraui in ira mea ſi introi ps.94.
bunt in requiem meaꝫ. Uidete fratres ne for
te ſit in aliquo veſtrum cor malum incredulí
tatis diſcedendi a deo viuo. Sed adhortami
ni voſmetipſos per ſingulos dies donec hodie
cognominatur: vt non obduretur quis ex
vobis fallacia peccati. Participes enim chri
ſti effecti ſumus: ſi tamen initium ſubſtan
tie eius vſq̄ꝫ ad finem firmum retineamus:

dum dicit hodie ſi vocē eius audieritis nolite obduráre corda vr̄a queadmodū in illa exacerbatiōe. Quidā eniȝ audiētes exacerbauerūt: ſȝ nō vniuerſi q̄ pfecti ſunt ab egypto per móyſen. Quib⁹ aūt inſénſus eſt q̄draginta annis? Nōne illis q̄ peccauerūt: quoꝝ cadáuera pſtráta ſunt in deſerto? Quib⁹ autē iurauit + nō introire in requiē ipſius niſi illis q̄ increduli fuerūt. Et videm⁹ q̄ꝛ nō potuérūt introire in reqeȝ ipſius ꝓpter incredulitatem.

de pe. di. 3 §. auctoritates

al + vt nō introirēt

ℭ Ca. Sū. ℭ Oſtendit aplus nobis iminere ſollicitudinē intrādi in requiē celeſtē ꝛ cōcludit q̄ eſt feſtinādūȝ ad ipſaȝ ꝓpter excellētiaȝ diuinitatis ꝛ hūanitatis chriſti. ℭ IIII

A Jmeámus ergo ne forte relicta pollicitatiōe introeúndi in réquiē eius: exiſtimét aliqs ex nobis deeſſe. Eteniȝ ꝛ nobis nūciatuȝ eſt queadmodū ꝛ illis. Sed nō próſuit illis ſermo auditus nō admixtus fidei ex his que audierunt. Ingrediémur enī in réquiē q̄ credidimus: quēadmodū dixit. Sicut iuraui i ira mea: ſi itroibunt in réquiē meā. Et q̄dē opib⁹ ab inſtitutione mūdi pfectis: dixit eniȝ in quodaȝ loco de die ſéptima ſic. Et requeuit de⁹ die ſéptima ab oib⁹ opib⁹ ſuis. Et in iſto rurſuȝ. Si introibunt in reqē meā. Qm̄ ergo ſupereſt introire quoſdā in illaȝ: ꝛ hi q̄b⁹ priorib⁹ annūciatum eſt: nō introiérūt ꝓpter incredulitatē: iteruȝ términat diē quedā hodie in dauid dicendo: poſt tm̄ tpis ſicut ſupra dictū eſt. Hodie ſi vocem ei⁹ audiéritis nolite obduráre corda vr̄a Nam ſi eis ieſús réqeȝ pſtitiſſet: nūq̄ȝ de alia loquereť poſt hac die. Jtaq̄ȝ relinquit' ſabbatiſſimus pplo dei. Qui eniȝ ingreſſus eſt in réquieȝ eius: ēt ipſe reqéuit ab opib⁹ ſuis: ſicut ꝛ a ſuis deus. Feſtinémus ergo ingredi in illā réqeȝ vt ne in idipſuȝ q̄s incidat incredulitatis exēplū. Viuus eſt enī ſermo dei ꝛ éfficax ꝛ penetrabilioꝛ oī gladio ancipiti ꝛ ptingens vſq̄ȝ ad diuiſioneȝ aīe ac ſpūs: cōpágū quoq̄ȝ ac medullarū: ꝛ diſcrétoꝛ cogitationū ꝛ intétionuȝ cordis. Et nō ē vlla creatura inuiſibilis in cōſpectu eius. Oīa aūt nuda ꝛ apta ſūt oculis eius ad queȝ nobis ſermo. Hntes ergo pontificeȝ magnū q̄ penetráuit celos ieſuȝ filiū dei: teneamus ſpei nr̄e ꝯfeſſionē. Non enim habemus pontificem q̄ nō poſſit cōpati infirmitatibus nr̄is: tentatū aūt p oīa ꝑ ſimilitudine abſq̄ȝ pctō. Adeámus ergo cū fidúcia ad thronum grē eius: vt miſericordiā ꝯſequámur: ꝛ grām inueniámus in auxilio opportúno.

B

Gen. 2. a

Ps. 94.

C

ſupra. 3. b

D

Lc. 4. c. de⁹ epa.

Eccl. 15. d

Ps. 33.

infra. 3. a

ℭ C. S. ℭ Declarat apoſtolus q̄d in pōtifice requirit: ac eo chriſto cōuenire: inſinuādo dicendoꝝ de chriſto difficultatem. ℭ V.

A OMnis nāq̄ȝ pōtifex ex hoīb⁹ aſſúmpt⁹ p hoīb⁹ cōſtituit in his q̄ ſunt ad deū: vt ófferat dona ꝛ ſacrificia p peccatis. Qui cōdolére poſſit his q̄ ignoꝛāt ꝛ errāt quoniā ꝛ ipſe circúndat⁹ eſt infirmitate: ꝛ ꝓpterea debet queadmodū ꝓ populo: ita etiā ꝛ pro ſemetipſo offérre ꝓ peccatis. Nec quiſq̄ȝ ſumit ſibi honorē: ſȝ q̄ vocat' a deo tanq̄ȝ aaron. + Sic ꝛ xp̄s nō ſemetipſum clarificauit vt pōtifex fieret: ſȝ q̄ locut⁹ eſt ad eum. Filius meus es tu: ego hodie genui te. Queadmodū ꝛ in alio loco dicit. Tu es ſacerdos in eternū ſm̄ ordinē melchiſedéch. Qui in dieb⁹ carnis ſue preces ſupplicatiōeſq̄ȝ ad eū q̄ + poſſit illū ſaluū facere a morte cuȝ clamore válido ꝛ lachrymis offerēs: exaudit⁹ eſt ꝓ ſua reuerentia. Et q̄deȝ cū eſſet filius dei didicit ex his q̄ paſſus eſt obedientiā: ꝛ cōſumatus fact⁹ eſt oib⁹ obtemperātib⁹ ſibi cā ſalutis eterne: appellatus a deo pōtifex iuxta ordinem melchiſedéch. De quo nobis grādis ſermo ꝛ interptábilis ad dicendū qm̄ imbecilles facti eſtis ad audiendū. Eteni cū deberetis mgr̄i eē ꝓpter tp̄s rurſuȝ idigétis vt vos doceámini q̄ ſint elementa exórdij ſermonū dei: facti eſtis quib⁹ lacte opus ſit: nō ſólido cibo. Oīs eniȝ q̄ lactis eſt pticeps éxps ē ſermōis iuſtitie. Párvulus enī eſt. Perfectóꝝ aūt eſt ſólidus cibus eoruȝ qui ꝓ conſuetudine exercitatos habent ſenſus ad diſcretionem boni ac mali.

B

C

D

ℭ C. S. ℭ Apoſtolus addit ea q̄ vult dimittere. ac q̄bus acceptio ſue doctrine eſt impoſſibilis ꝛ q̄bus ſit ꝯueniens ꝛ vtilis. ℭ VI.

A Vlapropter intermittentes inchoatiōis xp̄i ſermoneȝ: ad pfectiónē ferámur: nō rurſuȝ iaciétes fundamentuȝ penitentie ab opib⁹ mortuis: ꝛ fidei ad deum baptiſmatū doctrine: ipoſitiōis quoq̄ȝ mánuuȝ: ac reſurrectionis mortuoꝝ ꝛ iudicij eterni. Et hoc faciémus: ſi q̄deȝ pmiſerit deus. Jmpoſſibile eniȝ eſt eos q̄ ſemel ſunt illuminati. guſtauerūt ēt donū celeſte: ꝛ participes facti ſunt ſpūs ſcī: guſtauérūt nihilóminus bonū dei verbū virtuteſq̄ȝ ſéculi vétūri: ꝛ prolápſi

B plápſi ſunt: rúrſus renouári ad pniam: rúrſū
crucifigētes ſibimetipſis filiū dei ⁊ oſtētui
hñtes. Terra eni ſepe venientē ſuper ſe bibēns
al's + generant ýmbrē ⁊ + gérminās herbā opportunā illis
a quib⁹ colit accipit bñdictionē a deo: pferēs
aūt ſpinas ac tribulos reproba eſt ⁊ maledicto
de pe. di. 2. c. ſi enim. ⁊. confidimus. prima: cui⁹ cōſumatio in cōbuſtióne. Cōfidi-
mus aūt de vobis dilectiſſimi melióra ⁊ vici-
de pe. diſ. 2. ca. nō ē iuſtus. nióra ſaluti: tāetſi ita lóqmur. Non eni iniu-
ſtus deus vt obliuiſcat operis veſtri ⁊ dilectio-
nis quā oñdiſtis in nomine ipſius: q miſtrā-
C ſtis ſanctis ⁊ miniſtratis. Cúpim⁹ aūt vnūquē
q vr̄m eandē oſtētáre ſollicitudinē ad exple-
tionē ſpei vſq in finē vt nō ſegnes efficiámini
verū imitatóres eorum q fide ⁊ patiētia hereditā
Gen. 22. c bunt pmiſſiones. Abrahe nanq pmittēs deus:
qm neminē hābuit p quē iuraret maiorē iura
uit p ſemetipſū dicēs. Niſi bñdicēs bñdicā
te: ⁊ multiplicās multiplicabo te: ⁊ ſic lógani-
miter ferēs adeptus eſt repromiſſionē. Hoīes
De iure iurā. c. et ſi chriſtus. eni p maiorē ſui iurāt: ⁊ oīs cōtrouérſiā eorū
finis ad cōfirmationē eſt iuramētū. In quo a-
D bundántius volens de⁹ oſtendere pollicitatiōis
herēdib⁹ imobilitatē cōſilij ſui interpóſuit iu
iurādū: vt per duas res imobiles: qb⁹ ípoſſi-
bile eſt mentiri deū: fortiſſimū ſolatiū habea-
mus q cōfúgim⁹ ad tenēdā ppoſitā ſpē: quā
ſicut ánchorā habem⁹ aīe tutā ac firmā ⁊ ince-
dentē vſq ad interiora velámini: vbi pcurſor
p nobis introiuit ieſus ſecundū ordinē mel-
chiſedech pontifex factus in eternum.

¶ Ca. Sū. ¶ Oſtendit excellentia ſacerdotij
chriſti cōparādo xp̄m ad melchiſedech: cuius
ſacerdotiū oñdit excellētius eſſe ſacerdotio le
uitico: cū eiuſdem neceſſitate. ¶ VII.

A
Gen. 14. b Hic enim melchiſedech rex ſalē
ſacerdos dei ſúmmi q obuiáuit
ábrahe regreſſo a cede regū. ⁊
bñdixit ei. cui ⁊ décimas oium
diuiſit habraā: Primū qdē qui
interpretat rex iuſtitie: deinde
āt ⁊ rex ſalē: qd ē rex pacis ſine pre: ſine mre:
ſine genealogia: neq initiū dierum neq finē vi
te hñs: aſſimilat⁹ āt filio dei manet ſacerdos ī p
petuū. Intuémini āt qūt⁹ ſit hic: cui ⁊ décias
dedit de pcipuis habraā patriarcha. Et qdē de
filijs leui ſacerdotiū accipiētes mādatū hñt
décimas ſúmere a pplo ſm legē. i. a fratribus
ſuis: qūq ⁊ ipſi exierint de lūbis ábrahe. Cuius
aūt generatio nō ānumerat i eis decimas ſū-
pſit ab habraā: ⁊ hunc q hēbat repromiſſiōes
bñdixit. Sine vlla aūt cōtradictióne qd mín⁹ B
eſt a meliore bñdicit. Et hic quidē décimas
moriētes homines accipiūt: ibi autē conteſtat
q viuit. Et vt ita dictū ſit: p habraā ⁊ leui qui
decimas accépit: decimatus eſt. Adhuc eni in
lūbis pris erat: qñ obuiauit ei melchiſedech.
Si ergo cōſumatió p ſacerdotiū leuiticū erat
pplſ eni ſub ipſo legē accepit: qd adhuc neceſ
ſariū fuit ſm ordinē melchiſedech aliū ſúr-
gere ſacerdotē ⁊ non ſm ordinē aarón dici? de cōſi. c. trāſlato
Trāſlato eni ſacerdotio: neceſſe eſt vt ⁊ legis
trāſlátio fiat. In quo enim hec dicunt: de alia
tribu eſt: de q nullus altário pſto fuit. Mani-
feſtū eſt eni q eſt iúda ortus ſit dñs nr in qua
tribu nihil de ſacerdotib⁹ móyſes locut⁹ eſt.
Et ampli⁹ adhuc manifeſtū eſt: ſi ſm ſimilitu C
dinē melchiſedech exúrgat ali⁹ ſacerdos qui
nō ſm legē mādati carnalis factus eſt: ſed ſm
virtutē vite inſolúbilis. Conteſtat eni qm tu pſal. 109.
es ſacerdos i eternū ſm ordinē melchiſedech.
Reprobatio qdē fit pcedētis mādati pper i-
firmitatē ei⁹ ⁊ iutilitatē. Nihil eni ad pfectū
addúxit lex. Introductio vero melioris ſpei p
quā primám⁹ ad deū. Et quātū eſt: nō ſine iu
reiurādo. Alij qdē ſine iureiurādo ſacerdo-
tes facti ſunt. Hic aūt cū iureiurādo: p eū qui
dixit ad illū. Iuráuit dñs ⁊ nō penitébit eū: tu pſal. 109.
es ſacerdos i eternū. In tm̄ melioris teſti ſpō
ſor factus eſt ieſus. Et alij qdē plures facti ſūt D
ſacerdotes ſm legē iccirco q morte phiberē-
tur pmanere: hic aūt eo q máneat in eternū
ſempitérnū habet ſacerdotiū. Unde ⁊ ſaluare
in ppetuū pōt + accédēs p ſemetipſū ad deū al's + accedentes
ſemp viuēs ad interpellādū pro nobis. Talis
eni decēbat vt nobis eſſet pōtifex: ſanctus: in-
nocēs: ipollútus. ſegregat⁹ a pctōrib⁹: ⁊ excél
ſior celis fcūs. Qui nō hʒ neceſſitatē quotidie
queādmodū ſacerdotes prius p ſuis delictis
hóſtias offérre: deide p ppli. Hoc eni fecit ſe-
mel ſe offerēdo. Lex eni cōſtituit hoies ſacer-
dotes infirmitatē habētes: ſermo aūt iuſiurā
di qui poſt legē eſt: filiū in eternum perfectū.

¶ C. S. ¶ Oſtēdit chriſtū eſſe meliorū ſacro
rum miniſtrū miniſtri veteris teſti. ¶ VIII

Capitulū aūt ſup ea q dicuntur. A ſup² 2. 4. b
Talē habem⁹ pōtificē q cōſédit
in déxtera ſedis magnitudínis
in celis ſcōrum miniſter ⁊ taberna
culi veri: qd fixit deus ⁊ nō hō.
Oīs. n. pōtifex ad offerēdū mú-
nera ⁊ hóſtias cōſtituit. Unde neceſſe eſt ⁊ hūc

hēc aliqd qd̓ offerat. Si ergo eēt ſup terrā nec
B eēt ſacerdos cū eēnt q offerrēt ſm legez mu-
nera: q exēplari ⁊ vmbre deſeruiūt celeſtiū: ſi-
cut rñſuz eſt moyſi cū ɔſumaret tabernaculū.
exo.25.d. Act.7.f. Uide inqt oia facito ſm exēplar: qd̓ tibi oñ-
ſum eſt i mōte. Nūc aūt melius ſortit⁹ eſt mi
niſteriū: quāto ⁊ melioris teſti mediator eſt:
qd̓ i meliorib⁹ repromiſſiōib⁹ ſancitū ē. Nā
ſi illud pri⁹ culpa vacaſſet nō vtiq ſcd̓i locus
hiere.31.g. C ingrerer̄. Uituperās eni eos dicit. Ecce dies
veniēt dicit dñs: ⁊ cōſumabo ſup domū iſrael
⁊ ſup domū iudā teſtm̄ nouū: nō ſm teſtm̄ qd̓
eorū feci pr̄ib⁹ eoꝝ in die q̄ apphēdi manū eo
ruz: vt adducerē illos de terra egypti: qm̄ ipſi
nō permanſerūt in teſtō meo ego neglexi eos
dicit dñs. Q̄a hoc ē teſtm̄ qd̓ diſponā domui
al' + dabo iſrael poſt dies illos dicit dñs: + dādo leges
29.q.2.ca. que ſunt meas i mētē eoꝝ ⁊ i corda eoꝝ ſupſcribā eos:
D ⁊ ero eis i deū: ⁊ ipſi erūt mihi i pplm̄. Et nō
Apoc.21.b. docebit vnuſqſq pximū ſuū: ⁊ vnuſqſq fratrē
hiere.31.f. ſuū: dicēs: cognoſce dñm: qm̄ oēs ſcient me a
gre + mi nimo + minore vſq ad maiorē: q2 ppiti⁹ ero iniqta
tib⁹ eoꝝ ⁊ peccatoꝝ eorū iam nō memorabor.
Dicendo aūt nouū veterauit prius. Qd̓ autez
antiquatur ⁊ ſeneſcit. prope interituz eſt.

¶ Ca. Sū. ¶ Tangit apl's ea q̄ fuerūt in mi-
niſterio veteris teſtamēti. Et ex his arguit di-
gnitatē chriſti ac noue legis. ¶ IX.

A Habuit qdē ⁊ prius iuſtificatio-
nes culture: ⁊ ſanctū ſeculare.
Tabernaculū eniz factū eſt pri-
mū: i quo erāt cādelabra ⁊ mē
ſa ⁊ propoſitio panuz que dicit̄
ſancta. Poſt velamētū aūt: ſecū
dum tabernaculū qd̓ dicit̄ ſancta ſanctoꝝ au-
reū habens turibulū: ⁊ archaz teſtamēti circū
tectaz ex oi parte auro: in qua vrna aurea ha-
di.45.m. de ſapiētia bens manna: ⁊ virga aarōn q̄ fronduerat: ⁊ ta
B bule teſtamēti ſup q̄ erāt cherubin glorie obū
brantia ppitiatoriū: de quib⁹ nō eſt modo dicē
dum per ſingula. His vero ita cōpoſitis in prio
ri quidē tabernaculo ſemp introibāt ſacerdo
tes ſacrificioꝝ officia cōſumantes: in ſecūdo
aūt ſemel in anno ſolus pōtifex: ſine ſāguine
quē offerret pro ſua ⁊ populi ignorātia: hoc ſi
gnificāte ſpū ſancto: nōdū ppalatā eē ſancto-
rum viā adhuc priore tabernaculo hñte ſtatū.
C Que parabola eſt tpis inſtātis iuxta quā mū
nera ⁊ hoſtie offerunt̄: q̄ nō pñt iuxta ɔſciētiā
pfectū facere ſeruiētē ſolummō i cibis ⁊ i po-
tib⁹ ⁊ i varijs baptiſmatib⁹ ⁊ iuſticijs carnis:
vſq ad tpˢ correptionis impoſitis. Xp̄s autez
aſſiſtēs pōtifex futuroꝝ bonoꝝ per ampli⁹ ⁊ p-
fecti⁹ tabernaculū nō manufcm̄. i. nō hui⁹ crea
tiōis: neq p ſanguinē + hircoꝝ aut vituloꝝ ſz al's + vaporū
p ppriū ſanguinē itroiuit ſemel i ſcā eterna re
deptiōe iuēta. Si eni ſanguis hircoꝝ ⁊ tauro- D
rū ⁊ cinis vitule aſpſus: inquinatos ſcificat ad 1. Pe. 1. b.
emūdationē carnis: quāto magis ſanguis xp̄i 1. Joh. 1. e.
qui p ſpm̄ ſcm̄ ſemetipſuz obtulit imaculatuz Apoc. 1. b.
deo emūdauit cōſciaz nr̄az ab opib⁹ mortuis de cele. miſ. c. cū marthe.
ad ſeruiēdū deo viuēti? Et ideo noui teſtamēti ſ. ecce
mediator eſt vt morte itercedēte in redēptio-
nez earū puaricationū q̄ erāt ſub priori teſta-
mento repromiſſionez accipiāt: q vocati ſunt
eterne hereditatis. Ubi eni teſtamētū ē: mors de cele.
neceſſe eſt intercedat teſtatoris. Teſtamentū miſ. ca. cū
eni i mortuis cōfirmatū eſt. Alioqn nōdum marthe ſ. ecce
valet: dū viuit q teſtatus eſt. Unde nec primū E
quidē ſine ſanguine dedicatū eſt. Lecto eni oi Gal. 3. b.
mandato legis a moyſe vniuerſo populo acci
piens ſanguinē vituloꝝ ⁊ hircoꝝ cū aqua ⁊ la
na coccinea ⁊ hyſopo: ipſuz quoq librū ⁊ oēz
populū aſperſit dicēs. Hic ſanguis teſtamēti:
qd̓ mādauit ad vos de⁹. Etiā tabernaculum ⁊ exo. 24. b.
oia vaſa miniſterij ſanguine ſimiliter aſper- F
ſit. Et oia pene in ſanguine ſm legē mūdant̄:
⁊ ſine ſanguinis effuſione nō fit remiſſio. Ne-
ceſſe eſt ergo exēplaria qdē celeſtiū his mun-
dari: ipſa aūt celeſtia meliorib⁹ hoſtijs q̄ iſtis.
Nō eni manu factis ſanctis + introiuit ieſus al's + ſe receps.
exemplaria veroꝝ: ſz in ipſuz celū vt appareat G
nunc vultui dei p nobis. Neq vt ſepe offerat
ſemetipſuz: queadmodū pontifex intrat i ſcā
per ſingulos annos i ſanguine alieno. Alioqn
oportebat eū frequēter pati ab origine mūdi.
Nūc aūt ſemel i ɔſumatiōe ſeculoꝝ ad deſtitu-
tionē pcti p hoſtiā ſuaz appuit. Et queadmo-
dū ſtatutū eſt hoib⁹ ſemel mori. poſt hoc aūt iu-
diciū: ſic ⁊ xp̄s ſemel oblat⁹ ē ad multoꝝ exhau Ro. 6. b.
riēda peccata: ſecūdo ſine peccato apparebit 1. Pe. 3. a.
omnib⁹ expectantibus ſe in ſalutem per fidez.

¶ Ca. Sū. ¶ Oſtendit apoſtolus veterem le-
gem non poſſe auferre peccatū: declarando ex-
cellentiaz ſacerdotij chriſti: atq eius ſacerdo-
tio eſſe firmiter obediendum. ¶ X.

Umbrā eniz habēs lex futuroꝝ A
bonoꝝ nō ipſaz imaginē rerū p
ſingulos annos eiſdez ipſis ho-
ſtijs quas offerūt indeſinēnter
nūq poteſt accedētes perfectos
facē. Alioqn ceſſaſſent offerri:

Ideo ꝙ nullã haberent vltra cõſcientiã pecca-
ti cultores ſemel mundati. Sed in ipſis cõme
Leui.16.c moratio peccatoꝝ per ſingulos annos fit. Im-
ps.39. poſſibile enĩ eſt ſanguine tauroꝝ ⁊ hircoꝝ au-
B ferri pctã. Jõ ingrediẽs mũdũ dicit. Hoſtiã ⁊
oblationẽ noluiſti: corp⁹ aũt aptaſti mihi. Ho
Ibidem locauſtomata ⁊ ꝓ peccato nõ tibi placuerũt.
Ibidem Tunc dixi. Ecce venio. In capite libri ſcriptũ
eſt de me: vt faciã deus voluntatẽ tuã. Superi⁹
dicens: q2 hoſtias ⁊ oblationes ⁊ holocauſto
mata ⁊ pro pctõ noluiſti: nec placita ſunt tibi
que ſm legẽ offerunt: tunc dixi ecce venio vt
faciã de⁹ voluntatẽ tuã: aufert primũ vt ſeqñs
ſtatuat. In qua volũtate ſanctificati ſum⁹ per
C oblationẽ corporis ieſu xpi ſemel. Et oĩs qdẽ
ſacerdos preſto eſt quotidie miniſtrans: ⁊ eaſ
dem ſepe offerẽs hoſtias q̃ nõ poſſunt auferre
peccata. Hic autẽ vnã ꝓ pctĩs offerens hoſtiã
in ſempiternũ ſedet ĩ dextera dei de cetero ex
ps.109. pectans donec ponant inimici ei⁹ ſcabellũ pe
ſupra.9. dum ei⁹. Una enĩ oblatiõe cõſumauit in ſem
piternũ ſcĩficatos. Cõteſtat aũt nos ⁊ ſpũs ſan
ctus. Poſtq̃ enĩ dixit: hoc aũt teſtamentũ qd
+ vide teſtabor ad illos poſt dies illos dicit dñs + da
bo leges meas ĩ cordib⁹ eoꝝ: ⁊ ĩ mentib⁹ eoꝝ
ſuperſcribã eas: ⁊ peccatoꝝ: ⁊ iniqtatũ eoꝝ iã
D nõ recordabor amplius. Ubi aũt hoꝝ remiſ-
ſio: iã nõ eſt oblatio ꝓ pctõ. Hñtes itaq3 frẽs
fiduciã ĩ itroitu ſanctoꝝ in ſanguine xpĩ: quã
initiauit nobis viã nouã ⁊ viuentẽ per vela-
men: ideſt carnẽ ſuã: ⁊ ſacerdotẽ magnũ ſu-
per domũ dei: accedamus cũ vero corde in ple
E nitudine fidei: aſperſi corda a cõſcientia ma-
la: ⁊ abluti corp⁹ aqua munda teneamus ſpẽ
noſtre cõfeſſionẽ indeclinabilẽ. Fidelis enĩ
eſt qui repromiſit. Et cõſideremus inuicẽ in
prouocationẽ caritatis ⁊ bonoꝝ operũ nõ deſe
rentes collectionẽ noſtrã ſicut cõſuetudinis
eſt quibuſdã: ſ3 ꝯſolantes: ⁊ tanto magis quã
to videritis appropinquãtẽ diẽ. Uoluntarie
enĩ peccantib⁹ nobis poſt acceptã notitiã veri
tatis iam non relinquit pro pctĩs hoſtia. Ter
ribilis autẽ quedã expectatio iudicij ⁊ ignis
Deu.17.b Mat.18.b. emulatio: q̃ cõſumptura eſt aduerſarios. Ir-
2.co.13.a. ritam qs faciens legẽ moyſi ſine vlla miſera
tione duob⁹ vel tribus teſtib⁹ morit: quanto
magis putatis deteriora mereri ſupplicia qui
filium dei cõculcauerit: ⁊ ſanguinẽ teſtamen-
F ti pollutũ duxerit in quo ſanctificat⁹ eſt: ⁊ ſpi-
Deu.32.e Ro.12.d ritui gratie cõtumeliã fecerit. Scimus enĩ q
ps.93.a dixit: mihi vindictã: ⁊ ego retribuã. Et iterũ:

q2 iudicabit dñs populũ ſuũ. Horrendũ eſt
incidere in manus dei viuẽtis. Rememoramĩ
nĩ autẽ priſtinos dies in quib⁹ illuminati ma
gnum certamen ſuſtinuiſtis paſſionũ. ⁊ in al-
tero quidẽ opprobrijs ⁊ tribulationib⁹ ſpe-
ctaculum facti: in altero autẽ ſocij taliter cõ-
uerſantiũ effecti. Nam ⁊ vinctis cõpaſſi eſtis B
⁊ rapinã bonoꝝ veſtroꝝ cũ gaudio ſuſcepi-
ſtis: cognoſcentes vos hr̃e meliorẽ ⁊ manen-
tem ſubſtãtiã. Nolite itaq3 amittere cõfiden-
tiam veſtrã q̃ magnã hꝫ remuneratiõẽ. Pa-
tiẽtia enĩ vobis neceſſaria eſt: vt voluntatẽ deĩ
faciẽtes reportetis ꝓmiſſionẽ. Adhuc enĩ mo
dicũ aliquantulũq3 q venturus eſt veniet ⁊
non tardabit: iuſtus aũt meus ex fide viuit. q
ſi ſubtraxerit ſe nõ placebit aĩe mee. Nos aũt Abac.2.a
non ſimus ſubtractionis filij in perditionem: Ro.1.b Gal.3.b
ſed fidei in acquiſitionem anime.

¶ Ca. Sũ. ¶ Apoſtolus oſtendit ꝙ ſubijci
chriſto ſit per fidem: ac eandẽ deſcribens mul
tipliciter commendat. ¶ XI.

Eſt autẽ fides ſperandarũ ſubſtã A
tia reruꝫ: argumẽtũ nõ appẽ-
tiũ. In hac enĩ teſtimoniũ cõ-
ſecuti ſunt ſenes. Fide: intelligi Gen.1.a.
mus aptata eſſe ſecula vbo dei:
vt ex inuiſibilib⁹ viſibilia fierẽt gen.4.a
Fide: plurimã hoſtiã abel q̃ cayn obtulit do
ꝑ quã teſtimoĩũ ꝯſecut⁹ eſt eſſe iuſtus. teſtimo
niũ phibẽte mũerib⁹ ei⁹ deo: ⁊ per illã defun-
ctus adhuc loqt. Fide enoch trãſlatus eſt ne gen.5.d
videret mortẽ: ⁊ nõ inueniebat: q2 tranſtulit Sap.4.b.
illum dñs. Añ trãſlationẽ enĩ teſtimoniũ ha eccl.44.c.
buit placuiſſe deo. Sine fide aũt ĩpoſſibile eſt 1.mac.2.f B
placere deo. Credere enĩ oꝫ accedẽtẽ ad deũ gen.6.b eccli.44.c
q2 eſt: ⁊ inquirẽtibus ſe remunerator ſit. Fide:
noe: rñſo accepto de his q̃ adhuc videbant me
tuẽs aptauit archã in ſalutẽ domus ſue: ꝑ quã
damnauit mũdũ ⁊ iuſticie q̃ ꝑ fidẽ eſt heres
inſtitutus. Fide q vocat habraam obediuit in gen.12.a.
locũ exire que accepturus erat in hereditatẽ: 13.a
⁊ exijt neſciẽs quo iret. Fide: demoratus ẽ in 32.a.4. ca. ge igno- ret
terra repromiſſionis tanq̃ in aliena: in caſu-
lis hitando: cũ yſaac ⁊ iacob coheredib⁹ re-
promiſſionis eiuſdẽ. Expectabat enĩ funda- gen.21.a
menta hñtẽ ciuitatẽ: cuius artifex ⁊ conditor C
deus. Fide. ⁊ ipſa ſara ſterilis virtutẽ in ꝯce-
ptione ſeminis accepit et ꝓter tp̃s etatis: qm̃
fidelẽ credidit eẽ eũ qui repromiſerat. Pro-
pter qd ⁊ ab vno orti ſunt: ⁊ hoc emortuo tanq̃
ſidera celi in multitudinẽ. ⁊ ſicut arena que

eſt ad órā maris innumerábilis. Iuxta fidez
defuncti ſunt oēs iſti: nō accéptis repromiſſioi
bus: ſz ꝛ lōge eas aſpiciétes ꝛ ſalutātes ꝛ cōfi
tentes: q: pegríni ꝛ hóſpites ſunt ſuper terrā.
Qui eni hoc dicūt: ſignificāt ſe pátriā ingre-
re. Et ſi qdē ipſi⁹ meminiſſent de qua exiérūt
D habebāt vtiqz tp̄s reuertēdi. Nūc aūt meliórē
23.q.4.ca. [illegible] appetūt. i. celeſtē. Jdō nō confundit deus vocari
deus eoꝝ. Parāuit eni illis ciuitatē. Fide ób-
tulit habraā yſaác cū tētaret: ꝛ vnigénitū of-
Gen.22.a ferébat i quo ſuſcépat repromiſſiōes. Ad quē
Eccl.44.c dictū eſt: q: i yſaác vocabit tibi ſémē: + arbi-
[illegible] + co- trans q: ꝛ a mórtuis ſuſcitáre potens eſt deus.
gitans Vñ eū ꝛ in parabolā accépit. Fide ꝛ de futu-
Gen.27.e ris benedíxit yſaác iacób ꝛ eſaú. Fide: iacób
Ibidē.48. móriēs ſingulos filioꝝ ioſéph bñdíxit: ꝛ ado-
c.1.49.a rāuit faſtígiū virge eius. Fide: ioſéph móriēs
Gen.50.d
E de pfectióe filioꝝ iſraél memorát⁹ eſt: ꝛ de óſ
Exo.2.a ſib⁹ ſuis mādauit. Fide: móyſes natus occul-
tatus ē mēſib⁹ trib⁹ a parētib⁹ ſuis: eo q: vidiſ
ſent elegātē infantē: ꝛ nō timuérūt regis edi-
ctū. Fide: móyſes grādis fact⁹ negauit ſe eſſe
filiū filie pharaōis: magis éligēs affligi: cū po
pulo dei: q̄z tpalis pcti hr̄e iocūditatē: maiores
diuitias eſtimās theſáuro egyptiórū ipropé-
riū xp̄i. Aſpiciébat eni in remuneratiōnē. Fi-
de: reliqt egyptū nō vérit⁹ animoſitatē regis.
Exo.12.b Inuiſibile eni tāq̄z vidēs ſuſtinuit. Fide: cele-
[illegible] + va- brauit paſcha ꝛ ſanguinis effuſionē: ne q + va
ſtaret. ſtábat primitiua tāgeret eos. Fide: tranſiērūt
F
Exo.14.g mare rubꝛū tanq̄z per árıdā terrā: qd̄ experti
egýptij deuorati ſunt. Fide: muri hierico cor-
Joſue.6.a ruérūt circúitu dierū ſeptē. Fide: raab mére-
Ibidē.2.a trix nō périjt cū incrédulis: excipiēs explora-
c.6.d. tóres cū pace. Et qd adhuc dicā? Deficiet eni
di.56.ca. me tp̄s enarrantē de gedeón barách: ſamſón
naſci ibi iepté: dauid: ſamuél: ꝛ pphis q p fidē vicérūt
iepte. regna opati ſūt iuſticiā: adépti ſūt repromiſ-
ſiones. Obturauérūt ora leónū: extinxérūt ip̄e
tum ignis. Effugauérūt áciē gladij: cōualue-
rūt de infirmitáte: fortes facti ſunt in bello. Ca
G ſtra vertérūt exteróꝝ accepérunt mulieres de
reſurrectione mortuos ſuos. Alij aūt diſténti
ſunt nō ſuſcipiētes redēptionē vt meliórē iue-
nírēt reſurrectionē. Alij vero ludibꝛia ꝛ verbe
ra experti: inſup ꝛ vincula. ꝛ cárceres. Lapidati
ſunt ſecti ſunt: tentati ſunt. in occiſione gládij
mortui ſunt. Circūiérūt in melótis: i péllib⁹
caprinis. egētes. anguſtiati. afflicti: qb⁹ dign⁹
nō erat mūdus. In ſollicitudínib⁹ errātes: in
mōtib⁹ ꝛ ſpelúncis ꝛ in cauérnis terre. Et hi
oēs teſtimōio fidei pbati nō accepérūt repro
miſſionē. deo p nobis melius aliqd puidénte
vt nō ſine nobis conſummaréntur.

¶ Ca. Sū. ¶ Inducit apoſtolus ad mala pe-
ne tolerāda ac mala culpe vitanda: oſtendens
conditiones legis veteris atqz noue. ¶ XII.

A Ideoqz ꝛ nos tātā hñtes ipoſitā
Ephe.4.e nubē téſtiū. deponētes oē pódus
Colo.3.b. ꝛ circūſtās nos pctm̄ p patiētiā
1.pe.2.a currām⁹ ad ppoſitū nobis cer-
támē. aſpiciētes i auctórē fidei.
ꝛ cōſummatórē ieſúz: q ppóſito
ſibi gaudio ſuſtinuit crucez. cōfuſione cōtépta
atqz i dextera ſedis dei ſedet. Recogitáte eni
eū q talē ſuſtinuit a pctórib⁹ aduerſus ſemet-
ipſuz ꝯtradictiónez: vt ne fatigémini aīs vr̄is
B deficiētes. Nōdū eni vſqz ad ſanguinē reſiti-
ſtis aduerſus pctm̄ repugnātes: ꝛ oblíti eſtis
Pro.3.b ꝯſolatiōis q̄ vobis tāq̄z filijs lóqtur dicēs. Fili
23.q.4.ca. mi nolí negligere diſciplínā dn̄i: neqz fatigē-
[illegible] ris dū ab eo argúeris. Quē eni diligit dn̄s: ca
ſtigat: flagéllat aūt oēm filiū quez récipit. In
diſciplina pſeuerāte. Tanq̄z filijs vobis óffert
C ſe de⁹. Quis eni fili⁹ quē nō córripit pr̄? Qđ ſi
extra diſciplínā éſtis: cuius pticipes facti ſunt
oēs: ergo adúlteri ꝛ nō filij eſtis. Deīde pr̄es
qdē carnis nr̄e eruditóres habúim⁹ ꝛ reuere
bámur eos. Nō multo magis obtēperábim⁹
pr̄i ſpirituū ꝛ viuémus? Et illi qdē in tp̄e pau
coꝝ dierū ſm̄ volūtatē ſuā erudiēbāt nos: hic
aūt ad id qd̄ vtile eſt i recipiēdo ſcificationez
ei⁹. Ois aūt diſciplína: i p̄nti qdē videt nō eē
gáudij ſz meróris: poſtea aūt fructū pacatiſſi-
mū exercitátis p eā rēddet iuſticie. Propter D
Eſai.35.a qd̄ remiſſas man⁹ ꝛ ſolúta gēua erigite ꝛ greſ
[illegible] ſus rectos fácite pédib⁹ vr̄is: vt nō cláudicās
Ro.12.b qs érret: magis aūt ſanēt. Pacē ſeqmini cuz
oib⁹ ꝛ ſcimóniā: ſine q̄ nemo vidébit deū. Cō
tēplātes ne qs déſit grē dei: ne q̄ rádix amari-
Gen.25 túdis ſurſuz gérmias ipēdiat ꝛ p illā inqnēt
multi. Ne qs fornicátor āt pphān⁹ vt eſaú: q
E pp̄ter vnā éſcā. vēdídit primitiua ſua. Scitó-
Gen.27 te eni qm̄ ꝛ póſtea cúpiēs hereditáre bñdictio
[illegible] nē: reprobát⁹ eſt. Nō. n. iuénit pnie locū: q̄zq̄z
cū láchꝛimis inqſiſſet eā. Nō eni acceſiſtis ad
tractábilē ꝛ acceſſibilē ignē ꝛ túrbinē ꝛ caligi
nē pcéllā ꝛ tube ſonū ꝛ vocē verboꝝ: quā q au
diérūt excuſauérūt ſe: ne eis fieret verbū. Nō
Exo.19.d eni portabant qd̄ dicebat: ꝛ ſi béſtia tetigerit
F mōtē lapidábit. Et ita terribile erat qd̄ vide-
bat. Móyſes dixit. Extérit⁹ ſuz ꝛ tremebún-

duo. Sꝫ acceſſiſtis ad ſyon mõtẽ ⁊ ciuitatẽ dei
viuẽtis irlm celeſtẽ. ⁊ mltorũ miliũ angeloꝝ
frequẽtiã. ⁊ eccliã ꝑmitiuoꝝ q̄ ↄſcripti ſũt in
al. ſpũs vel ſpũus celis: ⁊ iudicẽ oĩuz deũ ⁊ ſpm̃ iuſtoꝝ pfectoꝝ.
⁊ teſtamẽti noui mediatorẽ ieſũ. ⁊ ſanguinis
B aſpſionẽ meli⁹ loquẽtẽ q̃ȝ abel. Videte ne re-
cuſetis loquẽtẽ. Si. n. illi nõ effugerũt recuſan
tes eũ q̄ ſup terrã loq̄baẗ: mltomagis nos q̄ d
celis loq̄ntẽ nobis auertim⁹. cui⁹ vox mouit
Aggei. 2. b terrã tũc: nũc aũt repromittit dicẽs. Adhuc ſe
mel: ⁊ ego mouebo non ſolũ terrã: ſꝫ ⁊ celũ.
Qꝫ aũt adhuc ſemel dicit: declarat mobiliũ trã
al. + factarum. ſlationẽ tãq̃ + factoꝝ: vt maneãt ea q̄ ſũt immobi
al. + hẽamus. lia. Itaq̃ regnũ imobile ſuſcipiẽtes + hẽmus
grãm: p quã ſeruiam⁹ placẽtes deo cũ metu: ⁊
De. ut. 4. b reuerẽtia. Etenĩ de⁹ noſter ignis conſumẽs ẽ.
¶ C. S. ¶ Hortatur apoſtolus ad operandum
bonũ erga proximos ſe ipſos: atq̃ prelatos. ac p
ſe orandum petit ⁊ ſue orationis beneficium i
partitur cum ſalutatione. ¶ XIII

A Charitas fr̃nitatis maneat in vo-
bis: ⁊ hoſpitalitatẽ nolite obli-
Ro. 12. c. 1. pe. 4. b. uiſci. Per hãc. n. placuerũt quĩ
dam angelis hoſpicio receptis.
Memẽtote vinctoꝝ tãq̃ ſimul
vincti: ⁊ laborãtiũ tanq̃ ⁊ ipſi i
corpe morãtes. Honorabile ↄnubiũ in oĩb⁹: ⁊
thor⁹ imaculatus. Fornicatores. n. ⁊ adulteros
iudicabit de⁹. Sit mores ſine auaritia: ↄtẽti pñ
Joſue. 1. a. Pſ. 117. tib⁹. Ipſe. n. dixit. Nõ te deſerã nꝫ dereliq̃ꝫ: ita
B vt cõfidẽter dicam⁹. Dñs mihi adiutor ẽ: nõ
timebo q̄d faciat mihi hõ. Memẽtote ꝑpoſitoꝝ
vr̃oꝝ q̄ vobis locuti ſũt vbũ dĩ: q̃ꝝ ĩtuẽtes exi
tũ ↄuerſatiõis: imitamĩ fidẽ. Ieſus xp̃s heri ⁊
al. ſi. capi. nolite hodie: ipſe: ⁊ in ſecula. Doctrinis varijs ⁊ pe-
grinis nolite abduci. Optimũ eſt. n. grã ſtabi-
lire cor: nõ eſcis q̄ nõ pfuerũt ãbulãtib⁹ in eis.
Hẽm⁹. n. altare: de quo edere nõ hñt ptãtẽ q̄ ta
Leu. 16. a bernaculo deſeruiũt. Quoꝝ. n. aĩaliũ ĩfert ſan
guis p pctõ in ſcã p põtificẽ hoꝝ corpa cremã
tur extra caſtra. Propter qꝺ ⁊ ieſus vt ſcifica
ret p ſuũ ſanguinẽ pplm: extra portã paſſus ẽ.
Mich. 2. c Exeamus igiẗ ad eũ extra caſtra: ipropeꝛiũ ei⁹
C portãtes. Nõ. n. hẽm⁹ hic manẽtẽ ciuitatẽ: ſed
eccl. miſ. ſi. in ele. futurã inq̄rim⁹. Per ipꝫ ergo offeramus ho
ſtiã laudis ſp deo. i. fructũ labioꝝ ↄfitẽtiũ noĩ
ei⁹. Bñficiẽtie aũt ⁊ cõionis nolite obliuiſci.
Talib⁹. n. hoſtijs pmereẗ deus Obedite ꝑpoſi
tis vr̃is: ⁊ ſubiacete eis. Ipſi. n. puigilãt q̃ſi rõ
nẽ p aĩab⁹ vr̃is reddituri: vt cũ gaudio h̄ faci
ant: ⁊ nõ gemẽtes. Hoc. n. non expedit vobis.
Orate p nobis. Cõfidimus. n. q̄ꝛ bonã ↄſciam

hẽmus in oĩb⁹ bñ volẽtes ↄuerſari. Ampli⁹ D
aũt deprecor vos h̄ facẽ quo celeri⁹ reſtituar vo
bis. De⁹ aũt pacis q̄ eduxit de mortuis paſtorẽ
magnũ ouiũ i ſanguine teſtamẽti eterni dñm
nr̃m ieſũ xp̃z: aptet vos i oĩ bono: vt faciatis
ei⁹ volũtatẽ: faciẽs i vobis qꝺ placeat corã ſe p
ieſũ xp̃m: cui ẽ glĩa i ſcl'a ſcl'oꝝ. Amẽ. Rogo
aũt vos fr̃es: vt ſufferatis vbũ ſolatij. Etenĩ p
paucis ſcripſi vobis. Cognoſcite fr̃ẽ vr̃m ti-
mothẽũ dimiſſuz: cũ quo ſi celeri⁹ venerit videbo
vos. Salutate oẽs ꝑpoſitos vr̃os ⁊ oẽs ſcõs. Sa
lutãt vos d italia fr̃es. Grã cũ oĩb⁹ vobis. amẽ
¶ Explicit ep̃la beati pauli apl̃i ad Hebreos.
¶ Incipit prefacio beati Hieronymi pſbyte
ri in librum Actuuz apoſtolorum.

Canit pſamiſta. Ambulabũt de Supra. S.
vtutib⁹ i vtutes. Poſt apl̃i pau
li ep̃las dudũ vno vobis volũi
ne trãſlatas domnon ⁊ rogatiane
cariſſimi: act⁹ apl'oꝝ ↄpellitis vt
trãſferã in latinũ: quẽ libꝝ nul
li dubiũ ẽ a luca antiocheno arte medico: quĩ
poſtea ĩſeruiẽs paulo apl'o xp̃i fact⁹ ẽ diſcipul⁹:
fuiſſe editũ. Ceruices ꝑmit ipoſita ſepius one
ris magnitudo: q̄ꝛ ſtudia iudeoꝝ rep̄henſione
digna putãt ea q̄ ſcribim⁹. Illoꝝ: nũq̃ȝ odio
⁊ detractiõe: iuuãte xp̃o meũ ſilebit eloquiuz.
Act⁹ apl'oꝝ nudã q̄dẽ videnẗ ſonare hiſtoriã Col. 3.
⁊ naſcẽtis eccl'ie infantiã texere: ſꝫ ſi nouerĩ-
mus ſcriptorẽ eoꝝ lucã eẽ medicũ: cuius laus
eſt in euangelio: aĩaduertimus pariter omnia
verba illius anime languẽtis eẽ medicinã.
¶ Item alius prologus.

Lucas antiochẽſis natiõe ſyrus
cuius laus in euangelio canitur
apud anthiochiã medicine ar-
tis egregi⁹ ⁊ aplorũ xp̃i diſcipu
lus fuit poſtea vſq̃ ad ↄfeſſiõnẽ
paulũ ſecutus aplm: ſine crimĩ
ne in virginitate pmanẽs: deo maluit ſeruire.
Qui ſeptuaginta ⁊ quatuor annos etatis agẽs:
in bythinia obijt plenus ſpũ ſcõ. Hic ſpũ ſcõ
inſtigãte i achaie ptib⁹ euãgeliũ ſcribẽs grẽ
cis fidelibus icarnationẽ dñi fideli narratiõe
oñdit: eũdẽmq̃ ex ſtirpe dauid deſcẽdiſſe mõ
ſtrauit. Cui nõ imerito ſcribẽdoꝝ actuũ apl'i
corũ ptãs in miniſterio daẗ: vt deo i deũ pleo.
⁊ filio pditiõis extĩcto: orõne ab aplis fcã: ſor
te dñice electiõis nũer⁹ ↄplereẗ. Sicq̃ paulus
ↄſumatiõnẽ apl'icis actib⁹ daret quẽdiu ↄtra ſtiu
lũ calcitrãtẽ dñs elegiſſet. Qꝺ legẽtib⁹ ⁊
⁊ requirentib⁹ deũ breui potius volui oñdere Act. 9. a.

sermone q̄ʒ plirius aliqd faſtidientib⁹ p̄dixiſ
ſe: ſciēs q̄ opantē agricolā oporteat p̄mū de
2.ti.2.a ſuis fructibus ēdere. Quē ita diuina ſubſecu
ta ē grā: vt nō ſolū corporib⁹: ſed etiā aiab⁹ ei⁹
proficeret medicina.

¶ Incipit liber actuum apoſtolorū: beati Lu
ce euangeliſte.

¶ Ca. Sū. ¶ Precepit chriſtus diſcipulis ne
diſcedant ab irlm. ac ponitur aſcēſio chriſti in
celum: ⁊ electio mathie in locum iude. ¶ I.

A PRimū qui
dē ſmonē feci de oib⁹ o
theophile q̄ cepit ieſus
facere ⁊ docere vſqʒ i di
em qua precipiēs aplis
p ſpm ſctm quos elegit
aſſūpt⁹ eſt. Quib⁹ ⁊ pre
buit ſeipſū viuū p⁹ paſ
ſionē ſuā i multis argu
mentis: p dies quadraginta apparēs eis: ⁊ lo
quēs de regno dei. Et ꝯueſcēs p̄cepit eis ab hie
Luc.24.g roſolymis ne diſcēderēt: ſʒ expectarēt p̄miſſio
nez p̄ris quā audiſtis iqt p os meū: q: ioānes
qdez baptizauit aq̄ vos āt baptizabimini ſpū
infra.ii.b. ſcō nō poſt multos hos dies. Igit̄ q ꝯuenerāt i
19.a terrogabāt eū dicētes. Dn̄e ſi tpe h̄ reſtitues
regnū iſrl? Dixit āt eis. Nō ē vrʒ noſſe tpa vel
momēta q̄ p̄r poſuit i ſua ptāte: ſʒ accipietis
v̄tutē ſupuenientis ſpūs ſancti i vos: ⁊ eritis
Luc.24.g mihi teſtes in irlm ⁊ in oī iudea ⁊ ſamaria ⁊
infra 2.c. vſqʒ ad vltimū terre. Et cū hec dixiſſ: vidēti
&c.f. bus illis eleuat⁹ eſt: ⁊ nubes ſuſcepit eum ab
B oculis eoꝝ. Cūqʒ iuerent̄ in celū eūtē illū: ec
ce duo viri aſtiterūt iuxta illos in veſtib⁹ albis:
q ⁊ dixerūt. Viri galilei qd ſtatis aſpicientes i
celū. Hic ieſus q aſſumptus ē a vobis i celū:
ſic veniet quēadmodū vidiſtis eū eūtē i celū.
Tūc reuerſi ſūt hieroſolymā a mōte q vocat̄
oliueti q ē iuxta irlm ſabbati hn̄s iter. Cū in
troiſſent in cenaculū: aſcēderūt vbi manebat
petrus. ⁊ ioānes ⁊ iacob⁹. ⁊ ādreas. philippus
⁊ thomas. bartholomeus: ⁊ mathe⁹: iacob⁹ al
phei. ⁊ ſymō zelotes. ⁊ iudas iacobi. Hi omnes
erāt pſeuerātes vnanimiter i oīone cū mlie
C rib⁹ ⁊ maria m̄re ieſu ⁊ frīb⁹ ei⁹. In dieb⁹ il
lis exurgēs petr⁹ i medio fratꝝ dixit: erat āt tur
ba hoium ſimul fere cētū viginti. Viri fr̄es oꝫ
īpleri ſcripturā quā p̄dixit ſpūs ſcūs p os da
uid de iuda q fuit dux eoꝝ q ꝯprehēderūt ie
ſum q cōnumerat⁹ erat in nobis: ⁊ ſortit⁹ ē ſor
tē miniſterij hui⁹. Et hic qdē poſſedit agꝝ de
mercede iniqtatis: ⁊ ſuſpēſus crepuit medi⁹
⁊ diffuſa ſūt oīa viſcera ei⁹. Et notū fcm̄ ē oī
bus hitātib⁹ irlm: ita vt appellaret̄ ager ille
ligua eoꝝ acheldemach. h̄ ē ager ſaguis. Scri
ptū ē.n. i libro pſalmoꝝ. Fiat ꝯmoratio eoꝝ Pſal.
deſerta: ⁊ nō ſit q ihabitet in ea: ⁊ epatū ei⁹ ac D. al' ꝯme moratio
cipiat alter. Oportet ḡ ex his viris q nobiſcum Pſa.108.
ſūt ꝯgregati in oī tpe quo itrauit ⁊ exiuit iter
nos dn̄s ieſus icipiens a baptiſmate ioānis vſ
qʒ in diē q̄ aſſūpt⁹ ē a nobis: teſtē reſurrectiōis
ei⁹ nobiſcū fieri vnū ex iſtis. Et ſtatuert̄ duos:
ioſeph q vocat̄ barſabas. q cognomiat⁹ ē iu
ſtus ⁊ mathiā. Et orātes dixerūt. Tu dn̄e qui infra.24.
corda noſti oīuʒ oſide quē elegeris ex his duo
bus vnū accipe locū miniſterij hui⁹ ⁊ aplat⁹:
de quo p̄uaricat⁹ ē iudas vt abiret i locū ſuuꝫ.
Et dedert̄ ſortes eis. Et cecidit ſors ſup mathi
am ⁊ anūeratus eſt cū vndeciʒ apoſtolis.

¶ Ca. Sū. ¶ Mittit̄ ſpiritusſanct⁹ i aplos:
q loquūt̄ varijs liguis: mirāt̄ iudei: ac petrus
declarat veritatē inuitando iudeos ad fidem
atqʒ baptizant̄ tria milia iudeorum. ¶ II

ET cū cōplerent̄ dies pētecoſtes:
erāt oēs pariter i eodē loco. Et A
fact⁹ ē repēte de celo ſonus: tāqʒ
aduenientis ſpūs vehemētis: ⁊ re
pleuit totā domū vbi erāt ſedē
tes. Et appuerūt illis diſptite li
gue tāqʒ ignis: ſeditqʒ ſupra ſingulos eoꝝ. Et infra.4.f. 19.a.
repleti ſūt oēs ſpū ſcō: ⁊ ceperūt loq varijs li
guis put ſpūs ſcūs dabat eloq illis. Erāt āt in
irlm hitātes iudei viri religioſi ex oī natiōe q̄
ſub celo eſt. Fcā āt hac voce ꝯuenit multitu
do: ⁊ mēte ꝯfuſa eſt: qm̄ audiebat vnuſqſqʒ li
gua ſua illos loquētes. Stupebāt āt oēs: ⁊ mi infra.4.c.
rabant̄ dicentes. Nōne ecce oēs iſti q loquūt̄
galilei ſūt? Et quō nos audiuimus vnuſqſqʒ li B
guā nrā i q̄ nati ſum⁹? Parthi ⁊ medi ⁊ elami
te ⁊ q hitāt meſopotamiā: iudeā: ⁊ cappadoci
aʒ potū ⁊ aſiaʒ: phrygiā. ⁊ paphyliā: egyptū. ⁊
ptes libye: q̄ ē circa cyrene. ⁊ aduene roani: iu
dei qʒqʒ ⁊ pſeliti: cretes ⁊ arabes: audiuimus
eos loquētes nr̄is liguis magnalia dei. Stupe
bāt āt oēs: ⁊ mirabāt̄ ad iuicē dicētes. Quid ſupra.c.
nā vult h̄ eſſe? Alij āt irridētes dicebāt: q: mu
ſto pleni ſūt iſti. Stās āt petr⁹ cū vndeci eleuā
uit vocē ſuā: ⁊ locut⁹ ē eis. Viri iudei q hitatis
irlm vniuerſi: h̄ vobis notū ſit: ⁊ aurib⁹ p̄cip
te v̄ba mea. Nō.n. ſic vos eſtiātis hi ebrij ſūt: C
cū ſit hora diei tertia. Sʒ h̄ ē qd dcm̄ ē p p̄phā
iohel. Et erit in nouiſſimis dieb⁹ dicit dn̄s: ef Iohel.2.f
fūdaʒ de ſpū meo ſup oēʒ carnē. Et p̄phetabūt

filij vri.⁊ filie vre:iuuenes vri visiões videbūt
C ⁊ seniores vri somnia somniabūt.Et qdē sup
ſuos meos ⁊ ācillas meas in dieb⁹ illis effūn
dā de spū meo ⁊ pphetabūt.⁊ dabo pdigia in
celo sursuz ⁊ signa in terra deorsū sanguiez ⁊
Johel.2.g ignē ⁊ vaporē fumi.Sol cõuertet in tenebras
⁊ luna in sanguinē:añqz veniat dies dñi ma-
Johel.2.g Ro.10.c. gnus ⁊ manifestus.Et erit.Oīs qcūqz inuocā-
uerit nomē dñi salu⁹ erit.Uiri israelite:audi-
Infra.5.f. te vba hec.Ihz nazarenū viz approbatū a deo
D i oib⁹ vtutib⁹ ⁊ pdigijs ⁊ signis q̄ fecit de⁹ p il
lum in medio vestri.sicut scitis: hunc definito
consilio ⁊ pscietia dei traditū p manus iniquo
Infra.10.d rum:affigentes interemistis.Quē de⁹ suscita-
psal.15.b. uit solutis dolorib⁹ inferni:iuxta quod ipossi-
bile erat teneri illū ab eo.Dauid.n.dicit i eū.
Prouidebā dñm corā me sp: qm̄ a dextris ē
mihi:ne commouear. Propter h̄ letatuz est
Infra.13.e. cor meū ⁊ exultauit lingua mea:insuper ⁊ ca-
E ro mea requiescet in spe.Qm̄ nō derelinques
aīam meā in inferno:nec dabis scm̄ tuū vide
re corruptionē.Notas mihi fecisti vias vite:
replebis me iocunditate cum facie tua. Uiri
fres:liceat audenter dicere ad vos de patriar-
cha dauid qm̄ defunctus ē ⁊ sepultus ē:⁊ sepul
chrum eius est apud nos vsqz in hodiernuz di-
3.Re.2.b. em.Propheta igitur cum esset ⁊ sciret qz iure
iurando iurasset illi deus de fructu lumbi ei⁹ se
dere sup sedē ei⁹: puidēs locutus est de resur-
rectione xpi:qz neqz derelictus ē in inferno.ne
Infra.13.e Infra.10.f qz caro ei⁹ vidit corruptionē.Hunc iesum re-
suscitauit deus cuius omnes nos testes sum⁹.
Dextera igit dei exaltatus ⁊ pmissione spūs
scti accepta a pre: effudit h̄ donuz quod vos
F videtis ⁊ auditis.Nō.n.dauid ascēdit i celos.
psal.109. Dicit aūt ipse.Dixit dñs dño meo sede a de-
xtris meis:donec ponam inimicos tuos scabel
lum pedum tuorum.Certissime sciat ergo oīs
domus isrl:qz ⁊ dñm eū ⁊ xpz fecit deus hunc
iesum quē vos crucifixistis.His āt auditis cō-
pūcti sūt corde ⁊ dixerunt ad petrū ⁊ ad reliqs
+ Dixit petrus aplos.Quid faciemus viri fres?+Petrus āt
ad illos.Pniaz inquit agite ⁊ baptizetur vnus
quisqz vestrum in nomine iesu xpi in remissio
nē pctōz vrorum:⁊ accipietis donū spūs scti.
Uobis.n.ē repromissio ⁊ filijs vris ⁊ omnib⁹
q lōge sunt quoscunqz aduocauerit dñs deus
noster. Alijs ēt verbis plurimis testificatus ē.
⁊ exhortabat eos dicēs.Saluamini a genera-
G tione ista praua.Qui ergo receperunt sermo-
nē eius baptizati sunt:⁊ apposite sunt in die il
la aīe circiter tria milia.Erāt āt perseuerātes
in doctrina aplorū ⁊ cōicatione fractionis pa
nis ⁊ orōnibus.Fiebat aūt oī aīe timor. Mul Infra.4.g
ta quoqz pdigia ⁊ signa p aplos in irlm fie-
bant ⁊ metus erat magnus i vniuersis.Oēs ēt
q credebāt erāt pariter ⁊ hēbāt omnia cōia.
Possessiones ⁊ substātias vēdebant ⁊ diuide-
bant illa oibus: put cuiqz op⁹ erat.Quotidie
quoqz pdurātes vnanimiter i tēplo ⁊ frangēn
tes circa domos panē sumebāt cibū cū exulta
tione ⁊ simplicitate cordis collaudātes deuz ⁊
hñtes gratiam ad oēm plebē.Dñs aūt auge-
bat qui salui fiebant quotidie in idipsuz.

¶C.3.¶Sanat petr⁹ claudū:docet isrlitas d̄
glificatiōe christi ac eius resurrectiōe. ¶III

PEtrus aūt ⁊ ioānes ascēdēbant. A
in tēplū:ad horā orōnis nonā. ifra.4.e. 14.b.
Et qdā vir q erat claud⁹ ex ute-
ro mrīs sue baiulabat:quē po-
nebāt quotidie ad portā tēpli q̄
dicit speciosa vt peteret elemo-
sinā ab itroeūtibus in tēplū.Is cū vidiss pe
trū ⁊ ioānē:icipiētes itroire i tēplū :rogabat
vt elemosynā accipet.Intuēs āt in eū pet⁹ cū
ioāne dixit.Respice in nos.At ille itēdebat i
eos:sperās se aliqd acceptūz ab eis.Petr⁹ aūt
dixit.Argentū ⁊ aūz n̄ ē mihi:qd āt hēo h̄ do
tibi.In noīe iesu xpi nazareni:surge ⁊ ābula. infra 9.
Et apprehēnsa manu eius dextera alleuauit
eū.⁊ ptin⁹ ꝯsolidate sūt bases ei⁹ ⁊ plāte.⁊ exi
liēs stetit ⁊ ābulabat ⁊ itrauit cū illis in tēplū: B
ābulās ⁊ exiliēs:⁊ laudās deū.Et vidit oīs po
pulus eū ābulātē ⁊ laudātē deū.Cognoscebāt
āt illū qz ipse erat q ad elemosynā sedebat ad
speciosaz portā tēpli.Et ipleti sūt stupore ⁊ exta
si:in eo quod ꝯtingerat illi.Cū teneret aūt pe-
trū ⁊ ioānē:cucurrit oīs ppls ad eos ad por
ticum que appellatur salomonis stupētes.Ui
dēs aūt petrus rñdit ad populum.Uiri isrlite
quid miramini in hoc:aut nos quid intuemi
ni quasi nostra virtute aut ptāte fecerim⁹ hūc
ambulare?Deus abrahām ⁊ deus ysaāc ⁊ de- C
us iacob:deus patrum nrōrū glificauit filium
suum iesum:quem vos quidem tradidistis ⁊
negastis añ faciem pilati iudicante illo dimit Mat.27.b Mar.15.a Luc.23.c. Joh.18.g
tit.Uos āt sanctū ⁊ iustū negastis:⁊ petistis vi
rum homicidam donari vobis:auctorē vo vite
interfecistis.Quem deus suscitauit a mortuis
cui⁹ nos testes sumus:⁊ in fide noīs eius hūc
quē vos videtis ⁊ nostis:confirmauit nomen
eius:⁊ fides q̄ p eū est dedit integrā sanitatem
istā in ꝯspectu oīuz vrm.Et nūc fres scio qz p D
ignorātiā fecistis:sicut ⁊ principes vri. Deus

āt q̄ p̄nūciāuit p os oīuȝ pphetaꝝ pati xp̄ȝ ſuum ſic impleuit. Penitēmini igit̄ ꝛ ↄuertimini vt deleāt pctā vr̄a: vt cū vénerint tpa refrigérij a ↄſpectu dn̄i: ꝛ miſerit eū q̄ p̄dicāt⁹ eſt vobis ieſūm xp̄m: quē oꝫ qdē celū ſuſcipe vſqꝫ in tpa reſtitutionis oīum q̄ locut⁹ ē deus p os ſcoꝝ ſuoꝝ a ſeclo pphetaꝝ. Moyſes qdē dixit. Qm̄ prophetā ſuſcitabit vobis dn̄s deus vr̄ de frīb⁹ vr̄is: tanqꝫ meipꝫ audiétis: iuxta oīa q̄cūqꝫ locutus fuerit vobis. Erit āt oīs aīa q̄ nō audiérit pphetā illū extermiābit̄ de plebe. Et oēs pphete a ſamuel ꝛ deinceps q̄ locuti ſūt ānūciauerūt dies iſtos. Uos eſtis filij pphaꝝ ꝛ teſtamēti qđ diſpoſuit deus ad p̄res vr̄os: dicēs ad abrahām. Et in ſémine tuo bn̄dicent̄ oēs familie terre. Uobis p̄mū deus ſuſcitās filiū ſuum: miſit eū bn̄dicētem vobis vt conuertat ſe vnuſquiſqꝫ a nequitia ſua.

Eccl. 3. c. Mar. 4. c. Mar. 1. b. Deu. 18. c. infra 7. c. infra 7. c. Gen. 22. d.

¶ C. S. ¶ Ponitur inuidia ſacerdotuȝ ↄtra apoſtolos: ac petri reſponſio cum deuota oratione credentium: ac ſancta cōuerſatiōe. ¶ IIII.

A Loquentib⁹ aūt illis ad ppl'ȝ: ſuperuenérunt ſacerdotes ꝛ mgr̄atus templi ꝛ ſaducei dolentes q docérent ppl'm ꝛ annūciarēt in ieſūȝ reſurrectionē ex mortuis: ꝛ iniecerūt in eos manus: ꝛ poſuérunt in eos cuſtodiā in craſtinū. Erat āt iā veſpa. Multi āt eoꝝ q̄ audierāt v̄bū crediderūt: ꝛ factus ē numerus eoꝝ q̄nqꝫ milia. Fcm̄ ē aūt in craſtinū: vt ↄgregarent̄ p̄ncipes eoꝝ ꝛ ſeniores ꝛ ſcribe in irl'm: ꝛ ānnas p̄nceps ſacerdotū: ꝛ cayphas ꝛ ioānes ꝛ alexander: ꝛ quotquot erāt de genere ſacerdotāli. Et ſtatuentes eos in medio interrogabāt. B In qua v̄tute aut ī quo nomie feciſtis hoc vos. Tūc petr⁹ repletus ſpū ſcō: dixit ad eos. Principes ppli ꝛ ſeniores iſrl' audite: ſi nos hodie dijudicāmur in bn̄facto hoīs infirmi in quo iſte ſaluus fcūs eſt: notū ſit oībus vobis ꝛ oī plebi iſrael: q̄ ī noīe ieſū xp̄i nazareni quē vos crucifixiſtis quē deus ſuſcitāuit a mortuis: in h̄ iſte āſtat corā vobis ſanus. Hic ē lapis q̄ reprobāt⁹ ē a vobis edificātib⁹: q̄ fact⁹ eſt in caput anguli. ꝛ nō ē ī alio aliquo ſalus. Nec. n. aliud nomē ē ſub celo datū hoībus: in quo opórteat nos ſaluos fieri. C Uidentes āt petri ↄſtātiā ꝛ ioānis: cōperto q homies eēnt ſine litteris ꝛ idiote: āmirabant̄: ꝛ cognoſcebāt eos q̄m̄ cū ieſū fuerāt: hoīeȝ quoqꝫ videntes ſtātē cū eis q̄ curatus fuerat: nihil póterāt ↄtradicere. Iuſſerūt āt eos foras extra ↄciliū ſecédere. ꝛ ↄferebāt ad inuicē dicentes.

infra 5. c. Mat. 21. d. Mar. 12. a. Luc. 20. c. 1. Pe. 2. a. infra 5. f.

Qđ faciemus hoīb⁹ iſtis: Qm̄ qdē notum ſignū fcm̄ eſt p eos oībus habitātib⁹ irl'm. D Maniſeſtū eſt. ꝛ nō poſſumus negare. Sed ne amplius diuulgēt̄ in ppl'm: ↄminēmur eis ne vltra loq̄nt̄ in noīe hoc vlli hoīum. Et vocantes eos: denūciauérūt ne oio loq̄rēt̄ neqꝫ docérēt in noīe ieſū. Petr⁹ v̄o ꝛ ioānes r̄ndentes dixerūt ad eos. Si iuſtū ē in ↄſpectu dei vos poti⁹ audire q̄ȝ deū: iudicate. Nō. n. poſſumus q̄ vidimus ꝛ audiuimus nō loq. At illi ↄminātes dimiſérūt eos: nō iuenientes quō punirēt eos pp populū: q̄ȝ oēs clarificabāt id q̄ fcm̄ fuerat in eo qđ acciderat. Annoꝝ. n. erat āpli⁹ q̄dragīta hō: ī q̄ fcm̄ fuerat ſignū iſtđ ſanitatis. E Dimiſſi āt venérūt ad ſuos: ꝛ ānūciauerūt eis q̄nta ad eos p̄ncipes ſacerdotū ꝛ ſeniores dixiſſet. Qui cū audiſſent vnanimiter leuauérūt vocē ad deuȝ: ꝛ dixerūt. Dn̄e tu q̄ feciſti celū ꝛ terrā mare ꝛ oīa q̄ in eis ſunt: q̄ ſpū ſcō p os p̄ris noſtri dauid pueri tui dixiſti. Quare fremuérūt gētes: ꝛ ppli meditati ſūt inania. Aſtitérūt reges terre ꝛ p̄ncipes ↄuenérūt in vnū: aduerſus dominū ꝛ aduerſus xp̄ȝ ei⁹. F Cōuenerūt. n. vere ī ciuitate iſta aduerſus ſanctū pueꝝ tuū ieſūm quē vnxiſti. Herodes ꝛ ponti⁹ pilatus cū gētibus ꝛ ppl'is iſrael: facē q̄ manus tua ꝛ ↄſiliuȝ tuū decreuerūt fieri. Et tunc dn̄e reſpice in minas eoꝝ: ꝛ da ſeruis tuis cū omni fiducia loqui v̄bū tuū: in eo q manū tuaȝ extendas ad ſanitates ꝛ ſigna ꝛ p̄digia fieri per nomen ſancti filij tui ieſu. Et cū oraſſent motus eſt locus ī quo erāt cōgregati: ꝛ repléti ſunt oēs ſpiritu ſancto: ꝛ loquebant̄ v̄bū dei cuȝ fiducia. Multitudis āt credētiū erat cor vnū ꝛ anima vna: nec q̄ſq̄ȝ eoꝝ que poſſidébat aliqd ſuū eſſe dicebat. ſ ȝ erant illis omnia cōia. G Et virtute magna reddebant apoſtoli teſtimoniū reſurrectiōis ieſū xp̄i dn̄i nr̄i: ꝛ gratia magna erat in omnibus illis. Neqꝫ enim quiſquaȝ egeno erat inter illos. Quotquot enim poſſeſſores agrorum aut domorum erant: vendētes afferebāt precia eoꝝ que vendebāt ꝛ ponebant ante pedes apoſtolorum. Diuidebatur autem ſingulis prout cuiqꝫ opus erat. Joſeph autem qui cognominatus eſt barnabas ab apoſtolis: qđ eſt interpretatum filius conſolationis: leuites cyprius genere cum haberet agrum vendidit eū: ꝛ attulit preciū ꝛ poſuit ante pedes apl'oꝝ.

infra 5. e. ſupra 3. d. Ps. 2. ſupra 2. g. infra 5. c. ſupra 2. g.

¶ C. S. ¶ Morit̄ ananias pp fraudē ỏ p̄cio agri cū ſaphira vxore ſua: ſanant̄ egri per apoſtolos per iudeos increpantur apoſtoli quos gamaliel excuſat. ¶ V.

A Vir aũt qdã nomine ananias cũ
ſaphira vxore ſua vẽdidit agꝛꝫ:
⁊ fraudauit de precio agri con
ſcia vxore ſua: ⁊ afferens ptem
quãdam: ad pedes apl'oꝝ poſu-
it. Dixit ãt petrus ad ananiam.
Anania cur tentauit ſathanas coꝛ tuũ mentiri
te ſpũi ſcõ: ⁊ fraudare de ꝑcio agri? Nõne ma
nẽs tibi manebat ⁊ venũdatũ i tua erat ptãte?
Quare poſuiſti in corde tuo hãc rẽ? Nõ es mẽ
tit⁹ hoib⁹ ſed deo. Audiẽs ãt ananias hec ver
ba cecidit ⁊ expirauit. Et fact⁹ ẽ timoꝛ magn⁹
B ſup oẽs q audierunt. Surgentes aũt iuuenes
amouerũt eũ: ⁊ efferentes ſepelierũt. Fctm̃ eſt
ãt quaſi horas triũ ſpatiũ. ⁊ vxoꝛ ipſius neſciẽs
qđ fctm̃ fuerat introiuit. Dixit ãt ei petr⁹. Dic
mihi mulier: ſi tãti agꝝ vendidiſtis. At illa di
xit. Etiã tãti. Petr⁹ aũt ad eã. Quid vtiqꝫ cõ
uenit vobis tentare ſpũꝫ dñi? Ecce pedes eorũ
q ſepelierũt viruꝫ tuũ ad oſtiũ: ⁊ efferẽt te. Cõ
feſtĩ cecidit añ pedes ei⁹: ⁊ expirauit. Intran
tes aũt iuuenes inuenerũt illã moꝛtuã: ⁊ extu
lerunt ⁊ ſepelierũt ad virũ ſuũ. Et fact⁹ eſt ti
moꝛ magnus in vniuerſa eccleſia: ⁊ in oẽs qui
C audierunt hec. Per manus ãt apoſtoloꝝ fie
bant ſigna ⁊ ꝓdigia multa in plebe. Et erant
vnanimiter oẽs in porticu ſalomonis. Cetero
rũ ãt nemo audebat ſe coiungere illis: ſꝫ ma
gnificabat eos populus. Magis aũt augebat
credentium in dño multitudo viroꝝ ac mu
lierum: ita vt in plateas eiicerent infirmos. ⁊
ponerẽt in lectulis ac grabatis: vt veniente pe
tro ſaltem vmbꝛa illius obumbꝛaret quemq̃
illoꝝ ⁊ liberarent oẽs ab infirmitatibus ſu
is. Concurrebat ãt ⁊ multitudo vicinarum ci
uitatũ ieruſalẽ: afferẽtes egros ⁊ vexatos a ſpi
ritibus imũdis: q curabantur oẽs. Exurgẽs ãt
ſup. 2.4.a pꝛiceps ſacerdotũ ⁊ oẽs q cũ illo erãt: q̃ eſt he
infra 4.12.a reſis ſaduceoꝝ: repleti ſũt zelo ⁊ iniecerũt ma
D nus i apoſtolos: ⁊ poſuerũt eos i cuſtodia pu
blica. Angelus aũt dñi p nocte aperiens ianu
as carceris ⁊ educẽs eos dixit. Ite ⁊ ſtãtes lo
quimini i tẽplo plebi oĩa verba vite huius. Qui
cũ audiſſent itrauerũt diluculo in tẽplũ: ⁊ do
cebãt. Adueniẽs ãt princeps ſacerdotũ ⁊ q cũ
eo erãt: ꝯuocauerũt ꝯciliũ ⁊ oẽs ſeniores filio
rũ iſrael: ⁊ miſerũt ad carcerẽ vt adducerẽt.
Cũ ãt veniſſẽt miſtri ⁊ apto carcere nõ īueniſ
ſent illos: reuerſi nũciauerũt dicentes. Carce
16.4 rẽ qdeꝫ īuenim⁹ clauſuꝫ cũ oĩ diligẽtia: ⁊ cu
ſtodes ſtãtes aũ ianuas. Aperiẽtes aũt nemi
nẽ itus inuenimus. Ut aũt audierũt hos ſer- E
mones magſtrat⁹ tẽpli ⁊ pꝛicipes ſacerdotum:
ambigebãt de illis qd nã fieret. Adueniẽs aũt
qdã nũciauit eis: qꝛ ecce viri qs poſuiſtis i car
cerẽ ſunt i tẽplo ſtãtes ⁊ docentes ppl'm. Tunc
abijt magſtratus cũ miniſtris: ⁊ adduxit illos
ſine vi. Timebãt. n. populũ ne lapidarent. Et
cũ adduxiſſent illos: ſtatuerũt in cõcilio. Et i
terrogauit eos princeps ſacerdotum: dicens.
Pꝛecipiendo pꝛecepimus vobis ne doceretis
in nomine iſto: ⁊ ecce repleſtis ieruſalem do
ctrina vr̃a: ⁊ vultis idũcere ſup nos ſanguinẽ
hominis iſti⁹. Rñdẽs aũt petr⁹ ⁊ apl'i dixerũt.
Obedire oꝫ deo magis q̃ꝫ hoib⁹. De⁹ patꝝ nr̃o
rũ ſuſcitauit ieſũꝫ quē vos iteremiſtis ſuſpen ſup. 2.4.b
dentes in ligno. Hũc pꝛicipẽꝫ ⁊ ſaluatoꝛẽꝫ de⁹
exaltauit dextera ſua ad dãdaꝫ pniãꝫ iſrael ⁊ F
remiſſionẽꝫ pctoꝝ. Et nos ſum⁹ teſtes hoꝝ ver
boꝝ: ⁊ ſpũs ſcũs quẽꝫ dedit de⁹ oib⁹ obedienti
bus ſibi. Hec cum audiſſent diſſecabãt: ⁊ co
gitabãt iterficere illos. Surgens ãt qdã i cõ infra 4.12.a
cilio phariſeus noĩe gamaliel legis doctoꝛ
honoꝛabilis vniuerſe plebi: iuſſit foꝛas ad bꝛe
ue homines fieri. Dixitqꝫ ad illos. Viri iſrl'ite ſup. 2.4.c
attendite vobis ſup hoib⁹ iſtis. qd acturi ſitis. ſup. 4.2.c
Añ hos. n. dies extitit theodas dicens ſe eẽ ali
quẽꝫ: cui ꝯſenſit numerus viroꝝ circiter qua
dringẽtoꝝ. Qui occiſus eſt: ⁊ omnes q credẽ
bãt ei diſſipati ſũt: ⁊ redacti ad nihilũ. Poſt
hũc extitit iudas galileus in dieb⁹ ꝓfeſſionis: G
⁊ auertit ppl'm poſt ſe. Et ipſe periit: ⁊ omnes
quotquot ꝯſenſerũt ei diſpſi ſũt. Et nũc itaqꝫ
dico vobis diſcedite ab hoibus iſtis: ⁊ ſinite il
los. Qm̃ ſi eſt ex hoibus ꝯſilium hoc aut opus
diſſoluet: ſi vero ex deo ẽ: nõ poteritis diſſoluẽ
+ illđ ne foꝛte ⁊ deo repugnare videami. Cõ al' + eos
ſenſerunt aũt illi: ⁊ ꝯuocantes apoſtolos ceſis
denunciauerũt ne omnino loquerent in noĩe
ieſũ: ⁊ dimiſerũt eos. Et illi qdẽ ibant gaudẽ
tes a ꝯſpectu concilij: qm̃ digni habiti ſunt p
noĩe ieſũ ꝯtumeliã pati. Oĩ aũt die non ceſſa
bant in templo ⁊ circa domos docentes: ⁊ euã
gelizantes xp̃m ieſum.

C. L. S. Eligunt ſeptem diaconi ab apl'is
ex quibus ſtephan⁹ accuſat iudeis. C VI

In dieb⁹ ãt illis creſcente nũe
ro diſcipuloꝝ fcm̃ eſt murmur
grecoꝝ aduerſus hebꝛeos eo q
deſpicerent in miniſterio quo
tidiano vidue eoꝝ. Cõuocãtes
ãt duodecim multitudinem di

ſcipuloꝝ dixerũt. Nõ eſt equuʒ nos derelinquẽ
ṽbũ dei: ⁊ miniſtrare menſis. Conſiderate er
go fr̃es viros ex vobis boni teſtimonij ſeptem.
plenos ſpũ ſcõ ⁊ ſapiẽtia: quos ↄſtituam⁹ ſup
B hoc op⁹. Nos ṽo orõni ⁊ miniſterio ṽbi inſtan
tes erim⁹. Et placuit ſermo corã oĩ multitudi
ne. Et elegerũt ſtephanũ viꝝ plenũ fide ⁊ ſpũ
ſcõ: ⁊ philippũ ⁊ procoꝝ ⁊ nicanorẽ ⁊ timonẽ ⁊
Supra.i.d parmenã ⁊ nicolaũ aduenã ãtiochenũ. Hos
ſtatuerũt añ ↄſpectũ apl'oꝝ: ⁊ orãtes impoſuerũt
eis man⁹. Et ṽbũ dñi creſcebat: ⁊ multiplica-
baẗ numer⁹ diſcipuloꝝ in ir'lm valde. Multa
ẽt turba ſacerdotũ obediebat fidei. Stephan⁹
C ãt plen⁹ gr̃a ⁊ fortitudĩe faciebat ꝓdigia ⁊ ſi-
gna magna i pplo. Surrexerũt ãt qdã de ſyna
gõga q̃ appellaẗ libertinoꝝ ⁊ cyrenenſiũ ⁊ ale-
xandrinorum ⁊ eoꝝ q erãt a cilicia ⁊ aſia di-
Infra 7.d ſputantes cũ ſtephano: ⁊ nõ poterãt reſiſtere
ſapiẽtie ⁊ ſpũi q loq̃baẗ. Tũc ſũmiſerũt viros
q dicerẽt ſe audiſſe eũ dicẽtẽ ṽba blaſphemie i
moyſen ⁊ deũ. Cõmouerũt itaq; plebẽ ⁊ ſeni
ores ⁊ ſcribas: ⁊ cõcurrẽtes rapuerũt eum:
⁊ adduxerũt in cõciliũ. ⁊ ſtatuerunt falſos te-
al'+ dicen tes ſtes+q dicerẽt. Hõ iſte nõ ceſſat loq ṽba ad-
D uerſus locũ ſcm̃ ⁊ legẽ. Audiuim⁹. n. eũ dicen
tẽ: qm̃ ieſus nazarenus hic deſtruet locũ iſtũ:
⁊ mutabit traditiões q̃s tradidit nobis moy-
ſes. Et intuẽtes eũ oẽs q ſedebãt in cõcilio:
viderũt faciẽ eius tanq̃ faciem angeli.

¶ Ca. Sũ. ¶ Reſpõdit ſtephanus iudeis de
quibus accuſatus fuit: oñdens rebellionem iu
deorum cõtra deũ ⁊ poniẗ lapidatio ſtephani i
iuſta ac eius patientia perfecta. ¶ VII.

A Dixit ãt princeps ſacerdotum: ſi
hec ita ſe hñt. Qui ait. Uiri fr̃es
⁊ pr̃es audite. De⁹ glorie appa
ruit pr̃i nr̃o abrahe cũ eſſ; i me
ſopotamia priuſq̃ moraretur in
Gen. 12.a. charrã. ⁊ dixit ad illũ. Exi de
terra tua ⁊ de cognatione tua: ⁊ veni i terram
quã mõſtrauero tibi. Tũc exijt de terra chal-
deorũ: ⁊ habitauit in charrã. Et inde poſtq̃
mortu⁹ ẽ pr̃ ei⁹ tranſtulit illũ i terrã iſtã i q̃ nũc
vos hitatis. Et nõ dedit illi hereditatẽ in ea nec
paſſum pedis: ſ; repromiſit dare illi eam in poſ
ſeſſionẽ. ⁊ ſemini eius poſt ipm: cũ nõ hr̃et fili
Gen. 15.c um. Locutus eſt ãt ei de⁹: q: erit ſemẽ ei⁹ acco
la i terra aliena: ⁊ ſeruituti eos ſubijciẽt ⁊ ma
le tractabũt eos ãnis q̃dringentis. ⁊ gẽteʒ cui
ſeruierint iudicabo ego dicit dñs. Et poſt hec
exibũt ⁊ ſeruiẽt mihi i loco iſto. Et dedit illi te

ſtamẽtũ circũciſionis: ⁊ ſic gẽuit yſaac ⁊ circũ
cidit eũ die octaua: ⁊ yſaac iacob: ⁊ iacob du
odeciʒ pr̃iarchas. Et pr̃iarche emulantes io-
ſep vẽdiderũt i egyptũ: ⁊ erat de⁹ cũ eo. Et eri B Gen. 37.f
puit eũ ex oĩb⁹ tribulatiõib⁹ ei⁹: ⁊ dedit ei gr̃aʒ Sap. 10.c
⁊ ſapiam in ↄſpectu pharaonis regis egyptio-
rũ. ⁊ cõſtituit eũ ꝓpoſitũ ſup egyptũ ⁊ ſup oẽʒ
domũ ſuã. Uenit ãt fames in vniuerſã egyptũ
⁊ chanaaʒ. ⁊ tribulatio magna: ⁊ ñ iueniebãt
cibos pr̃es nr̃i. Cũ audiſſ; ãt iacob eẽ frumẽtũ Gen. 42.a
i egypto: miſit pr̃es nr̃os primũ ⁊ i ſcdo cogni
tus eſt ioſeph a fr̃ib⁹ ſuis. ⁊ manifeſtatũ ẽ pha Gen. 45.f
raoni gen⁹ ei⁹. Mittẽs ãt ioſeph accerſiuit ia
cob pr̃em ſuũ: ⁊ oẽm cognationẽ ſuã in aiab⁹ Gen. 46.g
ſeptuagitaq̃nq;. Et deſcendit iacob in egyptũ:
⁊ defunct⁹ eſt ipſe ⁊ pr̃es nr̃i. Et trãſlati ſũt i ſi
chẽ: ⁊ poſiti ſũt in ſepulchro qd̃ emit abrahaʒ
ꝓcio argẽti a filijs emor filij ſichen. Cũ ãt ap
propinquaret tp̃s ꝓmiſſiõis quã ↄfeſſus erat de C
us abrahe: creuit ppl's ⁊ multiplicat⁹ ẽ i egy-
pto quoaduſq; ſurrexit alius rex in egypto q Exo. 1.b
nõ ſciebat ioſeph. Hic circũueniẽs gen⁹ no-
ſtrũ afflixit pr̃es nr̃os: vt exponerẽt iſantes ſu
os ne viuificarẽẗ. Eodẽ tpe nat⁹ eſt moyſes ⁊ Exo. 2.a
fuit grat⁹ deo: q nutritus eſt trib⁹ menſib⁹ i do
mo pr̃is ſui. Expoſito ãt illo ſuſtulit eum filia
pharaonis. ⁊ nutriuit eũ ſibi in filiũ. Et erudi
tus eſt moyſes oĩ ſapia egyptiorũ: ⁊ erat potẽs Di. 37.c. qd de mẽſa
in verbis ⁊ in operib⁹ ſuis. Cũ ãt ipleretur ei q̃
dragita ãnoꝝ tp̃s aſcẽdit in cor ei⁹ vt viſitaret
fr̃es ſuos filios iſrael. Et cũ vidiſſ; quẽdã iiuri Ibidem.b
aʒ patiẽtẽ vĩdicauit illũ: ⁊ fecit vltionẽ ei q iiu
riã ſuſtiebat ꝑcuſſo egyptio. Exiſtiabat ãt itel
ligẽ fr̃es: qm̃ de⁹ p manũ ipſi⁹ daret ſalutẽ illis.
At illi nõ itellexerũt. Sequẽti ṽo die apparuit il
lis litigantib⁹: ⁊ recõciliabat eos i pace dicẽs.
Uiri fr̃es eſtis. Ut qd nocẽtis alterutꝝ? Qui D
ãt iiuriã faciebat, ꝓximo: repulit eũ dicẽs. Quis
te ↄſtituit ꝓncipẽ ⁊ iudicẽ ſup nos? Nũqd iter
ficẽ me tu vis quẽadmodũ iterfeciſti heri egy
ptiũ? Fugit ãt moyſes i ṽbo iſto: ⁊ fact⁹ ẽ ad- Exo. 2.c
uẽa i terra madian: vbi gñauit filios duos. Et Luce.b
expletis ãnis q̃dragita: apparuit illi i dſerto mõ
tis ſyna angelus i igne flãme rubi. Moyſes ãt
vidẽs ãmirat⁹ ẽ viſũ. Et accedẽte illo vt ↄſide-
raret: fcã ẽ ad eũ vox dñi dicẽs. Ego ſũ ds patꝝ
tuoꝝ: de⁹ abrahaʒ: de⁹ yſaac: ⁊ de⁹ iacob. Treme
fact⁹ ãt moyſes: nõ audebat cõſiderare. Dixit
ãt illi de⁹. Solue calciamẽtũ pedũ tuoꝝ. Loc⁹ Exo. 3.b
n. in quo ſtas terra ſctã eſt. Uidens vidi affli- Joſue 5.d
ctionem populi mei qui eſt in egypto ⁊ gemi

tū eoꝝ audiui: ⁊ deſcēdi liberare eos. Et nūc ve-
ni: ⁊ mittā te in egyptū. Hūc moyſen quē ne-
gauerunt dicētes: qs te cōſtituit pncipē ⁊ iudi-
cē: hunc ds principē ⁊ redēptorē miſit cū ma
nu angeli q apparuit illi in rubo. Hic eduxit
illos faciēs pdigia ⁊ ſigna in terra egypti ⁊ in
rubro mari: ⁊ in deſerto ānis qdragita. Hic ē
Deu.18.c. moyſes q dixit filijs iſrael. Prophetā ſuſcita-
.5.b bit vobis de⁹ de fribus vris: tāq̄ me ipz audie
tis. Hic eſt q fuit ī eccla ī ſolitudie cū āgelo q
loqbat ei in mōte ſyna ⁊ cū prib⁹ nris: q ac-
cepit vba vite dare vobis. Cui noluerūt obedi
re pres vri: ſz repulerunt ⁊ auerſi ſūt cordib⁹
ſuis in egyptū: dicētes ad aaron. Fac nobis
Exo.32.a dos q pcēdāt nos. Moyſi.n. huic q eduxit nos
de terra egypti: neſcimus qd fcm̄ ſit ei. Et vitu
lū fecerunt in dieb⁹ illis: ⁊ obtulerunt hoſtiā
ſimulacro: ⁊ letabant in opib⁹ manuū ſuaꝝ.
Cōuertit āt de⁹ ⁊ tradidit eos: ſeruire militie
celi: ſicut ſcriptū ē in libro pphetaꝝ. Nunqd vi
Amos.5.g ctimas aut hoſtias obtuliſtis mihi ānis qdragi
ta in deſerto dom⁹ iſrl? Et ſuſcepiſtis tabernacu
lū moloch. ⁊ ſydus dei vri rephan. Figuras
F qs feciſtis adorare eas: ⁊ transferā vos in ba-
bylonē. Tabernaculū teſtimonij fuit cū pri-
Exo.25.d. b⁹ nris in deſerto: ſicut diſpoſuit illis de⁹ loqūs
Hebre.8.b ad moyſen: vt faceret illud ſm̄ formā quā vide-
rat. Qd ⁊ induxerūt ſuſcipientes pres nri cum
ieſu ī poſſeſſionē gētiū: qs expulit deus a facie
patꝝ nroꝝ vſq̄ ī dieb⁹ dauid. Qui inuenit grām
ān deū: ⁊ petijt vt inueniret tabernaculū deo
iacob. Salomō āt edificauit illi domū. Sz nō
excelſus in manufactis hitat ſicut p pphetā dicit.
Celū mihi ſedes ē terra āt ſcabellū pedū meo
Eſa.66.a rū. Quā domū edificabitis mihi dicit dns: aut
qs loc⁹ requietōis mee ē? Nōne man⁹ mea fecit
hec oia. Dura ceruice ⁊ incircūciſi cordib⁹ ⁊
auribus: vos ſp ſpūi ſcō reſtitiſtis: ſicut pres
vri ita ⁊ vos. Queꝫ pphetaꝝ nō ſūt pſecuti pres
G vri? Et occiderūt eos q pnūciabāt de aduētu
iuſti: cui⁹ vos nūc pditores ⁊ homicide fuiſtis:
q accepiſtis legem in diſpōne āgeloꝝ ⁊ nō cu
.d.b. ſtodiſtis. Audientes āt hec diſſecabant cordi-
b⁹ ſuis: ⁊ ſtridebāt dētib⁹ in eū. Cū āt eſſet
plen⁹ ſpū ſcō: intēdēs ī celū vidit gliam dei ⁊ ie
ſum ſtātē a dextris dei. Et ait. Ecce video celos
aptos: ⁊ filiū hoīs ſtātē a dextris vtutis dei. Ex
clamātes āt voce magna ptinuerūt aures ſu
Ac.22.b. as: ⁊ ipetū fecerūt vnanimiter in eū. Et eijcie
tes eū extra ciuitatē lapidabāt. Et teſtes dpoſu
erūt veſtimēta ſua ſec⁹ pedes adoleſcētis q voca

bat ſaulus: ⁊ lapidabāt ſtephanū inuocātē ⁊ di
cētē. Dñe ieſu ſuſcipe ſpm̄ meū. Poſitis āt ge
nib⁹: clamauit voce magna dicēs. Dñe: ne ſta
tuas illis hoc peccatum. Et cū hoc dixiſſet: obdor
miuit in domino.

¶ C.S. ¶ Poſt ſepulturā ſtephāi ponit pdi
catio philippi tā in ſamaria q̄z in terra mariti
ma. Et interponit miſſio ſpiritus ſci in gētiles
cum increpatione ſimonis magi. ¶ VIII.

Saulus āt erat cōſentiēs neci ei⁹. A
Factā eſt āt illa die pſecutio ma-
gna in eccla q erat hieroſoly-
mis: ⁊ oēs diſpſi ſūt p regiones
iudee ⁊ ſamarie pter aplos. Cu
rauerūt āt ſtephanū viri tiorā
ti: ⁊ fecerūt planctū magnū ſup eū. Saulus vo
deuaſtabat ecclīā p domos intrās ⁊ trahēs vi- Infra.9.a
ros ac mulieres tradebat in cuſtodiā. Igit q
diſpſi erāt ptrāſibāt euāgelizātes verbū dei.
Philipp⁹ āt deſcēdēs in ciuitatē ſamarie pdi
cabat illis xpm. Intēdebāt āt turbe his q a phi
lippo dicebant vnanimiter audiētes: ⁊ viden
tes ſigna q faciebat. Multi.n. eoꝝ q hēbāt ſpi
rit⁹ imūdos: clamātes voce magna exibāt mi B
ti āt paralytici ⁊ claudi curati ſunt. Fcm̄ eſt ḡ
gaudiū magnū in illa ciuitate. Uir āt qdā no
mie ſymō: q añ fuerat i ciuitate mag⁹ ſeducēs
gētē ſamarie dicēs ſe eē aliquē magnū: cui
auſcultabāt oēs a minimo vſq̄ ad maximū di-
cētes: hic eſt virt⁹ q vocat magna. Attēdebāt
āt eū: pp qd multo tpe magicis ſuis demētaſ-
ſet eos. Cū vo crediſſent philippo euāgeli-
zanti de regno dei: in noie ieſu xpi baptizabant
viri ac mlieres. Tūc ſymō ⁊ ipe credidit. Et C
cū baptizat⁹ eēt adherebat philippo. Uidēs ēt ſi
gna ⁊ vtutes maximas fieri ſtupēs ādmirabat. Cū
āt audiſſēt apli q erāt hieroſolymis qꝛ recepiſ
ſet ſamaria vbū dī miſērūt ad eos petꝝ ⁊ ioā-
nē. Qui cū veniſſēt orauerūt p ipis. vt accipent
ſpm̄ ſcm̄. Nōdū.n. i quēq̄ illoꝝ venerat: ſz ba
ptizati tm̄ erāt in noie dñi ieſu. Tūc iponebāt
man⁹ ſup illos: ⁊ accipiebāt ſpūm ſcm̄. Cū vidiſ
ſet āt ſymō qꝛ p ipoſitionē man⁹ aploꝝ daret
ſpūs ſcūs: obtulit eis pecuniā dicēs. Date ⁊ mi
hi hāc ptātē: vt cuicūq̄ ipoſuero man⁹ accipi-
at ſpūm ſcm̄. Petr⁹ āt dixit ad eū. Pecūia tua
tecū ſit ī pditiōē: qm̄ domū dī exiſtiaſti pecūia
poſſideri. Nō ē.n. tibi ps nec ſors ī ſmone iſto.
Cor.n. tuū nō ē rectū corā dō. Penitē itaq̄ age
ab hac neqtia tua: ⁊ roga deū ſi forte remittat
tibi hec cogitatio cordis tui. In felle enim ama

tes in ſpórta.Cũ ât veniſſꝫ in ieruſalẽꝫ tẽtabat ſe iũgẽ diſcipulis:ꝛ oẽs timebât eũ nõ credẽtes ꝙ eẽt diſcipulus.Bárnabas ât apphẽſũ illũ duxit ad apl'os:ꝛ narráuit illis qũo in via vidiſſꝫ dñꝫ:ꝛ ꝙꝛ locut᷒ ẽ ei.ꝛ qũo i damáſco fiducialr̃ égerit in noie ieſú.Et erat cũ illis intrãs ꝛ exiẽs in ieruſalẽꝫ:fiducialr̃ agẽs i noie dñi.Loqbãt quoqꝫ gẽtib᷒ ꝛ diſputábat cũ grecis:illi ât q̃rebãt occidere eũ.Qd cũ cognouiſſent fr̃es:dedurérũt eũ ceſáreã:ꝛ dimiſérũt tharſũ.Eccl'ia qdẽ ꝑ totã iudẽã ꝛ galiléaꝫ ꝛ ſamáriã hẽbat pacẽ ꝛ edificabat ãmbulãs i tio᷑e dñi:ꝛ ꝯſolatiõe ſci ſpũs replebat.

F Fcm̃ ẽ ât vt petr᷒ dũ trãſiret vniuérſos deueniret ad ſctõs ꝙ hĩtabãt lýdde.Inuénit ât ibi hoĩem quẽdã noie eneã.ab ãnis octo iacẽtẽ i grabáto:ꝙ erat paralitýcus.Et ait illi petr᷒.Enea:ſanet te dñs ieſús xp̃s.Súrge ꝛ ſtérne tibi.Et

ſup:a.3.a ꝯtinuo ſurrérit.Et vidérũt eũ oẽs ꝙ hĩtabant lýdde ꝛ ſaróne ꝙ ꝯuerſi ſũt ad dñꝫ.In ioppẽ ât fuit q̃dã diſcipula noie tabita:ꝙ iterpretáta dicit̃ dórcas.Hec erat pléna opérib᷒ bonis ꝛ elemóſynis q̃s faciebat.Fcm̃ ẽ ât i dieb᷒ illis:vt ĩfirmata mo᷑eret̃.Quã cũ lauiſſent:poſuérũt eã i cenáculo.Cũ aũt ꝓpe eẽt lýdda ab ioppẽ diſcipuli audiẽtes ꝙꝛ petr᷒ eẽt in ea:miſerũt duos viros ad eũ rogantes: ne pigriteris venire vſqꝫ ad nos.Exurgẽs ât petr᷒:venit cũ illis.Et cũ aduenıſſent duxérũt illũ in cenáculũ:ꝛ circũſtetérunt illũ oẽs vidue flẽtes ꝛ oñdentes ei túnicas ꝛ veſtes quas faciébat illis dórcas.Eiectis ât oib᷒ fóras petr᷒ ponens géniua orauit:ꝛ ꝯuerſus ad corpus dixit.Tabita

L.q.i.c.tenemus. 2⁊.q.3.c.a petrus. ſurge.At illa apéruit óculos:ꝛ viſo pétro reſédit.Dãs ât illi manũ erérit eã.Et cũ vocaſſꝫ ſanctos ꝛ viduas:aſſignauit ea viuã.Notũ ât fcm̃ eſt ꝑ vniuerſaꝫ ioppẽ:ꝛ credidérũt mlt̃i in dño.Factũ eſt aũt vt dies multos mo᷑aret̃ in ioppẽ apud ſýmonem quendam co᷑iáriũ.

¶ Ca.Sũ. ¶ Videt angeluꝫ cornelius:ꝙ mittens ad petrum viſionem de celo hñteꝫ:ab eo conuertitur:ꝛ deſcendit ſpiritus ſanctus ĩgentiles:qui ꝛ baptizantur. ¶ X

A Vir ât quidã erat in ceſárea nomie cornélius cẽtúrio cohórtis ꝙ dr̃ itálica:religióſus ꝛ timẽs deũ cũ oĩ domo ſua:faciens elemóſynas multas plebi:ꝛ dépre cãs deũ ſp.Is vidit in viſu manifeſte quaſi ho᷑a diei nona angelũ dei intro eũtẽ ad ſe ꝛ dicẽtẽ ſibi.Corneli.At ille intuẽs eũ:timo᷑e ꝯreptus dixit.Quis es dñe?Dixit ât illi.O᷑ones tue ꝛ elemóſyne tue aſcẽderũt i memo᷑iã in ꝯſpectu dei.Et nũc mitte viros in ioppẽ:ꝛ accérſi ſýmonẽ quẽdã ꝙ cognominat̃ petr᷒.Hic hoſpitat̃ apd ſýmonẽ quẽdã co᷑iáriũ:cui᷒ eſt domus iuxta mare.Hic dicet:tibi qd te opórteat facẽ.Et cuꝫ diſceſſiſſet ãgelus ꝙ loquebat̃ illi:vocauit duos doméſticos ſuos ꝛ militẽ metuẽtẽ dñꝫ ex his ꝙ illi parébãt.Quib᷒ cũ narráſſet oĩa:miſit illos i ioppẽn.

tobie.12.c. di 20.c.de ide i ſi. de ꝯſe.diſ. 4.c.nõ dubio infra.ii.a

Póſtera ât die iter illis faciẽtib᷒ ꝛ appropiquántib᷒ ciuitati:aſcendit petr᷒ in ſuperióra vt oráret circa ho᷑ã ſextã.Et cũ eſuriret vóluit guſtáre.Parántib᷒ ât illis cecidit ſup eũ mẽtis exceſſus.Et vidit celũ apértũ: ꝛ deſcẽndens vas quóddã velut lintheũ magnũ q̃tuo᷑ initijs ſũmitti de celo in terrã in quo erãt oĩa q̃drupédia ꝛ ſerpéntia terre ꝛ volatília celi.Et fcã ẽ vox ad eũ.Surge petre occide ꝛ mandúca.Ait autẽ petrus.Abſit dñe:ꝙꝛ nũq̃ꝫ manducáui oẽ cõe ꝛ imũdũ.Et vox iteꝝ ſecundo ad eum.Qd deus purificauit:tu cõe ne dixeris. B

Hoc fcm̃ ẽ ꝑ ter.Et ſtatĩ receptũ eſt vas in celũ.Et dum intra ſe heſitáret petrus quidnam eſſet viſio quam vidiſſet: écce viri qui miſſi erãt a cornélio ingrẽntes domũ ſýmonis aſtitérũt ad iánuã.Et cũ vocaſſent interrogabãt.ſi ſýmõ ꝙ cognominat̃ petr᷒ illic hr̃et hoſpitiuꝫ.Petro ât cogitãte de viſione:dixit ſpũs ei.Ecce viri tres querũt te.Surge itaqꝫ ꝛ deſcende ꝛ vade cũ eis nihil dúbitãs:ꝙꝛ ego miſi illos.Deſcẽdẽs ât petr᷒ ad viros dixit.Ecce ego ſũ quẽ quéritis.Que cã ẽ ꝓp quam veniſtis. C

Qui dixerũt.Cornéli᷒ cẽturio vir iuſt᷒ ꝛ timẽs deũ ꝛ teſtimoniũ hẽns ab vniuerſa gẽte iudeórũ:rñſum accépit ab ãgelo ſcõ accerſiri te i domũ ſuã ꝛ audire v̾ba abs te.Introducẽs ergo eos:recépit hoſpitio.Sequẽti ât die ſúrgẽs ꝓfect᷒ eſt cũ illis:ꝛ quidã ex fr̃ib᷒ ab ioppẽ comitáti ſunt eũ.Altera ât die itroiuit ceſáreã. D Luc.2.b.

Cornélius.v̾o expectábat illos.Cõuocátis cognatis ſuis ꝛ neceſſarijs amicis.Et factũ ẽ cuꝫ introiſſꝫ petr᷒ óbui᷒ venit ei cornéli᷒:ꝛ ꝓcidẽs ad pedes ei᷒ adoráuit eũ.Petrus v̾o eleuáuit eũ dicẽs.Surge:ꝛ ego ipe hõ ſũ.Et lóquẽs cũ illo intrauit:ꝛ iuenit mlt̃os ꝙ ꝯuénerãt:dixitqꝫ ad illos.Vos ſcitis qũo abominátũ ſit viro iudéo ꝯiũgi aut accédere ad alienigenã.Sꝫ mihi oñdit de᷒ néminẽ cõeꝫ aut imũdũ dicere hoieꝫ.Propter qd ſine dubitatiõe veni accerſitus.Interrogo ğ quã ob cãꝫ accerſitis me.Et E

cornéli⁹ait. A núdius q̃rta die vſq; ad hãc ho
rã orãs erã hora nona in domo mea: ⁊ ecce vir
ſtetit añ me in veſte cãdida: ⁊ ait. Cornéli exau
dita eſt oro tua: ⁊ elemóſyne tue ꝯmemoráte
ſũt in ꝯſpectu dei. Mitte ğ in ioppẽn ⁊ accérſi
ſýmonẽ q cognominat̃ petr⁹: hic hoſpitat̃ i do
mo ſýmõis coriárij iuxta mare. Cõfeſti ğ miſi
ad te: ⁊ tu bñfeciſti veniẽdo. Nũc ğ oẽs nos in
Ro.2.b. eph.6.b. Colo.3.d. ꝯſpectu tuo ádſum⁹ audire oĩa q̃cũq; tibi p̃cé
pta ſũt a dño. Apiẽs ãt petr⁹ os ſuũ dixit. In ve
ritate cõperi: q: nõ eſt pſonaꝝ acceptor de⁹: ſ; i
F oĩ gẽte q tĩet eũ ⁊ operat̃ iuſtitiã: accept⁹ ẽ il
li. Uerbũ miſi de⁹ filijs iſrl: ãnũciãs pacẽ p ie
ſũ; xp̃;: hic ẽ oĩu; dñs. Uos ſcitis qđ fcm̃ ẽ v̓
ð ſacra vn ctio.c.vnico bũ p vniuerſa; iudẽã. Incipiẽs.n.a galilea p⁹
baptiſmũ qđ p̃dicauit ioãnes ieſũ; a nazareth
qũo unxit de⁹ ſpũ ſcõ ⁊ v̓tute: q ptrãnſijt bñfa
ciẽdo ⁊ ſanãdo oẽs oppreſſos a diabolo: qm̃ de
S.i.a. us erat cũ illo. Et nos teſtes ſum⁹ oĩu; q̃ fecit
in regióne iudeoꝝ ⁊ irlm: quẽ occiderũt ſuſpẽ
S.i.c. dẽtes in ligno. Hũc de⁹ ſuſcitauit tertia die:
⁊ ðdit eũ manifeſtũ fieri nõ oĩ pplo: ſ; teſtib⁹
p̃ordinatis a deo: nobis q mãducauim⁹ ⁊ bi
bim⁹ cũ illo poſtq̃; reſurrexit a mortuis. Et p̃
cẽpit nobis p̃dicare pplo ⁊ teſtificari: q: ipſe ẽ
q ꝯſtitut⁹ eſt a deo iudex viuoꝝ ⁊ mortuorum.
G Huic oẽs pphe teſtioniũ perhibẽt remiſſionẽ
petõꝝ accipe p nomẽ ei⁹: oẽs q credũt in eu;.
Adhuc loquẽte petro v̓ba hec cecidit ſpũs ſan
ct⁹ ſup oẽs q audiebãt v̓bũ. Et obſtupuerunt
de bap.c.i. ex circũciſiõe fideles q venerãt cũ petro: q: ⁊
in natões gr̃a ſpũs ſci effuſa ẽ. Audiẽbãt.n.il
S.S.g. los loquẽtes liguis: ⁊ magnificãtes deũ. Tũc
rñdit petr⁹. Nũqd aquã quis p̃hibere põt: vt
nõ baptizẽt̃ hi qui ſpm̃ ſcm̃ accepẽrunt ſicut ⁊
nos? Et iuſſit eos baptizári i noĩe ieſu xp̃i. Tũc
rogauerũt eũ: vt manẽt apud eos aliq̃t dieb⁹.
¶ C.S. ¶ Diſceptãt iudei aduerſus petrũ q:
ad incircũciſos ſe conuertit: atq; diſpergũtur
diſcipuli ad predicãdum gentibus: ⁊ predicit
agabus famẽ in vniuerſo orbe. ¶ XI
A AUdiẽrũt ãt apl̃i ⁊ fr̃es q erãt ĩ
iudẽa: qm̃ ⁊ gẽtes recepẽrt ver
bũ dei. Cũ aũt aſcẽdiſſ; petr⁹ hie
roſólymã: diſceptabãt aduer
ſus illũ q erant ex circũciſióne
2.q.7.c.pe tr⁹ p̃tius dicẽtes. Quare introiſti ad vi
ros p̃putiu; hñtes: ⁊ manducaſti cũ illis?
Incipiẽs ãt petrus exponebat illis ordinem di
Supra.10.a. cens. Ego erã in ciuitate ioppẽ orãs: ⁊ vidi in
exceſſu mẽtis mee viſionẽ: deſcendẽs vas q̃dã
velut lintheũ magnum q̃tuor initijs ſũmitti de
celo: ⁊ venit vſq; ad me. In qđ intuens ꝯſide
rabã: ⁊ vidi q̃drupedia terre ⁊ beſtias ⁊ repti
lia ⁊ volatilia celi. Audiui ãt ⁊ vocem dicẽtem
mihi. Surge petre: occide ⁊ manduca. Dixi
ãt. Nequaq̃; domine: q: cõmune aut imũdu; B
nunq̃; introiuit in os meũ. Reſpõdit ãt vox ſe
cundo de celo. Que de⁹ mũdauit: tu ne cõmu
ne dixeris. Hoc ãt fcm̃ eſt p ter: ⁊ recepta ſunt
oĩa rurſum in celũ. Et ecce viri tres cõfeſtim
aſtiterunt in domo in qua erã: miſſi a ceſarea
ad me. Dixit ãt ſpũs mihi: vt irẽ cũ illis nihil
heſitans. Uenerũt aũt mecũ ⁊ ſex fr̃es iſti ⁊ in
greſſi ſum⁹ in domũ viri. Narrauit ãt nobis
qũo vidiſſ; ãgelũ in domo ſua ſtãtẽ: ⁊ dicẽtẽ
ſibi. Mitte in ioppẽn: ⁊ accerſi ſýmonẽ q co
gnominat̃ petr⁹: q loquẽt̃ tibi v̓ba in qb⁹ ſalu⁹
eris tu ⁊ vniuerſa domus tua. Cũ aũt cepiſſem
lõq: cecidit ſpũs ſcũs ſup eos: ſicut ⁊ in nos in Joh.1.b. ſupra.1.a. infra.19.a.
initio. Recordat⁹ ſũ ãt v̓bi dñi ſicẽ dicebat. Joã C
nes qdẽ baptizauit aqua: vos aũt baptizabi
mini in ſpũ ſcõ. Si ergo eãdẽ gr̃a; dedit illis
deus ſicut ⁊ nobis q credidimus in dñ; ieſum
xp̃m: ego qs erã q poſſe; p̃hibere deu;. His
auditis tacuerũt: ⁊ glĩficauerũt deũ dicẽtes.
Ergo ⁊ gẽtib⁹ pniã dedit deus ad vitã. Et il
li qdẽ qui diſperſi fuerãt a tribulatione que fa
cta fuerat ſub ſtephano: perambulauerunt vſ
q; phenicem ⁊ cypru; ⁊ antiochiã: nemini lo
quẽtes verbum niſi ſolis iudeis. Erãt autẽ qui
dã ex eis viri cyprij cyrenei. Qui cũ introiſſet
antiochiam loquebatur ad grecos: annunciã
tes dominum ieſum. Et erat manus domini
cu; eis multuſq; numerus credentiũ conuer
ſus eſt ad dñm. Peruenit autem ſermo ad au D
res eccleſie que erat hieroſolymis ſuper iſtis:
⁊ miſerunt barnabã vſq; ad antiochiã. Qui
cũ perueniſſet ⁊ vidiſſet gr̃a; dei: gauiſus ẽ: ⁊
hortabatur omnes in propoſito cordis perma
nere in dño: q: erat vir bonus ⁊ plenus ſpiritu
ſancto ⁊ fide: ⁊ appoſita eſt multa turba a do
mino. Profectus eſt aũt tharſum vt quereret
ſaulum. Quẽ cũ inueniſſet perduxit antiochi
am. Et annũ totum conuerſati ſunt ibi in ec
cleſia: ⁊ docuerunt turba; multã ita vt cogno
minarentur primũ antiochie diſcipuli xp̃iani.
In his ãt diebus ſuperuenerunt ab hieroſoly
mis pphete antiochiã. Et ſurgens vnus ex eis infra.21.b.
nomine agabus ſignificabat per ſpiritum: fa
mẽ magnã futuram in vniuerſo orbe terrarũ
que facta eſt ſub claudio. Diſcipuli autem

ꝓut quiſq; habēbat propoſuērunt in mini-
ſtērium mittere habitantibus in iudēa fratri
bus. Quod ⁊ fecērūt mittētes ad ſeniōres per
manus bārnabe ⁊ ſāuli.

¶ Ca.Sū. ¶ Petri perſecutio ab herode po-
nitur: ac eiuſdem per angelum liberatio cum
punitione herodis. ¶ XII.

A Odez aūt tpe miſit herōdes rex
manꝰ vt affligeret quoſdā de ec
cleſia. Occidit aūt iacobū frēm
ioānnis gladio: Uidens aūt qꝛ
placēret iudēis appoſuit appre
hēndere ⁊ petrū. Erāt aūt dies
azimōꝝ. Quē cū apprehendiſſet miſit in cār-
cerē tradēſq; q̃tuor q̃ternióib́ꝰ militū ad cu-
ſtodiendū: volēs poſt paſcha ꝓdūcere eū ppl'o
Et petrꝰ qdē ſuabat i cārcer: oīo āt fiebat ſine
ītermiſſiōe ab eccl'ia ad deū ꝓ eo. Cū aūt ꝓdu
ctūrꝰ eū eēt herodes: ī ipa nocte erat petrꝰ dór
miēs īter duos milites vīctꝰ cathēis duabꝰ. Et
cuſtōdes ante ōſtiū cuſtodiēbant cārcerē. Et
Ex.5.d.16.e ecce angelus dñi āſtitit ⁊ lumē refulſit in ha-
B bitāculo: pcuſſōq; lātere petri excitāuit eū di-
cens. Sūrge velōciter. Et cecidērunt cathene
de manibus eius. Dixit aūt angelus ad eum.
Precingere: ⁊ calcia te cāligas tuas. Et fecit
ſic. Et dixit illi. Circūda tibi veſtimētū tuū ⁊
ſeq̄re me. Et ēxiēs ſeq̄bāt eū: ⁊ neſciēbat qꝛ
verū eſt qđ fiēbat p angelū. Exiſtimābat āt ſe
viſū vidēre. Trāſeūtes aūt pmā ⁊ ſcđaz cuſtó
diā venērūt ad portā fērreā q̄ duc̄ ad ciuitatē
q̄ vltro apta ē eis. Et exeūtes ꝓceſſērūt vicū
vnū. Et ꝯtinuo diſcēſſit angelus ab eo. Et pe-
trus ad ſe reuerſus dixit. Nūc ſcio vē qꝛ miſit
dñs āgelū ſuū: ⁊ eripuit me đ māu herōdis ⁊
de oī expectatiōe plebis iudeōꝝ. Cōſiderānſq;
venit ad domū marie mr̄is ioānis q cognomi
natꝰ ē mārcus: vbi erāt multi ꝯgregati ⁊ oran
tes. Pulſante āt eo ad oſtiū ianue: ꝓceſſit pu
C ēlla ad vidēdū noīe rodē. Et vt cognouit vo-
cē petri ꝑgaudio nō apuit iānuā: ſed itro cūr-
rēs nūciāuit ſtare petrū añ iānuā. At illi dixe-
fra.16.f. rūt ad eā. Inſānis. Illa autē affirmabat ſic ſe
hr̄e. Illi āt dicebāt. Angelus eiꝰ ē. Petrꝰ āt ꝑ-
ſeuerābat pulſans. Cū āt apuiſſent ōſtiū: vi-
dērūt eū ⁊ obſtupuērūt. Annuēs āt eis manu
vt tacērēt: narrāuit q̄uo dñs eduxiſſet eū de
cārcere. Dixitq;. Nūciāte iācobo ⁊ frībꝰ hec.
Et egreſſus abijt i aliū locū. Fcā āt die erat ñ
pua turbātio īter milites: qdnā fcm̄ eēt đ pe-
tro. Herōdes āt cū reqſiſſet eū ⁊ nō īueniſſet:
īq̄ſitiōe fcā de cuſtōdibꝰ iuſſit eos duci: deſcē
denſq; a iudēa i ceſāreā ibi cōmorātꝰ ē. Erat
āt irātꝰ tŷrijs ⁊ ſydōnijs. At illi vnānimes ve-
nērūt ad eū. Et pſuaſo blāſto q erat ſup cubi D
culū regis poſtulabāt pacē: eo qꝛ alerēt regio
nes eoꝝ ab illo. Statūto aūt die herōdes veſti
tus veſte rēgia ſedit ꝓ tribunāli: ⁊ ꝯtionabāt
ad eos. Ppl's āt acclamabat dei voces ⁊ ñ hoīs.
Cōfēſtim āt pcūſſit eū angelus dñi eo qꝛ non
dediſſet honorē deo: ⁊ ꝯſūptꝰ ⁊ vērmibus expi-
rāuit. Uerbū aūt dñi creſcēbat ⁊ multiplica
bāt. Bārnabas autez ⁊ ſāulus reuerſi ſunt ab
hieroſōlymis expleto miniſtērio: aſſumpto
ioanne qui cognominatus eſt mārcus.

¶ Ca.Sū. ¶ Deſcribit vocatio pauli ad apo
ſtolatū cū eiꝰ ꝑdicatiōe in cypro ⁊ antiochia:
cui iudei ꝯdicūt icitātes ī eū pſecutionē. XIII

Rant aūt ī eccl'ia q̄ erat antió- A
chie ꝓphēte ⁊ doctores: ī qbus
bārnabas ⁊ ſŷmō q vocabāt ni-
ger ⁊ lūciꝰ cyrenēſis ⁊ manahē
q erat herōdis tetrārche colla-
ctānꝰ ⁊ ſāulus. Miniſtrātibus
aūt illis dño ⁊ ieiunātibꝰ dixit illis ſpūs ſcūs.
Segregāte mihi ſāulū ⁊ bārnabā i opꝰ ad qđ di.75.c.q̃ dñico
aſſūpſi eos. Tūc ieiunātes ⁊ orātes īponētēſq;
eis manꝰ: dimiſērūt illos. Et ipſi qdez miſſi a
ſpū ſcō abiērūt ſeleūtiā: ⁊ ide nauigauērunt
cŷprū. Et cū veniſſēt ſalaminā: ꝑdicabāt vbū
dei ī ſynagōgis iudeoꝝ. Hēbāt āt ⁊ ioānē ī mi
niſtērio. Et cū pambulaſſent vniuerſā īſulā vſ
q; pāphū: īuenērūt quēdā viꝝ magū pſeūdo
ꝓphētā iudeū cui nomen erat barieū: q erat
cū ꝓcōſule ſērgio pāulo viro prudēte. Hic ac- B
cerſitis bārnaba ⁊ paulo: deſiderabat audīr v di.45.c.qui prius.in fi.
bū dei. Reſiſtebat āt ill' ēlymas magꝰ: ſic.n.in
terꝑtāt nomē eiꝰ q̄rēs auērtēt ꝓcōſulē a fide.
Sāulus āt q ⁊ pāulus: replētꝰ ſpū ſcō ītuēs in 23.q.4.ca. ꝗ xpo.i.c.
eū dixit. O plene oī dolo ⁊ oī fallācia fili dia-
boli: inimice oīs iuſtitie: nō dēſinis ſubuērtēt
vias dñi rectas. Et nūc ecce manꝰ dñi ſup te: ⁊
eris cecꝰ nō vidēs ſolē vſq; ad tps. Et ꝯfēſti cē
cidit ī eū calīgo ⁊ tēnebre: ⁊ circūiēs q̄rebat
q ei manū daret. Tūc ꝓconſul cū vidiſſet fcm̄
crēdidit: admirās ſup doctrina dñi. Et cum a
pāpho nauigāſſet paulus ⁊ q cū eo erāt: venē-
rūt pgēn pāphŷlie. Ioānes āt diſcēdēs ab eis
reuerſus ē hieroſōlymā. Illi vō ptrāſeūtes p
gēn venerūt āntiōchiā piſīdie: ⁊ īgrēſſi ſynagō
gā die ſabbatōꝝ ſedērūt. Poſt lcōnē āt legis C
⁊ ꝓphāꝝ miſērūt ꝑncipes ſynagōge ad eos dicē

tes. Viri fratres: ſiquis eſt in vobis ſermo ex-
hortatiõis ad plebẽ dicite. Súrgens aũt páu-
lus ⁊ manu ſilentiũ indicens ait. Viri iſraelí-
te ⁊ q timétis deũ audite. Deus plebis iſraél
elégit p̃res nr̃os ⁊ plebẽ exaltauit cũ eẽnt in-
cole in terra egýpti: ⁊ in brachio excelſo edú-
xit eos ex ea ⁊ p quadraginta annoꝝ tp̃s mo-
res eoꝝ ſuſtinuit in deſerto. Et deſtruẽs gẽtes
ſeptẽ in terra chanaán ſorte diſtribuit eis ter-
rã eoꝝ q̃ſi poſt quadrigẽtos ⁊ qnq̃ginta ãnos:
⁊ poſt hec dedit iudices vſq; ad ſamuel pph̃az.
1.Re.8.a Et exinde poſtulauerũt regẽ: ⁊ dedit illis ſaul
filiũ cis virũ de tribu béniamin: ãnis q̃dragi-
ta. Et amóto illo ſuſcitáuit illis dauid regez:
D cui teſtimoniũ phibẽs dixit. Inuéni dauid fi-
De pe. di. 2.c. cogno uerunt. liũ ieſſé viꝝ ſm̃ cor meũ: q faciet oẽs volunta-
tes meas. Huius de⁹ ex ſémine ſm̃ p̃miſſionẽ
1.Re.16.c. edúxit iſr̃l ſaluatorẽ ieſũ: p̃dicãte ioãne ante
faciẽ aduent⁹ ei⁹ baptiſmũ pnĩe oĩ pp̃lo iſraél.
Mar.1.a Joh̃.1.D. Cũ iplẽret aũt curſuz ſuũ dicebat. Quem me
arbitrámini eẽ nõ ſuz ego: ſed ecce venit poſt
me: cuius nõ ſum dignus calciamẽta pedum
ſóluere. Viri fr̃es: filij géneris abraã. ⁊ q i vo-
bis timẽt deũ: vobis verbũ ſalutis hui⁹ miſſuz
ẽ. Qui. n. hitábãt hierl̃m ⁊ p̃ncipes eius hunc
Infra.15.D ignorãtes: ⁊ voces pph̃aꝝ q̃ p oẽ ſábbatũ le-
Luce.23.D guntᷣ iudicãtes ipleuerũt. Et nullã cãm mor-
ſupra.3.c tis iueniẽtes in eo: petiérũt a pilato vt interfi-
E cerẽt eũ. Cũq; ↄſumaſſent oĩa q̃ de eo ſcripta
erãt: deponẽtes eũ de ligno poſuérũt eũ i mo-
numẽto. Deus aũt ſuſcitáuit eũ a mortuis ter-
tia die q viſus eſt p dies multos his q ſil' aſcẽ-
derãt cuz eo de galilea in hierl̃m q vſq; nunc
ſunt teſtes ei⁹ ad plebẽ. Et nos vobis ãnuncia
Ps.2. Hebre.1.b. mus eã q̃ ad p̃res nr̃os repromiſſio fc̃ã ẽ: qm̃
hãc deus adimpleuit filiis vr̃is reſuſcitãs ieſuz:
ſicut ⁊ in pſalmo ſcõo ſcriptũ eſt. Fili⁹ me⁹ es
tu: ego hodie génui te. Qd aũt ſuſcitauit eũ a
mortuis ãplius iã nõ reuerſuꝝ in corruptionẽ
ita dixit. Q2 dabo vobiſcã dd fidelia. Jõq; ⁊ al'
dicit. Nõ dabis ſcm̃ tuũ videre corruptionez.
Ps.15. ſupra.2.D. Dauid. n. in ſua gñatione cũ admiſtraſſet vo-
lũtati dei dormiuit ⁊ appoſit⁹ ẽ ad p̃res ſuos ⁊
F vidit corruptionẽ. Quem vero de⁹ ſuſcitauit a
mortuis nõ vidit corruptionẽ. Notũ igitur ſit
vobis viri frẽs: q2 p hũc vobis remiſſio pctõꝝ
nunciatᷣ ab oĩb⁹: qb⁹ nõ potuiſtis in lege moy-
ſi iuſtificári. Jn hoc oĩs q credit iuſtificatᷣ. Vi-
déte ergo ne ſupuéniat vobis qd dictũ eſt i p
Abacuc.1.b. pph̃etis. Vidéte ↄtẽptóres ⁊ ãmirámini ⁊ diſp-
gimini: q2 opus óperor ego in dieb⁹ vr̃is: opus

qd nõ créditis ſi qs enarráuerit vobis. Exeũti-
b⁹ ãt illis: rogabãt vt ſeq̃nti ſábbato loquerẽtᷣ
ſibi verba hec. Cũ dimiſſa eẽt ſynagoga ſecuti
ſunt mlti iudeoꝝ ⁊ colẽtiũ deũ aduenãꝝ páu-
lũ ⁊ bárnabã: q loquẽtes ſuadébãt eis vt per-
manérent in gr̃a dei. Sequẽti vero ſábbato pe-
ne vniuerſa ciuitas ↄuẽnit audire verbũ dei.
G Vidẽtes ãt turbas iudéi repléti ſũt zélo ⁊ ↄ-
dicébãt his q̃ a páulo dicebantᷣ blaſfemãtes.
Tũc ↄſtãter páulus ⁊ bárnabas dixerũt. Vo-
bis oportebat primũ loq̃ verbũ dei: ſed qm̃ re-
pulíſtis illud: ⁊ indignos vos iudicatis eterne
vite: ecce ↄuértimur ad gẽtes. Sic. n. nobis p̃-
Eſa.49.b cẽpit dñs. Póſui te in lucẽ gẽtiũ: vt ſis i ſalutẽ
vſq; ad extrémũ terre. Audiẽtes ãt gẽtes ga-
uiſe ſunt ⁊ gl'ificabãt verbũ dñi. Et credide-
rũt quotquot erãt p̃ordinati ad vitã eternaz.
Diſſeminabãtᷣ ãt verbũ dñi p vniuerſã regio-
nẽ. Judei ãt ↄcitauérũt mulíeres religioſas ⁊
honeſtas ⁊ p̃mos ciuitátis ⁊ excitauérũt pſecu-
Mat.10.b Mar.6.b Luce.9.a tionẽ i páulũ ⁊ bárnabã: ⁊ eiecẽrt eos d̃ fini-
b⁹ ſuis. At illi excúſſo pluẽ pedũ i eos venẽrũt
icõiũ. Diſcipli q̃q; replebãtᷣ gaudio ⁊ ſpũ ſcõ
¶ C. S. ¶ Ponitᷣ apl'i p̃dicatio in iconio ac
alijs locis ppinqs: atq; ſanatᷣ claudus ⁊ egre-
ditᷣ aplis ad ↄfirmãdũ credẽtes i xp̃z. ¶ XIIII
A Actũ ẽ ãt in icónio vt ſil' itroi-
rent ſynagógã iudeoꝝ ⁊ loq̃rẽ-
tur ita vt credẽt iudeoꝝ ⁊ gre-
coꝝ copioſa mltitudo. Qui ve-
ro icréduli fuerũt iudei: ſuſci-
tauérunt ⁊ ad iracundiã ↄci-
alo+ tiñe aũt vedes cito paſſ ſupra.6.b tauerũt aĩas gentiũ aduerſus fr̃es. + Multo
igitᷣ tp̃e demoráti ſunt fiducial'r agẽtes i dño:
teſtimoniũ phibẽte verbo gr̃e ſue: dãte ſigna
⁊ p̃digia fieri p manus eoꝝ. Diuiſa ẽ ãt mul-
titudo ciuitatis: ⁊ qdã qdẽ erant cũ iudeis q-
dã vero cũ ap'lis. Cũ aũt fact⁹ eſſet ipet⁹ gẽtiliũ
⁊ iudeoꝝ cũ p̃ncipib⁹ ſuis vt ↄtumélijs affice-
rent ⁊ lapidárent eos: itelligentes ↄfugérũt
ad ciuitates lycaõie lýſtrã ⁊ derbẽn: ⁊ vniuer-
ſaz i circuitu regionẽ: ⁊ ibi euãgeliçãtes erãt.
Et cómota eſt oĩs multitudo i doctrina eoꝝ.
B Paulus ãt ⁊ bárnabas morabantᷣ lýſtris. Et
3.3.a 4.a qdã vir lýſtris infirmus pedib⁹ ſedébat cláu-
dus ex vtero m̃ris ſue: q nũq; ambuláuerat.
Hic audiuit páulũ loquẽtẽ. Qui itúit⁹ eũ ⁊
videns q2 fidẽ hr̃et vt ſaluus fieret: dixit ma-
gna voce. Surge ſup pedes tuos rect⁹. Et exíli-
uit: ⁊ ãbulabat. Turbe ãt cũ vidiſſent qd féce-
rat páulus: leuauérũt vocẽ ſuam lycaonice di-

tentes. Dij ſimiles facti hoīb9 deſcenderūt
ad nos. Et vocabāt bárnabā iouē: páulū vero
mercúriū: quoniā ipſe erat dux vbi. Sacer-
dos quoqȝ iouis q erat añ ciuitatem: tauros ꝛ
coronas añ iánuas afferēs cū pplis: volebat ſa
C crificare. Qd vbi audierunt apoſtoli bárna-
bas ꝛ páulus ꝯciſis túnicis ſuis exilierūt i tur
bas clamantes ꝛ dicentes. Viri qd hec facitis?
Et nos mortales ſumus ſimiles vobis hoīes an
nunciātes vobis ab his vanis cōuérti ad deū
Ps. 145. Apo. 14. b infra. 17. f. viuū: q fecit celū ꝛ terrā ꝛ mare ꝛ oīa q̄ ī eis
ſūt q i ṗteritis gñationib9 dimiſit oēs gētes in
gredi vias ſuas. Et qdē nō ſine teſtionio ſemet
ipm reliqd bñfaciēs ð celo dās plúuias ꝛ tē
pora fructifera: iplēs cibo ꝛ letitia corda eoꝝ.
Et hec dicētes vix ſedauērūt turbas ne ſibi im
molārēt. Supuenērūt āt qdā ab antióchia ꝛ
icónio iudei: ꝛ pſuāſis turbis lapidātēſqȝ páu
lum traxērūt extra ciuitatē eſtimātes eū mor
D tuū eē. Circūdántib9 āt eū diſcipulis: ſurgens
ītrāuit ciuitatē: ꝛ póſtera die ṗfect9 eſt cū bár
naba in derbén. Cūqȝ euāgelizāſſent ciuitati il
li: ꝛ docuiſſent multos reuerſi ſūt lyſtrū ꝛ icó-
niam ꝛ antióchiā cōfirmātes aīas diſcipulo-
rū exhortātēſqȝ vt pmanērēt in fide: ꝛ qm̄ per
multas tribulationes ꝛ opórtet nos itrare i re-
Lu. 1. c. ſal natur in princi. gnū dei. Et cū ꝯſtituiſſēt illis p ſingulas ecclīas
pſbyteros ꝛ orāſſent cū ieiunatiōib9 ꝯmēdauē
rūt eos dño in quē crediderūt. Trāſeuntēſqȝ
piſidiā venerūt i pāphyliā: ꝛ loquētes vbū do
mini in pergē deſcēderūt in attaliā. Et inde na
uigauerūt āthiochiā: vñ erāt trāditi grē dei i
op9 qd cōpleuērūt. Cū aūt veniſſēt ꝛ ꝯgregaſ-
ſent ecclīā: rettulērūt quāta feciſſꝫ de9 cū illis
ꝛ q aperuiſſet gētib9 oſtiū fidei. Morati ſunt āt
tempus non modicum cum diſcipulis.

¶ Ca. xv. ¶ Per acceſſuȝ aplōrū in irlm q̄-
ſtio ð legaliū obſeruatio ṗpōit ac ſoluit: atqȝ
publicatione demandatur: ac ſeparatur barna
bas a paulo ꝛ phile coniungitur. ¶ XV

A Et qdā deſcendētes de iudea do
Ga. 5. a cebant frēs: q niſi circūdámini
ſm moreȝ móyſi nō poteſtis ſal
uari. Fcā ergo ſeditióne nō mi
nia páulo ꝛ bárnabe aduerſus
illos: ſtatuerūt vt aſcénderēt pá
ulus ꝛ bárnabas. ꝛ qdā alij ex alijs ad aplos ꝛ
pſbyteros in irlm ſup hac qōne. Illi ergo de-
ducti ab ecclia ptrāſibāt phenicē ꝛ ſamáriaȝ
narrantes ꝯuerſioneȝ géntiū: ꝛ faciebāt gau-
diū magnū oībus fratribus. Cū āt veniſſēt hie
roſólymā ſuſcépti ſūt ab ecclīa ꝛ ab aplis ꝛ ſe
niorib9: annūciātes q̄ta deus feciſſet cū illis. B
Surrexérūt āt qdā ð hereſi phariſeoꝝ q credi
dérūt dicētes: q oꝫ circūcidi eos: ꝛ ṗcipe ſꝙ ſi. 4. pre. i. pnc.
ſuáre legē móyſi. Cōuenerūtqȝ apli ꝛ ſeniores
vidē de verbo h. Cū āt magna cōqſitio fieret
ſúrgēs petr9 dixit ad eos. Viri frēs vos ſcitis q̄
niā ab ātiqs dieb9 de9 i nobis elégit p os me
uȝ audire gētes vbū euāgelij ꝛ credē: ꝛ q nó
uit corda de9 teſtioniū phibuit: dās illis ſpm̄
ſcm̄ ſicut ꝛ nobis: ꝛ nihil diſcreuit iter nos ꝛ il
los fide purificās corda eoꝝ. Nūc ḡ qd tētātis C
deū: ipónē iugū ſup ceruices diſcipuloꝝ: qd ne
qȝ nos neqȝ pr̄es nr̄os portare potuim9? Sꝫ p
grāȝ dñi ieſū xp̄i crédimus ſaluári queadmo-
dū ꝛ illi. Tácuit āt oīs multitudo: ꝛ audiebāt
bárnabā ꝛ páulū narrātes q̄ta de9 feciſſet ſi-
gna ꝛ ṗdigia i gētib9 p eos. Et poſtqȝ tacuérūt
rñdit iácob9 dicēs. Viri frēs audite me. Symō
narráuit queadmodū ṗmū de9 viſitáuit ſumē
ex gētib9 populū noī ſuo: ꝛ huic ꝯcō: dāt ver-
ba pphaꝝ ſicut ſcriptū ē. Poſt hec reuertar ꝛ Amos. 9. c
reedificabo tabernaculuȝ dauid: qd décidit ꝛ D
diruta ei9 reedificabo: ꝛ érigā illō: vt requirant
céteri hoīuȝ dñm: ꝛ oēs gētes ſup q̄s iuocatuȝ
ē nomē meū dicit dñs faciēs hec. Notū a ſeclo
ē op9 ſuū. Propter qd ego iudico ñ iqetári eos
q ex gētib9 ꝯuertūtr ad deū: ſꝫ ſcribē ad eos vt
abſtineāt ſe a ꝯtamiatiōib9 ſimlacroꝝ ꝛ forni-
catiōe ꝛ ſuffocātis ꝛ ſanguīe. Móyſes. n. a tpi ſupra. 13. b
bus antiqs hꝫ i ſingulis ciuitatib9 q eū ṗdicēt
ſynagógis: vbi p oē ſábbatū légit. Tūc placu
it aplis ꝛ ſeiorib9 cū oī ecclīa eligē viros ex eis:
ꝛ mitteſ ātióchiā cū paulo ꝛ bárnaba: iudā
q cognomiabat bárſabas ꝛ ſylā viros ṗmos
in frib9: ſcribētes p man9 eoꝝ. Apli ꝛ ſeniores
frēs: his q ſūt ātiochie ꝛ ſyrie ꝛ cilicie frib9 ex
gētib9 ſalutē. Qm̄ audiuim9 q qdā ex nobis ex E
eūtes turbauērūt vos verbis euertētes aīas ve
ſtras qb9 non mādauim9: plācuit nobis collē
ctis i vnū eligē viros ꝛ mittē ad vos cū cariſſi
mis nr̄is bárnaba ꝛ páulo: hoīb9 q tradidérūt
aīas ſuas p noīe dñi nr̄i ieſū xp̄i. Miſimus
ergo iudam ꝛ ſylā: qui ꝛ ipſi vobis verbis ré-
ferent eádem. Viſum ē. n. ſpiritui ſcō ꝛ nobis Dt. 30. caſti go carnes
nihil vltra impónere vobis óneris q̄ȝ hec ne-
ceſſaria: vt abſtineátis vos ab immolátis ſimu
lacrórū ꝛ ſánguine ꝛ ſuffocáto ꝛ fornicatió- F
ne: a quibus cuſtodiéntes vos bene agétis. Va
léte. Illi ergo dimiſſi deſcendérunt antióchi-
am. Et congregata multitudine tradiderunt

epiſtolā. Quā cū legiſſent: gauiſi ſunt ſup con
ſolatióne. Júdas autē ꝛ ſýlas ꝛ ipſi cum eēnt
ꝓphete ṽbo plúrimo cōſolati ſūt frēs ꝛ cōfir-
mauérunt. Fcō āt ibi aliquāto tpe: dimiſſi ſūt
cū pace a frībus ad eos q miſérūt illos. Uiſuꝫ
eſt āt ſýle ibi remanére: iúdas āt ſolus ábijt
hieruſalē. Páulus āt ꝛ bárnabas demoꝛabāt
B antióchie docētes ꝛ euāgelizātes cū alijs plu-
ribus ṽbū dñi. Poſt aliquot aūt dies dixit ad
bárnabā paulus. Reuértētes viſitémus frēs
p vniuerſas ciuitates in qb⁹ ꝑdicáuimus ver
bū dñi: quo mō ſe hēant. Bárnabas āt volé-
bat ſecū aſſúmere ꝛ ioánneꝫ: q cognomiābaꝛ
ſupra.12.a marcus. Páulus āt rogabat eū: vt q diſceſſiſ-
ſet ab eis ꝺ pāphilia ꝛ nō iſſet cū eis i op⁹: nō
debére récipi. Fctā eſt āt diſceſſio: ita vt diſcē
derent ab inuicē: ꝛ bárnabas quidē aſſúmpto
marco nauigáret cýpꝛū. Páulus vero elécto
ſýla profectus eſt: tráditus gratie dei a fratri-
bus. Perambulabat autem ſýriam ꝛ cilítiam
confirmans eccleſias: precípiens cuſtodire ꝑ-
cépta apoſtolórum ꝛ ſeniórum.

C.L.S. Paulus iunctus timotheo predi-
cat in macedonia in ciuitate philippi: ꝛ exinde
oritur eius perſecutio propter phitoniſſam a de
monio liberatam: qui ceſi mittuntur in carce
rem ꝛ liberantur. C XVI

A Eruenit autē in derbēꝫ ꝛ lýſtrā.
Ecce diſcipulus qdā erat ibi no
mine timothéus: filius mulíe-
ris vidue fidel' pře gētili. Huic
teſtimonium bonū reddébāt q
in lýſtris erant ꝛ icónio frēs.
Hunc vóluit páulus ſecū ꝓficiſci. Et aſſúmēs
circūcidit eum pp iudéos q erāt in illis locis.
Sciebāt eni oēs q pr eius erat gētilis. Cū āt
ptráſirēt ciuitates: tradébāt eis cuſtodiꝛ dóg
mata q erāt decréta ab apóſtolis ꝛ ſenióꝛibus
q erāt hieroſolymis. Et eccleſie qdē ꝯfirma-
bāꝛ fide: ꝛ abūdabāt numero quotidie. Tran
ſeúntes āt phrýgiā ꝛ galátie regiónem: vetáti
ſunt ſpū ſcō loq verbū i áſia. Cum veniſſent āt
B i mýſiā tētabāt ire i bithíniā: ꝛ nō ꝑmiſit eos
ſpūs ieſū. Cum aūt ptráſiſſent mýſiā deſcen-
derunt tróadē: ꝛ viſio p noctē paulo oſtēſa eſt.
Uir mácedo qdā erat ſtās ꝛ deprecans euꝫ ꝛ
dicēs. Tránſiēs i macedóniā ádiuua nos. Ut
aūt viſum vidit: ſtatim qſiuimus ꝓficiſci in
macedóniā: certi facti q vocaſſet nos de⁹ euan
gelizáre eis. Nauigantes auteꝫ a tróade recto
curſu vénimus ſamothráciam: ꝛ ſequenti die
neápolim: ꝛ inde philippis: que eſt pꝛima par
tis macedónie ciuitas colónia. Eramus auteꝫ C
in hac vrbe diebus aliquot conſiſtentes. Die
aūt ſabbatórū egréſſi ſumus foꝛas poꝛtam iu
xta flúmē vbi videbaꝛ oꝛō eē. Et ſedentes loq
bamur mulierib⁹ q ꝯuenerāt. Et qdā mulier
noīe lýddia purpurária ciuitátis thiathirenó
rum colēs deū audiuit: cuius dñs apéruit coꝛ
intendere his que dicebanꝛ a paulo. Cū āt ba
ptizata eſſet ꝛ domus eius. depcáta ē dicēs. Si
iudicaſtis me fidelē dño eē: introite in domuꝫ
meā ꝛ manéte. Et coēgit nos. Fcm̄ eſt āt eūti
bus nobis ad oꝛonem: puellā quādā habēteꝫ
ſpm̄ phitónē obuiáre nobis: q queſtū magnū
pſtabat dominis ſuis diuinando. Hec ſubſecu
ta páulū ꝛ nos clámabat dicens. Iſti hoīes ſer D
ui dei excelſi ſunt: qui annūciant nobis viā ſa-
lutis. Hoc āt faciebat multis diebus. Dolens
aūt paulus: ꝛ conuerſus ſpūi dixit. Precipio
tibi in noīe ieſū xpi exire ab ea. Et exijt eádeꝫ
hoꝛa. Uidētes aūt dñi eius q exiuit ſpes quē-
ſtus eoꝝ: apprehēdentes páulū ꝛ ſýlā pdurē
rūt i foꝛū ad pꝛincipes. Et offerētes eos magſa
tib⁹ dixerūt. Hi hoīes ꝯtúrbāt ciuitatē noſtrā
cū ſint iudéi: ꝛ annūciant moꝛē quē non licet
nobis ſuſcipere neqꝫ faceꝛ cū ſim⁹ romani. Et
cucúrrit plebs aduerſus eos: ꝛ magſatus ſciſ- E
ſis túnicis eoꝝ: iuſſerunt eos virgis cédi. Et
cū multas plágas eis i poſuiſſent miſerunt eos
in cárcerē: ꝑcipientes cuſtodi vt diligēter cu
ſtodiret eos. Qui cū tale preceptuꝫ accepiſſet
miſit eos in interioꝛē cárcereꝫ: ꝛ pedes eoꝛum
ſtrinxit ligno. Media aūt nocte páulus ꝛ ſý-
las adórantes laudabant deum: ꝛ audiebant
eos q i cuſtodia erāt. Subito ṽo tremót⁹ fcūs
ē magn⁹: ita vt mouerēnꝛ fūdamēta cárceris.
Et ſtati ápta ſūt oīa óſtia ꝛ vniuerſoꝝ víncula
ſolúta ſūt. Expgefáct⁹ aūt cuſtos cárceris: ꝛ vi ſupra.5.d 12.a
dēs iánuas aptas cárceris: euagiáto gládio
volebat ſe iterficē: eſtimās fugiſſe vīctos. Cla-
mauit āt pául⁹ voce magna: dicēs. Nihil tibi F
mali féceris. Uniuerſi.n. hic ſum⁹. Petitoqꝫ
lúine itrogréſſus ē tremefáct⁹ pcidit paulo ꝛ
ſýle ad pedes: ꝛ pdúcēs eos foꝛas ait. Dñi qd
me oꝫ facē vt ſalu⁹ fiā? At illi dixerūt: crede i
dñꝫ ieſúꝫ: ꝛ ſalu⁹ eris tu ꝛ dom⁹ tua. Et locuti
ſūt ei ṽbū dñi cū oīb⁹ q erāt i domo ei⁹. Et tol
lēs eos in illa hoꝛa noctis lauit plágas eoꝛū: ꝛ
baptizatus ē ipſe ꝛ oīs dom⁹ eius ꝯtinuo. Cūqꝫ
pduxiſſet eos in domū ſuā appóſuit eis mēſaꝫ:
ꝛ letatus eſt cum omni domo ſua crédens deo.

B Et cum dies factus eſſet miſerūt magiſtratus
lictores dicētes. Dimitte hoies illos. Nunciā
uit autē cuſtos carceris verba hec paulo: quia
miſerunt magiſtratus vt dimittamini. Nunc
igitur exeuntes ite in pace. Paulus autē dixit
eis. Ceſos nos publice indēnatos hoies roma
nos miſerūt in carcerē: ⁊ nūc occulte nos eij
ciunt. Non ita: ſed veniāt ⁊ ipſi nos eijciant.
Nunciauerūt aūt magiſtratib⁹ lictores verba
hec. Timueruntq; audito ꝙ romani eſſent: ⁊ ve
niētes deprecati ſunt eos: ⁊ educētes rogabāt
vt egrederētur de vrbe. Exeuntes autē de car
cere: introierunt ad lyddiā: ⁊ viſis fratribus
conſolati ſunt eos: ⁊ profecti ſunt.

¶ Ca. S. ¶ Ponit pauli pſecutio in theſſalo
nica ac verone: interpoſita eius perſecutione: ⁊
peruenit athenas pdicans ibi xp̄m. ¶ XVII.

A Um aūt pambulaſſent amphi
poliz ⁊ apoloniā venerūt theſſa
lonicam: vbi erat ſynagoga iu
deoꝝ. Scdm̄ conſuetudinē aūt
paulus itroiuit ad eos: ⁊ p ſab
bata tria diſſerebat eis de ſcri
pturis: adaperiēs ⁊ inſinuans q: xp̄m oportuit
Luce.24.B pati ⁊ reſurgere a mortuis: ⁊ q: hic eſt ieſus
chriſtus quē ego annuncio vobis. Et quidā ex
eis crediderūt: ⁊ adiuncti ſunt paulo ⁊ ſyle: ⁊
colentib⁹ gētilibuſq; multitudo magna: ⁊ mu
B lieres nobiles nō pauce. Zelantes autē iudei
aſſumēteſq; de vulgo viros quoſdam malos ⁊
turba facta concitauerūt ciuitatē: Et aſſiſtē
tes domui iaſonis querebant eos pducere in
populū. Et cū non inueniſſent eos trahebāt
iaſonē ⁊ quoſdā frēs ad principes ciuitatis cla
mātes qm̄ hi qui vrbē ↄcitant ⁊ huc venerūt
quos ſuſcepit iaſon: ⁊ hi oēs ↄtra decreta cē
Luc.23.a ſaris faciūt regē aliū dicētes eſſe ieſū. Cōcita
uerūt aūt plebē ⁊ principes ciuitatis audiētes
hec. Et accepta ſatiſfactiōe a iaſone ⁊ a ceteris
dimiſerūt eos. Frēs vero cōfeſtiz p noctē dimi
C ſerūt paulū ⁊ ſylā in beroāz. Qui cū veniſſent
in ſynagogā iudeoꝝ introierūt. Hi aūt erāt
nobiliores eoꝝ qui ſunt theſſalonice qui ſuſce
perūt verbū cū oi auiditate: quotidie ſcrutan
tes ſcripturas ſi hec ita ſe haberent. Et multi
qdē crediderūt ex eis: ⁊ mulierū gētiliū hone
ſtarū: ⁊ viri nō pauci. Cū aūt cognouiſſent in
theſſalonica iudei: q: ⁊ beroe predicatum eſt a
paulo verbū dei: venerūt ⁊ illuc cōmouentes
⁊ turbātes multitudinē. Statimq; tunc pau
lum dimiſerūt frēs: vt iret vſq; ad mare. Sy
las aūt ⁊ timotheus remāſerūt ibi. Qui autē D
deducebāt paulū: pduxerūt eū vſq; ad athe
nas. Et accepto mādato ab eo ad ſylā ⁊ timo
theū vt q̄z celeriter veniret ad illū pfecti ſūt.
Paulus aūt cū athenis eos expectaret: incita
batur ſpūs eius in ipſo: videns ydolatrie dē
ditam ciuitatē. Diſputabat igit in ſynagoga
cū iudeis ⁊ colentib⁹: ⁊ in foro p oēs dies ad
eos q audierant. Quidā aūt epicurei ⁊ ſtoici
philoſophi diſſerebāt cū eo: ⁊ qdā dicebant.
Quid vult ſeminiuerbius hec dicere? Alij ve
ro: nouoꝝ ⁊ demonioꝝ videt annūciator eſſe
q: ieſum ⁊ reſurrectionē annūciabat eis. Et E
apphenſum eū ad ariopagū duxerūt: dicētes.
Poſſumus ſcire qē hec noua q̄ a te dicitur do
ctrina: Noua.n. quedā īfers aurib⁹ noſtris.
Volumus ergo ſcire quidnam velint hec eſſe.
Athenienſes aūt oēs ⁊ aduene hoſpites ad ni
hil aliud vacabant: niſi aut dicere aut audire
aliquid noui. Stans autem paulus in medio
ariopagi ait. Viri athenienſes: per oia quaſi
ſupſtitioſos vos † video. Preteriens.n. ⁊ vi al's † iudi co
dens ſimulachra vr̄a: iueni ⁊ arā in q̄ ſcriptū
erat. Ignoto deo. Qđ ergo ignorātes colitis
hoc ego annūcio vobis. Deus q fecit mūdū ⁊ F
oia q̄ in eo ſunt: hic celi ⁊ terre cū ſit dn̄s nō Iuſ.14.c.
in manufactis tēplis hitat nec manib⁹ hūanis
colitur idigēs aliquo cū ipſe det oibus vitā ⁊
iſpirationē ⁊ oia: fecitq; ex vno oē gen⁹ hoīu
inhabitare ſup vniuerſā faciē terre: definiens al.q.S. ca.
ſtatuta in tpa ⁊ terminos hitatiōis eoꝝ q̄rere nō obſer
deū: ſi forte attrectēt eū aut iueniāt: q̄uis nō uens. i. ſi.
longe ſit ab vno quoq; nr̄m. In ipſo.n. viui Arati poe
mus ⁊ mouemur ⁊ ſum⁹ ſicut ⁊ quidā v̄roꝝ te dictum
poetarū dixerūt. Ipſius eni ⁊ genus ſum⁹. Ge G
nus ergo cū ſim⁹ dei: non debem⁹ eſtimare au
ro ⁊ argēto aut lapidi ſculpture artis ⁊ cogi
tatiōis hoīs diuinū eſſe ſimile. Et tpa qdē hu
ius ignorātie deſpiciēs deus nūc annūciat ho
minibus: vt oēs vbiq; pniam agant: eo ꝙ ſta
tuit diē i quo iudicatur⁹ eſt orbē i eqtate i vi
ro in quo ſtatuit fidē pbens oib⁹: ſuſcitās eū
a mortuis. Cū audiſſent āt reſurrectionē mor
tuoꝝ quidā qdē irridebāt. qdā vero dixerunt
audiemus te de hoc iteruz. Sic paulus exiuit
de medio eoꝝ. Quidā vero viri adherentes ei
crediderūt: in quibus ⁊ dionyſi⁹ ariopagita
⁊ mulier nomine damaris ⁊ alij cum eis.

¶ Ca. S. ¶ Pauli pdicatio in corītho ponit
cū inſurrectiōe aduerſarioꝝ: atq; i aduētu ei⁹
in epheſo: ⁊ adiungit de apolline. ¶ XVIII.

A Oſt hec egreſſus ab athenis ve
nit corinthū. Et inueniēs quē
daʒ iudeū noīe aquilā ponticū
genere q nuper venerat ab ita
lia ꝛ priſcillaʒ vxorē eius: eo ꝙ
precepiſſet claudius diſcedere
oēs iudeos a roma acceſſit ad eos: ꝛ ꝙ eiuſdē
erat artis manebat apud eos. ꝛ operabatur.
Erant aūt ſcenofactorie artis: + Et diſputa
bat in ſynagoga p oē ſabbatū: interponēs no
men dn̄i ieſu: ſuadebatq; iudeis ꝛ grecis. Cū
veniſſent aūt de macedonia ſylas ꝛ timotheus
inſtabat verbo paulus teſtificās iudeis eē chri
B ſtuʒ ieſuʒ. Cōtradicētib⁹ aūt eis ꝛ blaſphemā
tib⁹: excutiēs veſtimēta ſua: dixit ad eos. Sān
guis vr̄ ſup caput vr̄m. Mūdus ego ex hoc ad
gētes vadā. Et migrās īde īträuit ī domū cu
iuſdā noīe titi iuſti colētis deū: cui⁹ dom⁹ erat
C cōiūcta ſynagoge. Criſpus aūt archiſynagog⁹
Joan.8.4. credidit dn̄o cū oī domo ſua: ꝛ multi corīthio
rū audiētes credebāt ꝛ baptiȥabāt. Dixit aūt
dn̄s nocte p viſionē paulo. Noli timere: ſʒ lo
quere ꝛ ne taceas. Propter qḋ ego ſuʒ tecū: ꝛ
nēo appōet tibi vt noceat te: qm̄ populus ē
mihi mult⁹ ī hac ciuitate. Sedit aūt ibi annū
D ꝛ ſex mēſes: docēs apud eos verbū dei. Galliōe
aūt ꝓcōſule achaie iſurrexerūt vno aīo iudei
ī paulū ꝛ adduxerūt eū ad tribunal dicētes:
ꝙ ꝯtra legē hic pſuadet hoīb⁹ colere deū. Inci
piēte aūt paulo apire os. dixit gallio ad iude
os. Si qdē eēt iniquū aliqd aut facin⁹ peſſimū
o viri iudei recte vos ſuſtinerē. Si vero q̄ones
ſunt de v̄bo ꝛ noīb⁹ legis vr̄e voſipſi videritis.
Iudex ego hoꝝ nolo eē. Et minauit eos a tri
bunali. Apphēdētes āt oēs ſoſtenē pricipē ſy
nagoge pcutiebant eū ante tribunal: ꝛ nihil
eoꝝ gallioī cure erat. Paulus v̄o cū adhuc ſu
E ſtinuiſſet dies mltos frīb⁹ valefaciēs nauigā
uit ī ſyriā: ꝛ cū eo pſcilla ꝛ aqla: q ſibi totōde
rāt ī cēchrīs caput. Hēbat. n. votū. Deuenitq;
ephēſū: ꝛ illos ibi reliqt. Ipſe v̄o ingreſſus ſy
nagogā diſputabat cū iudeis. Rogātib⁹ āt eis
vt ampliori tpe manēret: nō ꝯſenſit: ſed vale
faciēs ꝛ dicēs. iterū reuertar ad vos deo volēte:
F pfect⁹ ē ab epheſo. Et deſcēdēs ceſareā aſcen
dit ꝛ ſalutauit eccliā: ꝛ deſcēdit antiochiā. Et
fcō ibi aliquāto tpe: pfect⁹ eſt pambulans ex
ordie galatiā regionē ꝛ phrygiā ꝯfirmās oēs
diſcipulos. Jude⁹ āt qdā apollo noīe alexādri
n⁹ genere vir eloquēs deuēnit ephēſū: potēs ī
ſcripturis. Hic erat edoct⁹ viā dn̄i: ꝛ feruens

Ita cla4. Et diſputabat vel q; grecis: lū pra eſt de grecis ex ēplaribus

ſpū loqbat ꝛ docebat diligēter ea q̄ ſunt ieſu:
ſciēs tm̄ baptiſma ioānis. Hic ergo cepit fidu B
cialr̄ agere ī ſynagoga. Quē cū audiſſent pri
ſcilla ꝛ aqla aſſumpſerūt eū: ꝛ diligēti⁹ expo
ſuerūt ei viā dn̄i. Cū aūt vellet ire achaiā ex
hortati frēs ſcripſerūt diſcipulis: vt ſuſciperēt
eū. Qui cū veniſſet: ꝯtulit multū his q credi
derunt. Vehementer eni iudeos reuincebat:
publice oñdens p ſcripturas eē xp̄m ieſum.
¶ Ca. Sū. ¶ Predicat paulus ī reditu ei⁹
ad epheſum de virtute baptiſmi ꝛ euāgelij. Et
deſcribit inſpiratio regreſſus eius in hierl'm
cū ſedatiōe ppl'i ephēſioꝝ. CXIX

Actū ē āt cū apollo eēt corithi A
vt paul⁹ pagrātis ſupiorib⁹ pti
b⁹ veniret epheſuʒ: ꝛ inueniret
qſdā diſciplos. Dixitq; ad eos.
Si ſpm̄ ſcm̄ accepiſtis creden
tes. At illi dixerūt ad eū. Sed
neq; ſi ſpūſſcūs ē audiuimus. Illi v̄o ait. In q̄
ḡ baptiȥati eſtis. Qui dixerūt. In ioānis ba
ptiſmate. Dixit āt paulus. Joānes baptiȥauit
baptiſmo pnie ppl'm dicēs: ī eū q venturus eēt
poſt ipm vt crederēt hoc ē ī ieſum. His audi
tis baptiȥati ſūt ī noīe dn̄i ieſu. Et cū ipoſuiſ
ſet illis man⁹ paulus: venit ſpūs ſcūs ſup eos:
ꝛ loqbant liguis ꝛ pphetabāt. Erāt āt oēs vi B
ri fere duodecim. Introgreſſus āt ſynagogaʒ
cū fiducia loqbat p tres menſes: diſputans ꝛ
ſuadēs d̄ regno dei. Cuʒ āt qdā idurarēt ꝛ nō
crederēt maledicētes viā dn̄i corā multitudi
ne: diſcēdēs ab eis ſegregauit diſcipulos: q̄ti
die diſputās ī ſchola tyrāni cuiuſdā. Hoc aūt
fcm̄ ē p bienniū: ita vt oēs q hitāt ī aſia audirēt
v̄bū dn̄i iudei atq; gētiles. Virtuteſq; n̄ modi
cas q̄ſlibet faciebat de⁹ p manuʒ pauli: ita vt ēt
ſup lāguidos deferrēt a corpe ei⁹ ſudaria ꝛ ſe
micictia: ꝛ recedebāt ab eis languores ꝛ ſpūs
nequā egrediebāt. Tētauerūt āt qdā ꝛ d̄ cir C
cūeūtib⁹ iudeis exorciſtis iuocare ſup eos qui
hēbāt ſpūs malos nomē dn̄i ieſu: dicētes. Ad
iuro vos p ieſū quē paul⁹ pdicat. Erāt āt + cu
iuſdā ſcene iudei pncipis ſacedotū ſeptē filij:
q h̄ faciebāt. Rn̄dēs āt ſpūs nequā dixit eis.
Jeſū noui: ꝛ paulū ſcio. Vos āt q eſtis? Et inſi
liēs hō ī eos ī q̄ erat demōiū peſſimū ꝛ dn̄at⁹
amboꝝ: inualuit ꝯtra eos: ita vt nudi ꝛ vulne
rati effugerent de domo illa. Hoc āt notū fcm̄
eſt oībus iudeis atq; gentilib⁹ q habitāt ephe
ſi: ꝛ cecidit timor ſup oēs illos: ꝛ magnificaba
tur nomē dn̄i ieſu. Multiq; credētiū veniebāt:

D confitentes ꝛ annunciantes actus ſuos. Mul
ti aũt ex eis qui fuerant curioſa ſectati: ꝯtule
runt libros ꝛ cõbuſſerunt eos corã oibus. Et
cõputatis precijs illoꝝ inuenerunt pecuniam
denarioꝝ qnquaginta miliũ. Ita fortiter cre-
ſcebat verbũ dei ꝛ ꝯfirmabatᷣ. His autẽ explẽ-
tis ꝓpoſuit paulus in ſpũ trãſita macedonia
ꝛ achaia ire hieroſolymaꝫ' dicens. qm̃ poſtq̃
fuero ibi: oportet me ꝛ romã videre. Mittẽs
aũt in macedoniã duos ex miniſtrantibus ſi-
bi timotheum ꝛ eraſtuꝫ: ipſe remãſit: ad tp̃s
in aſia. Facta eſt aũt illo tp̃e turbatio nõ mi-
E nima de via dñi. Demetrius enim qdã noie
argentarius faciẽs edes argenteas diane p̃-
ſtabat artificibus non modicũ queſtũ. Quos
ꝯuocans ꝛ eos qui eiuſmodi erant opifices:
dixit. Uiri ſcitis qꝛ de hoc artificio ẽ nobis ac-
quiſitio. ꝛ videtis ꝛ auditis qꝛ nõ ſolum ephe
ſi ſed pene totius aſie paulus hic ſuadẽs auer
tit multã turbã dicens: qm̃ nõ ſunt dij q ma-
nibus fiunt. Nõ ſolũ aũt hec piclitabitᷣ nobis
ps in redargutionẽ venire: ſed ꝛ magne dia-
ne tẽplũ ĩ nihilũ reputabitᷣ: ꝛ deſtrui incipiet
maieſtas eius quã tota aſia ꝛ orbis colit. His
auditis repleti ſunt ira: ꝛ exclamauerũt dicẽ-
Infra eo. tes. Magna diana ephesioꝝ. Et ĩpleta eſt ciui
F tas tota ꝯfuſiõe. Et ĩpetuꝫ fecerunt vno aio in
theatrũ rapto gaio ꝛ ariſtarcho macedonib⁹:
comitibus pauli. Paulo aũt volẽte intrare in
pplm: nõ p̄miſerũt diſcipuli. Quidã aũt ꝛ de
aſie p̄ncipibus q erãt amici eius miſerũt ad
eũ: rogãtes ne ſe daret ĩ theatrũ. Alij ãt aliud
clamabãt. Erat.n. eccleſia ꝯfuſa: ꝛ plures ne-
ſciebãt qua ex cã ꝯueniſſent. De turba aũt de
traxerũt alexandrũ: ꝓpellẽtib⁹ eũ iudeis. Ale
xãder ãt manu ſilẽtio poſtulato: volebat rõnẽ
reddere pplo. Quẽ vt cognouerũt iudeũ eẽ:
vox facta eſt vna oium quaſi p̄ horas duas cla-
Supra eo. mantiũ. Magna diana epheſioꝝ. Et cũ ſedaſ-
G ſet ſcriba turbas dixit. Uiri epheſij: qs.n. ẽ ho
minũ q neſciat epheſioꝝ ciuitateꝫ cultricẽ eſſe
magne diane iouiſq̄ plis. Cũ ergo his ꝯtra-
dici nõ poſſit: oꝫ vos ſedatos eẽ: ꝛ nihil teme-
re agere. Adduxiſtis.n. hoies iſtos: neq̄ ſacri-
legos neq̄ blaſphemãtes deã vrãm. Q̄ ſi de-
metrius ꝛ q cũ eo ſunt artifices hñt aduerſus
aliq̃ cãm: cõuentus forenſes agũtᷣ. ꝛ ꝓcõſu-
les ſunt: accuſent inuiceꝫ. Si qd ãt alteri⁹ rei
q̃ritis: ĩ legitima eccleſia poterit abſolui. Nã
ꝛ piclitamur argui ſeditiõis hodierne: cũ nul
lus obnoxius ſit de quo poſſim⁹ reddere rõnẽ
ꝯcurſus iſti⁹. Et cũ hec dixiſſet dimiſit eccliaꝫ.
¶ Ca. Sũ. ¶ Remotis inſidijs iudeoꝝ poni
tur proceſſus pauli p̄ viã ad hieruſalẽ p̄ diuer
ſa loca in qbus predicauit. ¶ XX
P Oſtq̃ ãt ceſſauit tumultus: vo- A
catis paulus diſcipulis ꝛ exhor
tatus eos vale dixit: et ꝓfect⁹
ẽ vt iret ĩ macedoniã. Cũ aũt
p̄ambulaſſet ptes illas ꝛ exhor
tatus eos fuiſſet multo ſermo
ne: venit ad greciã. Ubi cũ feciſſet mẽſes tres.
fcẽ ſunt illi ĩſidie a iudeis nauigaturo ĩ ſyriã:
habuitq̄ ꝯſiliũ vt reuerteretᷣ p̄ macedoniaꝫ.
Comitatus ẽ aũt eũ ſoſipater pyrrhi beroẽſis:
theſſalonicẽſiũ v̓o ariſtarchus ꝛ ſecundus ꝛ
gaius derbeus ꝛ thimotheus: aſiani vero ty-
chicus ꝛ trophinus. Hi cũ p̄ceſſiſſent ſuſtinuẽ B
rũt nos troade. Nos vero nauigauimus poſt
dies azimoꝝ a philippis: ꝛ venimus ad eos
troade in dieb⁹ qnq̄: vbi demorati ſum⁹ die-
bus ſeptẽ. Una aũt ſabbati cũ ꝯueniſſem⁹ ad
frangendũ panẽ. paulus diſputabat cum eis
ꝓfecturus ĩ craſtinũ: ꝓtraxitq̄ ſermonẽ vſq̄
in mediã noctẽ. Erãt aũt lãpades copioſe in
cenaculo: vbi eramus ꝯgregati. Sedens autẽ
qdã adoleſcẽs noie eutychus ſup̄ feneſtraꝫ:
cũ mergeretᷣ ſõno graui: diſputãte diu pau-
lo ductus ſõno cecidit de tertio cenaculo deor
ſum: ꝛ ſublat⁹ eſt mortu⁹. Ad quẽ cũ deſcẽdiſ-
ſet paulus ĩcubuit ſup̄ euꝫ. Et cõplexus dixit.
Nolite turbari. Aia.n. ipſi⁹ ĩ ipſo ẽ. Aſcẽdens C
aũt frãgẽnſq̄ panẽ ꝛ guſtãs. ſatiſq̄ allocutus 3. Re. 17. b
eſt vſq̄ ĩ lucẽ: ꝛ ſic ꝓfect⁹ eſt. Adduxerũt autẽ 4. Re. 4
pueꝝ viuentẽ: ꝛ ꝯſolati ſunt nõ minime. Nos
aũt aſcendentes nauẽ nauigauimus ĩ aſſon:
inde ſuſcepturi paulũ. Sic.n. diſpoſuerat ipſe
p̄ terrã iter facturus. Cũ aũt ꝯueniſſemus in
aſſon: aſſumpto eo venimus mytilenẽ. Et in-
de nauigãtes ſequenti die venim⁹ ꝯtra chiũ: D
ꝛ alia die applicuimus ſamuꝫ: ꝛ ſequenti die
venim⁹ miletũ. Propoſuerat eni paulus trãſ
nauigare epheſuꝫ: ne q̃ mora illi fieret ĩ aſia.
Feſtinabat.n. Si poſſibile ſibi eẽt vt diẽ pẽthẽ
coſtẽ faceret hieroſolymis. A mileto ãt mittẽ
tes epheſuꝫ vocauit maiores natu ecclie. Qui
cũ veniſſent ad eũ ꝛ ſil eẽnt dixit eis. Uos ſcitis a
p̄ma die q̃ igreſſus ſuꝫ ĩ aſiã qualr vobiſcũ p̄
oẽ tp̃s fueri ſeruiens dño cuꝫ oĩ humilitate ꝛ
lachrymis ꝛ tentatiõib⁹ q̃ mihi acciderũt ex
inſidijs iudeoꝝ: quo nihil ſubtraxerim vobis
vtiliũ: quo min⁹ ãnũciarẽ vobis ꝛ docerẽ vos E

publice ꝛ p domos: teſtificãs iudeis atq; gẽti-
lib⁹ i deũ pniaꝫ ꝛ fidẽ i dñm nr̃m ieſũ xp̃ȝ. Et
nũc ecce alligat⁹ ſpũ vado i hierlm q̃ i ea vẽ-
tura ſũt mihi ignorãs: niſi q; ſpũs ſcũs p oẽs
ciuitates mihi ꝓteſtať dicẽs qm̃ vincula ꝛ tribu
latiões hieroſolymis me manẽt. Sꝫ nihil hoꝝ
vereor: nec facio aiaꝫ meã ꝑcioſiorem q̃ȝ me:
dũmõ ↄſumẽ curſũ meũ ꝛ miſteriũ ṽbi qd ac
F cepi a dño ieſu teſtificari euãgeliũ gr̃e dei. Et
nũc ecce ego ſcio q2 ãpli⁹ nõ videbitis faciem
meã: vos oẽs p q̃s trãſiui ꝑdicans regnũ dei.
2.Re.3.f Dan.13.e di.93.c.ec ce.7.q.1.c. ſuggeſtũ. Quapp ↄteſtor vos hodierna die: q2 mundus
ſũ a ſanguĩe oium. Nõ.n. ſubterfugi q̃ minus
ãnũciarẽ oẽ ↄſiliũ dei vobis. Attẽdite vobis ꝛ
vniuerſo gregi i q̃ vos ſpũs ſcũs poſuit epõs
regeř eccłiaꝫ dei: quã acqſiuit ſãguie ſuo. Ego
ſcio qm̃ itrabũt p⁹ diſceſſionẽ meã lupi rapa-
ces i vos: nõ pcẽtes gregi. Et ex vobiſipſis exur
gẽt viri loqntes ꝑuerſa: vt abducãt diſciplos
p⁹ ſe. Propť qd vigilate: memoria retinentes
qm̃ p trienniũ nocte ꝛ die nõ ceſſaui cũ lachry-
mis monẽs vnũquẽq; vſ̃ȝ. Et nũc cõmẽdo vos
G deo ꝛ ṽbo gr̃e ipſi⁹: q potẽs ẽ edificare ꝛ dare
hr̃ditatẽ i ſcificatis oib⁹. Argẽtũ ꝛ auꝝ aut ve
16.q.1.c. ꝓdicator ſtẽ nulli⁹ ↄcupiui ſicť ipſi ſcitis: qm̃ ad ea q̃ mi-
hi op⁹ erãt ꝛ his q mecũ ſũt miniſtrauerũt ma-
de conſe.di. 5.ca.nũq̃. n⁹ iſte. Oia oñdi vobis qm̃ ſic laborãtes opꝫ ſu
ſcipe infirmos: ac meminiſſe ṽbi dñi ieſu. qm̃
ipſe dixit. Beati⁹ ẽ magis dař q̃ȝ accipe. Et cũ
hec dixiſſet: poſitis gẽnib⁹ ſuis orauit cũ oib⁹ il
lis. Magn⁹ ãt flet⁹ fcũs ẽ oiuꝫ: ꝛ pcũbẽtes ſup
collũ pauli oſculabanť eũ dolentes maxime i
in verbo qd dixerat qm̃ amplius faciem eius
nõ eſſent viſuri. Et deducebãt euꝫ ad nauem.

¶ C. S. ¶ Poniť aduẽt⁹ pauli i thyro ac ce-
ſarea ꝛ benigna ei⁹ receptio i hierlꝫ a xp̃ianis
ꝛ a iudeis iſſectio pauli q̃riť ac ab eiſdẽ eripiť.

A CUm ãt fcm̃ eſſet vt na ¶ XXI
uigaremus abſtracti ab eis re-
cto curſu venim⁹ chouꝫ. ꝛ ſeqn
ti die rhodũ ꝛ ide pataram. Et
cũ iueniſſem⁹ nauẽ trãſfretãteꝫ
in phenicẽ aſcendentes nauiga
uimus. Cũ appuruiſſemus ãt cypro relinquẽtes
eã ad ſiniſtrã nauigauim⁹ in ſyriã: ꝛ venimus
tyruꝫ. Ibi.n. nauis expoſitura erat onus. Inuẽ
tis ãt diſcipulis mãſim⁹ ibi dieb⁹ ſepteꝫ. Qui
paulo dicebãt p ſpũm: ne aſcẽderet hieroſo-
lymã. Et expletis dieb⁹ ꝑfecti ibamus dedu-
centibus nos omnibus cum vxoribus ꝛ filijs
B vſq; foras ciuitatem. Et poſitis genibus in lit-
tore orauimus. Et cum vale feciſſemus inui-
cem aſcẽdimus naueꝫ: illi autem redierũt in
ſua. Nos ṽo nauigatiõe explicita a tyro deſcẽ-
dim⁹ ptolomaidã. Et ſalutatis frĩb⁹ mãſimus
die vna apd illos. Alia ãt die ꝑfecti venim⁹ ce
ſareã. Et itrãtes domuꝫ philippi euãgeliſte q
erat vn⁹ de ſeptẽ: mãſim⁹ apd eũ. Huic ãt erãt ſupra.6.b
q̃tuor filie ṽgies ꝓphetãtes. Et cũ moraremur
p dies aliq̃t ſuꝑuenit qdã vir a iudea ꝓpheta
noie agab⁹. Is cũ veniſſet ad nos: tulit ʒonam
pauli ꝛ alligãs ſibi pedes ꝛ man⁹ dic. Hec di C
cit ſpũs ſcũs. Uiꝝ cui⁹ eſt ʒona hec ſic alliga-
bũt i hierlm iudei ꝛ trãdẽt i man⁹ gẽtiũ. Qd
cũ audiſſem⁹ rogabam⁹ nos. ꝛ q loci illi⁹ erãt:
ne aſcẽderet hieroſolymã. Tũc rñdit paulus
ꝛ dixit. Quid facitis flẽtes ꝛ affligẽtes coꝝ me
um. Ego ãt ñ ſolũ alligari: ſꝫ ꝛ mori i hierlm
parat⁹ ſuꝫ pp nomẽ dñi ieſu. Et cũ ei ſuadere
nõ poſſem⁹: q̃euim⁹ dicẽtes. Dñi volũtas fiat.
Poſt dies ãt iſtos ꝑpati aſcẽdebam⁹ i hierlꝫ.
Uenerũt ãt qdã ex diſcipulis a ceſarea nobiſ
cũ adducẽtes ſecũ apud quẽ hoſpitaremur ia
ſonẽ quẽdã cypriũ antiquũ diſcipulũ. Et cum
veniſſem⁹ hieroſolymã: libẽter excepẽrũt nos
fr̃es. Sequẽti ãt die itroibat paulus nobiſcuꝫ
ad iacobũ oẽſq; collecti ſunt ſeniores. Quos D
cũ ſalutaſſet: narrabat p ſingula q̃ de⁹ feciſſet i
gẽtib⁹ p miniſteriũ illi⁹. At illi cũ audiſſent ma
gnificabãt deũ: dixerũtq; ei. Uides fr̃ q̃t mi-
lia ſũt i iudeis q crediderunt ꝛ oẽs emulato-
res ſũt legis. Audierũt ãt de te: q2 diſceſſionẽ
doceas a moyſe eoꝝ q p gẽtes ſũt iudeoꝝ: di-
cẽs nõ debere eos circũcidere filios ſuos: ne-
q; ſm̃ ↄſuetudinẽ igredi. Quid ergo ẽ? Utiq;
opꝫ ↄuenire multitudinẽ. Audiẽt.n. te ſuꝑue-
niſſe. Hoc ergo fac qd tibi dicim⁹. Sũt nobis
viri q̃tuor votũ hñtes ſup ſe. His aſſũptis ſcifi
ca te cũ illis: ꝛ ipẽde in illis vt radãt capita ꝛ
ꝛ ſciẽt oẽs: q2 q̃ de te audierũt falſa ſunt: ſꝫ am
bulas ꝛ ipſe cuſtodiẽs legẽ. De his ãt q credi E
derũt ex gẽtib⁹ nos ſcripſim⁹ iudicãtes. vt ab-
ſtineãt ſe ab idolis imolato ꝛ ſanguie ꝛ ſuffo
cato ꝛ fornicatiõe. Tũc paulus aſſũptis viris
poſtera die purificat⁹ cũ illis itrauit i tẽplũ an
nũciãs expletionẽ dieꝝ purificatiõis donec of
ferẽť p vno quoq; eoꝝ oblatio. Dũ ãt ſepteꝫ
dies ↄſumareť: hi q d̃ ãſia erãt iudei cũ vidiſ
ſent eũ i tẽplo ↄcitauerũt oẽm ppl̃m: iniecẽrũt
ei man⁹ clamantes. Uiri iſrahelite adiuuate.
Hic eſt hõ q aduerſus ppl̃m ꝛ legẽ ꝛ locũ hũc
oẽs vbiq; docẽs: inſup ꝛ gẽtiles idũxit i tẽplũ

F ꝛ violáuit ſcm̃ locũ iſtũ. Uiderãt.n. throphi-
nũ epheſiũ i ciuitate cũ ipſo: quẽ eſtimauerũt:
q̃m i tẽplũ ĩtroduxiſſet paulus. Cõmotaqꝫ ẽ ci
uitas tota ꝛ fcã ẽ ɔuẽrſio ppl̃i. Et apphẽdẽtes
paulũ trahẽbãt eũ extra tẽplũ. Et ſtatiꝫ clauſe
23.q.3.ca. maximia nus. ſunt ianue. Querẽtib⁹ ãt eũ occidere nũciatũ
tribuno cohõrtis: q꞉ tota ɔfũndit hierl̃ꝫ. Qui
ſtatĩ aſſũptis militib⁹ ꝛ cẽturionib⁹ decucurrit
ad illos. Qui cũ vidiſſent tribunuꝫ ꝛ milites
ceſſauerũt pcũtẽ paulũ. Tũc accedẽs tribũ
n⁹ apphẽdit eũ ꝛ iuſſit alligari cathẽis duab⁹:
ꝛ iterrogabat qs eẽt ꝛ qd feciſſet. Alij ãt aliđ
clamabãt i turba. Et cũ nõ poſſet certũ cognó
G ſcere p̃ tumultu iuſſit duci eũ i caſtra. Et cuꝫ
veniſſet ad gradus: ɔtigit vt portaref a milit̃i-
b⁹ pp vĩ ppl̃i. Sequebaf.n. multitudo ppl̃i cla
mãs. Tolle eũ. Et cum cepiſſet iduci i caſtra
paulus dicit tribuno. Si lꝫ mihi loq aliqd ad
te. Qui dixit ei grece noſti. Nonne tu es egy-
pti⁹ q añ hos dies tumultũ ɔcitaſti: ꝛ eduxiſti
i deſertũ q̃tuoꝛ milia viroꝝ ſiccarioꝝ. Et dixit
ad eũ paulus. Ego hõ ſuꝫ qdẽ iudeus a tharſo
cilicie non ignote ciuitatis municeps. Rogo
ãt te pmitte mihi loq ad ppl̃ꝫ. Et cũ ille pmi-
ſiſſet: paul⁹ ſtãs i gradib⁹ ãnuit mãu ad plebẽ.
Et mag̃ ſilẽtio fcõ. allocut⁹ ẽ ligua hebrea dicẽs.

¶ Ca. Sũ. ¶ Alloquif paulus pplm iudaicũ de ſua apud iudeos ɔuerſatiõe ac ɔuerſiõe ad chriſtũ cuꝫ viſione ſibi facta apud damaſcũ q a iudeis ceſus dicit ſe foꝛe romanũ. ¶ XXII

A Uiri frẽs ꝛ pr̃es audite quaꝫ ad
vos nũc réddo rõnẽ. Cũ audiſ-
ſent ãt q꞉ hebrẽa ligua. loqf ad
illos. magis p̃ſtiterũt ſilẽtiũ. Et
dixit. Ego ſũ vir iudẽ⁹ nat⁹ thar
ſo cilicie: nutrit⁹ ãt i iſta ciuita-
te ſec⁹ pedes gamaliẽl: erudit⁹ iuxta ṽitatẽ pr̃-
ne legis: emulatoꝛ legis ſic ꝛ vos oẽs eſtis ho-
Sup.c.9.a die: q hãc viã pſecut⁹ ſũ vſqꝫ ad moꝛtem: alli
gãs ꝛ trãdẽs i cuſtodias viros ac mulieres ſic
pnceps ſacẽdotũ mihi teſtimõiũ rẽddit ꝛ oẽs
B maioꝛes natu a qb⁹ ꝛ eplãs accipiens ad fres
damaſcũ pgẽbã vt addũcerẽ íde victos i hie
ruſalẽ vt puniref. Fcm̃ ẽ ãt eũte me ꝛ appꝛopi
quãte damaſco media die ſubito ð celo circũ
fulſit me lux copioſa: ꝛ decidẽs i terrã audiui
vocẽ dicẽtẽ mihi. Saule ſaule qd me pſeq̃ris?
Sup. 9.a. Inf. 15.b Ego autẽ rñdi. Quis es dñe. Dixitqꝫ ad me.
Ego ſũ ieſus naçarenus: quẽ tu pſeq̃ris. Et q
mecũ erãt lumẽ qdẽ viderũt: vocẽ ãt n̄ audierũt
C ei⁹ q loqbaf mecuꝫ. Et dixi. Quid faciã dñe?
Dñs ãt dixit ad me. Surgẽs vade damaſcuꝫ:
ꝛ ibi tibi dicef ð oĩb⁹ q̃ te opoꝛteat facẽ. Et cũ
nõ viderẽ p̃ claritate lumis illi⁹ ad manũ de-
duct⁹ a comitib⁹ veni damaſcũ. Ananias ãt q
dã vir fꝫ legẽ teſtimõiuꝫ hñs ab oĩb⁹ cohitã-
tib⁹ iudeis: veniens ad me ꝛ ſtans dixit mihi.
Saule fr̃ reſpice. Et ego eadẽ hoꝛa r̃ſpexi i eũ.
At ille dixit. De⁹ pr̃uꝫ nr̃oꝝ p̃oꝛdinauit te vt D
cognoſceres volũtatẽ ei⁹: ꝛ videres iuſtũ ꝛ au
dires vocẽ ex oꝛe eius: q꞉ eris teſtis illi⁹ ad oẽs
hoies eoꝝ q̃ vidiſti ꝛ audiſti. Et nũc qd moꝛa-
ris? Exurge ꝛ baptiçare: ꝛ ablue pctã tua iuo
cato noie ipi⁹. Fcm̃ ẽ ãt reuẽtẽti mihi i hierl̃ꝫ
ꝛ oꝛãti i tẽplo fieri me i ſtupoꝛe mẽtis ꝛ vider
illũ dicẽtẽ mihi. Feſtina ꝛ exi velocit ex hierl̃ꝫ
q̃m nõ recipiet teſtimõiuꝫ tuũ ð me. Et ego di
xi. Dñe ipſi ſciũt q꞉ ego erã ɔcludẽs i carcerẽ E
ꝛ cẽdẽs p ſynagogas eos q credebãt in te. Et Sup.5.cap.ſi poſt. 9. et vt uiuerra mus. ſupra.7.g
cũ fũderef ſãguis ſtephãi teſtis tui ego ſtabã
ꝛ ɔſentiebã: ꝛ cuſtodiebã veſtimẽta iterficiẽ-
tiũ illũ. Et dixit ad me. Uade q̃m ego i natio
nes lõge mittã te. Audiebãt ãt eũ vſqꝫ ad hoc
ṽbũ: ꝛ leuauerũt vocẽ ſuã dicẽtes. Tolle ð terra
hmõi. Nõ.n. pħas ẽ eũ viuef. Uociferãtib⁹ ãt F
eis ꝛ p̃iciẽtib⁹ veſtimẽta ſua. ꝛ puluerẽ iactãti
b⁹ i aerẽ: iuſſit tribun⁹ iduci eũ i caſtra ꝛ fla-
gellis cẽdi ꝛ toꝛq̃ri eũ: vt ſciret pp quã cãꝫ ſic
acclamãrẽt ei. Et cũ aſtrixiſſet eũ loꝛis dixit a-
ſtãti ſibi cẽturiõi paulus. Si hoiẽꝫ romanuꝫ ꝛ
idẽnatũ lꝫ vobis flagellare? Quo audito cẽtu
rio acceſſit ad tribunuꝫ ꝛ nũciauit ei dicens.
Quid actur⁹ es? Hic.n. hõ ciuis romanus eſt. G
Aſcẽdẽs ãt tribun⁹ dixit illi. Dic mihi ſi tu ro
man⁹ es? At ille dixit. Etiã. Et rñdit tribun⁹.
ego mľta ſũma ciuilitatẽ hãc ɔſecut⁹ ſũ. Et pa
ul⁹ ait. Ego ãt ꝛ nat⁹ ſũ. Pꝛotin⁹ ḡ diſceſſerũt
ab illo q eũ toꝛturi erãt. Tribun⁹ q̃qꝫ timuit
poſtq̃ꝫ reſciuit q꞉ ciuis roman⁹ eẽt: ꝛ q꞉ alligaſ
ſet eũ. Poſtera ãt die volẽs ſcire diligẽti⁹ q̃ ex
cã accuſarẽtur a iudeis ſoluit eũ: ꝛ iuſſit ſacer
dotes cõuenire ꝛ oẽ cõciliũ. Et producẽs pau
lum ſtatuit iter illos.

¶ C. S. ¶ Tribun⁹ vocat apl̃i accuſatoꝛes in ter quos diſſenſio pcuraf: at oꝛif ɔtra paulꝫ noua machĩatio: atqꝫ eiuſdẽ fruſtratio. XXIII

A Intẽdẽs ãt i ɔciliuꝫ paulus ait.
Uiri fres: ego oĩ ɔſcia bõa cõ-
uerſat⁹ ſũ añ deũ vſqꝫ i hodiẽr-
nũ diẽ. Pꝛicẽps aũt ſacerdotuꝫ
anãias p̃cẽpit aſtãtib⁹ ſibi pcut
tere os ei⁹. Tũc paulus dixit ad
eũ. Percutiet te de⁹ paries dealbate. Et tu ſe-
dẽs iudicas me ſm legẽ: ꝛ cõtra legem iubes 11.q.3.ca. paratus

me pcuti? Et qui aſtabát dixerunt. Súmũ ſa-
cerdotem dei maledicis. Dixit aũt paulus: ne
ſciebã frẽs: q2 princeps eſt ſacerdotũ. Scriptũ
Exo.22.d. eſt.n. príncipẽ ppli tui nõ maledices. Sciẽs aũt
B paulus q2 vna pars eẽt ſaducéoꝝ ⁊ áltera pha
riſeóꝝ exclamáuit i cõcilio. Uiri fratres ego
Phil.3.a phariſẽus ſum: filius phariſeóꝝ. De ſpe ⁊ re-
ſurrectiõe mortuoꝝ ego iúdicor. Et cũ hec di
xiſſet: facta eſt diſſẽſio inter phariſẽos ⁊ ſadu
Matt.22.c. céos: ⁊ ſolúta eſt multitudo. Sadúcei aũt di-
cunt nõ eſſe reſurrectiõe mortuoꝝ neq3 ange
lum: neq3 ſpũm: phariſẽi aũt vtraq3 ɔfitẽtur.
Factus eſt aũt clamor magnus: ⁊ exurgentes
C quidã phariſeóꝝ: pugnabant dicentes. Nihil
mali inuénimus in hoie iſto. Quid ſi ſpũs lo-
cutus eſt ei aut angelus? Et cũ magna diſſẽ-
ſio facta eẽt: timens tribúnus ne diſcerpéref
páulus ab ipſis iuſſit milites deſcẽdere ⁊ rape
re eũ de médio eoꝝ: ac dedúcere eũ in caſtra.
Infra.27.d Sequẽti aũt nocte aſſiſtens ei: dñs ait. Cõſtãs
eſto. Sicut eni teſtificatus es de me in hierl'z:
ſic te op3 ⁊ rome teſtificari. Facta aũt die col
legérunt ſe qdã ex iudéis ⁊ deuouẽrũt ſe dicẽ
tes neq3 mãducatúros neq3 bibitúros: donec
occiderẽt páulũ. Erant aũt plus q̃3 quadragin
D ta viri q hãc ɔiuratiõnẽ fẽcerãt. Qui acceſſe-
runt ad princípẽ ſacerdótũ ⁊ ſeniores: ⁊ dixe-
runt. Deuotiõe deuóuimus nos nihil guſtatú
ros: donec occidám⁹ paulũ. Nũc ergo vos no
tũ fácite tribúno cũ ɔſilio: vt pducat illu3 ad
vos tanq3 aliqd cérti⁹ cogniturí de eo. Nos ve
ro priuſq3 appropiet paráti ſumus interficere
illũ. Qđ cũ audiſſet filius ſororis páuli inſidi
as venit ⁊ intrauit in caſtra: nunciauitq3 pau-
lo. Uocãs aũt paulus ad ſe vnũ ex cẽturiõib⁹
ait: Adoleſcẽtẽ hũc adduc ad tribúnũ. H3 eni
áliqd indicare illi. Et ille quidẽ aſſũmẽs eum
duxit ad tribúnũ: ⁊ ait. Uinctus páulus roga
uit me hũc adoleſcentẽ pdúcere ad te: hñte3
aliquid lóqui tibi. Apprehendẽs aũt tribún⁹
manũ illius ſeceſſit cũ eo ſeorſu3: ⁊ interroga
uit illu3. Quid eſt qđ hẽs indicare mihi? Ille
E aũt dixit. Judeis ɔuẽnit rogare te vt cráſtina
die pdúcas paulũ in ɔciliũ: quaſi aliqd cérti⁹
inqſitúri ſint de illo: tu vero ne crediderís il-
lis. Inſidiãnf.n. ei ex eis viri amplius q̃3 qua-
dragita: qui ſe deuouẽrũt nõ mãducáre neq3
bibere donec iterficiát eũ. Et nũc parati ſunt
expectãtes pmiſſu3 tuũ. Tribúnus igif dimi-
ſit adoleſcẽtẽ: pcipiẽs ei ne cui loquerẽf qm
F hec nota ſibi feciſſet. Et vocatis duob⁹ cẽturió
nibus: dixit illis parate milites ducẽntos vt
eant vſq3 ceſáreã: ⁊ equites ſeptuaginta: ⁊ lã
ceários ducẽtos a tertia hora noctis: ⁊ iumẽ-
ta pparáte: vt iponẽtes paulũ: ſáluũ pdúcerẽt
ad felicẽ pſidẽ. Tímuit.n. ne forte rapẽrẽt eũ
iudéi ⁊ occiderent: ⁊ ipſe poſtea calũniã ſuſti
neret tanq3 acceptúr⁹ pecúniã: ſcribẽs ei epl'a3
ɔtinentẽ hec. Cláudius lyſias optimo pſidi fe
lici ſalutẽ. Uirũ hũc cõphẽnſu3 a iudeis ⁊ ici
piẽtẽ iterfici ab eis ſupuẽniens cũ exercitu
eripui: cógnito q2 roman⁹ ẽ: volẽſq3 ſcire cã3
quã obijciẽbãt illi dedúxi eũ in ɔciliũ eoru3.
Quẽ iuẽni accuſári de qõnibus legis ipſoru3: G
nihil vo dignũ morte aut vinculis hñtẽ crimẽ.
Et cũ mihi plãtũ eẽt de inſidijs quas paráue
rãt illi: miſi eũ ad te: denũciãs ⁊ accuſatorib⁹
vt dicant apud te. Uale. Milites vero ſm p-
ceptũ ſibi aſſumẽtes páulũ duxerũt p nocte3
i antipátridẽ: ⁊ poſtera die dimiſſis eqtib⁹ vt
cũ eo irent: reuerſi ſunt ad caſtra. Qui cũ ve-
niſſent ceſáreã ⁊ tradidiſſẽt epl'a3 pſidi: ſtatuẽ
runt añ illũ ⁊ páulũ. Cũ legiſſet aũt ⁊ interro
gáſſet de q̃ puincia eẽt: ⁊ cognoſcẽs q2 de cili-
cia: áudiã te inqt cũ accuſatores tui vẽnerit.
Juſſitq3 in ptorio herodis cuſtodiri eum.

¶ Ca.Sũ. ¶ Accuſaf paulus apud ceſarea3
poſt cui⁹ rñſiõe defert ſnia iudicis. ¶ XXIIII A

POſt quiq3 aũt dies deſcẽdit pn
ceps ſacerdótũ ananias cu3 ſe-
niórib⁹ qbuſdã ⁊ tertúllo quo
dã oratóre: q adiérũt pſidẽ ad
uerſus paulu3. Et citáto paulo
cepit accuſáre tertúllus dicẽs.
Cũ in multa pace agámus p te: ⁊ multa corri
gánf p tuã puidẽntiã: ſemp ⁊ vbiq3 ſuſcipi-
mus optie felix cũ oi grãꝝ actione. Ne diúti B
us aũt te ptrahã: oro breuiter áudias nos pro
tua clemẽtia. Inuẽnimus hũc hoiem peſtife3
⁊ ɔcitántẽ ſeditiõnẽ oíbus iudeis in vniuerſo
orbe ⁊ auctorẽ ſeditiõis ſecte naçarenóꝝ: qui
ẽt tẽplũ violare conat⁹ ẽ. Quẽ ⁊ apphẽnſũ vo-
luimus ſm legẽ nr̃am iudicare. Superueniẽs
aũt tribúnus lyſias cũ vi magna eripuit eum
de manib⁹ nr̃is iubẽs accuſatores ei⁹ ad te ve-
nire: a quo póteris ipſe iudicãs de oíbus iſtis
cognoſcere. de qbus nos accuſamus eũ. Adie-
cẽrunt aũt ⁊ iudei: dicẽtes hec ita ſe hr̃e. Rñ- C
dit aũt páulus: annuẽnte ſibi préſide dicere.
Ex multis annis te eẽ iudicẽ gẽti huic ſciens
bono aio p me ſatiſfáciã. Potes.n. cognoſce-
re q2 non plus ſunt mihi dies q̃3 duodecim:
ex quo

ex quo aſcendi ad orare in hieruſalē3: ⁊ neq3
in templo inuenerūt me cu3 aliquo diſputan-
tem aut cōcurſu3 facientē turbe: neq3 in ſyna-
gogis neq3 in ciuitate: neq3 ꝓbare pñt tibi de
D quibus nunc me accuſant. Confiteor autē hoc
tibi q̄ ſm ſectam quam dicunt hereſim ſic de
ſeruio patri ⁊ deo meo: credens oībus que in
lege ⁊ ꝓphetis ſcripta ſunt: ſpem habēs in deū
quā ⁊ hi ipſi expectant reſurrectionē futuram
iuſtorū ⁊ iniquoru3. In hoc ⁊ ipſe ſtudeo ſine
offendiculo conſcientiā habere ad deu3: ⁊ ad
homines ſemper. Poſt annos autē plures ele-
moſynas facturus in gentem meam veni: ⁊
oblationes ⁊ vota: in quibus inuenerunt me
purificatum in templo: non cum turba neq3
cum tumultu. Et apprehenderunt me claman
E tes ⁊ dicentes. Tolle inimicum noſtrū. Qui-
dam autem ex aſia iudei quos oportebat apud
te preſto eſſe ⁊ accuſare ſi quid haberent ad-
uerſum me aut hi ipſi dicant ſi quid inuene-
runt in me iniquitatis cum ſtent in cōcilio ni
ſi de vna hac ſolummodo voce qua clamaui
inter eos ſtans: qm̄ de reſurrectione mortuo-
F rum ego iudicor hodie a vobis. Diſtulit autem
illos felix: certiſſime ſciens de via hac dicens.
Cum tribunus lyſias deſcenderit audiā vos.
Iuſſitq3 centurioni cuſtodire eu3 ⁊ hr̄e requi
em: nec quēq3 de ſuis ꝓhibere miniſtrare ei.
Poſt aliquot autem dies veniens felix cū dru-
ſilla vxore ſua que erat iudea vocauit paulum
⁊ audiuit ab eo fidem que eſt in xp̄m ieſum.
G Diſputante aūt illo de iuſtitia ⁊ caſtitate: ⁊ de
iudicio futuro: tremefactus felix reſpondit.
Quod nūc atinet: vade: tēpore aūt opportuno
accerſiā te ſimul ⁊ ſperans q̄ pecunia ei dare-
tur a paulo: propter quod ⁊ frequenter accer-
ſiens eum loquebatur cum eo. Biennio au-
tem expleto: accepit ſucceſſorem felix porciu3
feſtum. Volens autem gratiam preſtare iude
is felix reliquit paulum vinctum.

¶ Ca. Sum. ¶ Accuſatur paulus apud fe-
ſtum: a quo romam propter appellatione3 in-
terpoſitā mittitur ac indicat feſtus regi agrip
pe de paulo. ¶ XXV.

A FEſtus ergo cū veniſſet in ꝓuin-
ciam poſt triduu3 aſcendit hie
roſolymam a ceſarea. Adierūt
q3 eum principes ſacerdotum:
⁊ primi iudeoru3 aduerſus pau
lum: ⁊ rogabant eū poſtulantes
gratiam aduerſus eum vt iuberet perduci eū
in hieruſalem: inſidias tendentes vt interfi-
cerent eum in via. Feſtus aūt reſpondit ſeruā
ri qde3 paulū in ceſarea: ſe aūt maturius pro
fecturu3. Qui ergo in vobis ait potentes ſunt
deſcēdentes ſimul: ſi qd̄ eſt in viro crimē accu
ſent eum. Demorat⁹ aūt inter eos dies nō am B
plius q̄3 octo aut decem deſcendit ceſaream.
Et altera die ſedit pro tribunali: ⁊ iuſſit pau-
lum adduci. Qui cum ꝑductus eēt: circūſtetē
runt eū q ab hieroſolyma deſcēderant iudei:
multas ⁊ graues cauſas obijcientes quas nō
poterāt ꝓbare: paulo rationē reddente: qm̄
neq3 in legem iudeoꝝ: neq3 i tēplū: neq3 i ce-
ſarē quicq̄3 peccaui. Feſtus aūt volēs gratiam C
preſtare iudeis. rn̄dēs paulo dixit. Vis hiero-
ſolymā aſcendere. ⁊ ibi de his iudicari apud
me? Dixit aūt paulus ad tribunal ceſaris ſto:
ibi me oportet iudicari. Iudeis non nocui: ſi-
cut tu melius noſti. Si eni3 nocui aut dignu3
morte aliquid feci: non recuſo mori. Si vero
nihil eſt eorū q̄ hi accuſant me: nemo pōt me
illis donare. Ceſarem appello. Tūc feſtus cu3 D
cōſilio locutus: rn̄dit. Ceſarem appellaſti: ad
ceſarē ibis. Et cū dies aliquot tranſacti eſſent:
agrippa rex ⁊ bernice deſcenderunt ceſaream
ad ſalutandū feſtū. Et cu3 dies plures ibi mo
rarentur: feſtus regi iudicauit de paulo: dicēs.
Vir quidam eſt derelictus a felice vinctus: de
quo cum eſſe3 hieroſolymis adierūt me prin
cipes ſacerdotum ⁊ ſeniores iudeorum: poſtu-
lantes aduerſus illum damnationē. Ad quos
reſpondi: quia non eſt romanis cōſuetudo dā
nare aliquem hoīem priuſq̄3 is qui accuſatur
pñtes habeat accuſatores locumq3 defenden-
di accipiat ad abluenda crimia q̄ ei obijciūn E
tur. Cu3 ergo huc ꝯueniſſent: ſine vlla dilatiō
ne in ſequēti die ſedēs ꝓ tribunali iuſſi addu
ci virū. De quo cū ſtetiſſent accuſatores nul-
lam cauſa3 deferebāt de quib⁹ ego ſuſpicabar
malu3: qōnes vero quaſda3 de ſua ſuperſtitiō-
ne hēbāt aduerſus eū: ⁊ de quodā ieſu defun-
cto que3 affirmabat paulus viuere. Heſitans
autē ego de huiuſmodi qōne dicebā3: ſi vellet
ire hieroſolymā: ⁊ ibi iudicari de iſtis. Pau- F
lo aūt appellante vt ſeruaretur auguſti cogni
tioni: iuſſi ſeruari eū donec mittā eu3 ad ceſa-
rem. Agrippa aūt dixit ad feſtu3. Volebam ⁊
ipſe hoīem audire. Cras inquit audies eū. Al
tera aūt die cū veniſſet agrippa ⁊ bernice cum
multa ambitione: ⁊ introiſſent i auditoriū cū
tribunis ⁊ viris principalib⁹ ciuitatis iubēte

feſto adduct⁹ eſt paulus. Et dixit feſt⁹. Agryp
pa rex ⁊ oēs qui ſimul adeſtis nobiſcū viri vi
detis hunc hoīez de quo oīs multitudo iudeo
B rum interpellauit me hieroſolymis petentes
⁊ acclamantes: nō oportere eū viuere ampli⁹.
Ego vero cōperi nihil dignū morte eum ad
miſiſſe. Ipſi aūt hoc appellāte: ad auguſtū iu
dicaui mittere. De quo qd certū ſcribā dn̄o
nō hēo. Propter qd pduxi eū ad vos: ⁊ maxie
ad te rex agrippa: vt interrogatione facta ha
beam qd ſcribā. Sine rōne eni mihi vr̄ mitte
re vinctū: ⁊ cauſas eius non ſignificare.

¶ Ca.S. ¶ Rn̄det paulus agrippe ac feſto p̄ſi
di de cuius reſpōſiōe habet collatō. ¶ XXVI

A Grippa vero ad paulū ait pmit
tit tibi loq pro temetipſo. Tūc
paulus extenta manu cepit rō
nem reddere. De oībus quib⁹
accuſor a iudeis rex agrippa e
ſtimo me beatū apud te. Cū ſiz
defenſurus me hodie: maxime te ſciente oīa q
apud iudeos ſunt conſuetudines ⁊ qōnes: pro
B pter quod obſecro patienter me audias. Et q
dem vitaz meā a iuuentute que ab initio fuit
in gente mea in hieroſolymis nouerunt oēs
iudei preſciētes me ab initio ſi velint teſtimo
nium perhibere: qm̄ ſm certiſſimā ſectaz nr̄e
religionis vixi phariſeus. Et nūc in ſpe que ad
patres nr̄os repromiſſionis facta eſt a deo. ſto
iudicio ſubiectus in qua duodecim trib⁹ nr̄e
nocte ⁊ die deſeruiētes ſperant deuenire. De
C qua ſpe accuſor a iudeis rex. Quid incredibi
le iudicatur apud vos: ſi de⁹ mortuos ſuſcitat?
Et ego quidez exiſtimauerā me aduerſus no
men ieſu nazareni debere multa cōtraria a
gere. quod ⁊ feci hieroſolymis. Et multos ſan
ctorum ego in carceribus incluſi a principib⁹
ſacerdotum poteſtate accepta: ⁊ cum occide
rentur detuli ſententiā. Et per omnes ſynago
gas frequēter puniens eos cōpellebā blaſphe
mare: ⁊ amplius inſaniēs in eos perſequebar
D vſq in exteras ciuitates. In quibus dum irez
damaſcū cum poteſtate ⁊ permiſſu principuz
ſacerdotū: die media in via vidi rex de celo ſu
pra ſplendorē ſolis circunfulſiſſe me lumen ⁊
eos q mecū ſimul erāt: oēſq nos cuz decidiſſē
mus in terrā audiui vocē loquentem mihi he
braica lingua. Saule ſaule quid me perſeque
ſ.9.a.22.b ris? Durum eſt tibi cōtra ſtimulū calcitrare.
E Ego aūt dixi. Quis es dn̄e? Dn̄s autez dixit.
Ego ſum ieſus nazaren⁹ quez tu perſequeris.
Sed exurge ⁊ ſta ſupra pedes tuos. Ad hoc enī
apparui tibi vt cōſtituā te miniſtrū ⁊ teſtē eo
rū q vidiſti: ⁊ eoꝝ qb⁹ apparebo tibi. eripiens
te de pplīs ⁊ gentib⁹ in quas nūc ego mitto te
aperire oculos eoꝝ vt cōuertant a tenebris ad
lucē. ⁊ de ptāte ſathane ad deū: vt accipiāt re
miſſionē pctōꝝ: ⁊ ſortez inter ſctōs per fidez q
eſt in me. Unde rex agrippa nō fui icredulus
celeſti viſioni: ſed his q ſunt damaſci primū ⁊
hieroſolymis ⁊ in oēm regionē iudee ⁊ gēti
bus annūciabā vt penitentiā agerēt: ⁊ cōuer
terent ad deuz digna penitentie opa faciētes. F
Hac ex cauſa me iudei cū eſſem in tēplo com
prehenſuz tentabāt volētes me iterficere. Au
xilio aūt adiutus dei vſq in hodiernū diez ſto
teſtificās minori atq maiori nihil extra dicēs
q̄ȝ ea q ꝓphete locuti ſunt futura eſſe ⁊ moy
ſes: ſi paſſibilis chriſtus: ſi primus ex reſurre
ctione mortuoꝝ lumē annunciaturus eſt po
pulo ⁊ gentib⁹. Hec loquēte eo ⁊ rationē red
dente: feſtus magna voce dixit. Inſanis pau
le. Multe te littere ad inſaniā cōuertunt. Et ſ.22.c
paulus: nō inſanio inquit optime feſte: ſed ve
ritatis ⁊ ſobrietatis verba eloquor. Scit enim
de his rex ad quē ⁊ conſtanter loquor. Latere
eni eū nihil horū arbitror. Neq eni in angu
lo quicq̄ȝ horū geſtū eſt. Credis rex agrippa p
phetis? Scio q credis. Agrippa aūt ad paulū. G
In modico ſuades me xpianū fieri. Et pau
lus. Opto apud deuz ⁊ in modico ⁊ in magno
nō tm̄ te ſed etiā oēs q audiūt hodie fieri tales
qualis ⁊ ego ſuz: exceptis vinculis his. Et ex
urrexit rex ⁊ preſes ⁊ bernice ⁊ qui aſſidebāt
eis. Et cū receſſiſſent loqbant ad inuicē dicē
tes: q nihil morte aut vinculis dignū qd fecit
homo iſte. Agrippa autez feſto dixit. Dimitti
poterat homo hic ſi non appellaſſet ceſarē.

¶ Ca.S. ¶ Deſcribit pauli nauigatio p ma
re in via ad romā ⁊ ei⁹ naufragiū. ¶ XXVII

Ut autez iudicatū eſt nauigare A
euz in italiaz ⁊ tradi paulū cuz 7.q.i.c.
reliqs cuſtodijs centurioni: no
mine iulio cohortis auguſte: a
ſcendētes nauē adrumetinā in
cipientē nauigare circa aſie lo
ca ſuſtulimus: perſeuerāte nobis cum ariſtar
cho macedone teſſalonicēſe. Sequenti autē
die venimus ſidonē. Humane aūt tractās iu
lius paulū: pmiſit ad amicos ire: ⁊ curaz ſui
agere. Et inde cum ſuſtuliſſemus ſubnauigā
uimus cypꝛū ꝓpterea q eſſent venti cōtrarij.

Et pelágus cilície ꝛ pamphýlie nauigántes vé
nimus lýſtrā q̄ eſt lýcie. ꝛ ibi inueniens cétú-
rio nauē alexandrinā nauigantē in itáliā trāſ
B póſuit nos in eam. Et cū multis diebus tarde
nauigarém⁹ ꝛ vix deueniſſémus cōtra gnýdū:
ꝓhibēte nos vento adnauigauim⁹ créte iuxta
ſalmónē. Et vix iuxta nauigantes venim⁹ in lo
cuʒ quendā qui vocatur boniportus. cui iuxta
erat ciuitas thálaſſa. Multo aūt tēpoꝛe pacto:
ꝛ cum iaʒ non eſſet tuta nauigátio eo ꝙ ieiú-
nium iam preteriſſet: cōſolabat̃ eos páulus di
cens eis. Uiri video qm̄ cum iniúria ꝛ dāno
non ſolum óneris ꝛ nauis: ſed etiā aīaꝝ nr̄aꝝ
íncipit eſſe nauigátio. Centúrio aūt guberna-
tóri ꝛ nauclero magis credébat q̄ʒ his que a
C páulo dicebātur. Et cū áptus poꝛtus nō eſſet
ad hyemándum plurimi ſtatuérūt conſilium
nauigare inde ſi quo modo poſſent deuenien-
tes phenicem hyemáre: poꝛtum créte reſpicié
tem ad áfricum ꝛ ad chórum. Aſpirante autē
áuſtro eſtimántes propóſitum ſe tenére: cum
ſuſtuliſſent de aſſón. legebant crétā. Non poſt
multum autem miſit ſe contra ipſam ventus
typhónicus. qui vocat̃ euroaquilo. Cumq̄ʒ ar-
répta eſſet nauis ꝛ non poſſet conári in ventū:
data naue flatibus ferebamur. In inſulaʒ au
tem quandam decurréntes que vocatur cáu-
da potuimus vix obtinére ſcáphā. Qua ſub-
láta adiutoꝛijs vtebantur accingéntes naueʒ:
timentes ne in ſýrtim ſciderent. ſummiſſo va
D ſe ſic ferebantur. Ualida autem nobis tempe-
ſtate iactátis: ſequenti die iáctum fecérunt. ꝛ
tértia die ſuis manibus armaménta náuis
ꝓiecérunt. Neq̄ʒ autem ſole neq̄ʒ ſidéribus
apparéntibus per plures dies: ꝛ tempeſtate nō
exigua imminénte: iam ablāta erat ſpes oīs
ſalutis noſtre. Et cum multa ieiunátio fuiſſet:
tunc ſtans páulus in medio eoꝝ dixit. Opoꝛ-
tébat quidem o viri audire me non tóllere a
créta. lucriq̄ʒ facere iniuriā hanc ꝛ iacturam.
Infra 12.a Et nunc ſuádeo vobis bono animo eſſe. Amiſ
c.32.a ſio enim nullius aīe erit ex nobis: p̄tereq̄ʒ na
uis. Aſtitit enim mihi hac nocte ángelus dei
E cuius ſum ego ꝛ cui deſéruio dicens. Ne ti-
meas páule céſari te opoꝛtet aſſiſtere. Et ecce
donáuit tibi deus oēs qui nauigant tecū. Pꝛo
pter q̄d bono aīo eſtóte viri. Credo eni deo: q:
ſic erit quemadmodū dictuʒ eſt mihi. In in-
ſulam aūt quandam opoꝛtet nos deuenire. Sʒ
póſtea q̄ʒ quartadécima nox ſuperuénit. na-
uigantibus nobis in hádria circa mediā no-
ctem ſuſpicabantur naute apparére ſibi ali-
quam regioneʒ. Qui ꝛ ſummittentes bólidē
inuenérūt paſſus viginti. ꝛ puſilluʒ inde ſepa
ráti inuenerūt paſſus quindeciʒ. Timētes aūt
ne in aſpera loca inciderém⁹. de púppi mitten
tes áncboꝛas quatuoꝛ: optabāt diē fieri. Nau
tis vero querentibus fúgere de naui. cū miſiſ-
ſent ſcápham in mare ſub obténtu quaſi inci-
perent a próꝛa áncboꝛas exténdere: dixit páu-
lus centurióni ꝛ militib⁹. Niſi hi in naui mā
ſérint. vos ſálui fieri non potéſtis. Tunc abſci F
derunt milites funes ſcáphe: ꝛ paſſi ſunt eā ex-
cídere. Et cū lux inciperet fieri: rogabat páu-
lus oēs ſúmere cibum dicēs. Quartadecima
die hodie expectantes ieiúni permanētis. nihil
accipiéntes. Propter quod rogo vos accipere
cibum pro ſalute veſtra: q: nullius vr̄m cápil-
lus de capite peribit. Et cuʒ hec dixiſſet. ſúmēs
panem gratias egit deo in conſpectu oīum. Et
cuʒ fregiſſet cepit mādu cáre. Animequioꝛes aūt
facti oēs: ꝛ ipſi ſumpſérunt cibū. Eram⁹ vero
vniuerſe aīe in nauiʒ ducente ſeptuagintaſex.
Et ſatiati cibo alleuiabant nauē: iactantes tri-
ticum in mare. Cum aūt dies factus eſſet ter- G
ram nō agnoſcebāt: ſinū vero quēdā cōſidera
bāt hn̄tē litus in quē cogitabāt ſi poſſent eijce
re nauem ꝛ cū áncboꝛas ſuſtuliſſent cómitte-
bant ſe mari: ſimul laxántes iunctúras guber
nacúloꝝ. Et leuato artemóne ſm̄ aure flatuʒ
tendébāt ad litus. Et cū incidiſſémus in locū
bithaláſſum impegérūt nauē. ꝛ próꝛa quidem
fixa manébat immóbilis: púppis vero ſolue-
batur a vi maris. Militū aūt ꝯſiliū fuit vt cu
ſtódias occiderent ne qs cū enataſſet effúge-
rent. Centúrio aūt volēs ſeruare páuluʒ ꝓhi-
buit fieri. Juſſitq̄ʒ eos q poſſent natáre emitte
re ſe primos ꝛ euádere ꝛ ad terrā exire. ꝛ cete
ros alios in tabulis ferebant quoſdaʒ ſuper ea
que de naui erant. Et ſic factum eſt vt omnes
anime euáderent ad terram.

¶ C.S. ¶ Ponit̃ naufragātiū recreatio cū
recōpēſatiōe bn̄ficij: ac venit paul⁹ romā ꝛ le-
te ſuſcipit̃ p̄dicās ibi verbū dei. ¶ XXVIII.

ET cū euaſiſſémus: tūc cognóui A
m⁹ q: myletene iſula vocabat̃.
Bárbari vero p̄ſtabāt nō mo-
dicā humāitatē nob. Acceſa. n.
pýra reficiebāt nos oēs pp̄ hī
brē q imiébat ꝛ frig⁹. Cū ꝯgre
gáſſet āt paul⁹ ſarmētoꝝ aliq̄ntā mltitudineʒ
ꝛ ipoſuiſſet ſup ignē: vipa a caloꝛe cū ꝓceſſiſ-

ſet inuaſit manuꝫ eius. Ut vero viderunt bar-
bari pendentē beſtiaꝫ de manu eius: ad inuicē
B dicebāt. Utiqꝫ homicida eſt homo hic: qui cū
euaſit de mari vltio nō ſinit eum viuere. Et il-
le quidem excutiens beſtiam in ignem: nihil
mali paſſus eſt. At illi exiſtimabant euꝫ in tu-
morem conuertenduꝫ: ⁊ ſubito caſurū ⁊ mo
ri. Diu autē illis ſperantibus ⁊ videntibꝰ nihil
mali in eo fieri couertentes ſe dicebant eum
eſſe deum. In locis autē illis erant prędia prin
cipis inſule noīe publij: qui nos ſuſcipiēs tri-
duo benigne exhibuit. Contigit aūt prēm pu-
blij febribꝰ ⁊ diſenteria vexatū iacere. Ad quē
paulus intrauit. Et cuꝫ oraſſet ⁊ impoſuiſſet ei
C manus ſaluauit euꝫ. Quo facto oēs q̄ in inſu-
la habebant infirmitates accedebant ⁊ cura-
bant. Qui etiā multis honoribus nos honora-
uerūt: ⁊ nauigantibꝰ impoſuerunt q̄ neceſſa-
ria erāt. Poſt mēſes aūt tres nauigauimus ī
naui alexandria que ī inſula hiemauerat cui
erat inſigne caſtrorū. Et cū veniſſemꝰ ſyracu-
ſam: manſimꝰ ibi triduo. Inde circulegentes
deuenimus regiū. ⁊ poſt vnū diē flante auſtro
ſecūda die venimus puteolos. Ubi inuētis fra
tribꝰ rogati ſumus manere apud eos dies ſe-
D ptem: ⁊ ſic venimꝰ romā. Et inde cū audiſſent
frēs occurrerūt nobis vſqꝫ ad apij forū ⁊ tri-
bus tabernis. Quos cuꝫ vidiſſet paulus grās
agēs deo accepit fiduciā. Cuꝫ aūt veniſſemus
romā p̄miſſuꝫ eſt paulo p̄manere ſibimet cū
cuſtodiente ſe milite. Poſt tertiū aūt dieꝫ cō
uocauit primos iudeoruꝫ. Cunqꝫ veniſſent. di-
cebat eis. Ego viri frēs nihil aduerſus plebeꝫ
faciens aut morē paternū: vinctus ab hyero-
ſolymis traditꝰ ſuꝫ ī manꝰ romanoꝝ. Qui cū
interrogationē de me habuiſſent voluerūt me
E dimittere eo q̄ eſſet nulla cā mortis ī me. Cō
tradicētibꝰ aūt iudeis coactus ſum appellare
ceſareꝫ: nō q̄ſi gēteꝫ meā hn̄s aliqd accuſare.
Propter hanc igit̄ cauſaꝫ rogaui vos videre ⁊
alloq. Propter ſpē eni iſrael cathena hac cir
cundatus ſuꝫ. At illi dixerūt ad eū. Nos neqꝫ
lr̄as accepimus de te a iudea: neqꝫ adueniens
aliqs fratrū nūciauit aut locutꝰ ē qd de te ma
lum. Rogamus aūt a te audire q̄ ſentis. Naꝫ
de ſecta hac notuꝫ eſt nobis: quia vbiqꝫ ei con
tradicit̄. Cū cōſtituiſſent aūt illi dieꝫ: venerūt
ad eū in hoſpitiū plurimi. quibus exponebat
teſtificans regnum dei. ſuadenſqꝫ eis de ieſu
ex lege moyſi ⁊ prophetis. a mane vſqꝫ ad ve-
ſperaꝫ. Et qdaꝫ credebāt his que dicebantur:
quidam vero non credebant. Cunqꝫ inuicem F
non eſſent conſentientes diſcedebant dicente
paulo vnum verbū. Quia bene ſpiritusſanctus Eſa.6.c
locutus eſt per yſaiam prophetam ad patres Matt.13.b
veſtros dicens. Uade ad populum iſtum ⁊ dic. Mar.4.b Luce.8.b
Aure audietis ⁊ non intelligetis: ⁊ videntes Joan.12.f
videbitis ⁊ non perſpicietis. Incraſſatum eſt
enim cor populi huius ⁊ auribus grauiter au-
dierunt: ⁊ oculos ſuos compreſſerunt ne forte
videant oculis ⁊ auribus audiant ⁊ corde in-
telligant ⁊ conuertantur ⁊ ſanem eos. Notuꝫ G
ergo ſit vobis quoniam gentibus miſſum eſt
hoc ſalutare dei: ⁊ ipſi audient. Et cum hec di-
xiſſet exierūt ab eo iudei multaꝫ habentes in-
ter ſe queſtionē. Manſit autem biennio toto
in ſuo conductu: ⁊ ſuſcipiebat omnes qui in-
grediebantur ad eum: prędicans regnū dei. ⁊
docens que ſunt de domino ieſu chriſto cum
omni fiducia ſine prohibitione.

¶ Explicit liber actuum apoſtolorum.

¶ Incipit p̄logus beati hieronymi p̄ſbyteri
in ſeptem epiſtolas canonicas.

Non ita eſt ordo apud grecos q̄
integre ſapiunt fidemqꝫ rectaꝫ
ſectantur epiſtolarum ſeptem
que canonice nuncupantur ſi-
cut in latinis codicibus inueni
tur: vt quia petrus eſt primus in
ordine apoſtoloruꝫ: prime ſint etiam eius epi-
ſtole in ordine ceteraꝝ. Sed ſicut euangeli-
ſtas dudum ad veritatis lineam correximus:
ita has proprio ordini deo iuuante reddidi-
mus. Eſt enim prima earum vna iacobi. due
petri. tres ioannis ⁊ iude vna. Que ſi ſicut ab
eis digeſte ſunt. ita quoqꝫ ab interpretibus fi-
deliter in latinum verterentur eloquium: nec
ambiguitatem legentibus facerent nec ſer-
monum ſeſe varietas impugnaret: illo preci-
pue loco vbi de vnitate trinitatis in prima io- 1.Jo.5.b
annis epiſtola poſitum legimus: in qua etiaꝫ
ab infidelibus tranſlatoribus multum erra-
tum eſſe a fidei veritate comperimus. triuꝫ tā
tummodo vocabula hoc eſt aque ſanguinis
⁊ ſpiritus in ipſa ſua editione ponentibus ⁊
patris verbiqꝫ ac ſpiritus teſtimonium omit-
tentibus in quo maxime ⁊ fides catholica ro
boratur ⁊ patris ⁊ filij ⁊ ſpiritus ſancti vna di
uinitatis ſubſtantia comprobatur. In ceteris
vero epiſtolis quantum a noſtra aliorum diſtet
editio lectoris prudentie derelinquo. Sed tu
virgo chriſti euſtochium dum a me impen-

ſius ſcripture veritatem inquiris.meam quo-
dāmodo ſenectutem inuidorum dentibus cor
rodendam exponis qui me falſarium corru-
ptorémq; ſanctarum pronūciant ſcripturarū.
Sed ego in tali opere nec emulorū meorū in
uidentiam pertimeſco nec ſancte ſcripture ve
ritatem poſcentibus denegabo.
¶ Explicit prologus beati hieronymi presby
teri in ſeptē epiſtolas canonicas.
¶ Incipit argumentum in eaſdem.

Iacobus.petrus.et ioānes. et iu
das ſeptē epiſtolas ediderunt
tam myſticas q̄ ſuccitas: et bre
ues pariter ac lōgas: breues in
verbis: lōgas in ſententijs: vt ra
rus ſit q nō eaꝝ lectiōe cecutiat.
¶ Explicit argumentum in ſeptem epiſtolas
canonicas.
¶ Prologus Hieronymi in epiſtolā ſancti
Jacobi: ex libro de illuſtribus viris.

Iacobus qui appellat frater dn̄i
cognomento iuſtus: vt nonnulli
exiſtimant ioſeph ex alia vxore
ieſca eum genuiſſe: vt autē mi-
hi videt filius marie ſororis ma
tris dn̄i: cuius iohānes in libro
ſuo meminit. Hic poſt paſſionē dn̄i et reſurre-
ctionem ſtatim ab apl'is hieroſolymoꝝ epus
ordinatus vnam tm̄ ſcripſit eplam q̄ de ſeptē
vl catholico canonicis eſt: que ab alio ſub noīe eius edi-
ta aſſeritur: licet paulatim pcedente tpe obti-
nuerit auctoritatem. Egeſippus vicinus aplo-
rum tempoꝝ in quinto cōmentarioꝝ libro de
iacobo narrans ait. Suſcepit eccleſiam hiero
ſolyme poſt apoſtolos frater dn̄i iacobus co-
gnomento iuſtus: hic de vtero matris ſanctus
fuit: vinum et ſiceram nō bibit: carnem nullā
comedit: nunq̄ attonſus eſt: nec vnctus vnguē
to: nec vſus balneo. Huic ſollicitum erat igre
di ſanctaſanctoꝝ: veſtibus laneis non vtebatur
ſed lineis: ſoluſq; ingrediebatur tēplū: et fixis
genubus pro pplo precabatur in tantū vt ca-
meloꝝ duriciam traxiſſe eius genua crederē-
tur. Dicit et alia multa que enumerare lōguꝫ
eſt. Sed et ioſephus in viceſimo libro antiqui
tatuꝫ: et clemens in ſeptimo hypotipoſeon: id
eſt informationum dicunt: mortuo feſto q iu-
deam procurabat albinum ſucceſſorem eius
miſſum a nerone: qui cum necduꝫ ad prouin-
ciam veniſſet ananus pontifex adoleſcēs ana-
ni filius de genere ſacerdotali accepta actiōe
concilium cōgregauit: et cōpellens publice ia-
cobum vt chriſtum negaret. Contradicenteꝫ
lapidari iuſſit. Qui cuꝫ precipitatus de pinna
templi confractis cruribus ſemianimis dice
ret: Dn̄e ignoſce illis: quid eniꝫ faciant neſci
unt: fullonis fuſte cerebro percuſſus interijt. Tra
dit itē ioſephus: tante eū ſctitatis fuiſſe et cele
britatis in populo vt pter eius necē ſubuer-
ſam hierlm creditū ſit. Teſtantur acta aplorū Sap.7.b
multa de eo. Triginta annis hieroſolymā re-
xit vſq; ad ſeptimū neronis annū. Iuxta tem
plū vbi pcipitatus fuerat ſepultus eſt: tituluꝫ
vſq; ad obſidionē titi et vltimā hadriani notiſ
ſimū habuit. Quidā e nr̄is putauerunt euꝫ in
mōte oliueti conditū: ſed falſa eoꝝ opinio ē.
¶ Incipit argumentum in epiſtolam cano-
nicam beati Jacobi apoſtoli.

Iacobus apoſtolus ſanctū inſtru
it clerū de cultura celeſtiuꝫ pre-
ceptoꝝ et regula catholice obſer
uātie. et de inuicte patiētie maie
ſtate: et de reuelatiōe plurimoꝝ:
et de mendacio magiſtroꝝ.
¶ Explicit argumentum.
¶ Incipit epiſtola canonica btī Jacobi apl'i.
¶ Ca. Sū. ¶ Docet aplus tēptationibus reſi
ſtere oſtendens deum nec eſſet temptatoreꝫ ac
auctorem peccati atq; veritati acqeſcere eā au
diendo ac opere adimplendo. ¶ I.

Iacobus dei
et dn̄i nr̄i ieſu xp̄i ſeruus:
duodecim tribubus que
ſunt in diſperſione ſalutē. A
Omne gaudium exiſti-
mate frēs mei cum i tē-
tationes varias incidē-
ritis. ſcientes q pbatio
fidei vr̄e patientiā opa-
tur. Patiētia aūt opus perfectū habet: vt ſitis
perfecti et integri in nullo deficiētes. Si quis Ro.5.a
aūt veſtrum indiget ſapientia poſtulet a deo: q
dat oībus affluenter et non improperat: et da-
bitur ei. Poſtulet autē in fide nihil heſitans.
Qui enim heſitat ſilis eſt fluctui maris: qui a
vento mouet et circūfert. Nō ergo eſtimet ho
mo ille q accipiat aliquid a dn̄o. Vir duplex B
aīo: incōſtans eſt in oībus vijs ſuis. Glorieē
aūt frater humilis in exaltatiōe ſua: diues aūt
in humilitate ſua: qm̄ ſicut flos feni tranſibit. Eccli.14.
Exortus ē eniꝫ ſol cū ardore: et areſecit fenum Eſa.40.b 1.Pe.1.d Job.5.c

⁊ flos eius décidit ⁊ décor vultus eius depé-
riit. Ita ⁊ diues in itinéribus ſuis marcéſcet.
Beátus vir qui ſúffert tētatiónē: q̄ñ cum pro-
batus fúerit accípiet corónam vite quā repro
miſit deus diligentibus ſe. Nemo cum tētaꝛ:
dicat quoniam a deo tentatur. Deus.n.inten-
tator malorū ē. Ipſe autem néminem tentat.
Unuſquiſq; vero tentatur a concupiſcéntia ſua:
abſtráctus ⁊ illéctus. Deinde concupiſcéntia
cū cōcéperit párit pctm: peccátū vero cū cōſumá
tū fúerit génerat mortē. Nolite itaq; erráre
C fratres mei dilectiſſimi. Oē datū óptimū. ⁊ oē
donū pfectū deſúrſum eſt deſcéndēs a pře lú-
minū: apud quē nō ē tráſmigrátio. nec viciſſi-
tudinis obumbrátio. Uolútarie.n.génuit nos
vbo veritatis: vt ſimus initium aliqd creature
Prou.17.d Eccl.5.c. eius. Scitis eni fratres mei dilectiſſimi. Sit āt
oīs hō velox ad audiendum. tardus autem ad
loquendum: ⁊ tardus ad irā. Ira.n.viri iuſtici
am dei nō operátur. Propter quod abijciéntes
oēm imundiciā ⁊ abundātiā malitie: in man
ſuetúdine ſuſcipite inſitum verbū. quod pt ſal
D uáre aīas vřas. Eſtote aūt factóres verbi. ⁊ nō
Ro.2.b. auditóres tm̄ falléntes voſmetipſos. Qa ſi qs
auditor eſt verbi ⁊ nō factor: hic cōpabitur viro
conſideranti vultum natiuitatis ſue in ſpē cu
lo. Cōſiderauit.n.ſe ⁊ ábijt: ⁊ ſtati oblitus eſt
Mat.5.c. qlis fúerit. Qui āt pſpéxerit in lege pfecte li-
bertátis. ⁊ pmánſerit in ea nō auditor obliuiō
ſus factus ſed factor ópis: hic beatus in facto
Iacobi.3.b ſuo erit. Si quis āt putat ſe religióſū eē nō re
frénans linguā ſuā. ſʒ ſedúcens cor ſuū huiꝰ va
na eſt religio. Religio mūda ⁊ imaculata apd
deum ⁊ patrem hec eſt: viſitare pupillos ⁊ vi-
duas in tribulatione eorum. ⁊ immaculátum
ſe cuſtodire ab hoc ſeculo.

¶ C.S. ¶ Apoſtolus docēs nō eſſe pſonaruʒ
acceptionē apud deū iformat de opibꝰ m̄ ſicor
die atq; oſidit fidē ſine opibꝰ mortuā eē. ¶ II

A FRatres mei nolite in perſona-
rū acceptióne habere fideʒ dñi
noſtri ieſú chriſti glorie. Eténiʒ
ſi introierit in conuentum vřm
vir áureum ánnulū hñs in ve-
ſte cándida: introierit autem ⁊
páuper in ſórdido hábitu. ⁊ itendátis in eum
qui indútus eſt veſte preclára. ⁊ dixeritis ei tu
ſede hic bene: pauperi autem dicatis. tu ſta il-
lic. aut ſede ſub ſcabello pedū meorum: nōne
iudicatis apud voſmetipſos ⁊ facti eſtis iudí
ces cogitationū iniquarū? Audite fratres di-
lectiſſimi. Nōne deus elégit páuperes in hoc
mūdo diuites in fide ⁊ herédes regni: qd re-
promiſit deus diligētibus ſe? Uos autem ex- B
honoráſtis páuperem. Nonne diuites p potē-
tiam ópprimūt vos: ⁊ ipſi trahunt vos ad iudí
cia? Nōne ipſi blaſſémant bonū nomē qd iuo
catū eſt ſup vos? Si tamē legē pficitis regaleʒ Leuit.19.c Ro.13.b.
ſcdʒ ſcripturas: diliges primū tuū ſicut teipʒ. Eph.6.b
bene fácitis. Si autem perſonam accipitis pec Colo.3.b.
catum operámini redargúti a lege quaſi tranſ Act.10.f 2.Par.19.
greſſóres. Quicunq; autem totam legem ſer-
uáuerit: offéndat autem in vno: factꝰ eſt oīum
reus. Qui.n.dixit non mechábaris: dixit ⁊ nō
occides. Qd ſi nō mechāberis occides āt: fa-
ctus es tranſgréſſor legis. Sic loqmini ⁊ ſic fá
cite: ſicut per legem libertatis incipiētes iudi- C
cari. Iudiciū.n.ſine miſericordia illi: q nō fač
miſericordiā. Superéxaltat āt miſericordia iu-
dicio. Quid pderit fres mei ſi fidē qs dicat ſe
hře: opa āt non hábeat? Nūqd póterit fides
ſaluare eū? Si āt fr ⁊ ſoror nudi ſint ⁊ idigeāt
victu quotidiano: dicat āt aliqs ex vobis illis
ite in pace calefacímini ⁊ ſaturámi. nō dedéri
tis āt eis que neceſſaria ſūt corpori. qd pderit?
Sic ⁊ fides ſi nō hēat opa: mortua ē in ſemeti
pſa. Sʒ dicet qs. Tu fidem habes: ⁊ ego opera
habeo. Oſtende mihi fidē tuā ſine operibus: ⁊ D
ego oſtendam tibi ex opéribus fideʒ meā. Tu
credis quoniam vnus eſt deus: bñ facis. Et de
mones crédunt ⁊ cōtremíſcunt. Uis āt ſcire o
hō inánis: qm̄ fides ſine operibus mortua ē?
Abrahāʒ pr nř nōne ex opibꝰ iuſtificatꝰ ē. offe
rēs yſaác filiū ſuū ſup altare? Uides: qm̄ fides
coopaꝛ opibꝰ illius: ⁊ ex operibꝰ fides cōſuma- Gen.15.b
ta ē. Et impleta eſt ſcriptura dicens. Crédidit
abrahám deo: ⁊ reputatū eſt illi ad iuſticiaʒ: ⁊ Ro.4.a
amicꝰ dei appellatꝰ ē. Uidétis qm̄ ex opibꝰ iu- Gal.3.a.
ſtificaꝛ hō: ⁊ nō ex fide tm̄. Silr ⁊ ráab mére- Joſue.2
trix: nonne ex operibus iuſtificata eſt ſuſcipiēs
núncios ⁊ alia via eijciens. Sicut eniʒ corpus
ſine ſpiritu mórtuum eſt: ita fides ſine operibꝰ
mórtua eſt.

¶ C.S. ¶ Oſtendit apoſtolus mala. ex vicio
lingue puenietia tā in ſcia q̄ʒ in cōi vita diſti-
guēs ſcientiaʒ mundanam ⁊ diuinam. ¶ III.

NOlite plures magiſtri fieri fra- A
tres mei: ſciéntes qm̄ maius iu-
dicium ſúmitis. In multis eni
offéndimus omnes. Si quis in Mat.12.d
verbo non offéndit: hic pfectus
eſt vir. Poteſt etiam fréno cir-

cundúcere totũ corpus. Si aũt equis frena i ora mittimus: ad conſentiẽdũ nobis oẽ corp⁹ illorum circũférimus. Et ecce naues cum magne ſint ⁊ a ventis válidis minẽtur: circunferũt ãt a modico gubernáculo vbi impet⁹ dirigẽtis volúerit. Ita ⁊ lingua módicũ qdeꝫ mẽbrũ eſt: ⁊ magna exaltat. Ecce quãtus ignis q̃ magnam ſiluam incẽdit. Et lingua ignis eſt
B vniuerſitas iniquitatis. Lingua conſtituitur in mẽbris nr̃is q̃ máculat totũ corpus: ⁊ inflãmat rotam natiuitatis nr̃e inflãmáta a gehénna. Omnis.n.natura beſtiaꝝ ⁊ vólucrũ ⁊ ſerpẽtiũ ⁊ ceteroꝝ domãnt ⁊ dómita ſũt a natura hũa
C na: linguã ãt nullus hoium dómare pt. Inq̃etũ malũ: plena veneno mortifero: in ipſa bñdicimus deum. ⁊ patrem. ⁊ in ipſa maledicimus homines qui ad imáginem ⁊ ſimilitudinẽ dei facti ſunt. Ex ipſo ore procédit bñdictio ⁊ maledictio. Non oꝫ fratres mei hec ita fieri. Nunqd fons de eodem forámine emánat dulcem ⁊ amaram aquã? Nunqd põt fratres mei ficus úuas fácere: aut vitis ficus? Sic neq; ſalſa dulcem põt fácere aquam. Quis ſapiens ⁊ diſciplinatus inter vos oſtendat ex bona cõuerſatione operationem ſuã in manſuetudie
D ſapie. Qd ſi zelum amárum habetis ⁊ contentiones ſint in cordibus veſtris: nolíte gloriari ⁊ mendáces eſſe aduerſus veritatem. Non eſt enim iſta ſapientia deſurſum deſcendens a patre lúminuꝫ: ſed terréna animális diabólica. Ubi enim zelus ⁊ cõténtio: ibi incõſtántia ⁊ omne opus prauum. Que autem deſurſum ẽ ſapientia primum quideꝫ pudica ẽ: déinde pacifica: modéſta: ſuadibilis: bonis conſẽtiens plena miſericórdia ⁊ fructibus bonis: iudicãs ſine ſimulatióne. Fructus autem iuſticie in pace ſeminátur faciẽtibus pacem.

❡ C. Sũ. ❡ Prohibet bella ⁊ diſſenſiões apoſtolus monens nos a mundo ⁊ diabolo recedere atq; accedere ad deum per dilectionem interponendo de dilectione proximi. ❡ III

A Unde bella ⁊ lites in vobis? Nõne ex concupiſcentijs veſtris: q̃ militãt in menbris veſtris? Concupiſcitis ⁊ non habẽtis: occiditis ⁊ zelátis: ⁊ non potéſtis adipiſci. Litigátis ⁊ belligerátis: ⁊ non habẽtis propter quod non poſtulátis. Petitis ⁊ non accipitis: eo q̃ male petátis: vt i cõcupiſcentijs veſtris inſumátis. Adúlteri: neſcitis q; amicitia huius mundi inimica eſt dei?

11.q.4.ca. hec ſũt.§. ex his ol. bus.

i.Io.4.d.

Quicunq; ergo volúerit amicus eẽ ſeculi huius inimicus dei cõſtitúitur. An putatis quia B inániter ſcriptura dicat ad inuidiam cõcupiſcit ſpiritus qui habitat in vobis. Maiorẽ aũt dat gratiam. Propter quod dicit. Deus ſuperbis reſiſtit: humílibus auteꝫ dat grátiaꝫ. Subditi ergo eſtóte deo: reſiſtite autem diabolo: ⁊ fugiet a vobis. Appropinquate deo: ⁊ appropinquabit vobis. Emundate manus peccatores: ⁊ purificáte corda dúplices animo. Miſeri eſtó C te ⁊ lugéte ⁊ ploráte: riſus veſter in luctum cõuertatur: ⁊ gaudium in merórem. Humiliámini in conſpectu domini: ⁊ exaltábit vos. Nolite detráhere alterutrum fratres mei. Qui détrahit fratri aut qui iúdicat fratrem ſuum: détrahit legi ⁊ iúdicat legem. Si autem iúdicas legem: non es factor legis: ſed iudex. Unus eſt enim legiſlátor ⁊ iúdex: qui poteſt pérdere ⁊ liberáre. Tu autem quis es qui iudicas proximum tuum? D Ecce nunc qui dicitis hodie aut cráſtino íbimus ad illam ciuitateꝫ ⁊ faciém⁹ ibi quidem ánnum ⁊ mercábimur ⁊ lucrum faciemus: qui ignoratis quid erit in cráſtinũ. Que eſt enim vita veſtra? Uápor eſt ad módicum párens: ⁊ déinceps exterminábitur pro eo vt dicatis: ſi dominus volúerit: ⁊ ſi vixérimus: faciémus hoc aut illud. Nunc auteꝫ exultatis in ſuperbijs veſtris. Omnis exultatio talis maligna eſt. Scienti igitur bonum facere ⁊ non facienti: peccatum eſt illi.

i.pe.5.b. Eph.4.f.

Ioh.c.a. i.pe.5.b.

ro.14.a.b

Luc.5.f. de pe.di. 2.c.ſi enim.

❡ Capituli Sũmariuꝫ. ❡ Inducit apoſtolus malos ad bonum ex conſideratione diuini iudícij atq; bonos ad patientiam ⁊ dei reuerentiam per iuramenti diuini vitationem: feruentem deuotionem: penitentie ſuſceptionẽ. ac p̄ximi correptionem. ❡ IIII. A

Agite nunc diuites: ploráte vlulántes in miſerijs veſtris: que aduénient vobis. Diuitie veſtre putrefácte ſunt: ⁊ veſtiméta veſtra a tineis comeſta ſunt. Aurum ⁊ argẽtum veſtrum eruginauit: ⁊ erúgo eoꝝ i teſtioniũ vobis erit ⁊ mãducabit carnes vr̃as ſicut ignis. Theſaurizáſtis vobis irã i nouiſſimis dieb⁹. Ecce mérces operarioꝝ q meſſuerũt regiões vr̃as: q̃ fraudáta ẽ a vobis clamat: ⁊ clamor eoꝝ i áures dñi ſabaóth introiuit. Epuláti eſtis ſup trã: ⁊ i luxurijs enutriſtis B corda vr̃a. In die occiſiõis adduxiſtis ⁊ occidiſtis iuſtũ: ⁊ ñ reſtitit vobis. Patiẽtes igr̃ eſtóte frẽs vſq; ad aduẽtũ dñi. Ecce agricola expectat

precioſum fructũ terre: patiẽter ferens donec
accipiat tẽporaneum ⁊ ſerotinum. Patientes
igitur eſtote ⁊ vos ⁊ confirmate corda veſtra:
qm̃ aduentus dñi appropinquabit. Nolite in
gemiſcere fratres in alterutrũ: vt non iudicẽ
mini. Ecce iudex ante ianuã aſſiſtit. Exẽplum
accipite fratres exitus mali ⁊ longanimitatis
⁊ laboris ⁊ patientie ꝓphetas: qui locuti ſunt
in noĩe dñi. Ecce beatificamus eos qui ſuſti-
C nuerunt. Sufferentiam iob audiſtis: ⁊ finem
dñi vidiſtis: qm̃ miſericors eſt dñs ⁊ miſera-
tor. Ante oĩa aũt fratres mei nolite iurare: ne
q3 per celum: neq3 ꝑ terrã: neq3 aliud qdcũq3
Math.5.f iuramentũ. Sit aũt ſermo vẽ eſt eſt: nõ nõ: vt
nõ ſub iudicio decidatis. Triſtat̃ aũt aliquis
veſtrũ: oret equo aĩo ⁊ pſallat. Infirmat̃ quis
in vobis inducat pſbyteros eccleſie: ⁊ orẽt ſuꝑ
eũ: vngentes eũ oleo in noĩe dñi. Et orõ fidei
ſaluabit infirmum: ⁊ alleuiabit eum dñs: ⁊ ſi
D in peccatis ſit: remittentur ei. Confitemini er
de pe.diſ. j.ca. qo ali qñ.§.ecc. tra go alterutrum peccata veſtra: ⁊ orate pro inui
cem vt ſaluemini. Multum enim valet depre
catio iuſti aſſidua. Helias homo erat ſimilis no-
3.Re.17.a. bis paſſibilis: ⁊ oratione orauit vt nõ plueret
Luce.4.d. ſuper terram: ⁊ non pluit annos tres ⁊ menſes
23.q.4.c.ſi illic.§.ſed obijci. ſex. Et rurſum orauit: ⁊ celum dedit pluuiã:
⁊ terra dedit fructũ ſuũ. Fratres mei: ſi quis
ex vobis errauerit a veritate ⁊ conuerterit qs
eum: ſcire debet: qm̃ q conuerti fecerit peccato
rẽ ab errore vie ſue: ſaluabit aĩam eiꝰ a mor-
te: ⁊ operit multitudinem peccatorum.

C Explicit epiſtola beati Jacobi apoſtoli.

C Prologus Hieronymi in epl̃as ſancti Petri: ex libro de illuſtribus viris.

Simon petrus filius ioãnis prouincie galilee vico bethſaida frater andree apoſtoli ⁊ princeps apoſtoloꝝ: poſt epatũ antiochenſis eccl̃ie ⁊ predicationẽ diſperſionis eoꝝ qui de circũciſione crediderant in ponto galathia cappadocia aſia ⁊ bithynia ſcdo claudij anno ad expugnãduꝫ ſimonẽ magũ romã pgit. Ibiq3 vigintiquinq3 annis cathedrã ſacerdotalẽ tenuit vſq3 ad vltimũ annũ neronis.i. quartũdecimũ: a quo ⁊ affixus cruci martyrio coronatꝰ eſt capite ad terrã verſo: ⁊ in ſublime pedibus eleuatis: aſſerens ſe indignũ qꝫ ſic crucifigeret̃ vt dñs ſuus. Scripſit duas epl̃as q̃ canonice noĩantur: quarũ ſcda a pleriſq3 eius eẽ negat̃ ꝓpter ſtili cũ priore diſſonantiã. Sed ⁊ euangeliũ iuxta marcũ qui auditor eius ⁊ interpres fuit huius dicitur. Libri aũt eius e qbus vnus actorũ eius ſcribit̃: alius euangelij: tertius predicationis: quartus apocalypſis: quintus iudicij: inter apocryphas ſcripturas reputant̃. Sepultus rome in vaticano iuxta viã triũphalẽ totius orbis veneratione celebratur.

C Explicit prologus.

C Incipit argũ in epiſtolã btĩ Petri primã.

Diſcipulos ſaluatoris inuicti toto orbe diffuſos ⁊ peregrinos in hoc ſeculo monſtrat. ⁊ preterite vite penitere ſuadet: ⁊ in nouam vitã ꝓficere tota cum ſollicitudine exhortatur ſimon petrus filius ioannis ꝓuincie galilee vico bethſaida frater andree apoſtoli.

C Explicit argumentum.

C Incipit epiſtola beati Petri apl̃i prima.

C Ca. Sũ. C Regratiat̃ petrus de regeneratione baptiſmali: ⁊ inducit regeneratos ad vite mundiciam. C I

Etrus apo A
ſtolus ieſu xp̃i: electis
aduenis diſperſionis põ-
ti galatie: cappadocie:
aſie: ⁊ bithynie ſecũdũ
pſcientiã dei p̃ris i ſan-
ctificationẽ ſpũs in obe
dientiã ⁊ aſperſionẽ ſan
guinis ieſu xp̃i. Gratia 1.Cor.1.e Ephe.1.a
vobis ⁊ pax multiplicet̃. Benedictus deꝰ ⁊ pr̃
dñi nr̃i ieſu xp̃i: qui ſcdm̃ miſericordiã ſuã
magnã regenerauit nos in ſpem viuã ꝑ reſur-
rectionẽ ieſu xp̃i ex mortuis in hereditatẽ in-
corruptibilẽ ⁊ incõtaminatã ⁊ immarceſſibileꝫ
ꝯſeruatã in celis in vobis: q i virtute dei cuſto
dimini ꝑ fidẽ in ſalutẽ paratã reuelari in tp̃e
nouiſſimo. In quo exultabitis modicũ nũc ſi B
oꝫ ꝯtriſtari i varijs tẽptatioĩbꝰ: vt pbatio vr̃e Job.1.e Act.4.e Luce.8
fidei multo p̃cioſior ſit auro qd ꝑ ignẽ pbat̃:
inueniat̃ i laudẽ ⁊ gl̃iã ⁊ honore i reuelatiõe
ieſu xp̃i quẽ cũ nõ videritis diligitis. In quẽ
nũc quoq3 nõ videtes creditis: credẽtes aũt ex
ultabitis letitia inenarrabili ⁊ gl̃ificata: repor
tãtes finẽ fidei vr̃e ſalutẽ aĩaꝝ vr̃aꝝ. De q̃ ſa-
lute exq̃ſierũt atq3 ſcrutati ſũt ꝓphete: q de fu-
tura in vobis gr̃a ꝓphetauerunt: ſcrutãtes qd
vel q̃le tp̃s ſignificaret i eis ſpũs xp̃i ꝓnũciãs
eas que in chriſto ſunt paſſiones ⁊ poſteriores

gloriaſ: quibus reuelatum eſt: quia non ſibi-
met ipſis: vobis aūt miniſtrabant ea que nunc
C nunciata ſunt vobis per eos qui euāgeliʒauē-
runt vobis ſpiritu ſancto miſſo de celo: in queʒ
deſiderant angeli proſpicere. Propter qđ ſuc-
cincti lumbos mētis veſtre ſobrij perfecti ſpera
te in eam que offertur vobis gratiā in reuela
tioneʒ ieſu xp̄i quaſi filij obediētie nō cōfigu-
rāti prioribus ignorantie veſtre deſiderijs: ſed
Leui.19.a. ſm̄ eum qui vocauit vos ſcm̄: vt ⁊ ipſi in oī cō
Deu.10.b uerſatione ſancti ſitis: qm̄ ſcriptū eſt. Sancti
Col.3.b ēritis: qm̄ ſanctus ſum. Et ſi patreʒ inuocātis
Ja.2.b. eum qui ſine acceptiōe perſonarū iudicat ſm̄
Ecc.10.f. vniuſcuiuſqʒ opus in timore incolātus veſtri
Ro.2.b D
Eph.6.b tempore cōuerſamini. Scientes qđ non corru-
Heb.9.d ptibilibus auro vel argento redempti eſtis de
1.Jo.1.c vana veſtra cōuerſatione paterne traditiōis: ſʒ
Apoc.1.b precioſo ſanguine quaſi agni immaculāti xp̄i
⁊ incontamināti: precogniti quideʒ ante mū
di conſtitutionē: manifeſtati autē nouiſſimis
temporib⁹ propter vos qui per ipſum fideles
eſtis in deo: qui ſuſcitauit eum a mortuis: ⁊ de
dit ei gloriā: vt fides veſtra: ⁊ ſpes eſſet in deo.
Animas veſtras caſtificātes in obedientia cha
ritatis in fraternitatis amore: ſimplici ex cor-
de inuicem diligite attentius: renati non ex
ſemine corruptibili ſʒ icorruptibili p verbum
Eſa.40.b. dei viui ⁊ permanētis in eternū q: oīs caro
Eccl.14.c. vt fenum: ⁊ oīs gloria ei⁹ tanqʒ flos feni. Exa-
Jaco.1.b ruit fenum ⁊ flos eius decidit: verbum auteʒ
domini manet in eternum. Hoc eſt auteʒ ver-
bum quod euangeliʒatum eſt in vos.

C Ca. Sū. C Jnducit apoſtolus ad ſpiritua-
lis vite perfectionem. atqʒ perfectiōis in alios
diffuſionem. per ſanctam conuerſationem. ac
inſtruit exeuntes in ſtatu ſeruili. C II.

A Deponentes igitur omnē mali-
Ephe.4.f ciam ⁊ omnē dolum. ⁊ ſimula-
Col.3.b tiōes. ⁊ inuidias ⁊ omnes detra
Heb.12.b ctiones: ſicut modo geniti in-
fantes rationabiles ⁊ ſine dolo
lac cōcupiſcite vt in eo creſca-
tis in ſaluteʒ: ſi tn̄ guſtatis qm̄ dulcis eſt dn̄s.
Ad quē accedentes lapidē viuū ab hominib⁹
quidem reprobatum: a deo aūt electū ⁊ hono-
rificatū: ⁊ ipſi tanqʒ lapides viui ſuperedifica
mini domos ſpūales in ſacerdotiū ſanctū: offe
rentes ſpiritales hoſtias acceptabiles deo per
Eſa.28.a ieſum chriſtum. Propter quod continet ſcri-
ptura. Ecce pono in ſion lapideʒ ſummū: an-
gularem probatū. electū precioſum: ⁊ qui cre
diderit in euʒ non cōfundetur. Vobis igitur B
honor credentibus: non credentibus auteʒ la- Dā.17
pis quem reprobauerūt edificātes hic factus Mat.21. Mar.12.b
eſt in caput anguli: ⁊ lapis offenſionis ⁊ petra Luce.20.c
ſcandali: his qui offendunt verbo nec credunt Act.4.b
in quo ⁊ poſiti ſunt. Vos autem genus electū: Ro.9.a
regale ſacerdotium. gens ſancta: populus ac-
quiſitionis: vt virtutes anuncietis eius q de te
nebris vos vocauit in ammirabile lumē ſuuʒ. Oſe.2.d.
Qui aliqñ non populus dei: nunc aūt populus Ro.9.e
dei: q non cōſecuti miſericordiā: nūc aūt mi- Ro.11.d
ſericordiaʒ conſecuti. Chariſſimi obſecro vos
tanqʒ aduenas ⁊ pegrinos abſtinere vos a car
nalibus deſiderijs que militant aduerſus ani E
mam: conuerſationē veſtram inter gentes ha-
bentes bonam: vt in eo quod detractant de vo-
bis tanqʒ de malefacto: ib⁹: ex bonis operibus
vos conſiderātes: glorificent deuʒ in die viſita
tionis. Subiecti igitur eſtote oī humane crea Ro.13.a
ture propter deuʒ. Siue regi quaſi precellēnti: magnus.
ſiue ducibus tanqʒ ab eo miſſis: ad vindictaʒ
malefactorum: laudem vero bonorum: Quia
ſic eſt voluntas dei: vt benefacientes obmutē-
ſcere faciatis iprudētiū hoīuʒ ignorātiā. Qua-
ſi liberi ⁊ non quaſi velamē habentes malicie
libertatem ſed ſicut ſerui dei. Omnes honora- Ro.12.e
te: fraternitatem diligite. Deum timēte regē Ephe.6.a
honorificāte. Serui ſubditi eſtote in omni ti- Col.3.d
more dominis: non tantum bonis ⁊ mode- 1.Timo.2.c
ſtis. ſed etiaʒ diſcholis. Hec eſt enim gratia ſi
propter dei conſcientiam ſuſtinet quis triſti- magnus.
cias patiens iniuſte. Que eniʒ eſt gratia: ſi pec
cantes ⁊ colaphiʒāti ſuffertis? Sed ſi benefa- D
cientes patienter ſuſtinētis. hec eſt gratia a-
pud deum. Jn hoc eniʒ vocati eſtis quia ⁊ chri
ſtus paſſus eſt pro nobis. vobis relinquens ex-
emplum vt ſequamini veſtigia eius. Qui pec- Eſa.53.b
catum non fecit: nec inuentus eſt dolus in ore 1.Jo.3.a
eius. Qui cum malediceretur non maledicē
bat: cum pateretur non cōtaminabatur. Tra
debat autem iudicanti ſe iniuſte. Qui peccata
noſtra ipſe pertulit in corpore ſuo ſuper lignū: Eſa.53.b
vt peccatis mortui iuſticie viuamus cuius li-
uore ſanati eſtis. Eratis eniʒ ſicut oues erran
tes. ſed conuerſi eſtis nunc ad paſtoreʒ ⁊ epi-
ſcopum animarum veſtrarum.

C Capituli Summarium. C Jnſtruit apo-
ſtolus exiſtentes in ſtatu coniugali loquens
de mulierum ornatu ac virorum ſcientia ⁊
ordinauit informando homines ad proximū
⁊ ad deum. C III.

A Imiſr ⁊ mulieres ſubdite ſint
i.Cor.ii.a. viris ſuis: vt ⁊ ſi q non credunt
Coloſ.i.c. verbo per mulierũ conuerſatio-
Eph.5.e. nem ſine verbo lucrifiant. conſi-
Timo.ii.f derantes in timore ſcām ꝯuer-
ſationem vr̃am. quaꝝ nō ſit ex-
triſecus capillatura aut circũdatio auri aut in
dumenti veſtimentoꝝ cultus. ſed qui abſcō
ditus eſt cordis: homo in incorruptibilitate qē
ti ⁊ modeſti ſpiritus qui eſt in conſpectu dei
locuplex. Sic enim aliquando ⁊ ſcē mulieres
Gen.18. ſpantes in deo ornabant ſe: ſubiecte ꝓprijs vi-
B ris. Sicut ſara obediebat abrahe dominũ eum
vocans: cuius eſtis filie benefaciētes: ⁊ nō pti-
mentes vllā pturbationem. Uiri ſilr cohabi-
tantes ſm ſcientiam: quaſi infirmiori vaſculo
muliebri ipartientes honorē tanq̃ coheredi-
bus grē vite: vt non impediant orones veſtre.
Pro.20.c. In fide aũt omnes vnanimes ꝯpatiētes: frni-
Ro.12.d. tatis amatores: miſericordes: modeſti humi-
les: non reddentes malum ꝓ malo: nec male
dictum ꝓ maledicto: ſed econtrario bñdicen
tes qꝛ in hoc vocati eſtis vt benedictionē hꝛ̄dita
Pſ.33. te: poſſideatis. Qui.n. vult vitā diligere: ⁊ di-
Ja.i.d. es videre bonos coherceat liguā ſuā a malo:
⁊ labia eius ne loquantur dolum. Declinet āt
al+ proſe a malo ⁊ faciat bonum: inquirat pacem ⁊ ſe-
quatur quatur + eā. Qꝛ oculi dñi ſup iuſtos: ⁊ aures
eius in preces eorum: vultus aũt dñi ſup faciē
tes mala. Et qs eſt q vobis noceat. ſi boni emu
C latores fueritis? Sed ⁊ ſi quid patimini pp iu
Math.5.a ſtitiā: beati. Timorē aũt eoꝝ ne timueritis vt
nō ꝯturbemini. Dñm aũt xp̄m ſanctificate in
cordib⁹ vr̃is: parati ſemꝑ ad ſatiſfationē oī po
ſcenti vos rōnē de ea que in vobis eſt ſpe. ſꝫ cuꝫ
modeſtia ⁊ timore ꝯſcientiā habētes bonaꝫ. vt
in eo qḋ detrahũt de vobis ꝯfundantur qui ca
Hebre.9.g lũniantur vr̃aꝫ bonā in xp̄o ꝯuerſationē. Me
Ro.5.b. lius ē.n. vt benefacites ſi voluntas dei velit pa-
de ꝯſe.di. ti. q̃ꝫ maleficientes. Qꝛ ⁊ xp̄s ſemel pro pctis
2.c.ſemel. noſtris mortuus eſt. iuſtus pro iniuſtis: vt nos
de.c.iteratur. offerret deo mortificatos qdē carne. viuifica-
de.c.ſuf-ficit. tos aũt ſpū. In quo ⁊ his qui in carcere erant
Luc.24. ſpiritu veniens predicauit. qui increduli fue
2.Re.17.f. rāt aliqñ: qñ expectabāt dei patiētiā in diebus
noe cum fabricaretur arca: in qua pauci id ē:
de ꝯſ.di.4 octo anime ſalue facte ſunt per aquaꝫ. Quod
c.vero ⁊ vos nũc ſimilis forme ſaluos facit baptiſma:
non carnis depoſitio ſordium: ſed conſcientie
bone interrogatio in deum per reſurrectioneꝫ
ieſu chriſti a mortuis qui eſt in dextera dei de-
glutiens mortem vt vite eterne heredes effice
remur profectus in celum ſubiectis ſibi ange
lis ⁊ poteſtatibus ⁊ virtutibus.

¶ Capi. ¶ Sũma. Inſtruit apoſtolus ad vitā
dum luxuriam atq̃ꝫ gulam: ac docet hoſpitali-
tatem ⁊ charitatem proximi. Ac exhortatur ad
patientiam ab aduerſarijs fidei. ¶ IIII.

Hriſto igitur paſſo in carne: ⁊
vos eadeꝫ cogitatione armami A
ni: qꝛ qui paſſus eſt in carne de-
ſijt a peccatis vt non iam deſide
rijs hominum ſed voluntate dei
quod reliquum eſt in carne vi-
uat temporis. Sufficit enim preteritum tem- Eph.4.e.
pus ad voluntatem gētiū ꝯſumandam his qui Ja.4.b.
ambulauerũt in luxurijs deſiderijs: + violen- al+ vinolentijs.
tijs: ꝯmeſſationibus: potationib⁹ ebrietatibus
⁊ illicitis idoloꝝ cultib⁹. In quo ammiratur B
nō ꝯcurrētib⁹ vobis i eādē luxurie ꝯfuſionem
blaſphemantes: qui reddent rationē ei q para
tus eſt iudicare viuos ⁊ mortuos. Propter hoc de ꝯſe.di.
enim ⁊ mortuis euangelizatum eſt: vt iudicen 2.c.ſolai[illegible]
tur quidem ſm homines in carne. viuāt aũt ſꝫ
deũ i ſpū. Oīum āt finis appropinquabit. Eſto
te itaq̃ꝫ prudentes ⁊ vigilāte i orōnib⁹. Añ oīa
āt mutuā i vobiſmetipſos charitatē ꝯtinuam
habentes. Quia charitas opit multitudinē pec 22.q.4.c.q
catoꝝ. Hoſpitales inuicē. ſine murmuratiōe. ſacramento.
Unuſq̃ſq̃ꝫ ſicut accepit gratiā i alteruttꝫ illaꝫ de pe.di.2.
āminiſtrātes: ſicut boni diſpenſatores multifor c. intantū
mis gratie dei. Si quis loquitur quaſi ſmones de bap. c.
dei. Siqs miniſtrat tāq̃ꝫ ex ṽtute quā āminiſtrat mauros.
de⁹: vt in oīb⁹ honorificet de⁹ p ihm xp̄ꝫ. cui ē Pro 10.d
glīa ⁊ ipiū i ſcl'a ſecloꝝ amē. Cariſſimi nolite Ro 12.c
pegrinari i feruore q ad tēptationeꝫ vobis fit: Hebr.13.d
q̃ſi noui aliquid vobis ꝯtingat: ſꝫ cōicātes xp̄i Philip.3.
C
paſſiōib⁹ gaudete: vt ⁊ i reuelatiōe glīe ei⁹ gau i.q.1.c. ab ſolum.
deatis exultātes. Si exprobramini in noīe xp̄i.
bti eritis: qm̄ qḋ ē honoris glīe ⁊ virtutis dei ⁊
qui eſt eius ſpūs ſup vos regeſcet. Nemo aũt D
vr̃m patiāt q̃ſi hōicida aut fur aut maledicus
aut alienoꝝ appetitor. Si āt vt xp̄ian⁹: nō eru
beſcat. Glīficet āt deũ i iſto noīe: qm̄ tp̄s ē vt i
cipiat iudiciũ a domo dei. Si āt pmũ a nobis: Prou.11.
qs finis eoꝝ q nō credũt dei euāgelio? Et ſi iu de.ſe.a[illegible]
ſtus qdē vix ſaluabit: impius ⁊ pctōr vbi pare- purgatis
bunt? Itaq̃ꝫ ⁊ hi q patiūt ſꝫ volūtatē dei: fideli
creatori ꝯmēdent aīas ſuas in benefactis.

¶ Ca. Sũ. ¶ Apoſtolus informat exiſtentes i
ſtatu paſtorali ac ſtatu iuuenili quo ad humili
tatem ⁊ ſobrietatem. ¶ V

A Seniores ergo q̄ i vobis ſunt obſecro conſenior ⁊ teſtis xp̄i paſſionū: q ⁊ eius q̄ in futuro reuelanda eſt. glīe cōicator. Paſcite qui in vobis eſt gregē dei. puidentes nō coacte ſed ſpōtanee ſm deū. neq̃ turpis lucri gratia ſed voluntarie. neq̃ vt dn̄antes in cleris: ſed forma facti
B gregis ex aīo. Et cū apparuerit princeps paſtorum pcipiētis īmarceſſibilē glīe coronā. Silr
ſu ✝ aūt adoleſcentes ſubditi eſtote ſenioribus. Oēs ✝
Ja. 4. b enī īuicē hūilitatē īſinuāte. Qr dn̄s ſupbis re
Job 22. c ſiſtit: humilib⁹ aūt dat grāz. Hūliamini igiꝰ
Luc. 12. c ſub potēti manu dei: vt vos exaltet in tp̄e viſi
Ro. 12. c. Ja. 4. c tationis. Oēm ſollicitudinē vr̄az pijciētes in
Ja. q. i. c. nul li. eū: qm̄ ipſi cura eſt de vobis. Sobrij eſtote ⁊ vi
C gilate: qr aduerſarius vr̄ diabolus tāq̄ leo rugiens circuit q̄rēs quē deuoret. Cui reſiſtite fortes in fide: ſciētes eādē paſſionē ei q̄ in mūdo eſt vr̄e fraternitati fieri. Deus aūt oīs grē q vocauit nos i eternā ſuā gliā i xp̄o ieſu mōdicū paſſos ipſe perficiēt ꝯfirmabit ſolidabitq̄. Ipſi glīa ⁊ iperiū: in ſecula ſeculoꝝ amen.
D Per ſiluanum fidelē frēm vobis vt arbitror breuiter ſcripſi obſecrās ⁊ cōteſtās hāc eē verā grām dei in qua ⁊ ſtatis. Salutat vos eccleſia que eſt in babylone collecta: ⁊ marcus filius meus. Salutate inuicē in oſculo ſancto. Grā vobis oīb⁹ qui eſtis in xp̄o ieſu. Amen.

¶ Explicit ep̄la beati Petri apoſtoli prima.

¶ Incipit argumentū in epiſtolā ſecundā.

Simon petrus p fidem huic mūdo ſapientes mortuos eſſe declarat: eiſdemq̄ pietatis quāta ſit magnitudo luce ipſa clari⁹ manifeſtat.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit ep̄la ſecunda beati Petri apoſtoli.

¶ Ca. I. ¶ Inducit ap̄ls credētes ad firmiter tenēdū fidei v̄itatē ex doctoris certitudīe. ¶ I

A Simon petrus ſeruus ⁊ ap̄ls ieſu xp̄i: his q coequalē nobiſcum ſortiti ſunt fidē in iuſticia dei noſtri ⁊ ſaluatoris ieſu chriſti: Grā vobis ⁊ pax adimpleāꝰ i cognitiōe dei ⁊ xp̄i ieſu dn̄i nr̄i. Quomō oīa nobis diuine virtutis ſue q̄ ad vitam ⁊ pietatē donata ſunt per cognitionē eius qui vocauit nos ꝓpria glīa ⁊ virtute: per quem maxima ⁊ pcioſa nobis ꝓmiſſa donauit vt per hec efficiamini diuine ꝯſortes nature: fugientes eius q̄ in mūdo ē ꝯcupiſcētie corruptionē. Vos aūt curā oēm ſubiferētes miniſtrate i fide vr̄a virtutē: in virtute āt ſciam: in ſciā aūt B
abſtinētiā: in abſtinētia aūt patiētiā: in patientia aūt pietatē: i pietate āt amorē frn̄itatis: in amore aūt frn̄itatis charitatē. Hec. n. ſi vobiſcū adſint ⁊ ſupent: non vacuos nec ſine fructu vos ꝯſtituēt i dn̄i nr̄i ieſu xp̄i cognitione. Cui n. nō p̄ſto ſūt hec: cec⁹ ē ⁊ manu tēptans: obliuionē accipiēs purgatiōis veterū ſuoꝝ delictorū. Qua ꝓpter frēs magis ſatagite: vt p bona opa certā vr̄az vocationē ⁊ electionē faciatis. Hec. n. faciētes nō peccabitis aliqn̄. Sic. n. abūdāter miniſtrabiꝰ vobis itroitus in eternū re C
gnū dn̄i ⁊ ſaluatoris nr̄i ieſu xp̄i. Propter qđ vos icipiā ſp ꝯmonēre de his: ⁊ qdē ſcientes ⁊ ꝯfirmatos vos in p̄nti veritate. Iuſtū aūt arbitror q̄diu ſum i hoc tabernaculo ſuſcitare vos in cōmonitiōe: certus q velox eſt depoſitio tabernaculi mei ſm q ⁊ dn̄s nr̄ ieſus xp̄s ſignificauit mihi. Dabo aūt operā ⁊ frequēter hr̄e vos poſt obitū meū: vt horū oium memoriam faciatis. Nō. n. indoctas fabulas ſecuti notaz fecimus vobis dn̄i nr̄i ieſu xp̄i virtutē ⁊ p̄ſciētiā: ſed ſpeculatores facti illius magnitudinis. Accipiens. n. a deo p̄re honorē ⁊ gloriā vo D
ce delapſa ad eum huiuſcemodi a magnifica Mat. 17. b
glīa: hic eſt filius meus dilect⁹ i quo mihi cō Mar. 9. b
placui: ip̄z audite. Et hāc vocē nos audiuim⁹ Luc. 9. c
de celo allatā: cū eſſemus cū ipſo in mōte ſcō. Et habemus firmiorē propheticū ſermonē: cui benefacitis attēdētes q̄ſi lucerne lucenti in caliginoſo loco: donec dies elucēſcat ⁊ lucifer oriatur in cordibus veſtris. Hoc primum itelligentes: q oīs prophetia ſcripture ꝓpria iter
pretatione non fit. Nō enim voluntate huma 2. Timo. 3. d
na allata eſt aliquādo ꝓphetia: ſed ſpiritu ſancto iſpirati locuti ſunt ſancti dei hoīes.

¶ Ca. II. ¶ Excludiꝰ hereticoꝝ falſitas. Atq̄ deſcribit ap̄ls h̄ticoꝝ maliciā ⁊ eoꝝ penā. II.

A Fuerunt vero ⁊ pſeudo prophete in pplo: ſicut ⁊ in nobis erūt magiſtri mēdaces: qui introducent ſectas perditionis: ⁊ eum qui emit eos deum negant: ſuperducentes ſibi celerem perditionem. Et multi ſequentur eoꝝ luxurias per quos via veritatis blaſphemabiꝰ: ⁊ in auaricia

fictis verbis de vobis negociabunt. Quibus iudicium iam olim nõ ceſſat: ⁊ ꝑdicio eoꝝ nõ
Job.4.b dormitat. Si eni deus angelis peccãtibus non pepércit: ſʒ rudẽtib⁹ iferni detráctos í tártaꝝ trádidit cruciándos í iudiciũ reſeruári: ⁊ ori
B ginali mũdo nõ pepercit: ſed octauũ noé iuſti
Gen.7.a cie ꝑcõnẽ cuſtodiuit dilúuiũ mũdo impioꝝ í ducens. ⁊ ciuitates ſodomóꝝ ⁊ gomorreóꝝ in cinerẽ rédigẽs euerſióne dãnauit exẽplũ eo rũ q ímpie acturi ſũt põnẽs: ⁊ iuſtũ lóth oppſ
Gen.19.c ſũ a nephãdóꝝ iniuria ac luxurioſa ɔuerſatio ne eripuit. Aſpectu.n. ⁊ auditu iuſtus erat: habitãs apud eos q de die in diẽ aĩam iuſtaʒ iníqs opib⁹ cruciabãt. Nouit de⁹ pios de tẽpta
de pe.dis. 2.c.ſi enim. 4.rurſus tióe eripe: iniqs vero in die iudicij reſeruáre cruciãdos. Magis aũt eos q poſt carnẽ í ɔcũpiſcẽtia imũditie ãbulãt: dñationẽq ɔtẽnunt audáces: ſibi placẽtes ſẽctas nõ mẽtuũt intro dúcere blaſphemãtes. Ubi angeli fortitudine ⁊ virtute cũ ſint maiores: nõ pórtãt aduerſuʒ ſe execrábile iudiciũ. Hi vero velut irrationa
C bília pécora naturalíter í captiónẽ ⁊ in ꝑnicíẽ in his q̃ ignorãt blaſphemãtes in corruptióne ſua ꝑibũt ꝑcipiẽtes mercẽdẽ iniuſtitie: Uolu ptatẽ exiſtimãtes diei delícias cóinquinatiõis ⁊ mãcule: delitijs affluẽtes í cõuiuijs ſuis luxuriãtes vobiſcũ: oculos hñtes plenos adultẽrij ⁊ iceſſábilis delicti: pellicientes aĩas inſtábiles: cor exercitãtũ in auaritia habẽtes: male
Nu.22.f dictionis filij: dereliquẽtes rectaʒ viã errauerunt ſecuti viã balaán ex boſór q mercedẽ ini quitatis amauit: correptioneʒ vero hábuit ſue veſánie. Subiugále mutum aĩal in hoĩs voce lóquẽs: phĩbuit ꝓphe inſipiẽtiã. Hi ſunt fon
D tes ſine aqua: ⁊ nébule: turbinib⁹ exagitáte: q
Jude.i.b bus caligo tenebraꝝ reſeruãt. Supbia eni va nitatis loquẽtes pelliciunt in deſiderijs carnis luxúrie eos q páululuʒ effúgiũt: q in erore cõ uerſati libertatẽ illis ꝓmittentes cuʒ ipſi ſerui ſint corruptionis. A quo eni⁹quis ſupãtus eſt: huius ⁊ ſeruus eſt. Si eni refugientes coinqui
Job.8.b de pe.dis. 4.c.ſi refugientes. natiónes mundi cognitione dñi noſtri ⁊ ſalua toris ieſũ chriſti: his rurſus implicati ſuperã tur: facta ſunt eis poſterióra deterióra priori bus. Melius enim erat illis non cognóſcere viam iuſticie: q̃ʒ poſt agnitioneʒ retrorſum cõ uérti ab eo quod illis tráditũ eſt ſancto mã
Pro.26.b 33.q.c.2.s pro. dato. Cóntigit enim eis illud veri ꝓuerbij. Ca nis reuérſus ad ſuum vómitum: ⁊ ſus lota in volútabro luti.

¶ Ca.iij. ¶ Docet apoſtolus precauére ma líciam que proueniet in ſecũdo aduentu chriſti. ac deſcribitur aduentus eiuſdem.

Hanc ecce vobis chariſſimi ſecũ A daʒ ſcribo eplaʒ: in qbus veſtrã éxcito cõmonitionẽ ſincẽrã mẽ tem: vt mémores ſitis eoꝝ q̃ ꝓdixi verborũ a ſanctis ꝓphetis ⁊ aplorũ veſtrorũ preceptoꝝ dñi ⁊ ſaluatóris. Hoc primũ ſcientes q̃ veniẽt in no 1.Ti.4.a 2.Ti.3.a
uiſſimis diebus í deceptione illuſóres iuxta ꝓprias cõcupiſcẽtias ambulãtes: dicẽtes. Ubi ẽ ꝓmiſſio aut aduentus eius? Ex quo eniʒ pres dormiérunt: omnia ſic pſeuerãt ab initio crea
ture. Latet enim eos hoc volentes q̃ celi erat B priꝰs terra de aqua ⁊ per aquã cõſiſtens dei ver bo: per que ille tunc mũdus aqua inũdatus pẽ rijt. Celi autẽ qui nunc ſunt ⁊ terra eodeʒ ver bo repóſiti ſunt igni ſeruati in die iudicij per ditionis impioꝝ hominũ. Unuʒ vero hoc non ſ lãteat vos chariſſimi: quia vnus dies apud dñʒ ſicut mille ãni ⁊ mille ãni ſicut dies vnus. Nõ C tárdat dñs promiſſioneʒ ſuã ſicut quideʒ exi ſtimant: ſed patienter agit propter vos: nólens áliquos perire ſed omnes ad penitentiã reuer ti. Adueniet autẽ dies domini vt fur: in quo 1.Thes.5.a Apoc.3.a celi magno impetu trãnſient: elemẽta vero ca lore ſoluẽnt: terra autẽ: ⁊ que in ipſa ſunt ópa exúrentur. Cum igitur hec oĩa diſſoluẽda ſint: quales opórtet vos eſſe in ſanctis conuerſatio nibus ⁊ pietatibus: expectantes ⁊ properantes in aduentum diei dominici: per quem celi ar dentes ſoluéntur ⁊ elementa ignis ardore ta Apoc.21.a béſcent: Nouos vero celos ⁊ nouam terram ⁊ promiſſa ipſius expectámus: in quibus iuſti tia habitat. Propter quod chariſſimi hec ex D pectantes: ſatágite immaculati ⁊ inuioláti ei inueniri in pace ⁊ domini noſtri ieſũ chriſti lõ ganimitáteʒ ſaluteʒ arbitrámini: ſicut ⁊ cha riſſimus frater noſter páulus ſecundum da tam ſibi ſapientiam ſcripſit vobis: ſicut ⁊ in omnibus epiſtolis: loquens in eis de his in quibus ſunt quedam difficilia intellectu: que indocti ⁊ inſtabiles: deprauant. ſicut ⁊ cete ras ſcripturas ad ſuam ipſorum + perditio nem. Uos igitur fratres preſciẽntes cuſtodi te: ne inſipientium errore tradúcti excidã tis a propria firmitate. Créſcite vero in gra tia ⁊ in cognitione domini noſtri ⁊ ſaluato ris ieſũ chriſti. Ipſi gloria ⁊ nunc ⁊ in diem eternitatis. Amen.

¶ Explicit epiſtola beati Petri apli ſecũda.

¶ Prefatio Hieronymi in epiſtolas Canonicas Joannis ex libro de illuſtribus viris.

IOannes apoſtolus quem ieſus dilexit plurimuz filius zebedei: frater iacobi apoſtoli: quem herodes poſt paſſionẽ dñi decollauerat: nouiſſimus oīum ſcripſit euangeliuz: rogatus ab aſie epiſcopis aduerſus cerinthum alioſqꝫ hereticos. Et maxime tunc ebionitarum dogma cõſurgens: qui aſſerunt chriſtum ante mariam non fuiſſe. Unde etiam compulſus eſt diuinaz eiꝰ natiuitatem edicere. Sed ꝛ aliam cauſaz huius ſcripture ferunt. Quod cum legiſſet matthei marci ꝛ luce volumina: probauerit quidẽ textum hiſtorie: ꝛ vera eos dixiſſe firmauerit: ſed vnius tantum anni in quo paſſus eſt poſt carcerem ioannis hiſtoriam texuiſſe. Pretermiſſo itaqꝫ anno cuius acta a tribus expoſita fuerant: ſuperioris temporis anteqꝫ ioannes clauderetur in carcerem geſta narrauit: ſicut manifeſtum eſſe poteſt his qui quattuor euãgeliorum volumina legerint: que res diaphoniam que videbatur ioannis eſſe cum ceteris tulit. Scripſit autem vnam epiſtolam: cuius exordium hoc eſt: Quod fuit ab initio quod audiuimus ꝛ vidimus oculis noſtris qđ perſpeximus ꝛ manus noſtre tractauerunt de verbo vite: que ab vniuerſis eccleſiaſticis ꝛ erudiẗiſſimis viris comprobatur. Relique autem due: quarum principiuz eſt: Senior electe domine ꝛ natis eiꝰ: ꝛ ſequens: Senior Caio chariſſimo: quem ego in veritate diligo ꝛc. Joannis presbyteri aſſeruntur cuius ꝛ hodie alterũ ſepulchrum apud epheſum oſtenditur: ꝛ nonnulli putant duas memorias eiuſdem ioãnis euangeliſte eſſe. Super qua re cuz per ordinem ad papiam auditorẽ eius ventũ fuerit diſſeremus. Quartodecimo igitur anno ſecũdã poſt neronez perſecutionẽ mouente domiciano: in pathmos inſulam relegatus ſcripſit apocalypſim: Quam interpretantur iuſtinus martyr ꝛ hireneus. Interfecto autem domiciano ꝛ actis eius ob nimiam crudelitatẽ a ſenatu reſciſſis: ſub nerua principe redut epheſuz: ibiqꝫ vſqꝫ ad traianũ principem perſeuerans: totas aſie fundauit ꝛ rexit eccleſias. Confectuſqꝫ ſenio: ſexageſimooctauo anno poſt paſſionẽ dñi mortuus ꝛ iuxta eandem vrbem ſepultus eſt.

¶ Incipit argumentũ in epiſtolam beati Joannis apoſtoli primam.

RAtionem verbi ꝛ qꝫ deus ipſe ſit charitas manifeſtat: ꝛ ſuſurrones fratrum nec deuz ſcire: nec pios fieri poſſe eouſqꝫ diſſertat: vt eẽ cõprobet homicidas: eo qꝫ odium ſit interfectiõis occaſio.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit ep̄la btī Joannis ap̄lī prima.

¶ Ca. Sũ. ¶ Excludit apoſtolus ioãnes a ſocietate dei peccatores. Ac affirmat hoīes nõ eẽ a peccato mũdos niſi per ꝯfeſſionẽ. ¶ I.

QUod fuit ab initio: A quod audiuimus: quod vidimꝰ oculis noſtris: quod perſpeximus: ꝛ manus noſtre contrectauerũt de verbo vite: ꝛ vita manifeſtata eſt: ꝛ vidimus ꝛ teſtámur ꝛ annunciamus vobis vitam eternam: q̃ erat apud patrez ꝛ apparuit nobisꝰ. Quod vidimus ꝛ audiuimus ꝛ annũciamus B vobis: vt ꝛ vos ſocietatem habeatis nobiſcuz: ꝛ ſocietas noſtra ſit cum patre ꝛ cum filio eiꝰ ieſu chriſto. Et ſcribimꝰ vobis: vt gaudeatis: ꝛ gaudium veſtrum ſit plenum. Et hec eſt annunciatio quam audiuimus ab eo ꝛ ãnunciamus C vobis: quoniam deus lux eſt: ꝛ tenebre ĩ eo non ſunt vlle. Si dixérimus quoniã ſocietatem habemus cum eo ꝛ in tenebris ambulãmus: mentimur ꝛ veritatem non facimꝰ. Si D autem in luce ambulamus ſicut ꝛ ipſe eſt ĩ luce: ſocietatem habemus ad inuicez: ꝛ ſanguis ieſu chriſti filij eius emundat nos ab oī peccato. Si dixérimus: quoniaz peccatum nõ habemus: ipſi nos ſeducimus: ꝛ veritas in nobis non eſt. Si confiteámur peccata noſtra fidelis eſt ꝛ iuſtus vt remittat nobis peccata noſtra: ꝛ emundet nos ab omni iniquitate. Si dixérimus: qm̄ non peccáuimus mendacẽ facimus eum: ꝛ verbum eius non eſt in nobis.

Joã i6.c 3. Joã.i.b

heb. 9. b. Apoc.i.b.

2. Re. 8.c 2. Pa. 6.g

de pe. di. 2. c. ſi enim inquit. de ꝯſe. di. 2. c. iterũ.

¶ Ca. Sũ. ¶ Inducit ap̄ls hoīes ad opꝰ meritoriũ. ac diſſuadet cupiditatẽ: ꝛ hereſim. ¶ II

A Filioli mei: hec scribo vobis vt
nõ peccetis. Sed ꝛ si quis peccá
uerit: aduocatũ habem⁹ apud
patrem iesum xpm iustuz: ꝛ ip
se est ꝓpitiátio ꝓ pctis nrís: nõ
ꝓ nřis autez tm̄ sed et ꝓ totius
mundi. Et in hoc scimus qm̄ cognouimus eũ:
si mandata eius obseruám⁹. Qui dicit se nos
se eum: ꝛ mandata eius nõ custódit: mendax
als+ hoc est: ꝛ in+eo véritas nõ est. Qui aũt seruat ver
bum eius: vere in hoc charitas dei perfecta ē.
infra.4.b de pe.dis. 2.c.si enĩ. in prin. In hoc scimus qm̄ in ipso sumus. Qui dicit se
in xpo manére: debet sicut ille ãbulauit ꝛ ipse
ambulare. Charissimi: nõ mãdatũ nouũ scri
bo vobis: sed mandatũ vetus qd habuistis ab
initio. Mandatũ vétus: est verbum qd audi
B stis. Iterũ mandatum nouũ scribo vobis: quod
Jcã.ij.g verũ est ꝛ in ipso ꝛ in vobis: qꝛ ténebre transie
runt ꝛ verũ lumen iam lucet. Qui dicit se in
infra.4.b luce esse: ꝛ fratrẽ suũ ódit: in ténebris est vsqꝫ
adhuc. Qui diligit fratrez suũ in lumine ma
Leui.9.c. 4.3.c net: ꝛ scándalũ in eo nõ est. Qui aũt ódit fra
trem suũ: in ténebris est ꝛ in tenebris ambu
lat: ꝛ nescit quo eat: qꝛ ténebre obcecauérunt
oculos eius. Scribo vobis filioli: qm̄ remittũ
tur vobis peccata vestra ꝓpter nomẽ ei⁹. Scri
bo vob pẽes: qm̄ cognouistis eũ q ab initio ē.
Scribo vob adolescẽtes: qm̄ vicistis malignũ.
Scribo vobis infantes: qm̄ cognouistis patrẽ.
Scribo vobis iuuenes: quoniã fortes estis: ꝛ
verbũ dei manet in vobis: ꝛ vicistis malignũ.
C Nolite diligere mundum neqꝫ ea que in mũ
als+ dilexerit do sunt. Siquis+diligit mundum: nõ est cha
1.q.4.c. ecclesia.§. his ita. ritas patris in eo. Qm̄ oẽ quod est in mundo
cõcupiscentia carnis est: ꝛ cõcupiscentia ocu
als+transibit lorum: ꝛ superbia vite: que nõ est ex patre: sed
ex mundo est. Et mũdus+tránsit ꝛ concupi
scentia eius. Qui autem facit voluntatem dei
manet in eternum. Filioli: nouissima hora est.
Et sicut audistis: qꝛ antichristus venit: nũc an
21.q.4.c. nabuchodonosor de pe.dis. 4.ca. si ex bono. de cõse.di. 4.c.solet. de sec.vn. cap. vnico in prin. tichristi multi facti sunt. Unde scimus qꝛ no
uissima hora est Ex nobis prodiérunt: sed non
erant ex nobis. Nam si fuissent ex nobis per
mansissent vtiqꝫ nobiscum. Sed vt manifesti
sint: quoniã non sunt omnes ex nobis. Sꝫ vos
vnctiõnem habetis a sancto: ꝛ nostis oĩa. Nõ
scripsi vobis quasi ignorãtibus veritatem: sed
quasi scientibus eam: ꝛ quoniã omne mendá
cium ex veritate nõ est. Quis est mendax nisi
D is qui negat qm̄ iesus non est xpẽ? Hic est an
tichristus: qui negat patrem ꝛ filium. Omnis
qui negat filium: nec patrem habet: qui con
fitétur filium ꝛ pẽem hꝫ. Uos qd audistis ab
initio: in vobis permáneat: qꝛ si ĩ vobis permã
serit qd audistis ab initio: ꝛ vos in filio ꝛ pa
tre manebitis. Et hec est repromissio quã ipse
pollicitus est nobis vitam eternam. Hec scri
psi vobis de his qui sedúcunt vos: ꝛ vos vnctió
nem quã accepistis ab eo maneat ĩ vobis. Et
nõ necesse habetis vt áliquis dóceat vos: sꝫ si
cut únctio eius docet vos de omnibus: ꝛ verũ
est: ꝛ nõ est mendácium. Et sicut dócuit vos
manéte in eo. Et nũc filioli manéte in eo: vt
cum apparuérit habeamus fidúciam: ꝛ nõ cõ
fundámur ab eo in aduẽtu eius. Si scitis qm̄
iustus est: scitóte quoniam ꝛ omnis qui facit
iusticiam: ex ipso natus est.

¶ Ca. Sũ. ¶ Ondit aplus de societate diuiꝫ
ĩ pñia describendo ei⁹ pfectionẽ. ꝛ hortatur ad
puritatez mentis ac frnam charitatẽ. ¶ III.

Videte qualem charitatez dedit A
nobis pater: vt filij dei nominẽ
mur ꝛ simus. Propter hoc mũ
dus nõ nouit nos: qꝛ non nouit
eum. Charissimi: nũc filij dei su
mus: ꝛ nõdum appáruit quid
érimus. Scimus qm̄ cum apparuérit: similes
ei érimus qm̄ videbimus eum sicuti est. Et
oĩs qui habet hanc spem in eo: sanctíficat se si
cut ꝛ ille sanctus ē. Omnis qui facit peccatũ: de cõse.di. 3.c. ille rex
ꝛ iniquitatem facit. Et peccatuz est iniquitas. Esa.53.d
Et scitis qꝛ ille appáruit: vt peccata tólleret ꝛ 1.Pet.2.
peccatum in eo nõ est. Omnis q in eo manet:
nõ péccat. Et omnis qui péccat nõ vidit euz: B
nec cognóuit eum. Filioli: nemo vos sedúcat.
Qui facit iusticiã iust⁹ est: sicut ꝛ ille iustus ē.
Qui facit peccatuz ex diábolo est: quoniã ab
initio diábolus péccat. In hoc appáruit filius Jo.8.e. de pe.dis. 1.c.porro. §.si autem
dei: vt dissóluat ópera diaboli. Omnis qui na
tus est ex deo peccatum nõ facit: quoniã semẽ
ipsius in eo manet: ꝛ non potest peccare: quo
niam ex+deo natus est. In hoc manifesti sunt
filij dei: ꝛ filij diaboli. Omnis qui non ẽ iustus
nõ est ex deo: ꝛ qui non diligit fratrem suum.
Quoniam hec est annunciatio quam audistis
ab initio: vt diligátis alterutrum. Non sicut C
cayn qui ex maligno erat: ꝛ occidit fratrẽ su
um. Et ꝓpter quid occidit eum? Quoniã ope
ra eius maligna erant: fratris aũt eius iusta.
Nolite mirari fratres: si ódit vos mundus.
Nos scimus quoniã translati sumus de mor
te ad vitam. quoniã diligimus fratres. Qui

Leui. 19.b supra.2.b — nõ diligit manet in morte. Omnis qui odit fratrẽ ſuũ: homicida eſt. Et ſcitis qm̃ omnis homicida nõ habet vitam eternam in ſe manentem. In hoc cognouimus charitatem dei: quoniam ille animam ſuã pro nobis poſuit: ꝛ nos debemus pro fratribꝰ animas+ ponere. Qui habuerit ſubſtantiam huius mũdi ꝛ viderit fratrem ſuũ+ neceſſe habere: ꝛ clauſerit viſcera ſua ab eo: quõ caritas dei manet i eo?

D Filioli mei non diligamus verbo neq̃ lingua: ſed opere ꝛ veritate. In hoc cognoſcimus quoniam ex veritate ſumus: ꝛ in cõſpectu eius ſua debimus corda noſtra: quoniã ſi reprehenderit nos cor noſtrum: maior eſt deus corde noſtro: ꝛ nouit omnia. Chariſſimi: ſi cor noſtrũ nõ reprehenderit nos: fiduciam habemus ad deum: ꝛ quicquid petierimus accipiemus ab eo quoniã mãdata eius cuſtodimus: ꝛ q̃ ſunt placita coram eo facimus. Et hoc eſt mandatum eius: vt credamus in nomine filij eiꝰ ieſu chriſti: ꝛ diligamus alterutrum ſicut dedit mandatũ nobis. Et qui ſeruat mandata eius in illo manet: ꝛ ipſe in eo. Et in hoc ſcimꝰ: qm̃ manet in nobis: de ſpiritu quem dedit nobis.

¶ Ca. Sũ. ¶ Apoſtolus d̃ verbi incarnatiõe: adiungens de falſis prophetis ꝛ antichriſto: ꝛ deſcribit perfectionem charitatis. Ac hortatur ad eandem. ¶ IIII.

A Chariſſimi: nolite omni ſpiritui credere: ſed probate ſpiritus ſi ex deo ſint: qm̃ multi pſeudo ꝓphete exierunt in mundum. In hoc cognoſcit ſpũs dei. Omnis ſpiritus qui cõfitetur ieſũ xp̃m in carne veniſſe: ex deo eſt. Et omnis ſpiritus q ſoluit ieſum ex deo nõ eſt: ꝛ hic ẽ antichriſtus: de quo audiſtis quoniam venit ꝛ nunc iam in mundo eſt. Vos ex deo eſtis filioli: ꝛ viciſtis eum: quoniam maior eſt qui in vobis eſt. q̃z q in mundo. Ipſi de mundo ſunt: ideo de mundo loquũtur: ꝛ mũdus eos audit. Nos ex deo ſumus.

B Qui nouit deum audit nos: qui nõ eſt ex deo non audit nos. In hoc cognoſcimus ſpiritum veritatis ꝛ ſpiritũ erroris. Chariſſimi: diligamus nos inuicem: q2 charitas ex deo ẽ. Et omnis qui diligit: ex deo natus ẽ: ꝛ cognoſcit deum. Qui non diligit: nõ nouit deũ: qm̃ deus charitas eſt. In hoc apparuit charitas dei in nobis: qm̃ filium ſuum vnigenitum miſit deus in mũdum vt viuamus per eum. In hoc eſt charitas: nõ quaſi nos dilexerimus deum: ſed qm̃ ipſe prior dilexit nos. ꝛ miſit filium ſuum propitiationem pro peccatis noſtris.

C Chariſſimi ſi deus dilexit nos: ꝛ nos debemus alterutrum diligere. Deum nemo vidit unq̃. Si diligamus inuicem: deus in nobis manet: ꝛ charitas eius in nobis perfecta ẽ. In hoc cognoſcimus qm̃ in eo manemus ꝛ ipſe in nobis: qm̃ de ſpiritu ſancto ſuo dedit nobis. Et nos vidimus ꝛ teſtificamur: qm̃ pater miſit filium ſuũ ſaluatorem mundi. Quiſquis cõfeſſus fuerit qm̃ ieſus eſt filius dei: deus i eo manet ꝛ ipſe in deo. Et nos cognouimus ꝛ credidimus charitati quam hꝫ deus in nobis. Deus charitas eſt: ꝛ qui manet in charitate i deo manet: ꝛ deus in eo.

D In hoc perfecta eſt charitas dei nobiſcum: vt fiduciã habeamus in die iudicij: q2 ſicut ille eſt ꝛ nos ſumus in hoc mũdo. Timor nõ eſt in charitate: ſed perfecta charitas foras mittit timorem: qm̃ timor penam habet. Qui aũt timet: nõ eſt perfectus in charitate. Nos ergo diligamus deũ: qm̃ deus prior dilexit nos. Si quis dixerit: qm̃ diligo deũ ꝛ fratrem ſuũ oderit: mendax eſt. Qui.n. non diligit fratrem ſuum quem videt: deum quẽ non videt quo poteſt diligere? Et hoc mandatum habemus a deo: vt qui diligit deum diligat ꝛ fratrem ſuum.

¶ Ca. Sũ. ¶ Continuando de dilectione ꝓximi agit de emanatiõe verbi ꝛ de eiꝰ manifeſtatiõe: ac de fiducia habenda in deũ. ¶ V

A Omnis qui credit qm̃ ieſus eſt xp̃s: ex deo natus eſt. Et oĩs q diligit eum q genuit: diligit ꝛ eum qui natus eſt ex eo. In hoc cognoſcimus qm̃ diligimꝰ natos dei cum deum diligamus: ꝛ mandata eius faciamus. Hec enim eſt charitas dei vt mãdata eius cuſtodiamus: ꝛ mãdata eius grauia non ſunt. Quoniam omne quod natum eſt ex deo vincit mundũ. Et hec eſt victoria que vincit mundum fides noſtra.

B Quis eſt autem qui vincit mundum: niſi qui credit: qm̃ ieſus eſt filius dei? Hic eſt q venit per aquam ꝛ ſanguinem ieſus chriſtus. Non in aqua ſolum: ſed in aqua ꝛ ſanguine. Et ſpiritus eſt qui teſtificatur: qm̃ xp̃s eſt veritas. Qm̃ tres ſunt qui teſtimonium dant in celo: pr̃: verbum: ꝛ ſpũſſanctus: ꝛ hi tres vnũ ſunt. Et tres ſunt qui teſtimoniũ dant in terra ſpiritus. aqua: ꝛ ſanguis: ꝛ hi tres vnum ſunt. Si teſtimoniũ hominum accipimus: teſtimonium

Margin notes: Joh.15.b — Job.27.b. Joan.16.f — Joh.15.c infra.4.c — 23.q.4. ca. qo nõ pot. de pſe. di. 2. c. literaſ. ioan.i.b — 8.2.c.b. ioan.13.b. — 1.cor.15.g. — De ſcõma tri. c. dãnamus. de celebra. mo. miſ. c. in quadã

dei maius eſt. Qm̄ hoc eſt teſtimóniuʒ dei qḋ maius eſt: qm̄ teſtificatus eſt de filio ſuo. Qui crédit in filium dei: habet teſtimonium dei in ſe. Qui non credit filio mendácem facit euʒ: q2 non credit in teſtimonium qḋ teſtificat⁹ eſt deus de filio ſuo. Et hoc eſt teſtimoniū: qm̄ vitam eternam dedit nobis deus: ꝛ hec vita in filio eius eſt. Qui habet filium dei: habet vitaʒ. Qui non habet filium dei: vitam non hʒ. Hec ſcribo vobis: vt ſciatis qm̄ vitam habetis eternam q créditis in noīe filij dei. Et hec eſt fidúcia quam habemus ad deum: q2 qḋcūqꝫ petiérimus ſm voluntatē eius áudit nos. Et ſcimus q2 audit nos: qcqd petiérimus. Scimus qm̄ habémus petitiones quas poſtulamus ab eo. Qui ſcit fratrem ſuum peccare peccatū nō ad mortem: petat ꝛ dabitur ei vita peccáti nō ad mortem. Eſt peccatum ad mortem: nō pro illo dico vt róget quis. Omnis iniquitas peccatum eſt: ꝛ eſt peccatum ad mortem. Scimus q2 omnis qui natus eſt ex deo non peccat: ſed generatio dei conſéruat eum: ꝛ malignus nō tánget eum. Scimus qm̄ ex deo ſumus: ꝛ mūdus totus in maligno poſitus ē. Et ſcim⁹ qm̄ filius dei venit ꝛ dedit nobis ſenſum: vt cognoſcamus deum veruʒ: ꝛ ſimus in vero filio ei⁹. Hic eſt verus ꝛ vita eterna. Filióli cuſtodíte vos a ſimúlacris.

J. an. 3. d. | de pe. diſ. j. c. ſi ſacerdos. §. poteſt etiaʒ. | D | De pe. diſ. 3. c. ille rex tantus. | de pe. diſ. 2. c. ſi enī. in prin. ꝛ §. ſeqḋīt.

℄ Explicit ep̄la beati Joánis apoſtoli prima.

℄ Incipit argumentum in epiſtolam eiuſdē ſecundam.

Seꝫ adeo ad ſanctam feminaꝫ ſcribit: vt eandem dominā non dubitet litteris appellare eiuſdémqꝫ filijs teſtimoniū q̄ ámbulent: in veritate pérhibet.

℄ Explicit argumentum.

℄ Incipit ep̄la beati Joannis ap̄li ſecunda.

℄ Ca. Sū. ℄ Hortatur ioánes electā ad bonū pſequendū ꝛ malū pcauendū: ac ponit canedi modū cū excuſatiōe de breuitate. ℄ I.

A Enior electe dn̄e ꝛ natis ei⁹ quos ego diligo in veritate: ꝛ non ego ſolus: ſed ꝛ oēs qui cognouérunt veritateʒ propter veritateʒ que permanet in vobis: ꝛ vobiſcum erit ineternum. Sit vobiſcum gr̄a miſericordia pax a deo patre: ꝛ a chriſto ieſū filio patris in veritate ꝛ charitate. Gauiſus ſū valde: qm̄ inuéni de filijs tuis ambulantes in veritate: ſicut mandatum accépimus a patre. B Et nunc rogo te domina non tanq̄ꝫ mandatuꝫ nouum ſcribens tibi ſed qḋ habúimus ab initio: vt diligámus altérutrum. Et hec eſt charitas: vt ambulémus ſm mádata eius. Hoc. n. eſt mandatum: vt quēadmodum audíſtis ab initio in eo ambulétis: qm̄ multi ſeductóres exiérunt in mundum: q non ꝯfiténtur ieſúm xp̄m veniſſe in carnem. Hic eſt ſedúctor ꝛ antixp̄s. Uidéte voſmetipſos ne perdátis q̄ operati eſtis: ſed vt mercedem plenam accipiátis. Omnis qui recédit ꝛ nō pmanet in doctrina xp̄i: deum non hʒ. Qui permanet in doctrina: hic patrem ꝛ filiuꝫ habet. Si quis venit ad vos ꝛ hanc doctrinā non áffert: nolite recipere eum in domū nec áue ei dixéritis. Qui. n. D dicit illi áue: commúnicat opéribus eius malignis. Ecce predixi vobis vt in die domini non ꝯfundámini. Plura hn̄s vobis ſcribeꝛ nólui: per chartam ꝛ attrámentuꝫ. Spero enim me futurum apud vos: ꝛ os ad os loqui: vt gaudium veſtrum plenum ſit. Salútant te filij ſororis tue electe.

C | 24. q. i. cū omnes | Jo. 3. d. ſ. 3. Joān.

℄ Explicit ep̄la beati Joannis ap̄li ſecunda.

℄ Incipit argumentū in ep̄laꝫ eiuſdē tertiā.

Gaiū pietatis eam extóllit: atqꝫ vt in ipſa pietate maneat exhortatur: diotrepem impietatis ꝛ ſuperbie cauſa obiúrgat: demetrio autem bonum teſtimoniuꝫ phibet cū fratribus vniuerſis.

℄ Explicit argumentū.

℄ Incipit ep̄la bti Joannis apoſtoli tertia.

℄ Ca. Sum. ℄ Monet gaium apoſtolus: vt in pietate permaneat vt a malo declinet cum adiuncta ſalutatione. ℄ I.

Enior gaio A charíſſimo queꝫ ego diligo in veritate. Charíſſime ꝛ de oībus oratiónem facio próſpere te íngredi ꝛ valére: ſicut pſpere agit aīa tua. Gauiſus ſum valde venientibus fratrib⁹ ꝛ teſtimonium phibentibus veritati tue: ſicut tu in veritate ámbulas. Maiorem horꝫ non hēo gr̄am B q̄ vt áudiam

ī ꝑſo. ſcīa. ī gr̄a

q̄ȝ vt audiam filios meos in veritate ambulá-
re. Chariſſime: fidelr facis qcq̄d operaris in
fratres: ⁊ hoc in pegrinos qui teſtimoniū red-
diderunt charitati tue in cōſpectu eccl'ie: quos
benefaciens deducens digne deo. Pro noie eni
eius pfecti ſunt nihil accipiētes a gentilibus.
Nos ergo debemus ſuſcipere hm̄oi: vt coopa-
C tores ſimus veritatis. Scripſiſſem forſitan ec-
cleſie: ſed is qui amat primatum gerere in eis
diotrepes: nō recipit nos. Propter hoc ſi vene-
ro cōmoneā eius opa que facit: verbis mali-
gnis garriens in nos. Et quaſi nō ei iſta ſuffici-
ant: neq̄ȝ ipſe ſuſcipit fratres: ⁊ eos qui ſuſcipi-
unt prohibet: ⁊ d̄ eccleſia ejicit. Chariſſime no-
D li imitari malū: ſed qd̄ bonū eſt. Qui bene fa-
cit: ex deo eſt: qui male facit nō videt deū. De-
metrio teſtimoniū redditur ab oib⁹ ⁊ ab ip-
ſa veritate: ſed ⁊ nos teſtimoniū phibemus:
⁊ noſti qm̄ teſtimoniū nr̄ȝ verȝ eſt. Multa ha-
bui tibi ſcribere: ſed nolui per attramētū ⁊ ca-
lamū ſcribere tibi. Spero aūt protinus te vidē-
re ⁊ os ad os loquemur. Pax tibi. Salutāt te
amici. Saluta tu amicos nominatim.

¶ Explicit ep'la beati Joannis ap'li tertia.

¶ Prologus in ep'lam canonicam iude.

Judas frater iacobi de ſeptē ca-
tholicis vnam paruā ep'lam reli-
quit. Et q2 de libro enoch q apo-
cryphus ē in ea ſumpſit teſtimo-
niū repudiatur a quibuſdaȝ: re-
uincit tñ auctoritate ⁊ vetuſtate
⁊ vſu meruit i ſctās ſcripturas cōputari.

¶ Incipit argumētū in ep'laȝ btī Jude ap'li.

Judas apoſtolus: fratres de cor-
ruptoribus vie veritatis ita iſfor-
mat: vt illicitum eſſe diſſertet de
ſub iugo ſemel erutos ſeruitutis
denuo operam ſuam officijs no-
uare ſeruilibus.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit epiſtola beati Jude apoſtoli.

¶ Ca. Vnū. ¶ Confirmat apoſtolus iudas fi-
deles contra hereticoȝ deceptiōes per ſcriptu-
ras figurales. ⁊ ſimilitudines naturales. atq̄ȝ
fideles in veritate confirmat. C. I.

A Judas ieſu xp̄i ſeruus:
frater aūt iacobi
his q ſunt in deo p̄re dilectis: ⁊
xp̄o ieſu conſeruatis ⁊ vocatis.
Miſericordia vobis ⁊ pax ⁊ cha-
ritas adimpleāt. Chariſſimi: oēȝ
ſollicitudinē faciens ſcribendi vobis de cōmu-
ni veſtra ſalute: neceſſe habui ſcribere vobis: de-
pcans ſupercertari ſemel tradite ſancte fidei. vel ſctis
Subintroierunt. n. qdā hoies qui oliȝ preſcri- B
pti ſunt in hoc iudiciū impij dn̄i noſtri gratiā
transferentes in luxuriam: ⁊ ſolū dn̄atorem ⁊
dn̄m noſtrū ieſum xp̄m negantes. Cōmone-
re autem vos volo: ſcientes ſemel oia qm̄ ieſus
pplm de terra egypti ſaluans: ſecūdo eos qui
nō crediderunt pdidit. Angelos vero qui nō
ſeruauerunt ſuū principatum: ſed dereliquē-
runt ſuū domiciliuȝ: in iudiciū magni dei vin-
culis eternis ſub caligine reſeruauit. Sicut ſo-
doma ⁊ gomorra ⁊ finitime ciuitates ſili mo-
do exfornicate: ⁊ abeuntes poſt carnē alteraȝ:
facti ſunt exemplū: ignis eterni penam ſuſtinē-
tes. Similiter ⁊ hi carnē quidem maculāt do-
minationē aūt ſpernunt: maieſtatem aūt blaſ- C
phemant. Cū michael archangelus cū diabo-
lo diſputās altercaretur de moyſi corpore: nō
eſt auſus iudiciū inferre blaſphemie: ſed di-
xit. Imperet tibi deus. Hi aūt quecūq̄ȝ quidē
ignorant blaſphemant quecūq̄ȝ aūt naturali-
ter tanq̄ȝ muta aialia norūt: in his corrūpūt.
Ve illis q in via cayn abierunt: ⁊ errore ba-
laam mercede effuſi ſunt: ⁊ in cōtradictione D
chore abierunt. Hi ſunt in epulis ſuis macule 2.pe.2.d
cōuiuantes: ſine timore ſemetipſos paſcētes:
nubes ſine aqua que a vētis circūferunt: arbo-
res autūnales infructuoſe: bis mortue: eradi-
cate: fluctus feri maris: deſpumantes ſuas cō-
fuſiones: ſydera errantia: quibus pcella tene-
brarum ſeruata eſt in eternū. Prophetauit aūt
⁊ de his ſeptimus ab adam enoch: dicēs. Ec- E
ce venit dn̄s in ſanctis milib⁹ ſuis facere iudi- Apoc.1.b.
cium ↄtra oēs: ⁊ arguere oēs impios de oibus
opibus impietatis eoȝ qbus impie egerunt:
⁊ de oibus duris que locuti ſunt ↄtra deū pec-
catores impij. Hi ſunt murmuratores queru-
loſi: ſm̄ deſideria ſua ambulantes: ⁊ os eoruȝ
loquit ſuperbiā: mirantes perſonas q̄ſtus cā.
Vos aūt cariſſimi memores eſtote verboȝ q̄ F
predicta ſunt ab ap'lis domini noſtri ieſu xp̄i: 2.Thi.4.a
qui dicebant vobis qm̄ in nouiſſimis tempo- 2.Thi.3.a
ribus venient illuſores ſm̄ deſideria ſua am- 2.pe.3.a
bulantes in impietatibus. Hi ſunt qui ſegre- 24.q.3.ca. De illis
gant ſemetipſos: animales ſpiritū non habē-
tes. Vos aūt chariſſimi ſuperedificantes voſ-
metipſos ſanctiſſime nr̄e fidei in ſpū ſcō oran-
tes: voſmetipſos in dilectiōe dei ſeruate: expe-
ctantes miſericordiā dn̄i noſtri ieſu chriſti in G

Apocalypſis ieſú chriſti ſubáudis hic eſt ſicut in aliis: viſio eſaie hec eſt: ꝛ parabole ſalomonis he ſunt.

¶ Explicit prologus gilberti in apocalypſim beati Joannis apoſtoli.

¶ Item alius prologus in Apocalypſim.

Joannes apoſtolus ꝛ euãgeliſta a chriſto electus atq́ʒ dilect⁹ in tãto amore dilectiõis vbérior há-
Jo.13.f. bit⁹ eſt vt in cena ſupra
vide.19.f pect⁹ eius recúmberet:
Jo.2.a. ꝛ ad crucẽ aſtãti ſolimatrem propriam commẽdáſſet: vt quem núbere volentem ad amplexuʒ virginitatis a ſciuerat: ipſi etiam cuſtodiendam virginem tradidiſſet. Hic itaq́ʒ cum propter verbum dei ꝛ teſtimonium ieſú chriſti in páthmos inſulam ſortirétur exilium: illic ab eodem apocálypſis preoſténſa deſcribitur: vt ſicut in principio cánonis ideſt libri genéſeos incorruptibile principium prenotátur: ita etiam incorruptibilis finis per virginẽ in apocalýpſi redderẽt dicẽtis: Ego ſuʒ
Apo.22.c. álpha ꝛ o: initium ꝛ finis. Hic eſt ioannes qui ſciens ſuperueniſſe ſibi dieʒ egreſſiónis de corpore: conuocátis in épheſo diſcipulis deſcendit in defoſſum ſepultúre ſue locum: orationeq́ʒ completa réddidit ſpiritum: tam a dolore mortis factus extráneus: q̃ʒ a corruptione carnis nóſcitur aliénus. Cuius tamen ſcripture diſpoſitio vel libri ordinátio ideo a nobis per ſingula non exponitur vt neſcientibus inquirendum deſiderium collocétur: ꝛ querentib⁹ labóris fructus ꝛ deo magiſterii doctrina ſeruetur.

¶ Explicit prologus

¶ Incipit argumentum beati hieronymi p̃ſbyteri.

Apocalypſis Joannis tot habet ſacramenta quot verba. Paruʒ dixi ꝛ pro merito voluminis laus omnis inferior eſt. In verbis ſingulis multiplices latent intelligentie.

¶ Explicit argumentum

¶ Incipit liber Apocalypſis beati Joannis apoſtoli.

¶ Ca. Sũ. ¶ Joannes ſcripſit ſeptem eccleſiis in aſia de teſtimonio de his que oportet fieri cito qui vidit ſeptem candelabra aurea: ac ĩ medio candelabrorum ſimilem filio hominis: ac ponitur ioannis trepidatio.

Apocalýpſis ieſú chriſti quam dedit illi deus palam fácere ſeruis ſuis que oportet fieri cito: ꝛ ſignificauit mittens per angelum ſuum ſeruo ſuo ioanni qui teſtimonium perhibuit verbo dei ꝛ teſtimonium ieſú chriſti quecũq́ʒ vidit. Beatus infra.22.b
qui legit ꝛ qui áudit verba prophetie huius: ꝛ infra.22.c.
ſéruat ea que in ea ſcripta ſunt. Tempus enĩʒ
prope eſt. Joannes ſeptem eccleſiis que ſunt ĩ
aſia. Gratia vobis ꝛ pax ab eo q̃ eſt ꝛ q̃ erat ꝛ q̃ vẽ
turus eſt: ꝛ a ſeptem ſpiritibus qui in conſpe- B
ctu throni eius ſunt: ꝛ a ieſu chriſto qui eſt te- 21.29.capi
ſtis fidelis primogénitus mortuorum ꝛ prín- necesse
ceps regum terre: qui dilexit nos: ꝛ láuit nos Hebre.9.c
a peccatis noſtris in ſanguine ſuo: ꝛ fecit nos 1.Jo.1.b.
regnum ꝛ ſacerdotes deo ꝛ patri ſuo. Ipſi glo
ria ꝛ impérium in ſecula ſeculorum. Amẽ. Ec Eſa.3.c.
ce venit cum núbibus: ꝛ vidébit eum omnis Zac.4.b.
óculus: ꝛ qui eum pupugérunt. Et plángent 44.c.
ſe ſuper eum omnes tribus terre: etiam amẽ. Math.24.b
Ego ſum alpha ꝛ o: principium ꝛ finis dicit Jude.1.c.
dominus deus qui eſt ꝛ qui erat ꝛ qui ventur⁹ infra.22.c.
eſt omnipotens. Ego ioannes frater veſter ꝛ C
párticeps in tribulatione ꝛ regno ꝛ patiéntia
in ieſú chriſto: fui in inſula que appellátur pathmós propter verbum dei: ꝛ teſtimonium ieſú. Fui in ſpiritu in dominica die. Et audiui
poſt me vocem magnã: tanquaʒ tube dicẽtis. infra.4.a
Quod vides ſcribe ĩ libro: ꝛ mitte ſeptẽ eccliis q̃ D
ſũt ĩ áſia: épheſo: ꝛ ſmýrne: ꝛ pérgamo: ꝛ thyatýre: ꝛ ſárdis: ꝛ philadelphie: ꝛ laoditie. Et cõuerſus ſuʒ vt viderẽ vocẽ q̃ loquebat̃ mecũ. Et conuerſus vidi ſeptem cãdelabra áurea: ꝛ in

medio ſeptem candelabꝛóꝛuꝫ aureóꝛuꝫ ſimi-
lem filio hominis veſtituꝫ pódere: ⁊ pꝛecinctũ
infra 2.c. 19.c ad mamillas ʒona áurea. Caput auteꝫ eius ⁊
D capilli erant cándidi tanq̃ꝫ lana alba: ⁊ tan-
q̃ꝫ nix: ⁊ oculi eius velut flamma ígnis: ⁊ pe-
des eius ſimiles auricálcho ſicut i camino ar-
dénti. Et vox illius tanq̃ꝫ vox aquarum mul-
tarum: ⁊ habebat in déxtera ſua ſtellas ſeptẽ.
al hꝫ + ex Et de oꝛe eius gládius + vtraqꝫ parte acútus
infra. 19.c exíbat: ⁊ facies eius ſicut ſol lúcet in virtute
Mat. 17.a ſua. Et cum vidiſſem eum: cécidi ad pedes ei⁹
tanq̃ꝫ moꝛtuus. Et póſuit dexteram ſuaꝫ ſuper
Eſa. 44.a me dicens. Noli timére. Ego ſuꝫ pꝛimus ⁊ no
infra. 22.c uíſſimus ⁊ viuus: ⁊ fui moꝛtuus ⁊ ecce ſuꝫ vi-
Eſa. 22.f uẽs in ſcl'a ſcloꝝ: ⁊ hẽo claues moꝛtis ⁊ iférni.
Job. 12.c infra. 1.b Scribe ergo q̃ vidiſti ⁊ q̃ ſũt: ⁊ q̃ opóꝛtet fieri
al. + cito + poſt hec. + Sacramẽtũ ſepteꝫ ſtellaruꝫ quas
al + miſterium vidiſti in dextera mea: ⁊ ſepteꝫ candélabꝛa áu
rea ſeptem ſtelle angeli ſunt ſepteꝫ eccleſiarũ:
⁊ candelábꝛa ſeptem: ſeptem eccleſie ſunt.

¶ Ca. Sũ. ¶ Informat apoſtolus eccleſiam
epheſinam ac eccleſiaꝫ ſmyrnénſeꝫ ⁊ deinde
eccleſiaꝫ pergaménſem atqꝫ eccleſiaꝫ thiatirẽ-
ſem: ac ponit diſcreto bonoꝛũ a malis. ¶ II.

A Et angelo épheſi eccleſie ſcribe.
Hec dicit qui tenet ſeptem ſtel-
las in déxtera ſua: qui ámbulat
in medio ſeptem candelabꝛoꝝ
aureóꝛum. Scio ópera tua ⁊ la-
boꝛem ⁊ patientiaꝫ tuaꝫ: ⁊ quia
non póteſ ſuſtinére malos. Et temptaſti eos
qui ſe dicunt apóſtolos eſſe ⁊ non ſunt: ⁊ inue
niſti eos mendáces. Et patientiam habes ⁊
ſuſtinuiſti pꝛopter nomen meum: ⁊ non defeci
ſti. Sed habeo aduerſum te páuca: q charita
tem tuam pꝛimaꝫ reliquiſti. Memoꝛ eſto ita-
B qꝫ vnde excideris: ⁊ age peniténtiam: ⁊ pꝛima
opera fac. Sinautem vénio tibi: ⁊ mouébo cã-
délabꝛum tuum de lòco ſuo: niſi penitentiam
égeris: Sed hoc habes quia odiſti facta nico-
laitárum: que ego ódi. Qui habet aureꝫ ⁊ áu-
diat quid ſpiritus dicat eccleſijs. Uincenti da
bo édere de ligno vite: quod eſt in paradiſo dei
mei. Et angelo ſmýrne eccleſie ſcribe. Hec di
cit pꝛimus ⁊ nouiſſimus: qui fuit moꝛtuus ⁊
C viuit. Scio tribulationẽ tuam ⁊ paupertatem
tuaꝫ: ſed diues es ⁊ blaſſemáris ab his qui ſe
dicunt iudéos eſſe ⁊ nõ ſunt: ſed ſunt ſynagó-
ga ſáthane. Nihil hoꝛum timeas que paſſurus
es. Ecce miſſurus eſt diábolus aliquos ex vo-
bis in cárcerem vt temptemini: ⁊ habebitis
tribulationem diebus decem. Eſto fidelis vſ-
qꝫ ad moꝛtem: ⁊ dabo tibi coꝛonam vite. Qui
habet aurem áudiat: quid ſpiritus dicat eccle
ſijs. Qui vicerit: non ledétur a moꝛte ſecúda.
Et angelo pérgami eccleſie ſcribe. Hec dicit q infra
habet rhómpheã ex vtraqꝫ parte acútã. Scio D
vbi hábitas: vbi ſédes eſt ſáthane: ⁊ tenes no
men meum ⁊ non negaſti fidem meaꝫ. Et in
diebus illis antiphas teſtis meus fidelis qui
occiſus eſt apud vos: vbi ſáthanas habitat. Sꝫ
hábeo aduerſus te páuca: q habes illic tenen-
tes doctrinaꝫ balaám: qui docébat balác mít-
tere ſcándaluꝫ coꝛam filijs iſraél: édere ⁊ foꝛ-
nicári; Ita habes ⁊ tu tenentes doctrinam ni-
colaitárum. Similiter penitentiaꝫ áge: ſi quo
minus. Ueniam tibi cito: ⁊ pugnabo cuꝫ illis
in gladio oꝛis mei. Qui habet aurem áudiat
quid ſpiritus dicat eccleſijs. Uincénti dabo E
mánna abſcónditũ: ⁊ dabo illi cálculum cán-
didum: ⁊ in cálculo nomen nouum ſcriptuꝫ:
quod nemo ſcit niſi q áccipit. Et angelo thia-
tire eccleſie ſcribe. Hec dicit filius dei: qui ha-
bet oculos tanq̃ꝫ flammam ígnis: ⁊ pedes ei⁹
ſimiles aurichálco. Noui opera tua: ⁊ fidem
⁊ charitateꝫ tuam: ⁊ miniſtériuꝫ ⁊ patientiaꝫ
tuaꝫ: ⁊ opera tua nouiſſima plura pꝛióꝛibus.
Sed habeo aduerſus te páuca: quia permít-
tis muliérem hieʒabél que ſe dicit + pꝛophe-
ten docere ⁊ ſedúcere ſeruos meos: foꝛnicá-
ri ⁊ manducare de idolitítis. Et dedi illi tem- F
pus vt penitentiam ágeret: ⁊ non vult penitẽ- al + pꝛophetam
re a foꝛnicatione ſua. Ecce ego mitto eam in Joh. 14.
lectum ⁊ qui mechantur cuꝫ ea i tribulatione
maxima erunt: niſi penitentiam ab opéribus
ſuis égerint: ⁊ filios eius interficiam in moꝛ-
tem: ⁊ ſcient omnes eccleſie: q ego ſum ſcrú-
tans renes ⁊ coꝛda: ⁊ dabo vnicuiqꝫ veſtrũ ſcḋm
opera ſua. Uobis autẽ dico ⁊ céteris. qui thia
tire eſtis: quicúnqꝫ non habent doctrinã hanc
⁊ qui non cognouérunt altitudinem ſáthane
quemadmodum dicunt: non mittã ſuper vos G
aliud pondus: tamen id quod habétis tenéte
donec veniaꝫ. Et qui vicerit ⁊ cuſtodierit vſqꝫ
in finem opera mea: dabo illi poteſtatem ſuper
gentes: ⁊ réget eas in virga ferrea: ⁊ tãq̃ꝫ vas
figuli confringéntur: ſicut ⁊ ego accépi a pa-
tre meo: ⁊ dabo illi ſtellam matutinam. Qui
habet aurẽ áudiat: q̃d ſpiritus dicat eccleſijs. infra
¶ Ca. Sum. ¶ Inſtruit apoſtolus angelum
eccleſie ſardis ac angelum philadelphie ⁊ an
gelum laodície. ¶ III.

A E⁊ angelo eccleſie ſárdis ſcribe.
Hec dicit qui habet ſeptem ſpi-
ritus déi:⁊ ſeptem ſtellas.Scio
ópera tua quia nomen habes ꝙ
al'+ reli- qua viuas:⁊ mortuus es.Eſto vigi-
al'+ mor- tua. lans : ⁊ confirma +cétera que
i.Theſ.5.a moritúra erant.Nón enim inuénio opera tua
plena coram deo meó.In mente ergo habe qua
liter accéperis ⁊ audieris ⁊ ſerua:⁊ penitenti-
B ám áge.Si ergo non vigiláueris véniam ad
2 pe.3. de pe.di.i. te tanquam fur:⁊ néſcies qua hora véniaȝ ad
c.ſi enim. te.Sed habes pauca nómina in ſárdis qui non
ſupra.2.c. inquinauérunt veſtimenta ſua:⁊ ambulábunt
mecuȝ in albis quia digni ſunt.Qui vícerit ſic
veſtiétur veſtimentis albis:⁊ non delébo no-
men eius de libro vite:⁊ confitebor nomen ei⁹
ſupra.i.d. coram patre meo ⁊ coram angelis eius . Qui
eſa.22.f. habet aurem áudiat : quid ſpiritus dicat ec-
Job 12.c. cleſijs. Et angelo philadélphie eccleſie ſcri-
be.Hec dicit ſanctus ⁊ verus qui habet cla-
uem dauid ⁊ qui áperit ⁊ nemo cláudit:cláu
dit ⁊ nemo áperit:Scio ópera tua. Ecce dedi
coram te óſtium apértum quod nemo poteſt
cláudere: quia modicam habes virtutem et
ſeruaſti verbum meum : ⁊ non negaſti no-
men meum. Ecce dabo de ſynagóga ſáthba-
ne qui dicunt ſe iudéos eſſe : ⁊ non ſunt ſed
mentiúntur. Ecce faciam illos vt véniant et
adórent ante pedes tuos:⁊ ſcient quia ego di
léxi te.Quoniã ſeruaſti verbũ patientie mee
⁊ ego ſeruabo te ab hora tẽptationis que ven-
tura eſt in orbem vniuerſum temptare habitã
tes in terra.Ecce venio cito. Téne quod hẽs:
vt nemo accipiat coronam tuam.Qui vícerit
faciam illum colúmnam in templo dei mei
⁊ foras non egrediétur ámplius.Et ſcribam
ſuper eum nomen dei mei ⁊ nomen ciuitatis
dei mei noue hieruſalém que deſcéndit de ce
lo a deo meo:⁊ nomen meum nouum . Qui
habet áurem áudiat:quid ſpiritus dicat ec-
cléſijs.Et angelo laoditie eccleſie ſcribe . Hec
dicit amén teſtis fidelis ⁊ verus:qui eſt prĩci-
pium creature dei.Scio ópera tua:q꞉ neqȝ fri
gidus es:neqȝ cálidus.Utinam frigidus eẽs:
aut cálidus:ſed q꞉ tépidus es:⁊ nec frigidus
nec calidus:incipiam te euomere ex ore meo:
q꞉ dicis ꝙ diues ſum ⁊ locupletátus:⁊ nulli-
us égeo:⁊ néſcis q꞉ tu es miſer ⁊ miſerabilis
D ⁊ pauper ⁊ cecus ⁊ nudus.Suádeo tibi éme
re a me áurum ignitum ꝓbátum:vt lócuples
fias ⁊ veſtimentis albis induáris:vt non appá
reat confúſio nuditátis tue:⁊ collýrio inunge
oculos tuos vt videas.Ego quos amo árguo ⁊ pro.3.b. hebre.12.
caſtigo.Emuláre ergo:⁊ penitentiam age.Ec
ce ſto ad óſtium ⁊ pulſo.Siquis audierit vocẽ
meam ⁊ apúerit mihi iánuam introibo ad il-
lum ⁊ cenabo cum illo:⁊ ipſe mecum.Qui vi
cerit dabo ei ſedére mecum in thróno meo:ſi
cut ⁊ ego vici ⁊ ſédi cum patre meo in thró-
no eius.Qui habet aurem áudiat: quid ſpũs
dicat eccleſijs.

¶ Ca.Sũ. ¶ Uidit ioannes oſtium apertum
in celo ac ſedem poſitam:in cuius circuitu fue
rant ſedilia.xxiiij.cum quatuor animalib⁹ dan
tibus gloriam deo die ac nocte. ¶ IIII

P Oſt hec vidi:⁊ ecce óſtium aper
tum in celo.Et vox prima quaȝ A
audiui tanq̃ȝ tube loquentis me
cum dicens.Aſcende huc ⁊ oſtẽ-
dam tibi que oportet fieri cito.
Poſt hec ſtatim fui in ſpiritu.
Et ecce ſedes poſita erat ĩ celo:⁊ ſupra ſedeȝ ſe ſupra.i.c.
dens.Et qui ſedébat ſimilis erat aſpéctui lápi
dis iáſpidis ⁊+ſárdinis:⁊ íris erat in circúi- al'+ſardi
tu ſedis ſimilis viſioni ſmaragdine. Et in cir-
cúitu ſedis ſedilia vigintiquatuor ⁊ ſupra thró B
nos vigintiquatuor ſenióres ſedéntes circũa-
micti veſtimentis álbis ⁊ in capitibus eorũ co
rónas áureas.Et de thróno procédunt fúlgu-
ra ⁊ voces ⁊ tonitrua:⁊ ſeptem lãpades arden de elec.eo ſ.ſcriptum
tes ante thronum que ſunt ſepteȝ ſpiritus dei.
Et in conſpectu ſedis tanquam mare vitreum
ſimile chriſtallo:⁊ in medio ſedis ⁊ in circúi-
tu ſedis quatuor animalia plena oculis ante ⁊
retro.Et animal primum ſimile leoni ⁊ ſecun
dum ſimile vitulo : ⁊ tertium animal habens C
faciem quaſi hominis:⁊ quartum animal ſi-
mile áquile volanti.Et quattuor animalia ſin
gula eorum habebant álas ſénas:⁊ in circúi-
tu ⁊ intus plena ſunt oculis.Et réquiem non
habebant die ac nocte dicentia:ſanctus ſanct⁹
ſanctus dñs deus oĩpotens qui erat ⁊ qui eſt ⁊
qui venturus eſt.Et cum darent illa animalia
gloriam ⁊ honorem ⁊ benedictionem ſedenti eſa.6.b.
ſuper thrónum viuenti in ſecula ſeculorum:ꝓ D
cidébant vigintiquatuor ſeniores ante ſeden-
tem in throno:⁊ adorabant viuentem in ſecu-
la ſeculorum : ⁊ mittebant coronas ſuas ante
thrónum dicentes. Dignus es domine deus
noſter accipere gloriam ⁊ honorem ⁊ virtuteȝ:
quia tu creaſti omnia:⁊ propter voluntatem
tuam erant ⁊ creata ſunt.

¶ Ca. 5. ¶ Poſt fletum beati ioannis agn⁹
occiſus apit librum cuius dignitatem appro-
bant vigintiquatuor ſeniores ac angelorum
milia milium. ¶ V

Et vidi in dextera ſedentis ſupra
A thronum librum ſcriptum int⁹
⁊ foris: ſignatum ſigillis ſeptē.
ezech. 2. b Et vidi angelum fortem ⁊ pre-
dicantem voce magna Quis ē
dignus aperire librum ⁊ ſolue-
re ſignacula eius. Et nemo poterat neq̄ in ce
lo neq̄ in terra neq̄ ſubt⁹ terrā aperire librū:
neq̄ reſpicere illum. Et ego flebam multū:
quoniam nemo dignus inuentus eſt aperire
librum: nec videre eum. Et vnus de ſeniorib⁹
dixit mihi. Ne fleueris. Ecce vicit leo de tribu
B iuda radix dauid aperire librum ⁊ ſoluere ſe-
ptem ſignacula eius. Et vidi ⁊ ecce in medio
throni ⁊ quatuor animalium: ⁊ ī medio ſenio
rum agnum ſtantem tanquā occiſum haben
tem cornua ſeptem ⁊ oculos ſeptem: qui ſunt
ſeptem ſpiritus dei miſſi in omnem terrā. Et
venit ⁊ accepit de dextera ſedentis in throno
librum. Et cum aperuiſſet librum: quatuor ani
infra 4. a malia ⁊ vigintiquatuor ſeniores ceciderunt co
C ram agno habentes ſinguli citharas ⁊ phialas
aureas plenas odoramentorum que ſunt ora-
tiones ſanctorum: ⁊ cantabant canticum no-
uum dicentes. Dignus es domine accipere li-
brum ⁊ ſoluere ſignacula eius: quoniam occi
ſus es: ⁊ redemiſti nos deo in ſanguine tuo ex
infra 7. b omni tribu ⁊ lingua ⁊ populo natione. Et feci
ſti nos deo noſtro regnum ⁊ ſacerdotes: ⁊ re-
gnabimus ſuper terram. Et vidi: ⁊ audiui vo-
D cem angelorum multorum in circuitu throni
Dan. 7. c. ⁊ animalium ⁊ ſeniorum: ⁊ erat numerus eo
rum milia milium dicentiū voce magna. Di
gnus eſt agnus qui occiſus eſt accipere virtutē
⁊ diuinitatem ⁊ ſapientiam ⁊ fortitudinem ⁊
honorem ⁊ gloriam ⁊ benedictionem. Et oēm
et ſuper creaturam que in celo eſt ⁊ ſuper terram ⁊ +
ſub terra ⁊ que ſunt in mari ⁊ que ī eo: omnes
audiui dicentes ſedenti in throno ⁊ agno. Be
nedictio ⁊ honor ⁊ gloria ⁊ poteſtas in ſecula
ſeculorum amen. Et quatuor animalia dice-
bant amen. Et vigintiquatuor ſeniores ceci͂de
runt in facies ſuas: ⁊ adorauerunt viuentē in
ſecula ſeculorum.

¶ Ca. 6. ¶ Poſt apertionem quinq̄ ſigillo-
rum diuerſi effectus futuri ſignantur: ⁊ ī aper
tiōe ſexti ſigilli ponit̄ de extrēo iudicio. ¶ VI

Et vidi q̄ aperuiſſet agn⁹ vnū A
de ſeptem ſigillis: ⁊ audiui vnū
de quatuor animalibus: dicens
tanquam vocem tonitrui. Ue-
ni ⁊ vide. Et vidi ⁊ ecce equus
albus: ⁊ qui ſedebat ſuper illū
habebat arcū: ⁊ data eſt ei corona: ⁊ exiuit vi
cens vt vinceret. Et cū aperuiſſet ſigillum ſe
cundum: audiui ſecundū animal dicēs. Ue
ni ⁊ vide. Et exiuit alius equus rufus: ⁊ qui ſe
debat ſuper illum datum eſt ei vt ſumeret pa
cem de terra: ⁊ vt inuicē ſe interficiant. Et da
tus eſt ei gladius magnus. Et cum aperuiſſet
ſigillum tertium audiui tertiū animal dicēs.
Ueni ⁊ vide. Et ecce equus niger: ⁊ qui ſede- ſupra 5. b
bat ſuper illum habebat ſtaterā in manu ſua. B
Et audiui tāquā vocem quatuor animaliū di
centium. Bilibris tritici denario vno: ⁊ tres
bilibres ordei denario vno: ⁊ vinum ⁊ oleum
ne leſeris. Et cum aperuiſſet ſigillum quartū:
audiui vocem quarti animalis dicentis. Ueni
⁊ vide. Et ecce equus pallidus: ⁊ qui ſedebat
ſuper eum nomen illi mors: ⁊ infernus ſeque
batur eum. Et data eſt illi poteſtas ſuper qua
tuor partes terre: ⁊ interficere gladio fame ⁊
morte ⁊ beſtijs terre. Et cum aperuiſſet ſigillū
quintum: vidi ſubtus altare animas interfe-
ctorum propter verbum dei: ⁊ propter teſtimo
nium quod habebant. Et clamabant voce ma C
gna dicentes. Uſq̄ quo domine ſanctus ⁊ ve-
rus + non iudicas ⁊ non vindicas ſanguinē infra 19. a et hīc vſq̄ + via quo
noſtrum de his qui habitabant in terra? Et da
te ſunt illis ſingule ſtole albe: ⁊ dictū eſt illis:
vt requieſcerent tempus adhuc modicum: do
nec + impleantur conſerui eorum ⁊ fratres eo et + cōpleat numer⁹ cōſeruorū eorum
rum qui interficiendi ſunt ſicut ⁊ illi. Et vidi
cum aperuiſſet ſigillum ſextum. Et ecce terre
motus magnus factus eſt. Et ſol factus eſt ni Matt. 24. c
ger tanquam ſaccus cilicinus: ⁊ luna tota fa D
cta eſt ſicut ſanguis: ⁊ ſtelle de celo ceciderūt
ſuper terram ſicut ficus emittit groſſos ſuos
cum a vento magno mouetur. Et celum receſ
ſit ſicut liber inuolutus: ⁊ oēs mons ⁊ inſu-
le de locis ſuis mote ſunt. Et reges terre ⁊ p̄n
cipes ⁊ tribuni ⁊ diuites ⁊ fortes ⁊ omnis ſer
uus ⁊ liber abſconderunt ſe in ſpeluncis ⁊ in
petris montiū. Et dicunt montibus: ⁊ petris
cadite ſuper nos: ⁊ abſcondite nos a facie ſe- Ezec. 8. Oſee 10. c Luc. 23. d
dentis ſuper thronum ⁊ ab ira agni: quoniā

venit dies magnꝰ ire ipſoꝝ. Et qs póterit ſtare?
¶ C. S. ¶ Uidit apoſtolus ſignatos ſigno dei
viui ex omni tribu iſraél gentibus ac populis
qui venerũt ex magna tribulatiõe quos agnos
reget abſtergens omnem lachꝛymam ab ocu
lis eoꝛum. ¶ VII

A Poſt hec vidi quatuoꝛ angelos
ſtantes ſuper quatuoꝛ ángulos
terre: tenentes quatuoꝛ ventos
terre ne flárent ſuper terram:
neqꝫ ſuper mare neqꝫ in úllam
árboꝛem. Et vidi álterum ange
lum aſcendéntem ab oꝛtu ſolis habéntem ſi-
gnum dei viui: ⁊ clamauit voce magna quatu-
oꝛ angelis quibus datuꝫ eſt nocére terre ⁊ ma
infra.9.a. ri dicens. Nolite nocére terre ⁊ mari neqꝫ ar
bóꝛibus: quoaduſqꝫ ſignémus ſeruos dei no-
ſtri in frontibus eoꝛum. Et audiui numerum
ſignatoꝛum centum quadragintaquatuoꝛ mi
lia ſignati: ⁊ ex omni tribu filioꝛum iſraél. Ex
tribu iudá: duódecim milia ſignati. Ex tribu
B rubén: duódecim milia ſignati. Ex tribu gád:
duódecim milia ſignati. Ex tribu áſer duó-
decim milia ſignati: Ex tribu neptalim: duó-
decim milia ſignati. Ex tribu manaſſé: duó-
decim milia ſignati. Ex tribu ſymeón: duó-
decim milia ſignati. Ex tribu leui: duódecim
milia ſignati. Ex tribu yſachár: duódecim
milia ſignati. Ex tribu zabulón: duódecim
milia ſignati. Ex tribu ioſéph: duódecim mi-
lia ſignati. Ex tribu béniamin. duódecim mi
C lia ſignati. Poſt hec vidi turbam magnaꝫ quã
dinumeráre nemo poterat ex omnibus gen-
tibus ⁊ tribubus ⁊ populis ⁊ linguis: ſtan-
tes ante thrónum ⁊ in conſpectu agni amicti
ſtolis albis: ⁊ pálme in manibus eoꝛum. Et
clamabant voce magna dicentes. Salus deo
noſtro qui ſedet ſuper thronum ⁊ agno. Et
omnes angeli ſtabant in circúitu throni ⁊ ſe-
nióꝛum ⁊ quatuoꝛ animalium: ⁊ ceciderunt
in conſpectu throni in facies ſuas ⁊ adoꝛaue-
runt deum dicentes. Amén. Benedictio ⁊ cla
ritas ⁊ ſapientia ⁊ gratiarum actio: honoꝛ ⁊
virtus ⁊ foꝛtitudo deo noſtro: in ſecula ſeculo-
rum. Amén. Et reſpondit vnus de ſenióꝛibꝰ:
⁊ dixit mihi. Hi qui amicti ſunt ſtolis albis: q
ſunt ⁊ vnde venérunt? Et dixi illi. Domine mi
D tu ſcis. Et dixit mihi. Hi ſunt qui venérunt de
tribulatione magna: ⁊ lauerunt ſtolas ſuas.
sup.1.c. Et dealbauérunt eas in ſánguine agni. Ideo
ſunt ante thrónum dei: ⁊ ſeruiunt ei die ac
nocte in templo eius: ⁊ qui ſedet in throno ✝ al.4.b.c.
habitabit ſuper illos. Non eſúrient neqꝫ ſi- eſa.25.c.
tient ámplius: neqꝫ cádet ſuper illos ſol ne- infra.21.a.
qꝫ vllus eſtus: quoniam agnus qui in me-
dio throni eſt réget illos: ⁊ dedúcet eos ad vi-
te fontes aquarum: ⁊ abſtérget deus omnem
láchꝛimam ab oculis eoꝛum.

¶ Capituli Summarium. ¶ Fit ſilentium
in celo in apertione ſigilli ſéptimi: ac reci-
pit angelus incenſa multa ⁊ fiunt tonitrua
⁊ voces: ⁊ preparant ſe ad canendum ſe-
ptem angeli: ac ponitur de cantu quatu-
oꝛ angeloꝛum. ¶ VIII

Et cum aperuiſſet ſigillum ſé-
ptimum: factum eſt ſilentium A
in celo quaſi media hoꝛa. Et
vidi ſeptem angelos ſtantes in
conſpectu dei: ⁊ date ſunt illi
ſeptem túbe. Et alius ange-
lus venit: ⁊ ſtetit ante altare habens thu-
ribulum áureum: ⁊ data ſunt illi incen-
ſa multa: vt daret de oꝛationibus ſancto-
rum omnium ſuper altare áureum quod eſt
ante thronum dei. Et aſcendit fumus incen-
ſoꝛum de oꝛationibus ſanctoꝛum de manu an-
geli coꝛam deo. Et accépit angelus thuribulũ B
áureum: ⁊ impléuit illud de igne altaris: ⁊ mi
ſit in terram. Et facta ſunt tonitrua ⁊ voces ⁊
fúlgura ⁊ terremótus magnus: ⁊ ſeptem an-
geli qui habébant ſeptem túbas preparaué-
runt ſe vt tuba cánerent. Et primus angelus
tuba cécinit. Et facta eſt grando ⁊ ignis: mixta
in ſanguine: ⁊ miſſum eſt in terram. Et tertia
pars terre combúſta eſt: ⁊ tertia pars árboꝛũ
concremáta eſt: ⁊ omne fénum viride com-
búſtum eſt. Et ſecundus angelus tuba cécinit:
⁊ tanqꝫ mons magnus igne árdens miſſus ẽ
in mare. Et facta ẽ tertia pars maris ſánguis: C
⁊ moꝛtua eſt tertia pars creature eoꝛum que
habebant animas in mari: ⁊ tertia pars ná-
uium intériit. Et tertius angelus túba cécinit:
⁊ cécidit de celo ſtella magna árdens tanqꝫ fá
cula. Et cécidit in tertiam partem flúminũ ⁊
in fontes aquarum: ⁊ nomen ſtélle dicitur ab
ſinthiũ. Et facta eſt tertia pars aquarum in ab D
ſinthiũ: ⁊ multi hominũ moꝛtui ſunt de aquis:
q: amare facte ſunt. Et quartus angelus tuba
cécinit: ⁊ percuſſa eſt tertia pars ſolis: ⁊ tertia
ps lune: ⁊ tertia pars ſtellarum: ita vt obſcura

rétur tertia pars eorum: ꝛ diei non lucéret tertia pars: ꝛ noctis ſimiliter. Et vidi ꝛ audiui vocem vnius áquile volantis per medium celi: dicentis voce magna. Ue ve ve habitantibꝰ in terra de céteris vocibus trium angelorum qui erant túba canituri.

¶ C.S. ¶ In cantu quinti angeli cadit ſtella de celo ꝛ precipitur locuſtis ne ledát terre naſcentia: ꝛ in cantu ſexti angeli ſoluuntur alligati angeli in fluuio magno eufraté. ¶ IX

A infra 20.f. ET quintus angelus tuba cécinit. Et vidi ſtellam de celo cecidiſſe in terram ꝛ data eſt ei clauis pútei abyſſi. Et apuit púteum abyſſi: ꝛ aſcéndit fumus pútei ſicut fumus fornácis magne ꝛ obſcurátus eſt ſol ꝛ áer de fumo pútei. (infra 14.c. 1.9.) Et de fumo pútei exiérunt locúſte in terram: ꝛ data eſt illis poteſtas ſicut habent poteſtatem ſcorpiónes terre. (ſupra 7.a.) Et preceptum eſt illis ne léderét fénum terre: neqꝫ omne viride: neqꝫ omnem árborem: niſi tantum homines qui non habét ſignum dei in frontibus ſuis. Et + datum eſt illis ne occiderent eos: ſed vt cruciárent menſibus quinqꝫ. B Et cruciatus eorum vt cruciátꝰ ſcorpij: cum pércutit hominem. (Eſa.2.b. Oſee.10.c. Luc.23.e. Sap.5.b.) Et in diebus illis quérent homines mortem ꝛ non inuénient eam. Et deſiderábunt mori: ꝛ fúgiet mors ab eis. Et ſimilitudines locuſtarū ſimiles eqs parátis in prélium: ꝛ ſuper cápita earum tanquam corone ſimiles auro: ꝛ facies earuꝫ tanquā facies hominum. Et hébant capíllos ſicut capíllos mulierum: ꝛ dentes earum ſicut dentes leónum erant. Et habebant loricas ſicut loricas férreas: ꝛ vox alárum illarum ſicut vox cúrruum equorum multorum currentium in bellum. Et habebant cáudas ſimiles ſcorpiónum: ꝛ acúlei erant in cáudis earum: ꝛ poteſtas earum nocére hominibus menſibus quinqꝫ. Et habebant ſuper ſe regem ángelum abyſſi: cui nomen hebráice + abaddón: grece autēꝫ apóllion: ꝛ latine habens nomen extérminās.

C Ue vnum ábijt: ꝛ ecce véniunt adhuc duo ve poſt hec. Et ſextus angelus tuba cecinit ꝛ audiui vocem vnam ex quatuor cornibꝰ altaris áurei quod eſt ante oculos dei: dicente ſexto angelo qui habebat tubam. Solue quatuor ángelos qui alligáti ſunt in flúmine magno eufráten. Et ſoluti ſunt quatuor angeli qui parati erant in horam ꝛ diem ꝛ menſem ꝛ annuꝫ vt occiderent tertiam partem hominum: ꝛ numerus equéſtris exércitus: vicies milies dena milia. Et audiui númerum eorum. ꝛ ita vidi equos in viſione: ꝛ qui ſedebant ſuper eos habebant loricas igneas ꝛ hyacinthinas ꝛ ſulphúreas: ꝛ cápita equorum erant tanqꝫ capita leonum ꝛ de ore eorum procédit ignis ꝛ fúmus ꝛ ſúlphur. D Et ab his tribus plagis occiſa eſt tertia pars hominum: de igne ꝛ de fumo ꝛ ſúlphure qui procedebant ex ore ipſorum. Poteſtas enim equorum in ore eorum eſt: ꝛ in cáudis eorum. Nam cáude eorum ſimiles ſerpentibus habentes capita: ꝛ in his nócent: ꝛ ceteri homines qui nō ſunt occiſi in his plágis neqꝫ pniam egérunt de opéribus manuum ſuarum vt non adorárent demónia ꝛ ſimúlacra áurea ꝛ argéntea ꝛ érea ꝛ lapídea ꝛ lígnea: q̄cúnqꝫ vidére poſſunt neqꝫ audire neqꝫ ambuláre ꝛ non egérunt pniam ab homicídijs ſuis: neqꝫ a veneficijs ſuis neqꝫ a fornicatione ſua: neqꝫ a furtis ſuis.

¶ Ca. Sū. ¶ Uidit ioannes angelum deſcendentem de celo habentem in manu ſua libellū apertum: atqꝫ iurauit angelus: non fore tempꝰ amplius ac precipit ioāni deuorare librū. ¶ X A

ET vidi alium angelum fortem deſcendentem de celo amictuꝫ nube: ꝛ íris in capite eius: ꝛ facies eius erat vt ſol: ꝛ pedes eius tanquā colūna ignis. Et habebat in manu ſua libéllum apértum. Et póſuit pedem ſuuꝫ dextrum ſupra mare ſiniſtrum autem ſuper terraꝫ: ꝛ clamauit voce magna quemadmodum cum leo rúgit. Et cum clamaſſet: locuta ſunt ſeptem tonitrua voces ſuas. B Et cum locuta ſepté fuiſſent tonitrua voces ſuas: ꝛ ego ſcripturus eram ꝛ audiui vocem de celo dicentem mihi. Signa que locúta ſunt ſeptem tonitrua: ꝛ noli ea ſcribere. (Dan.12.a.) Et angelus quem vidi ſtantem ſupra mare ꝛ ſupra terram leuáuit manum ſuam ad celū ꝛ iuráuit per viuentem in ſecula ſeculorū qui creauit celum ꝛ ea que in eo ſunt: ꝛ terram ꝛ ea q̄ in ea ſunt: ꝛ mare ꝛ ea que in eo ſunt: qꝛ tépꝰ non erit ámplius: C ſed in diebus vocis ſeptimi angeli cum céperit tuba cánere: conſumabitur myſtérium dei: ſicut euangelizáuit per ſeruos ſuos prophétas. Et audiui vocé de celo iterum loquentem mecum: ꝛ dicentem. Uade ꝛ áccipe librum apertum de manu angeli ſtantis ſupra mare ꝛ ſuper terram. Et ábij ad angeluꝫ dicens ei vt daret mihi librum. Et dixit mihi. D

Accipe librum. ⁊ deuora illum: ⁊ faciet amaricari ventrẽ tuũ: ſed in ore tuo erit dulce tanq̃
Ezech.3.a mel. Et accepi librum de manu angeli ⁊ deuoraui illuz: ⁊ erat in ore meo tanq̃ mel dulce. Et cum deuoraſſem eum amaricatus ẽ venter meus. Et dixit mihi. Oportet te iterum pphetare gentibus ⁊ populis ⁊ linguis ⁊ regibus multis.

¶ Ca. Sũ. ¶ Prophetat ioannes de templo calcando ac duobus teſtibus: ⁊ de beſtia aſcendenti de mari que occidit teſtes: ⁊ ponitur de tuba ſeptimi angeli. ¶ XI

A Et datus eſt mihi calamus ſimilis virge: ⁊ dictũ eſt mihi. Surge ⁊ metire tẽplũ dei ⁊ altare: ⁊ adorantes in eo. Atriũ autẽ qd̃ ẽ foris tẽplũ ejice foras: ⁊ ne metiaris illud quoniam datũ ẽ gentibus: ⁊ ciuitatem ſanctam calcabunt menſibus quadraginta duobus: ⁊ dabo duobus teſtibus meis: ⁊ prophetabunt diebus mille ducentis ſexaginta amicti ſaccis. Hi ſunt due oliue ⁊ duo candelabra in ꝯſpectu dñi terre ſtantes. Et ſi quis voluerit eos nocere: ignis exiet de ore eoruz: ⁊ deuorabit inimicos eoꝝ. Et ſiqs voluerit eos ledere: ſic oportet eũ occidi. Hi hñt
B ptãtem claudendi celum ne pluat diebus pphetie illorum: ⁊ ptãtẽ hñt ſup aquas ꝯuertẽdi eas in ſanguinez: ⁊ pcutere terrã omni pla
Dan.7.a ga quotienſcũq; voluerint: ⁊ cum finierint teſtimoniuz ſuũ: beſtia que aſcendit de abyſſo faciet aduerſus eos bellũ ⁊ vincet illos: ⁊ occidet eos: ⁊ corpora eoꝝ iacebunt in plateis ciuitatis magne que vocatur ſpiritaliter ſodoma ⁊ egyptus: vbi ⁊ dñs eorum crucifixus eſt. Et videbunt de tribubus ⁊ populis ⁊ linguis ⁊ gentibus corpora eorum per tres dies ⁊ dimidiuz: ⁊ corpora eorum non ſinẽt poni in monumentis: ⁊ inhabitantes terram gaudebunt ſuper illos: ⁊ iocundabũtur: ⁊ munera mittẽt inuicẽ: qm̃
al+plunt hi duo prophete cruciauerunt eos q+habitabant ſuper terram ⁊ poſt dies tres: ⁊ dimidiaz
C ſpũs vite a deo intrauit in eos: ⁊ ſteterunt ſup pedes ſuos: ⁊ timor magnus cecidit ſuper eos q viderunt eos. Et audierunt vocem magnaz de celo dicentẽ eis. Aſcendite huc: ⁊ aſcederũt in celum in nube: ⁊ viderunt illos inimici eorum. Et in illa hora factus eſt terremotus magnus: ⁊ decia pars ciuitatis cecidit. Et occiſa ſunt in terremotu nomina hominũ ſeptẽ milia: ⁊ reliqui in timorem ſunt miſſi: ⁊ dederũt gloriam deo celi. Ve ſecũdũ abijt: ⁊ ecce ve tertiũ veniet cito. Et ſeptimus angelus tuba cecinit: ⁊ facte ſunt voces magne in celo dicentes. Factũ eſt regnũ huius mũdi dñi noſtri ⁊ xp̃i eius: ⁊ +regnabũt in ſecula ſeculorũ amẽ. al+regnabit
Et viginti q̃tuor ſeniorẽ ſq i cõſpectu dei ſedẽt i ſedib⁹ ſuis ceciderũt in facies ſuas: ⁊ adoraue D
rũt deũ dicẽtes. Gratias agimus tibi dñe de⁹ noſter omnipotẽs q es ⁊ qui eras ⁊ q venturus es: q2 accepiſti virtutẽ tuã magnã ⁊ regnaſti. Et irate ſunt gẽtes: ⁊ aduenit ira tua: tp̃s mortuorũ iudicari ⁊ reddere mercẽdẽ ſeruis tuis prophetis ⁊ ſanctis ⁊ timẽtibus nomẽ tuũ: puſillis ⁊ magnis: ⁊ exterminãdi eos q corruperunt terram. Et apertum eſt tẽplũ dei in celo: ⁊ viſa eſt arca teſti eius in templo eius. Et fcã ſunt fulgura ⁊ voces ⁊ terremotus ⁊ grando magna.

¶ C. S. ¶ Videtur tẽplum dei in celo cũ arca teſtamenta ac mulier amicta ſole cũ dracone magno: ⁊ factum eſt prelium magnum in celo michaelis cum dracone. ¶ XII

Et ſignum magnum apparuit i celo. Mulier amicta ſole: ⁊ luna ſub pedibus eius: ⁊ in capite eius corona ſtellaꝝ duodeci. Et i utero habẽs ⁊ clamabat parturiens ⁊ cruciat᷑ vt pariat. Et viſu m eſt aliud ſignũ in celo. Et ecce draco magnus rufus habẽs capita ſeptẽ ⁊ cornua decẽ: ⁊ in capitibus ſuis ſeptem diademata: ⁊ cauda eius trahẽbat tertiam partem ſtellarũ celi: ⁊ miſit eas in terram. Et draco ſtetit ante mulierem que erat paritura: vt cum peperiſſet filium eius deuoraret. Et peperit filium maſculum: qui recturus erat omnes gentes in virga ferrea. Et raptus eſt filius eius ad deum ⁊ ad thronum eius: ⁊ mulier fugit in ſolitudinem vbi habebat locum paratum a deo vt ibi paſcat eam diebus mille ducentis ſexaginta. Et factum eſt preliuz +magnum in celo. Michael ⁊ angeli eius preliabantur cum dracone ⁊ draco pugnabat ⁊ angeli eius: ⁊ non valuerũt neq; locus inuentus eſt eoruz amplius i celo. Et proiectus eſt draco ille magn⁹: ſerpẽs antiquus qui vocatur diabolus ⁊ ſathanas: qui ſeducit vniuerſum orbem ⁊ proiectus eſt in terram: ⁊ angeli eius cum illo miſſi ſunt. Et audiui vocem magnam in celo dicentem. Nũc facta eſt ſalus ⁊ virtus ⁊ regnum dei noſtri ⁊ poteſtas xp̃i eius: quia proiectus eſt accuſator fra

A (margin) · B (margin) · C (margin) — al nõ habet+ magnus ii. — de pe. bl. i caſi enim in an.

trum noſtrorum: qui accuſabat illos ante con
ſpectum dei noſtri die ac nocte: ⁊ ipſi vicerunt
eum propter ſanguinem agni: ⁊ propter verbū
teſtimonij ſui: ⁊ non dilexerunt animas ſuas
vſq3 ad mortem. Propterea letamini celi ⁊ q
habitatis in eis. Ve terre ⁊ mari: q2 deſcendit
diabolus ad vos habens iram magnam: ſciēs
q) modicum tempus habet. Et poſtquā vidit
D draco q) proiectus eſſet in terram perſecutus ē
mulierem que peperit maſculum. Et date ſūt
mulieri ale due aquile magne vt volaret in
deſertum in locum ſuum vbi alitur per temp⁹
⁊ tempora ⁊ dimidium temporis a facie ſerpē
tis. Et miſit ſerpens ex ore ſuo poſt mulierem
aquam tanquam flumē vt eam faceret trahi
a flumine. Et adiuuit terra mulierem: ⁊ ape
ruit terra os ſuum ⁊ abſorbuit flumen quod
miſit draco de ore ſuo. Et iratus eſt draco i mu
lierem: ⁊ abijt facere prelium cum reliquis d
ſemine eius qui cuſtodiūt mandata dei: ⁊ ha
bent teſtimonium ieſu chriſti: ⁊ ſtetit ſuper arē
nam maris.

¶ Capitu. Summa. ¶ Deſcribitur aſcendēs
de mari cum ſeptem capitibus: et decem corni
bus: ⁊ decem diadematibus que blaſphema
uit nomen domini: atq3 videtur alia beſtia ha
bens cornua duo ſimilia agni. ¶ XIII

A ET vidi de mari beſtiam aſcendē
tem habentem capita ſeptem ⁊
cornua decem: ⁊ ſuper cornua
eius decem diademata: et ſuper
capita eius nomia blaſphemie.
Et beſtia quā vidi ſimilis erat
pardo: ⁊ pedes eius ſicut pedes vrſi: ⁊ os eius
ſicut os leonis. Et dedit illi draco virtutem ſu
am ⁊ poteſtatem magnam. Et vidit vnum de
capitibus ſuis quaſi occiſum in mortem: ⁊ pla
ga mortis eius curata eſt. Et ammirata eſt vni
uerſa terra poſt beſtiam: ⁊ adorauerunt dracō
B nem qui dedit poteſtatem beſtie: ⁊ adorauerūt
beſtiam dicentes. Quis ſimilis beſtie: ⁊ quis
poterit pugnare cum ea? Et datum eſt ei os
loquens magna ⁊ blaſphemias. Et data eſt ei
poteſtas facere menſes quadragintaduos. Et
aperuit os ſuum in blaſphemias ad deum bla
ſphemare nomen eius ⁊ tabernaculum eius ⁊
eos qui in celo habitant. Et ē datū illi bellum
facere cum ſanctis ⁊ vincere eos. Et data eſt
illi poteſtas in omnem tribum ⁊ populum ⁊ li
guam ⁊ gentem: ⁊ adorauerunt eam omnes
qui inhabitabant terram quorum non ſunt
ſcripta nomina in libro vite agni qui occiſus Infra 17
eſt ab origine mundi. Si quis habet aurem au
diat. Qui in captiuitatem duxerit: in captiui C
tatem vadet. Qui in gladio occiderit: oportet
eum gladio occidi. Hic eſt patientia ⁊ fides ſā Gen. 9. Mat. 26
ctorum. Et vidi aliam beſtiam aſcendentē de
terra: ⁊ habebat cornua duo ſimilia agni: ⁊ lo
quebatur ſicut draco ⁊ poteſtatem prioris be
ſtie omnem faciebat in conſpectu eius. Et fe
cit terram ⁊ habitantes in ea adorare beſtiā
primam: cuius curata eſt plaga mortis. Et fe
cit ſigna magna vt etiam ignem faceret de ce
lo deſcendere in terram in conſpectu hominū.
Et ſeduxit habitantes in terram propter ſigna
que data ſunt illi facere in conſpectu beſtie di
cens habitantibus in terra vt faciant imagi
nem beſtie que habet plagā gladij ⁊ vixit. Et
datum eſt illi vt daret ſpiritū imagini beſtie: D
⁊ vt loquatur imago beſtie. Et faciet vt quicū
q3 non adorauerit imaginem beſtie: occidat.
Et faciet omnes puſillos ⁊ magnos ⁊ diuites
⁊ pauperes ⁊ liberos ⁊ ſeruos habere chara
cterem in dextera manu aut in frontibus ſu
is: ⁊ ne quis poſſet emere aut vendere: niſi q
habeat characterem: aut nomen beſtie: aut nu
merum nominis eius. Hic ſapientia eſt. Qui
habet intellectum computet numerū beſtie.
Numerus enim hominis eſt: ⁊ numerus eius
ſexcenti ſexaginta ſex.

¶ Capitu. Sum. ¶ Videtur angelus ſtans
ſuper montem ſyō: ⁊ cum eo centum quadra
gintaquatuor milia: qui cum mulieribus non
ſunt coinquinati: ⁊ docet angelus timorē do
mini: ac predicit caſum babylonis: atq3 prece
ptū dat ioanni de ſcribēdis beatis. ¶ XIIII.

ET Vidi: ⁊ ecce agnus A
ſtabat ſupra montem ſy
on: ⁊ cum eo cētum qua
draginta quatuor milia
habentes nomen eius
⁊ nomen patris ei⁹ ſcri
ptum in frontibus ſuis.
Et audiui vocem de ce
lo tanquam vocē aqua
rū multarū ⁊ tanquā vo
cē tonitrui magni: ⁊ vo
cē quā audiui ſicut citharedorū citharizantiū
in citharis ſuis. Et cantabāt quaſi canticū no
uum ante ſedē ⁊ ante quatuor animalia ⁊ ſe Supra 4

nióres: Et nemo póterat dícere cánticum: ni-
ſi illa centum quadraginta quatuor mília qui
émpti ſunt de terra. Hi ſunt qui cum mulieri-
bus non ſunt coinquinati: vírgines enim ſũt.
B Hi ſequuntur agnum quocunq; ierit. Hi ẽpti
ſunt ex omnibus primítie deo ⁊ agno: ⁊ i ore
al ipſo ꝛ ✝ eorum non eſt inuentum mendáciũ. Sine
macula enim ſunt ante thronum dei. Et vidi
alterum angelum volantem per medium celi
habentem euangelium eternum: vt euangeli-
záret ſedentibus ſuper terram ⁊ ſuper omnẽ
gentem ⁊ tribum ⁊ linguam ⁊ populum: di-
cens magna voce. Timéte dominum ⁊ date
Ps.145. illi honorem: quia venit hora iudícij eius. Et
Act.14.c adorate eum qui fecit celum ⁊ terram: mare
Iſa.21.c Hiere.51.a ⁊ fontes aquarum. Et alius angelus ſecutꝰ eſt
infra.18.a dicens. Cécidit cécidit babylon illa magna:
que a vino ire fornicationis ſue potáuit oẽs
gentes. Et tertius angelus ſecutus eſt illos di-
cens voce magna. Si quis adoráuerit béſtiã
⁊ imáginem eius: ⁊ accéperit charácterem
in fronte ſua aut in manu ſua: hic bibet de vi-
no ire dei quod mixtũ eſt méro in cálice ire
C ipſius. Et cruciábitur igne ⁊ ſúlphure in con-
Iſa.9.a infra 19.d ſpectu angelorum ſanctorum: ⁊ ante conſpe-
ctum agni: ⁊ fumus tormentorum eorum de-
ſcendet in ſecula ſeculorum. Nec habent ré-
quiem die ac nocte qui adorauerunt beſtiam
⁊ imaginem eius: ⁊ ſi quis accẽperit charácte-
rem nominis eius. Hic patientia ſanctorum
eſt qui cuſtodiunt mandata dei ⁊ fidem ieſu.
Et audiui vocem de celo dicentẽ mihi. Scri-
be. Beati mortui: qui in domino moriuntur.
Amodo iam dicit ſpiritus: vt requieſcant a
laboribus ſuis. Opera enim illorum ſequun-
tur illos. Et vidi: ⁊ ecce nubem cándidam: ⁊
ſuper nubem ſedentem ſimilem filio hominis
habentem in capite ſuo corónam áuream: ⁊
⁊ in manu ſua fálcem acútam. Et alius angé-
lus exiuit de templo clamãs voce magna ad
ſedentem ſuper nubem. Mitte fálcem tuam
⁊ méte: quia venit hora vt metátur quoniam
áruit meſſis terre. Et miſit qui ſedébat ſuper
nubem fálcem ſuam in terra: ⁊ meſſuit eam.
D Et alius ángelus exiuit de templo quod ẽ in
Johel.3.c celo: habens ⁊ ipſe fálcem acútã. Et alius an-
gelus exiuit de altari qui habebat poteſtatem
ſupra ignem: ⁊ clamauit voce magna ad eum
qui habebat fálcem acutã dicens. Mitte fal-
cem tuam acútam: ⁊ vindémia bótros vinee
terre: quoniam matúre ſunt vue eius. Et mi-
ſit angelus fálcem ſuam acútam in terram: ⁊
vindemiauit vineam terre. Et miſit in lacum
ire dei magnum. Et calcatus eſt lacus extra ci-
uitatem: ⁊ exiuit ſanguis de lacu vſq; ad fré-
nos equorum per ſtádia mille ſexcenta.

¶ Capituli Sũmarium. ¶ Uidit ioannes
ſeptem angelos habentes ſeptem plagas no-
uiſſimas: quibus datur ſeptẽ phiale plene ira-
cundia dei. CXV

Et vidi aliud ſignũ in ce- A
lo magnum ⁊ mirábile:
angelos ſeptem haben-
tes plagas ſeptem nouiſ-
ſimas: quoniam in illis
conſumata eſt ira dei. Et
vidi tanquam mare vi-
treum mixtum igne: ⁊
eos qui vicérunt beſtiã
⁊ imáginem eius: ⁊ nu-
merum nominis eius ſtantes ſupra mare vi-
treum habentes cýtharas dei: ⁊ cantantes cã-
ticum móyſi ſerui dei: ⁊ canticum agni dicẽ- B
tes. Magna ⁊ mirabilia ſunt opera tua domi-
ne deus omnipotens: iuſte ⁊ vere ſunt vie tue
domine rex ✝ ſeculorum. Quis non timebit te al ✝ ſctõꝝ
domine: ⁊ magnificabit nomen tuum? Quia Hiere.10.a
ſolus pius es: quoniam omnes gentes veni- C
ent: ⁊ adorabunt in conſpectu tuo: quoniam
iudicia tua manifeſta ſunt. Et poſt hec vidi: ⁊
ecce apertum eſt templum tabernaculi teſti-
monij in celo. Et exiérunt ſeptem angeli ha-
bentes ſeptem plagas de templo: veſtiti lápi-
de mundo ⁊ candido: ⁊ precincti circa pécto-
ra zonis áureis. Et vnum de quattuor anima- D
libus dedit ſeptem angelis ſeptẽ phialas áu-
reas plenas iracundie dei viuentis in ſecula
ſeculorum. Et impletum eſt templum dei fu-
mo a maieſtate dei ⁊ de virtute eius. Et nemo
poterat introire in templum donec conſuma-
rentur ſeptẽ plage ſeptem angelorum.
¶ Capituli Sũmarium. ¶ Precipitur ſeptẽ
angelis vt effundant ſeptem phialas quorum
primus effudit ſuam phialam in terram. ſecũ-
dus in mari. tertius ſuper fontes aquarum.
quartus in ſolem. quintus ſuper ſedem be-
ſtie. ſextus in flumen eufraten. ſeptimus in
aerem. CXVI.

A Et audiui vocē magnam de tē-
plo dicentē ſeptē angelis. Ite
⁊ effundite ſeptem phialas ire
dei in terram. Et abijt primus
angelus ⁊ effudit phialam ſuā
in terram. Et factū eſt vulnus
ſeuū ⁊ peſſimū in hoīes qui habebant carac-
terem beſtie: ⁊ in eos qui adorauerūt beſtiam
⁊ imaginē eius. Et ſecūdus angelus effudit
phialam ſuā in mare. Et factus eſt ſanguis tā
quā mortui: ⁊ oīs aīa viuens mortua ē in ma
ri. Et tertius effudit phialam ſuā ſuper flumi
na ⁊ ſup fontes aquarū: ⁊ factus eſt ſanguis. Et
B audiui angelū aquarū dicentē. Juſtus es dñe
qui es ⁊ q eras ſcūs: q hec iudicaſti: qr ſangui
nem ſcōrū ⁊ prophetarū effuderunt: ⁊ ſanguinē
eis dediſti bibere. Digni.n.ſunt. Et audiui al-
terum dicentē. Etiam dñe deus oipotens: ve-
ra ⁊ iuſta iudicia tua. Et quart' angelus effu-
dit phialā ſuā in ſolē: ⁊ datū eſt illi eſtu affli-
gere hoīes ⁊ igni. Et eſtuauerūt hoīes eſtu ma
gno: ⁊ blaſphemauerūt nomē dei hñtis ptātē
ſuper has plagas: neqȝ egerūt pniam vt darēt
illi gloriam. Et quintus angelus effudit phia
lam ſuper ſedem beſtie. Et factum eſt regnum
eius tenebroſum: ⁊ commanducauerunt lin-
guas ſuas pre dolore: ⁊ blaſphemauerunt deū
celi pre doloribus ⁊ vulneribus ſuis: ⁊ non e-
gerunt penitentiam ex operibus ſuis. Et ſex-
C tus angelus effudit phialam ſuam in flumē
illud magnum eufraten: ⁊ ſiccauit aquam
eius: vt prepararetur via regibus ab ortu ſo-
lis. Et vidi de ore draconis ⁊ de ore beſtie ⁊ de
ore pſeudo pphete exire ſpiritus tres in mū
Mat.24.b Luc.12.e 1 theſſa.5.a 2.Pe.3.c dos in modū ranarū. Sunt.n.ſpiritus demo-
niorū facientes ſigna: ⁊ pcedunt ad reges to-
tius terre congregare illos in prelium ad diē
magnum oipotentis dei. Ecce venio ſicut fur.
Beatus qui vigilat ⁊ cuſtodit veſtimēta ſua:
ne nudus ambulet ⁊ videant turpitudinem
D eius. Et congregabit illos in locū qui vocatur
hebraice hermogedon. Et ſeptimus angelus
effudit phialam ſuam in aerem. Et exiuit vox
magna de templo a throno dicens Factū eſt.
Et facta ſūt fulgura ⁊ voces ⁊ tonitrua: et ter
remotus factus eſt magnus qualis nunqȝ fuit
ex quo homines fuerunt ſuper terrā talis ter-
remotus ſic magnus. Et fracta eſt ciuitas ma
gna in tres partes: ⁊ ciuitates gentiū cecidē
runt. Et babylon magna venit in memoriam
ante deū: dare illi calicē vini indignatiōis ire
eius. Et oīs inſula fugit: ⁊ montes nō ſunt in-
uēti. Et grando magna ſicut talentū deſcendit
de celo in hoīes. Et blaſphemauerunt homies
deum pter plagam grandinis: quoniā ma-
gna facta eſt vehementer.

¶ Ca. Sū. ¶ Vidit iohānes mulierem ſedē
tem ſuper beſtiam coccineam plenam noībus
blaſphemie hñtē capita ſeptē ⁊ cornua decē: in
cuius fronte erat ſcriptū babylō magna ⁊ de-
ſcribit mulieris ſacramentū. ¶ XVII

Et venit vnus de ſeptē angelis A
qui hēbant ſeptē phialas: ⁊ lo-
cutus eſt mecū dicens. Veni ⁊
oſtendā tibi dānationem me-
retricis magne que ſedet ſup
aquas multas: cū qua fornica
ti ſunt reges terre: ⁊ inebriati ſūt q inhabitāt
terram de vino pſtitutiōis eius. Et abſtulit
me in ſpū in deſertū. Et vidi mulierem ſeden
tem ſuper beſtiam coccineā plenā nominib'
blaſphemie habentē capita ſeptem: ⁊ cornua
decem. Et mulier circūdata purpura ⁊ cocci-
no ⁊ inaurata auro ⁊ lapide precioſo ⁊ mar-
garitis: habens poculum aureū in manu ſua
plenum abominatione ⁊ immundicia forni-
cationis eius. Et in fronte eius nomen ſcri- B
ptum myſterium babylon magna mater for-
nicationū ⁊ abominationū terre. Et vidi mu
lierem ebriam de ſanguine ſanctorū ⁊ de ſan-
guine martyrum ieſu. Et miratus ſum cum
+viderem illam ammiratione magna. Et di- cū + vi. diſſem
xit mihi angelus. Quare miraris? Ego dicā
tibi ſacramentū mulieris ⁊ beſtie que portat
eam: que hȝ capita ſeptem ⁊ cornua decem.
Beſtia quā vidiſti fuit ⁊ nō eſt: ⁊ aſcēſura eſt
de abyſſo: ⁊ in interitū ibit: ⁊ mirabunt inha-
bitātes terrā quorū nō ſunt ſcripta noīa in li-
bro vite a cōſtitutiōe mūdi videntes beſtiā q
erat: ⁊ nō eſt. Et hic ē ſenſus: qui hȝ ſapiētiā.
Septē capita ſeptē montes ſunt: ſup quos mu
lier ſedet ⁊ reges ſeptē ſunt. Quinqȝ cecidē- C
rūt: vnus eſt ⁊ alius nōdū venit. Et cū venerit
opȝ illū breue tps manere: ⁊ beſtia q̄ erat ⁊ nō
eſt. ⁊ ipſa octaua eſt: ⁊ de ſeptē. Et in interitū
vadet. Et decē cornua que vidiſti: decē reges
ſunt qui regnū nondū acceperūt: ſed ptātē tā
qȝ reges vna hora accipient poſt beſtiā. Hi vnū
cōſilium hñt ⁊ virtutē ⁊ ptātem ſuā beſtie tra-
dent. Hi cū agno pugnabunt: ⁊ agnus vincet D
illos: qm̄ dñs dñorum eſt. ⁊ rex regum: ⁊ qui 1 Timo.6.d infra.19.c
cū illo ſunt vocati ⁊ electi ⁊ fideles. Et dixit

mihi. Aquas quas vidiſti vbi meretrix ſedet populi ſunt ⁊ gentes ⁊ lingue. Et decē cornua que vidiſti in beſtia: hi odient fornicariam: ⁊ deſolatam facient illam ⁊ nudam ⁊ carnes eius manducabunt: ⁊ ipſam ignis concremabunt. Deus enim dedit in corda eorum vt faciant quod placitum eſt illi vt dent regnū ſuum beſtie donec conſumenſ verba dei. Et mulier quam vidiſti eſt ciuitas magna que habet regnum ſuper reges terre.

¶ Ca. Sū. ¶ Docet angelus ioannem de caſu babylonis ac luctu eiuſdem: ⁊ exultatione celi ſuper eadem. ¶ XVIII.

A ET poſt hec vidi alium angelum deſcendentem de celo: habentē poteſtatem magnam: ⁊ terra illuminata eſt a gloria eius. Et exclamauit i + fortitudine dicēs. Cecidit: cecidit babylon magna ⁊ facta ē habitatio demoniorū ⁊ cuſtodia omnis ſpiritus immundi: ⁊ cuſtodia omnis volucris immūde ⁊ odibilis: quia de vino ire fornicationis eius biberunt omnes gentes. Et reges terre cum illa fornicati ſunt: ⁊ mercatores terre de virtute + delitiarum eius diuites facti ſunt. Et audiui aliam vocem de celo dicentem. B Exite de illa populus meus: ⁊ ne participes ſitis delictorum eius: ⁊ de plagis eorū non accipiatis. Quoniam peruenerunt peccata eius vſq; ad celum: ⁊ recordatus eſt dominus iniquitatum eius. Reddite illi ſicut ⁊ ipſa reddidit vobis: ⁊ duplicate duplicia ſm opera eius. In poculo quo miſcuit vobis: miſcete illi duplū. Quantum glorificauit ſe ⁊ in delitijs fuit: tantum date illi tormentum ⁊ luctū: quia in corde ſuo dicit. Sedeo regina. ⁊ vidua non ſum: C ⁊ luctum non video. Ideo in vna die venient plage eius mors ⁊ luctus ⁊ fames ⁊ igne comburetur: quia fortis eſt deus qui iudicabit illam. Et flebunt ⁊ plangent ſe ſuper illam reges terre qui cum illa fornicati ſunt: ⁊ in delitijs vixerunt cum viderint fumum incendij eius: longe ſtantes propter timorem tormentorū eius dicentes. Ve ve ciuitas illa magna babylon: ciuitas illa fortis: quoniam vna hora venit iudicium tuum. Et negociatores terre flebunt ⁊ lugebunt ſuper illam: quoniam + merces eorum nemo emet amplius + merces auri ⁊ argenti ⁊ lapidis precioſi ⁊ margarite ⁊ byſſi ⁊ purpure ⁊ ſerici ⁊ cocci: ⁊ omne D lignum thinum ⁊ omnia vaſa eboris ⁊ omnia vaſa de lapide precioſo ⁊ eramento ⁊ ferro ⁊ marmore. Et cynnamomum ⁊ amomum ⁊ odoramentorum ⁊ vnguēti ⁊ thuris ⁊ vini ⁊ olei ⁊ ſimile ⁊ tritici ⁊ iumentorum ⁊ ouium ⁊ equorum ⁊ rhedarum ⁊ mancipiorū ⁊ animarum hominum. Et poma deſiderij anime tue diſceſſerunt a te: ⁊ omnia pinguia ⁊ preclara perierunt a te ⁊ amplius illa iā non + inuenient mercatores + hominum. Qui diuites facti ſunt ab ea longe ſtabūt propter timorem tormentorum eius: flentes ac lugentes ⁊ E dicentes. Ve ve ciuitas illa magna q̄ amicta erat byſſo ⁊ purpura ⁊ cocco: ⁊ deaurata eſt auro ⁊ lapide precioſo ⁊ margaritis: quoniā vna hora deſtitute ſunt tante diuitie: ⁊ omnis gubernator ⁊ omnes qui in lacum nauigant ⁊ naute ⁊ qui in mari operantur longe ſteterūt ⁊ clamauerunt videntes locum incendij eius dicētes. Que ſimilis ciuitati huic magne? F Et miſerunt puluerem ſuper capita ſua ⁊ clamauerunt flētes ⁊ lugētes: dicētes. Ve ve ciuitas illa magna: in qua diuites facti ſunt oēs q habebant naues in mari de precijs eius: qm̄ vna hora deſolata ē. + Exultate ſup eā + celi ⁊ ſancti apoſtoli ⁊ prophete: qm̄ iudicauit deus iudicium veſtrum de illa. G Et ſuſtulit vnus angelus fortis lapidē quaſi molarem magnū ⁊ miſit in mare dicens. Hoc impetu mittetur babylon ciuitas illa magna: ⁊ vltra iam non inuenietur. Et vox citharedorum ⁊ muſicorū ⁊ tibia canentium ⁊ tuba nō audietur in te amplius: ⁊ omnis artifex omniſq; ars non inuenietur in te amplius: ⁊ vox mole non audiet in te amplius. Et lux lucerne nō lucebit in te amplius: ⁊ vox ſponſi ⁊ ſponſe nō audietur adhuc in te: q: mercatores tui erāt principes terre: quia in veneficijs tuis errauerūt omnes gētes. Et in ea ſanguis prophetarum ⁊ ſanctorū inuentus eſt ⁊ oīum qui interfecti ſunt in terra.

iſa + forti voce. eſa.21.c. hiere.51.a. ſup.14.b. al + diuitiarum. hiere.51.e. al + mercedes. al + mercantium. al + venient. al + hois. al + hom. hiere.51.b. al + exulte. alſo + ce.ſ. hiere.51.b.

¶ Ca. Sū. ¶ Laudāt tube celeſtes deū de iudicio meretricis: ac prohibetur adoratu ioannes qui ⁊ vidit celum apertum ⁊ ſedentem in equo albo in cuius femore ſcriptum erat. Rex regum qui apprehendit beſtiam que miſſa eſt in ſtagnum ignis ardentis. ¶ XIX.

A POſt hec audiui quaſi vocē magnam tubarū multarū in celo dicentiū allā. Laus ⁊ glīa ⁊ virtus deo noſtro eſt: q: vera ⁊ iuſta iudicia ſunt eius qui iudicauit de meretrice magna que

coꝛrupit terrā in proſtitutiōne ſua: ⁊ vindica-
uit ſanguinē ſeruoꝝ ſuoꝛū. de manib⁹ ei⁹ ſupra
ſupra 6.c Et iterū dixerunt all'a. Et fumus eius aſcēdit
in ſecula ſeculoꝛum. Et cecidérunt ſenióres vi
gintiquatuoꝛ ⁊ quatuoꝛ aīalia ⁊ adoꝛauerūt de
um ſedētē ſup thronū: dicentes amén: all'a. Et
infra 9.a 14.a. vox de throno exiuit dicēs. Laudē dicite dō no
al' + ſerui ſtro oēs + ſci eius: ⁊ qui timetis deum puſilli ⁊
magni. Et audiui quaſi vocē tube magne ⁊ ſi-
cut vocē aquarū multaruꝫ ⁊ ſicut vocem toni-
truóꝛū magnoꝛū dicentium: all'a: qm̄ regna-
B uit dn̄s deus nr̄ oīpotens. Gaudeamus ⁊ exul-
témus ⁊ demus gloꝛiam ei: qꝛ venérunt nuptie
agni ⁊ vxoꝛ eius preparáuit ſe. Et datum eſt
illi vt coopériat ſe byſſino ſplendenti ⁊ cándi-
do. Byſſinum enim iuſtificationes ſunt ſan-
Mat.22.a Luc.14.b. ctoꝛum. Et dixit mihi. Scribe. Beati qui ad ce
nam nuptiarum agni vocati ſunt. Et dixit mi-
hi. Hec verba dei vera ſunt. Et cécidit ad pedes
eius vt adoꝛarē eū. Et dixit mihi. Uide ne fé-
infra 22.b ceris. Conſéruus tuus ſum ⁊ fratruꝫ tuoꝝ hn̄
tiū teſtimoniū ieſú. Deū adora. Teſtimoniuꝫ
eni ieſú eſt ſp̄us ꝓphetie. Et vidi celuꝫ aptū: ⁊
ecce equus albus ⁊ qui ſedebat ſuper eū voca-
batur fidelis ⁊ verax: ⁊ cum iuſticia iudicat ⁊
C pugnat. Oculi aūt eius ſicut flámma ignis: ⁊ ī
capite eius diadémata multa: hn̄s nomē ſcri-
ptum qđ nemo nóuit niſi ipſe. ⁊ veſtitus erat
veſte aſperſa ſanguine: ⁊ vocabat̄ nomē ei⁹ vbū
eſa.63.a. de paul.c ex oꝛe. dei. Et exercitus q ſunt in celo ſequebant̄ eum
in equis albis veſtiti byſſino albo ⁊ mundo: ⁊
ſupra 1.b de oꝛe eius ꝓcédit gládius ex vtraqꝫ parte acu
tus: vt in ipſo ꝑcútiat gentes. Et ipſe réget eas
ſupra 2.g pſā.1.b. in virga ferrea ⁊ cálcat toꝛcular vini furóris
ire dei oīpotentis: ⁊ hꝫ in veſtimēto ⁊ in fémo
re ſuo ſcriptum. Rex regum ⁊ dn̄s dn̄atiū. Et
ſupra 17.b i. Tio.6.c. vidi vnū angelū ſtātē in ſole: ⁊ clamauit voce
magna dicens oībus áuibus que volábāt per
D médiū celi. Uenite ⁊ ꝯgregámini ad cenam
magnā vt manducétis carnes regū ⁊ carnes
tribunóꝛū ⁊ carnes foꝛtiū ⁊ carnes equoꝝ ⁊ ſe
déntiū in ipſis: ⁊ carnes omniū liberóꝝ ⁊ ſeruo
rū ⁊ puſillóꝛū ⁊ magnoꝛū. Et vidi beſtiam ⁊ re
ges terre et exércitus eoꝛum cógregatos ad fa
ciēdū ꝓliū cū illo q ſedebat ī équo ⁊ cuꝫ exer
citu eius. Et apphēſa eſt beſtia cū ea pſéudo p
phéta ⁊ q fecit ſigna corā ipo qb⁹ ſedúxit eos
qui accépérunt charácterē beſtie: ⁊ q adoꝛaue
rūt imáginē eius. Uiui miſſi ſūt hi duo in ſta-
gnum ignis ardentis: ⁊ ſúlphuris: ⁊ ceteri oc-
ciſi ſunt in gladio ſedētis ſup equū q ꝓcédit d
oꝛe ipſius: ⁊ oēs áues ſaturate ſūt carnib⁹ eoꝝ.

¶ C.S. ¶ Ligat angelus dracoñē ſerpētē an
tiquū cui⁹ ſolutio ponit̄ poſt cōſumationē mil
le ānoꝝ atqꝫ ponitur apertio liberoꝛū. ¶ XX.

ET vidi angelū deſcēdētem de ce
A lo habentem clauē abýſſi ⁊ ca-
ſupra 1.d. de pc.li.l. c.ſi.c.... thénam magnam in manu ſua.
Et apprehéndit dracónē ſerpē-
tem antiquum q eſt diabolus ⁊
ſáthanas: ⁊ ligáuit eū ꝑ annos
mille. Et miſit eū ī abýſſū ⁊ clauſit ⁊ ſignauit
ſuper illum: vt non ſedúcat ámplius gentes do
nec conſumentur mille anni. Et poſt hoc opóꝛ
tet illum ſolui módico tempoꝛe. Et vidi ſedes:
⁊ ſedérunt ſuper eas: ⁊ iudicium datum eſt il-
lis. Et animas decollatóꝛum propter teſtimo-
B nium ieſú ⁊ propter verbum dei ⁊ qui nō ado
rauerunt beſtiam neqꝫ imaginem eius: nec ac
cepérunt charácterem eius in frontibus aut
in manibus ſuis: ⁊ vixérunt ⁊ regnauerūt cuꝫ
chꝛiſto mille annis. Ceteri moꝛtuoꝛum nō vi-
xérunt donec conſumētur mille anni. Hec eſt
reſurrectio pꝛima. Beatus ⁊ ſanctus qui ha-
bet partem in reſurrectione pꝛima. In his ſe-
cunda moꝛs non habet poteſtatem: ſed erunt
ſacerdotes dei: ⁊ chꝛiſti: ⁊ regnabūt cū illo mil
C le annis. Et cum conſumati fuerit mille anni
ſoluēt̄ ſáthanas de carcerē ſuo: ⁊ exhibit ⁊ ſe-
dúcet gentes que ſunt ſupra quatuoꝛ ángulos
terre góg ⁊ magóg: ⁊ congregabit eos in ꝓliū:
quoꝛū numerus eſt ſicut aréna maris. Et aſcē
derunt ſuper latitudinem terre: ⁊ circuiérunt
caſtra ſanctoꝛum ⁊ ciuitatem dilectam. Et de-
ſcendit ignis a deo de celo: ⁊ deuoꝛauit eos: ⁊
diábolus qui ſeducébat eos miſſus eſt in ſtá-
gnum ignis ⁊ ſúlphuris vbi ⁊ beſtia ⁊ pſeúdo
prophete cruciabuntur die ac nocte in ſecula
ſeculoꝛum. Et vidi thronum magnum candi-
D dátum ⁊ ſedentem ſuper eum: a cuius conſpe
ctu fúgit terra ⁊ celum. ⁊ locus non eſt inuen-
tus ab eis. Et vidi moꝛtuos magnos ⁊ puſillos
ſtantes in conſpectu throni: ⁊ libri aperti ſūt: ⁊
alius liber apertus eſt qui eſt vite. Et iudicati
ſunt moꝛtui ex his que ſcripta erant in libꝛis
ſm̄ opera ipſoꝛum. Et dedit mare moꝛtuos ſu-
os qui in eo erant: ⁊ moꝛs ⁊ infernus dederūt
moꝛtuos ſuos qui in ipſis erant: ⁊ iudicatum
eſt de ſingulis ſm̄ opera ipſoꝛum. Et infernus ⁊
moꝛs miſſi ſunt in ſtagnum ignis. Hec ē moꝛs
ſecunda. Et qui non inuentus eſt in libꝛo vite ſupra 3.b
ſcriptus miſſus eſt in ſtágnum ignis.

¶ Ca. Sū. ¶ Uidit ioannes ſanctam ciui-
tatem hieruſalem nouam deſcendentez de ce-
lo: ⁊ oſtenditur ſponſa vxor agni atq; partes
noue ciuitatis deſcribuntur. ¶ XXI.

A Et vidi celum nouum ⁊ terraz
eſa. 65.a.⁊ 66.a nouam. Primum enim celuz
2.pe.3.c ⁊ prima terra abijt: ⁊ mare iaz
non eſt. Et ego ioannes vidi
ſanctam ciuitatem hieruſalez
nouam deſcendentem de celo:
a deo paratam ſicut ſponſam ornatam viro
ſuo. Et audiui vocem magnam de throno di-
centem. Ecce tabernaculuz dei cum hominibus:
⁊ habitabit cuz eis. Et ipſi populus eius erūt:
ſupra.7.d ⁊ ipſe deus cum eis: erit eoruz deus. Et abſter-
eſa.25.c. get deus omnem lachrimam ab oculis eoruz:
B ⁊ mors vltra non erit neq; luctus neq; clamor
eſa.41.c neq; dolor erit vltra q̄ prīa abierunt: Et dixit
2.Co.5.d q̄ ſedebat ī throno. Ecce noua facio oīa. Et di-
infra.22.d xit mihi Scribe: q2 hec verba fideliſſima ſunt
⁊ vera. Et dixit mihi. Factum eſt. Ego ſum al-
pha ⁊ o: initium ⁊ finis. Ego ſitienti dabo de
infra. 22.c fonte aque viue gratis. Qui vicerit poſſidebit
hebre. 8.d hec. Et ero illi deus: ⁊ ille erit mihi filius. Ti-
midis autem ⁊ incredulis ⁊ execratis ⁊ homi
cidis ⁊ fornicatoribus ⁊ veneficis ⁊ idolatris
⁊ omnibus mendacibus: pars illorum erit in
ſtagno ardenti igne ⁊ ſulphure: quod eſt mors
C ſecunda. Et venit vnus de ſeptem angelis ha-
bentibus phialas plenas ſeptem plagis nouiſ
ſimis: ⁊ locutus eſt mecuz dicens. Ueni ⁊ oſtē
dam tibi ſponſam vxorez agni. Et ſuſtulit me
in ſpiritu in montem magnum ⁊ altuz: ⁊ oſtē
dit mihi ciuitatem ſanctam hieruſalem deſcē
dentem de celo habentem claritatez dei. Et lu-
men eius ſimile lapidi precioſo: tanq̄ꝫ lapidi
D iaſpidis: ſicut chryſtallum. Et habebat muruz
magnū ⁊ altū habentē portas duodecim: ⁊ in
portis angulos duodecī: ⁊ noīa ī ſcripta q̄ ſunt
noīa duodecī tribuū filioruz iſrael. Ab orien-
te porte tres: ⁊ ab aquilone porte tres: ⁊ ab au-
ſtro porte tres: ⁊ ab occaſu porte tres. Et mur⁹
ciuitatis habēs fundamenta duodecim: ⁊ in
ipſis duodecim nomina duodecim apoſtolo-
rum ⁊ agni. Et qui loquebatur mecum habe-
bat menſuram arundineā auream vt metirē
E tur ciuitatem ⁊ portas eius ⁊ murum. Et ciui
tas in quadro poſita eſt: ⁊ longitudo eius tan
ta eſt q̄ꝫta ⁊ latitudo. Et menſus eſt ciuitatē de
arundine aurea per ſtadia duodecim milia: ⁊
lōgitudo ⁊ altitudo ⁊ latitudo ei⁹ equalia ſūt.
Et mēſus eſt muros ei⁹ cētuz quadraginta quat
tuor cubitoruz: mēſura hoīs que eſt angeli. Et
erat ſtructura muri ei⁹ ex lapide iaſpide: ipſa F
vero ciuitas aurū mundum: ſimile vitro mū-
do: Et fundamenta muri ciuitatis omni lapi-
de precioſo ornata. Et fundamentuz primum
iaſpis: ſecundum ſaphyrus. tertium calcedo-
nicus. quartum ſmaragdus. quītuz ſardonix.
ſextum ſardius. ſeptimū chryſolitus. octauuz
beryllus nonū topaçius decimum chryſopaſ-
ſus. vndecimum hyacinctus duodecimū ame
thiſtus. Et duodecim porte: duodeciz marga-
rite ſunt per ſingulas: ⁊ ſingule porte erant ex
ſingulis margaritis: ⁊ platea ciuitatis aurum
mundum tanq̄ꝫ vitrum perlucidum: ⁊ tem-
plum non vidi in ea. Dominus enim deus oī- G
potens templum illius eſt ⁊ agnus: Et ciuitas
non eget ſole neq; luna: vt luceant in ea. Naz
claritas dei illuminabit eaz: ⁊ lucerna eius eſt Eſa.60.d
agnus. Et ambulabūt gētes in lumine eius: ⁊
reges terre afferent gloriā ſuā ⁊ honorē ī illā:
⁊ porte eius nō claudentur per + diē. Nox enī
non erit illic. Et afferent gloriam ⁊ honorem al+noctē Eſa.60.c
gentium in illaz. Nō intrabit in eā aliquid co
inquinatū aut abominationē faciens ⁊ mēda-
ciuz: niſi qui ſcripti ſunt in libro vite agni.

¶ Ca. Sū. ¶ Oſtditur fluuius aque viue in
noua hieruſalez in qua nō erit maledictū nec
tenebre vlle ac prohibet angeli adoratio ⁊ cō-
teſtatur apl'uz de nō addendo atq; non minuē
do huic prophetie. ¶ XXII.

Et oſtdit mihi + fluuiū aq̄ + vi A
ue ſplendidū tanq̄ꝫ chryſtalluz al+flumē al + vite
p̄cedentē de ſede dei ⁊ agni. In Gal.5.d
medio plateē eius: ⁊ ex vtraq;
pte fluminis lignū vite afferēs
fructus duodecī per mēſes ſin-
gulos reddens fructū ſuū: ⁊ folia ligni ad ſa-
nitatem gentiū. Et omne maledictū non erit
amplius: ſed ſedes dei ⁊ agni in illa erūt: ⁊ ſer
ui eius ſeruient illi: ⁊ videbūt faciē eius: ⁊ no eſa.60.d
men eius in frontib⁹ eoꝝ. Et nox vltra nō erit B
⁊ non egebunt lumine lucerne neq; lumine ſupra.21.d
ſolis: qm̄ dn̄s deus illuminabit illos: ⁊ regna-
bunt in ſecula ſeculorum. Et dixit mihi. Hec
verba fideliſſima ſunt ⁊ vera. Et dominus deus
ſpirituum p̄phetarū miſit angelum ſuū oſtē-
dere ſeruis ſuis q̄ oportet fieri cito. Et ecce ve
nio velociter. Beat⁹ q̄ cuſtodit verba p̄phetie ſupra.1
libri huius. Et ego ioannes qui audiui ⁊ vidi
hec. Et poſtq̄ꝫ audiſſē ⁊ vidiſſem: cecidi vt ado

rárem ante pedes angeli qui mihi hec oſtéde-
bat. Et dixit mihi. Uide ne féceris. Cõſeruus
ſup. 19. b. n. tuus ſum ꝛ fratrum tuoꝝ prophetarũ: ꝛ eoꝝ
qui ſeruant verba ꝓphetie libri huius. Deum
E adora. Et dixit mihi. Ne ſignáueris verba p-
ſupra. i. a. di. 47. ca. ꝗnilibet. phetie libri huius. Tempus. n. prope é: Qui no
cet nóceat adhuc: ꝛ q in ſordibus eſt: ſordé-
Joan. 3. b. ſcat adhuc. Et qui iuſtus iuſtificétur adhuc: ꝛ
ſctũs ſanctificétur adhuc. Ecce vénio cito: ꝛ
mérces mea mecũ eſt: réddere vnicuíqꝫ ſm
opera ſua. Ego ſum álpha ꝛ ó: prim⁹ ꝛ nouiſ-
Eſa. 44. a. ſimus: principiũ ꝛ finis. Beati qui lauant ſto
ſ. i. b. c. d. las ſuas in ſanguine agni vt ſit ptás eoꝝ ꝛ li-
gno vite: ꝛ per portas intrent in ciuitatem. Fo
ris canes ꝛ venéfici ꝛ impudici ꝛ homicide ꝛ
ydolis ſeruientes: ꝛ oĩs qui amat ꝛ facit men
dácium. Ego ieſús miſi angelum meũ teſtifi
D cari vobis hec in eccleſijs. Ego ſum gen⁹ ꝛ ra
dix dauid: ſtella ſplẽdida ꝛ matutina. Et ſpũs
al. ꝛ ſpõ. ſus ꝛ + ſponſa dicunt veni. Et qui audit dicat veni.
Et qui ſitit véniat: ꝛ qui vult accipiat aquam al. ꝛ eccl.
vite gratis. Conteſtor. n. omni audienti verba
prophetie libri huius. Si quis appoſúerit ad Eſa. 33.
hec: apponet deus ſuper illum plágas ſcri-
ptas in libro iſto. Et ſi quis diminúerit de ver-
bis libri prophetie huius: áuferet deus partẽ
eius de libro vite: ꝛ de ciuitate ſancta: ꝛ d his
que ſcripta ſunt in + libro iſto. Dicit qui teſti- al. + ligno
mõiũ pérhibet iſtoꝝ. Etiã. Uenio cito: amẽ.
Ueni domine ieſú. Gratia dñi noſtri ieſú xpi
cum omnibus vobis. Amen. Finis.

¶ Explicit liber apocalypſis btĩ Joánis apl̃i.

Fontibus ex grecis hebreoꝝ quoqꝫ libellis.
Emendata ſatis ꝛ decorata ſimul.
Biblia ſum pſens ſupos ego teſtor ꝛ aſtra.
Eſt impreſſa nec in orbe mihi ſimilis.
Singula queqꝫ loca cũ ꝯcordantibus extant.
Orthographia ſimul qꝫ bñ preſſa manet.

Biblia cũ cõcordantijs veteris ꝛ noui teſta
menti necnõ ꝛ iuris canonici: ac diuerſitatib⁹ textuũ: canonibuſqꝫ
euãgelioꝝ ac qbuſdã tẽporũ incidẽtib⁹ in margine poſitis ꝛ ac-
centu ſingulaꝝ dictionũ per venerabilẽ patrẽ fratrẽ Albertũ
caſtellanũ venetũ ordis pdicatoꝝ ſtudioſiſſime reuiſa cor
recta emẽdata ꝛ ad iſtar correctiſſimoꝝ exẽplariũ tã an-
tiquorũ qꝫ nouorũ incõtrata comparata ꝛ collata:
ac per nobilem virum dominum Lucamanto-
nium de giunta florentinum diligenter. Ue-
netijs impreſſa: Leonardo Laureda-
no Sereniſſimo Uenetiarũ Duce
principante. feliciter explicit.
Anno domini. M. d. xi.
v. calẽdas Junij.
Laus deo.

Regiſtrum

ꝛ 2 3 a b c d e f g h i k l m n o p q r ſ t u x y z ꝛ
ꝯ ꝶ A B C D E F G H I K L M N O P Q
R S Omnes ſunt ſexterni preter h q eſt ſepternus 3 qui eſt
duernus 1 J R S qui ſunt quaterni.

BIBLIOTECA NAZ. VITTORIO EMANUELE ROMA

¶ Incipiunt interpretationes he/
braicorum nominum ſcdm ordi/
nem alphabeti.
Ab apprehendēs
vel apprehenſio.
Aad : teſtificans
vel teſtimonium.
Aadhar: deprecatio vel deprecatiōi
Aalma: virgo abſcondens vel ab/
ſcondita vel abſconſio virginitatis
Aara. montana vel mōs fortitudīs.
Aaron mons fortis vel mons forti/
tudinis ſiue montan⁹ aūt mōs eorū
Aaronite: montes robuſti vel mon
tium fortitudines. ſiue montani aut
montes eorum.
Aaro ſol vel lumen: ſiue illuminās.
aut illuminatio.
Aathar. de patre tuo. vel tēpore tuo.
ſiue tu ante. aut temporalis tuus.
Aas apprehēdēs. vel fortitudo ſeu
fortis aut apprehenſio.
Aazia. patruus vel patruelis ſeu ap
prehēdens dñs aut fortitudo dñi
¶ Dic. b. poſt. a.
Aba. pater. vel paternitas.
Syrum eſt. non hebreum.
Abbachuc. luctator fortis. vl̄ rigid⁹
ſiue complexās eos. aut ſuſceptio eo
rum ſiue ſuſtentans eorum.
Abbadia ſeruus dñi vel ſuiēs dño
Abbaga. pr̄ ſolēnis vel p̄ris ſolēni/
tas ſeu pr̄ loquēs: aut p̄ris locutio.
Abbata. pater dominus. vel pr̄ abū/
dās. ſiue pr̄ me⁹ iſte. aut patris mei
abundantia.
Abbai. pater ei⁹ vel paternitas eoꝝ
Abana. pater grat⁹. vel lapides col/
ligens.
Abani. patris requies. vel pater cō/
motus. ſeu pater gratus mihi. vel pr̄
gratificans me.
Abania. pater gratus dominō vel pa
terr gratificans deum.
Abaria. tranſiens dño. vel in tranſi
tu dñi: ſiue pater ſuſcitans dominū:
aut pater vigilans domino.
Abarin. pertranſiens aut pertranſi/
tio. ſeu montes in tranſitu vel mon/
tes tranſeuntium.
Abaron. pater ſuſcitans dolorē vel
pr̄ vigilans murmurationi. ſiue pa/
ter ſuſcitās iniquitatē aut pater vigi
lans iniquitati.
Abaibai. parcens vel pepercit ſeu par
cens mihi. aut parſimonia mea.
Abatha. pater tangens ridentē vel
patris tactus ridentis.
Abda ſeruiens vel ſeruitium ſiue
ſeruus eius. aut ſeruiens ei.
Abdai. ſeruus meus vel ſeruiens
mihi. ſiue ſeruiēs eius: vel ſeruitus
mea. vel ſeruitiū eius mihi.
Abdehel. ſeruus dei vel ſeruiēs deo
Abdemelech. ſeruus regis: vel ſer/
uiens regno. ſiue ſeruus regius aut
ſeruus regnator.
Abdenago: ſeruus tacens: vel ſer/
uiens taceo. vel dñi auxiliū. aut do/
minus auxiliator.
Abdi ſeruus me⁹. vel ſeruiēs mihi
Abdias ſu⁹ dñi. vel ſeruiens dño
ſiue dñi teſtis. aut dño electus.
Abdiel. ſeruus dei vel ſeruiēs deo.
Abda ſeruus eius. vel ſeruiēs ei.
Abdai. ſeruus meus. vel ſeruiens
mihi. ſiue ſeruitus eius vel mea vel
ſeruientium eius mihi.
Abdoni ſeruiēs eis. vel ſeruus eoꝝ
Abdō. ſeru⁹ merēs. vel ſu⁹ inutil̄.
Abdō ſuus muſitās. vel ſu⁹ iniqu⁹
Abdon ancilla dolens vel ſeruiens
murmurando.
Abed ſu⁹ ppl̄i. vel ſeruiēs populo
Abedia. ſeruiens domino. vel ſerui
tium domini.
Abel: cōmittēs vel commiſſio.
Abel luctus. vel vapor ſeu vanitas
aut miſerabilis.
Abdela. ꝯmittēs ei. vel ꝯmiſſio ei⁹:
ſiue lugens eū. aut miſerabilis ei.
Abelga. vapor vallium vel luctus ō
orans.
Abelmaim: vanitas habitaculi vel
luctus inhabitantium.
Abelmeola. vapor vallis falſe vel lu
ctus parturientiū ſeu vanitas domi/
cilij. vel miſerabilitas ihabitātiōis.
Abelmeula. idem eſt.
Abelſatim. vapor ſpinoſus vel lu/
ctus germinās: ſeu miſerabilis poſi
tio aut vanitas reſurrectionis
Abemboen. lapis pollicis eorū: vel
lapis in medio eorum
Abenezer. lapis adiutorīs vel lapis
auxiliator eorum. (lucerne.
Abenner. lapis lucidus vel pater
Aber cōmiſit vel certamen iniijt ſeu
pticeps. aut participatio.
Aber. vulnus vel liuor ſiue liuidus
aut vulneratus.
Abeſſalon. pax p̄ris vel pater pacis.
ſiue p̄ris luctus. aut patris amari/
catio. (egreſſio
Abeſſan. pr̄ abundans. vel p̄ris
Abethan. p̄ris repulſio. vel via ex/
plorationis.
Abethſetim. luctus lictorum. vel va
nitas germinis.
Abgatha. pater tangens ridentem.
vel p̄ris tactus ridentis.
Abis. pater dño vel p̄ris dñm ſiue
dñi p̄nitas. aut vbi pater fuit.
Abiahel. pater dominus deus. vel
paternitas domini dei.
Abiail. pater meus exultans vel pa
tris mei exultatio.
Abial pater meus ꝯtemptus vel pa
tris mei deſpectio.
Abiaſoori. pr̄ meus ſupintelligens
vel p̄ris mei ſupintelligentia.
Abiam patris mei populus. vel pa
ter meus eorum.
Abiaſab. pater meus colligens vel
patris mei collectio.
Abieſaph. pater meus congregans
vel patris mei congregatio.
Abiathar pater meus ros. vel pater
meus ſuperfluus. ſiue pater meus
ſuſcitans peccatum aut pater meus
peccato vigilans.
Abida. pater meus ſciens. vel pa/
tris mei ſcientia.
Abidae. idem.
Abidam pater meus ſciens eos vel
pater meus ſcientia eorum.
Abidan. pater meus iudex. vel pa/
tris mei iudicium.
Abel. pater meus deus. vel patris
mei deitas.
Abiem. patris mei mater vel pater
meus maternus.
Abieſer. pr̄ meus fortis. vel patris
mei auxiliū ſiue pr̄ meus ſepatus.
aut patris mei ſanctificatio.
Abiezeri. patris mei auxilium. vel
pater meus auxiliator meus.
Abigabaon. pater collis merentis.
aut pater vallis meſticie ſiue pr̄ me
us vallis meſta. vel pater meus col
lis merentium.
Abigail. pater meus exultans. vel
patris mei exultatio.
Abigal pr̄ roris vl̄ erroris ſiue p̄ris
mei aceruus. aut p̄ris mei inuolutio.
Abihel. pr̄ meus deus. vel patris
mei deitas. vel imploratio.
abilma. lugens vel plorans. ſiue lu/
ctus aut ploratio
Abilmei. lugētes vel plorantes. ſeu
vani aut miſerabiles.
Abilmes. idem.
Abimahel. pater meus a deo vl̄ pa
ter meus exaudiens deum.
Abimalech. pater meus rex: vl̄ pa/
tris mei regnū.
Abim. pr̄ menſura vl̄ pr̄ menſura/
tus. ſiue pr̄ fuit aut pater erit
Abinaan. patris mei decus. vl̄ p̄ris
mei commotio.
Abinadab patris mei votum. vel pa
ter meus ſpontaneus.

Abnoem. patris mei fidelitas. vel patris mei requietio.
Abira. pater meus magiſter vł patris mei magiſterium.
Abiram. pf meus excelſus. vł pater meus exaltat⁹. ſiue pf me⁹ ſublimis. aut pfis mei ſublimitas.
Abiron. pf meus mgf muſitans. vł pf meus mgf murmurans. ſiue pf me⁹ mgf iniquus. aut pater me⁹ magiſter inutilis.
Abiſa pf ſalutis vł pfis ſalutare.
Abiſa. pf me⁹ ſacrificans vł patris mei ſacrificium. ſiue pfis mei incēſum. aut pfis mei holocauſtum
Abiſai pater ſalutis mee. vel pater ſalutare mihi.
Abiſai. pf meus incenſum mihi vł pater meus ſacrificium meum.
Abiſai. pater meus ſupfluus. vł patris mei rugitus.
Abiſag. patris mei incenſum vł patris mei holocauſtum.
Abiſue. pater meus cantans vł patris mei cantilena. ſiue pater meus loquens. aut patris mei locutio.
Abiſur pater meus murus vł pater meus directus.
Abiſur. pater meus robuſtus vł pater meus anguſtiatus. ſiue pater me us cōtinēs. aut pfis mei acerbitas
Abithal. pf me⁹ ros. vł pf meus irroratus ſiue patrem meū apprehendēs. aut patris mei apphēſio.
Abiu pf meus eſt. vł pater me⁹ ipſe.
Abiud. pfis robur. vł pfis robo:. ſiue pater eorū. aut pf meus iſte
Abner. pater lucidus. vł patris lucerna. vł pater luminis.
Aboli. pater incantator. vel patris
Abor. pf montium. (amplexatio vł patris foramē. ſeu pater luminis aut pater iracūdus.
Abra. patris magiſterium. vel patris exaltatio.
Abraam. pf videns ppłm. vł pf vidēs multitudinem ſeu pf multitudinis. aut pf multarum ſbīntelligiē gentiū non eſt enim in nomine.
Abrā. pater excelſus. vł pater exaltat⁹ ſeu pater ſblimis. aut pater ſublimitas.
Abrech pf delicat⁹ vł pf tenerrim⁹. ipſe eſt ioſeph q pclar⁹ egypto cū eſſet tener. ac dlicat⁹ etate iuuētutis factus eſt pater ſenū. merito ſapiē ⁊ prelatus ſapientibus.
Abſalon. pax pfis. vł pf pacis vel patris luct⁹ aut pfis amaricatio
Abſalon. pfem meum pacificās. vł patris mei amaricatio.
Abſanias. pf egreſſus dñs vł pfis abundātiam domini.
Abur. pfis lumen. vł pater igne⁹. ſeu pf incēdēs. aut pfis apertio.
Abur. liuor. vt plaga ſeu liuid⁹ aut vulneratus.

¶ Dic. c. poſt. a.

Achab. frater patris. vel fraternitas paternitatis.
Acham. frater pfis ſui. vł fraternitas paternitatis ſui.
Achabum. decēs vł ſcorpiones
Achaia. ſoror labreās vł ſoror que. ſiue ſoror domini. aut frater eius dominus.
Acharcus. frater laborans. vł frater quis. ſiue frater domini aut frater eius dominus.
Achaci frēs labrantes. vł frēs q ſeu frēs dñi aut frater eoꝝ dominus
Achaim. ꝓrupta vł vmbraculum ſiue ſoror labōris aut frīs eorum.
Achal oīs vł in oībus ſeu ff conceptus. aut fratris commixtio.
Acham labor vł neceſſitas ſeu coluber inſidiās. aut fraternitas eorū
Achammoꝛi. frater ſapiē. vł frater ſapientiſſimus.
Achaz. tribulator: vł neceſſarius.
Accan. neceſſitas vł tribulatio.
Acharan retinens vel apphēdēs ſiue retinēs gratiā aut apprehenſio
Achar. merces vel tur (gratificator. ſiue tumulus aut peruerſio.
Acharam. turbans populum. vł peruerſio populi. ſiue pueitēs eos. aut turbatio eorum.
Acharan. merces gfe vel turbans gratificatos.
Accarcha. infernus vel pauimētuꝫ
Acharis. ſterilis vł ingrat⁹ ſeuſterilitas aut ingratitudo.
Acharob. mures vel demolitio
Accaron. in paſcuis vel gregis paſcua ſeu ſterilitas. aut eruditio triſticie.
Accaronite. in paſcuis vł in paſcua gregū. ſiue ſteriles. aut erudimenta triſticiarum.
Achaz tenēs aut apprehendens ſiue retentio aut apprehenſio.
Achaz conuertens vel apprehendēs ſiue ꝯuerſus viſioni. aut apphēdēs fortitudinē. i. reſurrectionē dñi
Achaſias. apprehēdens dñm. vł apprehenſio domini. ſeu ꝯuerſus fortē dñs aut apprehēdēs viſionē dñicaꝫ
Achaſib. ff lupi. vł ff deuorā. ſeu tenēs lupū. aut apphēdēs rapacitatē.
Acſa claudicās vel fractura.
Acſaph. clauda collectio. vel fractura congregationis.
Acco. hamus vel retentio. ſiue humilis aut humilitas.
Accos. idem.
Accereth. diſſipās vel diſperdens ſiue demoliens aut interficiens.
Accerethi. diſſipans me vel diſperdens me. ſiue demolitio mea aut interfectio mea.
Achſa. ſuſcipiēs eū vł ſuſceptio ei⁹
Achaldemach. ager ſanguinis. vel ager ſanguineus. Syrum eſt non hebreum.
Acherubin. cognoſce vel intellige ſiue ſciens multitudinem aut ſcientie multitudo.
Achi. ff meus vel fraternitas mea.
Acchia. vmbraculum vel pꝛeruptio ſeu frater domini. aut fraternitatis dominus.
Achiam. frater populi. vł fratris populus. ſiue vmbraculum eis aut preruptio eorum.
Achias. merces vel retributio ſeu frater dñs. aut fraternitas domini.
Achie. vmbraculum. vel in collib⁹.
Achila. ſuſcipiēs eū vł ſuſceptio ei⁹
Achilai. ſuſcipiens eſſe mihi vel ſuſceptio eius mea.
Achim. fletus vel plorans ſiue frater eius. aut fraternitas eoruꝫ.
Achimaas. fratris mei onus vł fratris mei aſſumptio.
Achimai. frater meus reductus vł fratris mei reductio.
Achiman. frater meus quis vel frater meus quomodo.
Achimelech. frater meus rex vel fratris mei regnum.
Achimoch. frater meus mortuus. vel fratris mei deſertus.
Achimean. fratris decor. vel frater decorus.
Achionem fratris decus vel fraternitati delectabilis.
Achior. fratris mei lumen. vel frater meus montanus ſeu fratris mei foramen. aut fratris mei iracundia
Achis. frater meus. vł quomodo ē
Achis. frater vir. vel veruntamen vir ſeu frater meus. aut fraternitas viri.
Achiſamech. fratrē meum conſolorans. vel fratris mei firmamentuꝫ.
Achiſamech. fratrē adiuuās aut fr̄mitatis adiutor ſeu fraternitatis fultura. aut fraternitatis erectio.
Achitob. frater meus bonus vł fratris mei bonitas.
Achitophel. frateꝛs meus ruens vł fratris mei ruina.

Achitophel. frater meus cadens vł frater meus irruens ſiue frater meus tractās. aut frater meus cogitās.

Achiſib. ſtulticia vel mendaciū ſeu frater meꝰ deuorās aut fratris mei hoſtia.

Accho. hamꝰ vł vſq; adhuc ſiue humilitas aut retentio.

Accobe hamus vel vſq; huc ſeu retinens eū aut humilitas eius.

Achoite. hami. vel vſq; huc. ſiue humiles aut retenti.

Acchos. hamꝰ. vel vſq; huc. ſiue humilitas aut retentio.

Acchobor: mures vł deuaſtatio

Achor. turbatio vel tumultus ſeu puertens aut peruerſio.

Achor. fris lumē : vł fris altitudo: ſeu fris foramē aut fris iracundia.

Achron. retētio vel apprehenſio. ſeu retinens aut apprehendens.

Acchub. hami grauitas vel humilitatis condemnatio.

Acchupha. hamus ſubitus vel humilis cruciatio.

Acchus. retinens conſilium. vel humilis conſiliator.

Acchur. retinens lumen. vel humilitas ignea.

Achzib. retētio. vel derelicta ſeu mēdacium aut ſtultitia.

Achziba. mentiens ei. vel ſtulticia eius. ſeu retinens eū. aut derelictā ei.

¶ De. c. d. poſt a.

Ada teſtificans. vł teſtimoniū.

Adab. teſtis vel patruus ſiue precipuus. aut patruelis.

Adada. teſtis eius. vel vſq; ad teſtimonium. ſiue precipuus ei: aut patruelis eius.

Addaberim. deuteronomium grece. ſcḋa legiſlatio latine.

Adadezer. decorū auxilium. vel precipuus ſeperator.

Adadezer. teſtimonium fortitudinis vel patruelis ſanctificatio ſiue fortitudine precipuus aut teſtificatio ſanctificationis.

Adaglam congregans eos: vel congregatio eorum.

Adai robuſtus vel ſufficiens ſiue teſtis meus aut fortitudo mea.

Adaia. ſeruiens dño vel teſtimonium dñi.

Addaia. ſeruus domini. vel teſtificās dominum.

Adalia. ſeruus laborans. vel teſtimonium laborioſum.

Adalia. teſtis laborans. vel ſeruus laborioſus.

Adam. teſtificans eos vel teſtimonium eorum.

Adam. homo. aut terrenus. ſiue indigena vel terra rubra.

Adama. humus aut terra. ſiue terrena. vel deſiderabilis.

Adame. cruores vel ſanguines plurali numero.

Adami. magnificans. vel que ē magnificētia: ſiue ſeruiēs populū meū. aut teſtificans populum meum.

Adar grex vel populus.

Adar pallium. vel ſublimis ſiue teſtis vigilans. aut ſeruus ſuſcitator.

Adar. pallium. vel magnificus.

Adarſa. teſtificans ſolem. vel ſeruus illuminator.

Adaſſa. noua vel nouitas ſeu teſtis facture: aut ſeruitus plaſmationis.

Adaſſor. ſeruus fortis. vel teſtis anguſtiatus ſeu ſeruiens petre. aut teſtificans ſagittam luminis.

Agan. pater ſordis vel teſtis ſordidus.

Admatha. ſeruus donator. vel teſtificans cōſummationem.

Adrache. ſtola vel decorus ſiue indumentum aut indutio.

Adraim. mundans peſſimos. vel mundatio peſſimorum.

Adramelech. ſtola regis. vel decor regni ſeu rex indutus. aut regnator decorus.

Adenabeth. ſeruus prophetizās teſtificator prophetie.

Ader rex. effuſus. vł turris gregis ſiue teſtis vigilans aut ſeruus conſurgens.

Adeſa teſtis facture. vel ſeruus plaſmator. ſiue ſeruus nouitatis aut teſtificatio ſanctificationis

Adema. ſeruus domini. vel teſtificans dominum.

Adrabel. greges dei vel oues diuine ſeu decorans deum. aut indutus.

Addremelech. ſtola regis vł decor regni. ſiue rex indutus aut regnator decorus.

Adremmo. teſtis ſūmitatis vel ſeruꝰ eccleſie.

Adrezer. ſtola fortis. vel decor ſeptus. ſeu decorum auxilium. aut indumentum ſanctificationis.

Adi. ſeruus meus. vel teſtimonium meum.

Adiada. ſeruiens teſtibus vel fortitudo teſtificantium.

Adibel. ſeruus dei. vel teſtificans deum deorum.

Adin. ſeruiens cauſe vel teſtis iudicij.

Adina ſeruiens cauſe eius vel teſtis iudicij eius.

Adinus. tenellus vel delicatus ſeu fortis iudex: aut fortis cauſator

Adithaim. ſeruitus duplex vel teſtificatio.

Adrias continens mala. vel locus malorum. ſeu decor facture. aut indutus plaſmationis.

Adriſel. populus dei vel oues diuine ſeu decorans deū. aut indutus dei.

Ado. ſeruus ſeu teſtis vel ſeruiens domino. aut fortitudo eius

Adoar: ſeruus vigilans. vel ſeruus ſuſcitator.

Adoch: ſeruum tenens vel teſtificationis apprehenſio.

Adollam congregans eos. vel congregatio eorum. ſeu teſtimonium aque aut teſtificatio in aqua.

Adollamini. idem quod adollam.

Adollamites: congregans eos vel congregatio eorum: ſeu teſtis. aque aut teſtificatio in aqua.

Adom. ſeruiens eis. vel fortitudo eorum.

Adomim. rubra vel aſcenſus ruforum. Iſte eſt locus: ille cruentus et et ſanguinarius quo deuenit homo: qui ab ieruſalem deſcendit in hierichó. et incidit in latrones.

Adon. ſeruēs merēs. vł teſtis murmurans ſiue fortis. iniquus aut fortitudo inutilis.

Adonai: dominus vel dominator.

Adonais: dominus dominans vel domini dominatio.

Adonias dominator ē dominus vł domini eſt dominatio.

Adonibezech. dominus micans vł dominus fulgurans vel dominus dominator egeſtatis. aut dominꝰ dominator vani contemptus.

Adonham. dominus callidus vel dominator calliditatis.

Adoniram. dominus exaltatus vel dominator ſublimis.

Adoniſedech. dominus pacis vł dominator iuſticie.

Adophithe. libertas vel gladium

Ador. ſeruiens. generās. vł teſtificatio generationis.

Adulam teſtimonium prius. vł ſeruiens extermitati.

Aduram. ruina exaltata. vł fluuius exaltatus. vel decor excelſi. vł generatio excelſa. vel decor excelſus. aut fluuius generationis.

Aduram decor excelſi vel generatio excelſa. ſeu decor excelſus aut fluuiū exaltatio.

Adrumentum. viſio ſublimis. vł videns ſublimiter.

¶ Dic.e.poſt.a.

AEgla.vitula.vel iuuencula.ſiue ſolénis aut feſtiuitas eius.
Aegyptus:tenebre vel anguſtia ſiue tribulatio coanguſtans.aut tribulationis coanguſtatio.
Aegyptij.tenebre.vel anguſtiantes.ſeu tribulantes coanguſtatos.aut tribulatores coanguſtatorum.
Aeglon:iuuencula vel vacca cornu.ſeu vacca merés aut iuuencula inutilis.
Aelam:veſtibulum vel ante fores:ſeu poſtis.aut ſuperliminare.
Aelamite.veſtibula vel ante fores ſeu poſtes aut ſuperliminaria.
Aelam.appoſita vel obiecta ſeu deſpiciens.aut comparata.
Aelamite.appoſiti vel obiecti.ſeu deſpicientes:aut comparati.
Aelmoth.taberne vel officine:ſeu taberne mortis aut officine mortuorum.
Aene.fons vel biuiu:ſeu fons eius:aut oculus eius.
Aendor.fons generans vel oculus generationis.
Aeneas.pauper vel miſer ſeu reſpondens aut reſponſio.
Aenganim.fons hortorum vel oculus elatorum.
Aenom:fons eorum vel oculus eorum
Aerim.aceruus lapidum.vel aceruati lapides.
Aeldreion.auxilium meroris vel miſericordia dolentium.
Aeſmon.terra deſerta vel terra inculta:ſeu terra merens.aut terra inutilis.
Aethan.valida vel antiqua ſiue aſcendens aut fortitudo.
Aethi.obſtupefaciens.vel perterrés.ſeu terror patris mei aut ſtupefaciens pater meus.
Aethiopia.tenebre vel caligo ſeu tenebrans aut caligans.
Aethiopes.tenebroſi vel caliginoſi ſeu tenebrantes aut caliginantes.
Ae honodoſat.vita inferior.vel viātes inferius.

¶ Dic.ph.poſt.a.

APhaim.humus eorum vel volatus eorum ſeu liberans eos aut ſecuritas eorum.
Apha.idem.
Aphain.humus vel volatus ſeu liberans pauperes aut ſecuritas gratie.
Aphau humus mea.vel volat' meus:ſeu liberans pauperes meos aut ſecuritas gr̄e mee.
Aphar.terra vel puluis.ſiue humus aut fodiens.
Aphar.puluis ſuſcitans vel hum' vigilie ſeu liberans vigiles aut ſecuritas ſuſcitatorum.
Aphara.terra eius vel puluis ei'.ſiue humus eius aut fodiens eum.
Aphara.terra eius vel puluis eius vel humus vigilie eius.ſeu liberās vigilantes eos.aut ſecuritas ſuſcitatorum eius.
Aphara.thaurus vel vitul' ſiue puluis eius.aut fodiens eum
Apharam fodiens humum vel puluis inutilis.
Apharaim.puluis ſuſcitans eos vel humus vigilie eorum ſeu liberans vigilantes eos.aut ſecuritas.ſuſcitatorum eius.
Apharim.fodiens mare.vel maris effoſſio.
Apharin.puluis ſuſcitans eos.vel humus vigilie eorum.ſeu liberans vigilantes eos aut ſecuritas ſuſcitatorum eius.
Apharſa.terra digna vel fodiēs eleuationem.ſeu liberalitas ſolis.aut liberans illuminatos.
Apharſacei.terreni digne vel fodiētes eleuatos.ſeu liberi ſolis aut liberantes illuminatos.
Apharſual.tellus ſaluata vel terra ſalutis.ſiue puluis ſuſcitans ſalutē.aut humus vigilans ſaluationi
Apharſothi.ſecuritas vel libertas.ſeu liberum germen aut ſecuritas reſurrectionis.
Aphartas.indicans dominus vel iudicium domini.
Aphech.continuit.vel continentia.ſiue continens aut furor nouus.
Aphech.continebit vel apprehendit ſiue continens aut apprehenſio.
Aphaca.continebit eum vel apprehēdet eum ſiue continētia eius aut apprehenſio eius.
Aphec.furor alienus.vel vita diſſipata ſeu vitam diſſipans.aut vite diſcuſſio.
Aphelel.mirabilis vel admirandus.ſeu viuificans aut excludens.
Apher.humus vel fodiens ſeu puluis aut vitulus.
Apherezei.ſeparati vel abſq' muro ſeu fodiens obuiam aut vituli fornicantis.
Aphes.in finibus vel in extremis.
Aphes.domum in finibus rubētiū vel in extremis aſcenſionis ruforum.
Aphes.libere:egrediens vel ſecuritas egreſſionis.
Aphia.liberalis dominus vel liberalitas domini.
Aphrica.fertil' vel augmentata.
Aphricani.fertiles vel augmentati.
Aphiba.colligens recte vel cōgregās conuerſiones ſeu liber egreſſus aut ſecura egreſſio.
Aphith.ſecurus vel liber ſeu ſecuritas aut liberalitas.
Aphon.volans inique vel volat' merore ſeu libere murmurans.aut ſecuritas inutilis.
Aphonite.volantes inique.vel volando merētes.ſeu ſecuri inutiliter.aut libere murmurantes.
Aphus.volans conſilio vel volatus conſilij.ſeu libere conſulens aut ſecurus feſtinator.
Aphuth.eius indumentum vel eius declinatio.
Aphutei.eius indumenta vel eius declinationes.

¶ Dic.g.poſt.a.

AGa feſtina vel ſolénis
Aga.loquens vel meditās.ſeu meditatio aut loquela
Agaba.feſtiuus pater vel ſolemnitas patris.
Agabus.nuncius tribulans.vel tribulationis annunciatio.
Agad.planctus egypti.vel planctus egyptiorum ſeu ſeruitus feſtiua aut ſolēne teſtimonium.
Agag.doma vel tectū:ſeu feſtiue ſolénis.aut feſtiua ſolénitas
Agagite.domata vel tecta ſiue ſolénes feſtiue.aut feſtiue ſolénē.
Agai.queſtio:aut feſtiuitas ſeu loquens mihi aut meditatio mea
Agla.vitula vel iuuencula.ſeu ſolénis aut feſtiuitas eius.
Agar.aduena vel cōuertés ſeu feſtiū ſuſcitans.vel ſolénitas vigilie
Agareni.aduene vel conuerſi.ſeu feſta ſuſcitās aut ſolénitas vigiliarum.
Agarai.aduena vilis vel conuerſio deuorationis ſiue feſtiuus magr' meus.aut ſolénitas magiſtri mei.
Age:queſtio:vel ſolénis ſeu meditatio aut loquela.
Ageba.ſolennis pater vel feſtiuitas patris.
Agegad:feſtiua ſeruitus predōis vel ſolēne teſtimonium accinctionis.
Ageloni.ſolēnis candor vel annunciata iniquitatem meam.
Aggeus.feſtiuus vel ſolénis ſeu querēs cōſiliū.aut let' feſtinator.
Agi.queſtio vel ſolénis.ſeu ſciens me aut feſtiuitas mea,

Agia.querens dominū vel ſolenni
Agia.ſolennis (tas dñi
domino vel feſtiuitas domini.
Agiremmon. ſons ſublimis vel
ſons eccleſie.ſeu ſons congregans
aut ſōs maloꝛum grauatoꝛum.
Agrippa.congregans ſubito vel cō
gregatio ſubito.
Agrith.aduena vl' incola ſiue adue
na meus aut incola meus.
Agith.feſtiua vl' ſolennis ſeu medi
tatio aut loquela.
Agithe.feſtiui vl' ſolēnes ſiue loquē
tes aut meditantes.

℃ Dic.h.poſt.a.

AHab.frater patris.vl' fraterni
tas paternitatis.
Ahaton.campi vl' aulones.ſeu val
les grandes.aut valles cāpeſtres.
Ahalath.mons diuidens.vel mons
leuis.i.limpidus ſiue lubꝛicus.
Ahamon.ſapiētia vl' ſapientiſſim⁹.
Ahara.fratris odoꝛ vel frīs odoꝛis.
Aharel.poſt exercitum vl' ſequens
exercitum dei.ipſe eſt obab cognat⁹
moyſi.qui ꝛ ietro.
Aharce.teſta vl' ſol.ſeu ſiccitas aut
ariditas.
Ahas.patruus vl' patruelis.ſeu foꝛ
tis aut appꝛehendens.
Ahazias.patruus dñs vl' patruelis
domini ſiue appꝛehendens dominū.
aut foꝛtitudo domini
Ahebrim.hebꝛeoꝛum vel tranſeū
tium: ſeu tranſitus aut tranſitoꝛes
eoꝛum.
Ahei.vmbꝛaculūm vel infecūditas.
Aheri.declinans vl' declinatio.
Ahaſam.voluntas vel conſiliuꝫ ſeu
voluntati aut conſilio eoꝛum.
Ahi.fraternitas vl' vbi hec.ſeu val
lis aut queſtio.
Ahi.viuet vl' viuit.ſeu vita valliuꝫ
aut queſtio vitē.
Ahia.frater eius vl' vbi hec et.ſeu
vita eius aut viuit.
Ahais.querens eum vl' vallis eius
ſeu vita vallium eius.aut queſtio
vite eius.
Ahialim.ceruī vel ceruoꝛum lapi
des que vallis fermenti aut queſtio
malitie.
Ahialon.admirans vl' admiratio.
ſeu vita merēs.aut vallis iniqtatis.
Ahias.vita plaſmata.vel vita factu
re.ſeu frater ſuſtollens aut fratris
plaſmatio.
Ahidad.viuens gloꝛia vel vite glo
rie.ſeu frater meus gloꝛians aut fra
tris mei gloꝛia.
Ahie.ſterilitas vel obumbꝛatio ſeu
frater obūbꝛās.aut frīs obūbꝛaculū
Ahihel.viuens deo vel viuens do
mini.ſeu vita vallium dei aut que
ſtio vite diuine.
Ahiere vall'amica vel vita amici.
ſeu frater meus amicus vel fratris
mei amicicia.
Ahiezer.frater meus foꝛtis.vl' fra
tris mei auxiliatoꝛ.ſeu vita valliuꝫ
ſeperatarum.aut queſtio vite ſan
ctificationis.
Ahilam.dolens vl' pturiens.ſeu an
te foꝛes vl' ante veſtibulum:
Ahiloth.frater vincens vel frater
ligatus ſeu vallis declinans aut vite
vocatio.
Ahiluth.vallis inclita.vel queſtio.
nobilis.ſeu frater inclitus:aut fra
ternitatis nobilitas.
Ahiman.vita qualis.vel q̄ſtio que
ſeu frater:quis aut fraternitas quo
modo.
Ahimelech.vita regis.vel vallis re
gia.ſeu frater meus rex.aut fratris
mei regnum.
Ahim.ſons vel oculus.
Ahinadab.frater ſponte vel frater
ſpontaneus.ſeu vita vallium ſpon
tanearum.aut queſtio vite ſpōtanee
Ahin.frater merens vel frater ini
quus.ſeu vita vallium dolentium.
aut queſtio vite inutilis.
Ahiram.vallis excelſa vl' vita exal
tata.ſeu frater meus ſublimis.aut
fratris mei exaltatio.
Ahiran.ſculptoꝛ aut ſculpens.
Ahiranite.ſculptoꝛes vl' ſculpētes.
Ahiroth.ſculptum vl' ſculptum
Ahiſamech.fratris mei ſculptura.
vel fratris mei erectio ſeu frater.me
us adiuuans aut fratrem meum ro
boꝛans.
Ahiſar.frater meus pꝛinceps.vel
fratris mei leuamē.ſeu vita valliū
pꝛincipis:aut queſtio vite āguſtiāꝫ.
Ahitub.frater meus bonus vl' fra
tris mei bonitas ſeu vita vallium de
ſerentium.aut queſtio vite deſerte.
Ahoi.ſpina vl' compunctio.
Ahoites:ſpinoſi vl' compungentes
Ahoiban.ſpina ſapientie.vel cōpun
ctio intelligentis.
Ahoynan.perturbatus vel perturba
toꝛ ſeu pungens quis aut ſpina quo
modo.
Ahim.inutile vel iniquitas.

℃ Dic.i.poſt.a.

AI.vultur vel deuoꝛatoꝛ
Aiaume vultur eius vel deuo
rans eum.
Aiath.vultur.vel condemnatio ſeu
vultur declinans.aut deuoꝛatio pec
catoꝛum.
Aicham.frater meus ſurgens.vel
fratris mei reſurrectio.ſeu vultur
callidus.aut deuoꝛatoꝛ calliditatis.
Aihel.vultur dei vel deuoꝛatoꝛ de⁹.
Ailath:dolens vel parturiēs ſeu vul
tur vinctus aut deuoꝛatoꝛ declinans.
Ailon.vallis admirās ſiue vbi erāt
viſi.aut vbi viſi ſunt.
Ailul.vultur vtinam vtilis vl' deuo
ratoꝛ vtinam declinatus.
Ailud.vbi erāt viſi vl' vbi viſi ſunt.
Aim.inutilis aut idolatria.
Aiman.idolum gratum.vel inuti
lis donatio ſeu vultur quis aut deuo
ratoꝛ quomodo.
Ain.ſons oculus.
Ainan.vultur decoꝛus vel deuoꝛa
tio pulcritudinis.
Ainagallim.oculus vituli.vel ſons
mundās.ſiue oculus reuelatus.aut
ſons tranſmigrationis.
Aion.vultur merens vel vultur ini
quus.ſeu deuoꝛatus murmure aut
deuoꝛatoꝛ inutilis.
Air.ciuitas vel opidum.
Airſames.ciuitas ſolis vel opidum
illuminatum.
Aiſmoth.deſertio vl' adductio moꝛ
tis.
Aith.cōdēnatus vl' condēnatio.
Aiud vultur inclitus vel deuoꝛans
glorioſum.

℃ Dic.l.poſt.a.

ALa.commixtio vel conſcen
dens.ſiue infirmus aut infir
mitas.
Alab.lactea vl' dulcedo.
Alach.lubꝛicum vl' pars mea.
Alacarnaſum.fermentum conci
dens duces vel commixtio diuidēs
pꝛincipes.
Alal.laxitas vel laſſitas ſiue leuitas
aut latitudo.
Alala.laxitas eius vel laſſitas eius
ſeu leuitas eius aut latitudo eius.
Alam.infirmans eos vel commi
xtio eoꝛum.
Alamath.deſpiciēs vtrem vl' contē
nens indignationem.
Alamon.deſpectio vl' deſuper multi
tudinem.ſiue infirmans eos doloꝛi.
aut commiſcens eos iniquitati
Alas.commixtio vel fermentum
Alaſam.triplicem vel conſternataꝫ
ſeu cōmiſcens populum aut fermē
tatio populi.
Albialbon.patris mei doloꝛ vel pa
ter meus ſubintelligens.
Alchimus,fermentum vani conſi

ij. vel commiſcens callidam feſti-
nationem.
Ale conſcenſio vl' commiſcens. ſiue
infirmus aut infirmitas.
Aleph. mille vl' doctrina tēptationū.
Alepſim. ignis vl' igneus. ſeu doctri
na mandati. aut milia temptationū.
Alel. laus vl' laudatio.
Alleluia. laudate dominū vl' lauda
tio domini.
Alexander. alleuans tenebras. vel
auferens anguſtias tenebrarum.
Alexandria idem.
Alexandrim. tenebras alleuiantes
vel tenebraruȝ anguſtias auferētes.
Alphalti. bitumē vl' aque bitumis.
Alphcus. doctus vel documentuȝ ſi-
ue fugitiuus aut milleſimus.
Aliam. contemnēs donum vel de-
ſpectio gratie.
Alian. electus vel electio.
Alimis. veſtibulis vel ſuperliminari-
bus.
Alinath. vter vel indignatio.
Alinathan. contemptor doni. vel de
ſpiciens donatorem.
Almon. contemptus vl' deſpiciens
Almondeblathaiȝ. contemptus pa
latarum vel deſpiciens opprobria.
Amoth. vter vel indignatio.
Alocs. laus facture vl' laudatio plaſ
matoris.
Allon. laus doloris vl' laus meroris
ſiue laudator iniquus aut laudator
inutilis.
Alus. deſpiciens vel contemnens ſi-
ue contemptus aut deſpectio.
Aluam. contemnens eos vel deſpict
ens eos. ſeu contemptus eis. aut de-
ſpectio eorum.
Alulam. cōtemptus vel deſpectus
Alus: fermentū aut commixtio ſeu
contemnens conſilium. aut deſpect⁹
feſtinator.

Dic. m. poſt. a

AM. gens vel populus.
Ama. gens mea vl' pplus ei⁹.
ſeu populi teſtis. aut populum teſti-
ficans.
Amaad. populum teſtificans vel po
puli teſtificatio.
Amad. populus adhuc vel populus
ſeruiens ſiue populus teſtis. aut po-
pulare teſtimonium.
Amadathi. populus ſeruiens pecca
to: vel populus teſtificans tempore.
Amador. populus teſtes generans
vel populus ſeruiens generationi.
Amal. gens commixta vel populus
conſcendens. ſiue populus infirm⁹
aut populi deſpectio.

Amalazar. dixit principes. vl' victus
principis. ſiue gens commixta carce
ri. vl' populus deſpecte, carceratus.
Amalech. gens bruta vel populus
lambens.
Amelechite. gētes brute. vel populi
lambentes.
Aman. iniquus vel coāguſtans ſeu
cōprimēs me aut coāguſtatio mea.
Amans. iniquus ei vel coanguſtās
eum. ſeu comprimens eum. aut coā
guſtatio eius.
Amanus. iniqui vel coanguſtantes
ſeu comprimentes eos aut coangu-
ſtatio eorum.
Aman. populo donatus vel populi
gratificatio.
Amanite. populo donati: vel populi
gratificationis.
Amman. cubitus vel menſura ſeu
populus quis aut gens quomodo.
Amanite. cubitati vl' menſurati ſeu
gentes que aut populi quomodo.
Amāſame. cubitus fulciens vel mē
ſura erectionis. ſiue populus dono
adiutus aut populus gratificatione
firmatus.
Amaraphal. dicto cadens vel dixit
vt caderet. ſeu populus curatus deo
aut populus medicamentum dei.
Amaran. temulentus. vel rubrica-
tus ſordibus. ſiue populus laudat⁹
tritico. aut populus acceruatus.
Amarias. dicente dño vel verbum
domini. ſeu gens ſuſcitans dominū.
aut populus vigilans domino.
Amarite. dicentes domino. vel ver
ba domini. ſeu populi dominū ſuſci
tātes. aut populi domino vigilātes.
Amas. furor vel indignatio ſeu po-
pulum tollens aut populus plaſma
tionis.
Amaſa. furor eius. vel indignāo ei.
ſeu ſuſtollens gentem. aut popularis
plaſmatio.
Amaſai. furor eius meus. vel indi-
gnatio eius mihi. ſeu gētē. ſuſtollēs
mihi aut populi plaſmatio mea.
Amaſi. furor meus. vl' indignatio
mea. ſiue populum tollens mihi aut
plaſmatio populi mei
Amaſia. indignans dominus vel fu-
ror dñi. ſeu gentem ſuſtollens dño.
aut populi plaſmator dominus.
Amath. vter vel indignatio ſiue po-
pulus donatus aut populus ꝯſum-
matus.
Amath: veritas vel indignatio ſiue
populus peccator aut temporalis.
Amatha. veritas eius vel indigna-
tio bilis eius. ſiue populus declinās

eum. aut populus peccans ei.
Amath. us populus peccans vel in-
dignator rigidus.
Amathi. bilas mea vel indignatio
bilis mee. ſeu populus peccans mi-
hi. aut populus declinās. Iſte ama
thi eſt Jonas pp̄ter ſareptane vidue
filius quē reſuſcitauit helias matre
poſtea dicente ad eum. nunc in iſto
cognoui: q2 vir dei es tu. ⁊ verbū dei
verum eſt in ore tuo
Amathia vtas mea dño. vl' fideli-
tas mea domini. ſiue populus pec-
cans dño. aut populus declināns dñs
Amatim. veritas vel indignatio bi-
lis eorum. ſiue populus peccans eis
aut populus declinans eos.
Amathius. veritas viri vel indigna
tio bilis aſſumpte. ſeu populus pec-
cans viro. vel populus declinans aſ
ſumptionem.
Amaam. concupiſcibilis vl' concu-
piſcens ſiue populus iudicans eos
aut populus iudex eorum.
Amaum: populum abijciēs vel po
puli abiectio.
Amaus. populus abiectus vel po-
pulus abiectio.
Amen. vere vel veritas. ſcilicet aut
fideliter.
Ameſia. populum tollens vel po-
puli ablatio.
Ameſha. populum leuans domini.
vel populi ſubleuatio.
Ameſith. populus timens vel po-
pulus prelongatus. ſeu populi ger-
men aut populi reſurrectio.
Ametha. luctus vel indignatio ſiue
populi donum aut populi perfectio.
Amethen. populus aſcendens vl' po
puli fortitudo.
Amethi luctus meus vel indigna-
tio mea ſiue populus mecum aut po
pulus obſtupefactus.
Amphibolis. populus corruens vl'
populus ore corruens.
Amia. populus domini vel populi
dominatio.
Amiel. populus meus dei. vel popu
lus meus deo.
Amiel. populus meus dei vel po-
puli mei deus.
Amin. gens mea vel populus me⁹
Aminadad. populus meus ſponte
vel populus meus ſpontaneus ſiue
populi mei vota. aut populus me-
us vrbanus.
Aminod. populus meus inclitus.
vel populus meus glorioſus.
Amiſaddai. populus meus ſuffici-
ens. vel populi mei ſufficientia

Amiſhal.calefactus ros.vel calefa-ctiō roris:ſiue populus meus irro-ratus:aut populi mei irroratio

Amiuth.populus meus inclit⁹ vel populi mei gloriatio.

Amizadab.populi mei fluens tor-ris vel populo meo torris fluxus

Amn e.robuſtus vel fortis:ſiue po-pulus fugitiuus.aut populi tem-ptatio.

Amob.parcens vel ſuſtinens ſiue populus dilectus aut populi ample-xatio.

Amoch.populus tenens vel populi apprehenſio.

Amolum.flos farine vel deflora-tio farine.

Amon onerās vel onuſtus ſiue nu-triens aut fidelis.

Amon.donans vel nutricius ſiue donatio aut matris fetus.

Amon.populus dolens.vel popu-lus murmurans.ſiue populus ini-quus.aut populus inutilis

Ammon.populus parcens.vel po-pulus meroris:ſiue filius generis mei.aut filius populi mei.

Ammona.comprimens vel coan-guſtatio eius.

Ammona.populus parcens ei.vel populus meroris eius ſiue fili⁹ ge-neris eius.aut filius populi eius.

Ammoni.comprimens me.vel co-anguſtatio mea.

Ammoni.populus parcens mihi. vel populus meroris mei ſiue filius generis mei aut filius populi mei.

Ammonite.comprimentes me vel coanguſtantes me.

Ammonite.populi parcentes mi-hi vel populus dolorum meorū.ſeu filij generis mei.aut filij populorū meorum.

Ammorr.loquens vel amaricans. ſiue populi ſcitus aut populi illumi-natio.

Amorrei.amari vel loquentes ſeu populi ſciti.aut populi illuminati.

Amos.fortis vel potens ſiue one-rans.aut vir robuſtus.

Amos:onerauit vel fortitudo.ſeu populum auellens.aut populi di-uiſio.

Amoſa.fortis ei vel potens ei ſiue onerans eum.aut fortitudo eius

Amoſa.vir robuſtus ei vel onera-uit eum:ſeu populum vel auellens ei.aut diuiſio populi eius.

Amoth.calefactio vel calefaciens.

Amothdor.calefactio generationis vel calefaciens generationem.

Ampliatus.populi malleum vel po pulus malleator:ſiue populus ora contundens

Amraphel.dicto cadens vel dixit vt caderet:ſiue populus curatus deo aut populi medicamentum deus.

Amram.populus excelſus vel po-puli celſitudo.ſiue populus exalta-tus aut populi exaltatio.

Amramite.populi excelſi:vel popu li exaltati.

Amri.amaricans vel laceſcens ſiue populus magiſter:aut populi ma-giſterium.

Amſi.populus indigens vel popu-li dormitatio.

Amthar.populus patens:vel popu lus ambigens.ſiue populus explo-rator odoris:aut populus explora-tor aſcenſionis.

Amuhel.populus calefactus deo vł populus cum quo eſt deus.

Amul.populus dolens vel popul⁹ parturiens.

Amala.populus dolens ei vel po-pulus parturientium.

Amulite.populi dolentes vel popu li parturientes.

Amuthal calefactus ros vel calefa-ctio roris.ſiue populus irrorat⁹ aut populi irroratio.

Dic.n.poſt.a.

Ana.donatus vel gratificatus. ſeu donū aut gratificatio.

Anna.gratia vel reſpondens ſiue donans aut donatio.

Anab.vna vel humilitas ſiue donū patris:aut grata paternitas.

Anaba.vna eius vel humilitas ei⁹ ſiue donum patris eius aut grata pr-nitas eius.

Anacham humilis vel exurgēs ſeu donum calidum:aut gratificata ca-liditas.

Anacebl cognomentum.vel co-gnominatio.

Anachim.non eſt innocens.vel hu militas renuens.ſiue manile collo ſublimi.aut humilitatis renutio.

Anae.nunquid commouens eſt vł nunquid commotio.

Anaphalim.cadētes vel violenti ſi-ue gigātes.aut grām declinantes.

Anate.nunquid commotus eſt ipſe vel nunquid eſt commotio iſta:ſiue donatus vite:aut gratificans ſuſce-ptioni.

Anam.nubes vł obūbratio:ſiue do nū populi aut gratificatio eorum.

Anamelech.donū regis vel reſpon ſio regis:ſiue donans regnator,aut gratificatio regis.

Ananim.rńdēs aque vł gratifica-tiones aquarum.

Anan.do-mū gr̄e.vel donata gratificatio.

Ananehel.grat⁹ deo.vł rńſio dei:ſi-ue cui donauit de⁹ aut q̄ ē donat⁹ deo.

Ananeeb.dono viuens vł gr̄a pau...

Anani.dona-tus mihi vel gratificatio mea.

Anani.reſpondens mihi vel gratifi-catio mea.

Ananias.donum gratie domini.vł donata gratificatio domino.

Ananias.reſpondens grate deo:vł gratificans grate dominum.

Ananim.reſpondentes aque.vel donationes aquarum.

Anas.donans vel donatus.ſeu gra-tiā tollens aut reſpondens.

Anath gratia vel reſpondens ſeu gr̄e peccās.aut reſponſio temporis.

Anath.reſpondens ei vł gratificās eū.ſeu gratie peccans eius aut re-ſponſio temporis eius.

Anathim rńdens eis vel gratificās eos.ſeu gratie peccans eorum.aut re ſponſio temporis eorum.

Anathim.humilitas vana vel reſpō ſio vana.ſeu monile colli aut humi-les conſurgentes.

Anatoth.rńſio vł obediētia.aut rń dēs ſigno aut gratificatio deſignātis.

Anathothia.reſponſio domini vel obediens domino ſiue reſpondēs ſi gno domini.aut gratificans deſignā tem dominum.

Anathothite.rńdentes vel obediē-tes ſiue reſpondentes ſigno aut gra tificantes deſignatorem.

Andreas.reſpondēs pabulo vł de-corus in ſtatione.ſiue decus aut ſm grecam ethimologiam apotoy an-dros.i.a viro virilis.

Andronicus.reſpondens pabulo aut decorus ad ſtandū ſiue cogitās paſſionem aut reſponſio paſſionis.

Anebgaba ſollicitauit vel humilia uit.ſiue ſollicitans valles aut humi-lians colles.

Anegeb.auſter⁹ vel meridies:ſiue auſtralis aut meridianus.

Anei.nūquid commotus eſt mihi vel nunquid commotio mea.

Aneliab.donum dei patris.vel grati ficans deum patrem.

Aneni.circuli vel corone ſeu precli nens aut precinator.

Aneni.donum meum.vel gratifica-tio mea.

Aner.lumen vel illuminatio ſeu dono vigilans,aut gratificatio

ne conſurgens.
Ange.donum preruptum vel gratificatio pectoris.
Anad.gratia vel reſponſio.ſiue reſpondens teſtibus.aut gratificatio ſeruitutis.
Ani.pauper vel egenus ſiue donū meum aut gratificatio mea.
Ania.donum dei.vel gratificans dominum.
Anian.donū populi vel gratia eoꝝ.
Anibel.donatus deo.vel gratificans deum.ſiue gratificans eos vel paupertas eorum.
Ano.donans eis vel gratificās eos ſiue dolor eorū aut labor eorū
Anob.dono ſeruiens vel gratificatio ſeruientis.
Anon donator merens vł gratis inīquus ſeu gratie inutilis.aut gratificationi murmurans.
Antiphas.dans tranſitum vł dantis tranſitio.
Anthiochus.pauper ſilens vel paupertatis ſilentium.
Antiochia.paupertas ſilens vel paupertatis ſilentium.
Anthioceni.pauperum ſilentia vel paupertate ſilentes.
Antipater.dans laudem vel dantis laudatio.
Antipatridem.donum laudatū vł dantis laudationem.
Anula dolens vel parturiens.
Anium donum.vnicum vel gratificatio ſempiterni.

℄ Dic.o.poſt.a.

Aoen.nidus vel cubiculum.
Aod.inclytus vel glorioſus.
Aobi.ſpina vel compunctio.
Aobite.ſpinoſi vel compungentes.
Aobiaban.ſpina ſapientie vel compunctio intelligentis.
Aobimon.perturbatus vel perturbatio.ſeu pungens quis.aut pūgens quomodo.
Aoith.nobilitas vel glorìatio.

℄ Dic.p.poſt.a.

Appaim.humus eorum vł volatus eorum.
Apparam.liber onager vel continens feritatē.
Appiama.libertas populi domini vel continens populum domini.
Appelles.congregans eos vel congregatio eorum.
Appia.libera vel libertas ſiue continens aut continentia.
Appiſor.libera vel fortis libertas
Appollo.mirabilis aut ammirandus.
Appollophanes.mirandus facie.vel ammirabilis contemplator.
Appolonia.diſciplina vel ſinagoga eorum.
Appollonius.miraculum vel ammirabilis.
Appolos.congregans eos.vel congregatio eorum.
Apoſtolus.miſſus vł legatio.
Apſes.libere egrediens vel continentia egreſſionis.
Apſiba.continens rectitudinem vł libertas conuerſationis.

℄ Dic.q.poſt.a.

Aquila.dolens vel parturiens ſeu dolor.aut parturitio.

℄ Dic.r.poſt.a.

Ar ſuſcitatio vel vigilie
Ara electus vł electio.ſeu vigilans et aut ſuſcitās eum.
Arab.inſidie vel calliditas.ſeu vigilans patri:aut ſuſcitans patrem
Araba.inſidie eiꝰ vel calliditas eiꝰ.ſiue ſuſcitans patrem.ſiue vigilia patris eius.
Araba multa vł veſpera ſiue occidens aut inhabitabilis.
Araba.plana vel campeſtris ſeu deſerta aut occidentalis.
Arabath.deſerta tempore.vel planicies peccatorum ſiue ſuſcitans patrē peccati aut vigilans patri declināti.
Arabathite.deſerti tempore.vel planicies peccatorum:ſiue ſuſcitātes patrem peccati aut vigilantes patri declinanti.
Arabes.humiles vel occidentales:ſiue calidi aut inſidiatores
Arabathane.humile robur:vel deſerta fortitudo ſiue ſuſcitans patrē robuſtum aut vigilans patri fortitudinis.
Arabia.callida vel inſidiatrix ſiue humilis aut occidentalis.
Araboth.plana vel humilia ſiue cāpeſtria aut equalia.
Arach.longitudo vel longanimitas.ſiue ſuſcitans fratrem aut vigilia fratris.
Arachus.longitudo conſulens vł longanimitas feſtinans aut vigilans fratri conſilij aut ſuſcitans fratrem feſtinantem.
Arachi.longitudo mea.vel longanimitas ſeu fratri meo vigilans.aut ſuſcitans fratrem meum.
Arachites:longus vel longanimitas ſeu vigilans fratri conuerſo:aut ſuſcitās fratrem captiuum.
Arad.deſcendit vel deſcenſio ſiue ſuſcitauit deſcendens.aut ſuſcitauit deſcenſionem.
Arad.deſcendēs vł deſcenſio ſiue ſuſcitās ſeruū aut vigilās teſtimonio.
Arada.miraculū vel admiratio ſiue obſtupuit aut admiratus eſt.
Aradā.deſcendēs et vel deſcenſio eius.ſeu vigilans ſeruituti.aut ſuſcitans teſtimonium.
Aradi.deponentes vł depoſitiones ſiue vigilans ſeruituti mee.aut ſuſcitans teſtimonium meum.
Aradius.deponens conſilium vł deſcēdens feſtināter.ſeu vigilās ſeruituti feſtinanti.aut feſtinans teſtificationem conſilij.
Aradius.admirans vel obſtupeſcens.ſeu vindemiator meus ſufficiens.aut vindemiatoris mei ſufficientia.
Arado.miraculum vel depoſitio.ſeu ſuſcitans ſeruum aut vigilia teſtificationis.
Arapha.ſuſcitans terram vel vigilanter fodiens
Araphite.ſuſcitatores terre vł vigilanter fodientes
Arabath.negociator vel negociator:ſeu vigilans vue:aut ſuſcitans pauorem.
Arata.eligens dominum vel elatio domini.ſeu vigilans domino aut ſuſcitatio domini.
Aral.ſuſcitans infirmum vł vigilāter ꝯſcendens ſiue ſuſcitās conuenientem:aut vigilia deſpectionis.
Aram.ſuſcitans excelſum vł vigilans exaltationi.
Aram.res cū arca vel res cum capſa ſiue iraſcens aut indignatio.
Aram.ſuſcitans gentem vel vigilia populi.
Aram.excelſus vel iracundus ſeu decor aut electio eorum.
Arama.ſuſcitans gentem ei vel vigilia populi eius.
Arama.excelſa vł iraſcens ſeu decorans eum:aut electio eius.
Aramihi.deijciēs aut deiectio eiꝰ ſeu decore pauidus:aut excelſe conſumans.
Aramalech ſuſcitans gentem regi vel vigilia populi regni.
Arameleth.excelſum regnum vel erectus rex.ſeu decor regni aut iracundia regis.
Aran.res cum arca vł res cum capſa ſiue ſuſcitans excelſum aut vigilans exaltationi.
Aran.aceruꝰ tritici vel lauans frumēti.ſeu ſuſcitās donū aut vigilās gře
Aranō.lauans frumenti vel aceruꝰ tri

ſticiẽ ſeu ſuſcitãs donum iniqui. aut vigilans gratie inutili

Araraih. mons vulſus vel mõs vellicatus. ſeu ſuſcitans conſurrectionem deſcendentẽ. aut vigilans teſtimonio deſcendenti.

Arari. mons vel ſublimitas ſeu vigilans vigili meo aut ſuſcitans ſuſcitátem me.

Ararite. montani vel ſublimes, ſeu vigilantes vigili meo. aut ſuſcitatores ſuſcitatoris mei.

Arnus. elatio vel ſuperbia ſiue ſuſcitans ſuſtollẽtem. aut vigilans plaſmationi.

Araſth. artifex vel artificium.

Araith. teſtimonium deſcendẽs vel cõſurrectio deſcẽſionis ſiue ſuſcitãs petiſi aut vigilans temporaliter.

Arbaih. brucus vel locuſta ſeu brucus peti. aut locuſta temporalis.

Arbathite. locuſte vl' bruci ſiue bruci peccantes aut locuſte temporales.

Arbathis. locuſta viri vel brucus aſſumptus ſiue hamus pauidus aut humilitas ſuperiorum.

Arbee quarta vel quattuor.

Arbella. ſuſcitans vetuſtatẽ auri. vl' vigilia ſiue aſſumptione.

Arbi. locuſta vel brucus ſiue hamus meus aut humilitas eius.

Arba. hamus vel vſq; huc ſiue humilis aut humilitas mea.

Arboth. humilis vel cãpeſtris ſiue hamus tenens aut hami retentio

Arbona. locuſta iniqua vel brucus inutilis ſiue humilitas merẽs eum: aut retentio doloris eius.

Archab. inſidie vel inſidians.

Archad. inſidiator ſeruus vel inſidians teſtimonio.

Archelaus. agnoſcens leo vel agnitio leonis.

Archiataroth. mora corone vl' longitudo circuli.

Archippus. inſidie oris vel longitudo operis ſiue inſidie dilatate: aut inſidiarum dilatatio.

Ardon. ſuſcitans iudices vel vigilia iudicandorum.

Area. eligens eum. vel electio eius ſeu ſuſcitãs deſcendentem aut vigilia deſcenſionis.

Areba. plana vel cãpeſtris. ſeu deſerta vel inhabitabilis.

Arebia. humilis domino vel retentio domini.

Arebla. inſidians vel inſidiatio.

Arepna. humilis pulcer vel inſidians pulcritudo.

Arech. longitudo vel lõganimitas.

Arechõ. longanimitas. merens: vl' lõgitudo iniqua ſiue ammiratio poſſeſſionis. aut deſcenſio negociatiõis.

Ared. deſcendens vel deſcẽſio: ſiue aſcenſus montium aut aſcenſus ſaltuum.

Areph. ſuſcitator menſure vel vigilia diſſolutionis.

Areli. declinãs me vl' declinatio mea: ſiue ſuſcitans deum meum aut vigilia dei mei.

Arelite. declinati mihi vel declinationes mee: ſiue ſuſcitantes deũ meum aut vigilantes deo meo.

Arem: aceruí lapidum: vl' lapides aceruati.

Arẽ. fili⁹ me⁹ vl' filiatio mea ſiue ſuſcitans fontẽ aut vigilia oculi.

Ares. electus vel electio. ſeu ſuſcitãs facturã. vel vigilia plaſmatiõis.

Areth. ſtupor vel deſcenſio ſiue ſuſcitans pauorem et aut vigilia vite.

Areuna. arca vel repoſitio.

Arphaſa. ſuſcitans tranſitum, vl' vigilia tranſgreſſionis.

Arphaſci. ſuſcitatores tranſeuntium vel vigilia tranſgreſſionũ.

Arphat. ſanans vel ſaluãs ſiue ſanitas vel ſaluatio.

Arphaxat. ſaluans vel ſanans depopulationem.

Arga. menſura vel menſurator.

Argob. maledicens excelſum vel maledicta ſublimitas.

Aridai. ſuſcitans delictum meum vel vigilia amabilis mei.

Aridatha. leo domatus vel leonis domũ ſufficiens.

Ariel. leo deus vel leo dei.

Arieh. leo deus me⁹ vel leo dei mei.

Ariph. vigilia germinis floridi vel ſuſcitatio viſionis buccelle.

Arim. aceruus lapidum vel lapides aceruati.

Arimatheus. altitudo eius vel ipſe exaltatus eſt.

Arimathia. ſuſcitans donũ domino vl' vigilia donationis domini.

Arioth. ebrietas vel ad ſollicitudinem dirigens.

Ariopagus. primitiua ſollemnitas vel primitiue ſolennitatis.

Ariopagita. primitiue ſolennis vel primitiua ſolennitas.

Ariopagos. primitius ſolẽnis: vel primitiue ſolẽnitatis. ſed hoc violentiarum athenienſis curie nomẽ fit q a marte nomẽ accepit.

Ariſai. leo temptans vel leonis temptatio.

Ariſtachus. ſuſcitans coronam: vel

mons facture ſuperflue.

Ariſtobolus. ſuſcitans dolorem vel ſuſcitatio germinis.

Arma. ſublimis vel conſurgens. ſiue ſublimitas aut conſurrectio.

Armageddon. mons eſt latrũculis vel mons globoſus ſiue cõſurrectio tecti aut conſurrectio impropria area

Armathaim. ſublimitas duorũ vel altitudo eorum ſiue ſublimes duo, aut conſurgens bini.

Armenia. mons vulſus vel mons vellicatus. ſeu montis auulſio. aut montis vellicatio.

Armenij. montes vulſi vel montes vellicati. ſeu montium vulſiones. aut montium vellicationes.

Armon. anathema meroris vl' imago triſticie.

Armon. domus vel cellariũ ſiue illuminans. aut anathema.

Armõ. anathema meroris mei vel imago triſticie mee.

Armoni. domus mea vel cellarium meum ſiue illuminans me: aut anathema meum.

Arnaphat. vigilia conuertens vl' ſuſcitatio conuerſionis.

Arnã. vigilia doni vl' ſuſcitatio gratie ſeu arca meroris aut maledictio eorum.

Armon. arca memorie vel maledictio ſiue lumen eorum aut maledictio eorum.

Arod. maledictio ſufficiens aut maledicta ſufficienter.

Arodi. maledictus ſufficienter vel maledictio ſufficiens mihi.

Arodite: maledictus ſufficienter vl' maledictionũ ſufficientia.

Aroedi. vindemiator ſufficiens vel vindemie ſufficientia.

Aroer. ſuffoſſio vigilie vel vacuefactio vigilie.

Aroer. mirice vel exurgens ſiue ſubleuans aut ſuffoſſa.

Aroerite. vacuefactiones vigilum vel ſuffoſſiones vigiliarum.

Aroerite. mirifice vel ſubleuantes ſiue ſuffoſſi aut exurgentes.

Arum. nequam vel deſpicilis.

Aromaih. nequam tempus vel deſpicilis peccator.

Arori. mõs vel ſublimitas.

Arorites. ſublimis vel montanus.

Aroſeth. nequam ſemen. vl' iniqua poſitio. ſeu vigilãs germẽ aut ſuſcitatio reſurrectionis.

Ara. ſol eius vel illuminatio.

Arſaces. ſolio ouricia vel illuminatio domus.

Arſelem ſilēs circunciſio vel ſilētiū circunciſionis ſeu ſuſcitās nomē do mini aut vigilās auditioni diuine.

Arth.mora vl̄ imorans

Arthaba.mora patris vel morans patrem.

Artaxerxes.lumē ſilentio templās vel lumine ſilentio templatus.

Arthaman.mathematizantez vel cō turbantem eos.

Arthamis.i.diana conturbans.vel anathematizans ſiue ſuſcitans egro tationes.aut egrotationū ſuſcitatio.

Aruces.circumrodens me vel cir-, cumroſio mea.

Arum.aceruus tritici vel laus fru- menti.

Arumas.illuminās vel illuminatō.

Arur.ſuſcitans ignem vel vigilia luminis.

Arus.inciſa vel aurea ſeu vigilans conſilio aut ſuſcitans feſtinationem

¶ Dr.ſ.poſt.a.

ASa.tollens vel factura ſiue ſu ſtollens.aut plaſmatio.

Asaba.eius captiuitas vel eius cō- uerſio ſiue ſuſtollens patrē aut plaſ matio patris.

Asabias.colligens dominū vl̄ ꝯgre gatꝰ dn̄o:ſiue ſuſtollens patrem do minum aut plaſmatio patris dn̄i.

Asach.factura prerupta vel plaſme tionis vmbraculum ſiue ſuſtollens fratrem aut tollens fraternitatem.

Asadias.factura ſeruiens domis. vel ſuſtollens teſtimonium dn̄i.

Asael.ſuſtollens deum aut plaſma- tio dei.

Asaph.colligens vel congregans ſi ue collectio aut congregatio.

Asaia.facit dominus vel faciēte do mino ſiue ſuſtollens dominum aut plaſmatio domini

Asias.idem.

Asam.delictum vel fumus ſiue ſu- ſtollens populuz aut plaſmatio eoꝝ

Asama.delictum eius vel fumigās eum ſiue ſuſtollens populum eius. aut plaſmatio eorum.

Asan.tollens donum vel plaſma- tio gratie.

Asana.tollens donum ei.vel plaſ- matio gratie eius.

Aser:cancer vl̄ canceratus ſeu fa- cturam ſuſcitans aut ſuſtollens vi- gilantes.

Asaradam.vincens vel exacutus ſi ue ſuſtollēs vigiles iudices aut plaſ mationé ſuſcitans iudicio.

Asarel. carcer dei vel ceratus deo ſeu factura ſuſcitans deuz aut ſuſtol lens vigiles dei.

Asarcia.factura ſuſcitans maledi- ctū vel plaſmatio tollens vigiliam maledictionis.

Asarontbamar. beatitudo palme vel btitudo cōmutās ſiue atriū ama ritudinis aut veſtibulum comuta- tionis.

Asarſualim.diuites vulpes.vel atri um vulpium.ſeu factura ſuſcitans ſalutem.aut plaſmatio vigilans ſal- uationi.

Asarſuſim.diuites obtinens.vl̄ bea te reuertēs ſeu factura ſuſcitās equū aut plaſmatio vigilans reuerſioni.

Asaſothamar.os amarū vel ſilenti um cōmutatum:ſeu factura faciens iniquitatem commutatōis aut plaſ matio tollens dolorē amaritudinis.

Asaar.diluculū vel mane diluculo. ſeu facturam eſtimans aut plaſma- tionis exiſtimatio.

Asaradon.victor vel exacutus ſeu factura ſuſcitans:fuos iniquos aut plaſmatio vigilās teſtionio merētiū

Asarahel.btūs deus vel beatitudo dei.ſeu factura vigilans deo aut plaſ matio ſuſcitans deum.

Asaramel:ſuſtollens excelſum deū vl̄ plaſmatio excelſi dei.

Asbaal.plaſmans virū.vel tollens vetuſtatem.

Asbel.captiuꝰ dei vl̄ atriū vetuſtatiſ.

Asbehel.captiuus dei vel factura ve tuſta.

Ascalon:appenſa vel impenſa ſiue ignis iſamis.aut ignis ignobilis.

Ascolonite:appenſi vel impenſi ſiue ignes infames aut ignes ignobiles.

Ascenez.tollens paſſionem cōtēpti biliter.vel ſuſtollens contemptibi- lem poſſeſſorem.

Aschenez ignis aſperſio. vel ignis ſic aſperſus.

Ascod.diſſolutio vel effuſio ſiue in- cendens aut incendium.

Ase.tollens vel factura ſiue ſuſtol- lens aut plaſmatio.

Aseb.i:ſuſtollens ſemper excelſum vel plaſmatio ſemper excelſa.

Asebaias ſuſtollens dominum vel plaſmatio domini.

Asebin.facture ſtatio vel plaſma- tio ſtationis.

Asebonias.tollens pollicem dn̄i vl̄ factura in medio dominatoris.

Asech.factura prerupta vel plaſme tionis vmbraculum ſiue ſuſtollens fratrem.aut tollens fraternitatem.

Asedech.teſta vel ſol ſiue ariditas aut ſiccitas ardoris,

Asedin.ſiccitas ardōris vel ſubur- bana eorum.

Asedemoth.arua vel ſuburbana.

Asedothphaſgan.abſciſio vel os de lecti.ſiue tollens abſciſum.aut plaſ- mationis donatio.

Asedech.factura a pabuli vel plaſ- matio viriditatis.

Asedothphaſga.dolatio facture vi- ridis vel faciens pabulū abſciſiōis.

Asepha.atrium vel veſtibulum ſeu colligens aut congregatio.

Asem.ſuſtollens eos vel plaſmatoꝛ eorum.

Asemona:feſtinans vel os eius ab oſſe non ab ore.

Asen.ſuſtollens fontem vel plaſma tio oculi.

Asena.ignis aſperſus vel ignis ſper ſio:ſiue ſuſtollens fontem eius:aut plaſmatio oculi eius.

Asēna.ruina eius vel precipitatio.

Asenna.ruina eius vel ꝑcipitāo eiꝰ.

Asennaphar.ruens exager vel pre cipitans feritas.

Asenech.ruina vl̄ ꝑcipitatio ſeu fa- cture dedicans. aut plaſmationem edificans.

Asēnes.leuās me vl̄ ſubleuatio mea.

Aseneth.ruēs vel precipitans ſiue ignis aſperſus aut ignis aſperſio.

Aser.atriū vel diuitie ſeu beatitu- do aut beatus.

Aserite.atria vel diuitie ſeu beatitu dines aut beati erunt.

Aseras ; atriū vulturis vel diuitie denoratoris.

Aserat.btitudo mea vel beatꝰ erit mihi ſiue atriū meū aut diuitie mee.

Aserdā.exacutꝰ vel vinculū cuiꝰ.ſeu beatuz iudiciū aut diuitie iudicāde.

Aserim.atriū vel veſtibulū ſeu diui tie aut beatitudo eorum.

Asermechimath.beatitudo doni vl̄ que eſt beata donatio.

Asermoth. atrium mortis vel diui tie mortales.

Aseruth.atrium anguſtie, vel diui- tie temporales.

Aseroth.atria vel veſtibula ſiue vil- le aut beatitudines.

Aserſual:beata ſalus aut diuitie ſa

Aserſus.atriuz gaudiū.vel ſlutis. beatitudo letitie.

Asem.nominatꝰ vel faciēs nomē ſi ue ſuſtollens auditum aut plaſma- tio famoſe auditionis.

Asema.os ab oſſe non ab ore vel ſu ſtollens.nomen eius aut faciens fa moſam auditionem.

Asen.factura donum vel plaſma-

tio ſuper vulnus ſeu tollens nomen aut ſuſtollens amphorā tēptatiōis.
Aſeremoth. ſuburbana vel ſuburbi bus. ſeu atriū indignatiōis rigide aut beatitudo formidationis eorum.
Aſergadat. atriū accincti vulturis: vel diuitie temptationis deuorantis.
Aſpha. tollens ſubito vel factura cruciane.
Aſphanar. equorū domitor vel factura apprehendens.
Aſphanes. equorum domitor vel factura conuerſione apprehendens.
Aſphar. tollens onagrum. vel plaſmatio ferocitatis.
Aſia. ſuſtollēs dñz vel plaſmatō dñi.
Aſia. gradiens vel eleuans ſeu auferens aut elatio.
Aſiani. facture domini vel ſuſtollentes dominum.
Aſiā ii. elati vel auferentes ſeu gradientes aut eleuati.
Aſias. ſuſtollens dominum vel plaſmatio domini.
Aſidia. miluus vel herodius ſeu factura dilecta aut plaſmatio amabil.
Aſiel. ſuſtollens deum.
Aſiel. gradiēs deo vel eleuatio dei. vel plaſmatio dei.
Aſiz. ſuſtollēs eos vel plaſmatō eorum.
Aſima. ſuſtollēs eos cui vel plaſmatio eorum eius.
Aſinchritus. dirigens thuribulum vel directio thuribuli.
Aſiongaber. lingua viri vel dolatio hoīs ſeu faciēs merētes colles ſublimes aut ſuſtollens dolores colliū ſublimium.
Aſir. vinculū vel vinculatus ſeu factura vigilans aut ſuſtollens vigilātes.
Aſſidei. milui vel herodij ſeu facture dilecte aut plaſmatiōes amabiles.
Aſſiria. factura vigilans domis. aut ſuſtollens vigilias domini.
Aſſyria. diligens vel dilecta ſiue dilecti aut diligentes.
Aſſyrij. facture vigilantes dñs: vel ſuſtollens vigilias domini.
Aſſyrij. directi vel dirigentes. ſiue directi vel dirigentes.
Aſſia. factura laborans aut ſuſtollens laborantes.
Aſmo. nouiſſimum eius vel factura parturiens.
Aſmodeus. facture iudiciū vel plaſmatio iudicantis.
Aſmōa. feſtināns vel celeriter nūerāns
Aſnaa. tollens ſerpentem vel plaſmatio colubri.
Aſoph. collectio vel veſtibulum
Aſ eu. feſtinans vel feſtinatio.
Aſum ſilens vel os ab ore nō ab oſſe.
Aſometh. os viuax ab oſſe ñ ab ore. vel ſilētiū vite aut feſtiatio pauoris.
Aſon. factura pupille vel plaſmatio coccinea.
Aſor. atriū. vel ſagitta lumīs ſeu tollēs foramē aut plaſmator iracūdie.
Aſoradō. victor vel exacutus ſeu atriū ſui iniqui aut tollens foramē teſtimonij inutilis.
Aſoram. atrium excelſum vel ſagitta lumis exaltati. ſeu extollēs foramen excelſum aut plaſmatio iracundie exaltate.
Aſoth. ſuſtollens ſignum. aut plaſmatio temporalis.
Aſra. diminutio vel diminutus ſeu tollēs magiſteriū aut plaſmatō magiſterij.
Aſrael. diminutus deo vel ſuſtollēs magiſterium dei.
Aſrahi: beatum faciens vel beata cōmotio ſeu diminutus ipſe aut diminutioni patens.
Aſrehel. beatus deo. vel beatitudo dei: ſiue tollens magiſtrum deū aut plaſmatio magiſterij dei.
Aſrehelite. beati deo vel beatificātes deū aut plaſmatio magiſterio dei.
Aſtoal ignis gementium vel ignis parturientiuz.
Aſtari. caula mea vel preſepe meuz.
Aſtari. ouile meū vel cubiculū meum ſiue atrium meum aut factura explorationis mee.
Aſtaroth. ouile vel factura exploratorum.
Aſtaroth; atriū vel cubiculū ſeu caule aut preſepia.
Aſtarothites. caula vel atrium ſeu caule aut preſepia.
Aſtarothites: ouile vel factura.
Aſtaroth. atrium vel cubiculuz ſeu preſepe: aut cubiculum.
Aſtarti. factura ſuperflua vel plaſmationis ſuperfluitas.
Aſtrageo. voluntas feſtina vel conſilium feſtiuitatis.
Aſab. factura incendij vel plaſmatio conuerſionis.
Aſpha tollens ſubito vel factura cruciane.
Aſuerus. beatitudo vel atrium eius.
Aſum. os eorum vel fumigans eos
Aſum. factura coccinea vel tollens pupillam eorum.
Aſus. diues vel beatus. ſiue factura luminis. aut tollens incendium.
Aſuri. diues mihi vel atriū meum ſeu factura luminis mei aut tollens incendium meum.
Aſurim. diuitie eorum, vel beatitudo eoruz ſiue factura illuminās eos aut tollens incendium eorum.
Aſſur tollens robuſtum vel tollens acerbitatem.
Aſſur ſuſtollens murū vel tollens anguſtiaz. ſeu factura continens aut plaſmatio directionis.
Aſſur. negociator vel negociatio ſiue nemus aut ignis illuminatio.
Aſſur. dirigens vel diligēs ſiue beatus aut gradiens.
Aſſurim: ſuſtollens murum eis vel tollens acerbitatem.
Aſſurim. faciens robuſtos eos vel plaſmatio directa eis ſiue tollens anguſtias eorum aut ſuſtollens continentiam eorum.
Aſſurim. memoria vel ignium illuminationez ſeu negociatores aut negociationes.
Aſſurim. dirigentes vel diligentes ſeu beati aut gradientes.

¶ Dic. t. poſt. a.

Ata. tempus vel peccatum ſeu delinquens aut temporalis.
Athac. peccator humilis vel peccati retentio ſeu delinquens fratri aut tēporalis frater.
Athad. rhamnus vel teſtimoniuz.
Athaia. peccans domino vel temporalis domini.
Athalia. tempus dñi. vel tēpus eius ſeu peccans domino aut declinatio domini.
Athanta. concupiſ vel deſiderium.
Athanael. tempus meum dei vel peccatum meo deo.
Athanni. tempus fluctuans vel peccator commotus. ſeu corona donati mei, aut exploratio gratificationis mee.
Athar. peccator ſuſcitans vel temporalis vigilia.
Athara. peccatum ſuſcitans ei vel peccatoris vigilia eius.
Athari. explorator vel exploratio.
Atharoth. corone vel circuli.
Athath. peccatum temporis vel tempus peccatoris.
Athene. diſperſe vel diſſipate.
Athenienſes. diſſipati vel diſpgētes.
Athenobius. peccator latrans vel tēpo ris latratio.
Ather. ipſe conſurgens cōtrarius. vel peccator effundens aduerſa.
Athicon. tempus medium vel peccatoris dimidiatio ſiue tempus congregate iniquitatis. aut peccatuz cōgregationis inutilis.
Athipha: tempus ſubitum vel peccatum crucians.

Athim. peccati germē vel tempus inueterans.
Athubai. tempus querens vel dilecti ſilentium.
Athbolus. tempus conſilij. vel peccati commixtio.
Athoniel. reſpondens deo vel tempus eius dei.
Athupha. tempus ſubitum vel peccati infirmitas.
Athul. tempus conſilij vel peccatoꝛ feſtinans.

¶ Dic. v. poſt. a.

Aua. iniquus vel iniquitas.
Auan. ſonus. vel motus. ſiue mouens eos. aut ſubuerſio eorum.
Aui. ferox vel ferocitas ſiue iniquꝰ mihi aut iniquitas mea.
Auil. inſipiens vel ſtulticia.
Auim. aceruus lapidum vel iniquitas eorum.
Auiſa. voluntas mea vel iniquitatis mee ſaluatio.
Auith. iniqua vel iniquitas.
Auoth. ſedes vel cōmoratiō ſeu vinculum.
Auoth. vita vel gloria ſeu ville aut ciuitates.
Auothiair. vinculum vigilie vel ſedes vigilie ſeu commorans illuminatio aut cunabula illuminationis.
Auothiair. gloria luminis. vel vita illuminans ſeu ville vigilantium, aut oppida illuminatorum.
Auphraton. frugifera vel pulueruienta: ſiue vbertas aut de cinere venientes.
Auphrathonite. frugiferi vel puluerulenti ſeu vberes aut de cinere venientes.
Auguſti. ſollenniter ſtantes vel ſollennitas addita.
Aulon. vallis grandis vel vallis cāpeſtris.
Aunas. meror eorum vel labores eorum.
Auan. non eſt vel inutile.
Auram. iracundia vel iracundus.
Auran. iraſcens vel iracundia.
Auſitidis. conſilium vel cōſiliatrix

¶ Dic. x poſt. a.

Axa. furor vel furibunda
Axan: claudicas vel iraſcens.
Axath. medicina vel medicamētū.

¶ Dic. z. poſt. a.

Aza. videns vel combuſtus ſeu fortis domini aut fortitudo eiꝰ.
Azabias. videns patrem dominus vel fortitudo patris domini.
Azahel. vidēs deū vel fortitudo dei.
Azā. videns eos vel fortitudo eoꝝ.
Azenoc. fortitudo commotionis vel viſio requietionis.
Azara. dorſum vel crepido.
Azaria auxilium domini vel auxiliatoꝛ eſt dominus.
Azarias. idem.
Azarem. adiuuans populum vel auxilium populi ſiue dorſum eorū aut trepido eorum.
Azas. continens vel apprehendens. ſeu videns fortiter aut viſio fortis.
Azazias. continens dnm vel apprehenſio dnī ſeu videns fortiter dominum aut robuſta viſio dnī.
Azbel. videns vetera vel robuſtus vetuſtate.
Azbelite: videns vetera vel robuſti vetuſtatibus.
Azboth. videns vomentes vel vidēs in vomitu. ſeu fortis vetuſtas aut fortitudo lugentium.
Azchad. videns mare vel fortitudo maris.
Azchad. videns dolentes vel vidēs componentem ſeu fortis deus molaris aut fortitudo penitentie.
Azbet. pergens vel ambigēs ſeu vallis deuorās. aut vallis rapacitatis.
Azecha. fortitudo aut decipula ſiue robuſta aut clauſa peſſulo.
Azer. auxiliū vel ſetificatio ſeu fortis cōſurgēs aut vidēs vigilias.
Azagad. fortis temptatio vel vidēs accinctum latrunculum.
Azi fortis meus vel viſio mea.
Aziā. vidēs pplm vel fortitudo eoꝝ
Azias vidēs dnm vel fortitudo dni
Aziel. pergens vel proficiſcēs ſeu videns deum aut fortitudo dei.
Azia. fortis viſio vel vidēs viſionē.
Aziel. pergens vel abiens ſeu vidēs deum aut fortitudo dei.
Azir. fortiter vigilans ſeu videns vigilias.
Aziza. fortis iſte vel viſio iſta.
Azimach. videns mortem vel fortis mortuus.
Azimaueth. idem.
Azimuth. fortis morte vel apprehendens mortem.
Azmoth. fortis incluſio vel apprehendens decorem.
Azor adiutus vel auxiliatoꝛ ſeu videns lumen aut fortiter iracundus.
Azoꝛi. incendens domino vel incēdium domini.
Azotus. incendiū vel incēdens ſiue ignis patruelis aut ignis patrui mei
Azotij. incendentes vel incendia ſiue ignes patruelis, aut ignes patrui mei.
Azodite. fedū vel ignis patruelis.
Azarael. adiuuans deum. vel fortitudo dei.
Azuba. relicta vel deſerta. ſiue relictio aut deſertio.
Azur. adiutoꝛ lucidus vel auxilium igneum ſiue videns lumen: aut robuſtum incendium.

¶ Sequuntur interpretationes hebraicorum nominum incipientium per. B. litteram.

Babana. venit reſpondens vel venit reſponſio.
Baal. vir vel vetuſtas ſiue habens aut deuoratoꝛ.
Baala. venit hec: vel habens eam ſeu vir eius aut deuorans eum.
Baalanaan. venit hoc donū vel habens eam gratiam ſeu vir gratus eis aut deuoratoꝛ gratificationis.
Baalaſoꝛ. vetuſtas deuorans atrii vel vir habens ſagittas luminis ſeu vetuſtas tollens foramē aut vir plaſmatoꝛ iracundie.
Baalath. vir aſcendens vel habēs aſcenſionem ſeu vetuſtas temporis aut deuoratio peccatoris.
Baalberith. vir habens pactum vel vetuſtas deuorans fedus.
Baalphariſim. viros deuorātes diuidens vel habentiū vetuſtatē diuiſio.
Baalphoꝛ. vir hns hiatum. vel vetuſtas deuorans os pellis ſuperius.
Baalgad. vir fortunatus vel habēs temptationem ſiue vir accinctus latrunculis aut vir deuoratoꝛ.
Baalia. vir habens dominus vel vetuſtas deuorans dominationem.
Baalim. aſcendētes vel ſuperiores.
Baalim. viri vel habentes. ſiue in ſuperioribus aut deuoratores.
Baalis. vetuſtas viri vel habens aſſumptionem ſeu deuorans virus aut vetuſtatis aſſumptio.
Baalmon. deſcēdēs hūilis vel deſcēſio hūilitatis. ſeu vir hūilis domiciliū aut vetuſtas deuorās habitaculū.
Baalmeon. deſcenſio humilis: vel deſcenſus humiliatis.
Baalneſar. habens eam vel vir ex principe ſeu vetuſtas eius aut deuoratio principis.
Baaloth. aſcendens vel in aſcenſionibus ſeu vir habēs tempus aut vetuſtas deuorans reſponſionem.
Baalſalia. habens vitulas cōſternatam ſeu vetuſtas deuorās terniū aut vir habens vitulam triennalem.
Baalthamar. vir habens palmam vel vir habens amaritudines ſeu vetuſtas deuorans commutatos aut de

ſtas deuorans commutationem.

Baana. venit donatus vel venit gratificatus.

Baanan. filius eiꝰ vel veniēs ei. ſeu venit reſpondens aut venit reſpõſio.

Baani. venit donatus mihi vel venit gratificatio mea.

Baani. veniens mihi vel filius meꝰ ſeu venit rñdēs mihi aut rñſio mea.

Baara. venit rñdens vel venit rñſio

Baari. venit reſpõdens mihi vel venit reſponſio mea.

Baari. fontes vel putei ſiue in ventre aut in cõmutando.

Baarius: venit reſpondēs dominꝰ vel venit reſponſum domini.

Baaſa. vēit tollēs vł vēiēte factura

Babatha. trãſlatus tēpore vel cõfuſus peccatoꝝ. ſeu tranſlatio temporalis aut confuſio peccatoris.

Babel. confundens vel cõfuſio ſeu transferens aut tranſlatio.

Babylon. idem.

Babilonij. confuſi vel tranſlati. ſeu confundentes aut transferentes.

Bachar. in ſaginate vel igreſſus eſt

Bachacar: vetuſtas in ſaginate vel lugens ingreſſus eſt agnus.

Bachemoꝛ. lucēs lucerna vel igreſſus eſt agnus lucerne.

Bacci. vetus vel luctus ſiue lugētes aut in vomitu.

Bachides. luctus ſortis vł vetuſtas in vomitu.

Badachar. venit compungi. vel venit tumultus. ſiue venit meror aut venit turbatio.

Badad. maximꝰ vel excellētiſſimꝰ ſiue venit teſtis aut venit ſufficiens.

Badadi. maximus mihi vel excellentiſſimus meus ſeu robur meum aut ſufficientia mea.

Badaias. precipuus domino vel in iudicio domini. ſeu venit dominus aut venit dominatoꝛ.

Badal. precipuus vel ſublimis: ſeu venit cõſcēdens aut venit infirmitas.

Badã. ſolus aut in iudicio ſeu venit populus aut aduentus eorum.

Badã. precipuus vel in iudicio ſeu venit donum aut venit gratificato.

Badaçer. maximum auxilium. vel excellentiſſimus ſanctificatoꝛ ſeu venit fortis. aut venit ſeparatio.

Badſeba. filia ſeptem. vel filia iuramenti ſeu venit eloquens aut venit conuerſio.

Badſuba. filia deprecationis vel filia ſatietatis ſeu venit cõuertens aut venit incendium. ¶ Iſta enim badſuba vel badſeba ipſa eſt berſabee mater ſalomonis.

Baem. locus vite mee. vel locus ſuſcipiens mihi.

Baen. iniquus oculus vel iniqtas fontis ſeu venit fons aut vẽit oculus

Bagad. venit accinctus vel venit in fortuna. ſeu venit latrũculus aut venit temptatio.

Bagal. onus vel iugū ſeu venit aceruus aut venit inuolutio.

Bagaba. excelſus tempore vel ſublimitas peccatoris.

Bagathan. venit tactus ridentis. vł venit riſus tangentium.

Bagaçim. in excelſo contēptus vel venit fortitudo.

Bagoaim. ſublimitas deuorãs eos vel iugum vulturis eorum.

Bahem. locus vel in eis ſeu venit locus aut locus eorum.

Bai. filius meus vel veniens mihi

Bala. abſoꝛpta vel inueterata ſeu abſoꝛbens vel inueterãs.

Baala. abſoꝛbens eum vel inueteratio eius.

Balaach. deuorans vel precipitans ſiue abſoꝛbens fratrem aut inueterans eos.

Balaam. vanus populus vel ſine populo ſiue in eis aut precipitãs fraternitatem.

Balaam. turbans gentem vel deuorans populum ſiue abſoꝛbens eos aut abſq ſubſtantia eorum.

Baalan. turbans donum vel deuoratoꝛ doni ſiue abſoꝛbēs gratos: aut inueteratio gratie.

Balaanam. habens gratiam vel inueterans rñſionem ſiue abſoꝛbens donum. aut precipitatio gratie.

Balach. lingens vel ludens: ſiue inuoluens aut eliſio.

Balada. abſoꝛbēs teſtes vel inueterans fraternitatē ſiue veniēs eã iudicare: aut precipitatio teſtimonij.

Baladad: vetuſtas ſola vel deuorãs teſtimoniũ ſiue abſoꝛbens precipuꝰ aut precipitans patrueles.

Baladã. venit ſibimet iudicans vel vanitas pro ſemetipſo ſeu abſoꝛbēs iudices: aut inueteratoꝛ iudicij.

Balagad. abſoꝛbēs latrunculos vel precipitans temptationem.

Balagad. vir accinctus vel habuit accinctum ſeu vir fortunatus: aut vir pirata.

Balan. turbatio vel precipitium.

Balaman. turbatoꝛ populi vel precipitatoꝛ eorum.

Balanan. turbans donum vel precipitans gratiam.

Balaſoꝛ: aſcendens domũ vel hiſs ſagittam luminis ſiue abſoꝛbēs fortes aut inueteratoꝛ anguſtie.

Balad. abſcoꝛbens peccatum vel inueteratus tempore.

Balad. lugens vel inuoluens: ſeu lugens aut eliſio.

Baldad. vetuſtas ſola vel vetuſtatis ſolitudo.

Baldan. venit ſibimet iudicãs vel vanitas ꝓ ſemetipſo ſeu abſoꝛbens iudices aut inueteratoꝛ iudicij.

Bale. precipitans vel deuoratoꝛ.

Balette. ꝺuoratores vł ꝑcipitatores

Bales. abſoꝛbens vel precipitans.

Balaida. varietates cognouit vel variatoꝛũ cognitio. ſiue abſoꝛbēs teſtimoniũ aut inueteratoꝛ ſeruitutis.

Baloth. aſcendens vel in aſcenſionibus ſiue abſoꝛbens aut inueterati reſponſione.

Balſaliſa. habens vitulā cõſternãtem vel habens vitulam cõſternatã ſeu vetuſtas deuorans tercium aut vir habens vitulam triennalem.

Balthaſar. capillus capitis vel abſoꝛbens diuitias.

Balſtus. habens luctū vel habēs premium.

Bama. in quo. vel quis. ſiue in quibus. aut ſemper excelſa.

Bamoth: moꝛte vel excelſa ſiue mors adueniēs aut moꝛtis aduentꝰ.

Bamothbal. excelſa in moꝛte viri habentis. vel moꝛs aduenientis vetuſtati deuoranti.

Bana: venit reſpondens vel venit reſponſio.

Baana. venit reſpondens ei vel venit reſponſio eius.

Banai. venit reſpondens mihi: vel venit reſponſio mea.

Bannai: idem.

Bananias: edificans domino vel cementarius domini ſeu reſpondens domino aut reſponſio domini.

Banaça. filius videns vel fortitudinis filius.

Banea: venit reſpondens ei vel venit reſponſio eius.

Baneas. venit reſponſum tollens vel venit reſponſio plaſmationis.

Banebarach. filius fulminis vel filius fulguris. ſeu filius fulgurantis aut filius percutientis.

Banebarach. venit rñdens fulmini. vel venit rñdens fulguranti. aut venit reſpondens percutienti.

Banatachã. filius ſtridoꝛis vel filius neceſſitudinis. ſeu venit firmitas. aut venit preparatio pani: filius

meus vel veniens mihi.
Banni. pollex meus vel in medio mei.
Bannimi: filius meus vnicuz vel filius meus ſempiternus.
Baon: in iniquitate vel in iniquitatibus.
Baon. venit dolor vel venit iniquitas ſeu venit murmurans vel venit inutilis.
Baor. in pelle vel in pellibus.
Baor. venit lumen vel venit foramen ſeu venit pellis aut venit iracundia.
Bar. filius vel filiatio. Syrum eſt, non hebreum.
Bara. lectus vel creatura. ſiue fili⁹ eius aut malicia.
Barrabas. filius patris vel filius magiſtri. Syrum eſt pariter ⁊ hebreum.
Barath. fulmen vel fulgur ſiue fulgurans aut percutiens.
Barachel. fulgur dei vel fulmē dei ſiue figurans deum aut percuſſio dei.
Barachemini. tribuli vel creatura iudeorum.
Barachias. benedictus domino vel benedictus domini.
Barachias. fulgur domini. vel fulgurans dominus ſiue fulgurans domino aut percuſſio domini.
Barachiel. benedictus deo vel benedictus dei.
Barachiel. fulgur dei mei. vel fulmen dei mei ſiue fulgurās deo meo aut percuſſio dei mei.
Barada. filius decoris vel filius decorus ſeu filij ſeruus: aut filius teſtimonij.
Barabel. benedixit deum vel benedictio dei: ſiue luctus deo aut creatura dei.
Baraſa. haurientes. vel in egeſtate ſeu veniens ad faciendum aut filius ſuſtollens plaſmationem.
Barath. grando vel tempeſtas. ſeu filius peccati aut filius temporalis.
Baraça: filius videns vel filius fortitudinis.
Barech. grando vel tempeſtas ſeu filius viuax aut filius pauidus.
Baremij. fugit eum quiſpiam vel quopiam fuga eius.
Baris. filius in malis vel filius domini ſiue in clamore eius aut in cōmotione ipſius.
Barien. filius in malo vel filius maleficij quem ⁊ ipſum nonnulli barieſu corrupte nominant.
Barthen. filius ipſe vel filius parcens ſeu filius commotus aut filius faciens.
Bariona. filius columbe aut filius ſimplicitatis. Syrum eſt pariter ⁊ hebreum.
Bar. quippe ſicut predictum eſt ſyriace filius ⁊ iona columba.
Baritha. phitoniſſa vel ſubitanea ſiue os abyſſi aut os profundum.
Barnabas. filius concludens vel filius prophete ſeu filius veniētis aut filius conſolationis.
Barne. filius motionis vel filius mutationis.
Barnee. electa commotio vel filius electe mutationis.
Barſabas. filius reuertens vel fili⁹ quietis. ex ſyro ⁊ hebreo ſermōe cōpoſitum ſeu filius iuramenti aut filius conſolationis.
Barſemia. filius cecus vel filius cecitatis. quem corrupte quidem barthimeem legunt.
Barthimeus, filius pinguedinis. vel filius ruminantis.
Bartholomeus filius ſuſpendentis me. vel filius ſuſpendentis aquas. Syrum eſt. non hebreum.
Baruch. benedictus vel benedictio
Barçalith. filius ouile eius vel fili⁹ fornicationis eorum.
Baſan. bruchus vel pinguedo ſeu ſiccitas aut confuſio.
Baſar. infantia vel in anguſtia ſiue infans aut anguſtiatus.
Baſara. infans vel infantia eius ſiue anguſtians eum aut in anguſtia eius.
Baſchama. confuſio caloris vel anguſtia caliditatis eius.
Baſchat. adeps vel defectatio.
Baſechat. adipez vel defecationem
Baſechath. adeps vel defecatio ſeu defecans aut defecatio.
Baſemath. depoſita vel delinquens ſeu veniens aut delictio.
Baſemoth. veniens aut delinquens ſiue in omnibus aut in nominibus.
Baſias. adeps domini vel defecatus domino.
Baſimath. depoſita vel delinquens aut derelinquens aut delictio.
Barthanim. domus reſpondentiū aut domus humilitatis eorum.
Bathuel. virgo dei vel caſtus deo.
Baurim. electi vel electorum ſiue iuuenes aut robuſti.
Bauronites. fortis vel electus ſeu iuuenis aut robuſtus.
Baçatha. contemnens tempus vel deſpectus peccatoꝝ.
Baçeotha. contemnens euz vel deſpectio eius.
Baçothia. contemnens dominum vel deſpectio domini.

¶ Dic. e. poſt. b.

BEad. iniquus teſtis vel edificator precipuus gratie.
Bean. iniquus vel iniquitas donationis.
Bebamos. vulturis vel confuſio deuoratoris.
Bechechias. inclitus deo. vel primogenitus dei.
Becher inclitus vel primogenitus.
Becherite. incliti vel primogeniti.
Becherias. inclitus domino vel primogenitus domini.
Bechor. primogenitus vel vnigenitus.
Bechori. primogenitus meus vel primogenitus mihi.
Bechoreth. primogenitus fortis vel primogenitus timidus.
Bechuch. inclitus grauis vel primogeniti condemnatio.
Bed. filia vel menſura.
Beded: inſtauratio vel inſtauratus ſeu menſura diuitiaruz aut filia voluptuoſa.
Bedſabee. filia ſeptima. vel filia iuramenti ſeu mēſura ſaturitatis. aut filia ſacietatis.
Bedſan. filia dura vel mēſura iniqua ſeu filia iniquitatis aut ipſa iniquitas.
Bedelliū. lapis vel carbunculus.
Beel. vetuſtus deo vel vir deuorator ſiue dominus vetuſtatis aut vir habens vetuſtatem.
Beelphegor. vir habēs hiatum vel vetuſtas deus hians ſiue dñs vetuſtatis hiantis aut vetuſtas deuorās os pellis ſuperius. Ipſe eſt priapus vel ſimulacrum ignominie.
Beelſephon. vir habens arcana vel dñs aquilonis ſeu vetuſtus deus habens ſpeculaz: aut vetuſtas deuorās aſcenſionem ſpeculi.
Beelçebub. vir muſcaruz vel princeps muſcarum ſiue vetuſtus deus habens muſcas aut vetuſtus deuorans muſcas.
Beemoth. animal vel animalis ſeu beſtialis aut beſtia.
Beera. fons eius vel puteus eius ſiue in lumine aut putei eius.
Beeri fons vel puteus meus ſiue in lumine aut putei mei.
Bega. ſublimis vel excelſa ſiue ſublimitas aut celſitudo.
Beguai. iugum vulturis vel ſubli-

initas deuoratoris.
Begnai. excelſus meus vel ſublimitas mea aut fabrica vulturis aut fabrica deuoratrix.
Begui. excelſus meus vel ſublimitas mea.
Begumim. fabrice cementarij vel fabrice cementariorum.
Belchimon. vetuſti deus habitaculi vel dominus habens domicilium vetuſtatis.
Bel. vetuſtas vel abſq;.
Bela. habitus vel indumentuꝫ ſeu vetuſtas eius vel abſq; eo.
Belath. habens vel habitus ab habendo non ab habitu.
Belath. vetuſtas peccati. vel abſq; tempore.
Belathala. habens vel habita genere feminino ab habendo participiū eſt. non verbum imperatiuum.
Bethala. habitum apprehendens vel indumentum irroratum.
Belbeia. vetuſtas primogeniti dñi vel abſq; nobilitate dominus.
Belga. abſq; motu vel vetuſta cōmotio.
Belge. idem.
Belguai. abſq; velle vel abſq; prerupto ſeu vetuſtas voraginis aut vetuſtas deuorationis.
Belia. vetuſtas dominus vel abſq; domino.
Belia. puteus eius. vel in clamore eius ſiue in malis aut commutatio ipſius.
Belial. abſq; iugo vel abſq; dño.
Beliar. cecum lumen. aut ceca anguſtia. ſeu vetuſtas deficiens vel abſq; continentia.
Belmelech. deus meus rex vel vetuſtas mea regnans.
Belma. habens deſideriuꝫ. vel abſq; domicilio.
Belmeula. habens domiciliuꝫ. vel abſq; in habitatione.
Belſan. vetuſtus dens vł ipſius vetuſtatis iniquitas.
Belſar. abſq; principe vel abſq; carbone ſeu vetuſtum velamen vel vetuſtatis anguſtia.
Belſathim. abſq; germine vel abſq; poſitione. ſeu vetuſtas ſpinarum aut vetuſtas reſurrectionis eorum.
Ben. filius vel filiatio.
Benabinadab. filius patris mei voluntarius vel filius patris mei ſpontaneus.
Benadab. filius voluntarius vel filius ſpontaneus.
Benael. edificans deos vel edificatio dei. ſeu filius eius deo aut filius eius dei.
Benail. filius doloris. vel filius parturientis.
Bendagar. cecuꝫ lumen. vel filius preuaricationis.
Benebarach. filius fulminis vel filius fulguris vel filius fulgurās aut filiorum percuſſio.
Benecham. filius callidus vel filꝰ ſurgens ſiue filius neceſſarius aut filius neceſſitatis.
Beneman. filius i eis vel filius in medio eorum.
Benemon. filij ecce ſunt vel filij ecce hic ſunt.
Benereem. filij tonantis vel filij tonitrui quod corrupte boanergens viſus obtinuit.
Beneſed. filius mittens vel filius confirmationis.
Bengaber. filius viri fortis vel filius iuuenis virilis.
Benhur. filius lucis vel filꝰ ignꝰ.
Beni. filius meus vel filiatio mea.
Benni. filius requieſcens vel filius requietionis.
Beniamin. filius dierum vel filius virtutū ſiue filius amaritudinis vel filius amarum.
Beniamin. filius dextre vel filius virtutis. ſiue filius aſininus aut filꝰ aſinorum.
Beniar: cecum lumen vel ſeca anguſtia. ſeu filius deficiens aut filius preuaricationis.
Bennoi. filius commotus vł filius requietionis.
Bennon. filius merens vel filius doloris ſeu filius murmurans. aut filius inutilis.
Benoni. filius merens vel filius inutilis mihi ſiue filius doloris mee. aut filius iniquitatis mee.
Benni. filius meꝰ. vel filiatio mea.
Bennui. filius requieſcens vel filꝰ requietionis.
Bennun. filius ſeruus vel filius piſcis ſiue filius vnicus aut filius ſempiternus.
Benir. filius incendens vel filius lucidus ſeu filius luminis aut filius igneus.
Bençoeth. filius huius pauidi vel filius huius viuacis.
Beon. pollex vel in medio ſiue iniquus murmurans aut iniquitate dolens.
Beor. impellens ſiue impulſio vel iniquus luminis aut iniquitas iracundie.
Ber. fons vel puteus.
Bera. fons eius vel puteus eius.
Berameth. fons exaltatus vite vel puteus alti pauoris.
Berchos. fontis calix vł putei potꝰ.
Berdam. puteus iudicans vel fons iudicij.
Berea. puteus eius. vel filia eiꝰ hebreum eſt. pariter atq; ſyrum.
Beri. puteus meus vel putei pluraliter.
Beria. fons domini vel puteus domino.
Berith. feudum vel pactum.
Bernice. puteus innocens vel filia eleganter commota.
Beronice. idem eſt vtrūq; hoc nomen ex hebreo ſyroq; compoſitum eſt.
Borea. puteus eius vel filia eius.
Beroenſes. filij eius vel putei eius
Beroni. filia que. vel puteus quis.
Et hec tria nomina ex hebreo pariter ſyroq; compoſita ſunt.
Beroth. fontes vel putei ſeu fons reſpondens. aut puteus temporalis.
Berotha. fontes eius vel putei eiꝰ ſeu fons reſpondens ei. aut puteꝰ īcperans eum.
Berothai. fōtes mei vel putei mei: ſeu fontes vulturum aut putei deuorantes.
Berothi. fontes vel putei mei. ſeu fons reſpondens mihi. aut puteus temperans me.
Berothite. fontales. ſeu puteales ſeu fontes reſpondentes mihi, aut putei temperantes me.
Berſa. puteus federis vel fons iuramenti.
Berſabee. fons ſeptimus vel fons iuramenti. ſiue puteus ſatians aut puteus ſaturitatis.
Breſith. in capite vel in capitulo. ſ. geneſis que in capite omnium librorum poſita eſt.
Berthan. fons altus vel puteus altiſſimus.
Berzellai. ferrum meum. vel fortitudo mea.
Beſai. pinguedo mea vel ignominioſus mihi.
Beſaia. pinguis dominus. vel ignominioſus domino.
Beſamath. derelinquens vel derelictio ſeu pingue donum. aut confuſio donatoris.
Beſamath. adeps vel deſiccatio.
Beſee. pinguis vel ignominioſus.
Beſellam. obumbrans eos vł obūbraculum eorum.

Beſeleel. vmbra dei vel vmbraculum diuinum.

Beſodia. anguſtia menſure domini. vel tribulans menſuram dñicaꝫ

Beſloth. pinguis ligatus vel ignominie declinatio.

Beſor. tribulatio. vel anguſtia ſeu carnalis aut pelliceus.

Beth. domus vel habitaculum.

Betha. requies vel requietio ſiue domus eius aut habitaculum ei.

Bechacarē: domus ſterilis vel domus eruditionis triſticie.

Bethaphalet. domus ſalutis. vł domus viuificans ſiue dom⁹ excludēs aut domus mirabilis.

Bethaplx. domus erroris vł dom⁹ mali non a malicia ſed ab arbore.

Bethaphe. domus oris vel domus decipule. ſiue domus laquei aut domus diſcipule.

Betaphua. domus induens eos. vł domus declinans os eorum ſeu requies laborum eius aut requietio induitionis eorum.

Bethagan. domus horti. vel domus elationis.

Bethagia. domus vitule vel dom⁹ feſtiuitatis eius vel domus defectionis aut domus plangentium.

Bethaglam. domus planctus vł domus feſtiuitatis eorum.

Bethiam. domus idoli vel domus idolatrie. ſiue domus deuorans eos aut domus vulturis eorum.

Bethaiſimoth. domus deſerta vł domus adducens mortem.

Bethaloth. domus cāpeſtris vł domus in cāpeſtribus ſeu requiei vacans. aut requietionem declināo.

Bethamoh. domus mortua. vel domus mortaliū ſeu requies mortis. aut requieſcens mortuus.

Bethanara. domus pardorum vł domus amaritudinis. ſeu reges amaricans aut requietio pardi.

Bethanan. domus doni. vel domus grane. ſeu requies donatoris aut requietio gratificationis.

Bethanath. domus reſpondentis vel humilitatis. ſiue domus vbi eſt reſpondens dominus aut dom⁹ vbi eſt grana dei.

Bethania. domus obedientie vł dom⁹ afflictiōis ei⁹. ſiue dom⁹ doni domini aut domus gratificata domino.

Bethanoth. domus gratie. vel domus reſponſionis ſeu domus precinens. vel domus precinentum.

Bethara. dom⁹ aq̄ vł dom⁹ putei.

Bethara. domus electionis vel domus electa ſiue domus ſuſcitans eū aut domus vigiliarum eius

Batharam. domus montium vł domus ſublimitatis eorum ſiue domus ſuſcitans gentem. aut domus vigilans populo.

Betharaba. domus ſuſcitans pſcos. vel domus vigilans patribus.

Betharaba. domus grandis vł domus multa ſiue dom⁹ humilis aut domus veſpertina.

Betharapha. domus ſanans vł domus medicine. ſeu requies medici. aut requietio ſanitatis.

Betharam. domus ire vel domus ſublimium.

Betharam. domus decora vel domus electa ſiue domus ſuſcitans gētes aut domus vigilans populo.

Betharam. domus vigilans domino. vel domus ſuſcitans gratificationem.

Betharan. domus ire vel domus arce. ſiue domus montium aut domus aſcenſus humilium.

Bethaſan. domus ſumi vel dom⁹ delicti. ſiue domus tollens donum aut domus plaſmata gratie.

Bethaſan. domus deponens vł domus depoſita. ſiue domus deponens donum aut domus depoſita grē.

Bethanen. domus ydolatrie vł domus inutilis.

Bethera. domus fontis eius vł domus putei eius.

Bethberat. domus putei. vel domus in lumine meo.

Bethbeſſe. domus confuſa vel domus pinguedinis.

Bethrachon. domus ſculpta. vel domus ſculpture.

Bethear. domus agni. vel dom⁹ cogitationis.

Bethcur. domus frigida. vel lapis adiutorij.

Bethdageri. domus tritici vel domus frumenti.

Bethdagon. domus piſcis. triſticie vel domus piſcium triſticie.

Bethx. domus eius vel habitaculū

Bethel dom⁹ dei vł habitaculū dei.

Bethmelech. domus vallis vł domus profunditatis. ſiue vter⁹ vult⁹. aut ventris ſuſtentaculum

Bethen. venter vel vterus ſeu domus fontis. aut domus oculi.

Bethſimoth. domus deſerta vł domus adducens mortem.

Bethphage domus oris vel dom⁹ bucce ſiue domus oris vallium ſeu domus maxille vel labij. Syrum ē non hebreum.

Bethphalech. domus ſaluās vł domus excludens. ſeu domus viuificans aut domus admirabilis.

Bethphaſes. domus tranſcendens vel domus tranſitionis.

Bethphoor. domus hians vel dom⁹ hiatus. ſeu domus hiās pellicij. aut domus oris pellium.

Bethpheſe. domus tranſiens vł domus tranſcendens. ſiue domus oris aut domus odoris florentis.

Bethgagar. domus muri. vel domus macerie.

Bethgamul. domus retribuens vł domus retributionis.

Bethieſemoth dom⁹ deſiderij dulcis. vel domus deſiderate dulcedīs.

Bethim. domibus: vel domus pluraliter.

Bethia. domus domini. vel dom⁹ illuminationis.

Bethlabaoth. domus venientium vel domus ingredientium.

Bethleem. domus panis. vel domus refectionis.

Bethleemite. domus panū vł domus refectionum.

Bethlenaboth. domus venientiuꝫ. vel domus edificantium.

Bethmacha. domus mollis. vł domus confracta. ſiue domus percutiens. aut domus ingenioſa.

Bethmaon. domus habitaculi vel domus inhabitationis.

Bethmarchabeth. domus curruū. vel domus quadrigarum.

Bethmarchaloth. domus quadrigarum. vel domus quadrigantiuꝫ.

Bethimatha. domus tributi. vł domus humilis fori.

Bethmoreth. domus arcani. vł domus conſilij. ſiue domus arcanorū. aut domus conſiliorum.

Bethnemra. domus pardorū aut domus amaricans.

Betholaba. domus humilis vł domus veſpertina. ſiue dom⁹ heremi. aut dom⁹ locoꝝ q̄ ſūt iuxta iſhilabiē

Bethoor. domus ire vel domus magiſtri.

Bethorō. domus ire. vł domus arce. ſiue domus mōtium aut domus aſcenſus humilium.

Betholath. domus coccinea. vel domus vermiculata.

Bethroob. domus platearum. ſiue domus latitudinis.

Bethſabee. domus ſeptem: vel domus iuramenti. ſeu domus abūdantie aut domus ſaturitatis.

Bethſachar. domus cunctalium: vel domus ſingulorum.
Bethſaida: domus frugum vel domus pecudum: ſiue domus peculialis aut domus venatorum.
Bethſamis. domus ſolis vel illuminationis.
Betſamite. domus ſolis pluraliter. vel domus illuminare.
Bethſan. domꝰ dormientis: vel domus ſecuritatis: ſiue domus abūdātie: ſiue domus egreſſionis.
Bethſemes. domus ſolis: vel domꝰ illuminans.
Bethſimon. domus obediens vel domus obedientie: ſiue domus audiens merorē: aut domus deponēs triſticiam.
Bethſimuth. domus loci vel domꝰ locorū: ſiue domus mortificans aut domus mortificationis.
Bethſur. domus acerba: vel domꝰ anguſtie: ſiue domus continens aut domus fortitudinis.
Bethſur. domus fortis: vel domus directa: ſiue domus muralis: aut domus continentie.
Bethſura. domus muri eiꝰ: vel domus dirigens eum.
Bethſura. domus acerba ei vel domus anguſtie eius: ſiue domus cōtinens eū aut domus fortitudinis eiꝰ.
Bethſuram. domus dirigens: vel domus muri eorum.
Bethſuram. domus robuſti populi: vel domus anguſtians populum: ſiue domus continens eos: aut domꝰ acerbitatis eorum.
Bethula. virgo vel caſta: ſiue domꝰ dolens ei: vel domus parturiens ei.
Bethula. virgo dñi vel caſta domino: ſiue domus dolens domino. aut domus parturiens dominum.
Bethurlarina. domus ignis: ſublimis: vel incendij conſurgentes.
Bethçacharam. domus memorie: vel domus memoratorum.
Beçech. fulgur vel egeſtas ſeu micans aut contemptus vanus.
Beçecha. micans ei vel egeſtas eiꝰ ſiue fulgurans eum: aut contemnēs vanitatem eius.

Dic. i post. b.

Bibliū liberarij vel litterati.
Bithalaſſium filios commiſcēs vel filiorum commixtio.
Bithia. filia domini vel filia dñans. Ipſa eſt filia pharaonis que adoptauit moyſen.
Bithima. filia inutilis. vel filia ſpecioſa.
Biac, ſobrius vel moderatus.
Baierie. ſobriū vel moderatū.

Dic. o. post. b.

Boanerges. filij tonantes vel filij tonitrui.
Boamerges. Idem.
Bocci. vetuſtas vel vetus.
Bocci. lugens vel luctꝰ ſeu vomēs vel in vomitu.
Bochian. luctus domini eſt. vel lugens dominū eſt. ſeu vomens domino eſt. aut in vomitum domini eſt.
Boccdor. ingreſſus eſt angelus vel primo genitus mihi.
Bochorath. inclitus peccato vel primogenitus tempore.
Bochri. dilectus mihi vel primogenitus meus.
Bochur. primogenitꝰ vel dilectus.
Boem. pollex eorū vel i medio eorū
Bon. pollex vel in medio.
Bom pollex meꝰ vel in medio mei
Bonni. digitus vel in medio.
Booç. in quo robur vel in quo virtus. ſiue in quo fortitudo. aut ipſe in fortitudine.
Borith. ſedus vel pactum.
Boſes abſciſus vl' abſciſio. aut ipſe florens aut in ipſo floruit.
Bolphor. anguſtia ſuccreſcens. vel tribulatio feritatis.
Boſor. tribulatio vel anguſtia ſiue carneus vel pelliceus.
Boſora. tribulans eū vel i anguſtia eius ſiue caro eiꝰ. aut annunciās ei.
Boſori. caro vel annunciatio ſiue tribulans me. aut in anguſtia mea.
Boſora. i anguſtia vel i tribulatiōe.

Dic. v. post. b.

Bdbaſtus. os exprimens vel labium exprimentis.
Bugatus. excelſus vel ſublimitas. vel germen vel germinans.
Buna. venit reſpondens: vel venit reſponſio.
Bimos. venit reſpondens: vel collis preputiorum.
Boſa confuſio vel ignominia.
Buz. deſpiciens vel contemnens.
Buçi. cōtemptus vel deſpectꝰ ſeu deſpexit me: aut cōtemptibilis mihi.
Buçites. deſpectus vel cōtēptibilis.

Sequitur interpretatio noim incipientium a littera C.

Calaba. voces vel veloces ſub auditur venerunt ſeu eccleſia venit aut eccleſie aduentus.
Caath. penitentia vel patientia.
Caath. dolens vel dolans ſeu componens.
Caathite. dolentes vel patientes aut dentes molares,
Caathitix. dolentes vel dolātes ſiue componentes. ꝗ dentes molares.
Cabaalā. pceps vel precipitiū: ſeu ꝑcipitauit aut precipitabit.
Cabaroth. memoria vl' ſepulcrum.
Caborothi. memoria mea vel ſepulcrum meum aut ſepulcra mea vel memorie plurali numero.
Cabarothi. athanai. memorie deſiderij vl' ſepulcra concupiſcentie.
Cabaſan. congregans eos vel eccleſia eorū.
(electū.
Cabratha. quaſi graue vel quaſi
Cad. mare vel principium.
Cademoth. mare mortuū. vel principium mortis.
Cades. tranſlata vl' fons iudicij.
Cades. ſctā vl' mutata ſeu mare tollēs. aut ꝑncipiū plaſmationis.
Cadeſa. trāſſerēs eā vel fons iudicij eius.
Cadeſa. ſcorū vl' ſctitas eiꝰ ſiue mutata ei. aut pcipiū plaſmatiōis eiꝰ.
Cadeſbarne. ſctitas motionis vel ſanctitas electe mutationis.
Cadeſim. ꝯmutati vel exterminati.
Cadumim. mare rubrum vel mare antiquorum propter antiqua que facta ſunt in eo miracula.
Cadrantes. caligo vel tenebre: qꝺ nos ꝑ lſam. q. et. u. ꝗdrātes dicimꝰ.
Caph. incuruans vel incuruatio.
Caphuola. vel palma ſeu manus.
Capharnaū. ager pinguedinis: vel villa conſolationis.
Capharſamala manus ſuſcitans veſtimentum vel operatio vigilans retributionis.
Caphareta manus robuſta vl' operatio vel perfectionis.
(ſipata.
Caphira. expiatio vel manus diſ
Cayphas. ſagax vel inueſtigator ſiue vomens ore aut vomitus oris
Caym. poſſeſſio vel lamentatio ſiue acquiſitus vel acquiſitio.
Caynam. poſſidens populum vl' lamentatio populi ſiue acquirēs eos. vel acquiſitio eorum.
Caynan poſſidens donum vl' lamētatio gratie ſiue acquirens gratiam aut acquiſitio donationis.
Caleb. canis vel quaſi viride ſiue ꝗſi cor: aut quaſi omne cor.
Caleph. idem.
Calitha. quaſi viridis aut quaſi omne cor.
Caliſtens. miſeria humilium vl' cōſummatio reſponſionis.
Calubi canis meus vel quaſi viridis meus. ſiue quaſi cor meum aut quaſi omne cor meum.

Claudius. ſpes tranquilla vel ſpes tranquillitatis.
Claudia. idem.
Clauthomon. locus fletus. vel locus fletuum.
Camua. ſtatio vel reſurrectio.
Camuel. ſtās deo vel reſurrectio dei
Camelite. ſtātes deo vel reſurrectio nes dei.
Camon. ſtatio in qua. vel reſurrectio inutilis.
Canna. fundus vel calamus ſeu preparans vel preparatio. Notandum itaq; q; noſtrum latinum canna de lingua hebrea ſumptum ſit.
Canaan. cōmutatus vel cōmutatio.
Cananeus. idem.
Canath. elatio vel zelotipia.
Candacis. cōmutans vel cōmutio.
Canden. clangor vel recurſus: ſeu retinens aut retentio.
Cappadocia. manus tortoris vel manus exploratoris ſeu manus dño redimens. aut manus redempta dño.
Capadoces. manus tortorum vel manus exploratorum ſiue manus redempti dño aut manu dño redimentes.
Capparis. manus redempta vel manus redemptio ſiue manus tortoris aut manus exploratoris.
Capſep. eccleſia vel congregatio.
Capſeel. ꝯgregatio deo vel eccleſia dei.
Captor. cappador vel cappadocia. ſiue manus tortoris aut manus exploratoris.
Capturiz. cappadoces vel manu torquens ſiue manus tortorum aut manus exploratorum.
Carcbamis. vrbs attrectans vel ciuitas congregatorum.
Charchan. ciuitas gratie vel oppidum donationis.
Carchar. inueſtigator vel inueſtigātes. ſiue oppidum vigilans.
Carees. caluus vel caluitiens ſiue occurrens ignis aut occurſus igneus.
Carcim. decaluans eos vel decaluatio eorum.
Cariath. vrbs murata. vel ciuitas ſeu oppidum vel villa.
Cariathaim. perfecte vocata. vel perfecta vocatio. ſeu villa eorum aut oppidum eorum.
Cariathina. villa eorum vel ciuitas populoſa.
Cariatharbe. villa quattuor vel ciuitas quattuor. i. adam. abraam. yſaac et iacob. qui ibi ſepulti ſunt.
Cariathbaal. vrbs virorum vel ciuitas habens. ſeu villa deuorans aut oppidum vetuſtum.
Cariathdenna. villa ſilens. vel villa ſilentij.
Cariathari. villa deficiens vel oppidum defectionis.
Cariatharim. villa ſiluarum vel ciuitas ſaltuū. ſeu villa deficiens eis. aut villa defectionis eorum.
Cariathim. ciuitas maris. vel oppidum marium.
Cariathſepher. villa pulcritudinis vel ciuitas litterarum.
Cariachaa. ciuitas penitentie vel oppidum patientie. ſeu villa dolentium aut ciuitas dolatorum.
Carie. caluus vel caluicium ſiue occurrens ignis aut occurſus igneus.
Carioth. occurrens igneum. vel occurſus igneus. ſiue calu⁹ reſpōdēs aut caluitium temporale.
Carith. occurrens ignis vel occurſus igneus.
Carmelus. mollis vel tenellus ſiue cognoſcens circumciſionem. aut ſciētia circumciſionis.
Carmelite. molles vel tenelli ſeu ſciētes circumciſionem aut cognoti circumcidentibus.
Carmi. vinea mea vel cognitio mea ſiue aqua cognoſcēs aut cognitio aq̄
Carmite. vinee mee. vel cogniti mei: ſiue agnoſcentes aquas: aut cognitiones aquarum.
Carnaim: cornua vel deſcenſiones ſeu conſcidens fluctuum aut diuiſio commotionis.
Carmo. cornua vel defenſio.
Carmon. cornu iniquum vel defenſio inutilis ſeu concidens merentes aut diuiſio murmurantium.
Caromel. mollicies vel teneritudo ſeu cognoſcens circumciſionem aut ſcientia circumciſionis.
Caromelite. molles vel teneri. ſiue ſcientes circumciſionem aut cognoti circumcidentibus.
Carpum. ſcientem clare vel cognoſcentem perſpicue.
Carthago. ſcrutatio vel conſummatio. ſeu vrbs meditans: aut ciuitas ſolennis.
Carthaginenſes. ſcrutantes vel cōſummati ſeu ciues ſolennes aut vrbane meditantes.
Carthaim. perfecta vocatio vel vocationem perficit ſiue vrbs populi vel ciuitas eorum.
Carthus. perfecte vocatus: vel perfecta. vocatio. qd apud nos melius effertur per. q. lſam vt dicat quartus.
Caſaia. ſummus dñs vel principiū domini.
Caſeon. dure fortes vel duri fortitudine ſeu ſummitas inutilis aut principium murmurationis.
Caſphia. ſummitas liberans dñm vel principium liberationis domini.
Caſphore. ſummitas liberās mōtes vel principium liberalis iracundie.
Caſia. ſummus domini vel principium domini.
Caſim. ſummitas vel principiū ſiue ſummitas eorū aut principium eorum.
Caſis. meſſis vel menſis ſeu ſumme vigilans aut principium vigilie.
Caſis ſummitas viri vel principium aſſumptionis.
Cathat. morſus peccati. vel congregans tempore.
Cathet. mordens vitam vel congregans pauide.
Cauda. clangor robuſtus vel patientia fortis.
Cauere. clangor tube aut clangens tenore.
Caue penitentia vel patiētia. ſeu buccina. ¶ Ex iſto hebreo videtur eſſe tractum noſtrum latinum.

¶ Dic. e. poſt. c.

Cedar. merito vel tenebre. ſeu merens aut tenebroſus.
Cedemoth. antecedens vel primo ſiue orientalis aut oriens.
Ceden: oriens vel orientalis.
Cedes. antecedens vel oriētalis.
Cedma. antiquarum vel antecedēs ſiue orientalis aut oriens.
Cedmonei. antecedens vel antiqua triſticia ſeu priores aut orientales.
Cedmihel. oriens deo. vel anteceſſio dei.
Cedron. triſtis meror vel inutilis dolor.
Celatha. ꝯgregatio vel eccleſia venit
Cephas. Petrus vel firmitas: ſyrum eſt. non hebreum.
Cephira expiatio vel man⁹ diſſipata.
Cephiara: expians vigilem eius vel manum diſſipatam ſuſcitans.
Cela. ad fundam iaciens vel ſuſcitans eam: ſiue tollens ſibimet. aut ſuſtollens ſemetipſam.
Celaia. vox domini vel extollens ſibimet dominum.
Celaſrithan. vallis gigantium vel humilitas fortium.
Celeab. vindicans patrem. vel vindicatio patris.
Celeia. vallis domini vel congregatus domino ſeu vindicans dominū. aut vindicatio domini.
Celeon. vindicans dolorem. vel vindicatio iniquitatis.

Celeſiria. vindicans aram vel vindicatio ſublimitatis.
Celethi. occidentes vel exterminatores.
Celeuma. antecedens vel orientale.
Celita: q̄ſi viridis vel eccl'ia veniēs.
Celmo. vallis. robuſta. vel congregatio fortitudinis.
Clemens eccleſiaſtes vel cōcinator.
Cleophas. contionem tranſcendēs vel congregatio tranſeuntis.
Cleopatra. congregans agnitos vel contionem diſſoluens.
Cenihel. oriēs deo vel anteceſſio di
Cenna. zelotes vel zelotipus.
Cenerus . poſſidens ſectatores vel poſſeſſio ſectatorum.
Cendebeus: zelotes ſufficiens ad intellectum vel zelotipus abundanter intelligens.
Cenereth. ſignū cythare vel quaſi lucerna.
Ceneroth. quaſi lucerne vel cytharum ſigna.
Cenez. zelotius vel zelotes ſiue poſſeſſor contemptus aut poſſeſſio contemptibilis.
Cenez. zelotipi vel zelotes ſiue poſſeſſores contempti. aut poſſeſſiones contemptibiles.
Ceni. eo meū. vel erarius meus ſiue nidus meus. aut poſſeſſio mea.
Cepſam. eccleſia vel congregatio.
Cepſaz. ɔgregās eos vel venatores.
Cereas. occides facturam vel exterminator plaſmationis.
Cerethi. occidentes vel extermina-
Cereceus. tenebroſus vel (tores.
tenebreſcens.
Creta. vocata vel vocatio cōſummata. Inter ſyrū τ hebreū mixtū eſt.
Cretes. vocati vel vocatione conſummati.
Cretenſes. idem.
Ceſar. poſſidens princeps vel poſſeſſor principatus.
Ceſarea: poſſeſſio principis vel poſſeſſio principalis.
Ceſelethaor poſſeſſa principi lucis vel poſſeſſio luminis aduenientis.
Ceſion. durus fortitudine vel duricia fortitudinis.
Cethens. fixus vel abſciſus ſiue cōfractus aut mentis exceſſio.
Cethim. fixi vel abſciſi vel confracti aut mente excedentes.
Cethimoth. figens tempus. vel abſcindens reſponſionem ſeu confracta tempore. aut inſania riſionis.
Cethron. tenebre vel thymiama.
Cethron. tenebrans eos vel thymiama eorum.
Cethura. iuncta vel copulata ſiue thimiama offerens aut mente excedens lumini.

¶ Dic. i. poſt. c.

Ciliicia. cecus vel luctus ſiue aſſumptio. vel vomitus eius.
Cina. lugens vel luctus. vel poſſidens aut poſſeſſio.
Cinam . lugens eos vel poſſidens eos. ſiue luctus eorum aut poſſeſſio eorum.
Cinei. lugentes vel poſſidentes.
Cinoth. lamentatio vel lamentationes ſeu lugens tempore.
Cinctus. luctus vel poſſeſſio quod apud nos melius effertur per. q. litteram vt dicatur quintus.
Ciprus. meror vel triſticia.
Ciprius. merens vel triſtis.
Cipriarches: merens princeps vel triſticia principis. inter hebreum τ grecum mixtum eſt.
Circus. hereditans vel hereditator.
Cirinus. heres vel hereditas. quod apud nos melius effertur per. q. litteram. vt dicatur quirinus.
Cirine. hereditas vel hereditatio.
Cirenei. heredes vel hereditantes.
Cireneuſes. hereditans vel hereditantes.
Criſpus. ſciens vel cognitio.
Cis. vir mouens vel durus.
Ciſon. durus iniquus vel vir mouens dolorem.
Ciſon. letificans eos vel duricia eorum: ſiue impegerunt in eos aut vomitus murmurationis.
Ciſij. amentes vel ſtupentes ſeu mirantes aut admiratio.
Cithij. concīſi vel plage conſummationis.

¶ Dic. o. poſt. c.

Coph. vocatio vel concluſio. ſiue aius aut excuſſio.
Cohath. mordentes vel congregati ſiue morſus. aut congregatio.
Cobila. inueterans aut inueteratio.
Cobilaam. inueterans populū. aut inueteratio populi.
Coho excuſſio vel preſtolatio ſiue preſtolans aut excutiens.
Colaia. vox facta ſiue vocis factio. aut vox dñi aut vox dñica.
Colaça. vox videntis vel vox fortitudinis.
Colonis. vox eorum vel reuelatio eorum.
Colonienſes. voces eorum vel reuelationes eorum.
Coloſſis. vocis facte obediens vel vocis facte obedientia.
Coloſſenſes. vocis facte obediētes. vel vocis facte obedientie.
Colozai. vox fornicaria vel fictio diuinis.
Coloes. omnes vel cōcluſio ſiue inſtigantes aut conſummatio.
Cōdimens ſciphus vel phiala.
Corban. donū vel oblatio.
Corbana donū eius vel oblatio eius
Corbanā. donū gr̄e vel oblatio gratificationis.
Cornelius intelligens circūciſionē. vel intelligētia circūciſionis.
Coſam. diuinans vel diuinatio ſeu diuinans eos aut diuinatio eorū.
Cozbi calix immenſus vel immola mihi.

¶ Dic. v. poſt. c.

Cur. gelu vel frigus
Cus durus vel vomēs vir.
Cuta. biuiū vel duplicitas.
Cuthi. duplices vel in biuio.
Cuba. canis vel latrator.
Cubai. canis me' vel latrans mihi.
¶ Hucuſq; p ſimplicem. c. liſam ſine aſpiratione lecta ſunt principia noim. Exhinc que ſequuntur aſpiratione addita. i. per ch. grecum legenda ſunt. Sciendum tamē ē q̄ hebreus ſermo non hʒ ch. liſam. ſed noia que apud nos p hanc leguntur apud eos ſcribuntur p heth. que duplici aſpiratione profertur.
Chabol. quaſi germen vl' quaſi germinans.
Chabon. quaſi intelligens. vel quaſi intelligentia.
Chabonyz. liba vl' cruſtula. ſeu quaſi intelligens eos. aut quaſi intelligentia eorum.
Chaboni. manus ſpinarum. vel acerunus ſpinarum ſiue preparantes aut preparationes.
Chabre. coniungens vel incātator. ſeu coniunctio aut incantatio.
Chabul. diſplicētū vel indignatio
Chabri. quaſi grauitas aut quaſi elatio.
Chachō. ſculpens vel ſculptura.
Chaſuar. fortis vir. vel robuſta viri ſuſcitatio.
Chalaal contectio regio commixtionis. vel contectio regionis fermentate.
Chalachath. paſcens vel nutriens ſeu pabulum aut nutrimentū.
Chalad. paſcens martyrem vel cōſummatio teſtimonij.
Chalamach. oēm fortitudinem habēs vel ois fortitudinis habitudo.

¶Chalamar. omne amarum vel oīs amaritudo.
¶Chalamath. menſus eſt. vel conſummauit ſiue conſummatus a cōſummatio.
¶Chalime. omnes vel oīs: ſeu oīnes nos. aut conſummatio futura.
¶Chalcal. paſcens vel nutriēs. ſeu pabulum aut nutrimentum.
¶Chaldea. quaſi fera vel quaſi feritas. ſeu quaſi demonium. aut quaſi mammilla.
¶Chaldei. quaſi fere vel q̄ſi feroces ſiue quaſi demones aut q̄ſi mamille
¶Chale. contecta regio vel contectio regionis.
¶Caleph. canis vel quaſi viride ſiue quaſi cor aut quaſi omne cor.
¶Chalech. idem.
¶Chaleſelū. contegens regio eos vel contecta regio eorum.
¶Chalphi. contegens regionem erroris vel contentio regiōis illaq̄ate.
¶Cham. calidus vel callidus ſiue calor vel caliditas.
¶Cham. ſurgens vel reſurrectio ſeu neceſſitas. aut neceſſarius.
¶Chamaal. fidelis commixtio vel ſimilitudo deſpectionis.
¶Chamam. fidelis vel fidelitas. fidelis populo aut fidelitas populi.
¶Chamam. ſimilis vel fidelis. dono aut ſimilitudo gratificationis.
¶Chamoam. fidelis populo aut ſimilitudo eorum.
¶Chamon. ſurgēs dolor vel calidus meror ſeu calida iniquitas. aut neceſſitas murmurationis.
¶Chamos. congregans vel congregatus ſiue quaſi attrectans aut quaſi attrectatio.
¶Chamuel. calēs deo vel calidus dei ſeu dei neceſſitas aut dei reſurrectio.
¶Chamuelite. calentes deo vel calidi dei ſiue deo neceſſarij: aut deo reſurgentes.
¶Chamul. calefactus ros vel calefactio roris.
¶Chamul. ſurgens dolor vel neceſſarie parturiens, ſeu calens dolore. aut caliditas parturientis.
¶Chana. zelus vel emulatio. ſeu poſſedit eos aut poſſeſſio eorum.
¶Chanaan. ſuſpirās vel motus eorum. ſiue humilis aut negociator.
¶Chanaan. zelus populi vel emulās populum ſiue poſſidens populos aut poſſeſſio populorum.
¶Chanaan. poſſidens donum vel emulator gratie.
¶Chanaan, erubeſcens vel reuerſus eſt ſiue quaſi monētes aut quaſi reſpondentes.
¶Chanaan. pauperculus vel negociator ſiue poſſidens donum aut emulator gratie.
¶Chanana. humilians eum vel negocians ei. ſeu poſſidens donum eiꝰ aut emulator gratie eius.
¶Chananeus poſſidens vel poſſeſſio
¶Chananeus. emulator vel zelotes ſiue preparatus aut negociator.
¶Chananei. poſſidētes vl' poſſeſſiōes
¶Chananei. zelotipi. vel emulatores ſeu preparati aut negociatores.
¶Chana. humilitas vel ipſe pauperculus ſiue mutabilis.
¶Chanam. pauperculus meus vel negocians mihi ſiue poſſidens donum meū aut emulator gratie mee.
¶Chananei. humiles vel poſſidentes ſeu zelotipi aut emulatores.
¶Chapſael. congregans deo vel eccleſia dei.
¶Characha. ira furens vel foramen iraſcibile.
¶Charada. exercitus vel caſtra filiorum iſrael.
¶Charalla. ciuitas laudis vel oppidum laudationis.
¶Charam. lyra vel foramen ſiue furibundus aut iraſcibilis.
¶Charrā. fodiēs eos vel effoſſio eorum.
¶Charran. lyra vel ira. ſiue furor aut foramina.
¶Charchath. inueſtigans peccatum vel inueſtigatio temporis.
¶Charit. diuiſio vel conſciſio ſiue cognitus vel cognitio.
¶Charmamos. agnus congregatus vel agnitio quaſi armentum.
¶Charnuz. denica grata cognitio aq̄.
¶Charſena. furor abundans. vel occurſus anguſtie.
¶Charecha. perfecta vocatio vel perficit vocationem.
¶Charchan. pfecta vocatio doni: vel perficit vocationem gratie.
¶Caſaloth ſpes eorum vl' q̄ſi populātes
¶Caſbi. calix in me: vel immola mihi ſiue calix meus aut immolatio mea
¶Caſbon. calix meroris vel imolans iniquitatis. ſiue calix murmurans aut mutatio inutilis.
¶Chaſed. quaſi copulantes vel quaſi populantes. ſunt vero ipſi caldei mutato nomine.
¶Chaſaleu. ſpes eius vel ſperās i eū:
¶Chaſelon. fortis duritia vel fortitudine durus.
¶Chaſeth. meſſor vel meſſio ſeu dure fortis aut durus fortitudine.
¶Caſphim: immolans eos vel calida innuens.
¶Caſleu. ſpes eius vel ſperans in eū.
¶Caſloim. conſummatio vel oīs dolor ſiue incendens aut incendium.
¶Caſlon. ſcelus vel triſticia. ſiue protectus aut protectio.
¶Chazbi. mendacium vel iniquitas.
¶Chazib. fictio vel mendacium.
¶Chebrō. cōiugiū vel incātatio ſeu videns ſēpiterne. aut viſio ſempiterna
¶Chedel. ſignum pauperis vel ſcientia tabularum.
¶Chelbon. lactei vel albentes:
¶Chelcia: pars dn̄i vel ptiens dn̄s.
¶Chelciam. pars dn̄i eſt. vel partiens dominus eſt.
¶Chelian. incendium dn̄i eſt. vel conſummatio dn̄i eſt.
¶Chelion. incendiū vel conſūmatio.
¶Chelmath. po doni vel donatio puta
¶Chelon. ab initio vel conſummatio ſiue omnis dolor aut reuelatio eorū.
¶Chelud. ſignum deſtinans vel ſcia.
¶Chenne. q̄ſi cythara vel q̄ſi lucerne.
¶Chenereth. ſignum cythare vel quaſi lucerna.
¶Chennereth. idem.
¶Chenneroth. quaſi lucerne vel ſigna cythararum.
¶Chenneroth. idem.
¶Chennor. canticum vel cythara ſeu agnitus lumen aut agnitio luminis.
¶Chereloth. viſio ſigni. vel viditſa ſignum.
¶Cherethim. diſponentes vel diſpoſitiones eorum.
¶Cherethoro. cognite auferens vel cognita ablatio.
¶Chermel. molle vel tener ſiue agnitꝰ teneri aut cognitio circunciſionis.
¶Cheros. glacies vel ſolitudo.
¶Cherub. ſciētia multiplicata: vel ſciētie plenitudo.
¶Cherubin. imaculata pictura vl' ſciētia multiplicata: ſeu ſciētia plētudo. vel quaſi plures. ſciētie ⁊ intellectus.
¶Cherubin. idem.
¶Cheſlon protegens vel protectio. ſeu ſcelus aut triſticia.
¶Cheſlion. conſummatio vel omnis dolor. ſiue incendens eos. aut incendium eorum.
¶Chet. percutiens vel percuſſio.
¶Chethaluth. ſignum inſanie. vel fortitudo iniquitatis.
¶Chetlis. percuſſa generatio vel percutiens generationem.
¶Chetim. ſignati vel metum. ſeu formidantes aut inſanientes.
¶Chidon. ſcutum vel clypeus.

Chiphara. expians vel expiatio. ſeu catulus eius aut manꝰ diſſipati. qđ aut diximus catulum leonē ſignificat: quem greci pymeon vocant:
Chilaab. vindicans patrem aut vindicans patris.
Chiſil robuſtus. vel fortitudo.
Chiſloth. ſtulti ſignum vel ſtulticie ſignificatio.
Chium. vindicans eos. vel vindicatio eorum.

¶ Dic. o. poſt. ch.

Choa. eccleſia vel cōgregatio.
Choadad. maximum vel precipuum.
Chobal. cōdemnans vel cōdēnatio.
Chobar. gratitudo vel iuxta electuꝫ.
Chodchod. carthago vel carthaginenſis.
Chodonaçer capiens plaſma: viuū vel captura viui plaſmatis.
Chodorlagomar. quaſi habens de eorum manipulum.
Chodorlaomor. idem.
Choeleth. eccleſiaſtes grece conditor latine.
Chomarim. editui vel ianitores.
Chomor. laceſcēs vel ꝓuocationes.
Chonenias. ꝑcuſſus domino vel percuſſio domini.
Chobar. decaluans patrem vel caluaria patris.
Chore. clamans vel caluus ſiue glacies aut caluitium.
Choreb. ardor vel ſiccitas ſiue coruus aut ſolitudo.
Choreb. menſa. vel maſſa ſiue temptans aut temptatio.
Chorreus. iracundus vel liber ſiue farinatus aut de foramine.
Chorrei. liberi vel iracundi ſiue farinati aut de foraminibus.
Chorethi. diſperdens vel diſperſio ſeu diſſipans aut diſſipatio.
Chori. caluus meus vel clamās mihi: ſiue caluitium meum: aut glacies mea.
Chorite. glacioſi mei vel clamantes mihi. ſiue calui mei aut caluities mea.
Chorel. farina vel farinatꝰ ſeu poſt me aut foramina mea.
Chorinthus vrbanꝰ vel oritur ipſe. ſeu conuerſatio eorum aut adminiſtrans reipublice.
Chorinthi ciues vel conuerſantes ſibi. ſeu decuriones eorum aut publici adminiſtratores.
Chorographia. regiones deſcripte. vel regionum deſcriptio.
Choraçai. hoc ſecretum mihi vel hoc myſterium meum.
Chorocaim. idem.
Chos. calix potatio.
Choſi. calix meꝰ vel potatio mea.
Choſan. calix donatus vel potuꝫ gratificationis.
Choum. congregans eos vel cōgregatio eorum.
Coçbi. iniquitas vel mendacium.
Choçabeth iniqua domus vel mendacij habitaculum.

¶ Dic. v. poſt. ch.

Chub. grauitas vel condemnatio.
Chun percutiens vel percuſſio.
Chus. ethiops. vel tenebroſus.
Chuſal. niger vel tenebris. vultur vel deuorans.
Chuſan. tenebrans eos vel nigredo eorum.
Chuſan tenebrans donuꝫ vel nigredo gratificationis.
Chuſamaſathaaꝫ. tenebroſa iniquitas. vel nigredo impietatis.
Chuſi. niger mihi vel tenebrās me.
Chuſi. ſecretum vel ſilentium ſiue arcanum aut profunditas.
Chuſa. duricia iſta. vel tenebroſus iſte.

¶ Sequuntur interpretationes hebraycorum nominum incipientiuꝫ a. D. littera.

Daba. cliuus vel procliuium.
Dabai. cliuus meus vel procliuium meum.
Dabath. cliuus vel procliuium.
Dabrath. oraculum vel loquela.
Dabereth. oraculum fontium. vel locutio puteorum.
Dabreiamin. paralipomenon grece. verba dierum latine.
Dabir. loquens vel loquela. ſiue loquens deo: aut oraculum dei.
Dabira: loquens ei vel loquentia eius. ſiue loquitur ei deus. aut ciuitas litterarum.
Dabri. loquens vel locutio ſiue oraculum vel eloquentia.
Dachar. compungens vel compunctio. ſiue compungentes aut compunctiones.
Dadan. iudicans vel iudicium ſiue ſolitarius aut fratruelis eorum.
Daca. fortis malitia. vel iudicium maledictionis.
Dacci. forte maligne vl' iudices maledicti.
Daphca. adheſio vel remiſſio ſiue adherens. aut pulſatio.
Daphnen: pulſans oculus. vel adheſio fontis.
Daphnim. ſignū operum: vel ſigni operatio.
Dagan. triticū vl' frumentū ſeu piſcis donatus. aut piſcis gratificatus.
Dagō. piſcis memorie vel piſcis triſticie. ſeu piſcis iniquꝰ aut piſcis inutilis.
Daias. fortis dn̄o vl' paupculꝰ dn̄i.
Dalaias: hauriens domino vl' pauperculus domini.
Dalaian. hauriens domino eſt vel pauperculus domini eſt.
Dalani. agēs pauper vel egenus paupertas.
Damula. ſitula vel paupercula.
Dalmatia. grandis egeſtas. vl' magnitudo egeſtatis.
Dalmatica. grandis egeſtas vl' magnitudo paupertatis.
Dalmanuta: ſitula quō pauper vel paupertas requieſcens ſupernus.
Damaim. ſanguis vel ſanguines. ſeu ſanguinum aut ſanguineus
Damaris. ſilens caput vel ſilentiuꝫ capitis.
Damaſcꝰ. ſanguis ſacci. vel ſanguineus ſaccus.
Damaſcus. ſanguinem bibens vel ſanguinem propinans ſiue ſanguis potus aut ſanguinis oſculum
Damaſceni. ſanguine ſacci vel ſanguinum oſcula.
Damaſceni. ſanguinem bibētes vel ſanguineꝫ propinantes ſiue ſanguinum potatores. aut ſanguinee potationes.
Damna. cauſa vel iudicium ſeu ſilens vel ſilentium.
Dan. cauſa vel iudicium.
Dana. cauſa eius vel iudicium eius
Danite: iudices vel cauſatores.
Daniel: cauſa dei vel iudicium dei. ſiue iudicans deo aut iudicauit me deus.
Daram. auſtralis vel africanus.
Dardabe. generatio cognita vel generatio cognitionis.
Darius. fertilis aut augmentatꝰ
Daron. africa vel plaga auſtralis
Daſem. frenum vel retinaculuꝫ
Dathan. donum eorum vl' donum ſufficiens.
Dathemā. donū formidoloſo vel donū ſufficientiam accipiens.
Dauid. fortis manu vel vultu deſiderabilis.

¶ Dic. e. poſt. d.

Debalaim: delectans ſeculo vel delectatio ſecularis
Debahaſethapes. deſecans vel eloquentia deſecata.
Deblata: palata. vl' obprobriuꝫ gra

to autem ſermone debla ta iouis ci-
uitas interpretatur.
Deblathaim. palate vel obprobria
eorum ſeu palate eorum aut obpro-
bria eorum.
Debela. delectatio ſeculo. vel delecta
tio ſecularis.
Debelathaim. lateres vel maſſe quas
ſolent compingere de recentib[us] ficis
quas hebrei debelath nuncupant.
Debera. locutio vel vrſum timens.
Debir. loquens vel loquela ſiue vr-
ſum timens aut vrſi timor.
Delon. ſufficiens ad intellectū tē-
ptationis. vel abundanter intelligēs
accinctum latrunculum.
Delbora. apis vel loquax ſeu elo-
quens aut eloquentia.
Deda. adherens vel pulſans ſeu re-
mittens aut remiſſio.
Deda. plātata vel plaſmata ſiue ſub
tilitas aut plaſmatio.
Dedan. hoc iudiciū vel tale iudiciū.
Dedana. generatio eius vel genera
tio eorum.
Dephea. pulſans vel adherens ſiue
pulſatio aut remiſſio.
Delaia. hauriens dominuʒ vel pau-
perculus domini.
Delean. egens vel egeſtas.
Deletan. egens vel egeſtas eorum.
Delethan. egens vel egeſtas eorum
Deleth. tabule aut tabularum.
ſeu pauper aut ianua.
Delphon. pauper facie vel egenus
contemplator.
Delo. ianua vel paupertas.
Delthi. pauper egens vel pauperta-
tis egeſtas.
Demas. ſilens vel terren[us] ſiue ſilen
tium: aut ſanguineus.
Demetrius. nimiuʒ perſequens: vel
vehementer incēdens: ſeu fortis ad
perſequendum aut robuſtus virga
deijcere.
Denna. cauſa vel iudiciuʒ ſeu ſilēs
aut ſilentium.
Demophon. ſilentium ſubiti mero-
ris: vel ſanguineus eructans.
Demon. ſanguine[us] meror: vel ſuf-
ficiens iniquitas.
Demonius. ſanguineus meror eis
vel ſufficiens iniquitas eorum.
Denaba. iudicium ſerens vel iudi-
cium aſſerens.
Dennaba. Idem.
Dennababa. cauſa patris: vel ſilen-
tium fraternitatis.
Derbē. loqns vl' fili[us] generatiōis.
Derbens. loquax vel generatus.
Deribon. loquela percutiens vel ge
neratio percuſſionis.
Deſan. fortis elephantis: vel forti-
tudo elephantis.
Deſſan. fortis dignitas: vel pingue
do eleuationis.
Deſeth. murus vel nicatio: ſeu pa-
riens aut calcatio.
Deſon. fortis pupilla vel calcauit rā
ſyro ſermone: hebraico autem pin-
guedo interpretatur. aut cinis id eſt
fauilla holocauſtorum.
Deuhel. agnoſcant deum vel agno-
ſcitur deus.

¶ Dic. i. poſt. d.

Diabolus. defluēs vel deorſuʒ
grece: aut dicitur criminator
aut clauſus in ergaſtulo.
Diaphanes illūinans vel dilucidū.
Diana. egritudines ſuſcitās vel e-
grotationum ſuſcitatio.
Diapſalma. percantatio vl' ſpiritus
ſancti ceſſatio: ſiue amen aut fiat gre
co autem ſermone interpretatur vo-
cum diſiunctio.
Dibon. ſufficiens ad intellectuʒ vel
abundanter intelligens.
Dibongad. ſufficiens ad intellectuʒ
tentationis. vel abundanter intelli-
gens accinctum latrunculum.
Dimaon ſufficit eis dolor: vel ſuf-
ficit eis meror. ſiue ſufficientia mur
murationis eorum. aut ſufficientia
iniquitatis eorum.
Dimana. ſublimitas vel ſatis mi-
merans.
Dina. cauſa hec vel iudicium iſtud.
Dinei. iudices hi vel cauſidici iſti.
Dionyſius. diiudicatus vel vehemē
ter fugiens.
Dioſcore. pulcri ad tegēdū: vel pul
chre ptegētes: ſūt aut gēini caſtores
Dioſcorus pulchre contegens vel
pulcre ad tegendum.
Dioſpol[us] abnuēs vel abrenūciatio
Diopetres. ſpecioſus inſulſus. vel de
cor inſaniens.
Diſan. fortis elephantus vel forti-
tudo elephantis.
Diſon. cinis aut pinguedo: ſeu for-
tis pupilla aut calcatio eius.
Diſme. ad occidētē vel occidētalis.
Diſir. quercus vel ylex.

¶ Dic. o. poſt. d.

Doeh. commotus ſiue ſollici-
tus aut ſollicitudo.
Dodan. patruus domino eſt. vel pa
truelis domini.
Dodanim. patruus vel patruelis.
Dobec. motus vel motiuus: ſiue ſo
licitus aut ſolicitudo.
Domi. rubra vel accenſus ruforuʒ.
Domna. ſilens vel ſilentium.
Don. iudicium vel iudicator.
Dor. natiuitas vel generatio.
Doram. generans populos: vel ge-
neratio populorum.
Dorchas. caprea vel damula.
Dorda. natiuitas fortis: vel genera
tio deſiderabilis.
Dormim generatus excelſe vel ge-
neratio exaltata.
Dormin. generationes excelſe vel
generationum exaltatio.
Dorx. genitus furor vel generatio-
nis medicamentum.
Dorachaplxt. natiuitas aduentus
humilis: vel generatio paruuli ve-
nientis.
Doſubeus. calcatio ſtipida vel vn-
ctionem formidans.
Dothaim. pabulum vel viride eo-
rum: ſiue ſufficiens defectio: aut ſuf-
ficientia defectionis.

¶ Dic. u. poſt. d.

Dudi. ſolitarius vel fratruelis
Dui. decus vel pulcritudo.
Duhel. decorans dominum: vel pul
critudo dei.
Duma. tacens vel ſilentiū: ſiue gau
dium et leticia.
Durach. loquax vel locutio: ſeu lo-
quens frater vel locutio fratris.
Duram. pulcritudo vel loquela ſeu
loquens pplo aut pulchritudo eoʒ.
Druſilla. generis pacifica: vel gene
rationem pacificans.
¶ Sequitur interpretatio noīum
incipientium a littera. E.

Ebal. vallis vetus vel vetus
vorago: ſeu vallis deficiēs: aut
aceruus: lapidum.
Ebrona. tranſiens vel tranſitio ſiue
tranſcendens aut tranſgreſſio.
Ebrona. incantator vel incantatio
ſiue coniugiū: aut viſio ſempiterna.
Ebroni. tranſiens mihi: vel tranſi-
tio mea: ſiue tranſcēdens: aut tranſ-
greſſio mea.
Ebronii. tranſiens mihi: vel trāſitio
mea. ſiue coniugium meum: aut vi-
ſio ſempiterna.
Ebronite. tranſeūtes me. vel mihi.
ſeu tranſitus mei aut tranſgreſſio-
nes mee.
Ebronites. incantatores mei vel in-
cantationes mee: ſeu coniugati mi-
hi aut videntes ſemper me.
Edada. ornata vel voluptuoſa.
Edena. voluptas eius vel delicioſe
ornata.
Edenium. voluptates delicioſe. vel
ornata delicioſe.

Eden. voluptas vel ornatus ſeu di-
uitie aut delicie.
Edenna. voluptas pulcra vel delicie
pulcre. ſiue ornatus pulcri aut diui-
tie pulcritudinis.
Edex. voluptas vigilie vel ornatus
conſurgens. ſeu diuitie effuſe. aut de-
licie reſurgentes.
Edeo. delicias tollens vel voluptuo-
ſa plaſmatio.
Eduſa. delicata mulier vel voluptuo-
ſa aſſumptio.
Edna. voluptuoſa pulcra vel orna-
mentum pulcritudinis.
Ednas. ornatum tollens vel diuitio-
ſa plaſmatio ſiue delicatus ſerpens
aut voluptuoſus coluber.
Edom. rufus vel vulnus. ſiue terre-
nus aut ſanguineus.
Edoma. rufa vel terrena ſiue rubēs
aut ſanguinea.
Edrax. inundatio paſtus mei. vel
inundatio paſcit me.
Edraim. inundatio malorũ vel na-
tiuitas peſſimorũ ſiue deſcenſio pa-
ſtorum: aut inundatio pabulorum
meorum.
Ephraim. creſcens vel auctus ſiue
augmentum. aut fertilitas.
Effraemite. augentes vel aucti ſiue
fertiles aut creſcentes.
Effra. videns vel frugifera. ſeu fer-
tilis aut puluerulenta.
Effrata. idem.
Effratei. fertiles aut frugiferi. ſiue
videntes aut puluerulenti.
Effrem. auctus vel creſcens ſeu fer-
tilis aut fecundus.
Effron. puluis meroris vel puluis
inutilis: ſiue puluis eorum aut vitio
iniquitatum.
Effeta. adaperite vel apertus ſis.
Effa. menſura vel effundēs ſiue re-
ſolutus aut reſolutio.
Effai. menſura mea vel defectio
mea: ſiue effundens me: aut diſſolu-
tus mihi.
Effarath. diſſolutio vmbraculi: vel
effuſio viſionis conſummate.
Ephnerus. effundens decorem vel
diſſoluens imagines.
Epher. menſura cōſurgens: vel effu-
ſus vigilijs. ſiue diſſolutus pelliceus
aut reſolutio.
Efferite. effuſi vigilijs: vel menſure
conſurgentes: ſiue diſſoluti pelliceis
aut reſoluentes conſurrectionem.
Ephermeſtha. menſura effundens
variarum. vel conſurrectio diſſoluens
varietatem.
Ephſum. conſilium meum vel ani-
ma mea ſeu finis eorum aut volun-
tas mea in ea.
Ephſij. voluntas mea vel anima
mea in eis: ſeu fines eorum: aut con-
ſiliatores mei.
Effree. fecunditas vel augmētatio.
Ephi. menſura trium modiorum
vel tres modij menſurati.
Ephot. ſuperindumentũ vel ſuper-
humerale.
Ephſiba. menſura rectitudinis vel
voluntas mea in ea.

℄ Dic. g. poſt. e.

Gbathan. ſolenne manda-
tum humile: vel leta domus
reſponſionis.
Egbathanis. ſolenne mandatum
humilis viri: vel leta domus reſpon-
ſionis aſſumpte.
Egeus. letus vel ſolennis.
Egyptus. tenebre vel anguſtia ſiue
tribulatio coanguſtans aut coangu-
ſtatio tribulationis.
Egyptiacus. tenebroſus vel coangu-
ſtatus: ſiue tribulatione coanguſta-
tus: aut coanguſtatione tribulatus.
Egla. vitula vel iuuenca: ſiue ſolen-
nis aut feſtiuitas eius: ipſa eſt my-
col: vxor dauid que genuit ei Je-
thram: in cuius partu occubuit.
Eglaim. vitule vel iuuencule: ſiue
ſolennes eis aut feſtiuitates eorum.
Eglon. vitulus meroris vel iuuen-
culus iniquitatis ſiue ſolenne mur-
mur aut feſtiuitas inutilis.

℄ Dic. l. poſt. e.

La. maledicta vel ipſi: ſeu te-
rebintus. aut arbuſtula.
Elaath. ad ſolum vel ad ſolitarium
ſiue ad vnũ: aut maledictio peccati.
Elada. dei ſeruus vel dei teſtimoni-
um: ſeu maledictio fortis aut tere-
bintus deſiderabilis.
Ellada. ad ſcientiam vel ad ſenſum
ſeu laus ſeruitutis: aut dei ſcientia.
Syro autẽ ſermone interpretatur
ſuper hanc.
Elade. aſcenſio vel ad aſcenſum: ſi-
ue domini ſeruitus. aut maledictio
teſtimonij.
Elam. orbis vel ſeculum: aut poſtis
aut ſuperliminare.
Elam. veſtibulum vel comparatio:
ſeu deſpiciens aut oppoſitio.
Elamite. orbes vel ſecula ſeu poſtes
aut ſuperliminaria.
Elamite. veſtibula vel cōparati ſeu
deſpicientes aut oppoſiti.
Elas. maledictus ipſe vel faciens o-
perationes.
Elaſa. operatio vel ad faciendum
ſeu laudem faciens: aut laudab. ſiue
plaſmatio.
Ellaſa. opatio ad faciendam ſiue d
um ſuſtollens: aut dei plaſmatio.
Ellaſar. hanc ſeparans vel hec ſepara-
tio ſiue deum declinans: aut dei de-
clinatio.
Ellaſar. laudans carcerem: vel la
ſuſtollentium vigilantes: aut lau-
dans plaſmationem ſuſcitantes.
Elath. vnum vel vnitas: ſiue ſolita-
rius aut ſolitudo.
Elath aulones vel terebintus ſiue
deo precans: aut maledictus ipſe pec-
cator.
Ellane. applicans vel perſecutio: ſi-
ue applicabitur aut perſequetur.
Elbon. deo fortis vel robuſtus for-
titudine.
Elcham. pars eorum vel teſtimo-
nium eorum: ſiue deo ſurgens aut
dei neceſſarius.
Elcā. pars eorum vel teſtimonium
eorum ſeu dei portionem aut dei poſ-
ſeſſio.
Elchath. portio vel portiuncula: ſeu
portio temporis: aut portiuncula pec-
catoris.
Elchefe. aduocatio vel aduocata
Elcheſens. aduocans vel aduocat⁹
Elchefi. aduocatus meus vel aduo-
tio mea.
Eldea. ad ſcientiam vel de ſcientia.
Eleale. conſcenſio vel ad conſcen-
ſionem.
Eleaman. dei mei decus: vel dei mei
pulcritudo.
Eleazar. deus meus adiutor: vel dei
mei adiutorium.
Eleazarus. deus meus adiutor ꝑſi-
lij vł de⁹ me⁹ adiuuās feſtinanter
Eleb. deus pater vel dei paternitas
Elech. portio vel portiuncula
Elechite. particule vel portiones
Elecie. aſcēdentes vel aſcenſiones
ſiue aſcendens vel aſcenſio.
Eliel. laudans vel laudatio.
Elem. poſtes vel ſecula ſiue veſtibu-
lum aut ſuperliminare eorum.
Elama: poſtis eius vel ſeculum ei⁹
vł deū accipiens: ſiue deū collens.
Elemō. ſcientia dei: vel aſcenſio.
Elemon. greci vel grecorum.
Eleon. diuinitas vł ad laborantes
ipſe eſt mons oliueti. de quo dñs co-
ram diſcipulis aſcendit in celum.
Elesa. ad inſulam vel ad facien-
dum: ſiue deum ſuſtollens: aut dei
plaſmatio.
Eleutherus. ſeculũ honorans vel
exercitum cohabitatio.

Eliab. deus meus pater: vel dei mei paternitas.
Eliab. vana abſconſio: vel nequaq̄ abſcóditus: ſiue deus meꝰ pater eiꝰ: aut dei mei paternitas ei.
Eliachim. deus meus reſuſcitabit. vel deus meus frater eorum.
Eliada: deus meus cognouit vel deꝰ meus audiet. ſeu dei mei ſeruꝰ: aut dei mei teſtimonium.
Eliade. Idem.
Eliadan. deus meus cognouit. eos: vel deus meus audiet eos: ſiue deus meus ſeruet eos: aut deus meꝰ teſtificator eorum.
Eliam. deus meus pplo: vel dei mei populo: ſiue deus meꝰ mirabilis eis: aut deus meus miraculum eorum.
Eliaſub deus meus facturaꝫ incendens. aut deus meus plaſmationem conuertens.
Eliatha. deus meus tu: vel deꝰ meus veni: ſiue deo meo peccans: aut deo meo tempus.
Eliathan. deo meo calens: vel dei mei calidus: vel deo meo ſurgens: aut dei mei neceſſarius.
Elieu. veſtibula vel maledicti ſeu poſtes aut ſuperliminaria.
Eliada. deus meus nouit: aut ſcientia dei mei.
Elidad. dei mei patruꝰ: vel deꝰ meꝰ patruelis.
Eidalx. deus meus ſcit ipſum eſſe vel deus meus ſcit ipſuꝫ viuere: ſiue deus meus nouit ſuſceptos aut deus meus nouit ſuſcipiendos.
Elidelach. aceruus emiſſus germinis: vel emiſſio germinis aceruati. ſiue deus meus ſcit portioneꝫ: aut deꝰ meus nouit periculum.
Eliezer. deus meus fortis: vel deus meus adiutor: ſiue deo meo ſeparatus: aut dei mei ſanctificatio.
Eliphal. deus meus mirabilis: vel dei mei miraculum.
Eliphaleth. deus meus diuidés vel dei mei diuiſio: ſiue deus meꝰ mirabiliter ſaluans viuentes: aut deꝰ meꝰ mirabiliter liberans pauidos.
Eliam. dei mei populus vel dei mei congregatio.
Eliamá. deus meꝰ donans: vel deus meus dñans ſiue deo meo donate.
Elymas: tranſgredi faciens vel ad tranſgreſſionem ingrediens.
Elymelech. ad regem vel ad principem ſiue dei mei regnum: aut deus meus regnator.
Elion. excelſus vel ſublimitas: ſiue dei dolor: aut deo inutilis.
Elionai. ſublimis vultur: vel excelſus deuorator.
Elioreb. dei mei hyems: aut dei mei tempeſtas.
Eliſa. ad iſulá aut dei mei ſaluatio.
Eliſabeth: dei mei ſeptima: vel deꝰ meꝰ cognouit ſiue dei mei iuramétum: aut dei mei ſaturitas.
Eliſaph. dei mei ſpecla: vel deꝰ meꝰ ſpeculator: ſiue deus meus abſcondens: aut dei mei abſconſio.
Eliſaph. dei mei labiuꝫ vel dei mei vinculum: ſeu dei mei ſpeculum: aut dei mei anguſtia.
Eliaſaphan. dei mei lepus: vel dei mei hericius: ſiue dei mei ſpeculator aut dei mei vinculum.
Eliſalx. dei mei ſalus vel deꝰ meus defendit me.
Eliſama. deus meꝰ adiuuit vel deꝰ meus exaudiuit.
Eliſar. dei mei princeps: vel dei mei velamen. ſiue pater meus fortis. aut pater meus coanguſtans.
Eliſe. dei mei ſalus. vel dei mei protectio.
Eliſeth. dei mei ſalus: vel deus meus hic eſt. ſiue deus meꝰ ſaluans vitam aut deus ſaluans pauidos.
Eliſua. dei mei ſalus vel dei mei ꝓtectio.
Eliſue. Idem.
Eliſuer. dei mei murꝰ. vel deo meo continens: ſiue pr̄ meus fortis aut pater meus coanguſtans me.
Eliud. deus meus dominꝰ. vel deꝰ meus iſte.
Elmadan. dei mei menſura: vel dei enumeratio.
Elmelech. dei mei regnū. vel deus regnator.
Elmodab. dei regnatio. vel dei natiuitas.
Elmodad. dei menſura vel ad matrem eius precipuam.
Elmom. cōtémnens vel contemptus.
Elmon. locus vel ille ſiue hic aut cōtemnens me.
Elmondablataim. contemnens palatas: aut contemptus obprobriorū.
Elnatham: addens vel adiectio ſiue ad dantem: aut dei donatio.
Elnatū. dei donatio: vel deo donatꝰ.
Elo. deo vel deitas. ſiue exercitꝰ eius aut exercitus eorum.
Elocupoꝛia. turme militūꝫ vel opera eorum.
Eloi. deus meus vel deitas mea.
Eloim. deus eis vel deitas eorum.
Elom. exercitium fortitudinis vel exercitans fortitudinem.
Elon. quercꝰ vel roborꝰ ſeu regio cāpeſtris. aut exercitus fortitudinis.
Eloth. arietatio vel arietis ſignum ſiue deo ridens aut dei temporalis.
Eliathba. vana abſcóſio: vel nequaq̄ abſconditus.
Elthaci. vanus comitus. vel nequaq̄ vomens.
Elthece. proferens vel platio eorū.
Elthicem. protulit vel prolatio.
Elthecem. proferens fontem vel ꝓlatio oculi. (tatem.
Elotholeo. natiuitas vel ad natiui
Eluan. exaltatis vel exaltatio.
Elud. gliabūdꝰ vel accipiēs gliaꝫ.
Elud deū dolens: vel dei parturiēs.

¶ Dic. m. poſt. e.

Ebach. vallis vel ꝓfunditas
Emachim. valles vel profunditates eorum.
Emachoel. vallis diuina vel profunditas eorum.
Eman. callidus vel accipiens: ſiue calor eorum aut fortitudo eorum.
Emath. formidans eos: vel acceptio eoruꝫ ſiue indignans rigide: aut indignator rigidus.
Emathcus. formido eorum vel accipiens eos: ſiue indignans rigide: aut indignatio rigida.
Emmas. mater feſtinans vel deſiderium conſilij.
Emma. mater vel deſiderium.
Emmá. inf eoꝝ vel deſiderans eos.
Emanuel: nobiſcuꝫ deus: vel nobiſcum diuinitas.
Emmaus. mater feſtinans vel deſiderium conſilij.
Emathaſis. vallis cócidens vel vallis conciſionis.
Emmer. verbuꝫ vel ſermo: ſiue ſermocinans aut ſermocinatio.
Emim. gentes vel populi: ſiue horrendi aut terribiles.
Emim. Idem.
Emona. calor eius vel accipiens eū
Emor. aſinus vel aſineus: ſiue loquax aut amaricans.
Emorim. aſini vel aſinei ſeu loquētes aut amaricati.
Emoꝛuh. mater lux mea: vel deſiderans deſiderium.

¶ Dic. n. poſt. e.

En fons vel oculus.
Ena. ecce hic ſūt: vel ecce oculus: ſiue fons ei: aut oculus eius.
Enach: fortis vel potés: ſiue gygas. aut terribilis.
Enachim. fortes vel potétes ſeu gygantes aut terribiles.
Enada. fons acutus. vel oculi exacutio: ſiue fons ſufficiés aut oculus teſtimonij.

teſtimonij.
Enadda. Idem.
Enadab.fons ſpontaneus:vel ocu lus voluntarius.
Enadá.oculus iudicans vel ocu- lus iudicij.
Enagallim.fons triſtitie:vel ocu- lus vitulorum.
Enai.fons meus vel oculus meus.
Enaim.ecce hec ſunt vel ecce ſunt oculi.ſiue fontes eorũ aut oculi eor.
Enan.nubes vel ecce ſunt ſiue fon- tes eorum aut oculi eorum.
Enarrath.ecce cõcepit.vel ecce con ceptio.
Enathan.ad dantem vel deo dante ſiue fons datus eis:aut oculus do- nationis eorum.
Enathon.dans gratiam vel datio gratia ſiue fons datus iniquus aut oculus datus reſponſioni.
Encenia.renouata dedicatio vel re nouamina dedicationis.
Endad.fons ſolitarius vel oculus naturalis.
Eneã.ecce iſta vel ecce hec ſunt.
Eneas.pauper vel miſer:ſiue reſpõ dens aut reſponſio.
Engandi.fons hedi.vel oculus ten- tationis.
Engallim.fons inundans:vel ocu- lus tranſmigrans ſiue fons reuela- tionis aut oculus tranſmigrationis.
Engãni.fons horti:vel oculus.
Engannium.fons hortorum vel ocu lus elationis eorum.
Enibel.gratia mea deo: vel gratia mea dei.
Enoch.dedicauit vel dedicatio ſiue edificans aut cum deo ambulantes.
Enochite.dedicantes vel dedicaue- runt ſiue edificantes aut cũ deo am bulantes.
Enom.ecce ſunt:vel ecce hec ſũt:ſeu fons robuſtus:aut oculus fortitu- dinis
Enon : curſus meroris vel oculus meroris.ſeu fons triſtitie . aut fons murmurationis.
Ennon.curſus meroris.vel oculus iniquus.ſeu fortis triſtitie.aut fons murmurationis.
Enos.homo deſperatus ſeu inuoca- tus aut violentus.
Enremon.fons congregans:vl ocu lus ſublimis.
Enſames.fons ſolis vel oculus mã dans humilis.

Dic.p.poſt.e.

Epafras creſcens vel augmen- tum ſiue frugifer aut equidẽ videns.
Epafroditon.fertile vel frugiferũm. aut fecunditas.
Epafroditus.frugifer aut fecũditas
Epicinia.ſupra luctum.vel ſupra lu- gentis.
Epicurie.ſupra curem vel ſupra cu- rantes.
Eponedon . ſupra vel ſuperindu- mentum.

Dic.r.poſt.e

Erã.vacue fec.vl vacuefactio.
Eraſtus.frater meus videns vel fratris mei viſio.ſatis abſurdũ vocabulum figuratum.
Ereth.vigil vita vel effuſus pauore.
Ergad.lapis vel lapideus.
Erioth.ebrietas vel ſolitudinem.
Erma.anathema meroris.vel ana- thema triſticie.
Erman.auferẽs vel ablatio vel ana thema noſtrum aut anathemazatio gratie.
Ermen.anathema triſticie:vel ana- thematizans merorem.
Erobon . dolor vel dolorum ſiue in facie eorum.aut in facie dolorum.

Dic.ſ.poſt.e.

Esaan.confirmans vl innitẽs. ſiue ſuſtollens gratiam . aut plaſmatio donationis.
Eſaban.ignis in eo vel ignis in eis.
Eſebam.confirmo vel innitor ſeu in nitens aut confirmatus.
Eſahim voluntas meroris vel volũ tas fortitudinis.
Eſai.incenſum vel inſule libatio.
Eſſai.idem.
Eſſaion.voluntas meroris.vel con- ſilium triſticie.
Eſſaon.idem.
Eſammai.innitens mihi vel confir matio mea.
Eſaongaber.voluntas vel iuuenti- lis.ſeu fortis operatio.aut conſilium conſortiate triſticie.
Eſau.faciens vel factura.
Eſau.vanus vel fruſtra ſiue rubẽs aut aceruus lapidum.
Eſbal.ignis maritus vel ignea ma ritatio.
Eſban.ignis in eo vel ignis in eis.
Eſben.ventus vel flatus.ſiue ignis vanus.aut ignis vetus.
Eſbon . flatus meroris vel cingu- lum triſticie.
Eſcha.contemnens vel habitans de ſpectionem.
Eſcheni.contemnentes vel habitan tes deſpectionem.
Eſchaboth.vel glorie.vel cecidit glo ria.ſeu vel glorioſo.aut gloriatio ha- bet occaſum.
Eſchol.botrus vel ignis omnis ſeu totus ignis.aut totus igneus.
Eſda.miſericors vel miſericordia.
Eſdod.effuſio vel incendium.
Eſdon . incendia vel incendentes ſiue ignis patruelis aut ignis pa- trui mei.
Eſdras . adiutor vel auxilium ſiue miſericordia domini aut miſericor- dia matutina.
Eſdrelon miſericordia dei vel miſe ricordia mea deus meus.
Eſdreu.adiuuãs merentes.vel mi- ſericors iniquitatibus.
Eſebon.cingulum triſticie.vel cogi tatio meroris.
Eſel.vicinus vel vicinitas.
Eſeli.vicinus meus vl vicinitas mea.
Eſelian.prope dominus eſt.vel do- mino propinquans eſt.
Eſemel.gemma vel electrum.
Eſer.plaſma vel electio.
Eſphara.facturam aperiẽs.vel plaſ matio regionis.
Eſli.vicinus meus vel vicinitas mea. ſeu factura laborans aut plaſmatio laborioſa.
Eſmona.feſtinans vel feſtinatio.
Eſna.ignis vel ſecundans.ſeu ediſ- ſerens aut ediſſertio.
Eſrai.indigena vel orientalis.
Eſrihel.auxilium dei vel auxilia- tus a deo.
Eſrom.ſagittam videns vel ſagitta viſionis ſiue traſcens fortis iaculo gregum.
Eſrom.atrium eius vel atrium eo rum.ſiue atrium triſticie.aut iudicã tis iudicia.
Eſromite:ſagittam videntes vl ſa- gitte viſionũ ſiue traſcentes aut for tes iaculis gregum.
Eſromite.atria eius vel atria eorũ. ſeu atria triſticie.aut atria iudican- tis iudicia.
Eſtha.ignis vel cogitatio.
Eſthama ignis manens vel cogita- tio doloris.
Eſthamo.idem.
Eſthamoha ignis manens vel co- gitans dolorum eius.
Eſthabol.ignis gementium vel ignis parturientium.
Eſtabolite.ignee gemẽtes vel ignee parturientes.
Eſtabome.cogitans dolorem vel co gitatio doloris.
Eſtahul.ignis dolentium.vel ignis parturientiũ,

✠ ✠

Eſthomma.cogitans vel cogitatio: ſiue concitans aut contignatio.
Eſthamo.ignis manens vel cogitatio doloris.
Eſthemon.idem.
Eſthenoe.femia vel vēter muliebris.
Eſthon.ignis meroris vel cogitatio iniquitatis.
¶ Dic.th.poſt.e.
Ethai.robuſtus meus vel protectio mea.
Ethaia.fortis dominus vel protectio domini.
Ethalon.incunabula meroris vel repoſitio triſticie.
Etham fortis vel robuſtus.ſiue fortis eorum aut protectio eorum.
Ethan. aſcendens vel aſcenſio ſeu fortis dono aut robuſtus gratie.
Ethani.robuſti vel robuſtorum ſeu fortes dono.aut fortes gratie.
Ethehel.robuſtus deo.vel ptectio dei.
Ethama:merens vel lugēs ſiue meror aut luctus.
Ether.formido.vel incunabulum.
Etheus.ſtupens vel formidans ſiue ſtupidus aut formido.
Ethi.metus vel timuerunt.ſeu ſtupidi aut ſtupuerunt.
Ethim:perfectio vel fortitudo. ſeu fortis eius aut perfectio eorum.
Ethiopia.caligo vel tenebre.
Ethiopes.tenebroſi vel caliginoſi.
Ethnici.pagani vel gentiles.
Ethuel.robuſt' deo vel fortitudo dei.
¶ Dic.v.poſt.e.
Eua.ve vel vita.ſeu calamitas aut mater viuētiū.
Eubul'.cohabitator vel cohabitatō.
Euchopia.apprehendens dominū. vel apprehenſio domini.
Eud. gloriabundus vel accipiens gloriam.
Eudoma.apprehendens dominum vel apprehenſio domini.
Euech.eſt vel deſiderat:ſeu deſiderans aut deſideraui.
Euergens.torcular peſſimū.vel vera oppreſſio.
Eueus.ferus vel peſſimus.ſiue ferox aut lapides colligens.
Eufrata.frugifera vel puluerulenta.ſeu equidem videns aut de cinere veniens.
Eufratites.creſcens vel frugifer ſiue humus aut puluerulentus.
Eufrates idem.
Eui.ve mihi.aut calamitas mea.
Euilh.ferales vel feroces.ſiue deſiderant aut deſiderium meum.
Euil.ſtultus vel inſipiens.
Euila.dolens vel parturiēs ſiue ſtolidus aut in principio.
Euilath.idem.
Euilmerodath.ſtulte amatus vel inſipienter amaricans.
Euim.iniqui vel iniquitas.ſeu ve eis aut calamitas eorum.
Eumenis.orans viſcera viri vel cōmiſcens ex ipſis aſſumptum.
Eunice.honorans vel honoramētū.
Eupater.honoratos ſeparans vel commiſcens ſeparatores.
Eupolemus.honorans ore cōtuſus.
Euhis.commiſcens ora malleator.
Eurichon.ducens inferius.vel commiſcens deorſum.
Euticeo.amen vel inſulſus grece āt dicitur fortunatus.
Euticus.idem.
Dic.x.poſt.e.
Exbathanis ſolēne mandatum humile vel leta domus reſponſionis.
Extaſis.mente excedens vel mentis exceſſio.
Dic.z.poſt.e.
Ezaba.hyſopus vel humilitas.
Ezabi.hyſopus meus vel humilitas mea.
Ezabu.videns vel viſio.
Ezazon.videns ſurſum vel videns in ſuperioribus.
Ezead.videns ſeruitutem.vel fortis teſtificator.
Ezecha.auxilium vel confortatio.
Ezechias.auxilium domini vel cōfortauit me dominus.
Ezel.videns deum vel fortitudo dei.
Ezer.auxilium vel fortitudo ſiue ſeparatus aut ſanctificatus.
Ezia.videns dominum vel fortitudo domini.
Eziel.videns deū.vel fortitudo dei.
Ezion.videns dolorem vel videns iniquitatem.
Ezir.ſanctificatus vigilem.vel fortitudo vigilie.
Ezrael.ſemen dei:vel atrium ſiue auxilium dei.aut auxiliatus a deo.
Ezrai.ſeminans mihi vel atriū meum vel ſeminator meus.
Ezras.auxilium vel ſeminator.
Ezrei.ſemē dei vel auxiliator deus.
Ezri.ſemē meū vel auxiliator me'.
Ezrichiam.ſemē meū vel auxiliator meus neceſſarius.
Ezriel.ſemen meum deo vel auxiliator meus deus.
Ezro.ſemē eius vel atrium eius ſiue auxiliatus eū.aut auxiliat' ab eo.
¶ Sequitur interptatio nominū incipientiū a littera. F.
Face.aperiēs vel os aſſūptio.
Facee.idem.
Faceia.aperiens domino.vel aſſumens deum.
Facia.aperiente domino.vel os aſſumens ei.
Facbud.viſitans vel viſitatio.
Fada.redemptus vel redemptio.
Fadai.redemptus meus vel redemptio mea.
Fadaia.redemptus domino.vel redemptio domini.
Fodaſſur. vallatus vel redemptio fortis ſeu redimens anguſtiatos aut redemptio acerbitatis.
Fadaſſurite.vallati vel redempti fortiter ſeu redimentes anguſtias aut redemptiones acerbitatum.
Fadath.redimens tempus vel redēptio peccatoris.
Fadias.redemptus domino vel redemptio domini.
Fado.redimēs eū vel redēptio ei'.
Fadon.redimens merentes vel dēptio iniquitatum.
Fagiel.occurſio dei vel occurrit mihi deus.
Fagur.hiatus vel os pelliceum ſiue occurrens lumini.aut occurrens incendio.
Fahad.euidens teſtis:vel operarius vite.
Fahed.Idem.
Falathi.ſaluator meus: vel ſaluatio mea.
Falaia:cadens domino vel occaſus domini.
Falaſar.cadens princeps vel occaſus domini.
Faldas.cadēs germē vel ruina paupertatis.
Faleam.cadens populus vel occaſus eorum.
Falech.diuidens vel diuiſus ſeu diuiſit me:aut diuiſio mea.
Fallel.cadens dño vel occaſus dei.
Faleſar.cadente principe vel occaſus carbonis.
Faleth.ſaluans vel ſaluatio ſiue occaſus vite:aut cadens pauore.
Falethi ſaluās me vel ſaluatio mea: ſeu occaſus vite mee:aut cadens pauore mei.
Faluaſar.cadens princeps vel occaſus inutilis.
Falon.cadens merore vel caſus iniquitatis.
Falonites.cadens murmurans:vel cauſa inutilis.
Falthi.euadēs vel liberatus ſiue ſal

natori meo:aut ſaluationi mee.
Falthias.euadẽs a dño:vl liberat⁹ domini:ſeu ſaluat me dominus: aut ſalus mea domino.
Faltiel.euadẽs a dño:vl liberat⁹ dei, ſeu ſaluat me deus aut ſalus mea deus.
Fallu.mirabilis aut admiratio.
Fallutte.mirabiles aut admirãtes.
Fanuel.cõtemplãs deum:aut facies dei.
Fara.ferox vel ferus ſiue onager aut ferocitas.
Farri.gluto vel inſatiabilis ſiue onager meus:aut ferocitas mea.
Farao.nudauit virum vel diſſipauit eum:ſeu denegans virum aut diſcooperiens eum.
Faraonechao.denudans percuſſus vel diſſipãs ꝑpatus ſeu dñegãs pcuſſionem: aut diſcooperiens preparationem.
Faras.actus vel ſuccreſcẽs ſeu diuidens aut diuiſio.
Faraſim.ſuccreſcẽs eis:vl augmẽtũ eorum: ſeu diuidẽs eos aut diuiſio eorum.
Farati.hiatus vel hiauit:ſeu hiãte me:aut hiatio mea.
Farathon.hyatus iniquus:vel auolatus triſticie.
Farenath.diſceſſio mea vel vitulus ſaginatus.
Fares diuidens vel diuiſus ſeu diſſipans aut violentus.
Fareſite.diuiſi vel diuidentes: ſeu violenti aut diſſipantes.
Farſar.talpa vel fodiens ſeu diſſipans aut diſſipatio.
Fariſei.diuiſi vel diuidẽtes:ſeu violenti aut diſſipantes.
Farnat.diſcedens a me:vel vitulus ſaginatus.
Faros.violentia vel diſſipatio.
Farſandatha.onager abundans domis vel feritas egreſſa ſufficiens.
Farſath.onager contrarius vel ferocitas preuaricationis.
Farſathei.onagri contrarij vel feri preuaricatores.
Farſin.ſermocinãs vl ſermocinatõ.
Faruda.ferocitas iudicio vel conciſio iudicantis.
Farue ferocitas vel conciſio.
Faruin.feroces vel conciſi.
Faſac.tranſcendens vel tranſcẽſio. ſiue tranſgrediens aut tranſgreſſio.
Faſe.tranſcenſio vel tranſitus.
Pro iſto faſe noſtri paſca legunt.
Faſea.trãſiẽs eũ vel trãſcenſio ei⁹.
Faſee.trãgrediẽs eũ vl trãſcẽſio ei⁹.
Faſeth.tranſgreſſor vel trãſgreſſus ſiue tranſgrediens augures aut trãſgreſſio augurũ.
Faſelida.traſgreſſio vilis:vel tranſgrediens edificatos.
Faſeron.tranſgrediẽs montes meror:vel trãſgreſſio iracũdie inique.
Faſpha.aperiens ſubito vel dolatio aſſumptionis.
Faſga.dolat⁹ vl exciſus ſiue abſciſio.
Faſor.tranſiens montes:vel tranſitio iracundie.
Faſta.tranſitus veniens vel tranſcẽſio venientis.
Faſſur.paſtor vndiq; vel aperiens acerbitatem.
Fath.clima vel plaga velut cum dicimus ſeptentrionalis plaga:vl meridiana regio.
Fathaia.clima domini:vel plaga domino:ſiue aperiens dominus aut apertio domini.
Fathmoab.aperiẽs ex pte genitos: aut apertio de parte genitorum.
Fathiel.euadens a deo:vel latitudo dei.ſeu aperiens:aut apertio dei.
Fathuel.Idem.
Fathures.decepti calcatus:vel calcati deceptio.ſiue bucellã confirmãs.
Fau.mihi vel ſubito ſeu eructans ſeu eructatio.

¶ Dic.e.poſt.f.

FE diſciplina:vel os ab ore ſiue error aut decipula.
Febẽ ore edificans vel decipule filia.
Fedahel.redemptus deo:vel redẽptio dei.
Fegor.hiauit vel oris pellis:ſiue os pelliceum:aut oris hiatus.
Feldas.excludens frenũ:vel excluſio retinaculi.
Feleth.ſaluatus domino:vel viuificatio domini.
Feleias.ruina vel deiectio.
Feleth.excludens vel mirabilis:ſeu viuificans aut ſaluatio.
Felethe.excludẽs eũ:vel mirabil ei.
Felethi.ſaluans me vel mirabilis mihi.ſeu excludẽtes aut viuificãtes.
Felethia.ſaluatus domino vel ſaluatio domini.ſeu excludens dominũ, aut mirabilis dominus.
Felethite.excludẽtes vel ſaluati.ſeu mirabiles aut viuificati.
Felix.excludens vel ſaluat⁹ ſeu mirabilis aut viuificatus.
Felicem.ruinã facture:vel timorem eius.non eſt latinum ſed hebreum.
Felmonialmõ:ille vel iſte locus ſiue neſcio quis aut neſcio qualis.
Fellon.cadens merore vel caſus tranquillitatis.
Fellonites.cadens murmurans vl caſus inutilis.
Fellonẽ.faciẽ dei vel faciẽ meam.
Felthi.euadens vel liberat⁹ ſeu ſaluatori meo:aut ſanationi mee.
Felithias.euadens a dño:vel liberatus domini.ſeu ſaluat me dominus: aut ſalus mea domino.
Felgon diuidens vel diuiſio ſeu diſſecans aut diſſectio.
Fenath.motus vel minuens.
Fendagar.conuerſa generatio, vel conuerſio generationis.
Fenẽns.conuerſa vel conuerſio.
Fenicis.nutus vel abnuerunt.
Fenidum.diſciplina aſcendentium, vel diſciplina aſcenſionis eorum.
Feor.os iracundum vel diſciplina luminis ſeu erroris foramen:aut diſciplina montium.
Ferezeus.ſeparatio vel diſſeminatio ſiue ſeparatus:aut diſſeminat⁹.
Ferezei.ſepati vel diſſeminati. ſiue ſeparantes aut diſſeminatores.
Feros.diſſipans vel violentus ſiue diſſipatio aut violentia.
Ferſur.violentia anguſtie vel diſſipatio acerbitatis.
Feſe.tranſiens vel tranſcendens ſiue os aut odor floreus.
Feſſe.idem.
Feſga.dolatio vel preſciſio:ſiue oris muti aut oris multi.
Feſor.os nigrũ vel error facture.ſiue laqueus fortis.aut diſciplina anguſtie.
Feſtus.ore multorum vel os multitudinis. Et hoc latinũ nomẽ violenter hebraice figuratum eſt.
Feſur.os acerbũ: vel laqueus ſiue errans robuſtus aut diſciplina diſcretionis.
Feth.aperiens vel apertio.
Fetha.aperi vel aperite.ſiue aperiẽs eum aut apertio eius.
Fethſte.diuidens vel diſcooperiẽs ſiue os inclinãs:aut libieus vitulus.
Fethdia.aperiens dominum.vel apertio domini.
Fethmoab.aperiens ex parte genitos:vel apertio de parte genitorum.
Fethra.os tirturis:vel ore explorans. ſeu buccella luminis aut oris exploratio.
Fethros.diſſoluens menſuram.vel diſſolutio menſure.
Fethroſim diſſoluens mẽſurã eis. vel diſſolutio menſure eorum.
Fethruſim.idem.
Fethuel.aperiens deo vel lati

tudo dei.
Fethuſim. apices eis. vel latitudo eorum.
Feziel. os meum dei. vel os meum deus. ſiue os germinans deo. aut os diſcipline dei.
Fezielite. ora mea dei. vel ora mea deus ſiue ora germinantia deo. aut ora diſciplinarum.

Dic. i. poſt. f.

Fiabirot. cor nobilium vel cor nobilitatis.
Fichol. os omne vel os omnium.
Fienno. ori ficto vel ori eorum. ſiue coniunctio. aut os alligatum.
Figelos contrarius vel occurrens.
Figullus. os principis vel os principum.
Filadelphia. ſaluans herentem domino. vel ſaluans adheſionem domino.
Filarches. declinans principem vel declinatio principis.
Filemonem. mire donatus vel mira donatio. ſiue os panis eorum. aut panis oris eorum.
Filetus. declinans vel declinatio. ſiue os meum aut caro mea.
Filippus. os lampadis. vel os manuum.
Filippis. os manuum vel os lampadarum.
Filippenſes. ora manuum. vel ora lampadarum.
Filiſtea. cecidit vel cadens potione. ſeu ruina duplex aut ruina poculi.
Filiſtijm. ceciderunt vel cadentes potione ſeu ruina duplex aut ruina poculi.
Filogolus. ore precipuus vel os meum et mortuum.
Filethor. cadens virga. vel caſus lectuli.
Finees ori parens. ſiue os requieuit. aut ori pepercit.
Finees os mutum. vel os ſilens ſiue os augurans. aut oris auguriuz.
Finon. os meum inutile vel os meum ineptum ab ore non ab oſſe.
Fiſidia. os ſonans vel oris ſonitus. ſeu cognoſcens dominum. aut cognitio domini.
Fiſon. caterua vel os pupille ſiue os mutatum. aut oris mutatio.
Fithon. ſubito vel ſubitaneus, ſiue os abyſſi: aut ore profundus.
Fithonia. ſubita vel ſubitanea, ſiue os abyſſi. aut oris profunditas.
Fithoniſſa. idem.
Frygia ſcindens pecora vel ſciſſio pecorum.
Frygenſes. ſcindentes pecora vel ſciſſiones pecorum.

Dic. o. poſt. f.

Foceretb. euidenter occidens vel operarius exterminator.
Foceretb: euidenter occidens me. vel operarius exterminator mei.
Fodaſur. vallatio vel fortis redemptio.
Forden. ore edificans vel diſcipline filius.
Fogor. hians vel hiatus ſiue os pellitum aut pelliceum.
Foba. hic aduerbium loci: aut rubrum. ſiue ſonitus aut apparebo.
Fobij. euidens vel operarius.
Foratha. ſeruus tempore vel ferocitas peccatoris.
Forthomi. diuiſio perfecte glorie populi. vel diuiſio perfecta populi glorioſi.
Fortunatus. diuiſus perfecte vel diuiſio perfectionis.
Foſech. dolatio vite vel abſciſio pauoris.
Foſga. dolatio vel abſciſio ſiue os mutum vel os multum.
Fothiel hic declinans deum.
Fohil. hic declinatio dei. Hic aduerbium. non pronomen.

Dic. v. poſt. f.

Fuha. labia eius. vel induite eum ſeu induitio eius. aut declinatio oris eorum.
Fuhabite. labia eorum vel induite eos ſiue indumenta eorum aut declinantes ora eorum.
Ful. addens vel adiectio. ſiue cadens aut ruina.
Funi. os meum vel os mihi ab ore non ab oſſe.
Funiel. os meuz deo vel os meum dei.
Fur. foris vel vrna.
Fura. frugifer vel laguncula ſiue foris eius aut vrna eius.
Furim. fortium vel vrnarum ſeu foris eorum aut vrna eorum.
Fuih. labia vel induite ſiue indumentum aut declinatio oris.
Futhiſar. oris inclinatio vel os inclinans ad deſiccandum.

Sequitur interpretatio nominum incipientium a litera G.

Gaa. vallis eſtus vel vallis eſtuans.
Gad. abijciens ſeruitutem vel reuelata teſtificatio.
Galaa. abijciens eum vel reuelatio eius.
Gaam. abijciens populum vel reuelatio populi ſeu vallis eſtus eorum aut vallis eſtuans eis.
Gaas. commotus vel commotio.
Gaaſar. commota tempeſtas vel commotio.
Gaba. vallis vel procliuium.
Gabaa vallis eius vel procliuium eius.
Gabaad vallis patrui vel collis patruelis ſeu vallis teſtificans aut procliuium ſeruiens.
Gabaath. vallis peccati vel procliuium temporale.
Gabai. vallis mea vel procliuium meum.
Gaba, vallis alta vel procliuium ſublime.
Gabaon. vallis meſticie vel procliuium iniquitatis.
Gaabaonite. valles meſticie vel procliues iniquitatis.
Gabath. ſepes vel colonie ſiue in ſepibus aut in colonijs.
Gabatha. collis altus vel procliuium ſublime.
Gabbathite. colles alti vel procliuia ſublima.
Gabathon. collis meſticie, vel ſublimitas eorum.
Gabee. collis ſublimis vel collis ſublimium.
Gabelis. vallis deo feſtinans vel collis diuini conſilij.
Gaber. vir vel iumentis vel fortis.
Gabis. altitudo confuſionis. vel alta confuſio.
Gabli. terra allophylorum vel terra incircunciſorum.
Gabriel. virtus mea deus vel fortitudo dei. ſeu confortauit me deus aut confortatio mea deus.
Gabua. ſublimitas vel altitudo.
Gad. ſuccinctus latro vel ſuccinctus latrunculis.
Gadi. tentatio vel in euentu ſeu feliciter aut in fortuna.
Gadite. ſuſcincti latrones vel accincti latrunculi.
Gadite. tentati vel fortunati. ſeu felices aut in euentibus.
Gadda. tentatio vel accinctio.
Gaddam. tentatus populus vel accinctio populi.
Gaddel. hedus dei vel tentatus deus
Gader murus vel ſepes.
Gadera. murus ei vel ſepes eius.
Gaderite. muri vel macerie.
Gaderoth. ſepes reſpondens vel maceria temporalis.
Gadgad. concitio vel accinctio: ſiue nuncius aut expeditus.
Gaddi. hedus meus vel accinctio mea ſiue accinctus meus aut tentatio mea.
Gaddite. hedi mei vel accinctiones mee. ſiue accincti mei. aut tentationes mee.
Gaddie. tentauit me deus vel accinctio mea deo.

Gaddielite.tētati deo aut accīcti dei.
Gaddis.accinctus vir vel tentationem aſſumens.
Gador.accinctio luminis vel tentatio iracundie.
Gaer.vorago conſurgens.vel deuoratio reſurrectionis.
Gai.vallis vel precruptū.ſeu deuorans aut vorago.
Gail.exultans vel exultatio.
Gail.vallis vel collis ſeu deuoratio.
Gaiath.exultans tempore vel exultatio reſponſionis.
Galioth.valles ſeu colles.ſeu voragines aut deuorationes.
Gaius.mobilis ſeu commotus ſeu vallenſis aut deſenſibilis.
Gal.aceruus aut inuolutio.
Galaap.tumulus teſtis vl' aceru' teſtimonij.ſiue transmigrantes teſtes: aut transmigrans teſtium.
Galaadite.tumuli teſtium vel a ceruī teſtimoniorum ſiue teſtes trāſmigrantes aut teſtiū transmigrationes.
Galadad.vetus homo vel vetuſtas ſola.
Galadiſhim.vetuſte aque.vel poſſeſſiones aquarum.
Galal.volutabrum vel volutatio.
Galali.volutabra vel volutatiōes ſeu volutabrum meū vel volutatio mea.
Galalal.volutabrum vulturis vl volutatio deuoratoris.
Galathamai.aque poſſeſſa vl' aque poſſeſſio.
Galathia.magnifica vel tranſlata ſiue transmigratio aut transmeatio.
Galatie.magnifici vel tranſlati ſeu transmeantes aut transmigrati.
Galathenſes.Idem.
Galgal.rota vel reuolutio.
Galgala.collis preputiorum vel collis circumciſionis.
Galgala.rota eius vel reuolutio ei' ſiue volutabrum aut inuolutatio.
Galgalis.rota viri vel reuolutio aſſumptionis.
Galgalis.volutabris vel reuolutionibus ſeu rotis aut inuolutationib'.
Galylea.rota vel volubilis ſiue trāſmeans aut transmigratio facta.
Galylei.volubiles vl' rotati ſiue trāſmeantes aut trāſmigrationes facte.
Galim.aceruī lapidum vel loca paluſtria.
Galiloth.reuolutiones aut traſmigrationes ſeu reuolutio tēporis aut transmigratio reſpondentis.
Galia.transferens vel tranſlata ſeu transferens transferentes: aut trāſlatio transmeantium.
Gallim.inundatio vel reuolutio ſiue transferens eos.aut transmigratio eorum.
Gallion.transferens iniquitatē: vl' tranſlatio inutilis.
Gamalias.redditio domini: vel retribuet mihi deus.
Gamaliel.redditio dei: vel retribuet mihi deus.
Gamarias.retributio domini: vl' retribuet mihi dominus.
Gamal.retribuens vel retributio.
Gamuel.retribuens deo: vel retributio dei.
Gan.ortus vel elatio.
Ganges.hortus complutus vel elatio irrigata.
Gani.hortus meus vel elatio mea.
Ganim.horti vel elationes.
Gaom.vallis eſtus: vel vallis commota.ſeu vallis eſtuans.aut vallis commotio.
Gara.ruminans vel peregrinus.
Garab.ſcabies vel ſcabioſus ſiue incolatus multus aut incolatus multorum.
Gareb.Idem.
Gareth.alienus deſcendens vl' aliena deſcenſio.
Garſim.diuiſio vel abſciſio.
Garis.accola vel aduena eius ſeu diuidens eos aut preciſio eorum.
Garim.alienus directus vel incolatus humilitatis.
Gaſpha.vallis crucians vel commotio ſubita.
Gathan.tangens riſit vel tangentis riſus.ſiue tactus ridentis aut riſus tangentium.
Gather.torcular videns vel accola explorationis.
Gatheron.torcular videns dolorē. vel accola explorans iniquos.
Gatheron.torcular videns tempore: vel accola explorans riſionem.
Gatherothite torcular videntes tēpore: vel accole explorantes reſponſionem.
Gaulon.volutabrum vel volutatio ſiue inuoluens eum aut inuolutio ei'.
Gaza.robuſta domini vel fortitudo eius. Sciendum tamen ꝙ hoc nomen apud hebreos.g.litteram i pncipio non habet.ſed incipit a vocali ain.& dicitur aſa non gaza.ſubtracta.g.littera.
Gazabar.robuſtus filius vel fortitudo filij. Mixtum eſt ex hebreo & ſyro.
Gazan.nux vel amigdalū ſeu robuſtus dono aut fortitudo gratie.
Gazara.diuidēs eū aut pciſio ei'.
Gazarias.diuidens virum vel preciſio aſſumptionis.
Gazee archa dei vel fortitudo eius.
Gazei.robuſti domino vl' fortes ei'.
Gazenſes.idem.
Gazem.roborantes eos vel fortitudo eorum.
Gazer.robuſte conſurgens vel fortiter vigilans.
Gazera.robuſte conſurgens ei vel fortis vigilia eius.
Gazer.preciſus vl' diuiſus.ſiue preciſio aut ordinatio.
Gazera.diuidens eum aut preciſio eius ſiue ordinans eum.aut ordinatio eius.
Gazer.tonſor vel tonſio. Ipſe ē nabal carmeli. cuius vxorem accepit dauid.

¶ Hic.e.poſt.g.

GEba.vallis vel proclinium.
Gebal.preruptum vel deficiens ſiue vallis vetus aut vorago exterminans.
Gebar.fodiens filios vel effoſſio filiorum.
Gebeeth.vallis fortitudinis vel colles teſtimoniorum.
Gebethon.vallis meſticie vel colles merentium.
Gebin.foſſa vel effoſſio.
Gebim.foſſe vel effoſſiones.
Geboch.lucta vel arena ſiue puluis aut inutilis.
Gedel.accinct' deo vel maceria dei.
Geddel.temptatus deo vel accinctio dei.
Gedelias.magnific' domini vel magnificatus domino.
Gedeon.circūiens in vtero vel experimenta iniquitatis ſiue temptatio humilitatis mee.aut temptatio iniquitatis eorum.
Gedea.ſepes vel maceria.
Geddi.temptatus vel accinctio.
Gedemihel.accinctio dei vel fortunatus deo.
Geddo.accinctio vel temptatio.
Gedor.accidens vel applicans ſiue ſepium aut maceriarum.
Gedori.acceſſus meus vel applicatio mea.ſiue ſepes mee.aut maceriarum mearum.
Gedud.latrunculus vel expeditus ſiue accinctio.aut latronum cune'.
Gedur.ſepes ignea vel maceria incendens.
Gehenna.vallis ennon vel vallis gratuita.ſeu de valle ſunt aut vallis triſtis &c.

Gelbe. volutatio vel decurſus ſiue aceruus. aut pluuius. aut aceru⁹ pluuiarum.
Gelon. migrans vel migratio.
Gelonites. tranſmigrans. vel tranſmigratio.
Gemallus. vallis ſalſa vel vallis ſalis ſeu mare aut amaritudo.
Gemalli. idem.
Gemallite. valles ſalſe. vel valles ſalis ſeu maris: aut amaritudines.
Gemela. vallis ſalſa: vl' vallis ſalis.
Gemuel. mare dei. vl' amaricās dn̄i.
Gennaſar. ortus principium vl' natiuitatis initium.
Genabath. ortus filius vel principium filiorum.
Genaſar. ortus vel principium ſiue inita natiuitas aut initiū natiuitatis.
Geneſareth. Idem.
Genneus. ortus germinis. vel principium motionis.
Genton. ortus reſponſionis. vel principium humilitatis.
Geon pectus vel preruptum.
Gera. incola vel peregrinus ſiue ruminans aut incolatus.
Gerra. incolatus vel peregrinatio.
Gerara. incolatus viſio. vel ruminatione vidit.
Gerarites. aduene propinquantes.
Geraſeni. ſuburbani vel coloni ibidem ſeu incole mei aut peregrinationes mee.
Gereni. incole vel peregrini.
Gergeſeus. propinquans aduena vel colonū eijciens. ſiue colonū applicans. aut coloni applicatio.
Gerian. ruminans domino eſt. vel peregrinus domini eſt.
Geriel. ruminans deo vel peregrinus dei.
Gerimoth. timens mortem vel metuens altitudinem mortis.
Germanus. ruminans quid conſiliū. vel peregrinus cōplens numerū.
Geron. accola inutilis vel ruminās iniquitatem.
Gerſan. aduena vel alienus ſiue proſugus aut eorum electio.
Gerſanite. aduene vel alieni. ſiue profugi aut eorum electi.
Gerſi. aduena domini vel alienus domino.
Gerſō. aduena ibi. vel electio eorū.
Gerſoni. aduena meus ibi vel electio mea eorum.
Gerſonni. Idem.
Gerſonite. aduene ibi vel electi.
Geruſa. peregrinatio vel incolatus ſeu ruminās aut ruminatio.

Grecia. incolatus vel ruminatio.
Greci. incole vel ruminantes.
Gregorius. grece latine vigilātius.
Geſbaam. defluens vel ſedens in populo ſiue populus deſpiciens aut populus ſedens in tenebris.
Geſſen. terra compluta vel hymber vicinus ſiue appropinquans plantationi aut appropinquās plātandi eorū.
Geſſemani. vallis pinguis vel vallis pinguedinum.
Geſſori. applicans lumen mihi. vel applicans dirigentem me.
Geſſur. applicans lumen vel applicans dirigentem.
Geſſuri. applicans lumē mihi vel applicās dirigentem me.
Geſſuri. iuxta lumē: vl' vici lumini.
Geſſuri iuxta lumen meum ve applicantes lumine meo.
Geth. torcular vel opprimens ſiue oppreſſus aut oppreſſio.
Gethaan. defluens gens vel deſpiciens populus.
Gethaaſer. humi vel foſſuz ſiue torcular eius aut effoſſio eius.
Gethal. opprimens ſignum vel torcularis conſummatio.
Gethaim. torcular populi. vel opprimens populum ſiue applicuerunt eos. aut applicatio eorum.
Gethdeliphi. torcular egenum vl' oppreſſio paupertatis.
Gethepher. torcular ſperans vel oppreſſio diſſeminationis.
Gethei. opprimentes vel torcularia.
Gethma. torcular frāgens vel oppreſſio congregationis.
Gether. murale vel ſedes. ſiue murus aut circumdatio.
Gethera. murus ei⁹ vel circūdās eū.
Gethemon. torcular excelſum: vel oppreſſio ſublimitatis.
Gethremon. opprimens vel torcular malepunici.
Gethſemanai. vallis pinguis vl' vallis pinguedinum. ſiue opprimēs nomē humile aut torcular amoſe auditionis.
Gethſon. opprimens pupillam: vel torcular coccineum.
Gezabel. eſt vter. vl' ē flux⁹ ſanguis.
Gezabel. fluxus vanus vel fluens ſanguine ſiue cohabitatrix.
Gezem. vicinus palpationi vel appropinquans plantationi.
Gezeplx. robuſtus laqueus vel fortitudo diſcipline.
Gezon. fluxus doloris: vel cohabitatio iniquitatis.
Gezonites. fluens merore vel cohabitator inutilis.

℃ Dic. i. poſt. g.

Gideroth. ſepes vel maceria.
Gideroithaim. ſepes duorum vel macerie bine.
Giezi. vallis viſio vel preruptum videns.
Gigaal. redemptio vel redemptus.
Gilon. migra vel mirans.
Gilonites. tranſmigrans vel tranſmigratus.
Gimel. plenitudo vel retributio.
Gineth. ortus vite vl' principium panorum.
Gio. luctatio vel luctare.
Gion. luctatio vel harena.
Gir. diuiſio vel preciſio.
Giſſa. ſacrificans vel ſacrificium.
Giudum. inflatio vel aſcenſio.

℃ Dic. o. poſt. g.

Gatha. gens peccatrix vel populus peccatorum.
Gob. lacus vel locuſta.
Godolias. magnificans dominum vel magnificus domini.
Godoliati. magnificētia peccati mei vel magnificus tempore meo.
God. doma vel tectum.
Goiel. propinquus deo vel redemptio dei.
Goim. gens vel populi.
Golam. tranſmigrans eos vel voluptatio eorum.
Golgatha. locus calui: vel locus caluarie. Syrum eſt non hebreum.
Golias. tranſmigrans vel tranſmigratio. ſeu reuerens eos. aut robuſtus eorum.
Goliath. Idem eſt.
Golim. aceruī vel loca paluſtria.
Gom. fouea. vel decipiens ſiue laqueus. aut decipula.
Gomer. aſſumptio vel perfectio ſiue conſummatus aut conſūmatio.
Gomor. perfectio ſiue conſolatio. vl' perficiens aut verundatio.
Genſura. eſt antiquorum que menſura eſt decima pars ephi.
Gomorra. cecitas vel ſeditio: ſeu timens populum aut timor popularis. Et ſciendum q̄ hoc nomen in hebreo non habet g litteram. ſed ſcribitur p vocalē ain. ⁊ dicit̄ gomorra.
Gonath. ortus peccati vel arrogantia temporalis.
Goneabah. furtū filie vl' furās filiā.
Gom. orti mei vel arrogātie mee.
Gorgias. diuidens luctum vel perciſio luctantium.
Gorinnam. preſcidens doma vel videns caſtra eorum.

Goſem. applicans eos. vel appropinquans plantationi eorum.
Goſen. applicans vel applicatio ſiue appropinquans palpationi: aut appropinquans plantationi.
Goſna. applicata vel iuxta ea. ſiue applicans aut applicatio.
Goſon. appropinquans palpationi vel appropinquans plantationi.
Gothomel torcular reſpõdens deo vel oppreſſio applicans ſigno.
Gothor murus vel circũdatio.
Gozar. amigdalum vel nux eorum ſiue tonſio aut fortitudo eorum.

¶ Dic. v. poſt. g.

Gabel propinquus deo vel redemptio dei.
Gubelite. redemptio dei vel propinqui deo.
Goliaſ. propinquus domino. vel redemptio domini.
Gon. hortus meus vel arrogantia mea.
Gunite. horti mei vel arrogantie mee.
Gurbaal. diuidens viros vel preciſio vetuſtatis.

¶ Sequitur de nominibus incipiẽtibus a littera. H.

Haben in filio vel in principio.
Haber. participes vel participatio ſiue commiſit. aut certamen iniit.
Haberite. participes vel participationes. ſeu commiſerunt aut certamen inierunt.
Habi. pater meus vel frater meus iſte.
Habiel. pater meus deus. vel frater meus dominus.
Hachã. neceſſitas vel neceſſarium.
Hacharõ. turba vel turbatio.
Hachim. retinens eos vel retentio eorum.
Hachor. excelſum vel ſublimitas.
Hadada. teſtis vel vſqꝫ ad teſtimonium.
Haditum. inundans peſſimos vel inundatio peſſimorum.
Hadrehel. greges dei. vel aggregati deo.
Hadrin. teſtis menſure vel inundans menſuratio.
Hafar. terra vel puluis ſiue humẽs aut fodiens.
Hafara. taurus vel vitulus. ſiue puluis eius aut fodiens eum.
Hafarim. mare effodiens. vel maris effoſſio.
Haga. loquens vel meditans. ſiue locutio aut meditatio.
Hagagath. annuncia vel annunciatio. ſiue accinctus aut latrunculus.
Hagiel. aduena meus vel incola dei.
Habilon. vita vallium quercuum. vel queſtio vite roboree.
Habul. iſte dolens vel vitam parturiens.
Hai. vita vallium vel queſtio vite.
Haia. vita vallium eius vel queſtio vite eius.
Haiam. vita vallium eorum. vel q̃ſtio vite eorum.
Hailon. vbi erant vrſi. vel vbi vrſi ſunt.
Haiman. vita vallium mirandarũ. vel queſtio vite mirabilis.
Hain. fons vel oculus.
Haio. vita vallium eius vel queſtio vite eius.
Hallas. fermentum eius vel cõſternans eum.
Halac. portio vel pars mea ſiue lubricum aut impeditio.
Halaza. triplex vel conſternata ſiue conſternens. aut conſternatio.
Halda. deprecans dominum vel deprecatio domini.
Halus. fermentum vel conſternatio.
Hamas. indignans vel furens ſiue furor aut indignatio.
Hamiel. populus meus deo vel populus meus dei.
Hamoza. populus ſcitus vel populus illuminans.
Hamul. calefactus rore vel calefactio roris. ſiue populus dolens aut populus parturiens.
Hamulite. calefacti rores vel calefactiones irrorationum. ſeu populi dolentes aut populi parturientes.
Hanã. reſpondens populo vel reſpõſio populi.
Hanã reddens donum vel reſponſio gratie.
Hanath. reddens vel reſpondens ſeu reddidit aut reſpondit.
Hanegaba. ſollicitans vel humilians ſiue ſollicitauit aut humiliauit.
Haniel. pauper dei vel reſpondens deo.
Hanon. reſpondens merori. vel reddens iniquitatem ſeu reddens dolorem aut reſponſio inutilis.
Haoi: ſpine vel compunctiones.
Haoues. ſpina vel compunctio.
Haphron. puluis meroris vel terra inutilis.
Harada. miraculum vel admiratio.
Harem. fili⁹ meus vel filiatio mea.
Hereo. teſtatio mea vel teſtamentũ.
Harim. exaltatio vel exaltatus.
Haſarmoth atrium mortis. vel atrium anguſtie.
Haſeroth. atria vel veſtibula. ſeu ville aut beatitudines.
Haſon. feſtinatio vel feſtinantes.
Harath. ramus vel diſſipatio. ſiue teſtimonium aut diſſipator.
Hatharoth. circuli vel corone.
Hathonie. reſpondens deo vel reſpõdit ei deus.
Hauna. ipſa iniquitas vel ſuſceptio iniquorum.
Hauan. fons vel motio ſiue ſubuertens eos aut ſubuerſio eorum.
Hauil. ſtultitia vel inſipientia. ſiue ſtultus aut inſipiens.
Hauoth. ſedẽs vel commoratio ſeu vinculum aut incunabula.
Haxan. claudus vel traſcens ſiue claudicans aut claudicatio.
Haxath. medicus vel medicamentum.
Haxia. videns vel prouiſio.
Hazas. continentia vel apprehenſio ſiue continens aut apprehendens.
Hazbi. mẽdaciũ vel iniquitas.
Hazbet pergens vel abiens. ſiue profectio aut proficiſcens.
Hazuba. deſerta vel relicta ſiue deſertio aut relictio.

¶ Dic. e. poſt. h.

He. eſſe vel viuere.
He. ipſa vel iſta ſiue ſuſcipiẽs aut ſuſceptio.
Heber. victor vel tranſiens ſiue trãſitus aut tranſitio.
Hebreus. vincens vel tranſitor ſiue tranſiens aut tranſitorius.
Hebion. pauperculus vel pauper ſenſu.
Hebionite. pauperculi vel pauperes ſenſu.
Hebri. victor me⁹ vel trãſitio mea.
Hebron. incantans vel incantatio ſiue cõiugium aut viſio ſempiterna.
Hebronite coniugati vel incantatores ſiue incantationes aut viſiones ſempiterne.
Hecethan. ipſe mente excedens. vel iſte ſuſcipiens humilitatem.
Hedai. ornatus mihi vel voluptuoſus meus.
Heddo. pauidus ſeruus vel teſtificatio vite.

Helcr.fouea vł precipuuz.
Helc.qui eſt vel qui exiſtit.
Hela.vallis querc⁹ vel maledictio.
Helai.vallis quercu mee vel maledicta mihi.
Helã.abiectio vel ſuperliminare.
Helam.oppoſitũ vel compoſitũ.
Helon.deo gratus vel deo donatus vel vallis quercus aut roborat⁹ grã.
Helbid.dei filius vel dei excelſus.
Helchal.portio vel particula.
Helcana.dei zelus vel dei poſſeſſio
Helchia pars domino vel vendicatus domino.
Helchxſe.aduocata vel aduocatio.
Helchxſeus.aduocans vł aduocat⁹.
Helchi.partitus mihi vel vendicatio mea.
Helchian.pars domini eſt.vel vendicatio domini eſt.
Helchias.pars domini vel vendicatus domino.
Heldaa.atriũ eius vel exacuẽs eũ.
Heldath.atrium vel exacuens.
Heldai.atriuz meũ:vel acutio mea.
Heleanã.dei mei donuz vel dei mei gratia.
Heled.acceptio glorie vel accipiẽs gloriam.
Helem.poſtes vel ſecula ſeu veſtibulum aut ſuperliminare.
Helefa.conſternatio vel cõſternat⁹.
Helles.exiens vel exitio.
Hellesmoth.grece exodus latie aut exitus mortis.
Helleth.accipiens vitam vel ſuſceptio pauoris.
Helphaal.deo excluſus vel dei mutatio pauoris.
Heli.deus meus vel deitas mea.
Helia.deus dominus vel dei dominatio.
Heliab.deus meus pater vel dei mei paternitas.
Heliab.deus meus pater vel dei.
Helias.deus dominus vel dei dñatio ſiue aſcendens dñs aut robuſtus aut dominator.
Heliaſaph.dei mei collectio vł dei mei congregatio.
Heliaſaphã.dei mei facies vel dei mei conuerſio.
Heliatha.deo meo peccans vel dei mei temporalis.
Heliathi.deum meũ videns.vel dei mei viſio.ſiue dei mei auxiliuz.vel dei mei fortitudo.
Helize.deo meo partitus vel dei mei particula.
Helihd.deus meus de⁹ vel dei mei deitas.

Heliphal.deus meus cadens.vel dei mei caſus.
Heliphaleu.deus meus diuidens.vel dei mei diuiſio.
Heliphalu.deus meus mirabilis:vel dei mei miraculum.
Heliphalet.dei mei ruina.vel dei mei delectio.
Helihao.deus meus mirabilis:vel dei mei miraculum.
Helial.deus meus dei:vel dei mei deus.
Helim.deficiens vł fortis eorum:ſiue arietes aut robuſti.
Helimaidis.dei mei contradictio.vel dei menſura ſufficiens.
Heliodorus.deo meo generans vł dei mei generatio.
Helionai dei mei ſons me⁹ vel dei mei oculus meus.
Heliopolis.ſolũ ciui vel ſol ciuitas.
Heliozeb.dei mei cornus vł dı̃ mei ſolitudo ſiue dei mei ardor aut dei mei temptatio.
Heliſa.ad inſulã vel deus ſaluator.
Heliſabe.dei mei ſalus vel dei mei defenſio.ſiue dei mei iuramentum.aut dei mei ambundantia.
Heliſe⁹.deus me⁹ ſaluator:vel dei mei ſalutare.
Heliſu.dei me ſalus.vel dei mei protectio.
Heliu.deus dñs vel de⁹ dñator.ſiue deus meus iſte.aut de⁹ me⁹ ipſe.
Helizer.dei mei auxilium vel dei mei fortitudo. (ſiuitas.
Helimodaz.deo natus vel dei na-
Helnaẽ.deo fidelis vel dei regetio.
Helnathã.deo dat⁹ vel dei donatio.
Heloe.deus vel deitas.
Helom.commot⁹ fortiter vł exercitatus fortitudine.
Helon.exercit⁹ fortitudo.vel exercitatus fortitudine.
Halonite.exercitiũ fortitudinis:vel exercitati fortitudinibus.
Helſaphã.deo vict⁹ vel dei viculũ.ſiue deũ ſpeculans aut ſpeculator dei.
Helthecix.proſerens vel prolatio.
Heltecen.Idem.
Helthulath atriũ coccineum vel acumen.ruboris.
Heman.perturbans vel pturbatio ſiue ſuſcipiens aut formido eorum.
Hemech.vallis vel abyſſus ſiue ꝓfundus aut profunditas.
Hen.ecce fontem vel ecce oculum
Henach.gygas vł forti ſiue hũil cõſurgẽs.aut humilis conſurrectio.
Henachim.gygãtes vel robuſti ſiue potẽtes aut humiles cõſurgẽtes.

Henan.curſus meroris:vel fons triſticie.
Hennon.vallis triſticie vel vallis interfectionis.
Her vigilans vel pelliceus.ſiue cõſurgens aut effuſio.
Herã.vacuefactus vł vacuefaciens a vacuefacti aut vacuefactio.
Herõite.vacuefacti vł vacuefaciẽtes ſiue vacuefecerũt:aut vacuefactiões.
Heraſt⁹.vigilãs vel effuſus.ſiue fr̃ meus vidẽs:aut fratris mei viſio.
Herculs.conſurgens mendaciũ vel vigilia fictionis.
Herchuſei conſurgentes mendatio vel vigilantes fictionibus.
Hered.vigil vite vł ꝯſurgẽſ pauore
Heredite.vigilantes vite vel conſurgentes pauoribus.
Herem.vigilans eis vel reſurrectio eorum. (ctio mea.
Heri.vigilans mihi vel reſurre-
Herias.vigilans domino vel reſurrectio domini.
Herite.effuſi vel vigiles ſiue pelliceſ aut conſurgentes:
Heraophet.vacuefaciẽs os protectum vł vacuefactio oris ꝓtegẽtis.
Hermagedon.ꝯſurgens tẽtatio vel vigilia inhabitationis.
Hermã.anathema meroris coꝝ vel anathematizatio triſtitie eorum.
Hermes.anathema meroris:vel anathema triſticie.
Hermogenes.mons ſcrutatus vel domens eos in vale.
Hermon anathema meroris vł anathema triſticie.
Herodes.pellibus glorians vel pelliceus glorioſus.
Herodiani pellibus gloriantes vel pellicici glorioſi.
Herodias.pellibus glorians vł pellicea glorioſa.
Herodion.formido vel pauor.
Heſdrelon.miſericordia dei vel auxilium meum deus meus.
Helli.vicinus meus vel vicinitas.
Herſon.atrium vel amplitudo.
Heſter.abſcondita vel abſcondens ſeu eleuata in populis aut preparata in tempore.
Heth.vita vel pauor.
Hethan.fons vel aſcenſus.ſiue pauidus dono aut viuens gratie.
Hethan.conſũmans vel coſummatus ſiue anis eorum aut ſuſcipiens nauigationem.
Hethras:vinax vel pauidus ſeu formidans.aut ſtupidus.
Hethneo:pauor colubri vel vita ſer

penitis.
Herbi.vita mea vel pauor meus.
¶ Hic.i.poſt.h.
Hia ſublimis vel exaltatus.
Hiarites.ſublimes vl' exaltati.
Hichutiel.ipſe eſt duplex deo vel ipſe ſperans in deum.
Hielon.ipſe eſt parcens vel ipſe eſt faciens.ſiue ipſe eſt commouens fortiter.aut ipſe eſt excitatus fortitudie.
Hiemla.parcens maledictis vel cōmouens accipientem.
Hierdon.ipſa poſſeſſio vel vigilantia negociationis.
Hieſana.ipſe faciens dona vel ipſe parcens gratificato.
Hieu.ipſe vel eſt.
Hieu.parcens.vel faciens ſiue commotus aut commotio.
Hiens.commotus aut cōmotio.ſeu ipſe eſt pcens . aut ipſe eſt faciens.
Hiezer.ipſe eſt fortis vel ipſe ē auxiliator ſiue ipſe eſt ſepatus aut ipſe ē ſanctificatus.
Hiezerite.ipſi ſunt fortes vel ipſi ſūt auxiliatores ſiue ipſi ſunt ſepati aut ipſi ſunt ſanctificati.
Higal.aceruatio exaltata vel exaltationis inuolutio.
Hiel.faciens deo vel commotio dei.
Hila.exaltatus vel exaltatio.
Hilat.exaltat' mihi vl' exaltatio mea.
Himeneus.ipſe numerans feſtinantes vel ſuſcipiens adimpletionem cō filij.
Hin.menſura vel menſuratio loquētis materie ſiue fuit aut erit.
Hir.vigilans aut vigilatus ei.
Hira.fratris viuo vel vigilās.
Hirā vigilās populo vel vigilie populi ſeu viuit excelſus vel viuens ē excelſe.
Hiras fratrem meum vidit vel fratris mei viſio.ſeu vigilantem ſuſtollens aut vigilans plaſmationi.
Hircanus.conſurgens poſſeſſio vl' vigilia emulationis.
Hiſbaal.ipſe vir vetuſtus . vel ipſe vir deuorator.
Hiſmael.ipſe nominatus dei vel ipſe poſtulatus' a deo.
Hiſmoth.ipſe mortez adducens vl' ipſe eſt mortis adductio.
Hiſpania.accinctio vel expeditio.
Hiſpanienſes.accincti vel expediti.
Hithei.cōmouens bina vel parcēs duobus.
Hizadab ipſe fluens torris vel ipſa torris fluxio.
Hiziel.ipſe fortis deus vel ipſa fortitudo dei.
Hiſmael.vir auditus deo vel aſſumens auditionem dei.

¶ Hic.o.poſt.h.
Hoba.incantator.vel icantatio ſiue dilectus aut amplexatus.
Holda.deſtruēs vel diſcernens mihi ſiue diuerticulum meum ſeu diſcretio aut diuerticulum.
Holdai.deſtruens me vel diſcernēs mihi ſiue diuerticulū meum.
Holofernes.infirmitas diſceſſiōis vel infirmans vitulum ſaginatum.
Homer.populum amaricans vel populi amaricatio.
Homor.criſpans vel manipulus.
Hoon.labor vel dolor ſiue laborās aut dolens.
Horeb.menſa vel maſſa ſiue temptatio aut temptatus.
Horeb.ardor vel ſiccitas.ſiue coru' aut ſolitudo.
Horei.liberi vl' iracundi ſiue ō foraminibus aut farinatij.
Horē.dolor vl' ira ſeu ve excelſa aut ve iracundie.
Horri.farina vel farinatus ſeu poſt me aut foramē meum.
Horrin.fortes vel excelſi ſiue gigantes aut robuſti.
Horodi.maledictio ſufficiēs vl' maledicti ſufficienter.
Horthoſiada.recte indigens teſtimonio vel lumen poſitum teſtificationi.
Hoſa.ſpes vel ſaluatio.

¶ Hic.v.poſt.h.
Huchac.ſculpens vel ſculpſit ſiue ſculptor aut ſculptura.
Huphin.penetralis vel thalamus.
Huma.feſtinans ſibi vel manipul'.
Huri.longitudo mea vel illuminator meus.
Hus.feſtinans vel conſiliator.
Huſam.feſtinans populo vel conſiliator populi.
Huſathi.feſtinante me vel feſtinatio mea.
Huſi.feſtinans mihi vel conſiliator meus.

¶ Sequitur interpretatio nominū incipientium a littera.I.

IA.dominus vel dominator.
Iabhel.incipiens laudare deuz vel expectatio laudis dei.
Iaalon.lex vel quercus.
Iaamena.extremus in coitu calor. vel extrema coeuntis delectatio .
Iaan.reſpondens vel reſponſum ſiue reſponſio.
Iaare.ſaltus vel ſilua.
Iaas.fuit vel dimidium ſiue dimidians aut dimidiator.
Iaaſiel.dimidiauit deus vl' dimidiatio dei.
Iaath.expectans tempus vel expectatio peccatoris.
Iaazrahel.auxilium vl' auxiliabit'.
Iaaziam.auxilium domini vel auxiliabitur dominus.
Iaba.luctatio vl' intelligentia.
Iabes.dolor vel dolens ſeu ſiccitas aut exſiccata.
Iabin.ſapiens vel ſapientia ſiue intelligens aut intelligentia.
Iabina.ſapiens domino vel intelligentia domini.
Iabir.ciuitas doctrine vel ciuitas litterarum.
Iabob.puluis vel lucta ſiue luctans aut luctatio.
Iaboch.idem.
Iachabed.gloria domini vel vbi eſt glia ſeu eſt grauis.aut ē grauitudo.
Iachaa.fortis eius vel cōfortās eū.
Iachalis.fortis dominus vel fortitudo domini.
Iachā.tribulatio vel tribulatus.
Iacham.tribulator vel tribulatus.
Iachanē.preparans firmitatez vel preparatio firmitatis.
Iachim.preparans vl' preparator ſiue preparatus aut preparatio.
Iachim.firmus vel firmitas.
Iachin.idem.
Iachinite.firmi vel firmitates.
Iacob.ſupplātator vel ſupplātatio.
Iacoba.ſupplātans eum vel ſupplātatio eius.
Iacobus.ſupplantans feſtinantem vel ſupplantati conſilij.
Iachon.ꝑparans vel ꝑparatio.
Iachoma populi victo vel populus vlciſcetur. ſiue preparans domino aut preparatio domine.
Iadae.ſciens vel ſciētia . ſiue cognoſcens aut cognitio.
Iadaia ſciens me vel cognitio mea
Iadai.ſciēs dominū vl' cognitō dnī.
Iadaſan.ſciens egreſſuz vel cognoſcens abundantiaz.
Iadatas cognitus domino vel ſcientia domini.
Iadiel.ſciens dnm vel cognit' dnī.
Iado.ſciens teſtimonium vel expectatio ſeruitutis.
Iadon.ſciens dolorem vel cognitio iniquitatis.
Iaphe.expectās laqueum vel expectatio diſcipline.
Iaphe.eligens vel electio ſiue oſtendens aut illuminatio.

Japhet. latitudo vel dilatatio.
Japhia. oſtendens vel oſtenſio ſeu apperiens aut apertio.
Japhie. oñdẽs vel aperiens ſeu expectans eos aut ſuperficies.
Jangaal. ꝓpinquitas vel ꝓpinqu⁹.
Jagur. aduena vel colonus.
Jael. expectans deū vel expectatio dei aut incipiens. ſeu carnale coniugiū.
Jabel. aſcendens vel aſcẽſio aſcẽdit deus aut aſcenſio dei.
Jabelite. expectantes deū vel expectationes dei ſiue incipientes aut carnalia coniugia.
Jabelite. aſcẽdẽtes vel aſcenſiões. ſiue aſcẽdẽtes deo aut aſcenſiões dei.
Jabelel. viuẽs deo vel expectatio dei ſiue poſtulãs deū aut regreſſẽs in deo.
Jair. vigilãs vel illuminans ſeu illuminauit aut illuminatio.
Jairus. illuminans vel illuminatio ſiue vigilie aut vigilantes.
Jaram. expectans humilia vel expectator percuſſionis.
Jalelel. expectãs deū vel expectatõ di.
Jalech. expectans pauorem vel expectatio vite.
Jalon. expectans dolorẽ vel expectatio iniquitatis.
Jam mare vel dies.
Jambri. mare laceſſẽs vel dies amaricans.
Jami. dies plurali nũero vel amaritia ſeu amaritudies aut amaricatiões.
Jamin. virtus vel dextere. ſiue aſini aut aſinei.
Jaminite. dextere vel virtutes ſeu aſini vel aſinei.
Jamnes. mare vel dextera ſiue marinus aut vbi eſt ſignum.
Jamne. idem.
Jamneus. marinus vel vbi eſt ſignū.
Jamnia: dextera dñi vel vbi ẽ ſignū.
Jamnite. virtutes domini vel in quibus eſt ſignum.
Jamnor. amaricans lumẽ. vel dextera iracundie.
Jamram. mare eorum pelliceum. vel amare eorum in capite.
Jam res. mare pelliceū vel mare in capite.
Jãſuph. mare rubꝝ vel dies ĩ capite.
Jamuel dies ei⁹ dei⁹. vel dies ei⁹ dei.
Jamuelite. dies eorum deus. vel dies eorum dei.
Janai. gubernator meus. vel gubernatio mea.
Jamni. preparator meus vel preparatio mea.
Janoa. gubernator vel gubernatio.
Janoe. expectans commotionem vel expectatio requietionis.
Janoe. gubernatio vel gubernaculū.
Janon. dormitas merore vel gubernator doloris.
Janua. requies vel requietio.
Janū. dormitans vel dormitatio.
Jaod. confitens vel glorificans ſiue cultus eſt frater aut cul⁹ eſt ſtrnitas.
Jaoe. factura fratris vel frater dñi ſiue vbi eſt frater. aut vbi ẽ ſrnitas.
Jara. deficiens vel defectio.
Jarata. timens dñm vel timor domini ſeu deficiens dño aut dficiẽs dño.
Jaramoth. timens mortem vel defectio mortis.
Jare. luna vel defectio.
Jarre. idem.
Jared. roborans vel roboratus ſiue deſcendens aut continentia.
Jaredẽ. deſcẽſio eoꝝ vel viſio iudeiſ.
Jaree. ſilua vel ſaltus.
Jarphael. dimiſit de⁹ vel dimiſſio di.
Jarphel. idem.
Jarib. vltio vel vindicans ſiue vleiſcens aut vindicatio.
Jaram. ſaltuum vel ſiluarum ſiue mons ſaltuum aut mons ſiluaruꝫ.
Jas. dominus vel dominator.
Jaſa. factura mandati vel factus in mandato ſiue factum mandatū aut inhabitatio eius.
Jaſſa. dimidiū vel dimidiatio ſeu factuꝫ mãdatū aut factū in mandato.
Jaſaph. habitator vel habitatio ſiue ſedens aut confidentia.
Jaſabel. dimidiū dei vel dimidiauit deus.
Jaſen. domitor vel domatio.
Jaſi equalis vel deſiderium.
Jaſiel equalis deo vel deſideriū dei.
Jaſon. factura mandati vel factus ĩ mandato.
Jaſon. deſiderans vel qui mandatum fecerit.
Jaſu. conuertens vel conuerſio.
Jaſub. reuertens vel reuerſio ſiue reuocans aut reuocatio.
Jaſubite. reuertentes vel reuerſi ſeu reuocans aut reuocati.
Jathara. peccantes in ea vel peccatum in eis.
Jatham domini perfectus vel domino conſumatus. ſiue domini perfectio aut domini conſummatio.
Jathan. dominus humilis vel dei miſſio ſeu expectans humilitateꝫ aut expectatio reſponſionis.
Jathanael. expectans humileꝫ dei vel reſpondens humilitati dei
Janadiath. columba defluens tempore vel columbaris deficiens peccato.
Janathi. columba eſt. Syrum eſt non hebreum.
Jaur. expectans incendium vel expectans luminis.
Jaus expectans conſilium vel expectatio feſtinantis.
Jaſet. adiuuas vel adiutorium ſiue auxilians aut auxiliator.
Jaſias. audiens dominuꝫ: vel auſcultat. o domini.
Jaziel. audiẽs dei vel auſcultatõ dei.

℄ Dic. b. t. c. poſt. i.

Ibaar. mons fortis vel ſuſcitator.
Ibaiman. vel requieſcenti vel trãſlata eſt requietio.
Ichaboth. cecidit gloria vel trãſlata eſt gloriatio.
Ichainaan. durãhabitaculum vel conſolatio inhabitantis.
Ichontū. dura vel vocata ſiue vbi ẽ thalamus aut preparatio conſolationis.
Ichubiel. ſpes dei vel ſperãs i dei.

℄ Dic. d poſt. i.

Idata. dilectus domini vel amabilis.
Idatas. dilectus domini vel amabilis domino.
Idida. dilectus domini propter dominum vel amabilis domino propter dominum.
Ipſe eſt ſalomon qui dilectus domini propter dominuꝫ vel amabilis domino propter dominum. ſ. propter ſuam miſericordiam. ſ. gratuitā qua eū diligere dignatus eſt. cū vtiq; dilectione ⁊ miſericordia indig⁹ exiſteret quem conſtabat mãzer eſſe ⁊ quem reprehendit ſcriptura diuina pro peccato ydolatrie ⁊ immoderato amore mulierum.
Ididia. dilectio domini vel amabilitas eius.
Idithū. ſaliens vel tranſiliens eos.
Idox. dilectus voluntarie vel amabilis violentia.
Idumea. ruſa vel rubea ſeu terrena aut ſanguinea.
Idumei. ruſi vel rubei ſiue terreni aut ſanguinei.

℄ Dic. e. poſt. i.

Iebari. lapides tranſeuntes vel acerbi lapidum tranſeuntium.
Iebaar. mons fortis electus ſuſcitata.
Iebanias. ſapiens domino vel intelligentia domini.
Iebes. preſepium vel exiccatio.
Iebar. imitans fontem vel expecta

no pulei. (merentius.
Jebethon. vallis meſticie. vel collis
Jebgar. eligens vel electio.
Jeblaam. abſorptus vel abſorbitio ſeu abſorbens populum aut popul⁹ deſipiſcens.
Jebnael. edificiū dō vł edificatō dī.
Jebach. arena vel luctatio.
Jebus. preſepe vel calcata ſiue conculcans aut conculcatio.
Jebuſei preſepe meū vł conculcatio
Jebuſei. preſepia (mea. vel conculcate.
Jecha. torcular vł oppreſſio ſiue opprimens aut oppreſſa.
Jechas. torcular ei⁹ vł opprimēs eū
Jechbas. luctans ei vel arena eius.
Jechda magnific⁹ vel magnificētia.
Jechdalian. magnificus domino ē: vel magnificentia domini eſt.
Jechdom incubans populus vel incubatio populi.
Jechelia. torcular laboris vel oppreſſio laborioſa.
Jechenias. preparans domino vel ꝑ
Jechimā. poſſe- (paratio dñi. dit populum vel poſſeſſio populi.
Jechimā. vindicans populum vel vindicatio populi.
Jechiman. acquirens populum vel acquiſitio populi.
Jechinaam. poſſidens populum: vł vindicatio populi.
Jechinā. poſſidens populum. vel ꝑparatio populi.
Jechomā. Idem.
Jechonias. ſic factus vel preparator ſeu ꝑpans dño aut preparatio dñi.
Jechan. extenſio vel inclinatio ſeu merces aut mercimonium.
Jechel. cecus dei aut auxilians deū.
Jechze. torcular lupi vel opprimēs lupum.
Jedala. manus maledicta: vel manus maledictionis.
Jedelus. manus maledicta tribulans. vel manus maledictionis anguſtiantis.
Jedeia. ſciēs dñm vł cognitio dñi.
Jedi. ſciens me vel cognitio mea.
Jediel. ſciens deū vel magnific⁹ dō.
Jedlap. manū tollens vel manum ad os ſub manus ſubleuans aut manu ſubleuatio.
Jeddoa. ſciens eum vł cognitio ei⁹.
Jedchan. paruulus vel minoratio.
Jedri. accedens vel applicās ſiue acceſſus aut applicatio.
Jeddu. accinctus vel temptatio.
Jeddua. tētās eū aut accinctio ei⁹.
Jedula. manus maledicta vel manus maledictionis.
Jephadaia. innuens domino. vel aptio domini.
Jephehel. aptio dei vel aper iet de⁹.
Jephlad. excluſio peccati vel apertio delectionis.
Jephleti. excludens peccatum meū vel apertio delectionis mee.
Jephon. dominus mirabilis vel dominus viuificatorum.
Jephone. nutus vel innuens.
Jephōne. annuens vel innuitio.
Jegal. propinquus vel redimēs: ſeu propinquitas aut redemptio.
Jegali. propinquus mihi vel redemptio mea.
Jeglā. deſpiciens vel deſpectus: ſiue contemptus.
Jehel. viuens dee vel poſtulatio dei ſiue mutatus deo aut expectatio dei.
Jeheli. viuens deo meo vel poſtulatio dei mei ſiue mutat⁹ deo meo aut expectatio dei mei.
Jehi. vita vel exordium ſiue requies aut poſtulatio.
Jehiel. vita dei vel exordium dei ſiue requieſcēs deo aut poſtulatio dī.
Jelada. cognoſcens dominum vel cognitio domini.
Jeleph. manum tollens vł manum ad os: ſiue manus ſubleuās aut manuum ſubleuatio.
Jeda. plenitudo vel circunciſio.
Jemel. deus meus vel robur meuz.
Jemias. numerus domini vel nūerabilis domino.
Jami. robur meū vel dextera mea.
Jemla. parcens maledicto vel cōmouens accipientem.
Jemelech. numerus vite vel amaritudo pauoris.
Jemua. mare vel amara ſiue numerus aut numerabilis.
Jemuaite. maria vel amari ſiue numerabiles aut maurini.
Jemuhel. dies ei⁹ dei vł dies ei⁹ de⁹.
Jepſem. apertum nomē vel aperta auditio.
Jepta. aperiens vel apertio.
Jepthahel. apiens deo vel aptio dī.
Jepte. aperiens vel apert⁹ ſiue aperuit aut apertio.
Jepthon. aperiens dolorem.
Jera. timens vel timor ſiue miſericors aut miſericordia.
Jeraa timēs eū vel mīſicordia ei⁹.
Jeracho. aurugo vel demolitio.
Jeramelech. timens deum vel miſericordia dei.
Jeramahel. idem.
Jeramel. idem.
Jerameli. timens deum meum vel miſericordia dei mei.
Jeramiel. idem.
Jeramieli. idem.
Jeraon. timores vel timebunt: ſeu timens iniquitatem aut miſericors merentibus.
Jerapolis. iudicium ſuperius vel ſine timore miſericors ciuitas.
Jerehaā. aurugo populi vel demoliens populum.
Jerebehel. iudicium dei vel diiudicans ſuperiora.
Jeremiam. excelſus dñs eſt vel ſublimitas domini eſt.
Jeremias. excelſus domino vel ſublimitas domini.
Jeremihel. excelſus domino deo ꝛ vel ſublimitas domini dei.
Jerian. timens inutile vel timor domini eſt.
Jerieo. timens dominum vel timor domini.
Jerib. odor vel luna.
Jeribai. odor vulturis, vel defectio deuoratoris.
Jericho. luna vel odor eius.
Jerichontini. odorātes eum vel deficientes ei.
Jerihel. timens deus vel timor dei.
Jerimoth. timens mortem vel metuens altitudinem mortis.
Jerimuth. idem.
Jerioth. iurgium ſigni vel iudicij ꝯ ſignatio.
Jermai. dominus excelſus ſeu dñi excelſitudo.
Jeroā. timens populum vel iudicium populi.
Jerobaal. iurgium habens vel iudicium habentis aut iudicium ſuperioris.
Jeroboal. timor viri vel timor vetuſtatis ſiue timens habentem aut timens deuorationem.
Jeroboam. cauſa populi vel diuiſio populi ſiue diſcernens populuz aut ſuperius diiudicans.
Jeroboſeth. iudicans ignominiaz: vel diiudicans confuſionem.
Jeron. timor vel peregrinatio: ſiue timidus aut peregrinus.
Jeronym⁹. viſio pulchritudinis vel diiudicans locutiones.
Jeroſolyma. pacifica vł viſio pacis.
Jeroſolymite. pacifici vel pacem videntes.
Jerſia. aduena dñi vł alienus dño.
Jeruel. collis domini: vel vallis benedictionis.
Jeruſa, ruminans vel ruminatio

ſiue incolatus aut peregrinatio.
Jeruſalem. pacifica vel pacis viſio ſiue timor perfectus aut timebit perfecte.
Jeſa. vetuſtas vel plan tieo: ſiue ſaluatio aut deſiderium meum.
Jeſſo. incenſum vel ſacrificium ſeu inſule ſacrificium aut inſule holocauſtum.
Jeſſaar. incenſum ſuſcitans vel holocauſti vigilia.
Jeſſaarite. incenſa ſuſcitantes vl' holocauſtorum vigilie.
Jeſſal. incenſum meum vel ſacrificium meum ſiue inſule ſacrificiū aut inſule holocauſtum.
Jeſamari. vetuſtas amare vel deſiderij amaritudo.
Jeſan. vetuſtas vel veterans.
Jeſana. vetuſtas eius vel inueterās eum.
Jeſar. figmentum vel tribulatio ſiue inſule ſacrificiū aut inſule oblatō.
Jeſſar. meridies vel vnctio mea ſiue meridian⁹ aut methaphoric⁹ olei.
Jeſba. collaudans vel collaudatio.
Jeſbaam. collaudans populum vel collaudatio populi.
Jeſbachaſa. collaudans ſummum vel collaudatio principij.
Jeſbi eſt in me vel coequatus mihi.
Jeſbinedob. eſt in me ſpontane⁹ vel coequatus mihi ſpontanee.
Jeſboeb. eſt ciuis vel eſt tacitus.
Jeſcha. tabernaculū vel vnctio ei⁹.
Jeſſe. incendens vel incendiū ſiue inſule libamē aut inſule holocauſtū.
Jeſama. ſalus deſiderij vel ſaluatio requieſcentis.
Jeſer. finxit vel plaſmauit ſiue fictō aut plaſmatio.
Jeſerite fictores vel plaſmatores.
Jeſeſi. equalis ſaluator vel deſiderium ſaluationis.
Jeſam. deſiderium vel deſideraui.
Jeſu. equalis me⁹ vl' equalitas mea.
Jeſpha. vnctio vel tabernaculum.
Jeſphan. Idem.
Jeſi. qualitas vel tabernaculum.
Jeſſi. incenſum mihi. vel ſacrificiū meum.
Jeſias. equalis domino vel ſalutaris domini.
Jeſiel. incenſus deo vel ſacrificiū dei.
Jeſielite. incenſi deo vl' ſacrificia dei.
Jeſimuth deſiderium dulce vel deſiderata dulcedo.
Jeſmathias vetuſtas percutiens dominū vel figmentum percuſſionis domini.
Jeſmaras, ſalus deſiderantis domini vel ſaluatio requietionis dñi.
Jeſrel. ſacrificiās deo vl' liberatio dei.
Jeſua. planities vel eſt deſiderium meum ſaluo.
Jeſue. ſaluatio vel deſiderium.
Jeſui. equalis mihi vel eq̄litas mea
Jeſſui. deſiderauit vel deſiderium.
Jeſſuite. deſiderantes vel deſideria.
Jeſur. dolor vel eſt in dolore ſiue ſalus luminis aut equalitas ignea.
Jeſuri. ſalus doloris mei: vel ſaluatio in dolore meo. ſiue ſalus illuminans me aut equalitas mea.
Jeſus. ſaluator vel ſalutaris ſiue ſalus aut ſalutare.
Jetha. extēſio vel inclinatio ſiue ſupfluens aut ſuperfluitio.
Jethaam. ſuperfluus populus aut ſuperfluitas populi ſiue inclinās populum aut extenſio eorum.
Jethaba. bonitas vel declinatio.
Jethabata. bonitas vl' bonitates ſeu declinauit vt veniat aut declinatio peruentionis.
Jetham. merces vel mercimonium ſeu inclinans eos aut extēſione eoꝝ.
Jethba. bonitas vl' declinatio veniē
Jethbata. bonitas vel boni (tio. tates ſiue declinauit vt veniat aut declinatio peruentionis.
Jethbeth. bona domus vel declinatio venientis.
Jethla. inclinatio palme vel extenſio iniquitatis.
Jether. modicum reſiduum vel modica reſiduitas.
Jethith. donans vel donatio.
Jethnaam. poſſidens populum vel fluens populo.
Jethra. ſuperfluēs vel honorabilis.
Jethraam. honor populi vel ſuperfluens populo.
Jethrael. honor dei vel ſupfluēs deo
Jethrai. honor meus. vel ſupfluēs mihi.
Jethram. honorans eos vel ſuperfluus eorum.
Jethran. honor dei vel ſuperfluitas gratie.
Jethri. ſuperfluū vel honorabiles.
Jethrites. ſupfluus vel honorabilis
Jethro. ſupfluens vel honorabilis.
Jethur. vſus vel ordo ſiue ordinatus aut ordinatio:
Jethus. extenſio vel ſublimitas.
Jeu. parcens vel commotio ſeu maleficus vel maleficium.
Jeus. idem.
Jeuſa. ipſa parcens ei vel ipſa commotio eius.
Jeubel. ipſe parcens deus vel ipſa commotio eius,
Jeçan. durus vel duricies.
Jeçabel. ē iter. vl' ē flux⁹ ſanguinis.
Jeçabel. fluxus vani⁹ vel fluēs ſanguie ſiue cohibitatrix aut ſterquiliniū
Jeçanias. vires eius vel aures eius ſiue audiens dominum aut auſcultatio domini.
Jeçar. fortitudo vel adiutorium.
Jeçarite. fortes vel auxiliarij.
Jeçeces. fortis dei vl' apphēdēs deū
Jeçechias. fortis dñi vel apprehendens dñm ſiue confortauit eum dñs aut dñs confortatio eius.
Jeçethiel. fortis dei vel apprehēdēs deum ſiue deus confortauit eum. aut deus confortatio eius.
Jeçer. fortitudo vel adiutorium.
Jeçerite. fortes vel auxiliarij.
Jeçiel. audiēs deū vel auſcultatio dei
J . çelia. fortis labor vel adiutoriū la
Jeçonias. vires ei⁹ vel au (boratis. res eius ſiue audiens dominum aut auſcultatio domini.
Jeçra. ſemen vel ſeminator.
Jeçrael. ſemē dei vel ſeminauit de⁹.
Jeçrahelite. ſeminātes deo vel ſeminatores dei.
Jeçaria. ſemē dñi vel ſeminās dñs.

¶ Hic. g. poſt. i.

IGaal: vir abijciens: vel vir reuelationis.
Igar. aceruus vel inuolutio. Syrum eſt. non hebreum.
Igarſedutha. aceru⁹ teſtimōij. vel inuolutio teſtimonioꝝ. Hoc ſyrū eſt.
Igbathanis. ſolenne mandatū. humile vel leta domus reſponſionis.
Illiricum. aduena vel clementuum ſiue ſubuerſus aut ſecūda ſubuerſio
Indi. nutus dilucidus vel conceſſiones illuminationum.
India. nutus dilucidus vel conceſſio illuminans.
Infamie. nutus vel innuit ſiue innuens aut conceſſio.

¶ Hic. o. poſt. i.

IOa. retinens vel retentio.
Joaa. retinēs eū vl' retētio ei⁹.
Joaz. retinens fortitudinē vel vbi eſt retinere ſiue dominū viuens aut domini fortitudo.
Joab. inimicus vel inimicicie ſiue eſt pater. aut eſt paternitas.
Joachaz. fortis aut robuſt⁹ ſeu dñs fortis aut domini fortitudo.
Joachim. vbi eſt preparatio: vel cuius eſt preparatio ſiue dñs preparatus aut dñs reſurrectio.
Joachaz. retinens fortitudinem vel vbi eſt retinere. ſiue dominū vidēs aut domini fortitudo.

Joahe. ipſe cognoſcens vel domini
cognitio ſiue cognoſcens ſcientiam
aut cognoſcens principium.
Joanã. dñi dec⁹ vel dñi pulcritudo.
Joarib. dñs ſuſcitans montes vel
dñs vigilans fortitudine.
Joari. dño exaltat⁹ vł dñi exaltatio.
Joas. ſperãs vel tẽporalis ſiue dñm
ſuſtollens aut dñi plaſmatio.
Joathã. perfectus vel perfectio ſiue
conſummatus aut conſummatio.
Joathan. Idem.
Joathas. perfecte ſuſtollens: vel cõ-
ſummata plaſmatio.
Joam: dñm videns vel domini for-
titudo. ſiue vbi eſt retinere eum: aut
vbi eſt reſponſio eius.
Job. dolor vel ocioſitas.
Job. magus vel magnus ſiue dolẽs
aut vlulans.
Jobab. diſtillans vel mago patre
ſeu magn⁹ pater aut doloris vel vlu-
lationis diſtillatio.
Jobal. delatus vel delatio ſiue dimit-
tens aut dimiſſio.
Jobana. magnus donatus domini.
vel dolor gratie dei.
Jobel. magus dei vel dolens deo.
Jochabed. domini germen vel do-
mini pparatio ſiue domini libamẽ:
aut domini intelligentia.
Jochel. germen diuinũ vel prepara
Jocelã. comprimẽs eos (tio dei.
vel oppreſſio eorum.
Jod. ſciaꝫ vł pncipiũ ſeu dñatio dei.
Jodae. ipſe cognoſcens vel dñi co-
gnitio ſiue cognoſcens ſcientiaꝫ aut
cognoſcens principium.
Joed. dño ſeruiẽs vel dñꝫ teſtificãs
Joeger. dñi fortis vel dño ſepatus.
Jophe. dñi os vel dñi diſciplina ſiue
dñs elegit aut dño illuminauit.
Jogli. contemptus vel deſpiciens.
Joha. dño reſpondẽs vel dñi rñſio.
ſiue dñans ei aut dñatio eius.
Johana. dñi donum vel dñi gratie.
Johanna. dño miſericors. ſiue dñi
miſericordia. ſeu domino grat⁹ aut
dominus gratia eius.
Johannam. dño gratus eis vel dño
miſericordia eorum.
Johanan. erat donans vel dñi donũ
Johãnan. cui⁹ eſt donũ vel dñi gr̃a.
Johannen. domino donatus vel do-
mino gratificatus.
Johannes. dñi gratia: vel in quo eſt
gratia ſiue cui donatum eſt: aut cui
donatio a domino facta eſt.
Johel. dimittens vel mutatus ſeu de-
linquens aut decipiens.
Johel: fuit dei vel incipienti deo ſiue
eſt deus aut eſt dñs deus.
Joachim. qui eſt conſurgens vel do-
mini reſurrectio ſiue dño ſuſcitanos
aut domino ſuſcitante.
Joiada. dominum cognoſcens: aut
domini cognitio.
Joiadae. domini cognitio vł ipſo do
mino cognoſcente.
Joiadem. dño cognoſcens fontem:
vel dominus cognoſcẽs oculum.
Joiraib. dñi vltio: vel dñi iudiciuꝫ.
Joiarim. dñm exaltans vel domini
exaltatio ſiue dominus ſaltuum.
Jomna. matutina vel dextera eius.
Jona. columba vel donans ſiue vbi
eſt donatus aut vbi eſt donatio.
Jonadab. domino obediens vel do
mini ſpontaneus.
Jonadab. columba precipua: vel do
natio patruelis.
Jonas. donans vel donatus: ſiue cui
eſt donatio aut qui donatus eſt deo.
Jonatham. columba veniẽs vel co-
lumbe donum ſiue columba dans
aut domini donatio.
Joni. colũba mea vel donãs mihi:
ſiue donum meum aut donatio mea
Joppe. pulcra vel pulcritudo.
Joppite. pulcri vel decori.
Jor. riuus vel fluuius.
Jora. riuus eius vel fluuius ei⁹ ſeu
manus ſublimiuꝫ aut dñi celſitudo.
Jorabeth. dom⁹ excelſa vel domus
Jorarel. riuus ſpine (ſublimiũ.
rum vel huius compunctionis.
Joram. qui eſt excelſus vel vbi eſt
excelſus ſiue dominus excelſus aut
domini ſublimitas.
Joram. riuus doni vel fluuius gr̃e.
Jordanis. riuus iudicij vel fluuius
iudicantis ſiue deſcenſio earum aut
apprehenſio eorum.
Jore. riu⁹ excelſus vel fluuiꝰ exalta-
Jorim. riuus eorũ vel flu (tio.
uius eorum ſiue excelſus riuus aut
fluuius exaltatus.
Jora. factura mãdati vł dñi ſaluatio
Joſabeſeth. vbi eſt ſaturitas germi
nis vel vbi ẽ ſaturitas reſurrectiõis
Joſabeth. domini ſaturitas vel do-
mini iuramentum.
Joſabia. vbi eſt incenſum domini:
vel in quo eſt iuramentum.
Joſaph. dñi ſpeculum vel domino
vinculatus ſiue domini labium: aut
domino anguſtiatus.
Joſaphat. ipſe iudicãs vel ipſe iudi
cat. ſiue dñi iudiciũ aut dño iudica-
Joſeph. domini iuſtus: vel (tus.
domini iuſtificatus.
Joſedech. Idem.
Joſeph. augmentũ vel appoſitio.
Joſephus: augens conſilio vel ap-
ponens eſtimationem.
Joſphias. ipſe liber dño vel ipſa li-
Joſias. vbi eſt incẽſuꝫ (bertas dñi
domini: vel in quo eſt ſacrificiuꝫ.
Joſophonias. domino abſconditus
vel domini ſpeculator.
Joſoias. vbi eſt ſalus domini vel in
quo eſt ſaluator dominus.
Joſue. ſalus vel ſaluatio: ſiue ſalua-
tor aut ſaluaturus.
Joth. ſcientia vel principium? ſiue
dominator aut dominatio.
Jotha. eſt perfectus vel eſt perfectio
ſiue eſt dñi pfectus ꝗ eſt dñi pfectio.
Jothan. dñi perfectio vel dñi con-
ſummatio ſiue perfectio eorum aut
conſummatio eorum.
Jothã. ſcĩa dñi vel principium gr̃e.
Jouis. inimicus hic vel dñs ille.
Joçabaad. dño dotatus vel dñi do-
Joçabad: dñi fluens torris (tatio.
vel domino torris fluuio.
Joçabad. dñi dotatus vel q eſt dota-
Joçabeth. domini dos (tus a dños
vel que eſt dotata a domino.
Joçachar. dñi vltio vel dñi iudiciũ.
Joſaded. dñi fortis ſeruus vel dñus
fortem teſtificans.
Joçarib. dñi vltio vł dñi diiudicatio
Joçiã. dñi ductio ẽ vel dñi oliua eſt

¶ Dic. r. poſt. i.

IRad. ciuitas deſcẽdens: vel ci-
uitatis deſcẽſio: ſiue vigilans ſer
uus aut ſuſcitans teſtimonium.
Iras. frater meus vidẽs vel fratris
mei viſio ſeu vigilantem ſuſtollens
aut vigilans plaſmationi.

¶ Dic. ſ. poſt. i.

IS. vir vel aſſumptus.
Iſſa mulier vel aſſumptio.
Iſaac. riſus vel gaudium.
Iſaar. vir vigilãs vel vir ſuſcitator.
Iſaarite. viri vigilãtes vel viri ſuſci
Iſachar. qui eſt memor (tatores.
vel dominũ memorans ſeu vir mer
cedis aut eſt merces mea.
Iſacharite. qui ſunt memores vel
dñm memorantes ſeu viri merce-
dum aut ſunt mercedes mee.
Iſai. ſalus mea vel dñi ſalutare ſeu
vir deuorator vel vir aſſumens.
Iſaias. dñi ſalus vel dñi ſalutare.
Iſar. vir paruus vel vir imminut⁹.
ſeu vir vigilans vel vir ſuſcitator.
Iſari. vir paruus mihi vel vir mi-
norationis mee ſeu vir ſuſcitans me
aut vir vigiliarum mearum.
Iſbaal. vir vetuſt⁹ vel vir deuorator.
Iſboam. vir deuorans populum vel

aſſumptus in fortitudine populi.
Jſboſeth. vir confuſionis vel aſſum/pta confuſio.
Jſcarioth. vir memorie vel eſt mer/ces eius. ſeu memoria mortis eius. aut memoriale domini.
Jſimuth. deſertus vel aſſumens diſ/ſipationem.
Jſmael. vir auditus dei vel aſſumēs exauditionem dei.
Jſraelite: viri auditi deo vel aſſumē/tes exaudiones dei.
Jſrael: mens videns deū vel eſt vi/dere deum.
Jſrael. vir videns deū vel princeps cum deo. ſiue dei viſio eſt. aut fortis directio dei.
Jſraela. mens videns deum ſuum vel princeps cum deo ſuo ſiue eſt vi/dere deum eius aut directio dei ſui.
Jſraelite. viri videntes deum. vel aſ/ſumpti principes cum deo.
Jſuar. vir paruus vel vir īminut⁹ ſi/ue vir ſalutis. aut aſſūptio ſalutaris.
Jſui. vir loquens vel aſſumptio ſa/lutis mee.
Jſtob. vir boni⁹ vel aſſūptio bōitatis
Jtalia. mens excedens vel mentis exceſſus.
Jtalica. mente excedens vel mentis
Jtalici. mentiū exceſſus (exceſſio. vel mente excedentes.
Jthamar. inſule palma vel inſule amaritudo: ſiue vbi eſt amarus aut vbi eſt commotio.
Jturea. montana vel ſublimis.
Syrum eſt non hebreum.
Jturei. montani vel ſublimes.
Jthus. mons exceſſus vel mōs ſub/limitatis.

¶ Hic. v. poſt. i.

Iubileus. annus remiſſus. vel annus remiſſionis.
Iuchal. potentia vel fortitudo.
Iuchadaz. poteſtas opprimens eos vel fortis oppreſſio eorum.
Iudaia. confitens dominum. vel glo/rificatio domini.
Iudaiſmus. laus vel confeſſio.
Iudaite. cōfitentes vel glorificātes.
Iudas. confitens vel glorificans.
Iudea. confeſſio vel glorificatio.
Iudei. laudantes vel confitentes.
Iudi. laudans vel confitens.
Iudith confitens vel glorificans.
Iulius. incipiens vel principium.
Iulia. idem.
Iunius. incipiens vel principiū.
Iunia. idem.
Iupiter. inimicus ſeparans, vel do/minus ſeparator.
Juſtus. elatus vel elatio. ſiue parcēs aut ipſe alleuatus.
Juth. principium vel dominatio.

¶ Sequit̄ de incipiētib⁹. a. lr̄a. L.

Labaddō. appollion grece. ex/terminās vł exterminator latie.
Laabim: deuſti. vel inflammantes ſeu deuſtio aut inflammatio.
Laaga. flamma iudicij vel deuſtio iudicantis.
Laadon. perdens vel interficiens.
Laamas. iniqtas vel ad iniquitatē.
Labaddon. perdēs vel interficiens ſiue ſolitarius aut ſolitudo eorum.
Laban. album vel albedo. ſiue can/didus vel candidatio.
Labana. dealbans eum vel candi/datio eius.
Labaoth. venientes vel egrediētes.
Labeth. accepians vel acceptabilis.
Laben. candor vel candidum ſiue cor eorum. aut cor filio meo.
Labum. deuſti vel inflammantes ſi/ue deuſtio. aut inflammatio.
Labor. ingreſſus vel ingreſſio. ſeu venientes aut ingredientes.
Laboth. idem.
Lacedemonia. conſurgens ſilentiū vel conſurrectio ſanguinea.
Lacedemones. conſurgentes ſilen/tio vel conſurgentes ſanguinei.
Lachis. intereſt vel ſibimet vir.
Lacho. conſurgēs vel conſurrectio.
Lachum. conſurrectio vel ad con/ſurgendum.
Labed. ipſe ſibimet vir vel ipſemet vir ſuus.
Lapidoth. lampas quaſi os cultri ab ore non ab oſſe.
Lahel. in deo vel in deum.
Lais. leo vel filius leonis ſiue ipſe/ſimet vir aut ſibimet vir ſuus.
Laiſa. leena vel in ſalutem ſeu filia leonis aut filia leene.
Lamathara. ſignum vel conditio. ſi/ue ad ſignum aut condictum.
Lammaçabatani. vt quid dereliq/ſti me. vel vt quid derelictio mea.
Lamaçabathani. idem.
Lamech. quando eſt nomē littere. fultura vel adiutorium. ſiue erectio aut firmamentum.
Lamech. qū eſt nomē hominis per/cutiēs vel percuſſio ſiue humilis aut humiliatus.
Lamuel. cū quo eſt deus vel in quo eſt benedictio.
Laodicia. ſunt in domitu vel natiui/tas expectata ſiue tribus amata a do/mino aut tribus amabilis domini.
Laodicenſes, ſunt in domitibus vel natiuitates expectate. ſeu trib⁹ ama/te a dn̄o. aut tribus amabiles dn̄i.
Laommim. tribus vel matres ſeu phylarchi multarū tribuū aut prin/ceps multorum populorum.
Lapidoth. fulgor vel fulgur ſiue ful/gurans aut fulguratio.
Larma. ſublimitas vel cōſurrectio.
Laſa. ſalus vel ſaluatio ſiue in ſalu/tem aut in ſaluationem.
Laſabi. ſperauit in me vel in domi/no ſpes eius.
Laſthenis. ſalus donata vel ſaluator a domino.
Latuſim. fabri vel malleatores.
Laçarus. adiutus domini. vel auxi/liatus a domino.

¶ Hic. e. poſt. l.

Lebana. albedo vel cādidatio.
Leben. cādidū vel cādidatio.
Lebeus. corculum vel quaſi cor.
Lebna later vel cementum.
Lebni. lateres vel cementa.
Lebnitici. letaricij vel cementarij.
Lebona. albedo vel candidatio.
Lecha. gena eius vel maxilla eius.
Lechi. gena mea vel maxilla mea.
Lechis. gena viri vel maxilla aſſū/
Lecū. ꝯſurgēs vel ꝯſurrectio. (pta.
Leda. flāma iudicās vel exurgens
Ledibel. flamma iudicans deo vel exurgens iudicium dei.
Ledan. flammaʒ iudicans vel ex/urgens iudicium.
Lecmas. iniquitas vel iniquitatem
Leeth. flāma vite vel exuſtio. pauo
Legbata. ignis vel incendiū. (ris.
Leem. panis vel refectio.
Lemaçabathani. vt quid dereliqſti me vel vt quid derelictio mea.
Lem. additio vel frequens bona o/peratio.
Leſa. ſalus vel ſalutatio ſiue in ſalu/tem aut in ſalutationem.
Leſem ad nomen iudicij vel ad au/ditionem.
Leſemdan. ad nomē iudicij vel ad auditionem iudicantis.
Leuaboth. veniētes vel edificantes.
Leui. additus vel appoſitus ſiue aſ/ſumptus aut applicatus.
Leuite. additi vel appoſiti ſiue aſſū/pti aut applicati.
Leuites. adiectio vel appoſitio. ſiue applicatio aut proſecutio.
Leuiathan. proſequens eos, vel ad/ditamentum eorum.

¶ Hic. i. poſt. l.

Lia laborans vel laborioſa.
Libanus. albus vel candidus ſiue candor aut candidatio.

Libertini. factura pallee vel faciẽtes paleas.
Lybia. veniens vel introiens.
Lichaonia. suscitans vel suscitatio siue ad suscitãdũ. aut ad suscitationẽ
Lichaonij. suscitantes vel ad suscitandum.
Lyci. consurgens vel lachrymas fundens.
Lycia. lachrymas fundens ei vel cõsurrectio eius.
Licius cõsurgens vel ipse suscitãs. siue lachrymas fundens. aut lachrymarum effusio.
Licij. consurgentes vel ipsi suscitãtes siue lachrymas fundentes aut lachrymarum effusiones.
Liconia. suscitans vel suscitatio.
Liconienses. suscitãtes vel suscitati.
Lidi. geniti vel edificati.
Lidia. nati ei vel edificatio eius.
Lidij. nati vel edificantes.
Lidda. vtilis vel edificata.
Lippij. nati vel edificantes.
Linus. tybicem vel candidatus.
Lisama. nata tentatio vel natiuitas tentationis.
Lisias. generans vel generatus.
Lisimachus. generans percussionẽ vel generationis percussio.
Listra. genus decorum vel generãs decorem.
Listris. vtilitas angustie vel vtilis tribulans.
Licostratos. sublimitas vel procliuum seu generans latitudinem aut vtilitas seruitutis.

¶ Dic. o. post. l.

Lobna. alba vel cãdida siue albor aut candidans.
Lobeni. albus vel candidatus siue cor mihi. aut cor filij mei.
Lobni. albus vel candidus. siue albor aut candidatio.
Lobnitei. albi vel candidi siue albedines aut candidatores.
Loboni. albus vel candidatus siue cor mihi aut cor filio meo.
Lodi. vinculum vel declinatio.
Lodabar. ipsi verbum vel ipsi sermocinatio.
Lodadid. ipsi seruitus. vel ipsi testificatio.
Lodadin. ipsi eam vel ipsi iudiciuꝫ.
Loide. consecutio vtilitatis vel que consecuta est vtilitatem.
Lomna. lateres candidati vel laruꝫ candidatio.
Loomnum. philarchi multarum tribuum vel princeps multorꝫ populorum.
Loth. vacans vel declinans. seu vinctus aut ipse conclusus.
Lothaz. ipse concludẽs eos vel ipse vinculum eorum.
Lotham. vinculuꝫ vel conclusio seu declinans donum aut vacans gratie.
Lothe. vinculum eius vel ipsa conclusio.

¶ Dic. v. post. l.

Lucas. ipse eleuans vel ipse cõsurgens.
Lucius. idem.
Lud. vinctus vel declinans siue vtinam natus. aut vtinam vtilis.
Ludim. vinculati vel declinãtes. siue fortiter profunt. aut vtinam proficientes.
Luith. gene vel maxille.
Luça. nux vel amigdalum.

¶ Sequit de incipiẽtib9 a lra. M.

Mabel. congregauit deus vel congregatio dei.
Maacha. mollities vel confractio.
Maachati fracta est mihi vel confracti sunt mihi. seu vẽter desus. aut ventris percussio.
Maaddi. mensura serui mei. vel ꝙ sufficiens testimonium meum.
Maahi. congregatus mihi vel congregatio mea.
Maala. chorus vel infirmitas.
Maalaph. de mille vel de doctrina
Maalath. chorus peccatorꝫ vel infirmitas temporalis.
Maalehel. laudans deum vel laudatio dei.
Maalmeon. de habitatione. vel habuerunt habitationem.
Maalon. de fenestra vel a principio seu consummatus aut securitas.
Maalion. idem.
Maama. congregatus populus ei vel congregatio populi eius.
Maamate. congregati populi ei. vl congregationes populorũ eius.
Maamad. desiderium vel desiderabilis.
Maanath. requiescens vel regetio
Maaria. amaris vel domus mea siue ex visione aut ex tussione.
Maaroth. fouee vel spelunce.
Maasias. onus domino vel assumptio dei.
Maath. desiderium vel desiderabilis.
Mabar. munitũ suscitans vel munimen vigilie.
Mabdibel. munimus deo vel munitio dei.
Mabdibelite munite deo vel munitiones dei.
Mabsan. munitio vel protegens siue munimẽ aut protectio.
Mabsar. muniens vel munitio.
Macha. ingeniũ vel percussio.
Machabeus. protegẽs vel percussio siue percutiens aut ingeniosus.
Machabei. protegẽtes vel percussiones siue percutientes aut ingeniosi.
Machati. subactus mihi vel mollicies mea.
Maceda. exustio vel orientalis siue primo aut in antecessum.
Macedan. exurens. vel exustio. siue oriens aut antecedens.
Macedonia. combusta vel ꝯbustio siue antecedens aut orientalis.
Macedones. cõburentes vel cõbusti siue antecedẽtes aut orientales.
Maceloth. cetus vel ecclie siue congregati aut congregationes.
Macelloth. idem.
Macema. exurgens dominus vel orientalis domini.
Maces. finis vel definitio.
Macees. idem.
Maceth. oriens vita vel antecedẽs.
Machi. qd ẽ. vel quia siue rex meus. aut regnum meum.
Machiel. rex me9 deus vel regnũ.
Machimat. qd est meum dei. donum vel quid est donatio.
Machir. vendidabit vel restituet siue videns aut de infirmitate.
Machirite vendidabunt vel restituent seu vidẽtes aut de ĩfirmitatib9.
Machias. humilitas vl attrectatõ.
Machinathat humilis vel attrectata siue tãgens aut vilitas tributorũ.
Machoris. ꝯcupia vel cõcupiscibil.
Mada. mensura vel ꝙ sufficiẽter.
Madabas. mensuram venientem sustollens vel sufficienter veniens plasmatio.
Madabena. a saltu eius. vel a nemore eius siue saltus eorum. aut nem9 eorum.
Madai. mensura mea vel ꝙ sufficienter mihi.
Madaliel. turris mea deus vel defensio mea deus meus.
Madan. cõtradictio vel habitaculum seu mensura doni aut sufficienter gratie.
Madbares. heremus vel solitudo.
Madia. mensura domini vel sufficiens domino.
Madiã. de cã vl ĩ iudicio siue ĩ causam aut in iudicium.
Madian. respondẽs vel vindicãs siue iniquitas aut contradiens.
Madanei. respondentes vel vindi

contentio ſeu iniqui aut contradicentes.
¶Madiante.idem.
¶Madid.turris teſtium vel menſura ſeruitutis.
¶Maddim.iudiciū vel diiudicatio.
¶Madmena.menſura viſceruȝ vel quaſi ſufficienter ex ipſis.
¶Madon.ↄtradictio vel habitaculū ſiue inhabitatio aut inhabitantes.
¶Mapha. ſpeculator vel ſpeculatio ſiue de ſpeculo aut de ſpeculatione.
¶Magal.colonia vl' tranſmigratio.
Magala.trāſmigrās eū vl' colōia ei⁹
¶Magali.colōie vel trāſmigratiões.
¶Magbena.deſcendens filiū ſibi vel deſenſio filij eius.
¶Magdal.magnitudo vel turris ſeu pre muniens aut premunitio.
¶Magdael.turris dei vl' magnificauit me deus.
¶Magdalū. magnitudo vel turris ſeu deſcendēs eos aut ꝑmunitio eoꝝ.
¶Magdalene.mḡnifica vel premunita ſiue turrenſis aut defenſibilis.
¶Magdabel.turris dei vel magnificans deum ſiue multū accepit a deo. aut magnificauit me deus.
¶Magdalgad.turris pirata vel defēdens accinctū latrunculum.
¶Magdol.turriſ vel mḡnitudo.
¶Magdola.turris eius vel magnificans eum.
¶Magdola.quis grandis vl' turris ſiue que eſt magnitudo aut que eſt magnificentia.
¶Mageddo.annuncians vel ānūciatō.
¶Magedon.fructus doni vel annunciatio gratie.ſiue poma eius.
¶Mageddo.tentatio vel tentatione. ſiue pomorū ei⁹ aut fructuū cene ei⁹.
¶Mageddō.tentans vel tentatio ſiue cenaculum.aut inhibitatio.
¶Maged.cēs pauorꝫ vel cētatio vite.
¶Magnas.tangens vel de tactu ſiue vile tributū aut vilitas tributoꝝ.
¶Magog.doma vel tectū ſiue de tecto.aut de domate.
¶Magro.guttur vel de fauce.
¶Magrō.guttur merore.vel de fauce iniquitatis.
¶Mahari.domus viſionis vl' amaritudo mea.
¶Mahelchirā.ex dei parte vel ex vita excelſa.
¶Machubihael.ex vita deus vel quis eſt dominus deus.
¶Maida.cōtradictio vel mēſura ſufficiens.
¶Maimam.deſideratus eis vel deſiderium eorum.
¶Malach.angelus vel nuncius.
¶Malachi.angelus meus vel annūciatio mea.
¶Malachias.angelus domini vl' annuncians dominum eorum.
¶Malachim.liber regum.
¶Malachi.nuncians eis vel angel⁹.
¶Malachor.liber regnorum.
¶Malachoth.angelus tempore vel annuncians reſponſionem. (dei.
¶Malaldi.laudator me⁹ vl' laudatio
Malalchel.laudās dn̄ vl' laudatō di
¶Malalchelh.angeli vel ānūciatores.
¶Malaſar.laudator principis vel deſpector anguſtiarum.
¶Malathra.viſio vel de viſione ſiue deſpiciens aut deſpectio.
¶Malcha.regnū vel principatus.
¶Malchi.rex me⁹ vl' ꝑncipās mihi.
¶Malchia.regnator dominus vl' principatus domini.
¶Malchon.rex iuſticie vel princeps iniquitatis.
¶Malchus.rex conſilij vel princeps feſtinator.
¶Maleth.nuncius vel regnator.
¶Maleloth.angelus vinctus vel annuncians declinationem.
¶Maloth.princeps vel annunciator.
¶Malaloth.angeli vel ānūciatores.
¶Malloth.plenitudines vel adipleti.
¶Mābre.diuidens vel diuiſio ſiue claritudo aut perſpicuitas.
¶Mābres.mare in capite.vel mare pelliceum.
¶Mamozer.delonge vel delōgatus ſeu alienatus aut alienatio.
¶Mamō.lucrū pecunie vel cupiditas diuitiarum.
¶Māmona.diuitie vel cupiditates. Utrūq; hoc nomē ſyrū ē pariter ꝛ hebreū vtriq; mixtuȝ.
¶Manucha.elongans calorem. vel alienatio preſtolationis.
¶Manucham.idem.
¶Man.quid vel quō.
¶Māna.qd eſt hoc vel quō eſt iſtud.
¶Mana.donās vel requieſcēs.
¶Mānaa.manus vel conſolatio ſeu ſacrificium aut holocauſtum.
¶Manaath.mūera vel ↄſolationes ſeu mūerās vitā aut pauoris ↄpletio.
¶Manad.ſepulchrū vl' monumētū.
¶Manaem.cōſolās vel conſolatio.
¶Manaē.caſtrū vel tabernaculuȝ ſiue requies aut conſolatio.
¶Manath.requies vel ſepulchꝝ.
¶Manaim. caſtra vel tabernacula ſeu requietiones aut conſolationes.
¶Manaſſes.neceſſitas vel obſtupeſcens ſiue obliuioſus aut q obliti⁹ ē
¶Mane.numerus vl' numeratū.ſiue complens aut completio.
¶Maneeth.numerus vite.vel numerās vitam ſeu complens pauorem aut pauoris completio.
¶Mā hu.qdnā hoc ē vl' quō ē iſtud.
¶Manzameroth.tridentes vel ſuſcinule ſeu complens pauorem.
¶Maulius.quid laboras vel quomodo laborioſus es.
¶Māne.requieſcens vel requiem.
¶Maoth.curatus vel curatio.
¶Maol.chorus vel plenitudo.
¶Maon.habitaculum vel habitatio.
¶Maozim.inhabitationem videns vel habitaculum fortitudinis eorū.
¶Mapſa.muniens vel protectio.
¶Mapſaȝ.mūiēs eos vl' ꝓtectō eoꝝ.
¶Mara.amaricās vel amaritudo.
¶Maradath.amara cōtinentia vel amara iactantia.ſeu amare contuēs aut amarus arrogantes.
¶Marai.amaricans me vel amaritudo mea. (cās dn̄atio.
¶Maradoth.amara ſcia vl' amari
¶Marala.amara ↄceſſio vl' amaricā ter concedens.
¶Maranatha.in dn̄i nr̄i aduētu vel quando dominus noſter aduenit. Syrum eſt non hebreum.
¶Marath.amarū ipſo vel amaritudo peccati. (drigātes.
¶Marchaloth.quadrige vel qua
¶Marcus.attritus vel defricatus.
¶Marcus.amarus vel declinatus.ſiue certus aut ſublimis mandato.
¶Mardath.amara contritio vel ins.
¶Mardochai (prudenter contrit⁹. amare conterens vulturē vl' amara contritio.deuoratoris.
¶Mardocheus:amare conterēs impudentē vel amara contritio impudentis. (plaſmatio.
¶Mareo.amare tollens vel amara
¶Mareſa.a capite vel a principio.
¶Mareth.amara vita vel amaritudo pauoris.
¶Maria.illuminata vel illuminatrix.
¶Maria.ſmirna maris vl' ſtella maris ſiue illuminans aut mare amarū.Syro autē ſermōe dn̄a interptat.
¶Maribath.lites vel iurgia ſiue diſſenſiones aut contradictiones.
¶Marimuth.litigās vel ↄdicēs ſiue amara mors aut amaritudo mortis.
¶Mariſa.a capite vl' a principio ſeu amare tollēs aut amara plaſmatio.
Maria.amaꝝ on⁹ vl' amara relictio.
¶Marodach.amara procacitas aut amara contritio.
¶Maroloth.amara ſcia vel amaricans dominatio.

Maaron ſublimis vel de excelſa ſeu amare triſtis. aut amara triſticia.
Maarſana. amara abūdans aut amara egreſſio.
Maritha prouocans vel irritās. Syro autē ſermone dominans aut dominatrix.
Maſa. onus vel aſſumptio.
Maſaa. onerans eā vel aſſūptio eiꝰ
Maſſa. pondus vel alienatio.
Maſſada. retinēs vel requirens ſiue aſſumens ſeruitutem aut onerās teſtimonium.
Maſaphoth. roſtra incendentia vel de tribulatione roſtrorum.
Maſai. onꝰ meū vel aſſūptio mea.
Maſaia. onus domino vel aſſumptio domini.
Maſal. parabola vel prouerbium.
Maſan. iocunditates vel iocunditatibus ſiue onus dn̄i ꝗ aſſūptio gr̄e.
Maſech. pincerna vel ꝓpinatio.
Maſepha. ſpeculator vl̄ de ſpeculatiōe
Maſephat. ſpeculatio vel ꝯtēplatio
Maſeia. onꝰ dn̄o vel aſſūptio dn̄i.
Maſena. proſpera vel ſecunda ſeu ſecundans aut ſecundatio.
Maſera. eruditio vel diſciplina.
Maſerai. eruditi vel diſciplinati.
Maſerecha. libās vel attrahens ſiue libatio aut vectigal vanum.
Maſerephot. ſpeculans ſup idumētum vel cōtēplator ſuperhumeralis
Maſerath. ſpecula vel refugia ſiue munitiones vel protectiones.
Maſpha. ſpeculatio vel cōtēplatio ſiue de ſpeculatiōe aut de cōtēplatiōe.
Maſphat. contēplans tempus vel ſpeculator peccati.
Maſphe. ſpeculatio vel cōtēplatio.
Maſia. onus dn̄o vel aſſūptio dn̄i.
Maſloth. puerbia vel parabole.
Maſma. exaudiens vel exauditio.
Maſmana. auditor boni vel exaudiens gratiam.
Maſob. onus ſeruꝰ vel aſſumptio ſeruitutis.
Maſobia. ſpeculans dominum vel aſſumptio domini.
Maſrecha. vectigal vanum vel attracta libatio.
Maſrephot. ſpeculās ſupinduimētum vel cōtēplator ſuperhumeralis.
Maſreſa. onus impium vel aſſumptio iniquitatis.
Matha. donās vel donatio ſiue tributum aut humile forum.
Matalam. conſumans eos vel perfectio eorum.
Mathama. manus vel donatio.
Mathan. donās vel donatus ſeu donator domini aut donatio gratie.
Mathana. donās ei vel donatio eiꝰ
Mathanai. donum eius mihi. vel donatio eius mea.
Mathania. donans domino vel donatio domini.
Mathaniaſ. donatus dominus eis vel donatio domini eorum.
Mathanie. donatores vel donati ſeu donatores donorum aut donatores gratiarum.
Mathaxis. cōpluta vel complutio ſeu cōplutus. aut complutio mea.
Mathat donans peccatum vel donatio temporis.
Mathatha. donans peccatū ei vel donatio temporis eius.
Mathathias donatus a domino vl̄ donum domini aliqñ.
Mathcha. dulcis ſaturitas vel dulcedo ſaturitatis.
Mathcha. donans ei vel dōatio eiꝰ
Matheus. donator conſilij vel donum feſtinationis.
Mathiama. donator gratie dn̄i vel donans dominationem domino.
Mathias. dōatus dn̄o vel donatio dn̄i ꝓ iuda. ſ. i cuius loco poſitꝰ eſt.
Mathunum. donū domini eſt vel donatio domini eſt.
Mathiam. conſummans eos.
Mathrabith. perſecutio vel virga deſcendens.
Mathreth. yconomus vel diſpen-
Mathras. dono indigens (ſator. vel donator dormitans.
Mathuſalā. mortē miſit vl̄ mortis emiſſio ſiue mortuꝰ interrogator aut mortuus eſt ⁊ interrogauit.
Mathuſalem. idem.
Mauihel. viuēs deo vel viuēs deꝰ ſeu ex vita dei aut qs eſt ſicꝰ dn̄s deꝰ.
Maumam. quis eſt delonge vel ex vita alienatus.
Maça. ex hoc vel ex iſtis.
Maçarathçodion. i. ſigna horoſcopi per duodecim horas.
Maçarothçodiacon que mathematici duodecim ſigna appellant.
Maçia. ex hoc dominus. vel ex iſto
Maçian. ex hoc dn̄s (dn̄atio. eſt vel ex iſto dn̄atio eſt.
Maçioth. ex hoc tēpus vel ex iſtis
Maçuroth. vicula vel di- (rūſio. ſcipline ſeu ſucceſſiōes vl̄ excluſiōes

¶ Hic e. poſt. m.

Mechedem. ab exordio. vel cōtra orientem.
Mechia. ꝑcuſſus dn̄o vel percuſſio
Mechinas. humilitas vel (dn̄i. attrectatio.
Mechme. baſis quieſcens vel denundatus commotioni.
Mechonoth. fulture vel ſuppoſi-
Mechorath. venūdatus (tiōes. mihi vel venūdatio mea.
Mechurat venūdatꝰ vl̄ venūdatio
Mechurathite. venūdati vel venū
Mechedab. fames antiq̄ (datores. vel fames antiquarum.
Medaba. fames antiqua ei vel fames antiquarum eius.
Medabena. onus vel pōdera ſiue de onere aut de ponderibus.
Medad. menſus eſſe vel acquieuit ſiue metiens aut menſuratio.
Medada. aque ſublimes vel menſura in aqua.
Medam. mentiēs vel reſpondens ſiue mendacium aut reſponſio.
Medana. aque eminentes vel aquarum eminentia.
Mede. mēſura vel aq̄ eminentes.
Medemena. menſura viſcerū eiꝰ vel aque eminentes ex ipſis.
Medena. aque ſublimes vel aquarum ſublimitas.
Medi. adeq̄ti vel menſuratores.
Media. menſura vel adequatio.
Medi. mēſurās eām vel adeq̄tio
Medon. mēſurās dolorē (iudicij. vel adequans murmurationem.
Medra. menſura vel menſuratio.
Meeber. de qua vel ulterior.
Meethabel. benigna dei vel benignitas domini.
Meeçabel. benigna dei vel bonitas
Mephaat. impetus aque (dei. vel impetus aquarum.
Mephat. ſpeculum vel ſpeculatioē
Mephet. ſpeculum vite vel ſpeculatio pauoris.
Megia. deſpiciens vel deſpectio.
Meguis. deſpiciēs confuſionē vel deſpectio ignominie.
Meida. cōtradictio vel mēſura ſuf
Meiçabel. benigna dei (ficiēs. vel benignitas domini.
Mela. vallis ſalis vel vallis ſalſa.
Melcha. regina vel regnatrix.
Melchas. regens eos vel rex eoꝝ.
Melchi. rex meꝰ vel regnās mihi
Melchias. rex dn̄s vel regnū dn̄i
Melchiel. rex meus deus vel regnum meum dei.
Melchielite. reges mei deo vel regna mea dei.
Melchiſedech. rex iuſtꝰ vl̄ rex pacificus ſiue rex pacis aut rex iuſticie
Melchiſua. rex ſaluator vel regnū
Melchiſue. rex loquax. (ſalutis. vel regnū cantilene ſiue rex meus

tyrannus aut rex metis perditio.
¶ Melchon. rex eorū vel pricipās eiſ.
¶ Melcha. rex meroris vel princeps
in iniquitatis.
¶ Melchonoth. fulcī vl reḡ ſiue reges
ſ ſun aut reguꝫ cubicula.
¶ Melia. vallis ſalis vel vaſall' ſalſa.
¶ Melech. chorus vel a principio.
Melech. regnum vel regnator.
¶ Melthi. chorus meus vel a princi-
¶ Melchias. chorus do (pio meo.
mini vel a principio domini.
¶ Melithme. infirmitas vel de infir-
mitatibus ſeu mandatum humile
aut mandatum humilitatis.
¶ Mello. plenus vel plenitudo ſiue
adimpletus aut adimpletio.
¶ Meleth. pleni aut impleti ſiue ple
Melothi. pleni mei. (nitudines.
aut adimpletiones mee.
¶ Melloth. pleni vel adimpleti. ſeu
plenitudines aut adimpletiones.
¶ Mellothi. pleni mei vel adimple-
tiones mee.
¶ Melſa. rixa vel in azymis.
¶ Melloch. vallis ſalſa ignis mordē
tis vel vallis ſalis dolores ꝑſtolātiū.
¶ Melluchare. vallis ſalſa morden-
tium lapides. vel vallis ignea lapi-
dum acervatorum.
¶ Meluth: plenitudines vl' adimple
¶ Men. a quo vel ex ipſis. (tiones.
¶ Mēbrana. aperta vl' manifeſta. ſeu
apertio vel manifeſtatio.
¶ Memphi. os vel ab ore: ſiue os ei⁹
aut os ex ipſis.
¶ Mēphiboſeth. os confuſum vel os
confuſionis. ſiue os ignominie aut ꝺ
ore ignominia.
¶ Memphon. os meroris vel de ore
iniquitatis.
¶ Mēni⁹. ex quo ſis vl' ex ipſis iſte.
¶ Mami. aque mee: vel viſcera mea
¶ Mērath. ex quo deus (ex ipſis.
vel viſcera commotionis.
¶ Men. viſcera vel ex ipſis.
¶ Mennar. viſcera mea vel ex ipſis
intimis mete.
¶ Menelaus. viſcera maledicta. vel
ex ipſis maledictus.
¶ Mer. apertus vel manifeſtus ſiue
illuminās aut illuminatio.
¶ Merab. multitudo vel de multitu-
dine ſiue manifeſtatus patrem aut
illuminatio patris.
¶ Meraqi. amaricans vel amaritu-
do ſiue aperiens vigilias aut illumi-
nans ſuſcitationem.
¶ Merarite. amaricantes vel amari-
cati ſiue aperientes vigilias: aut illu-
minantes ſuſcitationem.
¶ Mercurius. aperiens civitatibus.
vel illuminans occurſum ſigni.
¶ Mere. apertus vel manifeſtus ſiue
illuminans euꝫ aut illuminatio ei⁹.
¶ Mered. rebellis vel apertio ſiue il-
luminans aut manifeſtatio.
¶ Merephet. fovens vel cubans ſiue
cubabat aut confovebat.
¶ Meremuth. aperiens mortem vel
illuminans mortuos.
¶ Meribaal. litigās cū marito vel li-
tigans cuꝫ altiſſimo: ſiue litigans in
maritū aut litigās cōtra altiſſimum.
¶ Merimuth. aperiens mortem vel
illuminans mortuos.
¶ Merob. multitudo vel multitudīe
¶ Merodach. amara procacitas vel
amaritudinē immittens ſeu amare
contritus: aut amara contritio.
¶ Meron. aque vel ꝓfunditates.
¶ Meron. illuminans merentes vel
manifeſtans iniquus.
¶ Meronath. illūinans merētes tpe
vel manifeſtans iniquitateꝫ peccati.
¶ Meronathites. illūinans merētes
tēpore vel manifeſtans iniquitatem.
¶ Meroꝫ. aperiens viſionem vel im-
mutatio fortitudinis.
¶ Meroꝫ. conſulens vel conſilium ſi-
ue arcanum aut aque ſacramentorum.
¶ Mes. hoſpes vel hoſtis ſiue menſu-
rator aut menſuratio.
¶ Meſa. evado vel aqua rara.
¶ Meſa: hoſpes ei⁹ vel hoſtis ei⁹. ſiue
menſurans eū aut mēſuratio eius.
¶ Meſſa. hoſpes ſaluās vel menſura
¶ Meſara. aq̄ rara vel pro (ſalutis.
pinatio ſiue dans potū aut ꝓpinator
¶ Meſach. propinans vel potū dans
ſiue hoſpes fratris aut hoſpes frater-
¶ Meſſalē. hoſpes miſſus (nitatis.
vel reddens redditionē ſeu menſu-
rans pacem aut hoſpes iuſticie.
¶ Meſaloth. evadens vinculum vel
aque rare declinatio.
¶ Meſamelech. potuꝫ dans choro vel
propinans aut principio.
¶ Meſech. amens vel trahens ſiue cō
preſſus aut compreſſio.
¶ Meſech. deficiens vel prolongans
ſeu defectio aut prolongatio.
¶ Meſepha. ſpeculator vel cōtempla-
tor: ſeu ſpeculatio aut contemplatio.
¶ Meſellima. capiēs eos domino vel
palpatio eorum deus.
¶ Meſeroch. vincula vel diſcipline.
ſeu ſucceſſiones aut excluſiones.
¶ Meſeꝫabel. benignus deo vel men
ſurator domini.
¶ Meſphar. ſpeculatorem ſuſcitans
vel contemplationis vigilia.
¶ Meſphareth. hoſpes hians vel hoſ
pitis hiatus.
¶ Meſphe. hoſpitio laqueus vel ho-
ſpitis diſcipline.
¶ Meſſias. chriſma vel unctio ſiue
chriſtus aut unctus.
¶ Meſſolā. hoſpes ſclī vl' mēſura eter
¶ Meſſolam. capiens eos (nitatis.
vel palpatio eorum.
¶ Meſopotamia. elevata voce quadā
vel elevatio cuiuſdam vocationis.
¶ Meſrai. hoſpitās eos vl' mēſura eo
rū. Sciēdū ꝺo q mēſurā egypti⁹ ap
¶ Meſthi. vari⁹ vl' varietas. (pella.
¶ Meſſulam. menſura doloris vel ho
ſtis anterior.
¶ Metheha. dulcis vel dulcedo.
¶ Methcha. virga vel lectulus.
¶ Methabaal. benignus vir hūs: vel
ꝙ bona devoratio vetuſtatis.
¶ Methabel. ꝙ bonus de⁹ vel ꝙ bona
¶ Methabehel. Idem. (divinitas.
¶ Metheri. dulcedo vidēs vel dulcis
¶ Meuſim. ſaluans eos vel (viſio.
attrectatio eorum.
¶ Meꝫa. ex hoc vel ex iſto.
¶ Meꝫaath. elevata vel ſupra eam. ſi-
ue aqua fluens aut aque fluitio.

¶ Mi. c. i. poſt. m.

Mjamim: quas matris fetus
vel cui donatus.
¶ Mibaar. electus vel electio ſiue de
electis aut de electione.
¶ Micha. quis hic adverbium loci.
vel quis eſt iſte.
¶ Michel. quis ut deus vel quis eſt
ſicut iſte dominator.
¶ Michala: qs vt de⁹ vel qs vt deitas.
¶ Micharab. quis hic dilatans vel qͥ
eſt hec latitudo.
¶ Michas. quis eſt hic: adverbium
loci vel quis eſt iſte.
¶ Micheas. qs eſt iſte: vel qs ē ī loco.
¶ Micol. aqua oīs vel aq̄ ex oībus.
¶ Mido. metiēs vel menſuratio.
¶ Miphaat. aq̄ iper⁹ vel aq̄rū ipulſio
Miphibaal. os devorās vel vetuſtatꝭ.
¶ Miphiboſeth. os cōfuſuꝫ vel os ve-
recundū ſiue os cōfuſiōis aut igno-
¶ Michael. domus dei vel (minie.
domus exercitus.
¶ Milethene. generās caſtra vel ge-
neratio donantium.
¶ Miletū. generās vel generatio: ſeu
generare aut onus eius eſt.
¶ Milcho. regnator vel regnum.
¶ Miniamin. quis matris fetus vel
cui donatus eſt.
¶ Miriba. amare vel amaricans ſeu
amaritudo aut amaricatio.
¶ Miribaal: litigās cū marito: vel li-

ligans cū altiſſimo: ſiue litigans in marituȝ: aut litigās cōtra altiſſimū.
Miſaal. tractās deo vel qs iterroga
Miſaaȝ: trahens pplm (uit deū.
vel interrogatio eorum.
Maſaach. qs vt riſus vel qs vt frater ſiue qs vt riſus aut qs de gaudio
Miſalxi. pplus dei vel qs ē ſaluās
Miſia. que indigentia vel (deus.
que eſt dominatio.
Miſor: hūilitas vel tribulatio ſeu de humilitate aut de tribulatione.
Miſor: palma vel directa ſiue humilis aut campeſtris.
Mitilene. trāſmigrās vel declinās ſeu deliatio aut trāſmigratio.
Mirridates. declinans donū ſufficiētis vel trāſmigratio doni ſufficiē
Miçaab: qs vt aurū obriſuȝ (tis.
vel quis eſt ſicut auruȝ puriſſimū.

ℭ Dic. o. poſt. m.

Moab. de patre vel ex patre.
Moabite. de patre geniti vel ex patre generati.
Moaida: mēſura dñi vel ſufficiēs
Moaȝ: fortis vel robu (dño.
ſtus ſiue robur aut fortitudo.
Moaçiam. de adiutorio domini vel dominus auxiliator eſt.
Mobdonia. edificiū vel edificator.
Mobdonia. edificās mihi vel edificatio mea.
Mobdonia. edificiū vel (catio mea.
Mobdomiar. edificās (edificator mihi vel edificatio mea.
Mochdor. vulnerans patrem luminis: vel paterne iracundie.
Mochonai. ſuppoſitio vel ſuſtenta
Mochori. venūdator (culuȝ.
meus vel venundatio mea.
Mochoth. plage vel vulnera.
Mochotha. plaga eı⁹ vel vulnerās
Modab. natiuitas vl' gñatio (eiū.
Modaba. naſcēs pāi vel gñatio eı⁹
Modin. iudicium vel iudicatio.
Modi. iudicās eos vel iudiciū eoȝ
Modollam. generationē teſtificās vel natiuitatis teſtificatio.
Molath. dolens vel parturiens. ſiue ab adoleſcente aut a parturiente.
Molathi. dolor me⁹ vl' parturiēs
Moſei. palpatio vl' attrectatio (mihi
Moſeia. palpās eū vl' attrectatio eı⁹
Moyſes. aq̄tic⁹ vl' aſſūptio de aq̄.
Moyſes. vrgens vel liniēs ſiue attrectans aut palpans.
Molada. princeps piſciū vel dolor
Molath. regnās vel (pturiētis.
principans ſeu dolens aut pturiens.
Molathi. rex me⁹ vel pnceps me⁹ ſiue dolor meus aut parturitio mea.
Molathite. regnātes vel principantes ſiue dolentes aut parturientes.
Melchō. regēs eos vel pnceps eoȝ
Molid. infirmitas vel a principio.
Moloch. rex vel princeps ſiue rex noſter aut princeps noſter.
Mool. infirmitas vel ad infirmitatem ſiue chorus aut a principio.
Moolia. chor⁹ eı⁹ vel ab initio eı⁹ ſiue infirmans eū aut īfirmitas eius.
Mooli. infirmitas mea vel de infirmitate mea ſiue chorus meus aut a principio meo.
Mooli. chorus laboris vel a principio laborioſo ſiue infirmitas laborās aut de infirmitate laborioſa.
Moolite. chori mei vel a principio meo ſiue infirmitates mee. aut de infirmitatibus meis.
Moos. infirmitas vel habitaculū.
Moſa. īfirmās eū vel hītaculū eı⁹.
Mooſia. īfirm⁹ dñs vel hītaculuȝ
Moroth. heres vel hereditas. (dñi
Morathi. heres me⁹ vel hereditas
Morathithe. heres meus (mea.
iſte: vel hereditas mea iſta.
Moraſthim. heres eorum iſte: vel hereditas eorum iſta.
Moraſthite. heredes mei iſti. vel iſte ſunt hereditates mee.
Moria. viſio vel viſiōis ſiue illuminans aut illucidās iſte eſt loc⁹ ī quo abrae dictū eſt vade in terrā viſiōis.
Morithi. heres me⁹ vel hereditas
Morome. ſublimitas vel (mea
Moſa. ſal⁹ vl' eruditio. (celſitudo
Moſee. ſaluator vel ſaluificator: ſiue a ſaluatore ſiue a ſaluificatore.
Moſellamoth: capiens eos morti vel palpatio mortis eorum.
Moſera. eruditio vel diſcipline.
Moſphtim: fortes vel vicinie ſeu fortium aut viciniarum.
Moſi. palpator vel attrectator.
Moſoch. captura vel capiens: ſiue capientes aut capture.
Moſollā. capientes eos vel palpatio eorū. (palpatio eoȝ dñs.
Moſollamia: capiens eos dño: vel
Moſollomoth: capiens eos morti vel palpatio mortis eorum.
Moſoliam: capiens eos vel palpatio eorum.
Moſura. vinculum vel diſciplina.
Moſel. erudit⁹ deo vl' diſciplia dei.

ℭ Dic. u. poſt. m.

Mamin. conſolans eos. vel viſcera eorum.
Muſa. palpans vel attrectans: ſiue palpatio ā attrectatio. (ctatio ſris.
Muſach. palpans frēm: vel attre
Muſeroth. vincula vel diſcipline.
Muſite. palpātes vel cōtrectantes.

ℭ Sequit̄ de incipiētib⁹ a lra. N.

Naa. pulcra vel pulcritudo.
Naab. abſcōdit⁹ vl' regeſcēs.
Naabi. abſcōditus mihi vel requie
Naad. pulcra ſeruitus (tio mea.
vel pulcrum teſtimonium.
Naabal. laudant vel laudabunt: ſiue torrens aut laudatio.
Naalia: torrēs dei vel laudās deuȝ.
Naaliel: torrēs dei vl' laudatio dñi.
Naalon. deus candoris vel pulcritudo laterum.
Naama. decora vel pulcerrima ſiue cōmouens eos aut cōmotio eorum.
Naamen. decorus vel pulcerrimus ſiue cōmouēs eos ā cōmotio eoȝ.
Naamath. mouens mortē: vl' decor
Naamathite. mouentes (pcti.
mortem vel decori peccato.
Naamin. pulcerrimus vel cōmotio
Naar: puer vel infantulus. (eoȝ.
Naara: puer eı vel infantulus eius.
Naarath: pueritia tpis vel infantia
Naari. puer mihi vel (pctoris.
infantulus meus.
Naarias. puer dño vl' īfantul⁹ dñi.
Naabas. ſerpēs vel coluber ſiue au
Naarō. reges (gurās aut auguriū.
ſonans vel requietionis ſomnus.
Naaſon. coluber murmurās vl' ſerpēs luſtlis: ſiue augurās dolorē aut
Naath. decor (auguriū inıqtatis:
tpis vel pulcritudo pcti ſiue abſcondens peccatum aut requieſcens tpe.
Naaçab. extūc ,pphetia aut ,pphetās tūc ſiue ſepulcrū auxiliū aut ceſſ
Nabat. cōſpicu⁹ vel (ſiōis initiū.
Nabaioth. ſedens vel (regeſcēs.
excludens ſiue requieſcens tpe aut conſpicuus reſponſione.
Nabal. ſtultus vel inſipiens.
Nabao. prophete vel venientes.
Nabaiot. ſedens vel excludens: ſiue conſpicuus aut requieſcens.
Nabat. ſcādaluȝ vel ſcandaliçans. ſiue inſipiens aut inſipientias.
Nabathei. īſipiētes vl' ſcādaliçātes.
Nabau. veniens vel includens ſeu venimus aut incluſimus.
Nabdael. viſus dei vel ſeruiēs deo.
Nabeoth. pphetās vel prophetatio.
Nabiath: organum vel laudatoriū.
Nablion. pſalterium grece. laudatorium latine.
Nabluȝ. organum vel laudatorium
Nabo. ſeſſio vel prophetia ſiue concluſio aut ſuperueniens.
Nabohe. propheta vel prophetia.
Naboth. ſeſſio vel propheta ſiue cōcludens aut ſuperueniens.

Nabau. veniens vel includens.

Nabuchodonoſoꝛ. ſedens in anguſtia agnita: vel ſeſſio i agnitióe anguſtie ſiue ꝓphetãs iſtiuſmodi ſigni: aut prophetia laguncule anguſtie.

Nabuſabari. calcãs tempus vel calcatio tempoꝛis.

Nabuſarachim. calcatoꝛ fratruꝫ vel calcatio fraternitatis.

Nabuthei. ꝓphete vel prophetantes.

Nabuſarde. prophetauit paleas: vel prophetia alicuius iudicij.

Nachim. preparans eos vel preparatio eoꝝ.

Nachon. preparans doloꝛem vel preparatio iniquitatis.

Nachoꝛ. requieſcẽte luce vel obſcuratio nouiſſima ſiue requies luminis aut pꝛeparatio iracundie.

Nad. aſcendens vel aſcenſio.

Nadab. voluntarius vel ſpontaneus.

Nadabias. voluens domino: vel ſpõtaneus domini.

Naeman: fidelis vel fidelitas. ſiue mouens eos aut motus eoꝝ.

Naeth. requieſcens vel requietio.

Naphadoꝛ. diſpſa generatio vel diſperſio generationis.

Naphech: marina vel maritima.

Naphedoꝛ. conuerſa generatio: vel conuerſio generationis.

Napheg. marinus vel maritimus.

Naphei. maritimi vel amaroꝝ refrigerationes.

Naphes. anima vel refrigerium.

Naphis. Idem.

Nagge. meridies vel meridianus.

Nageb. Idem.

Naabim. puer me⁹ vꝉ īfantia mea.

Nahiel. hymnus vel laus ſiue laudans deum aut dei laudatio.

Naid. ſalum vel mare ſiue fluctuãs aut inſtabilis ⁊ ſedis incerte.

Naim. fluctus vel motus ſiue fluctuans aut commotio.

Naioth. conſpicuus vel excludens.

Naiol. toꝛrens vel laudatio.

Nama. deus vel commotio.

Namoel. doꝛmiuit deus: vel doꝛmitio dei. ſiue hij qui ſunt dei: aut quos doꝛmire facit deus.

Namra: pdus vel amaritudo ſiue amaritudines aut amaricationes.

Namrim. pardi vel apoſtate ſiue ꝓfugi aut tranſgreſſiones eoꝝ.

Namſi. palpans vel tangens ſiue attrectans aut attrectatio.

Namuel. loquens cum deo vel cum quo loquitur deus.

Namuhelite. loquentes cuꝫ deo vel cum quibus loquitur deus.

Nanee. piſcis vel fetus ſiue germen pulcritudinis aut paſcua eoꝝ.

Narciſſus. colligẽs vel collectio ſiue lucerna ſcindẽs: ꝟ acceſſus leticie.

Naſab. exiccans vel exicatio ꝟ germinatio eoꝝ.

Naſaram: germen molle vel germẽ tenerum ſiue germinans eis.

Naſia. coluber domini vel ſerpens dominatoꝛ.

Naſi. titulus vel ſtatio.

Naſim: dux vel pꝛinceps ſiue principans eis.

Naſon. conſolans vel quieſcẽs ſiue augurans aut augurium.

Naſoꝛ. pulcritudo luminis vel conſolans anguſtiatum.

Nathã. donatus eis vel donatio eoꝝ

Nathamelech. donatus regno vel donatio regnatoꝛis.

Nathe. donãs donũ vel donat⁹ grẽ.

Nathanael: donum dei vel donauit cum deus.

Nathinei: donãtes vꝉ donati ſiue hypodiacões grece ꝟ ſubminiſtri latine.

Nathon: donatus meroꝛi vel donatio iniquitatis.

Naua. ſemen vel germen ſiue latratus ꝟ pulcritudo.

Naue. idem.

Naum. germinans vel conſolatoꝛ.

Nauum. germinans eis vel conſolatio eoꝝ.

Naſareth. flos vel virgultũ ſiue ſanctitas aut conſecratio.

Naſareth. vnctio vel mundicia. ſeu cuſtodiens aut ſeparatio.

Naçarenus. virgultum vel floridus ſiue cuſtodiens aut ſeparatus.

Naçareus. mũdus vel ſanctus ſiue vnctus aut conſecratus. Utrũqꝫ hoc nomen apud hebꝛeos non ſcribitur per ꝫ litteram. ſed per hebꝛaicuꝫ ſade quod nec ſ nec ꝫ litteram ſonat.

Naçarei. virgulte vel floꝛidi: ſiue cuſtodientes aut ſeparati.

Naçarei: mundi vel vncti ſiue ſancti aut conſecrati.

Naçareu. idem.

¶ Hic. e. poſt. n.

Neapolis. mire commota vel mira commotio.

Nebaam. latratus apprehenſus vel latrantis apprehenſio.

Nebail. latrans laxus vel latras laxatus ſeu latrantis leuitas: aut latrãtis latitudo.

Nebalath. latratus tempoꝛis vel inſipientia peccatoꝛis.

Nebe. latrans vel latratus ſiue pſalterium aut menſura.

Nebal. latrans deo vel latrat⁹ dei ſiue menſura dei. aut dei pſalterium.

Nebe. latrans vel latratus.

Nebul. latratoꝛ meus vel pſalteriũ meum.

Nechao. parat⁹ iſte vel paratio iſta.

Neceb. ſtans vel attrectatio.

Necho. percutiens vel percuſſio.

Nechoda. includens iudicio.

Necophati. excludẽs vel excluſio ſiue incluſum aperiens aut percuſſionem euadens.

Nechota. aroma vel thimiama ſiue ſtoꝛax eius: aut aromatizatio eius.

Neele. ſcala vel toꝛrens.

Neelamite. cuiuſdã heredes vel cuiuſdam hereditates.

Neelle. cuiuſdam heredes vel cuiuſdam hereditas.

Neelamite. ſcale vel toꝛrentes.

Neeleſcol. toꝛrens botri vel botrus toꝛrentis.

Neemia. conſolans vel conſolatio.

Neemias. conſolatus a domino vel conſolatio domini.

Neeſta. es vel metallum.

Nephabal. ſpirans deo vel applicans oꝛi dei.

Nephe. ſpirans vel ſufflans ſiue ſpiritus aut ſufflatio.

Nephee. applicans oꝛi vel ligurius quod eſt nomen lapidis.

Nephee. pruna vel carbo. ſiue ſeducens aut ſeductio.

Nepheg. idem.

Nephedoꝛ. marina vel maritima

Nephi. purificans vel purificatio.

Nepis. purificans aggrauatum. vel purificatio aggrauati.

Nephos. acceptio vel diſſolutio.

Nephuſim. apertum nomen vel diſſoluta auditio.

Neger. floꝛens vel floꝛidus.

Negoda. includens iudicio vel percuſſio iudicij.

Nebibel. ſtans deus vel ſtatio dei.

Nehiſoth. ſtans vel ſtatio ſiue ſtatus tempoꝛis.

Nemã. pulcritudo vel conſolatio.

Nebra. pꝛofugum vel apoſtaſium ſiue apoſtata aut apoſtaſia.

Nemra. pro fugum vel tranſgreſſio ſiue pardus aut amaricatio.

Nemrim. pardi vꝉ apoſtate ſiue amaricantes eos aut pꝛofugia eoꝝ ſeu pardoꝝ aut apoſtatarum.

Nemri. pardi vel apoſtate.

Nemroth. tyrannus vel pꝛofug⁹ ſiue tranſgreſſoꝛ aut apoſtata.

Nemſi. palpans vel tangens ſiue attrectans aut attrectatio.

Nemſib. ſtans vel attrectās. ſiue ſtātio aut attrectatio.
Nepthad. deceptio vel diſſolutio.
Neptali. latitudo mea vel conuerſio eius.
Neptali. diſcretus vel ſeiunctus ſeu conuoluit me aut conuolutio mea.
Neptalim. habitatio vel cōpatio ſiue conuertēs eos aut latitudo eorū.
Neptalim. iplicatio vel cōuerſatio ſiue dilatauit me aut dilatatio mea.
Neptalimite. conuertentes eos. vel latitudines eorum.
Neptalite. habitacula vel cōparationes ſeu dilatati mei aut implicationes eorum.
Neptar purificans vel purificatio.
Nepte. decipiens vel diſſoluens ſiue deceptio. aut diſſolutio.
Neptee. decepti vel diſſoluti ſiue deceptio aut diſſolutio.
Neptoim. ſculpentes vel aperientes ſiue decipiētes eos aut diſſolutiones eorum.
Neptupha. deceptio vite remiſſe vel diſſolutione claudicans.
Neptuim. ſculpentes vel aperientes ſiue decipientes eos aut diſſolutiōes eorum.
Neptuſim. apertum nomen vel diſſoluta auditio.
Ner. lucidus vel lucerna.
Neregel. lucis aceruus vel lucerne aceruatio.
Nereus. lucis conſilium vel lucerna feſtinans.
Nereth. cythara vel quaſi lucerna ſeu lux vite aut lucerna pauoris.
Nergal. lucis aceruus vel lucerna aceruata.
Nergel. lucerna aceruata vel lucerne aceruatio.
Nergel. lucerna inuoluta vel lucerne inuolutio.
Neri. lucens mihi vel lucerna mea.
Neria. lucēs dn̄o vel lucerna dn̄i.
Neſia. coluber dn̄i vl' ſerpēs dn̄icꝰ.
Neſibi titulus meus vel ſtatio mea.
Neſon. augurans vel auguriū ſiue augur fortis aut auguris fortitudo.
Neſruth. temptatio tenera. vel fugitiuus tener.
Neſthus. erarius vel metellarius.
Nethman. decus vel motio ſiue cōmouens eos aut commotio eorum.
Nethus. imago vel imaginatio.
Netophati. includens me vel incluſio mea.
Netophatite. includentes vel incluſores mei.

❡ Dic. i. poſt. n.

NIcano. ſtans lucerna vel ſtatura lucida.
Nicodemus. includens iudicio. vel effuſio terrenitatis.
Nicolaus. effluens vel effluxio ſiue ſtultus eccleſie languentis aut ſtulticia languoris eccleſie.
Nicolaite. effluentes vel effluxiones ſiue ſtulti eccleſie languētis aut ſtulticia languoris eccleſie.
Nicopolis. germen ꝓtectionis mee vel protectio germinis mei.
Niger. aſcendens vel aſcenſio.
Nimpha. os applicatum vel oris applicatio.
Niniue. feta vel ſpecioſa ſeu germen pulcritudinis aut natiuitas pulcra.
Niniuite. feti vl' ſpēoſi ſeu germina pulcritudinis aut natiuitates pulcre
Niſan. augurans gratiam vel augurium donationis.

❡ Dic. o. poſt. n.

NOa. mouens vel commotio.
Noadaida. mouēs ſeruitutē dn̄o vel cōmotus teſtimonio dei.
Noadias. mouens diluculum vel commotio illuminati.
Nobas. mouens eos vel commotio eorum.
Noratha. mouens imperium vel cōmotio conſummationis viſionum.
Nob. latrans vel latratus.
Nodab. vter vel inflatio.
Noe requieſcens vel requieuit ſiue commotus aut commotio.
Noema. decor vel fides vel voluptas aut delectatio.
Noemā. pulcritudo vel pulcer ſeu conſolatus aut conſolatio.
Noemanite. pulcri vel conſolati ſeu conſolatores aut conſolationes.
Noemi. pulcra vel conſolata.
Noeſtha. metallum vel os eius.
Noeſtā. os eorū vel metallū eorū.
Noephtab. motus apertus vel commotio latitudinis.
Noga. meridies vel meridianus.
Noge. idem.
Noom. decus vel conſolatio.
Noorai. decorans magiſtrum meū vel conſolatio magiſtri mei.
Norari. decorās currentem magiſtrū vel cōſolatio cōſummati mgri.
Noraz. requieſcens excelſe vel commotio exaltati.

❡ Dic. v. poſt. n.

NUath. pulcer vel pulcritudo.
Nuz. paſcens eos vel paſcua eorum.
Nū. vetus vel piſcis ſiue vnicus aut ſempiternitas.
Numenius. decorus vel fidelis.

❡ Sequitur de incipientibꝰ a lra o

OAd. vanitas vel laudatio.
Obal tabernaculum vel inhabitatio.
Obali. tabernaculum meum vel ihabitatio mea.
Obam. de populo vel inſaniens.

❡ Dic. b. poſt. o.

OBab. ſperans vel amplexās. ſiue dilectus aut dilectio.
Obaida. ſeruus domini vel ſeruiēs domino.
Obag. magus vel phitoniſſa ſiue incantator aut incantatio.
Obdarē. ſeruus auſtralis vel ſeruꝰ (africanꝰ.
Obdias ſeruiēs dn̄o. vl' (futꝰ dn̄i.
Obed ſeruitꝰ vel futor
Obededō ſeruiens rufo vel ſeruiēs fuluo ſeu futiēs trē aut fuꝰ ſanguisꝰ
Obedia. ſeruꝰ dn̄i vel ſeruiēs dn̄o.
Obediel ſeruus dei vl' ſeruiēs deo.
Obia. ſeruus dn̄i vl' ſeruiēs dn̄o.
Oboth phitones vel magi ſiue lagene grandes. aut lagenarū grāduas.

❡ Dic. c. poſt. o.

OChei. diligens vel perſcrutans ſiue dilectio. aut perſcrutatio.
Ochol. tenens habitationem vel apprehendens tabernaculum.
Ochoza. tenens magiſtrum vel retētio magiſtri.
Ochozach. retentio vel apprehēſio.
Ochozias. retinens dominum vl' apprehenſio domini.
Ochran. tenens vel apprehendens ſiue retentio aut apprehēſio.

❡ Dic. d. poſt. o.

ODaia mēſurās. vl' mēſuratio.
Odema: ſeruus domini vel teſtificans dominum.
Odia. idem.
Odoia. idem.
Odollam teſtimonium eorum. vel teſtimoniū approbatio.
Odolamites. conteſtans aliquē vel teſtimonium in aqua.
Oddor. conteſtans generationem vel teſtificatio generationis.
Odoma. ſeruus domini vel teſtificans dominum.
Odi. menſio meꝰ vel mēſura mea.
Odura. menſura magiſtri. vel teſtificans magiſtrum.

❡ Dic. e. poſt. o.

OEpha menſura vel effundens ſiue eſtus aut eſtuatio.
Oephi menſura trium modiorū vel tres modij menſurati.
Oeph. diligens vel perſcrutans ſiue dilectio aut perſcrutatio.

¶ Dic.ph.poſt.o.

Ophn.effuſio vel eſtuatio.
Ophal.nebula vel obſcuratio ſiue obſcurans aut nebuloſus.
Opha.thalam⁹ coꝝ vel maritia coꝝ
Ophar.volans vel volatus ſiue volãtes aut volationes.
Ophar.aurũ obriſũ vel aurũ puriſ-
Opham.idem. (ſimũ.
Ophel.nebula vel obſcuratio. ſiue obſcuratus aut nebuloſus.
Opher ignominia vł ignominioſus
Ophi.infirmus vel ignominioſus.
Ophim.tabernacula vel hitatiões.
Ophim.tabernacula mea vel habitationes mee.
Ophir.infirmans vel infirmitas ſiue irritum aut ebrioſum.
Ophin.diſcalciat⁹ vel iſana ꝯuerſio.
Ophra.volans vel thalamus.

¶ Dic.g.poſt.o.

OG.congregans vel aceruans ſeu abſcõdit⁹ aut coaceruatio.
Oga.nobilis vel glorioſus ſiue abſcondens cum aut coaceruans ei.

¶ Dic.h.poſt.o.

Ohia.ipſe cognouit vel cognouit dominus.
Ohiada ipſe cognouit ſeruitutẽ vel cognouit dominus teſtimonium.
Oholi.tabernaculũ vel inhabitatio.

¶ Dic.i.poſt.o.

Oia: infirmans eum vel infirmitas eius.
Oiã.infirmãs eos vel ifirmitas eoꝝ.
Oiam.ſeculum vel eternitas ſiue annus iubilens aut annus remiſſiõis.

¶ Dic.l.poſt.o.

Olda:deſtruens vel diſcernẽs ſiue deſtructio aut diuerticulũ
Oldai.deſtruens me vel diſcernens mihi ſiue diuerticulum meum aut diſcretio mea.
Oldam.diſcernens donum vel diuerticulum doni.
Oli.infirmitas vel protectio.
Oliab.infirmitas patrem. vel protectio patris.
Olimpa.dolens vel parturiens.
Olimpiadis.dolor triſtium vel parturiens ſeruitutem.
Olofernes.infirmitas diſceſſionis. vel infirmans vitulum ſaginatum.

¶ Dic.m.poſt.o.

Omar.populum amaricans vel populus amaricatus.
Omer.criſpans vel manipulus.
Omri.criſpãs me vł maipul⁹ me⁹.
Omroi.criſpans magiſtrum meũ vel manipulus magiſtri mei.

¶ Dic.n.poſt.o.

On.dolor vel meror.
On iniqtas vel inutilitas mea
On.muſitatio vel murmuratio.
Ona.merens cum vel dolor eius.
Ona.inutilis ei vel iniquitas eius.
Ona: murmurans ei. vel murmuratio eius.
Onã.meror ppłi vel meror eorum.
Onã.inutilis ppło vel iniqtas eorũ.
Onã.murmur ppłi vł muſitatõ coꝝ
Onã.meror dõi vel dolor gratie.
Onã iniqtas doni vel inutilitas gr̃e.
Onam.murmurans dono vel muſitans gratie.
Oneſimus.decorus vel reſpondens ſiue decus aut reſponſio.
Oneſiphorus.reſpondẽs litteris vel decorus adherens.
Oni.merens mihi vel dolor meus.
Oni.inutilis mihi vel iniquitas mea.
Oni.murmur meum vel muſitatio
Onni.dolore cõmotus vel (mea.
merore requieſcens.
Onni. inutilis requies vel iniqua commotio.
Onni.murmure motus vel muſitatione quieſcens.
Onias.merẽs dño vel dolor domini
Onias.iniquus domino vel inutilis dominus.
Onias.murmurãs domino vel muſitatio domini.
Ono.merens eum vel dolor eius.
Oño.inutilis eius vel iniqtas eius.
Onõ:murmurãs ei vel muſitatio ei⁹.
Onon.murmure muſitans vel muſitatione murmurans ſiue dolor inutilis aut merens iniquitate.

¶ Dic.o.poſt.o.

Ola.tabernaculum vel inhabitatio.
Olla:idem.
Olli.tabernaculum meum.vel inhabitatio mea.
Oliab.tabernaculum meũ pater vel inhabitatio mea patris.
Oliba.tabernaculum meum in ea vel ipſa eſt tabernaculum meum.
Olibamo.tabernaculi altitudo.vel habitaculum meum in aliquo.
Oon.labor vel dolor ſiue dolens aut laborioſus.
Ooſaz.videõs eos vel fortitudo eoꝝ.
Oozias.videns dominum vel fortitudo domini.

¶ Dic.r.poſt.o.

OR.foramen vel iracundia.
Or mons vel lumen ſiue pellis aut iracundus.
Oraim.cõcipiens vel cõprehẽdẽs. ſiue conceptio aut comprehenſio.
Oram.irati vel ne excelſo ſe ne iracundie aut ne iracundo.
Oram.mons populi vel lumẽ eoꝝ.
Oram.pellis populi vel foramẽ coꝝ
Oram.iracundus populus vel iracundia eorum.
Orbach.eſtimans vel eſtimatio.
Orchoti.eſtimans mihi vel eſtimatio mea.
Orbiatharoth.longa corona vel lõgitudo corone.
Oreb.ardor vel ſiccitas ſiue corruus aut ſolitudo.
Oreb.mẽſa vel maſſa ſiue temptãs aut temptatio.
Orem.dolor vel iracundia.
Oreth.longanimis vel diuturn⁹ ſeu longanimitas aut diuturnitas.
Orpha.ceruix eius vel ſuperbiẽs ei.
Ori.lux mea vel mons meus.
Ori.pellis mea vel foramen meũ.
Ori.iraſcẽs mihi.vel iracũdia mea
Ori.gigas vel excelſus.
Ori.coquens vel excludens.
Ori.apprehendẽs me.vel apprehenſio mea.
Orim.gigantes vel excelſi.
Orim.apprehendẽtes me vel apprehenſiones mee.
Orim.loquentes vel excludentes.
Orme.anathema vł anathẽatiꝫatio.
Ornam.lumen nobis vel illuminatio noſtra.
Ornam lumen gratie vel illuminatio donationis.
Oron.mons inutilis. vel foramen triſticie.
Oron.pellis iniqua vel ira murmurantium.
Oron.lumen meroris vel dolor muſitantium.
Oronite.montes inutiles vel foramina triſticiarum.
Oronite.pellis iniqua vel dolorem muſitantium.
Oraute.lumina meroris vel iracũdia murmurantium.
Oronim.lumẽ meroris eorum vel iracundia iniquitatis eorum.
Oronom.mons inutilis eis vel foramen triſticie eorum.
Ornaim.idem.
Oronaim.lumen meroris eorũ vel iracundia iniquitatis eorum.
Orthoſida.recte indigens teſtimonio vel lumen poſitum teſtificationi.

¶ Dic.ſ.poſt.o.

OSa.ſpes vel ſalutio.
Oſai.ſpes mea vł ſaluatio mea
Oſaias.ſperans in domino vel in ſaluatio domini.

Oſanna.ſalua vel viuifica ſiue ſalui
fica nos.aut ſaluificatio noſtra.
Oſe:ſpes vel ſaluatio.
Oſee.ſperās in eo vel ſaluatio eius.
Oſia. ſperās ī dn̄o vel ſaluatio dn̄i.

¶ Dic.t.poſt.o.

OTani.tempus eis.vel deſigna
tio eorum.
Othei. ſignū meū vel tp̄alitas mea.
Othia.dolor eius vel cōtriſtat⁹ eius.
Othir.peccato vigilans vel ſignum
temporale.
Othin.ſtās peīo vl̄ ſtatio tēporalis.
Otholia.ſignum laboris vel deſigna
tio temporalis.
Othoniel.ſignū dei vl̄ reſpōdēs deo.
Othniā.ſignās eos vel ſignatio eoꝝ.

¶ Dic.x.poſt.o.

OX.violenter vel voluntarie.

¶ Dic.ȝ.poſt.o.

OZa. videns vel robuſtus ſeu
viſio aut fortitudo.
Oẓai.fortis meus vel robur meum
ſiue videns me. aut fortitudo mea.
Oẓaȝ.videns eos vel fortitudo eoꝝ.
Oẓā.vidēs donū vel fortitudo gr̄e.
Oẓamoth. quaſi ſignum vel fortis
deſignatio.
Oẓaẓi.fortis ductor vel vidēs oliuā
Oẓen.vidēs fortē.vel fortis oculus
Oẓenſara. videns fortem principis
vel fortis oculus anguſtiari.
Oẓgi. videns luctam vel robuſtus
luctator.
Oẓi. videns vel robuſtus ſeu viſio
aut fortitudo.
Oẓias videns dominum vel fortitu-
do domini.
Oẓiam.viſio domini eſt vel fortitu-
do domini eſt.
Oẓiph.germinans vel germinatio.
Oẓiel. videns deū vel fortitudo dei.
Oẓielite. videntes deum vel fortitu
dines dei.
Oẓin.auris mea vel auditus meus.
Oẓinite. aures mee vel auditores
¶ Sequitur de incipienti (nomi-
bus a littera. P.

PAphum.redimens cadentez
vel redemptio cadentis.
Paleſtina.ore ꝯtuſa vl̄ ore ꝯtūdēs
ſiue os malleatoris aut oris ꝯtuſio.
Paleſtini. ore contuſi vel ore con-
tundentes ſiue ora malleatoruȝ aut
oris contuſiones.
Palmiram.ore contundens vel os
malleatoris.
Panphilia cōuerſio a ruina vel di-
uiſio candentium.
Phanphilienſes conuerſi a ruina
vel diuiſione cadentes.

Panaretbos.liber eccleſie vel liber
eccleſiaſticus.
Parapraſtes.garrul⁹ vel ꝯtectator
Paraſceue.cena pura vl̄ pparatio.
Parió. diſcoopitus vel diſcoopiēs
Parmena.diuidens plenitudinez
vel diuiſio plenitudinis.
Parthia.perfecte diuidens vel per
fecte diuiſio.
Parthi.perfecte diuidentes vel per
fecte diuidentium.
Paſca. trāſceſus vel tranſgreſſio.
Pathmaſeparatio vel ſeparatrix.
Pathmos: ſeparatio beſtie vel ſe-
paratio palpantium.
Patroba.videns eū vel diſſolutio.
Patrodus. ſeparās vel diſſoluēs.
Patura.ſeparatrix vel ſeparatio.
Paulus os tube vel os eorū ſeu ele
ctū mirabile aut electiōis miraculū.

¶ Dic.e.poſt.p.

PEdno.temptatio mouens vel
diſſecatio commotionis.
Pelluſium. os malleās vel os mal
leatoris.
Pentateucum. quinqȝ libri moyſi
vel quinqȝ libri moſaici.
Pergamuȝ.diſſecans valles vel di
uidens cornua eorum.
Pergen deuorans vel vorago.
Peribolus ſaccus abſurdus vl̄ re
poſitio inueterata.
Perida.temptatio dilectus vel tē
ptatio amabilis.
Perichopen.inciſus vel inciſio.
Perone. ſacculus vel repoſitio.
Perſida . temptans vel latera ſua
diſſoluens.
Perſe. temptati vel latera ſua diſ-
ſoluentes.
Perſipolis temptatio ciuitatuȝ vel
diſſoluens latera ciuitatibus.
Petrus.agnoſcens vel diſcalcians
ſiue cognitus aut diſſoluens.

¶ Dic.i.poſt.p.

PIgmei.cogniti domino.vel do
minum cognoſcentes.
Pila.os malleans vl̄ oris cōtuſio.
Pilat⁹:ore contundens vel os mal
leatoris.
Pirrus.diſſoluens vel diſſolutus.
Piſida.cognita dn̄o vl̄ cognitō dn̄i.
Piſticū.fidele vel fidelitas.
Priſca.cognita vel cognoſcens.
Priſcilla:cognoſcens dominum vel
cognitio domini.
Priſcus.agnitus vel agnoſcens.

¶ Dic.o.poſt.p.

POblius.tabernaculum.vel in
habitatio
Pollati.ore ꝯtūdēs vl̄ os malleator]

Pōtus.inclinās vel inclinatio.
Pōtici.iclinantes vel inclinatiōes
Pontius.declinans conſilium vel
declinans feſtinationem.
Portius.dura diuiſio vel diuidens
duriciam eorum.
Poſſidonius.cognoſcens venatio
nem vel cognitio commotionis.
Probus .fructus confuſus vel fru
ctuum ignominia.
Procorus.fructus congregans vel
fructuum congregatio.
Ptolomeus.ad menſuram redu-
cens vel ad menſuram reductus.
Ptolomai.ad menſuram reducēs
vel ad menſuram reductio.
Ptolomaida.ad menſuram redu-
cens vel ad menſuram reducta.
Ptolomais.idem.
Ptolomaidenſes.ad menſuraȝ re-
ducti vel ad menſuram reducētes.

¶ Dic.v.poſt.p.

PUblius.tabernaculum vel in-
habitatio.
Pudens.indutus conſilio vel idu-
mentum conſilij.
Puteolis.declinans vel declinatio.
Putiphares.os inclinans vl̄ oris
iclinatio ſiue os iclinās ad diſſecādū
aut diſſecans ad os inclinādū. Hec
oīa noīa greca vl̄ latīa ſ3 linguā he-
braicā violēter interpretata ſunt.
Sciēdū nāqȝ eſt q̄ apō hebreos.p.
lr̄a non habetur nec vllum nomen
eſt apud eos quod hoc elementum
ſonat:abuſiue igitur accipienda ſūt
¶ Sequitur de icipientib⁹ a lr̄a. R

RAab.fames vl̄ inceptus.
Raab.lata vel dilatata.
ſiue latitudo aut dilatatio. Si.n.raab
p ain mediā lr̄aȝ ſcribat:famē ſigni
ficat ſiue ipetū. Si vo p het latitudi
nē vl̄ dilatationē. Hoc āt euenit ſ3 ac
cētū ⁊ lr̄aꝝ diuerſitatē vt ī tā varias
⁊ ꝯtrarias ſignificatiōes noīa ꝯmutē
tur. ⁊ in tam diuerſa vertantur.
Raaba . fames eius vel impetus
eius ſiue dilatans eum aut dilatatio
eius.
Raaba. impetus dn̄i vel famelicus
domino ſiue diiudicans domin⁹ aut
diiudicatio domini.
Raabath:bucca vl̄ maxilla ſeu buc
ce aut maxille.
Raam.multum vel viſio ſiue toni-
truum aut multitudo.
Raama.vides tonitruum eius ſiue
multum ei aut multitudo eius.
Raamas. multuȝ domino vel viſio
domini ſeu videns dominum aut to
nitruum domini.

Raamſes. malicia tinee vel malicia de tinea ſiue intonuit letus aut intonantis leticia.
Raaſon. curſus vel placentia ſiue cōtemplatio aut conſummatio.
Raatha. magiſter peccati vel magiſtratio temporalis.
Raba. multa vel magna ſiue iudicans aut iudicium.
Rabaam multitudo populi vel magnitudo eorum ſiue iudicans populos aut iudicium populorum.
Rabai. multum mihi vel magnitudo mea ſiue iudicans me aut iudicium meum.
Rabath. multum temporis vel grāde peccatum ſiue iudicans tempus. aut iudicium peccatorum.
Rabbi. doctor vel magiſter ſeu docens me aut magiſter meus.
Rabiuth. doctrina multitudinis vel magiſterium iudicantis.
Rabai. multa hec vel multitudo iſta
Rablath. multū vel multa ſiue multitudo aut multitudines.
Rabmag. princeps cibi vel dominator edentium.
Raboni. doctor vel magiſter ſeu docens me aut magiſter meus.
Raboth. grande ſignum vel multū reſpondens ſiue iudicans reſpondētes aut iudicium reſpondentiuꝫ.
Rabſaces. multus oſculos vel princeps deoſculans.
Raſaris. priceps eunuchus vel magiſter eunuchorum.
Rabares. multum alienus vel grādis deſcenſio.
Racha. van⁹. vel vanitas ſiue abſq; cerebro aut ſignū ſubſannationis.
Rachab. concuta vel quadriga ſeu viſio aut aſcenſio.
Rachla. triſtis vel deorſum ferens ſiue res aut negociatio.
Rachel. ouis vel viſio ſeu vidēs deū aut videns principium.
Rachus. ſubſtantia vel pecunia.
Radai. vidēs me aut fortitudo mea
Rapha. ſanitas vel medicina dei.
Raphael. ſanans deo vel medicina dei.
Raphaia. ſanans domino vel medicina domini.
Raphaim. gigantes vel medici ſiue facture noſtre aut laxati eorum.
Raphao. ſanans eum vel medicina eius.
Raphaça. ſanans viſio vel medicina fortitudinis.
Raphes. deſiens vel medians ſeu vocieris aut curſus oris.
Raphidim. temptatio vel late manus ſeu viſio oris aut vidit os ſuſtinens eis.
Raphidim. ſanitas fortium vel ſanitas iudicij ſeu viſionis fortis aut diſſolutio fortium. Iuxta proprietatem vero lingue ſyrie interpretatur remiſſe manus vel remiſſio manuū.
Raphion. medicia doloris vel tentatio iniquitatis.
Raphu. tentatio vel diſſolutio ſiue ſanitas aut medicina.
Ragal. res vel negociatio ſeu triſtis aut deorſum ferens.
Ragau. paſcens vel egrotans.
Rages. pabulum vel egrotatio.
Ragon. hyems vel pabulū ſiue multum delectans aut multum delictuꝫ.
Raguel. paſtor dei vel egrotans deo ſiue paſcens deū aut pabulū ei⁹ de⁹.
Rahuel. idem.
Raphaia. paſtor domini vel egrotans domino ſiue paſcens dñm aut pabulum eius dominus.
Rabdata. idem.
Ram. excelſus vel exaltatus ſiue tonitruum aut exaltatio.
Rama excelſa vel exaltata ſiue tonitruum aut exaltatio.
Ramole. ſublimitas aut exaltatio ſiue tonitruum aut exaltabitur.
Ramaia. excelſus dñs vel tonitruum domini ſiue excelſe laborans aut exaltatio laborantis.
Ramaſſe. pabuluꝫ vel tinea ſiue malicia tinee aut malicia de tinea.
Ramath. excelſum ſignum ſiue exaltata peccato ſeu mortem vidit aut mortis viſio.
Ramatha. idem.
Ramathā. excelſuꝫ ſignuꝫ ppli vel exaltati peccati eorum ſeu mortē vidit eis aut viſio mortis eorum.
Ramathaim. excelſa duo vel excelſa bina ſiue duo ſublimes aut duo exaltati. Hec duo excelſa vel bina ſublimia ſunt due tribus regia. ſ. ac ſacerdotalis. Unde helcana fuiſſe legitur de ramathaim quia pater eius de tribu leui fuit. ⁊ mater ei⁹ de tribu iuda. quod notat in eo ꝙ effrateus dicit ab effrata vxore. ſ. caleph quā conſtat extitiſſe de tribu illa.
Ramathiechi. excelſum ſignum gene vel eleuatio maxille.
Ramathite. excelſa ſigna vel mortem videntes.
Ramelech. excelſa portio vel exaltata particula.
Ramelle. amaricās vel commotio turbulenta ſiue corroſio tinee aut tonitruum gaudij.
Rameeh. mortis viſio vel excelſum ſignum ſiue celſitudo pauoris aut exaltatio vite.
Ramoth. excelſum ſignum vel exaltata reſponſio.
Raron. curſus magiſtri vel cōſummatio magiſterij.
Raronites. currens magiſter vel cōſummatus magiſterio.
Raonite. currentes magiſtri vel cōſummatio magiſterij.
Raſaia. impius dominus vel varietas domini.
Raſathaim. varietas bina vel iniquitas duorum.
Raſim. variās eos vel iniqtas eoꝝ.
Raſin. impius vel iniquus ſeu varietas aut picture.
Rathanim. ſonitus vel iuniperus ſiue viſio cōſummata aut viſionis cōſummatio. Ferunt hoc lignum iuniperi multo tempore igneꝫ conſeruare. ita vt ſi pruna ex eius cinere operta fuerit vſq; ad annū ignita pduret.
Raçias. ſacratus domino vel myſticus domini.
Raſom. myſticus vel ſacratus.
Raſon. Idem.

¶ Hic. e. poſt. r.

REaias. magiſter dominus: vel dilatio domini.
Reba. multa vel magna ſiue iudicans aut iudicium.
Rebai. multum mihi vel magnitudo mea. ſiue iudex meus aut iudicium meum.
Rebe. quartus vel quatuor ſiue ordinatus aut ordinatio.
Rebee. Idem.
Rebecca. patientia vel multum accepit: ſiue multa patientia aut que multum accepit.
Rebla. commiſſum vel multitudo.
Reblata. multa hec vel multum iſte ſiue multum commiſit hic aut multum commiſſum huius.
Rebmag. quartus vel ingenioſus. vel ordinata percuſſio.
Recha. mollis vel delicat⁹ ſiue mollicies aut teneritudo.
Rechab. concedēs vel excelſus ſeu mollis pater aut teneritudo patris.
Rechabite. concedentes vel excelſi ſiue teneri pātib⁹ aut delitie patrum.
Rechai. mollities vel ſublimitas.
Recē. victura vel varietas ſeu vacue fecit aut vacuefactio.
Rechma. tentatio vel militia ꝗ pūā.
Recſa. chamus vel frenum ſiue retinaculum aut cohibitio.

Rephan

Rephan. factura vel requies ſeu noſtra requies aut noſtra factura.
Regalim. pedes vel ambulatio ſiue iter aut itinera.
Regmē. cibus vel refectio ſiue paſcens eos aut paſcua eorum.
Regina. temptatio vel malicia quepiam.
Regom. iter vel ambulatio.
Rebi. paſtor meus vel pabulum meum.
Remma. excelſa vel videns aliquid.
Rempha. excelſa crucians vel exaltatio nihili.
Remmi. excelſa cōmotio vel vidēs aliquid requiei.
Remia. excelſus dominus vel exaltatio domini.
Remō. excelſum murmur vel exaltatio inutilis.
Remono. excelſe merens: vel exaltatio iniquitatis.
Rēmon. eccleſia vel congregatio.
Rēmon. ſublimis vel exaltata ſeu malumpunicum aut malumgranatum.
Remmonphares. diuidens eccleſiam vel diſſipans congregationē.
Rēmonphares. ſublimitas violenta vel exaltatio diſſipata ſeu diuiſio malipunici aut diuiſio maligranati.
Remoth. videns mortem vel viſio mortis.
Rena. mgr abſconditus vel magiſterium pulcritudinis.
Res. caput vel patientia.
Reſa. caput eius vel patiens eum.
Reſſa. chamus vel frenum ſiue ſtudium aut retinaculum.
Reſatha. impietas vel iniquitas.
Raſathaim. impius eius vel iniquitas eorum.
Reſeph. iniquitas menſure vel caput.
Reſen. caput fontis vel patiēs oculi.
Reſeth. impietas vel iniquitas ſeu caput vite aut patientia pauoris.
Reſpha. currens vel velox ſeu curſus aut velocitas.
Reſia. caput domini vel patiens domino.
Rethma. fontius vel iuniperus ſeu videns conſūmate aut viſio conſummata.
Reu. paſcens vel paſtus eſt ſeu pauit me aut paſtio mea.
Reum. paſcens eum vel pabulum eorum.
Rezer. magiſtri viſcera fortia: vel magiſtro viſcera ſanctificata.

¶ Dic. i. poſt. r.

Riba. multa vel magna ſiue iudicans aut iudicium.
Ribai. multum mihi vel magnitudo mea ſeu iudex meus: aut iudicium meum.
Ripha. videns bona vl' videns buccellam.
Riphat videns bona temporis vel videns buccellam vite.
Riphet. videns bona pauoris: vl' videns buccellam vite.
Rithus. querens vel bonus ſeu lumen aut inquiſitio bonitatis.

¶ Dic. o. poſt. r.

Ro. magiſter vel magiſterium.
Roaga. magiſter meditans vl' magiſtri locutio aut ſortis ſuſceptio.
Robaim. impetus vel latitudo.
Roboam. dilatās populum vel diſſipans populos ſiue impetus populi aut inclinatio populorum.
Robooth. platee vel latitudines ſeu platee inclinate: aut platearum inclinationes.
Rode. videns vel fortis ſeu viſiōis fortitudo aut viſio fortitudinis.
Rodie. videns vitam vel videns eſſentiam ſeu videns iudicium.
Rodim. patruus iudicans vel viſio iudicij patruelis.
Rodum. viſio vel deſcenſio ſeu diſſentiens aut diſſiduum.
Rodij. videntes vel deſcendētes ſeu diſſentientes aut diſſidia.
Rodochus. fortiter durus vl' vidēs ingredinem
Roegal. deorſum ferēs vl' magiſter triſticie.
Rogel. deorſum ferens vel negociatio triſticie.
Rogelim. deorſū ferens eos vl' negociatio triſticie eorum.
Rogomelech. magiſter fouee partis vel magiſtrans decipulas portionis.
Roma. magiſterium frangens vel magiſterij confractio.
Roma. tonans vel ſublimis: ſiue tonitruum aut ſublimitas.
Romani. tonantes vel ſublimes: ſiue tonantes ſubliminter aut tonitrua excelſa.
Romelia. magiſter frangens laborantes aut ſublime tonitruum laborantium.
Roob. platee vel latitudines.
Roobia. platee domini vel latitudines dominantium.
Roboth: platee inclinate vel platearum inclinationes.
Roos. turris vel propugnacula.
Ros. caput vel initium.
Roſmophi. caput fortium vel initium vicinarum.
Roth. viſio vel feſtinatio ſeu deficiens aut defectio.

¶ Dic. u. poſt. r.

Ruben. videns filium vel filius viſionis ſeu videns in medio aut videns per medium.
Rubeni. videns filium meum vel filij mei viſio ſeu videte inter me aut videte per medium mei.
Rubenite. videntes filios vel viſiones filiorum ſeu videntes per medium.
Rufus. ſanans vel reficiēs ſiue nos ſanans aut refectio noſtra.
Ruma. excelſa vel videns aliquid.
Ruth. videns vel feſtinans: ſeu deficiens aut defectio.

¶ Sequit' de incipientib' de lra S

Saph. ſpeculum vel anguſtiatus.
Saal. reddens vel aggrauans.
Saal. vola vel pugil: ſeu vulpis aut ortus aquarum.
Saalabi. aggrauans intellectum: vel aggrauatio intelligentie.
Saalim. vole vel pugiles. ſeu vulpes aut ortus aquarum.
Saalum. reddens vel redditor ſiue redditio aut reddidit eis.
Saar. eſtimans vel eſtimatio.
Saarite. eſtimātes vel eſtimatores.
Saarim. eſtimantes eos vel eſtimatores eorum.
Saaſim. incubuit egrediens vel incubatio egreſſionis.
Saba. capta vel captiua ſiue captiuitas aut conuerſio.
Sabba. clamans vel conuertens. ſiue clamor aut eloquētia.
Sabtha. retix vel retinaculum ſiue loquens ei aut eloquentia eius.
Sabaias. captius domino vel conuerſio domini.
Sabaim. clamantes vel eloquentes ſiue captiui aut conuertentes.
Sabama. leua vel ſiniſtra.

Sabama.excelſa vel econuerſio q̄ / dam ſiue tollens latitudinem aut tol lens excelſum.
Sabana.leua meis vel ꝯuerſio quē piam ſeu tollens altitudinem aut tol lens excelſum.
Sabana.tollens altitudinē vel tol / lēs excelſum.
Sabaoth.virtutes vel exercitus ſi ue virtutum aut exercituum.
Saborim.montes circūiens vł mō tium circūitio.
Sabath.ſceptrum vel virga ſiue ba culus aut principatus.
Sabatha.girās vł circūiens ſiue cir cuitus aut circūcidens.
Sabathaca.ſedes tua vel circūiens te ſiue circūitus tuus aut circumciſio tua.
Sabathai.circūitus meus vel circū ciſio mea.
Sabbatū.requies vel requietio.
Sabbatiſmus. requietio vł reges.
Sabe.agne vel ouis ſiue ſeptē aut iu ramentum.
Sabee.idem.
Sabe.ſeptiea vel abundans ſiue ſa turitas.
Sabee.ſeptem vel abūdans ſiue ſa turitas aut abundantia.
Sabei.captiui vel clamantes ſiue cō uerſi aut eloquentes.
Saber.captiuus vigilans vel cōuer ſus reſurgens.
Saber. virgultam vel iurans ſiue ouis aut ſatietas.
Sabeth.ouis vel ſatietas ſiue vir / gultum aut adiuratio.
Sabeth.captiuus panidus vel con / uerſio vite.
Sabia.damma vel caprea ſiue irāo domino aut ſatietas domini.
Sablath.requies vel intermiſſio.
Sablathaim.requies in eis vel iter Saboim.dāme (miſſio eorum. vel capree ſiue ſtantes aut ſtans.
Saboim.tollens altitudinem vł tol / lens excelſum.
Sachar.cilitium vel penitentia.
Sachai ſinguli vel curuantes.
Sada arcanū vel latus a latere non a latitudine.
Sadada.lateri adherens vł arcanū
Sadaia.latus iniquum vel (eius. arcanum iniquitatis.
Saddai.ops vel omnipotentia.
Sade.regio vel iuſticia ſiue conſola tio aut veneratio. ¶ Notandū ē in hac lr̄a ſcʒ.s.q̄ ſicut quedam voca les cum apud nos ſint eedē apud he breos diuerſis caracteribus annotā tur.diuerſoſq; ſonos habent.ideoq; diuerſas ſignificationes continēt.ita etiam ipſa eadem.ſ.cum vna apud nos ſit apud illos diuerſa ſortit no / mina diuerſaſq; figuras poſſidet ac diuerſos ſonos.ꝛ idcirco nemo mi / rum exiſtimet ſi ipſa eadē in varijs interpretationibus commutet.Tres ſunt eni apud hebreos lr̄e.vna que vocatur ſamech.ꝛ ſimpliciter legitur quaſi per.s.noſtram lr̄am proferat altera ſin vel ſen.vł in qua ſtridor q̄ dam non nr̄i ſermonis interſtrepit. tercia ſade nominatur quam noſtre aures penitus reformidant:
Sademoth.regiones vel larua ſiue iuſticie aut cōſolationes.
Saderoth.porticus publica vel con tentio populorum.
Sadeſor.vberum lumē vel lux vbe rum meorum.
Sadith.archanum iuſticie vel con / ſolatio teſtificationis.
Sadoch.iuſticia vel iuſtificatio.
Saducei.iuſti vel iuſtificati ſiue iu / ſticie aut iuſtificationes.
Saeſdema.peſtilens aer vel peſtilen tia aeris.
Saph.vinculum vel labiuʒ ſiue ſpe culum aut anguſtia.
Sapha.vincens eū vel labium eius ſiue ſpeculans eū aut anguſtia eius.
Saphai. vincens me vel ſpeculans me ſiue labiū meū aut āguſtia mea.
Saphan.vincens populum vel labi um populi ſiue anguſtians eos aut ſpeculum eorum.
Saphan.abſconditus vł ꝑficiſcens.
Saphan.lepus vel heritius ſiue an / guſtians aut cyrogrillus.
Saphen.ſpeculās donum vel labiuʒ gratie aut vinculuʒ ſuperius aut bar ba ſuperioris iudicij.
Saphane.vinculum gratie vel ſpe / culator donationis.
Saphane.labium eius vel labium ſuperius ſeu barba eius aut barba ſuperioris iudicij.
Sathanephane.ſaluator mundi vel abſconditorum repertor. Ipſe eſt io ſeph qui ꝛ egyptuʒ ſaluauit ꝛ abſcō dita reuelauit pharaoni.
Saphama.abſcondit dominus vł p fectio dn̄i ſeu ſpeculans donātēʒ dn̄ʒ aut labiū gratie domini.
Saphat.iudicans vel iudicauit ſiue iudicium aut diiudicatio.
Saphatha. iudicans populum vel populum iudicauit ſiue iudicans eū aut diiudicatio eius.
Saphatias.iudicat dominus vł iu dicatio domini.
Saphatmoth.iudicans mortem vel iudicatio mortuorum.
Sapher.decus vel pulchritudo ſeu ſpeculans vigiles aut labium reſur / gentium.
Sapphyrus.narrans vel lr̄atus ſi / ue librarius aut egregie ſpecioſus.
Sapphyra. lr̄ata vel libraria ſiue narrans aut egregie ſpecioſa. Iuxta vero proprietatem ſyri ſermonis in terpretatur formoſa vł formoſitas.
Saphon. labium. murmurans vel ſpeculum inutile ſeu vinculum me / roris aut anguſtia iniquitatis.
Saphtia.iudicat dominus vł iudici um domini.
Saga.locutio vel minoratio.
Sahis.tentans vel tentatio.
Sairath.dāma vel caprea.
Sala.leua vel miſſa ſiue tollens aut miſſio.
Salabin.pacis grauitas vł veſtimē tum graue ſiue aggrauans intelle / ctum aut aggrauatio intelligentie.
Salabon.tollens merorem aut ag / grauatio iniquitatis.
Salabonite.tollens merorem vł ag grauati iniquitatibus.
Salacha.leua venit vel tollens ve / nit ſiue iuit ſibimet aut lēuatio iune rantium.
Sala.tollens me vel miſſio mea.
Salachum.ſalus cordis vel ſanitas cordium eorum.
Salama.veſtimentum vel pacificās ſiue veſtis pacis aut tribulatio eius.
Salamihel.pax mea deus vel retri / buet mihi deus ſiue deus veſtimētū meum aut retributio mea vel retri / butio dei.
Salamim.perfecti vel cōſumati ſeu perfectio aut conſumatio.
Salamina. fluctus vel commotior ſeu vmbra commotionis aut ſalua / tio iudicij.
Salathi.frutex vel petitio.
Salathiel.petens deū vel frutex dei.
Sale.egrediens vel egreſſio.
Salebin.pacis grauitas vel veſtimē tum graue.ſiue aggrauans intelle / ctum aut aggrauatio intelligentie.
Salech.egrediens vel egreſſio.
Saled.egrediens vel emiſſio.
Saleph.miſſus vel reddit⁹ ſiue cō / ſummatus perfecte aut conſumma / te perfectus.
Salem.pax vł iuſticia ſeu miſit aut

miſſio.
Salem.reddens vel reddita ſiue cō ſummata perfecte aut conſūmatio p fectionis.
Salemoth.egrediens mortuus:vel egreſſio mortui ſiue tollens mortem aut omiſſio mortis.
Salphaath.vmbra pariter vel vm bra fortitudinis:ſeu vmbra formi dans.aut vmbra in idipſum.
Salt.miſſa vel leua ſeu tollens:aut miſſio.
Salim.leua vel vulpes ſiue tollens eos aut miſſio eorum.
Saliſa.vitula tercia vel vitula trien nalis ſeu vitula conſternans aut vi tula conſternata.
Saliſſa.Idem.
Salma.pfecta vel pacificans ſeu ſen tiens aut ſenſibiles.
Salma.ſentiens vel ſenſibilis: ſeu pacificus aut conſumatio.
Salmana.perfectus vel cōſūmat⁹ ſi ue pacificans eū aut ſenſibilitas ei⁹.
Salmanaſar.perfectus vinculo vel conſūmatus ad vincendū ſiue ſenti ens carcerē aut pacificās anguſtia tos.
Salmane.pacificans eū aut cōſum matio eius ſiue vmbra prohibendi aut vmbra commotionis.
Salmanoe.ſenſus vite vel pacificās ſuſceptos ſiue vmbra offēdiculi aut imago fortitudinis.
Salmas.ſentiens dominū vel pa cificus domini.
Salmō.ſenſibil' vl' pacificus ſiue vm bre virtutis aut imago fortitudinis.
Salmona . imaguncula eius vel imago fortitudinis eius ſiue vmbra portionis aut vmbra numerationis.
Salmonē.nomen habitaculi vl' vm bratio numerus ſeu vmbra virtutis eorum aut imago fortitudinis eorū.
Salo.tollēs vl' cōmiſſio eorum.
Saloim.tollēs eos vel emiſſio eo rum.
Salom.retribuens vel pacific⁹ ſiue retributio aut pacificatio.
Salome.pacificans eū vl' retributio eius.
Salomi.retribuens mihi vel pacifi catio mea.
Saloni.pax mea eis vel retributio mea eorum.
Salomith.tentatio reſpiciēs trāſmi grationem vel tranſmigratio reſpici
Salomon pacifi- (ens tentationē.
cus vel retributor ſeu pacificans me reſpicēs aut retribuens iniquis.

Salus.frutex vel petitio.
Saul.tentatio reſpiciens vel reſpe ctiuus tentationis. Iuxta ethymologi am vero greci ſermonis interpretat vegetatus aut fortunatus.
Salumith.tentatio reſpiciens tranſ migrationem vel tranſmigratio re ſpiciens tentationem.
Saluſa.vita conſternata vel tenta tio reſpiciens eum.
Sama ibidē.vel perditio.ſiue exau ditus aut exaudibilis .
Saama.ibidē perditio eius vt ibi dem exauditio eius.
Samacha.celi tui vel celos tuos.
Samachias.celi tui domine vel ce
Samath.nomē (los tuos domine.
inclitum vel auditio teſtimonij.
Samagar.nomen aduene vel exau ditio aduenarum.
Samai.exaudiens me vel ibidem exauditio mea.
Samai.celeſtis vel humilis ſeu ve mihi aut ibidem perditio mea.
Samata.humilis domino vel audi ens dominus ſiue ibidē auditor do minus.aut ibidem exauditio dn̄i.
Samaoth.audiens ſignū vel ibidē
Samarari.lana (perditio rn̄ſiōis.
mea vel cuſtodia mihi.
Samarath.nomen amarum vel ex
Samareus. (auditio amaritudis.
lana vel coniunctio ſiue cuſtodia.
Samari.lana mea vel coniunctus mihi ſiue cuſtos meus aut cuſtodia
Samaria.lana domini vel (mea.
coniuncta domino.ſiue cuſtos domi ni.aut cuſtodiens dominum.
Samaritanus.lana vel coniunctio ſeu cuſtos aut cuſtodiens dominū.
Samaritani.lane vel coniuncti ſeu cuſtodes aut cuſtoditi.
Samarite.Idem.
Samaron.ibidē meror vel ibidē perditio iniquitatis.
Sābucca.ſol vel lumen ſiue illumi nans aut illuminatio .
Samech.ſultura vel erectio ſiue ad iutorium aut firmamentum.
Samer.cuſtodiens vel cuſtoditus ſiue cuſtos aut cuſtodia .
Sames.ſol vel fons ſolis.aut man datū hūile aut mandatū hūilitatis.
Sangar.nominatus incola vel no minatio aduenarum.
Samias. ſuſtollens nomen dn̄i vel audiens dominum plaſmatorem.
Samir.vepres vel incultus ſiue no men vigilie aut exaudiēs vigilātes.
Samit nomen temporale vel audi

tio peccati.
Samodi.nomina vel nominatiōes.
Samin.nomine vite vel exaudiens
Samothracia.audi- (ſuſceptionē.
ens reſponſionem vel audiens reue lationem ſeu auditio reſponſionis aut audio reuelationis.
Samothraces.audientes reſponſio nē vel audientes reuelationē ſeu au ditores reſponſionū vl' auditores re
Samſari.nominatus (uelationū.
princeps vel exauditor anguſtie.
Samri.nomen laceſcens vel exau ditio amaritudinis.
Samſame.nomen auditum vel fa
Samſon.ſol (moſa auditio.
fortis vel ſolis fortitudo ſeu ſol eo rum aut illuminās eos.
Samu.audiens vel exaudibilis ſeu ibidē perditio aut ibidē exauditio.
Samua.audiens eum vel exaudibi lis et ſiue ibidem perditio eius aut ibidem exauditio eius.
Samuel:nominatus deo:vel poſtu latus a deo ſiue audiens deum aut
Samū.au- (exauditio dei.
diens eos vel nominatio eorum.
Samus.nominatus vel exaudibil'.
Samuſathā.nominat⁹ eis vel exau
Samuſathi.nois- (ditio eorum.
tus mihi exauditio mea.
San.dormiens vel ſecutus ſeu abū dans aut egrediens.
Sanaballath.abundans vir tempo re vel egreſſa deuoratio peccatoris.
Sanabia.dormiens dn̄o vel egreſ ſio dn̄i ſeu abūdās domino aut ſecu
Sanā.dormiēs pp'lo (ritas dn̄i.
vel ſecuritas populi.ſeu abundans
Sanan. (eos aut egreſſio eorum:
dormiens dn̄o vel egrediēs grā ſeu abundāter donat⁹ aut ſecuritas gra
Sanani.dormiens (tificata.
domino eis vel egrediens grā eorū ſiue abundāter donās eos.aut ſecu ritas gratificationis eorum.
Sādicus abundās compunctio vel egreſſio compunctionis.
Sanir.deus luminis vel deus lucer ne ſeu leuās nouitatem aut nouita tem attollens.
Sapā ſpeculator vel labiū eius ſiue iudicium ſuperius aut barba ſupe
Sara.princeps (rioris iudicij.
vel carbo ſeu velamen aut anguſtia.
Sara.idem.
Saraa.princeps ei⁹ vel carbo ei⁹ ſeu eius velamē aut āguſtia malorū ei⁹
Saraballa.principatū habentia vel carbonum.deuorationes.

Sarabias.princeps patrum domini
vel principans domini patruus.
Sarad.deſcendens vel deſcenſio.ſi-
ue deſcendit aut vt deſcenderet.
Saraphat.incēdens vel in incēdiū.
Sarahe.princeps fratrum vel vela-
men fraternū ſiue carbo ſuſcipiens
aut anguſtia vite.
Sarai.princeps mea vel carbo me⁹
ſeu velamē meū aut anguſtia mea.
Saraia.princeps fuit vel principās
dominus ſeu vinctus domino. aut
anguſtia domini.
Saraia.princeps domini vel princi-
pans dominus:aut velamen domi-
nans aut anguſtia domini.
Saraite.princeps vel anguſtiati ſi-
ue carbones aut velamina.
Sarar:porta vel candor ſeu cantile-
na aut cantor introitus.
Sararim.porte eorum vel cantan-
tes eis ſeu cantilene eorum aut can-
tores introeuntes ad eos.
Saraſa.princeps tribulator vel pri-
ceps tribulatus ſeu princeps tribu-
lationis aut principatus tribulatio-
nis aut principatus tribulatio.
Saraſar.princeps fuit vel elatio an-
guſtie ſeu princeps tribulationis aut
principans tribulationibus.
Sarath.vincens vel lepra ſeu tribu-
latio aut morbus inſanabilis.
Sarath.vincens venit vel lepra eius
ſeu tribulans eū aut morbus inſa-
nabilis ei.
Sarathā. lepra donata vel victoria
gratie ſeu tribulas eos aut morbus
eorum adueniens.
Sarathaſar.vincens diuitiē vel lepra
diuitiarum ſeu morbum inſanabilē
tollēs aut tribulatio facturā ſuſcitās.
Sarathi.lepra mea vel tribulās me
ſiue victor meus aut morbus inſana
bilis mihi.
Sarba.lepra vel morbus inſanabilis.
Sardis.princeps pulchritudinis vel
principatus pulcritudo.
Sarcas.princeps tollens vel carbo
ſuſtollens ſeu velamen facture aut
anguſtia plaſmationis.
Sarebias:princeps domini vel an-
guſtians dominus.
Sared.deſcendens vel deſcenſio ſiue
deſcendit aut vt deſcenderet.
Sareditē:deſcendentes vel deſcenſio
nes ſiue deſcenderunt aut deſcende-
rent.
Sareda.deſcenſio eius vel deſcen-
dens ei.
Saradatha.deſcendēs tempore vel
deſcenſio peccatoris.
Sarema princeps ſibilans vel prin-
ceps litigioſus.
Sareon.princeps merens vel carbo
inutilis ſeu velamen triſticie aut an-
guſtia iniquitatis.
Sarepha.incenſa vel incendium ſeu
tribulatio panis:aut panis āguſtia.
nomē ex hebreo.ſyroqꝫ compoſitū.
Sareſai:princeps vel anguſtiatus.
Sares.princeps vigilās vel pñceps
ſuſcitans elationem anguſtie.
Sareth.vincens vel lepra ſeu tribu
latio aut reliquie principatus.
Sarphan.princeps incendens vel
carbo incendij.
Sargan.princeps horti vel princeps
virgulti.
Sargon.idem.
Sarigaur.rami vel propagines ſeu
princeps ramorum aut princeps pro-
pagum.
Sarias.princeps domini vel princi-
pans dominus.
Sarim.hordeum vel cibarium ſeu
principans eis aut anguſtia eorum.
Sarion:princeps merens vel carbo
inutilis ſeu velamē triſticie aut an-
guſtia iniquitatis.
Sarith:reliquie vel pñceps religatꝫ.
Sarone:princeps meroris eorū vel
cantans et canticum triſticie.
Saron.princeps meroris vel cātās
triſticiam.
Sarona.princeps triſticie vel cātās
triſticiam ſeu princeps meroris ei⁹
aut cantilena triſticie eius.
Saronite.principes merentes vel cā
tantes triſticiam.
Saror.indutus vel indumentum ſi
ue coanguſtiās aut coanguſtiatio.
Sarorim.princeps montiū vel prin
cipans domini ſeu anguſtians pelles
aut velamē iracundie.
Sarſathin.princeps cadaueris.vel
princeps ruine ſeu princeps ruenti-
um aut princeps cadentium.
Sarthā.princeps demolitorū eius
vel princeps coanguſtorum eius ſeu
tribulans eum aut coāguſtiatio ei⁹.
Saruch.lorum vel corrigia ſeu de-
pendens aut perfectio.
Sarula.vincta vel vinculum ſeu an
guſtians aut anguſtia.
Saſa.ſenarius vel longeuus.
Saſabaſar:ſenarius inſans vel lon
geuitas anguſtiata:
Saſagaci.ſenarius robuſtus vel lō
geuitas fortitudinis.
Saſai.ſenarius meus vel longeui-
tas mea.
Saſon.ciuitas vel oppidum.
Saſonthamar.vrbs palmarum vel
ciuitas amaritudinis. ſeu vrbs com
mutantium aut oppidum commu-
tatorum.
Sathaim.libri vel librarij ſiue hiſto
rici eorum aut hiſtorie eorum.
Sathan:contrarius vel aduerſari⁹
ſeu tranſgreſſor aut preuaricator.
Sathanas.tranſgreſſor vel preuari
cator ſeu contrarius facture aut ad-
uerſarius plaſmationis.
Sau.digna vel eleuata ſeu dignitas
eius aut eleuatio.
Sauee.cantiones vel cantilene.
Saue.digna vel eleuata ſeu digni-
tas eius aut eleuatio eius.
Saupha:ſpeculator vel ſpeculatio ſeu
ſupereffundens aut ſupereffuſio.
Saul.petitio vel expeditus.ſeu abu-
tens aut abuſiuum eorum.
Saulite. petentes vel expediti ſiue
abeuntes aut abuſio eorum.
Saulus.temptatio reſpicientis vel
temptationis ſecuritas ſiue abutēs
conſilio aut expetitio feſtinationis.
Saura.dignitas magiſtri vel eleua
tio magiſtri eius.
Schacha:ppago vel tabernaculūꝫ.
Schariorth.merces vel mercedem
accepit.
Spania.accinctio vel expeditio.
Spani.accincti vel expediti.
Sparcia.accinctio bona vel expedi
tio illuminationis.
Sparthiathe.accincti bene vel expe
dite illuminati.
Stachim.faciens cantilenas:vel fa-
ctor cantilenarum.
Stachim.faciens cantilenas eis vel
factor cantilenarum eorum.
Starbum.annai index contemptos
gratie mee vel ſpeculator deſpiciens
gratiam meam.

¶ Dic,e.poſt.ſ.

SEba.ſtatio vel eloquentia.
Sebaſte. vallans vel girans.
Sebaſtianus.vallatus vel circūdās.
Sebe.ſtatio vel eloquentia.
Sebedia.ſtat teſtans dominum vel
ſtatio ſerui domini.
Sebetha. ſtans iniquus dominus
vel ſtatio iniqui domini.
Sebemas ſtat iniquus dominus vel
ſtatio iniqui domini.
Sebeon. ſtans merens vel ſtatio
dolens ſeu ſtat iniquitas aut elo-

quentia inutilis.
Sebethat. ſtans ſuperior vl̄ eloquētia pauida.
Sebia. ſtans dominus vel ſtans domino ſeu ſectens dominū aut ſectator domini.
Sebihel. ſtans deus vl̄ ſtans deo ſeu ſectans deum aut ſectator dei.
Sebna. ſtans pulcre vel ſtatio pulcritudinis.
Sebim. ſtatio maris vel ſectatio ei⁹ mare.
Seboim: damma vel caprea ſeu caprea eorum aut damula eorum.
Seboleth. ſpica vel germinans.
Sebon. damma vel caprea ſeu ſtatio maris ſeu ſectatio eius mare.
Sebuhel. reuertens ad deum. vl̄ reuertitur ad eum deus.
Sechar: byſſus vel cilicium.
Sechat. ramus vel propago.
Sechech. ſpeculum vel ſpeculatio.
Sechem. laborans vel hūeroſus.
Sechemite. laborioſi vel hūeroſi.
Sechenias: varijs dominus vel varietas domini.
Sechim. varius vel varietas.
Sechias. varius dominus vel varietas domini.
Sechiel. varius deo. vl̄ varietas dei.
Sechimas. varius dominus vel varietas domini.
Sechothbenoch: tabernacula filiarū vel obumbrans filias.
Sechri: ebrietas vel tabernaculum.
Sechrona. ebrietas merens vel tabernaculum doloris eius.
Secha. ſpine vel cardi ſeu tribuli aut punctiones.
Sechin. fatuus vel fatuitas ſiue inſulſus aut infatuatus.
Secundus. eleuans vel eleuat⁹ ſeu elatio aut eleuatio.
Seda. cibaria vel ex latere.
Sedada. cibaria teſtium vel ex latere ſeruitutis.
Sedecha. iuſticia vel iuſtificatio.
Sedeche. iuſtificans eum vel iuſtificatio eius.
Sedechias. iuſticia domini. vel iuſtificans dominum.
Sedeur. cibaria ignis vel ex latere. immunis.
Sedi. cibarium meum vel ex latere meo.
Sedij. cibarium meum mihi vel ex latere meo meus.
Sedim. ſaltus vel amaritudines. ſeu nemus amenum aut amenitas merore.

Sedino. cibarium feſtinantis vel ex latere conſiliatoris.
Sedimihel. ex latere dei vel cibariū quod eſt a deo.
Seddo. cibarium teſtium vel ex latere ſeruientis.
Sedrach. decor vel decorus.
Sedrachi. decus meum vel decorus mihi.
Seducha. teſtimoniū vel teſtificatio.
Sephana. humilis vel campeſtris. ſeu atterens eos aut attritio eorum.
Sephamoth: atterens mortem vel humiliam mortuos ſeu labiuz mortis ad iudicium mortuorum.
Sephan. ſpeculatio vel aeglonaria.
Sephar. liber vel littera ſeu librarius aut litteratus.
Sephartalim. liber pſalmorum vel lumen hymnorum.
Sepharuai. libri ipſi vel littere ipſe ſeu librarij eorum aut ipſi lr̄ati eoꝝ.
Sephat. iudicans vel iudicatio.
Sephata. iudicans eum vel iudicatio eius.
Sephatias. iudicās dominus vel iudicatio domini.
Sephala. humilis vel cāpeſtris ſeu vallis aut planities.
Sephet. libri vel littere ſiue decus aut pulcritudo.
Sephet. iudicium vel dijudicatio.
Sepheus. ſpeculatus vel egrediens.
Sephi. ſpiculatus vel vnipes.
Sephina. aquilo vel aquilonaris tēptans eos aut temptatio eorum.
Sephion. egrediēs vel abditus ſeu egredere os meroris aut egrediens os triſticie.
Sepho. ſpiculator vel bipes.
Sephon. ſpecula vel aquilo ſeu ſpeculum aut arcanum.
Sephonite. ſpecula vel arcanum ſeu aquilonaris aut ſpeculatores.
Sephor. auis vel ſpeculum ſeu adherens aut placens.
Sephora. auis eius vel ſpeculās eū ſeu placens adheſit aut adheſio placuit.
Sephrat. placens ſignum vel adherens ſubterius.
Sephatan. ſpeculator humilis vel arcanum reſponſionis.
Sephu. ſpiculum vel ſpiculator ſeu bipes aut vnipes.
Sephutan. atterens naues vel attritio nauiuz ſeu adunbrans iuſticiam aut vmbraculum iuſticie.
Segar. calidus vel minoratus.
Segini. ſpine vl̄ tribuli ſeu pungēs

eos aut punctiones eorum.
Segon. locutio murmurans vel loquela inutilis.
Segor. iunior vel paruula ſeu calēs aut meridiana.
Segur. ſpina paruula vel loquela inutilis.
Segur. iunior vel paruulus ſeu calens aut meridianus.
Sephin. exitus vel exeuntes.
Seir. hircus vel hirſutus ſeu hiſpidus aut piloſus.
Seyra. hiſpida vel hirſuta ſiue horribilis aut piloſa.
Syrath. idem.
Sela. petitio vel vmbraculuz ſeu dimittens eum aut dimiſſio eius.
Sela ſemper vel in finem ſiue ſempiternus. aut in ſempiternum.
Selachi. tollens ſibimet vel temptatio ambulantis.
Sella. petitio vel vmbra eius.
Sellai. petitio vel vmbraculuz meū
Sellaia. petens dominum vel vmbraculum domini.
Sellaite. petētes vel ſempiterni ſeu dimittentes eos aut obūbracula eoꝝ
Selam. miſſus vel latus a latere nō a latitudine.
Seliaz. petitio vel ſempiternitas ſeu obumbrans eos aut dimiſſio eoruz.
Seliha. ramus vel propago ſeu pacis ſuſpirās aut pacificus erubeſcēs.
Selebin. petens filios vel obumbraculum filiorum.
Selech. petens vel dimittēs ſeu vmbraculum aut ſempiternitas.
Selecha. temptatio itineris vel temptatio ambulantis ſiue obumbrans eos ſempiternitas eius.
Sellem. pacificus vel paccatus ſeu pacificans aut pacificatio.
Sellemita. pacifici vel pacati ſeu pacificantes aut pacificationes.
Selemon. redditus domino eſt.
Selemias reddit⁹ domino vel redditus domini.
Selemi. tentatio reſpiciēs tranſmigrationem vel tranſmigratio reſpiciens tentationem.
Selles. petitio vel pacificans:
Selethai. frutex vulturis vel petitio deuorantis.
Seleucus exiens aduocatus vel extens aduocatio ſeu tollens ſemetipſos aut itineris experimentum.
Seleucia. exiens aduocatio vel exitus aduocationis ſeu tollens ſemetipſam aut itineris experimentum.
Selim. vulpes vel tollens ſeu auti-

ſio aut dimiſſio.
Selima.ſenſus vel perfectio mea.
Selmon.pax vel ſenſus ſeu fortis
imago aut virtutis vmbraculum.
Selo.ve ei vel dimiſſio eius ſeu pe-
tens eum.
Selom euulſio vł dimiſſio ſiue trāſ
latus aut reſtituens.
Sellum.pacificus vel pacatus.
ſeu pacificans aut pacificatio.
Sem. audiens vel nominatus ſiue
famoſus aut famoſa auditio.
Sema.nomen auditum vel famoſa
auditio.
Semma:idem.
Semmas.nomen auditum ei.vł fa
moſa exauditio eius.
Sāmaia.nomen auditum dñō vł fa
moſa exauditio domini.
Semanoth:nomen humile vel no-
men humilitatis ſeu nomē auditum
aut nominata auditio.
Semarith.nomen queſitum vł au-
ditio bonitatis
Semath.nomē temporale vel exau
ditio peccatoris.
Semathei.nominati pctō vel exau-
diti temporaliter.
Semedabe.nomē ſcitū vel nomen
auditum ſeu nois auditio aut nomi
nis ſcientia.
Seme.audiens vel auditio ſeu no-
men aut nominatio.
Semeber.nomē fontis vł exaudi-
tio putei.
Semadab.nomen perditionis vel
ibi perditio ſeu nomen auditionis
aut ibidem exauditio.
Semeger.ibi aduena vel ibi colon⁹
ſeu auditio aduene aut nomen ad-
uenarum.
Semeli.audi mihi vel audi me ſeu
nomen meum aut auditio mea.
Semeias.audiens dominum vel no-
minatus domino.
Semettei.nominati mihi.vel exau
ditores mei.
Semel.ſol vel idolum. Et notan-
dum q̄ hoc nomen in hebreis volu-
minibus quaſi ſermo latinus fit a
ſimilitudine. Unde ⁊ ſimulacra di-
cuntur ipſa ydola quaſi ſimulata.
Semelias.idolū domini vel ſol do-
minicus.
Semer.nomen amare vel exaudi-
tio amaricationis.
Semerias.coniunctus domino vel
cuſtodia domini.
Semeron.vepres doloris vel terra
inculta.

merentium ſeu nomen mgr̄i dolen-
tis aut audiens magiſtrum inutilem
Semes.ſol vel fons ſolis ſeu man-
datum humile aut mandatum hu-
militatis.
Semi.nomen auditum mihi vel fa
moſa exauditio mea.
Semida.nomen meum ſcitum vel
nomen meum auditum ſeu nomis
mei auditio aut nomen meum ſci-
entia.
Semidahe.nomen meū ſcitum vł
nomen meum auditum ſeu nomen
meum auditio aut nomen meum ſci
entia.
Semidate nomina mea ſcita vel no
mina mea audita ſeu nominū meo-
rum auditiones aut nominū meo-
rum ſcientie.
Semir.vepres vel incultum ſeu ter
ra ſpinoſa aut terra inculta.
Semiramoth.nomen meum videō
mortē vel auditio mea viſio mortis.
Semoth.nomen mortuum aut au-
ditio mortis.
Semua.nominatus vel exaudibił.
Semneſer.blaſphemus vel blaſphe-
mia.
Sēnoth.nomina vel auditiones ſeu
nomen ſignaui exaudite viſio.
Senirā.audiens nomen excelſum
vel famoſa auditio exaltationis.
Sēramite.audientes nomina excel-
ſa vel famoſe auditiones exaltatio-
num.
Sēri.nomen laceſcens vel auditus
amarus.
Semron.nomē eius vel auditio ei⁹
ſeu cuſtos vidit aut viſiōis cuſtodia.
Sēromarō.nomē amare triſticie vł
audiens amarū merorē ſeu cuſtos
amari meroris aut cuſtodiens me-
rorem amaritudinis.
Sēſai.audiens nomē ſalutis vel fa
moſa auditio ſaluatoris.
Sēſbi.ſol meus vł illumīatio mea.
Sen.dentes vel abundantia ſeu ſu-
per vulnus aut amphora tentatōis.
Senna.voluntas vel mandatum ſeu
voluntas mandati aut mandatum vo
luntati eius.
Sena.tollens vel anguſtia ſiue deus
eius aut abundantia eius.
Senaa.tollens eū vel anguſtia eius
aut ſuper vulnus eius ſeu amphora
tentationis eius.
Sēnaab.voluntas patris vel man-
datum paternum ſeu voluntas man
dati paterni aut mandatum volunta
tis paterne.

Sēnaar.fertilis vł fetor eoꝝ ſiue ex-
cuſſio dētiū vel dētiū vacue factio.
Sēnacherib.tollens deſerta vel alle
uans deſertionem.
Senā.deus populi vel anguſtians
populum ſeu tollens eos aut abun-
dantia eorum.
Sēnaſar.voluntas diuitiarum vel
mandatum beatitudinis.
Sene.deus eius vel anguſtians eū
ſeu tollens eum aut abundantia ei⁹.
Senech.cymbalum vel innitens.
Seneſarma.tollens rubrum vel tē-
ptationes tollens.
Sēnis.voluntas mandati eorum.
vel mandatum voluntatis eorum.
Sērō.nomen videns vel cuſtos no
minis.
Senſbi. ſol meus vel illuminatio
mea.
Sēnua.dentes mouēs vel amphora
temptationis commotē.
Seon.calor vel calidus ſiue germē
quod non eſt aut germē inutile.
Seō.temptatio laceſcens vel allocu-
tio inutilis ſeu germen tentatum aut
germinatio tentationis.
Seor.calens vel paruulus ſeu minor
aut meridianus.
Seorū.minorans eos vel caliditas
eorum.
Sephi.ſpeculatus vel rapiens moll.
Sephina.ſpeculum factum.
Seraphin.ardor vel incendium ſeu
ardentes vel incendentes.
Serais.princeps domini vel angu-
ſtians dominum.
Serabias.idem.
Sereſer.princeps principum vł an
guſtians princeps.
Sereth.princeps vel lepra ſeu tribu
latio aut reliquie principatus.
Sergius.princeps vallis vel prin-
ceps hortuli ſeu princeps horti hūi-
liati aut anguſtians hortum humi-
liatum.
Seri.pricipās eis aut anguſtia eoꝝ.
Seron.princeps meroris vel cātās
triſticiam.
Ser.cerbo murmurantium aut an-
guſtia inutilium.
Serua.vinculum vel anguſtia.
Seruch.lorū vel corrigia ſiue depē
dens aut perfectio.
Serata.vinctus vel vinctio ſeu āga
ſtians aut anguſtiatus.
Seſa.tentatio vel farinatus ſiue lon
geuus aut egrediens.
Sebach.manus vel byſſus.ſeu ma
nus ſacci aut ſaccus byſſinus.

Soſai. egrediens mihi vel longeuitas mea ſeu farinatus meus aut tēptatio mea.
Seſamoꝛ. tentatio vigens vel egreſſio attrectans.
Seſan. tēptatō doni vel egreſſio grē.
Seſban. tribulatio veniens vel tribulatoꝛ edificationis.
Seſbaſar. tribulatoꝛ vel tribulatus ſeu tribulans aut egrediens.
Seſima. egreſſio moꝛtificationis vel egreſſum eſt os triſticie.
Seſion. egreſſio triſtis oꝛis vł egreſſum eſt os triſticie.
Seth. ponens vel poſitus ſeu poſuit aut reſurrectio.
Seth. ſemen vel germen ſeu generatio aut poculum.
Sethar. poculum ſuſcitans vel germen vigilie.
Sethim. ſpine vel germina ſeu poſitiones.
Sethu. exactoꝛ me⁹ vel abundātia mea ſeu diuertēs mihi aut diuerticulum meum.
Sethai. ſeminans magr̄ meus vł reſurrectio magiſtri mei.
Seena. loquēs vel tēptatoꝛium ſeu vulpecula clamās aut tabernaculū.
Sene. loquentes vł tentoꝛia ſeu vulpecule clamantes aut tabernacula.
Scenophegia. tentoꝛioꝛum occurſio vel tabernaculoꝛum ſolēnitas.
Scena. vulpecula hec vel tabernaculum ipſum.
Stephanus. coꝛona vel noꝛma nr̄a ſeu iudicans nos aut ſpeculatoꝛ nr̄.
Stephanus. regula vel coꝛonat⁹ ſeu ſpeculans aut ioculatio.
Stephana. coꝛōa vł noꝛma nr̄a ſeu iudicans nos aut ſpeculatrix nr̄a.
Stephana. regula vel coꝛōa ſeu ſpeculans aut ioculatio.

¶ Dic. i. poſt. ſ.

SIa. doꝛmitatio vel idigētia ſeu doꝛmitantes aut idigentes.
Siaa. doꝛmitans ei vel indigētia ei⁹.
Siaba. indigens pr̄e. vel doꝛmitatio patris.
Siai. doꝛmitans mihi vel indigentia mea.
Siam. ſitis vel ſitiens ſeu doꝛmitās aut indigentiarum eoꝛum.
Siba. recte vel conuerſio ſeu venit egreſſus aut venit egreſſio.
Siban. rectitudo doni vel conuerſio gratie.
Sibei. rect⁹ vł ꝯuerſus ſeu egrediēs eis aut conuerſio eoꝛum.
Stecha inſania vel ebꝛietas.
Stecharij. ebꝛij vel inſani.
Sichar. penitens vel penitentia.
Sicher. ramus vel concluſio ſeu byſſus aut cilitium.
Sichelech. deſecatio vocis adducte vel adductio vocis deſecate ſeu effundens ſextarium aut effuſio ſextarij.
Sichem. humerus vel humeri ſeu labꝛe aut laboꝛantes.
Sicher. ebꝛius vel ebꝛietas eius.
Siceleg. effundens ſextaria vel effuſio ſextarij. ſiue deſecatio vocis adducte aut adductio vocis deſecate.
Sicilia. ponderoſa. vel laboꝛioſa.
Sicilenſes. ponderoſi vel laboꝛioſi.
Sichima. hūeroſa vel laboꝛioſa.
Ipſa eſt que ⁊ ſichā. ſed in latinū ⁊ grecū ſonū: vertitur in ſichia pronū-
Sichi. hūeroſi vł laboꝛioſi. (ciatur.
Sicinoe. pondus doloꝛis vel laboꝛioſa iniquitans.
Sicolus. pondus conſilij. vł labꝛ ſe
Sichē. ꝯiunct⁹ vł ve- (ſtinatōis.
natio fontis vel taciturnitas.
Sidō. ſalus vel tacens ſeu ſaluans.
Sidonij. ſalui vel tacentes ſeu ſaluantes vel taciturnitas.
Sidō. venatio vel commotio ſeu venatio triſticie. aut cōmotio iniqtatis.
Sidima. commouens eū vel venatio eius ſeu cōmouens triſtitiam ei aut venatio iniquitatis eius.
Sidoma. venatio vel cōmotio ſeu venatio meroꝛis aut venatio inutilis.
Sidonij. venantes vel cōmouentes ſeu venatoꝛes meroꝛis aut venantes inutile.
Sidrac. decoꝛ vł decoꝛ⁹ ſeu dec⁹ meū aut decoꝛus mihi.
Siene. ſitis vel ſitiens ſeu doꝛmitatio aut indigentia.
Sinēſes. doꝛmientes vel ſitiētes ſeu indigentes aut indigentie.
Sihab. ſupattollēs vel ſupattollere.
Sila. miſſus vel miſſio.
Silā. miſſio eius vel miſſio eoꝛum.
Silas. miſſa plaſmatus vel miſſiōeꝫ ſuſtollens.
Sillem recens vel nouus ſeu recenter aut nuperime.
Silliti. miſſus mihi vel miſſio mea.
Silo. auulſio vel vbi eſt ipſa.
Silo. auulſio vel tranſlata ſeu dimiſſio aut reſtitutio.
Silonite. auulſi vel vbi ſunt ipſi.
Silonite. transferentes vel auellentes ſeu dimittentes aut reſtituti.
Silloa. miſſus vel miſſio ſeu miſſus ei aut miſſio eius.
Siloe, idem.
Soloā. miſſus eis vel miſſio eoꝛuꝫ.
Siloni. tranſiens vel auellens ſeu dimiſſio aut reſtitutio.
Silōite. trāſferētes vel auellētes ſeu dimiſſi aut reſtituti.
Siluanus. miſſus frater vel emiſſio ad faternitatem.
Simaa: exauditio vel exaudibilis.
Simachus. exaudit⁹ vel exaudibil.
Simmaith. moꝛtificans vel moꝛtificatio ſeu moꝛtificatus aut quicunqꝫ moꝛietur.
Symeon. auditus vel exaudibil ſeu audiēs. meroꝛē aut nomē hitaculi.
Simeonite auditi vel exaudibiles ſeu audientes triſticiam aut nomina habitaculoꝛum.
Symon. obediens vel obediētia ſeu ponēs triſticie aut auditoꝛ meroꝛis.
Simpſalma. vocum copulatio vł vocum conuenientia.
Simuth. locus vel loca.
Sin. tentatio egrediens vel egreſſio temptationis.
Sin. dentes vel delonſi ſeu ſupra paruulis aut amphoꝛa temptationis.
Sio. rubus vel odium ſeu mandatum aut egrediens.
Sina. dente eius vel dentium ei⁹ ſeu ſuper vulnus eius aut amphoꝛa temptationis eius.
Sinai. menſura vel mandatum ſeu rubus eius aut audiens eum.
Sina. tentatio egrediens mihi vel egreſſio tentationis mee.
Sinai. menſura mea vel mandatuꝫ meum ſeu rubi aut odia plurali numero.
Sinai. dentes mei vel dentium meorum ſeu ſuper vulnus meum. aut amphoꝛe tentationis mee.
Sineus. egrediens vel odio'ſus ſeu leuans me aut alleuiatio mea.
Sinagagma. doctrina vel inſtitutio.
Sinichion. victoꝛi deo palma vel victoꝛia dei triumphus.
Sinchichen. loquens vł loquela ſeu charitas.
Sion. ſpecula vel ſemen eius.
Sion. mandatum vel tumen ſiue ſpeculum aut ſpeculatio.
Sioꝛ. paruulus vel turbulentus ſeu turbidus aut firmamentuꝫ nouum.
Sioꝛlabanath. paruulus candidat⁹ vel firmatum noue albedinis.
Sir. aula vel lebes quam vulgo ollam vocant. id eſt chaldariam.
Sira. aula eius vel lebes eius.

Sirath.murus vel materia.
Siracuſa.murus gladij vel maria leticie.
Sirafirim.cantantia cantica canticorum.
Syria.ara vl̄ humecta ſeu ſublimis aut ſublimitas.
Syrij. are vel humecti ſeu ſublimes aut excelſi.
Syrophenissa.alta conuerſa mulier vel ſublimitas conuerſionis aſſūpte.
Sirtes. tribulationes vel anguſtie ſeu potiones aut tractationes.
Sirtes.enim a tractu ſaluſtius dicit appellari.
Sis:temptatio vel farina.ſiue egrediens ei aut longeuitas eius.
Siſai.temptans me vel farina mea egrediēs mihi aut longeuitas mea.
Siſam.temptans eos vel farina eorum ſeu egrediens eis aut longeuitas eorum.
Siſara:equi viſio vel excluſio gaudij ſeu tollens cedentem aut excludens gaudentem.
Siſſiriel.timens deum vel benedictus dei.
Siuram:dignitas vel elatio.
Sizilia:ponderoſa vel laborioſa:
Sizilienſes.ponderoſi vel laborioſi.
Sithia:vulpes illuminate vel tentorium illuminatum.
Sithe.vulpecule illuminate vl̄ tabernacula illuminata.
Siropol.vulpes illuminata ciuibus vel vulpeculis illuminata ciuitas.
Siropolite.vulpecule illuminate ciuibus vel vulpibus illuminati ciues.
Smirna.conſummatio amaritudinis vel amaricatio conſummata.
Smirnei.conſūmati in amaritudine vel amaricati in conſummatione.
Smirne.cantans canticum vel cantatio eorum.
Smirnenſes:cantātes.cantica vel cātationes eorum.

¶ S:e.o.poſt.o.

SOa.ſaluans eum vel locutio eis.
Soa.puſillus vel puſillanimis ſeu puſillitas.aut puſillanimitas.
Soba.ſarra ſecans in ea vel mandatum in ea.
Sobab.conuertens vel conuerſio.
Sobaba.conuertens eum vel conuerſio eius.
Sobach.ſimplex vel colūbaris ſeu conuertens te aut conuerſio tua.
Sobai.ſerra mea ſecans vel māda,tum meum in ea,
Sobal.ſpica vel vectes ad portandum ſeu vana vetuſtas.aut vanitas.vetuſtatis. (in me.
Sobi.ſerra ſecans me vel mandatū
Sobnas.ſedens vel ſedes ſeu diuertens aut diuerticulum.
Solach.irretinens conuerſio.
Solachai.conuerſio mea vel incendium meum vel irretinens vulturē aut conuertens deuoratorem.
Socha.ramus vel propago.
Sochai:rami vel propagines.
Socho.ramus vl̄ humilitas ſeu vmbraculum.
Socco:idem.
Socchot.tētoria vel tabernacula ſeu rami aut humilitates.
Soccoth benoth:tentoria filij reſpōdentis vel tabernacula filij temporalis.
Sodac.excludens vel latus a latere non a latitudine ſeu arcanum aut excluſio.
Sodada.latus eius vel excludens eum ſeu arcanum eius aut excluſio eius.
Sodi.latus meum vel arcanum meum ſeu excluſio mea.
Soddi.idem.
Sodoma:paſtio ſilens vel declinatio eorum.
Sodoma.fulua vel ſterilis ſeu cecitas aut pecus ſilens.
Sodomite.paſtiones ſilentij vel declinationes eorum.
Sodomite:fului vel ſteriles ſeu ceci aut pecora ſilentia.
Soem:gyrus vel expectatio eorum:
Soen.gyrus vel expectatio.
Soene.gyrus eius vl̄ expectatio eorum ſiue excecans eos.
Soer.expectans vel expectatio ſeu girans aut circumdatio.
Sophat.irretitus vel euiſceratus ſeu irretitio aut euiſceratio.
Sophai.ſpeculum meum vel ſpeculator meus.
Sophan.atterēs vel attritio.ſeu vmbraculum aut vmbratio.
Sophar.ſpeculans eum vel ſpecule diſſipatio ſiue diſſipans ſpeculatorē aut ſpeculatorem videbo.
Sophech.iudicās vel diiudicatio.
Sopher.liber vel narratio.
Sophera narrans eum vel liber eius.
Sopherech:liber vite vel narrans pauoris.
Sophim.ſpeculans eos vel ſpeculator eorum.
Sophonias.ſpeculum domini vl̄ eognitor arcanorum dei.
Sophonias.abſcondens dominum vel abſconditus domino ſeu ſpeculans dominum aut ſpeculatorem domini.
Solemites.auellens vel dimittens ſeu auulſio aut dimiſſio.
Solomuth.tentatio reſpiciēs tranſmigrationem.
Somer.cuſtos vel cuſtodia ſeu cuſtodiens aut cuſtoditus.
Somorias cuſtos domini vel cuſtodiens dominum.
Sompthophanec.ſaluator mūdi vel abſconditorum redemptor.
Son.pecus eorum vel dentes eorum.
Son. pupilla eorum vel ſecundus eis ſeu coccus eorum aut coccinum eorum.
Somar.coccina vl̄ ſubſiſtēs eis ſeu pecora eorum aut pecora rubea.
Soni.pecus vel dentes.
Soni.pupilla mea vel dentes mihi ſeu coccus meus aut coccinū meū.
Sonum.pupilla eorum vel ſecundus eis ſeu coccus eorum aut coccinum eorum.
Soon.ciuitas vel oppidum.
Soonthaute.ciuitas egypti vel oppidum mandantis humilis.
Soor.petra puſilla vel fortis puſillanimis ſeu mane plaſmatus aut anguſtiatus fortiter.
Soora.petra puſilla vl̄ domini plaſmatio.
Sophim.liber iudicium vel liber iudicantium.
Sor.plaſmatus vel anguſtiatus.
Soor.petra vel fortis ſeu tyrus aut meridianus.
Sorerath.hoſtes tui vel hoſtium tuorum ſeu inimicorum tuorum aut bellantium contra te.
Soreth.bona vel optima ſeu electio aut eligens bona optima.
Soreth.bona vitis vl̄ optima vinea ſeu electa vitis aut vinea electionis.
Sori.petra mea vel robur meū ſeu plaſmatus mihi aut anguſtia mea.
Sorim.horreum vel cibarium ſeu roborans eos aut plaſma eorum.
Soſipater.ſaluans diſperſos vl̄ narrans diſperſionem.
Soſthenes.ſaluans eos vel ſaluans in tempore ſiue gaudij dator:aut da mihi gaudium.
Soſtratus.ſaluans diſperſos vl̄ ſaluans in tempore.
Sotha:arcanum vel excluſio.
Sothai.arcanum meum vel exclu,

tio mea.
Sothiret.radicans.ſignū vel radix
ſuperior.
Sothites.arcentis vel excludens.
Sotici.facientes cantilenas vel ī por
ticib⁹ diſputantes.

Dic.v.poſt.s.

SUa.ſalus vel ſaluator.
Sua.ſalus eius vel ſaluās eū.
Suaa.ſaluans eū vł ſaluator eius.
Saul.reddens vel ſaluans ſeu ſal⁹
aut redditio.
Suar.ſaluator ſuſcitans vł ſalutatio
nis vigilia.
Suba.incendēs vel incendium ſeu
conuertens aut conuerſio
Subach.fructum vel condēſum.
Subachai.frutetum meum vel con
denſio mea.
Subahel.conuerſus deo vel incendi
um dei.
Subochai.irretiens vel irretic⁹ ſeu
incendium meū aut conuerſio mea.
Subba.exceſſus vł ſublimitas.
Subna.ſedens vel reuertēs.ſeu ſe
des aut reuerſio.
Subnā:ſedēs eis vel reuerſio coꝝ.
Subnel.conuerſus deo vel incendi
um dei.
Suchna.obumbrās eū vel taberna
culum eius.
Suddi.arcanum meum vel de late
re meo.
Sue.loquens vel locutio ſeu cantās
aut cantilena.
Suph.rubrum vel ſcirpus ſeu ſpe
culum aut effuſio.
Supha.ſcirpus eius vel rubrum ei
ſeu effundens eū aut ſpeculatio ei⁹.
Suphā.atterens vel attritio ſeu vm
braculum aut vmbratio.
Suphamite.atterentes vel obūbrā
tes ſeu attritiones aut obūbracula.
Suphau.atterens vel effuſio gratie
ſeu vmbraculum aut obumbratio.
Suphaphin.atterens naues vł adū
braculum roſtrorum.
Suphereth.vanitas vite vel irritum
pauoris.
Suphin.vnctus vel vnctio ſeu effū
dens eos aut ſpeculum eorum.
Suphir.vanitas vel irritum.
Suphan . ſaluans eos vel ſaluatio
eorum.
Suhumite.ſaluantes eos vel ſalua
tiones eorum.
Sui.loquens vel locutio.
Suites.idem.
Sun.petra vel lapis durus aut du
rities.
Sunā.lapideus populus vel duri
tia populi.
Sumamite.lapidei populi vel duri
cia populorum.
Sumauit.mortificata vel mortifica
tio ſeu mortificās aut gēūqꝫ moriel
Sunamitis.miſera vel captiua ſeu
mortificans aut mortificata.
Sumē.coccinum vel coccineꝰ ſeu
dentes.aut eleuatio dentium.
Sunē.lapideus oculus vel duritia
fontis.
Suni.petra mea vel lapis me⁹.ſeu
durus mihi aut duricia mea.
Sunite.petre mee vel lapides mei
ſeu duri mihi aut duricie mee.
Sur:murus vel robuſtus ſeu con
tinens aut directus.
Sur.anguſta vel acerbitas ſeu dire
ctio aut continentia.
Suri anguſtia mea vel exacerbās
me ſeu murus meus directus aut
continentia mea robuſta.
Suriel.acerbans deum vel angu
ſtia dei.
Suriel murus dei vel robuſtus deo
ſeu continens deum aut directio dei.
Surihel.fortis meus deus vel āgu
ſtians me deus ſeu deus continens
me aut deus directio mea.
Suriſadde.fortis dominus vel con
tinens mea vbera ſeu murus acer
bus aut directio anguſtiarum.
Suriſaddai.fortis dominus meus
vel continentia vbera meorum ſiue
murus acerbitatis mee aut directio
anguſtiarum mearum.
Sus.gaudium vel leticia.
Suſa.leta vel gaudens.ſiue gaudiū
aut leticia ciliti.
Suſach.letus vel gaudēs cilitio ſeu
gaudium aut leticia.
Sachachim:letus vel gaudens cili
tio eorum ſeu gaudium aut leticia
cilitij eorum.
Suſan.gaudiuꝫ domi vel leticia gr̄e.
Suſanna.gaudium gratie vel leti
cia reſponſionis.
Suſanna.liliū vel gratia ſeu obten
tus lilij aut obtinuit gratiā.
Suſannathanai:liliū poſſidentes vł
gr̄e emulatores ſeu gaudium domi
humilis aut leticia gratie emulatiōis.
Suſi.gaudiuꝫ meū vel leticia mea.
ſiue obtinuit equum aut obtinuit eq
tationem.
Suſis.gaudium viri vel leticia aſſū
pta ſeu reuertens mihi aut reuerſio
mea.
Suſis.gaudium conſilij : vel leticia
eſtimantis ſeu obtinuit equum:aut
obtinuit equitationem.
Suthala.radix vel radicatus.
Suthalā.radicatus eis vel radica
tio eorum.
Suthalaite radicantes vel radicati.
Suthale.poculum mixtum vel ſpi
na madida.ſeu ſpina a viridis aut
ſpinarum madidatio.
Suir.faciens ignem vel augēs in
cendium.

Sequitur de incipiētib⁹ a lr̄a T.

TAaph.pauor.vel ſuper ſeu pa
uidus aut ſuperior.
Tabath.bona vel bonitas.
Thabeth.occidens vel interficiens
ſeu occiſio aut interfectio.
Thabehel.bonus deus vel bonitas
dei.
Tabenenſiothe.occidentes vel inter
ficiētes ſeu occiſores aut iterfectores
Tabita.damma vel caprea.
Tachos.ſilens vel ſilentium.
Taddeus.apprehendens principem
vel apprehenſio principio.
Taphat.aduentus paruuli vel par
uulus veniet.
Thaphia.claudicās vel claudicatio
ſeu vitā remittens aut remiſſio vite.
Thaphne.malum ab arbore non a
malicia vel tympanum apertum ſeu
tympani aptio aut tympanum ade
periens.
Tala.ros vel irroratio.
Thalā.irrorans eos vel irroratio
eorum.
Talla.ager vel apprēſio eorum.
Tallā.appēdēs eos vel ager eoruꝫ.
Tamath.pars perfecta vel perfectio
ptis ſeu datum conſūmatum aut cō
ſummatio data.
Tanameth.conſolator vel conſola
tus aut conſolās aut conſolatio.
Taſophs.ſpecula vel ſpeculum ſeu
ſpeculator aut ſpeculatio.
Tarela.videns therebinthum vel
viſio arbuſtule.
Targal.explorator vel exploratio
ſeu ſciens iugum aut ſcie iugi.
Tarthā.ſuperfluus vel elongens ſi
ue turturē dedit aut turturis datio.
Tau.ſignuꝫ vel ſubiter ſeu ſignatus
aut ſubiector.
Tarchomidis.cogitans triſtitiā vel
cogitatio triſticie.

Dic.e.poſt.t.

TEctins.adiungens vel adiun
ctio ſeu applicās aut applicatiō.
Tertullius ager eorum vel placens
ſtercore.

Dic.i.poſt.t.

T Iberiens vidẽs vel bonus ſeu videns eum aut bonitas eius.
Tiberiadis. viſio vel bonitas ſeu videns teſtimonium aut bonitas teſtificationum.
Tiphonius. gehennalis dolor vel latitudo iniquitatis.
Tigris. velox vel velocitas.
Timor. ruminans vel pinguedo ſeu pinguis. aut ruminatio.
Timotheus. beneficus vel beneficium ſeu bñfaciens aut beneficientia.
Tyrannus. continens eos vel cõfortatio eorum.
Tyranni. continentes eos vel confortationes eorum.
Tyrus. anguſtia vel tribulatio ſeu plaſmatio aut fortitudo.
Tyrij. plaſmati vel tribulati ſeu fortes aut anguſtiati.
Tythicus. tacens vel taciturnus ſeu ſilentium aut taciturnitas eius.
Titus. querens vel bonus ſiue lutũ aut lutatus.
Triphana. innuẽs vel revertens ſeu nutus aut reverſio.
Triphoſa. clara vel perſpicua ſeu clare videns aut perſpicue attendens.

Dic.o.poſt.t.

T Ob. bonus vel bonitas.
Thobias. bon⁹ domino vel bonitas dñi ſeu ductus ad lutuȝ aut cõuerſus ad vniuerſa.
Thobis. bonus vir bona vel aſſumptio.
Thobihel. ruina vel cadens ſeu tractans aut irruens.
Topaſion. bonum teſtamentum vel bonitas teſtamenti.
Troade. ſeruiens vel ſeruitium ſeu requies aut latitudo.
Trophimus. diſſoluens vel diſſolutus ſeu diſſoluens thalamos aut diſſolutio thalamorum.

Dic.v.poſt.t.

T Ubal. ductus ad luctuȝ vel cõuerſus ad vniuerſa.
Tubal. deferens vel deſertus ſeu deferens aut delatus.
Tubalchim. ductus ad luctuȝ lamẽtationis vel conuerſus ad vniuerſa acquiſitionis.
Tubachaim. deferens poſſeſſionem vel deferens lamentationem ſeu delatus poſſeſſioni aut deſertus acquiſitioni. Huculqȝ per ſimplicem litteram id eſt ſine aſpiratione lecta ſunt principia nominuȝ exinde que ſequuntur aſpiratione addita legenda ſunt.

Dic.h.poſt.t.

T Haamath. dator indignationis aut bilis vel dedit indignationem aut bilem ſeu data eſt bilis ei aut data eſt ei indignatio.
Thaan. diuce dona vel pauidus gratia.
Thaas. ſuper vel pauidus ſeu diuco aut ſuperior.
Thaaſur. diuco vel diuitie ſeu pauorem ſuſcitans aut ſuperius vigilans.
Thabee: bonus occiſor vel bene occidens ſeu bene occiſus aut bona occiſio.
Thabelias. bonus deus domin⁹ vel bonitas dei domini.
Thaberne. bona viſio vel bone viſiones.
Thabiana. bona donatio vel bonitas gratificationis.
Thabianel. bene donantes vel bene gratificati.
Thabor. veniat lux vel veniat lumẽ ſeu aduentus luminis aut lucis acceſſio.
Thabremon. bene ſublimis vel bona congregatio ſeu bonus ad videndum aut bonitas viſionis eorum.
Thabachaſim. ſtatere appenſio vel ſilentium eorum.
Thadal. princeps appẽdẽs vel principis appenſor ſeu princeps appenſus aut principis appenſio.
Taphiphu. claudicãs labi is vl tympanum aperiens.
Thapnas. ſignum opertum vel ſigni apertio ſeu ſtupens os ſerpentis aut inſanum: os ſerpentum ab ore intelligendum eſt non ab oſſe.
Thapnes: idem.
Thapnathſare. numerans operimẽtum nouum vel numerus operimẽti noui.
Taphua. tympanum aperiens vel tympani apertio.
Thal. pauor meus vel ſupior mihi.
Thaun. duo vel bini ſiue duo aut bina.
Thala. appenſio vel appendens ſeu irrogans aut irroratio.
Thalamig. ex ipſo vel pro ſemetipſo ſeu ipſemet reſpondit ſibi: aut ſibimet reſponſio eius.
Thalaſa. appendens facturam vel appenſio plaſmationis ſeu irrorãs facturam aut irrorans plaſmationem.
Thalaſar. appendit principem vel appenſio principis ſeu irrorans principẽ aut principis irroratio.
Thale. appenſio vel appendens ſiue irrorans aut irroratio.
Thalim. pſalmi vel hymni ſeu laudes aut laudationes.
Thabitacumi. puella tibi dico ſurge. Syrum eſt. non hebreum.
Thalme. ſulcus vel ſulci ſeu dependens aut ſuſpenſio.
Thalmai. ſulcus meus vel ſulci mei ſiue appẽdens me aut ſuſpẽſio mea
Thamar. palma vel amara ſeu commutans aut commutatio.
Thamus. conſumentes vel contẽnẽtes ſiue contemptus aut conſummatio.
Thanna. numer⁹ vel fidelitas ſeu fidelis eis aut conſummatio eorum.
Thãnas. numerus vel deficiens ſeu vectans facturam aut conſummatio plaſmationis.
Thamnatha. vectans exploratores odoris vel vectans exploratores aſcẽſionis.
Thãnathel. vectantes exploratores odoris vel vectantes exploratores aſcenſionis.
Thãnatſare. numerans operimentum nouum vel numerus operimẽti noui.
Thãnes. numerus ſeu deficiens aut fidelis ei aut conſummatio eorum.
Thamni. numerans mihi vel cõſũmatio mea.
Thana humilis vel reſpondens ſeu reſponſio aut humilitas.
Thanaa. humilis eis vel reſponſio eius.
Thanath. reſpondit tibi vel humilitas ad te ſeu humilis tibi aut reſponſio tua.
Thanais. humilians virum vel reſpondens aſſumptioni.
Tamath. humilis vel reſpõdẽs ſeu humilitas aut reſponſio aut conſolatio petitionis.
Thanathſelo. humilitas dimiſſiõis vel conſolatio petitionis.
Thanis. mandans humilia vel mãdans humilitatem ſeu mandatũ humile aut mandatum humilitatis.

Thanthannel. reſponſio fidelis mihi vel humilis explorator aſcenſionis mee.

Thapſa. ſpeculum vel indignatio.

Thapſar. ſpeculum vigilie vel indignationem ſuſcitans.

Thapſe. indināꝰ vel indignatio ſeu ſeges offendēs aut ſeſſio offendiculi.

Thara. paſcens vel paſtio ſeu explorator odoris aut exploratio aſcenſionis.

Tharacha ſuperfluus eius vel elongans ab eo aut ſuperfluēs eius aut elongatio eius.

Tharaſim. idola vel imagines ſeu figure aut imaginationes.

Tharana. nequam in domo vel abſens gratiam.

Tharthat. ſuperfluus vel elongans ſeu ſuperfluitas aut elongatio.

Thardema. grauis aut profundus ſopor vel grauitas aut profunditas ſoporis.

Thare. abactor vel depulſor ſeu nequam aut nequitia.

Thari. nequaꝫ aut nequitie ſeu abigentes aut depellentes.

Tharei. paſcens me vel paſtio mea ſeu explorator odoris mei. aut exploratio aſcenſionis mee.

Tharcaſra. liber. xij. prophetarum.

Thares. explorator gaudij vel explorator leticie: ſeu gaudium abiēs aut leticiam.

Tharſis. explorans gaudium vel explorans leticiam. ſeu diſſipans ſpeculum aut diſſipatio ſpecule.

Tharſenſes. explorantes gaudium vel explorantes leticiam ſeu diſſipantes ſpeculum aut diſſipatores ſpecule.

Tharſum. exploratio gaudij vel diſſipatio ſpecule.

Thaſi. poſitus mihi vel poſitio mea.

Thau. conſummans vel conſummatus ſeu conſummator. aut conſummatio.

Thracia. requies vel latitudo.

Thraces. lati vel requieſcentes.

Thramathe. ſeruiens dono vel diſſolutio donationis.

Thraſee. diſſoluēs thalamos vel diſſolutio thalamorum.

Hic. he. poſt. t.

Thebaida. conuerſa vel conuerſio.

Thebaoth. conuertens tempus vel conuerſio peccatoris.

Thebath. bonum vel bonitas ſiue cōuertens delinquentes aut conuerſio peccatoris.

Thebel. inſulſus vel inſipiens.

Thebes. facta mea. vel mea fuerunt.

Thebath. bonus ſpauor vel bonitas vite.

Thebin. palea mea vel oua feti.

Thebin. bonus mihi vel palea mea.

Thebeleth. ſpica palee vel inſulſitas germinationis.

Thebon. palee vel ſulſitas.

Techel. ſtatere appenſio vel appenſum eſt in ſtatera.

Thecoe. tuba canens vel buccinator.

Thecua. tuba vel buccina ſeu ſonitꝰ aut percuſſio.

Thecuam. tube vel buccine ſeu ſonātes aut percutientes.

Thecuen. idem.

Thecuite. idem.

Thechuath. buccina delinquens vel percuſſio peccatoris.

Thecuam. patiens vel patientia ſeu percutiens eos aut buccina eorum.

Thedor. paxillus vel infixio.

Themi. meridianus vel ſtatura mēſure.

Theglath. tranſmigrans vel trāſmigrator actiua ſignificatione intelligendum eſt. i. alios faciens tranſmigrare.

Teglathphalaſſar. tranſmigrans cadentem principem vel tranſmigrans cadentem principem vel tranſmigratio cadentis principis.

Teglathphalaſar: idem.

Thekel. ſtatera menſure vel ſtatera menſurata.

Thekemite. ſtatera menſurata vel ſtatera menſurationis.

Thelabin. diſperſi vel diſperdentes ſeu diſperſio aut diſperſiones.

Thelame. agger aquarum vel riui fluuiorum.

Thelaſſer. appendens principem vel appenſio principis.

Thelem. ros eorum vel agger aquarum.

Thelmelathelarſa. agger aquarum diſpergentium ſolem vel riui fluuiorum diſpergentes illuminatos.

Thelmon. ros domi vel irroratio requieſcentis.

Thelmum. ros domi vel irroratio requieſcentium.

Thema. auſter vel africus ſeu auſtralis aut meridianus.

Theman. auſter vel africus.

Themana. auſter eius vel africus eius.

Themani. auſter meus vel africus mihi.

Themanites. auſtralis vel africanꝰ ab africo non ab africa.

Themna. decians vel defectio.

Themor. ſmirna vel conſummatio amaritudinis.

Themora. ſmirna eius vel conſummatio amaritudinis eius.

Themorites. ſmirnenſis vel cōſummatus in amaritudine.

Thena. caſtra vel donata ſeu donationes aut dona eorum.

Themath. caſtra fratris vel dono fletum.

Themath. ficus vel amigdalum.

Thenuemeth. conſolatus vel conſolatio.

Theodas. laudans vel laudatio ſeu ſignum capiens aut captura ſignaculi.

Theodotus. laudans vel laudatio.

Theophilus. conuertens vel conuerſus ſeu rurſuꝫ ferens aut ſurſuꝫ portans.

Therath. proculus vel elongatus.

Theraphi. idola vel incendia. ſiue figure aut imaginationes.

Terchath. ſubuertens vel ſubuerſio.

Therphala. ſubuerſione cadens vel explorata diuiſio.

Therphalei. exploratores diuiſi vel ſubuerſione cadentes.

Themath. explorata redemptio. vel exploratio redemptionis.

Therſa. pulcra vel placens ſeu complatio aut complacens ſibi.

Theſan. poſuit donum vel depoſite gratie.

Theſis. poſita vel depoſitio.

Thesbi. captiuans vel cōuertens ſeu captiuitas: aut conuerſio.

Thesbites. cōuertens vel captiuator ſeu feſtinus ad intelligendum aut intelligentia feſtinata.

Thesbon. feſtinans. intelligentia vel feſtinatio ad intelligendum.

Thesbues. captiuans vel captiuator ſeu captiuus aut captiuitas.

Theſſalonica. feſtinans vmbram ſtatuere vel feſtinans vmbram firmare.

Theſſalonicenſes. feſtinantes vmbram ſtatuere vel feſtinantes vmbram firmare.

Theth. ſubter vel infra ſeu bonum aut excluſio.

Thrim. boni vel excluſi ſeu inferio
res aut ſubterioꝛes.
Thudaeꝛ laudans vel laudatio ſeu
ſignũ capiens aut captura ſignaculi.
Thyꝫeꝫ. agger horribilis vel tuba
terribilis.

℄ Dic.hi.poſt.t.

Thiathira.illuminata vel illu
minatrix ſeu illuminans aut
illuminatio.
Thiathireni.illuminantes vel illu
minati.
Thiabath.foꝛum vel macellum.
Thicon.medium vel dimidiatio.
Thiconium.idem.
Thichna.ſpes vel deſperatio.
Thyna. humilia vel reſpondentia.
Thicon.diſpergens meroꝛẽ vel diſ
perſio iniquitatis.
Thimeus.pinguis vel ruminans.
Thiras.timoꝛ vel reditus ſeu timẽs
aut ſuperfluus.
Thiria.timens dominum vel ridẽs
domino.
Thiphon.diſſoluens doloꝛeꝫ vel ſer
uiens iniquitati.
Thrimoth. diſſoluens moꝛtem vel
requietio moꝛtis.

℄ Dic.ho.poſt.t.

Thob.ablatio vel vniuerſitas.
Thobel.vnitas vel ablatio ſeu
ductus ad luctum aut conuerſus ad
vniuerſa.
Thochaath.ſtridens vel ſtridoꝛ.
Thocem.ſtridoꝛ foꝛtis vel ſtridens
oculus.
Thooph gehenna vel ſtulticia ſeu la
titudo aut ampla pena ſtultoꝛum.
Thophet.oris operculum vel oris ꝓ
tectio ſeu os ꝓtegẽs aut os protectũ.
Thophel.os dei protegens vel dei ꝓ
tectum. ſeu oris dei operculum aut
oris dei protectio.
Thopheth.gehenna pauoꝛis. vel am
pla pena vite ſtultoꝛum.
Thogozina. audiens vel interpꝛes
ſeu quiſpiam incolatus aut incolat⁹
auuiſio.
Thola:coccinum vel vermiculus.
Thol dicoccineus ſeruus vel rube
us coloꝛ teſtium.
Tholai e.coccinei vel rubicundi.
Thole.coccineum vel rubeus coloꝛ.
Tholmai. ad menſuram deducens
vel ad menſuram reductio. ſeu ſul
cus meus aut ſuſpenſio mea.
Tholomai.idem.
Tholomaida. ad menſuram dedu
cens vel ad menſuram reducta.
Tholomaias.idem.
Tholomaidenſes.ad menſuram de
ducti vel ad menſuram deducentes.
Tholomeus.ad menſurã deducens.
vel ad menſuram reductus.
Tholus.rotundus vel rotunditas.
Thomas.abyſſus vel geminus.
Unde ⁊ grece didimus appellatur.
Thopo.manentia vel latitudo.
Thorath.lex vel pentateucum.
Thoſe.captiuitas vel feſtinatio.
Thoſaites.captiuus vel feſtinatoꝛ.
Tholh.erroꝛ vel amentia.
Thohi.erroꝛ meus vel amẽtia mea.
Tou.amens vel errans ſeu erroꝛ eo
rum aut amentia eoꝛum.
Thorchade. requieſcens vel re
quietio.
Thoꝛgadite.ſerui ſuccincti vel regeſ
centes latrunculi.

℄ Dic.hu.poſt.t.

Thubal:ductus ad ductum vel
conuerſus ad conuerſa.
Thubal.deferens vel deſertus ſeu de
ferens aut delatus.
Thubalchaim.ductus ad luctuꝫ la
mentationis vel conuerſus ad vni
uerſa acquiſitionis.
Thubachaim: deferens paſſionem
vel deferens lamentationem. ſeu de
latus poſſeſſioni aut deſertus acqui
ſitioni.
Thubin.deferens vel deſertio ſeu be
ne metiens aut bona menſura.
℄ Sequitur de incipientibus a lit
tera. U.

Ubil. feſtinans germen vel cõ
ſilium vetuſtatis.
Uchocha. ignis moꝛdens vel doloꝛ
preſtolationis.
Uchocha. infirmus vel debilis ſeu
infirmans eos aut infirmitas eoꝛuꝫ.
Uphanite.infirmi vel debiles ſeu in
firmantes eos aut infirmitates eoꝛũ.
Uphir.infirmus vel infirmitas ſiue
irritum aut herboſum.
Ul.dolens aut parturiens:ſeu doloꝛ
aut parturitio.
Ulai.cenu vel palus a palude.non a
palo ſeu doloꝛ femoꝛis aut doloꝛ vm
braculi.
Ulam. prius vel ante ſeu prioꝛ aut
anterioꝛ.
Ur.lumen vel ignis.ſeu incendium
aut feneſtra.
Urai.lumen meum vel ignis meus
vel incendium meum.
Uram.deus excelſus vel lumen ex
celſum ſeu ignis eoꝛum aut feneſtra
eoꝛum.
Uram.lucens populo vel ignens po
pulus ſeu incendens populum aut
incendium populoꝛum.
Uratha.ignis peccati vel incendens
peccatum ſeu lumen tempoꝛale aut
aperiens peccatoꝛi.
Urban⁹.luce gaudens vel lucis gau
dium ſeu gaudens igne.aut gaudẽs
incendio.
Urei. longitudo mea vel illumina
toꝛ meus ſeu ignis meus aut incen
dium meum.
Uri. lux mea vel ignis meus ſeu in
cendens me aut apertio mea.
Urias.lux mea dei.vel lumen meuꝫ
domini ſeu dñs ignis meus aut dñs
incendium meum.
Uriel.lucẽs deo vel ignis dei ſeu ape
riens deo aut incendium dei.
Us.conſilium vel conſiliatoꝛ aut fe
ſtinans ſeu feſtinatio.
Uſam. conſulens populo vel conſi
lium populi ſeu feſtinans eos aut fe
ſtinatio eoꝛum.
Uſathi.feſtinante me vel conſilian
te mihi ſeu conſilium meum aut fe
ſtinatio mea.
Uſathites.feſtinans vel conſiliatoꝛ.
Uſi. conſulens mihi vel conſilium
meum ſeu feſtinans me aut feſtina
tio mea.
Uſim. feſtinans eos vel conſilium
eoꝛum.
Uſum.conſiliuꝫ vel feſtinatio ſeu fe
ſtinus conſilio aut feſtinatoꝛ cõſilij.
Uthai. doloꝛ ſigni vel conſilium er
rans.
Uça.conſilium vel conſiliatoꝛ
Uçal.conſilium eius vel conſiliatoꝛ
eoꝛum.
Uaphs.finis vel definitio.
Uaphſi.finis me⁹ vel definitio mea.
Uaphiſus.finis conſilij definiens fe
ſtinationem.
Uaphiſi.finis conſilij mei vel defini
ens feſtinationem meam.
Uagas. ipſa vallis eſtuans vel ipſa
vallis eſtuatio.
Uagethra.liber leuitarum vel liber
leuiticus.
Uegzdaber. liber numerans vel li
ber numeri.
Uaiçatha. ipſe. ducens huc vel ipſe
foꝛnicatoꝛ.
Uaſem.finis dentium vel deſtinatus
anguſtie.
Ueſthi. finis ſignatus vel definitio
conſummata.
Uahu. hec vel ipſa ſeu ipſe aut ille.
Uelluth.finis vtilis vel definitio de
clinationis.

Uur.vireo vel virium ſeu prouocatio ire aut iracundie prouocationis.

¶ Sequitur de incipientibus a. Z. litera.

Zaab.aurum obrizum vel aurum puriſſimum.
Zaba.mouens vel motus ſeu fluctuans aut fluctuatio.
Zabad.fluens torris vel torris fluitio quem vulgo titionem vocant.
Zabadam.fluens torris inutilis vel fluens torris idolatrie.
Zabadei. fluxus torris vel torris fluitio.
Zabadia.fluēs torris domini vel torris fluens domino.
Zabbai.motus meus vel fluctuatio mea.
Zabaon.mouens dolorē vel fluctuatio iniquitatis.
Zabat.mouens delictum vel torris fluens peccato.
Zabim. mouens eos vel fluctuatio eorum.
Zabel. iſta confuſio vel iſte ignominioſus.
Zaber.mouens puteum vel fluctuatio fontis.
Zabdi. fluxus vehemens vel fluxus abundans vel fluens abundanter.
Zabdas.fluxus vehemens dei vel fluens abundanter deo.
Zabdihel.idem.
Zabina.iſte venit reſpondēs vel iſta venit reſponſio.
Zabuth.fluens torris vel torris fluitio.
Zabulo.fluxus noctis vel iuſiurandum eius.
Zabulon. habitaculi ſubſtantia vel habitaculum eorum ſeu habitaculum fortitudinis aut habitaculum pulcritudinis.
Zabulonite fluxus noctium vel iuraturanda eorum.
Zabulonite: habitaculorum ſubſtātia vel habitacula eorum ſeu habitacula fortitudinū aut habitaculā pulcritudinum.
Zachai. iuſtus meus vel iuſtificatio mea.
Zacharias.memorans dominuꝫ vel auxilium.
Zacher. memoria vel adiutoriuꝫ ſeu iuſtus vel vigilans aut iuſtificatus conſurgens.
Zacheus.iuſticia vel iuſtificatio. ſeu iuſtus conſilio aut iuſtificatus feſtinans.
Zachur. memoria vel adiutorium ſeu iuſtus igneus aut iuſtificatus illuminans.
Zadab.iſte pater vel iſta paternitas.
Zadadia.iſte pater dominus vel iſta paternitas domino.
Zaph.illuminare vel illuminatio.
Zaphi. lumen meum vel illuminatio mea.
Zaphin.illuminans eos vel illuminatio eorum.
Zai.ducte vel huc ſeu oliua. aut fornicatio.
Zam: iſta vel hec.
Zaith. ducte huc vel fornicario tibi ſeu oliua eius aut fornicatio eoruꝫ.
Zabulon.ſub vmbra vel obumbrās ſeu vmbratus aut obumbratio.
Zamma. iſte fluens vel fluxus eius.
Zambri.iſte laſceſcens vel iſte amaricans.
Zamdi.fluxus vehemens vel fluxus abundans.
Zamira. iſte apertus vel iſte illuminans.
Zara. pſallens ei vel canticum eius.
Zamram.pſallens eius vel canticuꝫ eorum.
Zamri. pſallens mihi vel cantatio mea.
Zamrim. pſallens eis vel cantatio eorum.
Zamro.pſallens magiſtro vel canticum magiſtri.
Zamoa.iſta requies vel iſta commotio ſeu iſte repulit aut iſta requietio.
Zamoe.idem.
Zara.oriens vel orientalis.
Zarad. deſcēdens vel alienus ſeu deſcenſio vel alienatio.
Zarandi. deſcenſio inutilis vel alienus idolatra.
Zarai. oriens mihi vel orientalis meus.
Zaraias.oriens domino vel orientalis domini.
Zarath. ortus peccati vel orientalis delinquens.
Zara.alienatus valde vel alienatus ab eo.
Zare.ortus eſt vel orientalis eſt iſte.
Zared.deſcenſus vel alienatus.
Zareide.deſcendentes vel orientales ſunt iſti.
Zares. ortus facture vel orientalis plaſmatio domini.
Zareth. oriens pauor vel orientalis vita.
Zarias.oriens domino vel orientalis.
Zathan. iſte humilis vel reſponſio iſta.
Zaua.iniquus vel iniquitas.
Zauath.donatus vel donatio.
Zauadia. dos domini vel dos domino.
Zaçi.horridus vel terrendus.
Zaçim.horror vel terror.ſeu horrendi aut terribiles.
Zaçomin.que eſt hec aqua vel preparati in acei ſeu aciem preparātes aut aciei preparatio.

¶ Dic.e.poſt.z.

Zeb.lupus vel rapax ſeu deuorans aut deuorator.
Zebad. fluens torris vel torris fluitio.
Zebadia. fluens torris vel domini torris fluens domino.
Zabee. victima vel rapina ſeu hoſtie aut deuoratio.
Zebedeus. donatus vel dotatus ſeu fluens iſte aut fluitio iſta.
Zeber.lupus vigilans vel deuorator reſurrectionis.
Zebi.lupus meus vel deuoratio mea
Zebida: dotis mee fortitudo vel donatio mee deſiderabilis.
Zebub.muſca vel muſce pluraliter.
Zebul.habitatio vel tabernaculum.
Zabulonites.tabernaculum meroris.vel inhabitatio iniquitatis.
Zeci.memor mei vl' mēoratio mea.
Zechri.idem.
Zechrim.memorans eos vel memoratio eorum.
Zechur. memoria luminis vel memoratio ignea.
Zephernua. hoc os vidiſti vel huius oris viſio.
Zephrona. os hoc vidit vel oris huius viſio.
Zei.iſte meus vel iſte mihi.
Zelpha.os hians vel os fluēs ſeu os ambulans vel oris fluitio.
Zemma. iſte fluens vel iſte fluxus eius.
Zemri. iſte amaricans vel iſte exacerbans.
Zeram.cantans ei vel canticum eoꝝ ſeu tempus eorum oſtendens aut tēporis eorum oſtenſio.
Zemri. pſallens mihi vel canticum meum ſeu laceſcens.aut iſte amaricans.
Zenna: commouens vel commotio ſeu ipſe.requieſcens aut ipſa requietio.
Zenan.commouens eos vel commotio eorum ſeu ipſe requieſcens eis.

aut ipſa requietio eorum.
Zeribel. iſte magiſter de' vel iſta eſt magiſtratio dei.
Zerimoth. iſte timens mortem vel iſte metuens altitudinem mortis.
Zeſum. iſte lapis vel iſta duricies.
Zethaa. iſte pauidus vel iſte ſuperior.
Zetham. iſte amarus vel iſta commutatio.
Zethu. iſte amens vel iſte erroneus.
Zethua. iſte errans ei. vel iſta amentia eius.
Zehu. iniquus vel iniquitas.
Zeuan. iniquus eis vel iniquitas coruer.
Zeuoth. gentilis vel ſpertio.

ℭ Dic. i. poſt. z.

Ziph. florens vel germinans.
Ziphei. florentes vel germinantes.
Zipha. germen vel illuminare.
Ziphai. germen meum vel illuminatio mea.
Zio. ductio vel oliua.
Ziça. horrendus vel terribilis.

ℭ Dic. o. poſt. z.

ZO. iſte vel iſta.
Zoara. minor vel paruula ſeu vitula conſternans aut vitula conſternata.
Zobadomas. fluens vel torris iniquus dominus aut fluens torris merentis domino.
Zocho. prophetia vel prophetatio.
Zoe. attrahens vel attractio.
Zoeleth. tractus vel protrahens tractum aut protractio.
Zobeth. iſte pauidus vel iſte viuax.
Zolomin. preparantes aciez vel preparati in acie.
Zommin. aciem preparantes vel in aciem preparati.
Zoob. aurum vel diuitie.
Zoon. iſte iniquus vel iſte iuutilis.
Zoor. plaſma vel plaſmator ſeu iſte apprendens aut iſte iracundus.
Zoori. plaſma meum vel plaſmator meus ſeu iſte apprehendens me aut iſte. iracundus mihi.
Zorobabel. aliena tranſlatio vel ortus in babylone ſeu iſte princeps tranſlationis aut iſte magiſter conuerſionis.
Zoçomin. que hec eſt aqua vel que ſunt hec cogitationes ſeu preparantes aciem aut in acie preparati.

ℭ Dic. u. poſt. z.

ZUfidis conſilium vel conſiliatrix.
Zuſim. conſiliantes. vel conſiliatores eorum.

ℭ Explicitunt interpretationes hebraicorum nominum.

Laus deo omnipotenti maximoqз in eternum ⁊ vltra.

Regiſtrum.

✠ ſexterna.
✠✠ ſexterna.
✠✠✠ quaterna.

BIBLIOTECA NAZ. VITTORIO EMANUELE ROMA

Digitized by Google

Digitized by Google

Trag. 8/96
BIBLIOTECA NAZIONALE CENTRALE
LAB. RESTAURO
ROMA

Digitized by Google